R BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE V. E. II ROMA
55
8 G
5 11
Google

55. 8. G. 5

29

Burleus ſuper octo libros Phiſicorum.

¶ Ex illuſtri Baduarioꝝ familia que olim pticiacha
dicebat̃ oriundo dño Sebaſtiano cẽſori cõis Ue-
netiaruꝫ pſtãtiſſimo Nicholetus Uernias Thea-
tinus. S. p. D.

c Um a teneris annis magnificẽtiã tuam
ſingl'ari amore fueri pſecut⁹ tũ illuſtriſ-
ſima familia tua ex qua plurimi duces
claruerũt: qrũ imagines in ducali pala-
tio venetiaꝝ longe lateqꝫ ſulgẽt: que baduaria di-
cta eſt a bauaris illis germanorũ ducib⁹ ex qb⁹ eſt
oriũda. ut in venetoꝝ cronicis lectũ eſt: tũ ẽt ſingu
lari doctrina tua. cũ enim ſub diſciplina clariſſimi
pħi pauli pgulẽſis eẽm: a q̃ ẽt tu erudit⁹ fuiſti: plu-
ries ab eo audiui te ſũmũ pħm atqꝫ theologũ eua
ſiſſe nulliſqꝫ eẽ qui te in doctrina frãciſci de marro
nis ſb̃tiliſqꝫ doctoris Joãnis ſcoti añcellẽt: cui⁹ rei
expiẽtiã pcepi ex acutiſſimis tuis argumẽtationi
bus q̃s in qdã publica diſputatione venetijs feci-
ſti: dũ gñale caplm fratrũ minoꝝ ibi celebraret̃: tũ
qꝫ affinis ⁊ ɔterraneus meus clariſſimus phiſicus
⁊ medicus Nicholaus manupellus theatinus in
tuis larib⁹ fuit educat⁹. Sed ꝙ amorẽ meuꝫ erga
magnificẽtiã tuã plimũ auxit: fuit ſũma iuſtitia at
qꝫ itegritas quã ſupiorib⁹ diebus: dũ venetijs eẽm
itellexi. Cũ eni per illuſtriſſimũ dñiuꝫ venetoꝝ plu
ribus doctoribus ſalariũ auctũ eẽt: ſtati cũ ad au-
res dñationis tue pueniit id ɔ leges venetas factũ
eẽ: illó p ɔſiliũ. 40. reuocari fecit neqꝫ p̃ces alique
te a pposito reuocare potuerũt. Sꝫ qd dicã mira-
bili dictu. Cũ eni antea litigãtes corã aduocatori-
bus vix audiri potuiſſent ipe ab ortu ſolis uſqꝫ ad
occaſuꝫ q̊t audiri deſiderãt benigniſſime audit: ⁊
cũ nullus amplius audiri cupiat añ oſtium officij
exclamare ſingulis diebus iubet ut ſiqs eſt qui ali
qd ex offõ uelit cõpareat. O rẽ ſcãm ⁊ marie pau
perib⁹ cõmodã quã ne cato qdẽ ille cẽſori⁹ cui⁹ tu
filius olim es ſancti⁹ excogitare potuiſſet. Cũ igit̃ a
tenella etate magnificẽtiã tuã ut dixi dilexerim de
ſideraui ſemp re aliq̃ magnificentie tue id idicaret
qó nõ me facturꝝ ſpo. Supiorib⁹ dieb⁹ ab ipreſſo-
ribus qbuſdã rogatus ut burleũ ſup libris de phi-
ſico auditu emẽdarẽ: q antea impreſſus corrupiſſi
mus erat quẽ cũ eẽm h̃ anno lecturus ob ſcholaſti
coꝝ utilitatẽ: laborẽ hũc libẽter ſuſcepi. uerꝝ qꝛ ipe
Burle⁹ ⁊ pleriqꝫ modernoꝝ nullã aut trũcatã pħie
diuiſionẽ ponit eqdẽ nec̃iaꝫ. Decreui illã attingẽ
quã ex antiqs ⁊ ueris pipateticis ſuſcepi. Ampliſ-
ſimã ẽt illã qõnem de icobatione formaꝝ a me tra
ctatã tuo noi dedicã que ois anteq̃ ip̃imant de-
creui ut a dñatione tua diſcutiant̃. ut ſiqd in eis of
fenſum inuenerit emẽdare polireqꝫ ualeat. bñ uale-
at Dñatio tua cui ẽt atqꝫ ẽt me commendo.

e Xpoſiturus h̃ anno librũ de phiſico audi-
tu Ariſto. Cũ ps ſit p̃ma ſpeculatiue pħie
⁊ eqdẽ toti pħie nec̃ia: pars aũt in relõne
ad totũ dĩ: relatiua aũt ſil' cogſci eſt nec̃iuni: nec̃e
eni eſt in utroruqꝫ rõnibus utriuſqꝫ uti: ut porphi-
rius refert. Uiſũ eſt mihi nec̃io eẽ ipius pħie diui-
ſionẽ p̃mitẽdã in ſingulas eius ptes: ex qua toti⁹
pħie ⁊ ſingulaꝝ ptiũ eius notitiã ɔſeq cõmode ua-
leamus. uolẽtes g̃ ipaꝫ pħiaꝫ diuidẽ p eius diffõ-
nẽ tãgamus quaꝫ Themiſtius in phemio libri de
phiſico auditu ponit. d. Eſt eni ut corpis medicina
ita oi pħie pfectio. ⁊ h̃ eſt qó Themiſti⁹ inqt in eo
dẽ phemio de phiſico auditu quẽ nup trãſtulit de
greco in latinũ in oi diſciplinaꝝ gñe eruditiſſimus
Hermolaus barbar⁹ qui ⁊ ſi noie barbarus ſit re
tñ nõ barbarus. ſed latine lingue ornamẽtũ ſingu-
lare. is eni librũ poſterioꝝ analeticoꝝ themiſti qui
oli neſcio q̃ auctore in latinũ v̾ſus fuit. Cũ initelli-
gibilis eẽt ⁊ oi barbarie plen⁹. ipm eqdẽ difficilli-
mũ facillimũ nobis reddidit oiqꝫ deniqꝫ barbarie
purgauit Themiſti⁹ libroꝝ Ari. de auditione phiſi
ca facile eſt aſſeq itẽtionẽ ſi p̊us eius ptis pħie di
uiſio que de nã eſt ad memoriã reuocata in mediũ
p̃ferat̃. fortaſſe v̾o opep̃ciũ facturi ſum⁹ ſi vniuer-
ſa pħie diſtictio que ab Ariſto. eſt iſtituta a nobis
hoc loco breuit' expoſita explicataqꝫ fuerit. Pħia
igit̃ eſt ois pipateticoꝝ auc̈te Boetio ſup porphi-
rio referẽte in tres ptes diuiſa. p̃cticã. ſ. ſpecl'atiuã
⁊ rõnalẽ. Et qꝛ ad bimẽbrẽ ois bona diuiſio redu
ci debet dicam⁹ ꝙ pħia alia eſt rõnalis alia realis.
Rõnalis que idẽ qó logica eſt. dcã eni logica a lo-
gos qó eſt rõ eodẽ boetio in loco ubi ſup ita expo-
nẽte. diuidit̃ in rhetoricã poeticã ⁊ eaꝫ ptẽ logice
que de pfecto ſill'o eſt ⁊ de his que ei adminiculan
tur. Cũ eni ſint tres actus rõnis in qbus nos erra
re ɔtingit tres erũt logice ptes que nos in ipis diri
gũt ne errare poſſim⁹. Prim⁹ act⁹ eſt ſimpliciũ itel-
ligẽtia in q̃ errare poſſum⁹ attribuẽdo dictionẽ vni
que alt'i ɔuenit. ne in iſto actu decipiamur ordina
ta fuit vna ps logice que p̃dicamentoꝝ appellat̃ in
qua de ſingulis dictionib⁹ Ariſto. tractat. cui liber
porphirij adminiculat̃. hũc librũ ſcripſit Archita
tarẽtin⁹ a q̃ nullo q̃ſi v̾bo mutato Ariſto. ſua p̃dica
mẽta accepit. ab iſto plato inſtruct⁹ de oppõnibus
pythagoricis fuit. fuit eniꝫ ſolertiſſimus pħs de q̃
Ariſto. in 7° metha^ce dicit. Diffõnes pfecte ſũt ta-
les q̃les fuerũt diffõnes Archite. Scd̃s actus in-
tellectus eſt cõpõ ul' diuiſio: ne in iſto erret̃ fuit or
dinata ſcd̃a ps logice que periarmenias ſeu de iter
p̃tatione dĩ ubi de ſingulis enũciationib⁹ Ariſto.
tractat. Tertius actus itellectus eſt diſcurſus: diſ
currẽdo eni addiſcimus. ois eni doctrina ⁊ ois di-
ſciplina ex p̃exñti ſit cognitione: ut p̊ poſterioꝝ pa
tet: ne erret̃ in iſto tertio actu ordiata fuit tertia ps
logice que de argumẽtatione pfecta: ⁊ ſill'o pfecto
eſt. Notãter dico pfecto: qꝛ de impfecto ſill'o ⁊ im
pfecta iductione in rhetorica tractat̃ cũ eis utat̃ ⁊
rhetoricus ⁊ poeta: ut p̊ rheto. Ariſto. patet: ⁊ ſi de
eis in iſta tertia pte tractat̃. h̃ eſt per accidens ⁊ ex
ɔñti: ⁊ iſta appellat̃ ars noua. qꝛ pro maiori pte ab
Ariſto. fuit iucta: due p̃me ptes ſb ueteri arte cõti
nent̃. qꝛ ab auctoribus inuẽtẽ ſũt ſup̃ diximus. In
uẽtiuã enim Ari. iuenit ut ifra patebit. Iſta que de
ſill'o eſt in duas ptes diuidit̃ in iuẽtiuã. ſ. ⁊ iudica
tiuã: ⁊ h̃ eſt qó Cicero in p̊ ſuoꝝ thopi. iuqt. Ois
rõ diſſerẽdi quã ueteres logicẽ. appellare. in duas
ptita eſt ptes. in eã. ſ. que iudicãdi. ⁊ hãc ſufficien
ter ſtoici pſecuti ſũt. ⁊ alterã que iueniẽdi. ⁊ hanc
Ari. utriuſqꝫ ptis p̃nceps adiuenit. que ab antiqs
dialetica ul' topica dcã eſt. Topica que idẽ eſt qó
localis. qꝛ locos ſeu maxias ppõnes iuenit qbus
qólibet ppoſitũ ɔcludi põt. Ad oiuꝫ eni methodo
rũ p̃ncipia viã hẽt. ut p̊ topi. dicit Ari. diuiſa eſt in
duas ptes. qꝛ q̃daꝫ eſt que v̾os locos miniſtrat. ⁊
hec ps tradit̃ in. 8. libris topi. q̃dã tñ appẽter lo
cos. ⁊ hec ps tradita eſt in libro elẽchoꝝ. Iſta v̾o
que iudiciũ p̃ſtat: cũ iudiciũ fiat per reſol'oneꝫ: põt
iſta reſolutiua ſeu analetica appellari. Reſolutiua

in duas ptes ptita ē.q2 aut reſoluim⁹ ⁊ reſoluē do
cemur ꝯnes i p2emiſſas ⁊ ꝑmiſſas in terminos. ⁊
hec tradit i libro ꝑoꝝ analeticoꝝ.aut effect⁹ i cās:
⁊ hec ps tradit in libro poſterioꝝ analeticoꝝ. Ex
qb⁹ patet ordo ⁊ ſufficientia libroꝝ ab Ari. de ſill'o
cōpilatoꝝ. ¶ Prim⁹ eni ē lib ꝑoꝝ in q̄ Ari. tctat d
ſill'o icōi docēdo figurā ⁊ modū in qb⁹ fieri debet:
docetq3 reducē iperfectos ad pfectos ſill'os: ⁊ re-
ſoluē ꝯnes i ꝑmiſſas. ⁊ ꝑmiſſas i t'minos. que reſo
lutio cū ſit oī ſill'o cōiſ ꝑo2 ē ea reſol'one que i ſpāli
ſit ſill'o demr̄atiuo.ſ.q tm̄ circa necīa v̄ſat. ⁊ iō ap-
pellat⁹ ē lib ꝑoꝝ analeticoꝝ. ⁊ lib poſterioꝝ dī po-
ſterioꝝ analeticoꝝ.q2 reſol'o q̄ hic ſit ꝑo2 eſt ea re-
ſol'one q̄ in libro ꝑoꝝ ſit. Ex q̄ patet erro2 q̄rundā
credētiū: iō poſterioꝝ appellari.q2 ab Ari. ultimo
edit⁹. ¶ Scōs eſt lib topi⁰ᵘˢ i q̄ tctat de ſill'o ꝯcto
ad mā3 pbabilē: ⁊ q2 pbabile idifferēs ē ad necīu3
⁊ ꝯtigēs h lib imediate d3 ſeq libꝝ ꝑoꝝ ⁊ āponi li
bro poſterioꝝ: i q̄ d ſill'o ꝯcto ad mā3 necīā tm̄ tra
ctat. ¶ Cū g̊ ad pl'a ſe extendit topic⁹ ſill'us q̄3 de-
mōſtratiu⁹: ⁊ ē g̊ cōio2 ⁊ p ꝯñs d eo ꝑus ē det'minā-
dū: ⁊ h ſill's dī dialetic⁹ ſeu topicus: ad oīum me-
thodoꝝ ꝑncipia viā hñs: ⁊ ars de eo dī dialetica.
¶ Ex q̄ patet erro2 credētiū pbabile ⁊ ꝯtingēs ad
ꝯuertētiā dici. Cū ſm Boeᵐ i topicis ſuiſ pbabile
diuidat i necīū ⁊ ꝯtigēs. ē igit idifferēſ ad necīū ⁊
ꝯtigēſ ad ueꝝ ⁊ falſū. ſūt eni falſa q̄dā ueris pbabi
liora ut 8° topicoꝝ dī: cui intellect⁹ aſſentit cū for-
midīe q̄dā: ⁊ h ē qd dī i diffōne pbabilis ab Ari.
Probabile eſt qd videt oib⁹ aut pl'ib⁹ aut ſapiētib⁹
⁊ his aut oib⁹ ⁊ c̄. In q̄ diffōne. ſ. hoīu3 gn̄a tāgū-
tur. q̄dā eni ſt̄ groſſiſſima pbabilia ⁊ hec ſt̄ q̄ ab oī
bus recipiunt. ⁊ hec ſt̄ qb⁹ ruſtici aſſētiūt ut q celū
tegat nos. q̄dā ſt̄ nō ita groſſa q̄ ex pl'iu3 opione ſt̄
bita q̄lia ſt̄ illa q̄ iuriſte recipiūt. Si eni pl'es ſuo-
rū doctoꝝ aliqd affirmēt illō ſtatim recipiūt nullā
rōnē q̄rētes. vñ cū iſti iuriſte circa ſingl'aria. utpu-
ta hūanos act⁹ v̄ſant eoꝝ ꝯcept⁹ erūt ſingl'ares h ⁊
nō cū mā ꝯcepti ⁊ vmbroſi ualde. ⁊ iō nō ē mirū ſi
nō recipiūt niſi q̄dā groſſa pbabilia. Q̄uedā v̊o ſt̄
pbabilia ſbtilia: ⁊ hec ſt̄ in 3° gn̄e: q̄dā eni ſt̄ ſbtiliſ
ſima ⁊ iſta recipiunt a diuinis: q̄dā medio mō: ⁊ il
la a nālib⁹ recipiunt: q̄dā abſoluta ſubtilia: ⁊ illa a
mathematicis recipiunt: ⁊ h ē qd dic ꝯ¹ᵒʳ in 3° de
aīa textu ꝯᵗⁱ. 20. q ſm diuerſitatē hui⁹ v̄tutiſ cogita-
tiue diuerſificant hoīes i q̄tuo2 v̄tutib⁹ dictiſ in to-
picis de qb⁹ Alpharabi⁹ ſcripſit in elēchis. ꝑmi ho
mines tāgunt p ꝑmā pticulā q̄ vident oib⁹. ſcdi p
ſcdā3. aut pl'ib⁹. tertij p tertiā: aut ſapiētib⁹ oibus.
Probabilia igit recepta a ſapiētib⁹ nō icōuenit eē
necīa. Et h ē qd Egidi⁹ roman⁹ inqt i ꝑ poſterioꝝ.
q rōnes i ſcdis iētionib⁹ fact ex necījs pcedētes
ſūt topi. Ex dictiſ ēt patet q iuriſpiti ml'tū igbiles
ſūt: ⁊ artiū doctores nobiles ml'tū: cū iuriſte circa
groſſa ⁊ igbilia pbabilia v̄ſent: ut videbit in ꝯne q̄
ad doctrine bonitatē itroducet: q̄ q̄ret utrū medici
na iure ciuili ſit nobilio2. Ex dictiſ patet erro2 credē
tiū idē ipo2tari p dialeticā ⁊ logicā: cū dialetica ut
viſū ē ps ē logice: ⁊ illa ps q̄ iuētiua dī. ¶ Poſt di
ctū librū ſequit liber poſterioꝝ i q̄ de ſill'o ꝯcto ad
mām necīā agit. ¶ Ultim⁹ oīum ē liber elēchoꝝ.
Nā cū in eo libro tractent obligates q̄dā ſill'itas
ſimpl'r ut patet de ſill'o in forma peccāte q̄3 topici.
ut eſt ſill's tm̄ i apparēti loco fūdat⁹: q̄3 ēt demr̄ati
uis: ut ē ſill's falſigraph⁹. q ex pp2ijs ꝑncipijs alicu

iuſ diſciplie male itellect pcedit. Notitia aūt recti
ꝑcedit notitiā oblig: rectū eni ē iudex ſui ⁊ oblig. ut
p de aīa ſcripſit Ari. Et hic ē q tres dicti libri hūc
libꝝ ꝑcedē debēt. Ex q̄ patet erro2 pauli heremite
i ꝑncipio ꝑmi poſteꝝ. d. libꝝ poſte. ultimū eē iter li
bros noue artiſ. Ex dictiſ ēt patet q diſio q̄ aliqui tū
tur de ſill'o. d. ſill'3 diuidi i ꝑoriſticū ⁊ ē. uana ē. cū
ꝑoriſtic⁹ cū ſill'o ſimpl'r ꝯuertat. S3 ſill's a pho ꝑ°
topi. diuidit i dialeticū demr̄atiuū litigioſu3 ⁊ fal
ſigrapgū. q ſi litigioſus ⁊ falſigraphus ſb ſophiſti
co elēcho ꝯtinent. erit g̊ diuiſio ſill'i i illoſ tres. dia
leticū. ſ. demr̄atiuū ⁊ elēchū ſophiſticū. Et nota q
illa diuiſio nō ē gn̄is i ſpēs. gen⁹ aūt ꝯhit ad ſuas
ſpēs p mā3: ſic in pposito ꝯtigit. Dialeticus eni3 p
mā3 pbabilē: demr̄atiuus nō p necīa3 ꝯhit. Item
ſill's peccās i forma nō dī ſill's. Rhetoᶜᵃ ēt ē rōna
lis: q2 directiua i actib⁹ rōnis. uerū tm̄ q2 v̄ſat circa
mām groſſam ⁊ moralē: ut circa humanos act⁹. iō
utit iſtris directiuis i actib⁹ rōnis groſſis ⁊ dimi-
nutis reſpectu hoꝝ iſtroꝝ qb⁹ logic⁹ utit. Iſta autē
ſūt enthimemata ⁊ exēpla. Iuxta illō phi in ꝑ po-
ſterioꝝ: rhetoric⁹ ſuadet p exēpla qd ē iductio ⁊ en
thimema qd ē qdā impfect⁹ ſill's. ⁊ h ēt dic ꝑ to-
pi. ubi inqt q ſill's ⁊ iductio ſt̄ violētiores ad pbā
dū q enthimema ⁊ exēplū. Et q2 ꝑuatiōes ⁊ defe-
ct⁹ cogſcunt p ſuos hitus: iō dialetica q̄ de ſill'o ⁊
iductiōe tractat ꝑo2 ⁊ nobilio2 ē ⁊ ꝑus debet doce-
ri q̄3 ipa rhetorica: q̄ ē q̄dā groſſa dialetica. ⁊ h eſt
qd phs dic ꝑ rhetoricoꝝ ſuoꝝ: q rhetorica aſſecu
tiua ē dialetice: ⁊ hec ē cā q̄re Boeti⁹ in ſuis topi-
cis mixtim ⁊ dialeticā ⁊ rhetoricā tradit. Poetica
v̊o ēt rōnalis dī eo q ex fictiſ rōcinari docet: ex qb⁹
ſuſpitio q̄dā gn̄at ut i poetica ab Ari. ⁊ ꝯᵗᶜ colligit
Nō o2ganica v̊o alia ꝑtica alia ſpeculatiua. Pra-
ctica v̊o diuidit i factiuā ⁊ actiuā. tollit hec diuiſio
ab Ariſto. 6° methaᶜᵉ. ubi pbat q nālis phia nec
ē actiua nec factiua: ſed ſpeculatiua. patet ēt q2 me
dicina cū ſit ꝑtica nō ē actiua. relinquit g̊ q ſit fa
ctiua. ⁊ iſti deſeruit medicatiua ars q̄ ex illa gn̄ari
pōt. l3 ēt ut pl'imū expimētis gn̄et: ⁊ hec ē illa que
iter. 7. artes mechanicas nūat ut in ꝯne ifra pate-
bit. Sūt eni artes mechaᶜᵉ. 7. videl3: Nauigatio.
Lanificiū. Armatura. Agricultura. Uenatio. Ar-
chitectura. Medicina. Actiua v̊o i tres diuiditur.
ethicā ycoᶜᵃ3 ⁊ poliᶜᵃ3. ꝑᵃ mores edocet qb⁹ ſingulo
rū hoīu3 vita iſtituat. 2ᵃ dom⁹ gubnationē. 3ᵃ ciuita
tū. hic oīs legū ꝑitia fluit. Theo. i tres ptes diſtri-
buta ē nālē matheᶜᵃ3 ⁊ diuinā. Matheᶜᵃ i geome
triā ariſmeᶜᵃᵐ aſtroloᵍᵐ muſicā ⁊ pſpectiuā. Ex q̄
patet erro2 dicētiū ſcia3 diuidi i ꝑcticā ⁊ ſpeculati-
uā tanq̄3 i eēntiales ⁊ imediatas dr̄ias ſumēdo il-
lud fūdamētal'r: nā logica nec ꝑctica ē nec ſpecula
tiua cū nō ſit nō o2ganica q̄ in illa diuidit: hēt ēt ſi-
nē diſtictū a ꝑctica ⁊ ſpeculatiua. Eſt eni finis eius
iudiciū aut iuētio: ut Boeti⁹ vult in ꝑdicabilibus.
Nālis i. 8. ptes diſtributa ē. cū eni de reb⁹ nālib⁹ ⁊
mobilib⁹ ut hn̄t reſpectū ad motū ſit nālis ꝯſidera
tio: iuxta illō ſcdi phiſicoꝝ q̄ mouēt nō mota nō ſt̄
amplu⁹ phiſice ꝯſiderationis: aut eni de ipſo co2pe
mobili i ſe ⁊ abſolute ꝯſiderat ⁊ illa ꝯſideratio tra-
dit i libro phiſicoꝝ qꝑm⁹ ēiter oēs ptes phie. Aut
de ipo ꝯcto ad ubi: ⁊ hec ꝯſideratio hētur in 2ᵃ pte
ſ. i libro celi. Aut de ipſo ꝯcto ad formā ⁊ h dupl'r.
q2 aut ad formā ſimplicis: ⁊ hec ꝯſideratio hētur i
libro de gn̄atiōe q̄ 3ᵃ ps ē ſcie nālis: aut d ipo ꝯcto.

ad formã mixti. ⁊ hoc dupl'r. qꝛ aut ꝯpato ad formam mixti imꝑfecti. ⁊ hec ꝯſideratio tradit̃ i pte 4ª i libris .ſ. methau^rum. aut ꝯpato ad formã mixti ꝑfecti ⁊ hoc dupl'r. qꝛ aut iaiati aut aiati: ſi iaiati hec ꝯſideratio tradit̃ i 5ª pte i libro .ſ. mineraliũ quẽ trãſlatũ ab Ari. nõ hẽm⁹. ſʒ Auic. ⁊ Albt⁹ ipm cõpoſuerũt. ⁊ hoc ẽ ꝙ ꝯ^n^r ingt ꝑ phiſicoꝝ: librũ de mineris nõ hẽm⁹ neqꝫ de plãtis niſi duos tractat⁹. Si autẽ ſit ꝯſideratio de ipo ꝯpato ad formã mixti aiati. hec ꝯſideratio i tres ptes ẽ ptita. nã volentes nos de aiatis corpib⁹ det'minare: oportet ꝑus de cõi aia ingrẽ: q̃ ps ⁊ cã ẽ coꝝ. Cognitio eni cãti ex cognitiõe ſuaꝝ cãrũ pẽdet ⁊ hec ꝯſideratio tradit̃ i pte 6ª nalis phie q liber õ aia iſcribit̃: ⁊ ab Auic. 6^s nãliũ ⁊ bñ merito appellat̃: i q̃ de aia ẽm ſcipaʒ ⁊ de ſuis potẽtijs ⁊ opib⁹ ut ab ipa fluũt det'miat̃. Poſt illã ꝯſiderationẽ de aia ꝯueniẽs ẽ ut õ corpib⁹ aiatis determinet̃: q̃rũ cognitio acqrit̃ ex potentijs ⁊ opib⁹ aie nõ abſolute ꝯſiderati: ſʒ ut hñt quãdã cõcretionẽ ad corp⁹: ⁊ ꝑut det'minatas ptes corpis ⁊ det'miata organa reqrũt. ⁊ hoc dupl'r. qꝛ aut fit de ipis det'minatio i gñali. ⁊ hoc tradit̃ i pũis libris nãliũ i qb⁹ õ cõib⁹ opationib⁹ oĩuʒ aut pl'iuʒ viuẽtiuʒ ut iſta det'minata exigũt iſtr̃a: ut ſup dixim⁹ fit ꝯſideratio: aut fit de ipis ꝯſideratio i ſpãli applicãdo oia hec ad ſingulas ſpẽs aialiũ ⁊ plãtaꝝ det'minãdo qd ſit ꝓpriũ vnicuiqꝫ ſpẽi: ⁊ hec ꝯſideratio tradit̃ i libris q̃s ſcripſit õ aialib⁹ ⁊ plãtis: ⁊ ſic hẽm⁹ ptẽ octauã ſcie nãlis: ⁊ hoc eſt qd Ariſto. ingt i ꝑncipio libri de ſẽſu ⁊ ſenſato. Que qdẽ a ꝑorib⁹ õ aia tradita ſt̃ ſbijciant̃. Cõſequẽs ẽ ut de aiatis corpibus loq̃mur. ¶ Cõſideratio aũt media i tres ptes ẽ diuiſa: q̃rũ vna ꝯtinet ea que ptinẽt ad viuũ i eo qd viuũ: ⁊ hec ꝯtinet̃ in libro quẽ ſcripſit de morte ⁊ vita: i q̃ ẽt det'minat de reſpiratiõe ⁊ expiratiõe ꝑ que in qbuſdã vita ꝯſeruat̃: ⁊ de iuuẽtute ⁊ ſenectute ꝑ que diuerſificat̃ ſtat⁹ vite. Simil'r ⁊ i libro q iſcribit̃ õ cãis lõgitudinis ⁊ breuitatꝭ vite: ⁊ in libro quẽ fec̃ õ ſanitate ⁊ egritudine q̃ ptinẽt ad diſpoſitionẽ vite: ⁊ i libro quẽ dr̃ feciſſe de nutrimẽto ⁊ nutribili q duo libri apd nos nõdũ habent̃. Alia vo ptinet ad motiuũ. q̃ qdẽ ꝯtinet̃ i duob⁹ libris .ſ. i libro õ cã mot⁹ aialiũ: ⁊ in libro õ ꝓgreſſu aialiuʒ. Tertia vo ptinet ad ſenſitiuũ circa qd cõſiderari põt ⁊ illd qd ptinet ad actũ iterioris ⁊ exterioris ſẽſus. ⁊ q̃ʒtũ ad hoc ꝯſideratio ſẽſitiua ꝯtinet̃ i iſto libro q iſcribit̃ õ ſẽſu ⁊ ſẽſato .i. ſenſitiuo ⁊ ſenſibili ſb q̃ ꝯtinet̃ tractat⁹ õ memoria ⁊ remiſcẽtia. ⁊ iteꝝ ad ꝯſiderationẽ ſẽſitiui ptiet illd qd fac̃ diuaʒ circa ſẽſuʒ i ſẽtiẽdo u'l nõ ſẽtiẽdo qd fit ꝑ ſõnũ ⁊ vigiliaʒ õ q̃ det'minat̃ i libro q iſcribit̃ de ſõno ⁊ vigilia. Sʒ qꝛ oportet ꝑ magis ſitĩa ad diſſili'a trãſire talis videt̃ hoꝝ libroꝝ ordo: ut poſt librũ õ aia in q̃ õ aia ſʒ ſe det'minat̃ imediate ſequat̃ hic lib de ſẽſu ⁊ ſẽſato qꝛ ipm ſẽtire magis ad aiam q̃ʒ ad corp⁹ ptinet poſt quẽ ordinãdus ẽ lib õ ſõno ⁊ vigilia. Deinde ſequunt̃ libri q ptinẽt ad motiuũ qd eſt magis ꝓpinquũ ſẽſitiuo. Ultio ordinant̃ libri q ptinẽt ad cõeʒ ꝯſiderationẽ viui. qꝛ iſta ꝯſideratio diſpõnẽ corpis maxie ꝯcernit. ex qb⁹ ſequit̃ ꝙ cũ ex opib⁹ aie duplex poſſit fieri ꝯſideratio: vna ut ipa ab aia fluũt. Alia ut ipa ꝯcretionẽ hñt ad corp⁹ ⁊ ẽʒ diuerſitatẽ hui⁹ ꝯcretiõis diuerſificant̃ libri pũi nãlis ab ipſa opa aie ſpectãtes. ipe aũt itellect⁹ aut ei⁹ opatio cũ nullã hẽat ꝯcretionẽ ad corp⁹. maxia eni ei⁹ cõcretio ẽ i aia. Sũma ãt ei⁹ abſtractio ẽ i ſbſtãtijs ſepatꝭ ⁊ iõ ꝑter libꝝ õ aia ari. nõ fec̃ libꝝ õ itellectu ⁊ itelligibili. u'l ſi feciſſet nõ ptinet ad ſciam nãlẽ ſʒ magis ad metha^ca cui⁹ ẽ ꝯſiderare õ ſbſtãtijs ſepatꝭ: cui⁹ oppoſitũ voluit Albt⁹ magn⁹. hec ẽ rõ ſci thome cõpꝛiote nr̃i i libello õ ſẽſu ⁊ ſenſato. Sequit̃ ẽt ꝙ oĩno mẽtiunt̃ qui dicũt ſbiectũ libri õ aia ẽẽ corpus aiatũ imo ipa aia ẽ ei⁹ ſbiectũ. ut ſup̃ dilucidatis clare patet. Corp⁹ vo aiatũ ꝯſideratũ ẽm opatiões aie cões oib⁹ u'l pl'ib⁹ aiatis ẽ ſbiectũ i libris pũoꝝ nãliũ. ꝯſideratũ vo ẽʒ opationes ꝓprias vnicuiqꝫ ſpẽrũ nãliũ ⁊ plãtaꝝ. ſbiectũ ẽ i libro de aialib⁹ ⁊ plãtis. patet ẽt ꝙ lib õ plãtis nõ nũat̃ ut diſtict⁹ a libro õ aialib⁹ ut Joãnes õ gãdauo voluit i p^a qõne ꝑmi libri õ aia. cũ iſti duo libri ꝯueniãt i vna formali rõne ꝯſiderãdi: Jn ipis eni fit ꝯſideratio de opatiõib⁹ aie. ut ipe approprient̃ vnicuiqꝫ ſpẽi aialiũ ⁊ plãtaꝝ. Ex q̃ patet ordo iſtaꝝ liberaliũ artiuʒ q̃ʒtũ ad doctrinã. nã ꝑ debem⁹ diſcere grãmaticã. deide logicã: demũ moralẽ phiam. deide mathematicas. ultio diuinã. Et hoc ẽ qd Themiſti⁹ ingt in ꝓlogo phiſicoꝝ dicẽs. nã poſt morales ſcias q ad vite nr̃e iſtõneʒ ptinẽt: ⁊ poſt rõnales q̃ nobis tradũt regulas diſcutiẽde ⁊ diiudicãde v'itatis capeſcẽda erit reꝝ nãliũ diſciplĩa. Mathe^ca ẽt debet ſequi nãlẽ: qꝛ nãlis ex nobis notiorib⁹ ꝓcedit ut Albert⁹ ꝑ phiſicoꝝ teſtat̃. ¶ Dictũ eſt ſupius medicinã excellere ius ciuile. Pro hui⁹ ergo dicti explanatione infra ſenſata queſtio mouet̃.

QUeſtio ẽ an medicina nobilior atqꝫ ꝑſtãtior ſit iure ciuili. ꝙ nõ: Arguit̃ ꝑ ſic. Jlla ſcia q̃ reddit hoies magis honorabiles ẽ nobilior. Jus ciuile ẽ h^m. ḡ ⁊c. tenet ꝯña cũ maiori. minor patet auctẽ Ciceroĩs dicẽtis offõrũ ꝑ. Jus ciuile ſꝑ i ſũmo honore hĩtuʒ fuiſſe. ⁊ hic ẽ ꝙ iuriſte dicũt ꝙ ſcholares iuris dñi dẽãt appellari. ꝓfeſſores vo medicie magr̃i. ¶ Scdo. illa ſcia eſt alia ꝑſtãtior: q̃ maxie archimatica ẽ ⁊ ꝑncipaliſſima inter oẽs ſcias. ſʒ ſcia iuris q̃ politica ẽ ẽ h^m ut ꝑ ethicoꝝ Ariſto. põit i ꝓhemio ubi ingt. politicã ꝑcipe oib⁹ alijs artib⁹. hẽt eni ſb ipſa ꝑcioſiſſimas diſciplinaꝝ ut militarẽ rhetoricã ⁊c. ꝑcipit eni ⁊ ordinat q̃les debẽt ẽẽ artes i ciuitate. Jtẽ ꝙ ſcie ſpeculatiue legant̃ i ciuitatib⁹ ⁊ ita oib⁹ ⁊ ꝑcticis ⁊ ſpeculatiuis ꝑcipit. q̃re ⁊c. ¶ Tertio. illa ſcia ẽ nobilior cui⁹ finis ẽ nobilior: ſʒ politice ⁊ iuris ciuilis ẽ h^m. nã finis iuris ciuilis ẽ fac̃e hoieʒ v'tuoſuʒ: finis vo medicie ẽ ꝯſeruare hoieʒ i ſuo ẽẽ: ſʒ ẽẽ v'tuoſũ ẽ nobili⁹ q̃ʒ i ẽẽ ꝯſeruari. nã qñ aliqd ad aliḋ cõpat̃ cuius oppoſitũ meli⁹ ẽ oppoſito alteri⁹: ipſʒ q̃ʒ meli⁹ ẽ ut tertio patet topi. ſʒ v'tuoſũ cõpatũ ad ꝯſeruari i ẽẽ eſt huiuſmodi. nã oppoſitũ v'tuoſi ẽ vitioſuʒ qd deteri⁹ ẽ oppoſito ipius ꝯſeruari i ẽẽ qd ẽ mori. nã magis ẽ eligẽdũ mori q̃ʒ ẽẽ vitioſũ ut 4° patet ethicoꝝ: ⁊ iõ vitioſũ deteri⁹ ẽ. min⁹ eni eligendũ deteri⁹ ẽ ex 3° topi^rum. ¶ Quarto. illa ſcia ẽ alia nobilior cui⁹ ſbiectũ nobili⁹ eſt ſbiecto alteri⁹. ut ꝑ de aia colligit̃. Sʒ ſubm iuris ciuilis ẽ h^m cũ ſit hõ ſanabilis ẽʒ aiaʒ q nobilior ẽ hoie ſanabili ẽʒ corp⁹: qd tale ſit iuris ſubm patet ex legis diffõne que cũ ſit donũ dei ars ẽ ⁊ eq ⁊ ueri. ꝑcipiẽs hõeſtũ ꝓhibẽſqꝫ ꝯriũ. Sic eni v'tus ſalus ẽ aie: ita vitiũ morb⁹ ẽ eiuſdẽ. vñ punitiones i legib⁹ ordĩate dicũt̃ medicine. Cũ igit̃ finis legũ ſit v'i⁹ aie q̃ ſalus ẽ ei⁹. erit ḡ hõ ſanabilis ẽʒ aiaʒ ei⁹ ſubʒ. ¶ Jn oppoitũ ⁊ ꝓ pte va

arguiť ꝑ ſic. Illa ſcia ē alia nobilioꝛ cuiꝰ finiſ ē nobi
lioꝛ:ſʒ medicia ē hmͦ.nā cū finis eiꝰ ſit hoiēʒ i eē cō-
ſeruare:politice vͦo finis eſt pacē i ciuitate iducē ꝛ
ꝯſuare. Cōſtat aūt ꝙ eē cū ſit ſuba ē oi accñte no-
biliꝰ ex 7ͦ methaᶜᵉ.q̈re ꝛc̄. ¶ Scd̄o illa ſcia ē nobi
lioꝛ alia q̄ hēt modū ꝓcedēdi nobiliorē ut patet ex
ꝑ ŏ aia.ubi phs vult ſciaʒ de aia excedē alias ſcie
tias nō ſolū pp ſubti nobilitatē:ſʒ pp demr̄ationis
certitudinē.medicina ē hmͦ.nā ipa utiť aliqñ ꝓceſ-
ſu:qꝛ aliqñ pp qd ꝛ demōſtrādo ſcit ſe demōſtra-
re:cuiꝰ oppoſitū ꝯtingit i iure cū ipi inũtaň auc͂ta-
tibꝰ doctoruʒ. ꝛ ſi aliqñ diſcurſu demr̄atiuo utanť
cū nō itelligant ſe demr̄are ſcire nullo mō poſſūt.
Eſt eni ſcire p demr̄ationē itelligē. Et ſi arguiť ut
paulus hēmita in ſuis ꝑdicabilibꝰ:diſcurſus q̄ iſti
utunť cū ſit demr̄atiuꝰ: ꝛ demr̄atio ē ſill'ſ faciens
ſcire.aggñabit ğ ſciaʒ. Rñdeo ꝙ hñ eſt demr̄ati-
uus ꝛ aggñatiuus ſcie:ſʒ i ſbiecto apto ꝛ diſpoſito
ꝑ hituʒ dialeᶜᵉ q̄ iſti carēt: ꝛ nō i eis: ſʒ i eis ex tali
diſcurſu gñať hitus qdā opinatiuꝰ ſoꝛmidini ꝓmi
xtꝰ q lōge ſcia igrabilioꝛ ē. ¶ Tertio illa ſcia q̄ ſub
alternať ſcie nobiliori ē nobilioꝛ: i medicina eſt hmͦ
ğ ꝛc̄.tenet ꝯñā cū maiori qꝛ ſbalternata recipit ſb
iectū ſuū ꝛ ꝓncipia a ſbalternāte.minoꝛ vͦo ē per ſe
nota.ſbalternať eni medicina phie nāli ut i libello
de ſenſu ꝛ ſenſato colligiť.cuiꝰ auc͂tas tāgiť in coꝛ-
pore qōnis. Jus ciuile vͦo poliᶜᵉ. Cōſtat aūt ſciam
nālē poliᶜᵃ eē lōge ꝑſtātiorē. Jpſa enim celeſtia ꝛ
gl'ioſa corꝑa contēplať q̈ꝫtum ad corū quiditatē.
Quiditateʒ itellectiue aie ipſa ſola deū ceteraſqꝫ
itelligētias eē demōſtrat:diuinꝰ vͦo ꝛ ꝓmuſ phs re
cipit ab iſta h̄ genꝰ entiū abſtractoꝝ eē ſine cuiꝰ co-
gnitione de qditate dei ꝛ ceteraꝝ itelligentiaꝝ ni-
hil cōtēplari poſſet. Queſtio eni an ē ꝑcedit qōnē
qd eſt.ipaqꝫ oium nāliū q̄ ifra globlū lune ſūt cās
coğſcē docet. Cū igiť ſine ipa nāli ſcia neqꝫ deꝰ ne-
qꝫ alie itelligētie coğſci pñt in quaꝝ cognitiōe cōſi
ſtit vͣa hoīs felicitas ad quā leguʒ piti ex ſolo hitu
legali ꝑuenire nō pñt:qm̄ finis legalis pōnis ē feli
citas qdā circa ꝯuiuē ꝛ cōicari ḟm ciuilē ꝯuerſatio
nē.talis aūt nō ē vͣa felicitaſ ſʒ q̄dā felicitas huma
noꝝ actuū:ut patet.10. ethiᶜᵒʳᵘᵐ.ubi Ariſt.felicitatē
ponit in oꝑatiōe ſpeculatiua ꝛ ſpeculari ſic dicēs.
Jnq̈ꝫtū aūt ꝓtēdiť ſpeculari ꝛ felicitas ꝛ qbus ma
gis ineſt ſpeculari ꝛ felices eē. Scd̄ʒ eni iſtā maxi
me diis aſſimilamur q̄rū felicitas i itellectiōe ſua
rū eēntiaꝝ exiſtit ut ꝛ eodē.10.colligiť. ¶ Hoc etiā
ꝓbať rōnibꝰ phi ibidē ꝑ ſic. Jlla ē vͣa felicitas actu
um hūanoꝝ cuiꝰ oꝑatio ē minꝰ ammixta ꝯriis.ſed
oꝑatio ſpeculatiua q̄ ē i nāli phia ē talis reſpectu
ꝓctice oꝑatiōis ꝛ ciuilis.ğ felicitas q̄ eſt ḟm ſpecu
lationē ꝛ cōtēplationē vͣitatis q̄lis eſt felicitas nā-
lis ſcie ē vͣa felicitaſ.ꝯſequētia nota.maioꝛ ēt ē ma
nifeſta apō phm̄.10. ꝛ 7ͦ ethi.in fine.minoꝛ ē nota
itellectꝰ ſpeculatiuꝰ ē ſimplex: ꝛ eiꝰ oꝑatio ſimplex.
Jntellectꝰ aūt ꝓcticꝰ ꝛ oꝑatiuꝰ circa extriſeca agibi
lia nō ē ſimplex iquātū talis. Cōfirmať hec rō ſic.
illa ſcia eſt vͣioꝛ felicitas ad quā ꝯſequēdā hō eſt ꝑ
ſe ſufficiēs nō idigēs extriſeco adiutorio:ſʒ ad cō-
ſequēdā felicitatē ſpeculatiue ſcie hō eſt ꝑ ſe ſoluʒ
ſufficiēs. Ad cōſequēdaʒ felicitatē politicā nō eſt
ſufficiēs:imo m'to idiget extriſeco adiutorio.hō
eni ꝑ ſe ſufficiēs eſt ſpeculari vͣitatē ſine adiutorio
alteriꝰ. Ad ꝯuerſationē aūt poliᶜᵃˢ ꝛ ad vͣtuteſ mo
rales exercēdas ꝛ ad iuſtitiam ꝛ leges exequēdas

nō eſt ꝑ ſe ſufficiēs ut notū ē:imo idiget m'tis ad
iutoriis ſaltē idiget circa q̄s talia oꝑeť ꝛ cū qbus
cōmittet i iuſtitia cōmutatiua ꝛ qbꝰ diſtribuat i di
ſtributiua quare ꝛc̄. ¶ Jtē illa eſt vͣa felicitas ḟm
quā ē ſūma ꝛ ſimplex delectatio itellectꝰ humani ꝛ
ſūma ꝑfectio eiꝰ:ſʒ talis eſt ſpeculatio vͣitatiſ q̄ eſt ꝑ
hitus ſcientificos reſpectu ꝓctici politici. ğ felici-
tas itēta i nāli phia q̄ eſt ſpeculatio vͣitatiſ eſt vͣa feli
citas reſpectu felicitatiſ politice.ꝯñā nota cū maio
ri.qꝛ vͣioꝛ felicitas i actibꝰ hūanis eſt q̄ eſt ſimplici
oꝛ ꝛ ḟm ꝑticulā nobiliorē hoīs q̄ eſt itellectꝰ ſpecu-
latiuꝰ: ut patet 6ͦ ethi.capl'o de oꝑatione ſcie ad
prudētiā. ꝛ ſapie ad pꝛudētiā:minoꝛ nota qꝛ felici
tas i politicis ē bona ꝯuerſatio ꝛ iuſta retributio
circa ꝯtingētia in cōicatione tꝑali:ſʒ felicitas i ſpe
culatiuis ē ſpeculatio vͣitatiſ ꝛ ſūma delectatio cir-
ca quā nō ē laboꝛ:imo ſine labore ꝛ ſine amiſſione
ꝯrii ꝯtinuo creſcit ꝑ quā hoīes ſunt felices ꝛ ſūme
delectātes qm̄ itellectꝰ ſimplex eſt ꝛ obm ſimplex
ſ.vͣitas ſcibilis ꝛ etn̄a. Et pp h̄.qꝛ deus ſūme ſim
plex ē vna ſola ꝛ ſimplici gaudet delectatione que
ē iſinita felicitas eiꝰ:ut dicit Ari.10.ethi.capl'o ul-
timo. Ex q̄ ſequiť hoīeʒ equoce dici ŏ hoīe rōnali
ꝛ iuriſta.cū iuriſta nō ſit hō niſi equoce. cū iuriſta
ultio ſine hoīs ſit ꝓuatꝰ: ꝛ h̄ ē qō Auer.dic̄ in ꝓlo
go libri phiſicorū.ꝙ hō equoce dī de hoīe ꝑfecto
ꝑ ſcias ſpeculatiuas ꝛ de hoīe igrāte eas:ſic dī eq
uoce de hoīe vͦo ꝛ pictoꝛ:poliᶜᵃ vͦo ꝯſeruationē ciui
tatū intēdit. Cōe inq̈ꝫ bonū toti hūano gñi ut gr̄a
exēpli pacē in ſingulis ciuitatibꝰ. ꝛ h̄ eſt qō dicit
Ari.de ea ꝑ ethicoꝝ.cōe bonū vni ul' plibꝰ ciuita-
tibꝰ methodus q̄dā itēdit.i.politica. Cōſtat aūt h̄
lōge iꝑfectiꝰ eē ſuꝑ nobiliſ aia.ſ.itellectiua ꝛ aliis.
¶ Quarto arguiť ſic.illa ſcia q̄ reddit hoīes ma-
gis honorabiliores ē nobilioꝛ. medicina eſt hmͦ.ğ
ꝛc̄.tenet ꝯñā cū maiori.cuiꝰ eni effcūs nobilioꝛ ē:
tꝑʒ qꝫ nobiliꝰ ē.minoꝛ declarať.nā medicina ſemꝑ
in ſūmo honore fuit i tātū ꝙ ſapie ꝓs antiqſſimis
tꝑibꝰ hēbať:diiſqꝫ ꝓmū ivētores ſuos aſſignauit ꝛ
celo dicauit.vetuſtiſſimꝰ eni ille Eſculapiꝰ qm̄ ru-
dē adhuc ꝛ vulgarē hāc ſciaʒ paulo ſbtilius exco
luit i deoꝝ nūero receptꝰ ē:quē ꝛ filios machaonē
ꝛ polidariū:Homerꝰ vulneribꝰ tm̄mō ferro ꝛ me-
dicamētis mederi ſolitos eē ꝓpoſuit. Jn ſecta vͦo
empyrica q̄ i ſicilia cepit a creōte agrigētino mul-
ti fuerūt q ēt i magno ꝓcio habiti ſunt ut ſerapion
apolloniꝰ aliquāto poſt Eraclitꝰ tarētinꝰ. Quid dī
e ā ŏ ſecta rōnalui q̄ ſūmi phi claruerūt ut pytha
goras:Empedocles:Democritꝰ:diuinꝰ ille hyppo
crates:chous:diocles:chariſtiꝰ:pꝛaſſagoras:ero
philus:criſippus:eraſiſtratꝰ eiꝰ diſcipulus ex Ari-
ſtia natꝰ: aſclepiades themiſon.hi eni oēs ſic dii
terreſtres habiti ſūt:vñ Boetiꝰ i ꝑ ſue ariſmeᶜᵉ de
pythagora ſic ait:a nullo aliū ſua dcā referēte pꝛo
bari niſi qꝛ pythagoraſ dicit. Si vellē ſingl'oꝝ lau
des referre dies ad ſcribēduʒ nō ſufficēt. ¶ Huiꝰ
medicine rōnalis ſcie nobilitas ēt hēri pōt ſi artis
ꝑmia icipiamꝰ referre:heraſiſtratꝰ Anthioco rege
ſanato cētū talētis donatꝰ ē a rege ptholomeo filio
eiꝰ. Antoniꝰ muſſa diuo auguſto tirſolactuce ſana-
to ſtatua aurea donatꝰ ē:pollicretꝰ ſanato phallari
de tyrāno icredibili auri q̈ꝫtitate ab ipo donatꝰ ē.
Multos ꝑterea medicos celeberrimoſqꝫ: ex his
caſſios carpitanos:arūcioſ:albutios:rubꝛios.250
ſextertia annua mercede his fuere apō ꝓncipes.

eta ſũt ex plinio ⁊ celſo. o dij boni q̃ pacto pñt legũ
lei nobiſcũ de nobilitate ꝯtendẽ. cũ etate nr̃a hanc
artẽ ꝯſtãtiſſimã hĩam⁹ que olĩ anteq̃ȝ in ſciaȝ reda
cta eẽt: incõſtãs maĩuȝ fuit: q̃ȝ diuin⁹ ille Galienus
medicoꝝ ꝑnceps ⁊ vir ſolertiſſimi ĩgenij Auicẽ. ut
ſcripſit de eo ꝯ^{ter} 3° celi ex media pħia auxerunt.
¶ Jtẽ 5° arguit ſic. Jlla notitia uł cognitio q̃ eſt ꝺ
reb⁹ ĩdeterminatis variabilib⁹ ⁊ directiuo ĩdigẽtib⁹
ẽ deťminata ⁊ irrõnabilis ⁊ nullo mõ ſcientifica eẽ
põt. Notitia iuris ciuilis ẽ h⁹. g̃ ⁊ ẽ. tenet ꝯña cuȝ
maiori q̃ȝtũ ad p^{3}ptẽ p Ariſt. 5° ethi^{cor} ẽ dicẽtẽ q̃
ĩdeterminati regula dȝ eẽ ĩdeterminata. dat exem
plũ de regula leſbie edificationis quã oportuit eẽ plũ
beã. ⁊ reddit cãȝ. ad figurã enĩ lapis trãſmutat̃: qꝛ
enĩ lapides illi leſbie erãt diuerſiſſimi nõ poterãt
in rectã figurã redigi. Jdeo eoꝝ regula obliq̃ erat.
¶ Oñm ad 2^{m} ptẽ. ſ. q̃ nõ poſſit eẽ ſcientifica: pȝ qꝛ
ſcia ẽ de ĩmutabilib⁹ ⁊ eťnis. ⁊ p ꝯñs nõ ex varia
bilib⁹ ⁊ ĩdeťminatis. minoꝛ pȝ p Ari. eodẽ 5° ethi^{cor}
vbi vult q̃ lex dȝ uł̃r poni ⁊ nõ pticulariter. nã
pticularia ĩfinita ſũt q̃ a nob̃ cog̃ſci nõ pñt. ⁊ qꝛ eſt
ĩpa lex de actib⁹ humanis ĩ qb⁹ ẽ ĩpo^{le} uł̃r neꝝ di-
cere. utile eſt ĩ aliq̃ pticulari caſu oppoſitũ legiſ ob
ſeruari. Jõ ĩdiget lex directiuo ĩ talib⁹ caſib⁹ pticu
larib⁹: q̃ directio fit p iuſtũ nãle: qȯ ut ibi Ariſt. po
nit eãdẽ hẽt potentiã vbiq̃ȝ ex grã: lex ponit q̃ ſi q̃
pegrini muros ciuitatis aſcẽdũt pena capitis puniã
tur ĩuadẽtib⁹ hoſtib⁹ ciuitatẽ: pegrini muros aſcen
dũt ⁊ liberant ciuitatẽ ab hoſtib⁹: ĩ iſto caſu lex ob-
ſeruari nõ dȝ. ſȝ iuſto nãli dirigit̃: qȯ ẽ q̃ liberãtes
pṽiam debẽt p̃miari. Vñ leges variant̃ ſꝫm locorũ
cõmoditates. ⁊ ad libitũ hoĩuȝ. Leges enĩȝ Juſti
niani in gallia nihil valẽt. vñ aſſimilat eas Ariſto.
in eodẽ 5° ethi. mẽſuris ſic dicẽs. Nõ enim eq̃les
vbiq̃ȝ vini ⁊ frumẽti mẽſure ſȝ vbi qdẽ emunt̃ ma-
iores. vbi autem vendũtur minores. Similiter nõ
naturalia ⁊ humana iuſta nõ eadem vbiq̃ȝ quia ne
q̃ȝ urbanitas. Jdem Ariſto. eodem 5° ubi põit dif
ferẽtiã iuſti legalis ⁊ nãlis ĩqt ſic. Legale aũt qȯ
ex p̃n^{o} nihil differt ſic alr̃. qñ aũt ponit̃ differt pu
ta cap: ã ſacrificare ſȝ nõ duas oues. Et 2° metha.
ĩqt. Quãtã vim hẽbat qȯ ꝯſuetũ ẽ leges oñdũt. ĩ
qb⁹ fabularia ⁊ puerilia magis qdẽ valẽt cognitio
ẽ de eis pp ꝯſuetudinẽ ⁊c̃. Cũ g̃ medicina ſit ſcia
ut ⁊ dicũ ⁊ dicẽdis patebit erit pſtãtioꝛ ⁊ nobilioꝛ
tali hitu nõ ſcientifico. ſ. legali ⁊c̃. ¶ Pro deciſione
iſti⁹ dubij ponit̃ iſta ꝯ̃. Medicina ẽ ſcia nobilis val-
de nãli pħie ſubalternata q̃ in nobilitate iuri ciuili
cõparãda nõ eſt. cũ iuris notitia nõ ſcia ꝓprie dici
põt: ſȝ p̃ctica q̃dã notitia: nullã hñs ad felicitatem
munitã viã ut Ciceroñi placuit. Hec ꝯ̃ hẽt duas par
tes. Pro declaratõe p̃me ẽ notãdũ q̃ medicina du
pliciť ſumit̃: vno mõ p hitu ſcientifico p demr̃atio-
nem acq̃ſito ſeu illa demr̃atio ſit qꝛ uł pp qd: q̃ ſic
ſumi poſſit nulli ẽ dubiũ: pñt enĩ fieri ⁊ fiũt ĩ medi
cina demr̃ationes a p̃ori ⁊ a poſteriori ut patet in
ſpicientĩ codices Gallieni ⁊ Auic̃. verũ tñ ẽ q̃ ut plu
rimũ pcedit a poſteriori ut ẽt ꝯtigit ĩ ſcia nãli: ⁊ ſic
ſumẽdo medicinã ip̃a ẽ nãli ſcie ſbalternata a qua
ſua accipit p̃ncipia: nã nãlis p̃ncipia ſanitatis ⁊ egri
tudinis hẽt ꝯſiderare: cũ ꝯſideret ei⁹ ſubȝ qȯ ẽ coꝛ
pus viuũ. hẽt ẽt p̃ncipia talis ſbiecti conſiderare.
Jlla aũt q̃ ſũt p̃ncipia ſbiecti ſũt p̃ncipia paſſionũȝ
ei⁹. Et h̃ ẽ qȯ pħs ĩqt ĩ libello ꝺ ſenſu ⁊ ſẽſato cir-
ca p̃n^{m}: pl̃imi medicoꝝ q. ſ. magis pħie artẽ medi

cie pſequunt̃ nõ ſolũ expimẽtis utẽtes ſȝ cãs ĩnq̃-
rẽtes ĩcipiũt medicialẽ ꝯſiderationẽ a nãlib⁹. Jſtã
medicinã hñt medici rõnales q. ſ. ſũt boni pħi nã-
les qb⁹ honoꝛ maxim⁹ ab hoĩb⁹ dȝ exhiberi. Sunt
enĩ ſicut dij terreſtres. vñ ⁊ athenienſes Eſculapio
p herbaꝝ cognitione ſtatuã erexerũt tẽpluq̃ȝ dei
cõſtituerũt ⁊ p deo ipȝ hũerũt. Si ciues romani:
ut Octauio auguſto g̃tificarent̃ antonio muſe me
dico: cui⁹ opa ex ancipiti moꝛbo ꝯualuerat: ſtatuaȝ
ere collato iuxta ſignũ eſculapij ſtatuerũt: qd nos
rõnalib⁹ medicis ⁊ pſertiȝ etate nr̃a medicoꝝ p̃nci
pi ⁊ ĩtegerrimo pħo gerardo bolderio ꝟonẽſi facẽ
deberem⁹: certe toto terrarũ oꝛbe ipſi⁹ noĩe ſtatua
aurea dicari debẽt. Scḋo ſumit̃ medicina p hitu
factiuo ex medicia p̃ mõ ſũpta gñat⁹. ⁊ ſic ſumen-
do ẽ ars ⁊ nõ ſcia ꝓpe loquẽdo ꝺ ſcia. nã ars ⁊ ſcia
ſũt hit⁹ diſtincti ut 6° ethi. ponit Ari. ⁊ iſta nõ medi-
cina ſȝ pot⁹ medicatiua dici dȝ. Neq̃ȝ mirũ ẽ q̃ ab
hitu tali ſcientifico talis ars gñet̃. cum ab eo ſumat
marias ꝓpõnes qb⁹ mediãtib⁹ artifex de ſingula-
rib⁹ rõcinat̃. Jſta ẽ ars mechanica q̃ uł ꝯſili empy
rici utunt̃. dixi uł ꝯſili qꝛ eoꝝ ars ex expimentis ge-
nerat̃ ut p̃ metha. patet ⁊ nõ ex hitu ſcientifico: ⁊ ut
pl̃imũ ars ſic gñat̃. Et iſti ſũt q facĩũt nr̃aȝ medici
nã ĩ viliſſimo p̃cio hẽri. vñ iſti ſũt ab urbib⁹ expel-
lẽdi ſolo. ſ. expimẽto utẽtes: ſicut quõdã romãi fece
rũt plinio referẽte: ⁊ ꝺ iſta ĩtellexit Auerrois col-
liget p̃ cũ dixit medicinã eſſe artẽ mecha^{caȝ} auctẽ
Ariſto. Medicina aũt p̃ mõ ſumpta nullo mõ ars
mecha^{ca} dici dȝ. ſȝ ꝟa ſcia q̃ ẽt ſubo differt a medi-
cina 2° mõ dcã cũ illa fũdet̃ ĩ ĩtellectu p̃ctico q eõſi
liatiu⁹ a pħo 6° ethi. appellat̃. p̃^{a} ꝟo ĩ ĩtellectu ſpecu
latiuo ſic oẽs alie ſcie: ⁊ ꝓpterea a pħo ſcientificus
appellat̃. Sȝ tũc ẽ difficultas quõ ſcia p̃ctica ĩ ĩtel
lectu ſpeculatiuo fundari põt? Rñdeo q̃ nõ ĩcõue
nit ſciaȝ p̃cticã in ĩtellectu ſpeculatiuo fũdari. neq̃ȝ
ſõ dcã ẽ p̃ctica qꝛ in p̃ctico ĩtellectu fũdat̃: ſȝ qꝛ in
p̃xim oꝛdinat̃. hec p magna pte accepta ſũt a pluſ-
q̃ȝ ꝯ^{te} p̃^{o} tegni. Ex qb⁹ patet 2^{a} ps ꝯ̃nis q̃. ſ. ius ciui
le nullo mõ nr̃e medicine ĩ nobilitate cõparari põt
cũ ei⁹ notitia nõ ſcit ſcia. Nã ſcia ẽ hitus demr̃atio
ne acq̃ſit⁹. ⁊ ſcire ẽ p demr̃ationẽ ĩtelligẽ. Jſti autẽ
iuriſte nõ ĩtelligũt p demr̃ationẽ cũ ipi demr̃atio-
nẽ penit⁹ ignorẽt. nullo g̃ mõ ſcire pñt ⁊ maxĩe iu-
riſcõſulti hui⁹ tpis nr̃e dialetice oĩno expertes ſine q̃
ut ſup̃ dixim⁹ nihil ſciri põt. vñ iſti inuitunt̃ auctĩ-
b⁹ p̃ſcoꝝ iuriſcõſultoꝝ ⁊ dcã eoꝝ ſt̃ uolũtaria. Lex
enĩ ẽ uolũtarie poſita ut p̃ celi diẽ Ari. vñ ſtatuta-
rij potius q̃ȝ iuriſcõſulti debẽt appellari. Priſci ꝟo
nõ ꝓprie iuriſcõſulti appellari ſũt: ſed iuris cõdito
res ⁊. ll. Juris enĩ cõſulti ⁊ legũ ĩterp̃tes. p̃ſci di-
co. ll. ꝯditores ſũmi pħi ex media pħia leges hau
riẽtes q politicã artificialr̃ acq̃rebãt. Prius enĩȝ
logicã adiſcebãt q̃ nec̃ia politico ẽ. vñ p̃ ethi. du-
bitat pħs nũquid moralis debeat uti pceſſu qꝛ. uł
pceſſu pp qd: ⁊ ſic logica oĩ pti moralis pħie ẽ ne
ceſſaria. Poſt acq̃ſitionẽ moralis ſcie ut pficerent̃
nãlẽ pħiam adiſcebãt. ſine enĩ ſcia nãli ⁊ maxĩe ſi-
ne ſcia ꝺ aĩa moralis pħs nihil pfecte ĩtelligẽ põt:
ĩmo ueluti belua ẽ. vnuſq̃ſq̃ȝ enĩ ſeip̃ȝ cognoſcẽ dȝ
gnotiſaphton: qȯ in tẽplo orchicij apollinis aure-
is lr̃is inſcriptũ erat: qȯ ſine aĩe cognitõe minime
fieri põt. ex acq̃ſitiõe nãlis pħie fit acq̃ſitio ꝟtutũȝ
oĩum: ut clare themiſti⁹ declarat in ꝓlogo ꝺ pħica
auditiõe. ⁊ ꝯ^{ter} ĩ ꝓlogo eiuſdẽ libri. Sȝ ad pñs ſuf

ficit de iuſtitia h explanare circa quaz marie v̾ſaſ
ius ciuile:q̄ iuſtitia p̄clariſſima v̾tutū ē: ⁊ neq̃ he
ſper⁹neq̃ lucifer ita ādmirabil'.ut dic̄ Ari.5° ethi.
p̄ cui⁹explanatiōe audi v̾ba themiſtij q̄ ſequūtur.
Themiſti⁹.videſ eni ad v̾tutes actiuas adipiſcen
das ſcia nālis maximū hic momētū p̄mū ad iuſti-
tiā.qn̄gdē el'ta ⁊ reliq̄s ptes orbis vniuerſi ⁊ ſibi
īuicē cedē ⁊ ſuū amare queq̃ ordinē:eq̄litatēq̃ ſer
uare geome^{ca} plāe pſpicim⁹:vn̄ ab auaritia ⁊ poſſi
dēdi libidīe nos faciet abhorrētes.q̄ aūt nihil pfe
cte moralis ⁊ pn̄r iuriſte itellige ualeāt ſine ſcia de
aīa.h idē themiſti⁹ i plogo libri de aīa pulchre de-
clarat dicēs.At i ea ſcia q̄ ad aīaz ptinet bonū utrū
q̃ repies ⁊ pſtātiā demr̄andi ⁊ nāe nobilitatē.pſtā
tiā ea rōne q̄ alie ſcie ab hac ſcia ſuā pſtātiā ⁊ certi
tudinē reponūt. Nobilitatē idcirco q: cet'is reb⁹ q
h⁹ formaſ mūdus igenitū aīe fere antiſtat.qdnā il-
la ādmirabili⁹ eē pōt atq̃ diuini⁹. vna eni cognitio
aīe ad notitiā ptiet oīuz rez ad eāq̃ magnā atq̃ i
credibl'e hz momētū. Nll'a eni pſ phie ē cui hec nō
p̄ſeruiat cui nō ſit q̄ꝫcōmodiſſima:ac v̾tutes qdez
negocioſas actuoſaſq̃ facili⁹ pſequemur:ſi ſubam at
q̃ vi aīe cui⁹ille ſeu decora q̄dā hōeſtamētaq̃ ſt
hūerim⁹ pſcāz ⁊ cognitā.nāe v̾o atq̃ mūdi pteplā-
tores exploratoreſq̃ q eē potim⁹ ſi nob igrabiſ ea
nā q̄ fōs atq̃ litiū ſit oīm motuū fortaſſe ⁊ corpoz
oīuz p̄ſerti aīaliū atq̃ plātaz. ⁊ h ē q̄ō phs ingt in
plogo d aīa.q̄ ſcia d aīa oēs alias excedit i nobi-
litate ſubti ⁊ i demr̄atiōis certitudie eiuſq̃ cogni-
tio ad v̾itatē oēz pficē videſ. Et tales fuerūt antiq
phantes.qs eni ſuis athenieſib⁹ leges iſtituit niſi
ſolō vn⁹ex ſeptē grecie ſapiētib⁹.qs ſuis ſtargeriſ
leges cōpoſuit niſi Ari. Iſti igr̄ ſūt ſūmo honore p
ſeqndi:nō tātū pp poli^{cas} q̄ꝫtū pp nālē ⁊ diuā coz
phiā q̄ lōge p̄ſtātior eſt poli^{ca}. ⁊ iſtoz legalis noti
tia ē ſcia igbilior ēt ut puto medicia nr̄a rōnali pp
rōnes ſup̄ tactas. Cōcluſio aūt marie v̾ificaſ de le
gali notitia q̄ pleni ſt̄ codices Juſtiniāi:cui⁹ dcā ⁊
mltoz iuriſcōſultoz quorū dcā ipe aggregauit:ſt̄
mltis mēdacijs plena. Cōtra quos Cicero loqtur
in pleriſq̃ locis ⁊ marie in ea orone quā hūit ꝯ ſer
uiū ſulpitiū p lucio murena.ubi ſic ingt.Qꝫ qdē ſer
ui ſulpiti iuſ ciuile didiciſti nō dicā opaz pdidiſti:
ſz illō dicā nullā eē i illa diſciplina munitā ad pſu-
latū viāi ⁊ paucis iterpoſitis dic̄. Ju tā eni tenui ſcia
nulla dignitas eē pōt. Res eni ſt̄ pue ppe i ſingu-
lis lr̄is atq̃ iterp̄tatiōib⁹ v̾boz occupate:ut i lege
ſi.ff.Si q̈drupe.v̾ba text⁹. mulā equ⁹ olfecit.v̾ba
gloſe.olfecit.i.naſū ad culū poſuit.o mirabilis in-
terp̄tatio.¶ Itē exponētes qd noīe feni iportaſ in
quiūt. Nota q̄ fenū ē herba ſicca. Infinitis ſitib⁹ ſt̄
plena q̄ ſcriptura digna nō ſt̄. Sꝫ hec ſufficiāt p:o
explanatiōe ſup̄dictoz v̾boz Cicerōis. Poſtea ſb
dit Cicero. Nā cū p mlta p̄clare legib⁹ eēnt pſtitu
ta ea iuriſcōſultoz igēijs pleraq̃ corrupta atq̃ de
p̄uata ſt̄. ⁊ paz poſt ſbdit. Itaq̃ ut diri dignitas
pſularis i illa ſcia nunq̄ꝫ fuit q̄ tota ex reb⁹ fictis cō-
mētitijſq̃ conſtaret fraudis ⁊ ſtultitie pleniſſima.
Sapiēs eni nēo pōt eriſtiari i ea prudētia q̄ neq̃
ex romā uſq̄ꝫ.neq̃ rome reb⁹ plaſ qcq̄ꝫ ualet. Et
ſbdit. Itaq̃ ſi mihi hoi uehementer occupato ſto-
machū moueritis:triduo me iuriſcōſultū eē pfite-
bor. Iſta v̾ba Ciceronis nō idurim⁹ ut p ea tanq̄ꝫ
p locū ab auctē:uelim⁹ arguē:ſed q: in eis v̾iſſime
rōnes ſt̄ ppoſitū pcludētes. ¶ Ex q̄ ſeqſ q̄ ſi me-

dic⁹ nō ē maioris ualoris q̄ꝫ obſtetrix:ut. C. cōia d
legat.l.ſi duob⁹. Eriſtimaſ eni a Juſtiniāo ſolidis
60.ſic obſtetrix iuriſcōſulti tpis hui⁹:q ueri⁹ ſtatu
toz iterp̄tes leguli v̾boz ueditores appellanſ cū
nō ſint maioris ualoris p̄conib⁹.ſunt eni ipi nr̄oz
phoz p̄cones.ſolidis duob⁹ ſiē ⁊ p̄cones eriſtiari
merenſ. Ex iſtis patet r̄nſio ad argumēta ſup̄ ad-
ducta. ¶ Ad p̄^{m} dī q̄ Cicero itellexit d iure ciuili
artificialr̄ acqſito q̄ iuriſte tpis hui⁹ carēt. Et dico
q̄ talis poli^{ca} nobiliſſima ē iter oēs ſcias actiuas.
⁊ h itellexit Ari. p̄ ethi.ut tāgiſ i 2° articulo ad ptē
negatiuā:nō aūt ē nobilior oīb⁹ ſpeculatiuis neq̃
factiuis:q: nō nr̄a medicia rōnali:neq̃ nāli phia
⁊ diua q̄ bonū toti⁹ vniuerſi pſiderat deū.ſ. Et cū
dī i 2° arg.q̄ ipa ē archi.reſpcū oīuz.dico q̄ ipa ar
chi.reſpcū mecha. ⁊ q̄ꝫtū ad uſū ⁊ q̄ꝫtū ad det'mia
tionē act⁹:utiſ eni fabrili:det'minatq̃ ei⁹ actū ut q̄
talē faciat cultellū:ſpeculatiuis v̾o p̄cipit q̄ꝫtuz ad
uſū tm̄ ⁊ nō q̄ꝫtū ad act⁹ determinationē. Pōt eniz
bn̄ p̄cipe q̄ legant ſcie mathe. ⁊ diue:ſed nō deter
minare coz actū.nō eniz p̄cipit politic⁹ geometre:
qd de triāgulo pcludat.h eni nō ſbiacet hūane uo
lūtati:ſꝫ depēdet ex ipa rez rōne: ⁊ iō dicit phs q̄
poli^{ca} ordiat q̄s diſciplinaz debitū ē eē in ciuitate.
⁊ qs quā dēat adiſcē ⁊ uſq̃ ad qō tp̄s. ¶ Et q: pe
nes act⁹ elicitos attēdiſ nobilitas ſcie ⁊ nō penes
act⁹ impatos.elicit⁹ aūt p̄ſtātior ē i ſpeculatiuis q̄ꝫ
i poli^{ca}. ⁊ h ē q̄ō phs 6° ethi.ingt. Sapia honora-
biliſſimoz ē. Incōueniēs eni ſiqs ſciaz poli^{cas} uel
prudētiā ſtudioſiſſimā eriſtimat eē. Ex q̄ patet q̄
medicine pfeſſores dn̄i merenſ dici:iuriſte v̾o p̄co
nes. ¶ Ad 3^{m} dī q̄ lꝫ v̾t⁹ ſit magiſ eligēda ipo eē ⁊
viuē i gn̄e moris:i gn̄e eni moris eligibili⁹ ē mori
q̄ꝫ turpit' viuē:dign⁹ eni ē maiori laude q pp v̾tuē
moriſ q̄ꝫ q vitioſe viuit. In gn̄e v̾o nāe eſt totū op-
poſitū.q: i illo gn̄e eligibili⁹ ē eē ⁊ viuē q̄ꝫ v̾tus cū
vnū ſit ſuba.aliud v̾o accn̄s.cū ḡ vnicuiq̃ ſit ma-
gis eēntiale gen⁹ nāe q̄ꝫ gen⁹ moris.ſeqſ q̄ ſimplr̄
ſit meli⁹ eē ⁊ viuē qō ē finis medicie q̄ꝫ v̾tuoſuz eē
qō eſt finis legis. ¶ Ad 4^{m} dī q̄ ſubm iuris ciui-
lis eſt v̾tus p uolūtariā inſtōnē acqſibilis ul' pſer-
uabilis.ſubm v̾o medicie ē corp⁹ hūanū itelligēdo
p corp⁹ hūanū nō ſolū alterā pie cōpoſiti:ſꝫ ipꝫ to-
tū. Sanitas eni ⁊ egritudo nō fūdanſ niſi i vincte
ut dixim⁹ ſup̄ ex ſnīa Ari. i li° d ſſu ⁊ ſſato. ⁊ h idē
dī i p̄ metha.ſanaſ eni callias ⁊ ſocrates ⁊c̄. Con-
ſtat aūt q̄ hō nobilior ē v̾tute. Itē hō ſanabilis ⁊ in
eē pſeruabilis icludit eē aīe:cū idez ſit eē utriuſq̃:
corpis.ſ. ⁊ aīe.eē aūt aīe nobili⁹ ē q̄cūq̃ ei⁹ accnte
q̄re ⁊c̄. Dicam⁹ ḡ cū ſacroſctā rōana eccl'ia q̄ me-
dicia nobilior eſt iure ciuili:q: illa ſcia q̄ cōmēdaſ
ab eccl'ia eſt dignior nō cōmēdata:nā ut apl's dicit
nō q ſcipꝫ cōmēdat ille pbat⁹ ē:ſꝫ quē dn̄s cōmen-
dauit.medicia ē h⁹:ut pꝫ eccl'ia.36.ca.ubi dī ho-
nora medicū pp neceſſitatē:creauit enim eū altiſſi
mus: Nunq̄ꝫ aūt in ſacris lr̄is iuenit ius ciuile cō
mēdatū ⁊c̄. Et ſic ē finis hui⁹ q̄ōnis in q̄ meliores
ut potui rōes adduxi ſꝫ q̄ nā māe regr̄et. Diſcipli
nati eni ē intm̄ certitudine ingrē inq̄ꝫtū rei nā reci
pit.primū eni videſ mathe.pſuadētē acceptare ⁊
rhetoricū demr̄ationes expetē.ut ethi.patet.iſtaz
q̄ōnē cōpilaui ego Nicolaus v̾nias theatin⁹ in ce-
leberrimo gymnaſio patauino dum publice ordi-
narie phiam.4° kal'.martij.1482.

¶ Clariſſimi philoſophi Gualterij de Burleis anglici fideliſſimiq; interptio Ariſtotelis. ꝛ ſui cōmentatoris Auerrois expoſitio in libros octo de phiſico auditu feliciter incipit.

.i. q Voniaȝ gdē itelligē ꝛ ſcire cōtingit circa oēs ſcias quarū ſūt ṗncipia aut cāe aut elemēta ex hoꝝ cognitiōe. Tūc enī cognoſcē arbitramur vnūquodq; : cū cās ṗmas ꝛ ṗma ṗncipia cogſcim⁹ ꝛ uſq; ad elemēta: manifeſtū gdē q̇ꝛ ꝛ q̄ ſunt circa ṗncipia ſcie q̄ de natura eſt prius determinare tentandum.

a Riſtoteles det̄minaturus de reb⁹ nālib⁹ i p̄ li° ſcie nālis det̄minat i gnāli ō ṗncipijs ꝛ paſſiōib⁹ corpis nālis ſeu mobilis. Et ſꝫ h liber iſte diuidiť i duas ptes ṗncipales. Qm̄ i p̄ det̄minať de ṗncipijs corpis mobilis. In 2ª aūt determiať de paſſiōib⁹ corpis mobilis ꝛ de pprietatib⁹ illaꝝ paſſionū. ¶ Pria ps ↄtieť i p̄ ꝛ 2° lib°. Et 2ª ps ↄtineť i toto reſiduo hui⁹ opis. i. a ṗn° tertij uſq; ad finē octaui. Pria ps que. ſ. ē de ṗncipijs corpis mobilis ↄtiet duas ptes. Pria ps ē ō ṗncipijs corpis mobilis itrinſecis. i. de mā ꝛ forma. ꝛ hec ps ↄtineť i p̄ lib° ſꝫ 2ª ps. ſ. que ē tā de ṗncipijs itrīſecis q̄ȝ ō ṗncipijs extrīſecis corpis mobilis ↄtineť i 2° lib°. ¶ Scḋa vō ps ṗncipalis videlꝫ q̄ ē de paſſiōib⁹ ꝛ ō pprietatib⁹ paſſionū corpis mobilis ↄtiet duas ptes. qꝛ i p̄ª det̄minať ō paſſiōibus corpis mobilis ut ō motu: ō īfinito: de loco: de uacuo: ꝛ ō tpe: ꝛ hec ps ↄtineť i 3° ꝛ 4° lib°. qꝛ i 3° determinať ō paſſiōib⁹ itrinſecis ſiue primis corpis mobilis: ſꝫ i 4° det̄minať ō paſſiōib⁹ extrīſecis ꝛ remotis. In 2ª vō pte det̄minat ō ppetatib⁹ iſtaꝝ paſſionū: ꝛ hec ps ↄtineť in toto reſiduo. i. a ṗn° qnti uſq; ad finē octaui. Et iſta ps ↄtinet q̈tuoꝛ libros videlꝫ. qntū. ſextū. ſeptimū. ꝛ octauū. Qui tm̄ q̈tuoꝛ libri ſic differūt. qꝛ i 5° det̄minať ō vnitate ꝛ diuerſitate ꝛ ↄ̄rietate motuū: ꝛ iſta ↄſideratio eſt cōſideratio ō motu ṗut diuiditur i ſuas ptes ſbiectiuas. Sꝫ i 6° det̄miať ō ↄtinuitate ꝛ ptibilitate motus. ꝛ iſta ↄſideratio ē ↄſideratio ō motu ṗut diuidiť i ſuas ptes itegrales. In 7° aūt det̄miať ō cōparatiōe mot⁹ ad motorē. ꝛ ō cōparatiōe motuuꝫ adinuicē. In 8° vō lib° ō finitate ꝛ īfinitate mot⁹ ſm durationē. Sꝫ diuiſiōes ulteriores iſtoꝝ libroꝝ patebūt iſeri⁹ i ṗncipijs ipoꝝ libroꝝ. Reuertēdo igiť ad libꝝ p̄ᵐ ipꝫ i tractat⁹ ꝛ capl'a diuidam⁹. vn̄ dico q̄ꝫ lib p̄m⁹ ↄtinet q̈tuoꝛ tractat⁹. qꝛ i p̄ pħs p̄mittit itētionē ſuā ꝛ ordinē ṗcedēdi. ꝛ tractat⁹ iſte ↄtineť i toto ṗhemio. In 2° aūt tractatu videlꝫ ibi Nece ē aūt ꝛc̄. pħs ponit ꝛ deſtruit opiones erratiū circa ṗn° reꝝ nāliū. ꝛ ↄtinet duo capl'a. In p̄ ponit ꝛ reprobať opio nō nālit̄ loquētiū de ṗncipijs rerū nāliū. In 2° ibi Sicut aūt phiſici dicūt. ponit ꝛ reprobať opio nālit̄ loquētiū ō ṗncipijs reꝝ nāliū q̄ tm̄ errabat circa dcā ṗnª. Terti⁹ t̄ctat⁹ eſt ō ṗncipijs i gnāli. ſ. q̄lia ſint q̄ ꝛ q̄t ꝛ quō. ꝛ icipit ibi Oēs igiť ↄ̄ria faciūt. ꝛ ē de ↄ̄rietate ꝛ nūo ṗncipioꝝ ꝛ ō mō ṗncipiādi. ꝛ ↄtiet tria capl'a. In p̄ declarať q̄lia ſūt ṗncipia: qm̄ ↄ̄ria. In 2° ibi Quiq; aūt utiq;. declarať q̄ ꝛ q̄t ſūt ṗnª qm̄ tria ꝛ nō pl'a. ſ. duo ↄ̄ria ꝛ vnū ſubm. In 3° capl'o ibi Sic gdē igiť nos dicim⁹. declarať quō ſūt ṗnª h̄ ē quēmodū ṗncipiādi hn̄t hec tria. ꝛ ſic i 3° tractatu declarať q̄lia que ꝛ q̄t ꝛ quō ſūt ṗnª. In 4° tractatu q icipit ibi Subiecta āt nā. det̄miať ō ṗncipijs i ſpāli ſm ppꝛias nās eoꝝ. ꝛ ↄtiet duo capl'a. In p̄ determinať ō mā. In 2° ibi Tāgētis gdē igiť ꝛc̄. det̄minať ō ṗuatiōe ꝛ forā. Incipiēdo igiť a p̄ lib° totius ſcie nālis dico q̄ꝫ liber phiſicoꝝ ↄtinet libros octo: q̄ꝝ diuiſiōes ꝛ ſcie ſuis locis patebūt. Prim⁹ lib ↄtinet tractat⁹ 4ᵒʳ. Prim⁹ ↄtiet ṗlogū. Scḋs q icipit ibi Nece ē āt. ↄtiet opiones ꝛ deſtructiōes opionū erratiū circa ṗnª reꝝ nāliū. In 3° vō tractatu videlꝫ ibi Oēs igiť ↄ̄rij ꝛc̄. Pħs tractat ō principijs i gnāli ſꝫ vitatē. i. q̄lia ſint: q̄ ſint: q̄t ſit: ꝛ quō ſit: q tractat⁹ ē ō ↄ̄rietate ꝛ nūo ṗncipioꝝ. ꝛ de mō ṗncipiādi eorūdē. Sꝫ i 4° tractatu vꝫ ibi Subiecta āt nā ꝛc̄. det̄minať ō ṗncipijs i ſpāli ſꝫ eorū ppꝛias nās. ptes vō hoꝝ tractatuū patebūt in eoꝝ ṗncipijs. ¶ Prim⁹ igiť tractat⁹ ↄtineť i vno capl'o. q̄ꝺ caplꝫ ē ṗhemiū hui⁹ libri. In q̄ pħs ṗhemialr̄ diť quō ꝛ q̄lit̄ ē det̄minādū i ṗnª ſcie nālis: ꝛ durat uſq; ibi Nece ē igiť. ꝛ ↄtiet iſte tractat⁹ ſꝫ ↄ̄ᵒˢ duas ptes ṗncipales. qm̄ i p̄ª pħs pōit ſuaȝ itētionē. In 2ª pōit ordinē itētiōis ſeu modū ṗcedēdi. Secūda ibi Innata ē nob via. Vn̄ itētio pħi i h li° eſt det̄miare ō cāis reꝝ nāliū tradēdo cognitionē eaꝝ. ſꝫ ordo itētiōis ei⁹ ē icipe a cōpoſitꝫ ꝛ a ṗncipijs i uli accept: ṗcedēdo ab eis in cognitionē ṗncipioꝝ cāꝝ ꝛ el'toꝝ i ſpāli. In p̄ª igiť pte ṗnª hui⁹ libri pħs itēdit ṗbare ↄ̄nē iſtā vꝫ. Opꝫ pħm nālē tradē notitiā ſiue cognitionē ṗncipioꝝ cāꝝ ꝛ el'toꝝ rerū nāliū. Que ē p̄ª ↄ̄ hui⁹ libri q̄ ſic ṗbaf. Opꝫ pħm nālē tradē notitiā illoꝝ ſine q̄rū cognitiōe res nāles nō cog̃ſcunť: ſꝫ ſine cognitiōe ṗncipioꝝ cāꝝ ꝛ el'toꝝ reꝝ nāliū res nāles nō cog̃ſcunť ḡ ꝛc̄. maioꝛ hui⁹ rōnis ē māifeſta ō ſe. ꝛ mioꝛ ṗbaf i textu ſic. Oīa hn̄tia ṗnª cās ꝛ elementa nō cog̃ſcunť niſi ex cognitiōe ṗncipioꝝ cāꝝ ꝛ el'toꝝ. ſꝫ res nāles habēt ṗnª cās ꝛ el'ta. ḡ res nāles non cog̃ſcunť niſi ex cognitiōe ṗncipioꝝ cāꝝ ꝛ el'toꝝ. Vn̄ circa iſtā rōnē pħs ſic ṗcedit: qꝛ p̄ pōit maiorē hui⁹ ṗſillogiſmi cū diť Qm̄ gdē itelligē ꝛc̄. Scḋo āt ponit ṗbationē maioris vꝫ cū diť Tunc enī arbitram̄ ꝛc̄. Tertio vō iſert ↄ̄nē ibi Māifeſtū ē aūt ꝛc̄. Maioꝛ igiť ṗbaf p q̄ddā ſignū tale qꝛ tūc opinam̄ cognoſcē vnūq̇dq; cū ṗmas cās ꝛ p̄ª ṗnª cog̃ſcimus uſq; ad elemēta. nec opinam̄ cog̃ſcē nos: niſi cū crediderim⁹ nos cog̃ſcē ṗmas cās ꝛ p̄ª ṗnª ꝛc̄. ꝛ h̄ ē ueꝝ ſiue ſim⁹ ſciētes aut nō ſciētes. qꝛ tūc ꝛ nō alr̄ opinam̄ nos cog̃ſcē niſi crediderim⁹ nos cog̃ſcē p̄ªˢ cās ꝛc̄. Vn̄ diť ↄ̄ᵒʳ q̄ꝫ ois q diť ſe ſcire aliqd nō dicit h niſi ſciuerit h p oēs ſuas cās ṗpinq̈s ꝛ remotas. ꝛ h īueniť i oī eo q aliqd ſcit i rei v̇itate aut ſm eſtiatiōnē. ꝛ i h ↄueniūt ēt ſophiſte. Hic ſt̄ aliq̈ notāda ꝛ aliq̈ dubitāda. Vn̄ notāda ſt̄ aliq̈ circa maiorē hui⁹ ṗſillogiſmi ꝛ aliq̈ circa ṗbationē eiuſdē maior]. vn̄ circa maiorē ſt̄. 5. notāda. ¶ Prio ē notādū q̄ꝫ pħs p itelligē ꝛ ſcire nō itelligit idē. ſꝫ p intelligē itelligit aliqd cōi⁹ q̄ȝ ſcire. qꝛ ↄtigit itelligē īdifferēter p cām ꝛ ſine cā. ſꝫ ſcire nō ↄtingit ṗpꝛie niſi per cauſam. Intēdit igiť pħs q̄ꝫ ly ſcire ſpecifi-

cat ꝛ ↄ̃hat ly itelligẽ ad itelligẽ ꝑ cās ſic ꝙ ꝑ am
bo illa ſit̃ itellr̃ ſciaȝ pfcāȝ ſiue itelligẽ ꝑ cām: qḋ
idē ē. Alr̃ poſſet dici videlȝ ꝙ ꝑ itelligẽ pħs itelli
git cognitionē pncipioꝝ: ꝛ ꝑ ſcire itelligit cognitio
nē ↄ̃nu qm̃ quedā pncipia hñt pnᵃ pora eiſ: ꝛ iſta
nō cogſcunt pfecte ſine cognitiōe ſuoꝝ pncipioꝝ.
ſilr̃ ↄ̃nes hñt pncipia cās ꝛc̃. ꝛ nō ſciunt ſcia pfcā
ſine cognitiōe eoꝝ. ℂ Scḋo ē notādū ſꝫ ↄ̃ᵐᵗᵒ ꝙ ſci
entiaꝝ alia ē pfcā: alia vo ē ipfcā. vñ ſcia pfcā ē illa
q̃ habet ꝑ cāȝ: ſꝫ ſcia ipſcā hētur ſine cā: ut illa que
habet ꝑ erpiētiā aut ꝑ effectū. pħs aūt itelligit il
lā maiorē. ſ. oia hñtia pncipia cās ꝛ elemēta nō co
gnoſcunt ꝛc̃. de ſcia pfcā. ℂ Tertio ē notādū ſm
ↄ̃ᵐᵗᵒ ꝙ pncipiū cā ꝛ elemētū poſſūt accipi cōiter. ꝛ
ſic ſūt noia ſinonima: ſꝫ ſic nō accipiunt h̃. q2 noia
ſinonima nō uſitant i ſcia demr̃atiua. Alio modo
accipiunt ꝓprie ꝛ ita accipiunt h̃. ꝛ ꝑ pncipia itel
ligit cās mouētes. ꝛ ꝑ cās itelligit cās finales: ꝛ ꝑ
elemēta itelligit pncipia itriſeca rei. ſ. māȝ ꝛ formā
ℂ Intelligēdū tñ ꝙ ↄ̃ᵐᵗᵒʳ. 12 metha. ponit talē dīiā
īter pncipiū cām ꝛ elemētū. q2. ſ. proprie loquēdo
pncipiū dī ſolū de cāis extriſecis. videlȝ de efficiē
te ꝛ finali. Et elemētū ꝓpe ſolū dī de cāis itriſecis
ſ. de mā ꝛ forma. Cā vo ꝓprie dī de utroq̃ȝ. i. tā de
principijs intrinſecis q̃ȝ de principijs extrinſecis.
ℂ Quarto ē notādū ſꝫ ↄ̃ᵐᵗᵒ ꝙ nō ois ſcia ↄ̃ſiderat
de oīb⁹ cāis. ſꝫ q̃dam ↄ̃ſiderat de cā formali tñ ut
mathēᶜᵃ: quedā de trib⁹. i. de efficiēte fine ꝛ forma
ut methaᶜᵃ. ꝛ q̃daȝ de q̃tuor ut ſcia nālis. ꝛ q2 ſcia
nālis cōſiderat de oībus cāis iō pħs h̃ enūat oia
q̃tuor gn̄a cāruȝ. ℂ Intelligēdū et ꝙ ſcie mathēᶜᵉ
hñt alias cās q̃ȝ formales tñ q2 hñt ſubm ꝛ finē. ſꝫ
tñ nō hñt niſi cāȝ formalē ꝑ quā ꝓcedūt demr̃atio
nes mathēᶜᵉ. Nec ↄ̃ſiderat mathēᶜᵘˢ niſi cām for
malē itelligēdo ꝑ cām formalē cām exprimētē q̃di
tatē ꝑ quā ↄ̃cludunt paſſiōes de ſbiecto ꝛ nō for
mā pficiētē mām. q2 talis forma nō ē in mathēᶜⁱˢ.
q2 res mathēᶜᵉ ſūt forme q̃ nō hñt formas pficien
tes māȝ. ſed hñt formas declarātes q̃ditatē. ut ſūt
diffōnes ꝛ pdicata i qd. ℂ Intelligēdū etiā ꝙ me
thaᶜᵘˢ cum ↄ̃ſiderat de ſubſtātijs nālib⁹ ↄ̃ſiderat
oēs q̃tuor cās: ſꝫ tñ in iſta pte q̃. ſ. eſt ps pncipalis
methaᶜᵉ in q̃ ↄ̃ſiderat de ſubſtātijs abſtractis cōſi
derat de trib⁹ cāis tñ. ꝛ ſic dȝ itelligi qḋ ↄ̃ᵐᵗᵒʳ dicit
hic. ℂ Quinto ē notandū ſm ↄ̃ᵐᵗᵉᵐ hic ꝙ nō dȝ itel
ligi ꝑ iſtā maiorē. ſ. ꝙ nō poſſit haberi ſcia pfcā ni
ſi ꝑ oēs cās qm̃ ſcia pfecta inenit̃ in reb⁹ hñtibus
quaſdā cās ꝛ nō oēs. vñ ſi res hēat oēs cās nō co
gnoſcit̃ pfecte niſi ex cognitiōe oīum cāꝝ. ꝛ hoc ſi
ſint cāe ꝑ q̃s cōtingit i tali ſcia demōſtrare. ſꝫ ſi ha
beat q̃ſdā cās ꝛ non oēs pōt pfecte cogſci ꝑ cogni
tionē ſuaꝝ cāꝝ ſine cognitiōe aliaꝝ cāꝝ. ℂ Circa
ꝓbationē maioris ſūt duo notāda ſm ↄ̃ᵐᵗᵉᵐ. p̃ enim
cū pħs in ꝓbādo minorē dicit [Innatꝰ ēt a noticiorib⁹ nobis ꝛ c.] aliter accipit illa noia videlȝ pncipia cās ꝛ ele
mēta q̃ȝ prius. q2 nō habet ſollicitudinē de uoīb⁹:
qm̃ ꝑ pmas cās itelligit pmas cās in re itrinſecas
ſ. pmā mām ꝛ ultimā formā. vñ dicit ↄ̃ᵐᵗᵒʳ ſic. Que
eni ſūt pter māȝ pmā ꝛ ultimā formā q̃rūlibet reꝝ
nāliū ſūt māe cōpoſite ꝛ forme cōpoſite. Et ꝑ pria
pncipia itelligit pmas cās q̃ ſūt ex rē videlȝ pmū
mouēs ꝛ ultimū finē: ꝛ ꝑ elemēta itelligit cāſ ꝓpin
quas ꝛ eētiales exñtes i re. Vñ pro illo dicto ↄ̃ᵐᵗᵒ
videlȝ. Que eni ſūt pter māȝ pmā ꝛ ultimā formā
ſūt māe cōpoſite ꝛ forme cōpoſite. ē itelligēdū ꝙ

ꝑ māȝ pmā itelligit mām ſimplicē nō cōpoſitā ex
mā ꝛ forma: ꝛ ad talē mām ſimplicē opȝ deuenire
q2 aliter eēt ꝓceſſus i īfinitū. ꝛ ꝑ māȝ cōpoſitā itel
ligit māȝ cōpoſitā ex mā ꝛ foīa: ut ſūt elemēta q̃ ſūt
mā mixti. ꝛ caro ꝛ oſſa q̃ ſūt mā aialiū. ꝛ ꝑ ultimaȝ
formā itelligit formā que nō ē reſolubilis i formā
porē nec icludēs porē formā i ei⁹ vtute cuiuſmōi ē
forma elemēti ut ē forma ignis ſiue forma aque: ſꝫ
forma cōpoſita eſt forma q̃ icludit poreȝ formā in
ei⁹ vtute: cuiuſmodi eſt forma mixti reſultās ex cō
mixtiōe elemētoꝝ ut ē forma carnis ꝛ ſanguinis in
q̃b⁹ forme elōꝝ manēt in vtute. Vel ſi uolum⁹ po
nē tñ vnā formā ſubalēȝ i vna re tūc poſſum⁹ dicē
ꝙ ꝑ formā cōpoſitā itelligit totū qḋ ē i cōpoſito p̃
ter māȝ pmā: ut vȝ vnū aggregatū ex foīa ſubali ꝛ
oīb⁹ alijs diſpōnib⁹ accn̄talib⁹. Et ꝑ ultimā formā
itelligit foīaȝ nō reſolubilē i aliā formā: ꝛ ꝑ māȝ p̃
mā itelligit māȝ ſimplicē nō icludētē aliā māȝ. Et
ꝑ māȝ cōpoſitā itelligit totū qḋ ē in cōpoſito p̃ter
formā ſbſtātialē nō reſolubilē i ulteriorē formā. ꝛ
ita ꝓp illō dictū ↄ̃ᵐᵗᵒ nō opȝ ponē plīes formas ſub
ſtātiales i eodē. Qm̃ forma cōpoſita nō ē cōpoſi
ta ex mā ꝛ forma: nec ēt ē cōpoſita ex plīb⁹ formis
ſbſtātialib⁹: nec ēt ē aliq̃ vna forma ſubalis: ſꝫ ē ag
gregatū ꝑ accn̄s ex forma ſbſtātiali ꝛ ex formis ac
cidētalib⁹: ꝛ ita pōt ſaluari ꝙ i oīb⁹ corpib⁹ nālib⁹
tā ſimplicib⁹ q̃ȝ cōpoſitꝭ ſt̃ māe cōpoſite ꝛ forme cō
poſite. Scḋo circa ꝓbationē maioris ē notādū ꝙ
pħs dic̃ uſq̃ȝ ad elemēta q2 doctria ordiata ē icipe
a cognitiōe cāruꝫ pmaꝝ rei cogſcēde. deide itēdē
ad cognitionē aliaꝝ cāꝝ remotaꝝ donec deueniat
ſꝫ ordinē ad cās ꝓpiquas. vbi grā. p̃ opȝ cogſcere
māȝ pmā. deide mās cōpoſitas ut ſūt elemēta. ac
deide māȝ ꝓpiquā ut ſūt caro ꝛ os: ꝛ iſte ꝓceſſus
eſt in ſapia pfecta. ℂ Sciēdū tñ ꝙ ad cognitioneȝ
pmaꝝ cāꝝ p̃ ꝑuenit̃ ꝑ ſenſibilia nob̃ nota ꝛ poſtea
debem⁹ ꝓcedē a cognitiōe pmaꝝ cāꝝ ad cognitio
nē aliaꝝ cāꝝ magis ꝓpinquaꝝ q̃uſq̃ȝ deueniat ad
ꝓprias cās. ℂ Sȝ h̃ occurrit dubitatio. ſ. an ad ꝑ
fectā notitiā hn̄dā de aliq̃ cāto opteat cogſcē oēs
ſuas cās. ꝛ videt̃ ꝙ nō: qm̃ q̃libet res nālis depē
det a pᵃ cā. ſ. a deo. g̃ ſi ad cognitionē pfectā cāti re
grit̃ cognitio oīuȝ cāꝝ eius: ſeq̃ret̃ ꝙ nulla res nā
lis q̃tucunq̃ȝ parua poſſet cogſci niſi cogſcat̃ p̃us
pᵃ cā oīuȝ: ſꝫ pᵃ cā oīuȝ nō pōt a nob̃ pfecte cogſci.
g̃ nulla res nālis poſſet a nob̃ pfecte cogſci. ſꝫ ↄ̃ñs
ē falſū ut patet ad ſēſū g̃ ꝛ illō ex q̃ ſeq̃t. ℂ Itē pfe
cta cognitio habet̃ d̃ re ꝑ diffōnē: ſꝫ diffō nō expri
mit oēs cās diffiniti ſꝫ ſolū māȝ ul̃ formā ſiue ge
nus ꝛ dr̃iam. g̃ ꝛc̃. ℂ Oppoſitū tñ hui⁹ voluit pħs
ꝛ ↄ̃ᵐᵗᵒʳ. ℂ Ad iſtā dubitationē p̃ pono q̃ſdā diſtin
ctiōes. Scḋo vo ponā q̃ſdā ↄ̃nes. Primo igit̃ pono
tres diſtictiōes: q̃rū pᵃ ē ꝙ duplex ē notitia. q2 q̃dā
ē notitia cōplexa ꝛ q̃dā ē notitia icōplexa. Vñ no
titiā cōplexā uoco illā notitiā q̃ ē de aliq̃ cōplexo
ut videlȝ de ꝓpōne affirmatiua ul̃ negatiua. ꝛ hec
uocat̃ a pħo i 3° de aīa cōpoſitio ſiue diuiſio. a ↄ̃ᵐᵗᵒ
uocat̃ fides. Notitiā vo icōplexā uoco illā notitiā
que eſt de icōplexo videlicet que ē de re aliq̃ q̃ȝ tū
ad intrinſeca ſibi: ꝛ hāc notitia uocat pħs 3° de ani
ma ſimpliciū itelligentiā. ꝛ ↄ̃ᵐᵗᵒʳ uocat eam forma
tionē. ℂ Secūda aūt diſtinctio eſt de notitia per
fecta quoniā pfectū dicit̃ dupliciter. ut patet 5° me
thaᶜᵉ. c. de pfecto. Nā vno mō pfectū dī ſimplicit̃
alio mō in gn̄e. Applicādo igit̃ ad ꝓpoſitū dico ꝙ

notitia pfecta cōplexa dr̄ dupl'r.ſ.ſimpliciter ꝛ in
gn̄e. Scia ſimpl'r pfcā ɗ aliq̄ re ē illa q̄ cognoſcat illa
res ſ₃ oēs rōnē ꝯſiderādi p ſe ſ₃ quā pt̄ ꝯſiderari ꝛ
q̄ꝫtū ad oīa p̄dicata p ſe ɗ illa re: ut ſi ꝯſideret aīal
ſ₃ oēs rōnē ꝯſiderādi ip̄ʒ p ſe: ꝛ q̄ꝫtū ad oīa q̄ p̄di
cant ɗ ip̄o p ſe.ſ. inq̄ꝫtū ē aīal ꝛ corp' aīatū ꝛ inq̄ꝫ
tū ſub̄a ꝛ q̄ ad oēs p ſe paſſiōes ſibi ꝯuenīetes ſm̄
oēs iſtas rōnes. Sʒ ſcia pfcā in genē eſt illa q̄ res
cognoſcit ſ₃ aliq̄ꝫ rōnē determinatā: ꝛ q̄ꝫtū ad p̄dica-
ta q̄ ꝯueīūt ei p ſe inq̄ꝫtū tale ens ſolū. ut ſi cognoſcea
tur aīal ſolū. ut aīal. ꝛ q̄ ad p ſe accn̄tia ip̄ı' aīalis
ut aīal eodē mō ē i alijs. ℭ Tertia vō diſtictio ē ꝙ
cā ē duplex videlicet p ſe ꝛ p accidēs. Cā p ſe ē illa
a q̄ effect' p ſe depēdet nec ſine ea pōt hr̄e eſſe. Cā
vō p accideꝫ ē illa a q̄ nō depēdet effect' p ſe ſine q̄
effect' pōt eē q2 pōt īdifferēter ab alio eē eiuſdē rō
nis: ꝛ ita ſor. ē cā p accn̄s dom' q2 eadē dom' q̄ ſit
ſorte poſſet ēt fieri a plone. forte h̄ mō ſorteꝫ ē cā p
accn̄s platōis poſito ꝙ plato ſit fili' ſorꝫ q2 potuit
fuiſſe genit' ab alio. His igit̄ viſis pono 4ᵒʳ ꝯnes.
ℭ Pria ꝙ ad pfectā notitiā icōplexā de aliq̄ cāto
nō opʒ cognoſcē oēs ſuas cāꝫ p ſe. ℭ Scd̄a ꝙ ad no
titiā cōplexā ſimp' pfectā opʒ cognoſcē oēs ſuas cās
p ſe. ℭ Tertia ꝙ ad notitiā cōplexā pfectā in gn̄e
nō opʒ cognoſcē oēs ſuas cās p ſe. ℭ Quarta ꝙ ad
notitiā pfectā hn̄dā de re nō opʒ cognoſcē oēs ſuas
cās p accn̄ꝫ. ℭ Primū igr̄ hoꝝ pbat̄ ſic. ad notitiā
icōplexā pfecta ɗ aliq̄ re ſuffic̄ pfecte cognoſcē illaꝫ
rē q̄ꝫtū ad itriſeca illi rei. ſʒ nō oēs cāe p ſe ſūt itri-
ſece. g̊ ad talē notitiā pfectā hn̄dā nō regrit̄ cogni
tio oiuꝫ cāꝝ p ſe. maior patet. q2 ſi quis pfectiſſime vi
deat albedinē ꝛ ip̄am itelligat q̄ꝫtū ad oīa itriſeca
albedini. poſito ꝙ igr̄et q̄ ſit cā effectiua albedis.
iſta pfecte nouit albedinē notitia icōplexa ſic ali' q̄
nouit cām effectiuā ꝛ finalē albedis. ℭ Itē pfecte
itelligēs albedinē p̄ʳ opatiōe itellect' eq̄ pfectā no
titiā hēt ɗ albedīe ſiue albedo hēat cāꝫ efficiētē ꝛ
finalē ſiue albedo eēt et̄na nō hn̄s cāꝫ efficiētē nec
finalē: ſʒ ſi albedo nō hēret finē nec cāꝫ efficiētē ad
pfectā notitiā de albedīe icōplexā nō regrit̄ cogni
tio finis albedis i nec cognitio efficiētis. g̊ nec nūc
albedīe hn̄te finē ꝛ cām efficiētē ad pfectā notitiā
icōplexā. ɗ albedīe regrit̄ cognitio finis nec efficiē
tis. g̊ ad pfectā notitiā icōplexā hn̄dā ɗ re ſufficit
rē cognoſcē q̄ ad oīa itriſeca rei. ꝛ ſic patet maior: mi
nor vō ēt patet p ph̄ʒ qm̄ q̄tuor ſt̄ cāe p ſe ꝛ nō oēs
ſt̄ cāe itrinſece: q2 finis ꝛ efficiēs ſt̄ cāe extrinſece.
ℭ Uñ eſt itelligēdū ꝙ cū ph̄s dic̄ ꝙ res hn̄s cās
nō cognoſcit̄ pfecte ſine cognitiōe oīum ſuaꝝ cāꝝ nō
loq̄t̄ ɗ cognitiōe icōplexa: ſʒ ɗ cognitiōe cōplexa.
ℭ Scd̄o declarabo ꝙ ad notitiā cōplexā pfectaꝫ
ſimpl'r regrit̄ cognitio oīum ſuaꝝ cāꝝ p ſe: ꝛ h̄ de-
clarat̄ dupl'r. p̄ ſic. nā certū ē ꝙ ad notitiā cōplexā
pfectā ſimpl'r: opʒ cognoſcē aliquā cāꝫ. ſ. cāꝫ ꝓpiquā
qua cognita opoꝛtet cognoſcere cauſam ꝓpinquā
illi' cāe: ꝛ ulteri' cāꝫ illi' cāe q̄uſqꝫ deueniat̄ ad cāꝫ
remotiſſimā. Uñ pōam' ꝙ cā remotiſſima ſit. a. ꝛ
cā ꝓpingoꝛ ſit. b. ꝛ cā ꝓpingſſima ſit. c. ꝛ effectus co-
gnoſcēdus ſit. d. tūc ſic. ad cognitionē pfectā ip̄ſi'
d. regrit̄ cognitio ip̄ſi'. c. q̄ eſt cā ꝓpingſſima. ꝛ ad
cognitionē ip̄ſi'. c. regrit̄ cognitio ip̄ſi'. b. ꝛ ad co-
gnitionē ip̄ſi'. b. regrit̄ cognitio ip̄ſi'. a. g̊ ad cogni
tionē pfectā ip̄ſi'. d. regrit̄ cognitio ip̄ſius. a. ꝛ ſic
notitia pfcā cōplexa ſimpl'r ꝯpēdet ex cognitione
oiuꝫ cāꝝ tā ꝓpiquaꝝ q̄ꝫ remotaꝝ p ſe. ꝛ h̄ reſpectu

cuiuſcūqꝫ p̄dicati p ſe ſiue cāe. ℭ Scd̄o pbat̄ idē.
cognitio cōplexa pfcā ſimp' ɗ aliq̄ re excludit oēꝫ
dubitationē ꝛ ſoluit oēꝫ q̄ōnē pp̄ q̄d ɗ re illa ſic ꝙ
ampli' nō dubitat̄ ɗ re illa pp̄ q̄d. ꝛ h̄ eſt māifeſtū
qm̄ q̄ꝫdiu dubitare ꝯtingit ɗ aliq̄ pp̄ q̄d nō habet̄
cognitio cōplexa pfecta ſimpl'r ɗ eo. q2 aliq̄d cō-
plexū ɗ ip̄o foiatū ē dubiū: ſʒ nō excludūt̄ oēs du
bitatiōes nec ſoluūt̄ oēs q̄ōneꝫ pp̄ q̄d ɗ aliq̄ nō co
gnoſcēdo oēs ei' cās. q2 q̄ō pp̄ q̄d q̄rit oēꝫ cāꝫ: ꝛ iō ſi
aliq̄ ei' cā ē igr̄ta nō oīs q̄ō pp̄ q̄d ē ſoluta. Uñ bre
uit̄' notitia cōplexa pfecta ſimpl'r ɗ aliq̄ cāto req-
rit ſciaꝫ oīum ꝯnū q̄ pn̄t demr̄ari ɗ illo cāto. ſed p
oēꝫ cāꝫ ꝯtigit demr̄are. ut patet 1ᵒ poſterioꝝ. g̊ no-
titia cōplexa pfecta ſimpl'r ɗ aliq̄ regrit cognitio-
nē oiuꝫ cāꝝ illi'. ℭ Tertio pbat̄ ꝙ ad cognitioneꝫ
cōplexā pfcāꝫ i gn̄e nō regrit̄ cognitio oiuꝫ cāꝝ. q2
cognitio pfcā i gn̄e ē cognitio alicui' rei ſʒ aliquā
determinatā rōnē: ꝛ ſʒ ꝙ aliq̄d det̄miatū p̄dicatū
ineſt ſibi ꝛ nō q̄ꝫtū ad oīa p̄dicata q̄ ſibi inſūt. ſʒ nō
oēs cā rei reſpectu cuiuſcūqꝫ p̄dicati ſūt cāe ei' re-
ſpectu det̄minati p̄dicati. g̊ ꝛc̄. maioꝛ patet ꝛ mi-
noꝛ pbat̄. qm̄ hōi iſūt diuerſa p̄dicata rōne diuer-
ſaꝝ cāꝝ qm̄ hō eſt ſuſceptibilis diſcipline rōne aīe
itellectiue. ꝛ ē coꝛruptibilis rōne mae. ꝛ ē ꝓduct'
de nō eē ad eē p cām efficiētē. ſ. p hoīeꝫ ꝛ ſolē. ꝛ eſt
capax v̄tutū pp̄ felicitatē. ꝛ nō opʒ ꝙ cognoſcēs ho-
minē pfecte inq̄ꝫtū ē capax diſciplīe cognoſcat oēs
cās. ſ. cāꝫ pp̄ quā ē coꝛruptibilis ꝛ ſic ɗ alijs. Et ſi
mil'r cognoſceꝫ lignū pfecte inq̄ꝫtū ē utile ad edificiū
nō opʒ ꝙ cognoſcat lignū inq̄ꝫtū ē cōpoſitū ex mā ꝛ
foīa ul' ex gn̄e ꝛ dīa. Uñ carpētatoꝛ hēt cognitio-
nē pfectā i gn̄e ɗ ligno q2 cognoſcit lignū inq̄ꝫtū ē uti
le ad edificiū: ꝛ tn̄ nō cognoſcit oēꝫ cās ligni: ſʒ ſoluꝫ
cās pp̄ q̄s eſt utile ad edificiū. ℭ Quarto pbat̄ vi
delʒ ꝙ ad pfectā cognitionē hn̄dā nō opʒ cognoſcē
oēs cās p accn̄s. q2 cāe p accn̄s pn̄t eē īfinite ꝛ infi
nita nō pn̄t cognoſci ab itellectu hūano. Uñ iſta do-
m' potuit fuiſſe facta ab illo carpētatore ul' ab alio
ꝛ ſic ɗ īfinitis. ꝛ iō nō opʒ ꝙ cognoſcēs illā cognoſcat
illū carpētariū q2 ille carpētatoꝛ ē cā p accn̄s. ſ. do
mus q̄ꝫtūis ſit min' p accn̄s q̄ꝫ piarij fili': ſʒ p tāto
ē cā p accn̄s. q2 hec dom' potuit fuiſſe fcā ab alio
carpētatore. ℭ Ad rōnes igit̄ p̄ncipales ad p̄maꝫ
dico ꝙ nulla res nālis pōt pfecte ſimpl'r cognoſci co
gnitiōe cōplexa niſi cognoſcat p̄' cā. ſed tn̄ ad cogni-
tionē pfectā rei i gn̄e nō opʒ cognoſcē oēs cās pfecte
ſʒ inq̄ꝫtū ſt̄ cāe talis rei. vñ ad cognoſcēdū corp' mo-
bile pfecte nō opʒ deū q̄ꝫtū ad eſſentiā ſuā pfecte
cognoſcē. ſʒ inq̄ꝫtū ē p̄ᵐ mouēs ꝛ talē cognitionē pfe-
ctā poſſum' de deo hēre cognoſcēdo pfecte ꝙ eſt p̄ᵐ
mouēs. ℭ Ad 2ᵃᵐ rōnē dico ꝙ p diffōnē nō hēt̄ur
ſufficient̄ pfcā cognitio cōplexa ɗ re: imo res cog
ſcit̄ p diffōnē cognitiōe icōplexa. Uel pōt al'r dici
ſ. ꝙ diffō pfectiſſima cōprehēdit oēs cās. vñ diffō
pfectiſſima hoīs nō ē aīal rōnale. ſed ei' diffō pfe-
ctiſſima ē aīal rōnale ꝓductū in eſſe ab hoīe ꝛ ſole
pp̄ deū. Et ſi dicat̄ ꝙ ſʒ h̄ diffō ſub̄e daret̄ p addi
tamētū q2 p cās extriſecas q̄ nō ſūt ɗ eē diffiniti.
Itē ſʒ h̄ ſeq̄ret̄ ꝙ ſub̄a diffiniret̄ p aliq̄d accn̄s q2
finis hoīs ē felicitas q̄ ē q̄ddā accn̄s. ℭ Ad p̄ᵐ di-
co ꝙ diffō tūc eſt data p additamētū qn̄ in diffō
ne ponit̄ aliq̄d alteri' p̄dicamēti a p̄dicamēto ip̄ſi'
diffiniti. ut patet 7ᵒ metha⁽ᶜᵉ⁾. ubi ph̄s negat ſub̄aꝫ
diffiniri p additamētū ꝛ cōcedit accn̄s diffiniri p
additamētū. nūc dico ꝙ q̄ꝫtuis i diffōne pfectiſſi-

ma hoīs ponat aliqd extrīſecū a nā hoīs nō tn̄ po
nit ibi aliqd alteri⁹ ꝑdicamēti a ꝑdicamēto i q̄ ē hō
q2 ultim⁹ finis ē ꝑmū efficiēs. uł nō ſūt i ꝑdicamē
to. uł ſi ſꝫ i ꝑdicamēto ſꝫ i eodē ꝑdicamēto in q̄ eſt
hō. Et cū dī 2° ꝙ felicitas cū ſit finis hoīs dꝫ pōi i
diffōne hoīs: ꝛ ſic acciñs dꝫ poni i diffōne ſube: dī
ꝙ nō qcūqꝫ finis dꝫ pōi i diffōne hoīs: ſꝫ finis grā
cui⁹ dꝫ pōi i diffōne. cuiuſmōi ē de⁹. nō aūt finis q̄
cuiuſmōi ē felicitas. vn̄ de⁹ ē finis hoīs grā cui⁹. ꝛ
felicitas ē finis hoīs q̄ attigit finē. Cōſtrue igit̄ lit
terā ſic. qm̄ pro q2 circa oēs ſcias q̄rū ſꝫ ꝑncipia. i.
cāe efficiētes. aut cāe. i. cāe finales. aut elemēta. i.
ꝑncipia itrīſeca ut mā ꝛ foīa: ꝯtingit itelligē ꝛ ſcire
i. ſcire ſcia pfcā ex hoꝝ cognitiōe. i. ex cognitione
cāꝝ ꝑncipioꝝ ꝛ elemētoꝝ. ꝛ ſupple nō ꝯtingit alr̄.
ſcire ꝛ itelligē ſcia pfcā cui⁹ ꝓbatio eſt. q2 tūc arbi-
tramur vnūqdqꝫ cognoſcē. ſ. ꝑncipiatū. cū cogſci
mus cās ꝑmas. i. cās ꝑmas itrīſecas exñtes in re
nō cōpoſitas. ſ. mām ꝑmā ꝛ ultimā formā: ꝛ ꝑnci-
pia ꝑma. i. ꝑmas cās q̄ ſꝫ ex̄ rē. i. ꝑmū agēs ꝛ ulti-
mū finē uſqꝫ ad elemēta. i. q̄uſqꝫ deueniat ad cās
ꝓpinq̄s eēntiales exñtes i re. cuiuſmōi ſꝫ mā ꝓpi
qua ꝛ foīa ꝓpinq̄. ꝛ q2 ita māifeſtū ē ꝙ ſcia ō nā tē
tādū eſt ꝑus. i. in ꝑncipio doctrie determinare ea
q̄ ſūt circa principia. i. tradē cognitionē ꝑncipioꝝ.

2. ¶ Innata aūt ex notiorib⁹ nobis via ꝛ cer
tiorib⁹ icertiora nature ꝛ notiora. Non
eni eadē nobis nota ꝛ ſimplr̄. Vn̄ quidē
neceſſe ēꝫ modū hūc ꝓcedē ex icertiori-
b⁹ nāe nobis aūt certiorib⁹ i certiora nāe
3 ꝛ notiora. Sūt aūt ꝑmū nobis māifeſta
ꝛ certa ꝯfuſa magis. Poſteri⁹ āt ex his
fiūt nota elemēta ꝛ ꝑncipia diuidētib⁹ hec.

¶ Hec eſt 2ª ps ꝑncipalis hui⁹ capli uł ꝓhemij. In q̄
declarat̄ via ducēs nos ad cognitione cāꝝ ꝑncipio
rū ꝛ elemētoꝝ reꝝ nāliū. ꝛ ſic ponit̄ hic modus ꝓce
dēdi. q2 cū declaratū ſit ꝙ oportet phꝫ nālē tradē
cognitionē ꝑncipioꝝ cāruꝫ ꝛ elemētoꝝ reꝝ nāliū
phs mō docet quō ꝛ q̄ via ē ꝓcedēdū ad cognitio-
nē cāꝝ ꝑncipioꝝ ꝛ elemētoꝝ reꝝ nāliū. Vn̄ iſta ꝑ
ꝯtinet duas ꝑticulas. i ꝑª eni ꝑticła declarat̄ ꝙ ad
cognitionē cāꝝ reꝝ nāliū ꝯueniēdū ē ꝓcedēdo ab
effectib⁹ ꝯfuſe cognitꝭ ut a ſbſtantijs cōpoſitꝭ ad co-
gnitionē ꝑncipioꝝ ꝛ cāꝝ. In 2ª aūt ꝑticła ibi ⌊ Vn̄
ex ulib⁹. ⌋ declarat ꝙ ad cognitionē ꝑncipioꝝ cāꝝ
ꝛ elemētoꝝ reꝝ nāliū deueniēdū ē ꝓcedēdo a ꝑn-
cipijs uliſſimis. i. a ꝑncipijs acceptis i uli ut a mā
in cōi accepta ſm ꝙ eſt cōis ad oēm mām: ꝛ a for
ma in cōi accepta ſꝫ ꝙ eſt cōis ad oēꝫ formā. iſtis
autē duob⁹ modis ꝑuenit̄ ad cognitionē ꝑncipioꝝ
reꝝ nāliū. ſ. icipiēdo a cōpoſitꝭ diuidēdo cōpoſita
in ꝑncipia ꝛ icipiēdo a ꝑncipijs accepꝭ in maxima
cōitate. ꝛ hec itētio phi ut patet manifeſte i textu.
Et hec ē expō Liconiēſis q̄ dicit hic iſta v̄ba vide-
licet: Via aūt inata nobis ad ꝑueniēdū i cognitio-
nē ꝑncipioꝝ ē ex itētionib⁹ ulib⁹ ad ipſa ꝑncipia ꝛ
ex totis q̄ ꝯſtāt ex ipſis ꝑncipijs. ¶ In notitiā nā-
qꝫ ꝑme māe ꝛ ꝑme forme ꝑuenit̄ ex his itētionib⁹
ulib⁹ mā ꝛ forma q̄ ſꝫ cōes ad oēm mām ꝛ ad oēꝫ
formā. Et iteꝝ ad oēm paſſionē ſiue ad notitiā paſ
ſionū māe ꝛ forme ꝑuenit̄ ex itētiōe hui⁹ nōis mo
bile. qm̄ ꝑ accipit̄ intētio hui⁹ nōis ꝯfuſe. q2 ꝑ acci
pit̄ ſolūmō qd ē qd dicit̄ ꝑ uocabulū. Deinde ꝑ di

uiſiones ꝑuenit̄ i ꝑtes itegrātes ipaꝫ māꝫ ꝛ formā
ꝛ ex earum notitia acqſita redit̄ ad ꝑfectā notitiā
mobilis ex ſuis ꝑncipijs. Per diuiſionē ꝫ uł iuꝫ i
ſpēs ꝛ totoꝝ q̄ ſūt ex ipſis ꝑncipijs i ꝑtes ꝑuenit̄ i
ipa ꝑncipia. ¶ In ꝑª igit̄ ꝑticula huius ꝑtis ꝓbat
phs ꝙ ad cognitionē ꝑncipioꝝ cāꝝ ꝛ elemētoruꝫ
reꝝ nāliū deueniēdū ē ꝓcedēdo a cognitiōe totoꝝ
cōpoſitoꝝ ex ꝑncipijs. Et hec ē 2ª ꝯ̄ hui⁹ libri que 2ª cõclusio
ꝓbat̄ ſic. ad cognitionē ꝑncipioꝝ cāꝝ ꝛ elemētoꝝ
reꝝ nāliū deueniēdū ē ꝓcedēdo a nobis magis no
tis ꝛ min⁹ notis nāe ad min⁹ nota nobis ꝛ magis
nota nāe. ſed cōfuſa. i. tota cōpoſita ex ipſis ꝑnci-
pijs ſūt magis nota nobis q̄ꝫ ipa ꝑncipia ꝛ min⁹ no
ta nāe. ꝫ ad cognitionē ꝑncipioꝝ cāꝝ ꝛ elemētoꝝ
reꝝ nāliū deueniēdū eſt ꝓcedēdo a ꝯfuſis. i. a totꝭ
cōpoſitis ex ꝑncipijs ſiue ꝓcedēdo a cognitiōe to
toꝝ cōpoſitoꝝ ex ꝑncipijs ad cognitionē ꝑncipio-
rū. Hui⁹ rōnis ꝑ ponit̄ maior cū ſua declaratiōe q̄
eſt illa manifeſtū eſt ꝙ in acqrēdo cognitionē ꝑnci
pioꝝ ꝓcedēdū ē ex nobis magis notꝭ ad nob min⁹
nota: ſed q̄ ſꝫ nobis magis nota ſūt min⁹ nota nāe.
ꝛ q̄ ſūt nobis min⁹ nota ſꝫ magis nota nāe. nō eni
ſꝫ eadē nobis nota ſimplr̄. i. nāe. ꝫ ad notitiā ꝑnci
pioꝝ reꝝ nāliū deueniēdū ē ꝓcedēdo a nob magis
notis ꝛ min⁹ notis nāe ad min⁹ nota nob ꝛ magis
nota nāe. Hāc maiorē ſic ꝓbatā ꝯcludit cū phs di
cit. Vn̄ nece ē ſm hūc modū ꝓcedē. Deinde ponit
minorē dicēs ⌊ Sūt aūt ꝑm̄ nob. ⌋ Poſtea ꝯcludit
ꝯ̄nē dicēs ⌊ Poſteri⁹ āt ex his fiūt. ⌋ inuēs ēt mōm
q̄ deuenim⁹ ad cognitionē ꝑncipiorū ex cognitiōe
totoꝝ q2 ꝑ diſſone toti⁹ cōpoſiti ex ꝑncipijs in ipſa
ꝑncipia deuenim⁹ i cognitionē ꝑncipioꝝ. ¶ Sꝫ ſꝫ
hic qdā notāda ꝛ qdā dubitāda. Prio circa maio-
rē ſūt duo notāda. ꝑ ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵃ ꝙ nō i oib⁹
ē ꝓcedēdū a min⁹ notꝭ nāe ꝛ magis notꝭ nob. q2 non
i ſciētijs mathēcis. qm̄ i mathēcis eadē ſūt nob ma
gis nota ꝛ magis nota nāe. Vn̄ in mathēcis diffō-
nes ꝛ cauſe demrātiue ſunt notiores nāe ꝛ nobis
ꝯ̄nibus ꝛ paſſionib⁹ demrātis ut ſatꝭ patet iſtructꝭ
in ſciētijs mathēcis. ſed i ſcia nāli i acqrēdo notitiā
cāꝝ reꝝ nāliū ē ꝓcedēdū a magis notꝭ nobis ꝛ mi-
nus notꝭ nāe ad magis nota nāe min⁹ nota nob. Et
eodē mō ē i ſcia diuīa. ſ. i methacā q2 ibi ē ꝓcedēdū
ab effectib⁹ ad cām ꝛ ex poſteriorib⁹ ad ꝑora: ꝛ ſic
ꝛ nobis magis notis ꝛ min⁹ notꝭ nāe ad nobis mi-
n⁹ nota ꝛ magis nota nāe. ¶ Scđo ē notādū ꝙ nō
i oī ꝓceſſu ſcie nālis ꝓcedit̄ ex min⁹ notꝭ nāe ad ma
gis nota nāe. ſꝫ ſolū in ꝑ ꝓceſſu cū iueſtigat̄ cogni-
tio cāꝝ reꝝ nāliū. In 2° v̄o ꝓceſſu ubi ex cognitiōe
cāruꝫ ꝓcedit̄ ad cognitionē effectuū ibi ꝓcedit̄ ex
magis notꝭ nāe ad min⁹ nota nāe. Vn̄ ꝯᵗᵉʳ 8° hui⁹
ponit duplicē ꝓceſſū i ſcia nāli. vn⁹ ē ab effectu ad
cām. ali⁹ v̄o a cā ad effectū. ꝑm⁹ modus ē ex min⁹
notꝭ nāe ad magis nota nāe. ſcđs v̄o modus eſt eꝫ
ꝛ hec ē itētio Liconiēſis hic. ¶ Circa aūt minorē
hui⁹ rōnis eſt ēt notādū videlꝫ ꝙ cognitio i nobis
ē duplex: ꝑfcā ꝛ impfecta. Cognitio ꝑfecta habet̄
ꝑ cām: ſꝫ cognitio impfcā habet̄ ꝑ effectū ſeu ꝑ ſi-
gnū uł ꝑ ſenſū ꝛ nō ꝑ cāꝫ. Cū igit̄ dī ꝙ tota ſūt no
bis magis nota ipſis ꝑncipijs: eſt itelligēdū ꝙ ipa
cōfuſa. i. tota cōpoſita ex ꝑncipijs ſūt magis ꝛ ꝑri
us nota cognitione impfecta ꝛ cōfuſa: qua ſolū co
gnoſcit̄ qd ſignificat̄ per uocabulū: q̄ꝫ ipa ꝑncipia.
ſꝫ i cognitione ꝑfecta ꝛ diſticta ꝑncipia ſūt magis
ꝛ ꝑus nota q̄ꝫ ipa tota cōpoſita ex ꝑncipijs. qm̄ ex

pfecta ꝛ diſticta cognitiõe pncipioꝝ acgrif pfecta
ꝛ diſticta cognitio cõpoſitoꝝ ex pncipijs. Intelli-
gẽdũ ꝙ pħs p ꝯfuſa itelligit cõpoſita ex pncipijs.
Uñ ꝯ[tor] dicit ꝙ p ꝯfuſa itelligit mixta cõpoſita ꝛ
cãta ex elemẽtis. vñ nõ itelligit idẽ p ꝯfuſũ ꝛ ulſe
ut aliq exponũt. ¶ Sꝫ circa minorẽ hui[us] rõnis du
bitaf mã dcm̃ eſt ꝙ cõpoſita ſunt min[us] nota nãe q̃
pncipia ex qb[us] cõponunf: h̃ nõ videf veꝝ: qꝛ illa vi
denf ẽẽ notioria nãe que ſt pfectiora ꝛ maioris en
titatis: ſꝫ h[uius]ꝛ ſt cõpo[si]ta: qꝛ maniſ[estu]m eſt ꝙ cõpo[situ]m ẽ maio
ris entitatis q̃ mã p[er] ſe ꝛ foiatũ eſt maioris entitatis q̃
foia. qꝛ includit totã entitatẽ foẽ: ꝛ aliã. ſ. mãe. Et
p h̃ põt pbari ꝙ eadẽ ſunt nobis notiora ꝛ nãe. qꝛ
cõpoſita que ſũt notiora nobis ẽt ſunt notiora nãe
cũ ſint maioris entitatis. ¶ Itẽ illõ qõ p̃ itẽdif a nã
videf ẽẽ magis notũ nãe: ſꝫ h[uius]ꝛ eſt ſpẽs ſpãliſſima:
ut patet p Auic. p̃ ſue phiſice. caplo p. ¶ Dicẽdũ
igif ꝙ aliqd põt dici magis ul' pus notũ nãe q̃drupli
plicif. vno mõ illõ dĩ magis notũ nãe qõ fm ſuaꝫ
nãm eſt magis cognoſcibile ut patet 2° metha. ubi
pħs dicit ꝙ itellect[us] nr̃ ſe hẽt ad ea que ſũt manife
ſtiſſima i nã ſic oculus noctue ad lumẽ ſolis: ꝛ iſto
mõ illõ ẽ magis notũ nãe qõ eſt entitatis pfectioris
¶ Scdo mõ illõ dĩ magis notũ nãe qõ pus intẽ-
dif a nã: ꝛ ſic loquif Auicẽ. p̃ ſue phiſice. ubi vult
ꝙ ſpẽs ſpãliſſima ſit magis nota nãe ꝙ gen[us] ul' idi
viduũ. ¶ Tertio mõ illõ dĩ magis notum nãe qõ
põt cogſci ſine alio. ꝛ nõ ecõuerſo: ꝛ ſic loquif pħs
5° metha. caplo de pori. d. ꝙ pus fm nãm dĩ illõ
qõ põt cogſci ſine alio ꝛ nõ ecõuerſo. ¶ Quarto
mõ illõ dĩ magis notũ nãe a q̃ nã icipit opari. ꝛ ſic
loquif ꝯ[tor] ꝯ[mento] 3° hui[us] pmi dicẽs ꝙ cãe reꝝ nãlium
ſũt notiores apõ nãm ꝙ res nãles cõpoſite. qꝛ nã
facit cõpoſita ex cãis. Uñ ſi facerem[us] res nãles ex
ſuis cãis cãe reꝝ nãliũ eẽnt nobis magis note ip-
ſis reb[us] nãlib[us]. Et iſto 4° mõ loquif pħs hic de ma
gis noto nãe dicẽs ꝙ eſt illõ a q̃ nã icipit opari: vñ
ſicut cãe reꝝ artificialiũ ſũt notiores apõ artificeꝫ
q̃ res artificiales. qꝛ res artificiales artifex fac̃ ex
ſuis cãis: ſic cãe reꝝ nãliũ ſũt notiores apõ nãꝫ q̃
res nãles. qꝛ nã facit res nãles ex ſuis cãis. ¶ Uñ
notãdũ ꝙ p nãm pħs itelligit nãm faciẽtẽ res nã-
les. ſ. gñans nãle. ꝛ cãe reꝝ nãliũ dicunf notiores
nãe gñanti: nõ ꝙ gñans cogſcat cãs. qꝛ m̃lta ſunt
gñantia nãlia que nõ cogſcunt cãs. ſed dicunf no-
tiores nãe ſb ꝯditione nõ abſolute ſic ꝙ ſi nã gene
rãs cogſcẽt cãs reꝝ nãliũ: tũc cãe reꝝ nãliũ eſſent
notiores apõ nãm gñantẽ q̃ res nãles cõpoſite.
¶ Notãdũ tñ fm Linconienſem h̃ ꝙ notiora nãe
in ppoſito nõ accipiunf pro actu 2° reſpectu alicu-
ius vtutis cognitiue. ſ. pro actu ſcdo ſenſus ul' itelle
ct[us]. ſꝫ deſcriptio ul' formatio rei fiẽde in nã pducti
ua dĩ notitia nãe. ꝛ iſto mõ loquẽdo de notitia nãe
magis notũ nãe dĩ dupl'r. ſ. uel qꝛ pfectiorẽ deſcri
ptionẽ hẽt in nã agẽte. ul' qꝛ eſt ppingoꝛ nãe agẽti
ſiue actioni agentis. Primo mõ ipa cõpoſita ſũt no-
tiora nãe q̃ ptes ul' pncipia quia pfectiorẽ deſcri-
ptionẽ hñt in nã agẽte. Sꝫ 2° mõ ps ul' pncipia ſũt
ppingora motui ſiue actiõi agẽtis. ꝛ ſic loq̃f pħs
h̃ de magis noto nãe. vñ vba Linconienſis ſũt iſta.
Dẽ agẽs hẽt i ſe aliq̃ mõ deſcriptũ ꝛ formatũ op[us]
opandũ. vñ agẽs hẽt p modũ aliquem deſcripta ꝛ
formata i ſe nãlia fiẽda. igif ipa deſcriptio ꝛ forma
tio i ipa nã reꝝ fiẽdoꝝ añq̃ fiãt notitia nãe dĩ. pfe
cta aũt opa nãe in ipa nã deſcriptionẽ hñt expſſio
rẽ q̃ ptes pfectoꝝ. ꝛ lõ pfecta ſũt notiora nãe. i. in
nã pfecti[us] deſcripta: ptes tñ ſũt deſcripte in ipa nã
ppingus ipſi nãe. ꝛ ſic ſt notiores nãe. i. in ipa nã
ppingus deſcripte: utpote i motu man[us] ſcribẽtis ẽ fi
gura lr̃e ſcribẽde. ꝛ expſſioꝛ ẽ i ipo motu man[us] tota
figuratio lr̃e q̃ figuratiões ptiales. ſꝫ tñ ipe ptia-
les figuratiões ſt ppingores ipſi motui. hec Lico
nienſis. vñ Liconienſis vult ꝙ vno mõ totũ ſit noti[us]
nãe q̃ ptes. ꝛ alio mõ vult ꝙ ptes ſint notiores
nãe q̃ totũ. ¶ Et ad rõnes in ꝯriũ. ad pmã dĩ ꝙ
fm qõ pħs loquif h̃ de magis noto nãe: ſic illõ nõ
eſt magis notũ nãe qõ eſt pfectioris entitatis. ſed
ſic loquif pħs de magis noto nãe 2° metha. ut di-
ctũ eſt. ſed illõ eſt magis notũ nãe ut pħs h̃ loquif
qõ eſt poris entitatis. nũc aũt ptes ſũt poris enti-
tatis via gñationis ipſo cõpoſito. vñ mã pma eſt
poris entitatis in via gñationis ipo cõpoſito. ¶ Ad
aliõ dĩ ꝙ ſpẽs ſpãliſſima eſt poꝛ ꝛ magis nota nãe
2° mõ. ſ. put id dĩ magis notũ nãe qõ nã p̃ intẽdit.
ſed illo mõ nõ loquif hic pħs de magis noto nãe.
ſed accipit magis notũ nãe p̃ eo ex quo nã icipit
opari. ꝛ ex q̃ facit res nãles. ¶ Sꝫ adhuc dubitaf
qꝛ videf ꝙ ꝯdicat ſibi. qꝛ p̃ dic̃ ꝙ eſt icipiẽdũ a co
gnitione cãꝝ reꝝ nãliũ: ut patet ex pma demrãtio
ne. ꝛ poſtea dicit ꝙ cãe reꝝ nãliũ ſũt notiores nãe
q̃ ipſa cauſata. ut patet ex dictis in 2ª demrãtione. g̃
in iſta ſcia eſt icipiẽdũ a notiorib[us] nãe. cui[us] tñ oppo
ſitũ dĩ in maiori 2ᵉ demrãtionis. vñ iſta videnf re-
pugnare. ſ. ꝙ ſit incipiẽdũ a cãis reꝝ nãliũ. ꝛ ꝙ nõ
ſit incipiendũ a notiorib[us] nãe. ꝛ tñ utrũq; illoꝝ dĩ
in lr̃a. Huic igif dĩ ꝙ incipe a cognitione cãrũ põt
intelligi dupl'r. ſ. ul' cogſcendo illas. i. tradendo co
gnitionẽ illaꝝ. ul' cogſcẽdo per illas. i. ſupponẽdo
cognitionẽ cãruꝫ pcedẽdo ulteri[us] ex cognitione cã
rũ ad cognitionẽ alioꝝ. Dico igif ꝙ in hac ſcia eſt
icipiẽdũ a cognitiõe cãꝝ cogſcẽdo illas ꝛ iueſtigã
do cognitionẽ illaꝝ. ſed nõ eſt icipiẽdũ a cognitiõe
cãꝝ pſupponẽdo cognitionẽ illaꝝ ꝛ ita eſt icipiẽdũ
a notioribus nãe cogſcẽdo illa ꝛ iueſtigãdo cogni
tionẽ illoꝝ. ſed nõ eſt icipiẽdũ a notioribus nãe co
gſcẽdo per illa. ſed ſic eſt icipiẽdũ a notioribus nob
cogſcẽdo per notiora nob illa que ſunt notiora nãe
Uñ iſta nõ repugnãt. ſ. ꝙ pmo eſt icipiẽdũ a notio
ribus nãe ingrẽdo cognitionẽ iſtoꝝ. ꝛ ꝙ nõ eſt ici-
piẽdũ a notiorib[us] nãe cogſcẽdo per illa. ¶ Itẽ du-
bitaf ſup hoc qõ dĩ videlꝫ ꝙ in ſcia nãli eſt duplex
pceſſus. ſ. vnus ab effectu ad cãm. ꝛ alius ecõ. hoc
nõ videf ẽẽ veꝝ. qꝛ cãe reꝝ nãliũ nõ cogſcunf niſi p
effect[us]. g̃ cũ cã cogſcaf p effcm̃: effectus erit magis
not[us] q̃ cã. ſꝫ ſi effcũs cogſcaf p cãꝫ opꝫ ꝙ cã ſit ma
gis nota q̃ effcũs. qꝛ pp qõ vnũqdq; tale ꝛ illõ ma
gis ꝛ c̃. g̃ idẽ reſpectu eiuſdẽ eſt magis ꝛ minus no-
tũ. Ul' ſic. illa notitia que habef de cã p quã notitiã
cogſcif effcũs habef p cognitionẽ effcũs. g̃ cogni-
tio effectus eſt pfectioꝛ. ſi igif poſtea ex cognitione
cãe cogſcaf effcũs opꝫ ꝙ cognitio cãe ſit pfectioꝛ q̃
cognitio effcũs hita p cognitionẽ cãe. ꝛ tũc arguif
ſic. cognitio effcũs que eſt ſine cã eſt pfectioꝛ q̃ co-
gnitio effectus hita p cãm. g̃ cognitio effectus hita
ſine cã eſt pfectioꝛ q̃ cognitio effect[us] hita cũ cã. ſed
h̃ eſt ꝯ pdcã. qꝛ dĩ ꝙ cognitio effcũs p cãꝫ eſt pfcã
ꝛ cognitio effectus nõ p cãm eſt ipfecta. ¶ Dicẽdũ
ꝙ cognitio effcũs p quã habef cognitio cãe nõ eſt
ſufficiẽs cã cognitionis cãe. ſꝫ hita aliq̃ notitia cãe
per effectũ itellectus negociaf iueſtigãdo pfectio-

rē cognitionē cāe. ⁊ iō dico ꝙ cū cā cogſcit per cognitionē effectus: cognitio effectus nō eſt pfectioꝛ ꝙ̄ cognitio cāe. Et cū dī pp vnūqḋqꝫ tale ⁊c̄. dico ꝙ illḋ hēt itelligi in cāis efficiētib᷒. nō aūt in cāis occaſionalibus. nūc aūt cognitio effectus eſt occaſio cognitionis cauſe. ideo ⁊c̄. Et per hoc patet ſufficienter ad utranqꝫ formam factam.

[margin, handwritten:] ... totū s uniue... integrale hoc cogno... cognitioe sensi: primum uero cognoc... effectiua

¶ Ūñ ex uliibus ad ſinglaria oportet pcedē. Totū eni ſm ſenſū notū eſt. Ule aūt totū quoddā eſt. Multa eni cōprehēdit ut ptes ulē. Suſtinēt aūt idē h̄ qdammō ⁊ noia ad rōnē. Totū eni qdāmō ⁊ idiſtincte ſignificat: utputa circulus. Diffō autē ipſius diuidit in ſinglaria. Et pueri pmū appellāt oēs hoies pres: ⁊ mres feminas poſterius aūt determināt hoꝝ vnūqḋqꝫ.

.4. s

¶ Hec eſt 2ª pticla huius 2ᵉ ptis pncipalis huius capituli in qua phs pbat tertiā 2nē huius libri: videlicet ꝙ ad cognitionē pncipioꝝ cāꝝ ⁊ elemētoꝝ reꝝ nāliū deueniēdū eſt pcedēdo a principiis uliibus ad pncipia ſpālia. hec 2 via doctrine pbat ſic. In hac ſcia eſt deueniēdū a nob magis notꝫ ad minus nobis nota. ſed magis ulia ſunt nobis magis nota ꝙ̄ minus ulia. g ad cognitionē pncipioꝝ cauſaꝝ ⁊ elemētoꝝ reꝝ nāliū eſt deueniēdū in hac ſcia pcedēdo a pncipiis uliibꝫ uſqꝫ ad pncipia ſpālia ſeu minus ulia. Huius rōnis pmo ponit 2. Scḋo pbat minoꝛ. ibi ⌊ Totū eni. ⌋ maiorē vō nō ponit. q: patet ex precedētibus. ⁊ ēt eſt de ſe nota. ponit igit 2nē dicēs. Ūñ h̄ eſt q: eſt pcedendū ex nobis magis notꝫ ex uliibus in ſinglaria. i. in ſpālia oportet pcedē. ¶ Notādū hic ſm 2ᵗᵉˢ ꝙ phs per ulia itelligit ultiſſima que pñt inueniri in iſtis rebus nālibus. ſ. mām in cōi ⁊ formā in cōi. Et cū dicit pticularia nl ſinglaria ut hēt alia lrā nō idiuidua itēdit ſed ſpēs ultimas aut illa que ſunt qſi ultime ſpēs. Ūñ per ulia itelligit ultiſſima. ſ. māꝫ in cōi ⁊ formā in cōi. ut ſūt cōia ad oēm formā ⁊ oēm mām. ⁊ per ſinglaria itelligit pncipia in ſpāli ut mām hois uel formā hois. ⁊ mām plāte ul formaꝫ plāte. ⁊ ſic de aliis. ¶ Deide cū dic ⌊ Totū eni ſm ſenſum ⁊c̄. ⌋ phs pbat minorē. ſ. ꝙ magis ulia ſūt nobis notiora ꝙ̄ min᷒ ulia tripl'r. ⁊ p° ſic. ſic totū integrale ſe hēt ad ſenſū ita totū ule ſe hēt ad itellectū. ſed totū itegrale eſt noti᷒ apḋ ſenſuꝫ ꝙ̄ ſue ptes. g totū ule eſt notius apḋ intellectū ꝙ̄ ſue ptes. minoꝛ huius rōnis eſt de ſe nota. maioꝛ vō pbat dādo modū ſilitudinis iter totū ule ⁊ idiuiduū cōpoſitū ſeu totuꝫ itegrale: que ſilitudo eſt iſta. q: ſic illḋ idiuiduū cōpoſitū ul totū itegrale 2tinet mltas ptes itegraleſ idiſtincte ſic totū ule 2tinet ſb ſe multas ptes ſbiectiuas idiſtincte. ¶ Notādū ſm 2ᵗᵉˢ hic ꝙ cā in h̄ qḋ totū ule eſt notius apḋ itellectū ꝙ̄ ſue ptes. q: totū itegrale ſenſibile eſt notius apḋ ſenſum ꝙ̄ ſue ptes. Sꝫ dubiū eſt in q gnē cāe notioritas totius itegral apḋ ſenſū eſt cā notioritaſ totius ulis apḋ itellectū. Nō eni videt hū poſſibile aſſignare. Dico ꝙ notioritas totius ſenſibilis apḋ ſenſuꝫ eſt cā in gnē cāe efficienſ reſpectu notioritaſ totius uliſ apḋ itellectū. Ūñ p h̄ ꝙ totū itegrale ſēſibile ē noti᷒ apḋ ſenſū ꝙ̄ ſue ptes itegraleſ cogſcim᷒ ꝙ totū ule eſt noti᷒ apḋ itellectū ꝙ̄ ſue ptes ſbiectiue. eſt igit cā in cogſcēdo: nō aūt in eēndo. q: cogſcimus ꝙ totū integrale eſt noti᷒ ꝙ̄ ſue ptes itegrales apḋ ſenſū. pp h̄ cogſcimus tanqꝫ per cāꝫ effectiuā ſiue occaſionalē ꝙ totū ule eſt notiuſ apud itellectū ꝙ̄ ſue ptes ſbiectiue. ¶ Deide cū dicit ⌊ Suſtinēt aūt idē. ⌋ Ponit 2ª rō pbās miorē q talis eſt. Illḋ qḋ eſt magis idiſtinctū eſt nob magis notū. ſꝫ magis ule eſt magis idiſtictū ꝙ̄ minus ule. q: magis ule 2tinet pl'a idiſtīcte ꝙ̄ minus ule. g magis ulia ſūt nob magis notiora ꝙ̄ min᷒ ulia. minoꝛ huius rōniſ eſt nob manifeſta. maioꝛ vō pbat exēplarit ſic. Illḋ qḋ ſignificat nomē ſpēi ut ſignificat per nomē ſpēi eſt aliqd idiſtinctū in ptes. ut circuluſ. ſed illḋ qḋ ſignificat diffinitio ut per diffōnē ſignificat eſt aliqd diſtictū in ptes ut patet per hāc diffōnē circuli. figura ltra quā eſt punctus a q oēs linee eius ducte ad circūferētiā ſūt eqles. ſed illḋ qḋ ſignificat nomē ſpēi eſt magis ⁊ pus notū apḋ nos. ut p nomē ſpēi ſignificat ꝙ̄ illud qḋ ſignificat diffō ut per diffōnē ſignificat. Pueri eni p cogſcūt rē put ſignificat per nomē ſpēi ꝙ̄ put ſignificat per diffōnē. vñ ſi puero dicat qras mihi circulū uel equū. puer itelliget ⁊ qret equū ul circulū. ſi vō exprimat diffō circuli uel eq. ⁊ dicat puero. Quere mihi figurā in qua eſt pūctus a q oēs linee recte ⁊c̄. puer nō itelliget. ⁊ ſic patet maioꝛ. ſ. ꝙ illḋ qḋ eſt magis idiſtictū ut ſignificat magis idiſtincte eſt nob pus notū. hui᷒ rōnis ponit in lrā ſolū pbatio maioris. dic igit phs ſic ꝙ ſpēꝝ noia ſuſtinēt h̄ idē ad rōnē h̄ eſt in cōparatione ad diffōnē. ſ. ꝙ ſunt pus nota ꝙ̄ diffōnes. ⁊ eſt 2ª ps pbōnis maioris. Deide poſuit phs pbōneꝫ minoris pro pma pte dicēs ꝙ nomē ſpēi utputa circulus ſignificat qḋdā totū. ſ. ipſꝫ diffinitū idiſtincte: h̄ eſt ſꝫ qḋ nō diſtinguit in pteſ. Diffō aūt ipſius. ſ. ſpēi ut circuli diuidit in ſingularia. i. ſignificat rē ut diſtincte diuidit in ptes ut patet in diffōne circuli ſupius poſita. ⁊ hec eſt pma ps pbatiōis maioris. ¶ Intelligēdū h̄ ꝙ illḋ qḋ ſignificat nomē diffiniti ut per nomē diffiniti ſignificat: eſt pus nob notū ꝙ̄ illud qḋ diffō ſignificat ut per diffōnē ſignificat. ⁊ h̄ via gnatiōis ⁊ in cognitiōe impfecta. ut patet exēplo iā expoſito. Pueri eni pus cogſcūt rē ut ſignificat noīe diffiniti ꝙ̄ ut ſignificat noīe diffōnis. ſed tn̄ in cognitione pfecta illḋ qḋ ſignificat per diffōnē eſt pus notuꝫ via pfectiōis ꝙ̄ illḋ qḋ ſignificat noīe diffiniti ut ſignificat noīe diffiniti. ¶ Deide cū dicit ⌊ Et pueri pmū. ⌋ Hic ponit 3ª rō pbās eādē minorē. ſ. ꝙ magis ulia ſūt nob magis nota ⁊ pus nota ꝙ̄ minus ulia. ⁊ hec pbatio eſt per qḋdā ſignū tale. q: nos videmus in pueris cōprehēſionē cōem pcedē cōphēſionē ppriā: qm̄ pueri in pncipio cōprehēſiōis exiſtimāt oēm viꝝ eē preꝫ ⁊ oēm femina mreꝫ. ⁊ cū vigorat itellectus cogſcūt preꝫ iter ceteros viros ⁊ mreꝫ iter ceteras mlieres. Ūñ puer in pncipio cognoſcit ꝙ vir eſt ſuus pr. ⁊ tn̄ nō cogſcit qs vir ſit ſuus pr. ⁊ ſic puer pus cogſcit ule ꝙ̄ ſinglare. ⁊ h̄ eſt ſignū ꝙ ulia ſūt nob pus nota. ¶ Sed hic ſunt qdā notāda ⁊ queda dubitāda. Primo eſt notandū ꝙ 2fuſū eſt qdruplex: qm̄ cōfuſum ⁊ totū ideꝫ ſūt vnū ubi nos habemus 2fuſa alia trāſlatio hēt tota. Nūc aūt totū eſt qdruplex ut totū eēntiale. i. cōpoſitū ex mā ⁊ forma. totū itegrale. i. cōpoſituꝫ ex ptibus qꝫtitatiſ. totū qditatiuū ſiue totū diffinibile ut hō ⁊ aſinus ⁊c̄. Aliḋ vō eſt totū ule. Et iō

ſicut totū eſt q̈drupler ita ↄfuſū eſt q̈druplex ut ↄfuſuȝ eēntiale: ↄfuſū itegrale: ↄfuſū q̄ditatiuū ſeu diffinibile: ⁊ ↄfuſū ul'e. ⁊ ḋ oīb⁹ his fec̄ pħs mētio nē in textu. Uñ de toto eēntiali ſm ↄ^{to} loquiſ pħſ cū dicit. Sūt aūt pmū nob manifeſta ⁊ cetera ↄfu ſa magiſ. ¶ De ↄfuſo ḋo toto itegrali cū dicit. To tū eni noti⁹ eſt. ¶ De toto aūt ↄfuſo ul'i dicit. Ul'e aūt totuȝ. ¶ De ↄfuſo ḋo q̄ditatiuo dic̄. Suſtinet aūt idē. Et ſm pħm q̄cūq; mō accipiaſ totū ſemp eſt uez ꝙ magis ↄfuſa ſūt nob pus nota. ſȝ qualr ħ ſit uez appebit in dubitationib⁹. ¶ Scḋo eſt no tādū ſȝ ↄ^{to} ꝙ tres ſt' modi cōpōniſ. ſ. cōpō ſpēi ex ſuis cāis. cōpō gn̄is ex ſuis ſpēb⁹. ⁊ utraq; iſtarū cōpōnuȝ eſt notior apḋ itellectū q̄ȝ partes. Tertia cōpō eſt cōpō idiuidui ex ſuis ptibus. ⁊ iſta cōpō eſt notior apḋ ſenſū q̄ȝ ſue ptes. ⁊ iō alij duo mo- di cōpōnis ſūt notioreſ apḋ itellectū. ¶ Sed ħ oc currūt q̄nq; dubia. Primū dubium eſt ↄ^{tis}. ⁊ eſt il lud. Nā pħs pus dixit ꝙ mixta cōpoſita ex elemē tis ſūt nobis pus nota. ⁊ nūc dicit ꝙ illō qḋ signi ficat nomē diffiniti eſt pus notū q̄ȝ illō qḋ ſignifi- cat diffinitio. Querit igiſ ↄ^{tor} q̄d pħs itelligat in pma aūcte per res mixtas. quia aut itelligit idiui dua cōpoſita aut ſpēs indiuiduoz cōpoſitoz. Nō eni pōt itelligē p res mixtas idiuidua. q: ex idiui- duis nō pcediſ in doctrina demōſtratiua ad ele- mēta ⁊ pncipia itellecta: cū indiuidua nō ſint ptes ſillogiſmi. ſed ex ſpe cōpoſita pcediſ ad elemēta ⁊ nō ex idiuiduo: igiſ itellect⁹ illi⁹ pme aūctis erit ꝙ ſpēs cōpoſite notiores ſūt apḋ noſ q̄ȝ ſua pncipia. ⁊ per ↄñs pħs nihil nouū dicit in illa aūcte q̄n di- cit ꝙ illō qḋ ſignificat nomē diffiniti eſt noti⁹ apḋ noſ q̄ȝ illō qḋ ſignificat diffinitio. q: illō qḋ ſignifi cat nomē ē ſpēs. ¶ Ad hāc dubitationē r̄ndet ↄ^{tor} dicēs ꝙ illud dcm̄ pħi. mixta cōpoſita ſūt notiora apud nos. pōt itelligi tā de ſpeciēb⁹ compoſitis q̄ȝ de indiuiduis. Et q̄n dī ꝙ indiuiduū non eſt pnci- piū in doctrina demr̄atiua dicēdū ꝙ q̄ȝuis idiui- duū nō ſit pncipiū i ſcia demr̄atiua: eſt tñ pncipiū inq̄ſitionis ul'is qḋ eſt pncipiuȝ doctrine demrati ue. Et q̄n dī ꝙ ſi pma auctoritaſ itelligiſ de ſpēb⁹ cōpoſitis. tūc nihil nouū dicit pħs in 2ª auctorita- te r̄ndet ↄ^{tor} itelligēdo utraq; auctoritateȝ de ſpe ciēb⁹ cōpoſitiſ reſpectu ſuaz cāruȝ dicēs ꝙ in p^a au ctoritate pħs fecit cōparationē iter ſpecies ⁊ ſuas cās ſm fidē. ⁊ dicit ꝙ ſpēs cōpoſite ex cauſis ſȝ fi dē ſunt notiores apḋ nos ipſis cauſis. ⁊ ꝙ ex iſtiſ ſpeciēb⁹ procedim⁹ in cognitionē cārū mediātibus diſpōnib⁹ accn̄talib⁹ exn̄tib⁹ in eis. ⁊ in 2^a auctori tate fecit cōparationē iter ſpēs ⁊ ſuas cās ſȝ ima- ginationē dicēs ꝙ illa que ſignificāt noīa ſunt no- tiora apud nos. ⁊ ſic aliq̄d nouū dicit in 2^a auctori tate: q: in 2^a aūcte cōparat ſpēȝ ad aliā quā fecit in auctoritate p^a. ¶ Sed eſt dubiū q̄d ↄ^{tor} intelligat per cauſas ſm fidem. ⁊ per cās ſm imaginationē. Dicēdū ꝙ per cām ſm fidē intelligit cās nāles. ſ. materiā ⁊ formā que ſm ueritatē abſq; oī opera- tione itellect⁹ ſunt partes ſpēi. per cās ḋo ſm ima- ginationē itelligit gen⁹ ⁊ dr̄iam. q̄a q̄ȝuis genus ⁊ dr̄ia ſint ptes reales ſpēi. ut poſteri⁹ videbiſ. tamē inq̄ȝtū ↄſtituūt diffinitionē ſunt ptes ſm imagina- tionē. i. ſm operationē intellectus. q̄a itellectus fa cit diffinitionē ex gn̄e ⁊ dr̄ia ſiue ex noīb⁹ uel ↄce- ptib⁹ gn̄is ⁊ dr̄ie. Uñ q̄ȝuis genus ⁊ dr̄ia ſint par tes diffiniti reales ↄcept⁹ tñ uel nomē gn̄is ⁊ dr̄ie

ſunt ptes diffinitionis. ⁊ ħ ſit per operationē itelle ct⁹. Uel forte per ptes ſm imaginationē intelligiſ ↄcept⁹ ⁊ noīa eoz que ſunt ptes diffinitionis ⁊ ap pellanſ cāe ſm imaginationē. q̄a h^{oi} ↄcept⁹ nō ſūt uere cāe ſed ſm imaginationē tm̄. Siqs tñ uellet dicē ꝙ genus ⁊ dr̄ia nō ſūt ptes reales ſpēi ut cō muniter poniſ: tūc eſſet dicēdū ꝙ pħs per cās ſm fidē itelligit cās ſeu ptes reales ⁊ nāles. ut ſūt mā ⁊ forma. ⁊ per ptes ſm imaginationē itelligit par- tes diffinitionis. ut ſūt genus ⁊ dr̄ia que nō ſūt par tes niſi ſm itellectuȝ. ¶ Sed adhuc dubitaſ de ħ qḋ dicit pħs. Nā dicit ꝙ illō quod ſignificaſ per nomē diffiniti eſt notius q̄ȝ illō qḋ ſignificat diffō illud nō videſ uerū. q: nomē diffiniti ⁊ diffō idē ſi gnificāt. ḡ illud qḋ ſignificaſ noīe diffiniti nō eſt p us notū q̄ȝ illō qḋ ſignificat diffō. ¶ Itē diffō daſ cā inoteſcēdi. ḡ videſ ꝙ illō qḋ ſignificat diffinitio ſit nob pus notū. ¶ Ad p^m hoz dī ꝙ illō qḋ ſigni ficat nomē diffiniti put per nomen diffiniti ſignifi catur eſt prius nobis notū q̄ȝ illud quod ſignifica- tur per diffinitioneȝ. q: diffinitio ſignificat rē diffi te. ſed nomē diffiniti ſignificat eādē rē indiffinite: nūc aūt nō eſt icōueniēs ꝙ idē vno mō ſit notius ſeipſo alio mō. Uñ idē eſt prius notuȝ cognitione ↄfuſa ſeipſo cognitione diſticta. ¶ Ad aliō q̄n dī ꝙ diffō daſ cā inoteſcēdi. uez eſt in cognitiōe per fecta. vñ via pfectionis illud qḋ ſignificaſ per dif finitionē prout ſignificaſ per diffinitionē eſt prius notū ſeipſo ut ſignificaſ noīe diffiniti. iō ⁊c̄. ¶ Sȝ adhuc dubitaſ q: ↄ^{tor} ponit tres modos cōpōnis ut cōpoſitionē ſpēi ex ſuis cāis. cōpoſitionē gn̄is ex ſuis ſpēb⁹. ⁊ cōpoſitionē idiuidui ex ſuis parti- b⁹. iō dubitat de duob⁹ pmis modis cōpoſitionis ¶ Primo an ſpēs cōponaſ ex gn̄e ⁊ dr̄ia tanq̄ȝ ex cāis. ¶ Scḋo dubitaſ an gen⁹ componaſ ex ſuis ſpēb⁹. ¶ Quo ad p^m dubiuȝ dicūt q̄dā ꝙ ſpecies nō eſt cōpoſita ex genere ⁊ dr̄ia. qḋ pbāt per ħ q: oē cōpoſitū ex genere ⁊ dr̄ia eſt diffinitio. ſed ſpēs nō eſt diffinitio. ḡ ⁊c̄. Itē nō poſſet cōponi ſpēs ex gn̄e ⁊ dr̄ia niſi in itellectu. ⁊ per ↄñs q̄cūq; hēret ſpēm hēret in itellectu ſuo gen⁹ ⁊ dr̄iam. q: nunq̄ȝ pōt eē totū ſine ſuis ptib⁹ ⁊ ſic q̄libet ſciret aſſigna re dr̄iam cuiuſlibet ſpēi quā itelligit. Uñ dicūt iſti ꝙ ſpēs nihil aliud eſt q̄ȝ q̄dā ↄcept⁹ ſimplex exñs in mēte q: ex̄ itellectū nō eſt niſi ſingulare: ⁊ ſic ſpe cies nec eſt cōpoſita ex ſuis cāis nec ex gn̄e ⁊ dr̄ia. ⁊ ꝙ commentator dicat ħ ſpeciem compoſitā eſſe non loquitur hic de ptib⁹ ſm fidē ſed ſolū de parti b⁹ ſm imaginationē. Uñ nō loq̄tur ut dicūt pprie ſed methaphorice. Sed illa opio videſ eē falſa q: ponit ꝙ nihil eſt ex̄ aīam niſi ſingulare. ⁊ ꝙ ſpēs ⁊ gn̄a ⁊ oē ul'e eſt ↄceptus in aīa. ⁊ q̄ȝuis iſta mā de ul'ib⁹ ſit plen⁹ alibi pſcrutata. tñ q: iſti tāgūt hāc mām hic. iō ipſis aliq̄lr̄ obuiando arguo ⁊ pono duas ↄ̄nes. Quaz pma eſt ꝙ aliq̄d eſt ex̄ aīaȝ qḋ nō eſt ſingulare. Scḋa ↄ̄ eſt ꝙ nō oē ul'e eſt conce ptus aīe. Prima ↄ̄ pbaſ tripl'r ⁊ p^o ſic. Illud qḋ nā p itēdit nō eſt ſingulare: ſȝ illō qḋ nā p itendit eſt aliq̄d ex̄ aīam. ḡ aliq̄d eſt ex̄ aīam qḋ nō eſt ſingu- lare. minor patet q: illud qḋ nā p itendit pduciſ a nā. ſed qḋ pduciſ a nā eſt res nālis ex̄ aīam. ḡ ⁊c̄. maior patet per Auic. p^o ſue phiſice dicētē ꝙ nā nō itēdit p gen⁹ nec idiuiduū ſed itēdit p ſpēm. Huic rōni dicūt iſti ꝙ nā itēdit p rē ſingularē ⁊ determi nate itēdit illā rē quā pducit. Et ad Auic. dicūt ꝙ

An ſpēs compo[…] ex gn̄e et diff[…] tanq̄ ex cauſi[…]

ipſe errauit in h̃ q2 dixit ſpẽm ꝑ itẽdi a nã. Sed ꝯ illõ arguo dupliciꝫ per rõnẽ Auicẽ. Intentio nãe agẽtis ꝑticularis inaiate.ſ.hui⁹ ignis ſemꝑ manet eodẽ mõ q2 nõ uariaꝫ de vna itẽtione ad aliã ut uariaꝫ agẽs a ꝓpoſito: igiꝫ ſi iſte ignis generãs.ſ.a. tẽdẽt iſtũ ignẽ ſignatũ.ſ.b.ſeqtur ꝙ ꝓducto.b.nihil.a.itẽdẽt ꝓducere. ⁊ ſic ꝓducto.b.deſtrueretꝫ intẽtio nãe. uel ſi.a.aliqd itẽderet ꝓducere itẽderet ipꝫ.b. ⁊ ſic itẽtio nãe eẽt fruſtra.q2 poſtq̃.b.eſt ꝓductũ ipoſſibile eſt ipm iteꝝ ꝓduci per nãm. ⁊ hec rõ põt elici ex ṽbis Auicẽ. Itẽ in illa mẽſura in qua agẽs ꝓducit vnũ idiuiduũ i eadẽ mẽſura põt ꝓducere aliud idiuiduũ eiuſdẽ ſpẽi tanq̃ effectũ totalẽ ⁊ adeq̃tũ. vñ in eadẽ mẽſura in qua iſte ignis.a. poteſt ꝓducere ignẽ.b.in eadẽ mẽſura põt ꝓducẽ ignẽ.c.ſi igiꝫ in illa mẽſura itẽderet.b. determinate ſequiꝫ ꝙ ſi in illa mẽſura ꝓduceret.c.in illa mẽſura ageret fruſtra.q2 nõ ꝓduceret illud quod intẽdit. ⁊ ſic agẽs naturale ꝓduceret cãliter idiuiduũ eiuſdẽ ſpẽi cũ eo.qḋ eſt ipoſſibile. ℭ Alij ṽo dicũt ꝙ nã nõ itẽdit h̃ ſingulare.puta ſortẽ inq̃tũ h⁹ ſꝫ inq̃tũ hõ qḋ eſt nomẽ ſpẽi. Sed illud nõ ualet.q2 qua rõe nã itẽdẽt ſortẽ inq̃tũ hõ. eadẽ rõne itẽderet oẽm hoiem inq̃tũ hõ. ⁊ cũ nõ poſſet per aliq̃ actionẽ ꝓducere oẽm hoiẽ inq̃tũ hõ.ſeqtur ꝙ in oi actione ſua ageret fruſtra. ℭ Itẽ q̃ro qd nã intẽdit ꝑ ꝓducẽ.ſ.aut ul'e uel ꝑticulare.ſi ul'e:hẽtur ꝓpoſitũ.ſi ſingulare.tũc qua rõne intẽdit vnũ ſingulare eadẽ rõne itẽderet ⁊ q̃libet aliõ. Et ſequitur ꝙ nã in oi actione ſua itẽdit ꝓducẽ q̃libet ſingulare. ⁊ cũ nõ ꝓducat q̃libet ſingulare in oi ſua actione deficẽt a ꝑus itẽto.qḋ eſt ipoſſibile. Itẽ ſi nã itẽdit ꝑ ꝓducẽ ſortẽ inq̃tũ hõ ḡ ꝑus itẽdit ꝓducẽ hoiem ⁊ ſic itẽdit ꝑ ſpẽm.qḋ eſt ꝓpoſitũ. ꝯñtia patet q2 illõ qḋ itẽdiꝫ ſic ꝙ oẽ aliud itẽdiꝫ ſub ei⁹ rõne:illud ꝑ itẽdiꝫ. ℭ Secũdo ꝓbo eãdẽ ꝯñẽ. Illud qḋ appetiꝫ appetitu nãli ad ꝯſeruãdũ idiuiduũ in eſſe eſt res extra aiaꝫ uel ſaltim põt eſſe totali operatione intellectus circũſcripta. ſed aliud a ſingulari appetiꝫ appetitu nãli ad ꝯſeruãdũ idiuiduũ in eſſe.ḡ ⁊c̃. maior eſt manifeſta ⁊ minor ꝓbaꝫ q̃m fames ⁊ eſuries ſũt appetit⁹ nãles qb⁹ appetiꝫ cib⁹ ⁊ pot⁹ qb⁹ ꝯſeruaꝫ idiuiduũ i eẽ.ſꝫ fames ⁊ ſitis non ſũt reſpectu hui⁹ cibi ul' hui⁹ pot⁹.q̃m qui eſurit nõ appetit iſtũ cibũ detẽminate nec illũ. ⁊ ſil'r qui ſitit nõ appetit iſtũ potũ nec illũ.q2 ſuppoſito ꝙ nullũ cibũ ul' potũ cogſcẽt nõ min⁹ eſuriret ul' ſitiret. Uñ ſi eẽt aial creatũ ita ꝑfectũ ſicut ſi eſſet in etate ꝑfecta ita ꝙ aial nunq̃ cogũiſſet cibũ nec potũ adhuc eſuriret ⁊ appeteret cibũ ⁊ tñ nõ appeteret iſtũ cibũ nec illum potũ:ergo eſuries ⁊ ſitis que ſunt nãles appetit⁹ nõ ſũt reſpectu indiuidui ⁊ tamẽ ſũt reſpectu alteri⁹ rei ex̃ aiaꝫ potẽtis ꝯſeruare idiuiduũ in eẽ.ḡ ex̃ aiam eſt alia res ab idiuiduo. ℭ Tertio ꝓbaꝫ eadẽ ꝯ ſic.illõ eſt ex̃ aiaꝫ circa qḋ ſiũt ꝓmiſſiones ⁊ ꝯct⁹ reales.ut emptio:uẽditio:donatio:ſtipulatio ⁊ h⁹ ⁊ ſed ꝯct⁹ nõ ſemꝑ ſiũt circa idiuidua.ḡ ex̃ aiaꝫ eſt aliq̃ res alia a nã idiuiduali.maior patet. minor ꝓbaꝫ.q2 dicẽdo ꝓmitto tibi boueꝫ.aliq̃ res ex̃ aiaꝫ tibi ꝓmittiꝫ. ⁊ tñ nullũ idiuiduũ tibi ꝓmittiꝫ q2 ṽtute hui⁹ ꝓmiſſiõis nõ potes uẽdicare iſtũ bouẽ ſingularẽ nec illũ.ḡ aliq̃ res ex̃ aiam alia ab indiuiduo tibi ꝓmittiꝫ. Et eodẽ mõ põt argui de emptione ⁊ uẽditione.ut ſi emaꝫ a me vnũ q̃rteriũ frumẽti ſoluẽdo mihi pecuniã p2e manib⁹.certũ eſt ꝙ aliqd ex̃ aiaꝫ emiſti. ⁊ tñ nullũ idiuiduũ emiſti q2 nec illõ q̃rteriũ nec iſtõ. Eodẽ mõ ſi obligeris mihi in vno floreno ex q̃cũq̃ cã ſit.illõ in q̃ obligaris mihi nõ eſt idiuiduũ q2 nõ obligaris mihi in h̃ floreno ul' in illo. ℭ Iſte tñ rõnes nõ eẽnt hic ponẽde niſi q2 qdã aſſerẽtes ſe ſcire logicã ſuꝑ oẽs mortales.rñdẽt ad illã rõnẽ dicẽtes ꝙ ſic dicẽdo.ꝓmitto tibi bouẽ.ꝓmitto tibi vnã rẽ ſingularẽ ex̃ aiam. ſed nõ ꝓmitto iſtũ bouẽ ul' iſtũ.q2 in illa.ꝓmitto tibi bouẽ.ille termin⁹ bos ſtat ꝯfuſe tñ. ⁊ iõ nõ ſupponit diſiũctiue ꝓ bob⁹ ſingl'arib⁹.ſed ſupponit diſiũcti.ḡ ⁊c̃. Sed ſine dubio h̃ nõ ualet q2 ſi ꝓmitto tibi bouẽ:aliqd ex̃ aiam tibi ꝓmitto.ſed per te nullũ ſingulare tibi ꝓmittiꝫ.ſi igiꝫ nihil ſit ex̃ aiam niſi ſingulare.ſequiꝫ ꝙ nihil ex̃ aiam tibi ꝓmittiꝫ.ḡ ſm rñſionẽ tuã illa erũt ſil' uera. aliqd ex̃ aiaꝫ tibi ꝓmittiꝫ. ⁊ nihil ex̃ aiam tibi ꝓmittiꝫ. Qꝫ aũt tu dicas ꝙ in illa.ꝓmitto tibi denariũ aut bouẽ.ille termin⁹ denariũ aut bos ſupponit ꝯfuſe tñ.nõ eſt uerũ.q2 termin⁹ cõis nõ hẽt a ſe qḋ ſupponat cõfuſe. ſed h̃ hẽt a ſincathegoreumate ꝑcedẽte importãte m'ltitudinẽ ut oẽs logici dixerũt uſq̃ ad diẽ hodiernã.ſed h̃ nullum tale ſincathegoreuma ꝑcedit.ḡ ⁊c̃. Itẽ idẽ eſt dicẽ.ꝓmitto tibi bouẽ. ⁊ dicẽ boues tibi ꝓmitto.ſed certũ eſt ꝙ in iſta idiffinita bouẽ tibi ꝓmitto nõ ſtat iſte termin⁹ boſ ꝯfuſe tñ.q2 eſt indiffinita eq̃pollẽs huic ꝑticulari aliquẽ bouẽ ꝓmitto tibi ⁊ hic ſupponit ꝑſonal'r. ℭ Itẽ ex ꝑte diffinitionis ⁊ ẽt diuiſionis põt idẽ argui ut alibi argutũ eſt ſic. Illõ qḋ ſimpl'r ⁊ ꝓp2ie diffiniꝫ eſt res ex̃ aiam q2 nihil ꝓp2ie diffiniꝫ niſi ſuba ut patet 7⁰ metha^ce ſꝫ ſuba eſt res ex̃ aiaꝫ ⁊ ſingl'are nõ ꝓp2ie diffiniꝫ. ḡ ex̃ aiaꝫ eſt alia res q̃ res ſingl'aris. patet ẽt idẽ ex ꝑte diuiſionis.q̃m aliqd ex̃ aiam ut aial per ſe diuidiꝫ in rõnale ⁊ irrõnale.q2 ſi cõcept⁹ in aia diuideretꝫ ſic nõ eẽt diuiſio per ſe.q2 eẽt diuiſio acciñtis in ſubas.ſed nullũ ſingulare diuidiꝫ in rõnale ⁊ irrationale.ḡ ex̃ aiam eſt alia res a ſingl'ari. Alias rõnes m'ltas feci ad hãc ꝯñẽ in tractatu de nouẽ ḡnibus accidẽtiũ:ſed iſta cã breuitaꝫ ſufficiãt ad p̃ñſ. ℭ Scḋa ꝯ hic ꝓbãda eſt ꝙ ul'ia ut ſpẽs ⁊ ḡña nõ ſũt ꝯcept⁹ in aia.quã ꝯñẽ ꝓbo per q̃nq̃ media. ⁊ ꝑ ſic. Si nihil ſit vniuerſale niſi ꝯcept⁹:tũc gen⁹ ḡnaliſſimũ de ḡñe ſube erit cõcept⁹ in aia:ſed ois cõcept⁹ in aia eſt in ḡñe. ⁊ hẽt gen⁹ ſuꝑ ſe.ḡ gen⁹ ḡnaliſſimũ hẽret gen⁹ ſuꝑueniẽs. Et nõ ſolũ ſequiꝫ h̃ ipoſſibile ſed ẽt ſequiꝫ ꝙ gen⁹ ḡnaliſſimũ de ḡñe ſube ꝯtineꝫ ſub aliq̃ ſpẽ ſpaliſſima de ḡñe q̃litaꝫ. qḋ eſt abſurdũ.ꝯña patet q2 ois ꝯcept⁹ in aia eſt acciñs ſingulare. ⁊ oẽ tale ꝯtineꝫ ſb ſpẽ ſpaliſſima. Et ſi dicaꝫ ꝙ nõ ſit icõueniẽs ꝙ gen⁹ ḡnaliſſimũ qḋ eſt itẽtio hẽat gen⁹ ſuꝑ ſe ⁊ ſit in determinata ſpẽ. Cõtra.q2 ſm h̃ ſequiꝫ ꝙ q̃litercũq̃ accipiaꝫ gen⁹ ḡnaliſſimũ ſemꝑ erit ueꝝ dicẽ ꝙ gen⁹ ḡnaliſſimũ hẽt gen⁹ ſuꝑ ſe ⁊ eſt in determinata ſpẽ.q2 accipiẽdo gen⁹ ḡnaliſſimũ p2o re ſic per te nõ eſt niſi ſingl'are ſiue indiuiduũ. ⁊ oẽ tale hẽt genus ſuꝑueniẽs ⁊ eſt in determinata ſpẽ.accipiẽdo ẽt gen⁹ ḡnaliſſimũ p2o itẽtione ſic hẽt gen⁹ ſuꝑueniens. ⁊ eſt ẽt in determinata ſpẽ.ꝑhs igiꝫ ⁊ porphiri⁹ ſõniauerũt q̃ñ dixerũt ꝙ gen⁹ ḡnaliſſimũ nõ hẽt gen⁹ ſuꝑueniens. ℭ Scḋo arguo ad eãdẽ ꝯñẽ ſic.ali⁹ eſt ꝯcept⁹ ḡñis ḡnaliſſimi in itellectu tuo. ⁊ ali⁹ in itellectu meo.q2 idẽ accidẽs nũo nõ ſil' eſt in diuerſis ſbiectꝫ.ſed iſti duo cõcept⁹ ꝯueniũt in ꝯceptu cõi ſꝫ quẽ ꝯtingit abſtrahẽ

ab iſtis duob⁹ ꝯceptib⁹. ⁊ talis ꝯcept⁹ abſtract⁹ eſt
ali⁹ in mēte tua. ⁊ ali⁹ in mēte mea. cū iſti ꝯcept⁹ ſint
oīno ſilꝰes ꝯtingit ab his duob⁹ cōceptib⁹ abſtrahē
vnū ꝯceptū cōem. ⁊ ille ꝯcept⁹ nūat ad nūationē in
tellectuū. ꝫ adhuc ꝯtingit abſtrahē alterū⁹. ⁊ ſic in
īfinitū. ⁊ ſi ille ꝯcept⁹ abſtrat⁹ a duob⁹ ꝯceptib⁹ oīno
ſilꝰib⁹ ꝑdicet in qd de eis. ſeqtur ꝙ in ꝑdicaꝫ in qd
eēt ꝓcedē in īfinitū. qḋ eſt īpoſſibile qꝛ ſic nihil cō
tingeret ſcire ut ꝓbat pħs ꝑ poſterioꝝ ⁊ 2° metha.
¶ Hoc pōt ēt argui in termis ſic. In ītellectu meo
eſt ꝯcept⁹ gn̄is gn̄aliſſimi ſubē. ⁊ ſilꝰr eſt in itellectu
tuo. ⁊ iſti ſūt diuerſi ꝯcept⁹. ⁊ tn̄ ꝯueniūt ulꝰ magis
ꝙ̄ ꝯueniant ſoꝛ. ⁊ plato. poꝰe eſt igiꝭ ꝙ ego abſtra-
hā vnū ꝯceptū cōem qui ꝑdiceꝭ in qd de eis in ꝗ ī-
mediate ꝯueniūt. ⁊ ſit ille ꝯcept⁹. a. poꝰe ēt eſt ꝙ tu
abſtrahas vnū ꝯceptū cōem eis in ꝗ imediate ꝯue
niūt: qui ſit. b. igiꝭ. a. ⁊. b. ſūt ꝯcept⁹ ſilꝰes. ⁊ ſilꝰr ad-
huc ꝯtigit ꝙ tu abſtrahas ab eis ꝯceptū ſilꝰem ꝑdi
cabilē in qd de eis ⁊ ego aliū qui ſint. c. ⁊. d. ⁊ ad-
huc ꝯtigit abſtrahē ꝯceptū cōez eis a te ⁊ a me qui
ſint. e. ⁊. f. ⁊ ſic in īfinitū. ⁊ ita in ꝑdicaꝫ in qd erit
ꝓcedē in īfinitū. qḋ eſt abſurdū. ¶ Et ſi dicaꝭ for-
te ꝙ nō eſt icōueniēs ꝓcedē in īfinitū in ꝯceptibꝫ.
Cōtra. pħs ꝓbat ꝙ nō eſt ꝓcedē in īfinitū in ꝑdica
tis in qd. ⁊ ibi nō loquiꝭ niſi de ꝯceptib⁹. qꝛ in reb⁹
per te nō eſt ordo ſm ſb ⁊ ſuꝑ. igiꝭ pħs hēt pro icō
ueniēti ꝙ in ꝯceptib⁹ ordinaꝫ ſm ſb ⁊ ſuꝑ ſit ꝓceſ-
ſuꝫ in īfinitū. ¶ Itē in ordine ꝑdicamēti nō ꝯtingit
ꝓcedē in īfinitū: ſꝫ illi ꝯcept⁹ ordinanꝭ in linea ꝑdi-
camētali. ſicut idiuiduū ordinaꝭ ſb ſpe. ꝫ. Silꝰr iſti
ꝯcept⁹ ſūt eēntialꝰr ordinati ſm ſupi⁹ ⁊ iferi⁹. igiꝭ ſi
in eis ꝓcediꝭ in īfinitū ſequiꝭ ꝙ in eēntialꝰr ordina-
tis ſit ꝓcedē in infinitū. qḋ eſt īpoſſibile. Itē ſequiꝭ
ꝙ tot erūt gn̄a gn̄aliſſima in gn̄e ſubē ꝗt ſūt hoīes
hn̄tes notitiā illi⁹ gn̄is. qꝛ ꝗt ſūt ꝯcept⁹ cōes oībus
qui ſūt in ꝑdicamēto ſubē tot erūt gn̄a gn̄aliſſima.
⁊ ſic gn̄a gn̄aliſſima erūt innūabilia. ¶ Tertio ar-
guiꝭ ſic. ſpēs ⁊ idiuiduū ſemꝑ debēt eē in eodē gn̄e
ſed ſoꝛ. eſt in gn̄e ſubē. igiꝭ ⁊ ſpēs que ꝑdicaꝭ in qd
de ſorte erit in ꝑdicamento ſubē. ⁊ tn̄ eſt accn̄s per
te. qꝛ cōcept⁹ aīe eſt accn̄s. ¶ Si dicas ꝙ hec ſpēs
hō hn̄ eſt in ꝑdicamēto ſubē qꝛ ſupponit pro ſbſtā
tijs. Cōtra. ſi hec ſpēs hō ſit in ꝑdicamēto ſubē tūc
genus gn̄aliſſimum ꝑdicamenti ſubē ꝑdicaꝭ in qd
de ſorte ⁊ de iſta ſpē hō: ꝫ aliud erit genus vniuo-
cū ſubē ⁊ accidēti. qḋ eſt īpoſſibile. ¶ Itē dicēdo
ſic. nulla ſuba eſt ꝗlitas ſit diſtributio pro oī per ſe
cōtento ſub ſubali ſꝫ ſic dicētes. ergo hic ſit diſtri-
butio pro generib⁹ ſubalternis ⁊ ēt pro ſpeciebus
ſpālꝰiſſimis cōtētis ſub ſuba. cū igiꝭ iſta ſit va ⁊ im
mediata ſꝫ pħm ꝑ poſterioꝝ. nulla ſuba eſt ꝗlitas
⁊ hic ſit diſtributio pro gn̄ibus ſbalternis ⁊ ſpecie
bus ſpecialiſſimis. ⁊ ſequiꝭ ꝙ nec gn̄a ſubalterna
nec ſpēs ſūt ꝗlitates. cui⁹ ꝯriū dicūt iſti. nam dicūt
ꝙ gn̄a ⁊ ſpēs ſūt cōcept⁹ in aīa. ⁊ per ꝯn̄s ſūt ꝗlita
tes. ¶ Itē arguiꝭ ſic. Illḋ qḋ daꝭ in rn̄ſione ad qō
nē ꝗrētē qd eſt de ſuba ꝑ⁹ illḋ eſt ſuba ⁊ nō accn̄s
ſꝫ pħm in ꝑdicamenꝫ. ſed gn̄a ⁊ ſpēs danꝭ in rn̄ſio
ne ad qōnē ꝗrētē qd eſt de ſuba ꝑ⁹. ꝫ ⁊c̄. maioꝛ eſt
manifeſta. ⁊ minoꝛ patet. qꝛ ſi ꝗraꝭ qd eſt ſoꝛ. ꝯue-
niēter rn̄deꝭ ꝙ eſt hō ⁊ ꝙ eſt aīal. ꝫ ⁊c̄. ¶ Itē ſi cō
cept⁹ in aīa ineſſe ſepanꝭ a ſingularib⁹ exn̄tib⁹ in re:
ꝫ ſi ulꝰia nō eēnt niſi cōceptus in aīa ſequiꝭ ꝙ ulꝰia
eēnt ieſſe ſepata a ſingularib⁹. cui⁹ ꝯriū uoluit pħs
⁊ ꝯ¹ᵒʳ ut patet 2° metha^cc ꝯ¹° . 47. ubi ait ꝙ mixtio

itentionis ulꝰis cū ꝑticularib⁹ eſt foꝛtioꝛ mixtione
accn̄tiū cū ſuis ſubiectis. qḋ nō eſt niſi ulꝰe eſſet ſe-
paratū ineſſe a ſuis ſingularib⁹. Alias rōnes addu
xi alibi plīmas ꝯ illā opiōnē. ¶ Dico igiꝭ ad iſtam
dubitationē ꝙ ſpes eſt cōpoſita ex cāis. ſ. ex gn̄e ⁊
dr̄ia que ſūt cāe itrinſece ſpēi. ut patet per pħm 7°
metha^cc dicētē ꝙ ptes diffōnis ſignificāt ptes rei.
Et ꝯ¹ᵒʳ dicit ꝙ noīa reꝝ ⁊ ſpērū aſſimilanꝭ ulꝰi inꝙ̄
tū ꝯtinet cāas ex qbus ꝯſtituiꝭ ſpēs. Dicit ēt ꝙ illḋ
qḋ ſignificāt noīa eſt aliqd vniuerſū diuiſū in cāis
ex qb⁹ ꝯſtituiꝭ ſpēs. Et ēt dicit ꝙ tres ſūt modi cō-
poſitionis. ſ. cōpoſitio ſpēi ex ſuis cāis. ⁊ cōpoſitio
gn̄is ex ſuis ſpēb⁹. ⁊ cōpoſitio idiuidui ex ſuis pti
bus. ⁊ ſic patet ꝙ ſpēs eſt cōpoſita ex ſuis cāis. nō
eſt igiꝭ dicēdū ꝙ pħs ⁊ ꝯ¹ᵒʳ loqnꭗ methaphorice
ulꝰ ſingularꝭ ut iſti exponūt reducēdo totā pħiam
ad 1ᵐ modū amphibologie. qꝛ pħs repħendit mo
dū loquēdi figuratiue uel methaphorice in doctri
na demonſtratiua. In iſto aūt lib⁹ ꝓcedit pħs de-
mōſtratiue. Nō eſt ꝫ dicēdū ꝙ ipē loquaꝭ hic me
thaphorice ſic loquunꭗ poete ī ſuis fabulis. ¶ Tu
dices. Si ſpēs cōponiꝭ ex ſuis cāis. tunc ſpēs erit
res ex̄ aīaꝫ. qḋ eſt falſū ꝑꝑ multa. Pꝛio qꝛ itellect⁹
agēs facꭗ ulꝰitatē in reb⁹ ut vult ꝯ¹ᵒʳ ꝑ de aīa. Scḋo
qꝛ oē qḋ eſt ex̄ aīaꝫ eſt vnū nūo qꝛ de illo ⁊ de ꝗcū
ꝗꝫ eſt ueꝝ dicē ꝙ illa ſūt duo. ſꝫ vnū nūo ⁊ ſingula-
re ſūt idē. ꝫ nihil eſt ex̄ aīam niſi ſingulare. Tertio
qꝛ ſi eēt ex̄ aīam eēt ꝑs idiuidui. ⁊ ſic ſoꝛ. nō cōpo-
nereꭗ ſufficienter ex hac mā ⁊ ex hac forma imo ex
oībus ulꝰib⁹ que ꝑdicanꭗ in qd de eo. ⁊ tūc nō poſ-
ſet ſoꝛ. annihilari niſi annihilarenꭗ genus ⁊ ſpēs ⁊
oīa ꝑdicata que in qd de ſoꝛ. ꝑdicanꭗ. ſed annihila-
to ſupiori annihilaꭗ qḋlibet iferi⁹. ꝫ nō poſſet ſoꝛ.
annihilari niſi annihilarenꭗ ⁊ deſtruerenꭗ oēs ſpēs
que ſūt in gn̄e ſubē. qḋ eſt abſurdū. ¶ Ad ꝑᵐ iſtoꝝ
qn̄ dr̄ ꝙ itellect⁹ facit ulꝰitatē in reb⁹ dꝫ itelligi ſicut
plato poſuit ulꝰitatē in re ex̄ aīam: qm̄ plato poſuit
ulꝰe exiſtē per ſe ſeoꝛſū a ſingularib⁹. Intellect⁹ vo
agēs facit ulꝰe itelligi ꝑ ſe ſeorſum abſꝙ̄ hꝰ ꝙ ei⁹ ſin
gulare itelligaꭗ. dico igiꭗ ꝙ itellect⁹ agēs facit ulꝰi-
tatē itelligi nō ieſſe ſuis ſingularibus. ⁊ hꝰ itelligit
ꝯ¹ᵒʳ. ut patet ꝑ de aīa. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ vnū nūo ac
cipiꭗ dupꝰr. vno mō ꝓut diſtinguiꭗ ꝯ multa nume
ro. Alio modo ꝓut diſtinguiꭗ contra vnuꝫ ſpē ⁊ ꝯ
vnū gn̄e. Pꝛio mō oē illḋ eſt vnū nūo qḋ cuꝫ alio
poniꭗ ī numeꝝ ſic ꝙ de eis ſit ueꝝ dicē ꝙ iſta ſunt
duo. ⁊ ſic vnū nūo ⁊ ſingulare nō ſūt idē. ſed ſe hn̄t
ut ſupius ⁊ inferi⁹. nā oē ſingulare eſt vnū nūo: ſed
oē vnū eſt ſingulare. ⁊ iſto mō ſumendo vnū nūo
ꝯcedo ꝙ ulꝰe eſt vnū nūo ex̄ aīaꝫ. ſꝫ accipiēdo vnū
nūo ꝓut diſtinguiꭗ ꝯ vnū ſpē ⁊ ꝯ vnū gn̄e. ſic dico
ꝙ ulꝰe nō eſt vnū nūo ſꝫ eſt vnū ſpē ulꝰ vnū gn̄e. nec
eſt ueꝝ ꝙ oē qḋ cū alio ponit in nūm ſit vnum nūo
ꝓut vnū nūo diſtinguiꭗ ꝯ vnum ſpē ⁊ ꝯ vnū gn̄e.
¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ ꝗꝫuis ulꝰe ſit res ex̄ aīaꝫ: tn̄ nō eſt
ꝑs idiuidui. qꝛ effect⁹ ꝑticularis ſūt cāe particula-
res. ⁊ ſic dico ꝙ ꝗꝫuis gen⁹ ſit ꝑs ſpēi: tn̄ ſpēs non
eſt ꝑs indiuidui. qꝛ idiuiduū ſufficiēter ꝯſtituitur
ex cauſis ꝑticularib⁹: dico tn̄ ꝙ ulꝰe eſt de qditate
indiuidui. ulꝰ ꝙ eſt totū reſpectu idiuidui accipiē-
do qditatē pro eo qḋ ſignificaꭗ per diffinitioneꝫ ſi-
ue pro eo qḋ daꭗ in rn̄ſione ad queſtionē querēteꝫ
qd eſt ipm indiuiduū. ut qd eſt ſoꝛ. ⁊ ſic de alijs. ⁊
ita patet ꝙ de⁹ pōt annihilare ſortē ꝗꝫuis non de-
ſtruat totū gen⁹ ſubē. qꝛ ad hꝰ ꝙ ſoꝛ. annihileꭗ ſuffi

eſt annihilare ꝑncipia intrinſeca ſoꝛ.ſ.ex quib⁹ conſtituit̃ ſoꝛ.ut hãc mãm ⁊ hãc foꝛmã. ¶ Si aũt dicat̃ ꝙ ſi uľe ſit res ex̃ aiam:tũc eſt alia res a ſingulari. ⁊ p ꝯñs hõ in cõi ⁊ ſoꝛ.erũt due res ⁊ cũ tam hõ q̃ȝ ſoꝛ.ſint coꝛp⁹ ſequit̃ ꝙ duo coꝛpoꝛa erũt ſil̃. ¶ Jtẽ qua rõne opȝ ponere vnuȝ cõe reale in quo ſoꝛ. ⁊ plato cõueniũt eadẽ rõne opȝ ponere vnum cõe reale in q̃ hoc cõe hõ ⁊ ſoꝛtes. ⁊ ſit illud cõe a.adhuc hõ in cõi ſoꝛ. ⁊ .a.ꝯueniũt in alio cõi. ⁊ ſic ꝓcedit̃ in infinitũ. ¶ Ad p̃ᵐ hoꝝ dico ꝙ h̃ cõe hõ ⁊ ſoꝛ.ſũt due res ſed nõ ſũt due ſube neq̃ȝ duo coꝛpoꝛa:pꝛo quo eſt ſciẽdũ ꝙ ſicut ſignũ uľe additum termino cõi nõ trãſcendẽti:cõi dico tã uľib⁹ q̃ȝ indiuiduis.diſtribuit ipſum ſoluȝ pꝛo idiuiduis uel pꝛo oib⁹ ſuppõnẽtib⁹ ꝑſonaliter pꝛo idiuiduis.vbi gr̃a ſic dicẽdo.omne aial currit ſit diſtributio ſolũ pꝛo idiuiduis.ſic ꝙ ad vitatẽ illius ꝓpõnis ſufficit ꝙ p̃dicatũ inſit cuilibet indiuiduo ꝯtẽto ſub ſubiecto.ita terminus uľis addit⁹ termino cõi nõ trãſcẽdenti nũat ipm ſolũ in idiuidua. ⁊ iõ iſta eſt falſa. h̃ cõe hõ ⁊ ſoꝛ.ſunt due ſube uel duo coꝛpa.q: denotat̃ ꝙ ſunt duo indiuidua ſube uel coꝛpis.Dico igit̃ ꝙ h̃ cõe hõ ⁊ ſoꝛ.ſũt due res q: iſtud p̃rogatiuum hẽt terminus tranſcẽdens.ſ.ꝙ põt diſtribui tã pꝛo uľib⁹ q̃ȝ pꝛo indiuiduis. ⁊ ẽt põt nũari tam in uľia q̃ȝ in idiuidua.Sicut eñ terminus tranſcẽdẽs ſm cãlitatẽ habet aliq̃ ꝑuilegia ſpãlia que aliis nõ cõpetũt.ita termin⁹ trãſcendẽs ſm p̃dicationẽ habet ꝑuilegia que nulli iſeriori ꝯueniũt.quoꝝ vnuȝ hoc eſt qd̃ dcm̃ eſt.ſ.ꝙ ipm diſtribuit̃ tã pꝛo uľibus q̃ȝ pꝛo indiuiduis ⁊ nũat̃ tã in uľia q̃ȝ in indiuidua. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ ad h̃ ꝙ aliq̃ ꝯueniãt opȝ uel ꝙ ipa cõueniãt in aliq̃ tertio qd̃ eſt eis cõe.uel ꝙ vnũ cõtineat̃ ſub altero. ⁊ nõ opȝ ꝙ q̃cũq̃ ꝯueniũt ꝯueniãt in vno tertio eis cõi.ſȝ ſufficit ꝙ vnũ ꝯtineat̃ ſub altero. ¶ Ad rões ꝑncipales.ad p̃ᵃᵐ qñ di ꝙ oẽ cõpoſitũ ex gñe ⁊ dĩa eſt diffinitio.dico ꝙ illud eſt falſũ.q: diffinitio eſt ſermo indicanſ qd̃ qd eſt eẽ rei.ideo diffinitio cõponit̃ ex uocib⁹ uel cõceptib⁹ gñis ⁊ dĩe.Unde qñ di ꝙ diffinitio cõponit̃ ex gñe ⁊ dĩa illud ſic hẽt itelligi.ſ.ꝙ.diffinitio cõponit̃ ex noib⁹ uel cõceptib⁹ gñis ⁊ dĩe ⁊ ita iſta rõ nõ ualet. ¶ Ad 2ᵐ qñ di ꝙ ſpẽs non poſſet cõponi ex gñe ⁊ dĩa niſi in itellectu illõ eſt ſimpliciter falſũ.imo dico ꝙ ſpẽs extña ex̃ aiam realr̃ cõponit̃ ex gñe ⁊ dĩa.ſicut eſt alibi demõſtratuȝ. Alia eſt hic dubitatio.ſ.de h̃ ꝯ¹ᵒʳ dicit ꝙ quedã eſt cõpoſitio gñis ex ſuis ſpẽbus. Et pono dubitationẽ ſub hac foꝛma.an gen⁹ cõponat̃ ex ſuis ſpẽbus. ⁊ dico ꝙ nõ.q: ſi gen⁹ cõponeret̃ ex ſuis ſpẽb⁹.ſequit̃ ꝙ gen⁹ nõ p̃dicat̃ de aliq̃ ſpe.ꝯñs eſt falſum. igit̃ ⁊ añs.ꝯña patet q: cõpoſitũ ex oib⁹ ſpẽb⁹ generis nõ p̃dicat̃ de aliq̃ vna ſpe. ¶ Huic rñdeo ⁊ dico ꝙ gen⁹ cõponit̃ ex oib⁹ ſuis ſpẽb⁹. ut ꝯ¹ᵒʳ hic inuit.cui⁹ rõ eſt.qm̃ ſpẽs ſunt ꝑtes ſubiectiue ipſi⁹ gñis.ut cõcedũt oẽs.nũc ṽo abſurdũ videt̃ dicẽ ꝙ aliqd ſit ꝑs alicui⁹ ⁊ ꝙ nõ cõponat illõ. Jntelligẽdũ tñ eſt ꝙ cõpoſitio q̃tũ ad ꝓpoitũ ſpectat eſt duplex.ſ.actualis ⁊ potẽtialis.cõpõnẽ actualẽ uoco illã ubi cõpoſitũ actu ⁊ copulatiue ponit oẽſ ſuas ꝑtes ſicut hõ ponit actu caput ⁊ coꝛ. ⁊ ſic de aliis ꝑtib⁹ ꝑncipalib⁹.cõpoſitionẽ ṽo potẽtialẽ uoco illã ubi cõpoſitũ nõ ponit oẽs ꝑtes actualiter ſȝ ſolũ ſup̱ diſiunctione ⁊ illo mõ uľe ponit ſuas ꝑtes ſubiectiuas. ⁊ ſic cõponit̃ ex ſuis ꝑtib⁹ ſubiectiuis cõpõne potẽtiali. ¶ Ad rões igit̃ in ꝯtriũ dico ꝙ nõ ſequit̃ gen⁹ cõponit̃ ex oib⁹ ſuis ſpẽbus. g̃ non p̃dicat̃ de aliq̃ ſpe. Et qñ di ꝙ aggregatũ ex oib⁹ ſuis ſpẽbus ⁊c.dico ꝙ aggregatũ ex oib⁹ ſuis ſpeciẽb⁹ ſub diſiũctione ſumptiſ bñ p̃dicat̃ de vna ſpe q: hec eſt ṽa.hõ eſt aſin⁹ uľ bos uľ leo ⁊ ſic de aliis ¶ Sed adhuc occurrit quedã dubitatio mľtũ perſcrutabilis.ſ.utꝝ magis uľia ſint nob̃ ꝑus nota q̃ȝ min⁹ uľia uľ q̃ȝ ſingularia. ⁊ videt̃ ꝙ nõ.q: p phm̃ p̃ poſterioꝝ.ꝑticularia ſũt nobis ꝑus nota:igit̃ nõ magis uľia. ¶ Jtẽ p phȝ h̃ cõpoſita ſũt nobis magis nota ⁊ ꝑus q̃ȝ ſimplicia.ſed minus uľe eſt cõpoſitius q̃ȝ magis uľe q: min⁹ uľe actu icludit magis uľe. ⁊ etiã includit dĩam quã addit ſuper magis uľe.g̃ min⁹ uľe eſt nobis magis notũ q̃ȝ magis uľe. ¶ Jtẽ magis uľia ſũt cãe min⁹ uľium.ſicut genus ⁊ dĩa ſũt cãe ſpẽi:ſed cãe reꝝ nãliũ ſũt nobis minus note q̃ȝ ipſe res nãles.g̃ magis uľia ſũt nobis min⁹ ⁊ poſteri⁹ nota. ¶ Jtẽ intellect⁹ eſt equalr̃ diſpoſit⁹ ad recipiẽdũ ſpẽȝ magis uľis ⁊ min⁹ uľis g̃ nõ p ꝑus recipit ſpẽm magis uľis q̃ȝ min⁹ uľis. ⁊ p ꝯñs magis uľia nõ ſũt nobis p̃ nota.q: illud eſt nobis p̃ notũ cuius ſpẽm p̃ recipit intellectus. Jtẽ uľia ſũt magiſ nota nãe.g̃ ſũt min⁹ nota nobis patet ꝯña.q: nõ eadẽ ſũt nobis nature p̃ nota.añs patet.q: uľia ſunt maioris entitatis q̃ȝ ſingularia. q: uľia ſũt perpetua ⁊ icoꝛruptibilia. ⁊ illõ qd̃ eſt maioris entitatis eſt ꝑus notũ nature. ¶ Jn oppoſitũ videt̃ eſſe phs hic. ¶ Huic dubitationi dicũt q̃dã ꝙ magis uľia ſũt nobis ꝑus nota q̃ȝ minus uľia.cui⁹ rõ ponit̃ talis.q: itellect⁹ noſter in acqrendo cognitionẽ reꝝ ꝓcedit de potẽtia ad actũ ⁊ de pura ignorãtia ad ꝑfectã notitiã.ſed cognitio rei in ſuo uľi eſt media iter purã ignorãtiaȝ ⁊ notitiã ꝑfectã illius rei.vbi gr̃a.cognitio de equo inq̃ȝtuȝ eſt coꝛp⁹.uel inq̃ȝtũ eſt aial eſt media iter cognitionẽ que põt hẽri de equo ſub ꝓpꝛia rõne equi. ⁊ purã ignorãtiã de equo.ſed trãſiẽs ab extremo in extremũ ꝑus deuenit ad mediũ q̃ȝ ad extremuȝ.opȝ igit̃ ꝙ anteq̃ȝ res cog̃ſcat̃ ꝑfecte ⁊ in ſpãli ꝙ cog̃ſcat̃ ꝑus in ſuo uľi. ⁊ ſic magis uľia ſunt nobis pꝛi⁹ nota. ¶ Atñ iſta rõ nõ videt̃ concludẽ.q: ſi cõcluderet tũc ad hoc ꝙ aliqd cognoſcat̃ in ſpeciali opteret ꝑus cognoſcẽ oia ſupioꝛa que p̃dicant̃ de eo.q: cognitio cuiuſlibet ſupioꝛis eſt mediuȝ inter purem ignorãtiã ⁊ cognitionẽ rei in ſpãli:g̃ ad h̃ ꝙ aliqua res cognoſcat̃ in ſpãli opȝ cognoſcẽ oia ſupioꝛa que p̃dicant̃ de eo.ſed hoc eſt falſuȝ q: cognoſcẽs equũ ſub rõne equi nõ opoꝛtet ꝙ cognoſcat oia uľia que p̃dicant̃ de equo q: aliqd̃ eſt genus ꝓximũ equo ignotũ cognoſcẽti equũ ſub rõne equi:qm̃ equ⁹ eſt in aliquo gñe in quo eſt ſerpẽs ⁊ equ⁹ ⁊ aſin⁹ ſũt in aliquo gñe ſubalterno in quo nõ eſt bos. ¶ Uñ poſſũ cognoſcẽ equũ in ſpãli q̃ȝuis nõ cognoſcã gen⁹ equi ſubalternũ ꝓximũ. Et ſi dicat̃ ꝙ ad hoc ꝙ cognoſcat̃ equ⁹ in ſpãli opoꝛtet cognoſcẽ oia gña ſubalterna. Cõtra.cognoſcẽs aliq̃ finita põt cognoſcẽ nũm illoꝝ:ergo ſi cognoſcẽteȝ equũ in ſpãli opoꝛtet cognoſcẽ oia gña p̃dicabilia in qd de equo. ſequit̃ ꝙ ipſe poſſet cognoſcẽ quot ſunt gña ſubalterna ad equũ.ſed hoc eſt falſum q: nõ credo ꝙ ſit hõ qui ſciret me certificare quot ſũt gña ſubalterna ad equũ uel ad quãcũq̃ aliã ſpẽȝ. q: equuſ eſt in aliq̃ gñe cũ vna ſpecie in quo nõ eſt cũ alia ſpecie ⁊ cũ illa alia ſpe eſt in aliq̃ gñe in quo

nõ eſt cũ alia ſpecie data. Unde ad cognoſcẽdum
oia gña ſbalterna opꝫ cogſcẽ oẽs uł fere oẽs ſpẽs
aialis: ⁊ nõ ſolũ aialis ſꝫ ẽt ſube. ¶ Itẽ rõ nõ con-
cludit q: ſi concluderet ſequeret ꝙ mã pᵃ necio: ꝑ
recipet formas impfectas ⁊ poſtea formas pfcãs:
qm mã pᵃ ꝓcedit a ꝑuatione forme ad formaꝫ: ſed
forma impfecta eſt media iter ꝑuationẽ ⁊ formã p
fectã: g̃ mã pᵃ ſemp recipet ꝑ formam impfectã po
ſtea pfectã ⁊ ſic non recipet oẽs formas imediate
qḋ eſt falſũ. ¶ Itẽ inter formã terre ⁊ formã ignis
ſũt mlte forme medie. ſ. forma aeris ⁊ forma aque
nõ ſolũ ſm locũ ſꝫ ẽt ſm pfectionẽ. ſi igit̃ trãſeũdo
ab extremo ad extremũ opꝫ trãſire p oia media ſe
quit̃ ꝙ mã pᵃ non poſſet imediate trãſmutari a for
ma terre ad formã ignis qḋ eſt ꝯ pħm dicẽteꝫ oia
elemẽta ſũt imediate adiuicẽ trãſmutabilia. ¶ Itẽ
nõ poſſet aliqd trãſmutari de nigro in albũ niſi pri
us trãſmutaret̃ p oẽs colores medios qḋ eſt falſuꝫ
⁊ cõtra ſenſũ. ¶ Itẽ cogſcẽ uenictẽ a remotis inq̃ꝫ
tũ eſt h̃ corpus eſt mediũ iter oino ignorare uenič
tẽ ⁊ cognoſcẽ uenictẽ inq̃ꝫtũ h̃ aial uel hic hõ: ergo
ſi rõ ꝯcluderet: oporteret ꝙ ad hoc ꝙ ſenſus cog-
ſceret uenictẽ inq̃ꝫtũ eſt hic hõ cogſceret ipm inq̃ꝫ
tũ eſt hoc corpꝰ ⁊ h̃ aial. ſed h̃ eſt fłm. q: ſi aliqs cu
ius notitiã habui ꝑus ueniat multus de ꝓpinquo:
nõ ꝑus cognoſco uel ſaltẽ nõ opꝫ ꝑus cognoſcẽ ꝙ
hoc eſt corpꝰ q̃ꝫ ꝙ eſt hoc aial. nec opꝫ ꝑus cogſcẽ
ꝙ eſt hoc aial q̃ꝫ hic hõ. ¶ Ad rõnem igit̃ dico ꝙ
trãſiẽs de extremo in extremũ debet tranſire p oia
media: uł ſaltẽ p aliq̃ media eẽntialr ordinata. Et
dico ꝙ notitia magis ułis non eſt mediũ eẽntialr
ordinatũ ad notitiã minꝰ ułis. ſicut nec notitia ue-
niẽtis inq̃ꝫtuꝫ eſt hic hõ lꝫ q̃nq̃ꝫ accidat ꝙ hec no-
titia ꝑcedat illã. Alij aũt dicũt ꝙ magis ułia ſunt
nobis ꝑus nota: h̃ eſt: ſunt nota ꝑus toti cõitati q̃ꝫ
minus ułia. q: magis ułe cognoſcit̃ p cognitioneꝫ
cuiuſcũq̃ꝫ iferioris ad ipm: nõ apḋ aliqs vnuꝫ eſt
iferius: ⁊ apḋ alios aliḋ: ſꝫ nõ apḋ q̃ſcũq̃ꝫ eſt vnũ
iferius apḋ eoſdẽ eſt idẽ iferius: ⁊ ſic magis ułe fa
ciliꝰ cogſcit̃ a tota cõitate q̃ꝫ minꝰ ułe: vbi gr̃a: oẽs
hoies hñt notitiã huiꝰ cõis aialis: q: apḋ oẽs gen-
tes eſt aliq̃ ſpẽs aialis. ſ. bouis uel capre ⁊c̃. ſꝫ nõ
oẽs hoies hñt notitiã huiꝰ ſpẽi leo nec forte huius
ſpẽi capre ⁊ ſic de alijs: ⁊ tñ aliqs ita nouit hãc ſpe
ciẽ leo ſicut h̃ cõe aial: ⁊ ita eſt de alijs ſpẽbꝰ ⁊ ſic a
tota cõitate ꝑus ⁊ facilius cognoſcit̃ ułe q̃ꝫ pticu-
lare. vnũ tñ pticulare faciliꝰ cogſcit̃ ab aliq̃ q̃ꝫ ſuuꝫ
ułe. ⁊ aliḋ pticulare faciliꝰ cognoſcit̃ ab alio q̃ꝫ ſuũ
ułe. ¶ Dicũt igit̃ ꝙ pħs loquit̃ hic de vna notitia
tradẽda toti cõitati humane p doctrinaꝫ. ⁊ q: toti
cõitati ułia ſũt ꝑus nota ut viſũ eſt. iḋ dicit pħs ꝙ
magis ułia ſũt nobis ꝑus nota q: ꝑ ſunt nota toti
cõitati. cui hec doctrina eſt tradẽda. ſed tñ apḋ ali
quẽ erit magis ⁊ ꝑus notũ pticulare ipſo ułi. Sꝫ i
rei v̾itate h̃ nihil ualet. q: ſꝫ gloſaꝫ illã nłłs hõ poſ
ſet deuenire i cognitionẽ ꝑncipioꝝ reꝝ nãliũ ſꝫ do
ctrinã quã pħs hic tradit ⁊ iḋ ꝑdicta opio nõ ualet
Nã pħs hic tradit doctrinã dicẽs ꝙ eſt ꝓcedẽdũ
a nobis magis notis ad nobiſ minꝰ nota: ⁊ nob̃ ma
gis nota ſũt magis ułia. aut igit̃ iſte hõ in acqren-
do cognitionẽ ꝑncipioꝝ reꝝ nãliũ ꝓcedit a magis
ułibꝰ ad minꝰ ułia uel non. ſi det̃ ꝙ ſic ⁊ cũ magis
ułia ſint ſibi minꝰ nota q̃ꝫ minꝰ ułia uel pticularia
per te ſequit̃ ꝙ ipſe ꝓcedit a minꝰ notis ad magis
nota. cuiꝰ ꝯtrium dicit pħs. ſi v̾o det̃ ꝙ nõ ꝓcedit a
magis ułibꝰ ad minꝰ ułia tũc nõ ꝓcedit ſm doctri-
nã quã pħs tradidit hic: ⁊ ſic nullus hõ põt acqre
re cognitionẽ reꝝ nãliũ ſꝫ doctrinã pħi hic poſitã.
¶ Hoc põt argui ſic. q̃ꝛ aut nullus hõ põt acq
rere cognitionẽ reꝝ nãliũ p hãc doctrinã. uel aliqſ
põt. Si det̃ ꝙ nullus hõ per hãc doctrinã põt acq
rere cognitionem reꝝ nãliũ: ſequit̃ ꝙ hec doctrina
nulli hoi ſit utilis. Si v̾o det̃ ꝙ aliqs põt p doctri
nã pħi acqrere cognitionẽ reꝝ nãliuꝫ ſequit̃ ꝙ ille
debet ꝓcedere ex magis ułibus ad minꝰ ułia ⁊ ꝙ
debet ꝓcedẽ ex magis ſibi notis: ⁊ ſic magis ułia
nõ ſũt ꝑus ⁊ magis nota cõitati ſolũ: imo cuilibet
pſone ſingulari potẽti ſm doctrinã pħi hic tradi-
tã acqrere cognitionẽ reꝝ nãliũ. ¶ Itẽ ridiculũ eſt
dicẽ aliqd eſſe magis ⁊ ꝑus notũ toti cõitati tñ nul
li pſone cõitatis: cũ cõitas nullã habeat notitiã ni-
ſi notitiã pſonaꝝ de cõitate. Et cõfirmat̃ q: cõitas
eſt quedã relatio que nõ hẽt cognitioneꝫ aliquã in-
q̃ꝫtuꝫ eſt relatio g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ſm illã gloſaꝫ oia ma
gis ułia eſſent p ꝑus ⁊ faciliꝰ nota cõitati q̃ꝫ minus
ułia. ⁊ cũ ſit aliqḋ genꝰ ſubalternũ hoi in q̊ ꝯtinet̃
hõ ⁊ ſimia uel alia ſpẽs aialis maximã ꝯuenientiã
hñs cũ hoie ſequeret̃ ꝙ toti cõitati eẽt illḋ genus
ſubalternũ magis notũ q̃ꝫ hec ſpẽs hõ qḋ eſt falſũ
q: hec ſpẽs eſt oi hoi nota ⁊ illḋ genus ꝓximũ eſt
ignotũ. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ nõ eſt ueꝝ de quocũq̃ꝫ uł̃i
reſpectu cuiuſcũq̃ꝫ minꝰ ułis. Cõtra pħs docet hic
q̃lr̃ deueniẽdũ eſt ułr̃ in cognitionẽ reꝝ nãliũ: igit̃
hec doctrina ſe extẽdit ad cognitionẽ nãlẽ hñdam
de hoie. Itẽ multe ſũt res nãleſ que ſũt ꝑũtes apḋ
totã cõitatẽ hoium ut ſũt q̃tuor elemẽta: ut terra:
aqua: aer: ⁊ ignis: ⁊ celũ: ⁊ tñ ſunt ꝑus ⁊ magis no
bis nota q̃ꝫ ſua gña. ergo nõ eſt ueruꝫ ꝙ ſemp toti
cõitati ſint magis ⁊ ꝑus nota ułia. ¶ Circa quam
dubitationem eſt itelligẽdũ ꝙ cognitio eſt duplex
ſ. ꝯfuſa ⁊ diſtincta ſiue pfecta ⁊ impfecta. iḋ viden-
dũ eſt qd eſt ꝑ cognitũ ab itellectu nr̃o via gñatio-
nis in utraq̃ꝫ cognitiõe. Et dico ꝙ ꝑus cognitũ ab
itellectu nr̃o cognitiõe ꝯfuſa via gñationis eſt ſin-
gulare qḋ fortiꝰ mouet ſenſũ. Ad qḋ ꝓbãdũ ꝑ ſup-
pono ꝙ itellectꝰ noſter itelligit ſingulare. qḋ patet
q: itellectꝰ noſter cognoſcit dr̃iam iter ułe ⁊ ſingula
re ſub ꝓpria rõne ſingularis: ⁊ p cõſequẽs cogſcit
utrũq̃ꝫ extremũ ſub rõne qua extremũ. ¶ Itẽ ſi in
tellectꝰ nr̃ nõ itelligeret ſingulare non poſſet facere
hãc ꝓpoſitionẽ. ſ. ſoꝛ. eſt hõ qḋ eſt falſũ. ¶ Itẽ opa
tiones artis ⁊ prudẽtie ſũt circa ſingularia ſub pro
prijs rõnibꝰ: ſed opationeſ artis ⁊ prudẽtie cũ ſint
habitꝰ itellectuales ſolũ ſũt circa illa que itelligun-
tur ab itellectu nr̃o. g̃ ⁊c̃. ¶ Suppoſito igit̃ ꝙ itel
lectꝰ noſter itelligat ſingulare ſub ꝓpria rõne ſingu
laris. ꝓbo ꝙ itellectꝰ via gñatiõis ꝑ itelligit ſingu
lare. q: ſi ad h̃ ꝙ itellectꝰ itelligat ſingulare opꝫ ꝙ
ꝑ itelligat ułe ſequit̃ ꝙ itellectꝰ nunq̃ꝫ poſſet itelli-
gere ſingulare. ꝯñs eſt falſũ. g̃ ⁊ añs. ꝓbo ꝯñaꝫ q:
ułe eſt eq̃lr̃ idifferẽs ad oia ſua ſingularia: g̃ non
magis ducit in cognitionẽ vniꝰ ſingularis q̃ꝫ alteri
us. aut igit̃ ducẽt in cognitionẽ oiuꝫ ſił qḋ eſt ipoſ
ſibile. aut in cognitionẽ nullius: igit̃ non itelligit ꝑ
ułe ſic ꝙ a cognitiõe ułiſ ꝓcedat ad cognitionẽ ſin
gularis. ¶ Hoc põt argui ſic. ſi ułe ducit in cogni-
tioneꝫ ſingularis aut igit̃ p ſe ſine addito uel p ali-
qḋ ſibi additũ. nõ ꝑ mõ. q: cũ equalr̃ reſpiciat oia
ſingularia nõ magis ducet in cognitionẽ vniꝰ q̃ꝫ al
teriꝰ niſi det̃minet̃ p aliqḋ ſibi additũ ſiue p aliqḋ

Nota de ſingulari

determināo. ꝛ illō additū opꝫ eē cognitū ab itelle
ctu. ꝛ tūc q̄ro aut illō determināo ē ul'e aut ꝑticu-
lare. nō ul'e qꝛ ul'e nō magis ducit in cognitionem
vni⁹ ſingularis q̄ꝫ alteri⁹. ſi vō dcſ ꝙ illō determi-
nāo ſit ſingulare. q̄ro q̄liter itellect⁹ deueniſ in co-
gnitionē illi⁹ ſingularis: aut ꝑus cognoſcēdo ſuuꝫ
ul'e ul' nō. Et ſi dcſ ꝙ ꝑus cognoſcēdo ſuum ul'e.
tūc querēdū eſt ut ꝑus. ſ. q̄re ul'e potuit ducē in co
gnitionē illius ſingularis aut ꝑ ſe aut ꝑ additū ſic
ꝑus ꝛ ꝑcediſ in īfinitū. ſi aūt dcſ ꝙ itellect⁹ cogno
ſcat illō ſingulare nō ꝑcognoſcēdo ſuū ul'e habeſ
ꝑpoſitū. ſ. ꝙ ſingulare ꝑus cogſciſ q̄ꝫ ul'e. ¶ Jteꝫ
ꝑ phꝫ ꝑ metha^{ce}. ul'ia ſūt difficillima ad cogſcēdū
ul' ad itelligēdū. qꝛ ſūt a ſenſu remotiſſima. remo-
tio igiſ a ſēſu ē cā q̄re aliqd de difficili cogſciſ. ꝛ ꝑ
ꝯñs ꝑpinqtas ipſi ſenſui ē cā q̄re aliqd de facili co
gnoſciſ. ſꝫ ſenſibile ſingulare ē ꝑpinqſſimū ſenſui.
ḡ facillime cogſciſ. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑ cogſciſ via ḡnatiōis
¶ Jtē ſꝫ cōeꝫ opiōnē nihil ē eē aīaꝫ niſi ſingulare
ſꝫ illō qō ē eē aīaꝫ ꝑ itelligiſ. qꝛ aīa nō intelligit ſe
nec aliqd i ſpa niſi ꝑ reflexionē ut cōiter dicit oēſ:
ḡ ſingulare ꝑ itelligiſ ab itellectu nr̄o. ¶ Jtē itelle
ct⁹ nr̄ nō itelligit ul'e niſi abſtrahēdo a ſingularib⁹.
ſꝫ itellect⁹ non abſtrahit niſi a toto. ḡ ſingulare a q̄
abſtrahit ē ꝑ notuꝫ itellectui q̄ꝫ ul'e qō abſtrahiſ.
¶ Sꝫ ꝯ̄ h̄ videnſ occurrē m'lta. ¶ Pꝛio qꝛ phs ꝫ°
de aīa uſ dicē ꝙ ſingl'are nō itelligiſ niſi ꝑ lineā re
flexā ꝛ idirecte. ſed illō qō itelligiſ idirecte nō itel
ligiſ ꝑ. ¶ Jtē Boeti⁹ dicit ul'e ē dū itelligiſ: ſingu
lare aūt dū ſentiſ. ꝛ ꝑ ꝯñs ul'e ꝑ itelligiſ. ¶ Jtē il-
lud quo ꝑ itelligiſ ē ꝑmū obiectū itellect⁹: ḡ ſꝫ iſtā
opiōnē ſingulare eēt ꝑ^{m} obm̄ itellect⁹ qō eſt ꝯ̄ phꝫ.
¶ Jtē iter obiectū ꝛ potētiā dꝫ eē ꝑportio. ſed iter
ſingl'are ſſibile ꝛ itellectū q ē imālis nō ē ꝑportio:
ḡ ſingulare nō itelligiſ ꝑ. ¶ Jtē ſi ſingulare itelli-
giſ ꝑ. ſequiſ ꝙ nō opꝫ ponē itellectū agēīēꝫ: itel-
lect⁹ agēs nō cōponiſ niſi ad abſtrahēdū q̄ditateꝫ
a reb⁹ ꝛ a ꝯditiōib⁹ idiuiduātib⁹ q̄ ipediūt cognitio
nē itellect⁹. ſi igiſ ꝯditiones idiuiduales eēnt ꝑ co
gnite ab itellectu ſequiſ ꝙ nō ipedirēt cognitionē
itell's: ꝛ ſic opteret ponē itell'm agētē ꝑp illas ꝯdi
tiōes remouēdas. ¶ Ad ꝑ^{m} hoꝝ dico ꝙ itell's itel
ligit ſingl'are ꝑ ꝛ directe ꝛ ul'e idirecte ꝛ q̄ſi ꝑ mo
dū liee reflexe. ꝛ hec ē itētio phi ꝫ° ō aīa. c. qō ſic i-
cipit⌊ Qm̄ āt aliō ē magnitudo ꝛ magnitudiſ eē ⌋
ubi ſm̄ expōnē ꝯ^{tis} ꝛ oiuꝫ expoſitoꝝ phs ꝑ magni-
tudinē ꝛ carnē itelligit idiuidua ꝛ ꝑ magnitudinis
eē ꝛ carnis eē itelligit q̄ditates ꝛ ul'ia. Un̄ ibi diſ
phs ꝙ aīa alia ṽtute. ſ. ſenſu cogſcit carnē. i. idiui-
duū carnis ꝛ alia ṽtute diſcernit carnes eē. i. q̄dita
tē carnis ꝛ itelligit q̄ditatē carnis ꝑ illaꝫ ṽtutē aut
ſeparatā h̄ ē hn̄tē ſil'itudinē linee recte. aut ſic circū
flexā h̄ ē hn̄tē ſil'itudinē linee reflexe. Un̄ vult ꝙ
q̄ditas ſeu ul'e cogſciſ ab alia ṽtute q̄ꝫ ṽtute ſenſiti
ua utpute ab itellectu ꝛ illa ṽtus in cōpꝛehēdēdo
q̄ditates hēt diſpōnē linee recte ul' diſpōneꝫ linee
reflexe. Et hec ēt ē itētio ꝯ^{ti}° ꝫ° ō aīa ꝯ^{to}. 10. ubi di-
cit ꝙ itellect⁹ i cōpꝛehēdēdo q̄ditates q̄nq; hēt diſ
pōnē ſil'em liee recte ꝛ q̄nq; diſpōnē ſil'em linee re
flexe. Un̄ diſ ꝙ q̄n itelligit ꝑ^{us} formā. i. primā for
mā ul'eꝫ exn̄tē i idiuiduo in cōpꝛehēdēdo illā hēt
diſpōnē ſil'em recte linee. ſꝫ cū poſtea q̄rit q̄ditatē
illi⁹ forme ꝛ q̄ditatē illi⁹ q̄ditatꝫ q̄uſq; deueniat ad
formā ſimplicē nō hn̄tē q̄ditatē i cōpꝛehēdēdo il-
las q̄ditates hꝫ diſpōnē ſil'eꝫ liee reflexe. Et ſic pa

tet ſm̄ phꝫ ꝛ ꝯ^{to} ꝙ itellect⁹ vario mō ſe hēt itelligē
do ul'ia: qꝛ aliq̄n itelligit directe ꝛ aliq̄n idirecte.
ſed nō iueniſ ubi dicāt ꝙ ſingulare idirecte. ul' re-
flexe itelligaſ. Sꝫ ſi q̄ras ſi ſingulare itelligiſ ꝑ ul'
itelligiſ ꝑ ꝑpꝛiā ſpēꝫ ul' nō. Dico ꝙ cū itellectio ſi
at ꝑ aſſimilationē itellect⁹ ad itelligibile opꝫ ꝙ ſin
gulare itelligaſ ꝑ ꝑpꝛiā ſpēꝫ. q̄m māifeſtū ē ꝙ ſpe
cies ul'is nō ducit idiſtictā cognitionē ſingularis.
¶ Ad aliā rōnē cū dī ul'e ē dū itelligiſ: dico ꝙ in-
tellect⁹ dī ul'iuꝫ: qꝛ ſolus itellect⁹ cogſcit ul'ia: non
ꝙ itellect⁹ ſit ſolū ul'iuꝫ: ꝛ ſenſus ꝑticulariū dī nō
qꝛ ſolū ſenſus cogſcit ꝑticularia: ſꝫ qꝛ ſolū ſingula
ria cogſcunſ a ſenſu. Et hec ē itētio Joānis grāma
tici ꝫ° ō aīa ſup illā ꝑtē. vꝫ. Qm̄ aūt aliō ē magni
tudo ꝛc̄. ¶ Ad tertiū q̄n dī ꝙ ſingulare eēt ꝑ^{m} ob
iectū itellect⁹. dico ꝙ aliqd eē ꝑmū obiectū itell's
pōt q̄drupl'r itelligi. ſ. uel ꝙ ſit ꝑ^{m} obiectū ꝑmitate
ḡnationis ꝛ ſic ſingulare ē ꝑ^{m} obiectū itellect⁹ ac-
cipiēdo ly ꝑ^{m} negatiue: ita ꝙ dicaſ ꝑ^{m} qꝛ nullū ē
ꝑuſ eo: nō qꝛ ipꝫ ſit pꝛi⁹ q̄cūq; alio. Un̄ q̄dlibet ſin
gulare imutās ꝑ foꝛtiter ſēſum ē ꝑ^{m} obiectū ꝑmita
te generatiōis. Scd̄o dī ꝑ^{m} ꝑmitate adeq̄tionis :
ꝛ ſic ens ē ꝑ^{m} obiectū itellect⁹ accipiēdo ens i ſua
maxia cōmunitate: ꝛ ut hēt hāc paſſionē. ſ. itelligi
bile cū ipo cōuertibilē: ꝛ ſic dī ens de oi itelligibi
li ſicut ꝛ ille termin⁹. vꝫ itelligibile. Tertio mō ali
qd dī eē ꝑ^{m} obiectū itellect⁹ ꝑmitate ꝑfectionis. ꝛ
ſic de⁹ ē ꝑ^{m} obiectū itellect⁹. Quarto vō mō illud
dī ꝑ^{m} obiectū ꝑmitate excluſionis. ſ. q̄ obiecto cog
ſcēdo excludit alias potētias. ꝛ iſto modo ul'e dī
ꝑ^{m} obiectū itellectus: qꝛ nulla alia potētia cogſcit
ul'e. ¶ Ad q̄rtū argumētū dico ꝛ iter itellectū poſ
ſibilē ꝛ ſingulatē māle eſt talis ꝑportio q̄lis regrī
tur iter mobile ꝛ mouēs. ꝛ illo mō ē ꝑportio iter
itellectū ꝛ ſingulare māle ꝛ hec ꝑportio ſufficit.
¶ Ad ultimū vō dico ꝙ neceſſitas ponēdi intelle
ctū agētē ē nō ad remouēdū ꝯditiōes idiuiduales
ul' males ut cōiter poniſ: ſꝫ tota neceſſitas ponē-
di itellectū agētē ē: qꝛ itētiōes exiſtētes in potētia
alias ṽtute imaginatiua ſole nō ſufficiūt ad mouē
dū itellectū poſſibilē ꝛ ad cauſādū itētiones itellē
ctas i actu in itellectū poſſibilē: ꝛ ideo ſiml' cū itē-
tionib⁹ imaginatis regriſ itellect⁹ agēs nō ad ali-
qd remouēdū ſꝫ ad cauſādū itētiōes itellectas in
actu i itellectū poſſibilē cū itētionib⁹ imagiatis: ꝛ
hec ē itētio ꝯ^{ti} ꝫ° ō aīa ꝯ^{to}. 14. ꝛ ſic patet qd ē ꝑ co
gnitū ab itellectu via generatiōis in cognitione cō
fuſa ꝛ iperfecta. Tūc eſt ulteri⁹ videdū qd eſt ꝑ co
gnitū via ḡnatiōis in cognitione diſtincta ꝛ ꝑfcā.
Un̄ breuiter dico ꝙ quāto aliqd ē cōmunius tāto
eſt pꝛi⁹ cognitū via ḡnatiōis i cognitione diſticta.
Cui⁹ rō ē qꝛ iferi⁹ nō cogſciſ diſticte niſi cogſcanſ
oia ſupiora eēntialit' icluſa i eo. Un̄ hic itelligo ꝑ
cognitionē diſtictā cognitionē ꝑ quā res diſtiguiſ
ꝛ reſolniſ ꝑ ṽtutē cogſcētē in oia i que ipa ē reſolu
bilis uel ſaltem plurima. Ad diſtictiſſimam vō co-
gnitionem rei requiritur cognitio omnium in que
eſt reſolubilis uel diſtiguibilis. ꝛ quia iferius eſt
diſtinguibile ꝛ reſolubile in oia ſupiora eēntialiter
icluſa in eo iō ad diſtictā cognitionē iferioꝝ regriſ
ꝛ ꝑſuppōiſ cognitio oiuꝫ ſupioꝝ eēntialit' icluſoꝝ
ꝛ h̄ ſi ſit cognitio diſtictiſſima. Qō ꝑ tāto dico qꝛ
ſi res cogſcaſ q̄ꝫtū ad m'lta ul'ia icluſa i ea ꝛ in q̄ꝫ-
tū diſtiguiſ i illa: tūc illa res cogſciſ diſticte ſꝫ nō di
ſtictiſſime: ꝛ ſic apparet ꝙ cognitiōe diſticta ma-

gis ul'ia ſt̃ ꝑus nota via gn̄atiõis q̄ȝ min⁹ ul'ia ⁊ ẽt q̄ȝ ſingularia. Et q: pħs in hoc libro intẽdit inueſtigare diſtinctã ⁊ ꝑfectã cognitionẽ ꝑncipiorꝫ rerꝫ nãliũ ut poſtea ꝑ cognitionẽ diſtinctã ꝑncipiorꝫ inueſtiget ꝑfcã cognitio cõpoſitorꝫ nãliũ: iõ dicit pħs q̄ ul'iora ſũt nobis ꝑus nota ⁊ hoc cognitiõe diſtincta quã tradẽ hic itẽdit. Et ſi dĩ q̄ videt q̄ pħs uelit q̄ magis ul'ia ſint nobis ꝑus nota cognitiõe cõfuſa: q: pueri nõ hñt niſi cognitionẽ ꝯfuſã: ⁊ tñ primo cog̃ſcũt magis ul'ia cũ ꝑᵐ appellent oẽs viros pr̃es ⁊c̃. Dicẽdũ q̄ illa auctas nõ ẽ ad ꝓpoſitũ q: lõ pueri ꝑ appellãt iſtũ virꝫ pr̃em ⁊ itelligũt iſtum virꝫ: q: itelligũt ⁊ opinant̃ iſtã ꝓpõneȝ: iſte vir eſt pr̃ meus. ſed nõ itelligũt iſtũ virꝫ cognitiõe diſtinctiua ſeu diſcretiua: q: nõ diſcernũt iſtũ virꝫ ab alio. qm̃ cognitio diſtinctiua ſiue diſcretiua acq̄rit̃ ꝑ h̃ q: aliq̄d ꝑcipit̃ in vno qd̓ nõ apprehẽdit̃ in alio uł aliq̄d apprehẽdit̃ i vno cui⁹ ꝯtriũ apprehẽdit̃ i alio. Dico igit̃. q̄ puer ꝑ apprehẽdit ſingulare cognitione apprehẽſiua ſȝ nõ cognitiõe diſtinctiua ſeu diſcretiua: ⁊ ita itelligit pħs dicẽs q̄ cognitio apprehẽſiua ꝑcedit cognitionẽ diſtinctiuã. ⁋ Sȝ dubitat̃ quałr tũc ſm̃ illõ: illõ ſignũ pueri appellãt ꝑᵐ oẽs viros pr̃es ⁊c̃. ſit ad ꝓpoſitũ pħi. ſ. ad oſtẽdẽdũ q̄ ul'ia ſint nobis ꝑus nota cuȝ illa notitia quã puer hẽt ſit notitia ſingularis ⁊ nõ ul'is. ⁋ Itẽ qñ vigorat̃ itellect⁹ pueri diſcernẽdo hunc virꝫ ab illo tũc hẽt cognitionẽ diſtinctaȝ: q: tũc diſcernit pr̃eȝ a nõ pr̃e ⁊ tñ tũc nõ cog̃ſcit oĩa ul'ia iclũſa i illo viro: ḡ ad cognitionẽ diſtinctã de aliq̄ re nõ opȝ ꝑus cognoſcere oĩa ul'ia iclũſa i illa. ⁋ Dico ad ꝑᵐ q̄ cuȝ puer hẽt notitiã imꝑfectã nõ diſcernẽdo iter vnuȝ virꝫ ⁊ aliũ virꝫ: cog̃ſcit utrũq̄ȝ inq̄ȝtũ eſt vir: q: cognoſcit utrũq̄ȝ i eo q̄ cõueniũt nõ inq̄ȝtum diſtinguunt̃. ⁊ ſic ꝑus cog̃ſcit ul'e. ſ. virꝫ q̄ȝ cog̃ſcit ſingulare cognitiõe diſtinctiua ſeu diſcretiua: ⁊ h̃ ẽ ſatꝫ ad ꝓpoſitũ pħi. ſ. q̄ ul'ia ſint ꝑus nota q̄ȝ ſua iferiora cognitiõe diſtincta. ⁋ Ad 2ᵐ cũ dĩ q̄ cũ puer diſtinguit ⁊c̃. hẽt cognitionẽ diſtinctã ⁊c̃. dico q̄ ꝑ cognitionẽ diſtinctã poſſum⁹ duo itelligẽ. vȝ. uel cognitionẽ diſtinctiuã in q̄ vna res diſtinguit̃ diuerſa ab alia re: uł ꝑ cognitionẽ diſtinctã poſſum⁹ itelligẽ cognitionẽ alicui⁹ rei q̄ȝtũ ad oĩa itrinſeca iclũſa in ea q̄ ſatꝫ ꝯuenientẽr põt appellari cognitio reſolutoria. Dico tũc q̄ cũ puer diſtiguit patrẽ a nõ patre hẽt cognitionẽ diſtinctã q̄ ẽ cognitio diſcretiua ⁊ ad talẽ cognitionẽ nõ req̄rit̃ cognitio oĩuȝ q̄ icludunt̃ in re. ſȝ tũc nõ hẽt puer cognitionẽ diſtinctã q̄ eſt cognitio reſolutoria rei i oĩa iclũſa in ipa re. ⁋ Sed adhuc arguit̃ ꝓbãdo q̄ res ex̃ aĩaȝ nõ itelligit̃: ꝑ q: effect⁹ rerꝫ nãliũ ſũt nobis ꝑ noti: ſȝ itẽtiões exiſtẽtes i itellectu ſũt effect⁹ rerꝫ nãliũ exñtiũ ex̃ aĩaȝ ut pȝ ꝑ ꝯᵗᵉᵐ 12⁹ metħaᶜᵉ. ubi dĩc̃ q̄ ſcia nr̃a cãtat̃ a reb⁹. ḡ itẽtiões i aĩa ſũt ꝑ cognite a nob̃ ⁊c̃. ⁋ Itẽ itẽtiões i aĩa ſunt min⁹ note nãeꝫ: ḡ ſũt magis note nobis. ⁋ Ad ꝑᵐ dĩ q̄ nõ q̄cũq̄ȝ effect⁹ rerꝫ nãliũ ſt̃ nob̃ magis noti: ſȝ effect⁹ mãles ⁊ ſenſibiles. ⁋ Ad 2ᵐ dico q̄ nõ ſequit̃. Intẽtiones ſt̃ min⁹ note nãeꝫ: igit̃ ſũt magis note nob̃. nec eſt verꝫ q̄ oĩa min⁹ nota nãe ſint magis nota nob̃: ſȝ itelligit̃ illõ eẽ verũ in his nãlib⁹ mãlib⁹. ⁋ Et ad rõnes ꝑncipales. ad ꝑᵃᵐ cũ arguit̃ ꝑticularia ⁊c̃. dico q̄ ꝑticularia ſũt nob̃ nota cognitiõe ꝯfuſa. ⁊ h̃ itelligit pħs ꝑ poſteriorꝫ. ⁋ Ad 3ᵐ cũ dĩ q̄ cõpoſitũ eſt nob̃ ꝑus notũ: dico q̄ nõ eſt verꝫ i cognitiõe diſticta ⁊ ꝑfcã: ſȝ bñ imꝑfcã: q: i illa q̄ ẽ ꝑfcã ⁊ diſticta cognitio dicimus ſimplicia eẽ ꝑus nota. ⁋ Ad aliõ cũ dĩ q̄ ul'ia ſũt cãe iferiorꝫ ⁊ cãe ſũt nobis min⁹ note. dico q̄ cauſe rerꝫ nãliũ ſũt nobis ꝑus note i cognitiõe diſtincta ⁊ ſũt poſteri⁹ ⁊ min⁹ note i cognitiõe ꝯfuſa. ⁋ Ad 4ᵐ cũ dĩ q̄ itellect⁹ ẽ equałr diſpoſit⁹ ⁊c̃. Dico q̄ q̄uis itellect⁹ ſit equałr diſpoſit⁹ ad recipiẽdũ ſpeciẽ magis ul'is ⁊ min⁹ ul'is: tñ illõ qd̓ imꝑmit ſpeciẽ i itellectũ ẽ natũ ꝑ ꝑus iprimẽ ſpẽs vni⁹ q̄ȝ alteri⁹: vñ oẽ ſenſibile ſingulare eſt natũ ꝑ ꝑus iprimẽ ſpẽm ſingularis q̄ȝ ſpẽm ul'is. ⁋ Ad 5ᵐ cõcedo q̄ ul'ia ſũt poſteri⁹ nota nobis i cognitiõe ꝯfuſa q̄ȝ ſingularia: ⁊ hoc eſt q̄ illa rõ ꝓbat. quare.

⁋ Incipit tractat⁹ ſcḋs ꝑmi libri. Circa ꝑncipia rerũ nãliũ capl'ꝫ ꝑᵐ deſtruẽs errores nõ nãlr̃ loquẽtiũ de ꝑncipijs rerꝫ nãlium. ſ. Parme. ⁊ Meliſ.

Neceſſe aũt eſt aut vnũ eẽ ꝑncipiũ: aut pl'a. ⁊ ſi vnũ aut imobile ſic dicũt ꝑmenides ⁊ meliſſus: aut mobile ſic phiſici. hi q̄dẽ aerẽ dicẽtes eẽ. Alij v̓o aquã ꝑᵐ ꝑncipiũ. Si aũt pl'a aut finita aut ifinita. ⁊ ſi finita pl'a aut vnũ: aut duo aut tria aut q̄tuor: aut ſm̃ aliũ aliquẽ numerũ. Et ſi ifinita aut ſic dixit Democrit⁹ gen⁹ vnũ figura aũt ⁊ ſpẽ dr̃ia: aut ẽt ꝯria. Silr̃ aũt q̄rũt ⁊ q̄ ſũt: q̄rẽtes q̄t ſũt: ex q̄b⁹ eni ſũt q̄ ſũt. Querũt ꝑᵐ poſt h̃ utrũ vnũ aut plura ſint. Et ſi multa: aut finita: aut infinita. Quare ꝑncipiũ ⁊ elementũ querunt utrum vnũ aut multa.

⁋ Finito ꝓlogo icipit pħs ꝑſcrutari de ꝑncipijs cõib⁹ oĩuȝ rerũ nãliũ. Vñ i h̃ 2⁹ tractatu deſtruit opiniões antiquorꝫ errãtiũ circa ꝑn⁹ rerꝫ nãliũ. ⁊ ꝯtinet iſte tractat⁹ duo capl'a. qm̃ in ꝑ pħs deſtruit opiones nõ nãliter loquẽtiũ de ꝑncipijs rerũ nãlium. ⁋ In 2⁹ ibi Sicut aũt pħi dicunt. Deſtruit opiones erroneas nãliter loquẽtiũ de eiſdẽ. ⁋ Primũ capl'ȝ ꝯtinet duas ꝑtes q̄ꝛ ꝑᵃ oñdit̃ ad quẽ ꝑbȝ nõ ꝑtinet diſputare cũ ꝑmenide ⁊ meliſſo: q: nõ ad phicũ. In 2ᵃ ibi Sȝ qm̃ de na ⁊c̃. diſputat ꝯtra eos methaphorice. ⁋ Prĩa ps ꝯtinet duas ꝑticulas: quarꝫ ꝑᵃ ẽ narratiua. 2ᵃ declaratiua q̄ icipit ibi Illõ igit̃ q̄dẽ. ⁋ In ꝑᵃ igit̃ ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħs enumerat modos ſȝ q̄s pñt poni pl'a ꝑn⁹ uł vnũ. ⁊ ponit talẽ diuiſionẽ dicẽs. Q̄ nõ neceſſe aut vnũ eẽ eẽ ꝑnᵐ tñ aut pl'a: ⁊ ſi ſit tñ vnũ aut illõ vnũ ꝑnᵐ eſt imobile ut dixerũt Parmenides ⁊ Meliſſus. aut mobile ut dixerũt pħici. Quorꝫ q̄dã dixerũt illud eẽ aerẽ: q̄daȝ aũt aquã: q̄dã v̓o ignẽ. Sȝ ſi ꝑnᵃ ſũt pl'a aut ſũt finita aut ifinita. ſi finita aut ſũt duo uł tria uł 4ᵒʳ ⁊ ſic d̓ alijs. Si v̓o ſt̃ ifinita: aut ſũt eiuſdẽ gñis ⁊ dr̃nt ſm̃ ſpẽȝ ⁊ figurã ut ponit Democritus q̄ põit athomos idiuiſibiles ifinitos eẽ ꝑnᵃ rerꝫ q̄s põit ꝯuenire i gñe ⁊ differre i ſpẽ ⁊ figura: qm̃ q̄ſdã athomos põit rotũde figure ⁊ q̄ſdã q̄drate figure ⁊ de alijs figuris. Põit ẽt eos differre ſpẽ: q: ponit q̄ſdã athomos cal'os ⁊ q̄ſdã fridos: ⁊ q̄ſdaȝ leues ⁊ q̄ſdã graues: aut eadẽ ſpẽ erũt ⁊ diuerſa q̄ȝtitate. i. i nũo. ⁋ Et nõ ſm̃ ꝯᵗᵉᵐ hic. q̄ multitudo aut ẽ rerꝫ ſȝ formã aut rerꝫ ſȝ q̄ȝtitatẽ. ⁊ has duas mltitudines dixerũt antiq̄ de ꝑncipijs. Et ſi q̄rat̃

q̃re pħs nõ põit hãc diõnẽ. vʒ ſi ſt̃ pl'a pñª aut ſũt
mobilia uł' imobilia. Rñdet ɔ̃ᵒʳ q̃ ħ iõ eſt q: nul-
lus dıc̃ pl'a pñª geſcẽtia eẽ. Siłr aũt q̃rũt ⁊ i hunc
modũ inq̃ſitiõis de pñº diuidıt̃ eoꝝ iq̃ſitio q ꝑſcru-
tant̃ õ entib' q̃i ſt̃ ⁊ ſt̃ illi q utunt̃ ħ noie ens pro ħ
noie pñᵐ: eſtimãt eni ſola pñª eẽ ẽntia ⁊ ſt̃ illi q ſo-
lũmõ ꝑceperũt pñᵐ mãle. Iſti eni nõ ſecerũt dĩaꝫ
īter pñᵐ ⁊ enſ. iſti aũt ꝑſcrutant̃ õ entib' utruʒ ſint
pl'a aut vnũ. ⁊ ſi ſit vnũ ens aut eſt mobile uł' imo-
bile. ſi võ ſt̃ pl'a aut ſt̃ finita aut īfinita ⁊c̃. ⁊ ſic per-
ſcrutatio eoꝝ de ente i nullo differt a ꝑſcrutatione
eoꝝ õ pñº: ſic igit̃ ſt̃ .5. diuiſiões ſiue q̃ões õ pnci-
pijs reꝝ nãliũ. ℂ Quaꝝ pᵃ eſt utrũ pñᵐ ſit tm̃ vnũ
aut pl'ra. ℂ 2ª q̃õ ſuppoſito q̃ ſit tm̃ vnũ utrũ illõ
pñᵐ ſit moˡᵉ uł' imoˡᵉ. ℂ Tertia q̃õ ſuppoſito q̃ ſt̃
finita aut īfinita pñª. an ſint pl'a. ℂ Quarta q̃õ ſup-
poſito q̃ pñª ſint finita: utrum ſint tm̃ duo aut tria
aut 4ᵒʳ ⁊ ſic õ alijs. ℂ Quīta q̃õ ſuppoſito q̃ pñª
ſint īfinita: utrũ ſint eiuſdẽ gñis ⁊ dĩa ſʒ ſpẽm. aut
ſt̃ eiuſdẽ ſpẽi ⁊ dĩa ſolo nũo. Et eedẽ q̃ões ⁊ diui-
ſiões ſt̃ õ ente: ⁊ ħ apõ eoꝝ q utunt̃ ħ noie ens p ħ
noie pñᵐ ⁊ ſt̃ illi q poſuerũt ſolũ pñᵐ mãle. ℂ In-
telligẽdũ q̃ illi q poſuerũt ſolũ pñᵐ mãle hũerunt
dicẽ q̃ ex illo pñº nihil nouũ fit ſm ueritatẽ ſʒ ſoluʒ
ſʒ appetiã ita q̃ illõ ſm ṽitatẽ nõ erat pñᵐ ſʒ ſolũ
appebat eẽ pñᵐ: ⁊ q̃ ipi nõ poſſent ponẽ aliq̃õ no-
uum fieri ſʒ ṽitatẽ appet: q: illõ nouũ aut eẽt ſolũ
pñᵐ illõ mãle aut icluderet aliq̃d aliõ ſi ſolũ ſit il-
lud pñᵐ mãle: tũc nõ ẽ nouũ cũ pñᵐ mãle nõ ſit no-
uũ: ⁊ ita nõ ẽ pñᵐ niſi appenter. ſi võ includit aliq̃d
aliõ q̃ʒ pñᵐ mãle: tũc illõ erit pñᵐ illi' rei ⁊ cã q̃re
illa reſ ẽ noua ⁊ per ɔñs opʒ ponẽ aliõ pñᵐ q̃ʒ pñᵐ
mãle. Uñ itelligẽdũ eſt q̃ ſic iſti antiq poſuerũt ſo-
lũ pñᵐ mãle i reb' nãlib': ita q̃dã moderni ponunt
q̃ i reb' artificialib' nõ ẽ niſi pñᵐ mãle. Nã dicũt
q̃ cũ ex ligno fit ſtatua nõ ẽ aliq̃ res totałr noua in
ligno ſʒ ex ħ q: aliq̃ ptes remouent̃ ⁊ aliq̃ remanẽt
illõ lignũ dĩ eẽ ſtatua ſine aduẽtu cuiuſcũq̃ alteri-
us rei. Sʒ ħ expſſe ẽ ꝯ pħm i ħ ligno ⁊ i 3º õ aĩa. ⁊
alijs m̃ltis locis dıc̃ res artificiales eſſe cõpoſitas
ex mã ⁊ forma. ⁊ q̃ forme reꝝ artificialiũ ſũt acci-
dẽns. Itẽ iſti hñt ponẽ q̃ p artẽ incifiones nihil fit
nouũ oĩno: ⁊ ſic hᵐ artes quaꝝ fines ſũt res opate
ut pʒ .10. eth' ſũt ocioſe q: nõ pñt ad fines ſuos in
q̃s ordinant̃ attingẽ. Itẽ iſti hñt dicẽ q̃ oẽs reſ ar-
tificales q̃ ſolũ ſũt p ablatiõnẽ uł' p traſfiguratio-
nẽ ut ſũt ſerra gladi' ⁊ hᵐ. ſũt res mere nãles q̃õ ẽ
abſurdũ q: ars ⁊ nã ſũt agẽtia multũ diuerſa ⁊ p
ɔñs hñt effect' diuerſos. Itẽ iſti hñt dicẽ q̃ in q̃li-
bet lapide ex quo pñt fieri diuerſe res artificiales oĩ
oẽs ille res i actu ſũt i illo ⁊ ita i q̃libet lapide eẽnt
īfinite ſtatue ⁊ īfinita uaſa ⁊ breuiter oẽ illõ eſt iã in
actu i eo q̃õ ex eo põt fieri. Dicẽdũ igit̃ eſt q̃ cũ ex
ere fit ſtatua ibi ẽ aliq̃õ nouũ q̃õ nõ ꝓfuit ut noua
figura ⁊ noua ſuperficies ⁊ noue linee ⁊ ſic de alijs
m̃ltis. aĺr opatio artificũ ad nihil t̃minaret̃ q̃re ⁊c̃.

ℂ Id q̃d ẽ igit̃ ſi vnũ ⁊ imobile ſit q̃õ ẽ itẽ-
dere nõ de nã ẽ itẽdẽ. Sicut eni geome-
trie nõ ampli' rõ ẽ ad deſtructẽ pncipia:
ſed eſt aut alteri' ſcie aut oib' cõis. ſic ne-
q̃ʒ alicui de principijs. Nõ enim amplius
pncipiũ eſt ſi vnũ ſolũ: ⁊ ſic vnũ eſt pnci-
pium enim cuiuſdam aut quorundã.

ℂ Hec ẽ 2ª ꝑticula pᵉ ptis pñˡᵉ hui' capłi q̃ ẽ declara-
tiua: In q̃ declarat̃ q̃ ad nãlẽ nullo mõ ꝑtinet diſ-
putare cũ dicẽtib' oĩa eẽ vnũ ⁊ imoˡᵉ ut ſt̃ Par. ⁊
Me. ⁊ pᵒ ꝓbat̃ q̃ ad nãlẽ nõ ptiet arguẽ ꝯ opionẽ
Par. ⁊ Me. 2º ꝓbat̃ q̃ ad nãlẽ nõ ptiet ſoluẽ rões
eoꝝ. ℂ Pᵒ igit̃ ꝓbat̃ q̃ ad nãlẽ nõ ꝑtinet arguẽ
ꝯ opionẽ Par. ⁊ Me. ⁊ hec ẽ 4ª ɔ̃ hui' libri q̃ ꝓba-
tur dupłr ⁊ pᵒ ſic. Ad nãlẽ nõ ptiet arguẽ ꝯ opionẽ
negãtiũ ſua pñª. ſʒ Par. ⁊ Me. negabãt pñª ſcie nã-
lis: ḡ ad nãlẽ nullo mõ ꝑtinet arguẽ ꝯ opiones eo-
rũ. hui' rõnis pᵒ ponit̃ ɔ̃. 2º põit̃ ꝓbatio maioris ibi
[Sicut eni geometrie. 3º põit̃ ꝓbatio mioris ibi
[Nõ enim ampli'. Maior ꝓbat̃ ſic. Nulla ſcia ſpã-
lis hẽt ꝓbare ſua pñª eẽ ut pʒ õ geo. ⁊ de alijs ſciẽ-
tijs ſpãlib'. ſʒ ꝓbare pñª ſcie ſpãlis uł' ẽ alteri' ſcie
i. ſcie ſbaltnãtis: uł' ſcie cõis oib' ut ſt̃ metaᶜᵃ ⁊ loᶜᵃ
⁊ iõ nulla ſcia ſpãlis hẽt arguẽ ꝯ negãtes ſua pñª
⁊ p ɔñs pħs nõ hẽt arguẽ ꝯ negãtẽ ſua pñª. mior
ꝓbat̃ ſic Par. ⁊ Me. dixerũt vnũ ens tm̃ eẽ ſic q̃
tm̃ vnũ ens ẽ ⁊ nullũ aliõ. Mõ ſeq̃t̃ ſi vnũ ens tm̃
ẽ nullũ pñᵐ ẽ: q: ex oppoſito ɔñtis ſequit̃ oppᵐ an-
tecedẽtis. q̃m ſi pñᵐ ẽ ⁊ pncipiatũ ẽ ⁊ ſic ſt̃ m̃lta. ſ. pn-
cipiatũ ⁊ pñᵐ ⁊ p ɔñs ens nõ ẽ tm̃ vnũ: ſʒ mõ ſeq̃t̃
nullũ pñᵐ ẽ: ḡ nullũ pñᵐ ſcie nãlis ẽ. ⁊ cum Par. ⁊
Me. hẽant ɔcedẽ q̃ nullũ pñᵐ ſcie eſt ſequit̃ q̃ ipi
hẽant ɔcedẽ q̃ nllʒ pñᵐ ſcie nãlis ẽ. ⁊ ſic pʒ maior
ſ. q̃ Par. ⁊ Me. negabãt pñª ſcie nãlis. Uñ circa
maiorẽ hui' rõnis ẽ notãdũ q̃ nulla ſcia ſpãlis põt
ꝓbare ſua pñª eẽ nec demſ̃atiõe pp q̃d nec demſ̃a-
tiõe q̃: q: oĩs ꝓbõ dʒ eẽ p notiora: ſʒ pncipijs ſcie
nihil ẽ notius i illa ſcia: tñ artifex ſpãlis hẽt ꝓbare
pñª ſui ſubti eẽ demſ̃atiõe q̃: ut vult ɔ̃ᵒʳ 2º hui'. ⁊
ẽt pʒ i ħ pᵒ ubi pħs ꝓbat mãʒ ⁊ formã eẽ q̃ſt̃ pñª ſui
ſubti. ℂ Notãdũ ẽt 2º q̃ pñª ſcie ſpãlis pñt ꝓbari
uł' a ſcia ſupiori ut a ſcia ſubaltnãte uł' a ſcia cõi ut
ſũt logica ⁊ methaᶜᵃ. ℂ Sʒ dubiũ ẽ al's q̃łr ⁊ q̃re
artifex cõis ut logic' ⁊ methaᶜᵘ' arguit ꝯ negãteʒ
ſua pñª ⁊ artifex ſpãlis nõ põt arguẽ ꝯ negãtẽ ſua
pncipia. Iſtud eni nõ videt̃ ueꝝ q: artifex cõis nõ
põt arguẽ ꝯ negãtes ſua pñª niſi ex cõceſſis ex q̃b'
ſequit̃ pñᵐ negatũ: ſʒ illo mõ põt artifex ſpãlis ar-
guẽ ꝯ negãtes ſua pñª. ut ſi i illa ſcia aliq̃ ɔcedant̃
ex q̃b' ſequunt̃ pñª illi' ſcie q̃ pñª ipi negant: igit̃ vi-
det̃ q̃ eodẽ mõ põt artifex ſpãlis arguẽ ꝯ negãteſ
ſua pñª ſicut artifex cõis. Dicẽdũ q̃ q̃uis artifex
ſcie ſpãlis poſſet i aliq̃ caſu arguẽ ꝯ negantes ſua
pñª: ut ſi ille negãs pñª ſcie ſpãlis aliq̃ ɔcedat i illa
ſcia ex q̃b' pñª negata talis ſcie ſequunt̃: tñ artifex
ſpãlis nõ põt i quocũq̃ caſu arguẽ ꝯ negãtes ſua
pñª: ut ſuppoſito q̃ nihil tale ɔcedat̃ i illa ſcia: ex q̃
pñª ſequunt̃ tũc nõ põt ꝯ eũ arguẽ i illa ſcia ſʒ arti-
fex cõis i oĩ caſu põt arguẽ ꝯ negãtes ſua pñª q: ſi
ipſi noluũt loq̃ ⁊ aliq̃d ɔcedẽ artifex cõis q ɔſiderat
ens i ſua cõitate. põt ex illo arguẽ ⁊ ꝓbare pñᵐ ne-
gatũ ⁊ ſic põt magis artifex cõis arguẽ ꝯ negãtes
ſua pñª q̃ʒ artifex ſpãlis. ℂ Sʒ circa minorẽ ẽ notã-
dũ ſʒ ɔ̃ᵒʳ q̃ cũ dĩ q̃ Par. ⁊ Me. negabãt pñª ſcie
nãlis eẽ accipit̃ pñᵐ p pñº cognitiõis ⁊ eẽ. iſti enim
negabãt utrũq̃ʒ iſtoꝝ pncipioꝝ. Uñ pñª cognitiõis
tm̃ ſcie nãlis ſũt illa. ſ. plura eẽ entia ⁊ aliq̃ entia eẽ
mobilia. pñᵐ cognitiõis ⁊ eẽ ſcie nãlis eſt q̃ entia
nãlia hñt pñª q̃ ſunt cãe mot' ⁊ q̃etis in eis. ħ igit̃
nomẽ pñᵐ uſitat̃ hic pro ambob' modis ⁊ expoſuit
modũ i quo ſequit̃ q̃ dicẽs ens eẽ vnũ negat pñᵐ
eẽ ⁊ cognitiõis. ⁊ tacuit modũ ex quo ɔtingit di-

cēti ens eē vnū negare pn̄ cognitionis ⁊ eſt plurali tas ⁊ mot⁹ qm̄ qui negat pn̄m cognitiōis ⁊ eē negat plr̄alitatē ⁊ motū. pn̄m enī cognitiōis ⁊ eē eſt cā ad utrūq3. ℂ Notādū eſt circa ꝓbationē mīoris ꝙ q2 pn̄m referſ ad pncipiatū iō ſequiſ ſi pn̄m eſt. ē pncipiatū eſt ⁊ ſic ſūt plr̄a: ⁊ ſic p3 ꝙ illa ꝓpō tm̄ pn̄m eſt icludit oppoſita: q2 ſequiſ tm̄ pn̄m eſt: igiſ pn̄m eſt. ⁊ ſi pn̄m eſt pncipiatuz eſt: ḡ nō tm̄ pn̄m eſt. igiſ a p̄ ad ultimū ſi tm̄ pn̄m eſt nō tm̄ vnū eſt. Et ſilr̄ ſeqtur tm̄ pn̄m eſt. igiſ nihil aliō a pn̄o eſt ⁊ p̄ ꝯñs nullū pncipiatū eſt ⁊ ſic illa ꝓpoſitio tm̄ pn̄m eſt includit illa duo oppoſita. ſ. pncipiatū ē ⁊ nullū pncipiatū eſt: ⁊ iō īfert ſuū opp̄m. nā ſequiſ tm̄ pn̄m eſt. igiſ nō tm̄ pn̄m eſt. Un̄ eſt regula neceſſaria ꝙ oīs ꝓpoſitio icludēs oppoſita infert ſuum cōtradictoriuz.

9 ℂ Silr̄ igiſ intendere eſt: ſi ſic vnū eſt. ⁊ ad aliaz poſitionem quālibet diſputare. Vbi gratia. ad dictā aut eraclitanā. aut ſi aliqs dicat hoīem vnū qō eſt eſſe.

ℂ Scd̄o ꝓbaſ eadē ꝯ̄ ſic. Ad nālē nō ꝑtinet arguē ꝯ̄ opīonē que eſt māīfeſte falſa q2 nullā ꝓbabilitatez hēt nec rōnē ut eſt opio eracliti qui poſuit oīa eē in ꝯtinuo motu aut oīa eē vnū hoīem: ſ3 opio Par. ⁊ Me. q̄ poſuit oīa eē vnū eſt fatua ⁊ māīfeſte falſa: nā nōē dīa ꝗ̄tū ad ꝓbabilitatē iter hūc ſmonē ⁊ dicētes oīa eē vnū equū aut vnū hoīez. igiſ ⁊c̄.

10 ℂ Aut ſoluer rōnē litigioſaz: qō ſane uterq3 qdē hn̄t rōnes ⁊ meliſſi. ⁊ pmenidis. Etenim falſa recipiūt: ⁊ nō ſillogizantes ſūt. Magis aūt Me. onēroſa rō ⁊ nō habēs defectum. Sed vno incōuenienti dato alia cōtingunt. Hoc aūt nihil difficile.

ℂ Probato ꝙ nālis nō hēt arguē ꝯ̄ opīonē Par. ⁊ Me. ꝓbat phūs ꝙ nālis nō hēt ſoluē rōes Par. ⁊ Me. ⁊ hec eſt 5ª ꝯ̄ hui⁹ libri que ꝓbaſ dupl̄r. ⁊ p̄ ſic Ad nālē nō ꝑtinet ſoluē rōnē litigioſā māīfeſte peccātē i mā ⁊ foīa: ḡ ⁊c̄. ſ3 rōnes Par. ⁊ Me. manifeſte peccāt in mā ⁊ foīa. ḡ circa hāc rōnē ſic ꝓcedit phūs q2 p̄ ponit maiorē dicēs. aut ſoluē rōnem litigioſā ſupple nō ꝑtinet ad phiſicū ſicut nec arguē ꝯ̄ opīonē fatuā ⁊ friuolā. ⁊ hui⁹ rō eſt q2 phiſic⁹ cū ſit artifex realis non hēt ſoluē rōnes debiles ⁊ friuolas ex nō nālib⁹ fcās nec circa eas iſiſtē. 2° aūt pōit mīorē cū ſua ꝓbōne dicēs ꝙ ſane .i. certe utriuſq3 rōnes hn̄t h̄. ſ. ꝙ ſūt litigioſe ⁊ ſophiſtice. cui⁹ ꝓbatio eſt q2 ille rōnes que peccāt in mā ⁊ foīa ſūt litigioſe ⁊ ſophiſtice: ſ3 rōnes Par. ⁊ Me. peccāt i mā ⁊ forma. ḡ ⁊c̄. Etenim falſa recipiūt ⁊ ſic peccāt in mā. Et nō ſillogiſātes ſūt ⁊ ſic peccāt in forma. 3° do cōparat rōnes Par. ⁊ Me. adīuicē dicēs ꝙ rō Me. eſt magis onēroſa .i. magis uana ꝗ̄ rō Par. Et nō hn̄s defectū: h̄ eſt nō iducēs dubitationē: ſ3 l3 rō Par. nō ſit ita uana ſicē rō Me. tn̄ ad eā ſequitur mlt̄a incōuenientia. q2 vno icōuenienti dato multa ſequunſ: h̄ aūt vidē nō eſt difficile. ℂ Notādu3 ſ3 ꝯ̄ᵗᵉˢ hic ꝙ rō Me. eſt magis uana ꝗ̄ rō Par. q2 rō Me. nullā ꝯ̄nē ꝯcludit q2 mīor eſt negatiua i pª figura: ſ3 rō Par. aliquā ꝯ̄nē ꝯcl̄dit: ꝗ̄uis nō ꝯcludat ꝯ̄nē quā ipe intēdebat ⁊ tn̄ utraq3 rō peccat in mā ⁊ forma. Un̄ Me. itēdebat ꝓbare ꝙ eſt tm̄ vnū ens ⁊ illō eſt īfinitū ⁊ imobile. Et ei⁹ rō fuit illa. Oē qō ḡnaſ hēt pn̄m. ḡ oē qō nō ḡnaſ nō hēt pn̄m: ſed qō nō habet pn̄m eſt īfinituz: ⁊ qō eſt īfinitū eſt tm̄ vnū: q2 nō ꝑmittit ſecū aliud ⁊ eſt imobile q2 ex q̄ eſt īfinitū occupat totū locū ⁊ nō eſt aliqs loc⁹ ex̄ ipſum ad quē poſſet moueri. Un̄ ar. ſuū i foīa fuit illō. Oē qō ḡnaſ hēt pn̄m: ſ3 ens nō ḡnaſ. ḡ ens nō hēt pn̄m: ⁊ ſi nō hēt pn̄m. ḡ eſt īfinitū ⁊ vnū ⁊ imobile. Un̄ iſta rō peccat in mā q2 ꝯcedit illā ꝓpōnez falſā. ſ. oē qō nō ḡnaſ nō hēt pn̄m. īſtātia eſt in corpore celeſti ⁊ ēt peccat in foīa q2 ſi rō ſua ſit ꝓpō hypothetica tūc ibi eſt fall̄a ꝯſequētie: q2 arguiſ a deſtructiōe aūtis ad deſtructionē ꝯ̄ñtis cū minor ſit negatiua in p̄ma figura ⁊ ſic rō Me. nihil ꝯcludit. ℂ Rō aūt Par. fuit iſta. Quicqd eſt p̄ter ens eſt nō ens. ſ3 nō ens eſt nihil: ḡ qcqd eſt preter ens eſt nihil: ſed ens ⁊ vnū ꝯuertunſ. ḡ qcqd eſt preter vnū eſt nihil: ḡ tm̄ vnū eſt 1 ⁊ ꝗ̄uis iſta rō ſit uana q2 peccat in mā ⁊ foīa ut poſtea patebit. tn̄ eſt min⁹ uana ꝗ̄ rō Me. ⁊ h̄ iō q2 mīor nō eſt negatiua in pª figura ⁊ ēt q2 ꝯcludit aliquā ꝯ̄nē. ſ. illā tm̄ vnum eſt ut poſtea diceſ: ꝗ̄uis nō ꝯcludat illā ꝯ̄nē quaz Par. itēdebat. ſ3 mīor in rōne Me. eſt negatiua in pª figura: ⁊ iō ei⁹ rō nullā ꝯ̄uem concludit.

ℂ Nobis aūt ſubijciantſ que ſūt nā aut oīa aut qdā moueri. Eſt aūt manifeſtū h̄ ex inductiōe. Silr̄ aūt neq3 ſoluē oīa: cōuenit: h̄ aut quecūq3 ex principijs aliqs demōſtrās mentiſ. Quocūq3 vō nō minime: ut tetragoniſimum cū quidē qui per decīſiones geometrici eſt diſſoluē. Illuz aūt qui antiphōtis nō geometrici eſt. 17

ℂ Scd̄o ꝓbaſ eadez ꝯ̄. ſ. ꝙ nālis nō hēt ſoluē rōnes Par. ⁊ Me. ⁊ h̄ ꝓbaſ ſic. Nālis nō hēt ſoluē niſi rōnes ꝯcludētes fl̄3 ſuppoſitis tn̄ pncipijs ſcīe nālis ſ3 Par. ⁊ Me. nō ſupponebāt pn̄ª ſcīe nālis ḡ ⁊c̄. Hui⁹ rōnis p̄ poniſ ꝓbatio mīoris que eſt illa: pn̄m apō nālē eſt aut oīa aut qdā moueri ⁊ ſic pn̄m apō nālē eſt motū eē: ſed Par. ⁊ Me. negabāt motū eē ḡ ipſi nō ſupponebāt pn̄ª ſcīe nālis ⁊ ſic p3 minor. Deide ibi ⌊ Silr̄ aūt neq3 ſoluē. ⌋ Pōiſ maior cū ſua ꝓbōne que eſt ꝑ ſil'e i alijs ſciētijs: qm̄ geometra hēt ſoluē rōnē briſſonis que ꝑ deciſiones ꝓbat q̄dratū adeq̄ri circulo: q2 briſſo ſupponit pn̄ª geome. ſ3 rōnē antiphōtis nō hēt geome. ſoluē: q2 non ſupponit pn̄ª geometrie. ℂ S3 circa ꝓbōnē minoris ſūt duo notāda ⁊ vnū dubitādū. Prīo notādū eſt ſm ꝯ̄ᵗᵉˢ ꝙ cū phūs dicit ⌊ Subijciantſ aūt nobis oīa aut qdā moueri. ⌋ dixit qdā ꝑſuādo ſe ab aīa ⁊ a formis nālib⁹. Etenī eſt dubiū utrū ſint mobiles vel imobiles. ſ3 l3 nō moueanſ tn̄ ſūt nāles ſm ꝙ ſūt in moto vl' imobili. aut dixit h̄ q2 dubitaſ de ꝑtibus que ſūt apō cētrū terre utrū poſſint moueri aut nō: ⁊ ſilr̄ eſt dubiū utrū terra poſſit moueri vl' nō. ℂ Scd̄o eſt notādū ſ3 ꝯ̄ᵗᵉˢ ꝙ intētio pª phī nō eſt hic ꝯ̄dicē opinionib⁹ falſis in hac ſciētia: ſed declarare ſubas ⁊ qditates rez nāliū. ⁊ ex h̄ notādo habeſ ꝙ nālis hēt determinare de qditatib⁹ rerūz nāliū ⁊ ꝙ nō ſolū metaphiſic⁹ hēt declarare ⁊ cōſiderare qditates rez nāliū ⁊c̄. Sed dubitaſ utrū nālis hēat ſupponē motū eē aut poſſit aliq̄ modo ꝓbare motū eē. Et videſ ꝙ nālis poſſit ꝓbare motū eē: qm̄ mot⁹ eſt paſſio mobilis ⁊ hēt cām imobili ꝑ quā pōt ꝓbari de mobili nāli. ḡ pōt ꝓbare motū eē in ipō mobili. ſi motū eē in ipō mobili ē motū eē

tū accñtis eē ſit inee ſubiecto: ergo nālis pōt pro-
bare motū eē. Huic dubitatiōi pt dici dupl'r: vno
mō ꝙ motū eē pōt ꝓbari a nāli pp rōnē dictā .ſ. q2
hēt cāz in mobili ⁊ tn̄ motū eē eſt ſupponēdū a nā-
li: ſ3 alio mō motū eē eſt ſupponēdū: ⁊ alio mō eſt
demr̄andū: qm̄ motū eē eſt ſupponēdū tanq̄ȝ mā-
feſtū ſēſui: ſ3 motū eē eſt ꝓbādū3 ꝑ cāſ ⁊ pn̄ᵃ tanq̄ȝ
aliqd iueſtigādū. p̄ eni cogſcim⁹ motū eē ſenſibil'r
⁊ deinde q̄rim⁹ cāſ mot⁹ ⁊ cū cogūerim⁹ cāſ mot⁹
poſſum⁹ demr̄atiue ꝓbare motū eē ꝑ ſuas cāſ. Un̄
nō eſt icōueniēs ꝙ idē ſit ſuppoſitū ⁊ ꝓbatū. in ea-
dē ſcia ⁊ diuerſimode: vbi gra pbi qui iueniebant
cāz eclipſis p̄ cogūerūt ſenſibil'r eclipſim eē: ⁊ de-
inde q̄rebāt cāz eclipſis: q̄ cognita ꝯcludebant de-
mr̄atiue eclipſim eē: ⁊ ſic idē ſupponebāt ⁊ demr̄a-
bāt ſ3 diuerſimode: ⁊ ita nālis ſuppōit motū eē in
pn̄ᵒ ſue doctrie ⁊ tn̄ pōt ꝓbare motū eē. Un̄ illud
qō eſt pn̄ᵐ cognitiōis tn̄ pt ꝓbari. ſ3 illō qō ē pn̄ᵐ
cognitiōis ⁊ eē nō pōt ꝓbari nūc motū eē eſt pn̄ᵐ
cognitiōis tn̄ ut p3 ꝑ ꝯᵉᵐ. ¶ Pōt tn̄ ēt al'r dici .ſ.
ꝙ nālis nō pōt ꝓbare motū eē q̄ȝuis motū eē hēat
cāz in mobili nec op3 ꝙ oē hn̄s cāz poſſit ꝓbari. ſ3
oē qō nō eſt māifeſtū hn̄s cāz pōt ꝓbari ꝑ illā cāz:
ſi aūt ſit manifeſtū ⁊ habeat cāz nō eſt neceſſe pro-
bare per illaz ſed motū eſſe eſt manifeſtū ideo ⁊c̄.

12 ¶ Sed quoniā de natura quidē nō nāles
defect⁹ cōtingit dicere ipſos: fortaſſis bn̄
ſe habet aliquātulum diſputare de ipſis.
habet enim philoſophiaz hic reſpectus.

¶ Poſtq̄ȝ ꝓbatū eſt ꝙ ad nālē nō ꝑtinet diſputare ꝯ
opione Par. ⁊ Me. nūc i 2ᵃ pte pn̄ˡⁱ h⁹ capl'i diſpu-
tat ꝯ opiones eoꝝ nō tanq̄ȝ nālis ſ3 tanq̄ȝ metha⁽ᶜ⁹⁾
⁊ h̄ iō q2 ipi per rōnes trāſcēdētes ⁊ nō nāles de-
ſtruūt pn̄ᵃ nālia. Iō pħs ex trāſcēdētib⁹ ⁊ ꝑ3 pħiaȝ
oib⁹ cōe3 diſputat ꝯ eos. Un̄ iſta ps ꝯtiet duaſ pti-
culas: qm̄ in p̄ᵃ diſputat ꝯdicēdo ꝯ̄pi eoꝝ. In 2ᵃ ibi
⌊ Ex qb⁹ demōſtrat. ⌋ Diſputat ꝯdicēdo argumē-
tis eoꝝ. Pria pticula ꝯtinet tres ptes: q2 in p̄ᵃ nar-
rat ꝙ bonū eſt diſputare ꝯ eos. In 2ᵃ ibi ⌊ Prinᵐ
aūt maxie: ⌋ diſputat ꝯ eos deſtruēdo ꝯnē eoꝝ di-
uidēdo oēs itētiōes de qb⁹ dī ens qō eſt ſubm ꝯ-
nis eoꝝ. nā eoꝝ ꝯ eſt ꝙ ens eſt tn̄ vnum. In 3ᵃ ibi
⌊ Ampli⁹ ⁊ qm̄ ip3 vnū. ⌋ deſtruit ꝯnē eoꝝ diuidēdo
oēs itētiōes de qb⁹ dī vnū qō eſt p̄dicatū ꝯnis eo-
rū. In p̄ᵃ igiᷓ pte hui⁹ pticule pħs narrat ꝙ q2 ip-
ſos .ſ. Par. ⁊ Me. ꝯtigit dicē de nā nō nāles defe-
ct⁹ .i. dubitatiōes: iō fortaſſis bn̄ ſe hēt .i. bonū eſt
aliq̄ȝtulū diſputare de ipſis .i. de poſitiōib⁹ eoꝝ ne
uolētes addiſcē ſciam nālē ipediant pp eoꝝ dicta
⁊ deinde narrat ad quā ſciaȝ h̄ ſpectat dicēs ꝙ h̄
reſpect⁹ .i. hec conſideratio hēt pħiam .i. ptinet ad
methaphiſicam que pncipal'r dī philoſophia.

13 ¶ Principiū aūt maxie eſt oiū3 ꝓprū qm̄
multipl'r dī qō eſt: quō dicūt dicētes vnū
eē oia: utrū ſubſtātiā vnā oia: aut q̄ȝtita-
tē: aut q̄litatē. Et iterū utrū in ſubſtātiam
vnā oia: ut hoiē3 vnū aut equū vnū: aut
aiaȝ vnā: aut q̄litatē vnā erūt hec: ut al-
bū aut calidū. aut aliqd alioꝝ taliū. Hec
eni oia differūt mltū: ⁊ ſūt ipoſſibilia dicē

¶ Hec eſt 2ᵃ ps p̄ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱᵉ hui⁹ capl'i in q̄
pħs deſtruit ꝯnē eoꝝ diuidēdo oēs intētiones de
qb⁹ dī ens ꝙ eſt ſubm ꝯnis eorū: ⁊ tria facit. q2 p̄
narrat qō eſt pn̄ᵐ maxime ꝓpriū diſputādi ꝯ eos.
¶ Scḋo ponit quādā diuiſionē famoſam entis.
¶ Tertio vō ex illa diōne arguit ꝯ eos. Dico igr̄ p̄
ꝙ pn̄ᵐ maxie ꝓpriū oiūm diſputādi ꝯ eos eſt ꝑ di-
uiſionem entis: qm̄ qō eſt .i. ens dī multipl'r .i. de
mltis .ſ. de decē p̄dicamētis. Deinde arguit diuiſi-
ue ponēdo diuiſionē entis dicēs: ꝙ ſi dicāt oia en-
tia eē vnū: quō h̄ dicūt: utrum dicūt oia eē ſubam:
aut oia eē q̄ȝtitatē aut q̄litatē ⁊ ſic de alijs predica-
mētis. Et ſi dicūt oia eē ſubam aut q̄ȝtitatē aut q̄li-
tatē ⁊c̄. ex q̄ ens dī de ul'i ⁊ ꝑticulari: q̄rit igiᷓ utꝝ
itelligūt ꝙ oia ſint vnū idiuiduū ut vnum aial aut
vn⁹ hō ul' equ⁹ vn⁹ aut vnū albū ſeu vnū calidum:
aut itēdūt ꝙ oia entia ſūt vnū ul'e ut vnū gen⁹ aut
vna ſpēs. Iſta eni mltū differūt. v3 ul'e ⁊ idiuiduū.
ſ3 ut ꝓbabiᷓ ipoˡᵉ eſt ꝙ eoꝝ ꝯ ſit vā in aliq̄ mēbro il-
laꝝ diuiſionū. S3 hic occurrūt duo dubia. p̄ᵐ eſt
de illo ꝙ pħs accipit ꝯ eos ꝙ ens dī multipl'r: ut
de decē p̄dicamētis: q2 ſi ens dicaᷓ de decē p̄dica-
mētis. ſequiᷓ ꝙ ſūt mlta entia. ſi ḡ pħs accipiat ꝯ
eos ꝙ ens dī multipl'r: ſequiᷓ ꝙ ipē accipiat ꝯ eos
mlta eē: ⁊ ſic ipē petit ꝙ d3 ꝓbare: ⁊ ꝑ ꝯñs videᷓ
ꝙ peccet ꝑ fallaciā petitiōis pncipij. Iō dicēdū ꝙ
pħs nō ſuppōit ꝯ eos ꝙ ens dicaᷓ actual'r de mul-
tis ſ3 ſuppōit ꝙ famoſū ſit ꝙ ens dī de decē p̄dica-
mētis ⁊ nō de pl'ib⁹: ⁊ tūc q̄rit ab eis ſi ens eſt vnū
tn̄ utrū illō ens de q̄ loquiᷓ ſit ſuba ul' q̄ȝtitas aut
q̄litas ⁊ ſic de alijs mēbris famoſe diuiſiōis entis.
Un̄ pħs ſupponit ꝙ famoſu3 ſit ens dici de dece3
p̄dicamētis. ⁊ tūc querit pro quo mēbro famoſe di-
uiſionis entis vificeᷓ hec. ens eſt tn̄ vnū. ⁊ hec eſt
itētio ꝯˡⁱˢ. Uel pōt dici ꝙ ſupponē ens dici multi-
pliciter .i. de mltis pōt itelligi dupl'r .ſ. vno mō ꝙ
ſupponaᷓ ens dici de mulꝭ actu ⁊ copulatiue. alio
mō ꝙ ſupponaᷓ ens dici de multis diſiūctiue. Di-
co tūc ꝙ ſupponē ens dici de multis p̄ mō eſt ſup-
ponē multa eē. ⁊ h̄ mō nō ſupponit pħs: ſ3 ſuppo-
nere ens dici de multis 2ᵒ mō: nō eſt ſupponē mul-
ta entia eē ut p3: nā deus dī de multis ſub diſiun-
ctione q2 ul' p̄ᵃ cā eſt de⁹. uel capra eſt de⁹. uel aſin⁹
eſt de⁹: ⁊ tn̄ nō ſunt pl'es dij. ⁊ h̄ mō ſupponit pħs
ens dici de pl'ib⁹ ut patet per textū ſuū: q2 loquiᷓ
ſub diſiūctione. nec ex hoc ſequiᷓ ꝙ multa ſunt. iō
nō ſupponūt multa entia eſſe. ¶ Aliud dubiū eſt
utrū ens dicaᷓ de decē p̄dicamētis equiuoce. ⁊ vi-
deᷓ ꝙ ſic. q2 pħs dicit ꝙ h̄ eſt pn̄ᵐ maxime ꝓprius
oiū3 qō eſt .i. ens multip' dici. Et ꝯᵗᵒʳ .10. metha⁽ᶜᵉ⁾
ꝯᵗᵒ 8ᵒ. dicit ꝙ ens ſignificat qōlibet p̄dicamētorū
p̄ᵃ ſignificatiōe ⁊ ſine medio. nō ſic gen⁹ ſignificat
ſuas ſpēs per mediū. ſed illō qō ſignificat pl'a pri-
ma ſignificatione ⁊ ſine medio eſt equiuocū. ḡ ⁊c̄.
In ꝯriū arguiᷓ. ſi ens eſſet equocū tūc iſta eēt falſa
ſubſtātia eſt magis ens ul' pfecti⁹ ens q̄ȝ accñs. ſi-
ue ens accipiaᷓ pro ſuba ſiue pro accñte ſemꝑ eēt
falſa: ⁊ ſil'r illa eēt falſa accñs nō eſt ens niſi q2 en-
tis: qm̄ pro q̄cūq̄ȝ acciperᷓ ens ſemꝑ eſſet falſa igiᷓ
⁊c̄. Dicendū igiᷓ ꝙ ſicut vniuocū dī multipl'r. Ita
⁊ equiuocū. nā vniuocū dī trib⁹ modis. cōiter. pro-
prie. ⁊ magis ꝓprie. Illō dī vniuocū cōiter qō im-
portat vnū ꝯceptū tn̄ ſiue ille cōcept⁹ cōpetat pl'i-
bus eq̄liter ſiue ſm̄ prius ⁊ poſteri⁹. ⁊ h̄ mō loquiᷓ
pħs in p̄dicamētis dicēſ. vniuoca dicunᷓ quoꝝ no-
mē eſt cōe. ⁊ rō ſube eadē .i. cōcept⁹ eēntialis idē.
⁊ ſic etiā loquiᷓ pħs 2ᵒ metha⁽ᶜᵉ⁾ ubi vult ꝙ p̄ma cā

ſcilicet deus eſt pͥᵐ uez:qꝛ uerū dicit̄ vniuoce de pͥᵃ cā ⁊ de alijs ueris. ⁊ qꝛ pͥma cā eſt cā oiuz uerorū in eo ꝙ ſunt uera:iō pͥma cā eſt pͥᵐ uerū : qꝛ qḋ dī vniuoce de cā ⁊ cauſato:pͥus dī de cā: ⁊ patet ſic uerū dicit̄ vniuoce ꝗuis dicat̄ ſm pͥus ⁊ poſteri⁹. ſed hec vniuocatio eſt cōiter dicta. Ꝓprie ṽo illud dī vniuocū qḋ importat vnū cōceptū cōueniētē plurib⁹ equalr̄ : ⁊ ſic loquit̄ Algaſel tractatu pͥ ſue methaᶜᵉ. ubi vult ꝙ dicat̄ vniuocū qḋ dicit̄ de plurib⁹ ſine diīa pͥoris ⁊ poſterioris ⁊ ſine diīa potentie ⁊ debilitatis. ¶ Uniuocū aūt magis ꝓprie eſt illḋ qḋ ſolū dī de plib⁹ diātib⁹ nūo ſolū que nō differūt ꝑ diias eēntiales nec ſꝫ magis pfectū ⁊ min⁹ pfectū. ⁊ illo mō loquit̄ phs de vniuoco 7ᵒ phiſ⁹. ubi vult ꝙ gen⁹ nō ſit vniuocū ſꝫ equocū. nā dicit̄ phs ꝙ in gn̄e latēt mlt̄e equocatiōes. i. multe diuerſitates ſpecifice ⁊ formales. ¶ Eodē ēt mō dī equocū tripl̄r. vꝫ cōiter ꝓprie ⁊ magis ꝓprie. vn̄ cōiter loquēdo dī illḋ ē equocū qḋ iportat vnū ꝯceptū ꝯueniētē diātib⁹ ſpe. ⁊ ſic loquit̄ phs 7ᵒ phiſ⁹. dicēs ꝙ in gn̄e latēt mlt̄e equocatiōes ⁊ illo mō dicim⁹ ꝙ gn̄atio eſt equoca qn̄ gn̄ans ⁊ gn̄atū nō ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. Et ꝓprie illḋ eſt equocū qꝛ iportat vnū ꝯceptū nō eq̄lr̄ ⁊ eque pͥ ꝯueniētē eis qb⁹ cōpetit. Sed equocū magis ꝓpe dī illḋ qḋ nō iportat vnū ꝯceptū ſꝫ plēs. Cū igit̄ q̄rit utrū ens ſit equocū ul' vniuocū: dico ꝙ cōiter loquēdo de vniuocatiōe ſic ens eſt vniuocū qꝛ iportat vnuz ꝯceptū ut ꝓbāt rōnes in oppoſitū:ſꝫ nō ē vniuocū ꝓprie. qꝛ nō cōpetit eq̄lr̄ oib⁹ ul' illis de qb⁹ dī. qꝛ in equocis nō eſt cōparatio:nec eſt vniuocū magis ꝓprie qꝛ nō dī ſolū de diātib⁹ nūo ſolo. ſꝫ ēt de diātib⁹ gn̄e ⁊ ſpe. Dico ēt ꝙ ens eſt equocū cōiter ⁊ ꝓprie. Eſt eni equocū cōiter. qꝛ iportat vnū ꝯceptū ꝯueniētē plib⁹ differentib⁹ ſpecie. Et eſt equiuocū proprie qꝛ iportat vnū cōceptū qui nō cōpetit equaliter quib⁹ cōpetit:ſed nō eſt equiuocū magis proprie:qꝛ nō importat plures ꝯceptus: ⁊ per hoc ſoluuntur argumenta.

14 ¶ Siquidem enim erūt ⁊ ſubſtātia ⁊ quale ⁊ q̄ſtū ⁊ hec ſiue reſoluta adinuicez ſiue nō:multa ſūt que ſūt. ſi ṽo oia:aut q̄le aut quātū ſūt:ſiue cū ſit ſubſtātia:ſiue cū non ſit:inconueniens eſt:ſi oportet incōueniens dicere impoſſibile. Nullū autez alterū ſeparabile eſt extra ſubſtātiā. Oia nāq̄ꝫ de ſubiecta dicunt̄ ſubſtātia.

¶ Poſito pͥ pͥnᵒ arguēdi ꝯ Parme. ⁊ Me. ⁊ poſita diſione entis. Nūc 3ᵒ phs ex diſiōe entis arguit ꝯ Par. ⁊ Me. ꝓbādo ꝙ coꝝ ꝯ eſt f'la. ſ. ꝙ ens ſit tm̄ vnū. ⁊ hec eſt 6ᵃ ꝯ hui⁹ libri. ſ. ꝙ ens nō eſt tm̄ vnū ſic itelligēdo ꝯnē. ſ. ꝙ nō eſt vnū ens tm̄:ita ꝙ nō ſit aliqd aliḋ:hec igit̄ ꝯ ꝓbat̄ ſic. pͥ aut illḋ vnū ens eſt ſuba aut q̄ntitas ul' q̄litas ⁊ c̄. aut eſt vnū illorū tm̄. ſi dicat̄ pͥᵐ ſequit̄ ꝙ mlta ſūt. ſ. ſuba ⁊ accn̄s. ⁊ h̄ ſequit̄ ſiue ponant̄ ſuba ⁊ accn̄n eē ſepata abinuicē ſiue nō. ⁊ ſic ſequit̄ ꝙ ens nō eſt tm̄ vnū. Si ṽo detur ꝙ nullū illoꝝ tm̄ ſit aut illḋ eſt accn̄s aut ſuba: ſi ſit accn̄s nūc igit̄ ſuba hēt eē aut nō:ſꝫ ſiue ſit ſiue nō ſequit̄ icōueniēs ⁊ impoˡᵉ:qꝛ ſi eēt ſuba ſequitur ꝙ multa ſūt. ⁊ ſi nō eſſet ſuba ſed accn̄s:ſequitur ēt ipoſſibile. ſ. ꝙ accn̄s ſit ſepatū a ſuba. qḋ eſt impoˡᵉ:qꝛ nullū accn̄s eſt ſepabile a ſuba : ſed oia accidētia dicunt̄ de ſubſtātia tanq̄ꝫ de ſubiecto.

¶ Meliſſus aūt quod eſt : infinitū dicit eē. Quantū itaq̄ꝫ aliqd eſt qḋ eſt. Infinituz enim in quātitate eſt. ſubſtātiaz aūt infinitā. aut qualitatē aut paſſionē eſſe nō contingit niſi ſꝫ accidēs. ſi ſimul ⁊ alique quātitates ſūt. Infiniti aūt rō quātitati cōgruit. ſed nō ſubſtātie neq̄ꝫ q̄litati. ſiquidem igit̄ ſubſtātia eſt: ⁊ quātū ⁊ duo ⁊ nō vnū eſt qḋ eſt. ſi ṽo ſubſtātia ſolum nō infinituz eſt neq̄ꝫ magnitudinē habebit ullā; quantum enim quoddam erit. 15

¶ Ꝓbato ꝙ illḋ ens qḋ ipi ponūt tm̄ eē nō pōt eē tm̄ accn̄s eo ꝙ accn̄s nō eſt ſepabile a ſuba ꝓbat phs ꝙ illḋ ens nō pōt eē ſuba:qꝛ ſi nihil ſit ens niſi ſola ſuba cū ſuba de ſe nec eſt finita nec īfinita ſequit̄ ꝙ illḋ ens qḋ ipi ponūt eē nec eſt finitum nec īfinitū. qḋ eſt ꝯ eos:qꝛ Me. dicit illḋ eſſe īfinituz. Parme. ṽo dicit illḋ eē finitū. Uā notādū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illa ꝯdictio eſt ſꝫ nomē:nō aūt ſm rē:qm̄ illa rō eſt fūdata ſup ꝯceſſis ab eis. Notādū ēt ſm phm hic ꝙ nec ſuba nec qualitas nec aliqḋ ꝑdicamētū ꝑter q̄ntitatē eſt finitū ul' īfinitū niſi ſꝫ accn̄s. ſ. rōe q̄ntitat̄. Dicit ēt ꝙ rō finiti ⁊ īfiniti ꝯgruit q̄ntitati. Et dicit ꝯᵗᵉʳ ꝙ finitū ⁊ īfinitū ſūt dn̄e q̄ntitat̄: ⁊ ſic rū dicit ꝙ diffō īfiniti eſt q̄ntū nō t'minatū:q̄ntū igitur eſt gen⁹ īfiniti. Sꝫ hic dubitat̄ qꝛ ſꝫ phꝫ īfinitū nō eſt ens:ſꝫ q̄ntitas eſt ens ⁊ ens nō eſt gen⁹ nō entis:ꝗ q̄ntitas nō eſt gen⁹ īfiniti. Dicēdū ꝙ infinitū eſt duplex ut pꝫ per phꝫ 6ᵒ hui⁹. ſ. īfinitū ſꝫ diuiſionē ⁊ īfinitū ſm extrema. ſ. illḋ qḋ caret termis. Dico igit̄ ꝙ q̄ntitas eſt gen⁹ īfiniti ſꝫ diuiſionē: ⁊ tale īfinitū eſt ens. ſꝫ ſi loq̄mur de īfinito ſꝫ extrema. ſiue ul' poſſum⁹ loq̄ de īfinito ꝑmanēte ul' de īfinito ſucceſſiuo. Pͥmo mō īfinitū eſt nō ens ⁊ q̄ntitas nō eſt gen⁹ talis īfiniti ſꝫ ṽitatē:ſꝫ ſolū ſm eſtiationē:ſꝫ ſi loq̄mur de īfinito ſucceſſiuo ſic q̄ntitas bn̄ eſt gen⁹ īfiniti:qꝛ totū eſt tp̄s īfinitū ſꝫ opionem phi: ⁊ q̄ntitas eſt gen⁹ tot⁹ tpis. ⁊ ſic dico ꝙ q̄ntitas eſt gen⁹ īfiniti exn̄tis ſꝫ ṽitatē ⁊ eſt gen⁹ īfiniti nō entis ſm eſtiationē ⁊ nō ſꝫ ṽitatē. Ex dict̄ phi ⁊ ꝯᵗᵒ hic apparēt tria que ꝯdicūt his modernis. Pͥmū eſt ꝙ q̄ntitati ꝑ ſe ꝯuenit hēe finē ul' carē fine cū tā rō finiti q̄ īfiniti ſi īfinitū ponat̄ cōpetat q̄ntitati: ⁊ cū finis ſit aliḋ ab eo cui⁹ eſt finis : ſequit̄ ꝙ q̄ntitas finit̄ ⁊ terminat̄ ꝑ aliḋ a ſeipa cui⁹ ꝯriū dicunt moderni. Nā dicūt ꝙ pūct⁹ qui cōiter pōit̄ termin⁹ linee nō eſt alia res a linea. nec linea eſt alia res a ſupficie. nec ſupficies eſt alia res a corpe ſꝫ qḋlibet q̄ntū ſeipo formalr̄ finit̄ ⁊ t'minat̄. nec reqrit̄ aliḋ t'minās ab ipa re que terminat̄. Scḋz eſt ꝙ q̄ntitas eſt res alia a ſuba. Et 3ᵐ eſt ꝙ q̄ntitas ꝑ ſe hēt ptes. De pͥ ſ. ꝙ pūct⁹ ul' linea aut ſupficies nō ſit alia res a corpore ꝓbat̄ mlt'iplr̄. Pͥo qꝛ ſi eēt alia res aut eſſet ſuba ul' accn̄s: nō ſuba ut oēs ꝯcedūt. nec ēt accn̄s qꝛ oē accn̄s hēt aliqḋ ſubm ſibi adeq̄tū : ſic ꝙ illḋ accn̄s pficit totū ſubm qḋ ſibi adeq̄tur:ſꝫ pūct⁹ nō hēt ſubꝫ ſibi adeq̄tū:qꝛ pūct⁹ ē idiuiſibilis nō hn̄s finē: ⁊ ſic nō pōt pficē adeq̄te ſubꝫ diuiſibile cū nō poſſit ſm ſe totū eſſe ſil' in diuerſis ptib⁹ illi⁹ ſubti. Nec pōt pūctus eſſe in ſubiecto idiuiſibili tanq̄ꝫ in ſubiecto adequato qꝛ tunc oporteret ponere in

ↄtinuo īfinitas ſubas īdiuiſibiles ſic̄ ponunt īfinita pūcta i ↄtinuo qđ ē abſurdū. Eodē mō nec linea nec ſupꝑficies pñt hēre ſubꝫ adeq̄tū: q: cū linea hēat lōgitudinē ſine latitudine ut cōiter ponit̄ ſequit̄ ꝙ eēt aliq̄ ſuba lōga q̄ nō eēt lata qđ ē ipoˡᵉ. ¶ Et eodē mō arg' de ſupꝑficie: q: cū ſupꝑficies nō hēat ꝓfūditatē ut cōiter ponit̄: ſequit̄ ꝙ eēt aliq̄ ſuba lōga ⁊ lata q̄ nō hēet ꝓfūditatē qđ ē ipoˡᵉ: q: talis ſuba nec poſſet poni corꝑea nec icorꝑea. In h̄ igit̄ ↄſiſtit tota iſta rō. ſ. ꝙ q: nō pōt poni aliq̄ ſuba ſimplr̄ indiuiſibilis i ipō ↄtinuo nec ēt pōt poni i ipō ↄtinuo aliq̄ ſuba q̄ ſit corꝑea hñs tres dimēſiōes: iō nō pōt poni aliqđ accñs i cōtinuo ſimplr̄ indiuiſibile carēs lōgitudīe latitudīe ⁊ ꝓfūditate: q: oē accñs hēt ſubm adeq̄tū ſibi ḡ ⁊c̄. ¶ Illa rō ↄfirmat̄ ſpāliter arguēdo ꝺ pūcto ⁊ h̄ ſic. Si pūct' eēt ens poſitiuū cū nō ſit ſuba opꝫ ꝙ ſit accñs ⁊ ꝑ ↄñs eēt q̄titas ul' q̄litas ⁊ ſic ꝺ alijs: ſꝫ nō pōt poni q̄litas nec relatio ⁊ ſic ꝺ alijs. a q̄titate ḡ ſi pūct' ē accñs opꝫ ꝙ ſit q̄titas. ſꝫ h̄ nō pōt pōi: q: ois q̄titas hēt partes. ḡ ⁊c̄. Scđa rō ipoˡᵉ ē ꝙ ſint īfinite reſ i actu ſꝫ ſe totas diſticte q̄rū nulla ſit ps alteri' nec ex illis fiat vnū. ſꝫ ſi pūct' eēt res diſticta a linea ⁊ a corꝑe eēnt īfinita pūcta i actu ſic̄ cōiter ponit̄ ⁊ nullus pūct' eēt ps alteri' nec ex pūctis ↄſtitueret̄ aliqđ vnū ḡ ⁊c̄. Tertio ſic. ꝑ ſolā diuiſiōnē ↄtinui nō cāt̄ aliq̄ res poſitiua abſoluta: ſꝫ ſi pūct' eēt res diſtincta a corꝑe ſupꝑficie ⁊ linea ſeq̄ret̄ ꝙ ꝑ ſolā diuiſiōnē cāret̄ aliq̄ res poſitiua abſoluta. ꝓbat̄ q: diuidat̄ ⁊ q̄ro ꝺ pūctis t'minātib' aut p̄us fuerūt ul' nō. ſi fuerūt certū ē ꝙ nō diſtabāt ſitu ⁊ ſic pūct' fuit imediatus pūcto. ſi v̄o nūc ſūt ⁊ nō fuerūt p̄us igit̄ ꝑ ſolā diuiſiōnē ↄtinui cāt̄ noua reſ abſoluta qđ eſt falſū ¶ Hoc idē ar. ex ꝑte vniōniſ ſic. ꝑ ſolā vniōnē ꝑtiū aq̄ ul' alteri' cui' ꝑtes p̄us ſepate erāt a ↄtinuo nō ḡnat̄ aliq̄ reſ noua poſitiua abſoluta nec corrūpit̄. Sꝫ ſi pūct' eēt talis res idiuiſibilis nec̄is q̄ñcūq̄ꝫ tales ꝑtes vnirent̄ ḡnarent̄ ⁊ corrūperent̄ infinite res noue q: īfinita pūcta ↄtinuātia ḡnarent̄. Et ꝓns terminātia corrūperent̄. ¶ Itē ꝓbat̄ per rōnes theologicas ⁊ ꝓ ſic. Oēm rē abſolutā ⁊ diſtictā ſꝫ ſe totaꝫ ab alia re abſoluta pōt de' creare ſine alio: igit̄ ſi pūct' eēt res diſtincta abſoluta a linea poſſet de' facē lineā ſine pūcto: ⁊ tunc q̄ro utrū illa linea eēt finita ul' nō. ſi finita ⁊ per poſitū in ea nō eſt pūct'. igit̄ linea pōt terminari ſine pūcto: igit̄ pūct' nō ponit̄ ut ſit termin' linee. ſi v̄o det̄ ꝙ illa linea carēs pūctis nō ſit finita igit̄ eſt īfinita qđ eſt falſum qm̄ linea nō ē maior ex h̄: q: ab ea aufert̄ pūct': nō igit̄ opꝫ ponē pūctū ut ſit termin' linee. Eodē mō ꝓbat̄ ꝙ nō opꝫ ponē pūctū ut ↄtinuet lineā q: de' pōt auferre a linea oia pūcta q̄b' ablat̄ q̄ro utrū illa linea ſit ↄtinua ul' nō. ſi ſic fruſtra ponit̄ pūct' ut ↄtinuet lineā. ſi v̄o nō q̄ro an aliq̄ ps ei' ſit cōtinua ul' nulla: ſi aliq̄ pars eſt ↄtinua ⁊ in nulla ꝑte eſt pūct' per poſitū ſequit̄ idē qđ p̄uſ videlꝫ ꝙ ↄtinuatio linee nō eſt pūct' nec ꝑ pūctū. ſi v̄o det̄ ꝙ nulla ps illi' eſt ↄtinua: ſequit̄ ꝙ aliq̄ erit linea que nō cōponit̄ ex ↄtinuiſ qđ eſt ipoˡᵉ. ¶ Et ↄfirmat̄ q: q̄ro aut illa linea que eſt ſine pūctis eſt ↄtinua ul' diſcreta. ſi ↄtinua ⁊ ſine pūcto habet̄ ꝓpoſitū: ſi v̄o diſcreta. ḡ q̄libet ps eſt diuiſa ab alia ⁊ ꝑ ↄñs illa linea eſſet actu diuiſa in īfinitū qđ eſt ipoˡᵉ. Uñ iſta rō videt̄ ꝓbare ꝙ linea eſt ſufficiēter ↄtinua ⁊ īfinita ꝑ naꝫ ſuā ſine alia re ſibi addita. ¶ Itē ꝓbo ꝓ hui' dic̄ ꝙ q̄titas per ſe eſt finita ul' īfinita. ḡ ſine oi alia re ſibi addita eſt finita ul' īfinita. ¶ Uñ ꝓp iſtas rōnes dicūt iſti ꝙ nihil eſt ſimplr̄ idiuiſibile in reb' ꝑ carētiā oiuꝫ ꝑtiū realr̄ diſtinctaꝝ ꝓter ſubas ſeparat̄ a mā ⁊ ꝓter aiaꝫ itellectiuā ⁊ ſua accñtia. Uñ dicūt ꝙ pūct' nō eſt aliq̄ res idiuiſibilis poſitiua ⁊ abſoluta diſticta a linea ⁊ ab oi q̄titate. nec linea ē res diſticta poſitiua a ſuperficie nec ſupꝑficies a corꝑe. nec opꝫ hec diſticta ponē ut ſint termini q̄titatis q: q̄libet res diuiſibilis ſeipā formalr̄ eſt finita ⁊ terminata ⁊ ↄtinua ſine oi alia re ſibi addita. Et ſi q̄ratur q̄d ſit pūct'. dicūt ꝙ pūct' eſt q̄titas tāte: ul' tāte lōgitudis. ul' ꝙ pūct' eſt q̄titas ul' linea nō ulteri' ꝓtēſa: ſꝫ iſta opio pleni' ꝑſcrutabit̄ in 6° huius. Attū nūc eidē aliqualr̄ obuiādo arguo ↄ̄ eā ⁊ ſoluo rōnes in ↄ̄riū. Probo igit̄ ꝓ̇ ꝙ in reb' eſt aliq̄d hñs latitudinē idiuiſibile tm̄ ſꝫm ꝓfūditatē. ⁊ aliq̄d hñs lōgitudinē idiuiſibile tm̄ ſꝫm latitudinē. ⁊ aliq̄d ſimplr̄ idiuiſibile carēs oi diuiſione q̄titatiua ut pūct'. ¶ Probo igit̄ ꝙ eſt aliq̄d hñs latitudinē idiuiſibile ſꝫm ꝓfunditatē ⁊ arguo ſic. Ois termin' ulteri' eſt indiuiſibilis ex ea ꝑte qua terminat: ſed ꝓfūditas ſiue corꝑeitas hēt terminū ultimum alr̄ eēt īfinita: ḡ termin' corꝑeitat̄ ul' ꝓfūditat̄ eſt indiuiſibilis ſꝫm ꝓfūditatē: ſꝫ certū eſt ꝙ termin' ꝓfunditat̄ hēt latitudinē: q: ꝓfūditas eſt lata. ḡ in reb' eſt aliq̄d hñſ latitudinē ſine ꝓfūditate. maiorē probo: q: ſi ultim' t'in' ex ea ꝑte qua t'miat eēt diuiſibilis cū oē diuiſibile finitū hēat terminū ſeq̄ret̄ ꝙ ultim' termin' ex ea ꝑte qua eēt ultim' termin' hēet terminū ulteriorē ⁊ ſic nō eēt ultim' termin'. minor autē pꝫ de ſe. Huic rōni forte dicerent iſti ꝙ corꝑeitas nō hēt terminū niſi ſeipāꝫ q: ex ſeipā formalr̄ t'minat̄ ⁊ finit̄. Ul' forte dicerēt ꝙ q̄libet ps ultra quā nō ꝓtēdit̄ corp' eſt ultim' termin' corꝑis. Sꝫ ↄ̄. ex q̄ corp' eſt magnitudo finita ⁊ oēꝫ magnitudinē finitā ↄtigit ꝑtrāſire poſſibile eſt ꝙ aliq̄d qđ eſt mobile ꝑtrāſeat aliquā talē magnitudineꝫ ꝓ̄ciſe ſic ꝙ maiorē nō ꝑtrāſeat ⁊ cū ꝑuēerit ad extremū magnitudis q̄ſcat ⁊ ſit magnitudo. a. ⁊ mobile. b. tūc. b. moueat̄ ſuꝑ. a. ipꝫ ꝑtrāſeūdo: ⁊ q̄ro utrū dū. b. moueat̄ ↄtinue ul' eſt in ultīo termino magnitudis ul' nō: ſi det̄ ꝙ ſic tūc mobile ſemꝑ dū mouet̄ ſuꝑ māgnitudinē eſt in extrēo magnitudis ⁊ ſic. b. p̄us deuenit ad extremū magnitudis q̄ꝫ ad mediū magnitudis qđ eſt abſurdū: ⁊ ēt q: ꝑ poſitū. b. dꝫ ꝓ̄ciſe ꝑtrāſire magnitudinē. a. ḡ cū. b. eſt ꝑuētū ad ultimū terminū ipſi'. a. dꝫ q̄ſcē: ⁊ ſic ſil' q̄ſcet ⁊ mouebit̄ qđ ē abſurdū. Si v̄o det̄ ꝙ. b. nō ſemꝑ dū mouet̄ ſit in ultīo termīo ſeu extremo magnitudinis. a. cū b. ſemꝑ dū mouet̄ eſt ſuꝑ magnitudinē. a. ⁊ ſuꝑ aliquā ꝑtē ipſi'. a. ultra quā nō ꝓtēdit̄ ex illa ꝑte uerſus quā. b. mouet̄ ſequit̄ ꝙ nec. a. nec aliq̄ ps ipſi' a. ē ſꝫ ſe totā ultim' termin' ipſi'. a. ¶ Cōfirmatur hec rō. q: nulla ps ipſi'. a. eſt ſꝫm ſe totā termin' ipſius. a. q: q̄cūq̄ꝫ ꝑte data aliq̄ ps ipſi' nō eſt terminus: q: a. ꝓtēdit̄ ultra aliquā ꝑtem cuiuſcūq̄ꝫ ꝑtis date: ⁊ tūc arguo ſic. ultim' termin' ſimplr̄ ⁊ totalr̄ ſꝫ ſe totū eſt termin': ſed nec. a. nec aliq̄ ps ipſi'. a. eſt ultim' termin' ipſius. a. ḡ ⁊c̄. Tertio arguit̄ ad eādē ↄ̄nē ſic. Figura corꝑis finiti eſt lata ⁊ nō ꝓfūda: ḡ in reꝝ nā eſt aliq̄d latum carens ꝓfunditate. Probo añcedēs: q: poſſibile eſt ꝙ aliqđ corp' manēs idē ſꝫ q̄libet ꝑtē ſuā: ſic ꝙ nulla ps eius deperdat̄ nec aliq̄ pars noua addatur: transferat̄ de

vna figura ī aliā:utputa de rotunditate ad figuraȝ
triāgularē.tūc certū ē ꝓ poſitū ꝙ ibi nō ē aliq̄ pro-
fūditas vl' corporeitas noua:ḡ illd̄ qd̄ ſm ſe totū
ē nouū caret ꝓfūditate ⁊ tñ hȝ latitudinē ut ſatis
manifeſtū ē:ḡ ⁊c̄. Huic forte dicerēt iſti ꝙ figura
nihil ē in re niſi ipm̄ corp' figuratū. Vñ cū dicim'
corp' trāſferri figura ī figurā nihil nouū ⁊ abſolutū
⁊ ꝑmanēs acqrī.ḡ ⁊c̄. ℭ Sȝ illd̄ ē irrōnabilr̄ di
ctū:q: certū ē ꝙ idē corp' nūo manēs idē nūo ⁊ ſpē
ē nūc figure rotūde ⁊ poſtea alteri' figure differen
tis ſm ſpēȝ.ſ.figure q̄drate uel triāgularis. figura
igit̄ ē alia ſpē ⁊ tñ idē eſt corp' nūo ⁊ ſpē:ḡ figura ē
alia res a corp̄e figurato. Itē ſm iſtd̄ artifices ope
rātes trāſfigurādo nihil facerēt:q: nihil ē nouū ꝑ
opationē eoꝝ niſi figura.ſȝ ꝑ te figura nō ē noua:ḡ
h'ōi artifices fruſtra laborarēt q: ad nullū finē iten
tū deuenirēt. ℭ Tertio ad eādē ꝯnē arguit̄ ſic.illd̄
qd̄ videt̄ oculo corp̄ali:ē aliqd ī re:ſȝ oculo corpa-
li videt̄ aliqd latū carēs ꝓfunditate.ḡ aliqd tale ē
in re.maior pȝ de ſe.minorē ꝓbo ſic.cū oculus vi
det corp' ſolidū carens diaphaneitate aliqd eſt ibi
qd̄ ſm ſe totū videt̄ ſic ꝙ q̄libet ps eius videt̄ ſm
ſe totā:ſȝ nec corp' nec ps corpis videt̄ ſm ſe totū
ſic ꝙ q̄libet ei' ps videat̄ q: tūc aliqd iterius infra
ꝓfunditatē videret̄ qd̄ eſt falſum:q: illd̄ corp' per
poſitū vndiqȝ caret diaphaneitate:ḡ illd̄ qd̄ ſm ſe
totū videt̄ caret ꝓfūditate ⁊ tñ hȝ latitudinē.alit̄
nō videret̄:ḡ ī re ē aliqd hñs latitudinē ſine ꝓfūdi
tate. Si dicat̄ huic ꝙ cū oculus videt corp' ſolidū
carēs diaphaneitate nō ē ibi aliqd ſȝ ſe totū viſū:i
ta ꝙ q̄libet ps ei' videat̄: Sed ꝯ.ī oī motu ē dare
p'm mouēs diſtinguēdo p'm ꝯ ſcd̄am ptē ut patet 5°
⁊ 7° hui'. ⁊ etiā patet ꝑ rōnē.q: ſi ſit aliqd̄ mouēs
aut mouet ſȝ ſe totū:⁊ tūc eſt p'm mouēs diſtinguē
do p'm ꝯ ſecūdā ptē.aut mouet ſȝ ptē tm̄:⁊ tūc q̄rē
dū eſt de iſta pte.aut mouet ſicut p'us ſm ſe totū:
⁊ tūc ē p'm mouēs.aut mouet ſm ptē ⁊ tūc q̄rēdū ē
de illa pte ſicut p'us:⁊ ſic vl' ꝓcedit̄ in īfinitū ī mo-
uētib' eēntialr̄ ordinat̄ vl' optebit dare p'm mouēs
⁊ loquor ď mouēte ꝑmanēte cui' oēs ptes ſunt ſil'.
Et tūc arguo ſic.viſibile mouet viſū ⁊ viſus moue-
tet̄ a viſibili.igit̄ ī illa motiōe ē dare p'm mouēs qd̄
ſm ſe totū mouet viſū ⁊ ꝑ ꝯñs ſm ſe totū videtur.
ℭ Probato igit̄ ꝙ ī re eſt aliqd hñs latitudinē ſi-
ne ꝓfunditate. Probo ꝙ ī re ē aliqd hñs lōgitudi-
nē ſine latitudie. ⁊ h̄ ꝓbat̄ ſic.ultim' termin' latitu-
dinis caret latitudie:q: ſi hēret latitudinē cum nō
hēat latitudinē īfinitā:terminaret̄ ex pte latitudis
⁊ ſic non eēt ultim' termin' ex ea pte q̄ terminaret.
Vñ ſicut ꝓbatū ē p'us ultim' termin' ex ea pte qua
terminat ē idiuiſibilis.illd̄ igit̄ qd̄ eſt ultim' termi
nus latitudis ē idiuiſibile ſȝ latitudinē:⁊ tñ certū
ē ꝙ hȝ lōgitudinē:ergo ī re ē aliqd hñs lōgitudi-
ne ſine latitudine. ℭ Itē tres ſūt dimēſiōes diſtin
cte ut pȝ p' ce. ⁊ mū.ſed vna eſt dimēſio q̄ ē ꝓfūdi-
tas:igit̄ erūt due alie dimēſiōes carētes ꝓfūdita-
te uel ſaltim nō icludētes ꝓfunditatē q̄ non ſūt niſi
latitudo ⁊ lōgitudo.ſed ſi lōgitudo ē lata vl' latitu
do ꝓfūda:nō eēt niſi vna dimēſio videlȝ ꝓfūditas.
Et hec rō ꝓbat tā de ſupficie q̄ʒ ď linea.ſ.ꝙ ſupfi-
cies caret ꝓfūditate ⁊ linea latitudie. ℭ Tertio aūt
ꝓbo ꝙ ī re ē aliqd ſimplr̄ idiuiſibile qd̄ ē termin'
ptinui.ita ꝙ pūct' ē aliqd ī re ſimplr̄ idiuiſibile. ⁊
ꝙ iſtās ē aliqd ī re ſimplr̄ idiuiſibile. ⁊ ꝙ pūctus
ſit aliqd in re ſimplr̄ idiuiſibile: ꝓbo q: illd̄ qd̄ ē ī
re carēs lōgitudie eſt ſimplr̄ idiuiſibile:qm̄ oē ter
minatū hȝ lōgitudinē.ſȝ pūct' caret lōgitudine.ḡ
maior pȝ.mīor v̄o ꝓbat̄ q: pūct' ē ultim' terminus
lōgitudis:igit̄ pūct' caret lōgitudie.ꝯñā pȝ q: ulti
mus termin' ex pte q̄ termiat ē idiuiſibilis. Vñ q:
ſupficies terminat corp' vl' ꝓfūditatē:iō ſupficies
caret ꝓfunditate: ⁊ q: linea terminat ſupficieȝ ſine
latitudine:iō linea caret latitudine: ⁊ q: punct' ter
minat lōgitudinē iō pūct' caret lōgitudine: ⁊ hec ē
rō pꝫoꝝ ꝓp quā poſuit h'ōi idiuiſibilia. ℭ Secūdo
ꝓbo eādē ꝯnē ſic. Illd̄ ſm qd̄ ſpa tāgit planū ē ali
qd ī re:q: ſi eēt nihil ſȝ illd̄ nō eēt aliqs tact'.ſȝ ſpa
tāgēs planū tāgit planū ſm pūctū idiuiſibile oīno
ut ꝓbat̄ ī geometria:igit̄ ī re ē aliqd ſimplr̄ idiuiſi-
bile.maior ē māifeſta: ⁊ mīor ē demſtata ī geome-
tria.pȝ ēt eādē mīor ď ſe:q: illa ſȝ q̄ aliq̄ ſe tāgunt
ſūt ſil' adeq̄te: ⁊ ꝑ ꝯñs ſūt eiuſdē figure:ḡ ſi ſpa tā-
geret planū ſȝ aliqd diuiſibile ſeq̄ret̄ ꝙ illa idiuiſi
bilia ſpe ⁊ plani ſȝ q̄ ſe tāgerēt eſſent eiuſdē figure
plane: ⁊ ſic aliq̄ portio circuli eēt plana: ⁊ ſic ſequit̄
ꝙ idē eēt figure plāe ⁊ figure circularis qd̄ ē ipo'e.
ℭ Tertio arguit̄ ad idē ſic. Illd̄ qd̄ ē cētrū circuli
ē aliqd ī re.pūct' ſimplr̄ idiuiſibilis ē cētrū circuli
ḡ.maior pȝ:q: cētrū ē de rōne circli cadēs ī ei' dif
finitiōe.nō ens aūt nō cadit in diffōne entis ꝑma-
nētis nec ē de rōne ei':mīor v̄o pȝ q: cētrū circuli ē
a q̄ oēs linee recte exeūtes ad circūferētiā ſunt eq̄
les.ſȝ h'ōi ē pūct' idiuiſibilis nec pōt poni alid̄ niſi
ponat̄ corp' ſpericū ⁊ tūc q̄rēdū ē de ſuo cētro.aut
ē ſimplr̄ ⁊ habet̄ ꝓpoſitū.aut ē diuiſibile ⁊ q̄rēdū
ē de ſuo cētro ſicut p'us ⁊ ſic ꝓcedit̄ ī īfinitū: ⁊ per
ꝯñs hō nō poſſet certificari ď aliq̄ corp̄e.ſ. utrū ſit
figura circularis vl' nō.q: nō certificat̄ ď aliq̄ qd̄ ē
circularis figure niſi ꝑ h̄ q: oēs linee recte exeūtes
a ſuo cētro ad circūferētiā ſīt eq̄les:qm̄ hec ē eius
diffō ꝑ quā coḡſcit̄.ſȝ ꝑ h̄ nō pōt coḡſci niſi ponen
do centrum idiuiſibile:q: ponēdo cētrū diuiſibile
optebit ꝙ illd̄ ſit ſpicū ⁊ ꝙ coḡſcat̄ eē ſpicū: ⁊ hoc
coḡſci nō pōt niſi ꝑ ſuū cētrū: ⁊ ſi illd̄ ſit diuiſibile
opȝ ꝙ ſit ſpicū qd̄ coḡſci nō pōt niſi ꝑ ſuū cētrū. ⁊
eādē rō erit de illo ⁊ ſic niſi ponat̄ cētrū idiuiſibile
nō pōt coḡſci de aliq̄ corp̄e utrū ſit ſpicū vl' nō. ⁊
hec ē itētio pħi 2° ethi' dicētis ꝙ q: cētrū ē diuiſibi
le iō attingē cētrū ē difficile ſȝ recedē a cētro ē faci
le. Quarto ꝓbo ꝙ iſtās ē aliqd in re ſimplr̄ idiuiſi
bile ⁊ h̄ ſic. Ois ꝯdictio hȝ referri ad eādē mēſu
rā ut pȝ ꝑ diffōnē ꝯdictiōis.ſȝ ꝓ q̄cūqȝ mēſura di
uiſibili nō repugnat ꝯdictoria eē ſil' v̄a:q: vnū ꝯdi
ctorioꝝ pōt eē veꝝ ī vna pte mēſure diuiſibilis: ⁊
alid̄ ꝯdictorioꝝ pōt eē veꝝ ꝓ alia pte illi' menſure
diuiſibilis:imo ita ē ꝙ ꝓ oī tpe q̄tūcūqȝ pūo uel
ꝓ oī mēſura diuiſibili ſucceſſiue ſūt aliq̄ ꝯdictoria
v̄a.ſ.vnū ī vna pte illi' mēſure ⁊ alid̄ ī alia pte:ḡ cū
repugnet ꝯdictorijs ꝙ ſint ſil' v̄a ꝓ aliq̄ vna mēſu
ra:opȝ ꝙ h̄ repugnet eis ꝓ mēſura idiſibili ſimplr̄
ſȝ h'ōi ē iſtās:igit̄ iſtās ē aliqd ī re ſimplr̄ idiuiſibi-
le. ℭ Hec rō ꝯfirmat̄ ſic:hec ꝓpoſitio eſt v̄a:videlȝ
q̄ñcūqȝ vnū ꝯdictoriū eſt uerū:tūc reliqū nō ē ue
rū: ⁊ tūc q̄ro utrū hic fiat diſtributio pro menſura
idiuiſibili vl' pro mēſura diuiſibili.ſi ꝓ mēſura idi
uiſibili habet̄ ꝓpoſitū ſcilicet ꝙ talis mēſura eſt: ⁊
illa nō eſt niſi iſtās.ſi v̄o dicitur ꝙ ſit diſtributio
ſolū pro mēſura diuiſibili:tūc erit hec falſa:ſcilicet
quādocūqȝ ⁊c̄.q: quādocūqȝ pro mēſura diuiſibi
li vnū ꝯdictoriū eſt veꝝ:pro tunc nō repugnat reli

quo ꝙ ſit uerũ:imo ꝑ q̄cũq; mẽſura diuiſibili vnũ
ē uerũ: ꝑ eadẽ mẽſura reliquũ pōt eē uez.2° ꝓbo
eandem ꝯnem ſic. Omne qđ qñq; fuit ⁊ qñq; nō
ē habuit eē in aliqua mẽſura ſibi adequata: ita ꝙ
nō añ illā mẽſura nec poſt ipa3.ſ3 mlt̄e ſt̄ res habẽ
tes eē ſubito ſic ꝙ nō ꝑmanēt ꝑ aliqđ tp̄s totũ cu-
iuſmōi ſt̄ radij ſolis i medio aeris ⁊ iceſſus lumis
⁊ hm̄. Nō eni mãet idẽ radi⁹ nũo ꝑ aliqđ tp̄s totũ:
q: radi⁹ fit ꝯtinue i alia ⁊ alia pte aeris geſcentꝭ ⁊ ac
cidẽs manẽs idẽ nũo nō mouet̄ geſcēte ſubto igit̄
radi⁹ hēt mẽſurā adeq̄tā.ſ3 h⁹ nō eſt tp̄s cũ nō du-
ret ꝑ tp̄s:ḡ erit iſtās.ul' aliq̄ mẽſura idiſibil' ſ3 du
ratione q̄ nō pōt eē niſi iſtās.ſ3 qđ eſt mẽſura rei
exñtis ē i re exñs:ḡ iſtās ē i re aliqd ſimplr̄ idiuiſi
bile. S3 forte huic dicerēt iſti ꝙ iſtās nō ē mẽſura
i q̄ res ē.nec ē uez ꝺ ṽtute ſmōis ꝙ gñatio ſubita
ſit i iſtāti:ul' ꝙ radi⁹ ē i iſtāti ſic vna res i alia:ſ3 dr̄
eē aliqd i iſtāti:q: vna ei⁹ ꝑs poſt aliā nō gñat̄ nec
ē ante aliā. ¶ S3 illđ nihil ē.q: oē qđ ē aliqñ ē. ⁊
oē qđ fuit aliqñ fuit. Iſte igit̄ radi⁹ ꝑterit⁹ aliqñ fu
it:ſ3 aliqñ ē aduerbiũ. ⁊ ſ3 grāmaticos aduerbiu3
eq̄pollet ꝑpoſitiōi cũ ſuo caſuali:ſic eē h̄ eq̄pollet
ei qđ ē eē i h̄ loco ⁊ eodē mō eē ul' fuiſſe i tali iſtāti
ul' i tali tp̄e. Uñ eē nũc ē eē i h̄ iſtāti p̄ciſe:ḡ radiuſ
g ē nc p̄ciſe:ē i h̄ iſtāti p̄ciſe. ¶ Sil'r ſiue ponat̄ ꝙ
radi⁹ ē i iſtāti ſiue nō:ſemꝑ opꝫ ponē ꝙ ē aliq̄ men
ſura adeq̄ta ſui eē:q: al'r nō ꝯtingeret ſoluē iſtā qđ
nē q̄ q̄rit q̄diu iſte radi⁹ fuit ul' qñ iſte radi⁹ fuit.
¶ Ad ꝓbādũ iſtas 4ᵒʳ ꝯnes ſunt aucteſ innũabi-
les:ſed q: iſti nullā auctē admittũt niſi ꝓpriā ſuf-
ficiāt ad pñs iſte rōnes. ¶ Ad rōnes ꝟo in ꝯtrium.
Ad p̄ᵃᵐ qñ dr̄ ꝙ oē accñs hēt ſubm ſibi adeq̄tũ:di
co ꝙ illa ꝓpoſitio ē falſiſſima:imo nullũ accñs qđ
ē termin⁹ alteri⁹ accñtis hēt ſub3 ſibi adeq̄tũ:q: oē
accñs qđ ē termin⁹ ē i eodē ſubo i q̄ ē illđ cui⁹ ē ter
min⁹. ⁊ q: terminus nō adequat̄ ei cui⁹ ē termin⁹:
iō termin⁹ nō adequat̄ ſuo ſubto. Uñ illa ꝓpoſitio
ē ul'iter falſa.videl3. Oē accñs hēt ſubm ſibi adeq̄
tũ.loquēdo de accñte qđ ē ultim⁹ termin⁹ alteri⁹ ac
cidētis. ¶ Ad ꝯfirmationē ꝟo qñ dr̄ ꝙ ſi pũct⁹ eſt
ul' eſt ſuba ul' accñs:dr̄ ꝙ ē accñs. Et qñ dr̄ ſi ē ac
cidēs aut ē q̄ titas ul' q̄litas ⁊ c̄. Dico ꝙ nō ſequit̄
q: ē fallacia ꝯſequētis.nec ē uez ꝙ oē accñs ē quā
titas ul' q̄litas ⁊ c̄.ſ3 bñ ſequit̄ ꝙ ē q̄titas ul' q̄li-
tas uel aliqd q̄titatis uel q̄litatis. Uñ q̄uis pun
ctus nō ſit q̄titas ul' q̄litas ⁊ c̄. ē tñ aliqd itriſecũ
q̄titati q: eſt termin⁹ itriſec⁹ q̄titatis. Et iſta rñſio
ꝓbat̄:q: eodē mō q̄ accñs diuidit̄ i.ix.p̄dicamen-
ta:eodē mō ens diuidit̄ in ſuba3 ⁊ accñs.ſ3 accipi-
endo ſubam put ē gen⁹ gñaliſſimũ:ſic illa eſt falſa.
Oē ens ē ſuba uel accñs.q: pñᵐ ſube ut mā p̄ᵃ uel
forma ſubalis.nec ē ſuba accipiēdo ſubam ut ē ge
nus.nec accñs:qm̄ ſuba q̄ ē genus gñaliſſimũ nō
p̄dicatur in recto de mā ⁊ forma:q: nulla ſpēs ſub
ſtātie p̄dicat̄ i recto de mā ⁊ forma.ſ3 de quocũq;
p̄dicat̄ gen⁹ ꝺ eodē p̄dicat̄ aliq̄ ſpēs gñis ut patet
diuidēdo gen⁹ i ſpēs ⁊ ſic deſcēdēdo ad ſpēſ ſpecia
liſſimas.ſ3 bñ ſuba q̄ ē gen⁹ p̄dicat̄ i obliquo ꝺ mā
⁊ forma:q: mā ⁊ forma ſūt ipſius ſube q: ſunt pñᵃ
itrinſeca ei⁹ : ⁊ eodē mō q̄titas p̄dicat̄ de puncto
in obliquo qm̄ pũct⁹ ē aliqd q̄titatꝭ:q: eſt finis uel
termin⁹ ei⁹ itrinſec⁹. ¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē qñ dr̄ ꝙ ipoˡᵉ ē
ꝙ ſint iſinite res i actu ⁊ c̄. dico ꝙ ipoˡᵉ eſt ꝙ ſint iſi
nite res in actu ꝑ ſe ⁊ ſeorſũ exñtes.tñ nō eſt icōue
niēs ꝙ ſint iſinite res i actu actualitate pñtie iexñ

tes tñ alteri rei c⁹ ſunt pñᵃ t'minātia uel ꝯtinuātia
⁊ ſic de pũctis iō ⁊ c̄. ¶ Ad 3ᵃᵐ rōnē qñ dr̄ ꝙ ꝑ ſo-
lā diuiſionē cōtinui nō cauſat̄ aliq̄ res poſitiua no
ua q̄ p̄us nō fuit:dicēdũ ꝙ h̄ eſt falſu3 imo ꝑ ſola3
cōtinui diuiſionē cauſant̄ noue res.ſ.noui termini
ꝑtiũ adinuicē diuerſarũ. ⁊ iō aſſumptũ eſt manife
ſte falſũ. Et eodē modo dico ꝙ ꝑ vnionē oĩu3 par
tiũ alicui⁹ cui⁹ ꝑtes q̄ p̄us erāt ſeꝑate poſſunt cōti-
nuari gñat̄ noua res abſoluta q: nouus pũct⁹ cōti
nuans. ⁊ etiā corrũpunt̄ cũcta p̄us terminātia ⁊
iſinita pũcta gñant̄ ⁊ iſinita corrũpunt̄ nec h̄ ē icō
ueniēs ſ3 magis neceſſariũ. ¶ Ad rōnes ꝟo theo-
logicas. Ad p̄ᵃᵐ dr̄ ꝙ illđ pñᵐ eſt falſiſſimũ ⁊ ꝯdi
ctionē includēs.ſ.ꝙ de⁹ poſſit oēm rē abſolutā di-
ſtinctā ab alia re abſoluta facē ſine ea ſic itelligen-
do ꝙ faciat eā ſine oi tali re:qm̄ nō pōt de⁹ facere
ſubam corporeā ſine oi quātitate nec quātitatē ſi-
ne oi figura.nec albedinē ſine oi gradu albedinis
⁊ ſic de alijs iſinitis. Et ita dico ꝙ de⁹ nō pōt facē
lineā ſine oi pũcto ad quē3 eſt terminatio linee q̄-
uis poſſit facē lineā ſine h̄ pũcto terminatiuo ⁊ ſine
illo diuiſim. Et eodē mō dico ad aliā rōnē theolo-
gicā.ſ.ꝙ de⁹ nō pōt facē lineā ſine pũcto ꝯtinuati-
uo q̄uis poſſit facē lineā ſine iſto pũcto ⁊ ſine illo
diuiſim nō tñ pōt facē ſine illis ꝯiũctim. qđ pꝫ q:
pũct⁹ cadit i diffõne linee ⁊ p̄dicat̄ de linea p̄ mō ꝑ
ſe. ⁊ h̄ i obliquo ut patet ꝑ lyncōnienſe3 p̄ poſterioꝝ
⁊ de⁹ nō pōt auferre ab aliq̄ illđ qđ p̄dicat̄ de ipſo
in p̄ mō dicēdi ꝑ ſe. ¶ Sed ꝯ hoc arguũt aliq̄ ſic.
Illđ qđ nā pōt facē diuiſim de⁹ pōt facē cōiũctim
⁊ ſil'.ſed nā pōt facē hāc lineā ſine h̄ pũcto termi-
natiuo ⁊ ſine illo ⁊ ſic de ſingulis diuiſim.ḡ de⁹ pōt
facē hāc lineā ſine oi pũcto cōiũctim. Ita ꝙ linea
aliqñ ſit ſine oi pũcto terminatiuo. ⁊ tūc arguit̄ ſi-
cut p̄us.aut illa linea ē finita aut iſinita ⁊ patet de
ductio. ¶ Ad h̄ dicēdũ eſt qđ aſſũptũ ē falſũ.ſ.ꝙ
oē illđ qđ nā pōt facē ſine aliq̄b⁹ ⁊ diuiſim:de⁹ po
teſt facē illđ ſine oib⁹ illis ꝯiũctim ita ꝙ ſit ſine q̄li
bet illoꝝ:qm̄ nā pōt facē illā eē nāꝫ.ſ.alteꝝ iſtoꝝ ꝯ
dictorioꝝ ē uez abſq; ṽitate illi⁹ ꝯdictorij ⁊ abſq;
ṽitate illi⁹. ⁊ demōſtro ꝯdictoria q̄ ſūt i ꝑtāte nāe.
⁊ tñ nō pōt de⁹ facē ꝙ hec ſit uera alterũ ꝯdicto-
rioꝝ eſt uez ſine ṽitate utriuſq; cōiunctim. Uñ di
co ꝙ oē illđ qđ agēs creatũ pōt facē ſine aliq̄bus
diuiſim:oē illđ pōt de⁹ facē ſine illis cōiũctim niſi
illđ eſſe ſine illis coniũctim claudat ꝯdictione3: ⁊
ſic ē in ꝓpoſito ideo rō nihil ualet. ¶ Ad ultimum
qñ dr̄ ꝙ quātitas eſt ꝑ ſe finita uel iſinita: dico ꝙ
uerũ eſt ſic ꝑ ſe ꝙ ſine oi extrinſeco alteri⁹ gñis:nō
tñ ſic ꝑ ſe ſine termino itrinſeco ꝓprij gñis: patet
ex dictis p̄hi hic ꝙ ſuba ⁊ quātitas ſunt res diſtin
cte q: dicit p̄hs. Si ſuba ⁊ quātitas eſt: ſequit̄ ꝙ
mlt̄a ſūt qđ nō eēnt niſi ſuba ⁊ quātitas eēnt mul
ta ⁊ ꝑ ꝯñs diuerſa. ¶ Itē p̄hs dicit ꝙ quātitati ꝑ
ſe cōpetit finitas ul' infinitas:ſed ſube q̄litati ⁊ cui
libet alteri p̄dicamēto nō cōpetit finitaſ ul' iſinitaſ
niſi ꝑ accidēs ergo ⁊ c̄. Uñ iſti moderni dicũt ꝙ ſb
ſtātia eſt eadē res cũ quātitate qđ ꝓbāt ꝑ rōnem
theologicā talē. Omnē re3 abſolutā priorē alia re
abſoluta pōt deus de potētia ſua abſoluta ꝯſerua-
re ⁊ poſteriorē deſtruere nō mutādo rē priorē lo-
caliter ul' ſitualr̄.ſi igit̄ hec ſubſtātia ſit quāta ut-
puta lapis pōt de⁹ de potētia ſua abſoluta cōſerua
re illam ſubſtātiam ⁊ deſtruere illā rē poſteriorē q̄
ponit̄ q̄titas non mutādo ſubſtātiā illius lapidis

localiter uel ſitualr̄:ſed illa ſubſtātia queſcēte q: nō videt̄ neceſſariū ita ꝙ eiꝰ oppoſitū claudat ꝯdictionē.ſ.ꝙ ꝯſeruādo rē priorē ⁊ deſtruēdo poſteriorem trāſferat priorem de loco ad locum.quo facto illa ſuba occupat eundē locū quē prius ⁊ p ꝯñs ē q̄ta ⁊ tñ nō p illā rē poſteriorē q̄ ē deſtructa:igit̄ ſuba ō ſe ē q̄ta:ſ3 illō qō ō ſe eſt q̄tū ⁊ nō p aliā rē illō ē q̄titas ḡ ſuba ē quātitas. Jllō ēt pōt argui pbice ſic. Nā ꝯtingit itelligē ſubā3 lapidis queſcētis i codē loco circūſcripta p itellectū a ſuba lapidis q̄cū ꝙ re poſteriori.ſ3 nō ꝯtingit ſubā3 exñtē in eode3 loco circūſcripta q̄cūꝙ q̄titate p itellectū itelligi: ḡ q̄titas nō ē poſterior in eē q̄ ſuba:ſ3 ſi eſſet res diſtincta ſequeretur ꝙ eſſet res poſterior in eſſe. ¶ Hoc tñ ē ꝯ pbm ⁊ ꝯtes hic expſſe.qm̄ pbs dicit ꝙ eē finitū uł iſinitū nec ꝯuenit ſube nec q̄litati niſi p accñs ſ3 q̄titati p ſe.ſi vō q̄titas eēt ſuba tūc illud qō p ſe cōpetit q̄titati p ſe cōpeteret ſube. Jtē pbs dicit ꝙ ſi ſola ſuba ē nō erit aliq̄ magnitudo: ſ3 h̄ nō ſequit̄ ſi magnitudo ⁊ ſuba eēnt idē. Jtem pbs dicit ꝙ ſi ſuba ⁊ q̄titas ſūt:multa ſūt q̄ ſūt ſ3 iſtud nō ſeq̄ret̄ niſi ſuba ⁊ q̄titas eēnt mlťa. Jtem ꝯtor dicit ꝙ idiuidua ceterorū pdicamētorū exiſtūt i idiuiduis.ſuba igit̄ idiuiduū q̄titatꝭ exiſtit i diuiduo ſube: ⁊ p ꝯñs ſuba ⁊ q̄titas nō ſūt idē. Jtem ꝯtor dicit ꝙ oia pdicamēta alia a ſuba dicunt̄ eē in ſbiecto:igit̄ q̄titas ē in ſuba ſicut i ſubto.ſ3 nihil ē i ſeipō ſic i ſubto ḡ ⁊c̄. ¶ Alie auctes ſūt ad idem q̄ſi iſinite. ¶ Adhuc arguo ꝯ illā opionē p rōnes p ſic. Si q̄titas ſit ſuba aut ē mā aut ē foia ſubalis aut ſuba cōpoſita: nō mā q: mā ē pura potētia ⁊ q̄titas ē actꝰ. Nec foia ſbſtātialis q: tūc motꝰ ad q̄titatē eēt motꝰ ad formā ſbſtātialē ⁊ tūc nō eſſet eadē forma ſbſtātialis in pnꝰ motꝰ ad q̄titatē ⁊ in fine ⁊ ita nō eēt idē cōpoſitū i pncipio augmētationis ⁊ in fine ⁊ ſic nō eēt idē hō p puer ⁊ poſtea vir. qō ē abſurdū. Nec ē ſuba cōpoſita pp idē q: tūc ſicut nō manet eadē q̄titas i pnꝰ augmētatiōis ⁊ in fine ita nō māeret eadē ſuba cōpoſita i pnꝰ augmētatiōis ⁊ in fine qō ē ipoſſibile. ¶ Jtē i diuerſis ſbſtātijs ſm ſpēm ē eadē q̄titas ſm ſpēm qm̄ eade3 q̄titas ſ3 ſpē3 ē i vno pugillo aeris ⁊ i vno pugillo terre uel i ligno aut i pāno eq̄li lig. Ex h̄ igr̄ arguo ſic. Manēte eadē q̄titate ſ3 ſpēm uariat̄ ſuba ſm ſpēm.ḡ ſuba ⁊ q̄titas ſūt diuerſe res. ¶ S3 ſi dicat̄ ꝙ q̄titas ē alia ſ3 ſpē3 i diuerſis ſbiectꝭ ſ3 ſpeciē:eq̄libꝰ tñ ſ3 q̄titatē. ¶ Cōtra p pb3 5ᵒ methaᵉ Eq̄litas ē vnitas i q̄titate. Vñ eq̄litas fūdat̄ ſup vnitatē ſpecificā q̄titatꝭ ſm pbm.ḡ oia eq̄lia ſ3 q̄titatē hñt vnā q̄titatē ſ3 ſpē3. Scdo pbādo ꝯ̄nem arguo ſic. Augmētatio ē motꝰ ad q̄titatē ⁊ nō eſt motꝰ ad ſubā3 q: ab ſubā3 nō eſt motꝰ ut motꝰ ut p3 5ᵒ phiſico.ḡ q̄titas nō ē ſuba. ¶ Jtem arguit̄ ſic. Quātitas ē p ſe ſenſibilis q: ſ3 pbm 2ᵒ ō aīa dī ꝙ magnitudo ē p ſe ſenſibilis.ſeſibile eni cōe eſt magnitudo. ⁊ ſenſibilia cōia ſūt p ſe ſenſibilia. ⁊ ſuba nō ē p ſe ſenſibilis ſ3 p accidēs ut p3 p pbm ibidē: ḡ ⁊c̄. ¶ Jtē rō huiꝰ opionis nō ualet q: ſi ualeret tc̄ p eādē rōnē poſſet pbari ꝙ mā pꝰ eēt q̄titas. ⁊ foia ſbſtātialis extēſa eēt q̄titas: ⁊ ꝙ color eēt q̄titas.qō ſi iſti ꝯcedāt tūc ꝯ eos ſeq̄ret̄ ꝙ plā corpora eēnt ſił adeq̄te qō ē ipoſſibile q: oē corpꝰ hēt tres dimēſiōes ⁊ mlťe trine dimēſiones nō pñt eē ſił niſi vndiꝙ penetrarēt ſe. 2ᵒ arguo ſic. Ois q̄titas adueniēs alteri q̄titati facit totū maiꝰ q̄titatiue. ſ3 q̄litas adueniēs q̄titati nō facit totum maiꝰ q̄titatiue ut p3 māifeſte:igit̄ q̄litas nō eſt q̄titas. Quare dicēdū ē cū pbo ꝙ ſuba ⁊ q̄titas ſunt res diſtincte. ¶ Et ad rōnes in ꝯ̄riū cū dī. Oēm rē abſolutā priorē alia re abſoluta pōt deus ꝯſeruare in eodē loco deſtruēdo poſteriorē ⁊c̄. Dico p iteremptionē q: deꝰ nō pōt ſupplere vicē cauſe formalis. q: deꝰ nō pōt facē albū ſine albedine nec pōt facē hoiē3 ſine aīa:nūc vō ſuba nō hēt ptē ex̄ ptē formaliter niſi p q̄titatē ⁊ iō deꝰ nō pōt cōſeruare ſubā3 a q̄titate ſic ꝙ hēat ptē ex̄ pte3 deſtructa q̄titate: q: hoc eēt ꝯſeruare effectū cāe formalis ſine cā formali. ⁊ cū ſuba nō occupet locū niſi p h̄:q: hēt ptē ex̄ ptē ſequit̄ ꝙ deꝰ nō pōt ꝯſeruare ſubam i loco deſtructa q̄titate. Et eodē mō dico ad aliā rōne3 qñ dī ꝙ ꝯtingit itelligē ſubam queſcētē in eodem loco illa circūſcripta per itellectū ⁊c̄. Dico p iteremptionē q: nō ꝯtingit itelligē ſubam occupātē locū niſi itelligat̄ q̄titas ⁊ ēt locꝰ que ſūt tñ res poſteriores in eē. Nec ē uerū ꝙ ꝯtingat aliquē itelligere ſubſtātiā exñtē i loco circūſcripta re poſteriori.i.ipſa q̄titate. ¶ Tertio p3 ex dictꝭ pbi hic ⁊ ēt ꝯtꝭ ꝙ q̄titas de ſe hēt ptes q̄titatiuas : qm̄ illud qō de ſe eſt finitū uel iſinitū de ſe hēt ptes q̄titatiuas:ſed q̄titas eſt hmōi ſm pbm ⁊ ꝯtem hic:ergo ⁊c̄. Sed ꝙ q̄titas ſit diuiſibilis ⁊ hēat ptes ⁊ nō ſolū ſit illud quo aliqd hēt ptes pōt pbari ⁊ p ſic. Qm̄ manifeſtū ē ꝙ ptes ſbſtātie cōpoſite ſūt diuiſibiles ⁊ q̄te ut manꝰ pes brachiū ⁊c̄. ⁊ tūc q̄ro an brachiū aut manꝰ uł pes ⁊c̄. hēant eādē q̄titatem nūo per quā extēdunt̄.aut aliā ⁊ aliā. Nō eſt dare pᵐ q: ſic eadē q̄titas nūo eſſet in manu ⁊ pede qō ē ipoſſibile:ſi vō det̄ 2ᵐ:ſic habet̄ ppoſitū q: ex q̄titatibꝰ ptiū ꝯſtituit̄ tota q̄titas:ergo tota q̄titas ſubſtātie cōpoſite hēt ptes.q: q̄titates ptiū ſunt ptes q̄titatis totius. Et eodē mō poſſet argui de q̄titate cuiuſcunꝙ ptis. ¶ Jtē indiuiſibile carēs ptibꝰ nō facit maius ſm pbm 6ᵒ huiꝰ . ſi ergo q̄titas ē idiuiſibilis carēs ptibꝰ ſequeret̄ ꝙ p q̄titatē nō efficeret̄ aliqd maiꝰ qō ē falſū:q: vna ſubſtātia nō eſt maior alia niſi q: hēt maiorē q̄titatē: ⁊ etiā eſt certū ꝙ per augmētū auctu3 ſit maius . Et per augmētationē nō acqrit̄ niſi q̄titas ergo quātitas efficit aliqd maiꝰ qō nō eēt ſi q̄titas foret idiuiſibilis. ¶ Jtē ad illō qō cōſiſtit in idiuiſibili nō eſt motꝰ ſed ad quātitatē eſt motꝰ.ergo q̄titas nō cōſiſtit i idiſibili.maior patet 7ᵒ huiꝰ. ⁊ eiꝰ rō pōt eē iſta:q: oē qō mouet̄ eſt diuiſibile ut patet 6ᵒ huiꝰ. ſed motꝰ extendit̄ ad extēſionē mobilis:q: in alia ⁊ alia pte mobilis ē alia ⁊ alia pars motꝰ:cu3 igit̄ cuilibet pti motꝰ exñti in pte mobilis correſpondeat po termini ad quē:qm̄ cuilibet qō mouet̄ acq̄ritur aliqs terminꝰ motꝰ.ſequit̄ ꝙ ſicut motꝰ extēdit̄ mobili ita terminꝰ extēdit̄ in mobili: ⁊ ſic patet maior.minor vō eſt manifeſta 5ᵒ huiꝰ.ubi vult pbs ꝙ ad quātitatē ſit motꝰ. ¶ Jtē oē per ſe ſenſibile eſt diuiſibile.ſed magnitudo que ē q̄titas eſt ſenſibilis per ſe:ergo maior ē demōſtrata in libro de ſenſu ⁊ ſenſato. ⁊ minor eſt nota 2ᵒ de aīa.ubi vult pbs ꝙ ſenſibilia cōia de quorū nūo eſt magnitudo ſint ſenſibilia per ſe. ¶ Jtē ſi quātitas eēt idiuiſibilis p ſe:tūc ſuppoſitiones geometrie eſſent falſe videl3. Quod a pūcto ad punctum ꝯtingit rectā lineā ducē.ſed illud eſſet falſu3 q: nō ꝯtingit idiuiſibile ducē. ⁊ ſilr̄ illa eēnt falſa :videl3 angulus rectꝰ ē ma-

loꝛ acuto: qꝛ īdiuiſibile nō ē maiꝰ nec minꝰ. Itē ēt illa ꝯ̄ eēt falſa: videlꝫ. triāgulus h̄ēt tres angulos eq̄les duobꝰ rect̄: qꝛ triāgulus ē q̄ātitas ⁊ ſi q̄ātitas eſt īdiuiſibilis ⁊ īdiuiſibile nō h̄ēt ptes ⁊ ita nec triangulus h̄ēt tres angulos. Et eodē mō c̄ ō oībꝰ ꝯ̄nibꝰ arithme. ⁊ geom̄. qꝛ iſte ſcie ſt̄ ō q̄ātitate: ⁊ ita ſi q̄ātitas nō h̄ēt ptes tota mathe^ca uł maioꝛ ps eēt falſa. Quare dico ꝙ q̄ātitas ē diuiſibilis h̄ñs ptē ex̄ ptē ⁊ h̄ videlꝫ h̄ēre ptē ex̄ ptē cōpetit q̄ātitati ꝑ ſe ⁊ p̄.qđ ꝓꝫ qꝛ paſſio q̄ ē in mułt̄ nō ſb̄alt̄natim poſit̄ cōpetit alicui p̄ mediāte q̄ ieſt alijs. ſed h̄ēre ptē ex̄ ptē ē vna paſſio q̄ ieſt mułt̄ q̄rū nullū pōt̄ ſb̄ alio: qꝛ ieſt q̄ł̄itati ⁊ q̄ātitati: q̄rū nullū ē ſb̄ alio ḡ iſta paſſio ieſt alicui p̄: ſꝫ nō ieſt p̄ niſi q̄ātitati qꝛ cet̄is p̄dicam̄tis ſolū ieſt ſꝫ accñs ut ꝓꝫ ꝑ ph̄ꝫ. ḡ ⁊c̄. Et ſi dicat̄ ꝙ h̄ēre ptes p̄ ieſt q̄āto ſꝫ nō ieſt p̄ q̄ātitati. ℂ Cōtra q̄ro q̄d itelligis ꝑ q̄ātū: qꝛ aut itelligis q̄ātitatē aut itelligis ſubꝫ q̄ātitat̄ aut totū aggregatū ex ſb̄iecto ⁊ q̄ātitate. Si itelligis p̄^m. h̄ētur ꝓpoſitū videlꝫ ꝙ q̄ātitas h̄ēt ptē ex̄ ptē: nec ē dare 2^m qꝛ ſubꝫ q̄ātitat̄ nō ē diſibile nec h̄ñs ptē ex̄ ptē niſi ꝑ accñs. Nec ē dare 3^m qꝛ totū aggregatū ex ſubo ⁊ q̄ātitate nō ē vnū ens ꝑ ſe ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs nō h̄ēt aliquā vnā ꝑ ſe paſſionē. ℂ ꝓ. Si h̄ēre per ſe ptē extra ptē ieſſet p̄ aggregato ex ſubto ⁊ q̄ātitate opteret ꝙ ineēt ei uł rōne ſubti uł rōne ptis ſubti uł rōne q̄ātitatis. nō p̄^m: qꝛ ſubm nō h̄ēt ꝑ ſe ptē ex̄ ptē: nec rōne ptis ſb̄iecti: qꝛ ſubm ꝑ accñs h̄ēt ptē ex̄ ptē ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ꝑs ſb̄iecti. nec rōne q̄ātitat̄ qꝛ ſꝫ illā poſitionē q̄ātitas nō h̄ēt ptē ex̄ ptem. ꝓ. Illud qđ ſi eēt ſepatū ⁊ per ſe extrīs occuparet locū h̄ēt ptē ex̄ ptē: ſꝫ q̄ātitas ē h^m ḡ maioꝛ ō ſe ꝓꝫ: ⁊ mioꝛ ē nota 4° huiꝰ ubi dic̄ ph̄s ꝙ ſi eēt corpꝰ cubū ſepatū ⁊ poneret̄ i aq̄ facēt tm̄ ō aq̄ recede q̄ātū ē corpꝰ cubū: qđ nō eēt niſi corpꝰ cubū occuparet locū ut dic̄ ꝯ^{tor} p̄ ō gn̄atiōe. capło de tactu ꝙ ſoīe mathe^{ca} nō abſtrahūt a loco ſic ab alijs accñtibꝰ qꝛ ſi eēnt ſepate adhuc occuparēt locū. ℂ Propt̄ igit̄ iſta ⁊ mł̄ta alia videt̄ mihi ꝙ q̄ātitas ō ſe h̄ēat ptē ex̄ ptē ⁊ h̄ vult ph̄s exp̄ſſe i libᵒ p̄dicamētoꝝ ca. ō q̄ātitate. d. ꝙ q̄ātitas ꝯ̄tinua ē illa cuiꝰ ptes copulant̄ ad vnū t̄minū cōeꝫ: ḡ q̄ātitas cōtinua h̄ēt ptes. ℂ Itē 4° huiꝰ ph̄s vult ꝙ ſi q̄ātitas eēt ſepata a ſubto adhuc repleret locū ⁊ facēt diſtare ut ſi cubū foret ſepatū ⁊ poneret̄ i aquā tm̄ faceret diſtare ō aq̄ q̄ātū ē cubū: ⁊ iō ꝯ^{tor} p̄ ō gn̄a. vult ꝙ ſi mathe^{ca} eēnt ſepata adhuc replerēt locum qđ nō eēt niſi eēnt diuiſibilia. Ex his igit̄ auctibꝰ eſt ꝯ̄cludēdū ꝙ q̄ātitas h̄ēt ptē ex̄ ptē ſꝫ ex h̄ nō ſeq̄tur ꝙ ſit alia diſibilitas q̄ātitat̄ ⁊ ſube: imo q̄ātitas eſt diſibilis ⁊ ſuba ēt ē diuiſibilis alie ſt̄ ptes q̄ātitat̄ ⁊ alie ſube ſiue ſubti: ⁊ tm̄ ē eadē ptibilitas ⁊ diſibilitas q̄ātitat̄ ⁊ ſubti: alr̄ eni ſeq̄ret̄ ꝙ due ptibilitates eēnt ſił̄. ſ. due corpeitates. ℂ Sꝫ ꝯ̄ h̄ arg̃ ꝓbādo ꝙ q̄ātitas nō h̄ēt ptē ex̄ qꝛ ſi ſic tūc q̄ātitas eſſet q̄āta ⁊ linea eēt q̄āta qđ ē falſū qꝛ idē nō denoiat ſe ipm nec genꝰ p̄dicat̄ denoiatiue ſꝫ ph̄ꝫ i topicis de ſua ſpe. ℂ Dicēdū ē igit̄ ꝙ denoiatiuū eſt illđ qđ īportat aliquā formā tanq̄ꝫ eiꝰ accñs ut ꝓꝫ ꝑ ſimpliciū i p̄dicam̄t̄. Vñ qꝛ albū ē denoiatiuū iō albū ſignificat albedieꝫ tanq̄ꝫ eiꝰ accñs. Et iō dico ꝙ ꝑ q̄ātū poſſumꝰ duo itellige videlꝫ uł h̄ñs ptē ex̄ ptē ⁊ ſic q̄ātū p̄dicat̄ de q̄ātitate ⁊ ſic nō ē denoiatiuū q̄ātitat̄. poſſumꝰ ēt q̄ātū itellige h̄ñs q̄ātitatē tanq̄ꝫ accidēs. ⁊ iſto mō q̄ātū ē denoiatiuū q̄ātitat̄ ⁊ ita nō p̄dicat̄ de q̄ātitate: ⁊ iō ſi q̄ātitas ſit diuiſibilis ex hoc nō ſequit̄ ꝙ idē predicet̄ de ſe denoiatiue nec ꝙ genus predicetur de ſua ſpecie denominatiue.

ℂ Ampliꝰ qm̄ ⁊ ipꝫ vnū mł̄tiplr̄ dr̄: quēadmodū ⁊ qđ ē: itēdēdū quō dñt vnū eē oē. Dicit̄ eni vnū aut ꝯ̄tinuū aut īdiuiſibile: aut quoꝝ rō vna ⁊ eadē q̄ aliq̄d erat eē: quēadmodum nappa ⁊ vinum. Siquidem igitur continuum multa ſūt qđ eſt: in infinitū enim diuiſibile eſt continuum.

ℂ Hec hec 3ª ps p̄ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄ncipalis huiꝰ capituli. In q̄ ph̄s deſtruit ꝯ̄nē illoꝝ dīdēdo oēs itētiōes ō q̄bꝰ dr̄ vnū qđ eſt p̄dicatū ꝯ̄nis coꝝ. Et hec eſt 6ª ꝯ̄ huiꝰ libꝛi videlꝫ ꝙ ens nō ē tm̄ vnū. Que ꝯ̄ ꝓbat̄ ꝑ diuiſionē vniꝰ ſic. Si ens eſt tm̄ vnuꝫ. aut igit̄ ē tm̄ vnū ꝯ̄tinuū: aut ē tm̄ vnū indiuiſibile: aut ē tm̄ vnū ſꝫm diffōnē. ſꝫ ens nullo hoꝝ modoꝝ pōt eē vnū: ḡ maioꝛ huiꝰ rōnis ē manifeſta ⁊ minoꝛ declarat̄ in lr̄a. Et p̄ ꝓbat̄ ꝙ ens nō ē tm̄ vnū vnitate ꝯ̄tinuatiōis. Scđo ꝓbat̄ ꝙ ens nō ē tm̄ vnū vnitate īdiuiſibilitat̄ ⁊ h̄ ibi [Si eni eſt diuiſibile.] Tertio aūt ꝓbat̄ ꝙ ens nō ē tm̄ vnuꝫ vnitate diffōnis ⁊ h̄ ibi [At vō ſi rōe vnū.] Adhuc i p̄ª pte ph̄s facit duo: qꝛ p̄ ꝓbat ꝙ ens nō ē tm̄ vnū vnitate cōtinuatiōis. 2° vō ibi [Hēt aūt dubitatiōes.] mouet ⁊ ſoluit qđdā dubiū. ℂ Probat igit̄ p̄ ꝙ ens nō ē tm̄ vnū vnitate ꝯ̄tinuationis ⁊ h̄ ſic. Si ens eſt tm̄ vnū vnitate ꝯ̄tinuatiōis tūc eſt vnū ꝯ̄tinuū. ⁊ ſi eſt continuum eſt diuiſibile qꝛ oē cōtinuū eſt diuiſibile in infinitū. ⁊ ita ſequit̄ ꝙ multa ſint. qđ eſt ꝯ̄tra illoꝝ opinionē qui negant multa eſſe.

ℂ Habet āt dubitationē ō pte ⁊ toto. Foꝛtaſſis aūt nō ad hāc rōnē ſꝫ ad ipaꝫ ſꝫm ſeipam. Utrū vnū aut plura ps ⁊ totū ⁊ quō vnū aut plura: ⁊ ſi plura quō plura: ⁊ de ptibꝰ nō ꝯ̄tinuis: ⁊ ſi toti vnū: utrūq̄ꝫ ē ſicut īdiuiſibile: qm̄ ⁊ eadē eiſdē erunt.

ℂ Sed qꝛ accedit i ꝯ̄tinuo ⁊ i oi h̄ñte ptes ut eiꝰ mł̄titudo nō ſit tm̄ ſꝫ diuerſitatē ptiū iter ſe ſꝫ ſꝫ diuerſitatē ptiū a ſuo toto. iō ph̄s mouet dubitationē dicēs utrū ptes ſint idē toti uł eedē toti ſiue diuerſe a toto. Et q̄ātuis iſta qđ nō ſit multū ad ꝓpoſitū: tñ ſꝫm ſeipaꝫ ē utilis ⁊ ꝑſcrutabilis ꝑ ſe. ⁊ h̄ēt hec q̄ō locū nō ſolū i ꝯ̄tinuis ſꝫ ēt i ꝯ̄tiguis. ℂ Deide ph̄s ſoluit q̄ōnē iſtā ⁊ itēdit ꝓbare ꝙ ptes nō ſūt eedeꝫ toti. Et hec ē 7ª ꝯ̄ huiꝰ libꝛi q̄ ꝓbat̄ ſic. Si ptes eēnt eedē toti tūc totū eēt qđdā indiuiſibile. ꝯ̄ñs ē falſum: ergo ⁊ añs: ꝯ̄ña ꝓbat̄. Si ptes ſūt eedem ſuo toti ⁊ quecunq̄ꝫ ſūt eadē eidē numero illa ſunt eadē inter ſe. tunc ſequitur ꝙ oēs partes ſūt eedē inter ſe ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs totū nō h̄ēt aliquā diuerſitatē ptiū. ſed illđ qđ nō h̄ēt aliquā diuerſitatē ptiū ē īdiuiſibile: ergo totū eſt īdiuiſibile. igit̄ ſi ptes eēnt eedē toti ſequit̄ ꝙ totū erit quoddam indiuiſibile. Vñ iſta ratio ꝓbat ꝙ non oēs partes ſił̄ ſūpte ſūt eedē toti. qꝛ oēs ptes ſił̄ ſūpte eēnt eedē inter ſe. ℂ Notādū eſt ſꝫm ꝯ^{tor} ꝙ ſꝫmo oppoſitꝰ iſti nō exp̄mit̄ ꝓpt̄ eiꝰ famoſitatē. ſ. ſꝫmo ꝓbās ꝙ ptes ſūt eedem toti. Et rō h̄ ꝓbās eſt iſta ſꝫm ꝯ^{tor}. Si oīs ps eſt aliud a toto: tūc oēs ptes eēnt aliud a toto. ſed totū nihil aliud eſt q̄ꝫ quedā aggregatio ptiū. ḡ totū eſt aliđ a ſe. vñ dicit ꝯ^{tor} ꝙ h̄ eſt ſophiſma cōpoſitionis ⁊

diuiſionis.q: vnaqueq3 ptiū dī eſſe aliō a toto. ſ3 oēs inſil' nō pñt dici eſſe aliō a toto. ¶ S3 hic dubitaſ videlicet utrū oēs ptes ſil' ſūpte ſint idē qō ipm totū. ¶ Circa qō pbo.p̄ q̄ nō oēs ptes ſil' ſūpte ſint idē qō totū. 2° vo rñdebo rōib' ī 3riū. Probādo igr̄ p̄mū ſuppono p̄ q̄ illa nō ſūt eadē quoꝝ vnum affirmaſ de vno qō uere negaſ de alio. que ſuppoſitio patet p p̄m pncipiū. q: idem nō ſil' affirmaſ ⁊ negaſ de eodez. patet ēt p pħm 7° topi. ⁊ in pdicamētis pbat pħs q̄ cecū eſſe ⁊ cecitas nō ſūt idē. q: de aliquo affirmaſ cecū eſſe de quo uere negaſ cecitas. q̄ ſuppoſito arguo ſic. Aliqd affirmaſ de toto qō uere negaſ de ptib' ſil' ſūptis ⁊ eꝯ. ergo ptes ſil' ſūpte nō ſūt idē toti. ꝯña patet per p̄m pn̄m añs vo pbaſ. q: iſta eſt uera cōpoſitū ex mā ⁊ forma eſt per ſe cātum ex mā ⁊ forma. Et hec ſilr eſt uera. mā ⁊ forma ſil' ſūpte nō ſunt per ſe cauſatum ex mā ⁊ forma. Et iſta ſilr eſt uera mā ⁊ forma ſil' ſūpte cōſtituūt totū. ideſt cōpoſitu3. Et hec ſilr eſt uera cōpoſitū nō cōſtituit cōpoſitū. q: idē nō conſtituit ſeipm. ergo mā ⁊ forma ſil' ſūpte nō ſūt ipm cōpoſitū. vñ pōt fieri rō ducēs ad ipoſſibile. ſic mā ⁊ forma ſil' ſūpte cōſtituūt cōpoſitū. ſed mā ⁊ forma ſil' ſumpte ſūt idē q̄ cōpoſitū. ergo cōpoſitum cōſtituit cōpoſitū ⁊ per ꝯñs idē erit cū ſuiipſius. ſed ꝯ eſt ipoſſibilis. ⁊ maior eſt neceſſaria. igiſ minor eſt ipoſſibilis. ſ. q̄ mā ⁊ forma ſil' ſumpte ſint idē qō cōpoſitū. Itē totum eſt aliqd: ſed mā ⁊ forma ſimul ſumpte nō ſunt aliqd igiſ partes ſil' ſumpte nō ſunt idē qō ipſu3 totū. maior eſt manifeſta. minor aūt patet. q: ſi mā ⁊ forma ſimul ſūpte ꝯiunctim eēnt aliqd. aut igiſ eēnt aliqd cauſatum aut incauſatū. nō ſūt aliqd incauſatū. q: tūc nō eſſent ipſum totū q: totū eſt cauſatū. nec etiā ſūt cātum. q: ſūt pc cāe cōpoſiti. ⁊ ēt q: ſi eēnt cauſatū. aut igiſ a ſe aut ab alijs. nō a ſe. q: ſic nō eſſent pc cāe ⁊ etia3 q: nihil cauſat ſeipm. nec ab alijs. q: eadē qō eſſet de illis alijs ⁊ ſic pcederet in infinitū. ⁊ etiā q: pc cāe nō cauſanſ ab alijs. Itē ppria paſſio hois nec ineſt māe nec forme cōiunctim nec diuiſim. ⁊ tñ p̄ ineſt hoi. g̃ mā ⁊ forma hois ſil' ſūpte nō ſūt idem qō hō. Scdo pbaſ idez ſi eēnt mā ⁊ forma ſil' ſūpte eēnt idē qō ipm cōpoſitū ſequereſ q̄ tota entitas cōpoſiti maneret diſſolutis ptib' qm̄ ponendo tm̄ vnā formā ſubālē in hoīe. tunc diſſolutis corpe ⁊ aīa maneret tota entitas ⁊ tota eſſentia hois qm̄ manet aīa intellectiua ⁊ mā pa ⁊ ita hoīe deſtructo maneret hō. Si vo dicaſ ꝯtra h̄ videlicet q̄ nō manet tota entitas hois. q: nō manēt ptes vnite hois. Cōtra illō arguiſ ſic. Iſtō nō valet: qm̄ in diſſolutione aīe itellectiue a corpe nihil corrūpiſ niſi vnio aīe ad corpus. ſed iſta vnio cū ſit relatio nō eſt de eēntia hois. g̃ tota eēntia hois manet vñ ex q̄ oēs cāe eēntiales intrinſece hois manēt diſſolutis ptibus ſi iſte cāe ſint idē qō totū ſequiſ qō totum manet diſſolutis ptib'. vñ iſta rō cōfirmaſ ſic. Diſſoluta: aīa intellectiua a corpe aīa itellectiua ⁊ corp' ſūt illō idē qō pus erāt qñ erāt vnita. qm̄ illa eadē que pus erāt vnita poſtea ſūt diuiſa. ſi igiſ qñ erāt vnita erāt idē qō hō: ſequiſ q̄ qm̄ ſūt diuiſa ſūt ēt idē qō hō. ſed qñ ſunt diuiſa certū eſt q̄ manet. ergo hō manet diuiſis ⁊ diſſolutis ptib'. Tertio vo pbaſ ppoſitū per rōnem Ariſt. ⁊ hoc ſic. Quecūq3 ſūt eadē eidē nūo ſūt etiā eadē iter ſe: ſi igiſ oēs ptes ſil' ſūpte ſunt idē eidē toti. ille ēt ſūt eedē iter ſe. ⁊ ſic ſequiſ q̄ oēs ptes ſil' ſumpte ſūt eedē inter ſe. g̃ ſequiſ q̄ cōpoſitū eſt idiuiſibile. ¶ Hec rō cōfirmaſ ſic. ſi mā ⁊ forma ſil' ſūpte ſūt ipm cōpoſitū. ⁊ ip3 cōpoſitu3 eſt vnū nūo. ſequiſ q̄ mā ⁊ forma ſūt vnū nūo. ſ3 h̄ eſt ipoſſibile. q: ſi ſint vnū nūo nō dint. ⁊ ſic cōpoſitū erit idiuiſibile. q: nō hēt diuerſitatē in ptib'. ¶ Hec rō ꝯfirmaſ. q: ſi totū vniuerſum eſt vnu3 nūo. nā iſte mūdus eſt idiuiduū vnū ⁊ vnū nūo. ſi igiſ ptes ſil' ſūpte ſūt ipm totū. tūc ſequiſ q̄ oēs ptes hui' mūdi ſil' ſūpte ſunt. iſte mundus. ⁊ iſte mūdus eſt vnū nūo. g̃ oēs ptes huius mūdi eēnt vnū nūo. ⁊ ſic ſeqſ opio Par. ⁊ Mel. videl3 q̄ oia ſunt vnū nūo. ⁊ ſic de' ⁊ diabolus eēnt vnū nūo. ⁊ ēt ſuba ⁊ accñs erūt vnū nūo. q: ſuba ⁊ accñs ꝯſtituūt aliqd vnū nūo. ⁊ albedo ⁊ ſor. ꝯſtituūt ſortē albū. ⁊ ſortes alb' eſt vnū nūo. ſi igiſ ſor. ⁊ albedo ſil' ſūpta ſint idē q̄ ſortes albuſ. ſequiſ q̄ ſor. ⁊ albedo ſūt idē nūo. ⁊ ſic ſba ⁊ accñs erūt idē nūo. ⁊ ita illa que dint gñe erūt idē nūo. qō ē ipole. Quarto pbo ppoitū. qm̄ accipiam' vnū ꝯtinuū ut vnā v̄gā. ⁊ ſignenſ in ea due medietates ei' tūc ille due medietates ei' ſūt illa v̄ga. deide aſſignenſ 4or q̄rte. tūc iſte q̄tuor pteſ ſūt iſta v̄ga. ⁊ eodē mō oēſ ptes ꝯſtituētes pfecte illā v̄gā erūt illa v̄ga. ſi igiſ oēs ptes ꝯſtituētes totū ſufficiēter ſt ipm totū. ſequiſ q̄ due medietates ſūt q̄tuor ptes. ⁊ ēt q̄ ſunt mille. ⁊ ſic duo eēnt mille. qō ē ipoſſile. Iux̄ eādez mā3 arguo ſic. nā certū ē q̄ iſta v̄ga hēt ptes eēntiales. utputa mā3 ⁊ foia3. ⁊ ēt ptes q̄titatiuas ut duas medietates ⁊ q̄tuor q̄rtas ⁊ ſic deinceps. ſi igiſ pteſ ſūt eedē toti. tūc mā ⁊ foia illi' v̄ge ſūt illa v̄ga q: certū ē q̄ mā ⁊ foia ꝯſtituūt v̄gā illā ſufficiēter. Et ſilr ptes q̄titatiue illi' v̄ge ſūt eedē illi v̄ge. ⁊ ſic ſimplicia erūt cōpoſita. ⁊ ēt ptes eēntiales erūt ptes q̄titatiue qō eſt ipole. ¶ Propter igiſ iſta ⁊ m̄lta alia. dico q̄ nec ptes ꝯiūctim ul' diuiſim ſūt eedē toti. Atm̄ ꝯcedēdū ē q̄ ptes ꝯſtituūt totū. ⁊ negādū q̄ ptes ſint ip3 totū. q: eo ipo q̄ ptes ꝯſtituūt totū. ſequiſ q̄ ptes nō ſūt ipm totū. q: idē reſpectu eiuſdē nō ē ꝯſtituēs ⁊ ꝯſtitutū. Et dico gñaliter q̄ nulla ppoſitio affirmatiua ē uera de v̄tute vocis in q̄ affirmaſ terminuſ cōis in nūo ſingulari ſupponēſ pro ſuppoſitꝪ de aliq̄ t'mino ſūpto in nūo plurali ⁊ ſupponēte p ſuppoſitꝪ. q: termin' accept' in nūo plurali ſupponēs pro ſuppoſitꝪ ſuppōit pro m̄ltis ſil' acceptꝪ. ſic q̄ nō v̄ificaſ niſi de multꝪ ſil' acceptꝪ. ſ3 termin' cōiſ accept' in nūo ſingulari ſupponēs p ſuppoſitꝪ accipiſ p aliq̄ vno nūo. ⁊ iō talis affirmatiua ē falſa q: denotaſ q̄ diuerſa nūo ſunt vnū nūo ul' eꝯ. ⁊ iō iſta ē f'ſa. pteſ ſt totū. ⁊ hec ſilr ptes ſūt aliqd. Nec obſtat dcm̄ porphi. dicētis q̄ pticipatiōe ſpēi pl'es hoies ſūt vn' hō. nec ēt illō pħi dicētiſ in textu q̄ vnū in actu ē m̄lta i potētia. Uñ ſmones autētici ſūt itelligēdi in ſenſu i q̄ fiūt ⁊ nō in ſenſu quem faciūt. ⁊ dictū Porphi. ſic eſt itelligēdū q̄ pticipatiōe ſpēi pl'es hoies ꝯueniūt i nā humana. Et illō pħi q̄ vnū in actu cōſtituiſ ex multis in potētia. Nec ꝯcedit ꝯor illam affirmatiuā. ſ. q̄ oēs ptes inſimul ſūt idē nūo toti. ſ3 ꝯcedit illā negatiuam. ſ. q̄ oēs partes inſimul nō ſunt aliud a toto. que negatiua bñ eſt uera. q: oēs ptes inſimul nō ſūt aliqd ſed aliq̄. ⁊ iō nec ſunt idē toti nec aliō a toto. ſ3 qualr itelligiſ illō qō ꝯor dicit ſ. q̄ illud eſt ſophiſma cōpōnis ⁊ diuiſiōis eſt dubiū. Iō dicēdū. q̄ hec oro. ſ. oēs ptes nō ſūt aliud

a toto.nō eſt multiplex ſm cōpōnes ⁊ diuiſionē.ſʒ magis ſm equocationē.ex eo ꝙ ly oēs pōt teneri collectiue vl' diſiue.ſʒ hec orō.hec ps ⁊ illa ⁊ illa. ⁊ ſic de alijs nō ſūt aliō a toto ⁊ mltiplex ſʒ cōpōnes ⁊ diuiſionē ⁊ in ſenſu cōpoſito eſt uera.⁊ i ſenſu diuiſo eſt ſalſa. ¶ Sʒ nūc reſtat vidē circa hāc determinationē vl' dubitationē.quō ⁊ per qd totū diſtinguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis.q: aut ſe toto diſtiguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſumptis.aut ꝑ aliquā ei' ꝑtē:nō eſt dare ꝓmū.q: qō ſe toto diſtinguiſ ab aliq̄ non hēt ꝯueniētiā cū illo.ſi igiſ totū diſtinguiſ ſe toto ab oib' ꝑtib' ſil' ſumptis.ſequiſ ꝙ totū nullā hēt ꝯuenientiā cū oib' ꝑtib' ſimul ſumptis. Nec eſt dare ꝙ totū per aliquā vnā ꝑtē ei' diſtinguaſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis.q: nō eſt maior rō q̄re magis per vnam ꝑtē diſtinguiſ q̄ʒ per aliā. Item qcqd eſt in toto eſt in oib' ꝑtib' ſil' ſūptis. ⁊ ecō qcqd eſt in oib' ꝑtib' ſil' ſūptis eſt in toto.g̊ totū ⁊ oēs ꝑtes ſil' ſūpte nullo mō diſtinguunſ. ¶ Dicēdū igiſ ꝙ totū diſtinguiſ ab oib' ſuis ꝑtib' ſil' ſūptis per vnitatē ei'.q: totuʒ hēt vnitatē. ⁊ oēs ꝑtes ſil' ſūpte nō hn̄t vnitatē.q: q̄cūqʒ ꝑtes ponanſ ſil' nō hn̄t maiorē vnitatem q̄ʒ vnitas lapidis in ſacco.q: ex h̄ ꝙ ꝑtes ſint ſiml' nihil eſt ibi niſi h̄ ⁊ h̄. ⁊ ſic nō eſt maior vnitas q̄ʒ vnitas aceruī. Et ſi q̄raſ qd eſt illa vnitas ꝑ quā totuʒ diſtiguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis.ſ.utrū ſit ip̄m totū vel aliq̄ ps totī'. Dicēdū ꝙ illa vnitas eſt ip̄ʒ totū. ⁊ cōcedo ꝙ totū diſtinguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis ſe toto accipiēdo totū cathegoreumatice ⁊ nō ſincathegoreumatice.q: totū nō diſtinguiſ ab oībus ꝑtib' ſil' ſūptis ꝑ aliquaʒ ꝑtē. Et cū dī ꝙ illō qō ſe toto diſtinguiſ ab aliq̄ in nullo ꝯuenit cū illo.dico ꝙ verʒ eſt ſi diſtingueref ſe toto ſumēdo totū ſincathegoreuatice. ¶ Ad aliō cū dī ꝙ qcqd eſt in toto eſt in oib' ꝑtib' ſil' ſūptis pōt dici ꝙ iſtō nō eſt verʒ q: vnitas eſt in toto que nō eſt in oib' ꝑtib' ſil' ſumptis.vl' ꝯceſſo ꝙ qcqd eſt in toto ſit in oib' ꝑtib' ſil' ſūptis ⁊ ecō.ex h̄ tn̄ nō ſequiſ ꝙ totū nō diſtinguaſ ab oib' ſuis ꝑtib'.ſʒ ſolū ſequiſ ꝙ totū ꝑ nihil qō eſt in eo diſtiguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis.ſʒ cum h̄ ſtat ꝙ totū ſeip̄o diſtinguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis. igiſ ⁊c̄. ¶ Alr tn̄ pōt dici.ſ.ꝙ totū diſtiguiſ ab oībus ꝑtib' ſil' ſūptis ꝑ oēs ꝑtes.q: totū ꝑ vnā ꝑtem differt ab alia ꝑte. ⁊ ꝑ aliā ꝑtē ab alia ꝑte. ⁊ ſic de ſingulis.iō totū differt ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis per oēs ꝑtes ſiml'. Exm̄ hui'.ſi accipiaſ aliqō diffinitū qō ꝑ oēs ꝑticulas poſitas in diffōne ſua diſtinguitur ab oib' alijs.vbi grā.ſic nomē diſtinguiſ ab oībus alijs per ꝑticulas poſitas in ſua diffōne diuerſas.ut patet per h̄ qō eſt uox diſtinguiſ a nō uoce. ⁊ ꝑ h̄ qō eſt uox ſignificatiua differt a uoce nō ſignificatiua. ⁊ ſic ꝑ aliā ⁊ aliā ꝑticulā diffōnis differt ab oī alio ⁊ alio. Et ſi tūc q̄raſ de tali diffinito ꝑ qd diſtinguiſ ab oib' alijs ſil' ſūptis. Dicendū ꝙ ꝑ oēs ꝑtes ſue diffōnis ſil' ⁊ ꝯiūctim.q: ꝑ vnā ꝑtē diſtinguiſ ab vno. ⁊ ꝑ aliā ab alio reddēdo ſingula ſingulis. ⁊ eodē mō pōt dici ꝙ totuʒ diſtinguiſ ab oib' ꝑtib' ſil' ſūptis ꝑ oēs ꝑtes inſimul ſūptas. ¶ Viſo igiſ quō totū diſtinguiſ ab oib' ꝑtibus.videndū eſt q̄liter ēt totū diſtinguiſ vl' differt ab vna ꝑte. ⁊ q̄liter ps diſtinguiſ a toto. Vn̄ dico ꝙ totū diſtinguiſ ab vna ꝑte ꝑ aliā ꝑtē. imo per quācūqʒ ꝑteʒ differt ab alia ꝑte. Nā hō diſtinguiſ a ſuo capite ꝑ manū ⁊ ꝑ pedē. ⁊ ſic de alijs ꝑtib'. ⁊ cōpoſitū ex mā ⁊ forma ꝑ formā diſtinguiſ a mā. ⁊ per mām diſtinguiſ a forma. Sʒ magis dubiū eſt per qd ps diſtinguiſ a toto. ⁊ videſ mihi ꝙ ps non diſtinguiſ a toto ꝑ aliqō poſitiuum qō ſit in ꝑte.q: ſi aliqō poſitiuū ſit in ꝑte.illō ēt eſt in toto.ſʒ ps diſtinguiſ a toto ꝑ aliquā ꝓuationē aliaꝝ ꝑtiū q̄s totū hēt. ⁊ ps nō.vbi grā.caput diſtinguiſ a toto per ꝓuationē man' ⁊ pedis ⁊ eodē mō eſt de oib' alijs. Et ſi dicaſ ꝙ oē ens poſitiuuʒ diſtinguiſ a q̄cūqʒ ente poſitiuo ꝑ aliqō poſitiuū. Dico ꝙ verʒ eſt niſi hēat ſe ſicut ps ⁊ totū.ps eni nō pōt dici diſtingui a toto ꝑ aliqd poſitiuū.q: nihil poſitiuū eſt in ꝑte qō nō ſit in toto. Et ſi queraſ utrum aliquo modo debeat concedi totū eſſe idem parti uel pars eadē toti dī ꝙ totū eſt idē parti ſm partē ⁊ non ſʒ totū.

¶ At vo ſi eſt idiuiſibile:nullum erit quātū neqʒ q̄le:neqʒ iā īfinitū qō ē ſicut mellīſſus dicit. neqʒ finitū:ſicut ⁊ parmēides. Terminus eni idiuiſibilis finitus nō eſt. . 18

¶ Probato ꝙ ens nō eſt tn̄ vnū ꝯtinuū. ꝓbatur ꝙ ens nō eſt tn̄ vnuʒ idiuiſibile.q: ſi ens eēt tn̄ vnū idiuiſibile.tūc nō erit q̄ʒtū neqʒ q̄le neqʒ ſubā neqʒ aliqō alioꝝ ꝓdicamētoꝝ.qm̄ oīa talia ſūt diuiſibilia aut ꝑ ſe ut eſt q̄ʒtū aut ꝑ accn̄s ita ꝙ in q̄libet ꝓdicamēto eſt reꝑire aliqō diuiſibile vl' ꝑ ſe aut ꝑ accn̄s. ⁊ adhuc ſequiſ incōueniēs ꝯ Par. ⁊ Mel. q: ſi ens eſt tn̄ vnū idiuiſibile.tūc ens nō erit infinitū ut dicit Mel. neqʒ finitū ut dicit Parm̄.qm̄ finitum ⁊ infinitū non dicuntur niſi de quantitate ⁊ non de aliquo ſine quantitate

¶ At vo ſi rōne vnū ſūt que ſūt oīa:ſicut eſt tunica ⁊ idumētū. Eracliti rōneʒ contingit dicere.idē eni erit ⁊ bono ⁊ malo: ⁊ nō bono eē ⁊ bono. Quare idē erit bonū ⁊ nō bonū:⁊ hō ⁊ equus. Et nō de eo qō vnū ſūt que ſunt:rō erit:ſed de eo qō nihil. Et tali igiſ eſſe ⁊ tanto idem. . 19

¶ Nūc pħs ꝓbat ꝙ ens nō eſt tn̄ vnū ſm diffōnes. qm̄ h̄ dato pħs ducit ad q̄nqʒ icōueniētia. ¶ Primū incōueniēs eſt ꝙ ſi ens eſt tn̄ vnū ſm diffōnē ſequiſ ꝙ ꝯria ſūt idē ſm diffōnē. ¶ Scōʒ incōueniēs eſt ꝙ bonū ⁊ malū erūt idē ſm diffōnē. ⁊ ſic idē erit bonū ⁊ nō bonū. ¶ Tertiū incōueniēs eſt ꝙ diſꝑata ut hō ⁊ equ' erūt idem ſm diffinitionē. ¶ Quartū incōueniēs eſt ꝙ ens ⁊ nihil erūt ideʒ ſm diffōnē.q: ipſum nihil aliquo mō eſt ens q: eſt itelligibile. ¶ Quintū incōueniēs eſt ꝙ q̄le ⁊ quātū erūt idē ſm diffōnē.quod eſt falſum.q: que differunt gn̄e nō ſunt idē ſm diffōnem.

Conturbati ſunt aūt ⁊ poſteriores quēadmodū ⁊ antiq:ne forte ꝯtingat ſil' idē vnū eē ⁊ multa. Vn̄ alij qdē ē auferebāt quēadmodū Licophrō. Alij aūt dictionē mutabāt:ut qm̄ hō non alb' ē ſʒ albaſ:neqʒ ambulās ē:ſʒ ambulat.ut nō ē adijciētes mlta faciāt eē vnū. . 20

¶ Cū pħs deſtruxit ꝯnē Par. ⁊ Mel.ponit ⁊ deſtruit opiōnē q̄rūdā ꝯſentiētiū ꝯnē Par. ⁊ Mel.qdā eni poſteriores Par. ⁊ Mel.dicētes ens eſſe tn̄ vnū qō eſt ſuba:vidētes ꝙ h̄ vbū eſt copulat inter diuerſa. ⁊ h̄ maxīe qn̄ ꝓdicaſ accidēs de ſubō ne

dicerēt mľtitudinē ſiue diuerſitatē eē vľ vnum eē mľta auferebāt h̄ v̄bū eſt a ꝓpōnibꝰ.q2 ſi h̄ v̄bū eſt ponereť in ꝓpōibꝰ ꝑ ꝓpōnes affirmatiuas denotareť aliq̄d eē aliō a ſeipo. ⁊ ita ꝙ vnū eēt mľta. ⁊ q̄dā hoꝝ oino auferebāt h̄ v̄bū eſt dicēdo nō eē dicēdū ꝙ hō eſt albꝰ.ſ3 q̄m hō albꝰ.S3 aliq̄ alij vidētes ꝙ hec oro.hō albꝰ nō ſignificat ueꝝ nec falſuz. mutabāt hoc v̄bū eſt in aliā dictionē dicēdo ꝙ nō eſt dicēdū ꝙ hō eſt albꝰ.ſ3 ꝙ hō dealbať.nec ē dicēdū ꝙ hō eſt ambulās.ſ3 ꝙ hō ambulat. ⁊ h̄ faciebāt ne dicerēt mľta eē vnū tanq̄3 ſimpľr vnum.

¶ Tanq̄3 ſingulľr dcō vno aut ente. Sed mľta ſūt que ſunt: aut rōne: ut aliud albo eē ⁊ muſico. Siidem utraq3: multa itaq3 vnuz. Aut diuiſiōe: queadmodū totum ⁊ ꝑtes: hic autē iā deficiebāt ⁊ ꝯfitebantur vnuz mľta eē: tanq̄3 nō ꝯuenirēt idē vnū ⁊ multa eē: nō oppoſita āt. Eſt eni vnuz ⁊ potētia ⁊ endelechia.i.actu. h̄ igiť mō facientibꝰ ipoſſibile videť que ſunt vnum eē.

.21.

¶ Poſita iſta opiōne pħs iprobat eam. ⁊ p̄ narrat ꝙ ipi fūdanť ſup h̄ ꝙ ens ⁊ vnū dicūť vno mō tm̄. Et dič ɔ͡ᵉʳ.ꝙ ſmo coꝝ fundať ſup h̄.q2 h̄ nomē vnuz ⁊ h̄ nomē ens ſemꝑ ſignificāt idē.qō tn̄ nō eſt veꝝ. Et pōt itelligi ſic.v3 ꝙ ſmo coꝝ fundať ſup h̄ ꝙ h̄ nomē vnū ⁊ h̄ nomē ens ſemꝑ ſignificāt idē.ita ꝙ vnū iſtoꝝ in vna determinata ſignificatiōe ſignificat idē. ⁊ reliquū in oī ſignificatiōe.qō nō eſt veꝝ. nūc eni ens acceptū in q̄cūq3 ſignificatiōe eſt idem qō vnū acceptū in vna terminata ſignificatiōe. vnū eni dī de vno ſm rōnē ⁊ de vno idiuiſibili.mō ens nō eſt vnū ſemꝑ.h̄ eſt nō i q̄libet ſignificatiōe ſua eſt idē qō vnū ſ3 rōnē.nec ēt eſt in q̄libet ſignificatiōe idē qō ens ſimpľr indiuiſibile ⁊c̄. ¶ Deinde pħs iprobat coꝝ opiōnē. ⁊ ꝓbat ꝙ illō qō ipi habebāt pro icōueniēti nō eſt iconueniēs.ſ.ꝙ vnū ſit mľta. ⁊ hec eſt 8ᵃ ɔͦ͡ huiꝰ libri.ſ.ꝙ vnū eſt mľta que tripľr ꝓbať. ⁊ p̄ ſic.vnū ſ3 ſubm eſt mľta ſm diffōnē.ğ vnū ē mľta.ɔ͡ña p3. ⁊ añs ꝓbať.q2 albū ⁊ muſicū ſūt vnū ſm ſubm. ⁊ ſť mľta ſm diffōnē. Scđo ꝓbať.q2 vnū ſ3 ɔtinuitatē eſt mľta ſ3 diuiſionē.ğ vnū eſt mľta.añs p3.q2 oē ɔtinuū eſt vnū ſ3 ɔtinuitatē. ⁊ multa ſ3 diuiſionē. Uñ totū ⁊ ꝑtes ſūt vnuz h̄ mō.nec ſť oppoſita vnū ⁊ mľta.q2 vnuz vno mō ⁊ mľta alio mō nō ſūt oppoſita. Tertio ꝓbatur.q2 vnū in actu eſt mľta in potētia.igiť vnū eſt multa. ¶ Intelligēdū ꝙ hec ꝑdicatio de v̄tute ſmōis eſt falſa.ſ.vnū eſt mľta.ſ3 op3 ꝙ itelligať ſic.v3 ꝙ de vno ꝑdicanť mľta.vľ op3 itelligē nūm ꝑlalem pro ſingulari. ⁊ tūc erit itellectꝰ ɔͦ͡nis ꝙ vnū eſt mľtuz. vľ dī ꝙ eſt ꝑdicatio malis. ⁊ talis ꝑdicatio eſt falſa de v̄tute ſmōis.Q̄uis ſit v̄a ſ3 itellectū dicētis.

22. ¶ Et ex q̄bꝰ demſant ſoluē nō difficile eſt utriq3 eniz ſophiſtice ſillogizāt ⁊ ꝑmēides ⁊ Meliſſus. Et nāq3 falſa recipiunt ⁊ nō ſillogizātes ſunt. eſt āt magis meliſſi onerofa rō ⁊ nō hñs defectuz. Sed vno icōueniēti aſſignato alia ɔtigūt. h̄ autē nihil graue ē. S3 q̄dē igiť meliſſus male paralogizat: māifeſtuz ē. Opinať enim accipe ſi qō factum eſt: hēt ꝑnᵐ oē: q̄m ⁊ qō nō factuz nō hēt ꝑnᵐ. poſtea ⁊ h̄ icōueniēs: ois eē ꝑnᵐ rei ⁊ nō tꝑis ⁊ ğñatiōis nō ſimplicis ſed alteratiōis tanq̄3 nō momentanee facte mutationis. .23.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ.c.in qua pħs ɔ̄dicit argumētis Par. ⁊ Me. ⁊ ɔtiet.4ᵒʳ ꝑtes.q2 p̄ ɔ̄dič argumēto Me.Scđo ibi. Et ad ꝑmenidē ɔ̄dicit argumēto Par. Tertio ibi. Neq3 igiť magnitudo. ɔ̄dicit ɔͦ͡ni Par. ⁊ Me.ɔiūctī. Quarto ibi. S3 qō v̄e eſt. ꝓpōit aliā rōnē Par.ꝑ quā q̄dā ɔſeiuit ɔͦ͡ni ſue.alij v̄o ꝓꝑ p̄ᵃᵐ rōnē ſuā ɔſenuūt ɔͦ͡ni Par. ¶ In p̄ᵃ igiť ꝑte huiꝰ ꝑticule pħs narrat ꝙ nō eſt difficile ſoluē rōnes Par. ⁊ Me.q2 ſunt ſophiſtice peccātes in mā ⁊ foīa.ſ3 rō Me.eſt magis onerofa.i.uana q̄3 rō Par. ⁊ nō hñs defectū.i.dubitatiōnē.tn̄ rō Par.eſt falſa ⁊ mľta iconueniētia ad eā ſequunť.eo q2 vno icōueniēti dato mľta ſequunť. ⁊ h̄ nihil eſt graue.ſ3 valde leue eſt.ſ.dato vno icōueniēti ducē ad alia ⁊c̄. ¶ Uñ notādū ſm ɔᵉᵐ ꝙ rō Meliſſi eſt magis uana q̄3 rō Par.q2 rō Meliſſi nihil ɔcludit.ſed rō Par.aliquid ɔcludit. ſ3 nō ɔcludit illō qō ipſe itēdebat. ¶ Uñ rō Par. fuit iſta. Quicq̄d eſt ꝑter ens eſt nō ens.ſ3 nō ens eſt nihil.ğ q̄cq̄d eſt ꝑter ens eſt nihil.ſ3 ens ⁊ vnū ſunt idē.ğ q̄cq̄d eſt ens ꝑter vnū eſt nihil. igiť ens eſt tm̄ vnū. Iſta eni rō bñ ɔcludit aliq̄d.q2 ɔcludit iſtā ɔͦ͡nē.tm̄ vnū eſt ens. ⁊ hec eſt v̄a.q2 uľis de terminis trāſpoſitis cū qua ɔuertiť eſt v̄a.nā iſta eſt v̄a oē ens eſt vnū.ex qua ſequiť ꝙ tm̄ vnū eſt ens.ſed hāc ɔͦ͡nē nō itēdebat Par.ſ3 iſtā. Ens eſt tm̄ vnum nūo ſic itelligēdo ꝙ aliqō vnū nūo eſt ens. ⁊ nihil aliō eſt ens niſi illō vnū nūo. ⁊ iſta ɔͦ͡ nō ſequiť ex ꝑmiſſis Par. Qō q̄dā igiť paralogizāt. Cū pħs narrauit ꝙ facile eſt ſoluē rōnes Par. ⁊ Me.incipit ſoluē rōnē Me.ɔ̄dicēdo eiꝰ argumēto. ⁊ ꝓbat ꝙ rō Meliſſi eſt ſophiſtica. ⁊ hec eſt 9ᵃ ɔͦ͡ huiꝰ li.que ꝓbať ſic. Illa rō que peccat in mā ⁊ foīa eſt ſophiſtica.ſ3 rō Meliſſi peccat in mā ⁊ foīa.ğ.maioꝛ eſt nota ⁊ minoꝛ ꝓbať. ⁊ p̄ ꝙ peccat in foīa.q2 illa rō peccat in foīa que arguit a deſtructiōe añtis ad deſtructionē ɔ͡ñtis.ſ3 rō Meliſſi eſt hᵘ.ğ minoꝛ p3.q2 ipſe arguit ſic. Si ens eſt factuz ens hēt ꝑnᵐ. igiť ſi ens nō eſt fcm̄ ens nō hēt ꝑnᵐ.ſ3 h̄ arguiť a deſtructiōe añtis ad deſtructionē ɔ͡ñtis. ¶ Itē itelligendū ꝙ rō Me.fuit iſta.ſi ens eſt fcm̄ hēt ꝑnᵐ. ğ ſi ens nō eſt fcm̄ nō hēt ꝑnᵐ.ſ3 ens nō eſt fcm̄.ğ non hēt ꝑnᵐ.ſ3 qō nō hēt ꝑnᵐ eſt ifinitū ſaltiz ex ea ꝑte qua nō hēt ꝑnᵐ.ğ ens eſt ifinitū. Et ex h̄ ɔ̄cludebat ulteriꝰ ꝙ ens eſt vnū ⁊ imobile.q̄m ſi ens eſt ifinitū op3 ꝙ ſit vnū.q2 nō ꝑmittit ſecū aliq̄d aliō. ⁊ ēt ſi ens eſt ifinitū eſt imobile q2 occupat oē3 locū. ⁊ nō eſt aliq̄s locꝰ ad quē poſſit moueri. ꝙ āt ens nō ğñeť ꝓbať q2 ſi ens ğñať aut ex ente vľ nō ente. nō ex nō ente.q2 tūc nō ens mutareť in nām entis. nec ex ente.q2 tūc ens eēt anteq̄3 ğñareť. Tria igiť poſuit Me.ſ.ꝙ ens eſt vnicū ifinitū ⁊ imobile. Deinde ꝓbat pħs ꝙ rō Me.peccat in mā.q2 h̄ nomē ꝑnᵐ dī de ꝑnᵒ magnitudis ⁊ rei. ⁊ de ꝑnᵒ alťatiōis ſucceſſiue nō momētanee. ⁊ de ꝑnᵒ tꝑis.ſi igiť utiť ꝑnᵒ pro ꝑnᵒ tꝑis.tūc ꝑmiſſe ſūt v̄e.ſ.ſi ens eſt factū hēt ꝑnᵐ tꝑis. ⁊ ſi ens nō eſt factū nō hēt ꝑnᵐ tꝑis. ⁊ ſi nō ſūt utiles ad ɔcludēdū illō qō itēdebat ɔ̄cludē.ſ.ꝙ ens eſt vnū ifinitū ⁊ imobile. Uñ accipiendo ꝑnᵐ pro ꝑnᵒ tꝑali.ſic aliā ꝓpōnes Me. ſť v̄e

ꝛ vna falſa.ſ.iſta. Q̄ð nõ hẽt pn^m tpale eſt īfinitū ſꝫ magnitudinē. Iſta enī eſt falſa.qm̄ iſtãtia de corpore celeſti.ſi võ utaꝛ pn° p̄ro pn° alterationis.ſic ēt iſta eſt falſa.oē qð gn̄aꝛ hẽt pn^m .ſ. alterationis. qꝛ alteratio ſubita gn̄aꝛ qꝛ hẽt eē poſt nõ eē. ꝛ tñ non hẽt pn^m alterationis. Si võ utaꝛ pn° p̄ro pn° magnitudis.tūc iſta eſt falſa.oē qð nõ gn̄aꝛ nõ hẽt pn^m ſ.magnitudis.uel ſi aliqð nõ ꝯtĩeꝛ nõ hẽt pncipiū magnitudiſ.iſta eſt falſa.iſtãtia eſt de corpe celeſti ſõ illa eſt falſa.qm̄ corp⁹ celeſte non gn̄aꝛ. ꝛ tñ hẽt pn^m ī ſ̄ba.ſ.pn^m magnitudis. ꝛ ita qcūqꝫ mõ accipiaꝛ pn^m ſemꝑ aliq̄ ꝓpoſitio eſt falſa de rõne Me.

24. ℭ Poſtea ꝑ qd imobile: ſi vnū eſt:ſicut enī ꝛ ꝑs vna cū ſit hec aq̄ moueꝛ in ip̄a q̄ re nõ ꝛ oīs. Poſtea ꝑ qd alteratio non erit. At võ nec ſpē poſſibile eſt vnū eē: ꝰ ſic ex q̄. Sicut enī ꝛ phiſicorū qdã vnū dicūt.illo aūt mõ non. Hõ nãqꝫ ab equo alterum eſt ſpē ꝛ contraria adinuicem.

ℭ Adhuc ꝙ rõ Me.peccet in mã ꝓbaꝛ qꝛ accipit ꝙ ſi ens eſt vnū ꝛ īfinitū opꝫ ꝙ ſit īmo^le. ꝛ poſſet h̄ aſſignari vna ꝯ.ſ.ꝙ nõ ſequiꝛ. Q̄ð ſi ens eſt vnū ꝛ īfinitū ꝙ ſit īmo^le.ita ꝙ nihil ſit mobile. Attñ nõ aſſigno hãc ꝯnē p̄ro eo ꝙ h̄ ponīꝛ ꝑticularis ꝓbõ ꝯnīſ hec igiꝛ ꝯ ꝑticularis ꝓbaꝛ dupl'r.p̄.qꝛ qꝰuis ens eēt vnū ꝛ īfinitū.adhuc poſſet hēe motū localē in ſuis ꝑtib⁹.qꝛ totū põt manē in eodeꝫ loco. ꝛ tñ ꝑtes moueri ſꝫ locū.ut pꝫ de toto aere ul' de aq̄ que ſm ſe totū ſemꝑ manet in eodē loco. ꝛ tñ ꝑtes moueꝛ ſꝫ locū. Scðo qꝛ poſito ꝙ ens ſit īfinitū ꝛ imobile ſm locū adhuc poteſt eſſe motus alterationis. qð pꝫ.qꝛ ipo^le eſt exiſtiare ꝙ oīa entia ſint vnū niſi ſꝫ mãm.ut pl'es antiq opinabanꝛ.qm̄ ipi ponebãt ꝙ oīa entia ſt' ignis aut tra aut aer:ſꝫ ꝙ oīa entia ſint vnū in foīa eſt ipo^le opiari.nã mãifeſtū eſt ꝙ hõ eſt ali⁹ ab eq̄ in foīa. ꝛ mãifeſtū eſt ꝙ ꝯria dn̄t a ſe inuicē ſꝫ formã.cū igiꝛ illa que dn̄t ſꝫ formã ꝛ ſūt ꝯria alterãt ſe iuicē mutuo appet ꝙ mot⁹ alterationis ſit qꝰuis ens eēt īfinitū ꝛ imobile motu locali. Sꝫ h̄ dubitaꝛ an qeſcēte toto ꝯtinuo poſſit ꝑs moueri ſm locū. ꝛ vi ꝙ non.qꝛ ꝑ phm ſ° metha^ce.qm̄ ꝯtinuū eſt cui⁹ mot⁹ eſt vn⁹.ḡ mota vna ꝑte ꝯtinui mouebiꝛ totū ꝯtinuū. Sꝫ ꝯriū hui⁹ vi ꝙ phs innuit h̄. ℭ Dico ꝙ mot⁹ localis eſt duplex.vꝫ.mot⁹ localis pur⁹ nõ ꝑmixt⁹ cū motu alterationis. ꝛ mot⁹ localis mixt⁹ cū motu alterationis ut eſt mot⁹ rarefactiōis ꝛ ꝯdēſatiōis. Et adhuc mot⁹ localis pur⁹ eſt duplex.ſ.mot⁹ direct⁹ ꝛ mot⁹ idirect⁹ ſiue mot⁹ lateralis. ꝛ tūc dico ꝙ ꝑs ꝯtinui põt moueri motu locali mixto cū motu rarefactiōiſ ꝛ ꝯdēſatiōis manēte ꝯtinuitate ꝛ altera ꝑte qeſcēte. ꝛ ſic toto nõ exiſtēte moto.qꝛ certū eſt ꝙ vna ꝑs aeris põt calefieri altera nõ calefacta. ꝛ ꝑ ꝯñs põt vna ꝑs rarefieri altera nõ rarefacta.ſꝫ illð qð rareſit moueꝛ local'r ſic ꝙ ſit in maiori loco q̄ꝫ pu⁹. Sꝫ ſi loq̄mur de motu locali puro ꝛ directo ſic.dico ꝙ ipo^le eſt ꝙ vna ꝑs ꝯtinui moueaꝛ altera qeſcēte. ꝛ h̄ manēte cōtinuitate.cui⁹ rõ eſt.qꝛ ꝑtiū ꝯtinuataꝝ ad ſe inuicē eſt idē ultimū.qm̄ ꝯtinua ſūt illa q̄rū ultīa ſūt vnū.ſed moto aliq̄ corpe motu locali puro ꝛ directo moueꝛ oē qð eſt in eo. ꝛ eodē mõ qeſcēte aliq̄ corpe ſꝫ locū qeſcit oē qð eſt in eo.ſi igiꝛ due ꝑtes ꝯtīue adinuicē ꝯtinuate. ꝛ vna illaꝝ moueꝛ directe. ꝛ alia quieſceret ſeq̄reꝛ ꝙ ultimū ꝯtinuãs illas ꝑtes ſil' moueretꝛ ꝛ qeſcēt.qꝛ ex q̄ idē eſt ultimū utriuſqꝫ ꝑtis mote ſeq̄reꝛ ꝙ moueretꝛ ad motū ꝑtis mote ꝛ ꝙ quieſceret ad qetē ꝑtis qeſcētis. Sꝫ ſi võ loq̄mur de motu locali laterali.ſic eſt poſ'e ꝙ vna ꝑs moueaꝛ altera ꝑte qeſcēte manēte ꝯtinuitate.ut pꝫ in v̄ga flexibili ul' in ſili. ꝛ forte talis mot⁹ nõ eſt pure localis ſꝫ eſt ꝯiūct⁹ motui ꝯdēſatiōis.cū enī flectiꝛ v̄ga:ſit cōdēſatio ꝛ deꝑſſio in aliquã ꝑtē. Et ſi dicaꝛ ꝙ idē argumētū vꝫ eē de motu locali ꝯiūcto motui alterationis.qꝛ ſi ꝑtes ſt' ꝯtinuate. ꝛ vna ꝑs moueaꝛ ꝛ alia qeſcat.tūc ultimū ꝯtinuãs illas ꝑtes ſil' moueꝛ ꝛ qeſcit. Dicēdū ꝙ nõ eſt ueꝝ.qꝛ in motu ꝯdēſatiōis ꝛ rarefactiōiſ nõ opꝫ ꝙ moto aliq̄ moueaꝛ qðlibet qð eſt in eo.aer enī põt ꝯdēſari v̄ſus ꝑietē ita ꝙ q̄libet ꝑs eiuſdē cōdēſeꝛ. ꝛ tñ ſuꝑficies aeris que eſt imediata ꝑieti ſtabit imobilis. põt ēt aer rarefieri ꝛ ſtabit ſuꝑficies īmo^bis. ꝛ ſi aliqs aer rarefiat ſm ſe totū vna medietas moueꝛ v̄ſus vnã dr̄iam poſitionis. ꝛ alia v̄ſus aliã. ꝛ ſuꝑficies media ad quaꝫ ille ꝑtes copulantur ſtabit immobilis.

ℭ Et ad parmenidē aūt idē modus rationū eſt ꝛ ſi aliqui aliĳ proprĳ ſunt.

ℭ Hec eſt 2^a ꝑs 1^e ꝑticule 2^e ꝑtis pn^lis hui⁹.c.in q̄.p̄.ꝯdicit rõni Par. ꝛ p̄ narrat ꝙ eodē mõ eſt ꝯdicēdū Par.q̄ ꝯdictū eſt Me.ſ.ex eo ꝙ ſua rõ peccabat i mã ꝛ foīa. ꝛ ēt ſūt aliq modi ꝓprĳ ꝯ Par.q nõ ſt' ꝯ Me.qꝛ ꝯdicēdo Par.utiꝛ.p̄.aliq̄ ꝓpõne poſita in rõne Par.ut appebit.ſꝫ in ꝯdicēdo Me.nõ utiꝛ phs aliq̄ ꝓpõne poſita in rõne Meliſſi.

ℭ Et ſolō ꝑtim qdē qꝛ falſa eſt:ꝑtim ãt qꝛ nõ ꝯcludiꝛ.falſa qdem qð ſimpl'r accipit quod eſt dici multipliciter dicto.

ℭ Deīde cū dic ꝯdicit.p̄.argumēto Par. ꝓbãdo ꝙ ei⁹ rõ eſt ſophiſtica. ꝛ p̄ ꝯdic argumēto Par.2° võ ibi. Nece igiꝛ ē accipe. ꝯdic ei⁹ ꝯni. ℭ Pr̄o igiꝛ p̄.ꝯdicit rõni Par. ꝛ ꝓbat ꝙ rõ ei⁹ eſt ſophi. ꝛ h̄ ē 10.ꝯ hui⁹ li.que ꝓbaꝛ ſic. Illa rõ q̄ peccat in mã ꝛ foīa eſt ſophiſtica.ſꝫ rõ Par.eſt h^m.ḡ minor declaraꝛ in lr̄a. ꝛ p̄ ꝙ peccat in mã qꝛ accipit falſū.nã accipit ꝙ ens dr̄ vno mõ tñ cū tñ dicaꝛ multis mõis. Uñ cū ens dicaꝛ de ſuba ꝛ q̄litate ꝛ q̄ntitate ꝛc. nõ ens ſil'r de nõ ſuba nõ q̄litate non q̄ntitate ꝛc. Et cū tñ accipiꝛ in argumēto Par.qcqd eſt preter ens eſt nõ ens.ſꝫ nõ ens eſt nihil.ſi per ens intelligit ſubaꝫ aut q̄ntitatē erit ꝓpõ falſa.ſ.ꝙ nõ ens eſt nihil.ſiue nõ ens accipiaꝛ eo ꝙ nõ eſt q̄ntitas ſiue p̄ro eo qð nõ eſt ſuba. ꝛ ſm opiõnē Par.opꝫ ꝙ nõ ens accipiaꝛ p̄ro negatiōe alicui⁹ vni⁹ tñ cū ens ſit tñ vnū ſm ipꝫ. ꝛ ſic pꝫ ꝙ rõ Par.peccat in mã.qꝛ aliq̄ ꝓpõ accepta in rõe Par.eſt falſa. Notãdū ſꝫ ꝯ^rem h̄ ꝙ h̄ nomē ens ꝛ nõ ens dr̄ de.10.ꝑdicamētis.qð ſic itelligo ꝙ ens in cōi ꝛ nõ ens tale dicanꝛ de.10.ꝑdicamētis.ſed nõ ens ul'r ſūptū nõ dr̄ de aliq̄ ꝑdicamēto.ſꝫ ſolum nõ ens tale ut nõ ſuba dr̄ de q̄ntitate. ꝛ nõ q̄ntitas dr̄ de ſuba ꝛ ſic de alĳs. Itē notandū ſm ꝯ^ces.ꝙ ꝓpõnes Par.nõ ſūt v̄e niſi cū itendim⁹ per h̄ nomē ens oīa.10.ꝑdicamenta.ſ.vnū cōe oīb⁹.10.ꝑdicamētis.uel.10.ꝑdicamēta ſūpta ſb diſiūctiōe.ſed tūc nõ ꝯcludit qð itēdebat cōcludē.ſ.ꝙ tñ vnū nũo eſt ens ꝛ nihil aliud ab illo tñ ꝯcludit ꝯnē illã.ſ.tñ vnū ē ens ut.ſupra dcm̄ ē.

¶ Nõ ↄcludit aũt: q: ſi ſola alba recipiant ſignificãte vnũ albo: nihilominꝰ mĺta alba ſũt ⁊ nõ vnuȝ. Nõ eni ↄtinuatiõe erit vnuȝ albuȝ neqȝ rõne. Aliõ eni erit eẽ albo ⁊ ſuſceptibili: ⁊ nõ erit extra albũ nihil diuiſum. Nõ eni inq̃ȝtum eſt ſepabile: ſed eẽ alterum eſt albo: ⁊ ei cui ineſt. Sȝ hoc parmenides nondum vidit.

¶ Probato ꝙ rõ Par. peccat in mã. ꝓbat pħs mõ ꝙ peccat in foĩa. ⁊ ħ ſic. Rõ tenẽs ex foĩa eſt bona in oĩ mã. ſȝ rõ Par. nõ tenet in oĩ mã. ḡ. mioꝛ huiꝰ rõnis declaraꝛ in lr̃a ſic. Ponamꝰ ꝙ oĩa entia ſint alba ⁊ albũ ſignificet vnũ. ⁊ tũc loco entis ponamꝰ albũ ⁊ arguamꝰ ſic. Quicq̃d eſt p̃ter albũ eſt nõ albũ: ſȝ nõ albũ eſt nihil. ḡ q̃cq̃d eſt p̃ter albũ eſt nihil. ḡ albũ eſt vnũ tm̃. ita ꝙ nihil eſt p̃ter vnũ albũ nũo. ⁊ certũ eſt ꝙ illa ↄ̃ nõ ſequiꝛ. q: illo caſu poſito p̃miſſe ſũt ṽe ⁊ ↄ̃ falſa. qm̃ mĺta alba ſũt ⁊ nõ ſolũ albũ ħ nũm. q: aliq̃n nõ erit vnũ ħ ↄtinuationẽ neqȝ ħ diffõnẽ. nõ eni erit vnũ ħm ↄtinuationẽ ut maifeſtũ eſt: immo erũt mĺta alba nõ ↄtinua. neqȝ erit vnũ ħ diffõnẽ. q: alia erit diffõ ſubti. alia albedinis. ſȝ q̃uis albedo ⁊ ſubm albedis ſint diuerſa ħ diffõnẽ. ex ħ nõ ſequiꝛ ꝙ ſint ſepata in eẽ. qm̃ albedo nõ ẽ in eẽ ſepata a ſuo ſubo ſȝ ſolũ ħ diffõnẽ. ſȝ ille ĩtẽtiões nõ erãt famoſe tpe Par. ⁊ Me. ſ. ꝙ aliq̃d ſit vnũ ħ ſubȝ ⁊ diuerſũ ħ diffõnẽ. ¶ Notandũ ħm ↄ̃ᵉᵐ ħ ꝙ ſmo ↄcludẽs p ſe dȝ ↄcludẽ in oĩ mã. Sȝ tñ itelligẽdũ eſt ꝙ aliqs ſmo ſine aliq̃ ↄña ↄcludit p ſe rõe ipſiꝰ totiꝰ cõplexiõis. ut ſillogiſmꝰ uĺ ↄuerſio ſimplex ⁊ hꝰ. ⁊ aliqs ſmo eſt ↄcludẽs p ſe rõe icõplexoꝝ ⁊ ħ põt eẽ uĺ rõne duoꝝ ẽminoꝝ. ut hõ currit. igiꝛ aĩal currit. uĺ rõne triũ terminoꝝ ut pr̃ eſt. igiꝛ filiꝰ eſt. nõ eni tenet iſta ↄña ſolũ rõne iſtoꝝ terminoꝝ qui ſt̃ pr̃ ⁊ filiꝰ. q: tũc eodẽ mõ ſeq̃reꝛ. pr̃ currit igiꝛ filiꝰ currit. qõ non eſt ueꝝ. uĺ põt eẽ rõne q̃tuoꝛ terminoꝝ. ut ſoꝛ. currit. igiꝛ hõ moueꝛ. Dico igiꝛ ꝙ iſta ꝓpõ. ſmo uĺ ↄña ↄcludẽs p ſe dȝ ↄcludẽ in oĩ mã. eſt itelligẽda de ↄña que ↄcludit rõne totiꝰ cõplexiõis. ut eſt ſillõ uĺ ↄuerſio. ſed nõ ẽ uĺr ueꝝ de ↄña tenẽte rõne icõplexoꝝ. ¶ Itẽ notãdũ ħ ↄ̃ᵉˢ ħ ꝙ illõ qõ ſignificat ħ nomẽ albũ nõ eſt vnũ ħ diffõnẽ. q: albũ ſignificat albedinẽ ⁊ recipiẽs albedinẽ. ¶ Iteꝝ notãdũ ħ Auic. ⁊ alĝ ſcẽ ꝙ ſignificatio eſt triplex. ſ. ſignificatio pilitaꝛ. ſignificatio ↄtinẽtie. ⁊ ſignificatio ↄcomitãtie. illõ ſignificaꝛ ſignificatiõe pilitatis qõ eſt totũ ⁊ adeq̃tũ ſignificatũ. ⁊ iſto mõ terminꝰ ↄcretꝰ accñtalis ſignificat totũ aggregatũ ex accñte ⁊ ſubto. vñ ſignificatiõe pilitaꝛ albũ ſignificat albedinẽ ⁊ hñs albedinẽ. ut dĩc hic ↄ̃ᵒʳ. ſȝ ſignificatiõe concomitãtie ſignificaꝛ oẽ illõ cui nome p̃ncipalr̃ nõ iponiꝛ. ſȝ illõ qõ ne̾cio cõcomitaꝛ illõ cui iponiꝛ nomẽ p̃ncipalr̃ ⁊ ſic ħ nomẽ hõ ſignificat riſibile. ſignificatiõe aũt ↄtinẽtie ſignificaꝛ illõ qõ ↄtineꝛ i eo cui nomẽ iponiꝛ. ⁊ ſic totũ ſignificat ptẽ. ⁊ talis ſignificatio ẽ duplex. q: q̃dã eſt actualis. ⁊ q̃dã potẽtialis. ſignificatiõe actualis ↄtinẽtie iferiꝰ ſignificat ſuũ ſupiꝰ. q: actu ↄtiet ipȝ. ⁊ ſic nomẽ cõcretũ ſignificat ſubȝ ⁊ eĩt foĩaȝ. ſȝ ſignificatiõe ↄtinẽtie potẽtialis ſupiꝰ ſignificat inferiꝰ. q: ſupiꝰ ↄtiet põ ſuũ inferiꝰ. ¶ Et ſi q̃raꝛ q̃d ſignificaꝛ p̃ p nomẽ ↄcretũ accñtis aut ſuba aut accñs. Dico ꝙ p̃ᵐ ſignificatũ ↄtinẽtie actualĩ põt eẽ duplr̃. ſ. uĺ ꝙ ſit p̃ᵐ in ↄſtituẽdo. ⁊ ſic p̃ ſignificat ſubaȝ ſiue ſubȝ. ⁊ ħ vult ↄ̃ᵒʳ 2ᵒ de aĩa. ſ. ꝙ in artificialibꝰ nomẽ cõcretũ p̃ ſignificat ſubm ⁊ mãȝ q: res artificiales ↄſtituunꝛ in eẽ p mãȝ. ⁊ ſic terminꝰ ↄcretꝰ p̃ ſignificat ſubm. q: totũ aggregatũ qõ eſt ſignificatũ adeq̃tũ p̃ ↄſtituiꝛ in eſſe p ſubm. alio mõ põt accipi p̃ᵐ diſtiguẽdo. ⁊ ħ mõ terminꝰ ↄcretꝰ p̃ ſignificat foĩaȝ accñtalẽ. q: p illã p̃ncipalr̃ diſtiguiꝛ ab oĩ alio. ut albũ p albedinẽ. ⁊ ſic loquiꝛ ↄ̃ᵒʳ 5ᵒ methaᶜᵉ. dicẽs ꝙ nomen ↄcretũ p̃ ſignificat foĩaȝ accñtalem. ⁊ ſecũdario ſubm. ⁊ ſic põt apparere rñſio ad queſtionem querẽtem quid p̃ ſignificat terminus cõcretus accidentalis.

Neceſſe igiꝛ accipe nõ ſolũ vnum ſignificare qõ eſt: de q̃ utiqȝ p̃dicetꝛ: ſȝ ⁊ qõ ṽe eſt: ⁊ qõ ṽe vnũ eſt. Accidẽs eni de ſubiecto q̃dã dĩ. Quare cui accidit qõ eſt nõ erit. alteꝝ eniȝ eſt ab eo quod ẽ: erit itaqȝ aliq̃d cũ nõ ſit: nõ itaqȝ i erit aliĳ exñs quod ṽe eſt. nõ eni erit ens aliquod ipſi: niſi mĺta q̃d eſt ſignificet: ſic ꝙ ſit aliquid vnumquodqȝ: ſed ſupponiꝛ quod eſt ſignificare vnum.

¶ Lũ pħs ↄ̃dixit argumẽto Par. ↄ̃dic̃ ↄ̃ni eiꝰ ex ꝓpoſitiõibꝰ q̃s poſuit in ſillõ ſuo. ⁊ hꝰ ↄ̃dictio ẽ redargutio. vñ pħs itẽdit ꝓbare ↄ̃nẽ p̃us poſitã. vȝ ꝙ ens nõ eſt tm̃ vnũ. Et rõ quã itẽdit eſt iſta. Si ens ſignificat tm̃ vnũ. aut igiꝛ ſignificat accñs tm̃ aut ſubaȝ tm̃. nõ põt poni ꝙ ſignificet accñs tm̃. q: accidẽs dĩ de ſubto. ut dicẽdo hõ eſt albꝰ. ſi igiꝛ ens ſignificat accñs tm̃. tũc ſuba eſt nõ ens. ⁊ accñs ẽ ens ⁊ p̃dicaꝛ de ſuba. igiꝛ ens ṽe p̃dicaꝛ de nõ ente qõ eſt ipoˡᵉ. q: ſic ens eẽt nõ ens. uĺ ſi dicaꝛ ꝙ ſuba eſt ens. ⁊ accñs ſilr̃ eſt ens. tunc ſequeret ꝙ multa ſunt que ſunt. qõ tamẽ nõ cõceſſit Parme.

¶ Si igiꝛ qõ ṽe eſt nulli accidit. ſȝ illi aliq̃d magis qõ ṽe eſt ſignificat qõ eſt q̃ȝ qõ nõ ẽ. Si eni erit qõ ṽe ẽ idẽ ⁊ albũ: albo aũt eẽ nõ eſt qõ ṽe eſt. neqȝ eni accidẽ ipſi poſſibile eſt qõ eſt. Neqȝ eni quod eſt: eſt qõ nõ ṽe eſt. nõ ḡ qõ eſt: eſt qõ albuȝ eſt. nõ ſic aũt ſicut cũ aliq̃d nõ ſit: ſȝ oĩno nõ ſit. Quod ṽe itaqȝ eſt: nõ eſt. uerũ eni eſt dicẽ: qm̃ album eſt. Hoc aũt nõ quod ſignificauit. Quare ſi ⁊ albuȝ ſignificat quod uere eſt multa ergo ſignificat quod eſt.

¶ Probato ꝙ ens nõ põt ſignificare accñs tm̃. ꝓbat pħs ꝙ nõ põt ſignificare ſubam tm̃. q: ſi nihil ſit ens niſi ſuba: tũc accñs eẽt nõ ens. ⁊ accñs p̃dicaꝛ de ſuba. ſic dicẽdo. hõ eſt albꝰ. ḡ nõ ens p̃dicaꝛ ṽe de ente. ⁊ p ↄ̃ñs iſto mõ illõ qõ eſt ens erit nõ ens. Nec rõ accipit aliã ꝓpõnẽ acceptã in ſillõ Par. ſ. iſtã. q̃cq̃d eſt p̃ter ens ẽ nõ ens. aut ḡ q̃cq̃d eſt p̃ter accñs eſt nõ ens. aut q̃cq̃d eſt p̃ter ſubaȝ eſt nõ ens ſi deꝛ ꝙ q̃cq̃d eſt p̃ter accñs eſt nõ ens. tũc ſuba ẽ nõ ens ⁊ accñs eſt ens. ⁊ accñs ṽe p̃dicaꝛ de ſuba. igiꝛ ens ṽe p̃dicaꝛ de nõ ente. ⁊ p ↄ̃ñs nõ ens ẽ ens. ſi aũt deꝛ ꝙ q̃cq̃d eſt p̃ter ſubaȝ eſt nõ ens. tũc accidẽs eſt nõ ens. ⁊ ſuba eſt ens. ⁊ accñs ṽe p̃dicaꝛ

de ſubſtātia. igiť nō ens ve p̄dicať de ente ⁊ p̄ ꝯñs ens eſt nō ens. uľ optebit dicē ꝙ accñs nō p̄dicať de ſuba. ⁊ ſic optebit dicē ꝙ ſuba nec eſt alba nec nigra. nec finita nec ifinita. qȯ eſt ꝯ Par. ⁊ Me. qꝛ Me. pōit ens ifinitū: pmenides vo finitū. Iſta lr̃a. Si ḡ qȯ ve eſt: eſt difficilis ad ꝯſtruēdū. iō p̄ro cō ſtructiōe eſt ſciēdū ꝙ p̄ illȯ qȯ ve eſt. ⁊ p̄ qd eſt: intelligit pħs ſbſtātiā. ⁊ p̄ illȯ qȯ eſt itelligit ens. dicͭ igiť pħs. Si igiť qȯ ve eſt. i. ſbſtātia nulli accidit. ſed illi aliqd. i. aliqd ei accidit qȯ ve eſt. magis qȯ ve eſt ſignificat qȯ eſt. i. ens magis ſignificat qȯ ve eſt. i. ſbſtātiā ꝙ̄ accñs. Si eni erit qȯ ve eſt. i. ſuba idē ⁊ albū albo. aut eē nō ē qȯ ve ē. i. albedo nō eſt ſuba. neqꝫ eni accidē ipſi poſſibile eſt qȯ eſt. i. nec eſt poſſibile accñs accidē ipi qȯ eſt qd. i. ſube. neqꝫ eni qd eſt. i. ſuba eſt qȯ non ve eſt. i. alba uel nigra.

℃ Ex q̄ ꝯcludit dicēs. neqꝫ igiť qd eſt. i. ſuba eſt qȯ albū eſt. i. ſuba nō erit alba. nec ſupple finita nec ifinita. cuiꝰ ꝯriū ꝯceſſerūt pmenides ⁊ melliſſus. Uľ ſic qꝛ ſuba eſt ens. ⁊ accñs eſt nō ens. ſuppoſito ꝙ ſola ſuba ſit ens. tūc accñs eſt nō ens. ⁊ nō ſolum erit accñs nō ens tale. utputa nō hō nō lapis ſꝫ ⁊ oīno erit nō ens. i. puꝝ nihil. cū igiť accñs ſit oīno nihil ⁊ accñs p̄dicať de ſuba. tūc ſequiť. qȯ ve eſt. i. ſuba erit nō ens. qꝛ de ſuba que ve eſt ens p̄dicať accñs qȯ eſt nō ens dicēdo. hō eſt albꝰ. ⁊ h̄ eſt qȯ dicit. qȯ ve itaqꝫ eſt non ens. i. ſuba que ve eſt. eſt nō ens. qȯ p̄bat dicēs. neꝝ eni eſt dicē. qm̄ albū ē. i. neꝝ eſt dicē. qm̄ ſuba eſt alba. h̄ aūt nō eſt qȯ eſt ſignificat. i. albū ſignificat nō ens. q̄re ſi albū ſignificat qȯ ve eſt. i. ſi ens ſignificat albū. ſequiť ꝙ illȯ qȯ eſt. i. ens ſignificet multa. cuiꝰ ꝯriū dixerūt.

℃ Neqꝫ igitur magnitudo erit quod eſt. ſi quidē quod uere eſt eſt quod eſt: utriqꝫ enim alterum eſt eſſe partium.

℃ Hec ē 3ꝰ p̄s 1ᵉ p̄ticule 2ᵉ p̄tis p̄ncͥ huiꝰ capli. in q̄ cū pħs ꝯdixit Par. ⁊ Me. diuiſiꝫ. h̄ ꝯdicͭ eis ꝯiūctiꝫ ⁊ pōit rōnē p̄batē ꝯnēꝫ 6ᵃᵐ ſupiꝰ poſitā. que eſt ꝙ ens nō ē tm̄ vnū. ⁊ itēdit talē rōne. ſi ens ē tm̄ vnū ita ꝙ nō ſint pl̄a ētia opꝫ ꝙ illȯ ſit ſuba qꝛ digniꝰ ē ꝙ ſuba ſit ens ꝙ̄ accñs. ſꝫ nō pōt pōi ꝙ ens ſit tm̄ vnū. ſ. ſuba. ſic ꝙ ſola ſuba ſit ens. qꝛ ſi vnū ens tm̄ ſit. ſ. ſuba. aut igiť illa ſuba ē corp̄ea hñs magnitudinē. aut ē icorp̄ea carēs magnitudie. nō ē dicē ꝙ ſit corp̄ea hñs magnitudinē. nec ēt ꝙ ſit icorp̄ea carēs magnitudie. igiť nullo mō pōt ꝯcedi ꝙ ens eſt tm̄ vnū. ſ. ſuba. maioꝛ ē mãifeſta p̄ ſufficiētē diſtōnē. ſuba eni ſufficiēter diuidiť p̄ corporeū ⁊ icorporeū. mioꝛ vo p̄bať i lr̃a. ⁊ p̄ p̄bať p̄ᵃ p̄s mioris. ſ. ꝙ illa ſuba q̄ ſola ē ens nō pōt pōi corp̄ea hñs magnitudinē. qꝛ oīs magnitudo hēt p̄tes q̄rū vna differt ab alia. ḡ ſi ſuba corp̄ea ſola ē ſequiť ꝙ mľta ſūt. ſ. p̄tes illiꝰ ſube cuiꝰ ꝯriū ipi dicūt. ⁊ h̄ ē qȯ dicͭ. neqꝫ igiť qȯ ē. i. ens erit magnitudo. i. ſuba corp̄ea hñs magnitudinē. Si qȯ ve eſt. i. ſbſtātia ſit qȯ eſt. i. ſit ens ſolū. qȯ p̄bat. utriqꝫ eni alteꝝ eſt eē p̄tium. i. p̄tes erūt diuerſe. ⁊ ſequiť ꝙ multa ſunt.

℃ Quod aūt diuidiť quod ve eſt: in quod ve eſt aliquod aliud rōne mãifeſtū eſt: ut hō ſi eſt q̄d ve eſt aliqd: neceſſe eſt ⁊ aial quod uere eſt aliquid eſſe ⁊ bipes.

℃ Deīde cū pħs dicͭ. p̄bat 2ᵃᵐ p̄tē mioris. ſ. ꝙ nō p̄t pōi ꝙ aliq̄ ſuba ſola ſit icorp̄ea carēs magnitudie qꝛ ex h̄ ſequiť ꝙ mľta ſꝫ cuiꝰ ꝯriū ipſi dicūt. p̄bať ꝙ h̄ ſequať. qꝛ ſi aliq̄ ſuba ſola ē carēs magnitudie ex h̄ ſequiť ꝙ mľta ſꝫ. qꝛ ſi ſuba ſola ē carēs magnitudie opꝫ ꝙ illa ſbſtātia hēat diffōnē ex q̄ itelligiť ſuba ſua. ita ꝙ opꝫ ꝙ hēat aliqd tanꝙ̄ genus ⁊ aliqd tanꝙ̄ dr̃iaꝫ. ſꝫ partes diffōnis ſube ſꝫ ſube. ḡ ſi ſuba ſola ſit ens carēs magnitudine. adhuc ſequiť ꝙ pl̄es ſube ſꝫ. ſ. p̄tes ſue diffōnis. ⁊ ſic ſequiť ꝙ ſi ſola ſuba ſit carēs magnitudie ꝙ mľta ſꝫ. ſ. p̄tes ſꝫ rōnē uľ ſꝫ diffōnē i q̄s diuidiť. vbi gr̃a. ſi pōať ꝙ nihil ſit niſi hō: opꝫ ꝙ hēat diffōnē ſuā ⁊ ſit ſua diffō aial bipes. ex q̄ igiť hō eſt ſuba. opꝫ ꝙ ſit aial ⁊ bipes q̄ ſꝫ ſube. ⁊ ſic ſequiť ꝙ mľte ſꝫ ſube. ⁊ h̄ ē qȯ dicͭ. qȯ āt illȯ qȯ ve eſt. ſ. ſuba diuidiť i aliqd aliȯ qȯ ve ē. i. i aliquā aliā ſubaꝫ mãifeſtū ē rōne. i. mãifeſtū ē p̄ diffōnē ⁊ exēplificat: ⁊ ē lr̃a plana. Unde ꝯᵗᵒʳ dicͭ h̄ ꝙ ſi poſuerimꝰ ꝙ ens qȯ ē vnū apȯ eos ſit hō. neċe ē ut aial qȯ ē genꝰ hoīs ⁊ bipes qȯ eſt dr̃ia eiꝰ. entia ſint in rei vītate qm̄ p̄tes rei q̄ ſꝫ ſꝫm diffōnē p̄cedūt rē i eſſe. ⁊ ſic appet expſſe ſꝫm ꝯᵗᵉᵐ. ꝙ genꝰ ⁊ dr̃ia q̄ ſꝫ p̄tes diffōnis ſbſtātie neċio debēt eē ſubſtātie cū in eſſe p̄cedāt ſbſtātiā diffinitā.

℃ Si eni nō qȯ ve ē aliqd eſt: accñtia erūt. Aut igiť hōi aut alij alicui ſubiecto. ſꝫ impoſſibile ē. Accñs eni dr̃ h̄. aut qȯ ꝯtigit eē ⁊ nō eē. aut cuiꝰ ē i rōne h̄ cui accidit. ut ſedē qdē ſicͭ ſep̄abile. In ſimo āt ē rō naris. cui dicimꝰ accidē ſimuꝫ. Ampliꝰ q̄cūqꝫ in diffinitiua rōne iſūt: aut ex qbꝰ iſūt i rōne alicuiꝰ hoꝝ nō ē idē totꝰ: ut in bipede rō hoīs: aut i albo q̄ eſt albi hoīs. ſi igiť hec hūc hēt modū: ⁊ hōi accidit bipes: neċe ē ſep̄abile eē ipꝫ. Quare ꝯtiget utiqꝫ nō bipedē eē hoīem aut in rōne bipedē inerit hoīs rō. ſed impoſſibile eſt. Illud eni in illius rōne ineſt. ſi aūt alij accidūt bipes ⁊ animal: ⁊ nō eſt utrūqꝫ quod uere eſt aliquid: ⁊ hō utiqꝫ erit accidentiū alteri.

℃ Et ꝙ āt oportet ꝙ p̄tes diffōnis ſint ſube. p̄bat pħs ſic. qꝛ ſi p̄tes diffōnis ſube nō ſint ſube opꝫ ꝙ ſint accñtia. ſꝫ h̄ ē ipoˡᵉ. qꝛ ſi p̄tes diffōnis ſube ut puta hoīs ſꝫ accñtia. aut igiť accidūt hōi aut alteri ab hoīe. ſꝫ nō pōt dari ꝙ accidant hōi qꝛ ſi ſic: aut eēnt accñtia ſep̄abilia ab hoīe aut iſep̄abilia. Nō ē dñdū ꝙ p̄tes diffōnis accidāt ipſi diffinito iſep̄abiliť ab eo. qꝛ accñs iſep̄abile diffiniť p̄ ſuū ſubꝫ ſicͭ ſimitas diffiniť p̄ naſū. igiť ſi p̄tes diffōnis eſſent accñtia ipſi diffinito iſep̄abilia ab eo. ſeq̄reť ꝙ ipꝫ diffinitū cadēt i diffōne p̄iuꝫ ſue diffōnis. ſꝫ h̄ eſt ipoˡᵉ. qꝛ qñ aliqd cadit i diffōne alicuiꝰ illȯ aliȯ nō cadit i eiꝰ diffōne. ut ſi. a. cadat i diffōne. b. b. nō cadet i diffōne ipſiꝰ. a. Ex q̄ igiť p̄tes diffōnis cadūt i diffōnē ipſiꝰ diffiniti nō p̄t dici ꝙ ipꝫ diffinitū cadat i diffōne p̄iū ſue diffōnis. ⁊ p̄ ꝯñs p̄tes diffōnis nō ſꝫ accñtia ipi diffinito iſep̄abilia. Nec ē dr̃e ꝙ p̄tes diffōnis ſūt accñtia ipi diffinito ſep̄abilia ab eo. qꝛ tūc diffinitū poſſet eē ſine ſua diffōne ⁊ ſine p̄tibꝰ ſue diffōnis. ⁊ ſic ꝯtigēt hoīeꝫ eē nō bipedē ⁊ eē nō aial. q̄ ſꝫ ipoˡᵇˡᵉ. Nec ēt ē dr̃e ꝙ p̄tes diffinitiōis ſube accidāt alicui alteri a diffinito. qꝛ tūc opꝫ ꝙ ipꝫ diffinitū accidat alicui alteri. nā cuicūqꝫ

accidit diffō ul' ptes diffōnis eidē accidit ipſʒ diffiniti. ſʒ hoc ē ipole. qꝛ qd ve ē. i. ſuba nulli accidit. lr̃a plana ē. ¶ Notāda ſt̄ hic duo. p̄ q̄ ſuba diffinibiliſ cōpōit ex gn̄e ꝛ dr̃ia. ꝛ dīdit i genꝰ ꝛ dr̃iaʒ tanq̄ʒ in ptes eētiales. ꝛ q̄ genꝰ ꝛ dr̃ia ſint reſ diuerſe. Nā dic̄ pħs q̄ illō qd ve ē dīdit i aliqd qd ve ꝛ i aliqd qd ve ē. ſic hō dīdit i bipede ꝛ aial. ḡ aial ꝛ bipes ſt̄ diuerſe ptes hoīs ꝛ ſt̄ ve ſube. Jtē genꝰ ꝛ dr̃ia in ſūt ſube q̄ diffinit. aut igit ſt̄ ſube. ꝛ ſic hētur ppoſitū. aut ſt̄ accn̄tia. ꝛ hoc iprobat hic pħs ex itētiōe. qꝛ nec accidūt ipi diffinito nec alteri. Jtē ꝯtor dic̄ q̄ pteſ enſ i rei ṽitate. ſ. ſube ſt̄ entia i rei ṽitate. ꝛ dic q̄ ptes rei q̄ ſt̄ ſʒ diffōnē p̄cedūt rē in eē ex qbꝰ apparet māifeſte ſʒ itētionē pħi ꝛ ꝯtra q̄ genꝰ ꝛ dr̃ia q̄ cadūt i diffōne ſube: ſt̄ ſube. ꝛ q̄ ſpēs cōponit cōpoſitione ṽa ex gn̄e ꝛ dr̃ia tāq̄ʒ ex ptibꝰ realibꝰ realiter diuerſis. cuiꝰ tn̄ ꝯriū dicūt moderni. ꝛ qꝛ dicant ēt hi q̄ pħs logr̄ hic iproprie ꝛ figuratiue. ita q̄ ſmōes ſui ſt̄ hic ſiles huic ſmōi videlʒ lupꝰ ē i fabula. qd ualde abſurdū ē dicē ð ariſto. ſ. q̄ ipſe in ſcia demr̃atiua ut ē iſta ſcia loquat̄ abuſiue ꝛ improprie. huiꝰ eni modū loquēdi i ſcia demr̃atiua ipſemet rep̄hēdit. nec obſtat qd dicit pħs 7o methaᶜᵉ. ſ. q̄ ulr̃a nō ſt̄ ſube qm̄ ipſe ibi pbat q̄ ulr̃a nō ſt̄ ſube ſic p'lo poſuit. ſ. q̄ ulr̃a nō ſūt ſube pme. ꝛ hoc ſonat textus q dic̄. pm̄ eni ſuba. i. pa ſuba. vniuſcuiuſq̄ʒ ē ſibi ppa. Et expoſitoꝛ ſcūs thomas i pn̄o 4i metha. dic̄ hāc fuiſſe itētionē pħi. 7o metha. ¶ Scdo eſt notādū ex dic̄ pħi hic q̄ idē reſpectu eiuſdē nō pōt eē diffiniēs ꝛ diffinitū. vn̄ ſi. a. cadat i diffōne ipſiꝰ b. ipole ē q̄ ipſʒ. b. cadat i diffōne ipſiꝰ. a. qꝛ tūc idez eēt magiſ ꝛ minꝰ notū reſpectu eiuſdē. ꝛ idē eēt prius ꝛ poſteriꝰ reſpectu eiuſdē. Nā ptes diffōnis ſūt p̄ores diffinito. Jtē qcūq̄ʒ in diffōne alicuiꝰ pōit aliqd diffinibile ponēdo loco ipiuſ diffinibiliſ ſuā diffōnē erit diffō ṽioꝛ ꝛ expſſioꝛ. ut pʒ p pħʒ i multis locis. ḡ ſi i diffōne ipſiꝰ. b. cadat. a. ponēdo diffinitionē ipſiꝰ. a. loco ipſiꝰ. a. diffō ipſiꝰ. b. erit ṽioꝛ. ſi igit̄ i diffōne. a. cadat. b. ſeqt̄ q̄ i ṽiſſima ꝛ expſſa diffōne ipſiꝰ. b. dʒ pōi. b. qd ē ipole. igit̄ ipole eſt q̄ b. diffiniat̄ p. a. ꝛ. a. p. b. ſic idē diffiniret̄ p ſeipſuʒ. Et ſi dī q̄ pħs ꝛ ꝯtor 7o methaᶜᵉ uolūt utrūq̄ʒ correlatiuoꝝ diffiniri p reliquū. ut pʒ de potēna ꝛ actu q̄ꝝ utrūq̄ʒ diffinit̄ p reliquū. Et ſilr̄ Poꝛ. dic̄ q̄ qꝛ genꝰ ꝛ ſpēs ſt̄ relatiua. iō vnū diffinit̄ p reliquū. ḡ idē reſpectu eiuſdē pōt eē diffiniēſ ꝛ diffinituʒ ꝛc̄. Hoc ēt vī p rōnē diffōnis. qm̄ diffō ē cā inoteſcendi. ſʒ vnū correlatiuoꝝ cogſcit̄ p reliquū. ḡ vnū correlatiuoꝝ diffinit̄ p reliquū. His tn̄ nō obſtātibꝰ dicēdū ē cū pħo hoc q̄ idē nō pōt eē diffiniēs ꝛ diffinitū reſpectu eiuſdē. ꝛ hoc i diffōne cōpleta. qꝛ p diffōnē rei cōpletā certificat̄ oīs qd querēs qd ē de ipo diffinito. ſi igit̄ i diffōne cōpleta pr̄is poneret̄ filiꝰ ꝛ eꝯ. tūc ſi q̄rat̄ qd ē pr̄ ꝛ r̄ndeat̄ q̄ pr̄ ē q genuit filiū. adhuc ꝯtigit q̄rē qd ē filiꝰ. qꝛ nō magis notꝰ eſt filiꝰ q̄ʒ pr̄. ꝛ ſi r̄ndeat̄ q̄ filiꝰ ē q hēt pr̄eʒ. adhuc ꝯtingit q̄rē qd ē pr̄: ꝛ ſic nō ceſſabit qō: ꝛ ſic nunq̄ʒ erit certificatio. attn̄ forte i diffōne icōpleta pōt vnum relatiuoꝝ diffiniri p reliquū. ꝛ hoc uolūt pħs. ꝯtor ꝛ Poꝛ. Si ṽo q̄rat̄ qlr̄ ḡ dʒ relatiuū diffiniri diffōe cōpleta. dico q̄ ul' nō diffinit̄ diffōne cōpleta. ul' ſi diffinit̄ cōplete nō diffiniet̄ p ſuū correlatiuū. vn̄ pr̄ pōt ſic diffiniri ul' deſcribi. ꝛ hoc ſine ſuo correlatiuo pr̄ ē ille q de ſua ſba gēuit ſibi ſil'e i ſpē. Et qn̄ dī q̄ vnū correlatiuoꝝ cogſcit̄ p reliquū. igr̄ vnū correlatiuoꝝ diffinit̄ p reliquū. Dico q̄ nullū correlatiuoꝝ cogſcit̄ p reliquū. Un̄ dico ſic dic̄ Aui. i logica ſua q̄ vnū correlatiuoꝝ cogſcit̄ cū reliquo. ſʒ nō p reliquū. qm̄ aliō ē cogſci cū alio. ꝛ aliō ē cogſci p aliō. Et ſi dī q̄ pħs i p̄dicament̄ dic̄ q̄ q diffinite cogſcit vnū relatiuoꝝ diffinite cogſcit ꝛ reliquū. igit̄ vnū relatiuoꝝ cogſcit̄ ꝛ diffinit̄ p reliquū. dico q̄ nō ſequit̄. qꝛ ueꝝ eſt q̄ relatiua ſil' cogſcunt̄ diffinitiue. ꝛ hoc vult pħs tn̄ nō cognoſcit̄ nec diffinit̄ vnū per reliquū. vnde aliud eſt ſimul cognoſci cuʒ alio. ꝛ aliud eſt cognoſci per aliud.

¶ Sʒ qd uere eſt ſit accn̄s nulli: ꝛ de quo ambo ꝛ utrūq̄ʒ: ꝛ qd eſt ex his dicat̄. Ex indiuiſibilibus itaq̄ʒ eſt omne.

¶ Hec ē 4a ps 2e pticule 1e ptis pn̄ˡⁱˢ huiꝰ capl'i. Jn q̄ pħs ptractat 2am rōnē Par. q pbat q̄ vna ſuba ſola ē ꝛ idiuiſibilis. ꝛ ꝯtinet tres pticulas. qm̄ i pa ponit 2am rōnē Par. Jn 2a ibi ⌊ Quidā aūt rōnibus ⌋ Ponit r̄nſionē q̄rūdā ad vnā rōnē Par. Jn 3a ibi. ⌊ Manifeſtū aūt ē ⌋ Rep̄hēdit r̄nſionē ad vnā rōnē Par. Rō igit̄ 2a Par. fuit iſta. Jllō qd ṽe eſt. ſ. ſuba nulli eſt accn̄s. aut igit̄ illō qd uere eſt. eſt diuiſibile ul' idiuiſibile. nō ē dare q̄ ſit diuiſibile. qꝛ ſi tūc eē diuiſibile diceret̄ de ambabꝰ ptibꝰ ipſiꝰ ꝛ de utraq̄ʒ diuiſim ꝛ ēt de toto cōpoſito ex ptibꝰ. ꝛ ſic utraq̄ʒ medietas erit diuiſibilis. ꝛ eadem rōne utraq̄ʒ medietas medietat̄ erit diuiſibilis. ꝛ ſic in ifinitū. ſʒ hoc ē ipole. ḡ ipole ē q̄ illō qd ṽe ē. ſ. ſuba ſit diuiſibilis. ḡ ē idiuiſibilis. ꝛ p ꝯn̄s ē vna ſola ſuba ꝛ ſic nō erūt m'lta. ſʒ tn̄ vnū. Un̄ breuit̄ hec ē rō. Jllō qd ē. ſ. ens eſt ſuba. qꝛ digniꝰ ē q̄ ſit ſuba q̄ʒ accidēs. ſʒ ipſa ſuba nō pōt eē diuiſibilis. qꝛ tūc eadē rōne utraq̄ʒ medietas eēt diuiſibilis. ꝛ utraq̄ʒ medietas medietat̄. ꝛ ſic i ifinitū. uel ſaltē deueniret̄ ad idiuiſibilia. i. ad pūcta. ꝛ ſic corpꝰ cōponeret̄ ex pūctiſ. ꝛ ſic oē qd ē erit ex diuiſibilibꝰ. ꝛ ſic relinquitur q̄ illō qd ṽe eſt. ſ. ſuba ſit idiuiſibilis. ꝛ p ꝯn̄s tn̄ vnū ē. ꝛ ſic nō erūt m'lta. Dic̄ igit̄ pħs ſic. Sed ſi qd ṽe eſt. ſ. ſuba ſit accn̄s nulli. ꝛ ſupple illō qd ṽe eſt ſit diuiſibile i ptes. tūc illō. ſ. eē diſibile de q̄ dn̄r ambo. i. ambe ptes ꝯiunctim de eodē diceret̄ utrūq̄ʒ. i. utraq̄ʒ ps diuiſim ꝛ qd ē ex his. ſ. cōpoſitū. ꝛ ſic erūt ptes diuiſibiles ꝛ totū diuiſibile. uel pcederet̄ i ifinitū. ul' tādē deueniret̄ ad indiuiſibilia. ſʒ pcedē in ifinitū ē icōueniēs ſʒ eos. igit̄ ſuba diuideret̄ in indiuiſibilia ꝛ cōponeret̄ ex indiuiſibilibus. ꝛ omne qd eſt erit ex idiuiſibilibꝰ. qd ē ipoſſibile. ergo ſuba que ponit̄ ens eſt indiuiſibilis. ꝛ per conſequēs eſt tn̄ vna.

¶ Quidā āt rōnibꝰ utriſq̄ʒ acgeſcūt. Huic qdē qm̄ oīa vnum ſunt. ſi qd eſt vnum ſignificat: qm̄ eſt: ꝛ quod non eſt.

¶ Hec ē 2a pticula 4e ptis 2e pticule 1e ptis pn̄ˡⁱˢ huius capl'i. Jn q̄ ponunt̄ r̄nſiones q̄rūdā ad rōēs Par. ꝛ dicit q̄ qdā ꝯſenſerūt pme rōni Par. Un̄ pp pꝯ rōnē Par. ꝯceſſerūt q̄ oīa ſt̄ idē vnū. ꝛ q̄ nō ſunt m'lta entia. ꝛ ſic r̄ndebāt acgeſcēdo ꝯni illiꝰ rōnis. Rō ṽo pa Par. ē ſupꝰ poſita. ſ. qcqd ē pter ens eſt nō ens. ꝛ hāc rōnē pbat iſti ſic. Si oē ens ē vnū ut pbat rō Par. tūc ſi m'lta ſūt ſequit̄ q̄ illō qd ē nō ē. ꝛ ſic ꝯdictoria ṽificarent̄ de eodē. qd eſt ipole. ꝛ q̄ hoc ſeqtur ipi pbāt ſic. Si qd eſt. i. enſ vnū ſignificat. ita ſupple q̄ oē ens ē vnū ſi dēt q̄ m'lta ſt̄. ſeqt̄

ꝙ aliqd eſt ꝑter illō vnū cui ſoli cōpetit eē. ḡ illud qō nō ē illō vnū ē ex q̄ m̄lta ſūt. ⁊ illō ēt nō ē ex q̄ nō eſt illō vnū cui ſoli cōpetit eſſe. ⁊ ſic ſequit̄ ꝙ ſi oē ens eſt vnū ⁊ multa ſūt ꝙ idē ſil' eſt ⁊ non eſt.

¶ Si autē que decīſionis indiuiduas faciētes magnitudines.

¶ Rōni vō 2ᵉ Parme. rn̄debāt aliq̄ ↄcedētes ꝙ corpora cōponant̄ ex īdiuiſibilib⁹. Un̄ iſti poſuerunt aliq̄s magnitudines īdiuiſibiles ex qb⁹ cōponunt corpa. ⁊ hec fuit opinio democriti. Iſtā igit̄ rn̄ſionē ad ſcd̄am rōnē Par. nō īpꝛobat hic pħs ſʒ in ꝑ de gn̄atiōe ⁊ ēt tertio celi ⁊ mūdi. q̄re hec ptrāſeo.

¶ Manifeſtū āt eſt: ⁊ qm̄ nō uex eſt: qō ſi vnuʒ ſignificat qō ē: ⁊ nō poſſibile ē ſil' ↄ̄dictionē eē nō erit nihil: qō nō eſt. Nihil eni ꝓhibet qō nō ē nō ſimpl'r eē ħ nō ens aliqd eē: qō nō ē. Dicē igit̄ eē ipm qō ē nihil aliqd erit aliud: vnū oia eē icōueniēs ē. Quis eni adiſcit ipʒ qō ē: niſi qō uere ē: aliqd ſit. ſi aūt ħ: nihil tn̄ ꝓhibet m̄lta que ſūt eē: ſicͣ dcm̄ eſt. Qō gdē igit̄ ſic vnū eē quod eſt: impoſſibile ſit: manifeſtuʒ eſt.

¶ Hec eſt 3ᵃ pticula 4ᵉ ptis 3ᵉ pticule 2ᵉ ꝑtiſ ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua pħs repħēdit rn̄ſionē ad ꝑ²ᵐ rōnem Par. Un̄ rn̄ſio ad ꝑ²ᵐ rōnē Par. fuit ↄcedēdo ↄ̄nē. ſ. ꝙ ens eſt tm̄ vnū. ⁊ rō rn̄ſiōis eſt. q2 ſi ens ſignificat tm̄ vnū: ſic ꝙ oē ens eſt vnū. ⁊ nō eſt poſſibile ↄ̄dictoria ſil' ieē eidē. nec̄e ē ꝙ illō qō nō ē illō vnū qō ens ſignificat ſit nō ens. ⁊ ſic ul' erit enſ ꝑter illō vnū. Un̄ dicit pħs repħēdēdo iſtā rōneʒ ꝙ manifeſtū eſt qō nō eſt uex. nec ſequit̄ ꝙ ſi ens ſignificat vnū. ħ eſt ſi hec ſit vā. oē ens eſt vnum. ⁊ hec ſil'r. īpo¹ᵉ eſt ↄ̄dictoria ſil' uerificari de eodē. q̄ꝫuis oē ens ſit vnū qō pp̄ hoc non ſequit̄ ꝙ illō qō nō eſt illō vnū nō ſit enſ. ul' q2 nihil ꝓhibet illō qō nō eſt aliqd. i. illō a q̄ negat̄ aliqō ↄtentū ſub ente ſicut ſuba negat̄ ab accn̄te eē ens ſimpl'r. Nā accidēs eſt ens: ⁊ tn̄ aliqd ↄtentū ſub ente. i. ſuba uere negat̄ ab accn̄te: q̄ꝫuis illō qō nō eſt illō ens non ſit aliqō ens. i. q̄ꝫuis illō a q̄ negat̄ ſuba nō ſit illō ens accipiēdo ens ſimpl'r. i. ſuba. eſt tn̄ enſ ſimpl'r ꝓut opponit̄ ei qō eſt purū nihil. dicē igit̄ oia eſſe vnū ⁊ ꝙ nō ſūt multa. ul' ꝙ aliqd eſt qō nō ē ſimpliciter aliō ab ente eſt. ⁊ ſi oē ens ſit vnū eſt icōueniēs. Un̄ iſta ↄ̄ſitia non ualet. oē ens eſt vnum ⁊ idē nō ſil' eſt ⁊ nō eſt. igit̄ oia ſūt vnū ı ſic ꝙ non ſūt multa: nec ualet iſta ↄ̄ſia. oē ens eſt vnū ⁊ m̄lta ſūt. igit̄ aliqd qō nō eſt. eſt ens. hec igit̄ eſt reprehēſio iſti⁹ rn̄ſionis. ſ. ꝙ nō ſequit̄: oē ens eſt vnū ⁊ multa ſūt. ḡ idē ſil' eſt ⁊ nō eſt. ſil'r q̄ꝫuis ens ſignificet vnū ꝓncipal'r. ſ. ſubam. ex ħ tn̄ nō ſequit̄ ꝙ illō qō nō eſt illō ens. ſ. ſuba ſit purū nihil. Et ↄ̄firmat iſtā rn̄ſionē dicēs per ſil'e ꝙ nullus pōt itelligē uere illō qō uere eſt. niſi illō qō uere eſt ſit aliqd. ⁊ ħ nō obſtāte nihil ꝓhibet multa eē quox qōlibet eſt aliqd. ḡ eodē mō q̄ꝫuis nō poſſit itelligi illō qō ůe eſt niſi illō qō uere eſt ſit vnū. tn̄ ħ nō obſtāte pñt m̄lta eē quox qōlibet eſt vnū. ¶ Deinde pħs īfert ↄ̄ ꝑdictos pħos ꝙ oia eē vnū ſicut ipſi dixerūt. ſ. ita ꝙ nō ſūt multa nec m̄ltitudo aliq̄ eſt īpo¹ᵉ. Intelligēdū ꝙ dictū pħi ħ cōſiſtit in ħ. ſ. ꝙ nō ſequit̄ oē ens eſt vnū. ḡ nō ſūt multa entia quox qōlibet eſt vnū. nec ſequit̄: oē ens eſt vnū igit̄ illō qō non eſt illud vnū: eſt nō ens. ſicut nō ſequit̄ ois hō eſt aial ergo oē qō nō eſt illō aial: nō eſt hō. ⁊ ħ iō. q2 ꝑdicatū in ul'i affirmatiua hēt ſuppoſitionē ↄfuſā tm̄ ſed cū addit̄ ly illō facit terminū cui addit̄ ſtare determinate. ⁊ ſic eſt fallacia figure dictiōis in cōmutādo vnā ſuppoſitionē in aliā. quare ⁊c̄.

¶ Capl'm 2ᵐ tractatus ſcd̄i in quo deſtruuntur errores nāliter loquētium de ꝑncipijs rerum nālium.

Sicut āt phyſici dicūt: duo mōi ſūt. hi gdē eni vnū faciētes qō ē corp⁹ ſubiectuʒ aut triū aliqō aut aliō qō eſt igne denſius. aere autē ſubtilius.

¶ Iſtō eſt 2ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ ſcd̄i. In q̄ ponunt̄ ⁊ repꝛobant̄ falſe opiones antiquox nāliter loquētium de ꝑncipijs rex nāliū. ⁊ ↄtinet tres ptes ꝑn̄ˡᵉˢ quarū ꝑme due ſūt ſolū narratiue. tertia vō eſt declaratiua: ⁊ in ꝑ³ pte narrant̄ opiones āntiquox nāliter loquētiū. In 2ᵃ ibi [Uidet̄ aūt Anaxagoras.] ponunt̄ motiua ⁊ euaſiōes Anax. In 3ᵃ ibi [Si igit̄ infinitū.] Impꝛobant̄ falſe opiones nāliter loquētiū de ꝑncipijs rex nāliū. ⁊ ſpāliter impꝛobat̄ opio Anaxagore. Pꝛīa po ↄtinet tres pticulas. q2 in ꝑᵃ narrat pħs opioneſ diuerſas ponētiū vnū ꝑncipiū māle tm̄. In 2ᵃ ibi [Alia aūt generāt.] Narrat modos diuerſos gn̄atiōiſ entiū ex illo vno ꝑncipio. In 3ᵃ ibi [Qō aūt dicūt] Ponit opionē ponētiū q̄dāmō vnū ꝑn̄ᵐ ⁊ quodāmō m̄lta ⁊ moduʒ gn̄atiōis entiū ex illo vno ꝑn̄ᵒ uel ex illis ꝑncipijſ. In ꝑᵃ igit̄ pticula huius ptis narrat pħs diuerſas opiones ponētiū ſuū ꝑn̄ᵐ māle tm̄ dicēs ꝙ ſic nāles dicūt: duo ſūt modi ponēdi ꝑn̄ᵐ. qm̄ aliqui dicūt ꝙ eſt vnū ꝑn̄ᵐ māle oiuʒ ⁊ ꝙ illud eſt corp⁹. ⁊ aliq̄ dicūt ꝙ ſt plura ꝑn̄ᵃ mālia. ⁊ dicētiū vnū ꝑn̄ᵐ māle oiuʒ. qdā dicūt aquā eē ꝑn̄ᵐ oium. qdā aerē qdā ignē. qdā vō aliqō mediū iter aerem ⁊ ignē. ut denſius igne ⁊ ſbtili⁹ aere. Un̄ notādū ꝙ iſti dr̄ nāliter loquētes. eo ſolū. q2 ↄceſſerūt motū eē. Notādū ēt ſʒ ↄ̄ꝛᵉᵐ ꝙ qui dicūt ꝑn̄ᵐ eē vnū tm̄. dicūt ens eē vnū tm̄. ⁊ qui dicūt ꝑn̄ᵃ plura eē. dicūt entia eē plura. ⁊ eꝫ qui dicūt pl'a eē entia: dicūt pl'a eē ꝑn̄ᵃ. Et rō hui⁹ eſt q2 qui dixerūt vnū ꝑn̄ᵐ māle tm̄. nō poterāt dicē plura entia eē. q2 entia nō diſtiguunt̄ niſi per ſua ꝑn̄ᵃ. ſed qui dixerūt pl'a ꝑn̄ᵃ eē poterāt pp̄ diſtinctionē ꝑn̄ᵒꝝ ponē plura entia eē. ⁊ eꝫ qui poſuerūt pl'a entia eē cū pluralitas nō ſit ſine diſtinctiōe ꝑn̄ᵒꝝ ipſi habuerūt ponere pl'a ꝑncipia eſſe.

¶ Alia autē gn̄ant dēſitate ⁊ raritate m̄lta faciētes. Hec āt ſūt ↄ̄ria. ul'r āt excellētia ⁊ defect⁹. ſicͣ magnuʒ dicͭ plato ⁊ paruuʒ: niſi ꝙ hic gdē. h. facit maꝫ. vnuʒ āt ſpēꝫ Alij vō vnum quidē ſubiectum maꝫ cōtraria autem differentias ⁊ ſpecies.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula ꝑᵉ ptis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i qua pħs narrat diuerſos modoſ gn̄atiōis entiū ex illo vno ꝑn̄ᵒ dicēs ꝙ qdā poſuerūt gn̄ationem aliox ex illo vno ꝑn̄ᵒ ſm̄ raritatē ⁊ dēſitatē. Un̄ dixerūt ꝙ p. ħ ſolū ꝙ illō corp⁹. qō ponit̄ eē ꝑn̄ᵐ ſi ↄdēſat̄ gn̄atur terra. ⁊ ſi fiat raru gn̄at̄ aqua. ⁊ ſi fiat rari⁹ gn̄atur aer. ⁊ ſi fiat magis rarū gn̄at̄ ignis. ſic ꝙ idē corp⁹ in actu nulla ſuba ſibi adueniēte ſit aliqn̄ terra: aliqn̄ aqua: aliqn̄ aer: aliqn̄ ignis. ⁊ ſic iſti poſuerūt

vnū ſubm ꝛ duo ꝯria. Alij aūt poſuerūt gnātionē rex ex illo vno pn° ſꝫ magnū ꝛ paruū. dixerūt eni ꝙ ex h̃ qꝛ fit mai° vl' miū° fit gnatio. ꝛ ꝙ diuerſitaſ rex ē p h̃ ꝙ vna ē maioꝛ alia vo mioꝛ. ꝛ h̃ fuit opio plato. di. magnū ꝛ paruū eē pnª. dr̃ia tn̄ ē iter pla. ꝛ iſtos. qꝛ pl'o poſuit magnū ꝛ puū eē maīm ꝛ vnū tertiū eē foꝛmā magni ꝛ pui. alij vo poſuerūt eꝯ: ut puta ꝙ vnū ſb̃ꝫ eēt mā ꝛ ꝙ ꝯria eēnt foꝛe illi° ſbt.

Quidā aūt ex vno iherētes ꝯrietates ſegregāt: queadmodū Anaximādros dixit: ꝛ qcūqꝫ aūt vnū ꝛ multa dn̄t eē ſicut Empe. ꝛ Anaxag. Ex cōmixtiōe nāqꝫ ſegregāt alia. differūt aūt ab iuicē in eo ꝙ hic circulationē facit hoꝝ: hic aūt ſemel: ꝛ hic quidē infinitas ſimiles partes ꝛ ꝯrias. illi vo uocata elementa ſolum.

Hec ē 3ª pti¹ª p³ part pn̄lis hui° capl'i i q̄ pōit opio ponētiū q̄dāmō vnū pnm ꝛ q̄dāmō mlta. ꝛ moduſ gnatōis entiū ex illo pn° uel pncipijſ. ꝛ ēt ponit diuerſitaſ iter opioneſ ſic opinātū. Un̄ iſti poſuerūt vnū pnm p ꝯfuſionē. ſ. vnū chaos ꝯfuſū: ꝛ poſuerūt pl'a pn° p reſol'onē. qꝛ ex illo vno pn° dixerūt ſegregari q̄dā alia pnª. ex qb° res nāles gnarent. Un̄ q̄dā poſuerūt vnū pnm oium. ꝛ ex illo vno pn° ſegregant ꝯtinētes ꝯrietateſ i illo vno ut dixit anaximādros ꝛ ſui ſeq̃ces ꝛ nō ſolū iſte ſꝫ ēt multi alij. ſic Emp̄. ꝛ Anax. nā iſti dixerūt oia eē mixta ꝛ oia iſta poſtea ſegregari ex q̄rū ſegregatiōe dixerūt alia fieri. attn̄ Empe. ꝛ Anax. dīnt. p qꝛ Empe. poſuit oia eē mixta ad iuicē ſꝫ tp̄s determiatū. ꝛ poſtmodū ſegregari ab iuicē ſꝫ tp̄ſ determiatū. ꝛ iteꝝ oia poſtea redire i mixtionē ꝛ ꝯfuſionē p̄orē ꝛ iterū ſegregari. ꝛ ſic ifinities. Anax. vo poſuit ꝙ oia erāt ſimul ꝯfuſa p tp̄s ifim. ſꝫ itell'e poſtea icepit extrahē ꝛ diſtīguē illa ab iuicē. ſꝫ illa extractio nūq̄ ceſſabit ſꝫ durabit in ifinitū. ꝛ iō ſm Empe. mūdus ifinities gnat ꝛ ifinities corrūpit. ſꝫ ſm Anax. mūdus ſolū eſt ſemel fact° ꝛ nūq̄ corrūpet. Alia dr̃ia iter eos ē. qa Empe. poſuit q̄tuoꝛ elt'a. ſ. ignē: aerē: aquā ꝛ terrā eē pnª oiūꝫ aliarū rerū nālui ut carnis ꝛ oſſis: ꝛ ſic de alijs coꝛpib° ꝯſil'iū ptiū. ſed Anax. poſuit ifinita coꝛpa ſil'iū ptiū eē pncipia: ut ifinitas ptes carnis ꝛ oſſis. Un̄ Anax. poſuit ꝙ coꝛpa ꝯſil'iū ptiūꝫ ut caro os ꝛ medulla ſūt pncipia el'toꝝ ut ignis aeris ꝛc̄. Et etiā oium alioꝝ. ſed Emp. poſuit ꝙ q̄tuoꝛ el'ta ſunt pn° coꝛpoꝝ ꝯſil'iū ptiū ꝛ poꝛa eis. Un̄ ſciēdū ꝙ Anax. poſuit ifinitas ptes tā ſil'es q̄ ꝯrias in q̄libet. ꝛ iō nunq̄ pfecte ſegregabit. iō dixit ꝙ ſegregatio durat in ifinitū. Empe. vo poſuit oia q̄tuoꝛ el'ta in quolibet. ꝛ ꝙ illa aliquādo oio ſegregantur ꝛ iterum cōmiſcent. ſic in infinitum.

Videt āt anax. ſic ifinita opiari: ut accipiat cōeꝫ opionē phiſicoꝝ eē uerā tāq̄ nō fiat nullū coꝝ: ex eo qd nō ē. pp h̃ eni ſic dn̄t ꝛ erāt ſil' oia ꝛ fieri hmōi ſtatuerūt alterari. alij āt ꝯgregatiōeꝫ ꝛ ſegregatiōeꝫ.

Hec eſt ſcd̃a ps hui° capl'i. ꝛ eſt ſolūmō narratiua in qua ponunt motiua ꝛ euaſiōeſ Anax. d. q̄libet eē in q̄libet. ꝛ ꝯtinet hec ps duas pticulas. In pª ponuntur motiua ſeu rōnes Anax. pp que poſuit quodlibet eē in q̄libet. In 2ª pticl'a ibi. Sꝫ pp diuerſitatē. ponunt due euaſiōes Anax. per qſ euaſit q̄dā que videbant eē ꝯ eū. pª ḡ pticl'a pōit duo motiua anax. pm motiuū fuit. qꝛ ſꝫ cōeꝫ opionē oīuꝫ phoꝝ ex nō ente nō fit aliq̃d. ꝛ p ꝯñs ex nō igne non fit ignis. nec ex nō aere fit aer. Cū ḡ ex igne fit aer: ſeq̃tur ꝙ aer erat in igne. ꝛ eadē rōne in igne ē aq̄. ꝛ ſic d oib° alijſ. vn̄ cū q̄libꝫ cōp° fiat ex coꝛpe ul' igne p vnā trāſmutationē ul' pl'es ut ipi dixerūt. ꝛ ex nō ente nō fit aliq̃d. oꝫ ꝙ q̄libet ſit i q̄libet ꝛ ita nihil fit ſimp'r. qꝛ illd qd pexiſtebat nō fit ſimp'r. vn̄ Anax. ꝛ ſui ſeq̃ces dixerūt ꝙ oia erāt p in q̄dā chaos ꝯfuſo. ꝛ dixerūt ꝙ fieri idē ē qd alt'ari. ꝛ iō nihil fit ſimp'r. alij aūt dixerūt gnationē ꝛ coꝛruptionē nihil aliud eē q̄ ꝯgregationē ꝛ ſegregationē.

Ampl'° ex eo ꝙ fiūt ex alterutris ꝯria. Inerāt ḡ. ſi eni oē qd eſt fit: neceſſe eſt fieri: aut ex his que ſunt: aut ex his que nō ſunt aliq̃d. Hoꝝ āt illd qd eſt ex his que nō ſunt aliq̃d fieri ipoſſi'e eſt. De hac eniꝫ ꝯuenīūt opiones oēs qui de nā ſunt. Reliquum iam contingere ex neceſſitate putauerunt: ex his que ſunt ꝛ inſunt fieri.

Scd̃m motiuū Anax. pp qd dic̄ q̄libet eē in q̄libet. ꝛ fuit h̃. vnū ꝯrioꝝ eſt i reliq̃. ſꝫ magis pōt reſ eē in q̄libet alio q̄ in ſuo ꝯrio. ḡ q̄libet eſt in q̄libet. Q, aūt vnū ꝯrioꝝ ſit in reliq̃. pbat ſic. vnū ꝯrioꝝ fit ex reliquo. ſed qd fit ex alio eſt in eo. qa alr fieret ex nihilo. ergo vnū ꝯrioꝝ eſt in reliquo.

Sed pp puitatē magnitudinū ex iſenſibilib° nobis. vn̄ dn̄t eſſe in oē miſceri: pp id qd oē ex oi videbāt fieri. Appere autē dr̃ia ꝛ appellari altera ab iuicē ex magis ſupabūdāti pp mltitudinē imixtura ifinitoꝝ. ſincere q̄dē eni totū albū aut nigꝝ aut carnē. aut os non eſſe. ſed qd pl° vnū quodq̄ habet hoc videri eſſe nā rei.

Hec ē 2ª pticl'a 2ª ptis pn̄r h° capl'i. In q̄ ponūt due euaſiōes Anax. p q̄s euaſit q̄dā q̄ videbāt eē ꝯ eū q̄rū pª eſt. qꝛ poſſet aliq̄s dicē ꝙ ad ſēſū appet ꝙ i aere nō ſit ignis nec caro. ꝛ ita appet ad ſēſū ꝙ caro fit: ꝛ tn̄ nō ex aere. ꝛ ſic ꝯ ſēſū ꝙ caro fit ex aere ꝛ ſic ꝯ ſēſū qd q̄libet ſit i q̄libꝫ. Ad h̃ rn̄det Ana. d. ꝙ q̄libꝫ ē i q̄libet ſꝫ pp puitatē ptiū latet ſēſū. ꝛ hec ē ei° pª euaſio. 2ª ei° euaſio ē. poſſet eni aliq̄s dic ꝙ ſi ifinite ptes carniſ ꝛ oſſis ſint i aere nō erit maioꝛ rō q̄re dicat aer q̄ caro ul' os. Ad h̃ rn̄det d. ꝙ h̃ ē: qꝛ dnoiatio fit a ſupabūdāti. vn̄ i aere pl° ē d aere q̄ d carne. iō vnū di aer ꝛ nō caro. ꝛ aliud di caro ꝛ nō aer. Un̄ dn̄t ꝙ nihil ē totū purū albū ul' nigrū aut caro pura. ſꝫ q̄libet ps extimat de nā illi° qd magis eſt i ea. Sꝫ h̃ dubitat. qꝛ ſi in carne ſint ifinite ptes aeris cū vnū ifinitū nō ſit mai° alio nec ifinita ſint pl'a ifinitꝭ ſequit ꝙ in carne nō ē pl° de carne q̄ de aere. ꝛ ſic nō magis diceret caro q̄ aer. ꝛ ſic ꝯtigit arguē de q̄libet alio. qꝛ i q̄libet ſūt ifinite ptes cuiuſlibet. ꝛ per ꝯñs nō eſt aliq̃d in aliquo p pdn̄iū. ꝛ ſic vnūqdq̄ noiabit noie vniuſcuiuſqꝫ. Dn̄dū igr̄ ꝙ ptes ſūt duplices. ſ. actuales ꝛ potētiales. ꝛ uoco ptes actuales illas q̄ pn̄t eē i actu ſepato ſic ꝙ poſſit p ſe exiſtē. ꝛ ptes potentiales uoco illas ptes q̄ nō pn̄t ſepati exiſtere: ſꝫ iexiſtūt toti. ꝛ tc̄ dico ꝙ ptes actuales ifi'e q̄rū q̄libet ē ext' aliā totalr nō ſunt i aliq̄ finito. ſꝫ ptes tales ptes ſūt i vno q̄ i alio ꝛ a pl'ib° ptib° actualib° deno-

miaĩ res ƒ3 Ana. Illõ enĩ ĩ q̃ ſt̃ plĩes ptes actuales carnis q̃3 oſſis dĩ caro ⁊ nõ os. ſ3 a pl̃alitate priuz põlũ nõ ſit dnoiatio. q2 iſti͡e ptes cuiuſlibet ſunt ĩ vnoquoq3 ƒm Anaxa. ⁊ iõ in nulla re ſunt plures partes vni⁹ rei q̃3 alteri⁹. ⁊ ſic ſit denominatio a ſuperabũdãtia taliũ ptium ƒm Anax.

¶ Si igiẗ infinitũ ƒm q̃ infinitum ignotũ eſt ƒm multitudinẽ qdẽ ⁊ magnitudinẽ infinitũ igtũ q̃ñtũ ẽ qodã. Scdm ſpẽz aũt infinitũ igtũ q̃le qodã ẽ. Pricipijs aũt infinit̃ exiſtẽnb⁹ ⁊ ƒm mltitudinẽ ⁊ ƒm ſpeciem ipoſſe ẽ q̃ ſũt ex his cognoſcere. Sic enĩ cognoſcere compoſituz arbitramur: cũ cognoſcamus ex quib⁹ ⁊ quantis ſit.

¶ Hec ẽ 3ᵃ ps pñˡᶦˢ hui⁹ capli ⁊ ẽ dclaratiua. ĩ q̃ phs ɔ̃dicit falſis opionib⁹ nãliũ loquẽtiũ de pncipijs rerũ nãliũ. ⁊ ɔtiet qnq3 pticl'as. qm̃ ĩ pᵃ declaraẗ q̃ pñᵃ rez nãliũ nõ ſũt infinita. In 2ᵃ ibi ⌊ Amplius ſi oĩa. ⌋ pbaẗ q̃ nõ qdlibet ẽ ĩ q̃libet. In 3ᵃ ibi ⌊ Ad huc ſi eẽt. ⌋ pbaẗ q̃ nõ qdlibet põt ſegregari a q̃libet. In 4ᵃ võ ibi ⌊ Nõ recte ãt. ⌋ pbaẗ q̃ nõ qdlibet gñaẗ ex ſuo ſili ƒ3 ſpẽz. In 5ᵃ ibi ⌊ Digni⁹ ãt. ⌋ pbaẗ q̃ meli⁹ ẽ ponẽ pñᵃ finita q̃3 infinita. In pᵃ igr pticl'a hui⁹ ptis iprobaẗ opio Ana. ⁊ Demo. ⁊ aliorũ ponẽtiũ pñᵃ infinita. ⁊ pbat q̃ pñᵃ rez nãliũ non ſũt infinita. ⁊ ẽ. xjᵃ ɔ̃ hui⁹ li. q̃ pbaẗ dupl'r. p̃ ſic. Oẽ cõpoſitũ ex pncipijs infinit̃ ẽ igtũ. ita q̃ nõ pt̃ ſciri. ſ3 res nãles nõ ſũt igte cũ de eis poſſit eẽ ſcia. igiẗ res nãles nõ ſt̃ cõpoĩte ex pncipijs infinit̃. ⁊ p ɔñs nõ ſũt infinita pñᵃ rez nãliũ. maior declaraẗ. q2 oẽ cõpoſitũ ex pncipijs nõ ſcibilib⁹ ẽ igtũ. qd p3. q2 res hñs pñᵃ nõ cogſciẗ pfcẽ niſi ex cognitõe ſuoꝝ pñoꝝ. ſ3 oẽ ɔpoſitũ ex pncipijs infinit̃ ẽ cõpoᵐ ex pncipijs nõ ſcibilib⁹. ğ oẽ cõpoſitũ ex pncipijs infinit̃ ẽ igtũ. mior hui⁹ pſill'i dclaraẗ q2 infinitũ ƒ3 q̃ infinitũ igtũ ẽ ⁊ nõ ſcibile. qm̃ infinitũ ƒ3 mltitudinẽ aut magnitudinẽ ẽ q̃ñtũ igtũ ⁊ infinitũ ƒ3 formã aut q̃ditatẽ ẽ q̃le igtũ. hui⁹ rõnis p̃ põiẗ pbõ mioris huius pſill'i. 2° põiẗ maior pñˡᶦˢ ſill'i cũ ſua dcl'atiõe.

¶ Nõndũ ƒm ɔ̃ʳᵉ q̃ hec rõ eſt logica. q2 ĩ hac rõe accipiunẗ ppõnes declarate ĩ logica. qm̃ p̃ poſteᵉ declatũ ẽ q̃ pñᵃ nõ ſũt infinita q2 infinita ſũt igta. ⁊ ẽt q2 ſi pñᵃ eẽnt infinita nõ ɔtigẽt aliqd ſciri. p tãto igiẗ dĩ h̃ rõ logica. q2 ĩ ea ſt̃ accepte ppõnes dclarate ĩ logica. ¶ Nõndũ ẽ ƒ3 ɔ̃ʳᵉ h̃ q̃ logica uſitaẗ dupl'r. vno mõ ƒm qd eſt inſtr̃z diſcẽs uez a falſo. ⁊ iſte modus ẽ ppri⁹. Alio° uſitataĩ logica ĩ ſciẽtijs ƒm q̃ illa ſũt q̃ dcl'ata ĩ logica accipiunẗ p maxĩs ĩ deſtruẽdo aut ɔſtruẽdo aliqd. ⁊ iſta ɔſideratio cũ uſitaẗ ĩ artib⁹ pticl'arib⁹ ẽ nõ ppã. In arte võ uli. ĩ. ĩ pᵃ phia eſt ppã. ⁊ iſtã eãdẽ ſniam ɔ̃ᵗᵒʳ narrat. vij. methaᶜᵉ ɔ̃ᵗᵒ 2°. Circa qd dcm̃ ẽ itelligẽdũ q̃ logica uſitaẗ ĩ ſcijs mltipl'r. vno° ƒm q̃ logica dirigit itellectũ ĩ actũ ſillogiʒãdi ul' dmr̃andi ⁊ h̃ ĩ q̃cũq3 mãdr̃nter. Unñ ſi ſiat dmr̃atio matheᶜᵃ ul' nãlis ĩ ppõis t̃mis math̃. ul' ſcie nãlis q̃ itellect⁹ recte ⁊ artificial'r ſillogiʒet ul' dcmr̃et h̃ hẽt a logica dirigẽte itellectũ. ⁊ ſic uſitaẗ logica tãq̃3 inſtr̃m. ⁊ iſte modus uſitandi logicã ẽ ppri⁹ modus logice q2 ſola logica dirigit hoiez ĩ actũ arguẽdi. alio mõ uſitaẗ logica ĩ ſciẽtijs ƒm q̃ aliq̃ ppõ declarata ĩ logica accipiẗ maior ul' mior ĩ pbãdo aliqd ĩ alijs ſciẽtijs ut ſi ĩ matheᶜᵃ ul' ĩ ſcia nãli negeẗ aliq̃ ppõ q̃ põt pbari p declata ĩ loᶜᵃ ẗc rõ ſumẽs aliqd dcl'atũ ĩ logica ad illõ pbãdũ ẽ rõ logica. ⁊ iſte modus arguẽdi ex decl'at̃ ĩ logica nõ ẽ ppri⁹ ĩ ſciẽtijs pticl'aribus q2 ſcie pticl'ares pcedũt ex pprijs. Illa aũt q̃ ſũt declarata ĩ logica ſunt cõia. ſ3 q2 ſic logica ĩ ita ⁊ pᵃ phia ẽ de cõib⁹. iõ cũ aliqd dclaratũ ĩ logica aſſumiẗ ĩ pᵃ phia ad pbãdũ aliqd ẽ modus ppri⁹ q2 pprũ ẽ pᵉ phie pcedẽ ex cõib⁹ ĩ cuiuſmodi ſunt illa q̃ decl'ata ſũt ĩ logica. nec ẽ imaginãdũ q̃ logica ut ẽ inſtr̃m ſiue ut ẽ utẽs ſeu declarans ſit alia ⁊ alia res. imo eodẽ hitu quẽ didici ul' docui utor cũ ſillogiʒo ul' demõſtro in alijs ſcijs. ¶ Sz dubitaẗ ſup h̃ qd dĩ. ſ. q̃ oẽ cõpoſitũ ex pncipijs infinit̃ eſt igtũ. iſtõ nõ vĩ uez. q2 oẽ ɔtinuũ cõpõiẗ ex ptib⁹ infinit̃ cũ ɔtinuũ ſit diſibile ĩ infinitũ. ſed ptes ſũt pñᵃ toti⁹. ğ ſi oẽ qd cõpõiẗ ex pncipijs infinit̃ ſit igtuz. ſequiẗ q̃ oẽ ɔtinuũ ẽ igtũ. ⁊ ſic de ɔtinuo nõ poſſet eẽ ſcia. qd ẽ falſũ. igiẗ ⁊c. ¶ Dicẽdũ q̃ q̃dã ſũt ptes q̃litatiue. ⁊ q̃dã ſũt ptes q̃ñtitatiue. ptes q̃litatiue ſũt ptes diuerſaꝝ rõnũ ut ſũt mã ⁊ forᵃ. de q̃b⁹ ptib⁹ vĩficaẗ illõ cõe dcm̃. ſ. q̃ ad h̃ q̃ ex aliq̃b⁹ duob⁹ fiat vnũ p ſe. op3 q̃ alteꝝ ſit act⁹ ⁊ reliquũ po⁹. ſ3 ptes q̃ñtitatiue ſũt ptes eiuſdẽ rõnis ⁊ tales ſũt duplices. qm̃ q̃dã ſũt actuales ⁊ q̃dã põles. ptes actuales uoco illas q̃ pñt pfecte exiſtẽ ſeparis ut ſũt mĩma nãlia ul' ptes maiores ptib⁹ mĩmis nãlib⁹. ptes põles uoco illas q̃ nõ pñt ſepati exiſtere ut ẽ ps mior mĩmo nãli eiuſdẽ ſpẽi: ut caro mĩnor carne mĩma potẽte p ſe exiſtẽ. tuc dico q̃ oẽ cõpoſitũ ex pncipijs uel ptib⁹ infinit̃ q̃litatiuis ẽ igtũ. q2 ad h̃ q̃ totũ cogſcaẗ op3 cogſcẽ oẽs ſuas ptes q̃litatiuas. ſi võ loquamr̃ de ptib⁹ q̃ñtitatiuis actualib⁹ ſic ẽt dico q̃ ad h̃ q̃ cogſcaẗ op3 pcogſcẽ oẽs tales ptes q̃ñtitatiuas actuales. ſ3 ad h̃ q̃ totũ cogſcaẗ nõ op3 cogſcẽ oẽs ſuas ptes q̃ñtitatiuas põles. Ad rõnẽ igiẗ dico q̃ oẽ ɔtinuũ eſt cõpoſitũ ex pncipijs ul' ptib⁹ infinit̃ q̃ñtitatiuis põlib⁹. ſ3 nullũ ɔtinuũ cõpõiẗ ex infinit̃ ptib⁹ q̃litatiuis nec ex infinit̃ ptib⁹ q̃ñtitatiuis actualib⁹. ⁊ iõ nõ ſeqtur q̃ de cõtinuo nõ poſſit eẽ ſcia: q2 ptes ɔtinui ex q̃rũ cognitiõe depẽdet cognitio totius nõ ſunt infinite.

¶ Ampli⁹ ãt ſi neceẽ ẽ cui⁹ ps ɔtigit q̃ñtãcũq3 eẽ ƒm magnitudinẽ ⁊ puitatẽ ⁊ ipm totũ ɔtigẽ. Dico ãt taliũ aliq̃3 ptiũ in quã cũ inſit diuidiẗ totũ. Si ãt ipoſſe ẽ aial ut plãtã q̃ñtãcũq3 eẽ ƒ3 magnitudinẽ ⁊ puitatẽ mãifeſtũ ẽ: q̃m nec3 ptiũ q̃3libet. erit enĩ totũ ptib⁹ ſile. Caro aũt ⁊ os ⁊ hmõi ptes ſũt aial' ⁊ fruct⁹ plãtaꝝ. Mãifeſtũ igiẗ q̃m ipoſſe ẽ carnẽ aut os aut aliqd aliõ q̃ñtũcũq3 eẽ magñtudie aut ĩ mai⁹ aut ĩ min⁹

¶ Scdo pbaẗ eadẽ ɔ̃ ſic. totũ ⁊ ptes ɔſequũtur ſe in magnitudie ⁊ puitate finitate ⁊ infinitate t̃miatiõe ⁊ itermiatiõe. ſ3 nullũ cõpoſitũ nãle eſt infinitũ ut p3 iducẽdo. ĩ oĩb⁹ igiẗ nulli⁹ cõpoſiti nãles ſũt ptes infinite. nec pñᵃ infinita. igiẗ pñᵃ rez nãliũ nõ ſũt infinita. vñ q2 al' ⁊ plãta. ⁊ ſic de alijs reb⁹ nãlib⁹ ſũt termiata ĩ magnitudie ⁊ puitate. iõ ptes rez nãliũ ut caro os medulla ⁊ h⁹. ſũt t̃miata ĩ magnitudie ⁊ puitate. ¶ Nõndũ ƒm ɔ̃ʳᵉᵐ h̃. q̃ q̃dã ſunt ptes ƒm q̃ñtitatẽ ⁊ q̃dã ƒm q̃litatẽ. ⁊ ptes ƒ3 q̃ñtitatẽ ſũt duplices. q2 q̃dã ſũt ĩ toto ĩ po. ⁊ q̃dã ſũt ĩ toto ĩ actu ptes ĩ po⁹ ſũt ptes iexñtes q̃ nõ pñt ſepati exiſtẽ. ſ3 ptes ĩ actu ſũt ptes q̃ pñt ſepati exiſtẽ. cũ igiẗ dĩ

cit pħs ꝙ ꝑtes ⁊ totū ſequunť ſe ī mēſura ſiue ī magnitudie ⁊ ꝑuitate. iſtō ē ītelligēdū de ꝑtib⁹ ſʒ q̃ntitaté q̄ actu exiſtūt ī toto. ⁊ h̄ ītelligit. p. d. Dico āt taliū ꝑtiū ī q̄s cū iſit diuidiť totū. vn̄ ꝑtes ī q̄s totū diuidiť q̄ pn̄t exiſtē poſtq̄ diuiſe ſunt a toto dr̄ ꝑtes ī actu. nō q: ſint ī actu diuiſe a toto ſʒ q: pn̄t manē poſt actualē dīonē a toto ⁊ ī nullo finito ſūt h⁹ ꝑtes īfinite. Intelligēdū tn̄ ꝙ ꝑtes q̄ nō pn̄t ſepati exiſtē dr̄ ꝑtes ī po³ diſtiguēdo po³ᵐ ꝯ actualitatē ſeꝑatiōis nō ꝯ actū exñdi. nā h⁹ ꝑtes actu exiſtūt. ſed nō exiſtūt ſepatī: nec etiā pn̄t ſepati exiſtē. ⁊ tō dr̄ partes ī pō. q: nunq̄ pn̄t hic actū ſepatū.

℄ Amplı⁹ ſi oīa iſūt q̄dē hmōi iuicē ⁊ nō ſiūt: ſʒ ſegregātur cū iſint. Dr̄ āt ⁊ a ꝑlımo. Fit āt ex q̄libet q̄dlibet: ex carne aq̄ ſegregať ⁊ caro ex aq. oē āt corp⁹ finitū reſecať a corꝑe finito. māifeſtū ē ꝙ nō cōtigit ī vno quoq̄ vnūq̄dq̄ eē. Remota eni ex aq̄ carne: ⁊ iteꝝ alia facta ex reliq̄ ſegregabiť: q̄uis ſp mior erit ſegregata h̄ tn̄ nō excellit magnitudo a ꝑuitate. Of ſiq̄dē ſtabit ſegregatio: nō oē ī oī inerit. in reliq̄ eni aq̄ nō ierit caro. Si vō nō ſtabit: ſʒ hēbit ſp remotionē infinita magnitudine equalia finita inerunt infinita ſm multitudinem: hoc aūt impoſſe eſt.

℄ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis pn̄ᵗⁱˢ hui⁹ capl'i ī q̄ deſtruiť aliō dcm̄ Ana. ſ. q̄dlibet eē ī q̄libet. vn̄ ꝓbať ꝙ nō q̄dlibet ē ī q̄libet. ⁊ hec ē. xiij ꝯ hui⁹ li. ad quā ꝓbādā pħs ꝓ recitat ī breui totā opionē Anax. d. ꝙ ſi q̄dlibet ſit ī q̄libet ⁊ res nō fiat de nouo. ſʒ ſolū ſegregenť ea q̄ pri⁹ fuerūt ī actu ⁊ res denoiēť a ſuꝑabūdāti ī ea ⁊ q̄dlibet fiat ex q̄libet. hec oīa ſūt de opione Ana. Cū hıs aſſumit pħs q̄dā necium ⁊ ē ꝙ a corꝑe finito nō pōt ſegregari corp⁹ īfinitū ſʒ ſolū corp⁹ finitū ⁊ finities. ex q̄ pʒ ꝙ oē corp⁹ finitū pōt ꝯſumi ꝑ ablationē corꝑis finiti ab eo mītoties accepti. Et tūc arguiť ſic. accipiať corp⁹ finitū ut aq̄ ⁊ ex ea ſegregeť caro. ⁊ iteꝝ ex aq̄ reſidua ſegregeť caro. ⁊ tūc q̄ro aut illa ſegregatio ſtabit. i. terminabiť. aut nūq̄ ſtabit. i. nūq̄ terminabiť. ſi iſta ſegregatio ſtabit. ḡ tādē ī aq̄ nō erit aliq̄ caro. In illa eni aq̄ ex q̄ nō pōt ſegregari caro nō erit aliq̄ caro ⁊ tūc habeť ꝓpoſitū. ſ. ꝙ nō q̄dlibet eſt ī q̄libet. ſi vō iſta ſegregatio nūq̄ ſtabit. cū aliq̄n ꝑ ſegregationē ſit ꝯuenire ad carnē mimā q̄ carne nō pt minor ꝑ ſe exiſtē. poſt ſegregationē illi⁹ carnis nō ſegregabiť caro mior. ⁊ cū illa ſegregatio ꝓcedat ī īfinitū ꝑ te ī illa aq̄ erūt īfinite ꝑtes carnis eq̄les uľ maiores q̄ ſit caro mima. ḡ ī magnitudie finita ſūt ꝑtes īfinite eiuſdē q̄ntitatꝭ: ſʒ h̄ ē ipoſſe. ḡ ⁊ illō ex q̄ ſequiť. ſ. ꝙ q̄dlibet ſit ī q̄libet. Intelligēdū ꝙ impoſſe ē ꝙ in magnitudie finita ſint īfinite ꝑtes ſm nūeꝝ eiuſdē q̄titatꝭ q̄rū q̄libet ſit totaľr ex aliā: q̄a illa magnitudo excelleret q̄libet illaꝝ ꝑtiū ī īfinitū ſine oī ꝓportione. ⁊ ꝑ ꝯn̄s illa magnitudo eēt īfinite ꝑua. cū ī oī magnitudie q̄ntūcūq̄ ꝑua ſint īfinite ꝑtes eiuſdē ꝓportōis. ſiľr ī q̄libet magnitudie finita ſūt infinite ꝑtes eiuſdē q̄ntitatꝭ q̄ ſic ſe hn̄t ꝙ ꝑs vni⁹ ē ꝑs alteri⁹. qō pʒ. q: ſi aliqō mobile moueať ſuꝑ aliq̄ magnitudinē ꝯtiue ī q̄libet iſtāti tpis mēſurātis motū mo¹ᵉ ē ī ꝑte magnitudis ſibi eq̄li. q̄m ſi ī duob⁹ iſtātib⁹ eēt ī eadē ꝑte magnitudis q̄ſceret ī tpe itermedio: ſʒ nos ſupponim⁹ ꝙ ꝯtinue moueať. cū igiť ī q̄libet tpe q̄ntūcūq̄ ꝑuo ſint īfinita iſtātia. ſeq̄tur ꝙ ī magnitudie ſuꝑ quā fit mot⁹ ſint īfinite ꝑtes eq̄les moᵇ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s īfinite ꝑtes eiuſdē q̄ntitatꝭ. ſʒ ille ꝑtes ſūt vnite ⁊ copulate. q̄m ꝑs vni⁹ ē ꝑs alteri⁹. nec ē q̄libet aliaꝝ ꝑtiū totaľr ex aliā ⁊ c̄.

℄ Adhuc āt ſi oē q̄dē corp⁹ remoto q̄daꝫ min⁹ neceſſe ē fieri. carnis āt determiata ē q̄ntitas ⁊ magnitudie ⁊ ꝑuitate. Manifeſtum eſt ꝙ ex mima carne nullū ſegregabiť corpus. Erit eniʒ minus minima.

℄ Hec ē 3ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis pn̄ᵗⁱˢ hui⁹ capl'i. ī q̄ ꝓbatur ꝙ nō q̄dlibet pt ſegregari a q̄libet. ⁊ hec ē. xiiij ꝯ hui⁹ li. q̄ q̄drupľr ꝓbať. ⁊ ſm h̄ hec ꝑticl'a ꝯtinet 4ᵒʳ ꝑtes q̄ patebūt ſuis locis. ꝑ igiť ꝓbať ꝯ ſic. Si q̄dlibet poſſit ſegregari a q̄libet. tūc a mima carne poſſʒ ſegregari aliō corp⁹. ſʒ ꝑ ſegregationē corꝑiſ ab aliq̄ finito fit illō a q̄ fit ſegregatio min⁹. igř ſi a carne mima poſſit ſegregari corp⁹ ſeq̄reť ꝙ erit caro mior carne mima. qō ē ipoſſe. ℄ Sʒ h̄ ē dubiū q: iſta rō vī ſupponē q̄dā fľm. ſ. ꝙ ſit dare carnē mimā q: q̄libet caro hēt ꝑtes ⁊ q̄libet ꝑs carnis ē caro ⁊ ꝑs eſt mior ſuo toto. ḡ q̄cūq̄ carne data eſt dare carnē miorē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē dare carnē mimā ⁊ hec ē dubitatio ſpaľr de hōgeneiſ. ſ. an ī illˀ ſit dare mimū. Huic dubitatiōi pōt dupľr r̄nderi. p̄ ꝙ forᵃ carniſ ⁊ q̄libet forᵃ nālis tā hōgenea q̄ etherogenea. detēmiat ſibi certū tēinū ī magnitudie ⁊ ꝑuitate ita ꝙ taľ forᵃ ſʒ ſpēʒ nō pt ꝑ ſe ꝑficē maīʒ miorē. ⁊ ſic ē dare mimā carnē mimā ī exn̄tē. q: q̄cūq̄ carne data illa hēt ꝑtē q̄ ē caro ⁊ ꝑs ē mior ſuo toto. ḡ ⁊ c̄. Igiť breuiť ē dicēdū ꝙ ī hōgeneis ē dare mimū nāle ꝑ ſe exn̄s. ⁊ nō tn̄ ē dare mimū ī exn̄s. ꝙ nō ſit dare mimū exn̄s ī hōgeneis. ꝓbat rō du hōnis iducte. ⁊ ꝙ in hōgeneis ſit dare mimū ꝑ ſe exn̄s. h̄ accipiť a pħo h̄ ꝑ pōit carnē mimā. ⁊ ēt accipiť ex li. de ſen. ⁊ ſen. ⁊ ē expſſa itētio ꝯᵗⁱˢ. cōmēto 3ᵒ hui⁹. ubi dıč ꝙ mimū de oī gn̄ato eſt tēmiate q̄ntitatꝭ. vbi gr̄a: ut mima ꝑs q̄ pt eē ignis ē termiate q̄ntitatꝭ. ſ. mima ꝑs q̄ pt eē ignis ī actu. ⁊ cōmēto 2ᵒ ſeptimi hui⁹ dicit ꝯᵗᵒʳ. ꝙ corꝑa nālia nō diuidunť ī īfinitū ī eo ꝙ ſūt corꝑa nālia. vbi gr̄a. q̄m ꝓmū motū ī igne ē mima ꝑs q̄ pt eē ignis ī actu. Ex q̄b⁹ appēt ꝙ de itētiōe ꝯᵗⁱˢ eſt ꝙ in nālib⁹ hōgeneis ē dare mimū q̄ min⁹ nō pt ꝑ ſe exiſtē. ℄ Sʒ ponēdo h̄ ē dubiū: an iſtō ſit ex nā itrinſeca rei. ut. ſ. ꝑꝑ h̄ ſit mimū dādū. q: nā forᵉ taľ ſpēi: repugnet repiri ī miori mā ꝑ ſe ita ꝙ termin⁹ ī ꝑuitate ſit ex ipa forᵃ ſpecifica. uľ h̄ ē ꝑꝑ aliq̄ cām extriſecaʒ ut ſ. ꝑꝑ h̄ ſit dare mimū. q: min⁹ nō poſſet reſiſtē ꝯtinēti. ſʒ ſtati ꝯuerteť ī ꝯtinēs ut cōiter dī. ℄ Dicendū ē ut mihi vī ꝙ ſi ī hōgeneis ſit dare mimuʒ ꝙ opʒ ꝙ h̄ ſit ex cā itriſeca. q: ſ. repugnat tali forᵉ repiri ꝑ ſe ī miori mā. q: ſi ſolū eēt ex cā extriſeca. tūc ſi ſit dare mimū qō pt ꝑ ſe reſiſtē huic ꝯtinēti ſibi ꝯrio ſi deť ꝯtinēs min⁹ ꝯriū ī duplo. medietas illi⁹ mimi poſſet ꝑ ſe reſiſtē illi ꝯtinēti qō min⁹ ī duplo ſibi ꝯriať. ⁊ ſic cū ſit dare ꝯtinēs min⁹ ⁊ min⁹ ꝯriū ī īfinitū: ſeq̄tur ꝙ nō ē dare ſimpľr mimū ꝑꝑ cām extriſecā. i. ꝑꝑ ꝯrietatē ꝯtinētiſ. Itē mimū nāle pt corrūpi a ꝯtinēte ſibi ꝯrio: ſʒ oīs corruptio q̄ fit a ꝯrio ē finis alťatōis. ḡ ⁊ oīs alťatio fit ī tpe. illō mimū corrūpēdū a ꝯtinēti ꝯrio ꝑ tps reſiſtit illi ꝯti-

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE ROMA

nẽti.ſ; mimũ ꝯtinue debilitat̃ a ſuo ꝯ̃rio.ḡ i me° il
li° tpis mẽſurant̃ alteratione ̃ per quã corrũpit̃ eſt
illõ mimũ debili° q̃ fuit in pn°. ⁊ tñ poſt illõ mini
mũ reſiſtit ꝯtinẽti p :ᵃᵐ medietatẽ tpis.ḡ mioꝛ vt°
q̃ vt° mimi põt reſiſtẽ ꝯtinẽti:q: q̃cũq; ṽtute data
minoꝛ vi° eiuſdẽ ſpẽi põt reſiſtẽ ꝯtinẽti per tps q̃-
uis nõ p tm̃ tps. Ꝟl põt argui ſꝫ hac for°. det mi-
mũ nãle qõ ſit.a. ⁊ deſignet̃ aliq̃ ps ipi° que ſi eſſet
ſepata a toto eẽt tãte ṽtut̃ q̃te ṽtut̃ erit.a.in me-
dio alteratõiſ per quã.a.corrũpit̃. ⁊ ſit illa pſ.b.tc
b.in pn° alteratiõis ſi eẽt ſepata eẽt tãte ṽtut̃ q̃te
ṽtut̃ erit a.in me° alteratiõis.ſ; q̃cũq; ſunt eq̃lis ṽ
tut̃ pñt eq̃lr̃ reſiſtẽ ſuis ꝯ̃rijſ.cũ ḡ vt° ipi°.a.i me-
dio dicte alteratõis poſſit adhuc per tps reſiſtere
ꝯtinẽti ſeqtur ꝙ.b.ſi ſeparet̃ a toto poſſet reſiſtere
ꝯtinẽti. ⁊ p ꝯñs.a.nõ eſt mimũ qõ põt per ſe reſi-
ſtẽ ꝯtinẽti. Et iõ ſi aliq̃s dicat ꝙ nõ eſt dare mimũ
in hõgeneis niſi pp cãꝫ extriſecã.ipe dꝫ dĩc ꝙ nõ
eſt dare ſimplr̃ mimũ:ſ; dꝫ dicẽ ꝙ eſt dare mimũ
circũſtãtionatũ.ſ.mimũ qõ põt per ſe reſiſtẽ ꝯtinẽ
ti in tm̃ ſibi ꝯ̃rio ⁊ p tm̃ tps. ⁊ iſto mõ qõlibet hñs
ꝯ̃riũ erit mimũ.q: q̃cũq; dato eſt dare certũ tẽp°
ultra qõ nõ põt durare in ꝯtinẽti tãta ꝯ̃rietate ſibi
ꝯ̃rio. ⁊ pp ħ ponẽdo ſimplr̃ mimũ i hõgeneis: me
li° ut mihi vĩ eſt dicẽ ꝙ illõ ſit ex nã itriſeca ipſi°
for° q̃ ꝙ ſit pp cãꝫ extriſecã.i.pp ꝯ̃rietatẽ ꝯtinent̃
Ꝟerum ſi auctes nõ obſtaret.pbabilius poſſet di
ci ꝙ i hõgeneis nõ eſt dare ſimplr̃ mimũ. q: ex q̃
hõgenea ſunt eiuſdẽ ſpẽi in toto ⁊ in q̃libet pte.tc
ſic toti nõ repugnat per ſe exiſtẽ ita nulli pti repu-
gnat per ſe exiſtẽ. q: q̃cq̃d poſitiuũ p ſe repugnat
alicui idiuiduo alicui° ſpẽi ⁊ repugnat cuilibet idi-
duo eiuſdẽ ſpẽi ut patet. q: oẽ poſitiuũ repugnãs
huic albedini repugnat cuilibet albedĩ. Cũ ḡ p ſe
exiſtẽ ſit qõdã poſitiuũ ⁊ nõ repugnat toti hõge-
neo nõ repugnabit alicui pti cũ q̃libet ps ſit eiuſ-
dẽ nãe cũ toto. Et ꝯfirmat̃:q: repugnãtia formal̃
de qua nũc loquim̃ ħ eſt rõne for° ⁊ nãe. ⁊ iõ cũ ea
dẽ nã ſit oium idiuiduoꝝ eiuſdẽ ſpẽi. ſequit̃ ꝙ oẽ
qõ repugnat formalr̃ alicui idiuiduo alicui° ſpẽi
repugnat oi idiuiduo eiuſdẽ ſpẽi. ℭ Jtẽ ſi det̃ mi-
mũ illõ põt diuidi cũ ſit ꝯtinuũ. Quero tũc aut p
tes manebũt poſt diuiſionẽ ul̃ nõ.ſi ſic. ⁊ cũ ps ſit
mioꝛ ſuo toto ſeqtur ꝙ eſt dare min° mimo qõ eſt
ipoſ̃e.ſi ṽo det̃ ꝙ ptes nõ maneãt poſt diuiſionẽ:
tũc corrũpẽt ſtati cõpleta diuiſiõe ⁊ ſic corrũpent̃
cõpleta diſiõe nlľa alteratiõe p̃cedẽte qõ eſt ipoſ̃e
q̃a corruptio ſꝫ ſp eſt finis alteratõis.igit̃ non eſt
dare mimũ. ℭ Ad auctẽ phi ħ pt dici ꝙ phs ſup-
ponit tanq̃ ꝯceſſuꝫ ħ ab Ana. ꝙ eſt dare minimũ.
Ana.eni poſuit iſinitas ptes cuiuſlibet ſpẽi i q̃libꝫ
⁊ iõ rõ uadit ſufficiẽter ꝯ eũ.q: ipe ꝯceſſit ꝙ eſt da
re mimũ. Et ſi dicat̃ ꝙ phs :° de aĩa dĩc. ꝙ omniũ
nã ꝯſtãtiũ determiata eſt rõ magnitudis ⁊ augmẽ
ti:cũ igit̃ caro ſit res nãlis.opꝫ dare mimã carnẽ.
Dico ꝙ phs :° de aĩa.loquit̃ ſolũ de his que per ſe
augent̃:ut ſunt aĩata p ſe exñtia.in illis eni eſt da-
re maxᵐ ⁊ mimũ.ſ; caro nõ eſt aĩatũ per ſe exñſ:ſ;
eſt iherẽs alteri. Jn alijs ṽo reb° nãlib° nõ eſt dare
maxᵐ ⁊ mimũ.q: phs ibidẽ dĩc ꝙ ignis creſcit in i
finitũ p appõnẽ cõbuſtionũ: ⁊ ſic nõ ẽ dare maxᵐ
ignẽ.qm̃ ſi daret̃ maxim° ignis qui põt eſſe in ſpẽ
ignis:tũc q̃ro an ille ignis poſſet ꝯuertẽ cõbuſtibi
le ſibi approximatũ i ignẽ ul̃ nõ.ſi det̃ ꝙ ſic cũ cõ
buſtibili ꝯuerſo in igne ſit ignis maioꝛ q̃ p̃us ſeq
tur ꝙ eſt dare mai° maxio qõ eſt ipoſ̃e.ſi ṽo det̃ ꝙ
nõ põt ꝯuertẽ cõbuſtibile ſibi approximatũ i ignẽ
iſtõ videt̃ mirabile ⁊ ẽt ipoſ̃e.q: q̃to ignis eſt ma-
ioꝛ tãto ẽ maioris ṽtut̃ ⁊ p ꝯñs magis pt agẽ i paſ
ſuꝫ ſibi approxiatũ. nõ eſt ḡ dare ignẽ maximũ ⁊ p
eãdẽ rõnẽ nõ eſt dare mimũ ignẽ. q: eadẽ ẽ rõ de
maxio ⁊ mimo:ut patet :° de aĩa. Sꝫ dubiũ eſt de
etherogeneis:utputa de aĩat̃. nõ eni vĩ ꝙ in illis
ſit dare maxᵐ ⁊ mimũ.q: ſi eẽt dare maxᵐ hoiem:
iſte nõ poſſet fieri piguioꝛ q̃ p̃us:q: ſi fieret pigui-
oꝛ:fieret maioꝛ: ⁊ ſic eẽt dare mai° maxio:qõ eſt i-
poſ̃e. Siľr ſi eẽt maxim° hõ:aliq̃s poſſet eũ pcutẽ
ſic ꝙ caro eleuaret̃. ⁊ ſic fiẽt maioꝛ:alr̃ q̃cũq; infla
tiõe ul̃ eleuatiõe carnis f̃cã moreret̃:qõ eſt ipoſ̃e.
Et eodẽ mõ pbat̃ ꝙ nõ eſt dare mimu hoiem i ga
ſic ablata q̃cũq; pte ab eo q̃tucũq; p̃ua ſtati more
ret̃.alioqn eẽt dare min° mimo. ℭ Dicẽdũ igit̃ ꝙ i
hõgeneis nõ eſt dare maxᵐ nec mimũ poſ̃e in tali
ſpẽ.tñ ut in etherogeneis ut in aĩat̃ eſt dare maxᵐ
⁊ mimũ poſ̃e in tali ſpẽ ſic ꝙ p augmẽtatiões nãlẽ
in qua q̃libet ps aucti auget̃ nõ p̃t fieri indiuiduũ
mai° in illa ſpe:nec p diminutionẽ nãlẽ in qua q̃libet
ps diminuti eſt diminuta p̃t fieri ididuũ min° in illa ſpẽ
Tñ credo ꝙ nõ ſit dare maxᵐ ⁊ mimũ q̃n p violẽ-
tiã poſſit fieri mai° ul̃ min°: ⁊ ẽt p ipugnationeꝫ ⁊
ei° oppᵐ poſſit fieri mai° ul̃ min°.qm̃ ipugnatio nõ
eſt augmẽtatio nec ei° oppᵐ ẽ diminutio:q: augmẽta
tio ⁊ diminutio nõ fiũt niſi qñ ſit maioratio ul̃ miora
tio in ptib° ſolidis ut in oſſib° ⁊ neruis ſꝫm qõ vult
Aui.ſ; p ipugnationẽ ⁊ macrefactionẽ nõ ſit maio-
ratio ul̃ mioratio in ptib° ſolidis ut patet mãifeſte
Siq̃s tñ uellet ſuſtinẽ ꝯrᵐ optẽt dicẽ ꝙ tã in hõge
neis q̃ i etherogeneis ẽ dare mimũ p ſe exñs ⁊ tẽ
dꝫ dicẽ ꝙ ħ ẽ a nã itriſeca ⁊ nõ ſolũ pp ꝯ̃rietatẽ ꝯti
nẽt̃. Ad rões ṽo i ꝯ̃riũ p̃t rñderi iterimẽdo aſſũpta

ℭ Ampli° ãt iſinitis corpib° ineſt unq̃ iaꝫ
caro iſinita ⁊ ſãguis ⁊ cerebrũ. Sepata
tñ ab iuicẽ:nihil ãt min° entia ſũt que ſũt
⁊ infinitũ vnũquodq;. ħ ãt irrõnabile ẽ.

ℭ Scdo pbat̃ eadẽ ꝯ.ſ.ꝙ nõ qõlibet p̃t ſegregari a
q̃libet.q: ſi ſic tẽ iſta ſegregatio nũq̃ ceſſaret:ſ; p
cedẽt in iſinitũ. ⁊ p ꝯñs i q̃libet eẽt iſiᵗᵃ caro ⁊ iſini
t° ſãguis ⁊ iſiᵗᵘᵐ cerebrũ: ⁊ iſta ſunt ab iuicẽ ſepata
ſꝫ locũ.cũ ḡ vnũ iſiᵗᵘᵐ nõ ſit min° alio iſiᵗᵒ ſeqtur ꝙ
iſinita caro nõ erit mioꝛ q̃ totũ iſiᵗᵘᵐ cõpoſitũ ex i-
finita carne ⁊ iſinito ſanguie ⁊ iſiᵗᵒ cerebro: ⁊ ſic de
iſinit̃. ⁊ ſic ps nõ erit mioꝛ ſuo toto.qõ eſt icõueni
ens. ℭ Ꝟn nõndũ ꝙ ꝯrᵒʳ deducit ad ħ icõueniẽs
ſ.ꝙ in iſinito erũt iſinities iſinita.qõ ẽ ꝯ rõnẽ.ſ.in-
finita mltiplicari p iſiᵗᵃ. ℭ Sꝫ ħ dubitat̃ q: ubicũ
q; ſunt iſinita ibi ſũt iſinities iſinita ut pꝫ:q: in liea
ſunt iſinita pũcta.iõ in liea ſunt iſinities iſiᵗᵃ pũcta
q: ablat̃ duob° pũct̃ adhuc remanẽt iſinita pũcta
⁊ ſic qbuſcũq; finit̃ ablat̃ ſp remanẽt iſiᵗᵃ. ⁊ ſic iſi-
nita ſũt iſinities iſinita. ℭ Jtẽ in q̃cũq; linea ſũt iſi
nite ptes ⁊ in q̃libet pte ſunt iſinita pũcta.igr̃ in to
ta linea ſunt iſinities iſinita pũcta. ℭ Jtẽ dubitat̃
ſup ħ qõ dĩ eẽ icõueniẽs.ſ. ꝙ ps nõ ſit minoꝛ ſuo
toto:ħ eni nõ eſt icõueniẽs ponẽdo iſinitũ eẽ:qm̃
ſi ponat̃ tps eẽ iſinitũ opꝫ dicẽ ꝙ totũ tps p̃teritũ
termiatũ ad pᵐ iſtãs hui° diei nõ ſit min° toto tpe
p̃terito termiato ad ultimũ iſtãs hui° diei: ⁊ ſic nõ
eſt icõueniens ꝙ pars nõ ſit mioꝛ ſuo toto. ℭ Ad
pᵐ igit̃ dicendũ ꝙ infinitũ q̃tũ ad propoſituꝫ ſpe
ctat eſt duplex.ſ.iſinitũ ſꝫm cõpoſitionẽ: ⁊ infinitũ
ſꝫm extẽſionẽ. Si eni qõlibet eẽt in q̃libet:quod-

libet corp⁹ eēt iſinitū ſʒ cōpōneʒ.q꞉ cōponeret ex i
finitiſ diuerſis ſʒ ſpēm.nō tñ eēt iſinitū ſʒ extēſio-
nē.q꞉ nō cōponit ex iſinitiſ ſʒ extēſionē. ꝛ tūc dico
ꝙ iſtō ē icōueniēs.ſ.ꝙ iſinito ſm extēſionē ſint iſi-
nite ꝑtes ſʒ extēſionē ſiue ꝙ i iſinito ſʒ cōpōneʒ.fi
nito tñ ſʒ extēſionē ſint iſinities finita corpa eq̄lia
diſticta ſʒ locū.q꞉ i nullo finito ſʒ extēſionē ſt̄ iſini
te ꝑtes eiuſdē q̄ṫitatꝭ q̄rū q̄libet ſit totalr̄ ex̄ aliaꝫ
ut ſuꝑ dc̄m ē.mō ſi q̄ōlibet eēt i q̄libet tūc i q̄libet
corpe eēt iſinit⁹ ſanguis.i.iſinite ꝑtes ſʒ eos.q꞉ iſi-
nitas ꝑtes ſanguis eq̄les ſāguini minimo. ꝛ eodē
mō de cerebro. ꝛ ſic de alijs. ꝛ ſic i corpe finito ſm
extēſionē ꝛ iſinito ſm cōpōnē eēnt iſinite ꝑtes eiuſ
dē q̄ṫitatꝭ qd̄ ē ipoˡᵉ.Sic eni i iſinito ſʒ cōpōneʒ fi
nito tñ ſʒ extēſionē erūt iſinities iſinita eq̄lia occu
pātia loca diſticta qd̄ ē ipoˡᵉ.Et cū arguit ꝙ i linea
ſt̄ iſinities iſinita pūcta.dico ꝙ nō ē icōueniēs ꝙ i
finito ſint iſinities iſinita idiuiſibilia.¶ Ad 2ᵐ dico
ꝙ i his q̄ occupāt locū icōueniēs ē ꝑtē nō eē mino
rē ſuo toto.ſilr̄ icōueniēſ ē ꝙ i iſinitꝭ ſʒ extēſionē q̄
occupāt locū ꝙ ꝑs nō ſit mioꝛ ſuo toto. In iſinitis
āt ſʒ ſucceſſioneʒ q̄ nō occupāt locū cuiuſmodi eſt
tp̄s nō eſt icōueniēs ꝙ ꝑs nō ſit minoꝛ ſuo toto.

¶ Nequaq̄ꝫ aūt ſegregādū eſſe neſciētis
dicitur recte autē dicitur.paſſiones eni in
ſeparabiles ſunt.ſi igit̄ mixti ſūt colores
ꝛ habitus ſi ſegregent̄:erit aliquid albuꝫ
ꝛ ſanatiuum nō alterum aliquid cū ſit.

¶ Tertio ꝓbat̄ eadē ꝯ.ſ.ꝙ nō q̄ōlibet p̄t ſegregari a
q̄libꝫ.ꝓ iā pħs narrat q̄d ṽitatꝭ fuerit in opinione
Anax.d.ꝙ dicē ꝙ res nequaq̄ꝫ ſegregent ꝛ diſtin
guant̄ ē dcm̄ nō ſcientis.ſʒ dicē ꝙ nō oīa ſepant̄ ꝛ ſe
gregant̄ ē recte dicē. Nā paſſiones ſt̄ iſepabiles a
ſuis ſubtis.ꝯnē igit̄ pħs ꝓbat ſic.Si q̄ōlibꝫ ſit mi
xtū cū q̄libet ꝛ poſſit ab eo ſegregari:tūc colores ꝛ
hitus ꝛ ſcia eſſent mixti cū ſuis ſubtis ꝛ poſſent ab
eiſ ſegregari qd̄ ē ipoˡᵉ.q꞉ tūc aliq̄d eēt albū ꝛ ſana
tiuū ꝛ nihil eēt ſubm ei⁹ de q̄ diceret̄ ꝙ eēt album
uel ſanatiuū qd̄ eſt ipoˡᵉ.ꝭ ꝛc.Un̄ breuiter rō cōſi
ſtit in hoc ꝙ accn̄tia nō poſſūt ſegregari a ſuis ſub
iectis.ergo non q̄ōlibet poteſt ſegregari a q̄libet.

¶ Quare icōueniēſ ē ipoſſibilia q̄rēs itelle
ct⁹ ſi ṽe uelit q̄dē ſegregare: ħ aūt facē ē
ipoſſibile:ꝛ ſʒ q̄ṫitatē ꝛ ſʒ q̄litatē.ſʒ q̄ṫi
tatē q̄dē q̄m nō ē minima magnitudo.ſʒ
q̄litatē aūt:q̄m inſepabiles ſunt paſſiōes.

¶ Quarto ꝓbat̄ ꝙ nō q̄ōlibꝫ p̄t ſegregari a q̄libꝫ.q꞉
ſi ſic tūc ſegregatio nūq̄ꝫ ceſſaret.q꞉ ſi ceſſaret : tūc
nō poſſet q̄ōlibet ſegregari a q̄libet qd̄ ē ꝯ ſeipꝫ.ſʒ
ſi iſta ſegregatio nūq̄ꝫ ceſſet nec cōpleat̄.ſequit̄ ꝙ i
tellect⁹ q̄rēs iſtā ſegregationē cōplere ꝛ res cōple-
tas ab inicē diſtiguē erit uan⁹ ꝛ vilis.q꞉ nunq̄ꝫ cō-
plebit ſuā actionē.nā cōpleta ſegregatio ab inicē ē
ipoˡᵉ ſʒ q̄ṫitatē.q꞉ nō ē mīma magnitudo. ꝛ nūq̄ꝫ
cōplet̄ ſegregatio q̄uſq̄ꝫ deueniat ad mīmā magni
tudinē.q꞉ q̄libet magnitudo q̄ nō ē mīma p̄t diui-
di i miorē.cū āt nunq̄ꝫ poſſit deueniri ad minimā
magnitudinē.ſequit̄ ꝙ ſegregatio ſʒ q̄ṫitatē nūq̄ꝫ
cōplebit̄. ꝛ ēt ſegregatio reꝝ ab inicē ſʒ q̄litatē nu-
q̄ꝫ p̄t cōpleri.q꞉ paſſiōes ꝛ q̄litates nūq̄ꝫ p̄nt cōple
te ſegregari a ſuis ſubtis.¶ Notādūꝫ ſm ꝯᵗᵉᵐ.ꝙ
pħs ħ ꝑ ꝑtes ſʒ q̄ṫitatē itelligit ꝑtes ꝯſilēs q̄ ſūt
eiuſdē ſpēi: ꝛ tales ſʒ Anax.ſt̄ mixte mixtiōe iſini-
ta. In oī eni ꝑte quā itellect⁹ diuidit ſt̄ ꝑtes iſinite. ꝛ
ſic nitit̄ diſtiguē ſm q̄ṫitatē qd̄ nunq̄ꝫ diſtinguet.
¶ Intelligēdū ēt ꝙ nō ē dare magnitudinē mīmā
ut magnitudo ē inq̄ꝫ tñ eſt q̄d mathematicū . q꞉ nō
hēt ꝯriū.cū ħ tñ ſtat qd̄ eſt dare mīmā magnitudi
nē nālē ut mīmā carnē.¶ Sʒ dubitat̄ ꝙ rō pħi nō
ualeat ꝑ quā ꝓbat ꝙ itellect⁹ ē vilis ꝑ ħ.ſ.q꞉ nō p̄t
cōplere ſuā actionē. Nā iſtō nō vꝫ ſeq q꞉ ſic motoꝛ
celi eēt vilis.q꞉ nunq̄ꝫ p̄t cōplē motū ſuū.Dico igr̄
ꝙ agēs itēdēs cōplere actionē ſuā ſi nō pōt eā cō-
plere ē vilis: ꝛ iſte itellect⁹ quē poſuit Anax.itēde-
bat cōplē ſegregationē reꝝ ab inicē:q̄ꝫ tñ cōplē nō
potuit.ſed motoꝛ celi nō itēdit cōplere ꝛ termina-
re motū ſuū. ꝛ iō nō ſequit̄ ꝙ vilis ſit ac ocioſus.

¶ Nō recte aūt ḡnationē accipit ſiliuꝫ ſpe
cierū.Eſt eni ut lutū in luta diuidit̄.eſt aūt
ut nō ꝛ nō idem modus eſt:ut lateres ex
limo:ꝛ domus ex laterib⁹.Sic aūt aqua
ꝛ aer ex alterutris:ꝛ ſunt ꝛ fiunt.

¶ Hec ē 4ᵃ pticula 3ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capli.in q̄ pħs im
probat Anax.i ħ qd̄ dicit qd̄ q̄ōlibet fit ex ſuo ſilī
ſʒ ſpēꝫ. Nā ꝑꝑ ħ dixit ꝙ q̄ōlibet ē i q̄libet:q꞉ q̄ōli
bet pōt fieri ex q̄libet:q̄m vnū ꝯriū de q̄ min⁹ vꝫ fit
ex ſuo ꝯrio.cū igit̄ q̄ōlibꝫ qd̄ fit:fiat ex ſuo ſilī ſm
ſpēꝫ ſm eū ſequit̄ ꝙ q̄ōlibet ſit in q̄libet.ꝓbat igit̄
pħs ꝯ ipꝫ ꝙ nō q̄ōlibet fit ex ſuo ſilī ſʒ ſpēꝫ ꝛ hec ē
14ᵃ ꝯ hui⁹ libri.q̄ ꝓbat̄ vnico medio ſic.lateres fiūt
ex luto: ꝛ dom⁹ ex laterib⁹ ꝛ idolū ex cupꝛo ꝛ aqua
ex aere.ſed in iſtis illō qd̄ fit nō ē eiuſdē ſpēi cū eo
ex q̄ fit ꝭ nō q̄ōlibet fit ex ſuo ſilī ſm ſpēꝫ:vñ q̄ꝫuiſ
aliq̄ñ ſilē fit ex ſuo ſilī ut lutū ex luto tñ nō ſemp ſi
mile fit ex ſuo ſilī.¶ Dubitat̄ nā 7ᵒ metha.pħs di
cit ꝙ oē qd̄ fit fit ex ſuo ſilī ſʒ ſpēꝫ. Dōꝫ ꝙ fieri ex
aliq̄ pōt itelligi ul̄ tanq̄ꝫ ab agēte uel tanq̄ꝫ a mā.
Un̄ pħs 7ᵒ metha. loquit̄ de fieri ab aliq̄ ſicut ab
agēte.Un̄ ut in plib⁹ res fiūt ab agētib⁹ ſibi ſilibuſ
ſʒ ſpēꝫ.ſʒ loquendo de fieri ex aliq̄ tanq̄ꝫ ex mā ſic
raro ſilē fit ex ſuo ſilī ſʒ ſpēm.imo loquēdo ꝓpꝛie
de fieri qd̄ ē finis alterationis nunq̄ꝫ fit ſilē ex ſilī
ſm ſpēm tanq̄ꝫ ex mā.loquēdo tñ de factione q̄ eſt
aggregatio ſic bñ fit ſimile ex ſilī ſʒ ſpēm tanq̄ꝫ ex
materia.ut aqua ex aquis: ꝛ lutum ex lutis.

¶ Melius autem eſt minora ꝛ finita reci-
pere quod uere facit empedocles.

¶ Hec eſt 5ᵃ pticula 3ᵉ ptio p̄nˡⁱˢ hui⁹ capli. In q̄ pħs
cōparat opionē Anax.ad opionē Emp.intēdēs ꝙ
opio Empe.ponentiſ p̄nᵃ finita.ſ.4ᵒʳ elā ꝛ litem ꝛ
amicitiā ē melioꝛ opione Anax.ponētiſ p̄nᵃ iſinita.
q꞉ ponēdo p̄nᵃ finita ut pōit Empe. p̄nt res cog̃ſci
ꝛ ſcíri ꝑ ſua p̄nᵃ ꝛ p̄nt dari cāe entiū nāliū.ponēdo
ṽo p̄nᵃ iſinita nō p̄nt res cog̃ſci ꝑ ſuas cās : nec p̄nt
dari cāe entiū nāliū.igit̄ opio Empe.eſt melioꝛ q̄ꝫ
opio Anax. ꝛ pōt ħ pōi 16ᵃ ꝯ hui⁹ libri.vꝫ ꝙ meli⁹
ꝛ digni⁹ ē ponē p̄nᵃ finita q̄ꝫ ponē p̄nᵃ iſinita.Hec ꝯ
ꝓbat̄ ſic.meli⁹ ꝛ digni⁹ eſt illō ponē ꝑ qd̄ meli⁹ p̄nt
res nāles cognoſci ꝛ cāe reꝝ nāliū aſſignari.ſʒ me-
li⁹ p̄nt res nāles cognoſci ꝛ eaꝝ cauſe aſſignari po
nendo p̄nᵃ finita q̄ꝫ ponēdo ea infinita.ergo.maioꝛ
eſt manifeſta: ꝛ pꝛobat̄ minoꝛ.naꝫ Empe.ponens
p̄ncipia finita melius aſſignauit cās reruꝫ que ſūt
ex p̄ncipijſ per illa p̄ncipia finita:q̄ꝫ fecit Anax.po
nens p̄nᵃ infinita . Et cā huius eſt.q꞉ per pꝛincipia

finita res poſſūt cognoſci:ſed nō per ꝑncipia īfini-ta cum infinita ſm ꝙ infinita ſint ignota.

℃ Tractat⁹ terti⁹ de ꝑncipijs in gn̄ali in q̄ ſ꜓ v̄itatem ꝑſcrutat̄ q̄lia:quot:que:ꝛ quo ſūt ꝑncipia. Capl'm ꝑmū in quo declarat̄ qualia ſunt pͬincipia.

Mutes igit̄ ꝯ̄ria ꝑncipia faciūt ꝛ dicētes ꝙ vnū ſit oē ꝛ immobile. Et pmenides eni calidū ꝛ frigidū ꝑncipia fac̄. Hoc aūt appellat ignē ꝛ terrā. Et q̄dā rarū ꝛ dēſū. ꝛ democrit⁹ firmū ꝛ iane q̄rū aliō q̄dē ſic qō ē. aliō āt ſicut qō nō ē eē di. adhuc poſitiōe: figura: ꝛ ordie. hec āt gn̄a ꝯ̄rioꝝ ſūt poſitiōe ſurſum ꝛ deorſū: ante ꝛ retro. Figura angulus rectū: circulatū. Quod quidē igit̄ ꝯ̄ria quodāmō oēs faciunt pͬincipia manifeſtum eſt.

℃ Iſte ē terti⁹ tractat⁹ hui⁹ libri i q̄ determiat̄ de q̄litate ꝛ nūo ꝛ mō ꝑncipiādi ipoꝝ ꝑn^{oꝝ} ſ꜓ v̄itatē. ꝛ ꝯtiet tria capl'a. q2 i ꝑ declarat̄ q̄lia ſūt ꝑn^a. q2 ꝯ̄ria. In 2⁰ ibi. Cōis aūt utiq3 ꝛ c̄. Declarat̄ q̄t ꝛ q̄ ſ꜒ ꝑn^a. q2 tria. ſ. mā: foꝛa: ꝛ ꝑuatio. In 3⁰ āt ibi. Sic igit̄ nos dicim⁹. Declarat̄ quō ſ꜒ ꝑn^a. q2 tā q̄ diuerſa ꝛ nec̄ia i oī trāſmutatiōe. ꝛ ꝙ q̄dā ſūt ꝑ ſe ꝑn^a ꝛ q̄dā ꝑ accn̄s. Primū capl'm ꝯtiet duas ꝑtes ꝑn^{les} q2 ꝑ^a ē declaratiua i q̄ ꝓbat̄ ꝙ ꝑn^a ſ꜒ ꝯ̄ria. 2^a vo ibi. Uſq3 q̄dā igit̄. Eſt narratiua i q̄ narrat̄ q̄lit̄ āti qui ꝯuenīūt ꝛ dr̄nt in ponēdo ꝑn^a eē ꝯ̄ria. Pꝛia ps ꝯtiet duas ꝑticulas. q2 i ꝑ^a ꝓbat̄ ꝙ ꝑn^a ſ꜒ ꝯ̄ria ꝑ teſtioniū antiq̄rū. In 2^a ibi. Et h̄ rōnabilr̄. ꝓbat̄ idē ꝑ rōnē. In ꝑ^a igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ph̄s ꝓbat ꝑ teſtioniū antiq̄rū ꝑn^a reꝝ nālīū eē ꝯ̄ria. ꝛ ſ꜓ lynco. h̄ ē ꝑ^a ꝯ hui⁹ ſcie. ꝛ veꝝ ē ꝙ ē ꝑ^a de ꝯ̄nib⁹ ꝑncipalib⁹ ſ꜓ coputādo i gn̄ali oēs ꝯnes ꝓbatas ē 16^a ꝯ hui⁹ li. quā pōit lynco. ſ꜒ hac foꝛa. Cuiuſlibet ſci ſ꜒ ꝑn^a ꝯ̄ria. hec igit̄ ꝯ ꝓbat̄ dupl'r. ꝑ^o ꝑ teſtioniū antiq̄rū: Un̄ ph̄s pōit tres opiones dicentiū ꝑn^a eē ꝯ̄ria. ꝑ^a eſt opio Par. ꝛ Me. de q̄b⁹ minus vꝫ q2 ipi poſuerūt oia eē vnū ꝛ imo^{le}. ꝛ tn̄ ipi poſuerūt ꝑn^a eē ꝯ̄ria. q2 poſuerūt calidū ꝛ frigidū q ipi uocabāt ignē ꝛ t'rā eē ꝑn^a. ſ꜓ māifeſtū ē ꝙ frigidū ꝛ calidū ſ꜒ ꝯ̄ria ꝛ ſic Par. ꝛ Me. poſuerūt ꝑn^a eē ꝯ̄ria. ℃ S꜓ dubiū ē. cū eni ipi poſuerūt tm̄ vnū eē: quō igit̄ poſuerunt ꝑn^a eē ꝯ̄ria. Dīcēdū ſ꜓ ꝯ^{tem}. ꝙ ipi opiabant̄ ꝙ entia eēnt duob⁹ mōis. ſ. entia v̄a ꝛ entia extimabilia ul' ſenſibilia. Ens veꝝ ſ꜓ eos ē tm̄ vnū. ſ꜓ entia extimabilia ſūt pl'a. ꝛ iſtoꝝ entiū extiabiliū poſuerūt duo ꝑn^a extiabilia. ſ. calidū ꝛ frigidū ſeu ignē ꝛ t'rā. ꝛ ſic p꜓ ꝑ^a opio. Scd̄a opio dicētiū ꝑn^a eē ꝯ̄ria fuit opinio Anaxa. ꝛ ſequētiū ponētiū oia fieri ex vno corpore ꝑ ꝯdēſationē ꝛ rarefactionē. ꝛ ipi poſuerūt raritatē ꝛ dēſitatē q̄ ſ꜒ ꝯ̄ria eē ꝑn^a. Tertia vo opio fuit democriti q poſuit firmū ꝛ iane. i. uacuū ꝛ plenū eē ꝑn^a reꝝ ꝛ uacuū ꝛ plenū ſūt ꝯ̄ria ſ꜓ iſtoꝝ vnū poſuit eē ens. ſ. plenū. ꝛ aliō nō ens. ſ. uacuū. Et ꝯ^{tor} dicit uacuū eē ꝯ̄riū pleno ſm ꝯ̄rietatē q̄ ē iter eē ꝛ nō eē. plenū eni ē ens. uacuū vo ē nō ens. ℃ Itē notādū ſ꜓ ꝯ^{tem} ꝙ h̄ nomē ꝯ̄rium uſitat̄ h̄ large. ſ. pro vo ꝯ̄rio ꝛ ꝑ ꝑuatiōe ꝛ hitu. ſiue ſit i rei v̄itate ſiue ſ꜓ famā. ℃ Ex q̄ ē notādū ꝙ ꝯ̄rietas eſt duplex. q̄dā ē ſtricte accepta. q̄. ſ. eſt iter formas poſitiuas ꝯ̄rias ut ꝯ̄rietas q̄ ē iter calidū ꝛ frigidū. ꝛ q̄dā eſt ꝯ̄rietas large dicta ſibi oppoſita iter ꝑuationē ꝛ habitū. ꝛ talis ē duplex. ſ. q̄dā q̄ ē v̄a ut oppoſitio iter viſū ꝛ cecitatē. ꝛ q̄dā famoſa ut oppoſitio q̄ eſt iter uacuū ꝛ plenū. Et ꝑ h̄ p꜓ rn̄ſio ad q̄ſdā obiectiōes ꝑ ph̄m ꝑ eē. ſi vnū ꝯ̄rioꝝ ſit i nā ꝛ reliquū ſ꜓ uacuū ꝛ plenū ſ꜒ ꝯ̄ria ꝛ plenū ē i nā. igit̄ ꝛ uacuū. Rn̄deo ꝙ maioꝛ d꜓ itelligi de ꝯ̄rijs ꝓꝑie accept̄ q̄rū utrū q3 ē ens poſitiuū. ſ꜓ uacuū ꝛ plenū nō ſūt h⁹^i. S꜓ adhuc pōt obijci ſic. ꝑuatiue oppoſita nata ſ꜒ fieri circa idē ſubm̄. ſ꜓ uacuū ꝛ plenū ſ꜒ ꝑuatiue oppoſita. ḡ qō ē plenū eſt natū uel poſſibile eſt eē uacuū. ℃ Rn̄deo. maioꝛ d꜓ itelligi de ꝑuatiue oppoſit̄ ſ꜓ v̄itatē ꝛ nō de ꝑuatiue oppoſit̄ ſ꜓ famoſitatē tm̄ cu iuſmōi ſūt uacuū ꝛ plenū. ℃ Adhuc democrit⁹ nō ſolū poſuit ꝑn^a eē ꝯ̄ria i ponēdo uacuū ꝛ plenū eē ꝯ̄ria. imo poſuit alias ꝯ̄rietates iter ꝑn^a. q2 democritus poſuit oia fieri ex corꝑib⁹ idiuiſibilib⁹ ꝛ poſuit entia differre poſitiōe figura ꝛ ordie. hec āt. ſ. poſitio figura ꝛ ordo ſ꜒ gn̄a ꝯ̄rioꝝ ſic poſitio diuidit̄ ꝑ ſurſū ꝛ deorſū: an̄ ꝛ retro q̄ ſūt ꝯ̄ria: ꝛ figura diuiditur ꝑ hn̄s angulos ꝛ carēs angulis ꝛ ꝑ rectū ꝛ circulare q̄ vident̄ ꝯ̄ria. Ordo vo dr̄dit̄ ꝑ d'rias ꝯ̄rias q̄ ſūt ꝑus ꝛ poſteri⁹. Un̄ notādū ſm ꝯ^{tem} ꝙ figura non diuidit̄ in ꝯ̄ria ꝓꝑie dicta. q2 diuiſio figure in hn̄s angulos ꝛ carēs angulis eſt ꝑ ꝯ̄ria ſm eē ꝛ nō eſſe. ꝛ ſil'r rectum nō eſt ꝯ̄riū rotundo in rei v̄itate ſed ſolum pͬimo aſpectu ꝛ ſm famam.

℃ Et h̄ rōnabilr̄. Op꜓ eni ꝑncipia neq3 ex alterutris eē: neq3 ex alijs ꝛ ex alijs: ꝛ ex his oia: ꝯ̄rijs āt ꝑmis īſūt hec: ꝓꝑ id qō ꝑma q̄dē nō ſūt ex alijs. Ob id vo qō ſūt ꝯ̄ria nō ſūt ex alterutris. h̄ op꜓ h̄ i rōne cōſiderare q̄liter ꝯtigat. Accipiēdū igit̄ ē pͬimū ꝙ oiū q̄ ſūt nihil: neq3 facē aptū natū ē: neq3 pati ꝯtigēs a ꝯtigēti. neq3 fit qōlibet ex q̄libet. niſi aliq̄s accipiat ſ꜓ accn̄s. Qualr̄ eni fiet albū ex muſico: niſi accn̄s ſit albo aut nigro muſicū: h̄ albū q̄dē fit ex nō albo: ꝛ h̄ non ex oi h̄ nigro aut medijs. Et muſicū ex nō muſico: h̄ nō ex oi: h̄ ex imuſico: aut ſi aliq̄d ipis eſt mediū. Neq3 igit̄ corrūpit̄ icōtingēs ꝑmū: ut albū nō imuſicū: niſi forte ſ꜓ accn̄s: h̄ in nō albū ꝛ nō icōtigēs: h̄ i nigrū aut mediū. Sil'r āt muſicū i nō muſicū: ꝛ h̄ nō i cōtingēs h̄ i imuſicū: aut ſi ipſis aliq̄d mediū ē. Sil'r aūt hec ꝛ in alijs: q2 nō ſolū ſimplicia eoꝝ q̄ ſūt h̄ ꝛ cōpoſita ſm eādē ſe hn̄t rōnē. S꜓ ꝓꝑ h̄ oppoſite diſpōnes nō denoīate ſūt: latet h̄ ꝯtingens. Nec̄e eni oē ꝯſonās ex icōſonāti fieri: ꝛ incōſonās ex ꝯſonāti: ꝛ corrūpi cōſonās in icōſonātiā ꝛ hāc nō incontigētē ſed in oppoſitā. Differt autē nihil in ꝯſonātia dr̄e: aut ordine aut cōpoſitione. Manifeſtū eni eſt ꝙ eadē ſit ratio. At vo dom⁹ ꝛ ſtatua ꝛ quodlibet aliud fit ſimiliter. Dom⁹ q̄dē

eni fit nõ ex eo qđ cõpoſita ſũt:ſʒ ex eo ꝙ diuiſa ſũt hec:ſic ⁊ ſtatua ⁊ figuratoꝛ aliqđ ex nõ figurato.⁊ vnũqđqʒ hoꝛ. Alia qdẽ oꝛdo:alia ṽo cõpoſitio qdã ſũt.

¶ Hec ẽ 2ª pticula 2ᵉ ptis pñᵗⁱˢ hui⁹ capli. In q̃ pbaṫ pdicta ɔ̃.ſ.16ª.p rõnẽ que accipiṫ a ɔdictoꝛib⁹ſiue a ppꝛietatib⁹ p⁰ꝛ pñᵒꝛ q̃ ſũt tres.ſ.nõ fieri ex alterutris neqʒ ex alijs.ſed oĩa alia q̃ fiũt fieri ex his.pª enĩ pñª nõ fiũt ex alijs nec ex alterutris:ſʒ oĩa q̃ fiunt:fiũt ex eiſ.Ex his igiṫ ppꝛietatib⁹ pñᵒꝛ pbaṫ ɔ̃ ſic. Quecũqʒ nõ fiũt ex alterutriſ neqʒ ex alijſ:ſed ex ipſis fiũt oĩa q̃ fiũt:ſᵗ pñª:ſʒ pª ɔ̃ria nõ fiũt ex alterutris nec ex alijs.ſʒ ex his fiunt oĩa q̃ fiũt.ğ pª ɔ̃ria ſᵗ pñª:ex q̃ ſequiṫ p ɔuerſionẽ ſimplicẽ ꝙ pñª ſũt pª ɔ̃ria.⁊ p ɔñs pñª reꝝ nãliũ ſũt pñª ɔ̃ria. maioꝛ hui⁹ rõnis pʒ p ɔditiões pñᵒꝛ poſitas i lr̃a.⁊ pt tñ ſic pbari.pñª ſũt cãe reꝝ.⁊ ex h̃ ꝙ ſũt pª nõ fiũt ex alijs nec ex alterutris.⁊ ex h̃ ꝙ ſũt cãe:alia q̃ fiunt:fiũt ex eis.ſʒ minoꝛ hẽt tres ptes ⁊ p pbaṫ q̃ʒtũ ad duas ptes.1ª ṽo pbaṫ 3ª ps minoris q̃ eſt aliq̃liter dubia.pª ps minoris.ſ.ꝙ pª ɔ̃ria nõ fiũt ex alijſ.pbaṫ ex h̃ qꝛ ſũt pª. Illa enĩ q̃ ſũt pª nõ fiũt ex alijſ qꝛ illđ ex quo aliqđ fit pus eſt eo. Sʒ pª ɔ̃ria ſᵗ pª.ğ nõ fiũt ex alijs.2ª ps eiuſdẽ minoris.ſ.ꝙ pª ɔ̃ria nõ fiũt ex alterutris.pbaṫ p h̃.qꝛ pª ɔ̃ria ſũt ɔ̃ria.⁊ ɔ̃ria nõ fiũt ex alterutris.iõ pª ɔ̃ria nõ fiũt ex alterutris. Uñ ɔ¹ᵒꝛ iſtã 2ᵃᵐ ppꝛietatẽ.ſ.ꝙ ɔ̃ria nõ fiũt ex alterutris:gloſat dicẽſ ſic.ɔ̃ria nõ gñanṫ ex ſuo ɔ̃rio.i.ɔ̃riũ nõ mutaṫ in ſuũ ɔ̃riũ:qđ ſic itelligo.ſ.ꝙ ɔ̃riũ nõ fit ex ɔ̃rio tanq̃ʒ ex ſbiecto manẽte.vnũ enĩ ɔ̃rioꝝ nunq̃ʒ fit ſubm alteri⁹:qm̃ albedo nunq̃ʒ fit ſb nigredie:ita ꝙ maeat ſb ea. Albedo ẽt nunq̃ʒ fit nigredo. Iſtđ igiṫ dcm̃.ſ.ꝙ ɔ̃riũ nõ mutaṫ i ſuũ ɔ̃riũ põt dupl̾ itelligi.vno mõ ꝙ ɔ̃riũ nõ fit ſb ſuo ɔ̃rio.alio mõ ꝙ ɔ̃riũ nõ fit ſuũ ɔ̃riũ:ut albedo nũq̃ʒ ẽ ſubʒ nigredie.⁊ ſilr̃ albedo nunq̃ʒ fit nigredo:⁊ uterqʒ itellect⁹ ẽ uer⁹. Sʒ qꝛ 3ª ppꝛietas.ſ.ꝙ oĩa q̃ fiũt:fiũt ex ɔ̃rijs nõ ẽ maifeſta.iõ pħs ibi Sed opʒ h̃ i rõe ɔſiderare.itẽdit pbare 3ᵃᵐ ppꝛietatẽ.ſ.ꝙ oĩa q̃ fiũt:fiũt ex eis.⁊ ad h̃ declarãdũ declarat q̃liter iſta ppꝛietas ṽificaṫ de ɔ̃rijs ⁊ q̃liter nõ:qm̃ ɔ̃ria q̃dãmõ fiũt ex alterutris:⁊ q̃dãmõ nõ. Iõ dicit pħs ꝙ opʒ h̃ i rõe ɔſiderare.ſ.q̃liť ɔ̃ria fiũt ex alterutris ⁊ q̃liť nõ fiũt ex alterutriſ. Declarat igiṫ p iductiue ꝙ oẽ qđ fit:fit ex ſuo ɔ̃rio ul̾ ex medio iter ɔ̃ria.⁊ oẽ qđ coꝛrũpiṫ:coꝛrũpiṫ i ſuũ ɔ̃riũ:ul̾ i mediũ extẽdẽdo ɔ̃rietatẽ ad ɔ̃rietatẽ large dictaʒ ſ.ad pũationẽ ⁊ hitũ:⁊ p declarat pħs h̃ i ſimplicib⁹.2ᵒ i cõpoſitꝭ.⁊ h̃ ibi. Silr̃ aũt h̃ ⁊ i alijs. ¶ Pꝛio igiṫ diĉ pħs.accipiẽdũ ẽ ⁊ ſupponẽdũ ꝙ nõ qđcũqʒ idr̃nter ẽ natũ agẽ i qđcũqʒ ſʒ determiatũ i determiatũ:nec qđcũqʒ idifferẽter ẽ natũ pati a q̃cũqʒ:ſʒ deťminatũ a deťminato:nec fit qđcũqʒ idifferẽter a q̃cũqʒ:ut dixit Anax.ſʒ deťminatũ a determinato:⁊ h̃ p ſe loquẽdo:qm̃ albũ nõ fit ex muſico niſi p accñs:ſʒ p ſe fit ex nõ albo:⁊ nõ ex q̃cũqʒ nõ albo:ſʒ ex nõ albo qđ eſt nigrũ:ul̾ mediũ iter albũ ⁊ nigrũ:⁊ idẽ pʒ i pũatiue oppoſitꝭ.qm̃ muſicũ fit ex nõ muſico:⁊ nõ ex q̃cũqʒ nõ muſico:ſʒ ex imuſico:aut ex medio iter muſicũ ⁊ imuſicũ ſi ſit mediũ. Silr̃ oẽ qđ cõrũpiṫ coꝛrũpiṫ i ſuũ ɔ̃riũ:aut i medium:ut pʒ i eiſdẽ exẽplis.⁊ ſic eſt i gñatiõe ⁊ coꝛruptiõe ſimpliciũ.ſ.ꝙ ɔ̃riũ fit ex ɔ̃rio:uel ex medio:ul̾ coꝛrũpiṫ i ɔ̃riũ:ul̾ i mediuʒ:ſʒ nõ i qđcũqʒ medium idr̃nter. Eodẽ ẽt mõ ẽ i gñatiõe ⁊ coꝛruptione cõpoſitoꝝ:ubi vnũ gñaṫ ex pl̾ib⁹:aut coꝛrũpiṫ in pl̾a.ſ.ꝙ ɔ̃riũ fit ex ɔ̃rio uel ex medio:⁊ coꝛrũpiṫ i ɔ̃riũ ul̾ i mediũ:ſʒ h̃ latet i cõpoſitꝭ pp h̃:qꝛ diſpõnes oppoſite.i.pũatiões i cõpoſitꝭ non hñt noĩa.ſi ṽo noĩa iponanṫ diſpõnib⁹ oppoſitꝭ i reb⁹ cõpoſitis erit maifeſtũ ꝙ i illis ɔ̃riũ ex ɔ̃rio gñaṫ ⁊ coꝛrũpiṫ i ɔ̃riũ:qm̃ cõpoſitũ fit ex nõ cõpoſito:ſʒ nõ ex q̃cũqʒ nõ cõpoſito:ſʒ ex nõ cõpoſito deťminato i q̃.ſ.ẽ ppꝛia pũatio illi⁹ cõpoſiti.⁊ eodẽ mõ ẽ de coꝛruptiõe. Sʒ hᵐ cõpoſitꝭ ⁊ diſpõnib⁹ oppoſitꝭ iponam⁹ noĩa ⁊ ſint ɔſonãria ⁊ icõſonãtia.maifeſtũ igiṫ ẽ.inductiue ꝙ oẽ ɔſonãs fit ex icõſonãti:⁊ coꝛrũpiṫ in cõſonãs.i.oẽ cõpoſitũ fit ex illis i qb⁹ ẽ ppꝛia pũatio illi⁹ cõpoſiti:⁊ ẽt coꝛrũpiṫ in illis i qb⁹ eſt ppꝛia pũatio illius cõpoſiti:⁊ h̃ patet ul̾r q̃ʒtũ ad oĩa cõpoſita ſiue ſint aggregata ſʒ cõpoſitionẽ:ut dom⁹ ſiue ſʒ oꝛdinẽ ut ciuitas ⁊ exercit⁹:ſiue ſʒ figurationẽ ut ſtatua.nã dom⁹ fit ex his q̃ nõ ſũt cõpoſita:⁊ nõ ex qbuſcũqʒ nõ cõpoſitꝭ:qꝛ nõ fit ex ſcõis itẽtõib⁹:ſʒ fit ex ñ cõpoſitꝭ i qb⁹ ẽ ppa pũatio dom⁹ ut ex lapidib⁹ ⁊ lignis:⁊ eodẽ mõ de oĩb⁹ alijs cõpoſitiſ ſ.ꝙ fiũt ex diuerſis i qb⁹ ſᵗ ppꝛie pũatiões eoꝛũ:⁊ ita appet ꝙ oẽ qđ gñaṫ gñaṫ ex ſuo ɔ̃rio ul̾ ex medio:⁊ oẽ qđ coꝛrũpiṫ coꝛ.i ɔ̃riũ ul̾ i mediũ. ¶ Notãdũ ſʒ ɔ¹ᵒꝛᵐ.ꝙ illđ i qđ aliqđ coꝛrũpiṫ p ſe ⁊ pncipalr̃ ẽ vnũ tm̃:ſʒ ſcðario ⁊ p accñs nihil phibet ut aliqđ coꝛrũpaṫ i pl̾a. Et itelligo ꝙ illđ in qđ aliqđ coꝛrũpiṫ p ẽ ſuũ ɔdictoriũ:qm̃ coꝛruptio eſt a ɔdictorio i ɔdictoriũ p ⁊ pncipalr̃.⁊ vni nõ ɔdicit niſi vnũ:⁊ ideo illđ i qđ aliqđ coꝛrũpiṫ p eſt vnũ tm̃. ¶ Itẽ notãdũ ſʒ ɔ¹ᵒꝛᵐ ꝙ eoꝝ in q̃ fit coꝛruptio:aliđ ẽ pᵐ:aliđ ṽo 2ᵐ:⁊ ẽ illđ i q̃ fit coꝛruptio mediãte p ⁊ aliđ p accñs.⁊ differt p accñs a ſcðario:qꝛ ſcðariũ q̃dãmõ eſt terminatũ:⁊ illđ qđ ẽ p accñs nõ ẽ terminatũ.⁊ itelligo ꝙ illđ in qđ p aliqđ coꝛrũpiṫ ẽ ſuũ ɔdictoriũ:qꝛ coꝛruptio p ẽ ɔdictorij i ɔdictoriũ.ſʒ illđ i qđ ſcðario coꝛrũpiṫ ẽ ɔ̃riũ ul̾ mediũ.⁊ illđ q̃dãmõ ẽ terminatũ:qꝛ nõ qđcũqʒ idifferẽter ẽ mediũ ul̾ ɔ̃riũ:ſʒ aliq̃ determinata. ſʒ illđ i qđ p accñs fit coꝛruptio nõ erit terminatũ:ſʒ ẽ qđlibet idifferẽter qđ ſuccedit alicui foꝛme i eodẽ ſubo.⁊ ſic albũ coꝛrũpiṫ in muſicũ:in grãmaticum:in calidũ:in frigidum:⁊ ſic de infinitis.

¶ Si ğ h̃ uerũ ẽ ꝙ oẽ qđ fit:fiat ⁊ coꝛrũpatur.qđ coꝛrũpiṫ:aut ex ɔ̃rijs:aut i ɔ̃ria:⁊ i hoꝝ media.media aũt ex ɔ̃rijs ſũt:ut colores ex albo ⁊ nigro:q̃re oĩa erunt q̃ nã fiunt:aut ɔ̃ria:aut ex ɔ̃rijs.

¶ Pꝛobato ꝙ oẽ qđ fit:fit ex ɔ̃rio ul̾ ex medio ⁊ oẽ qđ coꝛrũpiṫ i ɔ̃riũ ul̾ i mediũ coꝛrũpiṫ ⁊ media fiũt ex ɔ̃rijs:ſequiṫ ꝙ oĩa ex qb⁹ fiũt ea q̃ ſm nãm fiũt aut ſᵗ ɔ̃ria aut ſũt ex ɔ̃rijs.ſʒ q̃cũqʒ fiũt ex gñatis ɔ̃rijs fiũt ex ɔ̃rijs ut pʒ. Nã q̃cũqʒ fiũt ex cõpoſitꝭ ex aliqb⁹ ſimplicib⁹.fiũt ex ill̾ ſimplicib⁹:ut q̃cũqʒ fiũt ex mixtis:fiũt ex el̾tis ſimplicib⁹.⁊ q̃cũqʒ fiũt ex ſillabis:fiũt ex lr̃is.ğ cũ oĩa q̃ fiũt ſʒ nãʒ fiũt ex ɔ̃rijs uel ex gñatꝭ a ɔ̃rijs.ſeqṫ ꝙ oĩa q̃ fiũt ſʒ nãʒ:fiũt ex ɔ̃rijs.⁊ hec eſt 3ª ps minoris pñᵗⁱˢ. Iſtã igiṫ lr̃aʒ. Quare oĩa utiq̃ʒ erũt q̃ nã fiũt aut ɔ̃ria ex ɔ̃rijs.legas ſic. Quare oĩa ſupple ex qb⁹ fiũt q̃ fiunt nãliť:erũt ɔ̃ria aut ex ɔ̃rijſ.⁊ ex h̃ ſeqṫ ut deductũ ẽ ꝙ oĩa ex qbus fiũt q̃ ſʒ nãm fiũt:fiũt ex ɔ̃rijs.⁊

hec eſt 3ª ps minoris pn̄ꝯs. ¶ Notādū ꝙ in h̄ capitlo uſqꝫ ad illā pticl Uſqꝫ qdē. ꝓñt aſſignari.5. ꝯnes.p̄ª ꝯ ꝙ pn̄ª ſūt ꝯ̄ria.2ª ꝙ p̄ª ꝯ̄ria nō fiūt ex aliis.3ª ꝙ p̄ª ꝯ̄ria nō fiūt ex alterutris.4ª ꝙ oē qd̄ fit: fit ex ſuo ꝯ̄rio ul' ex medio: ⁊ oē qd̄ corrūpit: corrūpit in ꝯ̄riū uel in mediū.5ª ꝙ oia que fiūt: fiunt ex ꝯ̄riis. Quia tñ p̄ª harū ꝑncipal'r hic itēdit ⁊ alie nō intendunt: nec ꝓbant hic niſi propter ꝑmam: iō non aſſigno h̄ niſi vnā ꝯnē.ſ.ꝙ ꝑma ꝑncipia ſūt ꝯ̄ria. Sigs tñ voluerit poterit hic aſſignare quinqꝫ ꝯnes ꝑdictas. Sꝫ hic ſūt quedā notāda ⁊ quedam dubitāda. Primo eſt notandū circa ꝯnē ꝑncipalē: ꝙ nō oia pn̄ª ſūt ꝯ̄ria ſꝫ ſolū duo: ut foia ⁊ ꝑuatio. Mā eni que eſt 3ᵐ pnᵐ nō hēt ꝯ̄riū. ¶ Scdo notādū circa ꝓprietates pn̄ꝯꝝ ꝙ aliqd fieri ex alio eſt triplr: uel tanqꝫ ex ſuo oppoſito ſiue tanqꝫ ex termio a q̄ fit: uel tanqꝫ ex ſua pte ex qua ꝯſtituit: ul' tanqꝫ ex ſubto i q̄ recipit: ut ꝟbi grā. vnū ꝯ̄rioꝝ fit ex alio tanqꝫ ex termino a q̄ ſiue tanqꝫ ex oppoſito ut albū ex nigro. ⁊ cōpoſitū fit ex mā ⁊ forma tanqꝫ ex ptibus. forma ꝟo fit ex mā: qꝛ eo modo q̄ fit: fit ex mā tanqꝫ ex ſubto in q̄ recipit ⁊ de cuꝰ potētia educit. Ex qbꝰ pōt appere q̄liter dicte ꝓprietates cōpetūt ꝑmis ꝑncipiis. Pria eni ꝓprietas.ſ.nō fieri ex aliis tanqꝫ ex ptibꝰ q̄litatiuis ſeu eēntialibꝰ cōpetit oibꝰ ꝑncipiis ꝑmis: qꝛ oē p̄ᵐ pnᵐ eſt ſimplex nō reſolubile in ptes eēntiales: ⁊ ſic dꝫ itelligi p̄ª ꝓprietas.ſ.ꝙ p̄ª pn̄ª nō fiūt ex aliis tanqꝫ ex ptibꝰ q̄litatiuis: tñ vnū pnᵐ hꝫ fit ex alio: qꝛ foia fit ex mā tanqꝫ ex ſubto in q̄ recipit: ⁊ foia fit ex ꝑuatiōe tanqꝫ ex termio a q̄: uel tanqꝫ ex oppoſito. ſed mā nullo mō fit ex alio: nec tanqꝫ ex ſubto. nec tanqꝫ ex oppoſito. cū nō hēat ſubm ꝑus: ⁊ ēt cū nō hēat oppoſitū. Ul' pōt p̄ª ꝓprietas ſic itelligi.ſ.ꝙ p̄ª pn̄ª nō fiunt ex aliis in eodē gn̄e ꝑncipiādi: qꝛ ſic pnᵐ in aliquo gn̄e hꝫ ꝑus in eodē gn̄e attñ p̄ᵐ in vno gn̄e pōt fieri ex alio in alio gn̄e ut forma ex mā. ¶ Secūda ꝟo ꝓprietas.ſ.nō fieri ex alterutris: dꝫ itelligi eodē mō.ſ.ꝙ nō fiūt ex alterutris tanqꝫ ex ptibus q̄litatiuis. ¶ Tertia aūt ꝓprietas.ſ.ꝙ oia que fiūt: fiūt ex his. dꝫ ſic itelligi.ſ.ꝙ oia ꝑter iſta pn̄ª fiunt ex his: uel tanqꝫ ex ptibꝰ: uel tanqꝫ ex oppoſito: ul' tanqꝫ ex ſubto. oia eni cōpoſita fiūt ex mā ⁊ forma tanqꝫ ex ptibꝰ. ⁊ ex ꝑuatiōe ⁊ forma.ſ.ex vno tanqꝫ ex termio a q̄. ⁊ ex alio tanqꝫ ex pte. ⁊ foia eodē mō q̄ fit: fit ex ꝑuatiōe tanqꝫ ex termio a q̄. ⁊ fit ex mā tanqꝫ ex ſubto i q̄ recipit. ⁊ ſic oē qd̄ fit: fit aliq̄ mō ex his ꝑncipiis. Iſte ꝟo eedē ꝓprietates cōpetunt ꝑus ꝯ̄riis. ⁊ itelligo ꝑ p̄ª ꝯtraria ſimplicia cuiuſmodi ſūt forma ſimplex ⁊ ꝑuatio ſibi oppoſita. dico igit ꝙ ꝯ̄ria p̄ª nō fiūt ex aliis tanqꝫ ex ptibus. nec ex alterutris tanqꝫ ex ptibꝰ. nec tanqꝫ ex ſubto qm̄ vnū ꝯ̄rioꝝ nō eſt ps alteriꝰ. nec ēt eius ſubm: qꝛ nunqꝫ vnū ꝯ̄rioꝝ recipit alterꝝ: tñ ꝯ̄ria p̄ª fiūt ex alterutris tanqꝫ ex oppoſito uel tanqꝫ ex termino a quo. Et ex his appet ꝙ phs nō ꝯ̄dicit ſibi: cū dicit ꝙ ꝯ̄ria nō fiūt ex alterutris: ⁊ cū dicit ꝙ ſemp ꝯ̄riū fit ex ꝯ̄rio. itelligit eni ꝙ ꝯ̄ria nō fiunt ex alterutris: ita ꝙ vnū fiat ex alio tanqꝫ ex ſubo: ul' tanqꝫ ex pte. ſemp tñ vnū ꝯ̄rioꝝ fit ex alio tanqꝫ ex termino a q̄: uel tanqꝫ ex oppoſito: ⁊ iſta nō opponūtur. ¶ Tertia ēt ꝓprietas ineſt ꝑmis ꝯ̄riis: qm̄ oia que fiūt: fiūt ex ꝑmis ꝯ̄riis. vꝫ ex vno tanqꝫ ex termino a q̄: ⁊ ex alio tanqꝫ ex parte. Uñ nihil ꝓprie fit niſi cōpoſitū. ut pꝫ 7º metha̅ᶜᵉ oē eni cōpoſitū fit ex forma tanqꝫ ex pte. ⁊ ex ꝯ̄rio. uel ex ꝑuatione illiꝰ forme tanqꝫ ex termino a q̄: ſiue tanqꝫ ex oppoſito. Et hāc eādē ſniaꝫ dicit Linconiē. hic ſub aliis verbis.d. Oē factū fit ex foia ꝑfectiua facti: ut ex manēte in facto: ⁊ ex ꝯ̄rio foie ut ex trāſeūte: hec Linconiē. Uñ oē qd̄ fit: fit ex vno ꝯ̄rioꝝ tanqꝫ ex manēte in eo: ⁊ illd̄ eſt ps eiꝰ: ⁊ ex reliq̄ tanqꝫ ex tranſeūte: ⁊ illd̄ eſt terminꝰ a q̄. ¶ Sꝫ dubitat.ſ. An oē qd̄ gn̄at gn̄et ex ſuo ꝯ̄rio: ⁊ videt ꝙ nō: qꝛ ſuba generat ⁊ nō gn̄at ex ſuo ꝯ̄rio. qꝛ ſube nihil eſt ꝯ̄riuꝫ. Itē phs poſtea in h̄ ꝑ dicē ꝙ oē qd̄ fit: fit ex ente in potētia. ſꝫ ens in potētia nō ꝯ̄riat enti i actu: qꝛ idē eſt ꝑ ens in potētia. ⁊ poſtea ens in actu. igr̄ ſl'ꝫ eſt dicē ꝙ illd̄ qd̄ fit: fit ex ſuo ꝯ̄rio ⁊c̄. Dicēdū igit ꝙ ꝯ̄rietas pōt accipi large.ſ. pro ꝯ̄rietate ꝟn ⁊ pro oppoſitiōe que eſt iter ꝑuationē ⁊ habitū. ⁊ pōt accipi ſtricte ſolū pro oppoſitiōe iter formas poſitiuas ſi igit accipiat ꝯ̄rietas ſtricte: ſic nō eſt ul'r verū ꝙ oē qd̄ fit: fiat ex ꝯ̄rio: qꝛ multa fiūt que ꝓprie nō habēt ꝯ̄riū. tñ oē habens ꝑ ſe ꝓprie ꝯ̄riū ſi ad ipm̄ fit ꝑ ſe alteratio fit per ſe ex ꝯ̄rio ꝓprie dicto. ſꝫ accipiendo ꝯ̄rietatē large: ſic oē qd̄ fit: fit ex ꝑuatiōe ſue forme. ¶ Ad ꝑmum igit in ꝯ̄riuꝫ dico ꝙ ſuba generat ex ſuo ꝯ̄rio large loquēdo qꝛ gn̄at ex ꝑuatione ſue forme: ⁊ ſic ſuba hēt ꝯ̄riū.ſ. ꝑuatiue oppoſitū. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ oē qd̄ fit: fit ex ente in potētia tanqꝫ ex ſubiecto: ⁊ illd̄ nō eſt ꝯ̄riū ei qd̄ fit. ſil' tñ cū h̄ ſtat ꝙ oē qd̄ fit: fiat ex ꝯ̄rio tanqꝫ ex termino a q̄: ⁊ tanqꝫ ex oppoſito. ⁊ ſic pꝫ ꝙ rō nō cōcludit. ¶ Sꝫ iterꝝ dubitat.ſ. an mediū iter ꝯ̄ria cōponat ex ꝯ̄riis: ⁊ videt ꝙ nō: qꝛ ꝯ̄ria nō compatiunt ſe in eodē. qd̄ ꝓbat ꝑ hoc: qꝛ oia ꝯ̄ria icludunt ꝯ̄dictionē: ⁊ ꝑ ꝯñs ipoſſibilitatē: ſꝫ illa que ſunt icōpoſſibilia nō pn̄t ee ſil' in eodē: ⁊ illa ex qbꝰ aliqd cōponit ſil' ſūt in ipo cōpoſito. g̊ mediū iter ꝯ̄ria nō cōponitur actu ex ꝯ̄riis. ¶ Dicēdū igit ꝙ mediū iter ꝯ̄ria nō cōponit actu ex ꝯ̄riis ita ꝙ ꝯ̄ria actual'r ⁊ formal'r exiſtāt in medio: qꝛ que ſic ⁊ adeq̄te ſūt in eodē cōpatiunt ſe ſil'. ſꝫ ꝯ̄ria nō cōpatiūtur ſe cū ſint incōpoſſibilia. h̄ tñ magis hēt videri ſupra 5º huiꝰ. ſꝫ illd̄ qd̄ phs dicit hic.ſ.ꝙ media fiūt ex ꝯtrariis. dꝫ ſic itelligi: ꝙ media fiūt ex ꝯtrariis nō tanqꝫ ex ptibꝰ. ſed tanqꝫ ex terminis: qꝛ aliq̄n ex vno: aliq̄n ex altero: ul' ſi itelligit ꝙ fiant ex ꝯtrariis tanqꝫ ex ptibꝰ: illd̄ eſt itelligēdū ex ptibꝰ ꝟtualibꝰ: ⁊ non ex ptibꝰ actualibꝰ. ⁊ h̄ videt melius dictum.

¶ Uſqꝫ quidē igit h̄ fere ſecuti ſūt ⁊ aliorū plurimi: quēadmodū diximus ꝑus. Oia eniꝫ elemēta ⁊ ab ipſis vocata ꝑncipia ⁊ vera ſine rōne ponētes tñ cōtraria dicūt tanqꝫ ab ipſa veritate coacti.

¶ Hec eſt 2ª ps pn̄ꝯs huiꝰ capl'i in qua phs narrat in qbꝰ antiqui ꝯueniūt ⁊ dīnt ponēdo pn̄ª eē ꝯtraria. ⁊ ꝯtinet tres pticulas. Quia in p̄ª narrat q̄liter antiqui ꝯueniūt cū iſta ꝟitate que ponit pn̄ª eſſe ꝯtraria. In 2ª ibi [Differūt tñ ab inuicē.] Narrat quō antiq dīnt in ponēdo pn̄ª eē ꝯ̄ria. In 3ª ibi [Quare ē eadē dr̄ia.] narrat eoꝝ dr̄ia ⁊ ꝯuenietia. ¶ In ꝑma igit particula huius partis dicit phs ꝙ oēs fere antiqui cōueniunt in hoc. qꝛ ponūt ꝑncipia eē contraria: ſed hoc ponūt ſine ratione ipſa veritate coacti. qꝛ ul' illa ꝟitas.ſ.ꝙ pn̄ª ſūt ꝯ̄ria erat eis ꝑ ſe nota. ⁊ ꝟitas ꝑ ſe nota cogit itellectū ſibi aſſentire uel ſalteꝫ illa veritas fuit eis nota ſine rōne demō

ſtratiua ⁊ ſolū per inductionem.

Differūt tñ ab inuicē: in eo qḋ alij qdē pora: alij poſteriora accipiūt. Et qḋ hij qdē notiora ſm rōnē: illi aūt ſm ſenſū. Hij qdē eni calidū ⁊ frigidū. illi āt hūidū ⁊ ſiccū: alij āt iparē ⁊ parē. Quidā āt ꝯcordiā ⁊ diſcordiā cāſ ponūt gñationis. Hec āt ab inuicē differunt ſm dictum modum.

Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ hui9 capl'i in qua narrat quō iſti dñt in ponēdo pnª eē ꝯria. Et differūt in h: qꝛ diuerſi diuerſa ponūt pnª ꝯria. Uñ videt ꝙ phs ponat duas dñas inter antiqs. Pria eſt qꝛ qdā ponūt ꝯria priora eē pnª: ut calidū ⁊ frigidū. ⁊ qdā ponūt ꝯria poſteriora eſſe pnª: ut humiduꝫ ⁊ ſiccū. Scda dña eſt ꝙ qdā ponunt ꝯria notiora ſm ſenſū eē pnª. ut calidū ⁊ frigidū: humidū ⁊ ſiccum: rarū ⁊ denſū. Alij vo ponūt ꝯria notiora ſm itellectū eē pnª: ut par ⁊ impar. cōcordia ⁊ diſcordia ſunt pnª. ſꝫ tñ expoſitionē ꝯᵗⁱˢ antiqui differūt tripl'r in ponēdo pnª eē ꝯria ſm tres modos pꝛioritatis ſm q̄s dicūt pnm eē illō qḋ eſt pus. qm qdā dicūt pnm eē illō qḋ eſt pus in cognitione ſꝫ argutionē. ⁊ iſti ponūt ꝯcordiā ⁊ diſcordiā eſſe pnª per collationē ⁊ argutionē. Unde Empe. pbauit ꝯcordiā ⁊ diſcordiā eē pnª. Et qdā dicūt illō eē pnm qḋ eſt pus ſm ſenſum: ⁊ illi dicūt calidū ⁊ frigidū eē pnª. Alij vo ponūt illō eſſe pnm qḋ eſt pus ſm itellectū. i. qḋ ſtatim eſt notū itellectui abſqꝫ argumentatione: ⁊ iſti ponūt par ⁊ ipar eē pnª. Iſte poſitiones differūt ſm dictū modū. uel poſſunt poni iſte dñe in h ꝙ qdā ponūt calidū ⁊ frigidū eē pnª. quidā vo ponūt humidū ⁊ ſiccū eē pnª. qdā aūt ponūt par ⁊ ipar eē pnª. ⁊ qdā ponūt ꝯcordiā ⁊ diſcordiam eē pnª. ⁊ ſic iſto mō differūt iſti antiqui.

Quare eſt eadē dñe q̄dāmō ⁊ altera ad inuicē. Altera qdē quēadmodū videbitur plib9. eadē aūt ſm analogiā. Accipiunt eni ex eadē coordinatiōe. hec qdē eni cōtinēt. Alia aūt ꝯtinētia ꝯrioꝝ. Sic igit ſilr dicūt: ⁊ alr: ⁊ pei9 ⁊ meli9. ⁊ hi qdē notiora ſꝫ rōnē ſic dcm̄ ē pus. illi aūt ſꝫ ſenſū.

Hec eſt 3ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ hui9 capl'i in qua phs narrat coꝝ ꝯuenictiā ⁊ dñaꝫ ſilr: ⁊ p dicit ꝙ antiqui dicūt eadē de pncipijs: ⁊ quodāmō dicūt altera quēadmodū videt plurib9 alia ⁊ alia ꝯria eſſe. pnª eni ꝯueniūt in hoc qꝛ dicūt eadē ſꝫ quādā analogiā ꝯria dici. hoc eſt ſm quādā pportionē. i. ꝯueniūt in hoc qꝛ ponūt eaſdē pprietates ſm pportionē cōpetere pncipijs. ⁊ h tripl'r. p qꝛ oēs accipiūt pnª ex eadē coordinatiōe pportionabil'r ſic ꝙ oēs dicūt quedā ꝯria eē ꝯtinētia ⁊ cōiora: ⁊ quedam cōtēta ⁊ min9 cōia: ⁊ ꝙ ꝯria ꝯtēta ⁊ poſteriora reducunt ad ꝯria ꝯtinētia ⁊ pora: ut illi qui dicūt calidū ⁊ frigidū eē pnª: dicūt ꝙ oia alia ꝯria reducūtur ad iſta. Illi vo qui dicūt ꝙ par ⁊ ipar ſunt pnª reducūt oia alia ꝯria ad iſta: ⁊ ēt utunt eadē argumētatiōe reducēdo poſteriora ad pora. Scdo cōueniūt in hoc: qꝛ oēs poſuerūt vnū ꝯriorū eſſe melius: ⁊ aliō peius: ut illi qui dicūt calidū ⁊ frigidū eſſe pnª: dicūt calidū eē meli9 ⁊ frigidū pei9. Silr qui dicūt par ⁊ ipar eē pnª: dicunt par meli9: ipar vo peius eē ⁊ ſic de alijs. Tertio ꝯueniūt in hoc qꝛ dicūt pnª que ſunt ꝯria eſſe notiora pncipiatis. uel in hoc ꝙ dicūt ſemp vnū pncipioꝝ ꝯrioꝝ eē noti9 altero: ſꝫ differūt in h: qꝛ qdā ponūt pnª eē notiora pncipiatis ſm rōnē: ſiue ſm itellectū: ut illi qui dicūt ꝯcordiā ⁊ diſcordiā: ul' par ⁊ ipar eē pnª. ⁊ illi ēt dicūt ꝙ vnū pnm pnoꝝ ꝯrioꝝ eſt noti9 alio apud itellectū. Alij vo dicunt pnª notiora pncipiatis ſm ſenſum: ⁊ ēt vnū pnoꝝ eē noti9 alio ſm ſenſū: ut illi qui ponūt calidū ⁊ frigidū ul' humidū ⁊ ſiccū: uel raꝝ ⁊ denſūt: ⁊ ſic dicūt ꝙ pnª ſūt notiora pncipijs ſꝫ ſenſū: ul' ꝙ vnū pnoꝝ eſt noti9 alio ſm ſenſuꝫ.

Uniuerſale qdē eni ſm rōnē notum eſt: ſingulare aūt ſm ſenſū. Rō qdē eni ul'is eſt: ſenſus aūt pticularis: ut magnū ⁊ paruum ſm rōnem eſt: rarū aūt ⁊ dēſum ſꝫ ſenſum. Qḋ quidē igit cōtraria opꝫ eſſe principia: manifeſtum eſt.

Cū phs narrauit ꝙ aliqd eſt noti9 apō itellectū: ⁊ aliqd apō ſenſū: declarat qd eſt noti9 apō ſenſū: ⁊ qd eſt noti9 apō itellectū. Declarat eni ꝙ ul'e eſt noti9 ſm rōnē: ⁊ ſingulare ſꝫ ſenſū. ⁊ hec eſt 17ª ꝯ huius libri que pbat per rōnē ⁊ per exēplū. Per rōnē ſic. Illō eſt ſm rōneꝫ noti9 cui9 tanq̄ꝫ obiecti primi eſt ipa rō. illō vo eſt noti9 ſm ſenſū cui9 eſt ſenſus tanq̄ꝫ obiecti pmi. ſꝫ rō eſt ul'is tanq̄ꝫ pmi obiecti ⁊ ſenſus ſingularis. g ul'e eſt noti9 ſm rōnē: ⁊ ſingulare ſꝫ ſenſū. Hui9 rōnis p ponit ꝯ: deinde minor: ibi[Rō qdē igit ⁊c̄.] Scdo pbat eadē ꝯ p exᵐ ſic magnū ⁊ paruū ſūt magis ul'ia q̄ꝫ rarū ⁊ dēſuꝫ: ⁊ magnū ⁊ paruū ſūt magis notiora ſꝫ ſenſū. g ⁊c̄.

Notādū ſꝫ ꝯᵗⁱˢ hic ꝙ magnū ⁊ puum ſt magis ul'ia q̄ꝫ raꝝ ⁊ dēſum: qꝛ magnū ⁊ puuꝫ repiunt tā in corpib9 nālib9 q̄ꝫ in mathematicis: ſꝫ rarū ⁊ denſuꝫ cōpꝛhēdunt ſolū in corpib9 nālib9 ſenſibilib9.

Sꝫ hic eſt dubitatio: qꝛ in phemio hui9 dictum eſt ꝙ ſingulare eſt p cognitū ab intellectu via gñationis. nō igit eſt ul'e noti9 ſm itellectū. Dicēdu igit ꝙ in cognitiōe diſtincta ⁊ in cognitiōe ſciētifica ul' demōſtratiua ul'e eſt noti9: qꝛ ſcia p eſt de ul'ib9. ⁊ phs hic per rōnē itelligit cognitionē ſciētificā uel cognitionē diſtinctaꝫ: cū hoc tñ ſtat ꝙ ſingulare ſit p notum ab itellectu via generationis in cognitiōe confuſa ⁊ indiſtincta: q̄re ⁊c̄.

Capitulum ſecundum tractatus ſecundi de numero pncipiorum: motuum: ⁊ corporum phiſicoruꝫ.

Onſequēs aūt unqꝫ erit dicē utrū duo: aut tria: aut pl'a ſint: vnū qdē eni ipoſſibile eſt: qm̄ non vnum contraria.

Oſtq̄ꝫ determinatū eſt in pcedēti capitulo de ꝯrietate pnoꝝ. In h capitulo phs determinat de nūo pnoꝝ: ⁊ cōtinet ſex ptes pncipales: qm̄ in pma pbat ꝙ nō eſt tātū vnū pnm. In 2ª vo ibi[Infinita āt ⁊c̄.] pbat ꝙ pnª nō ſūt ifinita. In 3ª ibi[Qm̄ aūt finita ⁊c̄.] pbat ꝙ nō ſūt tm̄ duo pnª. In 4ª ibi[Tria qdē igit.] cōcludit phs ꝙ pncipia ſūt tria. In 5ª ibi[Plura āt trib9.] decl'at ꝙ nō ſūt pl'ra pncipia q̄ꝫ tria. In 6ª ibi[Q quidē igitur.] Recapitulat declarata i hoc caplō. In pª igit pte pncipali hui9 capl'i phs pponit intētionē ſuā

⁊ ēt ꝓbat ꝙ pn̄ nec ſūt vnū tm̄: nec īfinita. ꝓponit igit̄ ph̄s itētionē ſuā. d. ꝙ poſtq̄ declaratū eſt ꝙ pn̄ ſūt ꝯ̄ria: ꝯn̄s eſt dicē ⁊ ingrē an pn̄ ſint duo ul̄ tria: aut pl̄a. ⁊ ꝑ declarat intentū ſuū. d. ꝙ nō eſt tm̄ vnū pn̄m. ⁊ hec eſt. 18ª ꝯ̄ hui⁹ libri que ꝓbat̄ ſic pn̄ ſūt ꝯ̄ria ut pn̄s ꝓbatū eſt. ſed in vno ſolo nō poteſt ſaluari ꝯ̄rietas. qꝛ ſic idē eſſet ſibiipſi ꝯ̄riuꝫ. igitur non eſt ponere tm̄ vnum principiuꝫ.

C Infinita āt nō q̄m neqꝫ ſcibile qđ ē erit.

C Hec eſt 2ª ps pn̄lis hui⁹ capl̄i in q̄ ph̄s declarat ꝙ nō ſūt infinita pn̄ª. ⁊ hec eſt vª ꝯ̄ pn̄s ꝓbata. ſ. ꝯ̄ 11ª ſupius poſita. tm̄ ph̄s ꝓbat eā q̄druplr̄. ⁊ ſm̄ h̄ iſta ps ꝯtinet 4ºr ꝑticulas. ꝑticule patebūt in ſuis locis. Pꝛio igit̄ ꝓbat̄ ꝯ̄ per rōnē ducētēꝫ ad ipoˡᵉ ſic. Si pn̄ ſūt infinita nihil ꝯtingit ſcire. ꝯn̄s eſt ipoˡᵉ. g̃ ⁊ añs. Iſtā ꝯn̄aꝫ facit ph̄s in lr̄a ſed nō ꝓbat eā hic. pōt tm̄ ꝓbari ex dictis ph̄i alibi ſic. Res ꝑfecte nō ſciunt̄ niſi ꝑ ſua pn̄ª. ſi igit̄ pn̄ ꝑª ſūt infinita: ⁊ infinita nō pn̄t ꝑtrāſiri: intellect⁹ nunq̄ poterit ꝑtrāſire pn̄ ea cognoſcēdo: ⁊ per ꝯn̄s intellect⁹ nō pōt cognoſcē pn̄ª: ⁊ per ꝯn̄s nō pōt cog̃ſcere aliqđ qđ eſt ex pn̄cipijs. ex q̄ ſequit̄ ꝙ nihil ꝯtingit ſcire: qꝛ nec ꝯtingit ſcire pn̄ª nec pn̄cipiata. ⁊ ſic nihil eſt ſcibile quod eſt impoſſibile.

C Et vna ꝯ̄rietas in oi genere vno: ſubſtātia autem vnum quoddam genus eſt.

C Scđo ꝓbat̄ eadē ꝯ̄ ſic. In oi gn̄e vno ē vna ꝑª ꝯ̄rietas: ſꝫ gn̄a ſūt finita. g̃ ꝯ̄rietates ꝑ ſūt finite. cuiuſlibet aūt ꝯ̄rietatꝫ ſunt duo extrema tm̄ que ſūt ꝯ̄ria. g̃ ꝯ̄ria ꝑª ſūt finita: ſed ſolū illa ꝯ̄ria que ſūt ꝑª ſunt pn̄ª. g̃ ꝯ̄ria que ſunt pn̄ ſūt finita. ſꝫ ſemꝑ duobus ꝯ̄rijs coꝛn̄det vnū ſubm̄. g̃ oia pn̄ª ſūt finita. ⁊ ꝯ̄ºr formᵃt illā rōnē iuxta tertiuꝫ ſic. in oi gn̄e vno: vna eſt ꝯ̄rietas. ſꝫ ſuba eſt gen⁹ vnū. igit̄ in ſuba eſt vna ꝯ̄rietas ſed vni⁹ ꝯ̄rietatis ſūt tm̄ duo extrema. igit̄ in gn̄e ſube ſūt tm̄ duo ꝑª ꝯ̄ria. ſed ſolū ꝯ̄ria de genere ſube ſūt pn̄ª: cū illa ſint cāe alioꝝ entiū. igit̄ ꝑª ꝯ̄ria ſūt finita qꝛ nō ſūt niſi duo pn̄ ꝯ̄ria in gn̄e ſbſtātie. Ex q̄ pōt ulteri⁹ deduci ꝙ oia pn̄ª ſūt finita: qꝛ ſemꝑ duob⁹ ꝯ̄rijs coꝛn̄det tm̄ vnū ſubꝫ. C Sꝫ hic ſūt 4ºr notāda. C Pꝛio ꝙ ph̄s hic per ꝑªm ꝯ̄rietatē itelligit oppoſitionē que eſt iter pn̄uationē ⁊ habitū: q̄m ꝯ̄rietas ꝓpꝛie dicta que eſt inter formas poſitiuas hēt reduci ad oppōnēꝫ que eſt iter pn̄uationē ⁊ hītuꝫ. ut pꝫ. 10. metha. C Scđo eſt notādū ꝙ iſta ꝑª ꝯ̄rietas de qua ph̄s hic loquit̄ eſt ꝯ̄rietas in gn̄e ſube. ſ. oppoſitio iter formā ſubalē ⁊ pn̄uationē forē ſubalis: qꝛ ſicut ſuba eſt ꝑm gen⁹: ⁊ cā oium alioꝝ generꝝ. ita ꝯ̄rietas in ſuba eſt oīno ꝑª ꝯ̄rietas ⁊ cā ꝯ̄rietatū in alijs gn̄ib⁹ ⁊c̄. C Tertio notādū: ꝙ iſta ꝯ̄ria de qb⁹ hic loquit̄ ph̄s ſūt ꝯ̄ria ꝑª ſꝫ pdicationē: qꝛ ſūt cōia oib⁹ ꝯ̄rijs de gn̄e ſube: ⁊ ſūt illa duo ꝯ̄ria. ſ. forā ſubalis: ⁊ pn̄uatio forē ſubalis: q̄m iſta pdicant̄ de oib⁹ ꝯ̄rijs in gn̄e ſube: ⁊ ueri⁹ poſſent iſta duo dici gn̄a ꝯ̄rioꝝ q̄ ꝯ̄ria. Un̄ in q̄libet gn̄e vno ſūt duo ꝯ̄ria tm̄ ſm̄ gen⁹: ſiue duo gn̄a ꝯ̄rioꝝ. Un̄ ph̄s hic ſciētifice loquit̄ ſolū de uliˡbus: qꝛ ſcia nō eſt niſi de ulˡib⁹. Illa aūt ulˡia que ph̄s h̄ noīat ꝑª ꝯ̄ria: ſūt iſta cōia. forma ſubalis ſube gn̄abilis ⁊ coꝛruptibilis. ⁊ pn̄uatio forme ſubalis gn̄abilis ⁊ coꝛruptibilis: q̄m ph̄s ſolū hic loquit̄ de pn̄cipijs trāſmutatiōis ⁊ ſube trāſmutabilis. C Quarto eſt notādū: ꝙ ꝯ̄ria in gn̄e ſbſtātie ſūt pn̄ª ⁊ cauſe alioꝝ in gn̄e cauſe finalis. ſed utrum etiam ſint cāe eorum in alio genere cauſe alias declarabitur.

C Et qđ contingit ex finitis: melius ex finitis: quēadmodum empedocles: q̄ ex infinitis. oia nāqꝫ aſſignare opinatur: quēadmodum anaxagoras ex infinitis.

C Tertio ꝓbat̄ eadē ꝯ̄ ſic. Si nā pōt facē ex pn̄cipijs finitis illđ qđ ponit̄ facē ex pn̄cipijs īfinitis: meli⁹ ⁊ recti⁹ eſt ut faciat ex pn̄cipijs finitꝫ q̄ ex pn̄cipijs īfinitis: ſꝫ nā pōt oia facē ex pn̄cipijs finitꝫ que ponit̄ facē ex pn̄cipijs īfinitis. g̃ meli⁹ eſt ponē pn̄ª finita q̄ īfinita. ⁊ per ꝯn̄s pn̄ª nō ſūt īfinita. maioꝛ patet: qꝛ fruſtra fit per pl̄a qđ pōt fieri per pauciora ⁊ eque bn̄. Un̄ ꝯ̄ºr dicit h̄ ꝙ ſicut in actione artificiali ſi aliqs pōt agē modica actione ⁊ laborauerit multa actione: ocioſe agit ⁊ ſuꝑflue. ⁊ oīno codeꝫ mō eſt in actione nāe. mioꝛ patet: qꝛ Empe. ponēs pn̄ª finita compleuit cās omnium. ſicut Anaxagoras ponens pꝛincipia infinita.

C Ampli⁹ ſunt alia alijs pꝛiora ꝯ̄ria. ⁊ fiūt altera ex alterutris: ut dulce ⁊ amaruꝫ. ⁊ album ⁊ nigrum. pꝛincipia autē ſemper opꝫ manere. quod quidē igit̄ neqꝫ vnum neqꝫ infinita ſunt manifeſtum eſt ex his.

C Quarto ꝓbat̄ eadē ꝯ̄ ſic. Nō oia ꝯ̄ria ſūt pn̄ª ſꝫ ſolū ꝯ̄ria ꝑª. ſed ꝑª ꝯ̄ria nō ſūt īfinita. g̃ pn̄ª ꝯ̄ria nō ſ̄t infinita. ⁊ ſupple ſi pn̄ª cōia nō ſūt īfinita ſꝫ finita. cū eni ſemꝑ duob⁹ ꝯ̄rijs coꝛn̄det tm̄ vnū ſubiectū ſequit̄ ꝙ cōia pn̄ª ſūt finita. minoꝛ hui⁹ rōnis pꝫ ex pcedētib⁹. qꝛ eſt tm̄ vna ꝑª ꝯ̄rietas. ſ. ꝑª ꝯ̄rietas in gn̄e ſube. ⁊ ſolū extrema ꝑ ꝯ̄rietatꝫ ſūt ꝑª ꝯ̄ria ⁊ ſic ꝑª ꝯ̄ria ſūt duo tm̄. ⁊ nō ſūt īfinita. maioꝛ vō declarat̄ ſic. pn̄ª nō fiūt ex alijs nec ex alterutris. qꝛ opꝫ pn̄ ſemꝑ manē. ſꝫ aliq̄ ꝯ̄ria fiūt ex alijs ut ꝯ̄ria poſteriora fiūt ex ꝯ̄rijs pōribus ut ſapores medij ex dulci ⁊ amaro. ⁊ colores medij ex albo ⁊ nigro. ⁊ ēt aliq̄ ꝯ̄ria fiūt ex alterutris ut albū ex nigro ⁊ dulce ex amaro. g̃ nō oia ꝯ̄ria ſunt pn̄ª ſed ſolū ꝯ̄ria ꝑª que nō fiūt ex alijs nec ex alterutris. Intelligēduꝫ hic ꝙ oia ꝯ̄ria iter que pōt eē trāſmutatio ſūt pn̄ª illi⁹ trāſmutatiōis. nec ph̄s dicit hic ꝯ̄riū hui⁹ ſꝫ intēdit ꝙ nō oia ꝯ̄ria ſūt ꝑª pmitate ulˡtatꝫ ſm̄ pdicationem. qꝛ nō oia ꝯ̄ria ūificant̄ de oib⁹ pn̄cipijs ſm̄ trāſmutationē ſed ſolū pn̄ª ꝑª pmitate ulˡtatis ſm̄ pdicationē. Sꝫ dubiū eſt q̄liter dictū ph̄i hēt ūitatē. ſ. ꝙ pn̄ª ꝑª ſemꝑ manēt. h̄ eni nō videt̄ ueꝝ: qꝛ oē bn̄s ꝯ̄riū aliqn̄ coꝛrūpet̄. ſ. ꝑª pn̄ª ſūt ꝯ̄ria. g̃ nō pn̄t ſemꝑ manē. Aliq dicūt ꝙ pn̄ª ꝑª ſemꝑ manent ſm̄ ſpēꝫ ul̄ ſm̄ gen⁹ ⁊ h̄ itelligit ph̄s. Sꝫ ſine dubio h̄ nō ualet: qꝛ ſic ꝑª pn̄ª ſemꝑ manēt ſm̄ ſpēꝫ ul̄ ſꝫ genus. ita ꝯ̄ria poſteriora ſemꝑ manēt ſꝫ ſpēꝫ ul̄ ſm̄ gen⁹. ⁊ ſic nō magiſ manerent ſemꝑ pn̄ª ꝯ̄ria q̄ ꝯ̄ria poſteriora. cui⁹ ꝯ̄riū dicit ph̄s hic. Lyncolnienſis vō dicit ꝙ duo ꝑª pn̄ª reꝝ nālium ſūt ꝑª forma coꝛporis ⁊ ei⁹ pn̄uatio. Un̄ vult dicē ꝙ eſt q̄dā foā ſubſtātialis iſeꝑabilis a mā. ſ. forma coꝛpeitatis. ⁊ illa ſemꝑ manet. ⁊ eſt ꝑª foā iter foās mālēs ⁊ ei⁹ pn̄uatio ſemꝑ manet. ⁊ de iſtis pn̄cipijs itelligit hic ph̄s dicēſ ꝙ pn̄ª debēt ſemꝑ manē. Sꝫ ꝯ̄ ſe obijcit Lyncolnienſis ſic. Nullū coꝛp⁹ eſt uacuū a ꝑª forma ſ. forma coꝛpeitatꝫ. g̃ ipoˡᵉ eſt ꝙ in aliq̄ coꝛpe ſit pꝛiuatio ꝑª. ſ. pn̄uatio coꝛpeitatꝫ que ponit̄ ꝑª foā mālis. Ad quā dubitationē rn̄det Lyncolnienſis ſic di-

tēs ꝙ ipoſͥe ē pͥᵃᵐ formā ſimplr̄ ⁊ eiꝰ ꝓuationē ſim plr̄ eē i eodeꝫ. tm̄ utrūqꝫ iſtoꝝ eſt aliq̄ mō in q̄libet corpe mutabili. Un̄ ipoſͥe ē ꝓuationē pͥᵉ forme. ſ. coꝝporeitatꝭ ſimplr̄ eē in aliq̄ corpe. tm̄ ꝓuatio pͥᵉ forᵉ ē aliq̄ mō cū ſuo hitu nō actu ſed potētia. ⁊ hec ꝓuatio q̄ eſt ꝓme forme mālis eſt ipuritas ⁊ defectio a ſuo eē puriſſimo cōpleto ⁊ iclinatio i illiꝰ ad ſuū originē. i. ad nihil. qm̄ ex ſe oīs res i nihilū tēdit. ⁊ hec ꝓuatio. ſ. ipuritaſ forme q̄ ē ꝓuatio ſꝫ qd actu eſt cū ſuo hitu icōpleto ⁊ ē pnᵐ ⁊ radix ꝓuationū oīum ſequētiū ſic ſuꝰ hitꝰ ē ꝓmꝰ ⁊ radix oīum habituū ſequētiū. Et hec ē rñſio Lyncolniēſis q̄ ſatꝭ ē itelligibiľ. ⁊ addit Lyncolniēſiſ. d. ꝙ a pͥᵃ forᵃ q̄ lux ē gignif oīs forma ſbalis ⁊ acñtalis. ⁊ a ꝓuatione ipſiꝰ oīs ꝓuatio. Sed q2 iſta opio pōit aliq̄ꝫ formā ſbalē ꝑpetuā in mā qḋ ē ꝯ ꝯᵗᵉˢ ⁊ ꝯ ꝟitatē. q2 ſi mā hēret aliq̄ꝫ formā iſepabilē ab ea nō poſſet mā aliā recipe: ⁊ ſic deſtrueref oīno gn̄atio ſimplex. Jō dico ꝙ pͥᵐ pnᵐ māle ſꝑ manet cū ſit oīno icorꝑabile. pͥᵃ aūt pnᵃ ꝯria ſꝑ manēt: nō q2 ſꝑ exiſtāt i reꝝ nā. ſꝫ qa ſꝑ manēt termi cuiuſcūqꝫ trāſmutatiōis. nā ꝓuatio ⁊ forma ſūt termi cuiuſcūqꝫ trāſmutatiōis ⁊ ꝟificanf de termīs cuiuſlibet trāſmutatiōis qm̄ cuiuſlibet trāſmutatiōiſ vnꝰ terminꝰ ē ꝓuatio ⁊ aliꝰ terminꝰ ē forᵃ: ſed nō ē ſic de ꝯriiſ poſteriorībꝰ. Uľ pōt illō. ſ. ꝙ pnᵃ ſꝑ manēt ſic itelligi. ſ. ꝙ pnᵃ pͥᵃ ſic manēt ſꝑ ꝙ nō fiūt ex aliqbꝰ in eodē gn̄e ꝓncipij. nec corrūpunf i aliq̄ i eodē gn̄e ꝓncipij. ſic ꝙ pnᵐ pͥᵐ formale nō fit ex aliquo taq̄ꝫ ex cā formali ſicut cōpoſitū fit ex cā formali. qa ſic pͥᵃ forma hēret ꝓorē formā de q̄ fieret ⁊ q̄ eēt eiꝰ po qḋ ē ipoſͥe. Siľr pͥᵃ forᵃ nō corrūpif i aliq̄ꝫ ꝓorē formā. nec ꝓma mā gn̄af ex aliq̄ mā. nec ēt corrūpif in aliā mām. pͥᵃ āt forma. i. forma ſimplex q̄ nō reſoluif i ꝓorē formā pōt fieri ex aliquo in alio gn̄e ꝓncipiādi. q2 eē forᵉ eo mō quo fit. fit ex mā. ſed ꝯtraria poſteriora non ſic ſemꝑ manēt. q2 fiunt ex alijs in eodem genere ꝓncipiandi aliquo modo extremis.

❡ Oīm āt finita facere duo tm̄. q̄ꝫ nō facē duo tm̄. hēt q̄ꝫdā rōnē. Deficiet eniꝫ aliqs qualr̄ dēſitas rōnē facē aliqd apta nata ſit. aut. h. dēſitatē. Siľr āt ⁊ alia q̄cūqꝫ ꝯrietas. Nō eni ꝯcordia diſcordiā ꝯducē ⁊ facit aliqd ex ipſa: necqꝫ diſcordia ex illa ſed utraqꝫ: alterum qdem tertium.

❡ Hec ē 3ᵃ ps ꝓncipaľ huiꝰ capl̄i i q̄ pħs ingrit utrū pnᵃ ſint tm̄ duo uľ pl'a duobꝰ. ⁊ ꝯtiet 4ᵒʳ pticulas ſm̄ nūerū 4ᵒʳ rōnū q̄s fac. Pͥo tm̄ ponit dubitationē. d. ꝙ cū pnᵃ ſint finita ut ꝓbatū ē hēt q̄ꝫdā rōnē h̄ ē q̄ꝫdā dubitationē utrū ſic facē. i. ponē ea. ſ. ꝓncipia duo tm̄. uľ nō facē. i. ponē ꝓncipia nō duo tm̄. Deide ꝓbat itētionē ſuā declarās ꝙ nō ſūt tm̄ duo ꝓnᵃ: ⁊ hec ē. 19ᵃ ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbaf duplr̄ ⁊ ꝓ ſic. vnū ꝯrioꝝ nō recipit alteꝝ nec a ſeipo nec ab altero q2 dēſitas nō fac raritatē i ſeipa nec ēt recipit eā ab alio. nec ecōuerſo. ſiľr ꝯcordia nō ꝯducit diſcordiā h̄ eſt nō recipit in ſeipaꝫ diſcordiā nec ēt trāſmutat ipam ad recipiēdū aliqd aliō. ſꝫ opꝫ ponē aliqḋ tertiū qḋ recipiat utrūqꝫ ⁊ trāſmutef ab utroqꝫ. ğ ꝓter pnᵃ ꝯria opꝫ ponē tertiū pnᵐ qḋ recipit utrūqꝫ ⁊ trāſmutaf ab utroqꝫ. Un̄ rō ꝯſiſtit i h̄ ꝙ i oī trāſmutatiōe opꝫ ꝙ ſit aliqd manens ſub utroqꝫ termioꝝ trāſmutatiōis. q2 ex quo trāſmutari eſt alr̄ ſe hēre nūc q̄ꝫ ꝓus opꝫ ꝙ i oī trāſmutatiōe ſit aliqd alr̄ ſe hn̄s nūc q̄ꝫ ꝓus ⁊ illō debet manē. ſed neutrū ꝯriorū manet ſub utroqꝫ terminorū trāſmutatiōis q2 neutrū ꝯrioꝝ manet ſub reliquo. ğ ꝓter pnᵃ ꝯria opꝫ ponē tertiū pnᵐ. ſ. ꝙ manet ⁊ trāſmutaf de vno ꝯrio i aliō ꝯriū. ⁊ ꝑ ꝯnˢ ſunt tm̄ duo pnᵃ. ❡ Notādū ſm̄ ꝯᵗᵉˢ h̄ ꝙ ſi pnᵃ eēnt duo ꝯria tm̄. tūc gn̄atū eēt ſimpˣ nō cōpoſituꝫ. hec ꝯnˢ ꝯᵗᵉˢ pōt patē ſic. duo ꝯria nō pn̄t ſiľ eē i eodē. nec ꝓt aliqd ꝯſtitui ex duobꝰ ꝯrijs. ſi igif tm̄ duo ꝯria eēnt pnᵃ tūc in re gn̄ata nihil eēt niſi vnū illorū ꝯrioꝝ ⁊ ſic generatū eſſet ſimplex ⁊ non cōpoſituꝫ.

❡ Quidā āt ⁊ pl'a recipiunt ex qbꝰ parant eoꝝ que ſunt ſm̄ naturam.

❡ Jdē ꝓbaf ex teſtimonio āt iquoꝝ. qm̄ qdā antiquorū ponūt pl'a pnᵃ q̄ꝫ duo. ex qbꝰ parāt h̄ eſt cōponūt nam eoꝝ q̄ ſūt ⁊ pōt poni taľ rō. Aliq̄ entia ſūt cōpoſita ex pl'ibꝰ ꝓncipijs. ſed nihil cōponif ex ꝯrijs. ğ ꝓter ꝯria opꝫ ponē pnᵐ 3ᵐ ex q̄ cū altero ꝯrioꝝ ꝯſtituūtur entia cōpoſita. ❡ Notādū ſm̄ ꝯᵗᵉˢ ꝙ alteratio ꝯrioꝝ i iuicē coegit oēs ponere ꝙ oīa corꝑa ſunt cōpoſita nō ſimplicia ⁊ ꝙ i eis ſunt aliq̄ pl'a vno ⁊ maxie pͥᵃ corꝑa. ſ. 4ᵒʳ elēa. Jſta eni pnᵃ de qbꝰ ꝑſcrutaf ſūt cōia ſimplicibꝰ ⁊ cōpoſitꝭ corꝑibꝰ. vn̄ itelligēdū ꝙ oē qḋ alteraf alteratiōe corruptiua ē cōpoſitū ex duabꝰ naturis. ſ. ex vna q̄ ꝑ alteratiōnē corrūpif. ⁊ ex alia nā q̄ recipit terminuꝫ alteratiōiſ. ſꝫ loquēdo de alteratiōe ꝑfectiua. ſ. q̄ ē ſalus ⁊ ꝑfectio alterati ſic nō eſt uerū ꝙ oē qḋ ē alteratū ſit cōpoſitū quoniā corpora celeſtia ⁊ etiam intellectꝰ alterātur hoc mō ⁊ tm̄ nō ſunt cōpoſita.

❡ Adhuc āt āplꝰ ⁊ de h̄ aliqs dubitabit: niſi aliqs ſuppoſuerit ꝯrijs nāꝫ. nulliꝰ eni videmꝰ eoꝝ q̄ ſunt ſubſtātiā ꝯriā. ꝓncipium āt non de ſubiecto opꝫ dici aliq̄. Erit eni ꝓncipiū ꝓncipij. Subiectum eni ꝓncipium. ⁊ ꝓus videtur eſſe predicato.

❡ Tertio ꝓbatur eadē ꝯ. ſ. ꝙ nō ſunt tm̄ duo pnᵃ. ⁊ hoc ſic. Aliqua pnᵃ ſunt ꝯria ut ꝓbatuꝫ eſt ꝓus. ⁊ aliq̄ pnᵃ nō ſunt ꝯria. ſed de duobꝰ ſolis ꝓncipijs nō poſſunt uerificari iſta duo. ſ. eſſe ꝯria ⁊ non eſſe ꝯria. nā falſuꝫ eſt dicere de duobus ꝙ illa ſunt cōtraria ⁊ non ſunt ꝯria. ergo nō ſunt tm̄ duo pnᵃ. ⁊ ꝙ aliqua pnᵃ ſint ꝯria ꝓbatuꝫ eſt ꝓus. ſed probaf ꝙ aliqua pnᵃ non ſunt ꝯria ⁊ hoc duplr̄. ꝓ ſic. Nulla ꝯria ſunt ſubſtātie: ſed pnᵃ ſube ſunt ſube. ğ pnᵃ ſubſtantie nō ſunt ꝯria. maior patet qa ꝯria dicūtur eſſe in ſubiecto uel de ſubo. ſed ſubſtantia non dicif de ſubiecto. ğ. ⁊ ꝙ ſubſtātia uel pnᵐ ſubſtantie non dicaf de ſubiecto ꝓbatur qa ſubiectuꝫ eſt pnᵐ ⁊ ꝓus predicato. ſi igitur pnᵐ ſubſtātie diceref de ſubiecto: ſequeretur ꝙ pnᵐ haberet aliquid ꝓus eo ⁊ ſic ꝓncipij eſſet pnᵐ qḋ eſt incōueniens. minor declaraf qa ſi pnᵃ ſubſtātie nō eſſent ſubſtātie cū pnᵃ ſubſtātie ſint ꝓora ꝓncipiatis ſeqtur ꝙ nō ſubſtātie erunt ꝓores ſubſtantijs qḋ eſt impoſſibile. ꝯcluditur igif ꝙ pnᵃ ſubſtantie ſint ſube. Uel ſic ⁊ magis iuxta lr̄am. nullius eoꝝ que ſunt videmus ſubſtantiā eſſe ꝯriaꝫ. hoc eſt nihil de ſubſtantia alicuiꝰ entis ꝯriuꝫ eſt alicui. ſed pnᵃ ſunt de ſubſtantia ꝓncipiandi. ğ pnᵃ non ſunt ꝯria. maior probatur qa nullū pnᵐ dicif de ſubo nec eſt in ſubo. qa ſic haberet prius eſſe eo. ſed ꝯrium ſemꝑ eſt in

ſubiecto vl' dicitur de ſubiecto. ergo ⁊c. Et ꝯ̄ᵗᵒʳ dicit ꝙ iſta ꝯſecutio nõ ē recta cū apparuit ꝙ pᵃ ꝯ̄ria ſint ꝑuatio ⁊ foꝛa. Et itelligo ꝙ iſta ꝯſecutio ideſt iſta rõ nõ eſt recta q꞉ accipit duo falſa. Pꝛio enim accipit ꝙ nullū ꝯ̄riū eſt de ſuba alicuiꝰ. ⁊ h̃ eſt fl'm q꞉ forma eſt ꝯ̄ria ꝑuatiõi ⁊ tñ eſt de ſuba alicuiꝰ. ſimil'r accipit aliõ falſū. ſ. ꝙ nullū pⁿᵐ ē i ſubo. h̃ eſt falſū q꞉ forma eſt pⁿᵐ ⁊ eſt in ſubo. q꞉ i mã. g̃. Sꝫ dubiū eſt. qm̄ phs in demõſtrãdo utiꝛ falſis cū demr̃atio non ſit ex falſis. Rñdeo ⁊ dico ꝙ ſi rõ phi itelligiꝛ ſm qd ē ad ꝓpoſitū ſuū nõ utiꝛ aliq̃ ꝓpõne falſa. qm̄ ipe itẽdit hic ꝓbare ꝙ aliq̃ pⁿᵃ nõ ſūt ꝯ̄ria. q꞉ mã ⁊ forma q̃ cõſtituūt cõpoſitū nõ ſūt ꝯ̄ria. ⁊ tūc ſi rõ fiat ſub hac foꝛma. nulla ꝯ̄ria ſūt ſbe ſed pⁿᵃ ſube ſunt ſube. g̃ maioꝛ ē ul'r vã. Quis enī foꝛa ꝯ̄rieꝛ ꝑuatiõi tñ forma nõ ꝯ̄riaꝛ ſube q꞉ ꝑuatio nõ eſt ſuba. ⁊ mioꝛ. ſ. pncipia ſube ſunt ſube: eſt vã de pncipijs ꝯſtituẽtibꝰ ſubaꝫ cuiuſmodi ſūt mã ⁊ foꝛa. Si võ fiat rõ ſic. Nihil de ſuba alicuiꝰ ens ē ꝯ̄riū alicui. ſed pⁿᵃ ſunt de ſuba pncipiati. g̃. maioꝛ debet itelligi ſic. ꝙ nihil de ſuba alicuiꝰ ens eſt ꝯ̄riū alicui qd ē de ſuba illiꝰ entis ⁊ tūc totū ē vex. vl' ſic. nihil qd ē de ſuba mãli alicuiꝰ entis ē ꝯ̄riūꝫ alicui. ⁊ h̃ ul'r ē verū loquẽdo de mã remota. ⁊ de hac loqꝛ phs. d. ꝙ pⁿᵐ nõ dr̃ de ſubo h̃ eſt pⁿᵐ mãle nõ dr̃ de ſubo: ⁊ h̃ pdicatiõe ꝓprie dicta ⁊ directa. Un̄ itelligẽdū ꝙ illd dictū. ſ. ſubm ē pꝰ pdicato. eſt itelligẽdū in pdicatiõe ꝓpria ⁊ directa. vñ foꝛa pdicaꝛ de mã denolatiue in pdicatiõe directa. hec enī eſt pdicatio directa mã ē formata. ſꝫ mã nõ pdicaꝛ de forma niſi idirecte. nūc aūt mã eſt pꝛioꝛ foꝛma. ſ. via gñatiõis vl' via origis. Quis enī foꝛa ſit pꝛioꝛ mã via pfectiõis. ⁊ ul'r in oī pdicatiõe directa ſubm ē pꝰ pdicato aliq̃ pꝛioritate. Intelligẽdū tamē ꝙ phs nõ dicit ꝙ ul'r ſubm ſit pꝰ pdicato. ſed dic̃ ꝙ ſubꝫ pⁿᵐ. i. mã eſt pꝰ pdicato de ipſo. i. foꝛma ⁊ hoc intelligo in pdicatione directa.

Amplius non eſſe dicimus ſubſtãtiã ꝯ̄riã ſubſtantie. Qualr̃ igitur ex nõ ſubſtãtijs ſubſtantia utiq꞉ erit. aut quomõ priꝰ non ſubſtantia ſubſtantia erit.

Scdo ꝓbaꝛ ꝙ aliq̃ pⁿᵃ nõ ſūt ꝯ̄ria. ⁊ h̃ ſic. Nulli ſube ꝯ̄riaꝛ ſuba ex q̃ ſeqꝛ ꝙ null'e ſube ſūt ꝯ̄rie. ſꝫ pⁿᵃ ſube ſūt ſube. g̃ pⁿᵃ ſube nõ ſūt ꝯ̄ria. ⁊ p ꝯñs aliq̃ pⁿᵃ nõ ſūt ꝯ̄ria. maioꝛ patet ex libꝛo pdicamētoꝝ. ⁊ minoꝛ ꝓbaꝛ q꞉ ſi pⁿᵃ ſube nõ eſſent ſube. cū pⁿᵐ ſit pꝰ pncipiato ſeqꝛ ꝙ ſuba erit ex nõ ſbſtãtijs ⁊ ſic nõ ſuba erit pꝰ q̃ ſubſtãtia. Nõnᵐ ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ dic̃ h̃ ꝙ nihil ꝓhibet ut ſube ſint ꝯ̄rie. ſm foꝛmas ⁊ nõ ꝯ̄rie ſm ſubm. ⁊ ſic dicē ꝙ ſuba nõ eſt ꝯ̄ria ſube: vex ē ſm ſubm. ⁊ ꝙ ſuba ſit ꝯ̄ria ſube ſm formã ē vex. ⁊ h̃ innuit Alex. d. ꝙ i ſbſtãtijs ſimplicibꝰ põt eē ꝯ̄rietas nõ aūt i cõpoſitis. ⁊ Alex. itelligit h̃ qd dic̃ phs in pdicamẽtis ꝙ ē ꝓpꝛiū ſube nõ hēre ꝯ̄riū. de ſbſtãtijs cõpoſitis nõ de ſimplicibꝰ. ⁊ illd qd phs dic̃ i libꝰ de gñatiõe ꝙ coꝛpa ſimplicia ſūt ꝯ̄ria. Intelligẽdū ꝙ ꝯ̄rietas q̃tū ad ꝓpoſitū ſpectat ē duplex. q̃dã large dcã ⁊ hec ꝯ̄rietas extẽdit ſe ad oppoſitionē iter ꝑuationē ⁊ habitū ⁊ iſto mõ forma ſubalis ⁊ ꝑuatio ꝯ̄riaꝛ. veruñ iſto mõ ſbſtãtia nõ ꝯ̄riaꝛ ſube. q꞉ ꝑuatio q̃ eſt alteꝝ extremū iſtiꝰ ꝯ̄rietatis nõ ē ſuba. Alio mõ accipiꝛ ꝯ̄rietas ſtricte q̃. ſ. eſt oppoſitio iter foꝛmas. vꝫ. poſitiuas abſolutas ſic ꝙ altera nõ dicaꝛ in reſpectu ad alterã. ⁊ talis oppoſitio eſt duplex. q̃dã iter foꝛmas poſitiuas q̃ hñt fieri nõ circa idē ſubm ens in actu nõ ſimul' ſed ſucceſſiue ⁊ talis ꝯ̄rietas nõ eſt iter foꝛas ſubales q꞉ forma ſubalis nõ aduenit cõpoſito enti in actu tanq̃ p pfectibili. Alia ē oppoſitio int' foꝛmas poſitiuas abſolutas q̃ hñt fieri circa idē ſubꝫ ens in põ nõ ſimul' ſꝫ ſucceſſiue ⁊ talis ꝯ̄rietas hñ ē iter formas ſubales elemētoꝝ ⁊ h̃ itelligit hic ꝯ̄ᵗᵒʳ. Et ſi dicaꝛ ꝙ iſto mõ ē ꝯ̄rietas int' foꝛmas ſubaleſ mixtoꝝ q꞉ foꝛme ſubſtãtiales mixtoꝝ hñt fieri circa ſbiectū ens i põ nõ ſil' ſꝫ ſucceſſiue. Dico ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ nõ negat hic talē ꝯ̄rietatē eē int' foꝛmas mixtoꝝ. ſed Alex. h̃ hñ negauit ut dic̃ h̃ ꝯ̄ᵗᵒʳ. Q aūt phs dicat in pdicamẽtis ꝙ ſubſtãtia nõ ꝯ̄riaꝛ ſubſtãtie. illd põt itelligi de ꝯ̄rietate q̃ eſt int' foꝛmas q̃ hñt fieri ſucceſſiue circa idē ſubiectū ens in actu. Intelligẽdū ēt ꝙ quis ſbſtãtia ꝯ̄rieꝛ ſubſtãtie aliq̃ mõ ſm foꝛmã eo ꝙ foꝛme ſbſtãtiales aliq̃ mõ ſūt ꝯ̄rie tñ ſubſtãtia nõ ꝯ̄riaꝛ ſubſtãtie ſꝫ ſubiectū q꞉ ſubo foꝛme ſubalis ut pme materie nil eſt contrarium.

Un̄ ſi aliquis ⁊ pꝛiorē verã putabit eē rõnē ⁊ hanc: neceſſariã eſt ſi debet ſaluare utraſq꞉ ipſas ſubeſſe quoddã tertium.

Probato ꝙ aliq̃ pⁿᵃ ſunt ꝯ̄ria ut ꝓbatū eſt capl'o pcedẽti. ⁊ ꝓbato ꝙ aliq̃ pⁿᵃ nõ ſunt ꝯ̄ria ut ꝓbatū eſt hic. phs ex his ꝯcludit ꝯ̄nē itẽtã. vꝫ. ꝙ nõ ſunt tm̄ duo pⁿᵃ. ⁊ hñ ſeqꝛ ꝙ nõ ſunt tm̄ duo pⁿᵃ q̃a de ſolis duobꝰ nõ põt vificari ꝙ ſint ꝯ̄ria ⁊ ꝙ non ſint ꝯ̄ria. ſed loquẽdo de mã ⁊ forma ſic eſt vex ꝙ pⁿᵃ nõ ſunt ꝯ̄ria q꞉ mã ⁊ forma nõ ſunt contraria.

Quẽadmodū dicūt vnã quãdã nãꝫ dicẽtes oēꝫ: ut aq̃ aut ignē: aut mediū hoꝝ.

Quarto ꝓbaꝛ p teſtimoniū antiquoꝝ. ꝙ nõ ſūt tãtū duo pⁿᵃ. q꞉ fere oẽs ãtiq pter pⁿᵃ ꝯ̄ria poſuerūt aliqd tertiū ſubiectū ꝯ̄rijs. ⁊ p narrat q̃lr̃ ipſi ponūt vnū ſubiectū. ꝯ̄ᵒ qualr̃ q̃dã poſuerūt meliꝰ ⁊ q̃dã peiꝰ. qm̄ aliq ãtiquoꝝ dixerūt oīa eē aquã. aliꝫ dixerunt oīa eē ignē. aliq dixerunt oīa eē aliquod medium inter elementa ⁊ ſimul cum h̃ ꝙ illi ſubiecto competunt contraria ſucceſſiue.

Videꝛ aūt mediū magis. ignis enī ⁊ terra ⁊ aer ⁊ aq̃ cū ꝯ̄rietatibꝰ cõplexa ſūt. Un̄ nõ irrõnabil'r faciūt ſubiectū alterum ab his facientes: aliorum autem quidaꝫ aerem. aer enim minime habet aliorū differentias ſenſibiles. Cõſequẽter aūt aq̃.

Quidã tñ iſtoꝝ poſuerūt meliꝰ ⁊ q̃dã peiꝰ. qm̄ dicẽtes iſtã nãm ſubiectã eē mediū iter elemẽta. meliꝰ dixerūt q̃ dicẽtes illd ſubiectū eē aliqd elẽtoꝝ qm̄ illd ſubiectuꝫ cõe debet eē ſine ꝯ̄rietate. ita ꝙ ei nihil ꝯ̄rieꝛ cū recipiat oīa ꝯ̄ria. ⁊ ꝯ̄riū nõ recipit ſuū ꝯ̄riū ſed oīa el'ta cū ꝯ̄rietatibꝰ ſūt cõplexa: idē oīa el'ta hñt ꝯ̄ria eis cõiūcta. q꞉ igiꝛ mediū int' elemẽta magis eſt remotū ab oī ꝯ̄rietate q̃ aliqd elemẽtoꝝ: meliꝰ dixerūt ponẽtes illd ſubiectū ꝫᵐ eſſe mediū iter el'ta q̃ dicẽtes illd eē aliqd el'toꝝ. Et adhuc ponẽtes illd ſubiectū cõe ꝯ̄rijs eē aerē meliꝰ dixerūt q̃ dicẽtes illd ſubiectū eē ignē aut terrã q꞉ differẽtie ꝯ̄rie ſenſibiles pauciores ſūt i aere q̃ i alijs el'tis. ⁊ adhuc ponẽtes illd ſubiectū eſſe aq̃ meliꝰ dixerūt q̃ dicẽtes illd eē ignē aut terrã. q꞉ ꝯ̄rietas i el'tis medijs ē minoꝛ ⁊ magis latet q̃ ꝯ̄

rietas in eſtis extremis. vñ ex h loco ē notādū q terra eſt frigidior q̃ aqua q: qualitates aque ſunt minus ſenſibiles q̃ qualitates terre ut dicit pħs.

¶ Sʒ oēs vnū h ɔrijs figurāt: ut dēſitate ⁊ raritate: ⁊ eo qḋ mai⁹ ⁊ min⁹. Hec autē ſūt oīa excellētia. vʒ. ⁊ defect⁹: ſicut dictū ē pri⁹. Et videt̄ antiq̄ eē opio q vnū ⁊ ſupabūdātia ⁊ defect⁹ pn̄cipia rex ſunt: ſ nō eodē mō. ſ antiq duo qdē facē: vnuʒ āt pati: poſterioꝝ āt qdā ɔrioꝝ vnū qdē facere: duo vo pati magis dicunt.

¶ Nūc pħs narrat quō cū iſto pn̄⁹ m'āli poſuerunt pn̄ᵃ ɔria. d. q oēs iſti antiq figurāt h ē iformāt illud ſubiectū ɔrijs ſucceſſiue ita q dn̄t ɔria iēē illi ſubiecto ſucceſſiue. diuerſi tm̄ dicūt ɔria eſſe pn̄ᵃ ⁊ figuratiue iſtud ſubiectū: qḋ eni figurāt illḋ pmū ſubiectū qm̄ qdā figurāt illḋ ſubiectū raritate ⁊ dēſitate. qdā vo magno ⁊ puo. ⁊ ul'r ſupabūdātiaʒ ⁊ defectū. vñ tā ponētes rarū ⁊ dēſuʒ eē pn̄ᵃ q̃ etiā ponētes magnū ⁊ paruū eē pn̄ᵃ. ɔueniūt in h q: dicūt ſupabūdātiā ⁊ defectū eē pn̄ᵃ. Plato vo ⁊ m'lti alij antiq̄rū dixerūt magnū ⁊ paruū eē pn̄ᵃ rex. ſed plato differt ab alijs in h q: alij ɔſiderātes q vna mā uariat̄ p diuerſas formas poſuerunt duo ex pte forme q̄ eſt pn̄ᵐ agēdi. ⁊ vnū ex pte marie q̄ eſt pn̄ᵐ patiēdi. ſed platonici ɔſiderātes q i vna ſpē diſtiguunt̄ m'lta idiuidua per diuiſione materie poſuerūt vnū ex pte forme. q̄ eſt pn̄ᵐ agēdi. ſ. vna ydeā. ⁊ duo ex pte materie q̄ eſt pn̄ᵐ patiēdi.

¶ Tria quidē igit̄ dicē eſtra eē: ⁊ ex his ⁊ ex hmōi alijs intendentib⁹ videbit̄ utiq̄ habere quādā rōnem: ſicut dixımus.

¶ Hec eſt 4ᵃ po pn̄ˡᵉ hui⁹ capli. In qua ɔcludit̄ ex pcedētib⁹ ɔ. 2ᵒ hui⁹ libri. ſ. q tria ſunt pn̄ᵃ rex nāliū q̄ pbat̄ ſic. Quorūcūq̄ ſūt pl'a pn̄ᵃ q̃ duo illorū ſūt tria pn̄ᵃ ad min⁹. q: pl'a duob⁹ nō pñt eē pauciora q̃ tria. ſʒ rex nāliū ſunt pl'a pn̄ᵃ q̃ duo ut pbatū eſt. g̃ ad min⁹ ſunt tria pn̄ᵃ rerum nāliū.

¶ Plura aūt tribus nō amplius. Ad patiendum quidem enim ſufficiēs eſt vnuʒ.

¶ Hec eſt 5ᵃ po pn̄ˡᵉ hui⁹ capli in qua pbat̄. 2ᵃ ɔ huius libri. vʒ: q nō ſunt pl'a pn̄ᵃ rerū nāliū q̃ tria. ⁊ hec po ɔtinet duas ptic'las ſʒ q dupl'r pħs pbat ɔnē ſtētā. p¹ igit̄ rō ē illa. qḋ poſſet fieri p pauciora ſupfluū eſt fieri p pl'a. ſed per tria pn̄ᵃ pōt pducē ocm rē nālē. q: in oī trāſmutatiōe ſufficiūt duo ɔria q̄ ſūt termi trāſmutatiōis cū vno ſubō. vnū eni ſubiectum ſuffic̄ ad patiēdum. ſʒ vnum ſubiectum ⁊ duo contraria ſunt tria. ergo ⁊c.

¶ Si aūt q̃tuor exñtib⁹ due erūt ɔrietates: oportebit ſeorſū utriſq̄ eē alterā quādā nām. Si autem ex iuicē poterit generare ocioſa utiq̄ altera ɔrietatum erat.

¶ Et q nō ſint pl'a pn̄ᵃ ɔria q̃ duo pbat pħs ſic. Si ſint pl'a pn̄ᵃ ɔria q̃ duo. igit̄ ad min⁹ erūt due ɔrietates. q: vna ſola ɔrietas nō eſt niſi int̄ duo ɔria. ⁊ ſi ſunt due ɔrietates utriq̄ ɔrietati opʒ q corrñdeat alia ⁊ alia nā ſuba. Sʒ h eſt icōueniēs ⁊ ſupfluū q: vnū par ɔrioꝝ cū vna nā ſubta ſufficit in oī trāſmutatiōe. pōt eni ſubʒ trāſmutari de vno ɔrio in aliud abſq̄ h q idē ſubm uel aliḋ trāſmutet̄ ſʒ aliā ɔrietatē. igit̄ alia ɔrietas ē ocioſa nihil faciēs ad illā trāſmutationē. ⁊ q vnū par ɔrioꝝ cuʒ vno ſubiecto ſufficiāt in oī trāſmutatiōe nāli pbat ɔᵗᵒʳ per h q: p³ pn̄ᵃ ſunt cōia oīb⁹ reb⁹ nālib⁹. cuius ſignū eſt q oēs res nales ſūt trāſmutabiles ad inuicē. Uñ itelligēdū q nō eſt itētio pħi hic pbare q nō ſunt pl'a pn̄ᵃ q̃ tria. q: h ē fl'm. q: pl'a ſunt pncipiata q̃ tria. ⁊ ēt ſūt pl'es trāſmutatiōes q̃ tres. ⁊ pl'a ſunt pn̄ᵃ q̃ pncipiata ⁊ ēt trāſmutatiōes. ⁊ iō ſunt m'lta pl'a pn̄ᵃ q̃ tria. ſed itētio pħi eſt hic pbare illa duo. ſ. q nō cuiuſlibet vni⁹ trāſmutationis ſunt pl'a pn̄ᵃ q̃ tria. ⁊ h pbat rō imediate pcedēs. ⁊ pbat etiā q ſunt tm̄ tria pn̄ᵃ ſʒ gen⁹ ſiue tm̄ tria gn̄a pn̄ᵒʳ. ſ. iſta tria cōia. Mā ſoīa ⁊ puatio. de q̄libet eni pn̄ᵒ rei nālis ul' trāſmutatiōis pdicat̄ aliqḋ iſtoꝝ triū. Sed dubitat̄ de illa ɔña pħi. due ſūt ɔrietates. g̃ due ſunt nature ſubte iſtis duab⁹ ɔrietatib⁹. h eni nō videt̄ ſeq̄ q: idē pōt eē ſubʒ duaꝝ ɔrietatū ſiue duoꝝ pariū ɔrioꝝ. qm̄ illḋ idē ſubiectū qḋ ē ſuſceptiuū albedis ⁊ nigredis eſt ſuſceptiuuʒ dulcedis ⁊ amaritudis. ⁊ illḋ idē qḋ ē ſuſceptiuū caliditatꝭ ⁊ frigiditatꝭ ē ſuſceptiuū raritatꝭ ⁊ dēſitatꝭ nō igit̄ opʒ q ſi ſint due ɔrietates q pp h ſint due nature ſubte. Dicēdū igit̄ ē q nō ē ɔña pħi illa. vʒ. due ſūt ɔrietates. g̃ ſūt due nature ſubte illis ɔrietatib⁹. ſed illa ē ɔña pħi. ſi ad vnā trāſmutationeʒ reqrūtur due ɔrietates ſeu 4ᵒʳ ɔria opʒ q illiſ 4ᵒʳ ɔrijſ corrñdeāt due nature ſubte. ɔña patet ſic. impoˡᵉ ē idē ſubm ſiml' trāſmutari p ſe vnica trāſmutatione ad duos terminos. q: vna trāſmutatio numero reqrit vnū terminū numero. ſed ſi i vna trāſmutatiōe eēnt due ɔrietateſ ⁊ p ɔñs 4ᵒʳ ɔria oporteret q duo extrema iſtaꝝ ɔrietatū eēnt termi a q̄ ul' a qb⁹. ⁊ alia duo extrema eēnt termi ad quē ul' ad q̄ſ. cū igit̄ idē ſubiectū nō moueat̄ ſil' p ſe vnica mutatiōe ad duos termios. ſequit̄ q illi⁹ mutationis ſint duo ſubta. ſic ⁊ duo termini. ⁊ ſi pn̄ᵃ vnius trāſmutatiōis ſint 4ᵒʳ ɔria ſiue due ɔrietates. opʒ q illis duab⁹ ɔrietatib⁹ corrñdeāt duo ſubiecta.

¶ Notādū q ſup illud dcm̄ pħi. ſ. ſi ſint due ɔrietates oportebit ſeorſū utriſq̄ eē naʒ alterā quādā mediā. dic ɔᵗᵒʳ q pħs. d. hic iſtā naʒ ſubtaʒ eē mediā q: ſubʒ ē ſil'e medio q̄quomō. q: ſubm ē in pō utrūq̄ extremū ſic mediū: ſʒ tm̄ ſubʒ ⁊ mediū dn̄t q: ſubm ē utrūq̄ extremū pō pura ⁊ mediū ē utrūq̄ extremū nō pō pura: ſed aliq̄ pō. qm̄ i medio ē utrūq̄ extremū i actu. ſʒ nō ē i ultima pfectiōe. q: mediū ē i pō ad utrūq̄ extremū q̄dāmō. ⁊ in actu aliq̄ mō. ⁊ ſubʒ ē pō pura utrūq̄ extremū.

¶ Uñ ſciēdū q mediū iter ɔria magis pticipat nām utriuſq̄ extremi ɔrioꝝ q̃ ſubʒ qḋ ē i pō pura ad utrūq̄ ɔrioꝝ. q: mediū iter ɔria ul' ē mediū ſʒ cōpōnē ul' ē mediū ſʒ cōparationē. ſic eni diſtiguit ɔᵗᵒʳ in locis m'ltis. ſi mediū iter ɔria ſit mediū ſm cōpōnē ul' videt̄ dicē q tūc mediū hēt utrūq̄ extremū i actu ſub gradib⁹ tm̄ remiſſis ⁊ ſic nō ē i ultima pfectiōe. ſed ſi mediū inter ɔria ſit mediū ſm cōparationē tm̄ ut ueri⁹ credo tūc mediū eſt utrūq̄ extremū in actu nō abſoluto ſed cōparato. q: mediū ſm cōparationē cōparatū utriq̄ extremoꝝ ē utrūq̄ extremū. ut tepidū cōparatū calido ē frigidū ⁊ cōparatū frigido ē calidū. Et ſi dicit̄ ſic. mediū differt ſpecifice ab extremis igit̄ nullo mō extrema pdicant̄ de medio. Dicendū q ſiue mediū differat ſpecifice ab extremis ſiue nō: extrema abſolute ſū-

pta nō ṗdicant̄ de medio ſed tm̄ extrema uel noīa extremoꝝ reſpectiue accepta uere ṗdicant̄ de medio. Nā ſic nō ſupponit nomē extremi ꝑ extremo abſolute. ſꝫ ꝓ medio qḋ ē extremū in cōparatiōe.

❡ Silr āt impoſſe ē ꝯrietates ṗmas ſubā eni vnū q̇ddā gen⁹ ē entꝭ: q̄re in eo qḋ ṗus ⁊ poſteri⁹ ſūt. dn̄t ab inicē ṗncipia tm̄: ħ nō gn̄e: ſꝫ eni i vno gn̄e ꝯrietas eſt vna. Oēs eni ꝯrietates reduci videntur in vnam.

❡ Hec ē ſc̄da ꝑticl'a 5ᵉ partꝭ ṗn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. In qua adducit̄ 2ᵃ rō ꝓbās ꝙ nō ſūt pl'a ṗn̄ᵃ q̄ꝫ tria. q rō ē illa. In vno gn̄e ē tm̄ vna ṗᵃ ꝯrietas. ſꝫ ſubſtātia ē vnū gen⁹. ḡ i gn̄e ſube ē tm̄ vna ṗᵃ ꝯrietas ⁊ ꝑ ꝯn̄s i gn̄e ſube ſūt tm̄ duo ṗᵃ ꝯria. ⁊ ṗᵃ ṗn̄ᵃ ꝯria ſunt ṗᵃ ꝯria ṗmi gn̄is. ſ. gn̄is ſube. ḡ cū i gn̄e ſube ſint tm̄ duo ṗᵃ ꝯria. ſ. extrema ṗme ꝯrietatꝭ ſeqtur ꝙ nō ſīt niſi tm̄ duo ṗn̄ᵃ ꝯria ⁊ duobus ꝯrijs corr̄ndet tm̄ vnū ſubm. ḡ nō ſunt plura ṗn̄ᵃ q̄ꝫ tria qꝛ nō ſūt alia ṗn̄ᵃ ṗᵃ niſi duo ṗᵃ ꝯria de gn̄e ſube ⁊ vnū ſubꝫ eis. vn̄ ſubdit pħs ꝙ q̄ꝫuis ſint tm̄ tria ṗn̄ᵃ ṗᵃ: ſunt tm̄ alia ṗn̄ᵃ poſteriora. ṗn̄ᵃ igit̄ differūt ab inicē ſꝫ ṗus qꝛ q̄dā ſūt ṗn̄ᵃ ṗora ⁊ q̄dā poſteriora ſꝫ nō dn̄t ſm̄ gen⁹. ❡ Nōndū ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ illā l'raꝫ. ſ. ṗn̄ᵃ dn̄t ſꝫ ṗus ⁊ poſteri⁹ ⁊ nō ſm̄ gen⁹ expōit dupl'r. vno° ꝙ ꝑ ṗn̄ᵃ ṗᵃ itelligit ṗᵃ ṗn̄ᵃ ꝯria in vnoq̄q gn̄e ṗutoꝝ qꝛ i q̄libet ṗdicamēto ſūt q̄dā ṗᵃ ṗn̄ᵃ ꝯria illi⁹ ṗdicamēti. ſ. illa cōia: foꝛa tal' ṗdicamēti ⁊ ṗuatio tal' foꝛe ut i ṗdicamēto q̄litatꝭ foꝛa de gn̄e q̄litatꝭ ⁊ priuatio foꝛe de gn̄e q̄litatꝭ. ⁊ ſic de alijs gn̄ib⁹. ⁊ iſta ṗᵃ ṗn̄ᵃ ꝯria i vnoquoq ṗdicamētoꝝ dn̄t ſm̄ ṗus ⁊ poſteri⁹. qꝛ ꝯria i gn̄e ſube ſī ṗora ꝯrijs alioꝝ ṗdicamētoꝝ. ſꝫ iſta ꝯria i vnoquoq ṗdicamētoꝝ nō dn̄t ſꝫ gen⁹. ⁊ ħ ut mihi videt̄ pōt dupl'r itelligi. vnomō loq̄ndo ſil' de oīb⁹ ꝯrijs cuiuſcūq ṗdicamēti. aliomō diuiſim loq̄ndo de ꝯrijs cuiuſcūq ṗdicamēti diuiſim. ṗmomō adhuc pōt itelligi dupl'r. vnomō ꝙ nō dn̄t ſm̄ gen⁹ ṗncipij. aliomō ꝙ nō dn̄t ſm̄ gen⁹ ṗdicamēti. Primomō ſic itelligit̄ ꝙ iſta oīa ꝯria i ſinglꝭ ṗdicamentꝭ nō dn̄t ſm̄ gen⁹ ṗncipij. qꝛ foꝛa de gn̄e ſube ⁊ foꝛme alioꝝ ṗdicamētoꝝ ſūt i eodē gn̄e ṗncipij qꝛ ꝯtinētur ſub ħ cōi foꝛma qḋ ē vnū gen⁹ ul' vnū gn̄ale ad oēs ſpāles foꝛas ⁊ ſilr oēs ṗuatiōes cuiuſlibet ṗdicamēti ꝯtinētur ſub ħ cōi ṗuatio. ⁊ ſic ṗn̄ᵃ ꝯria cuiuſcūq ṗdicamēti nō dn̄t ſꝫ gen⁹ ṗncipij. Alio mō pōt intelligi ꝙ nō dn̄t ſꝫ genus: qꝛ oīa ṗn̄ᵃ ꝯria cuiuſcūq ṗdicamēti ſūt in ṗdicamēto ſube ꝑ reductionē qm̄ ꝯria de gn̄ib⁹ accn̄tiū reducitur ad ꝯria de gn̄e ſube. ⁊ ſic ꝑ reductionē ſūt i eodē gn̄e cū ꝯrijs de gn̄e ſbſtātie. Adhuc alr pōt ħ itelligi ꝙ ꝯria i vnoquoq gn̄e diuiſim accepta nō dn̄t ſm̄ gen⁹ qꝛ foꝛa ⁊ ṗuatio i gn̄e ſbſtātie nō dn̄t ſm̄ gen⁹. qꝛ ſūt in eodē gn̄e ſbſtātie. ⁊ ſilr foꝛa ⁊ ṗuatio de gn̄e q̄litatꝭ non dn̄t ſꝫ gen⁹. qꝛ ſūt i eodē gn̄e. ſ. i gn̄e q̄litatꝭ. ⁊ ſilr eodē mō ē de ꝯrijs alioꝝ gn̄uꝫ ṗdicamētoꝝ. ⁊ iſte itellect⁹ videt̄ magis ꝯueniēs dictꝭ ꝯ̄ˡⁱ⁹. Scḋo vo expōit ꝯ̄ᵗᵒʳ illḋ itelligēdo ꝑ ṗn̄ᵃ ꝯria ſolū ṗn̄ᵃ de genē ſbſtātie. ⁊ tūc itelligit̄ ſic. ꝙ ṗn̄ᵃ ꝯria q̄ ſūt i gn̄e ſbſtātie licet ſint pl'a tm̄ nō differūt ſm̄ gen⁹ ſꝫ ſolū ſm̄ ṗus ⁊ poſteri⁹ qꝛ oīa ꝯria i gn̄e ſiue ſint ṗora ſiue poſteriora nō differūt ſm̄ gen⁹ ſed ſꝫ ṗus ⁊ poſteri⁹. ⁊ ꝯria poſteriora i gn̄e ſbſtātie reducunt̄ ad ꝯria ṗᵃ in gn̄e ſubſtātie. ⁊ ſic oīa ꝯria alia a ṗmis ꝯrijs de gn̄e ſubſtātie reducūtur ad ṗma ꝯria de gn̄e ſubſtātie. qm̄ ꝯria de gn̄e accn̄tiū reducuntur ad ꝯria de gn̄e ſubſtātie. ⁊ ꝯria poſteriora de gn̄e ſubſtātie reducūtur ad ṗᵃ ꝯria in ſubſtātia. ❡ Notādū ſm̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ħ ꝙ ṗᵃ ꝯria i gn̄e ſubſtātie ſunt cauſe oīuꝫ ꝯrioꝝ in alijs gn̄ib⁹. Vn̄ ipſe ſic dicit ſi ṗᵃ ꝯria in vnoquoq gn̄e ſint oppoſita ſm̄ eē ⁊ nō eē. tunc oppoſita in ſubſtātia ſm̄ eē ⁊ nō eē ſūt cauſe alioꝝ oppoſitoꝝ exn̄tiū i alijs ṗdicamentꝭ. ⁊ illa. ſ. ꝯria i ſubſtātia debēt eē ṗᵃ ꝯria. Vn̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ēt ħ ꝑ ſe eē itelligit foꝛmā ⁊ ꝑ nō eē itelligit ṗuationē. ❡ Sꝫ dubiū ē quō ⁊ i q̄ gn̄e cauſe ꝯria in gn̄e ſubſtātie ſint cauſe ꝯrioꝝ in alijs gn̄ib⁹. Dicēdū ē ꝙ foꝛa in gn̄e ſubſtātie ē cā final' oīum foꝛmarū i alijs gn̄ib⁹: ⁊ ē cā mālis ꝑtialis i q̄ reſpectu oīum accn̄tiū qm̄ accidētia oīa ſūt i ſubſtātia cōpoſita. Sed ṗuatio foꝛe ſubſtātial' nō eſt ꝓpꝛia cā ṗuatiōis aliarū foꝛmaꝝ niſi large loquēdo appellādo oē illud cām alicui⁹ ad qḋ illḋ ſeqtur. ⁊ illḋ pōt dici cā i cōſequēdo. ⁊ non in eēndo ⁊ ſic ṗuatio foꝛme ſubſtātialis ē cā ṗuatiōis oīum foꝛmarū accn̄taliū ꝓpinq̄ru illi foꝛme. ❡ Item notandū ſm̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ħ ꝙ ħ nomē ṗᵃ ꝯria exn̄tia in vnoquoq geneꝝ nō opꝫ ut dicat̄ equoce ul' vniuoce ſꝫ ſꝫ ṗus ⁊ poſteri⁹ ⁊ ē vn⁹ modoꝝ nominis ābigui. Circa qḋ ē ſciēdū ꝙ i vnoquoq ṗdicamēto ſūt duo ṗᵃ ꝯria. ſ. iſta ꝯria foꝛa ⁊ ṗuatio tal' ṗdicamēti q̄ ſūt ṗᵃ ſm̄ ṗdicationē dicta de q̄libet foꝛa ⁊ de q̄libet ṗuatiōe illi⁹ gn̄is. uerūtamē q̄ꝫuis ſint ṗᵃ ꝯria illi⁹ ṗdicamenti. tm̄ nō ſūt ſimpl'r ṗᵃ ꝯria. qꝛ ṗᵃ ꝯria ſimpl'r ſolū ſūt ꝯria de gn̄e ſube. Dico igit̄ ꝙ ħ nomē ṗᵃ ꝯria dꝛ anologice de ṗmis ꝯrijs i ſuba ⁊ de ṗmis ꝯrijs alioꝝ gn̄uꝫ. qꝛ ṗ ⁊ ṗncipal'r dicit̄ de ṗmis ꝯrijs i gn̄e ſube. ⁊ ſecūdario dꝛ de ṗmis ꝯrijs in gn̄e aliorum predicamentorum.

❡ Quod q̇dē igitur neq vnū ſit elemētuꝫ neqꝫ plura duobus uel tribus manifeſtū eſt. Horum autē: utruꝫ ſit uerū quemadmodum diximus dubitationē hēt multā.

❡ Hec ē 6ᵃ ꝑs ṗn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. In q̄ pħs epilogat declarata dicēs ꝙ māifeſtū ē ex declaratꝭ ꝙ nō ē tm̄ vnū elemētū ſiue vnū ṗn̄ᵐ nec pl'a duob⁹ ul' trib⁹. Hoꝝ aūt. ſ. utꝝ ṗn̄ᵃ ſint tria mltā hēt dubitatiōeꝫ. ſꝫ aliq̄liter fuerit hic declarati. Vn̄ notādum ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ ponit hic rōnē hui⁹ dubitatiōis. q̄ rō ē iſta. Illḋ qḋ recipit foꝛmā cōpoſiti aut ē ſubm aut ꝯriū. ſi fuerit cōtrariū ꝯtiget ꝯriū alterari i ſuū ꝯriū. ita ꝙ nō eē alteret̄ iēē ⁊ mutet̄ i illḋ. qḋ ē ualde ipꝛobabile. ⁊ ſi poſuerim⁹ ꝙ ſubm ē recipiēs ⁊ ꝯriū recedat. cum iſtḋ ſit aliqd ḋmōſtratū ut aliq̄ ſba: ſeqt̄ ꝙ gn̄atio nō erit ſuba. qꝛ ſbm gn̄atiōiꝫ nō dꝫ eē aliqd demōſtratū. ſeqtur ēt ꝙ ſi ſubm ſeu ſuba demōſtrata recipit foꝛmā ꝙ ens nō gn̄at̄ niſi ex ente. ⁊ ſic ens eſſet anteq̄ꝫ gn̄aret̄. vn̄ iſta rō ut dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ coegit plures antiq̄s ad negādū gn̄ationē. Et ex iſta rōne videt̄ ꝙ nō ſint tria ṗn̄ᵃ qꝛ nō vꝫ ꝙ ſit aliqḋ ſbꝫ receptiuū ꝯrioꝝ. ❡ Intelligendū ꝙ illḋ qḋ recipit foꝛmā cōpoſiti ē ſubꝫ. ſꝫ nō ē aliqḋ demōſtratū i actu hn̄s foꝛmā de ſua eēntia. qꝛ tunc cū oē hn̄s foꝛmā in mā ſit gn̄abile ⁊ coꝛruptibile in gn̄atione illius ſubiecti pꝛefuit idē ſubiectū ⁊ ſic illud ſubiectū generaret̄ ex ſeipſo tanq̄ꝫ ex ſubiecto. ⁊ ſic aliqḋ eēt ens anteq̄ꝫ gn̄aret̄. ſed ponendo ꝙ illud ſubiectuꝫ ſit ens in potētia nō hn̄s foꝛmā in ſua eſſentia nullum ſequit̄ incōueniens qꝛ illud ſubiectū eſt i gn̄a-

bile ⁊ incorruptibile ut poſtea oſtendetur ⁊c̃.

℄ Capl'm tertium tractatus tertij. Quomõ p̃dicta tria.ſ.mã forma ⁊ p̃uatio ſunt p̃ncipia.

b Ic igitur nos dicamus p̃mũ de oĩ gñatione aggrediẽtes. Eſt enĩ ſm nãꝫ cõmunia prius dicere ⁊ ſic cõmuni vnumquodq; ꝓpria ſpeculari.

Stud eſt 3m capl'm hui9 tractat9. in q̃ oñdit quomõ mã forma ⁊ p̃uatio ſunt p̃na ⁊ quomõ dĩnt. ⁊ ꝯtiet quq; p̃tes p̃ulcs. Qm̃ in p̃a ponit differẽtia int' mãꝫ ⁊ p̃uationẽ. In 2a ibi ⌊ Determinatis aũt bis ⁊c̃. ⌋ oñdit neceſſitas materie ⁊ p̃uatiõis in oĩ gñatiõe ⁊ diuerſitaſ iter illa. In 3a ibi ⌊ Multiplr aũt. ⌋ oñdit diuerſitas ⁊ neceſſitas triũ p̃nc̃ꝝ in oĩ gñatiõe. In 4a ibi ⌊ Manifeſtũ autẽ igit. ⌋ oñditur quomõ mã ⁊ forma ſunt p̃na. ⁊ quomõ ſunt p̃na per ſe. ⁊ quomõ p̃uatio eſt p̃nm. qm̃ per accñs tm̃. In 5a ibi ⌊ Q; gdẽ igit. ⌋ recapitulat declarata. Prima ps ꝯtinet duas p̃ticulas. q2 in p̃a ponit itẽtio ⁊ ordo itentionis. In 2a ibi ⌊ Dicim9 enĩ fieri ⁊c̃. ⌋ Ponit differẽtia inter mãm ⁊ p̃uationẽ. In p̃a igit p̃ticula hui9 ptis p̃bs ꝓponit itẽtionẽ ſuã ⁊ ordinẽ ꝓcedẽdi. d. Nos aggrediẽtes in ſcia n̄ali de oĩ n̄ali gñatiõe. p̃o debem9 ꝯſiderare de reb9 vniuerſalib9 cõib9 ſic p̃us dixim9. deide debem9 circa vnũquodq; ꝓpria ſpeculari. ⁊ ſic patet itẽtio ⁊ ordo itẽtiõis: qm̃ itentio eſt determinare de oĩ gñatiõe ⁊ de oĩb9 reb9 gñalib9 ſed ordo itentiõis eſt p̃ ꝯſiderare cõia. ſ. gñationẽ oĩuꝫ gñabiliũ in cõmuni ⁊ talis eſt ꝯſideratio in h̃ libro. deinde pſcrutari ꝓpria ut gñationes diuerſoꝝ corpoꝝ n̄aliũ ut aĩaliũ ⁊ plãtaꝝ ⁊ ſic de alijs ⁊ ipſa gñata in ſp̃ali. ⁊ talis eſt ꝯſideratio in ſp̃alib9 libris ſcie n̄alis. vñ cãm pp quã p̃us determinanda ſunt cõmunia q̃; ꝓpria aſſignat ꝯtor ⁊ eſt qõ ſi proprium prius diceretur idem bis diceretur.

℄ Dicim9 enĩ fieri ex alio aliud: ⁊ ex altero alterũ aut ſimplicia dicẽtes aut cõpoſita. Dico autẽ ſic h̃. Eſt enĩ h̃ fieri hoĩeꝫ muſicũ. Eſt autẽ nõ muſicũ aliquod fieri muſicũ. Aut nõ muſicũ hominẽ nõ muſicũ. Simplr quidẽ igit dico q; fit hoĩem ⁊ nõ muſicũ: ⁊ quod ſimplr fit muſicũ. Cõpoſitũ aũt ⁊ quod fit ⁊ quod factũ ẽ cũ non muſicũ hominẽ dicamuſ fieri aut muſicũ aut muſicũ hominẽ. hoꝝ aũt quidẽ non ſolũ dicitur h̃ aliqd fieri: ſed ẽt ex h̃: ut ex nõ muſico muſicus. Hoc autẽ non dicit in omnibus ut ex hoĩe factus ſit muſicuſ ſed homo factus ſit muſicus.

℄ Hec eſt ſecũda particula p̃me partis p̃ncipalis huius capl'i in qua ponit duplex differẽtia iter ſbiectũ ⁊ p̃uationẽ. Primo tñ narrat quot ⁊ q̃bus attribuit gñatio. ⁊ vult q; gñatio tribuſ attribuat. ſ. ſubiecto ⁊ oppoſito. i. p̃uatiõi. ⁊ cõpoſito ex ambobus. ⁊ h̃ eſt qõ dicit. q; qñ dicim9 ex aliq̃ fieri aliõ uel ex altero alterũ. aut dicimus ſimplicia uel cõpoſita. ſi ſimplicia dicim9 ſimplex fieri ſimplex aut ex ſimplici fieri ſimplex cũ dicim9 hominẽ fieri muſicũ aut imuſicũ fieri muſicuꝫ. aut ex imuſico fieri muſicũ. ſed cõpoſita dicim9 ut cũ dicim9 cõpoſitũ fieri ſimplex. ul' cõpoſitũ etiã fieri cõpoſitũ. uel ẽt ex ſimplici fieri cõpoſitũ. ul' ẽt ex cõpoſito fieri ſimplex uel cõpoſitũ. ut cũ dicim9 hominẽ imuſicũ fieri hominẽ muſicũ. aut ex imuſico fieri hoiem muſicũ. aut ex hoie imuſico fieri hoieꝫ muſicũ. ⁊ ſic de alijs. ⁊ ita apparet q; gñatio attribuit trib9. ſ. ſb̃o oppoſito ⁊ cõpoſito. Deide ponitur duplex differẽtia int' ſubiectũ ⁊ oppoſitũ. quaꝝ p̃ma eſt ſ3 uocẽ. ſecũda ſm rẽ. Prima differẽtia que eſt ſ3 uocẽ eſt iſta. nã in oppoſito utimur duob9 modis loquẽdi. qm̃ loquẽdo de oppoſito dicim9 q; h̃ fit h̃ ⁊ q; ex h̃ fit h̃. nã dicim9 q; ex imuſico fit muſicũ ⁊ dicim9 q; imuſicũ fit muſicũ. ſed in ſubiecto utim̃ vno mõ loquẽdi tm̃ dicẽdo q; h̃ fit h̃ ⁊ nõ dicẽdo q; ex h̃ fit h̃. nã dicim9 q; homo fit muſicus ſed nõ dicim9 q; ex hoie fit muſic9. ℄ Notãdũ ſm ꝯtes q; iſte uſus loquẽdi ſ3 ydioma grecoꝝ eſt nõ ſm ydioma arabicoꝝ qm̃ iſta p̃põ ex i arabico ẽ cõis. ita q; qñq; notat oppoſitũ ⁊ qñq; ſbiectũ ⁊ ſic hec p̃poſitio ex magis large uſitat in lingua arabica q̃; in ligua greca. q2 in lingua arabica utimur hac p̃poſitione ex. tã in ſubiecto q̃3 in oppoſito. ſed in ligua greca utimur in oppoſito ſolũ ⁊ nõ in aliquo ſubiecto. Itẽ dic cõmẽtator q; iſta prepoſitio ab. notat iſta duo. ſ. cãm agentẽ ⁊ ſubiectũ ut iſtud fit ab hoc. illud tranſmutatur ab hoc ſubiecto. ℄ Iteꝫ dicit cõmentator q; in noſtro ydiomate ſcilicet arabico loquendo de compoſito non dicitur hoc fieri hoc. ſ3 h̃ tm̃ dicitur de ſubiecto. Itẽ dicit ꝯtor q; hec propoſitio poſt in n̄ro ydiomate. ſ. in arabico ꝓprie dicit de oppoſito ⁊ nõ de ſubiecto qm̃ dicim9 q; poſt nõ muſicum fit muſicum. ſed nõ dicimus poſt hominem fieri muſicum.

℄ Eoꝝ aũt que fiũt ſicut ſimplicia dicim9 fieri aliqd qdẽ p̃manẽs fit: aliud v̊o non p̃manẽs. Nõ qdẽ enĩ p̃manet muſic9 fact9: ⁊ hõ ẽ h̃ non muſicũ ⁊ imuſicũ: neq; ſimplr neq; compoſitum permanet.

℄ Cũ p̃hs poſuit differẽtiã int' ſub̃m ⁊ oppoſitũ ſm uocẽ ponit int' ea differẽtiã 2am que eſt ſm rẽ. q̃ eſt iſta. In tranſmutatione ad formã ſub̃m manet ſub forma ad quã eſt tranſmutatio. ſed oppoſitũ nõ p̃manet ſed deſtruit. ⁊ h̃ ſiue oppoſitũ accipiat ſingulariter. ſiue per ſe. ſiue accipiat ut cõponit cum ſub̃o. Vñ cũ ex imuſico fit muſicũ uel cũ ex homine imuſico fit muſicũ homo manet ſed non manet imuſica. nec homo imuſicus. Et adhuc ꝯtor innuit aliam differentiam. que eſt q; ſub̃m eſt pars generati ⁊ oppoſitum non eſt pars gñati.

d Eterminatis igit his ex oĩb9 q̃ fiũt: h̃ eſt accipe ſi aliqs itẽderit ſicut diximus qm̃ opꝫ aliqd ſp ſubijci qd fit.

℄ Hec eſt 2a ps p̃ncipalis hui9 capl'i. In qua determinat neceſſitas iſtoꝝ p̃ncꝝ ⁊ ꝯtinet duas p̃ticl'as q2 in p̃a declarat q; ſub̃m ⁊ oppoſitũ ſunt neceſſaria in oĩ gñatione. in 2a ibi ⌊ Et h̃ ſi nũo eſt vnũ. ⌋ declarat q; ſub̃m ⁊ oppoſitũ ſunt diuerſa ſiue diſtĩcta. In p̃a igit p̃ticula oñdit q; ſubiectũ ⁊ oppoſitũ i. p̃uatio ſunt neceſſaria i oĩ gñatiõe. ⁊ hec ẽ. 22a ꝯ hui9 libri q̃ ꝓbat ſic. Oĩs mot9 indiget ſubiecto ⁊ oppoſito ipi termino mot9. ſed oĩs gñatio eſt mot9 g̊ oĩs gñatio idiget ſubiecto ⁊ oppoſito ipi termio

motus. de illa rõne nõ ponitur in textu niſi ꝯ. q: ꝑmiſſe ſatis apparẽt ex p:edeterminatis. De oppoſito etiã nõ fit exp:eſſa mẽtio. qm̃ ꝯ ꝯcluditur in textu. ſed per ſubiectũ debet intelligi tã ſubiectum ꝙ̃ oppoſitũ: q: iſta ſũt quodãmodo idẽ nũo ut poſtea dicetur. maio: huius rõnis patet. q: oĩs motus indiget ſubiecto qḋ per motũ alr̃ ſe hẽt nũc ꝙ̃ ṗus. ⁊ q: nihil mouet̃ ad illḋ qḋ hẽt. iõ opꝫ ꝙ illḋ ſm̃ qḋ mouet̃ ſit ſub ṗuatiõe termini mot⁹ ⁊ ſic omnis mot⁹ ĩdiget ſubiecto ⁊ oppoſito ipi termĩo motus. mino: ṽo apparet. ſ. ꝙ oĩs gñatio ẽ mot⁹ accipiendo motũ large pro quacũqꝫ trãſmutatiõe ĩdifferẽter. ℂ Nõndũ ẽm ꝯ^{tis} h̃ ꝙ oẽ gñatũ indiget aliq̃ ſubiecto ⁊ eſt illḋ qḋ ĩ rei ṽitate dicit̃ gñari. Sed dubiũ eſt q: mã ṗma ẽ ſubiectũ gñatõis ⁊ ṗ^a mã nõ gñat̃ ut poſtea app:obat phs. ğ nõ videt̃ uerũ illḋ qḋ dic̃ ꝯ^{tor}. i. ꝙ ſubiectũ gñationis in rei ṽitate gñet̃. Dicẽdũ ꝙ aliqd dicit̃ gñari dupl̃r. ſ. ſbiectiue ⁊ terminatiue. Gñari ſubiectiue ẽ idẽ qḋ per trãſmutationẽ trãſmutari ⁊ iſto mõ ſubiectũ gñationis gñat̃. i. ꝑ gñationẽ trãſmutat̃. ⁊ h̃ mõ loquitur h̃ ꝯ^{tor}. ſed gñari termĩatiue ẽ accipe eẽ poſt nõ eẽ ꝑ gñationẽ ⁊ ſic ſolus termin⁹ gñatiõis gñatur. ⁊ iſto mõ nõ gñat̃ mã ṗma ut ꝓbatũ ẽ. ℂ Itẽ nõndũ ẽꝫ ꝯ^{tis} ꝙ h̃ ẽ ul̃r uerꝫ ĩ oĩb⁹ ptis. ſ. ꝙ oẽ gñatũ ſꝑ ĩdiget aliq̃ ſubto ⁊ oppoſito: ⁊ q: ſubꝫ gñatiõis ſubãlis ẽ mĩ⁹ manifeſtũ ⁊ ẽt oppoſitũ. ꝯ^{tor} decl̃at quomõ hoc ſit uerꝫ in gñatiõe ſubẽ. dicẽs ꝙ in ſꝑmate qḋ fit hõ nece ẽ ut ſit aliqḋ oppoſitũ gñato: ⁊ ẽ illḋ qḋ dicit̃ ſꝑma: qm̃ rõ hoĩs q fit ẽ oppoſita rõni ſꝑmat̃. ⁊ nece ẽ ut ĩ eo ſit aliqd recipiẽs foꝛmã hoĩs: ⁊ ẽ ĩ rei ṽitate illḋ qḋ dicit̃ gñari. i. illḋ ĩ q̃ ĩuenit̃ iſte mot⁹. mot⁹ eñi illi⁹ debet eẽ in ſubto: ſic dixim⁹. ⁊ ĩpoſſibile ẽ ut ſit in illo cui⁹ ptes ſucceſſiue deſtruunt̃ ꝑ gñationẽ qḋ ẽ illḋ qḋ ẽ oppoſitum gñato. ⁊ ſi nõ eẽt ſubm̃ nõ eẽt hic aliqd deferẽs illũ motũ: nec aliqd qḋ diceret̃ moueri: neqꝫ aliqd qḋ eẽt in põ aliqd ⁊ ſic auferret̃ nã poſſibilitat̃. Sꝫ hec ignorãt moderni pp ꝯſuetudinẽ. Sic igit̃ apparet ꝙ ĩ trãſmutatiõe ſubãli nece ẽ ꝙ ſit aliqd oppoſitũ foꝛme gñati. ⁊ ẽ foꝛa ſubãlis ṗcedẽs generatũ ul̃ ṗuatio foꝛme gñati. ⁊ ẽt eſt neceſſe ut ſit aliqḋ ſubm̃: q: alr̃ mot⁹ nõ hẽret ſubiectũ: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ moueret̃: nec eẽt aliqd qḋ eẽt ĩ põ ad aliq̃ foꝛmã. illḋ aũt ſubm̃ nõ ẽ ſubã cõpoſita ṗcedẽs ĩpm gñatũ: q: ptes ſubẽ cõpoſite ṗcedent̃. ṽbi gratia: ptes ſꝑmatis cõtinue deſtruunt̃ in gñatione hoĩs ⁊ ideo opoꝛtet ꝙ ſit ibi aliqd qḋ ṗmo ſit ſub foꝛa ſpermatis: ⁊ poſtea ſub foꝛma hominis.

ℂ Et h̃ ſi numero ẽ vnuꝫ: ſꝫ ſp̃e nõ vnum eſt. Sp̃e eñi dico ⁊ rõne idem. Non eniꝫ idem eſt homini ⁊ muſico eſſe.

ℂ Hec eſt 2ª pticula ſecũde ptis ṗncipalis hui⁹ capituli in qua declarat̃ ꝙ ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ſunt diuerſa ul̃ diſticta. ⁊ hec ẽ. 23^a ꝯ hui⁹ libri q̃ tripl̃r ꝓbat̃ ⁊ ṗ ſic. Illa ſunt diuerſa q̃ hñt diuerſas diffinitiones. ſed obiectũ ⁊ oppoſitũ hñt diuerſas diffinitiones. ğ maio: patet: q: illa q̃ hñt diuerſas diffinitiones hñt diuerſas q̇ditates: ⁊ per ꝯñs diuerſas entitates. ſed oĩa talia ſunt diuerſa. mino: apparet: q: hõ ⁊ imuſicũ hñt diffinitiões diuerſas: q: alia eſt diffinitio hoĩs: ⁊ alia ẽ diffinitio imuſici de hac rõne ſolũ mino: ponit̃ in littera. ⁊ ĩ ponẽdo eã dic̃ phs ꝙ ſi ṗuatio ⁊ ſubm̃ ſint vnũ nũo: nõ tñ ſunt vnũ ſp̃e. ⁊ exponit qd intelligat ꝑ idẽ ſp̃e: ⁊ dic̃ ꝙ intelligit idẽ rõne: i. h̃ ẽ rõne diffinitiua. ſꝫ certuꝫ ẽ nũc ꝙ nõ ẽ idẽ eẽ hoĩ ⁊ imuſico. ⁊ itelligit ꝙ nõ ẽ eadẽ diffinitio hoĩs ⁊ imuſici. Intelligẽdũ eſt ꝙ ex iſto loco accipit̃ vnũ cõe. ſ. ꝙ aliq̃ ſũt eadẽ nũo ſeu idẽ real̃r: q̃ tñ ſunt diſticta diffinitiõe ſiue foꝛmal̃r ſic ṗuatio ⁊ mã ſunt vnũ nũo: ⁊ tñ diſtinguũtur rõne ul̃ diffinitiõe: ut videt̃ ꝙ phs hic dicat. ℂ Sꝫ ſine dubio h̃ nõ poſſũ hñ intelligẽ. ſ. ꝙ aliq̃ ſunt idẽ nũo: ⁊ ꝙ tñ ſint diuerſa ẽꝫ diffõnẽ: q: q̃cũqꝫ ſũt idẽ nũo: ſũt idẽ ſp̃e. ⁊ q̃cũqꝫ ſunt idẽ ſp̃e hñt diffõnẽ ſp̃ei eis cõez. ⁊ ꝑ ꝯñs ſũt idẽ diffõne. ⁊ ſic quecũqꝫ ſunt idẽ nũo ſunt idẽ diffinitiõe. vñ nõ eſt hñ intelligibile ꝙ. a. ⁊. b. ſunt idẽ nũo ⁊ tñ ꝙ aliqd ſit diffinitio ipſi⁹. a. qḋ nõ ſit diffinitio ipſi⁹. b. q̃a ſic de eodẽ nũo idẽ ṗdicatũ eẽt affirmatũ ⁊ negatũ qḋ eſt ꝯ ṗ^m ṗn^m. Dico igit̃ ꝙ de ṽtute ẽmonis quecũqꝫ ſunt idẽ nũo hñt penit⁹ eadẽ diffinitiõeꝫ. Sed tñ p:o dicto phi hic eſt itelligẽdũ ꝙ aliq̃ dicũtur idẽ nũo q: ṗdicant̃ de eodẽ nũo ſic aliq̃ dicũtur idẽ ſubto. vñ eſt ſciẽdũ ꝙ h̃ ṽbũ eſt exercet ṗdicationẽ. ⁊ h̃ ṽbũ ṗdicari ſignificat ṗdicationeꝫ. ⁊ mltotiẽs accipit̃ act⁹ exercit⁹ pro actu ſignificato. ⁊ ſic accipit̃ in ꝓpoſito cũ dicit̃ ꝙ ſubiectũ ⁊ oppoſitũ ſunt idẽ nũo: nã eſſe accipit̃ pro ṗdicari. qm̃ de eodẽ numero ṗdicantur ſubiectum ⁊ oppoſitum ſicut de ſoꝛte ṗdicãtur hõ ⁊ imuſicũ. de ṽtute tñ ẽmonis hec eſt falſa. ſ. ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ſunt idẽ numero. Cõtra ſoꝛtes ⁊ imuſic⁹ ſunt idẽ nũo: ſed ſoꝛ. ⁊ imuſic⁹ ſunt ſubm̃ ⁊ oppoſitũ. ğ ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ſunt idẽ nũo. dico ꝙ accipiẽdo imuſicũ ꝑſonal̃r. i. ꝓut ſupponit pro eo qḋ dnoiat. ſic illa ẽ ṽa. ſoꝛ. ⁊ imuſicũ ſunt idẽ nũo. q: ſoꝛ. ⁊ ille q ẽ imuſic⁹ ſũt idẽ nũo. ſꝫ accipiẽdo imuſicũ pro qḋ ſignificat ſic illa ẽ falſa. ſoꝛ. ⁊ imuſicũ ſũt idẽ nũo q: imuſicũ non ſignificat niſi abñtiã muſice. ſꝫ certũ ẽ ꝙ ſoꝛ. ⁊ abſẽtia muſice nõ ſt̃ idẽ nũo. ſꝫ ſi imuſicũ accipiat̃ pro eo ꝙ ſignificat ſic ẽ mio: ṽa. ſ. ſoꝛtes ⁊ imuſicũ ſũt ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ⁊ ſic maio: ẽ falſa. ſi ãt imuſicũ accipiat̃ pro eo qḋ denoiat ſic mio: ẽ falſa. ſ. illa ſoꝛ. ⁊ imuſicũ ſunt ſubm̃ ⁊ oppoſitũ. ⁊ ſic maio: ⁊ mio: non ſunt uere in eodem ſenſu. ⁊ iõ non ſequitur ꝯ.

ℂ Et h̃ q̇dẽ ꝑmanet: illud ṽo nõ ꝑmanet. Nõ oppoſitum q̇dẽ ꝑmanet. Nõ eñi ꝑmanet. Muſicum autẽ ⁊ imuſicum nõ ꝑmanent. neqꝫ ex ambobus compoſituꝫ: ut non muſicus homo.

ℂ Secũdo ꝓbat̃ ꝙ ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ſunt diuerſa. ⁊ h̃ ſic. ſubm̃ ꝑmanet ſub utroqꝫ termio trãſmutationis. ſꝫ oppoſitũ nõ ꝑmanet. ğ ſubm̃ ⁊ oppoſitũ ſũt diuerſa. maio: pꝫ qm̃ ſi ex imuſico fiat hõ muſic⁹. hõ ꝑmanet ṗ ſub imuſica ⁊ poſtea ſub muſica. ſꝫ imuſicũ nõ ꝑmanet nec ꝑmanet muſicũ ſub utroqꝫ termio nec ẽt ꝑmanet hõ imuſic⁹. ℂ Nõndũ ꝙ ex h̃ loco accipit̃: ꝙ illḋ qḋ nõ hẽt oppoſitũ in gñato ꝑmanet ĩ fine gñatiõis ⁊ illḋ qḋ hẽt oppoſitũ nõ ꝑmanet ⁊ iõ ſubm̃ manet q: nõ hẽt oppoſitũ ĩ gñato ſed ṗuatio que eſt terminus a q̃ gñatiõis nõ ꝑmanet q: hẽt oppoſitũ in gñato. Et ex h̃ põt p:obari ꝙ dimẽſiones ⁊ q̇litates ſimbole manẽt in termĩo gñatiõis q: non hñt oppoſitũ in ipſo gñato.

ℂ Sꝫ ex aliq̃ fieri aliqd: ⁊ nõ h̃ fieri aliqd. magis q̇dẽ dicit̃ ĩ nõ ꝑmanẽtib⁹ ut ex nõ

muſico muſicū fieri:ex hoīe āt nō. Attn̄o ꝛ i ꝑmanētib⁹ aliqñ dicit ſilr. Ex ere enim ſtatuā dicim⁹ fieri:nō es ſtatuā. Hoc āt ex oppoſito ꝛ nō ꝑmanēte utrolibet dī: ex h̄ hui⁹:ꝛ hoc h̄. Et nāq ex imuſico imuſic⁹ fit muſic⁹. Uñ ꝛ in cōpoſito ſimiliter eſt. Etenim ex immuſico hoīe ꝛ immuſicus homo dī fieri muſicus.

Tertio ꝓbat̄ ꝯ̄ ꝑcedēs.ſ.ꝙ ſubm ꝛ oppoſitū ſūt diuerſa. ꝛ h̄ rō ſumit̄ ex uſu loq̄ndi q̄ rō ē illa.i oppoſito magis ꝓprie dī ex h̄ fieri h̄.q̄ȝ ꝙ h̄ fit h̄. ꝛ min⁹ ꝓpe ꝙ h̄ fit h̄.ſed i ſubto ē ecōtrario.q2 i ſbto ꝓprie dī h̄ fit h̄ ꝛ min⁹ ꝓprie ꝙ ex h̄ fit h̄.ſȝ illa ſīt diuerſa i qb⁹ nō utim̄ vno mō loq̄ndi ḡ. Intelligēdū ꝙ i utroq.ſ.tā i ſbto q̄ȝ i oppoſito utim utroq mō loq̄ndi.nā de ſubō dicim⁹ ꝙ h̄ fit h̄ ꝛ ꝙ ex h̄ fit h̄. nā dicim⁹ ꝙ hō fit muſic⁹ ꝛ ex ere fit ſtatua ꝛ ſilr in oppoſito utim̄ utroq mō loq̄ndi.q2 dicim⁹ ex imuſico fieri muſicū ꝛ ēt dicim⁹ ꝙ imuſicū fit muſicū. magis tñ ꝓprie dicim⁹ de ſubto ꝙ h̄ fit hoc. ꝛ min⁹ ꝓprie ꝙ ex hoc fit hoc.ſȝ ecōtrario ē de oppoſito. Sed dubiū ē q2 p2i⁹ pōebat̄ dr̄ia īter ſubm ꝛ oppoſitū i hoc.ſ.ꝙ i ſbiecꝭ utimur vno mō loq̄ndi tm̄ in oppoſito eni utimur duob⁹ modis loq̄ndi. ꝛ h̄ dī ꝙ i utroq utimur utroq mō loq̄ndi. ꝛ ſic hoꝝ differētia nō appet uera. Dicēdū ꝙ illa ē dr̄ia:q2 i oppoſito coīt̄ utimur utroq mō loq̄ndi : ſȝ in ſbo nō utimur coīt̄ niſi vno mō loq̄ndi:dicēdo hoc fit hoc.ſed rariſſime ꝛ trāſūptiue utimur in ſubiecto alio mō loq̄ndi:dicēdo ꝙ ex hoc fit hoc. Intelligēdū tñ ꝙ uterq modus loq̄ndi ē bon⁹ tā i ſbiecꝭ q̄ȝ i oppoſiꝭ.ſȝ ē dr̄ia:q2 i oppoſiꝭ ubi dī vnū i eiſdem termis dī alteꝝ:ſed i ſubiectis ubi dī vnū:ibi proprie nō ōbet dici alteꝝ.nā dicimus ꝙ hō fit muſic⁹:ſȝ nō dicimus ꝙ ex hoīe fit muſic⁹. ꝛ ēt dicim⁹ ꝙ ex ere fit ſtatua:ſed nō dicim⁹ ꝙ es fit ſtatua ſȝ i eiſdē oppoſiꝭ termis utimur utroq mō loq̄ndi.

Simplr āt cū dicat̄ fieri:ꝛ hoꝝ qdē nō ſimplr fieri.ſed h̄ aliqd fieri:ſimplr autē fieri ſubſtātiaꝝ ſolū ē:ꝑm qd alioꝝ manifeſtū ꝙ neċe ē ſubijci aliqd qȯ fit. Etenim q̄ȝtū ꝛ quale:ꝛ ad alteꝝ:ꝛ qñ:ꝛ ubi fiūt in ſubiecto aliq̄ ꝑꝑ id ꝙ ſola ſubſtāna de nullo alio dī ſubiecto:h̄ alia oīa de ſubſtāria Qȯ āt ꝛ ſubſtātieꝛ quecūq alia ſimplr entia ex q̄dā ſubiecto fiāt ꝯſideranti fiet utiq māifeſtū. Sp eni ē aliqd qȯ ſubijcit̄ ex q̄ fit qȯ fit:ut plāte ꝛ aīalia ex ſemine.

Hec ē 3ᵃ ps ꝑncipal̄ hui⁹ capl̄i i q̄ declarat̄ ꝙ ꝑdicta tria ꝑn̄ᵃ ſunt neċia i oī ḡnatiōe. ꝛ ꝯtinet duas ꝑticl̄as:q2 i ꝑᵃ oñdit̄ ꝙ i oī ḡnatiōe reqrit̄ ſbiectū In 2ᵃ ibi Quare oñſū ē. Oñdit̄ ꝙ i oī ḡnatiōe reqrunt̄ ꝑdicta tria ꝑnᵃ. In ꝑᵃ igit̄ ꝑticl̄a hui⁹ ꝑtis ꝓbat̄.24ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri.ſ. ꝙ i oī ḡnatiōe reqrit̄ ſbȝ: hec ꝯ̄ ꝓbat̄ ſic. In oī ḡnatiōe nāli ꝛ etiā artificiali reqrit̄ ſubiectū.ſȝ oīs ḡnatio ē nālis ul̄ artificial̄ ḡ i oī ḡnatiōe reqrit̄ ſubiectū.minoꝛ eſt nota. ꝛ maioꝛ decl̄at̄. ꝛ ꝑ declarat̄ ꝑᵃ ps.ſ.ꝙ i oī ḡnatiōe nāli reqrit̄ ſubiectū.2ᵒ decl̄atur ſcōa ps.ſ.ꝙ i oī ḡnatiōe artificiali reqrit̄ ſubiectū. 2ᵒ ibi Fiūt autē q̄ſūt. Et ꝑ adhuc diſtiguit ḡnationē nālē q̄ dupl̄ ē:qm̄ q̄dā ē ḡnatio ſimplex:ꝛ q̄dā ē ḡnatio ꝑȝ qd. ḡnatio ſimplex ē ḡnatio ſubſtātie.ſȝ ḡnatio ꝑȝ qd ē ḡnatio accidētis. ꝛ hui⁹ rō eſt:q2 ḡnatio terminat̄ ad eē:ꝛ ſubſtāna hēt eē ſimplr:ꝛ acc̄ns hēt eē ꝑm qd. ꝛ iō ḡnatio ſubſtātie ē ḡnatio ſimplr cū terminet̄ ad eē ſimplr. ꝛ ḡnatio acc̄ntis eſt ḡnatio ꝑm qd:cū terminet̄ ad eſſe ꝑm qd. In ḡnatiōe eni ſimplici dicim⁹ ḡnatū fieri ſimplr.ſed in ḡnatione ꝑm qd ſiue acc̄ntis nō dicim⁹ rē ſimplr fieri. ſed fieri hoc tale. Cū eni ſoꝛtes trāſmutat̄ de nigredine ad albedinē nō dicim⁹ ſimplr ſine additiōe ꝙ ſoꝛ. fit: ſed ꝙ ſoꝛ. fit alb⁹. Iſta igit̄ diſtictiōe ꝑmiſſa ꝓbat̄ ꝙ in oī ḡnatione nāli reqritur ſubiectū:ꝛ hoc ſic. Tā in ḡnatione ſubſtātiaꝝ:q̄ȝ in ḡnatiōe acc̄ntiuȝ reqrit̄ ſubiectū.ſed oīs ḡnatio nālis ul̄ ē ſubſtātie ul̄ acc̄ntis.ḡ. Qȝ aūt in ḡnatiōe acc̄ntiū reqratur ſubiectū ꝓbat̄ inductiue:qm̄ cū dicim⁹ fieri q̄ȝtuȝ aut q̄le:aut ad aliqd ꝛ ſic de alijs:nō dicim⁹ hoc ut ſi imaginati fuerim⁹ aliqȯ ſubiectū qȯ ſit q̄ȝtū aut q̄le.qm̄ iſta alia dicūtur de ſubiecto:ꝛ ſola ſubſtātia nō dicit̄ de ſubiecto.ḡ in ḡnatiōe acc̄ntiū reqritur ſubiectū. Et ꝙ etiā in ḡnatiōe ſubſtātie reqrat̄ ſubiectū apparet iductiue:qm̄ in ḡnatiōe aīalium ſꝑma eſt ſubiectū ex q̄ ḡnant̄ aīalia. ꝛ i uegetabilibus ſemē ē ſubiectū ex q̄ ḡnant̄ uegetabilia. ꝛ ſic ē i oīb⁹ alijs.ḡ i oī trāſmutatiōe ul̄ ḡnatiōe nāli reqrit̄ ſubiectū.q2 tā in ḡnatiōe nāli acc̄ntiū q̄ȝ ſbarūȝ reqritur ſubiectū. Notādū ꝙ ꝯ̄ᵒʳ decl̄at h̄ tria ſ.q̄liter ḡnatio ſubſtātie indiget ſubiecto ꝛ ēt oppoſito. ꝛ qualr oppoſitū ꝛ forma ḡnata ſe hñt in iſta ḡnatiōe ſubſtātie. ꝛ hoc decl̄at ꝑ ſilitudinē in ḡnatiōe acc̄ntiū:ꝛ ꝑ q̄ȝtū ad ſubiectū dicēs ꝙ ꝑfecte pȝ:ꝙ in ſꝑmate eſt aliqd cui⁹ ꝓpoꝛtio ad aliud ḡnatū ex ipō ē:ſicut ꝓpoꝛtio ſubſtātie demōſtrate ad albū ꝛ nigrū. ꝛ ultr ad ꝑdicamēta acc̄ntiū. Uñ ſicut in ḡnatiōe acc̄ntis reqrit̄ ſubiectū:ut cū ex albo fit nigrū:reqritur aliqd qȯ ꝑ eſt albuȝ ꝛ poſtea nigrū.ita i ḡnatiōe ſubſtātie cū ex ſpermate fit hō reqrit̄ aliqd qȯ ꝑ ē ſub foīa ſꝑmatis:ꝛ poſtea ſub foīa hoīs. Quātū ad oppoſitū dicit ꝙ quēadmodū ḡnatio albi ꝑm ꝙ mot⁹ indiget ꝑnᵒ oppoſito ei qȯ ḡnat̄:ex q̄ fit mot⁹ ꝛ tertio ſubiecto motui. Silr ē in alijs ḡnatiōib⁹.ſ.in ḡnatiōe ſube:q̄ȝtitatis ꝛ c̄. Quātū ad 3ᵐ.ſ.qualr in ḡnatiōe ſbe oppoſitū ꝛ foꝛma ḡnata ſe hñt.dic̄ ꝙ ſic̄ in ḡnatione acc̄ntiū ꝑtes oppoſiti ſucceſſiue recedūt a ſubiecto ꝛ fiūt in eo ꝑtes ḡnati.ſilr eſt in ſubſtātia. ꝛ ponit exēplū dicēs. In ſꝑmate eni apȯ ḡnationē hoīs nō ceſſant ꝑtes ſꝑmaꝭ recedē:ꝛ ꝑtes hoīs fieri donec foīa humana ꝑficiat̄. Sed dubiū ē:qm̄ foīa hoīs videt̄ eē idiuiſibilis. ꝛ ſic nō pōt ꝑtibilr acqri.iō ꝯ̄ᵒʳ huic dubitatiōi rñdēs.d. ꝙ ꝑtes foꝛme ſubſtātial̄ ꝑtibilr acqrunt̄:ꝛ hoc ſi foīa recipit ꝑtitionē.i.ſi foīa ſit diuiſibil̄.ſi āt nō.iſtud neċio accidit in acc̄ntib⁹ ꝓprijs foꝛme ḡnate. Uñ ḡnatio neceſſario cōſeqtur alterationē. Intēdit igit̄ dicē ꝙ i ḡnatiōe ſubſtātie oppoſitū ꝛ foīa ḡnata ita ſe hñt. q2 foīa ḡnata ſucceſſiue ꝑtibilr acqrit:ꝛ oppoſitū foīe ḡnate ſucceſſiue ꝛ ꝑtibilr deꝑdit̄:ꝛ hoc ſi foīa ḡnata ſit ꝑtibil̄. ſed ſi foīa ḡnata nō ſit ꝑtibil̄:tūc illa nō acqritur ꝑtibiliter:cū non habeat ꝑtes : ſed acc̄ntia ꝓpria illi foꝛme acqruntur partibiliter ita ꝙ tota ſucceſſio erit in acquiſitione accidētiū proprioꝝ illi⁹ foꝛme:ꝛ in alteratione ꝑcedēte iductio-

nē illi⁹ foꝛe. ¶ Sed dubitatio ē: qꝛ accñtia foꝛe ſil'
ſunt ⁊ nō ſunt cū ipſa foꝛma. quomō igiť accñtia ꝓ
pꝛia poſſūt partibil'r acqri niſi foꝛa ptibil'r acqrať.
nā q̄tū gñans dat de foꝛma: tātum dat de accñti-
b⁹ ꝓpꝛijs foꝛme ⁊ ecōuerſo. ¶ Dicēdū ꝙ accñtia
ꝓpꝛia foꝛme ſūt duplicia. ſ. qdā i fieri: ⁊ qdā in fa-
cto eē. Accñtia ꝓpꝛia foꝛme i fieri ſunt illa q̄ ſbie-
ctū diſponūt ad illā foꝛmā ita ꝙ nō ad aliā: ⁊ talia
accñtia nō ſunt ſil': ⁊ nō ſūt cū foꝛma: imo ꝑcedūt
foꝛmā ⁊ de talib⁹ accñtib⁹ loqtur hic ꝯ^{tor}. Accñtia
vo ꝓpꝛia foꝛme in facto eē nō acqrunť ptibil'r: ſic
nec ipſa foꝛma. Intelligēdū ꝙ de itētiōe ꝯ^{tis} ħ eſt
ꝙ oīs foꝛma ſubſtātial' diuiſibil' acqriť ptibil'r: ⁊
hoc ſiue ſit diuiſibil' extēſiue. ſ. i ptes q̄titatiuas:
ſiue ſit diuiſibil' itēſiue. i. ſm magis ⁊ min⁹ ſic foꝛ-
me elemētoꝝ ſm ipm ſunt diuiſibiles. Vñ ꝯ^{tor} 3°
celi ponit ꝙ foꝛme ſubſtātiales elemētoꝝ intēdun
tur ⁊ remittūtur: ⁊ certū ē ꝙ foꝛme elemētoꝝ ſunt
diuiſibiles q̄titatiue. ⁊ iō ſm ꝯ^{tē} opꝫ dicē ꝙ i ge-
neratiōe elemētoꝝ acqrunť foꝛme ptibil'r: ⁊ q̄tuꝫ
ad ptes q̄titatiuas: ⁊ etiā quātū ad ptes q̄litati-
uas: ſiue q̄tū ad gradus. de foꝛma vo hoīs nō aſ-
ſerit ꝙ ptibil'r acqrať. ſed. d. ſub ꝯditiōe. ſ. ꝙ ſi ſit
ptibil' acqriť ptibil'r. ¶ Sed adhuc ē dubiū qm̄ ſi
mimū nāle utpura mim⁹ ignis gñeť ꝑ ſe: foꝛma il-
li⁹ ignis ē ptibil' cū habeat ptes: ⁊ tñ acqriť nō pti
bil'r: qꝛ cū ꝑ ſe ⁊ ſeoꝛſū gñeť ſi ptibil'r gñareť me-
dietas ꝑus eēt ꝑ ſe gñata q̄ꝫ totū. ⁊ tñ cū medie-
tas totı⁹ ſit mioꝛ toto: ſeqtur ꝙ eſt dare min⁹ mini
mo. Dicēdū ꝙ ponēdo mimū nāle ut pōit ꝯ^{tor} opꝫ
dicē ꝙ nō oīs foꝛma ſubſtātial' ptibilis acqriť pti
bil'r: ita ꝙ vna ps q̄titatiua acqrať añ aliā. ſꝫ oīs
ſubſtantialis foꝛma ptibilis in ptes actuales q̄. ſ.
poſſūt exiſtere per ſe acquiritur ptibil'r: ſed h^{oi} nō
eſt minimum naturale. ideo ⁊c̄.

¶ Fiūt āt q̄ fiūt ſimpl'r: alia qdē trāſfigura
tiōe ut ſtatua. Alia vo appōne: ut q̄ aug-
mētanť. Alia vo abſtractiōe: ut ex lapide
mercuri⁹. Cōpōne āt ut dom⁹: Alťatiōe
vo: ut q̄ ꝯūtunť ſm mām. Oīa autē q̄ ſic
fiūt: manifeſtū eſt qm̄ ex ſubſtātijs fiunt.

¶ Decl'ata pª pte maioris. ſ. ꝙ in oī gñatiōe nāli re-
qriť ſubiectū. decl'at ſecūdā ptē. ſ. ꝙ in oī gñatiōe
artificiali reqriť ſubiectū. ⁊ hoc decl'ať inductiue
ſic. Illoꝝ q̄ fiūt ꝑ artē ſimpl'r ħ ē ul'r accipiēdo fie-
ri. qdā fiūt per trāſfiguratiōnē. i. ꝑ trāſmutatiōnē
rei ab vna figura i aliā ſicut ſtatua. qdā vo fiūt per
appoſitiōnē: ut fluui⁹ q fit ꝑ ħ: qꝛ ꝯcurrūt diuerſe
aq. Et qdā fiūt ꝑ ſubtractiōnē ptiū mālıū: ſic mer
curi⁹ fit ex lapide. Quedā aūt fiūt ſm cōpoſitiōnē
ut dom⁹ fit ex cōpoſitiōe lapidū ⁊ lignoꝝ. Et ad-
huc qdā fiūt ꝑ alterationē: ⁊ talia nō ſolū fiūt ꝑ ar
tē q̄tū ars q̄ncꝫ iuuet nām in gñatione taliū. h^{oi}
aūt ſunt illa q trāſmutanť ſimpl'r: ⁊ quoꝝ mā trāſ
mutať de vna foꝛa ſubali in aliā. In oīb⁹ autēꝫ iſtiſ
gñatiōib⁹ ē aliqd ſubꝫ ut patet iductiue. g i oī gña
tione artificiali ē aliqd ſubm. ⁊ ſic pꝫ ꝙ i oī gñatio
ne reqriť ſubm. ¶ Nōndū ē ꝙ ꝯ^{tor} ħ compat trāſ
mutationē ſbſtātialē ⁊ trāſmutationē accñtalē ad-
inicē ſm dñaꝫ ⁊ ꝯueniētiā. ⁊ ꝑ ſm ꝯueniētiā. ſcdo
ſꝫ dñaꝫ. ⁊ poſſunt hic decē notari. ¶ Pꝛio igiť eſt
nōndū ꝙ trāſmutatio ſubalis ⁊ trāſmutatio acci-
dētalis ꝯueniūt i ħ ꝙ utracꝫ ē alteratio eiuſdē rei

de vna q̄litate i aliā: ⁊ de vna diſpoſitiōe in aliaꝫ.
Et accipit ꝯ^{tor} ħ alterationē large. ſ. tā ꝓ altatio
ne cui⁹ finis eſt de gñe illi⁹ alterationis. ſ. cui⁹ finis
ē qlitas: q̄ꝫ ꝓ alteratiōe cui⁹ finis ē de alio gñe ħ
ē ꝓ alteratiōe determiata ad foꝛmā ſubſtātialē.
accipit āt q̄litatē large. ſ. tā ꝓ va q̄litate: q̄ꝫ etiaꝫ
ꝓ foꝛa ſbali. ꝯueniūt tñ he due trāſmutatiōes in
ħ: qꝛ utracꝫ ē trāſmutatio vni⁹ rei de vna foꝛma in
aliā. ¶ Scdo ē nōndū ꝙ he due trāſmutationes
dñt in ħ. quia i trāſmutatiōe ſbali illd qd defert
trāſmutationē amittit nomē ⁊ diffinitionē: ſed in
trāſmutatiōe accñtali illd qd dfert trāſmutatiōēꝫ
nec amittit nomē nec diffinitionē. Vñ breuiť ſbm
trāſmutatiōıſ ſubal' ꝑdit nomē ⁊ diffinitionē ꝑ illā
trāſmutationē. ſꝫ ſbm trāſmutatiōis accñtal' nec ꝑ
dit nomē nec diffinitionē. ¶ Intelligēdū ꝙ qdā ꝑ
hāc auctēm volūt ꝓbare ꝙ ceſar ē hō ceſare non
exiſte: qꝛ i trāſmutatiōe ſbali ⁊c̄. ſꝫ nō ē ad ꝓpoſi-
tū: qꝛ illd qd amittit nomē ⁊ diffinitionē nō eſt ter
min⁹ trāſmutatiōis ſm ſubm. ceſar āt nō eſt ſubie
ctū trāſmutatiōis: ſed ſola mā pª. ¶ 3° nōndū ē ſꝫ
ꝯ^{tē} ꝙ illd qd defert utrācꝫ trāſmutationē eſt idē
nūo: ⁊ ē coꝛp⁹ demōſtratū. nā videm⁹ idē coꝛp⁹ in
eodē loco trāſferri de carneitate in terreſtreitateꝫ:
⁊ de terreſtreitate i uegetabilitatē: ⁊ mutať ei⁹ no
mē ⁊ diffinitio. ⁊ ēt videm⁹ idē coꝛp⁹ trāſferri de al
bedie i nigredinē. ⁊ nec amittit nomē nec diffini-
tionē. Vñ itelligēdū ꝙ ꝑ coꝛp⁹ dmōſtratū ꝯ^{tor} in-
telligit aggregatū ex mā pª: ⁊ q̄titate iterminata.
Illd eni aggregatū i trāſmutatiōe ſbali amittit no
mē foꝛe ſbal' ⁊ ei⁹ diffinitionē q̄ dnoiatiue ꝑdicabā
tur de ipo. ¶ Si dicať ꝙ ſola mā pª ſit ſbꝫ trāſmu
tatiōis ſbalis. igiť illd aggregatū ex mā ⁊ q̄tita-
te nō ē ſbm ei⁹. Sil'r trāſmutatio ſbalis: ⁊ trāſmu
tatio accñtal' dñt ꝑ ſbta ut pꝫ ꝑ de gñe. igiť nō eſt
idē ſubm nūo utriuſcꝫ trāſmutatiōis. ¶ Ad pᵐ di
cēdū ꝙ ſubꝫ ꝑ ſe trāſmutatiōis ſubal' ē ſola mā pª
ſꝫ q̄titas q̄ mānet ſub utrocꝫ tmīo trāſmutatiōis:
⁊ ēt aggregatū ex mā ⁊ q̄titate ē ſubꝫ ꝑ accñs trāſ
mutatiōis ſubſtātial'. Et hec ē itētio ꝯ^{tis} ꝑ de gñe.
¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ trāſmutatio ſubal' ⁊ trāſmutatio
accñtal' dñt ꝑ ſua ſbta pª: qꝛ ſubꝫ pᵐ trāſmutatio
nis ſubal' ē mā pª. ſꝫ ſubꝫ pᵐ trāſmutatiōis accñta
lis ē mā cōpoſita. tñ illd qd ē pᵐ ſubꝫ trāſmutatio
nis ſubal' bñ pōt eē ſubm remotū trāſmutatiōis ac
cñtal'. ¶ 4° ē nōndū ſꝫ ꝯ^{tē} ꝙ cā ꝓp quā ſubꝫ trāſ-
mutatiōis ſubal' amittit nomē ⁊ diffōnē: ⁊ ſbꝫ trāſ
mutatiōis accñtal' nō ē iſta: qꝛ nomē ⁊ diffō ſumū
tur a foꝛa ſbali. Sic eni mā nō ē i actu niſi ꝑ foꝛmā
ſubalē ita nō ē diffinibil' niſi ꝑ foꝛmā ſubalē. nc āt
i trāſmutatiōe ſubali mā pª q ē ſubm nō manet ſb
eadē foꝛa ſbali i pn° trāſmutatiōis ⁊ i fine. ſꝫ i trāſ-
mutatiōe accñtali manet mā ſub eadē foꝛa ſubali i
pn° trāſmutatiōis ⁊ i fine. iō i trāſmutatiōe ſbali ꝑ
dit nomē ⁊ diffōnē ſic ꝑdit foꝛmā ſbalē: ſꝫ qꝛ i trāſ-
mutatiōe accñtali foꝛa ſubal' manet ſp eadē. iō ꝑ il
lā trāſmutationē ſubm nō amittit nomē nec diffō-
nē. Ex his igiť appet ꝙ diffinitio quā ſbꝫ trāſmu-
tatiōis amittit nō ē diffō exꝑmēs ſolā qditatē diſ-
finiti. ſed ē diffō data ꝑ additamētū: qꝛ ē diffō da-
ta ꝑ foꝛmā q̄ ē ex̄ itriſecā qditatē māe. diffōnē vo
exꝑmētē ſolā qditatē māe. ſi talē diffōnē poſſet hē
re nō amittēt mā ꝑ trāſmutationē ſubalē: imo ſic
mā manet vna nūo ſub utrocꝫ tmioꝝ trāſmutatio
nis ſubal': ita qditas māe manet eadē nūo. ⁊ ꝑ ꝯñs

diffō exprimēs qditatē.nec ēt mā pdit ppriū nomē mãe p trãſmutationē ſubalēʒ.iō hēt ħ nomē yle ſƀ utroqʒ t'mio trãſmutatiōis.ſed pdit nomē forme ſƀal' qō nomē pdicat ðnoīatiue de mã:qꝛ cū mã ē ſƀ foīa carnis ðnoīat a foīa carnis ꝛ dicit carnea. ſed cū pdit formā carnis ꝛ acqrit formā terre pdit nomē carnis ꝛ acqrit nomē terre.qꝛ cū ē ſƀ foīa t're dicit terreſtris ul' terra.℄ 5° ē nōndū ꝙ illō ſubʒ trãſmutatiōis.ſ.mã p^a nō ē vnū p aliqʒ formā ſƀalē exñtē i ipa iſepabilr:qꝛ tē nō amittēt nomē ꝛ diffōnē i trãſmutatiōe ſubali.ſʒ iſtō ſubʒ ſolū ē vnū p puationē cuiuſcūqʒ foīe dant ſibi nomē ꝛ diffōnē. Vñ mã p^a ſic ē vna ꝙ ē qddā puatū oi foīa ſƀali ſic ꝙ nll'a foīa ſƀal' ē de eēntia ſua.ē tñ i pō ad oēs foīas ſƀales ꝛ accñtales.℄ 6° ē nōndū ſm ɔ^{rio} ꝙ tres dimēſiōes q dnr iſepabiles a mã ꝛ ſp manē ea dē nūo ſt' accñtia:qm ſi eēnt ſƀe tē nō mutaret nomē nec diffō iſti' ſubti i trãſmutatiōe ſƀali:qꝛ iſtō ſubm hēret formā ſubalē iſepabilē ab eo p quā hēret nomē ꝛ diffōnē:ꝛ tē eēt tota trãſmutatio i accñtib'.Ex qb' vʒ de ītētiōe ɔ^{ris} ꝙ i nll'a trãſmutatione ſƀali manet aliq foīa ſƀal' eadē nūo ſub utroqʒ t'mio trãſmutatiōis.qꝛ ſi aliq manēt tē in illa trãſmutatiōe ſubʒ nō amittēt nomē ꝛ diffōnē:ex q retinēt eadē formā ſƀalē datē ſibi nomē ꝛ diffōneʒ. Pōt tñ dici ꝙ ab ultia foīa ſƀali ſƀm mã ſit hʒ nomē ꝛ diffōnē.nē aūt i trãſmutatiōe ſƀali eadē foīa ſƀal' nō manet ultia ſƀ utroqʒ t'mio trãſmutatiōis:ꝛ ſic nō manet eadē diffō pncipaliſſima nec idē nomē.℄ 7° ē nōndū ſm ɔ^{rio} ꝙ mã p^a nunqʒ ðnudat a corpeitate.qō ipe pbat ſic.qꝛ ſi mã p^a ðnudaret a corpeitate tē hēret i ſe formā ſƀalē:ꝛ ſic hēret nomē ꝛ diffōnē:ſʒ iſta ɔña ē mihi dubia.vʒ.ſi mã p^a ðnudaret a corpeitate:tē mã p^a hēret diffōnē uel formā ſƀalē.Dico igit ꝙ illa ɔña ſic ē itelligēda ꝙ ſi mã p^a ðnudaret a corpeitate hēret aliqʒ formaʒ ſƀalē iſepabilē ab ea:ꝛ ſic ſp manēt eadē ſm nomē ꝛ diffōnē.Pōt tñ ɔña ſic pbari ſupponēdo tria.p ꝙ mã p^a nuqʒ pt eē ðnudata ab oi foīa ſƀali.2° ſuppono ꝙ ad ħ ꝙ mã p^a recipiat aliqʒ formā ſƀalem diuiſibilē aut malē:opʒ ꝙ ſit extēſa alr:nō qūtū recipet qūtū.3° ſuppono ꝙ mã p^a nō ſit extēſa niſi p dimēſiōes q dnr corp'.Ex qb' ſeqtur ꝙ ſi mã denudaret a corpeitate ꝙ nō eēt extēſa:ꝛ p ɔñs non poſſet recipe aliā formā ſƀalē malē.qꝛ qlibet foīa mãlis ē extēſa.ꝛ p ɔñs nullā formā poſſet mã p^a recipe.cū igit nūquā poſſit eē ſine oi foīa ſequit ꝙ ſi mã p^a ðnudaret a corpeitate ꝙ hēret i ſe aliquā formā iſepabilē ab ea.℄ 8° ē nōndū ſʒ ɔ^{rio}.ꝙ ſƀʒ iſtaꝝ dimēſionū iſepabiliū eſt ipa mã p^a ꝛ nō ſƀa cōpoſita.Vñ dic ɔ^{ror} ꝙ ſƀʒ iſtaꝝ dimēſionū nec hʒ nomē nec diffōnē.Dic ēt ꝙ q poſit hāc mãʒ eē corp' peccat.ꝛ ſilr peccat q pōit illō qō ðfert trãſmutationē eē ſƀm hñs formā i actu ut extimat Auic. ℄ Nono ē nōndū ſm ɔ^{rio} ħ ꝙ idiuiduū cōpoſitū ex mã ꝛ foīa trãſmutari ſʒ totū de nō eē ad eē ſine aliq deferēte trãſmutationē ipo^{le} ē oīno:qꝛ ſi ſic tē nō eē idiuidui cōpoſiti mutaretur i eē idiuidui cōpoſiti qō ē ipo^{le}.℄ Decimo ē nōndū ſm ɔ^{rio} ꝙ qa corp' celeſte nō ē i pō ad aliā diſpōnē nec ē i pō ad gñationē nãlē:qꝛ corp' celeſte caret ħ ſƀo.i.mã p^a qꝛ rōne mãe p^e ē aliqd i pō ad diſpōnē ſƀalē.ꝛ qa corp' celeſte caret iſto ſƀo.iō caret foīa q ſuſtentat p ħ ſƀʒ:ꝛ iō ē nec ē ut foīa corpis celeſtis ſit libata ab ħ ſƀo.nec hʒ foīa corpis celeſtis ɔſtōnē p corp' celeſte.ſʒ corp' celeſte ɔſtituit p illā ut ſcies alibi.

℄ Quare dñſū ex dict' ē:qm̄ quod fit ſp cōpoſitū ē.Et ē qdē aliqd quod fit.ē aūt aliqd qd ħ fit.ꝛ ħ duplr.Aut eni ſubiectuʒ aut oppoſitū.Dico āt oppōi qdē nō muſicū:ſubijci āt hoiem.Et i figurationē ꝛ i ordinationē ꝛ in formationē oppoſituʒ: Es āt ꝛ lapidē ꝛ aurū dico ſubiectum.

℄ Dñſo ꝙ i oi gñatiōe reqrit ſƀʒ.nē i hac ptic'la oñdit ꝙ i oi gñatiōe reqrunt tria pn^a.ſ.mã foīa ꝛ puatio ꝛ hec ē 25^a ɔ huiꝰ libri q pbat ſic Oē qō gñatur ē cōpoſitū ut pʒ ex pcedētib'.qꝛ i oi gñatiōe ē ſƀʒ qō recipit formā q ē t'minꝰ gñatiōis ꝛ ſic oē qō fit ē cōpoſitū ex ſƀo ꝛ t'mino factiōis.tē ſic. In oi gñatiōe ē aliqd qō fit ſm ſe totū ꝛ illō ē foīa.ꝛ aliqd qō fit ħ.i.de q dr ꝙ ħ fit ħ.ſed illō de q dr ħ fit ħ ē duplex ut pʒ ex pcedētib'.qꝛ ul' ē ſƀm ul' opp^m ġ i oi gñatiōe reqrunt iſta tria ex qb' ipʒ gñatū cōpōit.ſ.vnū qō ſm ſe totū fit:ꝛ duo q fiūt ħ.i.de qb' dr fieri ħ.ſ.ſƀm ꝛ oppo^m.vbi gra.ſi gñaret muſica ē ibi aliqd qō fit.ſ.muſica ꝛ duo de qbꝰ dr fieri ħ qꝛ hō fit muſicꝰ ꝛ nō muſicꝰ fit muſicꝰ.Vñ alia ex^a de ſƀo ꝛ oppoſito ponit phs ut pʒ in textu.Et ɔ^{tor} mouet ħ dubitationē ſup illō qō dr.ſ.ꝙ oē gñatū cōpōit ex his trib'.ſ.ex ſƀo:foīa:ꝛ puatiōe.Ex q i rei vitate ſt' tñ duo pn^a q ſt' ptes rei gñate.ſ.mã ꝛ forma:qm ex puatiōe nō pt gñatū cōpōi:qꝛ puatio ɔtiue recedit.℄ Ad illō duplr rñdet.p ꝙ phs itelligit ħ de gñato icōpleto.ſ.qō ē ens i via gñatiōis:qꝛ i tali gñato exigunt tria.ſ.mã foīa ꝛ puatio.qm gñatū icōpletū hʒ ptē de foīa:ꝛ ptē de puatiōe foīe.ſʒ gñatū cōpletū ē cōpoſitū tm ex duob'.ſ.ex mã ꝛ foīa.Alr rñdet.ſ.ꝙ phs nō itelligit ꝙ gñatū ſit cōpoſitū ex iſtis trib':ſʒ ſolū cōponit ex mã ꝛ foīa:ſʒ puatio ē de diſpōne gñati.qꝛ ſp quuſqʒ gñatū ſit cōplete gñatū hēt aliqd de puatiōe t'mi ad quē.ꝛ ſic qdāmō diſpōit p puationē:nō qꝛ puatio ſit ps eiꝰ.Ex qb' pt itelligi ꝙ gñatū cōpletū reqrit duo pn^a tm ut mãʒ ꝛ formā:ſʒ gñatū icōpletū dū ē i fieri reqrit tria pn^a:qō pt itelligi dupr vnomō ꝙ cōpōat ex trib' ut vult p^a rñſio.aliomō ut ſolū cōpōat ex mã ꝛ foīa:uel parte foīe:ꝛ ꝙ puatio reqrat tanqʒ diſpoſitio:nō aūt tanqʒ pars.

℄ Manifeſtū igit ꝙ ſi qdē ſunt cauſe ꝛ pncipia eoꝝ q nã ſunt:ex qbus pmis ſunt ꝛ fiūt nō ſʒ accñs:ſʒ vnūquodqʒ quod dr ſm ſubſtātiā:qd fit ex ſubiecto ꝛ forma. Cōpōit eni muſicꝰ hō ex hoie ꝛ muſico qdāmō.Reſolues eni rōnes i rōnes eoꝝ.

℄ Hec ē qrta ps pn^{lis} huiꝰ capl'i in q oñdit quō mã foīa ꝛ puatio ſt' pn^a.ꝛ ɔtiet tres ptic'las:qꝛ i p^a oñdit ꝙ ſolū mã ꝛ foīa ſt' pn^a p ſe.i 2ª ibi ⌊ Maifeſtū igit ē.⌋ Oñdit quō puatio accidit mãe:ꝛ ēt ponit dria int' mãʒ ꝛ puatiōeʒ.i 3ª ibi ⌊ Vñ eſt aūt ꝛē.⌋ Soluunt qſtiōes circa pn^a.℄ In p^a igit ptic'la huiꝰ ptis dcl'at ꝙ ſolū mã ꝛ foīa ſt' pn^a p ſe.ꝛ hec eſt 26^a ɔ huiꝰ libri:q pbat ſic.Solū illa ſt' pn^a p ſe ex qbꝰ p ſe ꝛ p ꝛ nō ſʒ accñs ſt' ꝛ fiūt illa q fiūt.ſʒ ſolū ex mã ꝛ foīa p ſe ꝛ p ꝛ nō ſʒ accñs ſt' ꝛ fiūt illa q fiūt. ġ ſolum mã ꝛ forma ſunt pn^a per ſe.huius rōnis p ponitur maior.2° minor.3° vō declaratio minoris

que tal'ē. Ex illis ſunt ⁊ fiūt ꝑ ſe ⁊ ꝓ illa q̄ fiūt: i q̄rū
rōnes reſoluūtur eoꝝ rōnes. ſʒ rōnes eoꝝ q̄ fiunt
reſoluūtur i rōnē mãe ⁊ forme. igiṫ ex illis ſolū ſūt
⁊ fiūt illa q̄ fiūt. q꞉ ſolū reſoluūtur i rōnes eoꝝ. mi
noꝛ vō hui⁹ ꝓſilli pʒ: qm̄ rō homis muſici reſoluiṫ
in rōnes hoīs ⁊ muſici: iō hō muſic⁹ cōpōiṫ ex ho
mie ⁊ muſica. ℭ Nōnda ſūt h̄ duo ſm ꝯᵗᵉˢ. ꝓ ꝙ il-
lud exēplū ē de foīa accn̄tali. i. de q̄litate. ſʒ qđ di
ctū ē de q̄litate itelligēdū ē de ſubſtātia. iduxit tn̄
exēplū de q̄litate q꞉ noti⁹ ē. ℭ Scđo ē nōndū ſm
ꝯᵗᵉˢ ꝙ mã ⁊ foīa diſtiguuntur ſm diffinitiones ſʒ
nō in eſſe: q꞉ nō ſepanṫ a ſe iuicē in eē lʒ ſeparentur
rōne. ℭ Nōndū ē ꝙ. p. d. i textu ꝙ illa ſunt ꝑnᵃ ꝑ
ſe ex qb⁹ res ꝑ ſe ſūt ⁊ fiūt. Et dixit ſunt ⁊ fiūt ꝯiuu
cti: q꞉ lʒ ꝑuatio ſit per ſe ꝑnᵐ ipi⁹ fieri nō tamē eſt
ꝑnᵐ per ſe ipſius eſſe. ⁊ ſic apparet ꝙ mã ⁊ forma
ſunt ꝑnᵃ per ſe: q꞉ ex his per ſe cōponitur res. ſʒ ꝑ-
uatio eſt ꝑnᵐ per accn̄s: q꞉ non eſt pars rei.

ℭ Manifeſtū igiṫ ē ꝙ fiāt: q̄ fiūt ex his. Eſt
autē ſubiectū numero qđē vnuʒ: ſpē vō
duo. Hō qđē eni ⁊ auꝝ ⁊ oino mã nume
rabilis eſt. Hoc eni aliqđ magis ⁊ nō ſm
accn̄s ex ipſo fit quod fit. Priuatio autē
⁊ ꝯ̄rietas accidens. vnum autem ſpecies
ut ordinatio: aut muſica: aut aliorum ali-
quid ſic predicantium.

ℭ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a q̄rte ꝑtis ꝑncipal' hui⁹ capl'i in qua
declaṙ qualṙ ꝑuatio accidit mãe. ⁊ dat duas diffe
rētias inṫ mãm ⁊ ꝑuationē. Accidit eni ꝑuatio ma
terie: q꞉ mã ſꝑ cū hēt aliq̄ꝫ formā ꝑuaṫ foīa oppo-
ſita. ⁊ ſic ꝑuatio ⁊ mã ſunt vnū ſm ſbm: q꞉ dicūtur
de eodē ſbto. ⁊ ſunt duo ſm ſpēʒ ⁊ diffinitionē. ſed
iter ꝑuationē ⁊ mãʒ poniṫ duplex dr̄ia. pᵃ ē: ꝙ mã
eſt nūabil' ⁊ ꝑuatio nō: hoc ē mã nūaṫ iter entia q꞉
eſt vnū ens: ⁊ ꝑuatio nō nūaṫ inter entia: q꞉ eſt nō
ens. hec igiṫ eſt pᵃ dr̄ia. ſ. ꝙ mã eſt ens ⁊ ꝑuatio nō
ens. Un̄ digni⁹ eſt ꝙ mã ſit aliqđ demōſtratuʒ q̄ꝫ
ꝑuatio. Scđa dr̄ia ē: q꞉ ex mã fit aliqđ ꝑ ſe cuʒ ſit
ꝑs rei. ſed ex ꝑuatiōe nō fit aliqđ per ſe: ſed ſolum
ꝑ accn̄s cū nō ſit ꝑs rei. ℭ Sed h̄ ſunt tria nōnda
ſm ꝯᵗᵉˢ. ꝓ ꝙ cū dr̄ ꝙ ꝑuatio ē ꝑnᵐ ꝑ accn̄s. ibi per
accn̄s ē itelligēdū ꝑ accn̄s nec̄ium: qm̄ illđ qđ eſt
ꝑ accn̄s eſt duob⁹ modis. ſ. ꝑ accn̄s nec̄iū ⁊ ꝑ acci
dēs raꝝ. ꝑuatio ē ꝑnᵐ ꝑ accn̄s nō raꝝ ſed nec̄iuʒ:
q꞉ ꝑuatio ē neceſſaria ḡnatiōi. ℭ Scđo ē nōnduʒ
ſm ꝯᵗᵉˢ ꝙ ꝑuatio ſꝑ miſceṫ cū mã ⁊ nunq̄ꝫ ſeꝑatur
ulṙ a mã. ſed q̄ꝫtū mã admiſceṫ cū aliq̄ forma: tm̄
admiſceṫ cū ꝑuatiōe forme oppoſite. ℭ Attamē ē
itelligēdū ꝙ de ṽtute ſmonis ſlʒ ē dicē ꝙ ꝑuatio
miſceṫ cū mã: q꞉ ꝑuatio nō ē aliqđ ex̄ns in reꝝ nã:
qm̄ ſi ꝑuatio eēt aliqđ ex̄ns in reꝝ nã cū illa ꝑua-
tio ſit ſeꝑabil' a mã: mã poſſet ꝑuari ꝑuatiōe: ⁊ ſic
ꝑuatiōis eēt ꝑuatio: ⁊ ita i ifinitū: ⁊ ēt ſeq̄retur ꝙ
ꝑuatio eēt q̄dā forma ꝑficiēs mãʒ. qđ ē icōueniēſ.
Dico igiṫ ꝙ ꝑuatio eſt ſola carētia foīe in ſubiecto
apto nato: ⁊ iō nō miſceṫ realṙ cū mã ſed ſolū ſm
denoīationē. Cū eni mã caret aliq̄ foīa denomiaṫ
a ꝑuatiōe illi⁹ forme: ⁊ diciṫ ꝑuata illa forma. Sic
igiṫ ſunt intelligēda q̄ dicunṫ de priuatiōe. ſ. ꝙ eſt
in mã: ⁊ ꝙ eſt ꝯiūcta cū mã: ⁊ ꝙ miſceṫ cū mã. oīa
iſta ſunt itelligēda ſm denoīationē tm̄: qm̄ ꝑuatio
ita denoīat mãm ac ſi eēt aliqđ ex̄ns in mã: ul' cō-
iūctū ſeu mixtū cū mã. ℭ Tertio nōndū ſm ꝯᵗᵉˢ h̄
ꝙ mã nō habet in ſe formā ꝓpriā: nec ꝑuationem
ꝓpriā. q꞉ ſi haberet ꝑuationē ꝓpriā aut formā ꝓ-
priam: non reciperet omnem formam.

ℭ Un̄ eſt ꝙ ſic duo dicēda ſunt eē ꝑncipia
eſt autē ſicut tria. Et eſt qđē ſic cōia: ut ſi
aliqs dicat muſicum ⁊ imuſicum: aut cali
dum ⁊ frigidum: aut ꝯſonās ⁊ icōſonās
eſt autē ſic nō. Ab alterutris eni pati ꝯ̄ria
ipoſſibile eſt. Soluiṫ autē ꝓpterea ꝙ ali-
ud eſt ſubiectū h̄ eni nō eſt ꝯ̄rium. Qua-
re neq̄ꝫ ꝑſa ꝯ̄rioꝝ ſunt ꝑncipia q̄dāmō:
ſʒ duo ut eſt dicē numero: neq̄ꝫ iteꝝ peni
tus duo ꝑꝑ id qđ alteꝝ eſt eſſe ipſis ſʒ tria.
Alterum enim eſt eſſe homini: ⁊ non mu
ſico eſſe: ⁊ infigurato: ⁊ eri.

ℭ Hec eſt 3ᵃ particula quarte ꝑtis ꝑncipalis hui⁹ ca
pl'i in qua per ꝑdicta ſoluuṫ q̄ſtiones circa ꝑdicta
ꝑnᵃ narrādo qualiter eſt dicēdū ꝑnᵃ eē duo. ⁊ q̄lṙ
eſt dicēdū ꝑnᵃ eē tria. ⁊ qualṙ eſt dicēdū ꝑnᵃ eē ꝯ̄-
ria. qm̄ ſi q̄ratur quot ſunt ꝑnᵃ. dicēdū eſt ꝙ ſi non
fiat diſtinctio iter ꝑnᵐ ꝑ ſe ⁊ ꝑnᵐ per accn̄s: ſic ꝑnᵃ
ſunt tria: ut materia forma ⁊ ꝑuatio. ⁊ ſi q̄ratur de
ꝑncipijs ꝑ ſe quot ſunt ſic ē dicēdū ꝙ ſunt tm̄ duo
ut mã ⁊ forma. ⁊ ſi q̄ratur an ꝑnᵃ ſin ꝯ̄ria: dicēdū ē
ꝙ q̄dā ſunt ꝯ̄ria ⁊ q̄dā nō. Illa eni ꝑnᵃ ſunt ꝯ̄ria q̄
hñt iſtas tres ꝯditiōeſ. ſ. ꝙ nō fiunt ex alijs: nec ex
alterutris. ⁊ ēt ꝙ oīa alia fiāt ex eis. Un̄ nō omnia
ꝑnᵃ ſunt ꝯ̄ria q꞉ aliq̄ ꝑnᵃ patiūtur a ſeiuicē. nā mã
recipit formā. ⁊ ſic patiṫ ab ea. ſed ꝯ̄ria nō patiunṫ
ab iuicē. Et addit ꝯᵗᵒʳ dicēſ ꝙ patiēs debet eē ſil'e
nō ꝯ̄riū. Aliqua igiṫ ꝑnᵃ nō ſunt ꝯ̄ria: q꞉ mã nō ꝯ̄-
riaṫ alicui ſed ꝑuatio ⁊ forma ſunt ꝯ̄ria. ⁊ ita appa
ret ꝙ tot ſunt ꝑnᵃ ꝯ̄ria quot ſunt ꝑnᵃ per ſe ⁊ econ
uerſo qm̄ ſolū duo ſunt ꝑnᵃ ꝯ̄ria. ſ. forma ⁊ ꝑuatio
⁊ ſolū duo ꝑnᵃ ſunt ꝑnᵃ ꝑ ſe. ſ. mã ⁊ foīa. ℭ Sʒ cir-
ca illud dictū phi. ſ. ipoᵇˡᵉ eſt ꝯ̄ria pati ab alterutriſ
eſt intelligēdū ꝙ pati eſt duplṙ. vno mō per corru
ptionē. alio mō per receptionem. Dico igiṫ ꝙ ꝯ̄ria
patiunṫ a ſe inuicē per corruptioneʒ qm̄ ꝯ̄ria agūt
⁊ patiunṫ ab iuicē corrūpendo ſe mutuo: ſed ꝯ̄ria
non patiunṫ ab inuicē per receptionē: q꞉ ꝯ̄riū nun-
q̄ꝫ recipit ſuū ꝯ̄rium. Et ita debet intelligi illđ qđ
hic diciṫ. ſ. ꝙ ꝯ̄ria non patiuntur ab alterutris. ſ.
per receptionem. ſ. ꝙ vnū reliquum recipiat.

ℭ Quot quidē igiṫ ꝑncipia circa ḡnationeʒ
phiſicoꝝ: ⁊ quomō tot ſint: dc̄m eſt: ⁊ oſ̄
ſum eſt qm̄ oportet ſubijci aliqđ ꝯ̄rijs ⁊ ꝯ̄
ria duo eſſe. Sed quodāmodo alio non
neceſſariū. Sufficiēs eni erit alteꝝ ꝯ̄rioꝝ
facere abſ̄tia: ⁊ ꝑñtia mutationem.

ℭ Hec eſt q̄nta pars ꝑncipalis hui⁹ capituli. in qua
phs recapitulat declarata dicēs ꝙ dictū eſt quot
ſunt ꝑnᵃ. dictū ē etiā quomō ſunt ꝑnᵃ. qm̄ ſunt ꝑnᵃ
diuerſa ⁊ neceſſaria in omni ḡnatione: ⁊ q̄dā ſunt
ꝑnᵃ per ſe ⁊ quedā per accidēs que oīa declarata
ſunt in hoc capl'o. Declaratū eſt etiā ꝙ oportet ali
quid ſubijci ꝯ̄rijs. ⁊ declaratū eſt ꝙ duo ꝑnᵃ ſunt
ꝯ̄ria. ſ. forma ⁊ priuatio. vno tamen modo alteruʒ
ꝯ̄riorum. ſ. priuatio non eſt neceſſarium ineſſe rei
cum non ſit pars rei: ſed alterum contrariorum

ſ.foīs ſuffic̄ ī ḡnatiōe ⁊ corruptiōe:qm̄ ec̄ foīe ſufficic̄ ī ḡnatiōe ⁊ nō ec̄ foīe ſuffic̄ ī cōrupriōe iō ⁊c̄.

¶ Tractatus q̄rt⁹ de ṗncipijs in ſpāli.ſ.mā ṗuatiōe ⁊ forma. Capl'm p^m de ṗncipio materiali.

S Ubiecta autē nā̄ ſcibilis eſt ſ̄z anologiā. Sicut enī ad ſtatuā es: aut ad lectulū lignū:aut ad alioꝝ aliq̇ð h̄ñtiū formā in mā ⁊ iforme ſe hēt priuſꝗ̄ accipiat formam : ſic ipſa ſe ad ſubſtantiam habet ⁊ hoc aliquid ⁊ qȯ eſt.

I Ste ē q̄rt⁹ tractat⁹ hui⁹ libri ꝯtinens duo capl'a:qm̄ p^m ē de nā ipi⁹ mā̄e. 2^m v̇o ē de ṗuatiōe cū determinatiōe aliq̄lī de foīa ⁊ executiōe a ꝑſcrutatiōe de foīa ſepata. ⁊ ē totalit̄ narratiuū: ⁊ icipit ibi:⌊ Tāgētes q̄dē ⌋. Primum capl'z ꝯtinet duas ptes ṗn^les qm̄ in p^a determinat̄ de mā ⁊ de ꝯditiōib⁹ materie. ¶ In 2^a ibi ⌊ Qꝫ aūt figurat̄. ⌋ Ex ṗdictꝭ ſoluūtur dubia antiquoꝝ ꝑꝑ q̄ negauerūt ḡnationē ⁊ corruptionē ⁊ m̄ltitudinem reꝝ. Pria ps ꝯtinet q̄tuor ꝑticl'as:qm̄ ī p^a termiatur de cognoſcibilitate materie. In 2^a ibi⌊ Unū q̄dē. ⌋ determinat̄ de vnitate ul' entitate mā̄e. In 3^a ibi⌊ Primū q̄dē. ⌋ epilogat determiata. In 4^a ibi ⌊ Utꝝ āt. ⌋ excuſat ſe pħs a q̄dā q̄ſtiōe. ¶ Prima igit̄ ꝑticl'a hui⁹ partꝭ ē narratiua in q̄ narrat̄ ꝙ nā ſubta.i.mā p^a ē ſcibil' ſ̄m anologiā.i.cōparationē ad mām accn̄tiū reꝝ artificialiū:qm̄ cū uolum⁹ declare ei⁹ nām dicim⁹ ipam ec̄ aliq̄d cui⁹ ꝓportio ē ad ſubam nobis notā.i.ad ſubaꝫ cōpoſitā. ⁊ ſic ad nām cōpoſitā ul' ad foīaꝫ. ⁊ ē ſic ꝓportio cupri ad idoli:aut ligni ad ſcāmū. ⁊ ulꝭ ſic vniforme ſe hēt ṗuſꝗ̄ ſuſcipiat foīaꝫ ita ipa mā ſe hēt ad ſubſtātiā Et exponit ſubam cui compat̄ iſta nā ſubta.d.ꝙ ē ſuba.i.foīa aut h̄ aliq̄d.i.cōpoſitū. ⁊ ita appet q̄lit̄ mā p^a cog̃ſcit̄ q: nō cog̃ſcit̄ niſi ꝑ cōparationē ad mām accn̄tiū ⁊ artificialiū:ita ꝙ ſi ðbeat notificari dicet̄ ꝙ mā p^a ē vnū itelligibile. qȯ ſic ſe hēt ad ſubaꝫ cōpoſitā ⁊ ad foīaꝫ ſubalē : ſic hō ſe hēt ad hoīem albū ⁊ ad albedinē. ⁊ ſic lignū ſe hēt ad ſcānū ⁊ ad foīaꝫ ſcāni. ¶ Nōnda ſt̄ h̄ duo ſ̄m ꝯ^tem. ꝓ ꝙ mā p^a nō p̄t itelligi ꝑ ſe cū nō ſit aliq̄d i actu habēs q̄ditatē:ſed itelligit̄ ſ̄m cōparationē ꝑꝑ latentiā ſue ſube. h̄ ꝯ^tor. Uñ ē itelligēdū ꝙ illa q̄ ſūt nobis ṗ nota ſūt accn̄tia ſēſibilia. ⁊ ſb̄a nō cog̃ſcit̄ nobis niſi ꝑ ſua accn̄tia:q: accn̄tia ſēſibilia ðtermiata ꝯſequūt̄ foīaꝫ ⁊ diſticta accn̄tia diſtictā foīaꝫ: ſ̄z mām nō ꝯſequūtur aliq̄ accn̄tia ſenſibilia determiata. iō foīa ſubal' ē nob̄ magis nota q̄ꝫ mā p^a ⁊ h̄ rōne q̄litatū ſenſibiliū q̄ ðtermiate ꝯſequuntur foīaꝫ. Qꝫ igit̄ dicat ꝯ^tor ꝙ mā p^a nō ē aliq̄d i actu h̄ñs q̄ditatē:nō ðbet ſic itelligi.ſ.ꝙ mā p^a nō hēt entitatē diſtictā a foīa q: illō ē fl'ꝫ.ſ̄z ðbet ſic itelligi.ſ.ꝙ mā p^a nō ē aliq̄d i actu h̄ñs i ſe foīaꝫ ſb̄alē ꝓpriā. vñ ꝑ q̄ditatē ðbet itelligi foīa ſubal'. ¶ Secūdo ē nōndū ſ̄m ꝯ^tes ꝙ ſuba ꝑ cōparationem ad quā cog̃ſcit̄ mā p^a ē foīa ſubal'. ⁊ ēt ſb̄a cōpoſita. ⁊ h̄ inuit̄ i textu. Uñ dic̄ ꝯ^tor ꝙ pħs expoſuit ſubam cui compat̄ hec nā.ſ.nā materie. qm̄ ſb̄a dī de congregato ex hac nā ⁊ foīa. ⁊ ēt dicit̄ de forma. ⁊ iſta nā dī in reſpectu ſube ꝯgregate ex hac mā ⁊ ex forma. ⁊ ēt dī in reſpectu foīe: ⁊ ē illō ꝑ qȯ ſuba ē demonſtrata in actu. Uñ eſt itelligēdū ꝙ mā p^a cog̃ſcit̄ ꝑ anologiā ad ſubam cōpoſitaꝫ ⁊ ad formā. ⁊ forte magis itelligit̄ ꝑ cōparationē ad ſubam compoſitā q̄ꝫ ꝑ cōparationē ad formā qm̄ mā p^a cog̃ſcitur ꝑ h̄:q: ē aliq̄d ſic ſe h̄ñs ad ſb̄as cōpoſitas uel ad formas ſubſtātiales. ſic ſuba cōpoſita ſe habet ad artificialia ⁊ formas artificiales. ⁊ ſic in cognoſcendo mām ṗmam comparamus ipſam ad ſubaſ cōpoſitas que ſunt materie artificialium.

¶ Unū q̄dē igit̄ ṗncipiū ē:nō ſic vnū exn̄s necꝫ ſic vnū ſicut hoc aliq̄d. vnū aūt ſ̄m ꝙ rō. Ampli⁹ autē ꝯ̄riū huic ṗuatio ē. hec autē quomō duo:⁊ q̄mō pl'a dcm̄ ē.

¶ Hec ē 2ª ꝑticl'a p^e partꝭ ṗn^lis hui⁹ capl'i in q̄ narrat̄ q̄lē vnitatē ſeu entitatē hēt mā p^a. Uñ dic̄ pħs ꝙ mā p^a ē vnū ṗn^m cōe oīb⁹ entib⁹ trāſmutabilib⁹ q̄ alt̄ant̄ iuicē:ſ̄z nō ē ſic vnū ꝙ ſit ſuba ſimplex exn̄ſ ī actu ſic̄ foīa. nec ē ſic vnū ſic̄ ſuba cōpoſita ex mā ⁊ foīa. ſ̄z ē vnū ens ī pō ad oēs foīas ſb̄ales ⁊ accn̄tales ḡnabiliū ⁊ corruptibiliū ⁊ ṗter h̄ ṗn^m ē aliud ṗn^m qȯ ē foīa ⁊ rō cui ṗuatio ē ꝯ̄ria. ſ̄z quomō iſta duo.ſ.foīa ⁊ ṗuatio ſe hēant dcm̄ ē. ¶ Sꝫ nōndūꝫ ꝙ ꝯ^tor ꝓbat h̄ tripl'r ꝙ mā p^a nō ē aliq̄d' i actu h̄ñſ formā ꝓpriā. ⁊ rō ei⁹ p^a ē iſta. ſi mā p^a hēret formā ꝓpriā tūc ipa ꝑmanēte nō recipet aliā formā: ſ̄z ſtanti corrūperet̄ q̄cito alia foīa ḡnaret̄. ¶ 2^a rō ei⁹ eſt hec. mā p^a recipit oēſ foīas malēſ. ſ̄z nō recipit aliq̄d ſ̄m ꝙ hēt illō. ſ̄z ſ̄m ꝙ ē ī pō ad illō. ḡ mā p^a ē ī pō ad oēs foīas mālēs. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nullā hēt ī actu. ¶ 3^a v̇o ei⁹ rō ē iſta. q: oīs trāſmutatio ec̄t alt̄atio: q: oīs trāſmutatio q̄ ē circa ſubm̄ ī actu ſiue circa ſubam cōpoſitā ē alteratio. ſi igit̄ mā p^a ec̄t ens in actu h̄ñs formā. ſeq̄tur ꝙ ḡnatio ī ſubaꝫ ec̄t alt̄atio. ſeq̄tur ēt ꝙ oēs foīe aduenietes ec̄nt accn̄tia. q: oē adueniēs enti ī actu ē accn̄s. ¶ Ex q̄b⁹ rōnib⁹ ꝯn̄s videt̄ ꝙ mā nō pōt ſimul' iformari diuerſis formis ſubſtātialib⁹:q: ſi mā haberet aliq̄ꝫ formā ꝓpriā nō poſſet aliā recipe manente ṗori:ſ̄z h̄ non ſequeret̄ ſi due forme ſubſtātiales poſſent eſſe ſil' in eadē mā. Sed alibi videt̄ ꝙ ꝯ^tor dicat ꝯ̄riū : q̄a 3° celi dicit ꝙ mā recipit formas mixtoꝝ mediātib⁹ formis elemētoꝝ. ⁊ ſic ſil' ī mā ſunt foīa mixti ⁊ foīa elemēti. Dic̄ ꝙ foīe elemētoꝝ manēt ī mixto. ⁊ cū q̄libet ps mixti ſit mixta: ſeq̄tur ꝙ foīe elemētoꝝ ſil' ſūt ī eadē pte mā̄e. Jō dicēdū ē ſ̄m itētionē ꝯ^tis ꝙ due foīe ſb̄ales nō remiſſe:ſ̄z cōplete ī actu nō p̄nt ec̄ ſil' ī eadē pte mā̄e:ſ̄z tñ pl'es foīe remiſſe ul' quaꝝ aliq̄ ē remiſſa ⁊ aliq̄ ī actu cōpleto: bñ p̄nt ec̄ ſil'. nūc v̇o ſi mā hēret foīam ſb̄alē ꝓpriā ꝯn̄tem ſpaꝫ ul' nec̄io ei ꝯiūctā:illa foīa nō poſſet iēdi ⁊ remitti:q: tūc ec̄t corruptibil': ⁊ ꝑ ꝯn̄s mā p^a ec̄t corruptibil'. cui⁹ oppoſitū patebit īferi⁹. ⁊ ſic ſi mā p^a hēret ꝓpriā foīaꝫ illa ec̄t ens ī actu cōpleto nō remiſſo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s mā nunꝗ̄ recipet aliā ipa ꝑmanēte ⁊ oīs alia foīa adueniēs ec̄t accn̄s: q: oē adueniēs enti ī actu cōpleto nō remiſſo:ſed ultīa actualitate exn̄s ī actu: ē accn̄s. mā igit̄ exn̄s ī actu cōpleto ꝑ formā nō remiſſā:ſ̄z cōpletā ⁊ ꝑfectā nō p̄t recipe aliq̄ꝫ foīaꝫ niſi accn̄tale. ¶ Intelligēdū ē ꝙ cū pħ.d.ꝙ mā ṗma nō eſt ens ī actu nō debet itelligi ꝙ mā non ſit aliqua res exiſtens in mundo determinata diſtincta ab omni alio:ita ꝙ nō ſit in rerū natura actualiter exiſtēs imo materia eſt eternalit̄ in actu actualitate ṗſentie ſeu exn̄tie:ſed intelligit ꝙ mā non eſt in actu formali. ita ꝙ ſit in actu ſ̄m formā vel h̄ñs formā determinatā iſepabilem ab ea.

¶ Primū quidē igiť dictum ē ꝙ ꝑncipia ꝯ‍ria ſunt. Poſteri⁹ autē quod neceſſe ē: ⁊ aliō quoddā ſubijci: ⁊ eē tria. Ex his aūt nūc manifeſtū eſt que differētia ꝯ‍rioꝝ. ⁊ quomodo ſe habent ad inuicem principia: ⁊ quod ſit ſubiectum.

¶ Hec ē 3ª ꝑticula ꝑ͂ ꝑtis ꝑn^{le} hui⁹ capľi. i qua pħs epilogat. d. ꝙ dictū ē ꝙ ꝑnª ſunt ꝯ‍ria. ⁊ poſtea eſt dictū ꝙ ꝑter ꝯ‍ria opꝫ ponē ſubiectuꝫ. ⁊ ſic ꝙ tria ſunt ꝑnª. dcm̄ ē et q̄ ē differētia ꝯ‍rioꝝ. qꝛ dcm̄ ē ꝙ forma ē ꝑn^{m} ꝑ ſe. ⁊ ꝙ ꝑuatio ē ꝑn^{m} ꝑ accñs. ⁊ dcm̄ ē quō ſe hñt ad iuicē ꝑnª: ⁊ qd̄ ē ſubiectū ꝯ‍riorū. ¶ Nōnda ſunt hic tria ſꝫ ꝯ‍^{cō} circa ſubiectū ꝯ‍riorū. ꝑ͂ ꝙ modus exñtie ei⁹. ſ. materie ꝑ͂ ē ꝙ nō ē qd̄ demōſtratū i actu: ſꝫ ē q̄ſi mediū iter nō eē ſimpľr ⁊ eē in actu. vñ itelligo ꝑ nō eē puꝝ ſimpľr nihil. ſ. qꝺ nō ē i pō nec i actu. Et ꝑ eē i actu itelligo foīaꝫ uľ hñs formā. ⁊ ē ueꝝ ꝙ mā ꝑ͂ª ē mediū ꝑ abnegationē iter ens ⁊ nō ens. qꝛ mā ꝑ͂ª nec eſt puꝝ nihil: nec eſt ens i actu cū nō ſit foīa nec hñs formaꝫ. vñ nō ens ſimpľr: ⁊ eē ens i actu nō ſunt ꝯ‍dictoria ut hic patet. ¶ Scdō ē notādū ꝙ accidit ſubſtantie ei⁹. ſ. materie ꝑme ꝙ ſit i pō ad oēs formas: nō ꝙ pō ſit i ſbſtātia ei⁹: ita ꝙ ſit ꝑ͂ ꝓ diffinitiōis ei⁹: qꝺ ꝓbať dupľr. ꝑ͂ ſic. qꝛ ſi pō eēt i ſb̄a ei⁹: tūc ei⁹ eē deſtrueretť ablatiōe potētie ⁊ ꝑñtia forme ad quā hēt potētiā ut recipet eā. ⁊ ulťr ſi pō eēt i ſb̄a ei⁹: tūc ſb̄a ei⁹ corrūperetť apō gñationē. ¶ 2ᵒ ꝓbať idē ſic. pō ē i ꝑdicamēto ad aliqd̄: ſi igiť pō eēt de ſubſtantia materie: mā eēt i ꝑdicamēto ad aliqd̄: ⁊ nō i ꝑdicamēto ſubſtātie. ¶ Intelligēdū ſm ꝯ‍^{cō} h̄ ꝙ i mā ē quedā pō que ē reſpect⁹ ad formā q̄ pō corrūpiť i aduētu forme: ⁊ iſta pō nō eſt de eēntia materie qꝛ mā manet in aduētu foīe: ⁊ pō corrūpiť. ⁊ cāꝫ ꝑꝑ quā opꝫ ponē talē potētiā in mā que corrūpitur in aduētu forme. inuit ꝯ‍^{tor}. 12. meta^{ce}. ꝯ‍^{to}. 11. ⁊ eſt qa ſi nulla pō exñs in mā corrūperetur in aduētu forme: tū mā poſtq̄ꝫ recepiſſet formā eēt in pō ad eandē formā ſicut ꝑus erat. ⁊ ſic mā poſtq̄ꝫ recepiſſet formā poſſet eā recipere ſic ꝑus. ⁊ ſic corruptum poſſet redire idē nūo ⁊ ſic idē his gñareť: qꝺ ē ipoſſibile. Reliquitur igiť ꝙ in aduētu forme corrūpatur pō ad illā formā. Uñ ꝯ‍^{tor} ſi mā fuerit vna: ⁊ generās vnū: ⁊ pō vna: tūc illō qꝺ ſit: erit vnū: ⁊ ꝯ‍^{tor} 12. meta^{ce}. cōmēto. 11. oñdit ꝙ niſi eēt talis pō que corrūpiť in aduētu forme difficile aut ipo^{le} eēt vitare qn corruptū poſſet redire idē nūo: qꝛ ſi nō eēt talis pō que corrūpereť i aduētu foīe: tūc poſt corruptionē alicui⁹ forme mā ſe hēret oīno eodē mō i habitudīe ad illā formā quomō ſe hēbat añ gñationē eiuſdē forme. ſicut igiť añ gñationē foīe fuit in pō nali ad illā formā: ita poſt corruptionē illius forme eēt mā i pō nali ad illā formā ſic ꝑus. ſꝫ oīs pō pōt reduci ad actū. igiť foīa corrupta poſſet naliť iterū gñari qꝺ eſt ipo^{le}. Dicēdū igiť ꝙ duplex ē pō. ſ. receptiua ⁊ reſpectiua. ꝑ͂ª pō. ſ. receptiua manet ſp. ſed pō reſpectiua corrūpiť i aduētu forme. ¶ Tertio ē nōndū ſm ꝯ‍^{cō} hic ꝙ mā ⁊ foīa dependēt a ſe iuicē. ſic ꝙ neutra ꝑt eē ſine reliq̄. vñ dicit ꝯ‍^{tor}. ꝙ ſb̄m ſuſtētat formā. qꝛ foīa ſꝫ ꝙ foīa nō ꝑt eē ſine ſb̄o: ſꝫ foīa ſuſtētat ſubiectū ſm ꝙ eſt ei⁹ cōplemētū ⁊ ſic ſꝫ ꝙ ſb̄iectū nō pōt denudari a foīa.

¶ Utꝝ āt ſubſtātia ſpēs aut ſubiectū: non dū manifeſtū ē. Sꝫ ꝙ ꝑncipia tria: ⁊ quō ⁊ qs modus eoꝝ dictuꝫ ē. Quot qdē igiť ⁊ que ſunt ꝑncipia ex his cōſideretur.

¶ Hec ē q̄rta ꝑticľa ꝑ͂ ꝑtis ꝑncipaľ hui⁹ capľi. in q̄ pħs excuſat ſe a determiatiōe iſti⁹ q̄ſtiōis. ſ. utruꝫ foīa ſit magis ſb̄a q̄ꝫ mā aut compoſitū. ⁊ ꝯ‍^{tor} aſſignat duplicē cām hui⁹. ꝑ͂ª ē: qꝛ i ꝑ libro iſtud nō ē dcľandū. ſ. utꝝ foīa ſit magis ſubſtātia q̄ꝫ mā: ſꝫ in ſecūdo videbiť h̄. Secūda cā eſt: qa illō nō declarať in hac ſciētia. ſed in ſciētia diuia: ⁊ h̄ eſt meli⁹.

Quod autē ſingulariter ſic ſoluiť. ⁊ antiq̄rū defect⁹ dicam⁹ poſt hec. Querētes eni ſm phiā ꝑmi v̄itatē ⁊ nām reꝝ diuiſerūt ut in viā q̄ꝫdā aliā abſcedētes ob īfirmitatē. ⁊ dicūt neq̄ꝫ fieri eoꝝ q̄ ſunt nulluꝫ: neq̄ꝫ corrumpi ꝑꝑ id quod neceūꝫ ē fieri quod ſit. aut ex eo qꝺ ē. aut ex eo quod nō ē. Ex his āt utriſq̄ꝫ i poſſibile ē eē. Neq̄ꝫ eni quod eſt fieri ꝯ‍tingit. Eſt eni iā neq̄ꝫ ex eo quod nō eſt nihil utiq̄ꝫ fieri. Subijci eni aliqd̄ oportet.

¶ Hec ē 2ª ꝑs ꝑncipaľ hui⁹ capľi in qua ex determinaťs circa nām materie docet pħs ſoluē rōnes antiquoꝝ ꝑꝑ q̄s negabāt ꝑnª ⁊ gñationē ⁊ tranſmutationē ⁊ multitudinē reꝝ. hec ꝑs ꝯ‍tinet tres ꝑticľas qꝛ in ꝑ͂ª poniť error ātiquoꝝ: ⁊ rō erroris. In 2ª ibi [Nos āt dicim⁹.] Poniť vna rñſio ad īterrogationē antiq̄rū. In 3ª ibi [Un⁹ qdēꝫ igiť modus.] Poniť alia ſolutio. In ꝑ͂ª igiť ꝑticľa hui⁹ ꝑtis pħs ꝓponit itētionē ſuā. ⁊ etiā ponit poſitionē ātiq̄ruꝫ cū rōne poſitiōis. d. ꝙ ꝑ ꝑdicta ſingulariter. i. trimō ſoluiť defect⁹. i. dubitatio ātiquoꝝ q tāq̄ꝫ ꝑmi phantes. ſ. ꝑmenides ⁊ meliſſus q̄rētes ꝑſcrutari nām rei ſm phicā v̄itatē ⁊ nō ualētes eā ꝑꝑ defectū exercitij in logica inuenire recedētes a via v̄itatis ꝑꝑ īfirmitatē ⁊ ignorātiā ſuā in logica diuerterūt i q̄ꝫdā aliā viā. ſ. in falſā ⁊ erroneā dicētes ꝙ nullū ens ꝑt fieri uľ corrūpi: ⁊ h̄ ꝑꝑ hāc rōnē: qꝛ ſi aliqd̄ fieret neceē ꝙ fiat aut ex eo qꝺ ē: aut ex eo qꝺ ñ ē: ſꝫ utrūq̄ꝫ illoꝝ ē ipo^{le}. nā nō ꝑt fieri ex eo qꝺ ē qꝛ iā eēt añq̄ꝫ fiēt. nec ex eo qꝺ nō: qꝛ ex eo qꝺ nō ē nihil pōt fieri. cū ſit declaratū ꝙ in oī gñatione regriť ſubiectū. Et ꝯ‍^{tor} format eoꝝ rōnē ſic. ſi aliqd̄ gñať aut gñať ex ente aut ex nō ente. ſꝫ illō qꝺ generať nec gñať ex ente nec ex nō ente. g̃ nihil gñať ⁊ ꝙ gñatio nō fiat ex ente ꝓbat ſic. gñatū dū gñať eſt illud qꝺ nō eſt: ſed ens eſt illud qꝺ eſt. g̃ nō gñatur aliqd̄ ex ente. ⁊ ſiľr ꝙ gñatio nō fiat ex non ente ꝓbat ſic. omne qꝺ gñatur eſt aliqd̄ duꝫ gñatur. ſed non ens non eſt aliqd̄. ergo nō ens nō generať nec eſt gñatio ex nō ente: qꝛ ſemꝑ oportet aliquid ſubijci ei qꝺ ſit: ut oſtenſum eſt ſupra. ¶ Unde intelligendum ꝙ cognita natura materie prime ſoluitur illa dubitatio: qꝛ per ꝯ‍^{cō} hic ſermo demonſtratiuus eſt natus ſoluere omnes queſtiōes accidentes in re. ¶ Intelligēdū etiaꝫ ꝙ ſermo demōſtratiuus ꝑfectiſſimus qui eſt per potiſſimā diffinitionē rei tanq̄ꝫ per mediū: innatus eſt ſoluē oēs queſtiones accñtes in re. qꝛ talis diffinitio eſt ꝑn^{m} cognitiōis oīum accñtiū eēntialiū illi⁹ rei. non tñ q̄libet demōſtratio eſt nata ſoluere oēs queſtiōes

acciñtes i re:qꝛ poſſum ſcire aliqd de re .ſ. ꝑdicatū
ꝑ diffinitione acceptū ab vna cā:qḋ qdē ꝑdicatū ī
eſt ei ꝑ illā cāz: ꝛ errare circa aliḋ ꝑdicatū qḋ ieſt
eidem rei ratione alteri⁹ cauſe. ſed diffinitio com-
pleta que comprehēdit omnes cauſas ducit in co
gnitionē omniuz accidentium eēntialium.

¶ Et ꝯñter cōtigēs augmētātes nō eē mlꝫ
ta dñr: ꝟ tm̄ qḋ ē. Illi igiꝫ taliū accipiebāt
opinionem propter ea que dicta ſunt.

¶ Adhuc iſti antiq ultra ꝟ ꝙ negabāt gñationem ꝛ
corruptionē argumētabāt eoꝝ potētiā ponēdo ali
ud icōueniēs dicētes ꝙ nō ſūt mlꝫta entia: ſꝫ vnuz
tm̄. qm̄ cū ipi ponerēt vnū ꝑn^m male tm̄. ꝛ ex illo
nihil gñari: habuerūt dicē ꝙ illḋ ꝑn^m ſemꝑ manet
vnū ſꝫ ſubam. ꝛ ſic habuerūt dicē ꝙ nō ſūt plꝫa en
tia. Sꝫ m̄ ꝯ^{tor} aliꝫ adducit. d. ꝙ cū nō erit gñatio
nec corruptio nō erit foꝛa nec mā. ꝛ cū non fuerit
mā nec foꝛa qb⁹ res trāſmutanꝫ oia erūt oino vnū
ſimplꝫr. ¶ Intelligēdū ē ꝙ ꝑ ens ꝛ nō ens i ꝓpoſi
to nō d̄bēt itelligi ſolū iſta gñabilia. ſ. ens i ſua cōi
tate: ꝛ ei⁹ opp^m. ſꝫ ꝑ ens ꝛ nō ens debēt itelligi en
tia ſpālia ut aer ꝛ nō aer. ignis ꝛ nō ignis. ꝛ ſic de
q̄libet alia ſpē. Et ꝙ ſic debeat intelligi patet qm̄
ꝑꝑ hāc rōnē dixit Anaxagoras qḋlibet eē in quo
libet ſm ſpēm ut viſuz eſt ſupꝫ. ¶ Intelligēdū etiā
ꝙ i dicta rōne hec ꝑpoſitio ex: ſignificat illud ex q̄
eſt gñatio tanq̄ꝫ ex ſubiecto nō tanq̄ꝫ ex oppoſito.
vis igiꝫ rōnis hui⁹ cōſiſtit i hoc ꝙ ſi aer debet gña
ri opꝫ ꝙ gñeꝫ ex aere aut ex nō aere tanq̄ꝫ ex ſubo
ſi gñaꝫ ex aere: ꝛ cū ſubiectū gñatiōis ꝑiſtat ſeq
tur ꝙ aer ꝑiſtit anteq̄ꝫ gñeꝫ: qḋ eſt impo^{le}. ſi vo
deꝫ ꝙ aer gñeꝫ ex nō aere tanq̄ꝫ ex ſubiecto. ſequi
tur ꝙ nō aer. i. ꝓuatio aeris recipit aerē. i. foꝛmam
aeris qḋ ē ipo^{le}. Uñ ꝑ ens itelligo foꝛmā ſpālē uel
mām ut ē ſub foꝛma. ꝛ ꝑ nō ens intelligo ꝓuatiōēꝫ
ulꝫ mām ut ē ſub ꝓuatiōe foꝛ^e ſpālis. ¶ Notādū
ꝙ ꝯ^{tor} ꝓbat hic ꝙ gñatio nō ē ex ente. ꝛ ꝟ ſic. Iſta
diſpoſitio que ē gñari ex nō ente ſiue iſta trāſmuta
tio aut ē i gñato cōpleto aut nō. nō in gñato cōple
to: qꝛ qñ gñatū eſt in actu tūc nō habet talē diſpo-
ſitionē. qꝛ tūc nō gñaꝫ ampli⁹. ſi vo nō ſit in gñato
cōpleto ſꝫ icōpleto. tūc illa trāſmutatio erit in ꝓua
tiōe. ſ. in nō ente. ſi eni res fieret ex nihilo ibi nō ꝑ-
cederet aliqd in q̄ eēt illa trāſmutatio niſi ꝓuatio.
ꝛ ꝟ totū eſt inopinabile. ſed moderni recipiūt tale
inopinabile ſiue tale impo^{le} ꝑꝑ ꝟ ꝙ aſſueti ſunt a
pueritia audire ipſum. ꝛ conſuetudo eſt altera nā.

¶ Nos āt dicim⁹ qdē ex eo qḋ ē: aut ex eo
qḋ nō ē: fieri aut qḋ ē: aut qḋ nō ē aliqd fa
cē aut pati aut qḋlibet ꝟ fieri. Uno qdem
mō nihil differt: ut medicū aliqd facē aut
pati: aut ex medico aliqd eē aut fieri. q̄re
qm̄ ꝟ duplꝫr diciꝫ: manifeſtū ē qm̄ ꝛ ex eo
qḋ ē ꝛ ex eo quod nō ē: ꝛ q̄d ē aut facere
aut pati. Edificat qdē igiꝫ medic⁹ nō ſm
ꝙ medic⁹: ꝟ ſm ꝙ edificator: ꝛ albus fit
nō inq̄ꝫtū medic⁹: ſed inq̄ꝫtū niger. Me-
dicaꝫ autē: ꝛ nō medicus fit inq̄ꝫtū ē me-
dic⁹. Qm̄ āt maxime ꝓpꝛie dicim⁹ medi
cū aliqd facē aut pati aut fieri ex medico:
nō ſꝫ ꝙ medicus ꝟ patiaꝫ: aut faciat ma-
nifeſtū ē ex eo quod nō ē fieri ꝛ ꝟ ſignifi-
cat inq̄ꝫtū nō ē. Quod illi qdē nō ꝑcipiē-
tes deliquerūt: ꝛ ꝑꝑ hāc ignorātiā intm̄
ignorauerūt ꝙ nihil opinati ſunt fieri: ne
q̄ꝫ eē alioꝝ ſed auferre oēm gñationem.

¶ Hec eſt ꝯ^a ꝑticula ꝯ^e partꝫ ꝑn^{lis} hui⁹ capꝫli in q̄ phs
ponit vnā ſolutionē ad rōnē ꝑdictā: hec igiꝫ ꝑticu
la ꝯtinet tres ꝑtes: qꝛ in ꝑ^a phs ponit vnā diſtin-
ctionē. In ꝯ^a ibi⌊ Nos aūt ſicut ꝛ ipſi. ⌋ꝑ diſtictio
nē poſitā ſoluit dictā rōnē quo ad ꝟ: qꝛ ꝓbat nihil
poſſe fieri ex non ente. In ꝫ^a ibi⌊ Silꝫr aūt nec ex
eo. ⌋Soluit iſtā rōnez q̄ ad ꝟ ꝙ ꝓbat nihil poſſe
fieri ex ente. In ꝑ^a igiꝫ ꝑte hui⁹ ꝑticule phs ponit
talē diſtinctionē. ex ente ulꝫ ex nō ente fieri aliquid
ꝯtingit duplꝫr. ſ. ulꝫ per ſe ulꝫ per accñs. Sicut eniꝫ
medicū facere aliqd aut pati aliqd ꝯtigit dupliciꝫ
eodē mō ens ulꝫ nō ens facē: aut pati aliqd ꝯtingit
duplꝫr ſiue ex ente ulꝫ ex nō ente fieri aliqd: ſed me-
dicū facē aut pati aliqd ꝯtingit duplꝫr: ulꝫ per ſe ulꝫ
per accñs. illḋ eni facit medic⁹ per ſe qḋ facit ſꝫ ꝙ
medic⁹: ꝛ aliud facit medicus per accñs qḋ facꝫ nō
ſꝫ ꝙ medic⁹. ut medic⁹ per ſe curat ulꝫ medicaꝫ: qa
curat ꝛ medicaꝫ ſꝫ ꝙ medic⁹: ſed medic⁹ per accñs
edificat qꝛ nō edificat ſm ꝙ medic⁹ ſꝫ ſm ꝙ edifi-
cator. Et eodē mō ex ente ulꝫ ex nō ente fieri aliqd
ulꝫ ens aut nō ens facē ulꝫ pati aliqd ē duplꝫr. ſ. ulꝫ ꝑ
ſe ulꝫ ꝑ accñs. illḋ fit ex ente ꝑ ſe qḋ fit ex ente ſꝫ ꝙ
ens. ꝛ illḋ fit ex ente ꝑ accñs qḋ fit ex ente nō ſm
ꝙ ens. ꝛ eodē mō eſt de nō ente. ¶ Iſtā igiꝫ diſtin
ctionē nō ꝑcipiētes antiq deliq̄rūt ꝛ ꝑꝑ ignorātiā
hui⁹ diſtictiōis opiati ſūt nihil fieri. ꝛ ſic oēm gña
tionē auferebāt. ¶ Sed hic ſūt tria notāda. ꝑ^m no
tādū ē circa diſtictionē quā phs ꝟ pōit. ꝯ^m ē circa
ꝑ ſe. ꝫ^m vo notādū ē circa inq̄ꝫtū. ¶ Circa igiꝫ ꝑ^m
ē nōndū ꝙ illa diſtictio quā phs pōit hic nō ē di-
ſtictio alicui⁹ termi icōpleti. nec ē diſtictio i ens ꝑ
ſe ꝛ i ens ꝑ accñs ut aliq dñt: ſꝫ ē ꝑ diſtictionē ꝓpō
nū. vñ ꝯ^{tor} dicꝫ ꝟ ꝙ debem⁹ diſtiguē ꝓpōnes eoꝝ
i. antiquoꝝ. ſ. ex ente fit aliqd ex nō ente fit aliqd.
medic⁹ edificat ꝛ medic⁹ curat ꝛ hꝫ. qꝛ pñt accipi
de ꝟtute ſmōis ulꝫ ſm uſū loq̄ndi. ꝛ iſta diſtictio ē
penes ſm modū amphi. qꝛ vno mō accipiūtur iſte
ꝓpōnes ꝓpꝛie ꝛ de ꝟtute ſmonis. alio mō ſꝫ ꝙ ſo
liti ſum⁹ dicē. i. ſm uſū loq̄ndi auctoꝝ. qm̄ ſꝫ ꝙ ac
cipiunꝫ de virtute ſmonis ſolū denotaꝫ ꝙ ꝑdica-
tū inſit ei pꝛo quo ſubiectū ſupponit. ꝛ iſto mō eſt
illa uera. ſ. medic⁹ edificat. ꝛ ꝟ ſi idē hō ſit medic⁹
ꝛ edificator. vñ ſicut illa ē uera edificator edificat:
qꝛ ille hō edificat pꝛo q̄ ſupponit ille termin⁹ edifi
cator. eodē mō illa eſt uera medic⁹ edificat: qa ille
hō edificat pꝛo q̄ ſupponit ille terminus medicuſ.
vñ de ꝟtute ſmonis illa ꝓpoſitio medic⁹ edificat
nō ſignificat niſi ꝙ ille idem qui eſt medicus edifi
cat. ꝛ hec eſt uera ponēdo ꝙ idē homo ſit medic⁹
ꝛ edificator. ſed ſi huiuſmodi ꝓpōnes accipiantur
nō ſm ꝑmariā ſignificationē: ſed ſm uſuz loquēdi
auctoꝝ ut frequēter ſumunꝫ. ſic ꝓpoſitio affirma-
tiua denotat ꝑdicatū ineſſe ſubiecto cū reduplica-
tione ſubiecti. ꝛ ſic illa medic⁹ edificat eſt falſa: qa
ſignificat ꝙ medicus inquātū medicus edificat.
certum enim eſt ꝙ illa medicus edificat de virtu-
te ſermonis non ſignificat idem ꝙ illa. medicus in
quantuꝫ medicus edificat. ¶ Dico igitur ꝙ illa di
ſtictio eſt penes ſꝫ modū amphi. qꝛ tota oratio eſt

mltiplex:eo q: pōt accipi ꝑ eo qđ ſignificat de vītute ẜmōis: ⁊ ꝑ eo qđ ſignificat ẜm uſū loquēdi ⁊ ꝓprie. Et eodē mōſſ oēs orōnes diſtiguēde q̄ ſūt ī vno ſēſu ⁊ faciūt aliū cuiuſmodi ſſ mlte ꝓponeo auctētice. Sed ꝙ iſta mltiplicitas nō ſit ī dictiōe: ſꝫ ī orōne: pꝫ ꝑ ꝯ^{tes} dicētē ꝙ ph̄s icipit nūare modos ẜm q̄s dr̄ ꝙ medic⁹ agit vl̄ aut patit̄ ⁊ notificare ꝙ ſūt duo modi. ſ. vn⁹ ꝑ ſe ⁊ alr̄ ꝑ accn̄s. ⁊ ſic apparet ꝙ tota orō pōt ſumi diuerſimode. i. ꝑ ſe vl̄ per accn̄s. ¶ Intelligēdū ēt ꝙ cū dr̄ medic⁹ ꝑ ſe curat accipit̄ curare ꝑ ꝑ actu. ⁊ tūc ē idē dicē medic⁹ ꝑ ſe curat: ꝙ medic⁹ ē ꝑ ſe curatiuus. ¶ Scđo ē itelligēdū ꝙ ly ꝑ ſe i exēplo de medico ⁊ edificatore. ſ. cū dr̄ medic⁹ ꝑ ſe curat: edificator ꝑ ſe edificat dicit ꝑſeitatē q̄rti modi poſiti ab ari. i li° poſte. q̄ modus ē modus cāndi ut pꝫ ꝑ lyncoñieſeꝫ. ⁊ eſt q̄rt⁹ modus qn̄ ſubm̄ vl̄ i ſubo ē cā effectiua p̄dicati: ut pꝫ i exēplo ph̄i. vꝫ. iterfect⁹ iterijt vl̄ morit̄ ꝑꝑ iterfectionē. aut it̄ſect⁹ vl̄ vl̄nerat⁹ iterijt ꝑ ſe i q̄rto mō q: i ſubo ē cā effectiua p̄dicati. nā trāſmutatio ē cā termi trāſmutatiōis i gn̄e cauſe efficientis. nō ēt cū medic⁹ curet ꝑ artē medicie: ſubm̄ hui⁹ ē cā effectiua p̄dicati. ⁊ itelligo ꝙ ad h̄ ꝙ ſit ꝑſeitas q̄rti modi opꝫ ꝙ illō qđ p̄ncipalr̄ ſignificat̄ ꝑ ſubꝫ ſit cā effectiua illi⁹ qđ ſignificat̄ p̄ncipalr̄ ꝑ p̄dicatū ſic ē i iſtis iterfect⁹ iterijt medic⁹ curat. forte tn̄ i iſta ex mā fit aliqđ ꝑ ſe: ly ꝑ ſe dicit ꝑſeitatē ſcđi modi: ⁊ q̄ tn̄ dr̄ ꝑ ſe totiēs ꝑ opp^{m} dr̄ ꝑ accn̄s. ¶ Tertio eſt nōndū circa inq̄ꝫtū pōt teneri duplr̄ ut reduplicatiue vl̄ ſpecificatiue. qn̄ tenet̄ reduplicatiue tūc iportat duo. ſ. cālitatē ⁊ ulr̄itatē q: ſi tal̄ ꝓpō ſit v̄a opꝫ ꝙ illō ſup̄ qđ cadit reduplicatio ſit cā p̄dicati ⁊ ēt ꝙ p̄dicatū dicat̄ ulr̄ de illo ſup̄ qđ cadit reduplicatio. vbi gr̄a. ſi illa ſit uera hō inq̄ꝫtū medicus ē curatiu⁹ opꝫ ꝙ medic⁹ ſit curatiu⁹ ⁊ ꝙ medic⁹ ſit ꝑ ſe cā curatiōis: ⁊ ēt ꝙ ois medic⁹ ſit ꝑ ſe cā curatiōis. Et adhuc ad v̄itatē tal̄ reduplicatiue regrūtur alia duo. ſ. ꝙ p̄dicatū iſit ſubo ⁊ ēt ꝙ illud ſup̄ qđ cadit reduplicatio iſit ſubo. uerbi gr̄a. ſi illa ſit v̄a. ſoꝛ. inq̄ꝫtū medic⁹ ē curatiu⁹ oꝫ ꝙ ſoꝛtes ſit medic⁹: ⁊ ꝙ ēt ſit curatiu⁹. ⁊ ſic ad v̄itatē reduplicatiue regrunt̄ 4^{or}. ſ. ꝙ illō ſup̄ qđ cadit reduplicatio ſit cā p̄dicati in aliq̄ gn̄e cāe: qm̄ reduplicatio pōt fieri rōne cuiuſcūq̄ꝫ cauſe. Scđo ꝙ p̄dicatū iſit illi ulr̄ ſup̄ qđ cadit reduplicatio. 3° ꝙ p̄dicatū inſit ſubo. 4° ꝙ illō ſup̄ qđ cadit reduplicatio iſit ſubo. Si v̄o inq̄ꝫtū teneat̄ ſpecificatiue ſic dicit aliq̄ꝫ rōnē ſpālē circa ſubꝫ ẜm quā rōnē p̄dicatū ieſt ſubo. ⁊ ſic nō opꝫ ꝙ p̄dicatū iſit ulr̄ illi ſup̄ qđ cadit reduplicatio. nec ēt regrit̄ ꝙ illō ſup̄ qđ cadit reduplicatio ſit cā p̄dicati: tn̄ po^{le} ē ꝙ q̄nq̄ꝫ ſit cā. ⁊ ſic hec ē v̄a. Ens inq̄ꝫtū ens ē ſubꝫ metha^{ce}. ⁊ ſilr̄ illa ens inq̄ꝫtū mo^{le} ē ſubꝫ li. ph̄i. Sꝫ ſi q̄rat̄ quō hec ſit v̄a medic⁹ inq̄ꝫtū medic⁹ curat. p̄t dici ꝙ illa ē v̄a ẜm qđ iq̄uātū tenet̄ ſpecificatiue q: medic⁹ nō inq̄ꝫtū alb⁹ nec iquātū edificatoꝛ curat: ſꝫ curat ꝑ rōnē medicie nec ex h̄ ſeq̄tur ꝙ ois medicus curat. Un̄ illa nō ē v̄a. medic⁹ inq̄ꝫtū medic⁹ ē curatiuus ꝑut inq̄ꝫtū tenet̄ reduplicatiue. ſꝫ iſta medic⁹ iquantū medic⁹ curat eſt uera ꝑut inq̄ꝫtuꝫ tenet̄ ſpecificatiue.

¶ Nos aūt ⁊ ipſi dicim⁹ fieri q̄dē nihil ſimplr̄: ex eo qđ nō ē: h̄ tn̄ fieri ex eo ꝙ nō eſt ut ẜꝫ accn̄s. Ex p̄uatiōe eni qđ ē q̄dē ꝑ ſe nō ens: nō i exn̄te fit. Mirabile aūt videt̄ ⁊ ipoſſe ſic fieri aliqđ ex eo quod nōn eſt.

¶ Hec ē 2^{a} ꝑſ 2^{e} ꝑticl̄e 2^{e} ꝑtis p̄n^{lis} h⁹ capl̄i. i q̄ ph̄s ꝑ diſtictionē ia poſitā ſoluit rōnē āntiq̄rū qui dicūt ſi aliqđ gn̄et̄. aut igit̄ gn̄at̄ ex ente: aut ex nō ente: ſꝫ nec ſic nec ſic. g̃ ⁊c̄. Rn̄det̄ cōcedēdo cū eis ꝙ nec ex ēte nec ex nō ente gn̄at̄ aliqđ ꝑ ſe: q: nec ex ente iquātū ens gn̄at̄ aliqđ ꝑ ſe: nec ex nō ente inquātū nō ens ꝑ ſe aliqđ gn̄at̄: ſꝫ ex nō ente aliqđ gn̄et̄ ꝑ accn̄s ⁊ ēt ex ente gn̄at̄ aliđ ꝑ accn̄s. Mirabile tn̄ videbat̄ antiqs q̄lr̄ aliqđ poſſet gn̄ari: ⁊ tn̄ nec ex ente nec ex nō ente. ⁊ q: hāc diſtictionē int̄ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s nō ꝑceꝑunt. iđ ſimplr̄ dixert̄ ⁊ ſine diſtictione ꝙ nihil oino gn̄at̄: q: nec ex ente nec ex nō ente p̄t aliqđ gn̄ari. ¶ Un̄ nōndū ꝙ ẜꝫ ꝙ iquātū tenet̄ reduplicatiue ſic ē māifeſtū ꝙ nec ex ente inquātū ens fit aliqđ. nec ex nō ente iquātū nō ens fit aliqđ q: ſi ex ente iquātū ens fieret aliqđ tanq̄ꝫ ex ſubo: tc̄ ex oi ēte fieret aliqđ ens tanq̄ꝫ ex ſubo. eodē mō ſi ex nō ente inq̄ꝫtū nō ens fieret aliqđ tanq̄ꝫ ex ſbo tc̄ ex oi nō ēte fieret aliqđ tanq̄ꝫ ex ſubo. q̄rū utrūq̄ꝫ ē fl̄ꝫ. ⁊ iđ cū ꝑ ſe ualeat idē qđ iq̄ꝫtū ꝯcedēdū ē ꝙ nec ex ēte nec ex n̄ ēte fit aliqđ ꝑ ſe. ſꝫ ſi teneat̄ ſpecificatiue adhuc nec ex ēte iq̄ꝫtū ens fit aliqđ. nec ex nō ēte iq̄ꝫtū nō ens fit aliqđ. q: nec rō entis ē ꝑ ſe cā ſubtiua gn̄atiōis. nec ēt rō nō entis. ſꝫ q̄lr̄ ex nō ente fit aliqđ ꝑ accn̄s tanq̄ꝫ ex ſubo nō ꝑ ſe h̄ declat ꝯ^{tor} ſic. gn̄atio fit ꝑ ſe ex mā ꝑ^{a} tanq̄ꝫ ex ſbo: ſed ꝑ^{e} matie accidit ꝙ ſit non ens. i. ꝙ ſit p̄uata foꝛa ad quā trāſmutat̄. ⁊ iđ ex nō ente. i. ex p̄uatiōe fit aliqđ ꝑ accn̄s tanq̄ꝫ ex ſbo: q: ex illo fit aliqđ ꝑ accn̄s qđ accidit illi ex q̄ fit aliqđ ꝑ ſe. ⁊ ſic ex nō ente. i. ex p̄uatiōe nō fit aliqđ ꝑ ſe ſꝫ ꝑ accn̄s tanq̄ꝫ ex ſbo. ¶ Et ꝙ ex p̄uatiōe nō fiat aliqđ ꝑ ſe tanq̄ꝫ ex ſbo. ꝓbat ꝯ^{tor} ſic, ſi aliqđ fieret ex p̄uatiōe tanq̄ꝫ ex ſbo cū illō ex q̄ fit aliqđ ꝑ ſe tanq̄ꝫ ex ſbo ſit ꝑ ſe ps rei ⁊ ēt ſit ſubm̄ alteratiōis ſeq̄ret̄ ꝙ ens eēt ꝑ ſe ex p̄uatiōe tanq̄ꝫ ex pte: ⁊ ꝙ p̄uatio poſſet alt̄ari. qđ ē ipo^{le}. ¶ Intelligēdū tn̄ ē ẜm ꝯ^{tes} ꝙ q̄uis p̄uatio ſit p̄n^{m} ꝑ accn̄s: q: accidit ſubo ex q̄ fit gn̄atio: tn̄ ē p̄n^{m} neceſſariū: q: ſi p̄uatio foꝛe nō p̄cedēt in ſubo nihil gn̄aret̄ ex eo. ¶ Itē nōndū ẜm ꝯ^{tes}. ⁊ innuit ī ter. ꝙ p̄uatio ē nō ens ꝑ ſe. ⁊ mā ē nō ens ꝑ accn̄s.

¶ Silr̄ āt nec ex eo qđ ē: neq̄ꝫ q̄d ē fieri: niſi ẜm accn̄s. Sic aūt ⁊ h̄ fieri eodē mō: ut ſi ex aiali aial utiq̄ꝫ fiat ⁊ ex quodaꝫ aiali quoddā aial: ut ſi canis ex q̄ fiat. Fiat q̄dē eni utiq̄ꝫ nō ſolū ex q̄dā aiali canis: ſꝫ ēt ex aiali. Sed nō inquātum eſt aial. Eſt eni iam hoc. Si aūt aliqđ debet fieri aial non ẜm accn̄s non ex animali erit.

¶ Poſtq̄ꝫ ph̄us ſoluit rōnē ꝓbantē ꝙ ipoſſibile eſt aliqđ fieri ex nō ente qm̄ uer̄ eſt per ſe. tn̄ bn̄ fit aliqđ ex nō ente ꝑ accn̄s. nūc in iſta 3^{a} ꝑte 2^{e} ꝑticl̄e 2^{e} ꝑtis p̄n^{lis} huius capl̄i ph̄s ſoluit iſtā rōnē quo ad hoc: q: ꝓbat ꝙ ipo^{le} eſt aliquid fieri ex ente: ⁊ ſolū cōſiſtit in hoc ꝙ ex ente nō fit aliqđ per ſe tanq̄ꝫ ex ſubiecto. tamē per accidēs pōt aliqđ fieri ex ente. cuius ratio eſt q: illud ex quo fit aliquid tanq̄ꝫ ex ſubiecto per ſe debet priuari illo uel forma illius qđ fit. cuꝫ igitur ens non priuetur entitate nō pōt ens ꝑ ſe trāſmutari ad ens ſeu ad entitatē. ⁊ ideo ens non fit per ſe ex ente tanquam ex ſubiecto: q: nihil fit ens ex aliquo iquantum habet entitatē. ⁊

ſit ens nō ſit p̱ ſe ex ente tāq̄ꝫ ex ſubo. ꝛ h̄ declat pħs exēplarit ſic. Pōam⁹ ꝙ canis gn̄et ex eq̄ tāq̄ꝫ ex mā ſiue ex ſubo: nō pp̱ h̄ debem⁹ dicē ꝙ aial p̱ ſe gn̄et ex aiali .i. ex mā ut eſt ſub forma aial' ſed p̱ accn̄s q: accidit ꝙ mā ſit ſb̄ ſoīa aial' cū ex ea gn̄atur aial: q: ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ. ſi ex aiali h̄ ē ex mā ut ē ſub ſoīa aial' p̱ ſe gn̄aret aial ꝯtigēt ꝙ aliqd mutaret ī māꝫ illi⁹ qd̄ hēt: ita ꝙ mā mutaret i formā aialis ſm ꝙ hēt eā. qd̄ ē ipoᵉ. imo h̄ accidit materie ſm ꝙ mutat ad formā ut illā hēat. Un̄ h̄ aial p̱ ſe gn̄aret ex h̄ nō aiali .i. ex mā cui accidit p̄uatio huius forme: ꝛ ita appet ꝙ nec ex ente p̱ ſe: nec ex nō ente p̱ ſe gn̄at ens. nō eni gn̄at ens ex ente p̱ ſe tanq̄ꝫ ex ſbiecto: h̄ ē ex ente inq̄ꝫtū hēt entitatē: q: ſic aliqd mutaret ad aliqd ſꝫ ꝙ hēt illd̄. nec etiā gn̄aret ens p̱ ſe ex nō ente tanq̄ꝫ ex ſbiecto: q: ſic p̄uatio reciperet formā cui⁹ ē p̄uatio: qd̄ ē ipoᵉ inueniri. tāꝫ ex ente q̄ꝫ etiā ex nō ente ſit aliqd p̱ accn̄s. ¶ Intelligēdū tn̄ ſm pħm ꝙ cū dicim⁹ aliqd fieri ex nō ente nō itēdim⁹ p̱ hoc remouē oēꝫ entitatē ab illo ex q̄ ſit. q̄ꝫuis eni mā ſit p̄uata entitate ul' ſoīa ad quā trāſmutat nō tn̄ p̄uat oi entitate q: ſp̱ hēt aliq̄ꝫ formā ꝛ ē et i ſe aliqd ens receptiuū oiuꝫ ſoiaꝝ māliū

¶ Et ſi aliō qd̄ ē. nō ex eo qd̄ ē: neq̄ꝫ ex eo qd̄ nō ē. Qd̄ eni ē ex eo qd̄ nō ē: dicīt̄ ē nobis qd ſignificet qm̄ inquātū nō eſt. Amplı⁹ aūt ꝛ eē oē: aut nō eē nō remouetur.

¶ Sic igit̄ appet ꝙ nec aliquid gn̄at ex ente ſimplr̄ nec ex nō ente ſimplr̄ ut extimauerūt antiq. Iā eni declam⁹ qd itēdim⁹ cū dicim⁹ aliqd gn̄ari ex non ente. q: nō itēdim⁹ remouē oē eē: nec cū dicim⁹ aliqd gn̄ari ex ente itēdim⁹ affirmare oē eē. Iſtd̄ aūt ꝟbū .ſ. cū dicim⁹ ex nō ente aliqd gn̄ari eē oē nō remouet. expōit ꝯᵗᵒʳ dicēs cū dicim⁹ aliqd gn̄ari ex nō ente nō intēdim⁹ negationē toti⁹ entis. ꝛ cū dicim⁹ aliqd gn̄ari ex ente nō itēdim⁹ affirmationeꝫ toti⁹ entitatꝭ. h̄ ē nō itēdim⁹ ꝙ aliqd ſit ex oi nō ente. nec ēt itēdim⁹ ꝙ aliqd ſiat ex oi ente. ſi tn̄ aliqd ſiēt ex ente p̱ ſe .i. ex ente iquātū ens: illud fieret ex oi ente. ꝛ eodē mō ē de nō ente. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ illd̄ ex q̄ aliqd gn̄at tanq̄ꝫ ex ſbto eſt mā cui accidit ꝙ ſit p̄uata tali ſoīa .i. ſoīa ad quā trāſmutat ꝛ ēt ſibi accidit ꝙ ſit ſub tali ſoīa ſm ſpēm. Un̄ ſi aial gn̄et ex aiali tanq̄ꝫ ex ſbiecto accidit materie ꝙ ſit ſub ſoīa aial'. ꝛ ēt accidit materie ꝙ ſit p̄uata ſoīa aial'. nūc āt ex illo gn̄at aliqd p̱ accn̄s. q: accidit illi ex q̄ p̱ ſe gn̄at. ꝛ iō ſi canis gn̄aret ex eq̄ nō gn̄aret ex aiali niſi p̱ accn̄s: q̄a accidit materie ꝙ ſit ſub tali ſoīa ſm ſpēm ad quā trāſmutat. ¶ His viſis ꝑt rn̄deri ad ſoīaꝫ rōnis āntiq̄rū qn̄ dī ſi aliqd gn̄at aut gn̄at ex ente aut ex non ente. uerbi grā ſi aer gn̄at: aut gn̄at ex nō aere tanq̄ꝫ ex ſbiecto: aut ex aere. Dico ꝙ aer nec p̱ ſe gn̄at ex aere nec ex nō aere: h̄ ē ex p̄uatiōe ſoīe aeris. ſꝫ ſi vn⁹ aer trāſmutat ī aliū aerē: ille aer gn̄at⁹ p̱ accn̄s ſit ex aere: ꝛ p̱ accn̄s ſit ex nō aere. q: p̱ ſe ex mā p̄ᵃ cui accidit ꝙ ſit ſub ſoīa aeris: ꝛ ſub p̄uatiōe ſoīe aeris. ¶ Et ſi tu dicas loquamr̄ de iſtis ꝓpōnib⁹ ut ſꝫ p̱ accn̄s ve. p̱ ſe ex ente ſit ens q̄ꝫuis p̱ accn̄s. ꝛ p̱ ꝯn̄s aliqd eſt anteq̄ꝫ gn̄et. ꝛ ēt ſi ex nō ente ſit ens ſequit ꝙ non ens alterat. ¶ Dico ꝙ ex vno ente ſit aliud ens ut ex vno aiali aliō aial. p̱ accn̄s tn̄. ſed ex eodē ente ſm numerū nūq̄ꝫ ſit idē ens ſm numeꝝ. tn̄ ex aliq̄ ente ſit idē ens ſꝫ ſpēꝫ: ſꝫ ex h̄ nō ſeqtur ꝙ aliqd ē anteq̄ꝫ gn̄et. hn̄ tn̄ ſequit ꝙ aliqd ſit ens anteq̄ꝫ aliud ens gn̄et. Dico ēt ꝙ ex nō ente ſit aliqd p̱ accn̄s ſꝫ ex h̄ nō ſequit ꝙ p̄uatio alteret: ſꝫ ſolū ſeqtur ꝙ mā cui accidit p̄uatio alteret. ¶ Sꝫ hic dubitatur qm̄ aliqd ē p̱ ſe ſubiectū gn̄atōis: ꝛ ex illo ſit gn̄atio p̱ ſe tanq̄ꝫ ex ſubo: ꝛ tc̄ opꝫ ꝯcedē ꝙ illd̄ ex q̄ p̱ ſe aliqd gn̄at ſit ens ul' nō ens: q: alteꝝ ꝯdictorioꝝ dī de q̄libet. ſi illd̄ ex q̄ p̱ ſe aliqd gn̄at ſit ens. igit ens eſt illd̄ ex q̄ aliqd per ſe gn̄at. ꝛ p̱ ꝯn̄s ex ente per ſe aliqd gn̄at. ſi v̄o illd̄ ex quo aliqd gn̄atur ſit nō ens. ſequit ꝙ ex non ente aliqd per ſe gn̄at. qd̄ tn̄ pħs hic negat. ¶ Itē ſi ex mā p̄ma p̱ ſe ſit aliqd ꝛ cū mā p̄ᵃ ſit ens ſeqt ꝙ ex ente per ſe ſit aliqd. qd̄ tn̄ negatū eſt. ¶ Dicēdū igit ꝙ ly per ſe pōt eē uel pars extremi in ꝓpōne: ul' determiatio cōpoſitionis ſiue pōt dicere vnū ſenſuꝫ oratiōis ſi ſit ps extremi. ſic cōcedo talē ꝓpoſitionē ens eſt aliqd ex q̄ per ſe aliqd gn̄at: ſed eſt uera p̱ accn̄s. ꝛ ſic totū illud eſt p̄dicatū .ſ. aliqd ex q̄ per ſe aliqd gn̄atur. ſi v̄o dicat moduꝫ cōpōnis ſiue ſenſum ꝓpōnis qd̄ pro eodē hēo ad p̄ns ſic dico ꝙ illa eſt falſa .ſ. ens eſt aliqd ex quo per ſe aliqd gn̄atur: q: denotatur ꝙ hec eſt per ſe ens eſt aliqd ex quo per ſe aliqd generatur qd̄ eſt falſum. ſimilr̄ iſta. Iſtud ex q̄ aliqd gn̄atur per ſe eſt non ens ſi ly per ſe dicat ſenſuꝫ ꝓpoſitiōis ſic hec eſt falſa. ſi v̄o ſit pars extremi ſic ē uera per accn̄s tn̄. Et ſi dicat nolo loq ſꝫ ꝙ per ſe determinat cōpoſitionē ſiue ſm ꝙ dicit ſenſū vnū ꝓpōnis. ꝛ ſic alteꝝ illoꝝ eſt uerū. Illud ex q̄ p̱ ſe aliqd generat eſt ens. illud ex quo aliqd gn̄at p̱ ſe eſt nō ens: q: alterū ꝯdictorioꝝ dicit de quolibet. Dicendū ꝙ utraq̄ꝫ illarū eſt falſa ſm ꝙ ly p̱ ſe dic̄ modū uel ſenſum ꝓpoſitionis. Et cū dicit ꝙ alterū ꝯdictoriorū dicit de quolibet dico ꝙ ueruꝫ eſt ſimplr̄ ꝛ abſolute dicēdo ꝙ hoc eſt ens uel hoc eſt nō ens: tn̄ nō oportet quocūq̄ꝫ mō. v̄bi gratia. hec eſt uera ſor. eſt alb⁹. uel hec ſor. eſt nō alb⁹. ꝛ tamē utraq̄ꝫ illarū eſt falſa: ſor. p̱ ſe eſt alb⁹. ſor. per ſe nō eſt alb⁹. ¶ Ad illud qn̄ dicitur ꝙ ex mā p̄ᵃ per ſe ſit aliqd cōcedo ſm ꝙ per ſe dicit modū ul' ſenſuꝫ ꝓpōnis. Sed ex hoc non ſeqtur ꝙ ex ente p̱ ſe ſit aliqd. Un̄ ab inferiori ad ſupius cū p̱ſeitate ut dic̄ modū uel ſenſum ꝓpoſitiōis nō tenet ꝯn̄a. q: non ſeqtur homo per ſe eſt riſibilis. ḡ aial per ſe eſt riſibile. nec ualet ꝯn̄a homo inq̄ꝫtū homo eſt riſibilis uel animal inquantuꝫ animal eſt riſibile. igitur homo inquantum animal eſt riſibile. ergo ꝛc̄.

¶ Unus quidem igit modus hic ē. Ali⁹ āt qm̄ cōtigit eadē dicē ſm potētiā ꝛ actuꝫ. Hoc autē determiatū eſt in alijs per certitudinem magis. Quare ſm ꝙ uere dicimus defectus ſoluuntur: propter quos coacti remouent predictoꝝ quedam: ꝓpter hoc enim in tātum deſtuerunt p̄ores a via in generationē ꝛ corruptionē ꝛ oino mutationē. Hec enim utiq̄ꝫ viſa nā oēm ſoluit hanc ipſorum ignorantiam.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̄ncipalis hui⁹ capl̄i. in qua pħs ponit ſecūdā ſolutioneꝫ ad rōnē antiq̄rū d. ꝙ vn⁹ modus ſoluēdi defectū antiquoꝝ eſt modus predictus .ſ. per diſtictionē int' illd̄ qd̄ eſt per ſe: ꝛ illd̄ qd̄ eſt per accidēs: ſed ali⁹ modus ſoluē-

di rōnē ꝓdictā eſt per diſtictionē īter ens in actu ꝛ ens in potētia. cū igiť ꝗriť utrū ex ente uel ex non ente fit aliqd tanꝗ̄ ex ſubo: ſic debet itelligi qd̓ ut ꝓus dictū eſt. rn̄dēdū eſt per diſtictionē: qꝛ ens dicit̄ duplr̄. ſ. ens in actu ꝛ ens in potētia. ꝛ ſilr̄ non ens dicit̄ duplr̄. ſ. nō ens in actu ꝛ nō ens in potētia. iō dicēdū ꝙ ex ente in actu ipoſſ̓e eſt aliqd fieri tanꝗ̄ ex ſubo: qꝛ ſic gn̄atū eēt anteꝗ̄ gn̄areť. ſꝫ ex ente in potētia fit aliqd tanꝗ̄ ex ſubo. Silr̄ ex non ente in actu fit aliqd tanꝗ̄ ex ſubo. ſꝫ ex nō ente in potētia ad formā nō fit aliqd tanꝗ̄ ex ſubo. In hͦ igiť ꝯſiſtit iſta 2ª rn̄ſio. ſ. ꝙ illō qd̓ gn̄ať ex aliquo gn̄ať ex illo tāꝗ̄ ex ſubo qd̓ ē in pō ad formā gn̄ati. ſed nō gn̄ať ex illo ſubiective qd̓ actu hꝫ formā gn̄ati. qꝛ cū ſubm̄ gn̄atiōis ꝓcedit ipm̄ gn̄atū: ſi generareť ſubiective ex illo qd̓ hꝫ formā gn̄ati: ſeqreť ꝙ gn̄atū eēt anteꝗ̄ gn̄areť. qa cū mā eſt actu ſub forma gn̄ati tūc gn̄atū eſt actu. igiť ſi mā hn̄s actu formā gn̄ati eēt ſubm̄ gn̄atiōis ſeqreť ꝙ gn̄atū eēt anteꝗ̄ gn̄areť. iſta diſtinctio de ente in potētia ꝛ ente in actu patet magis per certitudinē i aliis ſciētiis. vꝫ 9° metha. Et per iſtas diſtictiōes. vꝫ. ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s ꝛ per ens in potētia ꝛ ens in actu ſoluūtur dubitatiōes antiquoꝝ ꝓꝑ ꝗs negabāt gn̄ationē corruptionē ꝛ oēm mutationē: ſꝫ cognita nā materie ꝑ̓ ſolvit oīno ignorātia ꝛ dubitatio eoꝝ circa gn̄atione ꝛ corruptionē. ℂ Notāda ſūt hic duo ſm̄ ꝯ^{tͤ}. ꝑ ꝙ mā ꝑª eſt mediū int̄ nō eē purū ꝛ eſſe purū. qd̓ nō eſt itelligēdū ſm̄ ꝙ iſta duo ſunt ꝯdictoria qꝛ certū eſt ꝙ int̄ ꝯdictoria nō eſt mediū. ſꝫ per nō eē purū debet intelligi illō ꝙ nō eſt in reꝝ nā. ſ. purū nihil. ꝛ per eē purū debet itelligi ens in actu ut forma uel de ſe formā hn̄s. ℂ Secūdo eſt notādū ſm̄ ꝯ^{tͤ}. ꝙ ſi antiq cōprehēdiſſent eēntiaꝫ iſti' nature. ſ. materie: tūc affirmarēt oē qd̓ ipi negauerūt in gn̄atiōe ꝛ hͦ ſignificat ipm̄. ſ. Ariſtotelē īuenire hāc cām. ſ. mālē ꝛ ſcire eā ꝑncipalr̄. ℂ Notādū ſm̄ Lyncōiēſem ꝙ ens diuidiť in ens i actu ꝛ ens in potētia. ꝛ utrūꝗ̄ iſtoꝝ. i. tā ens in actu ꝗ̄ ens in potētia diuidiť ulteri'. qꝛ ens in actu dī duplr̄. vꝫ. ul̓ qꝛ ens pn̄tialr̄ exiſtit ꝛ hͦ eſt eē in actu actualitate pn̄tie. ꝛ ſic mā ꝑª eſt ens in actu qꝛ pn̄tialit̄ exiſtit. alio mō dī ens i actu: qꝛ eſt ens cōpletū qꝛ eſt forma uel formā hn̄s per ꝑtē ſui. Et ſilr̄ ens in pō dī duplr̄. ſ. ul̓ illō qd̓ nō eſt pn̄tialr̄. ſed poſſ̓e eſt eē ut dies craſtina. ꝛ illō ē ens i pō ad exn̄dūꝫ. Alio mō dī ens in pō qd̓ ꝑſentialr̄ ē ſꝫ ē icōpletuꝫ ꝛ impfectū ꝛ ſic mā ē ens in pō. vno igiť mō ē veꝝ ꝙ ex pō ente fit actu ens. Alio mō eſt veruꝫ ꝙ ex actu ente fit ens i potētia. qm̄ ſi ꝑ ens in potētia intelligam' ens icōpletū ꝑſentialr̄ tn̄ exn̄s. ꝛ ꝑ ens i actu ens pfectū nōdū exn̄s ſic ex ente in potētia fit actu ens ꝛ ex ſemine plāta. ſed ſi ꝑ ens in actu itelligam' illō qd̓ pn̄ialr̄ ē. ꝛ ꝑ ens i pō illō qd̓ nō eſt ſed pōt eē ſic debemus dicere ꝙ ex ente in actu fit potentia ens qꝛ ex ſemine qd̓ pn̄tialiter eſt fit potētia ens. ſ. plāta que nondum eſt. quare.

ℂ Caplꝫ 2^{m} tractat' ꝗrti declarās nām ꝛ neceſſitatē priuatiōis cum aliqli determinatione de forma.

t Angētes gdē igiť ꝛ alteri gdē ſunt ipſa: ſed nō ſufficiēter. Primuꝫ gdē eni ꝯſitenť ſimplr̄ fieri aliquid ex eo qd̓ nō eſt iqnātuꝫ pmenidē recte ē dicē. Poſtea videť ipis ſi hͦ e ē numero vna: pō tm̄ ꝛ vnā eē: hͦ hͦ differt plīmuꝫ.

i Stud ē 2^{m} ca^{m} hui' tractat' i quo declarať nā ꝛ necītas ꝑuatiōis. ꝛ ēt determiať aliqlit̄ de forma. ꝛ ꝯtinet ſeptē ꝑtes ꝑn^{les}. qm̄ i ꝑª narrať iſufficiētia antiquoꝝ i determinādo de ꝑuatiōe. In 2ª ibi ⌊ Nos gdē. ⌋ Ponit phs veras dr̄ias īter ꝑuationē ꝛ māꝫ. In 3ª ibi ⌊ Quidā āt. ⌋ Narrať ꝓꝑ quā cām qdā antiquoꝝ deſperexerūt ꝑuationē dicētes eā nullo mō eē ꝑn^{m}. In 4ª ibi ⌊ Exiſtēte quodā diuiſo. ⌋ narrať ꝙ ꝑuatio ē ꝑn^{m} nec tm̄ i gn̄atiōe. ⌋ In 5ª ibi ⌊ Corrūpiť āt ſic. ⌋ Declarať qlit̄ mā ꝑª ē nā ign̄abilis ꝛ icorruptibil̓. ⌊ In 6ª ibi ⌊ De ꝑnͦ āt. ⌋ Poniť ꝗdā excuſatio a ꝯſideratiōe de qbuſdā formis oñdēdo ad quā ſciam ꝑtinet determiare de formis illis. In 7ª ibi ⌊ Que gdē igiť ſunt ꝑnͦ. ⌋ epilogat ꝯtinuādo ſe ad ſequētia. In ꝑª igiť ꝑte ꝑn^{li} hui' capli phs narrat antiquoꝝ iſufficiētiā i determinādo de ꝑuatiōe, ꝛ eoꝝ inſufficiētia ꝯſiſtit i hoc qꝛ ipi nō diſtixert ꝑuatiōeꝫ a mā. ꝛ i hͦ duplr̄ defecerūt. ℂ Diť igiť phs ꝑ ꝙ qdā ſūt tāgētes ipam māꝫ: ꝛ aliquo mō ad vītateꝫ appropiquauerūt: ſꝫ non ſufficiēter ꝛ inuit pla. ut d. ꝯ^{tor}. qm̄ ſolus plato fuit ꝓpiqu' vidē verum in hac nā: ſed tn̄ platonici de hac nā nō dixerūt ſufficienť: ſed duplr̄ defecerūt. ꝑ qꝛ credebāt ꝙ mā ſit nō ens ſic ꝑuatio. ꝛ hͦ dixerūt ꝓꝑ rōnē pmenidis q̄ fuit illa: qcqd ē ꝑter ens ē nō ens. ſꝫ mā nō ē illō ens ꝑter qd̓ qd̓libet ē nō ens. igiť mā ē nō ens. ꝛ ſm̄ hͦ ꝯceſſerūt ꝙ ꝑuatio ē de ſuba materie. ꝛ iō cōceſſerūt ꝙ aliqd fit ſimpler ex nō ente inꝗ̄tū ē nō ens. Sic eni aliqd fit ſimplr̄ ex mā ita ꝯceſſerūt ꝙ aliqd fit ſimplr̄ ex nō ente. i. ex ꝑuatiōe qꝛ dixert ꝑuationē ꝛ māꝫ eē idē oīo. ℂ Scdo defecerūt qꝛ dixerūt ꝙ ſi mā ꝛ ꝑuatio ē vna numero ſm̄ ſubm neceē ē ꝙ ſit vna pō. i. rōne ꝛ diffinitiōe ut exponit ꝯ^{tor}. ſꝫ iſta plīmū dn̄t. ſ. eē vnū numero: ꝛ eē vnū diffinitiōe. Intelligēdū hic ꝙ mā ꝛ ꝑuatio dicunť vnū nūo: qꝛ ꝑdicanť de eodē nūo. qm̄ de eodē nūo de quo vē dī ꝙ ē mā de eodē vē dī ꝙ ē ꝑuatū forma. ꝛ iō dixerūt āntiq ꝙ mā ꝛ ꝑuatio ſūt idē ſꝫ diffinitionē. Nā dixerūt ꝙ ꝗcūꝗ̄ vere ꝑdicanť de eodē numero hn̄t oīno eādē diffinitionē. ꝛ hͦ ē falſū. verūtn̄ de v̄tute ſmonis ē ꝯcedēdū ꝙ ꝗcūꝗ̄ ſunt idē nūo ſunt idē ſpē. ꝛ ꝗcūꝗ̄ ſūt idē ſpē ſūt idē ſm̄ diffinitionē. qꝛ ꝗcūꝗ̄ ſunt idē ſpē hn̄t eādē diffinitionē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſūt idē ſm̄ diffinitionē. Un̄ cū phs dꝫ ꝙ ꝗcūꝗ̄ aliq ſunt idē nūo ꝛ diuerſa ſm̄ diffinitionē: ponit actū exercitū ꝓ actu ſignificato. Et intelligit ꝙ aliq ꝑdicātur de eodē numero q̄ tn̄ ſunt diuerſa ſm̄ diffinitionē. ꝛ hͦ ē veꝝ ꝗre. quia. ꝫ ꝛ c.

ℂ Nos gdē eni māꝫ ꝛ ꝑuationē alteram dicim'. Sꝫ hoꝝ hāc gdē nō eē ſm̄ accn̄s māꝫ. ꝑuationem autē per ſe non eſſe.

ℂ Hec ē 2ª ps ꝑn^{lis} hui' capli. i q̄ phs pōit vās dr̄ias īter ꝑuationē ꝛ māꝫ. ꝛ pōit duas dr̄ias quaꝝ ꝑª eſt ꝙ mā ē ꝑ accidens nō ens. ꝛ ꝑuatio ē ꝑ ſe nō ens. ℂ Un̄ itelligēdū ꝙ mā dī nō ens ꝑ accn̄s: qꝛ mā dī eē nō ens rōne alteri' ſibi ꝯiūcti. ſ. rōne ꝑuationis: ſꝫ ꝑuatio dī nō ens ꝑ ſe qꝛ ē nō ens: nō qꝛ ꝯiūgiť alicui nō enti: ſꝫ ꝑ ꝓpriā rōnē ꝑuatiōis dicitur eē nō ens. ꝛ ſic mā ꝑª dī nō ens ꝑ accn̄s: qꝛ ratiōe adiūcti. ꝛ ꝑuatio ē nō ens ꝑ ſe qꝛ nō rōne alteri' ſꝫ rōne ꝓpria. ℂ Intelligēdū tn̄ ꝙ illa ꝓpō. ſ. mā eſt nō ens de v̄tute ſmonis nec ē va ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s.

ſed itellectꝰ phi eſt ille q̄ aliqd de q̄ vẽ dr ipʒ eẽ nõ
ens vẽ p̄dicat̃ de mã denoĩatiue: q: p̄uatio cuiuſ-
cũq; forẽ ẽ nõ ens: q: nõ exiſtit i rez nã ſʒ ẽ ſola ca
rẽtia forẽ i ſbĩo apto nato. nec aliquã entitatẽ põit
i ſbĩo. ut p̄us declaratũ ẽ. nũc vº p̄uatio p̄dicat̃ de
mã denoĩatiue. q: verũ eſt q̄ mã eſt p̄uata aliq̃ forª
ut forª veris vl' ignis: ſʒ tñ eſt vã per acciñs: q: ꝯtin
git eã eẽ falſã cũ mã poſſet eẽ ſb forª qua p̄uat̃. Vñ
phs cũ dicit mãʒ eẽ p acciñs nõ ens itelligit q̄ ali
qd nõ ens p̄dicat̃ p acciñs de mã. ꝛ ſic ponit actũ
exercitũ per actu ſignificato. i. ponit eẽ p p̄dicari.

C Et hanc quidẽ propẽ rẽ ꝛ ſubſtãtiã ali-
qualiter materiã. p̄uationẽ aũt nequaq̃.

C Scda dñia iter mãm ꝛ p̄uationẽ eſt q̄ mã eſt ꝑpe
ſbſtãtiã que eſt forã nõ q̄ ſit forã. ſʒ hñs formã. ſʒ
p̄uatio nõ eſt ꝑpe formã nec hñs formã. C Intel-
ligẽdũ eſt q̄ mã dr eẽ ꝑpe formã. q: mã ẽ ſuſcepti
ua forẽ ita q̄ forã põt vniri mãe ſic ſuo pfectibili.
ſed p̄uatio nõ eſt ꝑpe formã: q: forã ꝛ p̄uatio nun-
q̃ pñt ſil' vniri: nec ſe pñt ſil' compati in eodẽ nũo.
C Notãda ſũt hic q̃tuor ſʒ ꝯ^cem. p̄ q̄ mã ẽ ens in
põ. ꝛ eſt aliqd cui accidit p̄uatio nõ i ſua ſuba p̄ua
tio aũt ſʒ q̄ p̄uatio eſt nõ ens p ſe. C Scdo eſt no
tãdũ ſm ꝯ^ce. q̄ q: p̄uatio accidit mãe. ex h̃ appa-
ret q̄ oẽ hñs mãm eſt gñabile ꝛ corruptibile. q: in
nã mãe eſt p̄uatio forẽ. ꝛ ſi in nã ſua eẽt forã nõ re
cipet alias ſuas forãs niſi ens gñaret̃ ex ente. quẽ
admodũ ſi in nã ſua eẽt p̄uatio ſimplr. tũc oĩno ni
hil gñaret̃ ex ea. ẽ igit̃ q̃ſi cõpoſita ex eẽ ꝛ nõ eẽ. ꝛ
ſic apparẽt hic q̃uq;. p̄ q̄ oẽ hñs nãm eſt gñabile
ꝛ corruptibile. 2º q̄ in nã mãe ẽ p̄uatio forẽ. ꝛ hoc
itelligo denoĩatiue vl' negatiue ſic q̄ p̄uatio ineſt
mãe nõ ꝑꝑ aliã cãm agẽtẽ: ſic nõ eẽ ineſt cuilibet
in cãto ex ſe: q: nõ p cãm agẽtẽ: qm̃ nulla eſt cauſa
agẽs ꝑꝑ quã nõ eẽ ineſt mõ antichriſto. ꝛ eodem
mõ nõ eſt aliq̃ cã agens ꝑꝑ quã p̄uatio antichriſti
nũc ieſt mãe. Et iõ dic̃ ꝯ^or q̄ in nã mãe eſt p̄uatio
forẽ nõ q: p̄uatio ſit de eẽntia mãe. ſʒ q: p̄uatio in-
eſt mãe per ſolũ defectũ agẽtis ꝑducẽtis formaʒ.
Tertio apparet q̄ mã in nã ſua nõ eſt formata: q:
nulla forã ineſt mãe niſi p agẽs educẽs formã de
põ mãe. Quarto apparet q̄ ſi mã in ſe hẽret aliq̃
formã. tũc ens gñaret̃ ex ente. ſ. in actu p formam
tanq̃ ex ſbiecto. Quinto appet q̄ ſi in nã mãe eẽt
p̄uatio ſimplr. i. p̄uatio cuiuſlibet forẽ nihil gñare
tur ex mã q: in mãm p̄uatã oĩ forã non põt recipi
actio uel actꝰ alicuiꝰ agẽtis nalis. C Tertio p̄ncipa
liter eſt notãdũ ſm ꝯ^cem q̄ ex h̃. ſ. q̄ in nã mãe eſt
p̄uatio forẽ appet q̄ corꝑa celeſtia nõ hñt mãʒ oĩ-
no: q: tũc eẽnt gñabilia ꝛ corruptibilia ꝑꝑ mixtio-
nẽ p̄uationis cũ nã coꝝ. C Quarto eſt notãdũ ſʒ
ꝯ^ce q̄ nihil aliõ eſt cã gñatiõis ꝛ corruptionis q̃
mã pª ꝑꝑ nõ eẽ qd eſt mixtũ in eiꝰ ſuba. C Sed in
telligẽdũ eſt q̄ Aui. p̄ ſue phice ca. 3º videt̃ dicere
ꝯriũ. nã dic̃ q̄ mã ſm ſe nõ eſt pn^m corruptiõis. ſʒ
q: eſt adiũcta forẽ hñti ꝯriũ. Dico igit̃ q̄ ꝯ^or itelli
git q̄ nihil aliõ eſt cã ſbiectiua poſitiua gñationis
ꝛ corruptionis q̃ mã pª. Verũtñ mã pª nõ eſt cã
ſufficiẽs gñatiõis ꝛ corruptiõis. ſʒ reqrit̃ aliqd ali
ud. ſ. agẽs ꝯriũ forẽ pficiẽti mãʒ. Vñ in hõgeniis
hñtibꝰ oĩno q̃litates ꝯſiles in oĩ pte nunq̃ eſt cor-
ruptio ab itriſeco. q: in talibꝰ nõ ẽ niſi pn^m paſſiuũ
corruptiõis ꝛ pn^m paſſiuũ ſine actiuo non ſufficit.
Et hoc intelligit Aui. d. q̄ mã pª nõ eſt pn^m ſuffici
ens corruptionis.

C Quidã ãt qd nõ ẽ magnũ ꝛ paruũ ſilr:
aut ſil' utrũq;: aut ſeorſuʒ utrũq;. Quare
penitꝰ alter modus eſt hic trinitatis: ꝛ ille
uſq; qdẽ eni ad h̃ ꝑuenĩũt q̄ opʒ quãdã
ſuppõi nãm. Hac tñ vnã faciũt. Etenĩʒ ſi
aliqs dualitatẽ fac̃ dicẽs magnuʒ ꝛ ꝑuuʒ
ipaʒ: nihilominꝰ idẽ fac̃. alterã eni dſpexit

C Hec eſt 3ª ps pn^li bũiꝰ ca. in q̃ narrat̃ cã ꝑꝑ quam
antiq deſpexerũt p̄uationẽ negãtes ipaʒ eẽ pn^m.
ꝛ ꝯtinet iſta ps duas pticulas: q: in pª narrat̃ de-
fectꝰ ſeu error platonicoꝝ circa p̄uationẽ. In 2ª aũt
ibi [Subiecta qdẽ.] Ponit̃ rõ erroris. In pª igit̃
pticula huiꝰ ptis. d. phi. q̄ qdã. i. platonici poſue-
rũt mãm eẽ pn^m ꝛ dixerũt magnũ ꝛ paruũ eẽ pnª
mãlia rez. ꝛ ſil' cũ h̃ dixerũt nõ ens. i. p̄uationem
eẽ magnũ ꝛ ꝑuũ. ꝛ ſic nõ diſtinxerũt iter p̄uationẽ
ꝛ mãm. nec poſuerũt p̄uationẽ eẽ tertiũ pn^m. Et
ſupplẽdũ ẽ q̄ platonici poſuerũt aliõ pn^m. ſ. ideã
ſʒ ſiue platonici poſuerũt magnũ ꝛ ꝑuũ cõiunctim
eẽ pn^m mãle: ita q̄ ambo ꝯiũctis ꝯſtituãt vnũ pn^m
mãle. ſiue poſuerunt utrũq; ſeorſum eẽ pn^m mãle:
ſemp aliquo mõ poſuerũt tria pnª. ſʒ alter eſt mo-
dus trinitatis pnoꝝ quẽ iſti ponunt a mõ trinitatis
quẽ nos ponimus: q: iſti platonici ponũt illa tria
pnª. ſ. magnũ. ꝑuũ. ꝛ ideã. ſʒ nos ponimꝰ mãʒ for-
mã ꝛ p̄uationẽ eẽ pnª: ꝛ ſic platonici q̃tũ ad aliqd
bñ dixerũt. ꝛ q̃tũ ad aliqd male dixerũt: q: in h̃
q̄ poſuerũt q̃dã nãm ſbiectã. ſ. pn^m mãle tñ: in h̃
bñ dixerũt. ꝛ q̃uis poſuerũt duo ex parte p̄ncipii
mãlis tñ illa reducunt̃ in vnũ ꝛ in duas nãs diuer
ſas. q: ambo illa ſũt in gñe p̄ncipii mãlis. ſed in eo
q̄ dixerũt alterã nãʒ. ſ. p̄uationẽ negãtes eã eẽ de
nũo pnoꝝ in hoc male dixerũt. Vñ breuiter in hoc
bñ dixerũt. q: poſuerũt pn^m mãle. ſed in hoc male
dixerũt: q: poſuerũt priuationẽ nõ eẽ p̄ncipiũ di
ſtinctum a materia.

C Subiecta qdẽ mã cuʒ forma cã eſt coꝝ
que fiunt ſicut mater. altera vº ps ꝯrie-
tatis multotiens imaginabit̃ ad maleficiũ
ipſius protendẽti intellectuʒ: neq; eẽ
penitus: ꝛ eẽ extra omne.

C Hec eſt 2ª pticula 3ª ptis pn^li huiꝰ capli. in qua po-
nit̃ rõ erroris platonicoꝝ ꝑꝑ quã poſuerũt mãʒ eẽ
pn^m ꝛ negauert p̄uationẽ eẽ pn^m. ꝛ cã ꝑꝑ quã po-
ſuerũt mãm eẽ pn^m fuit illa: q: mã ꝑmanet in gñа
to ꝛ forma nõ põt eẽ ſine ea. ꝛ mã ſic ſe hẽt ad gña
ta ſicut mr̃ ad filios. ſicut enim mr̃ eſt pn^m paſſiuũ
ꝛ receptiuũ in ꝑductione filioꝝ: ita mã pª in ꝑdu-
ctione gñati eſt pn^m paſſiuum ꝛ receptiuũ forme.
C Vñ q: mã ꝑmanet in gñato: ꝛ eſt cã ſuſceptiua
forme, ꝑpter hoc poſuerũt mãm eẽ pn^m. ſed cã ꝑꝑ
quã negauerũt priuationẽ eẽ pn^m fuit: q: p̄uatio
multotiẽs machinat̃ ad maleficium. i. ad nõ eẽ rei
gñate nec ꝑmanet in gñato: ꝛ iõ ꝑtẽdẽti intellectũ
ad hãc ꝯditionẽʒ p̄uationis. ſ. q: ponit nõ eẽ rei:
ꝛ qd nõ eſt pars geniti. nec ꝑmanet in genito: põt
videri q̄ p̄uatio nõ eſt pn^m. imo penitꝰ nihil eſt. ꝛ
ex̃ oẽ. i. ex̃ totũ ens. Vñ cũ ꝑꝑ quã negauerũt pri-
uationẽ nõ eẽ pn^m fuit: q: p̄uatio ponit non eẽ rei
nec manet in re. ꝛ ſic magis videt̃ deſtruere gña-
tionem q̃ eẽ neceſſaria generationi.

¶ Exiſtēte eni quodaꝫ diuino ⁊ optimo ⁊ appetibili aliqd qdē ꝯriū eſſe ipſi dicim⁹. Aliud autē aptum eſſe appetere ⁊ deſiderare ipm ſm ipſius naꝫ. Quibuſdā āt accidit ꝯriū appetē ſuiipſi⁹ corruptioneꝫ: ⁊ neqꝫ ſuiipſi⁹ poſſibile eſt appetē ſpecieꝫ pp nō eē idigēs neqꝫ ꝯriuꝫ. Corruptiua eni ſūt adinuicē ꝯria. Sed h̄ eſt materia ſicut ſi femina maſculum ⁊ turpe bonū. nō quod p ſe eſt turpe: ſed ſm accidens.

¶ Hec eſt 4ª po pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarat̄ φ p̄uatio eſt pn̄ᵐ neceſſariū in gn̄atiōe. ⁊ hec eſt 27ª ꝯ hui⁹ libri. ad quā pbandā determinat̄ aliqualr̄ de forma māli. ꝯ igit̄ pbat̄ ſic. illō pp qō mā appetit formā eſt pn̄ᵐ neceſſariū in gn̄atiōe: ſed pp p̄uationē mā appetit formam. g̃ p̄uatio eſt pn̄ᵐ nec̄iuꝫ in gn̄atione. maior declarat̄ ſic. qm̄ exn̄te quodā diuino ⁊ optio ⁊ appetibili. i. ipa foīa exn̄te q̄dā diuino ⁊ optimo ⁊ appetibili que eſt ꝯria p̄uationis mā que eſt aliō pn̄ᵐ eſt apta nata appetē ⁊ deſiderare ipam formā. et h̄ habet̄ φ mā appetit formā tanq̄; quoddā diuinū ⁊ optimū. ſ. optimā pfectioneꝫ ei⁹. Et ex hoc ſequit̄ φ illō pp qō mā appetit formā eſt pn̄ᵐ nec̄ium in gn̄atiōe: q: niſi mā appeteret formā nō trāſmutaret̄ nāliter ad eā. ⁊ ſic nō eēt gn̄atio nālis: q: qō nālr̄ trāſmutat̄ ad aliquā pfectionē appetit eā. illō igit̄ qō ē cā appetit⁹ māe ē pn̄ᵐ nec̄ium in gn̄atione: q: eſt illō ſine q̄ nō pōt eē gn̄atio nālis. ⁊ ſic patet maior. minor declarat̄ ſ. φ pp p̄uationē mā appetit formā q: dicētib⁹ p̄uationē nō eē mixtā cū mā: accidit h̄ incōueniens ſ. φ aliqd appetit ſuiipſi⁹ corruptionē: uel φ aliqd appetit illō qō actu hēt. qō eſt icōueniēs pro utraqꝫ pte. p̄ᵃ po eſt falſa. ſ. φ aliqd appetit ſuiipſi⁹ corruptionē: q: ſic appeteret ſe nō eē qō eſt falſum: q: oīa appetūt ſe eē ⁊ pmanē. ⁊ ſilr̄ altera po cōſequētis eſt falſa. ſ. φ aliqd appetit illō qō hēt in actu. qm̄ appetit⁹ nō eſt niſi pp idigētiā alicui⁹ nō habiti. ⁊ cōſequētiā pbat p hō ſic. q: ſi mā appetēt formā ⁊ ſibi nō eſt cōiūcta p̄uatio. uel igit̄ appetit formā quā hēt ul' formā quā nō hēt. Si formā quam hēt ſequit̄ alia po diſiūctiue que eſt ꝯn̄ſ. ſ. φ aliqd appetit illō qō hēt in actu: ⁊ p ꝯn̄s ſeqt̄ φ tota diſiūctiua. ſi vō dat̄ qō appetit formā quā non hēt: ⁊ φ ei nō ſit p̄uatio ꝯiūcta: cuꝫ forma quā nō habet ꝯriet̄ forme quā hēt. ⁊ ꝯria mutuo ſe corrūpūt ſequitur φ mā appetit corruptionē forme quā hēt. ⁊ ſi p̄uatio nō ſit ꝯiūcta māe tūc mā nō eſt i pō ad formā ꝯriā: q: ſi eēt in pō ad eā eēt p̄uata ea. igit̄ mā appetit eē ſine oī forma: q: appetit corruptionem quā hēt ⁊ nō eſt in pō ad aliā formā. g̃ cū mā non poſſit eē ſine forma ſequit̄ φ ſi mā appetit eſſe ſine oī forma φ mā appetit ſuiipſi⁹ corruptionē ⁊ ſic aliqd appeteret ſuiipſi⁹ corruptioneꝫ. ⁊ hec eſt p̄ᵃ po diſiūctiue que eſt ꝯn̄s. g̃ ſi p̄uatio nō ſit mixta cuꝫ mā ſequit̄ φ mā nō appetit formā: q: ſi dat̄ φ appetit formā ſequit̄ φ aliqd appetit ſuiipſius corruptionē: ul' φ aliqd appetit illō qō hēt in actu qō ē icōueniēs. p̄uatio igit̄ eſt cā appetit⁹ māe: q: ſine p̄uatione mā nō pōt appetē formaꝫ. Iſta expoſitio pōt extrahi ex vbis ꝯ^tⁱˢ. d. cui ꝯ^tor φ qui nō cōcedūt p̄uationē eē mixtā cum mā ꝯtingit eis dicē φ iſtō deſideriū nāle eſt in entib⁹ nālib⁹ ſꝫ φ ſunt cōpleta exn̄tia in actu ex q̄ ꝯtingit eis appetē ſuū ꝯriuꝫ corrūpēs ipm. ⁊ ſic aliqd appeteret ſe corrūpi. hec ꝯ^tor. Iſta vba pn̄t exponi de mā. ſ. φ ſi mā appeteret formā: ⁊ nō eēt p̄uata forma ipſa mā appeteret ſuū ꝯriū corrūpēs ipam: q: appeteret corruptionē forme quā hēt ⁊ nō eēt in pō ad aliā formā ⁊ ſic appeteret eē ſine oī forma. ⁊ p ꝯn̄s appetēt ſe corrūpi cū nō poſſit eſſe ſine forma. ¶ Uel ſic. ſi mā nō hēret p̄uationē admixtā nō eēt in pō ad aliam formā. ⁊ cū nō poſſit eē ſine foīa ſequit̄ φ mā nō poſſit eē ſine forma quā hēt. igit̄ ſi appetēt aliā formā. ⁊ nō eſt in pō ad aliā formā. ⁊ ēt alia forma eſt incōpoſſibilis forme quā hēt: ſequit̄ φ appetit corruptionē forme quā hēt. ⁊ cū nō poſſit eſſe ſine ea ſequit̄ φ appetit ſe nō eē: q: appetit illō nō eē ſine quo nō pōt eē. ¶ Sꝫ dubitat̄ q: mā nō hēt ꝯrium ut viſuꝫ eſt ſupra. nūc vō in textu dicit̄ φ ſi mā nō hēret p̄uationē admixtā vnuꝫ ꝯrioꝝ appeteret ſuiipſius corruptionē. g̃ illō nō pōt exponi de mā ſ. φ mā appetit ſuū ꝯriū ul' corruptionē ſuā cū mā nō hēat ꝯriū. ¶ Dicēdū φ in pposito per ꝯriū dꝫ itelligi qōcūqꝫ corrūpēs aliō. vn̄ ſi mā nō hēret in ſe p̄uationē ⁊ ipa appeteret formā cū illa forma ſit corruptiua forme que eſt in mā ſequit̄ φ eſt corruptiua māe. ⁊ p ꝯn̄s eſt ꝯria māe large loquēdo de ꝯrio itelligēdo p ꝯriū idifferēter qōcūqꝫ corrūpēs ⁊ h̄ itelligit ꝯ^tor. d. φ ꝯtingēt aliqd appetē ſuū ꝯrium corrūpēs ipꝫ. ¶ Alr̄ tn̄ pōt deduci rō pbās φ p̄uatio eſt pn̄ᵐ nec̄ium in gn̄atione ſic. illō pp qō mā appetit formā eſt pn̄ᵐ neceſſariū in gn̄atiōe. ſꝫ pp p̄uationē mā appetit formā. g̃ maior patet. ⁊ minor declarat̄ ſic: ſupponēdo p̄ φ mā appetit formā tanqꝫ diuinū ⁊ optimū: tūc ſic. aut mā appetit formā quā hēt: aut formā quā nō hēt. nō formam quā hēt q: appetit⁹ nō eſt niſi pp idigētiā alicuius nō habiti. ex q̄ igit̄ habet formā non appetit eā. ſi vō mā appetit formā quā nō hēt: aut igit̄ mā p ſe ſm φ mā appetit formā quā nō hēt: aut ſꝫ φ hēt formā appetit aliā formā: aut ſm φ eſt p̄uata illa forma nō eſt dare p̄ᵐ. vꝫ φ mā p ſe. ⁊ ſꝫ φ hᵐ appetit formā quā nō hēt: q: ſi ſic: tūc ſemp mā appeteret eā manēte nā māe. ⁊ ſic qn̄ hēret illā formaꝫ appeteret illā. qō eſt icōueniēs. nec eſt dicē φ mā ſꝫ φ eſt formata vna forma appetit aliā formā ita φ p formā quā hēt appetit formā quā non hēt: q: forma quā hēt ⁊ forma quā nō hēt ſūt ꝯria. ⁊ ſic ſi rōne forme appeteret aliā formā. ſequit̄ φ mā per iſtā formā appetēt illā formaꝫ corrūpi. ⁊ ita aliqd appeteret ſe corrūpi qō eſt ipoˡᵉ. Relinquit̄ igit̄ φ mā appetit formā ſm φ eſt p̄uata illa forma. ⁊ ita per p̄uationē mā appetit formā. ¶ Uel pōt illud mēbrū. vꝫ. φ mā nō appetit aliquā formā ſꝫ φ hꝫ aliā formā alr̄ deduci. q: ſic mā ut ē ens i actu appetēt aliā foīaꝫ: ⁊ ſic appetēt ſe corrūpi q̄tū ad eē actualitatē quā hēt a forma pficiēte ipam qō eſt incōueniēs. ⁊ ſic ſequit̄ φ rōne p̄uatiōis appetit formā. ⁊ hec videt̄ itētio ꝯ^tⁱˢ hic dicētis φ ſi nō eſſet hic aliqd nō hn̄s formā nō eēt hic aliqd appetens formā poſt formā. ⁊ ſi ſic eēt tūc nā ageretocioſe: q: poneret in entib⁹ potētiā ad corruptionē eoꝝ ſꝫ φ ſunt in actu. ⁊ hoc totū eſt ipoˡᵉ. oē eni ens ut eſt dictū diligit ſe pmanē. ſꝫ mā diligit ſe iduē formā poſt formā pp diminutionē. i. pp corruptionē ꝯtingētē ei. hec ꝯ^tor. ⁊ ita appet φ mā ſꝫ φ eſt in actu.

per formā nō appetit aliā formā ſibi ꝯriā.q2 ꝫ ꝙ eſt in actu diligit ſe ꝑmanē ⁊ ita ꝫ ꝙ in actu nō appetit aliqd corrūpēs ipaȝ. ¶ Sȝ qlit' appetit' accidat māe ex ꝓuatione mixta cū mā. docet pħs. d. ꝙ mā appetit formā ſicͭ femina maſculū. ⁊ turpe bonū. ſic eni femina appetit eē vir ꝑ accñs rōne ꝓuatiōis ⁊ iperfectiōis. ſic illō qð eſt turpe appetit bonū nō ꝫ ꝙ eſt in ſe: ſed ꝑ accñs. q2 turpitudo accidit ei ex ꝓuatiōe mixta cū ipo. ⁊ in ſe nō eſt ꝓuatio. Ita mā appetit formā in rōne ꝓuatiōis. Femina eni nō appetit ꝑ ſe eē vir: ſed ꝑ accñs ex ꝓuatione. Femineitas eni accidit ei ex ꝓuatiōe ⁊ impfectione. ⁊ ita ēt formā appetit mā rōne ꝓuationis. ¶ Notādū tñ ꝙ foīa dr̄ eē qðdā diuinū optimuȝ ⁊ appetibile: q2 iter oīa pn̄ᵃ gñabiliū ⁊ corruptibiliū plus aſſimilaꝛ deo: pro eo q2 eſt ꝑfectior oībus alijs ꝓncipijs gñabiliū ⁊ corruptibiliū. ⁊ iō eſt qð dā diuinū. q2 magis aſſimilaꝛ deo ⁊ eſt optimuȝ ⁊ appetibile. ¶ Itē ꝯ^tor dic̄ hic ꝙ oīa entia appetūt aſſimilari deo qð ſic ē itelligēdū. ſ. ꝙ oīa entia appetūt eē ita ꝑfecta ſic ꝯuenit nāe eoꝝ. ¶ Sȝ h̄ dubitaꝛ. q2 qua rōne mā ꝫ ꝙ bēt formā nō pōt appetere aliā formā eadē rōne mā ſm ꝙ ꝓuata eſt aliq̄ foīa nō vr̄ appetē eā: q2 ut ſic appetēt ſuū ꝯriū. ⁊ per ꝯñs ſui corruptionē. Et ꝯfirmaꝛ q2 ꝓuatio ꝯriatur foīe ⁊ vnū ꝯriū nō eſt pn̄ᵐ appetens reliquū. ḡ ꝓuatio nō eſt pn̄ᵐ appetendi formā cui' eſt ꝓuatio ⁊ ēt ſm h̄ vr̄ ſeq̄ ꝙ ꝓuatio appetit ſuiipſius corruptionē. ¶ Dicēdū igiꝛ ꝫ ꝯ^tor hic ꝙ ſi mā ꝫ ꝙ bēt formā appetēt aliā formā cū mā bēat eē in actu a foīa: ſeqt ꝙ mā ſm ꝙ eſt in actu appeteret formā. ⁊ ſic ſm ꝙ eſt in actu appetēt ſuiipſius corruptionē q̄tū ad illō eē in actu qð bēt a foīa qð eſt iconueniēs. ſ. ꝙ mā ꝫ ꝙ bēt eſſe in actu appetit corruptionē illi' eē: q2 oē ens in actu ꝫ ꝙ in actu diligit ſe ſemꝑ ꝑmanē. Et ꝑ h̄ patet ꝙ non eſt eadē rō de ꝓuatiōe ⁊ de foīa. q2 mā nō bēt eē in actu a ꝓuatione. ſȝ a ꝓuatiōe bēt eē diminutū ⁊ in pō. ⁊ iō q̄tuis mā ſm ꝙ eſt ꝓuata aliq̄ foīa appetat eā. ex h̄ nō ſequiꝛ ꝙ mā appetat ſuū ꝯriū. q2 in aduētu foīe nō ꝓuaꝛ mā ali q̄ eē in actu qð bēt a ꝓuatiōe. ¶ Et cū dr̄ ꝙ vnū ꝯrioꝝ nō eſt pn̄ᵐ appetēdi ſuū ꝯriū. Dicēdum ꝙ uez eſt de poſitiuis ꝯrijs quoꝝ qðlibet dat eē in actu ſuo ſuſceptiuo. ſed loquēdo de ꝯrijs ſ. de ꝓuatiōe ⁊ foīa ſic dico ꝙ vnū ꝯrioꝝ. ſ. ꝓuatio eſt pn̄ᵐ appetendi formā. Et cū dr̄ ꝙ ſm h̄ ꝓuatio appetēt ſuiipſi' corruptionē: uł eēt pn̄ᵐ appetendi corruptionē ſuiipſi'. dico ꝙ nō ſeqꝛ. q2 ꝓuatio nō pōt corrūpi cū ſemꝑ ſit nō ens. ⁊ illō qð debet corrūpi aliqñ eſt ens ⁊ aliqñ nō ens. ſed ꝓuatio nō eſt aliqd extñs in reꝝ nā. ſed eſt ſola carētia foīe. ⁊ iō ꝓuatio nō corrūpiꝛ ſic ꝙ bēat nō eē poſt eē. ſȝ ſolū corrūpiꝛ q̄tū ad denoīationē māe q2 cū mā nō habeat formā denoīaꝛ a ꝓuatione foīe: q2 uez eſt tūc dicē ꝙ mā ē ꝓuata foīa. ſed cū mā bēat formā nō denoīaꝛ a ꝓuatione illi' foīe. ⁊ ſic corrūpiꝛ ꝓuatio q̄tū ad denoīationē: ſȝ nō corrūpiꝛ ſimplr̄ cū nullū eē bēat. ¶ Sȝ tūc ē dubiū. ſ. quō ꝓuatio pōt eē pn̄ᵐ: ⁊ quō pōt eē cā appetit' māe cū ſit nō ens: ⁊ nō ens nō vr̄ eē cā entis. ¶ Itē qñ foīa corrumpiꝛ manet mā ꝓuata foīa. ḡ ſi ꝓuatio eēt cā appetitus māe: ſequereꝛ ꝙ poſtq̄ foīa eēt corrupta mā appeteret eā qð eſt icōueniēs: q2 appetit' nālis nō ē ad ipoꝫ. ſed poſtq̄ foīa eſt corrupta ipoꝫ eſt māȝ illaȝ recipe. ¶ Dicēdū igiꝛ ꝙ nō ens pōt eē pn̄ᵐ ꝑ accidēs. ⁊ cā ꝑ accñs entis. ſed nō ens nō pōt eē pn̄ᵐ ꝑ ſe: nec ꝑ ſe cā entiſ. Et ulteri' qñ dr̄ ꝙ qñ foīa corrūpiꝛ manet mā ꝓuata foīa. Dico ꝙ ē uez. ſed ex h̄ nō ſequiꝛ ꝙ mā appetit illā formā poſtq̄ eſt corrupta. q2 ꝓuatio ſola nō eſt cā ſufficiēs appetitus māe. ſed ꝓuatio foīe cū pō ad formā ē ſufficiēs cā appetit' māe. ſed ꝓuatio ſequēs formā nō eſt cā appetit' māe ad formā. ¶ Un̄ nota ſm ꝯ^tor hic ꝙ appetit' ē duplex. ſ. nālis: ⁊ ſine ſenſu: ⁊ taliſ appetit' eſt in plātis ad nutrimētū. Ali' vo ē appetit' aīaliſ ⁊ eſt cū ſenſu ut appetit' aīaliū ad nutrimētū. ⁊ in mā eſt appetit' nālis ad recipiēdū oēs foīas. Itēȝ dic̄ ꝯ^tor ꝙ pħs ꝑ appetitū itelligit illō qð mā bēt de motu ad recipiēdū formā. Un̄ itelligēdū ꝙ appetit' ē duplex. ſ. aīalis ⁊ nālis. appetit' aīalis ē ſequēs cognitionē. ſȝ appetit' nālis ē ſine cognitiōe. ⁊ appetit' aīalis diuidiꝛ in appetitū ſenſitiuū. ⁊ in appetitū itellectiuū. appetit' ſenſitiu' eſt ſequēs cognitiōeȝ ſenſitiuā. ſed appetit' itellectiu' eſt ſequēſ cognitionē itellectiuā. Appetit' vo nālis ē duplex ſ. qdā actiu' ⁊ qdā paſſiu'. ⁊ uoco appetitū actiuū illū q ſe tenet ex ꝑte ꝓncipij actiui. ⁊ appetitū paſſiuum uoco illū q ſe tenet ex ꝑte ꝓncipij paſſiui. Iſta diſtinctio pȝ: q2 ſm pħm 2ᵒ phi' nā agit ꝑꝑ finē. q2 alr̄ nunq̄ accidēt error in actiōe nāe. ſed qð agit ꝑꝑ finē itēdit finē. ⁊ ꝑ ꝯñs appetit finē: iō in oīb' ordinatꝭ ad aliū finē a ſe ē appetit' nālis ipſi' finis. ⁊ cū tā pō actiua q̄ pō paſſiua ordineꝛ ad finē: ſeqꝛ ꝙ tā pō actiua q̄ paſſiua appetit finē. Appetit' āt nālis pōe actiue ē vis uł iclinatio actiua ad terminū ꝓducibilē per pōm actiuā. vbi grā. graue extñs ſurſū nitiꝛ effectiue ſe facē deorſū. ⁊ iſta vis ſeu nālis iclinatio actiua dr̄ eē appetit' actiu'. ſed appetit' paſſiu' eſt quedā hūilitas qua ꝑfectibile ꝑt recipere ꝑfectionē ſuā. ꝑfectio eni eſt q̄dāmō finis ꝑfectibilis. ⁊ iō qðlibet ꝑfectibile ꝑfectiōe deficiēte a ſua eēntia appetit nālr̄ illā ꝑfectionē. ¶ Sed dubiū eſt utrū appetit' nālis ſit idē cū re appetēte uł nō. Et dico ut vr̄ mihi ꝙ appetit' icludit tria. vȝ. rē ordinatā ad ꝑfectionē ⁊ carētiā ꝑfectiōis ⁊ poſſibilitatē ꝑueniēdi ad ꝑfectionē nō bitaȝ. ⁊ iō appetitus nō eſt oīno idē cū re appetēte. ſed icludit pluſ: q2 ſi eēt oīno idē cū re appetēte: tūc ſemꝑ manente illa re maneret appetit'. ⁊ ſic mā appeteret formā qñ actu bēt eā qð ē ꝯ pħȝ. ⁊ iō appetit' ultra rē appetēte addit ꝓuationē rei que appetiꝛ. ⁊ adhuc ꝑter ꝓuationē ꝑfectioniſ deſideratē ad hoc ꝙ ſit appetit' nālis opȝ ꝙ ſit ipō aegrēdi illā ꝑfectionē deſideratā: q2 alr̄ eēt appetit' uan' q2 eēt reſpectu impoꝫ. Dico igiꝛ ꝙ appetit' grauis ad deſcēdēdum deorſū ē grauitas uł nā grauis ꝓuata loco deorſū potēs ſe mouē deorſū q̄tū ex ꝑte ſui. ſed appetit' māe ad formā eſt ipa mā ꝓuata foīa potēs eā recipe. Et tūc dico ꝙ appetit' de q̄ loquiꝛ pħs eſt appetit' paſſiu' qui appetit' icludit carētiā ꝑfectiōis. ⁊ pōm recipiēdi eā. ⁊ hoc itelligit ꝯ^tor. d. ꝙ pħs ꝑ appetitum hic itelligit illō qð mā bēt de motu ad recipiēdū formā itelligēdo ꝑ motū ad formā ꝓuationē foīe cū poſſibilitate ad eādē. Nō eni ꝑt ꝯ^tor ꝑ motū itelligē ipāȝ trāſmutationē ſolū. q2 tūc nūq̄ appeteret formā niſi qñ trāſmutareꝛ ad eā. qð eſt falſū. itelligit phus ꝑ motū ut dictū eſt ꝓuationē forme cum poſſibilitate recipiendi eam.

¶ Corrūpiꝛ aūt ⁊ fit eſt qdē ut ſic. Eſt āt ut

nō. Scḋm qdē eni qḋ ē in q̄ fm ſe corrū pif. Qḋ eni corrūpif in h̄ eſt ꝑuatio. Incꝯtum āt fm potētiā nō per ſe: ſed incorruptibilē ⁊ ingenitā neceſſe eſt eſſe ipſaꝫ.

¶ Hec ē 5ᵃ ps pn̄ˢ hᵘˢ cap. i q̄ decl'af quō mā pᵃ ē gn̄abil' ⁊ corruptibil': ⁊ quō ē ign̄abil' ⁊ icorruptibil'. ⁊ ꝯtinet duas ꝑticulas: qm̄ i pᵃ declaraf ꝙ mā ē corruptibil' ꝑ accn̄s rōne ꝑuatiōis. In 2ᵃ ibi [Si eni fiat.] decl'af ꝙ mā pᵃ ē ꝑ ſe ign̄abilis ⁊ icorruptibilis. In pᵃ igif ꝑticula huiꝰ ꝑtis narrat phūs ꝙ mā corrūpif: ⁊ fit. d. corrūpif āt ⁊ fit. ē qdē ut ſic. ē aūt ut nō. Hoc ē: vno mō ē ueꝝ ꝙ mā fit ⁊ corrūpif. ⁊ alio mō nō ē ueꝝ. qꝛ ē uerū per accn̄s ꝙ materia fit ⁊ corrumpif: ſed non eſt uerum per ſe. Deinde cū dicit [Scḋm quidē enim ⁊c̄.] Probat ꝙ mā eſt corruptibilis per accn̄s: ⁊ hec eſt 28ᵃ ꝯ huiꝰ li. que ꝓbaf ſic. oē illḋ in q̄ eſt aliqd fm ſe corruptibile: ē ꝑ accn̄s corruptibile. ſed mā ē aliqd in q̄ eſt aliqd fm ſe corruptibile. ḡ mā ē ꝑ accn̄s corruptibilis. maior patet. qꝛ qḋ attribuif alicui rōne alterius ꝯiūcti cū eo: attribuif ei ꝑ accn̄s. illḋ igif eſt ꝑ accn̄s corruptibile in q̄ ē aliqḋ ꝑ ſe corruptibile. ⁊ minor apparet qꝛ ꝑuatio ē fꝫ ſe corruptibilis ⁊ ꝑuatio ē in mā. ḡ in mā ē aliqd fm ſe corruptibile. ¶ Notādū ē hic ꝙ hᵉ locutiōes. ſ. mā ē gn̄abilis: mā ē corruptibilis ſūt diſtiguēde pencs 2ᵐ moduꝫ amphi. eo qꝛ pn̄t accipi in ſignificatione ꝓpria uel trāſumptiua. ſic accipiant ꝑ ſignificatiōe ꝓpria ſic ſūt ꝓpōnes falſe hᵉ mā ē gn̄abilis. mā ē corruptibilis. qm̄ iſta ꝓpoſitio. ſ. mā eſt gn̄abilis: ꝓprie ſignificat ꝙ mā aliqn̄ icipiet eē ſic ꝙ erit vnū ens i mūdo poſtq̄ꝫ fuit nō ens. qḋ ē falſū. Et eodē mō illa. mā ē corruptibilis. ſignificat ꝙ mā aliqn̄ deſinet eē: ſic ꝙ erit oīno nō ens poſtq̄ꝫ fuit ens: qḋ ēt ē falſū. ſed in ſignificatiōe trāſūptiua ſignificat ꝙ aliqd qḋ ē in mā eſt gn̄abile ul' corruptibile. i. aliqd qḋ ē in mā aliqn̄ ē ens. aliqn̄ nō ens. ⁊ hoc ē uerū. ⁊ hec ē itētio ꝯᵗⁱˢ hic dicētis ꝙ illḋ cui nō attribuif corruptio niſi fm rē corruptibilē que ē in ipo: attribuif ꝑ accn̄s ⁊ tranſumptiue ut dicimꝰ aceſcit doliū qꝛ vinū qḋ ē i eo aceſcit. ¶ Sꝫ dubiū ē quō pōt eē ꝙ mā ꝑ accn̄s ſit corruptibilis rōne ꝑuationis cū ꝑuatio nō ſit corruptibilis ꝑ ſe: qꝛ ꝑuatio ut dictū ē: ſemꝑ eſt nō ens: ⁊ nō eſt aliqn̄ ens: ⁊ aliqn̄ nō ens. illḋ āt qḋ ſemꝑ eſt nō ens nō ē corruptibile cū corruptio ſit trāſmutatio ab eē i nō eē. ¶ Dicēdū ꝙ corrūpi pt accipi dupl'r. ſ. ꝓprie ul' trāſūptiue. illḋ qḋ corrūpif ꝓpe pᵉ ē exn̄s in mūdo ⁊ poſtea eſt nō ens. ⁊ iſto mō nō corrūpif ꝑuatio trāſūptiue. dī āt illḋ corrūpi: qḋ pᵒ denoiat aliqḋ ens: ⁊ poſtea ceſſat denoiare ipm̄. ⁊ tūc corrūpi idē ē qḋ pᵒ attribui alicui enti. ⁊ poſtea ſibi nō attribui: nec ipm̄ denoiare. ⁊ iſto mō eſt ꝑuatio corruptibilis: qꝛ qn̄ mā nō eſt iformata forma aliq̄ determinata ꝑuatio illiꝰ forme attribuif māe. ⁊ denoiat ipam. Sed cū materia habuit illam formam ꝑuatio eiꝰ nō attribuitur materie: nec denominat ipſam.

¶ Si eni fiat ſubijci aliqd opꝫ ꝑmū ex quo fit: hoc āt eſt hec nā. Quare erit an̄ fieri. Dico eni mām primū ſubiectū vnicuiq̄ꝫ: ex quo fit aliqd cū inſit: niſi fm accn̄s: ⁊ ſi corrūpif in hoc abibit ultimū. Quare corrupta erit anteq̄ꝫ corrumpatur.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 5ᵉ ꝑtis pn̄ˢ huiꝰ capᵗ i q̄. ꝓbaf ꝙ mā nec ē ꝑ ſe gn̄abilis nec corruptibilis. ⁊ hec ē 29ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄. ꝓbaf q̄ ad utrāq̄ꝫ ꝑtē. ⁊ pᵒ ꝓbaf ꝙ mā nō ē ꝑ ſe gn̄abilis ⁊ hoc ſic. qꝛ oē ꝑ ſe gn̄abile hēt ſbm ex q̄ fit. qꝛ oē gn̄atū hēt ſbm exn̄s i pō. ut ꝑus ē oñſum. ḡ ſi mā pᵃ ꝑ ſe gn̄aref hēret aliqḋ ſbm exn̄s i pō. ſed ipa mā pᵃ eſt ſbm ex q̄ fiūt oia q̄ fiūt. ḡ mā pᵃ eſt illḋ ex q̄ fit pᵃ mā. ⁊ cū illḋ ex q̄ fit aliḋ ꝑcedat illḋ qḋ fit ex eo: ſequif ꝙ pᵃ mā ſit anteq̄ꝫ fiat qḋ eſt ipoˡᵉ: ⁊ ſic patet pᵃ ps ꝯnis. ſ. ꝙ pᵃ mā nō eſt ꝑ ſe gn̄abilis. Alia ṽo ps. ſ. ꝙ mā pᵃ nō ſit ꝑ ſe corruptibilis pt eodē mō ꝓbari. qꝛ oē qḋ corrūpif ꝑ ſe corrūpif i māꝫ pᵃᵐ. ſi igif mā ꝑma corrūpaf ſeqf ꝙ corrūpif i mām ꝑmā. ſꝫ illḋ i qḋ corrūpif remanet aliqd poſt corruptionē illiꝰ qḋ in ipm̄ corrūpif. ḡ mā pᵃ erit poſtq̄ꝫ corrūpif qḋ ē ipoˡᵉ. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ format illā rōnē ſic: oē gn̄atū hēt ſbm exn̄s in pō. declaratuꝫ eſt ſupiꝰ. ḡ ſi mā pᵃ gn̄aref hēret ſbm exn̄s i pō. ⁊ ſbm qḋ ē i pō. ē vnū nūo oiuꝫ generabiliū. ḡ mā pᵃ ⁊ ſbm ſuū ſt̄ vnū nūo. ſ. vnū ſbm ⁊ oē qḋ cū ſbo ſuo ex q̄ gn̄af ē vnū nūo ē anteq̄ꝫ fit ḡ pᵃ mā ē āteq̄ꝫ fit. qḋ eſt ipoˡᵉ. ⁊ h̄ ipoˡᵉ ſeqf ex eo qꝛ ponimꝰ ꝙ mā pᵃ ē gn̄abilis. Et h̄ mō argumētatiōis declaraf ipaꝫ nō eē corruptibilē ꝑ ſe. qꝛ ſi ſit corruptibilis ꝑ ſe ſequif ut ſit corrupta anteq̄ꝫ corrūpaf. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Intelligēdū fm itētionē ꝯᵗⁱˢ ꝙ ſi mā pᵃ gn̄aref ipſa eēt eadē nūo cū ſbo ex q̄ gn̄af ⁊ h̄ pt patē ſic. nihil pōt gn̄ari ex aliq̄ eiuſdē rōnis ul' ſpēi tanq̄ꝫ ex ſbo. qm̄ ſi aliq̄ ſint oīno ſilia ⁊ oīno eiuſdē rōnis nō ē maior rō q̄re vnū dꝫ eē ſbm alteriꝰ q̄ꝫ eꝯ. vñ ignis nō gn̄af ex alio igne tāq̄ꝫ ex ſbo. nec hō gn̄af ex alio hoie tanq̄ꝫ ex ſbo. cum igif mā pᵃ nō hēat ſbm alteriꝰ rōnis ꝑus ea: quia ſic nō eēt mā pᵃ ſequif ꝙ ſi mā pᵃ gn̄aref ex alio tanq̄ꝫ ex ſbo cū nō poſſit gn̄ari ex aliq̄ alteriꝰ rōnis nec ex aliq̄ alio a ſe eiuſdē rōnis: ſequif ꝙ ſi gn̄aref ꝑ ſe. ꝙ ipſa gn̄af ex ſeipā tanq̄ꝫ ex ſbo. ⁊ ſic erit eadē nūo cū ſbo ex quo gn̄af. Uel pōt al'r itelligi. ſ. ꝙ ꝑ idē nūo ꝯᵗᵒʳ itelligit idē nūo ꝑ ꝑuationē diſtinctiōis formalis. ita ꝙ oia illa dicanf idē nūo q̄ ſt̄ eiuſdē nāe: ⁊ nō ſūt foie nec hn̄tes formas qbꝰ diſtinguunf. vñ idē ⁊ diuerſū ſt̄ oppoſita. ⁊ quēs dī vnū oppoſitorū totiēs dī ⁊ reliquū. tūc ṽo aliq̄ pn̄t dici diuerſa mltipl'r. ſ. ul' formal'r: qꝛ ſint foie diuerſe ul' habēt foias diuerſas. aut eēntial'r qꝛ ſūt eēntie diuerſe. Ita ꝑ oppᵐ pn̄t aliq̄ dici idē nūo per ꝑuationē formaꝝ. ſ. qꝛ nō ſt̄ foie diuerſe. nec hn̄t in ſuis naturiſ foias diuerſas. ⁊ talia dicunf idē nūo ꝑ ꝑuationē diſtinctiōis formalis. ⁊ iſtō mō mā pᵃ q̄ ē ſb foia mea. ⁊ mā pᵃ que ē ſb foia aſini ſūt idē nūo ꝑ ꝑuationē formalis diſtictionis ſic. ſi mā pᵃ gn̄aref ipſa gn̄aref ex mā pᵃ tanq̄ꝫ ex ſubo cū q̄ eēt eadē nūo ꝑ ꝑuationē diſtictiōis formalis. Et eodē mō dꝫ itelligi illḋ qḋ ꝯᵗᵒʳ dīc hic. ſ. ꝙ ſbm qḋ ē in pō. ē vnuꝫ oiuꝫ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. nō qꝛ ſit eadem mā nūo eēntialiter oīuꝫ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. ſꝫ qꝛ māe oīuꝫ gn̄abiliū nō icludūt foias qbꝰ diſtinguūtur formal'r: iō dicunf vnū ꝑ ꝑuationē foialis diſtinctiōis. Uñ ē itelligēdū ꝙ mā pᵃ nō eſt vna nūo ſil' in oībꝰ gn̄abilibꝰ ⁊ corruptibilibꝰ: qm̄ cū mā pᵃ ſit extēſa fm extēſionē q̄ꝫtitatꝫ nō pt ipſa eadē nūo eēntial'r ſil' eē i ſpa ignis ⁊ i ſpa terre. nec pōt ideꝫ nūo ſil' eē ſb formis ꝯrijs i actu cōpleto ſꝫ q̄litateſ

ignis ⁊ q̄litates aq̄ ſit ꝯrie.ḡ ⁊ c̄. ⁊ ēt nō pt idē nūo
eēntialr̄ geſcē ſb aliq̄ foīa ⁊ trāſmutari ad cādē. ⁊
iō nō ē po^le ꝙ eadez mā nūo eēntialr̄ ſit ſil' ſb oīb^9
formis gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. Eſt igit p^a mā ea-
dē nūo ꝑ ꝑuationē diſtictiōis formalr̄ ut dcm̄ ē. ⁊
hoc vult ꝯ^tor hic.d. ꝙ ſbm qd ē in pō ē vnuz oium
gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. ℭ Sed tūc occurrūt tria
dubia. Primū ē q2 ſi alia ſit mā p^a ſb foīa terre. ⁊
ſb foīa ignis nō vr̄ icōueniēs ꝙ mā p^a gn̄et: q2 vna
mā p^a pt gn̄ari ex alia tanq̄3 ex ſbo.nec ex h̄ ſeqtur
ꝙ aliqd ſit anteq̄3 gn̄et: cū illd qd gn̄at nō ſit idē
cū ſubo ex q̄ gn̄at. ℭ Scdm dubiū ē q2 cū oīs di-
ſtinctio ſit ꝑ formā nō vr̄ ꝙ vna mā p^a diſtinguat
ab alia cū nō hēant formā i ſe ꝑ quā pn̄t diſtingui.
ℭ Tertiū dubiū ē an mā p^a ſit eadē ſucceſſiue ſub
formis oiuz gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū ul' nō. ℭ Ad
p^m ē dicēdū ꝙ alia ē mā p^a ſb vna foīa: ⁊ alia ſub
alia foīa.ſ3 ille māe ſūt oīno eiuſdē rōnis ⁊ nāe. ⁊
nlla illaꝝ eſt ꝑor alia.mō oē qd gn̄at hēt ſbm ex q̄
gn̄at ꝑus eo. ⁊ iō nō pt vna mā p^a gn̄ari ex alia ta
q̄3 ex ſbo cū nō hēat aliquā mā3 ꝑorē ea.vn̄ nō ſuf
ficit ꝙ illd qd gn̄at ſit alid ab eo ex q̄ gn̄at.ſed ēt
reqrit ꝙ illd ex q̄ aliqd gn̄at ſit ꝑus ⁊ ſimplicius
eo qd gn̄at.ſ3 nūc vna mā p^a nō ē ꝑor alia qm̄ ꝑꝑ
h̄ dr̄ mā p^a q2 nō hēt mā3 ꝑorē ea. ℭ S3 ꝯ illd qd
dr̄ ꝑ ſupabūdātiā vni ſoli ꝯuēit.ſ3 p^m dr̄ ꝑ ſupabū
dātiā.ḡ ē tm̄ vnica mā p^a. ℭ Huic ē dicēdū ꝙ ſu-
perabūdātia iportata ꝑ nomē ſuplatiui ḡdus pōt
dupl'r expōi: vno mō poſitiue: alio mō ꝑuatiue.ſi
exponat poſitiue ſic ē ueꝝ ꝙ illd qd dr̄ ꝑ ſupabun
dātiā vni ſoli ꝯuēit. ⁊ ſm illā expōnē albiſſimū ſi-
gnificat idē ꝙ excedēs oīa alia in albedie ⁊ p^m iſto
mō ſignificat idē qd iſte t'min^9 ꝑuꝫ q̄libet alio. S3
qn̄ exponit ꝑuatiue tūc ſignificat negationē exceſ
ſus ab alijs: ⁊ tūc albiſſimū ē idē qd albū q̄ nihil ē
albi^9. ⁊ p^m idē ē qd illd q̄ nihil ē ꝑuꝫ ⁊ ſ3 hūc ſenſū
bn̄ pt nomē i gradu ſuplatiuo ꝯuenire multiſ.qm̄ ſi
duo hoīes ſint albi in ſūmo ḡdu albedis: nō ē ueꝝ ē
ꝙ uterq3 illoꝝ ē albiſſim^9 exponēdo albiſſimū ꝑua
tiue.ſ3 exponēdo albiſſimū poſitiue nō ē ueꝝ. ⁊ tē
dico ꝙ mlt'e ſūt māe p^e exponēdo negatiue.q2 qdli
bet gn̄abile hēt mā3 q̄ nulla mā ē ꝑor. ℭ Ad 2^m di
co ꝙ due māe p^e ſeipis diſtiguunt nec ē ueꝝ ꝙ oīs
diſtinctio ſit ſp ꝑ formā.ſ3 ſolū oīs diſtictio ſpecifica
ē ꝑ formā. Un̄ oīa gn̄abilia ⁊ corruptibilia q̄ diſti
guūt ſpe diſtiguunt ꝑ foīas ſuas: q2 mā p^a ē eiuſdē
rōis i oīb^9 gn̄abilib^9 ⁊ corruptibilib^9: ita ꝙ ꝑ mā3
p^as nō diſtiguant aliq̄ ſpecifice. ⁊ ſic itelligēde ſūt
auctes q̄ vident dicere ꝙ oīs diſtictio ē ꝑ formā.
ℭ Ad 3^m dico ꝙ mā p^a nō ē eadē nūo ſil' oiuz gn̄a
biliū ⁊ corruptibiliū q2 ipo^le ē eādē mā3 nūo ſil' eē
ſb formis ꝯrijs.tn̄ mā p^a eadē nūo pt ſucceſſiue eē
ſb formis ꝯrijs ſpecificis oiuz gn̄abiliū ⁊ corrupti
biliū ⁊ ſic mā p^a pt eē eadez nūo poſitiue ſb formis
gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū ſucceſſiue.ſ3 nō ſil'. ℭ Ad
huc ē vnū dubiū q2 vr̄ ꝙ mā p^a ſit corruptibilis:
q2 po^le ē ꝙ aq̄ ⁊ ignis agūt ſil' in aliquē aerē corrū
pēdo vnā ei^9 medietatē i aquā: ⁊ aliā medietatē in
ignē.illo igit aere corrupto mā p^a que fuit ſb tota
foīa illi^9 aeris nō ē ſb aliq̄ vna forma. ⁊ ꝑ ꝯn̄s illa
mā ē corrupta.q2 ex q̄ eē māe eſt a foīa vna cū mā
nō ſit ſb vna foīa ipa deſinit eē. ℭ Dicēdū eſt huic
ꝙ corruptio q̄ztū ſpectat ad ꝑpoſitū ē duplex: que
dā ē ꝑ reſolutionē i pn̄^a rei q̄ corrūpit. ⁊ q̄dā ē cor
ruptio ꝑ diſiōnē vni^9 ꝑtis ab alia ꝑte.p^o mō nihil ē
corruptibile niſi cōpoſituz ex mā ⁊ foīa. ⁊ iſto mō
mā p^a nō ē corruptibilis cū nō hēat pn̄^a itriſeca i q̄
pt reſolui.ſ3 2° mō pt mā p^a corrūpi.ſ.ꝑ diuiſionez
vni^9 ꝑtis q̄ztitatiue ab alia ⁊ h̄ ꝓbat rō. tn̄ poſtq̄3
mā p^a ē ſic corrupta ꝑ diſiōnē: po^le ē illas ꝑtes iteꝝ
vniri. ⁊ ꝑ ꝯn̄s po^le ē illā mā3 redire eādē nūo. Et
forte h̄ itellexit phs cū dixit. Inq̄: tū āt ſ3 pōm nō
ꝑ ſe ſ3 icorruptibilē ⁊ igenitā nece ē ipa3 eē.hoc eſt
mā p^a ē icorruptibilis ſ3 pōm: q2 nō pt aliq̄ mā ſic
corrūpi qn po^le eſt ſm nām eādē nūo iterū redire.
ℭ Notādū ſm ꝯ^tes hic ꝙ ſbm ex q̄ gn̄at res ꝑ ſe ē
duplex.ſ.p^m ⁊ 2^m. ⁊ ꝯueniūt iſta duo ſbta i h̄ ꝙ il-
lud qd gn̄at iuenit ex eis ꝑ ſe ⁊ dn̄t i h̄ q2 p^m ē in
pō. ⁊ 2^m ē i actu aut medio mō iter pō3 ⁊ actū ſic ē
diſpōi illo qd gn̄at ex plib^9 vno ſbo. ⁊ dixit h̄ q2 ſi
nō ponat in gn̄atiōe māe p^m ſbm.ſ.i pō.nō ꝯtigit
ut ſit cū mā vnū nūo. ⁊ ſic nō accidēt ipo^le p̄dictū.
hec ꝯ^tor. Ex q̄ loco pt accipi ꝙ q̄dā ē mā ꝓpinq̄ ⁊
q̄dā remota.mā ꝓpinq̄ ē ſbm 2^m.i.cōpoſitū ex mā
⁊ foīa. ⁊ mā remota eſt ſbm p^m i ⁊ eſt oīno ſimplex
ſimplicitate oppoſita cōpōi ex mā ⁊ foīa. Ad talez
eni mā3 nece ē deuēire.alr̄ i gn̄e cāe mālis ꝓcede-
ret in infinitū: qd iprobat 2° metha^ce ⁊ ſi nō eēt tale
ſbm p^m phs nō hēret hic argumētū ad ꝓbādū ali-
quā mām eſſe ingn̄abilē ⁊ incorruptibilē ſi mā ha
beat materiam priorē ⁊ per ꝯn̄s quelibet materia
poſſet generari ex materia priori ea.

ℭ De pn̄cipio aūt ſm ſpē3 utrū aut plura:
aut q̄t: aut q̄ ſūt ꝑ certitudinē pime phie
op^9 ē determinare.ergo in illd tp̄s appo-
nat.de phiſicis aūt ⁊ corruptibilib^9 ſpēb^9
in poſterius demōſtrandis dicemus.

ℭ Hec eſt 6^a ps pn̄^lis hui^9 capli in q̄ phs ſe excuſat a
q̄dā ꝯſideratiōe de q̄buſdā formiſ ſil' det'minādo
ad quā ſcia3 ꝑtinet eaꝝ ꝯſideratio ⁊ ſic aliqualr̄ de
terminat de eis.di. ꝙ ꝯſiderare de pn̄^o foīali.i. de
foīa abſtracta a mā utrū ſit tm̄ vna ul' plēs: ⁊ q̄t ⁊
q̄ ſūt nō ꝑtinet ad phiſicū.ſ3 ad p^m phm.i.ad meta
phiſicū: iō uſq3 ad tp̄s illd deferat.ſed i ſequētib^9
libris ſcie nālis dicem^9 de formis gn̄alib^9 ⁊ corru-
ptibilib^9. ℭ Un̄ ſciēdū ꝙ phūs hic non excuſat ſe
ab ulteriori determinatiōe de foīa que ē pn̄^m gn̄a-
tiōis ⁊ ꝑs rei.ſed ſolū excuſat ſe a ꝯſideratione de
formis abſtractꝭ. ⁊ adhuc nō excuſat ſe a q̄cūq3 cō
ſideratiōe de formis abſtractis.ſ3 a ꝯſideratiōe q̄
ē de nūo ⁊ q̄ditate foīaꝝ abſtractaꝝ. ⁊ hec ꝯſidera
tio ē ꝓpria p^e phi.ſ. utrū ſit tm̄ vna foīa ſepata uel
plēs. ⁊ poſito ꝙ ſint plēs q̄t ſit ⁊ q̄ ſūt.tn̄ nālis hēt
ꝯſiderare de eē formaꝝ abſtractaꝝ: q2 nullus pōt
ꝓbare formaz ſepatā a mā eē niſi nālis ut dīc ꝯ^tor
hic. ℭ Notāda ſūt hic q̄tuor ſm ꝯ^tes.p^o ꝙ formarū
alie ſūt in materijs: alie v̄o nō ut dcm̄ ē in hac ſcia: ⁊
iō ꝯſideratio de formis ē duaꝝ ſciaꝝ: q̄rū vna.ſ.
nālis ꝯſiderat de formis mālib^9. 2^a v̄o ꝯſiderat de
formis ſimplicib^9 abſtractꝭ a mā ⁊ illa ē ſcia q̄ cōſi
derat de ente ſimpl'r. hec ꝯ^tor. ℭ Scdo ē notādu3
ſ3 ꝯ^tes ꝙ Aui. dīc ꝙ p^a phia nitit ꝓbare entia ſepa
bilia eē: ſ3 ꝯ^tor arguit ꝯ eū ſic.nā declaratū ē in po-
ſteriorib^9 ꝙ ipo^le ē ſcia3 ꝓbare ſuū ſbm eē. ſed ꝯce-
dit ipm aut q2 ē māifeſtū ꝑ ſe. aut q2 ē demrātū in
alia ſcia.ſ3 entia ſepata a mā ſūt ſbta p^e phie: ⁊ iō i
p^a phia nō pn̄t ꝓbare entia ſepata a mā eē. ℭ Ter
tio ē notādū ſm ꝯ^tem ꝙ illd gen^9 gētiū.ſ.ſepatū a

mã eẽ nõ declarat niſi ĩ hac ſcia nãli. Uñ ꝙ aliqđ ens ſepatũ a mã ſit nõ pt ꝓbari niſi i ſcia nãli ſm ↄ͛cõ. ⁊ rõ hui⁹ ẽ qꝛ ꝙ aliqđ ens ſepatũ a mã ſit nõ pt ꝓbari niſi p eternitatẽ mot⁹. vñ phũs nunq̃ ſciuit aliã viã ad ꝓbãdũ aliqd eẽ ſepatũ a mã niſi p et͛nitatẽ mot⁹. Uñ p et͛nitatẽ mot⁹ phs ꝓbat 8° hu͛ ꝙ pm⁹ motor ẽ idiuiſibilis imptibil'.i. nullã hñs magnitudinẽ: ⁊ ita ꝙ ẽ n mã ſcpat⁹. ſꝫ ois ꝓbatio q̃ ẽ p motũ ptinet ad phũꝫ nãlẽ: ⁊ iõ ut credo uerꝫ dic ↄ͛or. ſ. ꝙ nullus artifex põt ꝓbare ens ſepatuꝫ a mã niſi nãlis. ℂ Quarto ẽ notãdũ hic ſꝫ ↄ͛cõ qđ Auic. poſuit ꝙ ſcia nãlis accipit a p̃ phõ corpa cõponi ex mã ⁊ foia ⁊ p̃ᵃᵐ mãm eẽ: ita ꝙ Aui. dicit ꝙ pm⁹ phũs. i. methaᶜᵘˢ hẽt ꝓbare ꝙ corpa cõponũtur ex mã ⁊ forma. ⁊ h̃ eſt pei⁹ qđ dixit. Uñ arguit ↄ͛or ↄ̃ eũ. d. ꝙ nõ ẽ alia via ad ſciẽdũ h̃. ſ. corpa cõponi ex mã ⁊ foia ⁊ p̃ᵃᵐ mãꝫ eẽ: niſi ex trãſmutatiõe ſubali. ſꝫ ois ꝓbatio q̃ ẽ p trãſmutationẽ ptinet ad phiſicũ: iõ ſolus phs nãlis pt ꝓbare corpa cõponi ex mã ⁊ foia ⁊ p̃ᵃᵐ mãꝫ eẽ ⁊ methaᶜᵘˢ ſuppoit iſta tanq̃ ꝓbata ĩ ſcia nãli. ⁊ ulteri⁹ declarat alias ꝓprietates de mã ⁊ corpib⁹ ad q̃s nõ pt phũs nãlis ptigẽ.

ℂ Quõ quidẽ igit͛ ſint principia: ⁊ que: ⁊ q̃t numero determinentur a nobis ſic. itẽ aut aliud principiuꝫ incipiẽtes dicamus.

ℂ Hec ẽ 7ᵃ ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. ĩ q̃ phũs epilogat determinata ↄtinuãdo ſe ad ſequẽtia. d. qđ dcm̃ ẽ ꝙ ſt̃ aliq̃ pn̄ᵃ. ⁊ q̃ ⁊ q̃t ſt̃ nũo. Deinde ↄtinuat ſe ad ſequẽtia. d. ꝙ iteꝝ aliõ pn̄ᵐ icipiẽtes dicamus. h̃ ẽ poſtq̃ dcm̃ ẽ de mã foia ⁊ puatiõe. nũc icipiam⁹ dicẽ de alio pn̄°. ſ. de nã ſine de cã efficiẽte. ℂ Notãda ſt̃ hic duo ſꝫ ↄ͛cõ. p̃ ꝙ p aliõ pn̄ᵐ pñt tria itelligi ſꝫ diuerſas expõnes q̃s ↄ͛or ponit. vno mõ p aliõ pn̄ᵐ itelligit illõ qđ vult declare ĩ 2° li. ⁊ ſic p aliõ pn̄ᵐ itelligit nãꝫ q̃ eſt pn̄ᵐ efficiẽs q̃rũdã motuũ nãliũ. ℂ Scđo p aliõ pn̄ᵐ itelligit p̃ⁱᵐ pn̄ᵐ mouẽs qđ declarat͛ i fine hui⁹ libri: qm̃ dẽ ens de q̃ loqmur ĩ h̃ libro ẽ pp h̃ pn̄ᵐ. ℂ Tertio p aliõ pn̄ᵐ intelligit aliõ initiũ doctrie: qm̃ pn̄ᵐ doctrie in h̃ li. dꝫ eſſe a 2° tractatu. ⁊ dic̃ ↄ͛or ꝙ h̃ eſt euidẽti⁹ p ſe apđ ipꝫ: qđ forte iõ dic̃: qꝛ ĩ 2° li. phũs icipit determinare de reb⁹ nãlib⁹ ⁊ artificialib⁹ ut p eas pueniat ĩ cognitionẽ nãe. nũc v̄o res nãles ⁊ artificiales ſt̃ nobis notiores ⁊ initiũ doctrie dꝫ eẽ a nobis notiorib⁹: iõ initiũ doctrie ĩ h̃ li. debẽt eẽ n 2° tractu.

ℂ Scđo ẽ nõndũ ſꝫ ↄ͛cõ hic ꝙ nãlis cũ ꝓbauit p̃ᵐ motoreꝫ ſepatũ eẽ a mã ibi ceſſat ⁊ dimiſit aliã ↄſiderationẽ de eo. i. ↄſiderationẽ de ei⁹ qditate uſq; ad ſciaꝫ nobiliorẽ q̃ ↄſiderat de ente inq̃ꝫtũ ens. ⁊ totũ h̃ ẽ ↄ̃riũ illi⁹ qđ eſtimauit Aui. qm̃ ſi nõ demõſtraret͛ hic iſte modus entiũ. ſ. ſepabiliũ nõ eẽt niſi ſcia nãlis ⁊ doctrialis. i. matheᶜᵃ. ⁊ iõ antiq nãles exiſtiabat ꝙ ſcia nãlis eẽt p̃or oib⁹ ſciẽtijs dicẽtes ꝙ ſbta ei⁹ ſunt p̃ora oib⁹ entib⁹. ℂ Intelligẽdũ ꝙ iſta ↄ̃ña ſi nãlis nõ ꝓbaret ſubas ſepatas a mã eẽ: ſed methaᶜᵃ tũc nõ eẽt aliq̃ ſcia niſi ſcia nãlis ⁊ doctrialis. pt ꝓbari ſic. Nõ ẽ via ꝓbãdi aliqđ ſepatũ a mã eẽ niſi p motũ. g̃ ſi methaᶜᵘˢ ꝓbaret ſubas ſeparatas a mã eẽ: h̃ eẽt p motũ. ⁊ tũc methaᶜᵘˢ non differret a phica: qꝛ ois ſcia ꝓbãs aliqd eẽ p motũ eſt phiſica ⁊ ſic methaᶜᵃ ⁊ phiſica nõ differrẽt. ⁊ tũc nõ eẽnt niſi due ſcie ſpeculatiue. ſ. nãlis ⁊ matheᶜᵃ ℂ Intelligẽdũ ẽt ꝙ qꝛ ſolũ ĩ ſcia nãli ꝓbant͛ entia ſepata a mã eẽ. ⁊ entia ſepata ſt̃ p̃ora oib⁹ alijs entib⁹: iõ antiq nãles dixerũt ꝙ ſcia nãlis ẽ p̃or oib⁹ alijs ſciẽtijs qꝛ ꝓbat p̃ᵃ entia eẽ. in h̃ tñ male dixerũt: qꝛ ſcia ↄſiderans de quiditate illoꝝ entiũ p̃or eſt q̃ ſcia probãs ea eẽ. quare ⁊c̃.

ℂ Explicit liber primus.

ℂ Incipit liber ſcđs ptractãs de his que ſũt fundamenta ⁊ pncipia nãlis ſcie. Capl'm pmũ declarãs qđ ſit nã. ⁊ qđ habẽs naturã: ⁊ quid ſm naturaꝫ.

Orum que ſunt: alia qdẽ ſunt natura: alia v̄o propter alias cauſas.

ℂ Poſtq̃ ĩ p̃ li. determinatũ ẽ de pncipijs intrinſecis reꝝ nãliũ. In 2° li. det͛minat phũs de his que ſunt fundamẽta ⁊ pn̄ᵃ iſti⁹ ſcie. ⁊ in hoc 2° determinat tã de pncipijs extrinſecis q̃ intriſecis. ⁊ ↄtinet iſte liber. 6. tractat⁹. qm̃ ĩ p̃ declarat͛ qđ ſit nã. ⁊ de qb⁹ dr̃. In 2° ibi[Qm̃ aũt determinauĩ ⁊c̃.]Declarat͛ q̃lis ẽ ↄſideratio nãlis de qb⁹ ↄſiderat. In 3° nt ibi. ſ.[Det͛minat͛ ãt his ⁊c̃.] Determinat͛ de cãis p ſe reꝝ nãliũ. In 4° ibi[Dr̃ ãt fortuna ⁊c̃.]Determinat͛ de cãis p accñs reꝝ nãliũ. In 5° ibi[Que aũt ſt̃ cãe.]Declarat͛ ꝙ opꝫ nãlẽ ↄſiderare de oib⁹ q̃tuor cãis. In 6° ibi[Dicẽdũ qdẽ igit͛ p̃ᵐ.]Declarat͛ ꝙ nã agit pp finẽ: ⁊ q̃ a fine ẽ necitas ĩ reb⁹ nãlib⁹. Prim⁹ tractat⁹ ↄtinet duo capl'a. qꝛ ĩ p̃ declarat͛ qđ ẽ nã. ⁊ qđ hñs nãm. ⁊ qđ ſꝫ nãꝫ. In 2ᵒ ibi[Ut ãt nã.]declarat͛ de qb⁹ dr̃ nã. Prim̃ capl'm ↄtinet ſex ptes pn̄ˡᵉˢ: qm̃ in p̃ᵃ ponit͛ dr̃ia iter nãlia ⁊ nõ nãlia. In 2ᵃ ibi[Eſt igit͛ nã.]Ex dr̃ia iter nãlia ⁊ nõ nãlia ↄcludit phs diffinitiõeꝫ nãe. In 3ᵃ ibi[Nãm ãt hñt.] Decl'at͛ qđ ẽ hñs nãꝫ. In 4ᵃ ibi[Scđꝫ ãt nãꝫ.] Declarat͛ qđ ẽ ſꝫ nãꝫ. In 5ᵃ ibi[Quõ qdẽ igit͛.]Epilogat phũs p̃us declarata. In 6ᵃ ibi[Quõ ãt nã ẽ.] Declarat͛ ꝙ nãꝫ eẽ nõ pt demr̃ari. Prĩa ps ẽ narratiua: ⁊ cõtinet tres pticulas. qꝛ ĩ p̃ᵃ narrat͛ q̃dã diuiſio entiũ In 2ᵃ ibi[Nã qdẽ ſũt.]Enũat ea q̃ ſũt a nã. In 3ᵃ ibi[Oia nũt ⁊c̃.]Ponit͛ dr̃ia inter corpa nãlia ⁊ nõ nãlia. In p̃ᵃ igit͛ pticula hui⁹ ptis. d. phũs ꝙ eorũ q̃ ſt̃. ſ. entiũ alia ſt̃ a nã: alia v̄o pp. alias cãs. ⁊ itelligit p alias cãs volũtatẽ ⁊ caſũ: ut dic̃ hic ↄ͛or. diuiſio igit͛ eſt illa: ꝙ de nũo entiũ quedã ſũt a natura ⁊ quedam a caſu.

ℂ Natura quidem ſunt animalia queq; ⁊ ptes ipſorum ⁊ plante ⁊ ſimplicia corpa: ut terra ⁊ ignis ⁊ aer ⁊ aqua. Hec eniꝫ ⁊ huiuſmodi eẽ natura dicimus.

ℂ Hec eſt 2ᵃ pticula p̃ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ cap. ĩ q̃ phs enumerat ea que ſt̃ a nã. di. ꝙ aĩalia ⁊ plante ⁊ ptes ipſoꝝ ⁊ corpa ſimplicia. i. q̃tuor elta. ſ. terra aq̃ aer ⁊ ignis hec ⁊ hᵘᵃ a natura eſſe dicimus.

ℂ Oia aũt que p̃dicta ſunt vident͛ dr̃ia ad nõ nã exñtia. Que qdẽ enim nã ſunt oia vident͛ hñtia i ſeipis pncipiũ mot⁹ ⁊ ſtat⁹

ℂ Hec eſt 3ᵃ pticula p̃ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i ĩ q̃ ponit͛ dr̃ia iter corpa nãlia ⁊ nõ nãlia. q̃ dr̃ia ẽ illa: ꝙ nãlia ſm ꝙ hᵘᵃ hñt in ſeipis pn̄ᵐ mot⁹ ⁊ quiet͛. ſꝫ artificialia inq̃ꝫtũ hᵘᵃ nõ hñt i ſe pn̄ᵐ mot⁹ ⁊ quiet͛. Circa hãc dr̃iam ſic pcedit phs. qꝛ p̃ ponit p̃ᵃᵐ ptem dr̃ie. 2° v̄o enumerat modos trãſmutationũ quarũ

res nāles hn̄t in ſeipſis pnm. 3ꝰ vō ponit ſcd̄am ptē
dūe p̄dicte. 2m ponit ibi [Hec gdē igit.] tertiū vō
ponit ibi [Lectulus gdē.] ¶ Dicit igit phūs p̄ ꝙ
oia p̄dicta .ſ. aialia plāte ⁊ corpa ſimplicia vident
differre a nō nā exñtibꝰ: qm̄ oia q̄cūq̧ a nā ſūt vi-
dent eē hn̄tia i ſeip̄is pnm motꝰ ⁊ ſtatꝰ hoc ē quiet̄.

¶ Hec gdē ſm locū: illa vō ſm augmē-
tum ⁊ decremētū q̄dā āt ſꝫ alteratione

¶ Hic phūs enumerat modos trāſmutatiōis q̄s nā
lia hn̄t in ſeipſis. d. ꝙ hec gdē .i. q̄dā nālia hn̄t i ſe
ip̄is pnm motꝰ ſꝫ locū ⁊ quiet̄ ſꝫ locū. Et addit ꝯtor
⁊ in h̄ collocant q̈tuor el'a ⁊ hn̄tia aias ⁊ corpa ce
leſtia. ⁊ ſi in his pnm dicat fere eguoce: hec ꝯtor. ⁊
dicit ꝙ pnm motꝰ ſꝫ locū dī de iſtis fere eguoce. q̄
el'a ⁊ hn̄tia aias hn̄t in ſe pnm actiuū ſuoꝝ motuū
ſm locū. ſꝫ corpꝰ celeſte circūſcripto motore nō hēt
pnm actiuū itriſecū ſui motꝰ nec ꝓprie hēt in ſe pnm
paſſiuū motꝰ localis cū nō cōponat ex mā ⁊ foia.
ſed ip̄m corpꝰ celeſte eſt pnm paſſiuū motꝰ localis.
nec ꝓprie eſt hn̄s nāz. ſed magis eſt nā. vl' hoc dic̄
ſ. ꝙ pnm motꝰ ſꝫ locū dī de iſtis fere eguoce. q̄ pn
cipiū paſſiuū ⁊ receptiuum motꝰ corpis celeſtis eſt
ſuba ſimplex ⁊ icorruptibilis. ſed pnm paſſiuū rece
ptiuū motꝰ aialis ⁊ elemēti eſt ſuba cōpoſita ⁊ cor-
ruptibilis. Uel dicit hoc q̄ motꝰ aialis eſt motus
ꝓgreſſiuꝰ. ⁊ motꝰ elemēti eſt motꝰ rectꝰ. ⁊ motꝰ cor
poris celeſtis eſt motꝰ circularis. mō iſti motꝰ diffe
rūt ſpe. ⁊ ſic pnm motꝰ in iſtis dī fere eguoce. Alia
vō nālia hn̄t in ſeip̄is pnm motꝰ ſꝫ augmētū ⁊ per
hoc inuit pnm trāſmutatiōis in uegetabilibꝰ. Que
dā aūt nālia hn̄t pnm motꝰ ſm alteratione. ⁊ addit
ꝯtor di. ꝙ phūs utit hic alteratiōe large. ⁊ intēdit
per alteratione trāſmutatione in ſuba que dī gn̄a-
tio ⁊ corruptio: ⁊ tranſmutatione in q̄litate que dī
alteratio. ⁊ ſic oia corpa nālia gn̄abilia ⁊ corrupti-
bilia hn̄t i ſeip̄is pnm alteratiōis. ¶ Sic igit patet
ꝙ q̈tuor el'a ⁊ aialia ⁊ corpa celeſtia hn̄t in ſeipſis
pnm motꝰ localis. ⁊ ſolū uegetabilia hn̄t in ſeipſis
pnm motꝰ augmēti. ⁊ oia corpora nālia gn̄abilia ⁊
corruptibilia hn̄t in ſe pnm alteratiōis. ¶ Notan-
dū ſm ꝯtorē hic ꝙ illō pnm qō eſt in alterabili ſimpli
ci ⁊ trāſmutabili ſimplici .ſ. ſubale eſt aliō ſm genꝰ
a pnꝰ qō eſt i mobili localiter: ⁊ in augmēto ⁊ in ge
nerabilibꝰ ⁊ in alterabilibꝰ cōpoſitis: qm̄ illō pnm
qō eſt in cōpoſitis eſt ſm formā ⁊ in ſimplicibꝰ ſm
mām. Sꝫ hoc nomē pnm uſitat hic eguoce pro mā
⁊ foia. ⁊ hoc eſt q̄ pnm alteratiōis in ſimplicibus
eſt ſm māz ⁊ nō ſm formā: qm̄ nō inenit corpꝰ ſim
plex qō alteret ex ſe: aut qō gn̄et ex ſe ſicut inenit
corpꝰ ſimplex qō ex ſe trāſfert in loco. ſed pnm alte
ratiōis: qō eſt in cōpoſit̄ pōt inueniri in ipſo altera-
to .ſ. pnm mouēs ut in alteratiōe que eſt in aiali ab
cis que aduenīūt corpi ſuo. ⁊ ſilr in plātis ⁊ iā ex
preſſit hoc phūs in li. de gene. ⁊ corrup. ¶ Iſta ſūt
vba ꝯtoris cōmēto p̄. circa que ſūt ſeptē notāda. Primo
ꝙ cū dī ꝙ nālia inq̄tū hꝰ hn̄t in ſeipſis pnm motꝰ
⁊ ſtatꝰ. ibi hoc nomē pnm accipit cōiter pro pnꝰ ſꝫ
mām .i. pro pnꝰ paſſiuo: ⁊ pro pnꝰ motꝰ ſm formaz
.i. pro pnꝰ actiuo. Un̄ nō oia nālia hn̄t in ſeip̄is pnm
actiuū oium ſuoꝝ motuū nāliū ut patebit. ſꝫ tamē
oia nālia inq̄tū hꝰ hn̄t in ſeipſis pnm actiuum uel
pnm paſſiuū oium ſuoꝝ motuū nāliū. ¶ Scd̄o eſt
notādū ꝙ pnm actiuū ⁊ pnm paſſiuū nō differūt ſꝫ
genꝰ ut dic̄ ꝯtor. Et intelligo ꝙ nō differūt ſꝫ genꝰ

p̄dicamētale: ſed ſm genꝰ pncipiādi: qm̄ mā ⁊ foia
ſunt in eodē gn̄e p̄dicamētali. tn̄ dn̄t ſm genꝰ pn
cipiādi: ita eſt de pnꝰ actiuo ⁊ paſſiuo. ¶ Tertio eſt
notādū ꝙ corpa ſimplicia nō hn̄t i ſeip̄is pnm acti
uum alteratiōis. ⁊ hoc p ſe. nec trāſmutatiōis ſub
ſtātialis .ſ. gn̄atiōis ⁊ corruptiōis. ſed ſolū hn̄t in
ſeip̄is pnm paſſiuū haꝝ trāſmutationū. ⁊ rō huiꝰ ē
q̄ corpꝰ ſimplex derelictū ꝓprie nāe eſt vniforme
in oibꝰ ptibꝰ ſuis. ⁊ iō nulla eiꝰ ps ꝯriat alteri pti.
ſed alterās p ſe. ⁊ alteratū debēt eſſe ꝯria ut patet
p̄ de gn̄a. ⁊ iō vna ps corpis ſimplicis nō alterat
aliā: nec totū alterat totū q̄ idē ſibiipſi nō eſt ꝯriū
⁊ iō corpa ſimplicia nō alterāt ſe p ſe. ⁊ cū gn̄atio
⁊ corruptio ſint fines alr̄atiōis: ⁊ idē eſt cā trāſmu
tatiōis: ⁊ termini trāſmutationis: ſequit ꝙ corpa
ſimplicia nō hn̄t in ſeipſis pnm actiuū gn̄atiōis vl'
corruptiōis. dico tn̄ ꝙ corpꝰ ſimplex pōt p accn̄s
alterare ſe: ut aer cōdēſatꝰ ultra diſpōnez ꝯueniēte
nāe ſue rarefacit ſe redeūdo ad raritatē ſibi ꝯueni
entē. ſed hoc eſt p accn̄s: q̄ cū aer eſt ꝯdēſatꝰ ultra
ꝓpriā diſpōnē: ſicut aer qui eſt in ueſica: nō eſt in
loco ſibi ꝯueniēti ſm nāz: q̄ eſt in minori loco ſuo
loco nāli. ⁊ iō p ſe mouet ſe localr̄ querēdo maio-
rē locū: ⁊ in mouēdo ſe per ſe ad maiorē locū per
accn̄s rarefacit ſe. ¶ Quarto eſt notādū ꝙ oia cor
pora nālia tā ſimplicia q̄ mixta hn̄t in ſeipſis ſm
ꝙ hꝰ pnm actiuū motus localis nālis: ut inuit hic
ꝯtor. nā corpa ſimplicia ſꝫ ꝙ hꝰ hn̄t i ſeipſis pnm
motꝰ localis nālis ut hic inuit ꝯtor. ⁊ corpa mixta
mouent actiue a corpibꝰ ſimplicibꝰ que ſūt in eis p
p̄dominiū. ¶ Quinto eſt notādū ꝙ corpa nālia
cōpoſita .i. mixta hn̄t in ſeipſis pnm actiuū altera-
tiōis: ut patet in aialibꝰ ⁊ plātis: q̄ in ipſis eſt pnm
alteratiōis alimēti aduenictis ab extrinſeco. ⁊ ēt
q̄ hꝰ mixta nō ſūt eiuſdē cōplexiōis in oibꝰ. imo
alique ptes habēt q̄litates ꝯrias: ut oſſa carnes ⁊
nerui. ⁊ iō pōt vna ps alterare aliā ptē. tn̄ hꝰ cor-
pora nō hn̄t in ſeipſis pnm actiuū reſpectu cuiuſcū
q̧ ſue alteratiōis: qm̄ q̄nq̧ ⁊ forte ꝯtinue alteran-
tur ab extrinſeco. nā aial alterat ab extrinſeco ab
aere corrupto. ⁊ reſpectu talis alteratiōis ſolū hēt
in ſe pnm paſſiuū. Dico ēt ꝙ ſicut corpꝰ mixtuz hēt
in ſe pnm actiuū ſue alteratiōis: ita habet in ſe pnm
actiuū ſue corruptiōis: qm̄ aial q̄nq̧ corrūpit ab
intrinſeco per hoc: q̄ vna ps alterat aliā corrūpē-
do ip̄am: ut cū ps egra alterat ⁊ corrūpit ptē ſanā.
¶ Intelligēdū tn̄ ꝙ q̄uis quedā corpa mixta al-
terent ſe. nō tn̄ oia corpa mixta pn̄t alterare ſe: q̄
corpꝰ mixtū vniforme in oibꝰ ptibꝰ nō pōt alterari
nec corrūpi ab intrinſeco: q̄ ex quo ē vniforme in
oibꝰ ptibus nulla eiꝰ pars ꝯriat alteri: ⁊ p ꝯn̄s nul
la ps alterat aliā nec totū pōt alterare totū q̄ idez
nō ꝯriat ſibiipſi. Un̄ ipoᵉ ē ꝙ aliqō mixtū ſiue ſit
vniforme ſiue difforme in ptibꝰ ſm ſe totū ſit alte-
rans ⁊ alteratū. ſed ſemp cū aliqō mixtū alterat ſe
oportet ꝙ vna ps alteret aliā. ¶ Sexto eſt notan-
dum ꝙ oia que augmētant hn̄t in ſeip̄is ſm ꝙ hꝰ
pnm actiuū ſue augmētatiōis. q̄ aia uegetatiua ⁊
calor nālis ſunt pnꝰ actiua augmētatiōis. ⁊ iſta ſūt
intrinſeca ei qō augmētat. ¶ Septio eſt notāduz
ꝙ oia corpa nālia ſm ꝙ hꝰ hn̄t in ſeipſis pnm paſ-
ſiuuz itrinſecū oium ſuoꝝ motuū. q̄ oē mobile re-
cipit motū q̄ mouet. ⁊ qō recipit aliqd eſt pnm paſ
ſiuū uel hēt in ſe pnm paſſiuū eiꝰ qō recipit. ¶ Sed
circa hoc dubitat q̄ i motu augmētatiōis alimē-

 ıū videł eē pn^m paſſiuū.q: patiꝛ ab aīa vegetatiua
⁊ a calore. ⁊ tñ alimētū nō ē itriſecū ei qđ augeꝛ.
igiꝛ in motu augmētatiōis nō vꝫ ueꝝ ꝙ augmēta-
bile hēat in ſe itriſece pn^m paſſiuū augmētatiōis.
¶ Ad hoc dī ꝙ mā alimēti manētis ſb fořa alimē-
ti eſt pn^m paſſiuū alteratiōis p̄cedētis augmētatio
nē. ⁊ pro illo tūc mā alimēti nō ē itrinſeca ei qđ au
geꝛ.nec ē ps ei⁹:ſed poſt alteratiōnē alimēti icipit
mot⁹ augmētatiōis. ⁊ tūc mā que fuit ſb forma alī
mēti ē itriſeca ei qđ augeꝛ ⁊ ē ps ei⁹. ⁊ ſic dico ꝙ ī
motu augmētatiōis durāte augmētatiōe illđ qđ
augeꝛ habet in ſe pn^m paſſiuū ſue augmētatiōis.
¶ Sic igiꝛ breuiter recolligēdo dicta notabilia di
co ꝙ oīa nālia ſꝫ ꝙ h^oi hñt i ſe pn^m actiuū uł paſſi-
uū ȝ oiuꝫ ſuoꝝ motuū nāliū. ¶ Scđo dico ꝙ pn^m
actiuū ⁊ paſſiuum dīnt ſm gen⁹ pncipiādi. ¶ 3⁹ di
co ꝙ corpa ſimplicia nō hñt in ſe ſꝫ ꝙ h^oi pn^m acti
uū ſue alteratiōis nec ſue trāſmutatiōis ſbalis ſed
hñ paſſiuū. ¶ 4° dico ꝙ oīa corpa nālia tā ſimpli-
cia qꝫ mixta ſꝫ ꝙ h⁹ hñt i ſe pn^m actiuū ſuoꝝ mo
tuū nāliū ſꝫ locū. ¶ 5° dico ꝙ oīa cōpa mixta ethe
ro^a uł nō vniformia i oīb⁹ ſuis ptib⁹ hñt in ſcipis
pn^m actiuū ſue alteratiōis.ſꝫ mixta vniformia ſolū
hñt pn^m paſſiuū ſue alterationis. ¶ 6° dico ꝙ oīa
que augmētanꝛ ſꝫ ꝙ h^oi hñt i ſcipſis pn^m actiuum
mot⁹ augmētationis. ¶ 7° dico ꝙ oīa corpa nālia
ſm ꝙ h⁹ hñt i ſcipſis pn^m paſſiuū oium ſuoꝝ mo
tuū nālium. ⁊ breuiter oīa hec inuenꝛ in cōmēto.
¶ Ex ħ ultīo nōbili appꝫet ꝙ de rōne corpis nālis
ſꝫ ꝙ h^oi ē ꝙ hēat i ſe pn^m paſſiuū cuiuſlibet ſui mo
t⁹ nālis.uł ꝙ ipꝫ ſit pn^m paſſiuū mot⁹ nālis:qđ di-
co pp corpus celeſte qđ nō hēt i ſe pn^m paſſiuū ſui
mot⁹ circularis cū ſit corp⁹ ſimplex nō cōpoſitū ex
diuerſis nāis.ſꝫ ipꝫ corp⁹ celeſte ē pn^m paſſiuū mo
t⁹ circularis.ſꝫ nō ē de rōne corpis nālis ſꝫ ꝙ h^oi
ꝙ hēat i ſe pn^m actiuū ſui mot⁹ qꝫuis ſit de rōne ali
cui⁹ corpis nālis ſꝫ ꝙ tale ꝙ hēat in ſe pn^m actiuū
alicui⁹ determinati mot⁹. vbi grā.de rōne grauis
ſm ꝙ ḡue ē ꝙ hēat i ſe pn^m actiuū mot⁹ localis de
orſū. ⁊ de rōne uegetabilis ſm ꝙ uegetabile eſt ꝙ
hēat i ſe pn^m actiuū augmētatiōis uł diminutiōis.
ſed de rōne corpis nālis i cōi ſm ꝙ h^oi nō ē ꝙ ha-
beat i ſe pn^m actiuū oiuꝫ ſuaꝝ trāſmutationū nāli-
um:qm̄ ḡnatio eſt trāſmutatio nālis. ⁊ tñ ḡnabile
nō hēt i ſe pn^m actiuū ſue ḡnatiōis ad paſſiuū tm̄.
Ex quo apparet ꝙ mot⁹ magis dī nālis a pn° paſ-
ſiuo itrinſeco mobili qꝫ a pn° actiuo ſm ꝙ ē actiuū
⁊ itelligo p pn^m paſſiuū mā ⁊ fořaꝫ idifferēter.qm̄
ex ħ ꝙ ex pte pncipij paſſiui ē nālis iclinatio ad
motū uł ad terminū mot⁹.ex ħ dī mot⁹ nālis.ꝙ āt
mobile hēat pn^m actiuū itrinſecū ſui mot⁹ ħ acci-
dit ſibi ſicut accidit alicui inqꝫtū ſanaꝛ ꝙ ſit medi-
cus.uł ꝙ ſit hñs i ſe pn^m actiuū itrinſecū ſue ſana-
tiōis. ¶ Sꝫ hic eſt dubiū q: ad ħ ꝙ mot⁹ ſit nālis
nō vꝫ ſufficē ꝙ mobile hēat pn^m itrinſecū paſſiuū
illi⁹ mot⁹.q: mot⁹ violēt⁹ ⁊ mot⁹ grauis ſurſuꝫ hñt
in mobili pn^m paſſiuū illi⁹ mot⁹.ḡ ſi hoc ſufficeret
ad ħ ꝙ ſit mot⁹ nālis ſeqꝛeꝛ ꝙ mot⁹ violēt⁹ eēt nā
lis. ¶ Dicēdū ꝙ mot⁹ dī nālis a pn° paſſiuo ꝓpin-
quo intrinſeco mobili.ut q: mobile iclinaꝛ paſſiue
iclinatiōe ꝓpinqua ad talē motū.pp ħ talis mot⁹ ē
nālis. Illđ āt pn^m paſſiuū ꝓpinquū nō eſt ſola mā
p^a.ſed ē cōpoſitū ex mā p^a ⁊ aliq fořa iclināte ⁊ de
termināte ad talē motū. Unde corp⁹ graue uł mā
grauis ⁊ fořa.i.grauitas uł aggregatū ex hiis: eſt
pn^m paſſiuū ꝓpinquū a quo mot⁹ grauis deorſum
dī nālis. ⁊ tūc dico ꝙ mot⁹ grauis ſurſuꝫ nō ē nā
lis q: nō hēt pn^m paſſiuū intrinſecū ꝓpinquū icli
nās ad motū ſurſuꝫ. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ grauitas eſt
pn^m actiuū ⁊ ſola mā p^a ē pn^m paſſiuū.igiꝛ ḡuitas
nec eſt pn^m paſſiuū nec ps pncipij paſſiui. Dōm ꝙ
grauitas ē pn^m actiuū. ⁊ eſt pn^m paſſiuū mot⁹ deor
ſum.q: totū graue moueꝛ deorſum ⁊ recipit motū
deorſū. ⁊ iō dico ꝙ ḡuitas inqꝫtū eſt pn^m paſſiuū.
facit ꝙ mot⁹ grauis deorſū ſit nālis.ſꝫ inqꝫtū gra-
uitas eſt pn^m actiuū nō facit ꝙ mot⁹ grauis deor-
ſuꝫ ſit nālis. Sic eñ de rōne nāe nō eſt ꝙ illđ i q̄
moueat ſed magis de rōne nāe eſt ꝙ illud in quo
eſt moueaꝛ uł quieſcat:ita de rōne pncipij facien-
tis motū eē nālē nō ē ꝙ illđ i q̄ ē ſit pn^m mot⁹ acti
ue ſꝫ magis paſſiue. Et ħ idē pꝫ q: a qcūqꝫ motore
ḡue moueaꝛ deorſum ſiue ab agēte ⁊ ꝓpoſito ſiue
ab agēte nāli extriſeco ſp mot⁹ ḡuis deorſū ē nālis
q: eſt ſm ꝓpriā iclinationē mobilis. ⁊ ſic mot⁹ gra
uis deorſum nō eſt nālis a pn° actiuo itrinſeco.q:
⁊ ſi nō eēt a pn° actiuo itrinſeco nihilomin⁹ eēt nā
lis diſtinguēdo nālē ꝯ violētū. ¶ Sed adhuc cir-
ca tertiū notabile eſt vnū dubiū qm̄ ibidē dicitꝛ ꝙ
nullū corp⁹ ſimplex alterat ſe p ſe.hoc nō vꝫ uerū.
q: aq̄ calefacta derelicta ꝓprie nāe redit ex ſe ad
frigiditatē.ut vult Auic.p ſue phi.ḡ frigefacit ſe.
⁊ p ꝯñs alterat ſe. ⁊ ſic corp⁹ ſimplex pōt alterare
ſe.ḡ. Dicēdū ꝙ aqua calefacta derelicta ꝓpe nāe
nō frigefacit ſe cū nō ꝯtiaꝛ ſibiipſi nec aliq ps ei⁹
ꝯtiaꝛ alteri ſꝫ frigeſit a ꝯtinēte. ¶ Et ſi dī ꝯ hoc q:
aq̄ redit ad maiorē frigiditatē qꝫ ſit frigiditas ꝯti-
nētis:ſed min⁹ frigidū nō cāt mai⁹ frigidū.ḡ nō fri
geſit a ꝯtinēte. ¶ Itē ſi frigeſieret a ꝯtinēte.tūc fie
rēt eqlis frigiditatis ⁊ p ꝯñs nō fieret actio ulteri
us:q: ſile nō agit in ſuū ſile. ¶ Ad p^m dicendū ꝙ
min⁹ frigidū pōt cāre magis frigidū in ſubō hñte
maiorē aptitudinē uł iclinationē ad frigiditatem:
qm̄ ſiē puus ignis pt cāre ignē maiorē in ſubō ma
gis cōbuſtibili uł magis apto ⁊ diſpoſito ad for-
mā ignis.ſic frigus remiſſius i ſbō apto min⁹ ad fri
giditatē:pt cāre frigus itēſi⁹ i ſbm magis aptū ad
frigiditatē. Et q: aq̄ hēt maiorē iclinationē ad fri-
giditatē qꝫ aer ꝯtinēs.iō aer hñs min⁹ de frigidi-
tate pōt cāre i aquā maiorē frigiditatē qꝫ ſit frigi-
ditas i aere. ¶ Ad 2^m dico ꝙ cū aer ⁊ aq̄ deuene-
rūt ad eqlē frigiditatē adhuc aer ulteri⁹ frigefaci-
et aquā. Et cū dicitꝛ ꝙ ſimile non agit in ſimile. Di-
co ꝙ uerū eſt ſi ſit ſimile tam in forma qꝫ in aptitu
dine ad formā qđ non eſt uerū in propoſito.

¶ **Lectulus aūt: ⁊ indumētū: ⁊ ſi aliqđ hu-
iuſmodi gen⁹ eſt: ſm qđ qdē ſortitū eſt in
p̄dicatione vnaquaqꝫ: ⁊ inqꝫtū eſt ab ar
te: neqꝫ vnū habet ipetum mutatiōis in-
natū. ſm aūt ꝙ ꝯtingit ipſis lapideis: aut
terreis eē: aut mixtis ex his habet tātuꝫ.**

¶ Poſita p^a pte dñie iter corpa nālia ⁊ nō nālia q̄ eſt
ꝙ corpa nālia ſꝫ ꝙ h^oi hñt i ſcipſis pn^m mot⁹ ⁊ ſta
tus. Phūs hic pōit 2^am ptē dñie q̄ ē iſta: ꝙ nō nālia
ſꝫ ꝙ h^oi nō hñt i ſcipis pn^m mot⁹ ⁊ ſtatus: ut lectu
lus ſꝫ ꝙ lectulus uł idumētū ſꝫ ꝙ idumētū nō hꝫ
i ſe pn^m mot⁹ deorſuꝫ p accñs: tñ lectulus hēt in ſe
pn^m mot⁹ deorſū inqꝫtū lectulo accidit ꝙ ſit ligne-
us uel lapide⁹. ⁊ ſic res artificiales nō hñt i ſcipis
pn^m ſuoꝝ motuū ſm ꝙ ſūt artificiales: hñt tñ in ſe
pn^m ſuoꝝ motuū p accñs.ſ.ſm ꝙ ſūt in re nāli. Et

hoc ē qd̄ phūs dic̄: ꝙ lectulus ⁊ idumētū ⁊ ſi aliqd̄ aliud gen⁹ h⁹ ē. i. ſi aliqd̄ aliud artificiale h⁹ ē ſm ꝙ ſortitū ē nomē artificiale in vnaquaqȝ p̄dicatiōe artificialiū h̄ ē ſ ꝙ hēt nomē artificiale. ⁊ ſ qd̄ eſt ab arte nec vnū. i. nullū hēt īpetū mutatiōis ināturi. i ſeipō. ſ ſ ꝙ ꝯtigit ipis eē lapideis: aut terreis aut mixtis ex eis: ſic ratū hñt i ſeipis p̄n^m motus. ℭ Notādū ꝙ h⁹ dīa quā phūs hic pōit inter nālia ⁊ artificialia appet māifeſte ꝙ res nāles ⁊ res artificiales realr differāt. ⁊ tñ res artificiales icludūt res nāles. iō opȝ ꝙ res artificiales aliqd reale addāt ſup nālia. qꝛ alr nō hērent aliqd i ſe ꝑ qd̄ differrent a nālib⁹. cū igit ex re nāli fiat res artificialis. vbi gr̄a. cū ex ere fit ſtatua: opȝ i re artificiali: ut i ſtatua aliqd nouū fieri qd̄ nō p̄fuit in re nāli illud aūt nouū eſt res artificialis: ul' foīa rei artificialis. ℭ Sȝ circa h̄ ꝯtingit dubitare: qꝛ moderni philoſophātes dicūt ꝙ res artificiales nō iportāt res ul' foīas diſtinctas a reb⁹ nālib⁹ tanq̄ȝ a ſuis ſb̄iectis. ⁊ h̄ itēdūt multiplr declarare. p̄º: qm̄ artificialia ul' fiūt ꝑ ꝯiūctionē reꝝ nāliū adiuicē. ut ſcānū dom⁹. ul' caſtrū: ⁊ h⁹ ul' fiūt ꝑ ſb̄tractionē ptiū ab aliq̄ toto ſic̄ ſtatua: ul' fiūt ꝑ trāſfigurationē: ut cū aliqd ſine aliq̄ additiōe ul' ablatione mutaſ de vna figura i aliā: ſed q̄cūqȝ iſtoꝝ modoꝝ fiāt res artificiales nullo mō fit aliq̄ foīa noua: qd̄ ꝓbaſ multiplr. Et p̄º de hīs q̄ fiūt ꝑ ꝯ^ō reꝝ nāliū adiuicē. qꝛ ſi dicis ꝙ i factiōe dom⁹ fiat aliq̄ noua foīa q̄ nō p̄fuit quā tu uocas formā dom⁹. Quero an illa foīa ē tota i toto ſuo ſb̄o. ⁊ tota i q̄libet pte. aut ē tota i toto: aut ps i pte. nō p̄t dari ꝙ tota illa foīa ſit i toto ⁊ tota i q̄libet pte. qꝛ nullū accn̄s māle p̄t ſm ſe totū eē ſil' i diuerſis ptib⁹. Si āt dr̄ 2^m. ſ. ꝙ tota illa foīa ſit i toto ⁊ ps i pte. Quero tūc an q̄libet ps illi⁹ foīe p̄fuit in ſuo ſb̄o ita ꝙ vna ps in vna pte. ⁊ alia ps i alia pte: utputa ꝙ vna ps illi⁹ foīe p̄fuit in lignis. alia i lapidib⁹. ⁊ ſic de aliis ptib⁹ dom⁹ aut q̄libet ps illi⁹ foīe ſit de nouo i ſuo ſb̄o p̄ ⁊ adeq̄to. nō p̄t dari p̄^m: qꝛ ſic hērer̄ ꝓpoſitū. vȝ. ꝙ qn̄ dom⁹ ſit de nouo ꝙ tn̄ nlla ē res noua abſoluta qn q̄libet ei⁹ ps p̄fuit. nec ēt p̄t dari ſcd̄m. qꝛ tn̄ qn̄cūqȝ fieret dom⁹ optēt ꝙ q̄libet lapis ⁊ ꝙ qd̄libet lignū ex q̄ ſit dom⁹ hēret i ſe vnā formā quā p̄us nō hūit qd̄ ē manifeſte falſū ut pȝ iductiue. qꝛ ille lapis i nullo mutaſ niſi ſ locū: qꝛ ponaſ ꝙ nō icidaſ i aliq̄ pen⁹. ſ ſimplr ipō nō mutato niſi ſ locū ul' ēt nō mutato ſm locū ſic̄ ē poſſ ꝙ ꝯcurrat ad ꝯſtōnē domus tñ certū ē ꝙ nullā formā nouā acq̄rit: qꝛ nec formā ſb̄alē nec q̄titatē nec q̄litatē ⁊c̄. Et ḡ rōne iſta ps nihil i ſe nouū recipit eadē rōne nec q̄cūqȝ alia. ſ iō dr̄ dom⁹ fieri. qꝛ ptes trāſmutanſ tm̄ ſm locū ⁊ mō determiato localr ordinanſ. nec eſt plus aliq̄ ps ſ ſe totā de nouo facta i factiōe dom⁹ q̄ȝ ē aliq̄ res de nouo fcā ſm ſe qn̄ multi hoīes localr ordinanſ ul' ꝯgregant ut ſit populus ul' exercit⁹ ex eis. ℭ Scd̄o ꝓbaſ ꝙ nō fit aliq̄ res noua ſ ſe totā qn̄ fit aliqd̄ artificiale ꝑ ſolā ablationē ptiū ab aliq̄ toto. qꝛ ꝑ ſolā diuiſionē alicui⁹ toti⁹ nō fit aliq̄ res noua ſm ſe totā. ul' ſi fieret illa eſſet res nālis. ſ tale artificiale p̄ciſe fit ꝑ talē diuiſionē ptiū abīuicē diuerſaꝝ: ḡ nihil nouū ſ ſe totū ē ibi ſ p̄ciſe ex h̄ ꝙ aliq̄ res ē ablate a toto fit artificiale. ℭ Tertio ꝓbaſ ꝙ nō ꝓducit aliqd nouū qn̄ ꝓducit artificiale ꝑ trāſfigurationē: ⁊ h̄ ſic. qn̄ aliqd p̄t fieri aliq̄le ꝑ ſolū motū localē nō opȝ fieri aliquā rē abſolutā nouā. ſ tale artificiale p̄t fieri ꝑ ſolū motū localē: qm̄ ſi talis res ſm ptes ſuas p̄ciſe moueaſ localiter ⁊ ptes ſue alicui approximenſ uel diſtent localr alr q̄ȝ p̄us fit nouū artificiale. ḡ i tali factione nō opȝ ponē aliā rē abſolutā totalr nouā. ℭ Sȝ illd̄ ē expreſſe ꝯ phūȝ hic q vult ꝙ nālia ſm ꝙ h⁹ hēant in ſe p̄n^m mot⁹ ⁊ quietis ⁊ artificialia nō. qd̄ nō eſſet niſi i re artificiali eēt aliqd qd̄ nō erat i re nāli ante opationē artificis. ℭ Itē ſi ſtatua nullā hēret foīaȝ q̄ nō p̄fuit i ere añ factionē ſtatue: tūc illa eēt vā ſtatua inq̄ȝtū ſtatua hēt in ſe p̄n^m motus ⁊ quietis ⁊ ita ſtatua inq̄ȝtū ſtatua eēt res nālis. ⁊ ꝓbo ꝙ illa eēt vā. ſtatua inq̄ȝtū ſtatua hēt in ſe p̄n^m mot⁹ ⁊ quietis. qꝛ ſtatua inq̄ȝtū ſtatua nō hēt in ſe aliquā formā a foīa eris inq̄ȝtū ē es. ꝑ tc. ḡ ſic̄ illa ē vā: es inq̄ȝtuȝ es habet i ſe p̄n^m mot⁹ ⁊c̄. ſm ꝙ inq̄ȝtū reduplicat rōnē foīe eris. eodē mō erit illa vā facta reduplicatiōe rōne foīe. ſtatua inq̄ȝtū ſtatua hēt i ſe p̄n^m mot⁹ ⁊c̄. cū rōne eiuſdē foīe fiat reduplicatio i utraqȝ illaꝝ. Uel ſi tu dicas ꝙ vna illaꝝ eſt vā ⁊ reliq̄ falſa opȝ dare aliquā formā rōne cui⁹ fit reduplicatio i illa ſtatua inq̄ȝtū ſtatua ⁊c̄. rōne cui⁹ nō fit reduplicatio i illa: es inq̄ȝtū es ⁊c̄. vñ ſeu reduplicatiōe rōe foīe ſi vna illaꝝ ē vā ⁊ altera falſa opȝ ꝙ rōne alterius ⁊ alteri⁹ foīe fiat reduplicatio in vna ⁊ in alia. ⁊ ſic foīa ſtatue inq̄ȝtū eſt ſtatua eſt alia a forma eris inq̄ȝtū ē es qd̄ eſt ꝓpoſitū. ℭ Itē q̄ro an artifex fac̄ aliqd aut nihil: nō ē dare nihil. qꝛ ſic. ars nō eēt habit⁹ factiuus. qm̄ ille habit⁹ q̄ nihil p̄t fieri nō ē factiu⁹ qd̄ ē ꝯ phūm 6º ethi⁹. qui ponit artē eē habitū factiuuȝ. ſi vō dr̄ ꝙ artifex facit aliqd: aut igit fac̄ nouū ul' antiquū. nō antiquū. qꝛ ſic faceret p̄us factū qd̄ nihil eſt facē. relinquit igit ꝙ artifex faciat aliqd̄ nouū ⁊ ꝑ ꝯñs res artificialis aliqd̄ nouū icludit qd̄ tñ nō icludiſ i re nāli qd̄ eſt ꝓpoſitū. ℭ Sȝ forte diceret ꝙ artifex fac̄ ātiquū eē aliq̄le q̄le nō fuit. vbi gr̄a. artifex fac̄ ꝙ es ſit ſtatua cū tñ p̄us nō fuit ſtatua. ſ illa cauillatio nō ualet: qꝛ q̄ro ſic̄ p̄us aut fac̄ aliqd̄ nouū aut ātiquū. nō antiquū. qꝛ h̄ ē facē p̄us fcā. ḡ fac̄ aliqd nouuȝ. ℭ Itē cū artifex fac̄ ꝙ es ē ſtatua aut fac̄ aliq̄ȝ rē ex̄ aiaȝ ul' ſolū fac̄ illd̄ ꝯplexū. vȝ. es ē ſtatua. ſi p̄mū: habeſ ꝓpoſitū qꝛ rē extra aiam p̄us nō exñteȝ fac̄ igit fac̄ rē nouā. ſi vō facit illd̄ ꝯplexū. vȝ. es ē ſtatua. ſequit ꝙ artifex nihil fac̄ niſi nouas ꝓpoſitiōes ⁊ noua ꝯplexa qd̄ ē ualde icōueniēs. Si vō dicas ꝙ ipē fac̄ nouā denoīationē. q̄ro aut illa denoīatio ē aliq̄ res ex̄ aiam ul' nō. ſi ſit res ex̄ aiam. aut igit noua ul' antiq̄ ſic̄ p̄us. ⁊ ſi dr̄ ꝙ nihil ē ex̄ aiam: ſequit ꝙ artifex ſolū fac̄ nouas res in aīa. ℭ Et ſi dicaſ ꝙ artifex nō fac̄ nouas ꝓpōnes ſ fac̄ illd̄ qd̄ ſignificaſ ꝑ ꝓpōnē. vñ artifex fac̄ ꝙ ita ē i re: ſic̄ iſta ſig̃ficat. es ē ſtatua. ℭ Cōtra. ⁊ q̄ro aut illd̄ qd̄ ſignificaſ ꝑ illā: es ē ſtatua: ē aliqd aut nihil ſi nihil tn̄ artifex nihil fac̄. ſi aliqd aut igit nouum aut antiquū. ſi nouū habeſ ꝓpoſitū. ſi antiquū tūc artifex nihil agēt niſi p̄us fcā. ℭ Iteȝ ſi illd̄ ꝙ hec ꝓpō es ē ſtatua ſit aliqd: aut ē ens i aīa aut ex̄ aīaȝ ſi ſit ens i aīa tn̄ artifex nō facēt niſi ꝯcept⁹ ⁊ cognitiōes. ⁊ ſic idē facēt artifex cogitādo ſolū qd̄ facit māib⁹ opādo. qd̄ ē abſurdū. ſi vō dr̄ ꝙ ſit ex̄ aiaȝ aut igr̄ nouū ul' ātiquū: ⁊ rdducaſ ſic̄ p̄us. Sȝ forte aliq̄s dicēt ꝙ artifex fac̄ nouū motū qꝛ ꝯiūgit aliq̄ ꝑ motū ſuū ul' remouet aliqd ul' fac̄ aliq̄ appropiq̄ri q̄ p̄us nō erāt appropiq̄ta: ⁊ ſic fac̄ nouū motū.

¶ Cõtra ⁊ quero aut artifex ſolum facit motũ localẽ aut aliqd p̃ter motũ. ſi ſolũ fac̃ motũ localẽ ſequiť ꝙ ſolũ mot⁹ localis ẽ finis itẽt⁹ ab artifice q꞉ ubi nihil eſt actu p̃ter opationẽ ibi opatio ẽ finis: ut pʒ p̊ ethi°꞉. ſi vo᷒ deť ꝙ fac̃ aliqd aliȯ opʒ illud eẽ nouũ qȯ ẽ ꝓpoſitũ. Nec ẽ dicẽ ꝙ non ſolũ facit motũ. ſʒ ẽt motũ nouũ t̃minãtẽ nõ motũ q꞉ ſic artifex facẽt nec itẽdẽt niſi loca noua uľ noua ubi qȯ vĩ icõueniẽs. ¶ Itẽ nãlia aliqñ manẽt ⁊ nõ manẽt artificialia: g̃ nõ ſť idẽ. ¶ Itẽ iſta opio põit ꝙ i factiõe dom⁹ nihil fit nouũ ⁊ eodẽ mȯ de alijs rebus artificialib⁹ ⁊ ſic hñt ponẽ ꝙ nulla dom⁹ ẽ noua. ⁊ ꝙ nihil artificiale ẽ nouuʒ q̃ vñr abſurda. ¶ Dico igiť ꝙ res artificiales aliqd nouũ addunt ſup res nãles: q꞉ nouas formas per quas ſũt artificiales. vñ artificialia componunť ex naturalib⁹ tanq̃ʒ ex mã. ⁊ ex formis artificialib⁹ q̃ ſť accñtia cuiuſmȯi foȓe ſť figure uľ cõpoſitiões ſeu vniões. Uñ i denario p̃ter argẽtũ ẽ ibi aliq̃ figura pura ceſario uľ regis a q̃ figura dı̃ denari⁹. q̃ figura ablata remanet argẽtũ ⁊ nõ remanet denari⁹. ¶ Jȯ ad rõnes i ɔ̃riũ. ad p̊ᵐ ɔ̃cedo ꝙ in artificialib⁹ factꝭ p ſolã cõpoſitionẽ rex adiuicẽ nõ ẽ ibi aliq̃ foȓa ſʒ ſe totam noua cui⁹ nulla ps p̃fuit. ẽ tñ ibi vna foȓa noua reſultãs ex formis ptiũ: ⁊ illa foȓa ẽ foȓa p quã ẽ domus i actu. Et ꝙ ſit taliſ foȓa appet q꞉ diſſolutꝭ ptib⁹ manẽt parietes ⁊ nõ manet dom⁹. igiť p̃ter illaſ ptes mãles opʒ ponẽ aliã formã p quaʒ ẽ dom⁹ in actu. Sic eni arguit phũs 7° metha᷑ dı̃. diſſolutis b.a. ⁊ c̃. ¶ Ad formã igiť rõnis cũ dı̃ aut illa foȓa ẽ tota i toto: ⁊ tota i q̃libet pte: uľ ẽ tota i toto: ⁊ ps in pte. Dico ꝙ ẽ tota i toto ⁊ ps i pte: ⁊ ꝙ vna ps hui⁹ foȓe ẽ i lignis: ⁊ alia i lapidib⁹. Et qñ q̃riť aut q̃libet ps ẽ de nouo i ſuo ſbȯ p uľ nõ. Dico ꝙ ptes iſti⁹ foȓe nõ ſť de nouo i ſuis ſbiectꝭ: imo ſuppoſito ꝙ ptes ſint icıſe ⁊ diſpoſite ſufficiẽter ad formã dom⁹ ſic ꝙ nihil reſtet ad ħ ꝙ fiat dom⁹ niſi applicatio ptiũ adiuicẽ: tũc foȓe ptiũ p̃fuerũt añ factionẽ dom⁹. tñ tota foȓa reſultãs ex formis ptiũ nõ p̃fuit: qm̃ illa foȓa totalis ẽ reſultãs ex vnione ptiũ ad iuicẽ q̃ vnio nõ p̃fuit: ⁊ iȯ foȓa toti⁹ ẽ noua q꞉ ptes de nouo adiuicẽ vniunť: ⁊ tñ ptes p̃ceſſerũt. Uñ i his q̃ fiũt p vnionẽ uľ p cõpõnẽʒ totũ ẽ nouũ ⁊ tñ pteſ p̃ceſſerũt: ⁊ ſic ẽ de domo ⁊ de foȓa dom⁹. utꝝ aũt foȓa dom⁹ ſit abſoluta uľ reſpectiua nõ deť mio ad p̃ns ſʒ ſufficit ad p̃ns ꝙ ibi ſit foȓa noua artificialiſ a q̃ res artificialis ẽ taliſ i actu. ⁊ idẽ dico de exercitu. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ qñ fit aliqȯ artificiale p ablationẽ ptiũ a toto: ibi fit aliq̃ foȓa noua ẜm ſe totã: cui⁹ nulla ps p̃fuit. q꞉ fiũt noue linee ⁊ noue ſupficies. ⁊ q̃nq̃ʒ noua figura differẽs ſpẽ a p̊ori. ⁊ qñ dı̃ ꝙ ubi ẽ ſola ablatio ibi nõ eſt aliqd nouũ. Dico ꝙ cũ aliq̃ res artificiales fiũt p ablationẽ ptiuʒ q̃ʒuis ibi ſit ablatio ptiũ mãliũ tñ ibi ẽ g̃ñatio ptium foȓaliũ. ſ. figure artificialis ⁊ ſupficiei ⁊ lineaꝝ. ⁊ iȯ nõ ẽ ibi ſola ablatio nec eẽ põt ſine g̃ñatione noue foȓe. ⁊ ꝙ ſint tales foȓe i rex nã. ſ. ſupficies figura linea ⁊ c̃. differẽtes a ſuis ſubtis ꝓbatũ ẽ ſufficienter i p̊ hui⁹. ſʒ dñs ɔcedẽte meli⁹ videbitur i ſexto. ¶ Ad 3ᵐ qñ dı̃ ꝙ nihil fit nouũ qñ fit aliq̃ res artificialiſ p trãſfigurationẽ. Dico p iterẽptionẽ q꞉ certũ ẽ ꝙ noua figura fit: alı̃r eni nõ eẽt trãſfiguratio: q꞉ trãſfiguratio ẽ ab vna foȓa in aliã formã. Et qñ adijciť ꝙ cũ aliqd põt fieri aliq̃le p ſolũ motũ localẽ nõ opʒ fieri aliquã rẽ abſolutã nouã: illȯ ẽ falſũ q꞉ p ſolũ motũ localẽ duaꝝ aquaꝝ adiuicẽ ɔcurrẽtiũ fit vna aq̃ noua q̃ p̊us nõ erat: ⁊ mĺtomagis p ſolũ motũ localẽ põt fieri accñs abſolutũ nouũ. dico igiť ꝙ p trãſfigurationẽ fit noua figura: ⁊ p ɔñſ foȓa abſoluta noua. ¶ Sed tũc dubitať qm̃ ſi aliq̃ foȓe artificialeſ determinãt ſibi certã mãʒ. vbi gr̃a foȓe ſerre determinãt ſibi ferrũ. hec igiť ẽ v̊a ſerra inq̃ʒtũ ſerra ẽ ferrea. ⁊ p ɔñs ſerra inq̃ʒtũ ſerra eſt grauis: ex q̃ ſequiť ꝙ ſerra inq̃ʒtum ſerra hẽt p̊nᵐ mot⁹ ⁊ q̃etis. ⁊ ſic hec dı̃ia quã ponit hic phũs inter res nãles ⁊ artificiales nõ ẽ v̊a. q꞉ ſicᷓ res nãlis ẜm ꝙ hⁿ hẽt i ſe p̊nᵐ mot⁹ ⁊ q̃etis ita res artificialis. ¶ Dicẽdũ ꝙ ſi fiat reduplicatio rõne mãe. ſic bñ ɔcedo ꝙ aliq̃ res artificialis ẜm ꝙ hⁿ hẽt in ſe p̊nᵐ mot⁹ ⁊ quietꝭ. ⁊ ħ ɔcludit rõ. ſʒ ſi fiat reduplicatio rõne foȓe: ſic nlľa res artificialis ẜʒ ꝙ hⁿ hẽt in ſe p̊nᵐ mot⁹ ⁊ q̃etis. ſed facta reduplicatiõe gr̃a mãe. ⁊ ſic res nãlis ẜʒ ꝙ hⁿ hẽt i ſe p̊nᵐ mot⁹ ⁊ c̃. ⁊ hec ẽ dı̃ia iter nãlia ⁊ artificialia quã phũs itẽdit hic. Unde forma artificialis ẜm ꝙ hⁿ nõ hẽt in ſe inclinationẽ actiuã nec paſſiuã ad aliquẽ motum nec ad maiorem terminum motus.

¶ Eſt igiť nã p̊ncipiũ alicui⁹ ⁊ cã mouendi ⁊ q̃eſcẽdi: i q̃ ẽ p̊mũ p ſe ⁊ nõ ẜm accñs.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps p̊nˡⁱˢ hui⁹ capĺi in q̃ phũs ex predicta dı̃ia iã dicta ɔcludit diffõnẽ nãe. Hec igiť ps ɔ̃tinet duas pticulas: qm̃ in p̊ᵃ phũs ex p̃dictis iferť diffõnẽ nãe. In 2ᵃ ibi[Dico aũt nõ ẜʒ accñs.] Expõit vnã pticulã diffõnis. ¶ In p̊ᵃ igiť pticula huius ptis ex dı̃ia inter nãlia ⁊ non nãlia iferť phũs diffõnẽ nãe. d. Eſt igiť nã p̊nᵐ ⁊ cã mouẽdi ⁊ q̃eſcẽdi ei⁹ in quo eſt p̊ p ſe ⁊ nõ ẜm accñs. Et hec eſt p̊ᵃ ɔ̃ hui⁹ libri. ſ. ꝙ nã eſt p̊nᵐ ⁊ cã mot⁹ ⁊ quietꝭ in quo eſt p̊ p ſe ⁊ nõ ẜm accñs. Et hec ɔ̃ ꝓbať ex p̃cedẽtib⁹ per ſillm̃ hypotheticuʒ ſic. ſi nãlia ſint illa que hñt in ſe p̊nᵐ quo mouenť ⁊ q̃eſcũt ex ſe ⁊ nõ per accidẽs. ⁊ nã eſt qua mouenť nãlia ⁊ quieſcunt. neceſſe eſt ut natura ſit p̊nᵐ quo moueť. ⁊ quieſcit illud in quo eſt p ſe ⁊ p̊ ⁊ nõ ẜm accñs. ¶ Notãduʒ ẜʒ L inconicẽſeʒ hic ꝙ nã hẽt duplicẽ diffõnẽ: quarũ p̊ᵃ eſt illa. nã eſt id quo p̊ ⁊ per ſe differũt nãlia inq̃ʒtũ hⁿ a nõ nãlibus inq̃ʒtum hⁿ. ⁊ hec diffõ eſt formalis ⁊ indemõſtrabilis. Scḋa vo᷒ diffõ eſt illa videlʒ nã eſt p̊nᵐ mot⁹ ⁊ c̃. que eſt magis mãlis ⁊ demõſtrabilis. Demõſtrat igiť hic phũs ẜʒ L inconicẽſem diffõnẽ mãlẽ ⁊ demr̃abilẽ nãe per diffõnẽ ei⁹ idemõſtrabilẽ: ⁊ formať ſillꝫs ſic. Quocũq̃ʒ p̊ ⁊ per ſe differũt ea que ſũt nãlia inq̃ʒtũ hⁿ a non nãlib⁹ inq̃ʒtũ hⁿ nã eſt illud. ſed ea que ſũt nãlia inq̃ʒtũ hⁿ differũt p̊ ⁊ p ſe a nõ nãlib⁹ inq̃ʒtuʒ hⁿ p̊n° mot⁹ ⁊ ſtat⁹ in ſeipis habito p̊ ⁊ p ſe ⁊ nõ ẜʒ accñs. ergo nã ẽ p̊nᵐ ⁊ cã mot⁹ ⁊ quietꝭ ⁊ c̃. Uñ dicẽ L iconicẽſis ꝙ p̊miſſe hⁿ demr̃atiõis ſť idemr̃abiles ⁊ p ſe note nõ q̇buſlibet ſʒ aſuefactis in ſcĩa nãli. ergo.

¶ Dico aũt nõ ẜm accñs: cũ fiat utiq̃ʒ ipſe ſibi aliqs cã ſanitatis cũ ſit medic⁹. ħ tñ nõ ẜm ꝙ ſanať: medicinã hẽt. ħ accidit eũdẽ medicũ eẽ ⁊ ſanari. Uñ ⁊ diuidunť aliqñ abinuicẽ. Silr̃ aũt ⁊ alioꝝ vnũqȯq̃ʒ q̃ fiunt Nullũ eni ipſoꝝ hẽt in ſeipo factiõis p̊ncipiũ. Sed alia q̇deʒ i alijs ⁊ ab exteriori ut dom⁹ ⁊ alioꝝ manu icıſoꝝ vnũqȯq̃ʒ.

Alia aũt in ſcipſis quidẽ ſed nõ ſm ſe ipſa quecunq̃ ſm accñs cauſe fiunt utiq̃ ipſis. Eſt igit̃ natura quod dictũ eſt.

¶ Hec ẽ 2ª pticula 2ᵉ ptis pñᵗⁱˢ hᵒ cap. i q̃ pħs ponit illã pticulã nõ ſm accñſ. q: p illã pticulã dĩt nã ab arte q̃ agit i ſubm in q̃ ẽ cuiuſmõi ẽ ars medicie: q: cũ medicᵒ ſanat ſeipm: ars medicie ẽ pñᵐ illiᵒ motus. ſ. ſanatiõis eiᵒ i q̃ ẽ p̃ ⁊ p ſe nõ tñ ẽ nã: qm̃ ars medicine ẽ p̃ ⁊ p ſe i medico. tñ ars medicie ẽ per accñs pñᵐ ſanatiõis eiᵒ i q̃ ẽ. ideo p illã pticulã nõ ſm accñs dĩt nã ab arte q̃ agit i ſubm i q̃ ẽ. Dicit ḡ pħs. dico aũt. i. expono nõ ſʒ accñs. q: cũ medicᵒ fiat ſibiipi cã ſanitatis ſupple ars medicie ẽ pñᵐ motus ſanatiõis eiᵒ i q̃ ẽ p̃ ⁊ p ſe: qm̃ ars medicie p̃ ⁊ p ſe ẽ i medico: ſʒ arſ medicie nõ ẽ nã: q: nõ ſʒ q̃ ſanaẗ medicinã hʒ. ſʒ accidit eidẽ medicũ eẽ ⁊ ſanari. Et q̃ accidat medico ſanari pbaẗ q: medicᵒ ⁊ recipieñ ſanitatẽ aliqñ diuiduntẽ ab inuicẽ. q: aliqñ medicus nõ ſanaẗ. ⁊ aliqñ ille q ſanaẗ nõ ẽ medicᵒ. ⁊ ſic appet q̃ ars medicie nõ ẽ nã. q: nã nõ p accñs ẽ pñᵐ motᵒ eiᵒ i q̃ ẽ p̃ ⁊ p ſe. ſed ars medicie ẽ per accñs pñᵐ motᵒ eiᵒ i q̃ ẽ p̃ ⁊ p ſe. ⁊ ſic ẽ de medico. ſ. q̃ nõ hʒ p ſe pñᵐ ſue ſanatiõis i ſe: ita ẽ ď aliis q̃ fiunt ſʒ artẽ: qm̃ nullũ eoꝝ hʒ pñᵐ i ſeipõ ſʒ q̃ hᵒ pñᵐ. ſ. factiõis h̃ ẽ pñᵐ ſui motᵒ. ſʒ q̃dã artificialia ſolũ hñt pñᵐ extrĩſecũ ſue factiõis ſic q̃ nunq̃ ſiunt ab ĩtriſeco ut domᵒ ⁊ vnũqdq̃ alioꝝ manu facitoꝝ idest factoꝝ p manũ ut ſtatua lectulus ⁊ hᵒ. ſʒ alia artificialia hñt i ſeipſis pñᵐ ſuoꝝ motuũ. ſʒ nõ ſʒ ſeipa ut medicᵒ ⁊ q̃cũq̃ ſʒ accñs ſiũt cãe ſibi ipſis. nã igit̃ ẽ qd̃ dictũ ẽ. ¶ Sʒ dubitaẗ utꝝ illa pꝑoſitio ſit ꝯcedẽda. medicᵒ p ſe ſanat ſeipm. ⁊ vĩ q̃ ſic. q: medicᵒ iq̃ʒtũ medicᵒ ſanat ut patet p̃ huiᵒ. ḡ. ¶ Dicẽdũ igit̃ q̃ cũ dico medicũ ſanare ſeipʒ dico duo. ſcilʒ medicũ ſanare ⁊ medicũ ſanari. q̃rũ pᵐ ẽ pˢſe. ⁊ ſʒ accñs. dico igit̃ q̃ medicᵒ nõ p ſe ſanat ſeipʒ ⁊ tñ p ſe ſanat. q: p ſe ſanat i firmuʒ ¶ Circa igit̃ hãc diffõnẽ nãe ſũt tria faciẽda: q: p̃ ſut notanda dicta ꝯᵗⁱˢ. 2ᵒ ẽ ponẽdus itellectᵒ diffõnis. 3ᵒ ſoluenẗ dubia occurrẽtia circa p̃dictã diffinitionẽ. ¶ Un̄ circa pᵐ ſũt ſeptẽ notãda. Primo ẽ notãdũ ſʒ ꝯᵗᶦˢ hic q̃ iſta diffõ nãe ẽ manifeſta hic qm̃ nãʒ eẽ ẽ manifeſtũ p ſe ut poſtea dicit pħs. ⁊ ẽ vnũ pñcipioꝝ huiᵒ ſcie ⁊ nõ ẽ declarãdũ a p̃ pħo. nec eſt ex eis q̃ nõ ſũt nota p ſe ut pʒ ex v̈bis auicẽne ubi i tẽdit q̃ phũs pmᵒ dʒ ꝯdicere ei q neget h̃ pñᵐ eẽ ut ꝯdicit falſis opĩonibᵒ i dictis de p̃mis p̃ncipiis. Sic igit̃ dicit ꝯᵗᵒʳ hic tria. pᵐ ẽ q̃ diffõ nãe eſt hic mãifeſta. ſcd̃m q̃ nãʒ eſſe eſt p ſe notũ. ⁊ eſt vnũ pnᵒꝝ iſtiᵒ ſcientie. tertiũ ẽ q̃ nãm eẽ nõ eſt declarandum a p̃imo pħo ut extimauit auicẽna. ¶ Secundo eſt notãdum q̃ ꝯᵗᵒʳ. inducit ⁊ ſoluit rõnẽ auicẽne pp quã dixit q̃ illa diffõ nãe nõ ẽ mãifeſta hic. ẟ. ſic. Et iſte hõ. ſ. auicẽna iducit ſignũ q̃ iſta diffinitio nõ ẽ nota hic. q: tã declarauit i ſeptio ⁊ i octauo: q̃ oẽ motũ hʒ motorẽ. ⁊ dicit illic: q̃ nõ ẽ dubiũ i h̃ niſi de corpibᵒ ſimplicibᵒ. Et põt rõcinari ſup h̃ ex h̃ qd̃. pħ. dicit i 3ᵒ celi ⁊ mũ. qm̃ elta hñt grauitatẽ ⁊ leuitatẽ. Un̄ ex his dictiſ poſſũt ſorari tres rõnes pbãtes q̃ hec diffõ nãe nõ ẽ mãifeſta. q: p̃ phũs pbat q̃ corpa nãlia mota hñt motorẽ ⁊ ita q̃ hñt pñᵐ motᵒ: ⁊ tñ notũ ẽ q̃ hñt nãm. ergo nõ eſt mãifeſtũ q̃ nã ſit pñᵐ motᵒ. q: ſi eẽt notũ q̃ nã ſit pñᵐ motᵒ tũc ſic ẽ notũ q̃ corpa nãlia habet nãm: ita eẽt notũ q̃ corpa nãlia mota habẽt motorẽ. Scd̃a rõ auicẽne ẽ hec. q: dubiũ ẽ de corpibuſ ſimplicibᵒ utꝝ habeãt motorẽ: ⁊ p ꝯñs ẽ dubium utꝝ habeãt pñᵐ motᵒ: ſʒ nõ ẽ dubiũ utruʒ habeãt nãʒ. ⁊ h̃ ẽ ſignũ q̃ nãʒ eẽ pñᵐ motᵒ nõ ẽ mãifeſtuʒ p ſe hic. Tertia rõ: q: phũs 3ᵒ celi ⁊ mũdi declarat q̃ elemẽta habẽt grauitatẽ ⁊ leuitatẽ: ⁊ ſic pbat q̃ hñt pñᵐ motᵒ ⁊ quietis. nõ igit̃ ẽ manifeſtũ q̃ hñt pñᵐ motᵒ. ⁊ tñ eſt manifeſtũ q̃ hñt nãʒ. ḡ. ¶ Uel forte iſte rõnes meliᵒ pbãt q̃ nãm eẽ nõ ẽ manifeſtũ hic. p̃ q: nos videmᵒ mobile moueri ⁊ igñramus motorẽ: ⁊ p ꝯñs igñramᵒ pñᵐ motᵒ eſſe: ⁊ ſic igñramᵒ nãʒ eẽ. ⁊ pp h̃ phũs pbauit in 7ᵒ ⁊ 8ᵒ huiᵒ q̃ omne motũ habet motorẽ ⁊ ſic pbauit pñᵐ motᵒ eẽ: ⁊ ſic pbauit nãʒ eẽ. Scd̃a rõ. phũs in 8ᵒ huiᵒ dĩc q̃ dubiũ ẽ in corpibᵒ ſimplicibᵒ utruʒ hẽant motorẽ uel nõ. ſi tñ notũ eẽt nãm eẽ: eẽt notũ q̃ corpa ſimplicia hẽrent motorẽ. q: motũ hẽre motorẽ nõ eſt dubiũ niſi i his q̃ mouenẗ a nã: ut i corpibᵒ ſimplicibᵒ. Tertia rõ: phũs pbat q̃ elta hñt grauitatẽ ⁊ leuitatẽ ⁊ ſic pbat nãʒ eẽ. ¶ Iſtiſ igit̃ rõnibᵒ rñdet ꝯᵗᵒʳ. ẟ. ſic. ⁊ h̃ nõ eſt ſic extiſtimauit auicẽna: qm̃ nõ dubitaẗ q̃ iſta mouenẗ ex ſe nõ ex motore extrinſeco. ſ. q̃tuor elta ⁊ oĩa corpa mota ex ſe. ſed utrũ motoꝝ i eis ſit aliᵒ a moto pſcrutatᵒ ẽ i illo loco. ⁊ ſic phũs nõ pbat nec ingrit nãʒ eẽ. q: h̃ ẽ mãifeſtũ p ſe: ſʒ inquirit an nã mouẽs ſit eadẽ res cũ moto uel alia. ⁊ cãʒ q̃re. pħ. pſcrutatᵒ ẽ utꝝ motor ſit aliᵒ a moto aſſignat ꝯᵗᵒʳ dicẽs. ⁊ cãʒ i h̃. ſ. q̃re phũs hic pſcrutatus eſt: ẽ iſta q̃ plato opinabaẗ: qm̃ hic ẽ aliqd qd̃ mouet ſe: ⁊ ſic plato dixit q̃ i aliqbᵒ motor nõ ẽ aliud a moto. Un̄ dixit ꝯᵗᵒʳ q̃ manifeſtũ ẽ q̃ ſi eẽt aliqd qd̃ moueret ſe q̃ illd̃ eẽt dignᵒ hẽre h̃ nomen nã ſʒ hãc deſcriptionẽ. ¶ Tertio ẽ notãdũ q̃ ꝯᵗᵒʳ rñdet vni obiectiõi q̃ poſſet fieri ꝯ ſe. poſſet eni aliqſ dicẽ q̃ diffõ nãe nõ eſt hic nota q: diffõ nãe eſt hic pbata. Huic rñdet ꝯᵗᵒʳ dicẽs: q̃ q̃uis añs per qd̃ pbaẗ q̃ nã ẽ pñᵐ motᵒ ⁊ c̄. ſit manifeſtũ p ſe. ⁊ p ꝯñs ſiłr nõ dʒ aliqs dicẽ q̃ iſta diffõ pp hoc nõ ẽ ꝯ demr̃atiouis: qm̃ dictũ ẽ in p̃oribᵒ analeticis q̃ p hᵒ ſillõs hypotheticos nullũ igñtũ declaraẗ oĩno. ſed utunẗ ad ꝯfirmãdũ illd̃ qd̃ ẽ p ſe manifeſtũ cũ idiget modicula inuitiõe ſic utitaẗ diuiſio uł inductio. Et p hoc itelligit ꝯᵗᵒʳ q̃ iſta diffõ lʒ p ſe ſit nota ſimpłr ⁊ apꝯ nãʒ ⁊ p ꝯñs nõ põt pbari a priori. põt tñ pbari a poſteriori ut. ſ. p ipſas res nãles q̃ ſunt poſteriores ſimpłr ipſa nã nobis tñ notiores. ⁊ iſta pbatio ẽ p ſillm̃ hypotheticũ ut patet formãdo eã ut format ꝯᵗᵒʳ ut patuit p̃us. Et nota q̃ per ſillm̃ hypotheticũ ut p diſionẽ uł iductionẽ nullũ oĩno ignotũ declaraẗ. q: p diuiſionẽ ⁊ iductionem pbanẗ pñᵃ ſic diffõnes de diffinitis: que tñ ſũt nota p ſe. ¶ Quarto ẽ notãdũ ſʒ ꝯᵗᶦˢ q̃ phũs i diffõne nãe dicit pᵐ ⁊ p ſe: qm̃ illd̃ qd̃ eſt p ſe eſt magis uł ẽ q̃ʒ illd̃ qd̃ eſt pᵐ: qm̃ oẽ pᵐ eſt p ſe ⁊ nõ oẽ qd̃ eſt p ſe eſt pᵐ ut dictuʒ eſt in poſteriorib̃. v̈bi grã: qm̃ nauis moueẗ ex pñᵒ qd̃ eſt in ipa. ſed nõ p̃ ſed mediãte hoie. ⁊ p hoc vult dicẽ q̃ nauis moueẗ p ſe q: a priñᵒ intrinſeco. ſ. a themone uel a remis. ſʒ nõ moueẗ p̃ a pñᵒ intrinſeco ſed ab hoie: ſed nã eſt illd̃ a quo p̃ moueẗ illd̃ in quo eſt per ſe. ¶ Quito eſt notãdũ circa expoſitionẽ illiᵒ pticule nõ ſm accidẽs: q: illa pticula poniẗ ad excludẽdũ artẽ medicine ⁊ alias artes que per accñs agũt in ſbm in quo ſũt: ut ſupra eſt expoſitum. ⁊ dicit ꝯᵗᵒʳ q̃ ars

medicine ⁊ alie artes ſūt p̄ate p̄ ⁊ p ſe ut agāt i alia ſbta a ſbo in quo ſūt artes. igit ſic diximus ſunt duo bus mōis aut ars cuius pnm extrinſecū eſt ne ēio ut ars edificatiua ⁊ alie artes quoꝝ ſbm in quo agūt eſt aliō a ſbo i quo iueniunt. Et dixit que ſūt māu q̄ ars medicie cui accidit agē i ſuū ſbm ē ars theo rica ⁊ nō p̄ctica. q̄ nullus flebothomat i corpe ſuo. vult igit cōmētator ꝙ nulla ars p̄ctica agat i ſbm i quo ē. ¶ Sꝫ circa h̄ mouet dubitatio de arte ſaltādi que eſt p̄ctica ⁊ tn̄ agit i ſbm i quo ē. Rn̄det cōmētator dicēs ꝙ ſmo ſuus nō ē niſi de artibus ex qbus pueniunt acta nō ſolū actiōes. ſꝫ ex arte ſaltandi ſolūmō puenit actio. ⁊ ſilr ē de arte muſice q̄ eſt ſine iſtro. ¶ Sexto eſt notādū ſꝫ cōmētatores. ꝙ iſta diffō nāe nō dī vniuoce nec equoce. ſꝫ ſm prius ⁊ poſterius q̄ p prius dī de foia q̄ꝫ de mā. ⁊ i talibus ē icipiēdū a cōioꝛi ⁊ ueniēdū ad ppꝛia ſic fac. ph. in diffōne motus ⁊ loci. Et p h̄ itēdit cōmētator ꝙ p̄ter iſtā diffōnē cōeꝫ nāe opꝫ habē ppꝛiā diffōnē māe ⁊ ppꝛiā diffōnē foie. ¶ Septimo ē notādū ꝙ ſbm huius libri eſt nā ⁊ pna nālia que cōia ſūt oibus rebus nālibus. ⁊ iō in h̄ libro nō diffinit corpus nec alia de qbus ↄſiderat nālis ſic fecit in libro celi ⁊ mūdi. ⁊ itelligo ꝙ nā eſt hic ſbm. i. ſuppoſitū ¶ Viſis ḡ his notabilibus cōmētatoris vidēdus eſt itellectus diffōnis nāe. Et vī mihi ꝙ ille p̄ticule. ſ. p̄ ⁊ p ſe ⁊ nō ſm accn̄s determinēt diuerſa. qm̄ illa p̄ticula nō ſꝫ accn̄s determinat hoc v̄bū ē p loco poſitū. ⁊ illa p̄ticula p̄m determinat hoc qđ dico pnm. ⁊ illa p̄ticula p ſe determinat h̄ v̄bū eſt 2o loco poſitū. Intellectus igit diffōnis ē ille. nā ē nō ſꝫ accn̄s p̄m pnm motus ⁊ q̄etis eius i quo ē p ſe. illa p̄ticula nō ſm accn̄s ponit ad dīiaꝫ artiū q̄ agūt i ſbta i qbus ſūt: ſꝫ h̄ ē p accn̄s. vn̄ cū medicus ſanat ſeipꝫ ars medicie ē pnm motus eius i q̄ eſt p ſe. ſi igit illa p̄ticula nō ſm accn̄s nō poneret opoꝛteret ꝙ ars medicie eēt nā: ut igit ars medicie excludat ⁊ hmōi artes ponit illa p̄ticula nō ſm accn̄s. qm̄ ars medicie ē ſm accn̄s p̄m pnm eius i quo eſt p ſe. ¶ Illa v̄o p̄ticula pnm exponit dupliciter: qm̄ ſꝫ aliquos p̄mū accipit p̄o ppinquo. ⁊ tūc ponit ad dīiaꝫ aie diſtinguēdo agēs a ppoſito ↄ̄ agēs nāle. q̄ aia eſt pnm eius i quo eſt p ſe. ſ. motus uegetatiōis ⁊ motus pgreſſiōis. ſed nō eſt pnm ppinquū. ſed accn̄tia mediātibus qbus aia mouet ſt pna ppinqua. ⁊ hoc mō exponit auicēna ⁊ Lincolnienſis: itelligendo p p̄m idē qđ ppinquū. Alio mō exponit pnm p̄o pnꝫ. ⁊ tūc illa p̄ticula p̄m ponit ad dīiaꝫ accn̄tiū que ſūt pna inſtrālia ⁊ nō p̄ncipalia: q̄ accn̄s nō nā ſed ſm nām. ¶ Iſta aūt p̄ticula p ſe ponit ad dīiam reꝝ artificialiū que mouent a pn̄o intrinſeco qđ quidē pnm nō eſt in eis p ſe. ſꝫ p accn̄s. qm̄ pnm motus deoꝛſū nō ē in ſcāno ſm ꝙ ſcānū ſed ſm ꝙ eſt lapidū ul' ligneū. vn̄ niſi illa p̄ticula p ſe poneret: ſequeret ꝙ res artificiales ul' ſcānū p ſe ⁊ ſm ꝙ hmōi mouerent deoꝛſū: qm̄ cū ſcānū mouet deoꝛſū nā nō eſt ſꝫ accn̄s p̄m pnm illius motus: ſed q̄ eſt p̄m pnm motus eius in quo eſt p accn̄s: iō res artificiales ſꝫ ꝙ hmōi nō mouent nāliter. ⁊ hec 2a expoſitio iudicio meo ē melioꝛ. ſ. p p̄m itelligēdo p̄ncipale. ¶ Viſo igit itellectu diffōnis nāe: nunc 3o ſoluēda ſūt quedā dubia circa dc̄aꝫ diffōneꝫ. Et p̄ dubitat q̄re ph̄s dic pnm ⁊ cā. vī eni ꝙ nō ſit bene dictū: q̄ pnm ⁊ cā idē ſūt. igit poſito vno: ſupfluuꝫ ē ponē reliquū. ¶ Scđo vī ꝙ nā nō ſit pnm motus ⁊ quietis ⁊ c̄. q̄ motus ⁊ q̄es ſūt oppoſita: ⁊ iō idē nō eſt p ſe pnm oppoſitoꝝ ut patet 4o metha. ¶ Tertio vī ꝙ in diffōne ſit nugatio: q̄ p̄m icludit p ſe: ⁊ per ſe icludit nō p accn̄s. ḡ poſito vno illoꝝ eſt nugatio ponē alteꝝ. ¶ Quarto pōt argui ↄ̄ totā diffinitionē p h̄. q̄ illa diffō non vī cōpetē oi nāe qm̄ celū mouet nāliter: ⁊ nā qua celū mouet nō ē pnm motus ⁊ quietis q̄ celuꝫ nunq̄ ꝗeſcit. ⁊ ſilr tota terra habet nām que nō eſt pnm motus ⁊ quietis: ſed quietis tm̄. ¶ Quinto aliqs poſſet arguē ſic. illa diffō nō eſt bona que cōpetit alijs a diffinito. ſed hec diffinitio eſt hmōi. ḡ. Probo minorē: qm̄ illō pnm a quo aial mouet motu pgreſſiuo eſt nō ſꝫ accn̄s p̄m pnm motus eius in quo eſt p ſe ⁊ tn̄ nō eſt nā. q̄ ſi eēt nā tūc ſequeret ꝙ motus pgreſſiuus aialis eēt nālis. ⁊ per cōſequēs itēderet in fine. qđ eſt falſū. ¶ Pro his igit rōnibus eſt itelligēdū ꝙ ſi illa diffō debeat cōpetē oi nāe opꝫ ꝙ hec ↄiunctio ⁊ exponat diſiūctiue ⁊ nō copulatiue: ita ꝙ ſit ſenſus. nā eſt p̄m pnm uel cū motus uel quietis eius in quo eſt p̄m per ſe ⁊ nō ſꝫ accn̄s. vn̄ ſi teneat copulatiue nō cōpetit oi nāe ut argutū eſt. Unde itelligēdū eſt ꝙ quedaꝫ ſūt que ſemp mouent ut corpa celeſtia. ⁊ in illis nā eſt pnm motus tm̄. ⁊ quedā ſunt que nunq̄ mouent motu locali ut tota terra ⁊ in illa eſt pnm quietis tm̄. ⁊ quedā ſūt que q̄nq̄ mouent ⁊ q̄nq̄ quieſcūt. ⁊ in illis nā q̄nq̄ eſt pnm motus ⁊ q̄nq̄ quietis: ⁊ iō illa diffō intellecta copulatiue nō cōpetit oi nāe. ſed ſi itelligatur diſiunctiue ſic cōpetit oi nāe. ¶ Ad p̄m igit argumētū. dico ꝙ q̄ in qbuſdā reſpectu aliquorum motuū nā eſt pnm actiuū: ⁊ in qbuſdā nā reſpectu aliquoꝝ motuū eſt pnm paſſiuuꝫ. iō ponunt ambo illa. ſ. pnm ⁊ cā. ut per pnm itelligat pnm actiuū: ⁊ p cām pnm paſſiuū: q̄re debēt accipi ſub diſiūctione ut dictū ē. ¶ Ad 2m dico ꝙ duplex eſt q̄es. ſ. q̄es i termino a quo: ⁊ q̄es in termino ad quē. q̄es in termino a quo ↄ̄riat motui: ſꝫ q̄es in termīo ad queꝫ nō ↄ̄riat motui. ſꝫ magis eſt pfectio motus ut patet 5o huius. Dico igit ꝙ quies poſita in diffōne nāe eſt quies que eſt i termīo ad quē motus nālis: ⁊ illa nō ↄ̄riat motui. ¶ Ad 3m dico ꝙ ille p̄ticule p̄m per ſe nō ſm accn̄s nō referunt ad idē ut dictū eſt ſupius. iō nō eſt nugatio. ¶ Ad 4m dicēdū ꝙ nā a qua mouet celū ē pnm motus tm̄. ⁊ tota diffō itellecta ſb diſiūctione cōpetit illi nāe. Et ſi dī ꝙ celū nō mouet a pn̄o itriſeco. ſꝫ a motore extrinſeco. ⁊ p cōſequēs ſi diffō eēt bona motus celi nō eēt nālis: ⁊ ēt ſi eſſet nālis intēderet in fine. Dicēdū ꝙ motus celi ē nālis diſtiguēdo nāle ↄ̄ violētū ⁊ nō diſtiguēdo ↄ̄ uolūtariū. Et q̄n dī ꝙ nō mouet a pn̄o intrinſeco dī ꝙ mouet a pn̄o paſſiuo p ſe: ⁊ hoc ſufficit ad h̄ ꝙ motus ſit nālis. nec pp hoc opꝫ ꝙ motus celi itendat in fine: nec eſt veꝝ ꝙ ois motus nālis itēdat in fine: ſed bn̄ ois motus nālis corpoꝝ elemētariū uel motus qui eſt ab elemēto intēdit in fine: cuiuſmodi nō ē motus celi. ¶ Ad 5m dicēdū ꝙ motus pgreſſiuus aialis nō eſt ſimplr nālis: eſt tn̄ nālis aiali. Pro quo eſt ſciēdū ꝙ motus deoꝛſuꝫ eſt ppꝛius motus coꝛpis. ⁊ motus ppꝛius aie ē motus circularis ut patet p cōmētatorem in de ſubā oꝛbis. ⁊ iō ppꝛius motus totius aialis ē q̄ſi cōpoſitus ex motu deoꝛſū ⁊ motū circulari. Un̄ motus pgreſſiuus ē q̄ſi mediū iter motu circularē ⁊ motū deoꝛſū. ſic eni aial cōponit ex corpe ⁊ aia: ita ppꝛius motus aialis cōpōit ex motu coꝛpis ⁊ aie. ↄcedo igit ꝙ motus pgreſſiuus aialis ē nālis. Et cū dī ꝙ tūc itēderet in fine. dico ꝙ nō ſequitur q̄ nō ois motus naturalis intēdit in fine. ſed ille qui eſt elemēti uel

ab elemẽto. vñ mot⁹ aialis nalis inq̃tũ eſt animal remittit in fine quia animal fatigat in mouẽdo. ⁊ cã fatigationis animalis ſm ↄ̃ᵗᵉᵐ eſt. q: mot⁹ corporis ↄ̃riaſ motui aie ut ipſe vult ſecũdo celi. ⁊ in libro de ſubſtantia orbis.

℃ Nãm aũt hñt quecũq₃ huiuſmodi hñt pncipiũ: ⁊ ſũt hec oĩa ſubiecta. Subiectũ enim quoddã ⁊ in ſubiecto eſt nã ſemp.

℃ Hec eſt 3ª ps pnˡⁱˢ hui⁹ capĩ in q̃ phũs oñdit qd ẽ hñs nãm. ⁊ duo fac. q: p̃ ↄcludit diffõnem hñtis nãm. 2° narrat in q̃ p̃dicamẽto ſunt nã ⁊ hñs nãm. ℃ Dicit igiſ phs p q nãm hñt q̃cũq₃ hñt pnᵐ hᵒ ſ. mot⁹ ⁊ quiet̃ ⁊ c̃. Et hec eſt 2ª ↄ̃ hui⁹ libri ſ₃ Lincõnienſe₃. vʒ. q hñs nãm eſt illũ qd nõ ſm accñs hẽt in ſeipõ pᵐ pnᵐ mot⁹ ⁊ quiet̃. Hec ↄ̃ pbaſ p diffõnẽ nae ſic. nã eſt nõ ſ₃ accñs pᵐ pnᵐ mot⁹ ⁊ quiet̃. g̃ hñs nãm eſt illũ qd non ſm accñs hẽt in ſe pnᵐ mot⁹ ⁊ quiet̃. ↄ̃ſequẽtia tenet p locũ a diffõne ad diffinitũ. Hoc habito narrat phs q hec oĩa. ſ. nã ⁊ hñs nãm ſũt ſubſtãtie. qm̃ nã ul' eſt ſubiectũ ut nã que eſt mã. uel eſt in ſubiecto ut nã que eſt foĩa. ⁊ utraq₃ eſt ſba. ℃ Intelligẽdũ tñ q ſi p ſubiectũ intelligaſ ſubiectũ iformatũ foĩa ſubſtãtiali: ſic nõ ẽ ulr uex q nã eſt ſubiectũ ul' in ſubiecto. q: nã que eſt pnᵐ mot⁹ corpis celeſtis: nec eſt ſbm foĩe ſubalis nec ẽ in ſbo. q: corp⁹ celeſte eſt ſuba ſimplex nõ cõpoſita ex diuerſis naturis ſm ↄ̃ᵗᵉ. itelligẽdo tñ p ſbm: ſbm mot⁹: ſic eſt uex q nã que eſt pnᵐ mot⁹ celi eſt ſbm ens in actu. eſt eni quedam forma in ſe ſimplex corporea. ⁊ eſt ſbm mot⁹. ℃ S₃ dubiũ eſt an corp⁹ celeſte dẽat dici nã ul' hñs nãm. Ad h̃ dico q pprie loquẽdo nõ eſt hñs nãm cũ nõ ſit cõpoſitũ ex diuerſis naturis ſed magis pprie dĩ nã q̃ hñs nãz. ℃ Intelligẽdũ aũt q q̃uis nã ⁊ hñs nãz pncipalr dicanſ de ſuba: tñ dicunt ſcdario de accidẽtib⁹ qm̃ accñtia ut grauitas ⁊ leuitas ſũt nae cũ ſint pnᵃ mot⁹ ⁊ quiet̃. ℃ Vñ notãda ſũt hic tria dicta ↄ̃ᵗⁱˢ. quox pᵐ eſt q h̃. ſ. nã que eſt foĩa eſt ſuba eſt cõcedẽdũ a nãli. ⁊ accipiẽdũ a phõ. ⁊ ulr cõſiderare de ſuba nõ eſt ppꝛiũ huic ſciẽtie pp hoc q: ſuba ⁊ accñs ſũt dĩe entis ſ₃ q ens eſt. ⁊ ↄ̃ᵗᵒʳ accipit hic dĩas large pro p ſe iferiorib⁹: qm̃ ens i cõi nõ hẽt pprias dĩas pprie dictas. tñ hẽt p ſe iferiora. Et qd dĩ. ſ. q huic ſcie nõ eſt ppꝛiũ conſiderare de ſba: illũ eſt itelligẽdũ de ſba in gñali: ſed tamẽ de ſuba trãſmutabili eſt ppꝛiũ huic ſcie ↄ̃ſiderare. ℃ Scdo notãdũ eſt q illic. i. in metaphiſica apparet q mã eſt ſuba in põ. ⁊ foĩa eſt illa p quã ẽ ſuba in actu. Vñ ille ppoſitiões. mã eſt in põ. foĩa eſt illud p qd cõpoſitũ eſt in actu. nõ ſũt propoſitiões phiſice ſed metaphiſice. q: act⁹ ⁊ põ ſũt dĩe eius. ℃ Tertiũ vo nõbile ſeqſ ex h̃: ⁊ ẽ q cõpoſitũ ẽ digni⁹ hẽre h̃ nomẽ ſuba q̃ mã. q: cõpoſitũ ẽ in actu ⁊ mã in põ. ⁊ foĩa ẽ digni⁹ hẽre hoc nomẽ ſuba q̃ cõpoſitu₃. qm̃ p formã cõpoſitũ ineſt actu. ⁊ cã rei dignior eſt cãto. Et dĩc ↄ̃ᵗᵒʳ q ocs iſte ppões ſũt eẽntiales enti. ⁊ iõ ponẽdũ ẽ hoc i hac. i. in ſua poſitione. ℃ S₃ dubiũ eſt q: vĩ q cõpoſitũ ſit dignius hẽre h̃ nomẽ ſuba q̃ foĩa. q: cõpoſitum icludit totã pfectionẽ foĩe. ⁊ et pfectionẽ ſupadditã. i. pfectionẽ mãe. ⁊ ſic cõpoſitum icludit plus de ſuba. ℃ Dicẽdũ q aliqd eẽ digni⁹ ul' magis ens alio pt duplr itelligi. ſ. ul' q: maiorẽ pfectionẽ icludit. uel q: minorẽ iperfectionẽ icludit. p̃ mõ cõpoſitũ ẽ digni⁹ ⁊ magis ens q̃ foĩa. ſ₃ 2° mõ foĩa eſt magis ens q̃ cõpoſitũ q: foĩa non icludit impfectionẽ ⁊ potẽtialitatẽ mãe quã cõpoſitũ icludit. Vel pt dici q foĩa ẽ dignior ⁊ magis ens q̃ cõpoſitũ q: eſt actuali⁹ ens. ⁊ hoc itellexit ↄ̃ᵗᵒʳ cũ dixit q cã rei dignior ẽ cãto. i. cã foĩalis eſt dignior. i. actualior. ⁊ ulr cã inq̃tũ cã eſt dignior cauſato q̃uis nõ oporteat cauſa₃ eẽ ſimplr digniorẽ: qm̃ nulla cã intrinſeca eſt ſimpliciter dignior cauſato.

℃ Scdm nãz aũt ſũt ⁊ hec ⁊ quecũq₃ his inſunt ſ₃ ſe: ut igni ferri ſurſu₃. hoc eni₃ nã quidẽ nõ eſt: neq₃ habet nãm: ſed a nã: ⁊ ſm naturam eſt.

℃ Hec ẽ 4ª ps pnˡⁱˢ hui⁹ cap̃ in q̃ declaraſ qd ẽ ſ₃ nãz: ⁊ pbaſ q q̃cũq₃ ſ₃ ſe inſunt hñtĩ nãm ſũt ſm nãm. Et hec ẽ 3ª ↄ̃ hui⁹ libri que pbaſ ſic. q̃cũq₃ ſm ſe inſũt hñti nãm ul' ſũt nã ul' ſũt hñtia nãz ul' ſm nãz: ſed que ſ₃ ſe inſunt hñti nãz nõ ſũt nã nec hñtia nãz g̃ ſũt ſm nãm. Hui⁹ rõnis minor poniſ in lr̃a. Vñ ſciẽdũ q tã hñs nãm q̃ illũ qd p ſe ineſt hñti nãz eſt ſm nãz ut inuit phs in textu. ⁊ ſic hñs nãm eſt iferi⁹ q̃ ens ſm nãm. ⁊ ſic eẽt hic diſtinguẽdu₃ de hoc qd eſt eẽ ſm nãm. q: vno mõ eẽ ſm nãz eſt idẽ qd eẽ ſ₃ curſũ nalẽ. ⁊ iſto mõ tã hñs nãz q̃ pprietas hñtis nãz eſt ſm nãm. Alio mõ p ſm nãm põt intelligi ſola proprietas que naturaliter ineſt hñti nãm: ⁊ iſto mõ habẽs naturã nõ eſt ſm naturam.

℃ Quid quidem igitur nã ſit dictum eſt: ⁊ qd a natura: ⁊ quid ſm naturam.

℃ Hec eſt 5ª ps pnˡⁱˢ hui⁹ capĩ in qua phs recapitulat declarata dicẽs q dictum eſt quid eſt natura. ⁊ quid eſt a natura. ⁊ quid eſt ſm naturam.

℃ Qd aũt eſt nã tẽtare demrare ridiculũ eſt. Manifeſtũ eni₃ eſt q hmõi rex ſunt mlta. Demrare aũt mãifeſta p imanifeſtã nõ potẽns iudicare eſt pp ip₃: ⁊ nõ pp ip₃ cognitu₃. Qd aũt ↄ̃tingat h̃ pati nõ imanifeſtu₃ eſt. Sillogizet eni aliqs cũ nat⁹ ſit cec⁹ de colorib⁹. q̃re neceſſe eſt hmõi de noibus habere rõnẽ: nihil aũt intelligere.

℃ Hec eſt 6ª ps pnˡⁱˢ hui⁹ cap̃. i qua declaraſ q nãm eẽ eſt p ſe manifeſtũ ſic q nõ dẽat demrari in aliq̃ ſcia. ⁊ hec eſt 4ª ↄ̃ hui⁹ libri. ſ. q nãm eẽ nõ põt demõſtrari. qd ſic ẽ itelligẽdũ q nãm eſſe nõ põt demõſtrari tanq̃ aliqd igtũ uel de difficili cogſcibile. Cõcluſio igiſ ſm huc itellectũ pbaſ ſic. Illud qd eſt per ſe manifeſtũ mõ p̃dicto nõ põt demrari ſed nãm eẽ eſt per ſe manifeſtũ. g̃. Hui⁹ rõnis p̃ poniſ pbatio minoris que eſt illa manifeſtũ eſt per ſe q multa ul' plura entia hñt in ſe pnᵃ qb⁹ mouenſ ⁊ quieſcũt ex ſe. ⁊ ſic mãifeſtũ eſt q hᵒ pnᵐ eſt. ⁊ ſic q nã eſt. Vñ ↄ̃ᵗᵒʳ dicit q phs cũ dixit q mãifeſtũ eſt q plura entia hñt in ſe pnᵃ qb⁹ mouenſ: ⁊ quieſcũt: dicit plura. q: dubiũ eſt de aliqb⁹ utrũ moueanſ a ſe aut a cã extrinſeca. ⁊ forte inuit per h̃ qd eſtimauit q motor in qbuſdã reb⁹ eſt ipm motũ. ſ₃ iſta ſic diximus nõ eſt dubiũ q mouenſ ex ſe. ⁊ ulr nõ eſt dubiũ q ſũt plã hᵒ nalia. etſi nõ oĩa. ℃ Deinde phs tũ dicit. Demõſtrare aũt. reprehẽdit uolẽtes demrare ⁊ illũ tẽtãtes qd eſt p ſe mãifeſtũ. ⁊ per hoc cõfirmaſ maior. ⁊ dicit q demrare mani

ſcitū per imanifeſtū eſt nō potētis iudicare qd eſt p ſeipm cognitū ⁊ qd nō eſt per ſeipſ; cognitū. ⁊ dicit cōⁱᵒʳ ꝙ iſte modus eſt hoīu; qui nunq̄ pnt addiſcē phiaȝ. nā dic cōⁱᵒʳ ꝙ nihil eſt manifeſti⁹ illo qđ eſt manifeſtū per ſe. qđ itelligēdū eſt ꝙ nihil ē manifeſti⁹ illo qđ eſt māifeſtū p ſe ppꝛiiſſime loquēdo ut videbit. Q; aūt cōtingat hoc pati. ſ. nō poſſe diſcernē iter p ſe notū ⁊ nō p ſe notū nō eſt imanifeſtū imo manifeſtū: qm̄ aliqs cū ſit nat⁹ cec⁹ ſillogiȝabit de colorib⁹. ſ; manifeſtū ē ꝙ talis nō pt iudicare qd eſt p ſe notū de coloribus. ⁊ qd nō: qre eſt nece talē ſolū hēre rōnē de noīb⁹ nihil aūt itelligē. ¶ Notādū ſm cōᵗᵒʳ hic ꝙ iſte qui eſt cec⁹ oculo uel coꝛde nihil cōpꝛehēdit niſi ṽba cum uterq; careat ṽtute qua pt cōpꝛehēdē illđ qđ intēdit declarare rōne. Cec⁹ eni q2 caret viſu ipoˢᵉ eſt cōpꝛehēdē ipſum colores. ⁊ ille qui diminuit in nā caret ṽtute itellect⁹ nālis. q̄re ipoˢᵉ eſt ip; cōpꝛehēdē p̄ᵃˢ ppōnes. hec cōᵗᵒʳ. ¶ Notādū eſt hic ꝙ q̄uis nāȝ eē ſit p ſe notū nō tn̄ eſt ita p ſe notū ſic p̄ᵐ p̄nᵐ cōplexū ſ. de q̄libet dī eē uł nō eē. Ad cui⁹ evidētiā ē ſciendū ꝙ aliqd dī eē p ſe notū triplr. ſ. cōiter: ppꝛie: ⁊ maxie ppꝛie. Illđ dī eē p ſe notū cōiter qđ ad ſui notitiā non idiget pceptibilr aliq̄ magis noto pp qđ fiat notū. ⁊ iſto mō oē illđ eſt p ſe notū cui itellect⁹ ſtati aſſentit abſq; argumēto uel diſcurſu pceptibili. ⁊ hoc ſiue illđ ſit notū p ſenſū ſiue p expientiā aut diſcurſū pceptibilē. ſiue ēt ſit notū ex terminis. ⁊ iſto mō niuē eē albā eſt p ſe notū. ⁊ ēt oē totū eē mai⁹ ſua pte eſt hoc mō notū p ſe. ⁊ ulr oē qđ eſt notū abſq; labore uł ſtudio eſt hoc mō p ſe notū. S; ppꝛie loquēdo illđ eſt p ſe notū qđ eſt notū ex terminis. ⁊ h ſiue ſit notū ex terminis abſq; argumēto ſiue ſit ex termis cū argumēto notato tpe ipceptibili. ⁊ iſto mō oē totū eē mai⁹ ſua pte eſt p ſe notū. q2 eſt notū ex termis. ⁊ cū argumēto facto in tpe impceptibili. q2 cognito qd ſignificat p totū. ⁊ qd per ptē ut cogſcēdo ꝙ totū eſt illud qđ ꝯtinet ptē ⁊ ampli⁹. ⁊ ꝙ ps eſt que cū alio ꝯſtituit totū: itellect⁹ impceptibilr fac talē diſcurſū. oē cōtingēs ptē ⁊ ampli⁹ eſt mai⁹ pte. ſed oē totū eſt hm̄. g̃ ⁊ iſto ēt mō eſt p̄ᵐ p̄nᵐ cōplexū cognitū p ſe. S; ppꝛiiſſime illđ dī eſſe p ſe notū qđ eſt notū ex ſola notitia terminorū abſq; oi diſcurſu ſiue pceptibili uł impceptibili. ⁊ iſto mō p̄ᵐ p̄nᵐ cōplexū eſt p ſe notū. ſ. de q̄libet eſt affirmatio uł negatio ⁊ c̄. Uñ iſta tria ſe hñt ſm ordinē q2 oē qđ eſt ppꝛiiſſime p ſe notū eſt ē ppꝛie p ſe notū. ⁊ oē qđ eſt ppꝛie per ſe notū eſt ēt p ſe notuȝ cōiter loquendo. ¶ Uel ſub aliis ṽbis pt dici ꝙ aliqd dī p ſe notū triplr. ſ. uł p ſenſū ⁊ expientiā. ⁊ ſic niuē eē albā eſt p ſe notū. ⁊ ēt ꝙ caloꝛ eſt calefactiu⁹. Scđo dī aliqd p ſe notū qđ eſt notū p rōnē iperceptibilē. ⁊ ſic ꝙ oē totū ſit mai⁹ ſua pte ē p ſe notū. Tertio mō illđ eſt p ſe notū qđ eſt notū ex terminis uł ex ſola notitia terminoꝝ. ⁊ iſto mō p̄ᵐ p̄nᵐ cōplexū eſt p ſe notū. vñ illud qđ eſt p ſe notū p̄ uel 2° hñ pōt demr̄ari cū habeat ppōnes p̄ores. ſed tn̄ nō op; tale p ſe notum demr̄are cū itellect⁹ ei aſſentiat abſq; oi demr̄atione pceptibili. ¶ Et ſi queraẗ quō eſt p ſe notū nāȝ eē. dico ꝙ nō eſt p ſe notū ppꝛiiſſime loquēdo. ſed eſt p ſe notū coiter uł ppꝛie loquēdo de p ſe noto. q2 uł eſt notū p expiētiā uel p diſcurſū impceptibilē. qm̄ cognito qd ſignificaẗ noīe nāe. ſ. ꝙ iſto noīe ſignificaẗ p̄nᵐ mot⁹ ⁊ c̄. itellect⁹ ſic impceptibilr arguit. Oē qđ aliqñ eſt in aliq̄ per ſe ⁊ p̄ ⁊ aliqñ non eſt in illo per ſe ⁊ p̄ hēt p̄nᵐ a quo eſt in illo in q̄ eſt per ſe ⁊ p̄. ſed mot⁹ ⁊ qes ſunt hm̄. g̃ p̄nᵐ mot⁹ ⁊ qetis in illo a quo ſunt per ſe ⁊ p̄ eſt ⁊ per ꝯſequēs nā eſt. illū diſcurſu; uel conſimilē facit itellect⁹ ⁊ hoc impceptibilr. ⁊ oē tale per ſe notū pōt demōſtrari q̄uis nō opoꝛtēt ipm demōſtrare nec ei⁹ demr̄atione in pceſſu ſciētifico ponē cū itellect⁹ ei aſſentiat abſq; oi demr̄atiōe. ¶ Et ſi dicas ꝙ phs dic ꝙ ridiculū eſt demr̄are nām eē qđ nō eſſet ſi nāȝ eē poſſet demōſtrari. ¶ Dicēdū ꝙ dicit phūs nō abſolute ꝙ ridiculū eſt demōſtrare nām eſſe. ſ; dicit ꝙ tētare demōſtrare nāȝ eē eſt ridiculū. ⁊ hoc eſt ueꝝ: qm̄ nullus debet tētare demr̄are aliqd niſi illa notitia ſit de difficili ⁊ laborioſe acqrenda. qui eni tētat aliqd facē reputat illđ difficile ⁊ laborioſū ad faciēdū. ⁊ q2 nō eſt difficile ſcire nām eē imo facile q2 p diſcurſū impceptibilē. iō tētare ⁊ demōſtrare nāȝ eē eſt ridiculū. q2 hoc eſt facē difficultatē circa illđ qđ nō eſt difficile. Uel pōt dici ꝙ demōſtrare nāȝ eē tanq̄; aliqd ignotū eſt ridiculū. cū nām eē ſit p ſe manifeſtū ita ꝙ eſt p ſe notū impceptibilr ſine oi pſcrutatiōe laborioſa. Silr in pceſſu ſciētifico nō d; poni demr̄atio pbās nām eē. q2 nāȝ eē eſt ſtatim māifeſtū. ⁊ in pceſſu ſciētifico nō d; poni demr̄atio pbās aliqd qđ ſtati; ⁊ facilr eſt notū. ⁊ iō demr̄are nāȝ eē hoc eſt ponē in ſcia tradēda cōitati demr̄ationē pbātē nām eē eſt ridiculū. qm̄ ſi in pceſſu ſcientifico poneret demr̄atio cuiuſlibet qđ pōt demr̄ari eſſet in tali pceſſu nimia ⁊ itolerabilis plixitas. ⁊ iō ſolū debēt in ſcia ſeu in libꝛo ſciētifico poni demr̄atiōes illoꝝ que nō ſūt ſtatim uł facilr nota. Ex his appet ꝙ nō ſūt idē. ſ. eē p ſe veꝝ ⁊ eē p ſe notū. q2 multa ſunt p ſe uera que nō ſūt p ſe nota. nec ſunt idē eē imediatū ⁊ eē p ſe notū. q2 multa ſunt p ſe imediata que nō ſunt p ſe nota aliq̄ triū modoꝝ p̄dictoꝝ. multa ēt ſūt p ſe nota que nō ſunt imediata. ſ; mediata ⁊ demr̄abilia p̄ori. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ hoc nomē nā nō iponit rei abſolute ſed iponit rei ſm ꝙ eſt p̄nᵐ mot⁹. ⁊ ſic nō eſt nomē abſolutū ſed relatiuū. ſignificat eni ſbſtātiā ut eſt p̄nᵐ mot⁹. ſic hoc nomē aīa iponit ipſi aīe ꝙ regit coꝛpa ⁊ refert ad illa ſ; ꝙ vult Auicē. 6° nālū pte p̄ᵃ caplo p̄. ⁊ q2 p̄nᵐ mot⁹ eē eſt per ſe māifeſtū eo mō q̄ dictū eſt. iō nāȝ eē eſt per ſe manifeſtū. vñ q̄uis illā ſubāȝ eē que eſt p̄nᵐ mot⁹ nō ſit nobis manifeſtū. tn̄ p̄nᵐ mot⁹ eſſe eſt nobis manifeſtū. nālis tn̄ pōt ⁊ d; pbare illđ eſſe de q̄ dī nā q2 pbat nāȝ eſſe nō tn̄ pbat nec pbare d; illđ eē ſ; ꝙ ſignificaẗ hoc noīe nā. nec op; ꝙ ſi nālis pꝛobat nāȝ eſſe ꝙ pp hoc poſſit aut debeat pbare eē nāȝ: q2 nāȝ eſſe eſt ꝯſequēs ad māȝ eē. nūc ṽo cōſequēs pōt eſſe manifeſtum q̄uis antecedēs ſit dubiū ut patet manifeſte.

¶ Caplm ſcđ; tractat⁹ p̄mi declarās de q̄bus dī nā.

Videẗ āt nā ⁊ ſubiecta coꝝ que nā ſunt qđ pꝛimū ineſt vnicuiq; non formatum per ſeipſum: ut lectuli natura lignum: ſtatue autem es. Signu; aūt dicit antiphon: quoniam ſi aliquis p iecerit lectum deoꝛſu; ⁊ accipiat potētiā putreſcens: ut uniq; ſit germē nō uniq; fieri lectū ſ; lignū: tanq̄; dicat ꝙ ſ; accñs eē

diſpōnez ꝭꝫ legē ⁊ artē:ſubſtātiā aūt illā que pmanet.h.patiēs ꝯtinue. Si āt ⁊ borū vnūqōqꝫ ad alterū aliqd idē ħ ſuſtinuit:ut es qdē ⁊ aurū ad aquā:oſſa aūt ⁊ ligna ad terrā. ſilr aūt ⁊ alioꝝ qōlibet illā naturā eſſe ⁊ ſubſtātiam ipſorum.

¶ Illō eſt 2ᵐ caplꝫ huiꝰ tractatꝰ in q̄ declaraꝭ de quibus dī nā. ⁊ ꝯtinet tres ptes pn̄ˡᶜᵒ. qm̄ in pᵃ pte declaraꝭ ꝙ mā eſt nā. i 2ᵃ ibi[Alio aūt mō.]declaꝭ ꝙ forma eſt nā. in 3ᵃ ibi [Sꝫ foꝛa ⁊ nā.]narraꝭ q̄t modis nā dī de forma. ¶ In pᵃ igiꝭ pte pn̄ˡᶦ huius capl'i pħs pbat ꝙ mā eſt nā ⁊ hec eſt 5ᵃ ꝯ̄ huius libri que pbaꝭ dupl'r. pᵒ ex teſtimonio antiphōtis. 2ᵒ vo ibi. vn̄ ſane hi qdē. pbaꝭ eadē ꝯ̄ ex teſtimonio oium pħoꝝ. ¶ Primo igiꝭ pħs ꝑponit qō itendit pbare. d. ꝙ illō qō ineſt pᵒ vnicuiqꝫ nō formatū p ſeipm videꝭ eē nā ⁊ ſbſtātia eoꝝ que ſūt a nā. ⁊ qꝛ mā eſt hᵐᵒ ideo videꝭ ꝙ mā eſt nā ⁊ ſbſtātia rerum nāliū. ſicut nā lectuli eſt lignuꝫ. ⁊ nā ſtatue eſt es. ¶ Deinde cū dī ſignū aūt. pħs pbat ꝯ̄nē per rōnē antiphōtis ſic. Sicut ſe hēt mā reꝝ artificialiū ad res artificiales:ita ſe hēt mā reꝝ nalium ad res nāles. ſꝫ mā reꝝ artificialiū eſt tota nā ⁊ ſbſtātia rerū artificialiū ⁊ forma reꝝ artificialiū nō eſt nā nec ſbſtātia eaꝝ ħ acciñs. ğ mā reꝝ nāliū eſt tota nā ⁊ ſbſtātia reꝝ nāliū ⁊ forme reꝝ naliū nō ſūt nāe nec ſbſtātie earū. ğ. Huiꝰ rōnis pħs ponit pᵒ pbationem minoris. 2ᵒ ibi. ſi aūt ⁊ hoꝝ. ponit maiorē. 3ᵒ ibi. illa nā ⁊c̄. ꝯcludit ꝯ̄nez. ¶ Primo igiꝭ pbaꝭ minor ſic. Illud qō pmanet ⁊ gn̄at ſibi ſil'e videꝭ eē ſubſtātia ⁊ nā rei. ⁊ illō qō nō pmanet nec gn̄at ſibi ſimile nō videꝭ eē ſubſtātia nec nā rei. ſꝫ mā reꝝ artificialiū pmanet ⁊ gn̄at ſibi ſil'e ⁊ forma nō. ğ mā rerū artificialiū eſt ſubſtātia ⁊ nā eaꝝ ⁊ nō foꝛa. Maioꝛ huiꝰ ꝑſillogiſmi pbaꝭ. qm̄ ſi lectulus ligneꝰ ꝑijciaꝭ in terrā ⁊ putreſcēs accipiat vtutē germinādi germinabiꝭ lignū qō eſt mā ⁊ non lectulus qō eſt foꝛa tanq̄ꝫ dicat antiphon ꝭꝫ legē ⁊ artē hoc eſt ꝭꝫ legē artis diſpōnez. i. formā eē ens ꝭꝫ acciñs hoc ē acciñs. ⁊ ſubſtātiā entitatē illā que pmanet hoc eſt patiēs ꝯtinue. i. ꝯtinuo manēs ⁊ patiēs trāſmutationē. ¶ Deinde poniꭍ maioꝛ rōnis pn̄ˡᶦᵒ. d. ſi aūt hoꝝ vnūqōqꝫ. i. vnūqōqꝫ reꝝ nāliū. ħ idē ſuſtinuit ad aliqd alteꝝ. ſ. ad pᵐ mā. qꝛ vnūqōqꝫ cōpoſitū nāle ſe hēt ad māꝫ ſicut ſtatua ſe hēt ad es ⁊ lectulus ad lignū. Uerbi gr̄a. Es ⁊ aurū que ſūt res nāles ſe hn̄t ad aquā que ē mā eoꝝ. ⁊ oſſa ⁊ ligna ad terrā que eſt mā eoꝝ. ⁊ ſil'r de alijs rebꝰ artificialibꝰ:ſic ſtatua ad es: ⁊ lectulus ad lignū. Et ſic apparet maioꝛ pn̄ˡᶦᵒ rōnis. ſ. ꝙ ſic̄ ſe hn̄t māe rerū artificialiū ad res nāles. ¶ Tertio vo cū dī illam māꝫ eē īſert ꝯ̄nē dicēs ꝙ illā. ſ. māꝫ opꝫ eē nāꝫ ⁊ ſbſtātiā ipſaꝝ. ſ. reꝝ nāliū. ¶ Notāda ſunt hic tria. Primo ꝙ pħs nō ītēdit pbare ſuā ꝯ̄nē per iſtā rōnē tanq̄ꝫ per rōnē uerā ſꝫ magis ītēdit pbare ſuaꝫ ītētionē per ſolā antiphōtis auc̄tatē. ¶ Scḋo eſt notādū ꝙ rō antiphōtis pbat duo. pᵒ ꝙ mā reꝝ nāliū eſt nā. 2ᵒ ꝙ foꝛa nō eſt nā. quoꝝ pᵐ eſt veꝝ. ſcḋꝫ eſt falſū. nec ītēdit pħs ex illa auc̄tate antiphōtis accipe niſi pᵐ. ſ. ꝙ mā eſt nā. ⁊ bene pbat rō antiphōtis ꝙ mā eſt ſbſtātia ⁊ nā. qꝛ illō qō pmanet in trāſmutatione ſbſtātiali deferens transmutationē neceſſario eſt ſubſtantia ⁊ nā. ſꝫ rō eiꝰ de foꝛa itē dēs cōcludē ꝙ forma nō eſt nā nō cōcludit. qꝛ nō ſequiꭍ forma nō pmanet ſꝫ coꝛrūpiꭍ. ğ foꝛa nō eſt nā. qm̄ illō eſt nā rei ad cuius coꝛruptionē ipſa res coꝛrūpiꭍ. ſꝫ hᵐᵒ eſt foꝛa. ¶ Tertio eſt notādū ꝙ maioꝛ rōnis antiphōtis eſt falſa ſi intelligaꭍ ul'r. ſ. ꝙ nō oino ſic ſe hēt mā reꝝ artificialiū ad res artificiales:ita ſe hēat mā reꝝ nāliū ad res nales. qꝛ in artificialibꝰ mā eſt tota ſubſtātia ⁊ forme ſūt accidētia. ſꝫ in nālibꝰ forma eſt magis ſbſtātia q̄ꝫ mā.

¶ Un̄ ſane hi qdē terrā:alij vo ignez:alij aerē dicūt:qdā āt aquā:qdā vo q̄dā horuꝫ. Sꝫ alij oia hec nāꝫ eē eoꝝ que ſunt. Quot eni aliqs accepit ipſoꝝ huiuſmodi:ſiue vnū ſiue multa. ħ ⁊ tāta dicit eſſe oēm ſubſtānā. alia aūt oia paſſiōes iſtoꝝ ⁊ habitus ⁊ diſpoſitiones.

¶ Scḋo pbaꭍ ꝙ mā eſt nā per teſtimoniū oiuꝫ antiquoꝝ pħoꝝ. naꝫ oēs antiqui nāles poſuerūt mām eſſe ſubſtātiā ⁊ nām reꝝ nāliuꝫ. ⁊ hoc tā illi qui poſuerūt vnū pn̄ᵐ materiale q̄ꝫ illi qui poſuerūt plura pn̄ᵃ materialia. qꝛ illi qui poſuerūt terrā eē materiā oium rerū dixerūt terrā eē nām oiuꝫ reꝝ. Et ſimiliter illi qui dixerūt ignē uel aliqō aliō elemētoꝝ eē mām oium entiū ſiue poſuerūt vnū elementū eē materiā ſiue plura:dicūt illō elemētū ſeu illa elemēta eſſe naturā oiuꝫ. ⁊ oia alia que exiſtūt in illa natura dicūt eē paſſiones ⁊ accidētia: ⁊ ſic ſnia eoꝝ in naturā entiū ſequiꭍ ſniam eoꝝ in materia.

¶ Et hoꝝ qdē qōlibet eē ꝑpetuū. Nō eni eē mutationē ipſiꝰ ex ſeipſis. Alia āt fieri ⁊ coꝛrumpi īfinities. Uno qdē mō nā ſic diciꭍ prima vnicuiqꝫ ſubiecta mā hn̄tiuꝫ in ſeipſis motus pn̄cipium ⁊ mutatiōis.

¶ Unde motiuū ꝑpter qō poſuerūt māꝫ eē naturaꝫ oiuꝫ entiū fuit. qꝛ oēs antiqui ꝯuenīūt in hoc ꝙ neceſſe eſt mām reꝝ naliuꝫ eē ꝑpetuā ⁊ nō tranſmutabilē ex ſe. qꝛ mā pma ex ſe nō hēt ſubiectuꝫ. alia vo que ſūt in mā dixerūt īfinities gn̄ari ⁊ coꝛrūpi. qꝛ igiꭍ crediderūt ꝙ nā rei debet eē pmanēs non trāſmutabilis ⁊ inuenerūt mām eē talē:crediderūt ſolā mām eē naturā entis. Sic igiꭍ patet ꝙ nā dī vno mō mā pᵃ ſubiecta vnicuiqꝫ habētiū in ſeipſis pn̄ᵐ motꝰ ⁊ mutatiōis. Un̄ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ iſta mā que eſt natura eſt materia pᵃ. qꝛ materia nō pᵃ eſt compoſita ex materia ⁊ forma. qꝛ vnūqōqꝫ entiū hn̄s pn̄ᵐ motꝰ ꝑpriū neceſſe eſt ipm habere ſubiectum propriū p̄ter ſubiectū cōe. ſed iſta non eſt materia pᵃ ſed cōpoſita. eſt igiꭍ hn̄s naturā ⁊ nō eſt natura. ¶ Sed circa illud dictū ꝯᵗⁱˢ videlicet vnūquodqꝫ entiū ſupple nāliū qō hēt pn̄ᵐ motꝰ neceſſe eſt ipm hēre ſubiectū ꝑpriū p̄ter ſubiectū cōe:eſt itelligendū ꝙ per ſbm ꝑpriū ſiue per māꝫ ꝑpinquā qō idē ē poſſumꝰ duo itelligē. vꝫ cōpoſitū ex mā pᵃ ⁊ aliq̄ foꝛa ſbſtātiali. ul' cōpoſitū ex mā pᵃ ⁊ diſpōnibꝰ accidētalibꝰ ꝑprijs foꝛe. ſi per māꝫ ꝑpinquā itelligiꭍ cōpoſitū ex mā ⁊ foꝛa ſubſtātiali ħ pōt adhuc dupliciter itelligi. vno mō ꝙ ſit mā manens in gn̄ato. ⁊ talis mā ꝑpinq̄ nō eſt niſi in cōpoſito hn̄te pl'es foꝛas ſbales. ⁊ iſto mō carnes ⁊ oſſa ſūt mā ꝑpinq̄ hois ponēdo i hoie pl'es foꝛas ſbales. alio mō pōt itelligi ꝙ ſit mā ꝑpinq̄ nō manēs. ⁊ hec dī mā altationis. ⁊ ſic pāis ē mā ꝑpinq̄ ſāguis ⁊ vinū aceti ⁊ ta

¶ Exiſtēte eni quodaʒ diuino ⁊ optimo ⁊ appetibili aliqđ qdē ꝯriū eſſe ipſi dicim⁹. Aliud autē aptum eſſe appetere ⁊ deſiderare ipm ſm ipſius naꝫ. Quibuſdā āt accidit ꝯriū appetē ſuiipſi⁹ corruptioneꝫ: ⁊ neqꝫ ſuiipſi⁹ poſſibile eſt appetē ſpecieꝫ ꝑꝑ nō eē idigēs neqꝫ ꝯriuꝫ. Corruptiua eni ſūt adinuicē ꝯria. Sed ħ eſt materia ſicut ſi femina maſculum ⁊ turpe bonū. nō quod ꝑ ſe eſt turpe: ſed ſm accidens.

¶ Hec eſt 4ᵃ ps ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capli in qua declarať ꝙ ꝑ̄uatio eſt ꝑnᵐ neceſſariū in gñatiōe. ⁊ hec eſt 27ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri. ad quā ꝓbandā determinať aliqualr̄ de forma mālī. ꝯ̄ igiť ꝓbať ſic. illđ ꝑꝑ qđ mā appetit formā eſt ꝑnᵐ neceſſariū in gñatiōe: ſed ꝑꝑ ꝑuatiōnē mā appetit formam. ğ ꝑuatio eſt ꝑnᵐ neciūꝫ in gñatione. maior declarať ſic. qm̄ exñte quodā diuino ⁊ optio ⁊ appetibili. i. ipa foīa exñte q̄dā diuino ⁊ optimo ⁊ appetibili que eſt ꝯria ꝑuationis mā que eſt alıđ ꝑnᵐ eſt apta nata appetē ⁊ deſiderare ipam formā. et ħ habeť ꝙ mā appetit formā tanq̄ꝫ quoddā diuinū ⁊ optimū. ſ. optimā ꝑfectioneꝫ ei⁹. Et ex hoc ſequiť ꝙ illđ ꝑꝑ qđ mā appetit formā eſt ꝑnᵐ neciūm in gñatiōe: q: niſi mā appeteret formā nō trāſmutareť nālıter ad eā. ⁊ ſic nō eēt gñatio nālis: q: qđ nalıť trāſmutať ad aliquā ꝑfectionē appetit eā. illđ igiť qđ ē cā appetit⁹ māe ē ꝑnᵐ neciūm in gñatione: q: eſt illđ ſine q̄ nō pōt eē gñatio nālis. ⁊ ſic patet maior. minor declarať ſ. ꝙ ꝑꝑ ꝑuationē mā appetit formā q: dicētib⁹ ꝑuationē nō eē mixtā cū mā: accidit ħ incōueniens ſ. ꝙ aliqđ appetit ſuiipſi⁹ corruptionē: uel ꝙ aliqđ appetit illđ qđ actu hēt. qđ eſt icōueniēs pro utraqꝫ ꝑte. ꝑ̄ᵃ ps eſt falſa. ſ. ꝙ aliqđ appetit ſuiipſi⁹ corruptionē: q: ſic appeteret ſe nō eē qđ eſt falſum: q: oia appetūt ſe eē ⁊ ꝑmanē. ⁊ ſılr̄ altera ps cōſequētis eſt falſa. ſ. ꝙ aliqđ appetit illđ qđ hēt in actu. qm̄ appetit⁹ nō eſt niſi ꝑꝑ idigētiā alicui⁹ nō habiti. ⁊ cōſequētiā ꝓbat ꝓbs ſic. q: ſi mā appetēt formā ⁊ ſibi nō eſt cōiūcta ꝑuatio. uel igiť appetit formā quā hēt uľ formā quā nō hēt. Si formā quam hēt ſequiť alia ps diſiūctiue que eſt ꝯñs. ſ. ꝙ aliqđ appetit illđ qđ hēt in actu: ⁊ ꝑ ꝯñs ſeqť ꝙ tota diſiūctiua. ſi vō deť qđ appetit formā quā non hēt: ⁊ ꝙ ei nō ſit ꝑuatio ꝯiūcta: cuꝫ forma quā nō habet ꝯrieť forme quā hēt. ⁊ ꝯria mutuo ſe corrūpūt: ſequitur ꝙ mā appetit corruptionē forme quā hēt. ⁊ ſi ꝑuatio nō ſit ꝯiūcta māe tūc mā nō eſt i pō ad formā ꝯriā: q: ſi eēt in pō ad eā eēt ꝑuata ea. igiť mā appetit eē ſine oi forma: q: appetit corruptionem quā hēt ⁊ nō eſt in pō ad aliā formā. ğ cū mā non poſſit eē ſine forma ſequiť ꝙ ſi mā appetit eſſe ſine oi forma ꝙ mā appetit ſuiipſi⁹ corruptionē ⁊ ſic aliqđ appeteret ſuiipſi⁹ corruptioneꝫ. ⁊ hec eſt ꝑ̄ᵃ ps diſiūctiue que eſt ꝯñs. ğ ſi ꝑuatio nō ſit mixta cuꝫ mā ſequiť ꝙ mā nō appetit formā: q: ſi deť ꝙ appetit formā ſequiť ꝙ aliqđ appetit ſuiipſius corruptionē: uľ ꝙ aliqđ appetit illđ qđ hēt in actu qđ ē icōueniēs. ꝑuatio igiť eſt cā appetit⁹ māe: q: ſine ꝑuatione mā nō pōt appetē formaꝫ. Iſta expoſitio pōt extrahi ex vbis ꝯᵗⁱˢ. d. eni ꝯᵗᵒʳ ꝙ qui nō cōcedūt ꝑuationē eē mixtā cum mā ꝯtingit eis dicē ꝙ iſtđ deſideriū nāle eſt in entib⁹ nālib⁹ ſꝫ ꝙ ſunt cōpleta exñtia in actu ex q̄ ꝯtingit eis appetē ſuū ꝯriuꝫ corrūpēs ipm. ⁊ ſic aliqđ appeteret ſe corrūpi. hec ꝯᵗᵒʳ. Iſta vba pñt exponi de mā. ſ. ꝙ ſi mā appeteret formā: ⁊ nō eēt ꝑuata forma ipſa mā appeteret ſuū ꝯriū corrūpēs ipam: q: appeteret corruptionē forme quā hēt ⁊ nō eēt in pō ad aliā formā ⁊ ſic appeteret eē ſine oi forma. ⁊ ꝑ ꝯñs appetēt ſe corrūpi cū nō poſſit eſſe ſine forma. ¶ Uel ſic. ſi mā nō hēret ꝑuationē admixtā nō eēt in pō ad aliam formā. ⁊ cū nō poſſit eē ſine foīa ſequiť ꝙ mā nō poſſit eē ſine forma quā hēt. igiť ſi appetēt aliā formā. ⁊ nō eſt in pō ad aliā formā. ⁊ ēt alia forma eſt incōpoſſibilis forme quā hēt: ſequiť ꝙ appetit corruptionē forme quā hēt. ⁊ cū nō poſſit eſſe ſine ea ſequiť ꝙ appetit ſe nō eē: q: appetit illđ nō eē ſine quo nō pōt eē. ¶ Sꝫ dubitať q: mā nō hēt ꝯrium ut viſuꝫ eſt ſupra. nūc vō in textu diciť ꝙ ſi mā nō hēret ꝑuationē admixtā vnuꝫ ꝯrioꝝ appeteret ſuiipſius corruptionē. ğ illđ nō pōt exponi de mā ſ. ꝙ mā appetit ſuū ꝯriū uľ corruptionē ſuā cū mā nō hēat ꝯriū. ¶ Dicēdū ꝙ in ꝓpoſito per ꝯriū dꝫ itelligi qđcūqꝫ corrūpēs aliđ. vñ ſi mā nō hēret in ſe ꝑuationē ⁊ ipa appeteret formā cū illa forma ſit corruptiua forme que eſt in mā ſequiť ꝙ eſt corruptiua māe. ⁊ ꝑ ꝯñs eſt ꝯria māe large loquēdo de ꝯrio itelligēdo ꝑ ꝯriū idifferēter qđcūqꝫ corrūpēs ⁊ ħ itelligit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ ꝯtingēt aliqđ appetē ſuū ꝯrium corrūpēs ipꝫ. ¶ Alr̄ tñ pōt deduci rō ꝓbās ꝙ ꝑuatio eſt ꝑnᵐ neciūm in gñatione ſic. illđ ꝑꝑ qđ mā appetit formā eſt ꝑnᵐ neceſſariū in gñatiōe. ſꝫ ꝑꝑ ꝑuationē mā appetit formā. ğ maior patet. ⁊ minor declarať ſic: ſupponēdo ꝑ̄ ꝙ mā appetit formā tanqꝫ diuinū ⁊ optimū: tūc ſic. aut mā appetit formā quā hēt: aut formā quā nō hēt. nō formam quā hēt q: appetit⁹ nō eſt niſi ꝑꝑ idigētiā alicuius nō habiti. ex q̄ igiť habet forma non appetit eā. ſi vō mā appetit formā quā nō hēt: aut igiť mā ꝑ ſe ſm ꝙ mā appetit formā quā nō hēt: aut ſꝫ ꝙ hēt formā appetit aliā formā: aut ſm ꝙ eſt ꝑuata illa forma nō eſt dare ꝑ̄ᵐ. vꝫ ꝙ mā ꝑ ſe. ⁊ ſꝫ ꝙ hᵐ appetit formā quā nō hēt: q: ſi ſic: tūc ſemꝑ mā appeteret eā manēte nā māc. ⁊ ſic qñ hēret illā formaꝫ appeteret illā. qđ eſt icōueniēs. nec eſt dicē ꝙ mā ſꝫ ꝙ eſt formata vna forma appetit aliā formā ita ꝙ ꝑ formā quā hēt appetit formā quā non hēt: q: forma quā hēt ⁊ forma quā nō hēt ſūt ꝯria. ⁊ ſic ſi rōne forme appeteret aliā formā. ſequiť ꝙ mā per iſtā formā appetēt illā formaꝫ corrūpi. ⁊ ita aliqđ appeteret ſe corrūpi qđ eſt ipoˡᵉ. Relinquiť igiť ꝙ mā appetit formā ſm ꝙ eſt ꝑuata illa forma. ⁊ ita per ꝑuationē mā appetit formā. ¶ Uel pōt illud mēbrū. vꝫ. ꝙ mā nō appetit aliquā formā ſꝫ ꝙ hꝫ aliā formā alr̄ deduci. q: ſic mā ut ē ens i actu appetēt aliā foīaꝫ: ⁊ ſic appetēt ſe corrūpi q̄ꝫtū ad eē actualitatē quā hēt a forma ꝑficiēte ipam qđ eſt incōueniēs. ⁊ ſic ſequiť ꝙ rōne ꝑuatiōis appetit formā. ⁊ hec videť itētio ꝯᵗⁱˢ hic dicētis ꝙ ſi nō eſſet hic aliqđ nō hñs formā nō eēt hic aliqđ appetens formā poſt formā. ⁊ ſi ſic eēt tūc nā ageret ocioſe: q: poneret in entib⁹ potētiā ad corruptionē eoꝝ ſꝫ ꝙ ſunt in actu. ⁊ hoc totū eſt ipoˡᵉ. oē eni ens ut eſt dictū diligit ſe ꝑmanē. ſꝫ mā diligit ſe iduē formā poſt formā ꝑꝑ diminutionē. i. ꝑꝑ corruptionē ꝯtingēte ei. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ita appꝫ ꝙ mā ſꝫ ꝙ eſt in actu

per formã nõ appetit aliã formã ſibi ꝯriã.q꞉ ſʒ ꝙ eſt in actu diligit ſe ꝑmanẽ ⁊ ita ſʒ ꝙ in actu nõ appetit aliqd corrũpẽs ipaʒ. ¶ Sʒ qlr̃ appetitꝰ accidat mãe ex ꝓuatione mixta cũ mã. docet pħs. d. ꝙ mã appetit formã ſic femina maſculũ. ⁊ turpe bonũ. ſic eni femina appetit eẽ vir ꝑ accñs rõne ꝓuatiõis ⁊ iꝑfectiõis. ſic illð qð eſt turpe appetit bonũ nõ ſʒ ꝙ eſt in ſe: ſed ꝑ accñs. q꞉ turpitudo accidit ei ex ꝓuatiõe mixta cũ ipo. ⁊ in ſe nõ eſt ꝓuatio. Ita mã appetit formã in rõne ꝓuatiõis. Femina eni nõ appetit ꝑ ſe eẽ vir: ſed ꝑ accñs ex ꝓuatione. Femineitas eni accidit ei ex ꝓuatiõe ⁊ imꝑfectione. ⁊ ita ẽt formã appetit mã rõne ꝓuationis. ¶ Notãdũ tñ ꝙ foĩa dĩ eẽ qðdã diuinũ optimuʒ ⁊ appetibile: q꞉ iter oĩa ꝓnª gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ plus aſſimilaꝛ deo: pro eo q꞉ eſt ꝑfectior oĩbus alijs ꝓcipijs gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ. ⁊ iõ eſt qðdã diuinũ. q꞉ magis aſſimilaꝛ deo ⁊ eſt optimuʒ ⁊ appetibile. ¶ Itẽ ꝯ̈tor dĩc hic ꝙ oĩa entia appetũt aſſimilari deo qð ſic ẽ itelligẽdũ. ſ. ꝙ oĩa entia appetũt eẽ ita ꝑfecta ſicͭ ꝯuenit nãe eoꝝ. ¶ Sʒ ħ dubitaꝛ. q꞉ qua rõne mã ſʒ ꝙ hẽt formã nõ põt appetere aliã formã eadẽ rõne mã ſm ꝙ ꝓuata eſt aliq̈ foĩa nõ vꝛ appetẽ eã: q꞉ ut ſic appetẽt ſuũ ꝯriũ. ⁊ per ꝯñs ſui corruptionẽ. Et ꝯfirmaꝛ q꞉ ꝓuatio ꝯriatur foĩe ⁊ vnũ ꝯriũ nõ eſt ꝓnm appetens reliquũ. ğ ꝓuatio nõ eſt ꝓnm appetendi formã cuiꝰ eſt ꝓuatio ⁊ ẽt ſm ħ vꝛ ſeq ꝙ ꝓuatio appetit ſuiipſius corruptionẽ. ¶ Dicẽdũ igiꝛ ſʒ ꝯ̈tor hic ꝙ ſi mã ſʒ ꝙ hẽt formã appetẽt aliã formã cũ mã hẽat eẽ in actu a foĩa: ſeqꝛ ꝙ mã ſm ꝙ eſt in actu appeteret formã. ⁊ ſic ſm ꝙ eſt in actu appetẽt ſuiipſius corruptionẽ q̈ʒtũ ad illð eẽ in actu qð hẽt a foĩa qð eſt iconueniẽs. ſ. ꝙ mã ſʒ ꝙ hẽt eſſe in actu appetit corruptionẽ illiꝰ eẽ: q꞉ oẽ ens in actu ſʒ ꝙ in actu diligit ſe ſemꝑ ꝑmanẽ. Et ꝑ ħ patet ꝙ non eſt eadẽ rõ de ꝓuatiõe ⁊ de foĩa. q꞉ mã nõ hẽt eẽ in actu a ꝓuatione. ſʒ a ꝓuatiõe hẽt eẽ diminutũ ⁊ in põ. ⁊ iõ q̈ʒuis mã ſm ꝙ eſt ꝓuata aliq̈ foĩa appetat eã. ex ħ nõ ſequiꝛ ꝙ mã appetat ſuũ ꝯriũ. q꞉ in aduẽtu foĩe nõ ꝓuaꝛ mã aliq eẽ in actu qð hẽt a ꝓuatiõe. ¶ Et cũ dĩ ꝙ vnũ ꝯrioꝝ nõ eſt ꝓnm appetẽdi ſuũ ꝯriũ. Dicẽdum ꝙ veꝝ eſt de poſitiuis ꝯrijs quoꝝ qðlibet dat eẽ in actu ſuo ſuſceptiuo. ſed loquẽdo de ꝯrijs ſ. de ꝓuatiõe ⁊ foĩa ſic dico ꝙ vnũ ꝯrioꝝ. ſ. ꝓuatio eſt ꝓnm appetendi formã. Et cũ dĩ ꝙ ſm ħ ꝓuatio appetẽt ſuiipſiꝰ corruptionẽ: vl' eẽt ꝓnm appetendi corruptionẽ ſuiipſiꝰ. dico ꝙ nõ ſeqꝛ. q꞉ ꝓuatio nõ ꝑt corrũpi cũ ſemꝑ ſit nõ ens. ⁊ illð qð debet corrũpi aliqñ eſt ens ⁊ aliqñ nõ ens. ſed ꝓuatio nõ eſt aliqd extñs in reꝝ nã. ſed eſt ſola carẽtia foĩe. ⁊ iõ ꝓuatio nõ corrũpiꝛ ſic ꝙ hẽat nõ eẽ poſt eẽ. ſʒ ſolũ corrũpiꝛ q̈ʒtũ ad denoĩationẽ mãe q꞉ cũ mã nõ habeat formã denoĩaꝛ a ꝓuatione foĩe: q꞉ veꝝ eſt tũc dicẽ ꝙ mã ẽ ꝓuata foĩa. ſed cũ mã hẽat formã nõ denoĩaꝛ a ꝓuatione illiꝰ foĩe. ⁊ ſic corrũpiꝛ ꝓuatio q̈ʒtũ ad denoĩationẽ: ſʒ nõ corrũpiꝛ ſimplr̃ cũ nullũ eẽ hẽat. ¶ Sʒ tũc ẽ dubiũ. ſ. quõ ꝓuatio põt eẽ ꝓnm: ⁊ quõ põt eẽ cã appetitꝰ mãe cũ ſit nõ ens: ⁊ nõ ens nõ vꝛ eẽ cã entis. ¶ Itẽ qñ foĩa corrumpiꝛ manet mã ꝓuata foĩa. ğ ſi ꝓuatio eẽt cã appetitus mãe: ſequereꝛ ꝙ poſtq̈ʒ foĩa eẽt corrupta mã appeteret eã qð eſt iconueniẽs: q꞉ appetitꝰ nãlis nõ ẽ ad ipoƀ. ſed poſtq̈ʒ foĩa eſt corrupta ipoƀ eſt mãʒ illaʒ recipꝑe. ¶ Dicẽdũ igiꝛ ꝙ nõ ens põt eẽ ꝓnm ꝑ accidẽs. ⁊ cã ꝑ accñs entis. ſed nõ ens nõ põt eẽ ꝓnm ꝑ ſe: nec ꝑ ſe cã entiſ. Et vlteriꝰ qñ dĩ ꝙ qñ foĩa corrũpiꝛ manet mã ꝓuata foĩa. Dico ꝙ ẽ veꝝ. ſed ex ħ nõ ſequiꝛ ꝙ mã appetit illã formã poſtq̈ʒ eſt corrupta. q꞉ ꝓuatio ſola nõ eſt cã ſufficiẽs appetitus mãe. ſed ꝓuatio foĩe cũ põ ad formã ẽ ſufficiẽs cã appetitꝰ mãe. ſed ꝓuatio ſequẽs formã nõ eſt cã appetitꝰ mãe ad formã. ¶ Vñ nota ſm ꝯ̈tes hic ꝙ appetitꝰ ẽ duplex. ſ. nãlis: ⁊ ſine ſenſu: ⁊ taliſ appetitꝰ eſt in plãtis ad nutrimẽtũ. Aliꝰ võ ẽ appetitꝰ aĩalis ⁊ eſt cũ ſenſu vt appetitꝰ aĩaliũ ad nutrimẽtũ. ⁊ in mã eſt appetitꝰ nãlis ad recipiẽdũ oẽs foĩas. Iteʒ dĩc ꝯ̈tor ꝙ pħs ꝑ appetitũ itelligit illð qð mã hẽt de motu ad recipiẽdũ formã. Vñ itelligẽdũ ꝙ appetitꝰ ẽ duplex. ſ. aĩalis ⁊ nãlis. appetitꝰ aĩalis ẽ ſequẽs cognitionẽ. ſʒ appetitꝰ nãlis ẽ ſine cognitiõe. ⁊ appetitꝰ aĩalis diuidiꝛ in appetitũ ſenſitiuũ. ⁊ in appetitũ itellectiuũ. appetitꝰ ſenſitiuꝰ eſt ſequẽs cognitiõeʒ ſenſitiuã. ſed appetitꝰ itellectiuꝰ eſt ſequẽſ cognitionẽ itellectiuã. Appetitꝰ võ nãlis ẽ duplex ſ. qdã actiuꝰ ⁊ qdã paſſiuꝰ. ⁊ voco appetitũ actiuũ illũ q ſe tenet ex pᵗe ꝓcipij actiui. ⁊ appetitũ paſſiuum voco illũ q ſe tenet ex pᵗe ꝓcipij paſſiui. Iſta diſtinctio pʒ: q꞉ ſm pħm 2° huiꝰ nã agit ꝑꝑ finẽ. q꞉ alr̃ nunq̈ʒ accidẽt error in actiõe nãe. ſed qð agit ꝑꝑ finẽ itẽdit finẽ. ⁊ p ꝯñs appetit finẽ: iõ in oĩbꝰ ordinaꝛ ad aliũ finẽ a ſe ẽ appetitꝰ nãlis ipſiꝰ finis. ⁊ cũ tã põ actiua q̈ʒ põ paſſiua ordineꝛ ad finẽ: ſeqꝛ ꝙ tã põ actiua q̈ʒ paſſiua appetit finẽ. Appetitꝰ ãt nãlis põe actiue ẽ vis vl' iclinatio actiua ad terminũ ꝓducibilẽ per põm actiuã. vbi gr̃a. graue extñs ſurſũ nitiꝛ effectiue ſe facẽ deorſũ. ⁊ iſta vis ſeu nãlis iclinatio actiua dĩ eẽ appetitꝰ actiuꝰ. ſed appetitꝰ paſſiuꝰ eſt quedã hĩlitas qua ꝑfectibile ꝑt recipere ꝑfectionẽ ſuã. ꝑfectio eni eſt q̈dãmõ finis ꝑfectibilis. ⁊ iõ qðlibet ꝑfectibile ꝑfectiõe deficiẽte a ſua eẽntia appetit nãlr̃ illã ꝑfectionẽ. ¶ Sed dubiũ eſt vtrũ appetitꝰ nãlis ſit idẽ cũ re appetẽte vl' nõ. Et dico vt vꝛ mihi ꝙ appetitꝰ icludit tria. vʒ. rẽ ordinatã ad ꝑfectionẽ ⁊ carẽtiã ꝑfectiõis ⁊ poſſibilitatẽ ꝑueniẽdi ad ꝑfectionẽ nõ hitaʒ. ⁊ iõ appetitus nõ eſt oĩno idẽ cũ re appetẽte. ſed icludit pluſ: q꞉ ſi eẽt oĩno idẽ cũ re appetẽte: tũc ſemꝑ manente illa re maneret appetitꝰ. ⁊ ſic mã appeteret formã qñ actu hẽt eã qð ẽ ꝯ pħʒ. ⁊ iõ appetitꝰ vltra rẽ appetẽtẽ addit ꝓuationẽ rei que appetiꝛ. ⁊ adhuc ꝓter ꝓuationẽ ꝑfectioniſ deſiderate ad hoc ꝙ ſit appetitꝰ nãlis opʒ ꝙ ſit ipõ aegrẽdi illã ꝑfectionẽ deſideratã: q꞉ alr̃ eẽt appetitꝰ vanꝰ q꞉ eẽt reſpectu impoƀis. Dico igiꝛ ꝙ appetitꝰ grauis ad deſcẽdẽdum deorſũ ẽ grauitas vl' nã grauis ꝓuata loco deorſũ potẽs ſe mouẽ deorſũ q̈ʒtũ ex pᵗe ſui. ſed appetitꝰ mãe ad formã eſt ipa mã ꝓuata foĩa potẽs eã recipꝑe. Et tũc dico ꝙ appetitꝰ de q loquiꝛ pħs eſt appetitꝰ paſſiuꝰ qui appetitꝰ icludit carẽtiã ꝑfectiõis. ⁊ põm recipiẽdi eã. ⁊ hoc itelligit ꝯ̈tor. d. ꝙ pħs ꝑ appetitum hic itelligit illð qð mã hẽt de motu ad recipiẽdũ formã itelligẽdo ꝑ motũ ad formã ꝓuationẽ foĩe cũ poſſibilitate ad eãdẽ. Nõ eni ꝑt ꝯ̈tor ꝑ motũ itelligẽ ipaʒ trãſmutationẽ ſolũ. q꞉ tũc nũq̈ʒ appeteret formã niſi qñ trãſmutareꝛ ad eã. qð eſt falſũ. itelligit pħus ꝑ motũ vt dictũ eſt ꝓuationẽ forme cum poſſibilitate recipiendi eam.

¶ Corrũpiꝛ aũt ⁊ fit eſt qdẽ vt ſic. Eſt ãt vt

nõ. Scðm qdẽ eni qð ẽ in q̃ ſm ſe corrũpit. Qð eni corrũpit in h̃ eſt puatio. In genitum aũt ſm potẽtiã nõ per ſe: ſed incorruptibilẽ ⁊ ingenitã neceſſe eſt eſſe ipſaʒ.

¶ Hec ẽ 5ª ps pn̄ h᷑ cap. i q̃ decl'at quõ mã p̃ª ẽ gñabil' ⁊ corruptibil': ⁊ quõ ẽ igñabil' ⁊ icorruptibil'. ⁊ ↄtinet duas pticulas: qm̄ i pª declarat ꝙ mã ẽ corruptibil' p acciñs rõne puatiõis. In 2ª ibi[Si eni fiat.]decl'at ꝙ mã p̃ª ẽ p ſe igñabilis ⁊ icorruptibilis. In pª igit pticula hui᷒ ptis narrat phüs ꝙ mã corrũpit: ⁊ fit. d. corrũpit at ⁊ fit. ẽ qdẽ ut ſic. ẽ aũt ut nõ. Hoc ẽ: vno mõ ẽ veꝝ ꝙ mã fit ⁊ corrũpit. ⁊ alio mõ nõ ẽ veꝝ. qꝛ ẽ verũ per acciñs ꝙ materia fit ⁊ corrumpit: ſed non eſt verum per ſe. Deinde cũ dicit[Scðm quidẽ enim ⁊c̃.]Probat ꝙ mã eſt corruptibilis per acciñs: ⁊ hec eſt 18ª ↄ̃ hui᷒ li. que pbat ſic. oẽ illð in q̃ eſt aliqd ſm ſe corruptibile: ẽ p acciñs corruptibile. ſed mã ẽ aliqd in q̃ eſt aliqd ſm ſe corruptibile. ğ mã ẽ p acciñs corruptibilis. maior patet. qꝛ qð attribuit alicui rõne alterius ↄiũcti cũ eo: attribuit ei p acciñs. illð igit eſt p acciñs corruptibile in q̃ ẽ aliqð p ſe corruptibile. ⁊ minor apparet qꝛ puatio ẽ ſꝫ ſe corruptibilis ⁊ puatio ẽ in mã. ğ in mã ẽ aliqd ſm ſe corruptibile. ¶ Notãdũ ẽ hic ꝙ hꝭ locutiões. ſ. mã ẽ gñabilis: mã ẽ corruptibilis ſũt diſtiguẽde penes 2ᵐ modũ amphi. eo qꝛ pñt accipi in ſignificatione ꝓpria vel trãſumptiua. ſic accipiant p ſignificatiõe ꝓpria ſic ſũt ꝓpões falſe hꝭ mã ẽ gñabilis. mã ẽ corruptibilis. qm̄ iſta ꝓpoſitio. ſ. mã eſt gñabilis: ꝓprie ſignificat ꝙ mã aliqñ icipiet eẽ ſic ꝙ erit vnũ ens i mũdo poſtq̃ꝫ fuit nõ ens. qð ẽ falſũ. Et eodẽ mõ illa. mã ẽ corruptibilis. ſignificat ꝙ mã aliqñ deſinet eẽ: ſic ꝙ erit oĩno nõ ens poſtq̃ꝫ fuit ens: qð ẽt ẽ falſũ. ſed in ſignificatiõe trãſũptiua ſignificat ꝙ aliqd qð ẽ in mã eſt gñabile vl' corruptibile. i. aliqd qð ẽ in mã aliqñ ẽ ens. aliqñ nõ ens. ⁊ hoc ẽ verũ. ⁊ hec ẽ itẽtio ↄ᷑ hic dicẽtis ꝙ illð cui nõ attribuit corruptio niſi ſm rẽ corruptibilẽ que ẽ in ipo: attribuit p acciñs ⁊ tranſumptiue ut dicim᷒ aceſcit doliũ qꝛ vinũ qð ẽ i eo aceſcit. ¶ Sꝫ dubiũ ẽ quõ põt eẽ ꝙ mã p acciñs ſit corruptibilis rõne puationis cũ puatio nõ ſit corruptibilis p ſe: qꝛ puatio ut dictũ ẽ: ſemp eſt nõ ens: ⁊ nõ eſt aliqñ ens: ⁊ aliqñ nõ ens. illð aũt qð ſemp eſt nõ ens nõ ẽ corruptibile cũ corruptio ſit trãſmutatio ab eẽ i nõ eẽ. ¶ Dicẽdũ ꝙ corrũpi põt accipi dupl'r. ſ. ꝓprie vl' trãſũptiue. illð qð corrũpit ꝓꝓe p̃ ẽ exñs in mũdo ⁊ poſtea eſt nõ ens. ⁊ iſto mõ nõ corrũpit puatio trãſũptiue. di aũt illð corrũpi: qð p̃ denoiat aliqð ens: ⁊ poſtea ceſſat denoiare ipm. ⁊ tũc corrũpi idẽ ẽ qð p̃ attribui alicui enti. ⁊ poſtea ſibi nõ attribui: nec ipm denoiare. ⁊ iſto mõ eſt puatio corruptibilis: qꝛ qñ mã nõ eſt iformata forma aliq̃ determinata puatio illi᷒ forme attribuit mãe. ⁊ denoiat ipſam. Sed cũ materia habuit illam formam puatio ei᷒ nõ attribuitur materie: nec denominat ipſam.

¶ Si eni fiat ſubijci aliqd opꝫ p̃mũ ex quo fit: hoc aũt eſt hec nã. Quare erit añ fieri. Dico eni mãm primũ ſubiectũ vnicuiqꜫ: ex quo fit aliqd cũ inſit: niſi ſm acciñs: ⁊ ſi corrũpit in hoc abibit vltimũ. Quare corrupta erit anteq̃ꝫ corrumpatur.

¶ Hec ẽ 2ª pticl'a 5ᵉ ptis p̃n̄ hui᷒ cap' i q̃. ꝓbat ꝙ mã nec ẽ p ſe gñabilis nec corruptibilis. ⁊ hec ẽ. 19ª ↄ̃ hui᷒ li. q̃. ꝓbat q̃ ad utrãqꜫ ptẽ. ⁊ p̃ ꝓbat ꝙ mã nõ ẽ p ſe gñabilis ⁊ hoc ſic. qꝛ oẽ p ſe gñabile hẽt ſbm ex q̃ fit. qꝛ oẽ gñatũ hẽt ſbm exñs i põ. ut puer ẽ onſum. ğ ſi mã p̃ª p ſe gñaret hẽret aliqð ſbm exñs i põ. ſed ipa mã p̃ª eſt ſbm ex q̃ fiũt oĩa q̃ fiũt. ğ mã p̃ª eſt illð ex q̃ fit p̃ª mã. ⁊ cũ illð ex q̃ fit alið p̃cedat illð qð fit ex eo: ſequit ꝙ p̃ª mã fit anteq̃ꝫ fiat qð eſt ipoˡᵉ: ⁊ ſic patet pª ps ↄ̃nis. ſ. ꝙ pª mã nõ eſt p ſe gñabilis. Alia vo ps. ſ. ꝙ mã p̃ª nõ ſit p ſe corruptibilis põt eodẽ mõ ꝓbari. qꝛ oẽ qð corrũpit p ſe corrũpit i mãꝫ p̃ᵃᵐ. ſi igit mã p̃ma corrũpat ſeqt̃ ꝙ corrũpit i mãm p̃niã. ſꝫ illð i qð corrũpit remanet aliqd poſt corruptionẽ illi᷒ qð in ipm corrũpit. ğ mã p̃ª erit poſtq̃ꝫ corrũpit qð ẽ ipoˡᵉ. ¶ Notãdũ ꝙ ↄ᷑ format illã rõnẽ ſic: oẽ gñatũ hẽt ſbm exñs in põ. declaratuꝫ eſt ſupꝰ. ğ ſi mã pª gñaret hẽret ſbm exñs i põ. ⁊ ſbm qð ẽ i põ. ẽ vnũ nũo oĩuꝫ generabiliũ. ğ mã p̃ª ⁊ ſbm ſuũ ſẽ vnũ nũo. ſ. vnũ ſbm ⁊ oẽ qð cũ ſbo ſuo ex q̃ gñat ẽ vnũ nũo ẽ anteq̃ꝫ fit ğ p̃ª mã ẽ ãteq̃ꝫ fit. qð eſt ipoˡᵉ. ⁊ h̃ ipoˡᵉ ſeqt̃ ex eo qꝛ ponim᷒ ꝙ mã p̃ª ẽ gñabilis. Et h̃ mõ argumẽtatiõis declarat ipaꝫ nõ eẽ corruptibilẽ p ſe. qꝛ ſi ſit corruptibilis p ſe ſequit ut ſit corrupta anteq̃ꝫ corrũpat. hec ↄ᷑. ¶ Intelligẽdũ ſm itẽtionẽ ↄ᷑ ꝙ ſi mã p̃ª gñaret ipſa eẽt eadẽ nũo cũ ſbo ex q̃ gñat ⁊ h̃ põt patẽ ſic. nihil põt gñari ex aliq̃ eiuſdẽ rõnis vl' ſpẽi tanq̃ꝫ ex ſbo. qm̄ ſi aliq̃ ſunt oĩno ſiĩa ⁊ oĩno eiuſdẽ rõnis nõ ẽ maior rõ q̃re vnũ dꝫ eẽ ſbm alteri᷒ q̃ꝫ eꝰ. vñ ignis nõ gñat ex alio igne tãq̃ꝫ ex ſbo. nec hõ gñat ex alio hoĩe tanq̃ꝫ ex ſbo. cum igit mã p̃ª nõ hẽat ſbm alteri᷒ rõnis p̃us ea: quia ſic nõ eẽt mã p̃ª ſequit ꝙ ſi mã p̃ª gñaret ex alio tanq̃ꝫ ex ſbo cũ nõ poſſit gñari ex aliq̃ alteri᷒ rõnis nec ex aliq̃ alio a ſe eiuſdẽ rõnis: ſequit ꝙ ſi gñaret p ſe. ꝙ ipſa gñat ex ſeipa tanq̃ꝫ ex ſbo. ⁊ ſic erit eadẽ nũo cũ ſbo ex quo gñat. Vel põt alr̃ itelligi. ſ. ꝙ p idẽ nũo ↄ᷑ itelligit idẽ nũo p puatione diſtinctiõis formalis: ita ꝙ oĩa illa dicant idẽ nũo q̃ ſẽ eiuſdẽ nãe: ⁊ nõ ſũt foĩe nec hñtes formas qꝭ diſtinguunt. vñ idẽ ⁊ diuerſũ ſẽ oppoſita. ⁊ q̃tiẽs dĩ vnũ oppoſitorũ totiẽs dĩ ⁊ reliquũ. tũc vo aliq̃ pñt dici diuerſa mĺtiplr̃. ſ. vl' formalr̃: qꝛ ſint foĩe diuerſe vl' habẽt foĩas diuerſas. aut eẽntialr̃ qꝛ ſũt eẽntie diuerſe. Ita p oppᵐ pñt aliq̃ dici idẽ nũo per puationẽ formaꝝ. ſ. qꝛ nõ ſẽ foĩe diuerſe. nec hñt in ſuis naturis foĩas diuerſas. ⁊ talia dicunt idẽ nũo p puationẽ diſtinctiõis formalis. ⁊ iſtõ mõ mã p̃ª q̃ ẽ ſb foĩa mea. ⁊ mã p̃ª que ẽ ſb foĩa aſini ſũt idẽ nũo p puationẽ formalis diſtictionis ſic. ſi mã p̃ª gñaret ipſa gñaret ex mã p̃ª tanq̃ꝫ ex ſubo cũ q̃ eẽt eadẽ nũo p puationẽ diſtictiõis formalis. Et eodẽ mõ dꝫ itelligi illð qð ↄ᷑ dĩc hic. ſ. ꝙ ſbm qð ẽ in põ. ẽ vnuꝫ oĩuꝫ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ. nõ qꝛ ſit eadem mã nũo eẽntialiter oĩuꝫ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ. ſꝫ qꝛ mãe oĩuꝫ gñabiliũ nõ icludũt foĩas qꝭ diſtinguũtur formalr̃: iõ dicunt vnũ p puationẽ foĩalis diſtinctiõis. Vñ ẽ itelligẽdũ ꝙ mã p̃ª nõ eſt vna nũo ſil' in oĩb᷒ gñabilib᷒ ⁊ corruptibilib᷒: qm̄ cũ mã p̃ª ſit extẽſa ſm extẽſionẽ q̃ntitatꝭ nõ põt ipſa eadẽ nũo eẽntial'r ſil' eẽ i ſpa ignis ⁊ i ſpa terre. nec põt idẽ nũo ſil' eẽ ſb formis ↄ̃rijs i actu cõpleto ſꝫ q̃litateꝭ

ignis ⁊ q̃litates aq̄ ſt̄ ꝯrie.ḡ ⁊ c̄. ⁊ ēt nō p̄t idē nūo eēntialr̄ q̄eſcē ſb aliq̄ foīa ⁊ trāſmutari ad eādē. ⁊ iō nō ē poᷤ ꝙ eadez mā nūo eēntialr̄ ſit ſil' ſb oīb⁹ formis gñabiliū ⁊ corruptibiliū. Eſt igit̄ p̄ᵃ mā eadē nūo p̄ p̄uationē diſtictiōis formalr̄ ut dcm̄ ē. ⁊ hoc vult ꝯᵗᵒʳ hic.d. ꝙ ſbm qd̄ ē in pō̄ ē vnuz oīum gñabiliū ⁊ corruptibiliū. ¶ Sed nūc occurrūt tria dubia. Primū ē q: ſi alia ſit mā p̄ᵃ ſb foīa terre. ⁊ ſb foīa ignis nō vr̄ icōueniēſ ꝙ mā p̄ᵃ gñet̄: q: vna mā p̄ᵃ p̄t gñari ex alia tanq̄ꝫ ex ſbo. nec ex h̄ ſeq̄tur ꝙ aliq̄d ſit anteq̄ꝫ gñet̄: cū illd̄ qd̄ gñat̄ nō ſit idē cū ſubo ex q̄ gñat̄. ¶ Scd̄m dubiū ē q: cū oīs diſtinctio ſit p̄ formā nō vr̄ ꝙ vna mā p̄ᵃ diſtinguat̄ ab alia cū nō hēant formā i ſe p̄ quā p̄nt diſtingui. ¶ Tertiū dubiū ē an mā p̄ᵃ ſit eadē ſucceſſiue ſub formis oīuz gñabiliū ⁊ corruptibiliū ul' nō. ¶ Ad p̄ᵐ ē dicēdū ꝙ alia ē mā p̄ᵃ ſb vna foīa: ⁊ alia ſub alia foīa. ſꝫ ille mā̈e ſt̄ oīno eiuſdē rōnis ⁊ nāe. ⁊ nll'a illaꝝ eſt p̄or alia. mō oē qd̄ gñat̄ hēt ſbm ex q̄ gñat̄ p̄us eo. ⁊ iō nō p̄t vna mā p̄ᵃ gñari ex alia tanq̄ꝫ ex ſbo cū nō hēat aliquā mā̈ꝫ p̄orē ea. vn̄ nō ſufficit ꝙ illd̄ qd̄ gñat̄ ſit aliud ab eo ex q̄ gñat̄. ſed ēt req̄rit̄ ꝙ illd̄ ex q̄ aliq̄d gñat̄ ſit p̄us ⁊ ſimplicius eo qd̄ gñat̄. ſꝫ nūc vna mā p̄ᵃ nō ē p̄or alia q̄m p̄p̄ h̄ dr̄ mā p̄ᵃ q: nō hēt mā̈ꝫ p̄orē ea. ¶ Sꝫ ꝯ illd̄ qd̄ dr̄ p̄ ſupabūdātiā vni ſoli ꝯuēit. ſꝫ p̄ᵐ dr̄ p̄ ſupabūdātiā. ḡ ē tm̄ vnica mā p̄ᵃ. ¶ Huic ē dicēdū ꝙ ſuperabūdātia iportata p̄ nomē ſuplatiui ḡdus p̄ōt duplr̄ expōi: vno mō poſitiue: alio mō p̄uatiue. ſi exponat̄ poſitiue ſic ē ueꝝ ꝙ illd̄ qd̄ dr̄ p̄ ſupabundātiā vni ſoli ꝯuēit. ⁊ ꝑm illā expōnē albiſſimū ſignificat idē ꝙ excedēs oīa alia in albedie ⁊ p̄ᵐ iſto mō ſignificat idē qd̄ iſte t̄min⁹ p̄uſ q̄libet alio. Sꝫ q̄n exponit̄ p̄uatiue tūc ſignificat negationē exceſſus ab alijs: ⁊ tūc albiſſimū ē idē qd̄ albū q̄ nihil ē albi⁹. ⁊ p̄ᵐ idē ē qd̄ illd̄ q̄ nihil ē p̄uſ ⁊ ꝑꝫ hūc ſenſū bn̄ p̄t nomē i gradu ſuplatiuo ꝯuenire mulꝭ. q̄m ſi duo hoīes ſint albi in ſūmo ḡdu albedis: tc̄ ueꝝ ē ꝙ uterq̄ꝫ illoꝝ ē albiſſim⁹ exponēdo albiſſimū p̄uatiue. ſꝫ exponēdo albiſſimū poſitiue nō ē ueꝝ. ⁊ tē dico ꝙ mlt̄e ſt̄ mā̈e p̄ᵉ exponēdo negatiue. q: qdlibet gñabile hēt mā̈ꝫ q̄ nulla mā ē p̄or. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ due mā̈e p̄ᵉ ſeip̄is diſtiguunt̄ nec ē ueꝝ ꝙ oīſ diſtinctio ſit ſp̄ formā. ſꝫ ſolū oīſ diſtictio ſpecifica ē p̄ formā. Un̄ oīa gñabilia ⁊ corruptibilia q̄ diſtiguūt̄ ſp̄e diſtiguunt̄ p̄ foīaſ ſuaſ: q: mā p̄ᵃ ē eiuſdē rōis i oīb⁹ gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹: ita ꝙ p̄ mā̈ꝫ p̄ᵃᵐ nō diſtiguunt̄ aliq̄ ſpecifice. ⁊ ſic itelligēde ſūt auc̄tes q̄ vident̄ dicere ꝙ oīs diſtictio ē p̄ formā. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ mā p̄ᵃ nō ē eadē nūo ſil' oīuz gñabiliū ⁊ corruptibiliū q: ipoᷤ ē eādē mā̈ꝫ nūo ſil' eē ſb formis ꝯrijs. tn̄ mā p̄ᵃ eadē nūo p̄t ſucceſſiue eē ſb formis ꝯrijs ſpecificis oīuz gñabiliū ⁊ corruptibiliū ⁊ ſic mā p̄ᵃ p̄t eē eadez nūo poſitiue ſb formis gñabiliū ⁊ corruptibiliū ſucceſſiue. ſꝫ nō ſil'. ¶ Ad hūc ē vnū dubiū q: vr̄ ꝙ mā p̄ᵃ ſit corruptibilis: q: poᷤ ē ꝙ aq̄ ⁊ ignis agūt ſil' in aliquē aerē corrūpēdo vnā ei⁹ medietatē i aquā: ⁊ aliā medietatē in ignē. illo igit̄ aere corrupto mā p̄ᵃ que fuit ſb tota foīa illi⁹ aeris nō ē ſb aliq̄ vna forma. ⁊ p̄ ꝯn̄s illa mā ē corrupta. q: ex q̄ eē mā̈e eſt a foīa vna cū mā nō ſit ſb vna foīa ipa deſinit eē. ¶ Dicēdū eſt huic ꝙ corruptio q̄ꝫtū ſpectat ad p̄poſitū ē duplex: quedā ē p̄ reſolutionē i p̄n̄ rei q̄ corrūpit̄. ⁊ qdā ē corruptio p̄ diſionē vni⁹ p̄tis ab alia p̄te. p̄ mō nihil ē corruptibile niſi cōpoſitū ex mā ⁊ foīa. ⁊ iſto mō mā p̄ᵃ nō ē corruptibilis cū nō hēat p̄nᵃ itriſeca i q̄ p̄t reſolui. ſꝫ 2ᵒ mō p̄t mā p̄ᵃ corrūpi. ſ. p̄ diuiſionez vni⁹ p̄tis q̄ꝫtitatiue ab alia ⁊ h̄ p̄bat rō. tn̄ poſtq̄ꝫ mā p̄ᵃ ē ſic corrupta p̄ diſionē: poᷤ ē illas p̄tes iteꝝ vniri. ⁊ p̄ ꝯn̄s poᷤ ē illā mā̈ꝫ redire eandē nūo. Et forte h̄ itellexit p̄hs cū dixit. Inq̄ꝫtū āt ꝑꝫ pōm nō p̄ ſe ſꝫ icorruptibilē ⁊ igenitā necē ē ipā̈ꝫ eē. hoc eſt mā p̄ᵃ ē icorruptibilis ꝑꝫ pōm: q: nō p̄t aliq̄ mā ſic corrūpi q̄n poᷤ eſt ꝑm nām eādē nūo iterū redire. ¶ Notādū ꝑm ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ ſbm ex q̄ gñat̄ res p̄ ſe ē duplex. ſ. p̄ᵐ ⁊ 2ᵐ. ⁊ ꝯueniūt iſta duo ſbta i h̄ ꝙ illud qd̄ gñat̄ iuenit̄ ex eis p̄ ſe ⁊ dr̄nt i h̄ q: p̄ᵐ ē in pō. ⁊ 2ᵐ ē i actu aut medio mō iter pō̈ꝫ ⁊ actū ſicē ē diſpōi illo qd̄ gñat̄ ex p̄tib⁹ vno ſbo. ⁊ dixit h̄ q: ſi nō ponat̄ in gñatiōe mā̈e p̄ᵐ ſbm. ſ. i pō. nō ꝯtigit ut ſit cū mā vnū nūo. ⁊ ſic nō accidēt ipoᷤ p̄dictū. hec ꝯᵗᵒʳ. Ex q̄ loco p̄t accipi ꝙ q̄dā ē mā p̄pinq̄ ⁊ q̄dā remota. mā p̄pinq̄ ē ſbm 2ᵐ. i. cōpoſitū ex mā ⁊ foīa. ⁊ mā remota eſt ſbm p̄ᵐ i ⁊ eſt oīno ſimplex ſimplicitate oppoſita cōpōi ex mā ⁊ foīa. Ad talez enī mā̈ꝫ necē ē deuēire. alr̄ i gñe cāe mālis p̄cederet̄ in īfinitū: qd̄ iprobat̄ 2ᵒ metha^ce ⁊ ſi nō eēt tale ſbm p̄ᵐ p̄hs nō hēret hic argumētū ad p̄bādū aliquā mām eſſe ingñabilē ⁊ incorruptibilē ſi mā habeat materiam priorē ⁊ per ꝯn̄s quelibet materia poſſet generari ex materia priori ea.

¶ De p̄ncipio aūt ꝑm ſp̄ēꝫ utrū aut plura: aut q̄t: aut q̄ ſūt p̄ certitudinē p̄me p̄hie op⁹ ē determinare. ergo in illd̄ t̄p̄s apponat̄. de phiſicis aūt ⁊ corruptibilib⁹ ſp̄ēb⁹ in poſterius demōſtrandis dicemus.

¶ Hec eſt 6ᵃ p̄s p̄ncipalis hui⁹ capl̄i in q̄ p̄hs ſe excuſat a q̄dā ꝯſideratiōe de q̄buſdā formiſ ſil' det̄minādo ad quā ſciāꝫ p̄tinet eaꝝ ꝯſideratio ⁊ ſic aliq̄lr̄ determinat de eis. di. ꝙ ꝯſiderare de p̄nᵒ foīali. i. de foīa abſtracta a mā utrū ſit tm̄ vna ul' pl'es: ⁊ q̄t ⁊ q̄ ſūt nō p̄tinet ad phiſicū. ſꝫ ad p̄ᵐ p̄hm. i. ad metaphiſicū: iō uſq̄ꝫ ad ip̄s illd̄ deferat̄. ſed i ſequētib⁹ libris ſcie nālis dicem⁹ de formis gñalib⁹ ⁊ corruptibilib⁹. ¶ Un̄ ſciēdū ꝙ p̄hūs hic non excuſat ſe ab ulteriori determinatiōe de foīa que ē p̄nᵐ gñatiōis ⁊ p̄s rei. ſed ſolū excuſat ſe a ꝯſideratione de formis abſtractꝭ. ⁊ adhuc nō excuſat ſe a q̄cūq̄ꝫ cōſideratiōe de formis abſtractis. ſꝫ a ꝯſideratiōe q̄ ē de nūo ⁊ q̄ditate foīaꝝ abſtractaꝝ. ⁊ hec ꝯſideratio ē p̄pria p̄ p̄hi. ſ. utrū ſit tm̄ vna foīa ſepata uel pl'es. ⁊ poſito ꝙ ſint pl'es q̄t ſt̄ ⁊ q̄ ſūt. tn̄ nālis hēt ꝯſiderare de eē formaꝝ abſtractaꝝ: q: nullus p̄ōt p̄bare formaꝫ ſepatā a mā eē niſi nālis ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ hic. ¶ Notāda ſt̄ hic q̄tuor ꝑm ꝯᵗᵒʳ. p̄ ꝙ formarū alie ſūt in materijs: alie v̄o nō ut dcm̄ ē in hac ſciaꝫ ⁊ iō ꝯſideratio de formis ē duaꝝ ſciaꝝ: q̄rū vna. ſ. nālis ꝯſiderat de formis mālib⁹. 2ᵃ v̄o ꝯſiderat de formis ſimplicib⁹ abſtractꝭ a mā ⁊ illa ē ſcia q̄ cōſiderat de ente ſimplr̄. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Scd̄o ē notādūꝫ ꝑꝫ ꝯᵗᵒʳ ꝙ Aui. dic̄ ꝙ p̄ᵃ p̄hia nitit̄ p̄bare entia ſepabilia eē: ſꝫ ꝯᵗᵒʳ arguit ꝯ eū ſic. nā declaratū ē in poſteriorib⁹ ꝙ ipoᷤ ē ſciāꝫ p̄bare ſuū ſbm eē. ſed ꝯcedit ip̄m aut q: ē māifeſtū p̄ ſe. aut q: ē demōſtratū in alia ſcia. ſꝫ entia ſepata a mā ſt̄ ſbta p̄ᵉ p̄hie: ⁊ iō i p̄ᵃ p̄hia nō p̄nt p̄bare entia ſepata a mā eē. ¶ Tertio ē notādū ꝑm ꝯᵗᵒʳᵐ ꝙ illd̄ gen⁹ gēnū. ſ. ſepatū a

mā ēē nō declarat niſi i hac ſcia nāli. Uñ ꝙ aliqđ ens ſepatū a mā ſit nō pt ꝓbari niſi i ſcia nāli ſm ꝯ^{tē}. ꝛ rō hui⁹ ē qꝛ ꝙ aliqđ ens ſepatū a mā ſit nō pt ꝓbari niſi p eternitatē mot⁹. vñ phūs nunꝗ̄ ſciuit aliā viā ad ꝓbādū aliqđ ēē ſepatū a mā niſi p etnitatē mot⁹. Uñ p etnitatē mot⁹ phs ꝓbat 8° hu⁹ ꝙ pm⁹ motoꝛ ē idiuiſibilis impbibil'. i. nullā hñs magnitudinē: ꝛ ita ꝙ ē a mā ſepat⁹. ſꝫ ois ꝓbatio q̄ ē p motū ptinet ad phūꝫ nālē: ꝛ iō ut credo uer̄ dic̄ ꝯ^{tor}. ſ. ꝙ nullus artifex pōt ꝓbare ens ſepatuꝫ a mā niſi nālis. ℭ Quarto ē notādū hic ſꝫ ꝯ^{tē} qđ Auic. poſuit ꝙ ſcia nālis accipit a p̄ pħo coꝛpa cōponi ex mā ꝛ foia ꝛ p̄^{a3} mām ēē: ita ꝙ Aui. dicit ꝙ pm⁹ phūs. i. metha^{cus} hēt ꝓbare ꝙ coꝛpa cōponūtur ex mā ꝛ forma. ꝛ h̄ eſt pei⁹ qđ dixit. Uñ arguit ꝯ^{tor} ꝯ̄ eū. d. ꝙ nō ē alia via ad ſciēdū h̄. ſ. coꝛpa cōponi ex mā ꝛ foia ꝛ p̄^{a3} māꝫ ēē: niſi ex trāſmutatiōe ſubali. ſꝫ ois ꝓbatio q̄ ē p trāſmutationē ptinet ad phiſicū: iō ſolus pħs nālis pt ꝓbare coꝛpa cōponi ex mā ꝛ foia ꝛ p̄^{a3} māꝫ ēē ꝛ metha^{ca} ſuppoit iſta tāꝗ̄ ꝓbata i ſcia nāli. ꝛ ulteri⁹ declarat alias ꝓprietates de mā ꝛ coꝛpib⁹ ad q̄s nō pt phūs nālis ptigē.

ℭ Qđ quidē igit̄ ſint principia: ꝛ que: ꝛ q̄t numero determinentur a nobis ſic. itē aut̄ aliud principiuꝫ incipiētes dicamus.

ℭ Hec ē 7^{a} ps pn^{lis} hui⁹ capli. i q̄ phūs epilogat determinata ꝯtinuādo ſe ad ſequētia. d. qđ dcm̄ ē ꝙ ſt̄ aliq̄ pn^{a}. ꝛ q̄ ꝛ q̄t ſt̄ nūo. Deinde ꝯtinuat ſe nd ſequētia. d. ꝙ iteꝝ aliđ pn^{m} icipiētes dicamus. h̄ ē poſtꝗ̄ dcm̄ ē de mā foia ꝛ p̄uatiōe. nūc icipiam⁹ dicē de alio pn°. ſ. de nā ſiue de cā efficiēte. ℭ Notāda ſt̄ hic duo ſꝫ ꝯ^{tē}. p̄ ꝙ p aliđ pn^{m} pñt tria itelligi ſꝫ diuerſas expōnes q̄s ꝯ^{tor} ponit. vno mō p aliđ pn^{m} itelligit illđ qđ vult declare i 2° li. ꝛ ſic p aliđ pn^{m} itelligit nāꝫ q̄ eſt pn^{m} efficiēs q̄ꝛūdā motuū nāliū. ℭ Scđo p aliđ pn^{m} itelligit p̄^{m} pn^{m} mouēs qđ declarat i fine hui⁹ libri: qm̄ dē ens de q̄ loqmur i h̄ libꝛo ē pp h̄ pn^{m}. ℭ Tertio p aliđ pn^{m} intelligit aliđ initiū doctrie: qm̄ pn^{m} doctrie in h̄ li. dꝫ eſſe a 2° tractatu. ꝛ dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ h̄ eſt euidēti⁹ p ſe apđ ipꝫ: qđ forte iō dic̄: qꝛ i 2° li. phūs icipit determinare de reb⁹ nālib⁹ ꝛ artificialib⁹ ut p eas pueniat i cognitionē nāe. nūc v̄o res nāles ꝛ artificiales ſt̄ nobis notiores ꝛ initiū doctrie dꝫ ēē a nobis notiorib⁹: iō initiū doctrie i h̄ li. debēt ēē in 2° tractu. ℭ Scđo ē nōndū ſꝫ ꝯ^{tē} hic ꝙ nālis cū ꝓbauit p̄^{m} motoreꝫ ſepatū ēē a mā ibi ceſſat ꝛ dimiſit aliā ꝯſiderationē de eo. i. ꝯſiderationē de ei⁹ q̄ditate uſꝗ̄ ad ſciaꝫ nobilioꝛē q̄ ꝯſiderat de ente inq̄ꝫtū ens. ꝛ totū h̄ ē ꝯ̄riū illi⁹ qđ eſtimauit Aui. qm̄ ſi nō demōſtraret hic iſte modus entiū. ſ. ſepabiliū nō ēēt niſi ſcia nālis ꝛ doctrialis. i. mathe^{ca}. ꝛ iō antiq nāles exiſtiabat ꝙ ſcia nālis ēēt p̄oꝛ oib⁹ ſciētijs dicētes ꝙ ſbta ei⁹ ſunt p̄ora oib⁹ entib⁹. ℭ Intelligēdū ꝙ iſta ꝯña ſi nālis nō ꝓbaret ſubas ſepatas a mā ēē: ſed metha^{ca} tūc nō ēēt aliq̄ ſcia niſi ſcia nālis ꝛ doctrialis. pt ꝓbari ſic. Nō ē via ꝓbādi aliqđ ſepatū a mā ēē niſi p motū. g̊ ſi metha^{cus} ꝓbaret ſubas ſeparatas a mā ēē: h̄ ēēt p motū. ꝛ tūc metha^{cus} non differret a phica: qꝛ ois ſcia ꝓbās aliqđ ēē p motū eſt phiſica ꝛ ſic metha^{ca} ꝛ phiſica nō differrēt. ꝛ tē nō ēēnt niſi due ſcie ſpeculatiue. ſ. nālis ꝛ mathe^{ca}. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ qꝛ ſolū i ſcia nāli ꝓbant̄ entia ſepata a mā ēē. ꝛ entia ſepata ſt̄ p̄ora oib⁹ alijs entib⁹: iō antiq nāles dixerūt ꝙ ſcia nālis ē p̄oꝛ oib⁹ alijs ſciētijs qꝛ ꝓbat p̄^{a} entia ēē. in h̄ tñ male dixerūt: qꝛ ſcia ꝯſiderans de quiditate illoꝝ entiū p̄oꝛ eſt q̄ꝫ ſcia probās ea ēē. quare ꝛc̄.

ℭ Explicit liber primus.

ℭ Incipit liber ſcđs ꝯtractās de his que ſūt fundamenta ꝛ pncipia nālis ſcie. Caplm̄ p̄mū declarās qđ ſit nā. ꝛ qđ habēs naturā: ꝛ quid ſm naturaꝫ.

Orum que ſunt: alia qdē ſunt natura: alia v̄o propter alias cauſas.

ℭ Poſtꝗ̄ i p̄ li. determinatū ē de pncipijs intrinſecis reꝝ nāliū. In 2° li. detminat phūs de his que ſunt fundamēta ꝛ pn^{a} iſti⁹ ſcie. ꝛ in hoc 2° determinat tā de pncipijs extrinſecis q̄ꝫ intriſecis. ꝛ ꝯtinet iſte liber. 6. tractat⁹. qm̄ i p̄ declarat̄ qđ ſit nā. ꝛ de qb⁹ dr̄. In 2° ibi ⌊ Qm̄ aūt determiatū ꝛc̄. ⌋ Declarat̄ q̄lis ē ꝯſideratio nālis de qb⁹ ꝯſiderat. In 3° āt ibi. ſ. ⌊ Detminat̄ nt his ꝛc̄. ⌋ Determinat̄ de cāis p ſe rerū nāliū. In 4° ibi ⌊ Dr̄ āt fortuna ꝛc̄. ⌋ Determinat̄ de cāis p accñs rerū nāliū. In 5° ibi ⌊ Que nūt ſt̄ cāe. ⌋ Declarat̄ ꝙ opꝫ nālē ꝯſiderare de oib⁹ q̄tuoꝛ cāis. In 6° ibi ⌊ Dicēdū qdē igit̄ p̄^{m}. ⌋ Declarat̄ ꝙ nā agit pp finē: ꝛ ꝙ a fine ē neceitas i reb⁹ nālib⁹. Prim⁹ tractat⁹ ꝯtinet duo capla. qꝛ i p̄ declarat̄ qđ ē nā. ꝛ qđ hñs nām. ꝛ qđ ſꝫ nāꝫ. In 2° ibi ⌊ Uꝫ āt nā. ⌋ declarat̄ de qb⁹ dr̄ nā. Pri^{m} caplm̄ ꝯtinet ſex ptes pn^{les}: qm̄ in p̄^{a} ponit̄ dr̄ia iter nālia ꝛ nō nālia. In 2ª ibi ⌊ Eſt igit̄ nā. ⌋ Ex dr̄ia iter nālia ꝛ nō nālia ꝯcludit pħs diffinitiōeꝫ nāe. In 3ª ibi ⌊ Nām āt hñt. ⌋ Declat̄ qđ ē hñs nāꝫ. In 4ª ibi ⌊ Scđꝫ āt nāꝫ. ⌋ Declarat̄ qđ ē ſꝫ nāꝫ. In 5ª ibi ⌊ Qđ qdē igit̄. ⌋ Epilogat phūs p̄us declarata. In 6ª ibi ⌊ Qđ āt nā ē. ⌋ Declarat̄ ꝙ nāꝫ ēē nō pt demr̄ari. Pꝛia ps ē narratiua: ꝛ cōtinet tres pticulas. qꝛ i p̄^{a} narrat̄ q̄dā diuiſio entiū In 2ª ibi ⌊ Nā qdē ſūt. ⌋ Enūat ea q̄ ſūt a nā. In 3^{a} ibi ⌊ Oia nūt ꝛc̄. ⌋ Ponit̄ dr̄ia inter coꝛpa nālia ꝛ nō nālia. In p̄^{a} igit̄ pticula hui⁹ ptis. d. phūs ꝙ eorū q̄ ſt̄. ſ. entiū alia ſt̄ a nā: alia v̄o pp alias cās. ꝛ itelligit p alias cās volūtatē ꝛ caſū: ut dic̄ hic ꝯ^{tor}. diuiſio igit̄ eſt illa: ꝙ de nūo entiū quedā ſūt a natura ꝛ quedam a caſu.

ℭ Natura quidem ſunt animalia queꝗ̄ ꝛ ptes ipſorum ꝛ plante ꝛ ſimplicia coꝛpa: ut terra ꝛ ignis ꝛ aer ꝛ aqua. Hec eniꝫ ꝛ huiuſmodi ēē natura dicimus.

ℭ Hec eſt 2ª pticula p̄^{e} ptis pn^{lis} hui⁹ cap̄. i q̄ pħs enumerat ea que ſt̄ a nā. di. ꝙ aīalia ꝛ plante ꝛ ptes ipſoꝝ ꝛ coꝛpa ſimplicia. i. q̄tuoꝛ elta. ſ. terra aq̄ aer ꝛ ignis hec ꝛ h^{mi} a natura eſſe dicimus.

ℭ Oia aūt que p̄dicta ſunt vident̄ dr̄ia ad nō nā exñtia. Que qdē enim nā ſunt oia vident̄ hñtia i ſeipis pncipiū mot⁹ ꝛ ſtat⁹

ℭ Hec eſt 3ª pticula p̄^{e} ptis pn^{lis} hui⁹ capli i q̄ ponit̄ dr̄ia iter coꝛpa nālia ꝛ nō nālia. q̄ dr̄ia ē illa: ꝙ nālia ſm ꝙ h^{mi} hñt in ſeipis pn^{m} mot⁹ ꝛ quiet̄. ſꝫ artificialia inq̄ꝫtū h^{mi} nō hñt i ſe pn^{m} mot⁹ ꝛ quiet̄. Circa hāc dr̄iam ſic ꝓcedit phūs. qꝛ p̄ ponit p̄^{am} ptem dr̄ie. 2° v̄o enumerat modos trāſmutationū quarū

res nāles hn̄t in ſeipſis p̄n. 3° vō ponit ſcd̄am pt̄e dūe p̄dicte. 2m ponit ibi[Hec qdē igit.]tertiū vō ponit ibi[Lectulus qdē.]¶ Dicit igit phūs p̄ ꝙ oīa p̄dicta .ſ. aīalia plāte ⁊ corꝑa ſimplicia vident differre a nō nā exn̄tibꝰ: qm̄ oīa q̄cūqꝫ a nā ſūt vident eē hn̄tia i ſeipis p̄nm motꝰ ⁊ ſtatꝰ hoc ē quietꝭ.

¶ Hec qdē ſm locuꝫ: illa vō ſm augmētum ⁊ decremētuꝫ q̄dā āt ſꝫ alteratiōnē

¶ Hic phūs enumerat modos trāſmutatiōis q̄s nālia hn̄t in ſeipſis. d. ꝙ hec qdē .i. q̄dā nālia hn̄t i ſe ipis p̄nm motꝰ ſꝫ locū ⁊ quietꝭ ſꝫ locū. Et addit ꝯtor ⁊ in h̄ collocant q̄tuor elā ⁊ hn̄tia aīas ⁊ corꝑa celeſtia. ⁊ ſi in his p̄nm dicat fere equoce: hec ꝯtor. ⁊ dicit ꝙ p̄nm motꝰ ſꝫ locū dī de iſtis fere equoce. qꝛ elā ⁊ hn̄tia aīas hn̄t in ſe p̄nm actiuū ſuoꝝ motuū ſm locū. ſꝫ corpꝰ celeſte circūſcripto motore nō hēt p̄nm actiuū itrīſecū ſui motꝰ nec ꝓprie hēt in ſe p̄nm paſſiuū motꝰ localis cū nō cōponat ex mā ⁊ foꝛa. ſed ipm̄ corpꝰ celeſte eſt p̄nm paſſiuū motꝰ localis. nec ꝓprie eſt hn̄s nāꝫ. ſed magis eſt nā. vl' hoc dic ſ. ꝙ p̄nm motꝰ ſꝫ locū dī de iſtis fere equoce. qꝛ p̄ncipiū paſſiuū ⁊ receptiuum motꝰ corꝑis celeſtis eſt ſuba ſimplex ⁊ icorruptibilis. ſed p̄nm paſſiuū receptiuū motꝰ aīalis ⁊ elemēti eſt ſuba cōpoſita ⁊ corruptibilis. Uel dicit hoc qꝛ motꝰ aīalis eſt motus ꝓgreſſiuꝰ. ⁊ motꝰ elemēti eſt motꝰ rectꝰ. ⁊ motꝰ corporis celeſtis eſt motꝰ circularis. mō iſti motꝰ differūt ſpē. ⁊ ſic p̄nm motꝰ in iſtis dī fere equoce. Alia vō nālia hn̄t in ſeipis p̄nm motꝰ ſꝫ augmētū ⁊ per hoc inuit p̄nm trāſmutatiōis in vegetabilibꝰ. Quedā aūt nālia hn̄t p̄nm motꝰ ſm alteratiōnē. ⁊ addit ꝯtor dī. ꝙ phūs utit hic alteratiōe large. ⁊ intēdit per alteratiōnē trāſmutatiōnē in ſuba que dī gn̄atio ⁊ corruptio: ⁊ tranſmutatiōnē in q̄litate que dī alteratio. ⁊ ſic oīa corꝑa nālia gn̄abilia ⁊ corruptibilia hn̄t i ſeipis p̄nm alteratiōis. ¶ Sic igit patet ꝙ q̄tuor elā ⁊ aīalia ⁊ corꝑa celeſtia hn̄t in ſeipſis p̄nm motꝰ localis. ⁊ ſolū vegetabilia hn̄t in ſeipſis p̄nm motꝰ augmēti. ⁊ oīa corpora nālia gn̄abilia ⁊ corruptibilia hn̄t in ſe p̄nm alteratiōis. ¶ Notandū ſm ꝯtorē hic ꝙ illō p̄nm qō eſt in alterabili ſimplici ⁊ trāſmutabili ſimplici .ſ. ſubale eſt aliō ſm genꝰ a p̄nō qō eſt i mobili localiter: ⁊ in augmēto ⁊ in generabilibꝰ ⁊ in alterabilibꝰ cōpoſitis: qm̄ illō p̄nm qō eſt in cōpoſitis eſt ſm formā ⁊ in ſimplicibꝰ ſm mām. Sꝫ hoc nomē p̄nm uſitat hic equoce pro mā ⁊ foꝛa. ⁊ hoc eſt qꝛ p̄nm alteratiōis in ſimplicibus eſt ſm māꝫ ⁊ nō ſm formā: qm̄ nō inenit corpꝰ ſimplex qō alteret ex ſe: aut qō gn̄et ex ſe ſicut inenit corpꝰ ſimplex qō ex ſe trāſferꝫ in loco. ſed p̄nm alteratiōis: qō eſt in cōpoſitꝭ pōt inueniri in ipſo alterato .ſ. p̄nm mouēs ut in alteratiōe que eſt in aīali ab eis que adueniūt corꝑi ſubo. ⁊ ſiſr in plātis ⁊ iā expreſſit hoc phūs in li. de gene. ⁊ corrup. ¶ Iſta ſūt vba ꝯtoris cōmēto p̄. circa que ſt' ſeptē notāda. Primo ꝙ cū dī ꝙ nālia inq̄ꝫtū hꝰ hn̄t in ſeipſis p̄nm motꝰ ⁊ ſtatꝰ ibi hoc nomē p̄nm accipit cōiter pro p̄nō ſꝫ mām .i. pro p̄nō paſſiuo: ⁊ pro p̄nō motꝰ ſm formaꝫ i. pro p̄nō actiuo. Uñ nō oīa nālia hn̄t in ſeipis p̄nm actiuū oīum ſuoꝝ motuū nāliū ut patebit. ſꝫ tamē oīa nālia inq̄ꝫtū hꝰ hn̄t in ſeipſis p̄nm actiuum vel p̄nm paſſiuū oīum ſuoꝝ motuū nāliū. ¶ Scd̄o eſt notādū ꝙ p̄nm actiuū ⁊ p̄nm paſſiuū nō differūt ſꝫ genꝰ ut dic ꝯtor. Et intelligo ꝙ nō differūt ſꝫ genꝰ p̄dicamētale: ſed ſm genꝰ p̄ncipiādi: qm̄ mā ⁊ foꝛa ſunt in eodē gn̄e p̄dicamētali. tn̄ dn̄t ſm genꝰ p̄ncipiādi: ita eſt de p̄nō actiuo ⁊ paſſiuo. ¶ Tertio eſt notādū ꝙ corꝑa ſimplicia nō hn̄t i ſeipis p̄nm actiuum alteratiōis. ⁊ hoc p ſe. nec trāſmutatiōis ſubſtātialis .ſ. gn̄atiōis ⁊ corruptiōis. ſed ſolū hn̄t in ſeipis p̄nm paſſiuū haꝝ trāſmutationū. ⁊ rō huiꝰ ē qꝛ corpꝰ ſimplex derelictū ꝓprie nāe eſt vniforme in oibꝰ ptibꝰ ſuis. ⁊ iō nulla eiꝰ ps ꝯriat alteri pti. ſed alterās p ſe. ⁊ alteratū debēt eſſe ꝯria ut patet p̄ de gn̄a. ⁊ iō vna ps corꝑis ſimplicis nō alterat aliā: nec totū alterat totū: qꝛ idē ſibiipſi nō eſt ꝯriū ⁊ iō corꝑa ſimplicia nō alterāt ſe p ſe. ⁊ cū gn̄atio ⁊ corruptio ſint fines alt'atiōis: ⁊ idē eſt cā trāſmutatiōis: ⁊ termini trāſmutationis: ſequit ꝙ corꝑa ſimplicia nō hn̄t in ſeipſis p̄nm actiuū gn̄atiōis vl' corruptiōis. dico tn̄ ꝙ corpꝰ ſimplex pōt p accn̄s alterare ſe: ut aer cōdēſatꝰ ultra diſpōneꝫ ꝯuenietē nāe ſue rarefacit ſe redeūdo ad raritatē ſibi ꝯuenientē. ſed hoc eſt p accn̄s: qꝛ cū aer eſt ꝯdēſatꝰ ultra ꝓpriā diſpōnē: ſicut aer qui eſt in veſica: nō eſt in loco ſibi ꝯueniēti ſm nāꝫ: qꝛ eſt in minori loco ſuo loco nāli. ⁊ iō p ſe mouet ſe local'r querēdo maiorē locū: ⁊ in mouēdo ſe per ſe ad maiorē locū per accn̄s rarefacit ſe. ¶ Quarto eſt notādū ꝙ oīa corpora nālia tā ſimplicia q̄ꝫ mixta hn̄t in ſeipſis ſm ꝙ hꝰ p̄nm actiuū motus localis nālia: ut inuit hic ꝯtor. nā corꝑa ſimplicia ſꝫ ꝙ hꝰ hn̄t i ſeipſis p̄nm motꝰ localis nālis ut hic inuit ꝯtor. ⁊ corꝑa mixta mouent actiue a corꝑibꝰ ſimplicibꝰ que ſūt in eis p p̄dominiū. ¶ Quinto eſt notāduꝫ ꝙ corꝑa nālia cōpoſita .i. mixta hn̄t in ſeipſis p̄nm actiuū alteratiōiſ: ut patet in aīalibꝰ ⁊ plātis: qꝛ in ipſis eſt p̄nm alteratiōis alimēti adueniētis ab extrinſeco. ⁊ ēt qꝛ hꝰ mixta nō ſūt eiuſdē cōplexiōis in oibꝰ. imo aliq̄ ptes habēt q̄litates ꝯrias: ut oſſa carnes ⁊ nerui. ⁊ iō pōt vna ps alterare aliā pt̄ē. tn̄ hꝰ corpora nō hn̄t in ſeipſis p̄nm actiuū reſpectu cuiuſcūqꝫ ſue alteratiōis: qm̄ q̄nqꝫ ⁊ forte ꝯtinue alterantur ab extrinſeco. nā aīal alterat ab extrinſeco ab aere corrupto. ⁊ reſpectu talis alteratiōis ſolū hēt in ſe p̄nm paſſiuū. Dico ēt ꝙ ſicut corpꝰ mixtuꝫ hēt in ſe p̄nm actiuū ſue alteratiōis: ita habet in ſe p̄nm actiuū ſue corruptiōis: qm̄ aīal q̄nqꝫ corrūpit ab intrinſeco per hoc: qꝛ vna ps alterat aliā corrūpēdo ipam: ut cū ps egra alterat ⁊ corrūpit pt̄ē ſanā. ¶ Intelligēdū tn̄ ꝙ q̄uis quedā corꝑa mixta alterent ſe. nō tn̄ oīa corꝑa mixta pn̄t alterare ſe: qꝛ corpꝰ mixtū vniforme in oibꝰ ptibꝰ nō pōt alterari nec corrūpi ab intrinſeco: qꝛ ex quo ē vniforme in oibꝰ ptibus nulla eiꝰ pars ꝯriat alteri: ⁊ p ꝯn̄s nulla ps alterat aliā nec totū pōt alterare totū qꝛ ideꝫ nō ꝯriat ſibiipſi. Uñ ipoſſ'e ē ꝙ aliqō mixtū ſiue ſit vniforme ſiue difforme in ptibꝰ ſm ſe totū ſit alterans ⁊ alteratū. ſed ſemp cū aliqō mixtū alterat ſe oportet ꝙ vna ps alteret aliā. ¶ Sexto eſt notandum ꝙ oīa que augmētant hn̄t in ſeipis ſm ꝙ hꝰ p̄nm actiuū ſue augmētatiōis. qꝛ aīa vegetatiua ⁊ calor nālis ſunt p̄nā actiua augmētatiōis. ⁊ iſta ſūt intrinſeca ei qō augmētat. ¶ Septio eſt notāduꝫ ꝙ oīa corꝑa nālia ſm ꝙ hꝰ hn̄t in ſeipſis p̄nm paſſiuuꝫ itrinſecū oīum ſuoꝝ motuū. qꝛ oē mobile recipit motū q̄ mouet. ⁊ qō recipit aliqd eſt p̄nm paſſiuū vel hēt in ſe p̄nm paſſiuū eiꝰ qō recipit. ¶ Sed circa hoc dubitat qꝛ i motu augmētatiōis alimē-

tū videt eē pnm paſſiuū. qꝛ patit ab aīa uegetatiua ⁊ a calore. ⁊ tñ alimētū nō ē itriſecū ei qd̄ augeť. igiť in motu augmētatiōis nō vꝫ uerū ꝙ augmētabile hēat in ſe itriſece pnm paſſiuū augmētatiōis. ¶ Ad hoc dꝫ ꝙ mā alimēti manētis ſb foꝛa alimēti eſt pnm paſſiuū alteratiōis pcedētis augmētatione. ⁊ pꝛo illo tūc mā alimēti nō ē itrinſeca ei qd̄ augeť. nec ē ps eiꝰ: ſed poſt alteratione alimēti icipit motꝰ augmētatiōis. ⁊ tūc mā que fuit ſb foꝛma alimēti ē itriſeca ei qd̄ augeť ⁊ ē ps eiꝰ. ⁊ ſic dico ꝙ i motu augmētatiōis durāte augmētatiōe illd̄ qd̄ augeť habet in ſe pnm paſſiuū ſue augmētatiōis. ¶ Sic igiť bꝛeuiter recolligēdo dicta notabilia dico ꝙ oīa nālia ſꝫ ꝙ hꝰ hñt i ſe pnm actiuū uł paſſiuū oīuꝫ ſuoꝝ motuū nāliū. ¶ Scd̄o dico ꝙ pnm actiuū ⁊ paſſiuum dīnt ſm genꝰ pncipiādi. ¶ 3° dico ꝙ coꝛpa ſimplicia nō hñt in ſe ſꝫ ꝙ hꝰ pnm actiuū ſue alteratiōis nec ſue trāſmutatiōis ſbalis ſed hñ paſſiuū. ¶ 4° dico ꝙ oīa coꝛpa nālia tā ſimplicia q̄ꝫ mixta ſꝫ ꝙ hꝰ hñt i ſe pnm actiuū ſuoꝝ motuū nāliū ſꝫ locū. ¶ 5° dico ꝙ oīa cōpa mixta ethe roꝰ uł nō vniformia i oībꝰ ſuis ptibꝰ hñt in ſeipſis pnm actiuū ſue alteratiōis. ſꝫ mixta vniformia ſolū hñt pnm paſſiuū ſue alterationis. ¶ 6° dico ꝙ oīa que augmētanť ſꝫ ꝙ hꝰ hñt i ſeipſis pnm actiuum motꝰ augmētationis. ¶ 7° dico ꝙ oīa coꝛpa nālia ſm ꝙ hꝰ hñt i ſeipſis pnm paſſiuū oium ſuoꝝ motuū nālium. ⁊ bꝛeuiter oīa hec inuuť in cōmēto. ¶ Ex h̄ altius nōbili appꝫ ꝙ de rōne coꝛpis nālis ſꝫ ꝙ hꝰ ē ꝙ hēat i ſe pnm paſſiuū cuiuſlibet ſui motꝰ nālis. uł ꝙ ipꝫ ſit pnm paſſiuū motꝰ nālis: qd̄ dico pp coꝛpus celeſte qd̄ nō hēt i ſe pnm paſſiuū ſui motꝰ circularis cū ſit coꝛpꝰ ſimplex nō cōpoſitū ex diuerſis nāis. ſꝫ ipꝫ coꝛpꝰ celeſte ē pnm paſſiuū motꝰ circularis. ſꝫ nō ē de rōne coꝛpis nālis ſꝫ ꝙ hꝰ ꝙ hēat i ſe pnm actiuū ſui motꝰ q̄uis ſit de rōne alicuiꝰ coꝛpis nālis ſꝫ ꝙ tale ꝙ hēat in ſe pnm actiuū alicuiꝰ determinati motꝰ. vbi grā. de rōne grauis ſm ꝙ grue ē ꝙ hēat i ſe pnm actiuū motꝰ localis deoꝛſū. ⁊ de rōne uegetabilis ſm ꝙ uegetabile eſt ꝙ hēat i ſe pnm actiuū augmētatiōis uł diminutiōis. ſed de rōne coꝛpis nālis i cōi ſm ꝙ hꝰ nō ē ꝙ habeat i ſe pnm actiuū oīuꝫ ſuaꝝ trāſmutationū nāliumꝫ qm̄ gñatio eſt trāſmutatio nālis. ⁊ tñ gñabile nō hēt i ſe pnm actiuū ſue gñatiōis ad paſſiuū tm̄. Ex quo apparet ꝙ motꝰ magis dꝫ nālis a pnᵒ paſſiuo itrinſeco mobili q̄ꝫ a pnᵒ actiuo ſm ꝙ ē actiuū ⁊ itelligo p pnm paſſiuū māꝫ ⁊ foꝛāꝫ idifferēter. qm̄ ex h̄ ꝙ ex pte pncipij paſſiui ē nālis inclinatio ad motū uł ad terminū motꝰ. ex h̄ dꝫ motꝰ nālis. ꝙ āt mobile hēat pnm actiuū itrinſecū ſui motꝰ h̄ accidit ſibi ſicut accidit alicui inq̄ꝫtū ſanať ꝙ ſit medicus. uł ꝙ ſit hñs i ſe pnm actiuū itrinſecū ſue ſanatiōis. ¶ Sꝫ hic eſt dubiū qꝛ ad h̄ ꝙ motꝰ ſit nālis nō vꝫ ſufficē ꝙ mobile hēat pnm itrinſecū paſſiuuꝫ illiꝰ motꝰ. qꝛ motꝰ violētꝰ ⁊ motꝰ grauis ſurſuꝫ hñt in mobili pnm paſſiuū illiꝰ motꝰ. ḡ ſi hoc ſufficeret ad h̄ ꝙ ſit motꝰ nālis ſeq̄reť ꝙ motꝰ violētꝰ eēt nālis. ¶ Dicēdū ꝙ motꝰ dꝫ nālis a pnᵒ paſſiuo ꝓpinquo intrinſeco mobili. ut qꝛ mobile iclinať paſſiue iclinatiōe ꝓpinqua ad talē motū. pp h̄ talis motꝰ ē nālis. Illd̄ āt pnm paſſiuū ꝓpinquū nō eſt ſola mā pᵃ. ſed ē cōpoſitū ex mā pᵃ ⁊ aliq̄ foꝛā iclināte ⁊ determināte ad talē motū. Unde coꝛpꝰ graue uł mā grauis ⁊ foꝛā. i. grauitas uł aggregatū ex his: eſt pnm paſſiuū ꝓpinquū a quo motꝰ grauis deoꝛſum dꝫ nālis. ⁊ tūc dico ꝙ motꝰ grauis ſurſuꝫ nō ē nālis qꝛ nō hēt pnm paſſiuū itrinſecū ꝓpinquū iclinās ad motū ſurſuꝫ. ¶ Et ſi dicať ꝙ grauitas eſt pnm actiuū ⁊ ſola mā pᵃ ē pnm paſſiuū. igiť grauitas nec eſt pnm paſſiuū nec ps pncipij paſſiui. Dōm ꝙ grauitas ē pnm actiuū. ⁊ eſt pnm paſſiuū motꝰ deoꝛſum. qꝛ totū graue moueť deoꝛſum ⁊ recipit motū deoꝛſū. ⁊ iō dico ꝙ grauitas inq̄ꝫtū eſt pnm paſſiuū. facit ꝙ motꝰ grauis deoꝛſū ſit nālis. ſꝫ inq̄ꝫtū grauitas eſt pnm actiuū nō facit ꝙ motꝰ grauis deoꝛſuꝫ ſit nālis. Sic enī de rōne nāe nō eſt ꝙ illd̄ i q̄ moueat ſed magis de rōne nāe eſt ꝙ illud in quo eſt moueať uł quieſcat. ita de rōne pncipij facientis motū eē nālē nō ē ꝙ illd̄ i q̄ ē ſit pnm motꝰ actiue ſꝫ magis paſſiue. Et h̄ idē pꝫ qꝛ a q̄cūq̄ꝫ motore graue moueať deoꝛſum ſiue ab agēte ⁊ ꝓpoſito ſiue ab agēte nāli extriſeco ſp motꝰ grauis deoꝛſū ē nālis qꝛ eſt ſm ꝓpꝛiā iclinatione mobilis. ⁊ ſic motꝰ grauis deoꝛſum nō eſt nālis a pnᵒ actiuo itrinſeco. qꝛ ⁊ ſi nō eēt a pnᵒ actiuo itrinſeco nihilominꝰ eēt nālis diſtinguēdo nālē ꝯ violētū. ¶ Sed adhuc circa tertiū notabile eſt vnū dubiū qm̄ ibidē dicit ꝙ nullū coꝛpꝰ ſimplex alterat ſe p ſe. hoc nō vꝫ uerū. qꝛ aq̄ calefacta derelicta ꝓpꝛie nāe redit ex ſe ad frigiditatē. ut vult Auic. p ſue phi. ḡ frigefacit ſe. ⁊ p ꝯñs alterat ſe. ⁊ ſic coꝛpꝰ ſimplex pōt alterare ſe. ḡ. Dicēdū ꝙ aqua calefacta derelicta ꝓpꝛe nāe nō frigefacit ſe cū nō ꝯriať ſibiipſi nec aliq̄ ps eiꝰ ꝯriať alteri ſꝫ frigeſit a ꝯtinēte. ¶ Et ſi dꝫ ꝯ hoc qꝛ aq̄ redit ad maiorē frigiditatē q̄ꝫ ſit frigiditas ꝯtinētis: ſed minꝰ frigidū nō cāt maiꝰ frigidū. ḡ nō frigeſit a ꝯtinēte. ¶ Itē ſi frigeſieret a ꝯtinēte. tūc fierēt eq̄lis frigiditatis ⁊ p ꝯñs nō fieret actio ulteriꝰ: qꝛ ſile nō agit in ſuū ſile. ¶ Ad pm dicendū ꝙ minꝰ frigidū pōt cāre magis frigidū in ſubō hñte maiorē aptitudinē uł iclinatione ad frigiditatem: qm̄ ſicut puus ignis pt cāre ignē maiorē in ſubō magis cōbuſtibili uł magis apto ⁊ diſpoſito ad foꝛmā ignis. ſic frigꝰ remiſſius i ſbō apto minꝰ ad frigiditatē: pt cāre frigus itēſiꝰ i ſbm magis aptū ad frigiditatē. Et qꝛ aq̄ hēt maiorē iclinatione ad frigiditatē q̄ꝫ aer ꝯtinēs. iō aer hñs minꝰ de frigiditate pōt cāre i aquā maiorē frigiditatē q̄ꝫ ſit frigiditas i aere. ¶ Ad 2m dico ꝙ cū aer ⁊ aq̄ deuenerūt ad eq̄lē frigiditatē adhuc aer ulteriꝰ frigefaciet aquā. Et cū dicit ꝙ ſimile non agit in ſimile. dico ꝙ uerū eſt ſi ſit ſimile tam in foꝛma q̄ꝫ in aptitudine ad foꝛmā qd̄ non eſt uerū in ꝓpoſito.

¶ Lectulus aūt: ⁊ indumētū: ⁊ ſi aliqd̄ huiuſmodi genꝰ eſt: ſm qd̄ qdē ſoꝛtitū eſt in pdicatione vnaquaq̄ꝫ: ⁊ inq̄ꝫtū eſt ab arte: neq̄ꝫ vnū habet ipetum mutatiōis innatū. ſm aūt ꝙ ꝯtingit ipſis lapideis: aut terreis eē: aut mixtis ex his habet tātuꝫ.

¶ Poſita pᵃ pte diſie iter coꝛpa nālia ⁊ nō nālia q̄ eſt ꝙ coꝛpa nālia ſꝫ ꝙ hꝰ hñt i ſeipſis pnm motꝰ ⁊ ſtatus. Phūs hic pōit 2ᵃᵐ ptē diſie q̄ ē iſta: ꝙ nō nālia ſꝫ ꝙ hꝰ nō hñt i ſeipſis pnm motꝰ ⁊ ſtatus: ut lectulus ſꝫ ꝙ lectulus uł idumētū ſꝫ ꝙ idumētū nō hꝫ i ſe pnm motꝰ deoꝛſuꝫ p acciñs: tñ lectulus hēt in ſe pnm motꝰ deoꝛſū inq̄ꝫtū lectulo accidit ꝙ ſit ligneus uel lapideꝰ. ⁊ ſic res artificiales nō hñt i ſeipſis pnm ſuoꝝ motuū ſm ꝙ ſūt artificiales: hñt tñ in ſe pnm ſuoꝝ motuū p acciñs. ſ. ſm ꝙ ſūt in re nāli. Et

hoc ē qḋ phūs dic: q lectulus ⁊ idumētū ⁊ ſi aliqḋ aliḋ gen⁹ h⁹ ē.i.ſi aliqḋ aliḋ artificiale h⁹ ē ſm q ſortitū ē nomē artificiale in vnaquaq; pdicatiōe artificialiū h̄ ē ſ; q hēt nomē artificiale. ⁊ ſ; qḋ eſt ab arte nec vnū.i.nullū hēt ipetū mutatiōis inatū i.i ſeipo.ſ; ſ; q ptigit ipis eē lapideis: aut terreis aut mixtis ex eis: ſic tātū hñt i ſeipis pn^m motus. ℭ Notādū q h⁹ dīa quā phūs hic pōit inter nālia ⁊ artificialia appet māifeſte q res nāles ⁊ res artificiales realr differāt. ⁊ tñ res artificiales icludūt res nāles.iō op; q res artificiales aliqd reale addāt ſup nālia.q: alr nō hērent aliqd i ſe p qḋ differrent a nālib⁹.cū igit ex re nāli fiat res artificialis. vbi grā.cū ex ere fit ſtatua: op; i re artificiali: ut i ſtatua aliqd nouū fieri qḋ nō pfuit in re nāli illud aūt nouū eſt res artificialis: ul' foia rei artificialis. ℭ Sz circa h̄ ptingit dubitare: q: moderni philoſophātes dicūt q res artificiales nō iportāt res ul' foias diſtinctas a reb⁹ nālib⁹ tanq; a ſuis ſb iectis. ⁊ h̄ itēdūt multiplr declarare. pmo qm artificialia ul' fiūt p piūctionē rez nāliū adiuicē. ut ſcānū dom⁹. ul' caſtrū: ⁊ h⁹ ul' fiūt p ſbſtractionē ptiū ab aliq̄ toto ſic ſtatua: ul' fiūt p trāſfigurationē: ut cū aliqd ſine aliq̄ additiōe ul' ablatione mutat de vna figura i aliā: ſed qcūq; iſtoz modoz fiāt res artificiales nullo mō fit aliq̄ foia noua: qḋ pbat mltiplr. Et pmo i his q̄ fiūt p pīōe rez nāliū adiuicē. q: ſi dicis q i factiōe dom⁹ fiat aliq̄ noua foia q̄ nō pfuit quā tu uocas formā dom⁹. Quero an illa foia ē tota i toto ſuo ſbo. ⁊ tota i q̄libet pte. aut ē tota i toto: aut ps i pte. nō pt dari q tota illa foia ſit i toto: ⁊ tota i q̄libet pte. q: nullū accñs māle pt ſm ſe totū eē ſil' i diuerſis ptib⁹. Si āt def 2^m. ſ. q tota illa foia ſit i toto ⁊ ps i pte. Quero tūc an q̄libet ps illi⁹ foie pfuit in ſuo ſbo ita q vna ps in vna pte. ⁊ alia ps i alia pte: utputa q vna ps illi⁹ foie pfuit in lignis. alia i lapidib⁹. ⁊ ſic de aliis ptib⁹ dom⁹ aut q̄libet ps illi⁹ foie fit de nouo i ſuo ſbo p ⁊ adeq̄to. nō pt dari p^m: q: ſic hēret ppoſitū. v; q qñ dom⁹ fit de nouo q tc nlla ē res noua abſoluta gn q̄libet ei⁹ ps pfuit. nec ēt pt dari ſcōm. q: tc qñcuq; fieret dom⁹ optet q q̄libet lapis ⁊ q qḋlibet lignū ex q̄ fit dom⁹ hēret i ſe vnā formā quā pus nō hūit qḋ ē manifeſte falſū ut p; iductiue. q: ille lapis i nullo mutat niſi ſ; locū: q: ponat q nō icidat i aliq̄ penit⁹. ſ; ſimplr ipo nō mutato niſi ſ; locū ul' ēt nō mutato ſm locū ſic ē po^le q pcurrat ad pſtōnē domus tc certū ē q nullā formā nouā acqrit: q: nec formā ſbalē nec q̄titatē nec q̄litatē ⁊c. Et q̄ rōne iſta ps nihil i ſe nouū recipit eadē rōne nec q̄cūq; alia. ſ; iō dr dom⁹ fieri. q: ptes trāſmutant tm ſm locū ⁊ mō determiato localr ordinant. nec eſt plus aliq̄ ps ſ; ſe totā de nouo facta i factiōe dom⁹ q̄; ē aliq̄ res de nouo fcā ſm ſe qñ multi hoies localr ordinant ul' pgregant ut ſit populus ul' exercit⁹ ex eis. ℭ Scdo pbat q nō fit aliq̄ res noua ſ; ſe totā qñ fit aliqḋ artificiale p ſolā ablationē ptiū ab aliq̄ toto. q: p ſolā diuiſionē alicui⁹ toti⁹ nō fit aliq̄ res noua ſm ſe totā. ul' ſi fieret illa eſſet res nālis. ſ; tale artificiale pciſe fit p talē diuiſionē ptiū abiuicē diuerſaz: g nihil nouū ſ; ſe totū ē ibi ſ; pciſe ex h̄ q aliq̄ res ſt ablate a toto fit artificiale. ℭ Tertio pbat q nō pducit aliqd nouū qñ pducit artificiale p trāſfigurationē: ⁊ h̄ ſic. qñ aliqd pt fieri aliq̄le p ſolū motū localē nō op; fieri aliquā rē abſolutā nouā. ſ; tale artificiale pt fieri p ſolū motū localē: qm ſi talis res ſm ptes ſuas pciſe moueat localiter ⁊ ptes ſue alicui approximent uel diſtent localr alr q̄; pus fit nouū artificiale. g i tali factione nō op; ponē aliā rē abſolutā totalr nouā. ℭ Sz illḋ ē expreſſe p phū; hic g vult q nālia ſm q h⁹ hēant in ſe pn^m mot⁹ ⁊ quietis ⁊ artificialia nō. qḋ nō eſſet niſi i re artificiali eēt aliqd qḋ nō erat i re nāli ante opatiōnē artificis. ℭ Itē ſi ſtatua nullā hēret foiaz q̄ nō pfuit i ere an̄ factionē ſtatue: tūc illa eēt vā ſtatua inq̄;tū ſtatua hēt in ſe pn^m motus ⁊ quiet; ⁊ ita ſtatua inq̄;tū ſtatua eēt res nālis. ⁊ pbo q illa eēt vā. ſtatua inq̄;tū ſtatua hēt in ſe pn^m mot⁹ ⁊ quiet;. q: ſtatua inq̄;tū ſtatua nō hēt in ſe aliquā formā a foia eris inq̄;tū ē es. p tc. g ſic illa ē vā: es inq̄;tū es habet i ſe pn^m mot⁹ ⁊c. ſm q inq̄;tū reduplicat rōnē foie eris. eodē mō erit illa vā facta reduplicatiōe rōne foie. ſtatua inq̄;tū ſtatua hēt i ſe pn^m mot⁹ ⁊c. cū rōne eiuſdē foie fiat reduplicatio i utraq; illaz. Uel ſi tu dicas q vna illaz eſt vā ⁊ reliq̄ falſa op; dare aliquā formā rōne cui⁹ ſit reduplicatio i illa ſtatua inq̄;tū ſtatua ⁊c: rōne cui⁹ nō ſit reduplicatio i illa: es inq̄;tū es ⁊c. vñ fcā reduplicatiōe rōe foie ſi vna illaz ē vā ⁊ altera falſa op; q rōne alterius ⁊ alteri⁹ foie fiat reduplicatio in vna ⁊ in alia. ⁊ ſic foia ſtatue inq̄;tū eſt ſtatua eſt alia a forma eris inq̄;tū ē es qḋ eſt ppoſitū. ℭ Itē q̄ro an artifex fac aliqd aut nihil: ſi ē dare nihil. q: ſic. ars nō eēt habit⁹ factiuus. qm ille habit⁹ q nihil pt fieri nō ē factiu⁹ qḋ ē p phūm 6° ethi^r. qui ponit artē eē habitū factiuū. ſi vo def q artifex facit aliqd: aut igit fac nouū ul' antiquū. nō antiquū. q: ſic faceret pus factū qḋ nihil eſt facē. relinquit igit q artifex faciat aliqḋ nouū ⁊ p pñs res artificialis aliqḋ nouū icludit qḋ tñ nō icludit i re nāli qḋ eſt ppoſitū. ℭ Sz forte diceret q artifex fac antiquū eē aliq̄le q̄le nō fuit. vbi grā. artifex fac q es ſit ſtatua cū tñ pus nō fuit ſtatua. ſ; illa cauillatio nō valet: q: q̄ro ſic pus aut fac aliqḋ nouū aut antiquū. nō antiquū. q: h̄ ē facē pus fcā. g fac aliqd nouū. ℭ Itē cū artifex fac q es ē ſtatua aut fac aliq̄; rē ex aiaz ul' ſolū fac illḋ cōplexū. v;. es ē ſtatua. ſi pmū: habet ppoſitū q: rē extra aiam pus nō exñtē fac igit fac rē nouā. ſi vo facit illḋ cōplexū. v;. es ē ſtatua. ſequit q artifex nihil fac niſi nouas ppoſitiōes ⁊ noua cōplexa qḋ ē valde icōueniēs. Si vo dicas q ipe fac nouā denoiatiōnē. q̄ro aut illa denoiatio ē aliq̄ res ex aiam ul' nō. ſi ſit res ex aiam. aut igit noua ul' antiq̄ ſic pus. ⁊ ſi def q nihil ē ex aiam: ſequit q artifex ſolū fac nouas res in aia. ℭ Et ſi dicat q artifex nō fac nouas ppōnes ſ; fac illḋ qḋ ſignificat p ppōnē. vñ artifex fac q ita ē i re: ſic iſta ſignificat. es ē ſtatua. ℭ Cōtra. ⁊ q̄ro aut illḋ qḋ ſignificat p illā: es ē ſtatua: ē aliqd aut nihil ſi nihil tc artifex nihil fac. ſi aliqd aut igit nouum aut antiquū. ſi nouū habet ppoſitū. ſi antiquū tūc artifex nihil agēt niſi pus fcā. ℭ Itez ſi illḋ q hec ppō es ē ſtatua ſit aliqd: aut ē ens i aia aut ex aiaz ſi ſit ens i aia tc artifex nō facēt niſi pcept⁹ ⁊ cogitatiōes. ⁊ ſic idē facēt artifex cogitādo ſolū qḋ facit mānib⁹ opādo. qḋ ē abſurdū. ſi vo def q ſit ex aiaz aut igr nouū ul' antiquū: ⁊ rdducat ſic pus. Sz forte aliqs dicēt q artifex fac nouū motū q: piūgit aliq̄ p motū ſuū ul' remouet aliqd ul' fac aliq̄ appropiq̄ri q̄ pus nō erāt appropiq̄ta: ⁊ ſic fac nouū motū.

¶ Cōtra ⁊ quero aut artifex ſolum facit motū localē aut aliqd ꝑter motū. ſi ſolū fac̄ motū localē ſequiť ꝙ ſolū mot⁹ localis ē finis itēt⁹ ab artifice qꝛ ubi nihil eſt actu ꝑter opationē ibi opatio ē finis: ut pꝫ ꝑ ethico. ſi vo dicť ꝙ fac̄ aliqd aliud opꝫ illud eē nouū qđ ē ꝓpoſitū. Nec ē dicē ꝙ non ſolū facit motū. ſꝫ ēt motū nouū ťminātē nō motū qꝛ ſic artifex facēt nec itēdēt niſi loca noua uľ noua ubi qđ vꝫ icōueniēs. ¶ Itē nālia aliqñ manēt ⁊ nō manēt artificialia: ģ nō ſt̄ idē. ¶ Itē iſta opio pōit ꝙ i factiōe dom⁹ nihil fit nouū ⁊ eodē mō de alijs rebus artificialib⁹ ⁊ ſic bñt ponē ꝙ nulla dom⁹ ē noua. ⁊ ꝙ nihil artificiale ē nouūꝫ q̄ vñr abſurda. ¶ Dico igiť ꝙ res artificiales aliqd nouū addunt ſup res nāles: qꝛ nouas formas per quas ſūt artificiales. vñ artificialia componunť ex naturalib⁹ tanq̄ꝫ ex mā. ⁊ ex formis artificialib⁹ q̄ ſt̄ accñtia cuiuſmōi foīe ſt̄ figure uľ cōpoſitiōes ſeu vniōes. Uñ i denario ꝑter argētū ē ibi aliq̄ figura pura ceſaris uľ regis a q̄ figura dr̄ denari⁹. q̄ figura ablata remanet argētū ⁊ nō remanet denari⁹. ¶ Iō ad rōnes i ꝯriū. ad ꝑm cōcedo ꝙ in artificialib⁹ factꝭ ꝑ ſolā cōpoſitionē rez adiuicē nō ē ibi aliq̄ foīa ſꝫ ſe totam noua cui⁹ nulla ps ꝑfuit. ē tñ ibi vna foīa noua reſultās ex formis ptiū: ⁊ illa foīa ē foīa ꝑ quā ē domus i actu. Et ꝙ ſit talis foīa appet qꝛ diſſolutꝭ ptib⁹ manēt parietes ⁊ nō manet dom⁹. igiť ꝑter illas ptes nāles opꝫ ponē aliā formā ꝑ quaꝫ ē dom⁹ in actu. Sic eni arguit phūs 7° methace di. diſſolutis h. a. ⁊c̄. ¶ Ad formā igiť rōnis cū dr̄ aut illa foīa ē tota i toto: ⁊ tota i q̄libet pte: uľ ē tota i toto: ⁊ ps in pte. Dico ꝙ ē tota i toto ⁊ ps i pte: ⁊ ꝙ vna ps hui⁹ foīe ē i lignis: ⁊ alia i lapidib⁹. Et qñ q̄riť aut q̄libet ps ē de nouo i ſuo ſbō ꝑ uľ nō. Dico ꝙ ptes iſti⁹ foīe nō ſt̄ de nouo i ſuis ſbiectꝭ: imo ſuppoſito ꝙ ptes ſint iciſe ⁊ diſpoſite ſufficiēter ad formā dom⁹ ſic ꝙ nihil reſtet ad h̄ ꝙ fiat dom⁹ niſi applicatio ptiū adiuicē: tūc foīe ptiū ꝑfuerūt añ factionē dom⁹. tñ tota foīa reſultās ex formis ptiū nō ꝑfuit: qm̄ illa foīa totalis ē reſultās ex vnione ptiū ad iuicē q̄ vnio nō ꝑfuit: ⁊ iō foīa toti⁹ ē noua qꝛ ptes de nouo adiuicē vniunť: ⁊ tñ ptes ꝑceſſerūt. Uñ i his q̄ fiūt ꝑ vnionē uľ ꝑ cōpōnēꝫ totū ē nouū ⁊ tñ ptes ꝑceſſerūt: ⁊ ſic ē de domo ⁊ de foīa dom⁹. utꝝ āt foīa dom⁹ ſit abſoluta uľ reſpectiua nō deťmio ad pñs ſꝫ ſufficit ad pñs ꝙ ibi ſit foīa noua artificialis a q̄ res artificialis ē talis i actu. ⁊ idē dico de exercitu. ¶ Ad 2m dico ꝙ qñ fit aliqđ artificiale ꝑ ablationē ptiū a toto: ibi fit aliq̄ foīa noua ſꝫm ſe totā: cui⁹ nulla ps ꝑfuit. qꝛ fiūt noue linee ⁊ noue ſuꝑficies. ⁊ q̄nq̄ꝫ noua figura differēs ſpē a ꝑori. ⁊ qñ dr̄ ꝙ ubi ē ſola ablatio ibi nō eſt aliqd nouū. Dico ꝙ cū aliq̄ res artificiales fiāt ꝑ ablationē ptiuꝫ q̄ꝫuis ibi ſit ablatio ptiū māliū tñ ibi ē gñatio ptium foīaliū. ſ. figure artificialis ⁊ ſuꝑficiei ⁊ lineaꝝ. ⁊ iō nō ē ibi ſola ablatio nec eē pōt ſine gñatione noue foīe. ⁊ ꝙ ſint tales foīe i rez nā. ſ. ſuꝑficies figura linea ⁊c̄. differētes a ſuis ſubtis ꝓbatū ē ſufficienter i ꝑ hui⁹. ſꝫ dño ꝯcedēte meli⁹ videbitur i ſexto. ¶ Ad 3m qñ dr̄ ꝙ nihil fit nouū qñ fit aliq̄ res artificialis ꝑ tráſfigurationē. Dico ꝑ iterēptionē qꝛ certū ē ꝙ noua figura fit: alr̄ eni nō eēt tráſfiguratio: qꝛ tráſfiguratio ē ab vna foīa in aliā formā. Et qñ adijciť ꝙ cū aliqd pōt fieri aliq̄le ꝑ ſolū motū localē nō opꝫ fieri aliquā rē abſolutā nouā: illđ ē falſū qꝛ ꝑ ſolū motū localē duaꝝ aquaꝝ adiuicē ꝯcurrētiū fit vna aq̄ noua q̄ ꝑus nō erat: ⁊ mľtomagis ꝑ ſolū motū localē pōt fieri accñs abſolutū nouū. Dico igiť ꝙ ꝑ tráſfigurationē fit noua figura: ⁊ ꝑ ꝯñs foīa abſoluta noua. ¶ Sed tūc dubitať qm̄ ſi aliq̄ foīe artificiales determināt ſibi certā māꝫ. ubi grā foīe ſerre determināt ſibi ferrū. hec igiť ē vā ſerra inq̄ꝫtū ſerra ē ferrea. ⁊ ꝑ ꝯñs ſerra inq̄ꝫtū ſerra eſt grauis: ex q̄ ſequiť ꝙ ſerra inq̄ꝫtum ſerra hēt ꝑnm mot⁹ ⁊ q̄etis. ⁊ ſic hec drīa quā ponit hic phūs inter res nāles ⁊ artificiales nō ē vā. qꝛ ſic̄ res nālis ſꝫm ꝙ hm hēt i ſe ꝑnm mot⁹ ⁊ q̄etis ita res artificialis. ¶ Dicēdū ꝙ ſi fiat reduplicatio rōne māe. ſic bñ ꝯcedo ꝙ aliq̄ res artificialis ſꝫm ꝙ hm hēt in ſe ꝑnm mot⁹ ⁊ quietꝭ. ⁊ h̄ ꝯcludit rō. ſꝫ ſi fiat reduplicatio rōne foīe: ſic nuľa res artificialis ſꝫ ꝙ hm hēt in ſe ꝑnm mot⁹ ⁊ q̄etis. ſed facta reduplicatiōe grā māe. ⁊ ſic res nālis ſꝫ ꝙ hm hēt i ſe ꝑnm mot⁹ ⁊c̄. ⁊ hec ē drīa iter nālia ⁊ artificialia quā phūs itēdit hic. Unde forma artificialis ſꝫm ꝙ hm nō hēt in ſe inclinationē actiuā nec paſſiuā ad aliquē motum nec ad maiorem terminum motus.

¶ Eſt igiť nā ꝑncipiū alicui⁹ ⁊ cā mouendi ⁊ q̄ſcēdi: i q̄ ē ꝑmū ꝑ ſe ⁊ nō ſꝫm accñs.

¶ Hec eſt 2a ps ꝑnlis hui⁹ capľi in q̄ phūs ex predicta drīa iā dicta ꝯcludit diffōnē nāe. Hec igiť ps cōtinet duas pticulas: qm̄ in ꝑa phūs ex ꝑdictis ifert diffōnē nāe. In 2a ibi [Dico aūt nō ſꝫ accñs.] Expōit vnā pticulā diffōnis. ¶ In ꝑa igiť pticula huius ptis ex drīa inter nālia ⁊ non nālia ifert phūs diffōnē nāe. d. Eſt igiť nā ꝑnm ⁊ cā mouēdi ⁊ q̄ſcēdi ei⁹ in quo eſt ꝑ ꝑ ſe ⁊ nō ſꝫm accñs. Et hec eſt ꝑa ꝯ hui⁹ libri. ſ. ꝙ nā eſt ꝑnm ⁊ cā mot⁹ ⁊ quietꝭ in quo eſt ꝑ ꝑ ſe ⁊ nō ſꝫm accñs. Et hec ꝯ ꝓbať ex ꝑcedētib⁹ per ſilľm hypotheticuꝫ ſic. ſi nālia ſint illa que hñt in ſe ꝑnm quo mouenť ⁊ q̄ſcūt ex ſe ⁊ nō per accidēs. ⁊ nā eſt qua mouenť nālia ⁊ quieſcunt. neceſſe eſt ut natura ſit ꝑnm quo moueť. ⁊ quieſcit illud in quo eſt ꝑ ſe ⁊ ꝑ ⁊ nō ſꝫm accñs. ¶ Notādūꝫ ſꝫ L inconiēſeꝫ hic ꝙ nā hēt duplicē diffōnē: quarū ꝑa eſt illa. nā eſt id quo ꝑ ⁊ per ſe differūt nālia inq̄ꝫtū hm a nō nālibus inq̄ꝫtum hm. ⁊ hec diffō eſt formalis ⁊ indemōſtrabilis. Scđa vo diffō eſt illa videlꝫ nā eſt ꝑnm mot⁹ ⁊c̄. que eſt magis mālis ⁊ demōſtrabilis. Demōſtrat igiť hic phūs ſꝫ L inconicēſem diffōnē mālē ⁊ demrabilē nāe per diffōnē ei⁹ idemōſtrabilē: ⁊ formať ſilľs ſic. Quocūq̄ꝫ ꝑ ⁊ per ſe differūt ea que ſūt nālia inq̄ꝫtū hm a non nālib⁹ inq̄ꝫtū hm nā eſt illud. ſed ea que ſūt nālia inq̄ꝫtū hm differūt ꝑ ⁊ ꝑ ſe a nō nālib⁹ inq̄ꝫtuꝫ hm ꝑn° mot⁹ ⁊ ſtat⁹ in ſeipis habito ꝑ ⁊ ꝑ ſe ⁊ nō ſꝫ accñs. ergo nā ē ꝑnm ⁊ cā mot⁹ ⁊ quietꝭ ⁊c̄. Uñ dic̄ Liconienſis ꝙ ꝑmiſſe h⁹ demrātiōis ſt̄ idemrābiles ⁊ ꝑ ſe note nō q̄buſlibet ſꝫ aſuefactis in ſcīa nāli. ergo.

¶ Dico āt nō ſꝫm accñs: cū fiat utiq̄ꝫ ipſe ſibi aliqs cā ſanitatis cū ſit medic⁹. ſꝫ tñ nō ſꝫm ꝙ ſanať: medicinā hēt. ſꝫ accidit eūdē medicū eē ⁊ ſanari. Uñ ⁊ diuidunť aliqñ abinuicē. Silr̄ āt ⁊ alioꝝ vnūqđq̄ꝫ q̄ fiunt Nullū eni ipſoꝝ hēt in ſeipo factiōis ꝑncipiū. Sed alia q̄deꝫ i alijs ⁊ ab exteriori ut dom⁹ ⁊ alioꝝ manu iaſoꝝ vnūqđq̄ꝫ.

**Alia aũt in ſcipſis quidem̃ ſed nõ ẜm ſe-
ipſa quecunq̧ ẜm accñs cauſe fiunt uti-
q̧ ipſis. Eſt igiẜ natura quod dictũ eſt.**

¶ Hec ẽ 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄lis h' cap. i q̄ pħs ponit
illã pticulã nõ ẜm accñſ. q: p illã pticulã dĩt nã ab
arte q̄ agit i ſubm in q̄ ẽ cuiuſmõi ẽ ars medicie: q:
cũ medic' ſanat ſeipm: ars medicie ẽ pn̄m illi' mo-
tus. ſ. ſanatiõis ei' i q̄ ẽ p̄ ⁊ p ſe nõ tñ ẽ nã: qm̄ ars
medicine ẽ p̄ ⁊ p ſe i medico. tñ ars medicie ẽ per
accñs pn̄m ſanatiõis ei' i q̄ ẽ. ideo p illã pticulã nõ
ẜm accñs dĩt nã ab arte q̄ agit i ſubm i q̄ ẽ. Dicit ꝫ
pħs. dico aũt. i. expono nõ ẜ3 accñs. q: cũ medic' fi
at ſibiipi cã ſanitatis ſupple ars medicie ẽ pn̄m mo
tus ſanatiõis ei' i q̄ ẽ p̄ ⁊ p ſe: qm̄ ars medicie p̄ ⁊
p ſe ẽ i medico: ſ3 arſ medicie nõ ẽ nã: q: nõ ẜ3 q̄ ſa
naẜ medicinã h3. ſ3 accidit eũdẽ medicũ eẽ ⁊ ſana
ri. Et q̄ accidat medico ſanari pbaẜ q: medic' ⁊ re
cipiẽſ ſanitatẽ aliqñ diuidunẜ ab iuicẽ. q: aliqñ me
dicus nõ ſanaẜ. ⁊ aliqñ ille q̄ ſanaẜ nõ ẽ medic'. ⁊
ſic appet q̄ ars medicie nõ ẽ nã. q: nã nõ p accñs
ẽ pn̄m mot' ei' i q̄ ẽ p̄ ⁊ p ſe. ſed ars medicie ẽ per
accñs pn̄m mot' ei' i q̄ ẽ p̄ ⁊ p ſe. ⁊ ſic ẽ de medico.
ſ. q̄ nõ h3 p ſe pn̄m ſue ſanatiõis i ſe: ita ẽ õ aliis q̄
fiunt ẜ3 artẽ: qm̄ nullũ eoꝝ h3 pn̄m i ſeipo ẜ3 q̄ hn̄t
pn̄m. ſ. factiõis h̄ ẽ pn̄m ſui mot'. ſ3 q̄dã artificialia
ſolũ hñt pn̄m extriſecũ ſue factiõis ſic q̄ nunq̧ fi
unt ab itriſeco ut dom': ⁊ vnũqdq̧ alioꝝ manu in
ciſoꝝ ideſt factoꝝ p manũ ut ſtatua lectulus ⁊ hn̄.
ſ3 alia artificialia hñt i ſeipſis pn̄m ſuoꝝ motuũ. ſ3
nõ ẜ3 ſeipa ut medic' ⁊ q̄cũq̧ ẜ3 accñs ſiũt eãe ſibi
ipſis. nã igiẜ ẽ qd dictũ ẽ. ¶ S3 dubitaẜ utꝝ illa p-
poſitio ſit ɔcedẽda. medic' p ſe ſanat ſeipm. ⁊ vĩ q̄
ſic. q: medic' iq̧tũ medic' ſanat ut patet p̄ hu'. ꝫ.
¶ Dicẽdũ igiẜ q̄ cũ dico medicũ ſanare ſeip̄3 dico
duo. ſcil3 medicũ ſanare ⁊ medicũ ſanari. q̄rũ p̄m
ẽ p ſe. ⁊ ẜ3 accñs. dico igiẜ q̄ medic' nõ p ſe ſanat
ſeip̄3 ⁊ tñ p ſe ſanat. q: p ſe ſanat iſirmuꝫ ¶ Circa
igiẜ hãc diffõnẽ nãe ſũt tria faciẽda: q: p̄ ſut nota-
da dicta ɔ̄ris. 2° ẽ ponẽdus itellect' diffõnis. 3° ṽo
ſolueẜ dubia occurrẽtia circa p̄dictã diffinitionẽ.
¶ Un̄ circa p̄m ſũt ſeptẽ notãda. Primo ẽ notãdũ
ẜ3 ɔ̄rẽ hic q̄ iſta diffõ nãe ẽ maniſeſta hic qm̄ nã3
eẽ ẽ maniſeſtũ p ſe ut poſtea dicit pħs. ⁊ ẽ vnũ pn̄
cipioꝝ hui' ſcie ⁊ nõ ẽ declarãdũ a p̄ pħo. nec eſt
ex eis q̄ nõ ſũt nota p ſe ut p3 ex ṽbis auicẽne ubi i
tẽdit q̄ pħũs p̄m' d3 ɔ̄dicere ei q̄ negeẜ h̄ pn̄m eẽ
ut ɔ̄dicit falſis opiõnib' i dictis de p̄mis pncipiis.
Sic igiẜ dicit ɔ̄tor hic tria. p̄m ẽ q̄ diffõ nãe eſt hic
mãifeſta. ſcõm q̄ nã3 eſſe eſt p ſe notũ. ⁊ eſt vnũ
pn̄oꝝ iſti' ſcientie. tertiũ ẽ q̄ nãm eẽ nõ eſt declaran
dum a primo pħo ut extimauit auicẽna. ¶ Secun
do eſt notãdum q̄ ɔ̄tor. inducit ⁊ ſoluit rõnẽ auicẽ
ne pp quã dixit q̄ illa diffõ nãe nõ ẽ mãifeſta hic.
d. ſic. Et iſte hõ. ſ. auicẽna iducit ſignũ q̄ iſta dif-
finitio nõ ẽ nota hic. q: iã declarauit i ſeptio ⁊ i oc
tauo: q̄ oẽ motũ h3 motorẽ. ⁊ dicit illic: q̄ nõ ẽ du
biũ i h̄ niſi de corpib' ſimplicib'. Et põi rõcinari
ſup h̄ ex h̄ qd. pħ. dicit i 3° celi ⁊ mũ. qm̄ el'ta hñt
grauitatẽ ⁊ leuitatẽ. Un̄ ex his dictiſ poſſũt foꝛari
tres rõnes pbãtes q̄ hec diffõ nãe nõ ẽ mãifeſta.
q: p̄ pħũs pbat q̄ corpa nãlia mota hñt motorẽ ⁊
ita q̄ hñt pn̄m mot': ⁊ tñ notũ ẽ q̄ hñt nãm. ergo
nõ eſt mãifeſtũ q̄ nã ſit pn̄m mot'. q: ſi eẽt notũ q̄
nã ſit pn̄m mot' tũc ſic ẽ notũ q̄ corpa nãlia habet

nãm: ita eẽt notũ q̄ corpa nãlia mota habẽt moto
rẽ. Scða rõ auicẽne ẽ hec. q: dubiũ ẽ de corpibuſ
ſimplicib' utꝝ habeãt motorẽ: ⁊ p ɔ̄ñs ẽ dubium
utꝝ habeãt pn̄m mot': ſ3 nõ ẽ dubiũ utru3 habeãt
nã3. ⁊ h̄ ẽ ſignũ q̄ nã3 eẽ pn̄m mot' nõ ẽ mãifeſtu3
p ſe hic. Tertia rõ: q: pħũs 3° celi ⁊ mũdi declarat
q̄ elemẽta habẽt grauitatẽ ⁊ leuitatẽ: ⁊ ſic pbat q̄
hñt pn̄m mot' ⁊ quietis. nõ igiẜ ẽ maniſeſtũ q̄ hñt
pn̄m mot'. ⁊ tñ eſt maniſeſtũ q̄ hñt nã3. ꝫ. ¶ Uel
forte iſte rõnes meli' pbãt q̄ nãm eẽ nõ ẽ maniſe
ſtũ hic. p̄ q: nos videm' mobile moueri ⁊ igñramus
motorẽ: ⁊ p ɔ̄ñs igñram' pn̄m mot' eſſe: ⁊ ſic igñram'
nã3 eẽ. ⁊ pp h̄ pħũs pbauit in 7° ⁊ 8° hui' q̄ omne
motũ habet motorẽ ⁊ ſic pbauit pn̄m mot' eẽ: ⁊ ſic
pbauit nã3 eẽ. Scða rõ. pħũs in 8° hui' diẜ q̄ du
biũ ẽ in corpib' ſimplicib' utru3 hẽãt motorẽ uel
nõ. ſi tñ notũ eẽt nãm eẽ: eẽt notũ q̄ corpa ſimpli-
cia hẽrent motorẽ. q: motũ hẽre motorẽ nõ eſt du
biũ niſi i his q̄ moueñẜ a nã: ut i corpib' ſimplicib'
Tertia rõ: pħũs pbat q̄ el'ta hñt grauitatẽ ⁊ leui-
tatẽ ⁊ ſic pbat nã3 eẽ. ¶ Iſtiſ igiẜ rõnib' rñdet ɔ̄tor.
d. ſic. ⁊ h̄ nõ eſt ſic extiſtimauit auicẽna: qm̄ nõ du
bitaẜ q̄ iſta moueñẜ ex ſe nõ ex motore extrinſeco.
ſ. q̄mo: el'ta ⁊ oĩa corpa mota ex ſe. ſed utrũ motor
i eis ſit ali' a moto pſcrutat' ẽ i illo loco. ⁊ ſic pħũs
nõ pbat nec ingrit nã3 eẽ. q: h̄ ẽ mãifeſtũ p ſe: ſ3 in
quirit an nã mouẽs ſit eadẽ res cũ moto ul' alia. ⁊
cã3 q̄re. pħ. pſcrutat' ẽ utꝝ motor ſit ali' a moto aſ
ſignat ɔ̄tor dicẽs. ⁊ cã3 i h̄. ſ. q̄re pħũs hic pſcruta
tus eſt: ẽ iſta q̄ plato opinabaẜ: qm̄ hic ẽ aliqd qd
mouet ſe: ⁊ ſic plato dixit q̄ i aliq̄b' motor nõ ẽ ali
ud a moto. Un̄ dixit ɔ̄tor q̄ maniſeſtũ ẽ q̄ ſi eẽt ali
qd qd moueret ſe q̄ illd eẽt digni' hẽre h̄ nomen
nã ẜ3 hãc deſcriptionẽ. ¶ Tertio ẽ notãdũ q̄ ɔ̄tor
rñdet vni obiectiõi q̄ poſſet fieri ɔ̄ ſe. poſſet eñi ali
qſ dicẽ q̄ diffõ nãe nõ eſt hic nota q: diffõ nãe eſt
hic pbata. Huic rñdet ɔ̄tor dicẽs: q̄ q̄uis aſſo per
qd pbaẜ q̄ nã ẽ pn̄m mot' ⁊ c̄. ſit maniſeſtũ p ſe. ⁊ p
ɔ̄ñs ſill'r nõ d3 aliqs dicẽ q̄ iſta diffõ pp hoc nõ ẽ
ɔ̄ demſ̄ationis: qm̄ dictũ ẽ in p̄orib' analeticis q̄
p h' ſill'os hypotheticos nullũ igñtũ decl'aẜ oĩno.
ſed utunẜ ad ɔ̄firmãdũ illd qd ẽ p ſe maniſeſtũ cũ
idiget modicula inuitiõe ſic uſitaẜ diuiſio ul' indu
ctio. Et p hoc itelligit ɔ̄tor q̄ iſta diffõ l3 p ſe ſit no
ta ſimpl'r ⁊ apđ nã3 ⁊ p ɔ̄ñs nõ põt pbari a priori.
põt tñ pbari a poſteriori ut. ſ. p ipſas res nãles q̄
ſunt poſteriores ſimpl'r ipſa nã nobis tñ notiores.
⁊ iſta pbatio ẽ p ſill'm hypotheticũ ut patet formã
do eã ut format ɔ̄tor ut paruit p̄us. Et nota q̄ per
ſill'm hypotheticũ ut p diſionẽ ul' iductionẽ nullũ
oĩno ignotũ declaraẜ. q: p diuiſionẽ ⁊ iductionem
pbanẜ p̄u' ſiẽ diffões de diffinitis: que tñ ſũt no-
ta p ſe. ¶ Quarto ẽ notãdũ ẜ3 ɔ̄rẽ q̄ pħũs i diffõ
ne nãe dicit p̄m ⁊ p ſe: qm̄ illd qd eſt p ſe eſt magis
ul'e q̄ illd qd eſt p̄m: qm̄ oẽ p̄m eſt p ſe ⁊ nõ oẽ qd
eſt p ſe eſt p̄m ut dictu3 eſt in poſteriorib'. ṽbi grã:
qm̄ nauis moueẜ ex pn̄o qd eſt in ipa. ſed nõ p̄ ſed
mediãte hoĩe. ⁊ p hoc vult dicẽ q̄ nauis moueẜ p
ſe q: a prin° intrinſeco. ſ. a themone uel a remis. ſ3
nõ moueẜ p̄ a pn̄o intrinſeco ſed ab hoĩe: ſed nã eſt
illd a quo p̄ moueẜ illd in quo eſt per ſe. ¶ Quĩto
eſt notãdũ circa expoſitionẽ illi' pticule nõ ẜm ac-
cidẽs: q: illa pticula poniẜ ad excludẽdũ artẽ me-
dicine ⁊ alias artes que per accñs agũt in ſbm in
quo ſũt: ut ſupra eſt expoſitum. ⁊ dicit ɔ̄tor q̄ ars

medicine ⁊ alie artes ſūt pate ꝑ ⁊ ꝑ ſe ut agāt i alia ſbta a ſbo in quo ſūt artes. igiť ſic diximꝰ ſunt duo bus mōis aut ars cuiꝰ pn^m^ extrinſecū eſt ne¬cio ut ars edificatiua ⁊ alie artes quoꝝ ſbm in quo agūt eſt aliō a ſbo i quo inueniunť. Et dixit que ſūt mān qꝛ ars medicie cui accidit agē i ſuū ſbm ē ars theo rica ⁊ nō ꝑctica. qꝛ nullus flebotbomat i corpe ſuo. vult igiť ꝯ^or^ ꝙ nulla ars ꝑctica agat i ſbm i quo ē ¶ Sꝫ circa h̄ moueť dubitatio de arte ſaltādi que eſt ꝑctica ⁊ tm̄ agit i ſbm i quo ē. Rn̄det ꝯ^or^ dicēs ꝙ ſmo ſuꝰ nō ē niſi de artibꝰ ex qbꝰ ꝓueniunt acta nō ſolū actiōes. ſꝫ ex arte ſaltandi ſolūmō ꝓuenit actio. ⁊ ſilr̄ ē de arte muſice q̄ eſt ſine iſto. ¶ Sexto eſt notādū ſꝫ ꝯ^rē^. ꝙ iſta diffō nāe nō dī yniuoce nec equoce. ſꝫ ſm ꝑus ⁊ poſteriꝰ qꝛ ꝑ ꝑus dī de foīa q̄ꝫ de mā. ⁊ i talibꝰ ē icipiēdū a cōiori ⁊ ueniēdū ad ꝓpriā: ſic fac. ph. in diffōne motꝰ ⁊ loci. Et ꝑ h̄ itēdit ꝯ^or^ ꝙ ꝑter iſtā diffōnē cōeꝫ nāe opꝫ habē ꝓpriā diffōnē māe ⁊ ꝓpriā diffōnē foīe. ¶ Septimo ē notādū ꝙ ſbm huiꝰ libri eſt nā ⁊ pn^a^ nālia que cōia ſūt oibꝰ rebꝰ nālibꝰ. ⁊ iō in h̄ libro nō diffinit corpꝰ nec alia de qbꝰ ꝯſiderat nālis ſic fecit in libro celi ⁊ mūdi. ⁊ itelligo ꝙ nā eſt hic ſbm. i. ſuppoſitū ¶ Uiſis ḡ his notabilibꝰ ꝯ^rio^ vidēdus eſt itellectꝰ diffōnis nāe. Et vī mihi ꝙ ille pticule. ſ. ꝑ ⁊ ꝑ ſe ⁊ nō ſm accn̄s determinēt diuerſa. qm̄ illa pticula nō ſꝫ accn̄s deťminat hoc v̄bū ē ꝑ loco poſitū. ⁊ illa pticula ꝑ^m^ deťminat hoc qō dico pn^m^. ⁊ illa pticula ꝑ ſe deťminat h̄ v̄bū eſt 2° loco poſitū. Intellectꝰ igiť diffōnis ē ille. nā ē nō ſꝫ accn̄s ꝑ^m^ pn^m^ motus ⁊ q̄etis eiꝰ i quo ē ꝑ ſe. illa pticula nō ſm accn̄s poniť ad dr̄iaꝫ artiū q agūt i ſbta i qbꝰ ſūt: ſꝫ h̄ ē ꝑ accn̄s. vn̄ cū medicꝰ ſanat ſeipꝫ ars medicie ē pn^m^ motꝰ eiꝰ i q̄ eſt ꝑ ſe. ſi igiť illa pticula nō ſm accn̄s nō poneret oporteret ꝙ ars medicie eēt nā: ut igiť ars medicie excludať ⁊ hꝰ^i^ artes poniť illa pticula nō ſm accn̄s. qm̄ ars medicie ē ſm accn̄s ꝑ^m^ pn^m^ eiꝰ i quo eſt ꝑ ſe. ¶ Illa v̄o pticula pn^m^ exponiť dupliciter: qm̄ ſꝫ aliquos ꝑmū accipiť pro ꝓpinquo. ⁊ tūc poniť ad dr̄iaꝫ aīe diſtinguēdo agēs a ꝓpoſito ꝯ agēs nāle. qꝛ aīa eſt pn^m^ eiꝰ i quo eſt ꝑ ſe. ſ. motus uegetatiōis ⁊ motꝰ ꝓgreſſiōis. ſed nō eſt pn^m^ ꝓpinquū. ſed accn̄tia mediātibꝰ qbꝰ aīa mouet ſūt pn^a^ ꝓpinqua. ⁊ hoc mō exponit auicēna ⁊ Lincoñieſis: itelligendo ꝑ ꝑ^m^ idē qō ꝓpinquū. Alio mō exponiť pn^m^ pro pn^li^. ⁊ tūc illa pticula ꝑ^m^ poniť ad dr̄iaꝫ accn̄tiū que ſūt pn^a^ inſtr̄alia ⁊ nō pncipalia: qꝛ accn̄s nō nā ſed ſm nām. ¶ Iſta aūt pticula ꝑ ſe poniť ad dr̄iam reꝝ artificialiuꝫ que moueń a pn^o^ intrinſeco qō quidē pn^m^ nō eſt in eis ꝑ ſe. ſꝫ ꝑ accn̄s. qm̄ pn^m^ motꝰ deorſū nō ē in ſcāno ſm ꝙ ſcānū ſed ſm ꝙ eſt lapidū ul' ligneū. vn̄ niſi illa pticula ꝑ ſe poneret: ſequereť ꝙ res artificiales ul' ſcamnū ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ hꝰ^i^ mouerenť deorſū: qm̄ cū ſcānuꝫ moueť deorſū nā nō eſt ſꝫ accn̄s ꝑ^m^ pn^m^ illiꝰ motꝰ: ſed qꝛ eſt ꝑ^m^ pn^m^ motꝰ eiꝰ in quo eſt ꝑ accn̄s: iō res artificiales ſꝫ ꝙ hꝰ^i^ nō moueňť nāliter. ⁊ hec 2^a^ expoſitio iudicio meo ē melior. ſ. ꝑ ꝑ^m^ itelligēdo pncipale. ¶ Uiſo igiť itellectu diffōnis nāe: nunc 3^a^ ſoluēda ſūt quedā dubia circa dcām diffōneꝫ. Et ꝑ dubitať q̄re ph̄s dič pn^m^ ⁊ cām. vī enī ꝙ nō ſit bene dictū: qꝛ pn^m^ ⁊ cā idē ſūt. igiť poſito vno: ſupfluuꝫ ē ponē reliquū. ¶ Scḋo vī ꝙ nā nō ſit pn^m^ motꝰ ⁊ quietꝭ ⁊ c̄. qꝛ motꝰ ⁊ qēs ſūt oppoſita: ⁊ iō idē nō eſt ꝑ ſe pn^m^ oppoſitoꝝ ut patet 4° metha^ce^. ¶ Tertio vī ꝙ in diffōne ſit nugatio: qꝛ ꝑ^m^ icludit ꝑ ſe: ⁊ per ſe icludit nō ꝑ accn̄s. ḡ poſito vno illoꝝ eſt nugatio ponē alteꝝ. ¶ Quarto pōt argui ꝯ totā diffinitionē ꝑ h̄. qꝛ illa diffō non vī cōpetē oī nāe qm̄ celū moueť nāliter: ⁊ nā qua celū moueť nō ē pn^m^ motꝰ ⁊ quietꝭ qꝛ celuꝫ nunq̄ꝫ qeſcit. ⁊ ſilr̄ tota terra habet nām que nō eſt pn^m^ motꝰ ⁊ quietis: ſed quietis tm̄. ¶ Quinto aliqs poſſet arguē ſic. illa diffō nō eſt bona que cōpetit alijs a diffinito. ſed hec diffinitio eſt hꝰ^i^. ḡ. Probo minorē: qm̄ illō pn^m^ a quo aīal moueť motu ꝓgreſſiuo eſt nō ſꝫ accn̄s ꝑ^m^ pn^m^ motꝰ eiꝰ in quo eſt ꝑ ſe ⁊ tn̄ nō eſt nā. qꝛ ſi eēt nā tūc ſequereť ꝙ motꝰ ꝓgreſſiuꝰ aīalis eēt nālis. ⁊ per cōſequēs itēdereť in fine. qō eſt falſū. ¶ Pro his igiť rōnibꝰ eſt itelligēdū ꝙ ſi illa diffō debeat cōpetē oī nāe opꝫ ꝙ hec ꝯiunctio ⁊ exponať diſiūctiue ⁊ nō copulatiue: ita ꝙ ſit ſenſus. nā eſt ꝑ^m^ pn^m^ uel cā motꝰ uel quietꝭ eiꝰ in quo eſt ꝑ^m^ per ſe ⁊ nō ſꝫ accn̄s. vn̄ ſi teneať copulatiue nō cōpetit oī nāe ut argutū eſt. Unde itelligēdū eſt ꝙ quedaꝫ ſūt que ſemꝑ moueńť ut corpa celeſtia. ⁊ in illis nā eſt pn^m^ motꝰ tm̄. ⁊ quedā ſunt que nunq̄ꝫ moueńť motu locali ut tota terra ⁊ in illa eſt pn^m^ quietꝭ tm̄. ⁊ quedā ſūt que qn̄qꝫ moueńť ⁊ qn̄qꝫ quieſcūt. ⁊ in illis nā qn̄qꝫ eſt pn^m^ motꝰ: ⁊ qn̄qꝫ quietꝭ: ⁊ iō illa diffō intellecta copulatiue nō cōpetit oī nāe. ſed ſi itelligatur diſiunctiue ſic cōpetit oī nāe. ¶ Ad ꝑ^m^ igiť argumētū. dico ꝙ qꝛ in qbuſdā reſpectu aliquorum motuū nā eſt pn^m^ actiuū: ⁊ in qbuſdā nā reſpectu aliquoꝝ motuū eſt pn^m^ paſſiuuꝫ. iō ponunť ambo illa. ſ. pn^m^ ⁊ cā. ut per pn^m^ itelligať pn^m^ actiuū: ⁊ ꝑ cām pn^m^ paſſiuū: q̄re debēt accipi ſub diſiūctione ut dictū ē. ¶ Ad 2^m^ dico ꝙ duplex eſt qes. ſ. qes i termino a quo: ⁊ qes in termino ad quē. qes in termino a quo ꝯriať motui: ſꝫ qes in termio ad queꝫ nō ꝯriať motui. ſꝫ magis eſt ꝑfectio motꝰ ut patet 5° huiꝰ. Dico igiť ꝙ quieſ poſita in diffōne nāe eſt quies que eſt i termio ad quē motꝰ nālis: ⁊ illa nō ꝯriať motui. ¶ Ad 3^m^ dico ꝙ ille pticule ꝑ^m^ per ſe ⁊ nō ſm accn̄s nō referunť ad idē ut dictū eſt ſupꝰ. ⁊ iō nō eſt nugatio. ¶ Ad 4^m^ dicēdū ꝙ nā a qua moueť celū ē pn^m^ motꝰ tm̄. ⁊ tota diffō itellecta ſb diſiūctione cōpetit illi nāe. Et ſi dī ꝙ celū nō moueť a pn^o^ itriſeco. ſꝫ a motore extrinſeco. ⁊ ꝑ cōſequēs ſi diffō eēt bona motꝰ celi nō eēt nālis: ⁊ ēt ſi eſſet nālis intēdereť in fine. Dicēdū ꝙ motꝰ celi ē nālis diſtiguēdo nāle ꝯ violētū ⁊ nō diſtiguēdo ꝯ uoluntariū. Et qn̄ dī ꝙ nō moueť a pn^o^ intriſeco dī ꝙ moueť a pn^o^ paſſiuo ꝑ ſe: ⁊ hoc ſufficit ad h̄ ꝙ motus ſit nālis. nec ꝑꝑ hoc opꝫ ꝙ motꝰ celi itendať in fine: nec eſt veꝝ ꝙ oīs motꝰ nālis itēdať in fine: ſed bn̄ oīs motꝰ nālis corpoꝝ elemētariū uel motꝰ qui eſt ab elemēto intēdiť in fine: cuiuſmodi nō ē motus celi. ¶ Ad 5^m^ dicēdū ꝙ motꝰ ꝓgreſſiuꝰ aīalis nō eſt ſimplr̄ nālis: eſt tn̄ nālis aīali. Pro quo eſt ſciēdū ꝙ motꝰ deorſuꝫ eſt ꝓpriꝰ motꝰ corpis. ⁊ motus ꝓpriꝰ aīe ē motꝰ circularis ut patet ꝑ ꝯ^rē^ in de ſuba orbis. ⁊ iō ꝓpriꝰ motꝰ totiꝰ aīalis ē q̄ſi cōpoſitus ex motu deorſū ⁊ motū circulari. Un̄ motꝰ progreſſiuꝰ ē q̄ſi mediū iter motū circularē ⁊ motū deorſū. ſic enī aīal cōponiť ex corpe ⁊ aīa: ita ꝓprius motꝰ aīalis cōpōiť ex motu corpis ⁊ aīe. ꝯcedo igiť ꝙ motꝰ ꝓgreſſiuꝰ aīalis ē nālis. Et cū dī ꝙ tūc itēdereť in fine. dico ꝙ nō ſequitur qꝛ nō oīs motus naturalis intēdiť in fine. ſed ille qui eſt elemētū uel.

ab elemēto.vñ mot⁹ aīalis nālis ĩneq̃ƺtū eſt animal remittit in fine quia animal fatigat in mouēdo. ⁊ cā fatigationis animalis ſm ꝯ[tem] eſt.q: mot⁹ corporis ꝯtrariat motui aie ut ipſe vult ſecūdo celi. ⁊ in libro de ſubſtantia orbis.

C Nām aūt hñt quecūqƺ huiuſmodi hñt pncipiū:⁊ ſūt hec oīa ſubiecta. Subiectū enim quoddā ⁊ in ſubiecto eſt nā ſemꝑ.

C Hec eſt 3ª ꝑs pn[us] hui⁹ capl'i in q̃ phūs oñdit qd ē hñs nām. ⁊ duo fac.q: p̃ ꝯcludit diffōnem hñtis nām.2° narrat in q̃ p̃dicamēto ſunt nā ⁊ hñs nām. C Dicit igit phs p q nām hñt q̄cūqƺ hñt pn[m] h[ui] ſ.mot⁹ ⁊ quiet. ⁊ c̄. Et hec eſt 2ª ꝯ hui⁹ libri ſƺ Linconienſeƺ.vƺ.q hñs nām eſt illō qō nō ſm accñs hēt in ſeipō p[m] pn[m] mot⁹ ⁊ quiet. Hec ꝯ pbat ꝑ diffōnē nāe ſic.nā eſt nō ſƺ accñs p[m] pn[m] mot⁹ ⁊ quiet. ḡ hñs nām eſt illō qō non ſm accñs hēt in ſe pn[m] mot⁹ ⁊ quiet.ꝯſequētia tenet ꝑ locuƺ a diffōne ad diffinitū. Hoc habito narrat phs q hec oīa.ſ.nā ⁊ hñs nām ſūt ſubſtātie.qm̄ nā ul' eſt ſubiectū ut nā que eſt mā.uel eſt in ſubiecto ut nā que eſt foīa. ⁊ utraqƺ eſt ſba. C Intelligēdū ṫn q ſi ꝑ ſubiectū intelligat ſubiectū īformatū foīa ſubſtātiali:ſic nō ē ul'r uex q nā eſt ſubiectū ul' in ſubiecto.q: nā que eſt pn[m] mot⁹ corpis celeſtis:nec eſt ſbm foīe ſubalis nec ē in ſbo.q: corp⁹ celeſte eſt ſuba ſimplex nō cōpoſita ex diuerſis naturis ſm ꝯ[tes].itelligēdo ṫn ꝑ ſbm:ſbm mot⁹:ſic eſt uex q nā que eſt pn[m] mot⁹ celi eſt ſbm ens in actu.eſt eni quedam forma in ſe ſimplex corporea. ⁊ eſt ſbm mot⁹. C Sƺ dubiū eſt an corp⁹ celeſte dēat dici nā ul' hñs nām. Ad h dico q ꝓprie loquēdo nō eſt hñs nām cū nō ſit cōpoſitū ex diuerſis naturis ſed magis ꝓprie dī nā q̃ƺ hñs naƺ. C Intelligēdū aūt q q̃uis nā ⁊ hñs naƺ pncipal'r dicant de ſuba:ṫn dicunt ſcd'ario de accidētib⁹ qm̄ accñtia ut grauitas ⁊ leuitas ſūt nāe cū ſint pn[a] mot⁹ ⁊ quiet. C Vñ notāda ſūt hic tria dicta ꝯ[tis].quoꝝ p[m] eſt q h.ſ.nā que eſt foīa eſt ſuba eſt cōcedēdū a nāli. ⁊ accipiēdū a pho. ⁊ ul'r cōſiderare de ſuba nō eſt ꝓpriū huic ſciētie ꝑꝑ hoc q: ſuba ⁊ accñs ſūt diře entis ſƺ q ens eſt. ⁊ ꝯ[tor] accipit hic diřas large pro ꝑ ſe īferiorib⁹:qm̄ ens ī cōi nō hēt ꝓprias diřas ꝓprie dictas.ṫn hēt ꝑ ſe īferiora. Et qd dī.ſ.q huic ſcie nō eſt ꝓpriū conſiderare de ſba:illō eſt itelligēdū de ſba in gñali:ſed tamē de ſuba trāſmutabili eſt ꝓpriū huic ſcie ꝯſiderare. C Scd'o notādū eſt q illic.i.in metaphiſica apparet q mā eſt ſuba in pō. ⁊ foīa eſt illa ꝑ quā ē ſuba in actu. Vñ ille ꝓpoſitiōes.mā eſt in pō.foīa eſt illud ꝑ qō cōpoſitū eſt in actu.nō ſūt propoſitiōes phiſice ſed metaphiſice.q: act⁹ ⁊ pō ſūt diře eius. C Tertiū vo nōbile ſeq̃t ex h: ⁊ ē q cōpoſitū ē digni⁹ hēre h nomē ſuba q̃ƺ mā.q: cōpoſitū ē in actu ⁊ mā in pō. ⁊ foīa ē digni⁹ hēre hoc nomē ſuba q̃ƺ cōpoſituƺ.qm̄ ꝑ formā cōpoſitū ineſt actu. ⁊ cā rei dignior eſt cāto. Et dic ꝯ[tor] q oēs iſte ꝓpōnes ſūt eēntiales enti. ⁊ iō ponēdū ē hoc ī hac.i.in ſua poſitione. C Sƺ dubiū eſt q: vī q cōpoſitū ſit dignius hēre h nomē ſuba q̃ƺ foīa.q: cōpoſitum icludit totā ꝑfectionē foīe. ⁊ ēt ꝑfectionē ſupadditā.i.ꝑfectionē māe. ⁊ ſic cōpoſitum icludit plus de ſuba. C Dicēdū q aliqd eē digni⁹ ul' magis ens alio pt dupl'r itelligi.ſ.ul' q: maiorē ꝑfectionē icludit.uel q: minorē iꝑfectionē icludit.p̄ mō cōpoſitū ē digni⁹ ⁊ magis ens q̃ƺ foīa. ſƺ 2° mō foīa eſt magis ens q̃ƺ cōpoſitū q: foīa non icludit impfectionē ⁊ poteñtialitatē māe quā cōpoſitū icludit. Vel pt dici q foīa ē dignior ⁊ magis ens q̃ƺ cōpoſitū q: eſt actuali⁹ ens. ⁊ hoc itellexit ꝯ[tor] cū dixit q cā rei dignior ē cāto.i.cā foīalis eſt dignior.i.actualior. ⁊ ul'r cā inq̃ƺtū cā eſt dignior cauſato q̃uis nō oporteat cauſaƺ eē ſimpl'r digniorē:qm̄ nulla cā intrinſeca eſt ſimpliciter dignior cauſato.

C Scdm naƺ āt ſūt ⁊ hec ⁊ quecūqƺ his inſunt ſƺ ſe:ut igni ferri ſurſuƺ.hoc eniƺ nā quidē nō eſt:neqƺ habet nām:ſed a nā:⁊ ſm naturam eſt.

C Hec ē 4ª ꝑs pn[us] hui⁹ cap. in q̃ declarat qd ē ſƺ naƺ: ⁊ ꝓbat q q̄cūqƺ ſƺ ſe iſunt hñti nām ſūt ſm nām. Et hec ē 3ª ꝯ hui⁹ libri que ꝓbat ſic.q̄cūqƺ ſm ſe inſūt hñti nām ul' ſūt nā ul' ſūt hñtia naƺ ul' ſm naƺ: ſed que ſƺ ſe iſunt hñti naƺ nō ſūt nā nec hñtia naƺ ḡ ſūt ſm nām. Hui⁹ rōnis minor ponit in lr̄a. Vñ ſciēdū q tā hñs nām q̃ƺ illō qō ꝑ ſe ineſt hñti naƺ eſt ſm naƺ ut inuit phs in textu. ⁊ ſic hñs nām eſt iſeri⁹ q̃ƺ ens ſm nām. ⁊ ſic eēt hic diſtinguēduƺ de hoc qō eſt eē ſm nām.q: vno mō eē ſm naƺ eſt idē qō eē ſƺ curſū nālē. ⁊ iſto mō tā hñs naƺ q̃ƺ ꝓprietas hñtis naƺ eſt ſm nām. Alio mō p ſm nām pōt intelligi ſola proprietas que naturaliter ineſt hñti nām: ⁊ iſto mō habēs naturā nō eſt ſm naturam.

C Quid quidem igitur nā ſit dictum eſt:⁊ qd a natura:⁊ quid ſm naturam.

C Hec eſt 5ª ꝑs pn[us] hui⁹ capl'i in qua phs recapitulat declarata dicēs q dictum eſt quid eſt natura. ⁊ quid eſt a natura. ⁊ quid eſt ſm naturam.

C Qō aūt eſt nā tētare demr̄are ridiculū eſt. Manifeſtū eniƺ eſt q hmōi reꝝ ſunt mlta. Demr̄are āt māifeſta ꝑ imanifeſta nō potēris iudicare eſt ꝑꝑ ipƺ:⁊ nō ꝑꝑ ipƺ cognituƺ. Qō āt ꝯtingat h pati nō imanifeſtuƺ eſt. Sillogizet eni aliqs cū nat⁹ ſit cec⁹ de colorib⁹.q̄re neceſſe eſt hmōi de noibus habere rōnē:nihil āt intelligere.

C Hec eſt 6ª ꝑs pn[us] hui⁹ cap.ī qua declarat q nām eē eſt ꝑ ſe manifeſtū ſic q nō dēat demr̄ari in aliq̃ ſcia. ⁊ hec eſt 4ª ꝯ hui⁹ libri.ſ.q nām eē nō pōt demōſtrari.qō ſic ē itelligēdū q nām eſſe nō pōt demōſtrari tanq̃ƺ aliqd igtū uel de difficili cogſcibile. Cōcluſio igit ſm hūc itellectū ꝓbat ſic. Illud qō eſt per ſe manifeſtū mō p̄dicto nō pōt demr̄ari ſed nām eē eſt per ſe manifeſtū.ḡ. Hui⁹ rōnis p̄ ponit ꝓbatio minoris que eſt illa manifeſtū eſt per ſe q multa ul' plura entia hñt in ſe pn[a] qb⁹ mouent ⁊ quieſcūt ex ſe. ⁊ ſic māifeſtū eſt q h[ui] pn[m] eſt. ⁊ ſic q nā eſt. Vñ ꝯ[tor] dicit q phs cū dixit q māifeſtū eſt q plura entia hñt in ſe pn[a] qb⁹ mouent: ⁊ quieſcūt:dicit plura.q: dubiū eſt de aliqb⁹ utrū moueant a ſe aut a cā extrinſeca. ⁊ forte inuit per h qō eſtimauit q motor in qbuſdā reb⁹ eſt ipm motū.ſƺ iſta ſic diximus nō eſt dubiū q mouent ex ſe. ⁊ ul'r nō eſt dubiū q ſūt pl'a h[ui] nālia.etſi nō oia. C Deinde phs cū dicit. Demōſtrare aūt.reprehēdit nolētes demr̄are ⁊ illō tētātes qō eſt ꝑ ſe māifeſtū. ⁊ per hoc cōfirmat maior. ⁊ dicit q demr̄are mani

diſpōnē𝔷 ſ𝔷 legē ⁊ artē: ſubſtātiā aūt illā que pmanet. h. patiēs ꝯtinue. Si āt ⁊ boꝝ vnūqḋq𝔷 ad alterū aliqḋ idē h ſuſtinuit: ut es qdē ⁊ aurū ad aquā: oſſa aūt ⁊ ligna ad terrā. ſilr aūt ⁊ alioꝝ qḋlibet illā naturā eſſe ⁊ ſubſtātiam ipſorum.

C Iſtḋ eſt 2^m capl'z huiꝰ tractatꝰ in q̄ declaraẛ de quibus dī nā. ⁊ ꝯtinet tres ptes pn^les. qm̄ in pͣ pte declaraẛ q̄ mā eſt nā. i 2ª ibi [Alio aūt mō.] declaẛ q̄ forma eſt nā. in 3ª ibi [S𝔷 foīa ⁊ nā.] narraẛ q̄t modis nā dī de forma. C In pͣ igiẛ pte pn^li huiuſ capl'i pħs pbat q̄ mā eſt nā ⁊ hec eſt 5ª ꝯ huius libri que pbaẛ dupl'r. pͣ ex teſtimonio antiphōtis. 2° vō ibi. vñ ſane hi qdē. pbaẛ eadē ꝯ ex teſtimonio oīum pħoꝝ. C Primo igiẛ pħs ppōnit qḋ itendit pbare. d. q̄ illḋ qḋ ineſt pͣ vnicuiq𝔷 nō formatū p ſeipm videẛ eē nā ⁊ ſbſtātia eoꝝ que ſūt a nā. ⁊ q: mā eſt hᵐ ideo videẛ q̄ mā eſt nā ⁊ ſbſtātia rerum nālū. ſicut nā lectuli eſt lignu𝔷. ⁊ nā ſtatue eſt es. C Deinde cū dī ſignū aūt. pħs pbat ꝯnē per rōnē antiphōtis ſic. Sicut ſe hēt mā reꝝ artificialū ad res artificiales: ita ſe hēt mā reꝝ nālium ad res nāles. ſ𝔷 mā reꝝ artificialiū eſt tota nā ⁊ ſbſtātia rerū artificialiū ⁊ forma reꝝ artificialiū nō eſt nā nec ſbſtātia eaꝝ ſ𝔷 accñs. ḡ mā reꝝ nālū eſt tota nā ⁊ ſbſtātia reꝝ nālū ⁊ forme reꝝ nālū nō ſūt nāe nec ſbſtātie eaꝝ. ḡ. Huiꝰ rōnis pħs ponit pͣ pbationem minoris. 2° ibi. ſi aūt ⁊ hoꝝ. ponit maiorē. 3° ibi. ſilla nā ⁊c. ꝯcludit ꝯnē. C Primo igiẛ pbaẛ minor ſic. Illud qḋ pmanet ⁊ gñat ſibi ſil'e videẛ eē ſubſtātia ⁊ nā rei. ⁊ illḋ qḋ nō pmanet nec gñat ſibi ſimile nō videẛ eē ſubſtātia nec nā rei. ſ𝔷 mā reꝝ artificialū pmanet ⁊ gñat ſibi ſil'e ⁊ forma nō. ḡ mā rerū artificialū eſt ſubſtātia ⁊ nā eaꝝ ⁊ nō foīa. Maior huiꝰ pſillogiſmi pbaẛ. qm̄ ſi lectulus ligneꝰ pijciaẛ in terrā ⁊ putreſcēs accipiat v̄tutē germinādi germinabiẛ lignū qḋ eſt mā ⁊ non lectulus qḋ eſt foīa tanq̄ dicat antiphon ſ𝔷 legē ⁊ artē hoc eſt ſ𝔷 legē artis diſpōnē𝔷. i. formā eē ens ſ𝔷 accñs hoc ē accñs. ⁊ ſubſtātiā entitatē illā que pmanet hoc eſt patiēs ꝯtinue. i. ꝯtinuo manēs ⁊ patiēs trāſmutationē. C Deinde poniẛ maior rōnis pn^lis. d. ſi aūt hoꝝ vnūqḋq𝔷. i. vnūqḋq𝔷 reꝝ nālū. h idē ſuſtinuit ad aliqḋ alteꝝ. ſ. ad pͣ᷑ mā𝔷. q: vnūqḋq𝔷 cōpoſitū nāle ſe hēt ad mā𝔷 ſicut ſtatua ſe hēt ad es ⁊ lectulus ad lignū. Uerbi grā. Es ⁊ aurū que ſūt res nāles ſe hñt ad aquā que ē mā eoꝝ. ⁊ oſſa ⁊ ligna ad terrā que eſt mā eoꝝ. ⁊ ſilr de alijs rebꝰ artificialibꝰ: ſic ſtatua ad es: ⁊ lectulus ad lignū. Et ſic apparet maior pn^lis rōnis. ſ. q̄ ſic ſe hñt māe rerū artificialiū ad res nāles. C Tertio vō cū dī illam mā𝔷 eē iſert ꝯnē dicēs q̄ illā. ſ. mā𝔷 op𝔷 eē nā𝔷 ⁊ ſbſtātiā ipſaꝝ. ſ. reꝝ nālū. C Notāda ſunt hic tria. Primo q̄ pħs nō itēdit pbare ſuā ꝯnē per iſtā rōnē tanq̄ per rōnē verā ſ𝔷 magis itēdit pbare ſuā𝔷 itētionē per ſolā antiphōtis auctatē. C Scḋo eſt notādū q̄ rō antiphonꝭ pbat duo. pͣ q̄ mā reꝝ nālū eſt nā. 2° q̄ foīa nō eſt nā. quoꝝ pᵐ eſt veꝝ. ſcḋ𝔷 eſt falſū. nec itēdit pħs ex illa auctate antiphōtis accipe niſi pᵐ. ſ. q̄ mā eſt nā. ⁊ bene pbat rō antiphōtis q̄ mā eſt ſbſtātia ⁊ nā. q: illḋ qḋ pmanet in trāſmutatione ſbſtātiali deferens tranſmutationē neceſſario eſt ſubſtantia ⁊ nā. ſ𝔷 rō eiꝰ de foīa itē dēs cōcludē q̄ forma nō eſt nā nō cōcludit. q: nō ſequiẛ forma nō pmanet ſ𝔷 corrūpiẛ. ḡ foīa nō eſt nā. qm̄ illḋ eſt nā rei ad cuius corruptionē ipſa res corrūpiẛ. ſ𝔷 hᵐ eſt foīa. C Tertio eſt notādū q̄ maior rōnis antiphōtis eſt falſa ſi intelligaẛ ul'r. ſ. q̄ nō oīno ſic ſe hēt mā reꝝ artificialū ad res artificiales: ita ſe hēat mā reꝝ nālū ad res nāles. q: in artificialibꝰ mā eſt tota ſubſtātia ⁊ forme ſūt accidētia. ſ𝔷 in nālibꝰ forma eſt magis ſbſtātia q̄ mā.

C Uñ ſane hi qdē terrā: alij vō ignē𝔷: alij aerē dicūt: qdā āt aquā: qdā vō qdā hoꝝ. S𝔷 alij oīa hec nā𝔷 eē eoꝝ que ſunt. Quot eni aliqs accepit ipſoꝝ huiuſmodi: ſiue vnū ſiue multa. h ⁊ tāta dicit eſſe oēm ſubſtānā. alia aūt oīa paſſiōes iſtoꝝ ⁊ habitus ⁊ diſpoſitiones.

C Scḋo pbaẛ q̄ mā eſt nā per teſtimoniū oīu𝔷 antiquoꝝ pħoꝝ. na𝔷 oēs antiqui nāles poſuerūt māᵐ eſſe ſubſtātiā ⁊ nāᵐ reꝝ nāliu𝔷. ⁊ hoc tā illi qui poſuerūt vnū pn^m materiale q̄ illi qui poſuerūt plura pnᵃ materialia. q: illi qui poſuerūt terrā eē materiā oīum rerū dixerūt terrā eē nāᵐ oīu𝔷 reꝝ. Et ſimiliter illi qui dixerūt ignē vel aliqḋ aliḋ elemētoꝝ eē māᵐ oīum entiū ſiue poſuerūt vnū elementū eē materiā ſiue plura: dicūt illḋ elemētū ſeu illa elemēta eſſe naturā oīu𝔷. ⁊ oīa alia que exiſtūt in illa natura dicūt eē paſſiones ⁊ accidētia: ⁊ ſic ſnīa eoꝝ in naturā entiū ſequiẛ ſnīam eoꝝ in materia.

C Et hoꝝ qdē qḋlibet eē ppetuū. Nō eni eē mutationē ipſiꝰ ex ſeipſis. Alia āt fieri ⁊ corrumpi ifinities. Uno qdē mō nā ſic diciẛ prima vnicuiq𝔷 ſubiecta mā hñtiu𝔷 in ſeipſis motus pncipium ⁊ mutatiōis.

C Unde motiuū ppter qḋ poſuerūt mā𝔷 eē natura𝔷 oīu𝔷 entiū fuit. q: oēs antiqui ꝯuenitūt in hoc q̄ neceſſe eſt māᵐ reꝝ nāliu𝔷 eē ppetuā ⁊ nō tranſmutabilē ex ſe. q: mā pͣma ex ſe nō hēt ſubiectu𝔷. alia vō que ſūt in mā dixerūt ifinities gñari ⁊ corrūpi. q: igiẛ crediderūt q̄ nā rei debet eē pmanēs non trāſmutabilis ⁊ inuenerūt māᵐ eē talē: crediderūt ſolā māᵐ eē naturā entis. Sic igiẛ patet q̄ nā dī vno mō mā pͣ ſubiecta vnicuiq𝔷 habētiū in ſeipſis pn^m motꝰ ⁊ mutatiōis. Uñ ꝯᵗᵒʳ dicit q̄ iſta mā que eſt natura eſt materia pͣ. q: materia nō pͣ eſt compoſita ex materia ⁊ forma. q: vnūqḋq𝔷 entiū hñs pn^m motꝰ ppriū neceſſe eſt ipm habere ſubiectum propriū p̄ter ſubiectū cōe. ſed iſta non eſt materia pͣ ſed cōpoſita. eſt igiẛ hñs naturā ⁊ nō eſt natura.

C Sed circa illud dictū ꝯᵗⁱˢ videlicet vnūquodq𝔷 entiū ſupple nāliū qḋ hēt pn^m motꝰ neceſſe eſt ipm hēre ſubiectū ppriū p̄ter ſubiectū cōe: eſt itelligendū q̄ per ſbm ppriū ſiue per mā𝔷 ppinquā qḋ idē ē poſſumꝰ duo itelligē. v𝔷 cōpoſitū ex mā pͣ ⁊ aliq̄ foīa ſbſtātiali. ul' cōpoſitū ex mā pͣ ⁊ diſpōnibꝰ accidētalibꝰ pprijs foīe. ſi per mā𝔷 ppinquā itelligiẛ cōpoſitū ex mā ⁊ foīa ſubſtātiali h pōt adhuc dupliciter itelligi. vno mō q̄ ſit mā manens in gñato. ⁊ talis mā ppinq̄ nō eſt niſi in cōpoſito hñte pl'es foīas ſbales. ⁊ iſto mō carnes ⁊ oſſa ſūt mā ppinq̄ hoīs ponēdo i hoīe pl'es foīas ſbales. alio mō pōt itelligi q̄ ſit mā ppinq̄ nō manēs. ⁊ hec dī mā alt'atiōis. ⁊ ſic pāiẛ ē mā ppinq̄ ſāguis ⁊ vinū aceti ⁊ ta

lē mām ꝓpinquā.ſ.cōpoſitū ex mā ꝛ foꝛa ſubſtātiali que mā nō manet ſ; corrūpif:habet vnūquodq; corp⁹nāle ſiue hēat plēs formas ſubſtātiales ſiue vnā tm̄.ſi vo per maꝫ ꝓpinquā itelligif cōpoſitū ex mā pᵃ ꝛ diſpoſitionib⁹ accītalib⁹ ꝓprijs forme. ſic qōlibet corp⁹nāle habet ſubiectum ꝓpriū pter ſubiectū cōe. ꝛ hoc itelligit ꝯᵗᵒʳ hic ut mihi videf.

¶ Alio autem mō forma ꝛ ſpēs que eſt ſm rōnē. Sicut eni ars dī qō eſt ſ; artē ꝛ artificioſum:ſic ꝛ nā quod ſm nām dicif ꝛ quod nāle. Neq; āt illud adhuc dicim⁹ habē ſm artē nihil ſi potētia tm̄ eſt ut lectulus. Nōdum enim habet ſpēm lectuli:neq; eē ſm artē:neq; in his que nā ſubſiſtit.potentia enim caro aut os:neq; hēt adhuc ſuipſius nām pūſq; accipiat ſpēꝫ ſm rōnem.qua diffinientes dicimus qd eſt caro aut os:neq; natura eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps pn̄ˡⁱˢhui⁹ capl'i in qua declaraf ꝙ forma eſt nā: ꝛ ꝯtinet tres pticulas ſm nūm triū rōnū qs adducit ad ꝓbādū ꝓpoſitū ſuū.2ᵃ ibi[Amplius fit ex hoie.]3ᵃ ibi[Amplius aūt nā.] ¶ Primo igif phs narrat itentionē ſuā.d.ꝙ alio mō forma ꝛ ſpēs que eſt ſm rōnē hoc eſt ſm diffōnez dī nā. ¶ Deide cū dicit. Sicut eni arſ. Ponit pmā rōnē ꝓbātem ꝓpoſitū.circa quā tria facit.qꝛ pᵒ ꝓbat ꝙ forma eſt nā.2ᵒ ꝯcludit ꝙ forma ē aliter nā ꝙ̄ mā. 3ᵒ vo ꝓbat ꝙ foꝛa eſt magiſ nā ꝙ̄ mā. ¶ Primo igif phs ꝓbat ꝙ foꝛa eſt nā. ꝛ hec eſt 6ᵃ ꝯ huius libri. que ꝓbaf ſic. Illō eſt nā a quo res dī nālis in actu. ſed a forma res dī nālis in actu.g̃ foꝛa eſt nā. Maior hui⁹rōnis eſt manifeſta. ꝛ minoꝛ ꝓbaf in lr̃a. ꝛ hoc ſic. Sicut ars ſe habet ad illō qō eſt ſm artē: ita nā ſe hēt ad illō qō eſt ſm nāꝫ. Et addit ꝯᵗᵒʳ dicēs ꝙ ſicut quiditas artificij eſt in arte:ita qditas nāe eſt in nā.ſed nō dicim⁹aliquā rē eē artificialē uel ſm artē in actu ſi ſolū ſit in potētia ad formā artis.vbi grā. Illō enim qō eſt ſolū in potētia ad formā lectuli habēs formā lectuli nō dī eſſe lectulus: nec dī eſſe ſ; artē.g̃ ſilr nec in his que ſunt a nā dicim⁹ aliqd eē nāle uel ſ; nāꝫ cū nō habuerit formā nālē in actu ſed ſolū in potētia.vbi grā. Illō qō eſt in potētia caro aut os:nōdū habēs formā carnis aut oſſis nō dicitur eē caro aut os:nec dī aliqd eſſe ſm nām anteq̄ habeat formā per quaꝫ rn̄det ad queſtionē querentē quid eſt.

¶ Quare alio mō nā utiq; erit hn̄tiū in ſe ipſis mot⁹pncipiū foꝛa ꝛ ſpēs nō ſepabilis:ſ aut ſ; rōnem. Qō aūt eſt ex his nā qdē non eſt:ſed a natura ut homo.

¶ Scđo cōcludit ex dictis ꝙ forma alio mō eſt nā ꝙ̄ mā. ꝛ hec eſt 7ᵃ ꝯ hui⁹libri que ex pcedētib⁹ꝓbaf ſic. Illa nā a qua res dī nālis in actu:alio mō eſt nā ꝙ̄ illa a qua res nō dī nālis in actu ſed ſolū in potētia.ſed a forma res nālis dī in actu. ꝛ a mā nō dī res nālis in actu ſed ſolū in potētia ut ꝓbatū eſt.g̃ forma alio mō eſt nā ꝙ̄ mā. Un̄ ſubdit phs ꝙ forma que eſt nā:nō ſepabilis a mā ſm eē ul' in eſſe.ſed ſolū ſm rōnē.i.ſm diffōnē.nō ſic itelligēdo ꝙ mā ꝛ forma ſint eadē res ꝛ ꝙ ſolū diſtinguūtur ſm diffōnez ut itelligūt qdā ꝛ male.ſed debet itelligi ſic.ꝙ tā mā ꝙ̄ forma nālis nunq̄ ſepanf in eſſe:ita ꝙ mā nunq̄ eſt ſine forma nāli nec ecōtra.ſunt tn̄ diuerſe res q: habēt diuerſas diffōneſ: ꝛ etiā q: vnū pōt itelligi alio nō itellecto.ideo ex hoc ſequif ꝙ ſūt diuerſe res. Deinde narrat phs ꝙ illō qō ex his eſt.i.ex mā ꝛ forma nō eſt nā:ſ; eſt a nā uel hn̄s nāꝫ. ¶ Notādū ſ; ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ mā differt a forma.ſed nunq̄ denudaf a forma immediate:ſed cū ſepaf ab vna forma iduit aliā. Et hoc ꝓbat ꝯᵗᵒʳ dicēs ſic.qm̄ ſi denudaref ab oibus formis.ſ.mā pᵃ tūc qō nō eſt in actu eſſet in actu. Ex quo loco pōt accipi ꝙ mā pᵃ nulla vtute pōt eē ſine oī foꝛa.qꝛ illō claudit ꝯdictionē ut dicit ꝯᵗᵒʳ.ſ. ꝙ illō qō nō eſt in actu eſſet in actu. ꝛ certū eſt ſ; phs ꝛ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ bene ſequif mā pᵃ eſt ſine oī forma ſbſtātiali ergo qō nō eſt in actu eſt in actu:intelligendo cōſequēs ſic ꝙ illō qō nō eſt in actu formali.ſ. qō nō eſt forma nec habēs formā in ſe:eēt in actu formali hoc eſt eēt forma uel formā habēs.nā phi ponūt ꝙ oē per ſe ꝛ ſeorſum exn̄s uel eſt forma ul' formā habēs. Si igif mā pᵃ exiſteret per ſe ipa eēt forma uel formā hn̄s.ſed ipa ſ; ſe eſt denudata ab oī forma.ergo ſi mā pᵃ exiſteret per ſe ſequeref ꝙ illō qō nec eſt forma nec hn̄s formā eēt in actu formali. ꝛ ſic debet itelligi illud cōſequēs ad qō deducit ꝯᵗᵒʳ. Uerūtn̄ aliq theologi dicerēt ꝙ mā pᵃ vtute diuina pōt eē ſine foꝛa. ꝛ ſic negant ꝯſequentiam ꝯᵗⁱˢ hic.

¶ Et magis nā hoc eſt ꝙ̄ materia. Unūquodq; enim tunc dicitur cū endelechia ſit: ꝛ magis ꝙ̄ cū potentia.

¶ Tertio ꝓbat phs ꝙ forma eſt magis nā ꝙ̄ mā. ꝛ hec eſt 8ᵃ ꝯ hui⁹libri que ꝓbaf ſic. Illud eſt magis nā a quo res dī eē nālis in actu ꝙ̄ illō a quo reſ dī nālis ſolū in potētia.ſed a foꝛa dī res nālis in actu ꝛ a mā res nālis dicif ſolū in potentia. ergo.

¶ Amplius fit ex hoie hō:ſ non lectulus ex lectulo. Un̄ dicūt nō figurā eē nām ſ lignū.qm̄ fiet utiq; ſi germinet nō lectulus ſ lignū. Sic ergo hec eſt ars ꝛ forma eſt natura. Fit enim ex homine homo.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua ponif 2ᵃ rō ꝓbās ꝙ forma eſt nā que rō eſt illa. Illud qō gn̄at ſibi ſimile eſt nā.ſed forma rei nālis gn̄at ſibi ſile.g̃ forma rei nālis eſt nā. Et intelligo ꝙ illud rōne cui⁹ aliqd gn̄at ſibi ſile eſt nā.qm̄ foꝛa nō gn̄at ꝓprie ſed eſt illō rōne cui⁹ cōpoſitū gn̄at ſibi ſimile.hui⁹rōnis pᵒ phs ponit minorē.d. ꝙ hō fit ex hoie.i.forma hois gn̄ati fit ex forma hois generātis: ꝛ ſic forma rei nālis gn̄at ſibi ſile.ſed forma rei artificialis nō gn̄at ſibi ſile:q: lectulus non fit ex lectulo. Deide ponit ꝓbationē maioriſ que accipif ex dicꝭ antiphōtis ꝛ alioꝝ.d. ¶ Un̄ dicūt ꝛ c̄. Que ꝓbatio eſt hec.figura artificialis ut figura lecti uel ſcāni nō eſt nā ſm antiquos.ſ; lignū qō eſt mā lecti eſt nā lecti.q: ſi lect⁹ ꝓijciaf in terrā ꝛ germinet fiet lignū ꝛ nō lectulus.ſi igif ſic eſt i arte ꝙ illō qō manet idē ſ; ſpēm ꝛ gn̄at ſibi ſile ſit nā rei artificialis:ſequif ꝙ eodē mō erit in nā.ſ. ꝙ illud qō manet idē ſm ſpēm gn̄ans ſibi ſile erit nā. hᵒ aūt eſt forma:qm̄ hō fit ex homīe.g̃ forma eſt nā. ¶ Notādū hic ꝙ ſicē ſe habet mā in reb⁹artificialibus:ita ſe habet forma in reb⁹nālibus.qm̄ ſicē mā

rei artificialiſ eſt pars pnus ei⁹: ⁊ tota ſubſtātia rei artificial' cū foīa ei⁹ ſit accn̄s: ita foīa rei nālis eſt pnus ps ei⁹: ⁊ iō nomē rei nālis p̄ ſignificat formā ⁊ ſcđario mām. ⁊ nomē rei artificial' p̄ ſignificat mām ⁊ ſcđario formā ut vult ꝯtor 2° de aīa. ¶ Notādū ēt ꝙ ꝯtor pōit h̄ cām q̄re foīa gn̄at' gn̄at ſibi ſil'e ⁊ foīa artificial' nō. ⁊ ē q꞉ foīe artificiales ſunt accn̄tia: ⁊ foīe nāles ſūt ſubſtātie. ¶ Itē dīc ꝯtor ꝙ lʒ foīe artificiales ſint accn̄tia in corpib⁹ nālib⁹ m ꝯſtituunt res artificiales ꝯm ꝙ ſunt artificiales ſic forme nāles conſtituunt res nāles.

¶ Ampli⁹ āt nā dcā ſic gn̄atio via ē i nāʒ. Nō eni queadmodū medicatio dī nō in medicinā via ſed i ſanitatē. Nece ḡdem eni ē a medicia nō i medicinā eē medicationē. Nō ſic āt nā ſe hēt ad nāʒ: h̄ quod naſcit̄ ex q̄dā i q̄ddā uenit ꝯm ꝙ naſcit̄. Quid igitur innaſcitur non ex quo ſʒ in quod. Forma itaqꝫ nā eſt.

¶ Hec ē 3a ptic'la ſcđe ptis pnus hui⁹ capl'i in q̄ ph̄s duo fac. q꞉ p̄ pōit rōnē ꝓbātē ꝙ foīa ē nā. 2° pōit dr̄iā int' trāſmutationē nāliū ⁊ artificialiū. ¶ Primo igit̄ ꝓbaſ ꝙ foīa ē nā ⁊ h̄ ſic. Gn̄atio dī eſſe nā q꞉ ē via in nām. ſed nō ē via niſi i formā. ḡ foīa eſt nā. Unͣ ex q̄ via ad formā ē nā eo q꞉ ē ad nāʒ ⁊ nō ē niſi ad formā ſeqtur ꝙ foīa ē nā. Deide cū dicit. [Nō eni queadmom.] Hic ph̄s pōit dr̄iā int' trāſmutationē artificialiū ⁊ nāliū q̄ dr̄ia ē illa: qm̄ trāſmutatio i nālib⁹ dnoiaſ ab eo ad qđ ē trāſmutatio i. a t'mio ad quē ē. ut trāſmutatio ad calorē dnoiatur a calore: ⁊ dī calefactio. ſʒ i ghuſdā artificialib⁹ trāſmutatio denoiaſ ab agēte a q̄ ē trāſmutatio. ut medicatio hēt nomē a medicia cū tn̄ nō fit i medicinā ſed a medicia. Unͣ i nālib⁹ nomē mot⁹ frequēter driuaſ a noie t'mi ad quē ē. ſʒ i artificialib⁹ nomē mot⁹ frequent' deriuaſ a noie agentꝭ ul' pncipiiſ agēdi. ¶ Unͣ ꝯtor dīc ⁊ cā i h̄ ē. q꞉ trāſmutatio i eis i. i artificialib⁹ ē de gn̄e ei⁹ ex q̄ ē trāſmutatio magis q̄ʒ de gn̄e ei⁹ ad qđ ē trāſmutatio. aut ipaʒ eſſe de gn̄e ei⁹ ex q̄ fit trāſmutatio ē famoſi⁹ q̄ʒ ipaʒ eē de gn̄e ei⁹ ad qđ ē trāſmutatio. Intelligēdū ꝙ tā i nālib⁹ q̄ʒ i artificialib⁹ p̄t trāſmutatio hēre nomen ex termino ad quē ē. v̄bi gratia. in nālib⁹ calefactio hʒ nomē a calore ad quē ē: ⁊ i artificialib⁹ ut tranſmutatio fcā a medico hēt nomē a ſanitate ad quaʒ ē. ⁊ dī ſanatio: ⁊ trāſmutatio edificatoris dī domificatio. Unͣ eadē trāſmutatio i artificialib⁹ hēt nomē ab agēte ⁊ a termio ad quē ē: qm̄ eadē trāſmutatio q̄ ē i compatiōe ad artē medicie dī medicatio: i compatiōe ad ſanitatē dī ſanatio. Ueruntamē trāſmutatio tā i nālib⁹ q̄ʒ in artificialib⁹ ē de gn̄e t'mi ad quē ē ꝯm v̄itatē: lʒ i artificialib⁹ ſit famoſū ꝙ trāſmutatio ſit de gn̄e ei⁹ a q̄ ē trāſmutatio ⁊ pp̄ h̄ hēt nomē ab eo a q̄ ē. vn̄ iſta ē dr̄ia int' trāſmutationē reꝝ nāliū ⁊ artificialiū. q꞉ trāſmutatio artificialiū hēt noiationē ab agēte a q̄ ē. ⁊ hui⁹ rō ē q꞉ famoſū ē ꝙ ſit de gn̄e illi⁹ a q̄ ē: cū h̄ tn̄ ſtat ꝙ hēat nomē ab eo ad qđ ē. ſʒ i nālib⁹ trāſmutatio nō hēt nomē a q̄ ē. ſed ſolū ab eo ad qđ ē: niſi ita ſit ꝙ illđ agēs a q̄ ē ſit eiuſdē nature cū termio ad queʒ eſt. Unͣ ꝯtor dīc h̄ ꝙ i nālib⁹ trāſmutatio ē de gn̄e ei⁹ ad qđ ē trāſmutatio. ſed in artificialib⁹ trāſmutatio ē de gn̄e ei⁹ ex q̄ ē trāſmutatio magis q̄ʒ de genere ei⁹ ad qđ ē trāſmutatio: ſed dr̄nt ꝯm magis ⁊ min⁹. ⁊ ex hac dr̄ia int' trāſmutationē nāliū ⁊ trāſmutationē artificialiū pōt ꝓbari ꝙ foīa ē nā. ⁊ h̄ ſic. In nālib⁹ nomē trāſmutatiōis denoiaſ a noie foīe ad quā ē trāſmutatio. ſʒ naſci qđ ē nomē trāſmutatiōis nālis deriuaſ ab h̄ noie nā qđ eſt nomē nature. ḡ foīa ē nā. Unͣ pōt ſic argui. naſci deriuatur a nomine nature ⁊ non denominaſ niſi a nomine foīe ad quā eſt. ergo forma eſt natura.

¶ Sed forma ⁊ nā dupliciter dī. Etenim p̄uatio ſpecies quodammodo eſt.

¶ Hec ē 3a ps pnus hui⁹ capl'i ⁊ ē narratiua. i q̄ ph̄s narrat ꝯʒ q̄t modos nā dī de foīa. ⁊ p̄ facit h̄. 2° vo tāgit q̄ddā dubiū poſteri⁹ pſcrutandū. Dīc igitur ph̄s p̄ ꝙ foīa ⁊ nā dī dupl'r. h̄ ē tā foīa q̄ʒ nā dī de duob⁹. qm̄ p̄uatio ē q̄dāmō ſpēs. i. foīa. ⁊ ſic foīa dī de duob⁹. ſ. de hitu ⁊ p̄uatiōe. vn̄ illā l'raʒ. vʒ. p̄uatio q̄dāmō ē ſpēs. expōit ꝯtor dupl'r. vno mō ꝙ p p̄uationē itelligit ph̄s formā diminutā ⁊ iperfectā. dīc eni ꝯtor. ꝙ nā dī de foīa duob⁹ modis. ga nā dī de formis gb⁹ nō ꝯiūgit̄ p̄uatio ſic de albedie. albedo eni ē foīa cū q̄ nō ꝯiūgit̄ p̄uatio oino. alio mō dī nā de formis diminutꝭ cū gb⁹ ꝯiūgit̄ p̄uatio. cuiuſmodi ē nigredo. nigredo eni eſt foīa cū q̄ ꝯiūgit̄ p̄uatio albedis. ¶ Et ſi dī ꝙ ſic nigredini ꝯiūgit̄ p̄uatio albedis. ita albedi ꝯiūgit̄ p̄uatio nigredis. Dico ꝙ nō ē ſil'e: q꞉ nigredi ſic ꝯiūgit̄ p̄uatio albedis ꝙ i nigredie nec ē albedo virtual'r nec formal'r: ſʒ ſic nō ꝯiūgit̄ albedi p̄uatio nigredinis. q꞉ i albedie v̄tual'r ē nigredo eo mō q̄ min⁹ pfectū ē in magis pfecto v̄tuaſr. ¶ Ul' dicaſ ꝯcedēdo ꝙ nō plus ꝯiūgit̄ p̄uatio cū vno ꝯrioꝝ q̄ʒ cū reliquo qm̄ ſic cū nigredie ꝯiūgit̄ p̄uatio albedis: ita cū albedie ꝯiūgit̄ p̄uatio nigredis. Qđ igit̄ ꝯtor dīc p̄uationē ꝯiūgi cū ꝯrio ipfectiori ⁊ cū ꝯrio pfectiori nō: illđ eſt ſic itelligēdū. ſ. ꝙ cū ꝯrio impfectiori ꝯiūgit̄ p̄uatio maioris pfectiōis q̄ʒ ſit illđ ꝯriū: ſʒ nō ē ſic de ꝯrio pfectiori. qm̄ cū ꝯrio pfectiori ꝯiūgit̄ priuatio mioris perfectiōis q̄ʒ ſit illđ ꝯrium. ¶ Itē itelligēdū ē ꝙ ex h̄ loco appet ꝙ nā non dī ſolū de foīa ſubali. ſed ēt dicit̄ de formis accn̄talib⁹ ut de albedie ⁊ nigredie. lʒ p̄ ⁊ pncipal'r dicatur de formis ſubalib⁹. Al'r tn̄ expōit ꝯtor illā litteraʒ dicēs ꝙ forte ph̄s itēdit ꝙ nā dī de foīa duobus modis. q꞉ dī de habitu ⁊ p̄uatiōe exn̄te i pa mat'ia iſta eni nō ē p̄uatio ſimpl'r imo ē ſic foīa materie. Sic igit̄ appet duplex expoſitio dcē littere. pa ē ꝙ nā dī de foīa dupl'r. q꞉ dī de foīa pfecta ⁊ de foīa impfecta. ſcđa expō ē ꝙ nā dī de foīa dupl'r q꞉ dī de habitu ⁊ p̄uatiōe exn̄te i mā pa: cuiuſmodi ē p̄uatio foīe ſubalis. ¶ Sed dubiū eſt qual'r pura p̄uatio foīe poſſit dici foīa ⁊ nā cū pura priuatio ſit nō ens. ¶ Dicēdū ꝙ p̄uatio foīe ſbal' p̄t dici foīa ⁊ nā ul' q꞉ ſp ꝯiūgit̄ cū foīa. q꞉ cū p̄uatiōe vni⁹ foīe ſp ꝯiūgit̄ alia foīa: ul' q꞉ in ſuo itellectu icludit formā. nā i nō facē icludit facē ut pʒ 2° elēcoꝝ. uel q꞉ ē q̄dāmō foīa māe qm̄ p̄uatio dnoiat māʒ ad modū foīe. qm̄ ſic mā dī foīata: ita dī p̄uata. ¶ Ul' p̄t dici qn̄ ꝯtor dīc ꝙ nā dī de p̄uatiōe exn̄te in pa mā ꝙ ꝯtor p p̄uationē exn̄tē i pa mā itelligit formā ſbſtātialē iperfectiorē. ⁊ ſic foīa terre p̄t dici p̄uatio reſpectu forme ignis. talis eni p̄uatio nō ē p̄uatio ſimpl'r: imo eſt ut forma materie ut dicit ꝯtor.

¶ Si aūt eſt priuatio. ⁊ ꝯrium aliquid cir-

ca ſimplicem generationem aut non eſt. poſterius conſiderandum eſt.

¶ Hic phus tāgit q̄ddā dubiū poſteri⁹ pſcrutādum dicēs. ꝙ utrū circa gn̄atione ſube cū puatiōe vni⁹ foīe ꝯiūgaſ foīa alia ul' nō: ē poſteri⁹ pſcrutandus ſ. libro de gn̄atiōe. ⁊ dīc ꝯ^{or} ꝙ h̄ ē manifeſtū in ꝯrijs que ſunt i q̄litate. ſ. ꝙ cū puatiōe vni⁹ q̄litatis ꝯiūgiſ q̄litas ꝯria. ſ; h̄ nō ē manifeſtū i gn̄atiōe ſb ſtāne. ſ. utrū cū puatiōe vni⁹ foīe ſubal' ꝯiūgaſ ꝯriū aut nō. ſ; h̄ dcl'abiſ poſteri⁹. ſ. i libro de gn̄atione. ⁊ dīc ꝯ^{or} ꝙ illic dcl'abiſ ꝙ puatio q̄ ē i p^{a} mā nō diuidiſ a pmis ꝯrijs q̄ ſūt q̄tuor q̄litates pme ⁊ ꝙ iſta contraria ſunt prima contraria omniu; q̄ generantur ⁊ corrumpuntur.

¶ Tractatus ſecūdus dcl'ans qual'r. ⁊ de qb⁹ ꝯſiderat nālis. Capl'm p^{m} de dīia inter conſideratione phiſici ⁊ mathematici.

Quoniā āt determiatu; eſt q̄t modis nā dr. poſt h̄ ſpeculandu; ē q̄ differt mathematic⁹ a phiſico. Eteni plana ⁊ firma hn̄t phiſica corpa ⁊ lōgitudies ⁊ puncta: de qb⁹ itēdit mathematicus. Ampli⁹ aſtrologia aut altera ē aut ps phiſice. Si eni phiſici ē qd ſit ſol aut lūa ſcire accn̄tiū āt q̄ ſunt p ſe nullu; icōueniēs ē.

¶ Iſte ē ſecūdus tractat⁹ hui⁹ libri. i q̄ dcl'aſ qualit ⁊ de qb⁹ ꝯſiderat phs nālis: ⁊ ꝯtinet duo capl'a. qr i p dcl'aſ dīia iter ꝯſideratione nālis ⁊ mathematici. In 2° ibi ⌊ Qm̄ eni de nā. ⌋ Declaraſ ꝙ nālis hēt ꝯſiderare de mā ⁊ de foīa. ¶ Capl'z p^{m} ꝯtinet tres ptes pn^{les}. qm̄ i p^{a} dcl'aſ i q̄ nālis ⁊ mathematic⁹ ꝯueniunt. In 2^{a} ibi ⌊ De his qdē igiſ. ⌋ Poniſ dīia inter ꝯſiderationes nālis ⁊ mathematici. In 3^{a} ibi ⌊ Latēt āt. ⌋ Decl'aſ error platonicoꝝ ſepantiū foīas ſbales a materijs. ¶ In p^{a} igiſ pte pn^{li} hui⁹ capl'i phs fac̄ tria. qr p ꝯtinuādo ſe ad pcedētia narrat itētione ſuā. 2° narrat i q̄ ꝯueniūt nālis ⁊ mathematicus ⁊ geometer. 3° āt narrat i q̄ ꝯueniūt nālis mathematic⁹ ⁊ aſtrolog⁹. Primū p; itu enti textū. ¶ Qn̄tū v̄o ad ſcd; phus vult ꝙ geometer ⁊ nālis ꝯueniūt in ꝯſideratiōe corpoꝝ ſupficierū ⁊ lineaꝝ ⁊ pūctoꝝ. Māifeſtū eni ē ꝙ mathematic⁹ ⁊ geometer de iſtiſ ꝯſiderāt. ⁊ ꝙ nālis de iſtis ꝯſiderat appet: qm̄ nāliſ hēt ꝯſiderare de his q̄ accidūt corpi phiſico. nūc v̄o illa pdcā accidūt corpi phiſico. g̃. ¶ Scd̄o v̄o phus narrat in q̄ ꝯueniunt nālis mathematic⁹ ⁊ aſtrologus. ⁊ vult ꝙ nālis ⁊ aſtrolog⁹ ꝯueniāt in ꝯſiderādo p ſe accn̄tia ſolis ⁊ lūe ⁊ alioꝝ corpoꝝ celeſtiū. Aſtrolog⁹ eni ꝯſiderat de iſtis. i. de iſtis accn̄tib⁹ ſoliſ ⁊ lune. ⁊ ꝙ natural' hēat ꝯſiderare de iſtis pbaſ dupl'r. p qr ad nālem ptinet ꝯſiderare de ſole ⁊ luna qd ſūt g̃ hēt ꝯſiderare de p ſe accn̄tib⁹ ſol' ⁊ lune. qr q hēt ꝯſiderare de aliq̄ ſubo hēt ꝯſiderare de p ſe accn̄tib⁹ illi⁹ ſbiecti. ¶ Scd̄o pbaſ idē p q̄ddā ſignū tale. qm̄ antiqui nāles ꝯſiderabāt de p ſe accn̄tib⁹ ſolis ⁊ lune ⁊ de terra utrū ſit ſpica ul' nō: ⁊ ēt de toto mūdo utrum ſit ſpic⁹ ul' nō. ⁊ h̄ ē ſignū ꝙ nālis hēt ꝯſiderare de iſtis. S; ex q̄ tā aſtrolog⁹ q; nālis ꝯſiderat de iſtiſ dubiū ē an aſtrologia ſit altera a ſcia nāli. aut parſ ei⁹. Et hec dubitatio ſoluiſ p diuerſitatē modorū ꝯſiderādi iſtaꝝ ſciaꝝ ut patebit. Un̄ h̄ pn̄t pōi due ꝯnes. p^{a} ꝙ nālis ⁊ mathematic⁹ dn̄t in ꝯſideratione q̄ ē nona ꝯ hui⁹ libr: i q̄ pbaſ ſic. oēs artifices diuerſi ſm ſpēm ꝯſiderātes idē differūt i ꝯſideratione. ſ; nālis ⁊ mathematic⁹ geometer ⁊ aſtrologus ſūt artifices diuerſi ſm ſpēm ⁊ ꝯſiderāt idē. g̃ i ꝯſideratiōe differūt. maior videſ manifeſta qr artifices nō ſūt diuerſi niſi ul' ex diuerſitate reꝝ ꝯſiderataꝝ ul' ex diuerſitate ꝯſideratiōis. minor pbaſ qr nālis ⁊ geomet' ſunt artifices diuerſi ſm ſpēm: ut manifeſtū ē. ⁊ ꝯſiderāt idē qr corp⁹ ſupficies lineas ⁊ pūcta. Et ſil'r nālis ⁊ aſtrolog⁹ ſūt artifices diuerſi ut manifeſtū ē. tn̄ ꝯſiderāt idē. qr p ſe accn̄tia ſolis ⁊ lune. g̃ ⁊ c̄. ¶ Et ꝙ nālis hēat ꝯſiderare accn̄tia ſolis ⁊ lune. q̄ ē decima ꝯ hui⁹ libri: pbaſ dupl'r. ⁊ p ſic. q̄cūq; hēt ꝯſiderare ſbm aliq̄d ſbm ē ul' qd ſit: hēt ꝯſiderare p ſe accn̄tia ip̄i⁹. ſed nālis hēt ꝯſiderare ſolē ⁊ lunā qd ſit: g̃. ¶ Un̄ nota ꝙ nō op; q̄ q hēt ꝯſiderare ſbm hēt p ſe ꝯſiderare oīa accn̄tia ſubiecti. ſed ſolum aliq̄ ⁊ hoc ſonat textus.

¶ Et alr qm̄ vidētur de nā dicētes. Et de figura ſolis ⁊ lune ⁊ utru; ſperica ſit terra ⁊ mundus aut non.

¶ Secūdo pbaſ eadē ꝯcluſio per quoddā ſignū tale qm̄ antiqui nāles ꝯſiderabāt de per ſe accn̄tib⁹ corpoꝝ celeſtiū de qbus ꝯſiderat aſtrolog⁹ ut de figura ſolis ⁊ lune. ⁊ etiā utrū terra ſit ſperica ul' nō ⁊ utrū mūdus ſit ſperic⁹ uel nō. ⁊ hoc eſt ſignū ꝙ nālis habet ꝯſiderare de per ſe accidētib⁹ ſolis ⁊ lune. ¶ Notandū ſ; ꝯ^{rem} ꝯ^{to} decimoſexto. ꝙ iſta pſcrutatio. ſ. de differētia int' ꝯſideratione naturalis ⁊ mathematici l; ptineat ad logicā: tamē mos eſt ut illud qd eſt cōmune oib⁹ artib⁹ dicaſ in logica. ⁊ illd qd eſt ppriū vnicuiq; arti dicaſ in illa arte. Un̄ mihi videſ ꝙ ꝯ^{or} per hec uerba intēdit dicere ꝙ iſta pſcrutatio de differētia int' ꝯſideratione nālis ⁊ mathematici l; ptineat ad logicā ⁊ non ad ſciētiā nālē: tn̄ ſm ꝯſuetudine auctoꝝ in logica nō ponūtur niſi ea que ſunt cōmunia oib⁹ ſcientijs ⁊ illa que ſunt ppria in ſciētijs ſpālib⁹ q̄uis pertineāt ad logicā tamē ſm ꝯſuetudinē ponūtur in illis ſciētijs ſpālibus. vn̄ multe pſcrutatiōes logice ponūtur in ſcientia nāli ⁊ in mathematica: ⁊ multe pſcrutationes phiſice ponūtur in logica. qm̄ iſte ſciētie ſunt quodāmō mixti; tradite ſed denoiant a pluri. ¶ Poſſet tamē pbabil'r dici ꝙ iſta pſcrutatio de differētia iter ꝯſideratione nālis ⁊ mathematici nec ptinet ad logicā vniuerſalē nec ad phiſicā nec ad mathematicā: ſed ptinet ad logicā applicatā iſtis ſciētijs. ſ. nāli ⁊ mathematice. ⁊ hec ſciētia eſt quaſi media int' logica; ul'em docente; ⁊ iſtaſ ſciētias. ⁊ hec eſt itētio L inconicēſis hic ut mihi videſ. ¶ Notādū ſm ꝯ^{rem} hic ꝯ^{to} decimoſeptimo. ꝙ pbabile eſt ꝙ qui pſcrutatur de nā alicuius debet pſcrutari de accidentibus eius. ⁊ cum hoc ꝙ hoc eſt probabile eſt etiam uerum.

¶ De his quidem igitur negociaſ ⁊ mathematicus: ſed non inquantum phiſici corporis termin⁹ eſt vnumquodq;. Neq; accidentia ſpeculatur inquantum talibus exiſtētibus accidunt: vn̄ ⁊ abſtrahit.

¶ Hec eſt ſecūda ps pncipalis hui⁹ capl'i in qua poniſ differētia inter ꝯſideratione nālis ⁊ mathema-

tici. ꝛ p̊mo ponit hec differētia. Secūdo vo remo
uet vnū dubiū ibi [Abſtracta.] ℭ Primo igit di-
cit phūs ꝙ de his. i. de lineis ꝛ de ſupficieb⁹ ꝛ de
accidētibus ſolis ꝛ lune negociant mathematicuſ
ꝛ ſupple etiā nālis. Et per mathematicū intendit
geometruȝ ꝛ aſtrologū. ſed mathematic⁹ nō ꝯſide
rat de his iquātū ſunt termini corpis nālis nec i-
quātū accidūt corpori nāli. vn̄ ꝯᵗᵒʳ dicit hic ꝙ geo
meter ꝯſiderat de corpe ſm ꝙ eſt hñs tres dimen
ſiones tm̄. ꝛ nālis ꝯſiderat de eo ſm ꝙ iſte dimē-
ſiones ſunt ultima exñtia in corpe trāſmutabili. ꝛ
ſilr geometer ꝯſiderat de ſupficie ſm ꝙ eſt ſupfici
es tm̄. nālis vo ꝯſiderat ſm ꝙ eſt finis corpis nā-
lis: ꝛ ſimilr ēt ꝯſiderat de lineis ꝛ pūct̄. ℭ Itē dic̄
ꝯᵗᵒʳ ꝙ aſtrolog⁹ nō ꝯſiderat de iſtis accñtibus ſȝ
ꝙ accñs nature huius corpis. vȝ. celeſtis ſic̄ nāliſ
ꝯſiderat de eis. ſ. qm̄ nālis ꝯſiderat de figura ſolis
ꝛ lune ſm ꝙ nā eoꝝ exigit illā figurā. ſȝ mathema
tic⁹ ſiue aſtrolog⁹ ꝯſiderat illa accñtia corpoꝝ cele
ſtiū ſȝ ꝙ mēs abſtrahit eas a motu ꝛ trāſmutatio
ne. qꝛ ꝯſiderat de figuris eoꝝ ſm ꝙ ſunt figure tm̄
ꝛ nō ſm ꝙ ſūt celeſtia mobilia. ℭ Uult igit phūs
dicere ꝙ nālis ꝛ mathematic⁹ differūt in ꝯſiderā-
do in h̄ qꝛ nālis ꝯſiderat lineas ꝛ ſupficies figuraſ
ꝛ hᵒⁱ ſm ꝙ accidūt corpib⁹ nālib⁹ h̄ eſt ſm ꝙ paſ-
ſiōes nāles inſunt eis ꝛ ꝯcludunt de eis. qm̄ ſuper
ficies ꝛ linee conſiderant a nāli ſm ꝙ eis ſunt hᵒⁱ
p̄dicata. ſ. ſȝ ꝙ ſunt termini corpis mobilis ul' cor
poris cōpoſiti ex mā ꝛ forma. ſed mathematic⁹ ꝯſi
derat illa ſm ꝙ ſunt abſtracta per itellectū a corpi
bus nālibus ꝛ a motu ꝛ a mā. vn̄ mathematic⁹ ab-
ſtrahit iſta per intellectū a corpibus nālib⁹ ꝯſide-
rando illa ſm ꝙ eis inſunt p̄dicata nō ptinētia ad
motū ul' mām. geometer enī ꝯſiderat corp⁹ ſm ꝙ
hēt tres dimēſiōes tm̄. h̄ eſt ꝯſiderat illā ꝓpōnem
vȝ. oē corpus eſt longū latū ꝛ ꝓfundū: ꝛ nō ꝯſide-
rat illā. omne corpus eſt mobile. nec illā. oē corp⁹
eſt compoſitum ex materia ꝛ forma.

ℭ Abſtracta enim in itellectu a motu ſunt
ꝛ nihil differt. necȝ fit mendacium abſtra
hentium.

ℭ Remouet vnū dubiū qꝛ poſſet aliqs dicē ꝙ ſi ma
thematicus abſtrahit hᵒⁱ accñtia a corpibus nāli
bus ꝛ nō ſunt in eſſe abſtracta eꝛ aiam a corpori-
bus nālib⁹. tūc videt ꝙ mathematicus itelligēdo
illa ſine corpib⁹ naturalib⁹ itelligat fſm. ꝛ ſic non
hēbit uerā ſciam de eis. Jō ad remouendū illud
dubiū dicit phs ꝙ illa accñtia abſtracta ſunt a mo
tu. ꝛ h̄ qꝛ ſm ſe ꝛ ſm naturas ſuas ſunt abſtrahibi-
lia per itellectū a motu ꝛ a materia. ꝛ iō mathema
tic⁹ nō abſtrahit ea niſi ſm ꝙ ſunt abſtrahibilia: ꝛ
nihil differt ſupple ꝯſideratio mathematici ꝛ ꝯſi-
deratio naturalis q̄ ad ṽitatē. nec tn̄ inducē ad ideȝ
ſemp: imo ad diſpoſitiōes diuerſaſ: nec mathema
ticus abſtrahens iſta per itellectū mētit: naȝ ſicut
mathematicus abſtrahit ea. ſ. per intellectū nō in-
eſſe ita ſunt abſtracta ꝛ iō abſtractū nō eſt mēdaci-
um. ℭ Intelligēdū ꝙ abſtractio ſm itellectum eſt
duplex. q̄dā per p̄ᵐᵃᵐ opationē intellect⁹. ꝛ q̄dā p
ſcđam opationē intellect⁹. Abſtrahere lineā ul' ſu
pficiē a corpore ſenſibili per p̊mā opationē itelle-
ctus eſt intelligere lineā uel ſupficiē nō itelligēdo
corp⁹ ſenſibile. ꝛ ſic abſtrahere nō eſt mētiri. ſȝ ab-
ſtrahere lineā uel ſupficieȝ a corpe ſenſibili per ſe-
cūdā opationē intellect⁹ eſt intelligere lineā ul' ſup
ficiē eē ſine corpe ſenſibili: ꝛ ſic abſtrahē eſt mētiri
ſȝ hᵒⁱ abſtractio nō eſt mathematica. ℭ Nōnduȝ
ſȝ ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ aliq̄ ſunt de quib⁹ poˡᵉ eſt ꝯſiderare ſȝ
ꝙ ſunt in materijs. ꝛ ſm ꝙ abſtrahunt a materijſ
ꝛ ſunt illa in qb⁹ ꝯueniūt mathematicus ꝛ nālis. ꝛ
ſunt alia de qb⁹ ipoˡᵉ eſt ꝯſiderare niſi cū mā ꝛ iſta
ꝓprie ſunt nālis. ℭ Notādū etiā ſm ꝯᵗᵉᵐ. ꝙ h̄ eſt
cōe geometre ꝛ aſtrologo: ꝯſiderare aliq̄ nō ſm ꝙ
ſūt in mā. ſȝ ꝯſideratio geometre eſt magiſ abſtra
cta ꝛ magis remota a mā. qm̄ geometer ꝯſiderat
de figura ſimplici: ꝛ aſtrolog⁹ de figura terminata
ſ. corpis celeſtis. ℭ Nōndum ſm L inco. ꝙ phiſi-
cus ꝛ purus mathematic⁹ cuiuſmodi eſt geometer
in h̄ differūt qa illud qđ eſt p̄dicatū in ꝯ̊ne demon
ſtratiōis phiſice eſt ſđm in ꝯ̊ne demōſtratiōis pu-
re mathematice. qm̄ tria ſunt. ſ. corpus phiſicuȝ ꝛ
magnitudines q̄ accñt corpibus phiſicis: ꝛ accñ-
tia magnitudinū. ſ. corpoꝝ ſupficiei ꝛ linee ꝛc̄. ma
thematici puri abſtrahūt magnitudines a motu ꝛ
a mā: ꝛ magnitudies a motu ꝛ a mā ſic abſtractas
ſubijciūt ꝛ de his demōſtrāt accñtia que accidūt
magnitudinib⁹ inq̄ztū ſunt magnitudines. ſȝ phi-
ſic⁹ demōſtrat magnitudines figuratas de corpi-
bus phiſicis. ſm ꝙ accñt corpib⁹ phiſicis inq̄ztuȝ
phiſica ſunt. ꝛ ſic illud qđ eſt p̄dicatuȝ in ꝯ̊ne de-
mōſtratiōis phiſice. ſ. magnitudo: eſt ſđm in ꝯ̊ne
demōſtratiōis pure mathematice. Alia tn̄ eſt ꝯſi-
deratio phiſici ꝛ mathematici de magnitudine ut
dictū eſt: ſed nālis ꝛ aſtrologus ꝯueniūt in ſđo ꝛ p̄-
dicato ꝯ̊nis demōſtratiue: qm̄ aſtrologus demon
ſtrat de corpib⁹ phiſicis ꝛ demōſtrat magnitudi-
nes figuratas: ſȝ nō inq̄ztū accñt corpib⁹ phiſicis
inq̄ztū ſunt phiſica: qꝛ nō oñdit ſpericū accidē lu-
ne ex ea pte qua luna eſt corp⁹ nāle: ſed ſuffic̄ ei oñ
dere lunā eſſe ſpicā: aut per effectū: aut per caſum
ſpitatis. cā aūt ſpitatis celi nām ſimplr trāſcendit
ſȝ phiſic⁹ demōſtrat idē p̄dicatū de eodē ſubiecto
p nāzꝛ ſȝ aſtrolog⁹ nō curat an h̄ accidat a nā ul' nō

ℭ Latent autem hoc facientes ꝛ ideas dicē
tes. Phiſica enī abſtrahunt cum. ſ. mi-
nus ſunt abſtracta mathematicis.

ℭ Hec eſt ȝᵃ ps p̄nˡⁱˢ hui⁹ capli in qua decl'at error
Platonicoꝝ ſepantiū formas nāles a materijs: ꝛ
ꝯtinet duas pticl'as. qꝛ in p̄ᵃ decl'at ꝙ foꝛe nāles
nō ſunt ſepate in eē a materijs. In ſcđa vo ibi [Fi
ant aūt itaqȝ.] Decl'at phs ꝙ foꝛe nāles ſūt min⁹
ſepabiles a mā q̄ȝ foꝛe mathematice. ℭ In p̄ᵃ igit
pticula hui⁹ ptis phs p̄ narrat ꝙ mathematicalia
ſ. ſupficies linee ꝛ hᵒⁱ ſunt magis abſtrahibilia a
ſenſibilib⁹ ſm ꝯſiderationē nō ſm eē: hec ſupple la
tēt facētes ꝛ dicētes ideaſ. ſ. platonicos: qm̄ iſti pla
tonici abſtrahūt ſm eē phiſica. i. foꝛas nāles a ma
terijs. Un̄ ꝯᵗᵒʳ dic̄. iſti platonici ſepant foꝛas nā-
les ineē qꝛ ſūt ſepate rōne: ꝛ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ manifeſtuȝ
ē ꝙ qcqd ſepat ieſſe ſepat rōne ꝛ nō ꝯuertit. h̄ nar-
rato dic̄ phs. Cū min⁹ ſint. ubi ꝓbat ꝙ foꝛe nāles
nō ſūt ſepate ieſſe a materijs. ꝛ hec ē ꝯ̊ vndecima
hui⁹ libri q̄ ꝓbat p locū a maiori ſic. forme mathe
matice nō ſunt abſtracte ſm eē a materijs. ſed foꝛe
nāles ſunt minus abſtracte q̄ȝ forme mathemati-
ce: ergͦ foꝛe nāles nō ſunt abſtracte ſm eē a materijs
maioꝛ hui⁹ rōnis pȝ ex p̄cedētib⁹ ſȝ mioꝛ pōit i lra.

ℭ Fiet autem h̄ manifeſtuȝ ſi aliquis utro

rum q̃ꝫ tentauerit dicere terminos ⁊ ipſorum ⁊ accidentium. Inpar quidem enim ⁊ par ⁊ rectus ⁊ curuum. Adhuc autem ⁊ linea ⁊ figura ſine motu. Caro autem ⁊ os ⁊ homo non adhuc ſed .h. ſicut naris ſima: ſed non ſicut curuum dicitur.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis p̃n^lis hui' capl'i in q̃ decl'at minor rōnis p̄cedentis .ſ. q̃ forme nãles ſūt min' ſepabiles a mã q̃ꝫ forme mathematice. ⁊ hec eſt duodecima ꝯ hui' lib: ſ q̃ ꝓbat ſic. ille forme in quarum diffōne cadit mã ſenſibilis ſūt min' ſepabiles a mã q̃ꝫ ille in q̃rū diffōne nō cadit mã ſenſibilis. ſed in diffōne formarum nãliū cadit mã ſenſibilis. ⁊ in diffōne formarum mathe^cam nō cadit mã ſenſibilis. g̃ forme nãles ſunt min' ſepabiles a mã q̃ꝫ forme mathe^ce. minor hui' rōnis eſt de ſe nota: ⁊ minor decl'at dupl'r. dic̄ igit̃ phs p̄ q̃ he .i. forme nãles ſunt minus ſepate q̃ꝫ forme mathe^ce ⁊ fiet manifeſtū ſi aliqs tētauerit dicē terminos .i. diffōnes utrorūqꝫ .i. forme nãlis ⁊ forme mathe^ce ⁊ earū accñtiū. nã forme mathe^ce: ut par ⁊ ipar ⁊ rectū ⁊ curuū: ⁊ linea ⁊ figura ſine motu ⁊ mã ſenſibili diffiniunt. ſed caro os ⁊ hō q̃ dnt formas nãles: nō adhuc .ſ. diffiniunt ſine motu ⁊ mã ſenſibili. ſꝫ diffō formarum nãliū dī ſic naris ſima .i. ſic diffō ſimitatis in q̃ nec'io ponit mã ſenſibilis naſus ⁊ nō dicit ſic curuū in cui' diffinitiōe nō cadit mã ſenſibilis q2 curuitas diffinit per depſſionē ſuꝑficiei: ⁊ in hac diffōne nō appet mã ſenſibilis p̄. q̃uis eni ſupficies ſit ſenſibile cōe nō tñ eſt p̄ ſenſibilis. pōt igit minor rōnis ꝓſill'i formari ſic. diffinitio forme nãlis eſt ſic diffō ſimi. ⁊ diffō forme mathe^ce eſt ſicut diffō curui. ſed in diffōne curui non cadit mã ſenſibilis ⁊ in diffōne ſimi cadit mã ſenſibilis. g̃ in diffōne formarum nãliū cadit mã ſenſibil'. ⁊ i diffōne formarum mathe^cam nō cadit mã ſenſibilis.

¶ Demōſtrat aūt ⁊ que magis phiſica q̃ꝫ mathematica: ut perſpectiua ⁊ armonica ⁊ aſtrologica. Contrario enim q̃dam mō ſe hñt cū geometria. Geometria q̄dē eni phiſicā itēdit lineā ſed nō inquātū eſt phiſica: ſed perſpectiua quidē mathematicam lineam eſt ſed non inquantum mathematica: ſed inquātū phiſica.

¶ Scdo ꝓbat eadē minor .ſ. q̃ in diffōnib' formarum nãliū cadit mã ſenſibilis: ⁊ in diffōne formarum mathe^cam non cadit mã ſenſibilis ſic. ille ſcie que ſunt medie int' ſciam pure mathe^cam ⁊ int' ſciam nãlē ⁊ que magis ſunt phiſice ⁊ metha^ce: ut ſūt pſpectiua ⁊ muſica incipiūt ſuā ꝯſiderationē ab abſtracto a mã ⁊ t'mināt eā ad nō abſtractū a mã. ⁊ ecōuerſo ē de ſciētijs pure mathe^cis: qm̄ ille icipiūt ſuam ꝯſiderationē a nō abſtracto a mã ⁊ termināt eā ad abſtractū a mã: ut arithmetrica ⁊ geometria. cū igit ille ſcie medie icipiūt ſuam ꝯſiderationē a formis mathe^cis ⁊ terminēt eas ad formas nãles apparet q̃ forme mathe^ce ſint abſtracte a mã ſenſibili ſm intellectū ⁊ diffōnē: ⁊ q̃ forme nãles nō ſint abſtracte a mã ſenſibili ſm itellectū ⁊ diffōnē. dic̄ igit phūs q̃ ille ſcie q̃ ſunt magis phiſice q̃ꝫ mathe^ce: ut perſpectiua muſica ⁊ aſtrologia dmōſtrāt h̄ .ſ. q̃ i diffinitiōib' formarum nãliū cadit mã ſenſibilis ⁊ in diffinitiōib' formarum mathe^cam nō. nã iſte ſcie medie ſe hñt q̃dāmō ꝯrio mō cū geometria q̃ eſt pure mathe^ca qm̄ ubi geometria icipit ſuā ꝯſiderationem ibi iſte ſcie medie termināt ſuas ꝯſiderationes: ⁊ ubi iſte ſcie medie icipiūt ſuas ꝯſiderationes: geometria terminat ſuā ꝯſiderationē. Et h̄ eſt qd̄ phs dicit q̃ geometria de phiſica linea itēdit ibi ichoando ſuā ꝯſiderationē. ſꝫ nō inq̃ꝫtū phiſica .i. nō terminat ibi ſuā ꝯſiderationē ſed abſtrahit lineā a mã phiſica ⁊ terminat ſuā ꝯſiderationē ad lineā abſtractā: ſꝫ pſpectiua lineā mathe^cam ꝯſiderat ibi ichoādo ſuā ꝯſiderationē ſed nō inq̃ꝫtū mathe^ca ſꝫ inq̃ꝫtū phiſica. q2 nō terminat ſuā ꝯſiderationē ad lineam inq̃ꝫtū eſt abſtracta ſed inq̃ꝫtū ē in mã. ¶ Notāda ſunt hic duo ſm ꝯ^tem. p̄ q̃ cū phs dic̄ q̃ pſpectiua q̃dāmō ſe hꝫ ꝯrio mō cū geometria: dic̄ q̃dāmō ⁊ nō dicit abſolute. q2 illa q̃ ſunt in ꝯria diſpōne ſimpl'r geometrie ſunt diffōnes ſcie nãlis: qm̄ geometria ꝯſiderat de magnitudibus abſtractis a mã: ⁊ nãlis ꝯſiderat de eis q̃ ſunt in mã. pſpectiua ꝯſiderat de eis in diſpōne media int' illas duas ꝯſiderationes: nō eni ꝯſiderat de linea ſm q̃ linea eſt ſimpl'r ut geometer. nec ſm q̃ linea eſt lignea aut enea ut nãlis. ſꝫ ſm q̃ eſt viſualis. iſtud eni eē eſt quaſi mediū int' nãlē ⁊ mathe^cū. ⁊ ſil'r muſic' ꝯſiderat de ꝓpōnib' nũalib' nō ſm q̃ ſunt ꝓpoſitiones nũales ſed ſm q̃ ſunt ſonorum ſenſibiliū. ¶ Secūdo eſt nōndū ſm ꝯ^tē q̃ cū phs dic̄ h̄ q̃ pſpectiuus ꝯſiderat de linea mathe^ca nō ſꝫ q̃ mathe^ca ſꝫ ſm q̃ eſt nãlis. nō debes itelligē q̃ ꝯſideratio ei' ſit ꝯſideratio nãlis ſed itellige q̃ ꝯſideratio ei' eſt ꝓpingor ꝯſiderationi nãlis. Ex q̃ dicto appet manifeſte q̃ ſcie medie inter ſcias nãles ⁊ mathe^cas ſunt magis nãles q̃ꝫ mathe^ce quare ⁊ c̄.

¶ Capl'm 2^m ſcdi tractatus decl'ans q̃ ad phiſicum pertinet ꝯſiderare de mã ⁊ forma.

q Uoniam autē nã dupliciter dicitur ſpēs ⁊ mã: ſicut de ſimo quid ſit itēdimus ſic ꝯſiderandū eſt. Quare neqꝫ ſine mã huius. neqꝫ ſm materiam.

¶ Iſtud eſt 2^m capl'm hui' tractatus in quo declaratur q̃ ad naturalem ꝑtinet ꝯſiderare de mã ⁊ forma. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes p̃n^les: q2 in prima declaratur q̃ ad nãlē ꝑtinet ꝯſiderare de forma ⁊ de mã. In 2ᵃ ibi [Uſqꝫ ad q̃ntū.] declaratur ad quē terminū ſtat ꝯſideratio nãlis de forma. Prīa ꝑs ꝯtinet quīqꝫ ꝑticulas q2 in p̄ᵃ ꝓbat per ſupius determinata q̃ ad nãlē ꝑtinet ꝯſideratio de mã ⁊ forma. in 2ᵃ ibi [Etenī iā.] Mouet phs dubitationē circa h̄. In 3ᵃ ibi [Si aūt ars.] Induc̄ nouas rōnes ꝓbātes q̃ nãlis hēt ꝯſiderare de mã ⁊ de forma ſimul. In 4ᵃ ibi [Qm̄ autē faciūt.] Probat q̃ ad nãlem ꝑtinet ꝯſiderare de mã. In 5ᵃ ibi [Amplius eorū que ſunt.] Probat q̃ ad nãlē ꝑtinet ꝯſiderare de forma. ¶ In p̄ᵃ igit particula ꝓbat per p̄cedentia q̃ ad nãlē ꝑtinet ꝯſideratio de mã ⁊ de forma. ⁊ hec eſt decimatertia ꝯ hui' libri que ꝓbat per p̄cedentia. p̄ ſic. ad nãlē ꝑtinet ꝯſideratio de oī nã. ſed tā mã q̃ꝫ forma ſunt nã: ut pꝫ ex p̄cedētib'. g̃ huius rōnis minorē ponit phūs in textu dicens. Qm̄ nã dicit dupl'r .ſ. ſpēs .i. forma ⁊ mã. ¶ Scdo ꝓbatur eadē ꝯ ſic. ꝯſideratio nãlis eſt ſicut ꝯſideratio de ſimo. ſed ꝯſideratio de ſimo ē ꝯſideratio de mã ⁊ de forma: ⁊ per ꝯñs ad nãlē ꝑtinet ꝯſideratio de mã

ꝛ de foꝛa. maioꝛ hui⁹ ponit̃ in lr̃a ꝛ patet ex p̃cedẽtib⁹. minoꝛ aũt appet qꝛ ſimũ dicit foꝛmã determinatã q̃ ẽ i mã determiata. ꝛ ꝑ ɔñs ɔſideratio de ſimo ẽ ɔſideratio de foꝛa: ut ẽ i mã: ſꝫ q ɔſiderat foꝛmã ut ẽ i mã hꝫt ɔſiderare de mã ꝛ de foꝛa. ex his rõnib⁹ cõcludit phũs ɔñc. d. q̃re nõ ſine mã eſt h⁹ⁱ ɔſideratio neqꝫ ſm mãm tm̃. Uñ ɔ̃ᵗᵒʳ dicit hic ꝙ nõ eſt dubiũ qn ad nãlẽ ꝑtineat ɔſiderare de foꝛa q̃ ẽ i mã ꝛ h̃ nõ eſt dubiũ niſi de aĩa. Itẽ dĩc ɔ̃ᵗᵒʳ ꝙ ɔſideratio mãe i reſpectu foꝛe ẽ ɔſideratio nãlis. ꝛ ɔſideratio de illa ut ẽ vnũ entiũ ẽ ɔſideratio ꝑmi phi. i. nãlis ꝛ methaphiſic⁹ ɔſiderãt mãꝫ ſm ꝙ de ipa p̃dicant̃ diuerſa: qm̃ naturalis ɔſiderat mãꝫ ſꝫ ꝙ de ipa p̃dicant̃ p̃dicata hñtia habitudinẽ ad formã: qm̃ ɔſiderat h⁹ⁱ ꝓpõnes. mã ẽ trãſmutabil' ad formã: ꝛ ꝙ mã nõ pot denudari a foꝛa. ꝛ ꝙ mã nullã foꝛmã de ſe hꝫ. ſꝫ methaphiſic⁹ ɔſiderat mãꝫ ſm ꝙ eſt dĩa entꝭ. i. ſm ꝙ ens ieſt mãe. nã methaphiſic⁹ ɔſiderat has ꝓpões. materia ẽ ens in potentia. materia eſt de quiditate cõpoſiti. materia ẽ ſb̃a ꝛ ſic de alijs. ꝛ eodẽ mõ natural' ꝛ methaphiſic⁹ ɔſiderãt formã i oꝛdie ad diuerſa p̃dicata: ut pꝫ.

❡ Eteni iã ꝛ de h̃ dubitabit aliqs dupliciter: qꝛ due nãe ſunt de qua ẽ phiſica: aut de eo qđ ex utriſqꝫ. Sed ſi de eo quod ex utriſqꝫ ꝛ circa utraqꝫ. utrũ igitur eiuſdẽ: aut alius utrũqꝫ cognoſcere. In antiqs quidem eni aſpicienti videbitur utiqꝫ eẽ materici. ex ꝑua eni ꝑte quadaꝫ empedocles ꝛ democritus ſpecieꝫ: ꝛ quod quid erat eſſe tetigerunt.

❡ Hec ẽ 2ᵃ ꝑticl'a ꝑ̃ ꝑtis ꝑñ ᵗⁱˢ hui⁹ capl'i. in qua phs mouet dubitationẽ ꝛ cãꝫ dubitatiõis aſſignat. Dubitatio igit̃ eſt illa utꝝ ad nãlẽ ꝑticat ɔſiderare de foꝛa tm̃ ul' de mã tm̃ ul' de utriſqꝫ. ꝛ ſi de utriſqꝫ ẽ alia dubitatio. ſ. utꝝ ad vnã ꝛ eãdẽ ꝑtẽ ſcie nãlis ꝑtineat ɔſiderare de mã ꝛ de foꝛa: ul' ad vnã ꝑtẽ ꝑtineat ɔſiderare de mã: ꝛ ad aliã de foꝛa. In antiq̃s eni phũs aſſignat cãm hui⁹ dubitatiõis. d. ꝙ aſpicienti i antiq̃s videbit̃ ꝙ ſola mã ſit nã. Empedocles eni ꝛ Democrit⁹ ex his tãgẽtes ex q̃dã enim ꝑua ꝑte h̃ eſt modicũ tetigerũt ſpẽm. ꝛ qđ qđ erat eẽ. ſ. formã. alij aũt antiq nõ ꝑceperunt formã. ſꝫ ſolã materiã. iõ cũ ſola materia ſit natura ꝛ ſb̃a rerũ naturaliũ ſm antiquos apparet ꝙ aſpicienti ad opiniones antiquoꝝ videbit̃ ꝙ tota ɔſideratio naturalis ul' maxima ꝑs ſit de materia non de forma.

❡ Si autem ars imitatur naturam: eiuſdẽ autem ſcientie eſt cognoſcere ſpeciem ꝛ mãm uſqꝫ ad hoc: ut medici ſanitateꝫ ꝛ colerã ꝛ flegma in quibus eſt ſanitas. ſimilit̃ autem ꝛ edificatoris eſt ſpẽꝫ dom⁹ ꝛ mãꝫ qm̃ lateres ꝛ ligna ſunt. Similiter autẽ ꝛ in alijs. ꝛ phiſici utiqꝫ erit cognoſcere utraſqꝫ naturas.

❡ Hec ẽ 3ᵃ ꝑticula ꝑme part̃ ꝑñ ᵗⁱˢ hui⁹ capl'i. in qua phs iduc duas bonas rões ꝓbãtes ꝙ naturalis hꝫt ɔſiderare de mã ꝛ de foꝛa: quaꝝ ꝑᵃ eſt. ars imitat̃ nãm. ſicut igit̃ eſt de arte ita eſt de ſcia nãli: ſꝫ eadẽ ars ɔſiderat mãꝫ ꝛ formã uſqꝫ ad h̃. i. uſqꝫ ad certũ terminuꝫ. ḡ eadẽ ſcia nãlis hꝫt ɔſiderare de mã ꝛ de foꝛa. hui⁹ rõnis ꝑ̊ ponit̃ maioꝛ: deide minoꝛ ibi[Eiuſdẽ aũt ſcie.]❡ Tertio ifert̃ ɔ̊ ibi[phiſice utiqꝫ.]vñ maioꝛ h⁹ rõnis eſt plana ſꝫ mioꝛ declarat̃ in textu ſic. qm̃ medicina q eſt q̃dã ars hꝫt ɔſiderare mãm ꝛ foꝛmã uſqꝫ ad aliquẽ terminum. ipſi⁹ medici eſt ɔſiderare ſanitatẽ q̃ eſt foꝛa: ꝛ colerã ꝛ flegma que ſunt mã ꝓpinq̃ ſanitat̃. Et ſimilit̃ ipſi⁹ edificatoris eſt ɔſiderare foꝛmã dom⁹ ꝛ eẽ lateres ꝛ ligna que ſunt mã ꝓpinq̃ dom⁹: ꝛ ita eſt de alijs artib⁹. ꝛ ſic eadẽ ars ɔſiderat mãm ꝛ foꝛmaꝫ uſqꝫ ad certũ terminũ. ꝛ dico h̃ qꝛ ars nõ ɔſiderat mãm ꝑmã ſed ſolũ mãm ꝓpinquã. ꝛ iõ cõſiderat mãm uſqꝫ ad certũ terminũ citra ꝑᵃᵐ mãm. Unde ɔ̃ᵗᵒʳ vi ꝙ formet hãc rõnẽ ſic. ars aſſimilat̃ actiõi nature: ſed vna ars ɔſiderat mãm ꝛ formã: ḡ actio nature reqrit mãm ꝛ formã ꝛ ɔſideratio nãlis debet ɔuenire actiõi nature adeo ꝙ illud qđ eſt notũ apud ipm nãlẽ eſt notũ apud nãm que eſt artifex reꝝ naturaliũ. ſeqtur igit̃ ꝙ ipi⁹ ſcie nãlis eſt ɔſiderare de mã ꝛ foꝛa. Intelligendũ ꝙ ars aſſimilatur actiõi nãe: qꝛ ſicut ars que fac̃ res artificiales ex mã ꝛ foꝛa hꝫt cognoſcẽ mãm ꝛ formã: ita actio nãe uel nã ponẽdo ꝙ cognoſceret: hẽret cognoſcẽ materiã ꝛ formã ex qb⁹ facit res nãles. ſcia etiã nãlis hꝫt ɔuenire actioni nãe: qꝛ ſcia nãlis hꝫt cognoſcẽ quõ ſit actio nature: ut ꝙ actio nature ſit ſb̃o ꝑ̃ſup poſito in q̃ ꝑ̃fuit ꝑuatio forme iducẽde per actiões nature: ꝛ iõ ſcia nãlis hꝫt ɔſiderare illa ex quibus actio nãe depẽdet. i. mãm ꝛ formã ſicut ipſa nã: ul' actio nature poſito ꝙ cognoſceret hẽret illa cognoſcere. ſ. mãm ꝛ formã. ❡ Notãda ſunt h̃ q̃tuoꝛ ſm ɔ̃ᵗᵒʳᵉᵐ. Primo ꝙ ars ɔſiderat formã ꝛ mãꝫ ꝓpiquã illius foꝛe nõ mãm remotã. ꝛ h̃ itelligit phũs dicẽs ꝙ ars ɔſiderat mãꝫ uſqꝫ ad hoc. i. uſqꝫ ad certũ terminũ. ſ. uſqꝫ ad mãm ꝓpinquã foꝛe. ſꝫ ſic nõ eſt de ſcia nãli. nõ eni ſcia nãlis ɔſiderat formam ſimpl'r ꝛ mãm uſqꝫ ad aliquẽ terminũ: ſed ſcia nãlis cognoſcit mãm ſimpl'r ꝛ formã uſqꝫ ad certum terminũ. ꝛ hui⁹ cãm aſſignat ɔ̃ᵗᵒʳ dicẽs ꝙ hoc accidit artificijs qꝛ ſunt reꝝ ꝑticulariũ. ſ. ꝙ cognoſcũt mãm nõ ſimpl'r ſed uſqꝫ ad aliquẽ certũ terminũ. Uñ ſubdit ɔ̃ᵗᵒʳ dicẽs ꝙ ſi eſſet aliq̃ ars cõis oĩbus artificijs neẽe eẽt ipaꝫ ꝑuenire ad ultima ſb̃a coꝝ. i. ad mãs ꝑmas ꝛ remotas oium artificialium. qꝛ igit̃ eſt vna ſcia nãlis cõis oĩb⁹ nãlib⁹ neẽe eſt ipaꝫ ꝑuenire ad ſbiectũ ultimũ entiũ nãliũ ꝛ formã eoꝝ ultimã. hoc eſt igit̃ nõbile ꝙ ars ɔſiderat mãm ꝓpinquã nõ cõem neqꝫ remotã. ſed ſcia nãlis ɔſiderat mãm cõem ꝛ remotã. ꝛ rõ hui⁹ eſt qꝛ non eſt aliq̃ ars cõis oĩbus artificijs. ſed q̃libet ars eſt de reb⁹ ꝑticularib⁹: qm̃ ſi eẽt aliq̃ ars cõis oporteret uolẽtẽ addiſcere aliq̃ꝫ artẽ ꝑticularẽ ꝙ ipſe ꝑmo addiſceret artẽ cõem qđ nõ videm⁹. ꝛ ſi eẽt aliqua ars cõis illa ɔſideraret de ſub̃o cõi oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹. ꝛ qꝛ eſt vna ſcia nãlis cõis oĩb⁹ reb⁹ nãlib⁹ ut ſcia tradita in li° philoſophi. iõ opꝫ ꝙ illa ɔſideret ſb̃m cõe oĩb⁹ reb⁹ naturalib⁹. i. aliqđ cõe ad oẽs materias reꝝ nãliũ. ul' põt ꝑ ſb̃m cõe itelligi ꝑᵃ mã ꝛ ſic appet ꝙ oĩs ars hꝫ ɔſiderare mãm cõeꝫ oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹ q̃s ɔſiderat. ꝛ iõ ſi eẽt aliq̃ res cõmunis ɔſiderãs de oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹ illa hẽret ɔſiderare mãm cõem ad oẽs res artificiales. ❡ 2° ẽ nõndũ ꝙ ɔ̃ᵗᵒʳ ponit hic errorẽ Auicẽne ꝛ motiuũ erroris ꝛ ipꝫ remouet. nã Aui. dĩc ꝙ naturalis

nõ loqtur niſi de materia ꝓpria vniuſcuiuſqꝫ ⁊ de pma mã nõ ꝯſiderat niſi pm⁹ pħs ⁊ i ħ peccauit: vñ motiuũ Auicēne fuit qꝛ cũ ipſe audiuit i poſteriorib⁹ analecticis ꝙ nullus artifex demõſtrat cãs ſui ſbi de q̃ ꝯſiderat: qꝛ ſi demõſtraret eas ħ eēt p res priores illis cauſis ⁊ tũc ille res eēnt de gñe ſupiori qꝛ iſta dclãratio ē de alia arte ſupiori q̃ ꝯſiderat de gñe ꝯtinēte ſbm illi⁹ artꝭ. ⁊ cũ ħ audiuit extˀminauit ħ eē ipoˡᵉ i trib⁹ modis demõſtrationũ ut in demonſtratiõe ſimplr: ⁊ i demõſtratiõe qꝛ ⁊ i demõſtratiõe pp qd. ħ igiſ ē motiuũ Aui. Si aliq̃ ars dmõſtraret pnᵃ ſui ſbi ħ eēt p priora: ſꝫ illa priora ptinent ad ſciaꝫ ſupiorē. ğ illa ſcia q̃ demõſtrat ē ſcia ſupioꝛ ⁊ nõ illa cui⁹ pnᵃ demõſtrãtur eē. Iſtũ errorē ⁊ ſuũ motiuũ remouet ꝯˢᵒʳ. d. ⁊ nõ ē ita qm̃ ħ nõ ē ipoˡᵉ niſi i demõſtratiõe ſimplr ⁊ i demõſtratione pp qd. ſed i demõſtratiõe qꝛ nõ ħ ē ipoˡᵉ: ⁊ ħ ꝓbat ꝯˢᵒʳ. d. ꝙ aliqs artifex põt demõſtrare cãs ſui ſbi demõſtratiõe qꝛ. ſic fec pħs i demõſtratiõe prime mãe ⁊ pmi motoris i ħ libꝛo: ⁊ ſi demõſtratio fuerit de accñtib⁹ ꝓprijs entꝭ trãſmutabilis erit dmõſtratio nãlis. ⁊ ſi fuerit de accñtib⁹ ꝓprijs entꝭ ſimplr erit dmr̃atio phiᶜᵃ. i. metbaᶜᵃ. ℭ 3ᵒ ē nõndũ fꝫ ꝯᵗᵉʳ ꝙ vꝫ ꝙ mã pᵃ nõ poſſit decl̃ari eē ꝓpe niſi p ſignũ nãle. pm⁹ ãt motoꝛ ipoˡᵉ ē ut decl̃eſ eē niſi p ſignũ nãle. via ꝟo q̃ ꝓceſſit Aui. i. ꝓbãdo pᵐ pnᵐ eē ē via loquẽtiũ: ⁊ pmo ei⁹ ſp iueniſ quaſi medic⁹ intˀ pipateticos ⁊ loquẽtes. i. i ꝓbãdo pᵐ pnᵐ eſſe. qð ſic itelligo. ſ. ꝙ rõ Auicēne ē ꝟboſa ⁊ appens nõ tñ ē ꝟa ſimplr. ℭ Quarto ē nõndũ fm ꝯᵗᵉʳ ꝙ cãe ſbi qñqꝫ pñt demõſtrari pp qd ⁊ qꝛ. dic̄ eni ſic. cũ aũt cãe ſbi artꝭ habuerit cãs priores: tũc demõſtratio illaꝝ cãrũ ē p demõſtrationē ſimplr i arte ꝯtinẽte illã artē ⁊ ē demõſtratio p ſignũ in illa arte. ⁊ totuꝫ ħ eēt qñ cã ſbi artꝭ latuerit. vñ qñ cãe ſbi alicui⁹ ſcie hñt cauſas priores tũc ille cãe q hñt cauſas priores pñt demõſtrari pp qd i arte ſupiori. i. i ſcia ſbaltˀnãte ⁊ pñt demõſtrari a ſigno ⁊ demõſtratiõe qꝛ in illa arte ⁊ ħ ſi ille cãe ſbi artꝭ nõ fuerit note. ℭ Sꝫ ħ põt dubitari quid. ſ. ꝯˢᵒʳ itelligat p demõſtrationē ſimplr ⁊ qd itelligat p demõſtrationē pp qd ⁊ q̃liter ille demõſtratiões dñt: ⁊ vꝫ mihi ꝙ p demõſtrationē ſimplr itelligat demõſtrationē i ſuo eſſe potiſſimo. ⁊ ē illa demõſtratio cui⁹ mediuꝫ dic̄ qd ul' pp qd ul' cui⁹ mediũ aggregat oēs cãs ul' ſaltēꝫ cãm potiſſimã. demõſtratio aũt pp qd eſt illa q̃ eſt p cãm ꝓpiquã in quocũqꝫ gñe cãe fuerit: qm̃ p oēs cãm ꝯtigit demõſtrare pp qd. ⁊ iõ dico ꝙ demonſtratio pp qd eſt in plus q̃ꝫ demõſtratio ſimpliciť. oīs eni demõſtratio ſimplr ē demr̃atio pp qd. ſed nõ oīs demõſtratio pp qd eſt demr̃atio ſimpliciť.

ℭ Adhuc qð cui⁹ cã fit ⁊ finē eiuſdē: ⁊ que cũqꝫ ſũt pp ħ. Nã ãt finis ē: ⁊ cui⁹ cauſa fit. Quoꝝ eni cõtinui mot⁹ exñtis ē finis aliqs mot⁹. hoc ultimũ ē: ⁊ cui⁹ cã fit. Vñ ⁊ poeta deriſorie appoſuit dꝛe. Nũc finē cuius quidē cã effectus eſt. Vult eniꝫ nõ omne eſſe ultimum finem ſed optimuꝫ.

ℭ Hic pħs adduc̄ 2ᵃᵐ rõnē ꝓbãtē ꝓpoſitũ q̃ ē illa: eiuſdē ſcie ē ꝯſiderare finē ⁊ illa q̃ ſũt ad finē: ſꝫ forma ē finiſ mãe: ğ eiuſdē ſcie ē ꝯſiderare de mã ⁊ de foꝛa: ſed ad nãlē ptinet ꝯſideratio de altero illorũ. ğ ad nãlē ptinet ꝯſideratio de utroqꝫ illoꝝ. maioꝛ ē manifeſta: ⁊ minoꝛ decl̃aſ qꝛ foꝛa ē finis mãe ⁊ ħ p ſill'm ex duab⁹ affirmatiuis in 2ᵃ figura ſic. finis ē ultimũ ⁊ foꝛa ē ultimũ: igiſ foꝛa ē finis. ſꝫ ex duab⁹ affirmatiuis in 2ᵃ figura nõ ſeqtur ꝯ̃ niſi i terminis ꝯuertibilib⁹. ⁊ finis ⁊ ultimũ nõ ꝯuertunſ: qm̃ nõ oē ultimũ ē finis ſed ultimũ nobile: qm̃ vnũ ꝓueniẽs ex neccitate mat'ie cuiuſmodi ē mors nõ eſt finis: vñ ultimũ nobile ⁊ finis ꝯuertunſ: ⁊ pt tē rõ foꝛari ħ hac foꝛa: finis ē ultimũ nobile ⁊ foꝛa ē ultimũ nobile. ğ foꝛa ē finis. põt ēt rõ fieri i pᵃ figura ſic. oē qð ē ultiᵐ i gñatiõe ⁊ nobili⁹ pcedẽtib⁹ ē finis: ſed foꝛa ē ultiᵐ i gñatiõe ⁊ nobili⁹ pcedẽtib⁹. ğ foꝛa ē finis: ⁊ qꝛ nõ oē ultᵐ ē finis: deridẽdus eſt poeta ille q dixit ꝙ mors eēt finis hois ⁊ cã q̃re factus eſt hõ. qꝛ mors ē ultimũ. ħ ãt nõ ē ueꝝ ꝙ mors ſit finis: qꝛ q̃uis mors ſit ultimũ qꝛ tñ nõ ē ultimũ nobile: iõ mors nõ ē finis. Vñ dic̄ ꝯˢᵒʳ ꝙ mors q̃ ē ultiᵐ diſtiguiſ ab ultimo qð ē finis i ħ. qꝛ ultiᵐ qð ē ultiᵐ finis: ē pma qes ad quã ueniunt gñata. ſed mors uenit poſt illud ultimũ qð eſt finis. ğ pᵐ ultimũ ad qð peruenit motus gñationis eſt finis: vñ mors ſeqtur felicitatem ⁊ totã pfectionē rei: ⁊ iõ finis eſt pᵐ ultimũ ⁊ mors eſt poſtremũ ultimum.

ℭ Quoniam autem faciunt artes materiam alie quidem ſimpliciter: alie ꝟo opoſe ⁊ utimur tanq̃ꝫ pp nos omnibus que ſunt. Sumus eniꝫ quodãmõ ⁊ nos finis. Dupl'r eni ē id cui⁹ cã fit. Dictũ eſt auteꝫ de his i his que de pma philoſophia ſũt.

ℭ Hec ē 4ᵃ ptĩcl'a pᵉ prĩs pnˡᵉˢ hui⁹ capl'i i q̃ decl̃aſ ꝙ ad nãlē ptinet ꝯſideratio de mã. ⁊ hec ē 14ᵃ ꝯ̃ hui⁹ libri q̃ ꝓbaſ ſic. ſcia nãlis i ꝯſiderãdo res nãles. ⁊ illa q̃ ad res nãles ptinẽt ē ſĩl'is arti i ꝓducendo res artificiales. hec ſatꝭ patet qm̃ ſic ars i ꝓducẽdo res artificiales hēt cognoſcē illa ex qb⁹ res artificiales fiũt: ita ſcia nãlis i ꝯſiderãdo res nãles hēt ꝯſiderare illa ex qb⁹ res nãles fiũt: vñ ſcia nãlis habet ꝯſiderare oīa illa ex qb⁹ fiũt res nãles q̃ hēret cogſcē ſuppoſito ꝙ hēet ꝓducē res nãleſ. ⁊ ſic ē uerũ ꝙ ſcia nãlis i ꝯſiderãdo ē ſĩl'is opatiõi artꝭ uel arti i opãdo. rõ igiſ foꝛaſ ſic. ſic ſe hēt ars i opãdo artificialia ſic ſe hēt ſcia nãlis i ꝯſiderando res nãles: ſꝫ oīs ars i opãdo ꝯſiderat mãm: ğ ſcia nãlis i ꝯſiderãdo res nãles hēt ꝯſiderare materiã: ⁊ p ꝯñs ad nãlē ptinet ꝯſideratio de mã: maioꝛ hui⁹ rõnis ē manifeſta: minoꝛ decl̃aſ ad cui⁹ decl̃ationē pħs ponit q̃ꝫdã diſtictionē artiũ q̃ ē tal'. de nũo artiũ q̃dã ē opans ſimplr ⁊ q̃dã ē utẽs ſimpˣ: q̃dã opans q̃dãmõ ⁊ q̃dã ē utẽs q̃dãmõ. ars operans ſimpˣ ē dupˣ. qꝛ q̃dã ē ſimplr factiua mãe ⁊ q̃dã ē factiua mãe opoſe ⁊ illa ē diſpoſitiua mãe. Exᵐ pmi. ars factiua mãe ſimplr ē illa q̃ trãſmutat mãꝫ de vna ſpē i aliã ul' de vna q̃litate pmanẽte in aliã ut ars faciẽs lateres ex qb⁹ edificatoꝛ facit domũ. iſta eni ars q̃ fac̄ lateres dꝛ ars ſimplr factiua materie. Exẽplũ ſcdi ut ars diſponẽs mãm q̃ nõ trãſmutat mãm de vna ſpē i aliã ſꝫ ſolũ remouet aliq̃s ptes mãe ut ars dolatiua ligꝫ uel q̃ cõponit aliq̃s ptes materie adiuicē ul' alr quocũqꝫ mõ diſponit materiã. talis inq̃ꝫ ars dꝛ ars faciẽs mãm opoſe: ars igiſ opans ſimplr facit mãm uel diſponit mãꝫ ſed ars utẽs quodãmõ ⁊ opans q̃dãmõ: eſt illa q̃ inducit formã: ⁊ dꝛ quodãmõ utẽs qꝛ utiſ mã iaꝫ

facta ul' diſpoſita ꝑ artē īferiorē.ſ.ꝑ artē opatiuā
ſimpl'r. ⁊ dr̄ quodāmō opans q: facit ⁊ opatur for
mā ī mā. ⁊ hꝰ ē ars īducēs formā nauis in lignis
diſpoſitis ⁊ ꝑparatis ad formā nauis. ars v̄o ſim-
pl'r utēs eſt illa que utiṯ re facta q̄ gdē ars nec fa-
cit nec diſponit mām nec ēt īducit formā cuiuſmo-
di ē ars gubernatiua nauis ⁊ eodē mō ē ī alijs ar-
tibꝰ: ſed ars factiua ⁊ diſpoſitiua māe ē īfima: ſed
alie due artes ut ars factiua foe ⁊ ars uſualis di-
cūtur pn̄ˡᶜᵉ artes: tm̄ ars uſualis eſt p̄ncipalior q̄
ars factiua ul' īductiua foe. Q₃ aūt talis ars uſua-
lis q̄ utiṯ de re facta ſit p̄ncipalior oñdit pħs dicēs
ꝙ nos ſumꝰ q̄dāmō finis oīum q̄ fiūt ab arte. ⁊ di-
xit quodāmō. q: finis dr̄ dupl'r ut hēt decl'are pᵃ
pħia. Uñ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ pħs ꝑ hoc itelligit ꝙ finis
dr̄ dupl'r: aut ſic diximꝰ ꝙ foā ē finis māe ⁊ illud
ad qd̄ ꝑuenit res eſt finis rei. aut ſic diximꝰ ꝙ illō
cuiꝰ ē res ē finis rei: ⁊ ſm̄ h̄ dicimꝰ ꝙ hō ē finis re
rū creatarꝝ ꝑꝑ ipm̄. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ vnoº dr̄ finis illō
qd̄ acgriṯ per trāſmutationē ⁊ ſic foā ē finis māe
⁊ iſto mō nos nō ſumꝰ finis rerꝝ artificialiu₃. alioº
dr̄ finis ille cuiꝰ ē res ⁊ ꝑꝑ quē res fit ſic ꝙ alit' nō
fieret niſi eſſet illud ⁊ ille uteretᷣ ea: ⁊ iſto mō nos
ſumus finis omnium artificialium: q: res artificia
les fiunt ut habeamus eas ⁊ utamur eis.

**C Due igitur ſunt p̄ncipantes mām ⁊ co-
gnoſcentes artes que utitur ⁊ factiua: q̄
architectonica. Unde ⁊ uſualis archite-
ctonica quodāmō eſt. Differūt āt ſm̄ ꝙ
h. ſpēi quidē cognoſcitiua architectoni-
ca. alia aūt ut factiua māe. Gubernator
eni qualis ſit ſpēs aliqua themonis co-
gnoſcit ⁊ inſtituit. Alius autem ex quo li
gno ⁊ qualibus illis erit.**

C Poſita iſta diſtictiōe artiū cuiꝰ duo mēbra ponū-
tur in lr̄a p̄cedēti.ſ.ꝙ q̄dā ē ars opatiua ſimpl'r ⁊
hᶜ ē dupˣ ut dcm̄ ē. ⁊ q̄dā uſual'. h̄ pħs pōit ₂ᵐ mē
brū.ſ.ꝙ q̄dā ē ars factiua forme. Dīc igiṯ pħs ꝙ
due ſūt artes p̄nˡᶜᵉ ⁊ cog̃ſcētes mām.ſ. illa q̄ nunc
dcā ē.ſ. ars q̄ utiṯ h̄ ē ars uſualis. ⁊ illa q̄ ē factiua
ſ. illa q̄ ē factiua foe q̄ru₃ utraq₃ ē architectonica.
ſed dn̄t: q: ars factiua forme ē receptiua reſpectu
māe imediate: qm̄ ars factiua nauiſ p̄cipit mā₃: q:
p̄cipit q̄lia debēt eē ligna. ⁊ q̄lit' d̄bēt diſponi ex q
hꝰ debet fieri nauis: ſed ars uſualis ē p̄ceptiua for
me: q: ars gubernatiua nauis p̄cipit q̄lis d̄bet eē
foā nauiſ ⁊ q̄lis debet eē forma themōis. ⁊ ſic diſ
ferūt iſte due artes. q: vna ē imediate preceptiua
māe: ⁊ alia.ſ. uſual' ē imediate p̄ceptiua foe: ⁊ q̄-
uis utraq₃ iſtarꝝ artiū uoceṯ architectonica tm̄ ars
uſualis ē p̄ncīᵐᵃ ⁊ maxie architectonica dr̄. Ex q-
bꝰ oībꝰ itēdit pħs ꝓbare minorē ſue rōnis.ſ. ꝙ oīſ
ars ī opando ꝯſiderat mā₃: qm̄ certū ē ꝙ ars facti
ua māe ⁊ ēt ars diſpoſitiua māe cog̃ſcit mā₃: ⁊ ſilr̄
ars factiua foe cog̃ſcit mā₃. nā p̄cipit mām q: p̄ci
pit q̄lia debēt eē ligna. ⁊ q̄lit' debēt diſponi qd̄ nō
eēt niſi cog̃ſcēt mā₃. Silr̄ ars uſualis cog̃ſcit mā₃
q: utiṯ mā. gubernator enī nauis utiṯ tota naui. ⁊
ſic utiṯ mā nauis: vñ ex q̄ utiṯ naue ⁊ mā nauis ad
effectꝰ determiatos ⁊ vna mā ē utilis ⁊ ſufficiēs ad
tales effectꝰ ⁊ alia nō: neceē ē ut cog̃ſcat q̄lis d̄beat
eē mā nauis. Reſumaṯ igiṯ rō p̄nˡᶦᵉ ſic. ſicͭ ſe habet
ars in opando artificialia ita ſe hēt ſcia nālis ī ꝯſi-
derādo res nāles: ſ₃ quelibet ars ī opando cog̃ſcit
mā₃: g̃ ſcia nālis ī ꝯſiderādo res nāleſ hēt ꝯſidera
re mām. ⁊ ꝑ ꝯñs ad nālē ꝑtinet ꝯſideratio de mā.

**C In his q̄dē igitur que ſunt ſm̄ artē nos
facimꝰ manifeſtū ꝑꝑ opꝰ.ſ. ī phiſicis ieſt.**

C Cū pħs aſſimilauit nā₃ ⁊ artē ī h̄ ꝙ utraq₃ cogno-
ſcit mām. ponit dr̄iā int' artē ⁊ nām reſpectu māe
d. ꝙ ī his q̄ ſūt ſm̄ artē nos facimꝰ mām ſicut for-
mā. ſed in nālibꝰ nā faċ formā nō mām: q: mā ē et'
na ⁊ ieſt q: p̄ſupponiṯ actiōi nāe. ⁊ addit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ
hoc ſilr̄ īueniṯ in q̄buſdā artibus.ſ. quarū mā eſt
naturalis: qm̄ ars non facit illam.

**C Amplius eorꝝ que ſunt ad aliqd mā eſt.
In alia enim ſpē alia materia.**

C Hec ē ₅ᵃ ꝑticl'a pᶜ ꝑtis p̄nˡᶜᵉ huiꝰ capl'i. ī q̄ d̄cl'aṯ ꝙ
ad nālē ꝑtiēt ꝯſideratio de foā: ⁊ hec ē. 15ᵃ ꝯ huiꝰ
libri q̄ ꝓbaṯ ſic. ad illā ſciam ad quā ꝑtinet ꝯſidera
re de aliq̄ relatiuo ꝑtiēt ꝯſiderare de illo ad qd̄ re
ferṯ. ſ₃ mā dr̄ relatiue ad formā. cū igiṯ ad ſcia₃ nā
lē ꝑtineat ꝯſiderare de mā. ſeqtur ꝙ ad ſcia₃ nāle₃
ꝑtinet ꝯſiderare de foā. maior huiꝰ rōnis vr̄ mani
feſta ⁊ mior ꝓbaṯ ꝑ h̄ q: ī alia ⁊ alia ſpe ē alia ⁊ alia
mā. mā igiṯ diuerſificaṯ ex diuerſitate foe. ſ₃ illō
qd̄ diuerſificaṯ ad diuerſitatē altiꝰ referṯ ad illud.
g. Et ꝯᵗᵒʳ addit aliā rōnē. d. ꝙ q: ēt mā ē ꝑꝑ foa₃
⁊ ecōuerſo op₃ ꝯſiderātē de aliq̄ ꝯſiderare de illo
ꝑꝑ qd̄ ē. C Sed h̄ ſūt duo dubia: pᵐ qualr̄ mā eſt
ad aliqd. ₂ᵐ q̄lit' ſit uerꝝ ꝙ ī alia ⁊ alia ſpe ſit alia ⁊
alia mā. Ad pᵐ dico ꝙ eē ad aliqd ꝯtigit q̄drupl'r
vnoº ſic̄ ipe reſpectꝰ ē ad aliqd: ⁊ ſic illa q̄ ſūt ꝑ ſe ī
gn̄e relatiōis ꝑ ſe ſūt ad aliqd. C ₂º mō illō dr̄ eſſe
ad aliqd qd̄ neċio ſeqtur ad reſpectū. ⁊ ſic illa que
ſūt ī pº ſpe q̄litatiſ dn̄r eē ad aliqd ut ſanitas ⁊ pul-
chritudo ⁊c. q: ſanitas neċio ſequiṯ debitā cōmē-
ſurationē q̄litatū pᵃʳ q̄ cōmēſuratio ē q̄dā reſpectꝰ
C ₃º illō dr̄ eē ad aliqd qd̄ ē aggregatū ex relatiōe
⁊ aliq̄ abſoluto ⁊ ſic relatiuū ut pr̄ dn̄s ⁊c̄. dn̄r eſſe
ad aliqd. C 4º mō illō dr̄ eē ad aliqd: q: ip₃ ē ſbm̄
illiꝰ qd̄ ē ad aliqd ul' reſpectꝰ relatiui. ⁊ h̄ ꝯtigit du
pl'r: q: ul' ē ſbm̄ ꝑ accñs ⁊ ſic hō ē ſbm̄ dn̄ij ul' ſili-
tudis q: ꝯtigenṯ accidit ſibi ꝙ ei iſit dn̄iū ul' ſilitu
do. alio mō ē aliqd ſbm̄ reſpectꝰ ꝑ ſe ī ſcd̄o mō dicē
di ꝑ ſe: ⁊ iſto ultio mō ē mā ad aliqd: q: mā ꝑ ſe re-
ferṯ ad formā ī ₂º mō dicēdi ꝑ ſe. Dico igiṯ ꝙ mā
dr̄ ad aliqd nō tanq̄₃ aliqd ꝑ ſe ī gn̄e relatiōis: ſ₃ tā
quā aliqd cui ieſt relatio ꝑ ſe ī ₂º mō dicēdi per ſe:
qm̄ hec ē ꝑ ſe ī ₂º mō: mā ē ad formā ul' mā referṯ
ad formā ⁊ h̄ ſm̄ itētionē pħi ⁊ ꝯᵗᵒʳ. Ul' pōt dici ꝙ
mā pōt accipi ul' ꝓ eo qd̄ ſignificaṯ ꝑ h̄ nomē mā
ul' ꝓ illo abſoluto qd̄ ē alt'a ps cōpoſiti de q̄ v̄e p̄-
dicaṯ h̄ nomē mā: pᵐ mō mā ē ad aliqd q: mā ē ag-
gregatū ex abſoluto ⁊ reſpectu ⁊ ſic loqṯ h̄ pħs. ſ₃
₂º mō nō ē ad aliqd niſi ꝑ accñs ſic̄ hō ul' lapis cuī
accidit ꝙ ſit ſubm̄ tal' relatiōis ul' talis. C Ad ₂ᵐ
dicēdū ꝙ mā q̄₃tū ad ꝓpoſitū ē dupˣ.ſ. mā alt'atio
nis ⁊ mā cōpōnis. mā alt'atiōis ē illa q̄ ē ſbm̄ alt'a
tiōis p̄cedētis gn̄atiouē rei ⁊ h̄ mō panis ē mā ſan
guis ⁊ vinū aceti ⁊ ſemē aial' ꝓducti ex ſemie. Mā
v̄o cōpōnis ē illa q̄ ē pars rei ex q̄ cū foā cōponiṯ
res. ⁊ talis mā ē dupˣ.ſ. ꝓpinq̄ ⁊ rēota. v̄bi grā. mā
ꝓpinq̄ hois ut ꝑtes approp̄ate hoi ut pes ⁊ manꝰ
⁊c. dico igiṯ ꝙ ī alia ⁊ alia ſpe ē alia ⁊ alia mā alt'a
tiōiſ: qm̄ aliō ē ſemē alt'atioiſ ex q̄ gn̄aṯ hō: ⁊ aliō

eſt ſemen ex quo generatur aſinus. ⁊ ſimilr̄ in alia ⁊ alia ſpecie eſt alia mā cōpōnis ꝓpinq̄ quoniam mēbra leonis ſūt alia ſm ſpēm a mēbris hoīs: tn̄ i diuerſis ſpēb⁹ ē eadē mā cōpōnis ſm ſpēm: ſ ʒ remota tn̄ i eadē ſm numeꝝ ſucceſſiue. de mā ꝓpinqua cōpōnis ⁊ de mā alt̄atiōis vī loq pħs h̄ ſʒ ex pōnē ꝯ^tis. nā ꝯ^tor. d. ſic. diuerſa i foīs diuerſificāt i mā ⁊ diuerſificant in mā pp̄ diuerſitatē in forma adeo ꝙ mā aīaliū ē alia a mā uegetabeliū ⁊ mat̄ia hoīs ē alia a mā altaꝝ ſpēꝝ q: foīe ſt̄ alie. hec ꝯ^tor ⁊ h̄ pōt itelligi de mā cōpōnis ⁊ de mā alt̄ationiſ.

❡ Uſqꝫ ad quātū ergo phiſicum opʒ cognoſcere ſpēm ⁊ quod qd eſt.

❡ Hec ē 2ª ps p̄n^lis hui⁹ capl'i i q̄ iquirit ad quē t̄mi nū ſtat ꝯſideratio nālis de foīs. vn̄ pħs p̄ mouet q̄ōnē. 2° vō ſoluit cū dic̄ ⌊ Aut queadmodū. ⌋ 3° vō cū dic̄ ⌊ Quō āt ſe hēat. ⌋ Narrat q̄ ꝯſideratio de formis ꝑtineat ad p̄^m pħm. Prio igit̄ pħs mouet q̄ſtionē dicēs uſqꝫ ad q̄ʒtū hoc eſt uſqꝫ ad quē t̄mi nū opʒ phīcū cognoſcē ſpēm ⁊ qō qd ē. i. formam.

❡ Aut queadmodū ad medicū neruuʒ ⁊ fabrum es uſqꝫ quo. Cui⁹ eni cā vnumquodqꝫ. Et circa hec que ſunt ſeꝑate quidem ſpēs in materia. Homo enīʒ hominem generat ex materia ⁊ ſol.

❡ Hic pħs ſoluit q̄ſtionē dicēs ꝙ queadmodū opʒ ad medicū cog̃ſcē neruū ⁊ fabꝛū es uſqꝫ q̄ deueniat̄ ad ultimā formā exn̄tē i ſua mā nō ſeꝑabilem ab illa mā pp̄ quā formā ꝯſiderat illā mām. uerbi gratia. medic⁹ ꝯſiderat formā nerui q̄uſqꝫ ꝑueniat ad ultimā formā pp̄ quā ꝯſiderat de neruo: cuiuſmodi foīa ē ſanitas: ita opʒ nālē i ꝯſideratione de formis ꝑuenire ad foīas abſtractas exn̄tes in mā cuiuſmodi ē forma hoīs q̄ eſt abſtracta a mā ſʒ eē: exn̄s tn̄ i mā ſm opationē. Uel forte ꝓ tāto dī ſeꝑata a mā: q: nō deducit̄ de pō māe. In h̄ igit̄ ꝯſiſtit ſolutio qm̄ ſicut medic⁹ cōſiderat formā nerui ⁊ alias foīas q̄uſqꝫ ꝑueniat ad ultimā formā ꝓpt̄ quā ꝯſiderat alias: ſic nālis hēt ꝯſiderare de foīs exn̄tib⁹ i mā q̄uſqꝫ deueniat ad ultimā formā pp̄ quā ꝯſiderat alias formas. ❡ Q: āt foīa hoīs ſit de ꝯſideratiōe nālis ꝓbat̄: ⁊ hec ē. 16ª ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. oīs foīa gn̄ati ex mā ē de ꝯſideratione nālis: ſed hō gn̄at̄ ex mā. g̃ foīa hoīs ē de ꝯſideratiōe nālis. De iſta rōne minor ponit̄ in l'ra cū dicit̄ hō gn̄at hoīem ex mā ⁊ ſol. ⁊ dic̄ ꝯ^tor ꝙ hō gn̄at̄ ab hoīe ⁊ a ſole ⁊ utrūqꝫ eſt foīa i mā: ⁊. d. ꝯ^tor ꝙ pħs dicit h̄. ſ. ꝙ hō generat hoīem ⁊ c̄, quaſi ꝯdicē do dicentibus formas ſeꝑari ⁊ innuēdo ꝙ forme nāles ſunt in mā. Deinde cum dicit.

❡ Quō autē ſe habeat hoc ſeꝑabile: ⁊ qd ſit phīe prime eſt determinare.

❡ Narrat q̄ ꝯſideratio de foīs ꝑtinet ad p̄^m pħʒ dicēs quō āt ſe hēat foīa ſeꝑabilis. i. foīa abſtracta ⁊ qd ſit. p̄^e pħie ē determiare. Et ꝯ^tor h̄ dic̄ ꝙ ꝯſideratio i diſpōnib⁹ formaꝝ abſtractaꝝ ſm ꝙ ſūt abſtracte ⁊ de q̄ditatib⁹ eaꝝ ē ꝓprietas p̄^e pħie non ſcie nālis. hec igit̄ ē itētio hui⁹ ꝑtis q: p̄ q̄rit ad quē terminū ſtat ꝯſideratio de foīs. ❡ 2° rn̄det ꝙ ꝯſideratio de foīs nālis ſtat ad ultimā formā exn̄tē i mā. ⁊ illā uocat pħs ſeꝑatā a mā exn̄tē tn̄ in mā. ⁊ talis ē foīa hoīs: ⁊ ꝙ nālis hēt ꝯſiderare formā hoīs: ꝓbat̄ q: hō gn̄at̄ ex mā. ❡ 3° narrat pħs cuiuſmodi ꝯſideratio de formis ꝑtinet ad p̄^m pħm: ⁊ itēdit ꝙ p̄m⁹ pħs hēt ꝯſiderare de foīs abſtractis. ſ. quō ſūt ⁊ qd ſūt. ❡ Nōnda ſūt h̄ duo ſm ꝯ^tē. p̄ ꝙ ꝯſideratio de foīs ē dupx. ſ. an ſint ⁊ qd ſint. ul' ſub aliis v̄bis ꝯſideratio de formis q̄dā ē de q̄ditate formaꝝ ⁊ q̄dā de eē eaꝝ: ⁊ ꝙ pħs h̄ dicat ꝙ ꝯſideratio nālis ſtat ad formā humanā: illō debet intelligi de ꝯſideratiōe q̄ditatꝭ formaꝝ ⁊ nō de ꝯſideratione eē formaꝝ: q: ꝯſideratio nālis de eſſe formaꝝ nō ſtat ad formā humanaʒ: q: nālis ꝯſiderat de eſſe formaꝝ abſtractaꝝ: q: nālis hēt ꝓbare formas abſtractas a mā eē: ⁊ iō ꝯſideratio nālis in eē formaꝝ non ſtat circa p̄^as formā ſeꝑatā a mā. ❡ 2° ē notādū ſm ꝯ^tem. ꝙ p̄ª phīa nō ꝓbat ſubſtantias ſeꝑatas eē. ſed h̄ facit ſcia nālis ⁊ p̄ª phīa ꝯſiderat de q̄ditatib⁹ formaꝝ abſtractaꝝ: ⁊ rōnē ei⁹ aſſignat d. ſic. ⁊ nota ꝙ ꝯſideratio eē iſtarū formaꝝ eſt in ſcia nāli nō in p̄ª phīa ut Aui. eſtimauit: qm̄ in iſta ſcia appet illō gen⁹ formaꝝ eē: deinde p̄ª phīa ꝯſiderat de quiditatib⁹ ⁊ de diſpōnib⁹ eaꝝ: vn̄ ſola ſcientia nālis ꝓbat illā ꝯnē. ſ. foīa abſtracta a mā eſt ſed methaphī^cus hēt ꝓbare tales ꝯnes. ſ. foīa ſeꝑata a mā eſt ſimplex: eſt itelligēs: eſt act⁹ pur⁹: ⁊ h^oi. ſed methaphiſic⁹ nō pōt ꝓbare ſb̄ſtātiā abſtractā eē. ⁊ cām hui⁹ ꝯ^tor aſſignat. d. ⁊ h̄ ē rectū. impo^le eni eſt aliq̄ʒ ſcietiā vniuerſalē uel ꝑticularē demōſtrare ſuū ſubiectū eſſe ſiue per ſignū ſiue ꝑ demōſtrationē. ſed nō ē ita i cauſis ſui ſb̄ti: qm̄ declarat eas ꝑ ſignū ⁊ nō ꝑ demōſtrationē ſimplr̄. hoc igit̄ eſt notabile. ſ. ꝙ ſcia nālis ꝓbat ſubāʒ ſeꝑatā eē: ſʒ p̄ª phīa nō pōt ꝓbare ſb̄am ſeꝑatam eē: ⁊ rō hui⁹ q: ſubſtātia abſtracta ē ſubm̄ in p̄ª phīa: ⁊ nulla ſcientia pōt demōſtrare ſubm̄ ſuū nec ꝑ ſignū nec ꝑ demōſtrationē pp̄ qd. tn̄ ſcientia pōt demōſtrare cauſas ſubiecti demōſtratione q̄a. ❡ Sed hic dubitatur q: phūs ⁊ ꝯ^tor ſexto metha^ce uolūt ꝙ eiuſdē ſcie eſt ſcire aliq̄d ⁊ ſcire qd ſit: ergo ſi ſcia nālis habeat demōſtrare de ſubſtātiis abſtractis q: ſūt ſeqt̄ur ꝙ ſcia nālis hēt demōſtrare de ſubſtantiis abſtractis quid ſunt cuius ꝯriū uolūt phūs ⁊ ꝯ^tor qui dicūt ꝙ ꝯſideratio nālis de quiditatibus foīarū ſtat ad formā hoīs ⁊ nō ꝓcedit ultra. ❡ Dicēdū eſt ꝙ eiuſdē ſcie eſt ꝯſiderare de aliquo qd ē ⁊ ſi eſt: ⁊ q̄a eſt: ⁊ pp̄ q̄d. vn̄ ſi aliqua ſciēta habeat ꝯſiderare de aliquo ſi eſt: ⁊ hoc pp̄ quid ⁊ ꝑ cauſas: ſeqt̄ur ꝙ eadē ſcia hēt ꝯſiderare de eo qd eſt. tamē aliqua ſcia ꝯſiderat de aliquo ſi eſt ꝑ effect⁹. ⁊ tamē nō ꝯſiderat qd ē ⁊ ſic ꝯſiderat ſcia nālis de eē formaꝝ abſtractaꝝ. i. ꝑ ſigna ⁊ ꝑ effectus: iō ⁊ c̄.

❡ Tractatus tertius ⁊ eſt de cauſis per ſe reꝝ nāliū. Capl'm p̄^m de generibus cauſarum.

DEterminatis āt his conſiderandū eſt de cauſis: q̄ ⁊ quot numero ſint. Quoniā eni ſciēdi gratia h̄ negociuʒ eſt. ſcire āt nō añ opinamur vnūq̄dqꝫ q̄ʒ unqꝫ accipiamus pp̄ qd ē vnūq̄dqꝫ. Hoc aūt accipe p̄mā cām manifeſtū ē: qm̄ ⁊ nobis h̄ faciēdū eſt gn̄atione ⁊ corruptiōe ⁊ de omni phiſica mutatione: quaten⁹ ſcientes coꝝ principia reducere in ipſa tētem⁹

ſolutio·

queſitorum vnūquodqꝫ.

¶ Iſte eſt terti⁹ tractatus hui⁹ libri in quo determinatur de cauſis per ſe rerū nālīū: ⁊ ꝯtinet duo capl'a q: in p̄ determinaꝭ de gn̄ib⁹ cāꝝ. In 2° ibi ⌊ Modi autē cāꝝ. ⌋ Determinaꝭ de modis cāꝝ. Capitulū p̄m ꝯtinet q̄tuoꝛ ptes p̄nl̄es: qm̄ in p̄ᵃ oſtēdit phūs neceſſitatē determinādi de cauſis. In 2ᵃ ibi ⌊ Uno q̄dē idez. ⌋ Determinaꝭ de cauſis enumerādo diuerſa gn̄a cāꝝ. In 3ᵃ ibi ⌊ Contigit autez multipl'r. ⌋ Enumerat phūs quaſdā diſpōnes cauſarū ad ſe inuicē ⁊ ad cāta. In q̄rta ibi ⌊ Oēs autē dicte cauſe. ⌋ Reducit phs per inductionē oēs cāſ ad q̄tuoꝛ gn̄a cāꝝ p̄ri⁹ enumeratarū. ¶ In p̄ma igiꝭ pte p̄ncipali hui⁹ capl'i ꝓbaꝭ ꝙ in ſciētia naturali eſt determinādū de cauſis que ⁊ quot ſunt. ⁊ hec eſt .17ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri que ꝓbaꝭ ſic. In illa ſcientia que eſt gratia ſciēdi opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt. ſed hec ſcīa eſt gratia ſciēdi. ergo in hac ſcīa opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt: ⁊ hoc in gn̄atione ⁊ corruptiōe ⁊ in oī philoſophica mutatiōe quaten⁹ ſciētes p̄nᵃ ⁊ cāſ rerum nāliū ⁊ ſuaꝝ trāſmutationū: poſſim⁹ reducē vnūquodqꝫ queſitoꝝ .ſ. nāliū in p̄ᵃ p̄nᵃ. Huius rōnis p ponit ꝯ̄ .ſcdo minoꝛ cū dī ⌊ Qm̄ enim ſciēdi gratia ⁊c̄. ⌋ 3° ponit ꝓbatio maioris cū dī ⌊ Scire autez. ⌋ ꝓbatio igiꝭ eſt illa qm̄ nos nō opinamur cognoſcere aliq̄d pfecte anteq̄ꝫ cognoſcamus cauſaſ eius. ſcire aūt rē perfecte per cāſ eſt accipe p̄mas cāſ donec perueniaꝭ ad cāſ eius ꝓpinquas. ſed nō ꝯuenit aliq̄d ſcire per cāſ p̄mas ⁊ ꝓpinquas niſi ſciaꝭ numer⁹ cāꝝ .ſ. que ⁊ quot ſunt ꝫ ⁊c̄. q̄rto ꝯ̄cludiꝭ ꝯ̄ cū diciꝭ ⌊ Manifeſtū eſt qm̄ ⁊ patet. ⌋ ¶ Et videꝭ mihi ꝙ hec rō uel nō eſt demonſtratiua ſed tm̄ ꝓbabilis. uel opꝫ in oī ſcīa ſpeculatiua determiare de cauſis que ſunt ⁊ quot ſunt: ⁊ ſic in ſcīa mathe^{ca} opꝫ determinare de cāis que ſunt ⁊ quot ſūt: uel foꝛte nō eſt ſil'e q: ſola hec ſcīa demōſtrat per oēs cāſ: ⁊ iō hec ſcīa debet ꝯſiderare de cauſis que ⁊ quot ſunt ⁊ nō opꝫ quālibet aliā ſcīaꝫ ſpeculatiuā ꝯſiderare de cauſis que ⁊ quot ſunt: ⁊ tunc maioꝛ debet itelligi ſic. in illa ſciētia que eſt gratia ſciendi per omnes cāſ opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt. igitur ⁊c̄.

¶ Uno q̄dē mō cā dī ex quo fit aliquid cū īſit. ſicut es ſtatue: ⁊ argētū fiale ⁊ hoꝝ genera. Alio aūt mō ſpēs ⁊ exēplū. Hec aūt ē rō ipſi⁹ ꝙ aliq̄d erat eē ⁊ huius gn̄a: ut eius qui eſt dyapaſon: duo ad vnū ⁊ omnino numerus ⁊ ptes q̄ in diffōne. Amplius vn̄ p̄ncipium mutationis p̄mū aut q̄etis eſt ut ꝯſiliās cā: ⁊ pater filij: ⁊ oīno faciēs facti: ⁊ cōmutās cōmutati. Adhuc aūt queādmodū finis. Hoc aūt eſt q̄ cui⁹ cauſa: ut ambulādi ſanitas ꝓp q̄d eſt ambulat dicim⁹: ut ſaneꝭ. Et dicētes ſic opinamur aſſignare cauſam. Et q̄cūqꝫ iam mouēte alio itermedia fuit finis ut ſanitas macies: aut purgatio: aut potiōes: aut organa. Oia eni hec finis grā ſūt. Dīnt tm̄ abīucē. Qꝛ alia q̄dē opa: alia v̄o organa

¶ Hec eſt ſcd̄a ps p̄ncipalis hui⁹ capl'i. i qua phūs enumerat gn̄a cāꝝ ⁊ enumerat quatuoꝛ gn̄a cāꝝ .d. ꝙ vno mō dī cā illud ex quo fit aliq̄d cū īſit. ⁊ hec eſt cā māl'is ſicut eſt es mā ſtatue ⁊ argentū fiale: ⁊ hoꝝ gn̄a metalla liquefactibilia q̄ ſunt gn̄a eris ⁊ argēti que dn̄r eē mā fiale: ⁊ dicit cū īeſt ad dn̄ā p̄uatiōiſ que nō īeſt ut dicit ꝯ^{tor}. alio mō ſpēſ ⁊ exēplū .i. foꝛma dī eē cā. hec aūt foīa eſt cā quaꝫ dat rō ipſius q̄ q̄d erat eē .i. cā quā ſignificat rō ſignificās q̄ditatē .i. diffō. ⁊ dicit h̄ ꝯ^{tor} q: diffōnes cōponūtur ex foꝛma ul'i que eſt gen⁹ ⁊ ꝓpria q̄ eſt dn̄ā: gn̄a aūt iſtaꝝ foꝛmaꝝ ſunt foīe: ut dyapaſon q̄ eſt pꝛopoꝛtio duoꝝ ad vnū: ⁊ eſt q̄dā foīa: ⁊ pꝛopoꝛtio numeri ad numerū que eſt ei⁹ gen⁹ eſt q̄daꝫ foīa cōis. ¶ Notādū ꝙ phs ponit h̄ duo .ſ. ſpēs ⁊ exēplū ꝓp opiniones diuerſoꝝ de foꝛmis rerū. Exēplū ꝓp opionē Platonis qui poſuit foīas abſtractas quas dicit exēplaria ⁊ ideas. Spēꝫ poſuit ꝓp opionē nāliū ponētiū foꝛmas exiſtere in mā. ⌊ Amplius vn̄ p̄nᵐ. ⌋ Tertio mō illud dī eē cā q̄ eſt p̄nᵐ motus ⁊ quieti ſicut ꝯſiliās ꝯſilij diciꝭ cā ⁊ pater filij ⁊ oīno faciēs facti ⁊ cōmutās cōmutati ⁊ trāſmutās trāſmutati. ¶ Nōndū ſm̄ expoſitores ꝙ quadruplex eſt efficiēs .ſ. pficiēs. diſponēs. adiuuās: ⁊ cōſiliās. Perficiēs eſt q̄ induc foꝛmā Diſponēs q̄ p̄parat mām. Adiuuās q̄ nō opaꝭ ad finē ꝓpꝛiū ſed ad finē alterius. Cōſiliās autem eſt in his que aguꝭ a ꝓpoſito q̄ q̄dē ꝯſiliās dat agēti foꝛmā per quā agit: qm̄ agēs a ꝓpoſito agit per ſciam quā dat ſibi ꝯſiliās. Alij v̄o dicunt ꝙ cā ē duplex p̄ncipalis ⁊ ſecūdaria. ⁊ utraqꝫ eſt dupl' .ſ. ul'is ⁊ pticularis. quātū ad cām p̄ncipalē phūs .d. ꝙ vna eſt cā: vn̄ p̄ᵐ p̄nᵐ mutationis aut q̄etis. quātum ad cām ſecūdariā dicit ut ꝯſiliās. q̄ꝫtū ad cām ul'em ⁊ pticularē dicit ut pater filij. ⁊ oīno faciēs facti ⁊ cōmutās cōmutati. paꝭ eni eſt cā particularis filij ⁊ faciēs eſt cā ul'is: ⁊ cōmutās eſt cauſa vniuerſalioꝛ: qm̄ oē faciēs eſt mouēs ſiue cōmutās ⁊ nō ꝯ̄. qm̄ mouē eſt in plus q̄ꝫ agere ut patet p̄ de gn̄atiōe. ⌊ Adhuc aūt queādmodū. ⌋ Quarto mō diciꝭ aliq̄d cā ut finis ⁊ cui⁹ grā aliq̄d fit ut ſanitas dī eē cā ambulatiōis ⁊ ꝙ finis ſit cā ꝓbatur ⁊ hec eſt .18ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbaꝭ ſic. Illud eſt cā ꝓpꝭ q̄ rn̄deꝭ ad queſtionē faciā ꝓp q̄d: ſed finiſ eſt h̄ᵐ ꝫ minoꝛ hui⁹ rōnis ꝓbaꝭ in lr̄a. qm̄ ſi queraꝭ ꝓpꝭ q̄d aliq̄s ambulat ꝯueniēter rn̄deꝭ ut ſaneꝭ. ⁊ dicētes ſic opinamur aſſignare cām. ⁊ addit ꝯ^{tor} .d. ꝙ quecūqꝫ ſunt media inꝭ p̄ᵐ mouētē ⁊ ultiᵐ finē dicunꝭ eē fines: q: vnūquodqꝫ eoꝝ eſt finis ei⁹ ⁊ ē añ ip̄m ⁊ oīa ſunt ꝓp ultimū finē ut macies: purgatioꝛ potio ⁊ organa ⁊ flebotomia. iſt'a eni oīa hᵐ ſunt grā finis ut grā ſanitatiſ. ſed dn̄t q: alia ſūt opa ut ābulatio ⁊ alia ſūt organa ut flebotomia. ¶ Nota ꝙ magis ꝓbaꝭ de fine ꝙ ſit cā q̄ꝫ de alijs cāis: q: finis ē ultiᵐ ⁊ cā vī eē p̄ᵐ. ⁊ ēt q: aliq̄s agit ꝓp finē qui nō eſt ut ambulans ꝓp ſanitatē acq̄rēdaꝫ: ⁊ iō minus videtur de fine ꝙ ſit cauſa q̄ꝫ de alijs.

¶ Cauſe quidē igiꝭ fere tot modis dicunꝭ.

¶ Iſta igitur ſunt genera cauſaruꝫ. ⁊ dixit fere quia nondum eſt declaratum ꝙ non ſint plura genera cauſarum: ⁊ ideo dixit fere q̄ nota dubitationeꝫ quouſqꝫ declaratur per inductionem: uel dixit fere ad excipiēdū cāſ per accn̄s ut dixit Alexāder.

¶ Contingit autē multipliciter dictis cau-

medicine ꝛ alie artes ſūt pate p̄ ꝛ ꝑ ſe ut agāt ī alia
ſbta a ſbo in quo ſūt artes. igiꝫ ſic dixim⁹ ſunt duo
bus mōis aut ars cui⁹ pnm extrinſecū eſt uecio ut
ars edificatiua ꝛ alie artes quoꝝ ſbm in quo agūt
eſt aliō a ſbo i quo iueniunt. Et dixit que ſūt mān
qꝛ ars medicie cui accidit agē i ſuū ſbm ē ars theo
rica ꝛ nō p̄ctica. qꝛ nullus flebotbomat i corpe ſuo.
vult igiꝫ ꝯtor ꝙ nulla ars p̄ctica agat i ſbm i quo ē
¶ Sꝫ circa h̄ mouet dubitatio de arte ſaltādi que
eſt p̄ctica ꝛ tm̄ agit ī ſbm i quo ē. Rn̄det ꝯtor dicēs
ꝙ ſmo ſu⁹ nō ē niſi de artib⁹ ex qb⁹ ꝓueniunt acta
nō ſolū actiōes. ſꝫ ex arte ſaltandi ſolūmō ꝓuenit
actio. ꝛ ſilr ē de arte muſice q̄ eſt ſine iſtro. ¶ Sex
to eſt notādū ſꝫ ꝯtes. ꝙ iſta diffō nāe nō dī vniuo
ce nec equoce. ſꝫ ſm ꝑus ꝛ poſteri⁹ qꝛ ꝑ ꝑus dī de
foīa q̄ꝫ de mā. ꝛ i talib⁹ ē icipiēdū a coiori ꝛ ueniē
dū ad ꝓpriaſſic fac. pb. in diffōne mot⁹ ꝛ loci. Et ꝑ
h̄ itēdit ꝯtor ꝙ p̄ter iſtā diffōnē cōeꝫ nāe opꝫ habē
ꝓpriā diffōnē māe ꝛ ꝓpriā diffōnē foīe. ¶ Septi
mo ē notādū ꝙ ſbm hu⁹ libri eſt nā ꝛ pn⁹ nālia que
cōia ſūt oib⁹ reb⁹ nālib⁹. ꝛ iō in h̄ libro nō diffinit
corp⁹ nec alia de qb⁹ ꝯſiderat nālis ſic fecit in libro
celi ꝛ mūdi. ꝛ itelligo ꝙ nā eſt hic ſbm. i. ſuppoſitū
¶ Uiſis ḡ his notabilib⁹ ꝯtis videdus eſt itellect⁹
diffōnis nāe. Et vꝫ mihi ꝙ ille pticule. ſ. p̄ ꝛ ꝑ ſe ꝛ
nō ſm accn̄s determinēt diuerſa. qm̄ illa pticula
nō ſꝫ accn̄s detminat hoc v̄bū ē p̄ loco poſitū. ꝛ il
la pticula pm detminat hoc qō dico pnm. ꝛ illa pti
cula ꝑ ſe detminat h̄ v̄bū eſt 2o loco poſitū. Intelle
ct⁹ igiꝫ diffōnis ē ille. nā ē nō ſꝫ accn̄s pm pnm mo
tus ꝛ qetis ei⁹ i quo ē ꝑ ſe. illa pticula nō ſm accn̄s
ponit ad dr̄iaꝫ artiū q̄ agūt i ſbta i qb⁹ ſūt: ſꝫ h̄ ē ꝑ
accn̄s. vn̄ cū medic⁹ ſanat ſeipꝫ ars medicie ē pnm
mot⁹ ei⁹ i q̄ eſt ꝑ ſe. ſi igiꝫ illa pticula nō ſm accn̄s
nō poneret opoꝛteret ꝙ arſ medicie eēt nā: ut igiꝫ
ars medicie excludat ꝛ hu⁹ artes ponit illa pticula
nō ſm accn̄s. qm̄ ars medicie ē ſm accn̄s pm pnm
ei⁹ i quo eſt ꝑ ſe. ¶ Illa v̄o pticula pnm exponit du
pliciter: qm̄ ſꝫ aliquos pmū accipit pro ꝓpinquo.
ꝛ tūc ponit ad dr̄iaꝫ aie diſtinguēdo agēs a ꝓpoſi
to ꝯ agēs nāle. qꝛ aia eſt pnm ei⁹ i quo eſt ꝑ ſe. ſ. mo
tus uegetatiōis ꝛ mot⁹ ꝓgreſſiōis. ſed nō eſt pnm
ꝓpinquū. ſed accn̄tia mediātib⁹ qb⁹ aia mouet ſūt
pna ꝓpinqua. ꝛ hoc mō exponit auicēna ꝛ Linco
nicēſis: itelligendo ꝑ pm idē qō ꝓpinquū. Alio mō
exponit pnm pro pnli. ꝛ tūc illa pticula pm ponit ad
dr̄iaꝫ accn̄tiū que ſūt pna inſtralia ꝛ nō pncipalia:
qꝛ accn̄s nō nā ſed ſm nām. ¶ Iſta aūt pticula ꝑ
ſe ponit ad dr̄iam reꝝ artificialiuꝫ que mouent a
pno intrinſeco qō quidē pnm nō eſt in eis ꝑ ſe. ſꝫ ꝑ
accn̄s. qm̄ pnm mot⁹ deoꝛſū nō ē in ſcāno ſm ꝙ ſcā
nū ſed ſm ꝙ eſt lapidū ul' ligneū. vn̄ niſi illa pticu
la ꝑ ſe poneret: ſequeret ꝙ res artificiales ul' ſcam
nū ꝑ ſe ꝛ ſm ꝙ hu⁹ mouerent deoꝛſū: qm̄ cū ſcānuꝫ
mouet deoꝛſū nā nō eſt ſꝫ accn̄s pm pnm illi⁹ mot⁹:
ſed qꝛ eſt pm pnm mot⁹ ei⁹ in quo eſt ꝑ accn̄s: iō res
artificiales ſꝫ ꝙ hu⁹ nō mouent nāliter. ꝛ hec 2a ex
poſitio iudicio meo ē melioꝛ. ſ. ꝑ pm itelligēdo pn
cipale. ¶ Uiſo igiꝫ itellectu diffōnis nāe: nunc 3o
ſoluēda ſūt quedā dubia circa dcāꝫ diffōneꝫ. Et p̄
dubitat q̄re ph's dic pnm ꝛ cā. vꝫ eni ꝙ nō ſit bene
dictū: qꝛ pnm ꝛ cā idē ſūt. igiꝫ poſito vno: ſupfluuꝫ
ē ponē reliquū. ¶ Scdo vꝫ ꝙ nā nō ſit pnm mot⁹
ꝛ quiet ꝛc. qꝛ mot⁹ ꝛ qes ſūt oppoſita: ꝛ iō idē nō
eſt ꝑ ſe pnm oppoſitoꝝ ut patet 4o methaꝯ. ¶ Ter
tio vꝫ ꝙ in diffōne ſit nugatio: qꝛ pm icludit ꝑ ſe: ꝛ
per ſe icludit nō ꝑ accn̄s. ḡ poſito vno illoꝝ eſt nu
gatio ponē alteꝝ. ¶ Quarto pōt argui ꝯ totā dif
finitionē ꝑ h̄. qꝛ illa diffō non vꝫ cōpetē oi nāe qm̄
celū mouet nāliter: ꝛ nā qua celū mouet nō ē pnm
mot⁹ ꝛ quiet qꝛ celuꝫ nunq̄ꝫ qeſcit. ꝛ ſilr tota terra
habet nām que nō eſt pnm mot⁹ ꝛ quietis: ſed quie
tis tm̄. ¶ Quinto aliq̄s poſſet arguē ſic. illa diffō
nō eſt bona que cōpetit alijs a diffinito. ſed hec dif
finitio eſt hu⁹. ḡ. Probo minorē: qm̄ illō pnm a quo
aial mouet motu ꝓgreſſiuo eſt nō ſꝫ accn̄s pm pnm
mot⁹ ei⁹ in quo eſt ꝑ ſe ꝛ tm̄ nō eſt nā. qꝛ ſi eēt nā tūc
ſequeret ꝙ mot⁹ ꝓgreſſiu⁹ aialis eēt nālis. ꝛ per
cōſequēs itēderet in fine. qō eſt falſū. ¶ Pro his
igiꝫ rōnib⁹ eſt itelligēdū ꝙ ſi illa diffō debeat cō
petē oi nāe opꝫ ꝙ hec ꝯiunctio ꝛ exponat diſiūcti
ue ꝛ nō copulatiue: ita ꝙ ſit ſenſus. nā eſt pm pnm
uel cā mot⁹ uel quiet ei⁹ in quo eſt pm per ſe ꝛ nō ſꝫ
accn̄s. vn̄ ſi teneat copulatiue nō cōpetit oi nāe ut
argutū eſt. Unde itelligēdū eſt ꝙ quedaꝫ ſūt que
ſemꝑ mouent ut corpa celeſtia. ꝛ in illis nā eſt pnm
mot⁹ tm̄. ꝛ quedā ſunt que nunq̄ꝫ mouent motu lo
cali ut tota terra ꝛ in illa eſt pnm quiet tm̄. ꝛ quedā
ſūt que q̄nq̄ꝫ mouent ꝛ q̄nq̄ꝫ quieſcūt. ꝛ in illis nā
q̄nq̄ꝫ eſt pnm mot⁹: ꝛ q̄nq̄ꝫ quiet: ꝛ iō illa diffō in
tellecta copulatiue nō cōpetit oi nāe. ſed ſi itelliga
tur diſiunctiue ſic cōpetit oi nāe. ¶ Ad pm igiꝫ ar
gumētū. dico ꝙ qꝛ in qbuſdā reſpectu aliquorum
motuū nā eſt pnm actiuū: ꝛ in qbuſdā nā reſpectu
aliquoꝝ motuū eſt pnm paſſiuuꝫ. iō ponunt ambo
illa. ſ. pnm ꝛ cā. ut per pnm itelligat pnm actiuū: ꝛ ꝑ
cām pnm paſſiuū: q̄re debēt accipi ſub diſiūctione:
ut dictū ē. ¶ Ad 2m dico ꝙ duplex eſt qes. ſ. qes i
termino a quo: ꝛ qes in termino ad quē. qes in ter
mino a quo ꝯriat motui: ſꝫ qes in termīo ad queꝫ
nō ꝯriat motui. ſꝫ magis eſt ꝑfectio mot⁹ ut patet
5o hui⁹. Dico igiꝫ ꝙ quies poſita in diffōne nāe eſt
quies que eſt i termīo ad quē mot⁹ nālis: ꝛ illa nō
ꝯriat motui. ¶ Ad 3m dico ꝙ ille pticule pm per ſe
nō ſm accn̄s nō referunt ad idē ut dictū eſt ſupi⁹.
iō nō eſt nugatio. ¶ Ad 4m dicēdū ꝙ nā a qua mo
uet celū ē pnm mot⁹ tm̄. ꝛ tota diffō itellecta ſb diſ
iūctione cōpetit illi nāe. Et ſi dꝫ ꝙ celū nō mouet
a pno itriſeco. ſꝫ a motore extrinſeco. ꝛ ꝑ cōſequēs
ſi diffō eēt bona mot⁹ celi nō eēt nālis: ꝛ ēt ſi eſſet
nālis itēderet in fine. Dicēdū ꝙ mot⁹ celi ē nālis
diſtiguēdo nāle ꝯ violētū ꝛ nō diſtiguēdo ꝯ uolū
tariū. Et qn̄ dꝫ ꝙ nō mouet a pno intrinſeco dꝫ ꝙ
mouet a pno paſſiuo ꝑ ſe: ꝛ hoc ſufficit ad h̄ ꝙ mo
tus ſit nālis. nec ꝑꝑ hoc opꝫ ꝙ mot⁹ celi itendat in
fine: nec eſt ueꝝ ꝙ ois mot⁹ nālis itēdat in fine: ſed
hn̄ ois mot⁹ nālis coꝛpoꝝ elemētariū uel mot⁹ qui
eſt ab elemēto itēdit in fine: cuiuſmodi nō ē mo
tus celi. ¶ Ad 5m dicēdū ꝙ mot⁹ ꝓgreſſiu⁹ aialis
nō eſt ſimplr nālis: eſt tm̄ nālis aiali. Pro quo eſt
ſciēdū ꝙ mot⁹ deoꝛſuꝫ eſt ꝓpri⁹ mot⁹ coꝛpis. ꝛ mo
tus ꝓpri⁹ aie ē mot⁹ circularis ut patet ꝑ ꝯtes in de
ſuba orbis. ꝛ iō ꝓpri⁹ mot⁹ toti⁹ aialis ē q̄ſi cōpoſi
tus ex motu deoꝛſū ꝛ motū circulari. Un̄ mot⁹ pro
greſſiu⁹ ē q̄ſi mediū iter motu circularē ꝛ motū de
oꝛſū. ſic eni aial cōponit ex coꝛpe ꝛ aia: ita ꝓprius
mot⁹ aialis cōpōit ex motu coꝛpis ꝛ aie. ꝯcedo igiꝫ
ꝙ mot⁹ ꝓgreſſiu⁹ aialis ē nālis. Et cū dꝫ ꝙ tūc itē
deret in fine. dico ꝙ nō ſequitur qꝛ nō ois motus
naturalis itēdit in fine. ſed ille qui eſt elemēti uel

ab elemēto. vñ mot⁹ aīalis nālis īncīpit (?) animal remittit in fine quia animal fatigat in mouēdo. ⁊ cā fatigationis animalis ſm ɔᵐᵉⁿᵗ eſt. q: mot⁹ corporis ɔ̄riat motui aīe ut ipſe vult ſecūdo celi. ⁊ in libro de ſubſtantia orbis.

¶ Nām aūt hñt queccūq; huiuſmodi hñt ṗncipiū: ⁊ ſūt hec oīa ſubiecta. Subiectū enim quoddā ⁊ in ſubiecto eſt nā ſemp.

¶ Hec eſt 3ᵃ ps ṗnᵗⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ phüs oñdit qd ē hñs nām. ⁊ duo fac. q: ṗ ɔcludit diffōnem hñtis nām. 2° narrat in q̄ ṗdicamēto ſunt nā ⁊ hñs nām. ¶ Dicit igit phs ṗ q nām hñt q̄cūq; hñt ṗnᵐ hᵐ ſ. mot⁹ ⁊ quietꝫ ⁊ c. Et hec eſt 2ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri ſꝫ Linconienſez. vꝫ. q hñs nām eſt illō qō nō ſm accñs hēt in ſeipo ṗᵐ ṗnᵐ mot⁹ ⁊ quietꝫ. Hec ɔ̄ pbat p diffōnē nāe ſic. nā eſt nō ſꝫ accñs ṗᵐ ṗnᵐ mot⁹ ⁊ quietꝫ. ḡ hñs nām eſt illō qō non ſm accñs hēt in ſe ṗnᵐ mot⁹ ⁊ quietꝫ. ɔ̄ſequētia tenet p locuꝫ a diffōne ad diffinitū. Hoc habito narrat phs q hec oīa. ſ. nā ⁊ hñs nām ſūt ſubſtāte. qm̄ nā ul' eſt ſubiectū ut nā que eſt mā. uel eſt in ſubiecto ut nā que eſt foīa. ⁊ utraq; eſt ſba. ¶ Intelligēdū tñ q ſi p ſubiectū intelligat ſubiectū iformatū foīa ſubſtātiali: ſic nō ē ulr uez q nā eſt ſubiectū ul' in ſubiecto. q: nā que eſt ṗnᵐ mot⁹ corpis celeſtis: nec eſt ſbm foīe ſubalis nec ē in ſbo. q: corp⁹ celeſte eſt ſuba ſimplex nō cōpoſita ex diuerſis naturis ſm ɔᵐᵉⁿᵗ. itelligēdo tñ p ſbm: ſbm mot⁹: ſic eſt uez q nā que eſt ṗnᵐ mot⁹ celi eſt ſbm ens in actu. eſt eni quedam forma in ſe ſimplex corporea. ⁊ eſt ſbm mot⁹. ¶ Sꝫ dubiū eſt an corp⁹ celeſte dēat dici nā ul' hñs nām. Ad h̄ dico q ṗprie loquēdo nō eſt hñs nām cū nō ſit cōpoſitū ex diuerſis naturis ſed magis ṗprie di nā q̄ hñs naꝫ. ¶ Intelligēdū aūt q q̄uis nā ⁊ hñs naꝫ ṗncipalr dicant de ſuba: tñ dicunt ſcdario de accidētib⁹ qm̄ accñtia ut grauitas ⁊ leuitas ſūt nāe cū ſint ṗnᵃ mot⁹ ⁊ quietꝫ. ¶ Vñ notāda ſūt hic tria dicta ɔᵐᵉⁿᵗ. quoꝝ ṗᵐ eſt q h̄. ſ. nā que eſt foīa eſt ſuba eſt cōcedēdū a nāli. ⁊ accipiēdū a pho. ⁊ ulr cōſiderare de ſuba nō eſt ṗpriū huic ſciētie pp̄ hoc q: ſuba ⁊ accñs ſūt diīe entis ſꝫ q ens eſt. ⁊ ɔᵐᵉⁿᵗ accipit hic diīas large pro p ſe iferiorib⁹: qm̄ ens i cōi nō hēt ṗprias diīas ṗprie dictas. tñ hēt p ſe iferiora. Et qd di. ſ. q huic ſcie nō eſt ṗpriū conſiderare de ſba: illō eſt itelligēdū de ſba in gñali: ſed tamē de ſuba trāſmutabili eſt ṗpriū huic ſcie ɔſiderare. ¶ Scdō notādū eſt q illic. i. in metaphiſica apparet q mā eſt ſuba in pō. ⁊ foīa eſt illa p quā ē ſuba in actu. Vñ ille ṗpoſitiōes. mā eſt in pō. foīa eſt illud p qō cōpoſitū eſt in actu. nō ſūt propoſitiōes phiſice ſed metaphiſice. q: act⁹ ⁊ pō ſūt diīe ētis. ¶ Tertiū ſo nōbile ſeqt ex h̄: ⁊ ē q cōpoſitū ē digni⁹ hēre h̄ nomē ſuba q̄ mā. q: cōpoſitū ē in actu ⁊ mā in pō. ⁊ foīa ē digni⁹ hēre hoc nomē ſuba q̄ cōpoſituꝫ. qm̄ p formā cōpoſitū ineſt actu. ⁊ cā rei dignior eſt cāto. Et diē ɔᵐᵉⁿᵗ q oēs iſte ṗpōnes ſūt ēēntiales enti. ⁊ iō ponēdū ē hoc i hac. i. in ſua poſitione. ¶ Sꝫ dubiū eſt q: vī q cōpoſitū ſit dignius hēre h̄ nomē ſuba q̄ foīa. q: cōpoſitum icludit totā pfectionē foīe. ⁊ ēt pfectionē ſupadditā. i. pfectionē māe. ⁊ ſic cōpoſitum icludit plus de ſuba. ¶ Dicēdū q aliqd eē digni⁹ ul' magis ens alio pt dupli̇̄r itelligi. ſ. ul' q: maiorē pfectionē icludit. uel q: minorē iperfectionē icludit. ṗ mō cōpoſitū ē digni⁹ ⁊ magis ens q̄ foīa. ſꝫ 2° mō foīa eſt magis ens q̄ cōpoſitū q: foīa non icludit impfectionē ⁊ potētialitatē māe quā cōpoſitū icludit. Vel pt dici q foīa ē dignior ⁊ magis ens q̄ cōpoſitū q: eſt actuali⁹ ens. ⁊ hoc itellexit ɔᵐᵉⁿᵗ cū dixit q cā rei dignior ē cāto. i. cā foīalis eſt dignior. i. actualior. ⁊ ulr cā inq̄tū cā eſt dignior cauſato q̄uis nō oporteat cauſaꝫ eē ſimplr digniorē: qm̄ nulla cā intrinſeca eſt ſimpliciter dignior cauſato.

¶ Scdm naꝫ āt ſūt ⁊ hec ⁊ queccūq; his inſunt ſꝫ ſe: ut igni ferri ſurſuꝫ. hoc eniꝫ nā quidē nō eſt: nec; habet nām: ſed a nā: ⁊ ſm naturam eſt.

¶ Hec ē 4ᵃ ps ṗnᵗⁱˢ hui⁹ cap. in q̄ declarat qd ē ſꝫ naꝫ: ⁊ ṗbat q q̄cūq; ſꝫ ſe iſunt hñti nām ſūt ſm nām. Et hec ē 3ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri que ṗbat ſic. q̄cūq; ſm ſe inſūt hñti nām ul' ſūt nā ul' ſūt hñtia naꝫ ul' ſm naꝫ: ſed que ſꝫ ſe iſunt hñti naꝫ nō ſūt nā nec hñtia naꝫ ḡ ſūt ſm nām. Hui⁹ rōnis minor ponit in lrā. Vñ ſciēdū q tā hñs nām q̄ illō qō p ſe ineſt hñti naꝫ eſt ſm naꝫ ut inuit phs in textu. ⁊ ſic hñs nām eſt iferi⁹ q̄ ens ſm nām. ⁊ ſic eēt hic diſtinguēduꝫ de hoc qō eſt eē ſm nām. q: vno mō eē ſm naꝫ eſt idē qō eē ſꝫ curſū nālē. ⁊ iſto mō tā hñs naꝫ q̄ ṗprietas hñtis naꝫ eſt ſm nām. Alio mō p ſm nām pōt intelligi ſola proprietas que naturaliter ineſt hñti nām: ⁊ iſto mō habēs naturā nō eſt ſm naturam.

¶ Quid quidem igitur nā ſit dictum eſt: ⁊ qd a natura: ⁊ quid ſm naturam.

¶ Hec eſt 5ᵃ ps ṗnᵗⁱˢ hui⁹ capl'i in qua phs recapitulat declarata dicēs q dictum eſt quid eſt natura. ⁊ quid eſt a natura. ⁊ quid eſt ſm naturam.

¶ Qō aūt eſt nā tētare demrare ridiculū eſt. Manifeſtū eniꝫ eſt q hmōi reꝝ ſunt mlta. Demrare āt māifeſta p imanifeſtā nō potēns iudicare eſt pp̄ ipꝫ: ⁊ nō pp̄ ipꝫ cognituꝫ. Qō āt ɔtingat h̄ pati nō imanifeſtuꝫ eſt. Sillogizet eni aliqs cū nat⁹ ſit cec⁹ de colorib⁹. q̄re neceſſe eſt hmōi de noībus habere rōnē: nihil āt intelligere.

¶ Hec eſt 6ᵃ ps ṗnᵗⁱˢ hui⁹ cap. i qua declarat q nām eē eſt p ſe manifeſtū ſic q nō dēat demrari in aliq ſcia. ⁊ hec eſt 4ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri. ſ. q nām eē nō pōt demōſtrari. qō ſic ē itelligēdū q nām eſſe nō pōt demōſtrari tanq̄ aliqd igñi uel de difficili cogſcibile. Cōcluſio igit ſm huc itellectū ṗbat ſic. Illud qō eſt per ſe manifeſtū mō ṗdicto nō pōt demrari ſed nām eē eſt per ſe manifeſtū. ḡ. Hui⁹ rōnis ṗ ponit ṗbatio minoris que eſt iſta manifeſtū eſt per ſe q multa ul' plura entia hñt in ſe ṗnᵃ qb⁹ mouent ⁊ quieſcūt ex ſe. ⁊ ſic māifeſtū eſt q hᵐ ṗnᵐ eſt. ⁊ ſic q nā eſt. Vñ ɔᵐᵉⁿᵗ dicit q phs cū dixit q māifeſtū eſt q plura entia hñt in ſe ṗnᵃ qb⁹ mouent: ⁊ quieſcūt: dicit plura. q: dubiū eſt de aliqb⁹ utrū moueant a ſe aut a cā extrinſeca. ⁊ forte inuit per h̄ qō eſtimauit q motor in qbuſdā reb⁹ eſt ipm motū. ſꝫ iſta ſic diximꝰ nō eſt dubiū q mouent ex ſe. ⁊ ulr nō eſt dubiū q ſūt pl'a hᵐ nālia. etſi nō oīa. ¶ Deinde phs cū dicit. Demōſtrare aūt. reprehēdit nolētes demrare ⁊ illō tētātes qō eſt p ſe māifeſtū. ⁊ per hoc cōfirmat maior. ⁊ dicit q demrare mani

diſpõnez ſ3 legẽ ⁊ artẽ: ſubſtãtiã aũt illã que pmanet. h. patiẽs ↄtinue. Si ãt ⁊ boꝝ vnũqđqꝫ ad alterũ aliqđ idẽ h ſuſtinuit: ut es qđẽ ⁊ aurũ ad aquã: oſſa aũt ⁊ ligna ad terrã. ſilr aũt ⁊ alioꝝ qđlibet illã naturã eſſe ⁊ ſubſtãtiam ipſorum.

Illđ eſt 2m capl3 hui9 tractat9 in q̃ declaraƭ de quibus dr nã. ⁊ ↄtinet tres ptes pn̄les. qm̄ in pa pte declaraƭ ꝙ mã eſt nã. in 2a ibi Alio aũt mõ. declaƭ ꝙ forma eſt nã. in 3a ibi Sꝫ foꝛa ⁊ nã. narraƭ q̃t modis nã dr de forma. In pa igiƭ pte pn̄li huius capli pħs pbat ꝙ mã eſt nã ⁊ hec eſt 5a ↄ̃ huius libri que pbaƭ dupliciter. p̄ ex teſtimonio antiphõtis. 2o vo ibi. vñ ſane hi qđẽ. pbaƭ eadez ↄ̃ ex teſtimonio oium pħoꝝ. Primo igiƭ pħs pponit qđ itendit pbare. d. ꝙ illđ qđ ineſt p̄ vnicuiqꝫ nõ formatũ p ſeipm videƭ eẽ nã ⁊ ſbſtãtia eoꝝ que ſũt a nã. ⁊ qꝛ mã eſt hm̃ ideo videƭ ꝙ mã eſt nã ⁊ ſbſtãtia rerum nãliũ. ſicut nã lectuli eſt lignuz. ⁊ nã ſtatue eſt es. Deinde cũ dr ſignũ aũt. pħs pbat ↄ̃nẽ per rõnẽ antiphõtis ſic. Sicut ſe hẽt mã reꝝ artificialiũ ad res artificiales: ita ſe hẽt mã reꝝ nãlium ad res nãles. ſꝫ mã reꝝ artificialiũ eſt tota nã ⁊ ſbſtãtia rerũ artificialiũ ⁊ forma reꝝ artificialiũ nõ eſt nã nec ſbſtãtia eaꝝ ſꝫ acciñs. ḡ mã reꝝ nãliũ eſt tota nã ⁊ ſbſtãtia reꝝ nãliũ ⁊ forme reꝝ nãliũ nõ ſũt nãe nec ſbſtãtie earũ. ḡ. Ↄui9 rõnis pħs ponit p̄ pbationem minoris. 2o ibi. ſi aũt ⁊ hoꝝ. ponit maiorẽ. 3o ibi. illa nã ⁊c. ↄcludit ↄ̃nez. Primo igiƭ pbaƭ minor ſic. Illud qđ pmanet ⁊ gñat ſibi ſilẽ videƭ eẽ ſubſtãtia ⁊ nã rei. ⁊ illđ qđ nõ pmanet nec gñat ſibi ſimilẽ nõ videƭ eẽ ſubſtãtia nec nã rei. ſꝫ mã reꝝ artificialiũ pmanet ⁊ gñat ſibi ſilẽ ⁊ forma nõ. ḡ mã rerũ artificialiũ eſt ſubſtãtia ⁊ nã eaꝝ ⁊ nõ foꝛa. Maioꝛ hui9 pſillogiſmi pbaƭ. qm̄ ſi lectulus ligne9 pijciaƭ in terrã ⁊ putreſcẽs accipiat ṽtutẽ germinãdi germinabiƭ lignũ qđ eſt mã ⁊ non lectulus qđ eſt foꝛa tanq̃ꝫ dicat antiphon ſꝫ legẽ ⁊ artẽ hoc eſt ſꝫ legẽ artis diſpõnez. i. formã eẽ eius ſꝫ acciñs hoc ẽ acciñs. ⁊ ſubſtãtiã entitatẽ illã que pmanet hoc eſt patiẽs ↄtinue. i. ↄtinuo manẽs ⁊ patiẽs trãſmutationẽ. Deinde poniƭ maioꝛ rõnis pn̄lis. d. ſi aũt hoꝝ vnũqđqꝫ. i. vnũqđqꝫ reꝝ nãliũ. h idẽ ſuſtinuit ad aliqđ alteꝝ. ſ. ad p̄3 mãz. qꝛ vnũqđqꝫ cõpoſitũ nãle ſe hẽt ad mãz ſicut ſtatua ſe hẽt ad es ⁊ lectulus ad lignũ. Uerbi grã. Es ⁊ aurũ que ſũt res nãles ſe hñt ad aquã que ẽ mã eoꝝ. ⁊ oſſa ⁊ ligna ad terrã que eſt mã eoꝝ. ⁊ ſilr de alijs reb9 artificialib9: ſic ſtatua ad es: ⁊ lectulus ad lignũ. Et ſic apparet maioꝛ pn̄lis rõnis. ſ. ꝙ ſic ſe hñt mãe rerũ artificialiũ ad res nãles. Tertio vo cũ dr illam mãz eẽ iſert ↄ̃nẽ dicẽs ꝙ illã. ſ. mãz opꝫ eẽ nãz ⁊ ſbſtãtiã ipſaꝝ. ſ. reꝝ nãliu. Notãda ſunt hic tria. Primo ꝙ pħs nõ itẽdit pbare ſuã ↄ̃nẽ per iſtã rõnẽ tanq̃ꝫ per rõnẽ uerã ſꝫ magis itẽdit pbare ſuaz itẽtionẽ per ſolã antiphõtis auctatẽ. Scđo eſt notãdũ ꝙ rõ antiphontiſ pbat duo. p̄ ꝙ mã reꝝ nãliũ eſt nã. 2o ꝙ foꝛa nõ eſt nã. quoꝝ p̄m eſt ueꝝ. ſcđꝫ eſt falſũ. nec itẽdit pħs ex illa auctate antiphõtis accipe niſi p̄m. ſ. ꝙ mã eſt nã. ⁊ bene pbat rõ antiphõtis ꝙ mã eſt ſbſtãtia ⁊ nã. qꝛ illđ qđ pmanet in trãſmutatione ſbſtãtiali deferens tranſmutationẽ neceſſario eſt ſubſtantia ⁊ nã. ſꝫ rõ ei9 de foꝛa itẽdẽs ↄ̃cludẽ ꝙ forma nõ eſt nã nõ ↄ̃cludit. qꝛ nõ ſequiƭ forma nõ pmanet ſꝫ corrũpiƭ. ḡ foꝛa nõ eſt nã. qm̄ illđ eſt nã rei ad cuius corruptionẽ ipa res corrũpiƭ. ſꝫ hm̃ eſt foꝛa. Tertio eſt notãdũ ꝙ maioꝛ rõnis antiphõtis eſt falſa ſi intelligaƭ vlr. ſ. ꝙ nõ oino ſic ſe hẽt mã reꝝ artificialiũ ad res artificiales: ita ſe hẽat mã reꝝ nãliũ ad res nãles. qꝛ in artificialib9 mã eſt tota ſubſtãtia ⁊ forme ſũt accidẽtia. ſꝫ in nãlib9 forma eſt magis ſbſtãtia q̃ꝫ mã.

Uñ ſane hi qđẽ terrã: alij vo ignez: alij aerẽ dicũt: qđã ãt aquã: qđã vo qđã horuz. Sꝫ alij oia hec nãz eẽ eoꝝ que ſunt. Quot eni aliqs accepit ipſoꝝ huiuſmodi: ſiue vnũ ſiue multa. h ⁊ tãta dicit eſſe oẽm ſubſtãnã. alia aũt oia paſſiões iſtoꝝ ⁊ habitus ⁊ diſpoſitiones.

Scđo pbaƭ ꝙ mã eſt nã per teſtimoniũ oiuz antiquoꝝ pħoꝝ. naz oẽs antiqui nãles poſuerũt mãm eſſe ſubſtãtiã ⁊ nãm reꝝ nãliuz. ⁊ hoc tã illi qui poſuerũt vnũ pn̄m materiale q̃ꝫ illi qui poſuerũt plura pn̄a materialia. qꝛ illi qui poſuerũt terrã eẽ materiã oium rerũ dixerũt terrã eẽ nãm oiuz reꝝ. Et ſimiliter illi qui dixerũt ignẽ uel aliqđ aliđ elemẽtoꝝ eẽ mãm oium entiũ ſiue poſuerũt vnũ elementũ eẽ materiã ſiue plura: dicũt illđ elemẽtũ ſeu illa elemẽta eſſe naturã oiuz. ⁊ oia alia que exiſtũt in illa natura dicũt eẽ paſſiones ⁊ accidẽtia: ⁊ ſic ſnia eoꝝ in naturã entiũ ſequiƭ ſniam eoꝝ in materia.

Et hoꝝ qđẽ qđlibet eẽ ppetuũ. Nõ eni eẽ mutationẽ ipſi9 ex ſeipſis. Alia ãt fieri ⁊ corrumpi ifinities. Uno qđẽ mõ nã ſic diciƭ prima vnicuiqꝫ ſubiecta mã hñtiuz in ſeipſis motus pn̄cipium ⁊ mutatiõis.

Unde motiuũ pp̄ter qđ poſuerũt mãz eẽ naturaz oiuz entiũ fuit. qꝛ oẽs antiqui ↄuenerũt in hoc ꝙ neceſſe eſt mãm reꝝ nãliuz eẽ ppetuã ⁊ nõ tranſmutabilẽ ex ſe. qꝛ mã p̄ma ex ſe nõ hẽt ſubiectuz. alia vo que ſũt in mã dixerũt ifinities gñari ⁊ corrũpi. qꝛ igiƭ crediderũt ꝙ nã rei debet eẽ pmanẽs non trãſmutabilis ⁊ inenerũt mãm eẽ talẽ: crediderũt ſolã mãm eẽ naturã entis. Sic igiƭ patet ꝙ nã dr vno mõ mã p̄a ſubiecta vnicuiqꝫ habẽtiũ in ſeipis pn̄m mot9 ⁊ mutatiõis. Uñ ↄ̃tor dicit ꝙ iſta mã que eſt natura eſt materia p̄a. qꝛ materia nõ p̄a eſt compoſita ex materia ⁊ forma. qꝛ vnũqđqꝫ entiũ hñs pn̄m mot9 pp̄riũ neceſſe eſt ipm habere ſubiectum propriũ p̄ter ſubiectũ cõe. ſed iſta non eſt materia p̄a ſed cõpoſita. eſt igiƭ hñs naturã ⁊ nõ eſt natura. Sed circa illud dictũ ↄ̃tis videlicet vnũquodqꝫ entiũ ſupple nãliũ qđ hẽt pn̄m mot9 neceſſe eſt ipm hẽre ſubiectũ pp̄riũ p̄ter ſubiectũ cõe: eſt itelligendũ ꝙ per ſbm pp̄riũ ſiue per mãz pp̄inquã qđ idẽ ẽ poſſum9 duo itelligẽ. vꝫ cõpoſitũ ex mã p̄a ⁊ aliq̃ foꝛa ſbſtãtiali. uł cõpoſitũ ex mã p̄a ⁊ diſpõnib9 accidẽtalib9 pp̄rijs foꝛe. ſi per mãz pp̄inquã itelligiƭ cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa ſubſtãtiali h põt adhuc dupliciter itelligi. vno mõ ꝙ ſit mã manenſ in gñato. ⁊ talis mã pp̄inq̃ nõ eſt niſi in cõpoſito hñte plẽs foꝛas ſbales. ⁊ iſto mõ carnes ⁊ oſſa ſũt mã pp̄inq̃ hois ponẽdo i hoie plẽs foꝛas ſbaleſ. alio mõ põt itelligi ꝙ ſit mã pp̄inq̃ nõ manẽſ. ⁊ hec dr mã altatiõiſ. ⁊ ſic pãiſ ẽ mã pp̄inq̃ ſãguis ⁊ vinũ aceti ⁊ ia

lē mām ꝓpinquā.ſ.cōpoſitū ex mā ⁊ foīa ſubſtātiali que mā nō manet ſ; corrūpif: habet vnūquodq; corpᵒnāle ſiue hēat plīes formas ſubſtātiales ſiue vnā tm̄.ſi vō per māȝ ꝓpinquā itelligif cōpoſitū ex mā pᵃ ⁊ diſpoſitionibᵒ accn̄talibᵒ ꝓprijs forme: ſic qōlibet corpᵒnāle habet ſubiectum ꝓpriū pter ſubiectū cōe. ⁊ hoc itelligit ꝯtor hic ut mihi videf.

¶ Alio autē mō forma ⁊ ſpēs que eſt ſm rōnē. Sicut eni ars dī qō eſt ſ; artē ⁊ artificioſum: ſic ⁊ nā quod ſm nām dicif ⁊ quod nāle. Neq; āt illud adhuc dicimᵒ habē ſm artē nihil ſi potētia tm̄ eſt ut lectulus. Nōdum enim habet ſpēm lectuli: neq; eē ſm artē: neq; in his que nā ſubſiſtit. potentia enim caro aut os: neq; hēt adhuc ſuipſius nām ꝑuſq; accipiat ſpēȝ ſm rōnem. qua diffinientes dicimus qd eſt caro aut os: neq; natura eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps pn̄ˡᵉˢ huiᵒ capli in qua declaraf q; forma eſt nā: ⁊ ꝯtinet tres pticulas ſm nūm triū rōnū qs adducit ad ꝓbādū ꝓpoſitū ſuū. 2ᵃ ibi[Amplius fit ex hoie.] 3ᵃ ibi [Amplius aūt nā.] ¶ Prio igif pħs narrat itentionē ſuā.d. q; alio mō forma ⁊ ſpēs que eſt ſm rōnē hoc eſt ſm diffōnes dī nā. ¶ Deide cū dicit. Sicut eni arſ. Ponit pmā rōnē ꝓbātem ꝓpoſitū. circa quā tria facit. q2 p ꝓbat q; forma eſt nā. 2ᵒ ꝯcludit q; forma ē aliter nā q̄ mā. 3ᵒ vō ꝓbat q; foīa eſt magis nā q̄ mā. ¶ Prio igif pħs ꝓbat q; foīa eſt nā. ⁊ hec eſt 6ᵃ ꝯ huius libri. que ꝓbaf ſic. Illō eſt nā a quo res dī nālis in actu. ſed a forma res dī nālis in actu. ḡ foīa eſt nā. Maior huiᵒ rōnis eſt manifeſta. ⁊ minor ꝓbaf in lr̄a. ⁊ hoc ſic. Sicut ars ſe habet ad illō qō eſt ſm artē: ita nā ſe hēt ad illō qō eſt ſm nāȝ. Et addit ꝯtor dicēs q; ſicut quiditas artificij eſt in arte: ita qditas nāe eſt in nā. ſed nō dicimᵒ aliquā rē eē artificialē vel ſm artē in actu ſi ſolū ſit in potētia ad formā artis. vbi gr̄a. Illō enim qō eſt ſolū in potētia ad formā lectuli habēſ formā lectuli nō dī eſſe lectulus: nec dī eſſe ſ; artē. ḡ ſilr̄ nec in his que ſunt a nā dicimᵒ aliqd eē nāle vel ſ; nāȝ cū nō habuerit formā nālē in actu ſed ſolū in potētia. vbi gr̄a. Illō qō eſt in potētia caro aut os: nōdū habēs formā carnis aut oſſis nō dicitur eē caro aut os: nec dī aliqd eſſe ſm nām anteq̄ habeat formā per quaȝ rn̄def ad queſtionē querentē quid eſt.

¶ Quare alio mō nā utiq; erit hn̄tiū in ſe ipſis motᵒ pncipiū foīa ⁊ ſpēs nō ſepabilis: ſ; aut ſ; rōnem. Qō aūt eſt ex his nā qdē non eſt: ſed a natura ut homo.

¶ Scdo cōcludit ex dictis q; forma alio mō eſt nā q̄ mā. ⁊ hec eſt 7ᵃ ꝯ huiᵒ libri que ex pcedētibᵒ probaf ſic. Illa nā a qua res dī nālis in actu: alio mō eſt nā q̄ illa a qua res nō dī nālis in actu ſed ſolū in potētia. ſed a forma res nālis dī in actu. ⁊ a mā nō dī res nālis in actu ſed ſolū in potētia ut ꝓbatū eſt. ḡ forma alio mō eſt nā q̄ mā. Un̄ ſubdit pħs q; forma que eſt nā: nō ſepabilis a mā ſm eē vl' in eſſe. ſed ſolū ſm rōnē. i. ſm diffōnē. nō ſic itelligēdo q; mā ⁊ forma ſint eadē res ⁊ q; ſolū diſtinguūtur ſm diffōnes ut itelligūt qdā ⁊ male. ſed debet itelligi ſic. q; tā mā q̄ forma nālis nunq̄ ſepanf in eſſe: ita q; mā nunq̄ eſt ſine forma nāli nec ecōtra. ſunt tn̄ diuerſe res q2 habēt diuerſas diffōnes: ⁊ etiā q2 vnū pōt intelligi alio nō itellecto. ideo ex hoc ſequif q; ſūt diuerſe res. Deinde narrat pħs q; illō qō ex his eſt. i. ex mā ⁊ forma nō eſt nā: ſ; eſt a nā vel hn̄s nāȝ. ¶ Notādū ſ; ꝯtorem hic q; mā differt a forma. ſed nunq̄ denudaf a forma immediate: ſed cū ſepaf ab vna forma iduit aliā. Et hoc ꝓbat ꝯtor dicēs ſic. qm̄ ſi denudaref ab oībus formis. ſ. mā pᵃ tūc qō nō eſt in actu eſſet in actu. Ex quo loco pōt accipi q; mā pᵃ nulla vtute pōt eē ſine oī foīa. q2 illō claudit ꝯdictionē ut dicit ꝯtor. ſ. q; illō qō nō eſt in actu eſſet in actu. ⁊ certū eſt ſ; phȝ ⁊ ꝯtorem q; bene ſequif mā pᵃ eſt ſine oī forma ſbſtātiali ergo qō nō eſt in actu eſt in actu: intelligendo cōſequēs ſic q; illō qō nō eſt in actu formali. ſ. qō nō eſt forma nec habēs formā in ſe: eēt in actu formali hoc eſt eēt forma vel formā habēs. nā phī ponūt q; oē per ſe ⁊ ſeorſum exn̄s vel eſt forma vl' formā habēs. Si igif mā pᵃ exiſteret per ſe ipā eēt forma vel formā hn̄s. ſed ipā ſ; ſe eſt denudata ab oī forma. ergo ſi mā pᵃ exiſteret per ſe ſequeref q; illō qō nec eſt forma nec hn̄s formā eēt in actu formali. ⁊ ſic debet itelligi illud cōſequēs ad qō deducit ꝯtor. Uerūtn̄ aliq theologi dicerēt q; mā pᵃ vtute diuina pōt eē ſine foīa. ⁊ ſic negant ꝯſequentiam ꝯtis hic.

¶ Et magis nā hoc eſt q̄ materia. Unūquodq; enim tunc dicitur cū endelechia ſit: ⁊ magis q̄ cū potentia.

¶ Tertio ꝓbat pħs q; forma eſt magis nā q̄ mā. ⁊ hec eſt 8ᵃ ꝯ huiᵒ libri que ꝓbaf ſic. Illud eſt magis nā a quo res dī eē nālis in actu q̄ illō a quo reſ dī nālis ſolū in potētia. ſed a foīa dī res nālis in actu ⁊ a mā res nālis dicif ſolū in potentia. ergo.

¶ Amplius fit ex hoie hō: ſ; non lectulus ex lectulo. Un̄ dicūt nō figurā eē nām ſ; lignū. qm̄ fiet utiq; ſi germinet nō lectulus ſ; lignū. Sic ergo hec eſt ars ⁊ forma eſt natura. Fit enim ex homine homo.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡᵉˢ huiᵒ capli in qua ponif 2ᵃ rō ꝓbās q; forma eſt nā que rō eſt illa. Illud qō gn̄at ſibi ſimile eſt nā. ſed forma rei nālis gn̄at ſibi ſile. ḡ forma rei nālis eſt nā. Et intelligo q; illud rōne cuiᵒ aliqd gn̄at ſibi ſile eſt nā. qm̄ foīa nō gn̄at ꝓprie ſed eſt illō rōne cuiᵒ cōpoſitū gn̄at ſibi ſimile. huiᵒ rōnis p pħs ponit minorē. d. q; hō fit ex hoie. i. forma hois gn̄ati fit ex forma hois generātis: ⁊ ſic forma rei nālis gn̄at ſibi ſile. ſed forma rei artificialis nō gn̄at ſibi ſile: q2 lectulus non fit ex lectulo. Deide ponit ꝓbationē maioris que accipif ex dictis antiphōtis ⁊ alioꝝ. d. ¶ Un̄ dicūt ⁊c. Que ꝓbatio eſt hec. figura artificialis ut figura lecti vel ſcāni nō eſt nā ſm antiquos. ſ; lignū qō eſt mā lecti eſt nā lecti. q2 ſi lectᵒ ꝓijciaf in terrā ⁊ germinet fiet lignū ⁊ nō lectulus. ſi igif ſic eſt i arte q; illō qō manet idē ſ; ſpēm ⁊ gn̄at ſibi ſile ſit nā rei artificialis: ſequif q; eodē mō erit in nā. ſ. q; illud qō manet idē ſm ſpēm gn̄ans ſibi ſile erit nā. hᵒ aūt eſt forma: qm̄ hō fit ex homie. ḡ forma eſt nā. ¶ Notādū hic q; ſicut ſe habet mā in rebᵒ artificialibus ita ſe habet forma in rebᵒ nālibus. qm̄ ſicut mā

rei artificialis eſt pars ꝓn^{lis} ei⁹: ꝛ tota ſubſtātia rei artificial' cū foꝛa ei⁹ ſit accn̄s: ita foꝛa rei nālis eſt ꝓn^{lis} ps ei⁹: ꝛ iō nomē rei nālis ꝑ ſignificat foꝛmā ꝛ ſcd̄ario mām. ꝛ nomē rei artificial' ꝑ ſignificat mām ꝛ ſcd̄ario foꝛmā ut vult ꝯ^{tor} 2° de aia. ¶ No tādū ēt ꝙ ꝯ^{tor} pōit h̄ cām q̄re foꝛa gn̄al' gn̄at ſibi ſil'e ꝛ foꝛa artificial' nō. ꝛ ē q: foꝛe artificiales ſunt accn̄tia: ꝛ foꝛe nāles ſūt ſubſtātie. ¶ Jtē dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ ſꝫ foꝛe artificiales ſint accn̄tia in coꝛpib⁹ nālib⁹ m ꝯſtituunt res artificiales ꝺm ꝙ ſunt artificiales ſic̄ foꝛme nāles conſtituunt res nāles.

¶ Ampli⁹ āt nā dcā ſic̄ gn̄atio via ē i nāꝫ. Nō eni quēadmodū medicatio dr̄ nō in medicinā via ſed i ſanitatē. Nec̄e qdem eni ē a medicia nō i medicinā eē medicationē. Nō ſic āt nā ſe h̄ēt ad nāꝫ: h̄ quod naſcit̄ ex q̄dā i q̄ddā uenit ꝺm ꝙ naſcit̄. Quid igitur innaſcitur non ex quo ſꝫ in quod. Foꝛma itaqꝫ nā eſt.

¶ Hec ē 3^a ꝑticl'a ſcd̄e ptis ꝓn^{lis} hui⁹ capl'i in q̄ pħs duo fac̄. q: ꝑ pōit rōnē ꝓbātē ꝙ foꝛa ē nā. 2° pōit dr̄iā int̄ trāſmutationē nāliū ꝛ artificialiū. ¶ Primo igit̄ ꝓbat̄ ꝙ foꝛa ē nā ꝛ h̄ ſic. Gn̄atio dr̄ eſſe nā q: ē via in nām. ſed nō ē via niſi i foꝛmā. ḡ foꝛa eſt nā. Un̄ ex q̄ via ad foꝛmā ē nā eo q: ē ad nāꝫ ꝛ nō ē niſi ad foꝛmā ſeq̄tur ꝙ foꝛa ē nā. Deide cū dicit. [Nō eni quēadmo^m.] Hic pħs pōit dr̄iā int̄ trāſmutationē artificialiū ꝛ nāliū q̄ dr̄ia ē illa: qm̄ trāſmutatio i nālib⁹ dn̄oiat̄ ab eo ad qd̄ ē trāſmutatio i. a t̄mio ad quē ē. ut trāſmutatio ad calorē dn̄oiatur a calore: ꝛ dr̄ calefactio. ſꝫ i q̄buſdā artificialib⁹ trāſmutatio denoiat̄ ab agēte a q̄ ē trāſmutatio. ut medicatio h̄ēt nomē a medicia cū tn̄ nō ſit i medicinā ſed a medicia. Un̄ i nālib⁹ nomē mot⁹ frequēter d̄riuat̄ a noie t̄mi ad quē ē. ſꝫ i artificialib⁹ nomē mot⁹ frequent̄ deriuat̄ a noie agent̄ ul' ꝓncipij agēdi. ¶ Un̄ ꝯ^{tor} dic̄ ꝛ cā i h̄ ē. q: trāſmutatio i eis i. i artificialib⁹ ē de gn̄e ei⁹ ex q̄ ē trāſmutatio magis q̄ꝫ de gn̄e ei⁹ ad qd̄ ē trāſmutatio. aut ipaꝫ eſſe de gn̄e ei⁹ ex q̄ ſit trāſmutatio ē famoſi⁹ q̄ꝫ ipaꝫ eē de gn̄e ei⁹ ad qd̄ ē trāſmutatio. Jntelligēdū ꝙ tā i nālib⁹ q̄ꝫ i artificialib⁹ p̄t trāſmutatio h̄ēre nomen ex termino ad quē ē. v̄bi gratia. in nālib⁹ calefactio hꝫ nomē a calore ad quē ē: ꝛ i artificialib⁹ ut tranſmutatio fcā a medico h̄ēt nomē a ſanitate ad quaꝫ ē. ꝛ dr̄ ſanatio: ꝛ trāſmutatio edificatoris dr̄ domificatio. Un̄ eadē trāſmutatio i artificialib⁹ h̄ēt nomē ab agēte ꝛ a termio ad quē ē: qm̄ eadē trāſmutatio q̄ ē i compatiōe ad artē medicie dr̄ medicatio: i compatiōe ad ſanitatē dr̄ ſanatio. Uerūtamē trāſmutatio tā i nālib⁹ q̄ꝫ in artificialib⁹ ē de gn̄e t̄mi ad quē ē ꝺm v̄itatē: ſꝫ i artificialib⁹ ſit famoſū ꝙ trāſmutatio ſit de gn̄e ei⁹ a q̄ ē trāſmutatio ꝛ ꝓp h̄ h̄ēt nomē ab eo a q̄ ē. vn̄ iſta ē dr̄ia int̄ trāſmutationē reꝝ nāliū ꝛ artificialiū. q: trāſmutatio artificialiū h̄ēt noiationē ab agēte a q̄ ē. ꝛ hui⁹ rō ē q: famoſū ē ꝙ ſit de gn̄e illi⁹ a q̄ ē: cū h̄ tn̄ ſtat ꝙ h̄ēat nomē ab eo ad qd̄ ē. ſꝫ i nālib⁹ trāſmutatio nō h̄ēt nomē a q̄ ē. ſed ſolū ab eo ad qd̄ ē: niſi ita ſit ꝙ illō agēs a q̄ ē ſit eiuſdē nature cū termio ad queꝫ eſt. Un̄ ꝯ^{tor} dic̄ h̄ ꝙ i nālib⁹ trāſmutatio ē de gn̄e ei⁹ ad qd̄ ē trāſmutatio. ſed in artificialib⁹ trāſmutatio ē de gn̄e ei⁹ ex q̄ ē trāſmutatio magis q̄ꝫ de genere ei⁹ ad qd̄ ē trāſmutatio: ſed dr̄nt ꝺm magis ꝛ min⁹. ꝛ ex hac dr̄ia int̄ trāſmutationē nāliū ꝛ trāſmutationē artificialiū pōt ꝓbari ꝙ foꝛa ē nā. ꝛ h̄ ſic. Jn nālib⁹ nomē trāſmutatiōis denoiat̄ a noie foꝛe ad quā ē trāſmutatio. ſꝫ naſci qd̄ ē nomē trāſmutatiōis nālis deriuat̄ ab h̄ noie nā qd̄ eſt nomē nature. ḡ foꝛa ē nā. Un̄ pōt ſic argui. naſci deriuatur a nomine nature ꝛ non denominat̄ niſi a nomine foꝛe ad quā eſt. ergo foꝛma eſt natura.

¶ Sed foꝛma ꝛ nā dupliciter dr̄. Etenim ꝓuatio ſpecies quodammodo eſt.

¶ Hec ē 3^a ps ꝓn^{lis} hui⁹ capl'i ꝛ ē narratiua. i q̄ pħs narrat ſꝫ q̄t modos nā dr̄ de foꝛa. ꝛ ꝑ facit h̄. 2° vo tāgit q̄ddā dubiū poſteri⁹ ꝑſcrutandū. Dic̄ igitur pħs ꝑ ꝙ foꝛa ꝛ nā dr̄ dupl'r. h̄ ē tā foꝛa q̄ꝫ nā dr̄ de duob⁹. qm̄ ꝓuatio ē q̄damō ſpēs. i. foꝛa. ꝛ ſic foꝛa dr̄ de duob⁹. ſ. de h̄itu ꝛ ꝓuatiōe. vn̄ illā l̄raꝫ. vꝫ. ꝓuatio q̄dāmō ē ſpēs. expōit ꝯ^{tor} dupl'r. vno mō ꝙ ꝑ ꝓuationē itelligit pħs foꝛmā diminutā ꝛ iꝑfectā. dic̄ eni ꝯ^{tor}. ꝙ nā dr̄ de foꝛa duob⁹ modis. q̄a nā dr̄ de foꝛmis q̄b⁹ nō ꝯiūgit̄ ꝓuatio ſic̄ de albedie. albedo eni ē foꝛa cū q̄ nō ꝯiūgit̄ ꝓuatio oino. alio mō dr̄ nā de foꝛmis diminut̄ cū q̄b⁹ ꝯiūgit̄ ꝓuatio. cuiuſmodi ē nigredo. nigredo eni eſt foꝛa cū q̄ ꝯiūgit̄ ꝓuatio albedis. ¶ Et ſi dr̄ ꝙ ſic̄ nigredini ꝯiūgit̄ ꝓuatio albedis. ita albedi ꝯiūgit̄ ꝓuatio nigredis. Dico ꝙ nō ē ſil'e: q: nigredi ſic ꝯiūgit̄ ꝓuatio albedis ꝙ i nigredie nec ē albedo virtual'r nec foꝛmal'r: ſꝫ ſic nō ꝯiūgit̄ albedi ꝓuatio nigredinis. q: i albedie v̄tual'r ē nigredo eo mō q̄ min⁹ ꝑfectū ē in magis ꝑfecto v̄tual'r. ¶ Ul' dicat̄ ꝯcedēdo ꝙ nō plus ꝯiūgit̄ ꝓuatio cū vno ꝯrioꝝ q̄ꝫ cū reliquo qm̄ ſic̄ cū nigredie ꝯiūgit̄ ꝓuatio albedis: ita cū albedie ꝯiūgit̄ ꝓuatio nigredis. Qd̄ igit̄ ꝯ^{tor} dic̄ ꝓuationē ꝯiūgi cū ꝯrio iꝑfectiori ꝛ cū ꝯrio ꝑfectiori nō: illō eſt ſic itelligēdū. ſ. ꝙ cū ꝯrio impfectiori ꝯiūgit̄ ꝓuatio maioris ꝑfectiōis q̄ꝫ ſit illō ꝯriū: ſꝫ nō ē ſic de ꝯrio ꝑfectiori. qm̄ cū ꝯrio ꝑfectiori ꝯiūgit̄ priuatio mioris perfectiōis q̄ꝫ ſit illō ꝯrium. ¶ Jtē itelligēdū ē ꝙ ex h̄ loco appꝫ ꝙ nā non dr̄ ſolū de foꝛa ſu͞bali. ſed ēt dicit̄ de foꝛmis accn̄talib⁹ ut de albedie ꝛ nigredie. ſꝫ ꝑ ꝛ ꝓncipal'r dicatur de foꝛmis ſu͞balib⁹. Al'r tn̄ expōit ꝯ^{tor} illā litteraꝫ dicēs ꝙ foꝛte pħs itēdit ꝙ nā dr̄ de foꝛa duobus modis. q: dr̄ de h̄itu ꝛ ꝓuatiōe exn̄te i ꝓ^a matia iſta eni nō ē ꝓuatio ſimpl'r imo ē ſic̄ foꝛa materie. Sic igit̄ appꝫ duplex expoſitio dcē littere. ꝓ^a ē ꝙ nā dr̄ de foꝛa dupl'r. q: dr̄ de foꝛa ꝑfecta ꝛ de foꝛa impfecta. ſcd̄a expō ē ꝙ nā dr̄ de foꝛa dupl'r q: dr̄ de h̄itu ꝛ ꝓuatiōe exn̄te i mā ꝓ^a: cuiuſmodi ē ꝓuatio foꝛe ſu͞balis. ¶ Sed dubiū eſt qual'r pura ꝓuatio foꝛe poſſit dici foꝛa ꝛ nā cū pura priuatio ſit nō ens. ¶ Dicēdū ꝙ ꝓuatio foꝛe ſu͞bal' p̄t dici foꝛa ꝛ nā ul' q: ſꝑ ꝯiūgit̄ cū foꝛa. q: cū ꝓuatiōe vni⁹ foꝛe ſꝑ ꝯiūgit̄ alia foꝛa: ul' q: in ſuo itellectu icludit foꝛmā. nā i nō facē itelligit̄ facē ut pꝫ 2° elēcoꝝ. uel q: ē q̄dāmō foꝛa māe qm̄ ꝓuatio dn̄oiat māꝫ ad modū foꝛe. qm̄ ſic̄ mā dr̄ foꝛata: ita dr̄ ꝓuata. ¶ Ul' p̄t dici qm̄ ꝯ^{tor} dic̄ ꝙ nā dr̄ de ꝓuatiōe exn̄te in ꝓ^a mā ꝙ ꝯ^{tor} ꝑ ꝓuationē exn̄tē i ꝓ^a mā itelligit foꝛmā ſu͞bſtātiale iꝑfectiorē. ꝛ ſic foꝛa terre p̄t dici ꝓuatio reſpectu foꝛme ignis. talis eni ꝓuatio nō ē ꝓuatio ſimpl'r: imo eſt ut foꝛma materie ut dicit ꝯ^{tor}.

¶ Si aūt eſt priuatio. ꝛ ꝯrium aliquid cir-

ea ſimplicem generationem aut non eſt. poſterius conſiderandum eſt.

℃ Hic phūs tāgit q̄ddā dubiū poſteriꝰ ꝑſcrutādum dicēs. ꝙ utrū circa gn̄ationē ſubē cū ꝑuatiōe vniꝰ forē ꝯiūgat̄ forā alia ul' nō: ē poſteriꝰ ꝑſcrutanduꝫ .ſ. libro de gn̄atiōe. ⁊ dic̄ ꝯ[tor] ꝙ h̄ ē manifeſtū in ꝯ̄rijs que ſunt i q̄litate .ſ. ꝙ cū ꝑuatiōe vniꝰ q̄litatis ꝯiūgit̄ q̄litas ꝯ̄ria. ſꝫ h̄ nō ē manifeſtū i gn̄atiōe ſb ſtātie .ſ. utrū cū ꝑuatiōe vniꝰ forē ſubal' ꝯiūgat̄ ꝯ̄riū aut nō. ſꝫ h̄ ðcl'abit̄ poſteriꝰ .ſ. libro de gn̄atione. ⁊ dic̄ ꝯ[tor] ꝙ illic ðcl'abit̄ ꝙ ꝑuatio q̄ ē i pᵃ mā̄ nō diuidit̄ a p̄mis ꝯ̄rijs q̄ ſūt q̄tuor q̄litates p̄me ⁊ ꝙ iſta contraria ſunt prima contraria omniuꝫ q̄ generantur ⁊ corrumpuntur.

℃ Tractatus ſecūdus ðcl'ans qual'r. ⁊ de q̄bꝰ ꝯſiderat nālis. Capl'm p̄m de dr̄ia inter conſiderationē phiſici ⁊ mathematici.

Q Uoniā āt determiatuꝫ eſt q̄t modis nā dr̄. poſt h̄ ſpeculanduꝫ ē q̄ differt mathematicꝰ a phiſico. Etenī plana ⁊ firma hn̄t phiſica corpa ⁊ lōgitudies ⁊ puncta: de q̄bꝰ itēdit mathematicus. Ampliꝰ aſtrologia aut altera ē aut ps phiſice. Si enī phiſici ē q̄d ſit ſol aut lūa ſcire accn̄tiū āt q̄ ſunt ꝑ ſe nulluꝫ icōueniēs ē.

℃ Iſte ē ſecūdus tractatꝰ huiꝰ libri. i q̄ ðcl'at̄ qualit̄ ⁊ de q̄bꝰ ꝯſiderat phs nālis: ⁊ ꝯtinet duo capl'a. q2 i p̄ ðcl'at̄ dr̄ia iter ꝯſiderationē nālis ⁊ mathematici. In 2ᵒ ibi ⌊ Qm̄ enī de nā. ⌋ Declarat̄ ꝙ nālis hēt ꝯſiderare de mā ⁊ de forā. ℃ Capl'ꝫ p̄m ꝯtinet tres ꝑtes p̄n[les]. qm̄ i pᵃ ðcl'at̄ i q̄ nālis ⁊ mathematicꝰ ꝯueniunt. In 2ᵃ ibi ⌊ De his q̄dē igit̄. ⌋ Ponit̄ dr̄ia inter ꝯſiderationeꝫ nālis ⁊ mathematici. In 3ᵃ ibi ⌊ Latēt āt. ⌋ Decl'at̄ error platonicoꝝ ſepantiū forās ſbaleo a materijs. ℃ In pᵃ igit̄ ꝑte p̄n[li] huiꝰ capl'i phs fac̄ tria. q2 p̄ ꝯtinuādo ſe ad p̄cedētia narrat itētionē ſuā. 2ᵒ narrat i q̄ ꝯueniūt nālis ⁊ mathematicus ⁊ geometer. 3ᵒ āt narrat i q̄ ꝯueniūt nālis mathematicꝰ ⁊ aſtrologꝰ. Primū pꝫ itu enti textū. ℃ Q̄tū ṽo ad ſcd̄ꝫ phus vult ꝙ geometer ⁊ nālis ꝯueniūt in ꝯſideratiōe corpoꝝ ſupficierū ⁊ lineaꝝ ⁊ pūctoꝝ. Māiſeſtū enī ē ꝙ mathematicꝰ ⁊ geometer de iſtiſ ꝯſiderāt. ⁊ ꝙ nālis de iſtis ꝯſiderat appet: qm̄ nāliſ hēt ꝯſiderare de his q̄ accidūt corpi phiſico. nūc ṽo iſta p̄dcā accidūt corpi phiſico. g̃. ℃ Scd̄o ṽo phūs narrat in q̄ ꝯueniunt nālis mathematicꝰ ⁊ aſtrologus. ⁊ vult ꝙ nālis ⁊ aſtrologꝰ ꝯueniāt in ꝯſiderādo ꝑ ſe accn̄tia ſolis ⁊ lūe ⁊ alioꝝ corpoꝝ celeſtiū. Aſtrologꝰ enī ꝯſiderat de iſtis .i. de iſtis accn̄tibꝰ ſoliſ ⁊ lune. ⁊ ꝙ natural' bēat ꝯſiderare de iſtis ꝓbat̄ dupl'r. p̄ q2 ad nālem ꝑtinet ꝯſiderare de ſole ⁊ luna q̄d ſūt g̃ hēt ꝯſiderare de ꝑ ſe accn̄tibꝰ ſol' ⁊ lune. q2 q̄ hēt ꝯſiderare de aliq̄ ſubo hēt ꝯſiderare de ꝑ ſe accn̄tibꝰ illiꝰ ſbiecti. ℃ Scd̄o ꝓbat̄ idē ꝑ q̄ddā ſignū tale. qm̄ antiqui nāles ꝯſiderabāt de ꝑ ſe accn̄tibꝰ ſolis ⁊ lune ⁊ de terra utrū ſit ſpica ul' nō: ⁊ ēt de toto mūdo utrum ſit ſpicꝰ ul' nō. ⁊ h̄ ē ſignū ꝙ nālis hēt ꝯſiderare de iſtis. Sꝫ ex q̄ tā aſtrologꝰ q̄ꝫ nālis ꝯſiderat de iſtiſ dubiū ē an aſtrologia ſit altera a ſcīa nāli. aut parſ eiꝰ. Et hec dubitatio ſoluit̄ ꝑ diuerſitatē modorū ꝯſiderādi iſtaꝝ ſciaꝝ ut patebit. Un̄ h̄ p̄nt pōi due ꝯ̄nes. pᵃ ꝙ nālis ⁊ mathematicꝰ dr̄nt in ꝯſideratione q̄ ē nona ꝯ̄ huiꝰ libri: q̄ ꝓbat̄ ſic. oēs artifices diuerſi ſm ſpēm ꝯſiderātes idē differūt i ꝯſideratione. ſꝫ nālis ⁊ mathematicꝰ geometer ⁊ aſtrologus ſūt artifices diuerſi ſm ſpēm ⁊ ꝯſiderāt idē. g̃ i ꝯſideratiōe differūt. maior videt̄ manifeſta q2 artifices nō ſūt diuerſi niſi ul' ex diuerſitate reꝝ ꝯſiderataꝝ ul' ex diuerſitate ꝯſideratiōis. minor ꝓbat̄ q2 nālis ⁊ geomet̄ ſunt artifices diuerſi ſm ſpēm: ut manifeſtū ē. ⁊ ꝯſiderāt idē q2 corpꝰ ſupficies lineas ⁊ pūcta. Et ſil'r nālis ⁊ aſtrologꝰ ſūt artifices diuerſi ut manifeſtū ē. tn̄ ꝯſiderāt idē. q2 ꝑ ſe accn̄tia ſolis ⁊ lune. g̃ ⁊ ē. ℃ Et ꝙ nālis bēat ꝯſiderare accn̄tia ſolis ⁊ lune. q̄ ē decima ꝯ̄ huiꝰ libri: ꝓbat̄ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. q̄cūq3 hēt ꝯſiderare ſb̄m aut ſb̄m ē ul' q̄d ſit: hēt ꝯſiderare ꝑ ſe accn̄tia ipiꝰ. ſed nālis hēt ꝯſiderare ſolē ⁊ lunā q̄d ſī: g̃. ℃ Un̄ nota ꝙ nō opꝫ q̄ṑ q̄ hēt ꝯſiderare ſb̄m hēt ꝑ ſe ꝯſiderare oīa accn̄tia ſubiecti. ſed ſolum aliq̄ ⁊ hoc ſonat textus.

℃ Et al'r qm̄ videtur de nā dicētes. Et de figura ſolis ⁊ lune ⁊ utruꝫ ſperica ſit terra ⁊ mundus aut non.

℃ Secūdo ꝓbat̄ eadē ꝯcluſio per quoddā ſignū tale qm̄ antiqui nāles ꝯſiderabāt de per ſe accn̄tibꝰ corpoꝝ celeſtiū de q̄bus ꝯſiderat aſtrologꝰ ut de figura ſolis ⁊ lune. ⁊ etiā utrū terra ſit ſperica ul' nō ⁊ utrū mūdus ſit ſpericꝰ uel nō. ⁊ hoc eſt ſignū ꝙ nālis habet ꝯſiderare de per ſe accidētibꝰ ſolis ⁊ lune. ℃ Notandū ſꝫ ꝯ[tem] ꝯ[to] decimoſexto. ꝙ iſta ꝑſcrutatio .ſ. de differētia int' ꝯſiderationē naturalis ⁊ mathematici lꝫ ꝑtineat ad logicā: tamē mos eſt ut illud q̄ṑ eſt cōmune oībꝰ artibꝰ dicat̄ in logica. ⁊ illō q̄ṑ eſt ꝓpriū vnicuiq3 arti dicat̄ in illa arte. Un̄ mihi videt̄ ꝙ ꝯ[tor] per hec uerba itēdit dicere ꝙ iſta ꝑſcrutatio de differētia int' ꝯſiderationē nālis ⁊ mathematici lꝫ ꝑtineat ad logicā ⁊ non ad ſciētiā nālē: tn̄ ſm ꝯſuetudinē auctoꝝ in logica nō ponūtur niſi ea que ſunt cōmunia oībꝰ ſcientijs ⁊ illa que ſunt ꝓpria in ſciētijs ſpālibꝰ q̄uis pertineāt ad logicā tamē ſm ꝯſuetudinē ponūtur in illis ſciētijs ſpālibus. vn̄ multe ꝑſcrutatiōes logice ponūtur in ſcientia nāli ⁊ in mathematica: ⁊ multe ꝑſcrutationes phiſice ponūtur in logica. qm̄ iſte ſciētie ſunt quodāmō mixtiꝫ tradite ſed denoiant̄ a pluri. ℃ Poſſet tamē ꝓbabil'r dici ꝙ iſta ꝑſcrutatio de differētia iter ꝯſiderationē nālis ⁊ mathematici nec ꝑtinet ad logicā vniuerſalē nec ad phiſicā nec ad mathematicā: ſed ꝑtinet ad logicā applicatā iſtis ſciētijs .ſ. nāli ⁊ mathematice. ⁊ hec ſciētia eſt quaſi media int' logicaꝫ ul'em docenteꝫ ⁊ iſtaſ ſciētias. ⁊ hec eſt itētio L inconicēſis hic ut mihi videt̄. ℃ Notādū ſm ꝯ[tem] hic ꝯ[to] decimoſeptimo. ꝙ ꝓbabile eſt ꝙ qui ꝑſcrutatur de nā alicuius debet ꝑſcrutari de accidentibus eius. ⁊ cum hoc ꝙ hoc eſt probabile eſt etiam uerum.

℃ De his quidem igitur negociat̄ ⁊ mathematicus: ſed non inquantum phiſici corporis terminꝰ eſt vnuſquodq3. Nec q3 accidentia ſpeculatur inquantum talibus exiſtētibus accidunt: vn̄ ⁊ abſtrahit.

℃ Hec eſt ſecūda ps p̄ncipalis huiꝰ capl'i in qua ponit̄ differētia inter ꝯſiderationē nālis ⁊ mathema-

ticí. ⁊ ꝑmo ponit hec differētia. Secūdo vo remo uet vnū dubiū ibi⌊ Abſtracta.⌋ ℭ Primo igit dicit phūs ꝙ de his .i. de lineis ⁊ de ſupficieb⁹ ⁊ de accidētibus ſolis ⁊ lune negociant mathematicuſ ⁊ ſupple etiā nālis. Et per mathematicū intendit geometruz ⁊ aſtrologū. ſed mathematic⁹ nō ꝯſiderat de his īquātū ſunt termini corpis nālis nec īquātū accidūt corpori nāli. vñ ꝯᵗᵒʳ dicit hic ꝙ geometer ꝯſiderat de corpe ſm ꝙ eſt hñs tres dimenſiones tm̄. ⁊ nālis ꝯſiderat de eo ſm ꝙ iſte dimēſiones ſunt vltima exñtia in corpe trāſmutabili. ⁊ ſilr geometer ꝯſiderat de ſupficie ſm ꝙ eſt ſupficies tm̄. nālis vo ꝯſiderat ſm ꝙ eſt finis corpis nālis: ⁊ ſimilr ēt ꝯſiderat de lineis ⁊ pūcꝭ. ℭ Itē dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ aſtrolog⁹ nō ꝯſiderat de iſtis accñtibus ſz ꝙ accñs nature huius corpis. vz. celeſtis ſicut nālis ꝯſiderat de eis. ſ. qm̄ nālis ꝯſiderat de figura ſolis ⁊ lune ſm ꝙ nā coꝝ exigit illā figurā. ſz mathematic⁹ ſiue aſtrolog⁹ ꝯſiderat illa accñtia corpoꝝ celeſtiū ſz ꝙ mēs abſtrahit eas a motu ⁊ trāſmutatione. qꝛ ꝯſiderat de figuris coꝝ ſm ꝙ ſunt figure tm̄ ⁊ nō ſm ꝙ ſūt celeſtia mobilia. ℭ Vult igit phūs dicere ꝙ nālis ⁊ mathematic⁹ differūt in ꝯſiderādo in hꝰ qꝛ nālis ꝯſiderat lineas ⁊ ſupficies figuraſ ⁊ hm̄ ſm ꝙ accidūt corpib⁹ nālib⁹ hꝰ eſt ſm ꝙ paſſiōes nāles inſunt eis ⁊ ꝯcludunt de eis. qm̄ ſuperficies ⁊ linee conſiderant a nāli ſm ꝙ eis ſunt hm̄ ꝑdicata. ſ. ſz ꝙ ſunt termini corpis mobilis vl' corporis cōpoſiti ex mā ⁊ forma. ſed mathematic⁹ ꝯſiderat illa ſm ꝙ ſunt abſtracta per itellectū a corpibus nālibus ⁊ a motu ⁊ a mā. vñ mathematic⁹ abſtrahit iſta per intellectū a corpibus nālib⁹ ꝯſiderando illa ſm ꝙ eis inſunt ꝑdicata nō ꝑtinētia ad motū vl' mām. geometer enī ꝯſiderat corp⁹ ſm ꝙ hēt tres dimēſiōes tm̄. hꝰ eſt ꝯſiderat illā ꝓpōnem vz. oē corpus eſt longū latū ⁊ ꝓfundū: ⁊ nō ꝯſiderat illā. omne corpus eſt mobile. nec illā. oē corp⁹ eſt compoſitum ex materia ⁊ forma.

ℭ Abſtracta enim in itellectu a motu ſunt ⁊ nihil differt. neqꝫ fit mendacium abſtrahentium.

ℭ Remouet vnū dubiū qꝛ poſſet aliqs dicē ꝙ ſi mathematicus abſtrahit hm̄ accñtia a corpibus nālibus ⁊ nō ſunt in eſſe abſtracta etiā a corporibus nālib⁹. tūc videt ꝙ mathematicus itelligēdo illa ſine corpib⁹ naturalib⁹ itelligat fl'm. ⁊ ſic non hēbit verā ſciam de eis. Iō ad remouendū illud dubiū dicit phs ꝙ illa accñtia abſtracta ſunt a motu. ⁊ hꝰ qꝛ ſm ſe ⁊ ſm naturas ſuas ſunt abſtrahibilia per itellectū a motu ⁊ a materia. ⁊ iō mathematic⁹ nō abſtrahit ea niſi ſm ꝙ ſunt abſtrahibilia: ⁊ nihil differt ſupple ꝯſideratio mathematici ⁊ ꝯſideratio naturalis q̄ ad ṽitatē. nec tm̄ induc̄ ad idez ſemp: imo ad diſpoſitiōes diuerſaſ. nec mathematicus abſtrahens iſta per itellectū mētit: naz ſicut mathematicus abſtrahit ea. ſ. per intellectū nō in eſſe ita ſunt abſtracta ⁊ iō abſtractū nō eſt mēdacium. ℭ Intelligēdū ꝙ abſtractio ſm itellectum eſt duplex. q̄dā per ꝑᵃᵐ opationē intellect⁹. ⁊ q̄dā ꝑ ſcdam opationē intellect⁹. Abſtrahere lineā vl' ſupficiē a corpore ſenſibili per ꝑmā opationē itellectus eſt intelligere lineā vel ſupficiē nō itelligēdo corp⁹ ſenſibile. ⁊ ſic abſtrahere nō eſt mētiri. ſz abſtrahere lineā vel ſupficiez a corpe ſenſibili per ſecūdā opationē intellect⁹ eſt intelligere lineā vl' ſupficiē eē ſine corpe ſenſibili: ⁊ ſic abſtrahē eſt mētiri ſz hꝰ abſtractio nō eſt mathematica. ℭ Nōdūz ſz ꝯᵗᵉᵐ hꝰ ꝙ aliq̄ ſunt de quib⁹ poᵉ eſt ꝯſiderare ſz ꝙ ſunt in materijs. ⁊ ſm ꝙ abſtrahunt a materijſ ⁊ ſunt illa in qb⁹ ꝯueniūt mathematicus ⁊ nālis. ⁊ ſunt alia de qb⁹ ipoᵉ eſt ꝯſiderare niſi cū mā ⁊ iſta ꝓprie ſunt nālia. ℭ Notādū etiā ſm ꝯᵗᵉᵐ. ꝙ hꝰ eſt cōe geometre ⁊ aſtrologo: ꝯſiderare aliq̄ nō ſm ꝙ ſūt in mā. ſz ꝯſideratio geometre eſt magiſ abſtracta ⁊ magis remota a mā. qm̄ geometer ꝯſiderat de figura ſimplici: ⁊ aſtrolog⁹ de figura terminata ſ. corpis celeſtis. ℭ Nōdum ſm L inco. ꝙ phiſicus ⁊ purus mathematic⁹ cuiuſmodi eſt geometer in hꝰ differūt qꝛ illud qd̄ eſt ꝑdicatū in ꝯne demonſtratiōis phiſice eſt ſbm in ꝯne demōſtratiōis pure mathematice. qm̄ tria ſunt. ſ. corpus phiſicuz ⁊ magnitudines q̄ accñt corpibus phiſicis: ⁊ accñtia magnitudinū. ſ. corpoꝝ ſupficiei ⁊ linee ⁊ c̄. mathematici puri abſtrahūt magnitudines a motu ⁊ a mā: ⁊ magnitudies a motu ⁊ a mā ſic abſtractas ſubijciūt ⁊ de his demōſtrāt accñtia que accidūt magnitudinib⁹ inq̄ztū ſunt magnitudines. ſz phiſic⁹ demōſtrat magnitudines figuratas de corpibus phiſicis. ſm ꝙ accñt corpib⁹ phiſicis inq̄ztuz phiſica ſunt. ⁊ ſic illud qd̄ eſt ꝑdicatuz in ꝯne demōſtratiōis phiſice. ſ. magnitudo: eſt ſbm in ꝯne demōſtratiōis pure mathematice. Alia tm̄ eſt ꝯſideratio phiſici ⁊ mathematici de magnitudine vt dictū eſt: ſed nālis ⁊ aſtrologus ꝯueniūt in ſbo ⁊ ꝑdicato ꝯnis demōſtratiue: qm̄ aſtrologus demonſtrat de corpib⁹ phiſicis ⁊ demōſtrat magnitudines figuratas: ſz nō inq̄ztū accñt corpib⁹ phiſicis inq̄ztū ſunt phiſica: qꝛ nō oñdit ſpericū accidē lune ex ea ꝑte qua luna eſt corp⁹ nāle: ſed ſuffic̄ ei oñdere lunā eſſe ſpicā: aut per effectū: aut per caſum ſpitatis. cā aūt ſpitatis celi nām ſimplr trāſcendit ſz phiſic⁹ demōſtrat idē ꝑdicatū de eodē ſubiecto ꝑ nāz: ſz aſtrolog⁹ nō curat an hꝰ accidat a nā vl' nō

ℭ Latent autem hoc fatentes ⁊ ideas dicētes. Phiſica enī abſtrahunt cum. ſ. minus ſunt abſtracta mathematicis.

ℭ Hec eſt 3ᵃ ꝑs ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua decl'at error Platonicoꝝ ſepantiū formas nāles a materijs: ⁊ ꝯtinet duas ꝑticl'as. qꝛ in ꝑᵃ decl'at ꝙ foꝛe nāles nō ſunt ſepate in eē a materijs. In ſcda vo ibi ⌊ Fiant aūt itaqꝫ.⌋ Decl'at phs ꝙ foꝛe nāles ſūt min⁹ ſepabiles a mā q̄ꝫ foꝛe mathematice. ℭ In ꝑᵃ igit ꝑticula hui⁹ ꝑtis phs ꝑ narrat ꝙ mathematicalia ſ. ſupficies linee ⁊ hm̄ ſunt magis abſtrahibilia a ſenſibilib⁹ ſm ꝯſiderationē nō ſm eē: hec ſupple latēt fatētes ⁊ dicētes ideaſ. ſ. platonicos: qm̄ iſti platonici abſtrahūt ſm eē phiſica. i. foꝛas nāles a materijs. Vñ ꝯᵗᵒʳ dic̄. iſti platonici ſepant foꝛas nāles in eē qꝛ ſūt ſepate rōne: ⁊ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ manifeſtuz ē ꝙ qcqd ſepat ieſſe ſepat rōne ⁊ nō ꝯuertit. hꝰ narrato dic̄ phs. Cū min⁹ ſint. vbi ꝓbat ꝙ foꝛe nāles nō ſūt ſepate ieſſe a materijs. ⁊ hec ē ꝯ vndecima hui⁹ libꝛi q̄ ꝓbat ꝑ locū a maiori ſic. forme mathematice nō ſunt abſtracte ſm eē a materijs. ſed foꝛe nāles ſunt minus abſtracte q̄ꝫ forme mathematice: ergo foꝛe nāles nō ſunt abſtracte ſm eē a materijs maioꝛ hui⁹ rōnis pꝫ ex ꝑcedētib⁹ ſz mioꝛ pōit i lr̄a.

ℭ Fiet autem hꝰ manifeſtuz ſi aliquis vtro

rum q̄ tentauerit dicere terminos ꝛ ipſorum ꝛ accidentium. Inpar quidem eniȝ ꝛ par ꝛ rectus ꝛ curuum. Adhuc autem ꝛ linea ꝛ figura ſine motu. Caro autēȝ ꝛ os ꝛ homo non adhuc ſed. h. ſicut naris ſima: ſed non ſicut curuum dicitur.

¶ Hec ē 2ª pticl'a 3ᵉ ptis pñᵗⁱˢ hui' capl'i in q̄ decl'aꝛ minoꝛ rōnis ꝑcedentꝭ. ſ. q̄ foꝛe nāles ſūt min' ſepabiles a mā q̄ȝ foꝛe mathematice. ꝛ hec eſt duodecima ꝯ hui' lib: i q̄ ꝓbaꝛ ſic. ille foꝛe in quaꝝ diffōne cadit mā ſenſibilis ſūt min' ſepabiles a mā q̄ȝ ille in q̄ꝝ diffōne nō cadit mā ſenſibilis. ſed in diffōne foꝛaꝝ nāliū cadit mā ſenſibilis. ꝛ in diffōne foꝛmaꝝ mathe̅ᶜᵃꝝ nō cadit mā ſenſibilis. g̊ foꝛe nāleſ ſunt min' ſepabiles a mā q̄ȝ foꝛme matheᶜᵉ. maioꝛ hui' rōniſ eſt de ſe nota: ꝛ minoꝛ decl'aꝛ dupl'r. diē igiꝛ phꝰ p̄ q̄ hec. i. foꝛe nāles ſunt minus ſepate q̄ȝ foꝛe matheᶜᵉ: ꝛ fiet manifeſtū ſi aliqs tētauerit dicē terminos. i. diffōnes utroꝛūq̄ȝ. i. foꝛe nālis ꝛ foꝛme matheᶜᵉ ꝛ earū accñtiū. nā foꝛe matheᶜᵉ: ut par ꝛ ipar rectū ꝛ curuū: ꝛ linea ꝛ figura ſine motu ꝛ mā ſenſibili diffiniunꝛ. ſed caro os ꝛ hō q̄ dn̄t foꝛmas nāles: nō adhuc. ſ. diffiniunꝛ ſine motu ꝛ mā ſenſibili. ſȝ diffō foꝛmaꝝ nāliū dꝫ ſic naris ſima. i. ſic diffō ſimitatꝭ in q̄ neceo ponitꝛ mā ſenſibilis naſus ꝛ nō diciꝛ ſic curuū in cui' diffinitiōe nō cadit mā ſenſibilis q: curuitas diffiniꝛ per depſſionē ſupficiei: ꝛ in hac diffōne nō appet mā ſenſibilis p̄. q̄ȝuis eni ſupficies ſit ſenſibile cōe nō tñ eſt p̄ ſenſibilis. pōt igiꝛ minoꝛ rōnis ꝓſilli foꝛmari ſic. diffinitio foꝛe nālis eſt ſic diffō ſimi. ꝛ diffō foꝛe matheᶜᵉ eſt ſicut diffō curui. ſed in diffōne curui non cadit mā ſenſibilis ꝛ in diffōne ſimi cadit mā ſenſibilis. g̊ in diffōne foꝛaꝝ nāliū cadit mā ſenſibil'. ꝛ i diffōne foꝛaꝝ matheᶜᵃꝝ nō cadit mā ſenſibilis.

¶ Demōſtrat aūt ꝛ que magis phiſica q̄ȝ mathematica: ut perſpectiua ꝛ armonica ꝛ aſtrologica. Contrario eniȝ q̄dam mō ſe hn̄t cū geometria. Geometria q̄dē eni phiſicā itēdit lineā ſed nō inquātū eſt phiſica: ſed perſpectiua quidē mathematicam lineam eſt ſed non inquantum mathematica: ſed inquātū phiſica.

¶ Scđo ꝓbaꝛ eadē minoꝛ. ſ. q̄ in diffōnib' foꝛmaꝝ nāliū cadit mā ſenſibilis: ꝛ in diffōne foꝛmaꝝ matheᶜᵃꝝ non cadit mā ſenſibilis ſic. ille ſcie que ſunt medie int' ſciam pure matheᶜᵃᵐ ꝛ int' ſciam nālē ꝛ que magis ſunt phiſice ꝛ methaᶜᵉ: ut ſūt pſpectiua ꝛ muſica incipiūt ſuā ꝯſiderationē ab abſtracto a mā ꝛ t'minat eā ad nō abſtractū a mā. ꝛ ecōuerſo ē de ſciētijs pure matheᶜᵃˢ: qm̄ ille icipiūt ſuaȝ ꝯſiderationē a nō abſtracto a mā ꝛ termināt eā ad abſtractū a mā: ut arithmetrica ꝛ geometria. cū igiꝛ ille ſcie medie icipiūt ſuam ꝯſiderationē a formis matheᶜᵃˢ ꝛ terminēt eas ad foꝛas nāleſ apparet q̄ foꝛme matheᶜᵉ ſint abſtracte a mā ſenſibili ꝭm intellectū ꝛ diffōnē: ꝛ q̄ foꝛe nāles nō ſint abſtracte a mā ſenſibili ꝭm itellectū ꝛ diffōnē. diē igiꝛ phūs q̄ ille ſcie q̄ ſunt magis phiſice q̄ȝ matheᶜᵉ: ut perſpectiua muſica ꝛ aſtrologia dmōſtrāt h̄. ſ. q̄ i diffinitōib' foꝛmaꝝ nāliū cadit mā ſenſibilis ꝛ in diffinitiōib' foꝛmaꝝ matheᶜᵃꝝ nō. nā iſte ſcie medie ſe hn̄t q̄dāmō ꝯrio mō cū geometria q̄ eſt pure matheᶜᵃ qm̄ ubi geometria icipit ſuā ꝯſiderationem iſte ſcie medie termināt ſuas ꝯſiderationes: ꝛ ubi iſte ſcie medie icipiūt ſuas ꝯſiderationes: geometria terminat ſuā ꝯſiderationē. Et h̄ eſt qđ phꝰ dicit: q̄ geometria de phiſica linea itēdit ibi ichoando ſuā ꝯſiderationē. ſȝ nō inq̄ȝtū phiſica. i. nō terminat ibi ſuā ꝯſiderationē ſed abſtrahit lineā a mā phiſica ꝛ terminat ſuā ꝯſiderationē ad lineā abſtractā: ſȝ pſpectiua lineā matheᶜᵃᵐ ꝯſiderat ibi ichoando ſuā ꝯſiderationē ſed nō inq̄ȝtū matheᶜᵃ ſȝ inq̄ȝtū phiſica. q: nō terminat ſuā ꝯſiderationē ad lineam inq̄ȝtū eſt abſtracta ſed inq̄ȝtū ē in mā. ¶ Notāda ſunt hic duo ꝭm ꝯᵗᵉⁿᵗ. p̄ q̄ cū phꝰ diē q̄ pſpectiua q̄dāmō ſe hȝ ꝯrio mō cū geometria: diē q̄dāmō ꝛ nō dicit abſolute. q: illa q̄ ſunt in ꝯria diſpōne ſimpl'r geometrie ſunt diffōnes ſcie nālis: qm̄ geometria ꝯſiderat de magnitudibus abſtractis a mā: ꝛ nālis ꝯſiderat de eis q̄ ſunt in mā. pſpectiua ꝯſiderat de eis in diſpōne media int' illas duas ꝯſideratiōes: nō eni ꝯſiderat de linea ꝭm q̄ linea eſt ſimpl'r ut geometer. nec ꝭm q̄ linea eſt lignea aut enea ut nālis. ſȝ ꝭm q̄ eſt viſualis. iſtud eni eē eſt quaſi mediū int' nālē ꝛ matheᶜᵘᵐ. ꝛ ſil'r muſic' ꝯſiderat de ꝓpōnib' nūalib' nō ꝭm q̄ ſunt ꝓpoſitiones nūales ſed ꝭm q̄ ſunt ſonoꝝ ſenſibiliū. ¶ Secūdo eſt nōndū ꝭm ꝯᵗᵉˢ q̄ cū phꝰ diē h̄ q̄ pſpectiuus ꝯſiderat de linea matheᶜᵃ nō ꝭȝ q̄ matheᶜᵃ ſȝ ꝭm q̄ eſt nālis. nō debes itelligē q̄ ꝯſideratio ei' ſit ꝯſideratio nālis ſed itellige q̄ ꝯſideratio ei' eſt ꝓpingoꝛ ꝯſiderationi nālis. Ex q̄ dicto appet manifeſte q̄ ſcie medie inter ſcias nāles ꝛ matheᶜᵃˢ ſunt magis nāles q̄ȝ matheᶜᵉ quare ꝛc̄.

¶ Capl'm 2ᵐ ſcđi tractatus decl'ans q̄ ad phiſicum pertinet ꝯſiderare de mā ꝛ forma.

Quoniaȝ autē nā dupliciter dicitur ſpēs ꝛ mā: ſicut de ſimo quid ſit itēdimus ſic ꝯſiderandū eſt. Quare neq̄ȝ ſine mā huius. neq̄ȝ ꝭm materiaȝ.

¶ Iſtud eſt 2ᵐ capl'm hui' tractatus in quo declaratur q̄ ad naturalem ptinet ꝯſiderare de mā ꝛ forma. ꝛ ꝯtinet duas ptes pñᵗᵉˢ: q: in prima declaratur q̄ ad nālē ptinet ꝯſiderare de foꝛa ꝛ de mā. In 2ª ibi [Uſq̄ȝ ad q̄ȝtū.] declaratur ad quē terminū ſtat ꝯſideratio nālis de forma. Pria ps ꝯtinet q̄nq̄ȝ ꝑticulas q: in pª ꝓbaꝛ per ſupius determinata q̄ ad nālē ptinet ꝯſideratio de mā ꝛ foꝛa. in 2ª ibi [Etení iā.] Mouet phꝰ dubitationē circa h̄. In 3ª ibi [Si aūt arꝰ.] Inducē nouas rōnes ꝓbātes q̄ nālis hēt ꝯſiderare de mā ꝛ de forma inſimul. In 4ª ibi [Qm̄ autē faciūt.] Probaꝛ q̄ ad nālēȝ ptinet ꝯſiderare de mā. In 5ª ibi [Amplius eorū que ſunt.] Probaꝛ q̄ ad nālē ptinet ꝯſiderare de forma. ¶ In pª igiꝛ particula ꝓbaꝛ per ꝑcedentia q̄ ad nālē ptinet ꝯſideratio de mā ꝛ de forma. ꝛ hec eſt decimatertia ꝯ hui' libri que ꝓbaꝛ per ꝑcedentia. p̄ ſic. ad nālē ptinet ꝯſideratio de oī nā. ſed tā mā q̄ȝ forma ſunt nā: ut pȝ ex ꝑcedētib'. g̊ huiuſ rōnis minorē ponit phūs in textu dicens. Qm̄ nā diciꝛ dupl'r. ſ. ſpēs. i. forma ꝛ mā. ¶ Scđo ꝓbatur eadē ꝯ ſic. ꝯſideratio nālis eſt ſicut ꝯſideratio de ſimo. ſed ꝯſideratio de ſimo ē ꝯſideratio de mā ꝛ de foꝛa: ꝛ per ꝯñſ ad nālē ptinet ꝯſideratio de mā

τ de foꝛa. maioꝛ hui⁹ ponit in lr̃a τ patet ex pcedẽtib⁹. minoꝛ aũt appet q: ſimũ dicit foꝛmã determinatã q̃ ẽ i mã determiata. τ p ↄñs ↄſideratio de ſimo ẽ ↄſideratio de foꝛa: ut ẽ i mã: ſ3 q ↄſiderat foꝛmã ut ẽ i mã hẽt ↄſiderare de mã τ de foꝛa. ex his rõnib⁹ cõcludit phũs ↄñe. d. q̃re nõ ſine mã eſt h⁹ ↄſideratio neq3 ſm mãm tm̃. Un̄ ↄ̃tor dicit hic q nõ eſt dubiũ qn ad nãlẽ ptineat ↄſiderare de foꝛa q̃ ẽ i mã τ h nõ eſt dubiũ niſi de aĩa. Itẽ dic ↄ̃tor q ↄſideratio mãe i reſpectu foꝛe ẽ ↄſideratio nãliſ. τ ↄſideratio de illa ut ẽ vnũ entiũ ẽ ↄſideratio pmi phi. i. nãlis τ methaphiſic⁹ ↄſiderãt mã3 ſm q de ipa pdicanf diuerſa: qm̃ naturalis ↄſiderat mã3 ſ3 q de ipa pdicanf predicata hñtia habitudinẽ ad foꝛmã: qm̃ ↄſiderat h⁹ ppõnes. mã ẽ trãſmutabil' ad foꝛmã: τ q mã nõ põt denudari a foꝛa. τ q mã nullã foꝛmã de ſe h3. ſ3 methaphiſic⁹ ↄſiderat mã3 ſm q eſt dĩa ens. i. ſm q ens ſeſt mãe. nã methaphiſic⁹ ↄſiderat has ppones. materia ẽ ens in potentia. materia eſt de quiditate cõpoſiti. materia ẽ ſba τ ſic de alijs. τ eodẽ mõ natural' τ methaphiſic⁹ ↄſiderãt foꝛmã i oꝛdie ad diuerſa pdicata: ut p3.

¶ Eteni iã τ de h dubitabit aliqs dupliciter: q: due nãe ſunt de qua ẽ phiſica: aut de eo qd ex utriſq3. Sed ſi de eo quod ex utriſq3 τ circa utraq3. utrũ igitur eiuſdẽ: aut alius utrũq3 cognoſcere. In antiqs quidem eni aſpicienti videbitur utiq3 eẽ materici. ex pua eni pte quada3 empedocles τ democritus ſpecie3: τ quod quid erat eſſe tetigerunt.

¶ Hec ẽ 2ª pticla pᵉ ptis pn̄ᵗᵉ hui⁹ capli. in qua phs mouet dubitationẽ τ cã3 dubitatiõis aſſignat. Dubitatio igif eſt illa utꝝ ad nãlẽ ptieat ↄſiderare de foꝛa tm̃ ul' de mã tm̃ ul' de utriſq3. τ ſi de utriſq3 ẽ alia dubitatio. ſ. utꝝ ad vnã τ eãdẽ ptẽ ſcie nãlis ptineat ↄſiderare de mã τ de foꝛa: ul' ad vnã ptẽ ptineat ↄſiderare de mã: τ ad aliã de foꝛa. In antiqs eni phũs aſſignat cãm hui⁹ dubitatiõis. d. q aſpicienti i antiqs videbif q ſola mã ſit nã. Empedocles eni τ Democrit⁹ ex his tãgẽtes ex q̃dã enim pua pte h eſt modicũ tetigerũt ſpẽm. τ qd qd erat eẽ. ſ. foꝛmã. alij aũt antiq nõ pceperunt foꝛmã. ſ3 ſolã materiã. iõ cũ ſola materia ſit natura τ ſba rerũ naturaliũ ſm antiquos apparet q aſpicienti ad opiniones antiquoꝝ videbif q tota ↄſideratio naturalis ul' maxima ps ſit de materia non de foꝛma.

¶ Si autem ars imitatur naturam: eiuſdẽ autem ſcientie eſt cognoſcere ſpeciem τ mãm uſq3 ad hoc: ut medici ſanitate3 τ colerã τ flegma in quibus eſt ſanitas. ſimilr autem τ edificatoris eſt ſpẽ3 dom⁹ τ mã3 qm̃ lateres τ ligna ſunt. Similiter autẽ τ in alijs. τ phiſici utiq3 erit cognoſcere utraſq3 naturas.

¶ Hec ẽ 3ª pticula pme ptis pn̄ᵗⁱˢ hui⁹ capli. in qua phs idũc duas bonas rões pbãtes q naturalis hẽt ↄſiderare de mã τ de foꝛa: quaꝝ pᵃ eſt. ars imitaf nãm. ſicut igif eſt de arte ita eſt de ſcia nãli: ſ3 eadẽ ars ↄſiderat mã3 τ foꝛmã uſq3 ad h. i. uſq3 ad certũ terminu3. g eadẽ ſcia nãlis hẽt ↄſiderare de mã τ de foꝛa. hui⁹ rõnis p ponif maioꝛ: deide minoꝛ ibi⌊ Eiuſdẽ ãt ſcie.⌋ ¶ Tertio iferf ↄ̃ ibi⌊ phiſice utiq3.⌋ Vñ maioꝛ h⁹ rõnis eſt plana ſ3 mioꝛ declaraf in textu ſic. qm̃ medicina q̃ eſt q̃dã ars hẽt ↄſiderare mãm τ foꝛmã uſq3 ad aliquẽ terminum. ipſi⁹ medici eſt ↄſiderare ſanitatẽ q̃ eſt foꝛa: τ colerã τ flegma que ſunt mã ppinq̈ ſanitaꝭ. Et ſimilr ipſi⁹ edificatoris eſt ↄſiderare foꝛmã dom⁹ τ ẽt lateres τ ligna que ſunt mã ppinq̈ dom⁹: τ ita eſt de alijs artib⁹. τ ſic eadẽ ars ↄſiderat mãm τ foꝛma3 uſq3 ad certũ terminũ. τ dico h q: ars nõ ↄſiderat mãm pmã ſed ſolũ mãm ppinquã. τ iõ cõſiderat mãm uſq3 ad certũ terminũ citra pᵃᵐ mãm. Unde ↄ̃tor vĩ q foꝛmet hãc rõnẽ ſic. ars aſſimilaf actiõi nature: ſed vna ars ↄſiderat mãm τ foꝛmã: g actio nature reqrit mãm τ foꝛmã τ ↄſideratio nãlis debet ↄuenire actiõi nature adeo q illud qd eſt notũ apud ipm nãlẽ eſt notũ apud nãm que eſt artifex reꝝ naturaliũ. ſeqtur igif q ipi⁹ ſcie nãlis eſt ↄſiderare de mã τ foꝛa. Intelligendũ q ars aſſimilatur actiõi nãe: q: ſicut ars que fac res artificiales ex mã τ foꝛa hẽt cognoſcẽ mãm τ foꝛmã: ita actio nãe uel nã ponẽdo q cognoſceret: hẽret cognoſcẽ materiã τ foꝛmã ex qb⁹ facit res nãles. ſcia etiã nãlis hẽt ↄuenire actioni nãe: q: ſcia nãlis hẽt cognoſcẽ quõ ſit actio nature: ut q actio nature ſit ſbo pſuppoſito in q̃ pfuit pualio foꝛme iducẽde per actiõe3 nature: τ iõ ſcia nãlis hẽt ↄſiderare illa ex quibus actio nãe depẽdet. i. mãm τ foꝛmã ſicut ipſa nã: ul' actio nature poſito q cognoſceret hẽret illa cognoſcere. ſ. mãm τ foꝛmã. ¶ Notãda ſunt h q̃tuoꝛ ſm ↄ̃tem. Primo q ars ↄſiderat foꝛmã τ mã3 ppiquã illius foꝛe nõ mãm remotã. τ h itelligit phũs dicẽs q ars ↄſiderat mã3 uſq3 ad hoc. i. uſq3 ad certũ terminũ. ſ. uſq3 ad mãm ppinquã foꝛe. ſ3 ſic nõ eſt de ſcia nãli. nõ eni ſcia nãlis ↄſiderat foꝛmam ſimplr τ mãm uſq3 ad aliquẽ terminũ: ſed ſcia nãlis cognoſcit mãm ſimplr τ foꝛmã uſq3 ad certum terminũ. τ hui⁹ cãm aſſignat ↄ̃tor dicẽs q hoc accidit artificijs q: ſunt reꝝ pticulariũ. ſ. q cognoſcũt mãm nõ ſimplr ſed uſq3 ad aliquẽ certũ terminũ. Un̄ ſubdit ↄ̃tor dicẽs q ſi eſſet aliq̈ ars cõis oĩbus artificijs nece eẽt ipa3 puenire ad ultima ſbta eoꝝ. i. ad mãs pmas τ remotas oĩum artificialium. q: igif eſt vna ſcia nãlis cõis oĩb⁹ nãlib⁹ nece eſt ipa3 puenire ad ſbiectũ ultimũ entiũ nãliũ τ foꝛmã eoꝝ ultimã. hoc eſt igif nõbile q ars ↄſiderat mãm ppinquã nõ cõem neq3 remotã. ſed ſcia nãlis ↄſiderat mãm cõem τ remotã. τ rõ hui⁹ eſt q: non eſt aliq̈ ars cõis oĩbus artificijs. ſed q̃libet ars eſt de reb⁹ pticularib⁹: qm̃ ſi eẽt aliq̈ ars cõis opoꝛteret uolẽtẽ addiſcere aliq̈3 artẽ pticularẽ q ipſe prius addiſceret artẽ cõem qd nõ videm⁹. τ ſi eẽt aliqua ars cõis illa ↄſideraret de ſubo cõi oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹. τ q: eſt vna ſcia nãlis cõis oĩb⁹ reb⁹ nãlib⁹ ut ſcia tradita in liᵒ philoſophi. iõ op3 q illa ↄſideret ſbm cõe oĩb⁹ reb⁹ naturalib⁹. i. aliqd cõe ad oẽs materias reꝝ nãliũ. ul' põt p ſbm cõe itelligi pᵃ mã τ ſic appet q oĩs ars h3 ↄſiderare mãm cõe3 oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹ q̃s ↄſiderat. τ iõ ſi eẽt aliq̈ res cõmunis ↄſiderãs de oĩb⁹ reb⁹ artificialib⁹ illa hẽret ↄſiderare mãm cõem ad oẽs res artificiales. ¶ 2⁹ ẽ nõndũ q ↄ̃tor ponit hic errorẽ Auicẽne τ motiuũ erroris τ ipſ3 remouet. nã Aui. dic q naturalis

nõ loqtur niſi de materia ꝓpria vniuſcuiuſqꝫ ⁊ de p̃ma mã nõ ↄſiderat niſi p̃m⁹ pħs ⁊ i h̃ peccauit: vñ motiuũ Auicẽne fuit qꝛ cũ ipſe audiuit i poſteriorib⁹ analeticis q̃ nullus artifex demõſtrat cãs ſui ſbi de q̃ ↄſiderat: qꝛ ſi demõſtraret eas h̃ eẽt p res p̃ores illis cauſis ⁊ tũc ille res eẽnt de gñe ſupiori qꝛ iſta dec̃latio ẽ de alia arte ſupiori q̃ ↄſiderat de gñe ↄtinẽte ſbm illi⁹ art̃. ⁊ cũ h̃ audiuit ext̃minauit h̃ eẽ ipo^le i trib⁹ modis demõſtrationũ ut in demonſtratiõe ſimpl'r: ⁊ i demõſtratiõe qꝛ: ⁊ i demõſtratiõe ꝑꝑ qd. h̃ igit̃ ẽ motiuũ Aui. Si aliq̃ ars dmõſtraret p̃n^a ſui ſbi h̃ eẽt p p̃ora: ſꝫ illa p̃ora ꝑtinent ad ſciaꝫ ſupiorẽ. g̃ illa ſcia q̃ demõſtrat ẽ ſcia ſupior ⁊ nõ illa cui⁹ p̃n^a demõſtrãtur eẽ. Iſtũ errorẽ ⁊ ſuũ motiuũ remouet ↄ^ior .d. ⁊ nõ ẽ ita qm̃ h̃ nõ ẽ ipo^le niſi i demõſtratiõe ſimpl'r ⁊ i demõſtratione ꝑꝑ qd. ſed i demõſtratiõe qꝛ nõ h̃ ẽ ipo^le: ⁊ h̃ ꝓbat ↄ^ior .d. q̃ aliqs artifex p̃ot demõſtrare cãs ſui ſbi demõſtratiõe qꝛ. ſic fec pħs i demõſtratiõe p̃me mãe ⁊ p̃mi motoris i h̃ libro: ⁊ ſi demõſtratio fuerit de accñtib⁹ ꝓprijs entis trãſmutabilis erit dmõſtratio nãlis. ⁊ ſi fuerit de accñtib⁹ ꝓprijs entis ſimpl'r erit dmr̃atio phi^ca .i. metha^ca. ¶ Cꝫ⁹ ẽ nõndũ ſꝫ ↄ^rꝫ q̃ vr̃ q̃ mã p̃^a nõ poſſit decl'ari eẽ ꝓpe niſi p ſignũ nãle. p̃m⁹ aũt motor ipo^le ẽ ut decl'et eẽ niſi p ſignũ nãle. via do q̃ ꝓceſſit Aui. i ꝓbãdo p̃^m p̃n^m eẽ ẽ via loquẽtiũ: ⁊ p̃mo ei⁹ ſp̃ iuenit quaſi medic⁹ int̃ ꝑipateticos ⁊ loquẽtes. i. i ꝓbãdo p̃^m p̃n^m eſſe. qd ſic itelligo. ſ. q̃ rõ Auicẽne ẽ ṽboſa ⁊ appens nõ tñ ẽ ṽa ſimpl'r. ¶ Quarto ẽ nõndũ ſm ↄ^rꝫ q̃ cãe ſbi qñqꝫ p̃nt demõſtrari ꝑꝑ qd ⁊ qꝛ. dic̃ eni ſic. cũ aũt cãe ſbi art̃ habuerit cãs p̃ores: tũc demõſtratio illaꝝ cãrũ ẽ p demõſtrationẽ ſimpl'r i arte ↄtinẽte illã artẽ ⁊ ẽ demõſtratio p ſignũ in illa arte. ⁊ totuꝫ h̃ eẽt qñ cã ſbi art̃ latuerit. vñ qñ cãe ſbi alicui⁹ ſcie hñt cauſas p̃ores tũc ille cãe q̃ hñt cauſas p̃ores p̃nt demõſtrari ꝑꝑ qd i arte ſupiori. i. i ſcia ſbalternãte ⁊ p̃nt demõſtrari a ſigno ⁊ demõſtratiõe qꝛ in illa arte ⁊ h̃ ſi ille cãe ſbi art̃ nõ fuerit note. ¶ Sꝫ h̃ p̃ot dubitari quid. ſ. ↄ^ior itelligat p demõſtrationẽ ſimpl'r ⁊ qd itelligat p demõſtrationẽ ꝑꝑ qd ⁊ q̃liter ille demõſtratiões dñt: ⁊ vr̃ mihi q̃ p demõſtrationẽ ſimpl'r itelligat demõſtrationẽ i ſuo eẽe potiſſimo. ⁊ ẽ illa demõſtratio cui⁹ mediuꝫ dic̃ qd ul' ꝑꝑ qd ul' cui⁹ mediũ aggregat oẽs cãs ul' ſaltez cãm potiſſimã. demõſtratio aũt ꝑꝑ qd eſt illa q̃ eſt p cãm ꝓpinquã in quocũqꝫ gñe eãe fuerit: qm̃ p oẽs cãm ↄtigit demõſtrare ꝑꝑ qd. ⁊ iõ dico q̃ demonſtratio ꝑꝑ qd eſt in plus q̃ꝫ demõſtratio ſimplicit̃. oĩs eni demõſtratio ſimpl'r ẽ demr̃atio ꝑꝑ qd. ſed nõ oĩs demõſtratio ꝑꝑ qd eſt demr̃atio ſimplicit̃.

¶ Adhuc qd cui⁹ cã fit ⁊ finẽ eiuſdẽ: ⁊ quecũqꝫ ſũt ꝑꝑ h̃. Nã aũt finis ẽ: ⁊ cui⁹ cauſa fit. Quoꝝ eni cõtinui mot⁹ exiſtis ẽ finis aliqs mot⁹. hoc ultimũ ẽ: ⁊ cui⁹ cã fit. Vñ ⁊ poeta deriſorie appoſuit dic̃e. Hũc finẽ cuius quidẽ cã effectus eſt. Vult eniꝫ nõ omne eſſe ultimum finem ſed optimuꝫ.

¶ Hic pħs adduc̃ 2^am rõnẽ ꝓbãtẽ ꝓpoſitũ q̃ ẽ illas eiuſdẽ ſcie ẽ ↄſiderare finẽ ⁊ illa q̃ ſũt ad finẽ: ſꝫ forma ẽ finiſ mãe: g̃ eiuſdẽ ſcie ẽ ↄſiderare de mã ⁊ de foĩa: ſed ad nãlẽ ꝑtinet ↄſideratio de altero illorũ. g̃ ad nãlẽ ꝑtinet ↄſideratio de utroqꝫ illoꝝ. maior ẽ manifeſta: ⁊ minor decl'at̃ qꝛ foĩa ẽ finis mãe ⁊ h̃ p ſill'm ex duab⁹ affirmatiuis in 2ª figura ſic. finis ẽ ultimũ ⁊ foĩa ẽ ultimũ: igit̃ foĩa ẽ finis. ſꝫ ex duab⁹ affirmatiuis in 2ª figura nõ ſeqtur ↄ̃ niſi i terminis ↄuertibilib⁹. ⁊ finis ⁊ ultimũ nõ ↄuertunt̃: qm̃ nõ oẽ ultimũ ẽ finis ſed ultimũ nobile: qm̃ vnũ ꝓueniẽs ex nec̃itate mat'ie cuiuſmodi ẽ mors nõ eſt finis: vñ ultimũ nobile ⁊ finis ↄuertunt̃: ⁊ p̃t tc̃ rõ foĩari ſb hac foĩa: finis ẽ ultimũ nobile ⁊ foĩa ẽ ultimũ nobile. g̃ foĩa ẽ finis. p̃ot ẽt rõ fieri i p̃^a figura ſic. oẽ qd ẽ ulti^m i gñatiõe ⁊ nobili⁹ p̃cedẽtib⁹ ẽ finis: ſed foĩa ẽ ulti^m i gñatiõe ⁊ nobili⁹ p̃cedẽtib⁹. g̃ foĩa ẽ finis: ⁊ qꝛ nõ oẽ ulti^m ẽ finis: deridẽdus eſt poeta ille q̃ dixit q̃ mors eẽt finis hoĩs ⁊ cã q̃re factꝰ eſt hõ. qꝛ mors ẽ ultimũ. h̃ aũt nõ ẽ uerꝫ q̃ mors ſit finis: qꝛ q̃uis mors ſit ultimũ qꝛ tñ nõ ẽ ultimũ nobile: iõ mors nõ ẽ finis. Vñ dic̃ ↄ^ior q̃ mors q̃ ẽ ulti^m diſtiguit̃ ab ultimo qd ẽ finis i h̃. qꝛ ulti^m qd ẽ ulti^m finis: ẽ p̃ma qes ad quã ueniunt gñata. ſed mors uenit poſt illud ultimũ qd eſt finis. g̃ p̃^m ultimũ ad qd peruenit motus gñationis eſt finis: vñ mors ſeqtur felicitatem ⁊ totã ꝑfectionẽ rei: ⁊ iõ finis eſt p̃^m ultimũ ⁊ mors eſt poſtremũ ultimum.

¶ Quoniam autem faciunt artes materiam alie quidem ſimpliciter: alie ṽo opoſe ⁊ utimur tanq̃ꝫ ꝑꝑ nos omnibus que ſunt. Sumus eniꝫ quodãmõ ⁊ nos finiſ. Dupl'r eni ẽ id cui⁹ cã fit. Dictũ eſt auteꝫ de his i his que de p̃ma philoſophia ſũt.

¶ Hec ẽ 4ª ꝑticl'a p̃^e ꝑtis p̃n^lis hui⁹ capl'i i q̃ decl'at̃ q̃ ad nãlẽ ꝑtinet ↄſideratio de mã. ⁊ hec ẽ 14^a ↄ̃ huiꝰ libri q̃ ꝓbat̃ ſic. ſcia nãlis i ↄſiderãdo res nãles. ⁊ illa q̃ ad res nãles ꝑtinẽt ẽ ſiſis arti i ꝓducẽdo res artificiales. hec ſat̃ patet qm̃ ſic ars i ꝓducẽdo res artificiales hẽt cognoſcẽ illa ex qb⁹ res artificiales ſiũt: ita ſcia nãlis i ↄſiderãdo res nãles hẽt ↄſiderare illa ex qb⁹ res nãles ſiũt: vñ ſcia nãlis habet ↄſiderare oĩa illa ex qb⁹ ſiũt res nãles q̃ hẽret cogſcẽ ſuppoſito q̃ hẽet ꝓducẽ res nãleſ. ⁊ ſic ẽ uerũ q̃ ſcia nãlis i ↄſiderãdo ẽ ſiſis opatiõi art̃ uel arti i opando. rõ igit̃ foĩat̃ ſic. ſicut ſe hẽt ars i opando artificialia ſic ſe hẽt ſcia nãlis i ↄſiderando res nãles: ſꝫ oĩs ars i opando ↄſiderat mãm: g̃ ſcia nãlis i ↄſiderãdo res nãles hẽt ↄſiderare materiã: ⁊ p ↄñs ad nãlẽ ꝑtinet ↄſideratio de mã: maior hui⁹ rõnis ẽ manifeſta: minor decl'at̃ ad cui⁹ decl'arationẽ pħs ponit q̃ꝫdã diſtictionẽ artiũ q̃ ẽ tal': de nũo artiũ q̃dã ẽ opans ſimpl'r ⁊ q̃dã ẽ utẽs ſimp^r: q̃dã opans q̃dãmõ ⁊ q̃dã ẽ utẽs q̃dãmõ. ars operans ſimp^r ẽ dup^x. qꝛ q̃dã ẽ ſimpl'r factiua mãe ⁊ q̃dã ẽ factiua mãe opoſe ⁊ illa ẽ diſpoſitiua mãe. Ex^m p̃mi. ars factiua mãe ſimpl'r ẽ illa q̃ trãſmutat mãꝫ de vna ſpẽ i aliã ul' de vna q̃litate ꝑmanẽte in aliã ut ars faciẽs lateres ex qb⁹ edificator facit domũ. iſta eni ars q̃ fac̃ lateres di ars ſimpl'r factiua materie. Exẽplũ ſcdi ut ars diſponẽs mãm q̃ nõ trãſmutat mãm de vna ſpẽ i aliã ſꝫ ſolũ remouet aliq̃s ꝑtes mãe ut ars dolatiua ligꝫ uel q̃ cõponit aliq̃s ꝑtes materie adiuicẽ ul' al'r quocũqꝫ mõ diſponit materiã. talis inq̃ꝫ ars di ars faciẽs mãm opoſe: ars igit̃ opans ſimpl'r facit mãm uel diſponit mãꝫ ſed ars utẽs quodãmõ ⁊ opans q̃dãmõ: eſt illa q̃ inducit formã: ⁊ di quodãmõ utẽs qꝛ utit̃ mã iaꝫ

facta ul' diſpoſita p artē iferiorē .i. p artē opatiuā ſimpl'r. ⁊ dr quodāmō opans q: facit ⁊ opatur formā i mā. ⁊ h' ē ars iducēs formā nauis in lignis diſpoſitis ⁊ pparatis ad formā nauis. ars vo ſimpl'r utēs eſt illa que utit re facta q̄ gdē ars nec facit nec diſponit mām nec ēt iducit formā cuiuſmodi ē ars gubernatiua nauis ⁊ eodē mō ē i aliis artib⁹: ſed ars factiua ⁊ diſpoſitiua māe ē īfima: ſed alie due artes ut ars factiua foīe ⁊ ars uſualis dicūtur pn^{les} artes: tñ ars uſualis eſt pncipalior q̄ȝ ars factiua ul' iductiua foīe. Q: aūt talis ars uſualis q̄ utit de re facta ſit pncipalior oñdit ph's dicēs q nos ſum⁹ q̄dāmō finis oium q̄ fiūt ab arte. ⁊ dixit quodāmō. q: finis dr dupl'r ut hēt decl'are p^{a} phia. Uñ dicit ɔ^{tor} q ph's p hoc itelligit q finis dr dupl'r: aut ſic diximꝰ q foīa ē finis māe ⁊ illud ad qđ puenit res eſt finis rei. aut ſic diximꝰ q illđ cuiꝰ ē res ē finis rei: ⁊ ſm h' dicimꝰ q hō ē finis rerū creataȝ pp ipm. hec ɔ^{tor}. Uñ vno° dr finis illđ qđ acgrit per trāſmutationē ⁊ ſic foīa ē finis māe ⁊ iſto mō nos nō ſumꝰ finis reȝ artificialiū. alio° dr finis ille cuiꝰ ē res ⁊ pp quē res fit ſic q alit' nō fieret niſi eſſet illud ⁊ ille uteret ea: ⁊ iſto mō nos ſumus finis omnium artificialium: q: res artificiales fiunt ut habeamus eas ⁊ utamur eis.

¶ Due igitur ſunt pncipantes mām ⁊ cognoſcentes artes que utitur ⁊ factiua: q̄ architectonica. Unde ⁊ uſualis architectonica quodāmō eſt. Differūt āt ſm q h. ſpēi quidē cognoſcitiua architectonica. alia aūt ut factiua māe. Gubernator eni qualis ſit ſpēs aliqua themonis cognoſcit ⁊ inſtituit. Alius autem ex quo ligno ⁊ qualibus illis erit.

¶ Poſita iſta diſtictiōe artiū cuiꝰ duo mēbra ponūtur in lr̄a pcedēti .ſ. q q̄dā ē ars opatiua ſimpl'r ⁊ h' ē dup^{x} ut dcm̄ ē. ⁊ q̄dā uſual'. h' ph's pōit 3^{m} mēbrū .ſ. q q̄dā ē ars factiua forme. Dic igit ph's q due ſūt artes pn^{les} ⁊ cogſcētes mām .ſ. illa q̄ nunc dcā ē .ſ. ars q̄ utit h' ē ars uſualis. ⁊ illa q̄ ē factiua .i. illa q̄ ē factiua foīe q̄ruȝ utraqȝ ē architectonica. ſed dīnt: q: ars factiua forme ē receptiua reſpectu māe imediate: qm̄ ars factiua nauiſ pcipit māȝ: q: pcipit q̄lia debēt eē ligna. ⁊ q̄lit' dbēt diſponi ex q bꝰ debet fieri nauis: ſed ars uſualis ē pceptiua forme: q: ars gubernatiua nauis pcipit q̄lis dbet eē foīa nauiſ ⁊ q̄lis debet eē forma themōis. ⁊ ſic differūt iſte due artes. q: vna ē imediate preceptiua māe: ⁊ alia .ſ. uſual' ē imediate pceptiua foīe: ⁊ q̄ȝuis utraqȝ iſtaȝ artiū uocet architectonica tñ ars uſualis ē pnci^{ma} ⁊ maxie architectonica dr. Ex qbꝰ oībꝰ itēdit ph's pbare minorē ſue rōnis .ſ. q oiſ ars i opando ɔſiderat māȝ: qm̄ certū ē q ars factiua māe ⁊ ēt ars diſpoſitiua māe cogſcit māȝ: ⁊ ſilr ars factiua foīe cogſcit māȝ. nā pcipit mām q: pcipit q̄lia debēt eē ligna. ⁊ q̄lit' debēt diſponi qđ nō eēt niſi cogſcēt māȝ. Silr ars uſualis cogſcit māȝ q: utit mā. gubernator eni nauis utit tota naui. ⁊ ſic utit mā nauis: vñ ex q̄ utit naue ⁊ mā nauis ad effectꝰ determiatos ⁊ vna mā ē utilis ⁊ ſufficiēs ad tales effectꝰ ⁊ alia nō: nece ē ut cogſcat q̄lis dbeat eē mā nauis. Reſumat igit rō pn^{lis} ſic. ſic ſe habet ars in opando artificialia ita ſe hēt ſcia nālis i ɔſiderādo res nāles: ſȝ quelibet ars i opando cogſcit māȝ: g ſcia nālis i ɔſiderādo res nāleſ hēt ɔſiderare mām. ⁊ p ɔñs ad nālē ptinet ɔſideratio de mā.

¶ In his gdē igitur que ſunt ſm artē nos facimꝰ manifeſtū pp opꝰ .ſ. i phiſicis ieſt.

¶ Cū ph's aſſimilauit nāȝ ⁊ artē i h' q utraqȝ cognoſcit mām. ponit drīā int' artē ⁊ nām reſpectu māe d. q i his q̄ ſūt ſm artē nos facimꝰ mām ſicut formā. ſed in nālibꝰ nā fac formā nō mām: q: mā ē eterna ⁊ ieſt q: pſupponit actiōi nāe. ⁊ addit ɔ^{tor}. d. q hoc ſilr inuenit in qbuſdā artibus .ſ. quartū mā eſt naturalis: qm̄ ars non facit illam.

¶ Amplius eoꝝ que ſunt ad aligd mā eſt. In alia enim ſpē alia materia.

¶ Hec ē 5ª pticl'a pᵉ ptis pn^{lis} huiꝰ capl'i .i. q̄ dcl'at q ad nālē ptiet ɔſideratio de foīa: ⁊ hec ē .15ª ɔ huiꝰ libri q̄ pbat ſic. ad illā ſciam ad quā ptinet ɔſiderare de aliq̄ relatiuo ptiet ɔſiderare de illo ad qđ refert. ſȝ mā dr relatiue ad formā. cū igit ad ſciaȝ nālē ptineat ɔſiderare de mā. ſegtur q ad ſciaȝ nāleȝ ptinet ɔſiderare de foīa. maior huiꝰ rōnis vȝ manifeſta ⁊ mior pbat p h' q: i alia ⁊ alia ſpe ē alia ⁊ alia mā. mā igit diuerſificat ex diuerſitate foīe. ſȝ illđ qđ diuerſificat ad diuerſitatē altiꝰ refert ad illud. g. Et ɔ^{tor} addit aliā rōnē. d. q q: ēt mā ē pp foīaȝ ⁊ ecōuerſo opȝ ɔſiderātē de aliq̄ ɔſiderare de illo pp qđ ē. ¶ Sed h' ſūt duo dubia: p^{m} qualr mā eſt ad aligd. 2^{m} q̄lit' ſit uerū q i alia ⁊ alia ſpe ſit alia ⁊ alia mā. Ad p^{m} dico q eē ad aligd ɔtigit q̄drupl'r vno° ſic ipe reſpectꝰ ē ad aligd: ⁊ ſic illa q̄ ſūt p ſe i gñe relatiōis p ſe ſūt ad aligd. ¶ 2° mō illđ dr eē ad aligd qđ necio ſegtur ad reſpectū. ⁊ ſic illa que ſūt i p^{a} ſpe q̄litatȝ dnr eē ad aligd ut ſanitas ⁊ pulchritudo ⁊c. q: ſanitas necio ſequit debitā cōmēſurationē q̄litatū p^{a}ꝝ q̄ cōmēſuratio ē qdā reſpectꝰ ¶ 3° illđ dr eē ad aligd qđ ē aggregatū ex relatiōe ⁊ aliq̄ abſoluto ⁊ ſic relatiuū ut pr dñs ⁊c. dnr eſſe ad aligd. ¶ 4° mō illđ dr eē ad aligd: q: ipȝ ē ſbm illiꝰ qđ ē ad aligd ul' reſpectꝰ relatiui. ⁊ h' ɔtigit dupl'r: q: ul' ē ſbm p accñs ⁊ ſic hō ē ſbm dñij ul' ſilitudis q: ɔtigent' accidit ſibi q ei iſit dñiū ul' ſilitudo. alio mō ē aligd ſbm reſpectꝰ p ſe i ſcđo mō dicēdi p ſe: ⁊ iſto ultio mō ē mā ad aligd: q: mā p ſe refert ad formā i 2° mō dicēdi p ſe. Dico igit q mā dr ad aligd nō tanqȝ aligd p ſe i gñe relatiōis: ſȝ tāquā aligd cui ieſt relatio p ſe i 2° mō dicēdi per ſe: qm̄ hec ē p ſe i 2° mō: mā ē ad formā ul' mā refert ad formā ⁊ h' ſm itētionē phi ⁊ ɔ^{tis}. Ul' pōt dici q mā pōt accipi ul' p eo qđ ſignificat p h' nomē mā ul' p illo abſoluto qđ ē alt'a ps cōpoſiti de q̄ vē pdicat h' nomē mā: p mō mā ē ad aligd q: mā ē aggregatū ex abſoluto ⁊ reſpectu ⁊ ſic logt h' ph's. ſȝ 2° mō nō ē ad aligd niſi p accñs ſic hō ul' lapis cui accidit q ſit ſubm tal' relatiōis ul' talis. ¶ Ad 2^{m} dicēdū q mā q̄ȝtū ad ppoſitū ē du^{x} .ſ. mā alt'ationis ⁊ mā cōpōnis. mā alt'atiōis ē illa q̄ ē ſbm alt'atiōis pcedētis gñationē rei ⁊ h' mō panis ē mā ſanguis ⁊ vinū acetī ⁊ ſemē aial' pducti ex ſemie. Mā vo cōpōnis ē illa q̄ ē pars rei ex q̄ cū foīa cōponit res. ⁊ talis mā ē du^{x} .ſ. ppinq̄ ⁊ rēota. vbi gra. mā ppinq̄ hois ut ptes approp^{ate} hoi ut pes ⁊ manꝰ ⁊c. Dico igit q i alia ⁊ alia ſpe ē alia ⁊ alia mā alt'atiōis: qm̄ aliđ ē ſemē alt'atiōis ex q̄ gñat hō: ⁊ aliđ

eſt ſemen ex quo generatur aſinus. ⁊ ſimilr̄ in alia ⁊ alia ſpecie eſt alia mā̈ cōpōnis ꝓpinq̄ quoniam mēbra leonis ſūt alia ſm ſpēm a mēbris hoīs: tñ i diuerſis ſpēbꝰ ē eadē mā̈ cōpōnis ſm ſpēm: ſꝫ remota tñ i eadē ſm numeꝝ ſucceſſiue. De mā ꝓpinqua cōpōnis ⁊ de mā alr̄atiōis vī loq̄ ph̄s h̄ ſꝫ ex pōnē ꝯⁱˢ. nā ꝯᵗᵒʳ. d. ſic. diuerſa i foīa diuerſificāt i mā̈ ⁊ diuerſificant in mā̈ pp̄ diuerſitatē in forma adeo ꝙ mā̈ aīaliū ē alia a mā̈ uegetabiliū ⁊ mar̄ia hoīs ē alia a mā̈ aliaꝝ ſpērū q: foīe ſt̄ alie. hec ꝯᵗᵒʳ ⁊ h̄ pōt itelligi de mā̈ cōpōnis ⁊ de mā̈ alr̄ationiſ.

¶ Uſq; ad quātū ergo phiſicum opꝫ cognoſcere ſpēm ⁊ quod qd eſt.

¶ Hec ē: 2ᵃ ps p̄nᵗⁱˢ huiꝰ caplī i q̄ iquirit ad quē t̄mi nū ſtat ꝯſideratio nālis de foīs. vñ ph̄s p̄ mouet q̄ōnē. 2° vo ſoluit cū dic̄ ⌊ Aut queadmodū. ⌋ 3° vo cū dic̄ ⌊ Quō āt ſe hēat. ⌋ Narrat q̄ ꝯſideratio de formis ꝑtineat ad p̄ᵐ ph̄m. Prīo igit̄ ph̄s mouet q̄ſtionē dicēs uſq; ad q̄tū hoc eſt uſq; ad quē t̄minū opꝫ phicū cognoſcē ſpēm ⁊ qō qd ē. i. formam.

¶ Aut queadmodū ad medicū neruuꝫ ⁊ fabrum es uſq; quo. Curꝰ eni cā vnumquodq;. Et circa hec que ſunt ſeparate quidem ſpēs in materia. Homo enīꝫ hominem generat ex materia ⁊ ſol.

¶ Hic ph̄s ſoluit q̄ſtionē dicēs ꝙ queadmodū opꝫ ad medicū cog̃ſcē neruū ⁊ fabrū eo uſq; q̄ deueniat̄ ad ultimā formā exñtē i ſua mā̈ nō ſeꝑabileꝫ ab illa mā̈ pp̄ quā formā ꝯſiderat illā mā̈m. uerbi gratia. medicꝰ ꝯſiderat formā nerui q̄uſq; ꝑueniat ad ultimā formā pp̄ quā ꝯſiderat de neruo: cuiuſmodi foīa ē ſanitas: ita opꝫ nālē i ꝯſideratione de formis ꝑuenire ad foīas abſtractas exñtes in mā̈ cuiuſmodi ē forma hoīs q̄ eſt abſtracta a mā̈ ſꝫ eē: exñs tñ i mā̈ ſm opatione. Uel forte ꝓ tāto dī ſeꝑata a mā̈: q: nō deducit̄ de pō mā̈e. In h̄ igit̄ ꝯſiſtit ſolutio qm̄ ſicut medicꝰ cōſiderat formā nerui ⁊ alias foīas q̄uſq; ꝑueniat ad ultimā formā ꝓpt̄ quā ꝯſiderat alias: ſic nālis hēt ꝯſiderare de foīs exñtibꝰ i mā̈ q̄uſq; deueniat ad ultimā formā pp̄ quā ꝯſiderat alias formas. ¶ Q̄ āt foīa hoīs ſit de ꝯſideratiōe nālis ꝓbat̄: ⁊ hec ē. 16ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. oīs foīa g̃ñati ex mā̈ ē de ꝯſideratione nālis: ſed hō g̃ñat̄ ex mā̈. g̃ foīa hoīs ē de ꝯſideratiōe nālis. De iſta rōne minor ponit̄ in lr̄a cū dicit̄ hō g̃ñat hoiem ex mā̈ ⁊ ſol. ⁊ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ hō g̃ñat̄ ab hoīe ⁊ a ſole ⁊ utrūq; eſt foīa i mā̈: ⁊. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ ph̄s dicit h̄. ſ. ꝙ hō generat hoiem ⁊ c̄, quaſi ꝯ̃dicēdo dicentibus formas ſeꝑari ⁊ innuēdo ꝙ forme nāles ſunt in mā̈. Deinde cum dicit.

¶ Quō autēꝫ ſe habeat hoc ſeꝑabile: ⁊ qd ſit phie p̄ime eſt determinare.

¶ Narrat q̄ ꝯſideratio de foīs ꝑtinet ad p̄ᵐ ph̄ꝫ dicēſ quō āt ſe hēat foīa ſeꝑabilis. i. foīa abſtracta ⁊ qd ſit. p̄ᵉ ph̄ie ē determiare. Et ꝯᵗᵒʳ h̄ dic̄ ꝙ ꝯſideratio i diſpōnibꝰ formaꝝ abſtractaꝝ ſm ꝙ ſūt abſtracte ⁊ de qditatibꝰ eaꝝ ē ꝓprietas p̄ᵉ ph̄ie non ſcie nāliſ. hec igit̄ ē itētio huiꝰ ꝑtis q: p̄ q̄rit ad quē terminū ſtat ꝯſideratio de foīs. ¶ 2° r̄ndet ꝙ ꝯſideratio de foīs nālis ſtat ad ultimā formā exñtē i mā̈. ⁊ illā uocat ph̄s ſeꝑatā a mā̈ exñtē tñ in mā̈. ⁊ talis ē foīa hoīs: ⁊ ꝙ nālis hēt ꝯſiderare formā hoīs: ꝓbat̄ q: hō g̃ñat̄ ex mā̈. ¶ 3° narrat ph̄s cuiuſmodi ꝯſideratio de formis ꝑtinet ad p̄ᵐ ph̄m ⁊ itēdit ꝙ p̄mꝰ ph̄s hēt ꝯſiderare de foīs abſtractis. ſ. quō ſūt ⁊ qd ſūt. ¶ Nōnda ſūt h̄ duo ſm ꝯᶜᵗ. p̄ ꝙ ꝯſideratio de foīs ē dupx̄. ſ. an ſint ⁊ qd ſint. ul̄ ſub alijs v̄bis ꝯſideratio de formis q̄dā ē de qditate formaꝝ ⁊ q̄dā de eē eaꝝ: ⁊ ꝙ ph̄s h̄ dicat ꝙ ꝯſideratio nālis ſtat ad formā humanā: illō debet intelligi de ꝯſideratiōe qditatꝭ formaꝝ ⁊ nō de ꝯſideratione eē formaꝝ: q: ꝯſideratio nālis de eſſe formaꝝ nō ſtat ad formā humanaꝫ: q: nālis ꝯſiderat de eſſe formaꝝ abſtractaꝝ: q: nālis hēt ꝓbare formas abſtractas a mā̈ eē: ⁊ iō ꝯſideratio nālis in eē formaꝝ non ſtat circa p̄ᵈᵃᵐ formā ſeꝑatā a mā̈. ¶ 2° ē notādū ſm ꝯᶜᵉᵐ. ꝙ p̄ᵃ phia nō ꝓbat ſubſtantias ſeꝑatas eē. ſed h̄ facit ſcia nālis ⁊ p̄ᵃ phia ꝯſiderat de qditatibꝰ formaꝝ abſtractaꝝ: ⁊ rōnē eiꝰ aſſignat d. ſic. ⁊ nota ꝙ ꝯſideratio eē iſtarū formaꝝ eſt in ſcia nāli nō in p̄ᵃ phia ut Aui. eſtimauit: qm̄ in iſta ſcia appet illō genꝰ formaꝝ eē: deinde p̄ᵃ phia ꝯſiderat de quiditatibꝰ ⁊ de diſpōnibꝰ eaꝝ: vñ ſola ſcientia nālis ꝓbat illā ꝯ̃nē. ſ. foīa abſtracta a mā̈ eſt ſed methaphiᶜᵘˢ hēt ꝓbare tales ꝯ̃nes. ſ. foīa ſeꝑata a mā̈ eſt ſimplex: eſt itelligēs: eſt actꝰ purꝰ: ⁊ hᵒⁱ. ſed methaphiſicꝰ nō pōt ꝓbare ſb̄ſtātiā abſtractā eē. ⁊ cām huiꝰ ꝯᵗᵒʳ aſſignat. d. ⁊ h̄ ē rectū. impoˡᵉ enī eſt aliq̄; ſciētiā vniuerſalē uel ꝑticularē demōſtrare ſuū ſubiectū eſſe ſiue per ſignū ſiue ꝑ demōſtrationē. ſed nō ē ita i cauſis ſui ſb̄ti: qm̄ declarat eas ꝑ ſignū ⁊ nō ꝑ demōſtrationē ſimplr̄. hoc igit̄ eſt notabile. ſ. ꝙ ſcia nālis ꝓbat ſubāꝫ ſeꝑatā eē: ſꝫ p̄ᵃ phia nō pōt ꝓbare ſb̄am ſeꝑatam eē: ⁊ rō huiꝰ q: ſubſtātia abſtracta ē ſubm̄ in p̄ᵃ phia: ⁊ nulla ſcientia pōt demōſtrare ſubm̄ ſuū nec ꝑ ſignū nec ꝑ demōſtrationē pp̄ qd. tñ ſcientia pōt demōſtrare cauſas ſubiecti demōſtratione q̄a. ¶ Sed hic dubitatur q: phūs ⁊ ꝯᵗᵒʳ ſexto methaᶜᵉ uoluit ꝙ eiuſdē ſcie eſt ſcire aliq̄d ⁊ ſcire qd ſit: ergo ſi ſcia nālis habeat demōſtrare de ſubſtātijs abſtractis q: ſūt ſeq̄tur ꝙ ſcia nālis hēt demōſtrare de ſubſtantijs abſtractis quid ſunt cuius ꝯ̃riū uoluīt phūs ⁊ ꝯᵗᵒʳ qui dicūt ꝙ ꝯſideratio nālis de quiditatibus foīarū ſtat ad formā hoīs ⁊ nō ꝓcedit ultra. ¶ Dicēdū eſt ꝙ eiuſdē ſcie eſt ꝯſiderare de aliquo qd ē: ⁊ ſi eſt: ⁊ q̄a eſt: ⁊ pp̄ cās. vñ ſi aliqua ſciētia habeat ꝯſiderare de aliquo ſi eſt: ⁊ hoc pp̄ quid ⁊ ꝑ cauſas: ſeq̄tur ꝙ eadēꝫ ſcia hēt ꝯſiderare de eo qd eſt. tamē aliqua ſcia ꝯſiderat de aliquo ſi eſt ꝑ effectꝰ. ⁊ tamē nō ꝯſiderat qd ē ⁊ ſic ꝯſiderat ſcia nālis de eē formaꝝ abſtractaꝝ. i. ꝑ ſigna ⁊ ꝑ effectus: ideo ⁊ c̄.

¶ Tractatus tertius ⁊ eſt de cauſis per ſe reꝝ nāliū.
Caplm̄ p̄ᵐ de generibus cauſarum.

d **Eterminatis āt his conſiderandū eſt de cauſis: q̄ ⁊ quot numero ſint. Quoniā eni ſciēdi gratia h̄ negociuꝫ eſt. ſcire āt nō añ opinamur vnūq̄dq; q̄ꝫ utiq; accipiamus pp̄ qd ē vnūq̄dq;. Hoc aūt accipe p̄mā cām manifeſtū ē: qm̄ ⁊ nobis h̄ faciēdū eſt g̃ñatione ⁊ corruptiōe ⁊ de omni phiſica mutatione: quatenꝰ ſcientes eoꝝ principia reducere in ipa tētemꝰ**

queſitorum vnumquodqꝫ.

¶ Iſte eſt tertiꝰ tractatus huiꝰ libri in quo determinatur de cauſis per ſe rerū nālium: ⁊ ꝯtinet duo capl'a qꝛ in p̄ determinat̃ de gn̄ibꝰ cāꝶ. In 2° ibi [Modi autē cāꝶ.] Determinat̃ de modis cāꝶ. Capitulū p̄m ꝯtinet q̈tuoꝛ ptes p̄n^{les}: qm̄ in p̄a oſtēdit phūs neceſſitatē determinādi de cauſis. In 2a ibi [Uno qdē idcꝫ.] Determinat̃ de cauſis enumerādo diuerſa gn̄a cāꝶ. In 3a ibi [Contigit autē multiplr.] Enumerat phūs quaſdā diſpōnes cauſarū ad ſe inuicē ⁊ ad cāta. In q̈rta ibi [Oēs autē dicte cauſe.] Reducit phūs per inductionē oēs cāſ ad q̈tuoꝛ gn̄a cāꝶ p̄iꝰ enumeratarū. ¶ In p̄ma igit̃ pte p̄ncipali huiꝰ capl'i ꝓbat̃ ꝙ in ſciētia naturali eſt determinādū de cauſis que ⁊ quot ſunt. ⁊ hec eſt .17a ꝯ̃ huiꝰ libri que ꝓbat̃ ſic. In illa ſcientia que eſt gratia ſciēdi opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt. ſed hec ſcia eſt gratia ſciēdi. ergo in hac ſcia opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt: ⁊ hoc in gn̄atione ⁊ coꝛruptiōe ⁊ in oī philoſophica mutatiōe quatenꝰ ſciētes p̄nª ⁊ cās rerum nāliū ⁊ ſuaꝶ trāſmutationū: poſſimꝰ reducē vnūquodqꝫ queſitoꝶ. ſ. nāliū in p̄ª p̄nª. Huius rōnis p̄ ponit̃ ꝯ̃. ſcdo minoꝛ cū dī [Qm̄ enim ſciēdi gratia ⁊c̄.] 3° ponit̃ ꝓbatio maioris cū dī [Scire autē.] ꝓbatio igit̃ eſt illa qm̄ nos nō opinamur cognoſcere aliqd ꝑfecte anteqꝫ cognoſcamus cauſaſ eius. ſcire aūt rē perfecte per cās eſt accipe p̄maꝫ cām donec perueniat̃ ad cās eius ꝓpinquas. ſed nō ꝯuenit aliqd ſcire per cās p̄mas ⁊ ꝓpinquas niſi ſciat̃ numerꝰ cāꝶ. ſ. que ⁊ quot ſunt ꝯ̃ ⁊c̄. q̈rto ꝯ̄cludit̃ ꝯ̃ cū dicit̃ [Manifeſtū eſt qm̄ ⁊ patet.] ¶ Et videt̃ mihi ꝙ hec rō uel nō eſt demonſtratiua ſed tm̄ ꝓbabilis. uel opꝫ in oī ſcia ſpeculatiua determiare de cauſis que ſunt ⁊ quot ſunt: ⁊ ſic in ſcia mathe^{ca} opꝫ determinare de cāis que ſunt ⁊ quot ſūt: uel foꝛte nō eſt ſil'e qꝛ ſola hec ſcia demōſtrat per oēs cās: ⁊ iō hec ſcia debet ꝯſiderare de cauſis que ⁊ quot ſunt ⁊ nō opꝫ quālibet aliā ſciaꝫ ſpeculatiuā ꝯſiderare de cauſis que ⁊ quot ſunt: ⁊ tunc maioꝛ debet itelligi ſic. in illa ſciētia que eſt gratia ſciendi per omnes cās opꝫ determinare de cauſis que ⁊ quot ſunt. igitur ⁊c̄.

¶ Uno qdē mō cā dī ex quo fit aliquid cū inſit. ſicut es ſtatue: ⁊ argētū fiale ⁊ hoꝶ genera. Alio aūt mō ſpēs ⁊ exēplū. Hec aūt ē rō ipſiꝰ ꝙ aliqd erat eē ⁊ huius gn̄a: ut eius qui eſt dyapaſon: duo ad vnū ⁊ omnino numerus ⁊ ptes q̄ in diffōne. Amplius vn̄ p̄ncipium mutationis p̄mū aut quietis eſt ut ꝯſiliās cā: ⁊ pater filij: ⁊ oīno faciēs facti: ⁊ cōmutās cōmutati. Adhuc aūt queādmodū finis. Hoc aūt eſt qō cuiꝰ cauſa: ut ambulādi ſanitas ꝑꝑ qd eſt ambulat dicimꝰ: ut ſanet̃. Et dicētes ſic opinamur aſſignare cauſam. Et q̄cūqꝫ iam mouēte alio itermedia fuit finis ut ſanitas macies: aut purgatio: aut potiōes: aut organa. Oia eni hec finis gr̄a ſūt. Dn̄t tm̄ abinuicē. Qō alia qdē opa: alia ꝟo organa

¶ Hec eſt ſcda ps p̄ncipalis huiꝰ capl'i. I qua phūs enumerat gn̄a cāꝶ ⁊ enumerat quatuoꝛ gn̄a cāꝶ. d. ꝙ vno mō dī cā illud ex quo fit aliqd cū inſit. ⁊ hec eſt cā mālis ſicut eſt es mā ſtatue ⁊ argentū fiale: ⁊ hoꝶ gn̄a metalla liquefactibilia q̄ ſunt gn̄a eris ⁊ argēti que dn̄r eē mā fiale: ⁊ dicit cū ieſt ad dr̄iā p̄uatiōis que nō ieſt ut dicit ꝯ^{tor}. alio mō ſpēs ⁊ exēplū. i. foꝛma dī eē cā. hec aūt foꝛa eſt cā quaꝫ dat rō ipſius qō qd erat eē. i. cā quā ſignificat rō ſignificās qditatē. i. diffō. ⁊ dicit h̄ ꝯ^{tor} qꝛ diffōnes cōponūtur ex foꝛma uli que eſt genꝰ ⁊ ꝓpꝛia q̄ eſt dr̄ia: gn̄a aūt iſtaꝶ foꝛmaꝶ ſunt foꝛe: ut dyapaſon q̄ eſt pꝛopoꝛtio duoꝶ ad vnū: ⁊ eſt q̄dā foꝛa: ⁊ pꝛopoꝛtio numeri ad numerū que eſt eiꝰ genꝰ eſt q̄daꝫ foꝛa cōis. ¶ Notādū ꝙ phūs ponit h̄ duo. ſ. ſpēs ⁊ exēplū ꝑꝑ opiniones diuerſoꝶ de foꝛmis rerū. Exēplū ꝑꝑ opionē Platonis qui poſuit foꝛas abſtractas quas dicit exēplaria ⁊ ideas. Spēꝫ poſuit ꝑꝑ opionē nāliū ponētiū foꝛmas exiſtere in mā. [Amplius vn̄ p̄n^{m}.] Tertio mō illud dī eē cā qō eſt p̄n^{m} motus ⁊ quieti ſicut ꝯſiliās ꝯſilij dicit̃ cā ⁊ pater filij ⁊ oīno faciēs facti ⁊ cōmutās cōmutati ⁊ trāſmutās trāſmutati. ¶ Notādū ſm̄ expoſitores ꝙ quadruplex eſt efficiēs. ſ. ꝑficiēs. diſponēs. adiuuās: ⁊ cōſiliās. Perficiēs eſt qō induc foꝛmā. Diſponēs qō ꝑparat mām. Adiuuās qō nō opat̃ ad finē ꝓpꝛiū ſed ad finē alterius. Cōſiliās autem eſt in his que agunt̃ a ꝓpoſito qō qdē ꝯſiliās dat agēti foꝛmā per quā agit: qm̄ agēs a ꝓpoſito agit per ſciam quā dat ſibi ꝯſiliās. Alij ꝟo dicunt ꝙ cā ē duplex p̄ncipalis ⁊ ſecūdaria. ⁊ utraqꝫ eſt dupl̃. ſ. ulis ⁊ pticularis. quātū ad cām p̄ncipalē phūs d. ꝙ vna eſt cā: vn̄ p̄m p̄n^{m} mutationis aut q̄etis. quātum ad cām ſecūdariā dicit ut ꝯſiliās. q̄tū ad cām ulem ⁊ pticularē dicit ut pater filij. ⁊ oīno faciēs facti ⁊ cōmutās cōmutati. pat' eni eſt cā particularis filij ⁊ faciēs eſt cā ulis: ⁊ cōmutās eſt cauſa vniuerſalioꝛ: qm̄ oē faciēs eſt mouēs ſiue cōmutās ⁊ nō ecōuerſo. qm̄ mouē eſt in plus qꝫ agere ut patet p̄ de gn̄atiōe. [Adhuc aūt queādmodū.] Quarto mō dicit̃ aliqd cā ut finis ⁊ cuiꝰ gr̄a aliqd fit ut ſanitas dī eē cā ambulatiōis ⁊ ꝙ finis ſit cā ꝓbatur ⁊ hec eſt .18a ꝯ̃ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̃ ſic. Illud eſt cā ꝓpt' qō rn̄det̃ ad queſtionē factā ꝑꝑ qd: ſed finis eſt hmōi ꝯ̃ minoꝛ huiꝰ rōnis ꝓbat̃ in lr̄a. qm̄ ſi querat̃ ꝓpt' qd aliqs ambulat ꝯuenienter rn̄det̃ ut ſanet̃. ⁊ dicētes ſic opinamur aſſignare cām. ⁊ addit ꝯ^{tor}. d. ꝙ quecūqꝫ ſunt media int' p̄m mouētē ⁊ ulti^{m} finē dicunt̃ eē fines: qꝛ vnūquodqꝫ coꝶ eſt finis eiꝰ ⁊ ē ant' ipm ⁊ oia ſunt ꝑꝑ ultimū finē ut macies: purgatio: potio ⁊ organa ⁊ flebotomia. iſta eni oia hmōi ſunt gr̄a finis ut gr̄a ſanitatꝭ. ſed dn̄t qꝛ alia ſūt opa ut ābulatio ⁊ alia ſūt organa ut flebotomia. ¶ Nota ꝙ magis ꝓbat̃ de fine ꝙ ſit cā qꝫ de alijs cāis: qꝛ finis ē ulti^{m} ⁊ cā vī eē p̄m. ⁊ ēt qꝛ aliqs agit ꝑꝑ finē qui nō eſt ut ambulans ꝑꝑ ſanitatē acgrēdaꝫ ⁊ iō minus videtur de fine ꝙ ſit cauſa qꝫ de alijs.

¶ Cauſe quidē igit̃ fere tot modis dicunt̃.

¶ Iſta igitur ſunt genera cauſarūꝫ. ⁊ dixit fere quia nondum eſt declaratum ꝙ non ſint plura genera cauſarum: ⁊ ideo dixit fere qō nota dubitationeꝫ quouſqꝫ declaratur per inductionem: uel dixit fere ad excipiēdū cās per accn̄s ut dixit Alexāder.

¶ Contingit autē multipliciter dictis cau-

ſis: ⁊ multas eiuſdem cās eſſe nō ſm̄ accidens: ut ſtatue ſtatuifica ⁊ es: non ſʒ alterum aliqđ: ſed ſm̄ qđ eſt ſtatua: ſed nō eodem mō. Sed hˀ quidē ut materia: illō aūt ſicut vnde motus. Sunt autem q̄dā ⁊ adinuicē cāe: ut laborare cā eſt boni habitus: ⁊ .h. laborandi. Sed non eodē mō Sed hec quidem ſicut finis: alla ſicut principium motus. Amplius autem eadem cōtrariorū eſt. Que eni preſens cauſa huius eſt: hāc ⁊ abſentē cām aliq̄n cōtrarij: ut abſentia gubernatoris nauis ſubmerſionis cuius erat preſentia cā ſalutis.

C Hec ē 3ª ps pn̄lis hui⁹ cap̄li i q̄ pħs ponit quaſdā diſpōnes cāru. ⁊ ſunt tres. pª cōparādo diuerſas cās ad eādē effectū. 2ª cōparādo diuerſas cās int̄ ſe. 3ª cōparādo eādē cām ad diuerſos effect⁹. pª ē q̄ cū cāe ſint mlt̄e ↄtigit q̄ vni⁹ ⁊ eiuſdē effect⁹ ſint mlt̄e cauſe p ſe nō p accn̄s ſic ipi⁹ ſtatue ars ſtatuifica ⁊ ēt es ſunt cāe ſʒ nō eodē mō qꝛ es ē cā mālis ſtatue ⁊ ars ſtatuifica ē cā vn̄ pn̄m mot⁹. 2ª diſpoſitio cāru ē qꝛ cāe diuerſe ſibi iuicē ſūt cāe nō tn̄ i eodē gn̄e cāe ut laboꝛ ē cā efficiēs ſanitat̄: ⁊ ſanitas ē cā finalis laboris. C Et nota q̄ ↄ̄ᵗᵒʳ dic hˀ q̄ ſilr̄ mā ē cā foꝛe ſm̄ hˀ q̄ foꝛa nō pōt iueniri niſi p illaꝫ mām. foꝛa āt ē cā māe ſm̄ q̄ mā nō pōt eē in actu demōſtrata niſi p illā ⁊ p̄cipue mā pª. 3ª diſpō cārū ē q̄ eadē ē cā ↄ̄rioꝝ q̄n̄q̄ ſed duab⁹ diſpōnib⁹ diuerſis qm̄ cā q̄ p ſui pn̄tiā ē cā vni⁹ effect⁹ p ſui abſn̄tiā ē cā effect⁹ ↄ̄rij: ut gubernatoꝛ nauiſ p ſui p̄ſentiā ē cā ſalut̄ nauis: ⁊ p ſui abſentiā ē cā effect⁹ ſbmerſiōis: ⁊ ſm̄ iſtas tres diſpōnes cārū poſſunt formari tres ↄ̄nes. pª q̄ vni⁹ ⁊ eiuſdē effect⁹ ſunt plr̄es cāe p ſe ⁊ pbat̄ pbatiōe exēplari ſic: qm̄ ipſi⁹ ſtatue ſūt mlt̄e cāe p ſe. ſ. es ⁊ ars ſtatuifica. ergo. C 2ª ↄ̄. q̄ cāe ſibi adiuicē ſūt cāe: hec pbat̄ p exemplū q: laboꝛ ē cā ſanitat̄ ⁊ ſanitas eſt cā laboris. g̃. C Tertia ↄ̄. q̄ idē ſub diuerſis diſpōnib⁹ ē cā ↄ̄rioꝝ. pbat̄ qꝛ gubernatoꝛ p ſui pn̄tiā ē cā ſalut̄ nauis p ſui abſn̄tiā ē cā ſubmerſiōis nauis. g̃. C Sed hic ſunt duo dubia. pm̄ dubiū ē circa diſpōnē cārū ubi dr̄ q̄ cāe ſibi inuicē ſunt cāe. hˀ eni nō vr̄ uerꝫ qꝛ cā ē p̄oꝛ cāto ⁊ cātū pōt p ſuaꝫ cām demōſtrari. ergo ſi duo ſic ſe hēant q̄ utrūq̄ ſit cā relig. ſeqtur q̄ idē reſpectu eiuſdē ſit pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹: ⁊ ſequit̄ q̄ utrūq̄ pōt demōſtrare reliquū: ⁊ ſic eēt demōſtratio circularis. ⁊ ſequit̄ etiā q̄ idē ſit cā ſuiipſius qꝛ qcq̄d ē cā cāe ē cā cāti ⁊ hˀ pōt argui in termis ſic. ſint. a. ⁊ .b. duo que ſibi inuicē ſint cāe: ſi tūc. a. ſit cā. b. tc̄ a. eſt pꝛi⁹ nāliter q̄ꝫ. b. ⁊ cū. b. ſit cā ipſi⁹. a: b. erit p̄us nāliter q̄ꝫ. a. ⁊ ſic idē reſpectu eiuſdē erit prius nā ⁊ poſteri⁹ nā. ⁊ ex hˀ ſequit̄ q̄. a. ſit p̄us nā q̄ꝫ. a. qꝛ qcq̄d ē p̄us p̄oꝛi ē p̄us poſteriori. ⁊ ſeqtur ēt ex hˀ q̄. a. pōt demōſtrari p. b. ⁊ .b. p. a. ⁊ ſic. a. pōt demōſtrari p. a. ⁊ ſeqtur ēt q̄. a. ſit cā ipiuſ. a. qꝛ ſi. a. ſit cā ipi⁹. b. tūc cuiuſcūq̄. b. ē cā eiuſdeꝫ ē ⁊. a. cā. ſi igit̄. b. ſit cā ipſi⁹. a. ſeqtur q̄. a. ſit cā ipſi⁹. a. qđ ē ipoˡᵉ. C 2m̄ dubiū eſt circa 3ᵃᵐ diſpōnē cārū qꝛ nō vr̄ q̄ gubernatoꝛ nauis p ſui abſn̄tiā ſit cā ſubmerſionis nauis: qꝛ ſi eēt cā ſbmerſiōis: hˀ nō eſſet nec poſſet eē niſi in gn̄e cāe efficient̄. ſed hˀ nō ē uerꝫ: qꝛ illō qđ nihil opatur ad ſubmerſionē nauis non ē cā effectiua ſubmerſiōis nauis: ſed gubernatoꝛ abſn̄s ē hˀ. g̃. C Ad pm̄ dubiū dicēdū ē q̄ cāe pn̄t eē ſibi iuicē cāe. Et q̄n dr̄ q̄ tūc utraq̄ erit p̄oꝛ reliqua: dico q̄ p̄oritas ē multiplex ſm̄ p̄oritatē cārū qm̄ vna ē p̄oritas māe ad foꝛmā: alia vō ē p̄oritas foꝛe ad mām. Prioritas māe ad foꝛmā ē p̄oritas tp̄is ul' origis: ⁊ p̄oritas foꝛe ad mām ē p̄oritas pfectiōis. ⁊ nō ē icōueniēs q̄ idē reſpectu eiuſdē ſit pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ accipiēdo pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ nō ut ſint oppoſita: ut ſi accipiat̄ pꝛi⁹ cōpōne ⁊ poſteri⁹ pfectiōe iſta eni nō ſunt oppoſita. Et ſi dicat̄ q̄ cā nāliter ē p̄oꝛ q̄ꝫ cātū ⁊ ita idē reſpectu eiuſdē erit p̄us nā ⁊ poſteri⁹ nā. C Dico q̄ ſicut nā dr̄ duplr̄. ſ. de mā ⁊ de foꝛa ita pꝛi⁹ nā dr̄ duplr̄. ſ. uel p̄us nā māe ul' p̄us nā foꝛe: ⁊ nō ē icōueniēs q̄ idē ſit p̄us nā ⁊ poſteri⁹ nā reſpectu eiuſdē dūmō hˀ ſit alia ⁊ alia p̄oritate nāe. ul' ſub alijs v̄bis nā dr̄ multiplr̄ ut patet i pꝛhemio p̄mi hui⁹: ⁊ accipio duo mēbꝛa ad ppoſitū: qm̄ p̄us nā dr̄ ul' illud qđ nā in ſua actiōe p̄ſupponit: ⁊ ſic mā eſt p̄us nā q̄ꝫ foꝛa: uel dr̄ prius nā illud qđ nā p̄us itendit ⁊ ſic foꝛa ē p̄us nā q̄ꝫ mat̄ia nec ſeqtur q̄ aliqđ ſit p̄us ſeipſo: qꝛ illa ppoſitio. ſ. qcq̄d ē pꝛi⁹ p̄oꝛi ē p̄us poſteriori: debet itelligi eodē mō p̄oritat̄. ⁊ ſi arguat̄ a p̄ ad ulti͞m nō tenet cōſequētia qꝛ equocat̄ pꝛi⁹. C Ad illō qđ 2º iducit̄. ſ. q̄ erit demōſtrare circulr̄: dico q̄ non ſeqtur. nec ulr̄ eſt uerū q̄ ſit demōſtratio circularis. quā pħs negat: qꝛ nō ē i eodē gn̄e cāe. ⁊ talē demōſtratiōeꝫ circularē nō negat pħs: qm̄ ſi. a. demōſtrat. b. i genere alicui⁹ cāe ⁊ .b. demōſtret. a. i eodē gn̄e cauſe tūc ſeqtur q̄. a. demōſtret. a. ⁊ alr̄ non ſeq̄t. C Ad illud vō qđ tertio iducit̄. ſ. q̄ idē erit cā ſuiipſi⁹: dico q̄ nō ſequit̄ nec eſt ulr̄ uerū q̄ qcq̄d ē cā cāe ſit cā cāti ſed ſolū i eodē gn̄e cāe. vn̄ ſi. a. ſit cā ipi⁹. b. in aliq̄ gn̄e cāe ⁊ .b. ſit cā ipſi⁹. a. in eodē gn̄e cāe: tūc ſeqtur q̄. a. ſit cā ipſius. a. alias non ſequitur. C Ad 2m̄ dubiū circa 3ᵃᵐ diſpōnē cārū. dico q̄ gubernatoꝛ nauis dr̄ eē cā ſubmerſiōis nauis in gn̄e cāe efficientis p p̄uationē actiōis. ſ. qꝛ nō agit ad ſalutē nauis. Un̄ cā efficiēs dr̄ duplr̄. vꝫ. uel poſitiue ut illō qđ agit applicādo v̄tuteꝫ ſuā ad op⁹: uel priuatiue ut illō qđ ē natū facē. vnū eni ↄ̄rioꝝ dicitur eē cā alterius ↄ̄rij per hˀ q̄ non facit ↄ̄rium q̄ ip̄m natū eſt facere. ⁊ ſic gubernatoꝛ nauis dr̄ eſſe cā ſubmerſionis per p̄uationem actionis ad ſalutē nauis nō tn̄ dicitur pꝛopꝛie cauſa efficiens.

C Oēs autē nūc dicte cauſe in quattuoꝛ incidunt modos manifeſtiſſimos. Elementa enim ſyllabarum: ⁊ mā uaſoꝝ: ⁊ ignis: ⁊ hmōi coꝛpoꝝ: ⁊ partes totius: ⁊ ſuppoſitiones concluſionis ſicut ex quo cauſe ſunt. Harum autem he quidem ſunt ſicut ſubiectum ⁊ partes.

C Hec ē 4ª ps pn̄lis hui⁹ cap̄li: i q̄ pħs reducit p inductionē oēs cās ad q̄tuoꝛ gn̄a cāruꝫ ⁊ pbat pħs q̄ ois cā aut ē ſm̄ mām aut ſm̄ foꝛmā aut ſm̄ agens aut ſm̄ finē: ⁊ hec ē. 22ª ↄ̄ hui⁹ libꝛi que pbat̄ inductiue ſic. nā elemēta. i. littere ſunt cauſe ſyllabaꝝ ⁊ hoc in genere cauſe mālis. ⁊ illa ex quibus fiūt uaſa dicuntur cā uaſoꝝ ⁊ hˀ in gn̄e cāe mālis. ⁊ ignis ⁊ hm̄ elemēta ſunt in gn̄e cāe mālis reſpectu coꝛpoꝝ mixtoꝝ ⁊ ptes ſunt mā toti⁹ ⁊ p̄miſſe ſunt q̄ſi mā ↄ̄nis: qm̄ ↄ̄ gn̄at̄ ex ppōnib⁹. oīa eni iſta ↄ̄ue

niūt in hoc ꝙ ſūt cāe ſicut ex q̄.i.cāe mālēs.Unde addit ꝯ̄ᵗᵒʳ.d.ꝙ oīa iſta ꝯueniūt in hoc ꝙ ſūt mā.ſ; differūt:qm̄ q̄dā ſūt mā ſm cōpōnē ut lr̄e ſyllabarū ⁊ lapides dom⁹: ⁊ q̄dā ſūt mā ſm alterationem ut panis ē mā ſanguis: ⁊ q̄dā ſm alteratiōem ⁊ cōpōnē ut acetū ⁊ mel oximellis: ⁊ q̄tuoꝛ elemēta oīum cōpoſitoꝝ: ⁊ hec ſūt duo fūdamēta māe.ſ. cōpoſitio ⁊ alteratio: ⁊ tertiū cōpoſitū ex eis.dicit ēt ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ phūs poſuit ꝑtes ⁊ totū aliū modū m̄aꝛie a cōpōne ut reputo ſm ꝙ itēdebat ꝑtes q̄ ſūt in pōno q̄ ſunt actu aut ſm ꝙ itēdebat vniuerſū ꝯgregatū tm̄:qm̄ cōpoſitio ē aggregatio ꝑtiū:ſit eni ex q̄litate ⁊ oꝛdine ⁊ pōne. Itē dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ ꝓpōnes aſſimilanꝭ materie que ſunt in potentia ꝯ̄. ⁊ ꝯ̄ eſt i eis quaſi forma.hec ꝯ̄ᵗᵒʳ.

¶ Alie autem ſunt ſicut qd̄ quid erat eē: ⁊ totum ⁊ compoſitio ⁊ ſpēs.

¶ Phs hic enūat cās q̄ collocātur ſb cā foꝛali.d.ꝙ alie ſūt cāe.ſic qd̄ qd erat eē.i.q̄ demr̄ant q̄ditatē rei ⁊ ſūt tria.vʒ.totū cōpō ⁊ ſpēs. Et ſʒ ꝯ̄ᵗᵒʳ phūs itelligit ꝑ totū ꝯgregōnē ꝑtiū tm̄: ⁊ itēdit ꝑ cōpōnē ꝯgregationē iſtaꝝ triū diſpōnū i ꝑtib⁹.ſ.figure:oꝛdis ⁊ pōnis: ⁊ itēdit ꝑ foꝛmā:foꝛmā q̄ ē ſʒ alterationē tm̄.Uñ ſciēdū ꝙ i nr̄a tr̄nſlatiōe ubi pōiꝭ ſpēs i tr̄nſlatiōe ꝯ̄ᵗⁱˢ ponꝭ foꝛa. ⁊ ubi i nr̄a trāſlatiōe ponꝭ totū i lr̄a ꝯ̄ᵗⁱˢ ponꝭ vniuerſuʒ. ⁊ ſic ex dict̄ ꝯ̄ᵗⁱˢ pʒ ꝙ trip̄ ē mā.ſ.mā ſʒ cōpōnē tm̄ ⁊ ſic lapides ⁊ ligna ſūt mā dom⁹: ⁊ q̄dā ē mā ſʒ alteratiōnē tm̄: ⁊ ſic panis ē mā ſanguis. ⁊ q̄dā ē mā ſm alt̄atiōeʒ ⁊ cōpōnē. ⁊ ſic acetū ⁊ mel ſunt mā oximellis: ⁊ ſicut ē triplex mā ita ē triplex foꝛa:qꝛ q̄dā ē foꝛa ſm cōpōnē tm̄: ⁊ illā uocat phs totū ut aceru⁹ lapidū ⁊ q̄dā eſt foꝛa ſm alt̄atiōnē tm̄. ⁊ illā uocat phūs ſpem ⁊ hmōi ē foꝛa ſanguis. ⁊ q̄dā ē foꝛa ſm cōpōnē ⁊ alt̄atiōnē. ⁊ illa uocaꝭ cōpoſitio. ⁊ ēt totū hñs has tres diſpōnes i ꝑtib⁹.ſ.figurā oꝛdinē ⁊ pōneʒ dī cōpō ut dom⁹ uel foꝛa dom⁹. ⁊ nota ꝙ ꝑtes itegrales totī⁹ dr̄ mā ⁊ totū dī foꝛma ⁊c̄.

¶ Semen aūt ⁊ medic⁹ ⁊ ꝯſiliās ⁊ omnino faciens oēs ſunt vnum ꝑncipium mutationis:aut ſtatus:aut motus eſt.

¶ Hic phs enūat cām q̄ collocaꝭ ſb cā efficiēte.d.ꝙ ſemē aīaliū ⁊ medic⁹ ſanitatꝭ ⁊ ꝯſiliās ꝯſilij ⁊ oīno faciēs facti oīa illa ſunt cāe ut vñ ꝑnᵐ mot⁹ ⁊ q̄etis i.oīa iſta ſunt in genere cauſe efficientis.

¶ Alie autem ſicut finis ⁊ bonum alioruʒ. Que enim eſt cuius cauſa potiſſima eſt.⁊ finis aliorum uoluit eſſe. Differt autē nihil eandem dicere bonam uel videri bonam. Cāe igitur quidē he ⁊ tot ſunt ſpe.

¶ Induc̄ gen⁹ cāe qd̄ ē ſm finē ⁊ dic̄ ꝙ alie ſūt cāe ſicut finis itēt⁹ ꝑ opatiōnē ⁊ bonū aliaꝝ cāꝝ: ⁊ iſta ē cā potiſſima: ⁊ ꝙ finis ſit cā aliaꝝ cāꝝ ⁊ nobilioꝛ alijs cāis ꝓbat phs ⁊ hec ē.12ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbaꝭ ſic. Illd̄ cui⁹ cā alia q̄runꝭ ē cā alioꝝ ⁊ ē nobili⁹ ill̄. ſed alie cāe q̄ q̄runꝭ:q̄runꝭ ꝑꝑ finē qm̄ agēs ⁊ mā nō ſūt niſi ꝑꝑ finē. ⁊ ſil̄r foꝛe nō ſūt niſi ꝑꝑ ultimuʒ finē ut dic̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ⁊ addit phs.d.ꝙ nihil differt dicē eādē.ſ.cām finalē eē bonā ſimpl̄r ⁊ i rei v̄itate ⁊ videri bonā lʒ nō ſit i rei v̄itate. Uñ dic̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ phs dic̄ hic ut deſcriptio finis.ſ.finis eſt bonū itētū ꝑ illa q̄ ſūt añ ipm ut cōis reb⁹ uolūtarijs ⁊ nālib⁹:qm̄ ultimū itētū in reb⁹ uolūtarijs m̄ltotiēs videꝭ bonū ⁊ nō ē i rei v̄itate.itētū v̄o i reb⁹ nālib⁹ ē bonuʒ ueꝝ.hec igiꝭ eſt deſcriptio cōis finis.ſ.finis eſt bonū ſimpl̄r ul' appēs itētū ꝑ illa v̄ba q̄ ſūt añ ipm ⁊c̄. ¶ Deīde phūs iſert ꝯ̄nē ſuā dicēs.cāe igiꝭ he ⁊ tot foꝛme ſunt.ex omnibus iſtis pōt ꝯ̄ ꝓbari ſic. omnis cā que eſt ut littere ſyllabaꝝ uel ut materia uaſoꝝ ul' ut elemēta mixtoꝝ ul' ut ꝑtes totī⁹ uel ut ꝑmiſſe ꝯ̄nis ul' ut totū ul' ut cōpō ul' ut ſpēs uel ut ſemē ul' ut medic⁹ ul' ꝯſiliās ul' ut aliō cui⁹ grā eſt. aut ē cā ſm mām aut ſm foꝛmā aut ſm agens aut ſm finē.ſʒ oīs cā ul' eſt ut lr̄e reſpectu ſyllabarū ul' ut mā uaſoꝝ ⁊c̄.ḡ. ¶ Nōndū ē hic ꝙ cū phs dic̄ ꝙ finis ē bonū ul' appēs bonū.ꝙ i nālib⁹ ſemꝑ finis ē bonū ſm v̄itatē ſed i uolūtarijs aliqñ ē bonū ſm v̄itatē aliqñ appēs bonū ⁊ aliqñ nec ē bonū ſʒ v̄itatē nec appēs bonū qm̄ qñ uolūtas ſeq̄tur iudiciū rōnis:tūc finis itēt⁹ a uolūtate ul' ē bonū ul' apparēs bonū:ſed qñ nō ſeq̄tur iudiciū rōnis nō opʒ ꝙ ſit bonū ul' apparēs bonū. ¶ Sed dubitaꝭ de illo qd̄ dī i enūando illa q̄ ſt̄ i gn̄e cāe mālis.ibi eñ dī ꝙ ꝓpōnes ſūt māe ꝯ̄nis.hꝰ nō vī ueꝝ eē qꝛ ꝑmiſſe ſūt cāe effectiue ꝯ̄nis.ſed mā ⁊ efficiēs nō coicidūt:ḡ nō ſt̄ cā mālis ꝯ̄nis. ¶ Dubitaꝭ ēt de illo qd̄ dī ꝙ ſemē ē cā efficiēs.hꝰ nō vī ueꝝ cū ſemē ſit cā mālis. ¶ Ad ꝑᵐ dico ꝙ ꝑmiſſe ul' ꝓpōnes ſm ſe totas nō ſūt māe ꝯ̄nis.ſed rōne ꝑtiū ut rōne extremitatū: ⁊ iō dic̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ aſſimilanꝭ māe ſed rōne medij ſūt cā effectiua ꝯ̄nis ul' notitie ꝯ̄nis:vñ idē ſm idē nō eſt mā ⁊ efficiēs:ſed tñ reſpectu diuerſoꝝ pōt eē mā ⁊ efficiēs. ¶ Ad aliō dico ꝙ ſemen maris ē cā efficiēs ꝓlis: ⁊ ſemē femelle ē cā mālis: ⁊ ſic nō ē idē illō qd̄ ē cā efficiēs ⁊ cā mālis. ¶ Itē notādū ꝙ iſte cāe multipl̄r dr̄ ut patet de q̄libet genere cāe. ⁊ ꝑ̄ de cā māli qm̄ mā ē m̄ltiplex.qꝛ q̄dā ē mā alt̄atiōis tm̄ ut ē illa ex q̄ res fit tanq̄ʒ ex termino a q̄ ⁊ nō manet i re q̄ fit ex ea ⁊ ſic vinū eſt mā aceti ⁊ panis ſanguis ⁊ ſꝑma hoīs ⁊ ſic de ſilib⁹.alia āt ē mā cōpōnis tm̄ ⁊ ſic ꝑtes q̄ ſʒ ſuas nāꝭ manēt i toto ſūt mā totī⁹ ut caro ⁊ os man⁹ ⁊ caput ſūt hꝰ mō mā hoīs ⁊ ſūt mā cōpōnis tm̄ qꝛ nō prefuerūt añ totū nec alt̄abanꝭ añ ꝯſtōnē totī⁹: ⁊ q̄dā ē mā alt̄atiōis ⁊ cōpōnis ⁊ talis ē dup̄ ut ꝓpinq̄ ⁊ remota. ꝓpinq̄ ut mel ⁊ acetuʒ oximellis: remota ut mā ꝑ̄:reſpectu oīuʒ gn̄abiliū ⁊ coꝛruptibilium. ¶ Adhuc alio⁹ accipiꝭ mā pro iperfectiori reſpectu ꝑfectioris ⁊ ſic cl̄a iferiora dr̄ eē mā reſpectu coꝛpoꝝ ſupioꝝ ut pʒ i li⁹ de celo. Adhuc aūt idiuiduū dī mā reſpectu ſpēi ⁊ ſic loq̄tur phūs ꝑ celi.d. Qꝛ q dic̄ hꝰ celū dic̄ mām.ſʒ q dicit celū dic̄ foꝛmā. ⁊ adhuc illō dī mā qd̄ ē ſbm alicui⁹ trāſmutatiōis ⁊ ſic celū dī eē mā ul' hēre mām:qꝛ ē ſubm mot⁹ localis. ¶ Sil̄r foꝛa dī m̄ltipl̄r qm̄ q̄dā foꝛa ē ex̄ rē ⁊ q̄dā itra rē:foꝛa ex̄ rē ē ut foꝛa exēplaris ⁊ ul̄r ꝑfectiu⁹ reſpectu miu⁹ ꝑfecti:ſʒ foꝛa itra rē ē dup̄ qꝛ q̄dā ē foꝛa decl̄ans q̄ditatē. ⁊ ſic ꝑ ſe ſupius ē foꝛa iferioris: ⁊ q̄dā ē foꝛa ꝑficiēs māʒ ⁊ talis ē duplex qꝛ ul' ꝑficit mām vni⁹ ſpēi ut foꝛa argēti ⁊ tc̄ dī ſpēs aut qꝛ ꝑficit mās diuerſaꝝ ſpēꝝ. ⁊ tūc aut ille materie habent vnitatem oꝛdinis tm̄ ſicut eſt in ciuitate ⁊ in exercitu ⁊ talis foꝛma dicitur totū:aut ultra vnitatē oꝛdinis ⁊ ꝯ̄ctus hñt alterationē ut patet in oximelle ⁊ talis foꝛa dī mixtio. Similiter efficiēs dī m̄ltiplex.ſ.ꝓpꝛie ⁊ methaᶜᶜ.efficiēs methaphoᶜᶜ ē idē qd̄ finis. ⁊ ē illō ꝑꝑ qd̄ agēs agit.ſʒ

efficiēs ꝓpꝛie ē efficiēs ſtatuēdo finē uł'illō qō ē mediū ad finē: ⁊ ſic ꝯſiliatoꝛ dī eē efficiēs. aut operādo ⁊ h̄ dupl'r. qm̄ aut applicat actiuū paſſiuo: ⁊ ſic illō qō applicat ignē domui dī cōburere domū ⁊ ſic medic⁹ ē cā efficiēs ſanitatꝭ: aut opꝛando circa māṁ: ⁊ tūc aut diſponit māṁ ⁊ ſic ſemē maſculi dī eē cā efficiēs ꝓlis. aut īducit formā. ⁊ ſic de⁹ dī eē cā efficiēs: ſupponēdo ꝙ nā intellectiua ſit a deo. Itē finis ſimil'r ē mł'tiplex. ſ. finis euēt⁹ ⁊ finis itēt⁹. Finis euēt⁹ pōt eē malū ⁊ appꝛere malus: ⁊ finis itēt⁹ pōt eē duplex. ſ. finis gn̄atiōis ⁊ finis rei gn̄ate. finis generationis eſt foꝛma: ⁊ finis rei generate ē duplex. ſ. qdā p̄maria itētiōe ⁊ qdā ſcd̄aria itētiōe. ⁊ utercꝫ ē duplex. vꝫ. qō ⁊ q̄. q̄ ē viſio dei ⁊ qō eſt ip̄e de⁹: ⁊ h̄ p̄maria itētiōe. ſcd̄aria itētione ut habit⁹ v̄tutis eſt finis quo. ⁊ operari eſt quod.

¶ Capl'm 2ᵐ tertij tractatus de modis cāꝛum ⁊ eſt totaliter narratiuum.

m Odi āt cāꝛū numero qdē ſunt mł'ti. Capitales āt ⁊ hi mioꝛes. Dr̄r āt cāe mł'tipl'r. Et ip̄aꝝ ſiliū ſpērum ⁊ p̄us ⁊ poſteri⁹ altera alteri⁹: ut ſanitas medicus ⁊ artifex ⁊ diapaſon: duplum ⁊ numerus ⁊ ſemper continentia ad vnumquodcꝫ.

¶ Iſtō ē 2ᵐ capl'ꝫ hui⁹ tractat⁹ i q̄ d̄terminat̄ de modis cāꝛū. ⁊ ꝑ modos cāꝛū itelligo accn̄tia cāꝛū uł' cās q̄ diuidunt̄ ꝑ accn̄tia. Iſtō capl'm ꝯtiet q̄tuoꝛ ptes p̄n^les. qꝛ i p̄ᵃ ph̄s enūat. 8. modos cāꝛū. vꝫ. 6. ſp̄ales ⁊ duo gn̄ales. In 2ᵃ ibi ⌊ Sed tm̄ hec. ⌋ Diuidit ſex modos ſp̄ales ꝑ duos modos gn̄ales. In 3ᵃ āt ibi ⌊ Opꝫ aūt ſp. ⌋ Narrat gs iſtoꝝ modoꝝ ē q̄rēdus p̄n^r. In 4ᵃ v̄o ibi ⌊ Ampli⁹ āt alie. ⌋ Narrat duas diſpōnes de cauſis. p̄ᵃ ps ꝯtinet qncꝫ ptic'las qm̄ i p̄ᵃ ponunt̄ duo modi cāꝛū q ſūt p̄uſ ⁊ poſteri⁹. In 2ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ ꝑ accn̄s. ⌋ Ponuntur duo alij modi q ſunt ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s. In 3ᵃ ibi ⌊ Preter eas. ⌋ Ponūtur duo alij modi q ſūt act⁹ ⁊ pō. i 4ᵃ ibi ⌊ Sil'r ⁊ dr̄r. ⌋ Narrat ꝙ idē modi ſunt cātoꝝ q ſt cāꝛū. i 5ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ āt cōplexe. ⌋ Pōit duoſ alios modos. vꝫ. cōplexū ⁊ icōpletū. ¶ In p̄ᵃ igit̄ ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis dic̄ ph̄s ꝙ modi cāꝛū ſt mł'ti. ſꝫ capitales. i. modi p̄n^les ſt mioꝛes. i. paucioꝛes. p̄n^les eni modi cāꝛū ſt paucioꝛes q̄ ſint modi cāꝛū min⁹ p̄n^les. Cāe eni dr̄r mł'tipl'r ſꝫ diuerſa gn̄a cāꝛū ⁊ i q̄libet gn̄e cāe īuenit̄ p̄us ⁊ poſteri⁹. v̄bi gr̄a. i cauſis agētib⁹ medic⁹ ⁊ artifex. nā medic⁹ ē cā poſterioꝛ ſanitatꝭ ⁊ artifex ē cā p̄oꝛ: qꝛ q̄to aliqd ē cōi⁹ tāto ē p̄us. Sil'r i cāis formalib⁹. v̄bi gr̄a. qm̄ forma diapaſō ē duplū ⁊ foꝛa dupli eſt nūs ⁊ foꝛa nūi eſt q̄titas: ⁊ ſꝑ illa foꝛa q̄ ē uł'ioꝛ ē p̄oꝛ. Et addit ꝯ^tor. d. ꝙ p̄us ⁊ poſteri⁹ i materijs manifeſta ſūt ⁊ ſil'r i finib⁹. extenuatio eni ē finis exercitij ⁊ finis extenuatiōis ē ſanitas. ſanitas igit̄ ē p̄m⁹ finis: ſed alij ſt fines poſterioꝛes. iſti igr̄ ſūt duo modi cāꝛū. vꝫ. pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹. ¶ Intelligēdū ꝙ pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ q̄tū ad ꝓpoſitū pn̄t capi dupl'r. vno° ſm̄ p̄dicationē ſic ꝙ illō dicat̄ p̄us qō de plib⁹ ē p̄dicabile. ⁊ illō dicat̄ poſteri⁹ qō ē p̄dicabile de paucioꝛib⁹: ⁊ iſto mō vī ph̄s h̄ loq de p̄oꝛi. dic̄ eni ꝙ artifex ē p̄oꝛ q̄ medic⁹ qꝛ certū ē ꝙ artifex de plib⁹ ē p̄dicabile q̄ medic⁹. Alio° pt̄ accipi p̄us ſm̄ cālitatē ⁊ illo mō illō ē p̄uſ cui⁹ cālitas ad pl'es effect⁹ ſe extēdit: ⁊ ſic ſolē cā p̄oꝛ q̄ hō qꝛ cālitas ſolis ad pl'es effect⁹ ſe extēdit q̄ hoīs cālitas. ⁊ vī ꝙ ph̄s ēt iſto mō loq̄tur h̄ de p̄oꝛi ⁊ poſteriori ⁊ nō ſolū p̄mō: qm̄ cālitas artificis ad plures effect⁹ ſe extēdit q̄ cālitas medici. plura eni fiunt per artem q̄ per medicinā: quia pl'es ſt res artificiales q̄ res facte ꝑ artē medicie.

¶ Ampli⁹ āt ſm̄ accn̄s ⁊ hoꝝ gn̄a ſicut ſtatue ⁊ alr̄ policlet⁹ ⁊ alr̄ ſtatuā faciēs qm̄ accidit ſtatuā faciēti policletuꝫ eē. Et ꝯtinentes ſm̄ accidens: ut ſi homo cauſa ſit ſtatue aut homo animal. Sunt autem accidentium alie alijs longius ⁊ ꝓpius: ut ſi albus ⁊ muſicus cauſa dicunt̄ ſtatue.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a p̄ᵉ partꝭ p̄n^les hui⁹ capl'i i q̄ ph̄s ponit alios duos modos. ſ. ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s. d. ꝙ q̄daꝫ cāe dr̄r ꝑ ſe ⁊ q̄dā ꝑ accn̄s. ⁊ gn̄a cāꝝ accn̄taliū ſt cāe ꝑ accn̄s: ut policlet⁹ ē cā ꝑ accn̄s ſtatue ⁊ ſtatuific⁹ ſiue ſtatuā faciēs ē cā ꝑ ſe. Illa ēt q̄ ꝯtinēt cās ꝑ accn̄s ſūt cāe ꝑ accn̄s. v̄bi gr̄a. qꝛ policlet⁹ ē cā ꝑ accn̄s ſtatue: iō hō ⁊ aial ſūt cāe ꝑ accn̄s ſtatue: qꝛ accidit artifici q ē cā ꝑ ſe ꝙ ſit hō aut aial. Deinde narrat ph̄s ꝙ i illo q ē ꝑ accn̄s īuenit̄ ꝓpiquū ⁊ remotū: qm̄ cāꝛū ꝑ accn̄s q̄dā ſūt ꝓpiquioꝛes q̄daꝫ v̄o remotioꝛes. v̄bi gr̄a. ſi faciēs ſtatuam ſit alb⁹ ⁊ muſic⁹ tūc albū ⁊ muſicū ſt cāe ꝑ accn̄s ſtatue. ſꝫ albū ē cā remotioꝛ q̄ muſic⁹: qꝛ albū ē cōi⁹ q̄ muſicū: qꝛ rep̄it̄ i alijs q̄ i hoīe: ſꝫ muſicū nō rep̄it̄ niſi i hoīe. ¶ Intelligēdū ē cū dicit̄ ꝙ ſtatuific⁹ ꝑ ſe fac̄ ſtatuā ⁊ policlet⁹ ꝑ accn̄s illud pōt dupl'r itelligi. vno mō ꝙ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s referātur ad totā ꝓpōnē: ita ꝙ denotat vnū ſenſū iſti⁹ oratiōis. ſ. ſtatuific⁹ ē cā ſtatue uł' facit ſtatuā: ſic ꝙ ſignificet ꝙ hec ꝓpōſit ꝑ ſe: ſtatuific⁹ fac̄ ſtatuā. ⁊ h̄ ꝑ accn̄s policlet⁹ facit ſtatuā. ⁊ ſic itelligit ph̄ūs. ſ. ꝙ determinatiōes denotēt diuerſos ſenſus oꝛonis. alio mō pōt itelligi ꝙ iſte determinatiōes referātur ad termios poſitos i ꝓpōne uł' ēt ad ipam cōpōnē: ita ꝙ ſit ſenſus ſtatuific⁹ ē cā ꝑ ſe ſtatue uł' ꝑ ſe ē cā ſtatue ⁊ policlet⁹ ꝑ accn̄s. ſic ꝙ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s nō ſint p̄dicata ſꝫ magis ſe teneāt ex ꝑte p̄dicati uł' cōpōnis: tamq̄ determinatiōes p̄dicati uel cōpōnis. ⁊ iſto mō nō itelligit ph̄ūs. qm̄ ſi idē ſit policlet⁹ ⁊ ſtatuific⁹: ſeq̄tur ꝙ ſi ſtatuific⁹ ſit cā ꝑ ſe ſtatue: ꝙ policletus ſit cā ēt ꝑ ſe ſtatue: ⁊ ſi policlet⁹ ſit cā per accn̄s ſtatue. ꝙ etiā ſtatuificus ſit cauſa ꝑ accn̄s ſtatue: qꝛ ſeq̄tur ꝑ ſillogiſmū expoſitoriū policlet⁹ eſt cā ꝑ accn̄s ſtatue ⁊ policlet⁹ ē ſtatuific⁹. g̃ ſtatuific⁹ ē cā ꝑ accn̄s ſtatue. Iō dico ꝙ ph̄s loquit̄ hic de ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s ſm̄ ꝙ denotāt diuerſos ſenſus oꝛonis ⁊ nō ſm̄ ꝙ determināt aliqō extremū uł' cōpōnē extremoꝝ. Et ſi q̄rat̄ qual'r ⁊ quō ē h̄ ꝑ ſe ſtatuific⁹ facit ſtatuā. dico ꝙ ē ꝑ ſe qꝛ ſb̄m aliq̄ mō icludit p̄dicatū qm̄ ſtatuific⁹ i ſuo itellectu icludit facē ſtatuam aliq̄ mō. ſ. actu uł' habitu. Iſta tm̄ policlet⁹ facit ſtatuā: ē ꝑ accn̄s qꝛ p̄dicatū nullo mō ē de intellectu ſb̄iecti: ⁊ ſi hec ſit ꝑ ſe: ſtatuific⁹ facit ſtatuā aliq̄ q̄tuoꝛ modoꝝ poſitoꝝ in poſterioꝛib⁹: credo ꝙ ſit ꝑ ſe ꝑſeitate q̄rti modi uł' ꝙ ē reducibilis ad 4ᵐ modū. ⁊ de hoc ē aliqual'r viſū i p̄ᵒ hui⁹ tractatu ultio.

¶ Preter aūt oēs ⁊ ꝓpꝛie dictas ⁊ ſꝫ accidēs alie qdē ſicut potentes dicunt̄: alie v̄o ſicut oꝑantes: ut edificādi domuꝫ: edi-

ficator: aut edificans edificator.

¶ Hec ē 3ª pticl'a pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua pħs ponit alios duos modos cāruz. d. q̄ pter p̄dictas diias quedā cāe dicūtur in potētia ⁊ q̄dā in actu: vbi gratia. edificās dū actu edificat eſt cā i actu do mus. ⁊ edificator dū non edificat eſt cā in potētia.

¶ Similiter autem dicunt ⁊ in quibus cāe que ſunt cauſe in his que dcā ſunt: ut huiuſmodi ſtatue ut ſtatue: aut ⁊ oīno imaginis ⁊ eris huius ut eris: aut oīno materie: ⁊ in accidentibus ſimiliter eſt.

¶ Hec ē 4ª pticl'a pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. i qua pħs narrat q̄ eedē diuiſiōes q̄ ſūt cāru ſt ēt catoꝝ q̄m ſic q̄dā cāe ſūt ꝑpinq̄ ⁊ q̄dā remote ⁊ q̄dā p ſe ⁊ q̄dā p accn̄s. ita ē i cātis. vbi grā. faciēs hāc ſtatuā ē cā hui⁹ ſtatue ⁊ ēt ē cā ſtatue ⁊ hec ſtatua ē cātū ꝑpiquū ⁊ ſtatua ⁊ imago ſūt cāta remota. ⁊ ſic appet q̄ ꝑpiquū ⁊ remotū ueniunt i cātis ⁊ ſic ē de iſtis ita ē de illis aliis modis. ¶ Un̄ nōdū q̄ ex iſto loco appet q̄ ext̄ aīam ē res alia q̄ ſingl'aris: q̄ artifex i ul'i accept⁹ ē ūa cā realis ⁊ ſtatua i ul'i accepta ē ūa ⁊ realr̄ q̄dā cātū ut uolūt pħs ⁊ 2ᵗᵒʳ h̄. ⁊ ſic nō depēdēt ab aīa itlt ⁊ c. Dic̄ igit 2ᵗᵒʳ h̄ q̄ ſtatua hui⁹ hoīs ē cātū ꝑpiquū. ſ3 ſtatua ſimplr̄ ē cātum remotū: ſed certū eſt q̄ utraq3. i. ſtatua hui⁹ hoīs ⁊ ſtatua ſimpl'r eſt res extra animam. ergo.

¶ Amplius aūt cōplexe ⁊ iſte ⁊ ille dicuntur: ut non policletus ſtatuam faciens: ſ3 policletus ſtatuam faciens.

¶ Hec ē 5ª pticl'a pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs ponit duos alios modos cārū q̄ ſūt cōplexū ⁊ icōplexū ſiue ſimplex ⁊ cōpoſitū: cā icōplexa ut policlet⁹ ⁊ cā cōplexa ul' cōpoſita: ut policlet⁹ ſtatuā faciēs.

¶ S3 tñ oēs he ſūt multitudie q̄dē ſex: dcē āt dupl'r. Aut eni ſic ſingl'are aut ſic gen⁹ aut ſic accn̄s: aut ſic gen⁹ accn̄tis: aut ſic cōplexe he: aut ſicut ſimpl'r dicte. Oēs āt actu opantes: aut ſ̄m potentiam ſunt.

¶ Hec ē 2ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs diuidit modos ſpāles cārū p modos magis gn̄ales q̄ ſt pō ⁊ act⁹ hec ps 2tinet duas pticl'as: q̄ru i pᵃ fac qd dcm̄ ē. In 2ᵃ ibi [Dīnt āt.] Ponit dīias iter cās i actu ⁊ cās i pō. ¶ In pᵃ igit pticl'a hui⁹ ptis pħs p̄ fac ſūmā de nūo modoꝝ cārū dicēs q̄ oēs he diſpōnes cārū ſūt ſex multitudie: ⁊ loqtur de modis ſpālib⁹ q̄m oēs modi ſpāles cārū ſūt ſ3 ꝑpinqtatē ⁊ remotionē p ſe ⁊ p accn̄s ut ſ̄m cōpōnē ⁊ diuiſionē. i. ſ3 cōplexionē ⁊ icōplexionē. Un̄ ſūt ſex modi ſpāles cārū. v3. ut ꝑpiquū ⁊ remotū p ſe ⁊ p accn̄s ſimp' ⁊ cōpoſitū. ⁊ oēs iſti modi ſ̄m duas dīias diuidūtur i q̄b⁹ 2ueniūt: q̄m vnuſq̄ſq3 iſtoꝝ modoꝝ diuidit p actū ⁊ potētiā: vn̄ cā ꝑpinq̄ q̄dā ē i actu ⁊ q̄dā i pō. ſil'r cā p ſe q̄dā ē i actu ⁊ q̄dā in pō ⁊ ſic de aliis: vn̄ diuidēdo oēs ſex modos ſpāles p actū ⁊ pō3 erūt i vniuerſo duodeci mōi cārū ut p3 īuēti.

¶ Dīnt āt intm̄ q̄ opantes q̄dē ⁊ ſingulares ſil' ſūt ⁊ nō ſūt. ⁊ q̄rū ſunt cāe: ſic hic medicās cū h̄ q̄ ſit ſan⁹: ⁊ h̄ edificator cū h̄ edificato. Que āt ſūt ſ3 potētiā nō ſp. Corrūpūtur eni nō ſil' dom⁹ ⁊ edificator.

¶ Hec ē 1ª pticl'a 2ᵉ part pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs dat diſiaīt cās q̄ ſūt i actu ⁊ cās q̄ ſūt i pō dicēs q̄ cā i actu ⁊ cā i pō dīnt i h̄: q̄ cāe ſingl'ares opantes i actū ſil' ſūt ⁊ nō ſūt cū illis q̄rū ſūt cāe ſic h̄ medicās cū h̄ q̄ ſit ſan⁹. ⁊ h̄ edificator cū h̄ edificato. ſed cāe q̄ ſūt i pō nō ſil' ſūt ⁊ nō ſunt cū illis q̄rū ſunt cāe: q̄m nō ſil' corrūpit dom⁹ ⁊ edificator q̄ eſt edificās i pō. Un̄ itelligēdū q̄ p cām i actu poſſum⁹ duo intelligere. ſ. uel cām actu exiſtētē uel cā3 actu cāntē. Et ſimil'r per effectū in actu poſſum⁹ intelligere duo. ſ. effectū actu exn̄tē uel effectu3 actu in fieri ſeu cauſari. ⁊ tc̄ dico q̄ illud dictū pħi. cauſa pticularis in actu ſil' eſt ⁊ nō eſt cū effectu pticl'ari in actu: debet itelligi de cā pticulari actu cānte ⁊ de effectu in fieri ſeu cāri. adhuc per cām pticularē in actu debem⁹ intelligere cām in actu pticularē ⁊ 2tractā in pticularē cāonē ⁊ eodē mō de effectu pticulari in actu. nō eni op3 ſemp dū hic edificans eſt in actu edificans q̄ h̄ edificiū ſit in edificari. ⁊ econuerſo. ſed ſemper dum hoc edificās eſt in actu edificans hac actiua edificatione h̄ edificium eſt in edificari hac edificatione paſſiua.

¶ Oportet autem ſemper cauſam vniuſcuiuſq3 ſummum querere ſicut ⁊ in aliis ut homo edificat: q̄m edificator eſt: edificator autem ſ̄m edificationem. Hec aūt p̄ma cauſa eſt: ⁊ ſic in omnibus.

¶ Hec eſt tertia ps p̄ncipalis hui⁹ capl'i in qua pħs cū notificauit numerū modoꝝ cauſaꝝ. narrat quis iſtoꝝ modoꝝ eſt p̄ncipalit' q̄rēdus. ſ. utrū p̄ncipaliter op3 q̄rere cām ꝑpinquā uel cā3 remotā dicēs q̄ p̄ncipalit' op3 querere cām ſūmā. ⁊ textus quē 2ᵗᵒʳ exponit hēt cā3 ultimā in eē. ⁊ 2ᵗᵒʳ exponit ſic q̄ op3 p̄ncipal'r querere cām ultimā in q̄ſtiōe non ultimā in eē ⁊ illa cā eſt ꝑpinq̄. ultima eni in eē eſt cā remota. Illa aūt cā que eſt ultima in queſtione eſt illa ad quā ceſſat q̄ſtio nalis ita q̄ nō 2uenit ulteri⁹ q̄rere in illa ſcia. Un̄ in ſcia nāli debem⁹ p̄ncipal'r q̄rere cām ultimā in q̄ſtione ⁊ illa eſt cā ꝑpinq̄ ſicut in artificialib⁹. vbi grā. cū aliq̄s interrogat q̄re hō edificat. rn̄dendū eſt q̄ eſt edificator. ⁊ cū querit ulteri⁹ q̄re eſt edificator: rn̄det q̄ hēt artē edificādi: ⁊ ibi ceſſat q̄ſtio q̄ cā edificādi eſt cā ꝑpinqua edificatiōis: ⁊ eodē mō eſt in ſcia nāli ⁊ oib⁹ aliis. Et intelligo per cā3 ꝑpinquā ſiue per cām ultimā in q̄ſtiōe cām que per ſe remoto quocūq3 alio pōt cāre: ⁊ alia nō cauſat niſi mediāte illa. ⁊ iſto mō calor uel quecūq3 alia q̄litas que p ſe poſita poſſet calefacere dicit eē cā calefactiōis ⁊ ē ultima cā in q̄ſtione qua q̄ritur de aliq̄ q̄re ipm̄ calefacit. ⁊ pᵃ cā in eē h̄ eſt cā ꝑpinquiſſima pp̄ quā res eſt. ſed cāe remote calefactiōis ſunt cāe q̄bus poſitis nō pp h̄ ponit calefactio. ⁊ h̄ mō qualitas in cōi ⁊ etiā q̄litas tangibilis ⁊ etiā forma ſbalis ſunt cauſe remote calefactiōis. ¶ Et ſi dicat q̄ magis cōe eſt cā p̄or ſ3 pħm h̄ ut p3 de artifice ⁊ medico. Dicendū q̄ p̄us dr̄ dupl'r quātū ad ꝑpoſitū. ſ. uel q̄ eſt ꝑpinquus ⁊ ſic loqtur pħus hic dicēs q̄ cā pᵃ in eſſe eſt ultima in queſtiōe. alio mō dicitur prius q̄d eſt cōius ⁊ indeterminatius cuius cauſalitas ad plura ſe extendit ⁊ ſic locutus eſt pħs cū dixit q̄ artifex eſt prior cā q̄3 medicus.

¶ Ampl'⁹ āt alie q̄dē gn̄a ſunt gn̄um: alie

āt ſingl'ares ſingl'ariū ut ſtatue ſtatuaꝫ q dē faciēs. Hec āt ⁊ hmōi ⁊ potētias qdeꝫ poſſibiliū opantes autē ad opata. Quot qdē igif cauſe ſunt: ⁊ quō cauſe ſunt: nobis determinata ſint ſufficienter.

C Hec ē q̈rta ps p̄n^{lis} hui^{9} capl'i. in q̄ pħs ponit duas diſpōnes de cauſis. quaꝝ p̄^{a} eſt ꝙ cāe ul'es ſūt effectuū ul'iuꝫ: ⁊ cāe ꝑticlares ſunt effectuū ꝑticularīū. Vbi gratia. ſtatuā faciēs eſt cā ſtatue ſimpl'r ⁊ hic faciēs ſtatuā ē cā hui^{9} ſtatue ſimpl'r. Vn̄ dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ phūs dicit h̄ ꝓſeruādo ſe ab opione platonis q dixit ꝙ ul'ia ſunt cā ſingulariū: ⁊ ex h̄ loco appet ꝙ ul'ia ſunt ex̄ aīaꝫ q: ſunt uere cāe ⁊ ūa cā ta. Alia diſpō cāꝝ ē ꝙ cāe q̄ ſūt i pō ſūt cāe eorū q̄ ſūt i pō. ⁊ cāe q̄ ſūt in actu: ſunt cāe eoꝝ q̄ ſunt in actu: ⁊ ꝑ cām in pō itelligo cām q̄ aliqn̄ agit ⁊ aliqn̄ nō: ut ſunt edificatoꝛ ⁊ medicuſ ⁊c̄. Deide pħs recapitulat dicēs. quot qdē igif cāe ⁊ quō cāe ſint nobis determinatum ſit ſufficienter.

C Tractat^{9} q̈rt^{9} libri ſcd̄i ꝑtractans de cāis ꝑ accn̄s ſ. de caſu ⁊ fortūa. Capl'ꝫ p̄^{m} narrās ſcias ātiq̄rū.

d Icit āt ⁊ fortuna ⁊ caſus cāꝝ ⁊ multa ⁊ eē ⁊ fieri ꝑꝑ fortunā ⁊ ꝑꝑ caſum. Quo igif modo i his cauſis eſt fortuna ⁊ caſus: ⁊ utrum idem ſint fortuna ⁊ caſus: aut altera: ⁊ omnino quid ſit fortuna ⁊ caſus conſiderandum eſt.

C Iſte ē tractat^{9} q̈rt^{9} hui^{9} libri i q̄ ꝓſcrutaf de fortuna ⁊ caſu ⁊ ꝯtinet q̈tuoꝛ capl'a: q: in p̄ ponunf opiniones antiquoꝝ. In 2° ibi ⌊ Primū qdē igitur. ⌋ Perſcrutaf de naturis caſus ⁊ fortune decl'ando qd utrūqꝫ ſit ſꝫm diffōnē. In 3° ibi ⌊ Dicūt autē. ⌋ Perſcrutaf de dr̄ia iter fortunā ⁊ caſuꝫ. In 4° ibi ⌊ Sed modoꝝ ⁊ cāꝝ. ⌋ Decl'af i q̄ gn̄e cāꝝ collocātur fortuna ⁊ caſus. C Capl'm p̄^{m} ꝯtinet q̈tuoꝛ ꝑtes p̄n^{les}. q: i p̄^{a} ponit pħs itētionē ſuā ⁊ rōnē itētiōis. In 2^{a} ibi ⌊ Quidā eni ⁊ ſi ſunt. ⌋ Pōit opionē ⁊ rōnē opionis deſtructiū caſū ⁊ fortunā eē. In 3^{a} ibi ⌊ Sūt aūt qdā. ⌋ Ponit ⁊ iꝓbat opionem ponētiū caſū ⁊ fortunā eē cās toti^{9} celi ⁊ oīum motuū celeſtiū. In 4^{a} ibi ⌊ Sūt v̄o qdā. ⌋ Ponit opinionē ponētiū caſū ⁊ fortunā eē qddā diuinū humano intellectui imanifeſtū. C In p̄^{a} igif ꝑte p̄n^{li} hui^{9} capl'i pħs p̄ ꝓponit rōnē ꝑꝑ quā determinādū eſt de caſu ⁊ fortuna: ⁊ narrat ea q̄ ꝓſcrutanda ſunt de eis. dic̄ igif pħs p̄ ꝙ fortuna ⁊ ēt caſus dr̄ eē de nūo cāꝝ ⁊ ml'ta dicūtur fieri a caſu ⁊ a fortuna: ⁊ hec eſt rō q̈re h̄ ē ꝓſcrutādū de eis: q: cū caſus ⁊ fortuna dicātur eē de nūo cāꝝ: ad illā ſciam ꝑtinet ꝯſiderare de caſu ⁊ fortūa ad quā ꝑtinet ꝯſiderare de cauſis. Deide pħs narrat tria ꝓſcrutanda de fortuna ⁊ caſu dicēs. ꝙ ꝯſiderādū ē quō caſus ⁊ fortuna ſūt i his cauſis de qb^{9} p̄us determiatū ē: h̄ ē ad qd̄ gen^{9} cauſe caſus ⁊ fortuna reducuntur. Et ꝯſiderādū eſt utꝝ caſus ⁊ fortuna ſint idem aut altera. ⁊ ꝯſiderādū ē qd ſit caſus ⁊ fortūa. iſta igif tria ſunt ꝯſideranda. ſ. in quo gn̄e cauſe ſunt. utꝝ ſint idem uel diuerſa. ⁊ qd utrūqꝫ eorum eſt.

C Quidā eni ſi ſint an nō dubitant. Nihil eni fieri a fortuna dn̄t: ſꝫ oīuꝫ eē aliq̄ꝫ cāꝫ determinatā q̄cūqꝫ nos a caſu fieri: aut a fortuna: ut ueniēdi a fortuna i foꝝ: ⁊ repiendi quē uolebat. quē nō ē opiat^{9} aū: cā ē ueniētē uelle emē. Silr̄ āt ⁊ i alijs q̄ fortuna dn̄r: ſp̄ ē aliq̄ꝫ accipe cām ſꝫ nō fortunā. Qm̄ ſi aliqd erit fortuna: incōueniens utiqꝫ videbitur ſicut ⁊ uere eſt.

C Hec ē 2^{a} ps p̄n^{lis} hui^{9} capl'i i q̄ pōif opio ⁊ rō opionis deſtructiū caſū ⁊ fortunā eē: ⁊ ꝯtinet duas ꝑticl'as: q: i p̄^{a} pōit opionē ⁊ rōnē opionis. In 2^{a} ibi ⌊ Sed mirabile h̄ vr̄. ⌋ Cōtradicit opionib^{9} iſtoꝝ eis rn̄dēdo. C In p̄^{a} igif ꝑticl'a hui^{9} ꝑtis pħs dic̄ ꝙ qdā dubitāt utꝝ caſus ⁊ fortuna ſint ul' nō. ⁊ ꝙ caſus ul' fortūa nō ſint ꝓbāt ꝑ duas rōnes. p̄^{a} rō fomaf a ꝯ^{tor} ſic. ſi caſus ⁊ fortūa ſūt opꝫ ꝙ ſint cāe ſꝫ nō ſūt cāe. g̃ nō ſūt. maioꝛ appet q: caſus ⁊ fortuna nō ponunf eē niſi q: ml'ta dn̄r fieri a caſu ⁊ a fortuna tanq̄ꝫ a cāiſ. mioꝛ v̄o ꝓbaf ſic. nihil qd̄ fit a cā determiata fit a caſu ul' fortūa. ſꝫ oē qd̄ fit: fit a cā determiata: g̃ nihil qd̄ fit: fit a caſu ul' fortūa ⁊ per ꝯn̄s caſus ⁊ fortuna nō ſunt cāe. maioꝛ hui^{9} ꝓſill'i vr̄ eē manifeſta: minorē v̄o decl'abāt ſic qm̄ huius effect^{9} q ē aliquē inuenire debitorē i foro quē nō eſt opinat^{9} ibi iuenire quē effectū dicim^{9} eē a caſu: h^{9} effect^{9} ē ab aliq̄ cā determiata. ſ. ueniētē uelle emē ſilr̄ ē i alijs effectib^{9} q dn̄r eē a caſu. ex q̄ igif illi effect^{9} q dn̄r fieri ſūt a cā determinata appet ꝙ oē qd̄ fit: fit a cā determiata. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil fit a caſu.

C Et dubitabit utiqꝫ aliqs ꝑꝑ qd nullus antiq̄rū ſapiētū cās de gn̄atione ⁊ corruptione dicens de fortuna nihil determiauit. Sed ſicut viſum eſt nihil opinabātur neqꝫ illi aliquid eſſe a fortuna.

C Scd̄a rō deſtructiū caſū ⁊ fortunā eſt illa. ſi caſus eēt dubitabit aliqs ꝑꝑ qd nullus antiquoꝝ ſapientū dicētiū de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe aliqd determinauerit de caſu ⁊ fortuna: ſed ſicut appet antiq ſapiētes nihil opinabanf eē a caſu uel fortuna. rō igitur eſt illa. Si caſus ⁊ fortuna eēnt: aliqui antiqui ſapientes determinantes de cauſis aliquid determinaſſent de caſu ⁊ fortuna: ſed nihil determinauerunt de eis. igitur nihil ſunt.

C Sꝫ ⁊ mirabile h̄ videbif ſic̄ v̄e ē. Multa eni ſūt ⁊ ſiūt a fortūa ⁊ a caſu: q̄ nō ignorātes qm̄ eſt iferre vnūqdqꝫ in aliq̄ꝫ cām eoꝝ q̄ ſiunt ſicut antiq̄ rō dixit deſtruens fortunam ⁊ caſum. Tn̄ hoꝝ alia qdē dn̄r eē oēs a fortuna: alia non a fortuna.

C Hec ē 2^{a} ꝑticl'a 2^{e} ꝑtis p̄n^{lis} hui^{9} capl'i. i q̄ pħs ꝯdicit iſtis rōnib^{9} ſoluēdo eas: ⁊ p̄ ſoluit p̄^{as} rōnes dicēs. Sꝫ h̄ vr̄ mirabile ſic̄ v̄e ē mirabile ꝙ caſus ⁊ fortūa nō ſūt qm̄ ml'ta ſūt q̄ ſiūt a caſu ⁊ a fortūa ⁊ l h̄ oēs hoīes ꝯueniūt. tn̄ nō igram^{9} nos nec illi igrabāt ꝙ illa q̄ ſic fcā ſūt a caſu ⁊ a fortūa ꝯtigit reducē i aliq̄ꝫ cām dtermiatā eoꝝ q̄ ſūt ſic̄ dixit ⁊ ꝓbauit antiq̄ rō ſupdcā deſtruēs caſū ⁊ fortunā. hec igif ē rn̄ſio ad p̄^{as} rōnē. ſ. ꝙ illd̄ qd̄ fit a caſu ul' fortūa fit a cā dtermiata. ſꝫ illa cā nō ē dterminata reſpectu effect^{9} cāliſ ſꝫ ē detīnata reſpectu ꝓpꝛij effect^{9}. Vn̄ lꝫ oīa q̄ ſiūt poſſint reduci ad cāꝫ detīnatā

tm̄ de uño eoꝝ q̄ hn̄t cām ðterminatā dicim⁹ aliq̄ eē a caſu ⁊ a fortuna ⁊ aliq̄ nō. Un̄ ad formā rōnis dicēdū ꝑ interēptionē hui⁹ ꝓpōnis. ſ. nihil qȯ fit a cā ðterminata fit a caſu uł fortuna. Iſta tn̄ eſt uera vʒ. nullus effectus qui fit a cā determinata reſpectu illius fit a caſu qm̄ ille effectus q hēt cām determinatā ꝑ ſe itēdētē illū effectū non fit a caſu.

C Un̄ ⁊ q̄dāmō erat ipis facienda memoria. At vo neqʒ illoꝝ aliq opinabant eſſe fortunā ut amicitiā: aut litē: aut ignē: aut itellectū: aut aliqd taliū. Incōueniēs igit̄ ē ſiue nō putauerūt eē: ſiue putātes nō reliq̄runt: ⁊ hac aliqñ utētes ſicͭ empedocles nō ſꝑ aerē ꝯgregari ſupi⁹ dic̄: ſʒ ut ꝯtingit. Dic̄ eni in mundi creatiōe ꝙ ſic colliſit ſe currens tunc: multotiens autē alr̄. Et ꝑtes aialium ait a fortuna fieri plimas.

C Soluta p⁹ rōne phūs ſoluit ſcdām rōnē. d. ꝙ ipis antiqs erat q̄dāmō faciēda memoria de caſu ⁊ fortūa. ⁊ ꝙ antiq nō ðterminauerūt de caſu ⁊ fortūa nō ē rō ꝓbabił nec ðmōſtratiua ad ꝓbādū ꝙ caſus ⁊ fortūa nō ſint. ſʒ magis ē accuſatio antiq̄ruʒ q᷑ ponētes cāʒ reꝝ eē litē ⁊ amicitiā ut empe. aut itellectū ut Anax. aut ignē uł aliqȯ taliū. ſ. aliorum corpoꝝ ſic poniūt illi q nō ꝯcedūt niſi cām mālem tm̄: nō opinabātur fortunā eē aliqd de nūo cāruʒ: ⁊ h̄ ē icōueniēs. ſ. ꝙ antiq nihil locuti ſint de caſu ⁊ fortūa. ⁊ h̄ appʒet ꝑꝑ duo: ꝑ q᷑ aut ipi putauerūt caſū ⁊ fortunā eē aliqd. aut nō. ſi putauerūt caſū ⁊ fortunā eē aliqd. ex q̄ aliq credūt caſū ⁊ fortunā eē aliqd ⁊ mł̄ta fieri a caſu ⁊ a fortuna deberēt feciſſe mētionē de eis ðclārando caꝰ nō eē. ſi vō putauerūt caſū ⁊ fortunā eē aliqd tc̄ ſeq̄tur magis icōueniēs ex q̄ nihil dixerūt de eis ſed ea reliq̄rūt. 2° appʒet h̄ icōueniēs. ſ. ꝙ antiq nihil locuti ſūt de caſu ⁊ fortuna q᷑ ipi utebant caſu ⁊ fortūa. igit̄ icōueniēs ē ꝙ nihil ðclāuerūt de eis. ⁊ ꝙ ātiq utebant caſu ⁊ fortuna appʒet qm̄ empe. dixit aerē nō ſꝑ ꝯgregari ſupi⁹: ſʒ ut ꝯtigit. ſ. a caſu ⁊ ſic utebat̄ caſu: nā dicit ꝙ aer aliqñ mouet̄ ſicut i mūdi creatiōe currēs colliſit ſe: hoc ē mouet̄ aliqñ ſurſū ſic mouebat̄ currēs i mūdi creatiōe. ⁊ mł̄totiēs mouet̄ alr̄ ſic ꝙ a caſu mouet̄ ſurſū. dic̄ ēt empe. plēs ꝑtes aialiū fieri a fortuna. Empe. eni poſuit caſū eē aliqd aliȯ a ſuis principiꝭ. ſ. a lite ⁊ ab amicitia. oportuit igitur ipſum dicere qd ſit caſus. iſta igit̄ rō nō ꝓbat caſū non eſſe ſed magis accuſat antiquos.

C Sūt āt qdā q celi hui⁹ ⁊ mūdanoꝝ oīuʒ cauſa eſſe caſum. A caſu enim fieri uolutationem ⁊ motum diſcernentem ⁊ ſtatuentem in hunc ordinem omne.

C Hec ē ʒ⁹ ps p̄n̄ˡⁱˢ hui⁹ capł̄i i q̄ pōit̄ ⁊ iprobat̄ opinio ponētiū caſū ⁊ fortunā eē cās tou⁹ celi ⁊ oīum motuū celeſtiū. ⁊ ꝑ pōit eoꝝ opionē. 2° iprobat eā. Dic̄ igit̄ phs ꝑ ꝙ qdā ſūt q cābant. i. conabantur ponē caſū cām eē celi ⁊ oīum mūdanoꝝ ⁊ ipi poſuerūt caſū eē ultimā cām oīum ut inuit h̄ ꝯˡᵒʳ. Deide cā dic̄. A caſu eni iprobat phs illā opionē ducēdo ad tria icōueniētia. vñ phs ꝓbat illā ꝯnē ſuā. ſ. ꝙ caſus nō ē cā celi ⁊ oīuʒ motuū celeſtiū ⁊ hec ē. 24ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ duplr̄. ⁊ ꝑ ſic. ſi celū ⁊ uolutatio. i. reuolutio ⁊ mot⁹ celi ſint a caſu ex h̄ ſeq̄t̄ motū celi eē diſcernētē ⁊ ſtatuētē oē h̄ ē totū mundū i huc ordinē. ſ. i ordinē caſualē ⁊ ita ſequit̄ ꝙ oē qȯ fit i vniuerſo fit a caſu qȯ ē icōueniēs. vñ format ꝯˡᵒʳ hāc rōnē ſic. oē qȯ iuenit̄ ab illo qȯ ē a caſu iuēit̄ a caſu. ſʒ celū ⁊ mot⁹ celi ſūt cāe omniū entiū hic iferi⁹. g̃ ſi caſus ſit cā celi ⁊ motuū celeſtiū ſeq̄tur ꝙ oēs res hic iferi⁹ ſūt a caſu. Sʒ hic ē vnū dubiū q᷑ nō vʒ ꝙ ſit ueꝝ ꝙ oē illȯ qȯ iuenit̄ ex eo qȯ ē a caſu: iueniat̄ a caſu: q᷑ ſi aliqs nō itēdēs iuenire ðbitorē i foro: uadat ad foꝝ ⁊ iueniat ðbitorē ⁊ recipiat pecuniā ab eo ⁊ de pecunia recepta emat equū ⁊ emptio eq̄ ē a receptiōe pecūie: ⁊ tn̄ receptio pecunie ē a caſu ⁊ emptio eq̄ nō ē a caſu cū ſit ex p̄maria itētiōe: ⁊ ēt ſi ēptio eq̄ eēt a caſu qcqd ꝓueniret ex emptiōe eq̄ eēt a caſu ꝑ eādē rōnē ⁊ ſic nūatio pecūie dāde ꝓ eq̄ eēt a caſu ⁊ ēt oīs uſus eq̄ poſt illā emptionē eēt a caſu. ſʒ h̄ ē fłʒ. g̃ fłʒ ē qȯ ꝯˡᵒʳ dic̄ h̄. vʒ. ꝙ oē illȯ ē a caſu qȯ fit ex eo qȯ ē a caſu. Ad hoc p̄t dici ꝙ itētio ꝯˡⁱˢ ē q̄ oē illȯ qȯ iuēit̄ eēntialr̄ ex eo qȯ ē a caſu ſic ꝙ nō p̄t iueniri niſi mediāte illo qȯ ē a caſu oē tale ē a caſu: ⁊ h̄ ſuffic̄ ad itētiōeʒ phi ⁊ ꝯˡⁱˢ. nā p⁹ cā q̄ ē cā mot⁹ celi ⁊ iſtoꝝ iferiorū nō itēdit gñationē iſtoꝝ iferioꝝ niſi mediāte motu celi. ſi igit̄ mot⁹ celi a q̄ oīa iſta iferiora gñant̄: eēt a caſu ſeq̄ret̄ ꝙ oīa iſta iferiora eēnt a caſu. Un̄ ſi p̄m⁹ effect⁹ ex q̄ oēs alij effect⁹ nec̄io ðpēdēt cuiuſmodi ſūt corpa celeſtia ⁊ mot⁹ eoꝝ ſit a caſu: ſequit̄ ꝙ mł̄to fortⁱ⁹ oēs alij effect⁹ poſteriores ſint a caſu ſʒ ſic nō ē i exēplo ꝓpoſito: qm̄ iſte effect⁹. ſ. emptio eq̄ nō ſolū ē nat⁹ euenire ex iuētiōe ðbitoꝝ ſʒ ēt a mułꝭ alijs cauſis ꝑ ſe itētis. C Dico igit̄ ꝙ illa ꝓpō. ſ. oē qȯ iuenit̄ ab eo qȯ ē a caſu ē a caſu hēt ꝟitatē ſb̄ illo itellectu. ſ. oē illȯ qȯ iuenit̄ ab eo qȯ ē a caſu ſic ꝙ nō p̄t iueniri niſi iueniat̄ ab illo oē tale eē caſualr̄ nō opʒ. Uł forte poſſʒ ꝓbabilr̄ dici ꝙ ꝑ dicto caſu poſito emptio eq̄ cōpata ad iuētiōnē debitoris ē a caſu tanq̄ʒ a cā remota: qm̄ ire ad foꝝ ē cā remota emptiōis equi ⁊ eſt cā cāłis reſpectu ei⁹ ⁊ tn̄ emptio equi non eſt cāłis reſpectu receptiōis pecunie. attn̄ p⁹ reſponſio videtur melior.

C Et mł̄tuʒ h̄ admiratiōe dignū ē: dicētes aialia qdē ⁊ plātas a fortūa nec eē nec fieri: ſʒ aut nāʒ aut itellectū eē aut hm̄ōi alterā cāʒ. Nō eni qm̄ euenit ex ſemīe vnoq̄qʒ aliqd fit: ſʒ ex tali qdē oliua: ex tali autē hō. Celuʒ āt ⁊ diuiniora manifeſtoꝝ nobis a caſu fieri: hm̄ōi āt cām nullam q̄leʒ animalium ⁊ plantarum.

C Scdȯ icōueniēs aialia ⁊ plāte q̄ ſūt viliora corpibꝰ celeſtib⁹ nō ſūt a caſu: ſʒ a cā ðtermiata. nō eni ē a caſu ꝙ ex ſemīe oliue fiat oliua nec ꝙ ex ſemine hoīs fiat hō: cū igit̄ iſta iferiora hēant cās ðterminatas icōueniēs ē ꝙ corpa celeſtia q̄ largiunt̄ iſtis inferioribus ordinē nō hēant cās determinatas.

C Et igit̄ ſi ſic ſe hʒ h̄ ipʒ dignū ē iſiſtē: ⁊ bn̄ hēt aliqd dicē de h̄ ipo. Quō eni eo qȯ ⁊ alr̄ icōueniēs ēt qȯ dr̄ adhuc icōueniēti⁹ dicē h̄: vidētes qdē i celo nihil caſu fieri. In his āt q̄ nō ſunt a fortuna mł̄ta ꝯtigē a fortuna ⁊ erat merito econtrario fieri.

¶ Hic pħs adducit 3ᵐ icōueniēs ſed tñ p̄ dicit ꝙ di gnū ē inſiſtē ⁊ bñ ſe hȝ dicē aliqd de h̄.ſ. utꝝ ſic ſe hēat.ſ.ꝙ caſus ſit cā celi ⁊ oium q̄ ſunt in celo ⁊ ſb celo:qm̄ de h̄ ē magis neciū pſcrutari q̄ȝ de nā caſus:ſed pſcrutatio nō eſt ꝓpͥa huic ſcie. Deide ponit pħs icōueniēs qd̄ ſeqtur ad hāc poſitionē3 dicēs ꝙ icōueniēs eſt attribuē caſum oib⁹ q̄ appent in celo ⁊ iſtis iſeriorib⁹ nō de caſū:cū tñ pl'a eorum ſint a caſu:ſed in celo nihil videm⁹ fieri a caſu ſȝ videmus mł'ta fieri a fortuna in iſtis iſeriorib⁹ q̄ ſm ipſos nō ſunt a fortuna:vñ ecōuerſo deberēt dicē ꝙ in iſtis entib⁹ iſeriorib⁹ mł'ta ſunt a fortuna ⁊ ꝙ in celo nihil eſt a fortuna:hoc igiᷓ eſt 3ᵐ icōueniēs ſ.q: negāt ſenſū.nā dicunt ibi eē fortunā ubi nihil videmus eſſe a fortuna: ⁊ dicūt in illis eē fortunā in qbus videmus multa eſſe a fortuna.ideo appet ꝙ iſti male dixerunt.

¶ Sunt āt quidā qb⁹ videᷓ eē quidē cauſa fortuna. Immanifeſta autē humano itellectui tanq̄ȝ diuinum q̄ddā ens ⁊ felicius. Quare ꝯſiderādum eſt qd ſit utrūq̄ȝ:⁊ ſi idē aut alterꝝ ſit ⁊ caſus ⁊ fortuna ⁊ quomō in determinatas cās incidūt.

¶ Cū pħs poſuit duas opiones quaꝝ vna deſtruxit caſū ⁊ alia nimis extollebat caſū.nūc i q̄rta pte p̄ncipali hui⁹ capl'i ponit pħs tertiā opionē q̄ pōit ꝙ caſus ⁊ fortuna hñt eē ſed ſūt imanifeſta itellectui hūano cū ſint q̄dā diuia ⁊ feliciora q̄ȝ illa q̄ comp̄hēdūtur ab humano itellectu. Vñ dicͭ ꝯᵗᵒʳ ꝙ pħs tacuit iſta.i.nō ꝯ̄dixit illi opioni q: ſmo ille irrōnabil'ē.ſ.ut ſit hic cā icognita nāliᷓ ⁊ ēt q: ꝯ̄dictio eoꝝ ē ſufficiēs i demr̄ando eis qd ſit caſus:q: ex h̄ appebit ꝙ caſus nō eſt res imanifeſta hūano itellectui.igiᷓ ꝯſiderādū ē qd ſit caſus ⁊ qd fortuna. ⁊ utꝝ ſint idē uel diuerſa ⁊ i q̄ gn̄e cauſe d̄beāt collocari. Sūt igiᷓ tres opiones de caſu ⁊ fortūa.p̄ma opio eſt ꝙ caſus ⁊ fortuna nō ſūt: ⁊ hec opinio nimis deſpexit caſum ⁊ fortunā.2ᵃ opio poſuit ꝙ caſus ⁊ fortuna ſunt p̄ᶜ cauſe oium: ⁊ hec opio nimis extollebat caſū ⁊ fortunā.3ᵃ opio poſuit ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt q̄dā diuia hūano itellectui imanifeſta.

¶ Capl'm 2ᵐ tractatus q̄rti in quo inquiritur de caſu ⁊ fortuna quid utrūq̄ȝ eorum ſit.

P Rimum qdē igitur qm̄ videmus alia qdem ſemꝑ ſimiliter fieri.alia autē ſicut frequenter:manifeſtum eſt ꝙ neutri hoꝝ cā fortuna dicitur:neq̄ȝ quidē a fortuna:neq̄ȝ illius quidem eſt ex neceſſitate ⁊ ſꝑ:neq̄ȝ ei⁹ qd eſt ſicut freq̄nter. Sed qm̄ quedā fiunt ⁊ extra hoc.

¶ Iſtō ē 2ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ i q̄ ingriᷓ ⁊ d̄cl'aᷓ qd ſit caſus: ⁊ qd fortūa. ⁊ ꝯtinet q̄tuor ptes p̄nˡᶜˢ.q: in p̄ᵃ d̄cl'aᷓ qd ē fortūa. ⁊ ꝑ h̄ pōt ſciri qd ē caſus. In 2ᵃ ibi⌊ Infinitas qdē igiᷓ.⌋ d̄cl'aᷓ qd v̄itatꝭ ꝯtineāt opiones āntiquoꝝ de caſu ⁊ fortuna. In 3ᵃ ibi ⌊ Quare qm̄ ⁊c̄.⌋ Moueᷓ ⁊ ſoluiᷓ vna dubitatio circa caſū ⁊ fortunā. In 4ᵃ ibi⌊ Fortūa aūt bona.⌋ Determiat phūs de qbuſdā modis fortune.p̄ᵃ ps cōtinet ſex ptic'las qm̄ i p̄ᵃ poniᷓ q̄dā diuiſio ex q̄ habeᷓ ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt cāe eoꝝ q̄ ſūt raro ⁊ in paucioꝛib⁹. In 2ᵃ v̄o ibi ⌊ Eoꝝ āt q̄ fiūt.⌋ Ponunᷓ alie due diuiſiōes ex qbus hēntur due alie ptic'le diffōnis fortune. In 3ᵃ aūt ibi ⌊ Mᵒⁿ igiᷓ.⌋ Poniᷓ q̄dā diuiſio cauſe ex q̄ hētur alia ptic'a diffinitionis fortūe. In 4ᵃ ibi ⌊ Per ſe igiᷓ.⌋ Poniᷓ d̄ria inter cām ꝑ ſe ⁊ cām ꝑ acciñs. In 5ᵃ ibi ⌊ Ipoꝝ āt.⌋ Decl'anᷓ ptic'le ponēde i diffōne fortūe. In 6ᵃ ibi ⌊ Manifeſtū eni itaq̄ȝ.⌋ Cōcludit pħs diffōnem fortūe. ¶ In p̄ᵃ igiᷓ ptic'a hui⁹ ptis phūs decl'at ꝙ caſus ⁊ fortūa ſūt cāe eoꝝ q̄ raro ⁊ i paucioꝛib⁹ eueniūt. Vñ phūs p̄ pōit talē diuiſionē.eoꝝ q̄ fiūt q̄dā fiūt ſꝑ eodē mō:q̄dā freq̄nᷓ:q̄dā āt ex̄ ſꝑ ⁊ frequenᷓ. Et ex his ꝓbaᷓ ꝙ caſus ⁊ fortūa ſūt in his q̄ fiūt nec ſꝑ nec frequēter. ⁊ hec ē.25ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbaᷓ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Caſus ⁊ fortūa aut ſūt i reb⁹ necijs aut i reb⁹ q̄ eueniūt i maiori pte.aut i his q̄ nec eueniūt ſꝑ nec freq̄nᷓ:ſed nō ſunt i reb⁹ necijs nec i reb⁹ q̄ eueniūt in maiori pte.ḡ caſus ⁊ fortūa ſunt in reb⁹ q̄ nec eueniūt ſꝑ nec freq̄nter. vñ ꝯ̄ debet ſic itelligi ꝙ caſus ⁊ fortuna ſunt cauſe ſolū eorum que nec eueniūt ſemꝑ nec frequenter.

¶ Et omnes dicunt hoc eē a fortuna.manifeſtum ꝙ fortuna aliquid ſit: ⁊ caſus: huiuſmodi enim a fortuna fieri. ⁊ que a fortuna huiuſmodi eſſe ſcimus.

¶ Scd̄o ꝓbaᷓ eadē ꝯ̄ ex teſtimonio alioꝝ ⁊ dicit ꝙ oēs dicūt illa eē a fortuna.ſ. illa q̄ fiūt nec ſemper nec freq̄nter. ⁊ iō manifeſtū ē ꝙ fortūa ē aliqd ⁊ ēt caſus.q: ex q̄ ſunt aliq̄ fortuita ⁊ caſualia:ſeqᷓ ꝙ fortuna ſit aliqd ⁊ ēt caſus:ſed hᵒⁱ q̄ fiūt nec ſꝑ nec freq̄nter ſunt a fortūa: ⁊ illa q̄ ſūt a fortūa ſunt hᵒⁱ ſ.q̄ nec fiūt ſꝑ nec freq̄nᷓ.ita ꝙ illa ſūt ꝯuertibilia ſ.fieri nec ſꝑ nec freq̄nᷓ ⁊ eē a fortūa. ⁊ h̄ uolunt h̄ pħs ⁊ ꝯᵗᵒʳ. Intelligēdū ē h̄ ꝙ pħs nō ꝯcludit expſſe i textu iſtā ꝯ̄nē.ſ.ꝙ caſus ⁊ fortūa ſūt i his q̄ ſūt in miori pte ut expōit ꝯᵗᵒʳ.ſed cōcludit iſtā ꝯ̄nē.ſ.ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt in his q̄ ſūt ex̄ hec.i.ex̄ ea q̄ fiūt ſꝑ ⁊ freq̄nᷓ.i.caſus ⁊ fortūa ſūt in his que nec fiūt ſꝑ nec freq̄nᷓ. ¶ Sed ſuꝑ h̄ ꝯᵗᵒʳ mouet q̄ſtionē difficilē q̄ ē illa.qm̄ ex q̄ caſus ⁊ fortūa ſūt i his q̄ nec fiūt ſꝑ nec freq̄nᷓ. ⁊ illoꝝ q̄ nec fiūt ſemꝑ nec freq̄nter q̄dā fiūt i miori pte: ⁊ qlibet equaliᷓ. ⁊ ad utrūlibet ē hec q̄ſtio.vȝ.utꝝ caſus ⁊ fortuna hēant eē i utriſq̄ȝ.ſ.tā i ꝯtigētib⁹ equal'r q̄ȝ i ꝯtigētib⁹ i miori pte.circa quā q̄ſtionē ꝯᵗᵒʳ fac̄ ſeptē. qm̄ p̄ mouet q̄ſtionē.ſ.utꝝ caſus ⁊ fortūa hēant eē ſolū i ꝯtingētib⁹ i minori pte ul' hēant eē idifferēter tā i ꝯtingētib⁹ equal'r q̄ȝ ēt i ꝯtigētib⁹ in minori pte. ¶ Scd̄o v̄o ꝯᵗᵒʳ recitat opionē Themiſtij. ⁊ ēt rōnē opionis ſm ꝙ narrat Aui.dicēs ꝙ poſteriores pipatetici ut narrauit Auic.dicūt ꝙ caſus iueniᷓ i his q̄ ſunt poˡⁱᵃ in miori pte: ⁊ nō in eis q̄ ſunt eq̄liᷓ. ⁊ hec ē ſnia Themiſtij.rñſio v̄o themiſtij ⁊ alioꝝ ſic dicētiū ſm qd̄ narrat Aui.fuit illa. aliq̄ ſunt ꝯtingētia equal'r reſpectu potētie motiue ut mot⁹ ⁊ qes: ⁊ tñ cū aliqs āmbulat:nō dicim⁹ ꝙ ambulat a caſu.nec cū qeſcit dicim⁹ ꝙ qeſcit a caſu.tal' igitur ꝯtingētia equaliter nō d̄bēt dici eē ul' fieri a caſu. ¶ Tertio ꝯᵗᵒʳ narrat opionē Aui. ⁊ rñſionē Auic. ad rōnē Themiſtij dicēs ꝙ Aui. dic̄ ꝙ caſus eſt i utroq̄ȝ.ſ.tā in his que ſunt poˡⁱᵃ eq̄liᷓ q̄ȝ ēt in his q̄ ſūt poˡⁱᵃ i miori pte.poſſet igiᷓ Aui.moueri ad hoc ſ.ad dicēdū ꝙ caſus eſt i utroq̄ȝ.ſ.tā in his que ſūt poˡⁱᵃ equal'r q̄ȝ ēt in his q̄ ſunt poſſibilia in minori pte.q: phūs inueſtigans in qbus hñt fieri caſus ⁊

fortuna declarat ꝙ caſus ⁊ fortuna hñt fieri ſolū i
his que nec ſūt ſemꝑ nec frequēter. qḋ ipſe ꝓbat ꝑ
ſill'm diuiſiuū ſic. cāe quedā ſūt necīe reſpectu ſuo
rū effectuū ſic ꝙ ſemꝑ ꝓducūt ſuos effectꝰ. ⁊ que-
dā in maiori pte. ⁊ quedā que nec ſemꝑ nec frequē
ter. ſed caſus nec eſt cā necīa nec ēt in maiori parte
igiƒ eſt i 3° mēbro. ita ꝙ caſus eſt cā a qua nec ſem
per nec frequenter ꝓuenit effectꝰ caſualis. cū igiƒ il
lud qḋ euenit in minori pte ⁊ ēt illḋ qḋ euenit eq̄li
ter: nec ſemꝑ euenit nec frequenter: videƒ ꝙ caſus
ſit in utroq̄3. Uñ ɔ̄ſor dicit ꝙ ſi pō ſill'i Ari. ſit pō
ſill'i hypothetici diuiſiui. tūc caſuſ eſt i utroq̄3. ſ. tā
in hiſ que ſūt in miori pte q̄3 in his que ſūt eq̄liter.
qm̄ ſi ille ſill's ſit diuiſiuꝰ cōpletꝰ. tūc nō remanet
aliqḋ mēbrū ulteriꝰ diuidēdū ſicͤ debet eē in diui-
ſiōe cōpleta que debet eē uſq̄3 ad ſpēs ſpāliſſimas
ḡ caſus neceſſario ɔ̄uertiƒ cū ultimo mēbro: ita ꝙ
oē qḋ nec ſit ſemꝑ nec frequenter ſit a caſu ⁊ ēt ois
cā que nō eſt necīa nec in maiori pte eſt caſuſ. ⁊ cū
ita ſit ꝙ cā eq̄lis nec ſit necīa nec in maiori pte: ſe-
quiƒ ꝙ caſus dī de eā in minori pte. ⁊ hoc potuit
fuiſſe motiuū Aui. ¶ Et ad rōnē themiſtij ut nar-
rat ɔ̄ſor rñdet Aui. dicēs ꝙ nō eſt impoˡᵉ inuenire
vnū3 qḋ eſt necīum reſpectu vniꝰ. ⁊ caſuale reſpe-
ctu alteriꝰ. ⁊ ſill'r poˡᵉ eſt inuenire aliqḋ qḋ eſt poſſi
bile in maiori pte reſpectu alicuiꝰ: ⁊ poˡᵉ in minori
pte reſpectu alterius: ⁊ dicit ɔ̄ſor ꝙ Auic. quaſi in
tendit ꝙ ſi ambulatio attribuaƒ potētie motiue in
loco ēt caſualis q2 nō eſt in nā huiꝰ potētie mouere
pluſq̄3 quieſcē. ⁊ ſi attribuaƒ ad appetitum ⁊ facit
motū nō erit caſualis. Uñ Aui. dixit ꝙ illḋ idē qḋ
eſt caſuale reſpectu vniꝰ eſt necīum uel poˡᵉ in maio
ri pte reſpectu alteriꝰ. ¶ Quarto ɔ̄ſor arguit ɔ̄tra
Aui. ⁊ arguit ɔ̄ tria que dixit Aui. ⁊ ꝓ arguit ɔ̄ il-
lud qḋ dixit. ꝙ illḋ idē qḋ eſt caſuale uel in mino-
ri pte reſpectu vniꝰ eſt necīu3 uel in maiori pte re-
ſpectu alteriꝰ. ¶ Scḋo arguit ɔ̄ illud qḋ dixit: ꝙ
caſus reperiƒ in ɔ̄tingētibꝰ eq̄liter. ¶ Tertio argu
it ɔ̄ eū quātū ad dr̄iā3 quā aſſignauit iter ɔ̄tingēs
ut in plībus ⁊ neceſſarium. Primo igiƒ ɔ̄ſor ɔ̄dicit
Aui. in eo: q2 dixit ꝙ aliqḋ eſt necīu3 reſpectu vni
us: ⁊ ɔ̄tingēs reſpectu alteriꝰ dicēs ꝙ ſi hoc fuerit
ſ. ꝙ aliqḋ eſt ɔ̄tingēs reſpectu vniꝰ. ⁊ necīu3 reſpe
ctu alteriꝰ: nō eēt hoc ɔ̄tingēs ut in paucioribꝰ nāli
ter nec ut in pluribꝰ nec necīum qḋ eſt inopinabile
hec igiƒ ɔ̄ſequētia ɔ̄ſrꝰ pōt ſic declarari. illud qḋ in
eſt alicui ſm ſuā nām: ineſt ei reſpectu cuiuſcūq̄3.
⁊ ꝓpter hoc ſi aliqḋ ſit necīum reſpectu vniꝰ ⁊ cō-
tingēs reſpectu alteriꝰ. illḋ nec eēt necīum nāliter
nec cōtingēs nāliter. nec eēt aliqḋ nāliter ɔ̄tingēs
ut in paucioribꝰ nec ut in plibꝰ. ¶ Scḋo vō arguit
ɔ̄ illḋ qḋ dicit. ſ. ꝙ caſus repitur in ɔ̄tingētibꝰ eq̄li
ter ut ꝙ ambulatio reſpectu potētie motiue a qua
ꝓuenit eq̄liter eſt caſualis ut dicit Auic. ⁊ arguit
ſic. Si ambulatio ſit ɔ̄tingēs eq̄liter reſpectu potē
tie motiue ad hoc ꝙ ambulatio ꝓcedat a potentia
motiua op3 ponē aliquā cā3 determinātē potētiā
motiuā. utpura appetitū. q2 a ɔ̄tingenti eq̄liter nō
ꝓuenit aliqua actio. qḋ ſtatim ꝓbaƒ. q2 ſi nō deter
minaƒ illa cā que eq̄liter ſe hēt ad utrūq̄3 oppoſito
rū. neutra actio ē dignior ut ſit q̄3 reliq̄. ¶ Ex hoc
igiƒ cōcludit ɔ̄ſor ꝓpoſitū ſuū ſic. cū actio nō inueni
tur ex ɔ̄tingenti equaliter niſi ex aliq̄ cā extrinſeca
cōiūcta cū ea: ⁊ illa cā extrinſeca nō eſt cā ut in plu
ribꝰ illius cauſatiōis. q2 tūc nō ageret a caſu. nec ē

cā ɔ̄tingēs equal'r. q2 a cā cōtingēte eq̄liter manē
te equalitate nulla actio ꝓuenit. igiƒ quecūq̄3 ꝓue
niūt a caſu ꝓueniunt ab illo in minori pte. hoc pōt
breuiter argui ſub hac foīa ſic. ſi aliqs effectꝰ ſit cō
tingēs equal'r reſpectu alicuiꝰ cāe. tūc cū a ɔ̄tingē-
ti equal'r manēte equalitate nulla actio ꝓcedat ad
h̄ ꝙ illa cā ꝓducat illū effectū op3 ꝙ deƭmineƒ. ⁊
tūc q̄ro de illo determināte. aut eſt ɔ̄tingēſ eq̄liter
reſpectu illꝰ effectꝰ. ⁊ ſic nō ꝓduceret effectꝰ ma-
gis q̄3 ꝑus. aut ē ɔ̄tingēs in plibꝰ. ⁊ tūc nō ꝓduce-
reƒ effectꝰ a caſu. igiƒ ad h̄ ꝙ aliqḋ ꝓueniat ab ali-
qua cā caſual'r op3 ꝙ ꝓueniat ab ea in minori pte.
vñ a cā totali ⁊ determinata pōt fieri argumētum i
ſic querēdo aut cā totalis ⁊ deƭminata a q̄ ꝓduciƒ
effectꝰ caſualis ſemꝑ ꝓducit illū effectū aut frequē
ter. aut nec ſemꝑ nec frequēter. nō eſt dicē ꝙ cā to
talis a qua ꝓduciƒ effectꝰ caſualis ꝓducat illū effe-
ctū ſemꝑ ul' frequēter. q2 qḋ fit ab aliq̄ ſemꝑ ul' fre
quēter nō dī fieri ab eo caſual'r. ḡ relinquiƒ ꝙ cū cā
totalis ꝓducēs effectū caſualē ꝓducat illū nec ſem
per nec frequēter. aut igiƒ illa cā eſt eq̄liƭ idifferēs
ad ꝓducēdū ⁊ nō ꝓducēdū illū effectū aut eſt nata
ꝓducē illū effectū raro ⁊ in paucioribꝰ. nō eſt dare
pᵐ. q2 ſi ſit equal'r idifferēs ad ꝓducēdū ⁊ nō ꝓdu
cēdū op3 ꝙ deƭmineƒ ad h̄ ꝙ ꝓducat. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs nō
fuit cā totalis. relinquiƒ igiƒ ꝙ cā totalis a q̄ ꝓue
nit effectꝰ caſualis ꝓducat ip3 raro ⁊ in minori pte
⁊ hec eſt ɔ̄ quā ɔ̄ſor hic itēdit ɔ̄ Aui. ¶ Tertio ɔ̄ſor
reꝑhēdit Aui. quo ad dr̄iam qua3 Aui. aſſignauit
iter cōtingēs ut in plibꝰ ⁊ necīu3. dixit eni Aui. ꝙ
ɔ̄tingēſ ut in plibꝰ ⁊ neceſſariū ſolū differūt in hoc
q2 ɔ̄tingēs ut in plibus hēt ipedimētu3. ⁊ necīum
nō hēt ipedimētū. Uñ Aui. ꝑ ſue phice caplo 13°
dicit ꝙ hec eſt dr̄ia inter ſemꝑ ⁊ ſepe. q2 ei qḋ eſt
ſemꝑ nō aduerſaƒ ɔ̄riū impediēs. ſ3 ei qḋ eſt ſepe
aduerſaƒ ɔ̄riū ipediēſ. vñ ſi ab eo qḋ eſt ſepe remo
ueanƒ ea que ſūt ɔ̄ria ⁊ ipedientia. ſequiƒ ꝙ illud
qḋ eſt ſepe fiat neceſſariū. Uñ ſm Aui. cōtingens
ut in plibꝰ eſt illḋ quod natū eſt ſemꝑ ⁊ neceſſario
euenire q̄3tū eſt ex nā ſua. ſed ꝙ nō ſemꝑ eueniat
hoc eſt ꝑꝑ ipedimētu3. S3 ɔ̄ hoc arguit ɔ̄ſor ſic. q2
ſm illḋ ſequereƒ ꝙ oia ɔ̄tingētia ut in plibꝰ eſſent
nāliter necīa. q2 q̄3tu3 eſt ex eoꝝ natura neceſſario
eueniūt. ⁊ talia ſūt nāliter neceſſaria. iō ɔ̄ſor ponit
aliā dr̄iam iter ɔ̄tingēs ⁊ neceſſariū dicēs ꝙ ɔ̄tin
gēs ut in pluribꝰ eſt illḋ cuiꝰ natura eſt poˡᵉ ut eius
actio deficiat in minori pte. ⁊ ꝑ hoc q2 in ſua nā ē
poſſibilitas deficiēdi differt a necīo: ⁊ nō eſt ſicut
Aui. dixit ꝙ in ſua nā nō differt a neceſſario. ſ3 ſo-
lū i extrinſecis. Et dicit ɔ̄ſor. ꝙ ꝑꝑ hoc inueniƒ ipe-
dimētū. q2 in nā ɔ̄tingētiū ut in plibꝰ eſt poſſibili-
tas ad deficiēdū: ⁊ niſi inueniret ipedimentū i ɔ̄tin
gētibꝰ ut in plibꝰ ſequereƒ ꝙ poſſibilitas in illis ad
deficiēdū eēt ocioſa. ſ3 q2 necīu3 nō hēt hoc in ſua
nā. ſ. poſſibilitatē ut eiꝰ actio deficiat iō ſi inuenireƒ
illḋ ipedimētū illḋ ipedimētū eēt ocioſum: ſed nā
nihil facit ocioſe: hec ɔ̄ſor. vñ iſta ē nā ɔ̄tingētis ut
in plibꝰ ut in ea ſit poſſibilitas ad deficiēdū i mino
ri pte. ⁊ hec poſſibilitas eſt cā q̄re inueniƒ ipedimē-
tū extrinſecū ⁊ nō eō̄. ſed q2 neceſſariū non hēt in
nā ſua poſſibilitatē deficiēdi. iō nō inueniƒ ipedimē
tū extrinſecū. ¶ Quito ꝓncipal'r ex q̄ caſus nō in-
ueniƒ in ɔ̄tingentibꝰ equal'r: inquirit ɔ̄ſor in qbꝰ hēt
fieri ɔ̄tingēs equal'r. ⁊ itēdit dicē ꝙ ɔ̄tingēs equa
liter reperiƒ in potētijs paſſiuis ſicut in mā pᵃ ⁊ in

ad utrūlibet ſiue raro. ⁊ iſta ē ſnīa Aui. ⁊ eſt uera. Sed ſi loquamur de agēte cū rōne: ſic dico ꝙ tale agēs pōt facē idifferēter utrūqꝫ ꝯrioꝝ. ſed tñ ut di cit ꝯᵗᵒʳ 9° metha^cc. ngentia cū rōne nō agūt per ſe ⁊ ꝑ ꝯria. q: ut ibi arguit pħs ⁊ ꝯᵗᵒʳ tūc agerēt ꝯria ſimul. qđ eſt ipo^le. imo ad hoc ꝙ agāt alterū ꝯrio rū cōcurrit alia cā que ibi notaꝛ pᵐ pnᵐ mot⁹ a qua determinaꝛ illa potētia ad agēdū. ⁊ hꝰ ágēs eſt ap. petit⁹ reſpectu alteri⁹ ꝯrij. ſic ꝙ ad hoc ꝙ agēs eq liter uel potētia actiua equalis agat neceſſario diſ ponit per nliā cām determinātē ei⁹ diſam. illa igiꝛ cā eq̄lis nō agit per ſe alterū ꝯrioꝝ. imo per aliud ut per appetitū. ⁊ hec eſt itentio pħi 9° metha^cc. ⁊ ſilr̄ eſt de corporib⁹ celeſtib⁹ reſpectu gñationis ⁊ corruptiōis iſtoꝝ iferioꝝ. qm̄ determinanꝛ ad gña tionē ꝑ approṗinquationē. ⁊ ꝑ remotionē determi nanꝛ ad corruptionē. ⁊ ꝑ illa duo agūt effect⁹ ꝯri os in tpib⁹ diuerſis. Sic igiꝛ appꝫ ꝙ ꝯtingenſ eq̄ liter nō repiꝛ ꝑ ſe ⁊ abſolute in agētib⁹ nālib⁹. ſꝫ in agētib⁹ rōnabilib⁹ bn̄ iuenīꝛ ꝯtingēs eq̄le cū agēs rōnale ſit idifferēs. nō tñ agit alteꝝ ꝯrioꝝ niſi de terminetꝛ. ℭ Sꝫ dubiū eſt de uolūtate. ſ. an uolun tas poſſit in effect⁹ ꝯrios ꝑ ſe abſqꝫ hoc ꝙ determi neꝛ ab alio ⁊ alio. Et dico ꝙ uolūtas libere pōt uel le aliq̄d ⁊ nō uelle aliq̄d uſqꝫ hoc ꝙ determineꝛ ab aliquo alio. tñ nec hō nec aliđ agēs rōnale pōt i al terū ꝯrioꝝ ad que eſt idifferens niſi determineꝛ a uolūtate uł ab appetitu. Et ꝙ uolūtas poſſit ex ſe abſqꝫ hꝰ ꝙ determineꝛ ab aliq̄ uelle aliq̄d ⁊ nō uel le aliq̄d pōt ꝓbari ſic. q: certū eſt ꝙ uoluntas pōt uelle aliq̄d ⁊ nō uelle illđ. ⁊ quero tūc aut uolūtas abſqꝫ q̄cūqꝫ determināte eſt cā ſufficiēs ipſi⁹ uelle aut reqriꝛ aliq̄d aliđ determinās. ſi pᵐ. habeꝛ ꝓpo ſitū. ſ. ꝙ uolūtas extīs eq̄liter idifferēs ad duo op poſita pōt alteꝝ abſqꝫ aliq̄ cā determināte ipam. ſi vo dī ꝙ reqriꝛ aliqđ aliđ determinās: tūc illđ aut eſt cā mere nālis ⁊ ſic nec actio nec determinatio ei⁹ eſt in ptāte uolūtatis ⁊ ꝑ ꝯñs act⁹ uolēdi nō eēt in ptāte uolūtatis cū depēderet ab nlia cā cui⁹ cāli tas nō eſt in ptāte uolūtatis: ⁊ ita nō erit uelle ma gis in ptāte uolūtatis q̄ꝫ calefacē uel non calefacē in ptāte ignis. qđ videꝛ icōueniēs. hꝰ pōt argui ſic. Quero an uolūtas ē cā actiua reſpectu ſui act⁹ uel eſt paſſiua tm̄: ſi paſſiua tm̄ tūc act⁹ ſuus nō erit in ptāte ſua. q: actio agētis nālis nō ē in ptāte uolun tatis. ſi vo ſit actiua reſpectu ſuiipſi⁹ actus. aut igiꝛ eſt actiua eq̄liter ſic ꝙ pōt equalr̄ agē ⁊ non agē ⁊ tūc habeꝛ ꝓpoſitū. aut ē magis detminata ad agē dū q̄ꝫ nō ad agēdū uł ꝯ. ⁊ tūc non eēt in ptāte ſua agē uł nō ngē qđ eſt icōueniēs. ℭ Dico igiꝛ ꝙ uo lūtas ē equalr̄ idifferēs ad actiōes ꝯrias: nec hēt aliā cāꝫ detminātē ipaꝫ ad alteꝝ ꝯrioꝝ. ſꝫ ipamet uolūtas determinat ſe ad alteꝝ ꝯrioꝝ. Sic igiꝛ di co nd hāc dubitationē ꝙ ꝯtingēs equalr̄ nō repe riꝛ ꝑ ſe in agētib⁹ ſine rōne ſꝫ repiꝛ in agētib⁹ cū rō ne. ⁊ tale ngēs ē dupˣ. ſ. qđdā hñs itellectū ⁊ uolū tatē. ⁊ qđdā eſt ipſamet uolūtaſ. agēs igiꝛ cū rōne qđ ngēs hēt itellm̄ ⁊ uolūtatē ut hō nō agit niteꝝ ꝯrioꝝ ad que eſt idifferēs niſi determineꝛ ꝑ uolun tatē. ſed ipſa uolūtas que pro tāto dī agēs cū rōne q: p̄ſupponit rōnē ⁊ cognitionē itellect⁹ pōt agē al terū ꝯrioꝝ ad quē ē equalr̄ idifferēs abſqꝫ hꝰ ꝙ de termineꝛ ab nlio. Ad rōneſ vo hui⁹ dubitatiōis: ad pᵃᵐ dico ꝙ pō motiua nō eſt ſufficiēs nec ꝓpinqua cā mot⁹ ꝓgreſſiui. ſed pō motiua cūꝫ appetitu. vñ appetit⁹ determinat pōm motiuā nd mouēdū. vñ nulla pō nālis eſt ſufficiēs ⁊ ꝓpinqua ad agēdū ⁊ nō ad agēdū. ℭ Ad 2ᵃᵐ rōnē dico ꝙ ignis approxi mat⁹ alicui cōbuſtibili nō ē equalr̄ idifferēs ad cō burēdū ⁊ nō cōburēdū: q̄ꝫuis ignis ſit indr̄ns ad cōburēdū hoc cōbuſtibile ⁊ nō cōburēdū. q: pōt eē approximat⁹ uł nō approximat⁹. tñ qn̄ ē appro ximat⁹ de neceſſitate cōburit niſi adſit ipedimētū. Et ſi queraꝛ utrū agēs nāle ut ignis agat aliq̄d ca ſualr̄. Dico ꝙ agēs nāle pōt caſualr̄ agē. ſꝫ illa ca ſualitas erit ex pte effect⁹ nō ex pte cāe. vbi grā. in ex° Auic. ignis cōburit pānos paupis a caſu. ſꝫ il la caſualitas ñ ē ex pte ignis: ſꝫ ex pte effect⁹. q: ac cidit tale cōbuſtibile eē ipſi⁹ paupis. vñ ubi ē agēs mere nāle caſualitas nō eſt ex pte ngētis. tñ agēs nāle pōt ꝓducē caſualr̄ effectū rōne caſualitatis q̄ accidit in effectu. Uñ ē itelligēdū ꝙ caſualitas qn̄ qꝫ accidit ex pte cāe ⁊ ex pte effect⁹ ſilr̄. ⁊ qn̄qꝫ ex pte cāe tm̄. ⁊ qn̄qꝫ ex pte effect⁹ tm̄. exēplū pmi: ut uadēs ad foꝝ nō itēdēs iuenire debitorē nliquē in ueniat ⁊ accipiat pecuniā. ibi ē cā caſualiſ reſpectu acceptionis pecunie a debitore: ⁊ ſic ē hic caſuali tas ex pte cāe. pt ēt eē caſualitas ex pte effect⁹ ut ſi debitor nō itēdat ibi iueniri a creditore. exēplū ſe cundi. ut ſi ignis hui⁹ hoīs cōburat hꝰ cōbuſtibile. hic eni ē caſualitas ex pte māe. q: accidit ꝙ ignis ſit hui⁹ hoīs. ſꝫ nō eſt caſualitas ex pte effect⁹. exē plū tertij: ut ignis cōburit pānos paupis: ex parte ignis nō ē caſualitaſ. q: ignis quātū ex pte ſua ē cā agēs ꝑ ſe. ſꝫ caſualitas ē ex pte hui⁹ effect⁹ q̄ eſt cō burē pānos paupis. ℭ Ad 3ᵃᵐ rōnē dico ꝙ illa rō ꝯᵗʳⁱˢ ē bona. ſ. neutrū ꝯrioꝝ ē digni⁹ euenire q̄ꝫ reli quū. ḡ neutrū eueniet uł utrūqꝫ. Et cum arguiꝛ ꝙ tūc ſequiꝛ ꝙ ſi vnū ꝯrioꝝ ſit min⁹ dignū ꝙ eueniat q̄ꝫ reliquum: illđ min⁹ dignū nō eueniet. dico ꝙ il lud qđ eſt min⁹ dignū ꝓuenire nō ꝓueniet niſi illa cā ipediaꝛ a ꝓducēdo magis dignū. vñ quantū eſt ex pte talis cāe nunq̄ꝫ ꝓduceꝛ effect⁹ qui eſt minuſ digni⁹ euenire. ſꝫ ꝑꝑ ipedimētū po^le ē ꝙ illđ qđ eſt min⁹ dignū ꝑus ſiat poſtea magis dignū ut ꝓueni at. q: illđ qđ ē ꝑus magis dignū ⁊ magis i pō agē tis quātū eſt ex pte ſui pōt fieri ꝑ ipedimētū min⁹ i pō ngētis. nec ſequiꝛ ꝑꝑ hꝰ ꝙ nihil ꝓueniat nālr̄ ab agēte i paucioribꝰ. q: ſꝫ oē agēs extñs in pō ꝑfe cta ſit natū agē effect⁹ ut in plib⁹ quāti ē ex pte ſui q: tñ in nā talis agētis ē poſſibilitas ut ipediaꝛ. iđ nāliter aliq̄d ꝓuēit ab agēte i pauciorib⁹. nō tñ ita nālr̄ ſic ab agēte i plib⁹ ⁊c̄. ℭ Ad 2ᵃᵐ dubitationē dico ꝙ ꝯtingēs eq̄lr̄ repiꝛ ꝑ ſe i potētijs paſſiuis nālib⁹. q: in mā pᵃ quātū eſt ex pte ſui eſt eq̄liter in pō ad oēs foīas mālēs. tñ nullā formā mālem ſibi detminat. mā eni pᵃ imediate recipit duo ꝯria nō mediātib⁹ diſpōnib⁹ ꝯrijs. q: tūc illas diſpōnes ꝯ rias recipet mediātib⁹ alijs diſpōnib⁹. ⁊ ſic in iſini tū qđ ē ipo^le. ⁊ iđ dico ꝙ mā pᵃ recipit utrūqꝫ ꝯrio rū imediate ⁊ ꝑ ſe. ⁊ hꝰ ē ueꝝ de pmis ꝯrijs. ſꝫ nō ē ſic de agēte nāli. q: nō agit utrūqꝫ ꝯrioꝝ ꝑ ſe ⁊ ime diate. ⁊ ſi aliqđ ngēs aliđ a uolūtate poſſit agē cō traria. hꝰ erit mediātib⁹ diſpōnib⁹ ꝯrijs ut patet de aīa ꝯcupiſcibili que facit ꝯria ꝑ deſideria ꝯria uel ꝑ appetit⁹ ꝯrios. ℭ Et ſi dicaꝛ ꝙ iſti appetit⁹ i aīa ꝯcupiſcibili ſūt ꝯrij. aut igiꝛ recipiunꝛ mediātibus alijs. ⁊ tūc erit ꝓceſſus in iſinitū. uel recipiunꝛ ime diate. ⁊ tūc nō erit dr̄ia iter mām pᵃᵐ ⁊ aīam cōcu piſcibilē q̄ꝫ ad ꝯtingētiā uel in diſam eq̄lē. ℭ Dicē

dū ꝙ aīa cōcupiſcibilis vno mō eſt paſſiua .ſ. ſʒ ꝙ eſt receptiua appetituū. alio mō eſt actiua .ſ. ſʒ ꝙ eſt pn̄m opatiōis extrinſece. p̄ mō nō differt ei⁹ cōtingētia a ꝯtingētia p̄ˢ māe. ⁊ iō recipit utrūq₃ appetitū ꝯrioꝝ ſine medio. ſʒ ſcōo mō nō eſt recipiēs ſed opans p recepta. ⁊ ſic determinat ad opatiōeſ ꝯrias p appetit⁹ ꝯrios. ℭ Ad rōnē in ꝯriū cū dī ꝙ ſi pō paſſiua ſit eque indifferēs ad duo oppoſita. tūc pōt eē ſil' ſub duob⁹ oppoſitis. dico ꝙ potētia paſſiua eſt ſil' in potētia ad duo oppoſita. ſʒ nō eſt in potētia ad duo oppoſita ſil'. qꝛ ē impo^{le} ꝙ aliqḋ paſſiuuʒ ſimul īformet duob⁹ oppoſitis. dico igit ꝙ aliqḋ paſſiuū eē in potētia ad duo oppoſita ſil' pōt itelligi dupl'r .ſ. uel ſm ꝙ eſt ſimulitas potētie uel ſm ꝙ eſt in potētia ſimultatis. ſm ꝙ eſt ſimultas potētie ſic denotat ꝙ aliqḋ paſſiuū ſimul eſt in potētia ad duo oppoſita. ⁊ hoc eſt ueꝝ. qm̄ in hoc inſtāti ego ſum in potētia ad currēdū cras ⁊ ad nō currēdū. ⁊ ſic ſimul ſuʒ in potētia ad duo oppoſita ſed ſm qḋ eſt potētia ſimultatis ſic denotat ꝙ aliqḋ paſſiuū ſit in potētia ad recipiēdū duo oppoſita ſimul qḋ eſt impo^{le}. qꝛ impo^{le} eſt ꝙ aliqḋ paſſiuum īformet duob⁹ oppoſitis ſil'. Et cū dī in argumēto ꝙ ōis potētia pōt reduci ad actū: dico ꝙ eſt veꝝ: ſed nō eſt neceſſe ꝙ ōis potentia poſſit reduci ad oēs ſuos act⁹ iſimul. vñ potētia paſſiua ſil' ē in potētia ad oēs ſuos act⁹. ſʒ nō eſt in potētia ad oēſ ſuos act⁹ in ſil'. dico ēt ꝙ ad diuerſos act⁹ ſūt diuerſe potentie reſpectiue. qꝛ alia eſt pō reſpectiua ad vnā formā. ⁊ alia ad aliā ut vult ꝯ^{tor} p̄ hui⁹. ⁊ p̄ de gnātiōe. ⁊ 2° metha^{ce}. ℭ Unde q̄uis ſit eadē potētia receptiua oppoſitoꝝ. tn̄ nō eſt eadē potētia reſpectiua oppoſitoꝝ. qḋ tn̄ opoꝛtet ad hoc qḋ ſit aliq̈ potētia paſſiua que poſſit eſſe ſil' ſub duob⁹ oppoſitiſ. ℭ Ad 3^m dubiū dico ꝙ aliqd dici neceſſariuʒ uel poſſibile in maiori parte uel in minori parte pōt intelligi dupl'r .ſ. uel abſolute ita ꝙ in nā ſit natū euenire ſemp ul' frequēter uel in paucioriƀ. ⁊ iſto mō loquēdo. dico ꝙ ipo^{le} eſt ꝙ idē ſit neceſſariū. ⁊ poſſibile in plib⁹ ul' in paucioribus. 2° mō in reſpectu. ita ꝙ aliqd dicat neceſſariū ul' ꝯtingēs in paucioriƀ in cōparatiōe ad cām agētē ſiue ad alias cās. ⁊ iſto mō eſt poſſibile ꝙ idē ſit neceſſariū .ſ. in comparatione ad aliquā cāʒ uel ad aliq̈s cās ⁊ ꝯtingēs in plibus uel in paucioriƀ in cōparatiōe ad aliq̈s alias cauſas: ⁊ hoc probauit argumētum.

ℭ Eoꝝ āt que ſiūt: alia pp̄ h̄ fiunt: alia vō nō. Hoꝝ autē alia qdē ſm ꝓpoſituʒ ſiūt: alia vō nō ſʒ ꝓpoſituʒ. Ambo āt ſūt propter h̄. Quare manifeſtuʒ qm̄ in his que ſunt p̄ter neceſſariuʒ: ⁊ qḋ ſicut frequēter ſunt quedā circa que ꝯtingit qḋ eſt pp̄ h̄. ſunt āt pp̄ hoc quecūq₃ ab intellectu uniq₃ agunt: ⁊ quecunq₃ a natura.

ℭ Hec eſt 2ª pticula p̄ˢ ptis pn̄^{lis} hui⁹ capl'i in q̄ phūs declarat duas alias pticulas ponēdas in diffōne fortune. ⁊ p̄ ponit duas diuiſiones. quarū p̄ª eſt ꝙ de nūo eoꝝ que ſiūt in minori pte quedā ſiūt pp̄ finē. cuiuſmodi ſūt actiōeſ que ſūt a cognitione ⁊ uolūtate. quedā vō nō ſiūt pp̄ finēʒ ut actiōes orioſe aut actioneſ que ſūt ſine cognitiōe: ut ꝯſūptio ſortilariū ⁊ cōfricatio barbe ⁊ h^{mōi}. ℭ Scōa diuiſio eſt ꝙ de nūo eoꝝ que ſiūt pp̄ finē aliqua ſiūt ſm ꝓpoſitū. aliqua vō nō ſiūt ſm ꝓpoſituʒ. ex quo apparet ꝙ in his que ſūt p̄ter neceſſariū ⁊ p̄ter ꝯtingens in pluriƀ .i. in his que nō ſūt neceſſaria nec ꝯtingētia ut in pluriƀ ſunt quedā circa que ꝯtingit eē qḋ eſt pp̄ hoc .i. pp̄ finē. ⁊ illa que ſiūt pp̄ finē ſunt quecūq₃ agūtur ab intellectu ⁊ quecūq₃ agunt a natura.

ℭ Huiuſmodi igit cū ſʒ accñs fiat: a fortuna dicim⁹ eē. Sicēni ⁊ qḋ ē aliud qdē p ſeipſuʒ ē: aliud āt ſʒ accñs ſic ⁊ cāʒ ꝯtingit eē: ut dom⁹ qdē per ſeipam cā eſt edificatiua. ſm accñs autē albū aut muſicum.

ℭ Hec ē 3ª pticula p̄ˢ ptis pn̄^{lis} hui⁹ capl'i i qua phūs ponit quādā diuiſionē cāe q̄ eſt ꝙ cāꝝ q̄dā eſt p ſe cā ⁊ q̄dā p accñs. dicit tn̄ phūs p̄ ꝙ h^{mōi} .ſ. que fiunt a ꝓpoſito ⁊ ꝓpter aliqd ⁊ in minori pte cū ſiūt ſm accñs a fortuna dicim⁹ ea eē. Qꝛ aūt ē q̄dā cā p ſe. ⁊ q̄dā p accñs ꝓbat. ⁊ hec ē 26ª ꝯ hui⁹ libꝛi que ꝓbat ſic. ſicut eſt de ente: ita eſt de cā. ſed aliqḋ eſt ens p ſe ⁊ aliqḋ p accñs. ḡ aliq̈ eſt cā p ſe ⁊ aliqua p accñs. vbi grā. ars edificatiua eſt p ſe cā domuſ. ſed albū ⁊ muſicū que accidūt edificatori ſunt cāe p accñs. ℭ Et addit ꝯ^{tor} dicēs ꝙ ſm expoſitores dr̄ia eſt īter illḋ qḋ agit a caſu ⁊ īter cām p accñs: qm̄ cā p accñs ut muſica uel medicina nō opat in domū. ſed dī p accñs. qꝛ accidit cāe agēti. ſed caſus dī cā p accñs. qꝛ ex eo ſit aliqd p accñs. nō tn̄ illud pp̄ qḋ eſt. ℭ Ex hoc pōt elici quedā diſtictio de cā p accñs. qm̄ q̄dā eſt cā que nihil opat ſʒ ꝯiūgit accñtaliter cāe agēti. ⁊ quedā eſt que opat producēdo aliqd. nō tn̄ illḋ ꝓpter qḋ agit caſus ⁊ fortuna ſūt cāe p accñs ſcōo mō. qꝛ ſūt cāe agētes q̄uis nō ſint terminate. qꝛ effectus caſualis pōt ab infinitis agētibus per accñs prouenire.

ℭ Per ſe qdē igit cā finita ē: ſm accñs āt īfinita. Infinita eniʒ vni accidūt. Sic igit dictū ē: cū in his que pp̄ hoc fiunt: hoc fiat tunc dicitur a caſu ⁊ a fortuna.

ℭ Hec eſt 4ª pticula p̄ˢ ptis pn̄^{lis} hui⁹ capl'i in qua ponit dr̄ia īter cām p ſe ⁊ cām p accñs que eſt illa. qꝛ cā p ſe ē finita. ſed cāe p accñs ſūt īfinite. ⁊ hec eſt 27ª ꝯ hui⁹ libꝛi que ꝓbat ſic. illa que accidunt cāe p ſe: ſunt cāe p accñs: ſed vni cāe p ſe accidūt īfinita. ḡ. ſi igit in his que ſiūt ꝓpter finē. fiat aliqd per accidēs. ita ꝙ cauſe agentes ſunt cauſe per accidens tunc dicitur fieri a caſu ⁊ a fortuna.

ℭ Ipſoꝝ aūt dr̄ia hoꝝ adīuicē poſteri⁹ determināda. nunc āt h̄ ſit manifeſtum ꝙ utraq₃ ſūt i his que ſunt pp̄ h̄: ut cā accipiendi argētuʒ uenit uniq₃ declaturus pecuniā ſi ſciuit: uenit aūt nō hui⁹ cā: h̄ accidit uenire ⁊ facere hoc reportādi gratia.

ℭ Hec eſt 5ª pticula p̄ˢ ptis pn̄^{lis} hui⁹ capl'i in qua declarant pticule ponēde in diffōne fortune. Primo tn̄ phūs dicit ꝙ dr̄ia ipſoꝝ abinuicē .i. caſus ⁊ fortuna eſt poſteri⁹ ꝑſcrutāda. Deinde declarat phūs pticulas ponēdaſ in diffōne fortune declarāſ p̄ ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt in his que ſiūt ꝓpter aliquē finē. ⁊ hec eſt 28ª ꝯ hui⁹ libꝛi que ꝓbat ꝓbatiōe exēplari ſic. ſi aliqs creditoꝛ ſciuiſſet debitorē ſuū eſſe in foro ⁊ ipſe iret ad foꝝ cā recipiēdi pecuniā declatur⁹ pecuniā ſecū a debitore. ponam⁹ igit ꝙ ipe cre

ditoꝛ uenit ad forū ad faciēdū aliō ut ad emēdum aliqd ⁊ nō cā recipiēdi pecuniā ⁊ inuenit debitorez ſuū in foro ⁊ accipiat ab eo pecuniā: dicet̄ ꝙ h̄ eſt a caſu ⁊ a fortuna. ⁊ ſic appet exēplariter ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt in his que fiūt pp aliquē finē. q2 iſte inueniēs debitorē i foro iuit ad foꝝ pp aliquē finē.

¶ Hoc autem neq3 ſicut frequenter ueniens ad villam neq3 ex neceſſitate.

¶ Hic pbat̄ ꝙ fortūa ⁊ caſus ſūt in his que ſūt raro ⁊ hec eſt 29ª ꝯ hui9 libri que pbat̄ ſic. Reportatio pecunie a debitore quē creditoꝛ nō eſt opinat9 iuenire ē a caſu ⁊ a fortūa. ſ3 talis reportatio pecunie nō eſt ſemp nec frequēter ſed raro ergo caſus ⁊ fortuna ſunt in his que ſunt raro.

¶ Amplius autem finis ē reportatio non in ſeipſo cauſaruz ſed propoſitoruz ⁊ ab itellectu: ⁊ dicitur a fortuna uenire.

¶ Nunc phūs declarat aliā pticulā .ſ. ꝙ fortuna eſt in agētib9 ſ3 ppoſitū. ⁊ hec eſt 30ª ꝯ hui9 libri que pbat̄ ſic. Illō agēs qō nō eſt de nūo cāꝝ nālium eſt agēs a ppoſito. ſ3 fortuna eſt hm̄. ğ. mioꝛ hui9 rōnis ponit̄ in lr̄a. Dicit igit̄ phūs ꝙ reportatio pecunie quā dicim9 eſſe a fortuna nō eſt finis cāꝝ in ſeipſo. i. cāꝝ nāliū que in ſeipſis hñt pn̄m mot9 ⁊ qetis. ſ3 dī uenire a fortuna qō eſt ppoſitoꝝ ⁊ ab intellectu.

¶ Si autem proponens ⁊ huius cauſa: aut ſemper ueniens aut ſicut frequenter reportaturus: non a fortuna.

¶ Declarat̄ alia pticula. ſ. ꝙ fortuna ē cā agēs per accidēs. ⁊ hec eſt 31ª ꝯ hui9 libri que probat̄ ſic. Ois cā agēs ex qua ꝓuenit aliqd nō intētū ab eo eſt cā p accñs reſpectu illi9. ſ3 fortuna eſt hm̄. ğ. probatio minoris. q2 ſi aliqs ꝓponēs accipe pecuniā inueniat debitorē ⁊ recipiat pecuniā. tūc illa nō eſt cā per accñs receptionis pecunie. ſed ſi nō intēdit recipere pecuniā ⁊ recipiat. tūc receptio pecunie eſt per accñs ⁊ a fortuna. ⁊ ſic appet ꝙ fortūa eſt cā a qua ꝓuenit aliqd nō intentū. qm̄ reſpectu finis intenti non datur fortuna nec cauſa per accidens.

¶ Manifeſtū itaq3 ꝙ fortuna cā ſit ſ3 accidēs in his q̄ in minori ſūt ſ3 ꝓpoſitū eoꝝ que pp h̄ ſūt. Vñ circa idē ⁊ itellect9 ⁊ fortuna eſt. ꝓpoſitū eni nō ſine itellectu eſt.

¶ Hec ē 6ª pticula in qua phūs ex pcedētib9 ꝯcludit diffōnē fortune. dicēs ꝙ manifeſtū eſt ex pdictis ꝙ fortuna eſt cā p accñs in his que ſūt ſ3 ꝓpoſitū ⁊ eoꝝ que ſūt pp finē. ⁊ p h̄ qō dicit ſ3 ꝓpoſitū intēdit illa que eueniūt raro ab agētib9 ſ3 ꝓpoſitū3. diffō fortune igit̄ eſt illa. Fortuna eſt cā per accñs ex̄ ſemp ⁊ frequēter eoꝝ que fiūt in minori pte in agētib9 a ꝓpoſito pp finē. Et dicit ꝯtor ꝙ phs dicit cā3 p accñs ut diſtinguat iter fortunā ⁊ cā3 per ſe. ⁊ dicit in his que agūt ſ3 ꝓpoſitū ut diſtiguat fortunā a caſu. fortuna eni ſolū fit in reb9 uolūtarijs. ſed caſus fit indifferēter in reb9 uolūtarijs ⁊ in his que fiūt a nā. ⁊ ideo dicit phūs ꝙ intellect9 ⁊ fortuna ſūt circa idē. q2 ꝓpoſitū nō eſt ex̄ intellectu3. ⁊ ꝓpoſitū ⁊ fortuna ſunt circa idē. ğ. ¶ Notādū ſ3 ꝯtꝭ hic ꝙ phūs tacuit diffōnē caſus. q2 ex diffinitione fortune pōt itelligi diffō caſus. q2 nō opoꝛtet amouere niſi vnā pticulam. ſ. ꝓpoſitū. diffō igitur caſus eſt illa. videl3. caſus eſt cā per accñs eoꝝ que fiūt in minori pte in agētib9 pp finē. ¶ Intelligēdū hic ꝙ ille idē effect9 qui eſt caſualiter ab vna cā eſt uel eē pōt per ſe ab alia cā uel ab alijs cāis. ⁊ pōt aliqs effect9 eē caſualiter a multis cāis. ita ꝙ erit a q̄libet diuiſi3 per accñs ⁊ caſualiter. tamē idē effect9 eſt per ſe ex cōcurſu illaꝝ cāꝝ ſiue ex illis cāis cōiūctī: ut ſi aliqs uadat ad foꝝ cā emēdi panē nō credēs nec intēdēs inuenire debitorē in foro ⁊ cōtigat ꝙ inueniat debitorē in foro quē nō eſt opinat9 iuenire. illa inuētio debitoris eſt caſualis reſpectu itiōis creditoris ad foꝝ. ſilr̄ ſi debitoꝛ uadat ad foꝝ nō itēdēs ibi iueniri a creditore poſito ꝙ ibi inueniat̄ debitoꝛ illa iuentio eſt per accñs ⁊ caſualis reſpectu itionis debitoris ad forū. tm̄ inuētio debitoris in foro fit per ſe ex iſtis duob9 ꝯiūctī qm̄ ex h̄ ꝙ tā debitoꝛ q̄3 creditoꝛ uadit ad forū creditoꝛ iuenit debitorē ⁊ h̄ ſemp uel frequēter. ⁊ ſic iſta iuētio reſpectu iſtoꝝ duoꝝ ſilr̄ ſumptoꝝ nec eſt caſualis nec fortuita. ⁊ ſic patet ꝙ idē effect9 pōt eē ſemp ul̄ frequēter a duab9 cāis ſilr̄ ſumptis. qui tm̄ eſt caſualis ⁊ per accñs reſpectu utriuſq3 diuiſi3 Pōt etiā idē effect9 eē caſualiter reſpectu vni9 cāe. ⁊ tm̄ eē per ſe reſpectu alteri9 cāe. ⁊ poſito ꝙ creditoꝛ uadit ad forū cā emēdi aliqd nō itēdēs ibi iuenire debitorē: ⁊ ꝙ debitoꝛ uadat ad forū ut iueniatur a creditore. dico tūc ꝙ iuētio debitoris ē caſualit̄ p accñs reſpectu hui9 qō eſt creditorē ire ad forū. ⁊ eſt per ſe reſpectu hui9 cāe que eſt debitorez ire ad foꝝ. ⁊ ſic idē effect9 pōt eſſe p accñs reſpectu vni9 cāe: ⁊ per ſe reſpectu alteri9 cāe. ⁊ ex h̄ appet ꝙ eē caſuale ⁊ fortuitū dicunt̄ in reſpectu. ⁊ ꝙ illa noīa caſus ⁊ fortuna nō ſint noīa abſoluta ſ3 reſpectiua. q2 idē effect9 eſt caſualis ⁊ per ſe reſpectu diuerſarum cauſarum. ſicut idem eſt duplu3 ⁊ dimidium reſpectu diuerſorum.

¶ Infinitas quidez igit̄ cās neceſſe eſt eē: a quib9 utiq3 fiat quod eſt a fortuna. Vñ vī fortuna ifinita eē: ⁊ imanifeſta hoī.

¶ Hec eſt 2ª ps pn̄lis hui9 capituli in qua declaratur qd ueritatis ꝯtineāt opiniones antiquoꝝ de caſu ⁊ fortuna. ⁊ ꝯtinēt tres pticulas. q2 in pª oñdit̄ quō habeat ueritatē. Secūda opio que poſuit ꝙ caſus ⁊ fortuna ſūt imanifeſta hūano itellectui. In 2ª ibi. L ⁊ ē ut nihil.]oñdit̄ quā ūitatē hēat opio pª que poſuit ꝙ nihil fit a caſu ul̄ a fortūa. In 3ª ibi L Et dicere aliqd.]oñdit iterū quō 1ª opio hēt ueritatez. In pª igit̄ pticula hui9 ptis phūs dicit ꝙ neče eſt ifinitas cās eē a qb9 fiat qō eſt a fortuna. ⁊ ſic vī ꝙ fortuna ſit ifinita. cū igit̄ ifinitū ſm̄ qō ifinitum ſit ignotū ſeqtur ꝙ fortuna eſt imanifeſta hoī. ⁊ h̄ dixit pª opio. vñ ſ3 opiniones ꝯtria phūs ꝓbat hic ꝙ nulla ſcia ſpeculatiua ꝯſiderat de caſu ⁊ fortuna. ⁊ hec ē 32ª ꝯ hui9 libri que ꝓbat̄ ſic. nulla ſcia ſpeculatiua ꝯſiderat de infinitis. ſ3 cāe per accñs. cuiuſmodi ſūt caſus ⁊ fortuna ſūt ifinite. qm̄ ifinita ſūt illa a qb9 poſſūt ꝓcedē illa q̄ ſūt a caſu ⁊ a fortūa. ergo nulla ſcia ſpeculatiua conſiderat de caſu ⁊ fortuna. hui9 rōnis mino2 ponit̄ in textu. ¶ Sed hic dubitat̄. q2 phūs hic cōſiderat de caſu ⁊ fortuna. ⁊ tm̄ iſta eſt ſcia ſpeculatiua. ğ aliq̄ ſcia ſpeculatiua conſiderat de caſu ⁊ fortuna. ¶ Dicēdu3 ꝙ nulla ſcientia ſpeculatiua ꝯſiderat de cauſis caſualibus ⁊ fortuitis in ſpāli. q2 tales cāe ſūt infinite. tamē aliqua ſcia ſpeculatiua ut iſta ſcia pſcrutat̄ de caſu ⁊

fortuna in gñali oſtẽdẽdo in quo genere cauſe hec ſint: ⁊ qualiter ſunt cauſe per accidẽs.

C Et eſt ut nihil a fortuna videbitur utiqꝫ fieri. Omnia quidem enim hec recte dicunt: quoniam rationabiliter. Eſt quidez enĩ ut ſit a fortuna: ⁊ ſm accidẽs enim ſit.

C Hec eſt 2ᵃ pticula 3ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ oñdit quō pᵃ opio habet ueritatẽ que ponit ꝙ nihil ſit a caſu. vñ illa opinio videt ſic habere ueritatez. qꝛ a caſu ⁊ a fortuna nō ſit aliquid niſi ſm accñs. ſꝫ qḋ eſt ſm accñs nō eſt niſi ſm qd. ideo a caſu ⁊ a fortuna nō videt aliqd fieri niſi ſm qd. ſed qḋ eſt ſm quid nō videt eſſe aliquid. ⁊ ppter hoc videtur ꝙ pma opinio aliquo modo ↄtineat ueritatẽ que dicit nihil fieri a caſu uel fortuna.

C Et eſt cã ſicut accñs fortuna: ut aũt ſimpliciter nullius ut dom⁹ edificator qdem cã ẽ. ſm accñs ãt tibicen: ⁊ ueniẽtez referẽdi argẽtũ: nō hui⁹ cã ueniẽtem infinite ſunt multitudine. Etenĩ videt aliquẽ uolẽs ⁊ perſequẽs: ⁊ fugiens: ⁊ viſurus.

C Et qꝛ iã dictũ ẽ ꝙ caſus eſt cã p accñs pħs pbat hoc ſic. Cauſe īfinite ſũt cauſe p accñs. ſed illḋ qḋ eſt a caſu hẽt cãs īfinitas. ḡ caſus eſt cã p accñs. maiorẽ hui⁹ rõnis notificat pħs per exẽplũ dicẽs ꝙ edificator eſt per ſe cã dom⁹. ⁊ cãe p accñs ſunt īfinite: ut ſi edificator ſit tibicen aut medic⁹ aut albus. tunc oĩa iſta ſunt cauſe per accñs dom⁹. qꝛ accidũt edificatori qui eſt per ſe cauſa domuſ. Aliud eſt de debitore. qꝛ hꝰ effect⁹ qui eſt recipere pecuniã a debitore pñt eẽ īfinite cauſe caſuales: qꝛ pōt eſſe ꝙ uadat ad forũ cã emendi aliqd aut ad uendendũ aliquid uel ad pſequendũ aut ad fugiẽdũ. ⁊ ſic de infinitis.

C Et dicere eẽ aliqd extra rõnem: fortunã recte eſt. Ratio enim aut eſt eoꝝ que ſemper ſunt: aut eorum que ſicut frequenter: fortuna aũt in his que fiunt preter hec.

C Hec eſt 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua iterum oñdit quō 2ᵃ opinio ↄtineat ueritatez que ponit ꝙ caſus ⁊ fortuna ſunt imanifeſta itellectui humano ex quo caſuſ ⁊ fortuna ſunt cãe per accñs. ⁊ cauſe per accñs ſunt infinite ⁊ de īfinitis nō eſt ſciẽtia certa. appet igit ꝙ opio dicẽs ꝙ caſus ⁊ fortuna ſũt imãifeſta hũano ītellectui hẽat aliqd ṽitat.

C Quare qm̄ īfinite que ſic cauſe ſũt ⁊ fortuna īfinita eſt. tñ in quibuſdã deficiet utiqꝫ aliqs. Nunqd igit ↄtigẽtia cauſa utiqꝫ fiant fortune: ut ſanitatis: aut ſpiritus: aut eſtus: ſed nō depilari. Sũt aũt alie alijs proximiores que ſunt ſm accñs cauſaꝝ.

C Hec eſt 3ᵃ pars pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua pħs mouet ⁊ ſoluit dubitationẽ circa caſum ⁊ fortunã: que dubitatio eſt iſta. qm̄ dictũ eſt ꝙ caſus ⁊ fortuna ſũt cauſe per accñs. ⁊ cauſe per accñs ſunt duplices ſ. quedã ppinque: ⁊ quedã remote. eſt igit dubitatio utrũ caſus ⁊ fortuna ſint cãe p accñs ppinque uel remote. ṽbi grã. cũ aliqñ ſanitas inducat a caſu: ad cui⁹ inductionẽ ↄcurrit aduẽtus ſolis ⁊ uenti ⁊ ẽt euacuatio maloꝝ humoꝝ uel ablatio capilloꝝ ſupfluoꝝ: aduẽt⁹ ſolis ⁊ uẽti ſũt cã remota ſanitatiſ ſed euacuatio maloꝝ humoꝝ uel ablatio capilloꝝ ſupfluoꝝ eſt cauſa ppinqua ſanitatis. eſt igit queſtio utrũ aduẽt⁹ ſolis uel uẽti: an euacuatio malorũ humoꝝ ſit caſuſ. C Iſtã dubitationẽ ſoluit pħs dicẽs aut ſpũs aut eſt⁹ ſed nō depilari. i. uent⁹ aut calor dicunt caſus. ſed depilari hoc eſt ablatio capilloꝝ nō dicit caſus. q̄ſi dicat ꝙ cauſe remote ſũt ille que dicunt caſus. ſꝫ cauſe ppinque nō ſunt caſus ⁊ fortuna: ut ſi aligs ſit infirm⁹ pp nimiã abundãtiã capilloꝝ ul' pp nimiam repletionẽ maloꝝ humoꝝ. ⁊ ipſe nō poſſit ſe euacuare ab hꝰ ſupfluitate niſi exponẽdo ſe ſoli ⁊ uẽto. ⁊ ſic exponẽdo ſe ſoli ⁊ uẽto depilaret ſe aut euacuaret humores. aduẽtus ſolis ⁊ uẽti dicerent cã caſualis reſpectu ſanitatis. qꝛ adducẽs ſolẽ aut uẽtũ nō itẽdebat ſanitatẽ. ſed illa depilatio ul' euacuatio nō diceret cã caſualis ſanitatiſ. qꝛ illa depilatio uel euacuatio ſit pp ſanitatẽ. Aliter tñ exponit Themiſti⁹. ſ. ꝙ cãe remote. ſ. que ſunt per accñs nō numerant in cãis caſualib⁹. i. nō ſũt cãe caſuales. abradere enĩ capillos eſt cauſa caſualis remota. ſed ſol ⁊ uentus ſũt cã propinqua. ⁊ propter hoc ſol ⁊ uent⁹ ſunt cauſe caſuales ſanitatis. ſed abradere capillos nō eſt cauſa caſualis. prior tamẽ expoſitio eſt melior.

C Fortuna ãt bona qdẽ dr̄ cum bonuz aliquid euenit. praua autẽ cuz prauuz aliqd.

C Hec eſt 4ᵃ pars pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarat de quibuſdã modis fortune ut ſũt bonitas fortune ⁊ malitia fortune: ut eufortuniũ ⁊ diffortuniũ: ⁊ cõtinet 4ᵒʳ particulas: qm̄ in pᵃ pħs narrat qñ eſt bona fortuna ⁊ qñ mala. In 2ᵃ ibi ⌊ Eufortunium aũt. ⌋ Narrat pħs qñ eſt eufortuniũ ⁊ qñ diffortunium. In 3ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ aũt incertũ. ⌋ Declarat ꝙ eufortuniũ eſt incertũ. In 4ᵃ ibi ⌊ Sunt qdẽ igit. ⌋ Epilogãdo narrat diffinitionẽ cõem caſui ⁊ fortune. C In pma igit particula dicit pħs ꝙ fortuna dicitur bona cũ aliqḋ bonuz euenit in actu. ⁊ dr̄ mala cum aliquod malum euenit in actu. igitur.

C Eufortuniuz ãt ⁊ diffortuniuz ẽ cuz magnitudinẽ hñtia ſunt hec. vñ ⁊ ſecus paruum malum aut bonuz accipe magnuz: aut diſcõtingere aut eucõtingere eſt. qm̄ ſicut dicit intellectus: quod eniz ad puuz tanqꝫ nihil debabere videtur.

C Hec eſt 2ᵃ pticula 4ᵉ ptiſ pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua narrat qñ eſt eufortuniũ aut diffortuniũ dicẽs: ꝙ eufortuniũ ⁊ diffortuniũ dicunt cũ quadã magnitudine: qm̄ cũ euenit aliqḋ magnũ bonũ dr̄ eẽ eufortuniũ. Cũ ṽo euenit aliqḋ magnũ malũ dicit diffortuniũ. Et addit pħs dicẽs ꝙ cũ fere accidit magnũ malũ aut magnũ bonũ dr̄ eſſe eufortuniũ uel diffortuniũ. qꝛ itellect⁹ accipit illud qḋ eſt ppiquũ ad habendũ ſicut eſſet iam habitũ. qḋ enim paruz deeſt nihil debabere videtur.

C Amplius ãt incertuz eufortunium rõnabiliter eſt. Fortuna enim incerta eſt. Neqꝫ enim ut ſemp neqꝫ ſicut frequẽter poſſibile eſſe que ſunt a fortuna nihil.

C Hec eſt 3ᵃ pticula 4ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarat ꝙ eufortuniũ eſt incertũ. ⁊ hec eſt 33ᵃ ↄ̄ hui⁹ libri que pbatur ſic. Fortuna eſt icerta. ſꝫ eufortu-

niū eſt quedā fortuna.qꝛ eſt bona fortuna cum magnitudine ut dictū eſt.ergo euſortuniū eſt icertuꝫ. maior declaraſ.qꝛ illa que ſunt a fortuna nec ſunt ſemꝑ nec frequēter ꝛ talia ſunt icerta.ğ fortuna eſt incerta.vñ ꝯ^{tor} dicit ꝙ pħs dicit ꝙ euſortuniū eſt res incerta ne homo decipiaſ in vita ſua mūdana ex hoc quod accidit et de bonitate caſus

¶ Sūt quidē igiſ ambo cāe queadmoduꝫ dictū eſt ꝭm accñs:ꝛ fortuna ꝛ caſus i cōtingētib⁹ fieri:neqꝫ ſimpl'r neqꝫ ſicut frequēter:ꝛ eoꝝ q̄cunqꝫ uticꝫ fiēt ꝑꝑ aliqd.

¶ Hec eſt 4ª particula 4^e ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua pħs epilogando narrat diffōnē cōem caſui ꝛ fortune dicēs ꝙ ambo.i.tā caſus q̄ꝫ fortuna eſt cā ꝑ accñs in his que ſūt in minori ꝑte ꝛ eoꝝ que ſunt propter finem.

¶ Capl'm tertiū tractatus quarti.ꝛ eſt de differētia inter caſum ꝛ fortunam.

Differt aūt.qm̄ caſus in ampli⁹ eſt.
d Qd enī eſt a fortuna:eſt ꝛ a caſu.
hoc autē nō oē a fortuna eſt. Fortuna quidē enī ꝛ qd a fortuna eſt qbuſcūqꝫ ꝛ eucōtingē uticꝫ inerit: ꝛ oīno act⁹ ē.

¶ Iſtud eſt 3^m capl'm hui⁹ tractat⁹ in quo poniſ ꝛ declaraſ differētia inter caſū ꝛ fortunā.ꝛ ꝯtinet duas partes.In ꝑ^a poniſ ꝛ declaraſ differētia iter caſum ꝛ fortunā.In 2ª ibi⌊ Maxie aūt.⌋ Oñdiſ in quib⁹ maxie appet diña iter caſuꝫ ꝛ fortunā.ꝑ^a ꝑs ꝯtinet q̄tuor ꝑticulas.qꝛ in ꝑ^a poniſ diña inter caſum ꝛ fortunā.In 2ª ibi⌊ Uñ neċe eſt.⌋Declaraſ in qbus iueniſ fortuna.In 3ª ibi⌊ Propter hoc neqꝫ.⌋Declaraſ in qbus non inueniſ fortuna.In 4ª ibi⌊ Sꝫ caſus ieſt.⌋Narraſ alia ꝑs diñe iter caſū ꝛ fortunaꝫ.In ꝑ^a igiſ ꝑticula hui⁹ ꝑtis poniſ vna diña iter caſuꝫ ꝛ fortunā que eſt ꝙ caſus eſt in plurib⁹ q̄ꝫ fortuna.qm̄ oē qd eſt a fortuna:eſt a caſu.ſꝫ nō oē qd eſt a caſu eſt a fortuna.qꝛ fortuna ſolū eſt in his qbus pōt ineſſe ſeu ꝯtingere ſeu diſcōtingere.ꝛ ex h̄ ꝓbaſ ꝯ̊ 34ª huius libri.que eſt ꝙ caſus ꝛ fortuna differūt.ꝓbatio patet:qꝛ caſus in plus ſe habet q̄ꝫ fortuna.igiſ caſus ꝛ fortuna differūt.Et ex hoc pōt notari ꝙ magis cōe ꝛ minus cōe differūt ut genus ꝛ ſpēs.qꝛ gen⁹ eſt in plus q̄ꝫ ſpecies.

¶ Intelligēdū ꝭm ꝯ^{tes} hic ꝙ caſus accipiſ dupl'r ſ.cōiter ꝛ ꝓprie.caſus cōiter accept⁹ eſt indifferenter in reb⁹ nālibus ꝛ volūtarijs.ſed caſus ꝓprie acceptus eſt in reb⁹ nālibus tm̄.ꝛ fortuna in reb⁹ volūtarijs tm̄.qd igiſ dī ꝙ caſus ſit in plus q̄ꝫ fortuna illd eſt intelligēdū de caſu loquēdo cōiter.Sciendum ēt ꝙ ꝯ^{or} alr ꝭm ſuā trāſlationē utiſ hoc noīe fortuna q̄ꝫ nos ꝭm nr̄am trāſlationē qꝛ cōiter illud qd nos appellam⁹ fortunā.ipſe appellat caſum.ꝛ qd nos appellam⁹ caſuꝫ:ipſe appellat ex ſe.ꝛ forte h̄ eſt qꝛ cā talis effect⁹ latet nos.ꝛ non eſt manifeſta.ideo appellaſ ex ſe quaſi nō haberet aliā cām.

¶ Unde neceſſe eſt circa practicā eſſe fortunā.Signū aūt eſt qd videſ ideꝫ eē felicitati aut prope.Felicitas aūt praxis quedā eſt.Eupraxia aūt eſt q̄re qbuſcūqꝫ nō ꝯtingit agere:neqꝫ a fortuna aliqd facē.

¶ Hec eſt 2^a ꝑticula ꝑ^e ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua declaraſ in qbus repitur fortuna.ꝛ declaraſ ꝙ fortuna nō iueniſ niſi in operationib⁹ volūtarijs.ꝛ hec eſt 35^a ꝯ̊ hui⁹ libri que ꝓbaſ ſic.Fortuna nō repitur niſi in his in qbus pōt inueniri bonitas fortune.ſed bonitas fortune nō repitur niſi in operationib⁹ volūtarijs.ğ.maior patet.qꝛ circa idē hñt fieri fortuna ꝛ bona fortuna.mior declaraſ ſic.bonitaſ fortune aut videſ eē felicitas vel ꝓpe felicitatē.ſꝫ felicitas eſt operatio voluntaria.qm̄ felicitas eſt eupraxia.i.bona operatio.ꝛ qꝛ bona fortuna inueniſ tm̄ in reb⁹ volūtarijs ſequiſ q̄ꝫ quibuſcūqꝫ nō ꝯtingit agere ꝭm volūtatē nō ꝯtingit eis facere aliqd a fortuna.

¶ Et ꝑꝑ hoc neqꝫ inaīatum nihil:neqꝫ infans:neqꝫ beſtia nihil facit a fortuna:qm̄ nō hñt ꝓpoſitū.neqꝫ euſortuniū neqꝫ infortuniū ineſt his niſi ꝭm ſilitudinē:ſicut dixit protarchus euſortunatos eſſe lapides ex qb⁹ ſūt are cū honorenſ.Copulati aūt his cōculcanſ.Pati āt a fortuna ieſt quodāmodo ꝛ his:cū agens aliqd circa hoc agat a fortuna.aliter autem non.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula ꝑ^e ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua declaraſ in qb⁹ nō eſt fortuna.ꝛ ꝓbaſ ꝙ nec inaīatuꝫ nec īfans nec beſtia facit aliqd a fortuna.ꝛ hec eſt 36^a ꝯ̊ hui⁹ libri que ꝓbaſ ſic.illa que nō hñt ꝓpoſitū nō faciunt aliqd a fortuna.ſed nec inaīatum nec infans nec beſtie hñt ꝓpoſitū.ğ.ꝛ per ꝯñs nec euſortuniū nec īfortuniū ineſt hiſ niſi ꝭꝫ ſilitudinē ut dixit protarchus illos lapideſ eē euſortunatos ex qbus fiūt altaria.qꝛ honoranſ ab hoīb⁹.ꝛ illos dixit īfortunatos qui copulanſ altari quib⁹ aſcēditur ad altare.qꝛ cōculcanſ a pedib⁹ ꝛ dehonoranſ.ſed tm̄ ꝭm veritatē euſortuniū vel diſſortuniū nō eſt in aīatis niſi ꝭm paſſiones ꝯtingētes eis ex hñtibus volūtatē cū hñs volūtateꝫ aliqd operatur a fortuna circa hoc.aliter enī nō eſt fortuna in talib⁹ inaīatis qm̄ nō habēt fortunā in actione.ſed in paſſione.

¶ Sed caſus eſt in alijs aīalibus ꝛ inaīatis.ut equus caſu inquit venit.qm̄ ſaluat⁹ eſt quidē veniēs:nō ſalutis aūt cā venit:ꝛ tripeda caſu cecidit.Stat quidē enī cā ſedendi.ſed nō cā ſedendi cecidit.

¶ Hec eſt q̄rta ꝑticula ꝑ^e ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua narraſ alia pars diñe.ſ.ꝙ caſus reperiſ in beſtijs ꝛ ēt in reb⁹ inaīatis.Exēplū ꝑmi ut equus qui veniens ab hoſtib⁹ domū ſaluaſ a caſu.qꝛ nō venit cauſa ſalutis.ſed ꝓpter ꝯſuetudinē ꝛ notitiā loci.ꝛ dico ꝙ ſaluaſ a caſu ſi illa ſalus ſit ꝑter itētionē ꝛ accidit in minori ꝑte ex tali fuga.Exemplū ſecūdi.ut ſi tripeda vel ſcānum caſu cecidit ſuꝑ pedes ſuos.ſic ꝙ aptū ſit ut ſedeaſ ſuꝑ ipſꝫ.qꝛ nō cecidit cauſa ſedendi.Unde ꝙ tripeda cecidit nō eſt a caſu ſed ꝙ ſic cecidit.ſ.ſuper pedes ſuos:hoc eſt a caſu.

¶ Quare manifeſtū eſt ꝙ in his que ſimpliciter ꝑꝑ aliqd fiūt:cū nō accidētis cā fiunt:quoꝝ extra eſt cā:tūc a caſu dicim⁹:a fortuna aūt eoꝝ quecunqꝫ a caſu fiunt ꝓpoſitoꝝ in habētibus ꝓpoſitum.

¶ Hic pħs recolligit diñam ꝑdictā caſus ꝛ fortune dicēs.quare manifeſtū eſt ꝙ in his que ſunt ꝛ fiūt.

ſimplr ꝓpter aliqd .ſ. que in ſui nã ꝛ in ſui ſubſtantia ſunt ꝓpter aliqd cũ nõ fuerit cã effect⁹ qui euenit cui⁹ effect⁹ ſic euenictis ꝑter intẽtum eſt alia cã extra .ſ. cã eſſentialis extrinſeca a q̇ ille effect⁹ nat⁹ eſt euenire. tunc tale dr̃ a caſu. A fortuna aũt dicũtur fieri quecũqꝫ fiũt a caſu ꝛ ſunt in hñtib⁹ ꝓpoſitũ. ſic igiť patet ꝙ caſus ꝛ fortuna differũt in hᷓ .ſ. ꝙ caſus dr̃ cõiter in his que ꝓueniũt ex hñtib⁹ cognitionẽ ꝛ nõ hñtibus cognitionẽ qñ agẽs agit ꝑꝑ finẽ. ꝛ ꝙ nõ ꝓuenit ille finis: ſꝫ ali⁹ finis qui nat⁹ eſt habere alias cãs eſſentiales extrinſecaſ. ſꝫ fortuna nõ dicitur niſi in actionib⁹ ꝓuenientibus ex habẽtibus cognitionem.

℄ Signum autẽ eſt quod uanuꝫ eſt. qm̃ dr̃ cũ nõ fiat quod ꝓpter aliud illi⁹ cã: ut ambulare diſpoſitionis cã eſt. Si ꝟo nõ fiat ambulãti: fruſtra dicim⁹ ambulaſſe ꝛ ambulatio uana: tanqꝫ hoc ſit fruſtra: quod aptũ natũ eſt alteri⁹ cã. cũ nõ icludit illud cuius cã erat aptũ natuꝫ. Qm̃ ſi aliqs ſe balneatũ dicat fruſtra: qꝛ nõ defiet ſol: deriſio utiqꝫ erit. nõ enim erat hoc ꝓpter illud. Sic igiť quod anthomatũ ſꝫ nomẽ: eſt: cũ ipſum fruſtra fiat.

℄ Qꝫ aũt caſus ſit cauſa a qua nõ inueniť ei⁹ finis intẽtus. ꝓbať. ꝛ hec eſt 37ᵃ ꝫ hui⁹ libri que ꝓbať ſic. cã uana ꝛ ocioſa eſt illa in qua nõ inueniť ei⁹ finis intẽtus. ſed caſus eſt cã a qua nõ ꝓuenit finis intẽtus. ꝫ caſus eſt cã uana ꝛ ocioſa. maior patet. qm̃ uanũ eſt in reb⁹ que ſunt ꝑꝑ aliqd ſi ab eis nõ inueniť illõ ꝑꝑ qõ ſiũt: ut ſi aliqs ambulet ꝑꝑ ſanitatẽ ꝛ nõ fiat ei ſanitas dicim⁹ ipm fruſtra ambulare. ꝛ ꝙ ei⁹ ambulatio eſt uana: ſed res non dr̃ uana ẽt ſi nõ ꝓueniat finis extraneus quẽ agẽs nõ intendit. ꝟbi grã. ſi aliqs dicat ſe balneari fruſtra qꝛ ſol non eclipſať deriſio eſt: qꝛ balneari nõ eſt ꝑꝑ eclipſim. ꝛ ſic apparet maior .ſ. ꝙ cã uana eſt a qua nõ inueniť eius finis intẽtus. Deinde pħs declarat minorẽ .ſ. ꝙ caſus eſt cã uana. ꝛ hoc ſic. caſus ſm nomẽ eſt fruſtra .i. caſus deriuať ab hᷓ aduerbio fruſtra apõ grecos. ꝛ hᷓ eſt rõnabile cũ illõ qõ ſit a caſu ſit fruſtra. idest ꝓpter finẽ ad quẽ nõ ꝓuenitur ꝛc̃.

℄ Cecidit enim non ꝑcutiendi cauſa lapis Ab eo igitur quod anthomatũ cecidit lapis: qꝛ cecidit utiqꝫ a quodaꝫ ꝑcutiẽdi cã.

℄ Hic pħs iducit exẽplũ per qõ declarať ꝙ illõ qõ ſit a caſu ſit ab illo a quo nõ eſt natũ fieri. ſed innatũ eſt fieri ab alijs cauſis. ꝟbi grã. qm̃ ſi lapis ceciderit ꝛ interfecerit hoĩeꝫ. hoc ſit a caſu. qꝛ lapis nõ cecidit cauſa interficiendi hoĩem. ꝛ poſſibile eſt ꝙ lapis ꝓijciať a quodã proijciẽte cã iterficiendi hominẽ. ꝛ ſic interfectio hoĩs nata eſt fieri ab aliq̈ cã intẽdẽte illam. ſed qñ ſit a tali cauſa. tunc nõ diciť fieri a caſu. ꝛ ita apparet ꝙ illõ qõ ſit a caſu: ſit ab illo a quo nõ eſt natũ inueniri per ſe. eſt tñ natũ inueniri per ſe ab alijs. ℄ Intelligẽdũ ꝙ in textu noſtro habeť anthomatũ: ꝛ illõ ẽ idẽ qõ ꝑ ſe fruſtra. ℄ Itẽ eſt notãdũ ſm ꝯᵗᵉˢ ꝙ res que ſiũt fruſtra: ſiũt duob⁹ modis. qꝛ qñqꝫ nõ inueniť ex eis aliquid. ꝛ tũc dr̃ fruſtra in rei ꝟitate. ꝛ iſto mõ dicunť fruſtra actiões ocioſe: ut cõfricatio barbe. ꝛ qñqꝫ inueniť ex eis aliqd. ſed nõ illõ ꝑꝑ qõ ſiũt. ꝛ iſto mõ caſus ẽ fruſtra. ꝛ hoc eſt illõ qõ deriuať ab hᷓ aduerbio fruſtra in idiomate grecoꝝ. ℄ Sꝫ hic ſũt duo dubia. pᵐ eſt utrũ illud qõ ſit a caſu ſit natũ euenire per ſe ab alia cã. ℄ Scõm dubiũ eſt. utrum caſus poſſit eſſe ubi ꝓpri⁹ effect⁹ intent⁹ euenit. ℄ Ad dubiũ pᵐ dico ſicut dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ caſus accipiť dupliciter .ſ. cõiter ꝛ ꝓprie. caſus cõiter accept⁹ eſt idifferẽter in rebus nãlib⁹ ꝛ uolũtarijs: ꝛ ſic eſt gen⁹ fortune. ſed caſuſ ꝓprie loquẽdo eſt in reb⁹ nãlib⁹ tm̃. dico igiť ꝙ accipiẽdo caſũ ꝓprie .ſ. ſꝫ ꝙ eſt in actionib⁹ nãlib⁹ tm̃. ſic illud qõ ſit a caſu nõ eſt natũ euenire per ſe ab aliq̈ cã. qꝛ per ꝯᵗᵉᵐ cõmẽto 46⁹ octaui hui⁹ nulla eadẽ ſpẽs ſit a caſu ꝛ a nã. ſꝫ que ſiunt a caſu ſũt monſtruoſa nõ nãlia. ſi tñ illõ qõ ſit a caſu eẽt natũ fieri per ſe ab aliq̈ cã poˢˢ eſſet idẽ fieri a caſu ꝛ a nã. accipiẽdo tñ caſum cõiter ꝛ large videlicet ſm ꝙ eſt gen⁹ fortune. ſic illõ qõ ſit a caſu eſt natũ fieri per ſe ab aliq̈ cã ut iuẽtio debitoris que eſt a uelle emere caſualiter põt eẽ per ſe ab aliq̈ cã ut a uelle iuenire debitorẽ in foro. ℄ Ad 2ᵐ dubiũ dico ꝙ loquẽdo ꝓprie de caſu diſtinguẽdo caſum ꝯ fortunã: ſic nunqꝫ eſt caſus ubi ꝓpri⁹ effect⁹ intentus euenit ſub illo mõ ſub quo intẽdiť. qꝛ ſi ꝓpriuſ effect⁹ intẽtus eo mõ quo itẽdiť eueniat. tũc forma eſt debito mõ inducta in mã. ꝛ per ꝯñs non eſt ibi aliqõ mõſtrũ. ꝛ cõſequẽter nec caſus. ſed tñ accipiendo caſũ large .ſ. ut eſt gen⁹ fortune: ſic põt eẽ caſus ubi ꝓpri⁹ effect⁹ intent⁹ euenit. ut patet ſi aliqs uadat ad foꝝ ad emẽdum aliqd ꝛ iueniat ibi debitorẽ ſuũ quẽ nõ eſt opinat⁹ inuenire. ꝛ recipiat ab eo pecuniã ꝛ ẽt emat illõ qõ ꝓpoſuit emere: certuꝫ eſt ꝙ tũc proprius effectus intẽtus euenit. ꝛ tamẽ eſt caſus cõiter loquẽdo de caſu.

℄ Maxime aũt ſepatũ eſt a fortuna in his que a nã ſiũt. Cũ eni fiat aliqd eꝯ nãꝫ tũc non a fortuna: ſꝫ magis ab eo qõ ꝑ ſe fruſtra ẽ factũ eẽ dicim⁹. Eſt ãt ꝛ hᷓ alteꝝ. huius qdẽ eni exteri⁹ eſt cã. illi⁹ ꝟo interius. Quid igiť ſit ꝑ ſe fruſtra. ꝛ qd fortuna dictum eſt. ꝛ qd differunt adinuicem.

℄ Hec eſt 2ᵃ ps ꝑtᶦᵉ hui⁹ capl'i in qua narrať in quibus apparet dr̃ia iter caſum ꝛ fortunã. Dicit igiť pħs ꝙ maxime apparet differẽtia iter caſuꝫ ꝛ fortunã in reb⁹ nãlib⁹. magis enim apparet dr̃ia eorũ in actionib⁹ nãlibus q̈ꝫ in actionib⁹ aĩe. ꝛ hoc cum in his que nãliter ſiũt: fiat aliqd extra nãm: ut ſi generať hõ hñs ſex digitos nõ dicim⁹ ꝙ hoc ſit a fortuna ſed magiſ ab eo qõ eſt per ſe fruſtra .ſ. a caſu. Uñ adhuc eſt alia dr̃ia. qm̃ cã fortune eſt extrinſeca ꝛ cã caſus eſt intrinſeca. qm̃ cã q̈re generať hõ cũ ſex digitis eſt ex mã. ꝛ per ꝯñs ex cã intrinſeca. ꝛ ſic poniť hic duplex dr̃ia inter caſum ꝛ fortunã. quarũ vna eſt ſm uocẽ. qꝛ hoc nomẽ caſus deriuať ab hoc aduerbio fruſtra. ꝛ alia eſt differẽtia ſꝫ rẽ. qꝛ cã caſus eſt intrinſeca. ꝛ cauſa fortune eſt extrinſeca. Deinde epilogat ut patet.

℄ Capl'm quartũ tractat⁹ quarti in quo declarať ad qõ genus cauſe caſus ꝛ fortuna reducantur.

S Ed inodoꝝ cauſarum: in quib⁹ eſt vnde principiuꝫ mot⁹: utrũqꝫ ipſorum eſt. aut enim eoꝝ que ſunt nã

cā aliqua eſt:aut eoꝝ que ſunt ſub intellectu cauſa ſemper eſt: ſed eoꝝ multitudo indeterminata eſt.

¶ Iſtud eſt 4m capl'z hui' tractat' in quo declaraf in quo gñe cauſe caſus ꝛ fortuna debeāt collocari. ꝛ ꝯtinet tres ptes ꝑn[les]. qm̄ in ꝑ[a] declaraf ꝙ caſuſ ꝛ fortuna reducunf ad gen' cāe efficientis. In 2[a] ibi ⌊ Qm̄ aūt ſūt. ⌋ Declaraf quē ordinē habēt caſus ꝛ fortuna ad nāz ꝛ itellectū. In 3[a] ibi ⌊ Quarū ſi q̄z marie. ⌋ Ex dictis deſtruif opio ponētiū caſū ꝛ fortunā eē cāᵹ celi ꝛ celeſtiū. ¶ In ꝑ[a] igif pte ꝑn[lis] hui' capl'i pħs pbat ꝙ caſus ꝛ fortuna ſūt cāe agētes. ꝛ hec eſt 38[a] ꝯ hui' libri que pbaf ſic. itellect' ꝛ nā ſunt cauſe agētes. ſed tā caſus q̄z fortuna eſt itellect' uel nā. ḡ caſus ꝛ fortuna ſūt cauſe agētes. maior hui' rōnis eſt manifeſta itelligēdo per nām agēs nāle. ꝛ p itellectū agēſ a ꝓpoſito. ſic eni itelligif maior. de hac rōne p ponit ꝯ in lr̄a. deinde minor. Dicit igif pħs ꝙ utrūqꝫ ipſoꝝ. ſ. caſus ꝛ fortuna eſt modoꝝ cauſarū in quib' eſt vñ ꝑn[m] mot'. h̄ eſt utrūqꝫ iſtoꝝ eſt cā agēs. ꝛ hec eſt ꝯ. deinde cuz dī ⌊ Aut eni ꝛc. ⌋ Pħs ponit minorē dicens ꝙ caſus ꝛ fortuna aut eſt cā eoꝝ que ſunt a nā ꝛ ſic eſt agēs nāle. aut eſt cā eoꝝ que ſunt ab itellectu. ꝛ ſic eſt agēs a ꝓpoſito. ꝛ ita tā caſus q̄z fortuna ē agēs nāle uel agēs a ꝓpoſito. Unde ſubdit pħs ꝙ eoꝝ multitudo eſt indeterminata. qm̄ cū caſus ꝛ fortuna ſint cāe p accñs. ut ṗus declaratū eſt. ꝛ cāe per accñs ſūt īfinite ꝛ īdeterminate: appet ꝙ multitudo cauſaꝝ caſualiū ꝛ fortuitoꝝ ſit indeterminata. ¶ Sꝫ hic dubitaf. ſ. ſup illō qō dī. videlicet ꝙ caſus ꝛ fortuna ſint cāe īdeterminate. h̄ eni nō vꝫ uerū. qꝛ ex q̄ tā caſuſ q̄z fortuna uł eſt itellect' uł nā. ꝛ itellect' ꝛ nā ſūt cāe determinate. ſequif ꝙ caſuſ ꝛ fortuna ſūt cāe determinate. ¶ Dicēdū ꝙ itellect' ꝛ nā pñt accipi dupl'r. vno modo abſolute: ꝛ ſic nō dicunf de caſu ꝛ fortuna. Alio mō pñt ꝯſiderari ſꝫ ꝙ ſūt det'minabiles p fines q̄s itēdūt. nā efficiēs determinaf p finē ſic mā det'minaf p formā. ꝛ iſto mō caſus ꝛ fortuna ſūt cāe īdeterminate. qꝛ caſus uł fortuna ſūt itellect' ꝛ nā ſꝫ ꝙ ſūt det'minabiles p fines inq̄ꝫtū ab itellectu ꝛ nā ſic det'minatis p fines ꝓueniūt effect' p accñs qui nati ſunt ꝓuenire a cāis ſic det'minaf in miori pte. ꝛ qꝛ itellect' ꝛ nā pñt p īfinitos fines det'minari. ꝛ ut ſic dicunf de caſu ꝛ fortuna. iō caſus ꝛ fortuna ſunt cāe fortuite. ꝛ iō caſus ꝛ fortuna ſūt cāe īdeterminate. ꝟbi gr̄a. ſi ſorteſ uadat ad foꝝ nō itēdēs iuenire debitorē ibi. ſꝫ itēdēs aliū finē. ſi inueniat ibi debitorē ſortes abſolute nō dꝫ dici fortuna: ſꝫ ſortes determinat' p aliquē finē quē itēdit: ut ſorteſ uolēs emere. uł ſortes fugiēs inimicū. uł ſortes uolēs vidē amicū. ꝛ qꝛ ſortes pt̄ p īfinitos tales fines det'minari. iō dī ꝙ cāe caſuales ſūt īfinite. Uñ uelle emē nō ē caſus reſpectu inuētionis debitoris. qꝛ uelle emē hēt rōnē finis. nec ſorteſ abſolute eſt cā caſualis reſpectu inuētionis debitoris. ſꝫ ſortes uolens emere ꝛ nō intēdēs inuenire debitorē eſt cā caſualis reſpectu inuentionis debitoris. ſed q̄ꝫuis agens determinabile per finez dicatur cauſa caſualis. tamē finis nō dī caſus ſꝫ agens itēdēs finē a quo talis effectus nec ꝓuenit ſemp nec frequenter.

¶ Qm̄ āt ſūt caſus ꝛ fortuna cāe q̄rū uiꝫ āt itellect' fiat cā: aut nā: cuꝫ ſꝫ accñs cā aliq̄ fiat hoꝝ ipſoꝝ. Nihil aūt ſꝫ accñs ṗus ē his q̄ ſūt p ſe. manifeſtū ē ꝙ neqꝫ p accñs cā ṗus ē ea q̄ eſt p ſe. Poſteri' ita q̄ꝫ eſt caſus ꝛ fortuna ꝛ intellectu ꝛ nā.

¶ Hec ē 2[a] ps ꝑn[lis] hui' capl'i in q̄ declaraf quē ordinē hñt caſuſ ꝛ fortuna ad nāz ꝛ itellectū. ꝛ ꝓbaf ꝙ caſus ꝛ fortuna ſunt poſteriores q̄z itellect' ꝛ nā. ꝛ hec eſt 39[a] ꝯ hui' libri que ꝓbaf ſic. oē p accñs eſt poſteri' eo qō eſt p ſe. ſꝫ caſus ꝛ fortuna ſūt cāe per accñs. ꝛ itellect' ꝛ nā ſūt cāe p ſe. ḡ caſus ꝛ fortuna ſūt cāe poſterioreſ q̄z itellect' ꝛ nā. hui' rōnis ꝑ ponif minor in lr̄a. 2[o] maior. ꝛ 3[o] īfert ꝯ. ¶ Intelligendū ꝙ caſus ꝛ fortuna ſm ꝙ h[n] ſūt poſteriores itellectu ꝛ nā. qꝛ caſus ꝛ fortuna ſꝫ ꝙ h[n] ſūt cāe p accidēs. ꝛ qō eſt p accñs eſt poſteri' eo qō eſt p ſe. ſed ea que ſūt caſus: ꝛ fortuna. i. illa qb' accidit ꝙ ſint caſus ꝛ fortuna nō ſunt poſteriores itellectu ꝛ nā. imo ſūt itellect' ꝛ nā. ꝟbi gr̄a. ſortes alb' ſm qō ſortes albus eſt poſterior ſorte. tñ ille cui accidit ꝙ ſit ſortes alb': nō ē poſterior ſorte. nec ē uerꝫ de ꝟtute ſmonis ꝙ oē p accñs ſit poſteri' eo qō eſt p ſe. qꝛ ideꝫ eſt p ſe cā vni' effect'. ꝛ p accñs alteri' effect'. ſed debet ſic itelligi ꝙ oē p accñs ſm ꝙ p accidēs ꝛ reſpectu illi' cui' eſt p accñs. eſt poſteri' eo qō eſt p ſe cā. ꝛ reſpectu illius reſpectu cui' eſt cauſa p ſe. ¶ Uñ itelligēdū ꝙ p itellectū in ꝓpoſito pħs itelligit agēs libere a ꝓpoſito. qm̄ ſi itellect' uł hñs intellectū agat aliqd neſcio ꝛ nō libere ut ſic dī nā uł agēſ nāle. ꝛ per nāz itelligit agēs nō libere qō quidem agēs eſt determinatum ad vnuꝫ.

¶ Quare ſi quā maxime celi cauſa eſt caſus: neceſſe prius cāꝫ itellectuꝫ ꝛ nāꝫ eē: ꝛ aliorum multoꝝ ꝛ huius omnis.

¶ Hec ē 3[a] ps ꝑn[lis] hui' capl'i in q̄ ex ṗdictis deſtruif opio ponētiū caſuꝫ ꝛ fortunā eē cāᵹ celeſtiū ꝛ celi. Probat igif pħs ꝙ caſus ꝛ fortuna nō ſūt cāe celeſtiuꝫ ꝛ celi. ꝛ eſt 24[a] ꝯ hui' libri ſupius poſita que dicēt, pbaf ducēdo ad tria icōueniētia dato oppoſito. quoꝝ ꝑ[m] eſt. qm̄ ſi caſus ꝛ fortuna ſūt cāe celi ꝛ celeſtiū. tūc itellect' ꝛ nā eēnt cāe ṗores cauſiſ celi ꝛ celeſtiū. ꝯſequētia patet. qꝛ itellect' ꝛ nā ſūt cāe ṗores q̄z caſus ꝛ fortuna ut ꝓbatū eſt. ḡ. ¶ Scōm icōueniēs eſt ꝙ ſm hoc neceſſe eſt cāᵹ alioꝝ multoꝝ eē ṗores q̄z ſint cāe celeſtes. ꝛ patet hec cōſequētia. qꝛ caſus ꝛ fortuna nō ſūt cāe aliquoꝝ p accidēs. niſi qꝛ ſūt cāe aliq̄rū p ſe. ſi igif reſpectu celi ꝛ celeſtiū ſint caſus ꝛ fortuna cāe p accñs. ſequif ꝙ caſus ꝛ fortuna ſint cāe alioꝝ p ſe. ¶ Tertiū icōueniēs ē. qm̄ ſꝫ h̄ ſeqf ꝙ cāe hui' toti' vniuerſi qō ē īfra ſperā actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ ſūt ṗores cauſis celi. qꝛ ponētes iſtā opinionē dabāt vniuerſo qō eſt infra ſperā actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ cāᵹ per ſe. ꝛ illud qō eſt per ſe eſt ṗus illo qō eſt per accidens.

¶ Tractatus quintus in quo declaraf ꝙ oportet nālē cognoſcere quodlibet gen' cauſe.

D

Uc autē ſūt cāe: ꝛ ꝙ tot ſint numero q̄t dicim' māifeſtuꝫ ē. tot eni ſꝫ numeꝝ ꝓpter qd cōprehēdit. aut eni in quod qd eſt reducif: pꝫ qd ultimuꝫ in imobilib': ut in mathematicis. In dif-

**finitione enī recti aut cōmēſurati aut ali-
cuiuſdā reducit ultimū aut i mouēte pmū:
ut pp qd certauerūt: qm̄ furati ſūt. aut ali
cui⁹ grā ut dominent: aut i his q̄ fiūt mā
Qṑ gdē igit cāe he ⁊ tot ſint: mā̄ifeſtū ē.**

ℭ Iſte ē gnī⁹ tractat⁹ hui⁹ libri cui⁹ itētio ꝯtinet i vno capitulo. ⁊ h̄ capl'ꝫ ꝯtinet q̈tuoꝛ ptes ꝑn^les. qm̄ in p̄ᵃ declarat ꝙ cāe ſūt q̈tuoꝛ. In 2ᵃ ibi ⌊ Qm̄ aūt q̈tuoꝛ. ⌋ Declarat ꝙ nālis hēt cog̃ſcere oē gen⁹ cāe. In 3ᵃ ibi ⌊ Quare pp qd. ⌋ Declarat ꝙ nālis hēt pſcrutari de q̈tuoꝛ cāis. In q̈rta ibi ⌊ Et penitus ⁊c̄. ⌋ Narrat ꝙ nālis hēt pſcrutari ⁊ demōſtrare p q̄ͦlibet gen⁹ cāe. ℭ In p̄ᵃ igit ꝑte ꝑn^li hui⁹ capituli declarat ꝙ cāe ſūt q̈tuoꝛ. ⁊ hec ē 40ᵃ ꝯ hui⁹ libri que ē diuerſa a ꝯne 12ᵃ q̄ eſt ꝙ oīs cā ē ꝫ mā̄ꝫ ul' ꝫ foꝛmā ⁊c̄. qꝛ illa ꝯ que pōit ꝙ nō ſūt plures cāe q̄ꝫ q̈tuoꝛ ⁊ iſta m'ltū dānt. hec ꝯ. ſ. ꝙ cāe ſūt q̈tuoꝛ: ꝓbat ſic. Tot ſūt cāe p quot rn̄det ꝯueniēter ad qōnē q̄rētē pp qd. ſꝫ p q̈tuoꝛ ꝯuenient rn̄det ad qōnē q̄rētē pp qd. g̃ cāe ſūt q̈tuoꝛ. maioꝛ hui⁹ rōnis patet. qꝛ qō pp qd: q̄rit cāꝫ. Un̄ in lr̄a p̄ᵒ poīt ꝯ. 2ᵒ ponit minoꝛ cū ſua declaratiōe. Dicit igit pb̄ꝫ p̄ᵒ que ſūt cāe ⁊ ꝙ tot ſūt quot dixim⁹. ſ. q̈tuoꝛ manifeſtū eſt ex dictis. Deīde pōit minorē dicens ꝙ qō pp qd cōprehēdit tot ſm numeꝝ. i. q̈tuoꝛ. h̄ eſt qō pp qd tot querit. i. q̈tuoꝛ. ⁊ p tot rn̄det ꝯueniēter ad qōnē querētē pp qd. Deīde pōit decl'ationē minoris dicēs. aut enī i qō eſt ultimū ul' h̄ ē in cāꝫ foꝛmalē ultimā. i. ad qōnē querētē pp qd rn̄det p cāꝫ foꝛmalē ultimā ⁊ h̄ in reb⁹ imobilib⁹ ut i mathe^cis qm̄ qō querēs de recto aut icōmēſurato pp qd reducit in qō qd ultimū poſitū in diffōne recti ul' cōmēſurati. i. in dīiaꝫ foꝛmalē ultio poſitā in diffōne recti ul' cōmēſurati. Un̄ dic̄ ꝯ^tor ꝙ pb̄ꝫ p ultimū intelligit foꝛmā ad quaꝫ ceſſat qō. ⁊ p res imobiles itelligit foꝛas que ſūt in mā ꝫ eē ⁊ nō ſm ꝯſideratiōnē ſic̄ ē in mathe^cis. qm̄ ſcie mathe^ce ꝯſiderāt de foꝛmis. iō cāe ſūt in eiſ ſm foꝛmā. aut i motorē p̄^m. i. aut reducit q̄ſtio querēſ pp qd i motorē p̄^m. hoc eſt aut rn̄det ad qōnē q̄rētē pp qd in motoreꝫ p̄^m. uerbi grā ut ſi querat pp qd certauerūt. rn̄det qꝛ furati ſūt. h̄ ē depdabat. aut rn̄det ad qōnē q̄rētē pp qd p cāꝫ finalē ut ſi querat pp qd pugnāt. rn̄detur ut dominent. aut rn̄det ad qōnē querētē pp qd per māꝫ. ut ſi querat pp qd coꝛrūpit hō. rn̄det qꝛ eſt cōpoſitū ex ꝯriiſ. Un̄ ꝯ^tor dicit ꝙ iſta decl'atio eſt per ſillogiſmū dialeticū. qm̄ dialetic⁹ ponit ꝙ iterrogatio per q̄re reducit ad h⁹ quattuoꝛ cāis ⁊c̄.

ℭ Quoniā auteꝫ cāe quatuoꝛ ſūt de omnibus erit phiſici cognoſcere: ⁊ in omnes inducēs pp qd demōſtrabit phiſice māꝫ ſpēm mouētē. ⁊ qṑ eſt cuius cauſa.

ℭ Hec eſt 2ᵃ ꝑs ꝑn^lis hui⁹ capituli in qua narrat ꝙ nālis hēt cog̃ſcē oē gen⁹ cāe. ⁊ ꝯtinet q̈tuoꝛ ꝑticulas. qꝛ in p̄ᵃ pb̄s narrat ꝙ nālis hēt cog̃ſcē oē gen⁹ cāe ⁊ ꝙ hēt per q̄ͦlibet gen⁹ cāe demōſtrare. In 2ᵃ āt ibi ⌊ Ueniūt. ⌋ Narrat que cāe coīcidūt in idē. In 3ᵃ ibi ⌊ Et tenet. ⌋ Pb̄s narrat cuiuſmodi mouētia ꝯſiderat phiſic⁹. In 4ᵃ ibi ⌊ Un̄ tria negocia. ⌋ Ponit phūs diuiſionē entiū de qb⁹ ſcie per ſe ꝯſiderāt. ℭ In p̄ᵃ igit ꝑticula hui⁹ ꝑtis pb̄s narrando dicit. qm̄ pꝛo qꝛ cāe ſūt q̈tuoꝛ. phic⁹ hēt de oib⁹ ꝯſiderare ⁊ cog̃ſcē oēs cāᵒ inducēs pp qd. h̄ eſt inducēs ul' rn̄dēs ad qōnē querētē pp qd per oēs cās demōſtrabit per oēs cās. i. p mām ⁊ foꝛmaꝫ mouētē ⁊ finē. ℭ Notādū ſm ꝯ^tē ꝙ nālis hēt cognoſcē oēs cās. nā nālis cog̃ſcit māꝫ ut ꝓbatū eſt ſupꝛa. qm̄ in ſcia nāli appet mā: ⁊ in q̄ eſt mā ſunt oēs cāe. nā ubi eſt mā ibi eſt foꝛa. qꝛ mā nunq̄ꝫ eſt ſine foꝛa. ſꝫ nulla foꝛma eſt eterna in mā. loquendo de foꝛma ſubſtātiali. ut patet ex p̄ hui⁹. igit ubi eſt mā opoꝛtet ꝙ ibi ſit foꝛa ⁊ agēs ꝓducēs foꝛmā in mā. ſꝫ agēs nō agit niſi pp finē. igit ubi eſt mā. ibi ſunt oēs cāe. ⁊ ideo cū nāliſ cognoſcit māꝫ. ſequtur ꝙ cognoſcit omnes cauſas

ℭ Ueniūt autem tres in vnam multotiēs. Quod quidē enī quid eſt. ⁊ quod cui⁹ cā vna eſt. Que vō vnde mot⁹ principium ſpē eadē eſt his. Nō enī hoiem generat.

ℭ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑn^lis hui⁹ capituli in qua phūs narrat que cāe coincidūt in idē dicēs ꝙ tres cāe. ſ. efficiēs foꝛa ⁊ finis multotiēs ueniūt in vnā. h̄ eſt coincidūt in vnā cāꝫ. ſꝫ diuerſimode. qꝛ foꝛa ⁊ finis coincidūt in idē nūo. ſed efficiēs coīcidit cū his in idē ſpē nō aūt in idem nūo. ut patet qꝛ foꝛa hoīs generātis coīcidit in idē ſpē cū foꝛa hoīs que gn̄atur que foꝛa eſt foꝛa ⁊ finis gn̄ationis. ſed efficiēs nō coincidit in idē nūo cū iſtiſ. Cū foꝛa hominis generātis ⁊ foꝛa hoīs gn̄ati coincidūt i idē ſpē ⁊ nō in idē nūo. ſed foꝛa generati ⁊ finis gn̄ationiſ coincidūt in idē nūo. Ex quo loco accipiūt aliq̄ ꝙ mā ⁊ efficiēs nō coīcidūt. ſed q̄cq̄d ſit de v̄itate hu-ius dicti in ſe pb̄s in h̄ loco de eo nō facit mētionē ⁊ ideo in h̄ loco non eſt talis acceptio alleganda. ℭ Notādū ꝙ ꝯ^tor ad declarādū q̄liter foꝛa ⁊ finis coincidūt in idē nūo: ponit vnā diſtinctionē de fine dicēs ꝙ finis eſt duplex. ſ. finis gn̄ationis ⁊ finis rei generate. Finis gn̄ationis eſt foꝛa ad quaꝫ terminat gn̄atio. ſed finis rei gn̄ate eſt ultia pfectio rei gn̄ate. v̄bi grā. finis gn̄ationis hoīs eſt foꝛa hominis. ſꝫ finiſ ip̄i⁹ hoīs eſt ultia ⁊ ſūma pfectio hominis. i. felicitas. Dicit igit ꝯ^tor ꝙ foꝛa rei gn̄ate ⁊ finis gn̄ationis coīcidūt in idē nūo: ⁊ ſūt vnū ſꝫ ſubiectū: ⁊ plura ſꝫ diffōnē. ſed foꝛa rei gn̄ate ⁊ finis rei gn̄ate nec coīcidūt in idē nūo nec in idē ſpecie: nec in idē gn̄e. qm̄ foꝛma hoīs gn̄ati eſt in genere ſb̄e. ⁊ finis hoīs gn̄ati eſt felicitas que eſt in gn̄e qualitatis uel ſaltē in aliq̄ gn̄e accidētis. Illṑ dictuꝫ ꝯ^tis. ſ. foꝛa rei gn̄ate ⁊ finis gn̄ationis ſūt vnū ſm ſubiectū ⁊ plures ſm diffōnē. ſic intelligo. ſ. ꝙ foꝛa rei gn̄ate ⁊ finis gn̄ationis ſūt idē ſm illṑ ꝙ ſūt. tn̄ ſm ꝙ ſūt in diuerſis generib⁹ cāꝝ hn̄t diuerſas diffōnes. quic̄qd eſt tn̄ diffō vni⁹ eſt diffō alterius. qm̄ vna ⁊ eadē res bn̄ pōt habere diuerſas diffōnes. ℭ Secūdo eſt notādū ꝙ iſta ꝓpoſitio. efficiēs coīcidit in idē ſpē cū foꝛa ⁊ fine: eſt itelligēda de efficiēte vniuoco qṑ ꝯ^tor uocat efficiens equale ⁊ de fine gn̄ationis ⁊ non de fine rei gn̄ate. ſꝫ nō itelligit de efficiēte equoco. v̄bi grā. cū hō gn̄at homine: foꝛma hoīs generantis eſt eiuſdem ſpeciei cuꝫ foꝛa hoīs gn̄ati. ⁊ h̄ ideo qꝛ iſta gn̄atio eſt vniuoca. ſed foꝛa hoīs generātis nō eſt eiuſdē ſpeciei cū fine hoīs gn̄ati. ℭ Tertio eſt notādū ꝙ hec ꝓpoſitio magiſtralis. ſ. mā ⁊ efficiēs nō coīcidūt: hēt ueritatē de mā p̄ᵃ que nullo modo habet rōneꝫ efficiētis. Itē habet v̄itatē de materia alte-

rationiſ que eſt per adiectionē ↄrīj. ⁊ de efficiente eiuſdē alterationiſ.q2 nihil idē eſt mā alicuiꝰ taliſ alterationiſ ⁊ efficiēs reſpectu eiuſdē ut dicit ↄ[tor] in ꝓ°huiꝰ ſcd̄i.nihil enim alterat ꝑ ſe ſic ꝙ totum alterat totū.uerū̄ loquēdo de mā ⁊ de efficiēte motus localis vn̄ eſt po[le] ⁊ necēiuȝ ꝙ mā ⁊ efficiēs cōincidūt in idē nūo ut dictū eſt in ꝓ°huiꝰ ſcd̄i.in ſpūalibus etiā pōt idē eē mā ⁊ efficiēs ut patet de uolūtate que recipit ⁊ ēt efficit actū ſuū ut vult ↄ[tor] 2°celi.cōmento 17° dicēs.ꝙ illō qō habet actionē in ſe eſt ſpiritiuale.

C Et tenet phiſicꝰ cōſiderare oīno quecū ꝙ mota mouēt. Quecunꝙ aūt nō:non ampliꝰ phiſice ſunt. Non enim in ſeipſis habētia motum:necꝙ ꝓncipia motꝰ mouent.ſed īmobilia ſunt.

C Hec eſt 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝓn[lis] huiꝰ capl̄i in qua narraſ cuiuſmodi mouētia ↄſiderat phiſicꝰ. ⁊ narrat ꝙ phiſicus hēt ↄſiderare oē mouēs motū.ſed non hēt ↄſiderare mouēs imobile. ⁊ ex h̄ pōt ꝓbari ꝙ nālis hēt cognoſcē oēſ 4[or] cās. ⁊ h̄ ſic. Quicūꝙ cōſiderat illa que mouēt mota hēt cognoſcē oēs q̈tuor cās.ſed nālis ↄſiderat illa que mouēt mota.ergo nā hēt cognoſcē oēs q̈tuor cās.maior huiꝰ rōnis patet.q2 oē mouēs motū requirit q̈tuor cāſ.q2 ex h̄ ꝙ mouet opȝ ꝙ ibi ſit cā efficiēs ⁊ etiā cā formalis.q2 mouens eſt efficiens ⁊ mouēs nō mouet niſi ſm ꝙ eſt in actu ⁊ non eſt in actu niſi per formā. ⁊ ſil̄r mouēs nō mouet niſi ꝑꝑ finē qui eſt terminꝰ motꝰ. ⁊ ſic apparet ꝙ ex h̄ ꝙ eſt mouens requiruſ tres cāe.ſ.efficiēs forma ⁊ finis. ⁊ ex h̄ ꝙ eſt motū reqriſ mā. ⁊ ſic apꝑet maior videlȝ ꝙ qcūꝙ hēt ↄſiderare illa que mouēt mota hēt cōſiderare q̈tuor cās.qm̄ oē mouēs motū necīo requirit q̈tuor cās.minorē vō ponit phs in lr̄a dicēs ꝙ phs tenetur ↄſiderare quecūꝙ mouēt mota. ⁊ addit dicēs.quecūꝙ aūt mouēt nō mota: nō ſūt amplius phiſice ↄſiderationis cū nō hēant in ſe motuȝ ⁊ ꝓnᵐ motꝰ:ſed mouēt extrinſeca imobilia. C Intelligēdū ꝙ nālis nō hēt ↄſiderare de mouēte imobili loquēdo de ↄſideratiōe qditatis eiꝰ ſiue quid eſt.nālis enim nō habet ↄſiderare de motore imobili q2 nō habet ↄſiderare ꝓpōnes in quibꝰ ꝑdicanſ de ipſo ꝑdicata intrinſeca ꝑtinētia ad eiꝰ quiditatē.non eni habet nālis cōſiderare de ꝓ motore qō eſt aut foīa aut actꝰ purꝰ aut ens nobiliſſimū.ſȝ tales propoſitiōes habet ↄſiderare ꝓmus phs. ⁊ ſic ꝓmus phs habet ↄſiderare de quiditate ꝓmi motoris.i.ꝓpōnes in qbꝰ de ꝓ motore ꝑdicanſ ꝑdicata intrinſeca que dicunſ ꝑtinē ad eiꝰ quiditatē.nālis tn̄ habet ↄſiderare de motore imobili ↄſiderādo ꝓpoſitiones in qbꝰ de ipſo ꝑdicanſ ꝑdicata ꝑtinētia ad motū ⁊ hn̄tia reſpectū ad motū uel que inoteſcunt nobis ꝑ motū ꝙ ſibi inſunt.vbi grā.nālis hēt ꝓbare ꝓᵐ motorē.q2 hoc nō innoteſcit nobis niſi ꝑ motū.hēt ēt ↄſiderare h[ꝰ] ꝓpōnes.videlicet ꝓmꝰ motor eſt infatigabilis in mouēdo ſȝ ꝙ mouet tpe infinito.Vn̄ breuiter nālis hēt ↄſiderare de ꝓ motore an ſit.ſȝ nō qd ſit.q2 hoc habet ↄſiderare ꝓmꝰ phs.

C Vn̄ tria negocia ſunt.hec qdē circa imobile.alia vō circa mobile quidē icorruptibile aūt.Quedaȝ aūt circa corruptibilia.

C Hec eſt 4ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝓn[lis] huiꝰ capl̄i i qua phs ponit quandā diſiōnē generū ⁊ modorū entiū que ſūt diuerſarū nārū que ꝑ ſe ↄſideranſ in ſcientijs. Vn̄ dicit phs ꝙ tria ſūt negocia.i.tres ſunt artes ſpeculatiue.hec qdē circa imobile.aliqua vō circa mobile icorruptibile.quedā aūt circa mobilia corruptibilia.i.tria ſūt gn̄a rerū de qbꝰ artes ꝑ ſe cōſiderāt.quarū q̄dā ſūt imobilia.q̄dā mobilia icorruptibilia. ⁊ q̄dā imobilia corruptibilia. C Notādū ſȝ ↄ[tes] ꝙ illa lr̄a.vȝ.vn̄ tria negocia.exponiſ dupliciter.vno mō ꝙ phs intēdit hic diuidē artes ſpeculatiuas ꝑ diſiōnē rerū de qbꝰ rebꝰ ↄſiderat. ⁊ ſm iſtā expōnē intēdit dicē ꝙ tria ſunt negocia.i.tres modi ſciēdi uel tres artes.hec qdeȝ circa mobile.ſ.mathemaᶜᵃ.alia circa mobile icorruptibile ut methaᶜᵃ. ⁊ alia circa mo[lia] corruptibilia ut ſcia nālis. C Sȝ ↄ̄ illā expōnē arguit ↄ[or] ſic.mobilia corru[lia] ⁊ icorru[lia] ↄſideranſ in eadē ſcia ut ſcia nāli.ḡ mathe[ca] ⁊ ſcia nālis nō diſtiguunſ ꝑ h̄ ꝙ mathe[ca] eſt circa mobile icorruptibile. ⁊ ſcia nāliſ eſt circa mobile corruptibile.ſil̄r ſcia diuina non ſolū ↄſiderat de rebꝰ abſtractis ſȝ ēt ↄſiderat de rebꝰ ſȝ ꝙ exiſtūt. ⁊ ſic ſcia diuina ↄſiderat de rebꝰ mobilibꝰ ⁊ imobilibus. C Et ſm h̄ eſt notādū ꝙ ſcia diuina nō cōſiderat de imobilibꝰ tm̄.imo de mobilibꝰ ⁊ ul̄r de oibus ↄſiderat aliq̈ ꝑdicata que nō ↄſideranſ de eis in aliq̈ ſcia ſpāli.ſil̄r ſcia nālis ⁊ mathe[ca] ↄueniunt in h̄.q2 ↄſideratio eſt in eis earūdē rerū ⁊ metha[ca] ⁊ mathe[ca] ↄſiderāt eaſdē res.nō igiſ diſtinguūtur ſcie ſm diſtinctionē rerū de qbꝰ ↄſiderāt.nec h̄ intēdit Ariſtoteleſ hic.Et iō eſt alia expoſitio quā ↄ[or] approbat ⁊ tenet.que expoſitio eſt ꝓus poſita.vȝ.ꝙ phs hic nō itēdit dare diuerſos modos ſciarū ſpeculatiuarū.ſȝ diuerſos modos entiū de qbꝰ ꝑ ſe ↄſiderāt ſcie.nec eſt verū ꝙ ſcie diſtinguanſ ſm diſtinctionē iſtorū modorū entiū.qm̄ vna ſcia ⁊ ēt diuerſe ſcie ↄſiderāt de iſtis diuerſis modis entiuȝ. C Notādū ſȝ ↄ[tes] hic ꝙ cū ens diuidaſ ſȝ demōſtratiuā ↄſiderationē itrabit vna nā in duas artes ut ↄſideratio mathe[ca] ⁊ diuina in nūo. ⁊ ſil̄r ↄſideratio nālis ⁊ mathe[ca] in corꝑe ⁊ in linea ⁊ ſupficie. C Et ex h̄ apꝑet ꝙ vna ⁊ eadem nā ↄſideraſ in diuerſis ſciētijs.ſȝ illa vna nā itrat in duaſ nās.h̄ eſt habet quaſi rōnē diuerſarū nārum ſm ꝙ ↄſideraſ in diuerſis ſciētijs.q2 hēt diffōnes diuerſas ⁊ paſſiones diuerſas in vna ſcientia ⁊ in alia.

C Quare ꝑꝑ qd in māȝ reducēti reddiſ: ⁊ i eo qō qd ē: ⁊ i ꝓmū mouēſ. De gnātiōe eni maxie h̄ mō cās ↄſiderāt:qd poſt aliquid fiat: ⁊ quid ꝓmū fecit:aut qd ſubſtituit: ⁊ ſic ſempꝑ quod cōſequenter.

C Hec eſt 3ᵃ ꝑs ꝓn[lis] huiꝰ capl̄i in q̈ phs declarat ꝙ nālis hēt ꝑſcrutari de q̈tuor cāis. ⁊ ↄtinet tres ꝑticulas.q2 in ꝓᵃ declaraſ ꝙ opȝ nālē ↄſiderare māȝ ⁊ formā ⁊ efficiēs. In 2ᵃ ibi[Dupl̄r aūt.] ponit modos cauſarū mouentiū. In 3ᵃ ibi[Et quicqd.] Declaraſ ꝙ oportet nāleȝ ↄſiderare finē. C In ꝓᵃ igiſ ꝑticula huiꝰ ꝑtis phūs declarat ꝙ opȝ nālē cōſiderare materia ꝓᵃᵐ ⁊ formā ⁊ ꝓmum mouēs. ⁊ hec eſt 41ᵃ ↄ̄ huius libri. C Primo tamen ꝓponit phūs illō qō ꝓbare intēdit dicēs ꝙ a nāli pho a q̈ hn̄t reduci q̈nes in ſuas cās a tali pho reduciſ in mām ⁊ in eo eſt qō qd ē.i.i formā ⁊ i ꝓᵐ mouēs.h̄ eſt nālis reducit ſuas qōnes in has tres cāſ. ⁊ per

bas tres cāſ rn̄det ad alias ſuas q̄ōnes. Deinde
cū dicit ⌊ De gn̄atione eniʒ. ⌋ Probat ꝯn̄ē ſic. ille
qui habet ꝯſiderare de gn̄atiōe hēt ꝯſiderare p̄ᵃᵐ
mā̈ʒ ⁊ formā ⁊ p̄ᵐ mouēs. ſʒ nālis hʒ ꝯſiderare de
gn̄atiōe. ḡ. minor hui⁹ rōnis patet ex p̄cedētib⁹. q꞉
nālis hēt ꝯſiderare illa que mouent mota ⁊ p̱ ꝯn̄s
hēt ꝯſiderare mot⁹ ⁊ gn̄atiōes reꝝ. maior v̓o poni
tur i lr̄a. dicit igiꝛ ph̄ꝰ ꝙ ꝯſiderātes de gn̄atiōe cō
ſiderant cāſ hoc mō. qd poſt aliqd fiat. ⁊ hoc dicit
q̄ſtum ad formā. aut qd p̄ᵐ fecit. ⁊ hoc dic̄ q̄ſtum
ad efficiēs. aut qd ſubſtituit. i. formā ⁊ tranſmuta-
tionē. ⁊ hoc dicit q̄ſtū ad mā̈m p̄ᵃˢ. ⁊ ſic ſemp̱ ha-
bet ꝯſiderare qȯ ꝯſequēter eſt: qm̄ p̄ habet cōſide-
rare p̄ᵃˢ cāſ. deinde ſm̄ ordineʒ cāſ poſteriores ⁊
ꝓpinquas. ⁊ dicit hic ꝯᵗᵒʳ ꝙ cū p̱ſcrutati fuerimuſ
in gn̄e aliq̄ de iſtis duab⁹ cāis. opʒ p̄ p̱ſcrutari de
p̄mis cāis illius entis actiuis ⁊ paſſiuis. deide po
ſtea de alijs cāis ſm̄ ordinē donec p̱ueniaꝛ ad cāſ
rei ꝓpinq̄s. ſ. incipiēdo a p̄ motore ⁊ p̱ueniēdo ad
vltimū motorē. ⁊ ſilr̄ icipiēdo a p̄ᵃ mā ⁊ p̱ueniēdo
ad vltimā mā̈ʒ ꝓpinquā illi enti de q̄ p̱ſcrutaꝛ. ⁊ iō
opʒ i h̄ libro p̱ſcrutari de p̄ᵃ materia ⁊ p̄ motore.

℄ Duplicia autem ſunt p̄ncipia mouēntia: quoꝝ alteruʒ nō phiſicū eſt. Nō eni hēt mot⁹ p̄ncipium in ſeipſo. hui⁹ aūt eſt ſi ali qd mouet quod nō moueꝛ: ſicut eſt qȯ ⁊ penit⁹ imobile: ⁊ omniuʒ primum.

℄ Hec eſt 2ᵃ p̱ticula 3ᵉ p̱tis p̄nˡᵉˢ hui⁹ capli in q̄ ph̄ꝰ
pōit modos cāꝝ mouētiū. ⁊ duo facit. q꞉ p̄ iducit
duos modos cāruʒ mouentiū. 2ᵒ iducit duo ꝓpria
p̄mi motoris. ℄ Dicit igiꝛ ph̄ꝰ p̄ ꝙ mouētia p̄nᵃ
ſūt duplicia: qm̄ aliqȯ p̄nᵐ mouēs eſt nō phiſicū ſi
cut p̄mus motor. ⁊ aliqȯ p̄nᵐ mouēs eſt phiſicū.
Et ꝙ p̄mus motor nō ſit motor nālis. ꝓbat ph̄ꝰ
⁊ hec eſt 42ᵃ ꝯ hui⁹ libri que i 2ᵃ figura ꝓbaꝛ ſic. pri
mus motor nō hēt in ſe p̄nᵐ mot⁹ per qȯ moueꝛ. ſʒ
oīs motor nālis hēt in ſe p̄nᵐ motus ⁊ quietis per
qȯ moueꝛ. ḡ p̄m⁹ motor nō eſt motor nālis. ℄ Un̄
notādū ſm̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ ph̄ꝰ intēdit per hoc ꝙ ꝯſidera
tio de quiditate iſtius motoris nō eſt nālis: ſʒ ſolū
mō ꝯſiderat de hoc motore iprobādo ipʒ eē ſolū.
℄ Deide ph̄ꝰ cū dic̄ ⌊ Huiuſmodi āt ē. ⌋ Inducit
duo ꝓpria p̄mi motoris dicēs ꝙ hᵘ eſt ſi aliqd mo
uet qȯ nō moueꝛ. vn̄ hoc eſt ꝓpriū p̄ motori. ſ. mo-
uere ⁊ nō moueri: ita ꝙ p̄m⁹ motor eſt penit⁹ imobi
lis. ſcōm v̓o qȯ eſt ꝓpriū p̄mi motoris eſt ꝙ eſt p̄-
mū oīum reꝝ. ⁊ ex hoc potuit notari ꝙ p̄ᵐ ens eſt
p̄mus motor. Et addit ꝯᵗᵒʳ dicēs ꝙ hoc eſt neceſſe
ſi oēs motores qui ſūt ſub eo nō mouēt niſi moue-
anꝛ ab eo ⁊ ipſe mouet abſq꞉ hoc ꝙ moueaꝛ. Et in
telligo ꝙ oēs motores qui ſūt ſub p̄ motore mouē
tur a p̄ motore tanq̄ʒ a fine. Un̄ motores iferioreſ
nō mouenꝛ motu locali nec motu alteratiōis ⁊c̄.
nec mouentur niſi methaphorice. Unde ſicut finiſ
nō mouet niſi methaphorice. ita illȯ qȯ moueꝛ a
fine nō moueꝛ niſi methaphorice. ⁊ moueri a fine
nō eſt aliud q̄ʒ mouere ꝓpter finē. vn̄ dico ꝙ moto
res inferiores mouenꝛ a p̄mo motore. q꞉ mouent
ꝓpter p̄mum motorem tanq̄ʒ propter finē.

℄ Et quod qd ē ⁊ forma. Finiſ eni eſt cui⁹ cā q̄re qm̄ nā propter aliquid eſt: ⁊ hanc cognoſcere oportet.

℄ Hec eſt 3ᵃ p̱ticula 3ᵉ p̱tis p̄nˡᵉˢ hui⁹ capli in q̄ decla
raꝛ ꝙ oportet nālē cognoſcē̄ finē. ⁊ hec eſt 43ᵃ ꝯ hu
ius libri que ꝓbaꝛ duplr̄. ⁊ p̄ ſic. forma eſt finis cu
ius cā eſt gn̄atio ut viſuʒ eſt ſupra. ſed oportet nā-
le cognoſcere formā. ḡ oportet nālē cognoſcē̄ finē.
℄ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ ſic. oportet nālē cognoſcere
illud ꝓpter qȯ nā agit. ſed nā agit ꝓpter finē. ergo
opʒ nālē cognoſcere finē. ℄ Notandū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ
hec rō fundaꝛ ſup̱ hoc ꝙ nā agit ꝓpter fineʒ. q꞉ oē
qȯ agit: agit ꝓpter aliquid ſicut eſt diſpoſitio in ar
te. ⁊ hoc eſt maximū fundamētum iſtius ſcientie.

℄ Et penit⁹ reddēduʒ ꝓpter qd: ut q꞉ ex h̄ neceſſe ē hoc eſſe. Hoc autē ex h̄ aut ſim pliciter eſt: aut ſicut frequēter: ⁊ ſi hoc de bet fieri ſicut ex propoſitionibus ꝯcluſio.

℄ Hec eſt 4ᵃ p̱s p̄nˡᵉˢ hui⁹ capli in qua ph̄ꝰ narrat q̄
liter habet nālis demōſtrare per qȯlibet gen⁹ cāe.
⁊ ꝯtinet duas p̱ticulas. q꞉ in p̄ᵃ narrat q̄liter ph̄ꝰ
nālis debet demōſtrare ex cāis p̄orib⁹. i. ex mā ⁊
efficiēte. In 2ᵃ ibi ⌊ Et qm̄ hoc erat. ⌋ Narrat qua
liter dʒ demonſtrare ex cāis poſteriorib⁹. i. ex for
ma ⁊ fine. ⁊ vocat mā̈ʒ ⁊ efficiēs cāſ p̄ores in eē. q꞉
ſm̄ viā gn̄atiōis efficiēs ⁊ mā p̄cedūt effectū. ⁊ vo
co finē ⁊ formā cāſ poſteriores. q꞉ ſūt poſteriores
via gn̄ationis mā ⁊ efficiēte. ℄ Un̄ ſciēdū ꝙ q̄ñcū
q꞉ ex cā ſequiꝛ effect⁹ de neceſſitate. tūc ex cā ꝯtin-
git demōſtrare effectū: ſʒ alr̄ non: qm̄ ſi effect⁹ ſeq̄
tur ex cā ſolū ut in plurib⁹ nō ꝯtingit demonſtrare
effectū per cāʒ. nūc aūt ex cāis p̄orib⁹ ſequunꝛ quī
dā effect⁹ ex neceſſitate. ⁊ qdā ut in p̱lib⁹. v̓bi grā.
ad mā̈m ꝯrijs ſubiectā de neceſſitate ſequiꝛ corru-
ptio. ſed ad mā̈m diſpoſitā ad aliquā formā nō ſe-
quiꝛ de neceſſitate gn̄atio illi⁹ foꝛe. ſʒ ut in p̱lib⁹. q꞉
pōt eē ipedimētū. Silr̄ eſt de cā efficiēte ad ſolem
eē ſb̄ cane de nec̄itate ſeqtur ꝙ dies ſūt lōgi. ſʒ ad
ſolē eē ſub cane nō ſequiꝛ nec̄io ꝙ dies ſint calidi.
ſʒ h̄ ſequiꝛ in p̱lib⁹. Dico igiꝛ ꝙ cū cāe iferūt effe-
ctus de neceſſitate. tūc ex cāis ꝯtingit demōſtrare
effect⁹. ſʒ qn̄ cāe nō iferūt effect⁹ ex neceſſitate tūc
ex cāis nō ꝯtingit demōſtrare effect⁹. Dic̄ igiꝛ ph̄ꝰ
ꝙ a phiſico rn̄dēdū eſt p̱p̱ qd penit⁹. i. p̱ oē genus
cāe ut q꞉ ex h̄. i. ex efficiēte uł ex mā nec̄e eſt h̄ eſſe
ſ. effectū. h̄ ē qn̄ ex efficiēte uł ex mā de nec̄itate ſe
quiꝛ effect⁹. tūc rn̄dēdū eſt p̱p̱ qd p̱ mā̈ʒ uel p̱ cāʒ
efficiētē. h̄ ē tūc demōſtrādū eſt effectū eē p̱ mā̈m
uł p̱ cāʒ efficiētē. Deinde dicit ph̄ꝰ ꝙ h̄. ſ. effectū
eē ex h̄. i. ex mā uł efficiēte ꝯtingit duplr̄ aut ſim-
pliciter. h̄ eſt ſemp̱ ⁊ ex neceſſitate. aut ſic̄ frequen
ter. Et ſubdit ꝙ ſi h̄ dʒ fieri. ſ. demōſtratio ex cāis
p̄orib⁹. i. ex mā aut ex efficiēte opʒ effectū eē ſicut
ꝯ ex ꝓpoſitionib⁹. h̄ eſt ſi effect⁹ dʒ demonſtrari ex
mā uł efficiēte opʒ ꝙ ille effect⁹ ſequaꝛ ex illiſ cāis
⁊ ex nec̄itate ſicut ꝯ ſequiꝛ ex p̄miſſis ex nec̄itate.

℄ Et qm̄ h̄ erat q̄d qd erat eē. ⁊ q꞉ digni⁹ ē ſic nō ſimplr̄: ſʒ ad vniuſcuiuſq꞉ ſubām.

℄ Hec eſt 2ᵃ p̱ticula 4ᵉ p̱tis p̄nˡᵉˢ hui⁹ capli in q̄ ph̄ꝰ
narrat q̄liter eſt demōſtrādū ex cāis poſteriorib⁹
ut ex forma ⁊ ex fine. d. qm̄ pro q꞉. qȯ qd erat eē. i.
forma erat hoc. i. talis erat. iō ſupple neceſſe eſt ta
lia eē p̄cedētia. ⁊ q꞉ digni⁹ eſt ſic eſſe ſm̄ finē. iō ſup
ple neceſſe eſt talia eſſe ea que ſūt ad finē. ⁊ addit
ph̄ꝰ ꝙ ex fine nō eſt arguēdū dignius ſimplr̄. ſʒ
ad ſubaʒ vniuſcuiuſq꞉ ꝙ nā ſemper facit qȯ meli⁹
eſt nō ſimplr̄ ſʒ ut ſuba ⁊ nā vniuſcuiuſq꞉ reqrit. nō

cui dat nã cuilibet rei pfectiões ſimplr meliores. nõ eni dat lapidi aiam nec aſino itellectuʒ. ſed dat eis pfectiões ſibi debitas. Notãdũ q ex cãis poſteriorib⁹ ſemp ſequunt cãta: qm ex forma ſemp ſequit cõpoſitũ ⁊ illa que pcedũt formã. ⁊ ſilr ex fine ſemp ſequunt ea que ſunt ad finẽ. ⁊ pp h phs loquẽdo de cãis poſteriorib⁹ nõ poſuit illã diſtinctionẽ. ſ. q ad illas cãs nõ ſequunt cãta ſemp aut frequẽter. ℭ Notãdũ ſm ↄ̄ᵗᵒʳ dic: q ex agẽte ſequitur actũ neceſſario in reb⁹ eternis. ⁊ ex agẽte ſequit actũ i maiori pte i reb⁹ gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹. Itẽ dic ↄ̄ᵗᵒʳ q cũ illa q̃ ſequunt ſuas cãs in maiori pte fuerit poſita ſequit neccio ut eoꝝ cãe ſint. ſ. qm pa⁹ in eis ſequunt ultima. ⁊ nõ conuertit. vbi grã. qm ſi fuerit ↄ̄ necẽ eſt ut ſue ppõnes ſint ⁊ nõ conuertit. ⁊ h ẽ uerꝝ loquẽdo de ↄ̄ne q̃ ſolũ ut frequenter ſequit ex ppõnib⁹. ℭ Notãdũ q qñ ↄ̄ᵗᵒʳ dic q qñ ex cãis nõ ſequit necia cãta q tũc cãe nõ agũt neccio cãta. ſed ut i plib⁹. tũc eni ex cãis ſequunt cãe. ita q ſi cãta ſũt cauſe ſũt. ⁊ ſi iſta cãta ſint iſte cãe ſũt. ⁊ illõ debet itelligi de cãis a qb⁹ pciſe prouenũt ita q a nullis alijs pñt cãta pucire que cãe neccio regrunt ad eẽ cãti. vbi grã. mot⁹ circularis tot⁹ ignis in ſpera ſua nõ põt eẽ niſi a motu circulari celi. ⁊ iõ bñ ſequit tot⁹ ignis mouet circulariter g celũ mouet circulariter. ſʒ qñ aliqs effect⁹ pt eſſe a plib⁹ cãis ſic q a qualibet illaꝝ tanq̃ a cã totali. vbi grã. ſicut calor põt eẽ ab igne tanq̃ a cã totali. ⁊ ẽt põt eẽ a ſole ul' a celo tanq̃ a cã totali i talib⁹ ad cãtum eẽ nõ ſequit hãc cãm eẽ uel illã determinate. ſed ſub diſtinctione ſic q ad tale cãtuʒ eſſe ſequit vna diſiunctiua in qua ſit diſtinctio inter oẽs cãs a quib⁹ põt puenire: ⁊ ſic dʒ itelligi ↄ̄ᵗᵒʳ. ℭ Itẽ ẽ notãdũ ſʒ ↄ̄ᵗᵒʳ q forma daf enti nãli ut ſit nobilius in ſua nã. ⁊ hoc dicit phs ut notificet q foia nõ ſequit nãm mãe ut opinati ſũt antiq. nãles. ſed nã inuenit eã. ſ. formaʒ pp hoc q ens in ſua nã ſit nobili⁹. ⁊ iõ forma que ſequit nãʒ entis nõ eſt dcã nobilior ut forma mathe͡ca. Itẽ notãdũ q ↄ̄ᵗᵒʳ ponit dñiam iter formã nãlẽ ⁊ formã mathe͡cas q̃ dña eſt illa qr foia nãlis facit illõ cui⁹ eſt eẽ nobili⁹ i ſua nã. ſed foia mathe͡ca nõ facit illõ cui⁹ eſt eẽ nobili⁹. vbi grã. nõ eni dicim⁹ q iſta diffinitio circuli q̃ eſt cui⁹ linee exeũtes a cẽtro circuli ad circũferẽtiam ſũt equales: facit ut circulus ſit nobilior. hoc enim ↄ̄tingit ex nã circuli. ideo meli⁹ nõ inuenit i formis mathematicis: hoc eni. ſ. nobili⁹ nõ accidit formis niſi ſm q ſint finis. hec ↄ̄ᵗᵒʳ. Qõ ſic itelligo uel q forma que ſequit nãm entis. i. que eſt inſepabilis ab aliquo cuiuſmodi ſũt foie mathe͡ce que ſũt iſeparabiles a mã: nõ facit ens cui ſemp ↄ̄iungit nobilius nobilitate acqſita. ita q per illã formã ſit nobilius in vno tpe q̃ in alio: qm nobilitas acqſita tñ accidit formis: niſi ſʒ q ſint finis mot⁹. ⁊ iõ forme mathe͡ce nõ faciũt reʒ nobiliorẽ nobilitate acqſita. ſed forme nãles qr acqrunt de nouo mãe faciunt mãm nobiliorẽ reſpectu talis foẽ: qm p̊ fuit in põ poſtea in actu. vñ mã p formã nãlem nõ ſit ſimplr nobilior in ſua nã itrinſece. ⁊ h itelligit ↄ̄ᵗᵒʳ dicens q foia in entib⁹ ut ens ſit in diſpõne nobiliori ſm qõ eſt illõ ens nõ nobili⁹ ſimplr. ⁊ ſic patet qd eſt illõ qõ ſit nobili⁹ per formã nãlem qr illõ eſt nã. ⁊ quõ ſit nobilius qr nõ ſimplr ſed reſpectu talis forme reſpectu cui⁹ ſit in actu cũ p̊us fuit in potentia.

ℭ Tractatus ſextus declarãs q nã agit ppter finẽ. Et q in rebus nãlib⁹ neceſſitas eſt ex fine. Caplm pmuʒ declarans q natura agit ppter finem.

Dicẽduʒ quidẽ igit: qm nã eoꝝ que ſunt ppter cãtum eſt: poſtea de neceſſario quõ ſe habeat in phiſicis. In hãc eni cauſam inducunt omnes: quoniaʒ calidum huiuſmodi aptuʒ natũ eſt ⁊ frigidũ. vnũ qõq3 igit taliũ: hec ex neceſſitate ſunt ⁊ ſiunt: ⁊ apta nata ſunt. Et nãq3 ⁊ ſi aliam cãʒ dicant quãcunq3 tãgẽtes gaudere ſinant. Hic quidẽ cõcordiam ⁊ diſcordiaʒ. ille vo intellectum.

ℭ Iſte eſt ſextus tractatus huius libri in quo declarat q natura agit propter finem. ⁊ q ex fine eſt neceſſitas in rebus naturalibus. vnde intentio huius tractatus cotinetur in duobus capitulis. quoniã in primo declarat q natura agit propter finẽ. In 2° ibi ⌊ Qs autem ex neceſſitate. ⌋ Declarat q in reb⁹ nãlib⁹ neceſſitas eſt ex fine. Primũ caplm cõtinet tres ptes. qr in p̊ narrat opio ⁊ rõ opionis negãtiũ nãm agẽ pp finẽ. In 2° ibi ⌊ Sed ipolᵉ. ⌋ declarat q nã agit pp finẽ. In 3° ibi ⌊ Peccãt autẽ. ⌋ Soluunt rones pp q̃s antiqui negabãt nãm agẽre pp finẽ ⁊ c̃. p̊ p° ↄ̄tinet duas pticulas: qr in p̊ phs pponit itẽtionẽ ſuã ⁊ narrat opionẽ antiquorũ. In 2° ibi ⌊ Habet aũt oppoſitũ. ⌋ Ponit motiuum antiquoꝝ pp qõ negabãt nãʒ agẽ pp finem. ℭ In p̊ igit pticula hui⁹ ptis phs pponit itẽtionẽ ſuã ⁊ ordinẽ intẽtionis. ⁊ ẽt narrat opinionẽ antiquoꝝ dicẽtiũ nãʒ nõ agẽ pp finẽ. dicit igit phs p̊ q p̊ᵐ dicẽdum eſt qm nã eſt de nũo cauſaꝝ que ſũt pp hoc. i. ppter finẽ. poſtea eſt dicẽdũ de neceſſario quõ ſe hẽt in phiſicis. Deinde cũ dicit ⌊ In hãc eni nãʒ ⌋. narrat opionẽ antiquoꝝ dicẽs q in hãc cãʒ. ſ. mãlẽ iducũt oẽs. i. oẽs antiq. iducunt. i. reducũt effect⁹ nãles i hãc cãm. ſ. in cãʒ mãlẽ. vbi g. ut qm p° qr calidũ eſt aptũ eẽ hᵐ. ſ. q calidũ ⁊ frigidũ ſũt nata miſceri in corporib⁹ mixtis. ⁊ calidũ eſt natũ aſcẽdẽ ⁊ frigidũ deſcendẽ. g vnũqõq3 taliũ. ſ. effectuũ nãliũ ex nec̃itate ſũt hec. i. hᵐ effecti⁹ ⁊ ſiũt. i. nata ſũt fieri talia. Principalr igit antiqui tãgebãt cãʒ mãlẽ. ſed qr qdã antiquoꝝ poſuerũt cãʒ agẽtẽ ⁊ nõ ſolũ cãʒ mãlẽ. ut Empe. ⁊ Anaxa. ſubiũgit dicẽs. Et nãq3 ſi dicant tãgẽtes quãcũq3 cãʒ aliã modicũ tetigerũt eam ut ſinãt. i. ſinebãt eã gaudẽ nõ multũ ingrẽtes circa eã. ℭ Et q antiq aliqliter tetigerũt cãm efficiẽtẽ apparet. qm i. Empe. poſuit cãs agẽtes ut ↄ̄cordiã ⁊ diſcordiã. ille aũt. i. Anaxa. poſuit itellectũ cãʒ agẽtẽ. ℭ Nota q antiq dixerũt oẽs effect⁹ nãles eẽ tales ex neceſſitate mãe. vbi grã. q in plãtis flores ⁊ folia ſũt ſuperi⁹ ⁊ radices iferi⁹ h dixerũt eẽ ex nec̃itate materie ⁊ nõ pp aliquẽʒ finẽ ſed qr pars calida ul' mã calida eſt leuis nata eſt aſcẽdẽ. ⁊ grauis deſcendẽ iõ cũ calidũ ⁊ leue aſcẽdãt ad ſupiora plãtaꝝ ſunt flores ⁊ folia. ⁊ cũ frigidũ ⁊ graue deſcẽdãt ad iferi⁹ ſũt radices. ℭ Nota q ↄ̄ᵗᵒʳ addit cãʒ q̃re antiq tãgẽtes cãʒ efficiẽtẽ modicũ tetigerũt eã. q̃ cã ẽ illa ut dicit. qr lʒ dicãt cãm eẽ agentẽ in p̊ gñatione mũdi tñ in alijs gñationib⁹ nõ tetigerũt cãʒ effici-

entē.ſed dimiſerūt eas. ¶ Notādū ſm ꝯ^{tem} hic ꝙ cauſa quare phūs declarat hic nāȝ agere propter finē: eſt q: iſta ꝓpoſitio.ſ.natura agit ꝓpter finē: eſt maximū fundamētū i hac ſcia ꝛ in ſcia diuina. qm̄ ſi nālis nō cōceſſerit eā negat ꝑn^{m} finale. ꝛ ꝑ ꝯn̄s negat māȝ eē ꝑꝑ formā ex quo ſequit̄ ipm̄ negare agēs. qm̄ gn̄ans n̄ gn̄at niſi ꝑꝑ aliqd: ꝛ ſilr mouēs nō mouet niſi ꝑꝑ aliqd. ꝛ ſilr diuin^{9} ſi nō ꝯceſſerit eā nō poterit ꝓbare ꝙ de^{9} hēat ſollicitudinē circa ea que ſūt hic. hec ꝯ^{tor}. ¶ Un̄ ſi nā non ageret ꝑꝑ aliqd ſequit̄ ꝙ mā nō ſit ꝑꝑ formā. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō eſt agēs. qm̄ agēs nō trāſmutat māȝ niſi ꝑꝑ formaȝ: ꝛ ſi forma ſequat̄ nāȝ mãe tūc oē qđ fit: fit a caſu: ꝛ ſic nō erit agēs ꝑ ſe. uel ſi ſit agēs ꝑ ſe erit fruſtra cū nō poſſit in finē intētū. qm̄ nullū finē intēdit. Similiter ſi nālia nō fiāt ꝑꝑ finē cū nō oporteat ſollicitare circa aliqd niſi ꝑꝑ finē ſequit̄ ꝙ de^{9} nō haberet ſollicitudinē circa nāles que ſūt hic. qđ ꝯ^{9r} hēt pro icōuenicti. Et ex h̄ nota ꝙ de^{9} itelligit res que ſūt hic cū hēat ſollicitudinem circa eas.

¶ Habet āt oppōneȝ: qđ ꝓhibeat nām nō ꝑꝑ h̄ facē: neqȝ q: meli^{9}: ſȝ ſicut pluit iuppiter: nō ut frumētū augmētet: ſȝ ex neceſſitate. Surſū enim ductā aquā cōgelari opȝ: ꝛ cōgelatā aquā deorſū uenire. Augeri āt cū h̄ fiat accidit frumētū. Silr ſi ꝑdit frumētum i acra: nō hui^{9} cā pluit ut ꝑdat̄: ſȝ h̄ accidit: qre qđ ꝓhibet ſic ꝛ ptes ſe hēre in nām: ut dētes ex neceſſitate oriri: anteriores qdē acutos aptos ad diuidēdū. maxillares āt latos ꝛ utiles ad cōterēduȝ cibū. qm̄ nō ꝑꝑ h̄: h̄ fieri: ſȝ ſil̄ euenire. Silr aūt ē ꝛ de alijs ptib^{9} i qb^{9} videt̄ eſſe qđ ꝑꝑ h̄ ubiqȝ eni oīa accidūt: ſicut ſi ꝑꝑ h̄ fiant. Hec qdē ſaluata ſunt ab eo quod ꝑꝑ ſe uanū ꝯſtātia apte. Quecūqȝ vō nō ſic ꝑdita ſūt ꝛ ꝑdunt̄: quēadmodū empedocles dixit bouigenas ꝛ viꝑtas. Ratio quidē igitur qua utiqȝ deficiet aliquis hec eſt ꝛ ſi aliqua huius eſt.

¶ Hec eſt 2ª pticula p^{e} ptis ꝑn^{le} hui^{9} capli i qua ponitur motiuū antiquoꝝ ꝑꝑ qđ dixerūt nāȝ nō agere ꝑꝑ finē. ꝛ motiuū fuit hoc. qm̄ nā nō diceret̄ agere ꝑꝑ finē niſi q: ex actione nãe ꝓuenit aliqd melius ꝑꝑ qđ meli^{9} nā videt̄ agere. ſȝ q̄uis ex actiōe nãe prouentat aliqđ melius ſiue aliq̄ diſpō melior: ꝑꝑ hoc nō opȝ ponē ꝙ nā agat ꝑꝑ aliquē finem. q: ꝙ meli^{9} ꝓueniat h̄ eſt ex neceſſitate mãe. ꝛ a caſu. Ubi gr̄a. per aduentū pluuie creſcūt meſſes. ꝛ ſic ex aduētu pluuie ꝓuenit aliqd meli^{9}.ſ. cremētū tritici. ꝛ ꝑꝑ hoc videt̄ ꝙ pluat ꝑ ꝑ cremētū tritici. ſȝ h̄ nō ē uerū. qm̄ nō pluit ꝑꝑ augmētū tritici. ſed pluit ex neceſſitate mãe. Et ꝙ nō pluat ꝑꝑ augmētationeȝ frumēti ꝓbant ſic. q: ſi pluuia iueniat frumētū maturū corrūpit ipm̄. ſicut igit̄ non pluit ut ꝑdat̄ frumētum: ſed hoc accidit. ita etiā nō pluit ut frumētū creſcat: ſȝ hoc accidit. cū igit̄ pluuia ſic ſe habet reſpectu meſſis qđ ꝓhibet ptes aialiū ſic ſe hēre in nā.ſ. ut ſint ꝯueniētes ad ſalutē aialiȝ ex neceſſitate mãe. ꝛ nō ꝑꝑ aliquē finē. ꝛ hoc accidit eis a caſu ſicut accidit a caſu meſſib^{9} creſcē ꝓpter pluuiā. Ubi gr̄a. qđ ꝓhibet dētes oriri ex neceſſitate mãe. ꝛ nō ꝑꝑ finē. hos quidē.i. anteriores eē acutos ad diuidēdum cibū ex ſubtilitate mãe. maxillares aūt ad ꝯterēdū cibos eſſe latos ꝛ utiles ad cōterēdū propter groſſitiē mãe. ¶ Un̄ ſȝ eos dētes nō ſunt ꝑꝑ hoc. ut diuidāt ꝛ ꝯterāt cibū. ſed dicūt hoc ꝯtingē a caſu ꝛ ex neceſſitate mãe. ꝛ ſilr poſſit aliqs dicē de utilitate mēbroꝝ. ꝛ de alijs ptib^{9} aialis in quibus videt̄ eē aliqd ꝓpter finē. ꝙ nō ſūt ꝓpter finē ſed ex neceſſitate mãe ꝛ a caſu. vn̄ ꝯuenies diſpoſitio mēbroꝝ accidit a caſu. ꝛ qb^{9} nō accidit ꝯueniens diſpoſitio mēbroꝝ cito corrūpunt̄ ſicut bouigene vipte ꝛ c̄. huiuſmodi.

¶ Sȝ ipoſſibile eſt iſta hūc hēe modū hec quidē eni ꝛ quecūqȝ ſunt a nā: aut ſemꝑ ſic fiūt: aut ſicut frequēter. Sȝ eorum que ſunt a fortuna. ꝛ per ſe uana nihil. Neqȝ enim a fortuna neqȝ a caſu videt̄ pluere mltotiēs hieme. h̄ forte ſub cane. Neqȝ cauma ſub cane ſed in hieme. Si igit̄ a caſu vident̄: aut propter hoc eſſe ſi nō poſſibile eſt hoc eſſe neqȝ a caſu neqȝ per ſe uano propter aliquid utiqȝ erunt.

¶ Hec eſt 2^{a} ꝑs ꝑn^{lis} hui^{9} capli in qua declarat̄ ꝙ nā agit ꝑꝑ finē. que eſt 44^{a} ꝯ hui^{9} libri. hec igit̄ ꝑs cōtinet qnqȝ pticulas ſm nūm qnqȝ rōnuȝ q̄s phūs adducit ad ꝓbādū dictā ꝯnē. pticule aūt patebunt in locis ſuis. p^{a} igit̄ rō eſt hec. illa que fiūt a nā aut fiūt a caſu aut ꝑꝑ finē. ſed illa que fiūt a nā nō fiūt a caſu. ģ illa que fiūt a nā fiūt ꝓpter finē. de hac rōne p̊ ponit̄ ꝓbatio minoris. 2° ponit̄ maior ibi ⌊ Si igit̄ a caſu. ⌋ ꝛ 3° ifert̄ ꝯ. ibi ⌊ Propter aliqd utiqȝ erūt. ⌋ Primo igit̄ ꝓbat phs minorē ſic. Quecūqȝ ſunt ſemꝑ ul' frequēter nō ſūt a caſu. ſȝ illa que ſūt a nā ſunt ſemꝑ ul' frequēter. ģ illa que ſunt a nā nō ſūt a caſu. maior patet: qm̄ pluere in hieme multotiēs nō ē a caſu nec a fortuna. q: hoc ꝯtingit ſemꝑ uel frequenter. Silr ꝙ calor ſit excellēs ſub cane nec eſt a caſu uel fortuna. q: h̄ accidit ſemꝑ uel frequenter. ſed ꝙ pluat multotiēs ſub cane uel ꝙ ſit calor excellēs in hieme hoc eſt a caſu. q: hoc accidit in minori pte. ꝛ ſic apparet maior exēplariter ſ. ꝙ quecūqȝ ſunt ſemꝑ uel frequēter. nō ſūt a caſu. minor vō patet ex dictis aduerſarioꝝ dicētiū ꝙ illa que ſūt a nā. uel ſūt a caſu uel ꝓpter finē. Ex his igit̄ infert phs ꝯnē dicēs ꝑꝑ aliqd utiqȝ erūt.ſ. illa que ſūt a nā. ¶ Notādū ꝙ aliqd fieri a caſu p̄t dupliciter itelligi.ſ. large ꝛ ſtricte. large loquendo ut ſic oē qđ fit p̄ter intētionē agētis fit a caſu ſiue eueniat frequēter ſiue raro: ut ſi aliquis uadat ad foꝝ nō itēdēs ibi inuenire debitorē: poſito ꝙ frequenter uel ſemꝑ inueniat eū in foro illa iuentio dī eſſe a caſu q: eſt p̄ter intētionē agētis. ¶ Un̄ cōiter ꝛ large loquēdo oē illđ dī eē a caſu qđ euenit preter itentionē agētis ſiue eueniat frequēter ſiue raro. ſȝ ſtricte loquēdo ſolū illđ dī eſſe a caſu qđ euenit raro ꝛ preter intētionē agētis: ſed ſic nō accipit phs fieri a caſu cū dicit ꝙ omne qđ fit: fit a caſu uel ꝑꝑ aliquid. ſed large loquēdo ſic omne qđ fit p̄ter intētionē agētis fit a caſu ꝛ ſic intelligit phūs illā ꝓpoſitionē. ꝛ hoc ſufficit ad eius propoſitum.

¶ At v̄o natura ſunt hm̄oi oīa queādmodū ⁊ ipſi firmabāt hoc dicentes. Eſt itaq̄ gd pp aligd in his que natura fiūt ⁊ ſunt.

¶ Hic phūs ɔcludit q̄ q̄dā ſſt q̄ a nā ſſt pp finē. ⁊ hec eſt 45ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri que ꝓbaſ p ſillogiſmū in 3ᵃ figura ſic. oīa que ſſt ſemp uł frequēter ſſt ꝓpter finē. ſ3 oīa q̄ ſſt ſemp uł frequēter fiūt a nā. ğ q̄dā q̄ ſſt a nā ſſt pp finē. maior patet ex p̄dictis q2 cū illa que fiūt ſemp uł frequēter non ſint a caſu ſequiſ q̄ ſint pp finē. minor v̄o ē cōceſſa ab aduerſarijs. ¶ Nota ꝫ ɔᵗᵒʳ q̄ nō oē qđ eſt a nā eſt pp aligd. ⁊ forte p hoc itēdit q̄ q̄dā que fiūt nā ⁊ ꝓueniunt ex neceſſitate mãe nō fiūt pp aligd ſicut mors. Et forte intēdit q̄ nō oē qđ eſt a nā eſt ꝓpter aligd q2 finis ultim⁹ itētus in reb⁹ nālib⁹ nō eſt ꝓpter aliqđ itētū a nā ⁊c. ¶ Notādū ēt ꝫ ɔᵗᵒʳ q̄ phūs tacuit ſolutionē q̄ſtionis dicte de pluuia. nā notificauit q̄ deſcēſus pluuie in hieme ē in maiori pte. ⁊ deſcēſus pluuie ſub caue eſt in minori pte. ⁊ calor ecōtrario ex q̄ ſequitur necio q̄ pluuia ſit pp aligd. ⁊ ēt appet ex hoc ſmone q̄ meſſes nō creſcūt a pluuia a caſu cū hoc ſit in maiori pte: ſed corruptio tritici in aceruo eſt in minori pte. ⁊ hoc q̄ pluuia eſt de necitate mãe nō facit ut nō ſit pp aligd. ⁊ ſi cōceſſerim⁹ q̄ nō ſit pp meſſes adhuc declarabiſ q̄ pluuia ē pp aligd. q2 eſt eq̄litas gñationis in eſſis: q2 ſi non plueret corrūperef mūdus. ¶ Notādū q̄ ɔᵗᵒʳ ponit opionē Alex. ⁊ motiuū ſuū remouet. nā Alex. dixit q̄ pluuia nō eſt ꝓpter meſſes tm̄: qm̄ meſſes ſunt ab arte nō a nā. iō hoc motiuū Alex. remouet ɔᵗᵒʳ dicēs q̄ nā cōplet mlta que ſſt p artē: ⁊ ſilr ars complet mlta q̄ fiūt p nāʒ. hec ɔᵗᵒʳ. Iſtō dictū ɔᵗⁱˢ. ſ. q̄ finis pluuie eſt eq̄litas gñatiōis i eſſis q2 ſi nō plueret corrūperef mūdus: pōt itelligi qm̄ cū p actionē ſolis gñeſ necio uapor ex aqua ⁊ eleueſ ſurſuʒ ad regionem aeris neceſſe eſt aliqñ illū uaporē cōuerti in aquā a frigore circūſtāte: ⁊ tūc eſt nece illā aquā gñatā ex uapore deſcēdē guttatim ita q̄ erit eq̄litas gñatiōis i eſſis. ⁊ ſicut ex aq̄ gñanſ uapores ⁊ aer ita ēt ex uapore ⁊ aere iteꝝ gñaſ aq̄ aliter corrūperef mūdus: qm̄ ſi ex aq̄ gñareſ ⁊ eleuareſ ſemp uapor ⁊ nunq̄ ex uapore gñareſ aq̄ tūc tādē p ꝓceſſū tpis corrūperef tota aq̄ in uaporē ⁊: cū aqua ſit vna ps eēntialis mūdi ſine qua nō pōt eē mūdus: ſequiſ q̄ aliquādo mūdus corrūperef. Pro alio v̄o dicto ɔᵗⁱˢ. ſ. q̄ nā mlta cōplet que fiūt per ptē ⁊c. eſt itelligēdū q̄ coꝝ que fiūt p nām uł per artē quedā fiūt inchoatiue a nā ⁊ cōpletiue ab arte: ⁊ talia debēt dici artificialia ⁊ nō nālia: ⁊ ſūt illa que fiūt cōpletiue p cōpoſitionē partiū q̄titatiuaꝝ adinuicē ut dom⁹ ſit uł p ablationē ptiū malium ⁊ additionē foīe ipſi mãe p actū arm ut figura laſionis uel p trāſfigurationē ut enſis uel olla. oīa enī h⁹ ſūt icboatiue a nā: q2 coꝝ mã ꝓpinq̄ uel remota ē a nā: ſed cōpletiue ſūt ab arte: ⁊ q2 res ſpēʒ ⁊ denoīationē accipit a foīa ultimo inducta. iō oīa talia dicunſ artificialia. aliq̄ v̄o ſūt que icboatiue ſūt ab arte ⁊ cōpletiue a nā ſic meſſeſ ſūt icboatiue ab arte agriculture ⁊ cōpletiue a nā. ⁊ ſilr ceruiſia eſt a nā cōpletiue ⁊ ēt ſanitas iducta p artē medicine ē cōplectiue a nā. in oīb⁹ eni talib⁹ ars nihil facit niſi applicādo actia paſſiuis. ⁊ iō h⁹ debēt dici nālia. ⁊ breuiter oīa illa ſūt nālia que ultimo ⁊ cōpletiue ſūt a nā. ⁊ oīa illa ſūt artificialia que ultimo ⁊ cōpletiue fiūt p cōpoſitionē uł p ablationē uł p trāſfigurationē. ¶ Notādum ſm ɔᵗᵒʳ hic q̄ rōnes q̄s phūs hic adducit ad ꝓbādū q̄ nā agit pp finē non ſūt demratiue ſm rē. ſ3 ſolū q̄tū ad hoīem q2 procedūt ex cōceſſis ab aduerſarijs. Uñ in iſta rōne pᵃ ſupponit Ariſto. tanq̄ ɔceſſū ab antiqs q̄ illa que nō ſūt a caſu fiūt ꝓpter aligd. ſupponit ēt tanq̄ cōceſſum ab eis q̄ ea que fiūt ſemp uł frequēter non fiūt a caſu uel a fortuna. ⁊ q̄ non poſſit demrari q̄ oē agēs nāle agat pp finē patet p ɔᵗᵒʳ hic qui dicit q̄ phūs iducit rōnes ſup hoc q̄ nā agit pp aligd. ⁊ nō ſūt nāles cū ſit manifeſtū per ſe q̄ nā agit pp aligd ⁊ tales rōnes uſitanſ cū aduerſarijs. i. cū negāntb⁹ pn̄ nālia. ⁊ ſic patet q̄ ɔ̄ p̄dicta non pōt hic ſimpliciter demonſtrari. ſed ſolū quo ad hoīem. ſ. ſupponendo ɔceſſa ab aduerſarijs.

¶ Ampli⁹ in q̄buſcūq̄ finis aligs eſt: hui⁹ cā agiſ qd p̄us ⁊ qd ɔſequēter. Ergo ſic agiſ: ſic aptū natū eſt: ſic agiſ vnūqđq̄: ſi nō aligd ipediat. agit aūt pp hoc: ⁊ aptū natuʒ ē itaq̄ hui⁹ cā: ut ſi dom⁹ eēt eoꝝ que nā fiunt: ſic utiq̄ fcā eēt: ſic nc ab arte eſt. Si āt que nā nō ſoluʒ nā ſed arte fierēt ſimiliter utiq̄ fierent ſm q̄ apta nata ſunt. pp ergo alterum alterum.

¶ Scđa rō ꝓbās ɔ̄nē p̄nˢ. ſ. q̄ nā agit pp finem eſt iſta. Quicqd agiſ ut aptū natū eſt agi ad ɔſecutionē finis agiſ ꝓpter finē. ſed opatio nãe agiſ ut apta nata eſt agi ad ɔſecutionē finiſ. ğ opatio nãe agitur pp fineʒ. ſed opatio nãe agiſ a nā. ğ nā agit pp finē. ¶ Uñ ꝓ declaratiōe mioris. d. phi. q̄ in q̄buſcūq̄ nālib⁹ eſt aligs finis hui⁹ cā. i. cā finis agiſ qđ eſt p̄us ⁊ qđ eſt ɔñr hoc eſt in q̄b⁹ eſt aliud ibi p̄us agiſ ꝓpter poſteri⁹ ⁊ illđ poſteri⁹ pp aliđ qđ ſequiſ ipʒ. ⁊ ſic ꝫ ordinē q̄uſq̄ deueniaſ ad ultimū finē. hoc ɔcludit phūs dicēs q̄ ſicut aligd agiſ in nālib⁹ ſic aptū natū eſt agi ad cōſecutionē finis. ſic aliquid aptū natū ē agi ad ɔſecutionē finis ita ēt agiſ niſi aligd ipediat. ⁊ hoc declaraſ in exēplo ſic. Si illa que fiūt ab arte ut dom⁹ ⁊ h⁹ fierēt a nā eodem mō fierēt a nā ſicut mō fiūt ab arte. ⁊ eɔ̄ ſi illa que fiūt a nā fierēt ab arte eodē mō fierēt ab arte ſicut mō fiūt a nā q2 ſemp pp idē ⁊ ſemp p̄ora fierēt pp poſteriora. ſed illa que fiūt ab arte fiūt ut apta nata ſūt fieri ad ɔſecutionē finis. ğ illa que fiūt a nā fiunt ut apta nata ſūt ad ɔſequēdū finē. ⁊ ſic opatio nãe agiſ ut apta nata eſt agi ad cōſequēdū finē ⁊ p ɔſequēs in opationib⁹ nature eſt alteꝝ ꝓpter alteruʒ ⁊ ſic apparet minor.

¶ Omino āt ars alia qdē pficit: qđ nā nō pt opari: alia v̄o imitaſ. Si eniʒ que ſunt ſm artē pp h̄ ſunt: manifeſtuʒ ⁊ que ſunt ſm nāʒ. Silr ſe hñt adinuicē i his q̄ ſunt ꝫ artē: ⁊ in his q̄ ꝫ nām poſteriora ad p̄ora.

¶ Tertia rō ꝓbās ɔ̄nē p̄nˢ. ſ. q̄ natura agit pp finē eſt illa. eodē mō ſe habēt p̄ora ⁊ poſteriora in his que ſūt ſm artem ⁊ in his que ſūt ſm nām. ſed in his que ſūt ſm artem p̄ora ſunt ꝓpter poſteriora. ğ in his que ſūt ſm nām p̄ora ſūt pp poſteriora ⁊ per ɔñs nā agit pp finē. huius rōnis p ponif ꝓbatio maioris que eſt illa. ars uł pficit ea que natura

nõ põt opari ul' imitaꝛ nãꝫ ⁊ ſic ẽ ſil'e de arte ⁊ de nã. ⁊ ita eodẽ mõ ſe hñt ꝑora ⁊ poſteriora ĩ artificialib⁹ ⁊ in nãlib⁹. Scđo põit minorẽ ex qua iſert ꝯñe dicẽs. ꝙ ſi ea que fiũt ꝑm artẽ ſint pp̄ h̄.i.pp̄ finẽ ita ꝙ in his que fiũt ꝫ artẽ ꝑora ſũt pp̄ poſteriora: mãifeſtũ ẽ ꝙ illa que fiũt ꝑm nãm ſic habebũt.ſ. ꝙ ꝑora erũt pp̄ poſteriora. deinde ponit maiorem d.ſil'r eñi ſe hñt adiuicẽ. ℭ Notãdũ ꝑm ꝯ^{tes} hic ꝙ ſi nã nõ ageret pp̄ finẽ.ſꝫ a caſu tũc ars que cõplet qđ nã nõ põt opari ageret a caſu. ℞ bi gr̃a. ſi ſanitas ꝑueniret ab exitu ſanguinis a narib⁹ ĩ dieb⁹ creticis eẽt ꝑ acc̃ns ⁊ a caſu tũc ſanitas ꝑueniens ex flobothomia quã ꝑcipit ars medicine q: vult ſe aſſimilari nãe eẽt a caſu ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑ acc̃ns. q: igiꝛ ars qñq; ẽ in loco nãe ⁊ arſ agit pp̄ aliqđ. neceſſe eſt ut nã agat pp̄ aliqđ: ⁊ q: etiã ars ſequiꝛ nãꝫ ⁊ agit pp̄ aliqđ neceſſe eſt ut nã agat pp̄ aliqđ. hec ꝯ^{or}. Sꝫ eſt ſciẽdũ ꝙ cũ dĩ ꝙ arſ ꝑficit que nã nõ põt opari ꝙ ſi ꝑficere ĩtelligam⁹ ultimo cõplere ſic illđ quod ars ꝑficit nõ eſt res nãlis ſed artificialis ut dom⁹ vel ſtatua ⁊ ꝑm h̄ ſanitas q̃ eſt a flobothomia quã ꝑcipit ars medicine nõ ꝑficiꝛ ꝑ artẽ medicine imo ꝑficiꝛ per nãm ⁊ ars medicine nihil aliud facit ad inductionẽ ſanitatis niſi remouẽdo ĩpedimentũ actionis nãe ut patet in flobothomia ⁊ in alijs purgationib⁹ factis ꝑ artẽ medicine ul' applicãdo actiua paſſiuis ut patet in miniſtrãdo potionẽ. Si vo per ꝑficẽ intelligam⁹ agere uel iuuare tũc ars medicine ꝑficit ſanitatẽ. q: adiuuat ad inductionẽ ſanitatis quã natura nõ põt per ſe inducere. igiꝛ ⁊c.

ℭ Maxie aũt manifeſtũ ẽ in aĩalib⁹ alioꝝ: que neq; arte: neq; queſitura: neq; deliberatura faciũt. Uñ dubitãt quidã: utrũ itellectu aut quodã alio operenꝛ aranee ⁊ formice ⁊ huiuſmodi. Paulatim autẽ ſic ꝑcedẽti ⁊ in plãtis apparet expediẽtia quedã facta ꝑpter finẽ: ut folia ꝑpter fruct⁹ coopimẽtũ. Quare ſi nã facit: ⁊ propter hoc irũdo nidũ: ⁊ aranea telã: ⁊ plãte folia gratia fructuũ: ⁊ radices nõ ſurſũ ſed deorſũ gratia uegetãdi. Manifeſtũ ꝙ cã hmõi eſt in his que nã fiunt ⁊ ſunt.

ℭ Quarta rõ ꝑbãs ꝙ nã agit pp̄ finẽ eſt illa. aranea ꝑ nãm facit telã. ⁊ irũdo ꝑ nãm facit nidũ. ⁊ plãte ꝑ nãm hñt folia ⁊ radices. ſed aranea pp̄ aliquẽ finẽ facꝛ telã.ſ. ut capiat muſcã. ⁊ irũdo pp̄ aliquẽ finẽ facit nidũ. ut.ſ. ſaluet pullos ⁊ ſil'r plãte hñt folia ⁊ radices ad aliquẽ finẽ. q: folia hñt ad coopiẽdũ fruct⁹ ⁊ hñt radices gr̃a uegetandi. cũ igiꝛ oĩa iſta fiãt pp̄ finẽ. ⁊ iſta fiũt a nã: ſequiꝛ ꝙ nã cũ agit agat pp̄ finẽ. nã cũ irũdo facit nidũ nã irũdinis ibi opaꝛ. ⁊ ſic de alijſ. ℭ Dicit igiꝛ phũs ꝙ maxime eſt hoc manifeſtũ.ſ. nãm agẽ pp̄ finẽ in aĩalibus de nũo aliquoꝝ que nec arte nec queſitura.i. ꝑ inqſitionẽ imaginatiõiſ nec deliberatura hoc eſt ꝑ inqſitiões rõnis faciãt ſupple quedã pp̄ finem. Uñ dubitãt aliq an h⁹ aĩalia ut aranea ⁊ formice operenꝛ itellectu aut quodãmõ ꝑ alia ꝑu⁹.i. ꝑ imaginationẽ uel agitationẽ. cũ igiꝛ h⁹ aĩalia nõ agant h⁹ opa ꝑ itellectũ nec ꝑ cogitationẽ ſeqtur ꝙ agãt ex nã. adhuc ad alia ꝑcedẽdo paulatim ut ad plantas apparebit manifeſte nãm agẽ pp̄ finẽ. igiꝛ ⁊c.

ℭ Notãdũ h̄ ꝫ ꝯ^{tes} ꝙ iſta aĩalia.ſ. aranea irũdo. ⁊ ſic de alijs nõ agũt ꝑ artẽ nec ꝑ cogitationẽ. qđ ꝯ^{or} ꝑbat ſic: qm̃ ſi agerẽt ꝑ cogitationẽ tũc trãſferreꝛ de aliquo in aliđ. h̄ eſt diſcurrerẽt ab vno ĩ aliud ⁊ ſic q̃dã aranee facerẽt vnũ ⁊ q̃dã ꝯriũ qđ nõ ẽ uerꝝ q: oẽs aranee faciũt telã ⁊ eodẽ mõ. qđ nõ eẽt ſi ꝑ diſcurſuꝫ agerẽt. ℭ Notãdũ ẽt ꝑm ꝯ^{tes} ꝙ ph̄s itẽdit hic uerificare ꝑ inductionẽ illam ul'em.ſ. oĩa que ſũt ⁊ fiũt a nã. ſũt ⁊ fiũt pp̄ finẽ ⁊ ille ſil's eſt ĩ foĩa hypothetica ⁊ ei⁹ põ ẽ põ iductiõis ⁊ iſte modus iductiõis eſt demratiu⁹ q: ꝑ ꝯſiderationẽ aliquoꝝ ꝑticulariũ acqrim⁹ certificatiões anteq̃ cõpleanꝛ ꝑticularia oĩa. ⁊ ꝑm h̄ iductio habebit introitũ in demratione. qm̃ iudiciũ ul'e nõ acqriꝛ in plibus reb⁹ niſi poſt magnã ꝯſiderationẽ de plib⁹ reb⁹ idiuiduis. ⁊ h̄ diuerſificaꝛ ꝑm magis ⁊ minus ꝑm nãm ꝑncipij ⁊ nãm ꝯſiderãtis. q̃re q̃to ꝯſiderãs fuerit maioris ꝯſideratiõis ⁊ inqſitiõis tanto pauciora ſingularia reqrit. Iſta igiꝛ videtur eẽ rõ. aranea pp̄ aliquẽ finẽ facit telã ⁊ irundo pp̄ aliquẽ finẽ facit nidũ ⁊ formice pp̄ aliquẽ finẽ colligunt grana ⁊ plãte pp̄ aliquẽ finẽ hñt radices inferius ⁊ folia ſuperi⁹. ſi igiꝛ iſta ſũt a nã: ſequiꝛ ꝙ oĩa que ſunt ⁊ fiũt a nã ſũt ⁊ fiũt pp̄ finẽ. Intelligẽdo tñ ꝙ iductio nõ eſt demõſtratio ꝑfecta. ſꝫ ꝯ^{or} dicit iductionẽ eẽ demõſtrationẽ pp̄ ꝯueniẽtiã quã hẽt cũ demõſtratiõe in hoc q: per notiora facit cognoſcere min⁹ notũ ſic̃ demõſtratio. Intelligẽdo ẽt qñ idẽ iudiciũ eſt de vno ſingulari ⁊ q̃cũq; alio tũc ad iductionẽ ul'is nõ opꝫ accipe oĩa ſingularia ſꝫ ſufficit accipe vnũ ul' aliq ⁊ hoc qñ nõ ẽ maioꝛ rõ q̃re ꝑdicatũ inſit vni q̃ alteri. ſꝫ hoc. vꝫ. ꝙ nõ eſt maioꝛ rõ de vno q̃ de alio nõ põt qlibet equal'r videꝛ. ſꝫ qui eſt melioris iudicij meli⁹ ⁊ citi⁹ videt ⁊ ꝑ iductionẽ in paucioribus ſigularib⁹. nũc vo in ꝑpoſito eſt omno idẽ iudiciũ de oĩb⁹ ſingularib⁹. q: nulla põt eſſe rõ q̃re iſta.ſ. aranea irũdo ⁊c̃. h⁹ agũt pp̄ finẽ ⁊ iaiata nõ niſi q: iſta cognoſcũt finẽ ⁊ illa nõ. ſꝫ iſta.ſ. aranea irũdo ⁊ cetera h⁹ nõ pluſ cognoſcũt finẽ pp̄ quẽ agũt q̃ alie res inaiate ĩõ eſt idẽ iudiciũ de oĩbus. ⁊ pp̄ hoc ſufficit iducẽ illã ul'em.ſ. oĩa nãlia fiũt ꝑpter fines in aliqb⁹ ſingularib⁹. ℭ Et no. ꝑm ꝯ^{tes} ꝙ phũs addidit in añcedente hoc.ſ. ſi iſte actiões ſint a nã refuãdo ſe ne aliqs extimet ꝙ iſte actiõeſ ſint ꝑ intellectũ qm̃ qui ponit ꝙ iſte actiõeſ ſint ꝑ itellectũ: nõ ſequiꝛ apud illũ illđ ꝯñs. ſi eñi iſte actiões eẽnt ꝑ intellectũ ⁊ cogitationẽ tũc nõ eẽnt a nã. ⁊ tũc nõ ſequereꝛ iſte actiões ſũt ꝑpter finẽ ġ iſta que ſũt a nã ſũt ꝑpter finẽ. ℭ Notãdũ ẽt ꝑm ꝯ^{tes} hic ꝙ rõnes q̃s phũs adducit ſup hoc ꝙ nã agit pp̄ finẽ aliqd nõ ſũt nãles cũ ſit manifeſtuꝫ ꝑ ſe ꝙ nã agit pp̄ aliqđ ⁊ tales rões uſitanꝛ cũ aduerſarijs.ſ. cũ negãtib⁹ ꝑn⁹ nãlia. ℭ Sed hic eſt grãdis ⁊ ꝑfũda dubitatio vꝫ ꝑ quã ꝟtutẽ aranea facit telã ⁊ irũdo nidũ. qm̃ ſi faciũt h⁹ opa ꝑ nãꝫ ⁊ nõ ꝑ nãꝫ que ẽ mã. ġ ꝑ nãꝫ que eſt foĩa eoꝝ. ġ agũt illas actiões ꝑ aĩam ſenſitiuã ⁊ ſic agerẽt ꝑ cognitionẽ. ſꝫ hoc nõ vꝫ uerũ. q: oĩs cognitio aĩe ſenſitiue ul' eſt ꝑ ſenſũ iteriorẽ ul' exteriorẽ ⁊ ſenſus iterioꝛ hẽt cognitionem mediãte ſenſu exteriori. ſed aranea que nunq̃ ſenſit muſcã aliquo ſenſu exteriori facit telã ad capiendũ muſcas ⁊ formica colligit grana in eſtate q̃ nunq̃ ſẽſit hiemẽ nec ei⁹ tẽpeſtates: ġ nõ vꝫ ꝙ iſte opatiões ſint ab aliq̃ ꝟtute ſenſitiua. Neſcio ego qđ ſit dicẽdũ hic. credo tñ ꝙ iſte opatiões fiãt ab aĩa ſẽ-

ſtiua hñte cognitionē nālē inditā de hͥs opandis. quā qdē cognitionē aīa ſenſitiua nō acqrit ex ſenſibus: ſed hēt eā ex iſtictu nāe: ⁊ talis cognitio eſt qdā ipet⁹ nālis ad opandū ſibi utilia ⁊ ɔueniētia q̄ lē ipetū hñt fortunati ad bñ opandū. ⁊ iſta cognitio pōt uocari inclinatio nālis q: ſtatī a pn° ieſt nō per acqſitionē. iſta aūt cognitio uel ipet⁹ pōt uocari prudētia nālis. Et ſꝫ hoc pōt diſtigui de triplici prudētia. ſ. prudētia rōnalis. prudētia aīal'. ⁊ prudētia nālis. Prudētia rōnalis eſt recta rō agibilium ⁊ eſt notitia futuroꝝ p diſcurſū rōnis. ⁊ de hac prudētia loqtur phs 6° ethicoꝝ. ⁊ hec prudētia ſoli hoī ineſt. Prudētia aīalis eſt notitia futuroꝝ ex memoria p̄teritoꝝ. ⁊ de hac prudētia loqtur phūs i ꝓhemio metha^ce ubi dicit ꝙ aīalia hñtia memoriā ſūt prudētia ⁊ p hanc prudētiā aīalia bruta q̄rūt locū in q̄ alias iuenerūt ɔueniēs nutrimētū ⁊ fugiūt locū i q̄ ɔtigit eis aliqd nocumētū. 3ª vo eſt prudētia que ē notitia uł puidētia futuroꝝ ex iſtictu nāe. ⁊ iſtā prudētiā hñt aranee hirūdies ⁊ formice q̄ ita prudēter pp finē opant ꝙ qdā dubitāt utꝝ opant itellectu uł quodā alio pn° diſcurſiuo. ⁊ p hāc prudētiā delphin fugit ɔ̄ tēpeſtates maris poſito ꝙ nunq̄ꝫ ſenſerit tēpeſtates. Uñ iſta prudētia nālis differt a prudētia aīali: q: prudētia nālis ɔſeqtur totā ſpēm nec̄io ⁊ vniformit' ut ois aranea vniformit' facit telā. Uñ prudētia nālis ɔſequitur qdlibet idiuiduū eiuſdē ſpēi ⁊ eſt ſolū i actioib⁹ vniformib⁹. Sed prudētia aīalis nō ſeqtur totā ſpēm ⁊ ē circa illa q̄ ɔtigit ſic ⁊ alr agē ⁊ i actioīb⁹ difformib⁹. Q; āt formica colligat grana h̄ eſt a prudētia nāli: ſed ꝙ redeat ad locū vñ p̄ acceperat grana ⁊ ea reportet i locū in q̄ p̄ora grana reponebat. ⁊ ꝙ aranea magis fac̄ telā in loco illo i q̄ ē maior copia muſcaꝝ. ⁊ ꝙ hirūdo faciat nidū in loco ad quē ē acceſſus difficilior: h̄ ē a prudētia aīali. uł forte ille eſt ipet⁹ idit⁹ aīe aranee ad faciēdū telaꝫ. nō eſt aliq̄ cognitio ſed hoc relinquit' iduſtrie cogitant. Dico tñ ꝙ aranea hirūdo ⁊ ſic de alijs aīalibus: agūt p cognitionē ⁊ imaginationē. q: ut dicit ɔ^or h̄. actio iſtoꝝ ꝓuenit ex imaginatiōe ⁊ comp̄hēſiōe ei⁹ qd agūt. q̄uis agāt per cognitionē eius qd agūt. nō tñ cogſcūt finē pp quē agunt. qm̄ aranea q nunq̄ꝫ coguit muſcā facit telā ad capiendūꝫ muſcā. ¶ Et ſi q̄rat' q̄re tūc magis agūt vno tēpore q̄ꝫ nō alio hͥs opa ordinata ad finē. ſ. tpe ɔgruo ad ɔſequēdū finē. Dī ꝙ cā pp quā opant' vno tpe ſ. ɔueniēti ⁊ nō alio tpe: nō eſt io q: cogſcāt finē. ſꝫ alique diſpōnes uel qualitates impſſe a corpe celeſti vna cū imagiatiōe ⁊ cognitiōe p̄ſentiū mouēt ea vno tpe ⁊ nō alio. q: hͥs diſpoſitiones ip̄rimunt' ſibi vno tempore ⁊ non alio.

¶ Et qm̄ nā dupliciter quidē ſicut mā: alia v̄o ſicut forma: finis autem hec eſt. pp finē aūt alia ſunt: hec utiq̄ꝫ erit cā cui⁹ grā.

¶ Hec ē 5ª rō phās ꝙ nā agit pp finē q̄ rō ē illa. Nā ē dup^x. ſ. mā ⁊ foīa ut p̄us viſu eſt. ⁊ foīa ⁊ finis ſūt idē ut ſup̄ viſū ē. ⁊ tūc arguit ſic. nā agit pp foīaꝫ. ſed foīa eſt finis. ḡ nā agit pp finē. ⁊ ꝙ nā agat pp formā apparet: qm̄ finis eſt illud pp qd alia fiūt ut patet per deſcriptionem finis. cum igitur foīa ſit finis ſeqtur ꝙ nā agat pp finem.

¶ Peccatum autē fit ⁊ in his que ſunt ſm artē. Scripſit enī non recte grāmaticus: ⁊ potauit medicus non recte potionem. quare manifeſtum eſt ꝙ ɔtingit ⁊ in his q̄ ſm nām ſunt. Si igitur ſunt quedā ſꝫ artem: in quibus qd recte fit: pp aliqd fit: in quibus ē ēt peccatū. alicuius gratia agun tur: ſꝫ fallitur ſimiliter utiq̄ꝫ ⁊ in phiſicis. Et monſtra ſunt peccata illi⁹ quod pp aliqd eſt. Et in ſubſtantijs ergo que ſunt ex p̄ncipio bouigena. ſi v̄o nō ad aliquem terminum ⁊ finem poſſibilia erant ueni re corrupto principio aliquo facta ſunt ſicut nunc ſemine.

¶ Hec ē 2ª ps p̄n^lis huiꝰ capl'i: i qua phs ſoluit rōnes antiquoꝝ pp quas negauerūt nāꝫ agē pp finē. p̄^m igit' motiuū eoꝝ fuit: qm̄ peccata accidūt in natura ut mōſtra. 2^m motiuū eoꝝ eſt ꝙ i nā quedā fiunt a caſu. 3^m v̄o ꝙ quedā fiūt ex nec̄itate māe. 4^m eſt q: nā nō deliberat. iō phs hec q̄tuor motiua remouet: ⁊ ſm hoc iſta ps ɔtinet q̄tuor ptic̄las. qm̄ in p̄ª decl'at ꝙ peccatū accidē in actionib⁹ nāe nō tollit nām agē pp finē ⁊ ſic tollit p̄^m motiuū. In 2ª ibi [Amplius nec̄e.] Tollit 2^m motiuū decl'ans ꝙ actiones nāe nō fiūt a caſu. In 3ª ibi [Oino aūt.] Remouet 3^m motiuū: decl'ans ꝙ nō oia que eueniūt i nālib⁹ eueniūt ex nec̄itate māe. In 4ª ibi [Inconueniēs aūt.] Remouet 4^m motiuū decl'ans ꝙ nāꝫ nō deliberare nō tollit nām nō agē pp finē. In p̄ª igit' ꝑticula hui⁹ partis decl'at' ꝙ peccatū accidē i actioīb⁹ nāe nō tollit nām agē pp finē. ⁊ hec ē 46ª ɔ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat' ſic. ſic̄ ē de arte ⁊ de nā: ſed q̄uis ars agat pp finē tñ in actioīb⁹ artꝫ ɔtingit error ⁊ peccatū. ḡ eodē mō q̄uis in actioīb⁹ nāe accidat error ⁊ peccatū pōt nā agē pp finē. maior patet ex p̄dictꝫ. ⁊ minor decl'at': qm̄ grāmatic⁹ q̄nq̄ꝫ ſcripſit nō recte. ⁊ medic⁹ q̄nq̄ꝫ potauit potionē nō rectā. ⁊ tñ certū eſt ꝙ iſti artifices. ſ. grāmatic⁹ ⁊ medic⁹ agūt pp finē. ⁊ tñ in eoꝝ actionib⁹ ɔtingit error ⁊ peccatū. ḡ q̄uis ars agat pp finē tñ in actioīb⁹ artꝫ ɔtingit error ⁊ peccatū. iō ſubdit phs dicēs ꝙ mōſtra ſunt peccata illi⁹ qd pp aliqd eſt in ſbſtātijs. ḡ q̄ ſm Empe. a p̄n° ſunt bouigena lꝫ ille ſubſtantie uel illa nālia nō erāt po^bīª uenire ad aliquē finēꝫ uł terminū. hoc nō erat q: nā nō agat pp finē. ſed illa nālia facta ſunt talia. ſ. defectuoſa ⁊ mōſtra aliquo p̄n° corrupto ſicut nūc in ſemie. i. ꝓpter corruptiones alicuius p̄ncipij ſicut fiūt mōſtra pp corruptionē ⁊ defectū in ſemine. ¶ Notandū ꝙ phūs videt' hic tetigiſſe ex dictis antiquoꝝ rōnē ɔcludentem oppo^m opinionis eoꝝ. ipſi enī dixerūt ꝙ peccata accñt in actionib⁹ nature ⁊ ex hoc uoluerūt ɔcludēꝫ. ꝙ natura nō agit pp finē. ſed ſine dubio illd videlicet ꝙ peccata accidāt in actionibus nāe ɔcludit oppo^m opionis eoꝝ. q: q̄nq̄ꝫ cū in aliqua actione accidit peccatū illa actio eſt pp aliquē finēꝫ a q̄ tñ deficit actio. qm̄ ſi actio nō eſſet pp finē nunquā eſſet error. nec peccatū in actione. q: actio nō deficeret a fine itento. Uñ ſicut rectitudo eſt in actione qñ per actionē deuenit' ad finē itētū ita eſt error in actiōe qñ nō deuenitur ad finē intentū: ⁊ iō eo ipſo ꝙ peccata ɔtigunt in actionib⁹ nature ſequit' ꝙ nā

agit pp finē. ¶ Sed dubitatur hic.ſ. utrū monſtra ſint ꝓducta a caſu. ⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ ꝑ ꝯ^{cem} 8° hui^{9} ꝯ^{i9} 46°. ipoˡᵉ eſt ꝙ eadē ſpēs fiāt a caſu ⁊ a nā. ſed hō mōſtruoſus ut hō cū duob^{9} capitib^{9} eſt eiuſdē ſpēi cū hoīe nō mōſtruoſo. ⁊ hō nō mōſtruoſus fit a nā. ģ hō mōſtruoſus nō fit a caſu. Jtē illō qō eſt itētū a nā nō fit a caſu. ſed mōſtrū ē intētū a nā. ģ. maior eſt manifeſta de ſe. ⁊ ꝓbat minorē dupl'r. ꝓ qꝛ ubicūqꝫ eſt aliqs finis agēs agit pp illū finē. ſed in gñatiōe mōſtri mōſtrū eſt finis actionis nāe igitur nā itēdit mōſtrū. Secūdo ꝓbat̄ idē qꝛ ſi natura nō itenderet mōſtrū tūc nō ꝯtinuaret nec cōpleret eius ꝓductionē. ut ſi nā nō itēderet 6^{m} digitū tūc factis qnqꝫ digitiſ ſtati ceſſaret ab agēdo ⁊ ꝓducēdo ſextū digitū. ⁊ eodē mōē de alijs. ſꝫ h̄ ē fl'ſ. ģ. Sꝫ vi ꝙ ꝯtrū uelit h̄ pħs. d. ꝙ mōſtra ſunt pp peccatū illi^{9} qō agit pp aliqd. ſꝫ peccatū ⁊ defect^{9} fit pp itētione agētis ⁊ per ꝯñs fit a caſu. Ad hanc igit̄ dubitatiōne dico duo poſſe ꝑ mōſtrū intelligi ſ. uel illō indiuiduū ſubſtātie cui eſt aliq̈ diſpō ꝓter nām. uel poſſum^{9} ꝑ mōſtrū itelligē totū aggregatū ex indiuiduo ſbe ⁊ tali diſpōne diſcōueniēte. ⁊ iſto° ꝓprie accipit̄ mōſtrū. ſi ꝑ mōſtrū itelligam^{9} idiuiduū ſbe qō eſt ſbm diſpōnis diſcōuenienſ ſic dico ꝙ nullū mōſtrū fit a caſu. qm̄ tale mōſtrū ē idiuiduū ꝑ ſe in gñe ſbe. ⁊ nulla ſba fit a caſu ut paret ꝑ ꝯ^{cem} 8° hui^{9} in 6° metha^{cc}. Si vō per mōſtrū itelligam^{9} totū aggregatū ex idiuiduo ſbe ⁊ diſpōne diſcōueniēte tūc dico ꝙ mōſtra fiūt a caſu. qm̄ illō qō i paucioꝛib^{9} ꝓuenit ab aliq̈ cā caſualit' ꝓuenit ab ea. ſed mōſtꝝ 2° mō acceptū eſt h^{9}. ģ. Unde ſciēdū ꝙ monſtrū pōt ſic diffiniri. Mōſtrū eſt enſ gñatū cū diſpōne diſcōueniēte raro ⁊ in miori pte ꝯtigēte: ſicut cū aliqs hō naſcit̄ hñs duo capita uł' ſex digitos in vna manu ſeu cū vno oculo aut ſine oclis ⁊ ſic ꝑ diſpōnē diſcōueniētē intelligo idifferēter ꝓuationē ꝑfectiōis ōbite ⁊ habitū diſcōuenientē. ſꝫ cāe monſtri pñt poni q̈tuoꝛ. ſ. uel paucitas māe uł' ſupabūdātia māe ſeu q̈litas actiua aut paſſiua ſiue malitia ꝯtigenſ. Ad p^{13} ģ rōnē in ꝯtriū patet rñſio dcā qꝛ ſi ꝑ hoīez mōſtruoſū itelligit̄ totū aggregatū ex ſba ⁊ diſpōne diſcōueniēti. ſic dico ꝙ hō mōſtruoſus ⁊ hō nō mōſtruoſus nō ſūt i eadē ſpē qꝛ tale aggregatū nō ē i ſpē nec i gñe ꝑ rñſionē. ¶ Ad 2^{m} arg^{m} dico ut dīt aliq ⁊ ꝓbabiliter ꝙ agēs intēdēs aliquē effectū eſt dupl'r. qꝛ q̇ddā eſt agēs ꝑ cognitiōez ⁊ q̇ddā eſt agēs ſine cognitiōe exiſte in ipſo cuiuſmodi ſunt oīa agētia inaiata. ⁊ ēt plāte. ⁊ adhuc agēs cū cognitiōe ⁊ ſine cognitione differēt' itēdūt effectū. qm̄ agēs ꝑ cognitionē agit illō qō agit ⁊ itēdit ipm appetitū q ē iclinatio ſequēs cognitiōez. ſed agēs ſine cognitiōe nō itendit niſi qꝛ hēt ṽtutē ꝓductiuā ipſi^{9} effect^{9}. ⁊ h̄ ē ſuum itēdē. Et adhuc vnūqōqꝫ iſtoꝝ agētiū aliqd intēdere ꝯtingit dupl'r. ſ. uł' ſimpl'r aut ſm qd ⁊ dimiute. Agēs cogſcēs dī ſimpl'r aliqd itēdere qn̄ cognoſcit illud ⁊ appetit nō ſolū in hora q̈ opat̄. ſꝫ ēt p̄us. ut cū aliqs uadit ad foꝝ ad querēdū debitorē in foro. ⁊ ad recipiēdū pecuniā ab eo. cū recipit pecuniā dī ex itētiōe recipe ⁊ ſimpl'r itēdē recipe pecuniā. ſed undēs ad foꝝ ad emēdū nō cogitans de debitore ⁊ nō credēs ipꝫ iuenire i foro poſtea iueniēs ibi debitorē ⁊ recipiēs pecuniā ab eo ex itētiōe determinata: nō dī ſimpl'r: ſed ſm qd itēdē illā receptionē reſpectu p̄mi modi itēdēdi qꝛ ſolū in

illa hora in qua recipit itēdebat recipe. ⁊ ſił'r agēs qō nō cogſcit dī ſimpl'r aliqd itēdere cū hēat ṽtutē actiuā ei^{9} ⁊ ipm ꝓducit frequēter ut in pl'ib^{9}. ut ſpma humanū receptū in matrice hēt ṽtutē actiuā ꝓducēdi hoīez cū diſpōnib^{9} ꝯueniētib^{9}. ⁊ talē hominē ꝓducit frequēter ut in pl'ib^{9}. ⁊ iō talē hoīem ſimpl'r itēdit. ſed h^{9} agēs dī aliqd ſm qd itendere cū hēat ṽtutē actiuā illi^{9} ⁊ ipꝫ ꝓducit raro ⁊ i paucioꝛib^{9}. per hoc igitur ad argu^{m} dico ꝙ accipiēdo mōſtrū ꝓ idiuiduo ſbe cui accidit diſpō diſcōueniens ſic nā ſimpl'r itēdit mōſtrū. ſed ſi mōſtrū accipiat̄ pꝛo toto aggregato ſic dico ꝙ nā ſꝫ qd itēdit tale mōſtruꝫ. ⁊ illud qō ſic intendit̄ a nā fit a caſu.

¶ Amplius neceſſe eſt ſemen fieri pꝛimū. ſed non ſtatim animalia ⁊ molle pꝛimū qō ſemen erat.

¶ Hec ē ſcōa pticula ſcōe ptis p̄ncipalis hui^{9} capli in qua remouet̄ 2^{m} motiuū antiquoꝝ dicētiū ꝙ generatiōes aialiū ⁊ plātaꝝ ſunt a caſu qō nō eſſet ſi nā ageret pp finē. h̄ motiuū remouet pħs ꝓbans ꝙ gñatiōes aialiū nō ſūt a caſu. ⁊ hec ē 47 ꝯ huius libꝛi q̈ ꝓbat̄ tripl'r. ⁊ p̄ ſic. illa que fiūt oꝛdiate ⁊ debite nō fiūt a caſu. ſed gñatiōes aialiū fiūt oꝛdiate ⁊ debite. ģ gñatiōes aialiū nō fiūt a caſu. de qua rōne minoꝛ ponit̄ in l'ra. Dicit igit̄ pħs ꝙ opꝫ p̄mo fieri ſemē ⁊ facto ſemine nō eſt ſtatī aial. ſed opꝫ ꝙ ſemē fiat p̄ molle ut ex eo meli^{9} poſſit opari nā. ⁊ ſic aial fit ex ſemine debite ⁊ oꝛdinate. Unde notādū ꝙ ex dictis pħi in rōne hac ꝯ^{ior} ꝓbat tripl'r ꝙ gñatio aialis nō eſt a caſu. p̄ qꝛ aial neceſſario gñat̄ ex ſemine ⁊ nō gñat̄ ex nō ſemie ⁊ illō qō gñat̄ neč'io ex aliq̈ nō gñat̄ caſualit' ex eo. Scōo qꝛ ſpma eſt nāliter p̄us aiali. ⁊ per ſe eſt cā eius. 3° qꝛ aial nō gñat̄ ex ſemine ſubito. ſed terminato tēpore ⁊ per media terminata. ſed que ſunt a caſu nō ſic fiūt. ¶ Sed dubitat̄ qꝛ nō videt̄ ꝙ p̄ma rō ꝯ^{nis} ualeat. ſ. illa. aial neč'io gñatur ex ſemie ⁊ non gñatur ex nō ſemine. ģ nō gñat̄ a caſu. qꝛ ſm h̄ hō mōſtruoſus nō gñaret̄ a caſu. qꝛ neč'io gñat̄ ex ſemie homis ⁊ nō gñat̄ ex nō ſemine homis. Dicēdū illud qō neč'io gñatur ex ſemine per ſe nō fit a caſu. illō tñ qō ſemp gñat̄ ex ſemie per neč'ns hñ fit a caſu. mō dico ꝙ idiuiduū aialis ꝑfecti ſm ꝙ eſt tale aial ſemp gñat̄ ex ſemine. ⁊ h̄ per ſe: qꝛ nā per ſe intendit idiuiduū aialiſ. vñ cū mōſtrū gñat̄ idiuiduum cui accidit diſpō diſcōueniēs ſemp generatur ex ſemie ⁊ h̄ per ſe ⁊ iō nō fit a caſu. tamē aggregatū ex indiuiduo ſube ⁊ diſpoſitiōe diſcōuenienti fit a caſu q̈uis ſemp fiat ex ſemine. ⁊ h̄ qꝛ non fit ex ſemine per ſe tanq̄ per ſe intentū. ſed fit ex ſemine per accñs neč'io tamē ſed non frequenter.

¶ Amplius ⁊ in plantis ineſt qō pꝛopter h̄. minus autem dearticulatum eſt. utrū igitur in arboribus fiant ſicut bouigene ⁊ viriperie: ſicut vitigene ⁊ oliuipere aut non. inconueniens enim eſt. ſed tamen non opoꝛtuit: ſiquidem in animalibus.

¶ Secūdo ꝓbatur eadē ꝯ ſic. in plantiſ hoc nō videt̄ ꝙ fiant a caſu ſic ꝙ fiat aliqō cōpoſitū ex vite ⁊ homine qō uocet̄ vitigena uel ex vite ⁊ oliua. cū igit̄ nā ſit magis intēta circa aialia q̄ circa plātas. ſequitur ꝙ generationes aialiū non fiūt a caſu. Dic igit̄

pħs q in plãtꝭ nõ põt operi pp h̃.i.pp finẽ.minus tñ dearticulatũ eſt.i.diſtictũ ꝛ organiſatũ qð eſt i plantꝭ q̃ȝ qð eſt in aĩalib⁹. ¶ Querẽdũ eſt igiť ab Empe.utꝝ ſic fiunt bouigene.i. aĩalia q̃rũ vna ps ẽ bõ ꝛ alia ps ẽ vipa i aĩalib⁹ ſic fiãt i arborib⁹ viti gene.ſ.aliqd cui⁹ vna medietas ſit vitis. ꝛ alia ps ſit bõ. ꝛ oliuipe.i.aliqd cui⁹ vna ps ſit oliua ꝛ alia ps ſit vipa.aut nõ ꝯtingũt talia in arborib⁹.incõueniẽs enĩ eſt talia ponẽ circa arbores.opȝ tamen in arborib⁹ ſic eẽ ſi h̃ in aĩalib⁹ ſit. ¶ Notãduȝ q pħs nõ negat hic mõſtra fieri i plantꝭ:ex q̃ enim in aĩalib⁹ fiũt mõſtra multo forti⁹ in plãtis fiũt monſtra.tamẽ mõſtra nõ ſunt ita nota in plantꝭ ſicut in aĩalibus: ꝛ h̃ iõ q: ptes organice aĩalis magis ſũt note q̃ȝ ptes organice plãtarũ:iõ defect⁹ uel ſuperfluitas in aĩalib⁹ magis cognoſciť q̃ȝ in plãtis:ſed pħs h̃ negat talia mõſtra in plãtis q̃lia Empe.poſuit in aĩalib⁹.ſ.q ſit aliqð aĩal cui⁹ vna medietas ſit pars hoĩs ꝛ alia medietas ſit pars bouis.talia enĩ monſtra non ſunt in plãtiſ:q: nõ eſt aliqd cuiuſ ps ſit oliua ꝛ alia bõ.nec etiã cui⁹ vna ps ſit oliua ꝛ alia vitis.ꝛ h̃ dicit pħs ꝯdicendo Empedocli.

¶ Adhuc oportebat ꝛ in ſeminibus fieri contingit.

¶ Tertio ꝓbať q gñatiões aĩaliũ nõ fiũt a caſu: ꝛ h̃ ſic.Caſus eſt cã nõ terminata.ſi igiť gñatiões aĩaliũ fiant a caſu:ſeqtur q gñatiões aĩaliũ nõ fiũt a cã terminata. ꝛ ſic ꝛ quocũqȝ ſemine poſſet gñari qðcũqȝ aĩal.Uel arguiť oñſiue ſic.illð qð fit a cã terminata nõ fit a caſu.ſȝ gñatiões aĩaliũ fiũt a cauſis terminatis.q: nõ ex quocũqȝ ſemine fit qðcũqȝ aĩal.ſed ex ſemine determinato fit aĩal determinatũ ut ex ſemĩe hoĩs hõ ꝛc̃. ¶ Notãdũ ſm ꝯ^rem h̃ q ꝯ ſenſũ eſt q vna ſpẽſ poſſit gñari ex q̃libet ſemine.q: illð p̃n^m.ſ.nãm agere pp finẽ eſt ex p̃mis p̃ncipijs ſcie nãlis. ꝛ nõ opȝ nãlẽ loqui de eo cum negãtibus ip̃m ſm q eſt nãlis ſed ſm q eſt p̃muſ pħs aut ſm q eſt diſputator. ¶ Sed dubitať ſup h̃ qð h̃ dicitur.ſ.q illð qð fit a caſu nõ fit a cauſa determinata.ſed tale ſi gñať ex ſemĩe põt gñari ex quocũqȝ ſemine ut innuiť h̃ per pħm ꝛ ꝯ^rem.g̃ ſi rõ pħi ualeret ſequereť q nõ mõſtruoſus poſſet ex q̃cũqȝ ſemine gñari qð fl'm eſt.g̃ rõ pħi h̃ nõ ualet. Dicẽdũ eſt igiť q rõ pħi ꝛ ꝯ^rie fundať ſup h̃ q ſi quelibet ſpẽs gñareť a caſu tũc nulla ſpẽs determinaret ſibi p ſe ul' per acciñs certã mãm ex q̃ gñareť intelligẽdo p ly p ſe determinate hẽre mãm que p ſe ordinať ad talẽ ſpẽm. ꝛ per ly p ſe acciñs determinate hẽre mãȝ ex qua gñatur per acciñs ad gñationẽ alti⁹ ex eadẽ mã p ſe.nũc vo dico q ſi quelibet ſpẽs gñatur a caſu ul' gñareť ex mã per ſe ul' p accidẽs.nõ p ſe.cũ quelibet ſpẽs gñetur a caſu . nec per acciñs:q: cũ nihil ſit per acciñs nihil erit per ſe. q: per acciñs p̃ſupponit per ſe.ſed nõ eſt ſic de homine mõſtruoſo.q: ſi gñareť ex caſu tũc gñareť a cã determinata per acciñs q: ad gñationẽ alterius qð gñatur per ſe.ſ.indiuiduũ per ſe hoĩs. ꝛ iõ non ſeqtur q fiat ex quocũqȝ ſemine ul' ex quacũqȝ cõmixtiõe elemẽtoꝝ. ¶ Sed adhuc vr̃ q rõ pħi nõ ualet.q: h̃ eſt uerꝝ.ſ.q oẽ qð fit a caſu põt idr̃nter fieri a qcũqȝ cã.qm̃ iuẽtio debitoriſ in foro:qñqȝ ẽ a caſu ꝛ tñ nõ põt indr̃nter fieri a quacũqȝ cã . qm̃ qcqd creditor faceret niſi iret ad foꝝ uel ad locum in q̃ eſt debitor nõ inueniret debitorẽ . igiť non oẽ qð fit a caſu põt indifferenť fieri a quacũqȝ cauſa. ꝛ ſic vr̃ q nõ ſequiť q ſi aĩalia ꝛ plãte fierēt a caſu q pp h̃ poſſent fieri a quocũqȝ ſemĩe ꝛ a quacũqȝ cõmixtiõe elemẽtoꝝ indr̃nter . Dicẽdũ g̃ q aliqd dr̃ fieri ab agẽte caſualiter duob⁹ modis.ſ.vno mõ ab agẽte itẽdẽte certũ finẽ.alio mõ ab agẽte nullũ certũ finẽ uel effectũ itẽdẽte. Illud qð fit a caſu p̃ mõ nõ põt indr̃nter a quocũqȝ : q: effect⁹ caſualis nõ põt ꝯiũgi indifferẽter cũ quocũqȝ effectu itẽto ut argutũ eſt.ſed illð qð fit a caſu ab agẽte nulluȝ certũ effectũ intẽdẽte põt indifferẽter fieri a q̃cũqȝ.Uñ ſi qðlibet agẽſ nãle ageret a caſu qcqd ageret ut dixerũt antiq . oẽ agẽs nãle eſſet idifferẽter ad quẽcũqȝ effectũ ꝓducẽdũ:ita q poſſet qðlibet fieri a quolibet indifferenť.ſed nõ eſt ſic qñ agens intẽdit certũ finẽ ul' certũ effectũ:qm̃ nõ opȝ q illud qð tũc ꝓuenit caſualiť ab agẽte poſſit idifferẽter ꝓuenire a quocũqȝ ut patet in exẽplo accepto i rõne.vñ rõ pħi ꝯſiſtit in h̃ q ſi qðlibet fieret a caſu nullũ agẽs determinareť magis ad vnũ effectũ q̃ȝ ad aliũ.nec aliqs effect⁹ determinaret ſibi magis vnũ agens q̃ȝ aliud. ꝛ ſic qðlibet indifferenter poſſet fieri a quolibet. ꝛ ſi hoc eſſet inuentio debitoris non magis determinaretur ut fieret itiõe ad forum q̃ȝ nauigando ad cyprum.

¶ Omnino autem deſtruit ſic dicens.que natura quidem ſunt.ꝛ ſm naturam.Natura quidem enim ſunt quecũqȝ a quodam in ſeipſis principio continente mota accedunt ad aliquem finem.Ab vnoquoqȝ autem non ideȝ vnicuiqȝ neqȝ cõtingens ſemper tamẽ in eundem niſi aliquid impediat.Qð autem eſt cuius cauſa fit:ꝛ qð propter hoc.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticl'a ſcðe pars p̃n^lis hui⁹ capl'i in qua pħs remouet 3^m motiuũ.pp qð dixerunt antiq q nã nõ agit pp finẽ. ꝛ p̃ remouet h̃ ipedimẽtũ.2° vo ibi ⌊ Fieret utiqȝ. ⌋ remouet q̃ȝdã cauillationeȝ.p̃ igiť.d.pħſ q ſic dicẽteſ.ſ.oĩa fieri ex nec̃itate mãe ꝛ nihil in nãlib⁹ eẽ pp finẽ:oĩno deſtruũt nãȝ ꝛ oĩa que ſũt a nã.Deide cũ dr̃ ⌊ Nã qdẽ ꝛc̃. ⌋ Probat q nõ oĩa que ſũt a nã ſũt ex nec̃itate mãe. ꝛ hec ẽ 48^a ꝯ hui⁹ libri que ꝓbať ſic.nulla que a determinato p̃n° exiſtẽte in ſeipſis ꝯtinue mota accidunt ad determinatũ finẽ ſunt ex neceſſitate mãe. ſed ea q̃ ſunt nã ſunt illa q̃ mota ꝯtinue a determinato p̃n° exñte in eis accedũt ad determinatũ finẽ.g̃ nõ oĩa que ſunt a nã ſunt ex neceſſitate mãe.maior huius rõnis eſt manifeſta q: illa que mota ꝯtinue a determinato p̃n° exñte in ipſis accedũt ad determinatũ finẽ ſũt pp finẽ. ꝛ p ꝯñs nõ ſunt ſolũ ex neceſſitate mãe. ꝛ minor poniť in lr̃a. ꝛ patet de ſe . Uñ pħus ſubdit.d.q diuerſa tendũt in diuerſos fines.ſemper tñ eadẽ res nãlis tendit in eũdẽ finẽ. ꝛ ꝯſequiť tur illũ niſi aliqd ipediat.g̃ in nãlibus eſt illud pp qð fit aliqd ꝛ cui⁹ cã eſt.i.finalis cã ꝛ nõ eſt neceſſitas ſolũ ex pte mãe. Intelligẽdũ q cũ pħs dic̃ in minori.q illa que ſunt a nã ſunt mota ꝯtinue a determinato p̃n° exñte in eis.nõ itedit q oĩa que fiunt nãliter fiant effectiue a quodã p̃n° actiuo intrĩſeco illi qð fit.ſed per p̃n^m in ſeipſis intẽdit p̃n^m actiuũ nãle qð.ſ.eſt in ipſis reb⁹ nãlibus.h̃ ẽ q p̃n^m

eſt de numero rez nālid vel agēciū nāliū non φ ſit intrinſecum ei qđ ſit uel materie inquantū3 forma debet induci.

C Fieret utiq3 a fortuna: ſicut dicimus: a fortuna uenit extraneus ⁊ balneatus abſceſſit cum tanq3 propter hoc ueniēs egerit: non propter hoc aūt uenit: ⁊ hoc ſm accidens. Fortuna autē eſt cāſū que ſūt ſm accidens: quemadmodum ⁊ pri⁹ diximus. ſed cum hoc ſemp aut ſicut frequenter ſiat non ſm accidens: neq3 a fortuna eſt: in phiſicis autem ſemper ſic eſt: niſi aliquid impediat.

C Sed q2 aliq̄s poſſet dicē. φ q̄uis illa q̄ ſunt a nā pcedant a determinato pn° ad determinatū finē. tñ h̄ eſt a caſu ⁊ pacciñs. ⁊ pter intētionē. ut ſi aliq̄s extraneus ueniēs ad nos nō itēdēs balneari recedat balneat⁹ tanq3 ueniſſet pp hūc finē. pp quē tñ nō uenit. ita nā pcedit a determinato pn° ad determinatū finē tanq3 ageret pp illū finē ⁊ tñ nō agit pter illū cū ille finis accidat a caſu. Iſtā cauillatōnē remouet pħs ⁊ pbat iſtā ɔnē. v3. φ finis q pue nit a nā nō eſt finis qui puenit a caſu. ⁊ hec ē ɔ 40ª hui⁹ lib2i que pbaƚ ſic. nullus finis qui puenit a caſu. puenit ſp ⁊ frequēter. ſed finis qui puenit a nā puenit ſemp ⁊ frequēter. g finis qui puenit a nā nō eſt finis qui puenit a caſu. qm̄ illud qđ puenit a caſu puenit in minori pte ⁊ non ſp nec frequēter. igiƚ ⁊c. C Notādū ſm ɔ^rem h̄. φ pħs pus ſuppoſuit illā ppōnē. ſ. qđ puenit a nā nō puenit a caſu ⁊ tamē h̄ eſt reuerſus ad decl'andū eā. nā pħs ſupponit illā tanq3 manifeſtā apud eos qui inati ſunt recipe illđ qđ ē per ſe notū. ſed tūc pbat h̄ ɔ̄ illos qui h̄ negāt pp ppōnes famoſiores apđ illos. Intelligēdū etiā φ illa ɔ. ſ. φ finis qui puenit a nā nō eſt finis qui prouenit a caſu nō debet ſic itelligi. ſ. φ nihil qđ ſit a nā ſit a caſu. q2 pus dictū eſt. φ illud qđ ſit a caſu ſit a nā. ſed debet intelligi ſic. ſ. φ finis qui puenit a nā intēdente illū finē ſimpl'r nō eſt finis qui prouenit a caſu. cum nihil qđ ſit a caſu ſit a nā ſimpl'r intendente illud.

C Incōueniens aūt eſt opinari propter aliquid fieri: niſi videatur mouens deliberatum: ⁊ tñ ars quidam non deliberat.

C Hec eſt 4ª pticula ſcđe ptis pncipalis hui⁹ capl'i in q̄ remoueƚ 4^m motiuū pp qđ dixerūt antiq nāz nō agere pp finē. ⁊ p̄ facit h̄. 2° v̄o remouet q̄dam cauillationē. 2ª ibi⌊ Et ſi eſſet in ligno. ⌋ Motiuū3 igiƚ qđ pħs remouet eſt illđ: q2 eni nā in ſuiſ actionib⁹ nō deliberat iō dixerūt φ nā nō agit pp finē. hoc motiuū pħs remouet pbās φ nām nō deliberare nō tollit nām agē pp finē. ⁊ hec eſt 50ª ɔ hui⁹ libri que pbaƚ ſic. ſimile eſt de arte ⁊ de nā. ſ3 ars agit pp finē q̄uis nō deliberet. g nā pōt agere pp finē q̄uis nō deliberet. g nām nō deliberare non tollit nām agē pp finē. vñ ɔ^ꝛ. d. h̄ φ pħs dicēs φ ars nō deliberat intelligiƚ de artib⁹ que nō utunƚ cogitatione ut ſunt artes texendi ⁊ ſuendi. ſed non eſt ſic de arte medicine ⁊ de arte nauigandi.

C Et nāq3 ſi eſſet in ligno nauiſfactiua: ſimil'r utiq3 natura feciſſet. Quare ſi in arte ineſt ppter aliq̄d ⁊ in natura ineſt.

C Sed q2 aliq̄s forte diceret φ nō ē ſil'e de arte ⁊ nā q2 ars eſt pn^m extrīſecū ⁊ nā eſt pn^m itrīſecū. iō q̄uis ars agat pp er finē. nō oportet φ natura agat ppter finem. iſtud remouet philoſoph⁹ ⁊ pbat φ nāz eē pn^m itrīſecū nō tollit nāz agē pp finē. ⁊ hec eſt 51ª ɔ huius libri que pbaƚ dupl'r. ⁊ p̄ ſic. ſi ars nauifactiua eēt i ligno eodē mō facē nauē ſicut nā feciſſet. q2 eēt pn^m intrinſecū ſicut nā. eodē modo igiƚ agit nā q̄ ageret ars nauifactiua ſi eēt i ligno. ſed ſi ars nauifactiua eēt in ligno adhuc agēt ppt finē. q2 pp eūdē finē pp quē nūc agit. g nō obſtāte φ nā ſit pn^m intrinſecū tñ agit pp finē. igiƚ nāz eē pn^m intrinſecū nō tollit nām agere pp finem.

C Manifeſtum eſt autem maxime: cū aliquis medicatus fuerit ipſe ſeipſum huic quidem enim aſſimilatur natura. quod quidem igitur cā ſit natura: ⁊ ſic ut ppter aliquod manifeſtum eſt.

C Scđo pbaƚ eadē ɔ ſic. nā maxime aſſil'aƚ arti per quā aliq̄s agit in ſeip3: ut cū aliq̄s ſanat ſeipm per artē medicine illi arti magis aſſimilaƚ nā q̄ alteri. ſed ars medicine curās medicū in quo eſt ars agit pp finē ac ſi eēt ex: g nā agit pp finē q̄uis ſit pn^m intrinſecū. igiƚ nām eē pn^m intrinſecū non impedit nām agere pp finem. Deinde pħs epilogat decl'ata ut patet in noſtra que plana eſt.

C Capl'm 2^m tractatus tertii in quo oſtendiƚ φ in rebus nālibus neceſſitas pncipal'r eſt ex fine.

Quod autem ex neceſſitate eſt utrū ex ſuppoſitione exiſtit: aut ſimpliciter.

C Iſtud eſt 2^m capl'm hui⁹ tractat⁹. in quo pħs declarat cuiuſmodi ⁊ a quo eſt neceſſitas pncipal'r in rebus nālibus. Iſtud capl'm ɔtinet duas ptes pn^{ke} q2 in p̄ª pte phūs pponit intētionē ſuā. ⁊ etiā narrat antiquoꝝ opiōne. In 2ª ibi⌊ S3 nō ſine his. ⌋ Determinat v̄itatē decl'ando φ neceſſitas que eſt in rebus nālibus eſt neceſſitas ex ſuppoſitione. ⁊ eſt pncipal'r ex fine. In p̄ª aūt pte pn^a hui⁹ capl'i pħs pponit intentionē ſuā ⁊ etiā narrat opiōnē antiq̄rū. ⁊ ſm hoc pars illa ɔtinet duas pticulas. In p̄ª igitur pticula hui⁹ partis dicit pħs qđ autē ex neceſſitate eſt. i. neceſſariū eſt nālibus ſupple dubiū eſt utꝝ exiſtat ſimpl'r aut ex ſuppōne. ⁊ p hoc itendit φ dupl'r eſt neceſſitas: qm̄ quedā ſimpl'r ⁊ q̄dā eſt neceſſitas ex ſuppōne. vñ neceſſitas que eſt ex mā uocatur neceſſitas ſimpliciƚ. ſ3 neceſſitas que eſt ex fine uocatur neceſſitas ex ſuppōne: ⁊ huius rō eſt. qm̄ res nālis neceſſario hēt mām. ⁊ neceſſitas que eſt ex mā eſt neceſſitas ſimpl'r ⁊ oīno inmutabilis. ut patet. qm̄ corruptio cōpoſiti ex ɔ̄riis eſt neceſſaria ratione materie. ⁊ iō eſt ſimpl'r neceſſaria ita φ vitari nō pōt. ſed neceſſitas que eſt ex fine. nō eſt ſimpl'r neceſſitas. q2 nō eſt ſimpl'r neceſſe q̄libet rē nālē attingere finē ad quē ordinatur. imo pōt ipediri. nec ſp hēt finē. nō eni oculus ſemper videt. ⁊ iō nō eſt neceſſariū neceſſitate ſimpl'r ⁊ abſoluta. illa eē que ordinātur ad finē. ſed ſuppoſito fine neceſſe eſt illa eē que ſunt ad finē. v̄bi gratia non eſt neceſſe ſimpl'r φ aial videat. ⁊ ideo nō eſt neceſſe ſimpliciter φ animal habeat oculos. ſi

tamē aial debeat videre neceſſe eſt ꝙ habeat oculos. ⁊ iō habere oculos eſt neceſſariū aiali ex ſuppoſitione.ſ.ſi debeat videre ⁊ ſic neceſſitas que eſt ex fine.eſt neceſſitas ex ſuppōne. Eſt igit̄ dubiuꝫ. utrū neceſſitas in rebꝰ nālibꝰ ſit neceſſitas ſimplr̄.ſ. q̄ ē ex mā.uł neceſſitas ex ſuppōne que.ſ.ē ex ſuppōne finis. ⁊ hoc eſt querē an qn̄ aliqd neceſſario euenit in rebꝰ nālibus.utrū neceſſario eueniat ꝑpt̄ aliquē finē certū.uel utrū eueniat poſito ꝙ talē finem non haberet propter mām.

Nūc qdam enim opinātur qḋ eſt ex neceſſitate in generatiōe eſſe:quemadmodum utiqꝫ ſi aliquis murū eē ex neceſſitate exiſtimet. qm̄ grauia quidē deorſuꝫ ferri apta nata ſunt.leuia autē ſupereminēt. Unde lapides quidem deorſum in fūdamentū. terra autē ſurſum propter leuitatem. Supereminent autem maxime ligna.leuiſſima enim ſunt.

Hec ē 2ª pticula ꝑme ptis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl̄i i q̈ pħs narrat opinionē antiquoꝝ.dixerūt eni antiq.ꝙ in gn̄atiōe nāli neceſſitas ē ex mā.qm̄ putāt taleꝫ neceſſitatē eē in nālibꝰ ſicut ſi aliqs extimet domum ſic eē factā ex neceſſitate māe ⁊ nō ꝑꝑ aliquē fineꝫ ſic ꝙ lapides ſint deorſū ligna v̓o ſurſū ⁊ cemētū i medio:ħ totū ē ex neceſſitate māe ⁊ nō ꝑꝑ aliqueꝫ finē.qm̄ lapides ſunt deorſū q2 ſūt grauiores:⁊ ligna ſunt ſurſuꝫ q2 ſunt leuiora:⁊ cemētū i medio: q2 medio mō ſe hēt inter grauitatē ⁊ leuitatē.⁊ dixerūt ꝙ nā i ħ ē ſiłis arti.q2 i aiali ꝑtes leues aſcēdūt ⁊ ꝑtes graues deſcēdūt.⁊ iō i aiali ē diſpō ꝑtium ex neceſſitate māe. Sꝫ.d.ħ ꝯᵗᵒʳ ꝙ i plꝛibꝰ rebꝰ nālibꝰ eſt ecōuerſo.ſ.ꝙ ꝑtes grauiores ſūt ſupius ut patet i aialibꝰ hn̄tibꝰ teſtā.teſta eni eſt nāe terreſtris ⁊ ē grauior ceteris ꝑtibꝰ ⁊ tn̄ ſupeminet. ⁊ ex ħ appet ꝙ neceſſitas i nālibꝰ ē ex fine. ⁊ nō ſolū ex mā.ſi eni nā nō intēderet cuſtodiā aialis.ſed tota diſpō eſſet ex neceſſitate materie.tunc pars teſtea deberet fore deorſū q2 eſt grauior ceteris ꝑtibꝰ. ⁊ tamen in multis animalibus eſt contrarium.

Sed tamē nō ſine his quidem factū eſt non tamē ꝑpter hoc:niſi ſicut ꝑꝑ materiam:ſed cā abſcondendi ipſa ⁊ ſaluandi. Similiter autē ⁊ in alijs omnibꝰ in quibꝰ ꝑꝑ aliquid eſt non ſine quidem habentibus neceſſariā naturā ſunt. non tamē ꝑpter hoc:ſed aut ſicut materia ſunt ſed ꝑpter aliquid eſt:ut ꝑpter qd ſerra huiuſmodi quatenꝰ hoc ſit ⁊ ꝑꝑ hoc. Sed tamen id quod eſt cuiꝰ cauſa:impoſſibile eſt fieri niſi ferrea ſit.neceſſe igitur ferreā eē ſi ſerra erit ⁊ opus ipſius. ex ſuppoſitiōe igitur quod neceſſarium eſt ſed non ut finis. Qḋ autēꝫ eſt cuius cā eſt in rōne eſt.

Hec ē 2ª ps ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl̄i i q̈ pħs ſoluit dictam dubitationē oſ̄dēs ꝙ neceſſitas ꝑncipalr̄ i nālibꝰ ē ex fine. ⁊ hec ē 52ª ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̄ triplr̄. ⁊ ſꝫ ħ hec ps ꝯtinet tres ꝑticłas.ꝑª rō ſumit̄ ex ſiłitudie quā hēt nec̄itas i nālibꝰ cū nec̄itate i artificialibꝰ.2ª rō ſumit̄ ex ħ ꝙ finis hēt rōnē ꝑncipij.3ª ſumit̄ ex ħ ꝙ finis hēt rōnē medij demrātiui. Prio igit̄.d.ꝓhūs narrādo. ſed tn̄ nō ſine his.ſ. mālibꝰ ꝑncipijs factū ē aliqd uł nāliū uł artificialiū nō tn̄ factū ē ꝑꝑ ħ niſi ſic ꝑꝑ mām.ṽbi grā.domꝰ i artificialibꝰ nō ē fcā ꝑncipalr̄ ex nec̄itate māe.ſꝫ ē facta cā abſcōdēdi ⁊ ſaluādi ipſas res poſſeſſas. ⁊ eodē mō ē i oībꝰ alijs tā nālibꝰ q̄ꝫ artificialibꝰ.ſ.ꝙ i eis ē nec̄itas ꝑncipalr̄ ex fine ut ꝑꝑ qd.ſerra ē hᵒⁱ.tn̄ dēt q̈tenꝰ ħ ſit.ſ.finis. ⁊ ꝑꝑ ħ.i.ꝑꝑ finē. finis igit̄ ē ꝑncipalis cā.mā tn̄ ēt ē aliq̄ mō cā. q2 ipoˡᵉ ē illud cuiꝰ cā ē eē.i.ipoˡᵉ ē finē eē niſi mā ſit.i. ipoˡᵉ ē finē ſerre eē.i.opꝰ ſerre eē niſi ſerra ſit ferrea.neceſſe eſt igit̄ ſerrā eē ferreā ſi ſerra debeat eē ⁊ opꝰ eiꝰ. Ex his ꝗ ꝯcludit ꝓhūs ꝯnē ſuā.d.ꝙ ex ſuppōne finis igit̄ erit nec̄iū i phiſicis.ſed nō ut finis ſit nec̄iū.i. ſi illḋ cui ipōit̄ nec̄itas ſimplr̄. Qḋ aūt cuiꝰ cā ē.ſ. finis i rōne ē.i.ē illḋ qḋ ē rō nec̄itatꝭ.illa eni q̄ ſunt ad finē hn̄t neceſſitatē ex fine. ⁊ finis ſi ē ſimplr̄ neceſſariꝰ.ꝗ. Ex his igit̄ dictꝭ pt̄ formari ꝑª rō ꝓbās ꝯnē itētā ſic.ſicē ē neceſſitas i artificialibꝰ.ita ē i nālibꝰ.ſed i artificialibꝰ neceſſitas ꝑncipalr̄ ē ex fine. ꝗ i nālibꝰ nec̄ijs ꝑncipalr̄ ē ex fine.maior patet ⁊ minor declarat̄ in lr̄a ꝑ exēplū ⁊ ꝑ rōnē.ꝑ exēplū ſic. nā domꝰ nō ē facta ex neceſſitate māe.ſed grā abſcōdēdi ⁊ cuſtodiēdi res poſſeſſas. ⁊ eadē minor ꝓbat̄ ēt ꝑ rōnē ſic.ab illo ⁊ ꝑꝑ illḋ ē nec̄itas rei ꝑncipalr̄ ꝑ qḋ ꝯueniētiꝰ rn̄det̄ ad q̈ſtionē q̄rētē ꝑꝑ qd. ſed vere artificiali ꝯueniētiꝰ rn̄det̄ ad qōnē q̄rētē ꝑꝑ qd.ꝑ finē q̄ꝫ ꝑ mām ꝗ in artificialibꝰ nec̄itas ꝑncipalr̄ ē ex fine ⁊ ꝑncipaliꝰ q̄ꝫ ex mā.minor huiꝰ ꝓſiłi patet.qm̄ ſi q̄rat̄ ꝑꝑ qd.ſerra hēt młtos dētes ꝯueniētiꝰ rn̄det̄ ꝑ fine dicēdo.ut diuidat ligna:q̄ꝫ ꝑ mām dicēdo q2 ē ex ferro. Nōndū ꝙ pħs nō d.ħ ꝙ neceſſitas rei nālis nullo mō ē ex mā.ſꝫ vult ꝙ aliq̄ mō ſit ex mā.ꝑncipalr̄ tn̄ ex fine. vn̄ q̄libet cā rei ē cā eēndi eiꝰ ⁊ cā neceſſitatꝭ rei aliq̄ mō ſaltē in gn̄e ſuo. Nōndū ſm ꝯᵗᵒʳ ħ ꝙ dr̄ia ē iter illa q̄ ineniūtur i nālibꝰ ex neceſſitate ⁊ nō ꝑꝑ finē. ⁊ inter illa q̈ ineniūtur nō ex neceſſitate ſꝫ ꝑꝑ finē:qm̄ neceſſitas q̄ nō ē ꝑꝑ finē in rebꝰ nālibꝰ ē ꝑꝑ mām. ſicē mors aialis.ſed illḋ qḋ inenit̄ i rebꝰ nālibꝰ non ex neceſſitate māe ſed ꝑꝑ aliqd eſt ꝑꝑ formā ⁊ diffinitionē. ⁊ q2 antiq̄ viderūt q̈dā q̄ ſequūtur nālia eē ex neceſſitate māe exiſtimabāt ꝙ oīa que accidūt rebꝰ nālibꝰ ſint ex neceſſitate māe. Sed hic dubitat̄ utrū mors corruptio pō ad non eſſe ⁊ hᵒⁱ ſint ex mā. ⁊ dico ꝙ nō ꝑciſe ſunt ex mā ſine omni alia cā.q2 oīs effectꝰ qui dependet ex mā ⁊ ex fine ꝑncipaliꝰ hēt ſuā neceſſitatē ex fine ⁊ ex mā q2 finis eſt cā oium aliaꝝ cauſarū.ſed oīs talis effectus ut mors ⁊ hᵒⁱ dependēt ex mā ⁊ fine. Un̄ mors vniꝰ ordinat̄ ad eē alteriꝰ ⁊ corruptio aque ordinat̄ ad gn̄ationē ignis.ſimilr̄ mā eſt ꝑꝑ formā. ⁊ forma ē finis. ⁊ iō oē illud qḋ eſt ꝑꝑ mām eſt ꝑꝑ finē.dico igitur ꝙ mors eſt ꝑꝑ finē.i.ꝑꝑ eē alteriꝰ. ⁊ ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicat ħ ꝙ mors nō eſt ꝑꝑ aliquid.dico ꝙ ꝯᵗᵒʳ itelligit ꝙ mors nō eſt ꝑꝑ aliqd qḋ ſit ſua opatio:qm̄ illa que nō hn̄t opationē ꝑncipalius ſe tenēt ex ꝑte materie q̄ꝫ alia.ſed illa que hn̄t opationeꝫ ꝑncipaliꝰ ſe tenēt ex ꝑte forme.dico tamē ꝙ corruptio ⁊ hᵒⁱ effectꝰ ſunt ꝑꝑ aliquē finē.qḋ etiā apparet.q2 qcqd intēdit aliqd qḋ nō pōt hēri ſine corruptiōe itendit corruptionē ꝑꝑ illud:q2 illud qḋ itēdit finē intēdit illa que ſunt ad finē neceſſario ꝑꝑ finē.ſꝫ ge

neratõ nãle itẽdit formã gñandã que nõ põt iduci ſine corruptiõe forme ꝯrie ꝑcedẽtis ut patet de ſe ꝗ generatõ nãle intendit corruptionẽ ꝑꝑ formã generãdã. ꝛ ſic corruptionis eſt aliqs finis.ſ.forma gñanda. Et ꝯfirmatur: qꝛ ſicut diſpõnes ꝑcedẽtes iductionẽ forme ſunt ꝑꝑ formã. qꝛ foꝛa nõ põt iduci ſine eis. ꝛ iõ neceſſitas eaꝝ eſt a foꝛa. ſic ẽ de corruptiõe. nõ eñi põt vna foꝛa itroduci niſi reliq̃ corrupatur. Itẽ notãdũ ꝑm ꝯ\[tem\] ꝙ ſi oĩa que ſunt i rebꝰ nalibꝰ eẽnt ex neceſſitate mãe tũc cũ mã neceſſario hẽat eẽ oẽs foꝛe nãles tã ſbales ꝗ̃ accñtales eẽnt neceĩo in mã. ꝛ tũc oẽs res nãles de ſe eẽnt neceẽ eẽ. qꝛ de neceſſitate de ſe hẽrent formã datẽ eẽ. ꝛ etiã de ſe haberẽt quãtitatẽ ꝛ qualitatẽ q̃ ſunt ipo\[ſ\].ꝗ.

¶ Eſt aũt ꝛ in doctrinis neceſſariũ: ꝛ in his que ꝑm naturã fiunt quodãmodo ſimiliter. Qm̃ eni rectus hic eſt: neceſſe eſt triãgulũ duobus rectis equales habere. Sʒ nõ ſi hoc eſt: illud eſt. Sed ſi hoc nõ eſt: neqꝫ ille rectus eſt. In his aũt que fiũt ꝑpter hoc econtrario eſt. Si finis enĩʒ erit: aut eſt: quod eſt ante finẽ erit: aut eſt. Si ꝟo nõ. ſicut ibi. cum nõ ſit cõcluſio: principium nõ erit: ꝛ hic finis ꝛ quod cuius cã.

¶ Hec ẽ 2ª pticl'a 2ᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ hꝰ capl̃i. i q̃ ponit phũs ſcðam rõnẽ ꝓbãtẽ ꝙ i nãlibꝰ necẽitas ꝑncipalr ẽ ex fine. q̃ rõ ẽ illa. Finis i nãlibꝰ ꝛ oꝑabilibꝰ hẽt rõnẽ ꝑncipij i ſpeculabilibꝰ. ꝛ alia a fine i oꝑabilibꝰ hñt rõnẽ ꝯnĩs i ſpeculabilibꝰ. ſed i ſpeculabilibꝰ ut i mathematicis necẽitas ꝯnis ẽ ex ꝑncipijs ꝛ nõ ecõuerſo. ꝗ i nãlibꝰ neceſſitas oĩum alioꝝ erit ex fine: huiꝰ rõnis maiorẽ decl'at phꝰs exẽplarit'. d. ꝙ i doctrinis. i. in ſpeculatiuis ꝛ in his q̃ ꝑm nãm fiũt. i. i nãlibꝰ fiũt ſilr. ſupple eſt necẽiũ: qm̃ pro qꝛ rectꝰ ꝛc̃. hʒ ẽ qm̃ triãgulus ẽ rectilineꝰ hñs angulũ extrinſecuʒ equalẽtẽ duobꝰ intrĩſecis ſibi oppoſitꝫ: iõ qꝛ ſic ẽ neceſſe eẽ triãgulũ hẽre. ſ. tres angulos eq̃les duobꝰ rectis. igit̃ i doctrinis ſi ꝑmiſſe ſunt. ꝛ ꝯ ẽ. ſed ſi hʒ ẽ illud ẽ. i. in doctrinis nõ ſequit̃ ſi ꝯ eſt uera. igitur ꝑmiſſe ſũt uere. ſed ſi hʒ nõ eſt. i. ſi ꝯ nõ eſt uera. nec ille rectꝰ ẽ. i. ꝑnª nõ ſũt uera. ſ. ꝙ angulus eſt rectilineꝰ hñs angulũ extrĩſecũ equalẽtẽ ꝛc̃. ꝛ ita apparet ꝙ in ſpeculatiuis ſi ꝑmiſſe ſũt uere ꝯ eſt uera ꝛ nõ ecõuerſo. ꝛ ſic in ſpeculatiuis neceſſitas ꝯnis ẽ ex ꝑmiſſis. in his aũt que fiũt ꝑpter hoc. i. in nãlibus ꝛ oꝑabilibꝰ que fiũt ꝑ finẽ ecõuerſo eſt. naʒ in iſtis ex poſterioribꝰ ſequitur ꝑora. ꝛ i doctrĩs ecõtrario eſt. In oꝑabilibꝰ eñi ſi finis erit. aut eſt qð ẽ añ finẽ. aut erit. aut eſt. ſi ꝟo nõ ſupple ẽ illð qð eſt añ finẽ nõ erit finis. ſicut igitur ibi. ſ. i doctrinis ſeq̃tur cũ nõ ſit ꝯ ſupple nõ eſt ꝑn\[m\]. ꝛ ſic appet maioꝛ. ſ. ꝙ finis in nalibꝰ ſe habet ut ꝑn\[m\] in ſpeculabilibus. ꝛ qð eſt ad finẽ in naturalibus ſe habet ut ꝯ in ſpeculabilibus.

¶ Principium enim ꝛ non actionis ſʒ ratiocinationis. Ibi autem ratiocinationis actus non ſunt.

¶ Hic rñdet vni tacite q̃ſtiõi. qm̃ poſſet aliqs dicerẽ ꝙ ad ꝑnª ſemp debẽt ſeq ultima qꝛ in doctrinis ſꝑ videmus ꝙ ad ꝑnª ſemp ſequũtur ultima. ¶ Ad hãc rõnẽ rñdet diſtiguẽdo ꝑn\[m\] ꝙ dupꝫ eſt. qððã eſt ꝑn\[m\] oꝑationis ꝛ qððã eſt ꝑn\[m\] cognitionis. Ad ꝑn\[m\] cognitiõis ſequit̃ ultimũ ut ad ꝑmiſſas ſequitur ꝯ: ſed ad ꝑn\[m\] oꝑatiõis nõ ſeq̃tur ultimũ. ſʒ ad ultimũ ſequũtur ꝑnª oꝑationis: qm̃ nõ ſequitur ligna ꝛ lapides ſunt: igit̃ domus eſt. ſed hñ ecõuerſo. ſeq̃tur domꝰ eſt igitur lapides ꝛ ligna ſunt. ꝛ q2 finis in operabilibus eſt ꝑn\[m\] cognitiõis iõ ad finẽ ſequũtur ea que ſunt ad finem ꝛ non econuerſo.

¶ Quare ſi erit domꝰ: hec neceſſe fieri: aut exiſtere: aut eẽ: aut omnino materiã que propter hoc: ut lateres ꝛ lapides eẽ ſi domus: nõ tamẽ propter hoc eſt finis: ſed aut ſicut materie: neqꝫ erit ꝑpter hʒ. Omnino aũt ſi non ſint: nõ erit neqꝫ domꝰ neqꝫ ſerra. Hec quidem niſi ſint lapides: illa ꝟo niſi ferruʒ ſit. Neqꝫ eni ibi ꝑncipia ſunt: niſi triangulum duobus rectis.

¶ Hic phꝰs manifeſtat per exẽpla ſilitudinẽ ꝑmiſſarũ ad ꝯnẽ in doctrinis ꝛ finis ad ea que ſũt ad finẽ in oꝑabilibꝰ. d. ꝙ ſi domꝰ ſit neceſſe eſt mãlia foꝛe ex q̃bus domꝰ debet fieri. ſed nõ opʒ ꝙ ſi ſint mãlia ꝙ ꝑpterea domus ſit. ꝛ ita in doctrinis ſi ꝑmiſſe ſint uere opʒ ꝙ ꝯ ſit uera. ſed nõ opʒ ꝙ ſi ꝯ ſit uera ꝙ ꝑpterea videlicet ꝑmiſſe ſint uere. ꝛ ſic neceſſitas in oꝑabilibꝰ ẽ ex fine ꝑncipalr ꝛ nõ ex mã. at tñ ſi nõ ſit mã nõ eſt finis ꝛ tñ finis nõ ẽ ꝑꝑ mãm.

¶ Manifeſtum igitur eſt qð eſt neceſſariũ in phiſicis ꝙ ſicut materia dicitur ꝛ motus qui ipſius.

¶ Ex iã dicꝭ appet ꝙ neceſſitas in nãlibꝰ dꝛ ſiẽ mã ꝛ motꝰ qui eſt ipſius mãe. neceſſitas eñi in nãlibꝰ notat mãm ꝛ illũ motũ qui ſeq̃tur mãm ꝛ non notat formã: qm̃ mã inuenit̃ ꝑꝑ formã nõ aũt forma ꝑꝑ mãm. Unde neceſſitas in nãlibꝰ dꝛ notare illð qð neceſſario ſeq̃tur ex alio. ꝛ qꝛ mã neceĩo ſequit̃ ad formã ꝛ forma nõ neceſſario ſequit̃ ad mãʒ iõ i nãlibus neceſſitas nõt mãm ꝛ nõ formã. vñ mã ꝛ motus mãe ſumunt neceſſitatẽ ex fineꝛ ꝛ iõ neceſſitas in nãlibus notat mãm ꝛ motum mãe. quare ꝛc̃.

¶ Et utraqꝫ phiſico dicente ſunt cãe magis autem que cuius cauſa. Cauſa enim hec. materia eſt. ſed non hic finis.

¶ Ex ꝑdictis igit̃ cõcludit̃ ꝙ opʒ nãlẽ ſollicitari circa mãm ꝛ finẽ. magis tamẽ circa finẽ. ꝛ hec eſt 53ª ꝯ huiꝰ libꝛi q̃ ꝓbat̃ quãtũ ad utrãqꝫ ſui partẽ. ꝛ ꝑ ꝙ opʒ nãlẽ ſollicitari circa mãm ꝛ fineʒ appet q2 res nãlis depẽdet ex utraqꝫ cã. ꝛ ꝙ oporteat eum magis ſollicitari circa finẽ q̃ʒ mãʒ apparet qm̃ mã eſt ꝑꝑ finẽ. ꝛ finis nõ eſt ꝑꝑ mãm. ꝛ credo ꝙ nãlis magis habeat ſollicitari circa finẽ propinquum q̃ʒ circa materiam. ſed tamen circa finem remotũ habet primus philoſophus ſollicitari. 53

¶ Et finis ꝙ cuius cauſa ꝛ ꝑncipiũ a diffinitione ꝛ ratiõe eſt: ſicut in his que ꝑm artem. Qm̃ ſi domus talis eſt: oportet hoc fieri ex neceſſitate ꝛ eẽ. ꝛ qm̃ hoc eſt ſanitas: hoc opʒ fieri ꝛ eſſe ex neceſſitate. Sic ꝛ ſi homo hʒ eſt hʒ: ſi autẽ hoc ꝛ hoc.

¶ Hec eſt 3ª pticl'a ſcðe ptis ꝑncipalis huius capl̃i

in qua oſtdit ꝙ neceſſitas in nãlibus ꝑncipalr̃ eſt ex fine eo q: finis hẽt rõnem medij demr̃atiui. ⁊ ꝑ oñdit ħ.2° oñdit nec̃itatẽ i nãlib⁹ aliq̃ mõ eẽ ſumẽ dã ex mã. Rõ igit̃ quã phũs ꝑ itẽdit ẽ illa. Neceſ ſitas ẽ ſumẽda ex diffõne rei: qm̃ diffõ ẽ mediũ in demõſtratiõe ⁊ a medio ẽ nec̃itas i demr̃atiõe. ſ3 a fine accipit̃ ꝑn̄ˡᵉˢ diffõ rei qm̃ diffõ data p cãʒ fi nalẽ ẽ potiſſima. g̃ cũ tota nec̃itas ſumat̃ a medio ſeqtur ꝙ neceſſitas ꝑncipalr̃ debeat ſumi a fine. ⁊ ħ i nãlib⁹ ubi ẽ agẽ pp̄ finẽ. ſic aũt nõ i mathe̅ᶜⁱˢ. ſed qualr̃ ex diffõne rei ſumẽda ẽ neceſſitas patet i ar tificialib⁹ ut ſi dom⁹ itẽdat̃ ab arte ex diffõne do mus ſumet̃ neceſſitas alioꝝ. dicem⁹ eñ qm̃ ſi do m⁹ ẽ talis q: ẽ coopimẽtũ ad tegẽdũ nos ⁊c̃. iõ ex neceſſitate op3 hoc fieri ⁊ eſſe. ⁊ q: ſanitas eſt ħ. iõ ex nec̃itate op3 ħ fieri ⁊ eſſe. ⁊ eodẽ mõ in nãlib⁹ ſi homo eſt hoc ſupple ex neceſſitate erit. ſi aũt ħ. i. ſi aliquid naturale eſt ſupple illud erit.

¶ Fortaſſis aũt ⁊ in ratione eſt neceſſarium. Determinanti enim opus ſecandi: qm̃ diuiſio hmõi. Hoc autẽ non erit niſi habeat dentes huiuſmodi. Hi autem nõ niſi ferrum. Sunt enim ⁊ in diffinitiõe q̃dam partes: ut materia.

¶ Cũ phũs narrauit ꝙ ad finẽ ſequũtur ea q̃ ſũt ad finẽ ⁊ ſic mã ꝯſequit̃ formã ⁊ diffõnẽ. hic phũs nar rat. ꝙ mã nõ ſolũ ſeqtur formã ⁊ diffõnẽ imo i q̃ buſdã diffõnib⁹ mã itrat q̃ſi ps. ⁊ ħ i qb⁹ finis nõ cõplet̃ niſi p mãm ⁊ forma. ẽbi grã. finis ſerre q̃ eſt diuidẽ lignũ nõ cõplet̃ niſi p mãm ⁊ formã qm̃ di uiſio ligni nõ pficit̃ p ſerrã niſi ſerra hẽat dẽtes du ros. ſed ſerra non habet dentes duros niſi ſit fer rea. ⁊ ideo oportet ꝙ in diffinitione ſerre ponat̃ tã mã q̃3 forã: qm̃ ſi dicamus ꝙ ſerra eſt inſtr̃m hñs dẽtes nõ erit diffõ niſi dixerim⁹ ꝙ ſit ex ferro. ſic igit̃ debet diffiniri. Serra ẽ iſtr̃m ferreũ hñs den tes. ⁊ ſic appet ꝙ ex q̃buſdã diffõnib⁹ appet cõſe cutiue mã ⁊ in q̃buſdã diffõnib⁹ mã itrat q̃ſi ps. ⁊ illa ẽ mã ptinẽs ad ſpẽm nõ aũt mã indiuidualis.

¶ Finitur liber ſecundus. ¶ Incipit tertius.

¶ Dicto de ꝑn̄° corporis nãlis incipit liber terti⁹ p tractans de ꝑma paſſione corpis nãlis. ⁊ de quadã proprietate itriſeca illi⁹ paſſiõis. v3. de ifinito.

q Uoniam autem natura eſt principiũ motus ⁊ mutationis: ſcientia autẽ nobis de natura ẽ: oportet nõ ignorare quid ſit motus. Neceſſariũ eniʒ eſt ignorato ipſo: ⁊ ignorari naturam.

i N ħ 3° libro phũs determinat de motu ⁊ de ifinito. vñ iſte liber ꝯtinet duos tractatus. qm̃ in ꝑ determinat̃ de motu. In 2° võ ibi [Qm̃ aũt de nã.] Determinat̃ de ifinito. Pri m⁹ tractat⁹ ꝯtinet tria caplã: qm̃ i ꝑ ineſtigat̃ diffõ formalis mot⁹. In 2° ibi [Q3 aũt ſit hñdictũ.] ex maledictis alioꝝ oñdit qd ſit mot⁹ decl'ando diffõ nẽ ꝑdictã eẽ ꝯuenĩẽter aſſignatã ineſtigãdo etiam alias diffõnes mot⁹. In 3° ibi [Et dubiũ aũt ma nifeſtũ.] Soluit q̃dã dubia circa motũ. Caplʒ ꝑ mũ ꝯtinet q̃tuor ptes ꝑn̄ˡᵉˢ. q: i ꝑ° oñdit̃ ꝙ ad nã lẽ ptiet determiare de motu. In 2ª ibi [Primũ aũt ſic dixim⁹.] Ponũtur quedã dubitatiões utiles ad ineſtigãdũ diffõnẽ mot⁹. In 3ª ibi [Diffõ autẽ ẽ.] Ponit̃ diffõ mot⁹. In 4ª ibi [Ut alteratiõis.] Decl'at̃ ꝙ diffõ mot⁹ ẽ bñ aſſignata. ꝑª ps cõtinet duas ptic'las: qm̃ i ꝑª decl'at̃ ꝙ ad nãlẽ ptinet ꝯſi derare de motu. In 2ª ibi [Determinãtib⁹ autẽ.] narrat̃ ꝙ op3 nãlẽ cognoſcẽ ꝯñã motũ. ¶ In ꝑma igit̃ ptic'la hui⁹ ptis phũs decl'at ꝙ ad nãlẽ perti net demõſtrare de motu ex ꝯñtib⁹ motũ. ⁊ ꝑ decla rat ꝙ ad nãlẽ ptinet cognoſcẽ qd ẽ mot⁹. ⁊ hec eſt ꝑª ꝯ hui⁹ libri que ꝓbat̃ ſic. ad nãlẽ ptinet coĝſcẽ illõ ſine cui⁹ cognitiõe nõ põt nã coĝſci. ſ3 ſine co gnitiõe mot⁹ qd ẽ nõ pt nã coĝſci. g̃ hui⁹ rõnis ꝑ ponit̃ decl'atio minoris q̃ ẽ illa. i diffõne nãe ponit̃ mot⁹ ut patet ex ſcđo hui⁹ ubi dictũ ẽ ꝙ nã ẽ ꝑn̄ᵐ mot⁹ ⁊ q̃etꝭ. ſed nã nõ põt coĝſci ſine cognitiõe q̃di tatiua illoꝝ q̃ ponũtur i diffõne nãe. g̃ nã nõ pt co gnoſci ſine cognitiõe mot⁹ qd ẽ. ⁊ ſic appet minor. deide ponit̃ decl'atio maioris. q̃ ẽ illa. Scia nãlis ẽ de nã. ſed ad nãlẽ ptinet coĝſcẽ illõ ſine cui⁹ co gnitiõe nõ põt coĝſci illõ de q̃ ẽ ſcia nãlis. g̃ ad nã lẽ ptinet coĝſcẽ illõ ſine q̃ nã nõ põt coĝſci. ¶ S3 dubitat̃ an ignorato motu nec̃e ſit ignorare nãʒ. ⁊ vĩ ꝙ nõ q: nãm eẽ ẽ p ſe manifeſtũ. ſ3 illõ qõ p ſe ẽ manifeſtũ nõ ignorat̃ q̃cũq3 alio iĝrato. g̃. Dicen dũ ẽ ꝙ nãm ignorari ꝯtingit dupl'r. ſ. ul' ſi ẽ. ul' qd ẽ. dico igit̃ ꝙ ignorato motu qd ẽ nõ ẽ nec̃e iĝrare nãm ſi ẽ. ⁊ hoc ꝯcludit argᵐ. ſ3 ignorato motu qd ẽ. neceſſe ẽ ignorare nãm qd ẽ. vñ loquẽdo de igno rãtia oppoſita cognitiõi diffinitiue ſic iĝrato mo tu neceſſe ẽ ignorare nãʒ. ⁊ ħ iõ q: mot⁹ cadit i dif fõne nãe. ⁊ tẽ ad argᵐ dico ꝙ nãʒ eẽ ẽ p ſe manife ſtũ. tamẽ nõ ẽ p ſe mãifeſtũ qd ẽ nã. ⁊ ħ i ꝑ gradu notitie p ſe. ¶ Notãdũ ſ̃m ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ phũs ꝑmũ ꝑn̄ᵐ male potuit decl'are anteq̃3 pſcrutaret̃ de mo tu ⁊ accñtib⁹ ei⁹. ſed ꝑᵐ ꝑn̄ᵐ. ſ. qõ ẽ ꝑm⁹ motor: nõ potuit pſcrutari de eo niſi poſt pſcrutationem de motu. ¶ Sed ħ nõ vĩ uex. v3. ꝙ ꝑᵐ ꝑn̄ᵐ male poſ ſit decl'ari ſine pſcrutatione de motu. qm̃ ꝑᵐ ꝑn̄ᵐ male nõ coĝſcit̃ a nobis niſi p trãſmutationẽ. ex ħ eñi qd ẽ trãſmutatio inter formas oppoſitas ⁊ vnuʒ oppoſitoꝝ nõ ſic aliõ ſcim⁹ ꝙ ẽ vnũ ſ̃bm qõ manet ſ̃biectiue ſub formis oppoſitꝭ ⁊ ſic p trãſmutationẽ coĝſcim⁹ mãm ꝑmã. dicẽdũ igit̃ ꝙ mã ꝑª non co gnoſcitur a nobis ſine cognitiõe mot⁹ ſi eſt. vñ ad cognitionẽ ꝑme mãe op3 cognoſcẽ motũ eẽ. tamẽ poſſum⁹ cognoſcẽ mãm ꝑmã eẽ ſine cognitiõe dif finitiua mot⁹: ⁊ ħ itelligit ꝯᵗᵒʳ. ſed ꝑᵐ motorẽ non cognoſcim⁹ ſine cognitiõe diffinitiua mot⁹. q: pri mus motor cognoſcit̃ a nobis per eternitatẽ mot⁹ ut patet ex 8° hui⁹. ſ3 eternitas mot⁹ cognoſcit̃ per diffõnẽ motus ut patet ibidẽ. nã per hoc ꝙ mot⁹ ẽ actus entis mobilis appet ꝙ requirit mobile. aut igit̃ mobile ẽ factũ aut eternũ. ſi ſit factũ. igit̃ per motũ. ⁊ tũc querẽdũ eſt de mobili qõ eſt ſ̃bm illi⁹ mot⁹ ſicut pri⁹ ⁊ ſic ꝓcederet̃ in ifinitũ. ſi võ moˡᵉ ſit eternũ aut igit̃ ſemp mouebat̃ ⁊ tũc hẽtur ꝓpo ſitũ. ſ. ꝙ mot⁹ ẽ etern⁹. aut icipit de nouo moueri. ⁊ tũc op3 ꝙ ſit aliq̃ cã quare prius nõ mouebat̃ ⁊ il lã cãm op3 amouẽ ⁊ nõ amouet̃ niſi p motũ. igit̃ ꝑ ceſſit mot⁹. ⁊ ſic p diffõnẽ mot⁹ appet ꝙ oẽʒ motũ nouũ ꝑceſſit mot⁹. ⁊ p ꝯñs appet ꝙ mot⁹ ſemp eſt etern⁹. ⁊ ſic appet qualr̃ dictũ ꝯᵗᵒ ſit uex. ſ. ꝙ ꝑn̄

cipiū nālē pt declari añ cognitionē diffinitiuā mot⁹. ſed p̄m⁹ motor nō pōt declari añ cognitionē diffinitiuā mot⁹. ¶ Itē notādū q̄ ꝯ ͥᵒʳ aſſignat rōnē pp quā opꝫ in hoc libro loq de motu. Et eſt q: intētio hui⁹ libri eſt loq de reb⁹ cōibus oībus reb⁹ nālib⁹: cuiuſmodi ſūt nā ꝛ p̄ᵐ p̄nᵐ nāle ꝛ mot⁹. ꝛ iō cū p̄uſ locut⁹ ſit de p̄n° nāli ꝛ de nā opꝫ loq de motu.

¶ Determinantibus autem de motu tentandum eſt eodem modo aggredi mō: ꝛ de his que conſequenter ſunt. videtur autem motus eē continuorum: ſed infinitum apparet primum in continuo. Unde ꝛ diffinientibus continuum contingit prius indigere multotiens rōne infiniti: cum in infinitum diuiſibile ꝯtinuum ſit.

¶ Hec eſt 2ª pticula p̄me ptis p̄nˡᵉ hui⁹ capl'i in qua cū phūs declauit q̄ opꝫ nālē cognoſcē qd ē mot⁹ narrat q̄ opꝫ nālē etiā cognoſcē ꝯñaꝫ motū ꝛ determinare de illis ut ſūt ꝯtinuū loc⁹ uacuū ꝛ tēp⁹. ꝯtinuū eni ē vnū ꝯñs motū. q: mot⁹ vi eē de genē ꝯtinuoꝝ: vñ dicit ꝯ ͥᵒʳ q̄ illoꝝ q̄ ſequūtur motū q̄ ſūt ꝓpinq̄ ſubſtātie ei⁹ ē ꝯtinuū. ꝛ q: i diffōne ꝯtinui multotiēs accipit̄ īfinitū: ut cū dī q̄ ꝯtinuū eſt qd eſt diuiſibile in īfinitū. iō īfinitū eſt vnū de ꝯſequētib⁹ motū pp qd opꝫ determinare de infinito. ¶ Notādū ſm ꝯ ͥᵉᵐ q̄ cū phūs dicit q̄ in diffōne ꝯtinui multotiēs accipit̄ infinitū: dixit multotiēs: q: iſta diffō nō ꝯcedit̄ apud eos. qm̄ dicētes q̄ cōtinuū ē cōpoſitū ex idiuiſibilib⁹ nō ꝯcedūt illā diffinitionē. uel dicit multotiens. q: ꝯtinuū pōt habē aliā diffinitionē ut illa in qua dī. q̄ ꝯtinuū eſt illō in cuius medio pōt poni termin⁹ cōmunis duab⁹ partibus. hoc eſt ꝯtinuum eſt illud cui⁹ partes copulant̄ ad terminum communem.

¶ Adhuc autem ſine loco ꝛ uacuo ꝛ tempore impoſſibile eſt eſſe motum. Manifeſtum igitur ꝛ qd ꝓpter hoc: ꝛ propter id qd omnium ſunt cōmunia: ꝛ vniuerſaliter hoc omnibus intendēdum preaugmentantibus de vnoquoq̄ꝫ iſtoruꝫ. Poſterior enim de proprijs ſpeculatio ea q̄ de nominibus eſt.

¶ Adhuc ſunt alia tria. ſ. uacuū loc⁹ ꝛ tp̄s q̄ ꝯſequūtur motū. quoꝝ duo. ſ. loc⁹ ꝛ tp̄s ꝯſequūtur motuꝫ ſm ṽitatē. 3ᵐ aūt. i. uacuū ꝯſeqtur motū ſm opīonē antiquoꝝ. igit̄ opꝫ nālē determiare de oīb⁹ hīs tū q: oīa iſta ꝯſequūtur motū ſm ṽitatē uel ſm opinionē alioꝝ. tū q: oīa iſta ſunt cōia oīb⁹ reb⁹ nālib⁹. ꝛ opꝫ in hoc libro loq de reb⁹ cōib⁹ oīb⁹ rebus nālib⁹ cū iſte ſit p̄mus liber i quo loqtur de rebus nalibus. ꝛ p̄us opꝫ loq de cōib⁹ q̄ꝫ de ꝓprijs. Un̄ dicit ꝯ ͥᵒʳ q̄ illa q̄ ſūt ſubta iſti⁹ ꝯſideratiōis ſunt cāe cōes ꝛ accñtia cōia q̄ appent ex diffōne nāe.

¶ Primum autem ſicut diximus de motu. Eſt igitur aliquid qd endelichia tm̄ eſt aliud autem tm̄ potentia.

¶ Hec eſt 2ª ps p̄ncipalis hui⁹ capl'i. i qua phūs ponit quinq̄ꝫ diuiſiōes q̄ ualēt ad iueſtigādū diffōnē mot⁹: ꝛ ſꝫ hoc hec ps ꝯtinet quinq̄ꝫ pticulas. qm̄ in p̄ ponit̄ diuiſio enꝫ in ens in actu. ꝛ in ens in pō. i 2ª ponit̄ diuiſio enꝫ in actu in ipſa predicamēta. in 3ª ponit̄ q̄dā diuiſio relatiuoꝝ. in 4ª ponit̄ diuiſio motus ſm diuiſionē reꝝ in qb⁹ eſt. in 5ª ponit̄ diuiſio termini motus. qm̄ qdā termin⁹ mot⁹ eſt foīa ꝛ qdā p̄uatio. ¶ Pria igit̄ diuiſio entis eſt q̄ de numero entiū qddā eſt ens in actu ꝛ qddā eſt ens in pō. Circa quā diſionē dubitat̄. q: nō vī q̄ ens diuidat̄ in ens in actu ꝛ in ens in pō. q: diuiſū ṽe p̄dicat̄ de diuidētib⁹. ſed ens nō uere p̄dicat̄ de ente i pō. q: ſicut illō qd eſt ſolū in pō albū nō ē albū: ita illō qd eſt ſolū i pō ens nō ē ens. Dicēdū igit̄ q̄ ſicut ens in actu accipit̄ multipl'r ita ēt ens in pō accipit̄ mltipl'r. dico igit̄ q̄ ens q̄tū ad pñs ſpectat accipit̄ tripl'r: qm̄ vno mō accipit̄ ens ut ē ens maxime trāſcēdēs. ꝛ ſic ens eſt obiectū adeq̄tū intellect⁹ ita q̄ ens in ꝯtinēdo uel in p̄dicādo adequat̄ itellectui in cognoſcēdo. ſi eni ens qd eſt adeq̄tuꝫ obiectū intellect⁹ p̄dicaret̄ de aliq̄ qd nō cogſceretur ab itellectu tūc ens in ꝯtinēdo excederet itellectū in cognoſcēdo. ꝛ ſil'r ecōtra. ſi itellect⁹ itelligat aliqd de q̄ nō p̄dicaret̄ ens tūc itellect⁹ in cogſcēdo excederet ens in ꝯtinēdo. ꝛ ſic ens nō eēt obiectū adeq̄tū itellect⁹ qd eſt ſtm̄ ꝛ ꝯ̄ Aui. capl'o 5°. p̄ ſue phice. Dico igit̄ q̄ vno mō accipit̄ ens maxie trāſcēdēs. ꝛ ſic loquēdo de ente ē uerū dicē. q̄ oē itelligibile eſt ens. 2° mō accipit̄ ens pro eo cui nō repugnat eē exiſtere. ꝛ hoc mō dicim⁹ q̄ de ſbto i ſcia debet p̄cognoſci ipꝫ eē. i. q̄ ſic ſit ens q̄ ei nō ſit eē ꝓhibitū. ꝛ ſic in hyeme qñ nulla roſa exiſtit uerū eſt dicē q̄ roſa ē ens. Tertio mō accipit̄ ens pro ente i effectu. i. pro eo qd exiſtit in actu. ꝛ iſto mō vulgus utit̄ hoc noīe ens. d. q̄ nihil eſt ens niſi illud qd actu exiſtit. ꝛ q̄ oē illō qd nō exiſtit actu eſt purū nihil. qd tm̄ nō ē ꝯcedēdū. ſed diſtiguēdū eſt de nō ente ſiue de nihilo ſicut ꝛ de ente. q: nihil vno mō opponit̄ enti trāſcēdēti. alio mō opponit̄ ei cui nō repugnat eē. ꝛ 3° mō opponit̄ enti in effectu. Ulteri⁹ diſtiguo de ente in pō qd q̄tuis q̄ſi modos inumerabilib⁹ poſſit accipi: tm̄ q̄tū eſt ad ꝓpoſitū accipiēdo duos ul' tres modos: dico q̄ ens in pō vno mō accipit̄ pro eo qd nō exiſtit i actu. ſed ē i pō ad exiſtēdū. ꝛ ſic antichriſtus ē enſ in pō. ꝛ iſta pō pōt dici pō ad eē. ſ. ad eē exiſtere. alio mō dī ens in pō illō qd actu exiſtit. ſed ē i pō ad ulteriorē pfectionē ſicut ſupficies que eſt vnuꝫ ens actu extrīo dī ens in pō inq̄ntū ē i pō ad albedinē. ꝛ hec pō uocat̄ pō ad formā. ꝛ hec pō. ſ. pō ad formā ē dupl'. q: qdā ē cōiūcta cū qete ſb foīa ꝯ̄ria forme: ad quā eſt i pō quo mō corp⁹ qeſcens ſub albedine eſt in pō ad nigredinē. ꝛ quedā ē cōiūcta cū motu ad formā ad quā ē in pō. ꝛ iſto mō corp⁹ ꝯtinue motū de albedine i nigredinē dī eē i pō ad nigredinē. p̄ª pō pōt dici pō ſub qete. 2ª pōt dici pō cū motu ul' ꝯiūcta motui. ꝛ ſic ē dupl' pō. vna ad eē. alia ad formā. ꝛ pō ad formā eſt dupl'. q: qdā eſt ꝯiūcta cū qete ſub forma ꝯ̄ria forme ad quā ē i pō. ꝛ quedā ē ꝯiūcta cū motu ad formā ad quā eſt in pō. dico igit̄ q̄ ens in pō ad eē exiſtere nō eſt ens tertio mō dictū q: nō eſt ens i effectu: ſꝫ eſt ens p̄ mō ꝛ etiā ſcdo mō accipiēdo ens. ¶ Dico ēt q̄ ens in pō ſcdo mō. ſ. ens in pō ad formā ſiue accipiat̄ pō ꝯiūcta cū qete ſiue accipiat̄ pō ꝯiūcta cū motu eſt q̄ ens in pō hoc mō acceptū ē ens quocūq̄ꝫ dictoꝝ triū modoꝝ accipiat̄ ens. ꝛ ſic q̄litercūq̄ꝫ accipiat̄ ens in pō ſemp ens ē ens aliq̄ di

eto𝔯 modo𝔯 accipiēdo ens. cū igitur dr̄ i argumēto ꝙ ens in pō nō est ens. dico ꝙ ens in pō .i. illō qō ē i pō ens nō est illud ens ad qō est in pō. tn̄ illud qō ē i pō ens vno mō ē actu exn̄s alio mō. qm̄ illō qō est in pō ens in effectu est actu ens pōˡᶜ siue actu ens intelligibile siue actu ens cui nō ē actu eē ꝓhibitū. ¶ Sed dubiū est q̈liter in hac diuisione pħs accipiunt ens in actu ⁊ ens in pō. ⁊ dico ut mihi vr̄ ꝙ ens in pō in hac diuisiōe accipit illo mō quo accipit in diffōne mot⁹. cū dr̄ ꝙ mot⁹ est act⁹ entis in pō ⁊ c̄. qꝛ ad inuestigādū illā pticulā ponit ꝓdicta diuisio. nūc autē ens in pō in ista diffinitione accipit pro ente in pō ad formā ꝯiūcta trāsmutatiōi ad formā ut patet p ꝯᵗᵉᵐ. d. ꝙ p ens in pō intelligit pħs illud qō extrahitur de pō ad actū uel qō est in pō ad existēdū. ⁊ sic in hac diuisiōe p ens in actu debet itelligi ens qescēs sub forma. ⁊ per ens in pō debet itelligi ens qō transmutat ad formā ad quā est in potētia. ⁊ illud ens sic diuisum p actū ⁊ potētiā est ens in effectu actu existens. qm̄ oē existēs aut pmanet in sua pfectiōe absq3 transmutatiōe ⁊ tūc dicit ens in actu respectu illi⁹ perfectionis. aut trāsmutat ad aliā formā ⁊ tūc dr̄ ens in pō respectu illius pfectionis ad quā trāsmutatur. ¶ Posset tn̄ ⁊ aliter dici. videlicet ꝙ pħs per ens in actu intelligit ens in actu existēs. ⁊ per ens in potētia intelligit illud qō est in potētia ad existēdū ⁊ tunc ens diuisum in ens in actu ⁊ in ens in potentia est ens possibile siue ens cui nō est esse ꝓhibitu3: qm̄ omne cui non repugnat esse uel actu existere est in potentia ut existat.

¶ Et eorum que sunt actu: hoc quidem h̄ aliquid: aliud ṽo quātū: aliud ṽo quale: uel aliqō aliorū entis ꝓdicamentorū sitr.

¶ Ista est scđa pticula scđe ptis ꝓncipalis hui⁹ capituli in qua ponit secūda diuisio que est subdiuisio vni⁹ mēbri ꝓme diuisiōis. que diuisio est illa: ꝙ eo𝔯 que sunt actu qōdā est substātia qōdā quātitas qōdā q̈litas ⁊ c̄. ¶ Sed dubitatur hic qꝛ 5ᵒ metha ᶜᵉ ⁊ multis alijs locis pħs diuidit ens in decē ꝓdicamēta. ⁊ postea diuidit vnūquodq3 ꝓdicamētū per potentiā ⁊ actū. ḡ ens in actu nō diuidit in decē ꝓdicamēta cū ip̄m sit vnū mēbrū diuidēs vnūquodq3 ꝓdicamētū. ⁊ ipossibile videt ꝙ idem respectu eiusdē sit diuidēs ⁊ diuisū. Dicēdū est ꝙ s3 ꝓmā expositionē ꝓme diuisiōis. s. ꝙ ens in effectu diuidit in ens in actu ⁊ in ens in potētia. qm̄ qōlibet ens hēt actu pfectionē alicui⁹ ꝓdicamēti. ⁊ dicit ens in actu respectu illi⁹ pfectionis. ⁊ illud qō nō hēt pfectionē aut formā alicui⁹ ꝓdicamēti ⁊ pōt habere illā: dicit ens in potētia respectu illius ꝓdicamēti. ⁊ sic ens in actu diuidit in decē ꝓdicamēta: qm̄ illud qō hēt actu formā alicui⁹ ꝓdicamēti uł est substātia uel q̄titas ⁊ c̄. sed illō qō tm̄ hēt formā alicui⁹ ꝓdicamēti i pō nō recipit ꝓdicationē illi⁹ ꝓdicamēti p hoc ṽbū est q̄ dr̄ h̄ ē hoc. vn̄ sba q̄titas ⁊ c̄. in hac diuisiōe accipiūtur solū pro his de qb⁹ actu ꝓdicant p hoc ṽbū est. ¶ Dico igit s3 illā expōnē ꝙ in hac diuisiōe entis in actu in suba3 q̄titatē ⁊ c̄. accipit ens in actu pro actu pticipante formā substantie uel q̄titatis ⁊ c̄. ⁊ substātia ⁊ q̄titas ⁊ c̄. accipiūtur stricte solū pro his de qbus actu ꝓdicant mediāte hoc ṽbo est. sed i 5ᵒ metha ᶜᵉ accipit ens cōmunius. s. pro ente cui nō repugnat existere. ⁊ substātia ⁊ q̄titas ⁊ qualitas accipiunt etiam cōmunius hic q̄ ibi: quia ibi accipiunt indifferēter pro his de quibus dicunt in actu ⁊ pro his de qb⁹ dicūtur in pō. i. tā pro his q̄ actu pticipāt formā ꝓdicamēti q̄ etiā pro illis que nō pticipāt sed possunt pticipare formā uł pfectionē ꝓdicamēti: qm̄ talia q̄uis nō sint actu ⁊ directe in ꝓdicamēto: tamē sūt in ꝓdicamēto in pō ⁊ p reductionē ad formā. Igit dico ꝙ nō est idē diuidēs ⁊ diuisum. qꝛ ens in actu diuidit in decē ꝓdicamēta accipiēdo illa stricte ⁊ solū pro his de quib⁹ actu ꝓdicātur mediāte hoc ṽbo est. sed ens in actu ē vnū mēbrū diuidēs vnūqōq3 ꝓdicamētū accipiēdo ꝓdicamēta large. s. tā pro his de quib⁹ dicūtur actu q̄ etiā pro illis de qbus dicunt in pō. vn̄ generali⁹ loquit pħs de ente ⁊ de ꝓdicamētis i metha ᶜᵉ q̄ h̄. uł sic pōt dici s3 scđa3 expōnē. ꝓme enī diuisiōes ꝙ h̄ diuidit ens cui nō est eē ꝓhibitū i ens actu ⁊ i ens in potētia. ⁊ ens actu. s. qō actu existit diuidit i decē ꝓdicamēta. ⁊ tamē vnūquodq3 ꝓdicamēto𝔯 diuidit in ens actu ⁊ in ens in potētia nec est incōueniēs. s. ꝙ illō qō diuidit in aliqua subdiuidat vnūquodq3 illo𝔯. ṽbi gratia. q̄titas ꝯtinua diuidit in q̄titatē habētē positionē in partib⁹ ⁊ in quātitatē carētē positiōe in ptib⁹ qꝛ corp⁹ ⁊ linea que sunt q̄titates ꝯtinue habēt positionē in ptibus. sed tēp⁹ qō etiā est q̄titas ꝯtinua ⁊ caret positiōe in ptib⁹ diuidit q̄titatē ꝯtinuā ⁊ simul cū hoc diuiditur in q̄titatē ꝯtinuā ⁊ discretā: quoniā q̄titatu3 carētiū positione in partibus quedā est cōtinua ut tēp⁹ ⁊ quedā discreta ut numerus ⁊ oratio. vn̄ nō est icōueniēs ꝙ idē respectu eiusdē sit diuidēs ⁊ diuisu3 nisi ubi mēbra diuisionis accepta sub diuisiōe cōuertant cū diuiso. qō nō est in diuisiōe entis in decē ꝓdicamēta. qꝛ nec omne ens actu est in aliquo decē predicamento𝔯. nec etiā omne qō est in aliq decē ꝓdicamēto𝔯 est ens in actu. qꝛ nulla rosa existente adhuc rosa est in predicamento substantie.

¶ Sed eius quod ad aliquid: aliud quidē s̄m superabundantiam ⁊ defectum dicitur: aliud autem s̄m actiuum ⁊ passiuu3: ⁊ omnino motiuum ⁊ mobile: motiuum enī motiuum mobilis est: ⁊ mobile a motiuo est mobile.

¶ Hec est 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis ꝓncipalis huius capituli in qua ponit 3ᵃ diuisio que talis est. ꝙ de nūo relatiuo𝔯 quoddā dr̄ s̄m supabūdātiā ⁊ defectū. i. s3 magis ⁊ min⁹ ut duplū ⁊ dimidiū ⁊ omnia que referuntur adiuicē. modo numeri. ⁊ quoddā dicit s3 actiuū ⁊ passiuū ⁊ motiuū ⁊ mobile. motiuū enī est motiuū mobilis ⁊ mobile a motiuo ē moˡᵉ. ¶ Notāda sunt hic tria s̄m ꝯᵗᵉᵐ ꝓ ꝙ pħs. d. ꝙ agēs refert ad patiēs ⁊ mouens ad mobile ut declaret ꝙ motus est actio motoris in motū ⁊ nō habet eē nisi in moto ⁊ iō accipit rē motā quasi differētiā mot⁹. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Ex quibus ṽbis apparēt tria. ꝓ ꝙ motus est actio ⁊ qualiter hoc sit uerū videbitur postea. Scđo ꝙ actio nō hēt eē nisi in passo ⁊ mot⁹ in moto. 3ᵒ ꝙ res mota est dīa mot⁹. qō apparet ex hac diffōne. v3. mot⁹ est act⁹ mobilis iquātū mobile. ¶ Scđo est notādū s̄m ꝯᵗᵉᵐ ꝙ p hus p agēs ⁊ patiēs itelligit relatiuū qō iuenit in ꝓdicamentis agē ⁊ pati. ⁊ itelligo ꝙ agēs ⁊ patiēs sūt relatiua

q̃ inueniunt̃ in p̄dicamēto agē ꝛ pati tamq̄ȝ in fūdamēto: qm̄ agēs ꝛ patiēs hic eſt illa de qbꝰ hec.ſ. agēs ꝛ patiēs dicunt̃ ſicut pat̃ ꝛ filiꝰ ſeu paternitas ꝛ filiatio fūdant̃ ſup̱ actionē ꝛ paſſionē ꝛ ſūt relatiua p̄mi modi relatiuoꝝ. vn̄ ſciēdū ſm p̄hm 5° metha[ce] caplo de ad aliqd: ꝙ tres ſūt modi relatiuoꝝ. primꝰ modus eſt ſm numerū ꝛ paſſiōes nūi ut duplū ꝛ dimidiū. ſecūdus modus ē ſm actionē ꝛ paſſionē q̄.ſ. referātur adinicē ut calefactiuū ꝛ calefactibile. tertiꝰ modus ē ſm mēſurā ꝛ mēſurabile q̄ mō ſcia ꝛ ſcibile referūtur adinicē. vn̄ de p̄mis duobꝰ p̄hs ſolā facit hic mētionē. ¶ Tertio eſt notādū ſꝫ ꝯ[rem] h ꝙ p̄hūs dixit ſm motiuū ꝛ mobile q̄ȝuis p̄ꝰ dixit ſm actiuū ꝛ paſſiuū qꝛ mouēs ꝛ motū ſūt ꝑfectiora q̄ȝ agēs ꝛ patiēs. qꝛ oē agēs eſt mouens ꝛ ecōuerſo: hec ꝯ[tor]. ꝛ intelligo ꝙ mouēs ꝛ motū ſūt ꝑfectiora q̄ȝ agēs ꝛ patiēs q̄ȝtū ad aliq̈ ꝯtenta ſub eis. i. aliq̈ ꝯtēta ſub mouēte ꝛ moto ſunt ꝑfectiora quocūq̄ȝ ꝯtēto ſub agēte ꝛ patiēte: qm̄ p̄mꝰ motoꝛ ꝯtinet̃ ſub mouēte ſicut iferiꝰ ſub ſupiori ꝛ p̄[m] mobile ꝯtinet̃ ſub p̄ motu ſicut iferiꝰ ſub ſupiori: qm̄ agēs ꝓprie loquēdo de agēte nō mouet niſi ꝑ abiectionē ꝯrij. ꝛ patiēs ꝓprie non recipit aliqd niſi ab eo abijciat̃ ꝯriū illiꝰ qȯ recipit. ꝛ ſic agens ſtricte loquēdo idē eſt qȯ alterās. ꝛ patiēs idē eſt qȯ alteratū. ¶ Ex q̄ manifeſtū eſt ꝙ aliqȯ ꝯtētū ſub mouēte nobiliꝰ eſt oī ꝯtēto ſub agēte ſtricte loquēdo de agēte. ꝛ etiā eſt aliqȯ ꝯtētū ſub moto nobilius oī eo qȯ ꝯtinet̃ ſub patiēte. ſed q̄ȝuis mouēs ꝛ motū ſūt ꝑfectiora q̄ȝ agens ꝛ patiēs q̄ȝtū ad aliq̈ ꝯtēta ſub eis tn̄ ſimplr̄ ꝛ abſolute loquēdo mouēs ꝛ motū in cōmuni accepta ſūt iperfectiora q̄ȝ agēs ꝛ patiēs ſtricte accepta ſi ulr̄ oē ſupiꝰ eſt iperfectius q̄ȝ ſuū iferiꝰ qꝛ oē iferiꝰ icludit actu oēm perfectionē ſui ſupioris ꝛ etiā aliq̄ȝ ꝑfectionē quā addit ſup̱ ſuū ſupiꝰ. ¶ Intelligēdū tn̄ ꝙ agēs ꝛ patiens duplr̄ p̄nt accipi. vno mō large ſm ꝙ oē illȯ dicit̃ agēs qȯ efficit aliqd de nouo. ꝛ oē illȯ patiēs qȯ recipit aliqd de nouo. ꝛ iſto mō agēs ꝛ mouēs ſūt ꝯuertibilia ꝛ ēt motū ꝛ patiēs. alio mō p̄nt accipi ſtricte: ſm ꝙ agēs ꝛ patiēs ſolū dicūtur de agente ꝛ patiēte per abiectionē ꝯrij ꝛ iſto mō agēs ꝛ patiens ſunt iferiora q̄ȝ mouēs ꝛ motū qꝛ ſic agens ꝛ patiēs idē ſūt qȯ alterās ꝛ alteratū. ꝛ ſic loquitur p̄hs ꝛ etiā ꝯ[tor] de agente ꝛ patiēte p̄ de gn̄atione.

¶ Nō eſt autē motus p̄ter res. Mutatur enī ſemp̱ id quod mutatur: aut ſm ſubſtāciā: aut ſm quātitatē: aut ſm qualitatem: aut ſm locū. Cōe aūt in his nullū eſt accipere ſic diximꝰ: qȯ neq̄ȝ hoc: neq̄ȝ q̄ȝtum neq̄ȝ q̄le ſit: neq̄ȝ alioꝝ p̄dicamētoꝝ nullū

¶ Hec eſt 4[a] p̄ticl̄a ſc̄de p̄tis p̄ncipalis huiꝰ capl̄i i qua ponit̃ q̄rta diuiſio que eſt illa ꝙ motuū qdam eſt in ſubſtātia qdā in q̄ȝtitate quidā in q̄litate qdā in ubi. ꝛ ſic motꝰ inenit̃ in pl̄ibꝰ q̄ȝ in vno p̄dicamēto ꝛ hoc itēdit p̄hs ꝓbare per hāc diuiſionē videlicet ꝙ motꝰ eſt in pl̄ibꝰ q̄ȝ in vno p̄dicamēto. ꝛ hec eſt 1[a] ꝯ huiꝰ libri. que ꝓbat̃ ſic. motꝰ eſt in eodē p̄dicamēto cū re ad quā eſt motꝰ. ſed res ad quā ē motꝰ ē in pl̄ibꝰ q̄ȝ in vno p̄dicamēto. ḡ motꝰ ē i pl̄ibus vno p̄dicamēto. huiꝰ rōnis p̄ ponit̃ maioꝛ. cū dī ꝙ motꝰ nō eſt p̄ter res ad q̈s eſt motꝰ. hic ē motꝰ eſt in eodē p̄dicamēto cū re ad quā eſt motꝰ. 2° vo ponit̃ mioꝛ cū dī [Mutat̃ enī ſemp̱.] ꝛ 3° ꝯcludit ꝯnē. d. [Quare neq̄ȝ motꝰ.] Un̄ ꝯ[tor] formāt iſtā rōnē ſic. motꝰ ē i moto ꝛ motū ē i pl̄ibꝰ vno p̄dicamēto. igit̃ motꝰ ē i pl̄ibꝰ vno p̄dicamēto. ꝛ ꝯ[tor] ꝑ motū nō itelligit rē que mouet̃. ſ. ipm mobile ſed rē acq̄ſitā ꝑ motū. Un̄ notādū ſm ꝯ[rem] h ꝙ p̄hūs ꝑ hoc ꝙ motꝰ ē in pl̄ibꝰ vno p̄dicamēto vult habē ꝙ motus nō dī vniuoce nec hēt diffōnē dictā vniuoce. ſed ſm p̄us ꝛ poſteriꝰ. qꝛ enī motꝰ ē i diuerſis p̄dicamētis ꝛ diuerſis p̄dicamētis nō ē aliqȯ cōe vniuocū. iō motꝰ nō dī vniuoce. ꝛ qꝛ motꝰ non dī vniuoce iō nō hēt diffōnē dictā vniuoce. ſed ſm p̄us ꝛ poſteriꝰ. ſed tn̄ tales diffōnes itrāt in artibꝰ demōſtratiuis. ḡ. Un̄ ꝯ[tor] mouet dubitationē ſup̱ h qȯ p̄hūs dīc h. ſ. ꝙ motꝰ repit̃ i pl̄ibꝰ vno p̄dicamēto. qꝛ dictū ē i libro p̄dicamētoꝝ ꝙ motꝰ ē in p̄dicamēto paſſiōis ḡ motꝰ aut nō ē i pl̄ibꝰ p̄dicamētis aut p̄dicamētū paſſiōis nō debet cōputari iter p̄dicam̄ta. ¶ Ad illȯ dubiū r̄ndet ꝯ[tor]. d. ꝙ motꝰ accipit̃ duplr̄. vno mō ſꝫ ꝙ nō differt a ꝑfectione ad quā uadit niſi ſm magis ꝛ minꝰ. ꝛ iſto mō motꝰ eſt de gn̄e illiꝰ ꝑfectiōis ad quā tēdit. ꝛ ſic motꝰ nihil aliȯ eſt q̄ȝ gn̄atio p̄tis poſt aliā p̄te illius ꝑfectiōis ad quā tēdit donec ꝑficiat̃ ꝛ fiat actu. Un̄ ē neceſſe ut motꝰ q ē i ſb̄a nūet̃ i gn̄e ſb̄e: ꝛ motꝰ q ē i q̄ȝtitate nūet̃ i gn̄e q̄ȝtitat̄. ꝛ ſilr̄ motꝰ q ē i q̄ȝtitate ꝛ ubi. ſꝫ ſm ꝙ motꝰ ē i via ad ꝑfectionē aliā ab illa ꝑfectiōe ad quā tēdit ſic ē neceſſe ut ſit genꝰ per ſe qm̄ via ad ipām rē ē alia ab ipſa re. ꝛ ſm h fuit poſitū p̄dicamētū ꝑ ſe. ꝛ iſte modus ē famoſioꝛ. ille v̊o vioꝛ. ꝛ iō p̄hs iduxit illū modū famoſū i p̄dicamētis. ꝛ iſtū modū veꝝ i h libro. hec ꝯ[tor]. ¶ Et vꝫ mihi ꝙ i p̄dicamentis nō poſuit motū i p̄dicamēto paſſiōis niſi ſit in capl̄o de pati ubi exēplificat de paſſiōe ponēs ꝙ calefieri ē i gn̄e paſſiōis. ſed manifeſtū ē ꝙ calefieri ē motꝰ. Ex qbꝰ dictis ꝯ[tis] notanda ſūt tria. p̄ ꝙ motꝰ p̄t accipi duplr̄. vnoꝰ ꝑ foꝛa diminuta q̄ nō differt a termio ad quē niſi ſic impfectū a ꝑfecto. alio mō accipit̃ motꝰ ſm ꝙ ē via ad t̃minū. p̄ mō motꝰ ē i gn̄e termi ad quē. ꝛ 2° mō ē i gn̄e paſſiōis. ¶ Alijs v̊bis utit̃ ꝯ[tor] 5° hꝰ ꝯ[tis] 9° ubi diſtiguēs de motu dīc ꝙ motꝰ pōt accipi ul̄ ꝑ motu ſꝫ māz ul̄ ꝑ motu ſꝫ formā. Et ꝑ motū ſm māz itelligit formā diminutā q̄ nō dīt a t̃mio motꝰ niſi ſic ipfectū a ꝑfecto. ꝛ ꝑ motū ſꝫ foꝛaȝ itelligit ipāȝ acq̄ſitionē termi. quā uocat trāſmutationē ꝯiūctā cū tp̄e: vn̄ motꝰ ſm māa m ē i gn̄e termi ad quē. ſed motꝰ ſm formā ē genꝰ ꝑ ſe. i. genꝰ paſſiōis. ¶ 2° eſt notādū ſm ꝯ[rem] ꝙ iſta diſtictio de motu hēt locū i q̄ttuoꝛ gn̄ibꝰ ad q ē ꝑ ſe motꝰ. ſ. i ſb̄a q̄ȝtitate q̄litate ꝛ ubi. nā certū ē ꝙ i q̄libet iſtoꝝ generꝝ motꝰ p̄t accipi ꝑ foꝛa diminuta: ꝛ pōt accipi ꝑ ipa trāſmutatiōe ſucceſſiua ꝛ ꝑ foꝛa diminuta. ꝛ ꝙ motꝰ poſſit accipi ꝑ ꝑfectiōe diminuta q̄ nō differt a foꝛa ad quā ē motꝰ: niſi ſic impfectū a ꝑfecto appet ꝑ ꝯ[tis] dicētē ꝙ nece ē ꝙ motꝰ q ē i ſb̄a nūet̃ i gn̄e ſb̄e. ꝛ motꝰ q ē i q̄ȝtitate nūet̃ i gn̄e q̄ȝtitat̄. ꝛ ſilr̄ motꝰ q ē i ubi ꝛ q̄litate. hec ꝯ[tor]. Et ex hoc appet ꝙ motꝰ i q̄libet iſtoꝝ gn̄uȝ p̄t accipi ut ē eiuſdē gn̄is cū forma ad quā ē. ꝛ ſic appet ꝙ motꝰ i ſub̄a pōt accipi duplr̄ ſ. ul̄ ſm ꝙ eſt in gn̄e paſſiōis. ul̄ ſm ꝙ ē i gn̄e ſb̄e. ꝛ eodē mō eſt de motu i q̄ȝtitate q̄litate ꝛ ubi ꝛ ē. ¶ Tertio ē notādū ſm ꝯ[rem] hic ꝙ modus accipiēdi motū pro via ꝛ fluxu eſt famoſioꝛ. ſed alius modus. ſ. ille q̄ accipit̃ motꝰ pro foꝛa diminuta eſt ue-

rior. ¶ Sed circa hᵐ dicta ꝯ^{ris} ſunt multa dubia.
⁊ ꝓ circa pᵐ notabile eſt dubiū q2 vꝫ ꝙ motꝰ ut ac-
cipiť pro via ſit in eodē gñe cū termio ad quē eſt.
na ꝯ^{or} 5° huiꝰ ꝯ^{to} 9° dicit ꝙ mediū ⁊ via īter potē-
tiā ⁊ actū eſt de gñe actꝰ qui eſt cōplemētū: ſed dif-
fert ſm magis ⁊ minꝰ. qm̄ ex ꝗ potētia eſt in eodē
gñe cū actu multo magis vꝫ ꝙ mediū īter potētiā
⁊ actū ſit de gñe actꝰ. motꝰ igiť ſm ꝙ eſt in via ad
formā eſt in eodē gñe cū forma ad quā eſt via. non
ſolū in eodē gñe. ſed in eadē etiā ſpe. nā ꝯ^{or} ibidē
dicit ꝙ ire ad calorē eſt quodāmō calor. ⁊ ſic dcā
ꝯ^{nis} hic ⁊ in 5° videnť ꝯ̄riari. Itē 1° huiꝰ phūs dicit
ꝙ gñatio eſt nā q2 eſt via in nām. ſed ois nā eſt ſb-
ſtātia ꝓut phs loqtur ibidē de nā. ḡ gñatio eſt ſb-
ſtātia cū ſit via in ſbſtātiā. ⁊ per ꝯn̄s motꝰ ſȝ ꝙ eſt
via eſt in gñe termi ad quē. Itē vꝫ ꝙ iſta diſtictio
ſit inſufficiēs: q2 5° metha^{ce} caplo de ꝗto. dicit phs
⁊ etiā ꝯ^{or} ꝙ motꝰ eſt per ſe ꝗtitas. ſed nec motus
qui eſt forma diminuta eſt per ſe ꝗtitas: q2 motus
qui eſt foia diminuta eſt in gñe termi ad quē ē mo-
tus. nec etiā motꝰ qui eſt via eſt per ſe ꝗtitas cum
ſit de gñe paſſiōis. ḡ relinqtur ꝙ motꝰ hēt tertiam
acceptionē ſm quā eſt de per ſe ꝗtitas. igitur ⁊c.
¶ Circa etiā 2ᵐ nōbile ſunt duo dubia: q2 nō vide-
tur ꝙ illa diſtictio motꝰ habeat locū in ꝗtuor gñi-
bus q2 in illis gñibꝰ nō pōt motꝰ accipi pro forma
diminuta in qbꝰ nō eſt forma dimiuta q poſtea ſit
ꝑfecta. ſed nec in gñe ſbſtātie nec ꝗtitať nec ubi ē
forma diminuta: q2 nullū hoꝝ generꝝ ſuſcipit ma-
gis aut minꝰ. Itē i motu locali nō eſt aliqd ubi qd
fluat de imꝑfecto ad ꝑfectū. qm̄ in motu locali mo-
bile in quolibet iſtāti eſt in alio ⁊ alio ubi. igiť illa
diſtictio nō pōt hēre locū in motu ad ubi. Itē i mo-
tu locali in qlibet iſtāti eſt aliō ⁊ aliō ubi i ipſo mo-
bili. ḡ ſi motꝰ localis ad ubi ſit eiuſdē nāe cuȝ ipſo
ubi: ſequiť ꝙ aliqs motꝰ localiſ ſolū durat per vnū
inſtās ſicut aliqd ubi ſolū durat per vnū inſtās. ⁊
ſic motus erit in iſtāti. Itez de h qd dicit ꝯ^{or}. ſ. ꝙ
motꝰ ꝓut accipiť pro forma in fluxu uľ in fieri nō
differt a forma ꝑfecta ad quā eſt motꝰ: niſi ſicut im-
ꝑfectū a ꝑfecto: eſt dubiū: qm̄ illa que nō differūt
niſi ſicut magis ꝑfectū ⁊ minꝰ ꝑfectū ſunt in eadem
ſpe ut patet de albedine itēſa ⁊ remiſſa. ḡ motꝰ qui
eſt foia iperfecta ſemꝑ eēt in eadē ſpe cū forma ad
quā eſt motꝰ. ſed hoc nō eſt veꝝ: q2 ſi fiat motꝰ a ni-
gro i albū nihil de ſpe albedīs acqriť niſi i fine mo-
tus. q2 ꝑ phm 8° huiꝰ in toto tpe ⁊ in quolibet iſtā-
ti tpis mēſurans motū mobile eſt ſub forma ꝓori.
⁊ ſolū in ultimo iſtāti ē ſub forma poſteriori. cū igi-
tur mobile moueať a nigro in albū nihil de ſpe al-
bedinis acqriť niſi in fine motꝰ. ſed motꝰ nō habet
eē niſi in ſuo ultimo fine. ḡ motꝰ qui eſt foia dimi-
nuta nō differt a termino motꝰ ſolū ſicut iperfectū
a ꝑfecto: q2 motꝰ qui eſt foia diminuta ꝓcedit ťmi-
nū motꝰ: ſed nihil de ſpe termini motꝰ ꝓcedit termi-
nū motꝰ. ḡ. ¶ Itē dubitať circa 3ᵐ notabile: q2 mo-
tus qui eſt in gñe paſſionis eſt motꝰ ſm formaȝ ut
vult ꝯ^{or} in 5° huiꝰ ꝯ^{to} 9°. cū ꝑfectio vniuſcuiuſqȝ
magis accipiať a foia ꝗȝ a mā. ſeqtur ꝙ modus ac-
cipiēdi motū pro motu ſm formā: ſiue pro via erit
modus vior. ¶ Ad euidētiā iſtaꝝ dubitationū eſt
ſciēdū ꝙ motꝰ accipiť tripľr. ſ. vno mō: ⁊ nō differt
a termino ad quē eſt niſi ſicut imꝑfectū a perfecto.
Alio mō pro fluxu ꝯtinuo ꝗ mobile tēdit ad perfe-
ctionē ulteroirē. Et 3° mō accipiť pro illa ſucceſſio-
ne uel duratiōe trāſmutatiōis ꝯtinue. ⁊ ꝙ motus
poſſit accipi ꝓmis duobꝰ modis apparet ꝑ ꝯ^{tes} hic
⁊ etiā 5° huiꝰ ꝯ^{to} 9°. ſed ꝙ etiā poſſit accipi pro ipſa
ſucceſſione uel duratiōe trāſmutationis continue
patet per phm ⁊ ꝯ^{tem} 5° metha^{ce} caplo de quāto.
ubi dicūt ꝙ motus eſt per ſe ꝗtitas. ⁊ manifeſtuȝ
eſt per ſe ꝙ nec motꝰ pro foia diminuta nec motus
pro ipſa trāſmutatiōe ꝯtinua ē per ſe ꝗtitas. q2 ut
accipiť pro forma diminuta ſic eſt in gñe termi ad
quē. ⁊ ut accipiť pro trāſmutatiōe ſucceſſiua ſic eſt
de gñe paſſiōis. igiť relinqtur ꝙ opȝ ponē 3ᵐ mo-
dū accipiēdi motū quō pōt vīficari ꝙ motꝰ eſt per
ſe quātitas. ¶ Dico igiť ꝙ motꝰ iſto 3° mō acceptꝰ
eſt ꝗtitas ſucceſſiua trāſmutatiōis ꝯtinue: que tn̄
ꝗtitas nō ē diuiſibilis niſi ſm lōgitudinē duratio-
nis qm̄ motꝰ iſto mō acceptꝰ nō ē diuiſibilis ſȝ di-
uiſionē mobilis. ſed ſolū ē diuiſibilis ſȝ durationē
tpis. ſ. i ꝓteritū ⁊ i futuꝝ. ꝙ aūt ſit talis ꝗtitas ſuc-
ceſſiua ipſiꝰ trāſmutatiōis ꝯtinue appꝫ ꝑ ꝯ^{tem} 4°
huiꝰ caplo de tpe. ubi dicit ꝙ ipo mēſurat motuȝ
nō ſm ꝙ motꝰ: ſed ſȝ ꝗtitatē accidētē motui. ⁊ ac-
cipit h motū ſm ꝙ ē de gñe paſſiōis. ⁊ ab iſta ꝗti-
tate ſucceſſiua motꝰ denoiať motꝰ de gñe paſſiōis
lōgus ſȝ durationē a ꝗtitate mobilis dꝫ motꝰ q ē
de gñe paſſiōis latus ⁊ ꝓfundus ⁊ etiā lōgus ſm
lōgitudinē mobilis. ⁊ motꝰ acceptꝰ pro foia dimi-
nuta eſt in gñe termini ad quē ē motꝰ. motꝰ vō acce-
ptꝰ pro trāſmutatiōe ꝯtinua eſt de gñe paſſioniſ. ⁊
motꝰ acceptꝰ pro ſucceſſiōe ē i gñe ꝗtitať. ¶ Pro-
bis igiť rōnibꝰ ſūt duo itelligēda. ꝓ ꝙ ꝑ formā di-
minutā poſſumꝰ duo itelligē. ſ. uľ formā remiſſam
uľ formā i pō accipiēdo potētiā ꝓut oppōiť actui
gñatiōis. foia eni ſb ꝗ mobile gñeſcit dꝫ eē forma i
actu. ⁊ forma ſub qua mo^{le} nō gñeſcit dꝫ eē foia i pō
oppoſita actui gñatiōis ut patet 6° ⁊ 8° huiꝰ. Dico
igiť ꝙ ꝯ^{or} nō itelligit per formā diminutā formā
ſub gradu remiſſo. ſed itelligit ꝑ formā diminutaȝ
in trāſitu ⁊ in fieri ſub ꝗ mobile nō quieſcit. ⁊ talis
forma diminuta repiť in quatuor generibꝰ. ¶ 2°
eſt itelligēdū ꝙ per mediū ⁊ viā ad terminū poſſu-
mus duo itellige. ſ. uel formā ꝓus acqſitā uľ ipaȝ
trāſmutationē cōtinuā. vbi gr̄a. forma embriōis ē
via ⁊ mediū deueniēdi ad foiaȝ aialis. ⁊ ēi trāſmu-
tatio ꝯtinua que eſt foia embrionis ad formā aiaľ
eſt via ⁊ mediū deueniēdi ad formā aialis. Medi-
um 2° mō acceptū pōt dici mediū per hoc qd me-
diū ꝑ qd formaľr acqriť terminꝰ motꝰ: ⁊ h eſt ipſa
acqſitio termini. ſed mediū ꝓ mō dcm̄ ē mediū in
qd: q2 trāſmutabile ꝓ trāſmutať i formā mediā ꝗȝ
in extremā: qm̄ ꝓus trāſmutať mā ad formaȝ em-
brionis ꝗȝ ad formā aialis. ¶ Ad rōnes. ad ꝓmaȝ
dico ꝙ ꝯ^{or} 5° huius ꝯ^{to} 9° cū dicit ꝙ medium ⁊
via inter potētiā ⁊ actū eſt de genere actus: loqui-
tur de medio in qd. ſȝ in hoc 3° ꝯ^{to} 4° loquitur de
medio per qd formaliter trāſmutať. Unde mediū
in qd eſt de gñe termini ad quē: q2 illa inter que eſt
trāſmutatio per ſe neceſſario ſunt eiuſdē generis ⁊
quādoqȝ eiuſdē ſpēi. ſed mediū per qd eſt de gene-
re paſſionis. ⁊ ſic appꝫ ꝙ ꝯ^{or} nō eſt ſibiipſi ꝯ̄riꝰ i
q2 equoce loqtur de medio i 5° ⁊ h in 3°. ¶ Ad ali-
ud dico ꝙ generatio pōt accipi dupliciť. ſ. uľ pro
ipſa tranſmutatiōe ꝯtinua ⁊ ſic eſt de gñe paſſiōis
⁊ ſic nō eſt nā ſȝ eſt ſȝ nāȝ. alio mō accipiť ꝓ foia i
trāſitu ⁊ fieri ſb ꝗ trāſmutabile nō gñeſcit ⁊ ſic ē nā.
¶ Ad formā igiť argꝰ cū dꝫ ꝙ gñatio ē nā q2 ē via

ı nām. Dico ꝙ gn̄atio q̄ ē via ı quā trāſmutabile p̄ trāſmutaꝛ ē nā q: ē via in quā. via tñ p quā foia t'r nō eſt nā: ſed eſt ſm nām. ¶ Ad 3m dico ꝙ illa diſtictio mot' nō cōprehēdit oēs modos accipiendi motū: ſed ſolū modos qui ſunt ad ꝓpoſitū. nec pp h̄ ꝯlor ē iſufficiēs: q: ſolū poſuit modos mot' p q̄s ſoluiꝛ ei' dubitatio: ⁊ forte ſūt m'lti alij modi accipiēdi motū a trib' modis iā dicꝭ de q̄b' diceꝛ iferius. ¶ Ad dubia ṽo ꝯ 2m nō bile. dico ad p̄m ꝙ accipiēdo formā diminutā ꝑ foia ſb gradu remiſſo ſic nō repiꝛ foia diminuta ı gn̄e ſbe nec q̄titatꝭ nec ubi. ſed accipiēdo formā diminutā ꝓut foia in pō opponiꝛ actui gn̄ationis. ſic foia diminuta repiꝛ in q̄tuor gn̄ib' ſupdicꝭ. ⁊ illo' loquiꝛ ꝯlor de foia ıpfecta ul' diminuta. ¶ Ad aliō dico ꝙ foia diminuta nō ē foia fluēs de eē impfecto ad eē pfectū. ſed foia diminuta ē illa ſub q̄ mobile extr̄s fluit ⁊ trāſit ad formā pfectā. Uñ ubi ſb q̄ mobile ſolū manet p vnū iſtās ē ubi impfectū ⁊ diminutū: q: eſt ı pō cū mobile nō q̄eſcat ſub eo. ¶ Ad aliō dico ꝙ mot' accept' pro foia diminuta ſolū p vnū iſtāſ manet. ⁊ aliō qō ph's. d. ſ. mot' nō ē ı iſtāti: habet itelligi de motu q ē trāſmutatio ſucceſſiua ⁊ ꝯtinua. ¶ Ad aliud dico ꝙ mot' accept' ꝓ foia diminuta ſp ē ı eodē gn̄e cū termio mot'. ſed nō opꝫ ꝙ ſp ſit ı eadē ſpē. Et cū dr ꝙ pfectū ⁊ impfectū nō variāt ſpēm. dico ꝙ pfectū ⁊ impfectū q̄nq; attēdūtur ſm diuerſos gradus eiuſdē foie ſpecifice: ⁊ ſic nō variāt ſpēm. q̄nq; ṽo attēdunꝛ ſm diuerſas ſpecificas formas. manifeſtū eni ē ꝙ foia aialis ē pfectior q̄ȝ foia ſpmatis. ⁊ ſic pfectū ⁊ impfectū variāt ſpēm. ¶ Ad illō ṽo qō obijciꝛ ꝯ ultimū nō bile dico ꝙ vnū modū accipiēdi motū eē ṽior ē alio pt itelligi dupl'r. ſ. ul' q̄ȝtū ad entitatē rei ul' q̄ȝtū ad ſignificationē nomis. ⁊ tē dico ꝙ modus accipiēdi motū ꝓ forma diminuta ē ṽior q̄ȝtū ad entitatē rei. qm̄ mot' accept' pro foia diminuta ē pfecti' ens cū ſit pfectioris gn̄is q̄ȝ mot' de gn̄e paſſionis. ſed modus accipiēdi motū pro trāſmutatiōe ſucceſſiua eſt ṽior q̄ȝtū ad ſignificationē nois: q: h̄ nomē mot' per pri' ſignificat trāſmutationē ſucceſſiuā q̄ȝ formā diminutā. nā nomē rei nalis p p̄us ſignificat formā q̄ȝ materiam ut vult ꝯlor 2° de anima. ꝯ'° 5°.

¶ Unūqdq; āt dupl'r ıeſt oib'. ut h̄. Aliud qdē eni forma ipſi'. aliō ṽo p̄uano ⁊ ſm q̄litatē. Hoc qdē eni albū: illō autē nigꝝ: ⁊ ſm q̄ȝtitatē aliud qdē pfectū: aliud ṽo impfectū. Silr' aūt ⁊ ſm loci mutationē. h̄ quidē ſurſū: aliud ṽo deorſū: aut aliud quidē graue aliud ṽo leue. Quare mot' ⁊ mutationis tot ſunt ſpēs: quot ⁊ entis.

¶ Hec ē 5a pticl'a ſcōe ptis p̄n'lis hui' capl'i. ı q̄ poniꝛ 5a diuiſio ṽa q̄ ē diuiſio termı ad quē ē mot'. q̄ diuiſio ē talis. Terminoꝝ mot' qdā eſt foia ⁊ qdā p̄uatio. ⁊ p formā itelligit terminū magis pfectū. ⁊ per p̄uationē intelligit terminum minus pfectū. ⁊ hec duo. ſ. pfecti' ⁊ min' pfectū repiūtur in q̄libet gn̄e ı q̄ ē mot'. ṽbi grā. ı ſūba ut fora ⁊ p̄uatio. ı q̄ȝtitate ut magnū ⁊ paruū. ı q̄litate ut albū ⁊ nigrū. ı̄n loci mutatiōe ut ſupi' ⁊ iferi'. graue ⁊ leue. ⁊ illud exēplū de graui ⁊ leui ſm ꝯtem forte ē de motu ı ubi. qm̄ corp' q̄nq; mouet ſupius ut ſit leue in actu. ⁊ iferi' ut ſit graue ı actu. ⁊ forte illō eſt exēplū de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe: qm̄ elemēta trāſmutātur de grauitate ı leuitatē. ⁊ de leuitate ı grauitatē. ⁊ q: ı q̄libet gn̄e ı q̄ ē mot' ſūt duo termi mot' q̄rum vn' ē nobilior: ⁊ ali' vilior: ⁊ mot' diſtiguunꝛ ſ3 diſtictionē terminoꝝ ꝯcludit ph's ꝙ tot ſūt ſpēs motus ⁊ mutatiōis q̄t ⁊ entꝭ acq̄ſiti p motū. ⁊ ſūt octo ſ. duo ı vno quoq; p̄dicamēto ı q̄ ē mot'. ¶ Intelligēdū ſm ꝯtem. ꝙ ph's p iſtā diuiſionē terminoꝝ mot' vult decl'are ꝙ iſta diffō mot' ē ambigua dicta ſm pri' ⁊ poſteri'. qm̄ ı vnoquoq; p̄dicamēto ı q̄ ē mot' ē aliq̄s mot' nobilior ut ille q ē ad terminū nobiliorē nobilior ē. ⁊ aliq̄s vilior ut ille q ē ad terminū viliorē. ⁊ per ꝯn̄s in quolibet gn̄e in q̄ eſt mot' eſt aliq̄s mot' p̄or ⁊ aliq̄s poſterior. ⁊ ſic motus ⁊ ēt diffinitio mot' dr̄ ſm p̄us ⁊ poſterius. ⁊ ſic ſm ꝯtem ph's ex duob' declarauit ꝙ diffō motus eſt ambigua. tum q: mot' eſt in pl'ibus vno p̄dicamēto: tū etiā q: in eodē p̄dicamento eſt aliq̄s mot' p̄or ⁊ pfectior: ⁊ aliq̄s poſterior ⁊ impfectior.

¶ Diuiſio autē ſm vnumquodq; gen': h̄ quidē eſſe endelichia aliud autem potentia: potentia exiſtentis endelichia: ſm qō huiuſmodi eſt motus eſt.

¶ Hec ē 3a ps p̄ncipalis hui' capl'i. in qua ph's ponit diffōnē mot'. d. ꝙ cū vnūqōq; generū mot' diuidaꝛ in potētiā ⁊ actū qm̄ vnūquodq; hoꝝ q̄nq; eſt in potētia ⁊ q̄nq; in actu. ⁊ manifeſtū eſt ꝙ motus eſt pfectio rei mote. cū igiꝛ motus nō ſit perfectio rei mote ſm ꝙ eſt in actu erit pfectio ei' inq̄ȝtū ē ı pō. mot' igiꝛ ē act' entꝭ ı pō ſ3 ꝙ ı pō. ¶ Notādū ſ3 ꝯtes hic ꝙ ph's ı diffōne addit illā pticulā inq̄ȝtū ı pō: q: oē motū hēt duas pfectiōes. ſ. pfectionē ı actu nō ſm ꝙ ē motū ⁊ pfectionē ſ3 ꝙ ē ı pō q̄ dr̄ mot'. Uñ mot' hēt vnā pfectionē p quā ē ı actu. ſ. formā ſbalē ei': qm̄ oē qō moueꝛ ē ens in actu. ⁊ hēt aliā pfectionē ſm ꝙ ē ı pō ad ulteriorē formā ul' pfectionē. ⁊ illa pfectio ſm quā ē ı pō dr̄ mot'. ¶ Nōndū ēt ꝙ mole anteq̄ȝ moueaꝛ ē ı dupli pō. ſ. ı pō ad motū ⁊ ı pō ad t'minū mot'. ⁊ cū moueꝛ ē pō p̄a reducta ad actū ⁊ remanet pō ſcda q̄ ē ad t'minū mot'. itellect' igiꝛ diffōnis ē ille: mot' ē act' entꝭ ı pō. ſ. ad ulteriorē pfectionē. ſ. ad terminū mot' inq̄ȝtū ē ı pō ad t'minū mot'. Uñ ꝯlor ꝯ 9° hui' libri vı ſic exponē illā diffōnē mot'. Mot' ē act' entꝭ ı pō ⁊ ē. ı. mot' ē act' exeuntꝭ de pō ad actū inq̄ȝtū exit de pō ad actū. ¶ Uñ nōndū ſ3 L in coniectē ꝙ hec ē diffō mot' q̄ demrari nō pt. ſ. mot' ē exit' de pō ad actū. ⁊ diffō q̄ pt demrari ē illa: mot' ē act' entꝭ ı pō inq̄ȝtū ı pō. ¶ Itē notandū ſm ꝯtes hic ꝙ manifeſtū ē ꝙ iſta diffō mot' ē cōis motui nouo ⁊ et'no: qm̄ mot' et'n' ē act' entꝭ ı pō nō ſ3 ꝙ ē ı pō ad t'minū toti' mot' eterni. ſed ſ3 ꝙ ē ı pō ad termios ptiū mot'. ¶ Itē nōadū ſm ꝯtes ꝙ ex hac diffōne mot' appet ꝯtiuatio mot'. nā qñ mole ceſſat a motu tē q̄eſcit ⁊ ē ı actu ⁊ nō mãet ꝯtiuatio mot' niſi qñ mole ē ı pō ad pfectionē. cū eni fuerit pfectū ı actu fit diſcōtinuatio mot'. ¶ Itē. d. ꝯlor ꝙ mot' augmēti ⁊ alt'atiōis ⁊ diminutiōis ſūt ples mot'. nō eni poſſum' dicē ꝙ augmētū ē motū vno motu de p̄n° augmēti uſq; ad finē: appet eni mot' ei' ı tpe ſēſibili. ⁊ ſimilis ē diſpō in pl'ib' alterationibus ⁊ ipoſſibile eſt ut in toto tpe augmēti ſit motus ⁊ nō cōprehēdaꝛ ſenſu. motus igiꝛ augmenti de initio mot' ad finē cōponiꝛ ex plurib' motib' ⁊

pluribꝰ quietibꝰ. Jn vno autē motu trāſlati qui eſt
de pͥnᵒ ad finē nō interponit̃ ġes. ⁊ iō ꝯtinuatio eſt
manifeſtio: in eo: ⁊ credimꝰ ꝙ plāta nō exiſtit ꝯti-
nue in augmēto ⁊ alteratione: qꝛ videmꝰ aliqua au
geri per annū vno digito: ⁊ remotū eſt ut ille digi
tus diuidat̃ per oēs ptes illiꝰ anni. qm̄ minimū tē-
pus ſenſibile nō hēret ab eo ptē ſenſibilē. hec ꝯᵗᵒʳ.
C Ex quibꝰ dictis ꝯᵗⁱˢ pn̄t tria notari. pͦ ꝙ motus
augmētatiōis in pͥnᵒ uſq₃ ad finē nō eſt vnꝰ motꝰ.
ſed ſi illud intelligit̃ de augmētatiōe vera que ē ue
rus motus ſm ꝙ qdā intelligūt tūc debet itelligi
de toto motu qui eſt a mīma q̄ntitate aucti ad ma-
ximā eiꝰ q̄ntitatē: ⁊ tūc itellectꝰ eſt talis ꝙ nō ꝓce-
dit motu ꝯtinuo a mīma q̄ntitate rei augmētabiliſ
ad maximā quātitatē quā acquirit ut patet in aug
mētatiōe pueri: qꝛ puer nō auget̃ ꝯtinue a minima
q̄ntitate quā habuit ad maximā q̄ntitatē quā habe
bit. imo ſunt mlte pticulares augmētatiōes inter
q̄s ſūt q̄etes medie ut patet manifeſte ad ſenſum.
qm̄ videmꝰ aliqñ aliquē augeri ꝑ aliqđ tp̄s. ⁊ po-
ſtea ſtare ſub eadē q̄ntitate ⁊ iterū augeri. ipoˡᵉ enī
eſt ꝙ in toto tp̄e augmēti eēt motꝰ ⁊ nō cōprehen-
dat̃ ſenſu. quelibet tn̄ augmētatio pticularis ē vna
⁊ ꝯtinua: qđ patet ꝑ diffōnē motꝰ q̄ eſt cōis oī mo
tui. Si enī motꝰ ſit actꝰ in entis pō ſm ꝙ in pō nō
manet motꝰ niſi mobile eſt in pō ad ꝑfectionē. ſed
qn̄ q̄ſcit in actu nō ē in pō. iō tūc manet motꝰ nec
ꝯtinuatio motꝰ. ſic igit̃ patet ꝙ motꝰ augmēti nō ē
oīno motꝰ ꝯtinuꝰ a pͥnᵒ uſq₃ ad ultimū terminū. tn̄
aliq̄ ps augmētatiōis ē ꝯtinua. ⁊ eodē mō ē de al-
teratiōe. ſed motꝰ localis pōt ſp̄ eē ꝯtinuꝰ ſic ꝙ nū
quā accidat diſcōtinuatio. C Scđo eſt nōndū ſm
ꝯᵗᵉˢ ꝙ motꝰ augmēti cōponit̃ ex plibꝰ motibꝰ ⁊ ex
plibꝰ q̄etibꝰ. qđ nō ē ſic itelligēdū ſicut v̄ba ſonant
qꝛ q̄es ē ꝑuatio motꝰ: ⁊ oppōit̃ motui ꝑuatiue. nūc
v̄o ex ꝑuatiōe ⁊ ex habitu nō cōponit̃ aliqđ. ⁊ etiā
qꝛ q̄libet ps motꝰ eſt motꝰ: ſed debet ſic itelligi ꝙ
iter ptes ptiales motꝰ augmēti intercidūt mlte q̄e
tes medie: qꝛ nō ē aliqs motꝰ ꝯtinuꝰ cōpoſitꝰ ex oī-
bꝰ motibꝰ augmēti quibꝰ deuenit̃ ad maximā q̄nti-
tatē ipiꝰ aucti. ⁊ iō opꝫ ꝙ cadāt mlte q̄etes medie.
C Tertio eſt nōndū ꝙ ꝯᵗᵒʳ ꝓbat ꝙ motꝰ augmēti
nō eſt ꝯtinuꝰ: qꝛ videmꝰ aliqđ augeri ꝑ vnū annuꝫ
vno digito. ſi igit̃ ille motꝰ eēt ꝯtinuꝰ ꝑ totū annū
oporteret ꝙ ī q̄libet pte illiꝰ anni acq̄reret̃ aliqua
ps illiꝰ digiti talis q̄ntitatꝭ. ſed h̄ nō eſt uerū: qꝛ non
cuilibet pti ſenſibili illiꝰ anni pōt corrn̄dē ps ſenſi
bilis illiꝰ q̄ntitatꝭ digitalis: qꝛ mīmo tp̄e ſenſibili il-
liꝰ anni nō pōt corrn̄dē aliq̄ ps ſenſibilis illiꝰ digi
talis q̄ntitatis. C Sed dubitat̃ qꝛ nō vr̄ ꝙ rō ꝯᵗⁱˢ
h̄ valeat: qꝛ illđ ſup̄ qđ rō fundat̃ ē falſū. vꝫ. ꝙ cui
libet pti ſenſibili tp̄is corrn̄deat ps ſenſibil' rei acq
ſite ꝑ motū. ſed h̄ ē fl̄ſm. qꝛ poˡᵉ ē ꝙ aliqđ moueat̃
localr̄ ꝯtinue ꝑ vnū annū trāſcurrēdo ſolū digitalem
q̄ntitatē ſpatij. ⁊ tn̄ nō cuilibet pti ſenſibili tp̄is cor
rn̄det ps ſēſibilis digitalis q̄ntitatis ſpatij. ḡ eodē
mō pōt eē ī augmētatiōe. ſ. ꝙ aliqđ augmētet̃ ꝯti-
nue ī vno āno ꝑ digitalē q̄ntitatē q̄uis nō cuilibet
pti ſenſibili illiꝰ tp̄is corrn̄deat ps ſenſibilis illiꝰ q̄n
titatꝭ. C Jtē ī eodē tp̄e ī q̄ aliqđ mobile ptrāſit ali-
quā magnitudinē: mobile velociꝰ ī duplo ptranſit
duplā magnitudinē. ḡ ſi cuilibet pti ſenſibili tp̄is ī
quo ptrāſit̃ aliq̄ magnitudo corrn̄deat ps ſenſibil'
magnitudīs ptrāſite: ſeq̄ret̃ ꝙ q̄t ſūt ptes ſēſibiles
illiꝰ tp̄is tot erūt ptes ſēſibiles utriuſq₃ magnitu-
dīs. ⁊ ꝑ ꝯn̄s tot erūt ptes ſenſibiles magnitudinis
parue quot partes ſenſibiles magnitudinis in du-
plo maioris qđ eſt incōueniēs. igit̃ non opꝫ ꝙ cui
libet pti ſenſibilis tp̄is corrn̄deat ps ſenſibilis ma
gnitudinis ptrāſite. C Dicēdū igit̃ ē diſtiguendo
de augmētatiōe. qꝛ ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ pͦ celi. ꝯᵗᵒ 32ᵒ. triplex ē
augmētatio. qm̄ q̄dā ē augmētatio v̄a q̄. ſ. ē ꝑ ꝯuer-
ſionē alimēti ī nām illiꝰ qđ auget̃. ⁊ hec augmēta-
tio ſolū repit̃ ī aīalibꝰ ⁊ plāṫ. Alia v̄o ē augmētatio
ſm alt̃ationē q̄ ē idē qđ rarefactio. ⁊ hec iuenit̃ in
elemētis ⁊ ī corpibꝰ ſilis nāe ut accidit ī mixto. 3ᵒ ē
augmētatio ꝑ accumulationē q̄ accidit ī rebꝰ ꝯſili
um ptiū cōpoſitꝭ ut nūs: ⁊ iuenit̃ ēt ī elementꝭ ⁊ ē
qñ ſup vnā rē addit̃ alia res extriſeca ⁊ ꝯtinuat̃ cū
ea: ⁊ ſꝫ h̄ dr̄ ꝙ ignis auget̃. C Et adhuc dr̄ ꝙ aug-
mētatio v̄a q̄ ſolū ē ī rebꝰ aīatꝭ ē duplˣ qm̄ q̄dā ē ge-
neratio ul' augmētatio fo͛e ī māe alimēti q̄ gn̄atio
ē ſbita ꝯuerſio alimēti ī nāꝫ aliti. Alia ē augmēta-
tio v̄a q̄ ē extēſio aliti ul' mēbri poſt ꝯuerſionē ali-
mēti ꝑ v̄tutē aīe uegetatiue. ⁊ ꝑ colorē nālē. dico
igit̃ ꝙ ꝯᵗᵒʳ h̄ ⁊ ēt ī 8ᵒ huiꝰ ꝯᵗᵒ. 23. ubi ꝯᵗᵒʳ. d. illđ qđ
dic̄ h̄ logt̃ de augmētatiōe q̄ ē gn̄atio ptis ſeu q̄ ē
ꝯuerſio alimēti ī nāꝫ aliti. talis enī augmētatio nō
pōt eē ꝯtinua: qꝛ ſi eēt ꝯtinua tūc cuilibet iſtāti tē-
poris mēſurātis illā augmētationē corrn̄deret ps
gn̄ata. ⁊ ſic eēnt ifinite ptes gn̄ate ī actu: quaꝝ q̄li
bet eēt tāte q̄ntitatꝭ q̄te ē minimū nāle ul' maioris
q̄ntitatꝭ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s totū eēt auctū ī ifinitū: qꝛ hēret ifi-
nitas ptes eiuſdē q̄ntitatꝭ. ſed h̄ ē ipoˡᵉ: iō augmēta
tio q̄ ē gn̄atio ptis ſeu ꝯuerſio alimēti nō pōt eē. cō
tinua. augmētatio tn̄ q̄ ē extēſio aliti ul' mēbri poſt
ꝯuerſionē alimēti bn̄ pōt eē ꝯtinua ꝑ aliqđ tp̄s. nō
tn̄ ē ꝯtinua ꝑ totū tp̄s vite aīalis ul' plāte. nec ē ꝯti
nuatio a pͥnᵒ vite uſq₃ ad tp̄s ſtatꝰ poſt qđ nō fit ul
teriꝰ augmētatio. augmētatio igit̃ q̄ ē gn̄atio ptis
nō ē motꝰ ſed mutatio ſubita. ſed augmētatio ptis
q̄ ē extēſio ē uerꝰ motꝰ. Dico igit̃ ꝙ nō opꝫ abſolu-
te loquēdo ꝙ cuilibet pti ſenſibili tp̄is corrn̄deat
ps ſenſibilis q̄ntitatꝭ acq̄ſite ul' ptrāſite. ſi tn̄ aug-
mētatio q̄ ē gn̄atio ptis eēt ꝯtinua tūc cuilibet pti
ſenſibili tp̄is corrn̄deret ps ſenſibil' q̄ntitatꝭ acq̄ſi-
te: qꝛ q̄ntitas acq̄ſita hēret infinitaſ ptes ſenſibiles
⁊ c̄. Un̄ augmētationē q̄ ē gn̄atio ptis eē ꝯtinuā ī-
cludit ꝯdictionē: ſed nō ē ſic ī motu locali cū nulla
ps magnitudīs ſit tota ſimꝉ ptrāſita ⁊ iō nō opꝫ ī
motu locali ꝙ cuilibet pti ſenſibili tp̄is corrn̄deat
ps ſenſibil' ptrāſita. Un̄ illđ nō ē ulr̄ veꝝ. ſ. ꝙ cui-
libet pti ſēſibili tp̄is corrn̄deat ps ſenſibilis rei ꝑ-
trāſite ul' acq̄ſite ꝑ motuꝫ ⁊ eodē mō itelligit̃ ꝯᵗᵒʳ
de alteratiōe dicēs ꝙ nulla alt̃atio ē ꝯtinua. itelli
git enī ꝑ alt̃ationē gn̄ationē ſbitā alicuiꝰ q̄litatꝭ to-
tiꝰ ſil'. ipoˡᵉ enī ē ꝙ ī q̄libet iſtāti alicuiꝰ tp̄is acq̄ra
tur aliqua q̄litas tota ſil': qm̄ ſic tota q̄litas ſil' gn̄a
ta in illo tp̄e eſſet infinita q̄litatiue qđ eſt impoˡᵉ.

C Ut alterabilis quidem inquantū eſt al
terabile alteratio eſt. Augmentabilis aūt
⁊ oppoſiti. nullum enim cōmune nomē
in utriſq₃. augmentum ⁊ decrementum.
Generabilis aūt ⁊ corruptibilis: gn̄atio ⁊
corruptio: loco mutabilis: loci mutatio.

C Hec ē 4ᵃ ps pͥnˡⁱˢ huius capl'i in qua decl'atur ꝙ
hec diffō motꝰ ē bn̄ aſſignata. ⁊ pͦ ꝓbūs ꝓbat totā
diffōnē. 2ᵒ v̄o ꝓbat pticl'as huiꝰ diffinitionis. Jſta

igiť po ꝯtinet ſex pticl'as:qm̄ i p̄ᵃ ꝓbať tota diffō. motus de motu. In 2ᵃ ibi[Q₃ aūt h.]Probať ꝙ motꝰ ſit actꝰ. In 3ᵃ ibi[Qm̄ at eadē.]Probať ꝙ motus ſit actus entis i pō. In 4ᵃ aūt ibi[Sed pō exñtis.]Probať ꝙ motꝰ ē actꝰrei. In 5ᵃ ibi[Nō eni eadē.]Remoueť qōdā dubiū. In 6ᵃ ibi[Q₃ q̄dē igiť.]Redit ad ꝓbādū ꝙ motꝰ ē actꝰ. In p̄ma igiť pticl'a ꝓbat ꝙ motꝰ ē actꝰ ent̃ in pō iq̄₃tū i pō. ⁊ hec ē 3ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri. q̄ ꝓbať iductiue ſic. alťatio ē q̄dā motꝰ ⁊ ē actꝰ alterabilis inq̄₃tū alťabile. h₃ alterabile ē ens in pō. g̃ alťabile ē actꝰ ent̃ i pō inq̄₃tū i pō. Silr̃ augmētatio ē actꝰ augmētabilis inq̄₃tū ē augmētabile. ⁊ ſic ē actꝰ ent̃ i pō iquātū in pō. Silr̃ diminutio ē actꝰ diminuibilis inquātū diminuibile h ē inq̄₃tū ē i pō ad miorē q̄₃titatē. qm̄ motꝰ i q̄₃titate noiať duobꝰ modis. nec ē aliqd cōe nomē utriſq₃. Silr̃ gn̄atio eſt actꝰ gn̄abilis inquātū gn̄abile. ⁊ corruptio ē actꝰ corruptibilis inquantū corruptibile: ⁊ loci mutatio eſt actꝰ mutabilis ſm locū ſm ꝙ ē mutabile ſ₃ locū. ⁊ ſic appet iductiue ꝙ ois motꝰ eſt actus ent̃ in pō inq̄₃tum in pō.

Quod autem hoc ſit motus ab hic manifeſtum eſt. Cum enim edificabile inq̄₃tum huiuſmodi ipſum dicimus eſſe ſm quid actu edificať: ⁊ hec eſt edificatio. Similr̃ aūt ⁊ doctrinatio ⁊ medicatio ⁊ ſaltatio: ⁊ adoleſcentia ⁊ ſenectus.

Hec ē 2ᵃ pticl'a q̄rte part̃ p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl'i i q̄ decl'atur ꝙ motꝰ ē actꝰ. ⁊ hec ē 4ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri q̄ ꝓbať ſic Illud eſt actꝰ p qd aliq̄d eſt in actu. ſed p motū aliq̄d ē i actu. g̃ motꝰ eſt actꝰ. maior p₃ de ſe. ⁊ minor decl'ať ſic. edificabile inq̄₃tū ē edificabile ē in actu ſ. i edificari p edificationē: ſ₃ edificatio ē motꝰ. g̃ p motū eſt aliq̄d in actu: ⁊ ſilr̃ eſt de alijs motibꝰ ut de doctrinatione medicatione ſaltatione adoleſcētia. i. augmentatione ⁊ ſenectute. i. diminutiōe. per quelibet eni horum motuū eſt aliq̄d in actu.

Qm̄ aūt quedā eadē ſunt ⁊ potentia ⁊ actu q̄₃uis non ſimul: aut nō ſm idem: ſ₃ ut calidū quidē potentia frigidum autē endelechia: multa iā agūt ⁊ patiūtur adinicē. Oē eni erit ſimul actiuū ⁊ paſſiuū.

Hec ē 3ᵃ pticl'a q̄rte ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl'i. i q̄ ꝓbať ꝙ motꝰ ē actꝰ ent̃ i pō ſm ꝙ i pō. ⁊ hec ē 5ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri. ad cuiꝰ euidētiā narrat phūs p q̄lit̃ entia nāl'ia ſūt i pō ⁊ i actu. ⁊ narrat ꝙ idē ens nāle eē i pō ⁊ i actu ꝯtigit tripl'r. ſ. ul' reſpectu eiuſdē i duobus tpibꝰ diuerſis: ut ſoz. i vno tpe ē actu albꝰ ⁊ in alio tpe ē i pō albꝰ. ⁊ ſic ſoz. i duobꝰ tpibꝰ diuerſis eſt i actu ⁊ i pō reſpectu albedis. 2ᵒ pōt idē ⁊ i eodē tpe eē i pō ⁊ actu reſpectu diuerſoꝝ qm̄ aq̄ i eodē tpe ē frigida i actu ⁊ calida i pō. 3ᵒ pōt idē i eodē tpe eē i pō ⁊ i actu reſpectu eiuſdē ſed diuerſis modis. verbi gr̄a. ut illd qd ſil' agit i aliq̄d ⁊ patiť ab eodem: mō m'lta q̄dē agūt ⁊ patiunť adiuicē: ita ꝙ h agit i illd ⁊ ecōuerſo: qm̄ oē qd ē vnū i actu ⁊ reliquū in pō ſicē calidū ē i actu calidū ⁊ i pō frigidū: ſimil' erit actiuū ⁊ paſſiuū reſpectu eiuſdē. ⁊ p ꝯn̄s ſil' erit in actu ⁊ in pō reſpectu eiuſdē q₃ ſm ꝙ agit eſt i actu ⁊ ſm ꝙ patiť ē in pō. Un̄. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ h ē diuerſimode qm̄ albꝰ eſt agens in corpe ſm ꝙ eſt actu panis ⁊ patitur a corpore ſm ꝙ eſt corpus in potentia.

Ergo ⁊ mouēs phiſice mobile erit. Oē eni hmōi mouet: cū moueť ⁊ ipm. Videť quidē igitur quibuſdā oē moueri mouēs Sed de his quidem ex alijs erit manifeſtum quomō ſe habeant. Eſt eni qddam mouentium ⁊ immobile.

Ex his igiť decl'ať ꝯ̃. ſ. ꝙ motꝰ ē actꝰ ent̃ i pō ⁊ h ſic. Motꝰ ē actꝰ corpis phiſici ut patet: q₃ corpus phiſicū hēt i ſe p̄nᵐ motꝰ ⁊ q̄et̃. ſed oē corpꝰ phiſicū ſil' cū mouet ēt moueť. g̃ motꝰ ē actꝰ ent̃ illiꝰ qd ſil' mouet ⁊ moueť. ſed oē qd mouet ⁊ moueť ē i pō ⁊ i actu: q₃ iquātū moueť ē i pō: ⁊ iquātū mouet ē i actu. g̃ motꝰ ē actꝰ ent̃ i pō. Et cū phs. d. ꝙ oē mouēs phiſicū moueť addit. d. ꝙ q̄buſdā vr̄ ꝙ omne mouēs moueať. d. phs ꝙ de his erit ex alijs manifeſtū quō ſe hēant. qm̄ alibi dcl'abiť ꝙ ē aliqd mouēs imobile. ⁊ h i 8ᵒ huiꝰ. Nōdū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illd. ſ. ꝙ oē mouēs moueť nō ē uez ſine hac dterminatiōe. ſ. ꝙ ſit cōpoſitū ex pō ⁊ actu ſiue ex mā ⁊ forā. ⁊ cū hac determinatione eſt uez qm̄ oē mouēs cōpoſitū ex potētia ⁊ actu in mouēdo moueť.

Sed potentia exñtis cū endelechia ens agat aut ipſum: aut aliud inq̄₃tū mobile motus eſt. Dico aūt hoc inquātū ſic. Eſt enim es potentia ſtatua: ſed tamē nō eris endelechia ⁊ inquātū es eſt: motus eſt. Non enim idem eſt eri eſſe: ⁊ potētia alicui mobili. Quoniam ſi idem eſſet ſimpliciter ⁊ ſm rationem eēt utiq₃ eris inq̄₃tū es eſt endelechia motus.

Hec ē 4ᵃ pticl'a q̄rte ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl'i. i q̄ decl'atur 3ᵃ pticl'a poſita i diffōne motꝰ. ſ. iquātū in pō. Un̄ ꝓbať ꝙ motꝰ ē actꝰ rei ſ₃ ꝙ ē i pō. ⁊ hec ē 6ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri q̄ ꝓbať ſic. motꝰ ē actꝰ rei q̄ ſil' ē i pō ⁊ in actu. ſed nō ē actꝰ rei ſm ꝙ ē i actu. g̃ motꝰ ē actꝰ rei ſm ꝙ ē i pō. maior patet ex p̄cedētibꝰ qm̄ actꝰ illiꝰ qd ſil' mouet ⁊ moueť ē actꝰ illiꝰ qd ſil' ē i pō ⁊ i actu. mior vō ꝓbať exēplariter ſic. q₃ cū es mouetur ad formā ſtatue: motꝰ ē actꝰ eris iquātū es ē in pō ad formā ſtatue ⁊ nō ē actꝰ eris inq̄₃tū ē actu es: q₃ ſi motꝰ eēt actꝰ eris inq̄₃tū es: tūc es ſp dū eēt actu es mouereť ad formā ſtatue. Un̄ pōt argui ſic. cū es moueť ad formā ſtatue es eſt actu es ⁊ i pō ad formā ſtatue. aut igiť motꝰ ē actus eris iquātū es aut inq̄₃tū ē i pō ad formā ſtatue: ſed nō eſt actus eris inq̄₃tū es: q₃ ſic es ſp dū eēt i actu es moueteť ad formā ſtatue. igiť motꝰ ē actꝰ eris iquātū in pō. ⁊ ſic ꝓbatū ē ꝙ motꝰ ē actꝰ rei ſ₃ ꝙ in pō. Huiꝰ rōnis ponit ꝯ̃ cū di[S₃ pō exñtis.]ꝯſtrue igiť ſic. ſed cū ens endelechia agat. i. moueat aut ipm. i. ſe ip₃ aut aliā: actꝰ exñtis i pō. ſ. illiꝰ qd moueť ⁊ exit de pō i actū iquātū mobile. h ē inq̄₃tū i pō ē motꝰ. deide ponit minorē cū di[dico ꝙ h ⁊c.]Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ pfectio cupri i actu ſm ꝙ ē cuprū nō ē motꝰ: q₃ ſi ſic tūc q̄ditas cupri eēt i motu. dicē eni ꝙ ſi motus eſt actꝰ reꝝ ut ſūt i actu tē q̄ditates rerum eſſent idem qd motus: ſed hoc eſt falſu₃: q₃ ut dicit quiditas cupri que eſt perfectio eiꝰ in actu non eſt ꝙ habeat potentiam ad motum: qm̄ tunc pō ⁊ actꝰ eēnt idē. S₃ circa h dubitať qm̄ ſm h ſeq̄reť ꝙ motꝰ eēt de q̄ditate ent̃ i pō: qm̄ ſi ſequať

mot⁹ ē act⁹ erīs inꝗ̄tū eꝰ. ḡ mot⁹ ē de q̄ditate erīs. eodē mō ſeq̄ret ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝭ ī pō inꝗ̄tū ī pō. ḡ mot⁹ ē de q̄ditate entꝭ ī pō. ℭ Dicēdū ḡ ꝙ p̄ ens ī pō poſſum⁹ duo ītellige̅. ſ. ul' ip̄ȝ mobile ſuſceptiuū termī mot⁹ ul' exiēs de pō ī actū. i. aggregatū ex motu ul' exitu ⁊ ip̄o mobili. p̄ mō ens ī pō nō accipit in p̄dcā diffōne mot⁹. ſed ens in pō 2⁹ mō accipit ī diffōne mot⁹: ⁊ ꝯcludēdo ꝙ mot⁹ ē de q̄ditate entꝭ ī pō dcī 2⁹ mō. ℭ Et ſi dicat ꝙ ſm̄ h̄ mot⁹ pōeret ī diffōne mot⁹. Dicēdū ꝙ mot⁹ ī ꝯcreto ponit ī diffōne mot⁹ in abſtracto. nec h̄ ē īcōueniēs. nā iſta ē diffō ſimitaꝭ. ſimitas ē cauitas ſimi. nec ē īcōueniēſ ꝙ ꝯcretū pōit ī diffōne abſtracti. q̄m cōcretū ē nō⁹ abſtracto. Ul' pt̄ dici ꝙ mot⁹ q h̄ diffinit ē mot⁹ q ē de gn̄e t'mī ad quē. ſȝ mot⁹ q accipit ī illa diffōne cū dī ens ī pō. i. exiēs de pō ad actū: ē de p̄dicamento paſſiōis. ⁊ ſic non accipitur idem in diffinitione ſuūpſimꝰ.

ℭ Nō eſt aūt idē quemadmodū dictū eſt.

ℭ Hec ē 5ᵃ p̄ticl'a 4ᵉ p̄tis p̄n^{lis} hui⁹ capl'i. ī q̄ remouet q̄dā dubiū. q̄m dcm̄ ē ꝙ eadē res ſit' ē ī pō ⁊ ī actu. ex h̄ igit poſſet aliqs crede̅ ꝙ pō ⁊ act⁹ eēnt idē. iō pȟs h̄ remouēdo dcl'at ꝙ pō ⁊ act⁹ nō ſt' idē q̄ꝫ uis ſbȝ ſit idē. ⁊ hec ē 7ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝑbat tripl'r. ⁊ p̄ ſic. ſi pō ⁊ act⁹ eēnt idē q: ſbm̄ ē idē tc̄ cū idē eꝰ ſit actu eꝰ ⁊ ī pō ad for^{as} ſtatue. ſeq̄ret ꝙ idē eēt oīno ſimpl'r. ⁊ ꝑȝ rōnē eē erīs inꝗ̄tū eſt in actu eꝰ: ⁊ inꝗ̄tū ē ī pō ad ſtatuā. ſȝ h̄ ē f'lm: q: tūc ſic mot⁹ ē act⁹ erīs inꝗ̄tū ē eꝰ in pō ad ſtatuā ita motus eſſet act⁹ erīs inꝗ̄tū eſt eꝰ qō eſt f'lm ut ꝑbatum eſt.

ℭ Manifeſtum autem eſt ⁊ in ꝯ̄rijs poſſe q̄dē enim ſanari. ⁊ poſſe laborare alterū eſt. Et nāqꝫ ſi laborare quidem ⁊ ſanari idem eſſet: ſubiectū autē ⁊ ſanabile ⁊ infirmū ſiue humiditas ſiue ſanguis vnū ⁊ idem eſt. quoniam autem non eſt idē: quemadmodum neqꝫ color ⁊ viſibile. Poſſibilis inquantum poſſibile endelechia manifeſtum eſt ꝙ ſit motus.

ℭ 2⁹ ꝑbat eadē ꝯ̄ ex potētijs ad ꝯ̄ria. ⁊ h̄ ſic. magis ſūt diuerſa act⁹ ⁊ pō eiuſdē ſbī q̄ꝫ due potētie eiuſdē ſbī. ſȝ due potētie eiuſdē ſbī nō ſūt idē q̄ꝫuis ſbȝ ſit idē. ḡ m'lto forti⁹ act⁹ ⁊ pō nō ſt' idē q̄ꝫuis ſbȝ ſit idē. maior hui⁹ rōnis de ſe ē māifeſta. ⁊ mior dcl'atur q: potētie ad ꝯ̄ria ſūt ī eodē ſbō. q̄m idē ſbm̄ eſt ſuſceptiuū ſanitaꝭ ⁊ egritudīs. ſed potētie ad ꝯ̄ria nō ſūt eedē potētie: q: ſi pō ad īfirmitatē eēt eadē cū pō ad ſanitatē tc̄ ſanitas ⁊ īfirmitas eēnt eadē. ⁊ addit ꝯ^{tor}. d. ꝙ potētie rez ꝯ̄riaꝝ ſūt ꝯ̄rie. 3⁹ ꝑbatur eadē ꝯ̄ ſic. color ⁊ viſibile nō ſūt idē q̄ꝫuis ſbm̄ ſit idē. ⁊ ex his ꝯcludit pȟs ꝙ mot⁹ ē endelechia po^{lis} inꝗ̄tū po^{le}. h̄ ē entꝭ ī pō inꝗ̄tū ī pō. ℭ Sed h̄ dubitat. ſ. utꝝ pōtū ad ꝯ̄ria ſit idē ſbm̄. ⁊ vr̄ ꝙ nō: q: potētie ꝯ̄rioꝝ ſūt ꝯ̄rie ut vult ꝯ^{tor}. ſed idē nō eſt ſil' ſbm̄ ꝯ̄rioꝝ. ḡ. ℭ Itē dubitat ſup h̄ qō dī ꝙ potētie ad ꝯ̄ria nō ſunt eedē. q: pȟs 9⁰ metha^{ce}. ⁊ 5⁰ ethicoꝝ. d. ꝙ eadē ē pō ꝯ̄rioꝝ. ℭ Pro his dubitationib⁹ ē itelligēdū ꝙ q̄ꝫtū ſpectat ad ꝑpoſitū pō ē dupl'. ſ. receptiua ⁊ reſpectiua. pō receptiua ē ſbȝ qō recipit formā. pō reſpectiua ē q̄dā reſpectus in ſbō ad for^{as}. Dico igit ꝙ loquēdo de pō receptiua ſic ē eadē pō ꝯ̄rioꝝ. ⁊ ſic loq̄tur pȟs de pō 9⁰ metha^{ce} dicēs ꝙ eadē ē pō ꝯ̄rioꝝ. ſȝ potētie reſpectiue ꝯ̄rioꝝ nō ſūt eedē. q: relatiōes diſtiguūt ex terminis. ⁊ iō ſi eēnt eedē potētie reſpectiue ꝯ̄rioꝝ. ſeq̄ret ꝙ ꝯ̄ria eēnt idē. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ ꝯ^{tor} dic̄ ꝙ potētie ꝯ̄rioꝝ ſūt ꝯ̄rie. h̄ debet itelligi de potētijs reſpectiuis ad ꝯ̄ria imediata: q: ipo^{le} ē ꝙ potētie ad ꝯ̄ria imediata ſil' ſint in eodē ſbō. q̄m pō reſpectiua ē pō an̄ actū: q: talis pō deſtruit in aduentu act⁹. ⁊ iō ſi potētie ad ꝯ̄ria imediata eēnt ſil' ī eodē ſbō. ſeq̄ret ꝙ neutꝝ ꝯ̄rioꝝ imediatoꝝ ineēt illi ſbō ⁊ ſic nō eēnt ꝯ̄ria imediata cui⁹ ꝯ̄riū ſuppono. vn̄ ſi ſanitas ⁊ egritudo ſint ꝯ̄ria imediata circa aīal. tūc ſi pō ad ſanitatē ieſt aīali. pō ad egritudinē nō ieſt eidē aīali. q: ſi pō ad ſanitatē ieſt aīali. tūc ſanitas nō ineſt aīali. ⁊ ſi ſanitas nō ieſt: egritudo ieſt ex q̄ ſunt ꝯ̄ria imediata. ⁊ ſi egritudo ineſt. pō ad egritudinē nō ieſt. ḡ a p̄ ad ultimū. ſi pō ad ſanitate ieſt alicui pō ad egritudinē nō ieſt ei. ⁊ ita eſt de alijs ꝯ̄rijs imediatꝭ. pō tn̄ ad ꝯ̄ria mediata nō ſūt ꝯ̄rie ſed pn̄t ſil' eidē ieſſe. ℭ Ad p̄^{m} igit dubiū dico ꝙ idē ē ſbm̄ potentiarū ad ꝯ̄ria. ⁊ ſi ſint ꝯ̄ria imediata: tūc ē idē ſbm̄ ſucceſſiue ſub illis potētijs ad ꝯ̄ria imediata. ſi v̄o ſint ꝯ̄ria mediata. tūc pōt idē ſbm̄ ſil' eē ſub illis potētijs. igit ⁊c̄. ℭ Ad 2^{m} dubiū dico ꝙ pȟs 9⁰ metha^{ce}. ⁊ 5⁰ ethicoꝝ loq̄tur de potētia receptiua q̄n̄ dicit ꝙ eadē eſt ꝯ̄rioꝝ pō. ſȝ hic loquitur de potentia reſpectiua.

ℭ Mō quidē igit h̄ ſit: ⁊ quod accidit tunc moueri: cū eſt endelechia uel ipſe ⁊ neqꝫ pri⁹ neqꝫ poſterius oſtenſum eſt. Cōtingit enim vnumquodqꝫ aliquando quidē opari aliquādo aūt non: ut edificabile: ⁊ edificabilis actus: inꝗ̄tū eſt edificabile: edificatio eſt. Aut enī hoc eſt edificatio actus aut domus. ſed cū domus ſit: non ampli⁹ edificabile eſt. Edificatur autem edificabile. Neceſſe eſt ergo edificationē eſſe actum. Edificatio autem motus quidem eſt. At v̄o eadem conueniet ratio in alijs motibus.

ℭ Hec eſt 6ᵃ p̄ticula 4ᵉ p̄tis p̄n^{lis} hui⁹ capl'i: in qua pȟs redit ad ꝑbādū 4^{am} ꝯ̄nē hui⁹ libri. vȝ. ꝙ mot⁹ eſt act⁹ ⁊ ꝑbat eā ſic. mot⁹ eſt dū actio eſt. ⁊ neqꝫ ē an̄ neqꝫ poſt. v̄bi gr̄a. edificatio eſt dū act⁹ edificatiōis ē: ⁊ neqꝫ eſt an̄ neqꝫ poſt. ⁊ eadē rō eſt ī alijs motib⁹: ⁊ edificatio eſt mot⁹. igit mot⁹ ſolū eſt dū actio eſt: ſed illud eſt act⁹ qō ſolū eſt dū actio eſt. ḡ mot⁹ eſt act⁹. minor hui⁹ rōnis patet q: ens in pō p̄cedit actū ſiue actionē. Sil'r ens in actu. ſ. cōpoſitū ex mā ⁊ forma p̄cedit actionē: ⁊ ēt manet nō manēte actiōe. ⁊ iō illō qō ſolū manet manēte actiōe. nec eſt pō nec ens in pō: nec cōpoſitū ens in actu. igit relinq̄tur ꝙ illō qō ſolū eſt dū actio eſt ſit act⁹. ℭ Sed circa nām mot⁹. i. cuius ens ſit motus ꝯtīgit dubitare. q̄m quidā de modernis pȟantib⁹ dicūt ꝙ nec motus nec mutatio eſt res ſm̄ ſe totā diſtincta a reb⁹ ꝑmanētib⁹. ⁊ p̄ pono rōnes eoꝝ per quas probant ꝙ motus nō eſt res ſm̄ ſe totā diſtincta a rebus permanentibus. Scd̄o ponā ratiōes ꝑbantes idē de mutatione ſubita. ℭ Primo igit ꝑbat ꝙ mot⁹ nō ſit res diſtīcta a reb⁹ ꝑmanētib⁹

⁊ hoc ſic. Si mot⁹ eēt aliq̄ res: aut igiꝰ eēt res ſim
plex uł cōpoſita. pᵐ nō eſt dare. q2 qḋ eſt ſimpˣ eſt
totū ſił. ḡ ſi mot⁹ eēt res ſimpˣ tot⁹ mot⁹ eēt ſimpˣ.
ex quo ſequiꝰ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ mot⁹ eſt res pmanens:
q2 idē res pmanēs erit totū ſił. ſequiꝰ ēt ꝙ motus
nō diſtingueretur a mutatiōe ſubita: qḋ eſt ꝯ ꝯᶜᵐ
⁊ cōiter opināteꝭ. Si vō dꝛ ꝙ mot⁹ eſt quoddaꝫ
cōpoſitū hñs ptes: aut igiꝰ ille ptes ſunt ſimł aut
nō. ſi ſił ſequiꝰ ꝙ mot⁹ ſit res pmanēs q2 illud eſt
pmanēs cui⁹ oēs ptes ſił manēt. ſi dꝛ ꝙ non oēs
ptes ſint ſił. hoc nō ē niſi q2 vna ps ē pterita ⁊ alia
futura: ſed nec pteritū eſt: nec etiā futuꝝ eſt. ḡ alła
ps motus eſt. ſed illḋ qḋ nō eſt nō eſt ps alicui⁹. ḡ
mot⁹ nullā ptē hēt ⁊ p ꝯñs mot⁹ nō ē vna talis res
cōpoſita diſtincta totałr a reb⁹ pmanētib⁹. ℭ 2ᵒ ꝓ
baꝰ idē ſpālr de motu locali. ſ. ꝙ nō eſt res aliq̄
diſticta a reb⁹ pmanētib⁹. ⁊ hoc ſic. q2 ſi eēt res di
ſticta totałr a re pmanēte. aut eēt res abſoluta aut
reſpectiua. nō eſt res abſoluta: q2 ſic uł eēt q̄ntitas
uel qualitas. ſed nō ē aliqḋ iſtoꝝ ut patet iductiue
⁊ patet per rōnes. qm̄ ſic mot⁹ localis eēt ſbſtātia
uel q̄ntitas uel qualitas. ſed non eſt aliqḋ iſtoꝝ: ut
patet iductiue. ⁊ patet per rōnes: qm̄ ſi mot⁹ loca
lis eēt ſubſtātia uł q̄ntitas aut qualitas tūc oē mo
tū locałr acq̄reret nouā ſbam quā pus nō habuit.
uel nouā q̄ntitatē ſeu nouā q̄litatē. qḋ eſt abſurdū.
⁊ ēt tūc corp⁹ celeſte acq̄reret ꝯtinue nouā ſbam uł
nouā q̄ntitatē. nec eſt dicere ꝙ mot⁹ localis ſit res
reſpectiua. tū q2 res reſpectiua nō eſt diſticta a re
abſoluta. tū q2 ſi eēt reſpect⁹. ſuū cōcretū. ſ. mobile
uł motiuū eēt relatiuū ⁊ nō referreꝛ niſi ad moti
uū uł ad mouēs. igiꝰ mot⁹ nihil aliud eēt niſi rela
tio mobilis ad motiuū uł motiui ad mouēs. ſꝫ tał
relatio ſp̄ manet eadē. igiꝰ ſi motus eēt talis rela
tio: ſequereꝛ ꝙ mot⁹ eēt q̄dā res pmanēs cū queli
bet talis relatio ſit res pmanēs. ℭ Tertio ꝓbatur
idē gñałr de oī motu ſic: fruſtra ſit p pła qḋ pt fie
ri per pauciora. ſed ſine oī alia re a re pmanēti poſ
ſum⁹ ſaluare motū. ⁊ oīa q̄ dñr de motu. ḡ fruſtra
erit ponē motū eē reꝫ diſtictā a reb⁹ pmanentib⁹.
maioꝛ hui⁹ rōnis eſt manifeſta. ⁊ minoꝛ ꝓbaꝰ indu
ctiue. ⁊ p̊ de motu locali ſic. ponendo eni ꝙ aliqḋ
corp⁹ ſit p̄ in vno loco ⁊ poſtea in alio loco. ⁊ h̄ ꝯti
nue ſine oī quiete media. ⁊ ſine oī re media alia ab
ipſo corpe: ⁊ a loco ⁊ a mouēte qḋ mouet: vꝫ hēm⁹
motū localē. ḡ fruſtra pōiꝰ alia reꝫ q̄. ſ. ſit alia a mo
bili ⁊ a loco ⁊ a mouēte. ℭ Itē 4ᵒ arguiꝰ ſpālr de
alteratiōe augmētatiōe ⁊ diminutione. ⁊ hoc ſic.
eſt ipoᵇˡᵉ alterationē fieri p ſolā depditiōeꝫ q̄litat̄
ſine acq̄ſitiōe rei noue: ſic qñ aliqḋ altaꝛ ꝯtinue de
pdēdo ptē foīe poſt ptē. tūc eni illḋ qḋ ſic pdit for
mā alteraꝛ. ⁊ tn̄ nullā rē nouā recipit ſed ſolū dep
dit. Uñ hoc pōt ſic argui: ex hoc ꝙ aliqḋ deperdit
aliq̄ꝫ formā quā habuit nō opꝫ ꝙ recipiat uł acq̄
rat aliq̄ꝫ rē nouā. ſed depditio q̄litat̄ nō eſt ſine al
teratiōe. ḡ aliqḋ pōt alterari abſq̄ꝫ hoc ꝙ aliq̄ꝫ reꝫ
nouā recipiat uł acq̄rat. ⁊ p ꝯñs alteratio nō eſt di
ſtincta a mobili ⁊ ab alijs reb⁹ pmanētib⁹. Et eadē
rōne pōt mobile acq̄rē ptē foīe pmanent̄ poſt ptē
abſq̄ꝫ hoc ꝙ recipiat aliq̄ꝫ aliā rē nouā ſucceſſiuā.
Itē arguiꝰ de augmētatiōe ⁊ diminutiōe: q2 poᵇˡᵉ ē
ꝙ aīal uł plāta pdat aliq̄ꝫ ptē q̄ntitat̄ abſq̄ꝫ hoc ꝙ
acq̄rat aliq̄ꝫ rē nouā. ḡ diminutio nō eſt res diſtin
cta a re pmanēte. ℭ Siłr poᵇˡᵉ ē ꝙ aīal uł plāta ac
q̄rat nouā q̄ntitatē abſq̄ꝫ hoc ꝙ acq̄rat aliq̄ꝫ rē no
uā. ḡ motus nō eſt res diſticta a mobili ⁊ a forma
acq̄ſita p motū: ⁊ ab alijs reb⁹ pmanētib⁹. ⁊ hoc ē
ꝓpoſitū. ℭ Dicūt igiꝰ iſti ꝙ mot⁹ cōponiꝰ ex affir
matiōib⁹ ⁊ negatiōib⁹. ſ. ex reb⁹ pmanētib⁹ ⁊ ex ne
gatiōib⁹ ſimłitat̄ uł p̄oritat̄ ⁊ poſterioritat̄. nā ad
h̄ ꝙ ſit mot⁹ localis req̄riꝰ ꝙ corp⁹ ſit i vno loco i q̄
nō fuit p̄us. ⁊ poſtea in alio in q̄ nō erat p̄uꝫ: ita ꝙ
idē corp⁹ nō ſiat in diuerſis locis: ſꝫ nō ſimł: nec ꝙ
q̄euit in illis locis. ſed p illas negatiuas. ſ. p nō eē
ſił i diuerſis locis. ⁊ p non q̄ſcē in vno loco nō po
niꝰ aliq̄ reꝫ. ⁊ ſiłr p h̄ qḋ dico corp⁹ fieri in diuerſiꝫ
locis nō poniꝰ aliq̄ res p̄ter res pmanētes. ⁊ eodē
mō eſt in alteratiōe ⁊ in alijs motib⁹. ſ. ꝙ mot⁹ ni
hil poſitiuū dicit p̄ter res pmanētes. ſ. pter mobile
⁊ pter t̄minū mot⁹. ℭ Idē dꝛ de mutatiōe ſbita. ſ.
ꝙ nō eſt aliq̄ res diſtincta a reb⁹ pmanētib⁹. qḋ ꝓ
baꝰ p̊ ſic: qm̄ qñ mediū ſubito illuminaꝰ a ſole non
ſit in ipſo medio aliqua res ſ̄m ſe totā diſticta a re
bus pmanētib⁹: ita ꝙ mutatio ſubita q̄ cōiꝰ dꝛ ter
minari ad lumē nō eſt alia res ab aere ⁊ a lumie ⁊
ab alijs reb⁹ pmanētib⁹. qḋ ꝓbaꝰ p̄ ſic. ſi illumina
tio aeris q̄ dꝛ mutatio ſubita eēt alia res ab aere ⁊
a lumine ⁊ c̄. aut igiꝰ eſſet ſbſtātia aut q̄ntitas uł q̄
litas. ⁊ ſic de alijs. ſꝫ nullū hoꝝ eſt. ḡ ꝓbatio mino
ris: q2 ſi illuminatio eēt ſubſtātia uel q̄ntitas: tunc
aer qñ illuminaꝰ recipet nouā formā ſbalē: uel no
uā q̄ntitatē: qḋ eſt fłm. nec eſt qualitas: q2 nō ē ha
bit⁹. uł diſpoſitio. nec nālis pō uł ipotētia. ⁊ ſic de
alijs ſpēb⁹ q̄litat̄ ut ſat̄ patet. ℭ Itē ſi illuminatio
ſeu ſubita iductio eēt aliq̄ res diſticta a reb⁹ pma
nētib⁹ cū ipſa nō maneat niſi per vnū iſtās: q2 ſubi
ta mutatio mēſuraꝰ in iſtāti ut cōiter dꝛ. ſi igiꝰ ſit
res diſticta ab alijs reb⁹ pmanētib⁹ opꝫ dicē q̄liꝰ
corrūpiꝰ. q2 aut corrūpiꝰ p corruptionē ſui ſbti. aut
p inductionē ꝯrij: uel p iductionē alicui⁹ ipoᵇˡˢ ſiue
p abſētiā agent̄. nō p̊ mō ut manifeſtū eſt: q2 ſubm
ſuū manet. nec 2ᵒ mō. nec 3ᵒ: q2 nihil iduciꝰ niſi qḋ
mācet cū illa mutatiōe i illo iſtāti i q̄ illa mutatio ē.
ſꝫ nihil qḋ manet cuꝫ mutatiōe eſt ei icōpoᵇˡᵉ. ḡ nō
corrūpiꝰ mutatio p iductionē ꝯrij uel icōpoᵇˡˢ. nec
ēt corrūpiꝰ 4ᵒ mō. ſ. p abſētiaꝫ agent̄: q2 poᵇˡᵉ eſt ꝙ
agēs ſit equałr pñs ⁊ approximatū paſſo p aliqḋ to
tū tp̄s ſicut eſt in illo iſtāti in q̄ mutatio eſt in ſbto.
ℭ Itē in quocūq̄ꝫ iſtāti tp̄is mēſurant̄ motū ē ali
qua mutatio uel aliqḋ mutatū eē in ſbo ⁊ in alio ⁊
alio inſtanti eſt aliḋ ⁊ aliud mutatū: ut dñt ponen
tes mutationē eē aliq̄ꝫ rē. ḡ ſi mutatio ſit res alia
ab alijs reb⁹ pmanētib⁹. ſeq̄reꝰ ꝙ in tp̄e finito eēnt
īfinite res gñate ⁊ corrupte quaꝝ nulla eſt ps alte
ri⁹ cū alia faciēs vnū. ſed hoc eſt ipoᵇˡᵉ. ḡ ipoᵇˡᵉ eſt ꝙ
mutatio ſit quedā res alia a mobili ⁊ a foīa q̄ dicaꝰ
terminare mutationē ⁊ ab alijs reb⁹ pmanentib⁹.
ℭ Itē forma ſbalis imediate recipiꝰ i mā. ḡ ſubita
mutatio q̄ poniꝰ nō p̄cedit formā in mā. ⁊ p ꝯñs ſi
talis mutatio ponaꝰ opꝫ ꝙ ſit poſterioꝛ q̄ꝫ foīa ſb
ſtātialis. ſed h̄ vꝫ icōueniēs. tū q2 nō vꝫ necīū po
nē in mā aliq̄ꝫ rē poſteriorē foīa ſbali ſtati deſtruē
dā. tū q2 ſi mutatio ſit alia res a foīa ſbali vꝫ ꝙ de
beat p̄cedē formā ſbalē. q2 p tales mutatione foīa
ſbalis ſit in mā. ⁊ ēt foīa ſbalis poniꝰ terminare ta
lē mutationē. nūc āt termin⁹ vꝫ eē poſterioꝛ eo cui⁹
eſt termin⁹. ℭ Itē fruſtra ſit p pła qḋ pōt fieri per
pauciora: ſed poſit̄ ſolis agēte mā ⁊ foīa. ſic ꝙ for
ma ſit nūc in mā. ⁊ ꝙ p̄us nō fuit in mā: ponitur ꝙ
mā ſit mutata ad formā. ſed p h̄ qḋ dico ꝙ forma

nō fuit pri⁹ in mā nō ponit̄ aliq̄ res alia ab agēte:
τ a foīa τ a mā. ad ſaluādū igit̄ ꝙ res trāſmutatur
nō opꝫ ponē rē quartā diſtictā ab agēte: τ a mā: τ
a foīa. Iſte igit̄ ſunt rōnes efficaciores ꝑꝑ q̄s di-
cūt ꝙ mutatio nō eſt res alia ab agēte: τ a mobili:
τ a forma. ſed aliqn̄ accipit̄ pro vno: aliqn̄ pro alio
τ aliqn̄ accipit̄ pro vna tota oratiōe: ſed qualr̄ di-
cūt iſti illō nomē diuerſimode accipi eēt nimis ꝓ-
lixū τ inutile enarrare. τ iō his dictis incōſuetis τ
erroneis ut opinor aliqualr̄ obuiādo. arguo ꝑ̄ ꝯtra
illō qđ dicūt de motu. ſcđo arguo ꝯ̄ illō qđ dicūt
de mutatiōe. ❡ Primo igit̄ ꝓbo ꝙ mot⁹ nō ē qđ cō-
poſitū ex affirmatiōib⁹ τ negatiōib⁹ ut iſti dicūt. τ
h̄ ꝓbo. ꝑ̄ ſic. illa poſitio eſt falſa q̄ deſtruit motū eē
ſed poſitio eſt h⁹. ḡ τ c̄. maior patet q2 motū eē eſt
ſupponēdū a nāli tanq̄ꝫ ꝑn^m cognitiōis: ut patet ꝑ̄
hui⁹. τ iō negare motū eē eſt deſtruere ſciaꝫ nālē.
nec cū negāte motū eē hēt ꝑħs nālis log. minor pa-
tet q2 nullū ens eſt cōpoſitū ex affirmatiōib⁹ τ ne-
gatiōib⁹. qm̄ ſm ſic dicētes nō ens nō ē ꝑs alicui⁹
entis. ſꝫ negatio ē nō ens. ḡ ex affirmatiōe τ nega-
tiōe nō cōponit̄ aliqđ ens. igit̄ ſi mot⁹ ſit cōpoſit⁹
ex affirmatiōib⁹ τ negatiōib⁹. ſequit̄ ꝙ mot⁹ eēt oi-
no nō ens. ❡ Hec rō pōt ꝯfirmari ſic: querēdo an
mot⁹ q̄ꝫtū ad oīa intriſeca motui dicit aliqđ poſiti
uū tm̄: aut negatiuū tm̄. uł dicit cōpoſitū ex poſiti
uo τ negatiuo uł ꝑuatio. ſi dēt ꝑ^m. q̄ro aut illō po
ſitiuū qđ mot⁹ dicit ē totū ſil'. aut vna ꝑs ē ſucceſſi
ua poſt aliā. nō ꝑ^m. q2 ſic mot⁹ eēt res ꝑmanēs ita
ꝙ eēt idē qđ mobile: uł idē qđ alia res ꝑmanens.
qđ vı̄ icōueniēs: q2 ſic mot⁹ ꝑ ſe moueret̄: uel ad
motū eēt mot⁹ ꝑ ſe qđ eſt ꝯ̄ ꝑħm. ſi vō dēt 2^m. ſ. ꝙ
nō oēs ꝑtes ꝯſtituētes motū ſūt ſil' hētur ꝓpoſitū
ſ. ꝙ mot⁹ ē res ex̄ aīam diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹.
ḡ ſi mot⁹ nihil icludat itriſece niſi poſitiuū. ſeq̄t ꝙ
mot⁹ ſit res diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹. ſi aūt dēt ꝙ
mot⁹ intriſece nihil ſit niſi negatiuū uł cōpoſitum
ex negatiuo τ poſitiuo. ſeq̄t ꝙ mot⁹ oino nō eſt. q2
illō cui⁹ aliq̄ ꝑs eſt nō ens: illud ſm v̄itatē nō ē ut
iſti dicūt: qm̄ illō qđ nihil ē nō eſt ꝑs alicui⁹ entis
τ c̄. ❡ Itē q̄es ē ꝑuatio mot⁹: ut patet ꝑ ꝑħꝫ τ ꝯ^{res}
5° hui⁹. τ in multis alijs locis. ſi igit̄ mot⁹ ſit qđdā
ꝯſtitutū ex poſitiuis τ ꝑuatiuis: q̄es que ē ei⁹ ꝑua-
tio ꝑuabit poſitiuo τ ꝑuatiuo. ſꝫ ꝑuatio poſitiui eſt
ꝑuatiuū. τ ꝑuatio ꝑuatiui ē poſitiuū. igit̄ q̄es q̄ ē
ꝑuatio mot⁹ iportabit poſitiuū. ſ. ꝑuationē nega-
tiōis τ ēt ꝑuatiuū. ſ. ꝑuationē poſitiui. τ ſic q̄es erit
cōpoſita ex poſitiuo τ ꝑuatiuo: ſicut etiā motus. τ
ſic q̄es nō erit magis ꝑuatio motus q̄ꝫ ecōuerſo.
❡ Hec rō pōt ꝯfirmari ſic. ſi mot⁹ iportat affirma
tionē τ negationē. τ cū ꝑ affirmationē nō diſtigua
tur a reb⁹ ꝑmanētib⁹ exn̄tib⁹ ex̄ aīam: imo q̄ꝫtū ad
affirmationē ꝯuenit uł eſt idē cū eis. ſeq̄tur ꝙ mo-
t⁹ nō diſtiguit̄ ab eis. ſ. a reb⁹ ex̄ aīam niſi ꝑ nega-
tionē uł ꝑ negatiōes. ſꝫ illō eſt foīale i motu ꝑ qđ
mot⁹ differt ab alijs. ḡ negatio eēt foīale i motu.
ſꝫ q̄es formalr̄ opponit̄ motui ꝑuatiue. ḡ q̄es for-
malr̄ dīc ꝑuationē negatiōis uł ꝑuatiōis. ſed ꝑua
tio negatiōis uł ꝑuatiōis ē poſitiuū. qm̄ idē ē ꝑua
re negatū τ ponē affirmatū. ḡ q̄es q̄ꝫtū ad illō qđ
dīc formalr̄ ē qđdā poſitiuū. τ ſic mot⁹ erit foīalr̄
ꝑuatio uł negatio. τ q̄es erit formalr̄ habit⁹ τ ens
poſitiuū qđ ē ꝯ̄ ꝑħm 5° hui⁹. ❡ Itē arguo ſic. illō
qđ nō eſt ens nō hēt ꝑn^m ſui eē. ſꝫ mot⁹ ē nō ens ut
ꝓbatū ē. ḡ mot⁹ nō hēt ꝑn^m. τ ꝑ ꝯn̄s nā nō erit ꝑn

cipiū mot⁹: τ ſic deſtruit̄ diffō nāe: τ ēt deſtruit̄ nā
q2 ex q̄ mot⁹ ē nō ens: ꝑn^m mot⁹ erit nō ens τ ſic nā
erit nō ens ſiue nihil. τ ita iſta poſitio deſtruit nāꝫ
τ ēt ꝑn^a nālia. τ iō cū tali hoīe nō hēt nālis diſpu-
tare. ❡ Itē ꝙ mot⁹ ſit res poſitiua ex̄ aīam alia a
reb⁹ ꝑmanētib⁹: ꝓbat̄ ꝑ auctoritates. ꝑ̄ q2 ꝑħs 2°
de aīa dīc ꝙ mot⁹ ē ſenſibile cōe. τ ſic ē ꝑ ſe ſenſibi-
le. ſꝫ oē ꝑ ſe ſenſibile ē ens poſitiuū. τ ſi ſit ſenſibile
diſtictū ē res diſticta. τ mot⁹ ē ꝑ ſe ſenſibile diſtin-
ctū ab alijs ſēſib⁹. ut a ſenſibili ꝑ accn̄s: τ a ſenſibi
li ꝓprio. ḡ mot⁹ ē res poſitiua diſticta ab alijs reb⁹
ex̄ animā. ❡ Itē res ꝑmanētes hūt oēs ꝑtes ſuas
ſil'. ſed mot⁹ nō hēt oēs ſuas ꝑtes ſil'. ut patet ex
q̄rto τ ſexto hui⁹. ḡ mot⁹ ē res diſticta a reb⁹ ꝑma-
nētib⁹. ❡ Itē mot⁹ eſt via τ mediū iter potētiam τ
actū: τ terminat̄ ad rē ꝑmanētē. ſed res ꝑmanētes
ut mobile uł mouēs uł foīa nō ſūt h⁹. igit̄ mot⁹ eſt
res diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹ ex̄ aīam. ❡ Itē mot⁹
ē i mo^{li} ſbiectiue ut patet ꝑ ꝑħm. ſed nec agēs nec
ipꝫ mo^{ns} ē i mo^{li}. ḡ mot⁹ nec ē idē qđ agēs: nec ideꝫ
qđ mo^{ns}. τ ex q̄ mot⁹ terminat̄ ad formā: τ forma
nō. ſeq̄tur ꝙ mot⁹ nō ē foīa. τ ſic mot⁹ ē res diſtin-
cta ab iſtis. ❡ Itē mot⁹ diuidit̄ ad diuiſionē mo-
bilis. τ ēt ad diuiſionē magnitudis: τ ad diuiſiōeꝫ
tꝑis ut patet 6° hui⁹. ſꝫ nec mo^{ns}: nec agēs: nec foīa
terminās motū diuidit̄ ad diuiſionē hoꝝ triuꝫ. ḡ
mot⁹ ē res alia a mouēte τ a mo^{li} τ a foīa. ❡ Dico
igit̄ ad hāc dubitationē ꝙ tota dubitatio ē de mo
tu ut ē de gn̄e paſſiōis. q2 de motu. i. de gn̄e termi
ad quē nō ē dubitatio. τ iō dico ꝙ accipiēdo mo-
tū ut ē de gn̄e paſſiōis ſic ē qđdā ſucceſſiuū habēs
ꝑtē ꝑteritā τ ꝑtē futurā. Uñ mot⁹ diuidit̄ i ꝑtē ꝑte-
ritā τ i ꝑtē futurā ſm diuiſionē tꝑis. τ diuidit̄ i ꝑ-
tes ſil' exn̄tes ſm diuiſionē mobilis ut patebit i 6°
hui⁹. q̄libet tm̄ ꝑs accepta ſꝫ diuiſionē mo^{lis} diui
dit̄ ſꝫ diuiſionē tꝑis i ꝑtē ꝑteritā τ i ꝑtē futurā. di-
co ēt ꝙ mot⁹ ut ē de gn̄e paſſiōis ē trāſmutatio ſuc
ceſſiua ꝑ quā foīalr̄ acq̄rit̄ mo^{le} termin⁹ trāſmuta-
tiōis. vñ mot⁹ ut ſic ē ipa acq̄ſitio termini. ex q̄ ap-
ꝑet ꝙ mot⁹ de q̄ loq̄tur ē res poſitiua cū ſit q̄dam
act⁹ cui⁹ ꝑuatio ē q̄es. patet etiaꝫ ꝙ ē res diſticta a
mouēte cū ſit effectiue a mouēte τ nihil effic̄ ſe. pa
tet ēt ꝙ ē res diſticta a mobili. cū ſit act⁹ exn̄s i mo
bili ſbiectiue. τ ēt patet ꝙ ē res diſticta a termino
mot⁹: cū ſit via τ mediū iter terminū a q̄ mot⁹ τ ter
minū ad quē. ❡ Ad rōnes igit̄ i ꝯ̄riū. ad ꝑ^{as} cū dī
ꝙ ſi mot⁹ ē res diſticta τ c̄. aut eſt ſimp^x: aut cōpo-
ſita. dico ꝙ ē res cōpoſita ex ꝑtib⁹ q̄ꝫtitatiuis: τ tm̄
ſimp^x ſimplicitate oppoſita cōpōni ex mā τ forma
Et cū dī ꝙ ꝑtes mot⁹ nō ſūt. ꝯcedo: τ tm̄ ē motus.
Uñ hec ē dr̄ia iter rē ꝑmanentē τ rē ſucceſſiuā: q2
res ꝑmanēs ē tota ſil'. uł ꝑt eē tota ſil': ſꝫ repugnat
ſucceſſiuo ꝙ ſit totū ſil'. τ ſic ꝯcedo ꝙ ſucceſſiuū cō
ponit̄ ex nō entib⁹ ut patet de die ſeptimana mēſe
τ anno qui cōponūtur ex nō entib⁹: τ certū ē ꝙ ali
q̄ ꝑs hui⁹ diei ē ꝑterita: τ aliq̄ futura: τ tn̄ iſta dies
ē: τ ita ē de iſto āno τ de ꝑtib⁹ hui⁹ anni. ❡ Ad 2as
rōnē dico ꝙ qn̄ dī: ſi mot⁹ ē res ꝑmanēs diſtincta
τ c̄. aut eēt res abſoluta: aut eēt res reſpectiua. di-
co ꝙ dup^x ē res abſoluta: q2 q̄dā ē abſoluta abſo-
lutiōe oppoſita reſpectui q̄ ē ꝑ ſe de ꝑđicamēto re
latiōis. τ q̄dā ē abſoluta ſimplr̄. ꝑmō q̄libet res ꝑ-
dicamētal' ꝑter rē ꝑ ſe de gn̄e relōnis ē abſoluta.
ſꝫ 2° mō ſolū res de ꝑđicamēto ſbe q̄ꝫtitatis τ q̄litatis
ſūt abſolute. τ tc̄ dico ꝙ mot⁹ ē res abſoluta large

⁊ hec eſt 9ª ꝯ͂ hui⁹ libri que ꝓbat̃ dupl'r. ⁊ ṕ ſic. Illō qō eſt ꝑfectio alicui⁹ impfecti ſ₃ ꝙ eſt iperfectū eſt actus imperfectus. ſed mot⁹ eſt actus impfecti ſm ꝙ impfectū eſt. ḡ. ⁊ q₂ motus eſt act⁹ impfect⁹ ideo difficile eſt accipere quid ſit motus.

❡ Aut enim in priuationem neceſſe eſt ip₃ ponere: aut in potētiā: aut in actum ſimplicem. Horum autem nullum videt̃ cōtingēs. Relinquitur igitur predictus modus actum quendam eſſe: ſed huiuſmodi actum qualem diximus difficile quidē videre: contingentem autem eſſe.

❡ Scđo ꝓbat̃ eadē ꝯ͂ ſic. mot⁹ vl' ē pura ꝓuatio uel pō pura: vl' act⁹ ꝑfect⁹ vl' act⁹ impfect⁹. ſ₃ mot⁹ nec ē ꝓuatio pura: nec pō pura: nec act⁹ ꝑfect⁹. ḡ relinqtur ꝙ mot⁹ ſit act⁹ iperfect⁹: ⁊ q₂ mot⁹ eſt act⁹ impfect⁹. iō difficile eſt vidē qd ſit mot⁹: ⁊ h̓ ꝑ iperfectionē ſue nāc. ſ₃ q̄₃uis ſit difficile tñ eſt poſſibile. ❡ Et nota ſm Lyconieſem ꝙ iſta eſt 2ª diffō motus ꝯcluſa. ſ. ꝙ motus eſt actus imperfectus.

❡ Mouetur autem ⁊ mouēs oē ſicut dcm̄ eſt: cum ſit potentia mobile: ⁊ cuius imobilitas qes eſt. cui enī motus ineſt hmōi mobilitas quies eſt: adhuc agere enī inquātum huiuſmodi ipſum mouere eſt: h̓ autē facit tactu: q̄re ſimul ⁊ patit̃. Unde mot⁹ act⁹ mobilis eſt inq̄₃tū eſt mobile.

❡ Hec ē 2ª ps ꝑn^lis hui⁹ capl'i. I q̄ iueſtigat̃ alia diffinitio mot⁹. ſ. diffō mālis q̄ ē q̄ſi ꝯ͂ demōſtratiōis ⁊ ꝯtinet duas ꝑticl'as. qn̄ i ṕª oñdit phs ꝙ mot⁹ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mo^le. In 2ª ibi ⌊ Accidit aūt h̓. ⌋ Oñdit ꝙ mouēs nō mouet̃ niſi ꝑ accñs. In ṕª igitur ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis ꝓbat̃ ꝙ mot⁹ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mo^le. ⁊ hec ē 10ª ꝯ͂ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̃ tripl'r. ⁊ ṕ ſic. oē mouēs cū ſit i pō mo^le i mouēdo mouet̃. ſed mouēs nō mouet̃ niſi cū ē i pō mo^le. mot⁹ igit̃ nō ē act⁹ alicui⁹ niſi inq̄₃tū illō ē i pō. ſ₃ inq̄₃tū ē i potentia ē mo^le. ḡ mot⁹ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mo^le. Uel ſic mot⁹ ē act⁹ mo^lis qō ſil' mouet ⁊ mouet̃. ſ₃ nō ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mouet. ḡ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mouet̃. ⁊ per ꝯñs mot⁹ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mo^le. hui⁹ rōnis phs ṕ decl'at maiorē. d. ꝙ oē mouens mouet̃ ſub iſtis duab⁹ ꝯditiōib⁹. ſ. ꝙ illō mouēs ſit i pō mouēdi ſic ꝙ qn̄q₃ mouet ⁊ qn̄q₃ nō. Uñ ubi i noſtra trāſlatiōe habem⁹ i pō mo^le. trāſlatio ꝯ^ris hēt i pō mouēdi. ⁊ ꝯ^tor exponit ſic. ſ. ꝙ ſit mouēs in pō: ſic ꝙ qn̄q₃ mouet ⁊ qn̄q₃ nō. Scđa ꝯditio ē ꝙ ſit mouēs cui⁹ imobilitas hoc ē ceſſatio a motu ſit vera qes: cū eni alicui ieſt mot⁹ h^m imobilitas eſt qes ⁊ nō alt̃i⁹. Et addit ꝯ^tor. d. ꝙ phs poſuit hāc 2^m ꝯditiōe₃ q₂ nō oē mouēs i pō mouet̃ i mouēdo. pō eni ⁊ habit⁹ ſūt mouētes i pō cū aliqñ mouēt ⁊ aliqñ nō. ſ₃ tñ nō dicūt q̄eſcē cū nō ſint corpa ⁊ ꝑ ꝯñs dicūtur moueri. ſic igit̃ appet maior. ſ. ꝙ mot⁹ ē act⁹ illi⁹ qō ſil' mouet ⁊ mouet̃: q₂ mot⁹ ē act⁹ illius qō mouet̃. ⁊ illō qō mouet ſil' mouet. mior v̓o decl'at̃ ibi ⌊ Adhuc agē. ⌋ ⁊ h̓ ſic. agē inq̄₃tū h^m ē mouē: ſed h̓ facit mouēs. ſ. mouē: ita ꝙ moueat̃ tāgēdo: ſed inq̄₃tū tāgit patit̃. ⁊ ſic moueri ieſt ſibi inq̄₃tu₃ patit̃. ⁊ ſic inq̄₃tū mouet̃ nō inq̄₃tū mouēs. hec igitur ē decl'atio minoris. mouēs ꝑ ſe mouet. ſed ꝙ moueat̃ h̓ ſibi cōpetit ſm ꝙ tāgit ⁊ patit̃: ⁊ ut ſic ē mo^le. ḡ mot⁹ nō ē act⁹ illi⁹ qō mouet ſi mouet̃ inq̄₃tū mouet: ſ₃ inq̄₃tū mouet̃ ⁊ patit̃. vñ ꝯ^tor ꝙ actio ꝓpria mot⁹ ſm ꝙ ē mouēs ē mouē ⁊ nō moueri. ❡ Itē dic̃ ꝯ^tor ꝙ tale mouēs ⁊ motū. ſ. q̄ ſil' mouēt ⁊ mouētur ſūt illa quoꝝ mā ē eadē ut decl'atū ē in libro ꝑigeneos. ⁊ iō corpora celeſtia nō mouētur ab his que mouēt. ❡ Nōndū ſm ꝯ^rem h̓ ꝙ hec diffinitio. ſ. mot⁹ ē act⁹ mo^lis inq̄₃tū mo^le: ē notior ṕª q̄ dic̃: ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝭ i pō inq̄₃tū i pō. ſed ṕª magis demr̄at ſubam mot⁹. Iſta eni d̄r̄ia. v₃. inq̄₃tu₃ mo^le ē mālis: ſed ṕª. v₃. inq̄₃tū in pō: eſt ſ₃ formā.

❡ Accidit āt h̓ tactu motiui. q̄re ſil' ⁊ patit̃.

❡ Hec ē 2ª ꝑticl'a 3ª ꝑtis ꝑn^lis hui⁹ capl'i in q̄ decl'at̃ ꝙ q̄₃uis mouēs mouet̃ h̓ tñ eſt ꝑ accñs. ⁊ ꝑ h̓ remouet̃ qōdā dubiū: q₂ poſſet aliqs dicē ꝙ q₂ mouēs mouet̃ ut dcm̄ ē ꝙ ꝑꝑ hoc moueri ꝑ ſe ineſſet motori. iō phūs remouēdo hoc ꝓbat ꝙ mouens nō mouet̃ niſi ꝑ accñs. ⁊ hec ē 11ª ꝯ͂ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̃ dupl'r. ⁊ ṕ ſic. mouēs nō mouet̃ niſi ꝑ accidēs ſm ꝙ tāgitur ⁊ ſm ꝙ eſt corp⁹ hñs formā in mā. ſ₃ accidit mouenti ꝙ mouēdo tāgatur. ergo mouēs non mouetur niſi per accidens.

❡ Spēs autē ſemꝑ eſtimabitur aliq̄ mouens. Aut enim hec: aut qualis aut quanta: que erit ꝑncipium ⁊ cauſa motus cū₃ moueat: actu homo facit ex potentia exiſtente homine hominem.

❡ Scđo ꝓbat̃ hec ꝯ͂ ſic. oē mouēs mouet ſm formā ⁊ ſm q̄ ē i actu ſ₃ nō mouet̃ niſi ſ₃ ꝙ ē i pō. ḡ mouēs nō mouet̃ ſm ꝙ ē mouēs. ⁊ ꝑ ꝯñs mouēs nō mouet̃ niſi ꝑ accñs. ꝓpō ṕ hui⁹ rōnis ponit̃ l'rā. ⁊ 2ª patet ex ꝑcedētib⁹. dicit ergo phūs ꝙ ſemꝑ extimabit̃ aliqua forma mouēs. i. ſemꝑ extimabit̃ ꝙ aliq̄ foꝛa ſit illō q̄ mouēs mouet. hec aūt forma ſubalis. aut aliq̄ q̄₃titas. aut aliq̄ q̄litas. vbi gratia de ſuba ut hō i actu ꝑ formā ſuā facit de hoīe i pō ut de ſanguie mēſtruo q̄ ē hō i pō: hoīe₃ i actu. Et dicit hic ꝯ^tor. ſi igit̃ forma fuerit demr̄ata ſimpl'r i. i ſuba mouebit ad ſubam demōſtratā. ⁊ ſi fuerit q̄lis mouebit ad q̄litatē demōſtratā. ⁊ ſi fuerit q̄₃ta mouebit ad q̄₃titatē demōſtratā. ⁊ ſi habuerit nām mouēdi ad aliquē locū mouebit ad illū. ⁊ ex hoc loco poſſet accipi ꝙ tā foꝛa ſubalis q̄₃ q̄₃titas ē ꝑn^m agēdi ⁊ mouēdi. Uñ dico ꝙ ex hoc loco nō habet̃ expſſe ꝙ q̄₃titas ſit ꝑn^m mouēdi ad q̄₃titatē ſed ꝙ foꝛa q̄₃ta ē ꝑn^m mouēdi ad q̄₃titatē. nūc aūt nō ōis forma q̄₃ta eſt q̄₃titas. ❡ Sed circa h̓ capitulū dubitat̃. ſ. utrū mouēs nāle i mouēdo mouetur. ⁊ vı̄ ꝙ nō: q₂ mouēs ē i actu ⁊ motū i pō. ſ₃ idē reſpectu eiuſdē nō ē i pō ⁊ i actu. ❡ Itē ꝑ phm̄ 2º celi. ⁊ i libro de motu aialiū. pō motoris debet excedē potētiā moti. ſi igit̃ idē reſpectu eiuſdē ſit mouēs ⁊ motū: qō op₃ ſi mouēs moueat̃ a moto: ſequitur ꝙ idē reſpectu eiuſdē ſit excedēs ⁊ exceſſum. ❡ Hoc ꝯfirmat̃ q₂ q̄ro: aut mouēs ⁊ motū ſūt adeq̄ta i potētijs vl' nō. ſi ſic. tūc neutrū mouet reliquum: q₂ ſil'e nō agit oīno in ſibi ſil'e. ſi v̓o pō vni⁹ ſit maior pō alteri⁹ tūc illō qō ē maioris po^e mouebit illō qō ē minoris po^e ⁊ nō mouebit̃ ab eo cū potētia motoris excedat potētiā rei mote. ⁊ ſic nunq̄₃ mouēs mouebit̃ cū moto: q₂ ſi ſit eq̄lis v̓tutis cū₃ moto nec mouebit nec mouebit̃. ſi v̓o ſit maioris v̓

tutis mouebit τ nõ mouebit̃.ſi ãt ſit mioris ṽtutis mouebit̃ τ nõ mouebit. ¶ Itẽ accipiat̃ aliqḋ agẽs magne ṽtut̃ τ ponat̃ aliqḋ paſſũ pue ṽtut̃ i ultimo diſtãtie ſ₃ quã agens maioris ṽtut̃ põt agẽ. τ ſit agẽs magne ṽtut̃.a. τ patiẽs pue ṽtut̃ ſit.b.tũc certũ ẽ φ.a.agit i.b.q₂.a.p̃t agẽ p totã illã diſtãtiã q̃ ẽ iter.a.τ.b.τ certũ ẽ φ.b.nõ p̃t agẽ i.a.cũ.b.nõ poſſit agẽ p totã iſtã diſtãtiã.ḡ.a.qḋ ẽ mouẽs nãle nõ mouet̃ a moto. ¶ Dicẽdũ igit̃ φ oẽ mouens nãle i mouẽdo mouet̃ ſuppoſit̃ iſtis duab⁹ ꝯditiõibus.ſ.φ ſit i põ mouẽs ita φ q̃nq₃ moueat τ q̃nq₃ nõ.τ φ ceſſatio ei⁹a motu ſit ṽa q̃es ſic dcm̃ ẽ i exponẽdo lr̃am ut expõit ꝯ[tor].Un̄ breuit̃ oẽ mouẽs i põ cui⁹imobilitas ẽ ṽa q̃es nõ mouet niſi moueat̃ p h̄ eni φ ei⁹imobilitas ẽ q̃es hẽtur φ tale mouẽs qḋ in mouẽdo mouet̃ ẽ corp⁹.τ p h̄ φ ẽ mouẽs in põ hẽtur φ cõicat i mã cũ moto.nc̃ ãt oẽ corp⁹mouẽs cõicãs i mã cũ moto mouet̃ a moto.τ iõ oẽ mouẽs i põ cui⁹imobilitas ẽ q̃es mouet̃ a moto.ſ₃ nõ op₃ φ oẽ corp⁹mouẽs moueat̃ a moto.q₂ celũ mouet hec iferiora: τ tñ nõ mouet̃ ab eis:ſ₃ bñ oẽ mouẽs corporeũ mouet̃. ¶ Ad hec dico φ oẽ mouẽs corporeũ cõicãs cũ moto i mã mouet̃ ab aliq̄ moto ab eo.ſ₃ nõ op₃ φ moueat̃ ab oi moto ab eo ſed a moto p̱rio.Dico igit̃ tria.p̱ φ nõ op₃ oẽ mouẽs moueri i mouẽdo q₂ aliqḋ ẽ mouẽs penit⁹imo[le] ut p₃ 8°h⁹.2⁹dico φ oẽ mouẽs corp̱eũ i mouẽdo mouet̃.ſ₃ nõ oẽ mouens corp̱eũ mouet̃ a moto ab eo: nec eodẽ motu ſ₃ gen⁹ q̄ mouet:nã celũ mouet iſta iferiora motu alteratiõis: τ nõ mouet̃ ab eis motu alteratiõis.3⁹ dico φ oẽ mouẽs corporeũ cõicãs i mã cũ moto mouet̃ a moto p̱rimo. τ h̄ ſi cõicet cũ moto i ſbo receptiuo foẽ ꝯrie illi foẽ q̄ agit.qñ ãt nõ cõicat in ſubo receptiuo foẽ ꝯrie illi ioẽ p quã agit:nõ op₃ ut p₃.qm̃ ſẽſibile nõ cõicat cũ ſenſu in ſbo receptiuo foẽ ꝯrie.iõ ſenſibile mouẽs ſenſũ nõ patit̃ a ſcſu.nec ẽt op₃ φ moueat̃ a q̄cũq₃ moto ab eo q̄tũcũq₃ remoto. ¶ Ad p̱[m]igr̃ articulũ dico φ mouẽs ẽ i actu τ motũ i põ. τ nõ ẽ icõueniẽs φ idẽ reſpectu eiuſdẽ ſit i põ: τ i actu reſpectu diuerſoꝝ: ut p₃ cũ calidũ agit i frigidũ:tũc calidũ ẽ i actu p calorẽ reſpectu frigidi: τ ẽ i põ reſpectu frigidi ad frigiditatẽ. τ ſic idẽ reſpectu eiuſdẽ ẽ i põ: τ i actu rõne diuerſaꝝ formaꝝ.nec h̄ eſt icõueniẽs. ¶ Ad 1[m] dico φ põ motoris ſ₃ quã mouet excedit põ₃ eiuſdẽ ſpẽi i ipõ moto:tñ i moto p̃t eẽ põ ꝯria eq̄lis.ṽ.g.ſi calidũ agat i frigidũ.calidũ agit p caliditatem: τ caliditas i calido agẽte excedit caliditatẽ i paſſo: q₂ ſi eẽnt eq̄ calida neutrũ agẽt i reliquũ p caliditatẽ.ſ₃ nõ op₃ φ caliditas agent̃ excedat frigiditatẽ i paſſo.Dico igr̃ φ mouẽs mouet motũ p vnã formã: τ patit̃ a moto p aliã formã: τ mouẽs i foĩa ſ₃ quã mouet excedit motũ. τ i foĩa ſ₃ quã mouet̃ excedit̃ a moto: τ nõ ẽ icõueniẽs φ idẽ reſpectu eiuſdẽ ſit excedẽs τ exceſſũ ſ₃ diuerſas foĩas. nõ eni ẽ icõueniẽs φ aliq̄d excedat aliḋ i caliditate: τ φ excedat̃ ab eo i frigiditate. ¶ Ad ꝯfirmatiõẽ igr̃ cũ dĩ:aut mouẽs τ motũ ſĩt adeq̄ta i potẽtijs aut nõ. Dico φ mouẽs τ motũ eẽ adeq̄ta i potẽtijs p̃t itelligi dup[r].v₃.φ ſĩt adeq̄ta de põ ſ₃ i ea ſpẽ₃.uĩ φ ſĩt adeq̄ta i ꝯrijs potẽtijs.exẽplu₃ p̱mi ut ſi aliq̄ duo ſint cal'a i eodẽ ḡdu ſĩt adeq̄ta i eadẽ põ ſ₃ ſpẽ₃. τ tũc dico φ neutrũ illoꝝ agit i reliquũ ſ₃ illã põ₃ uĩ ṽtutẽ i q̄ ſĩt adeq̄ta.exẽplu₃ ſcdĩ ut ſi accipiant̃ duo q̄ ſic ſe hẽant φ q̄tũ vnũ hẽt de calido tm̃ reliquũ hẽat de frigido.tũc dico φ illa q̄ ſic ſĩt adeq̄ta i potẽtijs ꝯrijs poſſe ẽ ut utrũq₃ agat i alteꝝ. Qñ igit̃ dĩ φ ſi ſĩt adeq̄ta neutrũ agit i reliquũ. Dico φ ſi ſint aliq̄ duo adeq̄ta in eadẽ ṽtute ſ₃ ſpẽ₃ neutrũ eorũ agit i reliquũ p illã ṽtutẽ i q̄ ſĩt adeq̄ta. Et ſilr̃ dico φ ſi vnũ excedat alteꝝ i eadẽ ṽtute ſ₃ ſpẽ₃:excedẽs agit i exceſſũ p illã ṽtutẽ:ſ₃ exceſſũ nõ põt agẽ p illã ṽtutẽ i q̄ excedit̃. Un̄ magis calidũ p̃t calefacẽ min⁹ calidũ:ſ₃ min⁹calidũ nõ p̃t calefacẽ magis calidũ.ſi ṽo duo ſint adeq̄ta i ṽtutib⁹ꝯrijs utrũq₃ p̃t agẽ in reliquũ.ut ſi q̄tũ ignis hẽt de caliditate tm̃ hẽat aq̄ de frigiditate:utrũq₃ p̃t agẽ in reliquũ:q₂ utrũq₃ excedit reliquũ i foĩa quã reliquũ natũ ẽ ſuſcip̱e.ſilr̃ ſi vnũ excedit reliquũ ſ₃ foĩa₃ ꝯriã.ṽ.g. ſi ignis plus hẽat de caliditate q̄₃ aq̄ de frigiditate utrũq₃ põt agẽ i reliquũ:q₂ utrũq₃ excedit reliquũ ſ₃ aliã τ aliã foĩa₃ ſ₃ ſpẽ₃. ¶ Ad aliḋ argumẽtũ dico φ agẽs magne ṽtut̃ ſi agit i paſſũ pue ṽtut̃ multũ diſtãs nõ op₃ φ repatiat̃ ab eo.ſ₃ tñ repatitur a paſſo in qḋ p̱rime agit qm̃ agẽs magne ṽtut̃ non agit in diſtãs ab eo niſi agendo in mediũ: τ ab illo medio repatiat̃.ḡ τc̃.

¶ Ca[m] 3[m] tctat⁹ p̱mi i q̄ ſoluũt̃ dubitatiões de motu.

Dubium ãt mãifeſtũ ẽ q₂ eſt mot⁹ i mobili. Act⁹ eni hui⁹ τ ab h̄. Motiui ãt act⁹ nõ ali⁹ ẽ. Op₃ q̄dẽ eni eẽ actũ utriſq₃. motũ q̄dẽ eni ẽ in ipõ poſſe. Mouẽs ãt i ipõ op̱ari uĩ agẽ.ſ₃ ẽ actiuu₃ mobilis. Quare ſilr̃ vnus utriſq₃ actus.

¶ Iſtḋ ẽ 3[m] ca.hui⁹ tractat⁹ i q̄ ſoluunt̃ dubitatiões de motu de agẽ: τ de pati: τ ꝯtiet 4[or] ptes p̱n[les]:q₂ i p̱ª ſoluit̃ q̄dã dubitatio de motu.ſ.an mot⁹ ſit i motore aut i moto. In 2ª ibi⌊ Habet aũt ea q̄ faciũt.⌋ Mouent̃ alie dubitatiões q̄ faciũt dubitare circa ſolõnẽ p̱dicte dubitatiõis. In 3ª ṽo ibi⌊ Aut neq₃ alteri⁹.⌋ Soluit illas dubitatiões τ põnes i ꝯriũ. In 4ª ibi⌊ Q₂ q̄dẽ igit̃.⌋ recapitulat ea q̄ ſĩt dcã i h̄ tctatu p̱. ¶ In p̱ª igr̃ pte p̱n[li] hui⁹ ca.p̃t dici φ illḋ dubiũ antiq̄rũ ẽ mãifeſtũ.ſ.i q̄ ẽ mot⁹ tanq̄₃ in ſbo. mãifeſtũ eni ẽ ex p̱cedẽtib⁹.ſ. φ mot⁹ ẽ i mo[li] tanq̄₃ i ſbo.q₂ p̱batũ ẽ p̱us φ mot⁹ ẽ act⁹ mo[lis] inq̄₃tũ mobile. τ p ꝯñs mot⁹ ẽ i mo[li] tanq̄₃ in ſbo. τ hec ẽ 12ª ꝯ hui⁹li.ſ. φ mot⁹ ẽ i mo[li] tanq̄₃ i ſbo.hec ꝯ p̱bat̃ ſic. oĩs act⁹ mo[lis] q̄ ẽ i mouẽte ẽ in mobili ut i ſbo.ſ₃ motus ẽ act⁹ mobil' q̄ act⁹ ẽ a mouẽte.ḡ mot⁹ ẽ in mo[li] ut i ſbo.maioꝛ p₃ q₂ act⁹ mouẽtis i mobile ſit i ipſo mo[li]. τ p ꝯñs ẽ i ipõ ſbiue.mioꝛ ṽo põit̃ in lr̃a. S₃ q₂ dcm̃ ẽ φ mot⁹ ẽ act⁹ mo[lis] τ φ ẽ a mouẽte:ita φ ẽ idẽ act⁹ mouẽtis τ mo[lis]. τ q₂ h̄ p̃t eẽ dubiũ.ſ.an idẽ ſit act⁹ motiui τ mo[lis] iõ h̄ phũs decl'at τ p̱bat φ idẽ ẽ act⁹ motiui τ mo[lis]. τ hec ẽ 13ª ꝯ hui⁹ li.p̱ tñ p̱bat̃ hec ꝯ.2°ṽo phũs narrat q̄lr̃ act⁹motiui τ act⁹ mo[lis] ſĩt idẽ. ¶ Pꝛobat̃ igr̃ p̱ª ꝯ ſic.idẽ eſt act⁹ agẽtis τ patient̃:q₂ ille idẽ act⁹ q̄ efficit̃ ab agẽte recipit̃ i paſſo.ſ₃ motiuũ ẽ agẽs: τ mobile ẽ patiẽs.ḡ idẽ ẽ act⁹ motiui τ mo[lis].hui⁹ rõnis p̱hs p̱ponit ꝯnẽ.d. φ mot⁹ actiui nõ ẽ ali⁹ ſupple q̄₃ act⁹ mobilis. op₃ q̄dẽ eni eũdẽ eẽ actũ utriq₃.ſ.motori τ mobili. Deide põit̃ mioꝛ hui⁹ rõnis cũ dĩ φ motũ.i.mo[le] ẽ i ipõ paſſo.i.mobile ẽ patiẽs ſiue paſſiuũ.mouẽs aũt i ipõ op̱ari:uĩ agẽ.i.mouẽs ẽ agẽs. τ ex his cõcludit p̱hs ꝯnẽ.ſ. φ vn⁹ ẽ act⁹ motiui τ mobilis.

¶ Sicut idẽ ſpatiũ ẽ vni⁹ ad duo τ duorũ

ad vnuʒ: ⁊ aſcendētis ⁊ deſcēdētis. Hec enim vnum quidē ſūt. rō autem nō vna. Silr aūt eſt ⁊ in mouēte ⁊ in moto.

¶ Lūpħs ꝓbauit ꝙ idē ē act⁹ motiui ⁊ mo^{bis}. narrat qualr̄ act⁹ motiui ⁊ act⁹ mobil' ſūt idē. Et itēdit dicere ꝙ act⁹ motiui ⁊ mobil' ſūt vnū realiter. rō tñ eoꝝ nō ē vna. i. alia eſt rō diffinitiua illi⁹ act⁹ ſ₃ ꝙ ē a motore. alia ē ſ₃ ꝙ recipit̄ i mobili. ⁊ ad h̄ decla rādū pōit ph̄s duo exēpla. Exēplū pᵐ ē ſpatiū qd̄ vnū hēt ad duo: ⁊ ꝙ duo hñt ad vnū. illō eſt vnū ⁊ idē realr̄. ⁊ tñ ei⁹ rō nō ē vna. Exēplū 2ᵐ ē ſpatiū aſcēdentiſ ⁊ deſcēdētiſ. i. ſpatiū a deorſū i ſurſū ⁊ a ſurſū i deorſū qd̄ ſpatiū eſt idē realr̄ ⁊ diuerſū ſm diffōnē. ⁊ eodē mō act⁹ motiui ⁊ act⁹ mo^{bis} ſt̄ idē realr̄ ⁊ dīnt rōne. vñ ꝑ rōnē itelligit diffōnē qditatiuā. ¶ S₃ dubiū ē qualr̄ eadē res p̄t hēre diuerſaſ diffōneſ: q₂ cū diffō ſignificet qditatē rei ⁊ vna ⁊ eadē res nō hēt niſi vnā qditatē vr̄ ꝙ vna ⁊ eadē res nō hēt niſi vnā diffōnē. ¶ Dicēdū ꝙ vna ⁊ eadē reſ p̄t diuerſimode mouē itellectū. ut ſpatiū qd̄ ē iter ſurſū ⁊ deorſū pōt mouē itellectū diuerſimode. vʒ. vno° ut ē a ſurſū i deorſū. alio° ut ē a deorſū i ſurſū. ⁊ iſte ſūt diuerſe rōnes ſe tenētes ex pte obiecti eiuſdē. cū igit̄ diffō ſit ſmō ſignificās qditatē ꝓut app̄hēdit̄ ab itellectu. ⁊ eadē qditas p̄t diuerſimode app̄hēdi ab itellectu ſequit̄ ꝙ eadē qditaſ pōt hēre diuerſas diffōnes. ¶ Dico igit̄ ꝙ q̄uis vna ⁊ eadeʒ res hēat diuerſas diffōnes tñ nō hēt diuerſas qditates. imo diuerſe diffōneſ ſignificāt eādē qditatē diuerſimode app̄hēſam ab itellectu. ¶ Notāda ſūt h̄ dcā 2^{tis}. p̄ ꝙ 2^{tor} dicit h̄ ꝙ neccē ē ut mot⁹ ſit eadē ꝑfectio utriuſq₃. ſ. motoris ⁊ moti ⁊ nō ꝙ mouē ſit aliō a moueri oīb⁹ modis. ſ. aliqd extrīs i eētia motoris quēadmodū mot⁹ ē i eēntia moti. qm̄ actio motoris q̄ ē mouē ē ei⁹ ⁊ nō in eo. hec 2^{tor}. ⁊ ex h̄ expſſe habet̄ ꝙ actio nō ē i agēte ſ₃ i paſſo. ¶ Itē dic̄ 2^{tor} ꝙ actio motoris ē facē motū i aliō: ⁊ iō addit 2^{tor}. d. ꝙ ſic̄ actio agētis ⁊ patiētis ē vna i ſb̄o ⁊ duo i diffōne. ita ē de motore ⁊ moto ⁊ ulr̄ in oīb⁹ relatiue oppoſitiſ. qm̄ ſic̄ idē ē ſpatiū ſeu ꝓportio vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnū ita ē et ſpatiū aſcēdētis ⁊ deſcēdentis: qm̄ ſpatiū in aſcēſu ⁊ ſpatiū in deſcenſu idē ſunt ſm ſb̄m. nō tñ eſt rō vna. ⁊ ſilr̄ eſt in mouēte ⁊ moto: q₂ mot⁹ utriuſq₃ ē vnus ſm ſb̄m: nō tñ eſt vn⁹ ſm rōnē: q₂ per cōparationē ad agēs dr̄ mouē: ⁊ per cōparationem ad paſſū dr̄ moueri. ¶ Unde notādū ꝙ 2^{tor} declarat illa exempla que ph̄s pōit in lr̄a. ⁊ p̄ iſtō de ꝓportiōe vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnū. d. proportio eni iter vnū ⁊ duo ē eadē ſ₃ ꝙ ē iter duo. ⁊ ē due ſ₃ ꝙ ē ꝓportio vni⁹ ad duo qd̄ ē dimidiū ē alia a ꝓportiōe duoꝝ ad vnū qd̄ ē duplū. hᶜ 2^{tor}. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝓportio iter vnū ⁊ duo pōt 2ſiderari ul' ſolū ut ē iter duo extrēa. ut illa ꝓportio q̄ ē vni⁹ ad duo pōt cōſiderari ul' ſm ꝙ ē qdd̄ā iteruallū iter illa duo extrēa. ⁊ ſic ē vna ꝓportio re ⁊ rōne. Alio mō pōt 2ſiderari illa ꝓportio ut ē vni⁹ ad duo: ⁊ ſic ē vna ſ₃ ſb̄m ⁊ diuerſa ſ₃ diffōnē: q₂ alia ē ei⁹ rō ut ē ab vno termīo ⁊ alia ē rō ei⁹ ut ē ad alterū terminū. 3° mō pōt 2ſiderari ꝓportio vni⁹ ad duo ⁊ ꝓportio q̄ ē duorū ad vnū. ⁊ ſic ſūt due ꝓportiones diuerſe ſ₃ rē ⁊ ſ₃ rōnē qm̄ ubi extrēa relōis ſūt diuerſa alia ē relō vni⁹ extrēi ad aliō ⁊ alia ecōuerſo. vñ nō ē eadē ꝓportio duoꝝ ad vnū ⁊ vnius ad duo: q₂ ꝓportio duoꝝ ad vnū ē dupla. ⁊ ꝓportio vni⁹ ad duo ē dimidiū. exemplū igit̄ ph̄i dʒ itelligi de relatiōe q̄ ē vni⁹ ad duo. q̄ ut ē vni⁹ ⁊ ut ē ad duo ē eadē ſ₃ rē ⁊ diuerſa ſ₃ rōnē: ⁊ ita eſt de motu q̄ ē act⁹ motoris ⁊ mo^{bis}: q₂ ē vn⁹ ſ₃ rē ⁊ diuerſuſ ſ₃ rōnē. Aliō exēplū decl'at 2^{tor}. d. ⁊ ſilr̄ aſcēſus ⁊ deſcēſus ſūt idē ſ₃ ꝙ ſūt mot⁹ iter duo. ⁊ ſūt duo: qm̄ i reſpectu ſuꝑioris dr̄ aſcēſus. ⁊ i reſpectu iferioris dr̄ deſcēſus: iñ nō ē eadē diffō aſcēſus ⁊ deſcēſus: ſed ambo ſūt idē ſm ſb̄m. ⁊ ſic ē de motore ⁊ moto: qm̄ actio facta iter illa ē eadē. ſ₃ i reſpectu alteri⁹ dr̄ mouē: ⁊ i reſpectu alteri⁹ dr̄ moueri que ſūt valde oppoſita. hec 2^{tor}. ¶ S₃ dubiuʒ ē qualr̄ aſcēſus ⁊ deſcēſus ſint idē mot⁹ cū ſint mot⁹ 2rīj. Pōt dici ꝙ mot⁹ reflex⁹ fact⁹ ſurſū iteꝝ reflectendo deorſū pōt dici aſcēſus ⁊ deſcēſus. aſcēſus reſpectu ſuꝑioris ad quem eſt: deſcenſus reſpectu loci iferioris ad quē redit. tñ pōteret exēplū 2ueniēti⁹ ſi loco aſcēſus ⁊ deſcēſus poneret̄ acceſſus ⁊ receſſus: qm̄ idē mot⁹ ſ₃ ſb̄m q̄ ē receſſus a t̄mio a quo ē acceſſus ad terminū ad quē. ſ₃ dīnt rōne. ⁊ forte 2^{tor} i ſuo idiomate per aſcēſum ⁊ deſcenſum intelligit acceſſum ⁊ receſſum.

¶ Habet aūt defectū rōnabilē. Neccē ē eni fortaſſis eē quendaʒ actū actiui ⁊ paſſiui. Hic qdē eni actio: illic aūt paſſio: op⁹ eni ⁊ finis hui⁹ qdē actio: illi⁹ āt paſſio. Qm̄ igit̄ utraq₃ ſūt mot⁹: ſi qdē alteri i aliq̄ ſūt Aut eni utraq₃ i patiēte ⁊ moto ſūt: aut i agēte ſūt utraq₃. Aut actio qdeʒ in agēte: paſſio aūt in patiēte eſt. Si aūt opʒ ⁊ hāc actionē uocare equoce quidem fit.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑs p̄n^{tis} hui⁹ capl'i ⁊ ē īgſitiua i q̄ mouētur dubitatiōes rōnales circa p̄dicta. ⁊ p̄ ponunt̄ dubitatiōes. 2° v̄o ponunt̄ rōnes faciētes dubitare: q₂ igit̄ imediate dcm̄ ē ꝙ act⁹ actiui ⁊ paſſiui ſt̄ vn⁹ mot⁹ ſm ſb̄m ⁊ diuerſi ſm ſpēʒ. iō circa h̄ mouent̄ due qōnes diſputatiue. q̄rū pᵃ ē. an agē q̄ ē actio motoris ⁊ agi q̄ actio moti ſint eadē ul' diuerſa. ⁊ inuit ph̄s rōnē ꝓbātē ꝙ ſūt diuerſa: q̄ tal' eſt: tā agēs q₃ patiēs hñt actionē ꝓpriā. ⁊ actio agentis ē agere: ⁊ actio patiētis ē pati. ⁊ he due actiones ſt̄ diuerſe. ⁊ ſilr̄ finis ꝓueniēs ab opatiōe utriuſq₃ ē diuerſuſ. iō ex his arguit̄ ſic. ille actiōes ſūt diuerſe ex qb⁹ ꝓueniūt fines diuerſi. ſ₃ ex actione agētis a ex actiōe patiētis ꝓueniūt fines diuerſi. g̊. Uñ dicit 2^{tor} ꝙ ph̄s inuit ꝙ quēadmodū fines ſūt diuerſi ē neccē ut actio diuerſificet̄. ⁊ inuit h̄ q₂ diuerſitas i finib⁹ ē māifeſtior: q₃ diuerſitas i actionib⁹. hec igit̄ ē pᵃ qō. ſ. an agere ⁊ agi ſint idē aut diuerſa. 2ᵃ qō. ſuppoſito ꝙ agē ⁊ agi ſint diuerſa ⁊ utrūq₃ ſit mot⁹: ē qō: utrū ambo. ſ. agē ⁊ agi ſint in agēte ul' ābo ſint i patiēte. aut agē ſit i agēte ⁊ agi i patiēte. eꝰ aūt nō p̄t dici ꝙ agē ſit i patiēte ⁊ agi in agēte niſi equocādo de actiōe ⁊ paſſiōe. ſ. paſſionē uocando actionē ⁊ actionem uocādo paſſionē.

¶ Sʒ ſi h̄ ē i mouēte. mot⁹ erit. Eadē eniʒ rō ē i mouēte ⁊ i moto. Quare āt oē mouēs mouebit̄ aut hñs motū nō mouebit̄.

¶ Propoſitiſ igit̄ qōnib⁹ ph̄s pōit rōnes faciētes dubitare ⁊ p̄ ꝓbat ꝙ actio nō ē i agēte nec paſſio i patiēte. ⁊ h̄ ſic: ſi actio eēt in agēte ꝑ ſe: tūc mot⁹ eſſet

i mouēte p ſe:qm̄ eadē ē rō de agēte τ patiēte: τ de mouēte τ moto. ꝯña pz. q: tñ actio agētis q̄z patiētis ē mot⁹ ut ſuppōif i qōne. τ ſilr oē agēs ē mouēs. h⁽ igr̄ ꝯña ē boa. ſ. actio ē i agēte p ſe. ğ mot⁹ ē i mouēte p ſe. q: arguit ab iferiori ad ſupi⁹. ſ3 ꝯñs ē ſalſū. ſ. q p ſe mot⁹ ē i mouēte. igit τ añs. ſ. q mot⁹ ſit p ſe i agēte. falſitas ꝯñtis appet: qm̄ ſi mot⁹ ſit p ſe i mouēte: tūc oē mouēs mouef: aut hñs motū nō mouef. ſ3 ꝯñs ē ſalſū τ ipo^le p utraq3 pte. ğ ꝯña pz: q: ſi mot⁹ ſit p ſe i mouēte: tūc q̄ro utrū oē mouens mouef ul' nō. ſi ſic hēf ppo^m. ſ. q oē mouēs mouef ul' hñs motū nō mouef. ſi v̄o def q nō oē mouēs mouef τ cū i oi mouēte ſit mot⁹ ſuppoſito q mot⁹ ſit p ſe i mouēte. nā p ſe ſuppōit de oib⁹ ſeqt q aliqd i q̄ ē mot⁹ nō mouef. τ ita hñs motū nō mouef. τ ſic adhuc habef ppoſitū: q: ſi hñs motū nō mouef tūc oē mouēs mouef: ul' hñs motū nō mouetur.

❡ Si aūt utraq3 i moto ſūt i patiēti τ actio τ paſſio. τ doctio τ doctrīa. cū duo ſint in addiſcēte. Primū qdē q act⁹ uniuſcuiuſq3 nō in unoquoq3 erit. Poſtea τ inconveniens eſt p duos mot⁹ ſil' moueri. Quedam nāq3 erūt alteratiōes due uni⁹ τ in unā ſpeciem. ſed impoſſibile eſt.

❡ Nūc pħs deſtruit aliō mēbrū. ſ. q utrūq3 ſit i patiēte. ſ. tā actio q̄z paſſio: τ utrūq3 eē i patiēte pt intelligi dupr̄. ſ. ul' q ſt duo mot⁹ exñtes i patiēte: ul' q ſt un⁹ mot⁹ exñs i patiēte: iō pħs deſtruit utrūq3 τ p̄ pbat q nō pt dari q actio τ paſſio ſint duo motus exñtes i patiēte. τ h̄ pbaf dupl'r. p̄ q: ſi ſic. tūc ſeq̄ref q act⁹ uniuſcuiuſq3 nō erit i unoq3. i. act⁹ nō erit i eo cui⁹ ē act⁹ ſ3 in alio. q: act⁹ agētis nō erit in agēte. Uel ſi def q act⁹ agētis ſit i agēte ſequif q un⁹ act⁹ erit ſil' i duob⁹. i. i agēte τ patiēte ita q act⁹ agētis ſit i agēte τ patiēte: τ ſic doctria ſil' erit i docēte τ addiſcēte qđ ē ipo^le. 2° pbaf idē ducēdo ad aliud icōueniēs ſic. ſi actio τ paſſio ſūt duo mot⁹ exñtes in paſſo ſeqt q unū τ idē mobile. ſ. ip3 patiens mouebif ſil' ad eūdē terminū duob⁹ motib⁹. ſ. motu q eſt actio. τ motu q ē paſſio qđ eſt impo^le.

❡ S3 un⁹ erit act⁹. S3 irrōnabile ē τ duorū τ alteroꝝ ſ3 ſpēz eūdē τ unū eē actū. Et erit ſiqdē doctio τ doctrina idē τ paſſio τ actio: τ docē cū addiſcere idē: τ agere cū pati. Quare neceſſe eſt oēm docentem addiſcere. τ agentez pati.

❡ Nūc pħs deſtruit aliō mēbrū. ſ. q actio τ paſſio ſt un⁹ mot⁹ exñs i paſſo. τ h̄ pbat ducēdo ad duo icōueniētia. p̄^m ē q: ſic un⁹ mot⁹ erit act⁹ diuerſoꝝ ſ3 ſpēz: qm̄ agē ē act⁹ agētis τ agi eſt act⁹ patiētis. τ agēs τ patiēs dint ſ3 ſpēz. ğ ſi actio τ paſſio ſt un⁹ mot⁹: ſeqf q diuerſoꝝ ſ3 ſpēz erit un⁹ τ idē. qđ eſt ipo^le. 2° pbaf idē ſic. ſi actio τ paſſio ſūt un⁹ motus exñs i patiēte τ cū docē ſit agē τ addiſcē pati. ſeqtur q docē τ addiſcē ſint idē qđ ē ipo^le. q: ſi docē τ addiſcē ſint idē tunc oē docēs addiſceret illō qđ doceret: τ oē addiſcēs doceret illud qđ addiſcit.

❡ Uñ eſt ſciendum ſ3 aliquos q pħs adducit ad q̄tuor icōueniētia dato q actio τ paſſio ſint unus mot⁹ exñs i paſſo. p̄^m icōueniēs ē q diuerſoꝝ ſm ſpēm erit un⁹ τ idē act⁹. 2^m icōueniēs ē q doctio q̄ tenet ſe ex pte docētis. τ doctrina q̄ ſe tenet ex pte addiſcētis erūt idē. 3^m icōueniēs ē q oino actio τ paſſio. τ docē τ addiſcē. τ agere τ pati erūt idē. 4^m icōueniēs ē q oē docēs addiſcēt: τ oē agēs pateref. breuit' igif recolligēdo due qōnes ſt poſite. p̄ª utrū actio τ paſſio ſint idē motuſ ul' diuerſi. 2ª qō. poſito q ſint diuerſi aut utrūq3 ē i agēte ul' utrunq3 i patiēte. aut alteꝝ ē i agēte τ alteꝝ i patiēte. Deinde pbaf q actio nō ē i agēte: q: tē oē mouēs moueref: ul' hñs motū nō moueref. Poſtea ꝓbaf q nō ſt duo mot⁹ exñtes i patiēte. τ h̄ dupl'r. p̄ q: ſic act⁹ uniuſcuiuſq3 nō erit in unoq3. Scđo q: ſic idē moueref ſil' duob⁹ motib⁹ ad eūdē t'minū. Tertio ꝓbaf q actio τ paſſio nō ſt un⁹ mot⁹. τ h̄ dupl'r. p̄ q: ſic diuerſoꝝ ſ3 ſpēm erit un⁹ τ idē act⁹. 2° q: ſic agere τ pati. τ docē τ addiſcere erūt idē. ex q̄ ſeqtur q oē docēs addiſceret: τ oē addiſcēs doceret.

❡ At neq3 alteri⁹ actū i altero eē icōueniēs eſt. Eſt enim doctio act⁹ docētis. In q̄dā tñ τ nō deciſus: ſed huius in hoc.

❡ Hec ē 3ª ps p̄n^t hui⁹ ca. i q̄ pħs ſoluit illas dubitatiōes q̄ accidūt ex p̄ª qōne. ſ. ex illa utrū mot⁹ ſit in motore aut in moto. τ ex illa dubitatione accidūt alie qōneſ. ſ. an actio τ paſſio ſint idē mot⁹ ul' diuerſi. τ ſiue ſint idē ſiue diuerſi: ē qō an ambo ſt i agēte aut ābo ſint i patiēte: ul' actio ſit i agēte: τ paſſio i patiēte. τ q: ipē vult q ābo ſint i patiēte. iō ſolutio ſua ꝯſiſtit i ſoluēdo rōnes q̄ ꝓbāt q nō ābo ſt i patiēte. nō tñ ſoluit eas eodē ordine q̄ facte ſt. τ oēs ſol'ones fūdanf i h̄. ſ. q actio τ paſſio ſt unus mot⁹ ſm ſbm ſiue mālit̄er. ſ3 dint rōne diffinitiua. Primo igif pħs ſoluit p̄mā rōnē pbātē q nō ambo ſt in patiēte. τ rō fuit iſta. ſi ambo. i. actio τ paſſio eēnt i patiēte τ̄c actio uniuſcuiuſq3 nō erit i unoq3. iſtā igif rōnē ſoluit pħs. d. q nō ē icōueniēs actū uni⁹. ſ. agētis eē i alt'o. ſ. i patiēte. Eſt eni doctio act⁹ docētis in q̄dā tñ. ſ. addiſcēte. ſ3 q̄uis act⁹ agētis ſit in patiēte: tñ act⁹ agētis nō ē deciſus ab agēte ita q nullo mō ſit ei⁹. ſ3 act⁹ agētis ē huius in h̄. ſ. agētis i paſſo. Et ꝯ^ter. τ nō dicim⁹ q actio agētis ē i patiēte ſ3 q abſcidif ab agēte. qm̄ ſi h̄ eēt tūc nō eſſet agentis: ſed ſm q eſt continua ex hoc in h̄. ſ. ab agēte in patiente.

❡ Neq3 eni3 unum duobus ꝓhibet nihil eundē eſſe actū nō ſicut eſſe idē: ſed ſicut eſt quod potentia eſt ad agens.

❡ Soluit pħs aliā rōnē q̄ ꝓbauit q nō ābo. ſ. actio τ paſſio ſint un⁹ mot⁹ exñs i paſſo. q: ſi ſic. tē diuerſoꝝ ſm ſpēm erit un⁹ τ idē act⁹. iſta rō ſoluif ſic: q: nō ē icōueniēs unū actuz eē duoꝝ. ſ. uni⁹ ut agentis τ alteri⁹ ut patiētis. tñ alia ē rō ei⁹ ut ē ab agēte. τ alia ut recipif i paſſo. uñ diuerſoꝝ ſ3 ſpēz nō ē un⁹ act⁹ ſm eādē rōnē qditatiuā: tñ diuerſoꝝ ſm ſpēm pōt eē un⁹ τ idē act⁹ ſ3 rē τ ſ3 ſbm ſicut reſpect⁹ ei⁹ q pōt ad illō qđ ē agēs: qm̄ ille reſpect⁹ ſ3 ſe circūſcriptis t'mis ē un⁹. ſ3 rōnē tñ qditatiuā nō ē un⁹. Uñ dic ꝯ^ter q actio ex q̄ ſi fuerit duoꝝ nō ſeqf ut qditas illoꝝ duoꝝ ſit una ē de gñe rel'onis. ſic rel'o ei⁹ qđ pt ad illō ad qđ pt. iſta eni ē diſpō oīs rei q̄ referf ad aliud. ſ. qm̄ relatio inter illa eſt diſpoſitio una exñs inter duo. τ eſt una ſ3 unū modū: τ duo ſm aliū modū τ̄c.

❡ Neq3 nece ē docētē addiſcē: neq3 ſi pa

ti ⁊ agẽ idẽ ẽ nõ tñ tanq̃ rõnẽ eẽ vnã q̃d qd erat eẽ dicẽtẽ ſic tunice ⁊ idumẽti: ſed ſicut via a thebis ad athenas: ⁊ ab athenis ad thebas: quẽadmodũ dcm̃ ẽ prius. Nõ enĩ oĩa eadẽ iſũt quolibet mõ eiſdẽ: ſed ſolũ quibus eſſe idem eſt.

¶ Hic pħs ſoluit aliã rõnẽ ꝓbãtẽ ꝙ actio ⁊ paſſio nõ ſīt idẽ mot⁹ exñs i paciẽte. ⁊ ratio fuit illa. q2 ſi eẽnt vn⁹ mot⁹ tũc doctio ⁊ doctrina eẽnt idẽ. ⁊ tũc docẽs addiſcẽt illõ qd docẽt. illa rõ ſoluit. d. ꝙ illõ icõueniens nõ ſeqꝛ. ſ. ꝙ docẽs addiſcat illõ qd docet: q2 q̃uis doctio ⁊ doctrina ſint idẽ ſʒ rẽ: nõ tñ ſũt idẽ ſʒ rõnẽ uł diffõnẽ. Nõ enĩ doctio ⁊ doctrina ſũt idẽ ſm rõnẽ ſic tunica ⁊ idumentũ. ſʒ ſic via ab athenis ad thebas ⁊ eꝫ ſũt eadẽ. qm̃ via ab athenis ad thebas ⁊ eꝫ ſũt idẽ ſm ſbm. ſʒ nõ ſũt idẽ ſʒ diffõnẽ. ⁊ eodeꝫ mõ ẽ de actiõe ⁊ paſſiõe. nec opꝫ ꝙ oĩa eadem quolibet mõ iſint eiſdẽ. ſʒ q̃cũq; ſũt eadẽ ſm diffõnẽ cui ineſt vnum ⁊ reliquum. Et ꝯ̃ter nõ oẽ de quo dr̃ h̃ nomen vnũ dr̃ de eo ſm hoc ⁊ q̃ditas eſt eadem.

¶ At ṽo neq; ſi doctio ⁊ doctria idẽ: ⁊ addiſcẽ ⁊ docẽ idẽ: ſicut neq; ſi ſpatiũ vnũ diſtantium ſit: ⁊ diſtare hinc illuc ⁊ inde huc: vnum ⁊ idem eſt.

¶ Soluit aliõ icõueniẽs ad qd fuit deductũ ſic. ſi actio ⁊ paſſio ſũt idẽ: tũc doctio ⁊ doctria erũt idẽ. h̃ ſic ſoluit: q2 q̃uis doctio ⁊ doctrina ſũt idẽ: ex h̃ tñ nõ ſeqꝛ ꝙ addiſcẽ ⁊ docẽ ſint idẽ ſic nõ ſeqꝛ ſi vnuꝫ ſit ſpatiũ aliq̃rũ diſtãtiũ ꝙ ꝓpᵗ h̃ diſtare hic illuc ⁊ inde huc ſit vnũ ⁊ idẽ. ¶ Notãdũ ꝙ ſpatiũ dr̃ diſtãtiã abſolutã: ⁊ diſtare dr̃ eã t̃mĩs applicatã. ⁊ iõ nõ ſequiꝛ idẽ ẽ ſpatiũ. g̃ idẽ ẽ diſtare. ⁊ eodẽ mõ mot⁹ nec reſpicit agẽs nec paſſũ: ſʒ formã ad quam tẽdit. actio aũt ⁊ paſſio dicũt motũ t̃mĩs applicatũ; q2 actio eſt ꝓut ab agẽte. paſſio ṽo ꝓut recipiꝛ i paſſo. ⁊ ideo q̃uis doctio ⁊ doctrina ſint idẽ. ex h̃ tñ nõ ſequiꝛ ꝙ docere ⁊ addiſcere ſint idem.

¶ Oino aũt dicẽ ẽ: neq; doctio cũ doctrina: neq; actio cũ paſſiõe idẽ ꝓpꝛ ẽ: ſʒ cui iſũt hec mot⁹. Qd cũ hu⁹ i h̃: ⁊ qd huius ab hoc actũ eſſe rõne alterũ eſt.

¶ Hic pħs põit ſolõnẽ gñalẽ ad oĩa icõueniẽtia q̃ ẽ ꝙ oino uł̃r opꝫ dicẽ ꝙ doctio ⁊ doctria nõ ſũt idẽ ſʒ cui hec iſũt mot⁹ eſt vn⁹ ⁊ idẽ. ⁊ ꝙ actio ⁊ paſſio nõ ſint oĩo idẽ appꝫ qm̃ act⁹ q̃ ẽ hu⁹. ſ. agẽtis in h̃. ſ. i paſſo. hu⁹. ſ. paſſi ab h̃. ſ. ab agẽte nõ ẽ idẽ oĩno. q2 nõ ẽ idẽ ſm diffõnem. ¶ Sciẽdũ tñ ꝙ alias duas rõnes q̃ ꝓbãt ꝙ nõ ambo. ſ. actio ⁊ paſſio ſũt in patiẽte nõ ſoluit pħs q2 ſolõ eaꝝ põt faƚ hẽri ex ſolõnib⁹ aliaꝝ rõnuꝫ. q2 vna illaꝝ rõnũ deducebat ad h̃ ꝙ idẽ ſiꝛ mouetꝛ duob⁹ motib⁹ ad eũdẽ terminuꝫ. h̃ nõ ſequiꝛ q2 actio ⁊ paſſio nõ ſũt duo mot⁹. ſʒ ſũt vn⁹ mot⁹. Alia rõ ꝓbauit ꝙ actio ⁊ paſſio nõ ſũt vn⁹ mot⁹ exñs in põ. q2 agẽs ⁊ patiẽs ſũt diuerſa ſʒ formã. g̃ nõ hñt eandẽ actionẽ. h̃ ſoluiꝛ q2 agẽs ⁊ patiẽs ſũt diuerſa ſʒ formã. iõ nõ hñt eãdẽ actionẽ oinoꝫ q2 nõ habent eãdẽ actionẽ ſm diffõnem.

¶ Quid q̃dẽ igiꝛ mot⁹ ſit ⁊ uł̃r ⁊ ſm ptẽ dictũ ẽ. Nõ enĩ imãifeſtũ ẽ quõ determinabiꝛ ſpẽrũ vnaq̃q; ipi⁹. Alteratio q̃dẽ enĩ alterabiꝛ ſm qd ẽ alterabile endelechia ẽ.

¶ Hec ẽ 4ᵃ ꝑs pñˡⁱˢ hu⁹ capłi i q̃ pħs recapitulat ea q̃ dcã ſũt de diffõne mot⁹ dicẽs ꝙ dictũ ẽ qd ſit motus uł̃r ⁊ ſʒ ptẽ: ⁊ dictũ ẽ q̃ ẽ diffinitio mot⁹ i cõi; ⁊ ẽt dcm̃ ẽ q̃ ẽ diffõ ſuaꝝ ꝑmaꝝ ſpecieꝝ. ſ. alterationis augmẽtatiõis ⁊c̃. ⁊ maxie h̃ ẽ manifeſtũ ex 2ᵃ diffõne mot⁹ i q̃ dr̃ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ moˡⁱˢ inq̃ꝫtũ moˡᵉ. iſta enĩ diffõ ẽ notior q̃ꝫ ꝑᵃ. ⁊ ꝑ iſtã diffõnẽ motus apparet q̃ ſit diffõ alterationis augmẽtatiõis ⁊c̃. qm̃ ſic mot⁹ ẽ act⁹ moˡⁱˢ inq̃ꝫtũ moˡᵉ. ita alteratio ẽ act⁹ alterabilis inq̃ꝫtũ alterabile: ⁊ augmẽtatio eſt act⁹ augmẽtabiꝛ inq̃ꝫtũ augmẽtabile ⁊ ſic de aliis.

¶ Ampli⁹ ãt noṫ ꝙ põ actiui ⁊ paſſiui inq̃ꝫtũ hmõi ſimpłr ⁊ iteꝝ ſʒ vnũquodq;: qm̃ edificatio aut medicatio. Eodẽ ãt dicetꝛ mõ ⁊ de aliis motib⁹ ſingulis.

¶ Sicut noṫ⁹ ẽ motũ eẽ actũ mobilis inq̃ꝫtũ moˡᵉ q̃ꝫ motũ eẽ actũ entis i põ: ita noṫ⁹ eſt motũ eẽ actuꝫ motoris ⁊ moˡⁱˢ q̃ꝫ ipm eẽ actũ moˡⁱˢ. ⁊ h̃ ꝑ q̃õnes ꝑdictã de motu. ſ. utrũ mot⁹ ſit act⁹ motoris aut mobilis ſiue utrũ mot⁹ ſit i motore aut i moto. Illa tñ diffõ mot⁹ q̃ dr̃ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ moˡⁱˢ inq̃ꝫtũ moˡᵉ eſt notior q̃ꝫ ꝑᵃ q̃ dr̃ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ entis i põ ⁊c̃. q2 ꝑ iſtã diffõnẽ ſcõaꝫ ꝑt aliq̃s ſcire oẽs diffõnes ultimaꝝ ſpẽrũ mot⁹. qm̃ ꝑ iſtã diffõnẽ appꝫ ꝙ edificatio ẽ act⁹ edificabiꝛ inq̃ꝫtũ edificabile. ⁊ ꝙ medicatio ẽ act⁹ medicabiꝛ inq̃ꝫtũ medicabile. ¶ Intelligẽdũ tñ ut mihi vr̃ ꝙ pħs ex ſolõnib⁹ ꝑdictaruꝫ q̃õnũ iueſtigat vnã 3ᵃᵐ diffõnẽ mot⁹ q̃ ẽ illa. vꝫ. motus ẽ act⁹ motoris ⁊ moˡⁱˢ: ⁊ ſʒ h̃ erũt q̃nq; diffõnes mot⁹. ꝑ̃ia ꝙ mot⁹ ẽ exit⁹ de põ ad actũ. ⁊ hãc põit linco. eẽ ꝑmã diffõnẽ ⁊ indẽmõſtrabilẽ. 2ᵃ diffõ ẽ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ entis i põ inq̃ꝫtũ i põ. 3ᵃ ꝙ mot⁹ eſt act⁹ impfect⁹. ⁊ hãc põit linco. eẽ vnã diffõnẽ. 4ᵃ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ moˡⁱˢ inq̃ꝫtũ moˡᵉ. 5ᵃ ⁊ ultima diffõ ẽ ꝙ mot⁹ ẽ act⁹ motoris ⁊ moˡⁱˢ. ¶ Sʒ h̃ occurrũt duo dubiã. ꝑᵐᵘᵐ ẽ utrũ actio ⁊ paſſio ſint idẽ mot⁹. Scdꝫ dubiũ ẽ utrũ actio ſit i agẽte uł i paſſo. Ad ꝑᵐ dubiũ vr̃ ꝙ nõ ſint idẽ q2 ſi eẽnt idẽ tũc iſta eſſet ṽa. vꝫ. actio ẽ paſſio. ſʒ h̃ ẽ falſa. q2 ſua ꝯ̃dictoria ẽ imediate ṽa: ut ꝑꝫ ꝑ poſte. ubi pħs dicit ꝙ negatiua ẽ imediata i q̃ vnũ gen⁹ gñaliſſimũ remouetꝛ ab alio. hec igiꝛ ẽ imediata. nulla actio ẽ paſſio g̃. ¶ Itẽ ꝑdicamẽta ſũt ꝑ̊ diſticta g̃ i nullo ꝯ̃ueniũt. q2 ſi i aliq̃ ꝯ̃ueniũt ⁊ in aliq̃ differrẽt tũc nõ eẽnt diſticta niſi rõne ptis ⁊ ſic nõ eẽnt ꝑ̊ diſtincta. ¶ Itẽ ſi actio ⁊ paſſio eẽnt idẽ: hẽrẽt eaſdẽ ſpẽs ⁊ ſic eadẽ ſpẽs eẽt in diuerſis ꝑdicamẽtis qd ẽ ꝯ̃ pħũꝫ i ꝑdicamẽtis dicẽtẽ. diuerſoꝝ generꝝ ⁊c̃. ¶ In oppoſitũ vr̃ pħũs hic d. ꝙ actio ⁊ paſſio ſũt idẽ act⁹. ¶ Ad hãc dubitationẽ ẽ dicẽdũ ꝙ actio ⁊ paſſio pñt accipi tripłr. ſ. uł mãłr tñ. uł formałr tñ. uł ꝑ aggregato ex formałi ⁊ mãłi. ſi accipianꝛ mãłr tñ: ſic ſũt idẽ q2 ſic nõ ſũt aliõ q̃ꝫ ipſe mot⁹ abſolute accept⁹. ⁊ ſic loquiꝛ pħs qñ dr̃ ꝙ vn⁹ ẽ act⁹ agẽtis ⁊ patiẽtis. Si ṽo actio ⁊ paſſio ſumanꝛ formałr ſic actio ẽ reſpect⁹ mot⁹ ad mouẽs: ⁊ paſſio ẽ reſpect⁹ mot⁹ ad moˡᵉ. ⁊ iſti⁹ nõ ſũt idẽ: ⁊ h̃ itelligit pħũs. d. Neq; paſſio cũ actione idẽ. ſʒ cui inſũt h̃. mot⁹ ſupple ẽ idẽ. Si ãt actio ⁊ paſſio ſumanꝛ ꝑ aggregato ex motu ⁊ ex iſtis reſpectib⁹ ſic dico ꝙ actio ⁊ paſſio pñt accipi ꝓut ſupponũt pſõałr. ⁊ ſic h̃ ẽ ṽa ꝑ accñs. actio ẽ paſſio. ſic hec ẽ ṽa ꝑ accñs. via ab athenis ad thebas ẽ via a

thebis ad athenas. ꝛ ſic loquiť phūs dicēs ꝙ ſpaciū ad ſurſū ꝛ deorſū ꝛ eſt idē ſ3 rē ꝛ diuerſū ſm diffōnē ita de actiōe ꝛ paſſiōe: ꝛ loqť de aggregatis ut ſupponūt pſonalr̄. ꝛ ſic loqť ēt ɔ̄ᵒʳ h̄ ɔ̄ˡᵒ 18ᵒ dicēs ꝙ illa actio q̄ i reſpectu vni⁹ dr̄ mouē reſpectu alteri⁹ dr̄ moueri. dic̄ ēt ꝙ actio ꝛ paſſio ſt̄ vn⁹ mot⁹. uerūtn̄ diſtinguunť diffōne q2 mouē ē actio motoris i motū: ꝛ moueri ē actio moti a motore: ꝛ oīa iſta ſt̄ v̄a de actiōe ꝛ paſſiōe ut noīant aggregata ꝛ ut ſupponūt pſonalr̄. v̄.g. i ſiħ ſuppoſito ꝙ idē hō ſit alb⁹ ꝛ muſic⁹ h̄ eſt v̄a. hō alb⁹ ꝛ hō muſic⁹ ſūt idē hō. ſ3 dr̄at diffōne ꝛ ſ3 ꝙ hō alb⁹ ꝛ hō muſic⁹ accipiunť pſonalr̄ ꝛ ut ſupponūt ꝑ illo cui iſūt albedo ꝛ muſica. qm̄ ille hō cui accidit albedo ꝛ muſica ē vn⁹ ꝛ idē. alia tn̄ ē diffō ſua ſ3 ꝙ ē alb⁹. ꝛ alia ſm ꝙ ē muſic⁹. ſ3 ſi actio ꝛ paſſio ſumanť ꝑ toto aggregato ꝛ ut ſupponūt ſimpl̄r ſic actio ꝛ paſſio nō ſt̄ idē: q2 vnū aggregatū nō ē aliō aggregatū. Prio⁹ accipiēdo actionē ꝛ paſſionē. ſ. ꝑ motu i q̄ fūdanť duo reſpect⁹ vn⁹. ſ. ad mouēs ali⁹ v̄o ad moᵐ. Sic dico ꝙ actio ꝛ paſſio ſt̄ i gn̄e ťmini ad quē. ſ3 2ᵒ mō. i. ꝑ ut accipiunť ꝓ reſpectib⁹ ſic ſt̄ ꝑdicamēta diſticta. ſ3 ut ſumunť 3ᵒ mō. ſ. ꝓ aggregatis ſic nō ſt̄ in aliq̄ gn̄e. ꝛ ꝑ iſtā diſtictionē p3 ſolō ad oēs rōnes i ɔ̄triū. Et ſi dr̄ ꝙ reſpect⁹ ad mouēs ꝛ ad moᵐ ſunt in gn̄e relōnis. ḡ nō ſt̄ i gn̄e actiōis ꝛ paſſiōis. Dico ꝙ reſpect⁹ motoris ad moᵐ ꝛ moᵇⁱ ad mouēs ſt̄ in gn̄e relōnis. ſ3 reſpect⁹ ipſi⁹ motus ad mouēs ꝛ ad moᵐ nō ſt̄ i gn̄e relatiōis. ſ3 i gn̄e actiōis ꝛ paſſiōis. Alr̄ ēt pt̄ dici. ſ. ꝙ actio ꝛ paſſio nō ſt̄ aliō q̄ȝ mot⁹ ut ē a mouēte ꝛ ut recipiť i mobili: ita ꝙ actio ē motus ut ē a mouēte. ꝛ paſſio ē mot⁹ ut recipiť i mobili: ꝛ ſ3 h̄ ē dicēdū ꝙ actio ꝛ paſſio ſūt idē realr̄ ꝛ diuerſa ſ3 diffōnē. Nec ē icōueniēs ꝙ eadē res ſm ꝙ diuerſimode mouet itellectū hēat diuerſas diffinitiōes ut dictū fuit p̄us. ❡ Et ſi dr̄ ꝙ vna reſ nō hēt niſi vnā q̄ditatē ꝛ ꝑ ɔ̄ñs non hēt niſi vnā diffōnē. dico ꝙ ſi ꝑ q̄ditatē itelligam⁹ illō qō res ē eēntialr̄ ꝛ abſolute ſic vna res nō hēt niſi vnā q̄ditatē. ſ3 ſi ꝑ q̄ditatē itelligam⁹ rē ut mouet itellectū ita ut dicat aggregatū ex eē ꝛ mō mouēdi intellectū. ſic dico ꝙ vna res pōt hēre diuerſaſ q̄ditates. q2 vna ꝛ eadē res pōt hēre diuerſas rōnes obiectiuas. i. diuerſos modos mouēdi itelltᵐ. ❡ Sʒ ɔ̄ huc modū dicēdi arguiť. q2 phs ꝑ poſte. dic̄ ꝙ negatiua ē imediata i q̄ vnū gen⁹ gn̄aliſſimū negať ab alio. h̄ igiť ē imediata. nulla actio ē paſſio. q2 i ea vnū genus gn̄aliſſimū. ſ. actio negať ab alio qō eſt paſſio. ꝛ ꝑ ɔ̄ñs hec ē falſa ſimpl̄r. actio eſt paſſio. igiť ꝛ c̄. ❡ Itē qm̄ phs dic̄ ꝙ actio ꝛ paſſio ſt̄ vn⁹ ꝛ idē motus q̄ro q̄lr̄ accipis motū. ſ. aut ꝑ foīa fluente aut ꝑ fluxu foīe. ſi ꝑ foīa fluēte ſic hec eſt fl̄a. actio eſt mot⁹. q2 ſua ɔ̄uerſa ut ſic ē falſa. v3. mot⁹ ē actio. q2 mot⁹ accept⁹ ꝑ foīa fluēte ē i gn̄e termini ad quē ꝛ nō ē paſſio. ſi v̄o accipis motū ꝑ fluxu foīe ſic ē illa falſa. ſ. actio ē mot⁹. q2 ſi mot⁹ ut accipiť ꝑ fluxu forme eēt actio: tūc nō eēt magis in gn̄e paſſiōis q̄ȝ in gn̄e actiōis. ❡ Ad p̄ᵐ igiť iſtoꝝ dico ꝙ negatiua ē imediata i q̄ vnū gen⁹ gn̄aliſſimū remoueť ab alio cū nota pſeitatis ſeu cū nota reduplicatiōis. qm̄ iſta ē imediata. nl̄la actio ꝑ ſe ē paſſio. ꝛ hec ſilr̄. nulla actio inq̄ȝtū actio ē paſſio: ꝛ h̄ itelligit phs. ꝛ ſic debēt itelligi h⁹ q̄ cōiter dr̄r. ſ. ꝙ ꝑdicamēta ſūt ꝑ diſtincta. ſilr̄ ꝙ nihil idē ē i diuerſis ꝑdicamētis ꝛ ſic de alijs. qm̄ ꝑdicamēta ſūt ꝑ diſticta q̄ditatiue. ꝛ oīa ɔ̄tenta in diuerſis ꝑdicamētis ſūt diſtincta q̄ditatiue. nec aliq̄d idē q̄ditatiue eſt in diuerſis ꝑdicamētis. Ad 2ᵐ cū q̄riť q̄lr̄ accipiť motuſ cū dr̄. actio ꝛ paſſio ſūt vn⁹ mot⁹. dico ꝙ mot⁹ accept⁹ ꝑ fluxu foīe pōt accipi tripl̄r. v3. ul' ꝑ ipſo fluxu abſolute. uel ꝑ ipō fluxu cū reſpectu ad agēs. uel ꝓ ipſo fluxu cū reſpectu ad paſſum. ꝑ mō dico ꝙ iſta orō eſt uera. ſ. actio ꝛ paſſio ſūt vn⁹ mot⁹: ſicut illa ē v̄a. ſoꝛ. alb⁹ ꝛ ſoꝛ. muſic⁹ ſūt vn⁹ hō. 2ᵒᵒ ſic h̄ ē v̄a ꝑ ſe. mot⁹ eſt actio. ſ3 3ᵒ mō ē h̄ v̄a ꝑ ſe. mot⁹ ē paſſio. ❡ Sʒ dices ɔ̄ h̄ q2 ſm h̄ vr̄ ꝙ actio ꝛ paſſio cōponanť ex motu q eſt flux⁹ ꝛ ex reſpectu ꝛ ſic nō erūt foīe ſimplices. Pōt dici ɔ̄cedēdo ɔ̄ñc. ul' pōt ēt dici ꝙ illi reſpect⁹ nō faciūt cōpōnē cū motu q eſt fluxuſ. tuti⁹ tn̄ credo eē dicēdū ꝙ actio ꝛ paſſio put ſt̄ ꝑdicamēta diſticta dicūt diuerſos reſpect⁹ fundatos i motu. ꝛ illi reſpect⁹ ſt̄ ꝑ diuerſi. nec ē aliq̄ mō ɔ̄cedēdū ꝙ illa ſit v̄a. actio eſt paſſio. ꝛ h̄ intelligit phūs cū dixit: neq3 paſſio cū actiōe idē: ſ3 cui inſūt h̄. mot⁹ ſuppie eſt idē. Sʒ tu diceres ꝙ ɔ̄ᵒʳ dicit ꝙ mot⁹ accept⁹ ꝑ trāſmutatiōe ɔ̄iūcta cū tpe ē in gn̄e paſſiōis. ḡ h̄ ē ɔ̄cedēda mot⁹ eſt paſſio. igiť per cōuerſionē erit h̄ cōcedenda. paſſio ē mot⁹. ꝛ eadē rōne h̄ eſt cōcedēda actio eſt mot⁹: ꝛ ex hīs ſequiť ꝙ actio eſt paſſio. dico ꝙ mot⁹ ꝓut dicit trāſmutatione cōiūctā cū tpe ſic ſolū dicit ordinē ad mobile ſiue ad paſſū. ꝛ q2 dicit eēntialr̄ ordinē ad mobile. iō mot⁹ ut ē q̄da fluxus ſeu trāſmutatio ſucceſſiua ſic eſt paſſio. ſed actio nō dicit ordinē ad mobile: ſ3 ad mouēs. iō mot⁹ nō eſt in gn̄e actiōis. ꝛ ꝑꝑ hoc h̄ nō ē ɔ̄cedēda. mot⁹ eſt actio. Et ſi dicať ꝙ phūs dicit ꝙ actio ꝛ paſſio fūdanť i motu. ḡ mot⁹ nec eſt actio nec paſſio. Dicēdū ꝙ actio ꝛ paſſio fundanť in motu q ē foīa iperfecta tēdēs ad pfectionē: ꝛ cōcēdō ꝙ mot⁹ ſic acceptus nec eſt actio nec paſſio q2 mot⁹ ſic accept⁹. ſ. ꝑ foīa impfecta dic̄ eēntialr̄ ordinē ad ulteriorē pfectionē. ſ3 nec actio nec paſſio dicit ordinē ad ulteriorē pfectionē: ſed actio dic̄ ordinē ad agens. ꝛ paſſio dicit ordinē ad paſſum.

❡ Tractatus ſecūdus tertij libri in quo ꝑſcrutať de infinito an ꝛ quomodo ſit. Caplm̄ ꝑmum narrās ſententias antiquorum.

Q Uoniā aūt de nā̄ ſcia eſt circa magnitudines ꝛ ipſ ꝛ motū: q̄rū vnū q̄dq3 neceē ē aut infinitū eē aut finitū eē. Et ſi non oē ſit infinitum aut finitū: ut paſſio aut punctum. Talium enim fortaſſe nullū neceē eſt in altero hoꝝ eſſe ɔ̄ueniēs utiq3 erit de nā̄ negociātē ɔ̄ſiderare de ifinito ſi eſt aut nō eſt: ꝛ ſi eſt: q̄d eſt.

❡ Iſte ē ſcōs ťctat⁹ hui⁹ li. i q̄ phs detmiat de ifiᵒ. ꝛ ɔ̄tiet ſex capl'a. qrū i ꝑ phs decl'at ſuā itētionē ꝛ ēt narrat opiones antiq̄rū. In 2ᵒ ibi[Eſſe āt ad ifiᵐ.] ponunť q̄dā rōnes ꝓbātes ifiᵐ eē ꝛ ēt ꝺſtruētes ifiᵐ eē ſbaꝫ ſepatā ꝑ ſe exñtē. In 3ᵒ ibi[Phice aūt magis.] deſtruiť ifiᵐ eē corp⁹ ſēſibile ꝓbādo ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile eſt infiᵐ in actu. ꝛ per hoc deſtruiť infinitū eē acceſſo extrā i aliq̄ corpe ſenſibili. In 4ᵒ ibi[Q̄ō q̄d igiť actu.] Decl'at phs quō ifiᵐ ē. ꝛ quō n̄. ꝛ q̄d ē ifiᵐ. In 5ᵒ ibi[Qm̄ h̄ accipitūt.] Aſſignātur cāe ifinitatis. ꝛ ēt ifinitatis i reb⁹. In 6ᵒ ibi[Reliquū āt ē aggredi.] aſſigāt deceptiōes q̄ ſūt i. 5. rōib⁹

p̃uo factis ꝓbãdo ĩfiñ^m eẽ. Capl'm p̃^m cõtinet tres ptes p̃n^les. qꝛ ĩ p̃^a ꝓbaꝫ ꝙ ad nãlẽ ſciã ptiet ꝯſiderare de ĩfi^to. In 2^a vo ibi[Alij qdẽ.] Narranꝫ opi niones antiq̃rũ de ĩfi^to. In 3ª ibi[Rõnabilr ãt.] Narrat pℏs ea ĩ qb⁹ antiq rõnabilr ꝛ ꝯcordit̃ di xerũt de ĩfi^to. ❡ In p̃^a igiꝫ pte p̃n^li hui⁹ cap̃ pℏs ꝓ bat ꝙ ad nãlẽ ſciã ptiet ꝯſiderare de ĩfi^to. ꝛ hec ẽ t4^a ꝯ hui⁹ li. q̃ ꝓbaꝫ dupl'r. ꝛ ꝫ ħ iſta ps ꝯtinet du as pticulas. 2ª icipit ibi[Signũ ãũt.] In p̃^a igiꝫ pticl'a hui⁹ ptis ꝯ ꝓbaꝫ p rõnẽ ſic. ſcia nãlis hẽt ꝯſi derare de magnitudie motu ꝛ tpe. g̃ hẽt ꝯſiderare de ꝓprietatib⁹ p ſe iſtoꝝ. ſꝫ vnicuiqꝫ iſtoꝝ p ſe cõpe tit finitũ ul' ĩfi^m. g̃ ſcia nãlis hẽt ꝯſiderare de fini to ul' ĩfi^to. ſꝫ ad eãdẽ ſciam p ſe ptinet ꝯſiderare de oppoſit̃. g̃ cũ ſcia nãlis hẽat ꝯſiderare de alt̃o iſto rũ. i. de finito ul' ĩfi^to ſeqꝫ ꝙ hẽt ꝯſiderare de utro qꝫ iſtoꝝ. ꝛ ſic ſequiꝫ ꝯ. vꝫ. ꝙ ad nãlẽ ptinet ꝯſidera re de ĩfi^to iſꝫ q̃uis nãlis hẽat ꝯſiderare de ĩfi^to uel finito. qꝛ m'lta de qb⁹ nãlis ꝯſiderat ſt̃ finita ul' ĩfi nita: nõ tñ q̃ólibet de q̃ nãlis cõſiderat ẽ finitũ uel ĩfi^m: qꝛ paſſiões ꝛ q̃litates indiſibiles ꝛ pũcta ꝛ h^n nec ſt̃ finita nec ĩfi^ta. ❡ Nõ ꝫ ꝯ^o ħ ꝙ oppoſita q̃ rũ pꝯ ẽ põ ꝯrioꝝ nõ dĩdunꝫ ſm veꝝ ꝛ falſũ niſi de eo q̃ó natũ ẽ recipe illa: ħ eſt: nõ opꝫ ꝙ oppoſita ꝯ rie ul' p̃uatiue ſic ſe hẽant ꝙ de q̃libet vnũ illoꝝ ſit veꝝ ꝛ reliquũ falſũ ſic ꝙ alteꝝ de affirmeꝫ de q̃li bet ꝛ alteꝝ falſificeꝫ de iſto. ſꝫ ħ ẽ veꝝ ſolũ de ꝯrijs ĩmediatꝫ ꝛ de p̃uatiue oppoſit̃. ꝛ ħ de illo q̃ó ẽ ap tũ natum recipe alteꝝ illoꝝ: qm̃ de q̃libet circa q̃ó hñt fieri ꝯria ĩmediata ul' p̃uatiue oppoſita v̓ificaꝫ vnũ ꝛ falſificaꝫ reliquũ. ſꝫ de alijs nõ opꝫ. ꝛ iõ de pũcto nec v̓e dĩ ꝙ ẽ finitũ nec ĩfinitũ. qꝛ pũct⁹ nõ ẽ nat⁹ recipe alteꝝ illoꝝ. ❡ Intelligendũ ẽt ꝙ aliq̃ó ĩfinitũ eſt vera res nãlis ut ĩfi^m ſm diſione ꝛ ĩfini tum ꝫ durationẽ ſm ꝙ patebit. qꝛ ĩfi^m multiplr dicĩꝫ ut poſtea apparebit.

❡ Signũ eni ꝙ hui⁹ ſcie ꝓpria cõſidera tio de ipo ẽ. Oẽs eni q videnꝫ rõnabilr tetigiſſe huiuſmodi pℏiã fecerũt v̓bũ de infinito. Et omnes tanq̃ p̃ncipiũ quod dam ponunt eorum que ſunt.

❡ Hec eſt 2ª pticula 2^e ptis p̃n^lis hui⁹ ca. ĩ q̃ ꝓbaꝫ p̃di ctũ ꝯ p q̃ódã ſignũ tale ꝛ ẽ ꝙ oẽs ãtiq qui videnꝫ pℏiã tetigiſſe: locuti ſũt de ĩfinito: ꝛ oẽs poſuerũt ĩfinitũ tanq̃ q̃ódam p̃n^m eoꝝ que ſũt. i. q̃ódã p̃n^m entiũ ut patebit de platone ꝛ pythagoricis.

❡ Alij qdẽ quẽadmodũ pythagorici ꝛ pla to p ſe nõ ſic̃ accñs alicui alteri: ſꝫ ſic̃ ſubie ctũ ipꝫ eẽ ĩfinitũ. Preter q̃ó pythagorici q de ĩ ſẽſibilib⁹. Neqꝫ eni abſtractũ faci unt nũerũ: ꝛ eẽ ex̃ celũ ĩfinitũ. Plato ãt ex̃ celũ nullũ eẽ corp⁹ neqꝫ ideas: eo ꝙ nuſq̃ ſint ipſe: tamen infinitũ ꝛ in ſenſibi libus ꝛ in illis eſſe.

❡ Hec ẽ 2^a ps p̃n^lis hui⁹ ca. ĩ q̃ cũ pℏs narrauit ꝙ an tiq nãles ꝯſiderauerũt de ĩfi^to narrat opiones eoꝝ de ĩfi^to. vñ iſta ps ꝯtinet duas pticulas. qꝛ ĩ p̃^a po niꝫ opio nõ nãlit̃ loquẽtiũ de ĩfi^to. In 2ª ibi[De nã ãt oẽs.] Poniꝫ opio nãliter loquentiũ de ĩfi^to. In p̃^a igiꝫ pticula hui⁹ ptis pℏs dic̃ ꝙ p̃mi. ſ. nõ nãlit̃ loquẽtes dixerũt ĩfi^m eẽ ſbãꝫ. ſꝫ ſcoi. ſ. nãlit̃ loquẽ tes dixerũt de ĩfi^to illõ eẽ accñs. Adhuc ĩ p̃^a pticl'a pℏs p̃ narrat ĩ q̃ ꝯuenit ĩ nãlit̃ loquẽtes de ĩfi^to. 2° vo narrat ĩ q̃ ipi difñt. Pmo igĩ dic̃ pℏs ꝙ qdã ut pythagorici ꝛ pl'onici ponũt ĩfi^m eẽ q̃ódã ens p ſe ſ. ſbãꝫ ꝛ dicũt ꝙ ĩfi^m nõ ẽ accñs alicui: ſꝫ ẽ ſic̃ ſbm ꝛ ſuba. ꝛ ĩ ħ ꝯueniũt. Deinde narrat pℏs ĩ q̃ difñt ꝛ põit duas dĩias. p. ꝙ difñt ĩ ħ qꝛ pythagorici poſu erũt ĩfi^m eẽ ĩ reb⁹ ſenſibilib⁹ ꝛ eẽ ex̃ celũ. ꝛ ẽt poſue rũt nũꝫ eẽ ĩ ſenſibilib⁹ tm̃: qꝛ ex̃ ſenſibilia nõ poſue rũt aliquẽ nũꝫ. ꝛ ſic poſuerũt ĩfi^m eẽ ĩ ſenſibilib⁹. ꝛ poſuerũt ĩfi^m ex̃ celũ qꝛ ĩfra celũ nõ põt eẽ aliq̃ó in fi^m. ſꝫ ex̃ celũ poſuerũt corp⁹ ĩfi^m ꝛ nũꝫ ĩfi^m. ꝛ dixe rũt nũꝫ eẽ de eẽntia corpis. ſꝫ plato ex̃ celũ nõ po ſuit aliqd nec nũꝫ nec ideas qꝛ ideas dixit nuſq̃ eẽ nec ĩfra celũ nec ex̃ celũ tñ ſit̃ cũ ħ poſuit ĩfi^m eẽ tãꝫ ĩ ſenſibilib⁹ q̃ꝫ in ĩſenſibilib⁹. i. ĩ ideis. Hec igiꝫ ẽ p̃^a dĩia. ſ. qꝛ pythagorici poſuerũt ĩfi^m ĩ ſenſibilib⁹ tm̃ ꝛ eẽ ex̃ celũ. ſꝫ plato poſuit ĩfinitũ eẽ tã in ſẽſibilib⁹ q̃ꝫ ẽt ĩ inſenſibilibus ꝛ nõ extra celũ.

❡ Et hi quidẽ infinitũ eſſe parẽ. Hic quidẽ enim cõprehẽſus ꝛ ſub ĩpari recluſus ad hibet his que ſunt infinitatẽ.

❡ Scða dĩia inꝫ pl'onẽ ꝛ pythagoricos ẽ qꝛ pythago rici ſolũ poſuerũt vnũ ĩfi^m ſeu vnã radicẽ ĩfinitaꝫ. ſ. nũꝫ parẽ. ſꝫ plato poſuit duo ĩfinita ul' duas radi ces ĩfinitaꝫ. ſ. magnũ ꝛ puũ. ꝛ rõ pp quã pythago rici poſuerũt nũꝫ parẽ eẽ ĩfi^m ul' radicẽ ĩfinitaꝫ fuit dupl'. p̃ qꝛ illõ q̃ó ẽ diſibile ĩ duas medietates ẽ p̃ uiſibile ĩ ĩfi^m. qꝛ utraqꝫ medietas illi⁹ ẽ diſibilis ĩ duas medietates ꝛ ſic in infinitum. ꝛ ideo dixe rũt ꝙ infinitas eſt rõne numeri paris ꝛ finitas rõ ne nũi ĩparis. vñ poſuerũt ꝙ nũs par ẽ ĩcluſuſ ĩ nu mero ĩpari: qꝛ finitur ꝛ terminaꝫ per nũm imparẽ. ſed tamẽ adhibet alius ĩfinitatem.

❡ Signũ ãt hui⁹ ẽ q̃d ꝯtigit ĩ nũeris. circũ poſitis eni gnomonib⁹ circa vnũ ꝛ extra aliqñ qdẽ aliã fieri ſpẽꝫ: aliqñ ãũt vnam. plato ãũt duo ĩfinita magnũ ꝛ paruũ.

❡ Scðo vo ꝓbant idẽ p q̃ódã ſignũ. ſ. ꝙ nũs par ſit cã ĩfinitaꝫ ꝛ m'ltitudĩs ſpẽꝝ in entib⁹ ꝛ nõ ĩpar. ꝛ ħ eſt ſignũ. qꝛ nos videm⁹ ħ in nũis accidere. ꝙ. ſ. quãdo cõponunꝫ cũ vno q̃ó eſt p̃n^m numeri nume rus par eſt p̃n^m multitudinis ꝛ diuerſitatis ſpẽrũ: ꝛ nũs ĩpar nõ ẽ p̃n^m m'ltitudis ꝛ diuerſitaꝫ ſpẽrũ: ut p̃m⁹ nũs ĩpar cũ vno facit q̃dratũ. qm̃ nũs qua drat⁹ ẽ ille q reſultat ex ductu vni⁹ nũi in ſeipm: ſic ẽ de quaternario qꝛ bis duo ſt̃ q̃tuoꝛ ſilr ſcðs nũs impar. ſ. ɋna ri⁹ cõpoſitus cũ ħ q̃drato facit aliud q̃ dratum. ſ. no uenariuꝫ: no uenari⁹ enim nũs ẽ q̃drat⁹ q reſultat ex ductu eiuſdẽ nũi in ſeipm quoniam ter tria ſt̃ nouẽ.

Figura in planis.

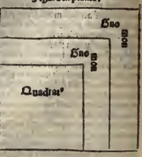
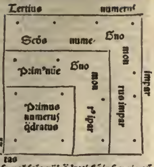

Figura in numeris.

Simlr̄ tertius nūo impar compoſit⁹ cū 2° q̄drato ſcilʒ ſeptē cum nouē faciūt aliū q̄dratuʒ ſ. ſedecī. ⁊ ſic ſemper addē do p ordinē nūʒ iparē nu mero q̄drato ſp reſeruat̃ forā nūi q̄drati ſic̄ in figuris q̄ñ gnomo addit̃ figure q̄drate adhuc cōſeruat̃ figura q̄drata: q̄m gnomo ē ſupplemētū non alterans q̄drati ſʒ augēs ipm̄ ut dr̄ i p̄dicamētis. ⁊ q2 ſic ē. io vocabāt nūos ipares gnomones ⁊ ſic appet ꝙ nūs ipar nō ē cā m̄ltitudis ſpērū in entib⁹ nec ē cā iſinitꝫ: ſʒ ſic nō ē de nūo pari: q̄ñ p̄m⁹ nūs par cum vno fac̄ triāgulū. ⁊ q̄ñ ſcd̄s nūs par cōponit̃ cum triāgulo fac̄ eptagonū. i. figurā ſeptē anguloꝝ q̄ figura eſt alia ſpecifice a p̄ori. ⁊ ſic ſp ꝓcedēdo reſultabit alia ſpēs: ⁊ ſic vi ꝙ nūs par ſit cā m̄ltitudis entiū ⁊ cā iſinitat̃ ſpērū entiū. ſic igit̃ pʒ ꝙ Pythagoras poſuit vnā radicē ſeu cāʒ iſinitat̃. ſ. nūm parē. Plato v̄o poſuit duo iſinita vl̄ duas radices iſinitat̃. ſ. magnū ⁊ paruū: q2 ⁊ ſm platonē magnū ē cā additiōis i iſim. ⁊ paruū ē cā diminutiōis i iſim.

℄ De nā aūt oēs ſp ſubijciūt alterā q̄ſdā nām iſinito dictoꝝ eloꝝ ut aquā aut aerē aut mediū hoꝝ. Finita aūt faciētiū elemēta nullus infinita facit. quicunq3 autē infinita faciūt elemēta quēadmodū anaxagoras ⁊ democritus.

℄ Hec ē 2ª p̄ticula 2ᵉ ptis p̄n^lis hui⁹ capl̄i i q̄ ponunt̃ opiones nāliter loquētiū de iſinito. ⁊ ꝯtinet duas ptes. In p̄ª eni ponit̃ cōuenictia iter opiones nālit̃ loquētiū de iſinito. In 2ª v̄o ibi ⌊ Hec qdē. ⌋ Pōit̃ dr̄ia iter opiones nālit̃ loquētiū de infinito. In p̄ª igit̃ pte hui⁹ p̄ticule narrat ph̄s i q̄ ꝯueniūt nāliter loquētes ⁊ ponētes iſim eē. d. ꝙ oēs ph̄i loquētes de nā ſubijciūt iſinito quādā alterā nām dicentes iſim eē i q̄dā alt̃a nā ut i ſb̄o. v̄bi grā. ponētes aquā aut aerē aut mediū eoꝝ eē infim ponūt infim exiſtē in magnitudie illi⁹ rei ⁊ eſſe accñs illi: h̄ igit̃ ē in q̄ nāliter loquētes de iſinito ꝯueniūt. ſ. ꝙ ſi iſim ē accidēs exn̄s i alio ut i ſb̄o. nō t̄m oēs loquētes de infinito dicūt iſim eē: q2 ponētes el'a eē finita i nūo nō ponūt iſim eē. ſʒ ponētes iſinita el'a in nūo ſicut poſuerūt Anaxa. ⁊ Demo. h̄ūt ponē corp⁹ iſim ꝯtinuū vl̄ ꝯtiguū p ꝯtactū infinitoꝝ eloꝝ. Anax. eniʒ h̄ūt ponē corp⁹ ꝯtinuū iſim cōpoſitū ex ptib⁹ iſinit̃ ſilī̃ū ptiū. democrit⁹ h̄ūt ponē corp⁹ iſim ꝯtinuū cōpoſitū ex ptib⁹ iſinit̃ diuerſis ſm poſitionē figurā ⁊ ordinē. ℄ Notādū ſʒ ꝯ^{teʒ} h̄ g. d. ꝙ cū fuerit poſitū hic eē iſinitas ptes exn̄tes iſil' neēe erit ut ex eis fiat vnū corp⁹ ꝯtinuū ſm ꝯtactū infim q̄d ſic intelligo. ſ. ꝙ ſi ſint iſinite ptes ciuſdē q̄ntitat̃ q̄rū q̄libet ſit totaliter extra aliā ita ꝙ accepta aliq̄ parte alicui⁹ quātitatis cōuenit accipe aliā partē totaliter extra aliā eiuſdē quātitatis: ⁊ ſic in iſinitū: tūc opoꝛtet ꝙ totū cōſtitutū ex illis partib⁹ ſit infinitū carēs terminis: quoniā in elemēto finito ſūt iſinite partes eiuſdē quātitatis quarū quelibet eſt totaliter extra aliā ita ꝙ nulla illarū ſit pars alteri⁹ nec pars vni⁹ eſt pars alterius.

℄ Hic quidem ex ſimilib⁹ partib⁹: ille aūt ex oi ſemine figurarū per cōtactū continuū infinitum eſſe dicit.

℄ Hec eſt 2ª pars 2ᵉ particule p̄n^lis hui⁹ capl̄i in qua ph̄s narrat in q̄ antiqui naturaliter loquētes de iſinito differūt ⁊ ſp̄āliter ponit dr̄iam inter opinionē Anaxagore ⁊ Democriti: ⁊ ponit duas differētias: quarū p̄ª eſt ꝙ Anaxa. poſuit corp⁹ infinitū cōponi ex corpoꝛib⁹ iſinitis ſilib⁹. ſed democrit⁹ dixit illō corp⁹ cōponi ex infinitis ptib⁹ differētibus nūo ⁊ figura ⁊ quas partes dixit democrit⁹ eſſe radices ⁊ ſemina oiuʒ figurarū. ⁊ ex talib⁹ dixit fieri oia coꝛpa. ⁊ illō coꝛpus iſinitū fieri per contactū.

℄ Et hic quidē quālibet partē eſſe ſilr̄ mixtā toti: ex eo ꝙ videt quodlibet ex quolibet fieri. Hinc eteni videt̃ ⁊ ſimul aliq̄ñ oēs res firmate eſſe: ut hec caro ⁊ h̄ os: ⁊ ſic quodlibet: ⁊ oia itaq3 ⁊ ſil igit̃. Principiū enim nō ſolū in vnoquoq3 diſgregationis ſed ⁊ oium eſt. Q̄m enim omne quod fit: ex huiuſmodi fit coꝛpe: omniuʒ eni generatio p̄terq3 ꝙ nō ſimul: ⁊ quodā pꝛincipiū eſſe opoꝛtet gñationis. Hoc aūt eſt vnū quod ille vocat intellectū. Intellectus aūt ex pꝛincipio quodā operatur itelligens quare neceſſe eſt ſimul aliq̄ñ oia eſſe ⁊ icipere moueri aliquando.

℄ Scd̄a dr̄ia inter opinionē Anaxagore ⁊ Democriti eſt q2 Anaxa. dixit quodlibet fieri ex quolibet: ſʒ Democrit⁹ nō poſuit quodlibet fieri ex q̄libet: naʒ dixit de nūo p̄moꝝ p̄ncipioꝝ nullū fieri ex alio: ⁊ ideo dixit ꝙ nullū corp⁹ indiuiſibile fit ex alio corpoꝛe idiuiſibili. ℄ Circa igit̃ hāc dr̄iam ſic ꝓcedit ph̄s. q2 p̄ narrat opinioneʒ Anaxa. 2° narrat opinionē Democriti. Primo igit̃ in narrādo opinionē Anaxa. ph̄s narrat q̄tuoꝛ que poſuit Anaxa. Primo igit̃ narrat ph̄s quō Anaxa. poſuit ꝙ q̄libet pars mūdi mixta eſt cū qualibet admodū totius mūdi ita ꝙ ſicut in toto mūdo ſūt oēs ptes mūdi ita in q̄libet pte mūdi eſt q̄libet ps mūdi: ⁊ hoc ſʒ ſpēʒ ꝙ ita in aqua eſt ignis ⁊ caro ⁊ aer: ⁊ ſic de ſingulis ſpēb⁹ mūdi. ⁊ h̄ iō q2 dixit q̄dlibet gñari ex q̄libet q2 nihil gñat̃ niſi a ſilī ſpē: iō dixit ꝙ q̄libet ps mūdi eſt mixta cū q̄libet. 2° dixit Anaxa. ꝙ ſicut mō q̄dlibet eſt i quolibet ſʒ ſpēʒ h̄ ē ſic̄ i vno quoq3 vno idiuiduo ſūt iſinita idiuidua cuiuſlibet alteri⁹ ſpēi ita aliq̄ñ oia erāt ſil'. ſ. anteq̄ʒ fieret nūs ⁊ diſtinctio reꝝ. ita ꝙ ſic̄ poſuit in iſta carne eſt h̄ os: ⁊ hic ſanguis: ⁊ hec aq. ita poſuit ꝙ aliq̄ñ oia q̄ nūc ſūt ſegregata erāt ſil'. ſ. q̄ñ nō diſtinguebant̃ nec ſegregabant̃ ab inicē. 3° poſuit ꝙ oia aliquādo erāt ſil': ⁊ nūc nō oia ſūt ſil': iō dixit ꝙ nō t̄m p̄n^m

igiſ po ꝯtinet ſex pticlas:qm̄ i pᵃ ꝓbaſ tota diffō. motus de motu. In 2ᵃ ibi ⌊Qꝫ aūt h.⌋ Probaſ ꝙ motꝰ ſit actꝰ. In 3ᵃ ibi ⌊Qm̄ āt eadē.⌋ Probaſ ꝙ motus ſit actus entis i pō. In 4ᵃ aūt ibi ⌊Sed pō exn̄tis.⌋ Probaſ ꝙ motꝰ ē actꝰ rei. In 5ᵃ ibi ⌊Nō eni eadē.⌋ Remoueſ qōdā dubiū. In 6ᵃ ibi ⌊Qꝫ q dē igiſ.⌋ Redit ad ꝓbādū ꝙ motꝰ ē actꝰ. In pma igiſ pticla ꝓbat ꝙ motꝰ ē actꝰ entꝭ in pō iq̄ꝫtū i pō. ⁊ hec ē 3ᵃ ꝯ huiꝰ libri. q̄ ꝓbaſ iductiue ſic. alſatio ē qdā motꝰ ⁊ ē actꝰ alterabilis inq̄ꝫtū alſabile. h alterabile ē ens in pō. ḡ alſabile ē actꝰ entꝭ i pō inq̄ꝫtū i pō. Silr augmētatio ē actꝰ augmētabilis inq̄ꝫtū ē augmētabile. ⁊ ſic ē actꝰ entꝭ i pō iquātū in pō Silr diminutio ē actꝰ diminuibilis inquātū diminuibile h ē inq̄ꝫtū ē i pō ad miorē q̄ꝫtitatē. qm̄ motꝰ i q̄ꝫtitate noiaſ duobꝰ modis. nec ē aliqd cōe nomē utriſqꝫ. Silr gn̄atio eſt actꝰ gn̄abilis inquātū gn̄abile. ⁊ corruptio ē actꝰ corruptibilis inquantū corruptibile: ⁊ loci mutatio eſt actꝰ mutabilis ſm locū ſm ꝙ ē mutabile ſꝫ locū. ⁊ ſic appet iductiue ꝙ ois motꝰ eſt actus entꝭ in pō inq̄ꝫtum in pō.

Quod autem hoc ſit motus ab hic manifeſtum eſt. Cum enim edificabile inq̄ꝫtum huiuſmodi ipſum dicimus eſſe ſm quid actu edificaſ: ⁊ hec eſt edificatio. Similr aūt ⁊ doctrinatio ⁊ medicatio ⁊ ſaltatio: ⁊ adoleſcentia ⁊ ſenectus.

Hec ē 2ᵃ pticla q̄rte partꝭ pn̄cipalis huiꝰ capli i q̄ declatur ꝙ motꝰ ē actꝰ. ⁊ hec ē 4ᵃ ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbaſ ſic Illud eſt actꝰ ꝑ qd aliqd eſt in actu. ſed ꝑ motū aliqd ē i actu. ḡ motꝰ eſt actꝰ. maior pꝫ de ſe. ⁊ minor declaſ ſic. edificabile inq̄ꝫtū ē edificabile ē in actu ſ. i edificari ꝑ edificationē: ſꝫ edificatio ē motꝰ. ḡ ꝑ motū eſt aliqd in actu: ⁊ ſilr eſt de alijs motibꝰ ut de doctrinatione medicatione ſaltatione adoleſcētia. i. augmentatione ⁊ ſenectute. i. diminutiōe. per quelibet eni horum motuū eſt aliqd in actu.

Qm̄ aūt quedā eadē ſunt ⁊ potentia ⁊ actu q̄ꝫuis non ſimul: aut nō ſm idem: ſꝫ ut calidū quidē potentia frigidum autē endelechia: multa iā agūt ⁊ patiūtur adinicē. Oē eni erit ſimul actiuū ⁊ paſſiuū.

Hec ē 3ᵃ pticla q̄rte ptis pn̄cipalis huiꝰ capli. i q̄ ꝓbaſ ꝙ motꝰ ē actꝰ entꝭ i pō ſm ꝙ i pō. ⁊ hec ē 5ᵃ ꝯ huiꝰ libri. ad cuiꝰ euidētiā narrat phūs ꝑ q̄lr entia nālia ſūt i pō ⁊ i actu. ⁊ narrat ꝙ idē ens nāle eē i pō ⁊ i actu ꝯtigit triplr. ſ. uł respectu eiuſdē i duobus tpibꝰ diuerſis: ut ſor. i vno tpe ē actu albꝰ ⁊ in alio tpe ē i pō albꝰ. ⁊ ſic ſor. i duobꝰ tpibꝰ diuerſis eſt i actu ⁊ i pō reſpectu albedis. 2ᵒ pōt idē ⁊ i eodē tpe eē i pō ⁊ actu reſpectu diuerſoꝝ qm̄ aq̄ i eodē tpe ē frigida i actu ⁊ calida i pō. 3ᵒ pōt idē i eodē tpe eē i pō ⁊ i actu reſpectu eiuſdē ſed diuerſis modis. verbi grā. ut illd qd ſilr agit i aliqd ⁊ patiſ ab eodem: mo mlta qdē agūt ⁊ patiunſ adinicē: ita ꝙ h agit i illd ⁊ ecōuerſo: qm̄ oē qd ē vnū i actu ⁊ reliquū in pō ſic calidū ē i actu calidū ⁊ i pō frigidū: ſimł erit actiuū ⁊ paſſiuū reſpectu eiuſdē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſilr erit in actu ⁊ in pō reſpectu eiuſdē q: ſm ꝙ agit eſt i actu ⁊ ſm ꝙ patiſ ē in pō. Un̄. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ h ē diuerſimode qm̄ cibꝰ eſt agens in corpe ſm ꝙ eſt actu panis ⁊ patitur a corpore ſm ꝙ eſt corpus in potentia.

Ergo ⁊ mouēs phiſice mobile erit. Oē eni hmōi mouet: cū moueſ ⁊ ipm. Videſ quidē igitur quibuſdā oē moueri mouēs Sed de his quidem ex alijs erit manifeſtum quomō ſe habeant. Eſt eni qdam mouentium ⁊ immobile.

Ex his igiſ declaſ ꝯ. ſ. ꝙ motꝰ ē actꝰ entꝭ i pō ⁊ h ſic. Motꝰ ē actꝰ corpis phiſici ut patet: q: corpus phiſicū hēt i ſe pn̄cipiū motꝰ ⁊ q̄tꝭ. ſed oē corpꝰ phiſicū ſilr cū mouet ēt moueſ. ḡ motꝰ ē actꝰ entꝭ illiꝰ qd ſilr mouet ⁊ moueſ. ſed oē qd mouet ⁊ moueſ ē i pō ⁊ i actu: q: iquātū moueſ ē i pō: ⁊ iquātū mouet ē i actu. ḡ motꝰ ē actꝰ entꝭ i pō. Et cū phs. d. ꝙ oē mouēs phiſicū moueſ addit. d. ꝙ qbuſdā vī ꝙ omne mouēs moueaſ. d. phs ꝙ de his erit ex alijs manifeſtū qd ſe hēant. qm̄ alibi declabiſ ꝙ ē aliqd mouēs imobile. ⁊ h i 8ᵒ huiꝰ. Nōdū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illd. ſ. ꝙ oē mouēs moueſ nō ē neꝛ ſine hac determinatiōe. ſ. ꝙ ſit cōpoſitū ex pō ⁊ actu ſiue ex mā ⁊ foia. ⁊ cū hac determinatione eſt neꝛ qm̄ oē mouēs cōpoſitū ex potētia ⁊ actu in mouēdo moueſ.

Sed potentia exn̄tis cū endelechia ens agat aut ipſum: aut aliud inq̄ꝫtuꝫ mobile motus eſt. Dico aūt hoc inquātū ſic. Eſt enim es potentia ſtatua: ſed tamē nō eris endelechia ⁊ inquātuꝫ es eſt: motus eſt. Non enim idem eſt eri eſſe: ⁊ potētia alicui mobili. Quoniam ſi idem eſſet ſimpliciter ⁊ ſm rationem eēt utiqꝫ eris inq̄ꝫtū es eſt endelechia motus.

Hec ē 4ᵃ pticla q̄rte ptis pn̄cipalis huiꝰ capli. i q̄ declatur 3ᵃ pticla poſita i diffōne motꝰ. ſ. iquātū in pō. Un̄ ꝓbaſ ꝙ motꝰ ē actꝰ rei ſꝫ ꝙ ē i pō. ⁊ hec ē 6ᵃ ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbaſ ſic. motꝰ ē actꝰ rei q̄ ſilr ē i pō ⁊ in actu. ſed nō ē actꝰ rei ſm ꝙ ē i actu. ḡ motꝰ ē actꝰ rei ſm ꝙ ē i pō. maior patet ex ꝑcedētibꝰ qm̄ actꝰ illiꝰ qd ſilr mouet ⁊ moueſ ē actꝰ illiꝰ qd ſilr ē i pō ⁊ i actu. mior vō ꝓbaſ exēplariter ſic. q: cū es mouetur ad formā ſtatue: motꝰ ē actꝰ eris iquātū es ē in pō ad formā ſtatue ⁊ nō ē actꝰ eris inq̄ꝫtū ē actu es: q: ſi motꝰ eēt actꝰ eris inq̄ꝫtū es: tūc es ſp dū eēt actu es moueteſ ad formā ſtatue. Un̄ pōt argui ſic. cū es moueſ ad formā ſtatue es eſt actu es ⁊ i pō ad formā ſtatue. aut igiſ motꝰ ē actus eris iquātū es aut inq̄ꝫtū ē i pō ad formā ſtatue: ſed nō eſt actus eris inq̄ꝫtū es: q: ſic es ſp dū eēt i actu es moueteſ ad formā ſtatue. igiſ motꝰ ē actꝰ eris iquātū in pō. ⁊ ſic ꝓbatū ē ꝙ motꝰ ē actꝰ rei ſꝫ ꝙ in pō. Huiꝰ rōnis ponit ꝯ cū di ⌊Sꝫ pō exn̄tis.⌋ ꝯſtrue igiſ ſic. ſed cū ens endelechia agat. i. moueat aut ipm. i. ſe ipſ aut aliō: actꝰ exn̄tis i pō. ſ. illiꝰ qd moueſ ⁊ exit de pō i actū iquātū mobile. h ē inq̄ꝫtū i pō ē motꝰ. deide ponit minorē cū dic ⌊dico ꝙ h ⁊c.⌋ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ꝑfectio cupri i actu ſm ꝙ ē cuprū nō ē motꝰ: q: ſi ſic tūc qditas cupri eēt i motu. dic eni ꝙ ſi motus eſt actꝰ reꝝ ut ſūt i actu tē qditates rerum eſſent idem qd motus: ſed hoc eſt falſuꝫ: q: ut dicit quiditas cupri que eſt perfectio eiꝰ in actu non eſt ꝙ habeat potentiam ad motum: qm̄ tunc pō ⁊ actꝰ eēnt idē. Sꝫ circa h dubitaſ qm̄ ſm h ſeq̄reſ ꝙ motꝰ eēt de qditate entꝭ i pō: qm̄ ſi ſequaſ

mot⁹ ē act⁹ erit inq̃ȝtū eſt eo. ḡ mot⁹ ē de q̄ditate ētis. eodē mō ſeq̄ret ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝭ i pō inq̃ȝtū i pō. ḡ mot⁹ ē de q̄ditate entꝭ i pō. ℭ Dicēdū ḡ ꝙ p̄ ens i pō poſſum⁹ duo itellige̅. ſ. uł ipȝ mobile ſuſceptiuū termi mot⁹ uł exiēs de pō i actū. i. aggregatū ex motu uł exitu ⁊ ipo mobili. p̄ mō ens i pō nō accipit in p̄dcā diffōne mot⁹. ſed ens in pō 2° mō accipit i diffōne mot⁹: ⁊ ꝯcludēdo ꝙ mot⁹ ē de q̄ditate entꝭ i pō dci 2° mō. ℭ Et ſi dicat ꝙ ſm h̄ mot⁹ pōeret i diffone mot⁹. Dicēdū ꝙ mot⁹ i ꝯcreto poit i diffōne mot⁹ in abſtracto. nec h̄ ē icōuenies. nā iſta ē diffō ſimitatꝭ. ſimitas ē caluitas ſimi. nec ē icōueniēs ꝙ ꝯcretū pōit i diffōne abſtracti. qm̄ cōcretū ē noti⁹ abſtracto. Uł p̄t dici ꝙ mot⁹ q̄ h̄ diffinit ē mot⁹ q̄ ē de gn̄e t̄mi ad quē. ſȝ mot⁹ q̄ accipit i illa diffōne cū dī ens i pō. i. exiēs de pō ad actū: ē de p̄dicamento paſſiōis. ⁊ ſic non accipitur idem in diffinitione ſuupſitus.

ℭ Nō eſt aūt idē quemadmodū dictū eſt.

ℭ Hec ē 5ᵃ p̄ticła 4ᵉ p̄tis p̄n̄ᶜᵖⁱ hui⁹ capł'i. i q̄ remouet qōdā dubitū. qm̄ dcm̄ ē ꝙ eadē res ſił ē i pō ⁊ i actu. ex h̄ igit poſſet aliq̄s credē ꝙ pō ⁊ act⁹ eēnt idē. iō p̄hs h̄ remouēdo dcłat ꝙ pō ⁊ act⁹ nō ſt idē q̄ȝuis ſbȝ ſit idē. ⁊ hec ē 7ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat tripłr. ⁊ p̄ ſic. ſi pō ⁊ act⁹ eēnt idē q: ſbm ē idē tē cū idē eo ſit actu eo ⁊ i pō ad for̄ᵃˢ ſtatue. ſeq̄ret ꝙ idē eēt oīno ſimpłr. ⁊ ꝑ rōnē eē eris inq̃ȝtū eſt in actu eo: ⁊ inq̃ȝtū ē i pō ad ſtatuā. ſȝ h̄ ē f'łm: q: tūc ſic mot⁹ ē act⁹ eris inq̃ȝtū ē eo in pō ad ſtatuā ita motus eſſet act⁹ eris inq̃ȝtū eſt eo qō eſt f'łm ut ꝓbatum eſt.

ℭ Manifeſtum autem eſt ⁊ in ꝯ̄rijs poſſe q̄dē enim ſanari. ⁊ poſſe laborare alterū eſt. Et nāq̄ȝ ſi laborare quidem ⁊ ſanari idem eſſet: ſubiectū autē ⁊ ſanabile ⁊ infirmū ſiue humiditas ſiue ſanguis vnū ⁊ idem eſt. quoniam autem non eſt idē: quemadmodum neq̄ȝ color ⁊ viſibile. Poſſibilis inquantum poſſibile endelechia manifeſtum eſt ꝙ ſit motus.

ℭ 2° ꝓbat eadē ꝯ̄ ex potētijs ad ꝯ̄ria. ⁊ h̄ ſic. magis ſūt diuerſa act⁹ ⁊ pō eiuſdē ſbi q̄ȝ due potētie eiuſdē ſbi. ſȝ due potētie eiuſdē ſbi nō ſūt idē q̄ȝuis ſbȝ ſit idē. ḡ m̄łto forti⁹ act⁹ ⁊ pō nō ſt idē q̄ȝuis ſbȝ ſit idē. maior hui⁹ rōnis de ſe ē mā̄ifeſta. ⁊ mior dcłatur q: potētie ad ꝯ̄ria ſūt i eodē ſbo. qm̄ idē ſbm eſt ſuſceptiuū ſanitatꝭ ⁊ egritudīs. ſed potētie ad ꝯ̄ria nō ſūt eedē potētie: q: ſi pō ad ifirmitatē eēt eadē cū pō ad ſanitatē tē ſanitas ⁊ ifirmitas eēnt eadē. ⁊ addit ꝯ̄ᵐᵗᵒʳ. d. ꝙ potētie rez ꝯ̄riaꝝ ſūt ꝯ̄rie. 3° ꝓbatur eadē ꝯ̄ ſic. color ⁊ viſibile nō ſūt idē q̄ȝuis ſbm ſit idē. ⁊ ex his ꝯcludit p̄hs ꝙ mot⁹ ē endelechia poſ̄ᵇⁱˢ inq̃ȝtū poſ̄ᵇⁱ. h̄ ē entꝭ i pō inq̃ȝtū i pō. ℭ Sed h̄ dubitat. ſ. utꝝ pōrū ad ꝯ̄ria ſit idē ſbm. ⁊ vr̄ ꝙ nō: q: potētie ꝯ̄rioꝝ ſūt ꝯ̄rie ut vult ꝯ̄ᵐᵗᵒʳ. ſed idē nō eſt ſił ſbm ꝯ̄rioꝝ. ḡ. ℭ Itē dubitat ſup h̄ qō dī ꝙ potētie ad ꝯ̄ria nō ſunt eedē. q: p̄hs 9° methaᶜᵉ. ⁊ 5° ethicoꝝ. d. ꝙ eadē ē pō ꝯ̄rioꝝ. ℭ Pro his dubitationib⁹ ē itelligēdū ꝙ q̄ȝtū ſpectat ad ꝓpoſitū pō ē dup̄ˣ. ſ. receptiua ⁊ reſpectiua. pō receptiua ē ſbȝ qō recipit formā. pō reſpectiua ē q̄dā reſpectus in ſbo ad for̄ᵃˢ. Dico igit ꝙ loquēdo de pō receptiua ſic ē eadē pō ꝯ̄rioꝝ. ⁊ ſic loq̄tur p̄hs de pō 9° methaᶜᵉ dicēs ꝙ eadē ē pō ꝯ̄rioꝝ. ſȝ potētie reſpectiue ꝯ̄rioꝝ nō ſūt eedē. q: relatiōes diſtiguūt ex termis. ⁊ iō ſi eēnt eedē potētie reſpectiue ꝯ̄rioꝝ. ſeq̄ret ꝙ ꝯ̄ria eēnt idē. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ ꝯ̄ᵐᵗᵒʳ dic̄ ꝙ potētie ꝯ̄rioꝝ ſūt ꝯ̄rie. h̄ debet itelligi de potētijs reſpectiuis ad ꝯ̄ria imediata: q: ipoſ̄ᵇⁱˡᵉ ē ꝙ potētie ad ꝯ̄ria imediata ſił ſint in eodē ſbo. qm̄ pō reſpectiua ē pō an̄ actū: q: talis pō deſtruit in aduentu act⁹. ⁊ iō ſi potētie ad ꝯ̄ria imediata eēnt ſił i eodē ſbo. ſeq̄ret ꝙ neutꝝ ꝯ̄rioꝝ imediatoꝝ ineēt illi ſbo ⁊ ſic nō eēnt ꝯ̄ria imediata cui⁹ ꝯ̄riū ſuppono. vn̄ ſi ſanitas ⁊ egritudo ſint ꝯ̄ria imediata circa aīal. tūc ſi pō ad ſanitatē ieſt aīali. pō ad egritudinē nō ieſt eidē aīali. q: ſi pō ad ſanitatē ieſt aīali. tūc ſanitas nō ineſt aīali. ⁊ ſi ſanitas nō ieſt: egritudo ieſt ex q̄ ſunt ꝯ̄ria imediata. ⁊ ſi egritudo ineſt. pō ad egritudinē nō ieſt. ḡ a p̄ ad ultimū. ſi pō ad ſanitatē ieſt alicui pō ad egritudinē nō ieſt ei. ⁊ ita eſt de alijs ꝯ̄rijs imediatꝭ. pō tn̄ ad ꝯ̄ria mediata nō ſūt ꝯ̄rie ſed p̄nt ſił eidē ieſſe. ℭ Ad p̄ᵐ igit dubitū dico ꝙ idē ē ſbm potentiarū ad ꝯ̄ria. ⁊ ſi ſint ꝯ̄ria imediata: tūc ē idē ſbm ſucceſſiue ſub illis potētijs ad ꝯ̄ria imediata. ſi vō ſint ꝯ̄ria mediata. tūc pōt idē ſbm ſił eē ſub illis potētijs. igit ⁊c̄. ℭ Ad 2ᵐ dubium dico ꝙ p̄hs 9° methaᶜᵉ. ⁊ 5° ethicoꝝ loq̄tur de potētia receptiua qn̄ dicit ꝙ eadē eſt ꝯ̄rioꝝ pō. ſȝ hic loquitur de potentia reſpectiua.

ℭ Qō quidē igit h̄ ſit: ⁊ quod accidit tunc moueri: cū eſt endelechia uel ipſe ⁊ neq̄ȝ pri⁹ neq̄ȝ poſterius oſtenſum eſt. Cōtingit enim vnumquodq̄ȝ aliquando quidē operari aliquādo aūt non: ut edificabile: ⁊ edificabilis actus: inq̃ȝtū eſt edificabile: edificatio eſt. Aut enī hoc eſt edificatio actus aut domus. ſed cū domus ſit: non ampli⁹ edificabile eſt. Edificatur autem edificabile. Neceſſe eſt ergo edificationē eſſe actum. Edificatio autem motus quidem eſt. At vō eadem conueniet ratio in alijs motibus.

ℭ Hec eſt 6ᵃ p̄ticula 4ᵉ p̄tis p̄n̄ᶜᵖⁱ hui⁹ capł'i ⁊ in qua p̄hs redit ad ꝓbādū 4ᵃᵐ ꝯ̄nē hui⁹ libri. vȝ. ꝙ mot⁹ eſt act⁹ ⁊ ꝓbat eā ſic. mot⁹ eſt dū actio eſt. ⁊ neq̄ȝ ē an̄ neq̄ȝ poſt. vbi gr̄a. edificatio eſt dū act⁹ edificatiōis ē: ⁊ neq̄ȝ eſt an̄ neq̄ȝ poſt. ⁊ eadē rō eſt i alijs motib⁹: ⁊ edificatio eſt mot⁹. igit mot⁹ ſolū eſt dū actio eſt: ſed illud eſt act⁹ qō ſolū eſt dū actio eſt. ḡ mot⁹ eſt act⁹. minor hui⁹ rōnis patet q: ens in pō p̄cedit actū ſiue actionē. Silr̄ ens in actu. ſ. cōpoſitū ex mā ⁊ forma p̄cedit actionē: ⁊ ēt manet nō manēte actiōe. ⁊ iō illō qō ſolū manet manēte actiōe. nec eſt pō nec ens in pō: nec cōpoſitū ens in actu. igit relinq̄tur ꝙ illō qō ſolū eſt dū actio eſt ſit act⁹. ℭ Sed circa nām mot⁹. i. cuius ens ſit motus ꝯtīgit dubitare. qm̄ quidā de modernis p̄hantib⁹ dicūt ꝙ nec motus nec mutatio eſt res ſm ſe totā diſtincta a reb⁹ ꝑmanētib⁹. ⁊ p̄ pono rōnes eoꝝ per quas probant ꝙ motus nō eſt res ſm ſe totā diſticta a rebus permanentibus. Scdō ponā ratiōes ꝓbantes idē de mutatione ſubita. ℭ Primo igit ꝓbat ꝙ mot⁹ nō ſit res diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹

⁊ hoc ſic. Si motꝰ eēt aliq̄ res: aut igiꝉ eēt res ſim
plex uꝉ cōpoſita. p̄ᵐ nō eſt dare. qꝛ qȯ eſt ſimpˣ eſt
totū ſiꝉ. ḡ ſi motꝰ eēt res ſimpˣ totꝰ motꝰ eēt ſimpˣ.
ex quo ſequiꝉ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ motꝰ eſt res ꝑmanens:
qꝛ idē res ꝑmanēs erit totū ſiꝉ. ſequiꝉ ēt ꝙ motus
nō diſtingueretur a mutatiōe ſubita: qȯ eſt ꝯ ꝯrem
⁊ cōiter opināteſ. Si vō deꝉ ꝙ motꝰ eſt quoddaꝫ
cōpoſitū hn̄s ꝑtes: aut igiꝉ ille ꝑtes ſunt ſimꝉ aut
nō. ſi ſiꝉ ſequiꝉ ꝙ motꝰ ſit res ꝑmanēs qꝛ illud eſt
ꝑmanēs cuiꝰ oēs ꝑtes ſiꝉ manēt. ſi deꝉ ꝙ non oēs
ꝑtes ſint ſiꝉ. hoc nō ē niſi qꝛ vna ps ē p̄terita ⁊ alia
futura: ſed nec p̄teritū eſt: nec etiā futuꝝ eſt. ḡ nlla
ps motus eſt. ſed illȯ qȯ nō eſt nō eſt ps alicuiꝰ. ḡ
motꝰ nullā ꝑtē hēt ⁊ ꝑ ꝯn̄s motꝰ nō ē vna talis res
cōpoſita diſtincta totalr̄ a rebꝰ ꝑmanētibꝰ. ¶ 2ꝰ ꝓ
baꝉ idē ſp̄aliter de motu locali. ſ. ꝙ nō eſt res aliq̄
diſticta a rebꝰ ꝑmanētibꝰ. ⁊ hoc ſic. qꝛ ſi eēt res di
ſticta totalr̄ a re ꝑmanēte. aut eēt res abſoluta aut
reſpectiua. nō eſt res abſoluta: qꝛ ſic uꝉ eēt q̄ntitas
uel qualitas. ſed nō ē aliqȯ iſtoꝝ ut patet īductiue
⁊ patet per rōnes. qm̄ ſic motꝰ localis eēt ſbſtātia
uel q̄ntitas uel qualitas. ſed non eſt aliqȯ iſtoꝝ: ut
patet īductiue. ⁊ patet per rōnes: qm̄ ſi motꝰ loca
lis eēt ſubſtātia uꝉ q̄ntitas aut qualitas tūc oē mo
tū localr̄ acqreret nouā ſbam quā p̄us nō habuiꝉ.
uel nouā q̄ntitatē ſeu nouā q̄litatē. qȯ eſt abſurdū.
⁊ ēt tūc corpꝰ celeſte acqreret ꝯtinue nouā ſbam uꝉ
nouā q̄ntitatē. nec eſt dicere ꝙ motꝰ localis ſit res
reſpectiua. tū qꝛ res reſpectiua nō eſt diſticta a re
abſoluta. tū qꝛ ſi eēt reſpectꝰ. ſuū cōcretū. ſ. mobile
uꝉ motiuū eēt relatiuū ⁊ nō referreteꝉ niſi ad moti
uū uꝉ ad mouēs. igiꝉ motꝰ nihil aliud eēt niſi rela
tio mobilis ad motiuū uꝉ motiui ad mouēs. ſꝫ taꝉ
relatio ſꝑ manet eadē. igiꝉ ſi motus eēt talis rela
tio: ſequereꝉ ꝙ motꝰ eēt q̄dā res ꝑmanēs cū quelī
bet talis relatio ſit res ꝑmanēs. ¶ Tertio ꝓbatur
idē gn̄alr̄ de oī motu ſic: fruſtra fit ꝑ pl'a qȯ p̄t fie
ri per pauciora. ſed ſine oī alia re a re ꝑmanēti poſ
ſumꝰ ſaluare motū. ⁊ oīa q̄ dn̄r de motu. ḡ fruſtra
erit ponē motū eē reꝫ diſtictā a rebꝰ ꝑmanentibꝰ.
maioꝛ huiꝰ rōnis eſt manifeſta. ⁊ mioꝛ ꝓbaꝉ indu
ctiue. ⁊ p̄ de motu locali ſic. ponendo eni ꝙ aliqȯ
corpꝰ ſit p̄ in vno loco ⁊ poſtea in alio loco. ⁊ h̄ ꝯti
nue ſine oī quiete media. ⁊ ſine oī re media alia ab
ipſo corꝑe: ⁊ a loco ⁊ a mouēte qȯ mouet: vē hēmꝰ
motū localē. ḡ fruſtra pōiꝉ alia reſ q̄. ſ. ſit alia a mo
bili ⁊ a loco ⁊ a mouēte. ¶ Itē 4° arguiꝉ ſp̄aliṫ de
alteratiōe augmētatiōe ⁊ diminutione. ⁊ hoc ſic.
eſt ipoᵇˡᵉ alterationē fieri ꝑ ſolā deꝑditiōeꝫ q̄litatꝭ
ſine acq̄ſitiōe rei noue: ſic qn̄ aliqd altaꝉ ꝯtinue de
ꝑdēdo ꝑtē foīe poſt ꝑtē. tūc eni illȯ qȯ ſic ꝑdit for
mā alteraꝉ. ⁊ tn̄ nullā rē nouā recipit ſed ſolū deꝑ
dit. Vn̄ hoc pōt ſic argui: ex hoc ꝙ aliqd deperdit
aliq̄ꝫ formā quā habuit nō opꝫ ꝙ recipiat uꝉ acq
rat aliq̄ꝫ rē nouā. ſed deꝑditio q̄litatꝭ nō eſt ſine al
teratiōe. ḡ aliqd pōt alterari abſq̄ꝫ hoc ꝙ aliq̄ꝫ reꝫ
nouā recipiat uꝉ acqrat. ⁊ ꝑ ꝯn̄s alteratio nō eſt di
ſtincta a mobili ⁊ ab alijs rebꝰ ꝑmanētibꝰ. Et eadē
rōne pōt mobile acq̄rē ꝑtē foīe ꝑmanentꝭ poſt ꝑtē
abſq̄ꝫ hoc ꝙ recipiat aliq̄ꝫ aliā rē nouā ſucceſſiuā.
Itē arguiꝉ de augmētatiōe ⁊ diminutiōe: qꝛ poᵇˡᵉ ē
ꝙ aīal uꝉ plāta ꝑdat aliq̄ꝫ ꝑtē q̄ntitatꝭ abſq̄ꝫ hoc ꝙ
acqrat aliq̄ꝫ rē nouā. ḡ diminutio nō eſt res diſtin
cta a re ꝑmanēte. ¶ Siltr̄ poᵇˡᵉ ē ꝙ aīal uꝉ plāta ac
qrat nouā q̄ntitatē abſq̄ꝫ hoc ꝙ acqrat aliq̄ꝫ rē no

uā. ḡ motus nō eſt res diſticta a mobili ⁊ a forma
acq̄ſita ꝑ motū: ⁊ ab alijs rebꝰ ꝑmanētibꝰ. ⁊ hoc ē
ꝓpoſitū. ¶ Dicūt igiꝉ iſti ꝙ motꝰ cōponiꝉ ex affir
matiōibꝰ ⁊ negatiōibꝰ. ſ. ex rebꝰ ꝑmanētibꝰ ⁊ ex ne
gatiōibꝰ ſimlꝉtatꝭ uꝉ p̄oritatꝭ ⁊ poſterioritatꝭ. nā ad
h̄ ꝙ ſit motꝰ localis reqriꝉ ꝙ corpꝰ ſit ī vno loco ī q̄
nō fuit p̄us. ⁊ poſtea in alio in q̄ nō erat p̄uſ: ita ꝙ
idē corpꝰ nō fiat in diuerſis locis: ſꝫ nō ſimꝉ: nec ꝙ
q̄euit in illis locis. ſed ꝑ illas negatiuas. ſ. ꝑ nō eē
ſiꝉ ī diuerſis locis. ⁊ ꝑ non q̄ſcē in vno loco nō po
niꝉ aliq̄ reſ. ⁊ ſiltr̄ ꝑ h̄ qȯ dico corpꝰ fieri in diuerſiſ
locis nō poniꝉ aliq̄ res p̄ter res ꝑmanētes. ⁊ eodē
mō eſt in alteratiōe ⁊ in alijs motibꝰ. ſ. ꝙ motꝰ ni
hil poſitiuū dicit p̄ter res ꝑmanētes. ſ. p̄ter mobile
⁊ p̄ter ṫminū motꝰ. ¶ Idē dī de mutatiōe ſbita. ſ.
ꝙ nō eſt aliq̄ res diſtincta a rebꝰ ꝑmanētibꝰ. qȯ ꝓ
baꝉ p̄ ſic: qm̄ qn̄ mediū ſubito illuminaꝉ a ſole non
fit in ipſo medio aliqua res ſm̄ ſe totā diſticta a re
bus ꝑmanētibꝰ: ita ꝙ mutatio ſubita q̄ cōiṫ dī ter
minari ad lumē nō eſt alia res ab aere ⁊ a lumie ⁊
ab alijs rebꝰ ꝑmanētibꝰ. qȯ ꝓbaꝉ p̄ ſic. ſi illumina
tio aeris q̄ dī mutatio ſubita eēt alia res ab aere ⁊
a lumine ⁊ c̄. aut igiꝉ eſſet ſbſtātia aut q̄ntitas uꝉ q̄
litas. ⁊ ſic de alijs. ſꝫ nullū hoꝝ eſt. ḡ ꝓbatio mino
ris: qꝛ ſi illuminatio eēt ſubſtātia uel q̄ntitas: tunc
aer qn̄ illuminaꝉ reciꝑet nouā formā ſbalē: uel no
uā q̄ntitatē: qȯ eſt fl'm. nec eſt qualitas: qꝛ nō ē ha
bitꝰ. uꝉ diſpoſitio. nec nālis pō uꝉ ipotētia. ⁊ ſic de
alijs ſp̄ebꝰ q̄litatꝭ ut ſatꝭ patet. ¶ Itē ſi illuminatio
ſeu ſubita īductio eēt aliq̄ res diſticta a rebꝰ ꝑma
nētibꝰ cū ipſa nō maneat niſi per vnū iſtās: qꝛ ſubi
ta mutatio mēſuraꝉ in iſtāti ut cōiter dī. ſi igiꝉ ſit
res diſticta ab alijs rebꝰ ꝑmanētibꝰ opꝫ dicē q̄liṫ
corrūpiꝉ. qꝛ aut corrūpiꝉ ꝑ corruptionē ſui ſbti. aut
ꝑ inductionē ꝯrij: uel ꝑ īductionē alicuiꝰ ipoᵇˡⁱˢ ſiue
ꝑ abſētiā agentꝭ. nō ꝑ mō ut manifeſtū eſt: qꝛ ſubm
ſuū manet. nec 2° mō. nec 3°: qꝛ nihil īduciꝉ niſi qȯ
mānet cū illa mutatiōe ī illo iſtāti ī q̄ illa mutatio ē.
ſꝫ nihil qȯ manet cuꝫ mutatiōe eſt ei icōpoᵇˡᵉ. ḡ nō
corrūpiꝉ mutatio ꝑ īductionē ꝯrij uel icōpoᵇˡⁱˢ. nec
ēt corrūpiꝉ 4° mō. ſ. ꝑ abſētiaꝫ agentꝭ: qꝛ poᵇˡᵉ eſt ꝙ
agēs ſit equalr̄ p̄n̄s ⁊ approꝛiatū paſſo ꝑ aliqȯ to
tū tp̄s ſicut eſt in illo iſtāti in q̄ mutatio eſt in ſbto.
¶ Itē in quocūq̄ꝫ iſtāti tp̄is mēſurantꝭ motū ē ali
qua mutatio uel aliqȯ mutatū eē in ſbo ⁊ in alio ⁊
alio inſtanti eſt aliȯ ⁊ aliud mutatū: ut dn̄t ponen
tes mutationē eē aliq̄ꝫ rē. ḡ ſi mutatio ſit res alia
ab alijs rebꝰ ꝑmanētibꝰ. ſeqreꝉ ꝙ in tp̄e finito eēnt
īfinite res gn̄ate ⁊ corrupte quaꝝ nulla eſt ps alte
riꝰ cū alia faciēs vnū. ſed hoc eſt ipoᵇˡᵉ. ḡ ipoᵇˡᵉ eſt ꝙ
mutatio ſit quedā res alia a mobili ⁊ a foīa q̄ dicaꝉ
terminare mutationē ⁊ ab alijs rebꝰ ꝑmanentibꝰ.
¶ Itē forma ſbalis īmediate recipiꝉ ī mā. ḡ ſubita
mutatio q̄ poniꝉ nō p̄cedit formā in mā. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi
talis mutatio ponaꝉ opꝫ ꝙ ſit poſterioꝛ q̄ꝫ foīa ſb
ſtātialis. ſed h̄ vī icōueniēs. tū qꝛ nō vī neceū po
nē in mā aliq̄ꝫ rē poſteriorē foīa ſbali ſtati deſtruē
dā. tū qꝛ ſi mutatio ſit alia res a foīa ſbali vī ꝙ de
beat p̄cedē formā ſbalē. qꝛ ꝑ taleꝫ mutatione foīa
ſbalis fit in mā. ⁊ ēt foīa ſbalis poniꝉ terminare ta
lē mutationē. nūc āt terminꝰ vī eē poſterioꝛ eo cuiꝰ
eſt terminꝰ. ¶ Itē fruſtra fit ꝑ pl'a qȯ pōt fieri per
pauciora: ſed poſitꝭ ſolis agēte mā ⁊ foīa. ſic ꝙ for
ma ſit nūc in mā. ⁊ ꝙ p̄us nō fuit in mā: ponitur ꝙ
mā ſit mutata ad formā. ſed ꝑ h̄ qȯ dico ꝙ forma

nō fuit pri⁹ in mã nō ponit̃ aliq̄ res alia ab agēte:
⁊ a forã ⁊ a mã. ad ſaluãdū igit̃ ꝙ res trãſmutatur
nō opꝫ ponē rē quartã diſtictã ab agēte: ⁊ a mã: ⁊
a forã. Iſte igit̃ ſunt rōnes efficaciores ꝑꝑ q̄s di-
cūt ꝙ mutatio nō eſt res alia ab agēte: ⁊ a mobili:
⁊ a forma. ſed aliq̄n accipit̃ pro vno: aliq̄n pro alio
⁊ aliq̄n accipit̃ pro vna tota oratiōe: ſed qualr̃ di-
cūt iſti illō nomē diuerſimode accipi eēt nimis ꝓ-
lixū ⁊ inutile enarrare. ⁊ iō his dictis incōſuetis ⁊
erroneiſ ut opinor aliqualr̃ obuiãdo. arguo ꝓ ꝯtra
illō qō dicūt de motu. ſcḋo arguo ꝯ illō qō dicūt
de mutatiōe. ❡ Primo igit̃ ꝓbo ꝙ mot⁹ nō ē q̄d cō-
poſitū ex affirmatiōib⁹ ⁊ negatiōib⁹ ut iſti dicūt. ⁊
h̄ ꝓbo. ꝑ ſic. illa poſitio eſt falſa q̄ deſtruit motū eē
ſed poſitio eſt hm̄. ergo ⁊c̄. maior patet q̄ motū eē eſt
ſupponēdū a nãli tanq̄ꝫ pn̄ᵐ cognitiōis: ut patet ꝑ
hui⁹. ⁊ iō negare motū eē eſt deſtruere ſciaꝫ nãlē.
nec cū negãte motū eē hēt ph̄s nãlis log. mīor pa-
tet q̄ nullū ens eſt cōpoſitū ex affirmatiōib⁹ ⁊ ne-
gatiōib⁹. q̄m ſm ſic dicētes nō ens nō ē ps alicui⁹
entis. ſꝫ negatio ē nō ens. ergo ex affirmatiōe ⁊ nega-
tiōe nō cōponit̃ aliqō ens. igit̃ ſi mot⁹ ſit cōpoſit⁹
ex affirmatiōib⁹ ⁊ negatiōib⁹. ſequit̃ ꝙ mot⁹ eēt oi-
no nō ens. ❡ Hec rō pōt ꝯfirmari ſic: querēdo an
mot⁹ q̄ꝫtū ad oia intriſeca motui dicit aliqō poſiti
uū tm̄: aut negatiuū tm̄. uł dicit cōpoſitū ex poſiti
uo ⁊ negatiuo uł ꝑuatio. ſi det̃ pᵐ. q̄ro aut illō po
ſitiuū qō mot⁹ dicit ē totū ſil. aut vna ps ē ſucceſſi
ua poſt aliã. nō pᵐ. q̄ ſic mot⁹ eēt res ꝑmanēs ita
ꝙ eēt idē qō mobile: uł idē qō alia res ꝑmanens.
qō vꝫ icōueniēs: q̄ ſic mot⁹ ꝑ ſe moueret̃: uel ad
motū eēt mot⁹ ꝑ ſe qō eſt ꝯ ph̄m. ſi vō det̃ 2ᵐ. ſ. ꝙ
nō oēs ꝑtes ꝯſtituētes motū ſūt ſil hētur ꝓpoſitū
ſ. ꝙ mot⁹ ē res ex̄ aiam diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹.
ergo ſi mot⁹ nihil icludat itriſece niſi poſitiuū. ſeq̄t ꝙ
mot⁹ ſit res diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹. ſi aūt det̃ ꝙ
mot⁹ intriſece nihil ſit niſi negatiuū uł cōpoſitum
ex negatiuo ⁊ poſitiuo. ſeq̄t ꝙ mot⁹ oino nō eſt. q̄
illō cui⁹ aliq̄ ps eſt nō ens: illud ſm v̄itatē nō ē ut
iſti dicūt: q̄m illō qō nihil ē nō eſt ps alicui⁹ entis
⁊c̄. ❡ Itē q̄es ē ꝑuatio mot⁹: ut patet ꝑ ph̄ꝫ ⁊ ꝯʳᵒ
5° hui⁹. ⁊ in mult̃ alijs locis. ſi igit̃ mot⁹ ſit qōdã
ꝯſtitutū ex poſitiuis ⁊ ꝑuatiuis: q̄es que ē ei⁹ ꝑua-
tio ꝑuabit poſitiuo ⁊ ꝑuatiuo. ſꝫ ꝑuatio poſitiui eſt
ꝑuatiuū. ⁊ ꝑuatio ꝑuatiui ē poſitiuū. igit̃ q̄es q̄ ē
ꝑuatio mot⁹ iportabit poſitiuū. ſ. ꝑuationē nega-
tiōiſ ⁊ ēt ꝑuatiuū. ſ. ꝑuationē poſitiui. ⁊ ſic q̄es erit
cōpoſita ex poſitiuo ⁊ ꝑuatiuo: ſicut etiã motus. ⁊
ſic q̄es nō erit magis ꝑuatio motus q̄ꝫ econuerſo.
❡ Hec rō pōt ꝯfirmari ſic. ſi mot⁹ iportat affirma
tionē ⁊ negationē. ⁊ cū ꝑ affirmationē nō diſtigua
tur a reb⁹ ꝑmanētib⁹ exñtib⁹ ex̄ aiam: imo q̄ꝫtū ad
affirmationē ꝯuenit uł eſt idē cū eis. ſeq̄tur ꝙ mo-
t⁹ nō diſtiguit̃ ab eis. ſ. a reb⁹ ex̄ aiam niſi ꝑ nega-
tionē uł ꝑ negatiōes. ſꝫ illō eſt foiale i motu ꝑ qō
mot⁹ differt ab alijs. ergo negatio eēt foiale i motu.
ſꝫ q̄es formalr̃ opponit̃ motui ꝑuatiue. ergo q̄es for-
malr̃ dic̃ ꝑuatione negatiōis uł ꝑuatiōis. ſed ꝑua
tio negatiōis uł ꝑuatiōis ē poſitiuū. q̄m idē ē ꝑua
re negatū ⁊ ponē affirmatū. ergo q̄es q̄ꝫtū ad illō qō
dic̃ formalr̃ ē qōdã poſitiuū. ⁊ ſic mot⁹ erit foialr̃
ꝑuatio uł negatio. ⁊ q̄es erit formalr̃ habit⁹ ⁊ ens
poſitiuū qō ē ꝯ ph̄m 5° hui⁹. ❡ Itē arguo ſic. illō
qō nō eſt ens nō hēt pn̄ᵐ ſui eē. ſꝫ mot⁹ ē nō ens ut
ꝓbatū ē. ergo mot⁹ nō hēt pn̄ᵐ. ⁊ ꝑ ꝯñs nã nō erit pn̄

cipiū mot⁹: ⁊ ſic deſtruit̃ diffō nãe: ⁊ ēt deſtruit̃ nã
q̄ ex q̄ mot⁹ ē nō ens: pn̄ᵐ mot⁹ erit nō ens ⁊ ſic nã
erit nō ens ſiue nihil. ⁊ ita iſta poſitio deſtruit nãꝫ
⁊ ēt pn̄ᵃ nãlia. ⁊ iō cū tali hoie nō hēt nãlis diſpu-
tare. ❡ Itē ꝙ mot⁹ ſit res poſitiua ex̄ aiam alia a
reb⁹ ꝑmanētib⁹: ꝓbat̃ ꝑ auctoritates. ꝑ q̄ ph̄s 2°
de aia dic̃ ꝙ mot⁹ ē ſenſibile cōe. ⁊ ſic ē ꝑ ſe ſenſibi-
le. ſꝫ oē ꝑ ſe ſenſibile ē ens poſitiuū. ⁊ ſi ſit ſenſibile
diſtictū ē res diſticta. ⁊ mot⁹ ē ꝑ ſe ſenſibile diſtin-
ctū ab alijs ſēſib⁹. ut a ſenſibili ꝑ accñs: ⁊ a ſenſibi
li ꝓprio. ergo mot⁹ ē res poſitiua diſticta ab alijs reb⁹
ex̄ anima. ❡ Itē res ꝑmanētes hñt oēs ꝑtes ſuas
ſil. ſed mot⁹ nō hēt oēs ſuas ꝑtes ſil. ut patet ex
q̄rto ⁊ ſexto hui⁹. ergo mot⁹ ē res diſticta a reb⁹ ꝑma-
nētib⁹. ❡ Itē mot⁹ eſt via ⁊ mediū iter potētiam ⁊
actū: ⁊ termiat̃ ad rē ꝑmanētē. ſed res ꝑmanētes
ut mobile uł mouēſ uł forã nō ſūt hm̄. igit̃ mot⁹ eſt
res diſticta a reb⁹ ꝑmanētib⁹ ex̄ aiam. ❡ Itē mot⁹
ē i moˡᵉ ſbiectiue ut patet ꝑ ph̄m. ſed nec agēs nec
ipꝫ moˡᵉ ē i moˡᵉ. ergo mot⁹ nec ē idē qō agēs: nec ideꝫ
qō moˡᵉ. ⁊ ex q̄ mot⁹ terminat̃ ad formã: ⁊ forma
nō. ſeq̄tur ꝙ mot⁹ nō ē forã. ⁊ ſic mot⁹ ē res diſtin-
cta ab iſtis. ❡ Itē mot⁹ diuidit̃ ad diuiſionē mo-
bilis. ⁊ ēt ad diuiſionē magnitudīs: ⁊ ad diuiſiōeꝫ
tp̄is ut patet 6° hui⁹. ſꝫ nec moˡᵉ: nec agēs: nec forã
terminãs motū diuidit̃ ad diuiſionē hoꝝ triūꝫ. ergo
mot⁹ ē res alia a mouēte ⁊ a moˡⁱ ⁊ a forã. ❡ Dico
igit̃ ad hãc dubitationē ꝙ tota dubitatio ē de mo
tu ut ē de gn̄e paſſiōis. q̄ de motu. i. de gn̄e termi
ad quē nō ē dubitatio. ⁊ iō dico ꝙ accipiēdo mo-
tū ut ē de gn̄e paſſiōis ſic ē qōdã ſucceſſiuū hñeſ
ꝑtē ꝑteritã ⁊ ꝑtē futurã. Unñ mot⁹ diuidit̃ i ꝑtē ꝑte-
ritã ⁊ i ꝑtē futurã ſm diuiſionē tp̄is. ⁊ diuidit̃ i ꝑ-
tes ſil exñtes ſm diuiſionē mobilis ut patebit i 6°
hui⁹. q̄libet tm̄ ps accepta ſꝫ diuiſionē moˡⁱˢ diui
dit̃ ſꝫ diuiſionē tp̄is i ꝑtē ꝑteritã ⁊ i ꝑtē futurã. di-
co ēt ꝙ mot⁹ ut ē de gn̄e paſſiōis ē trãſmutatio ſuc
ceſſiua ꝑ quã foialr̃ acq̄rit̃ moˡᵉ termin⁹ trãſmuta-
tiōis. vñ mot⁹ ut ſic ē ipa acq̄ſitio termini. ex q̄ ap-
ꝑet ꝙ mot⁹ de q̄ loq̄tur ē res poſitiua cū ſit q̄dam
act⁹ cui⁹ ꝑuatio ē q̄es. patet etiaꝫ ꝙ ē res diſticta a
mouēte cū ſit effectiue a mouēte ⁊ nihil effic̃ ſe. pa
tet ēt ꝙ ē res diſticta a mobili. cū ſit act⁹ exñſ i mo
bili ſbiectiue. ⁊ ēt patet ꝙ ē res diſticta a termino
mot⁹: cū ſit via ⁊ mediū iter terminū a q̄ mot⁹ ⁊ ter
minū ad quē. ❡ Ad rōnes igit̃ i ꝯtriū. ad pᵃᵐ cū di
ꝙ ſi mot⁹ ē res diſticta ⁊c̄. aut eſt ſimpˣ: aut cōpo-
ſita. dico ꝙ ē res cōpoſita ex ꝑtib⁹ q̄ꝫtitatiuis: ⁊ tm̄
ſimpˣ ſimplicitate oppoſita cōpōni ex mã ⁊ forma
Et cū di ꝙ ꝑtes mot⁹ nō ſūt. ꝯcedo: ⁊ tm̄ ē motus.
Unñ hec ē diñ iter rē ꝑmanentē ⁊ rē ſucceſſiuã: q̄
res ꝑmanēs ē tota ſil. uł pt eē tota ſil: ſꝫ repugnat
ſucceſſiuo ꝙ ſit totū ſil. ⁊ ſic ꝯcedo ꝙ ſucceſſiuū cō
ponit̃ ex nō entib⁹ ut patet de die ſeptimana mēſe
⁊ anno qui cōponūtur ex nō entib⁹: ⁊ certū ē ꝙ ali
q̄ ps hui⁹ diei ē ꝑterita: ⁊ aliq̄ futura: ⁊ tm̄ iſta dies
ē: ⁊ ita ē de iſto ãno ⁊ de ꝑtib⁹ hui⁹ anni. ❡ Ad 2ᵃᵐ
rōnē dico ꝙ qñ di: ſi mot⁹ ē res ꝑmanēs diſtincta
⁊c̄. aut eēt res abſoluta: aut eēt res reſpectiua. di-
co ꝙ dupˣ ē res abſoluta: q̄ q̄dã ē abſoluta abſo-
lutiōe oppoſita reſpectui q̄ ē ꝑ ſe de ꝑdicamēto re
latiōis. ⁊ q̄dã ē abſoluta ſimplr̃. ꝑmō q̄libet res ꝑ
dicamētalr̃ ꝑter rē ꝑ ſe de gn̄e relōnis ē abſoluta.
ſꝫ 2° mō ſolū res de ꝑdicamēto ſbe q̄ꝫtitatꝭ ⁊ q̄litatꝭ
ſūt abſolute. ⁊ tē dico ꝙ mot⁹ ē res abſoluta large

loquēdo ſ̄m ꝙ abſolutū diſtiguit̄ imediate ↄ̄ reſpectiuū de gñe reſ̄onis: q: mot⁹ nō ē i gñe reſ̄onis ſed paſſiōis. ſed tñ mot⁹ nō ē res abſoluta ſimpl̄r. ſed ē reſpectiua diſtiguēdo reſpectiuū imediate ↄ̄ abſolutū ſimpl̄r: qḋ gdē ſolū rep̄it̄ i p̄dicamēto ſb̄e uł q̄titatꝫ aut q̄litatꝫ. ⁊ tc̄ ad formā arg̃ti qñ dr̄ ꝙ ſi mot⁹ eēt res abſoluta: uł eēt ſb̄a uł q̄titas aut q̄litas. dico ꝙ uerū ē ſi eēt ſimpl̄r abſolutū. ſʒ nō ſeq̄t loquēdo de abſoluto largo mō. Et qñ ulteri⁹ dr̄ ꝙ ſi mot⁹ eēt res reſpectiua tc̄ nō eēt alia res a re pmanēte q: relatio nihil addit ſup̄ fūdamētuʒ. dico ꝙ h̄ ē fl̄ʒ. imo relatio ⁊ ſuū fūdamētū ſūt res multū diſticte. nihil eni fūdat̄ i ſeip̄o: ⁊ qñ ulterius dr̄: ꝙ ſi mot⁹ eēt res reſpectiua nō eēt niſi reſpectiua moti ad mouēs. dico ꝙ mot⁹ ē gdā reſpect⁹ de gñe paſſiōis nō de gñe reſ̄onis: ⁊ ē reſpect⁹ moti i actu ad mouēs i actu. ⁊ ille reſpect⁹ nō manet niſi qñ motū actu mouet̄. ⁊ qñ mouēs actu mouet. ❡ Ad 3ᵃᵐ rōnē cū dr̄ ꝙ fruſtra fit p plr̄a qḋ p̄t ⁊c̄. ꝯcedo. Et cū dr̄ ꝙ eq̄ bñ ſaluat̄ mot⁹: ⁊ ea q̄ dn̄r de motu ponēdo ꝙ mot⁹ nō ſit res diſticta ⁊c̄. dico p̄ iterēptiōeʒ q: niſi mot⁹ ſit res diſticta a reb⁹ pmanētib⁹ nō ſaluat̄ mot⁹. nec illa q̄ dn̄r de motu. Et qñ arguit̄ ſic ponēdo ꝙ aliqḋ corp⁹ ſit p̄ i vno loco: ⁊ poſtea in alio ⁊c̄. Dico ꝙ ſi illa rō ualēt ſeq̄ret̄ ꝙ mot⁹ poſſʒ eē ſine motore: q: ponēdo ſolū ꝙ aliqḋ corp⁹ ſit nc̄ i vno loco: ⁊ iā i alio circūſcript̄ q̄buſcūq̄ alijs reb⁹ a mob̄i ⁊ a loco ḋ bēm⁹ motū localē. igit̄ ſi rō cōcluderet fruſtra poneret̄ motor. ⁊ q: ipoᵉ ē motuʒ eē ſine motore. iō dico ꝙ illa rō nō ualet. ⁊ tūc ad formā rōnis qñ dr̄ ꝙ ſi idē corp⁹ ſit p̄ i vno loco: ⁊ poſtea i alio loco abſq̄ q̄cūq̄ re alia: ḋ bēm⁹ motū. dico ꝙ illḋ claudit ↄ̄dictionē. ſ. ꝙ idē corp⁹ nūc ſit i vno loco ⁊ iā i alio abſq̄ q̄cūq̄ re alia. nā ſic ↄ̄dictionē icludit ꝙ idē corp⁹ nūc ſit i vno loco: ⁊ iā i alio abſq̄ motore trāſmutāte corp⁹ de vno loco ad aliū. ita icludit ↄ̄dictionē ꝙ idē corp⁹ nūc ſit in vno loco ⁊ iā i alio loco abſq̄ motu q̄ formal̄r trāſfert̄ de vno loco i aliū. ❡ Ad illḋ ꝟo qḋ addit̄ de alteratiōe q̄ fit p ſolā dep̄ditionē q̄litatꝫ. dico ꝙ eſt ipoᵉ aliq̄ alt̄ationē fieri p ſolā dep̄ditionē q̄litatꝫ q: cū alt̄atio ſit mot⁹. ⁊ oīs mot⁹ fit a ſb̄o i ſb̄ʒ: ſiue ab affirmatiuo i affirmatū. ipoᵉ ē aliq̄ alt̄ationeʒ fieri niſi p illā aliqḋ poſitiuū acq̄rat̄ mob̄i ⁊ h̄ alibi euidēti⁹ ē decl̄atū. qḋ āt dicūt de dimiutiōe q̄titatis ꝙ nihil acq̄rit̄ ⁊c̄. Dico ꝙ loquēdo de diminutiōe ḋa neċe ē ꝙ noua q̄titas acq̄rat̄. al̄r diminutio nō eēt mot⁹ ad q̄titatē. ⁊ tūc dico ꝙ i diminutiōe acq̄rit̄ mior q̄titas q̄ ē illa q̄ dep̄dit̄. vñ ⁊ ſcribit̄ p̄ de gñatiōe. aīal dū viuit ſp̄ nutrit̄. ſʒ nutritio nō fit niſi p ꝯuerſionē alimēti i naām illi⁹ qḋ nutrit̄. ſʒ i ꝯuerſiōe alimēti ſp̄ acq̄rit̄ noua q̄titas. iō dico ꝙ dimiutio ḋa nō fit ſine acq̄ſitiōe noue q̄titatꝫ q̄ q̄titas ē mior q̄titate p̄exn̄te ⁊ ſic app̄et aliq̄ual̄r qḋ dicēdū ſit de motu q ē i p̄dicamēto paſſiōis. ſʒ qḋ debem⁹ itelligē p mutationē ē dubiū. vñ mihi vr̄ ꝙ ſic̄ mot⁹ ē de p ſe i gñe paſſionis ita mutatio uł mutatū eē qḋ p ſe ⁊ itriſece terminat motū ē in gñe paſſionis. idirecte tñ ⁊ p reductionē ſic̄ p̄uct⁹ ē idirecte ⁊ p reductionē i gñe q̄titatꝫ. Dico igit̄ ꝙ mutatio ſb̄ıa ē res diſtincta ab agēte ⁊ a mob̄i ⁊ a forā. ſi tñ ponat̄ eadē res cū forā t̄minā̄te motū nō eēt magnū peccatū. Sʒ q: iſtoꝝ rōnes nō ꝯcludūt dico p nūc ꝙ mutatio ē res alia a mouēte: ⁊ etiā a mobili ⁊ forā. qm̄ al̄r nō poſſet ḋificari illa q̄ dn̄r de mutatiōe. vʒ. ꝙ mutatio tm̄ manet p iſtans. ⁊ mutatio ē ſb̄ita. ⁊ ſic de alijs mlt̄ꝫ. ❡ Ad rōnes ḋo i ↄ̄riū dico ad p̄ᵃᵐ qñ dr̄ ꝙ ſi eēt alia res tūc eēt ſb̄a aut q̄titas uł q̄litas ⁊c̄. Dico ꝙ ē aliq̄d de gñe paſſiōis. ē eni termin⁹ itriſec⁹ mot⁹ q ē de gñe paſſiōis ⁊ tñ nō ē forte ꝯcedēdū ꝙ ſit paſſio: ſed ꝙ ſit aliq̄d paſſiōis ſic̄ nō ē ꝯcedēdū ꝙ linea ē q̄titas ſed ꝙ ē aliq̄d q̄titatꝫ. ❡ Et qñ ult̄i⁹ arguit̄ ſic. ſi mutatio corrūpit̄: aut igit̄ p corruptionē ſb̄i uł iductionē ↄ̄rij ⁊c̄. Dico ꝙ corrūpit̄ p ociū agentꝫ uł p ceſſationē agētis ꝓcedēdo terminū illi⁹ mutatiōis: q: ex q̄ termin⁹ ē p̄duct⁹ agēs neċio ceſſat ꝓducēdo illū t̄minū. vñ nec corrūpit̄ illa mutatio p mutationeʒ ſb̄i: nec p iductionē ↄ̄rij ⁊c̄. ſʒ p ociū uł ceſſationē agētis ab agēdo. ❡ Et ſi dicat̄ ꝙ i illo iſtāti i q̄ inducit̄ forā agēſ nō agit. igit̄ i illo iſtāti mutatio nō ē. ❡ Dico ꝙ nō ſeq̄tur. q: i illo iſtāti p̄ forā ſcā ē in mā: iō mutatio q̄ idē ē qḋ mutatū eē ē i illo iſtāti: ⁊ nunq̄ erit poſtea. ❡ Ad aliā rōnē qñ dr̄ ꝙ i tp̄e finito erūt ifinite res gñate ⁊ corrupte ⁊c̄. Dico ꝙ h̄ ē neċiū. qm̄ i q̄libet tp̄e ſūt ifinita iſtātia gñata ⁊ corrupta. ⁊ ſic illḋ ad qḋ deducit̄ tanq̄ ad icōueniēs ē neċiū. ❡ Ad aliḋ qñ dr̄ ꝙ forā ſb̄al̄ imediate recipit̄ i mā. dico ꝙ ē ueꝝ imediate via p̄fectionis. nō tñ recipit̄ p̄us q̄ accn̄tia via gñatiōis ſʒ ſil̄ i eodē iſtāti tp̄is. Et qñ dr̄ ꝙ illa ſb̄ita mutatio nō p̄t eē p̄or q̄ forā ſb̄al̄: nec poſterior. dico ꝙ illa mutatio ē p̄or ⁊ ēt poſterior forā ſb̄ali. ſʒ diuerſimode. q: ē p̄or via origis ſeu iperfectiōis uł gñatiōis: q: forā ē a mutatiōe. qm̄ p mutationē fit forā i mā. ſʒ tñ forā ſb̄al̄ ē p̄or illa mutatiōe via p̄fectiōis. neutrū tñ ē p̄ri⁹ ſʒ tp̄s alio: ⁊ ſic patet ad illā rationē. ❡ Ad ultiᵐ cū dr̄: fruſtra fit p plr̄a ⁊c̄. dico ꝙ uerum ē: ⁊ iō ē dicēdū ad minorē ꝙ poſitꝫ his. ſ. agēte mob̄i ⁊ forā: ⁊ ꝙ forā p̄us nō fuit i mā ponit̄ ꝙ mā ē mutata. Dico ꝙ uerū eſt: ⁊ ex hoc ꝙ ita ponitur ponit̄ mutatio neċio q̄ ē res q̄rta. Un̄ ipoſſibile ē formā de nouo fieri in mā ſine mutatiōe que ē res alia a mouente ⁊ a mobili ⁊ a forma.

❡ Capl̄m 2ᵐ tractatus p̄mi in quo remouendo dicta antiquorum oſtenditur quid ſit motus.

q Uod āt bñ dcm̄ ſit manifeſtū ē: ex qb⁹ alij de ip̄o dicūt: ⁊ ex eo qḋ nō facile ē diffinire al̄r ip̄ʒ. Neq̄ eniʒ motū i alio gñe ponē p̄t utiq̄ aliq̄s. Manifeſtuʒ āt itēdēntib⁹ queādmoduʒ ponūt q̄dē ipſam alteritatē: ⁊ inequalitatē: ⁊ qḋ non eſt: ⁊ dicentes eſſe motum.

❡ Iſtḋ ē 2ᵐ capl̄ʒ hui⁹ tractat⁹ i q̄ remouēdo dcā antiquoꝝ de motu oñdit̄ ꝙ diffō p̄dcā mot⁹ ſit ꝯueniēter aſſignata. ⁊ ineſtigat̄ ēt alia diffō mot⁹. vñ iſtḋ capl̄ʒ ꝯtinet tres p̄tes p̄n̄ᶜᵉˢ. qm̄ i p̄ᵃ ponit̄ itētio ⁊ ēt reprobatio opionis āṫiquoꝝ. In 2ᵃ ibi ⌊ Cā āt i h̄. ⌋ Aſſignat̄ cauſa erroris āṫiquoꝝ. In 3ᵃ ibi ⌊ Mouet̄ āt ⁊ mouēs. ⌋ Inueſtigat̄ alia diffō mot⁹. Prīa p̄s ꝯtinet duas p̄ticl̄as: q: i p̄ᵃ pōit̄ itētio ⁊ ēt opio āṫiquoꝝ. In 2ᵃ ibi ⌊ Quoꝝ nulluʒ. ⌋ Deſtruit̄ opio antiquoꝝ. ❡ In p̄ᵃ igit̄ p̄ticl̄a hui⁹ p̄tis p̄hs ꝓponit itētionē ſuā: ⁊ ēt opionē antiquoꝝ. p̄ tñ dic. Q̄ āt bñ dcm̄ ſit qḋ ē mot⁹ manifeſtū ē ex dictꝫ alioꝝ ⁊ ex h̄ ꝙ nō ē facile al̄r diffinire motū. nec ē poᵉ ponē motū i alio gñe q̄ ſit poſit⁹. ſ. i alio gñe q̄ i gñe act⁹. Deide pōit p̄hs opiones antiq̄-

rũ male diffiniẽtiũ motũ ⁊ ponit tres diffinitiões motus positas ab antiquis: qm̃ quidã dixerũt motũ esse alteritatẽ. quidã v̓o inequalitatẽ. quidã aũt nõ ens. ⁊ dixerunt eas eẽ diffinitiones motus.

¶ Quorum nullum necessarium est moueri: neq̃ si altera sint: neq̃ si inequalia: neq̃ si non sint.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pticl'a pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui' capl'i. i q̃ pħs reprobat opiones ãtiq̃rũ de motu ⁊ pbat q̧ motus nec ẽ alt'itas nec ieq̃litas: nec nõ ens. ⁊ hec ẽ 8ᵃ q̃ hui' libri q̃ pbat dupl'r. ⁊ p̃ sic: nec̃e ẽ oẽ illõ i q̃ ẽ mot' moueri: s̄ nõ ẽ nec̃e oẽ illõ i q̃ ẽ alt'itas ul' ieq̃litas ul' nõ ens moueri: q: nõ ẽ nec̃e oẽ alter̄ moueri. nec ẽ nec̃e oẽ ieq̃le moueri: nec ẽ nec̃e oẽ nõ ens moueri. igit' mot' nec ẽ alt'itas. nec ieq̃litas nec nõ ens. ¶ Et si dicat' q̧ p illã rõnẽ posset pbari q̧ mot' nõ ẽ ens: q: nõ ẽ nec̃e oẽ ens moueri: ⁊ nec̃e ẽ oẽ illõ i q̃ ẽ mot' moueri. g̃ mot' nõ ẽ ens. ¶ Dicẽdũ q̧ rõ pħi solũ pbat q̧ nullũ istor̄ triũ ẽ diffõ mot'. s. nec alt'itas: nec ieq̃litas: nec nõ ens: q: si aliqđ hor̄ eẽt diffõ mot'. nec̃e eẽt illõ i q̃ ẽ diffõ motus moueri sic̃ ẽ nec̃e oẽ illõ i q̃ ẽ mot' moueri. ⁊ iõ cõcedo q̧ p idẽ argᵐ posset pbari q̧ mot' nõ est ens ɔuertibil'r sic q̧ ens sit diffõ mot'. ¶ Un̄ notãda sũt v̓ba ɔ̄ᵗⁱˢ h̄ q dic̃ sic. ⁊ debes scire. s. q̧ illa diffõ mot' sup̄i' posita ẽ manifesta p se: attñ debet inueniri p aliq̃ viã ear̄ q̃b' iueniũtur hui' gñis diffõnes. s. aut p viã diuisiõis aut p viã cõpõnis. Diffinitiões eni igte nãlit' nec̃e ẽ ut i eis utat' q̃s sill'o. aut i declãdo diffõnes ⁊ diffinitũ eẽ qñ igtũ fuerit utrũq̃. aut i declarãdo q̧ diffõ ẽ diffiniti qñ diffinitu3 fuerit mãifestũ p se: ⁊ diffõ igta. pħs igit' i declãdo diffõnẽ mot' utit' trib'. s. diuisiõe iductione ⁊ via accepta a ɔ̄rio. hec ɔ̄ᵗᵒʳ. ⁊ vi̇ q̧ diuisiõe usus sit supius i pte 2ᵃ capl'i p̄mi ubi põit gnq̃ diuisiões. Indũctiõe v̓o usus ẽ ubi pbauit diffõnẽ mot' p iductionẽ. ⁊ h̄ ibi [Ut alt'abilis ⁊c̃.] Uia aũt accepta a ɔ̄rio usus ẽ ibi [s3 põ exñtis.] ubi pbauit q̧ mot' ẽ act' rei f̄m q̧ i põ p h̄: q: ipoˡᵉ ẽ q̧ mot' sit pfectio rei f3 q̧ ẽ i actu. ⁊ p ɔ̄ñs ẽ pfectio rei f3 q̧ est i põ. ¶ Et nõ f3 ɔ̄ᵗᵉᵐ i his v̓bis q̧ diffõ p se mãifesta p̄t decl'ari p viã cõpõnis aut diuisiõis. s3 diffõ nãliter igta debet decl'ari p sill'm. ⁊ h̄ ut decl'ando tã diffinitionẽ q̃ diffinitũ eẽ qñ utrũq̃ ẽ igtũ. aut declarando diffinitionẽ de diffinito qñ diffõ est ignota ⁊ diffinitum est manifestum per se.

¶ Sed neq̃ mutatio neq̃ in hoc neq̃ ex his magis est q̃ ex oppositis.

¶ Scđo pbat' eadẽ ɔ̄: qñcũq̃ aliqđ eq̃liter respicit duo opposita nõ magis diffinit' p vnũ illor̄ oppositor̄ q̃ p reliquũ. s3 mot' equal'r respic̃ hec tria ⁊ eor̄ opposita. g̃ mot' nõ magis diffiniet' p ieq̃litatẽ q̃ p eq̃litatẽ. nec magis p alt'itatẽ q̃ per suũ oppositũ. nec magis p nõ ens q̃ p ens. minorẽ hui' rõnis pħus decl'at i l'ra dicẽs q̧ mot' nõ magis icipit ex his q̃ ex eor̄ oppositis: nec magis determinat' ad hec q̃ ad eor̄ opposita. ⁊ loq̄tur de istis tribus. v3. de alteritate: de ieq̃litate: ⁊ de nõ ente.

¶ Cã autẽ in hoc ponere q̧ indeterminatam quoddam videtur esse motus.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ps pn̄ˡⁱˢ hui' capl'i. i 4ᵃ pħs assignat cãm erroris antiq̃rũ. ⁊ ɔ̄tinet duas pticl'as. q: i pᵃ põit' cã erroris. In 2ᵃ aũt ibi [Et mot' q̃dẽ.] Remouet cã illi' erroris. ¶ In pᵃ igit' pticula hui' ptis dicit pħs q̧ cã illi' erroris. v3. q̃re antiq̃ diffiniebãt motũ istis diffõnib' q̃ nõ sũt diffõnes v̓e: q: dant' per solas p̄uatiões: fuit q: res debẽt pmanẽ apđ diffõnes suas cũ nõ deserãt diffõnes suas: ⁊ mot' ẽ q̃d ideterminatũ nõ pmanẽs. iõ dixerũt q̧ mot' non hẽt diffõnẽ uerã s3 solũ d̓bet diffiniri p p̄uatiões. q: existiabãt motũ eẽ p̄uationẽ cũ f3 eos sit qđdã idet'minatũ nõ pmanẽs. iõ dixerũt q̧ mot' nõ hẽt uerã diffõnẽ sed solũ debet diffiniri per p̄uationẽ.

¶ Alterius autem coordinationis p̄ncipia ex eo q̧ sunt p̄uatiua indeterminata sunt. Neq̃ enim hoc neq̃ tale neq̃ vnũ ipsorum: q' neq̃ aliorum predicamentorum.

¶ Cã v̓o pp quã posuerũt motũ eẽ p̄uationẽ ⁊ in caplo pn̄ᵒʳ p̄uatiuor̄ fuit q: p̄uatio ẽ res nõ hñs diffõnẽ. ⁊ mot' ẽ res nõ hñs diffõnẽ. g̃ mot' ẽ p̄uatio. ⁊ cũ mot' sit pnᵐ f3 eos posuerũt motũ eẽ i caplo pnᵒʳ p̄uatiuor̄. ⁊ dic̃ ɔ̄ᵗᵒʳ q̧ põ hui' f̄mõis est ex duab' affirmatiuis i 2ᵃ figura: ⁊ utraq̃ ppõ ẽ falsa mot' eni hẽt diffõnẽ ut decl'atũ ẽ. ⁊ p̄uatiões ẽt q̃dãmõ hñt diffõnes. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ dic̃ ɔ̄ᵗᵒʳ per h̄ qđ pħs dixit q̧ p̄uatiões sũt pnᵃ alteri' ptis ul' alti' coordiatiõis itẽdebat h̄ qđ pythagorici opiabant' s. q̧ pnᵃ rer̄ diuidũtur i duas ptes ɔ̄rias. ⁊ q̧ vna ps ɔ̄tinet illa opposita q̃ sũt i caplo p̄uationis. ⁊ alia ps ɔ̄tinet illa q̃ sũt in caplo hit'. ⁊ ponebãt in vna pte. x. s. bonũ ⁊ equale par ⁊ vnũ dextr̄ masculũ getẽ rectũ q̃dratũ ⁊ lumẽ ⁊ eor̄ opposita. v3. malũ ineq̃le ⁊c̃. posuerũt i caplo p̄uatiõis. sic igit' posuerũt motũ eẽ p̄uationẽ: q: dixerũt motũ nõ hẽre diffõnẽ. q: mot' ẽ qđdã nõ pmanẽs. ⁊ illõ qđ hẽt diffõnẽ d̓bet eẽ res pmanẽs nõ d̓serẽs suã diffõnẽ

¶ Uideri autẽ indeterminatum eẽ motum cã est q: neq̃ in potẽtia eor̄ que sunt generẽ neq̃ in actu est ponere ipm. neq̃ eni possibile est quãtitatẽ moueri ex necessitate. neq̃ qđ actu quantum est.

¶ Adhuc ẽ alia cã pp quã extimauerũt motũ eẽ p̄uationẽ. ⁊ hec ẽ cã q: ipi extimabãt q̧ oẽ qđ ẽ: ẽ simpl'r i põ ul' ẽ simp'i actu. s3 mot' nec ẽ simpl'r i actu nec simpl'r i põ. q: qñ res ẽ simpl'r i põ nõ mouet'. ⁊ sil'r qñ res ẽ simpl'r i actu tũc nõ mouet': s3 tẽ motũ ẽ. cũ igit' mot' nõ sit simpl'r sub põ nec simpl'r s̄b actu. ⁊ hec duo sunt due pᵉ ptes entis ut dixerũt. sequit' q̧ mot' nõ erit in caplo entis s3 in p̄uatione ⁊ latuit eos actus medius inter potẽtiã ⁊ actum qui ẽ pfectio entis in potentia f̄m q̧ est in potẽtia.

¶ Et motus quidẽ act' qdã videt' eẽ: imperfect' autẽ. Cã autẽ est: qm̃ iperfectum qđ possibile cuius est actus. pp hoc igit' difficile est ipsum accipere quid sit.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pticl'a 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui' capl'i q̃ remouet' cã erroris antiquor̄. cã. s. q̃re antiq̃ opinabãtur q̧ mot' sit p̄uatio fuit illa. q: mot' nõ vi̇ hẽre diffõnẽ cũ nõ sit pmanẽs: ⁊ ẽt q: mot' nec ẽ põ pura nec ẽ act' pur'. ⁊ iter ista nõ videt' eẽ aliqđ gen' mediũ: ⁊ iõ posuerũt motũ eẽ p̄uationẽ. Iõ hoc motiuũ remouet' p h̄. q: ẽ aliqđ mediũ iter actũ pur̄ ⁊ potẽtiã purã. s. act' impfect' siue act' pmixt' potẽtie. ⁊ hⁱᶜ act' est mot'. Q̧ aũt mot' sit act' impfect' pbat'

⁊ hec eſt 9ᵃ ꝯ̂ hui⁹ libri que ꝓbat dupl'r. ⁊ ṗ ſic. Illō qḋ eſt pfectio alicui⁹ imꝑfecti ſ3 ꝙ eſt iꝑfectū eſt actus imperfectus. ſed mot⁹ eſt actus imꝑfecti ſm ꝙ imꝑfectū eſt. ğ. ⁊ q: motus eſt act⁹ imꝑfect⁹ ideo difficile eſt accipere quid ſit motus.

℄ Aut enim in priuationem neceſſe eſt ip̄3 ponere: aut in potētiā: aut in actum ſimplicem. Horum autem nullum videt̄ cō tingēs. Relinquitur igitur predictus modus actum quendam eſſe: ſed huiuſmodi actum qualem diximus difficile quidē videre: contingentem autem eſſe.

℄ Scḋo ꝓbat eadē ꝯ̂ ſic. mot⁹ vl' ē pura ꝑuatio vel pō̈ pura: vl' act⁹ ꝑfect⁹ vl' act⁹ imꝑfect⁹. ſ3 mot⁹ nec ē ꝑuatio pura: nec pō̈ pura: nec act⁹ ꝑfect⁹. ğ relinqtur ꝙ mot⁹ ſit act⁹ iꝑfect⁹: ⁊ q: mot⁹ eſt act⁹ imꝑfect⁹. iō difficile eſt vidē qd ſit mot⁹: ⁊ h̓ ꝑꝑ iꝑfectionē ſue nāe. ſ3 q̈3uis ſit difficile tñ eſt poſſibile. ℄ Et nota ſm Lyconieſem ꝙ iſta eſt 2ᵃ diffō motus ꝯcluſa. ſ. ꝙ motus eſt actus imperfectus.

℄ Mouetur autem ⁊ mouēs oē ſicut dcm̄ eſt: cum ſit potentia mobile: ⁊ cuius imobilitas qes eſt. cui eni motus ineſt hmōi mobilitas quies eſt: adhuc agere eni inquātum huiuſmodi ipſum mouere eſt: h̓ autē facit tactu: q̄re ſimul ⁊ patit̄. Unde mot⁹ act⁹ mobilis eſt inq̈3tū eſt mobile.

℄ Hec ē 3ᵃ ps ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. i q̈ īueſtigat̄ alia diffinitio mot⁹. ſ. diffō mālis q̈ ē q̈ſi ꝯ̂ demōſtratiōis ⁊ ꝯtinet duas ꝑticl'as. qrū i ṗ⁹ oñdit ph̓s ꝙ mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū moˡᵉ. In 2ᵃ ibi [Accidit aūt h̓.] Oñdit ꝙ mouēs nō mouet̄ niſi ꝑ accñs. In ṗ⁹ igitur ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis ꝓbat ꝙ mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū moˡᵉ. ⁊ hec ē 10ᵃ ꝯ̂ hui⁹ libri q̈ ꝓbat tripl'r. ⁊ ṗ ſic. oē mouēs cū ſit i pō̈ moˡᵉ i mouēdo mouet̄. ſed mouēs nō mouet̄ niſi cū ē i pō̈ moˡᵉ. mot⁹ igit̄ nō ē act⁹ alicui⁹ niſi inq̈3tū illō ē i pō̈. ſ3 inq̈3tū ē i potentia ē moˡᵉ. ğ mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū moˡᵉ. Uel ſic: mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ qḋ ſil' mouet ⁊ mouet̄. ſ3 nō ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū mouet. ğ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū mouet̄. ⁊ per ꝯñs mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū moˡᵉ. hui⁹ rōnis ph̓s ṗ declat̄ maiorē. d. ꝙ oē mouens mouet̄ ſub iſtis duab⁹ ꝯditiōib⁹. ſ. ꝙ illō mouēs ſit i pō̈ mouēdi ſic ꝙ q̄nq3 mouet ⁊ q̄nq3 nō. Un̄ vbi i noſtra trāſlatiōe habem⁹ i pō̈ moˡᵉ. trāſlatio ꝯ̂ᵗⁱˢ hēt i pō̈ mouēdi. ⁊ ꝯ̂ᵗᵒʳ exponit ſic. ſ. ꝙ ſit mouēs in pō̈: ſic ꝙ q̄nq3 mouet ⁊ q̄nq3 nō. Scḋa ꝯditio ē ꝙ ſit mouēs cui⁹ imobilitas hoc ē ceſſatio a motu ſit vera qes: cū eni alicui īeſt mot⁹ hⁿ imobilitas eſt qes ⁊ nō alīi⁹. Et addit ꝯ̂ᵗᵒʳ. d. ꝙ ph̓s poſuit hāe 2ᵃˢ ꝯditiōe3 q: nō oē mouēs i pō̈ mouet̄ i mouēdo. pō̈ eni ⁊ habit⁹ ſūt mouētes i pō̈ cū aliqñ mouēt ⁊ aliqñ nō. ſ3 tñ nō dicūt qeſcē cū nō ſint corpa ⁊ ꝑ ꝯñs dicūtur moueri. ſic igit̄ appet maior. ſ. ꝙ mot⁹ ē act⁹ illi⁹ qḋ ſil' mouet ⁊ mouet̄: q: mot⁹ ē act⁹ illius qḋ mouet̄. ⁊ illō qḋ mouet̄ ſil' mouet. mīor vō declat̄ ibi [Adhuc agē.] ⁊ h̓ ſic. agē inq̈3tū hⁿ ē mouē: ſed h̓ facit mouēs. ſ. mouē: ita ꝙ moueat̄ tāgēdo: ſed inq̈3tū tāgit patit̄. ⁊ ſic moueri ieſt ſibi inq̈3tu3 patit̄. ⁊ ſic inq̈3tū mouet̄ nō inq̈3tū mouēs. hec igitur ē declatio minoris. mouēs ꝑ ſe mouet̄. ſed ꝙ moueat̄ h̓ ſibi cōpetit ſm ꝙ tāgit ⁊ patit̄: ⁊ vt ſic ē moˡᵉ. ğ mot⁹ nō ē act⁹ illi⁹ qḋ mouet ſi mouet̄ inq̈3tū mouet: ſ3 inq̈3tū mouet̄ ⁊ patit̄. vn̄ ꝯ̂ᵗᵒʳ ꝙ actio ꝓpria mot⁹ ſm ꝙ ē mouēs ē mouē ⁊ nō moueri. ℄ Itē dic̄ ꝯ̂ᵗᵒʳ ꝙ tale mouēs ⁊ motū. ſ. q̄ ſil' mouēt ⁊ mouētur ſūt illa quo⁊ mā ē eadē vt declatū ē in libro ꝑigeneos. ⁊ iō corpora celeſtia nō mouētur ab his que mouēt. ℄ Nōndū ſm ꝯ̂ᵗᵉᵐ h̓ ꝙ hec diffinitio. ſ. mot⁹ ē act⁹ moˡⁱˢ inq̈3tū moˡᵉ: ē notior ṗ⁹ q̄ dic̄: ꝙ mot⁹ ē act⁹ entꝭ i pō̈ inq̈3tū i pō̈. ſed ṗᵃ magis demr̄at ſubam mot⁹. Iſta eni dr̄ia. v3. inq̈3tu3 moˡᵉ ē mālis: ſed ṗᵃ. v3. inq̈3tū in pō̈: eſt ſ3 formā.

℄ Accidit āt h̓ tactu motiui. q̄re ſil' ⁊ patit̄.

℄ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̈ declat̄ ꝙ q̈3uis mouēs moueat̄ h̓ tñ eſt ꝑ accñs. ⁊ ꝑ h̓ remouet̄ qḋdā dubiū: q: poſſet aliqs dicē ꝙ q: mouēs mouet̄ vt dcm̄ ē ꝙ ꝑꝑ hoc moueri ꝑ ſe ineſſet motori. iō ph̓s remouēdo hoc ꝓbat ꝙ mouens nō mouet̄ niſi ꝑ accñs. ⁊ hec ē 11ᵃ ꝯ̂ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ dupl'r. ⁊ ṗ ſic. mouēs nō mouet̄ niſi ꝑ accidēs ſm ꝙ tāgitur ⁊ ſm ꝙ eſt corp⁹ hñs formā in mā. ſ3 accidit mouenti ꝙ mouēdo tāgatur. ergo mouēs non mouetur niſi per accidens.

℄ Spēs autē ſemꝑ eſtimabitur aliq̄ mouens. Aut enim hec: aut qualis aut quanta: que erit ꝑncipium ⁊ cauſa motus cu3 moueat: actu homo facit ex potentia exiſtente homine hominem.

℄ Scḋo ꝓbat hec ꝯ̂ ſic. oē mouēs mouet ſm formā ⁊ ſm ꝙ ē i actu ſ3 nō mouet̄ niſi ſ3 ꝙ ē i pō̈. ğ mouēs nō mouet̄ ſm ꝙ ē mouēs. ⁊ ꝑ ꝯñs mouēs nō mouet̄ niſi ꝑ accñs. ꝓpō ṗ hui⁹ rōnis ponit̄ ilr̄a. ⁊ 2ᵃ patet ex ꝑcedentib⁹. dicit ergo ph̓s ꝙ ſemꝑ extimabit̄ aliqua forma mouēs. i. ſemꝑ extimabit̄ ꝙ aliq̄ foīa ſit illō q̄ mouēs mouet. hec aut forma ſubalis. aut aliq̄ q̄ntitas. aut aliq̄ q̄litas. vbi gratia de ſuba vt hō i actu ꝑ formā ſuā facit de hoīe i pō̈ vt de ſanguie mēſtruo q̄ ē hō i pō̈: hoīe3 i actu. Et dicit hic ꝯ̂ᵗᵒʳ. ſi igit̄ forma fuerit demr̄ata ſimpl'r. i. i ſuba mouebit ad ſubam demōſtratā. ⁊ ſi fuerit q̄lis mouebit ad q̄litatē demōſtratā. ⁊ ſi fuerit q̄nta mouebit ad q̄ntitatē demōſtratā. ⁊ ſi habuerit nām mouēdi ad aliquē locū mouebit ad illū. ⁊ ex hoc loco poſſet accipi ꝙ tā foīa ſubalis q̄3 q̄ntitas ē ꝑnᵐ agēdi ⁊ mouēdi. Un̄ dico ꝙ ex hoc loco nō habet̄ expſſe ꝙ q̄ntitas ſit ꝑnᵐ mouēdi ad q̄ntitatē ſed ꝙ foīa q̄nta ē ꝑnᵐ mouēdi ad q̄ntitatē. nūc aūt nō oīs forma q̄nta eſt q̄ntitas. ℄ Sed circa h̓ capitulū dubitat̄. ſ. utrū mouēs nāle i mouēdo moueatur. ⁊ vī ꝙ nō: q: mouēs ē i actu ⁊ motū i pō̈. ſ3 idē reſpectu eiuſdē nō ē i pō̈ ⁊ i actu. ℄ Itē ꝑ ph̓m 2ᵒ celi. ⁊ i libro de motu aialiū. pō̈ motoris debet excedē potētiā moti. ſi igit̄ idē reſpectu eiuſdē ſit mouēs ⁊ motū: qḋ op3 ſi mouēs moueat̄ a moto: ſeqtur ꝙ idē reſpectu eiuſdē ſit excedēs ⁊ exceſſum. ℄ Hoc ꝯfirmat̄ q: q̄ro: aut mouēs ⁊ motū ſūt adeq̄ta i potētijs vl' nō. ſi ſic. tūc neutrū mouet reliquum: q: ſil'e nō agit oīno in ſibi ſil'e. ſi vō pō̈ vni⁹ ſit maior pō̈ alteri⁹ tūc illō qḋ ē maioris poᵗ mouebit illō qḋ ē minoris poᵗ ⁊ nō mouebit̄ ab eo cū potētia motoris excedat potētiā rei mote. ⁊ ſic nunq̄3 mouēs mouebit̄ cū moto: q: ſi ſit eq̄lis v̄tutis cu3 moto nec mouebit nec mouebit̄. ſi vō ſit maioris v̄

tutis mouebit ⁊ nõ mouebif. ſi ât ſit mioris ꝟtutis mouebif ⁊ nõ mouebit. ¶ Itẽ accipiaf aliqđ agẽs magne ꝟtuᵵ ⁊ ponaf aliqđ paſſũ pue ꝟtuᵵ i ultimo diſtãtie ꝫ quã agens maioris ꝟtuᵵ põt agẽ. ⁊ ſit agẽs magne ꝟtuᵵ.a. ⁊ patiẽs pue ꝟtuᵵ ſit.b. tũc certũ ẽ ꝙ.a. agit i.b. q2.a. pt agẽ p totã illã diſtãtiã q̃ ẽ iter.a. ⁊.b. ⁊ certũ ẽ ꝙ.b. nõ pt agẽ i.a. cũ.b. nõ poſſit agẽ p totã iſtã diſtãtiã. g̃.a. qđ ẽ mouẽs nãle nõ mouef a moto. ¶ Dicẽdũ igif ꝙ oẽ mouens nãle i mouẽdo mouef ſuppoſitiᵵ iſtis duabꝰ ꝯditiõi bus. ſ. ꝙ ſit i põ mouẽs ita ꝙ qñq3 moueat ⁊ qñq3 nõ. ⁊ ꝙ ceſſatio eiꝰ a motu ſit ꝟa qes ſic dcm̃ ẽ i exponẽdo lrãm ut expõit ꝯ͛ᵒʳ. Uñ breuit͛ oẽ mouẽs i põ cuiꝰ imobilitaſ ẽ ꝟa qes nõ mouet niſi moueaf p h̃ enĩ ꝙ eiꝰ imobilitas ẽ qes hẽtur ꝙ tale mouẽſ qđ in mouẽdo mouef ẽ corpꝰ. ⁊ p h̃ ꝙ ẽ mouẽs in põ hẽtur ꝙ cõicat i mã cũ moto. nẽ ât oẽ corpꝰ mouẽſ cõicãſ i mã cũ moto mouef a moto. ⁊ iõ oẽ mouẽs i põ cuiꝰ imobilitas ẽ qes mouef a moto. ſ3 nõ op3 ꝙ oẽ corpꝰ mouẽs moueaf a moto. q2 celũ mouet hec iferiora: ⁊ tñ nõ mouef ab eis: ſ3 bñ oẽ mouẽs corporeũ mouef. ¶ Ad hec dico ꝙ oẽ mouẽſ corporeũ cõicãs cũ moto i mã mouef ab aliq̃ moto ab eo. ſ3 nõ op3 ꝙ moueaf ab oĩ moto ab eo ſed a moto ꝓrio. Dico igif tria. p̊ ꝙ nõ op3 oẽ mouẽs moueri i mouẽdo q2 aliqđ ẽ mouẽs penitꝰ imoˡᵉ: ut p3 8ᵒ hꝰ. 2ᵒ dico ꝙ oẽ mouẽs corpeũ i mouẽdo mouef. ſ3 nõ oẽ mouens corpeũ mouef a moto ab eo: nec eodẽ motu ꝫ geuꝰ q̃ mouet: nã celũ mouet iſta iferiora motu alteratiõiſ: ⁊ nõ mouef ab eis motu alteratiõis. 3ᵒ dico ꝙ oẽ mouẽs corporeũ cõicãs i mã cũ moto mouef a moto ꝓrimo. ⁊ h̃ ſi cõicet cũ moto i ſbo receptiuo foẽ ꝯrie illi foẽ q̃ agit. qñ ât nõ cõicat in ſubo receptiuo foẽ ꝯrie illi foẽ p quã agit: nõ op3 ut p3. qm̃ ſẽſibile nõ cõicat cũ ſenſu in ſbo receptiuo foẽ ꝯrie. iõ ſenſibile mouẽſ ſenſũ nõ patif a ſẽſu. nec ẽt op3 ꝙ moueaf a q̃cũq3 moto ab eo q̃ẽtũcũq3 remoto. ¶ Ad p̊ᵐ igr̃ articulũ dico ꝙ mouẽs ẽ i actu ⁊ motũ i põ. ⁊ nõ ẽ icõueniẽſ ꝙ idẽ reſpectu eiuſdẽ ſit i põ: ⁊ i actu reſpectu diuerſoꝝ: ut p3 cũ calidũ agit i frigidũ: tũc calidũ ẽ i actu p calorẽ reſpectu frigidi: ⁊ ẽ i põ reſpectu frigidi ad frigiditatẽ. ⁊ ſic idẽ reſpectu eiuſdẽ ẽ i põ: ⁊ i actu rõne diuerſaꝝ formaꝝ. nec h̃ eſt icõueniẽs. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ põ motoris ꝫ quã mouet excedit põ3 eiuſdẽ ſpẽi i ipo moto: tñ i moto pt ẽẽ põ ꝯria eq̃lis. ꝟ. g. ſi calidũ agat i frigidũ. calidũ agit p caliditate3: ⁊ caliditaſ i calido agẽte excedit caliditatẽ i paſſo: q2 ſi ẽẽnt eq̃ calida neutrũ agẽt i reliquũ p caliditatẽ. ſ3 nõ op3 ꝙ caliditas ageñᵵ excedat frigiditatẽ i paſſo. Dico igr̃ ꝙ mouẽs mouet motũ p vnã formã: ⁊ patif a moto p aliã formã: ⁊ mouẽs i foĩa ꝫ quã mouet excedit motũ. ⁊ i foĩa ꝫ quã mouef excedif a moto: ⁊ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ idẽ reſpectu eiuſdẽ ſit excedẽs ⁊ exceſſũ ꝫ diuerſas foĩas. nõ enĩ ẽ icõueniẽſ ꝙ aliqd excedat aliđ i caliditate: ⁊ ꝙ excedaf ab eo i frigiditate. ¶ Ad ꝯfirmationẽ igr̃ cũ dĩ: aut mouẽs ⁊ motũ ſt̃ adeq̃ta i potẽtijs aut nõ. Dico ꝙ mouẽs ⁊ motũ ẽẽ adeq̃ta i potẽtijs pt itelligi dupˡ. v3. ꝙ ſt̃ adeq̃ta de põ ꝫ i ea ſpẽ3. ulˡ ꝙ ſt̃ adeq̃ta i ꝯrijs potẽtijs. exẽplu3 p̊mi ut ſi aliq̃ duo ſint calã i eodẽ g̃du ſt̃ adeq̃ta i eadẽ põ ꝫ ſpẽ3. ⁊ tũc dico ꝙ neutrũ illoꝝ agit i reliquũ ꝫ illã põ3 ulˡ ꝟtutẽ i q̃ ſt̃ adeq̃ta. exẽplu3 ſcdĩ ut ſi accipianf duo q̃ ſic ſe hẽant ꝙ q̃ẽtũ vnũ hẽt de calido tm̃ reliquũ hẽat de frigido. tũc dico ꝙ illa q̃ ſic ſt̃ adeq̃ta i potẽtijs ꝯrijs poſſe ẽ ut utrũq3 agat i alteꝝ. Qñ igif dĩ ꝙ ſi ſt̃ adeq̃ta neutrũ agit i reliquũ. Dico ꝙ ſi ſint aliq̃ duo adeq̃ta in eadẽ ꝟtute ꝫ ſpẽ3 neutrũ eorũ agit i reliquũ p illã ꝟtutẽ i q̃ ſt̃ adeq̃ta. Et ſilr̃ dico ꝙ ſi vnũ excedat alteꝝ i eadẽ ꝟtute ꝫ ſpẽ3: excedẽſ agit i exceſſũ p illã ꝟtutẽ: ſ3 exceſſũ nõ põt agẽ p illã ꝟtutẽ i q̃ excedif. Uñ magis calidũ pt calefacẽ minꝰ calidũ: ſ3 minꝰ calidũ nõ pt calefacẽ magis calidũ. ſi ꝟo duo ſint adeq̃ta i ꝟtutibꝰ ꝯrijs utrũq3 pt agẽ in reliquũ. ut ſi q̃ẽtũ ignis hẽt de caliditate tm̃ hẽat aq̃ de frigiditate: utrũq3 pt agẽ in reliquũ: q2 utrũq3 excedit reliquũ i foĩa quã reliquũ natũ ẽ ſuſcipe. ſilr̃ ſi vnũ excedit reliquũ ꝫ foĩas ꝯriã. ꝟ. g. ſi ignis plus hẽat de caliditate q̃3 aq̃ de frigiditate utrũq3 põt agẽ i reliquũ: q2 utrũq3 excedit reliquũ ꝫ aliã ⁊ aliã foĩas ꝫ ſpẽ3. ¶ Ad aliđ argumẽtũ dico ꝙ agẽs magne ꝟtuᵵ ſi agit i paſſũ pue ꝟtuᵵ multũ diſtãs nõ op3 ꝙ repatiaf ab eo. ſ3 tñ repatitur a paſſo in qđ ꝓxime agit qm̃ agẽs magne ꝟtuᵵ non agit in diſtãs ab eo niſi agendo in mediũ: ⁊ ab illo medio repatiaf. g̃ ⁊c̃.

¶ Caᵐ 3ᵐ i ctatꝰ p̊mi i q̃ ſoluũf dubitatiões de motu.

o Ubium ât mãifeſtũ ẽ ꝙ eſt motꝰ i mobili. Actꝰ enĩ huiꝰ ⁊ ab h̃. Motiui ât actꝰ nõ aliꝰ ẽ. Op3 qdẽ enĩ ẽẽ actũ utriſq3. motũ qdẽ enĩ ẽ in ipo poſſe. Mouẽs ât i ipo opari ulˡ agẽ. ſ3 ẽ actiuu3 mobilis. Quare ſilr̃ vnus utriſq3 actus.

¶ Iſtđ ẽ 3ᵐ ca. huiꝰ tractatꝰ i q̃ ſoluunf dubitatiões de motu de agẽ: ⁊ de pati: ⁊ ꝯtiet 4ᵒʳ ptes p̊ñˡᵉˢ: q2 i p̊ª ſoluif q̃dã dubitatio de motu. ſ. an motꝰ ſit i motore aut i moto. In 2ª ibi[Habet aũt ea q̃ faciũt.] Mouenf alie dubitatiões q̃ faciũt dubitare circa ſolõnẽ p̊dicte dubitatiõis. In 3ª ꝟo ibi[Aut neq3 alteriꝰ.] Soluit illas dubitatiões ⁊ põnes i ꝯriũ. In 4ª ibi[Op3 qdẽ igif.] recapitulat ea q̃ ſt̃ dcã i h̃ tcratu p̊. ¶ In p̊ª igr̃ pte p̊ñˡⁱ huiꝰ ca. pt dici ꝙ illđ dubiũ antiq̃rũ ẽ mãifeſtũ. ſ. i q̃ ẽ motꝰ tanq̃3 in ſbo. mãifeſtũ enĩ ẽ ex p̊cedẽtibꝰ. ſ. ꝙ motꝰ ẽ i moˡⁱ tanq̃3 i ſbo. q2 pbatũ ẽ pus ꝙ motꝰ ẽ actꝰ moˡⁱˢ inq̃3 tñ mobile. ⁊ p ꝯñs motꝰ ẽ i moˡⁱ tanq̃3 in ſbo. ⁊ hec ẽ 12ª ꝯ͛ huiꝰ li. ſ. ꝙ motꝰ ẽ i moˡⁱ tanq̃3 i ſbo. hec ꝯ͛ pbaf ſic. oĩs actꝰ moˡⁱˢ q ẽ i mouẽte ẽ in mobili ut i ſbo. ſ3 motus ẽ actꝰ mobilˡ q actꝰ ẽ a mouẽte. g̃ motꝰ ẽ in moˡⁱ ut i ſbo. maior p3 q2 actꝰ mouẽtis i mobile fit i ipſo moˡⁱ. ⁊ p ꝯñs ẽ i ipo ſbiue. mior ꝟo põif in lrã. S3 q2 dcm̃ ẽ ꝙ motꝰ ẽ actꝰ moˡⁱˢ ⁊ ꝙ ẽ a mouẽte: ita ꝙ ẽ idẽ actꝰ mouẽtis ⁊ moˡⁱˢ. ⁊ q2 h̃ pt ẽẽ dubiũ. ſ. an idẽ ſit actꝰ motiui ⁊ moˡⁱˢ iõ h̃ phũs declˡat ⁊ ꝓbat ꝙ idẽ ẽ actꝰ motiui ⁊ moˡⁱˢ. ⁊ hec ẽ 13ª ꝯ͛ huiꝰ li. p̊ tñ ꝓbaf hec ꝯ͛. 2ᵒ ꝟo phũs narrat q̃lr̃ actꝰ motiui ⁊ actꝰ moˡⁱˢ ſt̃ idẽ. ¶ Probaf igr̃ p̊ª ꝯ͛ ſic. idẽ eſt actꝰ agẽtis ⁊ patienᵵ: q2 ille idẽ actꝰ q efficif ab agẽte recipif i paſſo. ſ3 motiuũ ẽ agẽs: ⁊ mobile ẽ patiẽs. g̃ idẽ ẽ actꝰ motiui ⁊ moˡⁱˢ. huiꝰ rõnis pbs ꝓponit ꝯñe. d. ꝙ motꝰ actiui nõ ẽ aliꝰ ſupple q̃3 actꝰ mobiliſ. op3 qdẽ enĩ eũdẽ ẽẽ actũ utriq3. ſ. motori ⁊ mobili. Deide põif mior huiꝰ rõnis cũ dĩ ꝙ motũ. i. moˡᵉ ẽ i ipo paſſo. i. mobile ẽ patiẽs ſiue paſſiuũ. mouẽs aũt i ipo opari: ulˡ agẽ. i. mouẽs ẽ agẽs. ⁊ ex his cõcludit pbs ꝯñe. ſ. ꝙ vnꝰ ẽ actꝰ motiui ⁊ mobilis.

¶ Sicut idẽ ſpatiũ ẽ vniꝰ ad duo ⁊ duorũ

ad vnuȝ: ⁊ aſcendētis ⁊ deſcēdētis. Nec enim vnum quidē ſūt. rō autem nō vna. Silr aūt eſt ⁊ in mouēte ⁊ in moto.

¶ Cū pħs ꝓbauit ꝙ idē ē act⁹ motiui ⁊ mo^lis. narrat qualr act⁹ motiui ⁊ act⁹ mobil' ſūt idē. Et īcēdit dicere ꝙ act⁹ motiui ⁊ mobil' ſūt vnū realiter. rō tñ eoꝝ nō ē vna. i. alia eſt rō diffinitiua illi⁹ act⁹ ſꝫ ꝙ ē a motore. alia ē ſꝫ ꝙ recipiṫ i mobili. ⁊ ad h̄ decla rādū pōit pħs duo exēpla. Exēplū p^m ē ſpatiū qḋ vnū hēt ad duo: ⁊ ꝙ duo hn̄t ad vnū. illḋ eſt vnū ⁊ idē realr. ⁊ tñ ei⁹ rō nō ē vna. Exēplū 2^m ē ſpatiū aſcēdentꝭ ⁊ deſcēdētiſ. i. ſpatiū a deorſū i ſurſū ⁊ a ſurſū i deorſū qḋ ſpatiū eſt idē realr ⁊ diuerſū ſm diffōnē. ⁊ eodē mō act⁹ motiui ⁊ act⁹ mo^lis ſt̄ idē realr ⁊ dn̄t rōne. vñ p rōnē itelligiṫ diffōnē qditatiuā. ¶ Sꝫ dubiū ē qualr eadē res ꝑt hēre diuerſaſ diffōneſ: qꝛ cū diffō ſignificet qditatē rei ⁊ vna ⁊ eadē res nō hēt niſi vnā qditatē vꝫ ꝙ vna ⁊ eadē res nō hēt niſi vnā diffōnē. ¶ Dicēdū ꝙ vna ⁊ eadē reſ ꝑt diuerſimode mouē̄ itellectū. ut ſpatiū qḋ ē iter ſurſū ⁊ deorſū pōt mouē̄ itellectū diuerſimode. vꝫ. vno° ut ē a ſurſū i deorſū. alio° ut ē a deorſū i ſurſū. ⁊ iſte ſūt diuerſe rōnes ſe tenētes ex ꝑte obiecti eiuſdē. cū igiṫ diffō ſit ſmō ſignificās qditatē ꝓut apphēdiṫ ab itellectu. ⁊ eadē qditas ꝑt diuerſimode apphēdi ab itellectu ſequiṫ ꝙ eadē qditaſ pōt hēre diuerſas diffōnes. ¶ Dico igiṫ ꝙ q̄uis vna ⁊ eadeȝ res hēat diuerſas diffōnes tñ nō hēt diuerſas qditates. imo diuerſe diffōneſ ſignificāt eādē qditatē diuerſimode apphēſam ab itellectu. ¶ Notāda ſūt h̄ dcā 2^is. ꝓ ꝙ 2^or dicit h̄ ꝙ nece ē ut mot⁹ ſit eadē ꝑfectio utriuſqꝫ. ſ. motoris ⁊ moti ⁊ nō ꝙ mouē̄ ſit aliḋ a moueri oīb⁹ modis. ſ. aliqḋ extrīs i eēntia motoris quēadmodū mot⁹ ē i eēntia moti. qm̄ actio motoris q̄ ē mouē̄ ē ei⁹ ⁊ nō in eo. hec 2^or. ⁊ ex h̄ expſſe habeṫ ꝙ actio nō ē i agēte ſꝫ i paſſo. ¶ Itē diċ 2^or ꝙ actio motoris ē facē̄ motū i aliḋ: ⁊ iō addit 2^or. d. ꝙ ſiċ actio agētis ⁊ patiētis ē vna i ſb̄o ⁊ duo i diffōne. ita ē de motore ⁊ moto ⁊ ulr in oīb⁹ relatiē oppoſitꝭ. qm̄ ſiċ idē ē ſpatiū ſeu ꝓportio vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnū ita ē ēt ſpatiū aſcēdētis ⁊ deſcēdentis: qm̄ ſpatiū in aſcēſu: ⁊ ſpatiū in deſcenſu idē ſunt ſm ſb̄m. nō tñ eſt rō vna. ⁊ ſilr eſt in mouēte ⁊ moto: qꝛ mot⁹ utriuſqꝫ ē vnus ſm ſb̄m: nō tñ eſt vn⁹ ſm rōnē: qꝛ per cōparationē ad agēs dī mouē̄: ⁊ per cōparationem ad paſſū dī moueri. ¶ Unde notādū ꝙ 2^or declarat illa exempla que pħs pōit in lr̄a. ⁊ p̄ illḋ de ꝓportiōe vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnū. d. proportio enī iter vnū ⁊ duo ē eadē ſꝫ ꝙ ē iter duo. ⁊ ē due ſꝫ ꝙ ē ꝓportio vni⁹ ad duo qḋ ē dimidiū ē alia ꝓportiōe duoꝝ ad vnū qḋ ē duplū. hͨ 2^or. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝓportio iter vnū ⁊ duo pōt 2ſiderari ul' ſolū ut ē iter duo extrēa. ut illa ꝓportio q̄ ē vni⁹ ad duo pōt cōſiderari ul' ſm ꝙ ē qḋdā iteruallū iter illa duo extrēa. ⁊ ſic ē vna ꝓportio re ⁊ rōne. Alio mō pōt 2ſiderari illa ꝓportio ut ē vni⁹ ad duo: ⁊ ſic ē vna ſꝫ ſb̄m ⁊ diuerſa ſꝫ diffōnē: qꝛ alia ē ei⁹ rō ut ē ab vno termīo ⁊ alia ē rō ei⁹ ut ē ad alterū terminū. 3° mō pōt 2ſiderari ꝓportio vni⁹ ad duo ⁊ ꝓportio q̄ ē duorū ad vnū. ⁊ ſic ſūt due ꝓportiones diuerſe ſꝫ rē ⁊ ſꝫ rōnē qm̄ ubi extrēa relōis ſūt diuerſa alia ē relō vni⁹ extrēi ad aliḋ ⁊ alia ecōuerſo. vñ nō ē eadē ꝓportio duoꝝ ad vnū ⁊ vnius ad duo: qꝛ ꝓportio duoꝝ ad vnū ē dupla. ⁊ ꝓportio vni⁹ ad duo ē dimidiū. exemplū igiṫ pħi oꝫ itelligi de relatiōe q̄ ē vni⁹ ad duo. q̄ ut ē vni⁹ ⁊ ut ē ad duo ē eadē ſꝫ rē ⁊ diuerſa ſꝫ rōnē: ⁊ ita eſt de motu q̄ ē act⁹ motoris ⁊ mo^lis: qꝛ ē vn⁹ ſꝫ rē ⁊ diuerſuſ ſꝫ rōnē. Aliḋ exēplū decl'at 2^or. d. ⁊ ſilr aſcēſus ⁊ deſcēſus ſūt idē ſꝫ ꝙ ſūt mot⁹ iter duo. ⁊ ſūt duo: qm̄ i reſpectu ſupioris dī aſcēſus. ⁊ i reſpectu iferioris dī deſcēſus: tñ nō ē eadē diffō aſcēſus ⁊ deſcēſus: ſed ambo ſūt idē ſm ſb̄m. ⁊ ſic ē de motore ⁊ moto: qm̄ actio facta iter illa ē eadē. ſꝫ i reſpectu alteri⁹ dī mouē̄: ⁊ i reſpectu alteri⁹ dī moueri que ſūt valde oppoſita. hec 2^or. ¶ Sꝫ dubiuȝ ē qualr aſcēſus ⁊ deſcēſus ſint idē mot⁹ cū ſint mot⁹ 2rij. Pōt dici ꝙ mot⁹ reflex⁹ fact⁹ ſurſū iteꝝ reflectendo deorſū pōt dici aſcēſus ⁊ deſcēſus. aſcēſus reſpectu ſupioris ad quem eſt: deſcenſus reſpectu loci iferioris ad quē redit. tñ pōnereṫ exēplū 2uenientī⁹ ſi loco aſcēſus ⁊ deſcēſus ponereṫ acceſſus ⁊ receſſus: qm̄ idē mot⁹ ſꝫ ſb̄m q̄ ē receſſus a t'mio a quo ē acceſſus ad terminū ad quē. ſꝫ dn̄t rōne. ⁊ forte 2^or i ſuo idiomate per aſcēſum ⁊ deſcenſum intelligit acceſſum ⁊ receſſum.

¶ Habet aūt defectū rōnabilē. Nec ē enī fortaſſis eē quendaȝ actū actiui ⁊ paſſiui. Hic qdē enī actio: illic aūt paſſio: op⁹ enī ⁊ finis hui⁹ qdē actio: illi⁹ āt paſſio. Qm̄ igiṫ utraqꝫ ſūt mot⁹: ſi qdē alteri i aliq̄ ſūt Aut enī utraqꝫ i patiēte ⁊ moto ſūt: aut i agēte ſūt utraqꝫ. Aut actio qdeȝ in agēte: paſſio aūt in patiēte eſt. Si aūt opꝫ ⁊ hāc actionē vocare equoce quidem ſit.

¶ Hec ē 2ª ps p̄n^lis hui⁹ caplī ⁊ ē inqſitiua i q̄ mouētur dubitatiōes rōnales circa p̄dicta. ⁊ p̄ ponunṫ dubitatiōes. 2° vō ponunṫ rōnes faciētes dubitare: qꝛ igiṫ imediate dcm̄ ē ꝙ act⁹ actiui ⁊ paſſiui ſt̄ vn⁹ mot⁹ ſm ſb̄m ⁊ diuerſi ſm ſpēꝫ. iō circa h̄ mouenṫ due qōnes diſputatiue. q̄rū p̄ª ē. an agē̄ q̄ ē actio motoris ⁊ agi q̄ actio moti ſint eadē ul' diuerſa. ⁊ inuit pħs rōnē ꝓbātē ꝙ ſūt diuerſa: q̄ tal' eſt. tā agēs q̄ꝫ patiēs hn̄t actionē ꝓpriā. ⁊ actio agentis ē agere: ⁊ actio patiētis ē pati. ⁊ he due actiones ſt̄ diuerſe. ⁊ ſilr finis ꝓueniēs ab opatiōe utriuſqꝫ ē diuerſuſ. iō ex his arguiṫ ſic. Ille actiōes ſūt diuerſe ex qb⁹ ꝓueniūt fines diuerſi. ſꝫ ex actione agētis a ex actiōe patiētis ꝓueniūt fines diuerſi. g̃. Uñ dicit 2^or ꝙ pħs inuit ꝙ quēadmodū fines ſūt diuerſi ē nece ut actio diuerſificeṫ. ⁊ inuit h̄ qꝛ diuerſitas i finib⁹ ē māifeſtior q̄ꝫ diuerſitas i actionib⁹. hec igiṫ ē p̄ª qō. ſ. an agere ⁊ agi ſint idē aut diuerſa. 2ª qō. ſuppoſito ꝙ agē̄ ⁊ agi ſint diuerſa ⁊ utrūqꝫ ſit mot⁹: ē qō: utrū ambo. ſ. agē̄ ⁊ agi ſint in agēte ul' ābo ſint i patiēte. aut agē̄ ſit i agēte ⁊ agi i patiēte. eꝫ aūt nō ꝑt dici ꝙ agē̄ ſit i patiēte ⁊ agi in agēte niſi equocādo de actiōe ⁊ paſſiōe. ſ. paſſionē vocando actionē ⁊ actionem vocādo paſſionē.

¶ Sꝫ ſi h̄ ē i mouēte. mot⁹ erit. Eadē eniȝ rō ē i mouēte ⁊ i moto. Quare āt oē mouēs mouebiṫ aut hn̄s motū nō mouebiṫ.

¶ Propoſitꝭ igiṫ qōnib⁹ pħs pōit rōnes faciētes dubitare ⁊ p̄ ꝓbat ꝙ actio nō ē i agēte nec paſſio i patiēte. ⁊ h̄ ſic: ſi actio eēt in agēte ꝑ ſe: tūc mot⁹ eſſet

i mouēte ꝑ ſe:qm̄ eadē ē rō de agēte ⁊ patiēte: ⁊ de mouēte ⁊ moto. ꝯñā p3. q2 tā actio agētis q̄3 patiētis ē mot⁹ ut ſuppōit i qōne. ⁊ ſilr oē agēs ē mouēs. h' igr̄ ꝯñā ē bōa. ſ. actio ē i agēte ꝑ ſe. g̊ mot⁹ ē i mouēte ꝑ ſe. q2 arguit ab iferiori ad ſupi⁹. ſ3 ꝯñs ē falſū. ſ. ꝙ ꝑ ſe mot⁹ ē i mouēte. igit ⁊ añs. ſ. ꝙ mot⁹ ſit ꝑ ſe i agēte. falſitas ꝯñtis appet: qm̄ ſi mot⁹ ſit ꝑ ſe i mouēte: tūc oē mouēs mouet: aut hñs motū nō mouet. ſ3 ꝯñs ē falſū ⁊ ipo^le ꝑ utraq3 pte. g̊ ꝯñā p3: q2 ſi mot⁹ ſit ꝑ ſe i mouēte: tūc q̄ro utrū oē mouens mouet ul' nō. ſi ſic hēt ꝓpo^m. ſ. ꝙ oē mouēs mouet ul' hñs motū nō mouet. ſi v̊o det ꝙ nō oē mouēs mouet ⁊ cū i oi mouēte ſit mot⁹ ſuppoſito ꝙ mot⁹ ſit ꝑ ſe i mouēte. nā ꝑ ſe ſuppōit de oi ſeqt ꝙ aliqd i q̊ ē mot⁹ nō mouet. ⁊ ita hñs motū nō mouet. ⁊ ſic adhuc habet ꝓpoſitū: q2 ſi hñs motū nō mouet tūc oē mouēs mouet: ul' hñs motū nō mouetur.

¶ Si aūt utraq3 i moto ſūt i patiēti ⁊ actio ⁊ paſſio. ⁊ doctio ⁊ doctrina. cū duo ſint in addiſcēte. Primū qdē ꝙ act⁹ uniuſcuiuſq3 nō in unoquoq3 erit. Poſtea ⁊ inconueniens eſt ꝑ duos mot⁹ ſil' moueri. Quedam nāq3 erūt alteratiōes due uni⁹ ⁊ in unā ſpeciem. ſed impoſſibile eſt.

¶ Nūc pħs deſtruit aliō mēbrū. ſ. ꝙ utrūq3 ſit i patiēte. ſ. tā actio q̄3 paſſio: ⁊ utrūq3 eē i patiēte pt intelligi dupr'. ſ. ul' ꝙ ſit duo mot⁹ exñtes i patiēte: ul' ꝙ ſit un⁹ mot⁹ exñs i patiēte: iō pħs deſtruit utrūq3 ⁊ p̊ ꝓbat ꝙ nō pt dari ꝙ actio ⁊ paſſio ſint duo motus exñtes i patiēte. ⁊ h ꝓbat duplr'. p̊ q2 ſi ſic. tūc ſeq̄ret ꝙ act⁹ uniuſcuiuſq3 nō erit i unoq3. i. act⁹ nō erit i eo cui⁹ ē act⁹ ſ3 in alio. q2 act⁹ agētis nō erit in agēte. Vel ſi det ꝙ act⁹ agētis ſit i agēte ſequit ꝙ un⁹ act⁹ erit ſil' i duob⁹. i. i agēte ⁊ patiēte ita ꝙ act⁹ agētis ſit i agēte ⁊ patiēte: ⁊ ſic doctria ſil' erit i docēte ⁊ addiſcēte qd ē ipo^le. 2⁹ ꝓbat idē ducēdo ad aliud incōueniēs ſic. ſi actio ⁊ paſſio ſūt duo mot⁹ exñtes in paſſo ſeqt ꝙ unū ⁊ idē mobile. ſ. ip3 patiens mouebit ſil' ad eūdē terminū duob⁹ motib⁹ ſ. motu q eſt actio. ⁊ motu q ē paſſio qd eſt impo^le.

¶ S3 un⁹ erit act⁹. S3 irrōnabile ē ⁊ duorū ⁊ alteroꝝ ſ3 ſpēz eūdē ⁊ unū eē actū. Et erit ſiqdē doctio ⁊ doctrina idē ⁊ paſſio ⁊ actio: ⁊ docē cū addiſcere idē: ⁊ agere cū pati. Quare neceſſe eſt oēm docentem addiſcere. ⁊ agentē3 pati.

¶ Nūc pħs deſtruit aliō mēbrū. ſ. ꝙ actio ⁊ paſſio ſit un⁹ mot⁹ exñs i paſſo. ⁊ h ꝓbat ducēdo ad duo icōueniētia. p̊^m ē q2 ſic un⁹ mot⁹ erit act⁹ diuerſoꝝ ſ3 ſpē3: qm̄ agē ē act⁹ agētis: ⁊ agi eſt act⁹ patiētis. ⁊ agēs ⁊ patiēs dint ſ3 ſpē3. g̊ ſi actio ⁊ paſſio ſit un⁹ mot⁹: ſeqt ꝙ diuerſoꝝ ſ3 ſpēz erit un⁹ ⁊ idē. qd eſt ipo^le. 2° ꝓbat idē ſic: ſi actio ⁊ paſſio ſūt un⁹ motus exñs i patiēte ⁊ cū docē ſit agē ⁊ addiſcē pati. ſeqtur ꝙ docē ⁊ addiſcē ſint idē qd ē ipo^le. q2 ſi docē ⁊ addiſcē ſint idē tunc oē docēs addiſceret illō qd doceret: ⁊ oē addiſcēs doceret illud qd addiſcit.

¶ Uñ eſt ſciendum ſ3 aliquos ꝙ pħs adducit ad q̄tuor icōueniētia dato ꝙ actio ⁊ paſſio ſint unus mot⁹ exñs i paſſo. p̊^m icōueniēs ē ꝙ diuerſoꝝ ſ̄m ſpēm erit un⁹ ⁊ idē act⁹. 2^m icōueniēs ē ꝙ doctio q̄ tenet ſe ex pte docētis. ⁊ doctrina q̄ ſe tenet ex pte addiſcētis erūt idē. 3^m icōueniēs ē ꝙ oīno actio ⁊ paſſio. ⁊ docē ⁊ addiſcē. ⁊ agere ⁊ pati erūt idē. 4^m icōueniēs ē ꝙ oē docēs addiſcēt: ⁊ oē agēs pateret. breuit' igit recolligēdo due qōnes ſūt poſite. p̊^a utrū actio ⁊ paſſio ſint idē motus ul' diuerſi. 2^a qō. poſito ꝙ ſint diuerſi aut utrūq3 ē i agēte ul' utrunq3 i patiēte. aut alteꝝ ē i agēte ⁊ alteꝝ i patiēte. Deinde ꝓbat ꝙ actio nō ē i agēte: q2 tc oē mouēs moueret: ul' hñs motū nō moueret. Poſtea ꝓbat ꝙ nō ſūt duo mot⁹ exñtes i patiēte. ⁊ h duplr'. p̊ q2 ſic act⁹ uniuſcuiuſq3 nō erit in unoq3. Scdo q2 ſic idē moueret ſil' duob⁹ motib⁹ ad eūdē t'minū. Tertio ꝓbat ꝙ actio ⁊ paſſio nō ſūt un⁹ mot⁹. ⁊ h duplr'. p̊ q2 ſic diuerſoꝝ ſ3 ſpēm erit un⁹ ⁊ idē act⁹. 2° q2 ſic agere ⁊ pati. ⁊ docē ⁊ addiſcere erūt idē. ex q̄ ſequtur ꝙ oē docēs addiſceret: ⁊ oē addiſcēs doceret.

¶ At neq3 alteri⁹ actū i altero eē icōueniēs eſt. Eſt enim doctio act⁹ docētis. In q̄dā tn̄ ⁊ nō deciſus: ſed huius in hoc.

¶ Hec ē 3^a ps p̄n^l hui⁹ ca. i q̄ pħs ſoluit illas dubitatiōes q̄ accidūt ex p̊^a qōne. ſ. ex illa utrū mot⁹ ſit in motore aut in moto. ⁊ ex illa dubitatione accidūt alie qōnes. ſ. an actio ⁊ paſſio ſint idē mot⁹ ul' diuerſi. ⁊ ſiue ſint idē ſiue diuerſi: ē qō an ambo ſūt i agēte aut ābo ſint i patiēte: ul' actio ſit i agēte: ⁊ paſſio i patiēte. ⁊ q2 ipſe vult ꝙ ābo ſint i patiēte. iō ſolutio ſua ꝯſiſtit i ſoluēdo rōnes q̄ ꝓbāt ꝙ nō ābo ſūt i patiēte. nō tn̄ ſoluit eas eodē ordine q̄ facte ſūt. ⁊ oēs ſol'ones fūdant i h. ſ. ꝙ actio ⁊ paſſio ſūt unus mot⁹ ſ̄m ſbm ſiue m̄aliter. ſ3 dint rōne diffinitiua. Prio igit pħs ſoluit p̊mā rōnē ꝓbātē ꝙ nō ambo ſūt in patiēte. ⁊ rō fuit iſta. ſi ambo. i. actio ⁊ paſſio eēnt i patiēte tc̄ actio uniuſcuiuſq3 nō erit i unoq3. iſtā igit rōnē ſoluit pħs. d. ꝙ nō ē icōueniēs actū uni⁹. ſ. agētis eē i alt'o. ſ. i patiēte. Eſt eni doctio act⁹ docētis in q̄dā tn̄. ſ. addiſcēte. ſ3 q̄uis act⁹ agētis ſit in patiēte: tn̄ act⁹ agētis nō ē deciſus ab agēte: ita ꝙ nullo mō ſit ei⁹. ſ3 act⁹ agētis ē huius in h. ſ. agētis i paſſo. Et ꝯ^{ter} ⁊ nō dicim⁹ ꝙ actio agētis ē i patiēte ſ3 ꝙ abſcidit ab agēte. qm̄ ſi h eēt tūc nō eſſet agentis: ſed ſ̄m ꝙ eſt continuus ex hoc in h. ſ. ab agēte in patiente.

¶ Neq3 eni3 unum duobus ꝓhibet nihil eundē eſſe actū nō ſicut eſſe idē: ſed ſicut eſt quod potentia eſt ad agens.

¶ Soluit pħs aliā rōnē q̄ ꝓbauit ꝙ nō ābo. ſ. actio ⁊ paſſio ſint un⁹ mot⁹ exñs i paſſo. q2 ſi ſic. tc̄ diuerſoꝝ ſ̄m ſpēm erit un⁹ ⁊ idē act⁹. iſta rō ſoluit ſic: q2 nō ē icōueniēs unū actu3 eē duoꝝ. ſ. uni⁹ ut agentis ⁊ alteri⁹ ut patiētis. tn̄ alia ē rō ei⁹ ut ē ab agēte. ⁊ alia ut recipit i paſſo. vñ diuerſoꝝ ſ3 ſpē3 nō ē un⁹ act⁹ ſ̄m eādē rōnē qditatiuā: tn̄ diuerſoꝝ ſ̄m ſpēm pōt eē un⁹ ⁊ idē act⁹ ſ3 rē ⁊ ſ3 ſbm ſicut reſpect⁹ ei⁹ ꝙ pōt ad illō qd ē agēs: qm̄ ille reſpect⁹ ſ3 ſe circūſcriptis t'mis ē un⁹. ſ3 rōnē tn̄ qditatiuā nō ē un⁹. Un̄ dīc ꝯ^{ter} ꝙ actio ex q̄ ſi fuerit duoꝝ nō ſeqt ut qditas illoꝝ duoꝝ ſit una ē de gñe relōnis. ſic relō ei⁹ qd pt ad illō ad qd pt. iſta eni ē diſpō oīs rei q̄ refert ad aliud. ſ. qñ relatio inter illa ē diſpoſitio una exñs inter duo. ⁊ eſt una ſ3 unū modū: ⁊ duo ſ̄m aliū modū ⁊c̄.

¶ Neq3 nec̄e ē docētē addiſcē: neq3 ſi pa

ti ⁊ agē idē ē nō tñ tanq̄ʒ rōnē eē vnā qō qd erat eē dicētē ſic tunice ⁊ idumēti:ſed ſicut via a thebis ad athenas:⁊ ab athenis ad thebas:quēadmodū dcm̄ ē prius. Nō eni oia eadē īſūt quolibet mō eiſdē: ſed ſolū quibus eſſe idem eſt.

¶ Hic pħs ſoluit aliā rōnē pbātē q actio ⁊ paſſio nō ſīt idē mot⁹ exñs i patiēte. ⁊ ratio fuit illa. q2 ſi eēnt vn⁹ mot⁹ tc̄ doctio ⁊ doctria eēnt idē. ⁊ tc̄ docēs ad diſcēt illō qō docēt. illa rō ſoluit. d. q illō jcōueniens nō ſeqr. ſ. q docēs addiſcat illō qō docet: q2 q̄uis doctio ⁊ doctria ſint idē ƀʒ rē: nō tñ ſīt idē ƀʒ rōnē vl̄ diffōnē. Nō eni doctio ⁊ doctria ſīt idē ƀm rōnē ſic tunica ⁊ idumentū. ſʒ ſic via ab atheniſ ad thebas ⁊ eꝯ ſīt eadē. qm̄ via ab athenis ad thebas ⁊ eꝯ ſīt idē ƀm ſbm. ſʒ nō ſīt idē ƀʒ diffōnē. ⁊ eodeʒ mō ē de actiōe ⁊ paſſiōe. nec opʒ q oīa eadem q̄libet mō īſint eiſdē. ſʒ q̄cūq̄ʒ ſīt eadē ƀm diffōnē cui ineſt vnum ⁊ reliquum. Et ꝯ^{sor} nō oē de quo dī ħ nomen vnū dī de eo ƀm hoc ⁊ q̄ditas eſt eadem.

¶ At ꝟo neq̄ʒ ſi doctio ⁊ doctria idē:⁊ addiſcē ⁊ docē idē:ſicut neq̄ʒ ſi ſpatiū vnū diſtantium ſit: ⁊ diſtare hinc illuc ⁊ inde huc: vnum ⁊ idem eſt.

¶ Soluit aliō icōueniēs ad qō fuit deductū ſic. ſi actio ⁊ paſſio ſīt idē: tc̄ doctio ⁊ doctria erūt idē. ħ ſic ſoluit: q2 q̄uis doctio ⁊ doctrina ſīt idē: ex ħ tñ nō ſeqtur q addiſcē ⁊ docē ſint idē ſic nō ſeqt̄ ſi vnuʒ ſit ſpatiū aliqꝛū diſtātū q pp ħ diſtare hic illuc ⁊ inde huc ſit vnū ⁊ idē. ¶ Notādū q ſpatiū dīc diſtātiā abſolutā: ⁊ diſtare dīc eā t̄mīs applicatā. ⁊ iō nō ſeqꝛ idē ē ſpatiū. ḡ idē ē diſtare. ⁊ eodē mō mot⁹ nec reſpicit agēs nec paſſū: ſʒ formā ad quam tēdit. actio aūt ⁊ paſſio dicūt motū t̄mīs applicatū: q2 actio eſt ꝑut ab agēte. paſſio ꝟo ꝑut recipiꝛ i paſſo. ⁊ ideo q̄uis doctio ⁊ doctrina ſint idē. ex ħ tñ nō ſequiꝛ q docere ⁊ addiſcere ſint idem.

¶ Oino aūt dicē ē: neq̄ʒ doctio cū doctrina: neq̄ʒ actio cū paſſiōe idē ꝓpe ē: ſʒ cui īſūt hec mot⁹. Qō cū hui⁹ i ħ: ⁊ qō huius ab hoc actū eſſe rōne alterū eſt.

¶ Hic pħs pōit ſolōnē gñalē ad oia icōueniētia q̄ ē q oino vl̄r opʒ dicē q doctio ⁊ doctria nō ſīt idē: ſʒ cui hec īſūt mot⁹ eſt vn⁹ ⁊ idē. ⁊ q actio ⁊ paſſio nō ſint oīno idē appet qm̄ act⁹ q ē hui⁹. ſ. agētis in ħ. ſ. i paſſo. hui⁹. ſ. paſſi ab ħ. ſ. ab agēte nō ē idē oīno. q2 nō ē idē ƀm diffōnem. ¶ Sciēdū tñ q alias duas rōnes q̄ pbāt q nō ambo. ſ. actio ⁊ paſſio ſīt in patiēte nō ſoluit pħs q2 ſolō eaꝝ pōt ſatꝫ hēri ex ſolōnib⁹ aliaꝝ rōnuʒ. q2 vna illaꝝ rōnū deducebat ad ħ q idē ſil̄ moueꝛ duob⁹ motib⁹ ad eūdē terminuʒ. ħ nō ſequiꝛ q2 actio ⁊ paſſio nō ſīt duo mot⁹. ſʒ ſūt vn⁹ mot⁹. Alia rō ꝓbauit q actio ⁊ paſſio nō ſīt vn⁹ mot⁹ exñs in pō. q2 agēs ⁊ patiēs ſūt diuerſa ƀʒ formā. ḡ nō hñt eandē actionē. ħ ſoluiꝛ q2 agēs ⁊ patiēs ſīt diuerſa ƀʒ formā. iō nō hñt eādē actionē oino: q2 nō habent eādē actionē ƀm diffōnem.

¶ Quid q̄dē igiꝛ mot⁹ ſit ⁊ vl̄r ⁊ ƀm ptē dictū ē. Nō eni imāifeſtū ē quō determinabiꝛ ſpērū vnaq̄q̄ʒ ipī⁹. Alteratio q̄dē eni alterabil̄ ƀm qō ē alterabile endelechia ē.

¶ Hec ē 4^a ps pn^{cie} hui⁹ capl̄i i q̄ pħs recapitulat ea q̄ dcā ſīt de diffōne mot⁹ dicēs q dictū ē qd ſit motus vl̄r ⁊ ƀʒ ptē: ⁊ dictū ē q̄ ē diffinitio mot⁹ i cōi: ⁊ ēt dcm̄ ē q̄ ē diffō ſuaꝝ ꝑmaꝝ ſpecieꝝ. ſ. alterationis augmētatiōis ⁊c̄. ⁊ maxie ħ ē manifeſtū ex 2^a diffōne mot⁹ i q̄ dī q mot⁹ ē act⁹ mo^{bis} inq̄ʒtū mo^{le}. iſta eni diffō ē notior: q̄ʒ p^a. ⁊ ꝑ iſtā diffōnē motus apparet q̄ ſit diffō alterationis augmētatiōis ⁊c̄. qm̄ ſic mot⁹ ē act⁹ mo^{bis} inq̄ʒtū mo^{le}. ita alteratio ē act⁹ alterabilis inq̄ʒtū alterabile: ⁊ augmētatio eſt act⁹ augmētabil̄ inq̄ʒtū augmētabile ⁊ ſic de aliiſ.

¶ Ampli⁹ āt noti⁹ q pō actiui ⁊ paſſiui inq̄ʒtū hmōi ſimplr̄ ⁊ iteꝝ ƀʒ vnūquodq̄ʒ: qm̄ edificatio aut medicatio. Eodē āt dicet mō ⁊ de aliis motib⁹ ſingulis.

¶ Sicut noti⁹ ē motū eē actū mobilis inq̄ʒtū mo^{le} q̄ʒ motū eē actū entis i pō: ita noti⁹ eſt motū eē actuʒ motoris ⁊ mo^{lis} q̄ʒ ſpm eē actū mo^{lis}. ⁊ ħ ꝑ q̄ōneʒ ꝑdictā de motu. ſ. utrū mot⁹ ſit act⁹ motoriſ aut mobilis ſiue utrū mot⁹ ſit i motore aut i moto. Illa tñ diffō mot⁹ q̄ dīc q mot⁹ ē act⁹ mo^{lis} inq̄ʒtū mo^{le} eſt notior q̄ʒ p^a q̄ dīc q mot⁹ ē act⁹ entis i pō ⁊c̄. q2 ꝑ iſtā diffōnē ſcōaʒ pt aliqs ſcire oēs diffōnes ultimaꝝ ſpērū mot⁹. qm̄ ꝑ iſtā diffōnē appet q edificatio ē act⁹ edificabil̄ inq̄ʒtū edificabile. ⁊ q medicatio ē act⁹ medicabil̄ inq̄ʒtū medicabile. ¶ Intelligēdū tñ ut mihi vī q pħs ex ſolōnib⁹ ꝑdictaruʒ q̄ōnū īueſtigat vnā 3^{am} diffōnē mot⁹ q̄ ē iſta. vʒ. motus ē act⁹ motoris ⁊ mo^{lis}: ⁊ ƀʒ ħ erūt q̄nq̄ʒ diffōnes mot⁹. p^a q mot⁹ ē exit⁹ de pō ad actū. ⁊ hāc pōit linco. eē p̄mā diffōnē ⁊ indemrabile. 2ª diffō ē q mot⁹ ē act⁹ entis i pō inq̄ʒtū i pō. 3^a q mot⁹ eſt act⁹ impfect⁹. ⁊ hāc pōit linco. eē vnā diffōnē. 4^a q mot⁹ ē act⁹ mo^{lis} inq̄ʒtū mo^{le}. 5^a ⁊ ultima diffō ē q mot⁹ ē act⁹ motoris ⁊ mo^{lis}. ¶ Sʒ ħ occurrūt duo dubiā. p^{mm} ē utrū actio ⁊ paſſio ſint idē mot⁹. Scdm̄ dubiū ē utrū actio ſit i agēte vl̄ i paſſo. Ad p^m dubiū vī q nō ſint idē q2 ſi eēnt idē tc̄ iſta eſſet ꝟa. vʒ. actio ē paſſio. ſʒ ħ ē falſa. q2 ſua ꝯdictoria ē imediate ꝟa: ut pʒ ꝑ poſte. ubi pħs dixit q negatiua ē imediata i q̄ vnū gen⁹ gñaliſſimū remoueꝛ ab alio. hec igiꝛ ē imediata. nulla actio ē paſſio ḡ. ¶ Itē ꝑdicamēta ſīt ꝑ diſticta ḡ i nullo ꝯueniūt. q2 ſi i aliq̄ ꝯuenirēt ⁊ in aliq̄ differrēt tc̄ nō eēnt diſticta niſi rōne ptis ⁊ ſic nō eēnt ꝑ diſticta. ¶ Itē ſi actio ⁊ paſſio eēnt idē: hērēt eādē ſpēs ⁊ ſic eadē ſpēs eēt in diuerſis ꝑdicamētis qō ē ꝯ phūʒ i ꝑdicamētis dicētē. diuerſoꝝ geneꝝ ⁊c̄. ¶ In oppoſitū vī phūs hic d. q actio ⁊ paſſio ſīt idē act⁹. ¶ Ad hāc dubitationē ē dicēdū q actio ⁊ paſſio pñt accipi triplr̄. ſ. vl̄ mālr̄ tm̄. vl̄ formalr̄ tm̄. vl̄ ꝑ aggregato ex formali ⁊ māli. ſi accipiant mālr̄ tm̄: ſic ſīt idē q2 ſic nō ſūt aliō q̄ʒ ipſe mot⁹ abſolute accept⁹, ⁊ ſic loquiꝛ pħs qn̄ dīc q vn⁹ ē act⁹ agētis ⁊ patiētis. Si ꝟo actio ⁊ paſſio ſumunꝛ formalr̄ ſic actio ē reſpect⁹ mot⁹ ad mouēs: ⁊ paſſio ē reſpect⁹ mot⁹ ad mo^{le}. ⁊ iſto^o nō ſūt idē: ⁊ ħ itelligit phūs. d. Neq̄ʒ paſſio cū actione idē. ſʒ cui inſūt ħ. mot⁹ ſupple ē idē. Si āt actio ⁊ paſſio ſumanꝛ ꝑ aggregato ex motu ⁊ ex iſtis reſpectib⁹ ſic dico q actio ⁊ paſſio pñt accipi ꝑut ſupponūt ꝑſōalr̄. ⁊ ſic ħ ē ꝟa ꝑ accñſ. actio ē paſſio. ſic hec ē ꝟa ꝑ accñs. via ab athenis ad thebas ē via a

thebis ad athenas. ⁊ ſic loquit̃ ph̃us dicẽs φ ſpaciũ ad ſurſũ ⁊ deorſũ ⁊ ecõ ẽ idẽ ſʒ rẽ ⁊ diuerſũ ſm diffõnẽ ita de actiõe ⁊ paſſiõe: ⁊ loqt̃ de aggregatis ut ſupponũt pſonalr̃. ⁊ ſic loqt̃ ẽt ꝯ̃ᵒʳ h̃ ꝯ̃ᵒ 18ᵒ dicẽs φ illa actio q̃ ĩ reſpectu vni⁹ dĩ mouẽ reſpectu alteri⁹ dĩ moueri. dic̃ ẽt φ actio ⁊ paſſio ſt̃ vn⁹ mot⁹. verũtñ diſtinguunt̃ diffõne q: mouẽ ẽ actio motoris ĩ motũ: ⁊ moueri ẽ actio moti a motore: ⁊ oĩa iſta ſt̃ ṽa de actiõe ⁊ paſſiõe ut noĩant aggregata ⁊ ut ſupponũt pſonalr̃. ṽ. g. ſi ſit ſuppoſito φ idẽ hõ ſit alb⁹ ⁊ muſic⁹ h̃ eſt ṽa. hõ alb⁹ ⁊ hõ muſic⁹ ſũt idẽ hõ. ſʒ dĩnt diffõne ⁊ ſʒ φ hõ alb⁹ ⁊ hõ muſic⁹ accipiunt̃ pſonalr̃ ⁊ ut ſupponũt p illo cui inſũt albedo ⁊ muſica. qm̃ ille hõ cui accidit albedo ⁊ muſica ẽ vn⁹ ⁊ idẽ. alia tñ ẽ diffõ ſua ſʒ φ ẽ alb⁹. ⁊ alia ſm φ ẽ muſic⁹. ſʒ ſi actio ⁊ paſſio ſumant̃ p toto aggregato ⁊ ut ſupponũt ſimpl̃r ſic actio ⁊ paſſio nõ ſt̃ idẽ: q: vnũ aggregatũ nõ ẽ aliud aggregatũ. Pͥoᵒ accipiẽdo actionẽ ⁊ paſſionẽ. ſ. p motu ĩ q̃ fũdant̃ duo reſpect⁹ vn⁹. ſ. ad mouẽs ali⁹ ṽo ad moᵇˡᵉ. Sic dico φ actio ⁊ paſſio ſt̃ ĩ gñe t̃mini ad quẽ. ſʒ 2ᵒ mõ. i. p ut accipiunt̃ p reſpectib⁹ ſic ſt̃ p̃dicamẽta diſticta. ſʒ ut ſumunt̃ 3ᵒ mõ. ſ. pͥo aggregat̃ ſic nõ ſt̃ in aliq̃ gñe. ⁊ p iſtã diſtictionẽ pʒ ſol̃o ad oẽs rõnes ĩ ꝯ̃rium. Et ſi dĩ φ reſpect⁹ ad mouẽs ⁊ ad moᵇˡᵉ ſunt in gñe rel̃onis. g̃ nõ ſt̃ ĩ gñe actiõis ⁊ paſſiõis. Dico φ reſpect⁹ motoris ad moᵇˡᵉ ⁊ moᵇⁱˡⁱˢ ad mouẽs ſt̃ in gñe rel̃onis. ſʒ reſpect⁹ ipſi⁹ motus ad mouẽs ⁊ ad moᵇˡᵉ nõ ſt̃ ĩ gñe relationis. ſʒ ĩ gñe actiõis ⁊ paſſiõis. Alr̃ ẽt p̃t dici. ſ. φ actio ⁊ paſſio nõ ſt̃ aliud q̃ʒ mot⁹ ut ẽ a mouẽte ⁊ ut recipit̃ ĩ mobili. ita φ actio ẽ motus ut ẽ a mouẽte. ⁊ paſſio ẽ mot⁹ ut recipit̃ ĩ mobili: ⁊ ſʒ h̃ ẽ dicẽdũ φ actio ⁊ paſſio ſũt idẽ realr̃ ⁊ diuerſa ſʒ diffõnẽ. Nec ẽ icõueniẽs φ eadẽ res ſm φ diuerſimode mouet itellectũ hẽat diuerſas diffinitiões ut dictũ fuit p̃us. ℂ Et ſi dĩ φ vna res nõ hẽt niſi vnã qditatẽ ⁊ p ꝯ̃ñs non hẽt niſi vnã diffõnẽ. dico φ ſi p qditatẽ itelligam⁹ illud qd̃ res ẽ eẽntialr̃ ⁊ abſolute ſic vna res nõ hẽt niſi vnã qditatẽ. ſʒ ſi p qditatẽ itelligam⁹ rẽ ut mouet itellectũ ita ut dicat aggregatũ ex eẽ ⁊ mõ mouẽdi intellectũ, ſic dico φ vna res põt hẽre diuerſas qditates. q: vna ⁊ eadẽ res põt hẽre diuerſas rõnes obiectiuas. i. diuerſos modos mouẽdi itell̃m. ℂ Sʒ ꝯ̃ hũc modũ dicẽdi arguit̃. q: ph̃s p̃ poſte. dic̃ φ negatiua ẽ imediata ĩ q̃ vnũ gen⁹ gñaliſſimũ negat̃ ab alio. h̃ igit̃ ẽ imediata. nulla actio ẽ paſſio. q: ĩ ea vnũ genus gñaliſſimũ. ſ. actio negat̃ ab alio qd̃ eſt paſſio. ⁊ p ꝯ̃ñs hec ẽ falſa ſimpl̃r. actio eſt paſſio. igit̃ ⁊c̃. ℂ Itẽ qñ ph̃s dic̃ φ actio ⁊ paſſio ſt̃ vn⁹ ⁊ idẽ motus q̃ro q̃lr̃ accipis motũ. ſ. aut p forma fluente aut p fluxu formeſi p forma fluẽte ſic hec eſt f̃l̃a. actio eſt mot⁹. q: ſua ꝯ̃uerſa ut ſic ẽ falſa. vʒ. mot⁹ ẽ actio. q: mot⁹ accept⁹ p forma fluẽte ẽ ĩ gñe termini ad quẽ ⁊ nõ ẽ paſſio. ſi ṽo accipis motũ p fluxu forme ſic ẽ illa falſa. ſ. actio ẽ mot⁹. q: ſi mot⁹ ut accipit̃ p fluxu forme eẽt actio: tũc nõ eẽt magis in gñe paſſiõis q̃ʒ in gñe actiõis. ℂ Ad p̃ᵐ igit̃ iſtoꝝ dico φ negatiua ẽ imediata ĩ q̃ vnũ gen⁹ gñaliſſimũ remouet̃ ab alio cũ nota pſeitat̃ ſeu cũ nota reduplicatiõis. qm̃ iſta ẽ imediata. nlla actio p ſe ẽ paſſio. ⁊ hec ſilr̃. nulla actio inq̃ʒtũ actio ẽ paſſio: ⁊ h̃ itelligit ph̃s. ⁊ ſic debẽt itelligi h⁹ q̃ cõiter dñr. ſ. φ p̃dicamẽta ſũt p̃ diſtincta. ſilr̃ φ nihil idẽ ẽ ĩ diuerſis p̃dicamẽtis ⁊ ſic de alijs. qm̃ p̃dicamẽta ſũt p̃ diſticta qditatiue. ⁊ oĩa ꝯ̃tenta in diuerſis p̃dicamẽtis ſũt diſtincta quiditatiue. nec aliqd idẽ qditatiue eſt in diuerſis p̃dicamẽtis. Ad 2ᵐ cũ q̃rit̃ q̃liter accipit̃ motus cũ dĩ. actio ⁊ paſſio ſũt vn⁹ mot⁹. dico φ mot⁹ accept⁹ p fluxu forme põt accipi tripl̃r. vʒ. vl̃ p ipſo fluxu abſolute. uel p ipſo fluxu cũ reſpectu ad agẽs. uel pͥo ipſo fluxu cũ reſpectu ad paſſum. p̃ mõ dico φ iſta oro eſt uera. ſ. actio ⁊ paſſio ſũt vn⁹ mot⁹: ſicut illa ẽ ṽa. ſoꝛ. alb⁹ ⁊ ſoꝛ. muſic⁹ ſũt vn⁹ hõ. 2ᵒ ſic h̃ ẽ ṽa p ſe. mot⁹ eſt actio. ſʒ 3ᵒ mõ ẽ h̃ ṽa p ſe. mot⁹ ẽ paſſio. ℂ Sʒ dices ꝯ̃ h̃ q: ſm h̃ vĩ φ actio ⁊ paſſio cõponant̃ ex motu q eſt flux⁹ ⁊ ex reſpectu ⁊ ſic nõ erũt forme ſimplices. Põt dici ꝯ̃cedẽdo ꝯ̃nẽ. vl̃ põt ẽt dici φ illi reſpect⁹ nõ faciũt cõpõnẽ cũ motu q eſt fluxus. tuti⁹ tñ credo eẽ dicẽdũ φ actio ⁊ paſſio put ſt̃ p̃dicamẽta diſticta dicũt diuerſos reſpect⁹ fundatos ĩ motu. ⁊ illi reſpect⁹ ſt̃ p̃ diuerſi. nec ẽ aliq̃ mõ ꝯ̃cedẽdũ φ illa ſit ṽa. actio eſt paſſio. ⁊ h̃ intelligit ph̃us cũ dixit: neq̃ʒ paſſio cũ actiõe idẽ: ſʒ cui inſũt h̃. mot⁹ ſupple eſt idẽ. Sʒ tu diceres φ ꝯ̃ᵒʳ dicit φ mot⁹ accept⁹ p trãſmutatiõe ꝯ̃iũcta cũ tpe ẽ in gñe paſſiõis. g̃ h̃ ẽ ꝯ̃cedẽda mot⁹ eſt paſſio. igit̃ per cõuerſionẽ erit h̃ cõcedenda. paſſio ẽ mot⁹. ⁊ eadẽ rõne h̃ eſt cõcedẽda actio eſt mot⁹: ⁊ ex his ſequit̃ φ actio eſt paſſio. dico φ mot⁹ put dicit trãſmutationẽ cõiũctã cũ tpe ſic ſolũ dicit ordinẽ ad mobile ſiue ad paſſũ. ⁊ q: dicit eẽntialr̃ ordinẽ ad mobile. ĩõ mot⁹ ut ẽ qdã fluxus ſeu trãſmutatio ſucceſſiua ſic eſt paſſio. ſed actio nõ dicit ordinẽ ad mobile: ſʒ ad mouẽs. ĩõ mot⁹ nõ eſt in gñe actiõis. ⁊ pp̃ hoc h̃ nõ ẽ ꝯ̃cedẽda. mot⁹ eſt actio. Et ſi dicat̃ φ ph̃us dicit φ actio ⁊ paſſio fũdant̃ ĩ motu. g̃ mot⁹ nec eſt actio nec paſſio. Dicẽdũ φ actio ⁊ paſſio fundant̃ in motu q ẽ forma iperfecta tẽdẽs ad pfectionẽ: ⁊ cõcedo φ mot⁹ ſic acceptus nec eſt actio nec paſſio q: mot⁹ ſic accept⁹. ſ. p forma impfecta dic̃ eẽntialr̃ ordinẽ ad ulteriorẽ pfectionẽ. ſʒ nec actio nec paſſio dicit ordinẽ ad ulteriorẽ pfectionẽ: ſed actio dic̃ ordinẽ ad agens. ⁊ paſſio dicit ordinẽ ad paſſum.

ℂ Tractatus ſecũdus tertij libꝛi in quo pſcrutat̃ de infinito an ⁊ quomodo ſit. Capl̃m p̃mum narrãs ſententias antiquorum.

Quoniã aũt de nã ſcia eſt circa magnitudines ⁊ ipſ ⁊ motũ: q̃rũ vnũ qdq̃ʒ neceẽ ẽ aut infinitũ eẽ aut finitũ eẽ. Et ſi non oẽ ſit infinitum aut finitũ: ut paſſio aut punctum. Talium enim forſaſſe nullũ neceẽ eſt in altero hoꝝ eſſe ꝯ̃ueniẽs utiq̃ʒ erit de nã negociãtẽ ꝯ̃ſiderare de ĩfinito ſi eſt aut nõ eſt: ⁊ ſi eſt: qd eſt.

ℂ Iſte ẽ ſcd̃s t̃ctat⁹ h⁹ ĩ li. ĩ q̃ ph̃s determiat de ĩfĩᵒ. ⁊ ꝯ̃tiet ſex capl̃a. qrũ ĩ p̃ ph̃s decl̃at ſuã itẽtionẽ ⁊ ẽt narrat opiones antiq̃rũ. In 2ᵒ ibi [Eſſe ãt ad ĩfĩᵐ.] ponunt̃ q̃dã rõnes pbãtes ĩfĩᵐ eẽ ⁊ ẽt dẽſtruẽtes ĩfĩᵐ eẽ ſbaʒ ſeparatã p ſe exñtẽ. In 3ᵒ ibi [Phiſice aũt magis.] deſtruit ĩfĩᵐ eẽ corp⁹ ſẽſibile pbãdo φ nullũ corp⁹ ſenſibile eſt ĩnfĩᵐ in actu. ⁊ per hoc deſtruit infinitũ eẽ acceſſus extra ſ aliq̃ corpe ſenſitali. In 4ᵒ ibi [Quõ qd igit̃ actu.] Decl̃at ph̃s quõ ĩfĩᵐ ẽ. ⁊ quõ nõ. ⁊ qd ẽ ĩfĩᵐ. In 5ᵒ ibi [Qm̃ h̃ accipiũt.] Aſſignãtur cãe ĩfinitat̃. ⁊ ẽt ĩfinitaſ ĩ reb⁹. In 6ᵒ ibi [Reliquũ ãt ẽ aggredi.] ſoluit̃ oceptiões q̃ ſũt ĩ. 5. rõib⁹

ꝑus factis ꝓbãtib⁹ infiᵐ eẽ. Capl'm ꝑᵐ cõtinet tres ꝑtes ꝑnˡᶜᵒ. qꝛ i ꝑ̇ᵃ ꝓbaꝭ ꝙ ad nãlẽ sciaꝫ ꝑtiet ↄside rare de ifiᵗᵒ. In 2ᵃ vo ibi[Alij qdẽ.]Narrant opi niones antiq̄ꝝ de ifiᵗᵒ. In 3ᵃ ibi[Rõnabilr ãt.] Narrat pħs ea i qb⁹ antiq rõnabilr ↄcordi͛t di xerũt de ifiᵗᵒ. ℭ In ꝑ̇ᵃ igiꝭ ꝑte ꝑnˡⁱ hui⁹ cap pħs ꝓ bat ꝙ ad nãlẽ sciaꝫ ꝑtiet ↄsiderare de ifiᵗᵒ. ꝛ hec ẽ 14ᵃ ↄ hui⁹li. q̄ ꝓbaꝭ duplr. ꝛ ꝭꝫ h̄ ista ꝑo ↄtinet du as ꝑticulas. 2ᵃ icipit ibi[Signuꝫ aũt.]In ꝑ̇ᵃ igiꝭ ꝑtic'la hui⁹ ꝑtis ↄ ꝓbaꝭ ꝑ rõnẽ sic. scia nãlis hẽt ↄsi derare de magnitudie motu ꝛ tpe. g̊ hẽt ↄsiderare de ꝓprietatib⁹ ꝑ se istoꝝ. ſꝫ vnicuiq; istoꝝ ꝑ se cõpe tit finitũ ul' ifiᵐ. g̊ scia nãlis hẽt ↄsiderare de fini to ul' ifiᵗᵒ. ſꝫ ad eãdẽ sciam ꝑ se ꝑtinet ↄsiderare de opposit̃. g̊ cũ scia nãlis hẽat ↄsiderare de alt'o isto rũ. i. de finito ul' ifiᵗᵒ seq̄ꝭ ꝙ hẽt ↄsiderare de utro q; istoꝝ. ꝛ sic sequiꝭ ↄ. vꝫ. ꝙ ad nãlẽ ꝑtinet ↄsidera re de ifiᵗᵒ ſꝫ q̄uis nãlis hẽat ↄsiderare de ifiᵗᵒ vel finito. qꝛ mlt'a de qb⁹ nãlis ↄsiderat sꝫ finita ul' ifi nita: nõ tñ qõlibet de q̄ nãlis cõsiderat ẽ finitũ uel ifiᵐ: qꝛ passiões ꝛ q̄litates indiuisibiles ꝛ pũcta ꝛ hᵐ nec sꝫ finita nec ifiᵗᵃ. ℭ Nõ ꝭꝫ ↄ²ᵒ h̄ ꝙ opposita q̄ rũ põ ẽ põ ↄrioꝝ nõ diuidunꝭ ꝭm uez ꝛ falsũ nisi de eo qõ natũ ẽ recipe illa: h̄ est: nõ opꝫ ꝙ opposita ↄ rie ul' ꝑuatiue sic se hẽant ꝙ de q̄libet vnũ illoꝝ sit uez ꝛ reliquũ falsũ sic ꝙ alteꝝ v̇e affirmeꝭ de q̄li bet ꝛ alteꝝ falsificeꝭ de isto. ſꝫ h̄ ẽ uez solũ de ↄriis imediat̃ ꝛ de ꝑuatiue opposit̃. ꝛ h̄ de illo qõ ẽ ap tũ natum recipe alteꝝ illoꝝ: qm̃ de q̄libet circa qõ hñt fieri ↄria imediata ul' ꝑuatie opposita v̇ificaꝭ vnũ ꝛ falsificaꝭ reliquũ. ſꝫ de alijs nõ opꝫ. ꝛ iõ de pũcto nec v̇e dꝛ ꝙ ẽ finitũ nec ifinitũ. qꝛ pũct⁹ nõ ẽ nat⁹ recipe alteꝝ illoꝝ. ℭ Intelligendũ ẽt ꝙ aliqõ ifinitũ est uera res nãlis ut infiᵐ ꝭm diuisionẽ ꝛ ifini tum ſꝫ durationẽ ꝭm ꝙ patebit. qꝛ infiᵐ multiplr dicit ut postea apparebit.

ℭ Signũ eni ꝙ hui⁹ scie ꝓpria cõsidera tio de ipo ẽ. Oẽs eni q videnꭍ rõnabilr tetigisse huiusmodi phiaꝫ fecerũt v̇bũ de infinito. Et omnes tanq̄ ꝑncipiũ quod dam ponunt eorum que sunt.

ℭ Hec est 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ ꝓbaꝭ ꝑdi ctũ ↄ ꝑ qõdã signũ tale ꝛ ẽ ꝙ oẽs ãtiq qui videnꭍ phiaꝫ tetigisse: locuti sũt de ifinito: ꝛ oẽs posuerũt infinitũ tanq̄ qõdam ꝑnᵐ coruꝫ que sũt. i. qõdaꝫ ꝑnᵐ entiũ ut patebit de platone ꝛ pythagoricis.

ℭ Alij qdẽ quẽadmodũ pythagorici ꝛ pla to ꝑ se nõ sꝫ accñs alicui alteri: ſꝫ sꝫ subie ctũ ipꝫ eẽ ifinitũ. Preter qõ pythagorici q de i sẽsibilib⁹. Neq; eni abstractũ faci unt nũerũ: ꝛ eẽ ex̄ celũ ifinitũ. Plato ãt ex̄ celũ nulluꝫ eẽ corp⁹ neq; ideas: eo ꝙ nusq̄ sint ipse: tamen infinitũ ꝛ in sensibi libus ꝛ in illis esse.

ℭ Hec ẽ 2ᵃ ꝑo ꝑnˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ cũ pħs narrauit ꝙ an tiq nãles ↄsiderauerũt de ifiᵗᵒ narrat opiones eoꝝ de ifiᵗᵒ. vñ ista ꝑo ↄtinet duas ꝑticulas. qꝛ i ꝑ̇ᵃ po niꭍ opio nõ nãlit' loquẽtiũ de ifiᵗᵒ. In 2ᵃ ibi[De nã ãt oẽs.]Poniꭍ opio nãliter loquentiũ de ifiᵗᵒ. In ꝑ̇ᵃ igiꭍ ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħs dic ꝙ ꝑmi. s. nõ nãlit' loquẽtes dixerũt ifiᵐ eẽ sbaꝫ. ſꝫ scḋi. s. nãlit' loquẽ tes dixerũt de ifiᵗᵒ illõ eẽ accñs. Adhuc i ꝑ̇ᵃ ꝑtic'la pħs ꝑ̇ narrat i q̄ ↄueniũt nãlit' loquẽtes de ifiᵗᵒ. 2ᵒ v̇o narrat i q̄ ipi dĩnt. Prio igr̄ dic pħs ꝙ qdã ut pythagorici ꝛ pl'onici ponũt ifiᵐ eẽ qõdã ens ꝑ se s. sbaꝫ ꝛ dicũt ꝙ ifiᵐ nõ ẽ accñs alicui: ſꝫ ẽ sꝫ sbm ꝛ sba. ꝛ i h̄ ↄueniũt. Deinde narrat pħs i q̄ dĩnt ꝛ põit duas dĩas. p̄. ꝙ dĩnt i h̄ qꝛ pythagorici posu erũt ifiᵐ eẽ i reb⁹ sensibilib⁹ ꝛ eẽ ex̄ celũ. ꝛ ẽt posue rũt nũꝫ eẽ i sensibilib⁹ tñ: qꝛ ex̄ sensibilia nõ posue rũt aliquẽ nũꝫ. ꝛ sic posuerũt ifiᵐ eẽ i sensibilib⁹. ꝛ posuerũt ifiᵐ ex̄ celũ qꝛ ifra celũ nõ põt eẽ aliqõ in fiᵐ. ſꝫ ex̄ celũ posuerũt corp⁹ ifiᵐ ꝛ nũꝫ ifiᵐ. ꝛ dixe rũt nũꝫ eẽ de eẽntia corpis. ſꝫ plato ex̄ celũ nõ po suit aliqd nec nũꝫ nec ideas qꝛ ideas dixit nusq̄ eẽ nec ifra celũ nec ex̄ celũ tñ sil' cũ h̄ posuit ifiᵐ eẽ taꝫ i sensibilib⁹ q̄ in isensibilib⁹. i. i ideis. Hec igiꭍ ẽ ꝑ̇ᵃ dĩa. s. qꝛ pythagorici posuerũt ifiᵐ i sensibilib⁹ tñ ꝛ eẽ ex̄ celũ. ſꝫ plato posuit ifinitũ eẽ tã in sẽsibilib⁹, q̄ ẽt i insensibilibus ꝛ nõ extra celũ.

ℭ Et hi quidẽ infinitũ esse parẽ. Hic quidẽ enim cõprehẽsus ꝛ sub ipari reclusus ad hibet his que sunt infinitateꝫ.

ℭ Scḋa dĩa int' pl'onẽ ꝛ pythagoricos ẽ qꝛ pythago rici solũ posuerũt vnũ ifiᵐ seu vnã radicẽ ifinitat̃. s. nũꝫ parẽ. ſꝫ plato posuit duo ifinita ul' duas radi ces ifinitat̃. s. magnũ ꝛ puũ. ꝛ rõ ꝑꝑ quã pythago rici posuerũt nũꝫ parẽ eẽ ifiᵐ ul' radicẽ ifinitat̃ fuit dupˣ. ꝑ̇ qꝛ illõ qõ ẽ diuisibile i duas medietates ẽ di uisibile i infiᵐ. qꝛ utraq; medietas illi⁹ ẽ diuisibilis i duas medietates ꝛ sic in infinitum. ꝛ ideo dixe rũt ꝙ infinitas est rõne numeri paris ꝛ finitas rõ ne nũi iparis. vñ posuerũt ꝙ nũs par ẽ iclusus i nu mero ipari: qꝛ finitur ꝛ terminaꭍ per nũm imparẽ, sed tamẽ adhibet alius ifinitatem.

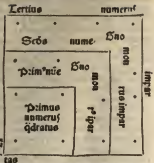
ℭ Signũ ãt hui⁹ ẽ q̄d ↄtigit i nũeris. circũ positis eni gnomonib⁹ circa vnũ ꝛ extra aliqñ qdẽ aliã fieri spẽꝫ: aliqñ aũt vnam. plato aũt duo ifinita magnũ ꝛ paruuꝫ.

ℭ Scḋo v̇o ꝓbant idẽ ꝑ qõdã signũ. s. ꝙ nũs par sit cã ifinitat̃ ꝛ mltitudis spẽꝝ in entib⁹ ꝛ nõ ipar. ꝛ h̄ est signũ. qꝛ nos videm⁹ h̄ in nũis accidere. q. s. quãdo cõponunꭍ cũ vno qõ est ꝑnᵐ numeri nume rus par est ꝑnᵐ multitudinis ꝛ diuersitatis spẽrũ: ꝛ nũs ipar nõ ẽ ꝑnᵐ mltitudis ꝛ diuersitat̃ spẽrũ: ut ꝑm⁹ nũs ipar cũ vno facit q̈dratũ. qm̃ nũs qua drat⁹ ẽ ille q resultat ex ductu vni⁹ nũi in seipm: sic ẽ de quater nario qꝛ bis duo sꝫ q̈tuor silr scḋs nũs impar. s. qna ri⁹ cõpositus cũ h̄ q̈drato facit aliud q̈ dratum. s. no uenariuꝫ: no uenari⁹ enim nũs ẽ q̈drat⁹ q resultat ex ductu eiusdẽ nũi in seipm quoniam ter tria sꝫ nouẽ.

Figura in planis.

Figura in numeris.

Siliꝰ terti'nūs i-par compoſitꝰ cū 2ᵒ q̈dra-to ſcilꝫ ſeptē cum nouē faciūt aliū q̈dratū ſ. ſedeci. ꝛ ſic ſemper addē do p̄ or-dinē nūꝫ iparē nu mero q̈-drato ſp̄ reſeruaꝛ ſoꝛa nūi q̈drati ſicꝰ in figuris qñ gnomo addiꝛ figure q̈drate adhuc cōſeruaꝛ figu-ra q̈drata: qm̄ gnomo ē ſupplemētū non alterans q̈dratū ſꝫ augēs ipm̄ ut dr̄ i p̄dicamētis. ꝛ q2 ſic ē. io uocabāt nūos ipares gnomones ꝛ ſic appet ꝙ nūs ipar nō ē cā m'ltitudis ſpēꝝ in entibꝰ nec ē cā iſinitꝭ: ſꝫ ſic nō ē de nūo pari: qm̄ p̄mꝰ nūs par cum vno faē triāgulū. ꝛ qñ ſcd̄s nūs par cōponiꝛ cum triāgulo faē eptagonū. i. figurā ſeptē angulor̄ q̄ figura eſt alia ſpecifice a p̄ori. ꝛ ſic ſp̄ p̄cedēdo reſultabit alia ſpēs ꝛ ſic vꝫ ꝙ nūs par ſit cā m'ltitudis entiū ꝛ cā iſinitaꝭ ſpēꝝ entiū. ſic igiꝛ pꝫ ꝙ Pythagoras poſuit vnā radicē ſeu cāꝫ iſinitaꝭ. ſ. nūm parē. Plato ꝟo poſuit duo iſinita uł duas radices iſinitaꝭ. ſ. magnū ꝛ paruū: q2 ꝛ ſm̄ platonē magnū ē cā additiōis i iſiᵐ. ꝛ paruū ē cā diminutiōis i iſiᵐ.

℄ De nāꝫ aūt oēs ſp̄ ſubijciūt alterā q̈dā nām iſinito dictoꝝ eloꝝ ut aquā aut acrē aut mediū hoꝝ. Finita aūt faciētiū elemēta nullus infinita facit. quicunq3 autē infinita faciūt elemēta quēadmodū anaxagoras ꝛ democritus.

℄ Hec ē 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis p̄nˡᵉˢ huiꝰ capl'i i q̄ ponunꝛ opiones nāliter loquētiū de iſinito. ꝛ ꝯtinet duas ptes. In p̄ᵃ eni poniꝛ cōuenictia iter opiones nāliꝛ loquētiū de iſinito. In 2ᵃ ꝟo ibi ⌊ Hec qdē. ⌋ poniꝛ dr̄ia iter opiones nāliꝛ loquētiū de infinito. In p̄ᵃ igiꝛ p̄te huiꝰ pticule narrat phs i q̄ ꝯueniūt nāliter loquētes ꝛ ponētes iſiᵐ eē. d. ꝙ oēs phi loquētes de nā ſubijciūt iſinito quādā alterā nām dicentes iſiᵐ eē i q̈dā alt'a nā ut i ſbo. ꝟbi grā. ponētes aquā aut acrē aut mediū eoꝝ eē infiᵐ ponūt infiᵐ exiſtē in magnitudie illiꝰ rei ꝛ eſſe accñs illi: h̄ igiꝛ ē in q̄ nāliter loquētes de iſinito ꝯueniūt. ſ. ꝙ ſi iſiᵐ ē accidēs exñs i alio ut i ſbo. nō tñ oēs loquētes de infinito dicūt iſiᵐ eē: q2 ponētes el'a eē finita i nūo nō ponūt iſiᵐ eē. ſꝫ ponētes iſinita el'a in nūo ſicut poſuerūt Anaxa. ꝛ Demo. hūt ponē corpꝰ iſiᵐ ꝯtinuū uł ꝯtiguū p̄ ꝯtactū infinitoꝝ eloꝝ. Anax. eniꝫ hūt ponē corpꝰ ꝯtinuū iſiᵐ cōpoſitū ex ptibꝰ iſinitꝭ ꝯſil'ium ptiū. democritꝰ hūt ponē corpꝰ iſiᵐ ꝯtinuū cōpoſitū ex ptibꝰ iſinitꝭ diuerſis ſm̄ poſitionē figurā ꝛ ordinē. ℄ Notādū ſꝫ ꝯᵗᵒʳ h̄ q. d. ꝙ cū fuerit poſitū hic eē iſinitas ptes exñtes inſil' neēe erit ut ex eis fiat vnū corpꝰ ꝯtinuū ſm̄ ꝯtactū infiᵐ qḋ ſic intelligo. ſ. ꝙ ſi ſint iſinite pteſ eiuſdē q̈ntitaꝭ q̄rū q̄li-bet ſit totaliter extra aliā ita ꝙ accepta aliq̄ parte alicuiꝰ quātitatis cōuenit accipe aliā partē totaliter extra aliā eiuſdē quātitatis: ꝛ ſic in iſinitū: tūc oportet ꝙ totū cōſtitutū ex illis partibꝰ ſit infinitū carēs terminis: quoniā in elemēto finito ſūt iſinite partes eiuſdē quātitatis quarū quelibet eſt totaliter extra aliā ita ꝙ nulla illarū ſit pars alteriꝰ nec pars vniꝰ eſt pars alterius.

℄ Hic quidem ex ſimilibꝰ partibꝰ: ille aūt ex oi ſemine figurarū per cōtactū continuū infinitum eſſe dicit.

℄ Hec eſt 2ᵃ pars 2ᵉ particule p̄nˡᵉˢ huiꝰ capl'i in qua phūs narrat in q̄ antiqui naturaliter loquētes de iſinito differūt ꝛ ſpāliter ponit dr̄iam inter opinionē Anaxagore ꝛ Democriti: ꝛ ponit duas differētias: quarū p̄ᵃ eſt ꝙ Anaxa. poſuit corpꝰ infinitū cōponi ex corporibꝰ iſinitis ꝯſil'ibꝰ. ſed democritꝰ dixit illḋ corpꝰ cōponi ex infinitis ptibꝰ differētibus nūo ꝛ figura ꝛ quas partes dixit democritꝰ eſſe radices ꝛ ſemina oiuꝫ figurarū. ꝛ ex talibꝰ dixit fieri oia corpa. ꝛ illḋ corpus iſinitū fieri per contactū.

℄ Et hic quidē quālibet partē eſſe ſil'r mixtā toti: ex eo ꝙ videt quodlibet ex quolibet fieri. Hinc eteni videꝛ ꝛ ſimul aliqñ oēs res firmate eſſe: ut hec caro ꝛ h̄ os: ꝛ ſic quodlibet: ꝛ oia itaq3 ꝛ ſil' igiꝛ. Principiū enim nō ſolū in vnoquoq3 diſgregationis ſed ꝛ oium eſt. Qm̄ enim omne quod fit: ex huiuſmodi fit corpe: omniuꝫ eni generatio p̄terq̄3 ꝙ nō ſimul: ꝛ quoddā principiū eſſe oportet gñationis. Hoc aūt eſt vnū quod ille uocat intellectū. Intellectus aūt ex principio quodā operatur itelligens quare neceſſe eſt ſimul aliqñ oia eſſe ꝛ icipere moueri aliquando.

℄ Scd̄a dr̄ia inter opinionē Anaxagore ꝛ Democriti eſt q2 Anaxa. dixit quodlibet fieri ex quolibet: ſꝫ Democritꝰ nō poſuit quodlibet fieri ex q̄libet: imꝫ dixit de nūo p̄moꝝ p̄ncipioꝝ nullū fieri ex alio: ꝛ ideo dixit ꝙ nullū corpꝰ indiuiſibile fit ex alio corpore idiuiſibili. ℄ Circa igiꝛ hāc dr̄iam ſic p̄cedit phūs. q2 p̄ narrat opiniones Anaxa. 2ᵒ narrat opinionē Democriti. Primo igiꝛ in narrādo opinionē Anaxa. phūs narrat q̈tuor que poſuit Anaxa. Primo igiꝛ narrat phūs quḋ Anaxa. poſuit ꝙ q̄libet pars mūdi mixta eſt cū qualibet admodū totius mūdi ita ꝙ ſicut in toto mūdo ſūt oēs ptes mūdi ita in q̄libet p̄te mūdi eſt q̄libet ps mūdi: ꝛ hoc ſꝫ ſpēꝫ ꝙ ita in aqua eſt ignis ꝛ caro ꝛ aer: ꝛ ſic de ſingulis ſpēbꝰ mūdi. ꝛ h̄ iō q2 dixit q̄libet gñari ex q̄libet q2 nihil gñaꝛ niſi a ſil'i ſpē: iō dixit ꝙ q̄libet ps mūdi eſt mixta cū q̄libet. 2ᵒ dixit Anaxa. ꝙ ſicut mō q̄libet eſt i quolibet ſꝫ ſpēꝫ h̄ ē ſic i vno quoq3 vno idiuiduo ſūt iſinita idiuidua cuiuſlibet alteriꝰ ſpēi ita aliqñ oia erāt ſil'. ſ. anteq̄3 fieret nūs ꝛ diſtinctio reꝝ. ita ꝙ ſic poſuit in iſta carne eſt h̄ os: ꝛ hic ſanguis: ꝛ hec aq̄. ita poſuit ꝙ aliqñ oia q̄ nūc ſūt ſegregata erāt ſil'. ſ. qñ nō diſtinguebanꝛ nec ſegregabanꝛ ab iuicē. 3ᵒ poſuit ꝙ oia aliquādo erāt ſil': ꝛ nūc nō oia ſūt ſil': iō dixit ꝙ nō tm̄ p̄nᵐ

ſegregatiõis in aliquo vno: hoc eſt nõ ſolũ incepit ſegregatio cũ aliqd vnũ ſegregat ab aliquo vno: ut qñ ex hac carne ſegregabat hec aq̃: ſ; ẽt erat pnm ſegregatiõis toti9 aggregati ex oib9 illis elis ita ꝙ aliqñ icepit ſegregari ex illo toto. cui9 rõ qꝛ ipſe poſuit ꝙ oẽ fiebat ex tali toto ⁊ ꝙ oib9 ieſt fieri ita ꝙ oia fuiſſent q̃uis nõ ſil. ⁊ ſic poſuit ꝙ oia q̃ iã ſt ſegregata erãt ſegregata ⁊ ex vno toto ifinito cõpoſito ex oib9. ℂ 4° poſuit ꝙ ad h̄ qd fiat ſegregatio op; ꝙ ſit aliqd ſegregãs qd dixit pnm ſegregãs ⁊ generãs res. ex illo toto ifinito erat itellect9 diſtiguẽs q a pn°tpis cogſcẽs oia icepit tũc ſegregare ⁊ diſtinguere ea adiuicẽ nunq̃ tñ ↄſumabit ſimul toti9 ſegregatio. ⁊ ſic Anaxa. poſuit ẽt ifinitas res aliqñ fuiſſe ſil' i vno infi° ⁊ ꝙ ex illo vno oia alia fiebãt.

ℂ Democrit9 aũt nihil alteꝝ ex altero fieri p̄morũ dicit. ſ; tñ ipſm cõe corp9 oium eẽ pncipioꝝ magnitudine ſ; ptes ⁊ figuras differẽs. Qd qdẽ igit cõueniẽs ſit phiſicis hec ſpeculatio manifeſtum ex his.

ℂ Poſtq̃ phs poſuit opiõnẽ Anaxa. põit opiõnẽ democri. ⁊ narrat tria q̃ Democ. poſuit. Pmo eni poſuit democrit9 ifinita corpa idiſibilia eẽ pnª q̃ uocauit p̄ª el'a. ⁊ poſuit ꝙ nullũ illoꝝ corpoꝝ idiſibiliũ põt fieri ex alio. qꝛ cum ſint p̄ª pnª nullũ coꝝ fit ex alio. 2° poſuit ꝙ ex oib9 illis corpib9 idiſibilibus fit vnũ corp9 ↄtinuũ ifim ⁊ ꝙ ex illo ifinito p ſegregationẽ taliũ corpoꝝ idiſibiliũ fiũt alia. ⁊ ſic illd corpus ifim magnitudie ponebat pnm oiu;. ⁊ h̄ potuit eẽ ut dixit: qꝛ illd corp9 fuit differẽs i figura ſ; partes. hoc ẽ athomi ueniẽtes ad ↄſtitutiõe; illi9 ptis ifiniti fuerũt diuerſaꝝ figuraꝝ ⁊ ẽt differebãt ordine ⁊ põne. ⁊ pp hãc diuerſitatẽ ptiũ poſuerũt oia q̃tũcũq; diuerſa ex illo corpe infinito gñari: ⁊ ſic democrit9 poſuit tria. pm ꝙ corpa idiſibilia q̃ ponũtur pnª nõ fiũt ex alterutris. 2° ꝙ ex illis corpib9 indiuiſibilib9 ↄſtituit qdã corp9 ifim. 3° ꝙ illd corp9 ifim ẽ pnm oiu; q̃tũcũq; ſint diuerſa. ⁊ h̄ pp diuerſitatẽ ptiũ illi9 ifiniti in figura põne ⁊ ordie: ex qb9 appet ꝙ ſpeculatio de infinito ẽ ↄueniẽs phiſicis.

ℂ Rõnabilr ãt ⁊ pncipiũ ip̄; ponũt oẽs. neq; eni fruſtra poſſibile ẽ ip̄; eẽ: neq; aliã i eẽ põm niſi ſicut pncipiũ. oia eni pncipiũ ſũt: aut ex pncipio. Infiniti aũt nõ ẽ pncipium. Eſſet enim utiq; finis ipſius.

ℂ Hec ẽ 3ª ps pnlis hui9 capli i q̃ phs narrat ea i qb9 antiq ↄcordabãt circa ifim. ⁊ h̄ rõnabilr ſi ifim ſit. ⁊ ſt q̃tuor ⁊ i illis recte opiati ſt ſi ifim ponat: ⁊ ſ; h̄ hec ps ↄtiet q̃tuor pticulas. qm i p̄ª põit p̄m. In 2ª 2m. In 3ª 3m. In 4ª 4m. pticule patebũt p ordinẽ. p̄m igit i q̃ ↄuenit ẽ ꝙ ifim ẽ pnm. 2m ẽ ꝙ ifim ẽ igenitũ ⁊ icorruptibile. 3m ẽ ꝙ ifim ↄtiet ⁊ gubernat oia. 4m ẽ ꝙ ifim ẽ qdã diuinũ. Et ſi ifim ẽ pdcõ oia ſibi ↄuenirẽt. In p̄ª igit pticula hui9 ptis põit rõ ppter quã dixerũt ifim eẽ pnm. q̃ talis ẽ. illd qd ẽ: ⁊ nõ ponit fruſtra: hẽt aliq̃; actionẽ ⁊ ordinẽ iter entia: ſ; ſi ifim ſit nõ ponit fruſtra: igit ifim ſi ſit hẽt a nã actionẽ ⁊ aliquẽ ordinẽ iter entia: ſ; ipoſſe ẽ aliquã actionẽ aut ordinẽ icẽ ifinito niſi ordinẽ pncipij. ğ ifim ſi ponat erit pnm: ⁊ ſic poſſent h̄ poni duo ſillõ. pm9 ẽ. Illd qd ẽ ⁊ nõ põit fruſtra hẽt aliquẽ ordinẽ iuẽ entia. ifim ſi ẽ nõ ponit fruſtra. ğ ifim ſi ẽ hẽt ordinẽ iter entia. de iſta rõne mior põit i textu cũ dr. Neq; eni fruſtra poſſe ẽ ipſm eẽ. ℂ Scdᵒ ſill's ẽ talis. Illd qd habet ordinẽ iter entia ⁊ nõ hẽt ordinẽ ul' rõnẽ pncipiati hẽt rõnẽ pncipij. ſ; ifim ſi ponat hẽt ordinẽ iter entia ⁊ nõ hẽt rõnẽ pncipiati. ğ infim ſi põat hẽt rõnem pncipij. de iſta rõne p ponit 2ª ps ſ. ꝙ infim ſi ponat nõ hẽt rõnẽ pncipiati. ⁊ h̄ ponit d. Neq; alterã ineẽ illi. ſ. ifinito põ; h̄ ẽ actionẽ ul' ordinẽ niſi ſic pnm. h̄ ẽ. infim nõ põt hẽre rõnẽ pncipiati. deide põit pbationẽ maioris. d. oia eni pncipiũ aut ex pn°. i. oẽ qd ẽ ul' ẽ pnm ul' pncipiatũ: ⁊ ex h̄ ſeqtur ꝙ illd qd hẽt ordinẽ iter entia ⁊ nõ habet ordinẽ pncipiati hẽt rõnẽ pncipij qꝛ iter pnm ⁊ pncipiatũ nõ ẽ mediũ: ⁊ ſic p; maior. deinde põit pbatione; 2e ptis mioris q̃ ẽ ꝙ ifim ſi ponat nõ hẽt rõnẽ pncipiati: ⁊ rõ ẽ illa: qꝛ ſi ifim hẽret pnm. ⁊ oẽ hñs pnm ẽ finitũ: ſequit ꝙ ifim eẽt finitũ. ⁊ h̄ itẽdit phũs. d. ifiniti ãt nõ ẽ pnm. i. ifim ſi ponat nõ habet pnm. ⁊ p ↄñs nõ ẽ pncipiatũ: ⁊ h̄ pbat ↄñter phũs cũ dixit. Eſſet eni utiq; finis ipſi9: h̄ ẽ ſi hẽt pnm habet finẽ: ⁊ ſic eẽt finitũ. ℂ Notãdũ ꝙ ↄ¹or dic ꝙ ipſe iuenit talẽ textũ ſi ifim hẽt pnm illd pnm ẽ ifim. ⁊ hãc ↄñaz pbat ↄ¹or ⁊ ẽt pbat falſitatẽ ↄñtis. ↄñam pbat. d. ꝙ ipoſſe ẽ ifim iueniri a finito. h̄ ẽ ipoſſe eſt ꝙ finitũ ſit pnm ⁊ cã ifiniti. iõ ifim ſi hẽat pnm: illud pnm erit ifim: ex q̃ nõ põt eſſe finitũ: ⁊ ſic p; ↄña. ⁊ falſitatẽ ↄñtis. ſ. ꝙ pnm ifiniti ſit ifim pbat ↄ¹or ſic. ſi pnm ifiniti ſit ifim tũc erũt duo ifinita: ſ; h̄ nõ eſt cõceſſũ: qm alietas exigit finitatẽ. qꝛ exigit diſcretionẽ ⁊ diſcreta ſ; ꝙ diſcreta ſt finita. itelligo ꝙ alietas corpoꝝ exigit finitatẽ ⁊ diſcretionẽ ſ; locũ vnius ab alio. Ex his igit pt pbari ↄña phi. ſ. ꝙ ſi ifim ſit pncipiatũ ifim ẽ finitũ: ⁊ h̄ ſic: ſi infim ſit pncipiatũ: ſuũ pnm ẽ ifim qꝛ ifim nõ pt eẽ a finito ⁊ ſi pnm ifiniti ſit ifim ⁊ ipoſſe ẽ duo ifi eẽ ſil'. ğ ifim qd ẽ pncipiatũ nõ ẽ ifim: ⁊ p ↄñs eſt finitũ: igit a p̄ ad ultimũ ſi ifim ẽ pncipiatũ ſeqt ꝙ ifim ſit finitũ. ℂ Notãdũ ẽt ꝙ ↄ¹or adducit aliã rõnẽ ad pbandũ ꝙ ifim nõ hẽt pnm q̃ rõ ẽ illa ſi ifim hẽret pnm aut hẽret pncipiũ extriſecũ aut itriſecũ. nõ extriſecũ: qꝛ ſic ex ifinitũ eẽt aliqd ⁊ ſic ifim eẽt finitũ. Nec hẽt pnm itriſecũ. qꝛ pnm itriſecũ ẽ mã ul' foꝛa. ğ ſi ifim hꝛet pnm intriſecũ: ſequit ꝙ mã ul' foꝛa eẽt ifinita. igit ⁊c̃.

ℂ Amplius aũt ⁊ igenitũ ⁊ icorruptibile ſi eſt quoddã pncipiũ. Qdcũq; enim fit neceſſe eſt accipe fine;. ⁊ finalitas ois cã eſt corruptionis. Quare ſicut dicim9 nõ ẽ huius pncipiũ: ſed hoc alioru; videtur eſſe.

ℂ Hec ẽ 2ª pticula 3e ptis pnlis hui9 capli i q̃ ponit 2° rõ antiqrũ pp quã dixerũt ifim eẽ igñabile ⁊ icorruptibile. ⁊ rõ fuit illa: oẽ qd gñat neceẽ hẽre finẽ ⁊ magnitudinẽ quã cũ habeat cõplebit gñatio. ⁊ ſic op; gñatũ hẽre finẽ i magnitudie qñ cõplet ſua generatio quẽadmodũ neceẽ ip̄; hẽre pnm magnitudinis ex quã icipit gñari. ⁊ qd hẽt pnm i magnitudine ẽ finitũ. ğ oẽ gñabile ẽ finitũ. Silr ifinitas cã eſt ois corruptiõis. ois igit gñatio ⁊ corruptio eſt finita ⁊ p ↄñs infim nec gñat nec corrũpit. vñ breuiter rõ põt deduci ſic: oẽ gñabile ſicut hẽt pnm i magnitudine ex qua incipit gñari: ita hẽt finẽ i magnitudine qñ cõplet ſua gñatio. ſed qd hẽt pnm ⁊ finẽ in magnitudine eſt finitũ. ğ ſi infinitum ſic gñat infinitũ erit finitũ. Alr pbat ſic. ſi ſit gñabile eſt cor-

ruptibile.ſʒ oē corruptibile hēt finē ubi t'minat ſua corruptio.ģ.Uel pt argui ſic.oē gñabile hēt pnm ⁊ oē corruptibile hēt finē.ſʒ īfinitū nec hēt pnm nec finē.ģ īfinitū nec eſt generabile nec corruptibile.

¶ Et ɔtinere oīa ⁊ gubernare:ſicē affirmantur quicūqʒ nō faciunt eē infinitum aliqʒ cām ut intellectum aut concordiam.

¶ Hec ē 3ª ptic'la 3ᵉ ptis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pōit 3m i q̄ antiq cōcordāt circa ifim. ⁊ ē q ifim ſi eſt opʒ q ɔtineat ⁊ gubernet oīa. ⁊ ex hoc ſeqtur ex 1° q: ſi ifim ſit opʒ q ſit pnm:nūc aūt pn° cōpetit q ɔtineat ⁊ gubernet:⁊ h̄ affirmāt oēs.ſ.q ifim ɔtinet ⁊ gubernat:qcūqʒ nō ponūt aliqʒ cām eē ifim.Quidā eni poſuerūt aliqs cās eē ifim ſicē Anax.poſuit intellectū eē īfinitū. ⁊ Empe.poſuit ɔcordiā ⁊ diſcordiā cās eē ifim. ⁊ ita iſti nō poſuerūt q ifim ɔtineat ⁊ gubernet oīa:ſʒ aliq nō poſuerūt aliqʒ cām eē infinitū. ⁊ poſuerūt q ifim ɔtinet ⁊ gubernat oīa:⁊ iſti qui poſuerūt īfinitū ⁊ negauerūt cās eē meli⁹ dixerunt q̄; Empe. ⁊ Anax.qui poſuerunt cauſas eē infinitum.ſ.litem amicitiam ⁊ intellectum.

¶ Et hoc eſt diuinum. Immortale eniʒ ⁊ incorruptibile eſt:ſicut affirmant Anaximandros ⁊ plurimi philoſophorum.

¶ Hec ē 4ª ptic'la 3ᵉ ptis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ phs narrat 4m i q̄ ātiq ɔcordāt de ifi°:⁊ ē q ifim ſi ſit opʒ q ſit qōdā diuinū:⁊ in hoc bñ dixerūt q: ifim ſi ſit eſt ingñabile ⁊ incorruptibile:⁊ hoc eē diuinuʒ ut poſuit Anax. ⁊ plurimi aliorum phorum.

¶ Capl'm 2m tractatus ſecūdi in quo ponūtur rōnes ɔbantes ⁊ diſputātes infinitatem eſſe.

Eſſe autem aliquid īfinitū fides ex quinqʒ cōtingit maxie itēdētib⁹ ex tpe.hoc enim eſt infinitum.

¶ Iſtō ē 2m capl'ʒ hui⁹ tractat⁹ i q̄ diſputatiue ingrit an ifim ſit:⁊ ɔtinet tres ptes pnˡᵉˢ. q: i pª ponūtur rōnes ɔbātes ifim eē. In 2° ibi [Pnm igit determinādū.] Ponūtur ſignificatiōes hui⁹ nōis īfiniti. In 3° ibi [Sepat gdē.] Deſtruit ifim eē eo mō q̄ nō nālit loquētes poſuerūt ipm eē. ¶ Pria pō ɔtinet tres ptic'las.q: i pª ponit qnqʒ rōnes ɔbātes ifim eē. In 2ª ibi [Quid eni magis.] ɔbat īfinitos mūdos eē. In 3ª ibi [Hēt aūt dubitationē.] Oñdit q opʒ nālē ɔſiderare de īfinito. ¶ Pria ptic'la ɔtinet qnqʒ ptes fm numeꝝ qnqʒ rōnū q̄s adducē. 2ª ibi [Et magnitudib⁹.] 3ª ibi [Ampli⁹ eni ſic.] 4ª ibi [Ampli⁹ ſecūdo.] 5ª ibi [Maxie aūt.] ¶ In pª igit pte hui⁹ ptic'le phs ponit pmā rōnē ɔbātē ifim eē. ⁊ p ɔponit ſctionē ſuā dicens q aliq̄ fides ē eē ifim ex qnqʒ.qm̄ qnqʒ ſūt rōnes ɔbātes ifim eē.q̄rū pª ē iſta.tps ē.ſʒ tps ē ifim igit īfinitū ē. ¶ Nōnda ſūt h̄ tria fʒ ɔᵉⁿᵗᵉᵐ.pº q q̄dā iſtarū qnqʒ rōnū ſūt ve ⁊ q̄dā falſe. ⁊ eaꝝ q̄ ſūt ve q̄dā ſūt note p ſe ⁊ q̄dā nō. Scdo ē nōndū fʒ ɔᵉⁿᵗᵉᵐ hic q iſta rō de tpe ē p ſe nota. ⁊ accidit ei q fuerit ɔbabilis.nullus eni pōt itelligē tps eē finitū nec in initio nec i fine. 3° ē nōndū q ɔᵗᵒʳ adducē hic duas rōnes ɔbātes tps ifim eē.pª igit rō ē iſta.qō gñat aut corrūpit ipʒ ē aliqñ i iſtāti pſenti qñ gñat ⁊ corrūpit.ſʒ iſtās pſens nec°io exigit tps pteritū ⁊ futurū.ģ añ illō iſtās i q̄ gñat fuit tēp⁹ ⁊ poſt illō iſtās i q̄ corrūpit erit tps.Alia rō ɔᵗⁱˢ ē illa gñatū ul' corruptū ē illō cui⁹ extrema excedunt a tpe.ſi igit tpſ ponat gñari ul' corrūpi ɔtingit ut ſit cōcluſū i tpe excedēte ipʒ i duob⁹ extremis. ⁊ iō ut dic phs oēs antiq ɔueniūt i h̄.ſ.q tps ſit eternū pter platonē.

¶ Et in magnitudinibus diuiſionem.utūtur enim mathematici infinito.

¶ Hec ē 2ª ps pᵉ ptic'le pᵉ ptis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i i qua ponit 2ª rō ɔbās ifim eē. ⁊ ē illa. Illō qō ē diſibile i ifim ē ifim.ſʒ magnitudo ē diuiſibilis i ifim ģ magnitudo ē īfinita. ⁊ p ɔñs ifim ē.maior vʒ māifeſta:minor vō appet p h̄ q: mathe°ᶜⁱ utunt diſiōe ɔtinui i ifim.Uñ addit ɔᵗᵒʳ dicēs q diſio magnitudis in duo media i ifim ē maxm pnm iter mathecos. ⁊ vʒ eē p ſe notū. ¶ Itē nōndū q ɔᵗᵒʳ mouet h̄ dubitationē.ſ.utꝝ iſtō pnm.vʒ.magnitudo ē diſibilis in īfinitū ſit p ſe notū in ſcīa nāli ul' debeat demōſtrari i ea.Huic dubitatiōi rñdet dupli'r.pª rñſio eſt q iſtō pnm ē p ſe notū i ſcīa nāli.ſʒ i matheᶜᵃ exiſtiat q debeat demrari i ſcīa nāli.uerūtñ illō pnm magnitudo ē diſibil' i ifim nō demrat i ſcīa nāli.ſʒ ſupponit tanq̄; p ſe notū. ⁊ p h̄ pnm ɔbat i ſcīa nāli q magnitudo nō cōponit ex idiſibilib⁹ ⁊c. ¶ Scdo rñdet q illō pnm.ſ.magnitudo ē diſibilis i ifim idiget demrātiōe. ⁊ h̄ i hac ſcīa.ſed de h̄ pſcrutabit i 6° hui⁹. ¶ Sʒ tūc ē dubiū.ſ.q̄ iſtaꝝ rñſionū ſit verior. ⁊ vʒ mihi q rñſio 2ª ſit vior.Dico igit q iſta ɔpō.ſ.magnitudo ē diſibilis i īfinitū demrat i 6° huius. ⁊ h̄ ſic.magnitudo aut didit i ſp diſibilia. aut ſtat diſio magnitudis aliqñ ad idiuiſibilia. ſi det pm.vʒ.q magnitudo ſp didat i diuiſibilia cū ſemp oē diuiſibile poſſit ulteri⁹ didi.ſeqtur q magnitudo ſit diſibilis i ifim. ¶ Nec ē dare 2m.ſ.q diſio magnitudis ſtat ad idiuiſibilia q: tūc magnitudo cōponeret ex idiuiſibilib⁹ qō i eodē ſexto ipꝛobat.

¶ Ampli⁹ ſic utiqʒ ſolum non eſt deficere fieri ⁊ corrumpi:ſi infinitum ſit.

¶ Hec ē 3ª ps pᵉ ptic'le pᵉ ptis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ ponit 3ª rō q̄ talis eſt.gñatio eſt ɔpetua.ſʒ gñationeʒ eē ɔpetuā nō pōt ſaluari niſi ponēdo illō ex quo ē gñatio eē infinitū.ģ opʒ ponē īfinitū eē.ɔbatio minoris.qm̄ ſi illud ex q̄ eſt gñatio eēt finitū tūc p ɔtinuā cōſumptionē ei⁹ tādē oīno ɔſumeret. ⁊ ſic generatio tādē deficeret. ¶ Notādū q ɔᵗᵒʳ dic h̄ q iſta rō ē necīa.ſʒ nō ē nota p ſe.eſt tñ cōceſſa ei qui dic gñationē eē ex ente ⁊ corruptionē eē in nō enſ. Et itelligo q iſta rō eſt necīa ſuppoſito q gñatio ſit ex ente ita q qcqd gñatur fiat p exitū ⁊ ablationē alicui⁹ ab illo ente.ſi ģ gñatio ſit ɔpetua oporteret illō enſ ex quo ſit gñatio eē actu infim: q: ſi eēt finitū tandē ɔſumeret p ablationē ⁊ exitū ptiū ab eo.Unde iſtis duob⁹ ſuppoſitis.ſ.q gñatio eēt ɔpetua. ⁊ q gñatio ſemp fieret per ablationē ptiuʒ ab aliquo vno ente ſeqiur ɔcluſio demōſtrate:ſʒ illud 2m aſſumptum eſt falſum.

¶ Amplius inducēdo finituʒ ſemp ad aliquid. Quare neceſſe eſt nullū eſſe terminuʒ ſi ſemper includere neceſſe eſt alteruʒ ad alterum.

¶ Hec ē 4ª ps pᵉ ptic'le pᵉ ptis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ ponit 4ª rō ɔbās ifim eē. ⁊ ē rō talis.oē finitū finit ad aliqō.aut igit illō ad qō finitū finit ē finitū aut īfinitū.ſi infim hētur ɔpoſitū: ⁊ ſi ſit finitū opʒ q finitet ad aliqd ſicut prius. ⁊ ſic uel ſtatſ opʒ dare

aliqͦ īfinitū ul' ꝓcedit in infinitū: ꝛ ſi det̄ p̄ⁿᵐ habet ꝓpoſitū. ꝛ ſi det̄ 2ᵐ ſeqtur qͦ eſt dare aliqͦ īfinitū.ſ.aggregatū ex oib' illis qui finitātur. Un̄ ꝯᵗᵒʳ dicit h̄ ꝙ iſta rō eſt famoſa. ſed eſt falſa.q: h̄ accidit finito.ſ.ꝙ finitetur ad aliqͦ extrinſecum.

Ⅽ Maxime autē ꝛ magis ꝓprie qͦ cōem facit dubitationē oibus:ꝑꝑ id eni qͦ itellectum non eſt deficere:ꝛ numerus infinitus videtur eſſe ꝛ mathematice magnitudines:ꝛ qͦ eſt extra celum. Infinitum aūt cū ſit ex̄:ꝛ corp' īfinitū vr̄ eē ꝛ mundi.

Ⅽ Hec ē 5ᵃ ꝑs p̄ᵉ ꝑticle p̄ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui' capl'i i q̄ ponit 5ᵃ rō ꝓbās īfinitū eē q̄ talis ē.itellect' itelligēdo nō d̄ficit.ſʒ itellect' ex̄ qͦcūqʒ finitū itelligit aliqd.q: q̄cūqʒ nūo finito accepto itelligit maiorē. ꝛ q̄cūqʒ magnitudie finita accepta itellect' itelligit maiorē magnitudinē. ꝛ itellect' itelligit ex̄ celū uacuū īfinitū.igit̄ cū itellect' intelligēdo nō deficiat opʒ ꝙ ſit numer' īfinit' ꝛ magnitudo īfinita ꝛ ēt uacuū īfinitū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s īfinitū ē.vn̄ itellect' itelligēdo ul' imaginādo nō defic̄ ꝛ ꝯtigit itelligē ul' imaginari uacuū īfinitū ꝛ magnitudinē īfinitā ex̄ celū. ſeqtur ḡ ꝙ ex̄ celū ē uacuū īfinitū ꝛ magnitudo īfiᵗᵃ.

Ⅽ Quid eni magis uacuū hic q̄ʒ ibi. Quare ſiquidē in vno loco: ꝛ ubiqʒ eē magnitudinē. Silr̄ autē ꝛ ſi uacuū eſt:ꝛ locus īfinitus ꝛ corpus infinitum neceſſe eſt eſſe. Cōtigē eni abeſſe nihil differt i ꝑpetuis.

Ⅽ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a p̄ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ h' capl'i i q̄ cū phs ponit rōnē ꝓbātē uacuū īfinitū eē ex̄ celū ponit rōnē ꝓbātē īfinitos mūdos eē ex h̄ ꝙ ponit uacuū īfinitū ex̄ codē: ꝛ h̄ rō ex̄ codē ē uacuū īfinitū ut ꝓbatū ē.q: itellect' itelligēdo ul' imaginādo nō deficit.cū igit̄ ſit uacuū īfinitū ꝛ i vna ꝑte uacui p̄t eē mūdus q: iſte mūdus i q̄ nos ſum' ē i vna ꝑte uacui ꝛ nō ē maio: rō q̄re i vna ꝑte uacui poſſit eē mūdus q̄ʒ i alia ſequit̄ ꝙ i īfinitis ꝑtib' uacui ſint īfiniti mūdi q: nulla ꝑs ē dignio: ut in ea ſit mūdus q̄ʒ alia. nā q̄ rōne i vna ꝑte uacui p̄t eē vn' mūdus eadē rōne in alia ꝑte uacui p̄t eē ali' mūdus ꝛ ſic i īfinitis ꝑtib' uacui p̄nt eē īfiniti mūdi i uacuo ex̄ celū. ꝓbat̄ ꝙ in uacuo ex̄ celū ſūt īfiniti mūdi. ꝛ h̄ ſic:mūdus ē qͦdā et̄nū ꝛ i et̄nis nō dr̄t eē a poſſe q: et̄na ſunt ex̄ tp̄s. ꝛ iō cū i eternis aliqd ſit poˡᵉ nec̄e ē ut illͦ ſit. Un̄ cū i uacuo ex̄ celū poſſint eē īfiniti mūdi ſequitur ꝙ ſunt īfiniti mūdi ꝛ ēt ꝙ nec̄e ē ibi eē īfinitos mūdos. Ⅽ Nōndū ſm ꝯʳᵉᵐ h̄ ꝙ poˡᵉ i reb' et̄nis q̄s nō ꝯtinet tp̄s ē nec̄ium.qͦ aūt eſt poˡᵉ ꝙ ſit ꝛ nō ſit.eſt i idiuiduis ſp̄erū q̄ ꝯtinet tp̄s.hec ꝯᵗᵒʳ.vn̄ ſi p̄nt eē īfiniti mūdi ex̄ celū cū tp̄s nō ꝯtinet illa q̄ ſūt ex̄ celū ſeqtur ꝙ nec̄e ſit īfinitos mūdos eē ex̄ celū. Ⅽ Intelligēdū ꝙ illā ꝓpōnē.ſ.i ꝑpetuis nō differt eē a poſſe.nō ponit phs niſi recitādo rōnē antiq̄rū ponētiū īfinitos mūdos eē i uacuo ex̄ celū: ꝛ ꝑꝑ h̄ illa ꝓpō nō ē allegāda auc̄.cū nō ſit ꝓpō phi ſʒ antiq̄rū.ſi ḡo tn̄ afficiat̄ ad illā ꝓpōnē debet eā ſic itelligē.ſ.ꝙ in ꝑpetuis nō dr̄t eē ſb̄ale a poſſe:h̄ ē a pō q̄ ē ad eē ſb̄ale:qm̄ ſʒ itētionē phi ꝛ ꝯᵗᵒʳ q̄cūqʒ ſb̄a p̄t eē et̄na illa ē et̄na.vn̄ ois ſb̄a trāſmutabilis ſb̄alr̄ q̄ p̄t eē.illa ē i actu. Impoˡᵉ eni ē aliq̄ʒ ſb̄aʒ eē de ſe poˡᵉˢ ꝛ tn̄ ꝑpetuā ab alio ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ 12ᵒ metha^ce. ꝛ p̄ celi ꝛ mūdi.ſʒ nō ē ſic de accn̄tib': q: ip̄a futuꝝ cui' p̄nᵐ erit p̄ᵐ craſtine diei p̄t eē eternū: ꝛ tn̄ nūc nō ē eternū q: nūc nō ē. ꝛ ſi dicat̄ ꝯ̄ hoc ꝙ moto: celi ē ſb̄a et̄na. ꝛ tn̄ pōt facē ſolē eē i oriēte q̄ nūc nō ē in oriēte.ḡ in ſb̄itātijs eternis dr̄t eſſe a poſſe. Ⅽ Dicēdū ꝙ in ſb̄ſtātijs eternis nō dr̄t eē a poſſe.tn̄ in eternis dr̄t facē a poſſe facē.q: nō ſeqtur ſb̄a eterna pōt facē.ḡ fac̄ h̄.tn̄ bn̄ ſeqtur ſb̄a et̄na pōt eē.ḡ ē: ꝛ h̄ qͦ dico ē uerꝝ ſʒ itētionē phi ꝛ ꝯʳⁱˢ.tn̄ dico ꝙ nō ſeqtur ſol etern' pōt eē i oriēte ḡ ē i oriēte. ꝛ tn̄ ſeqtur ſol etern' p̄t eē i reꝝ nā.ḡ ē in reꝝ nā.vn̄ nō opʒ ꝙ ſi aliqͦ p̄dicatū poſſit iēē ſb̄e eterne ꝙ ꝑꝑ hoc illͦ p̄dicatū ſibi inſit.tamē ſi eſſe in effectu ſiue eſſe exiſtere poſſit ineſſe alicui ſb̄e eterne ſequitur ꝙ eſſe exiſtere ineſt ei.

Ⅽ Habet autē dubitationē de īfinito ꝯſideratio:ꝛ nāqʒ nō eē ponētib' mlt̄a ipoſſibilia accidunt ꝛ eē. Amplius aūt qualiter eſt:utrū ſic̄ ſubſtātia aut ſicut accñs per ſe alicui nature aut neutraliter. Sʒ nihil minus eſt infinitum ꝛ infinita magnitudie.

Ⅽ Hec ē 3ᵃ ꝑticl'a p̄ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui' capl'i i q̄ ꝯcludit̄ ex p̄dictis ꝙ opʒ nālē loq de īfinito an ē ꝛ q̄lit̄ ē ꝛ de q̄ īfinito an ſit maxīe h̄ēt īngrere, ꝛ dic̄ phūs ꝙ ponēdo īfinitū nō eē mlt̄a ipoˡⁱᵃ accñt ut tp̄s nō eē īfinitum. ꝛ magnitudinē non eē diuiſibilē in infinitū. Et ſilr̄ ponēdo īfinitū eē vident̄ ſeq mlt̄a icōueniētia ul' ipoˡⁱᵃ ut poſtea app̄ebit.iō ꝑſcrutādū ē de īfinito an ſit.poſito ꝙ īfinitū ſit ꝑſcrutādū ē qualr̄ ē ſ.utrū ſit ſuba ul' accñs alicui alteri nāe.aut ſe h̄ēt neutralr̄ ſic ꝙ nec ſit ſb̄a nec accñs. ꝛ īdifferēter ſiue ponat̄ vnū īfinitū in magnitudie ſiue plura ingrēdū ē de īfinito.utrū ſit ſuba ul' accñs.iſta igit̄ ſūt ingrēda de īfinito.ſ.an ē. ꝛ poſito ꝙ ſit utꝝ ſit ſuba ul' accñs.oia iſta ꝛ alia ꝯſiderāda ſūt in ſcia nāli.

Ⅽ Maxime autem eſt phiſici cōſiderare: ſi eſt magnitudo ſenſibilis infinita.

Ⅽ Quāuis maxime ſit ꝯſiderādū in ſcia nāli de īfinito.ſ.utrū ſit aliq̄ magnitudo ſenſibilis infinita ex his pōt elici rō ad ꝓbādū ꝯnē 14ᵉᵃ.ſ.ꝙ ad ſciaʒ nālē ꝑtinet ꝯſiderare de infinito ꝛ pōt fieri rō talis de illo ꝙ ſi ſit ē nāle.circa qͦ accidūt mlt̄e dubitatiões utrū ſit uel nō. ꝛ poſito ꝙ ſit.qd ſit.ꝑtinet ad ſciam nālē ꝯſiderare.ſed infinitū eſt hui' ḡ ꝛ c̄.

Ⅽ Primū igit̄ determinādū quot modis dicit̄ infinitū. Uno quidē igitur mō ꝙ impoſſibile eſt trāſire ex eo ꝙ nō eſt aptum tranſiri:ut eſt uox inuiſibilis. Alr̄ aūt trāſitū hn̄s incōſumabilē:aut qͦ vix:aut qͦ aptuʒ natū eſt habere:nō tamē habet trāſitū aut finem. Amplius igitur infinitum eſſe:aut ſm appoſitionem:aut ſm diuiſionem:aut utroqʒ modo.

Ⅽ Hec eſt ſc̄da ꝑs p̄ncipalis huius capl'i in qua ne procedatur in equiuoco phūs perſcrutat̄ ſm quot modos dicit̄ infinitū ꝛ ponit quīqʒ modos quibus dicit̄ infinitū. Primus modus eſt ꝙ īfinitū dr̄ illͦ qͦ nō pōt pertrāſiri.q: nō eſt natū ꝑtrāſiri eo q: nō h̄ēt magnitudinē ut pūctus quō ſon' dicit̄ īuiſibilis q: non poteſt videri.eo q: non eſt natus videri. Et dicit ꝯᵗᵒʳ.ꝙ iſte modus priuationis eſt

ſ. q̄ aliqd dı̄ carere illo qḋ ipm nō ē inatū hr̄e neq₃ ſuū gen᷒ ſi hēt gen᷒: ut cū dı̄ deū eē nō corp᷒. 2° mō illḋ dı̄ iſinitū qḋ hēt q̄ntitatē actu ꝛ nō hēt finē. ꝛ h̄ ē iſinitū ſm extrema .i. q̄ntū carēs extremis. ꝛ de h̄ iſinito pſcrutabit̄ h̄. 3° mō dı̄ iſinitū illḋ qḋ de diſficili pōt ptrāſiri pp ſuā lōgitudinē ꝛ iſto° dı̄ iſinitū via lōga iſinita. 4° mō illḋ qḋ q̄ntū ē ex ſe ē ptrāſibile nō tn̄ pōt ptrāſiri pp ipedimētū ꝛ ſic pfūditas maris dı̄ iſinita. Et dic̄ ɔ̈ᵗᵒʳ q ıſti duo modi .ſ. terti᷒ ꝛ q̈rt᷒ ſūt trāſūpti. q̈nto mō illḋ dı̄ iſinitū i q̄ act᷒ ſemp ē cōiūct᷒ cū pō ꝛ ſic iſinitū iuenit̄ in numeris ꝛ magnitudib᷒. q2 in numeris iuenit̄ ſm appoſitionē ꝛ in magnitudinib᷒ ſm diuiſionem.

℃ Separatū qdē igit̄ eē iſinitū a ſenſibilibus ipz aliqd ens iſinitū ipoſſibile ē. Si nāq₃ neq₃ magnitudo: neq₃ mltitudo eſt ſubſtantia āt ipm iſinitū ꝛ nō accn̄s idiuiſibile erit. Diuiſibile eni aut magnitudo aut multitudo erit. Si aūt idiuiſibile ē nō iſinitū ē niſi ſicut uox inuiſibilis. ſed neq₃ ſic dicūt eē affirmantes eſſe infinitum neq₃ nos querimus. ſed ſicut intranſibile.

℃ Hec ē 3ᵃ ps p̄nˡⁱˢ hui᷒ capl'i i q̄ pħs pbat q iſinitū carēs extremis nō ē eo mō q̄ nāles poſuerūt. hec ps ɔtinet duas pticl'as. qm̄ i p̄ᵃ pbat q iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſenſibilib᷒. In 2ᵃ ibi ⌊ Rōnabilr āt. ⌋ Probat q nec ɔtinuū nec diſcretū .i. nec corp᷒ nec numer᷒ ē actu iſinitū. ℃ In p̄ma igit̄ pticl'a pbat pħs q iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſēſibilib᷒. hec pticula ɔtinet tres ptes. qm̄ i p̄ᵃ pħs ponit vnā rōnē pbatē ɔ̄nē quā itēdit. In 2ᵃ ibi ⌊ Si autē ſ₃ accn̄s. ⌋ Remouet vnū dubiū. In 3ᵃ ibi ⌊ Manifeſtū autez ē. ⌋ Ponit aliā rōnē ad eādē ɔ̄nē. Ul' poſſet hec pticula diuidi i q̈tuor ptes ſm q q̈tuor rōnes vı̄ addu cē ad pbādū hāc ɔ̄nē. 2ᵃ ibi ⌊ Si āt ſ₃ accn̄s. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Ampli᷒ quō. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Manifeſtū āt ē. ⌋ In p̄ᵃ igit̄ pticl'a itēdit pħūs pbare iſtā ɔ̄nē q iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſēſibilib᷒. ꝛ hec ē 15ᵃ ɔ̄ hui᷒ libri q̄ pbat̄ q̈drupl'r ſm diuerſas expōnes. In p̄ᵃ igit̄ pte hui᷒ pticl'e ponit̄ p̄ᵃ rō q̄ ē talis: ſi iſinitū eēt ſbā ſepata a ſēſibilib᷒ aut eēt ſbā diſibilis: ſ₃ nec ē ſbā ſepata diſibilis nec idiuiſibil'. ḡ iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſēſibilib᷒. maior ē manifeſta p diſionē imediatā. minor pbat̄ q̄ntū ad utrāq₃ ptē. ꝛ p̄ q nō ē ſbā ſepata diſibilis. ꝛ h̄ pbat̄ ſic. oē diſibile aut ē magnitudo ul' mltitudo. ul' ſic. oē diſibile ē magnū ul' mltū: ſ₃ nec magnitudo nec mltitudo ē ſepata a ſēſibilib᷒. h̄ eni cōcedūt illi ɔ̄ qs arguit ꝛ p ɔn̄s nec magnū nec mltū ē ſepatū a ſēſibilib᷒. igit̄ ſi ē ponē ſbaz ſepatā diſibilē a ſēſibilib᷒ ꝛ ſic patet p̄ᵃ ps minoris. 2ᵃ vo ps minoris .ſ. q iſinitū nō ē ſbā idiuiſibilis ſepata a ſēſibilib᷒ pbat̄ q2 ſi ſic idiſibile non erit de iſinitis: qm̄ idiſibile nō ē de iſinitū niſi ſicut uox ē iuiſibilis. vn̄ uox nō dı̄ iuiſibilis niſi q2 nō ē viſibilis. ꝛ ſic ſi idiſibile dicat̄ iſinitū h̄ nō ē niſi q2 nō ē finitū. ſ₃ nō ponūt ipſi iſinitū eē ſic. nec itēdim᷒ log̃ ſic de iſi'ᵗᵒ q̄ꝫto nō ptrāſibili qḋ nō hēt finē.

℃ Si āt ſm accidēs ē iſinitū nō erit utiq₃ elm̄ eorū que ſūt ſm q ē iſinitū: ſic̄ neq₃ iuiſibile locutiōis q̄ꝫuis uox ſit iuiſibilis.

℃ Hec ē 2ᵃ ps p̄ᶜ pticl'e 3ᶜ ptis p̄nˡⁱˢ hui᷒ capl'i in qua pħūs remouet vnā rn̄ſionē q̄ poſſet dari ad rōnez ſuā. q2 poſſet aliqs dicē q iſinitū ē aliqḋ accn̄s exiſtēs i ſbā ſepata ita q ē i aliq̄ ſbā ſepata cui accidit iſinitas. h̄ remouet pħūs dupl'r ꝛ pbat iſtā ɔ̄nē q iſinitū nō ē accn̄s exn̄s in ſbā ſepata. ꝛ hec ē 16ᵃ ɔ̄ hui᷒ libri q̄ pbat̄ dupl'r. ꝛ p̄ ſic. nihil ē p̄nᵐ ſbe niſi ſbā. ḡ ſi iſinitū ſit accn̄s, nō ē p̄nᵐ ſbe ſm q ē iſinitū ꝛ tūc ſi iſinitū ſit p̄nᵐ nō erit p̄nᵐ ſ₃ q iſinitū ꝛ ſic erit p̄nᵐ p accn̄s ſicut iuiſibile ē p accn̄s p̄nᵐ locutiōis. ſon᷒ eni ē p ſe p̄nᵐ locutiōis ꝛ ſon᷒ ē iuiſibilis ꝛ ſic iuiſibile ē p̄nᵐ locutiōis. ſ₃ h̄ ē p accn̄s q2 iuiſibile nō ē p̄nᵐ locutiōis ſ₃ q iuiſibile. ꝛ eodē mō ſi iſinitū eēt accn̄s exn̄s i ſbā ſepata: iſinitū nō eēt p̄nᵐ p ſe ſ₃ ſolū p accn̄s cui᷒ ɔ̄riū dicunt antiqui.

℃ Amplius quō cōtinget aliqd eē ipm infinitū ſi ncre nō ē ꝛ ſm numerū ꝛ magnitudinē quorū eſt p ſe paſſio quedam infinitum. Adbuc enim minus neceſſe q̄ꝫ ſ₃ numerum ꝛ magnitudinem.

℃ Hec ē 3ᵃ ps p̄ᶜ pticl'e 3ᶜ ptis p̄nˡⁱˢ hui᷒ capl'i i q̈ pbat̄ eādē ɔ̄ ſic. ſi iſinitū eēt accn̄s ſbe ſepate a ſēſibilib᷒ tūc iſinitū eēt ſepatū a ſēſibilib᷒. ɔn̄s ē fl'z ḡ ꝛ an̄cedēs. ɔn̄a patet de ſe ꝛ falſitas ɔn̄tis pbat̄ ſic. illḋ accn̄s nō ē ſepatū a ſēſibilib᷒ cui᷒ ſubm̄ nō ē ſepatū a ſēſibilib᷒. h̄ patet q2 nunq̄ꝫ pt accn̄s eē magis ſepatū q̄ꝫ ſbm̄. ſ₃ ſbm̄ iſinitū ē mltitudo ul' magnitudo. ſ₃ mltitudo ꝛ magnitudo nō ſūt ſepata a ſēſibilib᷒. ḡ iſinitū nō ē ſepatū a ſēſibilib᷒ ꝛ p ɔn̄s nō ē accn̄s exn̄s in ſbā ſepata a ſenſibilib᷒. vn̄ iſte due rōnes ſi qs uellet pnt deduci ad ɔ̄nē 15ᵃᵐ que ē q iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſēſibilib᷒. p̄ ſic. ſi iſinitū eēt ſbā ſepata a ſenſibilib᷒ illi ſbe ſepate accidit iſinitas. q2 certū ē q h̄ nomē iſinitū nō p̄dicat̄ de ſbā eēntialr ſ₃ p accn̄s. ꝛ ſi iſinitū accidat ſbe tūc iſinitū nō erit p̄nᵐ ſm q iſinitū cui᷒ ɔ̄riū dixerūt āntiq. ℃ Scḋa rō pt ſic adduci: iſinitū ē accn̄s mltitudinis ꝛ magnitudis. qm̄ iſinitū dı̄ eē i ſbō. ſ₃ accidēs nō ē magis ſepatū q̄ꝫ ſbm̄. nūc autē magnitudo ꝛ mltitudo nō ſūt ſepata a ſenſibilib᷒ ut iſti antiqui ɔcedūt. ḡ iſinitū nō ē ſbā ſepata a ſenſibilibus. ꝛ h̄ magis videt̄ expoſitio ꝛ intētio ɔ̈ᵗᵒʳ.

℃ Manifeſtū autē ē q nō cōtigit iſinitum eē ſicut actu ens: ꝛ ſicut ſubſtātia ꝛ p̄nᵐ. Erit eni qḋlibet ipi᷒ acceptū iſinituz ſi ptibile. Infinito eni eē ꝛ iſinituz idē ē: ſi ſubſtātia iſinitū eſt: ꝛ nō de ſubiecto. Quare aut idiuiſibile ē aut iſinita diſibile. Mlta autē iſinita eē idē ipoſ'e ē. At vo ſicut aeris aer pars eſt: ſic ꝛ iſiniti infinituz. Si qdē ſubſtātia eſt: ꝛ principiuz ipartibile: igitur ꝛ indiuiſibile eſt: h̄ ipoſ'e ē eē actu infinitum. Quātitatē enı̄z aliq̄ꝫ neceē eſt eſſe.

℃ Hec eſt q̈rta ps p̄me pticule tertie ptis p̄ncipalis hui᷒ capl'i in qua ponit̄ 2ᵃ rō p̄ncipalis pbās q infinitū nō eſt ſubā ſepata a ſenſibilibus. ꝛ continet tres particulas. q2 in p̄ma ponit̄ ratio pbans concluſionez. In ſcḋa ibi ⌊ Scḋm accidens. ⌋ Probat q ſi infinitū ſit p̄ncipiū q h̄ erit per accn̄s. ꝛ ēt rephēdit pythagoricos. In 3ᵃ āt ibi ⌊ S₃ fortaſſe. ⌋ Narrat q hec pſcrutatio de iſinito i ſbſtātijs abſtract' nō eſt ppria huic ſcie. In p̄ᵃ igit̄ pticula hui᷒ ptis ponit̄ ɔ̄nē dicēs q manifeſtū erit ex his

que diceťur ꝙ īfinitū nō eſt aliqd actu extͣ tanꝗ̄ ſb̄a ſepata a ſenſibilib⁹ ⁊ p̄nm̄ alioꝝ entiū. ⁊ rō ē illa. ſi īfinitū ſit ſb̄a ſepata a ſenſibilib⁹ aut igit̄ īfinitū eſt īdiuiſibile. ſi ſit diuiſibile igit̄ ſeqtur ꝙ queli bet ps illi⁹ īfiniti ſit īfinita. ſ; h̄ eſt īcōueniēs q: ſic mlťa eēnt īfinita qḋ eſt ipoꝛᵉ. iſtā ꝯñaȝ. īfinitū ē ſb̄a ſepata diuiſibilis ǧ q̄libet ps īfiniti eſt īfinita. ꝓbat ph̄s ſic. Si īfinitū ſit ſb̄a ſepata tūc īfinitū eē ⁊ īfinitū idē dicerēt. q̄m īfinitū ⁊ ſua q̄ditas idē ſūt realr̄ q: ī ſepatꝭ a mā idē ē oīo q̄ditas cū eo cui⁹ eſt ǧ ſicut ip̄m totū ē q̄ddā īfinitū ita ⁊ q̄libet ps toti⁹ erit īfinita. ǧ nō pōt poni ꝙ īfinitū ſit ſb̄a ſepata diuiſibilis. Hec rō cōfirmat̄ ſic. Sic̄ ps aeris ſe h̄ēt ad aerē ita ps īfiniti ſe h̄ēt ad īfinitū: ſi īfinitū ponat̄ ſb̄a diuiſibilis. q: īfinitū ſi ſit ſb̄a ſepata diuiſibilis erit ita ſimpˣ ⁊ vniformis ī ptib⁹ ſic̄ aer. ſ; q̄libet ps aeris eſt aer. ǧ ſi īfinitū ponat̄ ſb̄a ſepata diuiſibilis q̄libet ps īfiniti erit īfinita qḋ ē ipoꝛᵉ. ǧ relinquit̄ ꝙ īfinitū ſi ponat̄ ſb̄a ſepata nō erit diuiſibile. nec pōt aliḋ mēbꝛū dari. vȝ. ꝙ īfinitū ſit ſub̄a ſepata īdiuiſibilis. q: oē qḋ ē actu īfinitū ē q̄ntū. ſ; oē q̄ntū ē diuiſibile. ǧ ſi aliqd ē in actu īfinitū non erit īdiuiſibile. Alr̄ tñ pōt hec ꝯña ꝓbari. ſi īfinitū ē ſb̄a ſepata diuiſibilis. ǧ q̄libet ps īfiniti ē īfinita ſic. ſi īfinitū ſit ſub̄a ſepata diuiſibilis. tūc īnfinita erūt idē. h̄ ē īfinitū ⁊ qḋlibet qḋ ē in eo erūt eiuſdē rōnis. ⁊ h̄ patet q: ex q̄ īfinitū ponit̄ p̄nm̄ omniuȝ alioꝝ nō pn̄t ī īfinito poni aliq̄ diuerſaꝝ rōnū a rōne īfiniti. q: ſic īfinitū eēt p̄ncipiatū ex illis q̄ ſūt alteri⁹ rōnis ab īfinito. ⁊ ſic nō eēt p̄nm̄. Uñ ꝑ eē īfinitū ſm̄ iſtā expōnē debet ītelligi rō cuiuſlibet qḋ ē ī īfinito. ⁊ ꝑ īfinitū debet ītelligi rō īfiniti. vñ ſi īfinitū ſit ſb̄a ſepata tūc rō īfiniti ⁊ rō cuiuſlibet qḋ ē ī īfinito debet eē eadē. alr̄ īfinitū eēt p̄ncipiatū ⁊ tc̄ ſic̄ ip̄ȝ totū īfinitū ē īfinitū ita q̄libet ps īfiniti eēt īfinita. ⁋ Intelligēdū ꝙ tenēdo p̄ᵃˢ expōnē. ſ. ꝙ ꝑ īfinitū eē ītelligat̄ q̄ditas īfiniti: ſic illa ꝯña nō valet nlr̄ ī oī mā. hec res ē eadē cū ſua q̄ditate ǧ q̄libet ps hui⁹ rei ē hec res. gr̄a tñ mā̈e teneťi illis q̄ nō pn̄t cōponi ex ptibus alteri⁹ rōnis a toto cuiuſmodi ē īfinitū ſi ponat̄ ſb̄a abſtracta ⁊ p̄nm̄ omniū alioꝝ. ⁋ Intelligēdū ēt ꝙ ⁊ ph̄s dic̄ ꝙ q̄libet ps aeris ē aer illḋ ē ītelligēdū de ptib⁹ q̄ntitatiuis nō aūt de ptib⁹ q̄ditatiuis ul' eēntialib⁹ ut ſūt mā ⁊ forma. q: nec mā aeris ē aer. nec ēt foꝛa aeris eſt aer. ⁋ Intelligēdū ꝙ iſtḋ dcm̄ ph̄i h̄ ⁊ ī de celo ⁊ mūdo. vȝ. q̄libet ps īfiniti ē īfinita pōt mlťiplr̄ exponi vno⁰ ſic̄ iā expoſitū ē. ſ. ſi qḋ īfinitū ponat̄ ⁊ ſit p̄nm̄ ut dixerūt antiq: tūc opȝ ꝙ oēs ptes īfiniti ſint ſimiles. q: ſi eēnt diſſimiles tūc īfinitū eēt p̄ncipiatū ⁊ cōpoſitū ex ptib⁹ q̄litatiuis ut ex mā ⁊ foꝛa. ⁊ ſic ſi īfinitū ſit opȝ ꝙ q̄libet ps īfiniti ſit īfinita. Alr̄ pōt exponi nō ponēdo īfinitū eē p̄nm̄ ꝙ illḋ dictū ſ. q̄libet ps īfiniti ē īfinita ē ītelligēdū de ptib⁹ aliq̄tis q̄ ptes aliq̄tēs ſūpte reddūt ip̄ȝ totū. q̄m ex ptib⁹ finitꝭ finities acceptis nunq̄ȝ reddit̄ īfinitum. Uñ ſi īfinitū ponat̄ q̄libet ei⁹ medietas erit īfinita ⁊ ſic q̄libet ps 3ᵃ ⁊ q̄libet 4ᵃ. ⁊ ſic de alijs ptib⁹ aliquotis erit īfinita. ⁊ h̄ ſi īfinitū ponat̄ h̄ēre ptē aliquotā. tñ de ptib⁹ nō aliq̄tis nō opȝ. q̄m totū tēp⁹ ē īfinitū ſ; ph̄m. ⁊ tñ iſta dies q̄ ē ps toti⁹ tp̄is nō eſt ps aliq̄ta toti⁹ tp̄is. Tertio mō p̄t ſic ītelligi. ſ. ꝙ ſi īfinitū ponat̄ nō h̄ebit aliq̄ȝ ptē finitā. q: ſicut pūct⁹ ſe h̄ēt ad lineā ita finitū ſe h̄ēt ad īfinitū. q: ſicut pūcti ad lineā nulla ē ꝓpoꝛtio ita finiti ad īfinitū nulla ē ꝓpoꝛtio. ⁊ iḋ ſicut pūct⁹ nō ē ps linee ita dicūt ꝙ finitū nō ē ps īfiniti. Sed h̄ nō vȝ verū q: iſta dies ē ps toti⁹ tp̄is īfiniti ⁊ toti⁹ multitudīs īfinite oium dieꝝ ſ; opiōnē ph̄i ponentꝭ tp̄s fuiſſe ab eterno. ⁊ ſic ſm̄ ph̄m ponēdū ē ꝙ finitū ſit ps īfiniti. Nec valet illḋ qḋ iſti dicūt. ſ. ſicut pūct⁹ ad lineā ita ⁊ c̄. q: nō ē ſile niſi q̄ntū ad h̄ ꝙ ſic̄ nō ē ꝓpoꝛtio pūcti ad lineā ita nō eſt ꝓpoꝛtio finiti ad īfinitū ſ; q̄ntū ad eē ptē ul' nō eē ptē nō ē ſile. q̄m ps tp̄is finita ē ꝑ ſe ⁊ īdirecte eiuſdē ſpēi cū tp̄e īfinito ⁊ ideo ſicut ſi eēt aer īnfinitus q̄libet aer finit⁹ eēt ps illi⁹ aeris īfiniti: ita ſuppoſito ꝙ tp̄s ſit īfinituȝ ut dicūt ph̄i: ſequit̄ ꝙ qḋlibet tp̄s finitū eſt ps illius tp̄is īfiniti. iḋ dico ꝙ ſi īfinitū ſit ex h̄ nō ſequit̄ ꝙ q̄libet ps aliquota īfiniti ſit īfinita nō ſic loquūtur mathematici de pte. q̄m ſolū tales ptes: ſ. aliq̄te dicūtur eē ptes ut dicūt mathematici: q: mathematici idē ītelligūt per ptē qḋ ptē aliquotā. ⁊ ſic ītelligēdo eēt dicēdū ꝙ nullū īfinitū eēt ps īnfiniti. ⁋ Nos tñ cōiter alr̄ ītelligim⁹. dicim⁹ eni ꝙ qcqd cū alio ꝯſtituit aliqḋ totū eſt ps illi⁹ toti⁹. ⁊ ſic binarius eſt ps q̄narij q̄uis nō ſit ps eius aliq̄ta.

⁋ Scḋm accidens ergo eſt īnfinitū: ſed ſic dictum eſt ꝙ nō cōtigit ipſum dicere p̄ncipiū ſed illud cui accidit. ſ. aerē aut par.

⁋ Hec ē 2ᵃ pticula q̄rte ptis p̄ᶜ ptic̄ľe 3ᶜ ptis p̄ncipalis hui⁹ capl̄i in q̄ declarat̄ ꝙ ſi īfinitū q̄ntū carēs extremis ſit p̄nm̄ h̄ erit ꝑ accñs. ⁊ p̄t poni h̄ ꝯ 17ᵃ huius libꝛi. ſ. ꝙ īfinitū q̄ntū carēs extremis nō ē p̄nm̄ ꝑ ſe. hec ꝯ ꝓbat̄ ſic. qñcūq; aliqd accidit alicui illḋ qḋ accidit nō ē p̄nm̄ niſi q: illḋ cui accidit eſt p̄nm̄ ſed ſubē q̄nte ut aeri aut pari ⁊ ſic de quolibet alio accidit ꝙ ſit īnfinitū. ǧ ſi īfinitū ſit p̄nm̄: h̄ iḋ eſt q: aer aut par cui accidit ꝙ ſit īnfinitū eſt p̄nm̄. ſed illud qḋ nō eſt p̄nm̄ niſi q: illḋ cui accidit eſt p̄nm̄ nō eſt p̄nm̄ per ſe ſed ſolū ꝑ accñs. ſ. q: illud cui accidit eſt p̄nm̄. ǧ ſi īfinitū q̄ntū carēs extremis ſit p̄nm̄ nō erit p̄nm̄ per ſe ſed ſolū per accidens. De iſta rōne p̄ ph̄us ponit ꝯ̄nē. ſcḋo maiorem.

⁋ Quare incōuenient̄er vtiq; enunciāt idē dicētes: ſicut pythagorici dicūt. ſimul eni ſubſtantiam faciunt īnfinitum ⁊ partiūtur.

⁋ Ex iſto. ſ. ꝙ īnfinitū ſi ponat̄ eſt accidēs. ph̄us rep̄hēdit pythagoricos ſpālīter. q: ſimul poſuerūt īfinitū ſub̄am ſepatā ⁊ illā ſb̄am eē p̄nm̄ alioꝝ ⁊ tamē poſuerūt ipſuȝ eē diuiſibile. q̄m ex quo īfinitas accidit ſb̄e ſepate ⁊ q̄ntitati ⁊ nō eſt accñs eēntiale nō deberēt ponere ſb̄am uel q̄ntū eē p̄nm̄. nihil eni debet poni p̄mū per hoc ꝙ illḋ qḋ accidit ſibi ponit̄ eē p̄nm̄ ſiue ſit accñs ꝓpinquū ſiue remotū. Et notandū ſm̄ ꝯ̄ᵗᵉᵐ ꝙ bene dicit̄ aliquid eē p̄nm̄ per h̄ q: eius accidēs eēntiale eſt p̄nm̄. uerbi gr̄a. dicim⁹ ꝙ ignis ⁊ aq̄ ſunt p̄nᵃ ⁊ elemēta q: p̄me q̄litates q̄ accidunt eis eſſentialiter ſunt p̄nᵃ ⁊ elementa.

⁋ Sed foꝛtaſſis hec quidem eſt vniuerſalis qḋ magis ſi cōtingit in mathematicis īfinitū eē: ⁊ ītelligibilibus ⁊ in nullā h̄ñtibus magnitudinem. Nos autem intendimus de ſenſibilibus: ⁊ de quibus facim⁹ ſciam utrum in ipſis eſt: aut non eſt coꝛpus īnfinitum in augmentum.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticula 4ᵉ ꝑtis pᵉ ꝑticule 3ᵉ ꝑtis pn̄lis hui⁹ capl'i i q̄ poſtq̄ꝫ pħs decl'auit ꝙ ifiᵐ nō ē ſbā ſepata nec ēt ifiᵐ q̄ꝫtū ſꝫ qđ ē ifiᵐ ē pnᵐ: narrat ꝙ iſta ꝑſcrutatio nō ē ꝓpria huic ſcie. ſ. ꝙ aliq̄ ſbā abſtracta ſit ifiᵗᵃ. q: h̄ ꝑtinet ad ſciaꝫ ul'iorē q̄ꝫ ē iſta. naꝫ hec ꝑſcrutari ſpectat ad methaᶜᵃᵐ. hec ēt perſcrutatio. ſ. utrū aliq̄ magnitudo ſit infinita. ⁊ utrū aliq̄s numer⁹ ſit ifinit⁹ nō ꝑtinet ad iſtā ſciaꝫ. ſꝫ ꝓpria ꝯſideratio hui⁹ ſcie ē utrū aliqđ corp⁹ ſenſibile ſit ifinitū i actu. ſꝫ hec qō utrū ſit ifinitū i q̄ꝫtitate ut i itellectis aut i ſbſtātijs ſepatis ꝑtinet ad methaᶜᵃᵐ uel ad matheᶜᵃᵐ. qm̄ illa qō. vꝫ utrū aliq̄ ſbā ſepata ſit ifinita ſpectat ad methaᶜᵃᵐ. ſꝫ iſte qōnes. ſ. utrū ſit aliq̄ magnitudo finita. ul' utrū aliq̄s numer⁹ ſit ifinit⁹ ſpectat ad matheᶜᵃᵐ. ¶ Notandū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ diuerſimode conſideraſ de ifinito in matheᶜᵃ ⁊ metbaᶜᵃ ⁊ i ſcia nāli. qm̄ ꝑſcrutatio de ifinito i itellectꝫ ſm ꝙ ſūt itellecta. ſ. ſꝫ ꝙ ſūt abſtracta a mēſuris. ſ. a q̄ꝫtitatib⁹ ꝑtinet ad ſciaꝫ diuinā. ſꝫ ꝑſcrutatio de ifinito i mēſuris ut i magnitudinib⁹ ſꝫ ꝙ ſūt abſtracta a mā ē ꝑſcrutatio matheᶜᵃ. ifinitū eni eē i trib⁹ mēſuris ē pnᵐ qđ pōit matheᶜᵘˢ. poˡᵉ eni ē apđ ipſuꝫ lineā exire i ifinitū. ⁊ ſilr i ſupficieb⁹ ⁊ i corpib⁹. ſꝫ ſcia nālis ꝑſcrutaſ de ifinito qđ accidit mēſuris ſꝫ ꝙ ſūt i mā. hec ꝯᵗᵒʳ. Sic igiſ appet ꝙ ſcia diuina ꝑſcrutaſ de ifinito. ſ. an repiaſ i ſbſtātijs abſtractis. matheᶜᵘˢ vo ꝯſiderat de ifinito i magnitudib⁹. ſ. ſm ꝙ itelligunſ abſtracte a mā ſenſibili. ⁊ nālis ꝯſiderat de ifinito i corpib⁹ ſenſibilib⁹. ⁊ ꝑſcrutaſ an aliquod corpus ſenſibile ſit actu infinitū igiſ. ⁊c̄.

¶ Rōnabilr q̄dē igiſ ſpeculātib⁹ ex hmōi videbiſ nō eē utiq̄ꝫ. Si eni ē corpis rō ꝙ planitie determinatū ē: nō erit utiq̄ꝫ corpus ifinitū neq̄ꝫ itelligibile neq̄ꝫ ſenſibile.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula 3ᵉ ꝑtis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ declaraſ ꝙ nec ꝯtinuū nec diſcretū eſt actu ifinitū. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes. q: i pᵃ declaraſ ꝙ nullū corp⁹ ē actu ifinitū. ⁊ ꝑ h̄ appet ꝙ ifinitū nō regriſ i ꝯtinuis. In 2ᵃ ibi [At vo.] ꝓbaſ ꝙ nullus nūs ē actu ifinit⁹ ⁊ ꝑ hoc appebit ꝙ ifinitū nō repiſ i diſcretꝫ. In pᵃ igiſ ꝑte hui⁹ ꝑticule declaraſ ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile nec itelligibile ē actu ifiᵐ. Unꝫ ꝓbaſ ul'r ꝙ nullū corp⁹ ē actu ifinitū. ⁊ hec eſt 18ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaſ ſic. oē qđ ꝯtineſ ab vna ul' plib⁹ ſupficieb⁹ ē finituꝫ. ſꝫ oē corp⁹ ꝯtineſ ab vna ſupficie aut a plib⁹ ſupficieb⁹. ḡ oē corp⁹ ē finitū. igiſ nullū corp⁹ eſt ifinitū. maior hui⁹ rōnis ē māifeſta. q: māifeſtū ē ꝙ ifinitū nō ꝯtineſ ab aliq̄ nec ab aliqb⁹. iō oē qđ ꝯtineſ ab vna ſupficie ul' a plib⁹ ſupficieb⁹ ē ifinitū cū ꝯtineatur ab aliq̄ uel ab aliqb⁹. minor vo ꝓbaſ ſic. oē corpus ē figuratū. ſꝫ oē figuratū ē rotūdū ul' nō rotūdū. i. ul' ē figure rotūde ul' alteri⁹ figure. ⁊ oē corp⁹ rotūdū ꝯtineſ ab vna ſupficie. ſꝫ oē corp⁹ alteri⁹ figure ꝯtineſ ab vna ſupficie ul' a plib⁹ ſupficieb⁹. ḡ. ¶ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ ſi aliqs poſuit corp⁹ ifinitū eē nō cōcedat ipꝫ hēre figurā. qm̄ ſi eēt corp⁹ ifinitū nec eēt ſpericū ul' nō ſpericū ſic nō ē ueꝝ dicē pūctū eē ſpericū ul' nō ſpicū. ¶ Intelligendū m̄ ꝙ ꝯᵗᵒʳ nō itēdit dicē ꝙ neutrū iſtoꝝ ꝯdictorioꝝ. ſ. ſpicū ⁊ nō ſpericū dī de corpe ifinito ſi eēt corp⁹ ifinitū. nec ēt itēdit ꝙ neutrū hoꝝ dicatur de pūcto. q: certū ē ꝙ de q̄libet ve dī alterū iſtoꝝ. ſꝫ ꝑ ſpericuꝫ itēdit hns figurā ſpericā. ⁊ ꝑ nō ſpericū itēdit hnſ figurā nō ſpericā. ⁊ iſta nō ſunt ꝯdictoria. ſ. hns figurā ſpericā ⁊ hns figurā nō ſpericā. Unꝫ ſi eēt corpus ifinitū nec eēt hnſ figurā ſpericā nec hns figurā nō ſpericā. ¶ Intelligēdū ēt ꝙ iſta rō pħi dī eē logica. q: ē ex ꝓbabilib⁹ q: ꝓbabile ē ꝙ oē corp⁹ ſit figuratū. ſꝫ nō ē ꝑ ſe notū. ⁊ iō hec rō nō eſt ſimpl'r demrātiua a ꝑorib⁹. vn̄ aduerſari⁹ ponēs corp⁹ ifinitū eē negaret hoc aſſūptū. videlꝫ ꝙ oē corp⁹ cōtineſ ab vna ſupficie ul' a plib⁹ ſupficieb⁹. ⁊ ēt negaret hoc. ſ. ꝙ oē corp⁹ eēt figuratū. pōt ēt illa rō dici logica eo q: accipit ꝓpōnes cōeꝫ diuerſis ſciētijs. qm̄ corp⁹ accipiſ hic idifferenter pro corpe ſenſibili ⁊ pro corpe abſtracto a qualitatib⁹ ſenſibilibus ⁊ ſic iſta ꝓpoſitio oē corp⁹ eſt figuratū: ⁊ ēt iſta propoſitio oē corp⁹ cōtineſ ab vna ſupficie ul' a plib⁹ ſupficieb⁹ eſt cōis diuerſis ſcīētijs.

¶ At vo nec numer⁹ ſic ē ſic ſepat⁹ ⁊ ifinit⁹. Numerabile eni numer⁹ ē aut hns numeꝝ. Si ḡ numerabile poſſibile ē numerari ⁊ trāſire utiq̄ꝫ poſſibile erit i ifinituꝫ.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑs 2ᵉ ꝑticule 3ᵉ ꝑtis pnˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pōiſ q̄dā rō ꝓbās ꝙ ifinitū nō ineniſ i diſcretꝫ. vn̄ ꝓbaſ ꝙ nullus numer⁹ ē ifinit⁹. ⁊ hec eſt 19ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaſ ſic. ois numer⁹ ⁊ oē hns nūm ul' ē nūatū in actu uel poˡᵉ ē ut ſit nūatuꝫ i actu. iſta ꝓpoſitiōe apparet q: ois numer⁹ ē nūabilis ⁊ oē nūabile ē nūatū i actu ul' pt eē nūatuꝫ in actu. ſi igiſ numer⁹ eēt ifinit⁹. ſeqꝫ ꝙ ifinitū eēt nūatū i actu ul' ꝙ poſſet eē nūatū i actu qđ ē ipoˡᵉ. q: ſic ifinitū eēt actu ꝑtrāſitū ul' poſſet eē actu ꝑtrāſitū. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ iſte rōneſ ꝓbātes ꝙ nec corp⁹ ē ifinitū nec nūs ē ifinit⁹ ꝓbāt ul'r ꝙ nullū corp⁹ ē ifinitū nec numer⁹ ē ifinit⁹. vn̄ pᵃ rō ꝓbat ꝙ nec corp⁹ ſenſibile nec ēt corp⁹ ſepatū ē ifinitū. 2ᵃ vo rō ꝓbat ul'r ꝙ nec nūs exiſtēs in ſenſibilib⁹ ē ifinit⁹ nec ēt nūerus exñs in itelligibilib⁹ ſiue i ſepatis a mā ē ifinit⁹. ¶ Notādum ſm ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ forte iſta ꝓpoſitio ē de gn̄e ꝓpōnum notaꝝ ꝑ ſe. ſ. ꝙ ois numer⁹ ē nūat⁹. ⁊ ꝙ oē nūatuꝫ i pō cū fuerit i actu poˡᵉ ē ut ſit nūatū i actu. hec ꝯᵗᵒʳ hoc ē oē nūatū i pō cū poſitū fuerit ꝙ actu exiſtat ē poˡᵉ ꝙ ſit actu nūatū. vn̄ ſic ē poˡᵉ nūabile exiſtē i actu ita poˡᵉ ē nūabile eē actu nūatū. Et alteri⁹ dicē ꝯᵗᵒʳ ꝙ iſtđ ē māifeſtū ꝑ ſe. ſ. ꝙ ipoˡᵉ ē ut infinitū ſit actu nūatū. ¶ Itē dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ iſta ꝓpoſitio. ſ. nūatū in pō cū fuerit i actu poˡᵉ ē ut ſit nūatū i actu eſt cōis nō eēntialis. qm̄ iſta ꝓpō ē cōis diuerſis ſciētijs ⁊ ſic nō ē ꝓpria ⁊ eēntialis huic ſcie. ⁊ ꝑꝑ hoc iſta rō dī logica q: accipit ꝓpōnē cōeꝫ diuerſis ſcientijs. ¶ Sꝫ dubitaſ hic q: nō vī ꝙ ois numerus poſſit eē actu nūat⁹: q: numer⁹ ꝑtiū ꝯtinui ē ifinit⁹ cū ꝯtinuū ſit diuiſibile i ifinitū. ⁊ ēt nūer⁹ pūctoꝝ exiſtētiū i linea ē ifinit⁹: ⁊ nullū ifinitū pt eē actu nūatū. ḡ fl'm ē dicē ꝙ ois nūer⁹ pt eē actu nūat⁹. Dicēdū ꝙ numer⁹ accipiſ dupl'r. ſ. large ⁊ ſtricte. large loquēdo ſic. ois multitudo q̄rūcūq̄ꝫ diſtinctoꝝ dī numer⁹. ⁊ ſic accipiēdo numeꝝ uerū ē ꝙ aliqs numer⁹ ē ifinit⁹: q: numer⁹ ꝑtiū ꝯtinui ⁊ ēt nūer⁹ punctoꝝ in linea ē ifinit⁹ ⁊ ſic loquēdo de nūo nō ē ueꝝ ꝙ ois numer⁹ poſſit eē actu nūat⁹. ⁊ ſic nō loquitur pħs hic de nūo. Alio mō accipiſ numer⁹ ſtricte. ſ. pro multitudie entiū ꝑ ſe ⁊ ſeorſuꝫ exñtiū uel poſſibiliū ꝑ ſe ⁊ ſepatim exiſtē ⁊ ſic eſt ueꝝ ꝙ ois nūer⁹ pōt eē actu nūat⁹. q: ois talis numer⁹ eſt finitus: ⁊ iſto mō loquiſ hic pħs de numero.

¶ Capl'm 3ᵐ tractat⁹ ſcđi in q̄ ꝑ rōnes pħicas decla-

raƚ ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile eſt actu infinitum.

Phiſice autē magis ꝯſiderantib⁹ ex his manifeſtū erit. Neqꝫ eni cōpoſitum poſſibile eſt eē infinituꝫ neqꝫ ſimplex.

¶ Iſtud eſt 3m capl'm hui⁹ tractat⁹ in q̄ pħs deſtruit īfinitū illō eē: de q̄ eſt ꝓpria cōſideratio ſcie nalis. qm̄ ꝓpria ꝯſideratio in ſcia nāli de īfinito nō ē niſi de corpe ſenſibili actu īfinito. Intēdit igiƚ pħs ī h capl'o ꝓbare ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile ē actu īfinitū. ⁊ p h deſtruiƚ īfinitū eē accñs exñs in aliq̄ corpore ſenſibili. vñ h capl'm ꝯtinet qnqꝫ ꝑtes ꝑnles. q2 ī pª ꝓbaƚ ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile eſt actu īfinitū diuidē do corp⁹ ſenſibile ꝑ has dñas. vꝫ per ſimplex ⁊ cō poſitū. In 2ª ibi [Q̄ō ſit ipo^le.] Probaƚ idē diui dēdo corp⁹ ꝑ has alias dñas q̄ ſūt homogeneuꝫ ⁊ etherogeneū. In 3ª ibi [Anaxag.] Pħs incidēter ponit ⁊ remouet opionē anaxagore circa hāc māꝫ. In 4ª ibi [Oino aūt manifeſtū ꝙ ipo^le ē.] Probat ꝙ nullū corp⁹ ſēſibile ē īfinitū ꝑ rōnē acceptā ex ꝑ te mot⁹. In 5ª ibi [Ampli⁹ oē corp⁹.] Probat idē ex ꝑte ſūpta rōne loci uel ex ꝑte dñe loci. ¶ In pª igiƚ ꝑte ꝓbat pħs rōnib⁹ acceptis ex ꝑte ꝯrietatuꝫ corpoꝝ ſenſibiliū ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile ē actu īfinitū ⁊ ꝯtinet hec ꝑs tres ꝑticulas. q2 in pª ꝓponit pħs intētionē ſuā ⁊ ēt rōnē ꝓbātē ꝯnē quā intēdit. In 2ª ibi [Cōpoſitū qdē igiƚ.] Probat ꝙ nullum corp⁹ ſenſibile compoſitū eſt actu infinitū. In 3ª ibi [At vō neqꝫ ſon⁹.] Probat ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile ſimpx ē actu īfinitū. ¶ In pª igiƚ ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis phūs ꝓponit itētionē ſuā dicēs ꝙ pħice cōſiderā tib⁹ ex his ſupple erit māifeſtū ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile eſt actu īfim. ⁊ hec ē 20ª ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaƚ ſic. nullū corp⁹ ſenſibile ſimpx ul' cōpoſitū eſt actu infinitū. ſꝫ oē corp⁹ ſenſibile ē corp⁹ ſimpx ul' cōpoſitū. g̃ nullū corp⁹ ſenſibile eſt actu īfinitū. de hac rōne phūs ponit maiorē in littera cuius ꝓbatio apparebit in ſequentibus.

¶ Cōpoſituꝫ qdē igiƚ nō erit īfinituꝫ corp⁹ ſi finita el'a ſunt multitudie: neceſſe ē eniꝫ plura eē ⁊ equari ꝯria ſemꝑ: ⁊ nō eē vnū ipſorum infinitum.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula pª ꝑtis ꝑnlis hui⁹ capl'i in q̄ decl'aƚ ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile cōpoſitū ē actu infinitū ⁊ cō tinet duas ꝑtes. q2 ī pª declaraƚ ꝙ nullū corp⁹ ſenſi bile cōpoſitū ē actu īfinitū ex h ꝙ aliqō vnū el'oꝝ ex qb⁹ cōponiƚ ē actu īfim. In 2ª ibi [vnūqōqꝫ āt.] ꝓbaƚ ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile ē actu īfinituꝫ ex h ꝙ qōlibet el'oꝝ ex qb⁹ cōponiƚ ē actu īfinitū. ¶ In pª igiƚ ꝑte hui⁹ ꝑticl'e pħs ꝓbat ꝙ nullū cōpoſitū ē īfinitū ex h ꝙ aliqō el'oꝝ ex qb⁹ cōponiƚ ē īfinitū. 2º ibi [Si nāqꝫ q̄ꝫtūcūqꝫ.] remouet rñſionē q̄ poſſet dari ad rōnē ſuā. pº g̃ declarat ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile ē infinitū ex h ꝙ aliqō el'oꝝ ex qb⁹ cōponiƚ ē actu infinitū. ⁊ hec ē 21ª ꝯ hui⁹ libri. in ꝓbatiōe cui⁹ ſupponiƚ ꝙ corꝑa ſimplicia ex qb⁹ cōponiƚ corp⁹ mixtū ſūt finita multitudine ut q̈tuor ul' qnqꝫ ⁊ ſic de alijs nūꝫ finiꝫ ut ē famoſuꝫ ⁊ poſteri⁹ ꝓbaƚ. iſto ſuppoſito ꝯ ꝓbaƚ ſic. el'a ꝯria ex qb⁹ cōponiƚ corp⁹ mixtū ſeu cōpoſitū debēt eē eqpollētia ul' eq̄lia ſic ꝙ inter illa ſit aliq̄ ꝓportio: ſꝫ illa ꝯria q̄rū vnū eſt īfinitū ⁊ aliō finitū nō ſūt eqpollētia neqꝫ inter illa ē aliq̄ ꝓportio. q2 finiti ad īfinitū ſiue ad finita mul titudine ⁊ magnitudie nulla ē ꝓportio. g̃ nullū corpus cōpoſitū ſiue mixtū eſt īfinitū ex h ꝙ aliquod el'oꝝ ex qb⁹ cōponiƚ ē actu īfinitū ⁊ alia finita. maior hui⁹ rōnis patet. qm̄ ſi el'a nō eēnt adeq̄ta ī potētijs ſeu eqpollētia: ita ꝙ iter illa nō eēt ꝓportio: tūc vnū īfinitū excedēt alia in pō ⁊ tc̄ ſeq̄ret ꝙ illō qō excedit alia ī pō ſine oī ꝓportiōe ſtatiꝫ deſtrueret oīa alia el'a. ⁊ ſic cōpoſitū ul' mixtū ex el'is q̄rū vnū eēt īfinitū ⁊ alia finita nō manēt ꝑ aliqō tp̄s ſꝫ ſtati ōſtruereƚ. de hac igiƚ rōne pħs ꝑ pōit ꝯnē. d. [Cōpoſitū qdē igiƚ nō erit īfim corp⁹.] Deide pōit maiorē dicēs [Nec̄e eniꝫ pl'a ⁊ eq̄re.] minorē vō nō ponit phūs. ſꝫ mīoris ꝓbatio apparebit ex remotiōe rñſiōis q̄ poſſet dari ad ei⁹ rōnē ut ſtatiꝫ videbiƚ. ¶ Notādū ꝙ phūs in hac rōne ſupponit 4or. Prio ꝙ el'a ex qb⁹ cōponiƚ corp⁹ mixtū debēt eē finita ſm m'ltitudinē ſic ꝙ debēt eē q̈tuor ul' qnqꝫ ⁊ ſic de alijs ita ꝙ debēt eē in aliq̄ certo nūo ⁊ finito ⁊ h ſuppōit tanq̄ꝫ famoſū ⁊ ab illis ꝯ q̄s arguit cōceſſū. Scd̄o ſuppōit tanq̄ꝫ famoſū ⁊ ꝯceſſuꝫ ꝙ el'a ex qb⁹ cōponiƚ mixtū debēt eē ꝯria. 3º ſuppōit ꝙ ꝯria ex qb⁹ cōponiƚ mixtū debēt eē eqpollētia ita ꝙ poſſint ſibi īuicē mutuo reſiſtē in agēdo ⁊ patiēdo ita ꝙ vnū nō ſtatiꝫ corrūpaƚ ab alio ul' ſtatim corrūpat alia. Unꝰ ꝑ eqpollētia ul' eq̄lia ītelligit phūs illa inter q̄ ē ꝓportio in agēdo ⁊ patiēdo ita ꝙ utrūqꝫ pt ꝑ tp̄s alteri reſiſtē. 4º ſuppōit ꝙ corp⁹ finituꝫ ⁊ corp⁹ īfinitū nō pñt eē eq̄lia ul' ꝓportionabilia in v̄tute: q2 finiti ad īfinitū nulla ē ꝓportio. ⁊ hoc ſtati declarabiƚ ⁊ ſic apparebit minor ꝑncipalis rōnis.

¶ Si nāqꝫ q̄ꝫtūcūqꝫ deficiat potētia q̄ in vno corꝑe a potētia alteri⁹. ut ſi ignis finitus ſit: aer aūt īfinit⁹. Eſt autē eq̄lis ignis eq̄li aeri in pō q̄ꝫtūcūqꝫ duplicat⁹: ſolū aūt numerꝫ quēdā hñs: tñ manifeſtuꝫ ꝙ infinitū excellit ⁊ corrumpit finitū.

¶ Hic phūs remouet quādā rñſionē q̄ poſſet dari ad ſuā rōnē q̄ talis ē. Quia poſſet aliqs dicē ꝙ q̄ꝫuis vnū el'm ſit īfim ⁊ alia finita nō opꝫ ꝙ el'ꝫ īfinitū ſine ꝓportiōe excedat alia el'a finita: q2 nos videm⁹ ꝙ aliqñ ī maiori corꝑe ē mīor v̄t⁹ ſic in magno aere ē minor v̄t⁹ q̄ꝫ in ꝑuo igne: ⁊ iō nō opꝫ v̄tutē corporis infiniti in infinitū excedē v̄tutē corꝑis finiti. Iſtā rñſionē pħs remouet ſic ꝙ q̄ꝫuis v̄t⁹ maioris corꝑis qñqꝫ non excedat v̄tutē minoris corꝑis. tñ tñ pt addi corꝑi maiori ꝙ ei⁹ v̄t⁹ excedēt v̄tutē minoris corꝑis: ⁊ ſic ſi infinitū fiat additio in infinitū excedet. v. g. ponam⁹ ꝙ tāta ſit v̄tuƚ in vno pugillo ignis q̄ꝫta ē in decē ul' cētū pugillis aeriꝫ. ſi tūc duplet aer ſic ꝙ ſit in duplo plus de aere q̄ꝫ erat ī aere ī q̄ erat v̄t⁹ eq̄lis v̄tuti ignis. ſ. vni⁹ pugilli: tc̄ illa v̄tus aeris duplata erit dupla reſpectu v̄tutꝫ q̄ ē in vno pugillo ignis: ⁊ ſi iterꝫ tot⁹ ille aer dupleƚ erit in q̈druplo maior v̄tus. ⁊ ſic ī īfinitū. g̃ ſi aer ſit īfinit⁹ erit in infinitū maior v̄tus in aere infinito q̄ꝫ in igne finito: ⁊ ita ꝯtingit arguē de quocūqꝫ igne finito. ſ. ꝙ v̄tus aeris infiniti excedit v̄tutē cuiuſcūqꝫ ignis finiti. Et rō iſta fundaƚ ſuꝑ hoc ꝙ ubicūqꝫ maior magnitudo arguit maiorē v̄tutē ibi infinita magnitudo arguit infinitā v̄tutē: ⁊ hec rō pt deduci ad impo^le dato ꝙ nō eēt ita. ⁊ hoc ſic. nā ſi nō eēt ita: ſeq̄reƚ ꝙ in corꝑib⁹ eiuſdē rōnis v̄t⁹ corꝑis

finiti ⁊ vꝛ̃tus corpis iſiniti eẽnt eq̃les imo et ſeq̃ret ꝙ i corpib⁹ eiuſdẽ rõnis vꝛ̃t⁹ corpis finiti eẽt maioꝛ ꝙ̃ vꝛ̃t⁹ corpis iſiniti qḋ ẽ mai⁹ icõueniẽs: ⁊ ꝙ vtrũqꝫ il loꝝ ſequaꝛ̃ appet mãifeſte qm̃ ſi i corpe infinito ſit vꝛ̃t⁹ finita. tũc vꝛ̃t⁹ corpis iſiniti excedet vꝛ̃tutẽ corpis fi niti aliq̃ deꝛ̃minata ꝓportiõe. Sit igiꝛ̃ ꝙ excedat in cẽtuplo ſi tũc corpi finito addaꝛ̃ plus in cẽtuplo vꝛ̃t⁹ illi⁹ erit eq̃lis vꝛ̃tuti corpis iſiniti qꝛ eq̃liter exce dit vꝛ̃tutẽ corpis i cẽtuplo exceſſi a corpe iſinito. ⁊ ſic i corpib⁹ eiuſdẽ rõnis vꝛ̃t⁹ corpis finiti erit eq̃lis vꝛ̃tuti corpiſ iſiniti: ⁊ ex hoc ſeqꝛ̃ aliḋ. ſ. ꝙ i corpib⁹ eiuſdẽ rõnis vꝛ̃t⁹ corpis finiti erit maioꝛ ꝙ̃ vꝛ̃t⁹ cor- poris infiniti: qm̃ ſi vꝛ̃t⁹ corpis finiti ſit eq̃lis vꝛ̃tuti corpis infiniti dupleꝛ̃ vꝛ̃t⁹ ei⁹ ⁊ erit i duplo maioꝛ ꝙ̃ vꝛ̃t⁹ corpis iſiniti cũ i his q̃ ſũt eiuſdẽ rõnis ſemp ꝓ portionabilr̃ i maiori corpe ſit maioꝛ vꝛ̃t⁹: ⁊ ſic ſeqꝛ̃ ꝙ vꝛ̃t⁹ corpis iſiniti ſit maioꝛ ꝙ̃ vꝛ̃tus corpis finiti.

¶ Unũquodqꝫ at̃ iſinitũ eẽ ipoſſibile eſt: corp⁹ eni eſt penit⁹ hñs dimẽſionẽ. Infi- nitũ autẽ ideterminate diſtãs eſt. Quare infinitum corp⁹ vbiqꝫ diſtãs erit.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ps 2ᵉ pticule p̃ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl̃i in q̃ de claraꝛ̃ ꝙ nõ ẽ dare corp⁹ ſẽſibile infinitũ: ex hoc ꝙ hoc ꝙ vnũqḋqꝫ eˡ'oꝝ ex qb⁹ cõpõiꝛ̃ ẽ iſinitũ: ⁊ hec ẽ 22ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̃ ꝓbaꝛ̃ ſic. Corp⁹ ẽ hñs dimẽſiões penit⁹. i. corp⁹ ẽ hñs dimẽſiões ex oi pte. ſ. lõgũ la tũ ⁊ ꝓfũdũ. qḋ pꝫ qꝛ corp⁹ ex nulla pte ẽ diſibile in iſiᵐ ⁊ hñs diſtãtias ideꝛ̃miate. Lꝫ iſiᵐ ẽ hñs iſinitas diſtãtias ſeu dimẽſiõeſ ideꝛ̃minatas. g̃ ſi ſit corp⁹ iniᵐ illḋ hẽbit dimẽſiõeſ extẽſaſ in iniᵐ ex oi pte. ⁊ itẽdit p oẽs ptes ſꝫ ꝯᵉˢ ſex ptes q̃ accipiunꝛ̃ ſm tres dimẽſiones. vꝫ. ſurſum ⁊ deorſum. añ ⁊ retro. dextrũ ⁊ ſiniſtrũ. ſꝫ ſi corp⁹ iniᵐ hẽat dimẽſiões ex tẽſas in iniᵐ ex oi pte ſequiꝛ̃ ꝙ ſi ponaꝛ̃ corp⁹ mi- xtũ iſiᵐ ex hoc ꝙ vnũqḋqꝫ eˡ'oꝝ ex qb⁹ cõponiꝛ̃ eſt iſiᵐ. ſeqtur ꝙ vnũqḋqꝫ eˡ'oꝝ ex qbus cõponiꝛ̃ cor- pus mixtũ iſiᵐ erit extẽſũ in iſiᵐ ex oi pte: ſꝫ hoc eſt ipoˡᵉ qꝛ ex hoc ſequunꝛ̃ duo ipoˡⁱᵃ. ¶ Primũ eſt ꝙ diuerſa corpa erũt ſil' i eodẽ loco ꝑ. ¶ Scḋm ẽ ꝙ corp⁹ mixtũ iſiᵐ nõ erit mai⁹ ſua parte qḋ eſt ipoˡᵉ. Un̄ breuiter iſta rõ põt fieri ſub hac foꝛa. ſi ponaꝛ̃ corp⁹ mixtũ iſiᵐ illḋ corp⁹ erit expãſũ ſꝫ lõgũ latũ ⁊ ꝓfũdũ. ⁊ ſi ſit iſiᵐ erit i iniᵐ expãſũ. g̃ ſi ſit corp⁹ iſiᵐ erit ex oi pte expãſũ in iſiᵐ. ⁊ ſic erit vnũqḋqꝫ eˡ'oꝝ ex oi pte expanſũ in iniᵐ ⁊ ſic vnũqḋqꝫ eˡ'oꝝ erit vndiqꝫ expãſũ ⁊ h̃ i iſiᵐ: ⁊ ſic erũt mˡ'ta corpa ſil'. ⁊ ſic totũ nõ erit mai⁹ ſua pte ex q̃ ſua ps expan diꝛ̃ ex oi pte i iſiᵐ. vñ ex h̃ qꝛ ẽ corp⁹ expãdiꝛ̃ ſm lõ gũ latũ ⁊ ꝓfũdũ. ⁊ ex h̃ qꝛ ẽ iſiᵐ expãdiꝛ̃ in iſiᵐ: ⁊ iõ ex hoc ꝙ corpus ẽ iſiᵐ expãdiꝛ̃ vndiqꝫ in iniᵐ.

¶ Notãdũ ꝙ ꝯᵐᵒʳ decl'at illa ꝯñam corp⁹ ẽ hñs di mẽſiões i oib⁹ ptib⁹. ⁊ iſiᵐ hẽt dimẽſiões iſinitas. g̃ corp⁹ iniᵐ hẽt dimẽſiõeſ iſinitas in oib⁹ ptib⁹. o. ſic ꝙ cũ aliqḋ cõpoᵐ fuerit ex duob⁹. ẽ nece ut diſ finitio illi⁹ cõpoſiti ſit cõpoſita ex diffõnibus illoꝝ duoꝝ. ſed diffõ corpis eſt illḋ qḋ expandiꝛ̃ ad oẽſ ptes: ⁊ diffõ iſiniti ẽ illḋ qḋ nõ hẽt fines: ⁊ iõ diffõ corpiſ iſiniti eſt illḋ qḋ expãdiꝛ̃ i iſiᵐ ad oẽs ptes. Itẽ ꝯᵐᵒʳ decl'at ꝙ corp⁹ iſiᵐ dꝫ eẽ iſiᵐ i oib⁹ trib⁹ di- mẽſiõib⁹. ⁊ hoc ſic. ſi iſiᵐ eẽt iſiᵐ i q̃dã pte ⁊ nõ i oĩ ꝯtingẽt iniᵐ eẽ mai⁹ iſinito: qm̃ poˡᵉ eẽt ponẽ in pte i q̃ ẽ finitũ aliqḋ corp⁹ ꝯtiguũ: ⁊ tunc aggregatũ ex duob⁹ corpib⁹ erit mai⁹ vno illoꝝ. ſ. iniᵗᵒ cui nõ ſit additio ⁊ tñ vtrũqꝫ ẽ iſiᵐ. g̃ iſiᵐ ẽ mai⁹ iſiⁱᵗᵒ: qḋ eſt ipoˡᵉ. ſꝫ ſine dubio iſte due rõnes ꝯᵗⁱˢ nõ videnꝛ̃ cõ cludẽ: qꝛ ſi ponereꝛ̃ aliqḋ corp⁹ iſiᵐ ſꝫ lõgitudineꝫ: finitũ vͦ ſꝫ latitudinẽ. ut ſi ponaꝛ̃ corp⁹ pedalis la titudinis eẽt tñ iſinite lõgitudis qḋ facile ẽ imagi- nari. mãifeſtũ ẽ ꝙ illḋ corp⁹ eẽt iſiᵐ: ⁊ tñ nõ eſſet iſiᵐ ex oi pte: iõ vꝛ̃ ꝙ ille qõnes nõ ſꝛ̃ demr̃atiue: ſꝫ ſolũ ꝓbabiles. Iõ ad pᵐ argumẽtũ ꝯᵗⁱˢ qñ dꝛ̃ ꝙ diffõ cõpoſiti ex duob⁹ dꝫ eẽ cõpoſita ex duabus diffõnib⁹. vꝫ. illoꝝ duoꝝ cõcedo: ⁊ iõ dico ꝙ diffõ corpis iſiniti ẽ illḋ qḋ ẽ hñs tres dimẽſiões extẽ- ſaſ in iſiᵐ nõ ꝙ ſit hñs tres dimenſiões extẽſas in iſiᵐ. ſꝫ corp⁹ iſiᵐ eſt illḋ qḋ ẽ extẽſum in iniᵐ ⁊ hẽt tres dimẽſiões. ſꝫ ex hoc nõ ſequiꝛ̃ ꝙ oẽs ei⁹ dimẽ ſiões ſint extẽſe i iſiᵐ. ¶ Et ſi dicaꝛ̃ ꝙ ſi ſit corp⁹ i ſiᵐ opꝫ ꝙ hẽat latitudinẽ iſinitã ⁊ lõgitudinẽ iſini- tã ⁊ ꝓfũditatẽ iſinitã: ⁊ ſic opꝫ ꝙ ſit iſiᵐ ſm oẽs di mẽſiões. Dico ꝙ ſi ſit corp⁹ iſiᵐ hẽbit latitudinẽ iſi nitã ſꝫ lõgitudinẽ ſic ꝙ ex pte lõgitudis ſit iſiᵐ: ſꝫ nõ opꝫ ꝙ ex pte latitudis ſit iſiᵐ: ut pꝫ imaginãdo vnũ corp⁹ pedalis latitudis: tñ iſiᵐ ꝓtẽſũ ſm lõgi tudinẽ. ¶ Ad 2ᵃᵐ rõnẽ ꝯᵗⁱˢ qñ dꝛ̃ ꝙ tũc vnũ iſiᵐ eẽt mai⁹ alio. Dico ꝙ nõ opꝫ: qꝛ in infiniti nec ẽ maius nec ẽ min⁹ nec eq̃le: nec ẽ veꝝ in infiniti ꝙ oẽ totũ ẽ mai⁹ ſua pte. ſꝫ hoc ſolũ ẽ veꝝ i finiti. Uel forte poſ- ſet ꝓbabilr̃ dici ꝙ nõ ẽ icõueniẽs vnũ iſiᵐ eẽ mai⁹ alio iſinito ex ea pte q̃ vtrũqꝫ ẽ finitũ vl' alteꝝ fini- tũ vl' alteꝝ iſiᵐ. ⁊ nõ ex ea pte q̃ vtrũqꝫ eſt iſiᵐ. naꝫ cõtingit imaginari vnũ corp⁹ pedalis latitudis ⁊ i finite lõgitudis. ⁊ ꝯtingit imaginari aliḋ corp⁹ bi- pedalis latitudis ⁊ iſinite lõgitudis. tũc certũ eſt ꝙ vnũ hoꝝ mai⁹ ẽ alio ſm latitudinẽ. qm̃ illḋ qḋ ẽ bipedalis latitudis ẽ maioris latitudis ꝙ̃ illḋ qḋ ẽ pedalis latitudis. ⁊ tñ neutrũ ẽ mai⁹ alio ſꝫ lõgi tudinẽ. qꝛ vtrũqꝫ ẽ iſiᵐ ſꝫ lõgitudinẽ. ⁊ ſic vnũ iſiᵐ põt eẽ mai⁹ alio ex ea pte q̃ vtrũqꝫ eſt finitũ: vl' ex ea pte q̃ vnũ eſt finitũ ⁊ alteꝝ infinitũ. ſed nõ ex ea parte qua vtrunqꝫ eſt infinitũ.

¶ At vͦo neqꝫ vnuꝫ ꝯuenit iſinitũ corp⁹ eẽ ⁊ ſimplex: neqꝫ ſicut dicunt qdã ꝙ eẽ̃ eˡ'a eſt: ex q̃ alia gñanꝛ̃: neqꝫ ſimplr̃. Sũt enĩ qdã qui h̃ faciunt iſinitũ ſed nõ aerẽ. aut aquã q̃ten⁹ nõ alia corrũpanꝛ̃ ab infinito ipoꝝ. Hñt eni adinicẽ ꝯtrietatẽ ut aer qdẽ humidus: aqua frigida: ignis vͦo calidus: quoꝝ ſi eẽt vnum iſinituꝫ corrumperenꝛ̃ vtiqꝫ iam alia. nunc auteꝫ dicunt alteruꝫ eſſe: ex quo hec ſunt.

¶ Hec eſt 3ᵃ pticula p̃ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl̃i in q̃ phũs decl'at ꝙ iſinitas nõ ĩeſt alteri mẽbꝛo diõnis. ſ. cor pori ſimplici: ⁊ ꝓbat ꝙ nullũ corpus ſenſibile ſim plex eſt actu iniᵐ: ⁊ cõtinet quatuoꝛ ptes: qꝛ in pᵃ ꝓponit phũs itentionẽ ſuã ⁊ narrat vnã aliã opio- ne cũ ei⁹ rõne. In 2ᵃ ibi [Impoˡᵉ eſt aũt.] Probaꝛ̃ ꝙ nullũ corp⁹ ſimpˣ ẽ iniᵐ eẽ̃ eˡ'a ex q̃ gñanꝛ̃ eˡ'a. In 3ᵃ ibi [Neqꝫ igiꝛ̃.] Probaꝛ̃ ꝙ nullũ 4ᵒʳ eˡ'oꝝ ẽ actu iſiᵐ reliq̃s exñtib⁹ finiti. In 4ᵃ ibi [Eadẽ autẽ rõ.] Reuertiꝛ̃ ad declarãdũ illḋ qḋ decl'auit in 2ᵃ pte. ¶ In pᵃ igiꝛ̃ pte hui⁹ pticule phs ꝓponit ꝯneꝫ quã itendit: ⁊ narrat vnã falſaꝫ opionẽ ⁊ ei⁹ rõnem ꝓpꝫ quã aliq dixerũt ꝙ ẽ aliqḋ corpuſ ſimpˣ iſiᵐ eẽ̃ eˡ'a. dicẽs ꝙ mãifeſtũ ẽ ex dictis ꝙ nullũ quatuoꝛ eˡ'oꝝ ſimpliciũ ẽ actu iſinitũ. nec ẽt aliqḋ aliḋ ſim-

plex ex̄ el'a ē actu īfi^m ut qdā̄ poſuerūt vnū̄ corpus ſimp^x ex q̈tuor el'a actu īfi^m ex q̄ dixerūt el'a ḡnari. Erat eni qdā̄ q poſuerūt vnū̄ corp^9 ſimp^x infi^m p̄ter el'a: ſ3 nullū̄ ꝯrior el'or dixerūt eē infi^m. ꝛ hui^9 rōnē aſſignabāt tale: q2 ſi aliqḋ illor eēt actu īfi^m cu3 ipſa iter ſe ſint ꝯria: oīa alia el'a ſtatim corrūperent ab illo el'o īfi^{to}. ꝛ 4^{or} el'a ſint ꝯria appet q2 aer ē humidus ꝛ calidus: aq̄ ē frigida ꝛ humida: tra ē ſicca ꝛ frigida: ꝛ ignis ē calidus ꝛ ſicc^9: ꝛ ſic oīa el'a hn̄t aliquā ꝯrietatē adinuicē: ꝛ iō nō poſuerunt aliqḋ q̈tuor el'or eē īfi^m: q2 ſi ſic eēt tūc illḋ el'm infi^m ſtatim corrūpet oīa alia el'a. pp̄ qḋ poſuerūt vnū̄ corpus ſimp^x īfinitū̄ p̄ter q̈tuor el'a ex q̄ dixerunt iſta q̈tuor el'a ḡnari ꝛ ḡnationē illor ſp̄ ꝯtinuari: q2 cū̄ illḋ ex q̄ ḡnant ſit īfi^m pōt ḡnatio el'or eſſe ꝑpetua ex illo infi^{to}. q2 ex q̄ ē infinitū̄ nunq̄ pōt ꝯſumi.

Impoſſibile ē āt eē aliqḋ hmōi nō q2 īfinitū̄. De h̄ eni cōe qddā̄ dicēdū̄ ē: ꝛ de oī ſilr: ꝛ aere: ꝛ aq̄: ꝛ q̄libz. h̄ p̄mo dicēdū̄ q nō ē hmōi corp^9 ſenſibile ex̄ uocata el'a. Oē nāq3 qḋ ex q̄ ē: ꝛ reſolui i h̄. q̄re eſſet utiq3 hoc corp^9 p̄ter aerē: ꝛ ignē ꝛ terra3: ꝛ aquā: videtur autē nullum.

Hec ē 2^a ps 3^e p̄ticule p̄^e p̄tis p̄n^{lis} hui^9 capl'i i q̄ declarat̄ q nullū̄ ē corp^9 īfi^m ſimp^x ex̄ el'a ex q̄ el'a generant̄. Et p̄ pħs ꝑpōit q nō ītēdit ip̄robare corpus ſimp^x eē ex̄ el'a: ſ3 q nō ē tale corp^9 p̄ter el'a infinitū̄ ex q̄ q̈tuor el'a ḡnant̄: ꝛ ītendit ꝓbare ꝯſiter q nec aliqḋ el'or ē actu infi^m. nec ēt actu eſt aliqḋ corp^9 ſimp^x p̄ter el'a actu īfi^m. p̄ ītēdit ꝓbare q nullū̄ corp^9 eſt ſimp^x infi^m ex̄ el'a: ex q̄ el'a ḡnant̄. ꝛ hec ē 23^a ꝯ hui^9 libri q̄ ꝓbat̄ ſic: oīa q̄ corrūpunt̄ diſſoluunt̄ i ea ex q̄b^9 cōponunt̄. ſ3 el'a nō diſſoluunt̄ in aliqḋ corpus ſimp^x ex̄ el'a. ſ. q nō ſit de nūo q̈tuor el'or: q̄m nō videm^9 aliqḋ corp^9 ſimp^x aliḋ ab el'is in qḋ el'a ipſa reſoluant̄: ſ3 ſolū̄ videm^9 el'a corrūpi ꝛ reſolui i ſe mutuo ut aquā i aerē ꝛ aerē i ignē uel eꝯ. igit̄ nō ē aliqḋ corp^9 ſimp^x p̄ter el'a ex q̄ el'a generant̄ ꝛ fiūt. Intelligēdū hic q pħs in iſta rōne ſupponit vnā̄ rōnē cōe3 quā̄ multotiēs pōit in ſcia nali. ſ. q nunq̄ ponenda ſīt pl'a q̄m oīa apparentia pn̄t ſaluari p̄ pauciora ubi nec p̄ rōnē p̄ ſe notā nec p̄ expientia pn̄t oñdi q ponēda ſīt pl'a. ꝛ ſic ē i ꝑpoſito. q2 nec rō nec expiētia oñdit q ſit dare q̄ntum corp^9 ſimp^x ex̄ el'a ex q̄ el'a fiūt: q2 oīa appentia pn̄t ſaluari ponēdo tm̄ q̈tuor corp̄a ſimplicia ḡnabilia ꝛ corruptibilia. Intelligēdū ēt q pħs nō negat q̄ntū̄ corp^9 ſimp^x p̄ter el'a. q2 p̄ celi decl'auit q ē ponē q̄ntū̄ corp^9 ſimp^x. ſ. celū. ſ3 ſolū̄ ip̄robat eē q̄ntu3 corp^9 ſimp^x ex quo ḡnant̄ el'a tanq̄ ex materia.

Neq3 igit̄ ignē neq3 alior el'or nullu3 cōtingit infinitu3 eē aliqḋ. Omino eni ꝛ preter id quod īfinitū̄ ſit aliquod ipſor īpoſſibile eſſe ſi finitū̄ ſit: aut eſſe: aut fieri vnū̄ aliquod ipſoru3 ſicut dicit heraclitus oīa fieri aliquando ignem.

Hec eſt 2^a ps p̄dicte p̄ticule in q̄ declarat̄ q nullū̄ q̈tuor el'or ē actu īfi^m religs ex̄ntib^9 finitis. ꝛ hec ē 24^a ꝯ hui^9 libri q̄ ꝓbat̄ ſic. ſi aliqḋ eēt el'or actu īfi^m religs ex̄ntib^9 finitis illḋ el'm īfi^m ſtati3 corrūperet oīa alia el'a ꝛ ꝯuerteret ea i ſui nāa3. q2 cū̄ el'a ſint ꝯria ꝛ nullū̄ finitū̄ pōt reſiſtē ſuo ꝯrio īfi^{to}. ſequit̄ q illḋ el'm infi^m ſtati3 corrūperet oīa alia el'a finita ꝛ cōuerteret ea in ſui nāa3 ut dic̄ heraclit^9 q oīa aliq̄n ꝯuertent̄ in ignē: q2 ignis eſt maioris ṽtutis in agēdo q̄3 alia el'a. ꝛ nō ſolū̄ ſequit̄ h̄. ſ. q oīa aliq̄n cōuertent̄ in illḋ el'm īfi^m. imo ſequit̄ q oīa alia el'a ſīt nūc cōuerſa i illḋ el'm infi^m ex q̄ nullū̄ finitū̄ pōt reſiſtē infinito p̄ tp̄s aliqḋ. Intelligendū̄ q ꝯ^{tor} dicit ſic ꝛ debes ſcire q ponēs vnū̄ el'or eē infi^m ꝯtingit ei dicē mūdū̄ corruptū̄ fuiſſe neceſſario. ponēs aūt oīa eē finita h̄3 q i aliq̄ eor ē pōt excedēs q̄ exigit corruptionē alior ut heraclit^9 dixit de igne nō ꝯdicit̄ hic. ſ3 h̄ decl'abit̄ cū̄ declarabit̄ q ipo^{le} ē mūdū̄ nalit̄ corrūpi. hec ꝯ^{tor}. Intelligēdū̄ ēt q q̄uis ignis tot^9 ſit maioris ṽtutis q̄3 aliqḋ aliud el'm. ꝛ ēt q̄uis ignis excedat alia el'a in eadē quātitate. tm̄ aer ꝛ q̄libet aliḋ el'or in magna q̄titate excedit p̄uū̄ ignē in ṽtute. ꝛ ſic ignis q̄tū̄ ad duas p̄tes eſt corruptibilis. ꝛ corp̄a celeſtia agūt cū̄ el'is in ḡnatiōe ꝛ corruptiōe el'or ꝛ cāñt eq̄litatem ḡnatiōis i el'is. vñ q̄uis ignis ſi p̄ ſe agēret alia el'a abſq3 corp̄e celeſti coagēte corrūpet oīa alia el'a: tm̄ ignis agēs cū̄ corp̄e celeſti regulāte actionē ignis nō pōt corrūpe oīa alia el'a: iō heraclit^9 male dixit dicēs q oīa aliq̄n ꝯuertent̄ in ignē. ſi tm̄ el'a mutuo agerēt in ſe inuicē abſq3 corpore celeſti agēte cum eis uerū̄ fuiſſet dictū̄ heracliti. ſ. q omnia aliq̄n cōuetentur in ignem.

Eadē aūt rō ꝛ de vnoquoq3: ut faciūt extra el'a phiſici. Omne eni ex ꝯrio in ꝯrariū̄ ut ex frigido i calidū̄. op3 aūt de oī ex his cōſiderare: ſi cōtingat aut nō contingat corpus infinitum eſſe ſenſibile.

Hec ē ps 4^a p̄dicte p̄ticule in qua pħs reuertit̄ ad declarādū ꝯnē 23^{am} hui^9 libri que fuit. ſ. q nulli eſt corp^9 ſimp^x infinitū̄ ex̄ el'a ex q̄ ḡnant̄ el'a. ꝛ ꝓbat̄ eodē mō quo ꝓbabat̄ q nullū̄ q̈tuor el'or eſt infi^m que rō ē iſta: vnū̄ ꝯrior infi^m nō p̄mitteret ſecū̄ aliud ſibi ꝯriū̄: ſed ſtatim corrūpit ip̄m. ſ3 ſi ponat̄ corp^9 infinitū̄ ex̄ el'a ex quo el'a ḡnant̄ illḋ corp^9 infinitū̄ ex̄ elemēta erit ꝯriū̄ cuilibet elemēto: igit̄ ſtati corrūpet oīa elemēta: ꝛ ſic oīa elemēta eēnt corrupta. qḋ falſū̄ eſt. igit̄ nullū̄ eſt tale corp^9 ꝛ ē. maior ē manifeſta ex p̄dictis ꝛ minor declarat̄: q2 omne quod mutat̄: mutat̄ ex contrario in contrarium; ꝛ ſic oē ex quo aliqd fit: eſt ꝯriū̄ ei qḋ fit. hoc patet inductiue: q̄m calidū̄ fit ex frigido. ꝛ eꝯ. ſi igit̄ el'a fierent ex illo corp̄e īfinito. ſequit̄ q illḋ corp^9 infi^m ꝯriet̄ cuilibet elemēto ꝛ ſic patet minor ꝛ illḋ ꝯtingit ponendo tale corpus infinitū̄ ex̄ el'a ꝛ ponēdo eē vnū̄ elemētor actu infinitū̄. ḡ ꝛ c̄.

Quod aūt oīno īpoſſibile ſit corp^9 īfinitū̄ eſſe ſenſibile: ex his manifeſtū̄. Aptum eni natū̄ eſt omne ſenſibile alicubi eſſe. ꝛ locus aliquis eſt vniuſcuiuſq3: ꝛ idē partis ꝛ omnis eſt ut tōtius terre ꝛ vnius glebe ꝛ ignis ꝛ ſcintille.

Hec eſt 2^a ps p̄n^{lis} hui^9 capl'i in qua pħus ex diuiſione corp̄is que ſūt homogeneu3 ꝛ ethetogeneū̄: declarat q nullū̄ corp^9 ſenſibile ē actu infinitū̄ ꝛ cōtinet duas p̄ticulas: q2 i p̄^a p̄te pħus declat q nullū̄ corpus ſenſibile homogeneū̄ eſt actu īfinitū̄. In 2ª ibi

[Q]uã aũt ẽ diuiſibile.] Probat ꝙ nullũ corpꝰ ſenſibile etherogeneũ eſt actu iſinitũ. Cõmẽtator tñ alr̃ itroducit iſtã partẽ. d. ꝙ cũ phũs ꝓprie ꝯdixit dicẽtibꝰ infinitũ eẽ corpꝰ ſimplex ex̃ el'a. ⁊ ſilr̃ cũ ꝯdicit dicẽtibꝰ ipm̃ eẽ vnũ elorꝫ: incipit eis ꝯdicẽ cõiter ut ꝓmiſit: ⁊ verũ eſt ꝙ phũs in hac ꝑte ꝯdicit cõiter tã dicẽtibꝰ iſinitũ eſſe corpꝰ ſenſibile cõpoſitũ. q̃ꝫ etiã dicẽtibꝰ infinitũ eſſe corpꝰ ſenſibile ſimple. ⁊ hoc ſiue ponãt illd corpꝰ vnũ de q̈tuor el'is ſiue nõ. ¶ In pª igit̃ ꝑticula huiꝰ ꝑtis phũs facit tria. q: pº ꝓponit itẽtionẽ ſuã. 2º p̃mittit tres ꝓpoſitiões utiles ad ꝓbãdũ eiꝰ intẽtionẽ. 3º vº arguit ꝓbãdo ſuã ꝯnẽ. ſ. ꝯnẽ quã itẽdit. dicit igit̃ phũs pº ꝙ ẽ manifeſtũ ex dictis ꝙ nullũ corpꝰ ſenſibile ẽ infinitũ. 2º vº phũs p̃mittit tres ꝓpoſitiões utiles ad oſtendẽdũ ꝓpoſitũ ſuũ. Prima eſt ꝙ oẽ corpꝰ ſenſibile hẽt ubi ſeu locũ qd̓ pro eodẽ hẽo pro nũc. 2ª ꝓpoſitio eſt ꝙ idẽ eſt locꝰ totiꝰ. ſ. cõſil'iuꝫ ꝑtiũ ⁊ ꝑtis. ſicut idẽ eſt locꝰ totiꝰ terre ⁊ vniꝰ glebe. ⁊ idẽ ẽ locus totiꝰ ignis ⁊ vniꝰ ſcintille. 3ª ꝓpoſitio eſt ꝙ oẽ corpꝰ ſenſibile hẽt locuꝫ nãlẽ ⁊ locuꝫ nõ nãlẽ ⁊ in loco nãli quieſcit ⁊ cũ eſt ex̃ ipm̃ mouet̃ ad euꝫ. vñ iſtã tertia ꝓpõnẽ tacuit phũs ut dicit ꝯ̃tor q: ſequit̃ ex 2ª.

¶ Quare ſiquidẽ ſit eiuſdẽ ſpẽi: aut imobile erit: aut ſemꝑ mouebitur ⁊ ipoſſibile ẽ. qd̓ eni magis deorſum aut ſurſuꝫ aut alicubi. dico autẽ ut ſi gleba ſit alicubi ipſa mouebitur.

¶ Iſtis ſuppoſitis ꝓbat phũs ꝙ impoˡᵉ eſt corpꝰ ſenſibile cõſil'iuꝫ ꝑtiũ ſil' eſſe actu iſinitũ. ⁊ hec ẽ 15ª ꝯ̃ huiꝰ libri que ꝓbat̃ ꝑ rõnẽ ducẽtẽ ad ipoˡᵉ ſic. ſi aliqd̓ ſenſibile cõſil'ium ꝑtiũ ſit infinituꝫ ipm̃ erit oino imobile ſm̃ locũ ita ꝙ nõ erit mobile localr̃ ſm̃ totũ nec ſm̃ ꝑtẽ. ſꝫ hoc ꝯñs eſt ipoˡᵉ. ſ. ꝙ aliqd̓ corpus ſenſibile ſit oino imobile localiter ſm̃ totũ vl' ſm̃ ꝑtẽ. g̃ impoˡᵉ eſt aliqd̓ corpꝰ cõſil'ium partiũ eẽ actu iſinitũ: falſitas ꝯñtis patet ex ſuppõne 3ª: que ponit ꝙ oẽ corpꝰ ſenſibile hẽt locũ nãlẽ ⁊ locũ non nãlẽ: ⁊ in loco nãli q̈eſcit: ⁊ cũ eſt ex̃ ipꝫ mouet̃ ad ipm̃. ex qua ſuppõne appꝫ ꝙ ipoˡᵉ eſt aliqd̓ corpꝰ ſenſibile eẽ oino imoˡᵉ ſm̃ locũ. ⁊ ꝯñtia valet ꝙ ſi corpꝰ ſenſibile cõſil'iuꝫ ꝑtiũ eſt actu iſinitũ ipm̃ erit oino imobile ſm̃ locũ ꝓbat̃ vnica rõne: q: illd̓ corpus ſenſibile infinitũ cõſil'iuꝫ ꝑtiuꝫ erit ſm̃ ſe totũ imobile ſm̃ locũ. 2º ꝓbat̃ ꝙ erit imoˡᵉ ſꝫ ꝑtes ſuas. Primuꝫ ꝓbat̃ ſic. illd̓ qd̓ nõ hẽt locũ ex̃ ſeipm̃ ad qd̓ poſſit moueri eſt imobile ſꝫ locuꝫ. ſed ſi ponat̃ corpꝰ ſenſibile iſinitũ ipꝫ nõ hẽt locuꝫ ex̃ ſe ad quẽ poſſit moueri. g̃ ſi ponat̃ corpꝰ ſenſibile iſinitũ ipm̃ ſꝫ ſe totuꝫ erit imobile ſm̃ locũ. Deinde ꝓbat phũs ꝙ erit imobile ſm̃ locũ q̃ꝫtũ ad ꝑtes. d. Aut ſemꝑ mouebit̃. ⁊ hꝫ ꝓbat duplr̃. ⁊ pº ſic. ſi det̃ ꝙ pars infiniti moueat̃. ſequit̃ ꝙ ſemꝑ mouebit̃ ⁊ nunq̃ꝫ qeſcet. aut ſemꝑ quieſcet ⁊ nunq̃ꝫ mouebit̃ qd̓ ẽ ipoˡᵉ ꝯñtia ꝓbat̃ ſic: ſi det̃ ꝙ pars infiniti ſenſibilis cõſimiliũ ꝑtiũ moueat̃: cũ nõ ſit maior rõ ꝙ moueatur ad vnũ locũ q̃ꝫ ad aliũ. ſequit̃ ꝙ ſi illa ps exiſtẽs in vno loco moueat̃ ad alium ꝙ eadẽ rõne in quocũqꝫ fuerit adhuc mouebit̃ ad aliũ locuꝫ. ⁊ ſic ſemꝑ mouebit̃: ⁊ ꝙ nõ ſit maior rõ ꝙ moueat̃ ad vnũ locũ q̃ꝫ ad aliũ: appꝫ. q: idẽ eſt locꝰ totiꝰ ⁊ partis. ⁊ locus totiꝰ eſt iſinitꝰ. igit̃ nõ eſt maior rõ quare pars iſiniti moueat̃ ad vnã partẽ loci infiniti q̃ꝫ ad aliã q: quelibet pars loci iſiniti eſt eq̈liter locus ſuus. ⁊ ſic ſi ps moueat̃ ſemꝑ mouebit̃. ⁊ eadẽ rõne ſi ps quieſcat ſemꝑ qeſcet cũ nulla pars loci iſiniti ſit magis locꝰ illius ꝑtis q̃ꝫ alia. Uel põt rõ deduci ſic. idẽ eſt locuſ totiꝰ ⁊ ꝑtis. ſꝫ totũ infinitũ eſt imobile cũ nõ hẽat locum ex̃ ſe ad quẽ poſſit moueri igit̃ pars iſiniti erit imobilis. qm̃ ex quo ideꝫ eſt locꝰ totiꝰ ⁊ partis ſi totũ nõ habet motũ nãlẽ ad aliquẽ locũ ſequit̃ ꝙ pars nõ hẽbit motũ nãlẽ ad aliquẽ locũ. ⁊ ſic tã totũ q̃ꝫ ps erit oino ſine motu ⁊ ſic nihil erit mobile qd̓ ẽ impoˡᵉ. Si vº dr̃ ꝙ ps infiniti mouebit̃ ut ſi tota terra eſſet infinita adhuc vna gleba poſſet moueri q̃ꝫuis totũ infinitũ nõ poſſet moueri. Hoc nõ valet qm̃ ex quo locus cognati eſt iſinitꝰ locus. ſ. corꝑis infiniti qd̓ ẽ eiuſdẽ nãe cũ ꝑte ille totꝰ locꝰ ⁊ quelibet ps eiꝰ erit vniꝰ ⁊ eiuſdẽ nãe: iõ qcquid hẽt cõueniẽtiã cũ vna ꝑte illius loci infiniti hẽt etiã cõueniẽtiã cũ qualibet ꝑte illius loci: ⁊ ꝓpter hoc ſi pars iſiniti moueret̃ nãliter ad vnã ꝑtẽ eadẽ rõne moueret̃ nãliter ad aliã ꝑteꝫ. ⁊ ſic ſemꝑ moueret̃. q: ſemꝑ eſſet ex̃ aliquã partẽ loci infiniti que ps eſt locꝰ ſuus nãlis: ⁊ ſi quieſceret in q̇libet ꝑte. eadẽ rõne qeſceret in q̇libet ꝑte: cuꝫ q̄libet ps loci infiniti ſit equalr̃ locꝰ ſuus nãlis. ſi igit̃ pars iſiniti moueat̃ ſemꝑ mouebit̃. ⁊ ſi quieſcit ſemꝑ quieſcet. qd̓ eſt impoˡᵉ. q: ſic nõ eſſet hic aliqd qd̓ q̃nqꝫ mouet̃ ⁊ q̃nqꝫ quieſcit qd̓ eſt ipoˡᵉ. ⁊ hoc eſt qd̓ dicit phũs. Quare ſiqdẽ. ſupple corpus ſenſibile infinitũ ſit eiuſdẽ ſpẽi hoc eſt vniforme in toto ⁊ in partibꝰ ſiue homogeneũ qd̓ idẽ eſt: imobile erit ſm̃ locũ: hoc eſt ſm̃ ſe totũ erit imobile ſm̃ locũ. aut ſi moueat̃ ſm̃ ꝑtes ſemꝑ mouebit̃. ⁊ hoc eſt ipoˡᵉ. ꝯſequẽtiã ꝓbat ſic. Qd̓ enim magis deorſũ aut ſurſuꝫ aut alicubi ſupple mouebit̃: certe nõ eſt dare ꝓpter qd magis moueat̃ ad vnã ꝑtẽ q̃ꝫ ad aliã. dico aũt exẽplũ ponendo ut ſi tota terra ſit infinita. ⁊ gleba que eſt ps terre iſinite ſit alicubi q̃ñ mouebit̃: certe nunq̃ꝫ q: nec magis i vna ꝑte tꝑis q̃ꝫ in alia. aut ubi mouebit ſe? certe nullibi mouebit ſe. Cuiꝰ ꝓbatio eſt. locus eni cognati ſibi corporis. i. corꝑis eiuſdẽ nãe cũ illa ꝑte erit infinitus. utrũ igit̃ illa ps ꝯtinebit hoc eſt occupabit totũ locũ? certũ eſt ꝙ non. aut quõ? ſupple totũ mouebit̃ ad vnã partẽ magis q̃ꝫ ad aliã. certe nullo mõ mouebit̃ ad vnã partẽ magis q̃ꝫ ad aliã cuꝫ oẽs ꝑtes loci iſiniti ſint ſil'es. aut igit̃ ſemꝑ ⁊ ad oẽm ꝑtẽ mouebit̃ aut nunq̃ꝫ ⁊ ad nullã partẽ mouebit̃. ſꝫ ſemꝑ ſtabit. igit̃ ⁊c̃.

¶ Aut ubi manebit. locꝰ eni iſinitꝰ erit ſibi ⁊ cognati ſibi corꝑis. Utruꝫ igit̃ cõtinebit totũ locuꝫ ⁊ quõ. que igit̃ manſio ⁊ ubi ⁊ motꝰ ipſius. aut ubiqꝫ manebit. nõ ergo mouebit̃ aut ubiqꝫ mouebit̃. nõ g̃ ſtabit.

¶ Scd̓o ꝓbat̃ ꝙ parſ infiniti nõ põt aliqñ moueri ⁊ aliqñ quieſcere: ſed vl' ſemꝑ mouet̃ uel ſemꝑ quieſcit. ⁊ hoc ſic. ſi det̃ ꝙ aliqua ps q̃nqꝫ mouet̃ ⁊ q̃nqꝫ quieſcit: an igit̃ eſt idẽ locus in quo mouet̃ ⁊ in quo qeſcit an aliꝰ locꝰ ⁊ aliꝰ? ſi det̃ ꝙ idẽ eſt locꝰ motus ⁊ qetis. ſequit̃ ꝙ illa pars ſil' mouet̃ ⁊ quieſcit ⁊ ſic quieſcit ⁊ nõ qeſcit qd̓ eſt impoˡᵉ. ſi aũt det̃ ꝙ eſt aliꝰ locꝰ in quo mouet̃ ⁊ aliꝰ locꝰ in quo quieſcit hoc eſt ipoˡᵉ. ꝓbatio. idẽ eſt locꝰ totiꝰ ⁊ partis ut ſupra dictũ eſt. ⁊ ſic quelibet ps loci infiniti eſt locus

ptis. ꝛ ſic nō eſt dare ꝙ eſt vn⁹ loc⁹ in q̄ mouet̄ ꝛ ali⁹ in q̄ qeſcit. q: q̄libet ps loci īfiniti eſt eq̄lit̄ loc⁹ ei⁹. ꝛ ſic nō mouebit̄ in vna pte loci īfiniti ꝛ qeſcet in alia magis q̄ ecōuerſo. ℂ Ul'ſic. idē eſt loc⁹ totius ꝛ ptis. ſ₃ totū īfinitū nō hēt vnū locū in q̄ mouet̄. ꝛ aliū locū i q̄ qeſcit. ḡ nec ps īfiniti hēbit vnū locū in q̄ mouet̄ ꝛ aliū locū in q̄ qeſcit. ℂ Notādū ſ₃ ꝯ^{tes} hic ꝙ iſte ꝓpōnes. ſ. corp⁹ oē hēt locū nālē. ꝛ locū nō nālē₃ in nāli qeſcit ꝛ extra ip₃ mouet̄ ad ip₃: ꝛ alie ꝓpōnes hic accepte hñt v̄itatē in corpib⁹ motis motu recto. ꝛ in motib⁹ q̄ ſūt corpis ex ſe ꝛ nō ex extriſeco. corp⁹ aūt celeſte q: mouet̄ motu recto nō ꝯtinet̄ in hac declaratione: ꝛ iō iſte ſmo nō eſt de oī corpe. ſed de corpe qḋ ē motū ꝑ aſpectu ꝛ h⁹ⁱ eſt corp⁹ tāgibile: qm̄ nōdū eſt declaratū: utrū ſit corp⁹ hñs nām ex iſtā nām aut nō. i. utru₃ ſit aliqḋ corp⁹ aliud ab iſtis tāgibilibus. ſ. que ſūt calidū frigidū ꝛ c̄. ꝛ ideo phūs terminat hāc qōnē in de celo ꝛ mūdo. ſ. utꝝ ſit aliqḋ corp⁹ ab his tāgibilib⁹ ut ſūt q̄tuor el'a ꝛ mixta in ipſis. q: ibi declarat̄ ꝙ eſt dare corp⁹ qntu₃ alteri⁹ nāe. ſ. celū. ꝛ iō qn̄ phs ꝓbat ꝙ nullū corp⁹ ſēſibile eſt īfinitu₃. d₃ intelligi nō de q̄libet ſenſibili. ſed de quolibet corpe ſenſibili ſenſu tactus. qm̄ corp⁹ celeſte ē ſenſibile viſu nō aūt tactu. ſic igit̄ ꝓbatum eſt hic ꝙ nullū corp⁹ tāgibile eſt īfinitum. ℂ Sed dubitat̄ circa rōnē dicentē ꝙ idē eſt loc⁹ nūo toti⁹ ꝛ ptis. Hoc nō videt̄ verꝝ q: loc⁹ eſt equalis locato p ph₃. ſed quecūq₃ ſūt eq̄lia eidē nūo ſūt equalia īter ſe. ḡ ps ꝛ totū ſūt eq̄lia cū hēant eūdē locū nūo cui ſē eq̄lia. ℂ Dicēdū ꝙ poſſum⁹ loq de pte duplr̄. v₃. de pte exñte ꝯtinua i toto ul' de pte ſepata a toto. ſi loq̄mur de pte ꝯtinua toti. ſic dico ꝙ ps ꝛ totu₃ hñt eūdē locū. q: ps exñs ꝯtinua toti nō hēt locū ꝓpriū q: loc⁹ eſt ꝯtinēs diuerſū. ꝛ q: ps nō eſt diuerſa a toto: iō nō hēt locū ꝓpriū. ſ₃ eſt i loco toti⁹ ꝛ h̄ p acciñs. Si v̄o loq̄mur de pte diſcōtinua ſiue diuiſa a toto ſic diſtiguo ulteri⁹: qm̄ q̄dā corpa ſūt in loco p ſupficiē ꝛ q̄dā p cētrū. oīa eni corpa tāgibilia ꝑter terrā ꝛ mixta que ſūt terrea p dñiū ſūt in loco p ſupficiē eoꝝ ꝯcauā. ſ₃ terra ꝛ illa que ſūt terrea p dñiū ſūt in loco p cētrū. ſ. p h̄ ꝙ mediū ul' cētrū eoꝝ ē cētrū mūdi: nec qeſcit nālit̄ aliqḋ graue diuiſū ſiue diſcōtinuū niſi mediū ei⁹ ſit mediū mundi. alia v̄o el'a ſūt in loco: q: ſupficies eoꝝ ꝯuexa applicat̄ ſupficiei ꝯcaue corpis cōtinētis. ℂ Dico igr̄ ꝙ loquēdo de corpib⁹ que ſūt in loco per ſupficiē: idē eſt loc⁹ nālis toti⁹ ꝛ ptis diuiſe a toto. vñ ſi vn⁹ pugillus ignis eēt ſupat⁹ a toto igne: ille pugillus nō eēt i loco ſuo nāli q̄uſq₃ ſupficies ſua ꝯuexa applicaret̄ toti ſupficiei ꝯcaue orbis lune: q: nō ē maior rō q̄re vna ps illi⁹ cōcaui orbis lune ſit loc⁹ illius ptis ignis q̄₃ alia: ꝛ eodē mō dico de aere ꝛ de alijs. ſ. de aq̄: qm̄ ps aeris diuiſa a toto nō eſt in loco ſuo nāli q̄uſq₃ applicetur toti ſupficiei concaue ignis: nec ē aliq ps ita pua qn poſſet ſic applicari: ut p₃ p diſionē ꝯtinui i ſi^{m}. ſ₃ ſi loq̄mur de ptib⁹ terre ul' corpis mixti. ꝛ q̄rat̄ utrū totū ꝛ ps habeant eūdē locū nūo. dico ꝙ loc⁹ corpis grauis eſt duplex. ſ. loc⁹ cōtinēs ꝛ loc⁹ q̄ eſt rō ꝯtinēdi. loc⁹ ꝯtinēs eſt ſupficies corpis ꝯtinentꝭ. ꝛ loc⁹ q̄ eſt rō ꝯtinēdi eſt cētꝝ mūdi in q̄₃tū eſt cētꝝ mūdi. q: corpus graue nō ꝯtinet̄ nālit̄ i aliq ſupficie niſi inq̄₃tū mediū ul' cētrū ei⁹ eſt cētrū mūdi. ꝛ tūc dico ꝙ loquēdo de ptib⁹ grauib⁹ diſſibilib⁹ exiſtib⁹ in actu

idē eſt loc⁹ q̄ eſt rō ꝯtinēdi toti⁹ ꝛ ꝑtis. nō tñ ē idē loc⁹ ꝯtinēs. q: corp⁹ mai⁹ hēt maiorē locū ꝯtinētē. Et ad rōnem dico ꝙ loc⁹ qui eſt ꝯtinēs ꝛ locatū p ſe ſūt equalia. ſed loc⁹ qui ē rō cōtinēdi ꝛ locatu₃ nō ſūt equalia. Silr̄ loc⁹ cōtinēs ꝛ locatū p acciñs nō ſūt eq̄lia. tñ aliq dicūt ꝙ idē eſt loc⁹ toti⁹ ꝛ partis ſm q̄litatē ꝛ nō ſm quātitatē. S₃ hoc nō ē verum. q: ſi idē eſſet locus totius ꝛ ptis ſm q̄litate₃ tunc omnes ptes totius eſſent in eodem loco ſm qualitatem: q: quecunq₃ vni ꝛ c̄. ſunt eadem inter ſe. ſ₃ h̄ eſt falſu₃. q: manifeſtū eſt ꝙ nō oēs ptes terre ſunt in eodē loco ſm q̄litatē. q: quedā ſūt ꝓpingores celo ꝛ q̄dā remotiores. q̄dā in loco calido: q̄dā in loco frigido. Itē qḋ ē diuerſū nūo ſ₃ q̄titatē eſt diuerſū nūo ſm q̄litatē ut patet per ſe. ḡ.

ℂ Si āt diſſimile ē oē: diſſimiles ꝛ loci ſūt. ꝛ ꝑmū qdem nō vnum corpus omnis eſt. ſed aut in tangendo.

ℂ Hec eſt 2^{a} pticula 2^{e} ptis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua declarat̄ ꝙ nullū corp⁹ ſēſibile etherogeneū eſt actu īfinitū. ꝛ ꝯtinet tres ptes ſ₃ ꝙ tres rōnes adducit ad h̄ ꝓbādū. 2^{a} ibi⌊ Poſtea aūt. ⌊3^{a} ibi⌊ Impoſſe nāq₃ ꝛ c̄. ⌋ In ꝑ^{a} igit̄ pte hui⁹ pticule ꝓbat̄ p vnā rōnē ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile etherogeneū eſt actu īfinitū. ꝛ hec eſt 26^{a} ꝯ̊ hui⁹ libri que ꝓbat̄ ſic. ſi det̄ corp⁹ ſēſibile diſſimiliū ptiū īfinitū ſeqtur ꝙ ſicut ptes ſūt diſſimiles ita loca ptiū erūt diſſimilia. ꝛ ex h̄ ſeq̄t̄ ulteri⁹ ꝙ illḋ corp⁹ infinitū nō erit ſimplr̄ vnū corp⁹. ſed ſolū erit vnū ſ₃ ꝯtactū. qḋ v₃ incōueniēs. Et ꝯ^{tor} dicit ꝙ ſic dicētib⁹ ꝯtigit dicere ꝙ tot⁹ mūdus nō ſit vn⁹. q: ꝯtinet̄ ab vno corpe. ſed ꝙ ſit vnus ſm ꝯtactum tm̄. Et ut mihi videtur ꝯ^{tor} loqtur de hoc mundo inferiori 16

ℂ Poſtea autē ꝛ īfinita hec erunt: aut infinita ſpecie. Et finita qde₃ nō eē poſſunt. Erunt eni alia qde₃ īfinita. alia v̄o nō: ſi oē īfinitū eſt ut ignis aut aq̄. Corruptio āt ꝙ tale ꝯrijs eēt ſicut dictum eſt pri⁹. Et ꝓpter h̄ nullus vnum ꝛ īfinitum ignē facit neq₃ terrā phōrum: ſ₃ aut aerē: aut aquā aut ipſoꝝ medium. q: loc⁹ vniuſcuiuſq₃ manifeſt⁹ erat ꝛ determinatus. Hec autē ſe habēt ad ambo ſurſum ꝛ deorſum.

ℂ Hec eſt 2^{a} pars 2^{e} pticule 2^{e} ptis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in qua ponit̄ 2^{a} rō ꝓbās ꝙ nullū corp⁹ ſenſibile etherogeneū eſt īfinitū. que rō eſt diuiſa ꝛ talis. q: ſi ſit corp⁹ ſenſibile īfinitū etherogeneū diſſimiliū ptiū in ſpecie. aut igit̄ ptes ex quib⁹ cōgregat̄ ſūt īfinite ſm ſpēm vel finite ſm ſpēm. ſed nec pñt eē partes ex quib⁹ cōgregat̄ finite ſm ſpē₃ nec finite ſ₃ ſpē₃. ḡ nō eſt ponēdū tale corp⁹ ſenſibile etherogeneū īfinitū. maior patet per ſufficiētē diuiſionē. minor v̄o declarat̄ q̄₃tū ad utrāq₃ partē. ꝛ ꝑ declarat̄ ꝙ ptes ex q̄b⁹ cōgregat̄ corp⁹ ſenſibile etherogeneū nō pñt eē finite ſm ſpēm. ꝛ hoc ſic. ipoſſi^{le} eſt ꝙ ex finitis ſm ſpēm cōſtituat̄ aliqḋ īfinitū ſm ptes: niſi aliqḋ illoꝝ finitoꝝ ſm ſpēm ꝛ multitudinē ſit infinitū ſm magnitudinē: qm̄ ex finitis ſm multitudinē ꝛ magnitudinē nō pōt cōſtitui aliqḋ īfinitū ſm magnitudinē. ḡ ſi ptes diſſimiles ex q̄b⁹ cōſtituit̄ infinitū etherogeneu₃ ſunt finite ſm ſpēm ꝛ multi-

tudinē oportebit ꝙ aliqđ illoꝝ ſit īfinitū ſ3 magnitudinē. ſed hoc eſt ipoſſi'e ut ṗus ꝓbatū eſt. q2 ſi vnū corpus ſenſibile eēt ſimplex īfinitū reliqs exiſtētibus finitis: illud corpus ſimplex īfinitū ſtatim deſtrueret oīa alia corpa finita ſm magnitudinē cum hēat ꝯrietatē ad alia corpa. Ūn̄ dicit ꝯmētator ꝙ phūs in hac rōne ponit ꝙ ſimplicia debēt eē ꝯria qđ tm̄ nō eſt veꝝ niſi de corpib' motis motu recto: ⁊ hoc ſignificat ꝙ ꝑſcrutatio ei' hic eſt de hac nā. qm̄ nō appuit ei hic aliā nāȝ eē. ulteri' dicit phūs ꝙ elēa ex qb' ꝯſtituit̄ mixtū ſunt ꝯria: ⁊ ꝯria agūt ⁊ patiunt̄ ab inuicē: iō antiq fugerūt ponē hm̄ corpus īfinitū alteꝝ extremoꝝ elēoꝝ ut ignē aut terrā iter que magis appet ꝯrietas. ſed poſuerūt īfinitū3 eſſe vnum elēoꝝ medioꝝ. qm̄ media minus hn̄t de ꝯrietate ⁊ videnť eē q̄ſi mā extremoꝝ. ſ3 media ſe hn̄t ad ambo extremoꝝ tanq̄ extrema. q2 reſpectu vni' extremi ſunt ſurſū ⁊ reſpectu alteri' ſunt deorſū. ℂ Notādū ſm ꝯmētatorem hic ꝙ elēa media hn̄t grauitatē ⁊ leuitatē: ſed elēa extrema nō hn̄t niſi grauitatē tm̄ vl' leuitatē tm̄. Dicit eni ꝯmētator ſic: ignis nō hēt niſi leuitatē tm̄. q̄ eſt cā mot' ad ſupius ⁊ loc' eius eſt terminatus. ſilr terra nō hēt niſi grauitatē tm̄ que ē cā motus ad iferius. ⁊ loc' ei' ē finit'. ſūt igiť valde ꝯria ignis ⁊ terra. Aqua aūt ⁊ aer hn̄t utrūq3. ſ. grauitatē ⁊ leuitatē. q2 aer ē grauis in loco ignis ē leuis in loco aq̄. ⁊ in grauitate aſſimilať aq̄: ⁊ i leuitate aſſimilať igni. ⁊ ſilr eſt de diſpōne. qm̄ aq̄ eſt grauis i loco ignis. ⁊ eſt leuis in loco terre. hec ꝯmētator. vñ itelligē ꝙ nō ſunt i aere vl' i aq̄ due q̄litates diſtincte que dicunť grauitas ⁊ leuitas: ſ3 vna ⁊ eadē q̄litas ſimplex ē grauitas in reſpectu ⁊ ē ēt leuitas i reſpectu: ſed tm̄ grauitas ſimplr ⁊ leuitas ſimplr ſūt q̄litates diſtincte ⁊ ꝯrie multū. Jtem dicit ꝯmētator hic ꝙ forte antiqui dixerūt aquā ⁊ aerē eē īfinita q2 loca coꝝ nō ſūt terminata. vñ ꝯmētator ꝯdicit eis dicēs ꝙ cū extrema ſint terminata ⁊ finita ut ipſi dixerūt multomagiſ media erūt finita. ſed ipſi ꝯceſſerūt extrema eē finita. igiť male dixerūt ponētes elēa eē īfinita. hec cōmentator.

ℂ Si autē infinita ⁊ ſimplicia ſunt: ⁊ loci īfiniti: ⁊ elementa infinita erunt. Si autem h̄ impoſſibile eſt: ⁊ loci finiti ſunt: totum finitum eſſe neceſſe eſt.

ℂ Probato ꝙ ꝑtes diſſil'es ex quib' cōponiť corpus ſenſibile etherogeneū īfinitū nō pn̄t eſſe finite ſm ſpēm. ihic phūs ꝓbat aliđ mēbrū. ſ. ꝙ nō pn̄t eē īfinite ſm ſpēm ⁊ hoc ſic. ſi ꝑtes diſſil'es ex qb' cōſtituiť īfinitū eēnt īfinite ſm ſpē3 ſequiť ꝙ corpa illarū ꝑtiū ſunt īfinita ſm ſpēm. q2 ſi loca ſimplicia ſūt īfinita ſm ſpē3 op3 ꝙ hēant modos īfinitos diſtinctos ſm ſpēm. ⁊ ſi mot' ſūt īfiniti ſpē erūt loca īfinita ſpē ⁊ elēa īfinita. ſed hoc ꝯñs ē ipoſſi'e. ſ. ꝙ ſunt īfinita loca ſpē. ġ ⁊ añs eſt ipoſſi'e. ſ. ꝙ ſint ꝑtes ſeu elēa īfinita ſm ſpēm. Ūn̄ ꝯmētator dicit hic ꝙ deſtructio huiuſ cōſequētis. ſ. ꝙ loca ſūt infinita ſpē eſt manifeſta. q2 oīs locus aut eſt ſupius aut inferi'. aut dextrū3 vel ſiniſtrū. aut poſterius aut anteri'. ut patet i de celo ⁊ mūdo. ⁊ iō ſmo de īfinito ꝑfectior eſt illic.

ℂ Jmpoſſibile eni ē nō cōparare locu3 ⁊ corp'. Neq3 eni loc' oīs maior ē q̄ q̄tū cunq3 cōtingit corp' ſil' eē. Silr aute3 neq3 infinitū erit corp': neq3 corp' mai' q̄ locus. Aut eni vacuū erit aliqđ: aut corp' nuſq̄ aptum natum eſt eſſe.

ℂ Hec eſt 3ª ꝑs 2ª ꝑticule 2ª ꝑtis ṗn̄cipalis hui' capl'i i qua poniť 3ª rō phūs ꝯ ſē ṗdictā. que rō talis eſt. Oīs locus eſt finit' ſm magnitudinē. ſ3 oē corp' hēt locū ſibi eq̄lē q loc' nō eſt maior vl' minor locato. igiť oē corp' eſt finitū i magnitudīe. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē aliqđ corp' ſimpl' etherogeneū īfinitū ſm magnitudinem qm̄ ex q̄ oīs loc' eſt finit' ſ3 magnitudinē. ⁊ oē corpus ē eq̄le alicui loco. ⁊ illđ qđ ē eq̄le alicui finito ē finitū. ſequiť ꝙ oē corp' eſt finitū ſm magnitudinē. Et ꝙ loc' ſit eq̄lis corpi locato ꝓbat phūs. q2 ſi loc' eēt maior locato tūc iter locū ⁊ corp' locatum eēt vacuū. ⁊ ſi corp' eēt mai' ſuo loco tūc corp' non eēt innatū eē in loco. q2 quo ad illā ꝑtē ꝑ quā excedit locū nō eēt in loco. ℂ Jntelligēdum ꝙ ꝯmētator format hāc rōnē ſic. Oē qđ eſt eq̄le alicui eſt finitum. ſ3 omne corp' ſimplex eſt equale alicui qđ eſt in loco ſibi eq̄li. ergo oē corp' ſimpl' ē finitū. ⁊ ꝑ ꝯñs oē corp' tā ſimpl' q̄ cōpoſitu3 eſt finitū. Ūn̄ dicit ꝯmētator ꝙ infinitū nō di equale neq3 maius neq3 minus.

ℂ Anaxagoras autē incōuenieter dicit de infiniti manſione. Fulcire eni3 ſeipſu3 dicit infinitum.

ℂ Hec eſt 3ª ꝑs ṗn̄cipalis huius capl'i in qua phūs reprobat dictū anaxagore de cā quietis infiniti. Et ṗ ponit opinionē anaxagore. deinde deſtruit illā opionē ibi[hoc aūt nō veꝝ.]ℂ Opio igiť anaxagore fuit illa ꝙ cā quietis īfiniti eſt ipſa īfinitas. vñ īfinitū quieſcit q2 ipm fulciť ⁊ ſuſtinet ſeipm. Et rō huius opionis fuit. qm̄ cā quietis alicui' corpis ē q2 cōtineť ab aliq̄ quieſcēte ⁊ innitiť alicui quieſcēti. Cā igiť quare aliqđ corp' q̄ſcit eſt. q2 ꝯtineť ab aliquo quieſcēte ⁊ illđ ab alio q̄ſcēte. ⁊ iō cā quietis totius corpis infiniti nihil aliud eſt q̄ ip3 eē infinitū ex quo īfinitū nō ꝯtineť ab aliquo corpe. ⁊ iō dixit ꝙ infinitū ſuſtentať ſuꝑ ſe ⁊ retinet ſe. Et ſi querať quare īfinitū quieſcit in hoc loco. Dicit ꝙ infinitū quieſcit hic. q2 aptū natū eſt eē hic tanq̄ utiq3 ubi aliqđ aptū natū eſt eſſe ibi eſt. iō ſequiť ꝙ ſi infinitū ſit quieſcēs: ut ſit quieſcēs nāliter. Tria igiť dicit anaxagoras. Primo ꝙ infinitū fulciť ſeipſu3 cū nihil ſit extra ſeipſum. Scđo ꝙ cā infiniti eſt ipſa īfinitas. Tertio ꝙ īfinitū quieſcit nāliter. q2 ubi aliquid quieſcit ibi natū eſt quieſcere naturaliter.

ℂ Hoc aūt eſt: q2 in ſeipo eſt. Aliud eni ꝯtinet nihil: tanq̄ ubi utiq3 aliqđ ſit aptū natū ſit ibi eſſe. H āt nō veꝝ ē. Erit eni aliqđ alicubi vi: ⁊ nō ubi aptu3 natu3 eſt eſſe.

ℂ Hic phūs iprobat anaxa. ⁊ ṗ improbat ultimū dictū ſuū. ſ. ꝙ ubi aliqđ eſt ibi aptū natū eſt eſſe. illđ enim nō oportet q2 aliqđ eſt alicubi ꝑ violētiā ubi tm̄ nō eſt aptū natū eſſe. Et ꝯmētator dicit ꝙ phūs quaſi intēdit ꝙ nō ſequiť ſi infinitū quieſcit ⁊ quieſcit nāliter. imo rectius eſt ꝙ quieſcat violēter. qm̄ ponit ꝙ cā quietis infiniti eſt ꝙ non hēt locū ad quē moueťur. igitur caret motu violēter ⁊ nō nāliter. Jſta eni carētia mot' nō ē ex nā īfiniti. ſ3 ex defectu loci

ℂ Si igiť qđ maxime nō moueť totū in ſeipſo nāq3 fulcitur: ⁊ in ſeipſo eſt: imobile eſſe neceſſe eſt. Sed quare nō aptū natū

ſit moueri dicēdū ē: nō eni ſufficiēs ē ſic dicēte euadē. Erit eni utiq; ⁊ quodlibet aliud nō motū: ꝫ aptū natū eē nihil ꝓhibet: qm̄ ⁊ terra nō fert̄: neq; ſi infinita eēt cohercita tn̄ a medio. Sȝ nō q: nō ad aliud ubi nitat̄ manebit i medio. ꝫ nō mouebit̄: q: nō apta nata eſt ſic: ꝫ tn̄ licebit utiq; dicere: q: fulcit ſeipſaȝ. ſi ḡ neq; i terra hec ē cā ē cū ſit īfinita: ꝫ q: grauitatē hēt: graue āt manet i medio: ſilr̄ ⁊ īfinitū manet utiq; in ſcipſo ꝑꝑ quādā aliaȝ cām. ꝫ nō q: infinitum eſt: ⁊ fulcit ip̄m ſeipſum.

¶ Scđo pħs iꝓbat aliō dcm̄ anaxa. ⁊ ꝓbat ꝙ īfinitas nō ē cā qetis infiniti. ⁊ hec eſt 17ª ꝯ hui᷒ libri. que ꝓbat̄ ſic. Illō qō accidit qeſcenti nō ē cā quietis. ſȝ infinitas accidit qeſcēti. q: accidit qeſcēti ꝙ ē finitū uł īfinitū. ḡ. maioꝛ patet de ſe. ſȝ minoꝛ apparet. q: ſi tota terra eēt īfinita qeſceret ꝑꝑ eādem cām ꝑꝑ quā nūc qeſcit. ſ. ꝑꝑ ſuā grauitatē. Infinitas igit̄ accidit qeſcēti. qm̄ illō accidit qeſcēti: quo poſito uł nō poſito nihil min᷒ coꝛp᷒ qeſcat. ⁊ hoc ē qō ītēdit phūs. ſ. ꝙ ſi īfiniti ponat̄ qeſcere nāliter opoꝛtet dare cāȝ ſue qetis ꝭm quā ip̄ȝ eſt infinitū. qm̄ poſſet ſic dici de quocūq;. ſ. ꝙ ip̄m nō mouet̄. q: fulcit̄ ⁊ retinet̄ a ſeipſis q̄uis ſit aptū natū moueri. vn̄ breuiter ſi hec eēt cā nālis quietis. ſ. infinitas eēt neceſſe dicē de oī qō ponit̄ eē quieſcēs nāliter ꝙ cā eiꝰ quietis nālis eſt ip̄m eē īfinitū. qm̄ ꝑ ſe effectus non inuenitur ſicut ſua cā per ſe.

¶ Silr̄ āt māifeſtū ꝙ ⁊ ſi ſit q̄libet ꝑs idigebit manē. Sic eni īfinitū i ſeip̄o manet ſe fulciēs: ſic ⁊ ſi q̄libet ꝑs accipiat̄ i ſeip̄a manebit. Toti᷒ eni ⁊ ꝑtis ſiles loci ſūt ſicut ⁊ toti᷒ terre glebe deoꝛſū: ⁊ oīs ignis ⁊ ſcintille ſurſum. Quare ſi īfiniti loc᷒ qō in ſeipſo ⁊ idē ꝑtis. manebit ergo i ſeipſo.

¶ Tertio arguit phūs ꝯ aliō dcm̄ anaxa. ſ. ꝙ infim̄ ip̄m fulcit̄ ⁊ ſuſtinet ſeip̄ȝ ita ꝙ ip̄m ē ſuus loc᷒. ꝫ iꝓbat pħs ⁊ ꝓbat ꝙ īfinitū nō quieſcit in ſeipſo nec ſuſtinet ſeip̄m. ⁊ hec ē 28ª ꝯ huius libri. q̄ ꝓbat̄ ſic. Toti᷒ ⁊ ꝑtis ſiles ſunt loci ſicut toti᷒ terre ⁊ vnius glebe eſt idē loc᷒. tūc arguit̄ ſic. Sile eſt de loco toti᷒ infiniti. ⁊ de locis ꝑtiū īfiniti. ſi igit̄ totū īfinitū ſit i ſeip̄o ſicut in ſuo loco: ſequit̄ ꝙ q̄libet ꝑs īfiniti erit i ſeip̄a ſicē i ſuo loco. ꝫ ꝫ nō ē ueꝝ de ꝑte. ḡ loc᷒ toti᷒ nō ē ip̄m totū. ꝯn̄tia patet q: loc᷒ totius ⁊ loc᷒ ꝑtis ſūt ſiles ſpē. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ dat hic ītellectū hui᷒ ꝓpōnis. ſ. idē ē loc᷒ toti᷒ ⁊ ꝑtis: dicēſ ꝙ loc᷒ ꝑtis terre qn̄ pars eſt ſeꝑata a toto eſt idē in ſpē cū loco toti᷒. qm̄ loc᷒ quē querit gleba ē idē in ſpē cū loco quē q̄rit tota terra ſi eēt ex̄ cētrū. mediū enim mūdi nō diuerſificat̄ ꝭm ꝙ eſt mediū in reſpectu toti᷒ ⁊ ꝑtis. ſed diuerſificat̄ in magnitudine ⁊ paruitate ꝭm ꝙ loc᷒ in q̄ ē totū eſt maioꝛ loco in q̄ ē ps. ⁊ ſilr̄ eſt de loco ignis ⁊ alioꝝ elꝛoꝝ ⁊ ſic eſt intelligenda illa ꝓpoſitio. vȝ. locus totius ⁊ partis idem eſt. hec cōmentatoꝛ.

¶ Oino āt manifeſtū ē ꝙ ipoſſibile ē ſilr̄ dicere infinitū coꝛp᷒: ⁊ locū quēdā coꝛpib᷒ eē: ſi oē coꝛp᷒ ſenſibile: aut grauitateȝ hēt aut leuitatē: ⁊ ſi graue qdē i mediū nā habet ferri. Si vō leue ſurſuȝ. neceſſe eni ⁊ īfinitū coꝛp᷒. Impoſſibile āt aut oē utrūlibet aut mediū utrūq; ſuſtinē. Quō eni diuides aut quō īfiniti erit ꝫ quidē ſurſuȝ: illud autē deoꝛſū aut ultimū aut mediū.

¶ Hec ē 4ª ps p̄n̄ˡᵉ hui᷒ capli i q̄ ꝑ rōnē acceptaȝ ex ꝑte mot᷒ ꝓbat̄ ꝙ nullū coꝛp᷒ ſenſibile ē actu īfinitū itelligēdo ꝑ coꝛp᷒ ſenſibile idē qō ē itelligēdū ꝑ coꝛp᷒ tāgibile. Probat igit̄ pħs hic ꝯnē 24ªᵐ ſuperius poſitā. vȝ. ꝙ nullū coꝛp᷒ ſenſibile ē actu infinitū. itelligēdo ꝑ coꝛp᷒ ſenſibile i toto ꝫ caplo coꝛp᷒ ſenſibile ſenſu tact᷒. q: i hac ſcia nō ē notū aliō coꝛpus ſenſibile eē ut ſuꝑius dixit ꝯᵗᵒʳ. Cōclōnē igit̄ ꝓbat ſic. Oē coꝛp᷒ ſenſibile uł tāgibile qō ꝓ eodē hēo eſt graue uł leue. ſi igit̄ coꝛp᷒ ſenſibile eēt actu īfinitū opoꝛtēt ꝙ illō coꝛp᷒ ſenſibile īfinitū uel eēt ꝭm ſe totū graue uł ꝭm ſe totū leue. uł ꝙ eſſet ꝭm vnā ꝑtē graue ⁊ ꝭȝ aliā leue. ſȝ nullū hoꝝ mēbꝛoꝝ pōt dari. ḡ. maioꝛ patet. ⁊ mioꝛ ꝓbat̄ q̄ntū ad quālibet ei᷒ ꝑtē. qm̄ nō p̄t pōi ꝙ illō coꝛp᷒ ſenſibile īfiᵐ ſit ꝭm ſe totū graue. q: tūc nihil eſſet leue. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil eēt qō nālit̄ poſſet moueri ſurſū. nec p̄t poni ꝙ illō coꝛp᷒ ſenſibile īfiᵐ ſit ꝭȝ ſe totū leue. q: ſic nihil eēt graue nec poſſet nālit̄ moueri deoꝛſū. nec ē dare 3ᵐ mēbꝛū. vȝ. ꝙ illō coꝛp᷒ ſenſibile īfiᵐ ſit ꝭm vnā ꝑtē graue ⁊ ꝭm aliā leue. q: ſi ſic eēt: ſeq̄ret̄ ꝙ totū infinitū poſſet diuidi in duo quoꝝ utrūq; eēt īfiᵐ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cū nihil poſſet eē mai᷒ īfinito totū nō eſſet mai᷒ ſua ꝑte ſed eq̄le. nec ē dare 4ᵐ mēbꝛū. ſ. ꝙ totū ſilr̄ ſit tā graue q̄ȝ leue. q: ꝫ māifeſte ē ipoˡᵉ q: ſic ſilr̄ moueret̄ ꝭm ſe totū ſurſū ⁊ deoꝛſū. ¶ Dicit igit̄ phūs ꝙ manifeſtū ē oino ipoˡᵉ eē ſilr̄ dicere coꝛp᷒ īfinitū ⁊ locū ſiue motū ꝭm locū coꝛpib᷒ eſſe ſi pꝛo quia oē coꝛp᷒ ſenſibile hēt grauitatē aut leuitatem. cuius ꝓbatio ē. q: ſi ſit graue in mediū hēt ferri: ſi vō ſurſum leue. neceē igit̄ ꝙ ſi ſit īfiᵐ cū coꝛp᷒ ſit ꝙ moueat̄ ſurſū uel deoꝛſum. ſed ipoˡᵉ eſt omne utrūq;. i. ipoˡᵉ eſt utrūq;. vȝ. graue uł leue eē oē. i. eſſe totū īfinitū ita ꝙ totū infiᵐ ſit graue uł leue. q: ut dictū eſt ſi totū īfiᵐ eēt graue nihil eēt leue ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil moueret̄ nālit̄ ſurſum. ⁊ ſi totū eſſet leue nihil eſſet graue. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil moueret̄ nālit̄ deoꝛſum. aut mediū utrūq; ſuſtinere. ꝫ eſt ipoˡᵉ eſt utrūq; eē mediū. ita ꝙ graue ſit vna medietas īfiniti. ⁊ leue ſit alia medietaſ. quō eni diuidereſ īfiᵐ ponēdo vnā ꝑtē infiniti ſurſū ſi illa ps ſit leuis: ⁊ aliā deoꝛſum ſi illa ps ſit grauis: aut quō ponēdo ultimū illius īfiniti aut mediuȝ. i. quō pones duo eq̄lia quoꝝ utrūq; ſit medietas toti᷒: q̄ſi dicat nullo mō. ⁊ ſic patet ꝙ nullū coꝛp᷒ ſenſibile eſt īfinitū. q: ſic deſtrueret̄ mot᷒ nālis. qm̄ ſi totū infinituȝ ſit graue deſtruit̄ mot᷒ nālis ſurſū. ⁊ ſi totū infinituȝ leue deſtruit̄ mot᷒ nālis deoꝛſum. ¶ Intelligēdū ꝙ phūs loquit̄ hic de īfinito ꝭm oēs dimēſiones ut innuit hic ꝯᵗᵒʳ. ⁊ bene ꝓbat ꝙ nulluȝ coꝛp᷒ ſenſibile eſt in actu īfiᵐ illo mō: qm̄ īfinito ꝭȝ oēs dimēſioneſ nihil eſt mai᷒. Impoˡᵉ ēt eſt ꝙ īfiᵐ ꝭȝ oēs dimēſiones excedat̄ ab aliq̄ ꝭm aliquā dimēſioneȝ. q: ipoˡᵉ eſt ꝙ īfiᵐ ex ea ꝑte q̄ eſt īfinitū excedat̄ ab aliquo. ⁊ iō infinitū ꝭm oēs dimēſiōes a nullo pōt excedi ꝭm aliquā dimēſionē quare. ergo. igit̄ ⁊c̄.

¶ Amplꝰ oē corpꝰ ſenſibile in loco ē: loci aūt ſpēs ⁊ dīie ſurſū ⁊ deorſuz. añ ⁊ retro. dextrorſuz ⁊ ſiniſtrorſū. ⁊ hec nō ſolū ad nos ⁊ pōne ſūt: ſ3 i ipo toto determinata ſūt. Impoſſibile aūt i īfinito hoc eſſe.

¶ Hec eſt 5ª pō pꝰˡᵉˢ hulꝰ capl'i in q̄ pħs ex pte loci uł ex pte dīiarum loci ꝓbat ꝙ nullū corpꝰ ſenſibile ē actu īfinitū. ⁊ ꝯtinet tres ꝑticulas ſm nūz triū rōnū q̄s adducit. 2ª ibi [Sitr aūt ipoˡᵉ.] 3ª ibi [Aut ſi alicubi.] ¶ In pª igit ꝑticula huiꝰ partis phūs intēdit talē rōnē. Oē corpꝰ ſenſibile uł tāgibile ē in loco. ſ3 nullū īfinitū ē in loco. ꝗ nullū corpus ſenſibile ē īfinitū. ⁊ i hoc loco ꝑ corpꝰ ſenſibile itelligo idē qꝺ ꝑ corpꝰ tāgibile. maior huiꝰ rōnis ē manifeſta ex ꝑcedētibꝰ. ⁊ minor declaꝛ. ſ. ꝙ nullū corpꝰ īfinitū ē in loco. ⁊ hoc ſic. ſi īfinitū eēt in loco aliqs locꝰ eēt īfinitus. ꝯñs eſt falſū. igiꝛ ⁊ añcedēs. ꝯñtia patet q2 locus ē eq̄lis locato. falſitas ꝯñtis ēt patet q2 ſpēs ⁊ dīie loci ſūt iſte ſex. v3. ſurſuz deorſum. ante ⁊ retro. dextrū ⁊ ſiniſtrū. ⁊ iſte dīie nō ſūt poſitiue ad nos. i. iſte dīie non dicunꝛ in reſpectu ad nos tm̄. ſed ſūt determinata ⁊ diſtincta i toto vniuerſo. ⁊ ipoˡᵉ eſt iſtas dīias ineſſe īfinito. igiꝛ nullus locus eſt īfinitꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nullū corpꝰ ſenſibile eſt īfinitū. ¶ Uñ phūs ꝓbādo ꝙ nullus locꝰ ē infinitꝰ videꝛ ſic arguē. Illud qꝺ nulli dīie nec alicui ſpēi ineſt. illꝺ nō vꝫ ineſſe gñi. qm̄ ſi aliqꝺ ꝑdicatū reale nulli iferiori alicuiꝰ gñis ineſt. nec illꝺ ꝑdicatorū ineſt illi gñi. ſ3 locꝰ eſt cōis loco ſurſū ⁊ loco deorſum ⁊c̄. ⁊ nulli eoꝝ ineſt īfinitas. ⁊ ꝑ ꝯñs nullus locus eſt īfinitꝰ. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet hic duas q̄ōnes. Quaꝝ pª eſt. qꝺ phūs itelligit hic ꝑ dīias loci: aut per has ſex dīias. ſ. ſurſum ⁊ deorſum. ante ⁊ retro dextrum ⁊ ſiniſtrum an differētias ſpecificas loci aut ptes loci ſequētes iſtas ſex partes corpoꝝ nāliū: ſic ꝙ illa pſ loci ſit dextra q̄ ſuppōiꝛ pti dextre corpis. ⁊ ſic de alijs. ¶ Uñ arguit ꝯᵗᵒʳ ad pᵐ mēbrū ꝓbādo ꝙ nō itelligit ꝑ has ſex dīias ſpecificas loci. q2 nō ſūt niſi due dīie ſpecifice. ſ. ſuperius ⁊ iferius. qm̄ dcm̄ ē 2º celi ⁊ mundi. ꝙ loca nālia ſunt tm̄ duo. ſ. ſupius ⁊ iferiꝰ. ꝗ iſte ſex nō ſūt dīie ſpecifice loci. Et ſi aliqs dicat ꝙ ille ſex dīie ſūt dīie ſex ſpecifice loci in reſpectu ad nos nō abſolute. ſed tm̄ due ſūt dīie ſpecifice abſolute loci. Hāc rñſionem remouet ꝯᵗᵒʳ dicēs. ꝙ phūs iā expreſſit hic ꝙ iſte dīie ſūt nāliter nō poſitiue. hoc eſt nō in ordine ad nos uel ad res aīatas: que ſunt hic. ergo phūs ꝑ has ſex dīias intelligit dīias nāles ⁊ abſolutas. ¶ Itē ſi intellexerimꝰ per ſuperiꝰ locum ignis ⁊ aeris: ⁊ per inferiꝰ locū terre ⁊ aque ut dicit themiſtius ⁊ alij expoſitores tūc reuertiꝛ queſtio quꝺ dextrū ſiniſtrū ⁊c̄. ſunt magis loca nālia q̄3 loca elemētoꝝ. nā videꝛ ꝙ dextrū ⁊ ſiniſtrū ante ⁊ retro nō ſint loca nālia in mūdo. ⁊ ita apparet ꝙ phūs per has ſex differētias nō itelligit dīias ſpecificas loci. ¶ Deide arguit ad aliud mēbrū ꝓbās ꝙ pħs nō itelligit ꝑ has ſex dīias hic ptes loci ſequētes iſtas ſex ptes corpoꝝ nālium. q2 iſtud ſ. ꝙ ſunt ſex ptes ſequētes ſex ptes corporū nāliū ſ. partē dextrā ⁊ ſiniſtrā ⁊c̄. nō eſt uerū niſi de corporibꝰ aīatis ut dictū eſt 2º celi ⁊ mūdi. ⁊ ſic phūs nō diuideret hic locū nālez ſimpl'r per has ſex differētias. ſed ſolū animatoꝝ. qꝺ eſt falſum. q2 ſic ꝑ hāc diuiſionē nō poſſet phūs ꝯcludē niſi ꝙ nullū corpus aīatuz eſt infinitū. ¶ Pro iſta dubitatiōe ꝯᵗᵒʳ eſt itelligēdū ꝙ iſte ſex differētie iueniꝛ in rebꝰ dupliciꝛ. ſ. abſolute ⁊ in reſpectu. abſolute iteꝝ dupl'r ſ. nāliter ⁊ ſm ſīl'itudinē. q2 in rebꝰ aīatis inueniūtur nāliter. q2 in re aīata ſūt ſex ptes hñtes v̄tutes diſtinctas in nā ita ꝙ qꝺlibet illoꝝ diſtinguitur a ſuo cōpari i hoc. q2 ſūt pnª diuerſoꝝ motuū qm̄ ſuperius eſt pnᵐ augmēti in re aīata. ⁊ dextrum eſt pnᵐ motus localis. ⁊ ante eſt pnᵐ motꝰ ſurſū. Uñ iſte ſex differētie ſūt diſticte nāliter i re aīata. ⁊ ſic apparet q̄liter iſte ſex dīie iueniunꝛ abſolute in rebus ſ3 ſīl'itudinē ut apparet in imaginibꝰ aīaliu3. qm̄ imago hoīs hēt abſolute dextrū ⁊ ſiniſtrū ad ſīl'itudinē hoīs ⁊ nō ſolū in reſpectu. q̄litercūq3 ſituetꝛ ⁊ ubicūq3 v̄taꝛ manet idē dextrū ⁊ ſiniſtrū in imagine. ⁊ ſic appet ꝙ iſte ſex dīie inueniunꝛ in rebus abſolute dupl'r. ſ. nāliter ⁊ ſ3 ſīl'itudinē. Alio mō ineniunꝛ iſti ſex modi dīie in reſpectu. ⁊ h' dupliciter. Uno mō i reſpectu ad aīata. q̄ ſūt hic. ſ. i h' mūdo iferiori. q2 dicimꝰ aliqd eē dextrū q2 ē ad dextrū nrm̄. Alio mō dñr iſte ſex dīie in reſpectu ad dextrū ⁊ ſiniſtrū ⁊c̄. que ſūt nāliter in celo uel in mūdo. qm̄ in celo ſūt iſte ſex dīie diſtincte nālit' ut patet ex ſecūdo celi ⁊ mūdi. ⁊ ꝑꝑ h' qꝺlibet corpꝰ exñs in hoc mūdo iferiori pōt hēre ſex tales dīias ſm ſex ptes ſuas in cōparatiōe ad celū. qm̄ ps corporis que habet ſitū ſuū v̄ſus pte dextrā celi. i. uer ſus oriēs dꝛ dextra ps: ⁊ ps oppoſita dꝛ ſiniſtra. ⁊ ps ſituata v̄ſus ptē ſupiorem celi. i. v̄ſus polum meridionalē diciꝛ ps ſupior uel ps ſurſu3. ⁊ ps ei oppoſita dꝛ ps inferior uel ps deorſū. ⁊ ſic de alijs ſex ptibꝰ corpis. Scđm iſtū modū dicēdi patet ꝙ i oī corpe ſūt ſex ptes. ſ. dextrū ſiniſtrū ⁊c̄. ⁊ iſtis ſex ptibꝰ corpis correſpōdēt ſex ptes loci q̄ ſupponūtur ſex ptibꝰ corpis. ſed iſte dīie aliter ⁊ alr' reperiūtur in celo ⁊ in alijs corpibꝰ. q2 i celo repiunꝛ nālit' ⁊ nō in reſpectu ad aliqd aliꝺ. ſed in alijs corpibꝰ repiunꝛ in reſpectu ad celū. ⁊ ꝑ hoc patet ad dubitationē ꝯᵗᵒʳ qñ dicit ꝙ iſte ſex differētie nō ſunt in cōparatiōe ad nos: dicēdū ꝙ ipſe intelligit ꝙ iſte ſex partes reperiunꝛ in oī corpe. ⁊ nō ſolū in reſpectu ad aīata que ſūt hic. ſed in reſpectu ad celū uel ad partes celi. Iſte tm̄ ſex differētie nō inueniuntur nāliter diſtincte niſi in rebꝰ aīatis. ſūt tamē diſtincte in omni corpe per cōparationē ad partē celi: ⁊ ſm hoc omne corpꝰ habet ſex partes ⁊ ſex loca. ⁊ illa ſex loca ſūt ſex ptes loci que ſupponunꝛ ſex ptibus corpis. ſed iſte ptes nō ſūt nāliter diſtincte ſ3 loca. q2 illa ps corpis que nūc ē dextra q2 ſituatur v̄ſus oriēs: iā erit fruſtra q2 ſituabiꝛ v̄ſus occidēs. ideo iſte ſex ptes nō ſūt nāliter diſtincte niſi in rebus aīatis. ⁊ cū ita ſit ꝙ oē corpꝰ hēt ſex ptes tales ⁊ ſex partes loci ſuppoſitas: ⁊ īfinitū nō hēt iſtas ſex dīias partiū neq3 locoꝝ: patet ꝙ nullū īfinitū ē corpꝰ. Dicit ēt ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ iſte ſex partes inueniunꝛ in toto mūdo ſm ꝙ eſt corpꝰ ꝑ ſe ⁊ nō in reſpectu ad aliud. ⁊ hoc pōt itelligi ſic. ſ. ꝙ iſte ſex ptes nāliter reperiunꝛ in celo. ⁊ q2 reperiunꝛ in celo. ideo reperiunꝛ in oībus alijs corpibꝰ per cōparationē ad celū ſm ꝙ ſūt ptes mūdi. Uñ nō dicunꝛ eē in partibꝰ mūdi niſi ꝑ cōparationē ad aliꝺ. ⁊ iſte ſex dīie repiunꝛ in oī parte mūdi ſm ꝙ eſt pars mūdi. ⁊ h' in cōparatiōe ad celū ⁊ ēt i reſpectu ad aīata q̄ hic ſūt. ¶ Sic igiꝛ patet qꝺ ſit dicēdū ad dubitationē

iſtā .ſ. qd phs intelligat per iſtas ſex dr̃ias. q: per iſtas ſex dr̃ias loci nō itelligit dr̃ias ſpecificas loci cum nō ſint due dr̃ie ſpecifice loci .ſ. ſurſuz ⁊ deorſuz. ſ3 per iſtas ſex dr̃ias itelligit ſex ptes loci ſuppoſitas ſex ptib⁹ corpis que ſex ptes denoianꝰ ab iſtis ſex differētijs per cōparationem ad diuerſas partes celi ut dictū eſt. ℂ Alia rō quā ꝯ[tor] mouet hic eſt iſta. Si iſte ſex ptes ſint diſtincte in mūdo tūc mūdus erit in loco. ſed h̃ eſt falſum. q: in 4° huius declaraꝰ ꝙ mūdus nō ē in loco niſi per accn̄s. Iſtō dubiū ſoluit ꝯ[tor] dicens ꝙ iſta ſex dicunꝰ eſſe diſtincta in mūdo q: ſūt diſtīcta in partib⁹ mūdi. ⁊ ille ē modus ſm quē nec3 eſt dicē mundū eſſe i loco .ſ. ſ3 hoc ꝙ eius ptes ſūt in loco. ⁊ cū ita ſit .ſ. ꝙ īfinitū nō hēt iſtas dr̃ias partiū nec3 locoꝝ manifeſtum eſt ꝙ infinitū nō eſt in loco nec ſ3 ptes nec ſm totū. ⁊ per ꝯn̄s nullū corpus eſt infinitū q: oē corpus eſt in loco aliquo modo.

ℂ Simplr̃ āt ſi īpoſſibile ē locū eē īfinituz. In loco autē oē corpus eſt. Impoſſibile eſt infinitum eſſe aliqđ corpus.

ℂ Hec ē 2ª pticula 5ᵉ ptis pn̄[lis] hui⁹ capl'i i qua ponꝰ 2ª rō accepta ex parte loci, pbās ꝙ nullum corpus ſenſibile eſt actu īfinitū: que rō eſt q̈ſi eadē rō in recū rōne pterita. Rō igiꝰ eſt talis. oē corpus ſenſibile eſt in loco. ⁊ ois locus eſt finitus. ergo oē corp⁹ ſenſibile eſt in loco finito. ſ3 oē qđ eſt in loco finito eſt finitū. ergo oē corp⁹ ſenſibile eſt finitū. ⁊ p ꝯn̄s nullū eſt corpus ſenſibile infinitum.

ℂ At vō qđ alicubi eſt ⁊ in loco eſt. ⁊ qđ in loco eſt: alicubi eſt. Si igiꝰ nec3 q̄̃titatem poſſibile ē infinitā eē. Quātuz eni3 aliqđ erit ut bicubituz: aut tricubituz. Hec enim ſignāt q̄̃tum: ſic in loco q: alicubi. Hoc autē aut ſurſum aut deorſum aut in aliq̄ alia diſtātia que ſunt ſex. Hoꝝ āt vnumquodq3 terminus aliquis.

ℂ Hec eſt 3ª pticula 5ᵉ ptis pn̄[lis] hui⁹ capl'i in qua ponꝰ 3ª rō ad idē que formaꝰ ſic. nullus loc⁹ eſt infinitus. oē corpus eſt in loco. igiꝰ nullu3 corp⁹ eſt in loco infinito. ⁊ tūc arguiꝰ ſic. omne īfinitū eſt in loco īfinito. nullū corp⁹ eſt in loco īfinito. ergo nullū corpus eſt infinituz. ⁊ ꝙ ſit ipo[le] locu3 eſſe īfinitum declaraꝰ per hoc q: partes loci ſunt ſupius ⁊ inferi⁹. dextru3 ⁊ ſiniſtrū. ante ⁊ retro. ⁊ iſta nō reperiunꝰ in īfinito. ergo. Uel pōt rō formari ſic. ipo[le] eſt aliqđ corp⁹ eſſe infinitū niſi eius loc⁹ ſit īfinit⁹. ſed ei⁹ locus nō eſt infinit⁹. ꝫ nullū corp⁹ eſt infinitū. Maiorē hui⁹ ponit phūs dicēs ꝙ oē qđ eſt alicubi eſt i loco. ⁊ oē qđ eſt in loco eſt alicubi. ſ3 oē corpus eſt alicubi. ꝫ oē corpus eſt in loco. ⁊ per ꝯn̄s ipo[le] eſt ꝙ corp⁹ infinitū ſit in loco niſi ille loc⁹ ſit īfinit⁹. minor vō .ſ. ꝙ nullus loc⁹ eſt īfinitus pbaꝰ ſic. ptes loci ſūt ſupius ⁊ īferi⁹. ante ⁊ retro. dextru3 ⁊ ſiniſtrū ſ3 nullu3 iſtoꝝ ē īfinituz. nec iſta repiunꝰ niſi in aliq̄ finito. ꝫ ipo[le] eſt locu3 eē īfinitum. ℂ Intelligēdu3 ꝙ p iſta ſex pn̄t itelligi uel ptes ſubiectiue loci uel ptes integrales. ſi p iſta ſex itelliganꝰ ptes ſbiectiue loci. tunc illa. v3. nullus loc⁹ eſt infinit⁹ d3 pbari ſic. illud reale qđ nō ineſt alicui ꝯtēto ſub loco nec alicui pti ſbiectiue loci illō nō ineſt loco. ſed infinitas non ineſt alicui pti ſubiectiue loci. q: nec eſt in loco ſurſum nec in loco deorſum. ⁊ ſic de alijs. igiꝰ nullus loc⁹ ē īfinit⁹. Si vō p illa ſex itelliganꝰ partes itegrales loci. tunc illa ꝓpō. v3. nullus loc⁹ eſt īfinit⁹ d3 pbari ſic. Ois locus hēt iſtas ſex ptes diſtinctas .ſ. superi⁹ ⁊ īferi⁹ ⁊c̄. ſ3 nullu3 īfinitum hēt iſtas ſex partes diſtinctas. q: nō eſt maior rō q̈re vna ps infiniti debeat dici ſurſu3 ⁊ alia deorſu3 q̄̃ eꝯ: ꝫ nullus locus eſt infinit⁹. Text⁹ tn̄ phi magis videꝰ ſonare ꝙ p iſtas ſex ptes itelliganꝰ ptes ſubiectiue loci. nā dr̃ in textu ꝙ ſicut nullū q̄̃tū ē infinitu3 p eo. q: nullū ꝯtētū ſub q̄̃to eſt infinitū .ſ. nec bicubitū nec tricubitū. ⁊ ſic de alijs. ita nullus loc⁹ eſt īfinitus. q: nec locus ſurſu3 nec locus deorſū. ⁊ ſic de alijs. ē īfinit⁹. ſ3 vniuſcuiuſq3 iſtoꝝ ē aliqs terminus. ⁊ hec vr̃ eſſe vna expō ꝯ[tis] .ſ. ꝙ phs p iſtas ſex dr̃ias itelligit ptes ſbiectiuas loci. dicit eni ꝯ[tor] ꝙ eſt ipo[le] ꝙ infinitū dicaꝰ q̄̃tū ſimplr̃ niſi ſm ꝙ hēt aliquā ſpecieꝝ q̄̃titatis ut .ſ. ſ3 ꝙ eſt bicubitū aut tricubitū. qm̄ q̄̃tū nō reperiꝰ niſi i ſuis ſpēbus neceſſe ē igiꝰ ut illō qđ dr̃ eē in loco ſimplr̃ nō dicaꝰ eē in loco niſi ſ3 ꝙ eſt in aliq̄ .ſ. aut ſupius aut inferius aut i alia ſpēru3 loci. ſ3 ois ſpēs loci eſt finita. igiꝰ ois locus eſt finitus. ⁊ oē qđ ē in loco finito eſt finitū. hec ꝯ[tor]. ℂ Aliā tn̄ expōne3 inuit ꝯ[tor] ſtati3 poſt illā .ſ. ꝙ phs p illas ſex dr̃ias itelligit ptes integrales loci uel ipſius ubi. nā ꝯ[tor] ſic dicit. Et debes intelligē hoc de ubitatibus ptiū eiuſdē corporis. de quo dr̃ ꝙ qđdā ei⁹ eſt ſupius ⁊ quodda3 inferius. ⁊ quoddā ante. ⁊ quoddā retro. ⁊ nō de ubitatib⁹ que ſūt toti⁹ corpis. q: in illis nō inueniꝰ ubi nāle qđ dicaꝰ dextrū uel ſiniſtrū. hec ꝯ[tor]. Et per uerba hec appet manifeſte ꝙ p iſtas ſex dr̃ias intelligit phs ptes integrales loci. qm̄ ptes ſubiectiue ul' partes ſpecifice loci nō ſunt niſi due ut locus ſurſu3 ⁊ locus deorſu3. dr̃ie enim ſpecifice loci. ⁊ loca nālia que debenꝰ toti corpi: nō ſunt niſi duo .ſ. locus ſurſum ⁊ loc⁹ deorſum. q: nō eſt aliqs motus nālis iſtoꝝ corpoꝝ gn̄abilium ⁊ corruptibiliū niſi ſurſum ul' deorſum. ⁊ nō eſt aliqs mot⁹ nālis iſtoꝝ corpoꝝ niſi dextrum ul' ſiniſtrū ⁊c̄. ⁊ iō ſunt tn̄ due dr̃ie ſpecifice loci. ⁊ tn̄ ſunt ſex partes loci .ſ. ſurſum deorſu3 ⁊c̄. que accipiunꝰ ⁊ diſtinguunꝰ in cōparatiōe ad celu3. ⁊ ſm hāc expoſitionē ꝯ[tor] format hanc rōnem ſic. nullū corp⁹ eſt in loco niſi ſm ꝙ ſex ptes eius ſunt in ſex ptib⁹ loci finiti. ⁊ oē qđ eſt tale eſt i loco finito. ergo oē corpus eſt in loco finito. ⁊ nullū corpus eſt in loco īfinito. ⁊ ꝙ iſte ſex partes loci ſint termiate ⁊ finite declaraꝰ p hoc q: ſūt ſuperficies extranee. ⁊ ſūt corpis cōtinentis locatū. ⁊ per ꝯn̄s ſunt finite ⁊ terminate. ꝫ ⁊c̄.

ℂ Capl'm 4ᵐ tractatus ſcđi in quo declaraꝰ quō īfinitum eſt ⁊ quō nō eſt ⁊ quid infinitum eſt.

Q Uod quidē igiꝰ actu nō ſit corpus īfinitum manifeſtuz ex his. Qđ āt ſi nō ſit infinitum ſimplr̃ mlt'a impoſſibilia accidāt: manifeſtuz eſt. tpis eni erit quoddā principiuz ⁊ finis. Et magnitudines nō diuiſibiles in magnitudines. Et numer⁹ nō erit infinit⁹. Cu3 āt determinatum ſit neutro mō videꝰ cōtingere ob hoc. v3. ⁊ manifeſtum ꝙ ſic quidē eſt. ſic autem nō.

¶ Iſtud eſt 4ᵐ caplm huiꝰ tractatus in ꝗ pħs ingrit quō īfinitū eſt ⁊ quō nō eſt ⁊ ēt gd īfinitū eſt. Et cōtiet duas ꝑtes ꝑnˡᵉˢ. q: i ꝑᵃ pħs ingrit ⁊ declarat quō īfinitū eſt ⁊ quō nō eſt. i 2ᵃ ibi[Accidit aūt ꝯriū] Ingrit pħus ⁊ declarat gd īfiᵐ ē. Pria ps ꝯtiet tres ꝑticulas. q: i ꝑᵃ pħs narrat ꝙ īfiᵐ aliq̄ mō ē: ⁊ aliquo mō nō eſt. In 2ᵃ ibi[Di igit.] Narrat pħs in gnāli quō īfiᵐ eſt. quō ēt īfinitū nō ē q: eſt in pō ⁊ nō in actu. In 3ᵃ ibi[relinquit igit.] Oñdit pħus quō īfinitū eſt in pō. ⁊ quō nō eſt in pō. ¶ In ꝑᵃ igit particula huiꝰ partis narrat pħus ꝙ infinitū aliquo mō eſt ⁊ aliquo mō nō ē. q: manifeſtū eſt ex ꝑcedētibꝰ ꝙ īfinitū nō ē actu īfinitū ſic ꝙ ſit aliqđ corpꝰ actu infinitū carēs extremis ut in ꝑcedētibꝰ demōſtratū eſt. ⁊ ſic apparet ꝙ īfinitū aliquo mō nō eſt. ⁊ ꝙ īfinitū aliquo mō ſit ꝓbat. ⁊ hec ē 20ᵃ ꝯ huiꝰ libri: que ꝓbat ex tribꝰ. ꝑ nāq; ſi īfinitū nullo mō fuerit ſequunt tria icōueniētia. Primū eſt ꝙ tps nō ē īfiᵐ. ſ; ꝙ hēt ꝑnᵐ ⁊ finē qđ eſt icōueniēs. Scđꝫ icōueniēs ē ꝙ aliq̄ magnitudies nō erūt diuiſibiles in magnitudies. q: aut ꝓcederet i īfinitū diuidēdo magnitudines in magnitudies. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ infinitū aliquo mō ē. ſ. īfinitū ſm diuiſionē. aut eſt ſtatꝰ finitꝰ in diuiſiōe magnitudis ita ꝙ tandē erit deuenire ad magnitudies que ulterius nō pñt diuidi in magnitudies. ⁊ tūc ille ultīe magnitudies nō erūt diuiſibiles in diuiſibilia. qđ eſt ꝯ fūdamētū eoꝝ que pōnt geometra ut dič hic ꝯᵗᵒʳ. Tertiū icōueniēs eſt ꝙ nūerus nō erit in īfinitū. hoc ē nūerus nō creſceret in īfinitū qđ eſt ꝯ vnū fūdamētū eoꝝ que ponit ariſmetricꝰ. cū igit oñſū ſit ꝙ neutrū pōt cōtingē. ſ. uel ꝙ īfinitū ſit in actu ita ꝙ aliqđ corpꝰ ſit actu īfinitū uel ēt ꝙ infinitum nullo mō ſit: manifeſtū eſt ꝙ infinitū ſic quidē ē ⁊ ſic gdē nō eſt. h̄ eſt manifeſtū eſt ꝙ infinitū aliquo mō eſt ⁊ aliquo mō nō eſt. q: īfinitū ē in potētia ⁊ nō in actu.

¶ Dicit igit eſſe aliud gdē potentia. aliud ṽo actu. ⁊ infinitū eſt quidē appoſitiōe: eſt autē ⁊ ablatione. Magnitudo autem quod gdē actu nō ſit infinita: dictū eſt. Diuiſiōe autē eſt. Nō eniꝫ difficile iterimere indiuiſibiles lineas.

¶ Hec eſt 2ᵃ particula ꝑ ͤ ptis ꝑnˡᵉˢ huiꝰ capli in qua pħus narrat in gnāli quō infinitū eſt ⁊ quō nō. Et intēdit ꝙ aliqd pōt dici infinitū dupl̄r. ſ. in pō uel in actu. ſi loq̄mur de īfinito in pō ſic ēcōcedēdū eſt aliqd eſſe infinitū. ſi loq̄mur de infinito in actu ſic dicēdū eſt ꝙ nihil eſt īfinitū in actu. q: nō eſt aliqd ꝗꝫtum totū ſil̄ carēs terminis. Et ꝙ aliqd ſit infinitū in pō appet ſi cōceſſerimꝰ additionē nūoꝝ in infinitū ⁊ diuiſionē magnitudinū in īfinitū. infinitū in pō eſt in appoſitiōe ut patet i nūis. ⁊ īfinitū i ablatione eſt in diuiſiōe magnitudis. qm̄ diuiſio magnitudinis ꝓcedit in infinitū. q: difficile eſt lineas partiri in athomos. ſ. diuidi in idiuiſibilia. Et ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ īfinitum iuenit in additione nūoꝝ ⁊ h̄ eſt notū per ſe. ſed in diuiſiōe magnitudis indiget declaratiōe. tūc autē īfinitū latet ꝓpter hoc q: ſubatpis latet: ⁊ nō q: infinitū nō eſt per ſe manifeſtū in tpe. ⁊ forte tacuit hoc. ſ. īfinitum eē in tpe in pō. q: eſt mãifeſtum ⁊ poſt declarabit in motu ubi declarabit motū eē eternum. hec cōmētator.

¶ Reliquit igit pō eſſe īfinitū. Nō opꝫ āt pō ens accipe ſicͭ ſi poſſibile ſit h̄ ſtatuam es eſſe: ⁊ tñ h̄ es erit: ⁊ hec ſtatua: ſic ⁊ īfinitū quod erit actu. Sꝫ qm̄ multipl̄r eſt eſſe quēadmodum dies ⁊ agon in ſemp aliud ⁊ aliud fieri: ſic ⁊ īfinitum eſt. Et nāq; in his eſt ⁊ potentia ⁊ actu. Olimpia eni ſūt ⁊ i poſſe agonē fieri: ⁊ i eo qđ fit.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticula ꝑ ͤ ptis ꝑnˡᵉˢ huiꝰ capli i ꝗ pħs oſtēdit i ſpāli quō īfinitū ē i pō ⁊ quō nō. ⁊ cōtinet duas ꝑtes. q: i ꝑᵃ ponit pħus quādā diſtinctionē de pō ⁊ actu: ex qua diſtinctiōe appet quō īfinitū eſt i pō ⁊ quō nō. i 2ᵃ ibi[Alr āt in tpe.] Oñdit ꝙ īfinitas iuenit in diuerſis diuerſimode. ¶ In ꝑᵃ igit pte huiꝰ ꝑticule pħs cōcludit iſtā ꝯnē ꝙ infinitum eſt i pō. ⁊ hec ē 30ᵃ ꝯ huiꝰ libri ꝗ ex ꝑcedētibꝰ ꝓbat ſic. Infinitū aliq̄ mō eſt ⁊ aliquo mō nō ē ut patet ex ꝑcedētibꝰ. q: ul̄ ē i pō uel i actu. ſꝫ īfinitū nō ē i actu ut ꝓbatū eſt. igit relinquit ꝙ īfinitū ē in pō. ⁊ cū pħus declarauit h̄ ponit ꝗꝫdā diſtinctionē de pō ꝑ quā apparet quō pō īfiniti diſtiguit ab aliis potētiis. Diſtinctio igit potētie quā pħus itēdit ē talis ꝙ ꝗdā ē pō ad actū cōpletū ꝗ actu habito nihil ipſiꝰ actꝰ ul̄ forme ē in pō ſꝫ totū eſt iā reductū ad actū. ṽbi grā. lapis eſt in pō ad formā idoli tanꝗꝫ ad actū cōpletū. q: cū forma idoli habet nō reſtat aliqd de forā idoli. Alia ṽo eſt pō ad actū icōpletū ꝗ actu hito ſemp remanet pō ad aliqd illiꝰ actꝰ. ṽbi grā. totū tps futuꝝ ē i pō ⁊ nunꝗ; pōt ſil̄ reduci ad actū: ſꝫ ſemp cū vna ps eſt i actu. alia ē i pō ut cū dies craſtina uenerit ⁊ erit in actu dies ſequēs erit i pō. ⁊ cū vna pars magnitudis fuerit diuiſa a magnitudie remanet alia pars in pō ad diuiſionē. nec eſt poˡᵉ ꝙ oēs partes ſint ſil̄ actu diuiſe niſi ꝯtinuū cōponat ex idiuiſibilibus. qđ eſt ipoˡᵉ. ¶ Hec igit ē diſtinctio potētie quā pħs hic itēdit. ſ. ꝙ ꝗdā ē pō ad actū ꝑfectū g nō ē mixtus cū pō ad aliqd illiꝰ actus. ⁊ ꝗdā ē ad actū iꝑfectū g quidē actus ſemp ē ꝑmixtus cū pō ad aliqd illiꝰ actus ul̄ actus ꝯſil̄is. Qua diſtictiōe ꝑmiſſa pħus itendit dicē ꝙ pō īfiniti ē pō ad actū iꝑfectū ⁊ nō ad actum ꝑfectū g ē totus ſil̄. Uñ cū pħus ꝓbauit ꝙ īfinitū ē in pō ⁊ nō in actu. dicit ꝙ nō opꝫ itelligē ꝙ īfiᵐ ſit ens in pō illo mō ꝗ es eſt in pō ad ſtatuā ſeu ad formā ſtatue. q: es pōt exire ad actum ꝑfectū ⁊ cōpletū. q: es pōt hēre formā ſtatue totā ſil̄ ⁊ cōplete ſic ꝙ nihil de pō ad formā ſtatue remanebit. ſꝫ pō infiniti nunꝗ; pōt exire in actū cōpletū. ipoˡᵉ eni eſt ꝙ īfinitū ſit i actu cōpleto: ita ꝙ ſit totū ſil̄ ſic ꝙ nihil eiꝰ ſit i pō. ſꝫ pō īfiniti ē ad actū icōpletū g actus ſemp ē ꝯiūctus cū pō. ṽbi grā. dies ē in actu ꝑmixto cū pō ⁊ ſic de aliis quorū eſſe eſt in motu: eo q: ſemp aliđ ⁊ aliđ eius eſt. qm̄ dies ⁊ alia ſucceſſiua nō ſūt niſi qñ vna ps eoꝝ eſt in actu. i. qñ vna pars eoꝝ actu exiſtit. ⁊ alia ps ē in pō ut exiſtat. nunꝗ; eni pōt aliq̄ dies eē niſi aliqua eiꝰ ps ſit in pō ad exiſtēdū. ⁊ ſic eſt de motu ⁊ agone. ſ. de ludis agoniſticis in ꝗbus vnꝰ motꝰ ludi ſit poſt aliū motū. hꝰ͡ᵒⁱ eni ludi nō ſt̄ niſi qñ vna pars ē poſt aliā. ſic igit breuiter dico ꝙ pō īfiniti nō ē ad actū cōpletū ſed eſt ad actū iꝑfectū qui ſemp eſt mixtus cū potētia: ita ꝙ ſi potentia nō fuerit non erit actus. ¶ Notādū ſm ꝯᵗᵘᵐ hic ꝙ īfinitū eſt in

pō ſꝫ nō in actu.ſꝫ illa pō nō dī in reſpectu ad actū ut dicim⁹ ꝙ cupꝛū ē in pō idolū.hec ꝯ^{tor}.qḋ tñ nō dꝫ ſic itelligi ꝙ.ſ.nullo mō cōcedēdū ſit ꝙ pō infinita nō dī in reſpectu.ad actū.qꝛ oīs pō dī in reſpectu ad actū:ſed dꝫ intelligi cū determinatiōe ſic ꝙ pō ifiniti nō dī in reſpectu ad actū eo mō q̄ pō i cupꝛo dī in reſpectu ad actū.qm̄ pō i cupꝛo ad foīaꝫ ſtatue dī in reſpectu ad actū pfectū nō mixtū cum pō.ſꝫ pō nō dī in reſpectu ad talē actionē:ſꝫ dī i reſpectu ad actū impfectū ſemp pmixtū cū pō:ita ꝙ ſi pō nō fuerit nō erit act⁹. ¶ Itē dīc ꝯ^{tor} hic ꝙ cū dicim⁹ infinitū nō eē in actu opꝫ itelligē hic ꝙ infinitū nō eſt in re niſi ſm pōm exñtē i ea quēadmodū dīc ſubalcꝰ plīum rerū q̄ cōſeruāt ſuū eē i cōiūctiōe potētie cū eis:ut i reb⁹ quarū eē eſt i actu. Rerū eni quedā ſt̄ in puro actu ut bō demōſtrat⁹: ꝛ qdā ſt̄ ſm ꝙ pō admiſcet cū actu:ita ꝙ ſi pō nō fuerit nō erit act⁹:ꝛ illo mō infinitū ē in tpe:ꝛ i ptibus tpis:ꝛ in oī eo qḋ eſt cū motu:ꝛ h̄ eſt ulr̄ uerꝫ in oī re ſucceſſiua.ſ.ꝙ ſuū eē nō cōſeruat niſi in cōiūctione potētie cū eis. ¶ Itē dīc ꝯ^{or} ꝙ infinitū ē de gñe illoꝝ quoꝝ eē in actu ē pmixtū cū pō ꝛ in motu:ꝛ ē ul' ſic ſpēs ei⁹ uel ſicut accñs.vñ ifinitūꝫ uel eſt ſpēs exñs i actu pmixto potētie:aut ē accñs ei⁹.Et addit ꝯ^{or} ulteri⁹ ꝙ infi^m ē in ꝯiuuatiōe huius ꝯiūctiōis.ſ.act⁹ cū pō ꝛ nō i corruptiōe ei⁹. Et dicit ulteri⁹ ꝙ ifinitū ē accñs hui⁹ entis.ſ.in actu pmixto potētie: ꝛ pfectio ei⁹ ē in pō ꝯiūcta cū actu. ꝛ nō ē accñs entis cui⁹ eē eſt in actu puro.hec ꝯ^{or} Ex qbus v̓bis poterit qs cui placuerit m̄lta notare.ꝛ hoc ſibi relinquit. ¶ Intelligendū ꝙ oīs pō vna pōt reduci ad vnuꝫ actū:q̄ habito deſtruit pō illa.tñ nō opꝫ ꝙ oēs potentie poſſint ſil' reduci ad vnū actū.v̓bi gr̄a dico ꝙ ē vna pō ad eē toti⁹ tpis futuri uel craſtine diei iſiuite cū ſint potētie ad eſſe ptiū infinitaꝝ diei craſtine ul' toti⁹ tpis futuri:pō que eſt ad eſſe diei craſtine pōt reduci ad actū ſil'. qm̄ adueniēte ſil' die craſtina uerꝫ eſt dicē ꝙ dies illa in actu ē nec pōt eē magis in actu q̄ꝫ erit q̄ñcūq̄ꝫ erit.ꝛ tñ ē ipo^{le} oēs pōs q̄ ſūt ad eē ptiū diei craſtine ſil' reduci ad actū.qꝛ ipoſſibile eſt ꝙ oēs ptes diei craſtine uel toti⁹ tpis futuri ſint ſimul.ſed ſemper opꝫ ꝙ vna ps ſit pōꝛ ꝛ alia poſterioꝛ.qꝛ pte poſteriori adueniente deſtruitur pars pꝛioꝛ.

¶ Alr̄ aūt ꝛ in tpe manifeſtuꝫ qḋ ifinitū:ꝛ in hoīb⁹ ꝛ diuiſiōe magnitudinum.oīno quidē eni ſic eſt ifinitū ſemp aliud ꝛ aliud accipiendo:ꝛ acceptum quidē ſemp eſſe finitum ſed ſemp alterum ꝛ alterum.

¶ Hec eſt 2ª ps 3ᵉ pticule p̓ᵉ ptiſ p̓n^{lis} hui⁹ capl'i.i qua oñdit quō iuenit infinitas in diuerſis diuerſimode.ꝛ ꝯtinet duas pticulas.qꝛ in p̓ª oñdit quō ifinitas diuerſimode inuenit in ſucceſſiuis ꝛ in pmanētib⁹.In 2ª ibi Q ͦ aūt ſꝫ appōnē. oñdit quō infinitas repit diuerſimode in pmanētib⁹. ¶ In p̓ª igit pticula hui⁹ ptis oñdit quō ifinitas iuenit diuerſimode in ſucceſſiuis ꝛ permanētib⁹.Vñ phūs narrat duo.Pꝛio ꝙ ifinitas diuerſimode ē in ſucceſſiuis ꝛ pmanētib⁹.v̓bi gr̄a.ifinitas diuerſimode ē in hoīb⁹.i.i gñatiōe hoīuꝫ:ꝛ in diuiſiōe magnitudinū.Scḋo v̓o narrat quō infinitas ſil'r inuenit in utriſq̄ꝫ dicēs ꝙ ulr̄ in oīb⁹ p̄dictis.i.tā i ſucceſſiuis q̄ꝫ in pmanētibus in qb⁹ inuenit mot⁹ infinitas eſt ſic ꝙ ſemp ꝯtingit accipe aliḋ poſt aliud: ita ꝙ acceptū ſemp ē finitū q̄ꝫuis ſemp ſit alterū ꝛ alterū. ¶ Notādū ſꝫ ꝯ^{rem} hic ꝙ appet ulr̄ ꝙ illḋ qḋ ē cōe oīb⁹ ſpēb⁹ infiniti eſt infi^m qm̄ pōt qs ex eo accipe aliqd poſt aliud in itellectu ꝛ idifferēter ſiue illḋ qḋ imaginat ex h̄ fuerit actio mentis ut eſt diſpō in diuiſiōe mēſuraꝝ.aut fuerit ex̄ aīaꝫ ſicut eſt diſpoſitio in motu.ꝛ illḋ qḋ mēs accipit ſemp ex infinito eſt finituꝫ:ſed eſt aliḋ ab eo qḋ accipit in p̄terito:quando igitur illa actio mentis fuerit in aliquo entium dicetur ipſum eſſe finitum.

¶ Quare infinitū nō opꝫ accipe ſicut h̄ aliquid:ut hoīem aut domū:h̄ ſicut dies dī ꝛ agon quib⁹ eē nō ſicut ſubſtātia quedaꝫ facta eſt:ſed ſemp in gñatione aut corruptione finitū:h̄ ſemp alteꝝ ꝛ alterum.

¶ Ex his igit ꝯcludit phūs ꝙ infinitū nō eſt accipiēdū ſicut h̄ aliqd.hoc eſt.ifinitū nō eſt aliḋ pmanēſ ſicut indiuiduū ſubē uel alia res pmanēs que poſſit demrari tota ſil':ut domus ul' aliqḋ tale.ꝛ hec eſt 31ª ꝯ̊ huius libri.ſ.ꝙ infinitū nō eſt hoc aliquid intelligēdo p h̄ aliqd rē pmanētē cui⁹ oēs partes ſūt ſil'. Cōcluſio pbat ſic. Illud cui⁹ eē ꝯſiſtit ſemp in gñatione vni⁹ ptis finite ꝛ in corruptiōe alteriuſ ptis finite:ita ꝙ ſemp alia ꝛ alia ei⁹ ps ē.ſic ꝙ nō oēs ei⁹ ptes ſunt ſil'.illud nō eſt hoc aliqd.i.illud nō eſt res pmanēs cui⁹ eē cōſiſtit in hoc ꝙ oēs ei⁹ ptes ſūt ſil'.ſꝫ eē infi^m ꝯſiſtit in gñatione vni⁹ ptis ꝛ in corruptiōe alteri⁹ ꝛ q̄libet ps accepta ē finita nec pñt oēs pteſ eē ſil'.g̊ infinituꝫ nō eſt hoc aliqd ſed eſt ſicut dies ꝛ agon quoꝝ eſſe cōſiſtit in gñatiōe ꝛ corruptiōe. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯ^{tor} introducit hāc ptē ſic.ꝙ cū phūs declarauit modū ſꝫ quē ifinitū eſt:uoluit demonſtrare quō iuenit additio ꝛ diminutio in infinitū.ꝛ reuerſus eſt a p̓n° faciēdo rememorationē de eēntia ifiniti diſtinguēdo actū qui eſt in ifinito ab alijs actib⁹ entiū ſic diſtinguebat eius pōm ab alijs potētijs. Hec igit eſt itētio in hac pte ſm ꝯ^{tes}.ſ.diſtinguere actū ifiniti ab actibus alioꝝ entiū.ꝛ ſic diſtinguit.qꝛ act⁹ infiniti nū q̄ꝫ eſt totus ſimul.nec eſt act⁹ purus.ſed ſemp eſt pmixtus cū pō:ſꝫ act⁹ alioꝝ entiū eſt pur⁹ ſine permixtione potētie ꝛ eſt tot⁹ ſil'. ¶ Notandū eī ſm ꝯ^{rem} hic ꝙ ens dī tripl'r.vꝫ. ens in actu:ens in pō:ꝛ cōpoſitū ex pō ꝛ actu.ꝛ dicit ꝙ ifinitū nō eſt enſ in actu puro:nec ens in pō pura:ſed eſt cōpoſituꝫ ex potētia ꝛ actu.qꝛ vna ei⁹ ps eſt in potētia ꝛ alia in actu:nec pñt oēs eius ptes eſſe ſimul in actu. 31

¶ Sed in magnitudinib⁹ quidē pmanente accepto hoc accidit.in hominib⁹ autē ꝛ tēpore corruptis ſic ut nō ſit deficere.

¶ Cū phūs narrauit ꝙ ifinitas diuerſimode inuenit in ſucceſſiuis ꝛ in pmanentib⁹.phūs declarat hic ꝛ pꝛobat ꝙ ifinitas alr̄ iuenit in ſucceſſiuis:ꝛ alr̄ in pmanētibus.Verbi gr̄a.infinitas aliter iuenit in diuiſione magnitudinis ꝛ alr̄ in tpe ꝛ in generatione hoīuꝫ.ꝛ hec eſt 32ª ꝯ̊ hui⁹ libri.que pbat ſic. 32 Aliter inuenit infinitas in illo cui⁹ partes accepte manēt per quā acceptiōem vni⁹ poſt aliam accidit ifinitas.ꝛ aliter iuenitur ifinitas in illo cuius partes accepte nō manēt p quā acceptionē.ſ.vni⁹ poſt aliā accidit ifinitas.ſꝫ in pmanētib⁹ ut i magnitudinib⁹ qb⁹ accidit ifinitas p diuiſionē ꝛ acceptionē vni⁹

ptis poſt aliã ptes accepte manẽt ꝛ nõ corrũpunť: ſ; in ſucceſſiõe ut i tpe ꝛ gñatiõe bonum qḃ accidit ĩfinitas p acceptionẽ vniꝰ ptis poſt alias ptes accepte nõ manẽt: ſed corrũpunť. ğ ĩfinitas alr̃ inueniť ĩ ſucceſſiuis ꝛ alr̃ in pmanẽtibꝰ. huiꝰ rõnis poniť in lr̃a minor. vñ alr̃ ꝛ alr̃ inueniť infinitas in ſucceſſiuis ꝛ in pmanẽtibꝰ. q: in ſucceſſiuis partes accepte non manẽt: ſed in pmanẽtibꝰ ptes accepte manent.

¶ Qḋ aũt ſm appoſitionẽ: idẽ quodãmõ eſt ꝛ qḋ eſt ſm diuiſionem.

¶ Hec ẽ 2ª pticula 2ᵉ ptis 3ᵉ pticule pᵉ ptis pñ hᵘˢ huius capl'i i q oñdiť q̄ ĩfinitas repiť i pmanẽtibꝰ tã ſm appõnẽ q̄ʒ ẽt ſʒ diſionẽ. ꝛ ſic diuerſimode iueniť ĩ ſinitas i rebꝰ pmanẽtibꝰ. q: dupl'r iueniť i eis ĩfinitas. ꝛ illis duobꝰ modis iueniť i eis ĩfinitas differẽter. Hec pticula ↄtinet 4ᵒʳ ptes. q: i pᵃ oñdiť q̄ ĩfinitũ ſʒ appõnẽ q̄dãmõ ẽ idẽ ĩfiᵒ ſm diſionẽ magnitudiſ. i 2ᵃ ibi ⌊ Infinita eni magnitudie. ⌋ oñdit pħs modũ poſ'eʒ ꝛ ẽt modũ ĩpoſ'eʒ i diſiõe magnitudis in ĩfiᵐ. in 3ᵃ ibi ⌊ Scḋʒ appõnẽ. ⌋ oñdit pħs modũ poſ'em ꝛ ẽt modũ ĩpoſ'eʒ i appõne magnitudis i ĩfiᵐ ponẽdo diĩaʒ iter infinitatẽ q̄ ẽ in diſione magnitudis: ꝛ iter ĩfinitatẽ q̄ ẽ i additiõe magnitudis. i 4ᵃ ibi ⌊ Qm̃ aũt ꝛ plato. ⌋ ẽx vitate iã deťmĩnata accuſat platonẽ q dixit ĩfinitatẽ oĩmode repiri eodẽ mõ i diſiõe ꝛ i additiõe. ¶ In pᵃ igiť parte huiꝰ pticule diẽ pħs q̄ ĩfiᵐ ſʒ appõnẽ magnitudis q̄dãmõ ẽ idẽ ĩfinito ſʒ diſionẽ magnitudiſ. ꝛ q: dixit q̄dãmõ ẽ idẽ ĩfinito ſʒ diſionẽ dat modũ q̄ additio i infiᵐ eſt ſicẽ diuiſio i ĩfiᵐ. d. q̄ ĩfiᵐ ſʒ appõnẽ ſit cõ̃rio ĩfinito ſʒ diuiſionẽ ꝛ nõ alr̃ niſi illo mõ. ſ. q̄ additio magnitudinis poniť ex pte diminuta. h̃ ẽ qñ illḋ qḋ diuidiť ab vna magnitudie addiť alteri magnitudini. ſic igiť appet qualr̃ ĩfinitas inueniť tã i diuiſiõe q̄ʒ ẽt in additiõe magnitudis. q: infinitas inueniť tã i appõne q̄ʒ i diſiõe qñ illḋ qḋ diuidiť ab vna magnitudine addiť alteri magnitudini. qñ ſicẽ diuiſio magnitudis pcedit in ĩfiᵐ: ita ẽt additio magnitudis pdicto mõ pcedit in ĩfiᵐ. ſ. addẽdo ſemp vni magnitudini illud qḋ diminuiť ab alia magnitudine. Vñ ĩfinitas i diſiõe magnitudinis ꝛ infinitas in additiõe magnitudinis in hoc cõueniũt. q: appoſitio magnitudinis nõ pcedit in ĩfinitũ. ſed differunt in hoc q: nõ fiũt eodẽ ordine: q: vnũ inuenitur cõ̃rario modo alteri.

¶ Infinitũ eni ſʒ appõnẽ fit cõ̃rio. ſm qḋ eni diuiſuʒ videť in ĩfinituʒ ſic appoſitum videbiť ad determinatũ. Infinita eni magnitudie ſi accipiẽs aliqs determinatũ accipiẽs: eadẽ rõne nõ eadẽ aliquaʒ magnitudinẽ rõne accipiẽs nõ trãſibit finitum.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pᵒ 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis 3ᵉ pticule pᵉ ptis pñ hᵘˢ huiꝰ capl'i i q pħs oñdit modũ poˡᵉ ꝛ modũ ĩpoˡᵉ in diuiſiõe magnitudis in ĩfiᵐ. Et itẽdit dicẽ q̄ diuiſio magnitudis i ptes eiuſdẽ pportiõis pcedit i ĩfiᵐ: ſʒ diuiſio magnitudis i ptes eiuſdẽ q̄titatis nõ pcedit i ĩfiᵐ. Verbi gr̃a. qñ ſi accipiamꝰ aliquã magnitudinẽ finitã ꝛ ab illa auferamꝰ aliã ptẽ ꝛ poſtea dimidiũ tãti ꝛ poſtea dimidium dimidij. ꝛ ſic ſemp ita q̄ q̄lis eſt pportio ptis pᵉ accepte ad ptẽ 2ᵉ accepta talis ſit pportio ptis 2ᵉ accepte ad ptẽʒ 3ᵉ acceptaʒ ꝛ ſic de 3ᵃ 4ᵃ ꝛ 5ᵃ ꝛ c̃. ſemp iſto mõ pcedit diuiſio magnitudis in ĩfiᵐ. Iſta eni ẽ diuiſio in ptes eiuſdẽ pportiõis. Si ẽt accipiamꝰ vnã magnitudinẽ finitã ꝛ diuidamꝰ eã in duas ptes ꝛ poſtea diuidamꝰ vnã medietatẽ i duas medietates: ꝛ ſic poſtea reſiduũ i alias duas medietates: ꝛ ſic cõtinue iſto mõ pcedit i ĩfiᵐ. q: iſta diſio ẽ i ptes eiuſdẽ pportiõis. q: q̄ ẽ pportio ptis pᵉ ablate ad ptẽ 2ᵉ ablatã talis ẽ pportio ptis 2ᵉ ablate ad ptẽ 3ᵉ ablatã. ꝛ ſic deinceps. ſic eni diuidẽdo eadẽ rõne in ptes eiuſdẽ pportionis nõ eadẽ magnitudinẽ. hoc ẽ. nõ accipiẽdo ptes eiuſdẽ q̄titatis nõ trãſibit finitũ. h̃ ẽ. ſic diuidẽdo in ptes eiuſdẽ pportiõis nõ trãſibit finitũ. h̃ ẽ. nõ ↄſumeť magnitudo finita p talẽ diuiſionẽ i ptes eiuſdẽ pportiõis. h̃ ẽ ğ pᵐ qḋ pħs narrat de infinitate i magnitudinibꝰ ſm diuiſionẽ. ſ. diuiſio magnitudinis in ptes eiuſdẽ pportiõis pcedit in infiᵐ. Sʒ hoc nõ decl'ať hic: q: eiꝰ decl'atio depẽdet ex decl'atiõe huiꝰ. ſ. q̄ ↄtinuum nõ cõponiť ex idiuiſibilibꝰ. ſi eni ↄtinuũ nõ cõpõiť ex idiuiſibilibꝰ tũc q̄cũq; magnitudie data ul' accepta: illa ẽ diuiſibilis i duas medietates. ꝛ utraq; illaꝝ duarũ medietatũ i alias duas medietates. ꝛ ſic i infiᵐ. Vñ ſequiť neceſſario q̄ ſi cõtinuũ nõ cõponať ex indiuiſibilibus. ğ ↄtinuuʒ ẽ diuiſibile in infiᵐ in ptes eiuſdẽ pportiõis. ſed antecedẽs nõ ẽ notũ hic. ſed declarabitur in ſexto.

¶ Si v̄o ſic augmẽtet ut ſemp eãdẽ aliquẽ ſit accipe magnitudinẽ trãſibit finitũ. pp id q̄ oẽ finitũ remoueť a quolibet finito.

¶ Narrato q̄ diſio magnitudis i ptes eiuſdẽ pportiõis pcedit i infiᵐ: pħs decl'at q̄ diuiſio magnitudis in ptes eiuſdẽ q̄titatis non pcedit in ĩfiᵐ. ꝛ hec ẽ 33ᵃ ↄ huiꝰ libri q̄ pbať ſic. Diuiſio magnitudiſ i tales ptes q̄ finities accepte ↄſumũt oẽm magnitudinẽ finitã nõ pcedit in ĩfiᵐ. ſʒ ptes eiuſdẽ q̄titatis finities accepte uel diuiſe a magnitudine cõſumũt oẽm magnitudinẽ finitã. ğ diſio magnitudis i ptes eiuſdẽ q̄titatis nõ pcedit i infiᵐ. maior ẽ manifeſta. q: poſt cõſũptionẽ totiꝰ magnitudis nõ põt magnitudo ulteriꝰ ↄſumi uel diuidi. ¶ Circa hanc rõnẽ ſic pcedit pħs: q: p põit ↄnẽ dicẽs. ſi v̄o augmẽtet rõnẽ ut ſit accipe eãdẽ q̄titatẽ ita. ſ. q̄ ſemp accipiat eãdẽ q̄titatẽ trãſibit. h̃ ẽ ↄſumet oẽm q̄titatẽ finitã. deĩde poniť minor cũ dĩ. pp illḋ qḋ oẽ finitũ remoueť hoc eſt ↄſumeť a finito p ablationẽ ptiũ finitaꝝ eiuſdẽ q̄titatis. Deinde cũ dĩ.

¶ Alr̃ q̄dẽ igiť nõ ẽ: ſic ãt ẽ ĩfinitũ potẽtia q̄ʒ ꝛ diuiſiõe. Et actu ãt ẽ: ſicẽ diẽ eẽ dicimꝰ ꝛ agonẽ: ꝛ põ ſic ſicẽ mã: ꝛ nõ p ſe ſicẽ finitũ

¶ Recolligit pdictas rõnes. d. q̄ alr̃ nõ ẽ pcedẽ i ĩfinitũ i diſiõe magnitudinis niſi. ſ. diuidẽdo magnitudinẽ in ptes eiuſdẽ pportiõis. ꝛ ſic ẽ ĩfiᵐ i põ i diuiſiõe. q: q̄cũq; diſiõe accepta reſtat alia faciẽda. ꝛ nõ ẽ aliqḋ infiᵐ in actu niſi ſicẽ dies ꝛ agon ſt̃ in actu. ſ. pmixto cũ põ. ꝛ ita ĩfiᵐ ẽ ſicẽ mã ꝛ nõ ẽ aliqḋ p ſe ſm ſe totũ i actu. ¶ Sed circa has duas ppõnes q̄s pħs hic põit q̄rũ pᵃ ẽ. q̄ magnitudo finita ẽ diuiſibilis in infiᵐ in ptes eiuſdẽ pportiõis. Et 2ᵃ eſt q̄ nulla magnitudo finita põt diuidi in ptes eiuſdẽ quãtitatis: ẽ itelligẽdũ pᵒ circa pmã q̄ ab oĩ magnitudine finita põt aliqua ps pᵒ auferri: ꝛ poſtea dimidium tãti: ꝛ poſtea dimidiũ dimidij. ꝛ p talẽ diuiſionẽ nunq̄; cõſumeť tota magnitudo. ut ſi a magnitudie triũ pedũ auferať pᵒ q̄titas vnius

pedis: ⁊ poſtea quantitas dimidij pedis. ⁊ poſtea q̄ntitas q̄rte pedis ꝑ talẽ diuiſionẽ nunq̄ ꝯſumet tota magnitudo triũ pedum. tñ poſſet aliq̄ ps ita magna ꝑͦ auferri ꝙ ſi poſtea auferret dimidiũ tanti: ⁊ iterũ dimidiũ dimidij: ꝑ talẽ diuiſionẽ finitã ꝯſumet tota magnitudo. Uerbi grã. ſi magnitudo ſit ſeptẽ pedũ ⁊ ꝑͦ auferat q̄ntitas q̄tuor pedũ: ⁊ poſtea q̄ntitas duorũ pedũ: ⁊ poſtea q̄ntitas vni' pedis: ꝑ iſtam diuiſionẽ ꝯſumet tota q̄ntitas ſeptẽ pedũ. ut patet manifeſte. Jdͦ ẽ ſciẽdũ ꝙ q̄ñcũq̄ aliq̄ magnitudo diuidit̃ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis ſi ꝑͦ ab illa magnitudie auferat ps maior q̄ eſt medietas toti': ⁊ poſtea dimidiũ tãte ptis ⁊ poſtea dimidiũ dimidij. ꝑ talẽ diuiſionẽ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis tandẽ ꝯſumet tota magnitudo. nec ẽ aliq̄ magnitudo finita diuiſibilis i infi͂ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis auferẽdo ꝑͦ ab illa magnitudine ptẽ maiorẽ q̄ ẽ medietas toti': ⁊ poſtea dimidiũ tãti: ⁊ poſtea dimidiũ dimidij. ſic eni diuidendo magnitudinẽ. ſ. ꝑͦ auferẽdo maiorẽ ptẽ q̄ ẽ medietas toti' ⁊ poſtea medietatẽ tãti: ⁊ poſtea medietatẽ dimidij: tãdẽ ꝯſumet magnitudo ut manifeſte appet ex cõib' geo͂. uerũtñ q̄libet magnitudo q̄ntacũq̄ pua ẽ diuiſibilis in infi͂ in ptes eiuſdẽ ꝓportiõis diuidẽdo illã magnitudinẽ: auferẽdo ꝑͦ ab ea medietatẽ magnitudis: ⁊ poſtea medietatẽ medietatꝭ: ⁊ poſtea medietatẽ tãti: ⁊ ſic deinceps. Cui' rõ ẽ q2 nunq̄ deueniet ad aliquã ptẽ magnitudis q̄ nõ ſit ulteri' diuiſibilis i duas medietates. ⁊ iõ auferẽdo mediũ ꝑͦ a magnitudie: ⁊ poſtea medietatẽ medietatꝭ: ⁊ ſic deinceps ꝓportionabilr̃ ꝑ talẽ diuiſionẽ nunq̄ ꝯſumet magnitudo. ex q̄ ſequit̃ ꝑ locũ a maiori ꝙ ſi auferat ꝑͦ a magnitudine mior ps q̄ medietas toti': ⁊ poſtea dimidiũ tãti: ⁊ ſic deinceps ꝓportionabilr̃ ꝙ ꝑ talẽ diuiſionẽ nunq̄ ꝯſumet tota magnitudo. Et ſic dꝫ itelligi illa ꝓpõ. ſ. ꝙ magnitudo finita ẽ diuiſibilis in infi͂ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis diuidẽdo a magnitudie ꝑͦ medietatẽ ul' ptẽ miorẽ q̄ ẽ medietas ei' ⁊ poſtea dimidiũ tãti ⁊ ſic deinceps ꝓportionabilr̃. ſ3 ſi auferat ꝑͦ ps maior q̄ ſit medietas toti' ⁊ poſtea medietas tãti: ⁊ poſtea medietas medietatꝭ: talis diuiſio nõ ꝓcedit i infi͂: imo ꝑ talẽ diuiſionẽ ꝯſumet tota magnitudo, a q̄ ꝑͦ diuidit̃ ps maior q̄ ẽ medietas toti'. ¶ Ex ꝑdictis pꝫ vna ꝓpõ q̄ nõ ẽ mltũ cõis. vꝫ. ꝙ data q̄cũq̄ linea ꝯtingit eã diuidẽ i ptes eiuſdẽ ꝓportionis. ⁊ ſic ꝯtigit dare pũctũ ad q̄d nunq̄ deuenit̃ ꝑ diuiſionẽ finitã. ſ3 ad q̄dlibet pũctũ citra illud pũctũ deueniet ꝑ diuiſionẽ finitã. ⁊ h̄ ẽ uerũ tñ q̄ñ ps ꝑͦ diuiſa ẽ medietas toti' determinata ad illud pũctũ ad q̄d nunq̄ deuenit̃ ꝑ diuiſionẽ finitã. ſ3 ad q̄dlꝫ pũctũ citra illud bñ deuenit̃ ꝑ diuiſionẽ finitã ⁊ h̄ pt geometrice facilr̃ demrãri: citra cui' demrãtionẽ nõ ẽ ad pñs iſiſtẽdũ. Sic igit̃ q̄ntũ ad diuiſionẽ magnitudinis i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis appet qualr̃ talis diuiſio ꝓcedit i infi͂. q2 diuidẽdo magnitudinẽ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis auferẽdo ꝑͦ medietatẽ magnitudinis ul' ptẽ miorẽ q̄ ẽ medietas: ⁊ poſtea medietatẽ tãti: ⁊ ſic deinceps talis diuiſio ꝓcedit i infi͂. ſ3 ſi auferat ꝑͦ ps maior q̄ ẽ medietas toti' magnitudinis diuidẽdo: ⁊ poſtea medietas tãte ptis ⁊ ſic deinceps ꝑ talẽ diuiſionẽ finitã tãdẽ ꝯſumet tota magnitudo. Jllud tñ ẽ ulr̃ uerũ. ſ. ꝙ oĩs magnitudo finita ẽ diuiſibilis i infi͂ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis. q2 q̄cũq̄ magnitudie finita data ꝯtigit aliquã ptẽ ꝑͦ auferre ⁊ poſtea medietatẽ tãte ptis: ⁊ ſic deinceps ita ꝙ ꝓportionabilr̃ ꝑ talẽ diuiſionẽ nunq̄ ꝯſumet tota magnitudo: ⁊ ſi ꝑͦ auferat medietas toti' magnitudis ul' mior ps q̄ medietas ⁊c̄. ut dictũ ẽ. ⁊ ita appet q̄d ſētiẽdũ ſit de diuiſione magnitudis in infi͂ i ptes eiuſdẽ ꝓportiõis. Quo viſo vidẽdũ eſt qualr̃ magnitudo finita nõ ẽ diuiſibilis i infi͂ i ptes eiuſdẽ q̄ntitatꝭ. ¶ Ad cui' euidẽtiã ẽ itelligẽdũ ꝙ ptes eiuſdẽ q̄ntitatꝭ ſt̃ duplices. ſ. q̄dã vnite ⁊ q̄dã nõ vnite ut inuit pħs ꝑͦ elẽcoꝝ: ⁊ ptes vnitas uoco illas ptes q̄ ſic ſe hñt ꝙ vna ẽ ps alteri'. ul' ꝙ aliq̄ ps vni' ẽ ps alteri'. ptes ṽo nõ vnitas uoco illas q̄ ſic ſe hñt ꝙ nec vna ẽ ps alteri' nec pſ vni' ẽ pſ alteri'. Uñ ptes nõ vnite ſt̃ ille q̄rũ q̄libꝫ ẽ totalr̃ ex̄ aliã: ita ꝙ nec vna ẽ ps alteri' nec ps vni' ẽ ps alteri'. ul' pt dici ſb alijs ṽbis. vꝫ. ꝙ ptes ſt̃ duplices. q̄m q̄dã ſt̃ copulate. ⁊ q̄dã diſiũcte. ptes copulate dr̄ ille ptes q̄ hñt aliquã ptẽ eis cõem ſic ꝙ aliq̄ ps vni' ẽ ps alteri'. ⁊ ptes diſiũcte ſt̃ ille q̄ nõ hñt aliquã ptẽ eis cõem. imo q̄libet ps vni' ẽ totalr̃ ex̄ quãdã ptẽ alteri'. Et hãc diuiſionẽ põit pħs 5° ethi͂. ⁊ ſic ꝑ ptes vnitas ⁊ ꝑ ptes copulatas idẽ dꝫ itelligi. ⁊ ꝑ ptes nõ vnitas ⁊ ꝑ ptes diſiũctas idẽ dꝫ itelligi ẽt. Dico igit̃ ꝙ q̄libet magnitudo finita ẽ diuiſibilis i infi͂ i ptes eiuſdẽ q̄ntitatꝭ vnitas ſeu copulatas. ſic itelligẽdo ꝙ q̄libet magnitudo finita hẽt infinitas ptes eiuſdẽ q̄ntitatꝭ q̄ ſic ſe hñt ꝙ ps vni' ẽ ps alteri'. ⁊ h̄ pꝫ q2 ſi aliq̄d corp' alicui' q̄ntitatꝭ. ut ſi corp' pedal' q̄ntitatꝭ moueat ſr̃ aliquã magnitudinẽ ipam ptrãſeũdo: illud mobile in q̄libet iſtãti illi' tpis erit i ſpatio ſibi eq̄li: ⁊ i alio ⁊ alio iſtãti erit i alio ⁊ i alio ſpatio ſibi eq̄li. cũ igit̃ ſint infinita iſtãtia i illo tpe q̄ ptranſit illa magnitudo: ſequit̃ ꝙ i illa magnitudie ptrãſita ſt̃ infinite ptes eq̄les mobili. ⁊ ꝑ ꝯñs in illa magnitudie ſt̃ infinite ptes eiuſdẽ q̄ntitatꝭ. q2 i ea ſt̃ infinite ptes pedalis q̄ntitatꝭ. uerũtñ ille ptes ſt̃ vnite q2 mobile nõ deſerit aliquã ptẽ ſpatij ſibi eq̄les totã ſil'. ſ3 ꝑͦ deſerit vnã ptẽ ei' q̄ aliam: utputa aliq̄ ps ſpatij i q̄ ẽ mobile i vno iſtãti ẽ ps ſpatij i q̄ eſt mobile in alio inſtãti. ⁊ ita apparet ꝙ loq̄ẽdo de ptib' vnitis ſeu copulatis neceſſe ẽ ꝙ in magnitudine finita infinite ſint ptes eiuſdẽ q̄ntitatis. ſ3 ſi loq̄mur de ptib' eiuſdẽ q̄ntitatꝭ nõ vnitꝭ ſic dico ꝙ infinitas ptes eiuſdẽ quãtitatꝭ eẽ in aliqua magnitudie finita põt dupl'r itelligi. vno mõ ꝙ in illa magnitudine ſint infinite ptes alicui' certe quãtitatꝭ eq̄les. ut ꝙ i illa magnitudie ſint infinite ptes pedalis ul' digitalis quãtitatꝭ ⁊ ſic de alijs: quaꝝ q̄libet ſit totalr̃ ex̄ aliã. Alio mõ põt itelligi ꝙ i magnitudie finita ſint infinite ptes eiuſdẽ quãtitatꝭ nõ vnite. ſic ꝙ nõ ſũt tot ptes eiuſdẽ quãtitatꝭ q̄ ſint adhuc plures eiuſdẽ quãtitatis nõ ſignãdo aliquã certã quãtitatẽ ut pedalẽ aut digitalẽ. tũc dico ꝙ ſi accipiantur ptes alicuius certe quãtitatis corporꝭ: q2 in illa quãtitate mõ dicto ſint infinite ptes quãtitatis tripedalis nõ vnite ſeu copulate: impo'e eſt ꝙ in aliq̄ magnitudine finita ſint infinite partes eiuſdẽ quãtitatis ſignate quarũ quelibet ſit totalr̃ ex̄ aliã ita ꝙ in illa magnitudie ſint infinite partes pedalis ul' digitalis quãtitatꝭ quarũ quelibet ſit totalr̃ ex̄ aliam. q̄m oẽ finitũ cõſumit̃ ꝑ ablationẽ ptiũ finitarũ eiuſdẽ quãtitatis certe quarũ q̄libet ẽ totalr̃ ex̄ aliam ut inuit hic pħs. ⁊ ẽt patet ꝑ rõnẽ. q2 ſi aliqua magnitudo finita hẽret infinitas tales ptes eq̄les certe q̄ntitatꝭ. ſeq̄ret ꝙ illa magnitudo nullã hẽret ꝓportiõem ad talẽ ptẽ quã ꝯtinet infinities. q2 i infi͂ ex

cedēt eā. ꝛ ꝑ ꝯñs illa magnitudo eēt īfinita. q2 cuiuſlibet finiti ad finitū ē aliq̄ ꝓportio. ꝛ ideo ſi magnitudo ſit finita nō ꝯtiet īfinitas ptes q̄ntitatꝫ certe. ſ. talis uł talis q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliam. Si vō loq̄mur ꝺ ptib9 eiuſdē q̄ntitatꝫ nō ſignādo aliquā certā q̄ntitatē ſic dico ꝙ ī oī magnitudie finita ſt̄ īfinite ptes eiuſdē q̄ntitatꝫ: q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā. q2 ī oī magnitudie finita nō ſt̄ tot ptes eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā qn in illa magnitudie ſint plēs ptes eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā. q2 deuē q̄cūq3 ptes eiuſdē q̄ntitatis q̄rū q̄libet ſit totalr̄ ex̄ aliā. medietateſ illaꝝ ptiū ſic ſe hñt ꝙ ſt̄ eq̄les: ꝛ q̄libȝ illaꝝ ē ex̄ aliā totalr̄. ꝛ ſic ꝺ medietatib9 illaꝝ medietatū. ꝛ ſic ī īfi^m. Uñ ſi q̄rat̄ an ī magnitudie ſint ptes īfinite eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ſit totalr̄ ex̄ aliā. illa ē diſtiguēda eo ꝙ īfi^m pt teneri cathego^ce uł ſincathego^ce. ꝑ mō denotat̄ ꝙ ī magnitudie finita ſt̄ iſte ptes īfinite: ꝛ ille ptes īfinite: uł ſt̄ ptes īfinite eiuſdē q̄ntitatis. ſ. alicui9 q̄ntitatꝫ certe q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliam. ꝛ iſte ſēſus ē falſus ꝛ īpo^lis. Si āt īfi^m teneat̄ ſincathego^ce ſic ē ſēſus ꝙ ī magnitudie finita nō ſt̄ tot pteſ eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libȝ ē totalr̄ ex̄ aliā qn ſint plēs ptes eiuſdē q̄ntitatꝫ ī illa magnitudie q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā. ꝛ iſte ſēſus ē uer9 ut ꝓbatū ē. q2 ſi ſint aliq̄ ptes eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā: earꝫ medietates erūt eiuſdē q̄ntitatꝫ ꝛ q̄libet illaꝝ erit totalr̄ ex̄ aliā. ꝛ ſic de medietatib9 illaꝝ medietatū ꝛ ſic ī īfi^m. ꝛ ſic nō ē dare tot pteſ eiuſdē q̄ntitatꝫ q̄rū q̄libet ē totalr̄ ex̄ aliā qn ſit dare plēs. Et hoc eſt manifeſtum cuilibet ꝯſideranti ad diuiſionem magnitudinis in infinitum.

Et ꝯ̄3 appōnē igit̄ ſic īfinitū potentia eſt: qȯ idē nō per ſe ſit: ſic dicim9 q̄dāmō eſſe ei quod eſt ꝯ̄3 diuiſionē. Sēper quidē enī aliquid ipſius extra eſt accipere.

Hec ē 3^a po: 2^e pticule 2^e ptis 3^e pticule ꝓ^e ptis ꝓn^lis huī9 capłi. ī q̄ phs oñdit quō additio ꝓcedit ī īfi^m ꝛ quō nō. Et ꝑ phs narrat quō īfinitas ē poſſibilis in additione magnitudis. 2° vō ibi [Nō tñ excellit.] narrat quō appoſitio uł diſio nō ꝓcedit ī īfinitū. Dicit igit̄ phs ꝑ ꝙ īfinitū ꝯ̄3 appōnē ē ī pō. ſ. ſemꝑ reſtat aliō apponēdū ꝛ nunq̄3 finiet̄ ſic appoſitio: qn ſemꝑ poſſit appōi qȯ nō fuit ꝑus appoſitū. nō tñ ſic ē ī pō ſicut aliqȯ finitū qȯ pōt ꝯ̄3 ſe totū ſiłr exire ī actū. ſ3 īfinitas ī additiōe magnitudis ē ī pō eo mō q̄ īfinitas ī diuiſiōe magnitudis ē in pō. qm̄ īfinitas ꝯ̄3 appōnē ꝛ īfi^m ꝯ̄3 diſionē ſūt q̄dāmō idē. qm̄ additio pt̄ fieri ī īfinitū ꝯ̄3 ꝙ ptes diuerſe ab vna magnitudie pñt ſupaddi alt̄i magnitudi. Uñ ſic diuiſio magnitudis ꝓcedit ī īfi^m: ita additio magnitudis ꝓcedit ī īfinitū addēdo ſemꝑ vni magnitudi illȯ qȯ didit̄ ab alia magnitudine.

Nō tñ excellit oēꝫ determinatā magnitudinem. ſicut in diuiſione excellit omne determinatum ꝛ erit minus. Quare autē neq3 eſt excellere oēm ꝯ̄m appoſitionē.

Cū phs narrauit modū ꝯ̄3 ꝙ ē po^le īfi^m eē ī additiōe magnitudis: vult narrare quō nō ē po^le additionē magnitudis ꝓcedē ī īfi^m. ꝛ quō alr̄ ꝓcedit diuiſio magnitudis ī īfi^m ꝛ alr̄ additio. Dicit igit̄ ꝑ ꝙ additio magnitudinis nō ꝓcedit in īfinitū ſic ꝙ ꝑ additionē fiat magnitudo maior oī magnitudine data. qm̄ ſic dcm̄ ē ꝑus additio magnitudis in īfinitū ē ſic diſio magnitudinis ī īfinitū. ſ3 diuiſio magnitudinis ī īfi^m nō ē po^lis niſi ſint ptes eiuſdē ꝓportiōis. ut auferēdo ꝑ aliquā ptē magnitudinis. ꝛ poſtea dimidiū tātī: ꝛ poſtea dimidiū dimidij. ꝛ iō additio magnitudis nō ꝓcedit ī īfinitū niſi addēdo ptes eiuſdē ꝓportiōis. ſ3 ꝑ additionē ptiū eiuſdē ꝓportiōis ī īfinitum nō pt̄ magnitudo cui fit additio creſcē ultra oēm magnitudinē datā ut patet manifeſte. qm̄ ſi accipiam9 duas magnitudines quaꝝ q̄libet ſit q̄ntitas duoꝝ pedū ꝛ diuidamus vnā illaꝝ magnitudinū ī duas medietates ꝛ vnā illaꝝ medietatū addam9 alteri ꝛ ſic ꝯtinue: ſic diſio vni9 magnitudis ꝓcedit in īfinitū iſto mō ꝛ nunq̄3 ꝯſumet̄. ita iſta additio ꝓcedit in īfinitū: ꝛ magnitudo cui fit additio nunq̄3 ꝑ talē appōnē finities factā deueniet ad q̄ntitatē q̄tuor pedū. v. g. ſint due magnitudines q̄rū utraq3 ſit duoꝝ pedū q̄ ſint. a. ꝛ. b. ꝛ. a. diuidat̄ ī duas medietates ut ī c. ꝛ. d. ꝛ. c. addat̄ ipſi. b. ꝛ poſtea diuidat̄. d. ī duas medietates ꝛ vna illaꝝ medietatū addat̄ ipſi. b. ꝛ poſtea reſiduū didat̄ ī duas medietates ꝛ vna medietas addat̄ ipſi. b. ſic̄ ꝑus ꝛ ſic deincepſ: ſic̄ ꝑ talē diſionē ptiū nō ꝯſumet̄ tota magnitudo duorū pedū: ita ꝑ talē additionē nunq̄3 deuēiet ipſ3. b. ad q̄ntitatē ambaꝝ magnitudinū. ī. ad totā magnitudinē tā ipſi9. a. q̄3 ipſi9. b. q2 nunq̄3 deuēiret ad magnitudinē ambaꝝ magnitudinū. ī. ad magnitudinē q̄tuor pedū niſi totū. a. eēt ꝯ̄3 ſe totū diuiſū ꝛ totū additū ipſi. b. ſ3 ꝑ talē diſionē factā nunq̄3 ē totū appoſitū. ſ3 ſemꝑ reſtat aliȯ apponēdū. Et h̄ ē qȯ phs hic ꝑ narrat. ſ. ꝙ q̄uis additio magnitudis ꝓcedat in īfinitū. tñ nō ꝓcedit ſic additio ī īfi^m. ſ. ꝙ ꝑ additionē3 fiat magnitudo maior oī magnitudie finita data. ꝛ h̄ iō appet q2 alr̄ ꝓcedit diſio ī īfinitū ꝛ alr̄ additio. qm̄ diſio ſic ꝓcedit in īfi^m ꝙ oī magnitudie finita data ꝯtigit ꝑ diſionē deuenire ad magnitudinē minorē. ſ3 ꝑ additionē nō ꝯtingit deuēire ad magnitudinē maiorē q̄cūq3 magnitudie data. q2 ē dare maximā magnitudinē t̄miatā ꝛ finitā q̄ nō ꝯtingit dare maiorē. ut magnitudinē celi uel toti9 mūdi. ſ3 nō ē dare magnitudinē minimā: imo qualibet magnitudine data ꝯtingit per diuiſionē dare minorē diuidēdo. ſ. illā magnitudinē in duas partes. ut patet de ſe.

Neq3 pō poſſe ē eē: ſi q̄dē nō ꝯ̄m accñs actu īfinitū: ſic dicūt phī ex̄ corp9 mūdi cuius ſubſtātia ē aer aut aliȯ hmōi. S3 ſi nō poſſe ē ꝙ īfinitum corp9 ſenſibile actu ſit: māifeſtū ꝙ neq3 pō utiq3 erit ꝯ̄3 appoſitionē: ſ3 aut ſic dcm̄ ē ecōtrario diuiſioni.

Cū phs narrauit ꝙ additio magnitudis nō ꝓcedit in īfinitū. Nūc ꝓbat ꝙ additio magnitudis nō ꝓcedit ī īfinitū ſic ꝙ q̄cūq3 magnitudie data ꝯtingit ꝑ additionē ꝙ fiat maior. Et pōt hic poni ꝯ̄ 34^a huī9 li. ſub hac forma. ſ. ꝙ nō ꝯtingit magnitudinē eē ī pō maiorē oī magnitudine finita. Hec ꝯ̄ ꝓbat̄ ſic. Si magnitudo poſſit creſcē ī īfinitū: ita ꝙ poſſit creſcē ultra oēꝫ magnitudinē finitā: tunc poſſet aliq̄ magnitudo eē maior oī magnitudie finita. ſ3 illud qȯ ē mai9 oī finito eſt īfinitū. ḡ eſſet poſſibile ꝙ aliqua eēt magnitudo actu īfinita. quod ꝑus īprobatū eſt. q2 tūc ſeq̄ret̄ ꝙ in appoſitiōe magnitudis

in īfinitū itelligit̄ pō ſicut itelligit̄ pō cū dicim⁹ h̄
eſt hō ī pō. Un̄ breuiter ꝓbatio ꝯñe cōſiſtit in h̄
ꝙ ſi magnitudo pōt creſcē in īfinitū ultra oēs ma-
gnitudīes finitā: tūc poſſet eē magnitudo maior oī
magnitudīe finita: ꝛ ꝑ ꝯñs po^le eēt aliquā magni
tudinē eē actu īfinitā. ut dixerūt antiq̄ ph̄ici ꝙ ex
celū eſt aliqđ corp⁹ īfinitū cui⁹ ſub̄a eſt aer aut aq̄
aut aliqđ mixtū: uel aliqđ h^oi. ſ3 h̄ ꝯñs eſt ipo^le. ſ.
ꝙ ſit aliqđ corp⁹ actu īfinitū ut ꝓbatū eſt. igit̄ ipo^le
eſt ꝙ magnitudo creſcat in īfinitū ſic ꝙ creſcat uel
poſſit creſcē ultra oēm magnitudinē finitā. nō igit̄
eſt pō ad oppoſitionē magnitudīs in īfinitū niſi ſi
cut dictū ē ecōtrario diuiſioni. ita ꝙ ſicut vna ma
gnitudo pōt diuidi in īfinitū in ptes eiuſdē ꝓpor-
tionis: ita alia magnitudo pōt creſcē in īfinitū per
additionē ptiū eiuſdē ꝓportiōis diuerſarū ab alia
magnitudīe: ſ3 ꝑ talē additionē n̄ creſcit ultra oēm
q̄ntitatē determinatā ut viſū eſt. ¶ Intelligēdū ꝙ
ꝯ^tor format illā rōnē ſic dicēs ꝙ ille ſmo ē ſill's ypo
thetic⁹ ꝛ cōponit̄ ſic. ſi magnitudo ī pō eēt maior
oī magnitudīe: po^le eēt eē magnitudinē actu īfini-
tā. ḡ a deſtructiōe ꝯñtis ſequit̄ deſtructio aīcedē
tis. ſi ipo^le eſt magnitudinē eē actu īfinitā. ḡ nō pt
magnitudo eē maior oī magnitudīe. deſtructū in
h̄ ſill'o eſt manifeſtū ex p̄dictis. h̄ eſt. deſtructio cō
ſequentis in h̄ ſill'o. ſ. ꝙ nō eſt po^le magnitudinē eē
actu īfinitā ē manifeſta ex p̄dictis. ꝛ ꝯſecutio. i. ꝯñā
ē mānifeſta. qm̄ ſi aliq̄ magnitudo hēret pōz ut eēt
maior oī mēſura. i. oī magnitudīe ī tūc inueniret̄ in
actu maior oī mēſura. ꝛ ſi h̄ eēt tc̄ hic eēt magnitu
do īfinita ī actu. qm̄ ſi hēret magnitudo nāz creſcē
di in īfinitū. tūc eēt po^le ut inueniret̄ actu īfinita. hec
ꝯ^tor. ¶ Un̄ q̄tuor ſūt notāda ſm ꝯ^tē. Prīo ꝙ ꝯ^tor
aſſignat hic duas cās q̄re in diuiſiōe magnitudīs
ꝓcedit̄ in īfinitū. Quaꝝ p̄ª eſt q: ſi diuiſio ceſſaret
tūc oporteret deuenire ad magnitudinē idiuiſibi-
lē ul' ad nihil q̄rū utrūq3 ē ipo^le. ꝯñtia pōt ſic ꝓba-
ri. Si diuiſio magnitudīs ceſſat: aut igit̄ ceſſat ad
aliqd ul' ad nihil. ſi dēt ꝙ ceſſat ad nihil tūc hēm⁹
ꝯñs. ſ. ꝙ ꝑ diſionē magnitudīs deuenit̄ ad magni
tudīez idiſibilē ul' ad nihil. q: tota diſiūctiua ē va
cui⁹ altera ꝑs ꝑ ſe ē va. ſi aūt dēt ꝙ diuiſio magni
tudīs ceſſat ad aliqd: aut igr̄ ad diui^le ul' ad idiſibi
le. non p̄m. ſ. ꝙ ceſſat ad diuiſibile. q: oē diuiſibile
pōt diuidi. igit̄ ſi ꝑueniat̄ ad diuiſibile nō ceſſat pō
ad ulteriorē diuiſiōez. ſi vo dēt ꝙ ceſſet ad idiſibi
le: cū magnitudo nō diuidat̄ niſi in magnitudīes
ſequit̄ ꝙ ceſſat ad magnitudinē diuiſibilē. ꝛ hec ē
altera ꝑs diſiunctiue que eſt ꝯñs. ꝛ ſic patet ꝯñtia
ꝯ^tis. ſ. ꝙ diuiſio h̄ ē. ſi poſſibilitas ad ulteriorē di-
uiſionez magnitudīs ceſſaret tūc opz deuenire ad
magnitudinē idiuiſibilē: ul' ad nihil. 2ª cā ꝓꝑ quaz
diuiſio magnitudīs ꝓcedit in īfinituz eſt. q: dimi-
nutio eſt ire ad nihil cui⁹ cā eſt mā. ꝛ īfinitas inueni
tur ꝑ mā: ideo in diminutione ꝓcedit in īfinituz.
¶ Scđo eſt notādū ꝙ ꝯ^tor aſſignat duas cās ꝓꝑ
q̄s additio magnitudīs nō ꝓcedit ī īfinitū. Quaꝝ
p̄ª ē: q: ſi magnitudo hēt pōm ut eēt maior oī ma
gnitudīe finita: tūc eēt po^le ꝙ aliq̄ magnitudo eēt
actu īfinita. ꝛ hāc ꝯñam ꝓbat ꝯ^tor ſic. ſi magnitu-
do hēret pōz ut eēt maior oī magnitudīe finita ī tc̄
pō ad additionē magnitudīs in īfinitū itelligeret̄:
ſicut itelligit̄ cū dicim⁹ ꝙ h̄ eſt hō in pō. vn̄ ſi eſſet
aliq̄ pō ad magnitudinē finitam: illi potētie corre-
ſpōderet act⁹ pur⁹ nō ꝑmixt⁹ cū pō de cui⁹ nā eſſet
totū ſil'. ſicut pō ad eē hō eſt ad actū qui eſt nat⁹
eē tot⁹ ſil'. ſicut igit̄ ſequit̄ hoc eſt hō in pō igit̄ po^le
eſt ꝙ ſit hō in actu. ita ſequit̄ magnitudo eſt in pō
ad additionē in īfinitū. ḡ po^le eſt magnitudinē eſſe
actu īfinitā. 2ª cā ꝓꝑ quā additio magnitudinis nō
uadit in īfinitū ſ3 ꝯ^tē ē illa. q: additio eſt ire ad eē
cui⁹ cā eſt forma. ſ3 finitas eſt per formā: ꝛ ꝓꝑ hoc ad
ditio nō ꝓcedit in īfinitū ſic diminutio. q: īfinitas
eſt rōne mā: ꝛ finitas rōne forme. ¶ Tertio eſt no-
tādū ſ3 ꝯ^tē ꝙ illđ dictū ph̄i. ſ. īfinitū ſm appōnez
magnitudinis eſt ecōtrario diuiſiōi: hēt duplicem
itellectū ꝛ uterq3 itellect⁹ eſt uer⁹. Unus itellect⁹ ē
ꝙ illđ qđ diuidit̄ ab vna magnitudine addat̄ alte
ri magnitudini. Ali⁹ itellect⁹ eſt ꝙ magnitudo p̄ di
uidat̄ in duas medietates. ꝛ poſtea diuidat̄ vna
medietas: ꝛ illđ qđ diuidit̄ ab vna medietate ad-
dat̄ alteri medietati: ut utroq3 mō ꝓcedit in īfinitū
in appoſitiōe magnitudīs ꝯ̄rio diſioni. ¶ Quar
tū notabile eſt ꝙ ꝯ^tor mouet ꝛ ſoluit hic vnā q̄ōnez
que talis eſt. ſic eſt vnū p̄n^m apđ geometriā po^le eſt
accipe ab oī linea lineā minorē illa. ita geometria
pōit tanq̄ p̄n^m ꝙ po^le eſt accipe ad oēz lineā: lineā
maiorē illa. Eſt igit̄ qō q̄re ph̄s pōit diuiſionē ma
gnitudinis ꝓcedē in īfinitū: ꝛ negat additionē ꝓce
dere in īfinitū cū additio ꝓcedat in īfinitū ſic ꝛ di-
uiſio. ¶ Iſtā q̄ōnem ſoluit ꝯ^tor ꝑ diuerſos modos
ꝯſiderādi nālis ꝛ geometrie dicēs ꝙ ꝯſideratio nā
lis de linea eſt ſm ꝙ linea eſt termin⁹ corpis nālis
exñs in corpe nāli. ſed ꝯſideratio geometrie de li-
nea eſt ſm ꝙ eſt abſtracta a mā. q: geometer ꝯſide
rat magnitudinē ſm ꝙ ꝑ itellectū abſtrahit̄ a mā:
ꝛ ꝯtingit itelligē lineā maiorē quacūq3 linea data.
iō geometer ponit additionez magnitudīs ꝓcedē
in īfinitū: ſic pōit diminutionē magnitudīs ꝓcedē
in īfinitū. ſ3 q: nālis ꝯſiderat magnitudinē ſm ꝙ ē
termin⁹ corpis nālis ꝛ ſ3 ꝙ eſt in mā. ꝛ ut ſic nō cō
tingit dare magnitudinē maiorē q̄cūq3 magnitu-
dine. q: nō ꝯtingit dare magnitudinē maiorē toto
mūdo. ideo nālis nō ponit ꝙ magnitudo poſſit eē
maior q̄cūq3 data magnitudīe. nec ponit ꝙ eſt da
re lineā maiorē q̄cūq3 linea data. q: nō eſt dare li-
neā maiorē rectō diametro mūdi. ¶ Sed circa h̄
occurrūt duo dubia. quoꝝ p̄m eſt. Sicut magnitu
dini que eſt in mā repugnat creſcē in īfinitū: ita ma
gnitudini ſm ꝙ eſt in mā repugnat diuidi in īfi-
nitū. q: ſicut quelibet res nālis eſt determinata in
magnitudine ita ꝛ in paruitate. q: nō eſt dare min⁹
minimo ut patet p̄ hui⁹. ḡ nālis nō hēt ponē ꝙ ma
gnitudo poſſit diuidi in īfinitū. ¶ Scđz dubiū. ex
quo ꝓpoſitiōes qb⁹ demōſtratores utunt̄ debēt eē
uere cū demōſtratio nō ſit ex falſis nec ſupponat
aliqđ falſū: nō videt̄ ꝙ geometer habeat ponē ali
quā ꝓpoſitionē cui nālis ꝯ̄dicit nec eꝯ̄. ḡ ſi geome
ter ponat ꝙ in oī magnitudine data ꝯtingit accipe
magnitudinē maiorē: nālis nō hēt huic ꝯ̄dicē. q:
uerū uero nō repugnat ꝛ tā ꝓpoſitio nālis q̄3 geo-
metre eſt uera. ¶ Ad p̄m rñdet ꝯ^tor dicēs ꝙ magni
tudo diminuit̄ in īfinitū: ſiue ꝯſideret̄ ſm ꝙ eſt in
mā: ſiue ꝯſideret̄ ſm ꝙ eſt in imaginatiōe. ꝛ ſ3 h̄
videt̄ ꝙ ꝯ^tor neget illđ minimū nāle. q: tn̄ ꝯ^tor plu
rib⁹ alijs locis ponit minimū nāle. iō dico ꝙ illud di
ctū ꝯ^tis pōt hēre duplicē itellectū ueꝝ nō repugnā
tē dictis ſuis alibi. Prim⁹ itellect⁹ eſt ꝙ ꝑ māz itel
ligit̄ ſola mā p̄ª que nō hēt ꝯ̄riū. ꝛ ſic eſt uerum ꝙ
magnitudini ſ3 ꝙ eſt in mā nō repugnat diuidi in

infinitū.q: mā pͣ nō hēt ꝯriū. ⁊ iō ſic magnitudi- ni inq̃ʒtū magnitudo nō repugnat diuidi i īfinitū ꝗ: ut ſic nō hēt ꝯriū:ita magnitudini ſʒ ꝙ ē in mā pͣ nō repugnat diuidi i infiᵐ.ſʒ qñ ꝯᵗᵒʳ alibi ponit minimū nāle itēdit ꝙ ē dare minimū nāle icludēs q̃litates ſenſibiles hñtes ꝯrias. Un̄ magnitudini ſm ꝙ ē i mā ſenſibili repugnat diuidi in infiᵐ.ſed magnitudo ſm ꝙ ē in mā nō ſenſibili pōt diuidi in infiᵐ. Aliꝰ itellectꝰ pōt eē.ſ.ꝙ magnitudo ſm ꝙ eſt in mā ſenſibili pōt diuidi in infiᵐ ꝑ ſignificationes ptis.ex̄ partē tn̄ magnitudo ſm ꝙ eſt in mā ſenſibili nō pōt diuidi in infiᵐ ꝑ actualē reſecationē vniꝰ partis ab alia. ¶ Un̄ ꝯᵗᵒʳ qñ ponit minimū nāle ponit minimū ꝑ ſe exñs:ſed nō ponit minimū in exñs. ¶ Ad 2ᵐ dubiū dicēdū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ nālis nō ꝯdicit geometre nec ecõ:imo ꝓpōnes qbꝰ uterq̃ʒ utitur ſūt ꝓpōnes uere. Un̄ ꝓpō geometrica qua utiť geometer in demr̄atiōe nō ē iſta.ꝙ poˡᵉ eſt accipe ad oēm lineā:lineā maiorē illa.ſʒ eſt illa.poˡᵉ ē imaginari ad oēm lineā:lineā maiorē illa. ⁊ nec ē ꝟa. nec nalis ꝯdicit huic ſed ꝯdicit iſti.ſ.ꝙ oi linea data pōt eē linea maioꝛ. Un̄ nālis dicit ꝙ ſic ē uľ ſic nō ē i re:uel ꝙ ſic pōt eē:uľ nō eē in re:ſed geometer dicit ꝙ ſic ꝯtingit imaginari ⁊ iſta nō repugnāt ſ.ꝙ poľe ē ſic imaginari. ⁊ tn̄ ꝙ nō ē poˡᵉ ſic eē i re. Un̄ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ additio mēſure.i.magnitudiſ qua utiť geometer ē de caplʼo ꝓpōnū opinabiliū q̄ ſūt q̄ſi fūdamēta geometrie abſq̃ʒ eo ꝙ ſūt ex̄ aiaʒ. Et ponit ꝯᵗᵒʳ exēplū q̃lr̄ ꝓpōnes qbꝰ utiť geometria ſunt de caplʼo ꝓpōnū opinabiliū.d.ꝙ hꝰ ꝓpōnes ſūt de caplʼo ꝓpōnuʒ opinabilium:ut cū geometer imaginať ꝙ figura hēt pōnes: ⁊ ꝙ cū punctꝰ mouet facit lineā. ⁊ ꝙ cū linea moueť facit ſuꝑficiē. ⁊ cū moueť ſuꝑficies faē corpꝰ.hec ꝯᵗᵒʳ. Un̄ geometer nō ponit illō tanq̃ʒ pn̄ᵐ ꝙ punctꝰ per ſuū motū faē lineā:ſed ponit ꝙ ꝯtingit imaginari ꝙ punctꝰ motꝰ faē lineā ⁊ linea mota faē ſuꝑficiē ⁊c̄. ¶ Intelligēdū ꝙ ois ꝓpō q̄ nō icludit ꝯdictionē formaliter ex terminis ē opinabilis. ⁊ hꝰ ſūt ꝓpōnes q̃s geometer imaginať.ſ.ꝙ oi magnitudine data pōt dari magnitudo maioꝛ. ⁊ ꝙ pūctꝰ ꝑ ſuū motū facit lineā. tales eni ꝓpōnes nō includūt formalr̄ ꝯdictionē ex t̄minis. ⁊ iō ſūt imaginabiles ⁊ opinabiles. ¶ Et ſi q̄rať an geometer utať hꝰ ꝓpōnibus. ad oēm magnitudinē datā poſſibile eſt accipe magnitudinē maiorē: ⁊ pūctꝰ cū moueť facit lineā. Dico ꝙ nō utiť hꝰ ꝓpōnibꝰ abſolute ſed ſb̄ ꝯditione. ut ſi ita eēt i re ſic ꝯtingit imaginari qd ſeq̄reť uel nō ſeq̄reť ex h̄. ⁊ talibꝰ ꝓpōnibꝰ falſis utiť phūs in ſcia nāli ſub ꝯditiōe ſupponēdo ꝙ ita ſit ut videať qd inde ſequať. Un̄ ſciēdū ꝙ mathe⁹ⁱ in ſuis demr̄atiōibꝰ multotiēs utunť ꝓpōnibꝰ hipotheticis ꝯditionalibꝰ i qbꝰ añs ē ipoˡᵉ ⁊ ſilr̄ ēt ꝯñs.ut ſi pūctꝰ ꝑ ſe moueret cāret lineā.ſi linee eq̄ diſtātes ꝓtēdunť i īfinitū nunq̃ʒ ꝯcurrerēt. ⁊ ſic de mľtiſ aliis. ⁊ ſic ēt mathe⁹ utunť ꝓpōnibꝰ cathegoricis falſis ⁊ h̄ in falľis hipotheticis ⁊ tn̄ nō demōſtrāt ex falſis. q: ꝯditiōales ex qbꝰ demr̄ant ſūt ꝟe q̃ʒuis ꝓpōnes cathegorice q̄ ſť añs ⁊ ꝯñs i ꝯditiōali ſint falſe. Dico igiť breuiter ꝙ demr̄atoꝛ taʒ metha⁹ q̃ʒ nālis q̃ʒ ēt mathe⁹ pōt uti ꝓpōnibꝰ cathegoricis falſis in demr̄atiōibꝰ hipotheticis.q: i tali demr̄atiōe non demōſtrať ex cathegoricis:tn̄ demr̄atiōe cathegorica artifex utiť in ꝓpōne ꝟa. ¶ Sʒ circa dcā phi ⁊ ꝯᵗⁱˢ hic ꝯtingit dubitare qñ phs dicit ꝙ magnitudo pōt diuidi i īfinitū:ita ꝙ oi magnitudine data ꝯtingit dare minorē.ſʒ tn̄ magnitudo nō pt̄ creſcere in īfiᵐ.q: ſic ꝯtingeret dare aliquā magnitudinē actu īfinitā.ſed h̄ nō vī ſeq.q: ſi ſequať oi magnitudie finita poˡᵉ eſt dare maiorē magnitudinē. ḡ poˡᵉ ē dare magnitudinē īfinitā.eadē rōne ſeq̄reť oi magnitudie finita poˡᵉ ē dare minorē. ḡ poſſibile eſt ꝙ ſit aliq̃ magnitudo minoꝛ oi magnitudie.ſed h̄ ē ipoˡᵉ q: ſi eēt magnitudo mioꝛ oi magnitudie illa eēt mioꝛ ſeipa qđ ē ipoˡᵉ. ¶ Itē ſic ſequiť. poˡᵉ ē magnitudinē creſcē in īfiᵐ. ḡ poſſibile ē aliquā magnitudinē eē actu īfinitā:ita vī ſeq ſi poſſibile ē magnitudinē diuidi in īfiᵐ. ḡ poſſibile eſt ꝙ magnitudo ſit actu diuiſa i īfiᵐ.qđ tn̄ ē ipoſſibile ſʒ phūm. ⁊ patet euidēter ꝙ ſi vna ꝯñia ualeat ꝙ eodē mō alia debeat ualē q: utraq̃ʒ ꝯñia fundať ſuꝑ illud pn̄ᵐ.vʒ.poſito poˡᵉ ieſſe nō accidit ipoˡᵉ. ¶ Itē dubitať circa dcā ꝯᵗⁱˢ.nā dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ diminutio ē ire ad nihil cuiꝰ cā ē mā. ⁊ additio ē ire ad eē cuiꝰ cā ē foꝛa. Dič ēt ꝙ īfinitas iueniť ꝑ māʒ ſic finitas per formā.ex qbꝰ dictꝭ ꝯᵗⁱˢ itelligiť ꝙ diuiſio magnitudinis ⁊ īfinitas q̄ ē i diſiōe magnitudiſ ē rōne māe ⁊ additio ⁊ finitaſ ē rōne foꝛe. ⁊ q: mā ē cā diſiōis ⁊ infinitas accidit rōne māe ⁊ finitas rōne foꝛe.iō diminutio magnitudis ꝓcedit in īfiᵐ ⁊ additio nō. Sʒ iſta nō videnť ꝟa.q: nō vī ꝙ diſio uľ diminutio magnitudis uľ īfinitas i diſiōe magnitudinis ſint magis rōne māe q̃ʒ rōne foꝛe.q: ſi poneret magnitudo ſepata a mā:adhuc magnitudo eēt diſibilis i īfiᵐ. ⁊ ſic mā nō ē cā diſiōis magnitudis uľ īfinitatis cū magnitudo ſi ponať ſine mā hēret diſibilitatē ⁊ idiſſibilitatē i diſiōe. ¶ Itē ſic mā hēt īfinitas ꝑtesita foꝛa mālis hēt īfinitas ptes: ⁊ ſic mā ē diuiſibilis i īfiᵐ:ita foꝛa ē diſibilis i īfiᵐ. ḡ diſio ⁊ īfinitas nō magis ſūt rōne māe q̃ʒ rōne foꝛe. ¶ Iteʒ celū ē diuiſibile i īfiᵐ ꝓut phus hic loqniť de diuiſiōe: ⁊ cū celū nō hēat māʒ ſm ꝯᵗᵉᵐ. ḡ diuiſio ⁊ īfinitas nō ē rōne māe. ¶ Itē illō qđ dī.ſ.ꝙ additio ē ire ad eē uľ ad formā h̄ nō vī uer̄. qñ i additiōe magnitudinis ꝯtinue oddiť plus ⁊ plus de mā q̃ʒ pus. vn̄ ſic addiť plus de forma:ita addiť plus de mā.igiť additio nō ē magis ire ad foꝛaʒ q̃ʒ ad materiā:cū i additiōe tn̄ acq̄rať de mā quātū acq̄riť de foꝛa ⁊c̄. ¶ Ad pᵐ dubiū ē dicēdū ſʒ opioneʒ phi.ꝙ mūdus ꝯſtat ex tota mā ſua. nec ē poſſibile ſm phūʒ aliquā māʒ pᵒˢ fieri de nouo. ⁊ cū q̃ʒtitas ꝯſequať māʒ nō eſt poſſibile aliquā q̃ʒtitatē eē totalr̄ nouā. ⁊ ꝓpter hoc ē ipoſſibile ꝙ ſit aliqua magnitudo maioꝛ q̃ʒ ē magnitudo totiꝰ mūdi. ⁊ iō additio magnitudis nō ꝓcedit in īfiᵐ ſic ꝙ q̃cūq̃ʒ magnitudie data poſſit eē maioꝛ.ſʒ nō ē ſic de diſiōe magnitudinis.qñ magnitudo ē diſibilis i infiᵐ q: ē diuiſibilis i ſemꝑ diuiſibilia. ⁊ iō nō ē dare minimā magnitudinē. ¶ Ulteriꝰ ē notādū ꝙ ex oibus poſſibilitatibꝰ q̄ ſunt ad additionē magnitudis ſit vna poſſibilitas.ſicut enim ex magnitudinibꝰ qbuſcūq̃ʒ additis fit vnā magnitudo i actu:ita ex poſſibilitatibꝰ ad ꝑtialē additionē fit vna poſſibilitaſ ad totā magnitudinē poſſibilē reſultari ex oībꝰ ꝑticularibꝰ additiōibꝰ. nūc aūt ois vna poſſibilitas pt̄ reduci ad actū. ⁊ q̄libet ꝑtialis poſſibilitas ad ꝑtialē additionē ē ps vniꝰ poſſibilitaſ tn̄ q̄ ē ad totā magnitudinē poˡᵉˢ fieri ꝑ additionē. iō tota illa poſſibilitas que eſt ad totā magnitudinē ⁊ q̄ icludit oēm partialē poſſibilitatē pōt reduci ad actū. qua redu

eta ad actū nō ſit ulteri⁹ fieri additio. ſ; nō ē ſic de poſſibilitatib⁹ que ſūt ad additionē magnitudinis qm̄ nō ſit aliq̄ vna poſſibilitas ex oib⁹ illis poſſibilitatib⁹. ſic ꝑ diuiſionē nō ſit aliqḋ vnū in actu ex ꝑtibus ab inuicē diuiſis. nec ex poſſibilitatib⁹ ad ꝑtialē diuiſionē ſit aliq̄ vna poſſibilitas. Nunc vō ꝗuis q̄libet vna poſſibilitas poſſit reduci ad actū nō tn̄ opʒ ꝙ oēs potētie poſſint aliqn̄ ſil' reduci ad actū. ꝛ pp hoc nō ē ſil'e de additione magnitudis in infinitū ꝛ de diuiſiōe magnitudis i infinitū. ¶ Et tūc ad dubitationē ꝛ ad rōnē dubitationis dico ꝙ bn̄ ſequit̄ oi magnitudine data pōt dari magnitudo maior. ꝗ po^le^ eſt ꝙ ſit aliq̄ magnitudo actu infinita. ꝛ hoc iō. q: ex oib⁹ illis poſſibilitatib⁹ ſit vna poſſibilitas que pōt reduci ad actū ut dictū ē. Et tn̄ dico ꝙ nō ſequit̄ oi magnitudine data pōt dari magnitudo minor. ꝗ poſſibile ē ꝙ ſit aliq̄ magnitudo minor oi magnitudine. ꝛ hoc iō q: ex oib⁹ illis poſſibilitatib⁹ q̄ ſūt ad oēs diſiōes magnitudinu; nō ſit aliq̄ vna poſſibilitas. Et cū dī ꝙ rō ph̄i fundat̄ ſup h̄ videl; ꝙ poſito poſſibili i eſſe nō accidit ipo^le^. Dico ꝙ ueꝝ ē ꝙ rō ph̄i fūdat̄ ſup h̄ ꝙ poſito vno poſſibili i eē ex ſola ei⁹ pōne nō accidit impoſſibile. poſiꝗ tn̄ m'ltis poſſibilitatib⁹ i eē: bn̄ qn̄q; accidit ipo^le^ ut patet qm̄ te ſedē ē vnū po^le^: ꝛ te ſtare ē aliḋ po^le^. ꝛ iō ꝗcūq; iſtoꝝ diuiſim poſito i eē nō accidit aliqḋ ipo^le^. poſiꝗ tn̄ duob⁹ ſil' accidit ipo^le^. q: ꝙ tu ſil' ſedeas ꝛ ſtes ē ipo^le^. ¶ Sed ꝫ hoc diceret̄ ſic. hec eſt vna ꝓpoſitio de poſſibili. oi magnitudine in actu pōt dari magnitudo minor in actu. ꝛ eſt uera ꝑ ph̄; igit̄ ipſa poſita in eē nullū accidit ipo^le^. qḋ tn̄ ē falſū q: ex hoc accidit ꝙ magnitudo ſit actu diuiſa in infinitū qḋ eſt impo^le^. ¶ Preterea hec eſt uera de poſſibili. ſ. ſm q̄libet pūctū poſſibile eſt ꝯtinuū eē actu diuiſū. ꝛ eſt uera ſm ph̄; q: q̄libet ſingularis ē va: ꝛ tn̄ cū poſita ē in eē accidit ipo^le^. q: iſta eſt ipoſſibilis. ſ. ſm q̄libet pūctū cōtinuū ē actu diuiſū. ¶ Pro iſtis rōnib⁹ ē itelligendū ꝙ aliḋ eſt loq de ꝓpoſitiōe poſſibili: ꝛ aliḋ ē loqui de ꝓpōne de poſſibili. nā iſta ē poſſibilis. antichris currit. ꝛ nō ē de poſſibili. ſ; illa antichris pōt currere ē de poſſibili. Et dico ulteri⁹ ꝙ ꝓpoſitio in qua ponit̄ modus poſſibilitatis. ut talis ꝓpoſitio. po^le^ ē albū eē nigrū ꝛ h⁹: ē m'tiplex ſ; cōpōnē ꝛ diuiſionē i ſenſu cōpōnis i q̄ ꝑdicat̄ modus: ꝛ in illo ſenſu nō eſt modalis ſ; de ineſſe. vn̄ illa po^le^ ē albu; eē nigrū i ſenſu cōpōnis ſignificat ꝙ albū eē nigrū ē vnū po^le^ ꝛ ſic poſſibile ꝑdicat̄. ꝛ tūc illḋ dcm̄ albū eē nigrū ē ſubm. ſed i ſenſu diuiſionis modus determinat cōpōnē ꝛ vnū extremū dicti ſubijcit̄ ꝛ aliḋ ꝑdicat̄. Vn̄ ꝑ illā poſſibile ē albū eē nigru; in ſenſu diuiſiōis denotat̄ ꝙ illḋ qḋ ē albū poſſibile ē ꝙ ſit nigrū. hoc ē illa res q̄ nūc ē alba pōt eſſe nigra. ꝛ hoc ē veꝝ. Vn̄ ad vitatē ꝓpōnis de poſſibili i ſenſu diuiſiōis ſufficit ꝙ ꝑdicatū poſſit ineſſe illi vel illis pro q̄ ul' pro qb⁹ ſupponit ſubm. nā ad veritatē ꝓpōnis ꝑticularis ul' idiffinite affirmatiue de poſſibili i ſenſu diuiſo ſufficit ꝙ ꝑdicatū poſſit ineſſe vni. ſ. alicui pro q̄ ſubm ſupponit. Ad vitatē aūt ul'is affirmatiue de poſſibili i ſenſu diuiſiōis requirit̄ ꝙ ꝑdicatū poſſit ineſſe cuilibet ꝓ quo ſupponit ſubm. Et tūc ad iſtas iſtātias dico ꝙ poſito poſſibili i eē. i. poſita ꝓpōne poſſibili i eē ita ꝙ ſit actu va: nunq̄; ex h̄ ſolo accidit aliqḋ ipo^le^. ꝛ ſic d; itelligi illḋ dictū cōe ph̄i. ſ. poſito poſſibili i eē nullu; accidit ꝛc̄. Silr̄ poſita ꝓpōne de poſſibili va i eē i ſēſu ꝯpōnis nō accidit aliqḋ ipoſſibile. q: ſi ꝓpoſitio ſit va i ſēſu cōpōnis i q̄ ꝑdicat̄ h̄ qḋ dico po^le^ tc̄ ſignificat ꝙ illa de ieē cui addit̄ ē po^lis^. ꝛ ſic ꝓpoſitio ſit po^lis^ poſito ꝙ ſit va nulli accidit ipoſſibile. Si vō loq̄mur de ꝓpōne de poſſibili i ſēſu diuiſiōis: ſic dico ꝙ nō ē ulr̄ veꝝ ꝙ poſita ꝓpōne vera de po^li^ i eē nullū ipoſſibile accidat. qm̄ nō opʒ ꝙ ſi ꝓpō de po^li^ ſit va i ſēſu diſiōis ꝙ ſu⁹ act⁹ ſiue ſua de i eē ſit po^lis^. qm̄ hec ē va i ſēſu diſiōis. v;. oē ꝯtigēs pōt eē veꝝ. ꝛ tn̄ illa de ieē ei corn̄dēs ē ipo^lis^ qm̄ iſta eſt po^lis^. v;. oē cōtigēs ē veꝝ. vn̄ illa de poſſibili i ſēſu diſionis nō ſignificat ſuā de ieē poſſibilē. ſ; ſolū ſignificat ꝙ ꝑdicatū poſſit ieſſe illi ul' illiſ ꝓ q̄ ul' ꝓ qb⁹ ſub; ſupponit. Et ꝑ h̄ dico ad iſtātias factas. Ad ꝑ^as^ dico ꝙ iſta ē va i ſēſu diſiōis oi magnitudie data in actu pōt dari magnitudo minor i actu. ꝛ iſta ꝓpōne de po^li^ poſita in eē accidit ipoſſibile. nec ē icōueniēs ꝙ poſita ꝓpōne de po^li^ in eē h̄ eſt i ſua de ineē accidat ipoſſibile. tn̄ poſito po^li^ i eſſe. i. poſita ꝓpōne poſſibili i eē va ꝑ h̄ nunq̄; accidit aliqḋ ipo^le^. qm̄ poſito ꝙ ita eēt i re ſicut ꝓpō poſſibilis ſignificat nullū impoſſibile accidit ꝑ h̄. ꝛ ſic d; itelligi illḋ dictū cōe. v;. poſito poſſibili i eē nullū accidit ꝛc̄. ¶ Eodē ēt mō ē dicēdū ad aliā iſtātiā dicēdo ꝙ illa ē va i ſēſu diſiōis. ſ. ſ; q̄libet ſignū ꝯtinuū pōt eē actu diſu; ꝛ tn̄ ſua de ineē ē ipoſſibilis. ꝛ ideo poſita illa de poſſibili in ſuā de ieſſe accidit ipoſſibile. nec hoc ē icōueniens ſ; neceſſariu;. ꝛ hāc rōnē inuit ꝯ^or^ ſup ꝑ^m^ de gn̄atiōe rn̄dēdo ad rōnē democriti. ſ; ſi loq̄mur de his i ſēſu cōpōnis. ſ. oi magnitudie data i actu poſſibile ē dare magnitudinē minorē i actu. Silr̄ ſ; q̄libet ſignū poſſibile eſt ꝯtinuū eē actu diuiſū. ſic dico ꝙ utraq; eſt falſa ipoſſibilis. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ ꝓpoſitio de po^li^ ſi ſit va. ē va ꝑ aliquā vnā poſſibilitatē ꝛ vna poſſibilitate poſita i eē nō accidit ipoſſibile. ꝗ ꝛc̄. Dico ꝙ utraq; ꝓpōnu; ꝑdictaꝝ eſt va in ſenſu diuiſiōis nō ꝑ aliquā vnā poſſibilitatē ſed ꝑ pl'es poſſibilitates ut pōt ex ꝑcedētib⁹ videri. ꝛ ſatis declaraui ſup ꝑ^m^ de gn̄atiōe. qm̄ illa. ſm q̄libet ſignū ꝯtinuū pōt eē actu diuiſum. eſt va. q: ſm h̄ ſignū pōt eē diuiſū ꝛ ſm aliḋ ſignū. ꝛ ſic de infinitis. nūc aūt alia eſt poſſibilitas ad diuiſionē in vno ſigno ꝛ alia eſt poſſibilitas ad diuiſionē i alio ſigno. ꝛ ideo illa. ſm q̄libet pūctum ꝛc̄. eſt uera ꝑ infinitas poſſibilitates ad infinitas diuiſiones. ꝛ nō eſt va ꝑ aliquā vnā poſſibilitatē. ¶ Et ſi dī ꝙ eade; rōne erit va in ſenſu cōpōnis q: q̄libet ſingularis eſt va. Dico ꝙ in ſenſu cōpōnis nō eſt ul'is ſed ſingularis: q: vnū dictū ſingulare ſubijcit̄ ut dictū ē. ¶ Ad 2^m^ dubiū qḋ orit̄ circa dicta ꝯ^tis^ dico ꝙ per mā; poſſum⁹ itelligē duo. ſ. ul' mā; q̄ ē altera ꝑs cōpoſiti ex mā ꝛ foīa. ul' ꝑ mā; poſſum⁹ itelligē ꝑtes q̄ntitatiuas. ꝛ ſimpl'r ꝑ forma poſſum⁹ itelligē duo ſ. uel formā q̄ eſt altera ps cōpoſiti: ul' formā que ē ipm cōpoſitū. Iſte eni eſt modus foīe. ſ. ipm totū ut patet 2° h⁹. Totū eni vno mō dī forma ꝛ ꝑtes q̄ntitatiue dicunt̄ māe. ꝛ tūc dico ꝙ diuiſio magnitudinis ꝛ infinitas ē formal'r rōne ꝑtiū q̄ntitatiuarū ul' rōne q̄ntitatis. qm̄ magnitudo hēt formal'r ꝑtē extra ꝑtē ꝑ q̄ntitatē. ſ; māliter diuiſio ꝛ infinitas eſt rōne māe que eſt altera ps cōpoſiti. ſed additio ꝛ finitas eſt rōne forme q̄ ē ipm totū. q: additio ē ad totū ꝛ diminutio determinat̄ ad ꝑtes. Dico igit̄ ꝙ

illḋ cõe dictū.ſ.diuiſio ⁊ īfinitas eſt rõne mãe ⁊ additio ⁊ finitas ē rõne forme. ſi itelligit formal'r tūc p mãm debet itelligi ps q̃titatiua uel ipſa q̃titas ⁊ per formā debet itelligi totuȝ uel ipſa totalitas. ¶ Ad iſtātias igit adductaſ ꝯ dcã ꝯn͡e dico ad p̃us q̓ ſi ponat magnitudo ſepata a mã q̄ eſt altera ps q̃litatiua uel eēntialis cõpoſiti: illa magnitudo haberet mãm q2 hēret ptes q̃titatiuas q̃uis nõ haberet mãȝ p̄us q̄ ēȝm p̄nm. ⁊ iō eēt adhuc diſibilis in infim qm̄ poſſibilitas ad diuiſionē ⁊ ad īfinitateȝ in diſione ē formal'r ⁊ p ſe rõne ptiū q̃titatiuaꝝ ⁊ ſolū mãliter ⁊ ſbiectiue rõne mãe p̄ʒ. ¶ Ad aliā inſtātiā de diuiſiõe celi dico q̓ celū hēt mãȝ accipiēdo mãȝ pro ptib' q̃titatiuis q̃uis nõ hēat mãm q̄ eſt altera ps cõpoſiti. ¶ Ad aliā īſtātiā dico q̓ in additiõe magnitudis itur ad formā q̄ eſt totū ſeu totalitas q̃uis ī additiõe fiat additio mãe q̄ eſt altera ps cõpoſiti. ¶ Et ſi dr̄ q̓ in additiõe fit additio ptiū q̃titatiuaruȝ. ⁊ ſic additio ē rõne mãe ad ptes q̃titatiuas. Dico q̓ ueꝝ ē q̓ ī additiõe addūtur ptes q̃titatiue q̄ poſt additionē nõ ſūt in actu actualitate ꝑpria. ſȝ ſolū ſūt in actu actualitate toti'. Uñ in additiõe nõ itur ad partē in actu ſiue ad actualitatē ptiū ſed itur ad totū ⁊ ad actualitatem toti'. ſed in diuiſiõe itur ad actualitatē ptiū ⁊ non ad eē toti'. ⁊ hoc intelligit ꝯor. d. q̓ diminutio eſt ire ad nihil hoc eſt ad nõ eē totius. ¶ Al'r ēt p̄t dici. ſ. q̓ dcā ꝯn͡e ſūt itelligēda nõ q̃tū ad cauſalitatē ſed q̃tū ad ſil'itudinē. qm̄ mã nõ ē cã p̄ciſa diuiſionis in infinitū nec foīa ē cã p̄ciſa additiõis i īfinitū ſȝ diſio i īfinitū aſſimilat mãe. ⁊ additio aſſimilat foīe. ⁊ eſt ſil'itudo in hoc: qm̄ mã eſt in põ ad oēs formas. nõ tñ ē poſſibile q̓ mã hēat oēs formas ſimul ſȝ põt hēre vnā poſt aliā: ita ꝯtinuū ē in põ ad oēȝ diſionē cuiuſcūq; ſue ptis ⁊ ſȝ q̓dcūq; pūctū i eo. tñ nõ eſt poſſibile q̓ oēs ptes ei' ſil' ſint diuiſe. ſȝ oia pūcta: ſȝ poſſi͡le ē vnā diſionē fieri poſt aliā. additio v° magnitudis aſſimilat foīe in h̄. q2 ſic foīa põt iformare totā ſuā mãm ita q̓ nõ remanet i põ ad iformādū aliquā aliā mãm ita põt fieri tāta additio q̓ nõ remanebit i põ ad ulteriorē additionē.

¶ Qm̄ ⁊ plato pp hoc infinita duo fecit q2 ⁊ in augmentū videtur excellere ⁊ in infinitum abire ⁊ ad annihilationem.

¶ Hec ē 4a ps iſti' pticule i q̄ ex v'itate iā decl'ata ph̄s accuſat platonē i h̄ q2 ipſe eq̃uit īfim i utraq;. i. i additione ⁊ diminutione. dixit eñi q̓ īfinitas iuenit oino eodē mõ tā. ſ. in additione q̃ȝ in diminutione. vnde plato poſuit duo infinita. ſ. vnum ſm augmētū. ⁊ aliḋ ſȝ diminutionē. ⁊ ſic poſuit duas ſpēs infiniti. ſ. vnā ſm augmētū. aliā v° ſm detrimentuȝ.

¶ Faciēs tñ duo nõ utit duob'. neq; enim in numeris ſm diuiſionē infinit' eſt. Unitas enim minimū eſt. neq; in augmētuȝ. uſq; nāq; decem facit numerum.

¶ Iſta opinionē iprobat ph̄s ex dictis platonis. nā plato nõ poſuit nūm creſcē niſi uſq; ad decē. ⁊ dixit q̓ poſt decē iterātur numeri ante deceȝ cū nuo denario. numer' ēt nõ diuidit in infinitū. ſed ꝯtingit deuenire ad vnitatē indiuiſibilē. ḡ plato nõ potuit ponē magnitudinē creſcē in infinitū. q2 ſic haberet ponē quodāmõ q̓ additio in ſpēb' numeri ꝑcedit in infinitū. in h̄ igit iprobat plato. ſ. q̓ non dixit ꝯſiter. q2 iſta videntur repugnare. vȝ. q̓ additio magnitudinis ꝑcedit in īfinitū. ⁊ tñ q̓ ſpēs numeri nõ ꝑcedūt in īfinitum. Plato igit ponēs duo infinita nõ utitur eis ideo accuſat hic.

¶ Accidit āt ꝯriū eē īfinitū: q̓ ſic dicūt. Nõ eñi cui' nihil ē extra: ſed cui' ſemp aliqd ē ex̄: h̄ īfinitū ē. Signū āt ē ⁊ nāq; anulos dicūt īfinitos: ut habētes circulationē: q2 ſemp ē ex̄ accipe ſm ſil'itudinē quādā dicētes. nõ tñ ꝑprie opȝ eñi ⁊ h̄ eē: ⁊ nõ aliq̄n idē recipi. In circulo aūt nõ ſic fit: ſed ſemp qḋ eſt cõſequēter ſolum alterum.

¶ Hec ē 2a ps p̄n͡lis hui' capl'i i q̄ decl'ato quō īfinituȝ ē ⁊ quō īfinitū nõ ē ph̄s decl'at qd ē infim. ⁊ ꝯtinet duas pticulas. qm̄ i p̄a ph̄s narrat errorē antiquorū circa diffõnē īfiniti. ⁊ ēt decl'at uerā diffõnē īfiniti. ibi Cui' aūt nihil ē. Iprobat diffõnē īfiniti datā ab alijs. ¶ In p̄a igit pticula hui' ptis ph̄s decl'at errorē antiquoꝝ circa diffõnē īfiniti. ⁊ etiā ponit uerā diffõnē īfiniti. Dicit igit ph̄s q̓ accidit infim eē ꝯriū. i. accidit q̓ diffinitio infiniti ſit ꝯrio quā dicūt antiq eē diffõnē īfiniti. Nā diffõ īfiniti ſm antiquos eſt cui' nihil ē ex̄. h̄ eſt ſȝ antiq̄s: īfim eſt illḋ cui' nihil ē extra: ſiue īfim ē ex̄ qḋ nihil ē. ſed hec nõ ē diffõ īfiniti imo īfim ꝯrio mõ dȝ diffiniri. qm̄ īfim ē illḋ cui' ē aliqd ſemp ex̄. ⁊ hec ē 35a ꝯ huius libri q̄ ꝑbat p aliqḋ ſignū ſic. nos dicim' anulos eē īfinitos. q2 quācūq; ptē accipiam' de anulo adhuc ꝯtingit accipe aliqd ex̄. ⁊ h̄ ē ſignū q̓ īfim ē cui' ſemp ē aliqd accipe ex̄ ſic q̓ q̄cūq; ps finita accipiat ꝯtingit accipe aliā ptē ex̄. Uerūtñ illud exēplū nõ ē ꝯueniēs nec oino ſil'e ē de īfinito anulo ul' circulo. ſȝ aliq̄ mõ ē ſil'e ⁊ aliq̄ mõ nõ: in h̄ igit ē ſimile. q2 ſic q̄cūq; pte īfiniti accepta ꝯtingit accipe aliā ptē ex̄. ita q̄cunq; pte anuli ul' circuli accepta ꝯtigit aliā ptē accipe ex̄. ſȝ i h̄ ē diſſimilitudo. q2 i vno īfinito q̄cūq; pte accepta ꝯtigit ſemp aliā ptē accipe ex̄. q̄ ps nõ fuit accepta p̄us: ita q̓ infim ē illud cui' ſemp eſt aliḋ accipe ex̄ p̄ter totū qḋ p̄us ē acceptū. ſȝ nõ ē ſic i anulo ul' circulo. q2 nõ ꝯtingit in anulo ul' circulo ſemp aliḋ ⁊ aliḋ accipe ex̄ totū p̄us acceptū. ſed in anulo uel circulo ſemp ē aliud accipe ex̄ ſm iterationē ⁊ nõ oino ſȝ nouitatē. Uñ ad uerū infim regrunt duo. quoꝝ p̄m ē q̓ q̄cūq; pte h°' accepta ſemp ſit aliḋ accipe ex̄. ⁊ h̄ nõ ſolū ſm imaginationē ſȝ ēt ſȝ rē. Scḋm qḋ regrit ad ueꝝ īfim ē q̓ illḋ qḋ ē accipiēdū ex̄ nõ ſit p̄us acceptū. opȝ eniȝ īfim eē illḋ cui' ſemp ē aliḋ accipe ex̄ p̄ter totū illḋ qḋ ē p̄us acceptū ſic q̓ idē nõ accipiatur bis ſȝ iterationē. ſȝ ſic nõ ē i anulo ul' in circulo. q2 in eis nõ iuenit ſemp aliḋ acceptū ex̄ totū p̄uſ. ſed q̓ in illis poſſit ſemp accipi aliḋ ex̄ illḋ ē ſm iterationē. qm̄ i circulo ul' in anulo nõ p̄nt ſemp accipi noue ptes quarū nulla ſit p̄us accepta qḋ tñ oȝ in uero īfinito. ¶ Notādū ſm ꝯrem hic q̓ exēplū ph̄i de anulo receſſit in iſto tpe. ſ. dicē corp' rotūduȝ eē īfinitū. q2 nõ ē notū nec famoſū ſȝ i tpe ph̄i erat famoſū ſed in tpe nr̄o nõ. ¶ Intelligēdū q̓ iſta diffinitio īfiniti. ſ. infim ē cui' ſemp ē aliḋ ex̄ accipere. ſeu illa q̄ ē eadē. īfim ē cui' q̃titatē accipiētib' ſemp ē aliḋ ex̄ accipe. ē ſic itelligēda q̓ infim ē illḋ de q̄ ſi auferat aliqḋ finitū adhuc reſtat aliḋ accipiēdū p̄ter illḋ finitū acceptū. ſi tñ accipiat totū infim ut

totũ tp̃s infinitũ ex pte ante ⁊ ex pte poſt tũc extra illud nihil eſt ex̃ accipe. Vñ breuiter infiᵐ ẽ cuius q̃titatẽ ĩfinitã quãcũq; accipiẽtib⁹ ſemp ẽ aliḋ ex̃ accipe. ⁊ iſta diffõ ĩfiniti ſic itellecta v̄ificat tã de ↄtinuis q̃ȝ de diſcretis. de ↄtinuis ſic de tp̃e ĩfinito ⁊ motu ĩfinito. qm̃ q̃tũcũq; tp̃s accipias dũ tñ accipias tp̃s finitũ adhuc reſtat aliḋ accipiẽdũ. ſimiliter quaſcũq; diuiſiões magnitudis accipias dũ tñ finitas adhuc reſtant alie accipiende.

ℭ Infinitũ gdẽ igit̃ h̃ ẽ cui⁹ ſm̃ q̃titatẽ accipiẽtibus ſemp eſt aliqd accipere extra.

ℭ Ex p̃dictis igit̃ ↄcludit phũs diffõnem infiniti. d. ĩfiᵐ eſt cuius q̃titatẽ accipiẽtib⁹ ſemp eſt aliud ex̃ accipe. ⁊ ↄ̃ iſta ꝓbat̃ p ſignũ ſupius poſitũ. Et ↄ̃ᵗᵒʳ dicit hic q̧ iſta diffõ ĩfiniti ẽ manifeſta hic ⁊ ſequit̃ ex h̃ qḋ p̃us declaratũ ẽ. ſ. q̧ ĩfiᵐ ẽ ſm̃ põm nõ ſm̃ actũ. hec ↄ̃ᵗᵒʳ. Vñ illa ↄ̃ põt alr̃ ꝓbari ex p̃cedenti h⁹ ſic. Illḋ qḋ eſt in põ q̃ nõ põt reduci ad actũ purũ nõ mixtũ cũ põ ẽ illḋ cuius q̃titatẽ accipiẽtib⁹ ſemp ẽ aliḋ accipe ex̃. ſȝ infiᵐ ẽ illḋ qḋ ẽ i põ q̃ nõ põt reduci ad actũ purũ ſȝ ſolũ ad actũ mixtũ cũȝ põ. g̃ infiᵐ ẽ cui⁹ q̃titatẽ accipientib⁹ ⁊c̃. maioꝛ patet. q: illḋ qḋ ẽ in põ ad actũ ſemp mixtũ cum põ hẽt aliqd de põ. q: tota ei⁹ põ nunq̃ȝ põt reduci ad actũ: ⁊ ita q̃cũq; ei⁹ accepto adhuc reſtat aliqd de põ. ⁊ p ↄ̃ñs aliqd ulteri⁹ accipiẽdũ. minoꝛ v̄o appa ret in nũis ⁊ ĩ diuiſiõe magnitudis: qm̃ q̃cũq; nũo finito accepto ↄtigit accipe maiorẽ ⁊ q̃buſcũq; diuiſionib⁹ finitĩs accept̃ adhuc reſtãt alie diuiſiões in põ.

ℭ Cui⁹ ãt nihil ẽ ex̃ h̃ pfectũ ẽ ⁊ totũ. Sic eni diffinim⁹ totũ cui nihil abeſt ut hoieȝ totũ ut archam. Sic ãt ſingulare. ſic ⁊ qḋ ꝓpꝛie ut totũ cui⁹ nihil ẽ ex̃. Cui⁹ aũt abſentia extra eſt nõ omne ẽ cũ abſit.

ℭ Hec ẽ 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis p̃n¹ᵘˢ hui⁹ capl̃i ĩ q̃ phũs improbat diffõnẽ ĩfiniti datã ab alijs. ⁊ cõtinet tres ptes. q: ĩ pᵃ phs declarat q̧ diffõ illa q̃ antiq diffinierũt infiᵐ: ẽ magis diffõ finiti q̃ȝ ĩfiniti. ⁊ q̧ neri⁹ cõpetit finito q̃ȝ ĩfinito. In 2ᵃ ibi[Qm̃ aũt accipiũt.] Remonet quãdã cauillationẽ antiquoꝝ ad rõnẽ ſuã. In 3ᵃ ibi[Qm̃ ſi ↄtinet.] Increpat platonẽ q dixit ĩfiᵐ hẽre rõnem q̃titatis. ℭ In pᵃ igit̃ pte hui⁹ pticule phũs ꝓbat q̧ oẽ illḋ ex̃ qḋ nihil ẽ: ẽ finitũ. ⁊ p ↄ̃ñs diffõ ĩfiniti nõ eſt iſta. ſ. illḋ ex̃ qḋ nihil ẽ. ⁊ q̧ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃: ẽ finitũ declarat phũs. ⁊ hec ẽ 36ᵃ ↄ̃ hui⁹ libꝛi q̃ ꝓbat̃ ſic. Oẽ qḋ eſt totũ ⁊ pfectũ ẽ finitũ. ſȝ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ẽ totũ ⁊ pfectũ. g̃ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ẽ finitũ. ex q̃ ſequitur q̧ illa diffõ ĩfiniti ſit male aſſignata. ſ. ex̃ qḋ nihil ẽ ul' cui⁹ nihil ẽ ex̃. ex q̃ nõ cõpetit ĩfinito ſed ſolũ finito. Circa illã rõnẽ ſic ꝓcedit. ſ. q: p̃ ponit minorẽ hui⁹ rõnis cũ ſua declaratiõe. 2ᵒ declarat maiorẽ ibi. Infinitũ aũt nullũ. Adhuc p̃ ponit minoreȝ. ⁊ 2ᵒ declarat eã. Dic̃ igit̃ p̃. cui⁹ aũt nihil ẽ ex̃: hoc eſt oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ hoc ẽ pfectũ ⁊ totũ. deinde declarat hãc minorẽ. ⁊ ĩ declarãdo eaȝ p̃ declarat q̧ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ẽ totũ. 2ᵒ declarat q̧ ad totuȝ ſeq̃t̃ pfectũ ibi[Totũ aũtẽ ⁊ pfectũ.] Ex q̃ ſequit̃ q̧ ſi oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃: ẽ totũ: q̧ oẽ illud cui⁹ nihil ẽ ex̃: ẽ totũ ⁊ pfectũ. Declarat igit̃ phũs p̃ q̧ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃: ẽ totũ. ⁊ p̃ declarat hoc ĩ rebus pticularib⁹. 2ᵒ v̄o declarat idẽ ĩ toto mũdo. In reb⁹ pticularib⁹ ſic. Qm̃ nos dicim⁹ vnãquãq; rẽ pticularẽ q̃ ẽ ps mũdi eẽ totũ cũ nulla ps deeſt ei quam natã ẽ hẽre. nã dicim⁹ hoiem eẽ totuȝ qm̃ nulla ps ptinẽs ad ei⁹ eẽ deeſt. ⁊ dicim⁹ archã eẽ totã cũ nulla ps req̃ſita ad eẽ arche deeſt ei. ⁊ cũ aliqd abeſt tunc nõ dicim⁹ eẽ totã. ⁊ ſic ẽ de reb⁹ pticularib⁹ q̃ ſũt ptes mũdi: ita ẽ de toto mũdo q ꝓpꝛie d̃r totuȝ eo q: ↄtinet oĩa. nã tot⁹ mundus ẽ ex̃ qḋ nihil ẽ ul' cui⁹ nihil eſt ex̃. ſicut eni totũ pticulare eſt illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ de ſua ſub̃a. ita tot⁹ mũdus ẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ul' ex̃ qḋ nihil eſt de ſub̃a ſua neq; de ſub̃a aliena. ⁊ ſic patet tã de ptib⁹ mũdi q̃ȝ de toto mundo q̧ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ẽ totũ. ℭ Notãda ſũt hic duo ſm̃ ↄ̃ᵗᵉᵐ. p̃ q̧ ſi ex̃ totũ mũdũ iueniret̃ aliquid ſequeret̃ neccio coꝛp⁹ iueniri actu ĩfiᵐ. hec ↄ̃ᵗᵒʳ. Et ↄ̃ñtia ↄ̃ᵗᶦˢ põt ſic patere. qm̃ ſi ex̃ mũduȝ totũ iueniret̃ aliqd: cũ oẽ qḋ ẽ: ſit ps mũdi qm̃ mũdus cõpꝛehẽdit oĩa: ſequit̃ q̧ iueniret̃ aliqd ex̃ totũ mundũ ⁊ adhuc ex̃ illḋ iueniret̃ aliqd aliḋ. ⁊ ſic ĩfiᵐ. ⁊ ſic opoꝛteret ponẽ coꝛp⁹ actu ĩfiᵐ. ⁊ ſic patet ↄ̃ñtia ↄ̃ᵗᶦˢ. ſ. q̧ ſi ex̃ totũ mũduȝ iueniret̃ aliqd ſequit̃ neceſſario coꝛp⁹ iueniri actu ĩfiᵐ. q: tot⁹ mũdus eẽt actu ĩfinit⁹ q: qḋcũq; dar̃ ex̃ illḋ eẽt aliqd. ⁊ oẽ qḋ ẽ ps mũdi. ⁊ ſic ex̃ oẽm ptẽ mũdi eẽt aliqd. ℭ Secũdo ẽ notãdũ ſm̃ ↄ̃ᵗᵉᵐ hic q̧ ſi ex̃ totũ mũduȝ fuerit aliqd qḋ nõ ẽ de ei⁹ ſub̃a: tunc mũdus erit totũ pticulare ⁊ nõ erit tot⁹ mũdus. ⁊ ſi illḋ ex̃ totũ mũdũ fuerit de ſua ſub̃a ⁊ req̃ſitũ ad ſuũ eẽ: tunc tot⁹ mũdus nõ erit totũ: nec particulare nec totale: qm̃ illud cui deficit aliqd de ſua ſubſtãtia nullo mõ eſt totũ: nec pticulare nec totale.

ℭ Totũ autem ⁊ perfectũ aut idem penitus aut ꝓximũ ſm̃ naturã eſt.

ℭ Declr̃ato q̧ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃: ẽ totũ: Declarat phũs q̧ ad totũ ſequit̃ pfectũ dicens q̧ totũ ⁊ pfectũ ſũt penit⁹ idẽ aut ↄ̃ñtia ſe ſȝ nãȝ. h̃ ẽ ſũt noĩa ſynonima aut ſũt ↄ̃ñtia ſe: ita q̧ ad totũ ſequit̃ pfectũ. Et põt ex p̃cedẽtibus ꝓbari q̧ oẽ totũ ẽ pfectũ. ⁊ hoc ſic. oẽ illḋ cui nihil deeſt qḋ natũ ẽ hẽre: ẽ pfectũ: ut patet p diffõnẽ pfecti. ſed oẽ totũ eſt illḋ cui nihil deeſt qḋ natũ ẽ hẽre g̃ totũ ẽ pfectuȝ. ℭ Vñ ſciẽdũ ẽ q̧ loquẽdo ꝓpꝛie de toto ſic totũ ẽ ĩferius ad pfectũ. qm̃ oẽ totũ ẽ pfectũ. ſed nõ oẽ pfectũ eſt totũ. qm̃ ſubſtãtie oĩno ſimplices ſũt perfecte ſȝ nõ ſunt tote ꝓpꝛie cum non habeant partem.

ℭ Perfectum autem nullum nõ habẽs finem. Finis autem terminus eſt.

ℭ Declarata minore q̧ oẽ illḋ cui⁹ nihil ẽ ex̃ ẽ totũ ⁊ pfectũ. phũs hic declarat maiorẽ. ſ. q̧ oẽ qḋ ẽ totũ ⁊ pfectũ eſt finituȝ. De qua rõne ponit̃ hic declaratio maioris. ſ. q̧ oẽ pfectũ ẽ finitũ. ⁊ eſt declaratio talis. Illḋ d̃r pfectũ ⁊ cõpletũ qḋ iam ꝑuenit ad finẽ ⁊ terminũ. ⁊ omne habẽs terminuȝ eſt finitũ. g̃ omne perfectum eſt finituȝ.

ℭ Unde meli⁹ opinandũ ꝑmenidẽ meliſſo dicere. Hic quidẽ enĩ ĩfinitum totuȝ dicit. Totuȝ autẽ finiri a medio eque pugnãs Non enim ſicut linum lino eſt cõtinuare omni ⁊ toti infinitum.

ℭ Ex ↄ̃ne iã ꝓbata repꝛehẽdit phũs meliſſũ q poſuit totũ eẽ infiᵐ dicẽs. q̧ opinãdũ ẽ parmenidẽ qui poſuit totuȝ eẽ finitũ meli⁹ dixiſſe q̃ȝ meliſſum qui poſuit totũ eẽ ĩfinituȝ. Vñ meli. dixit totuȝ eẽ ĩfiᵐ

⁊ Per. dixit totũ eẽ finitũ. q2 pme. dixit totũ finitĩ a medio qd̄ ē eque diſtãſ ab extremis. ⁊ p h̄ itēde bat mũdũ eẽ ſpicuz. qm̃ ſi oia extrema mũdi eque diſtēt a medio tũc mũdus ē ſperic⁹. nec ē ponẽ iſi nitũ eẽ de ꝯſequẽtib⁹ mũdũ: ita ꝙ ꝯtiguet ⁊ ꝯiũga tur mũdo ſicͤ vnũ filũ cõtiguať alteri filo. qd̄ tñ ali qui poſuerũt dicẽtes ꝙ ex͂ celuz eſt vnũ iſinitũ qd̄ contiguať ⁊ cõiũgiť ipſi celo. ⁊ ſic phũs hic rep2e hendit tã dicentes totum mũdum eẽ infinitum q̈ȝ etiam dicẽtes iſinitum eſſe ex͂ totum mundum.

C Qm̃ hic accipiũt dignitatẽ de iſinito q̄d eſt oia cõtinẽs: ⁊ oia in ſeipo hñs: pp id quod hẽt ſimilitudinẽ quãdã cum toto.

C Hec ē 2ª ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡᶦˢ hui⁹ capituli i q̈ phs remouet quãdã rñſionẽ quã aliq dabãt ad ſu am rõnẽ. dixerũt eni aliq dignificãtes ⁊ magnificã tes iſiᵐ ꝙ iſiᵐ ē oia ꝯtinẽs ⁊ oia i ſe hñs pp quan dã ſimilitudinẽ q̄ ē int̄ iſiᵐ ⁊ totũ. q̄ ſimilitudo eſt illa. qm̃ ſicͤ totũ ꝯtinet oẽs ſuas ptes: ita iſiᵐ ꝯtinet oia. ⁊ ſic infiᵐ ⁊ totũ i h̄ ꝯueniũt. ſ. ꝙ utrũqȝ ꝯtinet ⁊ utrũqȝ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ē ul' cui⁹ nihil ē ex͂. ſȝ oẽ illd̄ cui⁹ nihil ē ex͂ ul' ex͂ qd̄ nihil ē p ꝯuenit iſiº ꝙ ex͂ ipſȝ nihil ē oino. ⁊ oẽ illd̄ cui⁹ nihil ē ex͂ ul' ex͂ qd̄ nihil ē nõ ꝯuẽit toti niſi pp ſilitudinẽ quã hẽt cũ iſiº. ⁊ ſic q̈ȝuis totuz ſit illd̄ ex͂ qd̄ nihil ē qd̄ reqriť ad eẽ toti⁹. totũ tñ qd̄ nõ ē iſiᵐ ñ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil eſt oino. ⁊ ſic p̄dicta rõ nõ cõcludit ꝯ illã diffõnẽ i finiti. ſ. Infiᵐ ē ex͂ qd̄ nihil ē. q2 iſta diffõ lȝ ꝯueniat toti nõ tñ ꝯuẽit toti iſiº. ſ. ſimp' ⁊ p̄. ſȝ p̄ cõpetit iſiº

C Eſt eni iſinitũ pfectiõis mã magnitudis ⁊ qd̄ põ totũ ē: actu v̄o nõ. Diuiſibile aũt ē ad ꝯſumationẽ ⁊ ad oppoſitã appõnez. Totũ ãt iſinituȝ nõ ẜȝ ſe ſȝ ẜm aliud. Et nõ ꝯtinet: ſȝ cõtineť iquãtuȝ eſt iſinitum. Unñ ignotum ē iquãtuz ē iſinituȝ. Spẽm eni nõ hȝ mã. Ergo mãifeſtũ ē ꝙ magis in ptis rõne ſit iſinitum q̈ȝ in toti⁹. Pars eniȝ materia toti⁹: ſicut es ſtatue.

C Iſtã rñſionẽ remouet phs oñdẽs ꝙ totũ magis ⁊ ueri⁹ ꝯtinet. ⁊ magis ⁊ ueri⁹ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē: q̈ȝ infiᵐ ꝯtineat ul' q̈ȝ iſiᵐ ſit illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē. ⁊ hec ē 37ª ꝯ hui⁹ libri q̄ pbať ſic. illd̄ qd̄ actu ꝯtiet oia q̄ ꝯtinet ⁊ qd̄ actu ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē: magis ⁊ ueri⁹ ꝯtinet ⁊ magis ⁊ ueri⁹ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē: q̈ȝ illd̄ qd̄ ſolũ i põ ꝯtinet ⁊ qd̄ ſolũ ē i põ illud ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē. ſȝ totũ actu ꝯtinet ⁊ actu ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē ⁊ iſiᵐ nõ ꝯtiet niſi i põ nec ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē niſi in põ. g̃ totũ magis ⁊ v̄i⁹ ꝯtiet ⁊ magis ⁊ ueri⁹ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē q̈ȝ iſinitũ ꝯtineat ul' q̈ȝ infiᵐ ſit illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ eſt. maio2 de ſe patet. q2 qd̄ actu ieſt alicui magis ⁊ ueri⁹ ineſt ei q̈ȝ inſit illi cui nõ ieſt niſi i põ. mino2 v̄o declarať. ⁊ p p̄ª pars eiuſdẽ mioris ē mãifeſta: qm̃ maniᵐ ē ꝙ totũ actu ꝯtinet oia q̄ ꝯtinet. ⁊ ēt ē maniᵐ ꝙ totũ ē actu illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē: ſed pbať alia ps. ſ. ꝙ iſiᵐ cõtinet i põ ⁊ ē i põ illd̄ ex͂ qd̄ ei⁹ ē nihil. h̄ pbať ſic. nihil eſt infiᵐ i actu ut p̄us oñſum ē ⁊ ſic iſiᵐ nõ eſt niſi i põ. nũc v̄o iſiᵐ eo mõ q̄ ē ꝯtinet ⁊ ē illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē: ⁊ ſic patet ꝙ iſiᵐ ꝯtinet i põ ⁊ ē i põ illd̄ ex͂ qd̄ nihil ei⁹ ē. ſȝ infiᵐ ē ſicͤ mã pfectiõis ⁊ magnitudinis qm̃ ſicut mã ē i põ ad oẽs formas ⁊ non põt habẽ oẽs formas ſil': ita infiᵐ ē i põ totũ ⁊ nõ i actu puro: ſed i actu pmixto cũ põ q2 totũ infiᵐ nunq̈ȝ põt eẽ totũ in actu: q2 ſemp aliqd ei⁹ ē i põ: ⁊ illd̄ qd̄ ac cipiť in actu de infinito illd̄ ē ps ⁊ nõ totũ q2 ſemp p̄ter acceptũ remanet alid̄ accipiẽdũ ⁊ nũq̈ȝ p̄t to tũ eẽ cõplete acceptũ. ⁊ h̄ iõ q2 infiᵐ ē idiuiſibile p diſſionẽ q̄ ẜm ſe totũ nunq̈ȝ põt cõpleri: vñ iſiᵐ ē di uiſibile in iſiᵐ q̄ diuiſio nunq̈ȝ põt actu eẽ cõpleta: ⁊ ſicut diuiſio ꝓcedit in iſiᵐ: ait appoſita appoſi tio ꝓcedit i iſiᵐ ⁊ uocat appoſitionẽ appoſitã iſtaȝ p quã addiť vni magnitudini illd̄ qd̄ diuiditur ab ali a magnitudine ul' p quã illd̄ qd̄ diuidiť ab vna medietate addiť alteri medietati. C Unñ ex h̄ ꝙ iſi nitũ ē ſicut mã phs attribuit iſinito q̈tuo2. Primũ ꝙ infiᵐ nõ ē totũ ẜm ſe ſed ẜm alid̄. Scd̄ȝ ē ꝙ iſiᵐ ẜm ꝙ infiᵐ nõ ꝯtinet ſȝ ꝯtineť. Tertiũ ē ꝙ infiᵐ in q̈ȝtum infiᵐ ē ignotũ. ex qb⁹ ꝯcludiť q̈rtuȝ. ſ. ꝙ iſiᵐ ē magis i rõne ptis q̈ȝ i rõne toti⁹ h̄ ē ꝙ infiᵐ ma gis hẽt rõnẽ ptis q̈ȝ rõnẽ toti⁹. ⁊ hec ē 38ª ꝯ huius libri q̄ pbať ſic. iſiᵐ hẽt rõnẽ mãe ut dictũ ē: qm̃ di uiſio magnitudis in iſiᵐ i ⁊ ēt appõ ꝯria diuiſioni ē rõne mãe: ſȝ mã hẽt rõnẽ ptis. ⁊ nõ hẽt rõnẽ toti us ſicut eſ qd̄ ē mã ſtatue hẽt rõnẽ ptis ⁊ nõ hẽt rõ nẽ toti⁹: g̃ iſiᵐ magis hẽt rõnẽ ptis q̈ȝ rõnẽ totius. C Unñ circa ea q̄ attribuunť iſinito ē itelligẽdũ ⁊ p̄ circa p̄ᵐ. ſ. ꝙ illd̄ dcm̃. iſiᵐ nõ ē totũ ẜȝ ſe ſȝ ẜȝ alid̄ expõit ꝯᵗᵒʳ ſic iſiᵐ h̄ ē ſubm recipiẽſ iſinitatẽ qd̄ eſt mã nõ ē totũ nec finitũ p ſe: ſȝ p alid̄. ſ. p formam. C Scd̄m v̄o qd̄ attribuiť iſinito. ſ. ꝙ iſiᵐ ẜȝ ꝙ iſiᵐ nõ ꝯtinet ſȝ ꝯtineť. expõit ꝯᵗᵒʳ. ſic. ꝙ iſiᵐ h̄ ē ſubm iſinitati qd̄ ē mã nõ ꝯtinet ſȝ ꝯtineť a ſuo cõpoſito ex mã ⁊ foīa: ⁊ foīa ꝯtinet illd̄. q2 iſiᵐ accidit mãe ẜm ꝙ mã: dixit aũt ꝙ cõtineť ẜm ꝙ eſt infiᵐ. i. ẜm ꝙ eſt mã. ⁊ p hoc intẽdit ꝙ ſubm iſiniti. i. mã ꝯti neť ẜm qd̄ ē ſubm iſiniti. C Circa 3ᵐ. ſ. ꝙ infiᵐ ẜm qd̄ iſinitũ ē ignotũ: ē ſciẽdũ ꝙ h̄ dȝ itelligi de ſubo iſiniti. ſ. de mã. mã eni q2 de ſe nõ hẽt formã. ⁊ mã nõ cog̃ſciť niſi p formã. iõ mã ẜm qd̄ ē iſinita. i. ẜȝ qd̄ nõ ē dct'minata p formã ē ig̃ta. Unñ ſciẽdũ ē h̄ ꝙ i textu quẽ expõit ꝯᵗᵒʳ loco hui⁹ lr̄e. vñ ig̃tũ ē in q̈ȝtũ iſiᵐ. habeť talis lr̄a. iſiᵐ nõ ē p ſe ẜm qd̄ iſiᵐ. ⁊ ꝯᵗᵒʳ exponit illd̄ ſic. ꝙ ſbm recipiẽs iſiᵐ. i. mã exi ſtẽs i aliq̄. i. i cõpoſito ⁊ nõ ē i exñs p ſe ẜm qd̄ re cipit iſiᵐ. i. ẜȝ qd̄ ē mã. ē cã q̈re mã nõ ē p ſe ſȝ ē de lata i alio q2 nõ hẽt formã: qm̃ ſi hẽret formã eẽt p ſe nõ delata i alio. C Notãdũ ẜȝ ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ p dela tũ in ꝓpoſito hẽt itelligi nõ illud qd̄ dr̄ de ſbo nec i ſbo qm̃ mã p̄ª nõ dr̄ de ſbo nec ē in ſbo: ⁊ i h̄ dĩnt foīe ſbalcs ⁊ accñtia a mã. ſ. ẜm qd̄ ſũt i ſbo aut di cunť de ſbo: mã ãt ē ipm ſbm qd̄ nec dr̄ de ſbo nec i ſbo. tñ illa tria. vȝ. mã foīa ⁊ accñtia ꝯuẽiũt i h̄. ſ. ꝙ nullũ illo2 iueniť niſi i alio. vñ p delatũ dȝ itelli gi i ꝓpoſito illd̄ i q̄ iſta tria ꝯueniũt. ⁊ iueniri i ali quo nõ ē iueniri niſi i alio. ⁊ itẽdit ꝙ mã nõ iueniť p ſe q2 iueniť i alio. ſ. i cõpoſito ⁊ cũ alio. i. cũ foīa. Et addit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ mã inueniť per formam ẜm qd̄ foīa ē pfectio ei⁹: ⁊ foīa iueniť p mãm ẜm qd̄ mã ē ſbm ei⁹: ⁊ ſil'r accñtia iueniunť p mãȝ illo mõ. ſ. ꝙ mã ē ſbm eo2. C Intelligẽdũ tñ ꝙ al'r pñt itelligi illa q̄ phs hic attribuit iſinito. ſ. ꝙ nõ ē totũ ẜm ſe ſed ẜm aliud. ſil'r ꝙ nõ ꝯtinet ſȝ ꝯtineť. ſil'r ꝙ iſiᵐ ē ig̃tũ: ⁊ ꝙ iſiᵐ hẽt rõnẽ ptis magis q̈ȝ rõnẽ totius. Primũ eni dictũ. ſ. ꝙ infiᵐ nõ ē totũ ẜȝ ſe ſȝ ẜȝ alid̄ põt ſic itelligi ꝙ iſiᵐ nõ ē totũ i actu puro nõ pmix tũ cũ põ ſed ẜȝ alid̄ h̄ ē ẜm aliquã ptẽ ei⁹ eſt in actu puro qm̃ ex q̄ põ iſiniti nõ ē ad actũ purum ſed ad

actū mixtū cū pō nō pōt inf^m ſm ſe eē aliqđ totum exñs i actu nō mixto cū pō: ſʒ qcqd ipſi⁹ ē i actu eſt ps. Vbi grā. infinitas q̄ ē in diuiſiōe magnitudīs nō pōt eē qđdā totū i actu puro: q2 ipoſſīle ē ꝙ infinite diuiſiōes ſint ſil' i actu: ſʒ qñcūqʒ vna ē i actu alia ē i pō: aliq̄ tn̄ diuiſio pōt eē in actu ⁊ infinitas q̄ ē i diuiſiōe magnitudīs nō pōt eē tota ſm ſe i actu. ſʒ ſʒ aliđ. i. ſm aliquā ptialē diuiſionē. ¶ Aliđ vo dcm̄ ſ. ꝙ inf^m ſʒ qđ inf^m nō ꝯtinet ſʒ ꝯtinet. pōt itelligi ꝙ illđ qđ ē actu de infinito nō ꝯtinet ſʒ ꝯtinet: q2 illud qđ ē actu de infinito ē ps. ⁊ ps ſm qđ ē ps nō ꝯtiet ſʒ ꝯtinet. Vel pōt ſic itelligi. ſ. ꝙ inf^m nō ꝯtinet ſic aliqđ actu exñs: q2 illđ de infinito qđ cōtinet ſic aliqđ actu exñs illđ ē ps. ¶ Tertiū dcm̄. ſ. ꝙ inf^m ſm qđ inf^m ē igtū: pōt ſic itelligi. ſ. ꝙ inf^m q̄tū ad qđlibet ſui nō pōt eē notū ex alio: ex q̄ enī illđ qđ actu ē de infinito ꝯtinet ⁊ nō cōtinet qn ſemꝑ q̄tūcunqʒ accipiat ſit aliud accipiēdū ex: nō pōt inf^m eē notuʒ ſm qđlibet eius acceptū ⁊ accipiēdū: q2 tale aliud q̄tū ad qđlibet ei⁹ nō bēt ſpēm ħ ē nō bēt actū purū. i. nō exiſtit i actu puro ſʒ qđlibet ei⁹. ¶ Quartū dcm̄. ſ. ꝙ inf^m magis bēt rōneʒ ptis q̄ toti⁹: pōt itelligi de illo qđ ē actu de infinito i qm̄ illđ de infinito qđ ē actu ē ps eo mō q̄ dicim⁹ ꝙ diuiſiōes magnitudīs q̄ ſucceſſiue fiūt ſūt ptes diuiſiōis magnitudīs i inf^m. nūc aūt vna ē i actu diuiſio. ſed nō oēs diuiſiōes ul' pñt eē ſil' i actu. ¶ Sʒ hic circa dicta pħi ⁊ ꝯ^{ris} occurrūt dubia. dicit enī ꝯ^{tor} ꝙ ſbm recipiēs infinitatē ē mā. ſʒ ħ nō vr̄ uerū q2 qđ recipit in mā ⁊ cui⁹ mā ē ſbm: oē tale ē foā: ḡ ſi mā ē ſbm recipiēs infinitatē. ſequit ꝙ infinitaſ ē q̄dā foā: ſʒ ħ eſt ꝯ pħūʒ dicētē ꝙ inf^m bēt rōnē mãe ⁊ ꝙ inf^m nō cōtinet ſed cōtinet: ⁊ ꝙ inf^m inq̄tū inf^m ē igtū. ⁊ iſta nō ꝯueniūt foīe: q2 oiſ foā ē act⁹. ⁊ act⁹ inq̄tū act⁹ nō bēt rōnē mãe nec rōnē ꝯtēti. ſʒ magis bēt rōneʒ ꝯtinētis. nec ēt ē act⁹ ignot⁹ inq̄tū act⁹. ¶ Jtē de illo qđ dicit pħūs ꝙ inf^m nō bēt rōnē toti⁹. ſʒ magis bēt rōnē ptis: illđ nō vr̄ ueꝝ. q2 oē hñs ptes ē totū respectu ſuaꝝ ptiuʒ. ſʒ inf^m eo mō quo ē bēt ptes: ḡ inf^m bēt rōnē toti⁹ ptis ⁊c̄. ¶ Jtē mā p̄ᵃ dr̄ eē infinita ſʒ ꝯ^{tē}: ſʒ mā p̄ᵃ ē qđdā totū hñs ptes. nec ē aliq̄ ei⁹ ps in pō ad exñdū ſʒ q̄libet portio ſeu ps mãe p̄ᵉ ē ita i actu ſic pōt eē. ḡ ⁊c̄. ¶ Dicēdū ꝙ ꝯ^{tor} oīa q̄ pħūſ hic dic̄ de mā p̄ᵃ: ⁊ ſuſtinēdo ꝯ^{tē} dico ꝙ dicta pħi ⁊ ꝯ^{ris} ſūt uera itelligēdo p inf^m mãʒ p̄ᵃᵐ. Ad cui⁹ itellectū itelligēdū ē ꝙ q̄titaſ imediate ſequit mãʒ p̄ᵃᵐ. ⁊ cū nihil ſit diuiſibile i ptes extēſas niſi p q̄titatē formal'r ſequit ꝙ diſibilitas i inf^m nō ineſt alicui niſi rōne mãe p̄ᵉ ⁊ hoc ſbiue ⁊ mālit'. qm̄ mā p̄ᵃ ē p̄^{m} ſbm q̄titatiſ ⁊ ita ē ſbm diſibilitaſ i inf^m i ptes q̄titatiuas. nā diſibilitas i inf^m i ptes q̄titatiuas ul' ē oīno idē ꝙ ipa q̄titas ul' ē paſſio ul' ꝓprietas ipſi⁹ q̄titatis. Et dico ulteri⁹ ꝙ aliqđ pōt dici inf^m dupl'r. ſ. q̄tū ad ꝓpoſitū ſpectat. ſ. ul' ſm diuiſionē ul' ſm extrema. p mō oē ꝯtinuū ē inf^m: oē ꝯtinuū ē diuiſibile i inf^m. ſʒ 2° mō nulla magnitudo ē infinita q2 nulla magnitudo ē carēs extremis. Et ulteri⁹ dico ꝙ inf^m ſʒ diuiſionē dr̄ dupl'r. ſ. mālit' ⁊ formal'r: ſʒ illđ qđ ē inf^m ſm diuiſionē mālit' ſiue ſbiectiue illđ ē mā p̄ᵃ. ſʒ illđ qđ ē inf^m ſm diſionē formal'r illđ ē q̄titas ꝯtinui. ¶ Hiis viſis dico ad dubitationē p̄ᵃᵐ qn̄ dr̄ ꝙ ſbm recipiēs infinitatē ē mā. dico ꝙ p infinitatē ꝯ^{tor} itelligit infinitatē ſm diſionē q̄ ē ipa q̄titas ꝯtinua ul' ꝓprietas q̄titatis ꝯtinue. Et ꝯcedo ꝙ illđ qđ inf^m ē ſm diuiſionē formal'r: eſt quedā foā q2 illđ ē q̄titas ꝯtinua q̄ ē quedā foā. Et qñ dr̄ ꝙ pħūs dic̄ ꝙ inf^m bēt rōnē mãe ⁊ ꝙ inf^m ē ignotū ⁊c̄. Dico ꝙ pħs loquit de infinito mālit'. ſ. de mā qm̄ mā p̄ᵃ cui cōpetūt ꝑdicta. ſ. nō eē totū in actu ⁊ ꝯtineri ⁊ eē igtū ⁊ hēre rōnē ptis ē inf^m mālit' q2 ē ſbm q̄titatis q̄ ē formal'r infinita ſm diſionē. ⁊ ēt ē ſbm diſionis i inf^m. Vñ cū dic̄ ꝙ mā ē infᵃ hec ē ꝑdicatio denoiatiua. ¶ Ad 2^m dubiū cū dr̄ inf^m ſi ponat vr̄ hēre rōnē toti⁹ cū hēat ptes. Dicendū ꝙ aliqđ pōt dici totū dupl'r. vno mō large. ⁊ ſic oē illud dr̄ totū qđ aliq̄ mō bēt ptes. ⁊ iſto mō cōcedo ꝙ inf^m ſi ponat ē qđdā totū. Alio mō accipit totū p aliq̄ exñte i actu hñte oēs ſuas ptes exñtes in actu ſepatim: ⁊ ħ mō nullū inf^m ē totuʒ q2 nullū bēt oēs ſuas ptes exñtes i actu ſepatim. Vñ inf^m eo mō q̄ ē: ē totū p̄ mō dictū q2 bēt ptes nō tn̄ ē totū eis i actu puro hñs oēs ſuas ptes exñtes i actu ſeparato ⁊ ħ itelligit pħs hic. d. ꝙ inf^m nō ē totū. ⁊ ſi dr̄ ꝙ inf^m ſm diuiſionē ꝯtinui ē qđdā totū ⁊ ꝑ ꝯñs ē finitū: q2 oē ē ꝑfectū ⁊ ꝑfectū ē finitū ut ſupi⁹ declarauit pħūs. Dico ꝙ inf^m ſm diſionē ē totū ⁊ ſic ē vno mō inf^m ⁊ alio mō finitū: qm̄ ē finitū ſm extrema ⁊ ē inf^m ſʒ diſionē: ꝙ igit pħūs dicat ꝙ oē totū ē finitū illđ ē ſic itelligēdū ꝙ oē totū exñs in actu nō ꝑmixto cū pō ē finitū ſm extrema. ¶ Ad aliud dubiū cū dr̄ ꝙ mā p̄ᵃ ē infinita ⁊ mā p̄ᵃ ē qđdā totū. Dico ꝙ mā p̄ᵃ nō ē totū i actu cōpleto q2 mā p̄ᵃ ſꝑ ē ps ſbe cōpoſite ⁊ nō ē i actu formali niſi p formā. Et cuʒ dr̄ ꝙ q̄libet ps ul' portio mãe p̄ᵉ ē i actu: nec aliq̄ ps ei⁹ ē in pō ad exñdū. Dico ꝙ q̄uis q̄libet portio mãe p̄ᵉ ſit i actu exñtie tn̄ q̄libet ps mãe p̄ᵉ ē i pō ſbiectiua: q2 pōt recipe aliā formā ul' ptē foīe quā nō bēt ⁊ ſic q̄uis mā p̄ᵃ ſit tota ſil': tn̄ ſemꝑ ē i pō ſubiectiua ⁊ nō ē in actu cōpleto p oēs formas q̄s pōt hēre. Jſto igit mō pōt dici ad obiecta ſuſtinēdo ꝯ^{tē}. ⁊ ſi forte alicui nō placet iſtđ: pōt dici ꝙ pħūs nō itelligit p mãʒ: mãʒ p̄ᵃᵐ: ſʒ itelligit ptē integralē cōpoſiti ſeu magnitudīs. Et ſʒ ħ qñ ꝯ^{tor} dic̄ ꝙ ſbm recipiēs infinitatē qđ ē mā nō ē totū nec finitū p ſe ſʒ p aliđ. ſ. p formā. uocat ſbm recipiēs infinitatē illđ de q̄ inf^m ꝑdicat denoiatiue ul' q̄ſi denoiatiue. ⁊ illđ nō recipit infinitatē ſic mā recipit formā ſʒ ſolū recipit infinitatē ſic ſbm dr̄ recipe ꝑdicatū. ⁊ iſto mō diſio ꝯtinui dr̄ infinita nō ꝙ infinitas ſit aliqđ iherēs diſiōi ꝯtinui ſic accñſ iheret ſbo. ſed q2 hec ꝑdicatio ē vā. ſ. diuiſio ꝯtinui ē infᵃ q2 ꝓcedit in inf^m. nec ē aliqđ i actu per ſe ſʒ p aliđ ut p aliqđ ſui qđ ſʒ ſe totū ē i actu: ptes ēt q̄titatiue dr̄ eē infinite ⁊ recipe infinitatē nō p iherētiā ſed ſicut ſbm dr̄ recipe ꝑdicatū. ⁊ de infinito ſic dicto. i. de pte q̄titatiua ueꝝ ē dicē ꝙ ē ꝯtentū ſm ꝙ ē inf^m q2 nō ē in actu puro ſic qn adhuc poſſit ꝯiūgi alteri ⁊ fieri ps alteri⁹ ⁊ ſic dr̄ ꝯtētū q2 ꝯtinet ul' pōt ꝯtieri ab alio: ⁊ ſʒ ħ pñt expōi illa q̄ ſupi⁹ dcā ſunt de infinito.

¶ Qm̄ ſi ꝯtinet i ſenſibilib⁹ ⁊ i itelligibilib⁹ magnū ⁊ paruū oportuit ꝯtinē itelligibilia. icōueniēs aūt ⁊ ipoſſibile ignotū ⁊ indeterminatū ꝯtinere ⁊ determinare.

¶ Hec ē 3ᵃ ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn^{lis} hui⁹ capl'i in qua pħūs icrepat platonē q dixit inf^m hēre rōnē ꝯtinentis: dixit enī plato ꝙ tā magnū q̄ puū ē inf^m. ⁊ ꝙ terminā ipa. ⁊ ꝙ ꝯtinēt tā res ſenſibiles q̄ ēt itelligibiles. Vñ ħ iprobat pħūs ⁊ ꝓbat ꝯ platonē ꝙ inf^m ſʒ ꝙ inf^m nō ꝯtinet. ⁊ hec ē 3oᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄. p.

bat ſic. ſi iſim̄ ſʒ q̄ iſim̄ ↄtinet illa i q̄b⁹ reperit: cū fini tas ⁊ iſinitas ſʒ platonē repiant i reb⁹ itelligibilib⁹. ſequit q̄ iſim̄ ſm q̄ iſim̄ ↄtineret itelligibilia: ſʒ h̄ ē ipoſſ͞le. ꝓbatio q̄m̄ iſim̄ ſʒ q̄ iſim̄ ē igtū ⁊ icertū. ⁊ intelligibilia ſm q̄ intelligibilia ſūt nota ⁊ certa. ḡ ſi iſim̄ ſm q̄ iſim̄ ↄtineret itelligibilia: ſequit q̄ igtū ↄtineret notū ⁊ certū q̄d eſt ipoſſ͞le: q̄ꝛ ipoſſ͞le eſt ideterminatū cōtinere ⁊ determinare.

C Capl'm 5m tractatus ſecūdi in quo aſſignat cā infinitatis in reb⁹ ⁊ finitatis.

Secundū rationē autē accidit ⁊ q̄d ſm appoſitionē nō eē videri iſinitum ſic ut oēm excellat magnitudinē. In diuiſiōe aūt eē. cōtinet enim ſicut mā itus ⁊ infinitū: cōtinet aūt ſpecies.

C Iſtud eſt 5m capl'm hui⁹ tractat⁹ in q̄ phūs aſſignat rōnē eoꝝ que dicitur de iſinito ⁊ ꝑ hoc appebunt cāe infinitatis ⁊ finitatis in reb⁹: ⁊ cōtinet hoc capitulū tres ptes p̄ncip̄les. q̄ꝛ in p̄ª phūs ponit cām ꝑꝑ quā magnitudo nō creſcit i iſim̄ ſʒ bñ diuidit i iſim̄. in 2ª ibi⌊ Rōnabil'r aūt. ⌋ Aſſignat cā ꝑꝑ quā numerus creſcit in iſim̄ ⁊ nō diuidit in iſim̄. In 3ª ibi ⌊ Infinitū aūt nō idē. ⌋ Inducit quādā ↄnē que ſequit ex p̄cedētib⁹. C In p̄ª igit pte p̄nl'is hui⁹ capl'i ponit rō ꝑpter quā magnitudo nō creſcit i iſim̄ ſed diuidit in iſim̄. ⁊ ꝑpter hoc apparet cā iſinitatis i diſione magnitudis. ⁊ finitas i appoſitiōe magnitudinis: ſic q̄ ꝑ appoſitionē nō poſſit excellē oēm magnitudinē. ⁊ cā hui⁹ ē q̄ꝛ finitas ē ex forā: iſinitas v̄o ē ex mā. ⁊ i diſione ꝑcedit ad mām. i appoſitiōe v̄o itur ad formā. ideo diuiſio ꝑcedit i infim̄ q̄ꝛ ē ad mām q̄ ē cā iſinitatis: ſʒ appoſitio nō ꝑcedit in iſim̄ q̄ꝛ eſt ad formā a q̄ ē finitas ⁊ terminatio. ⁊ hoc ē q̄d phūs dicit hic q̄ ſic mā ſemꝑ cōtinet in alio: igit iſim̄ ſm q̄libet ſui q̄d ē i actu nō ꝑmixto cū pōita q̄ accepta q̄cūq̄ pte iſiniti: ex q̄ igit ↄtinet: ↄtingit aliā partē accipe. ⁊ iō diuiſio ꝑcedit in iſim̄. ſed ſpēs ⁊ forme ↄtinēt: ⁊ iō nō ↄtingit ꝑcedē in iſim̄ in appōne i q̄ꝛ illa eſt ad formā. ⁊ illa rō ē in capl'o p̄cedēti aſſignata. C Intelligēdū q̄ phs accipit hic ſpēm ⁊ formā ꝑ toto. mām v̄o accipit pro parte q̄titatiua ſeu itegrali. ptes enī itegrales ſūt cā q̄re diuiſio magnitudis ꝑcedit i iſim̄ q̄ꝛ ex q̄ nulla pars ē totū cuius ē pars. accepta q̄cūq̄ pte contingit accipe aliq̄d extra illā pte ⁊ ſic i iſim̄: ſʒ q̄ꝛ totū nō eſt ps in ꝑcedēdo ad totū ↄtingit deuenire ad aliq̄d totū q̄d nec eſt ps nec pōt eē ps. ⁊ cū deuētū ſit ad illō nō cōtingit ulteri⁹ ꝑcedē apponendo: q̄ꝛ ſi plus apponeret iā illō cui fieret appoſitio eēt ps aggregati ex illo q̄d apponeret ⁊ ex eo cui ſit appoſitio. ⁊ ſic dico q̄ phs hic itelligit ꝑ formā totū ⁊ ꝑ mām itelligit ptēʒ itegralē ut dictū ē ꝑus. Si q̄s t̄n uelit dicere q̄ mā q̄ ē altera ps cōpoſiti eſt cā infinitatis: ⁊ q̄ forma q̄ ē altera ps cōpoſiti eſt cā finitatis pōt dicere ut ſupius dictū eſt.

C Rōnabil'r āt ē ⁊ i numero q̄dē ad minimū eē terminū: ad plus aūt ſemꝑ oēm excellē m'titudinē. In magnitudinib⁹ autē cōtrario i min⁹ q̄dē excellē oēm magnitudinē: ſʒ mai⁹ nō eē magnitudiē infinitā.

C Hec ē 2ª ps p̄nl'is hui⁹ capl'i in q̄ phūs aſſignat cām ꝑpter quā numer⁹ creſcit i infim̄ ⁊ nō diuidit i iſim̄: ⁊ cōtinet tres pticulas: q̄m̄ in p̄ª ponit cā ꝑꝑ quaʒ numer⁹ nō diuidit in iſinitū. i 2ª ibi⌊ In plus āt. ⌋ Aſſignat cā ꝑpter quā numer⁹ creſcit i iſinitū. in 3ª v̄o ibi⌊ In magnitudinib⁹ autē. ⌋ Oſ͞dit phūs q̄ ecōtrario ē in magnitudine ⁊ i nūo. In p̄ª igit pticula hui⁹ ptis narrat phs ꝑ q̄ rōnabiliter accidit i nūo eē terminū ad minimū: ita q̄ i diſione nūeri ↄtingit deuenire ad minimū ⁊ ꝑ ↄñs diuiſio numeri nō ꝑcedit ulteri⁹: igit in appoſitiōe ↄtingit excellere oēm multitudinē ſic: q̄ quacūq̄ m'titudine finita data ↄtingit dare maiorē multitudinē. ſʒ i magnitudinib⁹ ē eɔ̄. q̄ꝛ in min⁹ ↄtingit excellē oēʒ magnitudinē. hoc eſt ꝑ diuiſionē ↄtingit deuenire ad minorē magnitudinē quacūq̄ magnitudine data. ſed in mai⁹ nō ↄtingit deuenire ad maiorē magnitudinē quacūq̄ magnitudine data: q̄ꝛ ſic oporteret dare magnitudinē infinitā. q̄d eſt impoſſibile.

C Cā aūt ē: q̄ꝛ vnū ē idiſibile q̄dcūq̄ vnū ſit: ut hō vn⁹ hō: ⁊ nō m'ti. Nūer⁹ aūt eſt vno pl'a ⁊ q̄libet q̄dā. Quare neċe ē ſtare ad idiuiſibile. Duo nāq̄ ⁊ tria denoiatiua nomina ſūt. ſimiliter ⁊ alioꝝ numeroꝝ vnuſquiſq̄.

C Et q̄ in diſione numeri nō ↄtingit ꝑcedē i infinitū ꝓbat ſic. In illa diuiſiōe nō ↄtingit ꝑcedē i iſinitū in q̄ ꝑcedit ad idiuiſibile. ſʒ i diſiōe numeri nō cōtingit ꝑcedē in iſinitū. maior patet de ſe q̄ꝛ ubicūq̄ ꝑcedit ad idiuiſibile ꝑ diuiſionē i cū idiuiſibile nō poſſit ulteri⁹ diuidi: q̄m̄ ꝑuētū erit ad idiuiſibile ceſſabit diuiſio. ⁊ ꝑ ↄñs i illa diuiſiōe nō ꝑcedit i iſinitū. minor ēt ꝓbat: q̄ꝛ i diuiſiōe numeri ꝑcedit ad vnitatē ⁊ vnitas ē idiuiſibilis ⁊ ſic i diuiſiōe numeri ꝑcedit ad idiuiſibile. ⁊ q̄ vnitas ſit idiuiſibilis appet: q̄m̄ hō di vn⁹ hō q̄ꝛ nō ē multi hoies. ⁊ numer⁹ di vn⁹ q̄ꝛ pl'a ſūt vno. duo enim ⁊ tria ⁊ q̄libet ali⁹ numer⁹ noiat vnitatē idiuiſibilē. numerus enī ut dicit hic ↄ͞m͞e ē coacerū⁹ vnitatū. C Item dicit ↄ͞m͞e hic q̄ cā i hoc q̄ vnū ē idiuiſibile eſt: q̄ꝛ oīs res eſt vna ꝑ formā ſuā ⁊ forma ē idiuiſibilis ꝑ ſe. C Intelligēdū q̄ vnū dicit idiuiſionē i nā cui addit oppoſita multitudini i eadē nā. ut vn⁹ hō eſt ita vn⁹ hō q̄ nō m'ti hoies. ⁊ vnū aial eſt ita vnū aial q̄ nō plura aialia. attū vnū nō ſemꝑ dicit idiuiſionē ſimpl'r ſʒ idiuiſibilitatē dicit i illa nā vna: vn̄ vn⁹ hō nō ē ſimpl'r idiuiſibilis: q̄ꝛ pōt diuidi in carnes ⁊ oſſa: t̄n vn⁹ hō ē idiuiſibilis i hoies: ſic q̄ vn⁹ hō nō ē m'ti hoies. debet igit itelligi q̄ vnū ē idiuiſibile idiuiſiōe oppoſita m'titudini ut poſtea videbit. C Intelligēdum ſm Lynco. hic q̄ q̄uis nullus nūs finitus diuidat in i iſinitū t̄n nūs iſinit⁹ diuidit in infinitū nec vnq̄ ꝑ talē diuiſionē deuenit ad vnitatē. v̄bi gr̄a accipiam⁹ numerū infinitū pūctoꝝ in vna linea. ſi diuidat linea i duas medietates ēt diuidit numer⁹ pūctoꝝ i duas medietates ⁊ utraq̄ medietas erit iſinita ⁊ i utraq̄ medietate iſti⁹ linee ſūt pūcta iſinita. ⁊ adhuc ſi utraq̄ medietas diuidat i duas medietates: ēt numer⁹ iſinitus pūctoꝝ diuidet i duas medietates ⁊ ſic in iſinitū. ſicut igit diuiſio linee ꝑcedit i iſinitū nec ē ſtatus: ita diuiſio numeri iſiniti pūctoꝝ ꝑcedit i iſinitū nec eſt aliquis ſtatus. Q̄ꝛ igit phs dicat hic q̄ diuiſio numeri nō ꝑcedit i iſinitū illō ē intelligēdū de diſione numeri iſiniti. Dico igit tūc q̄ accipiē

do numerū ꝓprie.ſ.ſm ꝙ ē multitudo reꝝ actu ſe o:ſū exñtiuꝫ ſic i diſione nūi nō ꝯtigit ꝓcedere in ifiᵐ:imo ois talis numer⁹ ē finit⁹ cu nō ſit poˡᵉ ifinitas reꝫ ſil' actu exiſtē actu ſeꝑato. Si tñ loq̄mur de quacūq3 multitudine reꝝ ſiue exiſtentiū actu ſeparatis ſiue inexiſtētiū ſic cōcedo ꝙ talis multitudo ē ifinita ⁊ diſibilis i ifiᵐ. Uñ extēdēdo nomē nūi ad quācūq3 ml'titudinē reꝝ.ſic dico ꝙ ois numer⁹ didif i ifiᵐ ſiē ⁊ magnitudo:i ꝉ tñ ē diia q: ois ml'titudo ē diſibilis in ifinitū.ſ3 nō ois numerus eſt diſibilis in ifinitū.ſ3 ſolus numer⁹ ifinitus.

C In plus āt ſꝑ ē itelligē. Infinite āt ſūt deciſiōes magnitudiſ. Quare pō qdē ē:actu vo nō:ſ3 ſꝑ excellit acceptū oē3 ml'titudinē determiatā. S3 nō ſeꝑabilis ē ꝉ nūe rus a deciſione neq3 māet ifinitas:ſ3 fit ſemꝑ ſicut ⁊ tempus ⁊ numerus tpis.

C Hec ē 2ᵃ pticula :ᵉ ptis pñˡᶦˢ bui⁹ca.i q aſſignatur cā pp quā numer⁹ creſcit i ifiᵐ. ⁊ ē qt numer⁹ creſcit ſm diſionē magnitudis:ſ3 diſio magnitudiſ ꝓcedit i ifiᵐ.iō additio i nūeris ꝓcedit i ifiᵐ: ⁊ pōt bic poni 41ᵃ ꝯ bui⁹ libri q̄ ponif ſb hac foīa.ſ.ꝙ additio i nūeriſ ꝓcedit i ifiᵐ.hec igif ꝯ ꝓbaf ſic.additio i nūeris ꝓcedit ſ3 diſionē ꝯtinui qm̄ numerus cātur ex diſiōe ꝯtinui.ſ3 diſio ꝯtinui ꝓcedit i ifiᵐ g̃ additio i nūis ꝓcedit i ifiᵐ: ⁊ ſiē magnitudo nō didif i ifiᵐ.actu ſ3 i pō:igif nūs nō creſcit i ifiᵐ i actu ſ3 i pō.ſiē eni nō ē aliq magnitudo actu diſa i ifiᵐ: ita nō ē aliq3 nūer⁹ actu ifinit⁹. Uñ dic pħs iſta additio nō ē ſeꝑabilis.ꝉ ē nō pt eē i actu puro:ita ꝙ nihil ulteri⁹ reſtat addēdū nūo:vñ iſta additio nūq̄ pt cōpleri ſiē nec diſio magnitudis pt cōpleri. nec ē illa ifinitas i additiōe nūoꝝ res fixa:ita ꝙ aliqn̄ ſit ſtat⁹.ſ3 iſta ifinitaſ i additiōe ē i motu ⁊ i trāſmutatiōe ſicut eſt diſpoſitio in tpe ⁊ in nūo tpis. Et itēdit pħs ut dic ꝯᵗᵒʳ ꝑ numerū tpis nūerū qui eſt gen⁹ tpis ut poſtea declarabif. C Notāda ſunt hic duo ſm ꝯᵗᵒʳ. Priō ꝙ ſiē mā eſt cā diſiōis magnitudis i ifiᵐ:ita mā ē cā q̄re numer⁹ creſcit i ifiᵐ. C Scdō ē notādū ſ3 ꝯᵗᵒʳ ꝙ diia ē i additiōe i ꝯtinuis ⁊ i diſcretꝭ:qm̄ additio i cōtinuo ē ex foia. ⁊ in quātitate diſcreta ē ex mā. ⁊ diſio ei⁹ ē eꝯ:qm̄ diuiſio i nūo ē ex foia. ⁊ i magnitudie ē ex mā.hec ꝯᵗᵒʳ Et ſ3 ꝉ vi ꝙ numer⁹ nō ſit aliq foīa nec ꝙ numer⁹ hēat aliquā formā:qm̄ ſi nūer⁹ eēt foia ul' hñs formā additio i nūiſ ꝓcedēt ad formā:ideo vi ꝙ pħs ⁊ ēt ꝯᵗᵒʳ uelit hic ꝙ nūer⁹ nō ē aliq res vna nec aliud q̄ res nūerate. Hic eni pħs dic ꝙ nūer⁹ ē plura vno ⁊ ſic ꝙ nūer⁹ ē pl'es res. Et dic ꝯᵗᵒʳ ꝉ ꝙ nūer⁹ ē coaceru⁹ vnitatū:qm̄ ſiē aceru⁹ lapidū nō ē vna res ſ3 ē ipi lapides:ita nūer⁹ nō ē aliq vna res q̄ ſit foia ul' hñs formā:ſ3 ipe res nūerate. S3 ꝯ illō vi vnū dubiū qm̄ ꝑ pħm nūer⁹ cōponif ex vnitatib⁹ ⁊ ois vnitaſ ē indiſibilis qō nō eēt ueꝝ ſi nūer⁹ eēt res nūerate:qm̄ res nūerate nō cōponunf ex idiſibilib⁹. C Itē nūer⁹ ē ꝑ ſe i gñe q̄titatꝭ ⁊ ꝑ ꝯñs eſt vna res uel vna foīa ul' hñs formā. C Ad pᵐ hoꝝ ſuſtinēdo ꝙ nūer⁹ nō ē vna res.dico ꝙ nūer⁹ cōponif ex vnitatib⁹ ul' ex vnis ſiē exercit⁹ cōponif ex hoīb⁹ ⁊ nō ē ꝟa cōpoſitio. Uñ ueri⁹ ē dicē ꝙ numerus ē res nūerate:q̄3 dicē ꝙ nūer⁹ cōponif ex reb⁹ nūeratꝭ ul' vnitatib⁹ eaꝝ. Et cū di ꝙ ois vnitas ē i diuiſibiliſ. Dicēdū ꝙ idiuiſibile di duplr.vno mō ut illō dicaf idiuiſibile qō ē idiſibile idiſiōe oppoſita ml'titudini. Alio mō idiſiōe oppoſita cōpoſitioni:ꝑ mō oē illō ē indiſibile qō nō ē mlta. ⁊ illo mō loquif hic pħs de indiſibili. Dic eni ꝙ vn⁹ hō ē idiuiſibiliſ q: nō ē pl'es hoies nec ēt pl'es res.ſ3 loquēdo de indiſibili oppoſito cōpōni:ſic dico ꝙ nihil ē idiſibile niſi carēs ꝑtib⁹ oino. ⁊ iſto mō pūct⁹ ē idiſibilis. Uñ illō qō ē idiſibile idiſiōe oppoſita ml'titudini hñ pōt eē diſibile ſiē hō ē diſibilis i ꝑtes q̄uis nō ſit ml'te res. Dico igif ꝙ ois nūer⁹ ē ex idiſibilib⁹ idiſione oppoſita ml'titudini q: oēm numeꝝ ꝯtigit reſoluē i aliq q̄rū nullū eſt mlta:nō tñ ē ois nūer⁹ ex idiſibilib⁹ idiſiōe oppoſita cōpoſitioni:qm̄ nūer⁹ triū lapidū ē ex trib⁹ lapidib⁹ q̄rū qlibꝫ ē cōpoſit⁹ ex ꝑtib⁹. C S3 ꝯ ꝉ vi obiectio qm̄ ſi nūer⁹ cōponif ex diſibilib⁹ utputa ex cōtinuis tc diſio nūi ꝓcederet i ifiᵐ:q: illō qō cōponif ex ſemper diſibilib⁹:reſoluif i ſemꝑ diſibilia. ⁊ ꝑ ꝯñs ei⁹ diſio ꝓcedēt i ifiᵐ: g̃ ſi nūer⁹ cōponif ex cōtinuis ⁊ ꝯtinuū ē diſibile i ſꝑ diſibilia:ſequif ꝙ ſic diuiſio ꝯtinui ꝓcedit i ifiᵐ:ita ⁊ diſio nūi ꝓcedat i ifiᵐ. C Dicēdū igif ꝙ diſio nūi ifiniti nō ꝓcedit in ifiᵐ imo ceſſat ad aliqō idiſibile idiſiōe oppoſita ml'titudini. ⁊ ſi illō ad qō ceſſat diuiſio nūi ſit diſibile i ꝑtes:nō tñ erit diſibile ſiē nūer⁹ ul' ml'titudo q: nō ē pl'es reſ ſ3 vna res. Et iō ex ei⁹ diſiōe nō diminuitur numer⁹. Ubi gr̄a.accipiam⁹ ſexdecim lapides ⁊ diminuam⁹ ex illis octo. ⁊ poſtea ab illis q̄tuor ⁊ poſtea ab illiſ q̄tuor duoſ ⁊ ab illiſ duob⁹ vnū:⁊ remanet vnū ⁊ ille nūer⁹ nō pt ulteri⁹ diuidi q: illō vnū nō ē mlta q̄uis ſit diſibile i mlta: ⁊ ſi illō vnū ad qō ſtat diminutio nūi didif.ꝑ ei⁹ diſionē nō diminuif numer⁹:ſ3 magiſ augef q: fierēt pl'a i actu q̄ ꝑuſ erāt. C Dico igif ad formā rōnis ꝙ nūer⁹ ſi nūr⁹ ꝯtinuoꝝ nō didit i ifiᵐ:q: ꝑ diſiones deueniet ad aliqō vnū qō nō ē pl'a: ⁊ ſi illō vnū ulteri⁹ diuidaf ꝑ ꝉ nō diminuif nūer⁹ ſ3 magis creſcit. Dico igif qn̄ accipif ꝙ illō qō didif i ſꝑ diſibilia diuidif in ifinitū. Dico ꝙ illō qō diuidif i ſemꝑ diuiſibilia ad q̄rū diſionē ſequif diſio ul' diminutio illoꝝ⁹ diuiſi:illō ē diſibile i ifiᵐ alr nō opꝫ. Nūc dico ꝙ nūer⁹ ꝯtinuoꝝ didif i ipa cōtinua ex qb⁹ cōponif q̄quomō.ſ3 ad diſionē illoꝝ cōtinuoꝝ nō ſequif diſio ul' diminutio nūi.ſ3 magis ſeqtur appoſitio ⁊ augmētū nūi. Ideo dico ꝙ nō ſequif ſi numer⁹ didaf i ſemꝑ diſibilia:ꝙ pp hoc nūer⁹ didaf ul' diminuaf i ifiᵐ: ſ3 magis ſeqtur ꝙ nūer⁹ creſcit i ifiᵐ.ſ3 ſic nō ē i diſione magnitudis:qm̄ ad diſionē oiuꝫ ꝑtiū magnitudiſ ſequif diſio ul' diminutio magnitudis.ſ3 nō ad oēm diſionē ul' diminutionē ꝑtiū nūi ſequif diſio ul' dimiutio nūi.ſ3 ſolū ad diminutionē ꝑtiū q̄rū q̄libet ē ml'te res ſequif diminutio nūi.ſiē ad diminutionē ul' ad ablationē q̄tuor ab octo ſequif diminutio nūi octonarij.q: numer⁹ q̄ternari⁹ ē ml'te reſ.ad diſionē ꝟo octaue partis nūi octonarij.ſ.ad diſionē vni⁹ nō ſequif diminutio octonarij. ſ3 magis ſequif augmētatio nūi: qm̄ ſi hic ſint octo lapides ⁊ vn⁹ illoꝝ didaf ꝑ medietatē.ꝑ hāc diſionē nō diminuif nūer⁹ ſ3 augef q: iā ſūt nouē lapides ⁊ ꝑius nō erāt niſi octo. C Ad aliā rōnē cū di ꝙ nūer⁹ ē ꝑ ſe i gñe q̄titatꝭ ut patet i ꝑdicamētis. Dico ꝙ pħs i ꝑdicamētis loquif de nūo ſ3 famoſitatē:q: ſolū loqtur ſ3 opiōnē aliorū. Uñ ſimplici⁹ dixit ſuꝑ ꝑdicamēta ꝙ pħs in libro ꝑdicamētoꝝ ſecut⁹ eſt architā intñ ꝙ nō mutauit ꝟbū. ⁊ cā hui⁹ ꝑt eē q: de illo cui⁹ nā nō ē declarata: ſ3 i ſequētib⁹ reſtat declarāda:loquēdū ē ſ3 opiōnē

cōēꝫ ꝛ ꝭꝫ famoſitatē. ꝛ qꝛ nā nūl ul' m'titudis ē de
clarata i libꝛis ſequētib' librū p̄dicamētoꝝ: iō pħs
i libꝛo p̄dicamētoꝝ loquit̄ ꝭꝫ famoſitatē ꝛ opiones
cōiter loquētiū. ¶ Sꝫ circa illō dcm̄ ꝯ̄ᶜᵗⁱˢ. vꝫ. ꝙ di
uiſio i nūo ē ex foꝛa: ꝛ diminutio i nūo ducit ad foꝛ
mā vnitatꝭ q̄ eſt idiuiſibilis: ē ſciēdū ꝙ ꝯ̄ᶜᵒʳ accipit
ibi foꝛmā ꝓ re vna q̄ nō ē pl'es res: ex cui' diſione
ul' diminutiōe nō ſequit̄ diminutio nūi. ut ſi a nūo
4ᵒʳ lapidū auferant̄ duo lapides ꝛ poſtea a duob'
reſiduis auferat̄ vn' lapis ꝑ talē diuiſionē ul' abla
tionē deueniet̄ ad vnū lapidē ex cui' diſione ul' di
minutiōe nō diminuit̄ p̄dict' nūer'. Uñ ꝯ̄ᶜᵒʳ i au
ctoritate p̄dicta ꝑ foꝛmā itelligit vnū idiſibile idi
ſiōe oppoſita m'titudi: ita ꝙ illō vnū idiſibile ſit
ita vnū ens ꝙ nō ſit pl'a entia. ¶ Et circa illō dcm̄
pħi. ſ. ꝙ nūs nō cāūtur ex diſione ꝯtinui ē ſciēdū ꝙ
pħs nō itelligit ꝙ nūq̄ꝫ cāet̄ niſi ex diſiōe ꝯtinui:
qꝛ ſi vnū ꝯtinuū nō diuiſū cāret̄: ꝑ h̄ cāret̄ maioꝛ
nūer' q̄ꝫ duo. ꝛ tñ nll'a ē ibi diſio: ſꝫ itelligit ꝙ ad
diſionē ꝯtinui ſequit̄ additio ul' augmētatio nūi: ſꝫ
eꝯ̄ nō ſequit̄. qm̄ nō ſequit̄ auget̄ nūer'. ꝭ ꝯtinuū
didit̄: qꝛ alio mō p̄t nūer' cāri q̄ꝫ ꝑ diſionē ꝯtinui.
¶ Intelligēdū ēt ꝙ cū pħs dic̄ ꝙ nūer' creſcit in
iſiᵐ. i. vltra oēꝫ m'titudinē datā: ꝙ ſi illō itelligit̄
de nūo dato ul' cāto ex diſiōe ꝯtinui ſic pħs vi in
telligē: nō p̄t h̄ itelligi de nūo cāto ex diſiōe ꝯtinui
in q̄ꝫtū ē i re nālī qꝛ res nālis ꝭꝫ ꝙ h' nō ē diſibilis
i iſiᵐ ꝭꝫ cōēꝫ opionē. Uñ ſi oīa coꝛpa nālia eēnt di
uiſa i minima nālia tot' nūer' illoꝝ eēt finit' ꝛ nō
poſſet ulterioꝛ fieri diſio. iō opꝫ illō itellige de di
uiſiōe ꝯtinui ꝭꝫ ꝙ ꝯtinuū eſt ꝛ ꝭꝫ ꝙ abſtrahit̄ a q̄li
tatib' ſenſibilib': qm̄ ut ſic ſibi nō repugnat diuidi
in infinitū: ſꝫ ſolū ꝭm ꝙ ē res nālis ſic repugnat ſi
bi diuidi in iſinitū ſicut cōiter dictū eſt.

¶ In magnitudib' āt ꝯ̄riū ē. Diuidit̄ eni i
iſinita ꝯtinuū. In mai' āt ñ ē iſinitū. Quā
tū eni ꝯtigit pō eē: ꝛ actu ꝯtingit tātū eē.
Quare qm̄ iſinita ē nll'a magnitudo ſēſi
bil: nō ꝯtigit oīs excellētiā eē magnitudis
determiāte. eēt eni uriq̄ꝫ aliqd celo mai'.

¶ Hec ē 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis p̄nˡᶦˢ hui' capl'i i q̄ oñdit̄ ꝙ
eꝯ̄rio ē i magnitudinib' ꝛ i nūo q̄ꝫtū ad diſionē ꝛ
appōnē. qm̄ dcm̄ ē ꝙ nūer' creſcit i iſiᵐ ſꝫ nō dimi
nuit̄ i iſiᵐ: ſꝫ eꝯ̄rio de magnitudie: qm̄ magnitudo
didit̄ i iſiᵐ. ſꝫ nō creſcit i iſiᵐ. ꝛ ꝙ magnitudo diui
dat̄ i iſiᵐ mānifeſtū ē ex p̄cedētib': ꝛ ꝙ nll'a magni
tudo poſſit creſcē i iſiᵐ ꝓbat̄. ꝛ hec eſt 4ᵃ ꝯ̄ hui' li
bri q̄ ꝓbat̄ ſic. q̄ꝫtācūq̄ꝫ magnitudinē ꝯtingit eē in
pō: tātā ꝯtigit eē i actu. ꝭ ſi aliq̄ magnitudo poſſit
eē iſiᵃ i pō. ita ꝙ oī magnitudie data poſſit eē aliq̄
magnitudo maioꝛ tāta poterit eē i actu ꝛ ita poſſit
eē aliq̄ magnitudo maioꝛ oī magnitudie data ꝛ ꝑ
ꝯ̄ñs poſſet eē aliq̄ magnitudo actu iſiᵗ: igit̄ ex op
poſito ꝯ̄ñtis ſeq̄t̄ opᵐ āñtis ſic. nō ē poˡᵉ aliquā ma
gnitudinē eē actu iſinitā: ꝭ nō ē aliq̄ magnitudo i
ſinita i pō: ꝛ ꝑ ꝯ̄ñs nll'a magnitudo p̄t creſcē i iſiᵐ.
ꝛ ꝙ nō ꝯtigat aliq̄ꝫ magnitudinē eē iſinitā i actu
ꝓbat̄. qꝛ ſi ſic ſeq̄ret̄ ꝙ poſſet eē maioꝛ magnitudo
ip̄o celo q̄d ē ipoˡᵉ. ¶ Sꝫ ꝯ̄ᶜᵒʳ mouet h̄ dubitatio
nē. d. ſꝫ q̄ret aliqs i hac ꝓpōne dicēte ꝙ i q̄cūq̄ꝫ q̄ꝫ
titate ponat̄ magnitudo i pō i illa q̄ꝫtitate p̄t poni
magnitudo i actu i q̄ differt ad hac ꝓpōne. ſ. ꝙ in
q̄cūq̄ꝫ q̄ꝫtitate ponat̄ aliqs nūer' demrat' i pō i illa
q̄ꝫtitate pōt poni i actu. vñ eſtimat̄ ꝙ nō ē diīa in h̄
ꝙ ſit poˡᵉ iſiᵐ eē i pō nūo ꝛ i magnitudie ut dcm̄ ē.
vñ iſta ē dubitatio q̄re ſequit̄ ꝙ ſi i aliqua q̄ꝫtitate
pōat̄ magnitudo i pō i illa q̄ꝫtitate pōt poni magni
tudo i actu. ꝛ tñ nō ſequit̄. ſi in aliq̄ q̄ꝫtitate ponat̄
nūer' i pō ꝙ ꝓp h̄ i illa q̄ꝫtitate pōt poni nūo i actu.
¶ Ad h̄ rñdet ꝯ̄ᶜᵒʳ. d. ꝙ additio nō ceſſat i nūo. ſꝫ
ē iſiᵃ ꝛ nō opꝫ ipaꝫ exire i actū: qꝛ poſſibilitas cuiuſ
libet ptis ꝭꝫ quā ſit additio i nūis ē alia a poſſibili
tate alteri' ptis. ꝛ nō oēs poſſibilitates i additiōe
nūoꝝ ſt̄ ptes vni' poſſibilitatꝭ demr̄ate: ꝛ ſic ē i mo
tu ꝛ tpe. ꝛ de tali poſſibilitate nō ſequit̄ ipaꝫ exire i
actū. ſꝫ i additiōe magnitudis poſſibilitas ptis cu
iuſlibet ptis demr̄ate ē ps vni' poſſibilitatꝭ demr̄a
te: ꝛ ita poſſibilitas qnōcūq̄ꝫ ponat̄ i pō ſequit̄ ꝙ
poſſit iueniri i actu ſ̄m diſpōne iſta. ꝛ ſi nō ꝯtigēt tc
pō erit fruſtra. ſic igit̄ appet ꝙ duplex eſt additio
ſ. vna i q̄ poſſiᵗᵃˢ cuiuſlibet ptis addite ē alia a poſ
ſibilitate alteri' ptis. nec ſt̄ ille poſſibilitates ptes
alicui' vni' poſſibilitatꝭ. Alia ē additio i q̄ poſſibili
tates ad additioneꝫ ſt̄ ptes vni' poſſibilitatꝭ ita ꝙ
ex oīb' illis poſſibilitatib' pticularib' ſit vna poſſi
bilitas totalis. ¶ Uñ additio q̄ ē i nūo ē de gñe pᵉ
additiōis: qꝛ nō oēs poſſibilitates ad additionē i
nūis ſt̄ pteſ vni' poſſibilitatꝭ: ſꝫ additio q̄ ē i magni
tudie ē de gñe 2ᵉ additiōis: qꝛ ex oīb' poſſibilitati
b' ſit vna poſſibilitas. Poſtea aſſignat ꝯ̄ᶜᵒʳ cāꝫ ꝓp
quā oēs potētie q̄ ſt̄ i additiōe vniuſcuiuſq̄ꝫ ptis
magnitudis ſt̄ pteſ vni' potētie ꝛ ſic nō ē i nūo. Cā
hui' ē. qꝛ magnitudo eſt vna ꝛ ꝯtinua ꝛ numer' nō.
¶ Intelligēdū ē ſic dcm̄ ē ſup̄ ꝙ oīs pō vna p̄t re
duci ad actū. ſꝫ nō opꝫ ꝙ oēs pōe diuerſe poſſint
ſil' reduci ad actū. Et qꝛ ex oīb' poſſibilitatib' i ad
ditiōe magnitudinū ſit vna poſſibilitas: iō illa poſ
ſibilitas p̄t reduci ad actū. al'r eſſet fruſtra. ꝛ qꝛ ex
oīb' poſſibilitatib' q̄ ſt̄ ad additioneꝫ i nūis nō ſit
aliq̄ vna poſſibilitas: iō nō opꝫ ꝙ oēs ille potētie
poſſint ſil' reduci ad actū ut ē i capl'o p̄cedēti plani
us declaratū. ¶ Intelligēdū tñ ꝙ additionē ma
gnitudis ad magnitudinē fieri i iſiᵐ p̄t itelligi du
pl'r. vno mō ꝑ gñatiōeꝫ ꝯtinuā noue magnitudis.
ut ſi imaginet̄ ꝙ de nouo aliq̄ gñet̄ magnitudo pe
dalis q̄ꝫtitatꝭ ꝛ addat̄ toti magnitudini p̄cedēti ꝛ h̄
ꝯtinue. Et ſic itelligēdo dico ꝙ ſi talis additio ꝓce
deret i iſiᵐ ex h̄ foꝛte nō ſeq̄ret̄ ꝙ nō poſſet eē aliq̄
vna magnitudo actu iſiᵗ imo ſp̄ magnitudo creſcēs
erit finita q̄ꝫuis erit maioꝛ q̄ꝫ pri': ꝛ ſic intelligēdo
additionē fieri ad magnitudinē nō ē illa ꝓpō va.
q̄ꝫtacūq̄ꝫ ē magnitudo i pō: tātā ꝯtigit eā eē i actu.
nec ex iſtis poſſiᵗᵇ' ptialib' ptiuꝫ gñandaꝝ ſit aliq̄
vna poſſibilitas demr̄ata: nec ſic loquunt̄ pħus ꝛ
ꝯ̄ᶜᵒʳ h̄ de additiōe. nec ualet ꝯ̄ñtia pħi h̄ ſ̄m h̄ itelle
ctū: imo ſ̄m illo intellectu pħs nō fac̄ ꝯ̄ñtiā p̄dictā.
Alio mō p̄t itelligi ꝙ fiat additio vni' p̄exiſtis ad
p̄ñiale p̄exñs ꝑ diſionē ptis ab vna magnitudine
ut ſi. a. ꝛ. b. ſint due magnitudies ꝛ ab. a. auferat̄
q̄ꝫtitas pedalis ꝛ addat̄ ipi. b. ꝛ poſtea auferat̄ alia
q̄ꝫtitas pedalis ab. a. ꝛ addat̄ ipi. b. ꝛ ſic in iſiᵐ: ꝛ
ſic talis additio i iſiᵐ eēt poſſibilis nec̄io: ſequit̄ ꝙ
aliq̄ magnitudo eēt actu iſinita: qꝛ ſi ab. a. p̄nt au
ferri iſinite ptes eiuſdē q̄ꝫtitatꝭ ꝛ addi ipi. b. ic ſeq̄t̄
nec̄io ꝙ. a. eēt actu iſiᵐ: qꝛ in nullo finito ſt̄ iſinite
ptes eiuſdē q̄ꝫtitatꝭ q̄rū q̄libet ſit total'r ex aliā ſeq
tur etiā ꝙ ipm. b. poſſit eſſe actu iſinitū: qꝛ ſicut. a.
pōt diuidi ꝛ ſucceſſiue addi ipſi. b. ita totū. a. poſſet
ſil' addi ipſi. b. qua additiōe facta. b. eēt actu iſiᵐ:
qꝛ hēret i ſe iſinitas ptes eiuſdē q̄ꝫtitatꝭ: q̄rū q̄libet

ē totalr ex aliā. ſ3 nō ē ſic i additiōe numerox: q2 numer9 creſcit p diuiſionē cōtinui. ſed ɔtinuū nō pōt ſil' diuidi ſm oia pūcta: ſic vna magnitudo tota pōt ſil' addi alteri magnitudini: ꝛ ſic itelligēdo additionē fieri nō p gñationē noue ptis ſ3 p additionē ptiū ꝑexñtiū eiuſdē q̄titat̄ i infinitū hn̄ tenet ɔñria phi ut ē viſū. Et ꝙ phs ſic itelligat additionē fieri: patet qm̄ ſ3 ph3 mā pª ē igñabilis ꝛ icorruptibilis: ita ꝙ ipoᵉ ē aliquā portionē3 māe pᵉ fieri de nouo. Silr ſm ɔᶜᵒ oīs q̄titas corpea ē eterna: q2 oīs q̄titas corpea ut ē q̄titas celi q̄ ē et'na ſm eū ul' ē i mā pª iſepabilis ab ea. ꝛ ita nō eſt poˡᵉ ꝙ ſit aliq̄ q̄titas noua: ꝛ iōi additiōe corpis ul' magnitudinis nō pōt fieri additio p gñationē3 noue ptis magnitudīs: ſ3 op3 ꝙ fiat p additionē magnitudīs ꝑexñtis. ꝛ iō ſi fiat additio i iñm op3 ꝙ hoc fiat p ablatiōnē vni9 ptis magnitudis ꝑexñtis ad additionē3 illi9 ptis alteri magnitudini. Hec ēt vi itētio ɔˡⁱˢ hic. d. ꝙ i additiōe magnitudis oēs poſſibilitates in additiōe ſūt ptes vni9 poſſibilitat̄: q2 ſic ſt' ptiales poſſibilitate3 i additiōe ptiū: ita vna poſſibilitas i illo toto ut ſil' addat̄ totū ꝛ poſſibilitates ad additionē ptiū ſt' ptes toti9 poſſibilitat̄ q̄ ē ut totū ſil' addat̄. ¶ Ex iſtis apparet ꝙ theologi q dicūt deū poſſe creare nouā q̄titatē corpeam ꝛ poſſe eā addi alteri corpi ifinito. ꝛ ſic i iñm. nō pñt uti illa ꝑpōne phi. q̄tacūqȝ ē magnitudo i pō tantā ɔtigit eā eē i actu: q2 illa ꝑpō ſic ē itelligēda ſm ph3. v3. q̄ta ē magnitudo i pō p additionē ptium ꝑexñtiū nō de nouo gñataꝝ tātā ɔtingit eā eſſe in actu. Uñ aliq theologi cōcederēt ꝙ de9 poſſet addere celo maiorē q̄titatē quā hēt: ponam9 igit̄ ꝙ faceret celū i duplo mai9 q̄ ē adhuc poſſet facē iterū celū i duplo mai9. ꝛ itex i duplo mai9: ꝛ ſic i ifinitū: ita ꝙ q̄cūqȝ magnitudie finita data poſſet deus facē magnitudinē duplā. ꝛ tñ negarēt deū poſſe facē magnitudinē actu ifinitā: q2 forte h̄ ɔcludit ɔdictionē ꝛ ſ3 v'itatē nō ſequit̄ formalr. ſi de9 pōt facē magnitudinē duplā ꝛ itex duplā. ꝛ ſic i iñm. ḡ pōt facē magnitudinē actu ifinitā. ¶ Et ſi dicat̄ q̄ta ē magnitudo i pō. ꝛ ſi ſic itelligit̄ ꝙ poˡᵉ ē tātā magnitudinē eē i actu q̄ta fieret ex oīb9 illis additiōib9 ptiū de nouo gñataꝝ poſito ꝙ ſil' adderent̄. Dico ꝙ illa ꝑpō ē fl'a nec ſic itelligit̄ phs. ꝛ iō illa ꝑpoſitio famoſa ē ſic itelligēda ſic dcm̄ ē. v3. ꝙ q̄ta eſt magnitudo in pō p additionē ptiū ꝑexñtiū3 nō de nouo gñataꝝ tāta pōt eē in actu. ꝛ per h̄ pōt r̄ñderi ad difficultates que ſūt circa augmētū formarū in infinitum ut patet intuenti.

¶ Infinitū āt nō idē ē i motu ꝛ magnitudie ꝛ tpe tanq̄ȝ vna q̄dā nā: h̄ poſteri9 dr ꝛ ſm pus: ut mot9 qdē q2 pōr ē magnitudo i q̄ mouet̄: aut alterat̄: aut augmētat̄. Tps āt pp motū. Nūc qdē enim utimur his: poſterius aūt tētabim9 dicere: ꝛ qd ē vnūquodqȝ: ꝛ q2 oīs magnitudo ſit i magnitudines diuiſibilis.

¶ Hec eſt 3ª pars pñˡⁱˢ huius caplī in qua phūs includit q̄ſdā ɔnes que ſequunt̄ ex dictis ꝛ ex dicēdis. Et hec ps cōtiet tres pticulas: q2 in pª decl'at ꝙ ifinitas nō eodē mō repit̄ i magnitudie motu ꝛ tpe. In 2ª ibi [Nō remouet aūt.] Decl'at̄ ꝙ v'itas iā decl'ata. ſ. ꝙ nulla magnitudo ſit ifinita in actu nō ipedit nec deſtruit ɔſiderationē matheᶜᵒꝝ. In 3ª ibi [Qm̄ aūt.] Declarat̄ ꝙ ſi iñm ē eū op3 ꝙ ſit cā ut mā. In pª igit̄ pticula hui9 ptis decl'at̄ ꝙ iñm nō eodē mō repit̄ i magnitudie motu ꝛ tpe. ꝛ hec ē 43ª ɔ hui9 libri q̄ ꝑbat̄ ſic. Illō qō repit̄ in plib9 ſm pus ꝛ poſteri9 nō repit̄ eodē mō i illis. ſ3 iñm repit̄ i magnitudie motu ꝛ tpe ſ3 pus ꝛ poſteri9. ḡ iñm nō eodē mō repit̄ i magnitudine motu ꝛ tpe. maior patet de ſe. ꝛ mior ꝑbat̄: q2 iñm nō repit̄ in motu niſi q2 pus repit̄ i magnitudie: ꝛ iñm n̄ repit̄ i magnitudie niſi q2 pus repit̄ i motu. ḡ iñm repit̄ i magnitudine motu ꝛ tpe ſm pus ꝛ poſteri9. ꝛ ꝙ iñm nō repiat̄ i motu niſi q2 pus repit̄ in magnitudie. nec repit̄ i tpe niſi q2 repit̄ in motu. māifeſtu3 erit ex ſequētib9. ꝛ ꝙ oīs magnitudo ē diuiſibilis i magnitudies. nūc aūt utit̄ phs iſtis ſupponendo ea abſqȝ ꝑbatiōe. ¶ Notādum ſ3 ɔᶜᵒ hic ꝙ h̄ qō phūs dic hic ꝙ oīs magnitudo ē diuiſibilis i idiuiſibilia. ꝛ ꝙ ipe decl'abit h̄ poſtea: ſignificat ꝙ magnitudinē eē diuiſibilē i ſemp diuiſibilia ē notū p ſe: ꝛ tñ cā hui9 idiget demr̄atione. Uñ nō eſt ita ſicut antiqui exiſtimabāt. ſ. ꝙ geometer accipit h̄ a nāli q̄ſi nō eēt p ſe notū geometre. imo iſtō eſt p ſe notū apō geometrā. ſ. ꝙ magnitudo diuidit̄ i ſemper diſibilia. ꝛ nālis demr̄at ei9 cām q̄ ē ꝙ magnitudo nō cōponit̄ ex idiuiſibilib9. ꝛ ſic apparet per ɔᶜᵒ ꝙ aliqd pōt eē notū. ꝛ tñ cā illi9 pōt demr̄ari.

¶ Non remouet aūt rō neqȝ methematicos a cōſideratiōe auferēs ſic eē aliqd infinitū: ut actu ſit i augmētū itrāſibile. Neqȝ eni ſic idigēt ifinito: neqȝ eni utunt̄: h̄ ſolū eē q̄tācūqȝ uelint finitam.

¶ Hec ē 2ª pticula 3ᵉ partis pñˡⁱˢ hui9 caplī. i q̄ determinat̄ ꝙ v'itas iā decl'ata. ſ. ꝙ nulla ē magnitudo actu ifinita: nō ipedit nec deſtruit ɔſiderationē matheᶜᵒꝝ. ꝛ hec ē 44ª ɔ hui9 libri q̄ ponit̄ ſb hac forā. ſ. ꝙ negās magnitudinē eē actu ifinitā nō deſtruit aliqō fundamētū matheᶜᵒꝝ. ꝛ ɔ ꝑbat̄ dupl'r. ꝛ pª ſic. negās illud q̄ matheᶜⁱ nō idigēt nō deſtruit aliqō fundamētū matheᶜᵒꝝ. ſed negās magnitudinē eē actu ifinitā nō negat aliqd quo matheᶜⁱ idigent. ḡ negās magnitudinē eē actu ifinitā non deſtruit aliqō fūdamētū matheᶜᵒꝝ. maior patet de ſe. ꝛ minor ꝑbat̄. q2 matheᶜⁱ nō idigēt ponē i demōſtrando aliquā magnitudinē eē actu ifinitā. ſed ſufficit ei3 ponē magnitudinē finitā q̄tā uolūt. pñt eni ponere magnitudinē maiorē celo finitam. vñ pñt ponē magnitudinē3 ita magnā ſic uolūt ꝛ h̄ eis ſufficit. Uñ cū dicūt. extrahām9 lineā i iñm: nō itēdunt loq de aliq̄ linea ifinita: ſ3 itēdūt accipe lineā q̄tācūqȝ uolūt. ꝛ dicit ɔᵗᵒʳ ꝙ h̄ eis accidit q2 nō ɔſiderāt de magnitudie ſm ꝙ ē finis corpis nālis ſ3 ſ3 ꝙ ē in nō corpore. i. ſm ꝙ magnitudo abſtrahit a corpe nāli. ¶ Intelligēdū hic ꝙ matheᶜⁱ nō utit̄ i ſuis demr̄atiōib9 cathegoricis linea ifinita. nec ēt utunt̄ linea finita q̄tācūqȝ lōga. ꝛ h̄ i demr̄atiōe cathegorica. qm̄ nō utunt̄ aliq tali ꝑmiſſa. v3. aliq̄ linea recta eſt lōgior diametro mūdi: nec ꝙ linee recte eque diſtantes ꝑtendunt̄ in infñm. ſed utunt̄ ꝑpoſitionib9 hipotheticis cōditionalib9. v3. ſi eēt linea recta q̄drupla ad ſemidiametrū: illa eēt maior diametro mūdi. ꝛ ſi linee recte eq̄ diſtātes in infinitu3 ꝑtēderentur nunq̄ȝ cōcurrerēt. nunc autem

ad ueritatē cōditionalis non reqrif ꝙ antecedēs ſit uerū:nec etiā ꝯſequēs.Uñ mathe^cus nō demō-ſtrat ex falſis:nec ēt utif aliqua ꝓpoſitiōe falſa tanꝙ̄ p̄miſſa ex qua demōſtrat.ſ3 utif bñ aliq̄ ꝓpoſitione falſa tanꝙ̄ antecedēte uel cōſequēte in ꝯditionali qua utitur tanꝙ̄ p̄miſſa.

C Maxime aūt magnitudi ſ3 eādē ieſt ſecari rōnē:q̄ltūcūq3 magnitudo ſit altera Quare ad demr̄andū qdē nllo mō nihil differret.Eē āt i exñtib^9 erit magnitudib^9

C Scdo ꝓbaf ſic eadē ꝯ.ſ.p ſignū q̄ddam.v3.ꝙ negāe magnitudinē eē actu īfinitā nō deſtruit aliqd fūdamētū mathe^cor.qm̄ nō op3 mathe^cum ponē aliquā lineā3 actu īfinitā.aut aliquā aliā magnitudinē actu īfinitā.ꝛ ſignū hui^9 ē.qm̄ illd qd p̄t demō-ſtrari i linea maxia:pōt ēt demōſtrari i linea minori.poſſum^9 eni lineā diuidē minorē i q̄cūq3 ꝓportione ſ3 quā pōt diuidi linea maior ꝛ ſic ē de multis alijs que accidūt lineis ꝛ alijs magnitudinib^9.ꝛ ſic nō op3 ponē magnitudinē īfinitā:ſ3 oē illd qd pōt demōſtrari ponēdo lineā poſſit etiam demonſtrari ponendo lineam finitam tm̄.

C Qm̄ aūt cāe diuiſe ſūt quadrifariā:manifeſtū ꝙ ſicut mā īfinitum cā eſt:ꝛ quod eē quidem ipſi priuatio eſt. Per ſe autem ſubiectum continuum ꝛ ſenſibile eſt.

C Hec ē 3^a particula 3^e ptis p̄n^lis hui^9 capl'i i q̄ determinaf ꝙ ſi īfi^m ē cā op3 ut ſit cā ut mā. ꝛ hec eſt 45^a ꝯ̄ hui^9 libri que ꝓbaf dupl'r.p̄ p rōnē.2° p qdam ſignū.p̄ igif ꝓbaf ſic:illd qd eſt p̄uatio ſi ſit cā op3 ꝙ ſit cā ut mā:ſed īfi^m ē p̄uatio igif īnfi^m ſi eſt cā op3 ꝙ ſit cā ut mā.patet maior.tū q2 nihil qd ē priuatio ē cā formalis efficiēs ul' finalis ut patet manifeſte.igitur ſi illud qd eſt p̄uatio eſt cā op3 ꝙ ſit cā ut mā.tū q2 priuatio ſemp ē a mā.ꝛ ē quodam mō idē cū illa numero ut dictū eſt p̄ hui^9.ḡ ſi p̄uatio ſit cā:op3 ꝙ ſit cā ut mā:ꝛ ita patet maior.minor u^o demōſtraf.q2 eē.i.q̄ditas ipſi^9 īfiniti ē p̄uatio finiti p ſe.tñ ſc̄dm illi^9 p̄uationis.ſ.īfiniti ē corp^9 ꝯtinuū ſenſibile.i.corp^9 cōpoſitū ex mā ꝛ forā. Et dicit hic ꝯ^tor ꝙ corp^9 cōpoſitū ex mā ꝛ forā eſt ſc̄dm īfiniti ſ3m ꝙ ē mālr:nō ſ3 ꝙ ē abſtractū formalr.vñ l3 mā nō ſit ſc̄dm īfiniti:ſ3 cōpoſitū.tñ cōpoſitū p mā3 ſuā ē ſc̄dm īfiniti.nō aūt p formā.hec ꝯ^tor.ꝛ itelligit p mām ptes q̄ntitatiuas.p formā u^o itelligit ip3 totū:ul' ipſa3 formā toti^9 ut p̄us ē expoſitū.

C Videnf aūt ꝛ oēs alij ſicut mā utētes infinito.Unde incōueniēs ē cōtinēs ipſum facere:ſed nō cōtentum.

C Secūdo ꝓbaf eadē ꝯ per qdā ſignū ſic.ſicut oēs antiqui ponētes īfi^m utunf īfinito tanꝙ̄ mā:ut plato q poſuit magnū ꝛ paruū eē mā3.ꝛ illi qui poſuerūt unos eē mām re3:oēs iſti ponūt mām eē i talib^9.ꝛ hoc ē ſignū ꝙ ſi īfi^m ē cā ꝙ ſit cā ut mā.ꝛ cu3 oēs iſti ponūt īfi^m eē cām eēt icōueniēs facē ipſum īfi^m eē ꝯtinēs nō ꝯtētū.qm̄ mā nō ꝯtinet ſ3 ꝯtinef.

C Capl'm 6^m tractatus ſecūdi in quo ſoluunf rōnes ꝓbantes infinitum eſſe.

Eliquū aūt ē aggredi:ſ3m quas rōnes infinitū eē uidef: nō ſolū potētia:ſed ſicut determinatū eſt. Alia

r

quidē ipſorum non neceſſaria ſūt. Alia u^o habent quaſdam naturales contrarietates.

C Iſtd eſt 6^m capl'm hui^9 tractat^9.in quo ſoluunf rōnes ꝓbātes infi^m eē:ꝛ ꝯtinet q̄tuor ptes p̄n^les.q2 i p̄^a phūs ꝓponit intētionē ſuā:ꝛ cā3 itētiōis. In 2ª ibi [Neq3 eni ut gñatio.] Soluit 3^am rōnē ſuperi^9 in 2° capl'o poſitā ad ꝓbādū infi^m eē in actu.nā duas rōnes ibi factas.ſ.p̄^am ꝛ 2^am nō ſoluit q2 ꝯcludūt uerū. In 3ª pte p̄n^li ibi [Ampli^9 aūt.] Soluit q̄rtā rōnē ꝓbātē īfi^m eē. In 4ª ibi [Intelligibile autē.] Soluit 5^am rōnē ꝓbātē infi^m eē. C In p̄^a igif pte p̄ncipali huius capl'i phūs ꝓponit itētionē ſuā.ꝛ cā3 itentiōis.d.ꝙ reliquū ē.i.reſiduū negocij de īfinito ē aggredi ad ſoluēdū rōnes ſ3m q̄s vi3 infi^m eſſe nō ſolū pō ſicut determinatū ē. hec igif ē intentio phi.ſ.ſoluē rōnes ꝓbātes aliqd corp^9 eē actu īfi^m. ꝛ cā itētiōis ē.q2 aliq̄ illa3 rōnū nō ſūt necīe.i.nō cōcludūt de neceſſitate id qd argumēta itēdūt cōcludē q̄uis p̄miſſe ſint uere. ꝛ aliq̄ rōnū illa3 hñt alias uñs:q2 ſunt falſe ex hoc:q2 accipiūt p̄miſſas falſas. ꝛ hñt ꝯrietates:hoc ē hñt ꝯdictiōes ueras vñ iſta ē cā intētionis:q2 q̄dā illa3 rōnum capiūt p̄miſſas ueras:ſ3 nō cōcludūt illd qd intendūt. ꝛ q̄dā illa3 rōnū accipiūt falſa. Et ꝯ^tor dicit hic ꝙ q̄dā illo3 ſermonū ſunt ueri.ſ3 ex illis nō ſequif illd qd reputāt ſequi:ꝛ quidā ſermōes ſunt falſi.ꝛ habent ꝯdictiones ueras.

C Neq3 enim ut generatio nō deficiat:neceſſarium eſt infinitum eſſe actu ſenſibile corpus.Cōtingit eni3 alterius corruptionem alterius generationē eſſe:cū omne finitum ſit.

C Hec eſt 2^a ps p̄n^lis hui^9 capl'i in q̄ ſoluif 3^a rō ꝓbās īfi^m eē in actu.ꝛ p̄^a ꝛ 2^a rō nō ſoluunf hic.q2 cōcludunt ue3.ſ.ꝙ aliqd ē infi^m in pō ut patet.p̄^a eni rō que ē de tpe ꝓbat tp̄s eē infi^m.ꝛ patet ꝙ hoc ſit uerum.ſ.tp̄s eē infi^m i pō mō ſupius expoſito.ꝛ hoc cōcludit illa rō.ſilr 2^a rō que ē de diuiſiōe ꝯtinui i infi^m cōcludit ue3.ſ.ꝙ infi^m ē in pō.iō illas rōnes nō ſoluit phūs hic.ſed alias rōnes p q̄s vi3 ꝓbari ꝙ aliqd corp^9 eſt actu īfi^m. Tertia rō fuit illa:gñatio ē eterna ꝛ nunꝙ̄ deficit.ḡ.op3 ponē aliqd corpus actu infi^m ex quo d3 fieri gñatio.qm̄ ſi illd corpus eēt finitū:tādē cōſumeref p cōtinuā ablationē ab eo. C Iſtā igif rōnem ſoluit phūs dicēs ꝙ nō oportet aliqd corp^9 ſenſibile eē actu īfi^m ne deficiat gñatio.qm̄ cōtingit alteri^9 gñationē alteri^9 corruptionē eē.cū ḡ oē qd eſt manet finitū ꝓpter hoc gñatio non deficit:q2 gñatio vni^9 eſt corruptio alteri^9.ꝛ ecōuerſo.ſ3 ſi gñatio vnius nō eēt corruptio alteri^9.ꝛ gñatio nunꝙ̄ deficēt:oporteret ponere aliqd corp^9 eſſe actu infi^m. Et dicit ꝯ^tor hic ꝙ iſta rō eſt uera.ſed nō cōcludit illud qd ipſi intēdebāt cōcludere. Eſt enim iſta rō uera.q2 accipit uerū.ſ.ꝙ gñatio nunꝙ̄ deficit.ſed nō cōcludit illud qd ipſi intēdebāt ꝯcludē.ſ.ꝙ aliqd corp^9 ſenſibile eſt actu infi^m. C Intelligēdum ꝙ ſi gñatio nunꝙ̄ ceſſet:ſi ad gñationē vni^9 nunꝙ̄ ſequaf corruptio alteri^9:tūc ſp̄ p gñationē fieret nou^9 loc^9 i q̄ gñatu3 recipef.ꝛ loc^9 p̄m^9 remaneret.ꝛ ſic eēt loc^9 infinit^9.ꝛ per ꝯñs corp^9 īfinitū.ſ3 q2 generatio vni^9 eſt corruptio alteri^9:iō nō op3 ꝙ ſi aliq̄ res gñanf ꝙ no-

unus locꝰ gñet. Imo i eodē loco i q̄ vna res corrūpit: i eodē loco gñat alia res. ſi enim ſp̄ i gñatiōe remaneret locꝰ p̄or. ⁊ ēt nouꝰ locꝰ gñaret: oporteret neceſſario locū eē i actu ifim. ⁊ ēt corpꝰ ſenſibile actu ifim. qm̄ ſi ſp̄ fieret gñatio: ⁊ nihil corrūperet ex oībꝰ rebꝰ gñatis tādē fieret aliqd actu ifim. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ ponēdo plēs foīas ſubales i eadē mā ſit ſic aīaȝ itellectiuā ul' ſenſitiuā ⁊ formā mixti. nō erit ulr̄ uerū ꝙ gñatio vniꝰ ſit corruptio alteriꝰ. qm̄ i itroductiōe aīe nō corrūpit aliq̄ foīa ſubalis p̄cedēs. ⁊ ita ē gñatio ſine corruptiōe. illa igit ꝑpō. ſ. gñatio vniꝰ ē corruptio alteriꝰ ē itelligēda de gñatiōe ⁊ corruptiōe formaꝝ ſubaliū ꝯriaꝝ. ſ. ꝙ gñatio vniꝰ foīe ē corruptio foīe ꝯrie p̄exñtis i eodē ſb iecto. Nec ē ad itētionē p̄bi. ꝙ oīs gñatio vniꝰ eſt corruptio alteriꝰ. ſuffic̄ eni ꝙ aliq̄ gñatio ſit alteriꝰ corruptio ad h̄ ꝙ videat ifim nō eē actu. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ ex illo loco pōt accipi ꝙ gñatio ⁊ corruptio ſit vna mutatio. gñatio eni t̄mini ad quē mutatiōis ē corruptio t̄mini a q̄. vñ ſic idē ē morꝰ quo aliqd recedit ab vno loco: ⁊ q̄ tēdit ad aliū locū: ita eſt eadē mutatio q̄ vna foīa gñat: ⁊ q̄ foīa ꝯria corrūpit: q̄uis eni gñatio alicuiꝰ: ⁊ corruptio eiuſdē ſint ꝯria. tñ gñatio vniꝰ ⁊ corruptio alteriꝰ nō ſunt ꝯria. ſed ſunt eadem mutatio ut viſum ⁊ determinatum eſt ſupra p̄m de gñatione.

ℭ Ampliꝰ tāgi ⁊ finiri alteꝝ eſt. Hoc qdē eni ad aliqd ⁊ cuiuſdā. Tāgit enim aliqd oē ⁊ finitoꝝ alicui accidit. Finitū āt nō ad aliqd ē: neq̄ tāgē tāgēti cōtigens eſt.

ℭ Hec ē 3a ps p̄ñtis huiꝰ capli. i q̄ ſoluit 4a rō ꝓbās ifim eē i actu. ⁊ rō eſt illa. oē corpꝰ finitū finit ad aliqd ⁊ tūc q̄rit aut illō aliō ad qō finit ē finitū ul' ifinitū. ſi ifim habet ꝓpom. ſi vō finitū opȝ ꝙ finiat ad aliqd aliō. ⁊ q̄rēdū ē de illo ſic p̄us. ⁊ ſic ul' eēt ꝓcedē i ifim. ita ꝙ ex̄ oē corpꝰ finitū eſt dare aliō corpus. ⁊ ſic habet ꝓpoſitū. ſ. ꝙ aliqd ē actu ifim: uel opȝ dare ꝙ illō corpꝰ ad qō corpꝰ fim finit ſit actu. ⁊ h̄ ē ꝓpoſitū. ℭ Hāc rōnē ſoluit ph̄s. d. ꝙ nō eſt idē finiri ⁊ tāgē aliō ſiue icludi ab alio. nā cōtactꝰ dr̄ ad aliō. q̄ oē tāgens tāgit aliqd alteꝝ: ⁊ reqrit aliqō extriſecū qō tāgat. ſȝ finitas rei dr̄ reſpectu ſuiipſiꝰ. ⁊ nō i reſpectu alteriꝰ. Uñ illō corpꝰ dr̄ finitū qō ꝯtinet ab vno t̄mio: ul' a t̄minis q̄ ſt ſue ſupficies: ⁊ nō ſupficies corpoꝝ ex̄neoꝝ. ⁊ ex h̄ patet ꝙ ꝯtactꝰ nō ē idē qō finitas. ⁊ iō nō opȝ ꝙ oē corpus finitū tāgat aliō corpꝰ ⁊ finiat ad aliō corpus ex̄ ipm: q̄ corpꝰ dr̄ finitū: q̄ ꝯtinet termis ꝓprijs: ⁊ nō q̄ finit ad aliō corpꝰ extriſecū. Ad formā igit cū dr̄ ꝙ oē finitū finit ad aliqd. Dico ꝙ ē ueꝝ: uel ad aliqō ſui: ul' ad aliqd aliō extriſecū. ſȝ nō opȝ ꝙ oē finitū finitet ad aliō extriſecū. Et ſi q̄rat de illo qō finit ad itrinſecū ad qō illō intrinſecū finit. Dico ꝙ finit ꝑ ſeipm: ⁊ nō finit ad aliō cū ſit ultimꝰ terminꝰ. qm̄ ultimꝰ terminꝰ nō reqrit terminū ulteriorē ad quē finiatur. ſed ſeipſo finitur.

ℭ Intelligētie āt credē icōuenicē ē. Non eni i re abūdātia ⁊ defectꝰ ē: ſȝ itelligētia. Unūqōq̄ eni nr̄ȝ itelliget aliqs multiplr ſeipo augmētās i ifinitū. Sȝ nō ꝑp h̄ ex̄ aliqd ē: aut ex̄ tātā magnitudinē quā habemus: q̄uis intelligit aliqs. ſed qm̄ eſt: hoc aūt accidit.

ℭ Hec ē 4a ps p̄ñtis huiꝰ capli. i q̄ ſoluit 5a rō ꝓbans ifim eē i actu q̄ rō fuit illa. Contingit imaginari ex̄ mūdū aliqō corpꝰ uacuū. ⁊ ex̄ illō corpꝰ ul' uacuū ꝯtingit imaginari aliō corpꝰ. ⁊ ſic in infinitum. cū igit imaginatio nō decipit. ſequit ꝙ ex̄ oē corpus ſit aliqō corpꝰ aliō. ⁊ ꝑ ꝯñs aliqd ē infinitū i actu. ℭ Huic rōni rñdet ph̄s. d. ꝙ icōuenicē ē credē intelligētie. i. imaginationi. qm̄ aliqs pōt imaginari vnūquēq̄ nr̄m eē maiorē q̄ ſit. nec ꝑp h̄ ſequit ꝙ aliqs nr̄m ſit maior q̄ ē. vñ imaginatio ſequit rem ex̄: ita ꝙ quāta res pōt eē tāta pōt imaginari. ſed res nō ſequit imaginationē. q̄ opȝ ꝙ quanta res pōt imaginari ꝙ tanta ſit in re.

ℭ Tempus aūt ⁊ morꝰ infinita ſūt ⁊ itelligentia nō ꝑmanente accepto.

ℭ Cū ph̄s narrauit ꝙ res nō ſequitur imaginationē ulr̄: narrat q̄ ſt illa q̄ ſt ifinita in eē ſicut ⁊ in imaginatiōe. d. ꝙ tp̄s ⁊ motus ſūt ifinita ſm eē: ſicut ſūt infinita in imaginatione. ſȝ ꝙ iſta cōueniāt. ſ. imaginatio ⁊ eſſe: hoc eſt ꝑ accñs.

ℭ Magnitudo āt neq̄ diuiſione neq̄ itelligibili augmētationem infinitum.

ℭ Sȝ magnitudo nō ē diuiſibilis. ſupple i ptes eiuſdē q̄titatis nec ēt i eē. nec i imaginatiōe v̄a. q̄uis in eē ſit diſibilis i ifim i ptes eiuſdē ꝓportionis. vñ aliq dicūt ꝙ ph̄s ſoluit hic p̄am rōnē ⁊ 2am q̄ ſunt de tp̄e ⁊ de diuiſione magnitudinis. ſȝ ſiue ſoluit eas hic: aut nō: nō eſt ad p̄ñs curādū: q̄ ſolutiones illarū rōnū patēt ex p̄cedētibus.

ℭ Sed de infinito quidem quō eſt: ⁊ quō nō eſt: ⁊ quid eſt: dictum eſt.

ℭ Hic ph̄s recapitulat. ⁊ poſſet poni. 5a ps p̄ñtis huiꝰ capli in qua dicit ph̄us ſic. ꝙ de ifinito quō eſt: ⁊ quō nō eſt: ⁊ qd eſt: ſatis dictum eſt.

ℭ Incipit liber quartus in quo ꝑſcrutat de loco uacuo ⁊ tp̄e.

ℭ Tractatꝰ p̄mꝰ i q̄ ꝑſcrutat de loco an locꝰ ſit: ⁊ quō eſt: ⁊ quid eſt. Caplm p̄m an locus ſit.

S Imilr aūt neceſſe eſt phiſicū ⁊ de loco ſic̄ ⁊ de ifinito ꝯſiderare ſi eſt: aut nō: quō eſt: ⁊ quid eſt.

ℭ Iſte ē liber q̄rtꝰ in q̄ perſcrutat de uacuo ⁊ tp̄e. ⁊ ꝯtinet tres tractatꝰ. qm̄ in p̄ determinat de loco. In 2o determiat de uacuo. ⁊ icipit ibi [Eodē āt mō.] In 3o vō tractatu det'inat de tp̄e. ⁊ icipit ibi [ꝯñs āt.] Primꝰ t'ctatꝰ ꝯtiet. 7. capl'a. i p̄ iqrit an locꝰ ſit. In 2o ibi [Qm̄ āt qdē.] Inquirit diſputatiue qd ſit locus. In 3o ibi [Poſt hoc aūt.] Perſcrutat de modis dicēdi i: ut ꝑ hoc videat quot modis eēndi in: corpꝰ dr̄ eē in loco. In 4o ibi [Q̄ aūt forme.] Ponunt ſuppōnes de loco. ⁊ alia necīa ad iueſtigādū diffōnē loci ut ꝑ h̄ pateat quō locꝰ ē. In 5o vō ibi [Iā igit mãifeſtū.] Inueſtigat ⁊ ꝯcludit diffō loci de loco. In 6o ibi [Cū qdē igit.] Oñdit quō diuerſa diuerſimode ſūt in loco. In 7o ibi [Manifeſtū aūt ē ex his.] Soluit q̄dā dubitatio circa eē loci. ℭ Primū igit camꝰ i q̄ i

quirit an loc⁹ ſit. ꝯtinet tres ptes p̃n^{les}. q: i p̃ª pħs ponit itẽtionẽ ſuã ꝛ difficultates q̃ accidũt circa i tẽtionẽ ei⁹. In 2ª ibi. ꝙ qdẽ igit loc⁹ ẽ. ponit rõ nes ꝓbãtes locũ eẽ. In 3ª ibi. at vo hẽt defectũ. ponit rõnes ꝓbãtes locũ nõ eẽ. p̃ª igit ps ẽ pti declaratiua ꝛ ptim narratiua. Scda vo ps ẽ pti inq ſitiua ꝛ pti declaratiua. Tertia autẽ eſt inqſitiua. ¶ In p̃ª igit pte p̃n^{lis} hui⁹ capli. pħs ꝓponit itẽtio nẽ ſuã. ꝛ ꝯtinet duas pticulas. qrũ in p̃ª declarat ꝙ determinãdũ ſit de loco. In 2ª ibi. Habet eni mul tas. Narrat difficultatẽ circa locũ. In p̃ª igit pti cula hui⁹ ptis pħs ꝓponit itẽtionẽ ſuã dicẽs ꝙ ſi cut nalis hẽt ꝯſiderare de ifinito: ita ꝛ de loco. ꝛ ꝓ ponit tria que ꝯſiderãda ſũt de loco. qrũ p̃m ẽ an lo cus ſit. Secũdũ eſt quõ loc⁹ ſit. ꝛ h̃ qũtũ ad ꝯditio nes ꝛ ꝓprietates ei⁹. Tertiũ vo eſt qd ſit loc⁹. Sic igit appet ꝙ in determinãdo de loco eſt ꝯſiderãdũ de tribus. ſ. de eſſe loci. ꝛ de proprietatibus ꝛ con ditionibus loci. ꝛ de quiditate loci.

¶ Et ea nãq; que ſunt: omnes opinantur alicubi eſſe. Qđ eni nõ eſt: nuſq; eſt. Ubi enim eſt tragelaphus aut phlegias.

¶ Cũ pħs ꝓpoſuit eẽ determinandũ de loco decl'at ꝙ ad nalẽ ptinet ꝯſiderare de loco. ꝛ hec ẽ p̃ª 2ª hu ius libri q̃ ꝓbat duplr. ꝛ p̃ p rõnẽ famoſã. 2º vo p rõnẽ nalẽ. Rõ igit famoſa ẽ illa. ꝙ oẽs antiq opi nati ſũt locũ eẽ nec: inz in eẽ cuiuſlibet entꝭ. nã dixe rũt ꝙ oĩa que ſt: ſũt alicubi. i. i aliq̃ loco. ꝛ illoꝝ rõ fuit illa. q: oẽ qđ nõ ẽ: nõ ẽ i loco ut patet: q: trage laphus ꝛ phlegias: q: nõ ſũt: nõ ſũt in loco. cũ igit oẽ qđ nõ ẽ: nõ eſt i loco. ſequit ſꝫ eos ꝙ oẽ qđ ẽ ſit in loco. ꝛ per ꝯñs opꝫ nalez cõſiderare de loco ex quo locus eſt neceſſarius in eſſe cuiuſlibet entis.

¶ Et de motu qui cõis marie ꝛ magis ꝓ pri⁹ ſꝫ locũ ẽ quẽ uocam⁹ loci mutatiõez.

¶ Scdo ꝓbat eadẽ 2ª p rõnẽ nalẽ ſic. nalis hẽt ꝯſide rare de motu ꝛ marie hẽt ꝯſiderare de motu q ẽ coĩſſim⁹ cuiuſmodi eſt mot⁹ localis. oẽ eni mobile qcũq; motu ẽ mobile motu locali. ꝛ nõ ecõuerſo. iõ mot⁹ localis ẽ cõiſſimus: ꝛ ſine eo nõ ẽ aliq̃ res nalis. eſt ẽt p̃oꝛ ceteris motib⁹. ſ. ſꝫ tp̃s ꝛ ſꝫ eãz ut dicit ꝯ^{tor}. ſꝫ mot⁹ localis nõ põt eẽ ſine loco. ğ nalis hẽt ꝯſiderare de loco. Uñ põt ſic argui. qcũq; hẽt ꝯſiderare de motu locali hẽt ꝯſiderare de loco. ſꝫ nalis hẽt ꝯſiderare de motu locali. igit ẽt hẽt ꝯſide rare de loco. ¶ Notãda ſũt hic q̈tuoꝛ. Pꝛio eſt no tãdũ ſm ꝯ^{tes} ꝙ pħs nõ itẽdit pſcrutare de eſſe loci ſꝫ demõſtrationẽ. ſꝫ ſꝫ rõnes dialecticas. ꝛ huius rõnẽ aſſignat. ꝛ ẽ. q: locũ eẽ ẽ p ſe notũ. ꝛ illđ qđ ẽ p ſe notũ nõ dꝫ demõſtrari. põt tñ rõne dialetica pſuaderi. ¶ Scdo ẽ notãdũ ſꝫ ꝯ^{tes} ꝙ aliq̃ ſũt en tia q̃ nõ ſt i loco ut ſube ſepate a mã. ꝛ iõ opĩo an tiq̃rũ erat fl'a. q̃. ſ. opinati ſũt ꝙ oẽ qđ eſt: ẽ i loco. ¶ Tertio notãdũ ẽ ꝙ antiquoꝝ rõ nõ valet. vꝫ il la. oẽ qđ nõ ẽ: nõ ẽ i loco. ğ ſi aliqd ẽ illđ ẽ i loco. q: arguit eodẽ ordie affirmatiue ꝛ negatiue. ꝛ iõ eſt fallacia ꝯñtis arguẽdo ab oppoſito añtis ad oppo ſitũ ꝯñtis. vñ rõ antiq̃rũ erat hipothetica ꝯditioa lis: ꝛ erat talis. ſi aliqd nõ ẽ: illđ nõ ẽ i loco. igit ſi aliqd ẽ: illđ ẽ in loco. ſꝫ hic ẽ fallacia ꝯñtis. ſ. arguẽ do a deſtructiõe añtis ad deſtructionẽ ꝯñtis ut pꝫ manifeſte. ¶ Quarto notãdũ ẽ ꝙ ſꝫ vitatẽ ſi loc⁹ eẽt neciũs in eẽ cuiuſlibet entꝭ ꝙ ex h̃ nõ ſequit ꝙ nalis hẽat ꝯſiderare de loco. ſꝫ magis ſeq̃ret ꝙ p̃ mus pħs hẽret cõſiderare de loco. tñ q: antiq po ſuerũt ꝙ nulla ſt entia niſi ſẽſibilia ꝛ nalia. ꝛ ſic ꝙ ſcia nalis ẽ p̃ª pħia ſꝫ opiõnẽ antiq̃rũ. bñ ſequit ꝙ ſi oẽ ens idigeat loco ꝙ nalis hꝫ ꝯſiderare de loco.

¶ Hẽt aũt multas dubitationes qd forte ſit loc⁹. Nõ eni eadẽ vĩ ꝯſiderãtib⁹ ex oĩ bus q̃ iſũt. Amplr⁹ aũt neq; hẽm⁹ nihil ab alijs neq; predubitatum. neq; bene exquiſitum de hoc.

¶ Hec ẽ 2ª pticula p̃e ptis p̃n^{lis} hui⁹ capli i q̃ narrant difficultates circa locuz. ꝛ cãe difficultatꝭ. ꝛ dicit pħs ſic. mlte ſt dubitatiões ꝛ difficultates i pſcru tãdo qd ẽ loc⁹. ꝛ hui⁹ difficultatꝭ dupl'x ẽ cã. vꝫ. vna itriſeca. alia vo extriſeca. cã itriſeca eſt ex ipa nã lo ci. q: ex qbuſdã que cõpetũt loco põt appere locũ eẽ aliqd. ꝛ ex alijs q̃ ei cõpetũt põt appere locũ nõ eẽ talẽ. ꝛ ſic ex his q̃ cõpetũt loco itriſece accidũt difficultates. ſꝫ cã extriſeca ꝓp quã accidit difficul tas circa pſcrutationẽ de loco ẽ: q: nullus antiq̃rũ añ tp̃s Ariſ. dixit aliqd mltũ de loco nec diſputati ue. nec dubitatiue. nec ſbtilr. nec ueracit ingrẽdo nãꝫ loci. ꝛ hec ẽ cã extriſeca difficultatꝭ i ꝯſidera tiõe loci. q: ſi aliq q̃ pceſſerũt ariſtotelẽ mltũ inqſi uiſſẽt de nã loci facilꝰ fuiſſet pħo determinare de loco. ꝛ hec ẽ cã extriſeca. q: nõ eſt ex ipa nã loci. ſꝫ ex negligẽtia antiq̃rũ q nihil dixerũt de loco. neq; qđ faceret dubitare de ei⁹ eẽ. nec inuenerũt aliquid de cognitiõe ſube ei⁹. ¶ Notãda ſunt hic duo ſm ꝯ^{tes}. p̃ ꝙ loc⁹ nõ ẽ vnũ dcm̃ vniuoce i oĩb⁹ coꝛpib⁹ nalib⁹ ſꝫ dĩ mltiplr. ꝛ ſcire qditatẽ h⁹ entiũ. ſ. mul tiplr dictoꝝ ẽ difficile. q: appropinq̃t ei qđ nõ hẽt rõnẽ uerã: ꝛ iõ latet nos. ſꝫ dñs cõis declarat hãc nãꝫ cõez. ¶ Intelligẽdũ tñ ꝙ loc⁹ nõ ẽ aliqd dcm̃ equoce: q: loc⁹ hẽt vnã diffõnẽ cõez ut dic hic ꝯ^{tor} ſꝫ eẽ i loco attribuit coꝛpib⁹ nalib⁹ q̈ſi equoce. vñ ꝯ^{tor} nõ itẽdit ꝙ loc⁹ ſit dict⁹ multiplr. ſꝫ ꝙ eẽ in lo co attribuit coꝛpib⁹ nalib⁹ q̈ſi equoce. q: ſupꝛema ſpera ẽ equoce i loco cũ alijs coꝛpib⁹. q: nõ ꝯtinet a loco ſic alia coꝛpa ut videbit poſtea. ſꝫ ſi ꝯ^{tor} itel ligit ꝙ loc⁹ dĩ multiplr nõ dꝫ itelligi ꝙ loc⁹ ſit ꝓ pꝛie equocũ. ſꝫ ẽ analogũ dictũ de diuerſis ſꝫ p̃us ꝛ poſteri⁹. ¶ Scdo ẽ notãdũ ſꝫ ꝯ^{tes} ꝙ h⁹ diffõnes ſ. ambigue de difficili iueniunt p regulas dantes diffõnes q̃ ſũt tres. vꝫ. diuiſio. cõpoſitio ꝛ demõſtra tio. ꝛ ita habet hic ꝙ tres ſũt vie inueſtigãdi diffõ nẽ. ſ. diuiſio cõpoſitio ꝛ demõſtratio. ꝛ p demõſtra tiõem nõ itelligit demõſtrationẽ ſimplr q̃ eſt ſimplr ex p̃orib⁹. ſꝫ p demõſtrationẽ itelligit demõſtratio nẽ que dĩ ſignũ que eſt ex poſteriorib⁹ ꝛ accñtib⁹. qm̃ ſube ꝛ qditates reꝝ nalium nõ pñt ſciri a nobis niſi a poſteriorib⁹ ꝛ accñtib⁹ ut dicit ꝯ^{tor} 6º metħ.

¶ Qđ qdẽ igit loc⁹ ſit: vĩ ex trãſmutatione manifeſtũ eẽ. Ubi nãq; nũc ẽ aq̃: hic exeũ te ſicut ex vaſe: iteꝝ aer ieſt. qñ ãt eũdẽ lo cũ hũc aliđ aliqd coꝛpoꝝ detinet: hoc ab his q̃ iſũt ꝛ cõmutant alterũ oĩb⁹ eẽ vĩ. In q̃ eni aer ẽ nũc: aq̃ i h̃ pri⁹ erat. Quaꝛ manifeſtũ eſt ꝙ erat loc⁹ aliqd ꝛ recepta culum alteꝝ ab utriſq; in quod ꝛ ex quo mutatũ eſt.

¶ Hec ē 2ᵃ ṗo ṗnᵃˡⁱˢ hui⁹ capl'i q̄ q̄ſi ē tota īgſitiua in q̄ pħs ꝓbat locū eē. ⁊ ꝯtiet 4ᵒʳ ṗticulas ṗut 4ᵒʳ rōnib⁹ ꝓbat ſuū ꝓpoſitū. 2ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ aūt loci. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ uacuū. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Uidet̄ āt. ⌋ ¶ In ṗ⁹ igit̄ ṗticula hui⁹ ṗtis pħs ꝓbat locū eē aliqd diſtinctū a coꝛpib⁹ locat̄. ⁊ ita ꝓbat locū eē aliqd. ⁊ ħ ſic. Illō ī q̄ corpa ſibi inicē ſuccedūt ē aliqd diſtinctū ab eis. ſꝫ ī loco corpa locata ſibi inuicē ſuccedūt. ḡ loc⁹ ē aliqd diſtictū a corpib⁹ locat̄. ⁊ ṗ ꝯño locus ē. maioꝛ ē māifeſta. ⁊ mioꝛ appet: q: ī eodē loco in q̄ nūc ē aq̄ poſtea erit aer. Dicit igit̄ pħs ꝙ māifeſtū ē ex trāſmutatiōe locali ꝙ loc⁹ ē. nā ubi ē aqua nūc aliqñ exeūte aqua de loco illo ſic de uaſe itrat aer: ⁊ aliqñ itrat aliō coꝛp⁹. ſꝫ illud qō ſic diuerſa recipit ſucceſſiue q̄ ſibi mutuo ſuccedūt ī eodē loco ē aliō ab illis. Igit̄ loc⁹ ē aliqd aliō a locato. i. ab illo qō recedit. ⁊ ab illo qō de nouo recipit̄. Uñ ex ħ loco accipit̄ vnū cōe dcm̄. ſ. ꝙ trāſmutatio localis fecit ſcire locū eē. Et ex iſto eodem loco accipit̄ vnū aliō famoſuꝫ dcm̄. ſ. ꝙ diuerſa corpa ſibi inuicē ſuccedūt ī eodē loco ſm numeꝝ. ſꝫ illa ꝓpō cū ħ ꝙ ē famoſa ē ēt falſa ut poſtea videbit̄. nec ſūt oēs ꝓpōnes ve qb⁹ pħs ī ṗte īgſitiua ſeu diſputatiua utitur. nec ſunt ꝯnes ſignāde in parte inquiſitiua. nā pħs ingrēdo ⁊ diſputādo ꝓbat utrāq; ṗte ꝯdictionis. ⁊ impoſſibile eſt utrāq; partem contradictionis eē ꝯnē demōſtratiuam. q: ſic utraq; ṗs ꝯdictiōis eēt ſil' vā qō ē īpoſſibile. iō ī ṗte īgſitiua nō ſigno ꝯnes. Sed q: dicit ꝯᵗᵒʳ hic. ꝙ idē locus nūo recipit ſucceſſionē duoꝝ corpoꝝ ⁊ hoc cū ħ qō ē famoſū ē ēt notū per ſe. Dicēdū ꝙ accipiēdo locū ꝓ ultis corpis ꝯtinētis: ſic nō ē veꝝ ꝙ idē loc⁹ nūo recipiat diuerſa corpa ſucceſſiue ita ꝙ māeat idē locus nūo q̄ꝫtū ad oēꝫ ei⁹ ṗtē: tm̄ idē loc⁹ nūo manēs idē ſꝫ ṗte pōt recipe diuerſa corpa ſucceſſiue. ⁊ ħ ē ṗ ſe notū. Et ſilr accipiēdo locū ꝓ corpe locante ſic ē famoſū ⁊ notū ṗ ſe ꝙ idē loc⁹ recipit ſucceſſionē duoꝝ corpoꝝ. ⁊ hoc forte itellexit ꝯᵗᵒʳ hic.

4 ¶ Ampli⁹ āt loci mutatiōes phicoꝝ corporū ⁊ ſimpliciū: ut ignis: ⁊ terre: ⁊ taliū: non ſolū oñdūt ꝙ aliqd ē loc⁹: ſꝫ q: ⁊ hēt quādā pōm loc⁹. Fert̄ eni vnūqdq; ī ſui locū nō ꝓhibitū. Hoc qdē ſurſū: aliō aūt deoꝛſū. Hec aūt ſūt loci ṗtes ⁊ ſpēs: ſurſuꝫ ⁊ deoꝛſum: ⁊ reliqua ſex diſtātiarum.

¶ Hec ē 2ᵃ ṗticula 2ᵉ ṗtis ṗnᵃˡⁱˢ hui⁹ capl'i. ī q̄ ponit̄ 2ᵃ rō ꝓbās locū eē. ⁊ ꝯtinet duas ṗtes. qm̄ ī ṗ⁹ ex diuerſitate motuū nāliū ad locū ꝓbat locū eē. In 2ᵃ ibi ⌊ Sūt aūt hec. ⌋ Declarat q̄ ſūt ſpēs loci nālis. ¶ In ṗᵃ ṗte hui⁹ ṗticule ponit̄ 2ᵃ rō q̄ accipit̄ ex diuerſitate motuū nāliū corpoꝝ ſimpliciū. q̄ rō eſt illa. Illō ad qō mouent̄ corpa nālia tanq̄ ad aliqō ꝯueniēs ⁊ ſaluatiuū eoꝝ ē in reꝝ nā. ſꝫ ad locū mouent̄ corpa nālia tanq̄ ad aliqō ꝯueniēs ⁊ ſaluatiuum eoꝝ. igit̄ loc⁹ ē aliqd ī reꝝ nā. ul' ṗt foꝛmari rō ſic. Illō ad qō mouent̄ corpa nālia ē aliqd in reꝝ nā. ſꝫ ad locū mouent̄ corpa nālia ut patet manifeſte. nā ignis ſurſū mouet̄ ⁊ terra deoꝛſū. ḡ. ¶ Intelligēdū hic ꝙ ex diuerſo mō trāſlatiōis coꝛpoꝝ ſimpliciū pħs ꝯcludit tria. ṗ locū eē ī reꝝ nā. Scdo ꝙ opꝫ locū hēre pōꝫ nālē ꝯueniētē ei qō mouet̄ ad ipꝫ. Tertio ex ħ ꝙ aliqō corp⁹ ſimpˣ mouet̄ ſupi⁹. ⁊ aliqō iferi⁹: ꝯcludit ꝙ ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ ſſt diūe ꝯrie locī q̄s loc⁹ diidit̄ ſicē ī duas diſas. ¶ Dic̄ igit̄ pħs ṗ ꝙ trāſmutatiōes coꝛpoꝝ nāliū ſimpliciū ut ignis terre ⁊ taliū nō ſolū oñdūt ꝙ loc⁹ ē aliqd. ſꝫ ēt oſtēdūt ꝙ loc⁹ hēt pōꝫ ⁊ v̄tutē ꝯſeruatiuā corpoꝝ. qm̄ h⁹ trāſmutatiōes ut ignis ſupi⁹ ⁊ terre īferi⁹ oſtendūt locū eē aliqd ut oñſuꝫ ē: q: illō ad qō corpa nālia mouent̄ nāliter ē aliqd. ſꝫ loc⁹ ē h⁹. Oñdunt ēt locū hēre quādā pōꝫ nālē ꝯueniētem ei qō mouet̄ ad ipm. q: vnūqdq; coꝛp⁹ nāle nō ꝓhibitū nō fert̄ ī ſuū locū ꝓpriū niſi ṗp quādā ꝯueniētiā quaꝫ hēt ad locū ſuū magis q̄ꝫ ad aliū. ut ignis ſurſū ⁊ terra deoꝛſum. ſꝫ coꝛp⁹ nāle nō magis fert̄ ad vnū q̄ꝫ ad aliū niſi ṗp ꝯueniētiā quā hēt magis ad locū ſuuꝫ q̄ꝫ ad aliū. ḡ. Loc⁹ igit̄ ꝓpri⁹ corpis ē magis ꝯueniens corpi q̄ꝫ ali⁹ loc⁹. ſꝫ hec ꝯueniētia nō eſt niſi ṗp pōm nālē exñtē ī iſto loco. igit̄ loc⁹ hēt pōm nāleꝫ rōne cui⁹ ē ꝯueniēs locato ⁊ ṗfectio ei⁹. qm̄ alr nō magis moueret̄ coꝛp⁹ nāle ad vnū locū q̄ꝫ ad aliū. Tertio v̄o ex ħ ꝙ aliqō corp⁹ ſimpˣ mouet̄ ad ſupius. ⁊ aliqō ad iferi⁹ ꝯcludit phūs ꝙ ſurſū ⁊ deoꝛſū ⁊ reliq̄ q̄tuoꝛ diſiaꝝ. ſ. dextrū ⁊ ſiniſtrū. añ ⁊ retro ſūt ṗtes ⁊ ſpēs loci ī q̄s diidit̄ ſic gen⁹ diidit̄ in ſuas ſpecificas diſas. ⁊ ħꝫᵐ vī ſeq ex 2ᵒ. q: ex q̄ locus hēt pōꝫ nālē ꝯueniētē corpi ſimplici qō mouet̄ ad ipm. ⁊ cū corpa ſimplicia. utputa ignis aer ⁊ c̄. diſtiguant̄ ſpecifice: oꝫ ꝙ ī locis eoꝝ corpoꝝ ſimpliciū ſint v̄tutes ſm ſpēꝫ diſtīcte ſeu pōe. ⁊ ſic ſic corpora locata diſtiguunt̄ ſpe ita loca eoꝝ ut ſurſū ⁊ deoꝛſū añ ⁊ c̄. diſtiguunt̄ ſpe. ⁊ ſic ſurſū ⁊ deoꝛſum ſūt diſtincte ſpēs loci. ¶ Notandū ſm ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ phūs dic̄ hic ꝙ ſurſum ⁊ deoꝛſū añ ⁊ c̄. ſūt ṗtes ⁊ ſpēs ne aliqs ṗ ṗtes ītelligat ṗtes q̄ꝫtitatiuas ⁊ nō ṗtes ſm foꝛmā. vñ iſte ſex diſe. ſ. ſurſū ⁊ deoꝛſum. ante ⁊ retro dextrū ⁊ ſiniſtrū ſunt ſpēs loci. ⁊ ṗtes ſꝫ foꝛmā. ⁊ nō ſunt ṗtes q̄ꝫtitatiue.

¶ Sūt huiuſmodi nō ſolū ad nos: dextroꝛſū ⁊ ſiniſtroꝛſū: ſurſū ⁊ deoꝛſū. Nobis qdē eni nō ſemp idē: ſꝫ ſꝫ pōnē q̄cūq; uertamur fit: ṗp qō idē mltotiēs dextrū ⁊ ſiniſtrū ⁊ ſurſū ⁊ deoꝛſū: ⁊ añ ⁊ retro. In nā āt determiatū ē ſeoꝛſū vnūqdq;. Nō eni qm̄ ꝯtingit ſurſū eſt. ſꝫ ubi fert̄ ignis ⁊ leue. Silr āt ⁊ deoꝛſū: nō q: ꝯtigit ſꝫ ubi hñtia grauitatē ⁊ terrena tanq̄ nō pōne ſolaꝫ differētia: ſed potentia. 5

¶ Hec ē 2ᵃ ṗs 2ᵉ ṗticule 2ᵉ ṗtis ṗnᵃˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua phūs declarat q̄ ſūt ſpēs loci nālis oñdens ꝙ ſurſum ⁊ deoꝛſū. ante ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis non ſūt illa que ſūt reſpectu ad nos. ſꝫ ſūt hñtia eē nāliter. hec igit̄ ṗs ꝯtinet duas ṗticulas ſm ꝙ dupl'r phūs ꝓbat ꝓpoſitū ſuū. 2ᵃ ibi ⌊ Oſtendunt autē. ⌋ ¶ In ṗᵃ igit̄ ṗticula hui⁹ ṗtis phūs ꝓbat ꝙ ſupi⁹ ⁊ inferi⁹. dextrū ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis nō ſūt illa q̄ ſolū diīr in reſpectu quo ad nos. hec eſt 2ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ dupl'r. ⁊ ṗ ſic. ſurſū ⁊ deoꝛſuꝫ dextrū ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis ſemp manēt idē. ſed ſurſum ⁊ deoꝛſum ⁊ c̄. que dicunt̄ ſolū in reſpectu quo ad nos nō ſemp manēt idē. qm̄ illō qō nūc eſt ſurſū in reſpectu ad me iam me mutato erit deoꝛſū in cōparatione ad me. ⁊ illō idē qō nūc eſt dextrū in cōparatione ad me iam me mutato in cōparatione erit ſiniſtruꝫ. ⁊ ſic illa q̄ ſūt ſpēs loci nālis 2

nō ſūt illa q̄ dr̄ i reſpectu q̄ ad nos. Deīde narrat pħs q̄s loc⁹ ē loc⁹ nālis ſurſū: ⁊ q̄s deorſū: dicens ꝙ nō oīs loc⁹ idifferēter ē loc⁹ nālis ſurſū. ſed loc⁹ nālis ſurſū ē loc⁹ ad quē nāliter ferł ignis: nec oīs loc⁹ idifferēter ē locus deorſū. ſꝫ ſolū ad quē nālr̄ ferunł grauia. ē loc⁹ deorſū. ⁊ ex hoc appet ꝙ loc⁹ ſurſū ⁊ loc⁹ deorſū nō dīnt ſolū pōne ⁊ ſitu ſꝫ ēt differūt pō̄ ⁊ v̄tute. ¶ Sꝫ hic ſūt qdā notāda ⁊ q̄dā dubitāda. notada ſūt tria. Primo eſt notādū ſm pħūꝫ ꝙ iſte dr̄ie pōnis. ſ. ſurſū ⁊ deorſuꝫ ⁊ c̄. ſumūtur dupliciť. vꝫ. nāliter ⁊ abſolute. ⁊ i reſpectu ad nos. vñ iſte dr̄ie accepte nālr̄ ⁊ abſolute ſemꝑ manēt eedem: nec trāſmutanł ad nr̄am trāſmutationē. ſꝫ ſemꝑ manēt i eodē ſitu. ſꝫ iſte dr̄ie accepte reſpectu ad nos variāł ſm trāſmutationē nr̄aꝫ. qm̄ illō qō nūc ē ſurſū in cōparatiōe ad me pōt eē deorſū reſpectu mei ꝑ mutationē meā. ¶ Scđo ē notādū ſm ꝯ[co] ꝙ ſupius ⁊ iferi⁹ ſunt duplr̄. qm̄ aliq̄ ſc̄ q̄ ſūt i reſpectu ad nos abſqꝫ eo ꝙ hn̄t eē ex̄ aīaꝫ i ſe. ⁊ alia q̄ hn̄t eē nālr̄. ⁊ ſic vī ꝯ[or] dicē ꝙ ſurſū ⁊ deorſū. q̄ dr̄ in reſpcū ad nos nō hn̄t eē ex̄ aīaꝫ. ſꝫ tn̄ ponēdo ꝙ relatio hēat eē ex̄ aīaꝫ pōt eē ꝙ ꝯ[or] itelligit ꝙ ſurſū ⁊ deorſū. q̄ dr̄ in reſpectu ad nos nō hn̄t eē ex̄ aīam nāliter ⁊ abſolute: ⁊ ſic itelligit ꝯ[or] qn̄ dicit ꝙ ſurſuꝫ ⁊ deorſū in reſpectu ad nos nō hn̄t eē ex̄ aīam in ſe. Vñ ꝑ hēre eē ex̄ aīam in ſe itelligit hēre eē ex̄ aīam nāliter ⁊ abſolute. ⁊ ſic habere eē in ſe diſtinguił ꝯ̄ hēre eē in cōparatiōe ad illud. qꝛ ſurſū ⁊ deorſuꝫ ſic accepta ſolū hn̄t eē i cōparatiōe ad alia. iō nō hn̄t eē ex̄ aīam in ſe. ¶ Tertio ē notādū ſm ꝯ[co] ꝙ illa loca nālia. ſ. ſurſū ⁊ deorſum nō ſūt tn̄ ꝯ̄ria ſm poſitionē. q̄ ꝯ̄rietas attēditur ex hoc. qꝛ ſūt in duob⁹ extremis vni⁹ linee recte lōgiſſime. ſꝫ cū hoc ſunt ꝯ̄ria ſm pō̄m. res eniꝫ quarū ſū hec ſunt ſi͛es ꝯ̄rijs hn̄t ſbſtātias ꝯ̄rias aliquo mō. vñ qꝛ loc⁹ ſurſuꝫ hēt pō̄m nālē ſi͛eꝫ corpi leui rōne cui⁹ ſaluat ipm̄. ⁊ locus deorſū hēt pō̄m nālē cōueniētē corpi ꝯ̄rio. ſ. graui. iō illa loca ſunt ꝯ̄ria ſm pō̄s que hn̄t pō̄s ꝯueniētes ⁊ ſi͛es locatis ꝯ̄rijs. ¶ Sed circa dicta pħi ⁊ ꝯ[tis] pōt dubitari. ꝑ̄ circa hoc qō. d. pħs ꝙ ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ ſunt ſpēs loci. hoc nō vī veꝝ. qꝛ loc⁹ eſt ſupficies ꝯtinēs ⁊ circūdās corp⁹ locatuꝫ. ſed ſupficies que ſūt ſurſū. ⁊ ſupficies q̄ ſunt deorſū nō differūt ſpē. qꝛ ſupficies eſt ſpēs ſpāliſſima nō hn̄s ſub ſe aliq̄s ſpēs igił locus ſurſum ⁊ loc⁹ deorſū nō ſūt ſpēs ꝯ̄rie loci. cui⁹ tn̄ oppoſitū dicit pħs hic. ¶ Dicēdū ꝙ loc⁹ pōt tripl'r accipi. vno mō ꝓ corpe locante. quēadmodū dicim⁹ ꝙ ignis ē loc⁹ aeris. ⁊ aer loc⁹ aque ⁊ aqua loc⁹ terre. Alio mō accipił loc⁹ pro virtute cōſeruatiua locati. Tertio mō accipił locus pro vltimo corpis ꝯtinētis. Dico igił ꝙ accipiēdo locū ꝓ vltimo corpis ꝯtinētis ſic loc⁹ nō hēt ſpēs. imo oīa loca accipiēdo locū illo mō ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ſed accipiēdo locū ꝓ corpe locāte vl' pro v̄tute ꝯſeruatiua locati. ſic loc⁹ ſurſuꝫ ⁊ loc⁹ deorſum ſūt ſpēs loci. qꝛ corp⁹ locās ſurſū. ⁊ corp⁹ locās deorſū dīnt ſpē. ⁊ ēt v̄tus ꝯſeruatiua leuis ſurſum. ⁊ v̄tus cōſeruatiua grauis deorſum dīnt ſpē. ⁊ ſic intelligit pħs. ſed de illa v̄tute ꝯſeruatiua locali q̄lis ſit poſtea videbił. ¶ Scđo dubitał circa illō qō dī ſ. ꝙ loc⁹ ad quē ferł ignis ē loc⁹ ſimpl'r ſurſū. hō nō vī veꝝ qꝛ ſupma ſpera eſt maxie ſurſū cū maxime diſtet a cētro. qō ē ſimpl'r. ⁊ maxie deorſū. igił locus ignis nō ē ſimpl'r ſurſū cū ſit aliqd ſupius eo.

¶ Itē dubitał circa illō qō dič ꝯ[or] ꝙ ſurſū ⁊ deorſū. i. loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ t̄re ſūt in duob⁹ extremis vni⁹ recte linee lōgiſſime. hō nō vī veꝝ. qꝛ eſt aliq̄ linea recta lōgior q̄ꝫ linea ꝓtracta īter locū ignis ⁊ locū terre. qm̄ linea recta cui⁹ extremitates ſūt cētrū ⁊ circūferētia ſupmi orbis: ē lōgior q̄ꝫ linea recta cuius extremitates ſūt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. ḡ illa linea recta cui⁹ extremitates ſūt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nō ē lōgiſſima linea recta. Itē diameter mūdi ē lōgiſſima linea recta. igił linea recta cui⁹ extremitates ſūt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nō ē lōgiſſima linea recta. ¶ Ad p[m] hoꝝ ē dicēdū ꝙ ſimpl'r ⁊ nālr̄ ſurſum ē duplex. ſ. ſimpl'r ſurſū. qō. ſ. maxie diſtat a cētro. ⁊ illō ē ſimpl'r ſurſū i toto mundo q ꝯſtituił ex corpib⁹ celeſtib⁹ ⁊ coꝝ motorib⁹. ⁊ ex olb⁹ elis ⁊ mixtis. ⁊ illō ſimpl'r ſurſū ē circūferētia ſupmi orbis. Aliō ē ſimpl'r ⁊ nālr̄ ſurſū i hō mūdo iferiori: ꝯſtituto ex his ſolū q̄ ſūt īfra ſperā lune. ⁊ illud ſimpl'r ⁊ nālr̄ ſurſū ē locus ad quē nālr̄ ferunł leuia. ſ. loc⁹ ignis. Dico igitur ꝙ circūferētia ſupme ſpere ē maxie ſurſū i toto mūdo ꝯſtituto ex olbus corruptibilib⁹ ⁊ icorruptibilib⁹. qm̄ loc⁹ ignis eſt ſimpl'r ſurſū i hō mūdo iferiori. ¶ Ad aliō dubiuꝫ cū dī ꝙ loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nō ſūt i duob⁹ extremis linee recte lōgiſſime. Dico ꝙ loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre: itelligēdo ꝑ locū terre cētrū idiuiſibile qō ē mediū tot⁹ mūdi: ſūt in duob⁹ extremis vni⁹ linee recte lōgiſſime i hō mūdo iferiori. cuius linee recte vn⁹ t̄min⁹ ē cētrū. Vñ nō ē maior linea recta icboata vl' t̄miata ad cētrū i hō mūdo iferiori: q̄ꝫ illa linea recta i cui⁹ extremis ſūt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. ⁊ hō itelligit ꝯ[or]. d. ꝙ diameter hui⁹ mūdi ē maior q̄ꝫ illa linea recta i cui⁹ extremis ē loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. ⁊ iō illa linea nō ē ſimpl'r lōgiſſima linea recta ſꝫ ē lōgiſſima linea recta que pōt deſcribi ꝑ motū nāliū grauium ⁊ leuium.

¶ Oñdūt aūt ⁊ mathematica. Cū eni nō ſint i loco: tn̄ ſm pōnē ad nos hn̄t dextra ⁊ ſiniſtra. Quare ſolū ē itelligē ipoꝝ poſitionē nō hn̄tia nā hoꝝ vnūquodqꝫ.

¶ In iſta pte pōił 2[a] rō ꝓbās ſcđam ꝯ̄nē hui⁹ libri ſuperi⁹ poſitā. ſ. ꝙ ſurſū ⁊ deorſū aū ⁊ c̄. q̄ ſūt ſpēs loci nālis nō ſūt illa q̄ dr̄ ſolū in reſpectu ad nos: ⁊ accipił iſta rō ex dr̄ia iter res nāles ⁊ reſ mathe[cas] q̄ rō ē talis: illa q̄ hn̄t illas dr̄ias ſolū i cōparatiōe q̄ ad nos ſūt res mathe[ce]. res eni mathe[ce] non hn̄t iſtas dr̄ias pōnis diſtictas nāliter ex ſe. ſꝫ ſolū habēt eas diſtictas ꝑ cōparationē ad nos. ſi igił res nāles nō hērent ſurſū ⁊ deorſū aū ⁊ c̄. diſticta nāliter. ſꝫ ſolū in cōparatiōe q̄ ad nos. ſeq̄reł ꝙ nulla eēt dr̄ia iter nāles res ⁊ mathe[cas] qō ē ipo[le]. relinquił igił ꝙ ille dr̄ie que ſūt ſpēs loci nālis nō ſunt ille dr̄ie que dicuntur ſolū in reſpectu quo ad nos. Vel pōt illa rō formari ſic. Ille dr̄ie poſitiōis al'r cōpetūt reb⁹ nālibus ⁊ al'r cōpetunt reb⁹ mathe[cis]. ſed res mathe[ce] habēt vel habere pn̄t illas dr̄ias ꝑ reſpectū ad nos ⁊ nō nāliter. ḡ res nāles hn̄t illas dr̄ias aliter q̄ꝫ ſolū per reſpectū ad nos: igił res nāles hn̄t illas dr̄ias pōnis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ille dr̄ie pōnis que ſūt ſpēs loci nālis nō ſunt ille que dr̄ ſolū in cōparatione quo ad nos: qm̄ ſi ſic eēt. tūc ille dr̄ie que ſunt ſpēs loci nālis ineſſent nāliter mathe[cis] ſicut ⁊ nālibus quod eſt falſū. ¶ Sed hic ſunt tria notanda. Primo ꝙ res mathe[ce] ſunt ille que non

determinãt ſibi q̃litatẽ ſenſibilẽ:tñ nunq̃ ſepant
ab aliq̃b⁹ ul' ab oib⁹ qualitatib⁹ ſenſibilib⁹:q2 per q̃
litates ſẽſibiles corpa nãlia detẽminãt ſibi locũ.ut
grue p ei⁹ grauitatẽ detẽminat ſibi locũ deorſũ. ⁊ leue
p leuitatẽ detẽminat ſibi locũ ſurſũ.iõ res mathe^{ce}
nõ detẽminãt ſibi certas dĩas põnis:ſic nec deter
minãt certas q̃litates ſenſibiles.tñ corpa mathe^{ca}
determinãt ſibi locũ cũ nõ abſtrahũt a loco ƀ3 ꝯ^{tes}
p de gñatiõe.ſ3 nõ detẽminãt ſibi certã dĩaꝫ loci.
qm̃ magnitudo ul' figura nõ magis detẽminat ſibi
locũ ſurſũ q̃3 locũ deorſũ. ⁊ hec eſt dĩa iter corpa
mathe^{ca} ⁊ iter corpa nãlia.q2 corpa nãlia determi
nãt ſibi certã dĩaꝫ põnis.ſed corpa mathe^{ca} q̃uiſ
nec'io ſint i loco nõ tñ determinãt ſibi certã dĩam
põnis ul' loci. ⁊ p corpa nãlia itelligo ſubaꝫ corpo
reã determinãtẽ ſibi certas q̃litates ſenſibiles.ut
ſũt el'a ⁊ corpa mixta. ⁊ p corpa mathe^{ca} itelligo q̃
titatẽ lõgã latã ⁊ ꝓfundã q̃ abſtrahiẗ ab oĩ q̃lita
te ſenſibili.ℭ Et ſi dicaẗ ꝙ nãlis ꝯſiderat de dimẽ
ſionib⁹ de q̃b⁹ ꝯſiderat mathe^{cus} ut patet ex 2° hu
ius.igiẗ res mathe^{ce} ſt' res nãles. ⁊ p ꝯñs res ma
the^{ce} detẽminãt ſibi certã dĩam põnis ſic̃ ⁊ res nã
les.Dicẽdũ ꝙ res nãlis põt accipi dupl'r.ſ.cõiter
⁊ ꝓprie.vñ accipiẽdo res nãles cõiter:ſic oẽ illō ẽ
nãle de q̃ nãlis quoq̃ mõ ꝯſiderat. ⁊ ſic cõcedo ꝙ
reſ mathe^{ce} ſt' reſ nãles. ⁊ illo mõ ſumẽdo rẽ nãlẽ.
iſta ẽ f'ſa.v3.ois res nãlis detẽmiat ſibi certã dĩaꝫ
põnis.ſed accipiẽdo rẽ nãlẽ ꝓprie:ſic ſolũ illō eſt
res nãlis qõ ƀm ꝙ h⁹ icludit i ſe p̃n^{m} mot⁹ ⁊ q̃etiſ.
⁊ iſto mõ loquẽdo res mathe^{ce} nõ ſũt res nãles. ⁊
ſic loquẽdo ẽ ueꝝ ꝙ ois res nãlis detẽmiat ſibi cer
tã dĩaꝫ põnis. ⁊ nulla res mathe^{ca} detẽminat ſibi
dĩaꝫ põnis.ℭ Intelligẽdũ ꝙ q̃uis res mathe^{ce}
⁊ res nãles ꝓprie loquẽdo differãt:tñ q̃titas nã
lis ⁊ q̃titas mathe^{ca} nullo mõ differũt real'r.imo
vna ẽ linea nãlis ⁊ mathe^{ca} ⁊ ſupficies nãliſ ⁊ ſupfi
cies mathe^{ca}. ⁊ corpeitas q̃ ẽ q̃titas eadẽ manẽs.
⁊ ẽ nãlis ⁊ mathe^{ca}. ⁊ ita ẽ de oib⁹ alijs de q̃b⁹ utra
q̃ ſcia ꝯſiderat.nã eandẽ lineã quã nãlis ꝯſiderat
ꝓut ẽ in mã ſenſibili eãdẽ ꝯſiderat mathe^{cus} ꝓut
abſtrahiẗ ƀ3 itellectũ a mã ſenſibili: ⁊ eodẽ mõ eſt
de ſupficie ⁊ corpe qõ ẽ q̃titaſ. ⁊ ẽt de figuris ⁊ de
oib⁹ alijs q̃ p̃nt ꝯſiderari ꝓut ſũt i mã ⁊ ꝓut abſtra
hunẗ a mã.ℭ Scdo ẽ notãdũ ƀ3 ꝯ^{tes}.ꝙ i corpib⁹
aiatis regrunẗ ſex ptes diſtincte ƀm nãs.v3.ſurſũ
⁊ deorſũ.ante ⁊ retro.dextrũ ⁊ ſiniſtrũ.ſ3 in aiatis
nõ iueniunẗ ſex ptes diſtincte ƀ3 nãꝫ.ſ3 ſolũ ƀ3 eſti
mationẽ:ita ꝙ nõ ſũt ex̃ aiaꝫ ſic̃ ſũt in aia: ⁊ eodeꝫ
mõ ſic̃ dicit ꝯ^{tor} eſt de corpib⁹ mathe^{cis}.ſ.ꝙ in illis
nõ ſũt ille ſex ptes exñtes ex̃ itellectũ ƀm ꝙ ſt' ma
the^{ca}. ⁊ manifeſta eſt ſnia ꝯ^{tis}.Et itelligo ꝙ neq̃3
in corpib⁹ nãlib⁹ inaiatis.neq̃3 i mathe^{cis} ſt' ille ſex
dĩe nãliter diſtincte ex̃ itellectũ.ſũt tñ ptes real'r
diſticte in cõparatiõe ad nos. ⁊ in cõparatiõe ad
celũ.nulla tñ vna ps in iaiatis i nec in mathe^{cis} eſt
de nã ſua magiſ dextra q̃3 ſiniſtra.ſed quelibet ps
põt indifferẽter eẽ dextra ul' ſiniſtra in cõparatiõe
ad nos. ⁊ in cõparatiõe ad celũ.ℭ Tertio eſt notã
dum ƀm ꝯ^{tem} hic ꝙ nõ eodẽ mõ iueniunẗ iſte dĩe
ſ.ſurſum ⁊ deorſũ i corpib⁹ nãlib⁹. ⁊ alie q̃tuor dĩe
ſ.ante ⁊ retro.dextrũ ⁊ ſiniſtrũ.q2 dextrũ ⁊ ſiniſtrũ
ante ⁊ retro ſolũ iueniunẗ in mũdo ƀm ꝙ ſũt ptes
nõ ƀm ꝙ ſũt ubi.ſed ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ inueniunẗ in
mũdo ƀm ꝙ ſũt ptes ⁊ ƀm ꝙ ſũt ubi. ⁊ ꝯ^{tor} dic̃ ꝙ
phũs expõit h̃ in capl'o de infinito.Ad cuius eui

dẽtiã itelligẽdũ ẽ ꝙ in mũdo ſunt duo loca extre
ma diſtincta q̃ loca nõ ſũt partes alioꝝ locoꝝ.ſed
utereq̃3 eſt loc⁹ cõplet⁹ ut locus ſurſũ ⁊ loc⁹ deorſũ ẽ
tota ſupficies cõcaua orbis lune: ⁊ loc⁹ deorſũ ẽ lo
cus terre.iõ oẽ corp⁹ nãliter moueẗ ſurſuꝫ ul' deor
ſũ.ſed dextrũ ⁊ ſiniſtruꝫ.añ ⁊ retro.nõ ſũt loca to
talia.ſed ſũt ptes locoꝝ. Et pp hoc ad iſtas dĩas
põnis.ſ.ante ⁊ retro.dextrũ ⁊ ſiniſtrũ nõ moueẗ
corpa nãliter.cũ ille dĩe nõ ſt' loca totalia. ſic igiẗ
apparet ꝙ añ ⁊ retro.dextrũ ⁊ ſiniſtrũ ſũt diſticta
real'r.ſ.ƀm ꝙ ſũt ptes.nõ ƀ3 ꝙ ſũt ubi.ſ.totalia.ſ3
iferi⁹ ⁊ ſupius diſtinguunẗ ƀ3 ꝙ ſũt ptes mũdi. ⁊
ẽt ƀm ꝙ ſũt totalia.nã dextrũ ⁊ ſiniſtrũ.añ ⁊ retro.
ſunt ptes loci.ſed ſurſũ ⁊ deorſũ ſunt loca totalia.
vñ vna determinata ps cõcaua orbiſ lune eſt añ ⁊
alia retro.ſed vna ẽ dextra ⁊ alia ſiniſtra:ſed totũ
cõcauũ orbis lune ẽ loc⁹ ſurſũ: ⁊ tot⁹ locus terre ẽ
loc⁹ deorſũ. ⁊ ẽt vna ps loci terre ẽ dextra.ſ.illa q̃
ſituaẗ ꝟſus ptẽ celi dextrã. ⁊ alia ſiniſtra.ut illa q
ſituaẗ ꝟ ſus ſiniſtrã ptẽ celi. ⁊ eodẽ mõ ẽ de añ ⁊
retro.ℭ S3 dubitaẗ q2 ſic̃ dextrũ ⁊ ſiniſtrũ.añ ⁊
retro ſũt ptes detẽminate i celo:ita ſurſũ ⁊ deorſũ.
ſunt detẽminate ptes i celo.vñ nõ q̃libet ps orbis
ẽ ſurſũ.ſed vna detẽminata ps ẽ ſurſũ. ⁊ alia deor
ſũ.ut patet ex 2° celi.g̃ ſurſũ ⁊ deorſũ diſtinguũtur
ƀ3 ꝙ ſũt ptes.q2 nõ ſũt niſi ptes orbis. ℭ Dicẽdũ
ꝙ i mũdo ꝯtingit dupl'r aſſignare ſurſũ ⁊ deorſuꝫ.
vno mõ ƀm ꝙ mũdus ẽ aiat⁹ ſiue ƀ3 ꝙ p̃cipalior
ps mũdi.ſ.celũ ẽ aiatũ. ⁊ illo mõ ſurſũ ⁊ deorſũ di
cunẗ ƀm ꝙ ſũt ptes. ⁊ nõ ƀm ꝙ ſũt ubi.q2 ƀm ꝙ ce
lũ eſt aiatũ vna ei⁹ ps detẽminata ẽ ſurſũ. ⁊ alia de
orſum. ⁊ vna dextra ⁊ alia ſiniſtra. ⁊ nulla illarũ
ptiũ ẽ loc⁹ totalis.ſed q̃libet illaꝝ ptiũ eſt ps loci.
Alio mõ accipiunẗ ſurſum ⁊ deorſũ ƀm ꝙ ſũt ẗmi
ni motuũ nãliũ rectoꝝ. ⁊ illo mõ i celo nõ ẽ loc⁹ de
orſũ.ſ3 loc⁹ deorſũ ẽ loc⁹ ẗre. ⁊ loc⁹ ſurſũ ẽ tota ſup
ficies ꝯcaua orbiſ lune.Dico igiẗ ꝙ ſurſũ ⁊ deorſũ
q̃ ſũt ptes celi ƀ3 ꝙ celũ ẽ aiatũ nõ magis ſũt loca
q̃3 dextrũ ⁊ ſiniſtrũ.imo ſũt ptes loci ſurſũ q ẽ ẗmi
n⁹ mot⁹ nãlis ignis. ⁊ illō ſurſũ qõ ẽ ẗmin⁹ mot⁹ nã
lis ignis ẽ loc⁹ totalis ⁊ nõ ẽ ps loci.ẽ tñ ps mũdi
Uñ poſſet ⁊ breuiter ſub alijs v̇bis dici ꝙ ſurſũ eſt
duplex ut ſurſũ qõ ẽ loc⁹ ⁊ ſurſũ qõ ẽ ps.dextrum
v̇o ⁊ ſiniſtrũ.añ ⁊ retro nõ ſũt loca.ſ3 ſolũ ſũt ptes
ut viſũ ẽ.ℭ Sciẽdũ tñ ẽ ꝙ i reb⁹ aiatis q̃ ſũt h̃ ille
ſex dĩe ſũt ptes diſticte. ⁊ i illis ptib⁹ ſũt diſticte ſi
ue diuerſe ptes ubi iſti⁹ toti⁹. ⁊ nulla iſtaꝝ ptiũ eſt
ubi.nec i aliq̃ iſtaꝝ ptiũ ẽ totũ ubi.ſ3 totũ ubi ẽ in
toto aiato. ⁊ ptes ubi ſũt in ptib⁹ aiati: ⁊ eodẽ mõ
eſt i celo ƀm ꝙ celũ ẽ aiatũ.ſ.ꝙ ille ſex dĩe ſt' par
tes ubi ſiue loci.ſed ƀm ꝙ celũ qõ ẽ ps vniuerſi cõ
tinẽs hũc mũdũ iferiorẽ:ſic tota ſupficies cõcaua
orbis lune ẽ ſurſũ: ⁊ ſic patet diuerſitas iter ſurſũ
celi qõ eſt locus ⁊ ſurſũ celi qõ ẽ ps.qm̃ pars celi
que eſt circa polũ meridionalẽ eſt ſurſũ qõ eſt ps.
⁊ tota cõcauitas eſt ſurſũ qõ eſt loc⁹.vnde de his
dĩjs põnis multa alia dixi in capitulo de ifinito.
ideo hic pertranſeo.

ℭ Ampl'⁹ uacuũ affirmantes locũ dicunt
eſſe.Uacuũ enim erit unq̃3 loc⁹ priuatus
corpe.Quod quidẽ igiẗ ſit aliq̃d loc⁹ pter
corpa ⁊ omne corpus ſenſibile in loco ẽ:
p h̃ aliquis concipiet.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡ huiꝰ capl'i. i q̄ ponit 3ª rō famoſa ꝓbās locū eē q̄ rō eſt iſta. uacuū ē. ſed uacuū ē locꝰ. igit locꝰ ē. maior eſt famoſa: minor vō ꝓbat per diffōnē famoſam uacui. que eſt ꝙ uacuū eſt locꝰ ꝑuatꝰ corꝑe. ¶ Notādu ſunt h̄ duo ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝑ ꝙ illa rō eſt famoſa ꝛ ei accidit ꝙ fuerit nō uera. ſed ſic nō accidit duabꝰ rōnibꝰ ꝑcedētibꝰ. q2 cuꝫ h̄ ꝙ ſunt famoſe ſunt etiā uere. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ illa rō ē famoſa nō uera. q2 accipit duo falſa. vꝫ. ꝙ uacuū ē ꝛ ꝙ uacuū eſt locꝰ. ſꝫ alie due rōnes ſunt uere. q2 nō accipiūt niſi ueras ꝓpōnes ſm intellectū ſupiꝰ expoſitū. ¶ Scdō ē notādū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ q̄uis ſ'lꝫ ſit uacuū eē. tñ ponētes mūdū ſm ſe totū de nouo gñari: neceſſe hñt ꝑcedē uacuū eē. ꝛ ꝙ uacuuꝫ ꝑcedit mūdū. Uñ dic ꝯᵗᵒʳ ꝙ loquētes ſue legis dicūt uacuū eē. q2 gñant mūdū de nouo. ¶ Intelligēdū tamē ꝙ ſi mūdus ſꝫ ſe totū eēt in loco ꝑ ſe ꝯtinēte totū mūdū ut poſuerūt ſaraceni de quoꝝ lege fuit ꝯᵗᵒʳ. tūc eēt neceē ponē uacuū. q2 ſi totꝰ mūdus gñaret de nouo. ꝛ nihil aliō gñaret niſi mūdus ꝛ ꝑtes mūdi: cū nec totꝰ mūdus i nec aliq̄ ꝑs mūdi poſſit eē locꝰ totiꝰ mūdi. ſeq̄t ꝙ locꝰ totiꝰ. ſ. mūdi ꝑceſſit mūdū. cū nihil gñaret de nouo niſi mūdus ꝛ ꝑtes eiꝰ ꝑ poſitū. ſꝫ añ gñatiōnē mūdi nō fuit aliqō corꝑꝰ replēs totū in q̄ modo eſt mūdus. ğ añ gñationē eiꝰ fuit locꝰ ꝑuatꝰ corꝑe: ꝛ ꝑ ꝯñs fuit uacuū. ſic igit appet ꝙ ponētes totū mūdū eē ꝑ ſe in loco: ꝛ ēt de nouo gñari hñt ponē uacuū. ſed recte ꝓbantes ꝛ loquētes noſtre legis q̄ ponūt totū mūdū nō eē ꝑ ſe in loco ſꝫ ſolū ꝑ ꝑtes ul' ꝑ accñs nō hñt ponere uacuū: q2 nō ponūt locū ꝑcedē gñationē mūdi. ſꝫ dicūt locū ſil' gñari cū mūdo. ¶ Sed dubitatur q2 ponētes mūdū de nouo gñari hñt dicē ꝙ ſicut deꝰ creauit mūdū diſcōtinuū i ꝑtibꝰ ꝑꝑ quarū diſcōtinuationē ꝑtes mūdi ſūt ꝑ ſe in loco: ita deꝰ potuit creaſſe vnū corꝑꝰ cōtinuū oīno in oībꝰ ꝑtibꝰ. ita ꝙ nihil aliō creaſſet q̄ꝫ illō rotūdū ꝯtinuū. ponamꝰ igit ꝙ deꝰ q̄ñ creauit iſtū mūdū creaſſet loco iſtiꝰ mūdi vnū corpus rotūdū oīno ꝯtinuū. ꝛ cū oē corꝑꝰ ſit in loco illō corꝑꝰ rotūdū etiā fuiſſet i loco ꝛ nō ꝑ ꝑtes: q2 nulla ꝑs eēt i loco. cū locꝰ ſit ꝯtinēs diuiſū ꝛ illō corꝑꝰ eſt oīno ꝯtinuū. ğ relinqtur ꝙ illud corꝑꝰ ſit in uacuo. ꝛ ſic gñantes mūdū hñt ponere uacuū. ¶ Dicēdū ꝙ loquētes cuiuſlibet legis dicūt ꝙ deꝰ poſſet creare vnū tale corꝑꝰ rotūdū oīno ꝯtinuū replēs oē ſpatiū huiꝰ mūdi. q̄ ſuppoſito loquētes ꝓ̄hīce hñt dicē ꝙ illō corꝑꝰ nō eēt i loco q2 poſſet eē in loco ꝑ ꝑtes. nec ꝑ ultᵐ corꝑis ꝯtinētis. q2 ſupponit ꝙ nihil ſit ex̄ ꝯtinēs. vñ nō ē de rōne corꝑis eē in loco. ¶ Et ſi dicat ꝙ deꝰ poſſet mouere illō corꝑꝰ localr̄. ꝛ h̄ circularit' ul' motu recto trāſferēdo illō ad illō ſpatiū. ꝛ oīs motꝰ local' regrit locū. igit poſito tali corꝑe ſolo opꝫ ponē locū ꝛ nō niſi locū q̄ ꝑ erat uacuꝰ. q2 ſupponimꝰ ꝙ deꝰ creat tale corꝑꝰ. ꝛ nil aliō. ꝛ ſic nō creat locū talis corꝑis. ꝛ ꝑ ꝯñs ille locꝰ ꝑfuit ꝑuatꝰ corꝑe. ¶ Dicēdū ꝙ ponēdo tale corꝑꝰ cōtinuū. ꝛ nihil ex̄ illō cōtinuū deꝰ nō poſſet illō corꝑꝰ mouē motu recto niſi crearet locū nouū ad quē moueret. nec ēt deꝰ poſſet mouē illō corꝑꝰ motu circulari. ul' ſi moueret illud circularit' ille motꝰ nō eēt localis ſed magis ſitualis. Difficile tñ ut mihi videt ē vitare qn loquētes nr̄e legis. ꝛ gñantes mūdū habeāt ponē uacuꝫ ex̄ mūdū. q2 ipſi dicūt ꝙ ſic deꝰ creauit hūc mūdū ita pōt creare aliū mūdū. ponamꝰ igit ꝙ creat aliū mūdū: quero aut iter ꝯuexitates ſuaꝝ ſparū ſ'lloꝝ mūdorū ē aliqō mediū ul' nihil. ſi aliqd illō ē uacuū cū ſit qōdā diſibile in q̄ nō ē corꝑꝰ. eſt tñ receptiuū corꝑis. ſi aūt nihil eſt mediū. aut igit tangēt ſe in pūcto tñ uel in aliq̄ diſibili: nō ī pūcto tñ q2 ſic iter q̄cūqꝫ nō diſibilū iſtarū circūferētiarū ē aliqō diſibile mediū ꝛ nō niſi uacuū. ğ. ſi vō dī ꝙ tāgūt ſe in aliq̄ diſibili h̄ nō pōt dari. q2 īpoˡᵉ ē ſpēcū tāgere ſpericū ſm diſibile. q2 ſuꝑficies tāgens ſuꝑficiē ꝯuexā in aliq̄ diſibili q̄ꝫtū ad illā ꝑtē ſm quā tāgit ē ꝯcaua: ꝛ ſic ultima ſuꝑficies ſpe eēt cōcaua qō eſt īpoˡᵉ ꝛ ſic vī ꝙ loquētes nr̄e legis hēant neceſſe ponē uacuū. ſꝫ de h̄ magis dcm̄ ē i ꝑ celi

¶ Uidet aūt ꝛ Heſiodus recte dicē faciēs ꝑmū chaos. Dic quidē igit oium primuꝫ chaos factū. poſtea vō terrā latā tanq̄ꝫ indigeret primū eē receptaculū his q̄ ſūt: ꝑꝑ id quod opinati ſunt. quēadmodū mlti omnia alicubi ꝛ in loco eſſe.

¶ Hec ē 4ª ꝑtic'la 2ᵉ ꝑtis ꝑncipalis huiꝰ capl'i. in qua ponit 4ª rō ꝓbās locū eē: ꝛ ꝯtinet duas ꝑtes. q2 i ꝑª ponit rō. In 2ª vō ibi [Si aūt hꝰ.] Improbatur vnū cōe dictū antiq̄rū. ¶ In ꝑª igit ꝑte huius ꝑticule ponit rō famoſa fūdata ſuꝑ loco ab auctēte Heſiodi qui fuit vnꝰ de antiqs poetꝭ qui poſuit ꝑ factū eē chaos. i. quoddā receptaculū corꝑoꝝ. Ex quo pōt rō formari ſic. añ oia fuit factū receptaculū ipſorū ut patet ꝑ Heſiodū. ſꝫ qō eſt receptaculū eorū eſt locꝰ. igit locꝰ fuit añ alia oia. ꝛ ꝑ ꝯñs locꝰ eſt. Uñ Heſiodus ponit ꝙ neceē eſt eē receptaculū corꝑorū añ ipſa corꝑa. ꝛ h̄ ipſe poſuit q2 credidit ut multi alij ꝙ oia que ſūt. ſūt i loco. ꝛ ſm expōnē ꝯⁿᵗⁱˢ hec ē 4ª rō famoſa ꝓbās locū eē. ꝛ hoc ſic. oē qō nō eſt: nō eſt in loco. ğ oē qō eſt eſt in loco. ğ locus eſt. Et ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ h̄ eſt vnū eorū qō mouet Homerū ad dicēdū hoc. tñ illō qō maxime īduxit eū fuit eſtimatio cōis oībꝰ. ſ. ꝙ uacuū debet ꝑcedere gñationē mūdi. vñ ſm illā expōnē. Quarta rō famoſa nō eſt rō fūdata ſuꝑ auctoritatē Homeri ul' Heſiodi. ſꝫ eſt rō nūc dicta. vꝫ. qō nō eſt: nō ē i loco. ğ oē qō eſt: eſt in loco. igit locꝰ eſt. ſed ꝑꝑ illam eſtimationē ꝛ ꝑꝑ rōnē cōem oībꝰ generātibꝰ mūdū dixit Homerus ꝙ ante omnia chaos fuit factum. ꝛ dixit ꝙ poſtea terra facta eſt lata. ſ. ampla ꝛ ſpatioſa in illo chaos.

¶ Si aūt huiuſmodi eſt: mirabilis quideꝫ utiq̄ꝫ erit potentia loci: ꝛ prima omniuꝫ: ꝛ prima omnibus. Sine quo nanq̄ꝫ aliorum nullum eſt: illud autem ſine alijs neceſſe eſt primū eſſe. Non eni ꝑditur locꝰ, his que ſunt in eo corruptis.

¶ Hec eſt 2ª ꝑs huiꝰ ꝑticule in qua iꝓbat illa eſtimatio cōis. ſ. ꝙ locꝰ ꝑcedit gñationē oium entiū. ꝛ hoc ſic. ſi locꝰ ꝑcedat gñationē omniū entiū. ꝛ ſit neceſſariꝰ in gñatione oium. ut dixerūt antiq: tūc mirabilis erit potētia loci. q2 tūc locꝰ nāliter erit ꝑor omnibꝰ entibꝰ ꝛ ꝑnᵐ oiuꝫ entiū. ſed illō ꝯñs eſt incōueniens. ergo ꝛ antecedēs. ꝯſequētia ꝓbat. q2 illō ſine quo nullū alioꝝ pōt eſſe ꝛ illud pōt eſſe ſine alijs eſt nāliter ꝑnᵐ oium. ſed locꝰ eſt hꝰ. ğ. ꝛ nō ſolū ſeq̄tur ꝙ locus eſt ꝑor nāliter oibus alijs entibus. ſed etiā ſeq̄tur ꝙ locus eſt prior tꝑe oībꝰ

alijs que ſűt in illo.ſed oẽ qđ pőt eſſe ſine alijs eſt uel poteſt eſſe prius tempore illis.igitur locus eſt uel pőt eſſe prio: tempore omnibus alijs.

8 ¶ Ar vo hẽt defectű:ſi ẽ qđ ẽ. Vtrꝫ eni moles q̃dã corpis aut q̃dã altera. Querendű eſt eni gen⁹ ipſi⁹ pmű. diſtãtias qdẽꝫ igit hẽt tres lõgitudis:latitudis:ꝛ pfunditatis:quibus determinat corp⁹ oẽ. Impoſſibile eſt aűt corpus eſſe locuꝫ. In eodem nãqꝫ eſſent duo corpora.

¶ Hec ẽ 3ª ps pn^lis hui⁹ capli.i q̃ ponűtur rõnes famoſe pbãtes locű nõ eẽ. ꝛ ptinet ſex pticl'as ſ3 numeꝝ ſex rõnű q̃s adduc.2ª ibi ⌊ Ampli⁹ ſi vo. ⌋ 3ª ibi ⌊ Qꝫ eni ſorte. ⌋ 4ª ibi ⌊ Ampli⁹ ꝛ cui⁹. ⌋ 5ª ibi ⌊ Ampli⁹ ꝛ tpe. ⌋ 6ª ibi ⌊ Ampli⁹ ſi oẽ. ⌋ ¶ In pª igit pticl'a hui⁹ ptis ponit rõ hec.ſi loc⁹ ſit ꝛ loc⁹ eſt eq̃lis locato tűc loc⁹ hẽret tres dimẽſiões ſicͭ ꝛ locatű.ſ.latitudinẽ lõgitudinẽ ꝛ pfűditatẽ.ſ3 oẽ habẽs tres dimẽſiões ẽ corp⁹.ĝ ſi loc⁹ ẽ:loc⁹ ẽ corp⁹. ſ3 hoc ẽ ipo^le.ſ.locű eẽ corp⁹.q: ſic duo corpa eẽnt ſil' ſ3 penetrationẽ ꝛ adeq̃te qđ ẽ ipo^le. ¶ Notandű ſ3 ɔ^rem ꝙ hec rõ ingrit de gñe loci.i.i q̃ gñe loc⁹ ſit utrű ſit corp⁹ ul' ſupficies. Vñ dicͭ ſic. Opꝫ p pſcrutari de gñe ſb q̃ collocat loc⁹ qđ ſit.qm̃ res q̃ ſűt igte diffõis pſcrutãdű ẽ p de gñe ei⁹ ꝛ poſtea de dĩa qñ utraqꝫ ps diffõnis fuerit igta.ſ.gen⁹ ꝛ dĩa ſicͭ ẽ diſpõ i loco. ¶ Notãdű etiã ꝙ hec rõ pbãs locű nõ eẽ nõ cõcludit niſi ꝫ põnẽtes locű eẽ ſpatiű inter latera corpis ptinentis:quoniã põnẽtes hoc:habent concedere ꝙ duo corpora ſunt ſil' ſm penetrationem ut poſtea videbitur.

9 ¶ Amplius ſi aere corpis loc⁹ eſt receptaculű:manifeſtuꝫ ꝙ ꝛ ſupficiei erit:ꝛ reliq̃rum terminoꝝ. Eadẽ eni cõſonat ratio: ubi nãqꝫ prius erat aque planities:erunt iteꝝ que ſunt aeris. At vo differẽtiã neqꝫ vnã hẽmus puncti ꝛ loci puncti. Quare ſi neqꝫ ab hoc eſt locus alteꝝ:neqꝫ ab aliorum nullo:neqꝫ eſt aliqđ pter vnumquodqꝫ iſtorum locus.

¶ Hec ẽ 2ª pticl'a 3ᵉ ptis pn^lis hui⁹ capli.i q̃ põit 2ª rõ pbãs locű nõ eẽ.q̃ rõ ẽ hec.ſi loc⁹ ẽ:loc⁹ ẽ receptaculű corpis.ſ3 loc⁹ nõ eſt receptaculű corpis.ĝ loc⁹ nõ ẽ.maio: de ſe patet: ꝛ miorẽ pbat pħs ſic.ſi loc⁹ ẽ receptaculű corpis eadẽ rõne loc⁹ eẽt receptaculű linee ſupficiei: ꝛ pűcti.q: nõ ẽ alia rõ ppẽ quã loc⁹ ponit receptaculű corpis niſi q: i eodẽ loco i q̃ ẽ aq̃:ſuccedit poſtea aer ul' aliđ corp⁹. ſ3 illa eadẽ rõ ẽ de ſupficieb⁹ lineis ꝛ pűct.q: ubi pᵒ ẽ planities.i. ſupficies aq̃:poſtea erit ſupficies aeris. ſic de lineis ꝛ pűct.igit q̃ rõne loc⁹ ẽ receptaculuꝫ corpis eadẽ rõne erit receptaculű linee ſeu ẽ receptaculű ſupficiei linee ꝛ pucti. ꝛ ħ pbat pħs:q: ſi pűct⁹ hẽret locű:loc⁹ pűcti ſupponeret pűcto.ſ3 qđ ſupponit alteri ẽ idẽ illi.ĝ ſi pűct⁹ hẽret locű. loc⁹ pűcti eẽt idẽ cű pűcto. ꝛ ſic idẽ eẽt loc⁹ ſui ipſi⁹ ꝛ p ɔñs idẽ eẽt i ſeipo tanq̃ꝫ i loco qđ eſt ipo^le. igit pűct⁹ nõ hẽt locű ꝛ eadẽ rõne nec ſupficiei nec linee erit loc⁹:q: ille loc⁹ ſupponeret eis. ꝛ p ɔñs eẽt idẽ cű eis. ¶ Intelligẽdű ſ3 ɔ^reᵃ i 5ᵒ hui⁹ ꝙ i mathe^cis nõ ẽ dĩa iter ɔtigua ꝛ ɔtinua.ſ3 in nãlib⁹ dĩnt ɔtinua a ɔtiguis.qm̃ i nãlib⁹ rõne ſoᷓe nãlis q̃ ſepat termiat ꝛ diſtiguit:remanẽt duo ultima corpuꝫ ſe tãgẽtiű ſeu ɔtiguoꝝ.ſ3 i mathe^cis duo ultima reuertunt i vnű.ita ꝙ i mathe^cis illa q̃ ſűt imediata hñt idẽ ulti^m. ꝛ p ɔñs ſűt ɔtiª. ꝛ ħ appet ſic.q: mathematici ſ3 ꝙ h^m nõ hñt formã nalẽ terminãtẽ ꝛ diſtiguẽtẽ. Illđ igit dcm̃ pħi.ſ.ꝙ illa q̃ ſupponunt ſibi inicẽ ſit idẽ:ẽ ueꝝ i mathe^cis.ſ3 nõ ẽ ueꝝ i nãlib⁹ ¶ Notãdű ẽ ſ3 ɔ^reᵃ ħ ꝙ i illa rõne famoſa ẽ deceptio.q: accipit illđ qđ ẽ p accñs loco illi⁹ qđ qđ ẽ p ſe.qm̃ ſupficies ꝛ alij termi.ſ.linea ꝛ pűcta nõ mouent niſi p accñs ꝛ iõ nõ hñt loca niſi p accñs. ꝛ ſűt i eodẽ loco p accñs i q̃ ẽ corp⁹ p ſe cui⁹ ſűt termi. ꝛ iõ nõ opꝫ ꝙ ſi ſupficies linee ꝛ pűcta moueant localr ꝙ pp ħ hẽant loca ppria eis adeq̃ta. ꝛ ħ iõ ẽ q: nõ mouent niſi p accñs.ſed ſic non eſt de corporibus.q: corpora mouent per ſe localr. ꝛ iõ opꝫ ꝙ habeant loca propria eis coequata.

¶ Quid eni forte exponem⁹ eẽ locű. Neqꝫ elemẽtű eni:neqꝫ ex elemẽtis poſſunt eẽ huiuſmodi hñtia nãꝫ:neqꝫ corporeoꝝ neqꝫ incorpeoꝝ. Magnitudinẽ qdẽ eni hẽt loc⁹.corp⁹ aűt nullű. Adhuc aűt ſenſibiliű qdẽ corpoꝝ elemẽta corpea. Ex itelligibilib⁹ ãt elemẽtis nll'a magnitudo ſit. 10

¶ Hec ẽ 3ª pticl'a 3ᵉ ptis pn^lis hui⁹ capli.i q̃ ponit 3ª rõ pbãs locű nõ eẽ.q̃ talis ẽ. Oẽ qđ ẽ ul' ẽ corpeű uel icorpeű.ſed loc⁹ nõ ẽ aliqđ corporeű uel incorporeű.ĝ loc⁹ nõ eſt.maio: de ſe patet. ꝛ mio: pbat q̃tű ad utrãqꝫ ptẽ.p ꝙ loc⁹ nõ ẽ de nűo icorpeoꝝ. q: loc⁹ habet magnitudinẽ ꝛ icorporea nõ habẽt magnitudinẽ.ĝ loc⁹ nõ ẽ de nűo icorporeoꝝ. Probat ſcđo ꝙ loc⁹ etiã nõ ſit de nűo corporeoꝝ.q: ſi ſic.tűc loc⁹ aut eẽt corp⁹ aut elemẽtű corporis:non corp⁹.q: ſi eẽt corp⁹:ꝛ cű loc⁹ ſit ſil' cű corpe locato ſeqͭ ꝙ eẽnt duo corpa ſil' adeq̃ta.nec etiã elementű corpis.q: qđ eſt elemẽtű corporis eſt corp⁹.q: ex elementis in talibus que nulla hñt magnitudinẽ nõ ſit aliqua magnitudo:ſed locus non eſt corp⁹ ĝ locus nõ eſt elementum corporis.

¶ Ampli⁹ cui⁹ utiqꝫ qs ponet hĩs q̃ ſűt cãꝫ eẽ locű. Neqꝫ vna cã ieſt ipſi de q̃tuo:. Neqꝫ eni ſicͭ mã coꝝ q̃ ſűt. Neqꝫ ex ipſo ɔſtituta ſunt. Neqꝫ ſicͭ ſpẽs ꝛ rõ coꝝ que ſunt:neqꝫ ſicut finis. Neqꝫ ſicͭ mouens ea que ſunt. 11

¶ Hec eſt q̃rta pticula 3ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capli.i qua ponit 4ª rõ pbãs locű nõ eẽ q̃ rõ eſt illa:ſi locus eſt:opꝫ ꝙ ſit aliq̃ cã de nűo quatuo: cãrű:.ſed locus nõ eſt aliq̃ cã de nűo q̃tuo: cãrű.ĝ loc⁹ non eſt.maio: eſt manifeſta.q: loc⁹ ul' eſt cã uel effect⁹:ſed loc⁹ nõ eſt effect⁹.qm̃ mot⁹ corpis eſt ad locum tanq̃ꝫ ad ɔtinẽs ipm ꝛ pficiẽs ipm in eẽ.ſed ille nõ eſt aliqs effect⁹.ſed magis videt eẽ opatio cãe. ꝛ hec eſt rõ Alberti magni. ꝛ ſic patet maio: .ſ.ꝙ ſi loc⁹ eſt:eſt aliq̃ cã de nűo quatuo: cãrű.mino: vo pbatur.q: loc⁹ nõ eſt cã mãlis.q: ex mã ɔſtituitur res in eẽ.ſed ex loco nõ cõſtituit locatű:igit locus nõ eſt cã mãlis.nec eſt cã formalis.q: ſi ſic tűc qñ corp⁹ mutat de loco ad locű corrűpet res ſicut res corrűpit qñ mã trãſmutatur de vna forma ſubali

in aliā formā. ſꝫ h̄ ē icōueniēs. vꝫ. ꝙ res corrūpat̄ qn̄ trāſmutat̄ de vno loco ī aliū locū: ⁊ ad h̄ icōueniēs deduc̄ ꝯ^r^ h̄. ¶ Sed expoſitores poſteriores ut ſanct⁹ Tho. ⁊ dn̄s Egi. de Roma deducūt ad aliō icōueniēs. ſ. ꝙ ſi loc⁹ eēt cā formalis. tunc oīa eēnt eiuſdē ſpēi q̄ bn̄t vnū locū. ⁊ h̄ icōueniēs. ſeq̄tur q: ph̄^m^ ꝯſtitues aliq̄d ī ſpē ē ei⁹ foīa: ⁊ ꝙ loc⁹ nō ſit cā efficiēs manifeſtū ē p ſe ut dic̄ ꝯ^or^. Expoſitores tn̄ ſupradicti ꝓbāt ꝙ loc⁹ nō ē cā efficiēs p h̄. q: loc⁹ ē t'min⁹ mot⁹. ⁊ p ꝯñs nō ē efficiēs motū. nec loc⁹ ē cā finalis. q: finis ē foīa. ⁊ loc⁹ nō ē forma. ḡ ⁊c̄. Expoſitores ꝓbāt ꝙ loc⁹ nō ē finis. q: ut vī loc⁹ eſt magis pp locata q̄ꝫ locata ꝓpter locū. ¶ Notādū ſm ꝯ^rem^ ꝙ finis ē dupx. ſ. finis itriſec⁹ ut foīa ⁊ finis extriſec⁹. ⁊ h̄ negat̄ ꝙ loc⁹ ſit finis intriſec⁹. ſed loc⁹ ē bn̄ finis extriſec⁹. ſ. ī corpib⁹ ſimplicib⁹ nō autē ī cōpoſitis ut declarabit̄ poſtea.

12 ¶ Ampli⁹ ⁊ ipſe ſi ē aliq̄d corꝝ que ſunt alicubi erit. Zenonis eni opio quereret q̄ꝫdā rōnē. Si nāqꝫ oē quod ē ī loco ē: manifeſtū qm̄ ⁊ loci loc⁹ erit. ⁊ h̄ ī ifinitū ꝓcedet.

¶ Hec ē 5^a^ ptic'la 3^e^ ptis ph̄^lis^ hui⁹ capl'i ī q̄ ponit̄ 5^a^ rō ꝓbās locū nō eē q̄ rō ē illa ſi loc⁹ ē tūc loc⁹ ē de nūo corꝝ q̄ ſūt alicubi. ⁊ tūc difficile ē vitare rōnē zenonis q̄ fuit illa: oē qō ē ī loco ē. igit̄ ſi loc⁹ ē: ⁊ locus erit ī loco. ⁊ eadē rōne ille loc⁹ erit ī alio loco: ⁊ ſic erit ꝓceſſus in infinitum qō eſt incōueniens.

13 ¶ Ampli⁹ ſicut oē corpꝰ in loco ē ſic ⁊ ī oī loco corp⁹. Quō igit̄ dicemus de his que augmētātur. Neceſſe ē ex his ſil' augmētari locū cū ipſis. Neqꝫ eni minor neqꝫ maior loc⁹ ē vnicuiqꝫ. Per h̄ q̄deꝫ igit̄ nō ſoluꝫ q̄d ē: ſꝫ ēt ſi ē dubitare neceſſe ē.

¶ Hec ē 6^a^ ptic'la 3^e^ ptis ph̄^lis^ hui⁹ capl'i ī q̄ ponit̄ 6^a^ rō ꝓbās locū nō eē. rō ē iſta. ſi loc⁹ ſit ita ꝙ oē corp⁹ ſit ī loco. ⁊ ī oī loco ſit corp⁹ ut ponūt dicētes locū eē ⁊ negātes uacuū tūc opꝫ ꝙ loc⁹ ſit eq̄lis locato. ita ꝙ neqꝫ maior neqꝫ minor: ſꝫ h̄ ē ipo^le^. q: tūc corpib⁹ augmētatꝭ nec̄e eēt corꝝ loca augmētari. ⁊ ex h̄ ſeq̄tur icōueniēs. ſ. ꝙ loc⁹ ē corp⁹. qm̄ oē qō augmētat̄ ē corp⁹. ⁊ ſic duo corpa eēnt ſil' ut prius deductū ē. Ex h̄ ſeq̄tur aliō icōueniēs. ſ. ꝙ totum vniuerſū augmētabit̄ p augmētū vni⁹ corpis q̄ꝫtūcūqꝫ parui. qm̄ ſi loc⁹ ſit corp⁹ ⁊ augmentet̄: ⁊ qō augmētat̄ hēt maiorē locū q̄ꝫ pri⁹. tūc ille loc⁹ habebit maiorē locū. ⁊ eadē rōne loc⁹ illi⁹ loci augmētabit̄. ⁊ iterꝝ loc⁹ illi⁹ loci augmētabit̄. ⁊ ſic ēt vniuerſū augmētabit̄ p augmētū vni⁹ corpis q̄ꝫtūcūqꝫ pui. qō ē icōueniēs. Et pōt iſta rō poni ſub hac foīa. ſi loc⁹ ē. loc⁹ ē eq̄lis locato: ⁊ ſi ſic. tūc augmētato corpe augmētabit̄ ei⁹ loc⁹. ex q̄ ſequitur duo icōuenictia. vꝫ. ꝙ loc⁹ ē corp⁹. ⁊ ꝙ totū vniuerſum augmētabit̄ p augmētū vni⁹ pui corpis. Un̄ expoſitores deducūt ad h̄ icōueniēs ꝙ ſi loc⁹ augmentabit̄. cū loc⁹ ſit imo^bis^: ⁊ imo^le^ augmētaret̄. ⁊ p ꝯſequēs imo^le^ moueret̄. qō ē ipo^le^. ¶ Ultio ꝟo ph̄us epilogat dicēs ꝙ pp p̄dicta ē nec̄e dubitare nō ſolū q̄d ſit locus. ſꝫ etiā eſt nec̄e dubitare an ſit loc⁹.

¶ Capl'm 2^m^ ꝓmi tractatus in quo Ariſtoteles inq̄rit quid ſit locus.

14 q Uoniā autē aliud q̄dē ſm ſe: aliud ꝟo ſm aliud dicit̄: ſimiliter ⁊ locus al⁹ quidē communis: quo oīa corpora ſunt. alius ꝟo ꝓprius in quo p̄mo. Dico autē qm̄ tu nunc in celo es. q: in aere. hic autē in celo ⁊ in aere. q: in terra. Similiter autem ⁊ in hac. quia ⁊ in loco. qui continet nihil plus q̄ꝫ te.

¶ Iſtō ē 2^m^ capl'm hui⁹ tractat⁹ ī q̄ ph̄s iq̄rit q̄d ſit loc⁹. ⁊ ꝯtinet q̄tuor ptes p̄n^les^. q: ī p^a^ p̄mittit̄ vna diſtictio nec̄ia ad ꝓpoſitū. ī 2^a^ ibi ⌊ Si igit̄ loc⁹. ⌋ Ponūtur rōnes ꝓbātes locū eē mām ul' formaꝫ. In 3^a^ ibi ⌊ Spēs q̄dē. ⌋ Ponūtur rōnes ꝓbātes ꝙ loc⁹ nec ē foīa nec mā. In 4^a^ ibi ⌊ Ex q̄b⁹ q̄deꝫ. ⌋ Epilogat determiata. p^a^ ps ē narratiua. 2^a^ inq̄ſitiua. 3^a^ decl'atiua. 4^a^ ꝟo narratiua. ¶ In p^a^ igit̄ pte p̄n^li^ hui⁹ capl'i ph̄s p̄mittit vnā diſtictionē neciam ad ſuū ꝓpoſitū. q̄ diſtictio ē illa. ꝙ q̄dā eſt loc⁹ p ſe ut loc⁹ ꝓpri⁹: ⁊ q̄dā p accn̄s ut loc⁹ cōis. Un̄ ſic ē ī entib⁹. ſ. ꝙ q̄ōdā ens ē p ſe: ⁊ q̄ōdā p accn̄s. ita ē ī locis. ſ. ꝙ q̄dā loc⁹ ē p ſe. ⁊ q̄dā p accn̄s. Locus ꝓpri⁹ ē ille q̄ nō cōtinet plus q̄ꝫ locatū. ſꝫ loc⁹ p accidēs. ſ. loc⁹ cōis ē ille q̄ cōtinet oīa aut plura locata. loc⁹ ꝓpri⁹ ē ille q̄ locat ſm ſe ⁊ nō ſm aliō. ſꝫ loc⁹ cōis ē ille q̄ locat rōne alteri⁹ ꝯtēti ī eo. qm̄ loc⁹ cōis nō locat niſi mediāte locato ꝓprio ꝯtēto ī eo. ꝟbi grā: nos dicim⁹ ꝙ aliq̄d ē ī celo. q: ē ī aere: qui aer eſt in celo. ⁊ ꝙ eſt in aere. q: eſt in terra ꝯtēta ī aere. ⁊ ꝙ eſt in terra. q: eſt in hoc loco q̄ nō ꝯtinet amplius q̄ꝫ ipm locatū q̄ loc⁹ ē ēt terra. ex q̄b⁹ appet ꝙ loc⁹ ē ultimū ꝯtinēs ⁊ termināns rē locatam.

¶ Si igitur eſt loc⁹ p̄muꝫ ꝯtinēs vnumq̄dqꝫ corp⁹: termin⁹ q̄dē utiqꝫ erit. Quare videtur ſpēs ⁊ forma vniuſcuiuſqꝫ loc⁹ eſſe quo determinatur magnitudo ⁊ mā magnitudis. hoc enim eſt vniuſcuiuſqꝫ terminus: Sic quidem igitur conſiderātibus locus vniuſcuiuſqꝫ ſpēs eſt.

¶ Hec ē 2^a^ ps p̄n^lis^ hui⁹ capl'i ī q̄ ponūtur rōnes ꝓbātes locū eē mām ul' formā. ⁊ ꝯtinet tres ptic'las q: ī p^a^ ꝓbat̄ ꝙ loc⁹ ē foīa. In 2^a^ ibi ⌊ Scōm auteꝫ qō videt̄. ⌋ Probat̄ ꝙ loc⁹ ē mā. In 3^a^ ibi ⌊ Dicūt q̄dē. ⌋ Narrat q̄ꝫtū habuerūt antiq̄ de cognitione loci ⁊ difficultatē ꝯſiderationis de loco ponēdo. ſ. locū eē mām ul' formā. ¶ In p^a^ igit̄ ptic'la huius ptis ponit̄ q̄dā rō famoſa ꝓbans locū eē formā q̄ talis ē. loc⁹ ē ultimū termināns ⁊ ꝯtinēs rē. ſed foīa ē ultimū termināns ⁊ ꝯtinēs rē. igit̄ loc⁹ eſt forma. ¶ Notādū ſm ꝯ^rem^ ꝙ ī hac rōne ē dupx deceptio p^a^ q: finis dicit̄ de loco ⁊ de foīa equoce. q: forma eſt finis ītriſec⁹: ⁊ loc⁹ ē finis extriſecus. ⁊ ſic eſt deceptio. q: in hoc ſmone eſt fallacia equocatiōis. 2^a^ deceptio eſt. q: arguit̄ ex omnibus affirmatiuis in ſecūda figura. ⁊ ſic eſt fallacia conſequentie.

¶ Scōm autē qō videt̄ eē loc⁹ diſtātia magnitudis mā. Hec nāqꝫ altera ē a magnitudine. hec autē eſt cōtenta ſub ſpecie ⁊ diffinita: ſicut ſub plano ⁊ termino.

¶ Hec ē ſcōa ptic'la ſcōe ptis p̄n^lis^ huius capl'i in q̄ probat̄ ꝙ locus eſt mā. ⁊ ꝯtinet tres ptes ſꝫ ꝙ tripl'r ꝓbat̄ ꝙ loc⁹ eſt mā. 2ª ibi ⌊ Eſt aūt h^n^. ⌋ 3ª ibi ⌊ Un̄ ⁊ plato. ⌋ In p^a^ igit̄ pte huius pticule ꝓbat̄

ꝙ locus eſt mã. ⁊ hoc ſic. Locus nihil aliud videt͛ eē ꝙ̃ diſtātia int͛ latera corꝑis ꝯtinētis ſm ꝙ multi dicūt. nūc aūt diſtātia īter latera ꝯtinētis nō eſt aliqd de ſe determinatū in actu. ſed determinat͛ ꝑ ſuꝑficies corꝑis in actu. ⁊ ꝑ ultimū termini corporis que determinatio eſt a forā. ex q̃ arguit͛ ſic. mã eſt qddā de ſe īdeterminatū: ⁊ nō determinat͛ niſi a forma. ⁊ cū loc⁹ ſit diſtātia inter latera corporis ꝯtinētis determinat͛ a forma ⁊ eſt de ſe īdeterminat⁹. ḡ loc⁹ eſt mã. igit͛ ⁊c̄. ¶ Nōndū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝯᶦᵒ ı̨ᵒ. ꝙ qui exiſtimat ꝙ loc⁹ eſt res. ꝓ͛ dimēſio. nec q̄ ꝑ exiſtūt in mã nihil hñt ꝓ loco niſi mãȝ q̄ defert dimēſiões. ⁊ cā in h̄ ē. qm̄ qui exiſtimat dimēſiões eē locū: hēt exiſtimare ꝙ mã eſt loc⁹. cā ē qm̄ dimēſiões in ſe nō ſunt corꝑ⁹ determinatuȝ. ⁊ forma eſt determinās dimēſiões ⁊ mãm. ſ. qꝛ dat eis terminū ⁊ ultimū. ꝟbi grã. ſuꝑficies ꝯtinentes corꝑ⁹: ⁊ ſic exiſtimat͛ ꝙ dimēſiões ſunt mã. qꝛ ꝯueniūt in h̄ ꝙ determinatur a forma. ⁊ in ſe nō ſunt determinate. hec ꝯᶜᵒʳ. ¶ Un̄ itelligēdū ꝙ ponentes locū eē dimēſionē īter latera corꝑis ꝯtinentis imaginant͛ ꝙ ſex dr̄ie loci. vȝ. ſurſū ⁊ deorſū. an̄ ⁊ retro. dextrū ⁊ ſiniſtrū. ſunt q̄dā diſtātie de ſe ideterminate ⁊ in pō̄ ad recipiēdū quecūqȝ corpa. ⁊ ꝑ corpa recepta determinant͛. ſicut mã eſt de ſe īdeterminata. ⁊ in pō̄ ad quācūqȝ formā ꝑ quā determinatur ⁊ ꝑꝑ h̄ poſuerūt ꝙ loc⁹ ē mã. ¶ Itē dic̄ ꝯᶜᵒʳ hic ꝙ neceſſe eſt ꝙ mã ſit dimēſio in pō. qm̄ cū abſtuleris a mã ultimū ⁊ figura nō remanebit ī ea niſi dimēſio nō determinata. ſ. que eſt corpus in pō: ⁊ cū determiat͛ ꝑ ultiā. ſ. ꝑ ſuꝑficieȝ ſit corꝑ⁹ ī actu.

¶ Eſt autē huiuſmodi mã ⁊ infinitū. Cuȝ eni remoueantur termini ⁊ paſſiões ſpē relinquitur nihil p̄ter materiam.

¶ Hec ē 2ᵃ ps 2ᵉ ꝑticl'e 3ᵉ ꝑtis ꝓn̄ˡᶦᵉ hui⁹ capl'i ī q̄ ponit͛ vna ſilr̄itudo int͛ locū ⁊ mãm ꝑꝑ quā exiſtimat͛ ꝙ loc⁹ ē mã. q̄ ſilr̄itudo talis ē. ꝓp̄iū ē mãe ut habeat dimēſionē ī pō̄. ſȝ loc⁹ anteqȝ exiſtat ī eo locatū eſt dimēſio ī pō. ⁊ ꝑꝑ illā ſilr̄itudinē exiſtimat͛ ꝙ loc⁹ ſit mã. Un̄ hec ē 2ᵃ rō ꝓbās locū eē mãm. qꝛ mã hēt dimēſionē in pō̄. ſȝ locus anteqȝ exiſtat in eo locatū: ē dimēſio ī pō̄. ḡ loc⁹ ē mã. ¶ Notanda ſūt h̄ duo ſm ꝯᵗᵉᵐ. ꝓ ꝙ ꝯᶜᵒʳ dic̄ ſic. Et debeo ſcire ꝙ cū vidit Ariſ. ꝙ dimēſio nō ſepat͛ a mã ī magnitudie ne dū ī eē. qm̄ qn̄ a mã auferunt͛ ſuꝑficies nihil remanet niſi dimēſio. ſȝ iſta dimēſio ē ī ea ī pō̄t ⁊ cū determinat͛ ꝑ ſuꝑficies ſit dimēſio in actu. ſ. corꝑ⁹. ⁊ cū aufert͛ ſuꝑficieȝ ſit dimēſio ī pō̄. hec ꝯᶜᵒʳ. Uult igit͛ ꝯᶜᵒʳ dicē ꝙ dimēſio nunqȝ ſepat͛ in eē a mã nec in ꝗ̃titate: qm̄ ꝗ̃ta ē dimēſio tota eſt mã ⁊ ecōuerſo: ⁊ cū dimēſio ē terminata ī actu mã ēt eſt terminata ī actu eodē termio. ⁊ cū dimēſio ē terminata ī pō̄. mã ē t͛miata ī pō̄. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯᶜᵒʳ h̄ ꝑ dimēſionē in pō̄ itelligit illō idē qd̄ itelligit ꝑ hui⁹. ⁊ in de ſbā orbis. ⁊ tā ꝑ dimēſionē ī pō̄ ꝙ̃ ꝑ dimēſionē iterminatā itelligit ꝓfūditatē q̄ pōt terminari ꝑ diuerſas latitudines ſiue diuerſas ſuꝑficies. ꝓfūditaſ aūt ē corꝑ⁹ de gn̄e ꝗ̃titatiſ. ⁊ ſic ꝯᶜᵒʳ h̄ intelligit ꝑ dimēſiões ī pō̄ corꝑ⁹ de gn̄e ꝗ̃titatiſ ſm ꝙ pōt termiari alia ſuꝑficie ꝙ̃ illa q̄ terminat͛. ¶ Intelligēdū ēt ꝙ ipoˡᵉ ē eē corꝑ⁹ nō terminatuȝ ſuꝑficie. qꝛ ſic eēt corꝑ⁹ ſine termio. ⁊ ſic eēt corpuſ īfin̄. Un̄ ſic̄ mã nunqȝ eſt ꝑuata oī forma. ſed cū ꝑuat͛ vna: ı̄ ecōio īformat͛ alia. ita corꝑ⁹ cū ab eo aufertur vna ſuꝑficies ſtatī terminat͛ alia ſuꝑficie. ſȝ ꝓ tāto dī corꝑ⁹ dimēſio in pō̄ ſeu dimēſio īterminata. qꝛ eſt īdifferēs. ⁊ ī pō̄ ad diuerſas ſuꝑficies qb⁹ pōt terminari. ¶ Secūdo eſt notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ꝓp̄iū mãe eſt ut hēat dimēſiões ī pō̄. ⁊ loc⁹ anteqȝ exiſtat in eo locatū ſm Ariſt. ⁊ ſm v̄itatē ē dimēſio ī pō̄. hec ꝯᶜᵒʳ. Un̄ ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝓp̄iū ſubm dimēſiōis ī pō̄. ſ. corꝑis ut ē ī pō̄ ad diuerſos terminos ē mã. qm̄ mã p̄ᵃ ⁊ corꝑeitas de gn̄e ꝗ̃titatiſ ſp ſunt ſil'r ⁊ ſp eodē termio terminant͛. nec ſepant͛ ī eē nec iſta imaginatiōe. ſȝ loc⁹ nō hēt dimēſionē ī pō̄. ſȝ ē dimēſio in pō̄ anteqȝ locatū exiſtat ī eo. Et dico ꝙ anteqȝ loc⁹ ꝯtineat locatū: loc⁹ ē ī pō̄ ad exiſtere ſicut antichriſtus eſt in pō̄ ad exiſtere. qꝛ ſi loc⁹ exiſteret ſine locato oporteret ponē uacuū. Dico igit͛ ꝙ mã eſt ſbm dimēſiōis in pō̄: ⁊ nō eſt dimēſio in pō̄. ſed loc⁹ anteqȝ ꝯtineat locatū eſt dimēſio in pō̄ ⁊ nō habet dimēſionez in pō̄. Et ſi inueniat͛ ꝙ mã eſt dimēſio erit ꝑdicatio malis. qꝛ mã eſt ſbm in quo ſunt dimēſiões. ⁊ ſm v̄itatē eſt dimenſio.

¶ Un̄ plato mãm ⁊ locū dicit eſſe idem in thimeo. Receptiuū eni ⁊ locum vnum ⁊ idem dicit. Alio v̄o mō ibi dicens receptiuum: ⁊ in dictis non ſcriptis dogmatibus tamē locum ⁊ receptiuum idem retulit.

¶ Hec eſt 3ᵃ ps 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝓn̄ˡᶦᵉ hui⁹ capl'i ī q̄ ponitur 2ᵃ rō ꝓbās locū eē mãȝ. ⁊ accipit͛ h̄ rō ex ſimilitudine īter locū ⁊ mãȝ. ⁊ rō eſt hec. mã recipit trāſmutationē ⁊ ſucceſſionē formarū. ⁊ loc⁹ ſucceſſionē corpoꝝ recipit: ſiue corpora ſucceſſiue. igitur locus eſt mã. Et ꝑꝑ hāc rōnē poſuit pl'o ꝙ loc⁹ eſt mã. vn̄ pl'o dixit ꝙ oē qd̄ eſt alteriuſ receptiuū eſt locus. cū igit͛ mã ſit alioꝝ receptiua: ſeqt͛ur ꝙ materia ſit locus. vn̄ ꝗ̃uis pl'o ſit diuerſimode locut⁹ de receptione: qꝛ in thimeo dixit receptiuū ⁊ mãm eſſe oīno idē. ⁊ in dogmatibus dictis ⁊ nō ſcriptis que uerbotenus dixit in ſcolis: dixit receptiuū eē magnū ⁊ paruū que etiā ex ꝑte materie ponebat. tamē cuicūqȝ attribuebat eē receptiuum ſemꝑ dixit ꝙ receptiuum ⁊ locus ſunt idem.

¶ Dicūt qdē eni oēs eē aliqd locū. Quid aūt eſt: hic ſolus conatus eſt dicere. 16

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula ſcd̄e ꝑtis ꝓn̄ˡᶦᵉ huius capituli in qua ph̄s declarat ꝗ̃tū antiqui habuerūt de cognitione loci: ⁊ narrat difficultatē ꝯſiderationis loci. ⁊ dicit ꝙ omnes antiqui dixerunt locum eſſe aliquid: ⁊ nihil dixerunt de loco niſi ip̄m eē. qd autē locus ſit: plato ſolus conatus eſt dicere.

¶ Merito autem ex his intendentib⁹ videtur utiqȝ difficile cognoſcere quid eſt locus: ſiquidem horum quodcūqȝ eſt: ſiue materia: ſiue ſpecies. hec enim altiſſimam habēt ſpeculationē ⁊ ſeorſum ab alijs nō facile eſt cognoſcere ipſa. At v̄o 17 quod impoſſibile ſit quodlibet horum eē locum non difficile videre.

¶ Cū ph̄us narrauit quātū habuerīt antiqui de cognitiōe loci narrat difficultatē ꝯſiderationis de loco. ponēdo locū eſſe mãȝ uel formā. ⁊ quaſi in hoc excuſat platonē. qꝛ ꝑꝑ illā difficultatē ē magis excuſabilis in ſuo errore. ⁊ aſſignat ph̄us duas cās

difficultatis in cõſideratiõe de loco:ponẽdo locū eẽ mām uel formā. Prima igiƭ cā difficultatis eſt q: tā mā ꝙ̃ foꝛa difficilis eſt ad cognoſcẽduꝫ. qm̄ mā ꝛ forma ſūt p̄ͣ p̄nͣ entiū nāliū. ꝛ ualde eſt difficile ſcire qditates p̄moꝝ p̄nͦꝝ. ꝛ iō ponẽdo locū eẽ māꝫ uel formā difficile eſt ſcire qd ſit loc⁹. Alia cā huius difficultaƭ eſt. q: nõ ē facile ſcire mām ſine oi forma:nec ecõuerſo :iõ eſt difficile cognoſcere utrūqꝫ. ſ. tā mām ꝙ̃ formā. ꝛ iõ ſi loc⁹ ſit mā uł forma difficile eſt ſcire qd ſit loc⁹ ꝛc̃. ℭ Notāda ſunt h̃ tria ſm ꝯᵉᵐ. Primo ꝙ cõſideratio de qditate loci hoc mõ. ſ. ponẽdo locū eẽ mām uł formā inducit nos ad ſciẽdū q̄ ſūt ultime cāe entiū. qm̄ mā ꝛ foꝛa ſūt p̄nͣ ſimplicia entiū. ꝛ ſcire qditates p̄moꝝ p̄nͦꝝ ē difficile. ℭ Scđo eſt notādū ſm ꝯᵉᵐ ꝙ ſcire formā abſqꝫ mā ꝛ māꝫ abſqꝫ forma eſt ipoˡᵉ. Et intẽdit ꝯᵗᵒʳ ꝙ alteꝝ ſcire nõ pot eẽ ſine ſcia alteri⁹. ex quo notabili appꝫ ꝙ falſū dicūt q iponūt phõ in p̄ hui⁹ ꝙ ipſe poſſit dicẽ ꝙ forma mālis de ſe ẽ cognoſcibilis ab itellectu. ꝛ ꝙ mā ē tm̄ ſcibilis per analogiā ad formā. Nā ſm ꝯᵉᵐ hic nec mā eſt cognoſcibilis ſine forma. nec ecõuerſo. Vn̄ ſic forma mālis ꝛ mā mutuo a ſe inicẽ depẽdẽt i eẽ:ita ꝛ i cognoſci. h̃ tn̄ magis appꝫ in p̄ hui⁹. ℭ Tertio ē notādū ſm ꝯᵉᵐ ꝙ iſta difficultas que accidit in ꝯſideratiõe loci eſt p accñs. q: nõ accidit ex itriſeca qditate loci. ſꝫ accidit ex hoc q: poniƭ loc⁹ eẽ mā uel forma que ſūt oīno extrinſeca a qditate loci. vn̄ leuiter põt ſciri ꝙ locus nõ eſt alterum illoꝝ.

ℭ Species quidẽ enī ꝛ materia nõ ſeparātur a re:locū autẽ contingit. In quo nanqꝫ aqua erat in hoc iterū aer:ſicut diximus prius ſit:transmutatis ad inuicem: aereqꝫ ꝛ aqua ꝛ alijs corporibus ſimiliter.

ℭ Hec eſt 3ͣ ps p̄ncipalis hui⁹ capl̄i. ꝛ eſt decl'atiua in qua decl'aƭ ꝙ loc⁹ nec eſt mā nec forma. ꝛ ꝯtinet quoqꝫ ꝑticl'as. q: in p̄ͣ decl'aƭ cõiūcti ꝛ gn̄alr ꝙ loc⁹ nec eſt mā nec forma. In 2ͣ ibi⌊ Qm̄ qdẽ igiƭ. ⌋ Decl'atur diuiſim ꝛ ſp̄aliter ꝙ loc⁹ nec eſt mā nec forma. In 3ͣ ibi⌊ Platoni igiƭ dicẽdū. ⌋ Faċ phs qdā diſgreſſionẽ icrepādo platonẽ. i 4ͣ ibi⌊ Amplius quõ ferunƭ. ⌋ Decl'at ꝙ loc⁹ nõ ē mā nec foꝛa cõiūcti. In quīta ibi⌊ Amplius autẽ. ⌋ Reuertiƭ ad decl'andū ꝙ loc⁹ aut nõ eſt mā uel eſt foꝛa. ℭ In p̄ma igiƭ ꝑticula hui⁹ ꝑtis decl'atur ꝙ loc⁹ nec eſt mā nec forma. vn̄ ad euidẽtiā hui⁹ ꝑticule ꝛ etiaꝫ ſcđe eſt ſciẽdū ꝙ quatuoꝛ ſūt ꝓpõnes ſuꝑ quibus phūs fundat⁹ eſt hic. quarū p̄ma eſt ꝙ forma non ſeparatur a mā. Vn̄ ꝯᵗᵒʳ diċ ꝙ vnū eoꝝ q̄ ponit nāllis eſt ꝙ forma nõ ſeꝑaƭ ꝑ ſe. ita ꝙ muteƭ de mā i māꝫ ꝓut coꝛꝑa mutanƭ de loco ad locū. ſꝫ ſeꝑatio forme a mā ē ei⁹ coꝛruptio. hec ꝯᵗᵒʳ. Et itelligo ꝙ hoc ſit gn̄aliter uerū de formis iſ'latoꝝ que ꝓpꝛie nõ augenƭ. ſꝫ in augmẽtatiõe ẽa ſm ꝙ opinoꝛ eadẽ forma ꝑficit diuerſas mās ſucceſſiue ut decl'atū ē p̄ de gn̄atiõe. Scđa ꝓpõ eſt ꝙ loc⁹ ſeꝑaƭ a locato loco manẽte. q: i q̄ loco nūc eſt aer:in illo eodẽ loco iā erit aq̄:aere ſm locū trāſmutato. Tertia ꝓpõ eſt ꝙ loc⁹ nec ē ps locati:nec ꝑaſſio. nec qđcūqꝫ aliqđ aliđ acciñs ei⁹. ꝛ hec 3ͣ ꝓpõ ſequiƭ ex 2ͣ ut patet. 4ͣ ꝓpõ ē ꝙ loc⁹ eſt aliqd ſicut uas ꝯtinẽs locatū. ſic uas ꝯtinet illđ qđ ē in uaſe:nec differūt niſi in h̃ q: uas ē ꝯtinẽs mobile ꝛ loc⁹ ē ꝯtinẽs imobile. ℭ Nõndū ſm ꝯᵉᵐ ꝙ phūs diċ h̃. ſ. ꝙ locus ē ſicẽ uaſ ad notificādū ꝙ ē nota ꝑ ſe dĩia inter collationẽ rei ad locū. ꝛ collationẽ foꝛe ad mām. ſꝫ utraqꝫ collatio demõſtreƭ ꝑ hāc ꝓpõnẽ in. qm̄ forma ē i mā ſic rõnabilitas i hoie. ꝛ ſicut figura i ſcāno. ſed coꝛp⁹ eſt in loco ſic aq̄ i vaſe. Ex trib⁹ igiƭ p̄mis ꝓpõnib⁹ ꝓbaƭ i p̄ͣ ꝑticl'a ꝙ loc⁹ nec ē mā nec forma: ꝛ hec eſt 3ͣ ꝯ̊ hui⁹ libri q̄ ꝓbaƭ dupl'r. ꝛ p̄ ſic. nec mā nec foꝛa ſeꝑatur ab eo cui⁹ eſt. qm̄ foꝛa nõ ſeꝑatur a mā ut dicit phūs in p̄ͣ ꝓpõne. ſed locus ſeparatur ab eo cuius eſt. i. a locato. ut diċ propoſitio ſcđa. g̊ locus nec eſt mā nec forma.

ℭ Quare neqꝫ pars neqꝫ habitus:ſed ſeparabilis eſt. locus ab vnoquoqꝫ. Et videtur enim huiuſmodi aliquid eſſe. loc⁹: ut uas. Etenim uas locus tranſmutabilis. Vas autem nihil rei.

ℭ Scđo ꝓbaƭ eadẽ ꝯ̊ ex 3ͣ ꝓpõne cū alia. ꝛ h̃ ſic. tā mā ꝙ̃ forma ſunt ꝑtes illi⁹ cui⁹ ſunt mā ꝛ foꝛa. i. ipſius cõpoſiti uel coꝛporis. ſed locus nec eſt pars ei⁹ cui⁹ eſt locus. ſ. coꝛꝑis locati cū ſit ſeꝑabilis ab eo g̊ locus nec eſt materia nec forma.

ℭ Scđꝫ quidem igitur ꝙ ſeparabilis a re ſic quidem non eſt ſpecies.

ℭ Hec eſt 2ͣ ꝑticula 3ᵉ partis p̄ncipalis hui⁹ capl̄i i qua decl'atur diuiſim ꝛ ſp̄aliter ꝙ loc⁹ nec eſt mā nec forma. ꝛ p̄ decl'atur ꝙ locus nõ eſt foꝛa. ꝛ hec eſt 4ͣ ꝯ̊ hui⁹ libri que ꝓbaƭ ꝑ p̄mā ꝓpõnẽ ꝛ ſcđaꝫ ſic. locus eſt ſeparabilis ab eo cui⁹ eſt. ſ. a locato ut patet ex 2ͣ ꝓpõne. ſed forma nõ ē ſeꝑabilis ab eo cui⁹ eſt. ſ. a mā ut patet per p̄mā ꝓpoſitionẽ. ergo locus non eſt forma.

ℭ Scđm aūt ꝙ cõtinet:ſic qdẽ alteꝝ a mā Videƭ autẽ ſemꝑ qđ eſt alicubi ipm̄ eẽ aliquid ꝛ alterum aliquid extra ipſum.

ℭ Probāto ꝙ loc⁹ nõ eſt forma. ꝓbaƭ ꝙ loc⁹ non eſt mā. ꝛ h̃ eſt 5ͣ ꝯ̊ hui⁹ libri. que ex 4ͣ ꝓpõne cū quadā alia nota ꝓbaƭ ſic. loc⁹ eſt cõtinẽs illđ cui⁹ ē locus. q: loc⁹ eſt ſicut uas ut patet ex 4ͣ ꝓpõne. ſed mā nõ ꝯtinet:ſed ꝯtineƭ. g̊ loc⁹ nõ eſt mā. vn̄ eſt notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet dubiū ſuꝑ h̃ qđ dī. ſ. ꝙ loc⁹ eſt ſeꝑabilis a locato. qm̄ nõ videƭ ſeꝑari niſi ſꝫ opinionẽ dicẽtiū uacuū eẽ. ſed ſm opinionẽ phi nõ ſeꝑaƭ a locato. ſed coꝛrūpiƭ ꝑ ſeꝑationẽ. qm̄ ultimū aeris in q̄ eſt aq̄:qñ aq̄ trāſmutaƭ ab eo: ꝛ itrat in ipſum aliđ coꝛp⁹:coꝛrūpit illđ ultimū. ꝛ ſit aliqd aliud. Eſt igiƭ dubitatio. loc⁹ eſt ultiᵐ coꝛꝑis ꝯtinentꝭ ſꝫ phūꝫ ꝛ ſm ṽitatẽ. ſed ſm ṽitatẽ diuerſa coꝛꝑa nõ ſuccedūt ſibi in eodẽ ultimo coꝛꝑis ꝯtinẽtis. q: cū vnū coꝛp⁹ recedit ꝑtes coꝛꝑis ꝯtinẽtis ꝯcurrunt ꝛ deſtruit illud ultimū. ꝛ ſi aliđ coꝛp⁹ ingrediaƭ cāuſ'tur nouū ultimū. g̊ loc⁹ nõ ſeꝑaƭ a locato ita ꝙ poſſit manere ſine ipſo locato. Ad illā dubitationẽ rñdet ꝯᵗᵒʳ dicẽs ꝙ cū ita ſit. ſ. ꝙ loc⁹ coꝛrūpiƭ ꝑ receſſum coꝛꝑis locati. illa ꝓpõ. loc⁹ eſt ſeꝑabilis:ita ꝙ poſſit manẽ ſine locato:eſt famoſa ꝛ nõ uera. ꝛ h̃ ē qđ dixi ſuꝑi⁹ ꝙ illa ꝓpõ. diuerſa coꝛꝑa ſuccedunt ſibi iuicẽ in eodẽ loco. ſi ꝑ locū intelligam⁹ ultimū coꝛꝑis ꝯtinẽtis ſic nõ eſt uerū ꝙ diuerſa coꝛꝑa ſuccedāt ſibi in eodẽ loco ſm totū. ita ꝙ tot⁹ loc⁹ maneat idẽ nūo. põt tamẽ manẽ idẽ ſm ꝑtẽ ut patet. q: duo coꝛꝑa ꝑnt ſibi iuicem ſuccedẽ in eodẽ uaſe.

igiĩ ſupficies cõcaua illi⁹ uaſis manet eadē. ⁊ illa ſupficies ē ps loci. ⁊ iõ loquēdo de loco ut eſt ultimũ corpis ↄtinētis ſic diuerſa corpa nõ poſſunt ſibiinicē ſuccedē in eodē loco ſm totũ. ſed ſolũ ſʒ ptē. ⁊ ħ loquēdo de loco ħ iferiori. loc⁹ tamē ignis ſ. ↄcauũ orbis lune ſp manet idē ſm totũ. Si vo p locũ intelligim⁹ corp⁹ locãs: ſic bñ eſt poſᵉ ꝙ duo corpa ſuccedãt ſibiinicē ī eodē loco. ¶ Sʒ tūc occurrit dubitatio. vʒ. quõ pħs in demõſtrãdo ↄneʒ uerã quã itēdit utiĩ ꝓpõne ſalſa. vʒ. ꝙ loc⁹ eſt ſepabilis a locato. Ad illõ rñdet ↄᵗᵒʳ ꝙ phũs itēdit ꝙ ꝗuis utrũqʒ. i. tã loc⁹ ꝗ̃ forma corrūpanĩ apõ ſeparationē ei⁹ cui⁹ eſt. eſt tñ dña iter ſeparationē forme a mã ⁊ loci a locato. qm̃ corruptio forme eſt corruptio locati: ſed corruptio loci nõ eſt corruptio locati. vñ ſʒ hãc expõnē ↄⁿᵃ argu^m phi eſt illõ ſeparatio locati a loco nõ eſt corruptio. ſʒ ſeparatio locati a ſua forma eſt ei⁹ corruptio. igiĩ loc⁹ nõ eſt forma. Uñ illa 2ᵃ ꝓpõ. ſ. loc⁹ ſepaĩ a locato: ul' eſt famoſa non uera: ut ſi intelligaĩ ꝙ idē loc⁹ nũo maneat poſt ſeparationē locati ab eo. uel intelligiĩ ſic ꝙ loc⁹ ſepaĩ a locato: locato tamē manēte. ſed loco corrupto. ⁊ ſic eſt uera. ⁊ ſatis ſufficit ad propoſitum. ſ. ad ꝓbandum ꝙ locus non eſt forma.

¶ Platoni igitur dicēdũ eſt: ſi opʒ tranſgredientes dicere quare nõ in loco ſpēs ⁊ numeri ſunt. ⁊ hoc ſi uere pticipatiuum eſt locus: ſiue magnitudinis ⁊ paruitatis pticipatiuũ ſiue mãe: ut ī thimeo ſcripſit.

¶ Hec eſt 3ᵃ pticula 3ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capli. ī q̃ phũs facit ꝗ̃dã diſgreſſionē increpãdo platonē q̃ poſuit locũ ⁊ mãm eē oino idē ut uiſũ eſt ſupra. poſuit ēt ꝙ loc⁹ ē res cõis ħñs ſeparationē oib⁹. ⁊ pticipata ab omnib⁹. Dīc igitur phũs ꝙ dicendũ eſt platoni. i. ↄ platonē. ſʒ opʒ trãſgredientes a ꝓpoſito dicere ⁊ ingrere quare ſpēs ħ eſt idee ⁊ numeri nõ ſũt ī loco. ex quo ponit ꝙ loc⁹ eſt uere pticipatiuũ ħ ē cõe oib⁹. ⁊ ħ ſiue ponat illõ cõe eē magnum ⁊ paruũ. ſiue ponat illõ cõe eē mãm ſicut dicere vĩ in thimeo. ħ eſt illõ qõ dicit phũs cõtra platonē: qꝛ ex quo ipſe poſuit locũ eē cõeʒ oib⁹ entib⁹ ipſe habuit ponē ideas ⁊ numeros eē in loco. qõ tamē ipſe negauit. ⁊ ſic ipſe ſibiipſi cõtradicit. ¶ Notãdũ tamē ꝙ ↄᵗᵒʳ uocat illã ↄdictionē nõ ſm rē ſed ſm uocē: qꝛ phũs nõ reprehēdit platonē ex nã rei. ſed ſolũ ex dictis ſuis. ſi eni ponatur idee non opʒ ꝙ ſint in loco. nec oportet ponē ꝙ numeri ſint ī loco. ſm tñ uocē platonis dicētis ꝙ loc⁹ ē res cõis oib⁹ opʒ ponē ꝙ idee ⁊ numeri ſint in loco niſi uocaretur locũ eē cõem ſm trãſumptionem. qꝛ aſſimilaĩ mãe ⁊ tunc erit diffõ rhetorica nõ demõſtratiua.

¶ Amplius quõ ferentur in ſui locũ: ſi loc⁹ eēt mã aut ſpēs. Impoſſibile eſt eni cui⁹ non eſt motus: neqʒ ſurſum neqʒ deorſũ locũ eē: quare querendus in huiuſcemodi locus eſt.

¶ Hec eſt q̃rta pticula 3ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capli. ī qua ꝓbaĩ ꝙ loc⁹ nec eſt mã nec forma cõiũctim. ⁊ hec eſt ↄ 3ᵃ ſuperi⁹ poſita. hec igiĩ pticula ↄtinet duas ptes ſm ꝙ duas rõnes adducit. 2ᵃ ibi ⌊ Si aũt in ipſo. ⌋ ¶ In pᵃ igiĩ pte hui⁹ pticule poniĩ talis rõ. locus eſt illud ad qõ eſt mot⁹ nãlis ſed res non

mouenĩ ad ſuã mãm nec ad ſuã formã. ḡ loc⁹ nec ē mã nec forma. maior eſt manifeſta. minor vo ꝓbaĩ dupl'r. pᵒ qꝛ nec ad mãʒ nec ad formã eſt mot⁹. qm̃ mã ⁊ forma ſunt ptes. ⁊ res nõ mouenĩ ad illõ qõ eſt pars eius. qm̃ cũ res nõ habeant mãm nec formã: tũc nõ ſunt. ⁊ per ↄſequēs nõ mouenĩ. Scḋo ꝓbaĩ eadē minor. qꝛ ad illud nõ mouenĩ res nãl'r cui⁹ differētie nõ ſunt ſurſum uel deorſũ. ſed ſurſũ uel deorſũ nec ſunt dñe nec mãe nec forme. ḡ res nõ mouenĩ nãliter ad ſuã mãm nec ad ſuã formaʒ. Dicit igiĩ pħs. Ampli⁹ quõ feruntĩ corpa in ſuũ locũ ſi loc⁹ eſſet mã ul' forma. q. d. nullo mõ. cui⁹ rõ eſt. qꝛ ipoᵇᵉ eſt illud ad qõ nõ põt eſſe mot⁹ localis nec habet ſurſũ nec deorſũ eē locũ. ſed nec ad mãʒ nec ad formã põt eē mot⁹ localis. ⁊ ſimil'r nec forma nec mã habet ſurſũ uel deorſũ. ḡ quare in hiĩ ī quib⁹ eſt motus localis: ⁊ que habēt ſurſũ ⁊ deorſum querendus eſt locus. Et dicit ↄᵗᵒʳ ħ ꝙ loc⁹ nõ debet queri niſi in genere entium cui attribuiĩ motus ⁊ pars. ſ. ſuperius ⁊ inferius.

¶ Si autē in ipſo locus eſt: opʒ enim ſi qdē aut forma aut mã eſt: erit locus in loco. Tranſmutantur eni ſimul cũ re: ⁊ mouētur ſpēs ⁊ infinitum non ſemper in eodē ſed ubi utrqʒ res.

¶ Hec eſt ſcḋa ps q̃rte pticule tertie ptis pncipalis hui⁹ capli. in qua poniĩ alia rõ ꝓbans ꝙ loc⁹ nec eſt mã nec forma. que rõ eſt illa. Si loc⁹ ſit mã uel forma: tc tã mã ꝗ̃ forma mouerenĩ local'r ad motũ localē cõpoſiti cui⁹ ſunt ptes. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ ſi locus ſit mã uel forma ꝙ locus moueĩ local'r. ſed oē qõ moueĩ localiter eſt in loco. ḡ ſi loc⁹ ſit mã ul' forma. ſeqtur ꝙ loc⁹ eſt in loco. ſed ħ cõſequēs eſt incõueniēs ⁊ ipoᵇᵉ. vʒ. ꝙ locus ſit in loco. igiĩ ⁊ añs eſt ipoᵇᵉ. vʒ. ꝙ loc⁹ ſit mã uel forma. ipoſſibilitas cõſequētis. ſ. ꝙ loc⁹ ſit in loco probaĩ ſic. ſi loc⁹ eſt in loco aut igiĩ eſt in ſeipſo uel in alio. ſed utrumqʒ illoꝝ eſt ipoſſibile. qm̃ locũ eſſe in ſeipſo eſt ipoᵇᵉ. qꝛ nihil põt eē in ſeipſo tanꝗ̃ in loco cũ nihil poſſit eſſe extra cõtinēs ſeipſũ. ⁊ ſimil'r eſt ipoſſibile locũ eſſe in alio loco, qꝛ eadē rõne ille loc⁹ eſſet in alio loco. ⁊ ſic ꝓcederet in infinitũ. qõ eſt ipoſſibile. qm̃ ſic eēnt plura loca actu ſil'. imo infinita. qõ eſt inconueniēs. ¶ Notãdũ ꝙ ↄᵗᵒʳ mouet hic talē dubitationē. videĩ eni ꝙ illa ꝓpoſitio. ſ. mã ⁊ forma mouenĩ p motũ corpis cõpoſiti ex ambob⁹. uel ſit falſa aut nõ ſit ad ꝓpoſitũ phi. ⁊ ſic illa rõ pħi nõ videĩ ualere. qꝛ aut itelligiĩ ꝙ mã ⁊ forma mouenĩ per ſe ad motũ cõpoſiti ſic ꝙ ſunt in loco p ſe. aut intelligiĩ ꝙ mã ⁊ forma mouenĩ ad motũ cõpoſiti per accñs: ſic ꝙ ſunt in loco p accñs. ſi deĩ pᵐ habetur ꝓpoſitũ. ſ. qꝛ ꝓpoſitio eſt falſa. vʒ. oē qõ eſt per ſe traſmutabile. ⁊ etiã oē qõ eſt per ſe in loco ē corp⁹. ſed nec mã nec forma eſt corp⁹. igitur nõ mouentur per ſe: nec ſunt in loco p ſe. Si autē itelligitur ſcḋo mõ. vʒ. ꝙ mã ⁊ forma mouenĩ per accñs: ⁊ ſunt in loco p accñs. ſic nõ eſt ad ꝓpoſitũ phi. qꝛ ſicut mã ⁊ forma ſunt in loco per accñs. ita nõ eſt incõueniēs ꝙ loc⁹ habeat locũ per accñs ⁊ moueatur per accidēs. qm̃ ex hoc ꝙ ſubiectũ loci ineſt loco per ſe. loc⁹ erit in loco per accñs. cũ igiĩ loc⁹ ſit p accñs in loco nõ põt ꝓbari ꝙ loc⁹ nõ ſit forma nec mã per hoc qꝛ mã ⁊ forma ſunt in loco. ſ. per ac-

cidens. ꝛ ſic locus non eſt in loco. qꝛ eodē mō quo mā ꝛ forma ſunt in loco. ſ. ꝑ accn̄s: eodē mō locus eſt in loco. ¶ Ad iſtā igiᷓ dubitationē ꝯᵗᵒʳ ꝑ rn̄det 2ᵒ vō ponit opionē Alexādri. Rn̄ſio igiᷓ ꝯⁱᵒ ē illa. vꝫ. ꝙ illō qō eſt ꝑ accn̄s eſt dupl'r. uel ſemꝑ ul' raro. ꝛ illō qō eſt ſemꝑ itrat demōſtrationē quoquo mō. nūc aūt q̄ꝫuis mā ꝛ forma moueanᷓ ꝑ accidēs ad motū cōpoſiti: tn̄ ſemꝑ mouenᷓ ad motū cōpoſiti. ꝛ iō ſemꝑ ſūt in loco. ꝑ accn̄s tn̄. ſi igiᷓ locꝰ eēt mā uel forma: locꝰ ſemꝑ eēt in loco. qō nō eſt uer̄. qꝛ locū habere locū eſt de gn̄e accn̄tis qō accidit raro. vn̄ qn̄ accidit ultimo cōtinētis rē locatā moueri ꝑ motū corꝑis cuiꝰ eſt ultimū tūc pōt attribui loco motꝰ ꝑ accn̄s. ſꝫ illō accn̄s eſt raro. Uult igiᷓ ꝯᵗᵒʳ dicē ꝙ rō pħi eſt demōſtratiua. ſꝫ nō eēntialiſ eſt eni demōſtratiua. qꝛ ex neceſſarijs. ſed nō ē eēntialis. qꝛ accipit illō qō eſt ꝑ accn̄s nō ꝑ accn̄s raro. ſed qō eſt ꝑ accn̄ſ ꝛ ſemꝑ. Demōſtratio igiᷓ pħi eſt illa. mā ꝛ forma ſemꝑ mouenᷓ ad motū eiꝰ cuiꝰ ſunt ꝛ ſemꝑ ſūt in loco ſed ꝑ accn̄s. ſed locꝰ nō ſemper mouetᷓ ad motū illiꝰ cuiꝰ eſt. ſ. locati. ſed ſolum ad motū ſui ſbi. ꝛ hoc ē raro. ğ locꝰ nec eſt mā nec forma. Ex q̄ loco pōt plane videri ꝙ de intētione ꝯⁱᵒ eſt ꝙ locꝰ ſit mobilis localr̄ ſed ꝑ accn̄s. ¶ Et ſi dicatᷓ ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝯ̄riū in fine huiꝰ q̄rti. nā dicᷓ ꝙ locꝰ ſm ꝙ locꝰ ꝑ ſe eſt imobilis nāliter ꝛ eēntialr̄. Dico ꝙ ꝯᵗᵒʳ itelligit hoc negatiue. qꝛ negatio in h̄ ꝙ dico imobile negat ly eēntialr̄ ꝛ nāliter ꝑ ſe: ꝛ ē ſenſus. locꝰ nō eſt mobilis nāliter ꝛ eēntialr̄. ꝛ h̄ magis videbiᷓ poſtea. ¶ Sꝫ h̄ eſt vnū dubiū. qꝛ videtur ꝙ locꝰ ſemꝑ mouetᷓ ad motū corꝑis cōtinentis locatū. qꝛ accn̄s ſꝑ mouetᷓ ad motū ſui ſbi. qꝛ ipoˡᵉ eſt accn̄s qeſcere ꝛ ſuū ſubm moueri. ¶ Silr̄ videtur: ꝙ locꝰ ſemꝑ ſit in loco. qꝛ locꝰ ſemꝑ eſt ſbiue in corꝑe qō eſt ꝑ ſe in loco. nūc autē accn̄s ſemꝑ eſt i eodē loco ꝑ accn̄s in quo eſt ſuū ſbm ꝑ ſe. ſi eni ſbꝫ loci qeſcat ꝑ ſe in loco opꝫ locū ꝑ accn̄s qeſcere in loco. ꝛ ſi ſbm loci moueatᷓ ꝑ ſe localr̄ opꝫ locū per accn̄s moueri. ꝛ ſic locꝰ ſemꝑ erit in loco ꝑ accn̄s. cuiꝰ ꝯ̄riū dicit ꝯᵗᵒʳ h̄. ¶ Dicēdū ꝙ mā ꝛ forma ſꝑ mouenᷓ ad motū cōpoſiti ex eis. ꝛ ſemꝑ cū cōpoſitū ex mā ꝛ forma acq̄rit ꝑ motū nouū locū. tā mā q̄ꝫ forma acq̄rit nouū locū ꝑ motū cōpoſiti. Et rō eſt: qꝛ a cōpoſito mā ꝛ forma iſeꝑabilia ſūt ipo manēte. ſed nō eſt ſic de loco ꝛ de corꝑe locāte cuiꝰ locꝰ eſt ultimū: qꝛ nō ſemꝑ imo raro mouetᷓ locꝰ ad motū corꝑis cuiꝰ eſt ultimū: imo frequēter cū mouetᷓ corpꝰ cōtinēs in q̄ eſt locꝰ corrūpiᷓ. ꝛ h̄ uel per ꝯcurſū priū corꝑis in q̄ erat locꝰ: ul' ꝑ h̄. qꝛ eſt aliō ultimū q̄ꝫ ꝓus. Un̄ infra ſperā actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ raro mouetᷓ locꝰ ad motū ſui ſbi. qꝛ non mouetᷓ ad motū ſui ſbi niſi qn̄ locatū ſil' mouetᷓ cū locāte. tn̄ locꝰ ignis. ſ. cōcauū orbis lune ſemꝑ mouetᷓ ad motū ſui ſbi. Dico igiᷓ ꝙ alr̄ mouenᷓ mā ꝛ forma ad motū cōpoſiti. ꝛ alr̄ ſunt in loco ꝑ accn̄s q̄ꝫ ipe locus. qꝛ mā ꝛ forma ſemꝑ mouētur ad motū ſui cōpoſiti. ꝛ ſemꝑ ſūt in loco acq̄ſito ꝑ motū cōpoſiti. ſed locꝰ nō eſt ſemꝑ nec ulr̄ mouetᷓ ad motū ſui ſbi. nec ulr̄ in oībꝰ eſt in loco acq̄ſito ꝑ motū ſui ſbi. ſed raro. i. in paucioribꝰ. ꝛ h̄ ſufficit ad ꝓbādū ꝙ locꝰ nec eſt mā nec forma. ¶ Poſtea ꝯᵗᵒʳ ponit aliā expoſitionē. ſ. Alexādri qui dixit ꝙ rō pħi eſt illa ſi mā uel forma ſit locꝰ cū locꝰ ſit q̄ꝫtitas. ꝛ q̄ꝫtitas moueatur. ſeq̄tur ꝙ cū locꝰ mouetᷓ ꝙ locꝰ ſit eq̄lis locato in quo mouetᷓ. ꝛ oē qō eſt equale loco. eſt i loco eēntialr̄. ğ ſi mā uel forma ſit locꝰ: ſequiᷓ ꝙ mā uel forma ſit ꝑ ſe in loco. ſed h̄ eſt falſū. ğ ꝛ illō ex quo ſeq̄tur. ſ. ꝙ locꝰ ſit mā uel forma. ¶ Un̄ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ illō qō dicit Alexāder nō ē ſine dubitatione. qm̄ locꝰ ſm ꝙ eſt q̄ꝫtitas nō mouet. qꝛ q̄ꝫtitas abſtrahit a motu: ſed locꝰ ſm ꝙ locꝰ eſt imoˡⁱˢ eēntialr̄ ꝛ nāliter. h̄ eſt. nō eſt moˡⁱˢ nāliter ꝛ eēntialr̄.

¶ Amplius cū ex aere fit aq̄: ꝑditus eſt locus ſiquidē ſpēi merat. nō eni in eodē loco fit corpus. Que igitur corruptio.

¶ Hec eſt 5ᵃ ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝓncipalis huiꝰ capl'i. i q̄ pħs reuertiᷓ ad decl'andū uel ꝙ locꝰ nō eſt mā ul' ꝙ locꝰ nō eſt forma. ¶ Un̄ iſta lr̄a exponiᷓ dupl'r nā ſm vnā expōnē pħs ꝓbat ꝙ locꝰ non eſt forma ſic. Cū ex aere gn̄atur aqua aut ecōuerſo corrūpiᷓ forma. ſi igiᷓ locꝰ eſſet forma. locꝰ corrūpetᷓ. opꝫ igitur eos dare cām ꝑꝑ quā locꝰ debet corrūpi. non eni videtᷓ ꝙ aliq̄ cā pōt aſſignari. Ul' pōt rō formari ſic. ſi locꝰ eēt forma: aqua nō poſſet eē in eodē loco in q̄ eſt aer. qꝛ forma aque ē alia a forma aeris. Un̄ ſi locꝰ eſſet forma. tūc oporteret ꝙ qn̄cūqꝫ aq̄ mutaret locū ꝙ mutaret formā. ſed qō mutat formā corrūpiᷓ. ğ qn̄cūqꝫ aq̄ mouetᷓ localr̄: ipa corrūpiᷓ. ſed h̄ eſt ipoſſibile. igitur locus non eſt forma. ¶ Scd̄m vō aliā expōnē ꝓbatᷓ ꝙ locꝰ nō eſt mā. qꝛ ſi ex aere fiat aqua aut ecōuerſo corrūpiᷓ locus qm̄ maiorē locū occupat aer q̄ꝫ aq̄ cū gn̄atᷓ ex aere ſed cū ex aere gn̄atur aqua uel ecōuerſo. nō corrūpiᷓ mā. qꝛ mā eſt ingn̄abilis ꝛ incorruptibilis. igiᷓ locus non eſt materia.

¶ Ex quibꝰ igitur neceſſarium eſt locū eſſe aliq̄d ꝛ iterū ex quibꝰ utiqꝫ dubitabit aliquis de ſubſtantia ipſius dictum eſt.

¶ Hec eſt q̄rta pˢ ꝓncipalis huiꝰ capituli. in q̄ pħus epilogat faciēs rememorationē de predicꝭ dicēs ꝙ dictū eſt quō ex aliquibꝰ rōnibꝰ appꝫet ꝙ locus ſit: ꝛ ꝑꝑ alias rōnes contingit dubitare de ipſius ſubſtantia. vꝫ. an ipſum ſit: uel ipſum non ſit.

¶ Capl'm 3ᵐ tractatus ꝓmi. in quo perſcrutatur de modis eſſendi alicuius in aliquo.

P Oſt hoc autē accipiendū eſt quot modis aliud in alio dicitur.

¶ Iſtud eſt tertiū capl'm huiꝰ tractatꝰ in q̄ ꝑſcrutatᷓ de modis eēndi in. i. de ſignificatiōe huius ꝓpōnis in. Et iſta ꝑſcrutatio eſt neceſſaria ad inueſtigandū nām ꝛ diffōnē loci. Iſtud capl'm continet tres partes ꝓncipales. Quoniā in ꝓmo pħus narrat modos quibꝰ aliq̄d diciᷓ eē in aliquo. In 2ᵃ ibi [Dubitabit utiqꝫ aliq̄s.] Mouet pħus ꝛ ſoluit vnā dubitationē de quodā mō eſſendi intranſumptiue dicto. In 3ᵃ ibi [Qō autē appoſuit zeno.] Soluit quaſdā dubitatiōes que faciūt dubitare de eſſe loci. ¶ In ꝓma igiᷓ ꝑte ꝓncipali huiꝰ capl'i pħs narrat quot modis aliq̄d diciᷓ eē in aliquo. Et ꝓmo ponit pħs intētionē ſuā. deinde ponit modos dicens. ꝙ poſt ꝓdicta accipiendū ꝛ cōſiderādū eſt quot modis diciᷓ aliquid eſſe in alio. ꝛ ſic diſtinguende ſunt ſignificatiōes huiꝰ ꝓpōnis in. Un̄ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ pħs enumerat modos ſm q̄s aliquid dicitur eē in aliq̄ ſm ꝙ artifex demōſtratiuus diſtiguit noīa eq̄uoca. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uno quidē igitur mō ſicut digitꝰ in ma

nu ⁊ oino pars in toto eſt. Alio vo ſicut totū in partibus. Non eni preter ptes eſt totū. Alio mō ſicut homo in aiali: ⁊ oino ſpēs in genere. Alio vo ſicut gen⁹ in ſpe ⁊ oino pars ſpeciei in ſpēi rōne. Adhuc autem ſicut ſanitas in calidis ⁊ frigidis ⁊ oino ſpēs in materia. Adhuc ſicut in rege que grecoꝝ. ⁊ oino motū in pmo motuo. Amplius ſicut in optimo ⁊ oino in fine. Hoc autem eſt cuius cauſa fit. Omnium autem maxime proprium eſt ſicut in vaſe: ⁊ omnino in loco.

Ponit modos quib⁹ aliquid dicit̄ eſſe in aliquo. ⁊ ponit octo modos. Et pmo ponit q̈tuor modos ſ₃ totū ⁊ partē.i. ſm vniuerſale ⁊ pticulare. Deide ponit alios q̈tuor ſm cāo q̈tuor. Uñ pmus modus eēndi in: eſt ſicut pars in ſuo toto ut digit⁹ i manu. Secūdus modus eſt ſm q totū eſt in ſuis ptib⁹. Terti⁹ modus eſt ſicut ſpecies in gñe. ut hō in aiali. Quarto mō dicit̄ aliqd eſſe in aliq̄ ſicut gen⁹ in ſpe. ⁊ ult̄r ſicut pars ſpēi dicit̄ eē in diffinitiōe ſeu i rōne ſpēi. ⁊ iſti q̈tuor modi accipiūtur ſm totū ⁊ ptē.i. accipiunt̄ ſm vniuerſale ⁊ pticulare. reliqui vo q̈tuor modi ſumūtur ſm cāo. vn⁹ modus eſt ſ₃ q forma dī eſſe in mā: ut ſanitas dicit̄ eē in calido ⁊ frigido. ⁊ oino forma in mā. ⁊ iſte eſt qntus modus. Sext⁹ modus eſt. ſ. ſm quē aliqd dicit̄ eſſe in aliquo ſicut res dicit̄ eē in agēte ⁊ motū in pͦ motore. ⁊ ſic cōſtitutiōes ⁊ poſſeſſiones que ſunt grecoꝝ dicūtur eē in rege. ⁊ vniuerſaliter effect⁹ dicit̄ iſto mō eē in ſua cā efficiēte. Alio mō dicit̄ aliqd eē in aliquo ſicut in ſuo optimo ⁊ in ſuo fine. vnde iſtos tres modos ultimos: q: ſumūtur ſm cāo: ponit phūs. Et ꝯᵗᵒʳ addit aliū modū acceptū ſ₃ cauſa₃ mālē. ⁊ eſt modus ſm quē aliqd dicit̄ eē in aliquo ſicut mā dicit̄ eē in cōpoſito ex mā ⁊ forma. Unde dicit ꝯᵗᵒʳ q phūs dimiſit mām q: eſt ppinq̈ pti ⁊ toti. qm̄ mā eſt i cōpoſito ſic̄ ps in ſuo toto. Octauus vo modus que ponit phūs eſt ſm q aliqd dicitur eē in aliq̄ ſicut in vaſe ⁊ ſic̄ in loco. ⁊ iſte modu₃ eſt ppriiſſim⁹. ⁊ maxime ad ppoſitū. Notanda ſunt hͦ duo ſ₃ ꝯᵗᵉᵐ. Primo q oēs iſti modi preter ultimū ſunt trāſumptiue dicti. ſed illō qō dicit̄ pͥncipaliter ⁊ vere: eſt ſic̄ eē in vaſe ⁊ in loco. Alij vo modi dicūtur per ſilitudinē ad iſtū modū. ⁊ ppinquior illoꝝ modoꝝ huic mō. ſ. quo aliqd dicit̄ eſſe in loco ſic̄ in vaſe: eſt modus quo forma dicit̄ eē in mā. deinde modus ppinquior eſt ille quo pars dicitur eē in toto. ⁊ modus qui poſtea eſt ppinquior eſt ille ſm quē pticulare eſt in uli. qm̄ iſta aſſimilātur ad aliqd eē in vaſe. ſed totū eſſe in ptib⁹: aſſimilat̄ mō per quē forma dicit̄ eē in mā ⁊ ult̄r ul'e eē in pticularib⁹. q: totū dicit̄ eē quaſi forma ptiū ⁊ ul'e dicit̄ eē forma pticulariū. ⁊ modus remotior eſt ille quo res dī eē in ſuo agēte. ut dicim⁹ bonū eē in rege ⁊ bonū in forma. Scdō eſt notādū ſ₃ ꝯᵗᵉᵐ q phūs narrat illas ītētiones ad diſtīguēdū nām de qua pſcrutatur. ⁊ eſt aliqd eē in loco: ⁊ aliqd eē in vaſe. Uidet̄ eni dicere aliqd eē in loco ⁊ aliquid eē in vaſe: ſicut in eodē ordine ſm īpoſitionē idiomatis. Et narrauit hec duo ⁊ accipit alteꝝ. ſ. aliqd eē in vaſe loco alteri⁹. ſ. aliqd eē i loco ut nott⁹ accipet in expōne latētioris ſm famoſitatē. hec ꝯᵗᵒʳ.

Dubitabit autē aliquis: utrū vnū ⁊ ide₃ aliquid eſſe in ſeipſo cōtingit aut nihil. ſed omnia aut nuſq₃ aut in alio eſſe.

Hec eſt 2ª ps pͥncipalis hui⁹ capituli. in qua phūs mouet ⁊ ſoluit vnā dubitationē de quodā mō eēndi intranſumptiue apud grecos uſitato. ⁊ ꝯtinet tre₃ pticulas. qa in pma mouet dubitationē. In 2ª ibi Dupl'r autē. Narrat quādo quomō ⁊ de q̄ cōtingit dicere q eſt in ſeipſo. In tertia ibi Primū aūt q nō cōtingit. Decl'atur quomō eſt īpoſſibile aliqd eſſe in ſeipſo. In pma igit̄ pticl'a huius ptis phūs mouet talē dubitationē. ſ. utꝝ contingat aliqd vnū ⁊ idē eſſe in ſeipſo uel nō. ſed oia aut nuſq₃ ſunt. aut in alio. Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ hic. q poſtq₃ phūs diſtinxit pri⁹ modos ſm q̄s dī aliquid eē in aliquo ſm q artifex demōſtratiu⁹ diſtinguit noia equoca: pſcrutat̄ de quodā mō trāſumptiuo quo utebat̄ apō eos. ſ. apō grecos. dicebāt eni aliqd eſſe in ſeipſo: ut hominē eē in ſe ⁊ doliū eē in ſe. ⁊ q: ille modus fuit famoſus apud eos. iō phūs mouet dubitationē. ſ. an aliqd poſſit eē in ſeipſo. ⁊ iſte modus eſt ali⁹ a modis pri⁹ enumeratis. ⁊ hoc facit ut oſtendat q nihil eſt in ſeipſo ſicut in loco.

Dupl'r aūt hoc eſt: aut ſm ſe: aut ſm alterū. cū eni ſint quedā partes totius ⁊ hͦ in illis: ⁊ ille in hoc: dicetur totū in ſeipſo eē. Dicitur autem ⁊ ſ₃ partes ut albū: q: ſupficies alba. ⁊ ſciens q: rōcinatiui.

Hec eſt 2ª pticula ſcdē ptis pͥncipalis hui⁹ capl'i. i qua narrat̄ quō ⁊ qñ eſt po ͥᵇᵉ aliqd eē in ſeipſo. ⁊ qñ ⁊ quō eſt īpoᵇᵉ. ⁊ de quo pōt vere dici eſſe in ſeipſo. Dicit igit̄ phūs pͦ q aliqd eē in aliq̄ pōt itelligi dupl'r. uel pōt dupl'r eē. v₃. vno mō q: eſt in illo pͦ ⁊ nō pp hoc q aliqd aliud eſt in illo. ſicut aliqd dī eſſe i loco ſibi pprio: nō q: aliqd aliō ē in illo loco. Alio mō dicit̄ aliqd eē in aliquo. q: aliō. ſ. ſua ps eſt i illo. vbi gratia hō pōt dici eē in aqua. q: pedes ſui ſunt in aqua. qui tamē pedes nō ſunt hō. Sic igit̄ patet q aliqd eē in loco cōtingit dupl'r. ſ. uel pmo uel ſm partē. Dicit igit̄ phūs q qñq₃ cōtingit aliqd eē in ſeipſo gratia ptis. ſed eſt īpoſſibile aliquid eē in ſeipſo pͦ. Et qual'r cōtingit aliqd eē in ſeipſo rōne partis. narrat phūs. d. q cū totū ſit in partibus ⁊ partes in toto: dicit̄ q totū eſt in toto ⁊ hoc rōne partiū. ⁊ hoc etiā perſuadet ratiōe dicens q totū quādoq₃ denominat̄ a diſpoſitiōe ptis. ut homo dicitur alb⁹: q: ei⁹ ſupficies eſt alba. ⁊ ſimiliter homo dicit̄ ſciēs. q: aīa que eſt ei⁹ pars eſt ſciens. ⁊ ſic totū denominat̄ a diſpoſitiōe partis. ⁊ eode₃ mō cōtingit dicere q totū eſt in toto. q: eius pars eſt in eo. ⁊ ita apparet de quo pōt dici q eſt in ſeipſo. q: de toto habēte partes pōt dici q eſt in ſeipſo. q: nō dī niſi rōne ptis. ſ. q: ps eſt in ſeipſo toto de illo vo qō ē ſimpˣ nō hñ₃ ptes nō dī q ē i ſeipſo. uerūtamen dicere totū eē in toto q: pars eſt in toto: eſt propinquiſſimus modus accipiendi eſſe in.

Amphora quidē igit̄ nō erit in ſeipſa: neq₃ vinū. Uini autē amphora erit. Qō nā q₃ eſt: ⁊ in quo eſt: utraq₃ eiuſdē ptes ſūt. Sic qdē igit̄ cōtigit idē aliqd eē in ſeipſo.

Cū phūs narrauit quomō ⁊ de quo poteſt dici q

eſt in ſeipſo ⁊ quomõ non.qꝛ ratiõe partis uł par
tium ⁊ non ratiõe totius de quo.quoniã de cõpo
ſito ex ptibus cõtingit uere dicere ꝙ eſt in ſeipſo ſi
hoc non debet cõcedi de ſimplici carẽte partibus:
nũc narrat quãdo de toto habẽte partes debet cõ
cedi ꝙ eſt in ſeipſo ⁊ quãdo non.ſiue de quo toto
debet hoc ꝯcedi.ſ.ꝙ eſt in ſeipſo. ⁊ de quo non. ⁊
intẽdit dicere ꝙ quãdo eſt aliqd totũ habẽs ptes
contiguas adinuicẽ quãdo vna eſt in altera tunc il
lud totũ põt uere dici eſſe in ſeipſo.qꝛ pars vna eſt
in altera:ſed quãdo nõ habet tales ptes cõtiguas
quarũ vna non eſt in altera : tũc nõ debet hoc con-
cedi.ſ.ꝙ tale totũ eſt in ſeipſo.ubi gratia.nam am-
phora vini.i.totũ aggregatũ ſimul ex amphora ⁊
vino:eſt aggregatũ ex duabus partibꝰ contiguis
ſ.ex amphora ⁊ vino quarũ vna eſt in altera.quo-
niã vinũ eſt in amphora.ideo dicimꝰ ꝙ amphora
vini eſt in amphora vini.ſed quoniã amphora nõ
habet tales partes.quarũ vna eſt altera.nec etiaꝫ
vinũ:ideo nec concedimus ꝙ amphora eſt in am-
phora nec ꝙ vinũ eſt in vino . ſic igiꝛ contingit.ꝙ
aliqd eſt in ſeipſo ꝓpter alterum.ſ. ꝓpter partes:
ſed ꝙ aliqd ſit in ſeipſo p̃mo non ꝓpter aliquid h̃
non cõtingit. ⁊ ꝙ aliqd uere poſſet dici eſſe in ſeip-
ſo pp aliud ut pp partẽ apparet frequẽter.qꝛ illõ
qd cõpetit pti attribuiꝛ toti.qꝛ albedo q̃ ẽ in ſupfi-
cie attribuiꝛ corpi.qñ dicimꝰ corpꝰ eẽ albũ.qꝛ ſup-
ficies eſt alba.Silr ſcia q̃ eſt in aia attribuiꝛ hoi.
nã dicimꝰ ꝙ homo eſt ſciẽs.qꝛ aia eſt ſciẽs que.ſ.
aia eſt ps hois.cũ igiꝛ vinũ ſit in amphora:põt di
ci ꝙ amphora vini ſit in amphora vini. ⁊ ſic patet
ꝙ cũ aliqd cõponiꝛ ex duabꝰ ptibꝰ cõtiguatis ad-
inuicẽ quarũ vna eſt in altera:põt dici ꝙ totũ eſt in
ſeipſo pp hoc:qꝛ ps eſt in illo toto. ⁊ ps diciꝛ eẽ in
illo toto.qꝛ eſt in pte illiꝰ totiꝰ.ſicut vinũ diciꝛ eẽ in
amphora vini.qꝛ eſt in amphora.ſi vo amphora ⁊
vinũ ſunt ſeorſuꝫ ſic ꝙ ſint ab inuicẽ diuiſa ita ꝙ nõ
cõſtituãt vnũ totũ.nec cõtiguanꝛ adinuicẽ.tũc non
debet dici ꝙ amphora vini eſt i amphora vini.qꝛ
tũc nõ eſt vna ps in altera.nec cõſtituũt vnũ totũ.
¶ Uñ notãda ſunt hic gnqꝫ.p̃ ꝙ phũs vł h̃ inue-
re duos modos qbꝰ aliqd diciꝛ eẽ in ſeipſo ꝓprie
⁊ trãſumptiue.p̃mꝰ modus eſt qñ aliqd dr eẽ in ſe
ipſo toto.qꝛ vna ps uel qꝛ ptes ſunt in illo toto. ⁊
illo mõ oẽ cõpoſitũ põt dici eſſe in ſeipſo : qꝛ ptes
eiꝰ ſunt in illo toto. ⁊ hũc modũ tãgit pħs in pnci-
pio huiꝰ pticule dicẽs.Cũ eni ſunt ptes totiꝰ ⁊ h̃ in
illis.i.totuꝫ in partibus: ⁊ ille in hoc.i.partes in
toto diceꝛ totuꝫ in ſeipſo.ſed modus ille iꝓpriiſ-
ſimus erit . Alio mõ aliqd diciꝛ eſſe in ſeipſo minꝰ
iꝓprie quãdo vna pars eſt in alia tanq̃ȝ in ꝯtinen
te diuiſo nõ cõtinuo. ⁊ illo modo nõ omne totũ de
bet dici in ſeipſo.ſed ſolũ totũ habens ptes ꝯtigu-
as:quarũ vna eſt in altera. ⁊ hũc modũ tangit pħs
dicẽs. Amphora quidẽ ⁊c̈. ¶ Scdo eſt notandũ
ꝙ cũ phũs dicit ꝙ totũ denominaꝛ a diſpoſitione
ptis ut corpus ab albedine que eſt diſpoſitio ſup-
ficiei:nõ itelligit phũs ꝙ ſupficies ſit pars corpis
qꝛ hoc eſt ipoſſibile.qꝛ ſicut linea nõ cõponiꝛ ex pũ
ctis.ita corpꝰ nõ cõponitur ex ſuperficiebus ut pa
tebit ex ſexto huiꝰ.ſed qꝛ adhuc nõ eſt determina-
tũ ꝙ corpꝰ nõ cõponatur ex ſupficiebus . ideo dic̃
h̃ exẽplificando.quoniã exẽpla ponimus nõ ut ita
ſint.ſed ut ſentiãt adiſcentes. ¶ Tertio eſt notãdũ
ſm ꝯtem ꝙ ille modus trãſumptiuus.ſ.ꝙ aliqd di

catur in ſeipſo gratia partis uſitaꝛ in omnibꝰ ideo-
matibus.ſed illa trãſumptio non eſt uſitata apud
arabes.ſ.dicere totale eſſe in ſe. ⁊ ſi ſm ideoma de
beret eẽ quoniã totũ apud eos diſponiꝛ per diſpo
ſitionem partis. hec ꝯtor. Ex quo apparet ꝙ du-
plex eſt tranſumptio.i.vna qua totũ denominaꝛ a
diſpoſitiõe partiũ. ⁊ hec uſitatur in omnibꝰ ideo-
matibus . Alia eſt trãſumptio qua aliqd diciꝛ eſſe
in ſeipſo. ⁊ hec nõ vſitatur in ideomate arabũ q̃ȝ-
uis poſſit eſſe uſus cõueniens.quoniã in ideoma-
te arabũ totũ diſponitur per diſpoſitionẽ partis ⁊
ſic apparet ꝙ conſiderandũ eſt ad uſum loquẽdi
quãdo debemus attribuere toti qd attribuiꝛ par-
ti ⁊ quãdo nõ.Cõtigit eni ꝙ aliqñ in vno ideoma-
te aliquid attribuiꝛ parti qd etiaꝫ attribuiꝛ toti. ⁊
tamẽ in alio ideomate illud ideꝫ attribuiꝛ parti ⁊
nõ toti.ſic eẽ in toto in aliquo ideomate ut in ideo
mate grecoꝝ attribuiꝛ parti ⁊ etiã toti gratia ptis.
tamẽ in alio ideomate ut in ideomate arabũ eẽ in
toto attribuitur parti ⁊ nõ attribuiꝛ toti.qꝛ apud
arabes nõ dicitur ꝙ totũ eſt in ſeipſo . ¶ Quarto
eſt notãdũ ꝙ ſemꝑ totũ denominaꝛ a diſpoſitione
partiũ uel ſimplr uel cũ determinatione. qñ ſi ita
ſit ꝙ diſpoſitio que eſt in parte nõ eſt nata ieſſe cui
libet parti:ſed ſolũ vni parti.tũc illa diſpoſitio ihe-
rens parti denominat totũ ſimplr ⁊ abſolute.ut qꝛ
criſpitudo nõ eſt nata ieſſe niſi capiti.ideo ſi caput
ſit criſpũ:dicimꝰ abſolute ꝙ homo eſt criſpus.ſed
ſi illa diſpoſitio que ieſt parti ſit nata ieſſe cuilibet
parti equaliter:tũc illa diſpoſitio iherẽs vni parti
denoiat totũ.nõ ſimplr.ſed cũ determinatione.ut
ſi tñ dentes alicuiꝰ ſint albi nõ dicimꝰ abſolute ꝙ
illud eſt albũ:ſed ꝙ eſt albũ ſm dẽtes. ¶ Quinto
eſt notandũ ꝙ cũ cõceditur aliqd eſſe in ſe:ut cum
cõcediꝛ ꝙ amphora vini eſt in amphora vini . ille
terminꝰ amphora vini nõ ſupponit pro eodẽ a par
te ſubiecti ⁊ a parte p̃dicati.qꝛ tunc eſſent oino fal-
ſa.ſed talis terminꝰ ſignificans totuꝫ habẽs duas
ptes quarũ vna ꝯtinet aliã põt indifferẽter ſuppo-
nere pro parte cõtinente uel pro parte cõtenta.ſed
hoc eſt iꝓprie ⁊ trãſumptiue. Uñ cũ dicimus ꝙ
amphora eſt in amphora vini : ſubm ſupponit pro
ꝯtẽto.ſ.pro vino. ⁊ p̃dicatũ ſupponit pro ꝯtinente
i.pro amphora.Qꝫ autẽ tale totũ poſſit ſupponere
ex uſu loquẽdi ꝓ cõtẽto ⁊ ẽt pro ꝯtinẽte appet.nã
dicimꝰ ꝙ aliq biberũt doliũ vini q̃ȝuiſ nõ biberũt
niſi cõtẽtũ in dolio.ſ. vinũ.dicimꝰ ẽt ꝙ doliũ vini
ꝯtinet tot ſextaria cũ tñ vinũ nõ ꝯtineat.ſꝫ uas ſo-
lũ. ⁊ ſic doliũ vini pt ſupponẽ tã ꝓ vino q̃ȝ ꝓ dolio

¶ Primũ autẽ cõtingit ut albũ in corpo-
re.ſupficies eni in corpe.ſcientia auteꝫ in
anima.Scdm hoc autẽ ſunt appellatio-
nes:cũ partes ſint:ſic in hoies.Ampho-
ra autẽ ⁊ vinũ cũ ſeorſum ſint:non ptes.
Similis autem cum ſint ptes:erit idẽ in
ſeipſo ut albũ in hoie:qñ in corpe. ⁊ in h̃
qñ in ſuperficie.In hac autem amplius.
qñ ſꝫ aliud eſt.Et altera ſpecie hec ſunt
⁊ alterã naturã habet vnũquodqꝫ ⁊ po
tentiã ut ſuperficies ⁊ album.

¶ Hec ẽ 3a pticła 1e pꝭ p̃ncipalis huiꝰ capłi i q̃ pħs decla
rat modũ ſꝫ quẽ ipole ẽ ꝙ aliqd ſit in ſeipſo. ⁊ cõti-

¶ Hec ē 2ᵃ ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli q̄ q̄ſi ē tota inq̄ſitiua in q̄ ph̄s ꝓbat locū eē. ⁊ ↄtinet 4ᵒʳ ꝑticulas ꝑ q̄s 4ᵒʳ rō nib⁹ ꝓbat ſuū ꝓpoſitū. 2ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ aūt loci. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ vacuū. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Videt āt. ⌋ ¶ In pᵃ igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ph̄s ꝓbat locū eē aliqd diſtī ctū a corꝑib⁹ locatꝭ. ⁊ ita ꝓbat locū eē aliqd. ⁊ ħ ſic. Illō i q̄ corꝑa ſibi inicē ſuccedūt ē aliqd diſtinctū ab eis. ſꝫ i loco corꝑa locata ſibi inuicē ſuccedūt. g̃ loc⁹ ē aliqd diſtīctū a corꝑib⁹ locatꝭ. ⁊ ꝑ ↄ̄ñs locus ē. maior ē māifeſta. ⁊ mior appet: q: i eodē loco in q̄ nūc ē aq̄ poſtea erit aer. Dicit igit̄ ph̄s ꝙ māife ſtū ē ex trāſmutatiōe locali ꝙ loc⁹ ē. nā ubi ē aqua nūc aliq̄ñ exeūte aqua de loco illo ſic̄ de uaſe itrat aer: ⁊ aliq̄ñ itrat aliō corp⁹. ſꝫ illud qō ſic diuerſa recipit ſucceſſiue q̄ ſibi mutuo ſuccedūt i eodē loco ē aliō ab illis. igit̄ loc⁹ ē aliqd aliō a locato. i. ab il lo qō recedit. ⁊ ab illo qō de nouo recipit̄. Uñ ex ħ loco accipit̄ vnū cōe dc̄m. ſ. ꝙ trāſmutatio loca lis fecit ſcire locū eē. Et ex iſto eodem loco accipit̄ vnū aliō famoſūz dc̄m. ſ. ꝙ diuerſa corꝑa ſibi inui cē ſuccedūt i eodē loco ſ̄m numeꝝ. ſꝫ illa ꝓpō cū ħ ꝙ ē famoſa ē ēt falſa ut poſtea videbit̄. nec ſūt oēs ꝓpōnes de q̄b⁹ ph̄s i ꝑte inq̄ſitiua ſeu diſputatiua utitur. nec ſunt ↄ̄nes ſignāde in parte inquiſitiua. nā ph̄s ingrēdo ⁊ diſputādo ꝓbat utrāq ꝑtē ↄ̄di ctionis. ⁊ impoſſibile eſt utrāqꝫ partem contradi tionis eē ↄ̄nē demōſtratiuam. q: ſic utraqꝫ ps ↄ̄di ctiōis eēt ſil' vā qō ē ipoſſibile. iō i ꝑte inq̄ſitiua nō ſigno ↄ̄nes. Sed q: dicit ↄ̄ᵗᵒʳ hic. ꝙ idē locus nūq̄ recipit ſucceſſionē duoꝝ corpoꝝ ⁊ hoc cū ħ qō ē fa moſū ē ēt notū per ſe. Dicēdū ꝙ accipiēdo locū ꝓ ultis corꝑis ↄtinētis: ſic nō ē veꝝ ꝙ idē loc⁹ nūq̄ re cipiat diuerſa corꝑa ſucceſſiue ita ꝙ māeat idē lo cus nūq̄ q̄tū ad oēz ei⁹ ꝑtē: tñ idē loc⁹ nūq̄ manēs idē ſꝫ ꝑtē pōt recipe diuerſa corꝑa ſucceſſiue. ⁊ ħ ē ꝑ ſe notū. Et ſilr̄ accipiēdo locū ꝓ corꝑe locante ſic ē famoſū ⁊ notū ꝑ ſe ꝙ idē loc⁹ recipit ſucceſſio nē duoꝝ corpoꝝ. ⁊ hoc forte itellexit ↄ̄ᵗᵒʳ hic.

4 ¶ Ampli⁹ āt loci mutatiōes phicoꝝ corpo rū ⁊ ſimpliciū: ut ignis: ⁊ terre: ⁊ taliū: non ſolū oñdūt ꝙ aliqd ē loc⁹: ſ; q: ⁊ hēt quā dā pōtm loc⁹. Fert̄ eni vnūqōqꝫ i ſui lo cū nō ꝓhibitū. Hoc qdē ſurſū: aliō aūt de orſū. He aūt ſūt loci ꝑtes ⁊ ſpēs: ſurſūz ⁊ deorſum: ⁊ reliqua ſex diſtātiarum.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli. i q̄ ponit̄ 2ᵐ rō ꝓbās locū eē. ⁊ ↄtinet duas ꝑtes. qm̄ i pᵃ ex di uerſitate motuū nāliū ad locū ꝓbat locū eē. In 2ᵃ ibi ⌊ Sūt aūt hec. ⌋ Declarat q̄ ſūt ſpēs loci nālis. ¶ In pᵃ ꝑte hui⁹ ꝑticule ponit̄ 2ᵐ rō q̄ accipit̄ ex di uerſitate motuū nāliū corpoꝝ ſimpliciū. q̄ rō eſt il la. Illō ad qō mouent̄ corꝑa nālia tanq̄ ad aliqō ↄueniēs ⁊ ſaluatiuū eoꝝ ē in reꝝ nā. ſꝫ ad locū mo uent̄ corꝑa nālia tanq̄ ad aliqō ↄueniēs ⁊ ſaluati uum eoꝝ. igit̄ loc⁹ ē aliqd i reꝝ nā. ul' ꝑt formari iō ſic. Illō ad qō mouent̄ corꝑa nālia ē aliqd in reꝝ nā. ſꝫ ad locū mouent̄ corꝑa nālia ut patet manife ſte. nā ignis ſurſū mouet̄ ⁊ terra deorſū. g̃. ¶ Intel ligēdū hic ꝙ ex diuerſo mō trāſlatiōis corpoꝝ ſim pliciū ph̄s ↄcludit tria. pᵒ locū eē i reꝝ nā. Scdō ꝙ opꝫ locū hēre pōz nālē ↄueniētē ei qō mouet̄ ad ipꝫ. Tertio ex ħ ꝙ aliqō corp⁹ ſimpˣ mouet̄ ſupi⁹. ⁊ aliqō iferi⁹: ↄcludit ꝙ ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ ſūt diīe ↄ̄rie lo ci i q̄s loc⁹ diuidit̄ ſic̄ i duas diīas. ¶ Dic̄ igit̄ ph̄s p̄ ꝙ trāſmutatiōes corpoꝝ nāliū ſimpliciū ut ignis terre ⁊ taliū nō ſolū oñdūt ꝙ loc⁹ ē aliqd. ſꝫ ēt oſtē dūt ꝙ loc⁹ hēt pōz ⁊ virtuē ↄſeruatiuā corpoꝝ. qm̄ h⁹ trāſmutatiōes ut ignis ſupi⁹ ⁊ terre iferi⁹ oſten dūt locū eē aliqd ut oñſuz ē: q: illō ad qō corꝑa nā lia mouent̄ nālr̄ ē aliqd. ſꝫ loc⁹ ē h⁹. Oñdunt ēt locū hēre quādā pōz nālē ↄueniētem ei qō mouet̄ ad ipm̄. q: vnūqōqꝫ corp⁹ nāle nō ꝓhibitū nō fert̄ i ſuū locū ꝓpriū niſi ꝑꝑ quādā ↄueniētiā quaz hēt ad locū ſuū magis q̄ ad aliū. ut ignis ſurſū ⁊ terra deorſum. ſꝫ corp⁹ nāle nō magis fert̄ ad vnū q̄ ad aliū niſi ꝑꝑ ↄueniētiā quā hēt magis ad locū ſuūz q̄ ad aliū. g̃. Loc⁹ igit̄ ꝓpri⁹ corꝑis ē magis ↄueni ens corꝑi q̄ ali⁹ loc⁹. ſꝫ hec ↄueniētia nō eſt niſi ꝑꝑ pōm nālē exñtē i iſto loco. igit̄ loc⁹ hēt pōm nālez rōne cui⁹ ē ↄueniēs locato ⁊ ꝑfectio ei⁹. qm̄ alr̄ nō magis moueret̄ corp⁹ nāle ad vnū locū q̄ ad aliū. Tertio vō ex ħ ꝙ aliqō corp⁹ ſimpˣ mouet̄ ad ſupi us. ⁊ aliqō ad iferi⁹ ↄcludit ph̄s ꝙ ſurſū ⁊ deorſū ⁊ reliq̄ q̄tuor diīaꝝ. ſ. dextrū ⁊ ſiniſtrū. añ ⁊ retro ſūt ꝑtes ⁊ ſpēs loci i q̄s diuidit̄ ſic̄ gen⁹ diuidit̄ in ſuas ſpecificas diīas. ⁊ ħz ᵐ vī ſeq ex 1ᵒ. q: ex q̄ locus hēt pōz nālē ↄueniētē corꝑi ſimplici qō mouet̄ ad ipm̄. ⁊ cū corꝑa ſimplicia. utputa ignis aer ⁊ c̄. di ſtiguant̄ ſpecifice: opꝫ ꝙ i locis eoꝝ corpoꝝ ſimplici um ſint vtutes ſ̄m ſpēz diſticte ſeu pōe. ⁊ ſic ſic̄ cor pora locata diſtiguunt̄ ſpē ita loca eoꝝ ut ſurſū ⁊ deorſū añ ⁊ c̄. diſtiguunt̄ ſpē. ⁊ ſic ſurſū ⁊ deorſum ſūt diſtincte ſpēs loci. ¶ Notandū ſ̄m ↄ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ ph̄s dic̄ hic ꝙ ſurſum ⁊ deorſū añ ⁊ c̄. ſūt ꝑtes ⁊ ſpēs ne aliqs ꝑ ꝑtes itelligat ꝑtes q̄titatiuas ⁊ nō ꝑtes ſ̄m formā. vñ iſte ſex diīe. ſ. ſurſū ⁊ deorſum. ante ⁊ retro dextrū ⁊ ſiniſtrū ſunt ſpēs loci. ⁊ ꝑtes ſꝫ formā. ⁊ nō ſunt ꝑtes q̄titatiue.

¶ Sūt huiuſmodi nō ſolū ad nos: dextror ſū ⁊ ſiniſtrorſū: ſurſū ⁊ deorſū. Nobis qdē eni nō ſemꝑ idē: ſ; ſ̄ꝫ pōnē q̄cūqꝫ uerta mur fit: ꝑꝑ qō idē ml'totiēs dextrū ⁊ ſini ſtrū ⁊ ſurſū ⁊ deorſū: ⁊ añ ⁊ retro. In nā āt determiatū ē ſeorſū vnūqōqꝫ. Nō eni qm̄ ↄtingit ſurſū eſt. ſ; ubi fert̄ ignis ⁊ leue Silr̄ āt ⁊ deorſū: nō q: ↄtigit ſ; ubi hñtia grauitatē ⁊ terrena tanq̄ nō pōne ſoluz differētia: ſed potentia. 5

¶ Hec ē 1ᵃ ps 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli in qua ph̄s declarat q̄ ſūt ſpēs loci nālis oñdens ꝙ ſur ſum ⁊ deorſū. ante ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis non ſūt illa que ſūt reſpectu ad nos. ſꝫ ſūt hñtia eē nālr̄ ter. hec igit̄ ps ↄtinet duas ꝑticulas ſ̄m ꝙ dupl'r ph̄s ꝓbat ꝓpoſitū ſuū. 2ᵃ ibi ⌊ Oſtendunt ante. ⌋ ¶ In pᵃ igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ph̄s ꝓbat ꝙ ſupi⁹ ⁊ inferi⁹. dextrū ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis nō ſūt illa q̄ ſolū dnr̄ in reſpectu quo ad nos. hec eſt 1ᵃ ↄ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ dupl'r. ⁊ p ſic. ſurſū ⁊ deorſūz dex trū ⁊ c̄. que ſūt ſpēs loci nālis ſemꝑ manēt idē. ſed ſurſum ⁊ deorſum ⁊ c̄. que dicunt̄ ſolū in reſpectu quo ad nos nō ſemꝑ manēt idē. qm̄ illō qō nūc eſt ſurſū in reſpectu ad me iam me mutato erit deor ſū in cōparatione ad me. ⁊ illō idē qō nūc eſt dex trū in cōparatione ad me iam me mutato in cōpa ratione erit ſiniſtruz. ⁊ ſic illa q̄ ſūt ſpēs loci nālis 2

nõ ſũt illa q̃ dñr i reſpectu q̃ ad nos. Deĩde narrat pħs q̃s loc⁹ ē loc⁹ nālis ſurſũ: ⁊ q̃s deorſũ: dicens ꝙ nõ oĩs loc⁹ ĩdifferẽter ē loc⁹ nālis ſurſũ. ſed loc⁹ nālis ſurſũ ē loc⁹ ad quẽ nāliter fert̃ ignis: nec oĩs loc⁹ ĩdifferẽter ē locus deorſũ. ſ; ſolũ ad quẽ nālr̃ ferunt̃ grauia. ē loc⁹ deorſũ. ⁊ ex hoc appet ꝙ loc⁹ ſurſũ ⁊ loc⁹ deorſũ nõ dĩnt ſolũ põne ⁊ ſitu ſ; ēt differũt pñõ ⁊ ṽtute. ¶ S; hic ſũt q̃dã notãda ⁊ q̃dã dubitãda. notãda ſũt tria. Primo eſt notãdũ ſm phũ; ꝙ iſte dñe põnis. ſ. ſurſũ ⁊ deorſu; ⁊ c̄. ſumũtur dupliciť. v;. nāliter ⁊ abſolute. ⁊ ĩ reſpectu ad nos. vñ iſte dñe accepte nālr̃ ⁊ abſolute ſemp manẽt eedem: nec trãſmutant̃ ad nrãm trãſmutationẽ. ſ; ſemp manẽt ĩ eodẽ ſitu. ſ; iſte dñe accepte reſpectu ad nos uariant̃ ſm trãſmutationẽ nrã;. q̃m illõ qõ nũc ē ſurſũ in cõparatiõe ad me põt eē deorſũ reſpectu mei p mutationẽ meã. ¶ Scđo ē notãdũ ſm ꝯᶜᵒ ꝙ ſupius ⁊ ĩferi⁹ ſunt duplr̃. q̃m aliq̃ ſũt q̃ ſũt ĩ reſpectu ad nos abſq; eo ꝙ hñt eē ex̄ aia; ĩ ſe. ⁊ alia q̃ hñt eē nālr̃. ⁊ ſic vř ꝯᵒʳ dicẽ ꝙ ſurſũ ⁊ deorſũ. q̃ dñr in reſpcũ ad nos nõ hñt eē ex̄ aia;. ſ; tñ ponẽdo ꝙ relatio hẽat eē ex̄ aia; põt eē ꝙ ꝯᵒʳ ĩtelligit ꝙ ſurſũ ⁊ deorſũ. q̃ dñr in reſpectu ad nos nõ hñt eē ex̄ aiam nāliter ⁊ abſolute ı ⁊ ſic ĩtelligit ꝯᵒʳ qñ dicit ꝙ ſurſu; ⁊ deorſũ in reſpectu ad nos nõ hñt eē ex̄ aiam in ſe. Uñ p hẽre eē ex̄ aiam in ſe ĩtelligit hẽre eē ex̄ aiam nāliter ⁊ abſolute. ⁊ ſic habere eē in ſe diſtinguit̃ ꝯ hẽre eē in cõparatiõe ad illud. q: ſurſũ ⁊ deorſu; ſic accepta ſolũ hñt eē ĩ cõparatiõe ad alia. iõ nõ hñt eē ex̄ aiam in ſe. ¶ Tertio ē notãdũ ſm ꝯᶜᵒ ꝙ illa loca nālia. ſ. ſurſũ ⁊ deorſum nõ ſũt tñ ꝯria ſm poſitionẽ. q̃ ꝯrietas attẽditur ex hoc. q: ſũt in duob⁹ extremis vni⁹ linee recte lõgiſſime. ſ; cũ hoc ſunt ꝯria ſm põm. res enim quarũ ſubē ſunt ſiľes ꝯrijs hñt ſbſtãtias ꝯrias aliquo mõ. vñ q: loc⁹ ſurſu; hẽt põm nālẽ ſiľe; corpi leui rõne cui⁹ ſaluat ipm. ⁊ locus deorſũ hẽt põm nālẽ cõuenictẽ corpi ꝯrio. ſ. graui. iõ illa loca ſunt ꝯria ſm põs que hñt põs ꝯuenictes ⁊ ſiľes locatis ꝯrijs. ¶ Sed circa dicta phĩ ⁊ ꝯᵗⁱˢ põt dubitari. p̃ circa hoc qõ. d. phũs ꝙ ſurſu; ⁊ deorſu; ſunt ſpẽs loci. hoc nõ vř uer;. q: loc⁹ eſt ſupficies ꝯtinẽs ⁊ circũdãs corp⁹ locatu;. ſed ſupficies que ſũt ſurſũ. ⁊ ſupficies q̃ ſunt deorſũ nõ differũt ſpẽ. q: ſupficies eſt ſpẽs ſpãliſſima nõ hñs ſub ſe aliq̃s ſpẽs igiť locus ſurſum ⁊ loc⁹ deorſũ nõ ſũt ſpẽs ꝯrie loci. cui⁹ tñ oppoſitũ dicit phs hic. ¶ Dicẽdũ ꝙ loc⁹ põt triplr̃ accipi. vno mõ p corpe locante. quẽadmodũ dicim⁹ ꝙ ignis ē loc⁹ aeris. ⁊ aer loc⁹ aque ⁊ aqua loc⁹ terre. Alio mõ accipit̃ loc⁹ pro virtute cõſeruatiua locati. Tertio mõ accipit̃ locus pro ultimo corpis ꝯtinẽtis. Dico igiť ꝙ accipiẽdo locũ p ultimo corpis ꝯtinẽtis ſic loc⁹ nõ hẽt ſpẽs. imo oĩa loca accipiẽdo locũ illo mõ ſũt eiuſdẽ ſpẽi ſpãliſſime. ſed accipiẽdo locũ p corpe locãte uľ pro ṽtute ꝯſeruatiua locati. ſic loc⁹ ſurſu; ⁊ loc⁹ deorſum ſũt ſpẽs loci. q: corp⁹ locãs ſurſũ. ⁊ corp⁹ locãs deorſũ dĩnt ſpẽ. ⁊ ēt ṽtus ꝯſeruatiua leuis ſurſum. ⁊ ṽtus cõſeruatiua grauis deorſum dĩut ſpẽ. ⁊ ſic intelligit phs. ſed de illa ṽtute ꝯſeruatiua locali q̃lis ſit poſtea videbit̃. ¶ Scđo dubitat̃ circa illõ qõ dr̃. ſ. ꝙ loc⁹ ad quẽ fert̃ ignis ē loc⁹ ſimplr̃ ſurſũ. h̄ nõ vř uer; q: ſupma ſpera eſt maxĩe ſurſũ cũ maxime diſtet a cẽtro. qõ ē ſimplr̃. ⁊ maxĩe deorſũ. igiť locus ignis nõ ē ſimplr̃ ſurſũ cũ ſit aliq̃d ſupius eo.

¶ Itẽ dubitat̃ circa illõ qõ dĩc ꝯᵒʳ ꝙ ſurſũ ⁊ deorſũ. i. loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ ťre ſũt in duob⁹ extremis vni⁹ recte linee lõgiſſime. h̄ nõ vř uer;. q: eſt aliq̃ linea recta lõgior q̃; linea ꝓtracta ĩter locũ ignis ⁊ locũ terre. q̃m linea recta cui⁹ extremitates ſũt cẽtrũ ⁊ circũferẽtia ſupmi orbis: ē lõgior q̃; linea recta cuius extremitates ſũt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. g̃ illa linea recta cui⁹ extremitates ſũt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nõ ē lõgiſſima linea recta. Itẽ diameter mũdi ē lõgiſſima linea recta. igiť linea recta cui⁹ extremitates ſũt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nõ ē lõgiſſima linea recta. ¶ Ad p̃ᵐ hoꝝ ē dicẽdũ ꝙ ſimplr̃ ⁊ nālr̃ ſurſum ē duplex. ſ. ſimplr̃ ſurſũ. qõ. ſ. maxĩe diſtat a cẽtro. ⁊ illõ ē ſimplr̃ ſurſũ ĩ toto mundo q ꝯſtituit̃ ex corpib⁹ celeſtib⁹ ⁊ eoꝝ motorib⁹. ⁊ ex oĩb⁹ eľis ⁊ mixtis. ⁊ illõ ſimplr̃ ſurſũ ē circũferẽtia ſupmi orbis. Aliõ ē ſimplr̃ ⁊ nālr̃ ſurſũ ĩ h̄ mũdo ĩferiori: ꝯſtituto ex his ſolũ q̃ ſũt ĩfra ſperã lune. ⁊ illud ſimplr̃ ⁊ nālr̃ ſurſũ ē locus ad quẽ nālr̃ ferunt̃ leuia. ſ. loc⁹ ignis. Dico igitur ꝙ circũferẽtia ſupme ſpere ē maxĩe ſurſũ ĩ toto mũdo ꝯſtituto ex oĩbus corruptibilib⁹ ⁊ ĩcorruptibilib⁹. q̃m loc⁹ ignis eſt ſimplr̃ ſurſũ ĩ h̄ mũdo ĩferiori. ¶ Ad aliõ dubiu; cũ dr̃ ꝙ loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre nõ ſũt ĩ duob⁹ extremis linee recte lõgiſſime. Dico ꝙ loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre: ĩtelligẽdo p locũ terre cẽtrũ ĩdiuiſibile qõ ē mediũ toti⁹ mũdi: ſũt in duob⁹ extremis vni⁹ linee recte lõgiſſime ĩ h̄ mũdo ĩferiori. cuius linee recte vn⁹ ťmin⁹ ē cẽtrũ. Uñ nõ ē maior linea recta ĩchoata uľ termĩata ad cẽtrũ ĩ h̄ mũdo ĩferiori: q̃; illa linea recta ĩ cui⁹ extremis ſũt loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. ⁊ h̄ ĩtelligit ꝯᵒʳ. d. ꝙ diameter hui⁹ mũdi ē maior q̃; illa linea recta ĩ cui⁹ extremis ē loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ terre. ⁊ iõ illa linea nõ ē ſimplr̃ lõgiſſima linea recta ſ; ē lõgiſſima linea recta que põt deſcribi p motũ nālium grauium ⁊ leuium.

¶ **Oñdũt aũt ⁊ mathematica. Cũ eni nõ ſint ĩ loco: tñ ſm põnẽ ad nos hñt dextra ⁊ ſiniſtra. Quare ſolũ ē ĩtelligẽ ipoꝝ poſitionẽ nõ hñtia nã hoꝝ vnũquodq;.**

¶ In iſta pte põit̃ ⁊ᵃ rõ ꝓbãs ſcđam ꝯnẽ hui⁹ libri ſupi⁹ poſitã. ſ. ꝙ ſurſũ ⁊ deorſũ nñ ⁊ c̄. q̃ ſũt ſpẽs loci nālis nõ ſũt illa q̃ dñr ſolũ in reſpectu ad nos: ⁊ accipit̃ iſta rõ ex dñia ĩter res nāles ⁊ res mathe̾ᶜᵃˢ q̃ rõ ē talis: illa q̃ hñt illas dñias ſolũ ĩ cõparatiõe q̃ ad nos ſũt res mathe̾ᶜᵉ. res eni mathe̾ᶜᵉ non hñt iſtas dñias põnis diſtictas nāliter ex ſe. ſ; ſolũ habẽt eas diſtictas p cõparationẽ ad nos. ſi igiť res nāles nõ hẽrent ſurſũ ⁊ deorſũ nñ ⁊ c̄. diſticta nāliter. ſ; ſolũ in cõparatiõe q̃ ad nos. ſeq̃ret̃ ꝙ nulla eēt dñia ĩter nāles res ⁊ mathe̾ᶜᵃˢ qõ ē ipoᵉ. relinquit̃ igiť ꝙ ille dñe que ſũt ſpẽs loci nālis nõ ſunt ille dñe que dicuntur ſolũ in reſpectu quo ad nos. Uel põt illa rõ formari ſic. Ille dñe poſitiõis nālr̃ cõpetũt reb⁹ nālibu; ⁊ nālr̃ cõpetunt reb⁹ mathe̾ᶜⁱˢ. ſed res mathe̾ᶜᵉ habẽt uel habere pñt illas dñias p reſpectũ ad nos ⁊ nõ nāliter. g̃ res nāles hñt illas dñias nāliter q̃; ſolũ per reſpectũ ad nos: igiť res nāles hñt illas dñias põnis. ⁊ p ꝯñs ille dñe põnis que ſũt ſpẽs loci nālis nõ ſunt ille que dñr ſolũ in cõparatione quo ad nos: q̃m ſi ſic eēt. tũc ille dñe que ſunt ſpẽs loci nālis ineſſent nāliter mathe̾ᶜⁱˢ ſicut ⁊ nālibus quod eſt falſũ. ¶ Sed hic ſunt tria notanda. Primo ꝙ res mathe̾ᶜᵉ ſunt ille que non

determināt ſibi q̄litates ſenſibilē:tñ nunq̄ ſepant ab aliqb⁹ vl' ab oīb⁹ qualitatib⁹ ſenſibilib⁹:q2 per q̄litates ſēſibiles corpa nālia detminā ſibi locū.ut grue ꝑ ei⁹ grauitatē detminat ſibi locū deorſū. ⁊ leue ꝑ leuitatē detminat ſibi locū ſurſū.iō res mathe^ce nō detminā ſibi certas dr̄ias pōnis:ſic nec determinā certas q̄litates ſenſibiles.tñ corpa mathe^ca determinā ſibi locū cū nō abſtrahūt a loco ſꝫ ꝯ^cs ꝓ de gn̄atiōe.ſꝫ nō detminā ſibi certā dr̄iaꝫ loci. qm̄ magnitudo vl' figura nō magis detminat ſibi locū ſurſū q̄ꝫ locū deorſū. ⁊ hec eſt dr̄ia iter corpa mathe^ca ⁊ iter corpa nālia.q2 corpa nālia determināt ſibi certā dr̄iaꝫ pōnis.ſed corpa mathe^ca q̄uiſ necio ſint i loco nō tñ determināt ſibi certā dr̄iam pōnis vl' loci. ⁊ ꝑ corpa nālia itelligo ſubaꝫ corporeā determinātē ſibi certas q̄litates ſenſibiles.ut ſūt el'a ⁊ corpa mixta. ⁊ ꝑ corpa mathe^ca itelligo q̄ꝫtitatē lōgā latā ⁊ ꝓfundā q̄ abſtrahit ab oī q̄litate ſenſibili. ¶ Et ſi dicat ꝙ nālis ꝯſiderat de dimēſionib⁹ de qb⁹ ꝯſiderat mathe^cus ut patet ex 2° huius.igit res mathe^ce ſt' res nāles. ⁊ ꝑ ꝯñs res mathe^ce detminā ſibi certā dr̄iam pōnis ſic ⁊ res nāles. Dicēdū ꝙ res nālis pōt accipi dupl'r.ſ.cōiter ⁊ ꝓprie.vñ accipiēdo res nāles cōiter:ſic oē illō ē nāle de q̄ nālis quoq̄ mō ꝯſiderat. ⁊ ſic cōcedo ꝙ reſ mathe^ce ſt' reſ nāles. ⁊ illo mō ſumēdo rē nālē. iſta ē fl'a.vꝫ.oīs res nālis detmiat ſibi certā dr̄iaꝫ pōnis.ſed accipiēdo rē nālē ꝓprie:ſic ſolū illō eſt res nālis qō ſm ꝙ h⁹ icludit i ſe ꝑn^m mot⁹ ⁊ q̄etiſ. ⁊ iſto mō loquēdo res mathe^ce nō ſūt res nāles. ⁊ ſic loquēdo ē ueꝝ ꝙ oīs res nālis detmiat ſibi certā dr̄iaꝫ pōnis. ⁊ nulla res mathe^ca detminat ſibi dr̄iaꝫ pōnis. ¶ Intelligēdū ꝙ q̄uis res mathe^ce ⁊ res nāles ꝓprie loquēdo differāt:tñ q̄ꝫtitas nālis ⁊ q̄ꝫtitas mathe^ca nullo mō differūt real'r.imo vna ē linea nālis ⁊ mathe^ca ⁊ ſupficies nāliſ ⁊ ſupficies mathe^ca. ⁊ corpeitas q̄ ē q̄ꝫtitas eadē manēs. ⁊ ē nālis ⁊ mathe^ca. ⁊ ita ē de oīb⁹ alijs de qb⁹ ultra q̄ꝫ ſcia ꝯſiderat.nā eandē lineā quā nālis ꝯſiderat ꝓut ē in mā ſenſibili eādē ꝯſiderat mathe^cus ꝓut abſtrahit ſꝫ itellectū a mā ſenſibili: ⁊ eodē mō eſt de ſupficie ⁊ corpe qō ē q̄ꝫtitaſ. ⁊ ēt de figuris ⁊ de oīb⁹ alijs q̄ pñt ꝯſiderari ꝓut ſūt i mā ⁊ ꝓut abſtrahunt a mā. ¶ Scd̄o ē notādū ſꝫ ꝯ^cs. ꝙ i corpib⁹ aīatis req̄runt ſex ꝑtes diſtincte ſm nāſ.vꝫ.ſurſū ⁊ deorſū.ante ⁊ retro.dextrū ⁊ ſiniſtrū.ſꝫ in aīatis nō iueniunt ſex ꝑtes diſtincte ſꝫ nāꝫ.ſꝫ ſolū ſꝫ eſtimationē:ita ꝙ nō ſūt ex̄ aīaꝫ ſic ſūt in aīa: ⁊ eodeꝫ mō ſic dicit ꝯ^cor eſt de corpib⁹ mathe^cis.ſ.ꝙ in illis nō ſūt ille ſex ꝑtes exñtes ex̄ itellectū ſm ꝙ ſt' mathe^ca. ⁊ manifeſta eſt ſnia ꝯ^cis. Et itelligo ꝙ neq̄ꝫ in corpib⁹ nālib⁹ inaīatis.neq̄ꝫ i mathe^cis ſt' ille ſex dr̄ie nāliter diſtincte ex̄ itellectū. ſūt tñ ꝑtes real'r diſticte in cōparatiōe ad nos. ⁊ in cōparatiōe ad celū.nulla tñ vna ps in iaīatis: nec in mathe^cis eſt de nā ſua magiſ dextra q̄ꝫ ſiniſtra.ſed quelibet ps pōt indifferēter eē dextra vl' ſiniſtra in cōparatiōe ad nos. ⁊ in cōparatiōe ad celū. ¶ Tertio eſt notādum ſm ꝯ^cem hic ꝙ nō eodē mō iueniunt iſte dr̄ie ſ.ſurſum ⁊ deorſū i corpib⁹ nālib⁹. ⁊ alie q̄tuor dr̄ie ſ.ante ⁊ retro.dextrū ⁊ ſiniſtrū.q2 dextrū ⁊ ſiniſtrū ante ⁊ retro ſolū iueniunt in mūdo ſm ꝙ ſūt ꝑtes nō ſm ꝙ ſūt ubi.ſed ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ inueniunt in mūdo ſm ꝙ ſūt ꝑtes ⁊ ſm ꝙ ſūt ubi. ⁊ ꝯ^cor dic ꝙ ꝓbūs expōit h̄ in capl'o de infinito. Ad cuius euidētiā itelligēdū ē ꝙ in mūdo ſunt duo loca extrema diſtincta q̄ loca nō ſūt partes alioꝝ locoꝝ.ſed utereq̄ꝫ eſt loc⁹ cōplet⁹ ut locus ſurſū ⁊ loc⁹ deorſū ē tota ſupficies cōcaua orbis lune: ⁊ loc⁹ deorſū ē locus terre.iō oē corp⁹ nāliter mouet ſurſuꝫ vl' deorſū.ſed dextrū ⁊ ſiniſtruꝫ.añ ⁊ retro.nō ſūt loca totalia.ſed ſūt ꝑtes locoꝝ. Et ꝑꝑ hoc ad iſtas dr̄ias pōnis.ſ.ante ⁊ retro.dextrū ⁊ ſiniſtrū nō mouent corpa nāliter.cū ille dr̄ie nō ſt' loca totalia. ſic igit apparet ꝙ añ ⁊ retro.dextrū ⁊ ſiniſtrū ſūt diſticta real'r.ſ.ſm ꝙ ſūt ꝑtes.nō ſꝫ ꝙ ſūt ubi.ſ.totalia.ſꝫ iferi⁹ ⁊ ſupius diſtinguunt ſꝫ ꝙ ſūt ꝑtes mūdi. ⁊ ēt ſm ꝙ ſūt totalia.nā dextrū ⁊ ſiniſtrū.añ ⁊ retro. ſunt ꝑtes loci.ſed ſurſū ⁊ deorſū ſunt loca totalia. vñ vna determinata ps cōcaua orbiſ lune eſt añ ⁊ alia retro.ſed vna ē dextra ⁊ alia ſiniſtra:ſed totū cōcauū orbis lune ē loc⁹ ſurſū: ⁊ tot⁹ locus terre ē loc⁹ deorſū. ⁊ ēt vna ps loci terre ē dextra.ſ.illa q̄ ſituat v̾ſus ꝑtē celi dextrā. ⁊ alia ſiniſtra.ut illa q̄ ſituat ꝯ̾ ſuā ſiniſtrā ꝑtē celi. ⁊ eodē mō ē de añ ⁊ retro. ¶ Sꝫ dubitat q2 ſic dextrū ⁊ ſiniſtrū.añ ⁊ retro ſūt ꝑtes detminate i celo:ita ſurſū ⁊ deorſū. ſunt detminate ꝑtes i celo.vñ nō q̄libet ps orbis ē ſurſū.ſed vna detminata ps ē ſurſū. ⁊ alia deorſū.ut patet ex 2° celi.g̊ ſurſū ⁊ deorſū diſtinguitur ſꝫ ꝙ ſūt ꝑtes.q2 nō ſūt niſi ꝑtes orbis. ¶ Dicēdū ꝙ i mūdo ꝯtingit dupl'r aſſignare ſurſū ⁊ deorſuꝫ. vno mō ſm ꝙ mūdus ē aīat⁹ ſiue ſꝫ ꝙ ꝑncipalior ps mūdi.ſ.celū ē aīatū. ⁊ illo mō ſurſū ⁊ deorſū dicunt ſm ꝙ ſūt ꝑtes. ⁊ nō ſm ꝙ ſūt ubi.q2 ſm ꝙ celū eſt aīatū vna ei⁹ ps detminata ē ſurſū. ⁊ alia deorſum. ⁊ vna dextra ⁊ alia ſiniſtra. ⁊ nulla illaruꝫ ꝑtiū ē loc⁹ totalis.ſed q̄libet illaꝝ ꝑtiū eſt ps loci. Alio mō accipiunt ſurſum ⁊ deorſū ſm ꝙ ſūt t̾mini motuū nāliū rectoꝝ. ⁊ illo mō i celo nō ē loc⁹ deorſū.ſꝫ loc⁹ deorſū ē loc⁹ t̾re. ⁊ loc⁹ ſurſū ē tota ſupficies ꝯcaua orbiſ lune. Dico igit ꝙ ſurſū ⁊ deorſū q̄ ſūt ꝑtes celi ſꝫ ꝙ celū ē aīatū nō magis ſūt loca q̄ꝫ dextrū ⁊ ſiniſtrū.imo ſūt ꝑtes loci ſurſū q ē t̾minꝰ mot⁹ nālis ignis. ⁊ illō ſurſū qō ē t̾min⁹ mot⁹ nālis ignis ē loc⁹ totalis ⁊ nō ē ps loci.ē tñ ps mūdi. Vñ poſſet ⁊ breuiter ſub alijs v̾bis dici ꝙ ſurſū eſt duplex ut ſurſū qō ē loc⁹ ⁊ ſurſū qō ē ps. dextrum v̾o ⁊ ſiniſtrū.añ ⁊ retro nō ſūt loca.ſꝫ ſolū ſūt ꝑtes ut viſū ē. ¶ Sciēdū tñ ē ꝙ i reb⁹ aīatis q̄ ſūt h̄ ille ſex dr̄ie ſūt ꝑtes diſticte. ⁊ i illis ꝑtib⁹ ſūt diſticte ſiue diuerſe ꝑtes ubi iſti⁹ toti⁹. ⁊ nulla iſtaꝝ ꝑtiū eſt ubi.nec i aliq̄ iſtaꝝ ꝑtiū ē totū ubi.ſꝫ totū ubi ē in toto aīato. ⁊ ꝑtes ubi ſūt in ꝑtib⁹ aīati: ⁊ eodē mō eſt i celo ſm ꝙ celū ē aīatū.ſ.ꝙ ille ſex dr̄ie ſt' partes ubi ſiue loci.ſed ſm ꝙ celū qō ē ps vniuerſi cōtinēs hūc mūdū iferiorē:ſic tota ſupficies cōcaua orbis lune ē ſurſū: ⁊ ſic patet diuerſitas iter ſurſū celi qō eſt locus ⁊ ſurſū celi qō ē ps.qm̄ pars celi que eſt circa polū meridionalē eſt ſurſū qō eſt ps. ⁊ tota cōcauitas eſt ſurſū qō eſt loc⁹.vnde de hijs dr̄ijs pōnis multa alia dixi in capitulo de iſinito. ideo hic ꝑtranſeo.

¶ Ampli⁹ vacuū affirmantes locū dicunt eſſe. Vacuū enim erit vniq̄ꝫ loc⁹ priuatus corpe. Quod quidē igit ſit aliqd loc⁹ ꝑter corpa ⁊ omne corpus ſenſibile in loco ē: ꝑ h̄ aliquis concipiet.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis pñˡ huiꝰ capli. i q̄ ponit 3ª rō famoſa ꝓbās locū eē q̄ rō eſt iſta. uacuū ē. ſed uacuū ē locꝰ. igit locꝰ ē. maioꝛ eſt famoſa: minoꝛ vō ꝓbat per diffonē famoſam vacui. que eſt ꝙ uacuū eſt locꝰ ꝑuatꝰ corꝑe. ¶ Notāda ſunt h̄ duo ſ3 ꝯᵗᵉᵐ ꝑ ꝙ illa rō eſt famoſa ⁊ ei accidit ꝙ fuerit nō uera. ſed ſic nō accidit duabꝰ rōnibꝰ p̄cedētibꝰ. q2 cū3 h̄ ꝙ ſunt famoſe ſunt etiā uere. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ illa rō ē famoſa nō uera. q2 accipit duo falſa. v3. ꝙ uacuū ē ⁊ ꝙ uacuū eſt locꝰ. ſ3 alie due rōnes ſunt uere. q2 nō accipiūt niſi ueras ꝓpōnes ſm intellectū ſupiꝰ expoſitū. ¶ Scdo ē notādū ſ3 ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ q̄uis ſl3 ſit uacuū eē. tñ ponētes mūdū ſm ſe totū de nouo gñari: neceſ hñt ꝯcedē uacuū eē. ⁊ ꝙ uacuū p̄cedit mūdū. Uñ dic ꝯᵗᵒʳ ꝙ loquētes ſue legis dicūt uacuū eē. q2 gñant mūdū de nouo. ¶ Intelligēdū tamē ꝙ ſi mūdus ſ3 ſe totū eēt in loco ꝑ ſe ꝯtinēte totū mūdū ut poſuerūt ſaraceni de quoꝝ lege fuit ꝯᵗᵒʳ. tūc eēt nece ponē uacuū. q2 ſi totꝰ mūdus gñaret de nouo. ⁊ nihil aliō gñaret niſi mūdus ⁊ ꝑtes mūdi: cū nec totꝰ mūdus: nec aliq̄ ꝑs mūdi poſſit eē locꝰ totiꝰ mūdi. ſeqt ꝙ locꝰ totiꝰ. ſ. mūdi p̄ceſſit mūdū. cū nihil gñaret de nouo niſi mūdus ⁊ ꝑtes eiꝰ ꝑ poſitū. ſ3 añ gñationē mūdi nō fuit aliqō corꝑꝰ replēs totū in q̄ modo eſt mūdus. ergo añ gñationē eiꝰ fuit locꝰ ꝑuatꝰ corꝑe: ⁊ ꝑ ꝯñs fuit uacuū. ſic igit appet ꝙ ponētes totū mūdū eē ꝑ ſe in loco: ⁊ eē de nouo gñari hñt ponē uacuū. ſed recte ꝑhantes ⁊ loquētes noſtre legis q ponūt totū mūdū nō eē ꝑ ſe in loco ſ3 ſolū ꝑ ꝑtes ul' ꝑ accñs nō hñt ponere uacuū: q2 nō ponūt locū p̄cedē gñationē mūdi. ſ3 dicūt locū ſil' gñari cū mūdo. ¶ Sed dubitatur q2 ponētes mūdū de nouo gñari hñt dicē ꝙ ſicut deꝰ creauit mūdū diſcōtinuū i ꝑtibꝰ ꝑꝑ quarū diſcōtinuationē ꝑtes mūdi ſūt ꝑ ſe in loco: ita deꝰ potuit creaſſe vnū corꝑꝰ cōtinuū oīno in oibꝰ ꝑtibꝰ. ita ꝙ nihil aliō creaſſet q̄3 illō rotūdū ꝯtinuū. ponamꝰ igit ꝙ deꝰ q̄ñ creauit iſtū mūdū creaſſet loco iſtiꝰ mūdi vnū corpus rotūdū oīno ꝯtinuū. ⁊ cū oē corꝑꝰ ſit in loco illō corꝑꝰ rotūdū etiā fuiſſet i loco ⁊ nō ꝑ ꝑtes: q2 nulla ꝑs eēt i loco. cū locꝰ ſit ꝯtinēs diuiſū ⁊ illō corꝑꝰ eſt oīno ꝯtinuū. ergo relinqtur ꝙ illud corꝑꝰ ſit in uacuo. ⁊ ſic gñantes mūdū hñt ponere uacuū. ¶ Dicēdū ꝙ loquētes cuiuſlibet legis dicūt ꝙ deꝰ poſſet creare vnū tale corꝑꝰ rotūdū oīno ꝯtinuū replēs oē ſpatiū huiꝰ mūdi. q̄ ſuppoſito loquētes ꝑhice hñt dicē ꝙ illō corꝑꝰ nō eēt i loco q2 poſſet eē in loco ꝑ ꝑtes. nec ꝑ ultīᵐ corꝑis ꝯtinētis. q2 ſupponit ꝙ nihil ſit ex̄ ꝯtinēs. vñ nō ē de rōne corꝑis eē in loco. ¶ Et ſi dicat ꝙ deꝰ poſſet mouere illō corꝑꝰ localr. ⁊ h̄ circularit ul' motu recto tráſferēdo illō ad illō ſpatiū. ⁊ ois motꝰ local' reqrit locū. igit poſito tali corꝑe ſolo opꝫ ponē locū ⁊ nō niſi locū q ꝑ erat uacuꝰ. q2 ſupponimꝰ ꝙ deꝰ creat tale corꝑꝰ. ⁊ nil aliō. ⁊ ſic nō creat locū talis corꝑis. ⁊ ꝑ ꝯñs ille locꝰ p̄fuit ꝑuatꝰ corꝑe. ¶ Dicēdū ꝙ ponēdo tale corꝑꝰ cōtinuū. ⁊ nihil ex̄ illō cōtinuū deꝰ nō poſſet illō corꝑꝰ mouē motu recto niſi crearet locū nouū ad quē moueret. nec ēt deꝰ poſſet mouē illō corꝑꝰ motu circulari. ul' ſi moueret illud circularit ille motꝰ nō eēt localis ſed magis ſitualis. Difficile tñ ut mihi videt ē vitare q̄n loquētes nr̄e legis. ⁊ gñantes mūdū habeāt ponē uacuū3 ex̄ mūdū. q2 ipſi dicūt ꝙ ſic deꝰ creauit hūc mūdū ita pōt creare aliū mūdū. ponamꝰ igit ꝙ creat aliū mūdū: quero aūt iter ꝯuexitates ſuaꝝ ſpatiū ſi loꝝ mūdorū ē aliqō mediū ul' nihil. ſi aliqd illō ē uacuū cū ſit qōdā diſibile in q̄ nō ē corꝑꝰ. eſt tñ receptiuū corꝑis. ſi aūt nihil eſt mediū. aut igit tangēt ſe in pūcto tñ uel in aliq̄ diſibili: nō ipūcto tñ q2 ſic iter q̄cūq3 nō diſibilia iſtarū circūferētiarū ē aliqō diſibile mediū ⁊ nō niſi uacuū. ergo. ſi vō dr̄ ꝙ tāgūt ſe in aliq̄ diſibili h̄ nō pōt dari. q2 ipoˡᵉ ē ſpēi cū tāgere ſpericū ſm diſibile. q2 ſuꝑficies tāgens ſuꝑficiē ꝯuexā in aliq̄ diſibili q̄tū ad illā ꝑtē ſm quā tāgit ē ꝯcaua: ⁊ ſic ultima ſuꝑficies ſpe eēt cōcaua qō eſt ipoˡᵉ ⁊ ſic v3 ꝙ loquētes nr̄e legis hēant neceſ ponē uacuū. ſ3 de h̄ magis dcm̄ ē i ꝑ celi

¶ Uidet aūt ⁊ Heſiodus recte dicē faciēs ꝑmū chaos. Dic quidē igit oium primus chaos factū. poſtea vō terrā latā tanq̄3 indigeret primū eē receptaculū his q̄ ſūt: ꝑꝑ id quod opinati ſunt. quēadmodū mlti omnia alicubi ⁊ in loco eſſe.

¶ Hec ē 4ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑtis ꝑncipalis huiꝰ capli. in qua ponit 4ª rō ꝓbās locū eē: ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes. q2 i ꝑª ponit rō. In 2ª vō ibi [Si aūt hꝰ.] Improbatur vnū cōe dictū antiq̄rū. ¶ In ꝑª igit ꝑte huius ꝑticule ponit rō famoſa fūdata ſuꝑ loco ab auctē Heſiodi qui fuit vnꝰ de antiqs poetis qui poſuit p̄ factū eē chaos. i. quoddā receptaculū corꝑoꝝ. Ex quo pōt rō formari ſic. añ oia fuit factū receptaculū ipſorū ut patet ꝑ Heſiodū. ſ3 qō eſt receptaculū eorū eſt locꝰ. igit locꝰ fuit añ alia oia. ⁊ ꝑ ꝯñs locꝰ eſt. Uñ Heſiodus ponit ꝙ nece eſt eē receptaculū corꝑorū añ ipſa corꝑa. ⁊ h̄ ipſe poſuit q2 credidit ut multi alij ꝙ oia que ſūt. ſūt i loco. ⁊ ſm expōnē ꝯñᵉ hec ē 4ª rō famoſa ꝓbās locū eē. ⁊ hoc ſic. oē qō nō eſt: nō eſt in loco. ergo oē qō eſt eſt in loco. ergo locus eſt. Et ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ h̄ eſt vnū eorū qō mouet homerū ad dicēdū hoc. tñ illō qō maxime iduxit eū fuit eſtimatio cōis oibꝰ. ſ. ꝙ uacuū debet p̄cedere gñationē mūdi. vñ ſm illā expōnē. Quarta rō famoſa nō eſt rō fūdata ſuꝑ auctoritatē Homeri ul' Heſiodi. ſ3 eſt rō nūc dicta. v3. qō nō eſt: nō ē i loco. ergo oē qō eſt: eſt in loco. igit locꝰ eſt. ſed ꝑꝑ illam eſtimationē ⁊ ꝑꝑ rōnē cōem oibꝰ generātibꝰ mūdū dixit Homerus ꝙ ante omnia chaos fuit factum. ⁊ dixit ꝙ poſtea terra facta eſt lata. ſ. ampla ⁊ ſpatioſa in illo chaos.

¶ Si aūt huiuſmodi eſt: mirabilis quidē3 unq̄3 erit potentia loci: ⁊ prima omniū3: ⁊ prima omnibus. Sine quo nanq̄3 aliorum nullum eſt: illud autem ſine alijs neceſſe eſt primū eſſe. Non eñi ꝑditur locꝰ his que ſunt in eo corruptis.

¶ Hec eſt 2ª ꝑs huiꝰ ꝑticule in qua iꝓbat illa eſtimatio cōis. ſ. ꝙ locꝰ p̄cedit gñationē oium entiū. ⁊ hoc ſic. ſi locꝰ p̄cedat gñationē omniū entiū. ⁊ ſit neceſſariꝰ in gñatione oium. ut dixerūt antiq: tūc mirabilis erit potētia loci. q2 tūc locꝰ nāliter erit p̄oꝛ omnibꝰ entibꝰ ⁊ ꝑnᵐ oium entiū. ſed illō ꝯñs eſt inconueniens. ergo ⁊ antecedēs. ꝯſequētia ꝓbat. q2 illō ſine quo nullū alioꝝ pōt eſſe ⁊ illud pōt eſſe ſine alijs eſt nāliter ꝑnᵐ oium. ſed locꝰ eſt hꝰ. ergo. ⁊ nō ſolū ſeqtur ꝙ locus eſt ꝑoꝛ nāliter oibus alijs entibus. ſed etiā ſeqtur ꝙ locus eſt prioꝛ tꝑe oibꝰ

alijs que ſūt in illo.ſed oē qd pōt eſſe ſine alijs eſt uel poteſt eſſe prius tempore illis.igitur locus eſt uel pōt eſſe prioꝛ tempore omnibus alijs.

8 ℭ Atꝟo hēt defectū:ſi ē qd ē.Utꝝ eni mo les q̄dā corꝑis aut q̄dā altera.Querendū eſt eni gen⁹ ipſi⁹ ꝑmū. diſtātias qdeꝫ igiꝶ hēt tres lōgitudis:latitudis:ꝛ ꝓfunditatis:quibus determinaꝶ corp⁹ oē.Im poſſibile eſt aūt corpus eſſe locuꝫ.In eo dem nāqꝫ eſſent duo corpora.

ℭ Hec ē 3ª ps ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capli.i q̄ ponūtur rōnes famoſe ꝓbātes locū nō eē.ꝛ ꝯtinet ſex ꝑticl'as ſꝫ numeꝝ ſex rōnū q̄s adduc.2ª ibi⌊ Ampli⁹ ſi ꝟo.⌋ 3ª ibi⌊ Q₂ eni forte.⌋ 4ª ibi⌊ Ampli⁹ ꝛ cui⁹.⌋ 5ª ibi ⌊ Ampli⁹ ꝛ tpe.⌋ 6ª ibi⌊ Ampli⁹ ſi oē.⌋ ℭ In pᵃ igiꝶ ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis ponit rō hec.ſi loc⁹ ſit ꝛ loc⁹ eſt eq̄lis locato tūc loc⁹ hēret tres dimēſiōes ſic ꝛ locatū.ſ.latitudinē lōgitudinē ꝛ ꝓfūditatē.ſꝫ oē habēs tres dimēſiōes ē corp⁹.g̃ ſi loc⁹ ē:loc⁹ ē corp⁹. ſꝫ hoc ē ipoˡᵉ.ſ.locū eē corp⁹.q₂ ſic duo corpa eēnt ſil' ſꝫ penetrationē ꝛ adeq̄te qd ē ipoˡᵉ. ℭ Notandū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ q̄ hec rō ingrit de gn̄e loci.i.i q̄ gn̄e loc⁹ ſit utrū ſit corp⁹ ul' ſuꝑficies.Un̄ dic ſic.Opꝫ ꝑ ꝑſcrutari de gn̄e ſb q̄ collocaꝶ loc⁹ qd ſit.qm̄ res q̄ ſūt ig̃te diffōis ꝑſcrutādū ē ꝑ de gn̄e ei⁹ ꝛ poſtea de dr̄ia qm̄ utraqꝫ ps diffōis fuerit ig̃ta.ſ.gen⁹ ꝛ dr̄ia ſic ē diſpō i loco. ℭ Notādū etiā q̄ hec rō ꝓbās locū nō eē nō cōcludit niſi ꝯ ponētes locū eē ſpatiū inter latera corꝑis ꝯtinētis:quoniā ponētes hoc:habent concedere q̄ duo corpora ſunt ſil' ſꝫm penetrationem ut poſtea videbitur.

9 ℭ Amplius ſi uere corꝑis loc⁹ eſt receptaculū:manifeſtuꝫ q̄ ꝛ ſuꝑficiei erit:ꝛ reliq̄rum terminoꝝ.Eadē eni cōſonat ratio: ubi nāqꝫ prius erat aque planities:erunt iteꝝ que ſunt aeris. At ꝟo differētiā neqꝫ vnā hēmus puncti ꝛ loci puncti.Quare ſi neqꝫ ab hoc eſt locus alteꝝ:neqꝫ ab aliorum nullo:neqꝫ eſt aliqd ꝑter vnum quodqꝫ iſtorum locus.

ℭ Hec ē 2ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capli. i q̄ pōiꝶ 2ª rō ꝓbās locū nō eē.q̄ rō ē hec.ſi loc⁹ ē:loc⁹ ē receptaculū corꝑis.ſꝫ loc⁹ nō eſt receptaculū corꝑis.g̃ loc⁹ nō ē.maioꝛ de ſe patet:ꝛ miorē ꝓbat ph̄s ſic.ſi loc⁹ ē receptaculū corꝑis eadē rōne loc⁹ eēt receptaculū linee ſuꝑficiei:ꝛ pūcti.q₂ nō ē alia rō ꝓpt̄ quā loc⁹ poniꝶ receptaculū corꝑis niſi q₂ i eodē loco i q̄ ē aq̄:ſuccedit poſtea aer ul' aliud corp⁹. ſꝫ illa eadē rō ē de ſuꝑficieb⁹ lineis ꝛ pūcti.q₂ ubi ꝑ̄ ē planities.i. ſuꝑficies aq̄:poſtea erit ſuꝑficies aeris. ſic de lineis ꝛ pūcti.igiꝶ q̄ rōne loc⁹ ē receptaculuꝫ corꝑis eadē rōne erit receptaculū linee ſeu ē receptaculū ſuꝑficiei linee ꝛ pūcti. ꝛ h̄ ꝓbat ph̄s:q₂ ſi pūct⁹ hēret locū:loc⁹ pūcti ſupponereꝶ pūcto.ſꝫ qd ſupponiꝶ alteri ē idē illi.g̃ ſi pūct⁹ hēret locū. loc⁹ pūcti eēt idē cū pūcto.ꝛ ſic idē eēt loc⁹ ſui ipſi⁹ ꝛ ꝑ ꝯn̄s idē eēt i ſeipo tanq̄ꝫ i loco qd eſt ipoˡᵉ. igiꝶ pūct⁹ nō hēt locū ꝛ eadē rōne nec ſuꝑficiei nec linee erit loc⁹:q₂ ille loc⁹ ſupponereꝶ eis. ꝛ ꝑ ꝯn̄s eēt idē cū eis. ℭ Intelligēdū ſꝫ ꝯᵗᵉˢ i 5º hui⁹ q̄ i matheᶜⁱˢ nō ē dr̄ia iter ꝯtigua ꝛ ꝯtinua.ſꝫ in nālib⁹ dint ꝯtinua a ꝯtiguis.qm̄ i nālib⁹ rōne forē nālis q̄ ſeꝑat termiat ꝛ diſtiguit:remanēt duo ultima corꝑuꝫ ſe tāgētiū ſeu ꝯtiguoꝝ.ſꝫ i matheᶜⁱˢ duo ultima reuertunꝶ i vnū.ita q̄ i matheᶜⁱˢ illa q̄ ſūt imediata hn̄t idē ultᵐ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſūt ꝯtiᵃ. ꝛ h̄ appet ſic.q₂ mathematici ſꝫ q̄ hⁱ nō hn̄t formā nālē terminātē ꝛ diſtiguētē. Illd igiꝶ dcm̄ ph̄i.ſ.q̄ illa q̄ ſupponunꝶ ſibi iuicē ſt idē:ē ueꝝ i matheᶜⁱˢ.ſꝫ nō ē ueꝝ i nālib⁹ ℭ Notādū ē ſꝫ ꝯᵗᵉˢ h̄ q̄ i illa rōne famoſa ē deceptio.q₂ accipiꝶ illd qd ē ꝑ accn̄s loco illi⁹ qd qd ē ꝑ ſe.qm̄ ſuꝑficies ꝛ alij termi.ſ.linea ꝛ pūcta nō mouenꝶ niſi ꝑ accn̄s ꝛ id nō hn̄t loca niſi ꝑ accn̄s. ꝛ ſt i eodē loco ꝑ accn̄s i q̄ ē corp⁹ ꝑ ſe cui⁹ ſūt termi. ꝛ id nō opꝫ q̄ ſi ſuꝑficies linee ꝛ pūcta moueanꝶ localr̄ q̄ ꝑꝑ h̄ hēant loca ꝓpria eis adeq̄ta. ꝛ h̄ id ē q₂ nō mouenꝶ niſi ꝑ accn̄s.ſed ſic non eſt de corporibus.q₂ corpora mouenꝶ per ſe localr̄. ꝛ id opꝫ q̄ habeant loca propria eis coequata.

ℭ Quid eni forte exponem⁹ eē locū. Neqꝫ elemētū eni:neqꝫ ex elemētis poſſunt eē huiuſmodi hn̄tia nāꝫ:neqꝫ corporeoꝝ neqꝫ incorꝑeoꝝ. Magnitudinē qdē eni hēt loc⁹.corp⁹ aūt nullū. Adhuc aūt ſenſibiliū qdē corpoꝝ elemēta corpea. Ex itelligibilib⁹ aūt elemētis nll'a magnitudo fit. 10

ℭ Hec ē 3ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capli.i q̄ poniꝶ 3ª rō ꝓbās locū nō eē.q̄ talis ē. Oē qd ē ul' ē corꝑeū uel icorꝑeū.ſed loc⁹ nō ē aliqd corporeū uel incorporeū.g̃ loc⁹ nō eſt.maioꝛ de ſe patet. ꝛ mioꝛ ꝓbaꝶ q̄tū ad utrāqꝫ ꝑtē.ꝑ̄ q̄ loc⁹ nō ē de nūo icorꝑeoꝝ. q₂ loc⁹ habet magnitudinē ꝛ icorporea nō habēt magnitudinē.g̃ loc⁹ nō ē de nūo icorporeoꝝ. Probaꝶ ſcdo q̄ loc⁹ etiā nō ſit de nūo corporeoꝝ.q₂ ſi ſic.tūc loc⁹ aut eēt corp⁹ aut elemētū corporis:non corp⁹.q₂ ſi eēt corp⁹:ꝛ cū loc⁹ ſit ſil' cū corꝑe locato ſeqꝶ q̄ eēnt duo corpa ſil' adeq̄ta.nec etiā elementū corꝑis.q₂ qd eſt elemētū corporis eſt corp⁹ .ga ex elementꝭ in talibus que nulla hn̄t magnitudinē nō fit aliqua magnitudo:ſed locus non eſt corp⁹ g̃ locus nō eſt elementum corporis.

ℭ Ampli⁹ cui⁹ utiqꝫ qs ponet his q̄ ſūt cāꝫ eē locū. Neqꝫ vna cā ieſt ipſi de q̄tuoꝛ. Neqꝫ eni ſic mā coꝝ q̄ ſūt. Neqꝫ ex ipſo ꝯſtituta ſunt. Neqꝫ ſic ſpēs ꝛ rō coꝝ que ſunt:neqꝫ ſicut finis. Neqꝫ ſic mouens ea que ſunt. 11

ℭ Hec eſt q̄rta ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑncipalis hui⁹ capli.i qua poniꝶ 4ª rō ꝓbās locū nō eē q̄ rō eſt illa:ſi locus eſt:opꝫ q̄ ſit aliq̄ cā de nūo quatuoꝛ cārū: ſed locus nō eſt aliq̄ cā de nūo q̄tuoꝛ cārū.g̃ loc⁹ non eſt.maioꝛ eſt manifeſta.q₂ loc⁹ ul' eſt cā uel effect⁹: ſed loc⁹ nō eſt effect⁹.qm̄ mot⁹ corꝑis eſt ad locum tanq̄ꝫ ad ꝯtinēs ipm ꝛ ꝑficiēs ipm in eē.ſed ille nō eſt aliqs effect⁹.ſed magis videꝶ eē operis cāe. ꝛ hec eſt rō Alberti magni. ꝛ ſic patet maioꝛ.ſ.q̄ ſi loc⁹ eſt:eſt aliq̄ cā de nūo quatuoꝛ cārū.minoꝛ ꝟo ꝓbatur.q₂ loc⁹ nō eſt cā mālis.q₂ ex mā ꝯſtituitur res in eē.ſed ex loco nō cōſtituiꝶ locatū:igiꝶ locus nō eſt cā mālis.nec eſt cā formalis.q₂ ſi ſic tūc qm̄ corp⁹ mutaꝶ de loco ad locū corrūpeꝶ res ſicut res corrūpiꝶ qm̄ mā trāſmutatur de vna forma ſubali

in aliã formã.ſ3 h̃ ē icõueniēs.vз. q̃ res corrũpatᷓ qñ trãſmutatᷓ de vno loco ĩ aliũ locũ: ⁊ ad h̃ icõueniēs deducē ꝯ͛ᶜʳ h̃. ℭ Sed expoſitores poſteriores ut ſanct⁹ Tho. ⁊ dñs Egi. de Roma deducũt ad aliḋ icõueniēs.ſ. q̃ ſi loc⁹ eēt cã formalis. tunc oĩa eēnt eiuſdē ſpēi q̃ hñt vnũ locũ. ⁊ h̃ icõueniēs ſeqᷓtur qꝛ pñᵐ ꝯſtitues aliqd ĩ ſpē ē ei⁹ foĩa: ⁊ q̃ loc⁹ nõ ſit cã efficiēs manifeſtũ ē p ſe ut dīc ꝯᶜᵒʳ. Expoſitores tñ ſupdicti pbãt q̃ loc⁹ nõ ē cã efficiēs p h̃. qꝛ loc⁹ ē t͛min⁹ mot⁹. ⁊ p ꝯñs nõ ē efficiēs motũ. nec loc⁹ ē cã finalis. qꝛ finiſ ē foĩa. ⁊ loc⁹ nõ ē forma. g̃ ⁊c̃. Expoſitores pbãt q̃ loc⁹ nõ ē finis. qꝛ ut vĩ loc⁹ eſt magis pp locata q̃3 locata ppter locũ. ℭ Notãdũ ſm ꝯᶜᵐ q̃ finis ē dup̃x.ſ. finis itriſec⁹ ut foĩa ⁊ finis extriſec⁹. ⁊ h̃ negatᷓ q̃ loc⁹ ſit finis intriſec⁹. ſed loc⁹ ē bñ finis extriſec⁹.ſ. ĩ corpib⁹ ſimplicib⁹ nõ autē ĩ cõpoſitis ut declarabitᷓ poſtea.

12 ℭ Ampli⁹ ⁊ ipſe ſi ē aliqd eoꝝ que ſunt alicubi erit. Zenonis eni opio quereret q̃ndã3 rõnē. Si nãq3 oē quod ē ĩ loco ē: manifeſtũ qm̃ ⁊ loci loc⁹ erit. ⁊ h̃ ĩ ĩfinitũ pcedet.

ℭ Hec ē 5ᵃ ptic̃la 3ᵉ ptis pñˡⁱˢ hui⁹ capl̃i ĩ q̃ ponitᷓ 5ᵃ rõ pbãs locũ nõ eē q̃ rõ ē illa ſi loc⁹ ē tũc loc⁹ ē de nũo eoꝝ q̃ ſũt alicubi. ⁊ tũc difficile ē vitare rõnē zenonis q̃ fuit illa: oē qḋ ē ĩ loco ē. igitᷓ ſi loc⁹ ē: ⁊ locus erit ĩ loco. ⁊ eadē rõne ille loc⁹ erit ĩ alio loco: ⁊ ſic erit pceſſus in infinitum qḋ eſt incõueniens.

13 ℭ Ampli⁹ ſicut oē corpꝰ in loco ē ſic ⁊ ĩ oĩ loco corp⁹. Quõ igitᷓ dicemus de his que augmētãtur. Neceſſe ē ex his ſil̃ augmētari locũ cũ ipſis. Neq3 eni minor neq3 maior loc⁹ ē vniciuiq3. Per h̃ qdē3 igitᷓ nõ ſolũ3 qd ē: ſ3 ēt ſi ē dubitare neceſſe ē.

ℭ Hec ē 6ᵃ ptic̃la 3ᵉ ptis pñˡⁱˢ hui⁹ capl̃i ĩ q̃ ponitᷓ 6ᵃ rõ pbãs locũ nõ eē. rõ ē iſta. ſi loc⁹ ſit ita q̃ oē corp⁹ ſit ĩ loco. ⁊ ĩ oĩ loco ſit corp⁹ ut ponũt dicẽtes locũ eē ⁊ negãtes uacuũ tũc op3 q̃ loc⁹ ſit eq̃lis locato. ita q̃ neq3 maior neq3 minor: ſ3 h̃ ē ĩpoˡᵉ. qꝛ tũc corpib⁹ augmẽtatis nec̃e eēt eoꝝ loca augmẽtari. ⁊ ex h̃ ſeqᷓtur icõueniēs.ſ. q̃ loc⁹ ē corp⁹. qm̃ oē qḋ augmẽtatᷓ ē corp⁹. ⁊ ſic duo corpa eēnt ſil̃ ut prius deductũ ē. Ex h̃ ſeqᷓtur aliḋ icõueniēs.ſ. q̃ totum vniuerſũ augmẽtabitᷓ p augmẽtũ vni⁹ corpis q̃tũcũq3 parui. qm̃ ſi loc⁹ ſit corp⁹ ⁊ augmẽtetᷓ: ⁊ qḋ augmẽtatᷓ hēt maiorē locũ q̃3 pri⁹. tũc ille loc⁹ habebit maiorē locũ. ⁊ eadē rõne loc⁹ illi⁹ loci augmẽtabitᷓ. ⁊ iteꝝ loc⁹ illi⁹ loci augmẽtabitᷓ. ⁊ ſic ēt vniuerſũ augmẽtabitᷓ p augmẽtũ vni⁹ corpis q̃tũcũq3 pui. qḋ ē icõueniēs. Et põt iſta rõ poni ſub hac foĩa. ſi loc⁹ ē. loc⁹ ē eq̃lis locato: ⁊ ſi ſic. tũc augmẽtato corpe augmẽtabitᷓ ei⁹ loc⁹. ex q̃ ſequitur duo icõueniētia. vз. q̃ loc⁹ ē corp⁹. ⁊ q̃ totũ vniuerſum augmẽtabitᷓ p augmẽtũ vni⁹ pui corpis. Uñ expoſitores deducũt ad h̃ icõueniēs q̃ ſi loc⁹ augmentabitᷓ. cũ loc⁹ ſit imoˡⁱˢ: ⁊ imoˡᵉ augmẽtaretᷓ. ⁊ p ꝯñs imoˡᵉ moueretᷓ. qḋ ē ĩpoˡᵉ. ℭ Ultio vo phũs epilogat dicēs q̃ pp pdicta ē nec̃e dubitare nõ ſolũ qd ſit locus. ſ3 etiã eſt nec̃e dubitare an ſit loc⁹.

ℭ Capl̃m 2ᵐ pmi tractatus in quo Ariſtoteles inqrit quid ſit locus.

14 Q Uoniã autē aliud qdē ſm ſe: aliud vo ſm aliud dicitᷓ: ſimiliter ⁊ locus ali⁹ quidē communis: quo oĩa corpora ſunt. alius vo pprius in quo pmo. Dico autē qm̃ tu nunc in celo es. qꝛ in aere. hic autē in celo ⁊ in aere. qꝛ in terra. Similiter autem ⁊ in hac. quia ⁊ in loco. qui continet nihil plus q̃3 te.

ℭ Iſtḋ ē 2ᵐ capl̃m hui⁹ tractat⁹ ĩ q̃ phs iquirit qd ſit loc⁹. ⁊ ꝯtinet q̃tuor ptes pñᶜᵉˢ. qꝛ ĩ pᵃ pmittitᷓ vnã diſtictio nec̃ia ad ppoſitũ. ĩ 2ᵃ ibi ⌊ Si igitᷓ loc⁹. ⌋ ponũtur rõnes pbãtes locũ eē mãm ul̃ formã3. In 3ᵃ ibi ⌊ Spēs qdē. ⌋ Ponũtur rõnes pbãtes q̃ loc⁹ nec ē foĩa nec mã. In 4ᵃ ibi ⌊ Ex qb⁹ qdē3. ⌋ Epilogat determiata. pᵃ ps ē narratiua. 2ᵃ inqſitiua. 3ᵃ decl̃atiua. 4ᵃ vo narratiua. ℭ In pᵃ igitᷓ pte pñˡⁱˢ hui⁹ capl̃i phs pmittit vnã diſtictionē nec̃iam ad ſuũ ppoſitũ. q̃ diſtictio ē illa. q̃ qdã eſt loc⁹ p ſe ut loc⁹ ppri⁹: ⁊ qdã p accñs ut loc⁹ cõis. Uñ ſicē ĩ entib⁹.ſ. q̃ qḋdã ens ē p ſe: ⁊ qḋdã p accñs. ita ē ĩ locis.ſ. q̃ qdã loc⁹ ē p ſe. ⁊ qdã p accñs. Locuſ ppri⁹ ē ille q̃ nõ cõtinet plus q̃3 locatũ. ſ3 loc⁹ p accidēs.ſ. loc⁹ cõis ē ille q̃ cõtinet oĩa aut plura locata. loc⁹ ppri⁹ ē ille q̃ locat ſm ſe ⁊ nõ ſm aliḋ. ſ3 loc⁹ cõis ē ille q̃ locat rõne alteri⁹ ꝯtēti ĩ eo. qm̃ loc⁹ cõis nõ locat niſi mediãte locato pprio ꝯtēto ĩ eo: vbi grã: nos dicim⁹ q̃ aliqd ē ĩ celo. qꝛ ē ĩ aere: qui aer eſt in celo. ⁊ q̃ eſt in aere. qꝛ eſt in terra ꝯtēta ĩ aere. ⁊ q̃ eſt in terra. qꝛ eſt in hoc loco q̃ nõ ꝯtinet amplius q̃3 ipm locatũ q̃ loc⁹ ē ēt terra. ex qb⁹ appet q̃ loc⁹ ē ultimũ ꝯtinēs ⁊ terminãs rē locatam.

ℭ Si igitur eſt loc⁹ pmuз ꝯtinēs vnumqdq3 corp⁹: termin⁹ qdē utiq3 erit. Quare videtur ſpēs ⁊ forma vniuſcuiuſq3 loc⁹ eſſe quo determinatur magnitudo ⁊ mã magnitudis. hoc enim eſt vniuſcuiuſq3 terminus: Sic quidem igitur conſiderantibus locus vniuſcuiuſq3 ſpēs eſt. sic q^dē 15

ℭ Hec ē 2ᵃ ps pñˡⁱˢ hui⁹ capl̃i ĩ q̃ ponũtur rõnes pbãtes locũ eē mãm ul̃ formã. ⁊ ꝯtinet tres ptic̃laſ qꝛ ĩ pᵃ pbatᷓ q̃ loc⁹ ē foĩa. In 2ᵃ ibi ⌊ Scḋm autē qḋ videtᷓ. ⌋ Probatᷓ q̃ loc⁹ ē mã. In 3ᵃ ibi ⌊ Dicũt qdē. ⌋ Narrat q̃3tũ habuerũt antiq de cognitione loci ⁊ difficultatē ꝯſiderationis de loco ponēdo.ſ. locũ eē mãm ul̃ formã. ℭ In pᵃ igitᷓ ptic̃la huius ptis ponitᷓ q̃dã rõ famoſa pbans locũ eē formã q̃ talis ē. loc⁹ ē ultimũ terminãs ⁊ ꝯtinēs rē. ſed foĩa ē ultimũ terminãs ⁊ ꝯtinēs rē. igitᷓ loc⁹ eſt forma. ℭ Notãdũ ſm ꝯᶜᵐ q̃ ĩ hac rõne ē dup̃x deceptio pᵃ qꝛ finis dicitᷓ de loco ⁊ de foĩa equoce. qꝛ forma eſt finis itriſec⁹: ⁊ loc⁹ ē finis extriſecus. ⁊ ſic eſt deceptio. qꝛ in hoc ſmone eſt fallacia equocatiõis. 2ᵃ deceptio eſt. qꝛ arguitᷓ ex omnibuſ affirmatiuis in ſecũda figura. ⁊ ſic eſt fallacia conſequentis.

ℭ Scḋm autē qḋ videtᷓ eē loc⁹ diſtãtia magnitudis mã. Hec nãq3 altera ē a magnitudine. hec autē eſt cõtenta ſub ſpecie ⁊ diffinita: ſicut ſub plano ⁊ termino.

ℭ Hec ē ſcḋa ptic̃la ſcḋe ptis pñˡⁱˢ huius capl̃i in q̃ probatᷓ q̃ locus eſt mã. ⁊ ꝯtinet tres ptes ſз q̃ tripl̃r pbatᷓ q̃ loc⁹ eſt mã. 2ᵃ ibi ⌊ Eſt aũt hᵒ. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Uñ ⁊ plato. ⌋ In pᵃ igitᷓ pte huius ptic̃ule pbatᷓ

ꝙ locus eſt mã. ⁊ hoc ſic. Locuſ nihil aliud videt̃ eē ꝙ̃ diſtãtia int̃ latera corpis ↄtinẽtis ſm ꝙ multi dicũt. nũc aũt diſtãtia iter latera ↄtinẽtis nõ eſt aliqd de ſe determinatũ in actu. ſed determinat̃ p ſupficies corpis in actu. ⁊ p ultimũ terminũ corporis que determinatio eſt a forã. ex q̃ arguit ſic. mã eſt qdda de ſe idetermiatũ: ⁊ nõ determinat̃ niſi a forma. ⁊ cũ loc⁹ ſit diſtãtia inter latera corporis ↄtinẽtis determinat̃ a forma ⁊ eſt de ſe indeterminat⁹. g̃ loc⁹ eſt mã. igit̃ ⁊c. ℂ Nõndũ ſm ↄ͛ᵉᵐ h ↄᵗᵒ ıͤᵒ. ꝙ qui exiſtimat ꝙ loc⁹ eſt res. pᵗ dimẽſio nes q̃ p exiſtũt in mã nihil hñt pro loco niſi mãʒ q̃ defert dimẽſiões. ⁊ cã in h ẽ. qm̃ qui exiſtimat dimẽſiões eē locũ: hẽt exiſtimare ꝙ mã eſt loc⁹. cã ẽ qm̃ dimẽſiões in ſe nõ ſunt corp⁹ determinatuʒ. ⁊ forma eſt determinãs dimẽſiões ⁊ mãm. ſ. q2 dat eis terminũ ⁊ ultimũ. vbi grã. ſupficies ↄtinentes corp⁹: ⁊ ſic exiſtimat̃ ꝙ dimẽſiões ſunt mã. q2 ↄueniũt in h ꝙ determinatur a forma. ⁊ in ſe nõ ſunt determinate. hec ↄᵗᵒʳ. ℂ Unñ itelligẽdũ ꝙ ponentes locũ eē dimẽſionẽ inter latera corpis ↄtinentis imaginant̃ ꝙ ſex dñe loci. vʒ. ſurſũ ⁊ deorſũ. añ ⁊ retro. dextrũ ⁊ ſiniſtrũ. ſunt qdã diſtãtie de ſe indeterminate ⁊ in põ ad recipiẽdũ quecũqʒ corpa. ⁊ p corpa recepta determinant̃. ſicut mã eſt de ſe indeterminata. ⁊ in põ ad quãcũqʒ formã p quã determinatur ⁊ pp h poſuerũt ꝙ loc⁹ ẽ mã. ℂ Itẽ dic̃ ↄᵗᵒʳ hic ꝙ neceſſe eſt ꝙ mã ſit dimẽſio in põ. qm̃ cũ abſtuleris a mã ultimũ ⁊ figura nõ remanebit i ea niſi dimẽſio nõ determinata. ſ. que eſt corpus in põ: ⁊ cũ determiat̃ p ultia. ſ. p ſupficies fit corp⁹ i actu.

ℂ Eſt autẽ huiuſmodi mã ⁊ infinitũ. Cuʒ eni remoueantur termini ⁊ paſſiões ſpe relinquitur nihil preter materiam.

ℂ Hec ẽ 2ᵃ ps 1ᵉ pticle 3ᵉ ptis pñˡⁱˢ hui⁹ capli i q̃ ponit̃ vna ſilitudo int̃ locu ⁊ mãm pp quã exiſtimat̃ ꝙ loc⁹ ẽ mã. q̃ ſilitudo talis ẽ. ppriũ ẽ mãe ut habeat dimẽſionẽ i põ. ſʒ loc⁹ anteqʒ exiſtat i eo locatũ eſt dimẽſio i põ. ⁊ pp illã ſilitudinẽ exiſtimat̃ ꝙ loc⁹ ſit mã. Unñ hec ẽ 2ᵃ rõ pbãs locũ eē mãm. q2 mã hẽt dimẽſionẽ in põ. ſʒ locus anteqʒ exiſtat in eo locatũ: ẽ dimẽſio i põ. g̃ loc⁹ ẽ mã. ℂ Notanda ſũt h duo ſm ↄ͛ᵉᵐ. p ꝙ ↄᵗᵒʳ dic̃ ſic. Et debes ſcire ꝙ cũ vidit Ariſ. ꝙ dimẽſio nõ ſepat̃ a mã i magnitudie ne dũ i eē. qm̃ qñ a mã auferunt̃ ſupficies nihil remanet niſi dimẽſio. ſʒ iſta dimẽſio ẽ i ea i põ: ⁊ cũ determinat̃ p ſupficies fit dimẽſio in actu. ſ. corp⁹. ⁊ cũ aufert̃ ſupficieſ fit dimẽſio i põ. hec ↄᵗᵒʳ. Uult igit̃ ↄᵗᵒʳ dicẽ ꝙ dimẽſio nunqʒ ſepat̃ in eē a mã nec in q̃titate: qm̃ q̃ta ẽ dimẽſio tãta eſt mã ⁊ ecõuerſo: ⁊ cũ dimẽſio ẽ terminata i actu mã ẽt eſt termiata i actu eodẽ termio. ⁊ cũ dimẽſio ẽ terminata i põ. mã ẽ tmiata i põ. ℂ Intelligẽdũ ꝙ ↄᵗᵒʳ h p dimẽſionẽ in põ itelligit illõ idẽ qđ itelligit p hui⁹. ⁊ in de ſbã orbis. ⁊ tã p dimẽſionẽ i põ q̃ʒ p dimẽſionẽ iterminatã itelligit pfũditatẽ q̃ põt terminari p diuerſas latitudines ſiue diuerſas ſupficies. pfũditaſ aũt ẽ corp⁹ de gñe q̃titatiſ. ⁊ ſic ↄᵗᵒʳ h intelligit p dimẽſiões i põ corp⁹ de gñe q̃titatiſ ſm ꝙ põt termiari alia ſupficie q̃ʒ illa q̃ terminat̃. ℂ Intelligẽdũ ẽt ꝙ ipo¹ᵉ ẽ eē corp⁹ nõ terminatuʒ ſupficie. q2 ſic eēt corp⁹ ſine termio. ⁊ ſic eēt corpuſ iñfiñ. Unñ ſic mã nunqʒ eſt priuata oi forma. ſed cũ priuat̃ vna: nec io iformat̃ alia. ita corp⁹ cũ ab eo auffertur vna ſupficies ſtati terminat̃ alia ſupficie. ſʒ pro tãto dr̃ corp⁹ dimẽſio in põ ſeu dimẽſio iterminata. q2 eſt idifferẽs. ⁊ i põ ad diuerſas ſupficies qb⁹ põt terminari. ℂ Secũdo eſt notãdũ ſm ↄ͛ᵉᵐ ꝙ ppriũ mãe eſt ut hẽat dimẽſiões i põ. ⁊ loc⁹ anteqʒ exiſtat in eo locatũ ſm Ariſt. ⁊ ſm vitatẽ ẽ dimẽſio i põ. hec ↄᵗᵒʳ. Unñ ſm ↄ͛ᵉᵐ ppriũ ſubm dimẽſiõis i põ. ſ. corpis ut ẽ i põ ad diuerſos terminos ẽ mã. qm̃ mã pᵃ ⁊ corpeitas de gñe q̃titatiſ ſp ſunt ſil⁹ ⁊ ſp eodẽ termio terminant̃. nec ſepant̃ i eē nec iſta imaginatiõe. ſʒ loc⁹ nõ hẽt dimẽſionẽ i põ. ſʒ ẽ dimẽſio in põ anteqʒ locatũ exiſtat i eo. Et dico ꝙ anteqʒ loc⁹ cõtineat locatũ: loc⁹ ẽ i põ ad exiſtere ſicut antichriſtus eſt in põ ad exiſtere. q2 ſi loc⁹ exiſteret ſine locato oporteret ponẽ uacuũ. Dico igit̃ ꝙ mã eſt ſbm dimẽſiõis in põ: ⁊ nõ eſt dimẽſio in põ. ſed loc⁹ anteqʒ ↄtineat locatũ eſt dimẽſio in põ ⁊ nõ habet dimẽſionez in põ. Et ſi inueniat̃ ꝙ mã eſt dimẽſio erit pdicatio mãlis. q2 mã eſt ſbm in quo ſunt dimẽſiões. ⁊ ſm vitatẽ eſt dimenſio.

ℂ Unñ plato mãm ⁊ locũ dicit eſſe idem in thimeo. Receptiuũ eni ⁊ locum vnum ⁊ idem dicit. Alio vero mõ ibi dicens receptiuum: ⁊ in dictis non ſcriptis dogmatibus tamẽ locum ⁊ receptiuum idem retulit.

ℂ Hec eſt 3ᵃ ps 1ᵉ pticule 2ᵉ ptis pñˡⁱˢ hui⁹ capli i q̃ ponitur 2ᵃ rõ pbãs locũ eē mãʒ. ⁊ accipit̃ h rõ ex ſimilitudine iter locũ ⁊ mãʒ. ⁊ rõ eſt hec. mã recipit trãſmutationẽ ⁊ ſucceſſionẽ formarũ. ⁊ loc⁹ ſucceſſionẽ corpoꝝ recipit: ſiue corpora ſucceſſiue. igitur locus eſt mã. Et pp hãc rõne poſuit pl'o ꝙ loc⁹ eſt mã. vñ pl'o dixit ꝙ oẽ qđ eſt alteriuſ receptiuũ eſt locus. cũ igit̃ mã ſit alioꝝ receptiua: ſeqtur ꝙ materia ſit locus. vñ q̃uis pl'o ſit diuerſimode locut⁹ de receptione: q2 in thimeo dixit receptiuũ ⁊ mãm eſſe oino idẽ. ⁊ in dogmatibus dictis ⁊ nõ ſcriptis que uerbotenus dixit in ſcolis: dixit receptiuũ eē magnũ ⁊ paruũ que etiã ex pte materie ponebat. tamẽ cuicũqʒ attribuebat eē receptiuum ſemp dixit ꝙ receptiuum ⁊ locus ſunt idem.

ℂ Dicũt qdẽ eni oẽs eē aliqd locũ. Quid aũt eſt: hic ſolus conatus eſt dicere. 16

ℂ Hec eſt 3ᵃ pticula ſcđe ptis pñˡⁱˢ huius capituli in qua ph's declarat q̃tũ antiqui habuerũt de cognitione loci: ⁊ narrat difficultatẽ ↄſiderationis loci. ⁊ dicit ꝙ omnes antiqui dixerunt locum eſſe aliquid: ⁊ nihil dixerunt de loco niſi ipm eē. qđ autẽ locus ſit: plato ſolus conatus eſt dicere.

ℂ Merito autem ex his intendentib⁹ videtur uniqʒ difficile cognoſcere quid eſt locus: ſiquidem horum quodcũqʒ eſt: ſiue materia: ſiue ſpecies. hec enim altiſſimam habẽt ſpeculationẽ ⁊ ſeorſum ab alijs nõ facile eſt cognoſcere ipſa. ℂ At vero quod impoſſibile ſit quodlibet horum eē locum non difficile videre. 17

ℂ Cũ phũs narrauit quãtũ habuerũt antiqui de cognitiõe loci narrat difficultatẽ ↄſideratiõis de loco. ponẽdo locũ eſſe mãʒ uel formã. ⁊ quaſi in hoc excuſat platonẽ. q2 pp illã difficultatẽ ẽ magis excuſabilis in ſuo errore. ⁊ aſſignat phũs duas cãs

difficultatis in cõſideratiõe de loco:ponẽdo locũ eẽ mãm uel formã. Prima igiť cã difficultatis eſt q: tã mã ꝙ̃ foꝛa difficilis eſt ad cognoſcẽduʒ. qm̃ mã ⁊ forma ſũt pᵃ pnᵃ entiũ nãliũ. ⁊ ualde eſt difficile ſcire qditates pmoꝝ pnᵒᵝ. ⁊ iõ ponẽdo locũ eẽ mãʒ uel formã difficile eſt ſcire qd ſit locᵒ. Alia cã huius difficultatꝭ eſt. q: nõ ẽ facile ſcire mãm ſine oĩ forma: nec ecõuerſo: ⁊ iõ eſt difficile cognoſcere utrũqꝫ. ſ. tã mãm ꝙ̃ formã. ⁊ iõ ſi locᵒ ſit mã uľ forma difficile eſt ſcire qd ſit locᵒ ⁊c̃. ℭ Notãda ſunt h̾ tria ꝭm ꝯᵗᶜᵐ. Primo ꝙ cõſideratio de qditate loci hoc mõ. ſ. ponẽdo locũ eẽ mãm uľ formã inducit nos ad ſciẽdũ q̃ ſũt ultime cãe entiũ. qm̃ mã ⁊ foꝛa ſũt pnᵃ ſimplicia entiũ. ⁊ ſcire qditates pmoꝝ pnᵒᵝ ẽ difficile. ℭ Scðo eſt notãdũ ꝭm ꝯᵗᶜᵐ ꝙ ſcire formã abſqꝫ mã ⁊ mãʒ abſqꝫ forma eſt ipoᵉ. Et intẽdit ꝯᵗᵒʳ ꝙ alteꝝ ſcire nõ põt eẽ ſine ſcia alteriᵒ ex quo notabili appꝫ ꝙ falſũ dicũt q̃ iponũt phõ in p̊ huiᵒ ꝙ ipſe poſſit dicẽ ꝙ forma nãlis de ſe ẽ cognoſcibilis ab itellectu. ⁊ ꝙ mã ẽ tñ ſcibilis per analogiã ad formã. Nã ꝭm ꝯᵗᶜᵐ hic nec mã eſt cognoſcibilis ſine forma. nec ecõuerſo. Unñ ſic forma nãlis ⁊ mã mutuo a ſe inicẽ depẽdẽt i eẽ: ita ⁊ i cognoſci. h̾ tñ magis appꝫ in p̊ huiᵒ. ℭ Tertio ẽ notãdũ ꝭm ꝯᵗᶜᵐ ꝙ iſta difficultas que accidit in ꝯſideratiõe loci eſt p accñſ. q: nõ accidit ex itrĩſeca qditate loci. ſꝫ accidit ex hoc q: poniť locᵒ eẽ mã uel forma que ſũt oĩno extrinſeca a qditate loci. vñ leuiter põt ſciri ꝙ locus nõ eſt alterum illoꝝ.

ℭ Species quidẽ eni ⁊ materia nõ ſeparãtur a re: locũ autẽ contingit. In quo nanqꝫ aqua erat in hoc iterũ aer: ſicut diximᵒ prius fit: tranſmutatis ad inuicem: aereqꝫ ⁊ aqua ⁊ alijs corporibus ſimiliter.

ℭ Hec eſt 3ᵃ ps pncipalis huiᵒ capľi. ⁊ eſt declãtiua in qua declaꝛ ꝙ locᵒ nec eſt mã nec forma. ⁊ ꝯtinet quaqꝫ pticľas. q: in pᵃ declaꝛ cõiũcti ⁊ gñalr ꝙ locᵒ nec eſt mã nec forma. In 2ᵃ ibi ⌊ Qm̃ qdẽ igiť. ⌋ Declãtur diuiſim ⁊ ſpãliter ꝙ locᵒ nec eſt mã nec forma. In 3ᵃ ibi ⌊ Platoni igiť dicẽdũ. ⌋ Facꝭ phs qdã diſgreſſionẽ icrepãdo platonẽ. i 4ᵃ ibi ⌊ Ampliᵒ quõ feruntꝭ. ⌋ Declaꝛ ꝙ locᵒ nõ ẽ mã nec foꝛa cõiũcti. In qnta ibi ⌊ Ampliᵒ autẽ. ⌋ Reuertiꝛ ad declãdũ ꝙ locᵒ aut nõ eſt mã uel eſt foꝛa. ℭ In pma igiť pticula huiᵒ ptis declãtur ꝙ locᵒ nec eſt mã nec forma. vñ ad euidẽtiã huiᵒ pticule ⁊ etiaʒ ſcðe eſt ſciẽdũ ꝙ quatuor ſũt ꝓpõnes ſup quibus phũs fundaꝛᵒ eſt hic. quarũ pma eſt ꝙ forma non ſeparatur a mã. Unñ ꝯᵗᵒʳ dic̃ ꝙ vnũ eoꝝ q̃ ponit nãlis eſt ꝙ forma nõ ſepaꝛ p ſe. ita ꝙ muteꝛ de mã i mãʒ ꝑut corpa mutanꝛ de loco ad locũ. ſꝫ ſepatio forme a mã ẽ eiᵒ corruptio. hec ꝯᵗᵒʳ. Et itelligo ꝙ hoc ſit gñaliter uerũ de formis ſalatoꝝ que ꝓprie nõ augenꝛ. ſꝫ in augmẽtatiõe vᵃ ꝭm ꝙ opinoꝛ eãdẽ forma pficit diuerſas mãs ſucceſſiue ut declãtũ ẽ p̊ de gñatiõe. Scða ꝓpõ eſt ꝙ locᵒ ſepaꝛ a locato loco manẽte. q: i q̊ loco nũc eſt aer: in illo eodẽ loco iã erit aq̃: aere ꝭm locũ trãſmutato. Tertia ꝓpõ eſt ꝙ locᵒ nec ẽ ps locati: nec paſſio. nec qðcũqꝫ aliqð aliõ accñs eiᵒ. ⁊ hec 3ᵃ ꝓpõ ſequiꝛ ex 2ᵃ ut patet. 4ᵃ ꝓpõ ẽ ꝙ locᵒ eſt aliqd ſicut uas ꝯtinẽs locatũ. ſic uas ꝯtinet illõ qð ẽ in uaſe: nec differũt niſi in h̾ q: uas ẽ ꝯtinẽs mobile ⁊ locᵒ ẽ ꝯtinẽs imobile. ℭ Nõndũ ꝭm ꝯᵗᶜᵐ ꝙ phũs dic̃ h̾. ſ. ꝙ locus ẽ ſic uaſ ad notificãdũ ꝙ ẽ nota p ſe dĩa inter collationẽ rei ad locũ. ⁊ collationẽ foꝛe ad mãm. ſꝫ utraqꝫ collatio demõſtreꝛ p hãc ꝓpõnẽ in. qm̃ forma ẽ i mã ſic rõnabilitas i hoie. ⁊ ſicut figura i ſcãno. ſed corpᵒ eſt in loco ſic aq̃ i vaſe. Ex tribᵒ igiť pmis ꝓpõnibᵒ ꝓbaꝛ i pᵃ pticľa ꝙ locᵒ nec ẽ mã nec forma: ⁊ hec eſt 3ᵃ ꝯ̊ huiᵒ libri q ꝓbaꝛ dupľr. ⁊ p̊ ſic. nec mã nec foꝛa ſepatur ab eo cuiᵒ eſt. qm̃ foꝛa nõ ſeparatur a mã ut dicit phũs in pᵃ ꝓpõne. ſed locus ſeparatur ab eo cuius eſt. i. a locato. ut dic̃ propoſitio ſcða. ğ locus nec eſt mã nec forma.

ℭ Quare neqꝫ pars neqꝫ habitus: ſed ſeparabilis eſt. locus ab vnoquoqꝫ. Et videtur enim huiuſmodi aliquid eſſe. locᵒ: ut uas. Etenim uas locus tranſmutabilis. Uas autem nihil rei.

ℭ Scðo ꝓbaꝛ eadẽ ꝯ̊ ex 3ᵃ ꝓpõne cũ alia. ⁊ h̾ ſic. tã mã ꝙ̃ forma ſunt ptes illiᵒ cuiᵒ ſunt mã ⁊ foꝛa. i. ipſius cõpoſiti uel corporis. ſed locus nec eſt pars eiᵒ cuiᵒ eſt locus. ſ. corpis locati cũ ſit ſepabilis ab eo ğ locus nec eſt materia nec forma.

ℭ Scðʒ quidem igitur ꝙ ſeparabilis a re ſic quidem non eſt ſpecies.

ℭ Hec eſt 2ᵃ pticula 3ᵉ partis pncipalis huiᵒ capľi i qua declãtur diuiſim ⁊ ſpãliter ꝙ locᵒ nec eſt mã nec forma. ⁊ p̊ declãtur ꝙ locus nõ eſt foꝛa. ⁊ hec eſt 4ᵃ ꝯ̊ huiᵒ libri que ꝓbaꝛ p pmã ꝓpõnẽ ⁊ ſcðaʒ ſic. locus eſt ſeparabilis ab eo cuiᵒ eſt. ſ. a locato ut patet ex 2ᵃ ꝓpõne. ſed forma nõ ẽ ſepabilis ab eo cuiᵒ eſt. ſ. a mã ut patet per pmã ꝓpoſitionẽ. ergo locus non eſt forma.

ℭ Scðm autẽ ꝙ cõtinet: ſic qdẽ alteꝝ a mã Videꝛ autẽ ſemp qð eſt alicubi ipm eẽ aliquid ⁊ alterum aliquid extra ipſum.

ℭ Probãto ꝙ locᵒ nõ eſt forma. ꝓbaꝛ ꝙ locᵒ non eſt mã. ⁊ h̾ eſt 5ᵃ ꝯ̊ huiᵒ libri. que ex 4ᵃ ꝓpõne cũ quadã alia nota ꝓbaꝛ ſic. locᵒ eſt cõtinẽs illð cuiᵒ ẽ locus. q: locᵒ eſt ſicut uas ut patet ex 4ᵃ ꝓpõne. ſed mã nõ ꝯtinet: ſed ꝯtineꝛ. ğ locᵒ nõ eſt mã. vñ eſt notãdũ ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet dubiũ ſup h̾ qð dĩ. ſ. ꝙ locᵒ eſt ſepabilis a locato. qm̃ nõ videꝛ ſepari niſi ꝭꝫ opionẽ dicẽtiũ uacuũ eẽ. ſed ꝭm opinionẽ phi nõ ſepaꝛ a locato. ſed corrũpiꝛ p ſepationẽ. qm̃ ultimũ aeris in q̊ eſt aq̃: qñ aq̃ trãſmutaꝛ ab eo: ⁊ itrat in ipſum aliõ corpᵒ: corrũpit illð ultimũ. ⁊ fit aliqd aliud. Eſt igiť dubitatio. locᵒ eſt ultiᵐ corpis ꝯtinentꝭ ꝭꝫ phũʒ ⁊ ꝭm ṽitatẽ. ſed ꝭm ṽitatẽ diuerſa corpa nõ ſuccedũt ſibi in eodẽ ultimo corpis ꝯtinẽtis. q: cũ vnũ corpᵒ recedit ptes corpis ꝯtinẽtis ꝯcurrunt ⁊ deſtruiꝛ illud ultimũ. ⁊ ſi aliõ corpᵒ ingrediaꝛ cãtur nouũ ultimũ. ğ locᵒ nõ ſepaꝛ a locato ita ꝙ poſſit manere ſine ipſo locato. Ad illã dubitationẽ rñdet ꝯᵗᵒʳ dicẽs ꝙ cũ ita ſit. ſ. ꝙ locᵒ corrũpiꝛ p receſſum corpis locati. illa ꝓpõ. locᵒ eſt ſepabilis: ita ꝙ poſſit manẽ ſine locato: eſt famoſa ⁊ nõ uera. ⁊ h̾ ẽ qð dixi ſupiᵒ ꝙ illa ꝓpõ. diuerſa corpa ſuccedunt ſibi inuicẽ in eodẽ loco. ſi p locũ intelligamᵒ ultimũ corpis ꝯtinẽtis ſic nõ eſt uerũ ꝙ diuerſa corpa ſuccedãt ſibi in eodẽ loco ꝭm totũ. ita ꝙ totᵒ locᵒ maneat idẽ nũo. põt tamẽ manẽ idẽ ꝭm ptẽ ut patet. q: duo corpa pñt ſibi inuicem ſuccedẽ in eodẽ uaſe.

igiť ſupficies cõcaua illi⁹ uaſis manet eadē. ⁊ illa ſupficies ē ps loci. ⁊ iō loquēdo de loco ut eſt ultimū corpis ɔtinētis ſic diuerſa corpa nō poſſūt ſibiinuicē ſuccedē in eodē loco ſm totū. ſed ſolū ſʒ ptē. ⁊ h̄ loquēdo de loco ħ iferiori. loc⁹ tamē ignis i. ɔcauū orbis lune ſp̄ manet idē ſm totū. Si v° p locū intelligim⁹ corp⁹ locãs: ſic bñ eſt po^le q̄ duo corpa ſuccedãt ſibiinuicē i eodē loco. ¶ Sʒ hīc occurrit dubitatio. vʒ. quō phs in demõſtrãdo ɔneʒ uerã quã itēdit utiť ɔpõne falſa. vʒ. q̄ loc⁹ eſt ſepabilis a locato. Ad illō rńdet ɔ^tor q̄ phūs itēdit q̄ ɔ̃nis utrūqʒ. i. tã loc⁹ q̄ʒ forma corrūpanť apō ſepationē ei⁹ cui⁹ eſt. eſt tñ dr̄ia iter ſepationē forme a mã ⁊ loci a locato. qm̄ corruptio forme eſt corruptio locati: ſed corruptio loci nō eſt corruptio locati. vñ ſʒ hãc expõnē ɔ^ns argu^m phi eſt illō ſepatio locati a loco nō eſt corruptio. ſʒ ſepatio locati a ſua forma eſt ei⁹ corruptio. igiť loc⁹ nō eſt forma. Uñ illa 2ª ɔpō. ſ. loc⁹ ſepať a locato: uľ eſt famoſa non uera: ut ſi intelligať q̄ idē loc⁹ nūo maneat poſt ſepationē locati ab eo. uel intelligiť ſic q̄ loc⁹ ſepať a locato: locato tamē manēte. ſed loco corrupto. ⁊ ſic eſt uera. ⁊ ſatis ſufficit ad propoſitum. ſ. ad ɔbandum q̄ locus non eſt forma.

¶ Platoni igitur dicēdū eſt: ſi opʒ tranſgredientes dicere quare nō in loco ſpēs ⁊ numeri ſunt. ⁊ hoc ſi uere pticipatiuum eſt locus: ſiue magnitudinis ⁊ paruitatis pticipatiuū ſiue mãe: ut i thimeo ſcripſit.

¶ Hec eſt 3ª pticula 3^e ptis pncipalis hui⁹ capli. i q̄ phūs facit q̄dã diſgreſſionē increpãdo platonē q poſuit locū ⁊ mãm eē oino idē ut viſū eſt ſupra. poſuit ēt q̄ loc⁹ ē res cōis hñs ſepationē oib⁹. ⁊ pticipata ab omnib⁹. Dīc igitur phūs q̄ dicendū eſt platoni. i. ɔ̃ platonē. ſʒ opʒ trãſgredic̄tes a ɔpoſito dicere ⁊ ingrere quare ſpēs ħ eſt idee ⁊ numeri nō ſūt i loco. ex quo ponit q̄ loc⁹ eſt uere pticipatiuū ħ ē cōe oib⁹. ⁊ ħ ſiue ponat illō cōe eē magnum ⁊ paruū. ſiue ponat illō cōe eē mãm ſicut dicere vř in thimeo. ħ eſt illō qō dicit phūs cōtra platoneʒ: q̄ ex quo ipſe poſuit locū eē cōeʒ oib⁹ entib⁹ ipſe habuit ponē ideas ⁊ numeros eē in loco. qō tamē ipſe negauit. ⁊ ſic ipſe ſibiipſi cōtradicit. ¶ Notãdū tamē q̄ ɔ^tor uocat illã ɔ̃dictionē nō ſm rē ſed ſm uocē: q̄ phūs nō reprehēdit platonē ex nã rei. ſed ſolū ex dictis ſuis. ſi eni ponãtur idee non opʒ q̄ ſint in loco. nec oportet ponē q̄ numeri ſint i loco. ſm tñ uocē platonis dicētis q̄ loc⁹ ē res cōis oib⁹ opʒ ponē q̄ idee ⁊ numeri ſint in loco niſi uocauerit locū eē cōem ſm trãſumptionem. q̄ aſſimilať mãe ⁊ tunc erit diffō rhetorica nō demõſtratiua.

¶ Amplius quō ferentur in ſui locū: ſi loc⁹ eēt mã aut ſpēs. Impoſſibile eſt eni cui⁹ non eſt motus: neqʒ ſurſum neqʒ deorſū locū eē: quare querendus in huiuſcemodi locus eſt.

¶ Hec eſt q̄rta pticula 3^e ptis pncipalis hui⁹ capli. i qua ɔbať q̄ loc⁹ nec eſt mã nec forma cōtinctim. ⁊ hec eſt ɔ̃ 3ª ſuperi⁹ poſita. hec igiť pticula ɔtinet duas ptes ſm q̄ duas rōnes adducit. 2ª ibi [Si aūt in ipſo.] ¶ In p^a igiť pte hui⁹ pticule poniť talis rō. locus eſt illud ad qō eſt mot⁹ nãlis ſed res non mouenť ad ſuã mãm nec ad ſuã formã. ğ loc⁹ nec ē mã nec forma. maior eſt manifeſta. minor v° ɔbať dupľr. p° q̄ nec ad mãʒ nec ad formã eſt mot⁹. qm̄ mã ⁊ forma ſunt ptes. ⁊ res nō moueť ad illō qō eſt pars eius. qm̄ cū res nō habeant mãm nec formã: tūc nō ſunt. ⁊ per ɔſequēs nō mouenť. Scđo ɔbať eadē minor. q̄ ad illud nō moueť res nãliť cui⁹ differētie nō ſunt ſurſum uel deorſū. ſed ſurſū uel deorſū nec ſunt dr̄ie nec mãe nec forme. ğ res nō moueť nãliter ad ſuã mãm nec ad ſuã formaʒ. Dicit igiť phs. Ampli⁹ quō feruntť corpa in ſuū locū ſi loc⁹ eſſet mã uľ forma. q. d. nullo mō. cui⁹ rō eſt. q̄ ipo^le eſt illud ad qō nō pōt eſſe mot⁹ localis nec habet ſurſū nec deorſū eē locū. ſed nec ad mãʒ nec ad formã pōt eē mot⁹ localis. ⁊ ſimilr nec forma nec mã habet ſurſū uel deorſū. ğ: quare in hiſ i quib⁹ eſt motus localis: ⁊ que habēt ſurſū ⁊ deorſum querendus eſt locus. Et dicit ɔ^tor ħ q̄ loc⁹ nō debet queri niſi in genere entium cui attribuiť motus ⁊ pars. ſ. ſuperius ⁊ inferius.

¶ Si autē in ipſo locus eſt: opʒ enim ſi q̄dē aut forma aut mã eſt: erit locus in loco. Tranſmutantur eni ſimul cū re: ⁊ mouētur ſpēs ⁊ infinitum non ſemper in eodē ſed ubi utriqʒ res.

¶ Hec eſt ſcđa ps q̄rte pticule tertie ptis pncipalis hui⁹ capli. in qua poniť alia rō ɔbans q̄ loc⁹ nec eſt mã nec forma. que rō eſt illa. Si loc⁹ ſit mã uel forma: tc̄ tã mã q̄ʒ forma mouerenť localr̄ ad motū localē cõpoſiti cui⁹ ſunt ptes. ⁊ ſic ſeqtur q̄ ſi locus ſit mã uel forma q̄ locus moueť localr̄. ſed oē qō moueť localiter eſt in loco. ğ ſi loc⁹ ſit mã uľ forma. ſeqtur q̄ loc⁹ eſt in loco. ſed ħ cōſequēs eſt incōueniēs ⁊ ipo^le. vʒ. q̄ locus ſit in loco. igiť ⁊ añs eſt ipo^le. vʒ. q̄ loc⁹ ſit mã uel forma. ipoſſibilitas cōſequētis. ſ. q̄ loc⁹ ſit in loco probať ſic. ſi loc⁹ eſt in loco aut igiť eſt in ſeipſo uel in alio. ſed utrumqʒ illoꝝ eſt ipoſſibile. qm̄ locū eſſe in ſeipſo eſt ipo^le. q̄ nihil pōt eē in ſeipſo tanq̄ʒ in loco cū nihil poſſit eſſe extra cōtinēs ſeipſū. ⁊ ſimilr eſt ipoſſibile locū eſſe in alio loco, q̄ eadē rōne ille loc⁹ eſſet in alio loco. ⁊ ſic ɔcedereť in infinitū. qō eſt ipoſſibile. qm̄ ſic eēnt plura loca actu ſil. imo infinita. qō eſt inconueniēs. ¶ Notãdū q̄ ɔ^tor mouet hic talē dubitationē. videť eni q̄ illa ɔpoſitio. ſ. mã ⁊ forma mouenť p motū corpis cōpoſiti ex ambob⁹. uel ſit falſa aut nō ſit ad ɔpoſitū phi. ⁊ ſic illa rō phi nō videť ualere. q̄ aut itelligiť q̄ mã ⁊ forma mouenť per ſe ad motū cōpoſiti ſic q̄ ſunt in loco p ſe. aut intelligiť q̄ mã ⁊ forma mouenť ad motū cōpoſiti per accñs: ſic q̄ ſunt in loco p accñs. ſi deť p^m habetur ɔpoſitū. ſ. q̄ ɔpoſitio eſt falſa. vʒ. oē qō eſt per ſe traſmutabile. ⁊ etiã oē qō eſt per ſe in loco ē corp⁹. ſed nec mã nec forma eſt corp⁹. igitur nō mouentur per ſe nec ſunt in loco p ſe. Si autē itelligitur ſcđo mō. vʒ. q̄ mã ⁊ forma mouenť per accñs: ⁊ ſunt in loco p accñs. ſic nō eſt ad ɔpoſitū phi. q̄ ſicut mã ⁊ forma ſunt in loco per accñs. ita nō eſt inconueniēs q̄ loc⁹ habeat locū per accñs ⁊ moueatur per accidēs. qm̄ ex hoc q̄ ſubiectū loci ineſt loco per ſe. loc⁹ erit in loco per accñs. cū igiť loc⁹ ſit p accñs in loco nō pōt ɔbari q̄ loc⁹ nō ſit forma nec mã per hoc q̄ mã ⁊ forma ſunt in loco. ſ. per ac-

cidens. ⁊ ſic locus non eſt in loco. qꝛ eodē mō quo
mā ⁊ forma ſunt in loco. ſ. ꝑ accñs: eodē mō locus
eſt in loco. ¶ Ad iſtā igiꝛ dubitationē ꝯtor ꝑ rñdet
2° vō ponit opionē Alexādri. Rñſio igiꝛ ꝯtis ē illa.
vꝫ. ꝙ illō qō eſt ꝑ accñs eſt dupl'r. vel ſemp vl' ra-
ro. ⁊ illō qō eſt ſemp itrat demōſtrationē quoquo
mō. nūc aūt q̄ꝫuis mā ⁊ forma moueanꝛ ꝑ accidēs
ad motū cōpoſiti: tñ ſemp mouenꝛ ad motū cōpo
ſiti. ⁊ iō ſemp ſūt in loco. ꝑ accñs tñ. ſi igiꝛ locꝰ eēt
mā vel forma: locꝰ ſemp eēt in loco. qō nō eſt veꝝ.
qꝛ locū habere locū eſt de gñe accñtis qō accidit
raro. vñ qñ accidit ultimo cōtinētis rē locatā mo-
ueri ꝑ motū corpis cuiꝰ eſt ultimū tūc pōt attribui
loco motꝰ ꝑ accñs. ſꝫ illō accñs eſt raro. Vult igiꝛ
ꝯtor dicē ꝙ rō phi eſt demōſtratiua. ſꝫ nō eēntialiſ
eſt eni demōſtratiua. qꝛ ex neceſſarijs. ſed nō ē eēn
tialis. qꝛ accipit illō qō eſt ꝑ accñs nō ꝑ accñs ra-
ro. ſed qō eſt ꝑ accñs ⁊ ſemp. Demōſtratio igiꝛ phi
eſt illa. mā ⁊ forma ſemp mouenꝛ ad motū eiꝰ cuiꝰ
ſunt ⁊ ſemp ſūt in loco ſed ꝑ accñs. ſed locꝰ nō ſem-
per moueꝛ ad motū illiꝰ cuiꝰ eſt. ſ. locati. ſed ſolum
ad motū ſui ſbi. ⁊ hoc ē raro. ḡ locꝰ nec eſt mā nec
forma. Ex q̄ loco pōt plane videri ꝙ de intētione
ꝯtis eſt ꝙ locꝰ ſit mobilis local'r ſed ꝑ accñs. ¶ Et
ſi dicaꝛ ꝙ ꝯtor dicit ꝯ̄triū in fine huiꝰ q̄rti. nā dic̄ ꝙ
locꝰ ſm ꝙ locꝰ ꝑ ſe eſt imobilis nāliter ⁊ eēntial'r.
Dico ꝙ ꝯtor itelligit hoc negatiue. qꝛ negatio in h̄
ꝙ dico imobile negat ly eēntial'r ⁊ nāliter ꝑ ſe: ⁊ ē
ſēſus. locꝰ nō eſt mobilis nāliter ⁊ eēntial'r. ⁊ h̄ ma
gis videbiꝛ poſtea. ¶ Sꝫ h̄ eſt vnū dubiū. qꝛ vide
tur ꝙ locꝰ ſemp moueꝛ ad motū corpis cōtinentis
locatū. qꝛ accñs ſp moueꝛ ad motū ſui ſbi. qꝛ ipole
eſt accñs qeſcere ⁊ ſuū ſbm moueri. ¶ Sil'r vide
tur; ꝙ locꝰ ſemp ſit in loco. qꝛ locꝰ ſemp eſt ſbiue in
corpe qō eſt ꝑ ſe in loco. nūc autē accñs ſemp eſt i
eodē loco ꝑ accñs in quo eſt ſuū ſbm ꝑ ſe. ſi eni ſbꝫ
loci qeſcat ꝑ ſe in loco opꝫ locū ꝑ accñs qeſcere in
loco. ⁊ ſi ſbm loci moueaꝛ ꝑ ſe local'r opꝫ locū per
accñs moueri. ⁊ ſic locꝰ ſemp erit in loco ꝑ accñs.
cuiꝰ ꝯ̄triū dicit ꝯtor h̄. ¶ Dicēdū ꝙ mā ⁊ forma ſp
mouenꝛ ad motū cōpoſiti ex eis. ⁊ ſemp cū cōpo-
ſitū ex mā ⁊ forma acqrit ꝑ motū nouū locū. tā mā
q̄ꝫ forma acqrit nouū locū ꝑ motū cōpoſiti. Et rō
eſt: qꝛ a cōpoſito mā ⁊ forma iſeꝑabilia ſūt ipo ma
nēte. ſed nō eſt ſic de loco ⁊ de corpe locāte cuiꝰ lo-
cꝰ eſt ultimū: qꝛ nō ſemp imo raro moueꝛ locꝰ ad
motū corpis cuiꝰ eſt ultimū: imo frequēter cū mo-
ueꝛ corpꝰ cōtinēs in q̄ eſt locꝰ corrūpiꝛ. ⁊ h̄ vel per
ꝯcurſū priū corpis in q̄ erat locꝰ: vl' ꝑ h̄. qꝛ eſt aliō
ultimū q̄ꝫ ꝑus. Vñ infra ſperā actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ
raro moueꝛ locꝰ ad motū ſui ſbi. qꝛ non moueꝛ ad
motū ſui ſbi niſi qñ locatū ſil'r moueꝛ cū locāte. tñ
locꝰ ignis. ſ. cōcauū orbis lune ſemp moueꝛ ad mo
tū ſui ſbi. Dico igiꝛ ꝙ al'r mouenꝛ mā ⁊ forma ad
motū cōpoſiti. ⁊ al'r ſunt in loco ꝑ accñs q̄ꝫ ipe lo-
cus. qꝛ mā ⁊ forma ſemp mouētur ad motū ſui cō
poſiti. ⁊ ſemp ſūt in loco acqſito ꝑ motū cōpoſiti.
ſed locꝰ nō eſt ſemp nec ul'r moueꝛ ad motū ſui ſbi.
nec ul'r in oībꝰ eſt in loco acqſito ꝑ motū ſui ſbi. ſed
raro. i. in paucioribꝰ. ⁊ h̄ ſufficit ad ꝓbādū ꝙ locꝰ
nec eſt mā nec forma. ¶ Poſtea ꝯtor ponit aliā ex
poſitionē. ſ. Alexādri qui dixit ꝙ rō phi eſt illa ſi
mā vel forā ſit locꝰ cū locꝰ ſit q̄ꝫtitas. ⁊ q̄ꝫtitas mo
ueatur. ſeqtur ꝙ cū locꝰ moueꝛ ꝙ locꝰ ſit eq̄lis lo-
cato in quo moueꝛ. ⁊ oē qō eſt equale loco. eſt i lo-
co eēntial'r. ḡ ſi mā vel forma ſit locꝰ: ſequiꝛ ꝙ mā
vel forma ſit ꝑ ſe in loco. ſed h̄ eſt falſū. ḡ ⁊ illō ex
quo ſeqtur. ſ. ꝙ locꝰ ſit mā vel forma. ¶ Vñ ꝯtor
dicit ꝙ illō qō dicit Alexāder nō ē ſine dubitatio-
ne. qm̄ locꝰ ſm ꝙ eſt q̄ꝫtitas nō mouet. qꝛ q̄ꝫtitas
abſtrahit a motu: ſed locꝰ ſm ꝙ locꝰ eſt imolis eēn
tial'r ⁊ nāliter. h̄ eſt. nō eſt molis nāliter ⁊ eēntial'r.

¶ Amplius cū ex aere ſit aq̄: ꝑditus eſt lo-
cus ſiquidē ſpēi merat. nō eni in eodē lo
co ſit corpus. Que igitur corruptio.

¶ Hec eſt 5a ꝑticula 3e ptis ꝑncipalis huiꝰ capl'i. i q̄
phs reuertiꝛ ad decl'andū vel ꝙ locꝰ nō eſt mā: vl'
ꝙ locꝰ nō eſt forma. ¶ Vñ iſta lr̄a exponiꝛ dupl'r
nā ſm vnā expōnē phūs ꝓbat ꝙ locꝰ non eſt forā
ſic. Cū ex aere gñatur aqua aut ecōuerſo corrūpiꝛ
forma. ſi igiꝛ locꝰ eſſet forma. locꝰ corrūpeꝛ. opꝫ igi
tur eos dare cām ꝓpꝫ quā locꝰ debet corrūpi. non
eni videꝛ ꝙ aliq̄ cā pōt aſſignari. Vl' pōt rō forā-
ri ſic. ſi locꝰ eēt forma: aqua nō poſſet eē in eodē lo-
co in q̄ eſt aer. qꝛ forma aque ē alia a forma aeris.
Vñ ſi locꝰ eſſet forma. tūc oporteret ꝙ qñcūqꝫ aq̄
mutaret locū ꝙ mutaret formā. ſed qō mutat for-
mā corrūpiꝛ. ḡ qñcūqꝫ aq̄ moueꝛ local'r: ipa corrū
piꝛ. ſed h̄ eſt ipoſſibile. igitur locus non eſt forma.
¶ Scōm vō aliā expōnē ꝓbaꝛ ꝙ locꝰ nō eſt mā.
qꝛ ſi ex aere ſiat aqua aut ecōuerſo corrūpiꝛ locus
qm̄ maiorē locū occupat aer q̄ꝫ aq̄ cū gñaꝛ ex aere
ſed cū ex aere gñatur aqua vel ecōuerſo. nō corrū-
piꝛ mā. qꝛ mā eſt ingñabilis ⁊ incorruptibilis. igiꝛ
locus non eſt materia.

¶ Ex quibꝰ igitur neceſſarium eſt locū eſſe
aliqd ⁊ iterū ex quibꝰ utiqꝫ dubitabit ali-
quis de ſubſtantia ipſius dictum eſt.

¶ Hec eſt q̄rta ꝑs ꝑncipalis huiꝰ capituli. in q̄ phūs
epilogat faciēs rememorationē de ꝑdictꝭ dicēs
ꝙ dictū eſt quō ex aliquibꝰ rōnibꝰ appet ꝙ locus
ſit: ⁊ ꝓpꝫ alias rōnes contingit dubitare de ipſius
ſubſtantia. vꝫ. an ipſum ſit: vel ipſum non ſit.

¶ Capl'm 3m tractatus ꝑmi. in quo perſcrutatur de
modis eſſendi alicuius in aliquo.

p Oſt hoc autē accipiendū eſt quot
modis aliud in alio dicitur.

¶ Iſtud eſt tertiū capl'm huiꝰ tractatꝰ in q̄
ꝑſcrutaꝛ de modis eēndi in. i. de ſignificatiōe hu-
ius ꝑpōnis in. Et iſta ꝑſcrutatio eſt neceſſaria ad i
ueſtigandū nām ⁊ diffōnē loci. Iſtud capl'm conti
net tres partes ꝑncipales. Quomā in ꝑmo phūs
narrat modos quibꝰ aliqd dicitꝛ eē in aliquo. In 2°
ibi [Dubitabit utiqꝫ aliqs.] Mouet phūs ⁊ ſol-
uit vnā dubitationē de quodā mō eſſendi intran-
ſumptiue dicto. In 3° ibi [Qō autē appoſuit ꝫe-
no.] Soluit quaſdā dubitatiōes que faciūt dubi
tare de eſſe loci. ¶ In ꝑma igiꝛ pte ꝑncipali huiꝰ
capl'i phs narrat quot modis aliqd dicitꝛ eē in ali
quo. Et ꝑmo ponit phs intētionē ſuā. deinde po-
nit modos dicens. ꝙ poſt ꝑdicta accipiendū ⁊ cō-
ſiderādū eſt quot modis dicitꝛ aliquid eſſe in alio.
⁊ ſic diſtinguende ſunt ſignificatiōes huiꝰ ꝑpōnis
in. Vñ dicit ꝯtor ꝙ phs enumerat modos ſm q̄s
aliquid dicitur eē in aliq̄ ſm ꝙ artifex demōſtrati
uus diſtiguit nois equoca. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Vno quidēꝫ igitur mō ſicut digitꝰ in ma

nu ꝛ oino pars in toto eſt. Alio vo ſicut totũ in partibus. Non eni preter ptes eſt totũ. Alio mõ ſicut homo in aiali: ꝛ oino ſpẽs in genere. Alio vo ſicut gen⁹ in ſpe ꝛ oino pars ſpeciei in ſpẽi rõne. Adhuc autem ſicut ſanitas in calidis ꝛ frigidis ꝛ oino ſpẽs in materia. Adhuc ſicut in rege que grecoꝝ. ꝛ oino motũ in pmo motiuo. Amplius ſicut in optimo ꝛ oino in fine. Hoc autem eſt cuius cauſa fit. Omnium autem maxime proprium eſt ſicut in uaſe: ꝛ omnino in loco.

¶ Ponit modos quib⁹ aliquid dicit̃ eſſe in aliquo. ꝛ ponit octo modos. Et pmo ponit q̃tuor modos ƀ totũ ꝛ partẽ. i. ƀm vniuerſale ꝛ pticulare. Deide ponit alios q̃tuor ƀm cãs q̃tuor. Unũ pmus modus eẽndi in: eſt ſicut pars in ſuo toto ut digit⁹ i manu. Secũdus modus eſt ƀm ꝙ totũ eſt in ſuis ptib⁹. Terti⁹ modus eſt ſicut ſpecies in gñe. ut hõ in aiali. Quarto mõ dicit̃ aligd eſſe in aliq̃ ſicut gen⁹ in ſpe. ꝛ ul'r ſicut pars ſpẽi dicit̃ eẽ in diffinitiõe ſeu i rõne ſpẽi. ꝛ iſti q̃tuor modi accipiũtur ƀm totũ ꝛ ptẽ. i. accipiunt̃ ƀm vniuerſale ꝛ pticulare. reliqui vo q̃tuor modi ſumũtur ƀm cãs. vn⁹ modus eſt ƀ ꝙ forma dı̃ eſſe in mã: ut ſanitas dicit̃ eẽ in calido ꝛ frigido. ꝛ oino forma in mã. ꝛ iſte eſt qntus modus. Sext⁹ modus eſt. ſ. ƀm quẽ aligd dicit̃ eſſe in aliquo ſicut res dicit̃ eẽ in agẽte ꝛ motũ in p motore. ꝛ ſic cõſtitutiões ꝛ poſſeſſiones que ſunt grecoꝝ dicũtur eẽ in rege. ꝛ vniuerſaliter effect⁹ dicit̃ iſto mõ eẽ in ſua cã efficiẽte. Alio mõ dicit̃ aligd eẽ in aliquo ſicut in ſuo optimo ꝛ in ſuo fine. vnde iſtos tres modos ultimos: q: ſumũtur ƀm cãs: ponit phs. Et ꝯ^{or} addit aliũ modũ acceptũ ƀ cauſaz mãlẽ. ꝛ eſt modus ƀm quẽ aligd dicit̃ eẽ in aliquo ſicut mã dicit̃ eẽ in cõpoſito ex mã ꝛ forma. Unde dicit ꝯ^{or} ꝙ phs dimiſit mãm q: eſt ppinq̃ pti ꝛ toti. qm̃ mã eſt i cõpoſito ſicẽ ps in ſuo toto. Octauus vo modus que ponit phs eſt ƀm ꝙ aligd dicitur eẽ in aliq̃ ſicut in uaſe ꝛ ſic in loco. ꝛ iſte modus eſt ppriiſſim⁹. ꝛ maxime ad ppoſitũ. ¶ Notanda ſunt h̃ duo ƀ ꝯ^{tem}. Primo ꝙ oẽs iſti modi preter ultimũ ſunt trãſumptiue dicti. ſed illõ qõ dicit̃ pncipaliter ꝛ uere: eſt ſic eẽ in uaſe ꝛ in loco. Alij vo modi dicũtur per ſilitudinẽ ad iſtũ modũ. ꝛ ppinquior illoꝝ modoꝝ huic mõ. ſ. quo aligd dicit̃ eſſe in loco ſic in uaſe: eſt modus quo forma dicit̃ eẽ in mã. deinde modus ppingor eſt ille quo pars dicitur eẽ in toto. ꝛ modus qui poſtea eſt ppingor eſt ille ƀm quẽ pticulare eſt in uli. qm̃ iſta aſſimilãtur ad aligd eẽ in uaſe. ſed totũ eſſe in ptib⁹: aſſimilat̃ mõ per quẽ forma dicit̃ eẽ in mã ꝛ ul'r ule eẽ in pticularib⁹. q: totũ dicit̃ eẽ quaſi forma ptiũ: ꝛ ulẽ dicit̃ eẽ forma pticulariũ. ꝛ modus remotior eſt ille quo res dı̃ eẽ in ſuo agẽte. ut dicim⁹ bonũ eẽ in rege ꝛ bonũ in forma. ¶ Scdõ eſt notãdũ ƀ ꝯ^{tem} ꝙ phũs narrat illas itẽtiones ad diſtiguẽdũ nãm de qua pſcrutatur. ꝛ eſt aligd eẽ in loco: ꝛ aligd eẽ in uaſe. Uidet̃ eni dicere aligd eẽ in loco ꝛ aliquid eẽ in uaſe: ſicut in eodẽ ordine ƀm ipoſitionẽ idiomatis. Et narrauit hec duo ꝛ accipit alteꝝ. ſ. aligd eẽ in uaſe loco alteri⁹. ſ. aligd eẽ i loco ut noti⁹ accipet in expõne latẽtioris ƀm famoſitatẽ. hec ꝯ^{or}.

¶ Dubitabit autẽ aliquis: utrũ vnũ ꝛ idez aliquid eſſe in ſeipſo cõtingit aut nihil. ſed omnia aut nuſq̃ aut in alio eſſe.

¶ Hec eſt ꝯ^{a} ps pncipalis hui⁹ capituli. in qua phs mouet ꝛ ſoluit vnã dubitationẽ de quodã mõ eẽndi intranſumptiue apud grecos uſitato. ꝛ ptinet tres pticulas. qa in pma mouet dubitationẽ. In ꝯ^{a} ibi [Dupl'r autẽ.] Narrat quãdo quomõ ꝛ de q̃ cõtingit dicere ꝙ eſt in ſeipſo. In tertia ibi [Primũ aũt ꝙ nõ cõtingit.] Decl'atur quomõ eſt ipoſſibile aligd eſſe in ſeipſo. ¶ In pma igit̃ pticl'a huius ptis phs mouet talẽ dubitationẽ. ſ. utꝝ contingat aligd vnũ ꝛ idẽ eſſe in ſeipſo uel nõ. ſed oĩa aut nuſq̃ ſunt. aut in alio. ¶ Notãdũ ƀm ꝯ^{tem} hic. ꝙ poſtq̃ phs diſtinxit pri⁹ modos ƀm q̃s dı̃ aliquid eẽ in aliquo ƀm ꝙ artifex demõſtratiu⁹ diſtinguit noĩa equoca: pſcrutat̃ de quodã mõ trãſumptiuo quo utebat̃ apd eos. ſ. apd grecos. dicebãt eni aliqd eſſe in ſeipſo: ut hominẽ eẽ in ſe ꝛ doliũ eẽ in ſe. ꝛ q: ille modus fuit famoſus apud eos. iõ phũs mouet dubitationẽ. ſ. an aligd poſſit eẽ in ſeipſo. ꝛ iſte modus eſt ali⁹ a modis pri⁹ enumeratis. ꝛ hoc facit ut oſtendat ꝙ nihil eſt in ſeipſo ſicut in loco.

¶ Dupl'r aũt hoc eſt: aut ƀm ſe: aut ƀm alterũ. cũ eni ſint quedã partes totius ꝛ h̃ in illis: ꝛ ille in hoc: dicetur totũ in ſeipſo eẽ. Dicitur autem ꝛ ƀ partes ut albũ: q: ſupficies alba. ꝛ ſciens q: rõcinatiũ.

¶ Hec eſt ꝯ^{a} pticula ſcdẽ ptis pncipalis hui⁹ capl'i. i qua narrat̃ quõ ꝛ qñ eſt po^{le} aligd eẽ in ſeipſo. ꝛ qñ ꝛ quõ eſt ipo^{le}. ꝛ de quo põt uere dici eſſe in ſeipſo. Dicit igit̃ phũs p ꝙ aligd eẽ in aliq̃ põt itelligi dupl'r. uel põt dupl'r eẽ. vꝫ. vno mõ q: eſt in illo p ꝛ nõ pp hoc ꝙ aligd aliud eſt in illo. ſicut aligd dı̃ eſſe i loco ſibi pprio: nõ q: aligd aliõ ẽ in illo loco. Alio mõ dicit̃ aligd eẽ in aliquo. q: aliõ. ſ. ſua ps eſt i illo. vbi gratia hõ põt dici eẽ in aqua. q: pedes ſui ſunt in aqua. qui tamẽ pedes nõ ſunt hõ. Sic igit̃ patet ꝙ aligd eẽ in loco cõtingit dupl'r. ſ. uel pmo uel ƀm partẽ. Dicit igit̃ phũs ꝙ qñq̃ cõtingit aligd eẽ in ſeipſo gratia ptis. ſed eſt ipoſſibile aliquid eẽ in ſeipſo p. Et qual'r cõtingit aligd eẽ in ſeipſo rõne partis. narrat phũs. d. ꝙ cũ totũ ſit in partibus ꝛ partes in toto: dicit̃ ꝙ totũ eſt in toto ꝛ hoc rõne partiũ. ꝛ hoc etiã perſuadet ratiõe dicens ꝙ totũ quãdoq̃ denominat̃ a diſpoſitiõe ptiſ. ut homo dicitur alb⁹: q: ei⁹ ſupficies eſt alba. ꝛ ſimiliter homo dicit̃ ſciẽs. q: aĩa que eſt ei⁹ pars eſt ſciens. ꝛ ſic totũ denominat̃ a diſpoſitiõe partis. ꝛ eodez mõ cõtingit dicere ꝙ totũ eſt in toto. q: eius pars eſt in eo. ꝛ ita apparet de quo põt dici ꝙ eſt in ſeipſo. q: de toto habẽte partes põt dici ꝙ eſt in ſeipſo. q: nõ dı̃ niſi rõne ptis. ſ. q: ps eſt in ſeipſo toto de illo vo qõ ẽ ſimp^{x} nõ hñſ pteſ nõ dı̃ ꝙ ẽ i ſeipſo. uerũtamen dicere totũ eẽ in toto q: pars eſt in toto: eſt propinquiſſimus modus accipiendi eſſe in.

¶ Amphora quidẽ igit̃ nõ erit in ſeipſa: neq̃ vinũ. Uini autẽ amphora erit. Qd nã q̃ eſt: ꝛ in quo eſt: utraq̃ eiuſdẽ ptes ſũt. Sic qdẽ igit̃ cõtigit idẽ aligd eẽ in ſeipſo.

¶ Cũ phũs narrauit quomõ ꝛ de quo poteſt dici ꝙ

eſt in ſeipſo ⁊ quomō non. q: ratiōe partis uł partium ⁊ non ratiōe totius de quo. quoniā de cōpoſito ex ptibus cōtingit uere dicere ꝙ eſt in ſeipſo ſi hoc non debet cōcedi de ſimplici carēte partibus: nūc narrat quādo de toto habēte partes debet cōcedi ꝙ eſt in ſeipſo ⁊ quādo non. ſiue de quo toto debet hoc ꝯcedi. ſ. ꝙ eſt in ſeipſo. ⁊ de quo non. ⁊ intēdit dicere ꝙ quādo eſt aliqđ totū habēs ptes contiguas adinuicē quādo vna eſt in altera tunc illud totū pōt uere dici eſſe in ſeipſo. q: pars vna eſt in altera: ſed quādo nō habet tales ptes cōtiguas quarū vna non eſt in altera: tūc nō debet hoc concedi. ſ. ꝙ tale totū eſt in ſeipſo. ꝟbi gratia. nam amphora vini. i. totū aggregatū ſimul ex amphora ⁊ vino: eſt aggregatū ex duabus partib⁹ contiguis ſ. ex amphora ⁊ vino quarū vna eſt in altera. quoniā vinū eſt in amphora. ideo dicim⁹ ꝙ amphora vini eſt in amphora vini. ſed quoniā amphora nō habet tales partes. quarū vna eſt altera. nec etiā vinū: ideo nec concedimus ꝙ amphora eſt in amphora nec ꝙ vinū eſt in vino. ſic igiť contingit. ꝙ aliqđ eſt in ſeipſo ꝓpter alterum. ſ. ꝓpter partes: ſed ꝙ aliqđ ſit in ſeipſo p̄mo non ꝓpter aliquid ħ non cōtingit. ⁊ ꝙ aliqđ uere poſſet dici eſſe in ſeipſo pp̄ aliud ut pp̄ partē apparet frequēter. q: illud qđ cōpetit pti attribuiť toti. q: albedo q̄ ē in ſupficie attribuiť corpi. qm̄ dicim⁹ corp⁹ eē albū. q: ſupficies eſt alba. Silr ſcia q̄ eſt in aīa attribuiť hoi. nā dicim⁹ ꝙ homo eſt ſciēs. q: aīa eſt ſciēs que. ſ. aīa eſt ps hois. cū igiť vinū ſit in amphora: pōt dici ꝙ amphora vini ſit in amphora vini. ⁊ ſic patet ꝙ cū aliqđ cōponiť ex duab⁹ ptib⁹ cōtiguatis adinuicē quarū vna eſt in altera: pōt dici ꝙ totū eſt in ſeipſo pp̄ hoc q: ps eſt in illo toto. ⁊ ps diciť eē in illo toto. q: eſt in pte illi⁹ toti⁹. ſicut vinū diciť eē in amphora vini. q: eſt in amphora. ſi ꝟo amphora ⁊ vinū ſunt ſeorſū ſic ꝙ ſint ab inuicē diuiſa ita ꝙ nō cōſtituāt vnū totū. nec cōtiguanť adinuicē. tūc non debet dici ꝙ amphora vini eſt i amphora vini. q: tūc nō eſt vna ps in altera. nec cōſtituūt vnū totū. ¶ Uñ notāda ſunt hic quoq;. p̄ ꝙ phūs vł ħ inuenire duos modos qb⁹ aliqđ diciť eē in ſeipſo ĩpꝓpe ⁊ trāſumptiue. p̄m⁹ modus eſt qñ aliqđ dī eē in ſeipſo toto. q: vna ps uel q: ptes ſunt in illo toto. ⁊ illo mō oē cōpoſitū pōt dici eſſe in ſeipſo: q: ptes ei⁹ ſunt in illo toto. ⁊ hūc modū tāgit phs in pncipio hui⁹ pticule dicēs. Cū enī ſunt ptes toti⁹ ⁊ ħ in illis. i. totū in partibus: ⁊ ille in hoc. i. partes in toto diceť totū in ſeipſo. ſed modus ille ĩpꝓpriiſſimus erit. Alio mō aliqđ diciť eſſe in ſeipſo min⁹ ĩpꝓprie quādo vna pars eſt in alia tanq̄ in ꝯtinente diuiſo nō cōtinuo. ⁊ illo modo nō omne totū debet dici in ſeipſo. ſed ſolū totū habens ptes ꝯtiguas: quarū vna eſt in altera. ⁊ hūc modū tangit phs dicēs. Amphora quidē ⁊c̃. ¶ Scđo eſt notandū ꝙ cū phūs dicit ꝙ totū denominať a diſpoſitione ptis ut corpus ab albedine que eſt diſpoſitio ſupficiei: nō itelligit phūs ꝙ ſupficies ſit pars corpis q: hoc eſt ĩpoſſibile. q: ſicut linea nō cōponiť ex pūctis. ita corp⁹ nō cōponitur ex ſuperficiebus ut patebit ex ſexto hui⁹. ſed q: adhuc nō eſt determinatū ꝙ corp⁹ nō cōponatur ex ſupficiebus. ideo diť ħ exēplificando. quoniā exēpla ponimus nō ut ita ſint. ſed ut ſentiāt adiſcentes. ¶ Tertio eſt notādū ſm ꝯtem ꝙ ille modus trāſumptiuus. ſ. ꝙ aliqđ dicatur in ſeipſo gratia partis uſitať in omnib⁹ ideomatibus. ſed illa trāſumptio non eſt uſitata apud arabes. ſ. dicere totale eſſe in ſe. ⁊ ſi ſm ideoma deberet eē quoniā totū apud eos diſponiť per diſpoſitionem partis. hec ꝯtor. Ex quo apparet ꝙ duplex eſt tranſumptio. i. vna qua totū denominať a diſpoſitiōe partiū. ⁊ hec uſitatur in omnib⁹ ideomatibus. Alia eſt trāſumptio qua aliqđ diciť eſſe in ſeipſo. ⁊ hec nō vſitatur in ideomate arabū q̄uis poſſit eſſe uſus cōueniens. quoniā in ideomate arabū totū diſponitur per diſpoſitionē partis ⁊ ſic apparet ꝙ conſiderandū eſt ad uſum loquēdi quādo debemus attribuere toti qđ attribuiť parti ⁊ quādo nō. Cōtigit enī ꝙ aliqñ in vno ideomate aliquid attribuiť parti qđ etiā attribuiť toti. ⁊ tamē in alio ideomate illud idē attribuiť parti ⁊ nō toti. ſic eē in toto in aliquo ideomate ut in ideomate grecoꝝ attribuiť parti ⁊ etiā toti gratia ptis. tamē in alio ideomate ut in ideomate arabū eē in toto attribuitur parti ⁊ nō attribuiť toti. q: apud arabes nō dicitur ꝙ totū eſt in ſeipſo. ¶ Quarto eſt notādū ꝙ ſemꝑ totū denominať a diſpoſitione partiū uel ſimplr̃ uel cū determinatione. qm̄ ſi ita ſit ꝙ diſpoſitio que eſt in parte nō eſt nata ieſſe cuilibet parti: ſed ſolū vni parti. tūc illa diſpoſitio iherens parti denominat totū ſimplr̃ ⁊ abſolute. ut q: criſpitudo nō eſt nata ieſſe niſi capiti. ideo ſi caput ſit criſpū: dicim⁹ abſolute ꝙ homo eſt criſpus. ſed ſi illa diſpoſitio que ieſt parti ſit nata ieſſe cuilibet parti equaliter: tūc illa diſpoſitio iherēs vni parti denoīat totū. nō ſimplr̃. ſed cū determinatione. ut ſi tm̄ dentes alicui⁹ ſint albi nō dicim⁹ abſolute ꝙ illud eſt albū: ſed ꝙ eſt albū ſm dētes. ¶ Quinto eſt notandū ꝙ cū cōceditur aliqđ eſſe in ſe: ut cum cōcediť ꝙ amphora vini eſt in amphora vini. ille termin⁹ amphora vini nō ſupponit ꝓ eodē a parte ſubiecti ⁊ a parte p̄dicanti. q: tunc eſſent oīno falſa. ſed talis termin⁹ ſignificans totū habēs duas ptes quarū vna ꝯtinet aliā pōt indifferēter ſupponere pro parte cōtinente uel pro parte cōtenta. ſed hoc eſt ĩpꝓprie ⁊ trāſumptiue. Uñ cū dicimus ꝙ amphora eſt in amphora vini: ſubm ſupponit ꝓ ꝯtēto. ſ. pro vino. ⁊ p̄dicatū ſupponit ꝓ ꝯtinente. ſ. ꝓ amphora. Q autē tale totū poſſit ſupponere ex uſu loquēdi ꝓ cōtēto ⁊ ēt ꝓ ꝯtinēte appet. nā dicim⁹ ꝙ aliq biberūt doleū vini q̄uis nō biberūt niſi cōtētū in dolio. ſ. vinū. dicim⁹ ēt ꝙ doliū vini ꝯtinet tot ſextaria cū tñ vinū nō ꝯtineat. ſꝫ uas ſolū. ⁊ ſic doliū vini pt ſupponē tā ꝓ vino q̄ꝫ ꝓ dolio

¶ Primū autē cōtingit ut albū in corpore. ſupficies enī in corpe. ſcientia autē in anima. Scđm hoc autē ſunt appellationes: cū partes ſint: ſic in hoie. Amphora autē ⁊ vinū cū ſeorſum ſint: non ptes. Similis autem cum ſint ptes: erit idē in ſeipſo ut albū in hoie: qm̄ in corpe. ⁊ in ħ qm̄ in ſuperficie. In hac autem amplius. qm̄ ſꝫ aliud eſt. Et altera ſpecie hec ſunt ⁊ alterā naturā habet vnūquodq; ⁊ potentiā ut ſuperficies ⁊ album.

¶ Hec ē 3ª pticľa 2e ptis p̄nlis hui⁹ capľi i q̄ phs declarat modū ſꝫ quē ĩpoſſibile ē ꝙ aliqđ ſit in ſeipſo. ⁊ cōti-

net tres ptes. qm̄ in pᵃ phs narrat quō īpoſſibile ē aliquid eſſe in ſcipſo. ſed ſm partē bene contingit. In ſcđa vō ibi ⌊ Neq3 igit̄ inductiue. ⌋ Ponit 2ᵃ rō pbans eādē ɔ̄nē. In 3ᵃ ibi ⌊ At vō neq3 p accidens. ⌋ Probat ꝙ impoˡᵉ eſt ꝙ aliqd ſit in ſcipſo p acciſ ſicut in loco ꝓprio. ℂ In pma igit̄ pte hui⁹ pticule narrat phūs quō impoˡᵉ eſt aliquid eſſe in ſcipſo ꝛ quō eſt poſſibile dicēs ꝙ p̊ ꝛ pncipalit̄ nō cōtingit aliqd eē in ſcipſo. ſed ſm ptē vn̄ cōtigit ut albedo eſt in corpe non p̊ pncipaliter. ſed eſt pn̄ᵉ in ſupficie ꝛ ſupficies cui pncipalr̄ ineſt albedo eſt in corpe. Simil̄r ſcia que eſt in aīa eſt p̊ in aīa. ſed non eſt p̊ in hoīe. ꝛ ſm h̄. i. ſm ſupficiē ꝛ animā fiunt appellationes. i. denoīationes. qm̄ hō denoiatur alb⁹ ab albedine que eſt in ſupficie. ꝛ denoiat̄ ſciēs a ſcia que eſt in aīa. cū igitur totū denoiat̄ a diſpoſitiōe ptis cōtingit dicere ꝙ aliqđ totū ē in ſcipſo. q2 vna pars ei⁹ eſt in ipſo toto. ꝛ ps dicit̄ eē in toto. q2 eſt in pte toti⁹. vbi gr̄a. cū amphora ꝛ vinū ſint ſit̄ ſicut cōtinens ꝛ ɔtentū cōtingit uere dicere ꝙ amphora vini eſt amphora vini. ꝛ vinū dī eſſe in amphora vini. q2 vinū eſt in amphora. ſicut hō dicit̄ eſſe alb⁹ q2 ei⁹ corp⁹ eſt albū. ꝛ corp⁹ eius dicit̄ albū q2 ſupficies eſt alba. nō q2 aliqd aliđ eſt albū. ſed ſuperficies eſt p̊mo ꝛ per ſe alba. Sic igitur narratū eſt ꝙ impoſſibile eſt aliqd eē in ſcipſo p̊. q2 illud qđ p̊ eſt in aliq̄ eſt alteri⁹ nāe ab illo in q̄ eſt p̊. ut ſupficies in qua eſt p̊ albedo eſt alteri⁹ nature ab albedine. ℂ Intelligēdū eſt h̄ ꝙ q̄uiſ gr̄a exēpli dicat phs ſupficiē eē p̊ albā. tamē h̄ nō eſt uerū q2 albedo p̊ eſt in corpe. q2 ſicut qualitates p̊me. ſ. calor. frigus. humiditas. ꝛ ſiccitas extendūtur ſm longū latū ꝛ ꝓfundū. ita qualitates ſcđe reſultātes ex p̊mis extendūtur ſm longū latū ꝛ ꝓfundū. ꝛ ideo dico ꝙ albedo nō ineſt ſupficiei niſi ſm apparentiā. ꝛ ideo illud qđ phūs dicit h̄ ꝛ in multis alijs locis. ſ. ꝙ color p̊ eſt in ſuperficie: h̄ dicit tanq̄ famoſum non tanq̄ uerum.

ℂ Neq3 igitur inductiue conſiderantibus nihil in ſcipſo videmus ſ3 nullum determinatorum modorum.

ℂ Hec eſt ſcđa ps ſcđe pticl̄e ſcđe ptis pncipalis huius capl̄i in qua decl̄at̄ ꝙ īpoſſibile eſt aliqd eē in ſcipſo p̊. ꝛ hec eſt 6ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri que ꝓbatur tripl̄r p̊ p inductionē. ſcđo ꝛ tertio p diffōnē. Prio igit̄ ꝓbatur ɔ̄ ſic. nihil eſt in ſcipſo p̊ ſic ps in toto. nec ſicut totū in ptib⁹. nec ſicut genus in ſpecie. nec ſic ſpecies in genere ꝛ ſic de omnib⁹ alijs modis pus enumeratis. ergo nihil eſt p̊ in ſcipſo. pᵃ ꝓpoſitio eſt nota per ſe. 2ᵃ vō patet per inductionem.

ℂ Et rōne manifeſtū eſt. q2 ipoſˡᵉ eſt. Op3 eni utraq3 utrūq3 eē: ut amphora vaſq3 ꝛ vinū eē. Vinū aūt vinū ꝛ amphora3. ſi vō p̊inum contingit: ip̄m in ſcipſo eſſe.

ℂ Scđo ꝓbat̄ eadē ɔ̄ p diffinitionē. ſ. illius qđ eſt p̊ in alio ꝛ per diffinitionē eius in quo eſt p̊ aliđ. Circa qđ eſt ſciēdū ꝙ illud qđ eſt p̊ in aliquo: eſt illđ qđ nō per aliud eſt in illo. verbi gr̄a. ſor. p̊ eſt in aliquo loco. ſ. in loco ſuo ꝓprio. q2 nō eſt in loco ſuo ꝓprio. per h̄ ꝙ aliud eſt in illo. ſed ſor. eſt in celo q2 aliud eſt in celo. ut aer in quo eſt ſortes eſt in celo. ꝛ aer eſt in celo. q2 ignis eſt in celo. hec igit̄ ē diffō ei⁹ qđ eſt p̊ in aliq̄. ſ. eē in aliq̄ nō p ſe aliđ. ꝛ diffō ei⁹ in q̄ eſt aliqd p̊ eſt eē in q̄ eſt aliđ nō p aliđ ſic. loc⁹ ꝓpri⁹ ſortis eſt in q̄ ſortes p̊ eſt. q2 nō p aliđ: ſ3 p ſe. ſed celū eſt in q̄ eſt ſortes per aliđ. q2 p hoc ꝙ ignis eſt in q̄ eſt ſortes: ꝛ ignis in q̄ eſt ſortes per h̄ ꝙ aer ē in q̄ eſt ſor. ꝛ c. iſtis igit̄ diffōnib⁹ ſic ſtātibus ꝓbat̄ ꝙ nihil eſt in ſcipſo p̊. q2 ſi aliquid eſſet in ſcipſo p̊. ut ſi amphora vini eēt p̊ in amphora vini. ſequit̄ ꝙ utrūq3. ſ. tā amphora q̄3 vinū ſit utrūq3. ſ. tā amphora q̄3 vinū. ɔſequēs eſt īpoſſibile. igitur ꝛ antecedēs. hec igit̄ eſt cōſequētia phi. ſi amphora vini eſſet p̊ in amphora vini. ſequit̄ ꝙ amphora eſt amphora ꝛ etiā ꝙ amphora eſt vinu3. ꝛ etiā ſequit̄ ꝙ vinū eſt vinū ꝛ etiā ꝙ vinū eſt amphora. cōſequēs eſt īpoſſibile. igitur ꝛ antecedēs. cōſequētia pōt ꝓbari ſic. ſuppono ꝙ amphora p̊mo eſt cōtinēs vinū ita ꝙ amphora eſt p̊ᵐ in q̄ eſt vinū ꝛ vinū eſt p̊ cōtentū in amphora ſic ꝙ vinum ſit illđ qđ p̊ eſt in amphora. ꝛ iſta ſunt per ſe nota. Et ulteri⁹ ſuppono vnū dictū per ſe notū. v3. ꝙ ſi amphora vini eſt p̊ in amphora vini. tūc amphora vini eſt illđ qđ p̊ eſt in alio. ꝛ etiā amphora vini eſt illđ in q̄ eſt aliqd p̊. ita ꝙ amphora vini eſt p̊ᵐ ɔtinēs. ꝛ etiā p̊mū cōtentū. ꝛ hoc eſt per ſe notum qm̄ ſit ita ꝙ. a. ꝛ. b. ſint noīa ſinonima ꝛ ſignificēt idē qđ amphora vini. bene tūc ſequit̄ ſi. a. p̊ eſt i. b. a. eſt p̊ in. b. ꝛ. b. eſt illđ in q̄ p̊ eſt. a. ꝛ ſic ſi. a. ſit p̊ i b. a. erit p̊ ɔtinēs. ꝛ etiā p̊ᵐ cōtentū. ꝛ ſic patet qđ ſeq̄tur ꝙ ſi amphora vini ē p̊ in amphora vini amphora vini erit p̊ᵐ ɔtinēs. ꝛ etiā p̊mu3 cōtētū. Ex his igit̄ arguetur ſic. ſi amphora vini eſt p̊ in amphora vini: amphora vini eſt p̊ᵐ cōtinēs. ꝛ etiam p̊ᵐ contentū. ſed p̊ᵐ ɔtinēs eſt amphora per p̊mā ſuppoſitionē. ꝛ p̊ᵐ contentū eſt vinū p ſcđam ſuppoſitionē. ꝛ ſic amphora erit amphora ꝛ etiā vinū ex quo ſeq̄tur ꝙ amphora eſt vinū. ꝛ ꝙ vinum eſt amphora. ꝛ per cōſequēs utrūq3 eſt utrūq3 illoꝝ. cōſequētia patet. q2 quecūq3 ſunt idē nūo: ſunt eadē inter ſe. ğ ſi amphora ſit idē qđ amphora vini ꝛ etiā vinū ſit idē qđ amphora vini: ſequitur ꝙ vinū ꝛ amphora ſunt idē. ꝛ ex hoc ſequitur ꝙ utrūq3 eſt in utroq3. q2 ſi amphora ꝛ vinū ſunt idē ſi vinum eſt in amphora ꝛ amphora erit in vino.

ℂ Quare ſi quidē maxie in alterutris eēnt amphora quidem accipiet vinū: non ſm ꝙ vinū: ſed iquātū illa. Et vinum ierit in amphora non iquātū amphora ipſa: ſ3 ſm ꝙ illud amphora. Scđm quidē igit̄ ꝙ alteꝝ ſit manifeſtū eſt. Alia nāq3 eſt rō ei⁹ quod in quo: ꝛ alia illius quod in hoc.

ℂ Scđa ratio ꝓbans eandē cōcluſionē per diffinitionē talis eſt. Illud qđ cōpetit alicui non inq̄3tu3 tale non cōpetit ei p̊mo. ſed ſi idē dicatur eē in ſeipſo hoc nō erit inquātū idē. ergo idē non eſt in ſeipſo p̊mo. maior eſt manifeſta per ſe. ꝛ minor ꝓbatur. quoniā alia eſt diffinitio eius qđ eſt in alio. ꝛ alia eſt diffinitio ei⁹ in quo eſt aliud ut manifeſtu3 eſt. igit̄ ſi idē recipet ſe nō erit eadē ratio recipientis ꝛ recepti. ſed alia erit ratio ſeu diffinitio recipientis ꝛ recepti. ut cū vinu3 eſt in amphora. amphora non recipit vinum inquantum amphora eſt vinum ſed inquantu3 amphora eſt amphora. nec vinum recipit̄ in amphora inq̄3tum vinū eſt amphora. ſed inq̄3tū vinū eſt vinū. igitur alia eſt diffō re-

cipiētis. ⁊ alia diſſō recepti. ⁊ ita patet ꝙ ſi idē recipit ſe hoc nō eſt inq̈ʒtū idē. Unī qḋ nō cōpetit alicui inq̈ʒtū hᵐ non cōpetit ei ṗ. ſed ſi idē ſit in ſeipſo hoc nō eſt inq̈ʒtū idē: q: alia eſt rō ei⁹ ſm ꝙ ē i alio ⁊ ſm ꝙ eſt illḋ in quo eſt aliud. ¶ Intelligēdū ꝙ cū dicim⁹ aliquid eē in ſeipſo: dicim⁹ duo. ſ. vnū ⁊ idē eē illud qḋ eſt in alio. ⁊ eē illḋ in quo aliḋ eſt. ⁊ vnū ⁊ idē receptū ⁊ recipiēs. ſed certū eſt ꝙ inq̈ʒtū aliqd recipit nō recipit. nec inq̈ʒtū recipit recipit. ⁊ iō ſi dicat ꝙ idē eſt in ſeipſo nō pōt dici ꝙ hoc ſit inq̈ʒtū idē. q: nō inq̈ʒtū idē recipit ⁊ recipit. Unī ille rō neo videtur maxime ꝓbare ꝙ nihil eſt i ſeipſo ṗ: tanq̈ʒ in loco uel uaſe. Ueruntamē per eas pōt ſatis ꝓbari ꝙ nihil eſt in ſeipſo ṗ. aliq̄ mō eēndi in. ¶ Intelligēdū ꝙ expoſitores h̄ ꝓbāt ꝙ nihil eſt in ſeipſo ⁊ hoc ſic. Illud cōpetit alicui ṗ: qḋ cōpetit alteri per ipm. ⁊ ipſi nō per alterū. ḡ ſi aliquid eēt in ſeipo ṗ. nihil eēt in illo niſi qḋ eēt ipm ⁊ ſic amphora vini eēt in ſeipſa ṗ. vinū nō eſſet in amphora. niſi vinū eēt amphora vini. ⁊ ſic vinum eēt amphora. ſed iſta rō nō ualet. q: per ipſā eādē; rōnē poſſet ꝓbari ꝙ nihil eēt in alio ṗ. ⁊ ita ꝙ totū vinū nō pōt eē in amphora. q: ſi totū vinū eēt ṗ in amphora nihil eēt i amphora niſi qḋ eēt totū illḋ vinū. ⁊ ꝑ ꝯñſ ꝑs vini nō eēt i amphora: qḋ ē falſū. ſi igiť rō illa cōcluderet. ſequereť ꝙ nihil hñs ptes eēt in altero ṗ. dicēdū igiť ꝙ phūs nō loqtur h̄ de ṗmitate ſm ṗdicationē. ſicut loqtur ṗ poſteriorū. tūc eni ṗdicatū ineſt ſbo ṗ ṗmitate adequationis de qua loqtur phs ṗ poſterioꝝ. qñ ſbm ⁊ ṗdicatuʒ ſunt adequata q̈ʒtū ad ſuppoſita. ita ꝙ de quocūq; ſuppoſito diciť ſbm de eodē diciť ṗdicatū ⁊ ecōuerſo. ⁊ illo mō ipo^le eſt ꝙ aliqḋ q̈ʒtū ſit in aliq̄ loco ṗ. q: nō poſſet aliqḋ q̈ʒtū eē in aliquo loco ṗ illo mō: niſi quelibet ꝑs illi⁹ q̈ʒti eēt in illo loco. ⁊ ꝑ ꝯſequēs pars illi⁹ q̈ʒti eēt illḋ q̈ʒtū. qḋ eſt ipo^le. Dico igiť ꝙ phs loqtur de ṗ ſm ꝙ opponiť ei qḋ eſt ſm aliḋ. ſiue illḋ aliḋ ſit ꝑs ſiue nō ſit ꝑs. ſed oino extriſecū. ita ꝙ illḋ dicať ineē alicui ṗ qḋ nō eſt ſibi per aliḋ. nec per ꝑtē nec ꝑ aliḋ qḋ ſit intriſecuʒ. ⁊ illo mō ſortes eſt ṗ in loco ꝓprio. q: nō eſt in loco ſibi ꝓprio nec per ꝑtē nec per aliqd intrinſecū. nā ꝯtingit ꝙ aliqd ſit in loco per aliud dupľr. vno mō ꝑ ꝑtē ſuā ut amphora vini dr̄ eſſe in amphora vini. q: vinū eſt in amphora vini. alio mō ꝑ aliḋ oino extrinſecū: ut qñ diciť ꝙ aer eſt in celo: q: eſt in igne qui ignis eſt in celo. Hec igiť breuiť eſt diſtinctio. ſ. ꝙ aliqd ineſſe alteri ṗ eſt dupľr. vno mō ſm ꝙ ṗmitas dicit adequationē ſm ṗdicationē. ⁊ illo mō loqtur phs ṗ poſterioꝝ. Alio mō ſm ꝙ ṗmitas opponiť ei qḋ eſt ꝑ aliud. ita ꝙ illud ieſt alicui ṗ qḋ ineſt ei nō ſm aliud. ⁊ ſic loqť phs h̄. Unde cū aliquid ineſt alicui ṗ ṗmitate adequationis tunc opʒ ꝙ cuicūq; ineſt ſubiectū ꝙ ei etiā inſit ṗdicatum. ſed ſcḋo modo non opʒ.

¶ At ṽo neq; ſm accidēs cōtingit. ſiť eniʒ duo corpora in eodē erunt. Ipſaq; amphora in ſeipſa erit: ſi eius natura receptiua eſt: hoc contingit in ſeipſo eē. Et adhuc illud cuius receptiuum eſt: ut ſi vini vinū. Quod qdem igitur impoſſibile ſit aliqd in ſeipſo eſſe primo manifeſtuʒ eſt.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑs 3ᵉ ꝑticule ſcḋe ꝑtis ṗncipalis huius capľi in qua declarať ꝙ ipoſſibile eſt idē eſſe in ſeipſo per accñs ſicut in loco. ⁊ h̄ eſt 7ᵃ ꝯ̊ hui⁹ libri q̄ ꝓbať ſic. ſi aliqd eſt in ſeipſo per accñs ſicut in loco: ſequereť ꝙ duo corpa eſſent ſimul in eodē loco ꝯſequēs eſt impo^le. ḡ ⁊ añcedēs. ꝯña ꝓbať ſic. ſi aliqd recipiat ſe per accñs ſicut loc⁹ locatū: opʒ ꝙ recipiat per accñs illḋ qḋ eſt in eo. qm̄ oē qḋ recipit recipiēs recipit aliqḋ qḋ recipiť in recipiēte. ḡ ſi aliqd recipit ſe ꝑ accñs ſeqtur ꝙ illḋ qḋ recipit ſe eſt aliqḋ corp⁹ qḋ eſt in eo ⁊ ſic erūt duo corpa ſimul. ṽbi grā. ſi dcť ꝙ amphora ſit in ſe ꝑ accñs ſicut in loco: opʒ ꝙ illḋ qḋ eſt in amphora ſit in amphora ſicut in loco: q: in quocūq; eſt corp⁹ ꝯtinens ſic in loco in eodē eſt corp⁹ ꝯtētū ſicut i loco. ⁊ per ꝯñs amphora ⁊ vinū erūt in eodē loco adeq̈to. ⁊ ſic duo corpa erūt ſil' in eodē corpe adeq̈to. qḋ eſt impo^le. ¶ Notandū ꝙ intētio phi eſt h̄ ꝓbare ꝙ ipo^le eſt ꝙ aliqd ſit in ſeipſo ſicut in loco ꝓprio per accñs. ſ. ꝑ h̄ ꝙ aliqd eſt in eo tanq̈ʒ in loco ꝓprio. ṽbi grā. ipo^le ē ꝙ amphora ſit in ſeipſa tanq̈ʒ in loco ꝓprio per accñs. i. ꝑ h̄ ꝙ vinū eſt in amphora tanq̈ʒ in loco ꝓprio per ſe. q: tūc ſequereť ꝙ duo corpa eēnt ſil' in eodē loco qḋ eſt ipo^le. ¶ Sed dubitať. q: dictū eſt ṗus ꝙ aliqd eſt in ſeipſo ſʒ ꝑtē. ſed qḋ cōpetit alicui ſm ꝑtē: cōpetit ei ꝑ accñs. ḡ aliquid eſt in ſeipſo ꝑ accñs. Et phs cōcludit in fine hui⁹ ꝙ ipo^le eſt aliqd eē in ſeipſo ṗ. igiť phūs ꝓbat ꝙ nihil eſt in ſeipſo. ⁊ iō nō ꝓbat h̄ ꝙ nihil eſt i ſeipſo ꝑ accñs. ¶ Ad ṗᵐ dicēdū eſt ꝙ nihil ē i ſeipſo ꝑ accñs ſic i loco ꝓprio ꝑ aliqd qḋ ē i eo ſic in loco ꝓprio ꝑ ſe. ṽbi grā. amphora nō ē i ſeipſa ꝑ accñs ꝑ h̄ ꝙ vinū eſt i amphora ſic in loco ꝓprio ꝑ ſe. ḡre dico ꝙ aliḋ eſt eē in ſeipſo ꝑ ꝑtē. ⁊ aliḋ ē eē i ſeipſo ꝑ accñs ſʒ ꝙ phs loqtur h̄ de ieē i ſeipſo ꝑ accñs. qm̄ eē i ſeipſo ꝑ accñs eſt eſſe in ſeipſo ꝑ h̄ ꝙ totalť aliḋ qḋ nō ē illḋ ipſ nec ꝑs ei⁹ ē in ipo ꝑ ſe: ⁊ illo mō loquēdo nō eſt veꝝ dicē ꝙ aliqd qḋ ieſt ſm ꝑtē: ineſt ſm accñs. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ phūs intelligit ꝙ impo^le eſt aliqd eē i ſeipſo ṗ tanq̈ʒ in loco ꝓprio. vñ per ṗmū intelligit ꝓpriū ſeu adequatū. Unde phūs vult ꝙ nihil eſt in ſeipſo per accidens tanq̈ʒ in loco ꝓprio. i. adequato.

¶ Qḋ aūt Zeno oppoſuit: q: ſi loc⁹ ē aliqd in aliq̄ erit: ſoluē nō ē difficile. Nihil eniʒ ꝓhibet in aliquo eſſe ṗ locū: nō tñ in illo ſic i loco: ſed ſic ſanitas qdē i calidis ⁊ humidis: calor autē in corpe ſicut paſſio eſt. Quare non neceſſe eſt in infinituʒ abire.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑs ṗncipalis huius capľi. in qua phūs remouet quaſdā dubitationes que faciūt dubitare de eē loci. ⁊ ꝯtinet duas particulas ſm duas dubitatiōes quas ſoluit. Scḋa ibi [Illud autē manifeſtū.] ¶ In ṗma igitur ꝑticula poniť ṗma dubitatio. que eſt dubitatio ʒenonis. ⁊ eſt talis. ſi locus eſt. neceſſe eſt ut ſit in aliquo: ſʒ oē qḋ eſt in aliquo. eſt in loco. ⁊ ideo ſi loc⁹ eſt: loc⁹ eſt in aliquo loco. ⁊ eadē ratiōe ille loc⁹ eſt in loco ⁊ ille in alio ⁊ ſic erit ꝓceſſus in infinitū. ſed hoc eſt ipoſſibile. ergo loc⁹ nō eſt. ¶ Illā dubitationē ſoluit phs. d. ꝙ locus ꝓpri⁹ eſt in aliquo. ſed nō in aliquo ut in loco. ſed eſt in aliquo ſicut ſanitas in calido ⁊ frigido. i. intemperātia calidi cū frigido ⁊ hoc eſt eē in. ſicut accidēs in ſbo. ¶ Hec igitur eſt rñſio phi. ſ.

ꝙ loc⁹ ꝓpꝛi⁹ nō eſt in aliquo ſicut in loco ſed eſt in aliq̄ ſic accn̄s in ſb̄o. ¶ Nōndū ſm ꝯ^{ſem} ꝙ illa ſolutio po^{lis} eſt ſm Ariſtotelē dicētē ꝙ loc⁹ eſt ſupficies coꝛpis ꝯtinētis. ſupficies eni ſoꝛalr̄ i coꝛpe. g ṽo poſuerit locū eē dimēſiōes exn̄tes i qb⁹ diſpōit locatū nō p̄t euadere rōnē ȥenonis. cū igit ſꝫ pb̄ꝫ loc⁹ ſit ſupficies coꝛpis ꝯtinētis: eſt in coꝛpe ꝯtinēte ſicut in ſb̄o. ſi ṽo loc⁹ eēt ſpatiū int̄ latera coꝛpis ꝯtinētis cū illud ſpatiū ſit coꝛp⁹. q2 habet tres dimēſiōes ⁊ oē coꝛp⁹ eſt in loco: ſeq̄tur ꝙ loc⁹ eēt i loco ⁊ ille locus in aliquo alio loco. ⁊ ſic in infinitum.

¶ Illud autem manifeſtū: qm̄ nihil eſt uas ei⁹ qđ eſt in ipſo. Alterū eni p̄mo: ⁊ quod eſt: ⁊ in quo eſt. ꝑꝑ quod nō erit utiqꝫ neqꝫ mā: neqꝫ ſpecies locus ſed alterum aliud ṽo aliquid hoc utraqꝫ eſt ⁊ materia ⁊ forma. Nec quidē igitur ſunt oppoſita.

¶ Hec eſt 1^{a} pticula hui⁹ ptis in qua ſoluit 1^{a} dubitatio. ſ. utrū loc⁹ ſit mā uel forma. vn̄ iſta dubitatio ſic ſoluit ꝙ loc⁹ nō eſt mā nec forma. ⁊ hec eſt vna ꝯ poſitū ſupius ⁊ etiā ꝓbata. tn̄ ph̄us ꝓbat eā hic iſto mō. loc⁹ nō eſt ps locati. ſed tā mā q̄ꝫ foꝛa ſunt ptes locati. g̃ loc⁹ nec eſt mā nec forma. Et ꝙ loc⁹ nō ſit ps locati ꝓbaꝭ ſic. dicē aliqđ eē in loco eſt ſic dicē aliqđ eē in uaſe. ſed uas nō eſt aliqđ illi⁹. g̃ loc⁹ nō eſt aliqđ locati. nō eni ē loc⁹ mā locati nec forma eius. ⁊ ſic patet ꝙ locus nō eſt pars locati. Deinde pb̄s epilogat ſuperius declarata dicēs ꝙ ſupradicta uſqꝫ huc ſunt oppoſita.

¶ Caplm̄ 4^{m} tractatus p̄mi continēs ſuppoſitiones de loco ⁊ quedam pꝛeambula neceſſaria ad inq̄ſitionem diffinitionis loci.

Quid autem foꝛte ſit loc⁹: ſic fiet utiqꝫ manifeſtum. Accipiamus autē de ipſo quecūqꝫ videntur fere ſm ſe ipm̄ ineſſe ipſi. Dignū eſt igitur locū eē p̄mū quod continet illud cuius locus eſt: ⁊ nihil eē rei. Amplius pꝛimum neqꝫ maiorem neqꝫ minorem eē. Adhuc autē neqꝫ deficere vnicuiqꝫ: ⁊ ſeparabile eſſe.

¶ Iſtud eſt 4^{m} capl'ꝫ hui⁹ tractat⁹. in quo pb̄s p̄mittit quaſdā ſuppōnes de loco ⁊ alia neceſſaria ad inueſtigādū diffinitionē loci. Et cōtinet tres partes p̄n^{les}. q2 i p̄^{a} pb̄s narrat q̄ſdā ſuppōnes de loco ⁊ c̄. In 2^{a} ibi [Suppoſitis autē his.] Narrat ph̄us qualis debet eē diffō loci ex dictis ſuppōnib⁹ inueſtigāda. In 3^{a} ibi [Pꝛimū qdē igit.] p̄mittit pb̄s quedā alia neceſſaria ad inueſtigādū diffōnē loci. ¶ Pꝛia ps pōt diuidi in qnqꝫ pticulas ſm numerū quinqꝫ ſuppōnū ſeu ꝯditionū loci. ¶ In p̄^{a} igit pte p̄ncipali hui⁹ capl'i pb̄s narrat quaſdā ſuppōnes de loco: ⁊ ſunt qnqꝫ. Et dicit ꝯ^{ſem} h̄. ſ. ꝙ illa q̄ ſunt eētialiter in loco ⁊ ꝑ ſe: ſunt qnqꝫ. Pꝛima igitur ſuppō eſt ꝙ loc⁹ cōtinet locatū ⁊ nihil ei⁹ ē: ita ꝙ nec ē ps locati: nec accn̄s ei⁹. ¶ Unde notādū ſm ꝯ^{ſem} ꝙ per illā ſuppōnē loc⁹ differt a forma ⁊ a uacuo. qm̄ ꝑ h̄ ꝙ loc⁹ nō eſt aliqđ locati differt locus a forma q2 forma eſt ps. ⁊ ꝑ h̄ ꝙ loc⁹ ꝯtinet locatū differt loc⁹ a uacuo. ¶ Scđa ſuppō eſt ꝙ loc⁹ eſt equalis locato. Pꝛo qua ſuppōne eſt itelligēdū ꝙ loc⁹ eſt ſupficies coꝛpis locantꝭ per quā coꝛpus locās ꝯtiguatur coꝛpi locato. Un̄ coꝛp⁹ locatū ꝯtiguaꝭ coꝛpi locāti. ſed ꝯtigua ſunt quoꝝ ultima ſūt ſil' vnū ultimū. igiꝭ coꝛpis locātis: qđ ultimū ē uerſus locatū: eſt ſil' cū ſupficie coꝛpis locati. ſed ſupficies eſt idiuiſibilis quātū ad ꝓfunditatē. g̃ cū ſupficiēs coꝛpis locati ⁊ ſupficies coꝛpis locantꝭ ſunt ſil': tātū occupabit vnū illoꝝ i q̄ꝫtū occupāt ambo. q2 idiuiſibile additū idiuiſibili ex ea pte qua utrūqꝫ eſt indiuiſibile nō facit maius. Cū igiꝭ ſupficiēs locātis ſit loc⁹: ⁊ illa ſupficies ſit equalis ſupficiei coꝛpis locati terminātis ipꝫ: per ꝯſequēs eſt equalis coꝛpi locato: ⁊ ſic ſeq̄tur ꝙ loc⁹ ſit equalis locato. ¶ Intelligēdū ꝙ loc⁹ nō eſt equalis locato ſm oēs dimēſiōes. q2 loc⁹ nō habet niſi duas dimēſiones. ſ. longitudinē ⁊ latitudinē. ⁊ iō loc⁹ eſt equaliſ locato ſm duas dimēſiones tm̄. ſ. ſm lōgitudinē ⁊ latitudinē: nō aūt ſm ꝓfūditatē. ¶ Tertia ſuppoſitio eſt ꝙ loc⁹ eſt ſepabilis a locato. q2 q̄ꝫuis locus ꝯtineat locatū. ⁊ ꝑꝑ h̄ nō dicaꝭ differre a locato. tamē loc⁹ eſt ſepabilis a locato. ⁊ in h̄ differt locus a mā ⁊ a forma. ¶ Sed h̄ dubitaꝭ q2 mā eſt ingenerabilis ⁊ incoꝛruptibilis. ut patet ex p̄ libꝛo. ſed incoꝛruptibile pōt ſepari a coꝛruptibili. igitur mā eſt ſepabilis a re cuius eſt mā: ⁊ ſic loc⁹ nō differt a mā per h̄ ꝙ eſt ſepabilis a locato: imo ꝑ hoc ꝯuenit cū mā. ¶ Ad hoc dubiū dicūꭞ aliqui ꝙ mā pōt cōſiderari dupl'r. ſ. uel ſm eētiā: uel ſm eſſe: ⁊ vn̄ mā ſm eētiā ſuā eſt ingn̄abilis ⁊ incoꝛruptibilis. ⁊ iō ſm eētiā ſuā remanet coꝛrupto cōpoſito ⁊ ſic eſt ſepabilis a cōpoſito. ſꝫ ſm eē ſuū mā gn̄aꭞ ⁊ coꝛrūpiꭞ. ⁊ ſic mā nō remanet ſm eē ſuū coꝛrupto cōpoſito. ſed loc⁹ ſm eſſe ſuū ſepatur ab eo cuius eſt. Et hec eſt dr̄ia inter mām ⁊ locū. q2 loc⁹ ſeparaꭞ ſm eſſe ſuū ab eo cui⁹ eſt. ⁊ mā nō. Sed illa rn̄ſio nō ualet q2 ipo^{le} eſt mām manē niſi in ſuo eē. q2 oē qđ manet habet eē. dicere igiꭞ ꝙ mā manet ſm eētiā nō ſꝫ eē. hoc eſt dicere. ꝙ eē manet ⁊ nō manet. q2 ſi nō maneret ſm eē tunc coꝛrūpereꭞ: ⁊ ſic nō maneret. ¶ Itē eſſe māe: aut eſt mā: aut aliđ a mā. ſi eſt mā. igiꭞ ſi manet ſm eſſentiā manet ſm eē. cū eē māe ⁊ ſua eētia ſunt idē. ſed ſi illđ eſſe ſit aliqđ aliud a mā: ul' eſt ſb̄a: aut accn̄s: non accn̄s: q2 nō q̄ꝫtitas nec qualitas ⁊ c̄. nec ſb̄a q2 tūc eēt forma uel cōpoſitū. nō cōpoſitū certū eſt. nec eſt foꝛa q2 tūc foꝛa eēt ſepabilis a re cui⁹ cōtrariū dicꭞ pb̄s dicēs ꝙ ꝑ h̄ ꝙ loc⁹ eſt ſepabilis differt tā a mā q̄ꝫ a forma. Iō dicēdū eſt pꝛo intētiōe ph̄i ꝙ loc⁹ ē ſeparabilis a locato. q2 nō eſt in locato ſed i locante. ⁊ ō nō eſt in eo cui⁹ eſt loc⁹. ſꝫ mā ⁊ forma ſunt itrinſeca rei cui⁹ ſunt mā ⁊ forma. Uel pōt dici ꝙ locus eſt ſepabilis a locato ſic ꝙ locatū pōt manere q̄ꝫuis nō maneat in eodē loco. ⁊ in hoc differt loc⁹ tā a mā q̄ꝫ a forma. q2 hoc cōpoſitū non pōt manere ſine hac mā ⁊ ſine hac forma. ſed hoc locatū pōt manere ſine hoc loco. ⁊ ſm aliquos iſte locus pōt manere ſine h̄ locato. q2 diuerſa coꝛpora poſſunt ſibi inuicē ſuccedere in eodē loco. uerūtamē ſi diuerſa coꝛpa nō poſſunt ſibi inuicē ſuccedere in eodē loco ſicut ueri⁹ credo. tūc dico ꝙ ille loc⁹ eſt ſepabilis a locato. q2 locatū pōt manere ſine loco in quo eſt. ſed ſepatio loci a locato eſt ei⁹ coꝛruptio ſicut in alijs patet. q2 aliqđ accidēs dicit eē ſeparabile a ſuo ſubiecto. quīn ſubiectum poteſt manere ſine illo accidente. ſed ſeparatio accidentis a ſubiecto eſt coꝛruptio accidentis.

¶ Adhuc autem omnem locum habere ſurſum ⁊ deorſum.

¶ Quarta ſuppō ſeu cōditio eſt illa. ꝙ ois locus habet ſurſum ⁊ deorſū: ita ꝙ differētie loci ſunt ſupi⁹ ⁊ iferi⁹. ⁊ ſm ɔ͛cem per hoc differt loc⁹ a vacuo qꝛ in vacuo nec eſt ſuperius nec iferius naturaľr.

¶ Et ferri nã ⁊ manē vnūqdꝗ corpoꝝ in proprijs locis. hoc autem facere ſurſum aut deorſum.

¶ Quinta ſuppō de loco eſt illa ꝙ vnūqdꝗ corpus nãle nãliter ferť in ſuū locū ⁊ nãliter qeſcit in illoꝛ ut leuia ſurſū ⁊ grauia deorſū. ⁊ ħ demōſtrat ꝙ locus nō eſt vacuū. ⁊ dicit ɔ͛or ꝙ vacuū nō fač motū in actu. ſed loc⁹ facit motū in actu ita ꝙ ē cã finalis ei⁹ ut dicit ɔ͛or. ¶ Intelligēdū ꝙ iſtā ſuppō ſine ꝑprietas ultima nō eſt cōis oi loco ſed ēſt cōis oi loco ex quē eſt corp⁹ qđ natū eſt eſſe in eo. ⁊ ita iſta ꝑprietas nō cōpetit loco corpis celeſtis. ſꝫ ſolū cōpetit locis corpoꝝ gñabiliū ⁊ corruptibiliuꝫ. ¶ Intelligēdū etiā ꝙ per illas ſuppōnes remouētur falſe opiones de loco. Uñ tres erãt errores circa locū. vn⁹ error erat ꝙ loc⁹ eſt mã. ſecundus erat ꝙ loc⁹ eſt forma. terti⁹ vo ꝙ loc⁹ eſt ſpatiū iter corporis ɔtinētis latera. vñ p ħ ꝙ loc⁹ cōtinet ⁊ nō eſt ps: habeť ꝙ loc⁹ nō eſt forma. qꝛ foꝛa eſt ps. ⁊ per ħ ꝙ loc⁹ eſt ſepabilis a re habeť ꝙ loc⁹ nō eſt mã. ⁊ per ħ ꝙ loc⁹ habet ſurſū vľ deorſū. ⁊ etiã p ħ ꝙ corpa nãlia mouentur ad ſua loca ⁊ quieſcūt i illis habeť ꝙ loc⁹ nō eſt ſpatium inter latera corporis continentis nec vacuum.

¶ Suppoſitis autē his reliq̃ conſiderãda. opꝫ autē tētare itentionē ſic fieri: ut quid ſit reddatur: ⁊ quecūꝗ oppoſita ſoluanť ⁊ que vidētur loco ineſſe inſint: ⁊ ampli⁹ diſcolie cã ⁊ oppoſitorū circa locū manifeſta erit. Sic enim utiꝗ pulcherrime demonſtratur vnumquodꝗ.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps pñˡⁱˢ hui⁹ capľi in qua narrať qualis debet eē diffō loci ex ꝑdictis ſuppōib⁹ ineſtiganda. ⁊ narrat pħs q̃tuoꝛ que reqruntť ad ħ ꝙ diffō loci ſit pfecta ⁊ cōplete ineſtigata. Quoꝝ pᵐ ē ut p illã diffōnē oñdať qd ſit loc⁹. 2ᵐ eſt ut p illā diffinitionē ſoluanť oēs difficultates ⁊ queſtiōes circa locū. 3ᵐ eſt ut p illā diffōnē appeat cã pp quā ꝑprietates ⁊ accñtia q̃ ſenſibiľr appent ineſſe loco inſunt ei. qm̃ p diffōnē pfectā debent appere cãe ꝑprietatū ⁊ accñtiū ſenſibiliū q̃ iſunt diffinito. 4ᵐ ē ut p illā diffōnē pateat cã difficultatꝫ ⁊ diſcordie i opionib⁹ circa locū. ⁊ qñ habeť talis diffō tūc pulcherrime diffiniť vnūqdꝗ. ¶ Notãda ſūt ħ tria ſm ɔ͛cem. Primo circa 3ᵐ q̃ſitū eſt notãdū ſꝫ ɔ͛cem ꝙ diffōnes cōplete ſūt inate reddē cãs oiuꝫ accñtiū in re exñtiū. ſꝫ nō ɔuertiť. ſ. ꝙ oē ex q̃ redduntť cãe accñtiū eſt vera diffō. ⁊ iō extimať ꝙ hec ē regula deſtrucēs diffōnes nō vificãs. hec ɔ͛or. Unde bñ ſeqtur deſtructiue. ſi aliqd nō reddit cãs accñtiū exñtiū in re illđ nō eſt diffō. ſꝫ nō ſequiť affirmatiue. vꝫ. ꝙ ſi aliqd reddit cãs accñtiū ꝙ pp ħ illđ ſit diffō. Et itelligo ꝙ p diffōnē cōpletā reddanť oēs cãe accñtiū ēēntialiū q̃ iſūt diffinito. q̃ qdē accñtia pñt demōſtrari de diffinito p iſtā diffōnē tanq̃ p mediū: et ſi cãe accñtiū p accñs q̃ inſunt diffinito ɔtingēter nō cogſcitur p diffōnē cōpletā. ¶ Scđo eſt notãdū circa 4ᵐ reqſitū ſm ɔ͛cem ꝙ ħ eſt ꝑpriū reꝝ diffinibiliū diffiniri. ſ. ut p eaꝝ diffōnē appeat cã difficultatꝫ ⁊ ſoluãtur oēs difficultates ⁊ obiectiōes circa diffinitū. Et itelligo p diffōnē cōpletā illđ p qđ pñt ſolui oēs difficultates q̃ accidūt pp ignorãtiã diffōnis. nō tñ credo uľr ꝙ oēs difficultates poſſūt ſolui cognita diffinitione. ¶ Tertio eſt notãdū ſꝫ ɔ͛cem ꝙ illa tria. ſ. ꝙ p diffōnē ſoluanť queſtiōes accñtes circa diffinitū: ⁊ per diffōnē appeant cãe accñtiū. ſ. ſenſibiliū in diffinito: ⁊ ꝙ p diffōnē appeant difficultates q̃ accidūt circa diffinitū. Iſta tria ſūt neccia in diffōne q̄rēda i ħ loco: qm̃ ſi vnū illoꝝ diminuiť: aut oino nō erit diffinitio: aut ſi erit: pfecta nō erit. hec ɔ͛or.

¶ Primū quidē igiť opꝫ intelligere ꝙ nō quereret locus: niſi motus aliqs eēt ſm locū. pp hoc eni ⁊ celuꝫ maxime in loco eſſe opinamur: qꝛ ſemp in motu eſt. Huiuſmodi aūt aliđ qdē eſt loci mutatio: aliud vo augmētū ⁊ decremētū. Et nãꝗ in augmēto ⁊ decremento trãſmutatur: ⁊ qđ prius erat hic iterum tranſmutatū eſt in maius aut minus.

¶ Hec ē 3ᵃ ps pñˡⁱˢ hui⁹ capľi. i q̃ ꝑmittunť q̃dã neceſſaria ad iueſtigãdū diffōnē loci. ⁊ ɔtinet q̃tuoꝛ ptičlas: qm̃ i pᵃ pħs narrat qđ mot⁹ fač ſcire locuꝫ eē. i 2ᵃ ibi Eſt aūt qđ moueť. pħs ꝑmittit qđdã neccīū qđ ē q̃dã diſtictio motˡⁱˢ. i 3ᵃ ibi Qm̃ autem dicim⁹. Poniť 3ᵐ neccīū qđ ē q̃dã diuiſio de loco. i 4ᵃ ibi Cū qdē igiť. Premittiť 4ᵐ neccīū. ⁊ eſt ꝙ loc⁹ nō ē ɔtinu⁹ cū illo qđ ē i loco. ſꝫ ē ɔtinēs diſcī. ¶ In pᵃ igiť ptičla hui⁹ ptis pħs narrat qđ mot⁹ fač ſcire locū eē. ⁊ dič ꝙ mot⁹ localis fač ſcire locū eē. qm̃ ſi nō eēt mot⁹ localis nō pcipeť locū eē. ⁊ ꝑpter ħ opinanť antiq ꝙ celū maxie ſit i loco qꝛ celū ſemp moueť. Siľr mot⁹ augmētatiōis ⁊ diminutiōis fač ſcire locū eē. qꝛ qđ augmētať ⁊ ēt qđ diminuiť mutat ſm locū. ſic igiť appet q̃ mot⁹ faciūt ſcire locū eē qm̃ mot⁹ localis ⁊ mot⁹ augmētatiōis ⁊ diminutiōis faciūt ſcire locū eē. ¶ Notãda ſūt ħ duo ſm ɔ͛cem. Primo ꝙ pħus dicit motū facē ſcire locū eē ⁊ nō qetē lꝫ utraꝗ ſignificēt locū eſſe. qꝛ mot⁹ ē notioꝛ qete. qꝛ qes ē ꝑuatio: ⁊ mot⁹ ē habitus. ¶ Scđo ē nõndū ſm ɔ͛cē ꝙ auicēna opinat⁹ ē ꝙ celū nō moueť i loco. qꝛ qđ moueť i loco d̄bet mutare locū ſm totū: ſꝫ celū nō mutat locū ſꝫ totū iō dixit ꝙ celū nō moueť i loco. Alij vo dixerūt celū moueri ſm ptē: nō aūt ſm totū. Cōtra q̄s dicit ɔ͛or ꝙ ponē celū moueri ſꝫ ptē ⁊ nō ſꝫ totū ē iopinabile. ⁊ iō negauit ſeno ipꝫ moueri ut poſtea diceť. ¶ Intelligēdū tñ ꝙ celū moueť ſꝫ ptē ⁊ ſꝫ totū. qm̃ celū ſm ſe totū mutat locū ſm formaꝫ non ſm ſubiectū. ſed partes celi mutant locū ſꝫ formã ⁊ ſm ſbm ut patet ſexto huius.

¶ Eſt aūt qđ moueť: aliđ quidē per ſeipſuꝫ actu: aliud vo ſm accñs. Ipſius autē qđ ſm accidēs eſt: alia quidem contingētia moueri per ſe: ut ptes corporis: ⁊ in naui clau⁹. Alia vo nō cōtigētia: ſed ſp ſm accñs: ut albedo ⁊ ſcia. Hec eni ſic tranſ-

mutant locū:q2 id in quo ſunt trāſmutaſ.

Hec ē 2ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑn^lis huiꝰ capl'i.i q̄ ꝓmittit 2^m nec̄cīu ad iueſtigādū diffōnē loci qḋ ē qdā diſtī ctio motꝰ q̄ talis ē. Mot^s qḋdā ꝑ ſe:qḋdā ꝑ accñs Mot^s ꝑ accñs ē dupl'r.qḋ dā qḋ ē aptū natū per ſe moueri.ut ꝑs corꝑis z clauus fixꝰ in naui.ſi eni ſe paraſ:pñt ꝑ ſe moueri. Et qḋdā ē mot^s ꝑ accñs qḋ ſ.ipoſſ'e ē moueri ꝑ ſe. z hꝰ ſūt accñtia.q2 accñtia nō pñt ſeꝑari a ſb̄o. Uñ dic̄ ꝯ^tor ꝙ illa ē diſpō oium formaꝝ exñtiū in ſb̄o.ſ.ꝙ nō pñt ꝑ ſe moueri. Dic̄ ēt ꝯ^tor ꝙ pħs ꝑ illā diſionē mot^s itēdit inuenire ꝙ motum qḋ de nec̄ite hēt locū:ē motū eēntial'r. z h̄ fec̄ hoīes ꝑcipe locū eē eēntial'r.ſed mot^s ꝑ accñs nō facit ꝑcipe locū eſſe niſi accidentaliter.

Qm̄ aūt dicimꝰ eē ſicut i loco i celo:qa in aere:hic autē in celo:z in aere aūt non oi:ſed ꝓpter ultimū ipſiꝰ:z cōtinēs in ae re eē dicimus.ſi eni oīs aer locus:nō eq̄ lis erit uniuſcuiuſq3 locus z vnumqḋq3 locatum. videtur autē huiꝰ ꝑmū in q̄ eſt.

Hec ē 3ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑn^lis huiꝰ capl'i.i q̄ ponit 3^m nec̄cīu qḋ ē q̄dā diſio de loco.q̄ diſio ē iſta.ꝙ loco rū aliq̄s ꝑmꝰ aliq̄s ſecūdus.i.locorū aliꝰ ē cōis ali us ē ꝓpriꝰ. z res dī eē i loco cōi q2 ē i loco ꝓprio. vbi gr̄a.aliqd dī eē i celo q2 ē i aere. z dī eē i aere ꝑ illā ꝑtē aeris q̄ ꝯtinet locatū: z dī eē i illa ꝑte aeris q2 ē i ultio eiꝰ.ſ3 q2 finis aeris ē dupl'r.ſ. aliꝰ ꝓpriꝰ ut ille q ꝯtinet locatū z nō plꝰ. z aliꝰ cōis ut ille qui ꝯtinet locatū z ēt aliḋ cuiꝰ ē finis totiꝰ aeris.iō pħs decl'at ꝙ finis ul' qḋ ultimū nō eſt locꝰ. z ꝓbat ꝙ nec totꝰ aer nec finis cōis ē locꝰ ꝑmꝰ. z hec eſt 8ª ꝯ̄ huiꝰ libri q̄ ꝓbaſ ſic.locꝰ ꝑmꝰ ē eq̄lis locato. ſ3 nec totꝰ aer nec finis cōis ē eq̄lis locato.ḡ z c̄.ex illa ꝯ̄ne ſ3 expōnē ꝯ^tis deducit alia ꝯ̄.ſ.ꝙ ultimꝰ finis ē locus z h̄ ſic.locꝰ eſt equalis locato z ultimꝰ finis ē eq̄lis locato.igiſ ultimꝰ finis ē locꝰ. z ille ſill'ʒ eſt ex duabꝰ affirmatiuis i 2ª figura.q2 locū eē eq̄lē lo cato ē ꝓpriū loco.hec ꝯ^tor.vñ ille ſill'ʒ ē bonus ꝙ̄3 uis ſit ex oībꝰ affirmatiuis i 2ª figura q2 termi ſill'i ſūt ꝯuertibiles.Aliā expōnē ponit ꝯ^tor.ſ. ꝙ pħus nō intēdit decl'are ꝙ ꝑmꝰ locꝰ.ſ.ultimꝰ finis aeris ſit locꝰ in rei vitate.ſed intēdit decl'are ꝙ q ponit lo cū eē ultimū finē cōcediſ ei illa ꝓpō.ſ.locū eē eq̄lē locato z nō negaſ ei ſic accidit dicētibꝰ locū eſſe to tū aerē. z per hoc intendit notificare ꝙ illa oīa ꝑn cipia non conceduntur niſi ponētibus locū eē ulti mū finē aeris continentis locatum.hec ꝯ^tor.

Cū quidē igiſ nō diuiſū ſit ꝯtinēs ſ3 ꝯti nuū:nō dicimꝰ eē i illo ſicut in loco:ſ3 ſic̄ ꝑs in toto.cū ſb̄o diuiſū ſit z cōtactū:in ꝑ mo quodā ultimo cōtinentis quod neq3 ꝑs eſt ipſius quod eſt in ipſo:neq3 maius diſtātia ſ3 eq̄le.In eodē eni ultia ꝯtigētiū

Hec ē 4ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑn^lis huiꝰ capl'i i q̄ pħs ꝓ mittit 4^m nec̄cīu ad iueſtigādū diffōnē loci. z eſt ꝙ locꝰ nō ē ꝯtinuū locato ſ3 ē diuiſū ab eo.i.ꝙ locꝰ de bet eē ꝯtinēs diuiſū.hec ꝑticl'a ꝯtinet duas ꝑtes q2 i ꝑª narrat illḋ qḋ ꝓbare itēdit. In 2ª ibi Et cū cō tinuū. decl'at intētū. In ꝑª igiſ ꝑte huiꝰ ꝑticl'e narrat pħs.d.ꝙ cū ꝯtinēs nō fuerit diuiſū a cōtē to.ſ3 ꝯtinuū nō dī cōtētū eē i illo ſic̄ i loco.ſed ſicut ꝑs i ſuo toto:q2m̄ ubi cōtinēs ē ꝯtinuū ꝯtēto ibi nō ē accipe ultiᵐ i actu.qḋ tñ reqriſ ad locū ut ſup ha bitū ē:ſ3 cū ꝯtinēs fuerit diſū a ꝯtēto tūc ꝯtētū dī eē i ꝯtinēte ſic̄ locatū i loco. Nōndū ſ3 ꝯ^tem hic ꝑ ꝙ Ari.ꝑ hūc ſmonē itēdebat diſtiguē iter loca tū eē i corꝑe qḋ ē ubi eiꝰ z ꝑtes eē i toto. hec ꝯ^tor z itelligiſ ꝙ ubi ipſꝰ locati ē corpꝰ locās z ꝯtinens lo catū.nec ē neꝝ ꝙ corpꝰ locās ſit neꝝ ubi de ꝑdica mēto ubi.nec h̄ intēdit ꝯ^tor. Nōndū 2º ſm ꝯ^tes ꝙ ꝯtinēs dī de tribꝰ.ſ.de fine ꝯtāgēti.i.de fine tan gēte ſeu imediato.dī ēt de fine z nō ꝯtāgēti.i.de fi ne mediato nō tāgēti. z ēt dī de foīa. Adhuc cōti nēs dī de ꝯtinēti ꝯtinuo. z de ꝯtinenti diuerſo.lo quēdo de ꝯtinēti nō ꝯtiguo nō ē neꝝ ꝙ tale ꝯtinēſ ſit eq̄le locato q2 ultimꝰ totiꝰ ignis ē cōtinēs me:ſ3 nō tāgēs: z iō ultimū ignis nō ē eq̄le mihi:ſ3 de ul timo ꝯtāgēti ē neꝝ ꝙ ē eq̄le ſiue ſit ꝯtinuū ſiue di uiſū:ſed dicē aliqd eē i loco ſic̄ aq̄ in uaſe ē neꝝ de ꝯtāgēti fine z nō ꝯtāgēti:ſ3 nō ē neꝝ de foīa.locus igiſ ꝓpriꝰ hēt tres diſpōnes.ꝑª ē ꝙ locꝰ ē ꝯtinēs z ꝑ h̄ diſt locꝰ a uacuo qḋ imaginaſ eē inter ſuꝑficies uaſis ꝯtinētis aquā qḋ imagiaſ eē locū apḋ dicē tes uacuū eē. Alia diſpō eſt ꝙ locꝰ eſt ꝯtinēs ime diatū locatū ſiue cōtāgēs locatū: z hec ꝓprietas ꝯuenit loco ꝓprio nō cōi. Alia ē ꝙ res ē in loco ſic̄ aqua in uaſe.i.locꝰ debet eē ꝯtinēs diuiſum: z hec diſpō ē cōis loco ꝓprio z loco cōi:ſed nō cōpetit forme nec toti ꝯtinuo cōtangenti partē nec ſuꝑfi ciei contangenti partes corporis adinuicem.

Et cū cōtinuū qdē ſit:nō in illo moueſ ſed cum illo. Diuiſum autē in illo. Et ſi ue moueatur cōtinēs ſiue nō:nihil minꝰ.

Hec ē 2ª ꝑs 4ᵉ ꝑticl'e 3ᵉ ꝑtis ꝑn^lis huiꝰ capl'i. i qua declaraſ ꝙ locꝰ eſt ꝯtinēs diuiſū a locato ſic ꝙ nō eſt ꝯtinuū cū locato z hec eſt 9ª ꝯ̄ huiꝰ libri q̄ ꝓbaſ dupl'r.ꝑ ſic.illḋ qḋ eſt ꝯtinuū alicui nō moueſ i eo ſed cū illo.ſed locatū pōt moueri in loco.ḡ locꝰ nō eſt ꝯtinuū locato. z cū locus ꝯtineat locatū ſeqtur ꝙ locus eſt cōtinēs diuiſum a locato.

Amplius cum nō diuiſum ſit:ſic̄ ꝑs i to to dicit ut ſicut in oculo viſus: z in corꝑe manus.cum autē diuiſum eſt:ut in cado aqua: z in ſcipho vinum. Manꝰ qdē eni cum corꝑe mouetur:aq̄ autē in cado.

Scdo ꝓbaſ eadē ꝯ̄ ſic.qñ cōtentū nō eſt diuiſum a continēte tunc dicitur eſſe in eo ſicut pars in to to ut viſus in oculo z manus in corpore:ſed qñ cō tentū eſt diſū a cōtinēte tūc diciſ eſſe in eo ſicut aq̄ in uaſe z non ſicut ꝑs in toto.ḡ ſi locatū ſit in loco ſicut aqua in uaſe z nō ſicut pars in toto:ſeqtur ꝙ locus eſt ꝯtinens diuiſum a continente.

Capl'm qntum ꝑmi tractatus in quo ex ꝑdictis in ueſtigatur z ꝯcluditur diffinitio loci.

Iam igitur manifeſtū ex his qd lo cus eſt. Uere eni q̄tuor ſunt:quo rum nec̄e eſt cū vnū aliqḋ eē:aut eni forma aut mā eſt:aut ſpatiū aliquod in medio extremoꝝ:aut extrema:ſi non eſt ſpatium ullum preter impoſiti corpo ris magnitudinem.

Iſtud ē qntū capl'm huiꝰ tractatꝰ i q̄ ex ꝑdetermi-

natio īueſtigaꝭ ꝛ ꝯcludiꝭ diffō loci de loco. iſtō ca pl'm ꝯtinet duas ptes ꝑncipales qm̄ i pᵃ declaratur gd nō eſt loc⁹. Jn 2ᵃ ibi⌊ Si igiꝭ nihil hoꝝ triū. ⌋ Declarat gd ē loc⁹. pᵃ ps ꝯtinet 4ᵒʳ pticl'as qꝛ in pᵃ poniꝭ diſio q̈drimēbris i cui⁹ aliq̄ mēbro opꝫ locū ꝯtineri. Jn 2ᵃ ibi⌊ Eoꝝ āt. ⌋ ꝓbat ꝙ loc⁹ nō ē foꝛa. Jn 3ᵃ ibi⌊ ſꝫ ex eo qō mutaꝭ. ⌋ ꝓbaꝭ ꝙ loc⁹ nō eſt ſpatiū ul' dimēſio iter latera corporis ꝯtinenꝭ. Jn 4ᵃ ibi⌊ Et mā. ⌋ ꝓbaꝭ ꝙ loc⁹ nō ē mā. ℭ Jn pᵃ igiꝭ pticl'a hui⁹ ptis poniꝭ talis rō. loc⁹ ul ē mā ul' ſpatiū iter extrēa corpis ꝯtinēꝭ. ul' ſi nullū tale ſit ſpatiū iter extrēa corpis ꝯtinēꝭ ꝑter magnitudinē corporis ꝯtēti opꝫ dicē ꝙ extrēa corpis ꝯtinētis ſint loc⁹. hec igiꝭ ē diſio. loc⁹ aut ē mā ul' foꝛa aut ſpatiū iter latera corpis ꝯtinēꝭ ſeu ulti͞ᵐ corpis ꝯtinēꝭ

ℭ Horū autē qō tria nō cōtigat eē: manifeſtū ē. ſꝫ ꝑꝑ id qō cōtinet: videꝭ forma eſſe. Jn eodē eni ſunt extrema ꝯtinētis ꝛ contēti. Sūt qdē igiꝭ utraqꝫ termi: ſꝫ nō eiuſdē ſꝫ ſpēs qdē rei: loc⁹ āt cōtinētis corpis.

ℭ Hec ē 1ᵃ pticl'a pᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ caplī i q̄ ꝓbaꝭ ꝙ loc⁹ nō ē foꝛa. ꝑ tn̄ pħs ponit ſilītudinē iter locū ꝛ formā ex q̄ ſilītudie appet ꝙ loc⁹ eſt foꝛa. ſilītudo igiꝭ ē talis qm̄ foꝛa ꝯtinet ꝛ loc⁹ ꝯtinet. ꝛ ꝑꝑ hāc ſimilitudinē iter locū ꝛ formā appet ꝙ loc⁹ ſit foꝛa: ſꝫ rō illa nō ualet qꝛ loc⁹ ꝯtinet tanq̄ꝫ termin⁹ extrīſec⁹ ad locatū: ſed foꝛa ꝯtinet tanq̄ꝫ termin⁹ extrīſecus. vn̄ ꝓbat pħs ꝙ loc⁹ nō ē foꝛa ſic. loc⁹ ē terminꝰ corpis ꝯtinētis ꝛ locātis. ſed foꝛa ē terminᵃ locati ꝛ ꝯtēti: ꝗ loc⁹ nō ē forma. ꝛ hec eſt vna ꝯ̄ ſupi⁹ poſita ꝛ ꝓbata. vꝫ. ꝯ̄ 4ᵃ. ꝛ credo ꝙ pħs ꝑ forma h̄ nō ītelligat formā ſbalē q̄ ē altera ps cōpoſiti: ſed intelligit figuram uel ſuperficiem corporis locati cōtinētē ipm locatum. ꝛ ſic innuit ꝯᵗᵒʳ.

ℭ Sed ex eo qō mutaꝭ multonēs manētē ꝯtinēte cōtētū ꝛ diuiſū: ut ex uaſe aq̄: ipm mediū videtur eſſe aliqō ſpatiū: tanq̄ꝫ aliquid ſit preter corpus qō transfertur.

ℭ Hec ē 3ᵃ pticl'a pᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ caplī. i q̄ ꝓbaꝭ ꝙ loc⁹ nō ē ſpatiū iter latera corpis ꝯtinētis. ꝛ ꝑ pōit rōnē ul' ſilītudinē ꝑꝑ quā ꝑt appere ꝙ loc⁹ ē ſpatium. 2ᵒ ſoluit illā rōnē. 3ᵒ vo ꝓbat ꝙ loc⁹ nō ē ſpatium. ꝛ ſm h̄ iſta pticl'a ꝯtinet tres ptes. qꝛ i pᵃ ponitur rō ꝓbās ꝙ loc⁹ ē ſpatiū. Jn 2ᵃ ibi⌊ Hoc autem nō ē. ⌋ Soluit illā rōnē. Jn 3ᵃ ibi⌊ Si eni aliqd. ⌋ ꝓbaꝭ ꝙ loc⁹ nō ē ſpatiū. ℭ Jn pᵃ igiꝭ pte hui⁹ pticule poniꝭ ſilītudo iter locū ꝛ ſpatiū ex q̄ ſilītudie appet ꝙ loc⁹ ē ſpatiū ſeu dimēſio iter ſupficies corpis extrīſeci. vbi gr̄a. dimēſio q̄ ē iter ſupficies uaſis. iſta eni opio ē magis appenſ q[...]ūi ē ꝙ aliqd eē i loco ē ſic aq̄ꝫ eē i amphora ul' cipho. ſed utrū loc⁹ ſit ſupficies ciphi aut uacuū qō itercipiꝭ inter ſupficies ciphi bēꝑſcrutatiōnē. qm̄ ſilītudo ꝓpꝭ quā extimaꝭ ꝙ loc⁹ ē ſpatiū talis ē qꝛ loc⁹ extimaꝭ eē imoˡⁱˢ ꝛ manēs idē: exeūte vno corpe a loco ꝛ alio igrediēte. extimaꝭ eni ꝙ i eodē loco ſꝫ numerū i q̄ nūc ē aq̄ poſtea erit aer. Jllō igiꝭ i q̄ recipiūtur diuerſa corpa ſucceſſiue vꝫ eē loc⁹ ſꝫ eadē diſtātia iter latera corpis ꝯtinētis videꝭ manē cōtinue i diuerſis corpib⁹ ſibi iuicē ſuccedētib⁹ i eodē loco ꝛ qn̄ aq̄ exīs i cipho trāſferꝭ ad aliū locū ꝛ aer intrat: eadē diſtātia vꝫ ꝑmanē iter latera ciphi. ꝛ illa diſtātia recipiunꝭ diuerſa corpa ſucceſſiue. ꝛ ꝑꝑ illā ſilītudinē vꝫ ꝙ loc⁹ ſit ſpatiū ſiue diſtātia iter latera corpis ꝯtinētis. Un̄ rō ꝑt fieri ſb hac foꝛa. illō qō ē manēs idē nūo ꝛ recipit diuerſa corpa ſucceſſiue vꝫ eē loc⁹. ſed int' latera corpis ꝯtinētis eſt qōdā ſpatiū manēs idē nūo i q̄ recipiunꝭ diuerſa corpa ſucceſſiue. ꝗ vꝫ ꝙ ſpatiū inter latera corpis ꝯtinētis ſit loc⁹. Un̄ iſti antiq extimabāt ꝙ int' latera corpis ꝯtinētis ē qōdā ſpatiū dimēſionatum manēs ꝛ hn̄s alias dimēſiōes a dimēſiōib⁹ locati. ꝛ dixerūt ꝙ ſpatiū illō ē loc⁹. ℭ Jntelligēdū ꝙ illa opio ē magis appens ꝛ ē opio vulgaris. ſ. ꝙ loc⁹ ē qōdā ſpatiū iter latera corpis ꝯtinētis. ꝛ illō ſpatiū qdā uocabāt uacuū. qdā vo uocāt illō ſpatium dimēſiōes ſeꝑatas q̄ ſūt lōgitudo. latitudo. ꝛ ꝓfūditas ſine oī corpe nāli. nō eni illō determinat ſibi aliq̄ꝫ qualitatē ſenſibilē nec aliqō corp⁹nāle. ſꝫ ipm recipit diuerſa corpora nālia ſucceſſiue.

ℭ Hoc āt nō ē: ſꝫ ꝯtigēs icidit corp⁹ coꝝ q̄ trāſferunꭍ: ꝛ q̄ ſe apta nata ſunt ꝯtingē.

ℭ Hec ē 2ᵃ ps 3ᵉ pticl'e pᵉ partꭍ ꝑnˡⁱˢ hui⁹ caplī. i qua pħs ſoluit rōne iā poſita. d. ꝙ nō ē tale ſpatiū nec ſūt tales dimēſiōes q̄ ſꝑ maneāt eadē iter latera uaſis q̄ꝫ dimēſiōes locati. vn̄ qn̄ vnū corp⁹ exiꝫt. aliō cōp⁹ igrediꭍ. ꝛ ſic̄ corpa nālia q̄ ſibi iuicē ſuccedūt nō ſūt eadē. ita dimēſiōes int' latera uaſis nō ſunt eedē. q̄ dimēſiōes faciūt latera diſtare. nec ē h̄ corp⁹ qō ſeꝑaꭍ a corpe nāli ſicut illi extimabāt. ſꝫ oīa corpa tāgūt ſe ꝛ nō ſunt ſil' nec diuidunꭍ nec penetranꭍ adiuicē ſic̄ illa opio pōebat. ꝛ h̄ apparet de āphora ꝛ de alijs ut dic̄ h̄ ꝯᵗᵒʳ. Jn h̄ igiꭍ breuiꭍ ꝯſiſtit ſol'o. ſ. ꝙ iter latera corpis ꝯtinētis nō ſūt alie dimēſiōes a dimēſiōib⁹ corpis nālis ꝯtēti int' latera ꝯtinētis. ꝛ diuerſe dimēſiōes diuerſoꝝ corpoꝝ nāliū faciūt ſucceſſiue lat'a ꝯtinenꭍ vniformit' ꝛ eq̄lit' diſtare. ℭ Jntelligēdū ꝙ ꝯᵗᵒʳ iduc̄ h̄ vnā rōnē pħi q̄ i h̄ loco nō haber i trāſlatiōe nr̄a ad ꝓbādū ꝙ loc⁹ nō ē tale ſpatiū. q̄ rō ē illa. ſi loc⁹ eēt tale ſpatiū ſeꝑatū ꝛ abſtractū a q̄litatib⁹ ſēſibilib⁹ cū illō ſpatiū ſi ponaꭍ ſit ſil'e i oīb⁹ ſuis ptib⁹ ſeq̄reꭍ ꝙ qlibet loc⁹ idifferenꭍ eēt loc⁹ nālis cuiuſlibet corpis. qꝛ ex q̄ illō ſpatiū ē ꝯſil'e i oīb⁹ ptib⁹ nō ē maioꝛ rō q̄re vna ps illi⁹ ſit loc⁹ alicui⁹ corpis q̄ꝫ alia. ꝛ ſic loc⁹ ꝓpu⁹ ignis nō magis eēt ſupi⁹ q̄ꝫ iferi⁹. qō ē fl'ſ qm̄ ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ fines corpis diuerſificanꭍ ſꝫ diuerſitatē nārū corporuꝫ. nā i eis iueniꭍ ſupius ꝛ inferius ꝛ ideo illa corpora moueꭍ ad ſua ultima propria ut perficiantur per illa ꝛ ut tangant illa.

ℭ Si aūt aliqd eēt ſpatiū aptū natū ꝛ manēs i eodē loco: īfiniti utiq̄ꝫ eēnt loci. diſtante eni aere ꝛ aqua idē faciēt oēs ptes in toto: quod qdem oīs aqua in uaſe.

ℭ Hec ē 3ᵃ ps 3ᵉ pticule pᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ caplī i qua declaꭍ ꝙ loc⁹ nō ē ſpatiū. ꝛ ꝯtinet duas pticl'as. qꝛ i pᵃ ꝓbaꭍ ꝯ̄ itēta. Jn 2ᵃ ibi⌊ Nō ē āt ali⁹ loc⁹. ⌋ Remoueꭍ qōdā dubiū. pᵃ pticl'a ꝯtinet duas ptes ſꝫ numeꝝ duarū rōnū q̄s adduc̄. 2ᵃ ibi⌊ Sil' autē. ⌋ ℭ Jn pᵃ igiꭍ pte hui⁹ pticl'e pħs ꝓbat ꝙ loc⁹ nō ē ſpatiū. ꝛ hec ē 10ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbaꭍ dupl'r. ꝛ ꝑ ſic. ſi loc⁹ ſit ſpatiū uel dimēſio ſeꝑata ſeq̄tur ꝙ infinita ſūt loca ſil'. ꝯn̄s eſt ipoˡᵉ igiꭍ ꝛ añcedēs. ℭ Circa hāc rōnē pħus ſic ꝓcedit. qm̄ ꝑ ponit illā cōditionalē. ſi loc⁹ ē ſpatiū igiꭍ īfinita loca ſꭍ ſil'. Secū-

do ꝓbat eā ſ3 facilitatē ↄñtis nō ꝓbat q2 eſt maniſeſta ꝑ ſe.igif ↄñam ꝓbat ſic.ſi loc⁹ ſit ſpatiū quale imaginaf iter latera corꝑis ↄtinētis tūc ſic ois aq̄.i.ſicut tota aq̄ eſt in vaſe ſiue in loco ꝑ ſe ita q̄libet ps toti⁹ eēt in loco ꝑ ſe ꝛ in loco alio a loco cuiuſlibet ptis.ſ3 iſinite ſūt ptes toti⁹ ğ infinita eēnt loca ꝑ ſe in qb⁹ recipent ille ptes iſinite locati ſil'.ꝛ oia iſta loca in qb⁹ recipent oēs ille ptes forēt ſil'q2 loc⁹ eſt ſil' cū locato.Qȝ aūt oēs ille ptes i q̈s totū diuidif:eēnt ſil' appet q2 ille ptes eēnt idiſibiles ꝛ indiuiſibile tāgēs idiuiſibile eſt ſil' cū eo.nā idiuiſibile additū idiſibili nō facit illō mai⁹.ꝛ ſic ſegtur ꝙ infinita loca eēnt ſil'.Uñ rō illa fūdaf ſup ſeptē ꝓpōnes.quarū p^a eſt ꝙ ps diuiſa a toto ē ꝑ ſe i loco ſicut ꝛ ip3 totū.ꝛ h̄ appet qm̄ cū ps diuiſa eſt a toto:eſt ꝑ ſe ꝛ adequate in ultimo ↄtinētis diuiſo ab eo ꝛ ꝑ ↄñs ē in loco per ſe.2ª ꝓpō eſt ꝙ due dimēſiones corꝑee nō pñt eē ſil' nec vna pōt igredi aliā niſi vna penetraret aliā.qō patet.nā q2 clauus habet aliā dimēſionē a dimēſioib⁹ ligni nō pōt clau⁹ igredi lignū niſi penetraret lignū.3ª ꝓpō eſt ꝙ loc⁹ ſi ponaf tale ſpatiū cū ſit īmo^{bi⁹} nō pōt penetrari.Ex q̈ ꝓpōne tertia ſegtur q̈rta.ſ.ſi locus ſit tale ſpatiū:eſt neceſſe ꝙ locatū ingrediēs locū vndiq3 penetref.ꝛ h̄ ſegtur q2 ex quo ſpatiū qō ponif eſſe loc⁹ hēt dimēſiōes corꝑeas alias a dimēſiōibus corꝑis locati:nō pōt corp⁹ igredi h̄ ſpatiū niſi dimēſiones corꝑis penetrent vndiq3 a dimēſionib⁹ ſpatij vl' ecōuerſo.q2 ex q̄ ſūt vndiq3 ſil'.ſ.totū cū toto ꝛ ptes cū ptib⁹ op3 alterū penit⁹ penetrari ꝛc. Sȝ dimēſiōes ſpatij nō pñt penetrari:ut patet ꝑ ꝓpōnē 3^{am}.ğ op3 corp⁹ locū penit⁹ ꝛ vndiq3 penetrari.Quīta ꝓpō eſt ꝙ ſi corp⁹ vndiq3 penetretur op3 ꝙ diuidaf i idiuiſibilia.ꝛ hec ꝓpō appet.q2 ſi aliqō diuiſibile ipi⁹ corꝑis maneret nō diuiſū:corp⁹ nō eēt vndiq3 penetratū ſ3 q̄libet ptē.q2 nō eēt penetratū ꝭm illā ptē diuiſibilē q̄ manet.Sexta ꝓpō.idiuiſibilia iter q̄ nō eſt mediū:ſūt ſil' adeq̄te.qō ſic p3.q2 idiuiſibile additū idiſibili nō facit mai⁹.Septima ꝓpō eſt ꝙ ſi loca ſūt ſil':op3 eorū locata eē ſil'.ꝛ h̄ appet ex h̄.q2 locatū ꝛ loc⁹ ſūt ſil'.īō qō ſil' ē cū locato:eſt ſil' cū loco.℄ Ex iſtis ſegtur ꝙ ſi loc⁹ ſit ſpatiū ꝙ iſinita loca ſūt ſil':q2 ſi locus ſit ſpatiū op3 ꝙ corp⁹ igrediēs locū vndiq3 penetref.ꝛ ita oēs ptes corꝑis locati erūt diuiſe ꝛ ꝑ ↄñs eorū loca ſūt ſil' adeq̄te.ſ3 ſic ptes corꝑis ſūt iſinite.ita eorū loca ſūt iſinita.ğ ſi ſint ſil' iſinita loca erūt ſil'.ſil'r adhuc pōt ꝓbari illa ↄña.loc⁹ eſt ſpatium.ğ iſinita loca ſūt ſil'.ꝛ h̄ ſic.ſi loc⁹ ſit ſpatium.ğ hēt tres dimēſiōes.ꝛ ꝑ ↄñs eēt corp⁹.ex q̄ ſegtur ꝙ loc⁹ hēret locū.ꝛ eadē rōne ille loc⁹ hēret alium locū.ꝛ ſic i iſinitū.cū ğ loc⁹ ꝛ locatū ſint ſil'.ſegtur ꝙ iſinita loca erūt ſil'.℄ Notādū eſt ꝙ ↄ^{tor} nō ſolū duc̄ ad h̄ icōueniēs ꝙ ſūt iſinita loca corrñdentia ſil' iſinitis ptib⁹ toti⁹.ſ3 etiā duc̄ ad h̄ ꝙ ſūt iſinita loca eiuſdē corꝑis.ꝛ h̄ ſic.ſi totū ſit i loco hābēte tres dimēſiōes.tūc q̄libet ps toti⁹ erit i loco hñte tres dimēſiōes.ſic loc⁹ ptis erit ali⁹ a loco toti⁹:ꝛ loc⁹ ptis nō ē ps loci toti⁹.cū ğ loc⁹ ptis ſit in loco toti⁹ ꝛ nō eſt in eo ſic ps in ſuo toto.ğ op3 ꝙ locus ptis ſit in loco toti⁹ ſic locatū i loco.eadē rōne loc⁹ toti⁹ erit in alijs dimēſionib⁹ ſic locatū in ſuo loco.ꝛ ille dimēſiōes erūt in alijs dimēſiōib⁹ ſicut locatū in loco.ꝛ ſic in iſi^m.cū ğ locatū ē i loco illo i q̄ ē ſu⁹ loc⁹.ſequif ꝙ eiuſdē corꝑis locati erūt iſinita loca.Qȝ āt dimēſiōes q̄ ſt̄ loc⁹ ptis nō ſint ptes dimēſionū q̄ ſūt loc⁹ toti⁹.ita ꝙ loc⁹ ptis nō ſit ps loci toti⁹:ꝓbat ↄ^{tor} ſic.ſi dimēſiōes q̄ ſūt loc⁹ ptis eēnt ps loci toti⁹.tc̄ ps nō eēt i loco ꝑ ſe.q2 nō eēnt niſi i pte loci:ꝛ ſi ps nō eēt in loco ꝑ ſe.ꝑꝑ h̄ ꝙ locus ptis ē ps alteri⁹ loci:eadē rōne totū nō erit i loco ꝑ ſe q2 loc⁹ toti⁹ ē ps alti⁹ loci.ſ.loci ↄtinētis illō totū.ꝛ ēt illō totū ē ps alti⁹.ſ.toti⁹ mūdi.ꝛ ita ↄtigeret ꝙ nullū totū eēt ꝑ ſe i loco.q2 qōlibet totū ē ps mūdi.ꝛ q̄libet loc⁹ toti⁹ ē ps alteri⁹ loci.ꝛ ſic nihil eēt ꝑ ſe i loco.hoc pōt ſic argui.ſi loc⁹ ſit ſpatiū tūc ſic totū ē i loco ita q̄libet ps toti⁹ erit i loco alio a loco toti⁹.hec ↄña patet ex p̄cedētib⁹.tūc arguif ſic.Loc⁹ ptis ē i loco toti⁹.aut erit i illo ſic locatū i loco.aut ſic ps i ſuo toto.ſi p̄ mō.eodē mō dimenſiōes q̄ ſūt loc⁹ toti⁹ erūt i alijs.ſ.dimēſionib⁹ alteri⁹ toti⁹ cui⁹ illō totū ē ps ſic locatū i loco.ꝛ ſic i iſinitū.ꝛ erūt iſinita loca eiuſdē ut deductū ē.ſi dcf ꝙ loc⁹ ptis ſit i loco toti⁹ ſic ps i ſuo toto.eadē rōne loc⁹ toti⁹ cū ſit i alijs dimēſiōib⁹ erit i illis ſicut ps i ſuo toto.ſed illō qō ſolū ē i loco.q2 ē i loco q̄ ē ps alteri⁹ loci:eſt in loco per ſe.ergo nec ps nec totū eēt ꝑ ſe in loco:ꝛ ſic nihil eſſet per ſe in loco.ſ3 h̄ eſt icōueniēs.ğ ꝛ illō ex q̄ ſegtur.ſ.ꝙ loc⁹ ē ſpatiū.

℄ Sil' aūt erit ꝛ locus trāſmutās q̄re erit loci alius locus.ꝛ multi loci ſil' erunt.

℄ Hec ē 2^a ps iſti⁹ pticle i q̄ ponif 2^a rō ꝓbās ꝙ loc⁹ nō ē ſpatiū int' latera corꝑis ↄtinent̄.q̄ rō eſt talis qm̄ trāſmutato aliq̄ corꝑe:utpute amphora:trāſmutaf illō ſpatiū qō ē iter latera amphore.ſ3 illō ſpatiū ꝭm opiōnē eorū ē loc⁹.ğ loc⁹ ꝑ ſe trāſmutabif localr̄.tale aūt recipif ꝑ ſe i loco.ğ loci erit loc⁹.ꝛ ſic i iſi^m.ꝛ ſic iſinita loca erūt ſil'.℄ Intelligēdū ꝙ illa rō fūdaf ſup q̄nq3 ꝓpōnib⁹ hipotheticiſ.Quarū p^a ē ꝙ ſi ſit tale ſpatiū iter latera corꝑis cōtinētis ſemꝑ manēs idē.op3 illō ſpatiū trāſmutari ad trāſmutationē corꝑis.ꝛ h̄ p3.q2 eadē diſtantia ↄtinue vi ꝛ manere iter latera vaſis vaſe trāſmutato ꝭm locū.℄ Scd̄a ꝓpō ē ꝙ ſi loc⁹ ſit ſpatiū:opotebit aggregatū ex vaſe ꝛ ex aq̄ ꝛ ex ſpatio cōtēto iter latera vaſis qm̄ trāſmutaf recipi i alijs dimēſiōib⁹.i.i dimēſiōib⁹ q̄ ſūt iter latera ↄtinent̄ illud totū aggregatū.℄ Tertia ꝓpō eſt.ꝙ totū aggregatū ex vaſe ꝛ ex ↄtēto ꝛ ex ſpatio exñte int' latera vaſis ſi recipiaf in alijs dimēſiōib⁹ opotebit q̄libet ptē illi⁹ aggregati ꝑ ſe recipi i ptib⁹ illarū dimēſionū i qb⁹ recipif totū.ꝛ h̄ patet ex p̄cedētib⁹.q2 ſi loc⁹ ſit ſpatiū opotebit illō qō recipif in loco diuidi ꝛ penetrari.ita ꝙ ſicut totū ē in illo ꝑ ſe.ita opotebit q̄libet ptē eē i loco ꝑ ſe.℄ Quarta ꝓpō ē ꝙ ſi loc⁹ ſit ſpatiū ꝛ mutef ꝑ ſe ꝭm locū:eadē rōne ſpatiū i q̄ recipif poterit mutari ꝭm locū ꝛ recipief in alio ſpatio.ꝛ h̄ appet ſic.q2 ſic trāſmutato vaſe trāſmutaf ſpatiū iter latera vaſis.ita trāſmutato corꝑe i q̄ recipif vas tranſmutatū:trāſmutaf ſpatiū ↄtētū iter latera ipſi⁹ corꝑis.℄ Quīta ꝓpō ē ꝙ ſi talia ſpatia ſint loca:opotebit illa remanē iter latera corꝑis ↄtinētis.ꝛ ſic cū latera corꝑis cōtinētis trāſferūtur de loco ad locū:illa ſpatia trāſfererent de loco ad locū.℄ Ex qb⁹ ꝓpōnib⁹ ſequif ꝙ iſinita loca erūt ſil'.q2 ex quo illa ſpatia ſūt loca i actu ꝛ ꝑmanētia in quocūq3 iſtāti tpis mēſurant motū ſit trāſmutatio i nouū locū ꝛ iſtātia i tpe ſūt iſinita.ꝛ oia iſta alia manēt ſil' ſic ſpatiū int' latera

uaſis manet uaſe trāſmutato. igitur ſequitur ꝙ in finita ſunt loca ſimul.

¶ Non eſt autē alius locus partis in quo mouetur: cū totū uas tranſmutaꝛ. ſꝫ idē.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis 3ᵉ ꝑticule pᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ huius capl'i in qua pħus remouet qͦddā dubiū tale. qm̄ poſſet aliqs dicē ꝙ ſm opinionē pħi ſequiꝛ ꝙ ſunt īfinita loca ſimul: q2 ꝗlibet ꝑs corpis eſt in loco. ⁊ alia ⁊ alia in alio ⁊ alio loco. cū igiꝛ cuiuſlibet corpis ſint īfinite ꝑtes. ſequiꝛ ꝙ erūt īfinita loca ī qb' locātur iſte ꝑtes corpis. ¶ Iſtā dubitationem remouet pħs dicēs ꝙ nō eſt ali' loc' ꝑtis ꝗ loc' in ꝗ moueꝛ totū. i. ꝗ loc' toti'. ſed idē eſt loc' toti' ⁊ ꝑtis. qm̄ in eodē loco in quo eſt totū ꝑ ſe ſunt ꝑtes ꝑ accńs. nec corn̄dent ꝑtibus loca ꝓpria. q2 loc' ꝓpri' eſt cōtinēs diuiſum. ⁊ ꝑtes ꝯtinui non hn̄t cōtinēs diuiſum eis ꝓprium ⁊ adequatum.

¶ In quo eni eſt cōmutaꝛ aer ⁊ aqua: aut ꝑtes aque: ſed nō in quo fiūt loco: qui ꝑs eſt loci: qui eſt locus totius celi.

¶ Sed adhuc eſt dubiū. q2 ſi nō eſt ali' loc' toti' ⁊ ꝑtis. tūc qn̄ totū trāſmutaꝛ. vbi grā. qn̄ uas plenū aq trāſmutaꝛ ꝑs ut aer aut aq̈ exn̄s in uaſe trāſmutareꝛ ad locū toti' uaſis. qͦd eſt falſū. Hec igiꝛ eſt dubitatio ꝙ ſi ꝑs nō ſit in alio loco a loco toti'. tūc qn̄ totū trāſmutaꝛ ad aliquē locū ꝑs trāſmutareꝛ ad eūdē locū. ⁊ ita aq̈ exn̄s in uaſe trāſmutaretur ad locū toti' uaſis. Hoc remouet pħs. d. ꝙ ꝗuis idē loc' in ꝗ cōmutaꝛ. i. trāſmutaꝛ. ſupple uas uel corp' ī ꝗ eſt aer ul' aq̈ aut ꝑs aque aut aeris. nō tn̄ trāſmutaꝛ ad illū locū q eſt ꝑs loci toti' mūdi. ſ. ad locū toti' uaſis. tanꝗ ſupple ad locū ꝓpriū. ſꝫ tanꝗ ad locū cōez. q2 idē eſt loc' toti' ⁊ ꝑtis. Solutio igiꝛ eſt illa. ſ. ꝙ ꝑs mutaꝛ ad eūdē locū ad quē moueꝛ totū. ſed nō trāſmutaꝛ ad illū locū tanꝗ ad locū ꝓpriū: ſꝫ tanꝗ ad locū cōmunē. Uel forte pħs itelligit ꝙ ꝑtes trāſmutanꝛ ad locū toti' tanꝗ ad locū cōez. ſ. ad ſupficiē imediate ꝯtinētē totū. ſꝫ nō trāſmutaꝛ ad locū q eſt ꝑs loci toti' mūdi. q2 talis loc' nō eſt loc' q eſt ꝑs loci toti' mūdi. ¶ Pro ꝗ intelligēdū ꝙ ponēdo ꝙ loc' ſit ſpatiū. tūc loc' in ꝗ eſt uas eſt ꝑs loci in ꝗ eſt tot' mūdus. q2 ſi tale ſpatiū ponaꝛ. tūc opꝫ ꝙ ſpatiū in ꝗ eſt uas ſit ꝑs ſpatij in ꝗ eſt tot' mūdus. ſꝫ ponēdo ꝙ loc' ſit ultimū corpis ꝯtinētis. tūc nō debet poni ꝙ loc' in quo ē uas ſit ꝑs loci in quo eſt tot' mūdus uel celū. qm̄ ultimū toti' aque in quo eſt terra nō eſt ꝑs concaua orbis lune in quo eſt totus iſte mūdus īferior.

¶ Et materia autem videꝛ utiqꝫ eſſe locus ſi in quieſcenti aliquis cōſideret: ⁊ non in ſeparato: ſed continuo.

¶ Hec eſt 4ª ꝑtic'la pᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui' capl'i in ꝗ decl'aꝛ ꝙ loc' nō eſt mā. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes. qm̄ in pª poniꝛ rō ꝑꝑ quā aliqb' vī ꝙ locus ſit mā. In 2ª ibi [Sed mā.] Probat ꝙ loc' nō eſt mā. ¶ In pma igiꝛ ꝑte hui' ꝑticule pħs inuit duas rōnes ul' ſilitudines ꝑꝑ qͦs vī ꝙ loc' ſit mā. ⁊ ſoluit illas rationes. Pria igiꝛ rō talis eſt. ſic in gn̄atiōe ſbali ē aliqͦd ſbm in ꝗ ſuccedūt ſibi forme ſbales qͦd eſt mā. ita in motu locali eſt aliqͦd vnū in ꝗ corpa ſibi inuicē ſuccedūt qͦd eſt loc'. ⁊ ꝑꝑ hͦ vī ꝙ mā eſt loc'. q2 mā eſt illͦd in quo ſuccedūt ſibi diuerſe res. hoc eſt diuerſe forme. ⁊ loc' eſt illud in quo ſuccedūt ſibi inuicē diuerſe res ſiue diuerſa corpa. ⁊ maxie hͦ apparet. ſ. ꝙ loc' ſit mā qn̄ vnū corp' trāſmutatur in aliud in eodē ubi: ſicut ſi in eodē uaſe pͦ ſit aer: poſtea trāſmuteꝛ ille aer in aquā. ita ꝙ aqua fiat ī eodē uaſe ⁊ in eodē loco. tunc eni videꝛ ꝙ illͦd qͦd eſt mā illarū formarū recipiēs eas ſucceſſiue: ſit etiā locus earum recipiens eas ſucceſſiue.

¶ Sicut enim ſi alteretur: eſt hoc quidem nūc utiqꝫ albū: nunc autē nigrū: ⁊ nūc quidē durū: olim autē molle. Unde dicim' aliquid eſſe materiam: ſic ⁊ locus per talem quādam videꝛ eſſe fantaſiam.

¶ Aliā rōnē ad idē ponit pħs talē. q2 illͦd idē qͦd pͦ ē albū: eſt poſtea nigrū. ⁊ illͦd qͦd pͦ eſt durū: poſtea eſt molle. ꝑꝑ hoc ponim' ꝙ aliqd eſt mā eoꝝ recipiēs ea ſucceſſiue. ſicut cū loc' recipit diuerſa corpora ſucceſſiue: vī ꝑꝑ hͦ ꝙ loc' ſit mā. vn̄ pōt rō formari ſic. Illͦd qͦd recipit diuerſa corpa ſucceſſiue ē mā illoꝝ. ſꝫ loc' recipit diuerſa corpa ſucceſſiue. ꝗ.

¶ Uerūtamē ꝑꝑ illud quidē. qm̄ qͦd nunc eſt aqua: prius erat aer. locus aūt q2 ubi nūc eſt aqua: ibi erat aer.

¶ Hic pħs ſoluit illas rōnes. ⁊ ſolutio ſtat ī hͦ ꝙ mā recipit ſucceſſiue diuerſas formas ſbales. ſed loc' recipit diuerſa corpa exn̄tia in actu: ⁊ hͦ ē qͦd pħs dicit. uerūtn̄ illͦd. i. diſſimilitudo eſt in hͦ īter locū ⁊ māᷓm. q2 illud. ſ. mā ſic recipit ꝙ illͦd qͦd nūc eſt aq̈ prius erat aer. ſed ſic non eſt in receptione loci. q2 in receptione loci non eſt trāſmutatio ſbalis ſicut in receptione materie.

¶ Sed materia quidē ſicut dcm̄ eſt in pͦoribus neqꝫ diuiſa eſt a re: neqꝫ cōtinet rē: locus autem utrūqꝫ.

¶ Hec eſt 2ª ꝑs q̈rte ꝑticule pᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui' capl'i ī qua declaraꝛ ꝙ loc' nō eſt in mā que eſt vna ꝯ pri' poſita ⁊ probata. tamē hic aliter ꝓbatur per talem rōnē. mā non ſepatur a re neqꝫ cōtinet ipam. ſꝫ locus continet ⁊ ſeparatur. ꝗ locus non eſt mā.

¶ Si igitur nihil horū triū locus eſt: neqꝫ ſpēs: neqꝫ materia: neqꝫ ſpatiū aliqͦd: ſed ſemꝑ eſt alterū preter id qͦd eſt rei diſtantia: neceſſe eſt locum eſſe reliquū quatuor terminū ꝯtinētis corpis. Dico aūt ꝯtētū corpus: qͦd moueꝛ ſm loci mutationem.

¶ Hec eſt ſcda ꝑs pncipalis hui' capituli in qua declarato ꝙ loc' non eſt: decl'aꝛ qd ſit loc' īferēdo ex pdeclaratis diffinitionē loci. hec ꝑs cōtinet tres ꝑticulas. q2 in pma inueſtigaꝛ ⁊ cōcludiꝛ gen' loci de loco. In ſcda ibi [Eſt aūt ſicut uas.] Inueſtigatur vna differētia ponēda in diffōne loci. In 3ª autē ibi [Quare termin' cōtinēs.] Cōcludiꝛ diffinitio loci ſiue gen' loci. ¶ Prima ꝑticula ꝯtinet duas ꝑtes: qm̄ in pma cōcludiꝛ diffinitio loci. In ſcda ibi [Uideꝛ aūt magnū.] Narrat pħs cauſas difficultatis in cognitiōe loci. i. que ſunt cāe ꝓpt' quas eſt difficile cognoſcere qd eſt loc'. In pª igiꝛ ꝑte hui' ꝑticule cōcludiꝛ ꝙ loc' eſt ultimū corpis cōtinētis. ⁊ hec eſt 11ª ꝯ huius libri que ꝓbaꝛ per ſillogiſmū hipotheticū diuiſū ſic. loc' aut ē mā ul' forma ſiue ſpatiū uel corpis cōtinētis ultimū. loc'

nec eſt mā nec forma nec aliqḋ ſpatiū mediū inter extrema cōtinentꝫ qḋ ſemꝑ alterū eſt ⁊ diſtinctū ꝑter illud qḋ eſt rei diſtātis.i.a diſtātia hoc eſt a qͣ̄titate cōtenti qḋ ɔtētū hēt ptes diſtātes.ḡ relinqtur ꝙ locꝰ eſt ultimū corpis cōtinētis ſiue terminus corpis ɔtinētis qḋ idēeſt. Uñ breuitͬ ex quo locꝰ uel eſt mā uel forma uel ſpatiū īter latera corporis ɔtinētis diſtictū a q̄ᷓtitate ɔtēti. ſꝫ nec ē mā nec forma nec ſpatiū tale.ſeqtur ꝙ locꝰ eſt terminꝰ uel ultimū corpis ɔtinētis. Et ne aliqs ītelligat ꝑ ɔtētū uł locatū aliqḋ ſpatiū mediū ſubiūgit dicēs ꝙ corpus cōtentū dicitͬ illud qḋ eſt natū moueri ſm loci mutationem.

¶ **Uidetur autē magnum aliquid ⁊ difficile accipere quid locus: ⁊ propter h̄ ꝙ apparet materia ⁊ forma.**

¶ Hec eſt 2ͣ ps pͤ pticule 2ͤ ptis pn̄lisꝰ huiꝰ capl̄i ī q̄ narrantͬ cāe pp̄ q̄s difficile eſt cognoſcē qd eſt locꝰ ⁊ narrat tres cās pp̄ q̄s difficile eſt cognoſcē ⁊ accipe qd eſt locꝰ. ⁊ dicit pͦ ꝙ vͬ aliqḋ magnū ⁊ difficile accipe qd eſt locꝰ pp̄ hoc ꝙ locꝰ appet eſſe mā uel forma. ⁊ hec eſt pͥma cā difficultatis. Uñ pp̄ ſimilitudinē intͬ locū mām ⁊ formā eſt difficile cognoſcere qd eſt locꝰ qꝛ ɔſideratio de mā ⁊ forma ē difficilis. ⁊ iō qꝛ locꝰ videtͬ eē mā uel forma ut pͥus viſum eſt difficile eſt cognoſcere quid ſit locꝰ.

¶ **Et pp̄ hoc quidē ꝙ in quieſcēti: ⁊ ɔtinēti fit trāſmutatio eiꝰ quod fertͬ. cōtingere enim videtͬ ſpatium mediū: aut aliud aliquid a motis magnitudinibus.**

¶ Scḋa cā pp̄ quā eſt difficile cognoſcere qd eſt locus. eſt illa. qꝛ corpa vidētur trāſferri in ɔtinēte ⁊ qeſcente ut aq̄ in cipho qeſcēte qm̄ cipho qeſcente trāſmutatͬ aqua que eſt in cipho ⁊ īgreditͬ aliḋ corpus. ⁊ qꝛ ciphꝰ qeſcit trāſmutato corpe extimatur qḋ eſt mediū inter latera ciphi qḋ qeſcit corpore trāſmutato ⁊ ita extimatͬ. ꝙ eſt aliqḋ ſpatiū medium intͬ latera ciphi qḋ manet ⁊ qeſcit diuerſis corporibꝰ ſibi īuicē ſuccedētibꝰ in ciphо. ſꝫ loco qeſcēti poſſūt diuerſa corpa ſibi īuicē ſuccedere in illo. iō videtͬ ꝙ locꝰ ſit qḋdā ſpatiū mediū intͬ latͣa corporis cōtinētis qḋ eſt ualde difficile ponē. ſ. ꝙ locus ſit tale ſpatiū ut patet ꝑ ſup̄ declͣata. ⁊ hec ē 2ͣ cā difficultatis cognoſcendi locū qꝛ locꝰ videtͬ eſſe ſpatiū qḋ eſt ualde difficile ponere.

¶ **Proficit autem aliquid ⁊ aer: ⁊ apparens incorporeus eſſe. Uidetur enim nō ſolum terminus uaſis eſſe locus: ſ̄ qḋdā eſt medium tanq̄ꝫ uacuum.**

¶ Cā vo 3ͤ difficultatis cognoſcēdi qd ſit locꝰ eſt: qꝛ aer pp̄ ꝙ eſt īuiſibilis extimatͬ ꝙ aer qui eſt intͬ latera uaſis ſit ſpatiū uacuū. ⁊ hec eſt extimatio vulgi. qm̄ dicimꝰ oēs ciphū eē uacuū ſi nec ſit ī illo vinū nec aq̄ nec aliqḋ aliḋ corpꝰ a nobis ſenſibile: ⁊ pp̄ hoc appet ꝙ locꝰ ſit uacuū. ſed ponere locū eē uacuū eſt ualde difficile ut patebit in ſequētibꝰ. i. ī caplͦ de uacuo. iō difficile eſt cognoſcē qd ē locꝰ. Prima igitͬ cā difficultatis cognoſcēdi locū. eſt qꝛ locꝰ videtͬ eē mā uel forma. Scḋa cā difficultatis eſt ꝙ locꝰ videtͬ eē ſpatiū qeſcēs intͬ latera corpis cōtinētis. Tertia cā eſt ꝙ locꝰ videtͬ eē uacuū ⁊ cā quare hoc appet eſt qꝛ ubi eſt aer vͬ eſſe uacuum.

¶ **Eſt aūt ſicut uas locus tranſmutabilis: ſic locus uas imobile. vnde cū qdē in eo quod mouetͬ moueatͬ: ⁊ mutetͬ quod intꝰ ut in flumie nauis: tanq̄ꝫ uaſe vtͬ magis q̄ꝫ loco cōtinēti: vult aūt imobilis locꝰ eē.**

¶ Hec eſt 2ͣ pticula 2ͤ ptis pncipalis huiꝰ capl̄i in q̄ īueſtigatͬ dr̄ia ponēda in diffōne loci que eſt imobilitas eēntialr̄. Uñ ꝓbatͬ hec ɔ̄ ꝙ locꝰ eſt imolꝭ. ⁊ hec eſt 12ͣ ɔ̄ huiꝰ libri. ⁊ itelligo ɔ̄nē ſic. ꝙ locꝰ eſt imobilis pͦ. ſic ꝙ negatio iportata ꝑ ly in: cū dico imobilis cadat ſup̄ totū hoc qḋ eſt imolꝭ pͥm ita ꝙ illa equalet huic negatiue locꝰ nō eſt mobilis pͥmo ⁊ eēntialr̄ ɔ̄ne ſic itellecta pͦ ꝓbatͬ. Scḋo ibi. Uñ oēs. īfertͬ qḋdā correlariū. ¶ Primo igitͬ ꝓbat ɔ̄ ſic. Illḋ cōpetit loco tanq̄ꝫ dr̄ia eiꝰ ꝑ qḋ locꝰ differt ab alijs cū qbꝰ vͬ maxime ɔuenire. ſed ꝑ eē imobile pͦ locꝰ dr̄t a uaſe: cū quo tm̄ videtͬ maxīe ɔuenire: ſꝫ ꝑ ſe eē imolꝭ pͦ locꝰ dr̄t a uaſe: cuꝫ q̄ tm̄ vͬ ɔuenire ut dictū eſt ſupra. qm̄ locꝰ in ɔtinēdo maxīe aſſimilatͬ uaſi ut pͥus viſū eſt. ḡ imobilitas pͦ cōpetit loco tanq̄ꝫ dr̄ia eiꝰ ⁊ per ɔn̄s locꝰ eſt imobilis pͦ. maior patet de ſe. qꝛ illḋ ꝑ qḋ vna ſpēs differt ab alia ſpe eiuſdē gn̄is ꝓximi cū q̄ tm̄ maxime cōuenit ē dr̄ia eius. minor declͣatͬ qꝛ locꝰ maxīe ɔuenit cū uaſe ut ſupra dictū eſt. ſed locꝰ differt a uaſe ꝑ h̄ ꝙ uas ē molꝭ eēntialr̄ ⁊ locꝰ nō eſt mobilis eēntialr̄. Uñ ſicͭ uas eſt locꝰ trāſmutabilis ita locꝰ eſt uas imolꝭ. cū igitͬ locꝰ differt a uaſe ꝑ h̄ ꝙ locꝰ eſt imolꝭ eēntialiter ⁊ pͦ ſeqtur ꝙ eē imolꝭ pͦ eſt dr̄ia loci. ⁊ ſic ſequitͬ ɔ̄. ſ. ꝙ locꝰ eſt imolꝭ ⁊ ꝙ locꝰ differt a uaſe ꝑ h̄ qꝛ locus eſt imolꝭ pͦ. appet ꝑ exēplū qꝛ cū aliqd mouetͬ in cōtinēti moto: ut cū nauis mouetͬ in flumine magis utitͬ ɔtinēti moto tanq̄ꝫ uaſe q̄ꝫ tanq̄ꝫ loco. ⁊ h̄ iō qꝛ illud ɔtinēs eēntialiter mouetͬ. ex q̄ appet ꝙ cōpetit loco nō moueri eēntialiter. ſed uaſi cōpetit eēntialr̄ moueri. ⁊ ita appet ꝙ locꝰ differt a uaſe ꝑ hoc qꝛ locus eſt mobilis pͥmo. qꝛ aliter nauis mota in flumine per ſe mota non magis uteretur flumine tanq̄ꝫ uaſe q̄ꝫ tanq̄ꝫ loco.

¶ **Unde omnis fluuius magis locꝰ eſt: qꝛ immobilis omnis.**

¶ Ex hac ɔcluſiōe ꝓbata ɔcludit pħs q̄ſi correlarie ꝙ qñ aliqd manet imotū in flumie ut nauiſ qeſcēs in flumine uel aliqḋ aliud corpꝰ: eſt magis dicēdū ꝙ totꝰ fluuiꝰ eſt locꝰ illiꝰ q̄ꝫ ps fluuij ſit locꝰ illiꝰ. ⁊ rō huiꝰ eſt. qꝛ ex q̄ eſt locꝰ imolꝭ pͥmū: illḋ qḋ eſt imobile pͥmū magiſ debet dici locꝰ. nūc aūt totꝰ fluuiꝰ eſt imobilis eēntialr̄ qꝛ nō mouetͬ niſi ſm ptes ſed ptes fluuij mouētur ꝑ ſe iō totꝰ fluuiꝰ ſeu terminus totiꝰ fluuij magis debet dici locꝰ q̄ꝫ ps fluuij uel terminꝰ ptis. ¶ Et h̄ cōcludit pħs dicens. vñ ois terminꝰ magis locꝰ eſt qꝛ imobilis ois. hoc eſt terminꝰ ois. i. totiꝰ fluuij magis eſt locꝰ q̄ꝫ terminꝰ ptis fluuij qꝛ imobilis ois. h̄ eſt qꝛ res totiꝰ fluuij eſt magis imolꝭ q̄ꝫ res ptis fluuij. ⁊ iō q̄ꝫtū ad immobilitatē magis debet dici totꝰ fluuiꝰ locꝰ q̄ꝫ ps. q̄ꝫtū tm̄ ad cōtinē ps fluuij magis debet dici locꝰ q̄ꝫ totꝰ fluuiꝰ. qꝛ totꝰ fluuiꝰ nō ɔtinet niſi rōne ptis. ¶ Notādū ꝙ ɔ̄ ꝓbat ꝙ locꝰ eſt imolꝭ eēntialr̄ dicēs. Et ſignificat ꝙ locꝰ eſt imolꝭ eēntialr̄ h̄: ꝙ locꝰ eſt illḋ ad qḋ mouetͬ res ⁊ qeſcit in eo. ⁊ ſi aliqd moueretͬ ad rē motā tūc motꝰ eiꝰ eēt ocioſuſ ⁊ h̄ apparebit in alijs locis. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ ſi ali

qd moueref ad rē motā eadē ſpē mot⁹ ꝛ eadē velocitate: motus ꝙ eēt ocioſus nunq̄ poſſet attigere rē motā. tamē nō opꝫ ei⁹ ſi aliqd moueaf ad rē motā alia ſpē mot⁹ vel alia velocitate ꝙ ꝑꝑ hoc eius mot⁹ ſit ocioſus. vbi gratia. mot⁹ ignis ad cōcauū orbis lune nō eſt ocioſuſ ꝛ tm̄ eſt ad rē motā. ſed qꝛ eſt ad rē motā alia ſpē mot⁹ nō opꝫ ꝙ ſit ocioſus.

❡ Quare terminus continentis immobile primum hic eſt locus.

❡ Hec ē 3ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i i q̄ ꝯcludit diffō loci de loco. ꝛ ꝯtinet duas ꝑtes: qm̄ i ꝑª ꝯcludit ꝑhs diffōnē. In 2ª ibi ⌊ Et ꝑꝑ hoc mediū. ⌋ reuertif ad decl'andū ꝙ loc⁹ nō eſt mo^{lis} eſſentialr. ❡ In ꝑª igif ꝑte hui⁹ ꝑticule ꝑhs cōcludit diffōnē loci. d. q̄re termin⁹ cōtinētis imo^{le} ꝑ^m. i. loc⁹ ē termin⁹ corꝑis ꝯtinētis imo^{le} ꝑ^m. ꝛ hec ē 13ª ꝯ̃ hui⁹ libri q̄ ex ꝑcedētib⁹ ꝓbaf ſic. loc⁹ ē termin⁹ corꝑis cōtinētis ut patet ex 11ª ꝯne. ꝛ loc⁹ ē imo^{lis} ꝑ ita ꝙ nō eſt mo^{lis} eēntialr ut patet ex ꝯne imediate ꝑcedenti. ex qb⁹ ſeqtur ꝙ loc⁹ ē termin⁹ corꝑis ꝯtinētis imo^{le} ꝑ^m. ❡ Notādū ſꝫ ꝯ^{tem} h̄ ꝙ ꝑhs ꝑ ultimū intelligit ſuꝑficiē cōtinētē corꝑ⁹ locatū. ꝛ ꝑ ꝑ^m intelligit ſuppoſitū corꝑis. h̄ eſt equalr poſitū ſup̄ corꝑ⁹ ſic ꝙ nec ē excedēs corꝑ⁹ ſup qd ponif nec exceſſū ab eo. Un̄ qd ē ſuppoſitū alicui eſt eq̄le illi. ❡ Et addit ꝯ^{or}. d. ꝑ^m igif eſt diīa ꝑ quā differt ꝯtinens eq̄le ab ineqūli. ꝛ ꝑ h̄ ꝙ dixit imo^{lis} eēntialr dīt ſinus ex̄ne⁹ a fine nāli. h̄ ē finis ꝯtinētis q ē extriſec⁹ a locato. ꝛ a fine itrinſeco locato. ſ. a ſuꝑficie locati q̄ ſil' eſt cū locato: qm̄ ſuꝑficies locati eēntialr. h̄ ē ſemꝑ. mouef cū mouef locatū: ſꝫ ſuꝑficieſ ex̄nea q̄ eſt ſubiectiue in ipſo cōtinēte nō ſemꝑ mouef ad motū locati. ſed qn̄qꝫ mouef. raro tamē iō ꝛ ꝑ accidēs mouef ad motū locati. Intellect⁹ igif diffōniſ eſt iſte. loc⁹ ē ultima ſuꝑficies corꝑis cōtinenſ ſuppoſita. l. eq̄lis corꝑi locato imo^{lis} eēntialr. Un̄ itelligēdū ꝙ ſm̄ iſtā expōnē illa duo. ſ. imobile ꝛ ꝑ^m ſunt due diīe poſite i diffōne loci ſic ꝙ imo^{le} ōbet itelligi illō qd nō ē mo^{le} eēntialr. ꝛ ꝑ ꝑ^m debet intelligi ſuppoſitū ſiue adeq̄tū vel eq̄le. ſm̄ tn̄ aliam expōnē illud totū imo^{le} ꝑ^m eſt vna diīa ita ꝙ negatio iportata per ly in: cadit ſup̄ totū hoc qd dico imobile ꝑ^m ita ꝙ imobile ꝑ^m intelligatur illud qd dico ꝑ h̄ nō eſt mo^{le} ꝑ^m ſic ꝙ nō ē mo^{le} eēntialr.

❡ Et ꝑꝑ h̄ mediū celi: ꝛ ultimū ad nos circularis loci mutatiōis videf eē: h̄ qdē ſurſum: illud v̄o deorſū maxie oib⁹ ꝓꝑrie: qꝛ qdē hoc ſemꝑ manet. Circa locū eniꝫ ultimū ſimiliter ſe habens manet.

❡ Hec ē 2ª ꝑs 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i. i qua ꝑhs reuertif ad decl'andū ꝙ loc⁹ nō eſt mo^{lis} eēntialr. ꝛ ꝙ dcā diffō cōpetit ſpēbus loci. ꝛ cōtinet tres ꝑticulas: qm̄ in ꝑª ponif rō famoſa ad declarādū ꝙ loc⁹ ē imo^{lis}. In 2ª ibi ⌊ Quare qd leue. ⌋ Decl'at ꝙ dicta diffō loci cōpetit duab⁹ ſpēb⁹ loci ut loco ſuꝑiori ꝛ loco iferiori. In 3ª ibi ⌊ Et ꝑꝑ h̄. ⌋ Oñdit ꝙ loc⁹ ē cōtinēs ſicut vas ꝛ nō ſicut vacuū. In ꝑª igif ꝑticula hui⁹ ꝑtis ponif rō famoſa ꝓbās ꝙ loc⁹ eſt imo^{lis} q̄ ē ꝯ̃ 12ª ſuꝑi⁹ poſita. Rō igif eſt talis. Illa q̄ maxime ꝛ ꝓꝑrie ponunf eē loca ſūt imo^{lia}. ſ. mediū celi. i. loc⁹ terre ꝛ ulti^m q̄ ad nos loci mutatiōis circularis. ſ. cōcauū orbis lune quoꝝ vnū eſt maxie iferi⁹. ſ. mediū celi vl' mediū mūdi. ꝛ aliō ē maxie ſuꝑi⁹. ſ. cōcauū orbis lune. Iſta eniꝫ duo ſūt imo^{lia} qm̄ mediū mūdi ſeu celi ē oino imobile ulti^m corꝑis moti circulariter. ſ. cōcauū orbis lune ē ſic imo^{le} ꝙ nō mouef ad ſuꝑi⁹ nec ad iferius q̄uis moueaf circulariter. Hec igif vꝫ eē rō ꝙ illa maxie ꝓꝑria ponunf eē loca q̄ ſūt imo^{lia}. ꝑ vꝫ ꝙ locus debet eē imo^{lis}. nā ꝑꝑ h̄ ꝙ iſta ſūt imo^{lia}. ſ. mediū mūdi ꝛ cōcauū orbis lune ponūtur eē loca ꝓꝑrijſſime. qd nō eēt niſi loc⁹ eēt imo^{lis}. ❡ Notandū ſm̄ Lyncolnienſē h̄ ꝙ loc⁹ nō ē oino imo^{lis}. ſ. ut nō poſſit deſinere actu eē qꝛ ꝓꝑrie loc⁹ nō eſt niſi ſuꝑficies cōcaua celi. ꝛ ſi plures celi ſūt nō ꝯtinui ſed cōtigui tot ſūt loci oino imo^{les} q̄t celi ꝛ nō plures. ultie nāqꝫ ſuꝑficies el'torū eo ꝙ elta imutanf itra ꝛ ex̄ ſuas ſpās. ꝛ nō ſꝑ ſūt vniformis figurationis ꝛ magnitudis. ꝛ iō nō penit⁹ ſemꝑ manet vn⁹ ꝛ idē loc⁹ terre ꝛ aque. nō tn̄ cōſueuim⁹ dicē ea eē i alio loco nūc q̄ꝫ ꝑus ꝑꝑ h̄ ꝙ ꝑua ē ꝛ iſenſibilis hec diīa. loc⁹ igif oino imo^{lis} nō eſt niſi ultimū celi circūdās. nec reꝑiūtur diīe locales imobiles niſi ultimū ꝛ circūdāſ cētrū ei⁹. vñ cū oia nāliter mota moueātur ad diīas loci imobiles nec̄e ē nāliter mota moueri vl' ad ulti^m celi qd ē ulti^m q̄ ad nos. hoc ē ſurſū. vel ad cētrū celi ꝛ h̄ deorſū ē ꝑ Lyn. igif ꝛc̄.

❡ Quare qm̄ qd leue quidē ſurſum ferf. natura. qd v̄o graue deorſum. qd qdem enim ad mediū continens trium deorſuꝫ eſt ꝛ ipm̄ mediū: quod v̄o ad ultimū ſurſum eſt ꝛ ipſum ultimum.

❡ Hec ē 2ª ꝑticula hui⁹ ꝑtis i q̄ decl'af ꝙ dcā diffinitio loci cōpetit duab⁹ ſpēb⁹ loci. i. loco ſuꝑiori ꝛ loco iferiori. vñ ꝓbaf ꝙ loc⁹ ſurſū ꝛ loc⁹ deorſū ſunt termi corꝑorū cōtinētiū. ꝛ hec ē 14ª ꝯ̃ hui⁹ libri: ꝛ hac ꝯne ꝓbata cū ſit manifeſtū ꝙ illa loca ſūt immo^{lia} ſeqtur ꝙ tā loc⁹ ſurſū q̄ꝫ loc⁹ deorſū ē ulti^m corꝑis cōtinētis imobile eēntialr. ꝓbaf igif illa ꝯ̃ vꝫ. ꝙ loc⁹ ſurſū ꝛ loc⁹ deorſū ſūt termi corꝑorū ꝯtinētiū. ꝛ h̄ ſic. Oē illō ad qd trāſferf leue nāliter ē loc⁹ ſurſū. ꝛ oē illō ad qd trāſferf graue nāliter eſt locus deorſū. ſed leue trāſferf nāliter ad terminū corꝑis ſuꝑi⁹ cōtinētis. ſ. ad cōcauū orbis lune. ꝛ graue nāliter trāſferf ad terminū corꝑis cōtinenſ deorſū. ꝑ loc⁹ ſurſū ꝛ loc⁹ deorſū ſūt termi corꝑorū cōtinētiū. ſed manifeſtū ē ꝙ iſti termi. ſ. corꝑis ſurſū cōtinētis ꝛ corꝑis deorſū cōtinenſ ſūt imobileſ eēntialr. ꝑ tā loc⁹ ſurſū q̄ꝫ loc⁹ deorſū ſūt termi corꝑoris ꝑ cōtinētis imobile eēntialr. cōſtruif tn̄ ſic. Quare h̄ loc⁹ ē qꝛ loc⁹ ē ulti^m corꝑis cōtinētis ꝛc̄. qd leue ē. i. corꝑ⁹ leue ferf ſurſū nā. i. ferf ſurſū ad locū nāliter. qd v̄o graue. i. corꝑ⁹ graue deorſū. i. ferf deorſū ad locū nāliter. ꝛ ꝑ h̄ ꝑt itelligi maior. ſ. ꝙ illō ad qd nāliter ferf corꝑ⁹ leue ē loc⁹ ſurſū. ꝛ illō ad qd nāliter ferf corꝑ⁹ graue ē loc⁹ deorſum. deide ponit minorē cū dicit. qd qdē eni ad mediū h̄ ē illō qd ē cōtinēs ad mediū. i. illō qd ē ꝯtinens terrā qd ē ad mediū mūdi. ꝛ illō qd cōtinet ipſuꝫ mediū mūdi ad qd mouētur grauia eſt terminus deorſū. i. termin⁹ ſiue ultimū aque v̄ſus deorſū. ꝛ illō qd ē ꝯtinēs ad ultimū ſurſū. h̄ ē illō qd ꝯtinet ultimatū ſurſū ꝛ ꝯtinet ipm̄ corꝑ⁹ ultimū. qd. ſ. ultimū ſurſū iter illa ḡuia ꝛ leuia ad qd cōtinēs mouētur leuia illō ſupple eſt termin⁹ corꝑis cōtinētis. i. ꝯcauū orbis lune. ꝛ ſic apꝑet ꝙ illō ad qd nāliter

ferũtur grauia ⁊ leuia ſunt termini corporũ ꝯtinẽtiũ. ⁊ hec fuit mior. ¶ Intelligẽdũ ẽ h̾ ꝙ q̃uis orbis lune cõtineat ignẽ nõ tñ cõtinet ultimo. ſ3 mediãte ſupꝑficie ꝯcaua q̃ ſupponit̾ igni. ⁊ iõ dic̃ pħs ꝙ illõ qd̾ ẽ ad ultimũ ſupple ꝯtinẽs ſurſũ ⁊ ꝯtinẽs corp⁹ ultimo ſurſũ ẽ ſupple termin⁹ corꝑis ꝯtinentis. ¶ Notãdũ ẽm ꝯ^{m} h̾ ꝙ pħs cũ dicit ꝙ illud qd̾ ꝯtinet ad mediũ. ſ. v̾ſus mediũ ip3 mediũ. ſ. terrã ẽ termin⁹. i. finis aque. ſ. cõcauũ aque. qd̾ pħus dicit mediũ: qm̃ graue q̃rit hũc finẽ ẽ3 ꝙ ẽ mediũ toti⁹. nõ ẽm ꝙ ẽ finis aque. ⁊ ſi nõ eẽt ita tũc terra moueret̾ ad aquã ubicũq3 fuerit ubi eẽt finis ei⁹ ſicut ferrũ mouet̾ ad magnetẽ. ⁊ h̾ nõ ſentit̾ de aq̈. vñ ſi terra moueret̾ ad cõcauũ orbis aque ẽm ꝙ ẽ aq̈ ſequeret̾ ꝙ ſi aq̈ eẽt in ſpera ignis ꝙ terra moueret̾ ad ꝯcauũ aque ẽm ꝙ eſt ultimũ ꝯtinẽs v̾ſus medium mũdi ẽm qd̾ eſt medium mundi.

¶ Et propter hoc planũ videtur eſſe qd̾dam ⁊ ſicut uas locus ⁊ continens.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula hui⁹ ꝑtis in q̃ ex ꝑdictis oñdit̾ ꝙ loc⁹ ẽ cõtinẽs ſic̃ uas ⁊ nõ ſicut uacuũ. ⁊ hec eſt 15ᵃ ꝯ̃ hui⁹ libri q̃ ꝓbat̾ dupl̾r. ꝑ ꝑ ꝑcedẽtia ⁊ h̾ ſic. Corpa trãſferũtur nãliter ad ultima corporũ cõtinẽtiũ ipſa ⁊ q̃eſcũt in eis nãliter ẽm cõueniẽtiã ⁊ ſimilitudinẽ. ſ3 corpa nõ mouent̾ nãliter niſi ad ſua loca cũ qb⁹ hñt ꝯueniẽtiã ⁊ ſil̾itudinẽ. g̃ loca ſunt ultima corporũ ꝯtinẽtiũ. ſed ultimũ corꝑis ꝯtinentis ẽ cõtinẽs ſic̃ uas nõ ſicut uacuũ qm̃ uacuũ non ꝯtinet ſicut ultimũ ſ3 ſic̃ mediũ iter ultima. de hac rõne ponit̾ ꝯ̃ in textu. vñ corpa nõlis mouẽtur ad ultima corporũ cõtinẽtiũ q̃ ꝯtinẽt ſicut uas: ideo pħs ꝯcludit dicens ꝙ ꝑꝑ h̾ videt̾ ꝙ loc⁹ ſit qd̾dã planũ. i. q̃dã ſuperficies. ⁊ etiã locus videt̾ eẽ ꝯtinens ſicut uas ⁊ non ſicut uacuum.

¶ Amplius ſimul cũ re quodammõ loc⁹ eſt. ſimul enim finis eſt ⁊ locus.

¶ Scd̾o ꝓbat̾ eadẽ ꝯ̃ ſic. loc⁹ quodãmõ eſt ſil̾ cũ re locata q: finis corꝑis locati ⁊ loc⁹ ſũt ſil̾ adeq̈te. ſ3 finis corꝑis locati ⁊ uacuũ nõ ſũt ſil̾ adeq̈te. g̃ locus nõ eſt ꝯtinẽs ſic̃ uacuũ ſ3 magis ſicut uas. Alr̾ tñ exponit ꝯ^{or}. ſ. ꝙ pħs itẽdit. ſ. ꝙ loc⁹ ⁊ locatũ ſẽ rel̾a ſic ꝙ loc⁹ ⁊ locatũ ſũt ſil̾ ſicut rel̾a ſẽ ſil̾: ita ꝙ ablato loco auferũ locatũ ⁊ ecõuerſo. ſed h̾ nõ iuenit̾ niſi i loco q̃ eſt finis. ⁊ finis nõ iuenit̾ niſi qñ iuenit̾ illõ cui⁹ ẽ finis. ⁊ defic̃ ꝑ ſuũ defectũ. ⁊ ſi loc⁹ eẽt iane nõ eẽt neceſſariũ in ſuo loco eẽ locatũ ⁊ tũc iueniret̾ loc⁹ ſine locato. Et forte iducit hãc rõnẽ q: decl̾at ꝙ loc⁹ dz eẽ ꝑmanẽs cũ ꝑmanẽtia corporis i eo. hec ꝯ^{or}. vñ ꝯ^{or} itẽdit ſic arguere. loc⁹ ⁊ locatũ ſũt ſil̾ ita ꝙ poſito vno põit̾ ⁊ reliquũ ⁊ ecõuerſo. nã ſeq̈t̾ loc⁹ ẽ. g̃ locatũ ẽ ⁊ ecõuerſo. ſ3 locatũ ⁊ uacuũ nõ ſunt ſil̾ ſic ꝙ vno poſito neceſſario ponat̾ reliquũ. nõ eñi ſequit̾ locatũ ẽ igit̾ uacuũ ẽ. nec ſeq̈tur ecõuerſo uacuũ ẽ igit̾ locatũ ẽ. ſ3 magis ſeq̈tur oppoſitũ. q: ſi uacuũ ẽ nõ ẽ corp⁹ locatũ in eo. Et ſi corp⁹ locatũ ẽ ibi nõ ẽ uacuũ. ⁊ cũ ꝯ^{or} dicit ꝙ loc⁹ ẽ ꝑmanẽs cũ ꝑmanẽtia corꝑis i eo: nõ itelligit ꝙ ſemꝑ ꝑmanẽte eodẽ corpe manet idẽ loc⁹ ul̾ ecõuerſo. ſ3 ꝙ iſta ſil̾ ꝑmanẽt tanq̃ ꝯuertibilia. loc⁹ ẽ. igit̾ corp⁹ ẽ i loco. qm̃ ſemꝑ ſeq̈tur ꝙ ſi loc⁹ eſt ꝙ aliqd̾ corp⁹ ſit in loco ⁊ ecõuerſo. ut ſi aliqd̾ corp⁹ ẽ in loco loc⁹ ẽ. ſ3 nõ op3 ꝙ manẽte eodẽ corpe maneat idẽ loc⁹ nec forte ecõuerſo. ¶ Sed circa iſtã ꝑtẽ ⁊ ẽt ꝑꝑ ꝑcedẽtia cõtingit dubitare. vñ moueo aliq̃ dubia. ⁊ ꝑ̃ de q̈ditate loci q̃rẽdo utrũ loc⁹ ſit ulti^{m} corꝑis ꝯtinẽtis: ⁊ vĩ ꝙ nõ q: ulti^{m} corꝑis cõtinẽtis ẽ ſupꝑficies. ſi g̃ loc⁹ eẽt ulti^{m} corꝑis ꝯtinẽtis ſeq̈ret̾ ꝙ loc⁹ eẽt ſupꝑficies qd̾ ẽ ꝯ̃ pħm i libro ꝑdicamẽtorũ dicẽtẽ ꝙ loc⁹ ⁊ ſupꝑficies ſũt ſpẽs q̃titatis diſcrete. Itẽ corpa nãlia mouẽtur nãl̾r ad ſua loca ꝑꝑ cõueniẽtiã quã habẽt cũ ſuis locis. ſ3 corpus nãle nõ hẽt aliq̃ cõueniẽtiã nãlẽ magis cum vna ſupꝑficie q̃3 cũ alia igit̾ loc⁹ nõ ẽ ſupꝑficies ⁊ per ꝯñs nõ ẽ ulti^{m} corꝑis cõtinẽtis. ¶ Itẽ loc⁹ ẽ ſil̾ cũ ſupꝑficie locati. q: ſupꝑficies cõtinet totũ locatũ. ſed ulti^{m} corꝑis cõtinẽtis nõ ẽ ſil̾ cũ ſupꝑficie ultima locati cõtẽti a loco. q: ulti^{m} corꝑis ꝯtinẽtis ẽ ſupꝑficies ⁊ ipo^{le} ẽ duas ſupꝑficies eẽ ſil̾. q: ſupꝑficies ẽ q̃titas ⁊ ſola q̃titas fac̃ diſtare ẽm ꝯ^{es}. g̃ loc⁹ nõ eſt ulti^{m} corꝑis ꝯtinẽtis. q: ſic due q̃titates eẽnt ſimul̾ adeq̈te qd̾ vĩ ipo^{le}. In oppoſitũ ẽ pħs dicẽs ꝙ loc⁹ ẽ ulti^{m} corꝑis cõtinẽtis. ¶ Ad hãc igit̾ q̃ſtionẽ q̈dã de nouo icipiẽtes philoſophari dicũt ꝙ loc⁹ nõ ẽ ulti^{m} corꝑis cõtinẽtis. vñ de v̾itate ẽmonis debet dici ꝙ loc⁹ ẽ corp⁹ ꝯtinẽs ⁊ circũdãs aliõ corp⁹ vndiq3 ita ꝙ q̈libet ꝑs corꝑis ꝯtinẽtis q̃ ẽ ultima v̾ſus locatũ tãgit aliq̃ ꝑtẽ locati ⁊ ecõuerſo q̈libet ꝑs locati q̃ ẽ ultima v̾ſus locũ tãgit aliq̃ ꝑtẽ loci. vñ q̈libet ꝑs corꝑis locãtis imediate tãgẽs locatũ ẽ3 oẽ3 ꝑtẽ ultimã locati dz loc⁹ illi⁹ locati. vnde breuit̾ dz ꝙ loc⁹ nihil aliõ ẽ q̃ corp⁹ locãs circundãs locatũ vndiq3. ⁊ ꝙ ulti^{m} corꝑis locati non ſit loc⁹ ꝓbat̾ ꝑ h̾ q: nõ ẽ dare aliqd̾ tale ulti^{m} qm̃ nõ ẽ dare aliq̃ ſupꝑficiẽ hñtẽ lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ carẽtẽ ꝓfũditate: ut imaginant̾ ponẽtes pũcta lineas ⁊ ſupꝑficies eẽ res diſtictas. Q3 autẽ nõ ſit aliqd̾ tale lõgũ ⁊ latũ carẽs ꝓfunditate ꝓbat̾ q: ſi eẽt aliqd̾ tale ⁊ cũ oẽ acciñs hẽt ſb3 adeq̈tũ: illud latũ carẽs ꝓfũditate eẽt i aliq̃ ſbo adeq̈to. ⁊ ſic oporteret ponẽ aliq̃ ſbam latã carẽtẽ ꝓfũditate. ſ3 h̾ ẽ ipo^{le}. q: oĩs ſba corpea hẽt lõgitudinẽ. ⁊ oĩs ſba corpea hẽt ꝓfũditatẽ. igit̾ nulla ſba corpea hẽt lõgitudinẽ ſine ꝓfũditate. vñ hãc rõnẽ decl̾auerũt iſti diffuſe ſed tñ tota v̾t⁹ hui⁹ rõnis cõſiſtit i h̾. ꝙ acciñs adeq̈tũ alicubi ſbo i nulla dimẽſiõe excedit ip3 nec ẽt excedit̾ ab iſo. ⁊ oẽ acciñs extẽſũ i ſubo hẽt ſubm adeq̈tũ ei. ſ3 nullũ ẽ ſb3 latũ ſine ꝓfũditate. g̃ nullũ ẽ acciñs latũ carẽs ꝓfũditate. ⁊ ſic cũ loc⁹ nõ poſſit eẽ vnũ tale ulti^{m} corꝑis ꝯtinẽtis qd̾ q̈dẽ ultimũ caret ꝓfũditate. iõ dicũt ꝙ loc⁹ eſt corp⁹ ꝯtinens imediate tãgẽs ⁊ circũdãs vndiq3 ipm locatũ. Alias rõnes adducũt ad deſtruẽdũ lineas ſupꝑficies ⁊ h^{ꝯ}. q̃ oẽs poſite ſũt ⁊ ſolute ſup̃ ꝑmũ hui⁹. ſed tñ magis patebũt i ſexto hui⁹. iõ nũc trãſeo ⁊ arguo ꝯ̃ illã opionẽ ⁊ ꝑ̃ ſic. Si loc⁹ eẽt corp⁹ cõtinẽs ⁊ ultimo tãgẽs locatũ ſeq̈ret̾ ꝙ corp⁹ locatũ poſſet moueri local̾r motu recto. ⁊ tñ ꝯtinue eẽt i eodẽ loco ꝓprio ⁊ cõi. ſed h̾ vĩ icõueniẽs q: idẽ corp⁹ qd̾ ẽ cõtinue i eodẽ loco q̃eſcit ẽm locũ. q: ſe hẽt eodẽ mõ ſic̃ ꝑus q̃tũ ad locũ. ⁊ ſic idẽ moueret̾ ſil̾ ⁊ q̃eſceret q̃ete oppoſita illi motui. qd̾ eſt ipo^{le}. ꝓbatio ꝑ^{e} ꝯñe facte. nã ſi loc⁹ ſit corp⁹ ꝯtinẽs. ſ. aer uel aqua cũ manifeſtũ ſit ꝙ aliqd̾ corp⁹ põt moueri localit̾ in aere uel in aq̈ motu recto. ⁊ tñ ille tot⁹ aer idem nõ ſemꝑ tangit ⁊ circũdat illud corpus motũ. ⁊ ſic iſtud corp⁹ motũ ꝯtinue mouet̾ localiter motu recto ⁊ tamẽ ſemꝑ manet in eodẽ loco. vñ rõ põt formari formaliter ſic. Sit. b. corp⁹ locatũ ⁊ ſit. a. loc⁹ ꝓpri⁹ ipi⁹. b. certũ ẽ tũc ꝙ. a. ẽ mai⁹ q̃3. b. ponom⁹

igit̄ ꝙ.b.icipiat moueri v̄ſus vnā extremitatē ipſiꝰ
a.manifeſtū eſt ꝙ.b.nō pōt ꝑuenire ad extremita
tē ipſiꝰ.a.remotiſſimā ab eo niſi ꝑ motū. ḡ dūz.b.
mouet̄ v̄ſus extremū ipſiꝰ.a.remotiſſimū ab ipſo
b.ſemꝑ cōtinue ꝯtinetur.b.ab ipſo.a.quouſ͛ ꝑue
nerit ad illō extremū: ⁊ ſic.b.mouebit̄ ꝯtinue mo-
tu recto ⁊ ſemꝑ erit i eodē loco ꝓprio ⁊ ēt in eodē
loco cōi. ¶ Huic poſſet iſtari qꝛ idē vr̄ ſeq̄ ponēdo
ꝙ locꝰ ſit ſupficies vltima corpis ꝯtinētis. qꝛ ſi do
liū plenū aq̄ moueat̄ motu recto illa aq̄ mouet̄ ēt
motu recto. ⁊ tamē ſemꝑ ē i eodē loco ꝓprio qꝛ in
eodē vltimo corpis ꝯtinētis. ¶ Sed iſta iſtantia
nō vz. qꝛ aq̄ mota ad motū dolij nō mouet̄ ꝑ ſe ſ;
ꝑ accñs. ⁊ ſic nō ē icōueniēs ꝙ aliqͩ manēs in eo-
dē loco ꝓprio moueat̄ ꝑ accñs. ſed ꝙ aliqͩ per ſe
moueat̄ localr̄ motu recto ⁊ tamē ſemꝑ ſit i eodē
loco ꝓprio ⁊ cōi ē ipoˡᵉ. qꝛ ſic ꝑ ſe moueret̄ ⁊ per ſe
q̄eſcēt q̄ete oppoſita illi motui. ſed poſito caſu p̄di
cto. ſ. ꝙ.b.moueat̄ ꝑ ſe v̄ſus extremū ipſiꝰ deſcēdē
te ipſo.a. tūc ſemꝑ.b.erit i ipſo.a. ⁊ꝗ i loco ꝓprio q̄
uſ͛.b.deuenerit ad extremū ipiꝰ.a. ⁊ ſic i eodē lo
co ꝓprio ⁊ cōi ꝯtinue ⁊ tñ ſemꝑ mouet̄ ſm locum.
Alr̄ forte diceret̄ huic rōni ꝯcedēdo ꝙ aliqͩ cor-
pus ꝯtinue mouet̄ motu locali recto ⁊ tñ ꝯtinue ē
in aliq̄ eodē loco ꝓprio. ſed nō ē ꝯtinue in oī eodē
loco ꝓprio i q̄ p̄us. qꝛ ſi moueat̄ motu recto conti-
nue circūdat̄ alia ⁊ alia ꝑte corpis ꝯtinētis ⁊ q̄li-
bet ꝑs corpis ꝯtinētis circūdās locatū ē locꝰ ꝓpri
us illiꝰ locati. ¶ Sed ꝯ̄ illō arguit̄ ſic. vniꝰ locati ē
tm̄ vnꝰ locꝰ p̄mꝰ. q ē p̄mꝰ locꝰ ꝑ ſe ⁊ p̄ loco ⁊ nō rōne
alicuiꝰ alteriꝰ qꝛ ſi locaret rōne alicuiꝰ nō locaret p̄
qꝛ nō locaret niſi qꝛ illō aliō locaret. ſi igit̄ locꝰ ſit
corpꝰ ꝯtinēs. ⁊ cū illō corpꝰ ꝯtinēs ſit maiꝰ corpo-
re locato poterit corpꝰ locatū moueri in illo loco p̄
q̄eſcēte illo loco p̄. ⁊ cū nō ſit niſi vnꝰ locꝰ p̄mꝰ vniꝰ
corpis ſeq̄tur ꝙ aliqͩ corpꝰ pōt moueri localiter
motu recto. ⁊ tamē ꝯtinue manē i eodē loco ꝓprio
⁊ p̄ in q̄ priꝰ fuit. ⁊ ita poſſet aliqͩ moueri localr̄
motu recto nō mutādo aliquē locū ſuū. Itē ſi q̄li-
bet ꝑs corpis ꝯtinētis q̄ imediate tāgit ⁊ circūdat
locatū vndiq̄ eēt locꝰ ꝓpriꝰ ipiꝰ locati ſeq̄ret̄ ꝙ idē
corpꝰ nūo eēt ſil̄ i ifinitꝭ locis ꝓprijs qͩ ē ipoˡᵉ. ḡ
nō ē dare locū ꝓpriū q ſit corpꝰ imediate ꝯtinēs ⁊
circūdās locatū vndiq̄. ⁊ ꝓbo ꝙ ſeq̄tur ꝙ eēnt i-
finita loca eiuſdē corpis ꝓpria: qꝛ det̄ aliqͩ corpꝰ
locās vl̄ cōtinēs aliō corpꝰ: illō corpꝰ locās ē diuiſi-
bile i ifinitū ſm ꝓfūditatē eiꝰ. ḡ illiꝰ corpis ſūt ifini
te ꝑtes q̄rū q̄libet tāgit locatū ⁊ circūdat ipz vndi
q̄ ⁊ qͩlibet tale ꝑ ſe ē locꝰ ꝓpriꝰ. igit̄ idē corpꝰ nūo
ē i ifinitꝭ locis ꝓprijs. ¶ Et ſi ꝯcedit̄ ꝯ̄ arguit̄ ꝯ̄ ⁊ ꝓ
bo ꝙ ſ; h̄ corpꝰ locatū nō hēt aliquē locū ꝓpriū. ⁊
arguo ſic. Illō qͩ non locat niſi qꝛ aliqͩ eiꝰ locat
nō ē locꝰ p̄mꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē locꝰ ꝓpriꝰ: ſed ſi ſint ifi-
nita loca ꝓpria vt ifinite ꝑtes totiꝰ corpis ꝯtinentꝭ:
tūc nullū illoꝝ locoꝝ locat niſi qꝛ aliq̄ eiꝰ ꝑs locat.
⁊ ꝑ ꝯñs nullus erit locꝰ ꝓpriꝰ. ⁊ ꝓbo ꝙ nullū cor-
pꝰ locat niſi qꝛ aliqͩ eiꝰ locat qꝛ phs dic̄ ꝙ aliqͩ ē
i celo qꝛ ē i aere. ⁊ ē i aere qꝛ ē i ꝑte aeris. ⁊ eadē rō
ne ē i illa ꝑte aeris qꝛ ē i ꝑte illiꝰ ꝑtis. ⁊ ita arguo
de q̄libet eiꝰ ꝑte ⁊ ſic ſi ſit dare locū ꝓpriū p̄ᵐ ipz
ꝙ illō nō ſit aliqͩ corpꝰ nec ꝑs corpis. qꝛ nec cor-
pꝰ nec ꝑs corpis locat niſi qꝛ aliqͩ eiꝰ locat. qꝛ vt
dic̄ phus aliqͩ ē i loco qꝛ ē i aere. ⁊ ē i aere qꝛ ⁊c̄.
⁊ ꝑ ꝯñs nullū tale ē locꝰ p̄mꝰ ⁊ iō ē nece ꝙ p̄mꝰ lo
cꝰ ſit vltiᵐ corpis qͩ q̄dē vltiᵐ nō locat rōne alicu
iꝰ alteriꝰ. ſed ſe toto locat ⁊ hec ē itētio phi. Itez
adduco alias rōnes fūdatas ſup auctoritatē phi
⁊ ꝯⁿˢ. ⁊ p̄ arguo ſic. Illō qͩ ē vltiᵐ corpis ꝯtinentꝭ
nō ē corpꝰ ꝯtinēs. ſ; locꝰ ē vltiᵐ corpis ꝯtinētis. ḡ
locꝰ nō ē corpꝰ ꝯtinēs. maioꝛ patet qꝛ idē nō ē vlti-
mū. ⁊ illō cuiꝰ ē vltiᵐ. minor v̄o patet ꝑ phm hic.
Itē locꝰ ē eq̄lis locato ſm phz. ſ; corpꝰ ꝯtinēs nō ē
eq̄le corpi ꝯtēto. igit̄ corpꝰ ꝯtinēs nō ē locꝰ totius
corpis ꝯtēti. ꝙ autē corpꝰ ꝯtinēs nō ſit eq̄le corpi
ꝯtēto patet. qꝛ cū int̄ illa nō ſit mediū ſeq̄tur ꝙ cor
pꝰ ꝯtinēs ⁊ corpꝰ ꝯtētū eēnt in eodē loco p̄ ⁊ ꝑ ꝯñs
eēnt eq̄lia. Hec rō ꝯfirmat̄ qꝛ phs dic̄ ꝙ ſi totꝰ aer
eēt locꝰ p̄mꝰ rei q̄ dr̄ eē i aere. tūc locꝰ rei ⁊ ēt res q̄
dicitur eē i loco nō eēnt eq̄les. qͩ phs hēt pro in
cōueniēti. Et idē argumētū ē de q̄cūq̄ corꝑe locā
te. ḡ nullū corpꝰ ē locꝰ p̄mꝰ alicuiꝰ rei. Itē ſm phm
locꝰ nō ē moˡᵉ niſi ꝑ accñs. ſ; corpꝰ ē ꝑ ſe moˡᵉ. igi
tur locꝰ nō ē corpꝰ. Dico igit̄ ꝓpter iſtas rōnes ⁊ au-
ctoritates ꝙ nullū corpꝰ ē p̄mꝰ locꝰ alicuiꝰ rei. ſed
p̄mꝰ locꝰ ē vltima ſupficies corpis ꝯtinētis vt pa-
tet ꝑ phz ⁊ ꝯᵐᵐ. ¶ Ad rōnes v̄o i ꝯ̄riū dico vt di-
ctū ē ſup̄ p̄ᵐ huiꝰ. Qñ dr̄ ꝙ oē accñs hēt ſbz adeq̄
tū. dico ꝙ illō ē vl̄r fl̄ʒ de oī accñti qͩ ē vltimꝰ ter
minꝰ alicuiꝰ q̄ti. nā terminꝰ q̄ti vl̄ q̄titatꝭ ē i eodē
ſbo ꝑ accñs i q̄ ē ꝑ ſe illō accñs cuiꝰ ē terminꝰ. ⁊ iō
nullus terminꝰ vltimꝰ q̄ti vl̄ q̄titatꝭ hēt ſbm ſibi
adeq̄tū. ¶ Viſo ꝙ locꝰ cuiꝰ q̄ditatē phs iquirit h̄
nō ē corpꝰ: vidēdū ē vtrū locꝰ ſit ſupficies vltima
corpis imediate ꝯtinētis locatū. ⁊ ad iſtō dico ꝙ
locꝰ pōt dupl̄r accipi. ſ. vl̄ ꝓ eo qͩ ſignificat. vel ꝓ
eo qͩ denoīat. Vñ loquēdo de loco p̄ mō: ſic ille
terminꝰ locꝰ p̄ ſignificat idē qͩ ille terminꝰ ꝯtinēs
corpꝰ adeq̄tū diuiſū ab eo vl̄ idē qͩ vltiᵐ corpis p̄
ꝯtinēs. ⁊ iō ſic ille terminꝰ. ſ. ꝯtinēs corpꝰ adeq̄tū
pōt accipi dupl̄r vl̄ ꝓ eo qͩ denoīat vl̄ ꝓ eo qͩ ſi
gnificat: ita ille terminꝰ locꝰ pōt accipi dupl̄r. ſ. vel
ꝓ eo qͩ denoīat vl̄ ꝓ eo qͩ ſignificat. ⁊ illa diſti-
ctio cōit̄ hēt locū i oībꝰ terminis ꝯcretꝭ accñtibꝰ. Vñ
ſi accipiat̄ locꝰ ꝓ eo qͩ ſignificat p̄ ⁊ adeq̄te: ſic di
co ꝙ locꝰ ē aggregatū ꝑ accñs ex ſupficiebꝰ corpis
ꝯtinētis ⁊ ex ipſa ꝯtinētia. q̄ cōtinētia dic̄ reſpectū
ad cōtētū ⁊ illō appet. nā ſignificatū ōrōnis vl̄ vo
cis cōpoſite ē aggregatū ex ſignificatꝭ ꝑtiū. nūc āt
hec ōrō cōpoſita. ſ. vltimū corpis ꝯtinētis cōponit̄
ex duabꝰ vocibꝰ q̄ ſūt vltiᵐ corpis ꝯtinētis. ⁊ iō ſi
gnificatū huiꝰ totiꝰ vocis q̄ ē vltimū corpis ꝯtinē-
tis cōponit̄ ex ſignificatꝭ ꝑtiū. Et iō dico ꝙ h̄ no-
mē locꝰ ſignificat aggregatū ex vltimo ⁊ ꝯtinētia
ſiue ex vltimo ⁊ corꝑe ꝯtinēte. Pricipale tñ qͩ ē i
ſignificatiōe vocis ē illō qͩ iportat̄ i recto vltimū
Sic igit̄ ſi q̄rit̄ qͩ ē locꝰ accipiēdo locū ꝓ eo qͩ ſi
gnificat ꝺcm̄ ē ꝙ ē aggregatū ex ſupficie ⁊ ꝯtinen
tia corpis ⁊ ſic ē qͩdā aggregatū ꝑ accñs. ſ; ſic nō
ē magna difficultas circa q̄ditatē loci. ſ; difficul-
tas ē circa illō qͩ ē locꝰ. hoc ē circa illō qͩ hoc no
mē locꝰ denoīat dicēdo h̄ ē locꝰ: ſumēdo ſbz ſm ꝙ
hēt ſuppōnē ꝑſonalē. ⁊ dico ad illā difficultatē ꝙ
illō qͩ ē locꝰ ⁊ de q̄ v̄e p̄dicat̄ h̄ nom̄ locꝰ vt ſuppo
nit ꝑſonalr̄ ē ſola ſupficies. nō tñ eſt oīs ſupficies
locꝰ: qꝛ ſupficies plana nō ē locꝰ. ſ; ſolū eſt illa ſup-
ficies locꝰ q̄ eſt vltiᵐ corpis ꝯtinentꝭ. qͩ q̄dē vltiᵐ
eſt circūdās totū locatū ⁊ ꝯtinet ipz adeq̄te. Qꝫ āt
locꝰ ꝓut h̄ phs loq̄tur de loco ſit ſupficies appet
qꝛ ſ; ſbz i p̄dicamentꝭ ⁊ etiā 6° huiꝰ terminꝰ linee ē
pūctꝰ. ⁊ t̄minꝰ ſupficiei ē linea. ⁊ terminꝰ corporis

ē ſupꝑficies. nūc aūt idē ē ſupꝑficies ⁊ ultimū. cū igiſ
ſupꝑficies ſit terminꝰ corꝑis: ſeqtur ꝙ ſupꝑficies ſit
ultiᵐ corꝑis. Itē locꝰ ē q̄titas ꝑ ꝓbūꝫ. aut igiſ eſt
q̄titas ꝯtinua uł diſcreta. nō diſcreta ut patet de
ſe. igiſ ē q̄titas cōtinua. aut igiſ ē q̄titas cōtinua
ſucceſſiua aut ꝑmanēs. nō ſucceſſiua q: ſic oē corꝑꝰ
extrā i loco fieret i alio ⁊ alio loco ꝯtinue qḋ eſt
fl̄ꝫ. igiſ ē q̄titas ꝑmanēs. ſꝫ ōis q̄titas ꝯtinua ꝑmanēs
uł hēt vnā dimenſionē tm̄ uł duas tm̄ aut
tres ut pꝫ ꝑ celi. ḡ locꝰ uel ē q̄titas cōtinua ꝑmanēs
hn̄s vnā dimēſionē tm̄. qḋ nō cōtigit. q: ſic lo
cus eēt linea. qḋ nullus ponit. uł hēt tres dimēſio
nes. qḋ ēt nō ꝯtigit q: ſic locꝰ eēt corꝑꝰ qḋ ē ipoˡᵉ ⁊
ꝑꝰ iꝓbatū. igiſ relinquiſ ꝙ locꝰ ſit q̄titas conti
nua ꝑmanēs hn̄s duas dimēſiōes tm̄. ſꝫ oē tale ē
ſupꝑficies igiſ locꝰ ē ſupꝑficies. ℂ Et ſi dicas ꝙ ſolū
ꝓbaſ ꝙ locꝰ ē ſupꝑficies m̄ālit. ⁊ hꝫ ꝯcediſ. Dico ꝙ
accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝫ nomē locꝰ denoiat: ſic lo
cus nō icludit m̄āle ⁊ formale. ſꝫ ē q̄dā foīa ſimpˣ
ſimplicitate oppoſita cōpōni ex m̄āli ⁊ foīali. ⁊ ſic
dico ꝙ accipiēdo locū foīalr̄ ſic locꝰ nō ē aliud q̄
ſupꝑficies. q̄m locꝰ ſm ꝙ ꝓhūs hic loqtur ꝑ ſe ⁊ ꝑ
ꝯtinet locatū. ſꝫ illḋ qḋ ꝑ ſe ⁊ eēntialr̄ ꝯtinet locatū
ſeu corꝑꝰ ē ꝑ ſe ⁊ eēntialr̄ q̄titas. q̄m q̄titati ꝑ cō
petit ꝯtinē ſicut ſibi cōpetit hēre ꝑtē poſt ꝑtē ſiue
ex ꝑtē. locꝰ igiſ foīalr̄ acceptꝰ ē q̄titaſ. ⁊ nō alia q̄
titas q̄ ſupꝑficies ut patet ꝑ deductionē iā factā. ⁊
hꝫ dico accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝫ nomē locꝰ deno
minat. Si vo locꝰ accipiaſ ꝓ eo qḋ ſignificat ſic di
co qḋ ē aggregatū ꝑ accñs ⁊ hēt formale ⁊ m̄āle:
q: hēt i ſua deſcriptiōe aliqḋ loco gn̄is ⁊ aliqḋ lo
co dr̄ie. Uñ illḋ qḋ poniſ i recto poiſ loco gn̄is. ⁊
illḋ qḋ poniſ i obliq̄ poniſ loco dr̄ie uł ecōuerſo.
ſed de hoc nō curo. q: nō loquiſ hic ꝓhūs de loco
niſi accipiēdo locū ꝓ eo de q̄ locꝰ ꝑdicaſ denoiati
ue dicēdo hoc ē locꝰ. ℂ Sꝫ ꝯ iſtḋ pōt argui mlt̄i
plr̄. ⁊ ꝑ ſic. Ultia ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētꝫ ē ſil̄ ade
q̄te cū ultima ſupꝑficie corꝑis locati. ſꝫ qn̄ aliq̄ duo
ſūt ſil̄ adeq̄te: q̄ rōne vnū ꝯtinet aliḋ eadē rōne re
liquū ꝯtinet illḋ idē. ḡ q̄ rōne ultiᵐ corꝑis ꝯtinentꝫ
ē locꝰ eadē rōne extrema ſupꝑficies corꝑis ꝯtēti eēt
locꝰ. qḋ ē fl̄m ⁊ ꝯ oēs. Hec rō ꝯfirmaſ ſic. Illḋ qḋ
ē locꝰ alicuiꝰ corꝑis ꝑ ſe: ē locꝰ ꝑ accñs accītū illiꝰ
corꝑis cōtēti. ḡ ſi ultima ſupꝑficies illiꝰ corꝑis cōti
nētis eēt locꝰ corꝑis ꝯtenti ſeqtur ꝙ illa ſupꝑficies
eēt locꝰ extreme ſupꝑficiei corꝑis ꝯtēti. ſed hoc ē fl̄ꝫ
q: qn̄ nō ſūt aliq̄ ſil̄ adeq̄te nō ē maior rō q̄re vnū
ē locꝰ alterꝰ q̄ ecōuerſo. ꝓpterea vr̄ ꝙ ꝓhūs determinat
de loco accipiēdo locū ꝓ eo qḋ ſignificat: q:
ꝓhūs hic determinat de loco cuiꝰ ē hec diffō. ſ. ulti
mū corꝑis ꝯtinētis. ſꝫ hec ē diffō loci accipiēdo lo
cū ꝓ eo qḋ ſignificat. ḡ. Itē ꝓbaſ ꝙ locꝰ nō ſit ſup
ficies. q: ſi ſic tūc vnū ⁊ idē locatū poſſet eē ſil̄ i di
uerſis locis qḋ ē ipoˡᵉ. ꝯñā ꝓbaſ ſic. nā vnū ⁊ idē
corꝑꝰ ſil̄ ē i ſupꝑficie terre ⁊ i ſupꝑficie aeris ut patet
de arbore cuiꝰ radix ē i terra ⁊ reſiduū in aere ⁊c̄.
Itē ſi locꝰ eēt ſupꝑficies: locꝰ nō eēt eq̄lis locato qḋ
ē ꝯ ꝓhūꝫ. ꝓbatio ꝯñe q̄m ſupꝑficies ē idiſibilis ſm
ꝓfūditatē. ⁊ corꝑꝰ ē diſibile ſm ꝓfūditatē. ſed nul
lū idiſibile ē eq̄le diſibili. ḡ. Itē locꝰ ē i gn̄e relatio
nis ⁊ ſupꝑficies nō. igiſ locꝰ nō ē ſupꝑficies. minor pa
tet. ⁊ ꝓbaſ maior: q: locꝰ ē ultiᵐ. ſed ultiᵐ refertur
ad illḋ cuiꝰ ē ultiᵐ. Itē locꝰ ē terminꝰ motꝰ localis.
ſꝫ ſupꝑficies ultima corꝑis ꝯtinētis nō ē terminus
motꝰ localis. ḡ. maior patet. ꝓbaſ minor. nā t̄mi

nꝰ motꝰ dr̄ eē itriſecꝰ moˡᵉ. ſꝫ ultiᵐ corꝑis ꝯtinētꝫ nō
ē itriſecū locato ſiue mobili. ḡ. ℂ Ad ꝑᵐ illoꝝ qn̄ dr̄
ꝙ ultima ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētis ē ſil̄ adeq̄te cū
ultima ſupꝑficie corꝑis locati. cōcedo. Et qn̄ dr̄ ꝙ
tūc q̄ rōne ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētis ē locꝰ ieadē rō
ne ſupꝑficies corꝑis ꝯtēti ē locꝰ. dico ꝙ nō eſt eadē
rō. q: locꝰ ē ꝯtinēs diſū. hoc eni ē de rōne loci. ſ. ꝙ
ſit diſū a locato. ⁊ q: ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētꝫ ē diſa
a locato ⁊ ſupꝑficies corꝑis ꝯtēti nō ē diſa a locato.
iō ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētis ē magis locꝰ q̄ ſupꝑfi
cies corꝑis ꝯtēti. ℂ Ad ꝯfirmationē qn̄ dr̄ ꝙ illḋ
qḋ ē ꝑ ſe locꝰ corꝑis ē ꝑ accñs locꝰ accītū eiuſdeꝫ
corꝑis: ꝯcedo. Et qn̄ dr̄ ꝙ ſupꝑficies corꝑis ꝯtinētꝫ
nō ē ꝑ accñs locꝰ ſupꝑficiei corꝑis ꝯtēti. iſtḋ ē negā
dū. Et cū dr̄ ꝙ illa q̄ ſūt ſil̄ adeq̄te neutrū ē magis
locꝰ altiꝰ q̄ ecōuerſo. dico ꝙ neutrū ē magis ꝑ ſe
locꝰ alteriꝰ q̄ ecōuerſo. tm̄ vnū ē magis locꝰ alteriꝰ
ꝑ accñs q̄ ecōuerſo. q: vnū ē locꝰ alteriꝰ ꝑ ſe. iō eſt
locꝰ accītiū eiꝰ ꝑ accñs magis q̄ ecōuerſo. ℂ Ad
aliā rōnē dico ꝙ ꝓhūs hꝫ determiat de eo qḋ hꝫ no
mē locꝰ ſignificat ſm ꝙ ſupponit ꝑſonaliter. ⁊ ita
determinat de eo qḋ ſupponit ꝓ eo qḋ denoiat. ⁊
iō ꝓprietates ⁊ alia q̄ hic attribuūtur loco: attribuū
tur ꝓ his de qbꝰ hꝫ nomē locꝰ dr̄ denoiatiue. ℂ Ad
aliā rōnē cū dr̄: ſi locꝰ eēt ſupꝑficies tūc vnū ⁊ idem
corꝑꝰ eēt i diuerſis locis. Dico ꝙ ipoˡᵉ ē ꝙ vnuꝫ ⁊
idē corꝑꝰ nūs ſit ſil̄ ⁊ ſemel i duobꝰ locis totalibus
adeq̄tis toti corꝑi. tm̄ vnū ⁊ idē corꝑꝰ pōt eē ſimul
i diuerſis locis ꝑtialibꝰ ſm diuerſas ꝑtes eiꝰ q̄ lo
ca ꝑtialia ſūt ꝑtes eiuſꝰ loci. Et ſi dr̄ ꝙ corꝑꝰ extñs
ꝑti i aere ⁊ ꝑti i terra i nō hēt locū totalē q: ex illis
ſupꝑficiebꝰ nō fit aliqḋ vnū. Dico ꝙ tale corpus ſic
locatū nō hēt locū talē ſimplr̄ vnū. hēt tm̄ vnū lo
cū vnitate cōtiguatiōis uł aggregatiōis. nec opꝫ
ꝙ oē corꝑꝰ ſimpˣ hēat locū vnū vnitate ſimplici.
ℂ Ad aliā rōnē cū dr̄ ꝙ ſi locꝰ eēt ſupꝑficies: tūc lo
cꝰ nō eēt eq̄lis locato. Dico ꝙ hn̄ ſequiſ ꝙ locꝰ nō
eēt eq̄lis locato ſm oēs dimēſiōes. q: locꝰ nō ē eq̄
lis locato ſꝫ ꝓfunditatē. tm̄ locꝰ eſt eq̄lis locato ſꝫ
duas dimēſiōes. i. ſm lōgitudinē ⁊ latitudinē. vñ
locꝰ ē eq̄lis locato ſm cōtinētiā ⁊ nō ſm dimēſio
nē ut poſtea videbiſ. Et qn̄ dr̄ ꝙ idiſibile nō ē eq̄
le diſibili. Dico ꝙ idiſibile ſm illā dimēſionē q̄ eſt
idiſibile nō ē eq̄le diſibili ſm eādē dimēſionē. tm̄ i
diſibile ſm vnā dimēſionē pōt eē eq̄le diſibili ſm
aliā dimēſionē. ℂ Ad aliḋ qn̄ dr̄ ꝙ locꝰ ē i gn̄e re
latiōis. nego illḋ accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝫ nomē
locꝰ denoiat. Et qn̄ dr̄ ꝙ ultiᵐ ē i gn̄e relōnis. di
co ꝙ ultiᵐ pōt accipi dupl̄r. ſ. uł ꝓ eo qḋ hoc no
mē ultimū ſignificat. ⁊ ſic ē uerū ꝙ poniſ i gn̄e re
latiōis. uł pōt accipi ꝓ eo qḋ hꝫ nomē ultiᵐ deno
minat. ⁊ ſic nō ē i gn̄e relōnis. Et cū diciſ ꝙ locꝰ ē
ultiᵐ. Dico ꝙ uerū ē accipiēdo ultiᵐ ꝓ eo qḋ de
noiat. ſꝫ illḋ nō ē i gn̄e relōnis. ℂ Ad aliḋ cū diciſ
ꝙ locꝰ ē terminꝰ motꝰ localis. Dico ꝙ nō eſt t̄minꝰ
imediatꝰ ⁊ itriſecꝰ. ſꝫ ubi qḋ cāatur in mobili a loco
circūſcribēte ē terminꝰ itriſecꝰ ⁊ imediatꝰ motꝰ loca
lis. ⁊ iō ubi ē i mobili. ⁊ locꝰ nō. nec dr̄ motꝰ localiſ
eē ad locū niſi q: ē ad ubi qḋ cāatur a loco. Et qn̄ dr̄
ꝙ locꝰ ⁊ ſupꝑficies ſūt ſpēo diſticte ut patet in ꝑdi
camētis. Dico ꝙ nō ē uerū. ſed ꝓhꝰ ibi loqtur ſm
opiōnē famoſā antiquorū ponētiū locū eē ſpatiuꝫ
ſeꝑatū. ⁊ ſi locꝰ eēt tale ſpatiū differret ſpecifice a
ſupꝑficie. vñ rō q̄re ꝓhꝰ loqtur ſm opiōnē famoſaꝫ
pōt eē q: nōdū declrauerat qḋ ē locꝰ. ⁊ iō locꝰ eſt

ut pt̃es q̃uſq3 declarabit qd ē loc⁹. ꝛ illo mō loqtur in ptib⁹ locis pħie. ¶ Ad aliā rōnē qñ dī ꝙ corpa nālia nālr̃ mouent̃ ad ſua loca ꝛc̄. dī ſic p̄ꝛi⁹ ꝙ loc⁹ pt̄ accipi mltiplr̃. ſ. uł ꝑ ultio corpis ꝛc̄. uł pro v̄tute ꝯſeruatiua locati. uł ꝑ corpe locāte. Dico igitur ꝙ accipiēdo locū ꝑ ultimo corpis ꝯtinētis: ſic corpa nō mouētur nālr̃ ad ſua loca niſi lquātū ſūt ī tāta uł ī tāta diſtātia ab orbe. Dico igit̃ ꝙ q̄ruis corp⁹ nāle nō h̄eat cōtinētiā magis cū vna ſupficie q̄ʒ cū alia. abſolute tñ ſʒ ꝙ ſupficies ē ī tali uł ī tali diſtātia ab orbe: maiorē ꝯueniētiā h̄ēt cū vna ſupficie q̄ʒ cū alia. qm̄ ulti^m aq̄ uł ipa aq̄ ſm ꝙ ē ī tali diſtātia ad orbē cōſeruat terrā. ꝛ ſm ꝙ ē ī tali diſtātia h̄ēt v̄tutē ſibi iflurā a celo ꝑ quā v̄tutē ꝯſeruat terrā. ꝛ ſic ē de alijs eltis. uł pōt dici ꝙ corpa nālia mouētur nāliter ad ſua loca accipiēdo locū ꝓ v̄tute cōſeruatiua locati. Uñ ē ſciēdū ꝙ loc⁹ accipit̃ mult̄ modis. ꝛ accipio q̄nq3 uł ſex modos q̄ faciūt ad ꝓpoſitū noſtrū q̄ruis ſūt mlto pt̃es. vñ loc⁹ vno mō ſumit̃ ꝑ corpe ꝯtinēte. ꝛ ſic loquēdo de loco pħs dic̄ ꝙ ignis ē loc⁹ aeris. ꝛ aer loc⁹ aq̄ ꝛc̄. Alio⁰ accipit̃ loc⁹ ꝑ origie loci ꝓprie dicti. ꝛ illo mō dic̄ ꝯ^{cor} ī h̄ q̄rto ꝙ cētrū ē loc⁹ celi. ꝛ ēt p̊ celi ꝛ mūdi dic̄ ꝙ mediū mūdi ē loc⁹ celi. ꝛ h̄ dic̄ ꝑ tāto q2 cētrū qđ ē mediū mūdi ē origo loci celi uel ē illō ꝑ qđ celū ē ī loco q̄ruis nō ſit locās celū ſed ē illō q̄ celu3 locat̃. ꝛ de iſto loco loqtur auctor ſex p̄n^{cip} dicēs ꝙ loc⁹ ſimp^x ē origo ꝛ cōſtitutio loci cōpoſiti: itelligēdo ꝑ locū ſimplicē aliqđ idiſibile cuiuſmodi ē cētrū mūdi qđ eſt origo cuiuſlibet loci. qđlibet tñ corp⁹ mūdi ē ī loco ꝑ cētrū. uł ꝑ certā diſtātiā a cētro. 3⁰ mō dī loc⁹ alicui⁹ circa qđ h̄ēt fieri ei⁹ opatio. ꝛ ſic loqtur pħs 8⁰ hui⁹ ꝛ ēt p̊ celi dicēs ꝙ celū uł ſupma ſpa ē loc⁹ dei. ꝛ illo mō dicit ꝯ^{cor} 8⁰ hui⁹ ꝙ p̄m⁹ motor q̄ nō ē corp⁹ nō ē ī loco niſi q2 motū ex eo ē ī loco. ꝛ his trib⁹ modis dī loc⁹ ī ꝓprie ꝛ trāſūptiue. Alr̃ accipit̃ loc⁹ ꝓprie ꝛ h̄ dupl̄r. q2 loc⁹ ꝓprie accept⁹ ali⁹ ꝑ ſe ali⁹ ꝑ accn̄s. loc⁹ ꝓprie ꝛ ꝑ ſe accept⁹ ē ulti^m corpis ꝯtinētis: loc⁹ v̊o ꝑ accn̄s ē ſbīnc exn̄s ī imob^{li} cātū ex oppōne ad cētrū mūdi. Uñ dicūt aliq ꝙ loc⁹ ꝑ accn̄s eſt ī p̄dicamēto ubi. vñ Simpli⁹ ſup p̄dicamēta dic̄ ꝙ loc⁹ ſʒ ꝓpriū caracterē ē ī p̄dicamēto ubi: itelligēs per caracterē formā. ꝛ de loco ſic dicto pōt exponi illud qđ dic̄ ī p̄dicamētis. ſ. ꝙ ptes loci copulant̃ ad eūdē terminū cōem ad quē copulant̃ ptes corpis. ꝛ ꝙ ptes loci ꝯtinēt ſinglās pticl̄as corpis. ꝛ de loco ſic dicto dic̄ Boeti⁹ ꝙ loc⁹ ꝑ ptē corpis: ꝛ ꝑ ſpatiū eē diffinit̃. vñ loc⁹ illo mō dict⁹ eſt ceri⁹ ſit⁹ quē h̄ēt corp⁹ ꝛ oppoſitio ꝛ diſtātia ad cētrū mūdi qđ ē origo cuiuſlibet talis loci. ꝛ de loco ſic dicto forte ītelligit pħs. d. ꝙ mot⁹ ē ad locū. ꝛ ꝙ loc⁹ ē t̄min⁹ mot⁹: qm certū ē ꝙ termin⁹ mot⁹ localis: q̄ acqrit̃ mob^{li}: h̄ēt eē ſbīnc ī mob^{li}. ꝛ ſic loc⁹ ſm ꝙ ē t̄min⁹ mot⁹ localis ē ī locato tanq̄ʒ ī ſbo. ꝛ adhuc pt̄ loc⁹ accipi ꝓ v̄tute cōſeruatiua locati exn̄tis ī locāte q̄buſcūq3 modis accipiat̃ loc⁹. Dico igit̃ ꝙ loc⁹ ſm ꝙ pħs diffinit locū ē ſupficies ut dcm̄ ē. ¶ Ad aliam rōnē p̄ncipalē cū dī ꝙ loc⁹ ē ſil' cū ſupficie locati. ꝯcedo. ꝛ qñ dī ꝙ due ſupficies nō pñt eē ſil'. Dico ꝙ due ſupficies ex ea pte q̄ ſūt diſibiles nō pñt eē ſil' adeq̄te. qm̄ ſi ſupficies addat̃ ſupficiei ex pte lōgitudis uł ex pte latitudis tūc vna ſupficies ponit̃ iuxta aliā. ꝛ nō ſūt ſil' adeq̄te cū ea. uerūtñ ex ea pte q̄ ſupficies ē idiſibilis pōt vna ſupficies eē ſil' cū alia. ꝛ q2 ſupficies ē idiſibilis ſʒ ꝓfūditatē ille due ſupficies pñt eē ſil' ex pte ꝓfūditatis. qm̄ ſi vna ſupficies ſupponat̃ alteri ibi ē additio ſupficierū adiuicē ex ea pte q̄ ſūt idiſibiles. ꝛ iō bn̄ pñt eē ſil'. Cū ḡ dī ꝙ ſola q̄ritas fac̄ diſtare. Dico ꝙ ſola q̄ritas ex ea pte q̄ ē diſibilis fac̄ diſtare. tñ q̄ritas ex ea pte q̄ ē idiſibilis nō. ꝛ q2 corp⁹ ē diſibile ad oēs ptē. ꝛ ſʒ oēs dimēſiōes. iō ē ipoſ^{le} duo corpora eē ſil' adeq̄te. ſʒ nō ē ſic de ſupficieb⁹ ꝛ lineis.

¶ Sʒ adhuc reſtāt duo dubia. q2 n̄ vī ꝙ loc⁹ ſit ſola ſupficies. qđ ꝓbat̃ mltiplr̃. ꝛ p̊ ſic. Illō qđ diffinit̃ ꝑ ſupficiē nō ē ſupficies. h̄ ſtati patet. q2 idē nō diffinit ſeipſʒ. ſʒ loc⁹ diffinit̃ ꝑ ſupficiē. ḡ. maior eſt manifeſta ꝛ minor ꝓbat̃ ꝑ pħʒ ī textu q̄ diffiniens locū. d. ꝙ loc⁹ ē termin⁹ corpis ꝯtinētis. ſʒ t̄min⁹ loci ꝯtinētis ē ſupficies. ḡ. Itē loca nālia corpuʒ ſimpliciū diſtiguunt̃ ſpē. patet p̊ celi ī tctatu de iſt^{is} ꝛ ꝯ^{cor} idē dic̄ expſſe ſup p̊^m de celo ꝛ mūdo. ſʒ vna ſupficies nō diſtiguit̃ ſpecifice ab alia. ḡ loc⁹ nō ē totalit̃ idē qđ ſupficies. Itē ubi cātur effectiue a circūſcriptiōe loci. ſʒ ubi nō cātur a circūſcriptiōe ſupficiei ḡ loc⁹ nō ē idē qđ ſupficies. maior patet ꝑ auctorē ſex p̄n^{cip}. mior v̊o patet ꝑ ꝯ^{ces} ſup hūc 4^m dicētē ꝙ q̄ritas nō ē de potētijs actiuis. Itē pħs. d. ꝙ corp⁹ nāle nālr̃ fert̃ ad ſuū locū nālē pp ꝓpinqtatē. ꝛ q̄ſi vnigeneitatē loci nālis ad ipm. ſʒ ſupficies nō h̄ēt ꝓpinqtatē nec vnigeneitatē magis ad vnū corp⁹ q̄ʒ ad aliđ. ḡ loc⁹ nō ē ſola ſupficies. ¶ Ad iſtas. dicēdū ꝙ accipiēdo locū ꝓ eo qđ denoiat h̄ nomē ſic dicēdo. iſtđ ē loc⁹ uł iſtđ ē locās ſic loc⁹ ē ſola ſupficies. ¶ Et ad p̊^m ī ꝯriū dico ꝙ ſupficies ē ſupi⁹ q̄ʒ loc⁹. q2 ois loc⁹ ē ſupficies: nō tñ ois ſupficies ē loc⁹ ut dcm̄ ē pus. iō ſupficies ponit̃ ī diffōne loci ꝛ nō ē icōueniēs. ſupi⁹ eni pōit̃ ī diffōne iferioris. Uñ ſi ī diffōne ſupficiei ī ſpe ponat̃ ſupficies ī cōi ex h̄ nō accidit aliqđ malū. Et cū dī ꝙ idē nō diffinit ſeipſʒ. pōt dici ꝙ idē alicui cōuertibilr̃ nō diffinit illđ idē. tñ idē alicui aliq̄ mō. i. eo mō q̄ ſupi⁹ ē idē ī iferiori bn̄ pt̄ ī illi⁹ diffōne. uł poſſet ſic dici ꝙ eadē res q̄ cōuertit̃ ꝛ adeq̄tur ſb alio ꝛ alio ꝯceptu ē diffiniēs ꝛ diffi^m. ſic patet ꝙ hō diffinit̃ per aial rōnale: qñ ē eadē res cū hoīe ſb alio ꝛ alio cōceptu. ꝛ ſic ēt pōt loc⁹ diffiniri ꝑ ulti^m corpis cōtinentis. q2 ali⁹ cōcept⁹ iportat̃ noīe loci. ꝛ ali⁹ ꝯcept⁹ iportat̃ noīe ultimi corpis ꝯtinentis. uł ſi uelis dicē ꝙ diffō cōponit̃ ſolū ex cōceptib⁹. ſ. uocib⁹. tūc eſt dicēdū ꝙ idē nō diffinit̃ ꝑ ſeipſʒ. cū eade3 res ſub vno ꝯceptu diffiniat̃ ꝑ aliū ꝯceptū eiuſdē rei. ꝛ ſic idē ulło mō diffinit̃ ꝑ ſeipſʒ. ſʒ ꝑ ſuū ꝯceptū. ali⁹ tñ ē ꝯcept⁹ diffiniēs ipʒ. ꝛ ali⁹ ē ꝯcept⁹ diffiniti. ¶ Ad 2^m cū dī ꝙ loca nālia corpoꝝ ſimpliciū diſtiguunt̃ ſpē. Dico ꝙ loc⁹ nālis pt̄ accipi dupl̄r. ſ. ꝓ eo qđ ſignificat uł ꝓ eo qđ denoiat. Dico igit̃ accipiendo locū nāleʒ ꝓ eo qđ ſignificat. ſic eſt uer ꝙ loc⁹ nālis ignis eſt ali⁹ a loco nāli aq̄. ꝛ ſic de alijs eltis. q2 hec uox nālis loc⁹ ſignificat ulti^m corpis cōtinentis h̄ñs v̄tuteʒ ꝯſeruatiuā locati ꝯtēti: ita ꝙ ille uoces ſ. loc⁹ nālis ꝛ ulti^m corpis ꝯtinentis h̄ñs v̄tuteʒ ꝯſeruatiuā locati idē ſūt. nc̄ āt māifeſtū eſt ꝙ tota ōro loc⁹ ꝛc̄. nō ſignificat ſolā ſupficiē imo ī ſuo ſignificato icludit ꝯtinētiā corpis locati. ꝛ v̄tutē ꝯſeruatiuā ꝯtinentis. ꝛ illo mō loquēdo de locis nālib⁹: ꝯcedo ꝙ loca nālia diſtiguūt̃ ſpē. Si v̊o loc⁹ nālis accipit̃ ꝓ eo qđ hec uox. ſ. loc⁹ nālis denoiat: ſic dico ꝙ loca nālia nō diſtiguunt̃ ſpē. imo loc⁹ nālis eſt h̄

illō qđ ē loc⁹ nālis.ſ.ſola ſupficies cōtinētis. Uñ
accipiēdo ſupficiē ɔcauā ignis ut ambit totū aerē
uex ē dicē ꝙ hec ſupficies ē loc⁹ nālis aeris.ſ3 h̄ ē
i pdicatiōe accñtali. Qꝫ āt illa diſtictio ſit bona ꝙ
termin⁹ uł uox pōt accipi ꝑ eo qđ ſignificat uł ꝑ
eo qđ denoiat appet. qm̄ hec ē vā. hō alb⁹ ē ens p
accñs accipiēdo hoiē3 albū ꝑ eo qđ ſignificat. ga
certū ē ꝙ ille termin⁹ hō alb⁹ ſignificat vnū ens p
accñs. ⁊ iſta ſilr ē vā. hō alb⁹ ē hō. ⁊ ē ſba accipiē-
do illū terminū ꝑ eo qđ accñtalr denoiat. qꝛ for-
tes cui accidit ꝙ ſit alb⁹ ē hō ⁊ ē ſba. ⁊ ſic p3 ꝙ hm̄
diſtictio ē bona. ⁊ hēt locū i oib⁹ termis ɔcretī acci
dētalib⁹. ⁊ ēt i termis aggregatī ex accñtalib⁹ uel
ex ſbo ⁊ accñte. ¶ Ad aliā rōnē. qn̄ dr̄ ꝙ ubi cātur
ex circūſcriptiōe loci. dico ꝙ uerū ē accipiēdo lo-
cū ꝑ corpe cōtinētis nō ꝑ ultio corpis. uł ſuſtinē-
do ꝙ ubi cāet ex circūſcriptiōe loci q̄ ē ulti^m corpo
ris ɔtinētī. dico ꝙ ubi cātur ex circūſcriptione ſu
pficiei. Et cū dr̄ ꝙ q̄titas nō ē de potētijs actiuis
dico ꝙ q̄titas ē de potētijs actiuis p abiectionē3
ɔrij. h̄ ē q̄titas nō ē de potētijs alterantī. tñ q̄ti-
tas ē de potētijs actiuis ſine altatione. ⁊ dico ꝙ
vnū corp⁹ expellit aliō corp⁹ a ſuo loco p q̄titatē3
ſuā effectiue aliq̄ mō q̄uis q̄titas nō ſit totał cā
effectiua. ⁊ ita q̄titas ē aliq̄ mō effectiua mot⁹ lo-
calis. ⁊ ſic q̄titas pt ēē cā totalis effectiua ipi⁹ ubi
qꝛ ubi nō cātur p abiectionē: nec p alterationē ɔrij
ꝑprie loquēdo de ɔrietate. ¶ Ad aliā rōnē qn̄ dr̄
ꝙ loc⁹ ē pn^m gñatiōis ſ3 porphi^m. dico ꝙ porphi⁹
accipit ibi locū ꝑ corpe locāte uł ꝑ vtute ɔſeruati
ua locati. ⁊ nō ꝑ ultio corpis ɔtinētis. ¶ Ad aliā
cū dr̄ ꝙ corp⁹ nāle nālr̄ fert ad ſuū locū ꝑpriū pp
ꝑpinq̄tatē quā hēt ad locū. dico ꝙ uerū ē accipiē-
do locū ꝑ corpe locāte uł ꝑ vtute ɔſeruatiua exñ-
te i corpe locāte. ſed accipiēdo locū ꝑ ultio corpis
nō ē uerū. oēs tñ ille rōnes pñt ſolui p diſtictionē
de loco ſupi⁹ poſitā. ¶ Scđo q̄ro utrū loc⁹ ſit imo
bilis. Et vr̄ ꝙ nō qꝛ ulti^m corpis cōtinētis mouet
ad motū illi⁹ cui⁹ ē ulti^m. ſ3 loc⁹ ē ulti^m corpis cōti
nētī. qđ qdē corp⁹ ɔtinēs ē mobile. ģ loc⁹ ē mo^{lis}.
Itē celū uł ſupficies cōcaua orbis lune ē loc⁹ ignis
⁊ tñ ɔtinue mouet. ģ. In oppoſitū ē h̄ phs. ¶ Ad
hāc dubitationē dicūt aliq ꝙ loc⁹ accipit duplr̄.ſ.
uł ꝑ māli i loco. uł ꝑ formali. ſi accipiat ꝑ māli
ſic ē mo^{lis}. qꝛ māle i loco ē ſupficies. ⁊ certū eſt ꝙ
ſupficies ē mo^{lis}. ſi v̄o accipiat ꝑ foꝛali. ſic ē diſtā
tia cāta ab orbe ſiue a polo mūdi. ⁊ ē a cētro terre
⁊ ſic tot⁹ loc⁹ ē imo^{lis}. qꝛ ſp manet eadē diſtātia ad
orbē ſiue ad polos mūdi. Alr̄ tñ dñt alij ⁊ q̄ſi i idē
reddit. ꝙ ulti^m corpis cōtinētis nō hēt rōnē loci ꝑ
prie ⁊ formāl: niſi ſm rōnē ⁊ ordinē quē hēt ad totū
corp⁹ ſpicū celi. vbi grā. loc⁹ ꝑpri⁹ nauis i aq̄ uł in
flumie nō ē hec aq̄ q̄ fluit ſ3 ꝙ ē hec aq̄. ſ3 ſ3 ordi-
nē uł ſitū quē hēt aq̄ fluēs ad totū flumē q qdē or-
do uł ſit⁹ remanet i aq̄ ſuccedēte. ⁊ ſic l3 aq̄ malis
fluat. tñ ſ3 ꝙ aq̄ hēt rōnē loci ut ordiat i tali ordie
uł ſitu ad totū flumē nō mutat. ⁊ h̄ eſt exēplū phi
ad qđ reſpiciētes debem⁹ itelligē quō extremita-
tes corpis mo^{lis} ſūt loca. ſ. p reſpectū ad totū cor-
p⁹ ſpicū celi. qđ qdē corp⁹ ſpicū hēt fixionē ⁊ imo
bilitatē ex fixiōe ⁊ mobilitate cētri ⁊ poloꝝ. ⁊ iō l3
illō ulti^m corpis ɔtinētis ſ3 ꝙ ē h̄ ulti^m effluat. tñ
illō ulti^m ſm ꝙ hēt rōnē loci ſp manet. qꝛ diſtātia
⁊ ordo ad totū corp⁹ ſpicū celi ſp manet. ¶ Inten-
tio igit illoꝝ ē ꝙ ulti^m corpis cōtinētis. i. ſupficies
q̄ ē māle i loco ē mo^{lis}. ordo tñ uł ſit⁹ ad totū corp⁹

ſpicū celi q̄ ē formale i loco ē imo^{lis}. ¶ Sȝ ɔ̄ hunc
modū dicēdi arguo ⁊ ꝑbo ꝙ i loco nō ē aliqđ tale
foꝛale ut ſit⁹ uł ordo ſeu diſtātia i cōparatiōe ad ce
lū uł ad polos ſeu ad cētrū: ⁊ arguo ſic. Impo^{le} ē
p q̄cūq3 vtutē ꝙ aliqđ maneat deſtructo formali
qđ ē in eo. qđ p3 qꝛ ipo^{le} ē ꝙ hō maneat deſtructa
aīa itellectiua. qꝛ h̄ claudit ɔdictionē. ſ3 loc⁹ p vtu-
tē diuinā pt manē idē nō manēte eadē diſtātia uł
ordie ad totū celū uł cētrū uł polos. ģ talis ordo
uł diſtātia nō ē formale i loco. maioꝛ ē nota ⁊ mi-
noꝛ p3. qꝛ de⁹ poſſet mouē totū celū ſil̄r ⁊ oia 4^{or} ele
mēta motu recto v̄ſus qeſcēte alio corpe i aere. vt
bi grā. qeſcat aliqđ corp⁹ i medio aeris. ⁊ p vtutē3
diuīā moueat totū celū ⁊ oia elt̄a motu recto v̄ſus
oriēs. tota igit ps celi q̄ ē v̄ſus occidēs ſit ꝑpinqoꝛ
illi corpi qeſcēti q̄3 p̄us erat. ⁊ totū v̄ſus oriēs erit
remoti⁹ ab illo corpe q̄3 pri⁹ erat. ⁊ vn⁹ polus mūdi
erit ſibi ꝑpinqoꝛ q̄3 pri⁹. ⁊ ali⁹ remotioꝛ. ⁊ cētrū to
ti⁹ mūdi erit ſibi ꝑpinquo uł remoti⁹ q̄3 pri⁹ ut p3
manifeſte. cū igit illō corp⁹ qeſcat ſm locū: op3 ꝙ
ſit i eodē loco i q̄ p̄us erat ⁊ p ɔñs loc⁹ maneat idē.
⁊ tñ ordo uł diſtātia ad polū mūdi nō manet ſed
corrūpit. ģ talis ordo uł diſtātia nō ē formale i lo-
co. qm̄ ſi ita eēt ſeq̄ret ꝙ aliqđ poſſet manē deſtru
cto ſuo foꝛali. qđ ē ipo^{le}. Hoc ɔfirmat. de⁹ pōt cō-
primē ⁊ dilatare totū celū ⁊ oia elt̄a qeſcente illo
corpe i eodē loco. ſ3 loco cōpreſſo uł dilatato. ⁊ oi
b⁹ elt̄is cōpreſſis uł dilatatī corp⁹ qeſcēs nō hēret
eūdē ordinē uł diſtātiā ad polos mūdi uł ad cen-
trū. ⁊ tñ loc⁹ manēt idē. igit talis diſtātia uł ordo
nō ē foꝛale i loco. alr̄ eniȝ ſeq̄ret ꝙ aliqđ manēt ſi-
ne ſuo foꝛali qđ ē ipo^{le}. huic rōni dicerent phan-
tes ꝙ nec vi⁹ pōt celū ⁊ elt̄a mouē a loco ſuo. ⁊ ſic
illa rō nihil v̄r ualē. ¶ Sȝ ɔ̄ h̄ arguo duplr̄. ⁊ p ſic
ipo^{le} ē aliqđ itelligē manē idē nūo niſi itelligat ſu-
um manē foꝛale idē nūo ut cōiter cōcedit ab oib⁹.
ſ3 po^{le} ē itelligē locū manē eūdē nūo abſq3 h̄ ꝙ in-
telligat idē ordo uł diſtātia ad celū ⁊ ad polos ⁊ cē
trū manē. ģ talis ordo uł diſtātia nō ē foꝛale in lo-
co. maioꝛ p3. nā qꝛ rōnale ē foꝛale i hoie: iō ipo^{le} eſt
hoiē3 itelligē abſq3 h̄ ꝙ itelligat rōnale. ⁊ ſic ē de
oib⁹ alijs. Uñ illa ꝑpo cōit cōcedit. ſ. ꝙ nihil pōt
itelligi ſine ſuo foꝛali. mioꝛ v̄o p3 qꝛ ɔtigit itelligē
ꝙ aliqđ corp⁹ qeſcat i aere. ⁊ ꝙ totū celū cū 4^{or} ele
mētis moueat ſic. ꝙ totū oriēs fiat remoti⁹ ab illo
corpe q̄3 p̄us. ⁊ totū occidēs fiat ei ꝑpinquꝰ q̄3 p̄-
us. ⁊ p ɔñs ɔtigit itelligē ꝙ uterq3 polus ſit corpi
ꝑpinqoꝛ uł remotioꝛ q̄3 p̄us. ⁊ p ɔñs ꝙ cētrū mū-
di ſit ſibi ꝑpiqui⁹ uł remoti⁹ corpe tñ manēte i eo-
dē loco. ⁊ ſic cōtigit itelligē ꝙ loc⁹ manet idē nūo.
⁊ tñ diſtātia uł ordo ad celū uł ad cētrū ⁊ polos
nō manet eadē nūo. ⁊ p ɔñs talis ordo uł diſtātia
nō ē foꝛale i loco. ¶ Scđo arguo ad idē ſic. ex po^{li}
ſ3 imagiationē nō ſeqtur ipo^{le} ſ3 imagiationē3 ut
vult ɔ^{tor} i h̄ 4° t̄ctatu de corpe. ſ3 hñ ſeqtur totū ce
lū ⁊ oia elt̄a moueat v̄ſus oriēs i illo corpe qeſcē-
te i medio aere. ģ ille loc⁹ in q̄ illō corp⁹ qeſcit ma-
net idē nūo nō manēte eadē diſtātia ad totū celū3
⁊ ad polos mūdi ⁊ ad cētꝝ. ⁊ añs ē imagiabile. ģ
ɔñs ē imagia^{le}. ⁊ p ɔñs ɔtigit imagiari ꝙ idē loc⁹
nūo manet abſq3 h̄ ꝙ idē ordo uł diſtātia maneat
ſ3 nō ɔtigit imagiari aliqđ manē ſine ſuo foꝛali. iō
ordo uł diſtātia nō ē foꝛale i loco. ¶ 3° arguo p̄nci
palr̄ ɔ̄ illō foꝛale. ⁊ h̄ ſic. ſi eēt tale foꝛale i loco. cū
illō nō ſit ſba: op3 ꝙ ſit i aliq̄ ſbo. aut igit illō foꝛa-
le ē ſbiue i illo ultio corpis locātis: aut ē i corpe lo

tāte. aut ī celo ſbiue. ſi dr̄ ꝙ ē ſbiue ī ultio corpis cōtinētis locatū uł ī ipo locāte. cū tā corp⁹ locās ꝙ̄ ultiᵐ corpis locātis ſit moˡᵉ: ſeqtur ꝙ illō foꝛale ē moˡᵉ. uł ſaltē ſeqtur ꝙ remoto corpe locāte nō remanet idē reſpect⁹ uł ordo ad celū ꝗ pus erat. ⁊ ſic nō manebit idē foꝛale. ⁊ ꝙ idē reſpect⁹ uł ordo nō poſſit remanē recedēte corpe locāte ⁊ ſuccedente alio corpe locāte. pꝫ. qꝛ ille reſpect⁹ uł foꝛale illud aut remanet ſine ſbo aut ī ſbo. nō ſine ſbo ut certū ē qꝛ illō eēt ꝯ rōnē accñtio. ſ. eē p ſe ſine ſbo. ſi vō ſit ī ſbo. aut igr̄ ī eodē ſbo ī q̄ pus erat uł ī alio. nō in eodē qꝛ cū illō ſbm moueaꝛ ⁊ nō remaneat ut pus ſeqtur ꝙ illō foꝛale moueaꝛ ⁊ nō remaneat ubi prius fuit: qō ē ꝓpoſitū. ſi vō dr̄ ꝙ illō foꝛale remaneat ubi pri⁹. ⁊ ī alio ſbo ꝙ̄ pus. illō eſt ipoˡᵉ. qꝛ ſic accñs migraret de ſuo ſbo ī ſbꝫ qō ē ipoˡᵉ. ⁊ ſi dr̄ ꝙ illō foꝛale nō ſit ſbiue ī corpe locāte nec in ultio corpis locāti ſꝫ ī celo. tūc q̄ro aut ē aliqd exñs ī celo diſibile. aut idiſibile. ſi diſibile cū qōlibet diſibile ipi⁹ celi cōtinue moueaꝛ ſeqtur ꝙ illō foꝛale ꝯtinue moueꝛ qō ē ꝓpoſitū. ſi vō ſit idiſibile. ⁊ oē idiſibile ī celo p̄ter polos ꝯtinue moueꝛ: ſequiꝛ ꝙ uel foꝛale ī loco erit moˡᵉ uł ꝙ ſit ſbiue ī polo. qō eſt ipoˡᵉ. qꝛ ſic oīnꝫ corpuꝫ exñtiū h̄ īferi⁹ eēt idē locus foꝛalr̄. qꝛ foꝛale cuiuſlibet loci eēt ī polo. uł ſaltē ſequiꝛ ꝙ oīa loca foꝛalr̄ accepta erūt ſil adeq̄te. qa cuiuſlibet loci foꝛale eēt ī polo idiſibili. ⁊ p ꝯñs nō poſſet aliqō corp⁹ moueri de loco ad locū ex q̄ nō pōt mutare locū foꝛalr̄. Hoc ꝯfirmaꝛ ſic. foꝛale cuiuſlibet loci ē ī polo idiſibili. igr̄ oīa loca foꝛalr̄ accepta ſūt ſil adeq̄te. ſꝫ q̄ncūqꝫ ſunt aliq̄ ſil adeq̄te: qō ē ī vno illoꝝ ē ēt ī reliq̄. ſꝫ qōlibet corp⁹ ē ī loco aliq̄ foꝛali exñte ī polo ꝑ qōlibet corp⁹ ē ī loco foꝛali exñti uł adeq̄te cū loco foꝛali cuiuſlibet alt̄i⁹ corpis. ⁊ p ꝯñs oīa corpa nec̄io ſꝫ ſil adeq̄te ī eodē loco foꝛali ⁊ p ꝯñs nullū corp⁹ pt mutare locū ſuū foꝛmalē qō ē ipoˡᵉ. iō nō pt dari ut vr̄ ꝙ foꝛale ī loco ſit ī celo. ⁊ mȃle ī aq̄ uł ī aere. qꝛ ex hīs p̄caſe q̄ tātū diſtāt q̄tū celū ab aq̄ nō fit aliqō vnū. igr̄ ex foꝛali ī loco ⁊ mȃli ī loco nō fiet aliqō vnū. ⁊ p ꝯñs loc⁹ eēt res vna. imo min⁹ eēt res vna q̄ aceru⁹ lapidū qꝛ ptes plus diſtarēt. Cōfirmaꝛ hec rō qꝛ formale nō ſepaꝛ a mȃli ſuo ex q̄ ex eis debēt fieri. vnū igitur fatuū ē dicē ꝙ mȃle ī loco ſit ī terra uł in aq̄. ⁊ foꝛale ī celo. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ foꝛale ī loco ē diſtātia locati ad polos ⁊ ad cētrū. ſꝫ illa diſtātia manet eadē. iō loc⁹ manet idē. Cōtra diſtātia locati ad polos ⁊ ad cētrū ē ī ipo locato. ſꝫ loc⁹ nō ē ī locato cū ſit ultiᵐ corpis ꝯtinētꝭ. vñ de diſtātia locati ad polos ⁊ ad cētrū nihil h̄ itēdim⁹ qꝛ loqmur de loco ſꝫ ꝙ pħs loqtur h̄ de ipo. Itē ſuppoſito p poˡᵉ uł p ipoˡᵉ ꝙ corpe aliq̄ qeſcēte ī aere totū celū ⁊ oīa elemēta mouerenꝛ p vtutē dei diuī vnā diaꝫ pōnioꝛ certū eēt ꝙ tūc corp⁹ qeſcēs maneret ī eodeꝫ loco ſꝫ opionē iſtoꝝ. ⁊ tñ nō hēret eādē diſtātiā ad polos mūdi ⁊ ad cētrū. ꝑ talis diſtātia ſiue ſit ī corpe locato ſiue ī corpe locāte nō ē foꝛale ī loco ex q̄ loc⁹ pt manē illa diſtātia nō manēte. Dico igr̄ ꝙ accipiēdo locū p eo qō h̄ nomē loc⁹ denoīat. loc⁹ ē q̄dā foꝛa ſimpˡʳ ſicē ⁊ q̄libet alia foꝛa accidētalis ⁊ nō ē qd cōpoſitū ex foꝛali ⁊ mȃli. ¶ Et ad illō qō dicūt de toto fluuio, ſ. ꝙ tot⁹ fluui⁹ ē magis loc⁹ nauis ꝙ̄ ps fluuij. Dico ſꝫ pħꝫ ⁊ ſꝫ vitatē ꝙ tot⁹ fluui⁹ nō ē pus loc⁹ nauis qeſcētis ī fluuio. ſꝫ ē loc⁹ cōis. Unñ tot⁹ fluui⁹ nō ē loc⁹ nauis niſi qꝛ ps fluuij ē loc⁹ nauis ⁊ ps fluuij ñ ē loc⁹ nauis niſi qꝛ ultim⁹ ⁊ min⁹ ci⁹ ē loc⁹. qō igr̄ innuit pħs ꝙ tot⁹ fluui⁹ magis ē loc⁹ ꝙ̄ ps fluuij: ñ ē itelliᵐ ꝙ pħs uelit ꝙ tot⁹ fluui⁹ ſit loc⁹ ꝓpri⁹. nec ēt vult ꝙ ps fluuij ſit loc⁹ ꝓpri⁹: ſꝫ vult ſi alterū illoꝝ debeat dici magis cōpetit toto fluuio ꝙ̄ pti fluuij nō tñ ſimplr̄ ⁊ abſolute. ſꝫ q̄tū ad vnā ꝯditionē uł diaꝫ loci q̄ eſt imobilitas eēntialr̄. qm̄ loc⁹ ꝓpri⁹ magis aſſimilaꝛ toti fluuio ꝙ̄ pti q̄tū ad mobiˡᶜˢ ⁊ immobilitatē: qꝛ ſicē tot⁹ fluui⁹ nō ē mobił ſꝫ totū qꝛ nō deſit totū locū p̄cedētē ſꝫ ſolū ē mobił ſꝫ ptes. ⁊ ſic p accñs. tñ ptes ſūt p ſe moˡᶜˢ qꝛ dſerūt totū locū p̄cedētē. ita loc⁹ nō ē moˡᶦˢ eēntialr̄. ſꝫ ſolū p accñs. ſic igr̄ tot⁹ fluui⁹ eſt magis loc⁹ q̄ ps fluuij q̄tū ad vnā ꝯditionē. i. q̄tū ad imobilitatē qꝛ tā tot⁹ fluui⁹ ꝙ̄ ēt loc⁹ ē imoˡᶦˢ eēntialr̄. ſꝫ ps fluuij p ſe ē moˡᶦˢ. ſimplr̄ tñ ⁊ abſolute loquēdo ps fluuij magis ē loc⁹ ꝙ̄ fluui⁹ tot⁹ q̄tū ad alias ꝯditiōes loci. ⁊ hec ē expō ꝯˡⁱˢ ꝯˡᵒ ii⁹ hui⁹ q̄rti. Alij vō dicūt ad iſtā qōnē ꝙ̄ loc⁹ ē imoˡᶦˢ q̄tū ad equalētiā ſic ꝙ qeſcēte aliq̄ corpe: loc⁹ illi⁹ corpis ſp manet idē p equalētiā: ita ꝙ q̄tū ad diſtātiā a celo: ⁊ a cētro. ⁊ q̄tū ad motū localē īchoādū uł dtermīādū: tm̄ ualet uł faē vn⁹ loc⁹ ꝙ̄ ali⁹. ſi cui qeſcā h̄ ī hac pte dom⁹ de ſarbona: poſito ꝙ aer ꝯtinue moueaꝛ circa me: uł ꝙ circa me ſit maxim⁹ uēt⁹ dū tñ ego cōtinue qeſcā: certū ē ꝙ ego cōtinue eq̄lr̄ diſto a toto celo ⁊ a cētro ⁊ a q̄libet alia re imoˡᶦ ſicē pri⁹. ⁊ tot leuce ſꝫ ꝯtinue int̄ me ⁊ angliam ſicē pus: ⁊ tñ nō ſū ꝯtinue ī eodē loco ſicē pri⁹ ſꝫ nūꝫ. ſꝫ ſū ī eodē loco ſꝫ equalētiā q̄tū ad diſtātiaꝫ ab alijs reb⁹ imobilib⁹: ⁊ q̄tū ad motū localē faciēdū uł dterminādū. ⁊ ſic dr̄ ꝙ loc⁹ ē imoˡᶦˢ p equalētiā qꝛ qeſcēte locato manet idē loc⁹ nūo ꝗ pus uł loc⁹ equalēs q̄tū ad diſtātiā ab alijs qeſcētib⁹ ⁊ q̄tū ad motū localē īchoādū uł ſiēdū. ⁊ qꝛ h̄ p̄r hēre bonū itellectū nec circa illō ē pñs tugſitio. ſꝫ ſoluꝫ circa imobilitatē eiuſdē loci ſꝫ nūꝫ. iō circa ꝯfirmationē uł deſtructionē nō īſiſto. ſꝫ ad qōnē r̄ndēdo pono duas ꝯnes q̄ ſꝫ ī lr̄ātiōe pħi ⁊ ꝯˡⁱˢ. q̄rū p̄ᵃ ē ꝙ loc⁹ ſꝫ ꝙ pħs loquiꝛ h̄ de loco: ē imobił p ſe. itelligēdo ſic. ſ. ꝙ pſeitas negeſitta ꝙ ſit ſēſus loc⁹ eſt imoˡᶦˢ p ſe. i. loc⁹ nō ē p ſe mobił. ¶ 2ᵃ ꝯ ē ꝙ loc⁹ eſt mobił p accñs. ¶ Pꝛia igr̄ ꝯ. ſ. ꝙ loc⁹ nō ē per ſe mobił. ꝓbaꝛ ſic. oē p ſe moˡᵉ ē corp⁹. ſꝫ loc⁹ nō ē corp⁹. ꝑ loc⁹ nō ē mobił p ſe. maioꝛ ē p ſe nō ⁊ ab oīb⁹ ꝯceſſa. minoꝛ vō pꝫ ex p̄cedētib⁹. pt tñ ꝓbari ſic. ſi loc⁹ eēt corp⁹: loc⁹ eēt p ſe ī loco qō ē ꝯ pħꝫ ⁊ ꝯ vitatē qm̄ ſi loc⁹ eēt p ſe ī loco eadē rōne ille loc⁹ eēt ī alio loco ⁊ ille ī alio ⁊ ſic ī īfiᵐ. ⁊ ſic ſeq̄reꝛ ꝙ īfinita loca eēnt ſil qō ē ipoˡᵉ. ¶ Scd̄a vō ꝯ. ſ. ꝙ loc⁹ ē mobilis p accñs ꝓbaꝛ ſic. loc⁹ ē ultimū corpis ꝯtinētꝭ. ſ. ſupficies corpis cōtinētis cōtigua locato corpi. ⁊ ſic eſt accñs pmanēs exñs ī corpe locāte. ⁊ accñs moueꝛ p accñs ad motū ſui ſubiecti. ꝑ loc⁹ ē mobilis p accñs. ⁊ hec ē itētio ꝯˡⁱˢ ī h̄ q̄rto dicentis ꝙ loc⁹ moueꝛ p accñs raro. qō ē ſic itelligēdū. vꝫ. ꝙ loc⁹ raro moueꝛ ad motū locati. Unñ ꝯᵗᵒʳ ī expōnēdo diffōnē loci dicit ꝙ illa pticula. loc⁹ eſt imobilis. debet ſic itelligi ꝙ loc⁹ nō eſt mobilis eēntialiter. qꝛ p imobile itelligit nō mobile eēntialr̄. ⁊ ubi videꝛ pħus innuere ꝙ tot⁹ fluui⁹ magis debet dici loc⁹ ꝙ̄ ps fluuij. dīē ꝯᵗᵒʳ ꝙ h̄ iō ē. qꝛ tot⁹ fluui⁹ nō eſt mobilis niſi p accñs. ⁊ ps fluuij ē moˡᶦˢ p ſe. iō ſi alterū illoꝝ debeat dici loc⁹. magis debeat dici ꝙ tot⁹ fluui⁹ ē loc⁹ ꝙ̄ ps fluuij ſit loc⁹. ⁊ h̄ q̄tū ad imoˡᶜˢ ut ſupi⁹ ē expſſū ⁊ expoſitū. qꝛ loc⁹ nō ē p ſe moˡᶦˢ ſꝫ p accñs ⁊c. ¶ Sꝫ ꝯ iſtō arguiꝛ ꝓbādo ꝙ

loc⁹ nõ ē mo^{lis} ꝑ accñs ſicˀ ipa ſupficies corꝑis lo
cãti. ⁊ ħ ſic. ad illð nõ eſt mot⁹ ꝑ ſe qð pt acgri ali-
cui nll'a mutatiõe fcã i illo cui acgrit ut pȝ 5° hui⁹.
ſȝ ſi loc⁹ ſit mo^{lis} ꝑ accñs ſeqtur ꝙ aliq̄ qeſcēte ⁊ uē
to flãte illi qeſcēti acgreret nou⁹ loc⁹ nll'a mutatio
ne fcã i eo. ğ ad locū nõ ē mot⁹ ꝑ ſe. Itē ſeqtur ſm
ħ ꝙ uēto flãte dom⁹ fieret ꝯtinue i alio loco ⁊ i alio
qð vȝ icredibile. Itē ſeq̄ret ꝙ ego ꝑ flatū oris mei
poſſū mouē colūnã a loco ſuo ⁊ ēēt palatiū regis. qȝ
poſſē ꝑ flat⁹ oris mei mouē aerē iuxta colūnã. ⁊ ſic
colūna fiēt i alio ultio aeris q̄ȝ pn̄s erat. Itē ſeq̄ret
ſȝ ħ ꝙ aliqd poſſit moueri ꝯtinue motu locali re-
cto ⁊ tñ ſꝑ eē i eodē loco qð vȝ ipo^{le}. qȝ ſic idē mo-
ueret ſȝ locū. ⁊ qeſceret. qð ē icredibile. ⁊ ꝓbo ꝙ
ħ ſeq̄tur qȝ ſi aliqð corp⁹ mouet ſil' cū aliq̄ corꝑe
cõtinēte ⁊ eq̄li uelocitate. illð corp⁹ moueret loca-
lit' ⁊ tñ eēt ꝯtinue i eodē loco. vbi gr̄a. ſi doleū totū
plenū vino moueret motu recto certū ē ꝙ vinū cõ
tinue moueret motu recto. ⁊ tñ ſꝑ eēt i eodē loco
ꝓprio. i. i ſupficie dolei. Itē ſi loc⁹ eēt ſola ſupfici-
es corꝑis ꝯtinētis ſeq̄ret ꝙ ipo^{le} eēt redire ad eū-
dē locū nūo a q̄ locatū recedit. qð vȝ icõueniēs ⁊ i
po^{le}. ꝓbo ꝙ ħ ſeq̄tur qȝ ſi aliqð corp⁹ extñs i aere
recedat a loco ſuo: loc⁹ ad quē mouet ē totalr nou⁹
⁊ ꝑor loc⁹ corrūpit qȝ ꝑtes aeris cõcurrūt ⁊ corrū
pit illa ſupficies q̄ ꝑfuit. cū igit corruptū nõ poſſit
redire idē nūo ſȝ pħȝ ſeqtur ꝙ corp⁹ recedēs a lo-
co nūq̄ȝ poṫit reuerti ad eūdē locū nūo. ❡ Et ſeq̄t
ēt alið icõueniēs. ſ. ꝙ duo corꝑa nõ pñt ſibi iuices
ſuccedē i eodē loco qð vȝ ꝯ pħȝ. Itē ſi loc⁹ ſit mo^{lis}
motu locali ſeqtur ꝙ loc⁹ idiget loco. ⁊ eadē rõne
ille loc⁹ idiget alio locato. ⁊ ſic i ifi^{m}. qð ē ipo^{le}. Itē
ſupficies cõcaua orbis lune ſꝑ mouet. ğ ſi illa ſup-
ficies ſit loc⁹ ignis. ſeqtur ꝙ loc⁹ ignis ſꝑ mouetur
qð ē icõueniēs. qȝ ꝑ ꝯ^{rem} ſi aliqd moueat ad rē mo
tã mot⁹ ei⁹ eēt ocioſus. ⁊ ħ ſignificat ut dic ꝯ^{tor} ga
loc⁹ nõ ē mo^{lis}. igit ſi loc⁹ ignis eēt ſupficies ꝯcaua
orbis lune ſeq̄ret ꝙ mot⁹ ignis ad ſupi⁹ eēt ocioſus
qð ē icõueniēs. ❡ Ad p^{m} illoꝝ dicēdū. ꝯcedēdo ꝯ
nē. vȝ. ꝙ ad locū nõ ē ꝑ ſe mot⁹ loquēdo de loco ut
pħs loqtur ħ de loco. ſȝ mot⁹ localis ē ꝑ ſe ad ubi.
qð eſt i mo^{li} ſbiue. ❡ Sȝ ꝯ ħ arguit duplr. ⁊ p° qȝ
ubi cãtur ex circūſcriptiõe loci. ſi igit loc⁹ ē ali⁹ q̄ȝ
pri⁹: ubi erit aliqð q̄ȝ ꝑus. ⁊ ſic ſi loc⁹ pōt acgri ali-
cui qeſcēti: ſeqtur ēt ꝙ ubi pt acgri qeſcēti. ⁊ ꝑ ꝯſe
quēs ad ubi nõ ē mot⁹ ꝑ ſe. qȝ ad illð nõ ē mot⁹ ꝑ
ſe qð pt acgri ipo qeſcēte cui acgrit ut pȝ per pħȝ.
❡ Scðo arguit ſic. nõ q̄reret loc⁹ niſi eēt mot⁹. ſi
tñ nou⁹ loc⁹ poſſet acgri ſine motu illi⁹ cui mot⁹ acg
rit poſſet loc⁹ eē nou⁹ ſine motu. ⁊ ſic dcm̄ pħi non
eēt uex. ❡ Ad p^{m} hoꝝ pt dici mltiplr. vno° pt di-
ci ꝙ alr ē de ubi ⁊ alr de rel'one. qȝ rel'o ſꝑ ꝯſequit
mutationē q̄ ꝑ ſe ē ad aliqd. ſȝ nõ ē ſic de ubi. qȝ lȝ
ubi poſſet ſic acgri alicui ipo nõ mutato. ħ tñ ē ac-
cñtale ipi ubi. qȝ ubi pōt acgri ꝑ mutationē ꝑ ſe de
termiatã ad ipȝ ubi. qm̄ corp⁹ nãle ꝑ ſuū motū nã-
lē mouet ꝑ ſe ad ubi tanq̄ȝ ad ꝑ ſe terminū illi⁹ mo
t⁹: ⁊ ſm ħ pōt dici ad rõnē ꝙ pħs 5° hui⁹ ꝓbat ꝙ
ad rel'onē nõ ē mot⁹ ꝑ ſe ſic. illð qð ſoli...
mutationē ꝑ ſe factã ad alið ⁊ ad...
ſe. relatio ē h^{m}. ğ. ſed ſi arg...
erit fl'a. qȝ ubi nõ ſolū...
alið. ❡ Pōt tñ alr...
ſe qð alið a ꝑori...
acgri alicui ipo...

rel'one ꝑcedēti i ſbo pt acgri alicui ipo nõ mutato.
ut pȝ. qȝ ſi ſortes ⁊ plato ſint albi ⁊ poſtea fiant ni-
gri: acgrit ſorti qeſcēti alia rel'o ſm ſpēm a rel'one
ꝑori: qȝ pri⁹ fuit alb⁹ poſtea fact⁹ diſſil'is ipo tñ qe-
ſcēte. ſȝ ſic nõ ē de ubi. qȝ q̄ȝuis corꝑi locato qeſcē-
ti poſſit acgri alið ubi a ꝑori ſm numerū: tñ corꝑi
qeſcēti nõ pōt acgri alið ubi ſȝ ſpēȝ a ꝑori. Deīde
ad dcm̄ pħi cū dī ꝙ ad illð nõ ē mot⁹ ꝑ ſe: qð pōt
acgri alicui ipo nõ mutato illð ē ſic itelligēdū. ſ. ꝙ
ad illð nõ ē mot⁹ ꝑ ſe qð alið ſȝ ſpēȝ a ꝑori forma
eiuſdē gñis pt acgri alicui ipo nõ mutato. ❡ 3° pt
dici ꝙ q̄ȝuis alicui qeſcēti poſſet acgri nou⁹ loc⁹ nõ
tñ nouū ubi. vñ corp⁹ qeſcēs aq̄ diſtans a celo ⁊ a
polis ⁊ a cētro ſꝑ hēt idē ubi q̄ȝuis nõ hēat eūdē lo
cū. Vñ meli⁹ eēt dicē ꝙ ordo ul' diſtãtia ipi⁹ locati
ad orbē ⁊ ad polos ⁊ ad cētrū eēt foiale i ipo ubi.
Vl' vi⁹ eēt dicē ꝙ eēt ipȝ ubi q̄ȝ ꝙ tal' diſtãtia uel
ordo ſit foiale i loco. tal' eni ordo ul' diſtãtia extñs
i ipo locato ſbiue corrūpit ad motū locati. Et cum
dī ꝙ ubi cãtur a loco. Dico ꝙ q̄ȝuis ubi cãet a lo-
co nõ tñ opȝ ꝙ uariato loco uariet ipm ubi. qȝ ubi
nõ cãtur a nouo loco niſi ille nou⁹ loc⁹ aliū ordinē
ul' ſitū ad totū celū ſpicū ⁊ ad polos imo^{bi}⁹ hēat.
vñ ubi cãtur a loco nõ abſolute ſȝ ſȝ ꝙ loc⁹ ē i tãta.
ul' tãta diſtãtia ad orbē ul' ad polos. ⁊ ſȝ ħ eēt di-
cēdū ꝙ illð idē ubi qð p° cãtur in aliq̄ corꝑe: poſt-
modū cãtur i illo corꝑe qeſcēti ab alio loco ſucce-
dēte. vñ breuit' nõ ſeqtur ē nou⁹ loc⁹ igit ē nouum
ubi. q̄ȝuis ſeq̄tur ē nou⁹ loc⁹ i alio ordie ul' diſtan-
tia maiori ul' miori ad orbē cētrū ⁊ polos. ğ ē nouū
ubi. ❡ Ad 2^{m} qð fuit ꝯ hãc rñſionē cū dī ꝙ nõ q̄re-
ret loc⁹ niſi eēt mot⁹ local'. Dico ꝙ nõ q̄reret. ħ eſt
nõ ingreret an ē loc⁹. ul' qȝ ē loc⁹. niſi eēt mot⁹ loca
lis. qm̄ mot⁹ localis ꝑ mouebat pħȝ ad ingrēdum
qd ē loc⁹ ⁊ an ē loc⁹. ſȝ talia duo loca ſuccedētia cir
ca idē corp⁹ qeſcēs nõ poſſēt eē termin⁹ mot⁹ local'.
vñ talia duo loca nõ diſtãtia nõ plus faciūt q̄ȝ vn⁹
loc⁹ ad ħ ꝙ loc⁹ hēat rõnē t'mi mot⁹ localis. qȝ loc⁹
ꝑcedēs ⁊ ſequēs ſuccedēs circa aliqð qeſcēs nõ di
ſtãt. ⁊ ois mot⁹ local' nec'io ē int' t'mios diſtãtes.
Dico igit ad foiaȝ argu^{ti} ꝙ nõ q̄reret loc⁹ niſi eēt
mot⁹ localis: tñ an ſit idē loc⁹ ul' ali⁹ corꝑis qeſcētis:
ħ nõ poſſum⁹ ſcire ꝑ motū localē locati. ſȝ magis ꝑ
motū localē corꝑis ꝯtinētis. Et ſi dicat ꝙ ſi illð cor
p⁹ qeſcēs ſit i alio loco q̄ȝ pri⁹. ğ ſe hēt alr q̄ȝtū ad
locū q̄ȝ pri⁹ ſe habuit. ⁊ ꝑ ꝯñs mouet localr. qȝ mo
ueri localr nõ eſt aliud q̄ȝ alr ſe hēre nūc q̄ȝ prius
q̄ȝtū ad locū. Dicēdū ꝙ nõ oē qð ſe hēt alr nūc q̄ȝ
ꝑus reſpectu loci mouet localr. ſȝ oē qð ſe hēt nūc
alr q̄ȝ ꝑus reſpectu alicui⁹ qeſcētis ſm locū: ita ꝙ
ſit ꝓpinqui⁹ ul' remoti⁹ ab illo qeſcēte ſȝ locū: oē illð
mouet localr. vñ illð qð ſe hēt alr ſȝ diſtãtiã loca
lē ad aliqð qeſcēs ſm locū: utputa ſic ꝙ ſit magis
ul' min⁹ diſtãs ab eo q̄ȝ pri⁹: oē tale mouet localr.
❡ Ad aliã rõnē ꝯ pōnē cū dī ꝙ uēto flãte domus
fiēt ꝯtinue i alio ⁊ alio loco. Dico ꝯcedēdo ꝯnē. ſ. ꝙ
dom⁹ ... motū aeris fiēt i alio ⁊ alio loco ſm
... i eodē loco ꝑ equalētiã ad icboan-
... dū motū localē. Et ſi dicat ꝙ ħ ē ꝯ
... ⁹ ſit ꝯtinue in alio ⁊ i alio loco. Dico
... ð pr... dicare: utrū locus ſit idē ul'
... entitate uel diuerſitate par
... ȝ non aūt ad ſenſū. ❡ Ad
... mo per flatū ſuū poſſet mo
... tū a loco ſuo. Dico ꝙ illð

nõ ſeqtur q: ego moueo aerẽ circa palatiũ vl' circa colũnã. ſed nõ moueo colũnã nec palatiũ. ſed moueo aerẽ q: p flatũ corrũpo vl' moueo locũ colũne vel palatij. vñ ↄcedo illã ↄñe. ſ. ꝙ p flatũ oris mei ego poſſũ facẽ ꝙ colũna vl' palatiũ ſit i alio loco ꝙ̃ ꝑus: tamẽ ego nõ moueo colũnã nec palatiũ: põt eni corp⁹ fieri i aliq̃ alio loco ꝙ̃ ꝑus: ꝙ̃uis ipm nõ moueaꝰ: ſed aliõ. ſ. corp⁹ locãs ipm. ℭ Ad aliã rõnẽ qñ dĩ. ꝙ ſm h̃ ſeqret ꝙ aliqd poſſet localr̃ moueri: ꝛ tamẽ ſemp eẽt i eodẽ loco ꝓprio. dico ↄcedẽdo ↄñẽ. ſ. ꝙ põt moueri localr̃ ad motũ alterius ſ. corpis cõtinẽtis. ꝛ tñ ſemp ẽ i eodẽ loco ꝓprio illi locato. nõ tñ ſemp erit i eodẽ loco cõi nec i eodẽ loco ꝓprio corpis cõtinẽtis ad motũ cui⁹ mouet. Et qñ dĩ ꝙ ſic idẽ ſil' moueret ſm locũ ꝛ qeſceret ſm locũ. Dico ꝙ bñ ẽ poſſ ꝙ aliqd moueaꝰ p accidẽs ſm locũ. ꝛ tñ ꝙ qeſcat ſm locũ qete oppoſita motui locali p ſe. ſic ẽ de vino cõtẽto i dolio. Silr̃ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ idẽ moueaꝰ ſ3 vnũ locũ ut ſ3 locũ cõez. ꝛ tñ ꝙ qeſcat ſ3 aliũ locũ ut ſ3 locũ ꝓpꝛiũ. ℭ Ad 5am rõnẽ qñ dĩ ꝙ ſ3 iſtud nõ poſſet corp⁹ reuerti ad eũdẽ locũ ꝓpꝛiũ nũo i q̃ fuit pri⁹. Dico ꝙ loquẽdo de loco bñie eẽ ſbiue i aere vl' i aq̃. ſic nõ ẽ poſſ ꝙ aliqd corp⁹ reuertaꝰ ad eũdẽ locũ nũo totalẽ in q̃ pri⁹ fuit. nec ẽ poſſ ꝙ diuerſa corpa ſuccedãt ſibi inicẽ i eodẽ loco nũo totali exñte i aere vl' i aq̃: ut patet p ↄclem ſupi⁹ ↄlo 18o: qñ pħs ſupi⁹ ꝓbat ꝙ loc⁹ nõ ẽ foꝛa. ꝛ h̃ ſic. loc⁹ ẽ ſepabilis a locato. ꝛ foꝛa nõ. g̃ loc⁹ nõ ẽ foꝛa. Et ↄlem ſup illã rõnẽ mouet dubiũ. d. ꝛ põt aliqs q̃rere qñ loc⁹ nõ põt dici ſepari: niſi ſm opionẽ dicẽtiũ vacuũ eẽ. ſ3 ſm opionẽ pħi nõ ſepaꝰ a locato. ſ3 corrũpiꝰ p ei⁹ corruptionẽ. qñ vltim aeris i q̃ ẽ aq̃ cum aq̃ trãſfert ab eo ꝛ itrat i ipm aliõ corp⁹ icorrũpet illõ vltim ꝛ fiet aliõ. ꝛ cũ ita ſit illa ꝓpõ ẽ famoſa ꝛ nõ vera. hec ↄlor ↄlo ſupdicto. Un̄ ↄler facit rõnẽ pħi bonã ſic. loc⁹ ẽ ſepabilis a locato ẽt olb⁹ locatꝭ manẽtib⁹ ſed forma nõ ẽ ſepabilis a locato manẽte locato. g̃ loc⁹ nõ ẽ forma. ꝛ loqtur de ſepatiõe loci ꝛ forme p quã ſepationẽ utriuſqꝫ corrũpiꝰ: ut quõ dicim⁹ ꝙ aliqd ẽ acciñs ſepabile a ſbo. nõ q: poſſit manere ſine ſbo: ſed ſepatio ei⁹ a ſbo: eſt ei⁹ corruptio. Dico igiꝰ ꝙ ille ꝓpõnes. v3. corp⁹ põt redire ad eũdem locũ nũo a q̃ recedit ꝛ diuerſa corpa pñt ſibi inicẽ ſuccedẽ i eodẽ loco: ſũt famoſe ꝛ nõ vere. ut patet p ↄlem. ℭ Ad 6am rõnẽ cũ dĩ ꝙ ſi loc⁹ eẽt mobilis: loc⁹ idiget loco: dico ꝙ ſicut loc⁹ ẽ mobis. ſ. p acciñs ita idiget loco p acciñs. ꝛ ſi ille ali⁹ loc⁹ moueaꝰ p acciñs idiget alio loco p acciñs. nec ẽ icõueniẽs ꝓcedẽ i ifinitũ i idiuiduis ꝛ in accidẽtaliter ordinatꝭ. ℭ Ad vltimã rõnẽ qñ dĩ. ſ3 illõ ſupficies cõcaua orbis lune eẽt loc⁹ ignis ꝛ illa ſupficies ſemp moueret: dicẽdũ ẽ ꝙ illa ſupficies ẽ loc⁹ ignis ꝛ ſp mouetur nõ tñ ſemp mouet motu nãli q̃ ignis mouetur ad ipãz. ℭ Et cũ dĩ ꝙ ſi aliqd moueaꝰ ad rẽ motã mot⁹ ei⁹ eẽt ocioſus. dico ꝙ ſi aliqd moueaꝰ ad rẽ motã eodẽ motu ſm ſpẽm ꝛ eadẽ velocitate: mot⁹ ei⁹ eẽt ocioſus. q: nunꝙ̃ poſſet attigẽ terminũ mot⁹. ꝛ ſic hẽt itelligi dcm ↄlo. tñ ſi aliqd moueatur vno motu ſm ſpẽm: nõ pp h̃ appet ꝙ ei⁹ motus ſit ocioſus. ꝛ ſic i ꝓpoſito. q: ignis moueꝰ nãlr̃ motu recto ad cõcauũ orbis lune motũ motu circulari igiꝰ ꝛc. ꝛ illo remoto põt dici ꝙ pħs itelligit ꝙ loc⁹ nãlis debet eẽ imobis. ſ. illo motu q̃ corp⁹ nãlr̃ moueꝰ ad ipz. qñ ſi loc⁹ nãlis alicui⁹ corpis eſſet mobilis nãliter illo motu quo corpus nãliter moueꝰ: ad ipm ſequitur ꝙ eius motus ſit ocioſus.

ℭ Capłm 6m tractatus ꝑmi in quo oñditur qualiter corpora diuerſimode ſint in loco.

Ui gdẽ igitur corpori ieſt aliqd extra corpus continens ipſum: hoc in loco eſt. cui ꝟo non: minime.

ℭ Iſtd ẽ 6m capł3 h⁹ tractat⁹. i q̃ oñdiꝰ q̃liter corpa diuerſimode ſĩt i loco. ꝛ ↄtinet tres ptes pñcs. qñ i pͣ pħs ponit duos modos eẽndi i loco. ſ. modũ eẽndi i loco p ſe ꝛ ſ3 ptẽ. In 2a ibi [Sic ãt dcm.] ponit alios duos modos eẽndi i loco q̃ modi eẽndi i loco accipiunꝰ ſ3 actũ ꝛ põz. In 3a ibi [Alia q̃dẽ ſm ſe.] ponit alios duos modos eẽndi i loco q̃ ſũt modi eẽndi p ſe vl' p acciñs. Pꝛia ps ↄtinet duas pticulas. qñ i pͣ pħs ex p̄cedentib⁹ cõcludit vnã ↄñẽ. In 2a ãt ibi [Partiũ eteni.] Narrat pħs ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri diuerſis modis. ſ. ſurſũ aut deorſũ ſiue circulariter. ꝛ illõ patebit ex ſequẽtib⁹. In pͣ igiꝰ pticl'a hui⁹ ptis pħs cõcludit vnã ↄñẽ ex pdictꝭ. q̃ talis ẽ ꝙ oẽ corp⁹ ꝛ ſolũ corp⁹ hñs corp⁹ extriſecũ ↄtinẽs ipm ẽ i loco p ſe. ꝛ hec ẽ 16a ↄ hui⁹ libri q̃ ↄ hẽt duas ptes. vna ẽ. ꝙ oẽ corp⁹ hñs corp⁹ extriſecũ ex̄ ſeipm ẽ i loco p ſe. Alia pars ẽ ꝙ oẽ corp⁹ nõ hñs corp⁹ extriſecũ ex̄ ſeipz nõ ẽ i loco p ſe. Iſta igiꝰ ↄ ꝓbaꝰ duplr̃. vno⁹ p p̄cedẽtia. i. p diffõnẽ loci. Alio⁹ p exẽpla. p̄ igiꝰ p̄dicta ↄ ꝓbaꝰ p p̄cedẽtia ſic. oẽ corp⁹ ꝛ ſolũ illõ qd ẽ i vltimo corpis cõtinẽtis ẽ i loco p ſe. ſed oẽ corp⁹ ꝛ ſolũ corp⁹ hñs corp⁹ extriſecũ ex̄ ſeipm ẽ i vltio corporis cõtinẽtis. g̃ oẽ corp⁹ ꝛ ſolũ corp⁹ hñs corp⁹ extriſecũ ex̄ ſeipm ẽ i loco p ſe. maioꝛ patet p diffõnẽ loci ſupi⁹ poſitã. minoꝛ patet. q: oẽ qd hẽt corp⁹ ex̄ cõtinẽs ẽ in vltimo corpis cõtinẽtis. ſed ſolum corp⁹ hñs corp⁹ ex̄ ↄtinẽs eſt in vltimo corpis ↄtinẽtis. uã corp⁹ ex̄ cõtinẽs ꝛ vltimũ corpis cõtinentis non ſeparãtur abinuicem.

ℭ Un̄ ꝛ ſi aq̃ fiat huiuſmodi: ptes qdẽ mouenꝰ ipſi⁹: cõtinẽtur eni ſibi inicẽ. ois autẽ eſt tanꝙ̃ qd mouebiꝰ. eſt autẽ tanꝙ̃ nõ. ſic quidẽ eni3 tota ſimul locũ nõ mutat. Circulariter autem mouebitur.

ℭ Scdo ꝓbaꝰ eadẽ ↄ ꝓbatiõe exẽplari ſic. ſi aq̃ fiet hui⁹ corp⁹. ſ. ꝙ nõ hẽret aliqd corp⁹ extriſecũ ex̄ ipſaz. ꝛ dic ꝙ q̃dã aq̃ nõ eẽt i loco p ſe. q: nõ eẽt i vltio corpis cõtinẽtis. ptes tñ aq̃ bñ eẽnt i loco. ſ. ille ptes q̃ ↄtinenꝰ ab alijs ptib⁹ eis ↄtiguis. qd patet. q: tales ptes pñt moueri motu recto. ꝛ p ↄñs ſũt i loco p ſe. ſ3 ois aq̃. i. tota aq̃ q̃dãmõ pt moueri. ꝛ q̃dãmõ nõ. qñ nõ põt moueri ſ3 ſe totã motu recto cũ ex̄ ipãz nõ ſit loc⁹ ad quẽ moueri poſſit. tñ tota aq̃ poſſet circulariter moueri. ꝛ q: ptes aque que hñt alias ptes ex̄ ſe eis diſcõtinuatis ſũt p ſe in loco. ideo pñt moueri tribus motibus. ſ. ſurſum vel deorſum aut circulariter.

ℭ Partiũ ãt h̃ loc⁹: ꝛ ſurſũ qdẽ ꝛ deorſũ nõ. Circlo eni q̃dã qdẽ mouenꝰ: alia ꝟo ſurſum quo deorſũ q̃cũqꝫ habent denſitatem ꝛ raritatem.

ℭ Hec ẽ 2a pticl'a pͤ ptis pñcs hui⁹ capli. i q̃ pħs narrat ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri trib⁹ modis. d. ꝙ q̃dã ptes vniuerſi mouenꝰ circl'arr̃. ꝛ q̃dã mouenꝰ

ſurſū. ⁊ oīa iſta ſūt corꝑa i qb⁹ ē raritas. ⁊ qdā mouent̃ deorſū ut corꝑa i qb⁹ ē dēſitas: ſ3 iſte ptes nō mouēt̃ circulariť. ⁊ ex his pōt ꝓbari exēplariť ꝯ ꝑcedēs ſic. ſi tota aq̄ nō hēret aliqḋ corp⁹ extriſe. cū ꝯtinēs ipaʒ nō eēt i loco ꝑ ſe. ſ3 ptes aq̄ q̄ hūt corꝑa ex̄ eas ⁊ alias ptes eis ꝯtiguas ſūt in loco ꝑ ſe ut patet. q2 poſſūt ꝑ ſe moueri motu recto. ⁊ ſic patet exēplariť ꝙ oē corp⁹ ⁊ ſolū corp⁹ hñs corp⁹ extriſecū ꝯtinēs ipʒ ē i loco ꝑ ſe. ⁊ ita appet tria ex ꝑcedētib⁹. ꝑ ꝙ tot⁹ mūdus ē in loco eēntialr q2 nō hēt corp⁹ ex̄ ꝯtinēs ipʒ. 2° appet ꝙ tot⁹ mūdus cōpoſit⁹ ex 4^or^ elemētis. ⁊ 5ª eēntia ē i loco ꝑ ptes. ſ. q2 ptes ei⁹ ſūt i loco ꝑ ſe. 3° appet ꝙ oēs ptes mūdi ꝯtēte ab alijs ptib⁹ ei⁹ diſcōtinuis ſūt i loco ꝑ ſe ut patet de mixť ⁊ eľtis. ⁊ de q̄libet alia ſpa celeſti ꝯtēta ſb alia ſpa. S3 de ſupma ſpa q̄ nō ꝯtinet̃ ab aliq̄ alio corpe ē maxīa dubitatio quā ꝯ^tor^ hic mouet q̄ ē. an ſupma ſpa ſit i loco uľ nō. ⁊ poſito ꝙ ſit i loco quō ē i loco. Illḋ autē qḋ fac̃ eū dubitare ē. q2 ſupma ſpa mouet̃ ſm locū. aut igiť ē i loco aut nō ē i loco. ſi dect̃ ꝙ nō ē i loco ⁊ ipa mouet̃: ſeqt̃ur ꝙ aliqd qḋ nō ē i loco mouet̃ ſ3 locū qḋ vī icōueniēs: ſi vō dect̃ ꝙ ē i loco cū nō ſit aliqḋ corp⁹ ex̄ñeum ꝯtinēs: ſeqtur ꝙ ſupma ſpa ſit i uacuo: ⁊ ſic loc⁹ erit uacuū ⁊ dimēſio ſepata. ſtam⁹ igiť inter hec duo. aut ponē ꝙ aliqḋ motū nō ē i loco. aut ponē ꝙ loc⁹ ē iane ⁊ dimēſio. vñ ꝯ^tor^ dic̃ h̄ ꝙ Joannes grāmatic⁹ ꝑ h̄ obedīuit huic ponēdo locū eē dimēſionē ⁊ uacuū nō ſinē ꝯtinētē ut dic̃ Ariſt. ¶ S3 ꝯ Joānē grāmaticū arguit ꝯ^tor^ dupľr. ⁊ ꝑ ex dict̃ ꝓprijs. nā Joānes grāmatic⁹. d. ꝙ uacuū nō pōt ſeparari a corꝑib⁹. vñ ipe poſuit uacuū ībibitū corꝑib⁹ nō uacuū ſepatū. ſi tñ loc⁹ ſupme ſpe eēt uacuū opoꝛteret eū dicā ꝙ eēt uacuū ſepatū a corꝑib⁹. ſ. uacuū ex̄ celū ubi nullum eſt corp⁹. ¶ Scḋo ꝯ^tor^ arguit ꝯ eūdē ex dict̃ ꝓhi. nā ꝓhs dic̃ ꝙ celū ⁊ aīa ſūt i loco ꝑ accñs. ſi tñ celū uľ ſupma ſpa eēt in uacuo tanq̄ i loco ſeq̄ret̃ ꝙ ſupma ſpa eēt i loco ꝑ ſe. iō relicta illa opiōne ꝯ^tor^ recitat mľtas opiones ponētiū ſupmā ſperā nō eē in loco uacuo uľ i loco q̄ ſit dimēſio ſepata. ⁊ ꝑ ponit opiōnē themiſtij qui poſuit ꝙ totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ ē i loco ſm ptes. ſ. ſm orbes q̄s cōtinet maxim⁹ orbis. ſic ē de toto mūdo. ſ. ꝙ tot⁹ mūdus ē i loco ſ3 ptes ſ3 orbes iſeriores ⁊ orbis ſupm⁹ differūt i h̄. q2 q̄libet orbis iſerioꝛ ē i loco. q2 hēt aliqd ex̄ ꝯtinens ipm. ſ3 orbis ſupm⁹ i q̄ ſūt ſtelle fixe ē i loco ratiōe ptiū itriſecarū tm̄. ſ. q̄ ſūt i ꝯcauo ei⁹. qm̄ iſte ptes mouent̃ circa cōuexū corꝑis circa qḋ reuoluunt̃. ⁊ illḋ ꝯuexū q̄ſi circūdat eas l3 ſint itra orbē. ⁊ ita ponit ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ ptes: ſed nō ē in loco ſm ſe totā cū nō hēat aliqd ex̄ extñs. ⁊ rō hui⁹ opinionis fuit. q2 cū ſupma ſpa ſit i loco aliq̄ mō ⁊ nō ē i loco ſm ſe totā: cū nō hēat aliqd ex̄ ꝯtinēs: reliqtur ꝙ ſit in loco ꝑ ſuas ptes. ⁊ ꝙ nō ſit i loco ſm ſe totā ꝓbat̃. q2 nō mouet̃ ſ3 ſe totā ſed ſm ptes. ⁊ eo mō q̄ mouet̃ ē in loco: ⁊ iō cū mouet̃ ad ubi niſi ſm ptes nō ē i loco niſi ſm ptes ⁊ nō ſm ſe totā. ⁊ h̄ ꝯtigit dupľr ut iuuit hic ꝯ^tor^. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis ſit i loco ꝑ ptes. vno mō q̄ ptes ei⁹ ꝯcaui ſūt i loco q2 ſūt i cōuexo orbis inſerioris q2 circa illḋ cōuexū reuoluūtur ptes orbis ſupioris. Alio mō pōt ꝯtigē ꝙ ſupm⁹ orbis ſit in loco ꝑ ptes exñtes i ꝯcauo ei⁹ q̄ mouent̃ alio motu a motu diurno ipi⁹ orbis: ita ꝙ ſūt aliq̄ue ptes in ꝯcauo orbis ſupmi

q̄ mouētur circulariť i illo orbe motu ꝓprio ſic dicūt ponētes epyciclos. qm̄ videm⁹ i horologio ꝙ circulus vn⁹ extñs i alio circulo mouet̃ circulariter motu ꝓprio. ⁊ nō ſolū motu circulari ei⁹ i q̄ ē. ſ3 q̄litercūq3 ſit de h̄ nō ē mľtū curādū. qm̄ opio themiſtij i h̄ ꝯſiſtit. ſ. ꝙ ſupma ſpa ē i loco ſm ptes ⁊ nō ſm totū. ⁊ iſta vī eē ſnīa expōnis thome. ¶ S3 ꝯ illā opiōnē arguit ꝯ^tor^ q̄drupľr. ⁊ ꝑ ponit ꝑ^as^ rōnē. d. ⁊ h̄ q̄dē cōtigit toti orbi. ⁊ ē talis rō. Si ſupm⁹ orbis ſit i loco. q2 ptes ei⁹ cōcaue mouent̃ circa cōuexū orbis iſerioris cū totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ mouet̃ circa cōuexū ignis: opoꝛteret dicē ꝙ totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ ē i loco. ⁊ nō ſolū h̄ ſ3 ꝙ vn⁹ orbis cōtinet aliū rōne ptiū q̄ ſūt i cōcauo ei⁹ q̄ mouētur circa ꝯuexū ignis. ⁊ ita totū aggregatū ex oīb⁹ ptib⁹ eēt i loco dupľr. ſ. q̄ vna ſpa ꝯtinet aliā. ⁊ eē q2 ptes ei⁹ mouent̃ circa cōuexū ignis. qḋ nō ē uerū. Scḋo cū dic̃. ⁊ i h̄ qḋ dicit Thō. Arguit ꝯ^tor^ ꝯ themiſtiū q̄ſtū ad hoc qḋ dixit ꝙ ſupm⁹ orbis mouet̃ ſm ptes ⁊ nō ſ3 totū. ⁊ arguit ſic. Totū nihil aliḋ ē q̄3 oēs ſue ptes. ḡ ſi celū mouet̃ ſ3 oēs ſuas ptes ſequit̃ ꝙ celū mouet̃ ſm ſe totū. vñ itelligēdū ꝙ totū nihil aliḋ eſt q̄ſtū ad motū q̄3 oēs ſue ptes ſic itelligēdo ꝙ totū non pōt q̄eſcē ſi oēs ei⁹ ptes moueant̃. q2 totū ⁊ ei⁹ ptes ſimľ ſūpte nō pñt ſepari q̄ſtū ad motū ⁊ q̄etē. q2 ſi oēs ptes mouerent̃ opoꝛteret totū moueri ⁊ ecōuerſo. ⁊ hoc itelligit h̄ ꝯ^tor^. ſ3 tñ totū i entitate ē aliud q̄3 oēs ſue ptes. qm̄ totū ē vnū ens reſultās uľ cōſtitutū ex oīb⁹ ptib⁹. ⁊ iō ē aliḋ ens ab oīb⁹ ptibus ut dcm̄ ē i ꝑ hui⁹. Tertiā vō rōnē ꝯ themiſtiū ponit ꝯ^tor^. d. Et eē videm⁹. rō igiť iſta eſt ꝯ illḋ qḋ dixit themiſti⁹. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis mutat locū ſm ptes nō ſm totū. q̄ rō ē fūdata ſup rōnē ꝓhi. nā ꝓhs 6° hui⁹ v̄ſus finē rñdēdo rōni ȝenonis. d. ꝙ corp⁹ ſpicū mouet̃ ſm ſe totū ⁊ ſm oēs ptes ſuas. ſeu totū mutat locū ſm formā tm̄: ⁊ ptes mutāt locū ſm formā ⁊ ſm ſbm. illḋ igiť qḋ themiſti⁹ dic̃. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis nō mutat locū ſm ſe totū: ē fľm. qd aūt ſit mutare locū ſm formā ⁊ ſbm appet i fine ſexti hui⁹. ⁊ ſi aliqs dicat ꝙ iſta ē itētio ꝓhi. ſ. ꝙ celū nō mouet̃ ſ3 ſe totū. q2 ꝓhs dic̃ ꝙ ſm ꝙ ē totū non trāſmutat locū. Rñ. ꝯ^tor^. d. ꝙ ꝓhs nō itēdit dicē ꝙ corp⁹ qḋ mouet̃ circulariť. i. orbis celeſtis non mouet̃ ſ3 ſe totū ſ3 ſm ſuas ptes. ſ3 itēdit ꝙ totus mūdus nō mouet̃ ſm ſe totū ſ3 ſ3 ſuas ptes. vnde ꝓhs itēdit ꝙ toti mūdo attribuit̃ mot⁹ circularis ꝑꝑ q̄ſdā ptes. i. ꝑꝑ corꝑa celeſtia. ſic ei attribuitur mot⁹ rect⁹ ꝑꝑ motū eľtoꝝ q̄ ſūt q̄dā ptes. Quartā rōnē ꝯ themiſtiū ponit ꝯ^tor^. d. ⁊ eē ſm expōnē. Et hec ē rō Ari. d. ꝙ celū. i. ſupma ſpa ē i loco ꝑ accñs ſ3 iſtḋ qḋ attribuit̃ alicui ſ3 ptē nō attribuit̃ ei per accñs. igiť ſupma ſpa nō ē i loco ſm ptes. Ad hoc rñ. themiſti⁹. d. ꝙ ꝓhs utit̃ h̄ eo qḋ ē ꝑ accñs large ſ3 ꝙ ē cōe ad ꝑ accñs ꝓprie ⁊ ad ptē. ¶ Sed ꝯ hoc arguit ꝯ^tor^ ſic. ꝓhs ponit hic tres modos eēndi i loco. qm̄ q̄dā ſūt i loco ꝑ ſe ⁊ q̄dā ꝑ accñs ⁊ q̄dā ꝑ ptes. cū igiť ꝓhs utat̃ iſtis modis tanq̄ modis diſtict̃ eēndi i loco nō itelligit ꝑ eē i loco ꝑ accidēs eē i loco ꝑ ptes. Poſtea ponit ꝯ^tor^ aliā opiōnē q̄ fuit opio auēpace. q̄ poſuit ꝙ loc⁹ celi eſt ſupficies cōuexa circa quā celū mouetur. ⁊ dixit ꝙ ꝑ ꝓprius locus corꝑis ſpici eſt ſupficies conuexa circa quā mouetur. dixit eni auēpace ꝙ ſpa ſ3 ꝙ ſpa nō eſt in loco. q2 aliqḋ extriſecū ꝯtinet illā. ſ3 hoc

ē ꝓpriū corpi recto. ⁊ nō corpi rotūdo. ſʒ loc⁹ ꝓpꝰ ſpe ſʒ ꝙ ſpa ē ↄuexū cētri circa qđ ꝛuoluit. ſ. ſupficies ↄuexa circa quā mouet. illa eni ſupficies qdā mō ↄtinet ſperā. ⁊ dixit auēpace ꝙ diffō quā pħs idurit de loco cū dixit ꝙ loc⁹ ē ↄtinēs diuiſū a re i debet itelligi ꝙ loc⁹ in corpib⁹ rectꝭ ē ↄtinēs extriſece. ſ. ex̄ locatū. ſʒ i corpib⁹ rotūdis loc⁹ ē ↄtinēs ex i triſeco. ⁊ ſic ſʒ ipꝫ oē corp⁹ mobile motu recto hēt corp⁹ ex̄ ↄtinēs i cui⁹ ultimo ē tanq̄ i loco. ſʒ corp⁹ rotūdū mobile circulariť nō reqrit corp⁹ ex̄ ↄtinēs. ſʒ reqrit corp⁹ ↄtētū itra ipꝫ ⁊ ē i ultimo ipius ſ. i ſupficie ↄuexa corpis circa qđ mouet tanq̄ i loco. ⁊ cāꝫ hui⁹ aſſignauit ut dicit ↄtor q̄ ē q: corp⁹ rotūdū finit ꝑ ſe ⁊ corpus rectarū finit ꝑ aliqđ. ⁊ oia corpa mota motu recto. ſ. extra idigēt in hoc ꝙ finiant rotūdo. rotūdū v̇o nō idiget corpe extrinſeco. ⁊ hui⁹ cāꝫ aſſignat. d. ⁊ cā i h ē qm̄ linea rotūda ꝑfecta ē ⁊ nō pōt recipe augmētationē uł' diminutionē. linea v̇o recta eſt diminuta. hec igit breuiť ē auēpace opio. vꝫ. ꝙ ſupm⁹ orbis ē ꝑ ſe i loco. ⁊ ille loc⁹ ē ſupficies ↄuexa orbis iferioris imediate. ¶ Sʒ ↄ illā opionē arguit ↄtor q̈druplr. vn̄ p̄mā rationē ponit cū dicit. ⁊ ſm h ſpa. q̄ rō talis ē. ſi ꝓpri⁹ loc⁹ corpis circularis circa qđ mouet ſit ↄuexū. g° totū celū ⁊ glibet orbis ē ꝑ ſe i loco. ↄñs ē falſū ⁊ ↄ pħꝫ h exp̄ſſe q dič ꝙ totū celū aggregatū ex oib⁹ orbib⁹ ē i loco ꝑ accñs. ⁊ ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accñs. ⁊ ſic patet falſitas ↄñtis. ↄñtia declaraf ſic. q: totū celū ⁊ glibet orbis hēt ↄuexū circa qđ mouet ut manifeſtū ē. ⁊ ↄuexū circa qđ mouet corp⁹ rotūdū ē loc⁹ ei⁹ ꝑ ſe ut dič auēpace. ⁊ ꝙ vna ſpa ↄtinetur ab alia. h ē ꝑ accñs ut dicit. vn̄ ſi corp⁹ rotūdū ↄtineaf ab aliq̄ corpe cū ſit i ei⁹ ultimo. h ē ꝑ accñs ut dicit. q: ſpe iferiores ↄtinētur a ſpis ſupiorib⁹. ⁊ etiā ↄtinēt ſpas iferiores uł' ſpas elemtorū. ⁊ ſʒ auēpace glibet ſpa q̄ ↄtinet ab aliq̄ corpe ē ꝑ accñs i ultimo corpis ↄtinētis. ⁊ ē ꝑ ſe ſič in loco i ultimo ↄtēti. ſ. i ſupficie ↄuexa corpis imediate ab ipo ↄtēti circa qđ mouet. vn̄ ſʒ h ſpa lune ē ꝑ ſe i ſupficie ↄuexa ignis tanq̄ i loco. ⁊ ē ꝑ accñs i ſupficie ↄcaua orbis ſupioris. q: accidit corpi rotūdo ꝙ habeat aliqđ extra ↄtinēs. ⁊ hec fuit opio Alpharabij. ut dicit h ↄtor. rō igit p̄a ↄſiſtit i hoc. ſ. ꝙ ſm opionē illā auēpace celū ⁊ glibet orbis erit ꝑ ſe i loco. ⁊ ulť oē corp⁹ erit i loco ꝑ ſe qđ ē ↄ pħꝫ. ¶ Secūdā v̇o rōnē ↄ auēpace ponit ↄtor cū. d. Et cū ita ſit h qđ dič ⁊c̄. ⁊ hec ē rō pħi i p̄n⁹ hui⁹ capli. d. ꝙ oē corp⁹ ex̄ qđ nihil ē nō ē i loco. ⁊ ꝙ oē corp⁹ ex̄ qđ aliqđ ē: ē i loco. ſed illđ ē fłꝫ ſʒ opionē auēpace d. ꝙ corp⁹ ex̄ qđ nihil ē ē ꝑ ſe i loco. ſ. i ſupficie corpis ↄtēti circa qđ mouet. ſʒ h ē ↄ opionē Ariſt. g dič ꝙ corpa nālia ſūt i loco triplr. vno⁹ eēntialr ⁊ illo⁹ corp⁹ motū motu recto ē i loco. Alio⁹ ē corpus nāle i loco ꝑ accñs ⁊ illo mō corpa rotūda ſūt i loco. uł' ſaltē illo mō ſupm⁹ orbis ē i loco. Tertio mō aliqđ ē i loco ſʒ ſuas ptes. ⁊ illo mō tot⁹ mūdus ē in loco. ¶ Tertiā v̇o rōnē ↄ auēpacē ponit ↄtor. d. Nos aūt reuertamur: q̄ rō ē talis. loc⁹ ē eq̄lis locato. ita ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les oib⁹ ſupficieb⁹ locati. ſʒ ſupficies ↄuexa ſpe iferioris nō ē eq̄lis ſupficieb⁹ orbis ſupioris. ſed ſolū ſupficiei ↄcaue. igit ſupficies ↄuexa orbis nō ē loc⁹ ſpe ſupioris. vn̄ illđ dcm̄ ↄtio. vꝫ. ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les oib⁹ ſupficieb⁹ locati itelligo ſic. ſ. ꝙ oēs ſupficies loci. i. tot⁹ loc⁹ ē eq̄lis uł' maior oib⁹ ſupficieb⁹ locati. nā tot⁹ loc⁹. i. tota ſupficies ultima corpis locantis q̄ imediate circūdat locatū ē eq̄lis maxie ſupficiei locati: q: maxia ſupficies locati ē ſupficies ſup̄ma ei⁹ icludēs totū locatū. q̄re loc⁹ ē eq̄lis extreme ſupficiei locati. ⁊ ꝑ ↄñs eſt maior q̈libet alia ſupficie locati. ⁊ ita tot⁹ loc⁹ ē equalis uel maior oib⁹ ſupficieb⁹ locati. vn̄ ↄtor qñ dič ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les ⁊c̄. ꝑ equale itelligit tm̄ qđ ē cōe ad eq̄le ⁊ ad mai⁹. q: illđ qđ ē eq̄le alicui ē tātū q̄tū illđ ⁊ illđ qđ eſt mai⁹ aliq̄ eſt tātū q̄tū ē illđ. ¶ Nota ſm ↄtem h ꝙ eq̄litas dr duplr. vꝫ. ſm ↄtinētiāꝫ ⁊ ſm cōmēſurationē. eq̄litas ſm ↄtinētiā eſt qñ aliqđ ↄtinet aliđ neq̄ mai⁹ neq̄ min⁹ natū eſt ↄtinere p̄ciſe: ut uas vni⁹ q̈rte dr eq̄le eē vni q̈rte vini quā pōt recipe ⁊ neq̄ plus neq̄ min⁹ p̄ciſe. ⁊ hec eq̄litas nō reqrit eq̄litatē i oib⁹ dimēſiōib⁹ ſed reqrit eq̄litatē ſolū ſm duas ſupficies. i. ſm ↄcauā ultimā ſupficiē corpis ↄtinētis ⁊ ſm ſupficiē extremā ⁊ ↄuexā corpis ↄtēti. qm̄ ſi aliqđ uas ſit olno plenū vino vndiq̄ circūdās vinū opꝫ ꝙ ſupficies ↄcaua uaſis ſit eq̄lis ſupficiei ↄuexe uł' extreme vini. ſʒ eq̄litas ſm cōmēſurationē ē qñ duo eq̄lia hñt mēſurā cōem q̄ mēſuranf. ⁊ ſm h dr corp⁹ eſſe eq̄le corpi ⁊ ſupficies ſupficiei. Un̄ breuiter illa eq̄litas. ſ. cōmēſurationis ē eq̄litas ſm oium dimēſionē ipſorū eq̄liū: ut ſi duo corpa ſm cōmēſurationē ſūt eq̄lia opꝫ ꝙ ſint eq̄lia ſm lōgitudinē. latitudinē. ⁊ ꝓfūditatē. ⁊ hec ē eq̄litas ꝓprie. ⁊ eq̄litas ſic accepta pōt ſic deſcribi. Eq̄litas ſʒ cōmēſurationē ē q̄ ſuppoſita ſibi iuicē i nulla dimēſiōe ſe excedūt ita ꝙ neutrū excedit aliđ in aliq̄ dimēſiōe. vn̄ hec eq̄litas ut dicit ↄtor. nō ē v̇a de loco niſi loc⁹ eēt inane. i. uacuū. eq̄litas igit q̄ ē ꝓpria loco ē eq̄litas ſʒ ↄtinētiā. ⁊ ex h ↄcludit ↄtor. d. ꝙ ex h appet manifeſte ꝙ ſpa ſm ꝙ ſpa nō ē i loco ſimplr niſi h accidit ei ſicut accidit ſpis celeſtib⁹ q̈s continet alia ſpa extriſeca. hec ↄtor. ⁊ ſic appet ꝙ de rōe ſpe nō ē ꝙ ſit i loco ꝑ ſe. ſʒ hoc accidit ei. q: accidit ſibi ꝙ ↄtineaf ab alia ſpa. Quartā rōnē ↄ auēpace ponit ↄtor ibi. ex hoc igit appet h ꝙ q̄ncūq̄ p̄m motū ⁊c̄. q̄ rō eſt talis. loc⁹ ↄparatū ad locatū ſicut uas ↄparaf ad illđ qđ eſt in uaſe. ⁊ h eſt p̄ notū de loco ꝙ collatio rei ad ipm eſt ſicut collatio ↄtēti ad ↄtētū. ſicut nos dicim⁹ ꝙ aqua eſt in cipho ⁊ non ſit collatio toti⁹ ad ptē. ſed ſupficies ↄuexa circa quā corp⁹ ſpicū mouet nō ↄparaf ad corp⁹ ſpicū motū ſicut uas ad illđ qđ ↄtinet in uaſe ſʒ magis ſicut ps ↄparaf ad totū qm̄ ſupficies ↄuexa circa quā corp⁹ ſpicū mouet nō ↄparaf ad corp⁹ ſpicū motū ſic uas ad illđ qđ ↄtinet i uaſe. ſed magis ſicut ps ↄparaf ad totū. qm̄ ſupficies ↄuexa circa quā corp⁹ ſpicū mouet ↄtinet a corpe ſpico ſicut ps ↄtinet a ſuo toto. ⁊ nō dr ↄtinēs niſi equoce. igit ſupm⁹ orbis nō ē i ſupficie ↄuexa circa quā mouet tanq̄ in loco ꝑ ſe. vn̄. d. ↄtor ꝙ h demōſtrat v̇itatē opi. Ariſt. ⁊ falſitatē ei⁹ qđ itēdit auempace. ⁊ ipoſſibile eſt exponere v̇ba pħi ita ꝙ diffinitio quā idurit pħs de loco: ſit cōis corpi ſimplici ⁊ rotūdo. ¶ His igit opionib⁹ ſic poſitꝭ ⁊ ꝓbatis ↄtor ponit opionē ꝓpriā. d. Nos aūt dicim⁹. ⁊ poſtea ponit opi. Ale. ⁊ iprobat eā. Dič igit ↄtor rn̄dēdo huic queſtiōi. Nos aūt dicim⁹ qm̄ cū ſit fixum ſm totū: neceſſe eſt ut hoc mō ſit geſcēs ⁊ ges eſt ei ꝑ qetē cētri: qđ eſt terra. ⁊ terra ē i loco eēntialr. io dr celū eē i eodē loco. ⁊ nō trāſmutaf ab eo per

accñs.i.q: cētrū ei⁹ ē i loco eēntialr. ⁊ hec ē itētio
ſmonis Ariſt.d.ꝙ celū eſt in loco ꝑ accñs. ⁊ po-
ſtea dicit ꝙ celū ſupmū de q̄ ē qō ē motū ⁊ qeſcēs
in loco ſuo ꝑ accñs.i.ꝓp cētrū qō ē i loco eēntialr.
hec ꝯ^{tor}. In qb⁹ vbis appent qnqꝫ.p̄ eni appet ꝙ
orbis ſupm⁹ ē qeſcēs ſm totū.q: nō mutat locū ſ3
ſb3.nō eni ſupm⁹ orbis ſ3 ſe totū hēt i vno tpe aliā
diſtātiā aut ꝓpinqtatē ad cētrū q̄ꝫ i alio tpe.q: ſic
mutaret ſ3 ſb3 cū ſ3 ſe totū faceret ſibi ad cētrū q̄ꝫ
pri⁹.qō ē falſū.vñ cū ſupm⁹ orbis ſit fix⁹ ſm totū.
op3 ꝙ ſit qeſcēs ſm totū ſic ꝙ non mutet locū ſm
ſubm.nā ſic hēret aliā diſtātiā ad cētrū q̄ꝫ pri⁹ qō
ē ipo^{le}.h igit ē p̄^m.ſ.ꝙ ſupmū celū ē qeſcēs ſ3 totū
mō q̄ dictū ē.2° appet ꝙ rōne eiuſdē ē celū in loco
rōne cui⁹ ē qeſcēs.ita ꝙ eadē ē cā celū eēndi i loco
⁊ qeſcēdi ſm totū.q̄ꝫuis eni mot⁹ localis ſit p̄n^m ꝑ
ſcrutatiōis de loco ut patuit p̄us in h tractatu. tn̄
ipa qes ē quodāmō finis ⁊ ꝑfectio mot⁹ ut patebit
5° hui⁹. ⁊ iō loc⁹ ē magis attribuēdus corpib⁹ nāli
b⁹ ꝓp qetē nālē q̄ꝫ ꝓp motū.q: corpa nālia nō mo-
uent nālit ad ſua loca nālia niſi ut poſtea qeſcāt in
eis. ⁊ iō eadē ē cā qetꝫ i loco ⁊ cā eēndi i loco.vñ q-
eꝫ ē magiꝫ cā eēndi i loco q̄ꝫ mot⁹. ¶ Tertio appet
ꝙ cētrū qō ē terra ē i celo cā qeſcēti i loco ſ3 totū.
⁊ h dico qete oppoſita motui locali ſ3 ſbiectū.ꝓp
h eni ſupmū ſemꝑ hēt eādē diſtātiā ad cētrū qō ē
terra.iō ſupmū celū dr̄ eē qeſcēs ſ3 totū.q: ſm ſe
totū codē mō i eq̄li diſtātia ſp ſe hēt i cōparatiōe
ad cētrū qō ē terra. ⁊ ſic ꝑ idē ex his appet q̄rtū.ſ.
ꝙ celū ē i loco ꝑ cētrū qō ē terra. ⁊ h ſic.ꝑ illō ē ſu
p̄m⁹ orbis i loco ꝑ qō ē qeſcēs fix⁹ ⁊ imo^{lis} eo mō q̄
debet ſibi qes.q: ſibi non debet niſi qes oppoſita
motui locali ſ3 ſubā3 ut videbit i fine ſexti hui⁹.ſ3
qes fixio ⁊ imobilitas iſūt ſupmo orbi ꝑ cētrū.igit
ſupm⁹ orbis ē i loco ꝑ cētrū. ¶ Quito appet ꝙ ſu
p̄m⁹ orbis ē i loco accñtalr ꝑ cētrū qō ē i loco eēn-
tialr. ⁊ ad h iduē ꝯ^{tor} vnā rōnē dicēs ſic.oē qō in
uenit i alio ꝑ accñs iuenit i eo ꝓp aliqd hñs ip3 ꝑ
ſe.ſ3 ſupm⁹ orbis nō ē i loco niſi ꝑ accñs.cū nō hē-
at corp⁹ ex̄ ipm ꝯtinēs. ⁊ ğ op3 ꝙ ſit i loco ꝑ accñs
ꝓp aliqd qō ē i loco ꝑ ſe ⁊ illō nō ē niſi cētrū. q: nō
ē i loco ꝑ ptes.nec ꝑ ſupficiē ꝯuexā orbis iſerioris
⁊c̄.ut patet decurrēdo ꝑ opiones aliorū reproba-
tas: ⁊ ſic appet ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accñs.q: ē i
loco ꝑ cētrū qō cētrū ē i loco ꝑ ſe. ⁊ ſic appet ex p̄-
dictꝫ ꝙ oē corp⁹ ē i loco. ⁊ ꝙ corp⁹ attribuit loco tri
plr.ſ.ꝑ ſe. ⁊ ꝑ accñs. ⁊ ſ3 ptē. ⁊ h ſic itēdebat ph̄s
ſed q̄lit ſupm⁹ orbis ſit i loco ꝑ accñs videbit i du
bitatiōib⁹ dñō pſtāte. ¶ Sed ꝯ^{tor} mouet ſuꝑ hoc
qōnē.d. Sed q̄rit ſuꝑ h ſi corp⁹ celeſte ſit i loco ꝑ
accñs igit mouet ꝑ accñs.ſed h ē icōueniēs.q: ſic
declabit iſra corp⁹ celeſte de q̄ loqmur ē ſimplr p̄
mū mobiliū.ſ3 ſi mouet ꝑ accñs.tūc illō qō ē ꝑ ac
cidēs erit pri⁹ illo qō ē ꝑ ſe qō ē ipo^{le}. Ad h ꝯ^{tor} rñ
det dicēs ꝙ illa q̄ mouent ꝑ ſe idigēt aliq̄ qeſcēte
circa qō mouent ꝑ accñs ut vult Ariſt. li° de mot
b⁹ localib⁹ aialiū ⁊ hoc qeſcēs forte erit loc⁹ ꝑ ſe qñ
fuerit cōtinēs rē motā. ⁊ forte erit loc⁹ ꝑ accñs qñ
nō fuerit ꝯtinēꝫ rē motā i oīb⁹ ptib⁹ ſic ē diſpō i cor
porib⁹ celeſtib⁹.igit locū eē ꝑ ſe nō eſt de neceſitate
eēndi rē motā ꝑ ſe.ſ3 digni⁹ eſt ut ſit de neceſitate eēn
di qetē nālit.qeſcēs eni qeſcit ꝓp ſilitudinē ꝯtinē-
tis. ⁊ mouet ꝓp ꝑuatione ſilitudis iter ipm ⁊ cōti-
nēs. ⁊ h erit qñ mouet i cōtinēte. ⁊ iō cā mot⁹ eius
qō mouet i cōtinēte ē ex̄ nām. ⁊ eſt rē motā eē ex̄

ſuū ubi nāle. ⁊ hec ē diſpō corpoꝝ ſimpliciū q̄ mo
uent motu locali.ſ.4^{or} elr̄orū.qō aūt nō mouet in
cōtinēte:ſ3 circa qeſcēs aliqō tn̄:ē illō cuꝫ⁹ motus
nō ē ꝑ accñs extriſecū a nā. ⁊ hec eſt diſpō corpis
rotūdi. ⁊ h qō accidit qbuſdā corpib⁹ celeſtib⁹.ſ.
ꝙ ſūt i loco.q: cōtinent ab alijs hoc ē ꝑ accñs.ſm
hoc igit itelligēdus ē ille loc⁹ ut mihi vr̄. hec ꝯ^{tor}.
¶ Uñ ex illis vbis pñt qnqꝫ nōri. Prio ꝙ oē mo-
tū idiget aliq̄ qeſcēte ut declatū ē i libro de moti-
b⁹ aialiū. ⁊ rō hui⁹ eſt.q: ſi aliqd moueat: op3 ꝙ ſe
hēat alr q̄ꝫ prius.igit ꝙ ſit aliqō qeſcēs reſpectu
cui⁹ ſe hēat alr ſic ꝙ ſit uel ſimplr qeſcēs ul qeſcēꝫ
qete oppoſita illi motui.ita ꝙ nō moueat illo mo-
tu ul nō tāta uelocitate.ſi eni aliqs moueret verſus
ſanctū Dionyſiū ⁊ aliqs iſeq̄ret eū tāta uelocitate
ut oino eq̄li:neut ſe hēret reſpectu alteri⁹ alr q̄ꝫ p̄-
us. Uñ illa ꝓpō.v3.oē motū idiget qeſcēte.pt hē-
re triplicē itellectū.ſ.vnū ul ꝙ idigeat ſimplr qe-
ſcēte.ul ꝙ idigeat aliq̄ qeſcente qete oppoſita illi
motui q̄ motu motū mouet:ul ꝙ qeſcat a tāta ue-
locitate ita ꝙ nō moueat tāto motu ul tāta ueloci
tate. ¶ Scdo ē notādū ꝙ illō qeſcēs q̄ res mota i
diget: qñqꝫ ē ei⁹ loc⁹ ꝑ ſe ut patet i his q̄ mouētur
motu recto. Illa eni q̄ mouent motu recto nāliter
mouent ad locū qeſcētē qete oppoſita illi motui ⁊
qñqꝫ illō qeſcēs ē loc⁹ ꝑ accñs:ut qñ loc⁹ nō ꝯtinet
locatū ex oi pte ſic ē i corpib⁹ celeſtib⁹.illō eni qui
eſcēs q̄ corpa celeſtia idigēt i ſuis motib⁹ eſt cētrū
qō ē terra. ⁊ illō cētrū ē loc⁹ ꝑ accñs corporū circu
larit motorū. ¶ Tertio ē nōndū ꝙ ꝯ^{tor} ſoluit du-
bitationē q̄ dubitat.quō pōt eē ꝙ celū ꝑ ſe mouea
tur ⁊ tn̄ ꝙ nō ſit i loco niſi ꝑ accñs. ⁊ ꝯſiſtit ſolꝰ i
h ꝙ mot⁹ localis ꝑ ſe nō idiget loco ꝑ ſe.ſ3 qes ꝑ ſe
ſm locū idiget loco ꝑ ſe.vñ.d.ꝯ^{tor} ꝙ locū eē ꝑ ſe.
nō ē de neceſitate eēndi rē motā ꝑ ſe.ſ3 digni⁹ ē ut ſit
de neceſitate eēndi qetē nālit.hec ꝯ^{tor}. Certū eni eſt
ꝙ loc⁹ nālis attribuit corpib⁹ ꝓp qetē nālē magiꝫ
q̄ꝫ ꝓp motū ut dictū ē ſuꝑ.vñ breuit ad formā du
bitatiōis ē rñdēdū ſm ꝯ^{rem} ꝙ q̄ꝫuis ſupm⁹ orbis
moueat ꝑ ſe motu locali ꝓp hoc nō op3 ꝙ ſit i loco
ꝑ ſe.itelligēdo ꝑ locū ꝑ ſe ultimū corpis ꝯtinentis
ex̄ cōtinēs.ſ3 q̄lit hoc hēat vitatē videbit i dubita
tiōib⁹. ¶ Notādū ē 4° ſm ꝯ^{rem}.ꝙ de nūo corpoꝝ
q̄dā mouent i cōtinēte. ut 4^{or} elr̄a ⁊ corpa mixta
ex his. ⁊ q̄dā corpa nō mouent i cōtinēte ſed circa
aliqō qeſcēs ut corpa celeſtia.vñ de corpib⁹ motꝫ i
cōtinēte dicit ꝯ^{tor} ꝙ tale corp⁹ qeſcēs qeſcit ꝓp ſi-
militudinē cōtinētis ⁊ mouet ꝓp ꝑuationē ſilitudi
nis iter ipm ⁊ ꝯtinēs. ⁊ modicū poſt.d.ꝙ iō cā mo
t⁹ ei⁹ qō mouet i cōtinēte ē ex̄ nām ⁊ ē rē motā eē
ex̄ ſuū ubi nāle.ſed de corpib⁹ motꝫ i nō ꝯtinēte.i.
circa aliqd qeſcēs dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ mot⁹ eorū nō ē ꝓp ali
qō extriſecū a nā. ⁊ hec ē diſpō corpis rotūdi.qm̄
corpa celeſtia nō acqrūt aliq̄ꝫ ꝑfectionē nouā ꝑ ſu-
os mot⁹.ſed ſolū ꝑ ſuos mot⁹ cōſeruāt ꝑfectiones
q̄s hñt ut vult ꝯ^{tor} 11° metha^{ce}. ¶ Quito ē notan
dū ſm ꝯ^{rem} ꝙ corp⁹ celeſte ſit in loco ꝑ aliqō cōti-
nēs ipm hoc accidit ei.vñ corpi rotūdo accidit ꝙ
ꝯtineat ab aliquo.ſed ꝙ moueat circa qeſcēs hoc
eſt magis ꝑ ſe. ⁊ ſic appent vba ꝯ^{ris}. ⁊ ēt itētio ei⁹.
¶ Poſtmodū.ꝯ^{tor} ponit ⁊ reprobat opionē Alex.
q̄ dixit ꝙ ſupm⁹ orbiꝫ.ſ.ſpera ſtellarū fixarū nō eſt
in loco nec per ſe nec per accñs.nec ſm totū nec ſ3
ptes. ⁊ hoc ꝓbat ſic. Celu3 ſupmum non eſt in lo-
co niſi eo modo quod mouetur localiter.ſed celu3

ſupmū nō mouet nec per ſe nec per accñs nec ſm totū nec ſm ptē. ḡ ſupmū celū nullo mō ē i loco. ꝛ ꝙ celū nō moueat p ſe patet. q: nec mouet p ſe ſm totū nec ſm ptes. nō ſm totū. q: nō mutat locū ſʒ totū. nec etiā mouet p ſe ſm pteſ. tū q: ptes nō ſūt diuiſe a toto ꝛ p ſe motū eē eſt p ſe eē eus in actu tū q: totū ē geſcēs ꝛ ipoˡᵉ ē ptes p ſe moueri geſcē te toto. Itē ꝓbat Alex. ꝙ celū nō mouet p accñs. q: ſi ſic. aut moueret ſm totū p accñs aut ſm ptes nō ſm totū. q: totū nō mutat locū. nec ſm ptes. qa qḋ mouet ſm ptes nō mouet p accñs ſm ptes niſi q: mot⁹ totī⁹ eſt p ſe. ſed totū nō mouet p ſe. igit ꝛc. Scḋo ꝓbat id ſic. Partes celi nō ſūt diſticte uł ſepate neqꝫ in actu neqꝫ in pō. q: nūquā diſtinguūtur. ſed illa q̄ mouent p accñs ſūt diſtincta in pō uł in actu. ꝛ iō pp illa Alex. dixit pͨiſe ꝙ mot⁹ circularis nō eſt trāſlatio. i. nō ē mot⁹ localis. ꝛ dixit ꝙ nō eſt ipoˡᵉ corp⁹ eē in loco. qm̄ loc⁹ nō ē corpus eēntialr. q: nō accipit in diffōne corpis. neqꝫ corp⁹ in diffōne loci. ꝛ et q: loc⁹ q eſt finis eſt in cōtinēte nō in cōtēto. ꝛ iō loc⁹ q̄ corp⁹ locat nō eſt de eēntia corpis nec itriſecū corpi locato. ꝛ ita pt corp⁹ eē ſine loco. ℂ Sed ꝯ Alex. arguit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ q̄uis ponat ꝙ de neceſſitate corpis nō eſt ꝙ ſit in loco. tamē de neceſſitate motī eſt ut ſit in loco aut p ſe aut p accñs. qm̄ cū ſpa nō fuerit i loco per ſe uel p accñs: nō erit in loco. ꝛ cū fuerit in loco. quō igit mouebit localr niſi dicat ꝙ loc⁹ nō eſt de neceſſitate mot⁹: ꝛ totū h̄ eſt iopinabile. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ breuiter iſta eſt rō. oē qḋ mouet localr: eſt in loco uel p ſe uel p accñs. ſed ſupma ſpa mouet localr. ḡ ſupma ſpera eſt in loco uel per ſe uel per accñs.

ℂ Sicut aūt dictū eſt: alia qdē ſūt in loco ſm potētiā: alia v̄o ſm actū. Uñ cū qdē cōtinuū ſit: qḋ eſt ſitis ptis: ſm potētiā i loco ptes ſunt. cū aūt ſepata quidē ſūt tāgant autē ſe: ſicut collectio ſm actum ſunt.

ℂ Hec eſt 2ᵃ ps pnˡⁱˢ hui⁹ capłi. in q̄ phs duos alios ponit modos eēndi in loco. ut ſm potētiā ꝛ ſʒ actū ꝛ dicit ut prī⁹ dictū eſt. aliq̄ ſūt in loco ſm accñs ꝛ aliq̄ ſm potētiā. vñ qñ aligd cōſimiliū ptiū ē oīno cōtinuū in ptib⁹ ſic eſt de aq̄ ꝛ hᵐ: cū cōtinuat i ptibus: tūc ſūt in loco in pō ꝛ nō in actu: q: nō ſūt diſticte abiuicē: ſʒ qñ ſūt ſepata abiuicē ſic mlta grauia ſepant abiuicē. tūc nō ſūt in loco actu. q: non ꝯtiuant adiuicē. Uñ breuit ptes ꝯtinuate adiuicē ſūt in loco in pō. ſed cū ſūt diſticte abiuicē ſūt i loco actu. q: nō cōtinuant abiuicē ſiue et tāgūt ſe ſiue nō. ℂ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ cū ptes cōtinui cōſimiliū ſūt cōtinuate adiuicē ſūt i loco i pō. ꝛ ſūt i eodē loco i q̄ totū ē i actu. ꝛ ſi ptes cōſilⁱū ptiū diuidātur abiuicē. aut igit ſūt ſepate abiuicē. ſic ꝙ nō cōtigāt ſe. ꝛ tūc ſūt in diuerſis locis i actu. aut ꝯtigūt ſe ſic ꝙ diſtāt nō ſm locū mediū. ꝛ tūc ſūt i vno loco actu. ꝛ tūc erit q̄ſi mediū iter illḋ qḋ ē in pō pura. ꝛ illḋ qḋ ē i actu puro. qñ lapides i aceruo nō ſūt in loco. ita nec in actu. ſicut lapides diſtātes abiuicē. nec ſūt in loco in potētia pura ſic ptes cōtinui que cōtinuant adinuicē in ipſo toto.

ℂ Et alia quidē per ſe ſunt: ut omne corp⁹ aut ſm loci mutationem: aut augmentuʒ mobile alicubi per ſe.

ℂ Hec ē 3ᵃ ps pnˡⁱˢ hui⁹ capłi in q̄ phs ponit duos alios modos eēndi in loco. ſ. modos eēndi i loco p ſe uł p accñs. ꝛ cōtinet duas pticłas. q: in pᵃ ponit phs duos modos ſiue diſiōes illorū modorū cū declaratiōe mēbrorū. In 2ᵃ ibi [Et pp hec oia.] ꝯcludit phs vnā ꝯnē ꝛ remouet vnā dubitationē. In pᵃ igit pticła hui⁹ ptis phs ponit talē diſionē ſ. ꝙ de nūo corporū: q̄dā ſūt i loco p ſe. ꝛ q̄dā ſūt i loco p accñs. vñ circa iſtos duos modos eēndi in loco phs p ponit pmū modū ſiue pmū mēbrū dicte diſionis. 2ᵒ ibi [Alia v̄o nō ſm accñs.] ponit 2ᵐ modū ſiue 2ᵐ mēbrū. Dīc igit p. ꝙ alia ſūt i loco p ſe. exēplificat. ſic oē corp⁹ moˡᵉ motu recto. ꝛ oē corp⁹ qḋ pōt augeri uel minui eſt in loco p ſe. ꝛ hoc ſic patet. q: omne tale corpus habet quoddaʒ corpus extra continens ipſum.

ℂ Celū aūt ſicut dictū eſt: nō eſt alicubi totū: neqꝫ in aliquo eſt. Siquidē nullū cōtinet ipſū corp⁹. Scḋm ꝙ aūt mouet. ſicut ꝛ loc⁹ eſt partibus. Altera enim ab altera habita partium eſt.

ℂ Hic excludit celū h̄ mō eē in loco. d. ꝙ ſic accepto eē in loco celū ſiue accipiat pro ſupma ſpa ſiue p oīb⁹ orbib⁹ celeſtib⁹ ſiue pro toto mūdo nō eſt alicubi. nec i aliq̄ loco. q: nō hēt aligd ex̄ cōtinēs ipſʒ q̄uis ptes celi ſint i loco p ſe. ſ. orbes iferiores q cōtinent ab orbib⁹ ſupiorib⁹. qm̄ qlibet orbis q cōtinet ab alio orbe ē i loco p ſe. ℂ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ iſ ſpe cōtētē ſint in loco ſimplr ſiue i loco p ſe. h̄ tū ē eā p accñs. qm̄ ſpa nō ē nata moueri in ſpa ꝛ ulr in cōtinēte. ꝛ nō ē ita de illo. ſ. qḋ mouet motu recto. Mobiliū eni q̄dā ſūt i loco p ſe. ꝛ q̄dā ſūt i loco p accñs. ut colores ꝛ accñtia q̄ ſūt i loco. qa ſubiectū eorū ē i loco. ꝛ p hūc modū dicim⁹ ꝙ celū ē i loco p accñs. ſ. q: aliq̄ ps ei⁹ ē i loco. ſ. cētrū ꝛ illorū q̄ ſūt i loco v̄o q̄dā ſūt in loco p ſe ut ſūt illa q̄ mouētur motu recto. ꝛ q̄dā p accñs ut ſūt ſpe celeſtes cōtēte. hec ꝯᵗᵒʳ. ℂ Ex iſtis eſt notādū ꝙ q̄dā ſūt i loco p ſe: ꝛ q̄dā ſūt i loco p accñs. ꝛ de nūo eorū q̄ ſūt i loco p ſe: q̄dā ſūt p ſe i loco p ſe. ꝛ q̄dā ſūt p accñs i loco p ſe. corpa mota motu recto ſūt p ſe i loco p ſe. ſʒ corpa mota circularit ut orbes iferiores ſūt p accñs i loco p ſe. q: ſūt i ultimo corpis cōtinētis. tū p accñs ſūt i loco p ſe. q: accidit eis ꝙ ſꝫ in loco p ſe. q: accidit eis ꝙ cōtineant ab aliq̄. qm̄ ita bene poſſet ſpera moueri circulariter ſi nō cōtineret ab aliq̄ ſicut ſi ꝯtineretur. ſed nō eſt ſic de illis que mouentur motu recto. q: nullo mō poſſent moueri motu recto ſi non cōtinerent ab aliquo.

ℂ Alia v̄o ſm accñs ut aīa ꝛ celū: pteſ eni in loco q̄dāmō oēs ſūt. in eo eni ꝙ circulariter ſunt: ꝯtinet alia aliā. Uñ mouetur circulariter ſolum qḋ ſurſum eſt.

ℂ Cū poſuit pmū mēbrū diuiſiōis ſeu primū modū ponit 2ᵐ ꝛ exēplificat de illo mō dicēs: ꝙ pter illa que ſunt per ſe in loco quedā alia ſunt que ſunt in loco per accidēs: ſicut anima ꝛ celū. qm̄ anima per accidēs eſt in loco. q: corpus eius eſt in loco. celuʒ v̄o eſt in loco per accidēs. q: circulariter mouetur ꝛ non habet aliquid extra continens ipm̄. ꝛ ſic eſt i loco per cētrū geſcēs ꝛ ſic per accñs. ℂ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ iſti ſunt duo modi eius quod eſt per accidens. ſ. attribuere accidenti rei illḋ qḋ attribuit

rei ſube ⁊ attribuere toto qꝺ attribuit pti. hec ꝯ^{tor} Et ꝑ hoc vꝫ ꝙ pħs hic ꝑ celū intelligat totū mundū. qꝛ cētrū eſt ps toti⁹ mūdi. Dico tñ ꝙ ꝑ celū intelligit ſupmū orbē. ⁊ ꝙ cētrū hēt modū ptis reſpectu illi⁹ qꝺ cōtinet ab eo. ſꝫ nō eſt ps ſm vitatē. ſꝫ hēt modū ptis ut dcm̄ eſt. ⁊ hoc itelligit ꝯ^{tor}. ⁊ ſic appet qualr ſupmū celū mouet localr ꝑ accñs ⁊ nō ſolū hoc eſt uerū de ſupmo celo. ſed ēt de ſperiſ cōtētis que mouent circulariter circa mediū qꝺ ē cētrū mūdi. ⁊ eoipſo ꝙ ſic mouent ſūt in loco per accñs. quis quelibet ſperarū cōtētarū ſit in loco ꝑ ſe ꝑꝑ h ꝙ vna cōtinet aliā. ⁊ quelibet illarū mouet circulariter. vñ illꝺ qꝺ ſurſū eſt .ſ. ultra elemēta ſolū mouet circulariter. ⁊ iō ad hoc ꝙ moueat: non requiritur ꝙ ſit in loco per ſe. quis aliqd tale ſic circulariter motū ſit in loco per ſe. ſed hoc accidit ut dictum eſt.

Omne autē nō alicubi eſt. Qꝺ eni alicubi ipſum aliquid eſt: ⁊ adhuc aliqd oportet eſſe extra hoc in quo quidem cōtinet. Extra autem omne ⁊ totum nihil eſt.

Ex pdictis igit cōcludit pħs ꝙ tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe nec ꝑ accñs. ⁊ hec eſt 17ª ꝯ hui⁹ libri q̄ pbat ꝑ quātū ad illā ptē .ſ. ꝙ tot⁹ mūdus nō ē in loco ꝑ accñs. ⁊ pbat ſic. qꝛ tot⁹ mūdus ſꝫ ſe totū nō pt moueri motu recto nec etiā motu circulari. qm̄ quedā ei⁹ ptes mouent motu recto. ⁊ aliq ps eius eſt qeſcēs ut cētrū mūdi. ſed illꝺ nō mouet ſꝫ motū cui⁹ alique ptes mouent ⁊ aliq qeſcūt. igit tot⁹ mūdus nō mouet per accñs ⁊ ꝑ ꝯñs tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ accñs. ꝙ aūt etiā tot⁹ mūdus nō ſit in loco ꝑ ſe pbat. qꝛ oē qꝺ eſt in loco ꝑ ſe hēt aliqd ex̄ cōtinēs. ſed tot⁹ mūdus nō habet aliqd ex̄ cōtinēs ipſū. ğ tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe. ⁊ ſic patet ꝙ tot⁹ mūdus ſm ſe totū nō eſt in loco quis ꝑ ptes ſuas aliqs ſit in loco. qm̄ oīa gñabilia ⁊ corruptibilia ſūt in loco ꝑ ſe. ſed tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe. qꝛ ex̄ oē ⁊ totū nihil eſt. Notandū ꝙ ꝯ^{tor} narrat h opinionē Auicēne q dixit ꝙ corp⁹ celeſte nō eſt in loco neqꝫ per ſe neqꝫ per accñs. dixit eni ꝙ mot⁹ circularis nō eſt mot⁹ localis. ſꝫ eſt mot⁹ in ſitu ⁊ nō eſt neceſſariū in motū ſm ſitū ut motū ſit in loco. Sed ꝯ h arguit ꝯ^{tor} qdrupl'r. Primo qꝛ ſm pħm 5° hui⁹ mot⁹ nō eſt niſi i qītitate qlitate ⁊ ubi. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt in ſitu. Scꝺo arguit ſic. loc⁹ eſt ꝑor ſitu. ⁊ accipit in ei⁹ diffinitiōe. igit non eſt poſſibile ꝙ ſit mot⁹ ſm totū ⁊ ſm locū. 3° qꝛ manifeſtū eſt ꝙ mot⁹ ſpere eſt mot⁹ localis. ⁊ hoc manifeſte apet in ptib⁹. qm̄ ptes mutant locū. tota vo ſpera non mutat locū ut extimat. Quarto qꝛ pħs 6° huius verſus finē dicit ꝙ celū mutat locū ſm formā ⁊ non ſm ſbm. ⁊ qualr hoc ſit uerū declarat ꝯ^{tor} ut videbitur 6° huius.

Et ꝑpter hoc omnia in celo ſunt. Celū enim quidem omne fortaſſis eſt.

18ª cōclusio.

Hec eſt 2ª pticl'a 3e ptis pn^{lis} hui⁹ capl'i. in q pħus ꝯcludit vnā ꝯnē ⁊ remouet vnā dubitationē. ꝯ igitur eſt illa .ſ. ꝙ oīa ſūt in celo. ⁊ hec eſt 18ª ꝯ hui⁹ libri. q ex pcedētib⁹ pbat ſic. oīa ſūt i toto ⁊ totū eſt in celo. ğ oīa ſūt in celo. hec ꝯ eſt ſic itelligēda. vꝫ. ꝙ oīa ſūt in celo ſic ꝙ ex̄ celū nihil eſt. uel dicim⁹ ꝙ hic ſit diſtributio accōmodata qꝛ nō ſit diſtributio pro celo. ſed pro oīb⁹ alijs. ⁊ eodē mō pōt itelligi maior. pōt tñ maior pbari ſic. oīa ſūt ptes toti⁹ mūdi. ⁊ ptes ſūt in toto. igit oīa ſūt in toto. minor patet. qꝛ extra celū non eſt aliqꝺ corp⁹ omnino ut declarabitur in libro celi ⁊ mūdi.

Eſt autē loc⁹ nō celū: h celi qddā ultimū ⁊ tāgēs mobilis corpis termin⁹ qeſcēs. ⁊ ꝑꝑ h qdē terra in aqua. hec vo in aere. hic autē in ethere. Ether vo in celo: celum autem non amplius in alio.

Hic pħus remouet qꝺdā dubiū qꝺ orit ex pdictis nā dictū eſt ꝙ oīa ſūt in celo. ex h poſſet aliqs credē ꝙ corp⁹ celeſte eſt loc⁹ illoꝝ corporū gñabiliū ⁊ corruptibiliū. h remouet pħs. d. ꝙ celū nō eſt loc⁹ ſed celi ultimū ꝯtinēs. ⁊ itēdit ꝑ ultimū ꝯtinēs cōcauū orbis lune qꝺ cōtinet ignē. ⁊ tāgit mo^{le} motu recto. ⁊ eſt termin⁹ quieſcēs. qꝛ cōcauū orbis lune nō trāſfert de loco ad locū. ex q cōcludit: ꝙ qꝛ cōcauū orbis lune eſt loc⁹ ignis ꝑꝑ h terra eſt in aq ita ꝙ in ultīo aque. ⁊ aq in aere. ⁊ aer in ethere. i. i igne. ⁊ ignis in celo. celū aūt nō ampli⁹ in alio eſt. Circa illā ptē q̄ro ꝑ utrū ſupma ſpa eſt in loco ꝑ accñs. Et vꝫ ꝙ nō. qꝛ ſeqtur ſupma ſpa eſt in loco ꝑ accñs. ğ ſupma ſpa eſt in ultimo corpis ꝯtinētis ꝑ accñs. ꝯñs eſt falſū. qꝛ ſupma ſpa nec hēt ꝯtinēs ꝑ ſe neqꝫ ꝑ accñs. ꝯña pbat. qꝛ de qcūqꝫ dicit diffinitū cū aliq determiatiōe: de eodē dr ſua diffō cū eadē determinatiōe. igit ut aliqd ſit in loco per accñs. reqrit ꝙ illꝺ ſit i ultimo corpis ꝯtinētis ꝑ accñs. Itē oē qꝺ ꝑ ſe mouet in loco. eſt ꝑ ſe i loco. h patet qꝛ moueri pſupponit eē. ſꝫ ſupma ſpa mouet ꝑ ſe cū ſit pmū omniū mobiliū. ğ ſupma ſpa ē ꝑ ſe in loco. Itē qꝺ hēt ubi ꝑ ſe. hēt ēt locū ꝑ ſe cū ubi ſit ex circūſcriptiōe loci. ut patet ꝑ auctorē ſex pn^{or}. ſꝫ ſupma ſpa hꝫ ꝑ ſe ubi. qꝛ ꝑ ſe mouet ſꝫ ubi ut oēs ꝯcedūt. ğ ſupma ſpa ē i loco ꝑ ſe. In op^{m} ē h ꝯ^{tor}. Ad iſtā dubitationē breuit: dico ꝙ dup^{x} eſt loc⁹ .ſ. loc⁹ ꝑ ſe ⁊ loc⁹ ꝑ accñs. loc⁹ ꝑ ſe corpis eſt ultimū corpis. loc⁹ vo ꝑ accñs alicui⁹ corpis ē corp⁹ qeſcēs circa qꝺ corp⁹ cui⁹ dr eē loc⁹ mouet. ultimū corpis cōtinētis dr eē loc⁹ ꝑ ſe. qꝛ ut in pħib⁹ ⁊ ſm famoſitatē eſt loc⁹. ſꝫ corp⁹ qeſcēs circa qꝺ corp⁹ ſpicū mouet dr eē loc⁹ ꝑ accñs qꝛ nomē loci nō cōpetit ſibi ꝓprie. nec ſꝫ uſū. nec ſm famoſitatē ⁊ ꝙ opoꝛteat diſtiguē de loco patet ꝑ ꝯ^{tem} ꝯ^{to} 43° hui⁹ qrti. d. ꝙ ipo^{le} eſt exponē vba Ariſt. ita ꝙ diffinitio quā idurit de loco ſit cōis corpi ſimplici ⁊ rotūdo. hec ꝯ^{tor}. ⁊ ſic appet ꝙ nll'o mō poſſit dici ꝙ ſupma ſpa ſit in loco accipiēdo locū put h diffinit ab Ariſt. opꝫ igit alio mō accipe locū ſi debemus diffinire ul' dicē ꝙ ſupma ſpa ſit in loco. ⁊ ꝓpter h ut poſſit ſaluari ꝙ ſupma ſpa ſit in loco. opꝫ diſtiguē de loco. ⁊ iō pmiſi diſtictionē illā de loco .ſ. ꝙ qdā ē loc⁹ ꝑ ſe ⁊ qdā ē loc⁹ ꝑ accñs. loc⁹ ꝑ ſe eſt ultimū corpis cōtinētis. loc⁹ vo ꝑ accñs ē corpus qeſcēs circa qꝺ corp⁹ ſpicū mouet. Scꝺo dico ꝙ cū dicim⁹ aliqd eē in loco. hec ꝑpō in: pōt dicē circūſtātiā cōtēti ad cōtinēs ita ꝙ illꝺ qꝺ eſt in loco cōtineat a loco. uel pōt dicē circūſtātiā ꝯtinentis ad cōtētū ꝙ illꝺ dicat eē in loco qꝺ cōtinet illū locū ⁊ mouet circa illū locū. illꝺ aūt qꝺ eſt in loco ꝑ ſe: eſt in loco ſꝫ ꝙ ly in dicit circūſtātiā ꝯtēti ad cōtinēs. qꝛ qꝺ eſt in loco ꝑ ſe cōtinet a loco. ſed illud qꝺ eſt in loco per accñs eſt in loco ſm ꝙ ly in dicit

circũſtãtia cõtinẽtis ad cõtẽtũ.qm̃ illḋ qḋ ẽ i loco
p acciñs ↄtinet illũ locũ ⁊ mouet̃ circa illũ. Uñ eẽ i
loco p ſe:ẽ eẽ i loco cõtinẽte.ſed eẽ i loco p acciñs:
ẽ eẽ i loco ↄtẽto. Tertio dico ꝙ cũ aliqd dĩ eẽ p ſe
uľ p acciñs i loco.ille determinatiões .vʒ. p ſe ⁊ p
acciñs pñt referri ad ṽbũ uľ ad locũ.ad ṽbũ ſic.ꝟ p
ſe uľ p acciñs ẽ i loco.ad locũ ſic: itelligẽdo ꝙ hec
ſũt i loco p ſe uľ p acciñs. Uñ m̃tũ refert dicẽ ali-
qd p ſe eẽ i loco. ⁊ dicẽ aliqd eẽ i loco p ſe. ¶ Ħis
p̃miſſis dico 4° ꝙ de nũo corpoꝝ q̃dã p ſe ſũt i lo-
co p ſe. ⁊ q̃dã i loco p acciñs ſũt i loco p ſe. ⁊ q̃dã
p ſe ſũt i loco p acciñs. ⁊ qḋdã corp⁹ nec p ſe neqꝫ
p acciñs ẽ i loco p ſe uľ p acciñs . oĩa eñi hec patet
ꝟ p p̃hm ⁊ ↄ^rem. Exẽplũ p̃mi ut corpa mota motu
recto ut grauia ⁊ leuia ſũt p ſe i loco p ſe.q: ſũt i ul
timo corpis cõtinẽtis. ⁊ ſic ſũt p ſe i loco p ſe p̃ ut
dic̃ ꝟ ↄ^tor ↄ^to 20°. Dic̃ eñi ꝙ illoꝝ q̃ ſũt i loco uero
ꝟ ẽ i loco p ſe:q̃dã ſũt p ſe.ut ſc̃ illa q̃ mouẽtur mo
tu recto. ⁊ ſic patet ꝙ q̃dã ſũt p ſe i loco p ſe:ut illa
q̃ mouẽtur motu recto ut ſũt grauia ⁊ leuia. Exem
plũ ſcḋi.ſ.q̃liter ẽ aliqd p acciñs i loco p ſe.qm̃ ſpe
cõtẽte ab alijs ſpis ſũt i loco p ſe.ſed ꝟ accidit eis
⁊ ſic ſũt p acciñs i loco p ſe. ⁊ ꝟ ẽ qḋ dic̃ ↄ^tor i ↄ^to p̃
allegato .ſ. 44°.ubi dic̃ ꝙ lʒ ſpe cõtẽte ſint in loco
ſimplr̃.ꝟ ẽ i loco p ſe.ꝟ ẽ eis p acciñs.qm̃ ſpa nõ ẽ
inata moueri i ſpa. ⁊ ulr̃ in ↄtinẽte.hec ↄ^tor.loquẽ
di ad cẽtrũ qḋ ẽ t̃ra cui cõuenit iproprie. ⁊ in. Uñ
ſi ſpa nõ ↄtineret̃ ab alia ſpa nihilomin⁹ poſſet mo
ueri. ⁊ ita accidit ſpe ꝙ ↄtinet̃ ab alia ſpa. ⁊ ſic pʒ
ꝙ aliqd ẽ p acciñs i loco p ſe. Exẽplũ tertij.ſ.q̃mõ
aliqd ẽ p ſe i loco p acciñs.nã ſupma ſpa ⁊ ẽt q̃libet
orbis iferior ẽ i loco p acciñs.q: mouet̃ circa cẽtrũ
qḋ ẽ loc⁹ p acciñs.tñ ꝟ cõpetit p ſe corpi rotundo
qḋ mouet̃ circa q̃ſcens. ⁊ iõ dico ꝙ ſupma ſpa ⁊
alie ſpe celeſtes ſũt p ſe i loco p acciñs.q: p ſe mo-
uent̃ circa cẽtrũ qḋ q̃dẽ cẽtrũ ẽ loc⁹ p acciñs ut di-
ctũ ẽ. ⁊ ꝟ innuit ↄ^tor ꝟ ↄ^to 43° hui⁹ q̃rti. Exẽplũ q̃r
ti.ut.ſ. quõ aliqḋ corp⁹ nec p ſe nec p acciñs ẽ i lo-
co p ſe uľ p acciñs.qm̃ tot⁹ mũdus aggregat⁹ ex to
to mũdo iferiori ex oĩb⁹ ſpis celeſtib⁹ nõ ẽ ſʒ ſe to
tũ neqꝫ p ſe neqꝫ p acciñs i loco p ſe uľ p acciñs ſic̃
p̃hs declarat i textu. ¶ Ħis igit̃ viſis breuiter ẽ di-
cẽdũ ad iſtã dubitationẽ qñ q̃rit̃ utrũ ſupma ſpa
ſit i loco p acciñs. Dico ꝙ illḋ ẽ multiplex ſm am-
phibologiã ex eo ꝙ iſta determinatio p acciñs põt
determinare ꝟ ṽbũ ẽ uľ locũ.p̃ mõ ſenſus ẽ ille ꝙ
ſupma ſpa p acciñs ẽ i loco. ⁊ ille ſenſus ẽ falſus .
Secũdus ſenſus ẽ ꝙ ſupma ſpa ẽ i loco p acciñs.
ꝟ ẽ circa locũ.q loc⁹ dĩ loc⁹ p acciñs. ⁊ cui cõpetit p
acciñs ⁊ iproprie ꝟ nomẽ loc⁹. ⁊ i illo ſenſu dico ꝙ
illa ẽ ṽa.ſ.ſupma ſpa ẽ i loco p acciñs. ⁊ nõ ſolũ di-
co ꝙ ſupma ſpa ẽ i loco p acciñs . ſʒ dico ꝙ ſupma
ſpa ẽ p ſe i loco p acciñs ut dcm̃ ẽ ſup̃. ⁊ iſta vident̃
eẽ de itẽtiõe ↄ^tis nec video qualr̃ poſſet cõcedi ꝙ
ſupma ſpa ſit i loco p acciñs loquẽdo de loco ſʒ ꝙ
diffinit̃ ꝟ a p̃hõ qm̃ iſta ẽ dĩs ſta.ſ.ꝙ ſupmũ celuʒ
ſit i ultimo corpis p acciñs.vñ accipiẽdo locũ ꝓut
ꝟ diffinit̃.dico ꝙ ſupma ſpa nllo mõ ẽ i loco. ⁊ ꝟ
dic̃ ꝟ ↄ^tor exp̃ſſe. ¶ Ad rõnes ṽo p̃n^les ad p̃mã qñ
dĩ ꝙ ſi celũ ſit i loco p acciñs igit̃ ẽ in ultio corpis
cõtinẽtis p acciñs.dico ꝙ bñ ſeq̃tur accipiẽdo lo-
cũ ſm ꝙ ꝟ diffinit̃. ſʒ ſic nõ accipit̃ loc⁹ cũ dĩ ꝙ ce-
lũ ẽ i loco p acciñs.ſʒ accipit̃ ꝟ loc⁹ p acciñs p corpe
q̃ſcẽte.circa qḋ mouet̃ corp⁹ ſp̃icũ. ¶ Ad 2^m qñ
dĩ ꝙ ſupma ſpa p ſe mouet̃ ſʒ locũ.dico ꝙ uerũ ẽ

⁊ iõ dico ꝙ ẽ p ſe i loco.ſʒ nõ ẽ p ſe i loco p ſe.ſʒ eſt
p ſe i loco p acciñs.vñ cõcedo ꝙ oẽ qḋ p ſe mouet̃
i loco ẽ i loco p ſe.nõ tñ oẽ qḋ p ſe mouet i loco ẽ p
ſe i loco p ſe. ¶ Ad 3^m cũ dĩ ꝙ ubi cãtur a loco. ⁊
iõ ubi p ſe ẽ i loco p ſe.dico ꝙ a loco p acciñs ⁊ im
p̃ope dcõ p̃t cãri ubi p ſe.uľ poſſet dici ꝙ celũ ha
bet ubi p acciñs.ſʒ ꝟ cõpetit ſibi p ſe.ſ.hẽ ubi p ac
ciñs. ¶ Sʒ circa iſtũ modũ dicẽdi occurrũt multa
dubia.p̃ q: nõ vĩ uerũ ꝙ ſupma ſpa ſit i loco p acci
dẽs:ſ.p cẽtrũ.q: illḋ qḋ ẽ i loco p alteꝝ:ẽ i eodẽ lo
co i q̃ ẽ illḋ alterũ.ut aĩa q̃ ẽ i loco p corp⁹:ẽ i eodẽ
loco i q̃ ẽ corp⁹.ſi igit̃ ſupma ſpa eẽt i loco p cẽtrũ
qḋ ẽ terra ſeq̃ret̃ ꝙ ſupma ſpa eẽt i eodẽ loco i q̃ ẽ
terra ⁊ ſic ſupma ſpa eẽt i ↄcauo aq̃ tanq̃ʒ i loco qḋ
nõ cõcedit̃. Ħoc ↄfirmat̃ p ↄ^tes ſic. Oẽ qḋ iuenit̃ i
aliq̃ p acciñs iuenit̃ i eo p aliqd hñs illḋ p ſe.igit̃ ſi
ſupma ſpa ſit in loco p acciñs.opʒ ꝙ aliqd ſit i illo
loco p ſe. ⁊ ſic ille loc⁹ i q̃ celũ ẽ p ſe acciñs ẽ loc⁹ ali
cui⁹ alteri⁹ p ſe ⁊ nõ niſi terre.g̃ celũ ẽ p acciñs i lo-
co terre qḋ nõ ẽ uerũ. Jtẽ ſuppoſito ꝙ cẽtꝝ moueat̃
tur circl̃arit̃ ſic̃ celũ mouet̃ circl̃arit̃:nihilominus
celũ eẽt i loco q: localr̃ moueret̃.ſʒ ſi cẽtrũ moue-
ret̃ localr̃ celũ nõ eẽt i loco p cẽtrũ.q: nõ ẽ i loco p
cẽtrũ niſi q: mouet̃ circa cẽtrũ q̃ſcẽs.g̃ celũ nẽ nõ
ẽ de ſcõ i loco p cẽtrũ. Jtẽ qḋ ẽ p acciñs põt nõ eẽ.
igit̃ ſi celũ ſit i loco p acciñs.ſequit̃ ꝙ oĩno celũ p̃t
nõ eẽ i loco.p ↄñs celũ poſſet nõ moueri ſʒ locuʒ.
Jtẽ oẽ qḋ ẽ oĩb⁹ alijs locatis cõ eẽndi p ſe i loco.illḋ
nõ ẽ i loco p acciñs.qm̃ p acciñs nõ ẽ cõ ei⁹ qḋ ẽ p
ſe.ut pʒ 2° hui⁹.ſʒ ipʒ celũ ẽ i loco. ⁊ ẽ cã oĩb⁹ alijs
eẽndi i loco.ſic̃ eñi celũ ẽ cã oĩum alioꝝ locatoꝝ q̃n
tũ ad ſuas ſbas.ita ẽ cã oĩuʒ ꝓprietatũ naliũ q co
uenĩũt eis p ſe. Ħoc ↄfirmat̃ q: p̃^m i vnoq̃qꝫ gñe ẽ
marie tale ut pʒ 2° metha^ce.ſed celũ ẽ p̃^m i gñe lo-
catoꝝ.igit̃ ẽ marie locatũ. ⁊ p ↄñs celũ nõ ẽ i loco
p acciñs. Pro iſtis rõnib⁹ ẽ itelligẽdũ ꝙ aliqd dici
tur tale p ſe uel p acciñs duplr̃.vʒ.uel ſʒ cõeʒ acce
ptionẽ. ⁊ ut frequẽtr⁹ accipit̃.ita ꝙ illḋ dicat̃ p ſe
tale qḋ ſʒ cõmuniorẽ acceptionẽ ẽ ut i plib⁹ tale .
Et illḋ dicat̃ p acciñs tale qḋ min⁹ cõit ⁊ i paucio
rib⁹ repit̃. ⁊ p ſe ⁊ p acciñs iſto⁹ dicũtur ſʒ acceptio
nẽ nois. Alio mõ dicũtur p ſe ⁊ p acciñs ex nã rei:
ita ꝙ illḋ dicat̃ tale p ſe qḋ ẽ tale p ſuã nãʒ ⁊ nõ p
aliḋ. ⁊ ꝙ illḋ dicat̃ p acciñs tale qḋ p aliud ẽ tale.
Dico igit̃ ꝙ ulti^m corpis cõtinẽs dĩ loc⁹ per ſe.q: a
ulti^m corpis ↄtinẽtis dĩ loc⁹ ſm cõeʒ acceptionẽ ⁊
ut i plib⁹.q: oẽ corp⁹ p̃ter ſupmã ſperã dĩ eẽ i loco
ſic̃ i ultio corpis ↄtinẽtis.ſʒ ſupma ſpa dĩ eẽ i loco
ſolũ per cẽtrũ qḋ ẽ terra: ⁊ ſic ulti^m corporis ↄtinẽ
tis ſʒ acceptionẽ nois ⁊ uti plib⁹ utiĩn ꝟ noie loc⁹
ẽ loc⁹ per ſe. ⁊ cẽtrũ q̃ntũ ad acceptionẽ ⁊ uſũ nois
dĩ eẽ loc⁹ per acciñs ⁊ iproꝑe.nõ q̃ntũ ẽ ex nã ſua.
ſʒ cẽtrũ ex nã ſua ẽ loc⁹ per ſe. ⁊ nõ p aliḋ ẽ loc⁹ eo
mõ q̃ ẽ loc⁹. ¶ Ad p̃mã igit̃ rõnẽ i ↄ̃riũ qñ dĩ ꝙ il
lud qḋ ẽ i loco p alterũ ⁊c̃.dico ꝙ nõ ẽ ulr̃ uerũ.ſ.
mo ſic̃ dic̃ ↄ^tor ꝟ ſũt duo modi ei⁹ qḋ ẽ per acciñs.ſ.
attribuẽ accñti rei illḋ qḋ attribuit̃ rei. ⁊ ſic ẽ uerũ
qḋ illḋ qḋ ẽ i loco per acciñs ſiue per alterũ ẽ in eo
dẽ loco i q̃ ẽ alteꝝ. Alio mõ attribuit̃ rei aliqd per
acciñs cũ attribuit̃ toti illḋ qḋ attribuit parti uel
alicui ſe hñti per modũ part̃. ⁊ illo mõ loquẽdo di
co ꝙ nõ opʒ ꝙ illḋ qḋ ẽ i loco per alterũ ſit i eodẽ
loco i q̃ ẽ illḋ alteꝝ.vñ ſupma ſpera ẽ i loco per al-
terũ.ſ.per cẽtrũ qḋ ẽ terra tñ nõ ẽ in loco terre. vñ
loc⁹ terre nõ ẽ loc⁹ per acciñs celi.ſed cẽtrũ qḋ ẽ ter

ferūtur grauia ⁊ leuia ſunt termini corporū ꝯtinētiū. ⁊ hec fuit mior. ¶ Intelligēdū ē h̄ ꝙ q̄uis orbis lune cōtineat ignē nō tñ cōtinet ultimo. ſꝫ mediāte ſupficie ꝯcaua q̄ ſupponit̄ igni. ⁊ iō dic̄ pħs ꝙ illō qō ē ad ultimū ſupple ꝯtinēs ſurſū ⁊ ꝯtinēs corp⁹ ultimo ſurſū ē ſupple termin⁹ corp̄is ꝯtinentis. ¶ Notādū ſm ꝯᵐᵉᵗᵐ h̄ ꝙ pħs cū dicit ꝙ illud qō ꝯtinet ad mediū. ſ. v̄ſus mediū ipꝫ mediū. ſ. terrā ē termin⁹ .i. finis aque. ſ. cōcauū aque. qō pħus dicit mediū: qm̄ graue q̄rit hūc finē ſꝫ ꝙ ē mediū toti⁹. nō ſm ꝙ ē finis aque. ⁊ ſi nō eēt ita tūc terra moueret̄ ad aquā ubicūq; fuerit ubi eēt finis ei⁹ ſicut ferrū mouet̄ ad magnetē. ⁊ h̄ nō ſentit̄ de aq̄. vñ ſi terra moueret̄ ad cōcauū orbis aque ſm ꝙ ē aq̄ ſequeret̄ ꝙ ſi aq̄ eēt in ſpera ignis ꝙ terra moueret̄ ad ꝯcauū aque ſm ꝙ eſt ultimū ꝯtinēs v̄ſus medium mūdi ſm qō eſt medium mundi.

¶ Et propter hoc planū videtur eſſe qōdam ⁊ ſicut uas locus ⁊ continens.

¶ Hec eſt 3ᵃ pticula hui⁹ ptis in q̄ ex p̄dictis oñdit̄ ꝙ loc⁹ ē cōtinēs ſic̄ uas ⁊ nō ſicut uacuū. ⁊ hec eſt 15ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ dupl̄r. p̄ p p̄cedētia ⁊ h̄ ſic. Corpa trāſferūtur nāliter ad ultima corporū cōtinētiū ipſa ⁊ q̄eſcūt in eis nāliter ſm cōueniētiā ⁊ ſimilitudinē. ſꝫ corpa nō mouent̄ nāliter niſi ad ſua loca cū q̄b⁹ hñt ꝯueniētiā ⁊ ſil'itudinē. ḡ loca ſunt ultima corporū ꝯtinētiū. ſed ultimū corp̄is ꝯtinentis ē cōtinēs ſic̄ uas nō ſicut uacuū qm̄ uacuū non ꝯtinet ſicut ultimū ſꝫ ſic̄ mediū īter ultima. de hac rōne ponit̄ ꝯ in textu. vñ corpa nālia mouētur ad ultima corporū cōuinētiū q̄ ꝯtinēt ſicut uas: ideo pħs ꝯcludit dicens ꝙ pp̄ h̄ videt̄ ꝙ loc⁹ ſit qōdā planū. i. q̄dā ſuperficies. ⁊ etiā locus videt̄ eē ꝯtinens ſicut uas ⁊ non ſicut uacuum.

¶ Amplius ſimul cū re quodammō loc⁹ eſt. ſimul enim finis eſt ⁊ locus.

¶ Scḋo ꝓbat̄ eadē ꝯ ſic. loc⁹ quodāmō eſt ſil' cū re locata q: finis corp̄is locati ⁊ loc⁹ ſūt ſil' adeq̄te. ſꝫ finis corp̄is locati ⁊ uacuū nō ſūt ſil' adeq̄te. ḡ locus nō eſt ꝯtinēs ſic̄ uacuū ſꝫ magis ſicut uas. Alr̄ tñ exponit ꝯᵐᵉᵗᵒʳ. ſ. ꝙ pħs itēdit. ſ. ꝙ loc⁹ ⁊ locatū ſūt rel'a ſic ꝙ loc⁹ ⁊ locatū ſūt ſil' ſicut rel'a ſꝫ ſil': ita ꝙ ablato loco auferet̄ locatū ⁊ ecōuerſo. ſed h̄ nō iuenit̄ niſi i loco q̄ eſt finis. ⁊ finis nō iuenit̄ niſi qñ iuenit̄ illō cui⁹ ē finis. ⁊ deſic̄ p ſuū defectū. ⁊ ſi loc⁹ eēt iane nō eēt neceſſariū in ſuo loco eē locatū ⁊ tūc iueniret̄ loc⁹ ſine locato. Et forte īducit hāc rōnē q: decl'at ꝙ loc⁹ dī eē pmanēs cū pmanētia corporis i eo. hec ꝯᵐᵉᵗᵒʳ. vñ ꝯᵒʳ itēdit ſic arguere. loc⁹ ⁊ locatū ſūt ſil' ita ꝙ poſito vno pōit̄ ⁊ reliquū ⁊ ecōuerſo. nā ſeq̄t̄ loc⁹ ē. ḡ locatū ē ⁊ ecōuerſo. ſꝫ locatū ⁊ uacuū nō ſunt ſil' ſic ꝙ vno poſito neceſſario ponat̄ reliquū. nō enī ſequit̄ locatū ē igit̄ uacuū ē. nec ſeq̄tur ecōuerſo uacuū ē igit̄ locatū ē. ſꝫ magis ſeq̄tur oppoſitū. q: ſi uacuū ē nō ē corp⁹ locatū in eo. Et ſi corp⁹ locatū ē ibi nō ē uacuū. ⁊ cū ꝯᵒʳ dicit ꝙ loc⁹ ē pmanēs cū pmanētia corp̄is i eo: nō itelligit ꝙ ſemp pmanēte eodē corpe manet idē loc⁹ ul' ecōuerſo. ſꝫ ꝙ iſta ſil' pmanēt tanq̄ ꝯuertibilia. loc⁹ ē. igit̄ corp⁹ ē i loco. qm̄ ſemp ſeq̄tur ꝙ ſi loc⁹ eſt ꝙ aliqō corp⁹ ſit in loco ⁊ ecōuerſo. ut ſi aliqō corp⁹ ē in loco loc⁹ ē. ſꝫ nō opꝫ ꝙ manēte eodē corpe moneat idē loc⁹ nec forte ecōuerſo. ¶ Sed circa iſtā ptē ⁊ ēt pp̄ p̄cedētia cōtingit dubitare. vñ moueo aliq̄ dubia. ⁊ p̄ de q̄ditate loci q̄rēdo utrū loc⁹ ſit ultiᵐ corp̄is ꝯtinētis: ⁊ vī ꝙ nō q: ultiᵐ corp̄is cōtinētis ē ſupficies. ſi ḡ loc⁹ eēt ultiᵐ corp̄is ꝯtinēt̄ ſeq̄ret̄ ꝙ loc⁹ eēt ſupficies qō ē ꝯ pħm i libro p̄dicamētorū dicētē ꝙ loc⁹ ⁊ ſupficies ſūt ſpēs q̄ntitatis diſcrete. Itē corpa nālia mouētur nālr̄ ad ſua loca pp̄ cōueniētiā quā habēt cū ſuis locis. ſꝫ corpus nāle nō hēt aliq̄ cōueniētiā nālē magis cum vna ſupficie q̄ cū alia igit̄ loc⁹ nō ē ſupficies ⁊ per ꝯñs nō ē ultiᵐ corp̄is cōtinētis. ¶ Itē loc⁹ ē ſil' cū ſupficie locati. q: ſupficies cōtinet totū locatū. ſed ultiᵐ corp̄is cōtinētis nō ē ſil' cū ſupficie ultima locati cōtēti a loco. q: ultiᵐ corp̄is ꝯtinētis ē ſupficies ⁊ ipoᵇˡᵉ ē duas ſupficies eē ſil'. q: ſupficies ē q̄ntitas ⁊ ſola q̄ntitas fac̄ diſtare ſm ꝯᵐᵉᵗᵐ. ḡ loc⁹ nō eſt ultiᵐ corp̄is ꝯtinētis. q: ſic due q̄ntitates eēnt ſimul̄ adeq̄te qō vī ipoᵇˡᵉ. In oppoſitū ē pħs dicēs ꝙ locus ē ultiᵐ corp̄is cōtinētis. ¶ Ad hāc igit̄ q̄ſtionē q̄dā de nouo icipiētes philoſophari dicūt ꝙ loc⁹ nō ē ultiᵐ corp̄is cōtinētis. vñ de v̄tute ſmonis debet dici ꝙ loc⁹ ē corp⁹ ꝯtinēs ⁊ circūdās aliō corp⁹ vndiq; ita ꝙ q̄libet ps corp̄is ꝯtinētis q̄ ē ultima v̄ſus locatū tāgit aliq̄ ptē locati ⁊ ecōuerſo q̄libet ps locati q̄ ē ultima v̄ſus locū tāgit aliq̄ ptē loci. vñ q̄libet ps corp̄is locātis imediate tāgēs locatū ſꝫ oēꝫ ptē ultimā locati dī loc⁹ illi⁹ locati. vnde breuit̄ dī ꝙ loc⁹ nihil aliō ē q̄ corp⁹ locās circundās locatū vndiq;. ⁊ ꝙ ultiᵐ corp̄is locati non ſit loc⁹ ꝓbat̄ p h̄ q: nō ē dare aliqō tale ultiᵐ qm̄ nō ē dare aliq̄ ſupficiē hñtē lōgitudinē ⁊ latitudinē carētē ꝓfūditate: ut imaginant̄ ponētes pūcta lineas ⁊ ſupficies eē res diſtictas. Qꝫ autē nō ſit aliqō tale lōgū ⁊ latū carēs ꝓfunditate ꝓbat̄ q: ſi eēt aliqō tale ⁊ cū oē accñs hēt ſbꝫ adeq̄tū: illud latū carēs ꝓfūditate eēt i aliq̄ ſbo adeq̄to. ⁊ ſic oporteret ponē aliq̄ ſbam latā carētē ꝓfūditate. ſꝫ h̄ ē ipoᵇˡᵉ. q: oīs ſba corpea hēt lōgitudinē. ⁊ oīs ſba corpea hēt ꝓfūditatē. igit̄ nulla ſba corpea hēt lōgitudinē ſine ꝓfūditate. vñ hāc rōnē decl'auerūt iſti diffuſe ſed tñ tota vī⁹ hui⁹ rōnis cōſiſtit i h̄. ꝙ accñs adeq̄tū alicubi ſbo i nulla dimēſiōe excedit ipꝫ nec ēt excedit̄ ab ipo. ⁊ oē accñs extēſū i ſubo hēt ſubm adeq̄tū ei. ſꝫ nullū ē ſbꝫ latū ſine ꝓfūditate. ḡ nullū ē accñs latū carēs ꝓfūditate. ⁊ ſic cū loc⁹ nō poſſit eē vnū tale ultiᵐ corp̄is ꝯtinētis qō q̄dē ultimū caret ꝓfūditate. iō dicūt ꝙ loc⁹ eſt corp⁹ ꝯtinens imediate tāgēs ⁊ circūdās vndiq; ipm locatū. Alias rōnes adducūt ad deſtruēdū lineas ſupficies ⁊ hᵐ. q̄ oēs poſite ſūt ⁊ ſolute ſup̄ p̄mū hui⁹. ſed tñ magis patebūt i ſexto hui⁹. iō nūc trāſeo ⁊ arguo ꝯ illā opionē ⁊ p̄ ſic. Si loc⁹ eēt corp⁹ cōtinēs ⁊ ultimo tāgēs locatū ſeq̄ret̄ ꝙ corp⁹ locatū poſſet moueri localr̄ motu recto. ⁊ tñ ꝯtinue eēt i eodē loco ꝓprio ⁊ cōi. ſed h̄ vī icōueniēs q: idē corp⁹ qō ē cōtinue i eodē loco q̄eſcit ſm locū. q: ſe hēt eodē mōſic̄ p̄us q̄ntū ad locū. ⁊ ſic idē moueret̄ ſil' ⁊ q̄eſceret q̄ete oppoſita illi motui. qō eſt ipoᵇˡᵉ. ꝓbatio p̄ᵉ ꝯñe facte. nā ſi loc⁹ ſit corp⁹ ꝯtinēs. ſ. aer uel aqua cū manifeſtū ſit ꝙ aliqō corp⁹ pōt moueri localr̄ in aere uel in aq̄ motu recto. ⁊ tñ ille tot⁹ aer idem nō ſemp tangit ⁊ circūdat illud corpus motū. ⁊ ſic iſtud corp⁹ motū ꝯtinue mouet̄ localiter motu recto ⁊ tamē ſemp manet in eodē loco. vñ rō pōt formari formaliter ſic. Sit .b. corp⁹ locatū ⁊ ſit .a. loc⁹ ꝓpri⁹ ipi⁹ .b. certū ē tūc ꝙ .a. ē mai⁹ q̄ .b. ponam⁹

igiť ꝙ.b.icipiat moueri ḗſuo vnā extremitatē ipi⁹ a.manifeſtū eſt ꝙ.b.nō pōt ꝑuenire ad extremitatē ipſi⁹.a.remotiſſimā ab eo niſi ꝑ motū. ꝗ dū₃.b. moueť ḗſuo extremū ipſi⁹.a. remotiſſimū ab ipſo b.ſemꝑ cōtinue ɔtinetur.b.ab ipſo.a.quouſꝫ ꝑuenerit ad illō extremū: ⁊ ſic.b.mouebiť ɔtinue motu recto ⁊ ſemꝑ erit i eodē loco ꝓprio ⁊ ēt in eodē loco cōi. ¶ Huic poſſet iſtari q: idē vř ſeq ponēdo ꝙ loc⁹ ſit ſuꝑficies ultima corꝑis ɔtinētis. q: ſi doliū plenū aq̄ moueať motu recto illa aq̄ moueť ēt motu recto. ⁊ tamē ſemꝑ ē i eodē loco ꝓprio q: in eodē ultimo corꝑis ɔtinētis. ¶ Sed iſta iſtantia nō v₃. q: aq̄ mota ad motū dolij nō moueť ꝑ ſe ſ₃ ꝑ accñs. ⁊ ſic nō ē icōueniēs ꝙ aliqd manēs in eodē loco ꝓprio moueať ꝑ accñs. ſed ꝙ aliqd per ſe moueať localř motu recto ⁊ tamē ſemꝑ ſit i eode₃ loco ꝓprio ⁊ cōi ē ipo^le. q: ſic ꝑ ſe moueret ⁊ per ſe q̄ſceret q̄ete oppoſita illi motui. ſed poſito caſu p̄dicto. ſ. ꝙ.b.moueať ꝑ ſe ḗſuo extremū ipſi⁹ deſcēdēte ipſo.a. tūc ſemꝑ.b.erit i ipſo.a. ꝗꝫ i loco ꝓprio q̄uſꝫ.b.deuenerit ad extremū ipi⁹.a. ⁊ ſic i eodē loco ꝓprio ⁊ cōi ɔtinue ⁊ tñ ſemꝑ moueť ſm locum. Alr forte diceret huic rōni ɔcedēdo ꝙ aliqd corpus ɔtinue moueť motu locali recto ⁊ tñ ɔtinue ē in aliq̄ eodē loco ꝓprio. ſed nō ē ɔtinue in oi eodē loco ꝓprio i q̄ p̄us. q: ſi moueať motu recto continue circūdať alia ⁊ alia pte corꝑis ɔtinētis ⁊ q̄libet ps corꝑis ɔtinētis circūdās locatū ē loc⁹ ꝓprius illi⁹ locati. ¶ Sed ɔ̄ illō arguiť ſic. vni⁹ locati ē tm̄ vn⁹ loc⁹ p̄m⁹. q ē p̄m⁹ loc⁹ ꝑ ſe ⁊ p̄ loco ⁊ nō rōne alicui⁹ alteri⁹ q: ſi locaret rōne alicui⁹ nō locaret p̄ q: nō locaret niſi q: illō aliō locaret. ſi igiť loc⁹ ſit corp⁹ ɔtinēs. ⁊ cū illō corp⁹ ɔtinēs ſit mai⁹ corpore locato poterit corp⁹ locatū moueri in illo loco p̄ q̄ſcēte illo loco p̄. ⁊ cū nō ſit niſi vn⁹ loc⁹ p̄m⁹ vni⁹ corꝑis ſeq̄tur ꝙ aliqd corp⁹ pōt moueri localiter motu recto. ⁊ tamē ɔtinue manē i eodē loco ꝓprio ⁊ p̄ in q̄ pri⁹ fuit. ⁊ ita poſſet aliqd moueri localiť motu recto nō mutādo aliquē locū ſuū. Itē ſi q̄libet ps corꝑis ɔtinētis q̄ imediate tāgit ⁊ circūdat locatū vndiꝫ eēt loc⁹ ꝓpri⁹ ipi⁹ locati ſeq̄reť ꝙ idē corp⁹ nūo eēt ſil' i ifinitis locis ꝓprijs qḋ ē ipo^le. ꝗ nō ē dare locū ꝓpriū q ſit corp⁹ imediate ɔtinēs ⁊ circūdās locatū vndiꝫ. ⁊ ꝓbo ꝙ ſeq̄tur ꝙ eēnt ifinita loca eiuſdē corꝑis ꝓpria q: deť aliqḋ corp⁹ locās ul' cōtinēs aliō corp⁹: illō corp⁹ locās ē diuiſibile i ifinitū ſm ꝓfūditatē ei⁹. ꝗ illi⁹ corꝑis ſūt ifinite ptes q̄rū q̄libet tāgit locatū ⁊ circūdat ip₃ vndiꝫ ⁊ qḋlibet tale ꝑ ſe ē loc⁹ ꝓpri⁹. igiť idē corp⁹ nūo ē i ifinitis locis ꝓprijs. ¶ Et ſi ɔcediť ɔ̄ arguiť ɔ̄ ⁊ ꝓbo ꝙ ſ₃ h̄ corp⁹ locatū nō hēt aliquē locū ꝓpriū. ⁊ arguo ſic. Illō qḋ non locat niſi q: aliqd ei⁹ locat nō ē loc⁹ p̄m⁹. ⁊ ꝑ ɔñs nō ē loc⁹ ꝓpri⁹: ſed ſi ſint ifinita loca ꝓpria ut ifinite ptes toti⁹ corꝑis ɔtinentis: tūc nullū illoꝝ locoꝝ locat niſi q: aliq̄ ei⁹ ps locat. ⁊ ꝑ ɔñs nullus erit loc⁹ ꝓpri⁹. ⁊ ꝓbo ꝙ nullū corp⁹ locat niſi q: aliqd ei⁹ locat q: ph̄s dic ꝙ aliqd ē i celo q: ē i aere. ⁊ ē i aere q: ē i pte aeris. ⁊ eadē rōne ē i illa pte aeris q: ē i pte illi⁹ ptis. ⁊ ita arguo de q̄libet ei⁹ pte ⁊ ſic ſi ſit dare locū ꝓpriū p̄m ip₃ ꝙ illō nō ſit aliqḋ corp⁹ nec ps corꝑis. q: nec corp⁹ nec ps corꝑis locat niſi q: aliqd ei⁹ locat. q: ut dic ph̄us aliqd ē i loco q: ē i aere. ⁊ ē i aere q: ⁊c. ⁊ ꝑ ɔñs nullū tale ē loc⁹ p̄m⁹ ⁊ iō ē nec̄e ꝙ p̄m⁹ loc⁹ ſit ulti^m corꝑis qḋ q̄dē ulti^m nō locat rōne alicuius alteri⁹. ſed ſe toto locat ⁊ hec ē itētio ph̄i. Ite₃ adduco alias rōnes fūdatas ſup auctoritatē ph̄i ⁊ ɔ^tis. ⁊ p̄ arguo ſic. Illō qḋ ē ulti^m corꝑis ɔtinentis nō ē corp⁹ ɔtinēs. ſ₃ loc⁹ ē ulti^m corꝑis ɔtinētis. ꝗ loc⁹ nō ē corp⁹ ɔtinēs. maior patet q: idē nō ē ultimū. ⁊ illō cui⁹ ē ulti^m. minor ṽo patet ꝑ ph̄m hic. Itē loc⁹ ē eq̄lis locato ſm ph̄₃. ſ₃ corp⁹ ɔtinēs nō ē eq̄le corꝑi ɔtēto. igiť corp⁹ ɔtinēs nō ē loc⁹ totius corꝑis ɔtēti. ꝙ autē corp⁹ ɔtinēs nō ſit eq̄le corꝑi ɔtēto patet. q: cū inť illa nō ſit mediū ſeq̄tur ꝙ corp⁹ ɔtinēs ⁊ corp⁹ ɔtētū eēnt in eodē loco p̄ ⁊ ꝑ ɔñs eēnt eq̄lia. Hec rō ɔfirmať q: ph̄s dic ꝙ ſi tot⁹ aer eēt loc⁹ p̄m⁹ rei q̄ dř eē i aere. tūc loc⁹ rei ⁊ ēt res q̄ dicitur eē i loco nō eēnt eq̄les. qḋ ph̄s hēt pro inconueniēti. Et idē argumētū ē de q̄cūꝫ corꝑe locāte. ꝗ nullū corp⁹ ē loc⁹ p̄m⁹ alicui⁹ rei. Itē ſm ph̄m loc⁹ nō ē mo^bis niſi ꝑ accñs. ſ₃ corp⁹ ē ꝑ ſe mo^le. igitur loc⁹ nō ē corp⁹. Dico igiť ꝓp iſtas rōnes ⁊ auctoritates ꝙ nullū corp⁹ ē p̄m⁹ loc⁹ alicui⁹ rei. ſed p̄m⁹ loc⁹ ē ultima ſuꝑficies corꝑis ɔtinētis ut patet ꝑ ph̄₃ ⁊ ɔ^tem. ¶ Ad rōnes ṽo i ɔ̄riū dico ut dictū ē ſup̄ p̄^m hui⁹. Qñ dř ꝙ oē accñs hēt ſb̄₃ adeq̄tū. dico ꝙ illō ē ulř ſ₃ de ol accñti qḋ ē ultim⁹ termin⁹ alicui⁹ q̄ti. nā termin⁹ q̄ti ul' q̄titať ē i eodē ſb̄o ꝑ accñs i q̄ ē ꝑ ſe illō accñs cui⁹ ē termin⁹. ⁊ iō nullus termin⁹ ultim⁹ q̄ti ul' q̄titať hēt ſb̄m ſibi adeq̄tū. ¶ Viſo ꝙ loc⁹ cui⁹ q̄ditatē ph̄s iquirit h̄ nō ē corp⁹: vidēdū ē utrū loc⁹ ſit ſuꝑficies ultima corꝑis imediate ɔtinētis locatū. ⁊ ad iſtō dico ꝙ loc⁹ pōt dupl̄r accipi. ſ. ul' ꝓ eo qḋ ſignificat. uel ꝓ eo qḋ denoiat. Vñ loquēdo de loco p̄ mō: ſic ille termin⁹ loc⁹ p̄ ſignificat idē qḋ ille termin⁹ ɔtinēs corp⁹ adeq̄tū diſtū ab eo ul' idē qḋ ulti^m corꝑis p̄ ɔtinēs. ⁊ iō ſic ille termin⁹. ſ. ɔtinēs corp⁹ adeq̄tū pōt accipi dupl̄r ul' ꝓ eo qḋ denoiat ul' ꝓ eo qḋ ſignificat: ita ille termin⁹ loc⁹ pōt accipi dupl̄r. ſ. uel ꝓ eo qḋ denoiat ul' ꝓ eo qḋ ſignificat. ⁊ illa diſtictio cōiť hēt locū i oib⁹ termis ɔcretis accñtib⁹. Vñ ſi accipiať loc⁹ ꝓ eo qḋ ſignificat p̄ ⁊ adeq̄te i ſic dico ꝙ loc⁹ ē aggregatū ꝑ accñs ex ſuꝑficieb⁹ corꝑis ɔtinētis ⁊ ex ipſa ɔtinētia. q̄ cōtinētia dic reſpectū ad cōtētū ⁊ illō appet. nā ſignificatū orōnis ul' uocis cōpoſite ē aggregatū ex ſignificatis ptiū. nūc āt hec orō cōpoſita. ſ. ultimū corꝑis ɔtinētis cōponiť ex duab⁹ uocib⁹ q̄ ſūt ulti^m corꝑis ɔtinētis. ⁊ iō ſignificatū hui⁹ toti⁹ uocis q̄ ē ultimū corꝑis ɔtinētis cōponiť ex ſignificatis ptiū. Et iō dico ꝙ h̄ nomē loc⁹ ſignificat aggregatū ex ultimo ⁊ ɔtinētia ſiue ex ultimo ⁊ corꝑe ɔtinēte. Pricipale tñ qḋ ē i ſignificatiōe uocis ē illō qḋ iportať i recto ultimū. Sic igiť ſi q̄riť qd ē loc⁹ accipiēdo locū ꝓ eo qḋ ſignificat: dicm̄ ē ꝙ ē aggregatū ex ſuꝑficie ⁊ ɔtinentia corꝑis ⁊ ſic ē qḋdā aggregatū ꝑ accñs. ſ₃ ſic nō ē magna difficultas circa q̄ditatē loci. ſ₃ difficultas ē circa illō qḋ ē loc⁹. hoc ē circa illō qḋ hoc nomē loc⁹ denoiat dicēdo h̄ ē loc⁹: ſumēdo ſb̄₃ ſm ꝙ hēt ſuppōnē ꝑſonalē. ⁊ dico ad illā difficultatē ꝙ illō qḋ ē loc⁹ ⁊ de q̄ ṽe p̄dicať h̄ nomē loc⁹ ut ſupponit ꝑſonalř ē ſola ſuꝑficies. nō tñ eſt ois ſuꝑficies loc⁹: q: ſuꝑficies plana nō ē loc⁹. ſ₃ ſolū eſt illa ſuꝑficies loc⁹ q̄ eſt ulti^m corꝑis ɔtinentis. qḋ q̄dē ulti^m eſt circūdās totū locatū ⁊ ɔtinet ip₃ adeq̄te. Qḋ āt loc⁹ ꝓut h̄ ph̄s loq̄tur de loco ſit ſuꝑficies appet q: ſ₃ ſb̄₃ i p̄dicamentis ⁊ etiā 6° hui⁹ termin⁹ linee ē pūct⁹. ⁊ ťmin⁹ ſuꝑficiei ē linea. ⁊ termin⁹ corporis

ē ſupficies.nūc aūt idē ē ſupficies ⁊ ultimū.cū igiť
ſupficies ſit termin⁹ corpis:ſeqtur ꝙ ſupficies ſit
ultiᵐcorpis. Jtē loc⁹ ē q̄titas p phūꝫ.aut igiť eſt
q̄titas ꝯtinua uľ diſcreta. nō diſcreta ut patet de
ſe.igiť ē q̄titas cōtinua.aut igiť ē q̄titas cōtinua
ſucceſſiua aut pmanēs.nō ſucceſſiua q: ſic oē cor-
p⁹ exñs i loco fieret i alio ⁊ alio loco ꝯtinue qđ eſt
fľꝫ.igiť ē q̄titas pmanēs.ſꝫ oīs q̄titas ꝯtinua p-
manēs uľ hēt vnā dimenſionē tm̄ uľ duas tm̄ aut
tres ut pꝫ p̄ celi.ģ loc⁹ uel ē q̄titas cōtinua pma-
nēs hñs vnā dimēſionē tm̄.qđ nō cōtigit.q: ſic lo
cus eēt linea.qđ nullus ponit.uľ hēt tres dimēſio
nes.qđ ēt nō ꝯtigit q: ſic loc⁹ eēt corp⁹ qđ ē ipoˡᵉ ⁊
p̄us iprobatū.igiť reliquiť ꝙ loc⁹ ſit q̄titas conti
nua pmanēs hñs duas dimēſiōes tm̄. ſꝫ oē tale ē
ſupficies igiť loc⁹ ē ſupficies. ℂ Et ſi dicas ꝙ ſolū
ꝓbať ꝙ loc⁹ ē ſupficies mālit. ⁊ ħ ꝯcediť. Dico ꝙ
accipiēdo locū ꝓ eo qđ ħ nomē loc⁹ denoiat:ſic lo
cus nō icludit māle ⁊ formale.ſꝫ ē q̄dā foīa ſimpˡʳ
ſimplicitate oppoſita cōpōni ex māli ⁊ foīali. ⁊ ſic
dico ꝙ accipiēdo locū foīalř ſic loc⁹ nō ē aliud q̄ꝫ
ſupficies.qm̄ loc⁹ ſm ꝙ phūs hic loqtur p ſe ⁊ p
ꝯtinet locatū.ſꝫ illđ qđ p ſe ⁊ eēntialř ꝯtinet locatū
ſeu corp⁹ ēē p ſe ⁊ eēntialř q̄titas.qm̄ q̄titati p̄ cō
petit ꝯtinē̄ ſicut ſibi cōpetit hēre ptē poſt ptē ſiue
ex ptē.loc⁹ igiť foīalř accept⁹ ē q̄titas. ⁊ nō alia q̄ꝫ
titas q̄ꝫ ſupficies ut patet p deductionē iā factā. ⁊
ħ dico accipiēdo locū ꝓ eo qđ ħ nomē loc⁹ deno-
minat. Si vō loc⁹ accipiať ꝓ eo qđ ſignificat ſic dī
eo qđ ē aggregatū p accñs ⁊ hēt formale ⁊ māle:
q: hēt i ſua deſcriptiōe aliqđ loco gñis ⁊ aliqđ lo-
co dr̄ie. Uñ illđ qđ poniť i recto poiť loco gñis. ⁊
illđ qđ poniť i obliq̄ poniť loco dr̄ie uľ ecōuerſo.
ſed de hoc nō curo.q: nō loquiť hic phūs de loco
niſi accipiēdo locū ꝓ eo de q̄ loc⁹ p̄dicať denoiati-
ue dicēdo hoc ē loc⁹. ℂ Sꝫ ꝯ iſtđ pōt argui mľti-
plr. ⁊ p̄ ſic. Ultia ſupficies corpis ꝯtinētꝭ ē ſiľ ade
q̄te cū ultima ſupficie corpis locati.ſꝫ qñ aliq̄ duo
ſūt ſiľ adeq̄te:q̄ rōne vnū ꝯtinet aliđ eadē rōne re
liquū ꝯtinet illđ idē.ģ q̄ rōne ultiᵐ corpis ꝯtinentꝭ
ē loc⁹ eadē rōne extrema ſupficies corpis ꝯtēti eēt
loc⁹.qđ ē fľm ⁊ ꝯ oēs. Hec rō ꝯfirmať ſic. Jllđ qđ
ē loc⁹ alicui⁹ corpis p ſe:ē loc⁹ p accñs accñtū illi⁹
corpis cōtēti.ģ ſi ultima ſupficies illi⁹ corpis cōti
nētis eēt loc⁹ corpis ꝯtenti ſeqtur ꝙ illa ſupficies
eēt loc⁹ extreme ſupficiei corpis ꝯtēti.ſed hoc ē fľꝫ
q: qñ nō ſūt aliq̄ ſiľ adeq̄te nō ē maior rō q̄re vnū
ē loc⁹ alteri⁹ q̄ꝫ ecōuerſo.ꝓpterea vr̄ ꝙ phūs det-
minat de loco accipiēdo locū ꝓ eo qđ ſignificat:q:
phūs hic determinat de loco cui⁹ ē hec diffō.ſ.ulti
mū corpis ꝯtinētis.ſꝫ hec ē diffō loci accipiēdo lo
cū ꝓ eo qđ ſignificat.ģ. Jtē ꝓbať ꝙ loc⁹ nō ſit ſup
ficies.q: ſi ſic tūc vnū ⁊ idē locatū poſſet eē ſiľ i di-
uerſis locis qđ vr̄ ipoˡᵉ.ꝯña ꝓbať ſic.nā vnū ⁊ idē
corp⁹ ſiľ ē i ſupficie terre ⁊ i ſupficie aeris ut patet
de arbore cui⁹ radix ē i terra ⁊ reſiduū in aere ⁊ c̄.
Jtē ſi loc⁹ eēt ſupficies:loc⁹ nō eēt eq̄lis locato qđ
ē ꝯ phūꝫ.ꝓbatio ꝯñe qm̄ ſupficies ē idiſibilis ſm
ꝓfūditatē. ⁊ corp⁹ ē diſibile ſm ꝓfūditatē.ſed nul
lū idiſibile ē eq̄le diſibili.ģ. Jtē loc⁹ ē i gñe relatio
nis ⁊ ſupficies nō.igiť loc⁹ nō ē ſupficies.minor pa
tet. ⁊ ꝓbať maior q: loc⁹ ē ultiᵐ.ſed ultiᵐ refertur
ad illđ cui⁹ ē ultiᵐ. Jtē loc⁹ ē termin⁹ mot⁹ localis.
ſꝫ ſupficies ultima corpis ꝯtinētis nō ē terminus
mot⁹ localis.ģ.maior patet.ꝓbať minor. nā ťmi-
n⁹ mot⁹ dr̄ eē itriſec⁹ moˡⁱ.ſꝫ ultiᵐ corpis ꝯtinētꝭ nō
ē itriſecū locato ſiue moto.ģ. ℂ Ad p̄ᵐ illoꝝ qñ dr̄
ꝙ ultima ſupficies corpis ꝯtinētis ē ſiľ adeq̄te cū
ultima ſupficie corpis locati. cōcedo. Et qñ dr̄ ꝙ
tūc q̄ rōne ſupficies corpis ꝯtinētis ē loc⁹ ⁊ eadē rō
ne ſupficies corpis ꝯtēti ē loc⁹. dico ꝙ nō eſt eadē
rō.q: loc⁹ ē ꝯtinēs diſū.hoc eni ē de rōne loci.ſ.ꝙ
ſit diſū a locato. ⁊ q: ſupficies corpis ꝯtinētꝭ ē diſa
a locato ⁊ ſupficies corpis ꝯtēti nō ē diſa a locato.
iō ſupficies corpis ꝯtinētis ē magis loc⁹ q̄ꝫ ſupfi-
cies corpis ꝯtēti. ℂ Ad ꝯfirmationē qñ dr̄ ꝙ illđ
qđ ē p ſe loc⁹ corpis ē p accñs loc⁹ accñtiū eiuſdeꝫ
corpis:ꝯcedo. Et qñ dr̄ ꝙ ſupficies corpis ꝯtinētꝭ
nō ē p accñs loc⁹ ſupficiei corpis ꝯtēti.iſtđ ē negā
dū. Et cū dr̄ ꝙ illa q̄ ſūt ſiľ adeq̄te neutrū ē magis
loc⁹ altri⁹ q̄ꝫ ecōuerſo. dico ꝙ neutrū ē magis p ſe
loc⁹ alteri⁹ q̄ꝫ ecōuerſo.tm̄ vnū ē magis loc⁹ alteri⁹
p accñs q̄ꝫ ecōuerſo.q: vnū ē loc⁹ alteri⁹ p ſe.iō eſt
loc⁹ accñtiū ei⁹ p accñs magis q̄ꝫ ecōuerſo. ℂ Ad
aliā rōnē dico ꝙ phūs ħ determiat de eo qđ ħ no
mē loc⁹ ſignificat ſm ꝙ ſupponit ꝑſonaliter. ⁊ ita
determinat de eo qđ ſupponit ꝓ eo qđ denoiat. ⁊
iō ꝓpetates ⁊ alia q̄ hic attribuūtur loco:attribuū
tur ꝓ his de qb⁹ ħ nomē loc⁹ dr̄ denoiatiue. ℂ Ad
aliā rōnē cū dr̄ ſi loc⁹ eēt ſupficies tūc vnū ⁊ idem
corp⁹ eēt i diuerſis locis. Dico ꝙ ipoˡᵉ ē ꝙ vnuꝫ ⁊
idē corp⁹ nūo ſit ſiľ ⁊ ſemel i duob⁹ locis totalibus
adeq̄tis toti corpi.tm̄ vnū ⁊ idē corp⁹ pōt eē ſimul
i diuerſis locis ptialib⁹ ſm diuerſas ptes ei⁹ q̄ lo
ca ptialia ſūt ptes toti⁹ loci. Et ſi dr̄ ꝙ corp⁹ exñs
pti i aere ⁊ pti i terra: nō hēt locū totalē q: ex illis
ſupficieb⁹ nō fit aliqđ vnū. Dico ꝙ tale corpus ſic
locatū nō hēt locū talē ſimplr̄ vnū. hēt tm̄ vnū lo-
cū vnitate cōtiguatiōis uľ aggregatiōis. nec opꝫ
ꝙ oē corp⁹ ſimpˡʳ hēat locū vnū vnitate ſimplici.
ℂ Ad aliā rōnē cū dr̄ ꝙ ſi loc⁹ eēt ſupficies:tūc lo
c⁹ nō eēt eq̄lis locato. Dico ꝙ bñ ſequiť ꝙ loc⁹ nō
eēt eq̄lis locato ſm oēs dimēſiōes.q: loc⁹ nō ē eq̄
lis locato ſꝫ ꝓfunditatē.tm̄ loc⁹ eſt eq̄lis locato ſꝫ
duas dimēſiōes.i.ſm lōgitudinē ⁊ latitudinē.vñ
loc⁹ ē eq̄lis locato ſm cōtinētiā ⁊ nō ſm dimēſio-
nē ut poſtea videbiť. Et qñ dr̄ ꝙ idiſibile nō ē eq̄-
le diſibili. Dico ꝙ idiſibile ſm illā dimēſionē q̄ eſt
idiſibile nō ē eq̄le diſibili ſm eādē dimēſionē.tm̄ i-
diſibile ſm vnā dimēſionē pōt eē eq̄le diſibili ſm
aliā dimēſionē. ℂ Ad aliđ qñ dr̄ ꝙ loc⁹ ē i gñe re-
latiōis.nego illđ accipiēdo locū ꝓ eo qđ ħ nomē
loc⁹ denoiat. Et qñ dr̄ ꝙ ultiᵐ ē i gñe reľonis. di-
co ꝙ ultiᵐ pōt accipi duplr̄.ſ.uľ ꝓ eo qđ hoc no-
mē ultimū ſignificat. ⁊ ſic ē uerū ꝙ poniť i gñe re-
latiōis.uľ pōt accipi ꝓ eo qđ ħ nomē ultiᵐ deno-
minat. ⁊ ſic nō ē i gñe reľonis. Et cū diciť ꝙ loc⁹ ē
ultiᵐ. Dico ꝙ uerū ē accipiēdo ultiᵐ ꝓ eo qđ de-
noiat.ſꝫ illđ nō ē i gñe reľonis. ℂ Ad aliđ cū diciť
ꝙ loc⁹ ē termin⁹ mot⁹ localis. Dico ꝙ nō eſt ťmin⁹
imediat⁹ ⁊ itriſec⁹.ſꝫ ubi qđ cātur in mobili a loco
circūſcribēte ē termin⁹ itriſec⁹ ⁊ imediat⁹ mot⁹ loca
lis. ⁊ iō ubi ē i mobili. ⁊ loc⁹ nō.nec dr̄ mot⁹ localiſ
eē ad locū niſi q: ē ad ubi qđ cātur a loco. Et qñ dr̄
ꝙ loc⁹ ⁊ ſupficies ſūt ſpēs diſticte ut patet in p̄di-
camētis. Dico ꝙ nō ē uerū.ſed phs ibi loqtur ſm
opiōnē famoſā antiquorū ponētiū locū eē ſpatiuꝫ
ſepatū. ⁊ ſi loc⁹ eēt tale ſpatiū differret ſpecifice a
ſupficie.vñ rō q̄re phs loqtur ſm opiōnē famoſaꝫ
pōt eē q: nōdū declauerat qđ ē loc⁹. ⁊ iō locut⁹ eſt

ut plꝛes qͥuiſqꝫ declarabit qd ē loc⁹. ⁊ illo mō loqtur
in plrib⁹ locis pħie. ¶ Ad aliā rōnē qñ dı̄ ꝙ corpa
nālia nālr̄ mouenť ad ſua loca ⁊c̄. dı̄ ſic pri⁹ ꝙ lo-
c⁹ pt accipi mltiplr̄. ſ. ul' ꝓ ultio corpis ⁊c̄. ul' pro
ꝟtute ꝯſeruatiua locati. ul' ꝑ corpe locāte. Dico igi
tur ꝙ accipiēdo locū ꝓ ultimo corpis ꝯtinētis: ſic
corpa nō mouētur nālr̄ ad ſua loca niſi īquātū ſūt
ī tāta ul' ī tāta diſtātia ab orbe. Dico igiť ꝙ q̄uis
corp⁹ nāle nō hēat cōuuētiā magis cū vna ſupficie
q̄ꝫ cū alia. abſolute tñ ſꝫ ꝙ ſupficies ē ī tali ul' ī ta-
li diſtātia ab orbe: maiorē ꝯueniētiā hēt cū vna ſu
pficie q̄ꝫ cū alia. qm̄ ulti^m aq̄ ul' ipa aq̄ ſm ꝙ ē ī ta
li diſtātia ad orbē cōſeruat terrā. ⁊ ſm ꝙ ē ī tali di
ſtātia hēt ꝟtutē ſibi īfluxā a celo ꝑ quā ꝟtutē ꝯſer-
uat terrā. ⁊ ſic ē de alijs elr̄is. ul' pōt dici ꝙ corpa
nālia mouētur nālr̄ ad ſua loca accipiēdo locū
ꝓ ꝟtute cōſeruatiua locati. Uñ ē ſciēdū ꝙ loc⁹ ac-
cipiť mult̄ modis. ⁊ accipio qnqꝫ ul' ſex modos q
faciūt ad ꝓpoſitū noſtrū q̄uis ſūt mlto plꝛes. vñ
loc⁹ vno mō ſumiť ꝓ corpe ꝯtinēte. ⁊ ſic loquēdo
de loco pħs dıc̄ ꝙ ignis ē loc⁹ aeris. ⁊ aer loc⁹ aq̄
⁊c̄. Alio° accipiť loc⁹ ꝓ origie loci ꝓꝓꝛie dicti. ⁊ il
lo mō dıc̄ ꝯ^{tor} ī h̄ q̄rto ꝙ cētrū ē loc⁹ celi. ⁊ ēt ꝑ celi
⁊ mūdi dıc̄ ꝙ mediū mūdi ē loc⁹ celi. ⁊ h̄ dıc̄ ꝓ tā-
to qꝛ cētrū qd̄ ē mediū mūdi ē origo loci celi uel ē
illō ꝑ qd̄ celū ē ī loco q̄uis nō ſit locās celū ſed ē
illō q̄ celū locať. ⁊ de iſto loco loqtur auctor ſex
pri^{pio} dicēs ꝙ loc⁹ ſimp^x ē origo ⁊ cōſtitutio loci cō
poſiti: itelligēdo ꝑ locū ſimplicē aliqd̄ īdiſibile cu-
iuſmodi ē cētrū mūdi qd̄ eſt origo cuiuſlibet loci.
qd̄libet tñ corp⁹ mūdi ē ī loco ꝑ cētrū. ul' ꝑ certā di
ſtātiā a cētro. 3° mō dı̄ loc⁹ alicui⁹ circa qd̄ hēt fie-
ri ei⁹ opatio. ⁊ ſic loqtur pħs 8° hui⁹ ⁊ ēt ꝑ celi di-
cēs ꝙ celū ul' ſupma ſpa ē loc⁹ dei. ⁊ illo mō dicit
ꝯ^{tor} 8° hui⁹ ꝙ pm⁹ motor q nō ē corp⁹ nō ē ī loco ni
ſi qꝛ motū ex eo ē ī loco. ⁊ his trib⁹ modis dı̄ loc⁹ ī
ꝓꝓꝛie ⁊ trāſſūptiue. Alr̄ accipiť loc⁹ ꝓꝓꝛie ⁊ h̄ du
plr̄. qꝛ loc⁹ ꝓꝓꝛie accept⁹ ali⁹ ꝑ ſe ali⁹ ꝑ accn̄s. loc⁹
ꝓꝓꝛie ⁊ ꝑ ſe accept⁹ ē ulti^m corpis ꝯtinētis: loc⁹ ꝟo
ꝑ accn̄s ē ſ̄bitue exn̄s ī imo^{bi} cātū ex oppōne ad cē-
trū mūdi. Uñ dicūt aliq ꝙ loc⁹ ꝑ accn̄s eſt ī ꝑdica
mēto ubi. vñ Simpli⁹ ſup ꝑdicamēta dıc̄ ꝙ loc⁹ ſꝫ
ꝓꝓꝛiū caracterē ē ī ꝑdicamēto ubi: itelligēs per ca
racterē formā. ⁊ de loco ſic dicto pōt exponi illud
qd̄ dıc̄ ī ꝑdicamētis. ſ. ꝙ ptes loci copulanť ad eū
dē terminū cōem ad quē copulanť ptes corpis. ⁊
ꝙ ptes loci ꝯtinēt ſinglas ꝑticlas corpis. ⁊ de lo-
co ſic dicto dıc̄ Boeti⁹ ꝙ loc⁹ ꝑ ptē corpis: ⁊ ꝑ ſpa
tiū eē diffiniť. vñ loc⁹ illo mō dict⁹ eſt cert⁹ ſit⁹ quē
hēt corp⁹ ⁊ oppoſitio ⁊ diſtātia ad cētrū mūdi qd̄
ē origo cuiuſlibet talis loci. ⁊ de loco ſic dicto for-
te itelligit pħs. d. ꝙ mot⁹ ē ad locū. ⁊ ꝙ loc⁹ ē t'mi
n⁹ mot⁹ iqm̄ certū ē ꝙ termin⁹ mot⁹ localis: q acq-
riť mo^{bi}: hēt eē ſ̄bitue ī mo^{bi}. ⁊ ſic loc⁹ ſm ꝙ ē t'min⁹
mot⁹ localis ē ī locato tanq̄ꝫ ī ſ̄bo. ⁊ adhuc pt loc⁹
accipi ꝓ ꝟtute cōſeruatiua locati exn̄tis ī locāte q
buſcūqꝫ modis accipiať loc⁹. Dico igiť ꝙ loc⁹ ſm
ꝙ pħs diffinit locū ē ſupficies ut dcm̄ ē. ¶ Ad ali
am rōnē ꝑncipalē cū dı̄ ꝙ loc⁹ ē ſil' cū ſupficie loca
ti. ꝯcedo. ⁊ qñ dı̄ ꝙ due ſupficies nō pñt eē ſil'. Di
co ꝙ due ſupficies ex ea pte q̄ ſūt diſibiles nō pñt
eē ſil' adeq̄te. qm̄ ſi ſupficies addať ſupficiei ex ꝑ-
te lōgitudis ul' ex pte latitudis tūc vna ſupficies
poniť iuxta aliā. ⁊ nō ſūt ſil' adeq̄te cū ea. uerūtñ
ex ea pte q̄ ſupficies ē idiſibilis pōt vna ſupficies

eē ſil' cū alia. ⁊ qꝛ ſupficiēs ē idiſibilis ſꝫ ꝓfūdita-
tē ille due ſupficies pñt eē ſil' ex pte ꝓfūditať. qm̄
ſi vna ſupficies ſupponať alteri ibi ē additio ſupfi
cierū adiuicē ex ea pte q̄ ſūt idiſibiles. ⁊ iō hñ pñt
eē ſil'. Cū ḡ dı̄ ꝙ ſola q̄ꝫtitas faċ diſtare. Dico ꝙ
ſola q̄ꝫtitas ex ea pte q̄ ē diſibilis faċ diſtare. tñ q̄ꝫ
titas ex ea pte q̄ ē idiſibilis nō. ⁊ qꝛ corp⁹ ē diſibi-
le ad oēꝫ ptē. ⁊ ſꝫ oēꝫ dimēſiōeꝫ. iō ē ipo^{le} duo cor
pora eē ſil' adeq̄te. ſꝫ nō ē ſic de ſupficieb⁹ ⁊ lineis.
¶ Sꝫ adhuc reſtāt duo dubia. qꝛ ñ vı̄ ꝙ loc⁹ ſit ſo
la ſupficies. qd̄ ꝓbať mltiplr̄. ⁊ ꝑ ſic. Jllō qd̄ diffi
niť ꝑ ſupficiē nō ē ſupficies. h̄ ſtati patet. qꝛ idē nō
diffinit ſeipꝫ. ſꝫ loc⁹ diffiniť ꝑ ſupficiē. ḡ. maior eſt
manifeſta ⁊ minor ꝓbať ꝑ pħꝫ ī tertio q diffiniens
locū. d. ꝙ loc⁹ ē termin⁹ corpis ꝯtinēť. ſꝫ t'min⁹ loci
ꝯtinēť ē ſupficies. ḡ. Jtē loca nālia corpuꝫ ſimpli-
ciū diſtiguunť ſpē. patet ꝑ celi ī cťatu de iſt^{to} ⁊ ꝯ^{tor}
idē dıc̄ expſſe ſup ꝑ^m de celo ⁊ mūdo. ſꝫ vna ſupfici
es nō diſtiguiť ſpecifice ab alia. ḡ loc⁹ nō ē totalr̄
idē qd̄ ſupficies. Jtē ubi cātur effectiue a circūſcri
ptiōe loci. ſꝫ ubi nō cātur a circūſcriptiōe ſupficiei
ḡ loc⁹ nō ē idē qd̄ ſupficies. maior patet ꝑ auctorē
ſex pri^{pio}. mior ꝟo patet ꝑ ꝯ^{tor} ſup hūc 4^m dicētē ꝙ
q̄ꝫtitas nō ē de potētijs actiuis. Jtē pħs. d. ꝙ cor
p⁹ nāle nālr̄ ferť ad ſuū locū nālē pp ꝓpingtatē. ⁊
q̄ſi vnigeneitatē loci nālis ad ipm. ſꝫ ſupficies nō
hēt ꝓpingtatē nec vnigeneitatē magis ad vnū cor
p⁹ q̄ꝫ ad aliō. ḡ loc⁹ nō ē ſola ſupficies. ¶ Ad iſtas.
dicēdū ꝙ accipiēdo locū ꝓ eo qd̄ denoiat h̄ nomē
ſic dicēdo. iſtō ē loc⁹ ul' iſtō ē locās ſic loc⁹ ē ſola ſu
pficies. ¶ Et ad ꝑ^m ī ꝯriū dico ꝙ ſupficies ē ſupi⁹
q̄ꝫ loc⁹. qꝛ ois loc⁹ ē ſupficies: nō tñ ois ſupficies ē
loc⁹ ut dcm̄ ē pus. iō ſupficies poniť ī diffōne loci
⁊ nō ē icōueniēs. ſupi⁹ eni pōiť ī diffōne iferioris.
Uñ ſi ī diffōne ſupficiei ī ſpē ponať ſupficies icōi
ex h̄ nō accidit aliqd̄ malū. Et cū dı̄ ꝙ idē nō dif-
finit ſeipꝫ. pōt dici ꝙ idē alicui cōuertibilr̄ nō dif-
finit illō idē. tñ idē alicui aliq̄ mō. i. eo mō q̄ ſupi⁹
ē idē ī iferiori hñ pt ī illi⁹ diffōne. ul' poſſet ſic dici
ꝙ eadē res q̄ cōuertiť ⁊ adeq̄tur ſ̄b alio ⁊ alio ꝯce-
ptu ē diffiniēs ⁊ diffi^m. ſic patet ꝙ hō diffiniť per
aial rōnale: qñ ē eadē res cū hoīe ſ̄b alio ⁊ alio cō-
ceptu. ⁊ ſic ēt pōt loc⁹ diffiniri ꝑ ulti^m corpis cōti-
nenť. qꝛ ali⁹ cōcept⁹ iportať noīe loci. ⁊ ali⁹ ꝯcept⁹
iportať noīe ultimi corpis ꝯtinenť. ul' ſi uelis dicē
ꝙ diffō cōponiť ſolū ex cōceptib⁹. ſ. uocib⁹. tūc eſt
dicēdū ꝙ idē nō diffiniť ꝑ ſeipꝫ. cū eadeꝫ res ſub
vno ꝯceptu diffiniať ꝑ aliū ꝯceptū eiuſdē rei. ⁊ ſic
idē nllō mō diffiniť ꝑ ſeipꝫ. ſꝫ ꝑ ſuū ꝯceptū. ali⁹ tñ
ē ꝯcept⁹ diffiniēť ipꝫ. ⁊ ali⁹ ē ꝯcept⁹ diffiniti. ¶ Ad
2^m cū dı̄ ꝙ loca nālia corpoꝝ ſimpliciū diſtiguunť
ſpē. Dico ꝙ loc⁹ nālis pt accipi duplr̄. ſ. ꝓ eo qd̄ ſi
gnificat ul' ꝓ eo qd̄ denoiat. Dico igiť accipiendo
locū nāleꝫ ꝓ eo qd̄ ſignificat. ſic eſt ueꝝ ꝙ loc⁹ nā-
lis ignis eſt ali⁹ a loco nāli aq̄. ⁊ ſic de alijs elr̄. qꝛ
hec uox nālis loc⁹ ſignificat ulti^m corpis cōtinenť
hñť ꝟtuteꝫ ꝯſeruatiuā locati ꝯtēti: ita ꝙ ille uoces
ſ. loc⁹ nālis ⁊ ulti^m corpis ꝯtinenť hñť ꝟtuteꝫ ꝯſer-
uatiuā locati idē ſūt. nē āt māifeſtū eſt ꝙ tota ōro
loc⁹ ⁊c̄. nō ſignificat ſolā ſupficiē imo ī ſuo ſignifi-
cato icludit ꝯtinētiā corpis locati. ⁊ ꝟtutē ꝯſeruati
uā ꝯtinenť. ⁊ illo mō loquēdo de locis nālib⁹ ꝯce-
do ꝙ loca nālia diſtiguiť ſpē. Si ꝟo loc⁹ nālis ac-
cipiť ꝓ eo qd̄ hec uox. ſ. loc⁹ nālis denoiat: ſic dico
ꝙ loca nālia nō diſtiguunť ſpē. Imo loc⁹ nālis eſt h̄

illō qḋ ē loc⁹ nālis. ſ. ſola ſupficies cōtinētis. Un̄ accipiēdo ſupficiē ꝯcauā ignis ut ambit totū aerē veꝝ ē dicē ꝙ hec ſupficies ē loc⁹ nālis aeris. ſꝫ hꝰ ē ī pdicatiōe accn̄tali. Q̄ₐ āt illa diſtictio ſit bona ꝙ termin⁹ uł uox pōt accipi ꝓ eo qḋ ſignificat uł ꝓ eo qḋ denoiat appet. qm̄ hec ē vā. hō alb⁹ ē ens ꝑ accn̄s accipiēdo hoiēꝫ albū ꝓ eo qḋ ſignificat. gͣ certū ē ꝙ ille termin⁹ hō alb⁹ ſignificat vnū ens ꝑ accn̄s. ꝛ iſta ſilr̄ ē vā. hō alb⁹ ē hō. ꝛ ē ſbā accipiēdo illū terminū ꝓ eo qḋ accn̄talr̄ denoiat. q: forteſ cui accidit ꝙ ſit alb⁹ ē hō ꝛ ē ſbā. ꝛ ſic pꝫ ꝙ hꝰ diſtictio ē bona. ꝛ hēt locū ī olb⁹ termis ꝯcret̄ accidētalib⁹. ꝛ ēt ī termis aggregat̄ ex accn̄talib⁹ uel ex ſbā ꝛ accn̄te. ¶ Ad alia rōnē. qn̄ dr̄ ꝙ ubi cāt̄ur ex circūſcriptiōe loci. dico ꝙ uerū ē accipiēdo locū ꝓ corpe cōtinētis nō ꝓ ultio corpis. uł ſuſtinēdo ꝙ ubi cāet̄ ex circūſcriptiōe loci q ē ultm̄ corporis ꝯtinēt̄. dico ꝙ ubi cāt̄ur ex circūſcriptione ſupficiei. Et cū dr̄ ꝙ q̄ntitas nō ē de potētijs actiuis dico ꝙ q̄ntitas ē de potētijs actiuis ꝑ abiectionē ꝯrij. hꝰ ē q̄ntitas nō ē de potētijs alterant̄. tn̄ q̄ntitas ē de potētijs actiuis ſine altatione. ꝛ dico ꝙ vnū corp⁹ expellit aliḋ corp⁹ a ſuo loco ꝑ q̄ntitateꝫ ſuā effectiue aliq̄ mō q̄uis q̄ntitas nō ſit totalr̄ cā effectiua. ꝛ ita q̄ntitas ē aliq̄ mō effectiua mot⁹ localis. ꝛ ſic q̄ntitas pōt eē cā totalis effectiua ipi⁹ ubi q: ubi nō cāt̄ur ꝑ abiectionē: nec ꝑ alterationē ꝯrij ꝓprie loquēdo de ꝯrietate. ¶ Ad aliā rōnē qn̄ dr̄ ꝙ loc⁹ ē pn̄m gn̄ationis ſꝫ porphiriū. dico ꝙ porphi⁹ accipit ibi locū ꝓ corpe locāte uł ꝓ v̄tute ꝯſeruatiua locati. ꝛ nō ꝓ ultio corpis ꝯtinētis. ¶ Ad aliā cū dr̄ ꝙ corp⁹ nāle nālr̄ fert̄ ad ſuū locū ꝓpriū ꝓpter ꝓpinquitatē quā hēt ad locū. dico ꝙ uerū ē accipiēdo locū ꝓ corpe locāte uł ꝓ v̄tute ꝯſeruatiua exn̄te ī corpe locāte. ſed accipiēdo locū ꝓ ultio corpis nō ē uerū. oēs tn̄ ille rōnes pn̄t ſolui ꝑ diſtictionē de loco ſupi⁹ poſitā. ¶ Scḋo q̄ro utrū loc⁹ ſit imobilis. Et vr̄ ꝙ nō q: ultm̄ corpis cōtinēns mouet̄ ad motū illi⁹ cui⁹ ē ultm̄. ſꝫ loc⁹ ē ultm̄ corpis cōtinēt̄. qḋ qdē corp⁹ ꝯtinēs ē mobile. g̃ loc⁹ ē mobilis. Iſtē celū uł ſupficies cōcaua orbis lune ē loc⁹ ignis ꝛ tn̄ ꝯtinue mouet̄. g̃. In oppoſitū ē Ariſtoteles. ¶ Ad hāc dubitationē dicūt aliq ꝙ loc⁹ accipit̄ duplr̄. ſ. uł ꝓ mālī ī loco. uł ꝓ formali. ſi accipiat̄ ꝓ mālī ſic ē mobilis. q: māle ī loco ē ſupficies. ꝛ certū eſt ꝙ ſupficies ē mobilis. ſi v̄o accipiat̄ ꝓ foꝛali. ſic ē diſtātia cāta ab orbe ſiue a polo mūdi. ꝛ ē a cētro terre ꝛ ſic tot⁹ loc⁹ ē imobilis. q: ſp̄ manet eadē diſtātia ad orbē ſiue ad polos mūdi. Alr̄ tn̄ dn̄t alij ꝛ q̄ſi ī idē reddit. ꝙ ultm̄ corpis cōtinētis nō hēt rōnē loci ꝓprie ꝛ formā: niſi ſm̄ rōnē ꝛ ordinē quē hēt ad totū corp⁹ ſpicū celi. v̄bi grā. loc⁹ ꝓpri⁹ nauis ī aq̄ uł in flumie nō ē hec aq̄ q fluit ſꝫ ꝙ ē hec aq̄. ſꝫ ſꝫ ordinē uł ſitū quē hēt aq̄ fluēs ad totū flumē q qdē ordo uł ſit⁹ remanet ī aq̄ ſuccedēte. ꝛ ſic lꝫ aq̄ malis fluat. tn̄ ſꝫ ꝙ aq̄ hēt rōnē loci ut ordiat̄ ī tali ordie uł ſitu ad totū flumē nō mutat̄. ꝛ hꝰ eſt exēplū phi ad qḋ reſpiciētes debem⁹ itelligē quō extremitates corpis mobilis ſūt loca. ſ. ꝑ reſpectū ad totū corp⁹ ſpicū celi. qḋ qdē corp⁹ ſpicū hēt fixionē ꝛ imobilitatē ex fixiōe ꝛ mobilitate cētri ꝛ poloꝝ. ꝛ iō lꝫ illō ultm̄ corpis ꝯtinētis ſꝫ ꝙ ē hꝰ ultm̄ effluat. tn̄ illō ultm̄ ſm̄ ꝙ hēt rōnē loci ſp̄ manet. q: diſtātia ꝛ ordo ad totū corp⁹ ſpicū celi ſp̄ manet. ¶ Intentio igit̄ illoꝝ ē ꝙ ultm̄ corpis cōtinētis. ſ. ſupficies q̄ ē māle ī loco ē mobilis. ordo tn̄ uł ſit⁹ ad totū corp⁹ ſpicū celi q ē formale ī loco ē imobilis. ¶ Sꝫ ꝯ hunc modū dicēdi arguo ꝛ ꝓbo ꝙ ī loco nō ē aliqḋ tale foꝛale ut ſit⁹ uł ordo ſeu diſtātia ī cōparatiōe ad celū uł ad polos ſeu ad cētrū: ꝛ arguo ſic. Impoſſibile ē ꝑ q̄ncūq̄ v̄tutē ꝙ aliqd maneat deſtructo formali qḋ ē in eo. qḋ pꝫ q: ipoſſibile ē ꝙ hō maneat deſtructa aia itellectiua. q: hꝰ claudit ꝯdictionē. ſꝫ loc⁹ ꝑ v̄tutē diuinā pōt manē idē nō manēte eadē diſtātia uł ordie ad totū celū uł cētrū uł polos. g̃ talis ordo uł diſtātia nō ē formale ī loco. maioꝛ ē nota ꝛ minoꝛ pꝫ. q: de⁹ poſſet monē totū celū ſilr̄ ꝛ oia 4or elemēta motu recto v̄ſus q̄ſcēte alio corpe ī aere. v̄bi grā. q̄ſcat aliqḋ corp⁹ ī medio aeris. ꝛ ꝑ v̄tuteꝫ diuinā moueat̄ totū celū ꝛ oia elt̄a motu recto v̄ſus oriēs. tota igit̄ ꝑs celi q̄ ē v̄ſus occidēs fit ꝓpinquoꝛ illi corpi q̄ſcēti q̄ꝫ ꝑus erat. ꝛ totū v̄ſus oriēs erit remoti⁹ ab illo corpe q̄ꝫ pri⁹ erat. ꝛ vn⁹ polus mūdi erit ſibi ꝓpinquoꝛ q̄ꝫ pri⁹. ꝛ ali⁹ remotioꝛ. ꝛ cētrū toti⁹ mūdi erit ſibi ꝓpinqu⁹ uł remoti⁹ q̄ꝫ pri⁹ ut pꝫ manifeſte. cū igit̄ illō corp⁹ q̄ſcat ſm̄ locū: opꝫ ꝙ ſit ī eodē loco ī q̄ ꝑus erat ꝛ ꝑ ꝯn̄s loc⁹ maneat idē. ꝛ tn̄ ordo uł diſtātia ad polū mūdi nō manet ſed corrūpit̄. g̃ talis ordo uł diſtātia nō ē formale ī loco. qm̄ ſi ita eēt ſeq̄ret̄ ꝙ aliqd poſſet manē deſtructo ſuo foꝛali. qḋ ē ipoſſibile. Hoc ꝯfirmat̄. de⁹ pōt cōprimē ꝛ dilatare totū celū ꝛ oia elt̄a q̄ſcente illo corpe ī eodē loco. ſꝫ loco cōpreſſo uł dilatato. ꝛ olꝫ elt̄is cōpreſſis uł dilatat̄ corp⁹ q̄ſcēs nō hēret eūdē ordinē uł diſtātiā ad polos mūdi uł ad centrū. ꝛ tn̄ loc⁹ manēt idē. igit̄ talis diſtātia uł ordo nō ē foꝛale ī loco. alr̄ enīꝫ ſeq̄ret̄ ꝙ aliqḋ manēt ſine ſuo foꝛali qḋ ē ipoſſibile. huic rōni dicerent ꝓbantes ꝙ nec v̄t⁹ pōt celū ꝛ elt̄a monē a loco ſuo. ꝛ ſic illa rō nihil v̄r valē. ¶ Sꝫ ꝯ hꝰ arguo duplr̄. ꝛ ꝑ ſic ipoſſibile ē aliqd itelligē manē idē nūo niſi itelligat̄ ſuum manē foꝛale idē nūo ut cōiter cōcedit̄ ab oib⁹. ſꝫ poſſibile ē itelligē locū manē eūdē nūo abſq̄ hꝰ ꝙ intelligat̄ idē ordo uł diſtātia ad celū ꝛ ad polos ꝛ cētrū manē. g̃ talis ordo uł diſtātia nō ē foꝛale in loco. maioꝛ pꝫ. nā q: rōnale ē foꝛale ī hoie: iō ipoſſibile eſt hoieꝫ itelligē abſq̄ hꝰ ꝙ itelligat̄ rōnale. ꝛ ſic ē de oib⁹ alijs. Un̄ illa ꝓpō cōīt̄ cōcedit̄. ſ. ꝙ nihil pōt itelligi ſine ſuo foꝛali. mioꝛ v̄o pꝫ q: ꝯtigit itelligē ꝙ aliqḋ corp⁹ q̄ſcat ī aere. ꝛ ꝙ totū celū cū 4or elemētis moueat̄ ſic. ꝙ totū oriēs fiat remoti⁹ ab illo corpe q̄ꝫ ꝑus. ꝛ totū occidēs fiat ei ꝓpinquī q̄ꝫ ꝑus. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝯtigit itelligē ꝙ uterq̄ polus ſit corpi ꝓpinquoꝛ uł remotioꝛ q̄ꝫ ꝑus. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝙ cētrū mūdi ſit ſibi ꝓpinqui⁹ uł remoti⁹ corpe tn̄ manēte ī eodē loco. ꝛ ſic cōtigit itelligē ꝙ loc⁹ manet idē nūo. ꝛ tn̄ diſtātia uł ordo ad celū uł ad cētrū ꝛ polos nō manet eadē nūo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s talis ordo uł diſtātia nō ē foꝛale ī loco. ¶ Scḋo arguo ad idē ſic. ex poſſibili ſꝫ imagiationē nō ſeq̄tur ipoſſibile ſꝫ imagiationeꝫ ut vult ꝯtor ī hꝰ 4o tractatu de corpe. ſꝫ hn̄ ſeq̄tur totū celū ꝛ oia elt̄a mouent̄ v̄ſus oriēs ī illo corpe q̄ſcēte ī medio aere. g̃ ille loc⁹ in q̄ illō corp⁹ q̄ſcit manet idē nūo nō manēte eadē diſtātia ad totū celuꝫ ꝛ ad polos mūdi ꝛ ad cētꝝ. ꝛ añs ē imagiabile. g̃ ꝯn̄s ē imagiabile. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝯtigit imagiari ꝙ idē loc⁹ nūo manet abſq̄ hꝰ ꝙ idē ordo uł diſtātia maneat ſꝫ nō ꝯtigit imagiari aliqd manē ſine ſuo foꝛali. iō ordo uł diſtātia nō ē foꝛale ī loco. ¶ 3o arguo ꝑncipalr̄ ꝯ illō foꝛale. ꝛ hꝰ ſic. ſi eēt tale foꝛale ī loco. cū illō nō ſit ſbā: opꝫ ꝙ ſit ī aliq̄ ſbā. aut igit̄ illō foꝛale ē ſbiue ī illo ultio corpis locātis: aut ē ī corpe lo

cāte.aut i celo ſbiue.ſi vef φ ē ſbiue i ultio corpis cōtinētis locati uľ i ipo locāte.cū tā corp⁹ locās q̄ꝫ ultim corpis locātis ſit mole:ſeqtur φ illō foīale ē mole.uľ ſaltē ſeqtur φ remoto corpe locāte nō remanet idē reſpect⁹ uľ ordo ad celū q̄ prius erat.ꝛ ſic nō manebit idē foīale.ꝛ φ idē reſpect⁹ uľ ordo nō poſſit remanē recedēte corpe locāte ꝛ ſuccedente alio corpe locāte.pꝫ.q: ille reſpect⁹ uľ foīale illud aut remanet ſine ſbo aut i ſbo.nō ſine ſbo ut certū ē q: illō eēt ꝯ rōnē accñtis.ſ.eē p ſe ſine ſbo.ſi vo ſit i ſbo.aut igiť i eodē ſbo i q̄ prius erat uľ i alio.nō in eodē q: cū illō ſbm moueať ꝛ nō remaneat ubi prius ſeqtur φ illō foīale moueať ꝛ nō remaneat ubi prius fuit:qō ē ꝓpoſitū.ſi vo vef φ illō foīale remaneat ubi prī⁹.ꝛ i alio ſbo q̄ꝫ prius.illō eſt ipole.q: ſic accñs migraret de ſuo ſbo i ſbꝫ qō ē ipole.ꝛ ſi vef φ illō foīale nō ſit ſbiue i corpe locāte nec in ultio corpis locātis ſꝫ i celo.tūc q̄ro aut ē aliqd exñs i celo diſibile.aut idiſibile.ſi diſibile cū qōlibet diſibile ipi⁹ celi cōtinue moueať ſeqtur φ illō foīale ꝯtinue moueť qō ē ꝓpoſitū.ſi vo ſit idiſibile.ꝛ oē idiſibile i celo ꝑter polos ꝯtinue moueť:ſequiť φ uel foīale i loco erit mole uľ φ ſit ſbiue i polo.qō eſt ipole.q: ſic oiuꝫ corpuꝫ exñtiū h̄ iferi⁹ eēt idē locus foīalr.q: foīale cuiuſlibet loci eēt i polo.uľ ſaltē ſequiť φ oia loca foīalr accepta erūt ſil̄ adeq̄te.q: cuiuſlibet loci foīale eēt i polo idiſibili.ꝛ p ꝯñs nō poſſet aliqō corp⁹ moueri de loco ad locū ex q̄ nō pōt mutare locū foīalr.Hoc ꝯfirmať ſic.foīale cuiuſlibet loci ē i polo idiſibili.igiť oia loca foīalr accepta ſūt ſil̄ adeq̄te.ſꝫ q̄ncūqꝫ ſunt aliq̄ ſil̄ adeq̄tet qō ē i vno illoꝝ ē et i reliq̄.ſꝫ qōlibet corp⁹ ē i loco aliq̄ foīali exñte i polo ğ qōlibet corp⁹ ē i loco foīali exñti uľ adeq̄te cū loco foīali cuiuſlibet alt⁹ corpis.ꝛ p ꝯñs oia corpa neceo ſt̄ ſil̄ adeq̄te i eodē loco foīali ꝛ p ꝯñs nullū corp⁹ pt mutare locū ſuū formalē qō ē ipole.iō nō pt dari ut vr φ foīale i loco ſit i celo.ꝛ mäle i aq̄ uľ i aere.q: ex hiſ ſeqſe q̄ tātū diſtāt q̄ꝫtū celū ab aq̄ nō fit aliqō vnū.igiť ex foīali i loco ꝛ mäli i loco nō fiēt aliqō vnū.ꝛ p ꝯñs loc⁹ eēt res vna.imo min⁹ eēt res vna q̄ꝫ aceru⁹ lapidū q: ptes plus diſtarēt.Cōfirmať hec rō q: formale nō ſepať a mäli ſuo ex q̄ ex eis debēt fieri.vnū igitur fatuū ē dicē φ mäle i loco ſit i terra uľ in aq̄.ꝛ foīale i celo.¶ Et ſi dicať φ foīale i loco ē diſtātia locati ad polos ꝛ ad cētrū.ſꝫ illa diſtātia manet eadē.iō loc⁹ manet idē.Cōtra diſtātia locati ad polos ꝛ ad cētrū ē i ipo locato.ſꝫ loc⁹ nō ē i locato cū ſit ultim corpis ꝯtinētis.vñ de diſtātia locati ad polos ꝛ ad cētrū nihil h̄ ītēdim⁹ q: logmur de loco ſꝫ φ ph̄s loqtur h̄ de ipo.Itē ſuppoſito p poſſibile uľ p ipoſſibile φ corpe aliq̄ qeſcēte i aere totū celū ꝛ oia elemēta mouerenť p vtutē dei v̄ſus vnā ꝯtias pōnitur certū eēt φ tūc corp⁹ qeſcēs maneret i eodeꝫ loco ſꝫ opionē iſtoꝝ.ꝛ tñ nō hēret eādē diſtātiā ad polos mūdi ꝛ ad cētrū.ğ talis diſtātia ſiue ſit i corpe locato ſiue i corpe locāte nō ē foīale i loco ex q̄ locus pt manē illa diſtātia nō manēte.Dico igiť φ accipiēdo locū p eo qō h̄ nomē loc⁹ denotat.loc⁹ ē q̄dā foīa ſimpľr ſicē ꝛ q̄libet alia foīa accidētalis ꝛ nō ē qd cōpoſitū ex foīali ꝛ mäli.¶ Et ad illō qō dicitur de toto fluuio.ſ.φ tot⁹ fluui⁹ ē magis loc⁹ nauis q̄ꝫ ps fluuij.Dico ſꝫ phȝ ꝛ ſꝫ vitatē φ tot⁹ fluui⁹ nō ē prius loc⁹ nauis qeſcētis i fluuio.ſꝫ ē loc⁹ cōis.Unde tot⁹ fluui⁹ nō ē loc⁹ nauis niſi q: ps fluuij ē loc⁹ nauis ꝛ ps fluuij ñ ē loc⁹ nauis niſi q: ultim⁹ ē min⁹ ei⁹

ē loc⁹.qō igiť inuit ph̄s φ tot⁹ fluui⁹ magis ē loc⁹ q̄ꝫ ps fluuij:ñ ē itellim φ ph̄s uelit φ tot⁹ fluui⁹ ſit loc⁹ ꝓprī⁹.nec et vult φ ps fluuij ſit loc⁹ ꝓprī⁹:ſꝫ vult ſi alterū illoꝝ debeat dici magis cōpetit toto fluuio q̄ꝫ pti fluuij nō tñ ſimpľr ꝛ abſolute.ſꝫ q̄ꝫtū ad vnā ꝯditionē uľ ꝯtiaꝫ loci q̄ eſt imobilitas eēntialr.qm̄ loc⁹ ꝓprī⁹ magis aſſimilať toti fluuio q̄ꝫ pti q̄ꝫtū ad mobilitatē ꝛ immobilitatē:q: ſic tot⁹ fluui⁹ nō ē mobiľ ſꝫ totū q: nō deſit totū locū ꝑcedētē ſꝫ ſolū ē mobiľ ſꝫ ptes.ꝛ ſic p accñs.tñ ptes ſūt p ſe mobiles q: dſerūt totū locū ꝑcedētē.ita loc⁹ nō ē mobilis eēntialr.ſꝫ ſolū p accñs.ſic igiť tot⁹ fluui⁹ eſt magis loc⁹ q̄ ps fluuij q̄ꝫtū ad vnā ꝯditionē.i.q̄ꝫtū ad imobilitatē q: tā tot⁹ fluui⁹ q̄ꝫ et loc⁹ ē imobilis eēntialr.ſꝫ ps fluuij p ſe ē mobilis.ſimpľr tñ ꝛ abſolute loquēdo ps fluuij magis ē loc⁹ q̄ꝫ fluui⁹ tot⁹ q̄ꝫtū ad alias ꝯditiōes loci.ꝛ hec ē expō ꝯtis ꝯto ii⁹ hui⁹ q̄rti.Alij vo dicūt ad iſtā qōnē q̄ loc⁹ ē imobilis q̄ꝫtū ad equalētiā ſic φ qeſcēte aliq̄ corpe:loc⁹ illi⁹ corpis ſp manet idē p equalētiā:ita φ q̄ꝫtū ad diſtātiā a celo:ꝛ a cētro.ꝛ q̄ꝫtū ad motū localē ichoādū uľ determinādū:tñ valet uľ fac̄ vn⁹ loc⁹ q̄ꝫ ali⁹.ſi eni qeſcā h̄ i hac pte dom⁹ de ſarbona:poſito φ aer ꝯtinue moueať circa me:uľ φ circa me ſit maxim⁹ uēt⁹ dū tñ ego cōtinue qeſcā certū ē φ ego cōtinue eq̄lit diſto a toto celo ꝛ a cētro ꝛ a q̄libet alia re imobili ſicē prī⁹.ꝛ tot leuce ſt̄ ꝯtinue int̄ me ꝛ angliam ſicē prius:ꝛ tñ nō ſū ꝯtinue i eodē loco ſicē prī⁹ ſꝫ nūꝫ.ſꝫ ſū i eodē loco ſꝫ equalētiā q̄ꝫtū ad diſtātiaꝫ ab alijs reb⁹ imobilib⁹ ꝛ q̄ꝫtū ad motū localē faciēdū uľ dterminādū.ꝛ ſic dī φ loc⁹ ē imobilis p equalētiā q: qeſcēte locato manet idē loc⁹ nūo q̄ prius uľ loc⁹ equalēs q̄ꝫtū ad diſtātiā ab alijs qeſcētib⁹ ꝛ q̄ꝫtū ad motū localē ichoādū uľ ſiēdū.ꝛ q: h̄ pt hēre bonū itellectū nec circa illō ē pñs iqſitio.ſꝫ ſoluꝫ circa imobilitatē eiuſdē loci ſꝫ nūꝫ.iō circa ꝯfirmationē uľ deſtructionē nō iſiſto.ſꝫ ad qōnē rñdēdo pono duas ꝯnes q̄ ſt̄ i itētiōe ph̄i ꝛ ꝯtis.q̄rū p⁹ ē φ loc⁹ ſꝫ φ ph̄s loquiť h̄ de loco:ē imobiľ p ſe.itelligēdo ſic.ſ.φ pſeitas negeť:ita φ ſit ſēſus loc⁹ eſt imobilis p ſe.i.loc⁹ nō ē p ſe mobiľ.¶ 2ª ꝯ ē φ loc⁹ eſt mobiľ p accñs.¶ Pria igiť ꝯ.ſ.φ loc⁹ nō ē per ſe mobiľ.ꝓbať ſic.oē p ſe mole ē corp⁹.ſꝫ loc⁹ nō ē corp⁹.ğ loc⁹ nō ē mobiľ p ſe.maior ē p ſe nō ꝛ ab oib⁹ ꝯceſſa.mior vo pꝫ ex ꝑcedētib⁹.pt tñ ꝓbari ſic.ſi locus eēt corp⁹:loc⁹ eēt p ſe i loco qō ē ꝯ phȝ ꝛ ꝯ vitatē qm̄ ſi loc⁹ eēt p ſe i loco eadē rōne ille loc⁹ eēt i alio loco ꝛ ille i alio ꝛ ſic i ifim.ꝛ ſic ſeq̄reť φ ifinita loca eēnt ſil̄ qō ē ipole.¶ Scđa vo ꝯ.ſ.φ loc⁹ ē mobilis p accñs ꝓbať ſic.loc⁹ ē ultimū corpis ꝯtinētis.ſ.ſupficies corpis cōtinētis cōtigua locato corpi.ꝛ ſic eſt accñs pmanēs exñs i corpe locāte.ꝛ accñs moueť p accñs ad motū ſui ſubiecti.ğ loc⁹ ē mobilis p accñs.ꝛ hec ē itētio ꝯtoris i h̄ q̄rto dicentis φ loc⁹ moueť p accñs raro.qō ē ſic itelligēdū.vꝫ.φ loc⁹ raro moueť ad motū locati.Unde ꝯtor i exponēdo diffōnē loci dicit φ illa pticula.loc⁹ eſt imobilis.debet ſic itelligi φ loc⁹ nō eſt mobilis eēntialiter.q: p imobile itelligit nō mobile eēntialit̄.ꝛ ubi videť ph̄s innuere φ tot⁹ fluui⁹ magis debet dici loc⁹ q̄ꝫ ps fluuij.dicē ꝯtor φ h̄ iō ē.q: tot⁹ fluui⁹ nō eſt mobilis niſi p accñs.ꝛ ps fluuij ē mobilis p ſe.iō ſi alterū illoꝝ debeat dici loc⁹.magis debeat dici φ tot⁹ fluui⁹ ē loc⁹ q̄ꝫ ps fluuij ſit loc⁹.ꝛ h̄ q̄ꝫtū ad imobilitatem ut ſupi⁹ ē expſſū ꝛ expoſitū.q: loc⁹ nō ē p ſe mobilis ſꝫ p accñs ꝛc̄.¶ Sꝫ ꝯ iſtō arguiť ꝓbādo φ

loc⁹ nõ ẽ molis ꝑ accñs ſicͭ ipa ſupficies corpis locãti. ⁊ ħ ſic. ad illð nõ eſt mot⁹ ꝑ ſe qð põt acqri alicui nlla mutatiõe fcã i illo cui acqrit ut pꝫ 5° hui⁹. ſꝫ ſi loc⁹ ſit molis ꝑ accñs ſeqtur ꝙ aliq̃ qeſcẽte ⁊ uẽto flãte illi qeſcẽti acqreret nou⁹ loc⁹ nlla mutatione fcã i eo. g̃ ad locũ nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe. Jtẽ ſeqtur ſm ħ ꝙ uẽto flãte dom⁹ fieret ꝯtinue i alio loco ⁊ i alio qð vr̃ icredibile. Jtẽ ſeq̃ret ꝙ ego ꝑ flatũ oris mei poſſũ mouẽ colũnã a loco ſuo ⁊ ẽẽt palatiũ regis. q2 poſſẽ ꝑ flat⁹ oris mei mouẽ aerẽ iuxta colũnã. ⁊ ſic colũna fiẽt i alio ultio aeris q̃ꝫ ꝑus erat. Jtẽ ſeq̃ret ſꝫ ħ ꝙ aliqd poſſit moueri ꝯtinue motu locali recto ⁊ tñ ſꝑ eẽ i eodẽ loco qð vr̃ ipolē. q2 ſic idẽ moueret ſꝫ locũ. ⁊ qeſceret. qð ẽ icredibile. ⁊ ꝓbo ꝙ ħ ſeq̃tur q2 ſi aliqð corp⁹ mouet ſil' cũ aliq̃ corpe cõtinẽte ⁊ eq̃li uelocitate. illð corp⁹ moueret localr̃ ⁊ tñ eẽt ꝯtinue i eodẽ loco. vbi gr̃a. ſi doleũ totũ plenũ vino moueret motu recto certũ ẽ ꝙ vinũ cõtinue moueret motu recto. ⁊ tñ ſꝑ eẽt i eodẽ loco ꝓprio. i. i ſupficie dolei. Jtẽ ſi loc⁹ eẽt ſola ſupficies corpis ꝯtinẽtis ſeq̃ret ꝙ ipolē eẽt redire ad eũdẽ locũ nũo a q̃ locatũ recedit. qð vr̃ icõueniẽs ⁊ ipolē. ꝓbo ꝙ ħ ſeq̃tur q2 ſi aliqð corp⁹ extñs i aere recedat a loco ſuo: loc⁹ ad quẽ mouet ẽ totalr̃ nou⁹ ⁊ ꝑor loc⁹ corrũpit q2 ꝑtes aeris cõcurrũt ⁊ corrũpit illa ſupficies q̃ ꝑfuit. cũ igit corruptũ nõ poſſit redire idẽ nũo ſꝫ pħꝫ ſeqtur ꝙ corp⁹ recedẽs a loco nũq̃ꝫ pot' it reuerti ad eũdẽ locũ nũo. ℭ Et ſeqt ẽt alið icõueniẽs. ſ. ꝙ duo corpa nõ pñt ſibi inuicez ſuccedẽ i eodẽ loco qð vr̃ ꝯ pħꝫ. Jtẽ ſi loc⁹ ſit molis motu locali ſeqtur ꝙ loc⁹ idiget loco. ⁊ eadẽ rõne ille loc⁹ idiget alio locato. ⁊ ſic i ifim. qð ẽ ipolē. Jtẽ ſupficies cõcaua orbis lune ſꝑ mouet. g̃ ſi illa ſupficies ſit loc⁹ ignis. ſeqtur ꝙ loc⁹ ignis ſꝑ mouetur qð ẽ icõueniẽs. q2 ꝑ ꝯrm ſi aliqd moueat ad rẽ mota mot⁹ ei⁹ eẽt ocioſus. ⁊ ħ ſignificat ut dicͭ ꝯtor q2 loc⁹ nõ ẽ molis. igit ſi loc⁹ ignis eẽt ſupficies ꝯcaua orbis lune ſeq̃ret ꝙ mot⁹ ignis ad ſupi⁹ eẽt ocioſus qð ẽ icõueniẽs. ℭ Ad pm illoꝝ dicẽdũ. ꝯcedẽdo ꝯnẽ. vꝫ. ꝙ ad locũ nõ ẽ ꝑ ſe mot⁹ loquẽdo de loco ut pħs loqtur ħ de loco. ſꝫ mot⁹ localis ẽ ꝑ ſe ad ubi. qð eſt i mob ſbiue. ℭ Sꝫ ꝯ ħ arguit duplr̃. ⁊ p° q2 ubi cãtur ex circũſcriptiõe loci. ſi igit loc⁹ ẽ ali⁹ q̃ꝫ pri⁹: ubi erit aliqð q̃ꝫ ꝑus. ⁊ ſic ſi loc⁹ põt acqri alicui qeſcẽti: ſeqtur ẽt ꝙ ubi põt acqri qeſcẽti. ⁊ ꝑ ꝯſequẽs ad ubi nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe. q2 ad illð nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe qð põt acqri ipo qeſcẽte cui acqrit ut pꝫ per pħꝫ. ℭ Scðo arguit ſic. nõ q̃reret loc⁹ niſi eẽt mot⁹. ſꝫ tñ nou⁹ loc⁹ poſſet acqri ſine motu illi⁹ cui mot⁹ acqrit poſſet loc⁹ eẽ nou⁹ ſine motu. ⁊ ſic dcm̃ pħi non eẽt ueꝝ. ℭ Ad pm hoꝝ põt dici mltiplr̃. vno° põt dici ꝙ alr̃ ẽ de ubi ⁊ alr̃ de relõne. q2 relõ ſꝑ ꝯſequit mutationẽ q̃ ꝑ ſe ẽ ad aliqd. ſꝫ nõ ẽ ſic de ubi. q2 lꝫ ubi poſſet ſic acqri alicui ipo nõ mutato. ħ tñ ẽ accñtale ipi ubi. q2 ubi põt acqri ꝑ mutationẽ ꝑ ſe determiatã ad ipꝫ ubi. qm̃ corp⁹ nãle ꝑ ſuũ motũ nãlẽ mouet ꝑ ſe ad ubi tanq̃ꝫ ad ꝑ ſe terminũ illi⁹ motꝰ: ⁊ ſm ħ põt dici ad rõnẽ ꝙ pħs 5° hui⁹ ꝓbat ꝙ ad relõnẽ nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe ſic. illð qð ſolũ acqrit per mutationẽ ꝑ ſe factã ad alið ⁊ ad alið: nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe. relatio ẽ hmõi. g̃. ſed ſi arguit ſic de ubi: tũc minor erit fl'a. q2 ubi nõ ſolũ acqrit ꝑ mutationẽ factã ad alið. ℭ Põt tñ alr̃ dici. vꝫ. ꝙ ad illð nõ eſt mot⁹ ꝑ ſe qð alið a ꝑori nõ ſolũ ſm numeꝝ ſꝫ ẽt ſꝫ ſpẽꝫ põt acqri alicui ipo nõ mutato. ſꝫ relatio alia ſꝫ ſpẽꝫ a relõne ꝑcedẽti i ſbo põt acqri alicui ipo nõ mutato: ut pꝫ. q2 ſi ſortes ⁊ plato ſint albi ⁊ poſtea fiant nigri: acqrit ſorti qeſcẽti alia relõ ſm ſpẽm a relõne ꝑori: q2 pri⁹ fuit alb⁹ poſtea fact⁹ diſſilis ipo tñ qeſcẽte. ſꝫ ſic nõ ẽ de ubi. q2 q̃uis corpi locato qeſcẽti poſſit acqri alið ubi a ꝑori ſm numerũ: tñ corpi qeſcẽti nõ põt acqri alið ubi ſꝫ ſpẽꝫ a ꝑori. Deide ad dcm̃ pħi cũ di ꝙ ad illð nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe: qð põt acqri alicui ipo nõ mutato illð ẽ ſic itelligẽdũ. ſ. ꝙ ad illð nõ ẽ mot⁹ ꝑ ſe qð alið ſꝫ ſpẽꝫ a ꝑori forma eiuſdẽ gñis põt acqri alicui ipo nõ mutato. ℭ 3° põt dici ꝙ q̃uis alicui qeſcẽti poſſet acqri nou⁹ loc⁹ nõ tñ nouũ ubi. vñ corp⁹ qeſcẽs aq̃ diſtans a celo ⁊ a polis ⁊ a cẽtro ſꝑ hẽt idẽ ubi q̃uis nõ hẽat eũdẽ locũ. Vñ meli⁹ eẽt dicẽ ꝙ ordo ul' diſtãtia ipi⁹ locati ad orbẽ ⁊ ad polos ⁊ ad cẽtrũ eẽt formale i ipo ubi. Ul' vr̃⁹ eẽt dicẽ ꝙ eẽt ipꝫ ubi q̃ꝫ ꝙ tal' diſtãtia uel ordo ſit formale i loco. tal' eni ordo ul' diſtãtia extñs i ipo locato ſbiue corrũpit ad motũ locati. Et cum di ꝙ ubi cãtur a loco. Dico ꝙ q̃uis ubi cãet a loco nõ tñ opꝫ ꝙ uariato loco uariet ipm ubi. q2 ubi nõ cãtur a nouo loco niſi ille nou⁹ loc⁹ aliũ ordinez ul' ſitũ ad totũ celũ ſpicũ ⁊ ad polos imoles hẽat. vñ ubi cãtur a loco nõ abſolute ſꝫ ſꝫ ꝙ loc⁹ ẽ i tãta ul' tãta diſtãtia ad orbẽ ul' ad polos. ⁊ ſꝫ ħ eẽt dicẽdũ ꝙ illð idẽ ubi qð p° cãtur in aliq̃ corpe: poſtmodũ cãtur i illo corpe qeſcẽti ab alio loco ſuccedẽte. vñ breuit' nõ ſeqtur ẽ nou⁹ loc⁹ igit ẽ nouum ubi. q̃uis ſeq̃tur ẽ nou⁹ loc⁹ i alio ordie ul' diſtantia maiori ul' miori ad orbẽ cẽtrũ ⁊ polos. g̃ ẽ nouũ ubi. ℭ Ad 2m qð fuit ꝯ hãc rñſionẽ cũ di ꝙ nõ q̃reret loc⁹ niſi eẽt mot⁹ local'. Dico ꝙ nõ q̃reret. ħ eſt nõ inq̃reret an ẽ loc⁹. ul' q2 ẽ loc⁹. niſi eẽt mot⁹ localis. qm̃ mot⁹ localis p° mouebat pħꝫ ad ingrẽdum qd ẽ loc⁹ ⁊ an ẽ loc⁹. ſꝫ talia duo loca ſuccedẽtia circa idẽ corp⁹ qeſcẽs nõ poſſẽt eẽ termin⁹ mot⁹ local'. vñ talia duo loca nõ diſtãtia nõ pluſ faciũt q̃ꝫ vn⁹ loc⁹ ad ħ ꝙ loc⁹ hẽat rõnẽ t'mi mot⁹ localis. q2 loc⁹ ꝑcedẽs ⁊ ſequẽs ſuccedẽs circa aliqð qeſcẽs nõ diſtãt. ⁊ ois mot⁹ local' nec̃io ẽ int' t'mios diſtãtes. Dico igit ad formã argũti ꝙ nõ q̃reret loc⁹ niſi eẽt mot⁹ localis: tñ an ſit idẽ loc⁹ ul' ali⁹ corpis qeſcẽtis: ħ nõ poſſum⁹ ſcire ꝑ motũ localẽ locati. ſꝫ magis ꝑ motũ localẽ corpis ꝯtinẽtis. Et ſi dicat ꝙ ſi illð corp⁹ qeſcẽs ſit i alio loco q̃ꝫ pri⁹. g̃ ſe hẽt alr̃ q̃ꝫ tñ ad locũ q̃ꝫ pri⁹ ſe habuit. ⁊ ꝑ ꝯñs mouet localr̃. q2 moueri localr̃ nõ eſt aliud q̃ꝫ alr̃ ſe hẽre nũc q̃ꝫ prius q̃ꝫtũ ad locũ. Dicẽdũ ꝙ nõ oẽ qð ſe hẽt alr̃ nũc q̃ꝫ ꝑus reſpectu loci mouet localr̃. ſꝫ oẽ qð ſe hẽt nũc alr̃ q̃ꝫ ꝑus reſpectu alicui⁹ qeſcẽtis ſm locũ: ita ꝙ ſit ꝓpiqui⁹ ul' remoti⁹ ab illo qeſcẽte ſꝫ locũ: oẽ illð mouet localr̃. vñ illð qð ſe hẽt alr̃ ſꝫ diſtãtiã localẽ ad aliqð qeſcẽs ſm locũ: utpote ſic ꝙ ſit magis ul' min⁹ diſtãs ab eo q̃ꝫ pri⁹: oẽ tale mouet localit'. ℭ Ad aliã rõnẽ ꝯ põnẽ cũ di ꝙ uẽto flãte domus fiẽt ꝯtinue i alio ⁊ alio loco. Dico ꝯcedẽdo ꝯñẽ. ſ. ꝙ dom⁹ qeſcẽs ꝑ motũ aeris fiẽt i alio ⁊ alio loco ſm numerũ. ſꝑ tñ ẽ i eodẽ loco ꝑ equalẽtiã ad ichoandũ ul' terminãdũ motũ localẽ. Et ſi dicat ꝙ ħ ẽ ꝯ ſenſũ. ſ. ꝙ dom⁹ ſit ꝯtinue in alio ⁊ i alio loco. Dico ꝙ ad ſenſũ nõ ꝑtinet iudicare: utrũ locus ſit idẽ ul' alius: q2 iudiciũ de identitate uel diuerſitate partiũ pertinet ad intellectuꝫ non aũt ad ſenſũ. ℭ Ad aliã rõnẽ cũ dicit ꝙ homo per flatũ ſuũ poſſet mouẽ colũnã aliq̃ꝫ ul' palatiũ a loco ſuo. Dico ꝙ illð

nõ ſeqtur q: ego moueo aerē circa palatiū uľ circa colūnā. ſed nõ moueo colūnā nec palatiū. ſed moueo aerē q: p flatū corrūpo uľ moueo locū colūne uel palatij. vñ ↄcedo illā ↄñē. ſ. ꝙ p flatū oris mei ego poſſū facē ꝙ colūna uľ palatiū ſit i alio loco ꝙ̃ ꝑus: tamē ego nõ moueo colūnā nec palatiū: põt eni corp9 fieri i aliq̃ alio loco ꝙ̃ ꝑus: ꝙ̃uis ipm nõ moueaꝭ: ſed aliō. ſ. corp9 locās ipm. ¶ Ad aliā rõnē qñ dĩ. ꝙ ſm h̄ ſeq̃reꝭ ꝙ aliqȯ poſſet localr̃ moueri: ꝛ tamē ſemp eēt i eodē loco ꝓprio. Dico ↄcedēdo ↄñē. ſ. ꝙ põt moueri localr̃ ad motū alterius ſ. corpis cõtinētis. ꝛ tñ ſemp ē i eodē loco ꝓprio illi locato. nõ tñ ſemp erit i eodē loco cõi nec i eodē loco ꝓprio corpis cõtinētis ad motū cui9 moueꝭ. Et qñ dĩ ꝙ ſic idē ſil̄ moueret ſm locū ꝛ qeſceret ſm locū. Dico ꝙ bñ ē po[le] ꝙ aliqd moueaꝭ p accidēs ſm locū. ꝛ tñ ꝙ qeſcat ſm locū qete oppoſita motui locali p ſe. ſic ē de vino cõtēto i dolio. Silr̃ nõ ē icõueniēs ꝙ idē moueaꝭ ſ3 vnū locū ut ſ3 locū cõe3. ꝛ tñ ꝙ qeſcat ſ3 aliū locū ut ſ3 locū ꝓpriu3 ¶ Ad 5[am] rõnē qñ dĩ ꝙ ſ3 iſtud nõ poſſet corp9 reuerti ad eūdē locū ꝓpriū nũo i q̃ fuit pri9. Dico ꝙ loquēdo de loco hñte eē ſbiue i aere uľ i aq̃. ſic nõ ē po[le] ꝙ aliqȯ corp9 reuertaꝭ ad eūdē locū nũo totalē in q̃ pri9 fuit. nec ē po[le] ꝙ diuerſa corpa ſuccedāt ſibi inicē i eodē loco nũo totali exñte i aere uľ i aq̃: ut patet p ↄ[rem] ſupi9 ↄ[e] 18[a]: qm̃ pħs ſupi9 ꝓbat ꝙ loc9 nõ ē fōia. ꝛ h̄ ſic. loc9 ē ſepabilis a locato. ꝛ fōia nõ. g̃ loc9 nõ ē fōia. Et ↄ[tor] ſup illā rõnē mouet dubiū. d. ꝛ põt aliqs q̃rere qm̃ loc9 nõ põt dici ſepari: niſi ſm opionē dicētiū uacuū eē. ſ3 ſm opionē pħi nõ ſepaꝭ a locato. ſ3 corrūpiꝭ p ei9 corruptionē. qm̃ ulti[m] aeris i q̃ ē aq̃ eum aq̃ trāſfert ab eo ꝛ itrat i ipm aliȯ corp9: corrūpet illȯ ulti[m] ꝛ fiet aliȯ. ꝛ cū ita ſit illa ꝓpō ē famoſa ꝛ nõ uera. hec ↄ[tor] ↄ[o] ſup̄dicto. Uñ ↄ[tor] facit rõnē pħi bonā ſic. loc9 ē ſepabilis a locato eēt oīb9 locaꝭ manētib9 ſed forma nõ ē ſepabilis a locato manēte locato. g̃ loc9 nõ ē forma. ꝛ loqtur de ſepatiõe loci ꝛ forme p quā ſepationē utriuſq3 corrūpiꝭ: ut quõ dicim9 ꝙ aliqȯ ē accñs ſepabile a ſbō. nõ q: poſſit manere ſine ſbō: ſed ſepatio ei9 a ſbō: eſt ei9 corruptio. Dico igiꝭ ꝙ ille ꝓpōnes. v3. corp9 põt redire ad eūdem locū nũo a q recedit ꝛ diuerſa corpa pñt ſibi inicē ſuccedē i eodē loco: ſūt famoſe ꝛ nõ uere. ut patet p ↄ[rem]. ¶ Ad 6[am] rõnē cū dĩ ꝙ ſi loc9 eēt mobilis: loc9 idiget loco: dico ꝙ ſicut loc9 ē mo[bis]. ſ. p accñs ita idiget loco p accñs. ꝛ ſi ille ali9 loc9 moueaꝭ p accñs idiget alio loco p accñs. nec ē icõueniēs ꝓcedē i infinitū i idiuiduis ꝛ in accidētaliter ordinaꝭ. ¶ Ad ultimā rõnē qñ dĩ. ſ3 illȯ ſupficies cõcaua orbis lune eēt loc9 ignis ꝛ illa ſupficies ſemp moueret: dicēdū ē ꝙ illa ſupficies ē loc9 ignis ꝛ ſp mouetur nõ tñ ſemp moueꝭ motu nāli q̃ ignis mouetur ad ipa3. ¶ Et cū dĩ ꝙ ſi aliqd moueaꝭ ad rē motā mot9 ei9 eēt ocioſus. dico ꝙ ſi aliqd moueaꝭ ad rē motā eodē motu ſm ſpēm ꝛ eadē uelocitate: mot9 ei9 eēt ocioſus. q: nunq̃3 poſſet attigē terminū mot9. ꝛ ſic bēt itelligi dcm̃ ↄ[tis]. tñ ſi aliqd moueatur vno motu ſm ſpēm: nõ pp h̄ appet ꝙ ei9 motus ſit ocioſus. ꝛ ſic i ꝓpoſito. q: ignis moueꝭ nālr̃ motu recto ad cõcauū orbis lune motū motu circulari. igiꝭ ꝛ c̄. ꝛ illo remoto põt dici ꝙ pħs itelligit ꝙ loc9 nālis debet eē imo[bis]. ſ. illo motu q̃ corp9 nālr̃ moueꝭ ad ipz. qm̃ ſi loc9 nālis alicui9 corpis eſſet mobilis nāliter illo motu quo corpus nāliter moueꝭ: ad ipm ſequitur ꝙ eius motus ſit ocioſus.

¶ Capitulum 6[m] tractatus ꝑmi in quo oñditur qualiter corpora diuerſimode ſint in loco.

Cui qdē igitur corpori ieſt aliqd extra corpus continens ipſum: hoc in loco eſt. cui ṽo non: minime.

¶ Iſtȯ ē 6[m] caplz h9 tractat9. i q̃ oñdiꝭ q̃liter corpa diuerſimode ſīt i loco. ꝛ ↄtinet tres ptes ꝑn[les]. qm̃ i ꝑ[a] pħus ponit duos modos eēndi i loco. ſ. modū eēndi i loco p ſe ꝛ ſ3 ptē. In 2[a] ibi [Sicū āt dcm̃.] ponit alios duos modos eēndi i loco q modi eēndi i loco accipiunꭇ ſ3 actū ꝛ põ3. In 3[a] ibi [Alia qdē ſm ſe.] ponit alios duos modos eēndi i loco q ſūt modi eēndi p ſe uľ p accñs. Pria ps ↄtinet duas pticulas. qm̃ i ꝑ[a] pħus ex ꝑcedentib9 cõcludit vnā ↄñē. In 2[a] āt ibi [Partiū eteni.] Narrat pħs ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri diuerſis modis. ſ. ſurſum uel deorſū ſiue circulariter. ꝛ illȯ patebit ex ſequētib9. In ꝑ[a] igiꝭ pticl'a hui9 ptis pħus cõcludit vnā ↄñē ex ꝑdictꝭ. q̃ talis ē ꝙ oē corp9 ꝛ ſolū corp9 hñs corp9 extriſecū ↄtinēs ipm ē i loco p ſe. ꝛ hec ē 16[a] ↄ̊ hui9 libri q̃ ↄ̊ bēt duas ptes. vna ē. ꝙ oē corp9 hñs corp9 extriſecū ex̄ ſeipm ē i loco p ſe. Alia pars ē ꝙ oē corp9 nõ hñs corp9 extriſecū ex̄ ſeipſ3 nõ ē i loco p ſe. Iſta igiꝭ ↄ̊ ꝓbaꝭ dupl'r. vno° p ꝑcedētia. i. p diffõnē loci. Alio° p exēpla. ꝑ igiꝭ ꝑdicta ↄ̊ ꝓbaꝭ p ꝑcedētia ſic. oē corp9 ꝛ ſolū illȯ qȯ ē i ultimo corpis cõtinētis ē i loco p ſe. ſed oē corp9 ꝛ ſolū corp9 hñs corp9 extriſecū ex̄ ſeipm ē i ultio corporis cõtinētis. g̃ oē corp9 ꝛ ſolū corp9 hñs corp9 extriſecū ex̄ ſeipm ē i loco p ſe. maior patet p diffõnē loci ſupi9 poſitā. minor patet. q: oē qȯ bēt corp9 ex̄ cõtinēs ē in ultimo corpis cõtinētis. ſed ſolum corp9 hñs corp9 ex̄ ↄtinēs eſt in ultimo corpis ↄtinētis. uā corp9 ex̄ cõtinēs ꝛ ultimū corpis cõtinentis non ſeparātur abinuicem.

¶ Uñ ꝛ ſi aq̃ fiat huiuſmodi: ptes qdē mouenꭇ ipſi9: cõtinētur eni ſibi inicē. oīs autē eſt tanq̃3 qȯ mouebiꭇ. eſt autē tanq̃3 nõ. ſic quidē eni3 tota ſimul locū nõ mutat: Circulariter autem mouebitur.

¶ Scdo ꝓbaꭇ eadē ↄ̊ ꝓbatiõe exēplari ſic. ſi aq̃ fiet h9 corp9. ſ. ꝙ nõ hēret aliqȯ corp9 extriſecū ex̄ ipſa3. ꝛ dic ꝙ q̃dā aq̃ nõ eēt i loco p ſe. q: nõ eēt i ultio corpis cõtinētis. ptes tñ aq̃ bñ eēnt i loco. ſ. ille ptes q̃ ↄtinenꭇ ab alijs ptib9 eis ↄtiguis. qȯ patet. q: tales ptes pñt moueri motu recto. ꝛ p ↄñs ſūt i loco p ſe. ſ3 oīs aq̃. i. tota aq̃ q̃dāmõ pt moueri. ꝛ q̃dāmõ nõ. qm̃ nõ põt moueri ſ3 ſe totā motu recto cū ex̄ ipa3 nõ ſit loc9 ad quē moueri poſſit. tñ tota aq̃ poſſet circulariter moueri. ꝛ q: ptes aque que hñt alias ptes ex̄ ſe eis diſcõtinuatis ſūt p ſe in loco. ideo pñt moueri tribus motibus. ſ. ſurſum uel deorſum aut circulariter.

¶ Partiū āt h̄ loc9: ꝛ ſurſū qdē ꝛ deorſū nõ. Circl'o eni q̃dā qdē mouenꭇ: alia ṽo ſurſum quo deorſū q̃cūq3 habent denſitatem ꝛ raritatem.

¶ Hec ē 2[a] pticl'a ꝑ[e] ptis ꝑn[lis] hui9 capl'i. i q̃ pħs narrat ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri trib9 modiſ. d. ꝙ q̃dā ptes vniuerſi moueꭇ circl'arr̃. ꝛ q̃dā moueꭇ

ſurſū. ⁊ oīa iſta ſūt corpa ī qb⁹ ē raritas. ⁊ q̄dā mouenť deorſū ut corpa ī qb⁹ ē dēſitas: ſ; iſte ptes nō mouēťur circularit̄. ⁊ ex his pōt ꝓbari exēplarit̄ ꝯ̄ p̄cedēs ſic. ſi tota aq̄ nō hēret aliqđ corp⁹ extriſecū ꝯtinēs ipaȝ nō eēt ī loco p ſe. ſ; ptes aq̄ q̄ hñt corpa ex̄ eas ⁊ alias ptes eis ꝯtiguas ſūt in loco p ſe ut patet. q: poſſūt p ſe moueri motu recto. ⁊ ſic patet exēplarit̄ ꝙ oē corp⁹ ⁊ ſolū corp⁹ hñs corp⁹ extriſecū ꝯtinēs ipſ; ē ī loco p ſe. ⁊ ita appēt tria ex p̄cedētib⁹. p̄ ꝙ tot⁹ mūdus ē in loco eēntialr̄ q: nō hēt corp⁹ ex̄ ꝯtinēs ipſ;. 2° appet ꝙ tot⁹ mūdus cōpoſit⁹ ex 4ᵒʳ elemētis. ⁊ 5ª eēntia ē ī loco p ptes. ſ. q: ptes ei⁹ ſūt ī loco p ſe. 3° appet ꝙ oēs ptes mūdi ꝯtēte ab alijs ptib⁹ ei⁹ diſcōtinuis ſūt ī loco p ſe ut patet de mixtꝭ ⁊ elſis. ⁊ de q̄libet alia ſpa celeſti ꝯtēta ſb alia ſpa. S; de ſup̄ma ſpa q̄ nō ꝯtineť ab aliq̄ alio corpe ē maxia dubitatio quā ꝯ̄ᵗᵒʳ hic mouet q̄ ē. an ſup̄ma ſpa ſit ī loco uł nō. ⁊ poſito ꝙ ſit ī loco quō ē ī loco. Jllđ autē qđ fac̄ eū dubitare ē. q: ſup̄ma ſpa moueť ſm locū. aut igiť ē ī loco aut nō ē ī loco. ſi deť ꝙ nō ē ī loco ⁊ ipa moueť: ſeqtur ꝙ aliqđ qđ nō ē ī loco moueť ſ; locū qđ vī īcōueniēs: ſi vō deť ꝙ ē ī loco cū nō ſit aliqđ corp⁹ ex̄ne um ꝯtinēs: ſeqtur ꝙ ſup̄ma ſpa ſit ī uacuo: ⁊ ſic loc⁹ erit uacuū ⁊ dimēſio ſepata. ſtam⁹ igiť inter hec duo. aut ponē ꝙ aliqđ motū nō ē ī loco. aut ponē ꝙ loc⁹ ē iane ⁊ dimēſio. vñ ꝯ̄ᵗᵒʳ dic̄ h̄ ꝙ Joannes grāmatic⁹ p h̄ obedinit huic ponēdo locū eē dimēſionē ⁊ uacuū nō ſine ꝯtinēte ut dic̄ Ariſt. ¶ S; ꝯ̄ Joānē grāmaticū arguit ꝯ̄ᵗᵒʳ dupłr. ⁊ p̄ ex dictꝭ ꝓprijs. nā Joānes grāmatic⁹. d. ꝙ uacuū nō pōt ſeparari a corpib⁹. vñ ipe poſuit uacuū ibſibitū corpib⁹ nō uacuū ſepatū. ſi tñ loc⁹ ſup̄me ſpe eēt uacuū oporteret eū dicē ꝙ eēt uacuū ſepatū a corpib⁹. ſ. uacuū ex̄ celū ubi nullum eſt corp⁹. ¶ Scđo ꝯ̄ᵗᵒʳ arguit ꝯ̄ eūdē ex dictꝭ phi. nā phs dic̄ ꝙ celū ⁊ aīa ſūt ī loco p accñs. ſi tñ celū uł ſup̄ma ſpa eēt in uacuo tanq̄ ī loco ſeq̄reť ꝙ ſup̄ma ſpa eēt ī loco p ſe. iđ relicta illa opione ꝯ̄ᵗᵒʳ recitat mltaſ opiones ponētiū ſup̄mā ſperā nō eē in loco uacuo uł ī loco q ſit dimēſio ſepata. ⁊ p̄ ponit opionē themiſtij qui poſuit ꝙ totū celū aggregatū ex oib⁹ orbib⁹ ē ī loco ſm ptes. ſ. ſm orbes q̄s cōtinet maxim⁹ orbis. ſic ē de toto mūdo. ſ. ꝙ tot⁹ mūdus ē ī loco ſ; ptes ſ; orbes īferiores ⁊ orbis ſup̄m⁹ differūt ī h̄. q: q̄libet orbis īferior ē ī loco. q: hēt aliqđ ex̄ ꝯtinens ipm. ſ; orbis ſup̄m⁹ ī q̄ ſūt ſtelle fixe ē ī loco ratiōe ptiū itriſecarū tm̄. ſ. q̄ ſūt ī ꝯcauo ei⁹. qm̄ iſte ptes moueť circa cōuexū corpis circa qđ reuoluunť. ⁊ illđ ꝯuexū q̄ſi circūdat eas l; ſint itra orbē. ⁊ ita ponit ꝙ ſup̄ma ſpa ē ī loco p ptes: ſed nō ē in loco ſm ſe totā cū nō hēat aliqđ ex̄ extñs. ⁊ rō hui⁹ opinionis fuit. q: cū ſup̄ma ſpa ſit ī loco aliq̄ mō ⁊ nō ē ī loco ſm ſe totā: cū nō hēat aliqđ ex̄ ꝯtinēs: relinqtur ꝙ ſit in loco p ſuas ptes. ⁊ ꝙ nō ſit ī loco ſm ſe totā ꝓbať. q: nō moueť ſ; ſe totā ſed ſm ptes. ⁊ eo mō q̄ moueť ē in loco: ⁊ iđ cū moueať ad ubi niſi ſm ptes nō ē ī loco niſi ſm ptes ⁊ nō ſm ſe totā. ⁊ h̄ ꝯtigit dupłr ut innuit hic ꝯ̄ᵗᵒʳ. ſ. ꝙ ſup̄m⁹ orbis ſit ī loco p ptes. vno mō q̄ ptes ei⁹ ꝯcaui ſūt ī loco q: ſūt ī cōuexo orbis inferioris q: circa illđ cōuexū reuoluūtur ptes orbis ſupioris. Alio mō pōt ꝯtigē ꝙ ſup̄m⁹ orbis ſit in loco p ptes exñtes ī ꝯcauo ei⁹ q̄ moueť alio motu a motu diurno ipi⁹ orbis: ita ꝙ ſūt aliq̄ ptes in ꝯcauo orbis ſup̄mi q̄ mouēťur circularit̄ ī illo orbe motu ꝓprio ſic̄ dicūt ponētes epyciclos. qm̄ videm⁹ ī horologio ꝙ circulus vn⁹ extñs ī alio circulo moueť circulariter motu ꝓprio. ⁊ nō ſolū motu circulari ei⁹ ī q̄ ē. ſ; q̄litercūq; ſit de h̄ nō ē młtū curādū. qm̄ opio themiſtij ī h̄ ꝯſiſtit. ſ. ꝙ ſup̄ma ſpa ē ī loco ſm ptes ⁊ nō ſm totū. ⁊ iſta vī eē ſnia expōnis thome. ¶ S; ꝯ̄ illā opionē arguit ꝯ̄ᵗᵒʳ q̄drupłr. ⁊ p̄ ponit p̄ᵐᵃ rōnē. d. ⁊ h̄ q̄dē cōtigit toti orbi. ⁊ ē talis rō. Si ſup̄m⁹ orbis ſit ī loco. q: ptes ei⁹ cōcaue moueť circa cōuexū orbis īferioris cū totū celū aggregatū ex oib⁹ orbib⁹ moueať circa cōuexū ignis: oporteret dicē ꝙ totū celū aggregatū ex oib⁹ orbib⁹ ē ī loco. ⁊ nō ſolū h̄ ſ; ꝙ vn⁹ orbis cōtinet aliū rōne ptiū q̄ ſūt ī cōcauo ei⁹ q̄ mouēťur circa ꝯuexū ignis. ⁊ ita totū aggregatū ex oib⁹ ptib⁹ eēt ī loco dupłr. ſ. q̄ vna ſpa ꝯtinet aliā. ⁊ eēt q: pteſ ei⁹ moueť circa cōuexū ignis. qđ nō ē uerū. Scđo cū dic̄. ⁊ ī h̄ qđ dicit The. Arguit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝯ̄ themiſtiū q̄ȝtū ad hoc qđ dixit ꝙ ſup̄m⁹ orbis moueť ſm ptes ⁊ nō ſ; totū. ⁊ arguit ſic. Totū nihil aliđ ē q̄; oēs ſue ptes. ḡ ſi celū moueť ſ; oēs ſuas ptes ſequiť ꝙ celū moueť ſm ſe totū. vñ itelligēdū ꝙ totū nihil aliđ eſt q̄ȝtū ad motū q̄; oēs ſue ptes ſic itelligēdo ꝙ totū non pōt qeſcē ſi oēs ei⁹ ptes moueanť. q: totū ⁊ ei⁹ pteſ ſimł ſūpte nō pñt ſepari q̄ȝtū ad motū ⁊ qetē. q: ſi oēs ptes moueren̄t oporteret totū moueri ⁊ econuerſo. ⁊ hoc itelligit h̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ. ſ; tñ totū ī entitate ē aliud q̄; oēs ſue ptes. qm̄ totū ē vnū ens reſultās uł cōſtitutū ex oib⁹ ptib⁹. ⁊ iđ ē aliđ ens ab oib⁹ ptibus ut dcm̄ ē ī p̄ hui⁹. Tertiā vō rōnē ꝯ̄ themiſtiū ponit ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. Et eē videm⁹. rō igiť iſta eſt ꝯ̄ illđ qđ dixit themiſti⁹. ſ. ꝙ ſup̄m⁹ orbis mutat locū ſm ptes nō ſm totū. q̄ rō ē fūdata ſup rōnē phi. nā phs 6° hui⁹ ꝟſus ſinē rñdēdo rōni ʒenonis. d. ꝙ corp⁹ ſpicū moueť ſm ſe totū ⁊ ſm oēs ptes ſuas. ſeu totū mutat locū ſm formā tm̄: ⁊ ptes mutāt locū ſm formā ⁊ ſm ſbm. illđ igiť qđ themiſti⁹ dic̄. ſ. ꝙ ſup̄m⁹ orbis nō mutat locū ſm ſe totū: ē fłm. qđ aūt ſit mutare locū ſm formā ⁊ ſbm appet ī ſine ſexti hui⁹. ⁊ ſi aliqs dicat ꝙ iſta ē ītētio phi. ſ. ꝙ celū nō moueť ſ; ſe totū. q: phūs dic̄ ꝙ ſm ꝙ ē totū non trāſmutat locū. Rñ. ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. ꝙ phūs nō itēdit dicē ꝙ corp⁹ qđ moueť circularit̄. ſ. orbis celeſtis non moueť ſ; ſe totū ſ; ſm ſuas ptes. ſ; itēdit ꝙ totus mūdus nō moueť ſm ſe totū ſ; ſ; ſuas ptes. vnde phūs itēdit ꝙ toti mūdo attribuiť mot⁹ circularis ꝓp q̄ſdā ptes. i. ꝓp corpa celeſtia. ſic̄ ei attribuitur mot⁹ rect⁹ ꝓp motū elꝛoꝝ q̄ ſūt q̄dā ptes. Quartā rōnē ꝯ̄ themiſtiū ponit ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. ⁊ eē ſm expōnē. Et hec ē rō Ari. d. ꝙ celū. i. ſup̄ma ſpa ē ī loco p accñſ ſ; iſtđ qđ attribuiť alicui ſ; ptē nō attribuiť ei per accñs. igiť ſup̄ma ſpa nō ē ī loco ſm ptes. Ad hoc rñ. themiſti⁹. d. ꝙ phūs utiť h̄ eo qđ ē p accñs large ſ; ꝙ ē cōe ad p accñs ꝓprie ⁊ ad ptē. ¶ Sed ꝯ̄ hoc arguit ꝯ̄ᵗᵒʳ ſic. phūs ponit hic tres modos eēndi ī loco. qm̄ q̄dā ſūt ī loco p ſe ⁊ q̄dā p accñs ⁊ q̄dā p ptes. cū igiť phūs utať iſtis modis tanq̄; modis diſtinctꝭ eēndi ī loco nō itelligit p eē ī loco p accidēs eē ī loco p ptes. Poſtea ponit ꝯ̄ᵗᵒʳ aliā opionē q̄ fuit opio auēpace. q̄ poſuit ꝙ loc⁹ celi eſt ſupficies cōuexa circa quā celū mouetur. ⁊ dixit ꝙ p priuo locus corpis ſpici eſt ſupficies conuexa circa quā mouetur. dixit eni auēpace ꝙ ſpa ſ; ꝙ ſpa nō eſt in loco. q: aliqđ extriſecū ꝯtinet illā. ſ; hoc

ē ꝓp̄riū corꝑi recto. ⁊ nō corꝑi rotūdo. ſʒ locꝰ ꝓpꝰ ſpe ſʒ ꝙ ſpa ē ꝯuexū cētri circa qͦd ꝛuoluiꝛ. ſ. ſupfi cies ꝯuexa circa quā mouetꝛ. illa eni ſupficies q̄dā mō ꝯtinet ſperā. ⁊ dixit auēpace ꝙ diffō quā pħs idnxit de loco cū dixit ꝙ locꝰ ē ꝯtinēs diuiſū a re ꝛ debet itelligi ꝙ locꝰ in corꝑibꝰ rectꝫ ē ꝯtinēs extriſe cꝰ. ſ. ex̄ locatū. ſʒ i corꝑibꝰ rotūdis locꝰ ē ꝯtinēs ex i triſeco. ⁊ ſic ſʒ ipʒ oē corꝑꝰ mobile motu recto hēt corꝑꝰ ex̄ ꝯtinēs i cuiꝰ ultimo ē tanq̄ȝ i loco. ſʒ corꝑꝰ rotūdū mobile circulariꝛ nō reqꝛit corꝑꝰ ex̄ ꝯtinēs. ſʒ reqꝛit corꝑꝰ ꝯtētū itra ipʒ ⁊ ē i ultimo ipiꝰ ſ. i ſupficie ꝯuexa corꝑis circa qͦd mouetꝛ tanq̄ȝ i lo co. ⁊ cāȝ huiꝰ aſſignauit ut dicit ꝯtor q̄ ē qꝛ corꝑꝰ ro tūdū finiꝛ ꝑ ſe ⁊ corpus rectarū finiꝛ ꝑ aliqͦd. ⁊ oīa corꝑa mota motu recto. ſ. ex̄a idigēt in hoc ꝙ fini ūtꝛ rotūdo. rotūdū v̾o nō idiget corꝑe extrinſeco. ⁊ huiꝰ cāȝ aſſignat. d. ⁊ cā i h̄ ē qm̄ linea rotūda ꝑ fecta ē ⁊ nō pōt recipe augmētationē uł dimiutio nē. linea v̾o recta eſt dimiuta. hec igiꝛ breuiꝛ ē auē pace opio. vʒ. ꝙ ſupmꝰ orbis ē ꝑ ſe i loco. ⁊ ille locꝰ ē ſupficies ꝯuexa orbis iferioris imediate. ¶ Sʒ ꝯ illā opionē arguit ꝯtor q̈druplr. vn̄ p̄mā rationē ponit cū dicit. ⁊ ſm h̄ ſpa. q̄ rō talis ē. ſi ꝓp̄ꝛ locꝰ corꝑis circularis circa qͦd mouetꝛ ſit ꝯuexū. ḡ totū celū ⁊ glibet orbis ē ꝑ ſe i loco. ꝯn̄s ē falſū ⁊ ꝯ pħʒ h̄ ex p̄ſte q dicꝛ ꝙ totū celū aggregatū ex oībꝰ orbi bꝰ ē i loco ꝑ accn̄s. ⁊ ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accn̄s. ⁊ ſic patet falſitas ꝯn̄tis. ꝯn̄tia declaꝛ ſic. qꝛ totū ce lū ⁊ glibet orbis hēt ꝯuexū circa qͦd mouetꝛ ut ma nifeſtū ē. ⁊ ꝯuexū circa qͦd mouetꝛ corꝑꝰ rotūdū ē locꝰ eiꝰ ꝑ ſe ut dicꝛ auēpace. ⁊ ꝙ vna ſpa ꝯtinetur ab alia. h̄ ē ꝑ accn̄s ut dicit. vn̄ ſi corꝑꝰ rotūdū ꝯti neaꝛ ab aliq̄ corꝑe cū ſit i eiꝰ ultimo. h̄ ē ꝑ accn̄s ut dicit. qꝛ ſpe iferiores ꝯtinētur a ſpis ſupioribꝰ. ⁊ etiā ꝯtinēt ſpas iferiores uł ſpas elꝫorū. ⁊ ſʒ auē pace q̄libet ſpa q̄ ꝯtinetꝛ ab aliq̄ corꝑe ē ꝑ accn̄s i ultimo corꝑis ꝯtinētis. ⁊ ē ꝑ ſe ſic in loco i ultimo ꝯtēti. ſ. i ſupficie ꝯuexa corꝑis imediate ab ipo ꝯtē ti circa qͦd mouetꝛ. vn̄ ſʒ h̄ ſpa lune ē ꝑ ſe i ſupficie ꝯuexa ignis tanq̄ȝ i loco. ⁊ ē ꝑ accn̄s i ſupficie ꝯ caua orbis ſupioris. qꝛ accidit corꝑi rotūdo ꝙ ha beat aliq̄d extra ꝯtinēs. ⁊ hec fuit opio Alpħara bij. ut dicit h̄ ꝯtor. rō igiꝛ p̄ꝰ ꝯſiſtit i hoc. ſ. ꝙ ſm opionē illā auēpace celū ⁊ glibet orbis erit ꝑ ſe i lo co. ⁊ ultr̄ oē corꝑꝰ erit i loco ꝑ ſe qͦd ē ꝯ pħʒ. ¶ Se cūdā v̾o rōnē ꝯ auēpace ponit ꝯtor cū. d. Et cū ita ſit h̄ qͦd dicꝛ ⁊ c̄. ⁊ hec ē rō pħi i p̄nꝰ huiꝰ capłi. d. ꝙ oē corꝑꝰ ex̄ qͦd nihil ē: nō ē i loco. ⁊ ꝙ oē corꝑꝰ ex̄ qͦd aliq̄d ē: ē i loco. ſed illͦd ē flʒ ſʒ opionē auēpace d. ꝙ corꝑꝰ ex̄ qͦd nihil ē ē ꝑ ſe i loco. ſ. i ſupficie cor ꝑis ꝯtēti circa qͦd mouetꝛ. ſʒ h̄ ē ꝯ opionē Ariſt. q dicꝛ ꝙ corꝑa nālia ſūt i loco triplr̄. vnoꝰ eēntialr̄ ⁊ illoꝰ corꝑꝰ motū motu recto ē i loco. Alioꝰ ē corpus nāle i loco ꝑ accn̄s ⁊ illo mō corꝑa rotūda ſūt i lo co. uł ſaltē illo mō ſupmꝰ orbis ē i loco. Tertio mō aliq̄d ē i loco ſʒ ſuas ꝑtes. ⁊ illo mō totꝰ mūdus ē in loco. ¶ Tertiā v̾o rōnē ꝯ auēpace ponit ꝯtor. d. Nos aūt reuertamur: q̄ rō ē talis. locꝰ ē eq̄lis loca to. ita ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les oībꝰ ſupficiebꝰ locati. ſʒ ſupficies ꝯuexa ſpe iferioris nō ē eq̄lis ſupficiebꝰ orbis ſupioris. ſed ſolū ſupficiei ꝯcaue. igiꝛ ſupficies ꝯuexa orbis nō ē locꝰ ſpe ſupioris. vn̄ illͦd dcm̄ ꝯtꝰ. vʒ. ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les oībꝰ ſupficiebꝰ locati itelligo ſic. ſ. ꝙ oēs ſupficies loci. i. totꝰ locꝰ ē eq̄lis uł maior oībꝰ ſupficiebꝰ loca ti. nā totꝰ locꝰ. i. tota ſupficies ultima corꝑis locan tis q̄ imediate circūdat locatū ē eq̄lis maxie ſupfi ciei locati: qꝛ maxia ſupficies locati ē ſupficies ſu p̄ma eiꝰ icludēs totū locatū. q̈re locꝰ ē eq̄lis extre me ſupficiei locati. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eſt maior q̈libet alia ſu pficie locati. ⁊ ita totꝰ locꝰ ē equalis uel maior oībꝰ ſupficiebꝰ locati. vn̄ ꝯtor qn̄ dicꝛ ꝙ oēs ſupficies lo ci ſūt eq̄les ⁊ c̄. ꝑ equale itelligit tm̄ qͦd ē cōe ad eq̄ le ⁊ ad maiꝰ. qꝛ illͦd qͦd ē eq̄le alicui ē tātū q̄ȝtū illͦ ⁊ illͦd qͦd eſt maiꝰ aliq̄ eſt tātū q̈ȝtū ē illͦd. ¶ Nota ſm ꝯtem h̄ ꝙ eq̄litas dꝛ duplr̄. vʒ. ſm ꝯtinētiaȝ ⁊ ſm ꝯmēſurationē. eq̄litas ſm ꝯtinētiā eſt qn̄ ali q̄d ꝯtinet alīͦd neqȝ maiꝰ neqȝ minꝰ natū eſt ꝯti nere p̄ciſe: ut uas viniꝰ q̈rte dꝛ eq̄le eē vni q̈rte vini quā pōt recipe ⁊ neqȝ plus neqȝ minꝰ p̄ciſe. ⁊ hec eq̄litas nō reqꝛit eq̄litatē i oībꝰ dimēſioībꝰ ſed req ꝛit eq̄litatē ſolū ſm duas ſupficies. i. ſm ꝯcauā ul timā ſupficiē corꝑis ꝯtinētis ⁊ ſm ſupficiē extre mā ⁊ ꝯuexā corꝑis ꝯtēti. qm̄ ſi aliqͦd uas ſit ui no plenū vino vndiqȝ circūdās vinū opʒ ꝙ ſupfici es ꝯcaua uaſis ſit eq̄lis ſupficiei ꝯuexe uł extreme vini. ſʒ eq̄litas ſm ꝯmēſurationē ē qn̄ duo eq̄lia hñt mēſurā cōem q̄ mēſuranꝛ. ⁊ ſm h̄ dꝛ corꝑꝰ eē eq̄le corꝑi ⁊ ſupficies ſupficiei. Vn̄ breuiter illa eq̄ litas. ſ. ꝯmēſurationis ē eq̄litas ſm oīum dimēſio nē ipſorū eq̄liū: ut ſi duo corꝑa ſm ꝯmēſurationē ſūt eq̄lia opʒ ꝙ ſint eq̄lia ſm lōgitudinē. latitudi nē. ⁊ ꝓfūditatē. ⁊ hec ē eq̄litas ꝓp̄rie. ⁊ eq̄litas ſic accepta pōt ſic deſcribi. Eq̄litas ſʒ ꝯmēſurationē ē q̄ ſuppoſita ſibi inicē i nulla dimēſiōe ſe excedūt ita ꝙ neutrū excedit alīͦd in aliq̄ dimēſiōe. vn̄ hec eq̄litas ut dicit ꝯtor. nō ē v̾a de loco niſi locꝰ eēt ina ne. i. uacuū. eq̄litas igiꝛ q̄ ē ꝓp̄ria loco ē eq̄litas ſʒ ꝯtinētiā. ⁊ ex h̄ ꝯcludit ꝯtor. d. ꝙ ex h̄ appet ma nifeſte ꝙ ſpa ſm ꝙ ſpa nō ē i loco ſimplr̄ niſi h̄ ac cidit ei ſicut accidit ſpis celeſtibꝰ q̄s continet alia ſpa extriſeca. hec ꝯtor. ⁊ ſic appet ꝙ de rōe ſpe nō ē ꝙ ſit i loco ꝑ ſe. ſʒ hoc accidit ei. qꝛ accidit ſibi ꝙ ꝯtineaꝛ ab alia ſpa. Quartā rōnē ꝯ auēpace po nit ꝯtor ibi. ex hoc igiꝛ appet h̄ ꝙ qn̄cūqȝ p̄m motū ⁊ c̄. q̄ rō eſt talis. locꝰ ꝯparatū ad locatū ſicut uas ꝯparaꝛ ad illͦd qͦd eſt in uaſe. ⁊ h̄ eſt p̄ notū de lo co ꝙ collatio rei ad ipm̄ eſt ſicut collatio ꝯtēti ad ꝯtētū. ſicut nos dicimꝰ ꝙ aqua eſt in cipho ⁊ non ſit collatio totiꝰ ad ꝑtē. ſed ſupficies ꝯuexa circa quā corꝑꝰ ſpicū mouetꝛ nō ꝯparaꝛ ad corꝑꝰ ſpicū motū ſicut uas ad illͦd qͦd ꝯtinetꝛ in uaſe ſʒ magis ſicut ꝑs ꝯparaꝛ ad totū qm̄ ſupficies ꝯuexa cir ca quā corꝑꝰ ſpicū mouetꝛ nō ꝯparaꝛ ad corꝑꝰ ſpi cū motū ſic uas ad illͦd qͦd ꝯtinetꝛ i uaſe. ſed ma gis ſicut ꝑs ꝯparaꝛ ad totū. qm̄ ſupficies ꝯuexa circa quā corꝑꝰ ſpicū mouetꝛ ꝯtinetꝛ a corꝑe ſpico ſicut ꝑs ꝯtinetꝛ a ſuo toto. ⁊ nō dꝛ ꝯtinēs niſi eq uoce. igiꝛ ſupmꝰ orbis nō ē i ſupficie ꝯuexa circa quā mouetꝛ tanq̄ȝ in loco ꝑ ſe. vn̄. d. ꝯtor ꝙ h̄ demō ſtrat v̾itatē opi. Ariſt. ⁊ falſitatē eiꝰ qͦd itēdit auem pace. ⁊ ipoſſibile eſt exponere v̾ba pħi ita ꝙ diffi nitio quā idurit pħs de loco: ſit cōis corꝑi ſimpli ci ⁊ rotūdo. ¶ His igiꝛ opionibꝰ ſic poſitꝫ ⁊ ꝓbatis ꝯtor ponit opionē ꝓp̄riā. d. Nos aūt dicimꝰ. ⁊ po ſtea ponit opi. Alc. ⁊ iprobat eā. Dicꝛ igiꝛ ꝯtor rn̄dē do huic queſtiōi. Nos aūt dicimꝰ qm̄ cū ſit fixum ſm totū: neceſſe eſt ut hoc mō ſit q̄ſcēs ⁊ q̄s eſt ei ꝓp̄ q̄etē cētri: qͦd eſt terra. ⁊ terra ē i loco eēntialr̄. io dꝛ celū eē i eodē loco. ⁊ nō trāſmutaꝛ ab eo per

nec eſt mã nec forma nec aliqđ ſpatiũ mediũ inter extrema cõtinentis qđ ſemp alterũ eſt ⁊ diſtinctũ p̄ter illud qđ eſt rei diſtãtis.i.a diſtãtia hoc eſt a q̃titate cõtenti qđ ↄtẽtũ hẽt ptes diſtãtes.ḡ relinqtur ꝙ locꝰ eſt ultimũ corpis cõtinẽtis ſiue terminus corpis ↄtinẽtis qđ idẽeſt. Unñ breuit̃ ex quo locꝰ uel eſt mã uel forma uel ſpatiũ īter latera corporis ↄtinẽtis diſtictũ a q̃titate ↄtẽti. ſʒ nec ẽ mã nec forma nec ſpatiũ tale.ſeqtur ꝙ locꝰ eſt terminꝰ uel ultimũ corpis ↄtinẽtis. Et ne aliqs itelligat p ↄtẽtũ ul'locatũ aliqđ ſpatiũ mediũ ſubiũgit dicẽs ꝙ corpus cõtentũ dicit̃ illud qđ eſt natũ moueri ſm loci mutationem.

Ⲥ Uidetur autẽ magnum aliquid ⁊ difficile accipere quid locus:⁊ propter h̃ ꝙ apparet materia ⁊ forma.

Ⲥ Hec eſt 2ᵃ ps p̄ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄alis huiꝰ capl'i ĩ q̃ narrant̃ cãe pp q̃s difficile eſt cognoſcẽ qd eſt locꝰ ⁊ narrat tres cãs pp q̃s difficile eſt cognoſcẽ ⁊ accipe qd eſt locꝰ. ⁊ dicit p̄ ꝙ vĩ aliqđ magnũ ⁊ difficile accipe qd eſt locꝰ pp hoc ꝙ locꝰ appet eſſe mã uel forma. ⁊ hec eſt p̄ma cã difficultatis. Unñ pp ſimilitudinẽ int' locũ mãm ⁊ formã eſt difficile cognoſcere qd eſt locꝰ q: ↄſideratio de mã ⁊ forma ẽ difficilis. ⁊ iõ q: locꝰ videt̃ eẽ mã uel forma ut prius viſum eſt difficile eſt cognoſcere quid ſit locꝰ.

Ⲥ Et pp hoc quidẽ ꝙ in quieſcẽti:⁊ ↄtinẽti fit trãſmutatio eiꝰ quod fert̃. cõtingere enim videt̃ ſpatium mediũ:aut aliud aliquid a motis magnitudinibus.

Ⲥ Scđa cã pp quã eſt difficile cognoſcere qd eſt locus.eſt illa.q: corpa videtur trãſferri in ↄtinẽte ⁊ q̃ſcente ut aq̃ in cipho q̃ſcẽte qm̃ cipho q̃ſcente trãſmutat̃ aqua que eſt in cipho ⁊ igredit̃ aliđ corpus. ⁊ q: ciphꝰ q̃ſcit trãſmutato corpe extimatur qđ eſt mediũ inter latera ciphi qđ q̃ſcit corpore trãſmutato ⁊ ita extimat̃.ꝙ eſt aliqđ ſpatiũ medium int' latera ciphi qđ manet ⁊ q̃ſcit diuerſis corporibꝰ ſibi inuicẽ ſuccedẽtibꝰ in cipho. ſʒ loco q̃ſcẽti poſſũt diuerſa corpa ſibi iuicẽ ſuccedere in illo. iõ videt̃ ꝙ locꝰ ſit qđdã ſpatiũ mediũ int' lat'a corporis cõtinẽtis qđ eſt ualde difficile ponẽ.ſ. ꝙ locus ſit tale ſpatiũ ut patet p ſup̃ decl'ata. ⁊ hec ẽ 2ᵃ cã difficultatis cognoſcendi locũ q: locꝰ videt̃ eſſe ſpatiũ qđ eſt ualde difficile ponere.

Ⲥ Proficit autem aliquid ⁊ aer:⁊ apparens incorporeus eſſe. Uidetur enim nõ ſolum terminus uaſis eſſe locus:ſʒ qđdã eſt medium tanq̃ uacuum.

Ⲥ Cã 3ᵃ difficultatis cognoſcẽdi qd ſit locꝰ eſt:q2 aer pp ꝙ eſt iuiſibilis extimat̃ ꝙ aer qui eſt int' latera uaſis ſit ſpatiũ uacuũ. ⁊ hec eſt extimatio vulgi.qm̃ dicimꝰ oẽs ciphũ eẽ uacuũ ſi nec ſit i illo vinũ nec aq̃ nec aliqđ aliđ corpꝰ a nobis ſenſibile:⁊ pp hoc appet ꝙ locꝰ ſit uacuũ.ſed ponere locũ eẽ uacuũ eſt ualde difficile ut patebit in ſequẽtibꝰ.i.i capl'o de uacuo. iõ difficile eſt cognoſcẽ qd ẽ locꝰ. Prima igit̃ cã difficultatis cognoſcẽdi locũ.eſt q: locꝰ videt̃ eẽ mã uel forma. Scđa cã difficultatis eſt ꝙ locꝰ videt̃ eẽ ſpatiũ q̃ſcẽs int' latera corpis cõtinẽtis. Tertia cã eſt ꝙ locꝰ videt̃ eẽ uacuũ ⁊ cã quare hoc appet eſt q: ubi eſt aer vĩ eſſe uacuum.

Ⲥ Eſt aũt ſicut uas locus tranſmutabilis:ſic locus uas imobile. vnde cũ qdẽ in eo quod mouet̃ moueat̃:⁊ mutet̃ quod intꝰ ut in flumie nauis:tanq̃ uaſe vtit̃ magis q̃ loco cõtinẽti:vult aũt imobilis locꝰ eẽ.

Ⲥ Hec eſt 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis p̄ncipalis huiꝰ capl'i ĩ q̃ iueſtigat̃ dr̃ia ponẽda in diffõne loci que eſt imobilitas eẽntial'r. Unñ ꝓbat̃ hec ↄ̂ ꝙ locꝰ eſt imolis. ⁊ hec eſt 12ᵃ ↄ̂ huiꝰ libri. ⁊ itelligo ↄ̂nẽ ſic.ꝙ locꝰ eſt imobilis p̄.ſic ꝙ negatio iportata p l'y in:cũ dico imobilis cadat ſup totũ hoc qđ eſt imolc p̄m ita ꝙ illa equalet huic negatiue locꝰ nõ eſt mobilis p̄mo ⁊ eẽntial'r ↄ̂ne ſic itellecta p̄ ꝓbat̃. Scđo ibi Unñ oẽs. īfert̃ qđdã correlariũ. Ⲥ Primo igit̃ ꝓbat ↄ̂ ſic. Illđ cõpetit loco tanq̃ dr̃ia eiꝰ p qđ locꝰ differt ab alijs cũ q̃bꝰ vĩ maxime ↄuenire. ſed p eẽ imobile p̄ locꝰ dr̃t a uaſe:cũ quo tñ videt̃ maxie ↄuenire: ſʒ p ſe eẽ imolc p̄ locꝰ dr̃t a uaſe:cuʒ q̃ tñ vĩ ↄuenire ut dictũ eſt ſupra.qm̃ locꝰ in ↄtinẽdo maxie aſſimilat̃ uaſi ut p̄us viſũ eſt.ḡ imobilitas p̄ cõpetit loco tanq̃ dr̃ia eiꝰ ⁊ per ↄñs locꝰ eſt imobilis p̄. maior patet de ſe.q: illđ p qđ vna ſpẽs differt ab alia ſpe eiuſdẽ gñis ꝓximi cũ q̃ tñ maxime cõuenit ẽ dr̃ia eius. minor decl'at̃ q: locꝰ maxie ↄuenit cũ uaſe ut ſupra dictũ eſt.ſed locꝰ differt a uaſe p h̃ ꝙ uas ẽ molc eẽntial'r ⁊ locꝰ nõ eſt mobilis eẽntial'r. Unñ ſicut uas eſt locꝰ trãſmutabilis ita locꝰ eſt uas imolc.cũ igit̃ locꝰ differt a uaſe p h̃ ꝙ locꝰ eſt imolis eẽntialiter ⁊ p̄ ſeqtur ꝙ eẽ imolc p̄ eſt dr̃ia loci. ⁊ ſic ſequit̃ ↄ̂.ſ.ꝙ locꝰ eſt imolis ⁊ ꝙ locꝰ differt a uaſe p h̃ q: locus eſt imolis p̄.appet p exẽplũ q: cũ aliqd mouet̃ in cõtinẽti moto:ut cũ nauis mouet̃ in flumine magis utit̃ ↄtinẽti moto tanq̃ uaſe q̃ tanq̃ loco. ⁊ h̃ iõ q: illud ↄtinẽs eẽntialiter mouet̃.ex q̃ appet ꝙ cõpetit loco nõ moueri eẽntialiter.ſed uaſi cõpetit eẽntial'r moueri. ⁊ ita appet ꝙ locꝰ differt a uaſe p hoc q: locus eſt mobilis p̄mo.q: aliter nauis mota in flumine per ſe mota nõ magis uteretur flumine tanq̃ uaſe q̃ tanq̃ loco.

Ⲥ Unde omnis fluuius magis locꝰ eſt:q2 immobilis omnis.

Ⲥ Ex hac diuiſiõe ꝓbata ↄcludit pħs q̃ſi correlarie ꝙ qñ aliqd manet imotũ in flumie ut nauis q̃ſcẽs in flumine uel aliqđ aliud corpꝰ:eſt magis dicẽdũ ꝙ totꝰ fluuiꝰ eſt locꝰ illiꝰ q̃ ps fluuij ſit locꝰ illiꝰ. ⁊ rõ huiꝰ eſt.q: ex q̃ eſt locꝰ imolis p̄mũ:illđ qđ eſt imobile p̄mũ magis debet dici locꝰ.nũc aũt totꝰ fluuiꝰ eſt imobilis eẽntial'r q: nõ mouet̃ niſi ſm ptes ſed ptes fluuij mouẽtur p ſe iõ totꝰ fluuiꝰ ſeu terminus totꝰ fluuij magis debet dici locꝰ q̃ ps fluuij uel terminꝰ ptis. Ⲥ Et h̃ cõcludit pħs dicens. vñ ois terminꝰ magis locꝰ eſt q: imobilis ois. hoc eſt terminꝰ ois.i.totꝰ fluuij magis eſt locꝰ q̃ terminꝰ ptis fluuij q: imobilis ois.h̃ eſt q: res totꝰ fluuij eſt magis imolis q̃ res ptis fluuij. ⁊ iõ q̃tũ ad imobilitatẽ magis debet dici totꝰ fluuiꝰ locꝰ q̃ ps. q̃tũ tñ ad cõtinẽ ps fluuij magis debet dici locꝰ q̃ totꝰ fluuiꝰ.q: totꝰ fluuiꝰ nõ ↄtinet niſi rõne ptis. Ⲥ Notãdũ ꝙ ↄ̂ 2ᵃ ꝓbat ꝙ locꝰ eſt imolis eẽntial'r dicẽs. Et ſignificat ꝙ locꝰ eſt imolis eẽntial'r h̃:ꝙ locꝰ eſt illđ ad qđ mouet̃ res ⁊ q̃ſcit in eo. ⁊ ſi aliqd moueret̃ ad rẽ motã tũc motꝰ eiꝰ eẽt ocioſus ⁊ h̃ apparebit in alijs locis. Ⲥ Intelligẽdũ eſt ꝙ ſi ali

q̄d moueref ad rē motā eadē ſpē motꝰ ⁊ eadē uelocitate: motus ꝙ eēt ocioſus nunq̄ȝ poſſet attigere rē motā. tamē nō opȝ eiꝰ ſi aliq̄d moueaf ad rē motā alia ſpē motꝰ uel alia uelocitate ꝙ ꝑꝑ hoc eius motꝰ ſit ocioſus. vbi gratia. motꝰ ignis ad cōcauuȝ orbis lune nō eſt ocioſuſ ⁊ tn̄ eſt ad rē motā. ſed q̄ꝛ eſt ad rē motā alia ſpē motꝰ nō opȝ ꝙ ſit ocioſus.

ℭ Quare terminus continentis immobile primum hic eſt locus.

ℭ Hec ē 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̄n̄lis huiꝰ capl'i i q̄ ꝯcludif diffō loci de loco. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes: qm̄ i p̄ᵃ ꝯcludit pħs diffōnē. In 2ᵃ ibi [Et ꝑꝑ hoc mediū.] reuertif ad decl'andū ꝙ locꝰ nō eſt molis eſſentialr. ℭ In p̄ᵃ igif ꝑte huiꝰ ꝑticule pħs cōcludit diffōnē loci. d. q̄re terminꝰ cōtinētis imole p̄m. i. locꝰ ē terminꝰ corꝑis ꝯtinētis imole p̄m. ⁊ hec ē 13ᵃ ꝯ̄ huiꝰ libri q̄ ex p̄cedētibꝰ ꝓbaf ſic. locꝰ ē terminꝰ corꝑis cōtinētis ut patet ex 11ᵃ ꝯ̄ne. ⁊ locꝰ ē imolis p̄ ita ꝙ nō eſt molis eēntialr ut patet ex ꝯ̄ne imediate p̄ceden ti. ex qbꝰ ſeqtur ꝙ locꝰ ē terminꝰ corꝑis ꝯtinētis imole p̄m. ℭ Notādū ſ3 ꝯ̄tem h ꝙ pħs ꝑ ultimū intelligit ſupficiē cōtinētē corpꝰ locatū. ⁊ ꝑ p̄m itelligit ſuppoſitū corꝑis. h eſt equalr poſitū ſup̄ corpꝰ ſic ꝙ nec ē excedēs corpꝰ ſup qḋ ponif nec exceſſū ab eo. Un̄ qḋ ē ſuppoſitū alicui eſt eq̄le illi. ℭ Et addit ꝯ̄tem. d. p̄m igif eſt dr̄ia ꝑ quā differt ꝯtinens eq̄le ab ineq̄li. ⁊ ꝑ h ꝙ dixit imolis eēntialr dr̄ finis ex̄neꝰ a fine nāli. h ē finis ꝯtinētis q ē extriſecꝰ a locato. ⁊ a fine itrinſeco locato. ſ. a ſupficie locati q̄ ſil' eſt cū locato: qm̄ ſupficies locati eēntialr. h ē ſemꝑ. mouef cū mouef locatū: ſ3 ſupficieſ ex̄nea q̄ eſt ſubiectiue in ipſo cōtinēte nō ſemꝑ mouef ad motū locati. ſed q̄nq̄ȝ mouef. raro tamē iō ⁊ ꝑ accidēs mouef ad motū locati. Intellectꝰ igif diffōniſ eſt iſte. locꝰ ē ultima ſupficies corꝑis cōtinenſ ſupꝑoſita. i. eq̄lis corꝑi locato imolis eēntialr. Un̄ itelligēdū ꝙ ſm iſtā expōnē illa duo. ſ. imobile ⁊ p̄m ſunt due dr̄ie poſite i diffōne loci ſic ꝙ imole dēbet itelligi illḋ qḋ nō ē mole eēntialr. ⁊ ꝑ p̄m debet intelligi ſuppoſitū ſiue adeq̄tū uel eq̄le. ſm tn̄ aliam expōnē illud totū imole p̄m eſt vna dr̄ia ita ꝙ negatio iportata per ly in: cadit ſup̄ totū hoc qḋ dico imobile p̄m ita ꝙ imobile p̄m intelligatur illud qḋ dico ꝑ h nō eſt mole p̄m ſic ꝙ nō ē mole eēntialr.

ℭ Et ꝑꝑ h mediū celi: ⁊ ultimū ad nos circularis loci mutatiōis videf eē: h q̄dē ſurſum: illud vō deorſū maxie oībꝰ ꝓꝛie: q̄ꝛ q̄dē hoc ſemꝑ manet. Circa locū eniȝ ultimū ſimiliter ſe habens manet.

ℭ Hec ē 2ᵃ ꝑs 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̄n̄lis huiꝰ capl'i. i qua pħs reuertif ad decl'andū ꝙ locꝰ nō eſt molis eēntialr. ⁊ ꝙ dcā diffō cōpetit ſpēbus loci. ⁊ cōtinet tres ꝑticulas: qm̄ in p̄ᵃ ponif rō famoſa ad declarādū ꝙ locꝰ ē imolis. In 2ᵃ ibi [Quare qḋ leue.] Decl'at ꝙ dicta diffō loci cōpetit duabꝰ ſpēbꝰ loci ut loco ſupiori ⁊ loco iferiori. In 3ᵃ ibi [Et ꝑꝑ h.] Oñdit ꝙ locꝰ ē cōtinēs ſicut uas ⁊ nō ſicut uacuū. In p̄ᵃ igif ꝑticula huiꝰ ꝑtis ponif rō famoſa ꝓbās ꝙ locꝰ eſt imolis q̄ ē ꝯ̄ 12ᵃ ſupiꝰ poſita. Rō igif eſt talis. Illa q̄ maxime ⁊ ꝓꝛie ponunf eē loca ſūt imolia. ſ. mediū celi. i. locꝰ terre ⁊ ultm̄ q̄d ad nos loci mutatiōis circularis. ſ. cōcauū orbis lune quoꝝ vnū eſt maxie iferiꝰ. ſ. mediū celi uł' mediū mūdi. ⁊ aliḋ ē maxie ſupiꝰ. ſ. cōcauū orbis lune. iſta eniȝ duo ſūt imolia qm̄ mediū mūdi ſeu celi ē oīno imobile ultm̄ corꝑis moti circulariter. ſ. cōcauū orbis lune ē ſic imole ꝙ nō mouef ad ſupiꝰ nec ad iferius q̄uis moueaf circulariter. Hec igif vr̄ eē rō ꝙ illa maxie ꝓꝛia ponunf eē loca q̄ ſūt imolia. g̃ vr̄ ꝙ locus debet eē imolis. nā ꝑꝑ h ꝙ iſta ſūt imolia. ſ. mediū mūdi ⁊ cōcauū orbis lune ponūtur eē loca ꝓꝛijſſime. qḋ nō eēt niſi locꝰ eēt imolis. ℭ Notandū ſm Lyncolnieſē h ꝙ locꝰ nō ē oīno imolis. ſ. ut nō poſſit deſinere actu eē q̄ꝛ ꝓꝛie locꝰ nō eſt niſi ſupficies cōcaua celi. ⁊ ſi plures celi ſūt nō ꝯtinui ſed cōtigui tot ſūt loci oīno imoles q̄t celi ⁊ nō plures. ultie nāq̄ȝ ſupficies el'torū eo ꝙ elta imutanf itra ⁊ ex̄ ſuas ſpās. ⁊ nō ſꝑ ſūt vniformis figurationis ⁊ magnitudīs. ⁊ iō nō penitꝰ ſemꝑ manet vnꝰ ⁊ idē locꝰ terre ⁊ aque. nō tn̄ cōſueuimꝰ dicē ea eē i alio loco nūc q̄ȝ p̄us ꝑꝑ h ꝙ ꝑua ē ⁊ iſenſibilis hec dr̄ia. locꝰ igif oīno imolis nō eſt niſi ultimū celi circūdās. nec repitūtur dr̄ie locales imobiles niſi ultimū ⁊ circūdāſ cētrū eiꝰ. vn̄ cū oīa nāliter mota moueātur ad dr̄ias loci imobiles neće ē nāliter mota moueri uł' ad ultm̄ celi qḋ ē ultm̄ q̄d ad nos. hoc ē ſurſū. uel ad cētrū celi ⁊ h deorſū ē ꝑ Lyn. igif ⁊c̄.

ℭ Quare qm̄ qḋ leue quidē ſurſum ferf. natura. qḋ vō graue deorſum. qḋ q̄dem enim ad mediū continens terminum deorſuȝ eſt ⁊ ipm mediū: quod vō ad ultimū ſurſum eſt ⁊ ipſum ultimum.

ℭ Hec ē 2ᵃ ꝑticula huiꝰ ꝑtis i q̄ decl'af ꝙ dcā diffinitio loci cōpetit duabꝰ ſpēbꝰ loci. i. loco ſupiori ⁊ loco iferiori. vn̄ ꝓbaf ꝙ locꝰ ſurſū ⁊ locꝰ deorſū ſunt termi corꝑorū cōtinētiū. ⁊ hec ē 14ᵃ ꝯ̄ huiꝰ libri: ⁊ hac ꝯ̄ne ꝓbata cū ſit manifeſtū ꝙ illa loca ſūt imolia ſeqtur ꝙ tā locꝰ ſurſū q̄ȝ locꝰ deorſū ē ultm̄ corꝑis cōtinētis imobile eēntialr. ꝓbaf igif illa ꝯ̄ vȝ. ꝙ locꝰ ſurſū ⁊ locꝰ deorſū ſūt termi corꝑorū ꝯtinētiū. ⁊ h ſic. Oē illḋ ad qḋ trāſferf leue nāliter ē locꝰ ſurſū. ⁊ oē illḋ ad qḋ trāſferf graue nāliter eſt locus deorſū. ſed leue trāſferf nāliter ad terminū corꝑis ſupiꝰ cōtinētis. ſ. ad cōcauū orbis lune. ⁊ graue nāliter trāſferf ad terminū corꝑis cōtinenſ deorſū. g̃ locꝰ ſurſū ⁊ locꝰ deorſū ſūt termi corꝑorū cōtinētiū. ſed manifeſtū ē ꝙ iſti termi. ſ. corꝑis ſurſū cōtinētis ⁊ corꝑis deorſū cōtinenſ ſūt imobileſ eēntialr. g̃ tā locꝰ ſurſū q̄ȝ locꝰ deorſū ſūt termi corꝑis p̄ cōtinētis imobile eēntialr. cōſtruif tn̄ ſic. Quare h locꝰ ē q̄ꝛ locꝰ ē ultm̄ corꝑis cōtinētis ⁊c̄. qḋ leue ē. i. corpꝰ leue ferf ſurſū nā. i. ferf ſurſū ad locū nāliter. qḋ vō graue. i. corpꝰ graue deorſū. i. ferf deorſū ad locū nāliter. ⁊ ꝑ h pt̄ itelligi maior ſ. ꝙ illḋ ad qḋ nāliter ferf corpꝰ leue ē locꝰ ſurſū. ⁊ illḋ ad qḋ nāliter ferf corpꝰ graue ē locꝰ deorſum. deide ponit minorē cū dicit. qḋ q̄dē eni ad mediū h ē illḋ qḋ ē cōtinēs ad mediū. i. illḋ qḋ ē ꝯtinens terrā qḋ ē ad mediū mūdi. ⁊ illḋ qḋ cōtinet ipſuȝ mediū mūdi ad qḋ mouētur grauia eſt terminus deorſū. i. terminꝰ ſiue ultimū aque v̄ſus deorſū. ⁊ illḋ qḋ ē ꝯtinēs ad ultimū ſurſū. h ē illḋ qḋ ꝯtinet ultimatū ſurſū ⁊ ꝯtinet ipm corpꝰ ultimū. qḋ. ſ. ultimū ſurſū iter illa g̃uia ⁊ leuia ad qḋ cōtinēs mouētur leuia illḋ ſupple eſt terminꝰ corꝑis cōtinētis. i. ꝯcauū orbis lune. ⁊ ſic apꝑet ꝙ illḋ ad qḋ nāliter

ferũtur grauia ⁊ leuia ſunt termini corporũ ꝯtinẽ
tiũ. ⁊ hec fuit mior. ❡ Intelligẽdũ ẽ h ꝙ ꝗ̃uis or-
bis lune cõtineat ignẽ nõ tñ cõtinet ultimo. ſʒ me-
diãte ſuꝑficie ꝯcaua q̄ ſupponit igni. ⁊ iõ dic pħs
ꝙ illõ qꝺ ẽ ad ultimũ ſupple ꝯtinẽs ſurſũ ⁊ ꝯtinẽs
corp⁹ ultimo ſurſũ ẽ ſupple termin⁹ corpis ꝯtinen
tis. ❡ Notãdũ ſm ꝯᵗᵉᵐ h ꝙ pħs cũ dicit ꝙ illud
qꝺ ꝯtinet ad mediũ. ſ. v̾ſus mediũ ipʒ mediũ. ſ. ter
rã ẽ termin⁹. i. finis aque. ſ. cõcauũ aque. qꝺ pħus
dicit mediũ: qm̃ graue q̃rit hũc finẽ ſʒ ꝙ ẽ mediũ
toti⁹. nõ ſm ꝙ ẽ finis aque. ⁊ ſi nõ eẽt ita tũc terra
moueret ad aquã ubicũqʒ fuerit ubi eẽt finis ei⁹ ſi
cut ferrũ mouet ad magnetẽ. ⁊ h nõ ſemit de aq̈.
vñ ſi terra moueret ad cõcauũ orbis aque ſm ꝙ ẽ
aq̈ ſequeret ꝙ ſi aq̈ eẽt in ſpera ignis ꝙ terra mo-
ueret ad ꝯcauũ aque ſm ꝙ eſt ultimũ ꝯtinẽs v̾ſus
medium mũdi ſm qꝺ eſt medium mundi.

❡ Et propter hoc planũ videtur eſſe qꝺ-
dam ⁊ ſicut uas locus ⁊ continens.

❡ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula hui⁹ ꝑtis in q̈ ex p̄dictis oñdit
ꝙ loc⁹ ẽ cõtinẽs ſic uas ⁊ nõ ſicut uacuũ. ⁊ hec eſt
15ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbat dupl'r. p̄ p p̄cedẽtia ⁊ h ſic.
Corpa trãſferũtur nãliter ad ultima corporũ cõti
nẽtiũ ipſa ⁊ q̈eſcũt in eis nãliter ſm cõueniẽtiã ⁊ ſi
militudinẽ. ſʒ corpa nõ mouent nãliter niſi ad ſua
loca cũ qb⁹ hñt ꝯueniẽtiã ⁊ ſil'itudinẽ. g̃ loca ſunt
ultima corporũ ꝯtinẽtiũ. ſed ultimũ corpis ꝯtinen
tis ẽ cõtinẽs ſic uas nõ ſicut uacuũ qm̃ uacuũ non
ꝯtinet ſicut ultimũ ſʒ ſic mediũ iter ultima. de hac
rõne ponit ꝯ in textu. vñ corpa nãlia mouẽtur ad
ultima corporũ cõtinẽtiũ q̄ ꝯtinẽt ſicut uas: ideo
pħs ꝯcludit dicens ꝙ ꝑꝑ h videt ꝙ loc⁹ ſit qꝺdã
planũ. i. q̄dã ſuperficies. ⁊ etiã locus videt eẽ ꝯti-
nens ſicut uas ⁊ non ſicut uacuum.

❡ Amplius ſimul cũ re quodammõ loc⁹
eſt. ſimul enim finis eſt ⁊ locus.

❡ Scðo ꝓbat eadẽ ꝯ ſic. loc⁹ quodãmõ eſt ſil' cũ re
locata q: finis corpis locati ⁊ loc⁹ ſũt ſil' adeq̈te. ſʒ
finis corpis locati ⁊ uacuũ nõ ſũt ſil' adeq̈te. g̃ lo-
cus nõ eſt ꝯtinẽs ſic uacuũ ſʒ magiſ ſicut uaſ. Ali
tñ exponit ꝯᵗᵒʳ. ſ. ꝙ pħs itẽdit. ſ. ꝙ loc⁹ ⁊ locatũ ſʒ
rel'a ſic ꝙ loc⁹ ⁊ locatũ ſũt ſil' ſicut rel'a ſʒ ſil': ita ꝙ
oblato loco auferẽ locatũ ⁊ ecõuerſo. ſed h nõ iue-
nit niſi i loco q eſt finis. ⁊ finis nõ iuenit niſi qñ i-
uenit illõ cui⁹ ẽ finis. ⁊ deſic̄ ꝑ ſuũ defectũ. ⁊ ſi lo-
c⁹ eẽt iane nõ eẽt neceſſariũ in ſuo loco eẽ locatũ ⁊
tũc iueniret loc⁹ ſine locato. Et forte iducit hãc rõ
nẽ q: decl'at ꝙ loc⁹ dʒ eẽ ꝑmanẽs cũ ꝑmanẽtia cor
poris i eo. hec ꝯᵗᵒʳ. vñ ꝯᵗᵒʳ itẽdit ſic arguere. loc⁹ ⁊
locatũ ſũt ſil' ita ꝙ poſito vno põit ⁊ reliquũ ⁊ ecõ
uerſo. nã ſeq̈t loc⁹ ẽ. g̃ locatũ ẽ ⁊ ecõuerſo. ſʒ locatũ
⁊ uacuũ nõ ſunt ſil' ſic ꝙ vno poſito neceſſario po
nat reliquũ. nõ enĩ ſequit locatũ ẽ igit uacuũ ẽ. nec
ſeq̈tur ecõuerſo uacuũ ẽ igit locatũ ẽ. ſʒ magis ſeq
tur oppoſitũ. q: ſi uacuũ ẽ nõ ẽ corp⁹ locatũ in eo.
Et ſi corp⁹ locatũ ẽ ibi nõ ẽ uacuũ. ⁊ cũ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ
loc⁹ ẽ ꝑmanẽs cũ ꝑmanẽtia corpis i eo: nõ itelligit
ꝙ ſemꝑ ꝑmanẽte eodẽ corpe manet idẽ loc⁹ ul' ecõ
uerſo. ſʒ ꝙ iſta ſil' ꝑmanẽt tanq̈ꝫ ꝯuertibilia. loc⁹
ẽ. igit corp⁹ ẽ i loco. qm̃ ſemꝑ ſeq̈tur ꝙ ſi loc⁹ eſt ꝙ
aliqꝺ corp⁹ ſit in loco ⁊ ecõuerſo. ut ſi aliqꝺ corp⁹ ẽ
in loco loc⁹ ẽ. ſʒ nõ opʒ ꝙ manẽte eodẽ corpe ma-
neat idẽ loc⁹ nec forte ecõuerſo. ❡ Sed circa iſtã
ꝑtẽ ⁊ ẽt ꝑꝑ p̄cedẽtia cõtingit dubitare. vñ moueo

aliq̈ dubia. ⁊ p̄ de q̈ditate loci q̈rẽdo utrũ loc⁹ ſit
ulti^m corpis ꝯtinẽtis: ⁊ vʒ ꝙ nõ q: ulti^m corpis cõ
tinẽtis ẽ ſuꝑficies. ſi g̃ loc⁹ eẽt ulti^m corpis ꝯtinẽtis
ſeq̈ret ꝙ loc⁹ eẽt ſuꝑficies qꝺ ẽ ꝯ pħm i libro p̄di-
camẽtorũ dicẽtẽ ꝙ loc⁹ ⁊ ſuꝑficies ſũt ſpẽs q̈ꝫtita
tis diſcrete. Itẽ corpa nãlia mouẽtur nãlit' ad ſua
loca ꝑꝑ cõueniẽtiã quã habẽt cũ ſuis locis. ſʒ cor-
pus nãle nõ hẽt aliq̈ꝫ cõueniẽtiã nãlẽ magis cum
vna ſuꝑficie q̈ꝫ cũ alia igit loc⁹ nõ ẽ ſuꝑficies ⁊ per
ꝯñs nõ ẽ ulti^m corpis cõtinẽtis. ❡ Itẽ loc⁹ ẽ ſil' cũ
ſuꝑficie locati. q: ſuꝑficies cõtinet totũ locatũ. ſed
ulti^m corpis cõtinẽtis nõ ẽ ſil' cũ ſuꝑficie ultima
locati cõtẽti a loco. q: ulti^m corpis ꝯtinẽtis ẽ ſuꝑfi
cies ⁊ ipoˡᵉ ẽ duas ſuꝑficies eẽ ſil'. q: ſuꝑficies ẽ q̈ꝫ
titas ⁊ ſola q̈ꝫtitas fac diſtare ſm ꝯᵗᵉᵐ. g̃ loc⁹ nõ eſt
ulti^m corpis ꝯtinẽtis. q: ſic due q̈ꝫtitates eẽnt ſimul
adeq̈te qꝺ vʒ ipoˡᵉ. In oppoſitũ ẽ pħs dicẽs ꝙ lo
c⁹ ẽ ulti^m corpis cõtinẽtis. ❡ Ad hãc igit q̈ſtionẽ
q̈dã de nouo icipiẽtes philoſophari dicũt ꝙ loc⁹
nõ ẽ ulti^m corpis cõtinẽtis. vñ de v̾tute ſmonis de
bet dici ꝙ loc⁹ ẽ corp⁹ ꝯtinẽs ⁊ circũdãs aliꝺ corp⁹
vndiqꝫ ita ꝙ q̈libet ps corpis ꝯtinẽtis q̄ ẽ ultima
v̾ſus locatũ tãgit aliq̈ꝫ ꝑtẽ locati ⁊ ecõuerſo q̈libet
ps locati q̄ ẽ ultima v̾ſus locũ tãgit aliq̈ꝫ ꝑtẽ loci.
vñ q̈libet ps corpis locãtis imediate tãgẽs loca-
tũ ſʒ oẽʒ ꝑtẽ ultimã locati dʒ loc⁹ illi⁹ locati. vnde
breuit' dʒ ꝙ loc⁹ nihil aliꝺ ẽ q̈ꝫ corp⁹ locãs circun-
dãs locatũ vndiqꝫ. ⁊ ꝙ ulti^m corpis locati non ſit
loc⁹ ꝓbat ꝑ h q: nõ ẽ dare aliqꝺ tale ulti^m qm̃ nõ ẽ
dare aliq̈ꝫ ſuꝑficiẽ hñtẽ lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ ca
rẽtẽ ꝓfũditate: ut imaginant ponẽtes pũcta line-
as ⁊ ſuꝑficies eẽ res diſtictas. Q, antẽ nõ ſit aliqꝺ
tale lõgũ ⁊ latũ carẽs ꝓfunditate ꝓbat q: ſi eẽt ali
qꝺ tale ⁊ cũ oẽ acciñs hẽt ſbʒ adeq̈tũ: illud latũ ca-
rẽs ꝓfũditate eẽt i aliq̈ ſbo adeq̈to. ⁊ ſic oporteret
ponẽ aliq̈ꝫ ſbam latã carẽtẽ ꝓfũditate. ſʒ h ẽ ipoˡᵉ.
q: ois ſba corpea hẽt lõgitudinẽ. ⁊ ois ſba corpea
hẽt ꝓfũditatẽ. igit nulla ſba corpea hẽt lõgitudinẽ
ſine ꝓfũditate. vñ hãc rõnẽ decl'auerũt iſti diffuſe
ſed tñ tota v̾t⁹ hui⁹ rõnis cõſiſtit i h. ꝙ acciñs ade-
q̈tũ alicubi ſbo i nulla dimẽſiõe excedit ipʒ nec ẽt
excedit ab ipſo. ⁊ oẽ acciñs extẽſũ i ſubo hẽt ſubm
adeq̈tũ ei. ſʒ nullũ ẽ ſbʒ latũ ſine ꝓfũditate. g̃ nul-
lũ ẽ acciñs latũ carẽs ꝓfũditate. ⁊ ſic cũ loc⁹ nõ poſ
ſit eẽ vnũ tale ulti^m corpis ꝯtinẽtis qꝺ q̈dẽ ultimũ
caret ꝓfũditate. iõ dicũt ꝙ loc⁹ eſt corp⁹ ꝯtinens
imediate tãgẽs ⁊ circũdãs vndiqꝫ ipm locatũ. Ali
as rõnes adducũt ad deſtruẽdũ lineas ſuꝑficies
⁊ hᵒⁱ. q̄ oẽs poſite ſũt ⁊ ſolute ſuꝑ p̄mũ hui⁹. ſed tñ
magis patebũt i ſexto hui⁹. iõ nũc trãſeo ⁊ arguo
ꝯ illã opiõnẽ ⁊ p̄ ſic. Si loc⁹ eẽt corp⁹ cõtinẽs ⁊ ul-
timo tãgẽs locatũ ſeq̈ret ꝙ corp⁹ locatũ poſſet mo
ueri localit' motu recto. ⁊ tñ ꝯtinue eẽt i eodẽ loco
ꝓprio ⁊ cõi. ſed h vʒ icõueniẽs q: idẽ corp⁹ qꝺ ẽ cõ
tinue i eodẽ loco q̈eſcit ſm locũ. q: ſe hẽt eodẽ mõ
ſic p̄us q̈ꝫtũ ad locũ. ⁊ ſic idẽ moueret ſil' ⁊ q̈eſce-
ret q̈ete oppoſita illi motui. qꝺ eſt ipoˡᵉ. ꝓbatio p̄ᵉ
ꝯñe facte. nã ſi loc⁹ ſit corp⁹ ꝯtinẽs. ſ. aer uel aqua
cũ manifeſtũ ſit ꝙ aliqꝺ corp⁹ põt moueri localit'
in aere uel in aq̈ motu recto. ⁊ tñ ille tot⁹ aer idem
nõ ſemꝑ tangit ⁊ circũdat illud corpus motũ. ⁊ ſic
iſtud corp⁹ motũ ꝯtinue mouet localiter motu re-
cto ⁊ tamẽ ſemꝑ manet in eodẽ loco. vñ rõ põt for
mari formaliter ſic. Sit. b. corp⁹ locatũ ⁊ ſit. a. loc⁹
ꝓpri⁹ ipi⁹. b. certũ ẽ tũc ꝙ. a. ẽ mai⁹ q̈ꝫ. b. ponam⁹

igit ꝙ.b.icipiat moueri v̄ſus vnā extremitatē ipſiꝰ a.manifeſtū eſt ꝙ.b.nō pōt ꝑuenire ad extremitatē ipſiꝰ.a.remotiſſimā ab eo niſi ꝑ motū. ḡ dū3.b. mouet v̄ſus extremū ipſiꝰ.a. remotiſſimū ab ipſo b.ſemꝑ cōtinue ꝯtinetur.b.ab ipſo.a.quouſq3 ꝑuenerit ad illō extremū: ⁊ ſic.b.mouebit ꝯtinue motu recto ⁊ ſemꝑ erit i eodē loco ꝓprio ⁊ ēt in eodē loco cōi. ¶ Huic poſſet iſtari q2 idē vi ſeq ponēdo ꝙ locꝰ ſit ſuꝑficies ultima corꝑis ꝯtinētis.q2 ſi dolui plenū aq moueat motu recto illa aq mouet ēt motu recto. ⁊ tamē ſemꝑ ē i eodē loco ꝓprio q2 in eodē ultimo corꝑis ꝯtinētis. ¶ Sed iſta iſtantia nō v3.q2 aq̈ mota ad motū dolij nō mouet ꝑ ſe ſ3 ꝑ accñs. ⁊ ſic nō ē icōueniēs ꝙ aliqd manēs in eodē loco ꝓprio moueat ꝑ accñs.ſed ꝙ aliqd per ſe moueat localr̄ motu recto ⁊ tamē ſemꝑ ſit i eodē loco ꝓprio ⁊ cōi ē ipoꝉe.q2 ſic ꝑ ſe moueret ⁊ per ſe qeſcēt qete oppoſita illi motui.ſed poſito caſu ꝓdicto.ſ.ꝙ.b.moueat ꝑ ſe v̄ſus extremū ipſiꝰ deſcēdēte ipſo.a.tūc ſemꝑ.b.erit i ipſo.a.q3 i loco ꝓprio q̄ uſq3.b.deuenerit ad extremū ipiꝰ.a. ⁊ ſic i eodē loco ꝓprio ⁊ cōi ꝯtinue ⁊ tñ ſemꝑ mouet ſm locum. Alr̄ forte diceret huic rōni ꝯcedēdo ꝙ aliqō corpus ꝯtinue mouet motu locali recto ⁊ tñ ꝯtinue ē in aliq eodē loco ꝓprio.ſed nō ē ꝯtinue in oi eodē loco ꝓprio i q̄ ꝑus.q2 ſi moueat motu recto continue circūdat alia ⁊ alia ꝑte corꝑis ꝯtinētis ⁊ q̄libet ꝑs corꝑis ꝯtinētis circūdās locatū ē locꝰ ꝓprius illiꝰ locati. ¶ Sed ꝯ̄ illō arguit ſic.vniꝰ locati ē tñ vnꝰ locꝰ ꝓmꝰ.q ē ꝓmꝰ locꝰ ꝑ ſe ⁊ ꝓ loco ⁊ nō rōne alicuiꝰ alteriꝰ q2 ſi locaret rōne alicuiꝰ nō locaret ꝓ q2 nō locaret niſi q2 illō aliō locaret. ſi igit locꝰ ſit corꝑꝰ ꝯtinēs. ⁊ cū illō corꝑꝰ ꝯtinēs ſit maiꝰ corpore locato poterit corpꝰ locatū moueri in illo loco ꝓ qeſcēte illo loco ꝓ. ⁊ cū nō ſit niſi vnꝰ locꝰ ꝓmꝰ vniꝰ corꝑis ſeqtur ꝙ aliqō corꝑꝰ pōt moueri localiter motu recto. ⁊ tamē ꝯtinue manē i eodē loco ꝓprio ⁊ ꝓ in q̄ priꝰ fuit. ⁊ ita poſſet aliqd moueri localit̄ motu recto nō mutādo aliquē locū ſuū. Itē ſi q̄libet ꝑs corꝑis ꝯtinētis q̄ imediate tāgit ⁊ circūdat locatū vndiq3 eēt locꝰ ꝓpriꝰ ipiꝰ locati ſeqret ꝙ idē corpꝰ nūo eēt ſil' i ifinit locis ꝓprijs qō ē ipoꝉe. ḡ nō ē dare locū ꝓpriū q ſit corꝑꝰ imediate ꝯtinēs ⁊ circūdās locatū vndiq3. ⁊ ꝓbo ꝙ ſeqtur ꝙ eēnt infinita loca eiuſdē corꝑis ꝓpria:q2 dēt aliqō corꝑꝰ locās ul' cōtinēs aliō corꝑꝰ:illō corꝑꝰ locās ē diuiſibile i ifinitū ſm ꝓfūditatē eiꝰ. ḡ illiꝰ corꝑis ſūt infinite ꝑtes q̄rū q̄libet tāgit locatū ⁊ circūdat ip3 vndiq3 ⁊ qōlibet tale ꝑ ſe ē locꝰ ꝓpriꝰ.igit idē corꝑꝰ nūo ē i ifinit locis ꝓprijs. ¶ Et ſi ꝯcedit ꝯ̄ arguit ꝯ̄ ⁊ ꝓbo ꝙ ſ3 h̄ corꝑꝰ locatū nō hēt aliquē locū ꝓpriū. ⁊ arguo ſic. Illō qō non locat niſi q2 aliqd eiꝰ locat nō ē locꝰ ꝓmꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē locꝰ ꝓpriꝰ:ſed ſi ſint infinita loca ꝓpria ut ifinite ꝑtes totiꝰ corꝑis ꝯtinent: tūc nullū illoꝝ locoꝝ locat niſi q2 aliq̈ eiꝰ ꝑs locat. ⁊ ꝑ ꝯñs nullus erit locꝰ ꝓpriꝰ. ⁊ ꝓbo ꝙ nullū corꝑꝰ locat niſi q2 aliqd eiꝰ locat q2 ꝓhs dic ꝙ aliqd ē i celo q2 ē i aere. ⁊ ē i aere q2 ē i ꝑte aeris. ⁊ eadē rōne ē i illa ꝑte aeris q2 ē i ꝑte illiꝰ ꝑtis. ⁊ ita arguo de q̄libet eiꝰ ꝑte ⁊ ſic ſi ſit dare locū ꝓpriū ꝓᵐ ꝯ̄ops ꝙ illō nō ſit aliqō corꝑꝰ nec ꝑs corꝑis.q2 nec corꝑꝰ nec ꝑs corꝑis locat niſi q2 aliqd eiꝰ locat. q2 ut dic ꝓhus aliqd ē i loco q2 ē i aere. ⁊ ē i aere q2 ⁊c̄. ⁊ ꝑ ꝯñs nullū tale ē locꝰ ꝓmꝰ ⁊ iō ē nec̄e ꝙ ꝓmꝰ locꝰ ſit ultiᵐ corꝑis qō q̄dē ultiᵐ nō locat rōne alicuius alteriꝰ.ſed ſe toto locat ⁊ hec ē itētio ꝓhi. Itē adduco alias rōnes fūdatas ſuꝑ auctoritatē ꝓhi ⁊ ꝯ̄riꝰ. ⁊ ꝓ arguo ſic. Illō qō ē ultiᵐ corꝑis ꝯtinent nō ē corꝑꝰ ꝯtinēs.ſ3 locꝰ ē ultiᵐ corꝑis ꝯtinētis. ḡ locꝰ nō ē corꝑꝰ ꝯtinēs.maior patet q2 idē nō ē ultimū. ⁊ illō cuiꝰ ē ultiᵐ. minor v̄o patet ꝑ ꝓhm hic. Itē locꝰ ē eq̄lis locato ſm ꝓh3.ſ3 corꝑꝰ ꝯtinēs nō ē eq̄le corꝑi ꝯtēto.igit corꝑꝰ ꝯtinēs nō ē locꝰ totius corꝑis ꝯtēti.ꝙ autē corꝑꝰ ꝯtinēs nō ſit eq̄le corꝑi ꝯtēto patet.q2 cū int' illa nō ſit mediū ſeqtur ꝙ corꝑꝰ ꝯtinēs ⁊ corꝑꝰ ꝯtētū eēnt in eodē loco ꝓ ⁊ ꝑ ꝯñs eēnt eq̄lia. Hec rō ꝯfirmat q2 ꝓhs dic̄ ꝙ ſi totꝰ aer eēt locꝰ ꝓmꝰ rei q̄ dī eē i aere.tūc locꝰ rei ⁊ ēt res q̄ dicūtur eē i loco nō eēnt eq̄les.qō ꝓhs hēt ꝓ īo inconueniēti. Et idē argumētū ē de q̄cūq3 corꝑe locāte. ḡ nullū corꝑꝰ ē locꝰ ꝓmꝰ alicuiꝰ rei. Itē ſm ꝓhm locꝰ nō ē moꝉis niſi ꝑ accñs.ſ3 corꝑꝰ ē ꝑ ſe moꝉe. igitur locꝰ nō ē corꝑꝰ. Dico igit ꝓꝑ iſtas rōnes ⁊ auctoritates ꝙ nullū corꝑꝰ ē ꝓmꝰ locꝰ alicuiꝰ rei. ſed ꝓmꝰ locꝰ ē ultima ſuꝑficies corꝑis ꝯtinētis ut patet ꝑ ꝓh3 ⁊ ꝯ̄ᶜᵐ. ¶ Ad rōnes v̄o i ꝯ̄riū dico ut dictū ē ſuꝑ ꝓᵐ huiꝰ. Qn̄ dī ꝙ oē accñs hēt ſb3 adeq̈tū.dico ꝙ illō ē ul'r ſ'3 de oi accñti qō ē ultimꝰ terminꝰ alicuiꝰ q̄ti.nā terminꝰ q̄ti ul' q̄titas ē i eodē ſbo ꝑ accñs i q̄ ē ꝑ ſe illō accñs cuiꝰ ē terminꝰ. ⁊ iō nullus terminꝰ ultimꝰ q̄ti ul' q̄titat hēt ſbm ſibi adeq̈tū. ¶ Viſo ꝙ locꝰ cuiꝰ q̄ditatē ꝓhs iquirit h̄ nō ē corꝑꝰ:vidēdū ē utrū locꝰ ſit ſuꝑficies ultima corꝑis imediate ꝯtinētis locatū. ⁊ ad iſtō dico ꝙ locꝰ pōt dupl'r accipi.ſ.ul' ꝓ eo qō ſignificat.uel ꝓ eo qō denoīat. Vn̄ loquēdo de loco ꝓ mō: ſic ille terminꝰ locꝰ ꝓ ſignificat idē qō ille terminꝰ ꝯtinēs corꝑꝰ adeq̈tū diuiſū ab eo ul' idē qō ultiᵐ corꝑis ꝓ ꝯtinēs. ⁊ iō ſic ille terminꝰ.ſ. ꝯtinēs corꝑꝰ adeq̈tū pōt accipi dupl'r ul' ꝓ eo qō denoīat ul' ꝓ eo qō ſignificat:ita ille terminꝰ locꝰ pōt accipi dupl'r.ſ.uel ꝓ eo qō denoīat ul' ꝓ eo qō ſignificat. ⁊ illa diſtinctio cōit' hēt locū i oībꝰ termīs ꝯcret accñtibꝰ. Vn̄ ſi accipiat locꝰ ꝓ eo qō ſignificat ꝓ ⁊ adeq̈te: ſic dico ꝙ locꝰ ē aggregatū ꝑ accñs ex ſuꝑficiebꝰ corꝑis ꝯtinētis ⁊ ex ipſa ꝯtinētia.q̄ cōtinētia dic̄ reſpectū ad cōtētū ⁊ illō appet.nā ſignificatū oīonis ul' uocis cōpoſite ē aggregatū ex ſignificat ꝑtiū. nūc aūt hec oīo cōpoſita.ſ.ultimū corꝑis ꝯtinētis cōponit ex duabꝰ uocibꝰ q̄ ſūt ultiᵐ corꝑis ꝯtinētis. ⁊ iō ſignificatū huiꝰ totiꝰ uocis q̄ ē ultimū corꝑis ꝯtinētis cōponit ex ſignificat ꝑtiū. Et iō dico ꝙ h̄ nomē locꝰ ſignificat aggregatū ex ultimo ⁊ ꝯtinētia ſiue ex ultimo ⁊ corꝑe ꝯtinēte. Pricipale tñ qō ē i ſignificatiōe uocis ē illō qō ipoꝛtat i recto ultimū Sic igit ſi q̄rit q̄d ē locꝰ accipiēdo locū ꝓ eo qō ſignificat: dicm̄ ē ꝙ ē aggregatū ex ſuꝑficie ⁊ ꝯtinentia corꝑis ⁊ ſic ē qōdā aggregatū ꝑ accñs.ſ3 ſic nō ē magna difficultas circa q̄ditatē loci. ſ3 difficultas ē circa illō qō ē locꝰ.hoc ē circa illō qō hoc nomē locꝰ denoīat dicēdo h̄ ē locꝰ:ſumēdo ſb3 ſm ꝙ hēt ſuppōnē ꝑſonalē. ⁊ dico ad illā difficultatē ꝙ illō qō ē locꝰ ⁊ de q̄ v̄e ꝓdicat h̄ nomē locꝰ ut ſupponit ꝑſonal'r ē ſola ſuꝑficies.nō tñ eſt oīs ſuꝑficies locꝰ:q2 ſuꝑficies plana nō ē locꝰ.ſ3 ſolū eſt illa ſuꝑficies locꝰ q̄ eſt ultiᵐ corꝑis ꝯtinent.qō q̄dē ultiᵐ eſt circūdās totū locatū ⁊ ꝯtinet ip3 adeq̈te. Qꝫ aūt locꝰ ꝓut h̄ ꝓhs loqtur de loco ſit ſuꝑficies appet q2 ſ3 ſb3 i ꝓdicament ⁊ etiā 6° huiꝰ terminꝰ linee ē pūctꝰ. ⁊ t'minꝰ ſuꝑficiei ē linea. ⁊ terminꝰ corporis

ē ſuꝑficies. nūc aūt idē ē ſuꝑficies ⁊ ultimū. cū igiꝭ ſuꝑficies ſit terminꝰ corporis: ſeqtur ꝙ ſuꝑficies ſit ultimū corporis. Itē locꝰ ē q̃titas ꝑ phūs. aut igiꝭ eſt q̃titas ꝯtinua uł diſcreta. nō diſcreta ut patet de ſe. igiꝭ ē q̃titas cōtinua. aut igiꝭ ē q̃titas cōtinua ſucceſſiua aut ꝑmanēs. nō ſucceſſiua q: ſic oē corpꝰ exñs i loco fieret i alio ⁊ alio loco ꝯtinue qḋ eſt fłſ. igiꝭ ē q̃titas ꝑmanēs. ſ; oīs q̃titas ꝯtinua ꝑmanēs uł hēt vnā dimenſionē tm̄ uł duas tm̄ aut tres ut pʒ ꝑ celi. ḡ locꝰ uel ē q̃titas cōtinua ꝑmanēs hñs vnā dimēſionē tm̄. qḋ nō ꝯtigit. q: ſic locus eēt linea. qḋ nullus ponit. uł hēt tres dimēſiones. qḋ ēt nō ꝯtigit q: ſic locꝰ eēt corpꝰ qḋ ē ipoſſibile ⁊ ꝓus iprobatū. igiꝭ relinquiꝭ ꝙ locꝰ ſit q̃titas continua ꝑmanēs hñs duas dimēſiōes tm̄. ſ; oē tale ē ſuꝑficies igiꝭ locꝰ ē ſuꝑficies. ¶ Et ſi dicas ꝙ ſolū ꝓbaꝭ ꝙ locꝰ ē ſuꝑficies mālit. ⁊ hꝰ ꝯcediꝭ. Dico ꝙ accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝰ nomē locꝰ denoiat: ſic locus nō icludit māle ⁊ formale. ſ; ē q̄dā foīa ſimpꝉ ſimplicitate oppoſita cōpōni ex māli ⁊ foīali. ⁊ ſic dico ꝙ accipiēdo locū foīalr ſic locꝰ nō ē aliud q̃ ſuꝑficies. q̄m locꝰ ſm ꝙ phūs hic loqtur ꝑ ſe ⁊ ꝑ ꝯtinet locatū. ſ; illḋ qḋ ꝑ ſe ⁊ eēntialr ꝯtinet locatū ſeu corpꝰ ē ꝑ ſe ⁊ eēntialr q̃titas. q̄m q̃titati ꝓ eō petit ꝯtinē ſicut ſibi cōpetit hēre ꝑtē poſt ꝑtē ſiue ex ꝑtē. locꝰ igiꝭ foīalr acceptꝰ ē q̃titas. ⁊ nō alia q̃titas q̃ ſuꝑficies ut patet ꝑ deductionē iā factā. ⁊ hꝰ dico accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝰ nomē locꝰ denominat. Si vō locꝰ accipiaꝭ ꝓ eo qḋ ſignificat ſic dico qḋ ē aggregatū ꝑ acciñs ⁊ hēt formale ⁊ māle: q: hēt i ſua deſcriptiōe aliqd loco gñis ⁊ aliqd loco dñe. Un̄ illḋ qḋ poniꝭ i recto poiꝭ loco gñis. ⁊ illḋ qḋ poniꝭ i obliq̄ poniꝭ loco dñe uł ecōuerſo. ſed de hoc nō curo. q: nō loquiꝭ hic phūs de loco niſi accipiēdo locū ꝓ eo de q̄ locꝰ ꝑdicaꝭ denoiatiue dicēdo hoc ē locꝰ. ¶ Sꝫ ꝯ iſtḋ pōt argui młtiplr. ⁊ ꝑ̄ ſic. Ultia ſuꝑficies corporis ꝯtinētis ē ſil' adeq̄te cū ultima ſuꝑficie corporis locati. ſ; q̄n aliq̄ duo ſūt ſil' adeq̄te: q̄ rōne vnū ꝯtinet aliḋ eadē rōne reliquū ꝯtinet illḋ idē. ḡ q̄ rōne ultimū corporis ꝯtinentis ē locꝰ eadē rōne extrema ſuꝑficies corporis ꝯtēti eēt locꝰ. qḋ ē fłm ⁊ ꝯ oēs. Hec rō ꝯfirmaꝭ ſic. Illḋ qḋ ē locꝰ alicuiꝰ corporis ꝑ ſe: ē locꝰ ꝑ acciñs acciñtū illiꝰ corporis cōtēti. ḡ ſi ultima ſuꝑficies illiꝰ corporis cōtinētis eēt locꝰ corporis ꝯtenti ſeqtur ꝙ illa ſuꝑficies eēt locꝰ extreme ſuꝑficiei corporis ꝯtēti. ſed hoc ē fłſ q: q̄n nō ſūt aliq̄ ſil' adeq̄te nō ē maior rō q̄re vnū ē locꝰ alteriꝰ q̃ ecōuerſo. ꝓpterea vꝫ ꝙ phūs determinat de loco accipiēdo locū ꝓ eo qḋ ſignificat: q: phūs hic determinat de loco cuiꝰ ē hec diffō. ſ. ultimū corporis ꝯtinētis. ſ; hec ē diffō loci accipiēdo locū ꝓ eo qḋ ſignificat. ḡ. Itē ꝓbaꝭ ꝙ locꝰ nō ſit ſuꝑficies. q: ſi ſic tūc vnū ⁊ idē locatū poſſet eē ſil' i diuerſis locis qḋ ē ipoſſibile. ꝯña ꝓbaꝭ ſic. nā vnū ⁊ idē corpꝰ ſil' ē i ſuꝑficie terre ⁊ i ſuꝑficie aeris ut patet de arbore cuiꝰ radix ē i terra ⁊ reſiduū in aere ⁊c̄. Itē ſi locꝰ eēt ſuꝑficies: locꝰ nō eēt eq̄lis locato qḋ ē ꝯ phūs. ꝓbatio ꝯñe q̄m ſuꝑficies ē idiſibilis ſm ꝓfūditatē. ⁊ corpꝰ ē diſibile ſm ꝓfūditatē. ſed nullū idiſibile ē eq̄le diſibili. ḡ. Itē locꝰ ē i gñe relationis ⁊ ſuꝑficies nō. igiꝭ locꝰ nō ē ſuꝑficies. minor patet. ⁊ ꝓbaꝭ maior: q: locꝰ ē ultimū. ſed ultimū refertur ad illḋ cuiꝰ ē ultimū. Itē locꝰ ē terminꝰ motꝰ localis. ſ; ſuꝑficies ultima corporis ꝯtinētis nō ē terminus motꝰ localis. ḡ. maior patet. ꝓbaꝭ minor. nā terminꝰ motꝰ dꝛ eē itriſecꝰ mobili. ſ; ultimū corporis ꝯtinētis nō ē itriſecū locato ſiue moto. ḡ. ¶ Ad p̄m illoꝝ q̄n dꝛ ꝙ ultima ſuꝑficies corporis ꝯtinētis ē ſil' adeq̄te cū ultima ſuꝑficie corporis locati. cōcedo. Et q̄n dꝛ ꝙ tūc q̄ rōne ſuꝑficies corporis ꝯtinētis ē locꝰ: eadē rōne ſuꝑficies corporis ꝯtēti ē locꝰ. dico ꝙ nō eſt eadē rō. q: locꝰ ē ꝯtinēs diſtū. hoc eīn ē de rōne loci. ſ. ꝙ ſit diſtū a locato. ⁊ q: ſuꝑficies corporis ꝯtinētis ē diſta a locato ⁊ ſuꝑficies corporis ꝯtēti nō ē diſta a locato. iō ſuꝑficies corporis ꝯtinētis ē magis locꝰ q̃ ſuꝑficies corporis ꝯtēti. ¶ Ad ꝯfirmationē q̄n dꝛ ꝙ illḋ qḋ ē ꝑ ſe locꝰ corporis ē ꝑ acciñs locꝰ acciñtiū eiuſdē corporis: ꝯcedo. Et q̄n dꝛ ꝙ ſuꝑficies corporis ꝯtinētis nō ē ꝑ acciñs locꝰ ſuꝑficiei corporis ꝯtēti. iſtḋ ē negādū. Et cū dꝛ ꝙ illa q̄ ſūt ſil' adeq̄te neutrū ē magis locꝰ altiꝰ q̃ ecōuerſo. dico ꝙ neutrū ē magis ꝑ ſe locꝰ alteriꝰ q̃ ecōuerſo. tñ vnū ē magis locꝰ alteriꝰ ꝑ acciñs q̃ ecōuerſo. q: vnū ē locꝰ alteriꝰ ꝑ ſe. iō eſt locꝰ acciñtiū eiꝰ ꝑ acciñs magis q̃ ecōuerſo. ¶ Ad aliā rōnē dico ꝙ phūs hꝰ determiat de eo qḋ hꝰ nomē locꝰ ſignificat ſm ꝙ ſupponit ꝑſonaliter. ⁊ ita determinat de eo qḋ ſupponit ꝓ eo qḋ denoiat. ⁊ iō ꝓꝑetates ⁊ alia q̄ hic attribuūtur loco: attribuūtur ꝑ hīs de qbꝰ hꝰ nomē locꝰ dꝛ denoiatiue. ¶ Ad aliā rōnē cū dꝛ ſi locꝰ eēt ſuꝑficies tūc vnū ⁊ idem corpꝰ eēt i diuerſis locis. Dico ꝙ ipoſſibile ē ꝙ vnū ⁊ idē corpꝰ nūq̄ ſit ſil' ⁊ ſemel i duobꝰ locis totalibus adeq̄tis toti corpi. tñ vnū ⁊ idē corpꝰ pōt eē ſimul i diuerſis locis ꝑtialibꝰ ſm diuerſas ꝑtes eiꝰ q̄ loca ꝑtialia ſūt ꝑtes totiꝰ loci. Et ſi dꝛ ꝙ corpꝰ exñs ꝑti i aere ⁊ ꝑti i terra: nō hēt locū totalē q: ex illis ſuꝑficiebꝰ nō fit aliqḋ vnū. Dico ꝙ tale corpus ſic locatū nō hēt locū talē ſimplr vnū. hēt tñ vnū locū vnitate cōtiguatiōis uł aggregatiōis. nec opꝫ ꝙ oē corpꝰ ſimpꝉ hēat locū vnū vnitate ſimplici. ¶ Ad aliā rōnē cū dꝛ ꝙ ſi locꝰ eēt ſuꝑficies: tūc locꝰ nō eēt eq̄lis locato. Dico ꝙ bñ ſequiꝭ ꝙ locꝰ nō eēt eq̄lis locato ſm oēs dimēſiōes. q: locꝰ nō ē eq̄lis locato ſ; ꝓfunditatē. tñ locꝰ eſt eq̄lis locato ſ; duas dimēſiōes. i. ſm lōgitudinē ⁊ latitudinē. vñ locꝰ ē eq̄lis locato ſm cōtinētiā ⁊ nō ſm dimēſionē ut poſtea videbiꝭ. Et q̄n dꝛ ꝙ idiſibile nō ē eq̄le diſibili. Dico ꝙ idiſibile ſm illā dimēſionē q̄ eſt idiſibile nō ē eq̄le diſibili ſm eādē dimēſionē. tñ idiſibile ſm vnā dimēſionē pōt eē eq̄le diſibili ſm aliā dimēſionē. ¶ Ad aliḋ q̄n dꝛ ꝙ locꝰ ē i gñe relatiōis. nego illḋ accipiēdo locū ꝓ eo qḋ hꝰ nomē locꝰ denoiat. Et q̄n dꝛ ꝙ ultimū ē i gñe relōnis. dico ꝙ ultimū pōt accipi dupłr. ſ. uł ꝓ eo qḋ hoc nomē ultimū ſignificat. ⁊ ſic ē uerū ꝙ poniꝭ i gñe relatiōis. uł pōt accipi ꝓ eo qḋ hꝰ nomē ultimū denominat. ⁊ ſic nō ē i gñe relōnis. Et cū diciꝭ ꝙ locꝰ ē ultimū. Dico ꝙ uerū ē accipiēdo ultimū ꝓ eo qḋ denoiat. ſ; illḋ nō ē i gñe relōnis. ¶ Ad aliḋ cū diciꝭ ꝙ locꝰ ē terminꝰ motꝰ localis. Dico ꝙ nō eſt terminꝰ imediatꝰ ⁊ itriſecꝰ. ſ; ubi qḋ cātur in mobili a loco circūſcribēte ē terminꝰ itriſecꝰ ⁊ imediatꝰ motꝰ localis. ⁊ iō ubi ē i mobili. ⁊ locꝰ nō. nec dꝛ motꝰ localis eē ad locū niſi q: ē ad ubi qḋ cātur a loco. Et q̄n dꝛ ꝙ locꝰ ⁊ ſuꝑficies ſūt ſpēs diſtincte ut patet in ꝑdicamētis. Dico ꝙ nō ē uerū. ſed phūs ibi loqtur ſm opionē famoſā antiquoꝝ ponētiū locū eē ſpatiū ſeꝑatū. ⁊ ſi locꝰ eēt tale ſpatiū differret ſpecifice a ſuꝑficie. vñ rō q̄re phūs loqtur ſm opionē famoſā pōt eē q: nōdū declarauerat qd ē locꝰ. ⁊ iō locꝰ eſt

ut pl'es quiſq3 declabit qd ẽ loc⁹. ⁊ illo mõ loqtur in plib⁹ locis pbie. ¶ Ad aliã rõnẽ qñ dĩ ꝙ corpa nãlia nãlit' mouent' ad ſua loca ⁊c̃. dĩ ſic ꝑi⁹ ꝙ loc⁹ ꝑt accipi m'tiplr. ſ. ul' ꝑ ultĩo corpis ⁊c̃. ul' pro ṽtute ꝯſeruatiua locati. ul' ꝑ corpe locãte. Dico igitur ꝙ accipiẽdo locũ ꝑ ultimo corpis ꝯtinẽtis: ſic corpa nõ mouẽtur nãlit' ad ſua loca niſi iquãtũ ſũt i tãta ul' i tãta diſtãtia ab orbe. Dico igit' ꝙ q̃zuis corp⁹ nãle nõ hẽat cõnuẽtiã magis cũ vna ſupficie q̃3 cũ alia. abſolute tñ ẜ3 ꝙ ſupficies ẽ i tali ul' i tali diſtãtia ab orbe: maiorẽ ꝯueniẽtiã hẽt cũ vna ſupficie q̃3 cũ alia. qm̃ ultiᵐ aq̃ ul' ipa aq̃ ẜm ꝙ ẽ i tali diſtãtia ad orbẽ cõſeruat terrã. ⁊ ẜm ꝙ ẽ i tali diſtãtia hẽt ṽtutẽ ſibi iñuxã a celo ꝑ quã ṽtutẽ ꝯſeruat terrã. ⁊ ſic ẽ de alijs elẽtis. ul' põt dici ꝙ corpa nãlia mouẽtur nãliter ad ſua loca accipiẽdo locũ ꝑ ṽtute cõſeruatiua locati. Uñ ẽ ſciẽdũ ꝙ loc⁹ accipit' mult' modis. ⁊ accipio q̃uq3 ul' ſex modos q faciũt ad ꝓpoſitũ noſtrũ q̃zuis ſũt m'to pl'es. vñ loc⁹ vno mõ ſumit' ꝑ corpe ꝯtinẽte. ⁊ ſic loquẽdo de loco pħs dic̃ ꝙ ignis ẽ loc⁹ aeris. ⁊ aer loc⁹ aq̃ ⁊c̃. Alio⁰ accipit' loc⁹ ꝑ origie loci ꝓprie dicti. ⁊ illo mõ dic̃ ꝯ^{tor} i h̃ q̃rto ꝙ cẽtrũ ẽ loc⁹ celi. ⁊ ẽt ꝑ̃ celi ⁊ mũdi dic̃ ꝙ mediũ mũdi ẽ loc⁹ celi. ⁊ h̃ dic̃ ꝑ tãto q: cẽtrũ qđ ẽ mediũ mũdi ẽ origo loci celi uel ẽ illđ ꝑ qđ celũ ẽ i loco q̃zuis nõ ſit locãs celũ ſed ẽ illđ q celu3 locat'. ⁊ de iſto loco loqtur auctor ſex ꝑn^{cip} dicẽs ꝙ loc⁹ ſimp^{r} ẽ origo ⁊ cõſtitutio loci cõpoſiti: itelligẽdo ꝑ locũ ſimplicẽ aliqđ idiuiſibile cuiuſmodi ẽ cẽtrũ mũdi qđ eſt origo cuiuſlibet loci. qđlibet tñ corp⁹ mũdi ẽ i loco ꝑ cẽtrũ. ul' ꝑ certã diſtãtiã a cẽtro. 3⁰ mõ dĩ loc⁹ alicui⁹ circa qđ hẽt fieri ei⁹ opatio. ⁊ ſic loqtur pħs 8⁰ hui⁹ ⁊ ẽt ꝑ̃ celi dicẽs ꝙ celũ ul' ſupma ſpa ẽ loc⁹ dei. ⁊ illo mõ dicit ꝯ^{tor} 8⁰ hui⁹ ꝙ ꝑ̃m⁹ motor q nõ ẽ corp⁹ nõ ẽ i loco niſi q: motũ ex eo ẽ i loco. ⁊ his trib⁹ modis dĩ loc⁹ i proprie ⁊ trãſũptiue. Alr' accipit' loc⁹ ꝓprie ⁊ h̃ dupl'r. q: loc⁹ ꝓprie accept⁹ ali⁹ ꝑ ſe ali⁹ ꝑ accñs. loc⁹ ꝓprie ⁊ ꝑ ſe accept⁹ ẽ ultiᵐ corpis ꝯtinẽtis: loc⁹ vo ꝑ accñs ẽ ſbiue exñs i imoᵇ cãtũ ex oppõne ad cẽtrũ mũdi. Uñ dicũt aliq ꝙ loc⁹ ꝑ accñs eſt i ꝑ̃dicamẽto ubi. vñ Simpli⁹ ſup ꝑ̃dicamẽta dic̃ ꝙ loc⁹ ẜ3 ꝓpriũ caracterẽ ẽ i ꝑ̃dicamẽto ubi: itelligẽs per caracterẽ formã. ⁊ de loco ſic dicto põt exponi illud qđ dic̃ i ꝑ̃dicamẽtis. ſ. ꝙ ptes loci copulant' ad eũdẽ terminũ cõem ad quẽ copulant' ptes corpis. ⁊ ꝙ ptes loci ꝯtinẽt ſingl'as ptictl'as corpis. ⁊ de loco ſic dicto dic̃ Boeti⁹ ꝙ loc⁹ ꝑ ptẽ corpis: ⁊ ꝑ ſpatiũ eẽ diffinit'. vñ loc⁹ illo mõ dict⁹ eſt cert⁹ ſit⁹ quẽ hẽt corp⁹ ⁊ oppoſitio ⁊ diſtãtia ad cẽtrũ mũdi qđ ẽ origo cuiuſlibet talis loci. ⁊ de loco ſic dicto forte itelligit pħs. d. ꝙ mot⁹ ẽ ad locũ. ⁊ ꝙ loc⁹ ẽ t'min⁹ mot⁹: qm̃ certũ ẽ ꝙ termin⁹ mot⁹ localis: q acq̃rit' moᵇ: hẽt eẽ ſbiue i moᵇ. ⁊ ſic loc⁹ ẜm ꝙ ẽ t'min⁹ mot⁹ localis ẽ i locato tanq̃3 i ſbo. ⁊ adhuc ꝑ̃t loc⁹ accipi ꝑ ṽtute cõſeruatiua locati exñtis i locãte qbuſcũq3 modis accipiat' loc⁹. Dico igit' ꝙ loc⁹ ẜm ꝙ pħs diffinit locũ ẽ ſupficies ut dcm̃ ẽ. ¶ Ad aliam rõnẽ ꝑ̃ncipalẽ cũ dĩ ꝙ loc⁹ ẽ ſil' cũ ſupficie locati. ꝯcedo. ⁊ qñ dĩ ꝙ due ſupficies nõ ꝑñt eẽ ſil'. Dico ꝙ due ſupficies ex ea pte q̈ ſũt diuiſibiles nõ ꝑñt eẽ ſil' adeq̈te. qm̃ ſi ſupficies addat' ſupficiei ex pte lõgitudis ul' ex pte latitudis tũc vna ſupficies ponit' iuxta aliã. ⁊ nõ ſũt ſil' adeq̈te cũ ea. uerũtñ ex ea pte q̈ ſupficies ẽ idiuiſibilis põt vna ſupficies eẽ ſil' cũ alia. ⁊ q: ſupficies ẽ idiuiſibilis ẜ3 ꝓfũditatẽ: ille due ſupficies ꝑñt eẽ ſil' ex pte ꝓfũditat'. qm̃ ſi vna ſupficies ſupponat' alteri ibi ẽ additio ſupficierũ adiuicẽ ex ea pte q̈ ſũt idiuiſibiles. ⁊ iđ bñ ꝑñt eẽ ſil'. Lũ ꝗ dĩ ꝙ ſola q̃ztitas fac̃ diſtare. Dico ꝙ ſola q̃ztitas ex ea pte q̈ ẽ diuiſibilis fac̃ diſtare. tñ q̃ztitas ex ea pte q̈ ẽ idiuiſibilis nõ. ⁊ q: corp⁹ ẽ diuiſibile ad oẽ3 ptẽ. ⁊ ẜ3 oẽ3 dimẽſiõẽ3. iđ ẽ ipoᵇˡᵉ duo corpora eẽ ſil' adeq̈te. ſ3 nõ ẽ ſic de ſupficieb⁹ ⁊ lineiſ. ¶ S3 adhuc reſtãt duo dubia. q: ñ vĩ ꝙ loc⁹ ſit ſola ſupficies. qđ ꝓbat' m'tiplr. ⁊ ꝑ ſic. Illđ qđ diffinit' ꝑ ſupficiẽ nõ ẽ ſupficies. h̃ ſtati patet. q: idẽ nõ diffinit ſeip̃3. ſ3 loc⁹ diffinit' ꝑ ſupficiẽ. ꝗ. maior eſt manifeſta ⁊ minor ꝓbat' ꝑ pħ3 i tertio q diffiniens locũ. d. ꝙ loc⁹ ẽ termin⁹ corpis ꝯtinẽt'. ſ3 t'min⁹ loci ꝯtinẽt' ẽ ſupficies. ꝗ. Itẽ loca nãlia corpo3 ſimpliciũ diſtiguunt' ſpẽ. patet ꝑ̃ celi ĩctatu de iſt^{o} ⁊ ꝯ^{tor} idẽ dic̃ expſſe ſup ꝑ̃ᵐ de celo ⁊ mũdo. ſ3 vna ſupficies nõ diſtiguit' ſpecifice ab alia. ꝗ loc⁹ nõ ẽ totalit' idẽ qđ ſupficies. Itẽ ubi cãtur effectiue a circũſcriptiõe loci. ſ3 ubi nõ cãtur a circũſcriptiõe ſupficiei ꝗ loc⁹ nõ ẽ idẽ qđ ſupficies. maior patet ꝑ auctorẽ ſex ꝑn^{cip}. mior vo patet ꝑ ꝯ^{tes} ſup hũc 4ᵐ dicẽtẽ ꝙ q̃ztitas nõ ẽ de potẽtijs actiuis. Itẽ pħs. d. ꝙ corp⁹ nãle nãlit' fert' ad ſuũ locũ nãlẽ ꝑp ꝓpĩgtatẽ. ⁊ q̈ſi vnigeneitatẽ loci nãlis ad ipm̃. ſ3 ſupficies nõ hẽt ꝓpĩgtatẽ nec vnigeneitatẽ magis ad vnũ corp⁹ q̃3 ad aliđ. ꝗ loc⁹ nõ ẽ ſola ſupficies. ¶ Ad iſtas. dicẽdũ ꝙ accipiẽdo locũ ꝑ eo qđ denoiat h̃ nomẽ ſic dicẽdo. iſtđ ẽ loc⁹ ul' iſtđ ẽ locãs ſic loc⁹ ẽ ſola ſupficies. ¶ Et ad ꝑ̃ᵐ i ꝯriũ dico ꝙ ſupficies ẽ ſupi⁹ q̃3 loc⁹. q: ois loc⁹ ẽ ſupficies: nõ tñ ois ſupficies ẽ loc⁹ ut dcm̃ ẽ ꝑ̃us. iđ ſupficies ponit' i diffõne loci ⁊ nõ ẽ icõueniẽs. ſupi⁹ eñi põit' i diffõne iferioris. Uñ ſi i diffõne ſupficiei i ſpẽ ponat' ſupficies i cõi ex h̃ nõ accidit aliqđ malũ. Et cũ dĩ ꝙ idẽ nõ diffinit ſeip̃3. põt dici ꝙ idẽ alicui cõuertibil'r nõ diffinit illđ idẽ. tñ idẽ alicui aliq̃ mõ. i. eo mõ q̃ ſupi⁹ ẽ idẽ i iferiori bñ ꝑ̃t i illi⁹ diffõne. ul' poſſet ſic dici ꝙ eadẽ res q̃ cõuertit' ⁊ adeq̈tur ſb alio ⁊ alio ꝯceptu ẽ diffiniẽs ⁊ diffiᵐ. ſic patet ꝙ hõ diffinit' per aial rõnale: qñ ẽ eadẽ res cũ hoie ſb alio ⁊ alio cõceptu. ⁊ ſic ẽt põt loc⁹ diffiniri ꝑ ultiᵐ corpis cõtinent'. q: ali⁹ cõcept⁹ iportat' noie loci. ⁊ ali⁹ ꝯcept⁹ iportat' noie ultimi corpis ꝯtinent'. ul' ſi uelis dicẽ ꝙ diffõ cõponit' ſolũ ex cõceptib⁹. ſ. uocib⁹. tũc eſt dicẽdũ ꝙ idẽ nõ diffinit' ꝑ ſeip̃3. cũ eade3 res ſub vno ꝯceptu diffiniat' ꝑ aliũ ꝯceptũ eiuſdẽ rei. ⁊ ſic idẽ nll'o mõ diffinit' ꝑ ſeip̃3. ſ3 ꝑ ſuũ ꝯceptũ. ali⁹ tñ ẽ ꝯcept⁹ diffiniẽt' ip̃3. ⁊ ali⁹ ẽ ꝯcept⁹ diffiniti. ¶ Ad 2ᵐ cũ dĩ ꝙ loca nãlia corpo3 ſimpliciũ diſtiguunt' ſpẽ. Dico ꝙ loc⁹ nãlis ꝑ̃t accipi dupl'r. ſ. ꝑ eo qđ ſignificat ul' ꝑ eo qđ denoiat. Dico igit' accipiendo locũ nãle3 ꝑ eo qđ ſignificat. ſic eſt ue3 ꝙ loc⁹ nãlis ignis eſt ali⁹ a loco nãli aq̃. ⁊ ſic de alijs elẽt'. q: hec uox nãlis loc⁹ ſignificat ultiᵐ corpis cõtinent' hñt' ṽtute3 ꝯſeruatiuã locati ꝯtẽti: ita ꝙ ille uoces ſ. loc⁹ nãlis ⁊ ultiᵐ corpis ꝯtinent' hñt' ṽtute3 ꝯſeruatiuã locati idẽ ſũt. nẽ ãt mãifeſtũ eſt ꝙ tota orõ loc⁹ ⁊c̃. nõ ſignificat ſolã ſupficiẽ imo i ſuo ſignificato icludit ꝯtinẽtiã corpis locati. ⁊ ṽtutẽ ꝯſeruatiuã ꝯtinent'. ⁊ illo mõ loquẽdo de locis nãlib⁹: ꝯcedo ꝙ loca nãlia diſtiguũt' ſpẽ. Si vo loc⁹ nãlis accipit' ꝑ eo qđ hec uox. ſ. loc⁹ nãlis denoiat: ſic dico ꝙ loca nãlia nõ diſtiguunt' ſpẽ. imo loc⁹ nãlis eſt h̃

solutio

illō qđ ē loc⁹ aĩalis.ſ.ſola ſupficies cōtinētis. Unū accipiēdo ſupficiē ɔcauā ignis ut ambit totū aerē uerū ē dicē ꝙ hec ſupficies ē loc⁹ nālis aeris.ſʒ ħ ē ī pdicatiōe accñtali. Qꝫ āt illa diſtictio ſit bona ꝙ termin⁹ uł uox pōt accipi ꝓ eo qđ ſignificat uł ꝓ eo qđ denoiat appet.qm̄ hec ē vā.bō alb⁹ ē ens ꝑ accñs accipiēdo boiēʒ albū ꝓ eo qđ ſignificat. ga certū ē ꝙ ille termin⁹ bō alb⁹ ſignificat vnū ens ꝑ accñs. ꝛ iſta ſilr ē vā.bō alb⁹ ē bō. ꝛ ē ſbā accipiēdo illū terminū ꝓ eo qđ accñtalr denoiat. q: ſortes cui accidit ꝙ ſit alb⁹ ē bō ꝛ ē ſbā. ꝛ ſic pʒ ꝙ bꝰ diſtictio ē bona. ꝛ bēt locū ī oib⁹ termis ɔcretꝭ accidētalib⁹. ꝛ ēt ī termis aggregatꝭ ex accñtalib⁹ uel ex ſbo ꝛ accñte. ¶ Ad aliā rōnē.qñ dī ꝙ ubi cātur ex circūſcriptiōe loci. dico ꝙ uerū ē accipiēdo locū ꝓ corpe cōtinētis nō ꝓ ultio corpis. uł ſuſtinēdo ꝙ ubi cāet ex circūſcriptiōe loci q ē ulti^m^ corporis ɔtinētꝭ.dico ꝙ abi cātur ex circūſcriptione ſupficiei. Et cū dī ꝙ q̄ntitas nō ē de potētijs actiuis dico ꝙ q̄ntitas ē de potētijs actiuis ꝑ abiectionē ɔrij. ħ ē q̄ntitas nō ē de potētijs alterantꝭ.tñ q̄ntitas ē de potētijs actiuis ſine altatione. ꝛ dico ꝙ vnū corp⁹ expellit aliō corp⁹ a ſuo loco ꝑ q̄ntitatē ſuā effectiue aliq̄ mō q̄uis q̄ntitas nō ſit totalr cā effectiua. ꝛ ita q̄ntitas ē aliq̄ mō effectiua mot⁹ localis. ꝛ ſic q̄ntitas pt eē cā totalis effectiua ipi⁹ ubi q: ubi nō catur ꝑ abiectionē:nec ꝑ alteratione ɔrij ꝓprie loquēdo de ɔrietate. ¶ Ad aliā rōnē qñ dī ꝙ loc⁹ ē pn^m^ gñatiōis ſʒ porphi^m^. dico ꝙ porphi⁹ accipit ibi locū ꝓ corpe locāte uł ꝓ v̄tute ɔſeruatiua locati. ꝛ nō ꝓ ultio corpis ɔunctis. ¶ Ad aliā cū dī ꝙ corp⁹ nāle nālr fert ad ſuū locū ꝓpriū ꝑ ꝓpinquitatē quā bēt ad locū. dico ꝙ uerū ē accipiēdo locū ꝓ corpe locāte uł ꝓ v̄tute ɔſeruatiua exñte ī corpe locāte. ſed accipiēdo locū ꝓ ultio corpis nō ē uerū. oēs tñ ille rōnes pñt ſolui ꝑ diſtictionē de loco ſupi⁹ poſitā. ¶ Scđo q̄ro utrū loc⁹ ſit imobilis. Et vī ꝙ nō q: ulti^m^ corpis cōtinētis mouet ad motū illi⁹ cui⁹ ē ulti^m^. ſʒ loc⁹ ē ulti^m^ corpis cōtinētꝭ.qđ gdē corp⁹ ɔtinēs ē mobile. ꝗ loc⁹ ē mo^lis^. Itē celū uł ſupficies cōcaua orbis lune ē loc⁹ ignis ꝛ tñ ɔtinue mouet. ꝗ. In oppoſitū ē ħ phs. ¶ Ad hāc dubitationē dicūt aliq ꝙ loc⁹ accipit duplr.ſ. uł ꝓ māli ī loco. uł ꝓ formali. ſi accipiat ꝓ māli ſic ē mo^lis^. q: māle ī loco ē ſupficies. ꝛ certū eſt ꝙ ſupficies ē mo^lis^. ſi v̄o accipiat ꝓ foꝛali. ſic ē diſtātia cāta ab orbe ſiue a polo mūdi. ꝛ ē a cētro terre ꝛ ſic tot⁹ loc⁹ ē imo^lis^. q: ſp manet eadē diſtātia ad orbē ſiue ad polos mūdi. Alr tñ dñt alij ꝛ q̄ſi ī idē reddit. ꝙ ulti^m^ corpis cōtinētis nō bēt rōnē loci ꝓprie ꝛ formā: niſi ſʒm rōnē ꝛ ordiaē quē bēt ad totū corp⁹ ſpicū celi. vbi grā. loc⁹ ꝓpri⁹ nauis ī aq̄ uł ī flumie nō ē hec aq̄ q fluit ſʒ ꝙ ē hec aq̄. ſʒ ſʒ ordinē uł ſitū quē bēt aq̄ fluēs ad totū flumē q gdē ordo uł ſit⁹ remanet ī aq̄ ſuccedēte. ꝛ ſic lʒ aq̄ mālis fluat.tñ ſʒ ꝙ aq̄ bēt rōnē loci ut ordiat ī tali ordie uł ſita ad totū flumē nō mutat. ꝛ ħ eſt exēplū phi ad qđ reſpicientes debem⁹ itelligē quō extremitates corpis mo^lis^ ſūt loca.ſ.ꝑ reſpectū ad totū corp⁹ ſpicū celi. qđ gdē corp⁹ ſpicū bēt fixionē ꝛ imobilitatē ex fixiōe ꝛ mobilitate cētri ꝛ poloꝝ. ꝛ iō lʒ illō ulti^m^ corpis ɔtinētis ſʒ ꝙ ē ħ ulti^m^ effluat.tñ illō ulti^m^ ſʒm ꝙ bēt rōnē loci ſp manet. q: diſtātia ꝛ ordo ad totū corp⁹ ſpicū celi ſp manet. ¶ Intētio igit illoꝝ ē ꝙ ulti^m^ corpis cōtinētis.ī. ſupficies q̄ ē māle ī loco ē mo^lis^. ordo tñ uł ſit⁹ ad totū corp⁹ ſpicū celi q ē formale ī loco ē imo^lis^. ¶ Sʒ ɔ hunc modū dicēdi arguo ꝛ ꝓbo ꝙ ī loco nō ē aliqđ tale foꝛale ut ſit⁹ uł ordo ſeu diſtātia ī cōparatiōe ad celū uł ad polos ſeu ad cētrū: ꝛ arguo ſic. Impo^le^ ē ꝑ q̄ncūq̄ʒ v̄tutē ꝙ aligd maneat deſtructo formali qđ ē in eo. qđ pʒ q: ipo^le^ ē ꝙ bō maneat deſtructa aīa itellectiua. q: ħ claudit ɔdictionē. ſʒ loc⁹ ꝑ v̄tutē diuinā pt manē idē nō manēte eadē diſtātia uł ordie ad totū celū uł cētrū uł polos. ꝗ talis ordo uł diſtātia nō ē formale ī loco. maior ē nota ꝛ minor pʒ. q: de⁹ poſſet mouē totū celū ſilr ꝛ oīa 4^or^ elemēta motu recto v̄ſus gescēte alio corpe ī aere. v̄bi grā. geſcat aliqđ corp⁹ ī medio aeris. ꝛ ꝑ v̄tutē diuinā moueat totū celū ꝛ oīa elēta motu recto v̄ſus oriēs. tota igit ps celi q̄ ē v̄ſus occidēs fit ꝓpingor illi corpi geſcēti q̄ȝ p̄us erat. ꝛ totū v̄ſus oriēs erit remoti⁹ ab illo corpe q̄ȝ pri⁹ erat. ꝛ vn⁹ polus mūdi erit ſibi ꝓpingor q̄ȝ pri⁹. ꝛ ali⁹ remotior. ꝛ cētrū toti⁹ mūdi erit ſibi ꝓpinquus uł remoti⁹ q̄ȝ pri⁹ ut pʒ manifeſte. cū igit illō corp⁹ geſcat ſʒm locū: opʒ ꝙ ſit ī eodē loco ī q̄ p̄us erat ꝛ ꝑ ɔñs loc⁹ maneat idē. ꝛ tñ ordo uł diſtātia ad polū mūdi nō manet ſed corrūpit. ꝗ talis ordo uł diſtātia nō ē formale ī loco. qm̄ ſi ita cēt ſeq̄ret ꝙ aligd poſſet manē deſtructo ſuo foꝛali. qđ ē ipo^le^. Hoc ɔfirmat. de⁹ pōt cōprimē ꝛ dilatare totū celū ꝛ oīa elēta geſcēte illo corpe ī eodē loco. ſʒ loco cōpreſſo uł dilatato. ꝛ oīb⁹ elēis cōpreſſis uł dilatatꝭ corp⁹ geſcēs nō bēret eūdē ordinē uł diſtātiā ad polos mūdi uł ad centrū. ꝛ tñ loc⁹ manēt idē. igit talis diſtātia uł ordo nō ē foꝛale ī loco. alr enīʒ ſeq̄ret ꝙ aliqđ manēt ſine ſuo foꝛali qđ ē ipo^le^. huic rōni dicerent ꝓbantes ꝙ nec v̄t⁹ pōt celū ꝛ elēta mouē a loco ſuo. ꝛ ſic illa rō nihil v̄ualē. ¶ Sʒ ɔ ħ arguo duplr. ꝛ ꝓ ſic ipo^le^ ē aligd itelligē manē idē nūo niſi itelligat ſuum manē foꝛale idē nūo ut cōiter cōcedit ab oīb⁹. ſʒ po^le^ ē itelligē locū manē eūdē nūo abſq̄ʒ ħ ꝙ intelligat idē ordo uł diſtātia ad celū ꝛ ad polos ꝛ cētrū manē. ꝗ talis ordo uł diſtātia nō ē foꝛale in loco. maior pʒ. nā q: rōnale ē foꝛale ī boīe: iō ipo^le^ eſt boīeʒ itelligē abſq̄ʒ ħ ꝙ itelligat rōnale. ꝛ ſic ē de oīb⁹ alijs. Unū illa ꝓpō cōir cōcedit.ſ. ꝙ nihil pōt itelligi ſine ſuo foꝛali. mior v̄o pʒ q: ɔtigit itelligē ꝙ aliqđ corp⁹ geſcat ī aere. ꝛ ꝙ totū celū cū 4^or^ elemētis moueat ſic. ꝙ totū oriēs fiat remoti⁹ ab illo corpe q̄ȝ p̄us. ꝛ totū occidēs fiat ei ꝓpinquus q̄ȝ p̄us. ꝛ ꝑ ɔñs ɔtigit itelligē ꝙ uterq̄ʒ polus ſit corpi ꝓpingor uł remotior q̄ȝ p̄us. ꝛ ꝑ ɔñs ꝙ cētrū mūdi ſit ſibi ꝓpiqui⁹ uł remoti⁹ corpe tñ manēte ī eodē loco. ꝛ ſic cōtigit itelligē ꝙ loc⁹ manet idē nūo. ꝛ tñ diſtātia uł ordo ad celū uł ad cētrū ꝛ polos nō manet eadē nūo. ꝛ ꝑ ɔñs talis ordo uł diſtātia nō ē foꝛale ī loco. ¶ Scđo, arguo ad idē ſic. ex po^li^ ſʒ imagiationē nō ſeq̄tur ipo^le^ ſʒ imagiationē ut vult ɔ^or^ ī ħ 4° ī tctatu de corpe. ſʒ bñ ſeq̄tur totū celū ꝛ oīa elēta mouent v̄ſus oriēs ī illo corpe geſcēte ī medio aere. ꝗ ille loc⁹ in q̄ illō corp⁹ geſcit manet idē nūo nō manēte eadē diſtātia ad totū celuʒ ꝛ ad polos mūdi ꝛ ad cētꝝ. ꝛ añs ē imagiabile. ꝗ ɔñs ē imagia^le^. ꝛ ꝑ ɔñs ɔtigit imagiari ꝙ idē loc⁹ nūo manet abſq̄ʒ ħ ꝙ idē ordo uł diſtātia maneat ſʒ nō ɔtigit imagiari aligd manē ſine ſuo foꝛali. iō ordo uł diſtātia nō ē foꝛale ī loco. ¶ 3° arguo p̄ncipalr ɔ illō foꝛale. ꝛ ħ ſic. ſi eēt tale foꝛale ī loco. cū illō nō ſit ſbā: opʒ ꝙ ſit ī aliq̄ ſbō. aut igit illō foꝛale ē ſbiue ī illo ultio corpis locātis: aut ē ī corpe lo

tāte. aut i celo ſbiue. ſi dicē q̄ ē ſbiue i ultio corpis
cōtinētis locati ul' i ipo locāte. cū tā corp' locās q̄
ulti^m^ corpis locātis ſit mo^le^: ſeqtur q̄ illō foīale ē
mo^le^. ul' ſaltē ſeqtur q̄ remoto corpe locāte nō re-
manet idē reſpect' ul' ordo ad celū q̄ p̄us erat. ⁊ ſic
nō manebit idē foīale. ⁊ q̄ idē reſpect' ul' ordo nō
poſſit remanē recedēte corpe locāte ⁊ ſuccedente
alio corpe locāte. p₃. q: ille reſpect' ul' foīale illud
aut remanet ſine ſbo aut i ſbo. nō ſine ſbo ut certū ē
q: illō eēt ↄ̄ rōnē accn̄tis. ſ. eē p ſe ſine ſbo. ſi vō ſit
i ſbo. aut igit̄ i eodē ſbo i q̄ p̄us erat ul' i alio. nō in
eodē q: cū illō ſbm moueat̄ ⁊ nō remaneat ut p̄us
ſeqtur q̄ illō foīale moueat̄ ⁊ nō remaneat ubi p̄-
us fuit: qō ē ↄ̄poſitū. ſi vō dicē q̄ illō foīale rema-
neat ubi pri'. ⁊ i alio ſbo q̄ p̄us. illō eſt ipo^le^. q: ſic
accn̄s migraret de ſuo ſbo i ſb₃ qō ē ipo^le^. ⁊ ſi dicē
q̄ illō foīale nō ſit ſbiue i corpe locāte nec in ultio
corpis locāt̄ ſ₃ i celo. tūc q̄ro aut ē aliqd exn̄s i ce-
lo diſibile. aut idiſibile. ſi diſibile cū qōlibet diſibi-
le ipi' celi cōtinue moueat̄ ſeqtur q̄ illō foīale ↄti-
nue mouet̄ qō ē ↄ̄poſitū. ſi vō ſit idiſibile. ⁊ oē idi-
ſibile i celo p̄ter polos ↄtinue mouet̄: ſequit̄ q̄ uel
foīale i loco erit mo^le^ ul' q̄ ſit ſbiue i polo. qō eſt i-
po^le^. q: ſic oīu₃ corpu₃ exn̄tiū h̄ iſeri' eēt idē locus
foīalr̄. q: foīale cuiuſlibet loci eēt i polo. ul' ſaltē ſe
quit̄ q̄ oīa loca foīalr̄ accepta erūt ſil' adeq̄te. q̄a
cuiuſlibet loci foīale eēt i polo idiſibili. ⁊ p ↄn̄s nō
poſſet aliqō corp' moueri de loco ad locū ex q̄ nō
p̄ōt mutare locū foīalr̄. Hoc ↄfirmat̄ ſic. foīale cu-
iuſlibet loci ē i polo idiſibili. igit̄ oīa loca foīalr̄ ac
cepta ſūt ſil' adeq̄te. ſ₃ q̄ncūq₃ ſunt aliq̄ ſil' adeq̄te
qō ē i vno illoꝝ ē eēt i reliq̄. ſ₃ qōlibet corp' ē i loco
aliq̄ foīali exn̄te i polo ḡ qōlibet corp' ē i loco foīa
li exn̄ti ul' adeq̄te cū loco foīali cuiuſlibet alti' cor
pis. ⁊ p ↄn̄s oīa corpa necīo ſt̄ ſil' adeq̄te i eodē lo
co foīali ⁊ p ↄn̄s nullū corp' p̄t mutare locū ſuū for
malē qō ē ipo^le^. iō nō p̄t dari ut vī q̄ foīale i loco
ſit i celo. ⁊ mā̄le i aq̄ ul' i aere. q: ex his p̄ciſe q̄ tātū
diſtāt q̄tū celū ab aq̄ nō ſit aliqō vnū. igit̄ ex foīa
li i loco ⁊ mā̄li i loco nō fiēt aliqō vnū. ⁊ p ↄn̄s loc'
eēt res vna. imo min' eēt res vna q̄ aceru' lapidū
q: ptes plus diſtarēt. Cōfirmat̄ hec rō q: formale
nō ſepat̄ a mā̄li ſuo ex q̄ ex eis debēt fieri. vnū igi
tur fatuū ē dicē q̄ mā̄le i loco ſit i terra ul' in aq̄. ⁊
foīale i celo. ¶ Et ſi dicat̄ q̄ foīale i loco ē diſtātia
locati ad polos ⁊ ad cētrū. ſ₃ illa diſtātia manet ea
dē. iō loc' manet idē. Cōtra diſtātia locati ad po-
los ⁊ ad cētrū ē i ipo locato. ſ₃ loc' nō ē i locato cū
ſit ulti^m^ corpis ↄtinēt̄. vn̄ de diſtātia locati ad po-
los ⁊ ad cētrū nihil h̄ itēdim' q: loqmur de loco ſ₃
q̄ pħs loqtur h̄ de ipo. Itē ſuppoſito p po^le^ ul' p
ipo^le^ q̄ corpe aliq̄ qeſcēte i aere totū celū ⁊ oīa ele
mēta mouerent̄ p vtutē dei ſ̄ſuo vnā diaz pōnios
certū eēt q̄ tūc corp' qeſcēs maneret i eodē₃ loco
ſ₃ opiōnē iſtoꝝ. ⁊ tn̄ nō hēret eādē diſtātiā ad po
los mūdi ⁊ ad cētrū. ḡ talis diſtātia ſiue ſit i corpe
locato ſiue i corpe locāte nō ē foīale i loco ex q̄ lo-
c' p̄t manē illa diſtātia nō manēte. Dico igit̄ q̄ ac-
cipiēdo locū ↄ̄ eo qō h̄ nomē loc' denoīat. loc' ē q̄
dā foīa ſimpl' ſic ⁊ q̄libet alia foīa accidētalis ⁊ nō
ē qd cōpoſitū ex foīali ⁊ mā̄li. ¶ Et ad illō qō di
cīt de toto fluuio, ſ. q̄ tot' fluui' ē magis loc' nauis
q̄ ps fluuij. Dico ſ₃ pħ₃ ⁊ ſ₃ vitatē q̄ tot' fluui' nō
ē p̄us loc' nauis qeſcētis i fluuio. ſ₃ ē loc' cōis. Un̄
tot' fluui' nō ē loc' nauis niſi q: ps fluuij ē loc' na
uis ⁊ ps fluuij ñ ē loc' nauis niſi q: ultim' ⁊ min' ei'
ē loc'. qō igit̄ inuit pħa q̄ tot' fluui' magis ē loc'
q̄ ps fluuij: ñ ē itellc^m^ q̄ pħs uelit q̄ tot' fluui' ſit
loc' ↄ̄ppri'. nec ēt vult q̄ ps fluuij ſit loc' ↄ̄ppri': ſ₃
vult ſi alterū illoꝝ debeat dici magis cōpetit toto
fluuio q̄ p̄ti fluuij nō tn̄ ſimplr̄ ⁊ abſolute. ſ₃ q̄tū
ad vnā ↄditionē ul' diaz loci q̄ eſt imobilitas eēn-
tialr̄. q̄m loc' ↄ̄ppri' magis aſſimilat̄ toti fluuio q̄
p̄ti q̄tū ad mobi^te^ ⁊ immobilitatē: q: ſic tot' flu-
ui' nō ē mobil' ſ₃ totū q: nō deſit totū locū p̄cedē
tē ſ₃ ſolū ē mobil' ſ₃ ptes. ⁊ ſic p accn̄s. tn̄ ptes ſūt
p ſe mo^les^ q: dſerūt totū locū p̄cedētē. ita loc' nō ē
mo^lis^ eēntialr̄. ſ₃ ſolū p accn̄s. ſic igit̄ tot' fluui' eſt
magis loc' q̄ ps fluuij q̄tū ad vnā ↄditionē. i. q̄-
tū ad imobilitatē q: tā tot' fluui' q̄ ēt loc' ē imo^lis^
eēntialr̄. ſ₃ ps fluuij p ſe ē mo^lis^. ſimplr̄ tn̄ ⁊ abſo-
lute loquēdo ps fluuij magis ē loc' q̄ fluui' tot' q̄-
tū ad alias ↄditiōes loci. ⁊ hec ē expō ↄ^cl^' ↄ^o^ 11°
hui' q̄ſti. Alij vō dicūt ad iſtā q̄ōnē q̄ loc' ē imo^lis^
q̄tū ad equalētiā ſic q̄ qeſcēte aliq̄ corpe: loc' illi'
corpis ſp manet idē p equalētiā: ita q̄ q̄tū ad di-
ſtātiā a celo: ⁊ a cētro. ⁊ q̄tū ad motū localē ichoā
dū ul' dēminādū: tn̄ valet ul' fac̄ vn' loc' q̄ ali'.
ſi eni qeſcā h̄ i hac pte dom' de ſarbona: poſito q̄
aer ↄtinue moueat̄ circa me: ul' q̄ circa me ſit mo-
xim' uēt' dū tn̄ ego cōtinue qeſcā: certū ē q̄ ego cō
tinue eq̄lit̄ diſto a toto celo ⁊ a cētro ⁊ a q̄libet alia
re imo^li^ ſic pri'. ⁊ tot leuce ſt̄ ↄtinue int̄ me ⁊ angli
am ſic p̄us: ⁊ tn̄ nō ſū ↄtinue i eodē loco ſic pri' ſ₃
nūc. ſ₃ ſū i eodē loco ſ₃ equalētiā q̄tū ad diſtātias
ab alijs reb' imobilib': ⁊ q̄tū ad motū localē faciē
dū ul' dterminādū. ⁊ ſic dī q̄ loc' ē imo^lis^ p equa-
lētiā q: qeſcēte locato manet idē loc' nūc q̄ p̄us ul'
loc' equalēs q̄tū ad diſtātiā ab alijs qeſcētib' ⁊ q̄-
tū ad motū localē ichoādū ul' fiēdū. ⁊ q: h̄ p̄t hēre
bonū itellectū nec circa illō ē pñs inq̄ſitio. ſ₃ ſolū
circa imobilitatē eiuſdē loci ſ₃ nūc. iō circa ↄfirma
tionē ul' deſtructionē nō iſiſto. ſ₃ ad q̄ōnē r̄ndēdo
pono duas ↄ̄cl'ones q̄ ſt̄ i itētiōe pħi ⁊ ↄ^cl'is^. q̄rū p^a^ ē q̄
loc' ſ₃ q̄ pħs loquit̄ h̄ de loco: ē imobil' p ſe. itelli-
gēdo ſic. ſ. q̄ p̄ſeitas negēt̄: ita q̄ ſit ſēſus loc' eſt i-
mo^lis^ p ſe. i. loc' nō ē p ſe mobil'. ¶ 2^a^ ↄ̄ ē q̄ loc' eſt
mobil' p accn̄s. ¶ Pria igit̄ ↄ̄. ſ. q̄ loc' nō ē per ſe
mobil'. ↄ̄bat̄ ſic. oē p ſe mo^le^ ē corp'. ſ₃ loc' nō ē cor
p'. ḡ loc' nō ē mobil' p ſe. maior ē p ſe nō ⁊ ab oīb'
ↄceſſa. minor vō p₃ ex p̄cedētib'. p̄t tn̄ ↄ̄bari ſic. ſi lo
c' eēt corp': loc' eēt p ſe i loco qō ē ↄ̄ pħ₃ ⁊ ↄ̄ vitatē
q̄m ſi loc' eēt p ſe i loco eadē rōne ille loc' eēt i alio
loco ⁊ ille i alio ⁊ ſic i iſi^m^. ⁊ ſic ſeq̄ret̄ q̄ iſinita loca
eēnt ſil' qō ē ipo^le^. ¶ Scđa vō ↄ̄. ſ. q̄ loc' ē mobi
lis p accn̄s ↄ̄bat̄ ſic. loc' ē ultimū corpis ↄtinēt̄. ſ.
ſupficies corpis cōtinētis cōtigua locato corpi. ⁊
ſic eſt accn̄s p̄manēs exn̄s i corpe locāte. ⁊ accn̄s
mouet̄ p accn̄s ad motū ſui ſubiecti. ḡ loc' ē mobi
lis p accn̄s. ⁊ hec ē itētio ↄ^cl'is^ i h̄ q̄rto dicentis q̄
loc' mouet̄ p accn̄s raro. qō ē ſic itelligēdū. v₃. q̄
loc' raro mouet̄ ad motū locati. Un̄ ↄ^tor^ i exponē
do diffōnē loci dicit q̄ illa p̄ticula. loc' eſt imobi-
lis. debet ſic itelligi q̄ loc' nō eſt mobilis eēntiali-
ter. q: p imobile itelligit nō mobile eēntialr̄. ⁊ ubi
videt̄ pħūs innuere q̄ tot' fluui' magis debet dici
loc' q̄ ps fluuij. dic ↄ^tor^ q̄ h̄ iō ē. q: tot' fluui' nō
eſt mobilis niſi p accn̄s. ⁊ ps fluuij ē mo^lis^ p ſe. iō
ſi alterū illoꝝ debeat dici loc'. magis debeat dici
q̄ tot' fluui' ē loc' q̄ ps fluuij ſit loc'. ⁊ h̄ q̄tū ad
imo^tē^ ut ſupi' ē expſſū ⁊ expoſitū. q: loc' nō ē p ſe
mo^lis^ ſ₃ p accn̄s ⁊ c̄. ¶ Sʒ ↄ̄ iſtō arguit̄ ↄ̄bādo q̄

locꝰ nō ē mo^le p accñs ſic̄ ipa ſupficies corpis locātꝫ. ꝛ h̄ ſic. ad illō nō eſt motꝰ p ſe qd̄ pt acqri alicui nll'a mutatiōe fcā i illo cui acqrit ut pꝫ 5° huiꝰ. ſꝫ ſi locꝰ ſit mo^le p accñs ſeqtur ꝙ aliq̄ qeſcēte ꝛ uēto flāte illi qeſcēti acqreret nouꝰ locꝰ nll'a mutatione fcā i eo. ḡ ad locū nō ē motꝰ p ſe. Itē ſeqtur ſm h̄ ꝙ uēto flāte domꝰ fieret ꝯtinue i alio loco ꝛ i alio qd̄ vꝫ icredibile. Itē ſeqret ꝙ ego p flatū oris mei poſſū mouē colūnā a loco ſuo ꝛ ēt palatiū regis. qꝛ poſſē p flatꝰ oris mei mouē aerē iuxta colūnā. ꝛ ſic colūna fiēt i alio ſitu aeris ꝙ̄ pus erat. Itē ſeqret ſꝫ h̄ ꝙ aliqd poſſit mouerī ꝯtinue motu locali recto ꝛ tñ ſp eē i eodē loco qd̄ vꝫ ipo^le. qꝛ ſic idē moueret ſꝫ locū. ꝛ qeſceret. qd̄ ē icredibile. ꝛ ꝓbo ꝙ h̄ ſeqtur qꝛ ſi aliqd̄ corpꝰ mouet ſil' cū aliq̄ corpe ꝯtinēte ꝛ eq̄li uelocitate. illō corpꝰ moueret localit' ꝛ tñ eēt ꝯtinue i eodē loco. vbi grā. ſi doleū totū plenū vino moueret motu recto certū ē ꝙ vinū ꝯtinue moueret motu recto. ꝛ tñ ſp eēt i eodē loco ꝓprio. i. i ſupficie dolei. Itē ſi locꝰ eēt ſola ſupficies corpis ꝯtinētis ſeqret ꝙ ipo^le eēt redire ad eūdē locū nūo a q̄ locatū recedit. qd̄ vꝫ icōueniēs ꝛ ipo^le. ꝓbo ꝙ h̄ ſeqtur qꝛ ſi aliqd̄ corpꝰ exñs i aere recedat a loco ſuo: locꝰ ad quē mouet ē totalr̄ nouꝰ ꝛ p̄or locꝰ corrūpit qꝛ ptes aeris ꝯcurrūt ꝛ corrūpit illa ſupficies q̄ p̄fuit. cū igit corruptū nō poſſit redire idē nūo ſꝫ pħꝫ ſeqtur ꝙ corpꝰ recedēs a loco nūq̄ poſſit reuerti ad eūdē locū nūo. ¶ Et ſeqt ēt aliud icōueniēs. ſ. ꝙ duo corpa nō pñt ſibi inuicē ſuccedē i eodē loco qd̄ vꝫ ꝯ pħꝫ. Itē ſi locꝰ ſit mo^le motu locali ſeqtur ꝙ locꝰ idiget loco. ꝛ eadē rōne ille locꝰ idiget alio locato. ꝛ ſic i ifi^m. qd̄ ē ipo^le. Itē ſupficies ꝯcaua orbis lune ſp mouet. ḡ ſi illa ſupficies ſit locꝰ ignis. ſeqtur ꝙ locꝰ ignis ſp mouetur qd̄ ē icōueniēs. qꝛ p ꝯ^tem ſi aliqd moueat ad rē motā motꝰ eiꝰ eēt ocioſus. ꝛ h̄ ſignificat ut dic ꝯ^tor qꝛ locꝰ nō ē mo^le. igit ſi locꝰ ignis eēt ſupficies ꝯcaua orbis lune ſeqret ꝙ motꝰ ignis ad ſupꝰ eēt ocioſus qd̄ ē icōueniēs. ¶ Ad p^m illoꝝ dicēdū. ꝯcedēdo ꝯnē. vꝫ. ꝙ ad locū nō ē p ſe motꝰ loquēdo de loco ut pħs loqtur h̄ de loco. ſꝫ motꝰ localis ē p ſe ad ubi. qd̄ eſt i mo^li ſbiue. ¶ Sꝫ ꝯ h̄ arguit duplr̄. ꝛ p qꝛ ubi cāt̄ ex circūſcriptiōe loci. ſi igit locꝰ ē aliꝰ ꝙ̄ priꝰ: ubi erit aliqd̄ ꝙ̄ pus. ꝛ ſic ſi locꝰ pōt acqri alicui qeſcēti: ſeqtur ēt ꝙ ubi pt acqri qeſcēti. ꝛ p ꝯſequēs ad ubi nō ē motꝰ p ſe. qꝛ ad illō nō ē motꝰ p ſe qd̄ pt acqri ipo qeſcēte cui acqrit ut pꝫ per pħꝫ. ¶ Scdo arguit ſic. nō q̄reret locꝰ niſi eēt motꝰ. ſi tñ nouꝰ locꝰ poſſet acqri ſine motu illiꝰ cui motꝰ acqrit poſſet locꝰ eē nouꝰ ſine motu. ꝛ ſic dcm̄ pħi non eēt veꝝ. ¶ Ad p^m hoꝝ pt dici mltiplr̄. vno° pt dici ꝙ alr̄ ē de ubi ꝛ alr̄ de rel'one. qꝛ rel'o ſp ꝯſequit mutatiōnē q̄ p ſe ē ad aliqd. ſꝫ nō ē ſic de ubi. qꝛ lꝫ ubi poſſet ſic acqri alicui ipo nō mutato. h̄ tñ ē accñtale ipi ubi. qꝛ ubi pōt acqri p mutatiōnē p ſe determinatā ad ipꝫ ubi. qm̄ corpꝰ nāle p ſuū motū nālē mouet p ſe ad ubi tanq̄ ad p ſe terminū illiꝰ motꝰ: ꝛ ſm h̄ pōt dici ad rōnē ꝙ pħs 5° huiꝰ ꝓbat ꝙ ad rel'onē nō ē motꝰ p ſe ſic. illō qd̄ ſolū acqrit per mutatiōnē p ſe factā ad aliō ꝛ ad aliō: nō ē motꝰ p ſe. relatio ē h̄m. ḡ. ſed ſi arguit ſic de ubi: tūc minor erit fl'a. qꝛ ubi nō ſolū acqrit p mutatiōnē factā ad aliō. ¶ Pōt tñ alr̄ dici. vꝫ. ꝙ ad illō nō eſt motꝰ p ſe qd̄ aliō a p̄ori nō ſolū ſm numeꝝ ſꝫ ēt ſꝫ ſpēꝫ pt acqri alicui ipo nō mutato. ſꝫ relatio alia ſꝫ ſpēꝫ a rel'one p̄cedēti i ſbo pt acqri alicui ipo nō mutato ut pꝫ. qꝛ ſi ſortes ꝛ plato ſint albi ꝛ poſtea fiant nigri: acqrit ſorti qeſcēti alia rel'o ſm ſpēm a rel'one p̄ori: qꝛ priꝰ fuit albꝰ poſtea factꝰ diſſil'is ipo tñ qeſcēte. ſꝫ ſic nō ē de ubi. qꝛ ꝙ̄uis corpi locato qeſcēti poſſit acqri aliō ubi a p̄ori ſm numerū: tñ corpi qeſcēti nō pōt acqri aliō ubi ſꝫ ſpēꝫ a p̄ori. Deinde ad dcm̄ pħi cū dr̄ ꝙ ad illō nō ē motꝰ p ſe: qd̄ pōt acqri alicui ipo nō mutato illō ē ſic itelligēdū. ſ. ꝙ ad illō nō ē motꝰ p ſe qd̄ aliō ſꝫ ſpēꝫ a p̄ori forma eiuſdē gñis pt acqri alicui ipo nō mutato. ¶ 3° pt dici ꝙ ꝙ̄uis alicui qeſcēti poſſet acqri nouꝰ locꝰ nō tñ nouū ubi. vñ corpꝰ qeſcēs aq̄ diſtans a celo ꝛ a polis ꝛ a cētro ſp hēt idē ubi ꝙ̄uis nō hēat eūdē locū. Uñ meliꝰ eēt dicē ꝙ ordo ul' diſtātia ipiꝰ locati ad orbē ꝛ ad polos ꝛ ad cētrū eēt formale i ipo ubi. Ul' vꝫ eēt dicē ꝙ eēt ipꝫ ubi ꝙ̄ ꝙ tal' diſtātia uel ordo ſit formale i loco. tal' eni ordo ul' diſtātia exñs i ipo locato ſbiue corrūpit ad motū locati. Et cum dr̄ ꝙ ubi cātur a loco. Dico ꝙ ꝙ̄uis ubi cāet a loco nō tñ opꝫ ꝙ uariato loco uariet ipm ubi. qꝛ ubi nō cātur a nouo loco niſi ille nouꝰ locꝰ aliū ordinē ul' ſitū ad totū celū ſpicū ꝛ ad polos ſmo^leꝰ hēat. vñ ubi cātur a loco nō abſolute ſꝫ ſꝫ ꝙ locꝰ ē i tāta ul' tāta diſtātia ad orbē ul' ad polos. ꝛ ſꝫ h̄ eēt dicēdū ꝙ illō idē ubi qd̄ p̄ cātur in aliq̄ corpe: poſtmodū cātur i illo corpe qeſcēti ab alio loco ſuccedēte. vñ breuit' nō ſeqtur ē nouꝰ locꝰ igit ē nouum ubi. ꝙ̄uis ſeqtur ē nouꝰ locꝰ i alio ordie ul' diſtantia maiori ul' miori ad orbē cētrū ꝛ polos. ḡ ē nouū ubi. ¶ Ad 2^m qd̄ fuit ꝯ hāc riſionē cū dr̄ ꝙ nō q̄reret locꝰ niſi eēt motꝰ local'. Dico ꝙ nō q̄reret. h̄ eſt nō inqreret an ē locꝰ. ul' qꝛ ē locꝰ. niſi eēt motꝰ localis. qm̄ motꝰ localis p̄ mouebat pħꝫ ad inqrēdum qd ē locꝰ ꝛ an ē locꝰ. ſꝫ talia duo loca ſuccedētia circa idē corpꝰ qeſcēs nō poſſet eē terminꝰ motꝰ local'. vñ talia duo loca nō diſtātia nō plus faciūt ꝙ̄ vnꝰ locꝰ ad h̄ ꝙ locꝰ hēat rōnē ꝛmi motꝰ localis. qꝛ locꝰ p̄cedēs ꝛ ſequēs ſuccedēs circa aliqd̄ qeſcēs nō diſtāt. ꝛ oīs motꝰ local' nectō ē int' ꝛmios diſtātes. Dico igit ad formā arguti ꝙ nō q̄reret locꝰ niſi eēt motꝰ localis: tñ an ſit idē locꝰ ul' aliꝰ corpis qeſcētis: h̄ nō poſſumꝰ ſcire p motū localē locati. ſꝫ magis p motū localē corpis ꝯtinētis. Et ſi dicat ꝙ ſi illō corpꝰ qeſcēs ſit i alio loco ꝙ̄ priꝰ. ḡ ſe hēt alr̄ ꝙ̄tū ad locū ꝙ̄ priꝰ ſe habuit. ꝛ p ꝯñs mouet localr̄. qꝛ moueri localr̄ nō eſt aliud ꝙ̄ alr̄ ſe hēre nūc ꝙ̄ prius ꝙ̄tū ad locū. Dicēdū ꝙ nō oē qd̄ ſe hēt alr̄ nūc ꝙ̄ p̄us reſpectu loci mouet localr̄. ſꝫ oē qd̄ ſe hēt nūc alr̄ ꝙ̄ p̄us reſpectu alicuiꝰ qeſcētis ſm locū: ita ꝙ ſit ꝓpiquiꝰ ul' remotiꝰ ab illo qeſcēte ſꝫ locū: oē illō mouet localr̄. vñ illō qd̄ ſe hēt alr̄ ſꝫ diſtātiā localē ad aliqd̄ qeſcēs ſm locū: utputa ſic ꝙ ſit magis ul' minꝰ diſtās ab eo ꝙ̄ priꝰ: oē tale mouet localit'. ¶ Ad aliā rōnē ꝯ pōnē cū dr̄ ꝙ uēto flāte domus fiēt ꝯtinue i alio ꝛ alio loco. Dico ꝯcedēdo ꝯnē. ſ. ꝙ domꝰ qeſcēs p motū aeris fiēt i alio ꝛ alio loco ſm numerū. ſp tñ ē i eodē loco p equalētiā ad icboandū ul' terminādū motū localē. Et ſi dicat ꝙ h̄ ē ꝯ ſenſū. ſ. ꝙ domꝰ ſit ꝯtinue in alio ꝛ i alio loco. Dico ꝙ ad ſenſū nō ptinet iudicare: utrū locus ſit idē ul' alius: qꝛ iudiciū de identitate uel diuerſitate partiū pertinet ad intellectuꝫ non aūt ad ſenſū. ¶ Ad aliā rōnē cū dicit ꝙ homo per flatū ſuū poſſet mouē colūnā aliq̄ ul' palatiū a loco ſuo. Dico ꝙ illō

nõ ſeqtur q: ego moueo aerẽ circa palatiũ vl' circa colũnã. ſed nõ moueo colũnã nec palatiũ. ſed moueo aerẽ q: p flatũ corrũpo vl' moueo locũ colũne vel palatij. vñ ɔcedo aliã ɔñẽ. ſ. ꝙ p flatũ oris mei ego poſſũ facẽ ꝙ colũna vl' palatiũ ſit i alio loco ꝙ̃ pus: tamẽ ego nõ moueo colũnã nec palatiũ: põt eni corp' fieri i aliq̃ alio loco ꝙ̃ pus: ꝙ̃uis ipm nõ moueat: ſed aliđ. ſ. corp' locãs ipm. ℂ Ad aliã rõnẽ qñ dĩ. ꝙ ſm h̃ ſeq̃ret ꝙ aliqđ poſſet local'r moueri: ⁊ tamẽ ſemp eẽt i eodẽ loco ꝓprio. dico ɔcedẽdo ɔñẽ. ſ. ꝙ põt moueri local'r ad motũ alterius. ſ. corpis ɔtinẽtis. ⁊ tñ ſemp ẽ i eodẽ loco ꝓprio illi locato. nõ tñ ſemp erit i eodẽ loco cõi nec i eodẽ loco ꝓprio corpis ɔtinẽtis ad motũ cui' mouet. Et qñ dĩ ꝙ ſic idẽ ſil' moueret ſm locũ ⁊ qeſceret ſm locũ. Dico ꝙ bñ ẽ pole ꝙ aliqđ moueat p accidẽs ſm locũ. ⁊ tñ ꝙ qeſcat ſm locũ qete oppoſita motui locali p ſe. ſic ẽ de vino ɔtẽto i dolio. Silr nõ ẽ icõuenico ꝙ idẽ moueat ſ3 vnũ locũ ut ſ3 locũ cões. ⁊ tñ ꝙ qeſcat ſ3 aliũ locũ ut ſ3 locũ ꝓpꝰ3 ℂ Ad 5am rõnẽ qñ dĩ ꝙ ſ3 iſtud nõ poſſet corp' reuerti ad eũdẽ locũ ꝓpriũ nũo i q̃ fuit pri'. Dico ꝙ loquẽdo de loco bñte eẽ ſbiue i aere vl' i aq̃. ſic nõ ẽ pole ꝙ aliqđ corp' reuertat ad eũdẽ locũ nũo totalẽ in q̃ pri' fuit. nec ẽ pole ꝙ diuerſa corpa ſuccedãt ſibi iuicẽ i eodẽ loco nũo totali exñte i aere vl' i aq̃: ut patet p ɔrem ſupi' ɔe 18e: qm phs ſupi' ꝓbat ꝙ loc' nõ ẽ foia. ⁊ h̃ ſic. loc' ẽ ſepabilis a locato. ⁊ foia nõ. ḡ loc' nõ ẽ foia. Et ɔtr ſup illã rõnẽ mouet dubiũ. d. ⁊ põt aliqs q̃rere qm loc' nõ põt dici ſepari: niſi ſm opionẽ dicẽtiũ vacuũ eẽ. ſ3 ſm opionẽ phĩ nõ ſepat a locato. ſ3 corrũpit p ei' corruptionẽ. qm ultim aeris i q̃ ẽ aq̃ cum aq̃ trãſfert ab eo ⁊ itrat i ipm aliđ corp': corrũpet illđ ultim ⁊ fiet aliđ. ⁊ cũ ita ſit illa ꝓpõ ẽ famoſa ⁊ nõ vera. hec ɔtr ɔo ſupdicto. Vñ ɔtr facit rõnẽ phĩ bonã ſic. loc' ẽ ſepabilis a locato oẽt oĩb' locat manẽtib' ſed forma nõ ẽ ſepabilis a locato manẽte locato. ḡ loc' nõ ẽ forma. ⁊ loqtur de ſepatiõe loci ⁊ forme p quã ſepationẽ utriuſq3 corrũpit: ut quõ dicim' ꝙ aliqđ ẽ accñs ſepabile a ſbo. nõ q: poſſit manere ſine ſbo: ſed ſepatio ei' a ſbo: eſt ei' corruptio. Dico igit ꝙ ille ꝓpõneo. v3. corp' põt redire ad eũdem locũ nũo a q̃ recedit ⁊ diuerſa corpa pñt ſibi iuicẽ ſuccedẽ i eodẽ loco: ſũt famoſe ⁊ nõ vere. ut patet p ɔrem. ℂ Ad 6am rõnẽ cũ dĩ ꝙ ſi loc' eẽt mobilis: loc' idiget loco: dico ꝙ ſicut loc' ẽ mobis. ſ. p accñs ita idiget loco p accñs. ⁊ ſi ille ali' loc' moueat p accñs idiget alio loco p accñs. nec ẽ icõuenicñs ꝓcedẽ i ifinitũ i idiuiduis ⁊ in accidẽtaliter ordinatis. ℂ Ad ultimã rõnẽ qñ dĩ. ſ3 illđ ſupficies cõcaua orbis lune eẽt loc' ignis ⁊ illa ſupficies ſemp mouetur: dicẽdũ ẽ ꝙ illa ſupficies ẽ loc' ignis ⁊ ſp mouetur nõ tñ ſemp mouet motu nãli q̃ ignis mouetur ad ipãs. ℂ Et cũ dĩ ꝙ ſi aliqđ moueat ad rẽ motã mot' ei' eẽt ocioſus. dico ꝙ ſi aliqđ moueat ad rẽ motã eodẽ motu ſm ſpẽm ⁊ eadẽ uelocitate: mot' ei' eẽt ocioſus. q: nunq̃ poſſet attigẽ terminũ mot'. ⁊ ſic bẽt itelligi dcm̃ ɔrio. tñ ſi aliqd moueatur vno motu ſm ſpẽm: nõ pp h̃ appet ꝙ ei' motus ſit ocioſus. ⁊ ſic i ꝓpoſito. q: ignis mouet nãlit motu recto ad cõcauũ orbis lune motũ motu circulari. igit ⁊c. ⁊ illo remoto põt dici ꝙ phs itelligit ꝙ loc' nãlis debet eẽ imobis. ſ. illo motu q̃ corp' nãlit mouet ad ipã. qm ſi loc' nãlis alicui' corpis eſſet mobilis nãliter illo motu quo corpus nãliter mouet: ad ipm ſequitur ꝙ eius motus ſit ocioſus.

ℂ Capl'm 6m tractatus pmi in quo oñditur qualiter corpora diuerſimode ſint in loco.

C Ui gdẽ igitur corpori ieſt aliqd extra corpus continens ipſum: hoc in loco eſt. cui ṽo non: minime.

ℂ Iſtđ ẽ 6m caplз h' tractat'. i q̃ oñdit q̃liter corpa diuerſimode ſt i loco. ⁊ ɔtinet tres ptes pñles. qm i pa phus ponit duos modos eẽndi i loco. ſ. modũ eẽndi i loco p ſe ⁊ ſ3 ptẽ. In 2a ibi ⌊ Sic ãt dcm̃. ⌋ ponit alios duos modos eẽndi i loco q modi eẽndi i loco accipiunt ſ3 actũ ⁊ põ3. In 3a ibi ⌊ Alia gdẽ ſm ſe. ⌋ ponit alios duos modos eẽndi i loco q ſũt modi eẽndi p ſe vl' p accñs. Pria ps ɔtinet duas pticulas. qm i pa phus ex p̃cedentib' cõcludit vnã ɔñẽ. In 2a ãt ibi ⌊ Partiũ etem. ⌋ Narrat phs ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri diuerſis modis. ſ. ſurſũ aut deorſũ ſiue circulariter. ⁊ illđ patebit ex ſequẽtib'. In pa igit pticl'a hui' ptis phus cõcludit vnã ɔñẽ ex pdictis. q̃ talis ẽ ꝙ oẽ corp' ⁊ ſolũ corp' bñs corp' extriſecũ ɔtinẽs ipm ẽ i loco p ſe. ⁊ hec ẽ 16a ɔ̃ hui' libri q̃ ɔ̃ bẽt duas ptes. vna ẽ. ꝙ oẽ corp' bñs corp' extriſecũ eẽ ſcipm ẽ i loco p ſe. Alia pars ẽ ꝙ oẽ corp' nõ bñs corp' extriſecũ eẽ ſeipſ3 nõ ẽ i loco p ſe. Iſta igit ɔ̃ ꝓbat dupl'r. vno' p p̃cedẽtia. i. p diffõnẽ loci. Alio' p exẽpla. p̃ igit pdicta ɔ̃ ꝓbat p p̃cedẽtia ſic. oẽ corp' ⁊ ſolũ illđ qđ ẽ i ultimo corpis ɔtinẽtis ẽ i loco p ſe. ſed oẽ corp' ⁊ ſolũ corp' bñs corp' extriſecũ eẽ ſcipm ẽ i ultio corporis ɔtinẽtis. ḡ oẽ corp' ⁊ ſolũ corp' bñs corp' extriſecũ eẽ ſcipm ẽ i loco p ſe. maior patet p diffõnẽ loci ſupi' poſitã. minor patet. q: oẽ qđ bẽt corp' eẽ ɔtinẽs ẽ in ultimo corpis ɔtinẽtis. ſed ſolum corp' bñs corp' eẽ ɔtinẽs eſt in ultimo corpis ɔtinẽtis. nã corp' eẽ ɔtinẽs ⁊ ultimũ corpis ɔtinentis non ſeparãtur abinuicem.

ℂ Vñ ⁊ ſi aq̃ fiat huiuſmodi: ptes qdẽ mouent ipſi': ɔtinẽtur eni ſibi iuicẽ. oĩs autẽ eſt tanq̃ qđ mouebit. eſt autẽ tanq̃ nõ. ſic quidẽ eni3 tota ſimul locũ nõ mutat. Circulariter autem mouebitur.

ℂ Scđo ꝓbat eadẽ ɔ̃ ꝓbatiõe exẽplari ſic. ſi aq̃ fiet hmi corp'. ſ. ꝙ nõ bẽret aliqđ corp' extriſecũ eẽ ipſa3. ⁊ dic ꝙ q̃dã aq̃ nõ eẽt i loco p ſe. q: nõ eẽt i ultio corpis ɔtinẽtis. ptes tñ aq̃ bñ eẽnt i loco. ſ. ille ptes q̃ ɔtinent ab aliis ptib' eis ɔtiguis. qđ patet. q: tales ptes pñt moueri motu recto. ⁊ p ɔñs ſũt i loco p ſe. ſ3 oĩs aq̃. i. tota aq̃ q̃dãmõ pt moueri. ⁊ q̃dãmõ nõ. qm nõ põt moueri ſ3 ſe totã motu recto cũ eẽ ipſa3 nõ ſit loc' ad quẽ moueri poſſit. tñ tota aq̃ poſſet circulariter moueri. ⁊ q: ptes aque que bñt alias ptes eẽ ſe eis diſcõtinuatis ſũt p ſe in loco. ideo pñt moueri tribus motibus. ſ. ſurſum vel deorſum aut circulariter.

ℂ Partiũ ãt h̃ loc': ⁊ ſurſũ qdẽ ⁊ deorſũ nõ. Circl'o eni q̃dã qdẽ mouent: alia ṽo ſurſum quo deorſũ q̃cũq3 habent dẽſitatem ⁊ raritatem.

ℂ Hec ẽ 2a pticl'a pe ptis pñlis hui' capli. i q̃ phs narrat ꝙ ptes vniuerſi pñt moueri trib' modis. d. ꝙ q̃dã ptes vniuerſi mouent circl'arit. ⁊ q̃dã mouent

ſurſū. ⁊ oīa iſta ſūt corpa i qb⁹ ē raritas. ⁊ q̄dā mouent deorſū ut corpa i qb⁹ ē dēſitas: ſ3 iſte ptes nō mouētur circularit̄. ⁊ ex his pōt ꝓbari exēplarit̄ ꝯ p̄cedēs ſic. ſi tota aq̄ nō hēret aliqḋ corp⁹ extriſecū ꝯtinēs ipā3 nō eēt i loco p ſe. ſ3 ptes aq̄ q̄ hūt corpa ex̄ eas ⁊ alias ptes eis ꝯtiguas ſūt in loco p ſe ut patet. q2 poſſūt p ſe moueri motu recto. ⁊ ſic patet exēplarit̄ ꝙ oē corp⁹ ⁊ ſolū corp⁹ hn̄s corp⁹ extriſecū ꝯtinēs ip3 ē i loco p ſe. ⁊ ita appēt tria ex p̄cedētib⁹. p̄ ꝙ tot⁹ mūdus ē in loco ēēntialr̄ q2 nō hēt corp⁹ ex̄ ꝯtinēs ip3. 2° appet ꝙ tot⁹ mūdus cōpoſit⁹ ex 4ᵒʳ elemētis. ⁊ 5ᵃ eēntia ē i loco p ptes. ſ. q2 ptes ei⁹ ſūt i loco p ſe. 3° appet ꝙ oēs ptes mūdi ꝯtēte ab alijs ptib⁹ ei⁹ diſcōtinuis ſūt i loco p ſe ut patet de mixt̄ ⁊ elr̄is. ⁊ de q̄libet alia ſpa celeſti ꝯtēta ſb alia ſpa. S3 de ſupm̄a ſpa q̄ nō ꝯtinet ab aliq̄ alio corpe ē maxia dubitatio quā ꝯᵗᵒʳ hic mouet q̄ ē. an ſupm̄a ſpa ſit i loco uł nō. ⁊ poſito ꝙ ſit i loco quō ē i loco. Jllḋ autē qḋ facit eū dubitare ē. q2 ſupm̄a ſpa mouet ſm locū. aut igit ē i loco aut nō ē i loco. ſi det ꝙ nō ē i loco ⁊ ipa mouet: ſeqtur ꝙ aliqd qḋ nō ē i loco mouet ſ3 locū qḋ vī icōueniēs: ſi v̄o det ꝙ ē i loco cū nō ſit aliqḋ corp⁹ ex̄ne um ꝯtinēs: ſeqtur ꝙ ſupm̄a ſpa ſit i uacuo: ⁊ ſic loc⁹ erit uacuū ⁊ dimēſio ſepata. ſtam⁹ igit inter hec duo. aut ponē ꝙ aliqḋ motū nō ē i loco. aut ponē ꝙ loc⁹ ē iane ⁊ dimēſio. vn̄ ꝯᵗᵒʳ dic̄ h̄ ꝙ Joannes grāmatic⁹ p h̄ obediuit huic ponēdo locū eē dimēſionē ⁊ uacuū nō ſinē ꝯtinētē ut dic̄ Ariſt. ¶ S3 ꝯ Joānē grāmaticū arguit ꝯᵗᵒʳ duplr̄. ⁊ p̄ ex dict̄ p priis. nā Joānes grāmatic⁹. d. ꝙ uacuū nō pōt ſeparari a corpib⁹. vn̄ ip̄e poſuit uacuū ibibitū corpib⁹ nō uacuū ſepatū. ſi tn̄ loc⁹ ſupm̄e ſpe eēt uacuū opoꝛteret eū dicē ꝙ eēt uacuū ſepatū a corpib⁹. ſ. uacuū ex̄ celū ubi nullum eſt corp⁹. ¶ Sc̄do ꝯᵗᵒʳ. arguit ꝯ eūdē ex dict̄ ph̄i. nā ph̄s dic̄ ꝙ celū ⁊ aīa ſūt i loco p accn̄s. ſi tn̄ celū uł ſupm̄a ſpa eēt in uacuo tanq̄ i loco ſeq̄ret ꝙ ſupm̄a ſpa eēt i loco p ſe. iō relicta illa opione ꝯᵗᵒʳ recitat mltas opiones ponētiū ſupm̄ā ſperā nō eē in loco uacuo uł i loco q̄ ſit dimēſio ſepata. ⁊ p̄ ponit opionē themiſtij qui poſuit ꝙ totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ ē i loco ſm ptes. ſ. ſm orbes q̄s cōtinet maxim⁹ orbis. ſic̄ ē de toto mūdo. ſ. ꝙ tot⁹ mūdus ē i loco ſ3 ptes ſ3 orbes iſeriores ⁊ orbis ſupm⁹ differūt i h̄. q2 q̄libet orbis iſerioꝛ ē i loco. q2 hēt aliqd ex̄ ꝯtinens ipm̄. ſ3 orbis ſupm⁹ i q̄ ſūt ſtelle fixe ē i loco ratiōe ptiū itriſecarū tm̄. ſ. q̄ ſūt i ꝯcauo ei⁹. qm̄ iſte ptes mouent circa cōuexū corpis circa qḋ reuoluunt. ⁊ illḋ ꝯuexū q̄ſi circūdat eas l3 ſint itra orbē. ⁊ ita ponit ꝙ ſupm̄a ſpa ē i loco p ptes: ſed nō ē in loco ſm ſe totā cū nō hēat aliqd ex̄ ex̄ris. ⁊ rō hui⁹ opinionis fuit. q2 cū ſupm̄a ſpa ſit i loco aliq̄ mō ⁊ nō ē i loco ſm ſe totā: cū nō hēat aliqd ex̄ ꝯtinēs: relinqtur ꝙ ſit in loco p ſuas ptes. ⁊ ꝙ nō ſit i loco ſm ſe totā ꝓbat. q2 nō mouet ſ3 ſe totā ſed ſm ptes. ⁊ eo mō q̄ mouet ē in loco: ⁊ iō cū moueat ad ubi niſi ſm ptes nō ē i loco niſi ſm ptes ⁊ nō ſm ſe totā. ⁊ h̄ ꝯtigit duplr̄ ut innuit hic ꝯᵗᵒʳ. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis ſit i loco p ptes. vno mō q̄ ptes ei⁹ ꝯcaui ſūt i loco q2 ſūt i couexo orbis inferioris q2 circa illḋ cōuexū reuoluūtur ptes orbis ſupioris. Alio mō pōt ꝯtigē ꝙ ſupm⁹ orbis ſit in loco p ptes exn̄tes i ꝯcauo ei⁹ q̄ mouent alio motu a motu diurno ipi⁹ orbis: ita ꝙ ſūt aliq̄ ptes in ꝯcauo orbis ſupmi q̄ mouētur circularit̄ i illo orbe motu ꝓpꝛio ſic̄ dicūt ponētes epyciclos. qm̄ videm⁹ i horologio ꝙ circulus vn⁹ ex̄ris i alio circulo mouet circulariter motu ꝓpꝛio. ⁊ nō ſolū motu circulari ei⁹ i q̄ ē. ſ3 q̄litercūq3 ſit de h̄ nō ē mltū curādū. qm̄ opio themiſtij i h̄ ꝯſiſtit. ſ. ꝙ ſupm̄a ſpa ē i loco ſm ptes ⁊ nō ſm totū. ⁊ iſta vī eē ſnīa expōnis thome. ¶ S3 ꝯ illā opionē arguit ꝯᵗᵒʳ q̄druplr̄. ⁊ p̄ ponit p̄ᵒᵃ rōnē. d. ⁊ h̄ q̄dē cōtigit toti orbi. ⁊ ē talis rō. Si ſupm⁹ orbis ſit i loco. q2 ptes ei⁹ cōcaue mouent circa cōuexū orbis iſerioris cū totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ moueat circa cōuexū ignis: opoꝛteret dicē ꝙ totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbib⁹ ē i loco. ⁊ nō ſolū h̄ ſ3 ꝙ vn⁹ orbis cōtinet aliū rōne ptiū q̄ ſūt i cōcauo ei⁹ q̄ mouētur circa ꝯuexū ignis. ⁊ ita totū aggregatū ex oīb⁹ ptib⁹ eēt i loco duplr̄. ſ. q̄a vna ſpa ꝯtinet aliā. ⁊ eēt q2 ptes ei⁹ mouent circa cōuexū ignis. qḋ nō ē uerū. Sc̄do cū dic̄. ⁊ i h̄ qḋ dicit The. Arguit ꝯᵗᵒʳ ꝯ themiſtiū q̄ntū ad hoc qḋ dixit ꝙ ſupm⁹ orbis mouet ſm ptes ⁊ nō ſ3 totū. ⁊ arguit ſic. Totū nihil aliḋ ē q̄3 oēs ſue ptes. g̊ ſi celū mouet ſ3 oēs ſuas ptes ſequit ꝙ celū mouet ſm ſe totū. vn̄ itelligēdū ꝙ totū nihil aliḋ eſt q̄ntū ad motū q̄3 oēs ſue ptes ſic itelligēdo ꝙ totū non pōt q̄ſcē ſi oēs ei⁹ ptes moueant. q2 totū ⁊ ei⁹ ptes ſimł ſūpte nō pn̄t ſepari q̄ntū ad motū ⁊ q̄etē. q2 ſi oēs ptes mouerent opoꝛteret totū moueri ⁊ econuerſo. ⁊ hoc itelligit h̄ ꝯᵗᵒʳ. ſ3 tn̄ totū i entitate ē aliud q̄3 oēs ſue ptes. qm̄ totū ē vnū ens reſultās uł cōſtitutū ex oīb⁹ ptib⁹. ⁊ iō ē aliḋ ens ab oīb⁹ ptibus ut dcm̄ ē i p̄ hui⁹. Tertiā v̄o rōnē ꝯ themiſtiū ponit ꝯᵗᵒʳ. d. Et eēt videm⁹. rō igit iſta eſt ꝯ illḋ qḋ dixit themiſti⁹. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis mutat locū ſm ptes nō ſm totū. q̄ rō ē ſūdata ſup rōnē ph̄i. nā ph̄s 6° hui⁹ v̄ſus ſinē rn̄dēdo rōni ȝenonis. d. ꝙ corp⁹ ſpicū mouet ſm ſe totū ⁊ ſm oēs ptes ſuas. ſeu totū mutat locū ſm formā tm̄: ⁊ ptes mutāt locū ſm formā ⁊ ſm ſbm. illḋ igit qḋ themiſti⁹ dic̄. ſ. ꝙ ſupm⁹ orbis nō mutat locū ſm ſe totū: ē fłm. qd aūt ſit mutare locū ſm formā ⁊ ſbm appet i fine ſexti hui⁹. ⁊ ſi aliq̄s dicat ꝙ iſta ē itētio ph̄i. ſ. ꝙ celū nō mouet ſ3 ſe totū. q2 ph̄us dic̄ ꝙ ſm ꝙ ē totū non trāſmutat locū. Rn̄. ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ ph̄us nō itēdit dicē ꝙ corp⁹ qḋ mouet circularit̄. ſ. orbis celeſtis non mouet ſ3 ſe totū ſ3 ſm ſuas ptes. ſ3 itēdit ꝙ totus mūdus nō mouet ſm ſe totū ſ3 ſ3 ſuas ptes. vnde ph̄us itēdit ꝙ toti mūdo attribuit mot⁹ circularis ꝓꝑ q̄ſdā ptes. i. ꝓꝑ corpa celeſtia. ſic̄ ei attribuitur mot⁹ rect⁹ ꝓꝑ motū elr̄oꝝ q̄ ſūt q̄dā ptes. Quartā rōnē ꝯ themiſtiū ponit ꝯᵗᵒʳ. d. ⁊ eēt ſm expōnē. Et hec ē rō Ari. d. ꝙ celū. i. ſupm̄a ſpa ē i loco p accn̄s ſ3 iſtḋ qḋ attribuit alicui ſ3 ptē nō attribuit ei per accn̄s. igit ſupm̄a ſpa nō ē i loco ſm ptes. Ad hoc rn̄. themiſti⁹. d. ꝙ ph̄us utit h̄ eo qḋ ē p accn̄s large ſ3 ꝙ ē cōe ad p accn̄s ꝓpꝛie ⁊ ad ptē. ¶ Sed ꝯ hoc arguit ꝯᵗᵒʳ ſic. ph̄us ponit hic tres modos eēndi i loco. qm̄ q̄dā ſūt i loco p ſe ⁊ q̄dā p accn̄s ⁊ q̄dā p ptes. cū igit ph̄us utat iſtis modis tanq̄3 modis diſtict̄ eēndi i loco nō itelligit p eē i loco p accidēs eē i loco p ptes. Poſtea ponit ꝯᵗᵒʳ aliā opionē q̄ fuit opio auēpace. q̄ poſuit ꝙ loc⁹ celi eſt ſupficies cōuexa circa quā celū mouetur. ⁊ dixit ꝙ ꝓprius locus corpis ſpici eſt ſupficies conuexa circa quā mouetur. dixit eni auēpace ꝙ ſpa ſ3 ꝙ ſpa nō eſt in loco. q2 aliqḋ extriſecū ꝯtinet illā. ſ3 hoc

ē ꝓprīū corꝑi recto. ⁊ ñ corꝑi rotūdo. ſꝫ loc⁹ ꝓpꝰ ſpe ꝭꝫ ꝙ ſpa ē ꝯuexū cētri circa qḋ ꝛuoluit̾. ſ. ſupfi cies ꝯuexa circa quā mouet̾. illa eñi ſupficies q̄dā mō ꝯtinet ſperā. ⁊ dixit auēpace ꝙ diffō quā pħs idurit de loco cū dixit ꝙ loc⁹ ē ꝯtinēs diuiſū a re i debet itelligi ꝙ loc⁹ in corꝑib⁹ rectꝭ ē ꝯtinēs extriſe cē. ſ. ex̄ locatū. ſꝫ i corꝑib⁹ rotūdis loc⁹ ē ꝯtinēs ex i triſeco. ⁊ ſic ꝭꝫ ipꝫ oē corp⁹ mobile motu recto hēt corp⁹ ex̄ ꝯtinēs i cui⁹ ultimo ē tanq̄ꝫ i loco. ſꝫ corp⁹ rotūdū mobile circularit̾ nō reqrit corp⁹ ex̄ cōtinēs. ſꝫ reqrit corp⁹ ꝯtētū itra ipꝫ ⁊ ē i ultimo ipius ſ. i ſupficie ꝯuexa corꝑis circa qḋ mouet̾ tanq̄ꝫ i lo co. ⁊ cāꝫ hui⁹ aſſignauit ut dicit ꝯᵗᵒʳ q̄ ē qꝛ corp⁹ ro tūdū finit̾ ꝑ ſe ⁊ corpus rectarū finit̾ ꝑ aliqḋ. ⁊ oīa corꝑa mota motu recto. ſ. eltra idigēt in hoc ꝙ fini ant̾ rotūdo. rotūdū ṽo nō idiget corꝑe extrinſeco. ⁊ hui⁹ cāꝫ aſſignat. d. ⁊ cā i h̾ ē qm̄ linea rotūda ꝑ fecta ē ⁊ nō pōt recipe augmētationē uł dimiutio nē. linea ṽo recta eſt dimiuta. hec igit̾ breuit̾ ē auē pace opio. vꝫ. ꝙ ſupm⁹ orbis ē ꝑ ſe i loco. ⁊ ille loc⁹ ē ſupficies ꝯuexa orbis iferioris imediate. ¶ Sꝫ ꝯ illā opionē arguit ꝯᵗᵒʳ q̈druplr̄. vñ p̄mā rationē ponit cū dicit. ⁊ ꝭm h̾ ſpa. q̄ rō talis ē. ſi ꝓpri⁹ loc⁹ corꝑis circularis circa qḋ mouet̾ ſu ꝯuexū. ḡ totū celū ⁊ glibet orbis ē ꝑ ſe i loco. ꝯñs ē falſū ⁊ ꝯ pħꝫ h̾ expſſe q dic̄ ꝙ totū celū aggregatū ex oīb⁹ orbi b⁹ ē i loco ꝑ accñs. ⁊ ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accñs. ⁊ ſic patet falſitas ꝯñtis. ꝯñtia decl̾at ſic. qꝛ totū ce lū ⁊ glibet orbis hēt cōuexū circa qḋ mouet̾ ut ma nifeſtū ē. ⁊ cōuexū circa qḋ mouet̾ corp⁹ rotūdū ē loc⁹ ei⁹ ꝑ ſe ut dic̄ auēpace. ⁊ ꝙ vna ſpa cōtinetur ab alia. h̾ ē ꝑ accñs ut dicit. vñ ſi corp⁹ rotūdū ꝯti neat̾ ab aliq̄ corꝑe cū ſit i ei⁹ ultimo. h̾ ē ꝑ accñs ut dicit. qꝛ ſpe iferiores ꝯtinētur a ſpis ſupiorib⁹. ⁊ etiā ꝯtinēt ſpas iferiores uł ſpas elꝫorū. ⁊ ꝭꝫ auē pace q̄libet ſpa q̄ cōtinet̾ ab aliq̄ corꝑe ē ꝑ accñs i ultimo corꝑis cōtinētis. ⁊ ē ꝑ ſe ſic in loco i ultimo ꝯtēti. ſ. i ſupficie ꝯuexa corꝑis imediate ab ipo ꝯtē ti circa qḋ mouet̾. vñ ꝭꝫ h̾ ſpa lune ē ꝑ ſe i ſupficie cōuexa ignis tanq̄ꝫ i loco. ⁊ ē ꝑ accñs i ſupficie cō caua orbis ſupioris qꝛ accidit corꝑi rotūdo ꝙ ha beat aliqd extra cōtinēs. ⁊ hec fuit opio Alphara bij. ut dicit h̾ ꝯᵗᵒʳ. rō igit̾ p̄ª cōſiſtit i hoc. ſ. ꝙ ꝭm opionē illā auēpace celū ⁊ glibet orbis erit ꝑ ſe i lo co. ⁊ ult̾ oē corp⁹ erit i loco ꝑ ſe qḋ ē ꝯ pħꝫ. ¶ Se cūdā ṽo rōnē ꝯ auēpace ponit ꝯᵗᵒʳ cū. d. Et cū ita ſit h̾ qḋ dic̄ ⁊c̄. ⁊ hec ē rō pħi i p̄n⁹ hui⁹ capł̄i. d. ꝙ oē corp⁹ ex̄ qḋ nihil ē: nō ē i loco. ⁊ ꝙ oē corp⁹ ex̄ qḋ aliqd ē: ē i loco. ſed illḋ ē fl̄ꝫ ꝭꝫ opionē auēpace d. ꝙ corp⁹ ex̄ qḋ nihil ē ē ꝑ ſe i loco. ſ. i ſupficie cor ꝑis cōtēti circa qḋ mouet̾. ſꝫ h̾ ē ꝯ opionē Ariſt. q dic̄ ꝙ corꝑa ualia ſūt i loco triplr̄. vno⁹ eēntialr̄ ⁊ illo⁹ corp⁹ motū motu recto ē i loco. Alio⁹ ē corpus nāle i loco ꝑ accñs ⁊ illo mō corꝑa rotūda ſūt i lo co. uł ſaltē illo mō ſupm⁹ orbis ē i loco. Tertio mō aliqd ē i loco ꝭꝫ ſuas ꝑtes. ⁊ illo mō tot⁹ mūdus ē in loco. ¶ Tertiā ṽo rōnē ꝯ auēpacē ponit ꝯᵗᵒʳ. d. Nos aūt reuertamur: q̄ rō ē talis. loc⁹ ē eq̄lis loca to. ita ꝙ oēs ſupficies loci ſīt eq̄les oīb⁹ ſupficieb⁹ locati. ſꝫ ſupficies cōuexa ſpe iferioris nō ē eq̄lis ſupficieb⁹ orbis ſupioris. ſed ſolū ſupficiei ꝯcaue. igit̾ ſupficies cōuexa orbis nō ē loc⁹ ſpe ſupioris. vñ illḋ dcm̄ ꝯᵗᵒʳ. vꝫ. ꝙ oēs ſupficies loci ſūt eq̄les oīb⁹ ſupficieb⁹ locati itelligo ſic. ſ. ꝙ oēs ſupficies loci. i. tot⁹ loc⁹ ē eq̄lis uł maior oīb⁹ ſupficieb⁹ loca ti. nā tot⁹ loc⁹. i. tota ſupficies ultima corꝑis locan tis q̄ imediate circūdat locatū ē eq̄lis maxie ſupfi ciei locati: qꝛ maxia ſupficies locati ē ſupficies ſu p̄ma ei⁹ icludēs totū locatū. q̄re loc⁹ ē eq̄lis extre me ſupficiei locati. ⁊ ꝑ ꝯñs eſt maior q̄libet alia ſu pficie locati. ⁊ ita tot⁹ loc⁹ ē equalis uel maior oīb⁹ ſupficieb⁹ locati. vñ ꝯᵗᵒʳ qñ dic̄ ꝙ oēs ſupficies lo ci ſūt eq̄les ⁊c̄. ꝑ equale itelligit tm̄ qḋ ē cōe ad eq̄ le ⁊ ad mai⁹. qꝛ illḋ qḋ ē eq̄le alicui ē tātū q̄tū illḋ ⁊ illḋ qḋ eſt mai⁹ aliq̄ eſt tātū q̄tū ē illḋ. ¶ Nota ꝭm ꝯᵗᵉᵐ h̾ ꝙ eq̄litas dr̄ duplr̄. vꝫ. ꝭm cōtinētiaꝫ ⁊ ꝭm cōmēſurationē. eq̄litas ꝭm cōtinētiā eſt qñ ali qd cōtinet aliḋ neq̄ꝫ mai⁹ neq̄ꝫ min⁹ q̄tū eſt cōti nere p̄ciſe: ut uas vni⁹ q̄rte dr̄ eq̄le eē vni q̄rte vini quā pōt recipe ⁊ neq̄ꝫ plus neq̄ꝫ min⁹ p̄ciſe. ⁊ hec eq̄litas nō reqrit eq̄litatē i oīb⁹ dimēſioīb⁹ ſed req rit eq̄litatē ſolū ꝭm duas ſupficies. i. ꝭm ꝯcauā ul timā ſupficiē corꝑis cōtinētis ⁊ ꝭm ſupficiē extre mā ⁊ cōuexā corꝑis cōtēti. qm̄ ſi aliqḋ uas ſit oī no plenū vino vndiq̄ꝫ circūdās vinū opꝫ ꝙ ſupfici es ꝯcaua uaſis ſit eq̄lis ſupficiei ꝯuexe uł extreme vini. ſꝫ eq̄litas ꝭm cōmēſurationē ē qñ duo eq̄lia hñt mēſurā cōem q̄ mēſurant̾. ⁊ ꝭm h̾ dr̄ corp⁹ eē eq̄le corꝑi ⁊ ſupficies ſupficiei. Vñ breuiter illa eq̄ litas. ſ. cōmēſurationis ē eq̄litas ꝭm oium dimēſio nē ipſorū eq̄liū: ut ſi duo corꝑa ꝭm cōmēſurationē ſūt eq̄lia opꝫ ꝙ ſint eq̄lia ꝭm lōgitudinē. latitudi nē. ⁊ ꝓfūditatē. ⁊ hec ē eq̄litas ꝓprie. ⁊ eq̄litas ſic accepta pōt ſic deſcribi. Eq̄litas ꝭꝫ cōmēſurationē ē q̄ ſuppoſita ſibi inicē i nulla dimēſiōe ſe excedūt ita ꝙ neutrū excedit aliḋ in aliq̄ dimēſiōe. vñ hec eq̄litas ut dicit ꝯᵗᵒʳ. nō ē ṽa de loco niſi loc⁹ eēt ina ne. i. uacuū. eq̄litas igit̾ q̄ ē ꝓpria loco ē eq̄litas ꝭꝫ cōtinētiā. ⁊ ex h̾ cōcludit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ ex h̾ appet ma nifeſte ꝙ ſpa ꝭm ꝙ ſpa nō ē i loco ſimplr̄ niſi h̾ ac cidit ei ſicut accidit ſpis celeſtib⁹ q̄s continet alia ſpa extriſeca. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ſic appet ꝙ de rōe ſpe nō ē ꝙ ſit i loco ꝑ ſe. ſꝫ hoc accidit ei. qꝛ accidit ſibi ꝙ cōtineat̾ ab alia ſpa. Quartā rōnē ꝯ auēpace po nit ꝯᵗᵒʳ ibi. ex hoc igit̾ appet h̾ ꝙ qñcūq̄ꝫ p̄ᵐ motū ⁊c̄. q̄ rō eſt talis. loc⁹ cōparatū ad locatū ſicut uas cōparat̾ ad illḋ qḋ eſt in uaſe. ⁊ h̾ eſt ꝑ notū de lo co ꝙ collatio rei ad ipm̄ eſt ſicut collatio cōtēti ad cōtētū. ſicut nos dicim⁹ ꝙ aqua eſt in cipho ⁊ non ſit collatio toti⁹ ad ꝑtē. ſed ſupficies cōuexa circa quā corp⁹ ſpicū mouet̾ nō cōparat̾ ad corp⁹ ſpicū motū ſicut uas ad illḋ qḋ cōtinet̾ in uaſe ſꝫ magis ſicut ꝑs cōparat̾ ad totū qm̄ ſupficies cōuexa cir ca quā corp⁹ ſpicū mouet̾ nō cōparat̾ ad corp⁹ ſpi cū motū ſic̄ uas ad illḋ qḋ cōtinet̾ i uaſe. ſed ma gis ſicut ꝑs cōparat̾ ad totū. qm̄ ſupficies ꝯuexa circa quā corp⁹ ſpicū mouet̾ cōtinet̾ a corꝑe ſpico ſicut ꝑs cōtinet̾ a ſuo toto. ⁊ nō dr̄ cōtinēs niſi eq̄ uoce. igit̾ ſupm⁹ orbis nō ē i ſupficie cōuexa circa quā mouet̾ tanq̄ꝫ in loco ꝑ ſe. vñ. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ h̾ demō ſtrat ṽitatē opi. Ariſt. ⁊ falſitatē ei⁹ qḋ icēdit auem pace. ⁊ ipoſſibile eſt exponere ṽba pħi ita ꝙ diffi nitio quā idurit pħs de loco: ſit cōis corꝑi ſimpli ci ⁊ rotūdo. ¶ His igit̾ opionib⁹ ſic poſitꝭ ⁊ ꝓbatis ꝯᵗᵒʳ ponit opionē ꝓpriā. d. Nos aūt dicim⁹. ⁊ po ſtea ponit opi. Ale. ⁊ iprobat eā. Dic̄ igit̾ ꝯᵗᵒʳ ridē do huic queſtiōi. Nos aūt dicim⁹ qm̄ cū ſit fixum ꝭm totū: neceſſe eſt ut hoc mō ſit gēſcēs ⁊ geneſt ei ꝑꝑ q̄etē cētri qḋ eſt terra. ⁊ terra ē i loco eēntialr̄. lo dr̄ celū eē i eodē loco. ⁊ nō trāſmutat̾ ab eo per

accñs.i.qꝛ cētrū ei⁹ ē i loco eētialr̃. ⁊ hec ē itētio ꝑmonis Ariſt.d.ꝙ celū eſt in loco ꝑ accñs. ⁊ poſtea dicit ꝙ celū ſupmū de q̄ ē qȯ ē motū ⁊ q̄ſcēs in loco ſuo ꝑ accñs.i.ꝑꝑ cētrū qȯ ē i loco eētialr̃. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. In qb⁹ v̄bis appent q̄nq̧.ꝑ̄ eni appet ꝙ orbis ſupm⁹ ē q̄ſcēs ꝭm totū.qꝛ nō mutat locū ꝭ3 ſb3.nō eni ſupm⁹ orbis ꝭ3 ſe totū hēt i vno tp̄e aliā diſtātiā aut ꝓpinq̄tatē ad cētrū q̄3 i alio tp̄e.qꝛ ſic mutaret ꝭ3 ſb3 cū ꝭ3 ſe totū faceret ſibi ad cētrū q̄3 pꝛi⁹.qȯ ē falſū.vn̄ cū ſupm⁹ orbis ſit fix⁹ ꝭm totū. op3 ꝙ ſit q̄ſcēs ꝭm totū ſic ꝙ non mutet locū ꝭm ſubm.nā ſic hēret aliā diſtātiā ad cētrū q̄3 pꝛi⁹ qȯ ē ipoˡᵉ.h̄ igit̃ ē ꝑ̄ᵐ.ſ.ꝙ ſupmū celū ē q̄ſcēs ꝭ3 totū mō q̄ dictū ē.2° appet ꝙ rōne eiuſdē ē celū in loco rōne cui⁹ ē q̄ſcēs.ita ꝙ eadē ē cā celū eēndi i loco ⁊ q̄ſcēdi ꝭm totū.q̄3uis eni mot⁹ localis ſit ꝑ̄nᵐ ꝑ ſcrutatiōis de loco ut patuit ꝑ̄us in h̄ tractatu. tn̄ ip̄a q̄es ē quodāmō finis ⁊ ꝑfectio mot⁹ ut patebit 5° hui⁹. ⁊ iō loc⁹ ē magis attribuēdus corꝑib⁹ nālib⁹ ꝑꝑ q̄etē nālē q̄3 ꝑꝑ motū.qꝛ corꝑa nālia nō mouent̃ nālit̃ ad ſua loca nālia niſi ut poſtea q̄ſcāt in eis. ⁊ iō eadē ē cā q̄etꝭ i loco ⁊ cā eēndi i loco.vn̄ q̄eſ ē magiſ cā eēndi i loco q̄3 mot⁹. ¶ Tertio appet ꝙ cētrū qȯ ē terra ē i celo cā q̄ſcēti i loco ꝭ3 totū. ⁊ h̄ dico q̄ete oppoſita motui locali ꝭ3 ſbiectū.ꝑꝑ h̄ eni ſupmū ſemꝑ hēt eādē diſtātiā ad cētrū qȯ ē terra.iō ſupmū celū dꝫ eē q̄ſcēs ꝭ3 totū.qꝛ ꝭm ſe totū eodē mō i eq̄li diſtātia ſꝑ ſe hēt i cōparatiōe ad cētrū qȯ ē terra. ⁊ ſic ꝑ idē ex his appet q̄rtū.ſ. ꝙ celū ē i loco ꝑ cētrū qȯ ē terra. ⁊ h̄ ſic.ꝑ illȯ ē ſupm⁹ orbis i loco ꝑ qȯ ē q̄ſcēs fix⁹ ⁊ imoḃˡᵉ eo mō q̄ debet̃ ſibi q̄es.qꝛ ſibi non debet̃ niſi q̄es oppoſita motui locali ꝭ3 ſuba3 ut videbit̃ i fine ſexti hui⁹.ſ3 q̄es fixio ⁊ imobilitas iſūt ſupmo orbi ꝑ cētrū.igit̃ ſupm⁹ orbis ē i loco ꝑ cētrū. ¶ Quito appet ꝙ ſupm⁹ orbis ē i loco accn̄talr̃ ꝑ cētrū qȯ ē i loco eētialr̃. ⁊ ad h̄ iduc̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ vnā rōnē dicēs ſic.oē qȯ inuenit̃ i alio ꝑ accñs iuenit̃ i eo ꝑꝑ aliq̄d hn̄s ip̄3 ꝑ ſe.ſ3 ſupm⁹ orbis nō ē i loco niſi ꝑ accñs.cū nō heat corꝑ⁹ ex̄ ip̄m ꝯtinēs. ⁊ ḡ op3 ꝙ ſit i loco ꝑ accn̄ſ ꝑꝑ aliq̄d qȯ ē i loco ꝑ ſe ⁊ illȯ nō ē niſi cētrū. qꝛ nō ē i loco ꝑ ꝑtes.nec ꝑ ſupficiē ꝯuexā orbis iferioriſ ⁊c̄.ut patet decurrēdo ꝑ opiones aliorū reprobatas: ⁊ ſic appet ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accñs.qꝛ ē i loco ꝑ cētrū qȯ cētrū ē i loco ꝑ ſe. ⁊ ſic appet ex ꝑdictꝭ ꝙ oē corꝑ⁹ ē i loco. ⁊ ꝙ corꝑ⁹ attribuit̃ loco triplr̃.ſ.ꝑ ſe. ⁊ ꝑ accñs. ⁊ ꝭ3 ꝑtē. ⁊ h̄ ſic itēdebat ꝓbo ſed q̄lit̃ ſupm⁹ orbis ſit i loco ꝑ accñs videbit̃ i dubitatiōib⁹ dn̄o ꝑſtāte. ¶ Sed ꝯ̄ᵗᵒʳ mouet ſuꝑ hoc q̄ōnē.d. Sed q̄rit̃ ſuꝑ h̄ ſi corꝑ⁹ celeſte ſit i loco ꝑ accñs igit̃ mouet̃ ꝑ accñs.ſed h̄ ē icōueniēs.qꝛ ſic declabit̃ iſra corꝑ⁹ celeſte de q̄ loq̄mur ē ſimplr̃ ꝑ̄mū mobiliū.ſ3 ſi mouet̃ ꝑ accñs.tūc illȯ qȯ ē ꝑ accidēs erit pꝛi⁹ illo qȯ ē ꝑ ſe qȯ ē ipoˡᵉ. Ad h̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ rn̄det dicēs ꝙ illa q̄ mouent̃ ꝑ ſe idigēt aliq̄ q̄ſcēte circa qȯ mouent̃ ꝑ accñs ut vult Ariſt. li° de motib⁹ localib⁹ aialiū ⁊ hoc q̄ſcēs forte erit loc⁹ ꝑ ſe qn̄ fuerit cōtinēs rē motā. ⁊ forte erit loc⁹ ꝑ accñs qn̄ nō fuerit ꝯtinēſ rē motā i oīb⁹ ꝑtib⁹ ſic ē diſpō i corꝑib⁹ celeſtib⁹.igit̃ locū eē ꝑ ſe nō eſt de neccitate eēndi rē motā ꝑ ſe.ſ3 digni⁹ ē ut ſit de neccitate eēndi q̄etē nālit̃.q̄ſcēs eni q̄ſcit ꝑꝑ ſilitudinē ꝯtinētis. ⁊ mouet̃ ꝑꝑ ꝑuationē ſilitudis iter ip̄m ⁊ cōtinēs. ⁊ h̄ erit qn̄ mouet̃ i cōtinēte. ⁊ iō cā mot⁹ eius qȯ mouet̃ i cōtinēte ē ex̄ nām. ⁊ eſt rē motā eē ex̄ ſuū ubi nāle. ⁊ hec ē diſpō corꝑoꝝ ſimplicīū q̄ mouent̃ motu locali.ſ. 4ᵒʳ elētoꝝ.qȯ aūt nō mouet̃ in cōtinēte: ſ3 circa q̄ſcēs aliqȯ tn̄: ē illȯ cui⁹ motus nō ē ꝑ accñs extriſecū a nā. ⁊ hec eſt diſpō corꝑis rotūdi. ⁊ h̄ qȯ accidit q̄buſdā corꝑib⁹ celeſtib⁹.ſ. ꝙ ſūt i loco.qꝛ cōuenit̃ ab alijs hoc ē ꝑ accñs.ꝭm hoc igit̃ itelligēdus ē ille loc⁹ ut mihi vr̄. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. ¶ Vn̄ ex illis v̄bis p̄nt q̄nq̧ nōri. Pꝛio ꝙ oē motū idiget aliq̄ q̄ſcēte ut declatū ē i libro de motib⁹ aialiū. ⁊ rō hui⁹ eſt.qꝛ ſi aliq̄d moueat̃: op3 ꝙ ſe hēat alr̃ q̄3 pꝛius. igit̃ ꝙ ſit aliqȯ q̄ſcēs reſpectu cui⁹ ſe hēat alr̃ ſic ꝙ ſit uel ſimplr̃ q̄ſcēs uł q̄ſcēſ q̄ete oppoſita illi motui.ita ꝙ nō moueat̃ illo motu uł nō tāta uelocitate.ſi eni aliq̄s moueret̃ v̄ſus ſanctū Dionyſiū ⁊ aliq̄s iſeq̄ret̃ eū tāta uelocitate ut oino eq̄li: neut̃ ſe hēret reſpectu alteri⁹ alr̃ q̄3 ꝑ̄us. Vn̄ illa ꝓpō.v3.oē motū idiget q̄ſcēte.ꝑt hēre triplicē itellectū.ſ.vnū uł ꝙ idigeat ſimplr̃ q̄ſcēte.uł ꝙ idigeat aliq̄ q̄ſcente q̄ete oppoſita illi motui q̄ motu motū mouet̃: uł ꝙ q̄ſcat a tāta uelocitate ita ꝙ nō moueat̃ tāto motu uł tāta uelocitate. ¶ Scd̄o ē notādū ꝙ illȯ q̄ſcēs q̄ res mota idiget: q̄n̄q̧ ē ei⁹ loc⁹ ꝑ ſe ut patet i his q̄ mouētur motu recto. Illa eni q̄ mouent̃ motu recto nāliter mouent̃ ad locū q̄ſcētē q̄ete oppoſita illi motui ⁊ q̄n̄q̧ illȯ q̄ſcēs ē loc⁹ ꝑ accñs: ut qn̄ loc⁹ nō ꝯtinet locatū ex oi ꝑte ſic ē i corꝑib⁹ celeſtib⁹. illȯ eni q̄ſcēs q̄ corꝑa celeſtia idigēt i ſuis motib⁹ eſt cētrū qȯ ē terra. ⁊ illȯ cētrū ē loc⁹ ꝑ accñs corꝑoꝝ circularit̃ motoꝝ. ¶ Tertio ē nōdū ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ ſoluit dubitationē q̄ dubitat̃.quō pōt eē ꝙ celū ꝑ ſe moueatur ⁊ tn̄ ꝙ nō ſit i loco niſi ꝑ accñs. ⁊ ꝯſiſtit ſolꝰ oī h̄ ꝙ mot⁹ localis ꝑ ſe nō idiget loco ꝑ ſe.ſ3 q̄es ꝑ ſe ꝭm locū idiget loco ꝑ ſe.vn̄.d.ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ locū eē ꝑ ſe. nō ē de neccitate eēndi rē motā ꝑ ſe.ſ3 digni⁹ ē ut ſit de neccitate eēndi q̄etē nālit̃.hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Certū eni eſt ꝙ loc⁹ nālis attribuit̃ corꝑib⁹ ꝑꝑ q̄etē nālē magiſ q̄3 ꝑꝑ motū ut dictū ē ſuꝑ.vn̄ breuit̃ ad formā dubitatiōis ē rn̄dēdū ꝭm ꝯ̄ʳᵉᵐ ꝙ q̄3uis ſupm⁹ orbis moueat̃ ꝑ ſe motu locali ꝑꝑ hoc nō op3 ꝙ ſit i loco ꝑ ſe.itelligēdo ꝑ locū ꝑ ſe ultimū corꝑis ꝯtinentis ex̄ cōtinēs.ſ3 q̄lit̃ hoc hēat v̄itatē videbit̃ i dubitatiōib⁹. ¶ Notādū ē 4° ꝭm ꝯ̄ʳᵉᵐ.ꝙ de nūo corꝑoꝝ q̄dā mouent̃ i cōtinēte. ut 4ᵒʳ elēta ⁊ corꝑa mixta ex his. ⁊ q̄dā corꝑa nō mouent̃ i cōtinēte ſed circa aliqȯ q̄ſcēs ut corꝑa celeſtia.vn̄ de corꝑib⁹ motꝭ i cōtinēte dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ tale corꝑ⁹ q̄ſcēs q̄ſcit ꝑꝑ ſimilitudinē cōtinētis ⁊ mouet̃ ꝑꝑ ꝑuationē ſilitudinis iter ip̄m ⁊ ꝯtinēs. ⁊ modicū poſt.d.ꝙ iō cā mot⁹ ei⁹ qȯ mouet̃ i cōtinēte ē ex̄ nām ⁊ ē rē motā eē ex̄ ſuū ubi nāle.ſed de corꝑib⁹ motꝭ i nō ꝯtinēte.i. circa aliq̄d q̄ſcēs dic̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ mot⁹ eorū nō ē ꝑꝑ aliqȯ extriſecū a nā. ⁊ hec ē diſpō corꝑis rotūdi.qm̄ corꝑa celeſtia nō acq̄rūt aliq̄3 ꝑfectionē nouā ꝑ ſuos mot⁹.ſed ſolū ꝑ ſuos mot⁹ cōſeruāt ꝑfectiones q̄s hn̄t ut vult ꝯ̄ᵗᵒʳ 12° methaᶜᵉ. ¶ Quito ē notandū ꝭm ꝯ̄ʳᵉᵐ ꝙ corꝑ⁹ celeſte ſit in loco ꝑ aliqȯ cōtinēs ip̄m hoc accidit ei.vn̄ corꝑi rotūdo accidit ꝙ ꝯtineat̃ ab aliquo.ſed ꝙ moueat̃ circa q̄ſcēs hoc eſt magis ꝑ ſe. ⁊ ſic appent v̄ba ꝯ̄ᵗⁱˢ. ⁊ ēt itētio ei⁹. ¶ Poſtmodū ꝯ̄ᵗᵒʳ ponit ⁊ reprobat opionē Alexā. q̄ dixit ꝙ ſupm⁹ orbiſ.ſ.ſpera ſtellarū fixarū nō eſt in loco nec per ſe nec per accñs.nec ꝭm totū nec ꝭ3 ꝑtes. ⁊ hoc ꝓbat̃ ſic. Celu3 ſupmum non eſt in loco niſi eo modo quod mouetur localiter.ſed celu3

ſupmū nō mouet̃ nec per ſe nec per accñs nec ſm totū nec ſm ptē. ḡ ſupmū celū nullo mō ē i loco. ⁊ ꝙ celū nō moueat̃ p ſe patet. q꞉ nec mouet̃ p ſe ſm totū nec ſm ptes. nō ſm totū. q꞉ nō mutat locū ſ꞉ totū. nec etiā mouet̃ p ſe ſm pteſ. tū q꞉ ptes nō ſūt diuiſe a toto ⁊ p ſe motū eē eſt p ſe eē eius in actu tñ q꞉ totū ē q̄ſcēs ⁊ ipo^le ē ptes p ſe moueri q̄ſcē te toto. Itē ꝓbat Alex. ꝙ celū nō mouet̃ p accñs. q꞉ ſi ſic. aut moueret̃ ſm totū p accñs aut ſm ptes nō ſm totū. q꞉ totū nō mutat locū. nec ſm ptes. q꞉ qḋ mouet̃ ſm ptes nō mouet̃ p accñs ſm ptes niſi q꞉ mot⁹ toti⁹ eſt p ſe. ſed totū nō mouet̃ p ſe. igit̃ ⁊c̄. Scḋo ꝓbat̃ id ſic. Partes celi nō ſūt diſticte uł ſepate neq꞉ in actu neq꞉ in pō. q꞉ nūquā diſtinguūtur. ſed illa q̄ mouent̃ p accñs ſūt diſtincta in pō uł in actu. ⁊ iō pp illa Alex. dixit p̄ciſe ꝙ mot⁹ circularis nō eſt trāſlatio .i. nō ē mot⁹ localis. ⁊ dixit ꝙ nō eſt ipo^le corp⁹ eē in loco. qm̄ loc⁹ nō ē corpus eēntialr̃. q꞉ nō accipit̃ in diffōne corpis. neq꞉ corp⁹ in diffōne loci. ⁊ ēt q꞉ loc⁹ q̄ eſt finis eſt in cōtinēte nō in cōtēto. ⁊ iō loc⁹ q̄ corp⁹ locat̃ nō eſt de eēntia corpis nec itrīſecū corpi locato. ⁊ ita pt corp⁹ eē ſine loco. ℂ Sed ꝯ Alex. arguit ꝯ^tor. d. ꝙ q̄uis ponat̃ ꝙ de neceſſitate corpis nō eſt ꝙ ſit in loco. tamē de neceſſitate moti eſt ut ſit in loco aut p ſe aut p accñs. qm̄ cū ſpa nō fuerit i loco per ſe uel p accñs: nō erit in loco. ⁊ cū fuerit in loco. quō igit̃ mouebit̃ localr̃ niſi dicat̃ ꝙ loc⁹ nō eſt de neceſſitate mot⁹: ⁊ totū h̄ eſt iopinabile. hec ꝯ^tor. Uñ breuiter iſta eſt rō. oē qḋ mouet̃ localr̃: eſt in loco uel p ſe uel p accñs. ſed ſupma ſpa mouet̃ localr̃. ḡ ſupma ſpera eſt in loco uel per ſe uel per accñs.

ℂ Sicut āt dictū eſt: alia qdē ſūt in loco ſm potētiā: alia v̄o ſm actū. Uñ cū qdē cōtinuū ſit: qḋ eſt ſilis ptis: ſm potētiā i loco ptes ſunt. cū aūt ſepata quidē ſūt tāgant autē ſe: ſicut collectio ſm actum ſunt.

ℂ Hec eſt 2ª ps p̄n^lis hui⁹ capli. in q̄ pħs duos alios ponit modos eēndi in loco. ut ſm potētiā ⁊ ſ꞉ actū ⁊ dicit ut pri⁹ dictū eſt. aliq̄ ſūt in loco ſm accñs ⁊ aliq̄ ſm potētiā. vñ qm̄ aliqḋ cōſimiliū ptiū ē oino cōtinuū in ptib⁹ ſic eſt de aq̄ ⁊ h^ꝯ: cū cōtinuat̃ i ptibus: tūc ſūt in loco in pō ⁊ nō in actu: q꞉ nō ſūt diſticte abiuicē: ſ꞉ qm̄ ſūt ſepata abiuicē ſic mlta grauia ſepant̃ abiuicē. tūc nō ſūt in loco actu. q꞉ non ꝯtiuant̃ adiuicē. Uñ breuit̃ pteſ ꝯtinuate adiuicē ſūt in loco in pō. ſed cū ſūt diſticte abiuicē ſūt i loco actu. q꞉ nō cōtinuant̃ abiuicē ſiue ēt tāgūt ſe ſiue nō. ℂ Notādū ſm ꝯ^tem h̄ ꝙ cū ptes cōtinui eōſimiliū ſūt cōtinuate adiuicē ſūt i loco i pō. ⁊ ſūt i eodē loco i q̄ totū ē i actu. ⁊ ſi ptes cōſiliū ptiū diuidātur abiuicē. aut igit̃ ſūt ſepate abiuicē. ſic ꝙ nō cōtigāt ſe. ⁊ tūc ſūt in diuerſis locis i actu. aut ꝯtigūt ſe ſic ꝙ diſtāt nō ſm locū mediū. ⁊ tūc ſūt i vno loco actu. ⁊ tūc erit q̄ſi mediū iter illō qḋ ē in pō pura. ⁊ illō qḋ ē i actu puro. qm̄ lapides i aceruo nō ſūt in loco. ita nec in actu. ſicut lapides diſtātes abiuicē. nec ſūt in loco in potētia pura ſic ptes cōtinui que cōtinuant̃ adiuicē in ipſo toto.

ℂ Et alia quidē per ſe ſunt: ut omne corp⁹ aut ſm loci mutationem: aut augmentu꞉ mobile alicubi per ſe.

ℂ Hec ē 3ª ps p̄n^lis hui⁹ capli in q̄ pħs ponit duos alios modos eēndi in loco. ſ. modo ⁊ eēndi i loco p ſe uł p accñs. ⁊ cōtinet duas pticulas. q꞉ in pª ponit pħs duos modos ſiue diuiſiōes illorū modorū cū declaratiōe mēbrorū. In 2ª ibi ⌊ Et pp hec oia. ⌋ ꝯcludit pħs vnā ꝯnē ⁊ remouet vnā dubitationē. In pª igit̃ pticła hui⁹ ptis pħs ponit talē diuiſionē ſ. ꝙ de nūo corporū: q̄dā ſūt i loco p ſe. ⁊ q̄dā ſūt i loco p accñs. vñ circa iſtos duos modos eēndi in loco pħs p̄ ponit p̄mū modū ſiue p̄mū mēbrū dicte diuiſionis. 2º ibi ⌊ Alia v̄o nō ſm accñs. ⌋ ponit 2^m modū ſiue 2^m mēbrū. Dic̄ igit̃ p̄. ꝙ alia ſūt i loco p ſe. exēplificat. ſic oē corp⁹ mo^le motu recto. ⁊ oē corp⁹ qḋ pōt augeri uel minui eſt in loco p ſe. ⁊ hoc ſic patet. q꞉ omne tale corpus habet quoddā corpus extra continens ipſum.

ℂ Celū aūt ſicut dictū eſt: nō eſt alicubi totū: neq꞉ in aliquo eſt. Siquidē nullū cōtinet ipſū corp⁹. Scḋm ꝙ aūt mouet̃. ſicut ⁊ loc⁹ eſt partibus. Altera enim ab altera habita partium eſt.

ℂ Hic excludit celū h̄ nō eē in loco. d. ꝙ ſic accepto eē in loco celū ſiue accipiat̃ pro ſupma ſpa ſiue p oīb⁹ orbib⁹ celeſtib⁹ ſiue pro toto mūdo nō eſt alicubi. nec i aliq̄ loco. q꞉ nō hēt aliqḋ ex̄ cōtinēs ipſ꞉ q̄uis ptes celi ſint i loco p ſe. ſ. orbes iferiores q̄ cōtinent̃ ab orbib⁹ ſupiorib⁹. qm̄ q̄libet orbis q̄ cōtinet̃ ab alio orbe ē i loco p ſe. ℂ Notādū ſm ꝯ^tem h̄ ꝙ l꞉ ſpe cōtētē ſint in loco ſimplr̃ ſiue i loco p ſe. h̄ tñ ē eis p accñs. qm̄ ſpa nō ē nata moueri in ſpa ⁊ ulr̃ in cōtinēte. ⁊ nō ē ita de illo. ſ. qḋ mouet̃ motu recto. Mobiliū eñi q̄dā ſūt i loco p ſe. ⁊ q̄dā ſūt i loco p accñs. ut colores ⁊ accñtia q̄ ſūt i loco. q꞉ ſubiectū eorū ē i loco. ⁊ p hūc modū dicim⁹ ꝙ celū ē i loco p accñs. ſ. q꞉ aliq̄ ps ei⁹ ē i loco. ſ. cētrū ⁊ illorū q̄ ſūt i loco v̄o q̄dā ſūt in loco p ſe ut ſūt illa q̄ mouētur motu recto. ⁊ q̄dā p accñs ut ſūt ſpe celeſtes cōtētē. hec ꝯ^tor. ℂ Ex iſtis eſt notādū ꝙ q̄dā ſūt i loco p ſe: ⁊ q̄dā ſūt i loco p accñs. ⁊ de nūo corū q̄ ſūt i loco p ſe: q̄dā ſūt p ſe i loco p ſe. ⁊ q̄dā ſūt p accñs i loco p ſe. corpa mota motu recto ſūt p ſe i loco p ſe. ſ꞉ corpa mota circularit̃ ut orbes iferiores ſūt p accñs i loco p ſe. q꞉ ſūt i ultimo corpis cōtinētis. tñ p accñs ſūt i loco p ſe. q꞉ accidit eis ꝙ ſīt in loco p ſe. q꞉ accidit eis ꝙ cōtineant̃ ab aliq̄. qm̄ ita bene poſſet ſpera moueri circulariter ſi nō cōtineret̃ ab aliq̄ ſicut ſi ꝯtineretur. ſed nō eſt ſic de illis que mouentur motu recto. q꞉ nullo mō poſſent moueri motu recto ſi non cōtinerent̃ ab aliquo.

ℂ Alia v̄o ſm accñs ut aīa ⁊ celū: pteſ enī in loco q̄dāmō oēs ſūt. in eo enī ꝙ circulariter ſunt: ꝯtinet alia aliā. Uñ mouetur circulariter ſolum qḋ ſurſum eſt.

ℂ Cū poſuit p̄mū mēbrū diuiſiōis ſeu primū modū ponit 2^m ⁊ exēplificat de illo mō dicēs: ꝙ p̄ter illa que ſunt per ſe in loco quedā alia ſunt que ſunt in loco per accidēs: ſicut anima ⁊ celū. qm̄ anima per accidēs eſt in loco. q꞉ corpus eius eſt in loco. celu꞉ v̄o eſt in loco per accidēs. q꞉ circulariter mouetur ⁊ non habet aliquid extra continens ipm̄. ⁊ ſic eſt i loco per cētrū q̄ſcēs ⁊ ſic per accñs. ℂ Notādū ſm ꝯ^tem ꝙ iſti ſunt duo modi eius quod eſt per accidens. ſ. attribuere accidenti rei illō qḋ attribuit̃

rei ſubē ⁊ attribuere toto qḋ attribuit̄ ꝑti. hec ꝯᵗᵒʳ Et ꝑ hoc vı̄ ꝙ phs hic ꝑ celū intelligat totū mundū. q: cētrū eſt ps toti⁹ mūdi. Dico tñ ꝙ ꝑ celū intelligit ſuꝑmū orbē. ⁊ ꝙ cētrū hēt modū ꝑtis reſpectu illi⁹ qḋ cōtinet̄ ab eo. ſ; nō eſt ps ſm v̄itatē. ſ; hēt modū ꝑtis ut dcm̄ eſt. ⁊ hoc itelligit ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ſic appꝫ qualr̄ ſuꝑmū celū mouet̄ localr̄ ꝑ accn̄s ⁊ nō ſolū hoc eſt uerū de ſuꝑmo celo. ſed ēt de ſperis cōtētis que mouent̄ circulariter circa mediū qḋ ē cētrū mūdi. ⁊ eoipſo ꝙ ſic mouent̄ ſūt in loco per accn̄s: ꝗuis quelibet ſperarū cōtētarū ſit in loco ꝑ ſe ꝓꝑ h̄ ꝙ vna cōtinet aliā. ⁊ quelibet illarū mouet̄ circulariter. vn̄ illḋ qḋ ſurſū eſt. ſ. ultra elemēta ſolū mouet̄ circulariter. ⁊ iō ad hoc ꝙ moueat̄: non requiritur ꝙ ſit in loco per ſe. ꝗuis aliqd tale ſic circulariter motū ſit in loco per ſe. ſed hoc accidit ut dictum eſt.

Omne autē nō alicubi eſt. Qḋ eni alicubi ipſum aliquid eſt: ⁊ adhuc aliqd oportet eſſe extra hoc in quo quidem cōtinet. Extra autem omne ⁊ totum nihil eſt.

cõclusio. Ex ꝑdictis igit̄ cōcludit phs ꝙ tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s. ⁊ hec eſt 17ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ ꝑ ꝗtū ad illā ꝑtē. ſ. ꝙ tot⁹ mūdus nō ē in loco ꝑ accn̄s. ⁊ ꝓbat̄ ſic. q: tot⁹ mūdus ſ; ſe totū nō pt moueri motu recto nec etiā motu circulari. qm̄ quedā ei⁹ ꝑtes mouent̄ motu recto. ⁊ aliq̄ ps eius eſt qeſcēs ut cētrū mūdi. ſed illḋ nō mouet̄ ſ; motū cui⁹ alique ꝑtes mouent̄ ⁊ aliq̄ qeſcūt. igit̄ tot⁹ mūdus nō mouet̄ per accn̄s ⁊ ꝑ ꝯn̄s tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ accn̄s. ꝙ aūt etiā tot⁹ mūdus nō ſit in loco ꝑ ſe ꝓbat̄. q: oē qḋ eſt in loco ꝑ ſe hēt aliqd ex̄ cōtinēs. ſed tot⁹ mūdus nō habet aliqd ex̄ cōtinēs ipſū. ḡ tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe. ⁊ ſic patet ꝙ tot⁹ mūdus ſm ſe totū nō eſt in loco ꝗuis ꝑ ꝑtes ſuas aliq̄s ſit in loco. qm̄ oīa ḡn̄abilia ⁊ corruptibilia ſūt in loco ꝑ ſe. ſed tot⁹ mūdus nō eſt in loco ꝑ ſe. q: ex̄ oē ⁊ totū nihil eſt. Notandū ꝙ ꝯᵗᵒʳ narrat h̄ opinionē Auicēne q̄ dixit ꝙ corp⁹ celeſte nō eſt in loco neq; per ſe neq; per accn̄s. dixit eni ꝙ mot⁹ circularis nō eſt mot⁹ localis. ſ; eſt mot⁹ in ſitu ⁊ nō eſt neceſſariū in motū ſm ſitū ut motū ſit in loco. Sed ꝯ̄ h̄ arguit ꝯᵗᵒʳ q̈drupl'r. Primo q: ſm phm̄ 5ᵒ hui⁹ mot⁹ nō eſt niſi i ꝗtitate q̈litate ⁊ ubi. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eſt in ſitu. Scḋo arguit ſic. loc⁹ eſt ꝑor ſitu. ⁊ accipit̄ in ei⁹ diffinitiōe. igit̄ non eſt poſſibile ꝙ ſit mot⁹ ſm totū ⁊ ſm locū. 3ᵒ q: manifeſtū eſt ꝙ mot⁹ ſpere eſt mot⁹ localis. ⁊ hoc manifeſte apꝫ in ꝑtib⁹. qm̄ ꝑtes mutant locū. tota v̄o ſpera non mutat locū ut extimat̄. Quarto q: phs 6ᵒ huius verſus finē dicit ꝙ celū mutat locū ſm formā ⁊ non ſm ſb̄m. ⁊ qualr̄ hoc ſit uerū declarat ꝯᵗᵒʳ ut videbitur 6ᵒ huius.

Et ꝓpter hoc omnia in celo ſunt. Celū enim quidem omne fortaſſis eſt.

18 cõclusio. Hec eſt 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ hui⁹ capl'i. in q̄ phūs ꝯcludit vnā ꝯ̄nē ⁊ remouet vnā dubitationē. ꝯ̄ igitur eſt illa. ſ. ꝙ oīa ſūt in celo. ⁊ hec eſt 18ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri. q̄ ex ꝑcedētib⁹ ꝓbat̄ ſic. oīa ſūt i toto ⁊ totū eſt in celo. ḡ oīa ſūt in celo. hec ꝯ̄ eſt ſic itelligēda. v;. ꝙ oīa ſūt in celo ſic ꝙ ex̄ celū nihil eſt. uel dicim⁹ ꝙ hic ſit diſtributio accōmodata q: nō ſit diſtributio ꝓ celo. ſed ꝓ oīb⁹ alijs. ⁊ eodē mō pōt itelligi maior. pōt tñ maior ꝓbari ſic. oīa ſūt ꝑtes toti⁹ mūdi. ⁊ ꝑtes ſūt in toto. igit̄ oīa ſūt in toto. minor patet. q: extra celū non eſt aliqḋ corp⁹ omnino ut declarabitur in libro celi ⁊ mūdi.

Eſt autē loc⁹ nō celū: ſ; celi q̄ddā ultimū ⁊ tāgēs mobilis corporis termin⁹ qeſcēs. ⁊ ꝓꝑ h̄ qdē terra in aqua. hec v̄o in aere. hic autē in ethere. Ether v̄o in celo: celum autem non amplius in alio.

Hic phūs remouet qddā dubiū qḋ orit̄ ex ꝑdictis nā dictū eſt ꝙ oīa ſūt in celo. ex h̄ poſſet aliqs credē ꝙ corp⁹ celeſte eſt loc⁹ illoꝝ corporū ḡn̄abiliū ⁊ corruptibiliū. h̄ remouet phs. d. ꝙ celū nō eſt loc⁹ ſed celi ultimū ꝯtinēs. ⁊ itēdit ꝑ ultimū ꝯtinēs cōcauū orbis lune qḋ cōtinet ignē. ⁊ tāgit mo^le motu recto. ⁊ eſt termin⁹ quieſcēs. q: cōcauū orbis lune nō trāſfert̄ de loco ad locū. ex q̄ cōcludit: ꝙ q: cōcauū orbis lune eſt loc⁹ ignis ꝓꝑ h̄ terra eſt in aq̄ ita ꝙ in ultīo aque. ⁊ aq̄ in aere. ⁊ aer in ethere. i. in igne. ⁊ ignis in celo. celū aūt nō ampli⁹ in alio eſt. Circa illā ꝑtē q̄ro ꝑ utrū ſuꝑma ſpa eſt in loco ꝑ accn̄s. Et vı̄ ꝙ nō. q: ſeqtur ſuꝑma ſpa eſt in loco ꝑ accn̄s. ḡ ſuꝑma ſpa eſt in ultimo corporis ꝯtinētis ꝑ accn̄s. ꝯn̄s eſt falſū. q: ſuꝑma ſpa nec hēt ꝯtinēs ꝑ ſe neq; ꝑ accn̄s. ꝯn̄a ꝓbat̄. q: de q̄cūq; dicit̄ diffinitū cū aliq̄ detmiatiōe: de eodē dı̄ ſua diffō cū eadē determinatiōe. igit̄ ut aliqd ſit in loco per accn̄s. regrit̄ ꝙ illḋ ſit i ultimo corporis ꝯtinētis ꝑ accn̄s. Itē oē qḋ ꝑ ſe mouet̄ in loco. eſt ꝑ ſe i loco. h̄ patet q: moueri ꝑſupponit eē. ſ; ſuꝑma ſpa mouet̄ ꝑ ſe cū ſit ꝑmū omniū mobiliū. ḡ ſuꝑma ſpa ē ꝑ ſe in loco. Itē qḋ hēt ubi ꝑ ſe. hēt ēt locū ꝑ ſe cu; ubi ſit ex circūſcriptiōe loci. ut patet ꝑ auctorē ſex ꝑnᵒʳ. ſ; ſuꝑma ſpa h; ꝑ ſe ubi. q: ꝑ ſe mouet̄ ſ; ubi ut oēs ꝯcedūt. ḡ ſuꝑma ſpa ē i loco ꝑ ſe. In opᵐ ē h̄ ꝯᵗᵒʳ. Ad iſtā dubitationē breuit̄: dico ꝙ dupˣ eſt loc⁹. ſ. loc⁹ ꝑ ſe ⁊ loc⁹ ꝑ accn̄s. loc⁹ ꝑ ſe corporis eſt ultimū corporis. loc⁹ v̄o ꝑ accn̄s alicui⁹ corporis ē corp⁹ qeſcēs circa qḋ corp⁹ cui⁹ dı̄ eē loc⁹ mouet̄. ultimū corporis cōtinētis dı̄ eē loc⁹ ꝑ ſe. q: ut in ꝑl'ib⁹ ⁊ ſm famoſitatē eſt loc⁹. ſ; corp⁹ qeſcēs circa qḋ corp⁹ ſpicū mouet̄ dı̄ eē loc⁹ ꝑ accn̄s q: nomē loci nō cōpetit ſibi ꝓprie. nec ſ; uſū. nec ſm famoſitatē ⁊ ꝙ oporteat diſtiguē de loco patet ꝑ ꝯᵗᵉᵐ ꝯᵗᵒ 43ᵒ hui⁹ q̄rti. d. ꝙ ipoˡᵉ eſt exponē v̄ba Ariſ. ita ꝙ diffinitio quā idurit de loco ſit cōis corpi ſimplici ⁊ rotūdo. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ſic appꝫ ꝙ nl'lo mō poſſit dici ꝙ ſuꝑma ſpa ſit in loco accipiēdo locū ꝓut h̄ diffinit̄ ab Ariſt. op; igit̄ alio mō accipe locū ſi debeamus diffinire ul' dicē ꝙ ſuꝑma ſpa ſit in loco. ⁊ ꝓpter h̄ ut poſſit ſaluari ꝙ ſuꝑma ſpa ſit in loco. op; diſtiguē de loco. ⁊ iō ꝑmiſi diſtictionē illā de loco ſ. ꝙ qdā ē loc⁹ ꝑ ſe ⁊ qdā ē loc⁹ ꝑ accn̄s. loc⁹ ꝑ ſe eſt ultimū corporis cōtinētis. loc⁹ v̄o ꝑ accn̄s ē corpus qeſcēs circa qḋ corp⁹ ſpicū mouet̄. Scḋo dico ꝙ cū dicim⁹ aliqd eē in loco. hec ꝑpō in: pōt dicē circūſtātiā cōtēti ad cōtinēs ita ꝙ illḋ qḋ eſt in loco cōtineat̄ a loco. uel pōt dicē circūſtātiā ꝯtinentis ad cōtētū ꝙ illḋ dicat̄ eē in loco qḋ cōtinet illū locū ⁊ mouet̄ circa illū locū. illḋ aūt qḋ eſt in loco ꝑ ſe: eſt in loco ſ; ꝙ ly in dicit circūſtātiā ꝯtēti ad cōtinēs. q: qḋ eſt in loco ꝑ ſe cōtinet̄ a loco. ſed illud qḋ eſt in loco per accn̄s eſt in loco ſm ꝙ ly in dicit

circūſtātia cōtinētis ad cōtētū. q̄m illḋ qḋ ē i loco
ꝑ accn̄s ꝯtinet illū locū ⁊ mouet̄ circa illū. Un̄ eē i
loco ꝑ ſe: ē eē i loco cōtinēte. ſed eē i loco ꝑ accn̄s:
ē eē i loco ꝯtēto. Tertio dico ꝙ cū aliqd dr̄ eē ꝑ ſe
uł ꝑ accn̄s i loco. ille determinatiōes .vꝫ. ꝑ ſe ⁊ ꝑ
accn̄s pn̄t referri ad ṽbū uł ad locū. ad ṽbū ſic. ħ ꝑ
ſe uł ꝑ accn̄s ē i loco. ad locū ſic: itelligēdo ꝙ hec
ſūt i loco ꝑ ſe uł ꝑ accn̄s. Un̄ m̄ltū refert dicē ali-
qd ꝑ ſe eē i loco. ⁊ dicē aliqd eē i loco ꝑ ſe. ¶ His
pmiſſis dico 4° ꝙ de nūo corpoꝝ q̄dā ꝑ ſe ſūt i lo-
co ꝑ ſe. ⁊ q̄dā i loco ꝑ accn̄s ſūt i loco ꝑ ſe. ⁊ q̄dā
ꝑ ſe ſūt i loco ꝑ accn̄s. ⁊ qḋdā corpꝰ nec ꝑ ſe neqꝫ
ꝑ accn̄s ē i loco ꝑ ſe uł ꝑ accn̄s. oīa eni hec patet
ħ ꝑ pħm ⁊ ꝯᵗᵉᵐ. Exēplū pmi ut corpa mota motu
recto ut grauia ⁊ leuia ſūt ꝑ ſe i loco ꝑ ſe. q2 ſūt i ul
timo corꝑis cōtinētis. ⁊ ſic ſūt ꝑ ſe i loco ꝑ ſe ꝓut
dic ħ ꝯᵗᵒʳ ꝯᵗᵒ 20°. Dic eni ꝙ illoꝝ q̄ ſūt i loco uero
ħ ē i loco ꝑ ſe: q̄dā ſūt ꝑ ſe. ut ſc̄ illa q̄ mouētur mo
tu recto. ⁊ ſic patet ꝙ q̄dā ſūt ꝑ ſe i loco ꝑ ſe: ut illa
q̄ mouētur motu recto ut ſūt grauia ⁊ leuia. Exem
plū ſcḋi. ſ. q̄liter ē aliqd ꝑ accn̄s i loco ꝑ ſe. q̄m ſpe
cōtēte ab alijs ſpis ſūt i loco ꝑ ſe. ſed ħ accidit eis
⁊ ſic ſūt ꝑ accn̄s i loco ꝑ ſe. ⁊ ħ ē qḋ dic ꝯᵗᵒʳ i ꝯᵗᵒ p̄
allegato .ſ. 44°. ubi dic ꝙ lꝫ ſpe cōtēte ſint in loco
ſimplr̄. ħ ē i loco ꝑ ſe. ħ ē eis ꝑ accn̄s. q̄m ſpa nō ē
inata moueri i ſpa. ⁊ ulr̄ in ꝯtinēte. hec ꝯᵗᵒʳ. loquē
di ad cētrū qḋ ē t̄ra cui cōuenit iꝓprie. ⁊ in. Un̄
ſi ſpa nō ꝯtineret̄ ab alia ſpa nihilominꝰ poſſet mo
ueri. ⁊ ita accidit ſpe ꝙ ꝯtineat̄ ab alia ſpa. ⁊ ſic pꝫ
ꝙ aliqd ē ꝑ accn̄s i loco ꝑ ſe. Exēplū tertij. ſ. q̄mō
aliqd ē ꝑ ſe i loco ꝑ accn̄s. nā ſupma ſpa ⁊ ēt q̄libet
orbis iferior ē i loco ꝑ accn̄s. q2 mouet̄ circa cētrū
qḋ ē locꝰ ꝑ accn̄s. tn̄ ħ cōpetit ꝑ ſe corꝑi rotundo
qḋ mouet̄ circa qeſcens. ⁊ iō dico ꝙ ſupma ſpa ⁊
alie ſpe celeſtes ſūt ꝑ ſe i loco ꝑ accn̄s. q2 ꝑ ſe mo-
uent̄ circa cētrū qḋ qdē cētrū ē locꝰ ꝑ accn̄s ut di-
ctū ē. ⁊ ħ inuit ꝯᵗᵒʳ ħ ꝯᵗᵒ 43° huiꝰ q̄rti. Exēplū q̄r
ti. ut. ſ. quō aliqḋ corpꝰ nec ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s ē i lo-
co ꝑ ſe uł ꝑ accn̄s. q̄m totꝰ mūdus aggregatꝰ ex to
to mūdo iferiori ex oībꝰ ſpis celeſtibꝰ nō ē ſꝫ ſe to
tū neqꝫ ꝑ ſe neqꝫ ꝑ accn̄s i loco ꝑ ſe uł ꝑ accn̄s ſic
pħs declat̄ i textu. ¶ His igit̄ viſis breuiter ē di-
cēdū ad iſtā dubitationē q̄ q̄rit̄ utrū ſupma ſpa
ſit i loco ꝑ accn̄s. Dico ꝙ illḋ ē multiplex ſm am-
phibologiā ex eo ꝙ iſta determinatio ꝑ accn̄s pōt
determinare ħ ṽbū ē uł locū. p̄ mō ſenſus ē ille ꝙ
ſupma ſpa ꝑ accn̄s ē i loco. ⁊ ille ſenſus ē falſus.
Secūdus ſenſus ē ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accn̄s.
ħ ē circa locū. q locꝰ di locꝰ ꝑ accn̄s. ⁊ cui cōpetit ꝑ
accn̄s ⁊ iꝓprie ħ nomē locꝰ. ⁊ i illo ſenſu dico ꝙ
illa ē v̄a. ſ. ſupma ſpa ē i loco ꝑ accn̄s. ⁊ nō ſolū di-
co ꝙ ſupma ſpa ē i loco ꝑ accn̄s. ſꝫ dico ꝙ ſupma
ſpa ē ꝑ ſe i loco ꝑ accn̄s ut dcm̄ ē ſup̄. ⁊ iſta vident̄
eē de itētiōe ꝯᵗᵒʳ nec video qualr̄ poſſet cōcedi ꝙ
ſupma ſpa ſit i loco ꝑ accn̄s loquēdo de loco ſꝫ ꝙ
diffinit̄ ħ a pħo q̄m iſta ē oīo fl̄ſa. ſ. ꝙ ſupmū celuꝫ
ſit i ultimo corꝑis ꝑ accn̄s. vn̄ accipiēdo locū ꝓut
ħ diffinit̄. dico ꝙ ſupma ſpa nūlo mō ē i loco. ⁊ ħ
dic ħ ꝯᵗᵒʳ ex p̄ſſe. ¶ Ad rōnes ṽo p̄nᶜᵉˢ ad pmā q̄n
dr̄ ꝙ ſi celū ſit i loco ꝑ accn̄s igit̄ ē in ultio corꝑis
cōtinētis ꝑ accn̄s. dico ꝙ bn̄ ſeqtur accipiēdo lo-
cū ſm ꝙ ħ diffinit̄. ſꝫ ſic nō accipit̄ locꝰ cū dr̄ ꝙ ce-
lū ē i loco ꝑ accn̄s. ſꝫ accipit̄ ħ locꝰ ꝑ accn̄s ꝓ corꝑe
qeſcēte. circa qḋ mouet̄ corpꝰ ſpicū. ¶ Ad 2ᵐ q̄n
dr̄ ꝙ ſupma ſpa ꝑ ſe mouet̄ ſꝫ locū. dico ꝙ uerū ē
⁊ iō dico ꝙ ē ꝑ ſe i loco. ſꝫ nō ē ꝑ ſe i loco ꝑ ſe. ſꝫ eſt
ꝑ ſe i loco ꝑ accn̄s. vn̄ cōcedo ꝙ oē qḋ ꝑ ſe mouet̄
i loco ē i loco ꝑ ſe. nō tn̄ oē qḋ ꝑ ſe mouet i loco ē ꝑ
ſe i loco ꝑ ſe. ¶ Ad 3ᵐ cū dr̄ ꝙ ubi cātur a loco. ⁊
iō ubi ꝑ ſe ē i loco ꝑ ſe. dico ꝙ a loco ꝑ accn̄s ⁊ im
ꝓpe dcō p̄t cāri ubi ꝑ ſe. uł poſſet dici ꝙ celū ha
bet ubi ꝑ accn̄s. ſꝫ ħ cōpetit ſibi ꝑ ſe. ſ. hēe ubi ꝑ ac
cn̄s. ¶ Sꝫ circa iſtū modū dicēdi occurrūt multa
dubia. p̄ q2 nō vr̄ ueꝝ ꝙ ſupma ſpa ſit i loco ꝑ acci
dēs. ſ. ꝑ cētrū. q2 illḋ qḋ ē i loco ꝑ alteꝝ: ē i eodē lo
co i q̄ ē illḋ alterū. ut aīa q̄ ē i loco ꝑ corpꝰ: ē i eodē
loco i q̄ ē corpꝰ. ſi igit̄ ſupma ſpa eēt i loco ꝑ cētrū
qḋ ē terra ſeq̄ret̄ ꝙ ſupma ſpa eēt i eodē loco i q̄ ē
terra ⁊ ſic ſupma ſpa eēt i ꝯcauo aq̄ tanq̄ i loco qḋ
nō cōcedit̄. Hoc ꝯfirmat̄ ꝑ ꝯᵗᵉˢ ſic. Oē qḋ iuenit̄ i
aliq̄ ꝑ accn̄s iuenit̄ i eo ꝑ aliqd hn̄s illḋ ꝑ ſe. igit̄ ſi
ſupma ſpa ſit in loco ꝑ accn̄s. opꝫ ꝙ aliqd ſit i illo
loco ꝑ ſe. ⁊ ſic ille locꝰ i q̄ celū ē ꝑ ſe accn̄s ē locꝰ ali
cuiꝰ alteriꝰ ꝑ ſe ⁊ nō niſi terre. ergo celū ē ꝑ accn̄s i lo-
co terre qḋ nō ē veꝝ. Itē ſuppoſito ꝙ cētꝝ moueа
tur circlarit̄ ſic celū mouet̄ circlarit̄: nihilominus
celū eēt i loco q2 localr̄ moueret̄. ſꝫ ſi cētrū moue-
ret̄ localr̄ celū nō eēt i loco ꝑ cētrū. q2 nō ē i loco ꝑ
cētrū niſi q2 mouet̄ circa cētrū qeſcēs. ergo celū nē no
ē de ſcō i loco ꝑ cētrū. Itē qḋ ē ꝑ accn̄s pōt nō eē.
igit̄ ſi celū ſit i loco ꝑ accn̄s. ſequit̄ ꝙ oīno celū p̄t
nō eē i loco. ꝑ ꝯn̄s celū poſſet nō moueri ſꝫ locuꝫ.
Itē oē qḋ ē oībꝰ alijs locatꝭ cā eēndi ꝑ ſe i loco. illḋ
nō ē i loco ꝑ accn̄s. q̄m ꝑ accn̄s nō ē cā eiꝰ qḋ ē ꝑ
ſe. ut pꝫ 2° huiꝰ. ſꝫ ipꝫ celū ē i loco. ⁊ ē cā oībꝰ alijs
eēndi i loco. ſic eni celū ē cā oium alioꝝ locatoꝝ q̄
tū ad ſuas ſbās. ita ē cā oīuꝫ ꝓprietatū nāliū q cō
ueniūt eis ꝑ ſe. Hoc ꝯfirmat̄ q2 p̄ᵐ i vnoq̄qꝫ gn̄e ē
maxie tale ut pꝫ 2° methaᵉ. ſed celū ē p̄ᵐ i gn̄e lo-
catoꝝ. igit̄ ē maxie locatū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s celū nō ē i loco
ꝑ accn̄s. Pro iſtis rōnibꝰ ē itelligēdū ꝙ aliqd dici
tur tale ꝑ ſe uel ꝑ accn̄s duplr̄. vꝫ. uel ſꝫ cōeꝫ acce
ptionē. ⁊ ut frequētiꝰ accipit̄. ita ꝙ illḋ dicat̄ ꝑ ſe
tale qḋ ſꝫ cōmuniorē acceptionē ē ut i plibꝰ tale.
Et illḋ dicat̄ ꝑ accn̄s tale qḋ minꝰ cōit ⁊ i paucio
ribꝰ repit̄. ⁊ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s iſtoꝰ dicūtur ſꝫ acceptio
nē nois. Alio mō dicūtur ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s ex nā rei:
ita ꝙ illḋ dicat̄ tale ꝑ ſe qḋ ē tale ꝑ ſuā nāꝫ ⁊ nō ꝑ
aliḋ. ⁊ ꝙ illḋ dicat̄ ꝑ accn̄s tale qḋ ꝑ aliud ē tale.
Dico igit̄ ꝙ ultiᵐ corꝑis cōtinētꝭ dr̄ locꝰ per ſe. q̄a
ultiᵐ corꝑis ꝯtinētis dr̄ locꝰ ſm cōeꝫ acceptionē ⁊
ut i plibꝰ. q2 oē corpꝰ p̄ter ſupmā ſperā dr̄ eē i loco
ſic̄ i ultio corꝑis ꝯtinētis. ſꝫ ſupma ſpa dr̄ eē i loco
ſolū per cētrū qḋ ē terra: ⁊ ſic ultiᵐ corporis ꝯtinē
tis ſꝫ acceptionē nois ⁊ uti plibꝰ utim̄ ħ noie locꝰ
ē locꝰ per ſe. ⁊ cētrū q̄ntū ad acceptionē ⁊ uſū nois
dr̄ eē locꝰ per accn̄s ⁊ iꝓprie. nō q̄ntū ē ex nā ſua.
ſꝫ cētrū ex nā ſua ē locꝰ per ſe. ⁊ nō ꝑ aliḋ ē locꝰ eo
mō q̄ ē locꝰ. ¶ Ad pmā igit̄ rōnē i ꝯriū q̄n dr̄ ꝙ il
lud qḋ ē i loco ꝑ alterū ⁊c. dico ꝙ nō ē ulr̄ veꝝ. ſ.
mo ſic dic ꝯᵗᵒʳ ħ ſūt duo modi eiꝰ qḋ ē per accn̄s. ſ.
attribuē accn̄ti rei illḋ qḋ attribuit̄ rei. ⁊ ſic ē verū
qḋ illḋ qḋ ē i loco per accn̄s ſiue per alterū ē in eo
dē loco i q̄ ē alteꝝ. Alio mō attribuit̄ rei aliqd per
accn̄s cū attribuit̄ toti illḋ qḋ attribuit parti uel
alicui ſe hn̄ti per modū part̄. ⁊ illo mō loquēdo di
co ꝙ nō opꝫ ꝙ illḋ qḋ ē i loco per alterū ſit i eodē
loco i q̄ ē illḋ alteꝝ. vn̄ ſupma ſpera ē i loco per al-
terū. ſ. per cētrū qḋ ē terra tn̄ nō ē in loco terre. vn̄
locꝰ terre nō ē locꝰ per accn̄s celi. ſed cētrū qḋ ē ter

ra ē loc⁹ per accñs celi. Et ad ꝯfirmationē qñ dr̄ ꝙ
oē qđ iuenit̄ ī alio ꝑ accñs iuenit̄ ī eo ꝑꝑ aliqđ hñs
aliđ ꝑ ſe. dico ꝙ illa ꝓpō de v̄tute ſmōis nō ē uła
v̄a. qm̄ accñtia ꝑ accñs ut currē ⁊ ſedē iueniūtur in
aliq̄ ꝑ accñs. ⁊ ī nullo iueniunt̄ ꝑ ſe. talia eni accñ-
tia nō hñt ſbā ꝓpꝛia ĝb⁹ poſitꝭ neccio ē ponē illa ac-
cñtia. qꝛ ſi ſic ad deſtructionē cuiuſlibet accñtis ſe
q̄ret̄ deſtructio ſbe qđ ē icōueniēs. dico igit̄ ꝙ illa
auctoritas ꝑ̄ⁱˢ ē ſic itelligēda. ſ. ꝙ oē qđ iuenit̄ in
aliq̄ ꝑ accñs ħ ē iꝓꝛope ⁊ nō ſolū ſ᷒ cōez modū lo-
quēdi: inenit̄ ī eo ꝑ aliqđ hñs illđ ꝓpꝛie. ⁊ ſ᷒ cōez
uſū loquēdi ꝙ nomē trāſfert̄ ab eo cui ꝯuenit ſm
uſū ⁊ ut ī plib⁹ ad aliqđ cui ꝯuenit iꝓꝛope ⁊ ī pau-
ciorib⁹. ⁊ ſic ħ nomē loc⁹ trāſfert̄ ab ultimo corpis
ꝯtinētis cui cōiter cōuenit ſ᷒ uſū paucioꝛib⁹. Et il
la trāſūptio fit ꝑꝑ ſilitudinē iter illđ ī q̄ trāſfert̄. ⁊
illđ ad qđ trāſfert̄. ⁊ ē ſilitudo q̄ītū ad ħ ꝙ ſic ul-
timū corpis ꝯtinētis nāliter hēt q̄etare locatū ⁊ ī-
mobilitare ip̄m: ita cētrū qđ ē terra hēt q̄etare ⁊ ī-
mobilitare celū. qm̄ celū hēt q̄etē ⁊ imobilitatez a
cētro qđ eſt terra ſic dcm̄ ē ꝑus. ¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē qñ
dr̄ ꝙ ſi terra moueret̄ circulariter adhuc celū eēt ī
loco ſic nūc ē. ꝯcedo. Et qñ dr̄ ꝙ nō ē ī loco ꝑ cētꝝ
niſi qꝛ cētrū q̄ſcit. dico ꝙ ē ī loco ꝑ cētrū: ſiue cen
trū q̄ſcat ſiue nō. ⁊ ħ iō qꝛ celū ſic ſe hēt ꝙ ſi cētꝝ
q̄ſceret ī medio ꝑtes celi alr̄ ⁊ alr̄ ſe hērēt ſucceſſiue
reſpectu ꝑtiū cētri. ⁊ iō dico ꝙ q̄uis de fcō celuz
ſit ī loco ꝑ cētrū actu q̄ſcēs. tn̄ poſito ꝙ cētrū mo-
ueret̄ adhuc celū eēt ī loco ꝑ cetruz. qꝛ ſic ſe hēret
celū ꝙ ſi cētrū q̄ſceret ꝑtes celi ſe hērēt alr̄ reſpe-
ctu ꝑtiū centri q̄ꝫ ꝑus. ¶ Uł poſſet dici ꝙ ſi terra
moueret̄ circularit̄ tāta uelocitate q̄ꝫta celū moue
tur. tūc celū eēt ī loco ꝑ cētrū ſimplr̄ idiſibile toti⁹
mūdi. qꝛ reſpectu illi⁹ ꝑtes ſe hērēt alr̄ q̄ꝫ ꝑus. ue-
rūtn̄ ſm itētionē ph̄i ē dicēdū ꝙ īpoſſibile ē cētrū
moueri circularit̄. oēs eni dij nō pñt mouē terraz
ut dr̄ libꝛo de motib⁹ aīalīū. ¶ Ad aliđ qñ dr̄ qđ ē
ꝑ accñs pōt nō eē. Dico ꝙ uerꝫ ē diſtiguēdo ꝑ ac-
cñs ꝯ neccīū. tn̄ nō opꝫ ꝙ illđ qđ ē ꝑ accñs ut diſti
guit̄ ꝯ ꝑ ſe uł ꝯ ꝑ̄ꝛ: poſſit nō eē. Dico ēt ꝙ rō iſta nō
ē ad ꝓpoſitū: qꝛ nō dixit ꝙ celū ꝑ accñs ē ī loco ꝑ
accñs. ſed dixit ꝙ celū ꝑ ſe ē ī loco ꝑ accñs ħ ē ī il-
lo uł circa illđ cui ħ nomē loc⁹ cōpetit iꝓꝛope ⁊ trā
ſūptiue ut dcm̄ ē. ¶ Ad aliđ qñ dr̄ ꝙ oīa alia loca
ta ſūt ī loco ꝑ celū. Dico ꝙ uerū ē: ⁊ iō dico ꝙ celū
ē ꝑ ſe ī loco. ſed nō ē ꝑ ſe ī loco ꝑ ſe: ſed ē ꝑ ſe ī loco
ꝑ accñs. ſ. ī loco iꝓꝛope ⁊ min⁹ ꝯſuete dicto. ⁊ ſic
poſſū dicere ꝙ celū ē ꝑ locatū: ⁊ tn̄ nō ē locatū niſi
ī loco ꝑ accñs. ħ tn̄ cōpetit ei ꝑ. Si v̄o dicat̄ ꝯ ħ:
qꝛ vr̄ ꝙ ħ ſit oppᵐ ī adiecto. vꝫ. ꝙ ſit ꝑ ſe locatū in
loco ꝑ accidēs: qꝛ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs ſūt oppoſita. Di-
co ꝙ ē oppoſitū ī adiecto: qꝛ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs referun
tur ad diuerſa. qm̄ ꝑ ſe refert̄ ad ħ v̄bū ē. ꝑ accñs
v̄o refert̄ ad locū. ſed ſi referrerent̄ ad idē tunc eēt
oppoſitū in adiecto. ſed nō ē ita. ¶ Scđo circa il-
lud capᵐ. q̄ro utrū loc⁹ nālis terre ſit ſupficies cō-
caua toti⁹ aq̄. ⁊ ſic de alijs elr̄is. utrū. ſ. loc⁹ nālis
cuiuſlibet elr̄i ſit ſupficies cōcaua corpis locāt̄ ⁊
cōtinētis ip̄ꝫ. Et vr̄ ꝙ nō. qꝛ ille loc⁹ nō ē loc⁹ nālis
alicui⁹ corpis a q̄ illđ corp⁹ nō ꝓhibitū: ſ᷒ ſue nāe
derelictū: nālit̄ recedit ſeu mouet̄. ſed terra nō ꝓ-
hita extñs ī ſupficie cōcaua aq̄ mouet̄ ⁊ recedit nā-
liter ab illa ſupficie. ḡ illa ſupficies nō ē loc⁹ nālis
t̄re. maioꝛ pꝫ. qꝛ ꝑ ph̄m hec ē vna ꝯditio nālis. ſ. ut
illđ ad qđ locatū nō ipeditū nāliter mouet̄. ꝑ ꝯñs
nō mouet̄. nec recedit nāliter ab eo. minoꝛ pꝫ. qꝛ ſi
terra eēt ꝑforata ⁊ vna gleba terre poneret̄ ī ſupfi
cie aq̄: illa terra deſcēdēt ⁊ moueret̄ a ſupficie aq̄.
⁊ ꝑ ꝯñs ſupficies aq̄ nō ē loc⁹ nālis terre. qꝛ terra
nō ꝓhibita nō mouet̄ nālr̄ ad illā. imo recedit ⁊
mouet̄ nāliter ab illa. ¶ Hec rō ꝯfirmat̄ ꝑ phꝫ tra
ctatu de infinito. Idē nūo ē loc⁹ nālis toti⁹ ⁊ partꝭ.
cū igit̄ ſupficies ꝯcaua toti⁹ aq̄ nō ſit loc⁹ nālis: ut
pꝫ vni⁹ glebe. ſeq̄tur ꝙ ſupficies concaua toti⁹ aq̄
nō ē loc⁹ nālis toti⁹ terre. ¶ Itē loc⁹ nālis ⁊ ꝓpꝛi⁹
debet nāliter circūdare locatū. ut pꝫ. qꝛ de rōne lo
ci ē circūdare locatū vndiq̄ꝫ ut dcm̄ ē ſupi⁹. ſ᷒ ſup-
ficies ꝯcaua aq̄ nō circūdat totā terrā. ḡ ſupficies
cōcaua aq̄ nō ē loc⁹ nālis toti⁹ terre. ¶ Itē ſic leue
ſimplr̄ ſe hēt ad locū ſimplr̄ ſurſū: ita ſe hēt graue
ſimplr̄ ad locū ſimplr̄ deoꝛſū. ſed leue ſimplr̄ ē in
loco ſimplr̄ ſurſū: ut ignis ī cōcauo oꝛbis lune. igi
tur ſimplr̄ graue debet eē ī loco ſimplr̄ deoꝛſū. ſ᷒
terra ē ſimplr̄ grauis ut pꝫ 4° celi. ⁊ cētrū mūdi ē
ſimplr̄ deoꝛſū cū maxime diſtet a celo. ⁊ ſupficies
aque nō ē ſimplr̄ deoꝛſū. igit̄ loc⁹ nālis terre nō ē
ſupficies aq̄. ſ᷒ magis debet eē cētrū mūdi. ¶ Itē
ignis ꝯtinet̄ imediate ab oꝛbe lune. ſ᷒ ſupficies cō
caua oꝛbis lune nō ē loc⁹ nālis ignis: qꝛ ignis mo-
uet̄ ī ip̄a. igit̄ nō vr̄ ꝙ ſupficies cōcaua oꝛbis lune
cōtinētis ſit loc⁹ nālis corpis elr̄aris. minoꝛ ꝓbat̄
qꝛ ignis mouet̄ ī ſupficie cōcaua oꝛbis lune. ſed lo
catū nō mouet̄ ī ſuo loco nāli. ſed q̄ſcit ī eo. qꝛ nō
mouet̄ ad ip̄ꝫ locū niſi ut q̄ſcat ī eo cū q̄ſcē ſit ꝑ-
fectio mot⁹ coꝝ. ¶ In oppᵐ eſt ph̄s ħ q̄ loq̄tur de
locis nālib⁹ elr̄oꝝ. d. ſic. Terra ē ī aq̄: aq̄ ī aere: aer
ī ethere. i. ī igne: ether in celo. celū aūt nō ampli⁹ in
alio. ¶ Ad iſtā igit̄ q̄ōnē dico ꝑmittēdo q̄ſdā diſti
ctiōes. Pꝛimo ꝙ loc⁹ nālis elr̄i ē duplex. i. loc⁹ q̄:
⁊ loc⁹ q. ſ. locat. loc⁹ q̄. ſ. corp⁹ locatū ē illđ ꝑ reſpe
ctū ad qđ dr̄ elr̄ū uł corp⁹ ī ſuo loco nāli eē: q̄uis
illđ nō cōtineat: nec circūdet locatū. ſed loc⁹ q ē ul-
timū corpis cōtinētis. loc⁹ igit̄ q̄ cuiuſlibet elr̄i: ē
cētrū toti⁹ mūdi. qꝛ nullū elr̄ū ē ī loco ſuo nāli niſi
cētrū ei⁹ ſit cētrū toti⁹ mūdi: ut pꝫ ꝑ phꝫ ī libꝛo celi
⁊ mūdi. loc⁹ āt q. ſ. locāſ ē dupx̄. ut loc⁹ ꝑ ſe. ⁊ loc⁹ ꝑ
accñs. loc⁹ ꝑ ſe ē loc⁹ q ſ᷒ ꝙ h⁹ locatū ita ꝙ corpus
elr̄are ſemꝑ mouet̄ ad illū ubicūq̄ꝫ ſituet̄: ſic ferrū
mouet̄ ad magnetē. loc⁹ q locat ⁊ cōtinet ꝑ accñs:
ē loc⁹ q de fcō ꝯtiet ⁊ circūdat corp⁹ ī ħ ſitu. ad quē
locū extñtē ī ħ ſitu corp⁹ nāliter mouet̄. ſ᷒ ſi eſſet in
alio ſitu nō moueret̄ ad ip̄ꝫ nāliter ſ᷒ ꝙ patebit po
ſteri⁹. Iſte igit̄ ſūt due diſtictiōes. pᵃ ꝙ loc⁹ nālis
eſt dupx̄. ſ. q̄ ⁊ q. 2ᵃ diſtictio ē ꝙ loc⁹ nālis q. ſ. locat
ē dupx̄. vꝫ. ꝑ ſe. ⁊ ꝑ accñs. 3ᵃ v̄o diſtictio accipit̄ ex
ꝑte elr̄oꝝ locatoꝝ q̄ talis ē: ꝙ de nūo locatoꝝ elr̄o
rū q̄dā magiſ ſūt ī loco nāli ꝑ cētꝝ ſuū q̄ꝫ ꝑ ſuā cir
cūferētiā ut oīa elr̄a q̄ ſunt magis ḡuia q̄ꝫ leuia. ⁊
q̄dā magis ſūt in loco ꝑ circūferētiā q̄ꝫ ꝑ cētrū: ut
elr̄a q̄ ſc magis leuia q̄ꝫ grauia. ¶ His ꝑmiſſis ad
q̄ōnē dico tria. Pꝛio ꝙ loc⁹ nālis q̄ qđlibet elr̄ū ē
ī loco: ē cētrū mūdi. ħ ꝓbat̄ ſic. Illđ ē loc⁹ q̄ q̄ qđ-
libet elr̄ū ē ī loco nāli ꝑ reſpectū ad qđ qđlibet dr̄
eē uł nō eē ī ſuo loco nāli: ut faꝫ pꝫ: qꝛ illđ ē origo
⁊ regl̄a ꝑ quā cog̃ſcit̄ utrū aliqđ elr̄ū ſit ī loco ſuo
nāli uł nō. ſ᷒ reſpectu ad cētꝝ mūdi vnūqđq̄ꝫ elr̄ū
dr̄ eē uł nō eē in loco ſuo nāli. nā ſi cētrū mūdi ſit
cētrū ei⁹: tūc illđ elr̄ū ē ī loco ſuo nāli. ſed ſi cētruz
mūdi nō ſit cētrū ei⁹. tc̄ illđ elr̄ū nō ē ī loco ſuo nā
li. ḡ cētrū mūdi ē loc⁹ q̄ qđlibet elr̄ū ē ī loco ſuo nā

li. maioꝛ ē manifeſta. ꝛ minoꝛ pꝫ p pħ 3 2° celi ꝛ mū-
di. Terra nō eſt i loco ſuo nāli niſi eiꝰ mediū ſit me
diū totiꝰ mūdi. ꝛ h̄ demſtrat phūs euidēter. ſꝫ cū aq̄
nālit̃ hēat circūdare terrā vndiqꝫ: aq̄ nō erit in lo-
co ſuo nāli niſi idē ſit centrū eiꝰ cū cētro mūdi. qm̄
coꝛpoꝝ rotūde figure quoꝝ vnū cōtinet aliō eq̄lit̃
ex oi pte ē idē cētrū ut patet cuilibet ītelligēti: ꝛ q̄
rōne idē ē cētrū terre ꝛ cētrū aq̄: eadē rōne ē cētrū
oīuꝫ elꝛoꝝ. cū igiṫ cētrū totiꝰ mūdi ſit locꝰ q̄ terra
ē i loco nāli. ſeqt̃ur ꝙ cētrū totiꝰ mūdi ē locꝰ q̄ q̄oli-
bet coꝛpꝰ elꝛare ē in ſuo loco nāli ꝛ c̄. Et ſi dicat̃ ꝙ
cū cētrū ſit idiſibile. cū nō debet dici locꝰ. Dico ꝙ
phs ꝛ ꝯtoꝛ i h̄ 4° ꝛ i 2° celi uocāt centrū locū celi ꝛ
elꝛoꝝ. ꝛ certū apō me eſt ꝙ ipi loquūtur de centro
mathēco oīno idiſibili: q2 ſi loq̄rent̃ de centro nāli
diſibili q̄rendū eēt quō ꝛ p q̄d illō eſſet in loco ſuo
nāli. ꝛ ſi illō p q̄d eēt diſibile q̄rēdū eēt de illo ſic̄
pus. ꝛ pcederet̃ i iñm. nec poſſemus certificari de
terra qñ. ſ. eēt i ſuo loco nāli ꝛ qñ nō. Et dico ꝙ cē
trū mūdi ſimplr̃ idiſibile ē illō q̄ terra ē i ſuo nāli
loco. ꝛ ē mēſura p quā ſciṫ utrū terra ſit i ſuo loco
nāli uľ nō. ꝛ p ꝯñs cētrū idiſibile mūdi ē illō quo
oīa elꝛa ſūt i locis ſuis nālibꝰ. qm̄ nullū elꝛū ē i lo
co ſuo nāli niſi cētrū eiꝰ ſit cētrū mūdi. ¶ Ad argm̄
igiṫ cū dī ꝙ cētrū ē idiſibile ꝛ locꝰ nullus ē idiſibi-
lis. Dicēdū ē ꝙ locꝰ dī mľtiplr̃ ut dcm̄ ē ſup̄. Uñ
accipiēdo locū ppꝛie ſꝫ ꝙ phūs loqt̃ur hic de lo-
co cū diffinit locū. Dico ꝙ ſic loquēdo uerū eſt ꝙ
nullus locꝰ ē idiſibilis. tm̄ accipiēdo locū p illo q̄
coꝛpa nālia ꝛ pcipue elꝛa dicunṫ eē i locis ſuis q̄
locꝰ pt̄ dici origo uľ mēſura loci nālis ppꝛie dictꝰ:
ſic dico ꝙ ſimplr̃ idiſibile pōt dici locꝰ. vñ breuit̃
idiſibile ē locꝰ q̄. ſꝫ nō ē locus q. ſ. locat ꝛ circūdat.
¶ Scdō dico ꝙ ſupficies cōcaua totiꝰ aq̄: nō ē lo
cus nālis p ſe ipſiꝰ terre. ꝛ h̄ pbo ſic. Illō nō ē lo-
cus p ſe nālis terre ad qō ſꝫ ꝙ hꝰ nō mouet̃ terra
extñs ex illō nō phibita. h̄ pꝫ q2 coꝛpa nālia exiſtē
tia ex ſua loca nālia nālit̃ mouent ad illa ubicūqꝫ
fuerit ſi nō fuerit phibita ſeu ipedita. ſꝫ terra extñs
ex ſupficiē cōcauā aq̄ nō mouetur ad ſupficiē ꝯca-
uā aq̄ ubicūqꝫ ſupficies illa fuerit. qm̄ ſi terra eēt
i medio mūdi. ꝛ aq̄ eēt i ſpa lūe: uľ i loco ignis: cer
tū ē ꝙ terra nō moueret̃ ad ſupficiē aq̄ ibi exiſtēte
ꝛ pp h̄ ſupficies aq̄ nō ē locꝰ nālis p ſe ipiꝰ terre. ꝛ
hec ē itētio ꝯtris ꝯti 24° huiꝰ capli. ubi dic̄ ꝙ ḡue q̄-
rit huc finē ſꝫ ꝙ ē mediū totiꝰ: ꝛ nō ſꝫ ꝙ ē finis aq̄
Et ſi nō eēt ita: tūc terra moueret̃ ad aquā ubicūqꝫ
fuerit finis eiꝰ ſicut ferrū mouet̃ ad magnetē ubi-
cūqꝫ fuerit. ſꝫ h̄ nō ſentit de aq̄. hec ꝯtoꝛ. Dico igiṫ
ꝙ ultimū aq̄ nō ē p ſe locꝰ nālis terre. nec eadē rō-
ne ē ultm̄ aeris locꝰ nālis aq̄. ¶ Et ſi q̄rat̃ q̄s igiṫ
ē locꝰ nālis terre p ſe loquēdo de loco locāte ꝛ cir-
cūſcribēte. dico ꝙ locꝰ nālis p ſe ipſiꝰ terre ē ultm̄
aq̄ ſm̄ ꝙ aq̄ ē i tali ſitu: ꝛ i tali diſtātia ad oꝛbē. lo
cus eñi nālis plus dic̄ q̄ꝫ ultimū coꝛpis ꝯtinentis:
q2 ultra ultm̄ coꝛpis ꝯtinētis addit v̄tutē ꝯſeruati
uā locati extñtis i coꝛpe locāte. ꝛ iō ſi aer eēt i loco
totiꝰ aq̄ ultm̄ aeris eēt locꝰ nālis terre: q2 aer extñs
i tali ſitu hēret v̄tutē ꝯſeruādi trā. ¶ Tertio dico
ꝙ q̄ꝫuis oīa elꝛa ſint i ſuis locis nālibꝰ p cētrū ꝛ ſu
pficiē coꝛpis ꝯtinētis. tm̄ q̄dā elꝛa ut elꝛa ḡuia ma
gis ſūt i locis ſuis nālibꝰ p cētrū q̄ꝫ p ſupficiē coꝛ-
pis ꝯtinēt̄. ꝛ q̄dā ecōuerſo: ut elꝛa leuia q̄ ſūt ma-
gis i locis ſuis nālit̃ p ſupficiē coꝛpis ꝯtinēt̄ q̄ꝫ p
cētrū. ¶ Pꝛm̄ arguiṫ ſic. qm̄ illō coꝛpꝰ ē magis i lo

co p cētrū q̄ꝫ p ſupficiē ꝯtinēt̄ qō ſp nālit̃ q̄eſcit qñ
mediū eiꝰ ē cētꝝ mūdi. ſꝫ t̃ra ꝛ aq̄ q̄ ſt̃ elꝛa ḡuia ſic
ſe hñt ꝙ ſp q̄eſcūt nālit̃ i locis ſuis qñ cētrū mūdi
ē cētrū coꝝ. alr̃ nō q̄eſcerēt nālit̃ q̄lit̃cūqꝫ ſe hēant
ad ſupficiē ꝯtinēt̄. ḡ coꝛpa ḡuia magis ſt̃ i locis ſu
is nālibꝰ p cētrū q̄ꝫ p ſupficiē coꝛpis ꝯtinēt̄. ¶ 2m̄
arguiṫ q2 elꝛa leuia ſūt magis i locis ſuis nālibꝰ p
ſupficiē cōtinēt̄ q̄ꝫ p cētrū. illō pꝫ: q2 illō coꝛpꝰ eſt
magis i loco nālit̃ p ſupficiē cōtinēt̄ q̄ꝫ p cētrū qō
ſepatū i actu extñs nō ē i loco ſuo nālit̃ niſi ꝯtiguet̃
toti ſupficiei cōcaue coꝛpis cōtinēt̄: q̄ꝫtūcūqꝫ ideꝫ
ſit mediū uľ cētrū eiꝰ ꝛ totiꝰ mūdi. ſꝫ ſic ē de igne
exñte i actu ſepato. qm̄ ſi accipiamꝰ vnū ignē i actu
nō ꝯtiguū toti ſupficiei cōcaue oꝛbis lūe: q̄ꝫuis cē
trū eiꝰ ſit cētrū mūdi: iſte ignis mouebiṫ nālit̃ ap-
plicādo ſe toti oꝛbi. nec eēt i ſuo loco nālit̃ niſi ſup-
ficies ſua cōuexa applicaret̃ toti ſupficiei cōcaue
oꝛbis lune. ꝛ de aere reſpectu ignis idē ē. ꝛ h̄ ſi aer
ſit magis leuis q̄ꝫ ḡuis i loco ſuo nāli. ſꝫ utrū aer
ſit magis ḡuis q̄ꝫ leuis i loco ſuo nāli uľ ecōuerſo:
h̄ hēt videri ſup 4° celi ꝛ mūdi. Uñ q̄ꝫuis oīa elꝛa
ſint i locis ſuis nālibꝰ tā p ſupficiē q̄ꝫ et̃ p cētrū. tm̄
q̄dā magis nālit̃ ſt̃ i ſuis locis p ſupficiē q̄ꝫ p cētꝝ
ꝛ q̄dā ecōuerſo ut dcm̄ ē. ¶ Et ſic appet q̄d ſit di-
cēdū ad formā q̄ōnis. ſ. ꝙ ultm̄ coꝛpis ꝯtinēt̄ ē lo
cus nālis q̄ locat illō elꝛū. ſꝫ h̄ nō ē p ſe. ſ. ſꝫ ꝙ ē ul
timū talis coꝛpis. ſꝫ ſꝫ ꝙ ē i tali uľ i tali ſitu uľ di-
ſtātia ad oꝛbē. Dico tm̄ ꝙ talis uľ tāta diſtātia ad
oꝛbē nō ē de rōne loci abſolute. eſt tm̄ de rōne loci
nālis inq̄ꝫtū ē locꝰ nālis talꝰ coꝛpis. locꝰ tm̄ q̄ ē idē
qō cētꝝ mūdi: ut pꝫ ex pcedētibꝰ. ¶ Ad pmā rōnē
qñ dī ꝙ ille nō ē locꝰ nālis alicuiꝰ coꝛpis a q̄ illud
coꝛpꝰ nālit̃ recedit ꝛ ad qō nō nālit̃ mouet̃. Dico
ꝙ ueꝝ ē de loco nāli a q̄ locatū p̄ ꝛ pncipalr̃ hēt ꝙ
ſit l eo nāliter. de illo loco dico ꝙ uerū ē. ꝛ iō terra
nō ē p̄ ꝛ pncipalr̃ i loco p ſupficiē aq̄: ſed p cētrum
totiꝰ mūdi. vñ terra nō recedit nālit̃ a cētro: ſꝫ nāli
ter mouet̃ ad cētrū qñ mediū eiꝰ nō ē mediū mun
di. Et p ꝯñs ad cōfirmationē qñ dī ꝙ idē ē locꝰ to
tiꝰ ꝛ ptis. Dico ꝙ vno modo eſt ideꝫ locus totius
ꝛ partis loquēdo de loco q̄ locat̃ ps ꝛ totū. ꝛ ſic ē
vnꝰ locꝰ totiꝰ t̃re ꝛ vniꝰ glebe loquēdo de loco q̄ lo
cat̃ utrūqꝫ. q2 cētrū totiꝰ mūdi ē locꝰ q̄ utriuſqꝫ. ꝛ
ſic pꝫ q̄lit̃ pt̄ itelligi illō cōe dcm̄. ſ. idē ē locꝰ totius
ꝛ ptis. Alioꝰ pt̄ itelligi loquēdo de loco q̄ locat ꝛ
ꝯtinet. ꝛ ſic loquēdo: ſic dico ꝙ de pte poſſumꝰ lo-
qui duplr̃. vno mō de pte inexñte toti. ꝛ ꝯtinuata
cū toto. ſm̄ h̄ illa ppō debet ſic itelligi. ꝙ idē ē lo-
cꝰ totiꝰ p ſe. ꝛ ptis p accñs: qm̄ ps ꝯtinuata toti nō ē
in loco niſi p accñs: ſ. i loco. ſ. l q̄ ē totiꝰ p ſe. ſed ſi lo-
quat̃ de pte ſepata a toto: ꝛ de loco q̄ locat ꝛ ꝯtinet
Dico ꝙ illa ppō ē ſic itelligēda ꝙ idē ē locꝰ ppꝛiꝰ
totiꝰ: ꝛ locꝰ cōis ptis. ꝛ h̄ pꝫ q2 ſi tota terra ſit i ſup
ficie cōcaua coꝛpis aq̄ ſic i ppꝛio loco. tūc vna gle
ba terre eēt tota i iſta ſupficie cōcaua aq̄ ſic i locā-
te cōi. ꝛ erit i vna ſupficie ꝯtinēte ipāꝫ circa cētruꝫ
mūdi. cuiꝰ ſupficiei cētrū ē cētrū totiꝰ mūdi tanq̄ꝫ i
loco ppꝛio. ¶ Sꝫ ſi dubitat̃ q2 coꝛpꝰ ē nālit̃ i loco
p v̄tute ꝯſeruatiuā iſfluxā i celo ut pꝰ dcm̄ ē. ſꝫ ce
lū maiorē v̄tutē ꝯſeruatiuā iſfluit pti terre ppīque
celo q̄ꝫ pti remote. ḡ ptes terre magis debēt eē in
loco ſuo nāli ppīnq̄ori celo q̄ꝫ i pte remotiori. ꝛ ita
ptis terre locꝰ nālis magis debet eē in ſupficie aq̄
q̄ꝫ i cētro uel iuxta cētrū. ꝛ ita ps terre extñs in cen
tro nō phibita debet nālit̃ moueri ad ſupficiē cō-

cauã aq̃. ¶ Itē illa vt⁹ ꝯſeruatiua ĩ terra: ē ĩ corpe ꝯtinēti.ſ.ĩ aq̃.ꝗ terra ubicūqꝫ ponat̃ debet nãliter moueri ad vtutē ſeu ad corp⁹ ĩ q̄ ē iſta vt⁹.ſic ferrū mouet̃ ad magnetē ubicūqꝫ fuerit magnes. ¶ Ad pᵐ hoꝝ dicēdū ꝙ vt⁹ ꝯſeruatiua locati pfecti⁹ ꝛ ītēſi⁹ īfluit ꝛ recipit in ptib⁹ eľri puriorib⁹ ꝛ magis elōgatꝭ a ꝯrijs ſuis. ꝛ cū dī ꝙ celū maiorē vtutē cōſeruatiuã īfluit pti terre q̄ ē magis ꝓpinq̄ celo: q̄a agēs nãle forti⁹ agit ĩ ꝓpiquū q̃ ĩ remotū. Dico ꝙ nō ē verū ꝙ celū maiorē vtutē cōſeruatiuã īfluat ĩ ptē ꝓpiquã q̃ ĩ remotã.q: ſic ſupiores ptes aq̃: ꝛ ꝓpingores aeri magis hērēt vtutē ꝯſeruatiuã terre q̃ ptes iferiores. Dico igit̃ ꝙ celū maiorē vtutē ꝯſeruatiuã īfluit ĩ illis ptib⁹ q̄ ſūt puriores. ꝛ magis elōgate a ſuis ꝯrijs. ꝛ iſte ſūt ptes eēntiales. Et cū dī ꝙ agēs nãle ſeu corpeū forti⁹ agit ĩ ꝓpiquū q̃ ĩ remotū.dico ꝙ verū ē ceteris parib⁹.ſꝫ ſi cetera nō ſūt paria nō opꝫ.nūc aūt ptes terre ꝓpingores celo ꝛ remotiores a cētro nō purificant̃ a puritate.nec ĩ elōgatiōe a ſuis ꝯrijs. ꝛ iō nō ſūt eq̃lr̃ diſpoſite ad recipiēdū ꝯſeruationeꝫ. ꝛ ſic ptes remotiores a celo bñ pñt recipe maiorē cōſeruationē vľ vtutē ꝯſeruatiuã q̃ ptes ꝓpingores celo. Et hec ē cã q̄re vt⁹ cōſeruatiua nãlis aeris īfluit magis ipſi igni q̃ aq̃: ita ꝙ ultimū ignis ē nãlr̃ loc⁹ aeris: ꝛ nō ſupficies ꝯcaua aq̃. ꝛ hui⁹ cã ē: q: ignis ē magis elōgat⁹ ab eo qḋ ē ꝯriū maxīe aeri.ſ.terra q̄ magis ꝯriat̃ aeri ĩ duab⁹ q̄litatib⁹ q̃ aq̃. vtus eni ꝯſeruatiua aq̃ magis īfluit aeri q̃ igni: q̄a aer ē min⁹ ꝯri⁹ aq̃ q̃ ignis: q: ignis ꝯriat̃ aq̃ ĩ utraqꝫ q̄litate. ꝛ ſic aer eſt magis elōgatus a ꝯrio aq̃ q̃ ſit ignis. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ ſm̄ hᷓ vt⁹ cōſeruatiua aq̃ fortior eēt in terra q̃ in aere.q: terra magis diſtat ab igne q̄ ꝯriat̃ aq̃ ĩ utraqꝫ q̄litate. ꝛ p ꝯñs terra eēt magis loc⁹ aq̃ q̃ aer. ¶ Dicēdū ꝙ ut credo ĩ terra ē magis vt⁹ ꝯſeruatiua aq̃ q̃ ĩ aere: q: ſꝫ phꝫ 1° celi.aq̃ nãlr̃ mouet̃ īfra terrã ſi nō ipediat̃. ꝛ hᷓ videm⁹ ad ſenſū.qḋ nō eēt niſi vt⁹ ꝯſeruatiua aq̃ magis eēt ĩ terra q̃ ĩ aere. Et pp̄ hᷓ dī phs 4° celi.ꝙ aq̃ ĩ ſuo loco nãli ē magis grauis q̃ leuis. Et cū dī ꝙ tē ultimū t̃re eēt loc⁹ aq̃. Dico ꝙ nō ſequit̃.q: de rōne loci ē ꝯtinē locatū ꝛ nō cōtineri.nūc aūt t̃ra ꝯtinet̃ ab aq̃.vñ q̃uis terra hēat magis vnã ꝯditionē loci nãlis reſpectu aq̃.tñ deficiūt ſibi mľte alie cōditiōes. ¶ Ad 2ᵐ cū dī ꝙ illa vt⁹ ꝯſeruatiua t̃re ē ĩ aq̃.dico ꝙ vt⁹ ꝯſeruatiua toti⁹ terre ē ĩ aq̃ ſꝫ ꝙ ē ĩ tali ſitu.tñ maior vt⁹ ꝯſeruatiua terre ē vſus cētrū: qḋcūqꝫ corp⁹ ibi fuerit: q̃ ſit ĩ aq̃. ꝛ iō tota t̃ra cōprimit ſe ex oī pte vſus cētrū. ꝛ q: nō pōt eē ꝓpingor cētro q̃ qñ mediū ei⁹ ē mediū mūdi: iō qñ ſequit̃ nō pt ſe mouē vſus cētrū. dico ꝙ gleba t̃re ſibi derelicta nō ipedita: nãlr̃ mouet̃ ad cētꝝ ꝛ nō ad ſupficiē cōcauã aq̃. ¶ Sꝫ ꝯ hᷓ poſſet dici ꝙ ſm̄ iſtud ſeq̄ret̃ ꝙ q̄libet ps terre cui⁹ mediū ē mediū mūdi geſceret violēter: q: ſi nō ipediret̃ moueret̃ nãlr̃ ad cētrū. ꝛ ſic maior ps terre qeſcēt violēter ꝛ ꝯcedē hᷓ ē ipoᵇᵉ. ¶ Itē ſi terra eēt pforata ab vna circūferētia ad cētrū. ꝛ a cētro ad aliã circūferētiã gleba terre moueret̃ p ſe deorſū qͧuſqꝫ cētrū ei⁹ fieret cētrū mūdi. ſꝫ nō poterit ſic moueri niſi alia ps ei⁹ recedēt a cētro vſus celū. qm̄ ſi vna gleba nūc ſit ex iſta pte cētri ꝛ moueat̃ qͧuſqꝫ mediū ei⁹ ſit medium mūdi: oportebit ꝙ vna medietas ei⁹ ſit ex vna pte cētri. ꝛ alia ex altã.igit̃ cū antior ps glebe ꝓuenerit ad cētrū orbis oportebit eã ulteri⁹ moueri ultra cētrū ad hᷓ ut mediū ei⁹ ſit mediū mūdi. ſꝫ mot⁹ de cētro vſus celū ē mot⁹ ſurſū. ꝗ ad hᷓ ꝙ gleba t̃re ſit ĩ ſuo loco nãli nccē ē aliq̃ ei⁹ ptē aſcēdē. ſꝫ hᷓ ē ipoᵇᵉ q: mot⁹ terre ſurſū eſt violēt⁹. ꝛ ſic nō poſſet aliqd eē ĩ ſuo loco nãli niſi p motū violētū. qḋ eſt ipoᵇᵉ. ¶ Ad pᵐ hoꝝ dico ꝙ q̄libet ps terre ĩ actu ſepata hᷓ ē q̄libet ps q̄ ē portio terre ſepata a tota terra ſiue nō ꝯtinuata toti t̃re: cui⁹ mediū nō ē mediū mūdi: geſcit violēter: q: amoto ipedimento nãlr̃ moueret̃ ad cētrū. ps tñ t̃re ꝯiūcta toti t̃re: ꝛ ꝯtinuata cū tota terra nō geſcit violēter. q̃uis mediū ei⁹ nō ſit mediū mūdi. q: ps ꝯtinuata toti nō geſcit p ſe. ſꝫ ad q̄etē toti⁹. ꝛ hᷓ ē ſibi nãle ĩquãtū ē ps ꝯtinuata toti. ꝛ iō geſcit nãlr̃ p accñs: tñ ad q̄etē toti⁹ p ſe. ¶ Ad 2ᵐ cū dī ꝙ gleba exñs ĩ actu ſepata nō poſſet ferri ĩ loco ſuo nãli niſi alia ps ei⁹ moueret̃ ſurſū: q: ultra cētrū ꝛc̄. Dico ꝙ verū ē ſic ꝓbat argᵐ. Et cū dī ꝙ mot⁹ ptis a cētro ē violēt⁹ illi pti: q: graue nō mouet̃ ſurſū niſi violēter. Dico ꝙ ps nō mouet̃ ſurſū niſi p accñs. ꝛ dico ꝙ mot⁹ illi⁹ ptis ſurſū ad motū toti⁹ deorſū ad locū ſuū nãlē nō ē violēt⁹ pti. ſed magis nãlis. q: illa ps nō mouet̃ p ſe. ſꝫ ad motū toti⁹: ꝛ mot⁹ toti⁹ ē nãlis. ſꝫ de hᷓ alias viſū ē ĩ 2° celi. ꝛ adhuc diſſo pñtāte magis videbit̃. ¶ Aľr tñ poſſet dici ad illã rōnē de vtute ꝯſuatiua loci q̄ ꝓbat ꝙ gleba magis debēt nãlr̃ moueri ad ſupficiē aq̃ q̃ ad cētrū: q: ibi magis viget vt⁹ ꝯſeruatiua t̃re cū ſit ꝓpingor celo. dicēdū ē ꝙ q̃to aliqḋ eľtū ē vtutꝭ maioris: ex hᷓ nō ſeqtur ꝙ hēat vtuteꝫ fortiorē ad ꝯſeruãdū terrã. qm̄ illa vt⁹ q̄ fortior ē ĩ ſe ut vt⁹ ignis nō ē fortior nec cōueniētior ad ꝯſeruãdū terrã. imo magis eēt dicēdū ꝙ q̃to vt⁹ īfluxa a celo ē debilior ꝙ tãto magis ē ꝯſeruatiua terre. iō q̃uis ĩ aq̃ ſit aliq̄ vt⁹ q̄ nō ē ĩ ptib⁹ cētralib⁹ terre. nō tñ ē fortior aut ꝯueniētior ad ꝯſeruandū terrã. ¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē pnᶜᵖ cū dī ꝙ ſi ſupficies aq̃ eēt loc⁹ nãlis terre. tūc debēt circūdare totã terrã. Dico ꝙ veꝝ ē ſi terra eēt magis nãlr̃ ĩ loco p circūferētiã ſuã q̃ p cētrū. ꝛ etiã ſi ultimū aq̃ ſm̄ ꝙ ultimū aq̃ eēt loc⁹ nãlis terre: ſꝫ utrūqꝫ illoꝝ ē fľm ut viſū ē ĩ pōne. ¶ Pōt etiã dici ꝙ tota terra ē circūdata aq̃: ſed aq̃ pmixta aeri ꝛ terre. qm̄ aer q̄ eſt circa terrã ĩ q̄ aĩalia viuūt nō ē pur⁹ aer q: ſic in eo nō viuerēt aĩalia ut dī Albert⁹. ſꝫ aer pmixt⁹ vaporib⁹ aq̃s ꝛ exalatiōib⁹ terreſtrib⁹ ut pꝫ methaurorū p. ¶ Pōt iteꝝ dici ꝙ terra pura ē circūdata aq̃: qm̄ terra pura nō ē terra ſup quã viuim⁹ neqꝫ ĩ aq̃ naſcitur vegetabilia: ſꝫ terra pura ē magis deorſū q̄ ē oīno rotūda ꝛ circūdata aq̃: vľ ſuppoſito ꝙ terra ſup quã viuim⁹ ſit terra pura: tūc p⁹ rñſio eēt tenēda. ſꝫ cã finalis pp̄ quã tota terra nō eſt circūdata aq̃ pura: ē ut hoīes ꝛ aĩalia terreſtria q̄ ſūt ptes eēntiales vniuerſi poſſēt viuē q̄ nō poſſēt viuē ĩ pura aq̃: ꝛ iō īgeniauit nã vlis, ut aliq̄ ps terre nō eēt circūdata aq̃ pura. tñ q̃tū ē ex pte nãe vľis accidit hᷓ. ꝛ hᷓ pp̄ bonū ꝛ pp̄ terminationē totius mūdi. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ tūc terra ſp̄ eēt ꝓuata ſua pfectione nãli. qḋ videt̃ icōueniēs. Dico ꝙ illa non ē pfectio p ſe illi⁹ terre. ſꝫ pfectio accñtalis. ſꝫ pfectio p ſe terre q̃tū ad locū ē ꝙ ſit ĩ medio mūdi. ſꝫ ꝙ ipſa ſit tota ĩ ultio aq̃ nō ē pfectio p ſe. ꝛ ꝙ tota terra ſp̄ ſit ꝓuata aliq̄ pfectiōe accñtali pp̄ maius bonū ut pp̄ bonū toti⁹ vniuerſi nō ē icōueniēs. ſed magis ꝯueniēs ꝛ decēs. ¶ Ad 3ᵐ pnᶜᵖ cū dī ꝙ graue ſimplr̃ debet eē in loco ſimplr̃ deorſū. cōcedo.

¶ Et cū dī ꝙ cētrū eſt loc⁹ ſimplr deorſū. Dico ꝙ cētrū nō ē loc⁹ locās ⁊ circūdās. ſed q̄to aliqs loc⁹ locās ē magis deorſū: tāto ē loc⁹ cōuenientioꝛ ſimplr graui potēti recipi ⁊ locari i illo. Dico ēt ꝙ centrū ē ſimplr deorſū: iō oē graue ſimplr ē i cētro tāquā in loco locāte ⁊ cōtinēte. ¶ Ad ultimū cū dicitur ꝙ cōcauū lune ē loc⁹ ignis: q2 ignis mouet̃ in illo. Dico ꝙ corp⁹ exn̄s i loco ſuo nālī nō mouet̃ i illo loco motu q̄ moueret̃ ad ip̄z ſi eēt ex̄ ip̄z locū. imo q̄ſcit q̄te q̄ ē ꝑfectio illi⁹ mot⁹. pōt tñ moueri motu aliq̄ alio. ⁊ ſic ē i ꝑpoſito. Uñ ignis exn̄s in cōcauo orbis lune: nō mouet̃ motu ſurſū: ꝙ mouet̃ ſi eſſet extra locū ſuum. ⁊ non ꝓhiberet̃ ſed mouetur motu circulari ſm motū orbis: ⁊ hoc non eſt inconueniens: ſed neceſſarium.

¶ Capl'm 2m tractat⁹ ꝑmi in quo ex diffinitiōe inueſtigata ſoluunt̃ dubitationes ꝯtīgētes circa locū.

M Aniſeſtum autem ex his: qm̄ ⁊ dubitationes omnes ſoluūtur: ſicuti q̄ꝫ dicto loco.

¶ Iſtō ē ultimū capl'm hui⁹ tractat⁹ i quo ex diffōne loci ſoluūtur rōnes ꝓbātes locū nō eē: ⁊ ꝯtinet duas ptes ꝑncipales. qm̄ i ꝑ⁰ ſoluūtur 4or rōnes ꝓbātes locū nō eē. In 2⁰ ꝟo ibi ⌊ Et fert̃ igit̃ vndiq̄ꝫ. ⌋ aſſignat pħs cāz ꝑꝑ quā corpa nālia mouentur ad ſua loca ꝓpria. ⁊ q̄ſcūt i eis. ¶ Pria pars ꝯtinet 4or pticulas ſm numeꝝ 4or rōnū q̄s ſoluit. 2ª ibi ⌊ Nec ꝓbāti. ⌋ 3ª ibi ⌊ Nec duo corpa. ⌋ 4ª ibi ⌊ Eſt loc⁹ alicubi. ⌋ ¶ In ꝑma igit̃ pticula huius ptis pħs ponit itētionē ſuā: ⁊ ſoluit vnā rōnē. Dicit igit̃ ꝑmo ꝙ manifeſtū ē quō oēs dubitationes ⁊ rōnes quibus probat̃ locū nō eē ſoluuntur ſcito quid eſt locus: ⁊ quomodo diffinitur.

¶ Neq̄ꝫ utiq̄ꝫ ſimt̃ augmētari neċe ē locū.

¶ Hic pħs ſoluit vnā rōnē. ſ. rōnē ultimā ſupi⁹ poſitā ꝓbātē locū nō eē. rō igit̃ fuit illa. Si oē corp⁹ ē i loco: ⁊ i oī loco ē corp⁹. tūc cū corp⁹ augef neċe ē locū ei⁹ augeri. ſed q̄ augef ē corp⁹. ḡ ſi loc⁹ ē: locus ē corp⁹. ſed loc⁹ nō ē corp⁹. ḡ loc⁹ nō ē. ¶ Iſtaꝫ rōnē ſoluit pħs dicēs ꝙ q̄uis oē corp⁹ ſit in loco: nō ꝑꝑ h̄ neceſſe ē locū augeri qñ corp⁹ locatū augef. nec plus dicit phūs in ſoluēdo rōnē illā. Sed ꝯ1or. d. ꝙ iſta q̄ ſoluit̃ ꝑ hāc diffōnē. qm̄ i iſta loci diffōne appet ꝙ loc⁹ ſit finis corpis cōtinētis. ⁊ ſꝫ h̄ ꝙ ē finis accidit ei augmētū ꝑ acciñs ſm ꝙ loc⁹ accidētaliter ē finis corpoꝝ q̄ ſūt facilis paſſionis ſ. aq̄ ⁊ aeris. ⁊ iō cōtingit qñ pōt augeri eēntialit̃. ut. ſ. ex ſuo augmēto ꝙ ſit corp⁹. qm̄ h̄ nō ſeq̄tur niſi augmētū ei⁹ eēt ꝑ ſe. hec ꝯ1or. ¶ Solō igit̃ ꝯ1is cōſiſtit i h̄. ſ. ꝙ loc⁹ nō ſꝑ augef ad augmētationeꝫ locati. ſed qñq̄ꝫ. i. qñ corp⁹ locās ē rarefactibile ut aer ⁊ aq̄. tūc eni qñq̄ꝫ cōtigit ꝙ loc⁹ ⁊ locatū ſil' rarefiāt: ⁊ ita loc⁹ augmētet̃. ſed h̄ ē ꝑ acciñs ⁊ nō ꝑ ſe tūc ꝟo oē q̄ ꝑ ſe augef ē corp⁹. ſꝫ nō opꝫ ut oē q̄ augef ꝑ acciñs ſit corp⁹. vñ ꝯ1or utit̃ h̄ augmētatione large. ſ. ſm ꝙ ſe extēdit ad augmētationē verā ⁊ etiam ad rarefactionem.

¶ Neq̄ꝫ puncti eſſe locum.

¶ Hec ē 2ª pticula ꝑᵉ ptis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in q̄ ſoluit̃ 2ª rō q̄ talis ē. ſi loc⁹ ē: opꝫ ꝙ loc⁹ ſit i loco. ⁊ ſi corp⁹ hēt locū: neceſſe ē ꝙ ſupficies hēat locū. ⁊ ſi ſupficies hēt locū: neceſſe ē ꝙ pūct⁹ hēat locum. ¶ Iſtā rōnē ſoluit pħs. d. ꝙ nō ē neċe pūctū hēre locū. ⁊ dic̄ ꝯ1or ꝙ h̄ nō cōtigit niſi ponētib⁹ locum eē corpus. ſed ponentibus locum non eē ultimum corporis cōtinētis non cōtingit hoc. hec commentator. ¶ Intelligēdum ꝙ ſi loc⁹ eſſet corp⁹. i. ſpatium iter latera corpis cōtinētis i quo recipef corp⁹ tūc de rōne loci nō eēt cōtinē locatū: ſed eſſe ſil' cū locato: cū igit̃ aliq̄ duo corpa tāgāt ſe: ⁊ pūct⁹ vni⁹ corpis eſt ſil' cū pūcto alteri⁹ corpis. ſeq̄tur ꝙ vn⁹ pūct⁹ eēt loc⁹ alteri⁹ pūcti. cū de rōne loci ſꝫ h̄ non ſit cōtinē: ſed eē ſil'. ſed ponēdo ꝙ loc⁹ ſit ultimuꝫ corpis cōtinētis ſicut ponit phūs. tūc de rōne loci eēt cōtinē locatū. ſed vn⁹ pūct⁹ nō pōt ꝯtinere aliū pūctū: iō pūct⁹ nō pōt eē loc⁹. ⁊ ſic patet per diffinitionē loci ꝙ punctus non eſt in loco per ſe.

¶ Neq̄ꝫ duo corpa i eodē loco. Neq̄ꝫ ſpatiū aliq̄ eē corporeū loci mediū. corp⁹ āt ⁊ contingēs ē ut ſpatiū corpis eſt locus.

¶ Hec ē 3ª pticula ꝑᵉ ptis ꝑnlis hui⁹ capl'i i q̄ ſoluit̃ 3ª rō q̄ talis ē. Si loc⁹ eſt. opꝫ ꝙ ſit corp⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs iſto mō duo corpa ſil' erūt i eodē loco. ¶ Iſta igit̃ rō ſoluit̃ ſic ꝙ nō ſeq̄tur ꝙ ſi loc⁹ ē ꝙ ꝑꝑ h̄ duo corpora ſint ſil' i eodē loco: niſi ponēdo locū eſſe tres dimēſiōes: q̄ tamē nō ponim⁹. ſed ponēdo ꝙ locus nō ē corp⁹ ſed ultimū corpis cōtinētis: nō ſeq̄tur ꝙ ſi loc⁹ ē: ꝑꝑ hoc duo corpa eē ſil' i eodē loco. ¶ Aliā ꝟo rōnē. vꝫ. q̄ ꝓbat locū nō eē: q̄ ſic arguit̃ ſi locus ē: opꝫ ꝙ ſit aliqua q̄tuoꝛ cāꝝ. ſed nō ē aliqua q̄tuoꝛ cāꝝ. ḡ loc⁹ nō eſt: pħs nō ſoluit hic. q2 ſolutio eius patet ex predictis.

¶ Et eſt alicubi: nō ſicut in loco: ſed ſic̄ terminus in finito. Non eni oē quod eſt: in loco eſt: ſed mobile corpus.

¶ Hec ē 4ª pticula ꝑᵉ ptis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in q̄ ſoluit̃ 4ª rō. que talis ē. Oē q̄ eſt: eſt i loco. ḡ ſi locus eſt: loc⁹ ē i loco. ⁊ eadē rōne ille loc⁹ eſt in alio loco: ⁊ ille i alio. ⁊ ſic i infīm. ¶ Iſtā rōnē ſoluit pħs d. ꝙ nō oē q̄ eſt: eſt i loco. q2 loc⁹ nō eſt i loco. nec eſt alicubi ſicut in loco ſed eſt alicubi ſicut termin⁹ finiti ē i finito. ⁊ ſicut acciñs eſt in ſbo. nec eſt verū ꝙ oē q̄ eſt: eſt alicubi ſicut locatū in loco. ſed tm̄ corpus mobile q̄ mutat locū: ꝑ eſt in vno loco: ⁊ poſtea in alio. ⁊ tale eſt per ſe in loco tm̄.

¶ Et fert̃ igitur in ſuūpſius locū vnūq̄dq̄ꝫ rōnabiliter. Quod eni cōſequēter ⁊ q̄ tangit̃ nō i proximū eſt. Et ſimul apta nata impaſſibilia ſunt. Que ꝟo tangunt̃: ⁊ actiua ⁊ paſſiua ſunt adinuicem.

¶ Hec ē 2ª ps ꝑncipalis hui⁹ capl'i in q̄ pħs aſſignat cām ꝑꝑ quā corpa nālia mouētur ad ſua loca propria ⁊ q̄ſcūt i eis. ⁊ cōtinet duas pticulas. qm̄ in ꝑma pħs oñdit qualr vnūq̄dq̄ꝫ corp⁹ nāle mouet̃ ad ſuū locū ꝓpriū. In 2ª ibi ⌊ Et manet. ⌋ aſſignat cām ꝑꝑ quā vnūq̄dq̄ꝫ corp⁹ nāle q̄ſcat in ſuo loco ꝓprio. Uñ loq̄t̃ pħs h̄ de corpib⁹ nālib⁹ grauib⁹ ⁊ leuib⁹. nō aūt de corpib⁹ celeſtib⁹. ¶ In ꝑª igit̃ ptīa h⁹ ptis pħs aſſignat cām ꝑꝑ quā corpa nālia ſ. grauia ⁊ leuia qñ ſūt ex̄ ſua loca nāliter mouent̃ ad ipſa. ⁊ cā hui⁹ ē cōuenientia ⁊ ſilītudo iter corp⁹ nāle: ⁊ ei⁹ locū nālē: qm̄ corp⁹ nāle. ⁊ loc⁹ ei⁹ nālis ſūt eiuſdē nāe. ⁊ h̄ ꝓbat̃. ⁊ hec eſt ꝯ 10ª hui⁹ libri q̄ ꝓbat̃ ſic. oē q̄ tāgit aliō: ⁊ ſeq̄tur ip̄m nō ꝑ violētiā ē eiuſdē nāe cū eo q̄ tāgit. ſed corpa nālia ſe-

quĩtur ſua loca ꝓpria ⁊ tãgũt ipſa nõ ꝑ violẽtiã.ꝗ corpa nãlia ſũt eiuſdẽ nãe cũ ſuis locis: ⁊ ꝑꝑ hanc idẽtitatẽ corp⁹ nãle mouet ad ſuũ locuꝫ ꝓprium. ℭ Circa illã rõnẽ pħs ꝓ ponit ṽitatẽ mioris dicẽs ꝙ vnũqdqꝫ corp⁹ ſimplex nãle nãliter ferṫ i ſuũ locũ: ⁊ tãgit eũ nãlit̃ nõ ꝑ violẽtiã. 2° ponit ṽitatem maioris. d. Cui eni cõſeqtur ⁊ qd tãgit. h̃ ẽ cũ corpus nãle ẽ cõtiñctũ nãlit̃ ⁊ tãgiṫ ab illo nõ i proximũ ẽ: imo ẽ ei ꝓximũ ⁊ eiuſdẽ nãe cũ illo. ⁊ iõ paſſibilia ſũt. q̃ aũt tãgũt ſe ꝑ violẽtiã ſũt actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ. uł forte ꝑ illã lrãm. Tãgunṫ qdẽ ⁊c̃. Remouet phũs errorẽ vnũ: q: poſſet aliqs credẽ ꝙ corp⁹ locãs ⁊ corp⁹ locatũ nullo mõ ſũt actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ. Jllđ remouet phũs. d. ꝙ q̃ tangũtur ſũt actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ: ⁊ iõ cũ loc⁹ ⁊ locatũ tãgãt ſe opꝫ ꝙ ſint aliq̃ mõ actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ. Uñ oĩa tãgẽtia ſe actu nãliter ⁊ ꝓprie dicto ſũt actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ. ℭ Notãda ſũt h̃ tria ẜm ɔ̃ᵗᵉᵐ. p̊ ꝙ cã i h̃ ꝙ corpa mouenṫ ad loca ꝓpria ẽ: q: ultũᵐ corpis cõtinẽtis cõuenit cũ rei. ⁊ h̃ nõ iueniṫ i uacuo. qm̃ i uacuo nõ ẽ nã: nec vnigẽia nec diuerſa. hec ɔ̃ᵗᵒʳ. ⁊ hic vĩ dicẽ ꝙ i ultio corpiſ cõtinẽtis ẽ aliq̃ ṽt⁹ uł nã ꝑ quã cõuenit cũ loco nãliter. ℭ Scđo ẽ notãdũ ẜm ɔ̃ᵗᵉᵐ ꝙ oẽ qđ moueṫ ad aliqd nãliter ẽ vnigeniũ cũ eo ultimũ. igiṫ neẽ ẽ eẽ vnigeniũ ⁊ ſilr̃ ẽ i quolibet ultimo elᵗoꝝ. ſ. qñ aliq̃ fuerit i aliq̃ loco nõ nãlitaut i aliq̃ loco violẽte. ℭ Tertio ẽ notãdũ ẜm ɔ̃ᵗᵉᵐ ꝙ cũ res vnigenee fuerit cõtinue nõ agũt i ſe iuicẽ. ⁊ cũ fuerit cõtãgẽtes agũt adiuicẽ i ſe. hec ɔ̃ᵗᵒʳ. ⁊ idẽ dic̃ pħſ. ℭ Circa qđ dcm̃ ẽ itelligẽdũ ꝙ ɔtinuatio ẽ duplex. ſ. ɔtinuatio ẜm formã: ⁊ cõtinuatio ẜm ꝗ̃titatẽ. Jlla ſ̃t cõtinua ẜm formã q̃ ſũt oĩno ſilr̃ia i q̃litatib⁹ actiuis paſſiuis. ⁊ illa ſũt cõtinua ẜm ꝗ̃titatẽ quoruꝫ ultima ſũt vnũ. Dico igiṫ ꝙ cõtinua ẜm formã nõ agũt i ſe. nec patiũtur adiuicẽ. q: oĩno ſilr̃e nõ agit i ſibi ſilr̃e. ⁊ h̃ nolũt hic phũs ⁊ ɔ̃ᵗᵒʳ. Dico tñ ꝙ cõtinua ẜm ꝗ̃titatẽ dũ tñ ſint diſcõtinua ẜm formaꝫ bñ agũt ⁊ patiũtur adiuicẽ. ⁊ ſic patet ꝙ ſi vna ꝑs aq̃ eẽt mltũ calida ⁊ alia nõ ꝙ vna ꝑs aq̃ frigide agit i aliã ꝗ̃uis ſit cõtinua ẜm ꝗ̃titatẽ. ℭ Notandũ ẽ h̃ ꝙ cũ phũs aſſignat cãm ꝑꝑ quã ḡuia ⁊ leuia mouẽtur ad ſua loca ꝓpria nõ itelligit loq de cã effectiua mot⁹. ſed de cã finali. qm̃ cã finalis ꝑꝑ quã ḡue moueṫ deorſũ ẽ ſalus ſua. ⁊ ɔſeruatio ei⁹ deorſũ. q: ḡue cõſeruaṫ deorſũ ꝑꝑ cõueniẽtiã quã hẽt cũ loco deorſũ. ſed cã effectiua mot⁹ ḡuis deorſũ ẽ ſua grauitas. ⁊ iõ ḡue nõ ꝓhibitũ ſꝑ moueṫ deorſũ ſiue deorſũ ſit ſibi loc⁹ cõueniẽs ſiue diſcõueniẽs. ⁊ h̃ iõ q: ḡuitas eſt cã effectiua ſufficiens mot⁹ ḡuis deorſũ. vñ ſi ṫra eẽt i loco ignis. ⁊ ignis i loco deorſũ. i. i loco terre: adhuc ṫra moueretṫ deorſũ ad ignẽ. ⁊ tñ ignis nõ cõſeruaret terrã. ſꝫ magis eã deſtrueret. ℭ Sed ɔ̃ h̃ forte diceretṫ q: ẜm ꝙ dcm̃ ẽ cã finalis mot⁹ ḡuis deorſũ ẽ ſua ɔſeruatio. ꝗ ſi nõ poſſet cõſeruari deorſũ nõ mouebiṫ deorſũ ⁊c̃. ℭ Dicẽdũ ꝙ ḡue ſꝑ moueṫ deorſũ ut ibi cõſerueṫ ſiue ibi ſit corp⁹ ɔſeruatiuũ ei⁹. ſiue ibi ſit oĩno ɔ̃rĩũ corp⁹ ⁊ deſtructiuũ ḡuis. vñ agẽtia nãlia vniformit̃ agũt: ſiue ɔſequanṫ finẽ ꝑꝑ quẽ agũt ſiue fruſtrenṫ ab illo fine ꝑꝑ aliqđ ipedimẽtũ extrĩſ ẽ mã. vñ agẽtia nãlia qñqꝫ deficiũt a fine itẽto ꝓpṫ aliqđ ipedimẽtũ. ſꝫ h̃ ẽ raro. ⁊ i paucioribꝰ. Un ḡue qñqꝫ i mouẽdo deorſũ ut ſalueṫ ibi corrũpiṫ añ ꝗ̃ ꝑueniat ad locũ deorſũ. ſed h̃ ẽ ꝑter itẽtionẽ moueñtis. dico igiṫ ꝙ ſi ignis eẽt i loco nãliter. ⁊ terra eẽt ſurſũ i loco ignis: adhuc terra moueretṫ deorſũ ꝑꝑ eũdẽ finẽ ꝑꝑ quẽ moueṫ nũc. fruſtraretṫ tñ ⁊ deficeret a fine itẽto. ℭ Jntelligẽdũ ẽ ꝙ ꝗ̃uis corpa nãlia ɔſeruenṫ i locis ſuis nãlib⁹ nõ tamẽ ſic ſaluãtur ꝙ nullo mõ corrũpanṫ a corruptiõe nãli locãtꝭ. imo etiã i ſuis ſperis agũt ⁊ patiũtur adinuicẽ. ⁊ corrũpũt ſe mutuo. tñ corpa nãlia ſic ſaluanṫ in locis ſuis nãlib⁹. q: meli⁹ ⁊ diuti⁹ cõſeruanṫ in illis locis nãlib⁹ ꝗ̃ i alijs locis. ſic terra meli⁹ ⁊ diuti⁹ ɔſeruaṫ i aq̈ ꝗ̃ i igne uł i aere. ⁊ cã hui⁹ ẽ ɔuenientia in aliq̈ q̃litate eiuſdẽ rõnis extñtis i locãte: ⁊ in locato: cuiuſmodi forte ẽ eq̃litas ſimbola. Meli⁹ tñ credo ꝙ ſit aliq̈ ꝗ̃titas eiuſdẽ rõnis cãta a corporib⁹ celeſtib⁹ ut dcm̃ ẽ ſupra in quadam q̃õne.

ℭ Et manet igiṫ nã i ꝓprio loco vnũqđqꝫ rõnabilr̃. Et nãqꝫ hec ꝑs in toto loco: ſic diuiſibilis pars ad totũ eſt: ut cũ aque aliquis moueat partem aut aeris.

ℭ Hec ẽ 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝓñˡᵉˢ hui⁹ capl̃i i q̈ pħs aſſignat cãꝫ ꝑꝑ quã vnũqđqꝫ corp⁹ nãle ḡue uł leue quieſcit i ſuo loco ꝓprio. ⁊ ɔtinet duas ꝑtes. qm̃ i p̊ª phũs oñdit q̃ ſit cã q̃etꝭ corpoꝝ nãliũ in ſuis locis ꝓprijs. Jn 2° ibi [Sic aũt ⁊ accñtia.] Aſſignat cãm ꝓpṫ quã locatũ ẽ ſilr̃e locãti ipm̃ nãlit̃. ℭ Jn p̊ª igiṫ ꝑte hui⁹ ꝑticule pħs aſſignat p̊ cãꝫ ꝓpter quã corpa nãlia q̃eſcũt i locis ſuis nãlib⁹ ⁊ ꝓprijs dicens ꝙ eadẽ eſt cã q̃etis nãlis in loco nãli ⁊ mot⁹ ad locum ſuũ nãlẽ. ⁊ eſt cõueniẽtia inṫ locãs ⁊ locatũ. Q aũt oẽ corpus nãle graue ⁊ leue q̃eſcat i loco ſuo ꝓprio. declᵃrat pħs. ⁊ hec eſt 20ª ɔ̃ hui⁹ libri. ⁊ ẜm ɔ̃ᵗᵉᵐ rõ formaṫ ſic. corp⁹ locatũ ẽ i corpe cõtinẽte ipꝫ ſicut ꝑs diuiſa a toto ɔtinuo. ſꝫ oĩs pars diuiſa a toto ɔtinuo ſigiṫ ⁊ ɔtinuaṫ cũ toto ⁊ q̃eſcit apđ ipꝫ. vbi gr̃a. pꝫ aq̃ diſa qñ mouetur ad vniuerſũ aq̃. h̃ ẽ ad totã aquã. ⁊ cũ ɔtinuaṫ cũ ea. ſigiṫ. ⁊ ex h̃ ſeqtur ut corp⁹ locatũ ſigaṫ ⁊ q̃eſcat i loco ẜꝫ ꝙ ẽ ꝑs illi⁹. Uñ breuiter rõ ẽ illa. ꝑs qñ ẽ i toto nãliter moueṫ ⁊ q̃eſcit i toto. q: ꝗ̃uis pars aliqñ diuidaṫ ⁊ ſepareṫ a toto. qñ tñ pſ ẽ i loco q̃eſcit i illo. ut pꝫ de ꝑtib⁹ aq̃ uł aeris. ſꝫ corp⁹ ḡue uł leue q̃eſcit i loco ſuo nãli. ꝗ. ℭ Jntelligẽdũ h̃ ꝙ corpus locatũ nõ ẽ ꝑs corpis locãtis ꝓprie loquẽdo tñ ẽ ſic ꝑs. qm̃ ſic totũ ɔtinet ꝑtẽ: ita corp⁹ locans ɔtinet locatũ. ſic igiṫ locatũ ẽ ſic ꝑs. ⁊ corp⁹ locãs ſic totũ. ℭ Sciẽdũ ẽt ꝙ qñ corp⁹ locatũ ẽ in loco ſuo nãli: tũc ẽ i ſuo toto cõuenienter ordinato. qm̃ vniuerſum eſt conuenienter ordinatum. quando ignis ẽ i celo ⁊ i igne aer: ⁊ i aere aq̈: ⁊ terra in aq̈. iõ ſic ꝑs extñs i toto ɔueniẽter ordiato q̃eſcit i illo: ita qlibet corp⁹ nãle ḡue uł leue extñs i ſuo loco nãli q̃eſcit i illo. Uñ poſſet rõ ꝗ ꝓbat hãc ɔ̃nẽ formari ſic. Oĩs ꝑs extñs i toto cõueniẽter ordiato: ita ꝙ ꝑs ordineṫ i toto cõueniẽter ubi debet nãlit̃ ordinari: q̃eſcit ibi. ut pꝫ iductiue. ſꝫ qñcũqꝫ aliqđ corp⁹ ḡue uł leue ẽ i ſuo loco nãli. tc̃ ẽ i ſuo toto. i. i toto vniuerſo illo ordine q̃ ɔueniẽti⁹ debeṫ ſibi eẽ in illo toto. ꝗ oẽ corp⁹ nãle graue uel leue cũ eſt in loco ſuo nãli quieſcit in illo.

ℭ Sic ãt ⁊ aer habet ad aquã: ut materia eni hic autẽ ſpẽs. Aqua quidẽ materia aeris: aer autem ſicut actus quidã ipſius.

ℭ Hec ẽ 2ª ꝑs 2ᵉ ꝑticľe 2ᵉ ꝑtis ꝓñˡᵉˢ hui⁹ capl̃i. i qua

pħs aſſignat cām pp quā locatū ē ſiľe locāti. ⁊ cōtētū ē ſiľe cōtinēti. Et 2° remouet q̄ddā dubiū ibi ⌊ Aq̄ eni. ⌋ 3° ꝯcludit vnā ꝯnē. ibi ⌊ Si igr̄ idē vī. ⌋ Uñ iſta ps poſſet diuidi i tres ꝑticľas ſꝫ nūm harū rōnū. ſed eū curo. Rō vō q̄re locatū ē ſiľe locāti ē: q: cōtētū ita ſe hēt ad cōtinēs ſicˉ mā ad formā. ſicˉ eni mā ꝑficiť ꝑ formā: ita cōtētū ꝑficiť ꝑ ꝯtinēs. ⁊ ita ꝯtētū aſſimilať ꝯtinēti ſicˉ mā aſſimilať foīe. ⁊ ſicˉ ꝑfectibile aſſimilať ſue ꝑfectioni. ⁊ pp hāc ſiľitudinē alterū ꝑficiť per alterū ſicˉ mā ꝑ formā. ſed diñt i h̄: q: ꝯtinēs ⁊ ꝯtētū ſūt in actu. ſꝫ mā ⁊ foīa nō ſūt i actu. cōtinēs igiť ⁊ ꝯtētū ēt aſſimilātur toti ⁊ ꝑti q̄dāmō ut pꝫ i ꝑcedēti ꝑte. ⁊ ēt q̄dāmō aſſimilanť māe ⁊ foīe. qm̄ aq̄ ē mā aeris. aer vō ē ſicˉ q̄dā act⁹ ⁊ foīa illi⁹ aq̄. h̄ ē igiť qð diċ pħs. ſ. ꝙ cā pp quā locatū aſſimilať locāti ē q: locatū ē ut mā. ⁊ locās ut foīa. mā vō ⁊ foīa aſſimilanť i h̄ q: mā ꝑficiť ꝑ formā: ⁊ foīa ꝑficˉ māꝫ. ℭ Intelligēdū hic ꝙ pħs nō itēdit h̄ dicē q: aq̄ eſt vā mā aeris. neq̄ ꝙ aer ē vā foīa aq̄. ſed itēdit dicē ꝙ aq̄ aſſiľať māe ⁊ aer foīe: ⁊ ulť ꝙ cōtētū aſſimilať māe ⁊ cōtinens foīe: ⁊ poſſūt poni mľte ſiľitudīes. vna ꝙ mā ꝯtinetť ⁊ foīa ꝯtinet. ſicˉ locatū cōtinetť: ⁊ locās ꝯtinet. Scđa ſiľitudo ē ꝙ ſicˉ mā ꝑficiť ꝑ formā: ita locatū uľ cōtētū aliq̄ mō ꝑficiť ꝑ locās ⁊ ꝑ cōtinēs mediātib⁹ q̄litatib⁹ cōſilib⁹ ꝯſeruātib⁹ ipm locatum.

ℭ Aqua eni potētia aer ē. aer vō potētia ē aq̄ alio mō. Determinādū aūt de his poſteri⁹ ē. h̄ pp tēpus neceſſe quidē dicē. In certe aūt nūc dictū: tunc erit certius.

ℭ Remouet dubiū q: poſſet aliq̄s dicē. ꝙ ſicˉ aq̄ ē in pō ꝙ ſit aer. ⁊ aer i pō ut ſit aq̄. igiť nō magiſ ē aq̄ mā aeris: ⁊ aer foīa aq̄ q̄ ecōuerſo. Hoc remouet pħs. d. ꝙ aer ē i pō aq̄: ⁊ aq̄ ē i pō aer aliq̄ mō. Et diċ ꝯᵗᵒʳ ꝙ pō i eis nō dī eodē mō. q: ut diċ ꝯᵗᵒʳ aq̄ creata ē i pō ꝑmit⁹ ⁊ ꝑmaria itētiōe ut ſit aer. aer vō eēt q̄ſi i pō pp formā māe. ⁊ cā i h̄ ē q: aer ē q̄ſi ꝑfectio aq̄. ⁊ igniſ aeri. ⁊ ꝯtinēſ ē nobili⁹ ꝯtēto. ſꝫ h̄ ē māifeſtū ꝙ alteꝝ ē q̄ſi ꝑuatio. alterū vō q̄ſi foīa. alteꝝ q̄ſi gn̄atio. alteꝝ q̄ſi cōruptio. hec ꝯᵗᵒʳ. ℭ Et itelligo ꝙ aq̄ ē creata ꝑmaria itētiōe ut aer ſit. h̄ ē ut ex ea fiat tanq̄ ex mā alťatiōis q̄ nō manet i generato: ſꝫ corrūpiť. ſꝑ eni i gn̄abilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ iperfectiora gn̄anť ⁊ fiūt ut ex eis fiāt ꝑfectiora ſicˉ embrio gn̄ať ⁊ fit ut ex embriōe fiat hō tanq̄ ex imꝑfecto ꝑfectū. ⁊ ſic aq̄ fit ꝑ⁹ itētiōe ut ſit aer. h̄ ē ꝑ itēdiť ut i mā aq̄ fiat foīa aeris q̄ pp h̄ ut in mā aq̄ fiat forma aq̄: q: nā ꝑ pri⁹ itēdit qð melius eſt. ℭ Et alteri⁹ diċ ꝯᵗᵒʳ ꝙ aer ē i pō pp formā māe. h̄ ē ſic itelligēdū. ſ. ꝙ aer ē in po ut ex eo fiat aq̄ pp formā māe. h̄ ē pp h̄: q: hēt formā i mā q̄ ē cōis foīe ſue ⁊ foīe aeris. hec eni ē cā pp quā ē poᵗᵉ ꝙ ēt ex aere fiat aq̄. Et qð ꝯᵗᵒʳ. d. ulťi⁹. ſ. ꝙ alteꝝ ſit q̄ſi ꝑuatio. alteꝝ vō q̄ſi foīa: itelligit ꝙ alteꝝ ē ꝑfecti⁹. alteꝝ vō iperfecti⁹: q: diċ ꝙ aq̄ ē q̄ſi mā aeris nō ē itelligēdū de mā cōpōnis aq̄. ſ. mā i aere fcā. ſꝫ intelligēdū de mā alťatiōis q̄ nō māet ſꝫ corrūpiť i aduētu foīe ſequētis. Determinātib⁹ āt ex his ꝑnus. Quare iſta q̄ h̄ dcā ſt̄. ſ. ꝙ aq̄ ē ut mā aeris. ⁊ aer ut foīa aq̄. ⁊ ſic de aliiſ ett̄ h̄ n̄ ē māifeſtū h̄. ſꝫ ē ſupponēdū ꝑ ꝯſtāti q̄uſq̄ dcľabiť i aliiſ. ſ. ꝑ celi.

ℭ Si igiť idē mā ⁊ act⁹: aq̄ eni utraq̄. h̄ h̄ q̄dē pōꝫ illō vō actu. Hēbit utiq̄ ſicˉ pſ q̄dāmō ad totū. Uñ ex his tact⁹ ē eſt. Copulatio aūt cū utraq̄ actu vnū fiāt. ⁊ de loco q̄dē: ⁊ qm̄ eſt: ⁊ q̄d eſt: dictum eſt.

ℭ Ex hiſ pħs ꝯcludit vnā ꝯnē. qm̄ ex h̄ ꝙ locatū eſt ut mā: ⁊ locās ut foīa. ꝯcludit pħs alteꝝ hoꝝ. ſ. ꝙ locatū ē ut ps. ⁊ reliquū vō. ſ. ꝯtinēs ut totū. ⁊ ponō ꝯnē ſꝫ hac foīa. ſ. ꝙ locatū ē ut ps: ⁊ locās ut totū. ⁊ hec ē 21ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbať ſic. mā dī q̄ſi ps reſpectu foīe. q: ꝑ māꝫ totū ē i pō ſolū. ⁊ ꝑ formā totū ē i actu. nc āt ps ē i pō. ⁊ totū i actu. ⁊ iō illō ꝑ qð totū ē i pō ē q̄ſi pſ. ⁊ illō ꝑ qð totū ē i actu ē q̄ſi totū. ex q̄ pꝫ ꝙ mā ē ut ps ⁊ foīa ut totū. ſꝫ locatuꝫ ē ut mā ut viſū ē. ⁊ locās q̄ſi foīa. ḡ locatū ē ut ps ⁊ locās ut totū. ℭ Nōnda ſt̄ h̄ vba ꝯᵗᵒʳ. d. eni ſic ꝙ cū aq̄ fuerit cōpoſita ex mā ⁊ foīa. utrūq̄ eni dī aq̄. qm̄ mā dī aq̄ i pō. ⁊ foīa dī aq̄ i actu. māifeſtū ē ꝙ mā ē tanq̄ ps. ⁊ foīa tanq̄ totū. q: h̄ nomen res de ꝑte dī i pō ⁊ de toto i actu. cū iſta ſit diſpōꝯtinētiſ de ꝯtēto: māifeſtū eſt ꝙ ꝯtinēs ita ſe hēt de ꝯtēto ſicˉ pſ de toto: ⁊ ē q̄ſi alia cā i ſiľitudie q̄ ē inť iſta. hec ſnia ꝯᵗᵒʳ plana ē. Uñ ex his. ſ. q: cōtētū ſe hēt ut ps ⁊ ꝯtinēs ut totū iſert pħs ꝙ pp h̄ ꝯtinēs ⁊ ꝯtētū ſt̄ ꝯtinua. ⁊ fiēt ꝯtinua. i. eiuſdē nāe. qm̄ alterū trāſmutabiť i alteꝝ. qm̄ ſi aq̄ trāſmutať i aerē tc̄ ex aere gn̄ato ex aq̄ ⁊ ex aere ꝑexiſte q̄ remanet fieret vnū cōtinuū ſm̄ formā. ⁊ h̄ ſi fiat copulatio: ſic ꝙ aer de nouo gēit⁹ copuleť aeri ꝑexiſti. ℭ Del de pħs epilogat. d. ꝙ dcm̄ ē. qm̄ loc⁹ ē: ⁊ q̄d eſt: ⁊ quō eſt. ⁊ ſic dictū eſt de eē loci. ⁊ de ei⁹ q̄ditate.

ℭ Tractat⁹ ſecūdus hui⁹ q̄rti i q̄ ꝑſcrutať de uacuo: utrū ē: ⁊ q̄d eſt: ⁊ q̄le ſeu quomodo eſt: ſi eſt.

Odē autē mō accipiēdū phiſici eē cōſiderare de uacuo: ⁊ ſi ē: aut nō: ⁊ quō ē: ⁊ q̄d ē: ſicˉ ⁊ de loco.

ℭ Iſte ē ſecūduſ ťctat⁹ hui⁹ libri i q̄ pħſ ꝑſcrutať de uacuo utrū ē: uľ nō. ⁊ poſito ꝙ ē: q̄d ē: ⁊ q̄le. i. quō ē. Uñ ťctat⁹ iſte ꝯtinet q̄nq̄ capľa. q: i ꝑ pħs ꝓpōit itētionē ſuā: ⁊ cāꝫ itētiōis. ⁊ ponit rōnes tā ꝓbātes uacuū eē: q̄ ēt ꝓbātes uacuū nō eē. i 2° ibi ⌊ Quale āt ſe hēat. ⌋ Pōit pħs ſignificatiōes ⁊ deſcriptiōes uacui: ⁊ deſtruit uacuū eē ſm̄ illas deſcriptiōeſ. ⁊ ſoluit rōnes ꝓbātes uacuū eē. In 3° ibi ⌊ Qm̄ āt nō ē. ⌋ Decľat ꝑ rōnes aſſūptaſ ex ꝑte mot⁹ ꝙ nō ē ponē ꝙ ſit uacuū ſeꝑatū a corporib⁹. In 4° vō ibi ⌊ Ampli⁹ aūt ex his. ⌋ Decľat uacuū ſeꝑatū a corꝑib⁹ nō eē ꝑ rōnes ſūptas ex ꝑte uelocitatiſ ⁊ tarditatiſ i motu: ⁊ ēt ex ꝑte nāe illiuſ uacui. In 5° ibi ⌊ Sūt āt q̄dā. ⌋ Decľat uacuū ibi bitū corꝑib⁹ nō eē ſicˉ q̄dā poſuerūt. Pri᷑ capľm ꝯtiet tres ꝑtes ꝑnᵗᵉˢ. qm̄ i ꝑ⁹ pħs pōit itētionē ſuā ⁊ cām itētiōis: ⁊ modū ꝓcedēdi. In 2ᵃ ibi ⌊ Alij q̄dē igiť. ⌋ Pōit pħs ſufficiētiā q̄rūdā ponētiū ⁊ ꝓbātiū uacuū nō eē. In 3ᵃ ibi ⌊ Sed magis affirmātes. ⌋ Pōit pħs opi. ponētiū uacuū eē. Pria pſ cōtinet treſ ꝑticľas. qm̄ i ꝑ⁹ pōit pħſ itētionē ſuā. In 2ᵃ ibi ⌊ Et uacq̄. ⌋ Proponit pħs cām itētiōis. In 3ᵃ ibi ⌊ Incipe āt. ⌋ Ponit pħs modū agēdi uľ ꝓcedēdi. ℭ In ꝑ⁹ igiť ꝑticľa pħſ ꝓpōit itētionē ſuā dicēs ꝙ pħs nālis debet ꝯſiderare de uacuo utꝝ ſit aut nō: ⁊ quō ē: ⁊ q̄d ē: ſi ſit: ſicˉ ⁊ de loco. pꝫ igiť itētio pħi. vꝫ. ꝙ ē ꝯſiderādū de uacuo ſicˉ de loco. vñ tria ſūt ꝯſiderāda de uacuo. vꝫ. an ſit: quō ſit: ⁊ q̄d ſit ſi ſit. Et h̄ ē qð ꝯᵗᵒʳ diċ h̄ ꝙ nāliſ hēt ponē ꝑ-

D un

ſcrutationē i pō de trib⁹ iterrogatiōib⁹ de qb⁹ perſcrutat⁹ ē de loco.ſ.utꝝ ſit.qd ſit. ⁊ q̄le ſit. ¶ Notādū ꝙ i textu quē ex ponit ꝯ^{tor}. ꝑ ponit iterrogatio ul' qō qd uacuū ē. Un̄ in trāſlatiōe ſua ſcribit ſic. opꝫ ꝑſcrutari de illo.ſ.uacuo qd ſit: ⁊ an ſit ul' nō ⁊ quo.ubi.d.ꝯ^{tor} ꝙ alterū icepit ab iterrogatiōe ꝑ qd ſit. ⁊ poſtea iduxit iterrogationē ꝑ utrū.qꝛ opꝫ ꝑ ꝑſcrutari qd ſignificat h̄ nomē uacuū.qm̄ ꝑ qd iterrogat ad ſciēdū ſignificationē nois. ⁊ illa iterrogatio ꝓcedit iterrogationē ꝑ utrū i iterrogatiōib⁹ ſimplicib⁹. Jnt'rogatiōe āt qd ſit iterrogat de diffōne poſt iterrogationē ꝑ utꝝ. Et modicū poſt dič Et fo:te i ſmōe ē o:do ꝑpoſter⁹: ita ꝙ oꝫ logicū ꝑſcrutari de uacuo: utꝝ ſit aut nō. ⁊ ſi ſit qd ſit: ⁊ q̄le hec ꝯ^{tor}. ⁊ ſꝫ h̄ itelligit ꝑ qd: qd rei: ⁊ nō qd nois. ⁊ illō debet ꝓcedē qōnē q̄rētē utrū ē. ⁊ ita ē dupl̄ expō huı⁹ lr̄e qd ſit. vna ꝙ ꝑ qd itelligat qd nois. ⁊ illa dꝫ ꝓcedē qōnē q̄rētē utꝝ ē. Alia expō ē ꝙ ꝑ qd ē itelligēdū qd rei. ⁊ ſꝫ hūc expōnē qō qd ē uacuū ē poſterio: qōne q̄rētē utꝝ ē. ¶ Un̄ ex his dicꝫ ꝯ^{tor} pn̄t tria nōri. ꝑ ꝙ iterrogatio ul' qō q̄rens de aliq̄ qd ē: ē dupl̄. qm̄ q̄dā ē qō q̄rēs qd nomē ſignificat. ⁊ q̄dā ē qō q̄rēs diffōnē rei ſignificate ꝑ nomē. ⁊ ita q̄dā ē qō q̄rēs qd nois: ⁊ q̄dā q̄rēs qd rei. ⁊ q̄l'r illa differāt decl'atū ē i pn̄° ꝑmi poſte^{x}. ⁊ themiſti⁹ ſatꝫ decl'auit illō. ¶ 2° ē notādū ꝙ qō qd nois ꝓcedit qōnē an ē: q̄ ē qō ſimpl̄ nō ponēs i nūꝫ q: ꝑ opꝫ ſcire qd nomē ſignificat. poſtea ingrē an illud qō nomē ſignificat poſſit eē ul' nō eē. ¶ 3° ē notādū ꝙ qō q̄rēs an res ē: ſiue utrū res ē: ꝓcedit qōnē q̄rētē qd rei ſiue qd ipo:tat ꝑ diffōnē. ⁊ h̄ dicit phs 2° poſte^{x}. qm̄ qō q̄rēs qd nois q̄rit de entitate i gn̄ali q̄ ē cōis ad oē itelligibile. qꝛ oē itelligibile pt̄ ſignificari ꝑ nomē. vn̄ ſi q̄rit qd nomē ſignificat ē q̄rere qō ens: ul' cuiuſmodi ens ſignificat ꝑ nom̄ ſiue illō ens ſit ul' poſſit eē i r.ꝝ nā ſiue nō. vn̄ q̄rē qd nois ē q̄rere idifferēter de oi itelligibili.ſ.qō itelligibile ſignificat ꝑ nomē. ſꝫ qō an ē: ut ē qō ſimplex: q̄rit de entitate cui nō ē ꝓhibitū. vn̄ q̄rere de aliq̄ utꝝ ē: ſꝫ ꝙ hec qō ꝑtinet ad ōm̄rationē: ē q̄rē utꝝ ſit ens po^{le}: ſiue utꝝ ſit ens cui nō ē eē ꝓhibitū ul' utrū ſit ens de q̄ poſſit eē ſcia. ſꝫ qō qd rei: q̄rit qd ē iſta res: ſiue qd ē qditas illi⁹ rei cui nō ē ꝓhibitū eē. ¶ Adhuc an̄ qōnē q̄rētē qd nois: ē qō alia p:o: q̄ q̄rit an nom̄ ſignificat aliqd. iſta tn̄ nō m'tū ꝑtiet ad artifices ſpeculatiuos: ⁊ ſic hētur o:do inť illas qōnes. qꝛ ꝑ^a qō ē an uox aliqd ſignificat. ⁊ hec q̄rit i gn̄ali de oi itelligibili.ſ. an uox ſignificat aliqō itelligi^{le}. 2^a qō ē ſuppoſito ꝙ uox aliqd ſig̃t eſt qō qd ſignificat. ⁊ hec q̄rit indr̄nter de oi ente: ita ꝙ ꝑ oē ens ꝯtigit ad iſtā qōnē r̄ndē. tn̄ hec qō magis q̄rit in ſpāli q̄ꝫ ꝑ^a qō. qm̄ querit qō ens nomē ſig̃t: ⁊ ita q̄rit certificationē de aliq̄ in ſpāli: ſed h̄ nō q̄rit ꝑ^a qō: q̄ q̄rit an nomē aliqd ſignificet. vn̄ q̄ꝫuis utraqꝫ qō de ente trāſcēdēte q̄rat. tn̄ ꝑ^a qō gn̄alı⁹ ⁊ ꝯfuſi⁹ q̄rit q̄ꝫ 2^a. qꝛ det'minat⁹ ⁊ ꝑfecti⁹ ſcit ille q ſcit qd nomē ſignificat q̄ꝫ ille q ſcit ꝙ nomē aliqd ſignificat. Poſtea ſeq̄tur i o:die qō q̄rēs an res ē: h̄ ē an res ſignificata ꝑ nomē ſit ens cui eē exiſtere nō ē ꝓhibitū. qꝛ ſcito qd nomē ſignificat adhuc pt̄ ignorari an illō ſit ens reale actu exn̄s ul' potens exiſtē. Deide ſeq̄tur qō q̄rēs qd ſit res i ſpe. qm̄ poſſum⁹ ſcire ꝙ res ſignificata ꝑ nomē ē ens cui nō repugnat eē exiſtē: ⁊ ignorare: cuiuſmodi ens eſt: ut utꝝ ſit aial rōnale ul' irrōnale. ⁊ ſic pꝫ ꝙ iſte qōnes ſūt o:diate: ⁊ ſꝫ 2^a ꝑſupponit ꝑ^{am}. qm̄ qō qd nois ꝑſupponit qōnē q̄rētē an nomē aliqd ſignificat. ⁊ qō an ē: ꝑſupponit qōnē qd nois. ⁊ qō q̄rēs qd rei ꝑſupponit qōnē q̄rētē an res ē. Un̄ qō q̄rēs an nomē aliqd ſignificat: q̄rit de ente trāſcēdēti abſolute. quō qd nois q̄rit de ente trāſcēdēti i cōparatione ad oia ſua iferiora: qꝛ q̄rit qō ꝯtētū ſub ente trāſcēdēti nomē ſignificat. Qō vō an ē: q̄rit de ente reali ul' ꝓdicamētali abſolute.ſ. utrū res ſignificata ꝑ nomē ſit ens reale ꝓdicamētale. Qō qd rei q̄rit de ente reali i compatiōe ad ſua ꝯtēta ul' ad ſua ſpālia q̄a q̄rit qd ens reale ē.ſ. utꝝ ē hō: uel aſin⁹: aut linea: ſeu albedo. ⁊ ſic de alijs.

¶ Et nāqꝫ ſimilē hēt icredulitatē ⁊ fidē: ꝑ ea q̄ opinātur: ut eni locū quēdā ⁊ uas uacuū ponūt dicētes. Uidet aūt eē plenū qdē cū habet graue: cui⁹ ſuſceptiuū ē. Cū vō ꝓuatū eſt uacuum. tanq̄ꝫ idem quidem ſit uacuum: ⁊ plenū ⁊ locus: eſſe autem ipſis non idem.

¶ Hec ē 2^a ꝑticula p^e ptis ꝓncipalis hui⁹ capl'i. i qua phs ponit cām ſue iītētiōis: ⁊ ē ꝙ antiq ſil'ez opionē credulitatis habuerūt de loco: ⁊ uacuo. ⁊ ꝑꝑ eādē rōnē poſuerūt uacuū ⁊ locū antiq: qꝛ ꝓbāt utrūqꝫ eē ꝑ motū localē. Un̄ dixerūt ꝙ uacuū ē tanq̄ꝫ loc⁹: ⁊ tanq̄ꝫ uas. ⁊ ita dixerūt ꝙ uacuū ⁊ plenū ⁊ loc⁹ ſūt idē ſbo. qꝛ dixerūt ꝙ loc⁹ ē plen⁹ qn̄ habet co:p⁹ cui⁹ ē ſuſceptiuus. ⁊ ꝙ ē uacu⁹ qn̄ caret tali co:pe. ⁊ ꝙ dr̄ loc⁹ ſiue habeat tale co:p⁹ ſiue ſit ꝓuat⁹ tali co:pe. ⁊ ꝑꝑ h̄ nālis hēt cōſiderare de uacuo. ⁊ ſil'is ē opinio de loco ⁊ uacuo. ⁊ pōt h̄ poni ꝯ^{o} 2^a hui⁹ libri. vꝫ. ꝙ ad nālē ꝑtinet determinare de uacuo. hec ꝯ^{o} ꝓbat ſic. Quicūqꝫ hēt determinare de loco hēt determinare de uacuo. ſed nālis hēt determinare de loco. ḡ nālis hēt determinare de uacuo. mino: patet ex ꝓcedētib⁹. ⁊ maio: ꝓbatur ſic. q̄ncūqꝫ ē de aliqb⁹ ſimilis opio ſeu credulitas: qcūqꝫ hēt determinare de vno hēt ēt determinare de altero. ſꝫ de loco ⁊ uacuo ē ſil'is opinio: ſeu credulitas. ergo. ¶ Jntelligēdū ꝙ cū phus dicit ꝙ uacuū: plenū: ⁊ loc⁹ videtur idē apud antiquos eē: aut ipſis nō idē: ſuꝑ h̄ dicit ꝯ^{tor} ꝙ cōtigit iſtis antiquis.ſ. ponētib⁹ uacuū eē ꝙ uacuū: plenū: ⁊ loc⁹ ſunt idē ſꝫ ſbm. ⁊ diuerſa ſꝫ diffinitionē. ¶ Circa qō eſt itelligēdū ꝙ qn̄ aliq̄ noia ſignificātia diuerſa: v̄ificant de eadē re nūo ſiue ſil': ſiue ſucceſſiue: illa dicūtur idē ſm ſbꝫ: qꝛ v̄ificant de eodē ſbo ſm numerū. ⁊ dicūtur diuerſa ſm diffinitionē exꝑmētē qd noiſ. nā ex quo iſta noia nō ſignificāt idē opꝫ ꝙ hēant diuerſas diffōnes exꝑmētes qd nois. tn̄ iſta res de q̄ illa v̄ificūtur ē oīno idē ſm diffōnē: ut ſi hō ſit alb⁹ ⁊ muſic⁹: manifeſtū ē ꝙ albū ⁊ muſicū v̄ificant de eodē hoie ſm nūꝫ. ⁊ iſūt eidē ſbo. tamē illa noia nō ſignificāt idē. ⁊ ſic albū ⁊ muſicū ſūt diuerſa ſm diffōnē exꝑmētē qd nois: ⁊ ſic debet itelligi dcm̄ phi ubicūqꝫ dicit aliq̄ eē idē: ⁊ eē ipſis nō idē. Et ubicūqꝫ ꝯ^{tor} dicit aliq̄ eē idē ſm ſbm. ⁊ diuerſa ſm rōnē uel diffōnē. ꝑ idē ſbm itelligit v̄ificari de eodē ſbo ſm numerū. ⁊ ꝑ eē diuerſa ſm eē. ſiue ſm diffinitionē intelligit eē diuerſa ſm diffōnē exꝑmētē qd nois. ⁊ h̄ ē idē cū illa diuiſione. vꝫ. ꝙ termin⁹ cōcret⁹ pōt accipi pro eo qō denoiat: ul' ꝑ eo qō ſignificat: ſm ꝙ dcm̄ ē in q̄dā qōne ſuꝑ tra-

ctatu de loco. ¶ Sed ꝯ͂ ħ dicit ꝙ phūs ꝛ ꝯ͂ᵗᵒʳ videtur dicere de eiſdē ꝙ ſūt idē ſm ſbm. ꝛ diuerſa ſm diffōnē: uel ſm eē. ſed illa q̄ ſūt idē ſm ſbm ſūt idē realiter. ḡ eadē reſ ē diuerſa a ſeipā ſꝫ diffōnē. ¶ Dicēdū ꝙ cū phūs ꝛ ꝯ͂ᵗᵒʳ dicūt aliq̄ eē idē nūo uel ſm ſbm: ꝛ diuerſa ſm diffōnē accipiūt actum exercitū p̄ro actu ſignificato. vñ hec de ṽtute ſmonis ē falſa. ſ. ꝙ aliq̄ ſunt idē nūo uel ſm ſbm. ꝛ habēt diuerſa eē uel diffōnes. ſed cū dico ꝙ aliq̄ ſūt idē p ħ ṽbū ē: uel p ħ ṽbū ſunt qḋ exercet p̄dicationē: debet itelligi ṽbū ſignificās p̄dicationē cuiuſmodi ē ṽbū p̄dicari. ¶ Un̄ itellect᷒ ē ille ꝙ. ſ. aliq̄ p̄dicātur de eodē ſbo ſm numeꝝ: que tamē habēt diuerſas diffinitiones exprimētes qd nominis.

¶ Incipere autē opꝫ ꝯſiderationē accipiētes que dicūt affirmātes eē: ꝛ iterū que dicunt affirmantes non eſſe: ꝛ tertio cōes opiniones de ipſis.

¶ Hec ē 3ª pticula p̄me ptis p̄nˡⁱˢ hui᷒ capl̄i i q̄ pħs ponit modū ꝓcedēdi i determinādo de uacuo dicēs ꝙ icipiēdū ē a ſmonib᷒ alioꝝ antiquoꝝ: quoꝝ qdā poſuerūt uacuū eē: ꝛ quidā poſuerūt ip̄m non eē. ꝛ poſteri᷒ ē ponēda pſcrutatio de uacuo ſꝫ p̄nˢ nōia ꝛ cognita i eo: ꝛ ſꝫ ṽitatē. vñ dicit ħ ꝯ͂ᵗᵒʳ ꝙ p̄ncipiū pſcrutatiōis nālis ē p̄ponē ſmones dialecticos ſmonib᷒ demōſtratiuis. ꝛ ſmones eoꝝ q ponūt uacuū ꝛ deſtruūt ip̄m ſunt tales. ꝛ maxime ſmones eorū qui ponūt ip̄m. hec ꝯ͂ᵗᵒʳ. Et ſic patet qs ē modus ꝓcedēdi ħ. q2 p̄mo poſſūt poni opiones alioꝝ q̄ dicūtur ſermones dialectici eo ꝙ ſūt ꝯ͂rie: q2 vna ponit aliā partē ꝯtradictionis. ꝛ aliaꝫ ponit alia. ¶ Secūdo ē ꝓcedēdū demonſtratiue ex principijs per ſe notis in determinando de uacuo. ꝛ ſic patet intentio.

¶ Alij quidē igitur tētātes mōſtrare q2 nō eſt: qḋ hoīes uolūt dicere uacuū: ħ arguunt: ħ peccātes dicūt: ſicut anaxagoras: ſed nō eodē mō arguētes. demonſtrant eni ꝙ aliqd ē aer ligātes utres: ꝛ demonſtrātes ꝙ aer eſt fortis: ꝛ accipiētes in clepſedris. Alij autem homines uolūt uacuum eſſe ſpatium: in quo nullum eſt corpus ſenſibile.

¶ Hec ē 1ª po p̄nˡⁱˢ hui᷒ capl̄i i q̄ ponit iſufficiētia q̄ruidā ponētiū ꝛ ꝓbātiū uacuū nō eē: ꝛ cōtinet duas pticulas: q̄m i p̄ª pħs pōit rōnes eoꝝ. In 2ᵒ ibi [Opinātes aūt.] Ponit eoꝝ iſufficiētiā. ¶ In p̄ma igit pticula hui᷒ ptis pħs dicit ꝙ antiq: ut anaxagoras: ꝛ alij itēdētes ꝓbare uacuū nō eē nō improbāt ulꝛ uacuū eē ſm ꝙ alij antiq poſuerūt uacuū eē: ſed ipſi peccāt p iſufficiētiā: q2 nō ꝯdicunt ꝯdictiōe ulī. ſed ſolū pticulari: q2 nō ꝓbāt uacuū nō eē. ſed ſolū ꝓbāt ꝙ uacuū nō ē loc᷒ i q̄ ē aer. ꝛ p ħ credebāt ſufficiēter ꝓbare uacuū nō eē. ꝛ cā q̄re aliq credebāt ſufficiēter ꝓbare uacuū non eſſe ꝓbādo ꝙ uacuū nō ē loc᷒ i q̄ ē aer: fuit q2 aliq poſuerūt locū plenū aere eē uacuū. ꝛ credebāt ꝙ oē qḋ ē: ſit ſenſibile. ꝛ iō dixerūt ꝙ uacuū ē loc᷒ i q̄ ē aer. ꝛ ſm eos aer ē nihil. Et rō hui᷒ ē q2 dixerunt ꝙ i loco pleno aere nihil ē. ꝛ p ꝯ͂ñs ꝙ loc᷒ plen᷒ aere ē uacu᷒. iō Anaxagoras ꝛ alij uolētes ꝓbare uacuū nō eē ꝓbāt ꝙ aer ē aliqd. ꝛ p ꝯ͂ñs ꝙ loc᷒ i q̄ ē aer nō ē uacu᷒. ¶ Sed ꝙ aer ſit aliqd ꝓbāt duo ſigna. Primū ſigᵐ fuit p utres iſlatos fortiť ꝛ ligatos oñdiť ꝙ aer ē foꝛᵗ. ꝛ p ꝯ͂ñs ꝙ aer ē aliqd. Q aūt aer ſic ligat᷒ i utrib᷒ ſit fortis pōt dupl̄r apparere: ut inuit hic ꝯ͂ᵗᵒʳ. vno mō ꝙ utreſ iſlati exp̄mant donec p tactū ſentiať exit᷒ aeris ab eis. Alr̄ pōt ħ fieri: q2 q̄n utres iſlātur ꝛ ligātur fortiť pñt portare uł ſuſtinē aliqḋ magnū pōdus ſine deꝑſſiōe ptiū. qḋ nō poſſent portare q̄n nō ligātur: q2 tūc pt aer exire. ꝛ ħ ē ſignū ꝙ aer ē fortis: ꝛ p ꝯ͂ñs ꝙ aer ē aliqd. ¶ Scḋm ſignū eoꝝ p qḋ. ſ. ꝓbāt aerē eſſe aliqd: fuit ħ: ipi accipiebāt qḋdā iſtrumētū uł uaſ qḋ uocabāt clepſedra uł tantaphora: qḋ qdē uas hēt pl'a foramina. vnū iferi᷒: ꝛ aliḋ ſupi᷒. ꝛ ſi illud uas ipleať aq̄: ꝛ foramē ſupius obtureť: ita ꝙ aer nullo mō poſſit itrare ꝛ foramē iferi᷒ apiať: nō flueret aq̄ p foramē illḋ iferi᷒ aptū. ſed ſi foramē ſupi᷒ apiať fluet aq̄ p foramē iferi᷒: uł p foramia iferiora. ꝛ tūc pꝫ aerē itrare p foramē ſupi᷒. ex q̄ igiť p itroitū aeris aq̄ q̄ p̄ri᷒ nō poťat fluere fluit: q2 aer nō poterat itrare: appet ꝙ aer ſit aliqd: q2 qḋ ē cā fluxus opꝫ ꝙ ſit aliquid.

¶ Opinātes aūt oē qḋ ē eē corp᷒: dicūt oino i q̄ nihil ē: ħ eē uacuū. Un̄ plenū aere uacuū ē. Igiť ħ nō opꝫ mōſtrare: q2 ē aliqd aer: ħ q2 nō ē alterū ſpatiū a corꝑibus neq3 ſeꝑabile qḋ ſit actu: qḋ diſtiguat oē corp᷒: ut ſit nō cōtinuū ſicut dicūt democritus ꝛ leucippus: ꝛ alij multi pħorum. Aut ꝛ ſi aliqḋ extra oē corp᷒ eſt cū ſit continuum. Hi quidem igitur non ſꝫ poſita: ad problema contradicunt.

¶ Hec ē ſcḋa pticula ſecūde partis p̄ncipalis huius capl̄i in qua phūs ponit inſufficiētiā eorū ſic probantiū uacuū non eē. Primo tamē narrat motiuū eorū qḋ fuit tale: q2 antiqui opinabātur ꝙ oē qḋ eſt: eſt corpus ſenſibile. igiť apud eos idē eſt uacuū eē illud in quo nihil eſt oino: ꝛ uacuū eē in q̄ nō eſt corp᷒ ſenſibile. ſed apud antiquos uacuum eſt illud in quo nihil eſt. ḡ apud eos uacuū eſt in q̄ nō ē corp᷒ ſenſibile. ꝛ per cōſequēs uacuū eſt in q̄ eſt aer cuꝫ aer nō ſit corpus ſenſibile: uel ſaltē non eſt corpus multū ſenſibile. ꝛ iō ꝓbare ꝙ aer eſt aliquid eſt ſufficiēter ꝓbare ꝙ uacuū non eſt ſm ꝙ iſti dixerunt. igiť hoc nō opꝫ mōſtrare: ſed iſti inſufficiēter poſuerūt. ꝛ illud declarat phūs: ꝛ pōt poni cōcluſio 23ª hui᷒ libri ſub hac forma. ſ. ꝙ ꝓbare aereꝫ eē aliqd non eſt ſufficiēter ꝓbare uacuum non eē. hec cōcluſio ꝓbatur ſic. Quādocūq3 aliud diuerſimode poniť eē ita ꝙ circa idē ſunt diuerſe opiniōes ponētes illud eē: ꝓbare illud nō eē eodē mō quo vna illarū opinionuꝫ ponit ſolū illḋ eſſe: nō eſt ſufficienter ꝓbare illud nō eſſe. ſed uacuū diuerſimode poniť eē: ita ꝙ ſunt diuerſe opiniones circa uacuū. ergo ꝓbare uacuū nō eſſe particulariter. ſ. vno mō quo poniť uacuū nō eē: nō eſt ſufficiēter ꝓbare uacuuꝫ nō eē. ꝛ ſic p̄robāt iſti. ſ. vno mō ſm. ſ. vnā opinionē tm̄ ponentiū uacuum eē in q̄ eſt aer. ergo ꝓbare aerē eſſe aliqd: nō eſt ꝓbare ſufficiēter uacuū nō eē. maior videtur manifeſta. q2 ad negationē vni᷒ particularis uel vnius

modi nō ſeqtur negatio uſis ul' illi⁹ oīb⁹ modiſ. mi noꝛ pꝫ: qꝛ apō ponētes uacuū eē. h̄ erat gn̄ale. ſ. uacuū ē i q̄ oino nihil ē. Vn̄ de h̄ ſuppoſito erāt 4ᵒʳ opiones. vna ꝙ plenū aere ē uacuū. ⁊ rō illi⁹ fuit: qꝛ ipſi dixerūt ꝙ oē qđ ē ē corp⁹ ſenſibile. ⁊ qꝛ aer nō ē corp⁹ ſenſibile ut ipſi dixerūt. iđ dixerunt ꝙ aer nihil ē. ¶ Scđa opio fuit ꝙ uacuū erat qđdā ſpatiū ſeꝑatū a corpib⁹ receptiuū corporū ⁊ diſtinguēſ corpa adiuicē. ¶ Tertia opio fuit ⁊ poſuit uacuū eē ibibitū corpib⁹ ita ꝙ oē corp⁹ ꝫ illā opionē h̄ēt mlt̄a foramia plena uacuo. ¶ Quarta opinio erat ꝙ ex̄ celū ē uacuū īfinitū. cū igit̄ mlt̄e fuerit opiones de uacuo: ad deſtruēdū ul't uacuū eē nō ſufficit ꝓbare ꝙ aer ē aliqd: qꝛ h̄ ē ſolū īꝓbare vnā opionē. ſꝫ opꝫ ul't ꝓbare ꝙ nullū ē tale ſpatiū ſeꝑabile uel iſeꝑabile a corporib⁹ ⁊ receptiuū corporū ⁊ ꝑuatū oī corpe: ⁊ ſiue tale ſpatiū ſit ibibitū corpib⁹ ut poſuit democrit⁹ ſiue ſit ex̄ totum mūdū: cōtinuatū tn̄ toti mūdo ut dicūt alij. Iſti igitur ꝓbātes ꝙ aer ē aliqd nō ꝯdicūt ad ꝓbādū uacuū eē ſꝫ ea que poſuerūt aduerſarij: qꝛ nō ꝯdicūt niſi vni opinioni ꝑticulari de uacuo.

¶ Sed affirmātes eē magis dicūt vnū qdē q mot⁹ ꝫm locū nō erit: h̄ autē eſt loci mutatio: ⁊ augmētū. Nō eni videbit̄ utiq3 mot⁹ eē: niſi ſit uacuū. Plenuꝫ eni impoſſibile eſt recipe. Si v̄o recipiat: ⁊ ſunt duo in eodē: cōtingit utiq3 q̄lıbet ſiml' eē corpa. Differētia eni ꝑꝑ quā nō erit utiq3 quod dcm̄ eſt: nō erit dicē. Si aūt h̄ cōtinget: ⁊ paruiſſimum accipiet maximum. Multa nāq3 parua magnuꝫ ſunt. Quare ſi multa equalia continget in eodē eē ⁊ multa inequalia.

¶ Hec ē 3ᵃ ps ꝑn̄ˡᵉˢ hui⁹ capl'i i q̄ ponūtur opiniones ponētiū uacuū eē ⁊ rōnes eoꝝ. Vn̄ ps illa ꝯtinet q̄nq3 ꝑticl'as ꝫ nūꝫ q̄nq3 rōnū ꝓbātiū uacuū eſſe. 2ᵃ ibi ⌊ Alio qdē igit̄ mō. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ autē. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Teſtimoniū aūt. ⌋ 5ᵃ ibi ⌊ Eſſe autē affirmāt. ⌋ ¶ In p̄ᵃ igit̄ ꝑticl'a hui⁹ ꝑtis ph̄s ꝑus comparat ponētes uacuū eē ad deſtruētes uacuū eē ꝑ h̄ ꝙ aer ē aliqd. ⁊ dicit ꝙ affirmātes uacuū eē cōueniēti⁹ videtur dicē q̄3 negātes ipꝫ: qꝛ magis vidētur accedē ad apparētiā ⁊ ſufficiētiā v̄itaſ. Deinde ponit ph̄s p̄ᵐᵃᵐ rōnē ꝓbātē uacuū eē. Et ē rō ponētiū uacuū eē ſeꝑatū a corpib⁹: q̄ rō ē talis. ſi mot⁹ localis ē: uacuū ē. ſꝫ mot⁹ localiſ ē. ḡ uacuū ē. maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ ſi mot⁹ localis ē illđ qđ mouet̄: aut recipit̄ i pleno: aut i uacuo. nō recipit̄ i pleno. qꝛ ſic duo corpa eēnt ſil' qđ ē ipoᵇᶦˡᵉ. ḡ ſi mot⁹ local' ē: opꝫ ꝙ moᵇᶦˡᵉ recipiat̄ i uacuo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi mot⁹ localis ē: uacuū ē. ſꝫ ꝙ ſit ipoᵇᶦˡᵉ duo corpa eē ſil' ꝓbat ph̄s ſic. ſi duo corpa poſſūt eē ſil: eadem rōne quelibet corpa poſſent eē ſil'. Nō enim p̄t aſſignari rō ꝓpt̄ quā magiſ duo corpa eēnt ſil' i eodē loco q̄3 tria ul' 4ᵒʳ ul' q̄tcūq3: qꝛ ſi dimēſiōes alicui⁹ corpis penetrarēt dimēſiōes alt'i⁹ corpis i eodē loco. poᵇᶦˡᵉ etiā eēt ꝙ 3ᵐ corp⁹ penetraret dimēſiōes illorū i eodē loco. ⁊ ſic de īfinit̄. q̄re ſi poᵇᶦˡᵉ ſit duo corpa eē ſil' i eodē loco. ſeqtur ꝙ eadē rōne infiⁱᵗᵃ corpa poterūt eē ſil'. ſꝫ ꝙ h̄ ꝯn̄s ſit ipoᵇᶦˡᵉ. ſ. ꝙ īfinita corpa ul' q̄tcūq3 corpa eēnt ſil' i eodē loco: ꝓbat ph̄s ſic: qꝛ ſi ſic eēt ſeq̄ret̄ ꝙ maxiᵐᵘᵐ corp⁹ recipet̄ i loco mīmi corpis: ut ꝙ maximū corp⁹ recipet̄ i loco vni⁹ ḡni ſynapiſ qđ ē ipoᵇᶦˡᵉ. ⁊ ꝙ ſeqtur illđ ꝓbat̄ ſic: qꝛ ſic poᵇᶦˡᵉ ē maxiᵐᵘᵐ corp⁹ diuidi i ꝑtes eq̄les illi corpi mīmo: dato ꝙ oīa iſta ex q̄ ſūt eq̄lia illi corpi mīmo poſſūt recipi i loco illi⁹ corpis mīmi. ⁊ ſic maxiᵐᵘᵐ corp⁹ recipet̄ i loco mīmi corpis. Deīde ph̄s īduc̄ aliđ ipoᵇᶦˡᵉ. ſ. ꝙ ieq̄lia eēnt eq̄lia: qđ ē ipoᵇᶦˡᵉ. ⁊ ꝙ ſeq̄t̄ illđ ꝓbat̄ ſic. ſi mlt̄a eq̄lia ſūt ſil' i eodē loco: tūc magis eēnt i eodē loco cū miori q: cōpoſitū ex duob⁹ mīmiſ eēt eq̄le vni mīmo. ex q̄ ambe ei⁹ medietates eēnt cuꝫ illo. ⁊ ſic ſi multa eq̄lia ſūt ſil' in eodē loco: mlt̄a ēt ieq̄lia ſūt ſil' in eodē loco. ſed q̄ ſūt in eodē loco ſūt eq̄lia. ḡ ineq̄lia ſunt equalia.

¶ Meliſſus qdē igit̄ demōſtrat ꝙ oē imobile ex his. Si eni mouebit̄ aliqd: neċe eſt eē uacuū. dic̄ autē uacuū nō ē eoꝝ q̄ ſunt.

¶ Hec rō ꝯfirmat̄ ꝑ opi. meliſſi q poſuit ꝙ ſi aliquid mouet̄ ꝫ locū neċe ē eē uacuū. cū igit̄ ꝫ ipꝫ uacuū nō ſit: dixit oīo nihil moueri ꝫ locū. Et ꝯ'ᵒʳ. d. h̄ ꝙ meliſſus tēdit i pei⁹: qꝛ negat motū eē. vn̄ hec opi. meliſſi ꝯfirmat hanc ꝯn̄tiaꝫ. ſ. ſi motus localis eſt: uacuum eſt.

¶ Uno qdē igit̄ mō ex his demōſtrant ꝙ aliqd ē uacuū. Alio v̄o mō: qꝛ vidētur q̄dā cocūtia ⁊ calcātia: ut ⁊ vinū dicunt cū utrib⁹ recipe dolia: tanq3 in ea q̄ ſunt uacua cocunte denſato corpore.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡᵉˢ hui⁹ capl'i i q̄ ponit̄ 2ᵃ rō q̄ ꝓbat̄ uacuū eē. ⁊ iſta rō cū duab⁹ rōnib⁹ ſeq̄ntib⁹ ſūt rōnes ponētiū uacuū eē ibibitū corpib⁹. 2ᵃ igit̄ rō ꝓbās uacuū eē ſumit̄ ex cōdēſatiōe corporū. ¶ Dic̄ igit̄ ph̄s p̄ᵒ ꝙ alio mō ꝓbat̄ uacuū eē ꝑꝑ h̄ ꝙ q̄dā corpa videtur q̄ſi cocūtia: h̄ ē q̄dā corpa cōdēſant̄ ⁊ cōſtrigunt̄: ita ꝙ miorē locū q̄3 pri⁹ nūc occupāt. ſic dicūt ꝙ vinū p̄t cōſtrigi i dolio uel in utrib⁹: qꝛ dolia tātū recipiūt de vino recipiēdo ſil' utreſ cū vino q̄3tū recipent de vino ſine utrib⁹ recepꝫ i dolijs: qđ nō p̄t ꝯtigē ut ipſi dicūt niſi cōdēſato vino. ſꝫ cōdēſitas nō fit niſi ꝑꝑ h̄: qꝛ ꝑtes cocūt ⁊ cōprimūtur ut ipſi dicūt: ita ꝙ recipiūtur in locis uacuis ꝑexn̄tib⁹ i vino ul' i alio corpe. ⁊ ꝓpt'ea dixit ꝙ doliū tātū p̄t recipe de vino cū utrib⁹ q̄3tū ſine utrib⁹: qꝛ q̄n̄ vinū ſic cōprimit̄ ꝑtes vini recipiunt̄ i foramib⁹ uacuis q̄ tātū occupāt de loco q̄3tū occupāt utres. Vn̄ breuit' eorū rō p̄t formari ſic. q̄n̄ corp⁹ cōdenſat̄ ꝑtes mouent̄ v̄ſus cētrū toti⁹ corporis. aut igitur vna pars recipitur in alia ꝑte qđ eſt impoſſibile: aut pars mota ſic uerſus centrum recipit̄ in uacuo. ⁊ hoc eſt propoſitum.

¶ Ampli⁹ autē ⁊ augmētū videt̄ omnib⁹ fieri per uacuū: alimētū qdē corp⁹ eē: duo autem corpora impoſſibile ſimul eſſe.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡᵉˢ hui⁹ capl'i i q̄ ponitur 3ᵃ ratio que ſumit̄ ex ꝑte augmenti que talis eſt. Augmētatio fit per hoc q2 alimētū recipit̄ in corpore qđ auget̄. aut igit̄ alimētū adueniēs recipit̄ i uacuo aut in pleno. nō in pleno. qꝛ alimētū eſt corpus: ⁊ īpoſſibile ē duo corpa eē ſil'. ḡ alimētū recipit̄ i uacuo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s uacuū ē. vn̄ iſta rō dif̄t a rōne ꝑcedēti: qꝛ rō ꝑcedēs ꝓcedit q̄n̄ nihil aduenit nouū. ſed hec rō ꝓcedit q̄n̄ corp⁹ extrinſecū aduenit

ut puta alſm. ⁊ ꝯtor .d. has tres rōnes eē. vnā .ſ. ex motu trāſlatiōis. ſcdam ex motu cōdēſatiōis. 3am ex nutrimēto. ⁊ ipoˡᵉ qḋ ſeqtur ſꝫ extimationē eſt vnū .ſ. corpꝰ penetrari ⁊ rōcinaſo ex uerībꝰ ē ꝑticularis ⁊ reducit ad rōnē denſitatis ⁊ raritatis.

¶ Teſtimoniū aūt ⁊ qḋ ē de cinē faciūt qḋ recipit tātū aq̄: q̄ntum uas uacuum eſt.

¶ Hec ē 4a ꝑticula 3e ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ caplī i q̄ ponit 4a rō ꝓbās uacuū eē. ⁊ accipit hec rō a q̄dā ſigno qḋ ē tale. uas plenū cineribꝰ tātū recipit de aq̄ q̄ntū reciperet idē uas ſi i eo nō eēnt cinēs. ſed h̄ nō eēt poſſibile: niſi q: i cineribꝰ ſūt aliq̄ foramina uacua. imo vī ꝙ uacuū ſit ubicūqꝫ iterceptū i cineribꝰ. Et dic̄ ꝯtor h̄. hoc nō ſū expꝰ. ſed ſi ē ut dicūt non eſt alia cā niſi q: aer ex̄ñs iter ꝑtes cineris corrūpit ⁊ ſbintrāt ꝑtes aq̄. aut q: q̄dā ꝑtes aq̄ corrūpunt. ⁊ hoc eſt ſignū ueriꝰ utriuſqꝫ. qm̄ qñ exp̄mit aq̄ de cineribꝰ nō ē tāta q̄ntā fuit p̄us. ⁊ h̄ ē ſignū ꝙ aliq̄ ꝑtes aq̄ corrūpunt: ⁊ ēt aliq̄ ꝑtes cineris corrūpuntur: q: qñ cineres deſiccantur nō remanēt in tanta q̄ntitate ſicut p̄us.

¶ Eē āt affirmāt ⁊ pythagorici uacuū ⁊ īgredi ipſꝫ a celo ex ī̄finito ſpū: tanq̄ꝫ reſpirāti. ⁊ h̄ eē uacuū: quod determinat nāas: tanq̄ꝫ ſit uacuū ſepatio q̄dā corꝝ q̄ ſūt ꝯñter: ⁊ determiatio: ⁊ h̄ ē p̄mū i nūeris. Uacuū eni determinare nāꝫ ipoꝝ. Ex qbꝰ qdem aliȷ̄ dicunt eſſe: aliȷ̄ v̄o nō dicūt: fere tot ⁊ huiuſmodi ſunt.

¶ Hec ē 5a ꝑticula 3e ꝑtis p̄ncipalis huiꝰ caplī in q̄ ponit 5a rō ꝓbās uacuū eē q̄ rō ſumit ex opinione pythago. q̄ rō ſic format ſm ꝯtrem. Si uacuū nō ē: diſio entiū nō ē. ſed diſio entiū ē. g̃ uacuū ē. uꝉ ſic. ſi diſtictio ⁊ diſio reꝝ adiuicē ē: uacuū ē. ſed diſtinctio ⁊ diſio entiū adiuicē ē. igr̃ uacuū ē. Uñ pythagorici dixerūt ꝙ cā diſiōis entiū ꝯtīnū .i. nō ꝯtigēnū ē uacuū. ⁊ opinātur īfinitū uacuū eē ex̄ celū. ⁊ ꝙ celū tanq̄ꝫ vnū aīal magnū reſpiraret ſpū ī̄finito .ſ. ex uacuo: ita ꝙ celū reſpiraret de illo uacuo uꝉ̄ ſe reſpiratiōe ī̄finita. ⁊ dixerūt illḋ uacuū penetrare totū mūdū: ⁊ eē cām diſtictiōis reꝝ nō cōtīgētiū ſe adiuicē. ⁊ cū hoc dixerūt uacuū determinare ⁊ ſepare nām rerū ⁊ ꝯñter entiū: tanq̄ꝫ q̄dā determinatio ⁊ ſepatio: q: diſtictio ē p̄ in nūis. ꝓpterea poſuerūt uacuū p̄ eē cām diſtictiōis ⁊ diſiōis i numeris: ⁊ ꝑ ꝯñs in aliȷ̄s rebus. ¶ Poſtea epilogādo dicit p̄hꝰ ꝙ rōnes ex quibus aliȷ̄ dicūt uacuū eē ⁊ aliq̄ dicūt ip̄m non eſſe: ſunt tot.

¶ Caplm̄ 1m tractatus ſecūdi in quo ponūtur ⁊ deſtruuntur ſignificationes uacui.

Deq̄le aūt ſe hēat: opꝫ accipe q̄d
a ſignificet nomē. Uidet autē uacuum locꝰ eſſe: i q̄ nihil eſt. Huiꝰ aūt cā eſt: q: omne qḋ eſt: corpꝰ opinant eſſe. Omne aūt corpꝰ in loco eſt: uacuū aūt i q̄ nullū corpus eſt. Quare ſi alicubi non eſt corpus: nihil eſſe hic. Corpus autem iterꝝ omne opinatur eſſe tāgibile. huiuſmodi autē eſt: quod habet grauitatem aut leuitatē. Accidit igit ex ſillō h̄ eſſe uacuum in q̄ nihil eſt graue aliquid: aut leue. hec quidem igitur ex ſillogiſmo ſicut prius diximus accidunt.

¶ Iſtud ē 2m caplm̄ huiꝰ tractatꝰ i q̄ ponūtur ſignificatiōes ⁊ deſcriptiōes uacui. ⁊ ēt deſtruit uacuꝫ eē ſm illas ſignificatiōes. Iſtḋ caplm̄ ꝯtinet qnqꝫ ꝑtes p̄ncipales. q: i p̄ ꝑhꝰ ponit vnā ſignificatiōnē uacui ⁊ diſputat ꝯ eā. In 2a ibi ⌊ Sed h̄ videt ⌋ Mouet ⁊ ſoluit vnū dubiū. In 3a ibi ⌊ Alio v̄o modo. ⌋ Ponit aliā deſcriptionē uacui ⁊ remouet errorē ꝓueniētē ex illa deſcriptiōe. In 4a ibi ⌊ Qm̄ aūt de loco. ⌋ Deſtruit uacuū acceptū i v̄a ⁊ ꝓpria ſignificatiōe. In 5a ibi ⌊ Neqꝫ vna neceītas. ⌋ Rñdet rōnibꝰ ꝓbātibꝰ uacuū eē. P̄ria ps ꝯtinet duas ꝑticulas: qm̄ in p̄a p̄hꝰ ponit vnā ſignificationeꝫ uacui. In 2a ibi ⌊ Sed icōuenieñs ē. ⌋ Deſtruit illā ſignificationē uel deſcriptionē uacui. ¶ In p̄a igit ꝑticula huiꝰ ꝑtis p̄hꝰ p̄ ponit eiꝰ itētionem .d. ꝙ ad vidēdū q̄le ſe hēat: hoc ē an ſit cōcedēdū uacuum eē uꝉ negādū: opꝫ accipe q̄d ſignificat h̄ nomē uacuū. Deide pōit vnā ſignificationē uꝉ deſcriptionē uacui quā itēdit deſtruē .d. ꝙ aliqbꝰ vī ꝙ uacuum ē illḋ qḋ nihil ē. ⁊ cā ꝑꝑ quā ipſi ſic deſcripſerit uacuū fuit: q: ipſi ſuppoſuerūt tanq̄ꝫ certū ꝙ uacuū ē illḋ i q̄ nō ē corpꝰ. Et ipſi ēt opinati ſūt ꝙ oē qḋ ē ſit corpꝰ. ex q̄ ſeqtur ꝙ uacuū ē i q̄ nihil ē. nā ex q̄ ſꝫ eos oē qḋ ē: ē corpꝰ. ſeqtur ꝙ ſi uacuū ē i q̄ nō ē corpꝰ ꝙ uacuū ē i q̄ nihil ē. Et ulteriꝰ ipſi opinabant ꝙ oē corpꝰ ē tāgibile ⁊ ꝑ ꝯñs oē corpꝰ ē graue uꝉ leue. q: ſꝫ eos nihil ē tāgibile niſi qḋ hēt grauitatē ⁊ leuitatē. ex q̄ ſeqtur ꝙ uacuū ē i q̄ nō ē graue uꝉ leue: ita ꝙ illa eēt deſcriptio uacui. Uacuū ē illud i q̄ nō ē graue nec leue. ⁊ ꝙ ita ſit appet ex eorū dictis: q: ipſi dixerūt ꝙ ens ⁊ corpꝰ ꝯuertūtur: q: ſm eos oē qḋ ē: ē corpꝰ. ⁊ oē corpꝰ ē ens. ⁊ ſilr ſm eos corpꝰ ⁊ graue ⁊ leue cōuertūtur: q: ut ipſi dicūt oē corpꝰ ē graue uꝉ leue. ⁊ oē qḋ ē graue uꝉ leue ē corpꝰ. ex q̄ ſeqtur ꝙ ens corpꝰ graue ⁊ leue cōuertunt. ⁊ ſic ſi hec ſit deſcriptio uacui .ſ. uacuū ē i q̄ nec eſt graue nec leue erūt idē cōuertibilr̄. Uñ ꝯtor .d. h̄ ꝙ p̄ opꝫ ꝑſcrutari q̄d nom̄ ſignificat: vñ dic̄ ſic: ꝙ p̄nm ꝑſcrutatiōis ꝑ utrū ſimpr .ſ. utꝝ aliud ſit aut nō eſt exponere nomen per ſermonē compoſitum ex aliquo quod eſt tanq̄ꝫ genus: ⁊ aliquo quod eſt tanq̄ꝫ diña. Deide q̄rit ſi illḋ genꝰ ē i illa diña. ſed ſi fuerit v̄ificabitur illḋ queſitū. ſi nō: nō. ut declaratum eſt in poſteriorībꝰ. hec ꝯtor.

¶ Sed inconueniens eſt: ſi punctum uacuū ſit. Opꝫ enim locuꝫ eſſe in quo loco corporis ſit ſpatium tangibilis.

¶ Hec ē 2a ꝑticula p̄e ꝑtis in q̄ p̄hꝰ deſtruit iſtaꝫ deſcriptionē uel ſignificationē uacui .ſ. ꝙ uacuū ē i q̄ nec ē corpꝰ graue nec leue: ita ꝙ iſta nō ſūt oīno ⁊ cōuertibilr̄ idē .ſ. uacuū. ⁊ illḋ i q̄ nec ē graue nec leue. Et pōi h̄ ponit ꝯ 24a .ſ. ꝙ uacuū nō ē oīno idē qḋ illḋ i q̄ nec ē graue nec leue. Hec ꝯ ꝓbat ſic. ſi uacuū ſit oīno idē qḋ illḋ i q̄ nec ē graue nec leue tūc oē illḋ erit uacuū i q̄ nec ē graue nec leue. q: deſcriptio ⁊ deſcriptū cōuertūtur. ſed iſtḋ ꝯñs ē ſlꝫ .ſ. ꝙ oē illḋ ē uacuū in q̄ nec ē graue nec leue. q: ſi ita eſſet ꝙ omne illud eſſet uacuū in quo nec ē graue nec leue: cum in puncto nec eſt graue nec leue: ſequitur ꝙ punctū eſſet uacuū. ſed h̄ eſt ipoſſibile q:

uacuū ē receptiuū corꝑis:ſed pūctꝰ nō ē receptiuū corꝑis.qm̄ oē corpꝰ ē diſibile: ⁊ pūctū ē idiſibile: ⁊ idiſibile nō recipit diſibile.ḡ pūctꝰ nō ē uacuum cū uacuū ſit corꝑis receptiuū.pūctꝰ ṽo nō.ex q̄ ſeqtur ꝙ pūctꝰ nō ē uacuū. ℭ Uñ ꝯ^tor dicit hic ꝙ hoc cōtigit eis.ſ.ꝙ pūctꝰ eēt uacuū:q2 negatio ꝑ quaȝ diſpoſuerūt uacuū : ē negatio ulꝰis ꝑ quā nō itelligit nā terminata.ſ.cū dico ꝙ uacuū ē locꝰ i q̄ nō ē corpꝰ.⁊ h̄ ē uerū de pūcto.⁊ rō ē q2 illi q dicūt ipȝ eē dimēſionē in q̄ nō ē corpꝰ nō ꝯtigit eis h̄ iopinabile.qm̄ dicē ipm̄ eē locū i q̄ nō ē corpꝰ nō ſignificat nām determiatā ſed ſignificat apō dicētes ipȝ eē dimēſionē i q̄ nō ē corpꝰ.hec ꝯ^tor. Ex h̄ loco apparet ꝙ vitiū negationis nō ponit aliq̄ȝ naturam.

ℭ Sic igit̃ videt̃ dici uacuū.vno qdeȝ mō nō plenū ſenſibile corꝑa ſm tactū.Senſibile aūt ſm tactū ē grauitatē hñs aut leuitatē.Uñ ⁊ ſic dubitat aliqs qd utiq̄ȝ dicat ſi hēat hoc ſpatiū colorē:aut ſonū : utruȝ uacuū:aut nō.Aut manifeſtū eſt ſiquidē accipiat corpus quod tangitur uacuū eē: ſi ṽo non:minime.

ℭ Hec ē 2^a ps p̄n^lis huiꝰ capl'i.in q̄ pħs remouet vnā diffōnē uacui.⁊ p̄ repetit p̄dictā diffōnē uacui.2° mouet ⁊ ſoluit vnū dubiū.Dic̃ igit̃ pħs p̄ ꝙ vno mō illō dr̃ uacuū ꝙ nō eſt plenū corꝑe ſēſibili ſēſu tactꝰ q̄le ē corpꝰ hñs grauitatē ⁊ leuitatē. ℭ Uñ ⁊ ſic dubitat. Hic pħs ſoluit ⁊ mouet vnā dubitationeȝ que talis eſt.ſi ponit̃ aliqō ſpatiū hñs colorē aut ſonū ſiue corpꝰ coloratuȝ uel corpus ſonorum ⁊ nō hñs aliq̄ȝ q̄litatē tāgibilē:utrū tale ſpatiū ſit uacuū ul' nō. ℭ Hāc dubitationē ſoluit pħs.d. ꝙ ſi illud ſpatiū ſit receptiuū corꝑis tāgibilis : tūc illud ſpatiū ē uacuū nō obſtāte ꝙ i illo ſit color aut ſonꝰ.ſi ṽo nō poſſit recipe corpꝰ tāgibile nō ē uacuum.ex q̄ patet ꝙ illa deſcriptio eſt uacui.ſ.uacuuȝ ē receptiuū corꝑis tāgibilis i quo nō ē aliqō corpꝰ tāgibile. ℭ Intelligēdū ſm ṽitatē ꝙ ipoſſibile ē colorē aut ſonū eē niſi i corꝑe tāgibili . tñ ſm antiq̄s ponētes p̄dictā diffōnē uacui:color ⁊ ſonꝰ poſſunt eē ſine corꝑe tāgibili:qm̄ ipſi poſuerūt ꝙ oē corpꝰ tāgibile ē ſimpl'r g̃ue ul' leue.iō dixerūt ꝙ aer nō eſt corpꝰ tāgibile.tñ aer pōt recipe colorē ⁊ ſonuȝ.

ℭ Alio aūt mō in q̄ nō ē h̄ aliqd:neq̄ȝ ſubſtātia aliq̄ corꝑea.Uñ qdā dicūt uacuam eē corꝑis mām : qdā ṽo ⁊ locū dicentes idē h̄ nō bñ.mā quidē eni nō ſeꝑabilis ē a rebꝰ. Uacuū aūt querūt ſicut ſeꝑabile.

ℭ Hec ē 3^a ps p̄ncipalis huiꝰ capl'i.i q̄ pħs ponit aliam deſcriptionē uacui ⁊ ēt deſtruit quēdā erroreȝ ex illa deſcriptiōe ꝓuenientē . Dicit ḡ p̄ ꝙ alio mō deſcribit̃ uacuū ab antiqs: ⁊ h̄ ſic. Uacuū ē illō in q̄ nō ē aliqd determinatū : nec accñs:nec aliqd de ſbā corꝑali.⁊ q2 iſta deſcriptio cōpetit māe p̄^e.primi qdē.ſ.platonici dicūt ꝙ mā p̄^a ⁊ uacuū ſūt idē ſicut ēt extimauerūt ꝙ locꝰ ⁊ mā p̄^a ſūt idē. Illud igit̃ iprobat pħs ⁊ ꝓbat hāc ꝯñē.ſ.ꝙ mā ⁊ uacuū nō ſūt idē.⁊ hec ē 25^a ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̃ ſic.mā nō ē ſeꝑabilis ab ipſis rebꝰ manētibꝰ.ſȝ uacuū ē ſeꝑabile a rebꝰ ſm ponētes uacuū:q2 ſeꝑato uacuo poſſunt res manē.ḡ mā ⁊ uacuū nō ſūt idē.vñ ꝯ^tor.d. h̄ ꝙ cū dicimꝰ ꝙ i mā p̄^a nil demōſtrat̃ i actu non itēdimꝰ ꝙ mā p̄ma poſſit denudari ab oībꝰ rebus demōſtratis i actu:ſȝ itēdimꝰ ꝙ i ſua eēntia nō eſt aliqd demōſtratū.nec ē i ſe aliqō demōſtratū:qm̄ ſi ita eēt nō remoueret res determiatas . ſȝ uacuū ē illō i q̄ nō ē aliqō demōſtratū:ita ꝙ uacuū repit̃ ſeꝑatū a rebꝰ demōſtratis.hec ꝯ^tor. ⁊ ſic pȝ ꝙ dria ē iter mām p̄mā ⁊ uacuū.q2 mā p̄ma nunq̄ȝ denudat̃ ab oībꝰ rebꝰ demōſtratis q̄uis nulla res determinata ſit de eēntia ſua.ſed uacuū denudat̃ ab oībus rebꝰ demōſtratis ſm ponētes uacuū eē. ℭ Intelligēdū ꝙ ꝯ^tor h̄ ꝑ demōſtratū in actu itelligit idiuiduū i actu alicuꝰ ſpēi ul' formā ꝑ quā tale idiuiduū ē i actu.nā certū ē ꝙ mā nec ē idiuiduū cōpletū i actu alicuꝰ ſpēi.nec etiā icludit aliq̄ȝ eſſentiā aut formā per quā idiuiduū alicuꝰ eſt in actu completo:ſeu completo in aliqua ſpecie.

ℭ Qm̄ autē de loco determinatū ē.⁊ uacuū locū neceſſe ē eē:ſi eſt p̄uatū corpore Locꝰ aūt quō eſt:⁊ quō nō ē:manifeſtū ē.qm̄ ſic quidē uacuū nō ē:neq̄ȝ ſeꝑatū neq̄ȝ inſeꝑabile.uacuū eni nō corpꝰ:ſed corporis ſpatium uolunt eſſe.

ℭ Hec ē 4^a ps p̄ncipalis huiꝰ capl'i.in q̄ deſtruit̃ uacuū eē accipiēdo uacuū ſm uerā deſcriptionē uacui q̄ ē ꝙ uacuū ē dimēſio i q̄ nō ē corpꝰ ut dicit h̄ ꝯ^tor.⁊ ꝯ^tor per ueram deſcriptionē uacui intelligit deſcriptionē idicātē qd nois.⁊ nō deſcriptionē idicātē qd rei.d.ſic.ꝙ cū determinatū ſit de loco. Et manifeſtū ē ꝙ uacuū ē locꝰ ſi ē:q2 uacuū ē locꝰ p̄uatus corꝑe.⁊ determiatū ē quō locꝰ ē: ⁊ quō locꝰ non ē.māifeſtū ē ex illis determiat̃ ꝙ uacuū nō:eſt q2 manifeſtū ē ꝙ uacuū neq̄ȝ ē ſeꝑatū:neq̄ȝ iſeꝑabile q2 ſm ſic dicētes uacuū nō ē aliqō nāle:ſȝ ē corꝑis ſpatiū: ⁊ ſi ē tale ſpatiū ſeꝑatū a corꝑe nāli.nec iſeꝑabile ut dcm̄ ē i cap̄ de loco.vñ h̄ p̄t poni 26^a ꝯ h̄ꝰ libri.vȝ.ꝙ nulla ē dimēſio receptiua corꝑis i q̄ nō ē corpꝰ.hec ꝯ ꝓbat̃ ſic:q2 ſi eēt talis dimēſio aut illa eēt ſeꝑata a corꝑibꝰ:aut inſeꝑata ſm dicētes ꝙ uacuū ē mixtū cū corꝑibꝰ.ſed nulla ē taliſ dimēſio ſeꝑata ul' nō ſeꝑata receptiua corꝑis i q̄ nō ē corpꝰ igit̃ ull'a ē dimēſio receptiua corꝑis i q̄ nō ē corpꝰ maior pȝ.mior ṽo ꝓbat̃ ex p̄cedētibꝰ.i.ex decl'at̃ i tractatu de loco q2 ibi ꝓbatū ē ꝙ nō ē aliq̄ dimenſio talis receptiua corꝑis i q̄ nō ē corpꝰ:q2 ſic duo corꝑa poſſet eē ſil' ut pȝ ibidē. ℭ Intelligēdū tñ ꝙ ꝯ^tor ꝓbat hāc miorē h̄.vȝ.ꝙ nō ē aliq̄ talis dimēſio exñs ꝑ ſe ſeꝑata a corꝑibꝰ nālibꝰ : ul' exñs iter corꝑa nālia:dicēs ꝙ ſi ita eēt.ſ.ꝙ eēt dimēſio ꝑ ſe exñs ſiue eēt ſeꝑata oīno ab accñibꝰ nālibus ſiue mixta cū eis.i.intra ea i foramibꝰ corꝑis nālis : tūc p̄dicamētū q̄ȝtitat̃ eēt ſeꝑatū. ⁊ tūc q̄ȝtitas eēt ſba hec ꝯ^tor. Ex iſto loco appet ꝙ de itētiōe ꝯ^tiꝰ eſt ꝙ q̄ȝtitas nō ē ſba.Uñ ꝯ^tor ducit ad h̄ tanq̄ȝ ad iconueniēſ.ſ.ꝙ q̄ȝtitas ſit ſba.⁊ hoc eſt ꝯ modernos q dicūt ꝙ ſba ⁊ q̄ȝtitas idem ſunt realiter.

ℭ Uñ ⁊ uacuū videt̃ aliqd eē:q2 ⁊ locus:⁊ ꝓp h̄ acceptū ē:ꝓuenit eni motꝰ qui ē ſm locū ⁊ locū dicētibꝰ eē aliqd p̄ter corꝑa:icidētia:⁊ in his uacuū.Cām autē motus opinant̃ eē uacuū:ſic ſicut i q̄ mouet̃:hoc autē erit quale locuȝ quidem dicunt eſſe.

❡ Cū pħs ↄ̄ſtruxit vacuū ſɜ verā ſignificationē va cui narrat cām pp quā antiq poſuerūt vacuū eē ac cipiēdo vacuū in ꝟa ſignificatione vacui dicēs ꝙ iſti extimauerūt locū ⁊ vacuū eē idē.q: loc⁹ ē aliqd ꝑter corpa mobilia ſɜ locū que ſuccedūt i loco. ex timauerūt eni vacuū eſſe aliqd ꝑter corpora ſibi/ uicem ſuccedētia in vacuo. Et cauſa vtriuſq₃ apō eos erat vna ⁊ eadem propter quam poſuerunt lo cū eē aliqd ꝑter corpa ⁊ ēt vacuū eē aliqd ꝑter cor pora. ⁊ eā vtriuſq₃ fuit mot⁹ localis. ſic eni poſue rūt locū eē aliqd aliō a corpib⁹ locatꝭ pp motū loca lē ut. ſ. recipiat corpa mota ſɜ locū ita poſuerūt va cuū eē pp motū localē. dic̄ eni ꝙ vacuū reqrit pp motū localē ut. ſ. ſit illō i quo res mota mouet. Et ↄ̄ᵒʳ dicit ħ ꝙ opiari locū eē pp motū ē ꝟa opio. ſ. opinari vacuū eē ꝑpter motum eſt falſum.

❡ Neq₃ vna aūt neceſſitas ē: ſi mot⁹ ē: eē ⁊ vacuū. Oino qdē igitur oīs motionis nequaq₃. Unde ⁊ melliſſum latuit: altera ri nāq₃ contingit plenum.

❡ Hec ē 5ᵃ ps ꝑnˡᵉ hui⁹ capli. i q̄ pħs rn̄det rōnib⁹ ꝓbātib⁹ vacuū eē. ⁊ ↄ̄tinet q̄tuor pticulas ſɜ nūm q̄tuor rōnū q̄s ħ ſoluit. 2ᵃ ibi [Cōtigit oino.] 3ᵃ ibi [Et augmētari.] 4ᵃ ibi [Oino aūt.] ❡ In ꝑᵃ igit pticula hui⁹ ptis pħs ſoluit ꝑᵃᵐ rōnē q̄ talis ē. ſi mot⁹ ē: vacuū ē. ſɜ mot⁹ ē. igit vacuū ē. Iſtā rō nē ſoluit pħs dupl'r. ꝑ q: ad motū eē nō ſeqtur vl'r vacuū eē. Et hoc q: mot⁹ alteratiōis nō idiget va cuo. ſɜ aut idiget pleno aut nō idiget vacuo. ⁊ hoc latuit melliſſum qui dixit ꝙ ſi non eſſet vacuū non eſſet motus omnino.

❡ Sɜ neq₃ ſɜ locū motū. Sil' eni ſubigre di adiuicē cōtigit: ſi nullū ſpatiū ſepabile ſit ꝑter corpa mota: ⁊ hoc manifeſtū eſt etiam in cōtinuorū reuolutionibus: ſicut his que ſunt humidorum.

❡ Scđo ſoluit illa rō ſic. Ad motū localē eē de ma xime videt nō ſeqtur vacuū eē. qm̄ nō ſeqtur mot⁹ localis eſt. ꝗ vacuū eſt. qm̄ moto vno corpe ſɜm lo cū pōt aliō corp⁹ cedē ei in loco q̄uis nō ſit aliqō ſpatiū vacuū i q̄ recipiat ut patē pōt de aere ⁊ aq: q: ptes aeris ⁊ aq̄ mouent qn̄ cedūt ſibi i loco ad uicē. ⁊ ſil'r iſta corpa cedūt i loco nāliter reb⁹ que mouent in eis. ſ. mobilib⁹ in aq̄ ⁊ in aere. ⁊ ſic pa tet ↄ̄ q̄ cōſiſtit in ħ. ſ. ꝙ pp motū localē nō opɜ po nere vacuū. q: i corpib⁹ q̄ cedūt alijs corpib⁹ ut ſūt aer ⁊ aq̄ ꝑt eē mot⁹ abſq₃ ħ ꝙ ponat vacuū. ❡ Sɜ dubitat ħ q: ſi corp⁹ moueat local'r: aut recipit in pleno: aut in nō pleno. nō in pleno q: ſic duo corpo ra eēnt ſil'. ſi ꝟo recipit i vacuo habet ꝓpoſitū. vɜ. ꝙ vacuū ē. igit ⁊c̄. Dicēdū igit ꝙ p ly recipi poſſu mus duo itelligere. vɜ. vel motū fieri: vl' mutatum eē: ſeu factū eē. Dico igit ꝙ corp⁹ qō mouet ſemp recipit in pleno. ſi eni p recipi itelligit fieri ſeu mo ueri ꝑcedēs receptū eē: ſic dico ꝙ illō qō mouet recipit in pleno per aliud corp⁹. Sed ſi per recipi intelligat receptū eē: ſic dico ꝙ illō qō mouet reci pitur in pleno per ipſum qō mouet: ⁊ ſic vll'o mō ſeqtur duo corpora eſſe ſimul vl' ꝙ ſit vacuum.

❡ Cōtigit āt dēſari nō i vacuū ħ ꝓpt id qō ea q̄ iſūt elabunt: ut aq̄ colliſa aerē q ieſt.

❡ Hec ē 2ᵃ pticula 5ᵉ ptis ꝑnˡᵉ hui⁹ capli in q̄ pħus ſoluit aliā rōnē ꝓbātē vacuū eē q̄ rō accepta fuit ex pte ↄ̄dēſatiōis q̄ rō erat talis. In ↄ̄dēſatiōe par tes corpis que cōdēſant mouent iferi⁹ ſiue ꝟſus cē trū. ſɜ ħ nō poſſet eē niſi in corpe eēnt aliq̄ vacuita tes in qb⁹ iſte ptes recipiunt. ❡ Ad hoc rn̄det pħs dicēs ꝙ ↄ̄tigit ↄ̄dēſatiōes fieri abſq₃ ħ ꝙ ſit vacuū ut q: q̄dam ptes corpis cōdēſati diſſoluunt ⁊ ex eunt a toto. in quorū locis recipiunt alie ptes ipi⁹ corpis qō cōdēſat: ut cū aq̄ cōprimit: reuertit i mi norē q̄ntitatē: q: ptes aeris admixte cuɜ aq̄ diſſol uunt ⁊ exeūt. i quorū locis ſuccedūt alie ptes aq̄. ⁊ hoc ſil'r appet in lana: ⁊ in filtro: ſeu in ſpongia. Un̄ ↄ̄ᵒʳ dic̄ hic ꝙ ē poſſibile ꝙ dēſitas accidat nō pp exitū ptiū: ſɜ ex exalatiōe tm̄ i ut qn̄ corp⁹ ma ioris q̄ntitatꝭ trāſfert in minorē q̄ntitatē. hec ↄ̄ᵒʳ. ❡ Intelligēdū ē ħ ꝙ q̄dā ē ↄ̄dēſatio iꝓpe dcā ⁊ appens tm̄. ⁊ q̄dā ē ↄ̄dēſatio ꝟa. qm̄ qn̄ aliqō cor p⁹ ſic ↄ̄ſtrigit ꝙ aliq̄ ptes exeūt nō ē ↄ̄dēſatio ꝟa: ſɜ apparēs tm̄. nec illō corp⁹ a q̄ exeūt ptes occupat maiorē locū q̄ꝫ ꝑus ſɜ ꝟitatē. q: ꝑus nō occupat to tū locū: q: ille ptes ſic exeūtes aliquā ptē loci occu pabāt q̄uis appeat vulgo ꝙ illō corp⁹ ꝑus occu pabat totū locū ⁊ ſit minoris q̄ntitatꝭ q̄ꝫ ꝑus erat: ut ſi ſpōgia cōprimat ita ꝙ exeāt ptes aeris a ſpō gia nō eſt veꝝ ꝙ ſpōgia ꝑus occupabat totū locū: q: ptes aeris ꝑus occupabāt de illo toto loco. Alia eſt cōdēſatio ꝟa ut quādo idē corp⁹ nūo nō pp exi tū aliq̄rū ptiū ab eo ꝑus occupabat aliquē locum maiorē q̄ꝫ ꝑus ⁊ poſtea occupabat locū minorem abſq₃ hoc ꝙ aliquod corpus exeat ab eo. ⁊ hec cō denſatio ſit per alterationeɜ.

❡ Et augmentari nō ſolū igrediēte aliq̄ ħ ⁊ alteratione: ut ſi ex aqua fiet aer.

❡ Hec ē 3ᵃ pticula 5ᵉ ptis ꝑnˡᵉ hui⁹ capl'i i q̄ pħs ſol uit aliā rōnē ꝓbātē vacuū eē q̄ rō fuit ſūpta ex nā augmēti que talis ē: augmētatio ſit adueniēte cor poreo. aut igit illō corporeū recipit i plēo aut i va cuo. ſi i pleno ſequit ꝙ duo corpa ſūt ſil'. ſi ꝟo i va cuo habet ꝓpoſitū. ſ. ꝙ vacuū ē. Hoc ſoluit pħs di cēs ꝙ cōtigit aliqd augmētari p alteratiōeɜ q̄uis nihil extriſecū adueniat ut cū aq̄ trāſmutat i aerē: augmētat aq̄ p alteratiōnē ⁊ nō ꝑpter aliqd cor poreū exⁿeū adueniēs. ⁊ hic dicit cōmentator. ꝙ illud dicitur augmentum tranſumptiue. quoniam augmentum in rei veritate nō eſt niſi in animato.

❡ Oino aūt ⁊ q̄ ē de augmēto rō: ⁊ i cine rē diffuſe aq̄: ipa ſeipaɜ ipedit. Aut eni nō auget qōlibet aut nō corpe. Aut cōtingit duo corpora i eodē eē. Dubitationē igit volūt cōeɜ ſoluē: ħ nō demōſtrāt vacuɜ quō ē. Aut oē eē corp⁹ neꝯe ē vacuū: ſi pe nit⁹ auget: ⁊ auget p vacuū. Eadē āt ⁊ in cinē rō ē. Qō qdē igit: ⁊ ex qb⁹ ōmōſtrāt vacuū ſoluere facile ſit: manifeſtum eſt.

❡ Hec ē 4ᵃ pticl'a 5ᵉ ptis ꝑnˡᵉ hui⁹ capl'i i q̄ ſoluit rō de cinerib⁹. ⁊ ēt rō de ꝟo augmēto. ❡ Un̄ dic̄ pħs ꝙ iſta rō nūc fcā q̄ ē pp nāɜ augmēti. ⁊ ēt rō q ē p nāɜ aq̄ ifuſe i cīerib⁹ ipediūt ſeipas: q: q̄uis pōat vacuū eē. adhuc ſeqtur ipoˡᵉ iuxta illas rōnes. qm̄ ſi ponit vacuū in q̄ fiat augmētū: vl' in q̄ recipitur alimētū ut ipſi dixerūt. ſeqtur aliqō hoꝝ q̄tuor. ſ. vl' ꝙ nō q̄libet ps aucti eſt aucta. aut ꝙ augmēta

tio nō ſit adueniēte corpeo. aut ꝙ duo corpa eēnt ſil'. aut ꝙ totū corp⁹ auctū ſit uacuū. ꝛ ſic nihil eēt de corpe. ſ3 vndiqꝫ eēt uacuitas. ꝛ ꝙ illō īcōueniēs ſequat: pbaī ſic: qꝛ ſi i corpe aucto ſūt aliq̄ uacuitates. aut igiī vndiqꝫ ſūt tales uacuitates i corpe. ꝛ tūc hēm⁹ ſcōaꝫ pte diſiūctiue .ſ. ꝙ totū ē uacuū ꝛ nihil de corpe. aut aliq̄ ps aucti ē plena ꝛ aliq̄ uacua. Et tūc q̄ro an ps plena carēs oīo uacuitate augeī ul' nō. ſi ſic q̄ro aut augeī adueniēte corpeo ꝛ ſi ſic. tūc pōt eē augmētatio abſqꝫ h̄ ꝙ aliqͦ extriſecū adueniat qͦ ē icōueniēs. Si vͦ dicit ꝙ illa ps plena oīo carēs uacuitate nō augeī tūc ſeqtur ꝙ nulla ps aucti ē aucta qͦ ē īpoſ^le loquēdo de pte aut toto. qm̄ q̄libet ps p̄mi aucti augeī ut patet p̄ de gene. ꝛ in p̄n⁹ q̄nti hui⁹. ubi dicit phūs ꝙ p̄m motu moueī ſ3 q̄libet ei⁹ pte. ꝛ ita patet ſ3 rōnē iſtoꝝ qꝛ aliqͦ iſtoꝝ q̄tuor icōueniētiū cōtingit ꝙ rō de cinerib⁹ nō ē cōueniēs. qꝛ ſi pp uacuitates exeūtes de cinerib⁹: uas pleū cinerib⁹ recipet tātū de aq̄ q̄tū recipet ſi i eo nō eēnt cineres: qm̄ aut illud uas ē totū uacuū qͦ ē icōueniēs cū cineres ponātur in eo. aut nō ē totū uacuū: ꝛ tūc aliq̄ ps ē plena. ꝛ p ꝯn̄s cū tātū recipiat q̄tū recipet ſi nō eēnt in eo cineres. ſeqtur ꝙ aq̄ recipiī i illa pte q̄ ē tota plena cinerib⁹: ꝛ p ꝯſequēs ibi erūt duo corpa ſil'. ꝛ igiī iſte rōnes q̄rūt ſol'onē eōꝝ illius. ul' nō demōſtrat uacuū eē. Iſtas igiī rōnes de augmēto ꝛ de aq̄ īfuſa in cinerib⁹: nō ſoluit hic phs oſtēdo ꝙ ꝯcludūt uacuū eē: ga ſuppoſito ꝙ ita ſit ſequitur icōueniētia. Scōam rōnē de cinerib⁹ ſoluit ꝯ^tor p̄us. ꝛ rō de augmēto ſoluiī p h̄ q' vnū corp⁹ cedit alteri. ul' pp h̄ ꝙ vnū corp⁹ ſit maioris q̄titatis q̄ p̄us p alteꝝ ſine aliquo extriſeco adueniēte. ꝛ hoc viſū eſt ſupra p̄mū de gn̄atione. ¶ Ulterius vͦ phs epilogat dicēs ꝙ gdeꝫ ex p̄dictis manifeſtū eſt ꝙ facile ē ſoluere rōnes p quas probatur uacuum eſſe.

¶ Capl'm 3^m tractatus ſecūdi in quo rōnibus acceptis ex parte motus declaraī uacuum nō eſſe.

Quoniā autē nō eſt uacuū ſic diuiſum: ſicut qdaꝫ dicunt: dicem⁹ iteꝝ. Si enim eſt vniuſcuiuſqꝫ loci mutatio aliqua ſimplicium corpoꝝ nāi eſt: ut ignis quidem ſurſum: terre aūt deorſuꝫ: ⁊ ad mediū: manifeſtū eſt ꝙ nō uacuum erit cā loci mutationis. Cuius igiī cā erit uacuum: videī autē cā eſſe motus ſm locum. Huius autem cauſa non eſt.

¶ Iſtud ē 3^m capl'm hui⁹ tractat⁹ in q̄ decl'aī uacuꝫ nō eē rōnib⁹ ſūptis ex pte mot⁹. ꝛ ꝯtinet duas partes p̄ncipales. qm̄ in p̄ͣ oſtēdiī ꝙ uacuū nō ē cā motus ſic antiq̄ dixerūt. In 2ͣ ibi ⌊ Accidit autē dicētib⁹. ⌋ Decl'aī ꝙ uacuū nō ē: ſi mot⁹ ē: ꝛ ita p hoc ꝙ mot⁹ ē deſtruiī uacuū eē. P̄ͣ ps ꝯtinet duas pticulas. qm̄ in p̄ͣ oſtēdiī ꝙ uacuū nō ē cā motus. In 2ͣ ibi ⌊ Eadē aūt rō. ⌋ Oſtēdiī ꝙ loc⁹ nō eſt cā mot⁹: ſuppoſito ꝙ loc⁹ ſit dimēſio ſepata ut dixerūt qdā. Prima pticula ꝯtinet duas ptes ſm nūꝫ duaꝝ rōnū qb⁹ oſtēdiī ꝓpoſitū. 2ͣ ibi ⌊ Ampli⁹ ſi ē aliqd. ⌋ In p̄ͣ igiī pte p̄ͤ pticule p̄ͤ ptis p̄n^lis hui⁹ capl'i phs ꝓponit itētionē ſuā. d. ꝙ iterum dicem⁹ oſtēdētes ꝙ nō ē aliqͦ uacuū diſiū .i. ſepatū a corpibus nālib⁹ in q̄ corpa nālia ſibiīuicē ſuccedūt qͦ ſit cā mot⁹. ¶ Deīde phs ponit rōnē p quā oſtēdit ꝓpoſitū. ꝛ itēdit oſtēdere ut dic ꝯ^tor ꝙ uacuū nō ē cā finalis mot⁹. ꝛ hec ē 27ͣ ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaī dupl'r ꝛ p̄ ſic. ſi uacuum eēt cā finalis mot⁹ maxie eēt cā finalis mot⁹ localis. ſ3 uacuū nō ē cā finalis motus localis. ḡ uacuū nō ē cā finalis alicui⁹ motus. maioꝛ patet qꝛ ſi uacuū poniī pp motū: maxie poneret pp motū localē: ut manifeſtū ē. minorē vͦ ꝓbat phs ſic. diuerſoꝝ corpoꝝ nāliū ſūt diuerſi motus locales nāles. ſed mot⁹ nālis ignis ē mot⁹ ſurſū. ꝛ mot⁹ nālis terre ē mot⁹ deorſū. ḡ iſti mot⁹ hñt diuerſas cās finales. qꝛ ſi eadē eēt cā finalis illorū motuū nō eēt maioꝛ rō q̄re ignis moueret ſurſum q̄ ꝙ terra moueret ſurſū. ſed i uacuo nō ſūt diuerſe nāe p q̄rū vnā poſſit cāri vn⁹ mot⁹: ꝛ p aliā mot⁹ ꝯrī⁹. ḡ uacuū nō ē cā alicui⁹ motus localis. ¶ Iſta rō fūdaī ſup duas ꝓpōnes q̄rū p̄ͣ ē ꝙ effectuū ꝯrioꝝ ſiue diuerſoꝝ ſ3 ſpēꝫ nō pōt eē eadē cā final'. ꝛ h̄ ē uerū de agētib⁹ nālib⁹ ꝛ de eorū effectib⁹. Et h̄ .ſ. loquēdo de cā finali ꝓpria ꝛ īmediata: tñ diuerſoꝝ motuū ſ3 ſpēꝫ pōt eē. ꝛ ē eade cā finalis remota. Scōa ꝓpō ſup quā fūdaī illa rō ē ꝙ in uacuo nō ſūt diuerſe nāe ſm ſpēm. ꝛ h̄ manifeſtū ē qꝛ uacuū poniī dimēſio ſepata ab oīb⁹ reb⁹ nālib⁹. ꝛ iō i uacuo nō pñt poni diuerſe nāe itriſece p q̄s uacuum ſit alteri⁹ nāe i vna pte: ꝛ alteri⁹ nāe i alia pte. ꝛ iō uacuū nō ē cā pp quā moueī: qꝛ ex q̄ uacuū ē vndiqꝫ eiuſdē nāe: q̄libet ps uacui ē eq̄l'r finis corporis nālis pp quē finē moueī. ꝛ iō ſi graue mouetur deorſū. ꝛ terra ſurſū: eodē mō ꝯſequūtur fines ſuos: ſic ſi ignis moueī ſurſū: ꝛ terra deorſū. ¶ Intelligēdū h̄ ꝙ expoſitores latini exponūt illā pteꝫ ſic: ꝙ Ariſt. itēdit h̄ ꝓbare ꝙ uacuū nō ē cā effectiua mot⁹ localis. nec p ꝯn̄s ē cā effectiua alicui⁹ motus alteri⁹. Uñ formāt rōnē ſic. ſi uacuū eēt: eēt cā effectiua mot⁹ localis: qꝛ al'r fruſtra poneret. ſ3 uacuū nō ē cā mot⁹ qm̄ oīa corpa ſimplicia hñt motū nālē. ſic mot⁹ nālis ignis ē ſurſū. ꝛ mot⁹ nālis t̄re ē mot⁹ deorſū. ita nā vniuſcuiuſqꝫ corpis ē cā mot⁹ localis ꝛ nō uacuū. ſ3 ſi uacuū nō ſit cā mot⁹ localis nō eēt cā alicui⁹ alteri⁹ mot⁹: ꝛ p ꝯn̄s fruſtra poneret. ꝛ ſic patet ꝙ ipſi itelligūt ꝙ phs vult ꝓbare ꝙ uacuū nō ē cā effectiua mot⁹: nec ꝓprietatuꝫ nāliū. ꝛ hec fuit opio Alex. ut dicit hic ꝯ^tor. ¶ Uñ dic ꝯ^tor ꝙ hec ꝯdictio ē ꝓpria ponētib⁹ uacuū: qa ē cā agēs trāſlatiōis ad ſupi⁹ nō ponētib⁹ ipm eſſe cām nālē trāſlatiōis. ponētes eni uacuū eē cauſā nālē trāſlatiōis ponūt uacuū cām pp quā aptitudo ſiue cā receptiua mot⁹ ꝛ mobilis moti ē in ipſo uacuo. ꝛ ex his dictis ꝯ^tis pōt notari quō p illā rōnē pōt ꝓbari ꝙ uacuū non eſt cā finalis mot⁹ localis. nec ē cā agēs ſufficiēs ad mouēdū corp⁹. ꝛ ſic patet ꝙ cā effectiua ſufficiēs motuū ḡuiū ꝛ leuiū nō pōt poni aliqͦ vnū ſm ſpēm .ſ. nec celū nec mediū: qꝛ idē ē mediū p qͦ ḡue moueī deorſū ꝛ leue ſurſū. qm̄ celū cōtineī ḡue ꝛ leue ē idē. vñ qꝛ idē ſ3 ſpēꝫ nō ē cā effectiua nālis ſufficiēs motuū ꝯrioꝝ: ut patet per ꝯ^tem. ꝛ ēt p expoſitores q exponūt ꝙ phūs itēdit h̄ ꝓbare ꝙ uacuū nō eſt cauſa effectiua mot⁹ localis: ideo nec mediū nec celū nec aliqd idem ſpecie pōt poni cā effectiua totalis ſufficiēs motuuꝫ nāliū ſurſum ꝛ deorſum. ¶ Notādū ſm ꝯ^tem hic ꝙ ex hoc ſmone appet ꝙ uacuū nō eſt loc⁹. qm̄ ſi uacuū eſſet loc⁹ in quo non erat corpus

tranſfertur ad ipſum corpus: eēt in eo ſuperius ⁊ inferi⁹. ſed nō inſunt ſupi⁹ ⁊ inferi⁹. ergo nō eſt locus. ⁊ cū nō fuerit loc⁹ non erit eius: q̄ꝛ in eius diffinitiōe dicitur ꝙ eſt locus. hec ꝯ̄ᵒʳ. ¶ Intelligendū ꝙ ſi ponatur uacuū ſeparatū a corpib⁹ naturalib⁹ cū illō uacuū ſit vniforme i oīb⁹ ſuis ptib⁹ i ſeqt̄ur ꝙ in uacuo nō ſint ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ diſticta ſm gen⁹. quoꝝ vnū ſit cā finalis vni⁹ mot⁹ ſꝫ ſpēm. ⁊ aliō alteri⁹ mot⁹. ſ. mot⁹ ꝯ̄rij ita ꝙ illa loca habeāt ꝟtutes ꝯ̄rias ꝑ q̄s vnū corp⁹ mouet̄ ad vnū locuꝫ. ⁊ aliō ad aliū locū quō iuenit̄ ſic ſupi⁹ ⁊ iferius in iſto mūdo iferiori. ſi tñ ꝑ iferi⁹ itelligat̄ illō qō eſt ꝓpinquus cētro. ⁊ ꝑ ſupi⁹ illō qō eſt remoti⁹ a centro ſic ponēdo uacuū eē bñ eēt ponēdū ſupius ⁊ iſerius in uacuo. nec huic ꝯ̄dicit pħs.

¶ Ampli⁹ ſi uacuū ē aliqd uelut loc⁹ ꝑuacu⁹ corpe: cū ſit uacuū: quō mouebit̄ poſitū in ipo corp⁹. Nō eni iā in omnem.

¶ Hec ē 2ᵃ ps pᵉ pticl'e pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i qua ponit̄ 2ᵃ rō ꝓbās ꝙ uacuū nō ē cā finalis mot⁹. q̄ rō ē illa. Si uacuū ſit aliqd. ut. ſ. loc⁹ ul' dimēſio ſeparata a corpe. ſi ponat̄ eē cā finalis mot⁹. ⁊ ēt aliqō mo^le ponat̄ i illo uacuo illō mo^le ꝑ nām uacui mouebit̄ alicubi. ſꝫ q̄ rōne mouebit̄ ad vnā ptē: ea dē rōne mouebit̄ ad oēs ptes cū i uacuo nulla ſit diuerſitas. ḡ corp⁹ motū i uacuo mouebit̄ ſil' motib⁹ ꝯ̄rijs qō ē ipoſ'e. ¶ Ul' ſic. ſi uacuū ſit cā finalis mot⁹ ſeqt̄ur ꝙ hēret pōꝫ attrahēdi corp⁹ mo^le ad ipꝫ quēadmodū loc⁹ attrahit corp⁹. igit̄ corp⁹ poſitū i uacuo. aut nō mouebit̄ ad aliq̄ꝫ ptē ꝑꝑ h̄ q̄ꝛ attrahit̄ ad ſurſū ⁊ deorſū: aut mouebit̄ ad oēꝫ locuꝫ cū nō ſit maior rō q̄re moueat̄ ad vnā ptē q̄ꝫ ad aliam. ſi det̄ pᵐ. ſ. ꝙ illū mo^le nō mouet̄. ſeqt̄ur ꝙ uacuū nō ē cā mot⁹ qō ē ꝓpoſitū. ſi det̄ 2ᵐ. ſeqt̄ur ꝙ idē ſil' mouet̄ duob⁹ motib⁹ ꝯ̄rijs qō eſt ipoſſibile. ¶ Notādū ſm ꝯ̄ᵉᵐ h̄: ꝙ hec 2ᵃ decl'atio differt a pᵃ i h̄: q̄m pᵃ poſuit uacuū eē nō ꝯ̄ſimiliū ptiū: ⁊ ꝙ i eo nō ē pō ſil' motor: ita ꝙ motū attrahat̄ ad ipſuꝫ ex iſta pōr: ſi ē attrahit̄ ad cōtinēs ſibi ꝓpꝛiū. ſed in hac q̄ne cōcedit ꝙ i uacuo ē pō ſil'. ⁊ ꝙ motuꝫ attrahit̄ ad iſtā. ſꝫ cū h̄ fuerit poſitū ⁊ fuerit manifeſtū: q̄ꝛ ſi i uacuo fuerit cōſilis pō: neceē ē cū idē corp⁹ fuerit poſitū i uacuo: aut ꝙ nō moueat̄ oino ꝑꝑ eq̄litatē actiōis ex q̄libet pte eq̄lit'. aut moueat̄ ſꝫ ſe totū ad loca ꝯ̄ria. aut diuidat̄ ſm ipm. ſꝫ totū moueri ad loca ꝯ̄ria eſt impo^le. ⁊ ēt ipꝫ q̄ſcē i oi loco ē ipo^le. diuiſio ēt ei⁹ nō ſentit̄. ⁊ iſte expſſit pmā diuiſionē: ⁊ tacuit ſcdam: q̄ꝛ itelligit̄ ex dictis. ⁊ ſic patet qualr̄ ꝯ̄ᵒʳ format hanc rōnem ſcdam.

¶ Eadē aūt rō ⁊ ad locū eē aliqd opinātes ſeparatū in quā fert̄ qō fert̄. Quō eni mouebitur poſitū aut manebit: ⁊ deſurſuꝫ ⁊ deorſum: ⁊ de uacuo cōuenit eadem ratio merito. Uacuꝫ enim locum faciunt eſſe dicentes.

¶ Hec ē 2ᵃ pticl'a pᵉ ptis p̄ncipalis hui⁹ capl'i i q̄ ꝓbat̄ idē de loco. ſ. ſi loc⁹ ſit dimēſio ſepata: nō pōt eē cā finalis mot⁹. ⁊ ꝯ̄tinet duas ptes. q̄ꝛ i pᵃ ꝓbat̄ ꝙ loc⁹ nō ē cā mot⁹. ſi loc⁹ ſit dimenſio ſepata ⁊c̄. In 2ᵃ ibi [Et quō aūt.] Probat̄ ꝙ nec loc⁹ nec uacuū ē dimēſio ſepata. ¶ In pᵃ igit̄ pte hui⁹ pticl'e ꝓbat̄ hec ꝯ̄: ꝙ ſi loc⁹ eēt dimēſio ſepata loc⁹ nō eēt cā mot⁹. ⁊ hec ē 28ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri. Un̄ dicit pħs ꝙ eadē rō ē q̄ ē de uacuo. ſi loc⁹ ponit̄ dimēſio ſepata a corpib⁹ nālib⁹ ut quidā opinant̄. rō igit̄ ē illa: ſi loc⁹ ponit̄ dimēſio ſepata: tūc corp⁹ poſitū i loco: aut nō mouebit̄ oio nec ſurſū nec deorſū. aut mouebitur ſil' ſurſū ⁊ deorſū. ⁊ ſic ſil' mouebit̄ duob⁹ motibus ꝯ̄rijs: q̄ꝛ nō eſt maior rō q̄re moueat̄ ad vnaꝫ ptē q̄ꝫ ad aliā cū in dimēſiōe ſepata nō ſit diuerſitas. aut igit̄ mouebit̄ ad oēm ptē. aut ad aliq̄ꝫ ſic. ⁊ ad aliq̄ꝫ nō. aut ad nullā. vn̄ oino eadē ē rō de loco ⁊ uacuo ſi ponit̄ loc⁹ talis dimēſio ſepata. nam ſic ponētes poſuerūt uacuū eē locū. ⁊ iō ſm opiōnē iſtorū eadē ē difficultas de loco ⁊ uacuo. ¶ Notādū ſm ꝯ̄ᵉᵐ h̄ ꝙ tā ponētib⁹ uacuū q̄ꝫ etiā ponētib⁹ locū eē dimēſionē ſepatā accidūt icōueniētia. ⁊ ꝯ̄ᵒʳ recitat illa icōueniētia q̄ eis accidunt. q̄ꝛ cū ipſi iterrogant̄ de cā ꝑꝑ quā q̄dā corpa mouētur in vno loco ⁊ q̄ſcūt in alio: nō poſſunt dare cāꝫ. dimēſiones eni quādo abſtrahūtur a mā nō hñt potētiā: nedū ut hēant potētiā nō cōſimilē: ita ꝙ faciāt q̄ſcere in alio loco: ⁊ mouē i alio loco. ¶ Secūdū icōueniēs eſt ꝙ qñ iterrogātur de differētijs ꝗbus loc⁹ diuidit̄ in ſupius ⁊ inferi⁹ nō poſſūt dare aliqd ex dimēſiōib⁹. ⁊ totū hoc eſt ꝯ̄riū ei qō accidit dicētib⁹ locū eē ultimū ꝯ̄tinens. hec ꝯ̄ᵒʳ.

¶ Et quō iā fuerit: aut loco: aut in uacuo. Nō eni accidit cū totū poſitū ſit: ſicut in ſepato loco: ⁊ ſufferente corpore. Pars enim niſi ſeorſū ponatur nō erit in loco: ſꝫ i toto. Ampli⁹ ſi nō ē loc⁹ uacuū nō erit.

¶ Hec ē 2ᵃ ps 2ᵉ pticule pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ ponit̄ rō ꝓbās ꝙ nō ſūt tales dimēſiōes ſepate ſi ue ponat̄ loc⁹ ſiue uacuū. vn̄ pōt h̄ poni 29ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri ſub forma iſta. vꝫ. ꝙ nec loc⁹ nec uacuū eſt dimēſio ſepata receptiua corpis. hec ꝯ̄ ꝓbat̄ ſic. Si loc⁹ ul' uacuū ſit dimēſio ſepata receptiua corpis. tūc ſi corp⁹ ponit̄ in illis dimēſiōib⁹ quelibet pars corpis eſſet ꝑ ſe i loco ſicut ⁊ totū corp⁹. nec poſſet alia rō aſſignari q̄re corp⁹ ſm ſe totū ſit in loco per ſe: ⁊ ſm ptes in loco ꝑ accidēs. ſed hoc ꝯ̄ſequēs eſt ipoſſibile: q̄ꝛ ps nō ſepata a toto nō eſt in loco ſed eſt per ſe in ſuo toto: nec eſt in loco uel in uacuo ꝑ ſe niſi qñ eſt ſepata a toto. ꝯ̄ſequētia ꝓbat̄ ſic. ſi locus uel uacuū ſit talis dimēſio ſepata. tūc ſi corp⁹ ponit̄ in illis dimēſionib⁹: tūc ſi tota dimēſio correſpōdet toti: ita pars correſpōdet parti: ⁊ per cōſequens ita ps eſſet per ſe in loco uel in uacuo ſicut totū: q̄ꝛ ita ꝓpꝛie ⁊ adeq̄te correſpōdet dimenſio parti corpis: ſicut toto dimēſio correſpondet toti corpori: ⁊ ita patet conſequentia. Ex his concludit pħus ꝙ ſi loc⁹ nō eſt talis dimēſio ſepata uacuum nō ē. ⁊ ſi loc⁹ ſit talis dimēſio ſepata uacuū ē.

¶ Accidit autem dicentibus eſſe uacuum tanq̄ꝫ neceſſarium: ſiquidem erit motus: contrarium magis eſſe. ſi aliquis intendat non contingere moueri nihil: ſi ſit uacuum. Sicut enim propter ſimile dicētes terraꝫ quieſcere: ſic ⁊ in uacuo neceſſe eſt quieſcere. Non enim quo magis ⁊ min⁹ mouebitur. ſecundū enim ꝙ uacuꝫ eſt non habet differentiam.

¶ Hec ē 2ª pars pncipalis hui⁹ capli in q̄ declaꝛ ꝙ ſi uacuū ē nō ē mot⁹. hec pars ꝯtinet ſex particlas qm̄ in pª declaꝛ ꝙ ſi uacuū ē q̄libet corp⁹ queſcit: ꝛ ita ad uacuū eē ſeqtur oppoſitū mot⁹. In 2ª ibi ⌊ Demū qm̄ ois. ⌋ declaꝛat q̄dā ꝓpōnē necīā ad ꝓpoſitū. In 3ª ibi ⌊ Aut ꝟo vn⁹. ⌋ Probat ꝙ ſi uacuum ē: mot⁹ nālis nō ē. In 4ª ibi ⌊ Ampli⁹ autē. ⌋ Probat ꝙ ſi uacuū ē: nullus mot⁹ violēt⁹ ē. In 5ª ibi ⌊ Ampli⁹ nullas. ⌋ Probat ꝙ ſi uacuū ē nō eſt aliq̄ qes nālis. In 6ª ibi ⌊ Ampli⁹ aūt. ⌋ Revertiꝛ ad declaꝛandū uacuū nō eē ꝑ rōnē ſuppoſitā ex pte mot⁹ violēti. ¶ In pª igiꝛ ꝑticla hui⁹ ꝑtis pħs dicꝛ ꝙ dicētib⁹ uacuū eē ꝑꝑ illā rōnē q: mot⁹ nō pōt eē niſi ſit uacuū: accidit ꝯriū ſi diligenꝛ ꝯſideret. q: ſeqtur uacuū ē. igiꝛ mot⁹ nō ē ſic oñdiꝛ. ḡ ꝑꝑ motuʒ nō opʒ ponē uacuū eē ſʒ magis oppoſitū. ſ. uacuū nō eē. Dicꝛ igiꝛ pħs ꝙ ſi aliqs dicat ꝙ nō cōtingit motū eē niſi uacuū ſit hñs ꝟtutē attractiuā corpis ut ponūt dicētes uacuū eē: ſeqtur oppoſitū. vʒ. ꝙ q̄libet corp⁹ queſcit. ꝛ hec ē 30ª ꝯ hui⁹ libri. ſ. ꝙ ſi uacuū eēt: q̄libet corp⁹ poſitū i uacuo queſceret. ꝯ ꝓbaꝛ ſic. Uacuū nō hēt dīīā i ſuis ꝑtib⁹. ſʒ ē eiuſdē rōniſ i toto ꝛ i ꝑtib⁹ ſiue i q̄libet pte ſi ponaꝛ corp⁹. igiꝛ poſitū i uacuo nō hēt maiorē ꝯueniētiā cuʒ vna pte uacui q̄ꝫ cū alia. nec vna ps uacui magis hēret ꝟtutē attractiuā q̄ꝫ alia ps. igiꝛ nō ē mutata q̄re corp⁹ poſitū i uacuo magis moueꝛ ad vnā ptē uacui q̄ꝫ ad aliā. ſʒ nō pōt ſil' moueri ad oēʒ ptē. ḡ ſi uacuū ſit. ꝛ corp⁹ poniꝛ i uacuo: neċe eſt ꝙ corp⁹ queſcat i uacuo. ꝛ ſic ſi mot⁹ ē: uacuū nō ē. igiꝛ ꝓpt motū nō debet poni uacuū. ¶ Iſta rō ꝯfirmaꝛ per q̄dā ſil'e tale: qm̄ q̄dā poſuerūt ꝙ terra poſita in medio queſcit: q: equal'r trahiꝛ a circūferētia celi ab oi pte: ꝛ iō queſcit. nec magis moueꝛ ad vnā ptē q̄ꝫ ad aliā. igiꝛ eodē mō ꝑꝑ eādē rōnē hñt ponere ꝙ corp⁹ ubiqꝫ poſitū i uacuo debet queſcē: q: ex q̄ i uacuo nō ē aliq̄ diuerſitas: q: vna ps uacui nō habet magis ꝟtutē attractiuā q̄ꝫ alia. ꝛ ꝑ ꝯñs nō eſt aliq̄ cā ꝑꝑ quā corp⁹ poſitū in uacuo magis moueꝛ ad vnā ptē q̄ꝫ ad aliā. ꝛ cū nō poſſit ſil' moueri ad oēʒ ptē ſeqtur ꝙ corp⁹ poſitū in uacuo necīo quieſcit. ¶ Notādū ſm ꝯ̄ᵗᵉᵐ h̄ ꝙ pħs nō itēdit h̄ ꝟificare ſmonē coꝝ de terra. ſ. ꝙ terra queſcit ꝑꝑ h̄ ꝙ eq̄liꝛ attrahiꝛ ab oi pte circūferētie. ſed itēdit cū fuerit poſitū i cōtinēte potētia actiua ꝯtigit ut res poſita in medio queſcat. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Uñ ſi terra nō eēt nata i medio: ꝛ celū attraheret terrā ex oi pte: hñ eēt ponendū ꝙ terra queſceret in medio ꝑꝑ h̄ q: attrahiꝛ equal'r ab omni pte circumferentie.

¶ Deinde: qm̄ ois motus aut violēt⁹: aut ſm nām eſt. Neceſſe eſt aūt ſiq̄dē ſit violentus eē: ꝛ cū qui ſm nām. Violētus q̄dē eni eſt extra nām: qui autē extra nām poſterioꝛ eſt eo qui eſt ſm nām. Quare ſi nō ſm nām eſt vnicuiqꝫ phiſicoꝝ corporū mot⁹ neqꝫ alioꝝ erit motuū: neqꝫ vn⁹

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis pncipalis hui⁹ capli in q̄ pħs declaꝛat vnā ꝓpōnē necīā ad ꝓpoſitū. Primo tñ ꝓponit phūs vnā diuiſionē mot⁹ q̄ talis ē. ſ. ꝙ ois mot⁹ ē nālis uł violēt⁹: q̄ diuiſiōe poſita declaꝛat propōnē necīā ad eī⁹ ꝓpoſitū. vʒ. ꝙ ſi mot⁹ violēt⁹ eſt: neceſſe ē eē motū nālē. ꝛ hec ē 31ª ꝯ hui⁹ libri q̄ probaꝛ ſic. Mot⁹ violēt⁹ ē extra nām. ſʒ mot⁹ eꝫ nām eſt poſterioꝛ motu ſm nām. ꝛ ſi pri⁹ nō ē. ſeqtur ēt ꝙ poſteri⁹ nō ē. ḡ ſi mot⁹ ſm nām nō eſt. ſeqtur ꝙ mot⁹ violēt⁹ nō ē. ꝛ patet ꝯña. q: ex oppoſito ꝯñtis ſeqtur oppoſitū añcedētis. vʒ. ꝙ ſi mot⁹ violēt⁹ eſt opʒ ꝙ mot⁹ nālis ſit. ¶ Uñ eſt itelligēdū ꝙ mot⁹ nālis ē ꝑoꝛ nāliter motu violēto. q: ut dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ h̄ illō qō ē eꝫ naʒ nō itelligiꝛ niſi ex illo qō nō eſt eꝫ nām. Uñ mot⁹ nālis ē ꝑoꝛ motu violēto ſic habitus ē ꝑoꝛ ꝑuatiōe. Qō tñ nō ē ſic itelligēdū ꝙ ſi mot⁹ violēt⁹ poniꝛ in aliq̄ actual'r ꝙ ꝑꝑ h̄ opʒ motū nālē ꝑ eodē tpe poni i illo. ſed ſic debet itelligi ſ. ꝙ ſi mot⁹ violēt⁹ poniꝛ i aliq̄: neċe ē ꝙ mot⁹ nāliſ poſſit poni in eodē. Uñ talis ē h̄ ꝑoritaſ ꝛ poſterioritas ꝙ ſi aliqd moueꝛ violēter. ſeqtur ꝙ poſſit moueri nāliter. ſed nō eſt talis ꝑoritas uel poſterioritas ꝙ opoꝛteat ꝙ ſi aliqd moueaꝛ violēter ꝙ ꝑꝑ h̄ opoꝛteat illud moueri in actu nāliter.

¶ At ꝟo motus nā quō erit in uacuo cuʒ nec vna ſit differētia ſʒ uacuū ꝛ infinitū. Secūdū q̄dē eni ꝙ infinituʒ eſt: nihil erit ſurſū: neqꝫ deorſū: neqꝫ mediū. ſm autē ꝙ uacuū eſt: nihil differēs ſurſū a deorſū. Sicut eni nullius: neqꝫ vna eſt differentia: ſicut ꝛ non entis. uacuū autē cū nō ſit aliquid ꝑuatio videꝛ eē. nā aūt loci mutatio differēs eſt. Quare erūt que ſūt nā differētia. ſi igitur non eſt nā: nuſqꝫ ꝛ nulla loci mutatio. aut ſi hoc non eſt uacuum.

¶ Hec ē 3ª ꝑticla 2ᵉ ꝑtis pnᵇⁱˢ hui⁹ capli i q̄ ꝓbaꝛ ꝙ uacuū eē deſtruit motū nālē eē. ꝓbaꝛ igiꝛ ꝙ ſi uacuū ſit: mot⁹ nālis nō ē. ꝛ hec ē 32ª ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaꝛ ꝑ vnā rōnē quā ꝯ̄ᵗᵒʳ format ſic. oē qō mouetur motu nāli moueꝛ i aliq̄ in q̄ ē ſupi⁹ ꝛ iferi⁹. ſʒ i uacuo nō ē ſupi⁹ nec iferi⁹. ḡ illō qō moueꝛ motu nāli nō moueꝛ i uacuo. ꝛ ꝑ ꝯñs ſi uacuū ē mot⁹ nālis nō eſt in illo uacuo. ſʒ uacuū nō poniꝛ ꝑꝑ aliō niſi ut mot⁹ ſit i illo. ḡ ſi uacuū ē mot⁹ nālis nō ē. Sed ꝙ uacuū nō hēat ſupi⁹ ꝛ iferi⁹ ꝓbaꝛ dupꝛ. ꝓ q: uacuū ē ifinitū: ꝛ ifiᵐ nō hēt ſupi⁹ ꝛ iferi⁹. Et ꝙ uacuum ſit infiᵐ ſi ſit: pōt ſic ꝓbari. ſi uacuū ſit opʒ ꝙ ſit corp⁹: cuʒ hēat tres dimēſiōes. igiꝛ opʒ ꝙ recipiaꝛ i loco. ſʒ ille loc⁹ ē dimēſio ſepata ſʒ ponentes uacuū. ḡ ē corp⁹. ꝛ ꝑ cōſequēs opʒ ꝙ recipiaꝛ i aliquo loco: ꝛ ille in alio. ꝛ ſic i ifinitū. ḡ loc⁹ ē ifinitus ſed loc⁹ ꝛ uacuū ſūt idē. igiꝛ uacuū ē ifinitū. Scdo ꝓbaꝛ ꝙ uacuū nō hēt ſupi⁹ ꝛ iferius ſic. In uacuo nō ē diuerſitas nārū. ḡ i uacuo nō ē ſupi⁹ ꝛ iferi⁹. minoꝛ pʒ. ꝛ maioꝛ ꝓbaꝛ ſic. Sicut illi⁹ qō ē ſimpl'r nihil: nō ē diuerſitas nārū. ita illi⁹ qō ē ꝑuatio nō ē diuerſitas nārū. ſʒ uacuū ē ꝑuatio corpoꝝ nāliū. ḡ i uacuo nō ē diuerſitas nārū. ſʒ ꝙ ſupi⁹ ꝛ iferi⁹ dīant nāliter. ꝓbaꝛ. q: vna ps loci nūo dīt nāliter ab alia ut mot⁹ ſurſū nāliter differt a motu deorſū ſed diuerſitas motuū dīt a diuerſitate termioꝝ. ḡ ſurſū ꝛ deorſū differūt nāliter. ꝛ ſic patet ꝙ ſi uacuum ē: nullū corp⁹ moueꝛ nāliter. vñ dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ ſignū hui⁹ ē ꝙ hec ſūt ubi diuerſa nāliter. qm̄ h̄ ſūt mot⁹ diuerſi nāliter. qm̄ cā in diuerſitate motuuʒ eſt diuerſitas nāliſ locoꝝ ꝛ nō reꝝ motaꝝ. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. ¶ Ex ꝑdictis igiꝛ ꝯcludit pħs ꝙ aduerſari⁹ non pōt alteꝝ hoꝝ fugere. ſ. aut cōcedere uacuū eē: ex q̄ ſequiꝛ motū localē nālē nō eē. aut motū nālē eē:

ex quo ſequitur neceſſario uacuum non eſſe.

C Ampli⁹ nūc qdē piecta mouētur piecto re nō tāgēte: aut pp repcuſſionē: ſicut qdā dicūt: aut ex eo qd̄ pellit pulſus aer ue lociore motu q̄ latio pulſi: ſm quā fert i ppꝛiū locū. In uacuo autē nihil hoꝝ cō tingit eē: neq3 erit fieri: ſ aut ſic q̄d uehit.

C Hec ē q̄rta ptic̄la ſcōe ptis pncipal' hui⁹ ca. i q̄ pbat q̄ uacuū eē deſtruit motū violētū eē vn̄ hec ᵓ ponit ſub hac forma. v3. q̄ ſi uacuū ē: mot⁹ violēt⁹ nō ē: ſic itelligēdo q̄ ſi uacuū ponit eē ſpatiū ſepatū in q̄ d3 fieri mot⁹: ita q̄ mot⁹ nō poſſit fieri ſine uacuo: q̄ tūc ſi uacuū ē: mot⁹ localis violēt⁹ nō ē. ꝛ hec ē 33ᵃ ᵓ hui⁹ libꝛi q̄ pbat ſic. Cū aliqd mouetur motu violēto ut in piectiōe lapidis ipm piectū mouet a piciēte nō tāgēte ipm: ꝛ ſ op3 ut ſit aut pp ſucceſſionē aeris ſuccedētis mouent piectū ſuccedēte loco piecto ut dixerunt qdā. aut q2 aer mot⁹ ab expellēte mouet motu ueloctori motu piecti. ꝛ ille motu ſuo mouet piectū. cū igitur nō ſit aer in uacuo ſicut mediāte q̄ poſſit piectu3 moueri aliq̄ illoꝝ modoꝝ. ſeq̄tur q̄ i uacuo nō eēt mot⁹ violēt⁹. q2 ſi ſic. ſeq̄tur q̄ aliqd moueret ſine motore qd̄ eſt ipoſſ'e. C Intelligēdū q̄ hec rō fundat ſup ſ. v3. q̄ impoſſ'e ē aliqd moueri ſine motore. cū igit piectū moueat poſtq̄ man⁹ ſepatur ab eo. ꝛ ſilr ſagitta mouet poſtq̄ ſepat a chorda op3 q̄ moueātur aliq̄ motore: ſed ille motoꝛ nō ē manus ul' chorda q2 mouēs ꝛ motū debēt eē ſil'. ꝛ nihil mouet piectū poſtq̄ ſepat a piciēte niſi aer ut oēs ᵓcedūt ꝛ in uacuo nō eſt aer. iō ſi uacuū eēt nō eēt mot⁹ violēt⁹ i uacuo. q2 nō ē i motore. C Intelligēdū ſm phm ſ q̄ cā mot⁹ piectiōis ē aer. ꝛ i hoc oēs ᵓueniūt. ꝛ ſ p antipariſtagū. i. ſ3 ſucceſſionē. ita q̄ qn̄ piectū uacuat ſuū locū ſuccedit ibi aer i eodē loco q aer ſuccedēs mouet piectū. ꝛ ſic pcedēdo donec q̄eſcat. ꝛ hec fuit opio Platonis: ut dicit hic ᵓᵗᵒʳ. Alio⁹ ponit ut dicit phs ſ3 expōnē ᵓᵗⁱˢ q̄ aer ſic mouet piectū. q2 aer ē p̄ ᵓiūctus expellēti. q2 aer mot⁹ ab expellēte defert rē expulſā poſtq̄ expellēs ſepat a loco pp ſ. q2 i nā aeris ē recipe ꝛ moueri ab alio ꝛ retine ipm diu poſtq̄ ſe parat a motore. ꝛ ſ p ſuā formā. ſ. qn̄ poſtq̄ ſepatur ab expellēte mouet a ſua forma. ſ. a ſua forma nāli: ꝛ anteq̄ ſeparet mouet ab utroq3. i. ab expellēte ꝛ ſua foꝛa poſtq̄ mot⁹ aeris ē ueloctoꝛ nec ſio q̄ mot⁹ expulſi. qn̄ expulſū nō hēt pn̄ᵐ mot⁹ in ſe cū ei⁹ mot⁹ ſit violēt⁹ pur⁹. aer v̄o hēt i ſe pn̄ᵐ motus ut declatū ē 4° celi ꝛ mūdi. ꝛ 8° hui⁹. Un̄ ᵓᵗᵒʳ ulteri⁹ dic̄ q̄ aer p pōs leuitaſ q̄ ē i eo inat⁹ ē cum aliq̄ motu adueniēte adiūct⁹ moueri ad ſupius. ſ. qn̄ cā i motu lapidis poſt ſepationē piciēt non ē ſucceſſio aeris ſed trāſlatio illi⁹ aeris: ꝛ hec ē ſentētia Ariſto. ut declatū ē i libꝛo celi. hec ᵓᵗᵒʳ. Un̄ bꝛeuit' piectū poſtq̄ ſepat expellēs ab eo mouet ab aere. ꝛ ſ pōt itelligi dupl'r. ſ. ul' q̄ moueat ſolū p expulſionē aeris ſuccedētis ſibi i eodē loco: ꝛ iteꝝ p expulſionē aeris ſuccedētis. ꝛ hec fuit opinio Platonis. Alio⁹ pōt itelligi q̄ expulſū ſepatū a piciēte mouet ab aere moto a ſua foꝛa nāli. i. a ſua leuitate. ſed an̄ ſepationē aeris ab expellente mouet a ſua foꝛa nāli tn̄. ꝛ q2 aer hēt in ſe pn̄ᵐ ſui mot⁹ ꝛ piectū nō. iō aer mouet motu ueloctori q̄ moueat piectū: igit aer defert piectū. C S3 forte diceret ſi aer mouet motu ueloctori q̄ piectū. tūc aer ſtati ſepabit a piecto. ꝛ p ᵓn̄s nō mouebit piectū. q2 mouēs ꝛ motū ſūt ſil'. C Dicēdū q̄ ᵓᵗᵒʳ i pppoſito p ueloci⁹ itelligit forti⁹. i. motu fortiori. Un̄ aer mouet motu ueloctori. i. fortiori. C Unde pōt ſ nōri ſm ᵓᵗᵉᵐ q̄ aer mouet a ſua foꝛa nāli: ꝛ ſic nō ē icōueniēs apd̄ eū q̄ idē ſit mouēs ꝛ motū ꝛ ſic p3 ex pdict q̄ i uacuo nō pōt fieri mot⁹ violētus ul' mot⁹ piectiōis niſi dicat q̄ aliquid uehit in uacuo. ſed illud nō pōt poni. q2 in uacuo nō eſt aliquod uehens uel deferens ꝛc.

C Ampli⁹ nullus hēbit dicē pp qd qd̄ mouet ſtabit alicubi. Quid eni magis hic q̄ ibi. Quare aut q̄eſcet: aut in infinitū necē eſt ferri: niſi aliquid impedierit maius.

C Hec ē q̄nta ptic̄la ſcōe ptis pncipal' hui⁹ ca. i q̄ pbat q̄ uacuū eē deſtruit q̄etē nālē. vn̄ phūs pbat hāc ᵓnē. ſi uacuū ē: nulla ē q̄es nālis i uacuo. ꝛ hec ē 34ᵃ ᵓ hui⁹ libꝛi q̄ pbat ſic. ſi ponit uacuū ꝛ aliqd̄ coꝛp⁹ nāle ponit i uacuo cū illd̄ coꝛp⁹ nāle nō hēat maiorē ᵓueniētiā cū vna pte uacui q̄ cū alia ſeq̄tur q̄ coꝛp⁹ nāle i uacuo exñs nō q̄eſcit magis nāliter i vna pte uacui q̄ i alia. ꝛ ſic nō q̄eſcit nāliter in aliqua pte uacui: cū nō hēat ᵓueniētiā i aliq̄ pte uacui. qn̄ ſi nāliter q̄eſcēt i vna pte uacui: eadē rōne q̄eſceret i q̄libet pte uacui. qd̄ ē ipoſſ'e. q2 vnū coꝛp⁹ nāle nō hēt niſi vnū locū nālē. ꝛ ſ ᵓcludit phs dicēs q̄ coꝛp⁹ nāle poſitū i uacuo aut q̄eſceret i q̄libet pte poſitū: aut moueret i inf̄ᵐ niſi per aliqd̄ forti⁹ ipediat. Et hāc ᵓn̄a3 decl'at ᵓᵗᵒʳ ſic. q2 aut qd̄libet ubi i uacuo eſt nāle illi coꝛpi nāli. aut nullū. ſed cū nō ſit aliq̄ rō q̄re vnū ubi ſit nāle ꝛ aliud nō: ſi qd̄libet fuerit nāle: tūc coꝛp⁹ nāle in q̄cūq3 q̄eſcit nāliter. ꝛ ſi nullū fuerit nāle a q̄cūq3 mouet nāliter. ꝛ ſic ul' ſp q̄eſcēt aut ſemper moueret.

C Ampli⁹ aūt nūc qdē in uacuū ob id q̄d cedit ferri uidetur. In uacuu3 aūt ubiq3 ſilr eſt huiuſmodi. Quare ubiq3 fertur.

C Hec eſt 6ᵃ ptic̄la 2ᵉ ptis pncipal' hui⁹ ca. i q̄ phūs reuertit ad decl'andū: q̄ ſi uacuū ē: mot⁹ violētus nō ē. ſ. i uacuo. ꝛ hec eſt vna ᵓ ſuperi⁹ poſita ꝛ pbata. tn̄ ſ pbat ſic. Mot⁹ violēt⁹ fit p ſ. q2 ᵓtinēs cedit ipſi moto. ſed uacuū non cedit ipſi coꝛpi moto violēter. igit ſi uacuū ē: nō ē mot⁹ violēt⁹ i uacuo. maioꝛ p3 ſenſibil'r. mioꝛ v̄o decl'atur. qn̄ nulla ps uacui reſiſtit mobili magis q̄ alia. ſed q̄libet eq̄liter cedit. cū igit mot⁹ violēt⁹ moueat ad ipa3 ptē. q2 ᵓtinēs cedit mobili. ſeq̄tur q̄ ſi aliqd violenter mouet mouet i uacuo qd̄ ip3 mouet ad q̄libet ptē uacui. ꝛ ſic ſil' moueret motib⁹ ᵓrijs. qd̄ ē ipoſſ'e. Un̄ ᵓᵗᵒʳ format iſtā rōnē ſic. dicēs q̄ uacuū eē deſtruit illa q̄ ſenſibil'r hn̄t eē i motu violēto q2 i motu violēto nō ſp mouet coꝛp⁹ i illā ptē i q̄ picit a mouēte. ut p3 de coꝛpe ſemilate forme. q2 ſi piciatur nō mouet directe i illā ptē i q̄ picit. ꝛ ſ ſi piciat ſm latitudinē. imo poti⁹ mouet i ptes ſui acuminis. q2 acumini facili⁹ cedit piciens q̄ latitudini: ſed ſi ponit uacuū illud ubiq3 cedit coꝛpi. ita q̄ oē qd̄ ē i uacuo fert eq̄lit'. ꝛ ſic ſp moueret piectū i ptē illā i quā picit. C Notādū ſm ᵓᵗᵉᵐ hic q̄ ptes mot⁹ apd̄ expulſionē ipellētis erūt in aliq̄ pte: ꝛ nō i illa pp diuerſitatē ptiū i aptatiōe. ſ. qa

mouet ad ptē q̄ ē magis apta: addēs q̄ mot⁹ nālis mouet ꝓpter aptationē ad ſuū motū nālem: ut accidit in accidentibus ut moueātur ad iferi⁹ quādo nō inueniūt exitum ad ſuperius.

C Caplm 4ᵐ tctat⁹ ſcdi i q̄ ex pte uelocitatꝫ ꝛ tarditatis in motu ꝛ etiam ex pte nature uacui ꝓbat uacuum non eſſe.

a Amplius aūt ꝛ ex his manifeſtū ē qḋ dī. Uidem⁹ eni idē ꝛ graue ꝛ leue corp⁹ ueloci⁹ ferri pp duas cās: aut i differēdo per q̄d fert: ut per aquā: aut per terrā: aut per aerē: aut i differendo q̄d fertur: ſi alia ſunt eadē pp excellentiam grauitatis aut leuitatis.

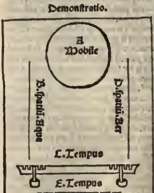
C Iſtud ē 4ᵐ caplm hui⁹ tctat⁹ i q̄ declat uacuum nō eē ex pte uelocitatꝫ ꝛ tarditatꝫ i motu. ꝛ cōtinet duas ptes pncipales. qm̄ ip̄ facit phūs qḋ dcm̄ eſt. In 2ᵃ ibi⌊ Per ſe aūt ꝯſiderātib⁹.⌋ Probatur uacuū nō eē ex pte nāe illi⁹ uacui. Pria ps cōtinet duas pticlas. q: in p̄ phs ꝓbat ꝓpoſitū rōnibus ſūptꝫ ex diuerſitate medioꝝ. In 2ᵃ ibi⌊ Scdꝫ aūt q̄ dicūt.⌋ Probat idē ex diuerſitate ſupra ex pte pōrū motiuaꝝ. Pria ps ꝯtinet duas ptes ſm nūm duaꝝ rōnū p qs ipſe ꝓbat ꝓpoſitū ſuū. 2ᵃ ibi⌊ Sed ſi p ſbtiliſſimū. C Circa igit p̄mā ptē p̄me pticle p̄ ptis pncipal' hui⁹ capli phs facit duo. p̄ p̄mittit q̄dā nec̄ia ad ꝓpoſitū. Scdo vo arguit in t'minis ibi⌊ Iſtud igit in q̄ eſt.⌋ Prio igit phs p̄mittit lectionē ſuā dicēs q̄ manifeſtū ē ex his que dicētur q̄ uacuū nō ē. C Deide ponit duo neceſſaria ad ſuū ꝓpoſitū oñdēdū. q̄rū p̄ᵐ eſt q̄ pp duas cās ꝯtigit q̄ vnū corp⁹ g̃ue ul' leue mouat ueloci⁹ alio. vna cā ē diuerſitas medij i ſpiſſitudie ꝛ ſbtilitate. q: idē mobile tardi⁹ mouet i medio ſpiſſiori q̄ꝫ i medio ſbtiliori: ita q̄ idem moᵗᵉ motū ab eodē motore ueloci⁹ mouet i aere q̄ꝫ i aq̄ ꝛ uelocius i aq̄ q̄ꝫ i terra. ꝛ ſi ſic ſint duo corpa eq̄lia i g̃uitate figura: magnitudie: ꝛ i oīb⁹ alijs q̄ ꝯferūt ad motū ul' ipediūt: vnū illoꝝ ueloci⁹ mouet i medio ſbtiliori q̄ꝫ in medio ſpiſſiori. Alia vo cā uelocitatꝫ ꝛ tarditatꝫ mot⁹ ē diuerſitas i g̃uitate ꝛ leuitate. q: corp⁹ g̃ui⁹ ueloci⁹ mouet i eodē medio q̄ꝫ corpus min⁹ g̃ue. ꝛ corp⁹ leui⁹ ueloci⁹ mouet ꝛ aſcēdit p idē mediū q̄ꝫ corp⁹ min⁹ leue. ꝛ h̄ ē qḋ p̄ p̄mittit ſ. q̄ due ſūt cāe uelocitatꝫ ꝛ tarditatꝫ i motu: diuerſitas in ſpiſſitudine ꝛ ſubtilitate: ꝛ diuerſitas mobilis in grauitate ꝛ leuitate.

C Hoc igit p q̄d fert cā ē: q: ipedit maxie qdē q̄d ꝯ fert. poſtea aūt ꝛ manēs. Magis aūt q̄d nō facile diuidit. hui⁹ aūt groſſi⁹ ē.

C Secūdū vo qḋ p̄mittit ē q̄ cā pp quā mobile mouet ueloci⁹ i vno medio q̄ꝫ in alio ē: q: meᵐ ipedit motū mobilis ꝛ reſiſtit ei. ꝛ mediū ꝯ motū magiſ reſiſtit q̄ꝫ idē mediū qeſcēs. ſicut aq̄ currēs ꝯ motū nauis q̄ motui nauis magis reſiſtit q̄ꝫ aqua qeſcēs. ꝛ ſiue mediū ſit qeſcēs ſiue eꝫ motui pōt mediū magis uel min⁹ reſiſtere ſm qḋ ē facilioris ul' difficilioris diuiſiōis ſeu facile ul' difficile ad diuidēdū. ꝛ h̄ ſiue tale mediū qeſcat ſiue moueat. C Intelligēdū q̄ p̄ter cās p̄dictas pñt poni multe alie cāe pp quas vnū mobile ueloci⁹ mouet alio. ut figura. magnitudo. ꝛ alia multa. Un̄ corp⁹ vni⁹ figure equale alteri corpori in grauitate mouet ueloci⁹ i eodē medio q̄ꝫ corp⁹ alterius figure. ſimilr vnū corp⁹ mioris q̄ꝫtitatꝫ eq̄le illi i g̃uitate mouebit ueloci⁹ i eodē medio. ꝛ rō hui⁹ ē. q: q̄ꝫuis mediū ſit idē. ꝛ corpa mota ſint eq̄lia i g̃uitate. tamē pl'es ptes medij reſiſtūt corpi vni⁹ figure q̄ꝫ corpori alterius figure. qm̄ pl'es ptes medij reſiſtunt corpi late figure q̄ꝫ corpi acute uel ſtricte figure. ꝛ ſilr plures ptes medij reſiſtūt corpi maioris quātitatis q̄ꝫ corpori minoris q̄ꝫtitatis. ꝛ iō oia p̄dicta de cauſis uelocitatꝫ ꝛ tarditatꝫ mot⁹ ſunt intelligēda cū iſta additione. ſ. q̄ cetera ſint paria que pñt impedire uel perficere motū. ꝛ ſm hoc p̄dicte regule ſunt infallibiliter uere.

C Id igit i q̄ ē. a. aut mouebit p. b. q̄d. a. in q̄. c. tpe p ip̄ꝫ aūt. d. cū ſit ſubtili⁹. h̄ eq̄lis lōgitudo ē ipſi⁹. b. q̄ ē ipſi⁹. d. ſm analogiā ipediētis corpis. Sit eni. b. qdē aq̄. d. vo aer. Quāto igit ſubtili⁹ aer aq̄ ꝛ icorporali⁹: tāto citi⁹. a. p. d. mouebit q̄ꝫ p. b. Hēat igit eandē rōnē quā qdē diſtat aer ab aq̄: uelocitas ad uelocitatē. Quare ſi duplr ſubtile ē: in duplici tpe q̄d ē ip̄m. b. trāſit q̄ꝫ. d. Et erit i q̄ ē. c. tps duplex eo i quo ē. c. ꝛ ſemp iā quātūcūq̄ꝫ ſit icorpalius ꝛ minus impeditum: ꝛ bene diuiſibilius per quod fertur: citius mouebitur.

Demonſtratio.

C Iſtis ſic ſuppoſitis phs ponit rōnē i q̄ cōparat idē mobile ad duo meᵃ tēdēs ꝓbare q̄ uacuum eſſe deſtruit vnaꝫ ꝓprietateꝫ q̄ ē fieri in tpe diſibili. ꝛ ꝓbat iſtā ꝯñe. ſ. q̄ ſi uacuū ē mot⁹: nō fieret i tpe diſibili. ꝛ hec ē 3ᵃ ꝯ 35. hui⁹ libri q̄ ꝓbat duplr. p̄ oſtēſiue. 2ᵒ p ipoſ'e. ꝛ i p̄ bādo illā ꝯñe. p̄ cōparat phs idē corp⁹ ad duo media. ꝛ arguit ſic. Cū idē corp⁹ mouet i duob⁹ medijs q̄ ē ꝓportio vni⁹ medij ad aliō meᵐ i ſpiſſitudine ꝛ ſbtilitate eadē ē ꝓportio mot⁹ facti p vnū mediū ad motū factū p aliō meᵐ i uelocitate ꝛ tarditate: ꝛ ēt eadē ē ꝓportio tpis i q̄ ſit mot⁹ p vnum meᵐ ad tps i q̄ ſit mot⁹ p aliō meᵐ i lōgitudine ꝛ breuitate. ſꝫ uacui ad plenū nulla ē ꝓportio i uelocitate ꝛ tarditate. cū igit mot⁹ ſit diſibilis ꝛ fiat in tpe diſibili: oꝫ q̄ mot⁹ fact⁹ i uacuo ſit diſibilis. ꝛ q̄ fiat in nō tpe diſibili. h̄ ſi mot⁹ fact⁹ in uacuo

ſit diſſibil' ⁊ tp̄s diſſibile i q̄ ſit mot⁹ i uacuo: eēt alia
ꝓportio iter motū ſcm̄ i uacuo ⁊ motū ſcm̄ i pleno
⁊ ſic tp̄is ad tp̄s eēt aliq̈ ꝓportio. q2 cuiuſlibet di-
uiſibil' ad diſſibile ē aliq̈ ꝓportio. ℭ Circa hāc rō-
nē pħs ita ꝓcedit. q2 p̄ decl'at maiorē i t'mis exēpla
rit. 2° v̊o decl'at mīorē ibi ⌊ Uacuū aūt nullam. ⌋
Pr̄io igr̄ pħs decl'at maiorē i t'mis dicēs: uocet
a. mo^le. ⁊. b. uocet me^m i q̄ mouet. a. ⁊ ſit. c. tp̄s in
q̄ mouet. a. i. b. medio: ſi tūc ipm̄. a. aliq̈ tp̄e moue
tur ꝑ aliō me^m ſbtili⁹ ut ꝑ. d. tūc ſi illa duo media
ſ. b. ⁊ d. ſūt eq̄lia i lōgitudie. tc̄ ꝓportio illoꝝ duo-
rū motuū i uelocitate ⁊ tarditate eēt ſm̄ ꝓportio-
nē vni⁹ medij ipedient̄ ad aliō me^m ipediēs i ſpiſ-
ſitudie ⁊ ſbtilitate. v̊. g. ſit. b. aq̈ ⁊. d. aer. tūc quāto
aer ē ſbtilior aq̈ tāto. a. mo^le ueloci⁹ mouet ꝑ. d. i. ꝑ
aerē. q̄3 ꝑ. b. i. ꝑ aquā. ⁊ ita tal' eēt ꝓportio ueloci-
tat̄ vni⁹ mot⁹ ad uelocitatē alt'i⁹ mot⁹: q̄lis ē ꝓpoꝛ
tio aeris ad aquā i ſbtilitate. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi aer ſit i du
plo ſbtilior q̄3 aq̈. uelocitas mot⁹ ipi⁹. a. i aere eſſet
dupla ad uelocitatē mot⁹ ipi⁹. a. i aq̈: ⁊ ꝑ ꝯn̄s tp̄s i
q̄ ꝑtrāſit totū. b. eēt duplū reſpectu tp̄is i q̄ ꝑtrāſi
tur ip̄3. d. puta aer. ⁊ ſic ſi. e. ſit tp̄s in q̄ mouet per
me^m groſſi⁹ ⁊ ſpiſſi⁹. ⁊. c. tp̄s i q̄ mouet ꝑ me^m ſbti
li⁹. tc̄. c. eēt duplū ad. e. ⁊ ſic ult' q̄lis ē ꝓportio me
dij ad me^m i ſbtilitate ⁊ ſpiſſitudie tal' eſt ꝓportio
mot⁹ ad motū i uelocitate ⁊ tarditate: ⁊ ēt tp̄is ad
tp̄s i lōgitudie ⁊ breuitate. maioꝛ igit̄ d3 ſic itelligi
q̄lis ē ꝓportio medij ad mediū ceteris exītib⁹ pari-
bus que. ſ. ipediūt ul' ꝓmouēt motū ut dcm̄ ē ⁊c̄.

ℭ Uacuū aūt nullā hēt rōnē q̄ excellatur
ſub pleno: ſicut neq3 nihil ad numeꝝ. Si
eni q̈tuoꝛ trib⁹ excellūt vnū plib⁹ āt duo:
⁊ adhuc vnū plib⁹ duob⁹. Nihil aūt nō
ampli⁹ hēt rōnē quā excellūt. Neceſſe ē
eni diuidi excellēs i excellētiā: ⁊ in id qd̄ ex-
cellit. Quare erūt q̈tuoꝛ quātūcūq3 excel
lūt ⁊ nihil. Un̄ neq3 linea punctū excellit
niſi cōponatur ex punct̄. Similit' autē ua
cuū ad plenum nullā poſſibile eſt habe-
re rōnem: ergo neq3 motum.

ℭ Decl'ata maiori pħs decl'at mīorē. ſ. ꝙ uacuū nul-
lā hēt ꝓportionē ad plenū i ſbtilitate. q̄m uacuum
nō excedit plenū i ſbtilitate nec eꝯ: ſic nūs nō exce-
dit nihil. ⁊ h̄ decl'at pħs ſic. q̄ñcūq3 aliq̈ cōpant̄ in
aliq̄ ſm̄ magis ⁊ min⁹ ita ꝙ vnū excedit aliō i alio
op3 ꝙ illō i q̄ cōpant̄ ꝯueniat utriq3 illoꝝ. ita ꝙ ne
ceſſe ē utrūq3 illoꝝ eē tale q̄m excedēs diuidit in ex-
ceſſū ⁊ i illō qd̄ excedit ſic q̈ternarius nūs excedit
t'nariū nū3 i vno. ⁊ id̄ nūs q̈ternari⁹ diuidit i nū3 ter
nariū q̄ excedit: ⁊ ēt i vnū ꝑ qd̄ excedit. ⁊ nūs non
excedit nihil. q2 nō diuidit i nihil. ⁊ q2 linea nō diui
tur i pūcta: id̄ō linea nō excedit pūctū. cū igit uacu-
um nō ſit ſbtile nec ſpiſſū: nulla eēt ꝓportio uacui
ad plenū i ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate. ⁊ ſic nulla eēt pro
portio uelocitat̄ mot⁹ facti i uacuo ad uelocitate3
mot⁹ facti i pleno. ⁊ ꝑ ꝯn̄s mot⁹ fact⁹ i uacuo eēt i
iſtāti. pōt igr̄ breuit' ꝓbari ſic. Illō qd̄ nō ē ſbtile
nec ſpiſſū nullā ꝓportionē hēt ad aliqd̄ aliō i ſpiſ-
ſitudie ⁊ ſbtilitate. ſ3 uacuū nec ē ſbtile nec ſpiſſū. g̈
ℭ Itē alt' pōt eadē mioꝛ ꝓbari ſic. Illō qd̄ nō di-
uidit i aliō nō excedit illō nec eꝯ: ſ3 uacuū nō diui
tur in plenū nec eꝯ. g̈ neutꝝ excedit aliō. Un̄ circa

has duas ꝓpōnes q̄rtū p̄ⁱ ē ꝙ illō i q̄ aliq̈ cōpant̄
ſm̄ magis ⁊ min⁹ cōpetit utriq3 illoꝝ. 2ᵃ ꝙ oē exce-
dēs diuidit i illō ꝑ qd̄ excedit ⁊ i illō qd̄ excedit: ē i
telligēdū ꝙ p̄ᵃ ꝓpō nō ē itelligēda i cōpatiōe abu
ſiua: ſ3 i cōpatiōe ꝓprie dcā. Un̄ cōpatio ꝓprie di
cta ē q̄n ſit cōpatio reſpectu alicui⁹ i q̄ ſaluat̄ nā po
ſitiui. ⁊ tūc ē ult' ueꝝ ꝙ oē cōpatiuū ꝓſupponit ſu-
um poſitiuū. q̄m ſi aliqd̄ ſit albi⁹ alio. ſeq̄t ꝙ illud
ſit albū. ſed cōparatio abuſiua ē q̄n ſit cōpatio re-
ſpectu alicui⁹ i q̄ nō ſaluat̄ nā poſitiui. ut ſi di ꝙ aq̈
ſit leuioꝛ t'ra. ex h̄ nō ſeq̄tur ꝙ aq̈ ſit leuis. nec ſeq-
tur coꝛu⁹ ē albioꝛ pice: igit coꝛu⁹ ē alb⁹. Dico igr̄ ꝙ
illō i q̄ aliq̈ cōpant̄ ſm̄ magis ⁊ min⁹ i cōpatiōe ꝓ
prie dcā ꝯuenit utriq3 illoꝝ. ſ3 nō op3 i compatiōe
abuſiua. ℭ Circa illā ꝓpōnē eſt itelligēdū ꝙ non
op3 ult' ꝙ oē excedēs cōponat̄ ex illo ꝑ qd̄ excedi
tur ⁊ ex illo ꝑ q̄ excedit: q2 vna itelligētia excedit
aliā i ꝑfectiōe: ⁊ tn̄ vna itelligētia nō cōponit̄ ex il
la. ſilr' vnū lignū excedit aliō: ⁊ tn̄ nō cōponit̄ ex
illo. ⁊ ſilr' itēſa albedo excedit albedinē remiſſa3 ⁊
tn̄ nō cōponit̄ ex illa neq3 ex alia ꝯſili. Dico igit ꝙ
illa ꝓpō. ſ. oē excedēs diuidit ⁊c̄. ē itelligēda de ex-
ceſſu q̄ītitatiuo ul' reducibili ad exceſſū q̄ītitatiuū
⁊ tūc d3 ſic itelligi. ſ. ꝙ oē excedēs aliō ſ3 q̄ītitatē
cōponit̄ ex illo qd̄ excedit ⁊ ex aliq̄ ꝯſili: ⁊ illo q̄
excedit: ⁊ h̄ ē ueꝝ ult' i oi exceſſu q̄ītitatiuo. ⁊ h̄ ta
i ꝯtinuis q̄3 i diſcret̄. ſ3 i exceſſu ꝑfectionali ſeu q̄īti
tatiuo nō op3. ⁊ illō ſufficit q̄ītū ad itētionē pħi h̄.
q2 exceſſus i ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate reducit̄ ad ex-
ceſſū i q̄ītitate. q̄m ſi ex ſpiſſo fiat ſbtile illō occupa
bit maiorē locū q̄3 occupabat q̄n fuit ſpiſſū. Un̄ ſe-
q̄tur ꝙ uacuū nec ē ſpiſſū nec ſbtile: q2 ſbtile ⁊ groſ
ſū ſeu ſpiſſū ſūt q̄ītitates tāgibiles ut p3 2° de gn̄a.
ſed i uacuo nō ē q̄ītitas tāgibil'. ſi tn̄ uacuū eēt ſb-
tile i ſūᵐ ſbtili⁹ q̄cūq3 pleno nō eēt aliq̈ ꝓportio in
ſbtilitate iter uacuū ⁊ plenū. ℭ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ fac̄
h̄ vnā magnā diſgreſſionē circa illā ꝓpōnē. ſ. q̄lis
ē ꝓportio medij ad me^m i ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate ta
lis ē ꝓportio mot⁹ ad motū i uelocitate ⁊ tardita-
te: ⁊ ēt tp̄is ad tp̄s i lōgitudie ⁊ breuitate. Un̄ iſta
diſgreſſio pōt diuidi i q̄nq3 ꝑticl'as. q̄m i p̄ᵃ pōit opi
nionē Auēpace: ⁊ rōnē opionis. In 2ᵃ ibi ⌊ Et ſi h̄
qd̄ dic̄. ⌋ ꝓcedat̄. Arguit ꝯᵗᵒʳ ꝯ̄ Auēpacē. In 3ᵃ ibi
⌊ Et cā illi⁹ erroris. ⌋ ꝯᵗᵒʳ ponit ⁊ remouet motiuū
Auēpace ex dict̄ pħi. In 4ᵃ ibi ⌊ Et q̄ret aliqs. ⌋
Mouet ⁊ ſoluit vnā aliā q̄ōnē quā iduxit Auēpa
ce. In 5ᵃ ibi ⌊ Nos v̊o dicim⁹. ⌋ ꝯᵗᵒʳ ponit v̊as cās
ſucceſſiōis i motu ꝑꝑ q̈s cās nece ē oē3 motū eē in
tp̄e. ℭ In p̄ᵃ igit ꝑticl'a hui⁹ diſgreſſiōis ꝯᵗᵒʳ pōit
opionē Auēpace circa iſtā ꝓpōnē ⁊ rōnē ꝓbātē ꝙ
illa ꝓpō nō ē v̊a q̄lis ē ꝓportio medij ad mediū in
ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate tal' ē ꝓportio mot⁹ ad motū
i uelocitate ⁊ tarditate: ⁊ ꝙ illō nō ſit ueꝝ ꝓbauit
Auēpace ꝑ vnā rōnē q̄ ē tal': ſi tal' eēt ꝓportio mo-
t⁹ ad motū i uelocitate ⁊ tarditate q̄lis ē ꝓportio
mot⁹ ad motū i uelocitate ⁊ tarditate q̄lis ē ꝓpoꝛ°
medij ad me^m i ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate. tc̄ mot⁹ non
eēt i tp̄e niſi ꝑꝑ me^m ipediēs: q2 ſi nō eēt me^m ipe-
diēs ul' reſiſtēs mot⁹ eēt i iſtāti. ⁊ ſic mot⁹ eēt i tp̄e
ſolū ꝑꝑ h̄ ꝙ me^m ipedit ul' reſiſtit. ⁊ ꝙ illō ſit ſ'm
ꝓbauit Auēpace dup'. p̄ q2 mot⁹ nō eēt in tp̄e niſi
ꝑꝑ me^m ipedieſ. ⁊ tc̄ corpa celeſtia mouerēt̄ i iſtāti
cū i eoꝝ motib⁹ nō ſit me^m reſiſtēs i q̄ ul' ꝑ qd̄ mo
ueant̄: ſ3 h̄ ꝯn̄s ē ipo^le. ſ. ꝙ mot⁹ corpoꝝ celeſtiū ſit
i iſtāti. g̈ ipo^le ē ꝙ me^m reſiſtēs ſit tota cā ꝑꝑ quas

mot⁹ eēt i tpe. ¶ 2⁹ pbauit idē ſic. ſi mot⁹ nō ſit in
tpe niſi pp me^m reſiſtēs. tūc oēs mot⁹ nāles ḡuiū ꝛ le
uiū eēnt violēti. q: oēs mot⁹ nāles ḡuiū ꝛ leuiū ſūt
i tpe ꝛ nō ſūt i tpe niſi pp me^m ipediēs: ſꝫ qd ipedit
violētat. ḡ mot⁹ nālis ſimpliciū eēt violēt⁹. ¶ Di-
co igit cū Auēpace ꝙ nō ē uez ꝙ q̄lis eſt ꝓportio
medij ad mediū i ſpiſſitudie ꝛ ſbtilitate: tal' ē ꝓpoꝛ
tio mot⁹ ad motū i uelocitate ꝛ tarditate. ſꝫ dic̄ ꝙ
q̄lis ē ꝓportio medij ad me^m i ſpiſſitudie ꝛ ſbtili-
tate tal' ē ꝓportio tarditatꝫ accñtis motui i vno me
dio ad tarditatē accñtē motui i alio medio. Unde
iſte ponit ꝙ ḡuia ꝛ leuia hñt motuſ nāles q̄s hñt
ex ſe nō ex reſidua medij. ꝛ p̄ter illos mot⁹ nāles
hñt tarditatē accñtē motui nāli ſic̄ vna liea addit̄
liē. ꝛ 2^{or} pōit v̄ba Auēpace i qb⁹ iſta ſnia ↄtinetur.
¶ Et ſi h̄ qd dic̄ ↄcedat.] ¶ Hec ē 2ª pti^{la} illi⁹ diſgreſ
ſiōis i q̄ 2^{or} arguit ↄ opionē Auēpace ꝛ adduc̄ ↄ
eā rōnes tres. q̄rū p̄^a ē ꝙ ſꝫ illā opionē illa decl'a-
tio Ariſt. ē fl'a. qm̄ ſi ꝓportio ſbtilitatꝫ medij ad ſb-
tilitatē alt'i⁹ medij ſit ſic̄ ꝓportio tarditatꝫ accñtali
moto i alt'o eoꝝ ad tarditatē accñtē ei i alio nō ſic̄
ꝓportio illi⁹ mot⁹: nō ſeq̄tur ꝙ illd qd mouet̄ i ua
cuo: mouet̄ i iſtāti: q: i uacuo nō auferi a moto ni-
ſi tarditas q̄ accidit ei pp mediū ꝛ remanet motus
nālis. ꝛ oīs mot⁹ nālis ē i tpe. igit̄ illd qd mouet̄ i
uacuo: mouet̄ nec̄io i tpe ꝛ motu diſibili: ꝛ nullū ſe
quit̄ ipo^{le}. Hec igr̄ ē p̄^a rō: q: ſi nō eēt tal' ꝓportio
mot⁹ ad motū i uelocitate ꝛ tarditate q̄lis ē ꝓpoꝛ-
tio medij ad me^m i ſpiſſitudie ꝛ ſbtilitate. ſꝫ ſolum
eēt tal' ꝓportio tarditatꝫ accñtis motui ex vno me
dio ad tarditatē accñtē motui ex alio medio q̄lis ē
ꝓportio medij ad me^m i ſbtilitate. tūc ſi poneretur
uacuū mot⁹ fact⁹ i uacuo fieret i tpe: cū nā mot⁹ ma
neret poſito uacuo. q: nihil ei auferi p pōnē uacui
niſi tarditas q̄ accidit ex medio: ꝛ ita ↄ quā pbꝫ h̄
ↄcēdit nō ſeqr̄ ex p̄miſſis. ¶ 2^a v̄o rō pōit [Nos āt
dicam⁹.] Rō tal' ē. Si duo mo^{lia} eq̄lia i oīb⁹ ↄdi-
tiōib⁹ ꝓmouētib⁹ ul' ipediētib⁹ motū mouerent in
medijs eq̄lib⁹ i q̄ntitate i qb⁹ ē reſiſtētia eq̄lis. ma-
nifeſtū ē ꝙ mot⁹ erūt eq̄les i uelocitate. ḡ eiſdē cō
ditiōib⁹ exñtib⁹ pib⁹ diuerſificata ſola reſiſtētia ſꝫ
iſtā ꝓportionē diuerſificat̄ mot⁹ i uelocitate. Unū
2^{or} fac̄ iſtā ↄñaꝫ ꝛ dic̄ eā eē p ſe māifeſtā. ſ. ꝙ ſi cā
eq̄litatꝫ motuū ul' motoꝝ ↄueniētiū i declīatiōe. i. i
ḡuitate ꝛ leuitate magnitudie ꝛ figura qn̄ mouet̄ i
vno medio aut i duob⁹ eq̄lib⁹ i tenuitate ꝛ groſſi-
tie ē eq̄litas medij: māifeſtū ē ꝙ diuerſitas ei⁹ i te-
nuitate ſm magis ꝛ min⁹ ē cā diuerſitatꝫ motuū in
uelocitate ꝛ tarditate. Et dic̄ ult'i⁹ ꝙ iſta diuerſitaſ
ſ. motuū i uelocitate ꝛ tarditate groſſitie ꝛ ſbtilita-
te: ſeqr̄ arg^m illi⁹ diuerſitatꝫ. ſ. motuū i uelocitate ꝛ
tarditate. ſ. arg^m ſbtilitatꝫ: ꝛ dimiutio illi⁹. igr̄ ē ma
nifeſtū ꝙ ꝓportio motuū ſeqr̄ ꝓportionē medioꝝ
i ſpiſſitudie ꝛ ſbtilitate. ꝛ iſte ꝓportiōeſ ſt̄ māifeſte
p ſe. ſ. ꝙ cū fuerit duo mota eq̄lia i ḡuitate ꝛ leuita
te figura ꝛ magnitudie ꝛ moueant̄ i vno medio: ꝙ
eoꝝ mot⁹ erūt eq̄les i uelocitate ꝛ ꝙ utrūqꝫ ptrāſit
eq̄le ſpatiū i tpe eq̄li ꝛ cū fuerit diuerſa i tenuitate
ꝛ mot⁹ eoꝝ diuerſificāt̄ diuerſitate ꝓportiōali. Et
dic̄ 2^{or} ult'i⁹ ꝙ ult' māifeſtū ē ꝙ cā diuerſitatꝫ ꝛ eq̄
litatꝫ motuū ē diuerſitas ꝛ eq̄litas ꝓportiōis moto
ris ad rē motā ꝛ p rē motā itelligit ut mihi vī totū
reſiſtēs: ſiue ſit reſiſtētia ex pte mo^{lis} tm̄ ſiue ex p-
te utriuſqꝫ ſiue ex pte medij tm̄. cū igr̄ fuerint duo
motores ꝛ duo mota ꝛ ꝓportio alt'i⁹ motoris ad al

teꝝ motū fuerit ſic̄ ꝓportio reliq motoris ad reli-
quū motū. tūc duo mot⁹ erūt eq̄leſ i uelocitate. ꝛ cū
ꝓportio diuerſificat̄ ēt mot⁹ ſꝫ ꝓportionē diuerſi
ficabūt̄: ꝛ h̄ idē ē i motib⁹ violētꝫ ꝛ nālib⁹. ſꝫ tm̄ dña
ē i h̄ q: i motib⁹ violētꝫ cū duo motoreſ fuerit eq̄leſ
i pō diuerſitaſ erit pp ipediēs. i nālib⁹ āt diuerſi-
tas ꝛ eq̄litaſ ſūt pp diuerſitatē aut eq̄litatē ꝓpoꝛ-
tiōis motoꝝ ad rē motā. ꝛ nō ſeqr̄ ut i eis ſit eq̄li-
tas apd eq̄litatē mouētiū i pō qn̄ ꝓportio diuerſi
ficat̄. ſꝫ nō ſeqr̄ h̄ i violētꝫ qn̄ ipediēs diuerſificat̄.
ꝛ mot⁹ ſꝫ iſtā ꝓportionē diuerſificabūt̄. h^c 2^{or}. vn̄
breuit' tota viſ h⁹ rōniſ ↄſiſtit i h̄ ꝙ eq̄litas medio
rū i ſbtilitate oīb⁹ alijs ↄditiōib⁹ exñtib⁹ pib⁹ ē p
ſe cā eq̄litatꝫ motuū i uelocitate ꝛ tarditate. ꝛ iō di-
uerſitas medioꝝ i ſbtilitate ē p ſe cā diuerſitatꝫ mo
tuū i uelocitate ꝛ tarditate. q: q̄ ē ꝓportio medioꝝ
i ſbtilitate eadē ē ꝓportio motuū i uelocitate cet'iſ
pib⁹. Hec rō fūdat̄ ſup h̄ ꝙ i cāis p ſe ꝛ p̄ciſis q̄ ē
ꝓportio cāe ad cāꝫ eadē ē ꝓportio effect⁹ ad effcm̄
Uult ēt 2^{or} ꝙ i oīb⁹ motib⁹ tā nālib⁹ q̄ꝫ ēt violētis
ſit tal' ꝓportio mot⁹ ad motū i uelocitate q̄lis ē ꝓ-
portio motoriſ ad rē motā. h̄ ē eq̄liſ ē ꝓportio pōe
motoꝝ ad totū reſiſtēs. ſꝫ i h̄ ē dña int̄ motū nālē
ꝛ violētū. q: i motu violēto reſiſtēs ē ipediēs mo-
tū. ꝛ iō diuerſitas i motib⁹ violētꝫ ē ſꝫ diuerſitatē
ꝓportiōiſ ipediētꝫ ad ipediēſ. ſꝫ i nālib⁹ nō ē diuer-
ſitas motuū ſꝫ diuerſitatē ipediētū. q: i motu nā-
li me^m nō ipedit. imo i motib⁹ nālib⁹ ē diuerſitas
ul' eq̄litaſ ſꝫ diuerſitatē ꝛ eq̄litatē ꝓportiōiſ moto
ris ad rē motā ſiue ad reſiſtēſ. ¶ 3^a rō hui⁹ pōit̄ ibi
[Et ſi eēt ſic̄ Auēpace ꝛ c̄.] Que rō ē tal'. Si i tali
b⁹ motib⁹ nō eēt ꝓportio mot⁹ ad motū ſic̄ ꝓpoꝛ-
tio ſpiſſitudis ad ſpiſſitudinē. ſꝫ ſic̄ ꝓportio tardi-
tatꝫ ad tarditatē: ↄtigit h̄ i oīb⁹ motib⁹ violentꝫ. ſ. ꝙ
nō eēt tal' ꝓportio mot⁹ ad motū: q̄lis ē ꝓportio re
ſiſtētie ad reſiſtētiā. ꝛ tūc deſti pbi i fine ſeptimi h⁹
eēt fl'ꝫ. ſ. ꝙ cū aliqd coꝛp⁹ mouerit alıd coꝛp⁹ p ali
qd ſpatiū i aliq̄ tpe ꝙ mouebit medietatē illi⁹ coꝛ-
pis p idē ſpatiū i medietate tpis. ꝛ pbo ꝙ h̄ ſeq̄t.
qm̄ ſꝫ Auēpace nō ē tal' ꝓportio mot⁹ ad motū in
uelocitate ꝛ tarditate. nec p ↄñs tpis ad tps i lōgi
tudie ꝛ breuitate. q̄lis ē ꝓportio reſiſtētie ad reſi-
ſtētiā. cū igr̄ medietas mo^{lis} i duplo min⁹ reſiſtat
pōe motoris q̄ꝫ totū mo^{le}. nō opꝫ ꝙ q̄liſ ē ꝓportio
medietatꝫ mo^{lis} ad totū mo^{le} in reſiſtētia tal' ſit ꝙ
ꝓportio tpis i q̄ mouet̄ medietas mo^{lis} ad tps i q̄
mouet̄ totū mo^{le}. ꝛ ſic nō opꝫ ꝙ mouēs aliqd coꝛ-
p⁹ p aliqd ſpatiū i aliq̄ tpe ēt moueat medietatē il
li⁹ coꝛpis p illd ſpatiū i medietate tēporis. qm̄ ſm
Auēpace ꝓportio tpis ad tps nō eſt niſi ſicut pro
portio tarditatis ad tarditatē. Et intelligo ꝙ 2^{or}
hic per mobile intelligit totū reſiſtēs. ꝛ p medieta
tē mobilis itelligit medietatē reſiſtētie uel reſiſtētꝫ
¶ Et cā illi⁹ erroris.] Hec ē 3^a pti^{la} illi⁹ diſgreſſiōis
i q̄ pōit ꝛ remouet 2^{or} motiuū opionis Auēpace.
Un̄ cā illi⁹ erroris fuit: q: ipſe opiabat̄ ꝙ tarditas
ē mot⁹ diminut⁹ a motu. ꝛ ꝙ uelocitas ē mot⁹ addi
t⁹ motui: ſic̄ liea addit̄ liee ul' auferi ab ea. ꝛ ꝙ re-
ſiſtētia ex pte medij ē cā hui⁹ tarditatꝫ. Et iō. d. ꝙ
q̄lis ē ꝓportio i vno medio ad reſiſtētiā i alio me-
dio tal' ē ꝓportio tarditatꝫ ad tarditatē. q: q̄lis ē p
portio cāe ad cāꝫ: tal' ē ꝓportio effect⁹ ad effectuꝫ.
tm̄ nō opꝫ ꝙ tal' ſit ꝓportio toti⁹ mot⁹ ſēſibil' ad mo
tū ſēſibilē q̄lis ē ꝓportio reſiſtētie ad reſiſtentiaꝫ.
¶ Ad cui⁹ euidētiā ē ſciēdū ꝙ Auempace poſuit

treſ mot⁹.ſ.motū nālē i q̄ ſucceſſio cātur ex ſola reſiſtētia mobil' ad motorē diſtiguēdo mo^le ꝯ me^m. q̄ȝ ille mot⁹ fieret i aliq̄ medio i q̄ nulla eēt reſiſtentia ſi eēt tale me^m. ⁊ illi motui nāli poſſet fieri additio ⁊ ēt ab eo poſſet fieri diminutio. ut ſi mo^le motū motu nāli tm̄ poſſit ptrāſire duas leucas i vna hora. poſito tūc ꝙ me^m reſiſtēt tātū q̄ᵽtū mo^le reſiſtit motori: mobile ſolū trāſiret p vnā leucā i vna hora q̄ȝ iā ponit̄ dupla reſiſtētia. ⁊ i hoc didit medietatē mot⁹. q̄ȝ mot⁹ pure nālis i vna hora ptrāſit duas leucas: ⁊ mot⁹ i medio reſiſtēti tātū q̄ᵽtū mobile reſiſtit motori fieret p vnā leucā tātū q̄ᵽtū fiēt i vna hora. ul' igit̄ tarditas diminuit motū nālem ul' ē mot⁹ diminut⁹ a motu nāli. ſȝ uelocitas ē mot⁹ addit⁹ motui nāli. q̄ȝ ſi mot⁹ nālis fieret p duas horas i vna hora ſi addat̄ ūtuti motoris alia ūtus motiua eq̄lis ūtuti motoris. tūc illō mo^le moueret̄ p 4^or leucas i vna hora. q̄ȝ dupla ūt⁹ pōt mouere idē mo^le p duplū ſpatiū i eodē tpe: ⁊ ſic uelocitas addit ſup motū nālē. ¶ Sūt igit̄ ſᵐ Auēpace treſ mot⁹. ſ. mot⁹ nālis ⁊ mot⁹ diminutiōis. ſ. tarditas. ⁊ mot⁹ additiōis. ſ. uelocitas. poſſet ēt poni mot⁹ q̄r t⁹ ut mot⁹ aggregat⁹ ex motu nāli. ⁊ ſupaddito ſᵐ imagiatione Auēpa. Motū āt ſēſibilē uocat ꝯ^tor totū motū i actu q tot⁹ mot⁹ ē ſēſibil' i actu. ¶ His igr̄ viſis pbat Auēpace ꝙ nō ē tal' pportio mot⁹ ſēſibil' ad motū ſēſibilē: q̄liſ ē pportio reſiſtētie ad reſiſtētiā. ⁊ h̄ pbauit ſic. q̄lis ē pportio reſiſtentie ad reſiſtētiā tal' ē pportio tarditatꝭ ad tarditatē. ſi tūc q̄lis ē pportio reſiſtētie ad reſiſtētiā: tal' eſt pportio mot⁹ ſēſibil' ad motū ſēſibilē: tūc q̄lis eſt pportio tarditatꝭ ad tarditatē: tal' ē pportio mot⁹ ſēſibil' ad motū ſēſibilē. cū igr̄ tarditas ſit mot⁹ diminut⁹ a motu nāli. ſeqtur ꝙ q̄lis ē pportio diminuti ad diminutū tal' ſit pportio remanētꝭ ad remanēs. ſȝ h̄ ē fl'ȝ. ut pȝ māifeſte i nūis magnitudib⁹. q̄m ſi ab vno nūo nouenario auferātur duo ⁊ ab alio 4^or nō opȝ ꝙ q̄lis ē pportio 4^or ad duo ꝙ tal' ſit pportio remanētꝭ ad remanēs. q̄ȝ 4^or ſe hn̄t i dupla pportiōe ad duo: ſȝ ſeptē nō ſe hn̄t i tali pportione ad qnqȝ. ⁊ idē appet i magnitudib⁹. q̄ȝ ſi accipiant̄ due magnitudies ⁊ utraqȝ ſit nouē pedū. ⁊ ab vna auferātur 4^or pedes ⁊ ab alia duo nō opȝ ꝙ q̄lis ē pportio diminuti ad diminutū ꝙ tal' ſit pportio remanētꝭ ad remanēs ut pȝ māifeſte. ⁊ eodē^o ē i additiōe. q̄ȝ nō opȝ ꝙ ſi aliq̄ due magnitudies ſint eq̄les ⁊ utriqȝ fiat additio: ꝙ q̄lis eſt pportio additi ad additū ꝙ tal' ſit pportio toti⁹ ad totū ut patet i nūis. q̄m ſi vni trinario addātur duo: ⁊ al'... i trinario addāt̄ 4^or: nō ē tal' pportio toti⁹ ad totū q̄lis ē pportio additi ad additū: q̄ȝ 4^or ſe hn̄t ad duo in dupla pportiōe. ſed ſeptē ad qnqȝ nō ſe hn̄t in dupla pportiōe. ⁊ eodē mō ſeqt̄ i magnitudib⁹. ⁊ iō nō opȝ ꝙ q̄liſ ē pportio diminuti ad diminutū ꝙ tal' ſit remanētꝭ ad remanēs. ⁊ ſic ſil'r nō opȝ ꝙ q̄lis ē pportio tarditatꝭ ad tarditatē ꝙ tal' ſit ppor^o mot⁹ ſēſibil' ad motū ſēſibilē: nec ēt opȝ ꝙ q̄lis ē pportio additi ad additū ꝙ tal' ſit pportio toti⁹ reſultātis ad totū reſultās. ⁊ iō nō opȝ ꝙ q̄lis ē pportio uelocitatꝭ ſupaddite uelocitati nāli ad uelocitateȝ ſupadditā ꝙ tal' ſit pportio toti⁹ reſultātꝭ ex motu nāli ⁊ uelocitate ſupaddita ad illū motū reſultās ex alio motu nāli ⁊ uelocitate ſupaddita. Et eodē^o de oīb⁹ q̄titatib⁹ pportiōabilib⁹. ſ. ꝙ q̄n q̄titatib⁹ pportiōabilib⁹ addit̄ q̄titas ul' diminuit̄ nō remanebūt eedē pportiōes. ut ſi eadē quātitas puta binari⁹ ul' dualitas addat̄ 4^or ul' ſex nō remāet eadē pportio. q̄ȝ ſex ad 4^or ē pportio ſexqaltra. ſȝ octo ad ſex nō ē pportio ſexqaltra. ⁊ eodē^o ē de diminutiōe. q̄ȝ ſi a ſexcuplo t̄miat̄ nō remāet eadē ppor^o q̄ prius fuit q̄ȝ. 8. ad. 6. nō ē pportio ſexqaltra. ſȝ. 6. ad 4^or ē pportio ſexqaltra. ¶ Intelligendū ē h̄ ꝙ ſᵐ ūitatē Auēpace nō habuit ponē ꝙ i motu fcō i medio reſiſtēti ē aliq̄ ps mot⁹ nāliſ. nec ꝙ i tali motu remanet aliqd de motu nāli. ſȝ dixit tarditatem ſeu motū cū dr̄ tardū pp reſiſtētiā medij ad motū diminutū a motu nāli. q̄ȝ ē impfectior q̄ᵽ mot⁹ nālis quō dicim⁹ ꝙ puuſ hō ē hō diminut⁹ reſpectu magni hoīs. nō q̄ȝ puus hō ſit ps magni hoīſ. ſȝ q̄ȝ deficit a q̄titate magni hoīs. Eodē^o mot⁹ q ē tardus pp reſiſtētiā medij nō dr̄ eē diminut⁹ a motu nāli. q̄ȝ ē ps nālis mot⁹ remanētꝭ poſt diuiſionē. ſȝ q̄ȝ ē minor ⁊ ipfectior q̄ᵽ mot⁹ nālis. Et eodē^o dico de uelocitate ꝙ uelocitas nō dr̄ eē additio motui nāli. q̄ȝ ex uelocitate q̄ imagiat̄ ſupaddi motui fiat aliqō vnū: cui⁹ vni⁹ vna ps ſit motuſ nālis: ⁊ alia ps ſit uelocitas. ſȝ dr̄ mot⁹ ſupaddit⁹. q̄ȝ maior ⁊ pfectior: ut quō dr̄ ꝙ ūga duoꝝ pedū ſupadditur ūge vni⁹ pedis q̄ȝ ꝯtinet tātū ⁊ plus. ¶ Poſito motiuo opionis Auēpace. nūc ūo ibi [Quare differūt.] Remouet ꝯ^tor motiuū opionis pdcē. ⁊ p̄ rn̄det ad opionē. 2° ūo arguit ꝯ opionē i ſe. Rn̄det igit̄ ꝯ^tor ad rōnē Auēpace dicēs ꝙ nō ē ſil'e de additiōe ⁊ diminutiōe i q̄titatib⁹ mathe^cis ⁊ de additiōe i motibus. q̄m q̄n ex q̄titate mathe^ca diminuit̄ aliq̄ q̄titas remanet reſidua q̄titas i actu. ſed q̄n in motu nāli accidit diminutio. tūc mot⁹ nālis nō hēbit eſſe niſi i pō. ⁊ iō nō ē ſil'e de q̄titate mathe^ca ⁊ motu nāli. ¶ Deinde ꝯ^tor arguit ꝯ opionē Auēpace ſic. Ex q̄ mot⁹ nālis nō hēt eē niſi in pō: ſeqtur ꝙ oīs mot⁹ nālis ſēſibil' ⁊ i actu eēt mot⁹ nō nālis. q̄ȝ oīs mot⁹ ſēſibil' ē diminutio ex motu nāli: ⁊ nō motus nālis cui accidit diminutio niſi poneret̄ uacuū. ſil'r cū aliqō motū mouet̄ uloci⁹ motu ſuo nāli: tc̄ nō eēt ille mot⁹ ſu⁹ nālis ⁊ additio. h̄ ē nō eēt aggregatū ex motu nāli ⁊ additiōe: ſȝ ē additio tm̄. ⁊ ſic nō poſſet eē mot⁹ nālis niſi poneret̄ uacuū. qō ē ipo^le. Qȝ autē iſta ſeq̄nt̄ pōt pbari. ponam⁹ ꝙ aliquod mo^le ut. a. poſſit moueri motu ſuo nāli p duas leucas i vna hora. ⁊ ponam⁹ ꝙ. a. mouet̄ i medio reſiſtēti. ita ꝙ nō poſſit p illō me^m moueri niſi p ſex leucas i vna hora: manifeſtū ē illo ſuppoſito ꝙ. a. nō mouet̄ motu nāli. q̄ȝ mouet̄ p duodecī leucas i vna hora. ḡ relinquit̄ ꝙ mot⁹ q̄ mouet̄ i medio pleno ⁊ reſiſtēti nō ē mot⁹ nālis. Eodē^o ſi addat̄ ūtuti mouēti alia ūt⁹ tāta q̄ᵽta ē ūt⁹ mouētꝭ. tūc. a. mouebit̄ i duplo uloci⁹. ⁊ p ꝯñs nō moueret̄ motu ſuo nāli. ſed motu additiōis tm̄. ⁊ ſic non poſſet aliqō corp⁹ nāle moueri motu nāli niſi poneret̄ uacuum ſᵐ Auēpace. q̄ȝ ſi fiat mot⁹ nālis i pleno: ille motus nō eēt niſi tarditas. Et ſi dicat̄ ꝙ ꝯ^tor. d. ꝙ q̄n motui nāli accidit diminutio: tūc mot⁹ nālis nō hēbit eē niſi i pō. igr̄ i motu diminutiōis ul' tarditatꝭ manet aliq̄^o mot⁹ nālis. Dicēdū ꝙ q̄ᵽuis Auēpa. imagiat⁹ fuerit ꝙ i motu diminutiōis ſīt duo mot⁹. ſ. mot⁹ nālis. ⁊ mot⁹ tarditatꝭ. tm̄ ſᵐ ūitatē nō ſunt duo mot⁹ pp rōnē pdictā. ⁊ ēt q̄ȝ ſi eēnt duo mot⁹: tūc idē mo^le moueret̄ duob⁹ motib⁹ p ſe ad eūdeȝ t̄minū. qō ē ipo^le. Qn̄ igr̄ dr̄ ꝙ i motu diminutionis mot⁹ nālis nō hēt eē niſi i pō. Dico ꝙ i motu

diminutiõis mot⁹ nãlis hẽt eẽ ĩ põ. ſicut magis ꝑ-
fectũ dicit̃ eẽ ĩ põ reſpectu min⁹ ꝑfecti. nõ q2 ma-
gis ꝑfectũ exiſtat ĩ min⁹ ꝑfecto. Uñ vno mõ loq̃n
do de põ ⁊ actu diminutũ dĩ eẽ ĩ põ reſpectu illius
cui⁹ ẽ ꝑfectũ. ⁊ illo mõ in motu diminutiõis dicit̃
mot⁹ nãlis hẽre eẽ ĩ põ ſicut ꝑfectũ in diminuto.
Uñ dicit ꝯtor ꝙ iſta q̃ö Auẽpace ẽ ſophiſtica ⁊ eſt
difficilior: q2 eſt ſm ꝯiũctionẽ .i. ſm cõparationem
uł ſm ꝓportionẽ3. q2 mot⁹ aſſimilat̃ linee. iõ exti-
matur ꝙ illð qð ꝯuenit linee ꝯueniat motui. Po
ſtea võ recapłando dicit ꝯtor qð decłatũ ẽ ex ſmo
ne iſto ꝙ ꝓportio ĩpedictis ad ĩpediẽs ẽ ſicut pro
portio mot⁹ ad motũ. ⁊ recapłando eſt ſatꝭ plana.

¶ Et q̃ret aliqs. Hec ẽ 4ᵃ ꝑticła illi⁹ diſgreſſio-
nis in q̃ ꝯtor mouet ⁊ ſoluit vnã dubitationẽ q̃ tał
ẽ. ſuppoſito ꝙ ꝯcedat̃ ꝙ tał ẽ ꝓportio motuũ fa-
ctoꝝ ĩ medio adiuicẽ: q̃lis ẽ ꝓportio ĩpediẽtꝭ ad ĩ-
pediẽs. ex hõ nõ vĩ ſeq ꝙ ſi idẽ mot⁹ moueat̃ in ua-
cuo ꝙ ꝓp h̄ moueat̃ in uacuo ĩ iſtãti. ſed ſolũ ſeq-
tur ꝙ mouet̃ ĩ tpe. cui⁹ ꝓportio ad tps in q̃ moue
tur in medio pleno ſit ſic ꝓportio exceſſuũ poten-
tie motoris ad rẽ motã ſꝫ qð ẽ mota .ſ. abſq3 eo ꝙ
illic ſit ĩpediẽs extrĩſecũ exceſſũ põe motoris ſup
rẽ motã ſm qð eſt ĩpedita. Eſt igit̃ qð quõ ſeqtur
ꝙ corp⁹ moueat̃ in uacuo ĩ iſtãti. lꝫ hic ꝯcedantur
ꝓpõnes qb⁹ ꝓhs utit̃ .ſ. ꝙ talis ẽ ꝓportio motus
ad motũ in medio q̃lis ẽ ꝓportio ĩpediẽtꝭ ad ĩpedi
ens. nõ enĩ ſeqtur ut vĩ. q2 certũ ẽ ꝙ mole ſꝫ ꝙ mo
bile tm̃ abſq3 q̃cũq3 extrĩſeco reſiſtit motori. mole
ẽt cũ medio ĩpedicte reſiſtit motori ⁊ magis reſi-
ſtit q̃3 mole ſolũ. aliq̃ igr̃ ẽ ꝓportio iter reſiſtẽtiam
molis ſolũ ad motorẽ: ⁊ iter reſiſtẽtiã molis cũ me
dio ĩpediẽte ad motorẽ. ſit igr̃ ꝙ mole cũ medio in
triplo plus reſiſtat motori q̃3 mobile ſolũ. ⁊ per ſe
reſiſtat motori. certũ ẽ qð ſequit̃ ꝙ tẽp⁹ in q̃ mole
mouet̃ ĩ medio nõ ĩpediẽte ſit ĩ triplo mai⁹ q̃3 tẽp⁹
in q̃ mole mouet̃ ĩ medio nõ ĩpediẽte .ſ. in uacuo ĩ
q̃ nõ ẽ aliq̃ reſiſtẽtia niſi mobilis ad motorẽ. ⁊ ſic
nõ ſeqtur ꝙ mot⁹ fact⁹ ĩ uacuo nõ eẽt ĩ iſtãti. Hãc
igit̃ dubitationẽ ſoluit ꝯtor cũ .d. Et h̄ ẽ dubitãdũ
⁊ breuit̃ ſua ſołõ ꝯſiſtit ĩ h̄ ꝙ ĩ corꝑib⁹ ſimplicib⁹
ut g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ nõ ẽ aliq̃ reſiſtẽtia mobił ad mo-
torẽ. q̃m reſiſtẽtia nõ inuenit̃ iter motorẽ ⁊ rẽ motã
niſi q̃ñ res mota ẽ ens ĩ actu diſtictũ a ſuo motore
ſicẽ ĩ corꝑib⁹ celeſtib⁹ . ſꝫ ĩ corꝑib⁹ ſimplicib⁹ .i. g̃ui
bus ⁊ leuib⁹ res mota nõ ẽ ĩ actu diſticta a motore
q2 motor eius ẽ forma. ⁊ res mota ẽ mã. ſed mã nõ ẽ
ens ĩ actu nec põt reſiſtẽ motori. ¶ Intelligẽdu3
tñ ꝙ ꝯtor cũ dicit ꝙ res mota ẽ mã. ĩtelligit ꝙ illð
rõne cui⁹ mouet̃ ẽ mã: ⁊ illð rõne cui⁹ mouet ẽ for
ma. tñ illð qð ꝑ ſe mouet ẽ totũ cõpoſitũ ex mã ⁊
forma. ſiłr illð qð ꝑ ſe mouet̃ ẽ totũ cõpoſitũ. na3
mã ꝑ⁹ nõ mouet̃ ꝑ ſe cũ nõ ſit ens ĩ actu. ⁊ iõ ĩ mo
tu ſimpliciũ corpoꝝ g̃uiũ ⁊ leuiũ idẽ ẽ motor ⁊ reſ
mota. ⁊ iõ nõ ẽ aliq̃ reſiſtẽtia mobił ad motorẽ. ⁊
ꝓpterea ſi moueret̃ ĩ uacuo moueret̃ ĩ iſtãti. q2 in
motu eoꝝ ĩ uacuo nłła reſiſtẽtia eẽt. ſed ſi mole ali
q̃ mõ reſiſtẽt motori. ſeqtur ꝙ mot⁹ corpoꝝ ſim-
pliciũ ĩ uacuo eẽt ĩ tpe ſm ꝙ deducit rõ q̃onis in
ducte. ⁊ ꝓp h̄ ꝓhs 8° hui⁹ decłat ꝙ nõ mouet̃ ex
ſe: ſic ꝙ diuidat̃ in motorẽ ĩ actu ⁊ in motũ ĩ actu.

¶ Notãdũ ſm ꝯtorem ꝙ iſti mot⁹ q̃ ſũt corpoꝝ ſim-
pliciũ mediãtib⁹ aq̃ ⁊ aere: nõ ſũt ĩpediti a medio
ut appet ĩ p̄ aſpectu. q̃m ſi ita eẽt. tũc eẽnt h⁹ mot⁹
nãles q̃ nõ iuẽti ſũt nec iueniũtur. aut eẽt poſſe h⁹

corꝑa moueri ſine medio qð ẽ ĩpoſſe niſi uacuum
eẽt. Et hui⁹ cã ẽ. q2 iſta mota ĩdigẽt medio. quoniã
res mota d3 neceo hẽre cũ motore aliquã reſiſtẽti
a3 q̃ põ motoris excedit potẽtiã illi⁹. ⁊ h̄ ĩ motib⁹
nãlib⁹: ⁊ ſi nõ. tũc q̃libet motor mouẽt corp⁹ q̃li
bet: ⁊ ꝑ diuerſitatẽ illi⁹ ꝓportiõis q̃ ẽ int̃ reſiſtẽ-
tiã ⁊ rẽ motã. ſiłr diuerſificat̃ mot⁹ corpoꝝ celeſti
um. Uñ q̃dã ſunt uelociora q̃buſdã. ⁊ ꝓp hãc reſi
ſtẽtiã motor nõ mouet rẽ motã niſi q̃ñ põt ꝙ ei⁹
põ excedit põm rei mote. res enĩ mota ułr ẽ ſiſtis
q̃dã mõ motori: ⁊ ꝯria aliq̃ mõ. ¶ Et h̄ ĩtelligẽdũ
ĩ mobilitate de q̃ .d. Auẽpa. ꝙ ẽ ĩ corꝑib⁹ celeſtib⁹
q̃ñ motor cui⁹ põ ẽ excedẽs. ẽ magis uelocior mo
tore cui⁹ põ ẽ mior ĩ exceſſu. hᶜ ꝯtor. Ex q̃bus v̄bis
pñt colligi .5. ꝓpõnes nõbiles. q̃rũ pᵃ ẽ ꝙ mediũ
plenũ nõ ĩpedit motũ nãlẽ corpoꝝ ſimpliciũ g̃uiũ
⁊ leuiũ. Cui⁹ rõ ẽ. q2 illð ſine q̃ nõ põt eẽ mot⁹ nõ
ĩpedit motũ. ſꝫ ſine medio pleno nõ põt eẽ mot⁹ g̃-
uiũ ⁊ leuiũ ut ꝓbatũ ẽ ſup. g̃. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ me-
diũ plenũ reſiſtit mobili. g̃ ĩpedit ip3. ¶ Itẽ ſi g̃ue
aut leue moueat̃ ĩ aliquo medio ⁊ ponat̃ ĩ medio
ſubtiliori: mouebit̃ ueloci⁹. ⁊ tñ nãliter moueret̃.
g̃ illa uelocitas quã hẽt ĩ medio ſubtiliori ẽ ſibi nã
lis: ⁊ tãtã uelocitatẽ nõ h3 ĩ medio ſpiſſo. g̃ mediũ
ſpiſſũ ĩpedit uelocitatẽ nãlẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs ĩpedit motũ
nãlẽ. ⁊ eodẽ mõ ꝑt argui de q̃libet medio plẽo: ꝓ-
bãdo ꝙ ĩpedit uelocitatẽ nãlẽ. q2 ĩpedit uelocitatẽ
nãlẽ mot⁹. ¶ Ad pᵐ dico ꝙ mem plenũ reſiſtit mo
bili ⁊ ĩpedit mole ne ſit ĩ termio mot⁹. vñ g̃ue deſcẽ
dẽs ꝑ mem plenũ ĩpedit̃ ne ſtati fiat deorſũ: ſꝫ nõ ĩ-
pedit̃ a moueri deorſũ. imo niſi eẽt mem moueret̃
deorſũ. ⁊ dico ꝙ alið eſt ĩpedire mole a moueri. ⁊
alið ẽ ĩpedire mole a termio mot⁹. Uñ mem plenũ
ĩpedit mole ab eẽ ĩ termio mot⁹. ſꝫ nõ ĩpedit a motu
uel a moueri. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ corp⁹ ſimplex g̃ue
uł leue nõ hẽt aliquã determinatã uelocitatẽ abſo
lutã. ſꝫ ſolũ in cõparatione ad mem ĩ q̃ mouet̃. ⁊ q̃
libet uelocitas ⁊ tarditas quã hẽt ĩ motu nãli ẽ ſi
bi nãlis. ¶ Dico igit̃ ꝙ ſi g̃ue moueat̃ ĩ medio ſpiſ
ſo illa uelocitas q̃ mouet̃ ẽ ſibi nãlis reſpectu illi⁹
medij nõ ĩpediti ab aliq̃ uelocitate nãli: q̃3uis ĩpe-
diat̃ ⁊ uelocitate nãli quã hẽt ſi moueat̃ ĩ alio me
dio. nec ꝓp h̄ ĩpedit̃ mot⁹ nãlis. q2 nõ ẽ natũ hẽre
ipa3 uelocitatẽ ĩ medio ſpiſſiori quã natũ ẽ hẽre in
medio ſbtiliori. ¶ Scda ꝓpõ ẽ ꝙ res mota neceſ
ſario hẽt aliquã reſiſtẽtiã cũ motore. ⁊ ĩtelligo ꝑ
mole totũ reſiſtẽs ſiue ſit mem ſiue ſit mole diſtiguẽ
do mole ꝯ mem: ſic ĩ motu g̃uiũ ⁊ leuiũ mem reſiſtit
q2 ĩ corꝑib⁹ g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ motũ reſiſtit ĩ eiſ. tñ diſti
guẽdo mole ꝯ mem: ſic ĩ motu g̃uiũ ⁊ leuiũ mole nõ
reſiſtit motori ut dcm̃ eſt. q2 idẽ nõ reſiſtit ſibiipſi.
¶ 3ᵃ ꝓpõ ẽ ꝙ ꝓp diuerſitatẽ ꝓportiõis q̃ ẽ ex reſi
ſtẽtia iter motorẽ ⁊ rẽ motã ſimpłr diuerſificat̃ mo
t⁹ corpoꝝ celeſtiũ ĩ uelocitate ⁊ tarditate. ⁊ ſic di
uerſitas corporũ celeſtiũ ĩ uelocitate ⁊ tarditate: ẽ
ex ꝓportiõe reſiſtẽtie iter motorẽ ⁊ rẽ motã. Siłr
hoc nõ ẽ ex alia reſiſtẽtia q̃3 ex reſiſtẽtia mobił ad
motorẽ. q2 ĩ motib⁹ corpoꝝ celeſtiũ nõ ẽ mem reſi-
ſtẽs. ⁊ hoc ĩtelligit ꝯtor hic dicẽs ꝙ iter rẽ motã ⁊
motorẽ nõ ẽ alia reſiſtẽtia q̃3 mobilis ad motorẽ.
¶ Quarta ꝓpõ ẽ ꝙ motor nõ mouet rẽ motã niſi
q̃ñ põ motoris ĩ mouẽdo excedit põ3 rei mote ĩ re
ſiſtẽdo. ⁊ h̄ ꝑ ſe ẽ notũ. ¶ Sꝫ utꝝ ois exceſſus põe
motoris ſup põ3 rei mote: ſufficit ad cauſãdũ mo
tũ uł nõ. videbit̃ iſtra. ¶ 5ᵃ ꝓpõ ẽ ꝙ ułr ĩ motu nã

li res mota ē quodāmō ſil'is motori ⁊ ē ꝯria alioꝰ. Et hec ꝓpō ē diuerſimode vā i diuerſis motibꝰ. ē eni vā i motu alteratiōis ⁊ augmētatiōis. qm̄ mouēs ⁊ motū ſunt ſil'ia ⁊ ꝯria ſm formā ut p3 p̄ de gnatiōe. ſ3 i motu locali nāli gūiū ⁊ leuiū ꝑ motū debet itelligi mediū nō ipm gue ul' leue motū. qꝛ idē nō cōtrariaꝶ ſibiipſi. ⁊ tūc debet ſic itelligi. ſ. ꝙ in illis mouēs ⁊ motū ſūt ſilia in mā. ⁊ ꝯria ꝯrietate q̄ eſt inter potētiā ⁊ actū ſine ꝯrietate reſiſtētie ad illō cui reſiſtit. qm̄ mouēs ē in actu ⁊ motū in potētia. ⁊ ſil'r mediū i motu grauiū ⁊ leuiū reſiſtit motori. In motu vō aialiū ⁊ corporū celeſtium motor ⁊ motū ſūt ſil'ia i h̄. qm̄ motꝰ ē pfectio mobilis. ⁊ ēt ſūt ſil'ia ſm ꝓportionē. ſed nō ſūt ſimilia in mā: ⁊ ſūt ꝯria ꝯrietate que eſt int' potētiā ⁊ actū uel iter reſiſtens ⁊ illud cui reſiſtit. Poſtea ꝯtor in fine huiꝰ pticule reprehēdit dicta Auēpace. d. ꝙ Auēpace fac' dubitare in ſmone iſto i duobus locis. vnꝰ eoꝝ eſt in quo dicit ꝙ ꝓportio motus ad motū nō eſt ſicut ꝓportio ſpiſſitudinis medij ad ſpiſſitudinē alteriꝰ medij. Secūdus aūt eſt ꝙ iſti motꝰ corpoꝝ ſimpliciū ſūt ipediti a medio ⁊ nō nāles ut dicit ꝯtor. Uñ dicit ꝯtor ꝙ nullus ante ipm puenit ad has q̄ōnes. iō ꝓfūdus erat ipe ſup alios: ⁊ in exēplari a quo ſcripſimꝰ iuenimꝰ q̄dā foliū per ſe i q̄ ſcriptū erat illō qō. ſ. dictū eſt ſup.

¶ Nos aūt dicimꝰ. Hec eſt qnta pticula huius digreſſiōis in q̄ ꝯtor ponit vās cās ſucceſſionis in motu ꝑp quā nece eſt oēm motū eē in tpe. ⁊ dicit. Nos autē dicimꝰ ſic. ſ. ꝙ neceſſe eſt ꝙ iter motorē ⁊ rē motā ſit reſiſtētia. qm̄ motor mouet rē motam ſm ꝙ eſt ꝯriū: ⁊ res mota mouet ab alio ſm ꝙ ē ſilis. hoc eſt mouet ſ3 ꝙ ē in actu ⁊ motū in pō: ⁊ mouet ſm ꝙ eſt ſil'e alicui modoꝝ p̄dictoꝝ. ⁊ ois motꝰ erit ſm exceſſū potētie motoris ſup rē motā. ⁊ diuerſitas motuū i uelocitate ⁊ tarditate eſt ſ3 hāc ꝓportionē que eſt int' duas ptes. ſ. iter potentiā motiuā motoris. ⁊ iter potētiā ⁊ reſiſtētia3 rei mote. Et dicit ꝯtor ꝙ iſta reſiſtētia quā ponit inter motorē ⁊ rē motā ꝯtingit tripl'r uel ex pte moti tm̄ ſicut ē in motu corpoꝝ celeſtiū. qm̄ i motibꝰ illoꝝ nō ē aliq̄ reſiſtētia niſi mobilis ad motore3. Alioꝰ ꝯtigit iſta reſiſtētia ex pte medij tm̄ ſicut i motibꝰ corpoꝝ ſimpliciū leuiū ⁊ gūiū. qm̄ i illis res mota nō diuidiꝶ i motorē ⁊ rē motā in actu. 3ꝰ mō ꝯtingit iſta reſiſtētia ex utroq3. ſ. ex re mota ⁊ ex medijs ſicut ē diſpō i aialibꝰ q̄ mouenꝶ i aq̄. ⁊ ſic p3 ex dictis ꝯtoris ꝙ cāe ſucceſſiōis i motu ſūt tres. v3. reſiſtētia ſoliꝰ mobil' ad motorē ſicut accidit i motibꝰ corporū celeſtiū. Alia cā ē reſiſtētia ſoliꝰ medij ad motorē ſic accidit i motu nāli gūiū ⁊ leuiū. 3a cā ē reſiſtētia ex pte utriuſq3. ſ. ex pte mobil' ⁊ ex pte medij ſicut accidit i motu aial'i aere ul' i aq̄. qm̄ i tali motu corpꝰ reſiſtit aie: ⁊ ēt mem reſiſtit marie ſi mem eꝯ moueat. Deide narrat ꝯtor q̄ corpa mobilia idigēt medio i motibꝰ ſuis: ⁊ q̄ nō: dicēs ꝙ illa i qbꝰ res mota ex ſe diuidiꝶ i motorē i actu ⁊ rē motā in actu nō neccio idigēt medio. Et huiꝰ rō pōt eē. qꝛ hñt reſiſtētiā itriſecā ſufficiētē ad motū. ſed ſi fuerit. ſ. ꝙ idigēt medio erit ꝑ acciñs. ſ. ꝑp iſpirationē ⁊ expirationē ſine qbꝰ nō potiit motū manē ⁊ nō reqriꝶ ꝑ ſe ꝑp motū. Uñ ex h̄ loco accipiꝶ ꝙ ſi eēt uacuum aial poſſet moueri i uacuo. ¶ Deide oñdit q̄ ſunt corpa q̄ idigēt medio i motibꝰ ſuis: dicēs ꝙ illa q̄ moueꝶ ex ſe ⁊ nō diuidūtur i motorē ⁊ rē motā i actu nece ē ꝙ idigeāt medio: cuiuſmodi ſūt corpa gūia ⁊ leuia. Ex iſto loco pōt accipi ꝙ gūia ⁊ leuia moueꝶ ex ſe. ⁊ cā3 ꝑp quā idigēt medio: aſſignat ꝯtor dicēs ꝙ ſi nō idigerēt medio mouerenꝶ in nō tpe cu3 nihil ſit illis qō reſiſtat pōe motiue. ⁊ ille motꝰ i nō tpe eēt motꝰ nālis coꝝ. igr̄ aliqñ mouerētur i nō tpe. nā ipol'e ē ꝙ hēant motꝰ nāles ⁊ ſemp ſint ipedita. ḡ aliqñ mouebūtur i nō tpe. ſ. qñ mouētur motu nāli i uacuo. qō ē ipol'e. qꝛ ois motꝰ ē i tpe. Et ſeqtur aliō icōuenicns. ſ. ꝙ motꝰ gūis ⁊ ēt grauioris erūt eq̄les i uelocitate cetis pibꝰ. qō ē ipoſſibile. Qō igiꝶ extimauit Auēpace ē ꝙ iſta ſimplicia gūia ⁊ leuia hñt motꝰ nāles ſine medio. ⁊ in h̄ cōpleꝶ itētio digreſſiōis huiꝰ.

¶ Sed circa dicta ꝯtoris i hac digreſſiōe occurrūt tria dubia. q̄rū p̄m ē. An poſito uacuo corpa ſimplicia gūia ⁊ leuia. utputa ignis ⁊ aer nō pñt moueri i uacuo motu diuiſibili facto i tpe. 2a dubitatio. an poſito uacuo corpꝰ mixtū poſſit moueri i uacuo. 3a dubitatio. an poſito uacuo aial poſſit moueri i uacuo motu ꝓgreſſiuo.

¶ Ad p̄m dubiū arguo ⁊ ꝓbo ꝙ poſito uacuo corpꝰ ſimplex gūe ul' leue poſſet moueri in uacuo. qm̄ uacuū imagiaꝶ eē ſpatiū q̄ſi iter duo extrema. nūc aūt ſola diſtātia q̄ntitatiua int' t'mios ſuffic' ad motū ſucceſſiuū. ḡ poſito uacuo poſſet corpꝰ gūe aut leue ſucceſſiue moueri i uacuo. Qꝫ aūt ſola diſtātia q̄ntitatiua iter t'mios ſufficiat ad motū ſucceſſiuū: ꝓbaꝶ ꝑ auctes ⁊ ꝑ rōnes. Per auctem p̄ ſic. p̄hs i ctatu de tpe dicit ꝙ priꝰ ⁊ poſteriꝰ in motu accipiūtur a p̄ori ⁊ poſteriori i magnitudie. ḡ poſitis p̄ori ⁊ poſteriori i magnitudie ſup quā uel i q̄ fit motꝰ poneꝶ p̄us ⁊ poſteriꝰ: ⁊ ꝑ ꝯñs ſucceſſio i motu. ⁊ ſic ſola diſtātia q̄ntitatiua iter t'mios motus ſufficit ad motū ſucceſſiuū. ¶ Itē ſpatium qō imagiaꝶ eē uacuū hēt ſeu imagiaꝶ hie extrema. ⁊ ꝑ p̄hm 5o huiꝰ mem ē i qō ꝯtinue mutās p̄us deuenit q̄ i ultm. ⁊ ēt ꝑ p̄h3 i 6o hꝰ: ꝓbādo ꝙ idiuiſibile nō moueꝶ accipiꝶ tāq̄ notū ꝙ illō qō moueꝶ priꝰ ptrāſit eq̄le ſibi q̄ maiꝰ ſe. ⁊ 7o huiꝰ dic' ꝙ ſi aliqō mobile moueaꝶ i tāto tpe ꝑ tātū ſpatiū: mobile i duplo velociꝰ ptrāſibit duplū ſpatiū i tāto tpe. Uñ oēs iſte auctes ꝓbāt ꝙ diuerſitas ſucceſſionis in motu maior ⁊ mior cet'is pibꝰ accipiūtur ex diuerſitate ſpatij ſup qō fit motꝰ. cū igiꝶ uacuū ponaꝶ ſpatium diuiſibile. ſeqꝶ ꝙ poſito uacuo gūia ⁊ leuia poſſent moueri ſucceſſiue i uacuo. ¶ Idē ēt ꝓbaꝶ ꝑ rōnes: ⁊ p̄ ſic. Oē mobile qō d3 ptrāſire ab extremo ad extremū priꝰ puenit ad mem q̄ ad extremū ſ3 oē qō priꝰ puenit ad mem q̄ ad extremū moueꝶ ſucceſſiue. ⁊ ꝑ ꝯñs i tpe. ḡ gūe ul' leue poſitū i uacuo mouebiꝶ ſucceſſiue i tpe. Itē oē mobile ē cōtinue i loco ſibi eq̄li: ut p3 8o hꝰ. ſi igr̄ gūe ſbito deſcēdēt i uacuo: i eodē iſtāti eēt ſurſū ⁊ deorſū ⁊ i toto medio. ḡ ſi mimū gūe ut t'ra mima moueret i maximo uacuo: illa t'ra i vno iſtāti occuparet totū uacuū: ⁊ ꝑ ꝯñs eēt eq̄lis toto uacuo qō ē ipol'e. qꝛ ponamꝰ ꝙ uacuū ſit maiꝰ i cētuplo q̄ iſta t'ra mima. Itē ꝑp h̄ motꝰ alt'atiōis ē ſucceſſiuꝰ i tpe. qꝛ q̄litas iherēs mobili ⁊ q̄litas iducēda ſūt icōpoſſibiles ſil' i eodē ſbō. qꝛ igr̄ p̄or ⁊ poſterior ſūt icōpoſſibiles ſil' i eodē ſbō igr̄ diuerſe ptes ſpatij eq̄lis mobili ſūt icōpoſſibiles ipſi mobili. nā ipol'e ē idē corpꝰ eē ſil' i diuerſis pibꝰ ſpatij diſtātibꝰ eq̄libꝰ corpi. ḡ ſic ꝑp icōpoſſibilitatē gduū forē ē ſucceſſio i motu alt'atiōis. ita ēt ꝑp icōpoſſibilitatē ptiū uacui reſpectu mobilis eēt motꝰ ſucceſſiuus

i uacuo:ſi uacuũ ponit̃. ¶ In ɔ̃riũ ẽ pħs ħ q̃ vult ꝙ poſito uacuo:mot⁹ corpoꝝ ſimpliciũ grauiũ ꝛ leuiũ fieret ſbito ꝛ i iſtãti ꝛ nõ i tpe. Itẽ rõ pħi ad ħ:ẽ talis. q̃lis ẽ ꝓportio medij ad mediũ i ſbtilitate:tal' ẽ ꝓportio mot⁹ ad motũ i uelocitate. ſ ʒ medij pleni ad meᵐ uacuũ nll'a ẽ ꝓportio i ſbtilitate. ḡ mot⁹ facti i uacuo ad motũ fcm̃ i pleno nll'a ẽ ꝓportio. ſ ʒ cuiuſlibet mot⁹ facti i tpe ad motũ factũ i tpe ẽ aliq̃ ꝓportio. ſed mot⁹ fact⁹ i pleno fit i tpe. ḡ mot⁹ fact⁹ i uacuo fit i nõ tpe. ¶ Ad q̃õnẽ iſtã dicẽdũ ẽ ꝙ tres ſũt ſignificatiões uacui ſm pħʒ. uacuũ vno° ſignificat illő i q̃ nihil ẽ. 2° mõ ſignificat illő i q̃ nõ ẽ corp⁹ ſẽſibile. ꝛ iſtis duob⁹ modis accipit̃ uacuũ trãſũptiue. q᷑ neꝝ uacuũ nõ ẽ illő i q̃ nihil ẽ. q᷑ ſic pũctũ eẽt uacuũ. nec neꝝ uacuũ ẽ illud i q̃ nõ ẽ corp⁹ ſẽſibile. q᷑ ſic loc⁹ i q̃ eſt aer:eẽt uacuũ. Tertio mõ accipit̃ uacuũ ꝓ ſpatio receptiuo corpis nãlis ꝓuato tñ corpe nãli. ꝛ illő põt itelligi dupl'r. vno° ꝙ in illo ſpatio nec ſit corp⁹ nãle nec q̃ᵹtitas ſepata. Secũdus itellect⁹ ẽ ꝙ i illő ſpatio ſit q̃ᵹtitas ſepata. Prim⁹ itellect⁹ claudit ɔ̃dictionẽ. ſ. ꝙ ſit aliqő receptiuũ corpiſ carẽs oi q̃ᵹtitate. q᷑ ponẽ ħ:ẽ ponẽ q̃ᵹtũ ſine q̃ᵹtitate. nihil eniʒ põt recipe q̃ᵹtũ niſi q̃ᵹtũ. Secũduſ itellect⁹ ẽ min⁹ ipoſſis. ſ. ꝙ ſit aliq̃ q̃ᵹtitas lõga lata ꝛ ꝓfũda ſepata ab oi q̃ᵹtitate ſẽſibili. q̃m ſʒ theologos illud eſt poſſe apő deũ:ſicut i ſacramẽto altaris ẽ q̃ᵹtitas ſine oi ſba corpea i q̃ ſit ſicut in ſbő. ita de⁹ poſſet facẽ q̃ᵹtitatẽ eẽ ſine oi q̃litate ꝛ talẽ q̃ᵹtitatẽ ſepatã receptiuã corpis. ꝛ hãc dixerũt aliq antiquoꝝ eẽ uacuũ. ¶ Adhuc põt poni tal' q̃ᵹtitas ſepata dupl'r. Uno° ſic ꝙ nec cederet corpi nãli. ſed ingrediẽte corpe nãli:ſil' adeq̃te eẽt cũ corpe nãli ꝛ imobilit̃ maneret. ꝛ ſic poſuerũt antiq q̃ᵹtitatẽ ſepatã eẽ uacuũ. Alio° poſſet itelligi ꝙ illa q̃ᵹtitas cedẽt corpi nãli. ꝛ ſic loq̃tur pħs de q̃ᵹtitate poſitiua i 2ᵃ parte ꝓnᵗⁱ hui⁹ capli ubi dicit ꝙ ſola q̃ᵹtitas facit diſtare. ut ſi corp⁹ cubũ ſepatũ ab oi ſba ꝛ ab oi q̃ᵹtitate ſẽſibili poneret̃ i aq̃ facẽt tãtũ de aq̃ diſtare q̃ᵹtũ ẽ corp⁹ cubũ. Dico igit̃ ꝙ accipiẽdo uacuũ ꝓ ſpatio iter t'minos i q̃ ſpatio nullũ corp⁹ nãle ẽ:nec etiaʒ q̃ᵹtitas ſepata a q̃litatib⁹ ſẽſibilib⁹:dico ꝙ in tali uacuo nullo° moueret̃ graue ul' leue motu diſibili tpe mẽſurato. imo g̃ue poſitũ i tali uacuo ſbito ꝛ i iſtãti fieret deorſũ abſq ħ ꝙ trãſiret aliq̃ ꝑtẽ ſpatij. cui⁹ rõ ẽ. q᷑ ad motũ tpe mẽſuratũ necio req̃ritur aliq̃ reſiſtẽtia ul' ex ꝑte mobil' ul' ex ꝑte medij ſeu ex ꝑte utriuſq. ſʒ tale meᵐ nõ reſiſtit:cũ nihil ponat̃ i eo:nec mobile reſiſtit motori. q᷑ i motu grauiũ ꝛ leuiũ idẽ ẽ motor ꝛ motũ. ꝛ idẽ nõ reſiſtit ſibiipſi ꝛ iõ i tali medio nll'o° poſſet corp⁹ ſimplex graue ul' leue moueri. nec ſufficit ad motũ ſucceſſiuũ diſtãtia t'minoꝝ mot⁹:ſed ſil' cũ ħ req̃rit̃ reliq̃ reſiſtẽtia. ſi tñ corp⁹ trãſiẽs ab extremo i extremũ illius diſtãtie trãſiret ꝑ meᵐ:neceſſario eẽt illű tranſmutatũ eẽ i tpe. ſed nõ dico ꝙ g̃ue poſitũ ſup tale ſpatiũ imaginatũ fieret ſbito i al'o extremo ſpatij abſq ħ ꝙ trãſiret ꝑ mediũ ul' ꝑ ꝑtẽ aliquã ſpatij. ¶ Et ſi di aut g̃ue ſic deueniẽs ab extremo in extremũ i eodẽ iſtãti i utroq extremo:ul' i alio iſtanti ꝛ alio i alio extremo. Dico ꝙ ſuppoſito tali ſpatio g̃ue i alio ꝛ i alio iſtãti ẽ i vno extremo ſpatij ꝛ i alio. ꝛ ſi ſit dare ꝓᵐ i q̃ ẽ i vno extremo nõ eẽt dare ꝓᵐ iſtãs i q̃ ẽ i alio extrẽo. ꝛ ſi ſit dare ꝓᵐ iſtãs i q̃ ẽ i vno extremo. ſ. i extremo deorſũ:nõ eẽt dare ultimũ iſtãs i q̃ ẽ i alio extremo ſurſũ. Sʒ ſi uacuũ accipiat̃ poſitiue. ſ. ꝓ q̃ᵹtitate ſepata ab oi ſbo ꝛ ab oi q̃ᵹtitate ſẽſibili. ſic ẽ duplex opio de tali q̃ᵹtitate. Una ꝙ tal' q̃ᵹtitas ſepata manẽs imobilis ẽ receptiua corpis:ꝛ ẽ loc⁹ corpis extẽſus vndiq cũ corpe locato ul' locãte qual'r antiq ponẽtes uacuũ dixerũt uacuũ eẽ dimẽſiões ſepatas imo^{les}. Alia ẽ opio ꝙ ſi ponit̃ talis q̃ᵹtitas ſepata:illa manẽs imobilis nõ poſſet recipe aliő corp⁹. ſʒ cedẽt alteri corpi. ¶ Iſta opio ponit ꝙ due dimẽſiones corporee nõ pñt eẽ ſil' adeq̃te ſʒ ꝓᵐ modũ ponẽdi dimẽſionẽ ſepatã ſi graue ul' leue eẽt poſitũ in tali ſpatio q̃ᵹto ꝙ ſpatiũ nõ cedẽt corpi nãli. ſʒ cõpateret̃ corp⁹ nãle ſecũ. Sic dicẽdũ ꝙ nõ mouet̃ motu diſibili i tali ſpatio. q᷑ ex q̃ ꝑmittit ſecũ corp⁹ graue ul' leue nll'o° reſiſteret graui ul' leui. ꝛ ꝑ ɔ̃ñs nõ eẽt reſiſtẽtia ibi ex ꝑte medij. nec ẽ aliq̃ reſiſtẽtia ex ꝑte mobil'. q᷑ idẽ nõ reſiſtit ſibiipſi. iõ dico ꝙ corp⁹ graue ul' leue fieret ſbito ab vno extremo talis ſpatij ad aliő extremũ. nec trãſiret meᵐ nec aliquã ꝑticipiũs ſpatij ſicut dcm̃ ẽ i mẽbro ꝓori. Scðm vo aliũ modũ ponẽdi q̃ᵹtitatẽ ſepatã. ſ. ſi poneret̃ aliq̃ q̃ᵹtitaſ corpea ſepata ab oi ſba ꝛ ab oi q̃litate ſẽſibili. q̃ tñ q̃ᵹtitaſ corpea nõ ꝑmitteret ſecũ aliquã aliã q̃ᵹtitatẽ corporeã:imo cederet ei: ſic ẽ difficili⁹ rñdere. Mihi tñ videt̃ ſm itentionẽ pħi ꝙ talis q̃ᵹtitaſ ſepata reſiſteret alt'i q̃ᵹtitati. ꝛ nõ ꝑmitteret ſecũ aliq̃ aliã q̃ᵹtitatẽ corporeã. Et ſm ħ eẽt dicẽdũ ꝙ g̃ue ul' leue poſſet moueri motu ſucceſſiuo i tali ſpatio repleto q̃ᵹtitate ſepata reſiſtẽti mobili. q᷑ ad motũ ſucceſſiuũ ſufficit reſiſtẽtia ex ꝑte medij. ꝛ q̃ᵹtitas ſm iſtã opionẽ reſiſtit. q᷑ ſola q̃ᵹtitas fac̃ diſtare ſʒ pħm. Uñ ſi q̃ᵹtitas ꝑ ſe poſſet reſiſtere:non eſt dubiũ ꝙ grauia ꝛ leuia poſſent moueri motu ſucceſſiuo per ſpatiũ quantũ q̃ᵹtitate ſeparata. ¶ Illő tamẽ eſt dubiũ. vʒ. utꝝ q̃ᵹtitas ſepata ab oi q̃litate poſſet reſiſtẽ alt'i corpi. Et dico ꝙ itentio pħi eſt ꝙ ſi ponat̃ uacuuʒ eẽ eodẽ mõ q̃ ãtiq poſuerũt. ſ. ꝙ uacuũ ſit q̃ᵹtitas ſepata receptiua corpis nãlis nõ reſiſtẽs reſiſtẽt corpi nãli:ꝙ g̃uia ꝛ leuia nõ mouerent̃ in uacuo motu ſucceſſiuo. ponẽdo tñ q̃ᵹtitatẽ ſepatã eo mõ q̃ catholici poſuerũt q̃ᵹtitatẽ poſſe ſepari a ſubſtãtia ꝛ ab oi q̃litate. ſic eẽt dicẽdũ ut opinor ꝙ g̃ue ul' leue poſſet moueri motu ſucceſſiuo i tali q̃ᵹtitate tanq̃ i medio. Uñ ſm pħm ꝛ ɔ̃ᵗᵒʳ ſucceſſio nõ cauſat̃ ꝑꝑ diſtãtiã terminoꝝ ſpatij ul' medij ꝑ qő ſit mot⁹. ſʒ ꝑ ſe ꝛ ꝑciſe cauſat̃ ꝑꝑ aliquã reſiſtẽtiã ſ. uel medij aut mobilis ſeu utriuſq. ¶ Sʒ ɔ̃ ħ arguit̃ ꝑ rõnẽ pħi ſic. q̃ᵹtitas ſepata nullã ꝓportionẽ hẽt i ſbtilitate ꝛ ſpiſſitudie ad meᵐ plenũ corpe nãli. q᷑ q̃ᵹtitas ſepata ab oi q̃litate nõ hẽt raritatẽ ul' dẽſitatẽ. q᷑ raritas ꝛ dẽſitas ſũt q̃litates. ḡ nulla ẽ ꝓportio iter motũ factũ i medio pleno corpe nãli:ꝛ motũ factũ i medio uacuo q̃ᵹtitate. ꝛ ꝑ ɔ̃ñs mot⁹ fact⁹ in medio pleno q̃ᵹtitate ſepata ſit ſubito ꝛ i iſtãti. ¶ Dicẽdũ ꝙ raritas ꝛ dẽſitas ſeu ſpiſſitudo ꝛ ſubtilitas vno° ſũt q̃litates ɔ̃ñtes calidũʒ ꝛ frigidũ. alio° accipiunt̃ ꝓ approxiatiõe ꝑtiũ q̃ᵹtitatis adiuicẽ. ul' ꝓ elõgatiõe ꝑtiũ adiuicẽ. ꝛ ſic ul' ſũt de gñe q̃ᵹtitatis ul' relatiões uẽ᷑io fũdate i q̃ᵹtitate. ſi accipiat̃ raritas ꝛ dẽſitas ut ſũt q̃litateſ tãgibiles ɔ̃ñtes calidũ ꝛ frigidũ. ut ɔ̃ᵗᵒʳ loq̃tur de iſtis 7° hui⁹ ɔ̃ᵗᵒ 15°. ſic dico ꝙ i q̃ᵹtitate ſepata nõ ſũt raritas ꝛ dẽſitas ꝛ ꝙ q̃ᵹtitas hñ põt ſepari a ra

ritate ⁊ dēſitate q̄ ſūt q̄litates tāgibiles. Et idē dico de ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate. ⁊ iſto° loq̄ndo de iſtiſ nō ē uerū uīr ꝙ q̄lis ē ꝓportio medij ad mediū in raritate ⁊ dēſitate ꝙ tal'ſit ꝓportio mot° ad motū ī uelocitate ⁊ tarditate. Si āt accipiātur raritas ⁊ dēſitas ut ſūt remotio uł ꝓpinqtas ptiū q̄ntitatis īter ſe ſic dico ꝙ ē ipoſ'e ſepare q̄ntitatē ɔtinuā ꝑmanētē a ſitu. Uñ q̄uis de° poſſet ſepare qōlibet abſolutū ab alio abſoluto. ſm catholicos. tñ non poſſet ſepare qōcūq̧ abſolutū a q̄cūq̧ reſpectiuo Uñ dico ꝙ loquēdo de raritate ⁊ dēſitate uel de ſpiſſitudie ⁊ ſbtilitate. 2° mō. ſ. ſ3 ꝙ ſūt relōnes neceſſario ɔſ̄tes q̄ntitatē ſb diſiūctiōe. qm̄ ois quātitas ē neceſſario rara uł dēſa. ſic ē uer ꝙ q̄lis ē ꝓportio medij ad me^m ī ſbtilitate talis ē ꝓpor° motus ad motū ī uelocitate. ℂ Sed dubitaſ q2 dicere ꝙ relō nō ē ꝑn^m actiōis. ℥ dēſitas ſm ꝙ ē relatio nō ē ꝑn^m reſiſtētie. ℂ Dicēdū ꝙ q̄uis relō nō ſit ꝑ ſe ꝑn^m actiuū: nec ēt reſiſtat ı tñ q̄ntitas ut ē ſb vna relōne. i. ſb ꝓpīquitate ptiū adiuicē magis reſiſtit q̄ ut ē ſub relōne oppoſita. ℂ Sed ad huc diceref ī ɔ̄riū. q2 q̄ntitas nō ē de potētijs actiuis ut dic̄ ɔ^{or} īfra ī ℔ tctatu. nec relō ē ꝑn^m actiuū. ℥ q̄ntitas ut ē ſb relōne nō ē ꝑn^m. ℂ Dicēdū ꝙ quātitas nō ē de ꝑncipijs actiuis ꝑ abiectionē ɔ̄rij. ⁊ ℔ ītelligit ɔ^{or}. uerūtñ bñ pōt eē de ꝑncipijs abſq̧ abiectiōe ɔ̄rij. vñ ꝙ vnū corp° expellat aliō a loco ſuo. ℔ ē ꝑ q̄ntitatē tanq̄ ꝑ cāz ꝑtialē. ⁊ ideo dico ꝙ q̄ntitas ē ſic actiua. q2 ē reſiſtitiua q̄uiſ nō ſit actiua ſic ꝙ ſit alteratiua. ℂ Ad ꝑmā rōnē cuz dı̄ ꝙ ſola diſtātia inter terminos ſufficit ad motū ſucceſſiuū. Dico ꝙ nō ē uer. imo ſimł cū diſtantia terminoꝝ reqrit reſiſtētia ex ꝑte medij uel ex ꝑte mobilis uł ex ꝑte utriuſq̧. Et ad auctoritatē ī ɔ̄riū cū dicif ꝙ pri° ⁊ poſteri° in motu cānf a priori ⁊ poſteriori ī magnitudine. Dico ꝙ uerū ē a ꝑori ⁊ poſteriori in magnitudie ſuꝑ quā ſit mot°. ſ3 ſuper magnitudinē ſepatā ab oī q̄ntitate ſenſibili nō ſit mot° eo mō quo dcm̄ eſt. Uñ qñ mobile trāſit per ꝑorē ⁊ poſteriorē partē magnitudis. tūc uer eſt ꝙ pri° ⁊ poſteri° eſt in motu. ſed graue ⁊ leue ſi ponātur in uacuo nō ꝑtranſirēt ꝑtes uacui ut dictū eſt. ℂ Ad aliō cū dicif ꝙ mediū eſt in qō cōtinue mutans ⁊c̄. ℂ Dicēdū eſt ꝙ uerū eſt: ſed ī uacuo ſepato non pōt graue uel leue cōtinue moueri q2 qō ɔtinue mouef: mouef ſucceſſiue. ℂ Ad rōnes vº in ɔ̄riū cū dicif ꝙ illud qō ꝑtranſit ab extremo in extremū pri° ꝑuenit ad mediuz. Dico ꝙ nō eſt uerū niſi qñ ſit trāſitus ab extremo in extremū ꝑ motū ſucceſſiuū. qñ vº nō ſit aliq̄d ſubito ab extremo ī extremū nō op3 ꝙ ꝑus ꝑueniat ad mediū. vñ trāſiēs ab extremo in extremū per mediū ꝑus ꝑuenit ad medium. ⁊ ſic nō eſt in propoſito. ℂ Ad aliō cū dicif ꝙ oē mobile ē in loco ſibi eq̄li ⁊c̄. Dico ꝙ uer ē. ⁊ dico ꝙ mo^{le} tranſiēs ab vno extremo uacui ad aliō extremū ſi ī vno īſtāti ē in vno extremo. ⁊ ī alio īſtātı ē ī alio extremo. ī nullo inſtāti ē ī medio nec ī aliq̄ ꝑte uacui. ℂ Ad aliud cū dicif ꝙ ſicut diuerſi gradus forme ſūt icōpoſſibiles. ita diuerſe ꝑtes ſpatij. ɔcedo. ⁊ iō dico ꝙ ℥ue trāſiēs ꝑ ꝑtē ſpatij nō ē ſił ī diuerſis ꝑtib° ſpatij. Et dico ꝙ poſito uacuo graue nō trāſiret ꝑtes ſpatij ſed ſubito fieret ab vno extremo ad aliō extremū. ℂ Quidā dicūt ꝙ poſito uacuo corp° graue poſſet deſcēdere ī uacuo. q2 ad motū ut dicunt ſuffic̄ ſola diſtātia terminoꝝ inť q̄s ſit mot°. Et ſi dicif ꝙ in uacuo nō ē reſiſtētia. Ad ℔ dicūt ꝙ reſiſtētia eſt duplex. ſ. quedā poſitiua ⁊ illa eſt ſemꝑ cū reſiſtentia ⁊ reactione: ⁊ talis reſiſtētia nunq̄ eſt ſine violētia reſiſtētis. ⁊ ℔ ſi reſiſtēs vīcaf ſic patet qñ aliqō corp° penetrat terrā uel mouef cōtra aquā currētē uel ɔ̄ motū aeris. Reſiſtētia ꝑuatiua eſt icōpoſſibilitas aliquoꝝ ad tertiū uel alicuius vni° ad aliqua diuerſa. v̇. g. poſito ꝙ lapis poſſet eē ſił cū aere: ſic ꝙ lapis nō pelleret aerē ex locū ſuū ſm ꝙ aer ⁊ lapis poſſent eē ſił ī eodē loco adequato. tūc aer nō reſiſtet lapidi poſitiue. q2 nō op3 aerē violēter moueri ad motū lapidis. tñ aer ſm diuerſas ꝑtes ei° reſiſteret lapidi ꝑuatiue. ⁊ illud nō eſt aliō dicere q̄ ꝙ lapis nō pōt eē ſił ī diuerſis ꝑtib° aeris. ⁊ iſta reſiſtētia reqrif neceſſario in oī motu locali recto: ⁊ talis reſiſtētia ſufficit ad motū localē. ℂ Sed ſine dubio illud eſt ɔ̄ intētionē ph̄i ⁊ ɔ^{ris}. q2 ſi illō eēt uerū. ɔ̄ quā ph̄s intēdit demr̄are nō eēt v̇a. ſ. poſito uacuo mot° grauiſ eēt in uacuo in nō tp̄e ſm ꝙ antiqui locuti ſūt de uacuo imaginātes ꝙ uacuū ſit q̄ntitas ſepata a ſb̄a ⁊ ab oī q̄litate ſenſibili. ⁊ ſi talis q̄ntitas ponif: hēret diuerſitatē in ꝑtibus ı ⁊ per ɔ̄ñs reſiſtētiā ꝑuatiuā que ſufficit ad ſucceſſionē motus. ⁊ ſic in uacuo eēt motus ſucceſſiuus: qō eſt ɔ̄ ph̄m. ℂ Item illa ꝓpoſitio ph̄i eēt falſa. v3. que eſt ꝓportio medij ad mediū in ſubtilitate: talis eſt ꝓportio mot° ad motū in uelocitate. q2 certū eſt ꝙ uacui ad plenū nulla eſt ꝓportio in ſbtilitate. Itē ſm iſtud ſeqtur ꝙ in eodē tp̄e ꝑtranſirenf duo ſpatia eq̄lia ab eodē mobili quoꝝ vnū eſt plenū ⁊ aliō uacuū. qō eſt ipoſ'e. ɔ̄ñs p3. q2 ois mot° grauis ⁊ leuis q̄ntūcūq̧ uelox ꝑt fieri in tp̄e q̄ntūcūq̧ tardo ut p3. q2 mediū pōt ſbtiliari in īfinitū. ⁊ iō dico ut pri° dcm̄ eſt. ℂ Secūdū dubiū eſt utrū poſito uacuo poſſit corp° mixtū moueri in uacuo. ⁊ videf ꝙ nō. q2 ſi ſic: ſeqtur ꝙ aliqō mixtū poſſet eque uelociter moueri in pleno ſicut in aere ⁊ in uacuo. ſed ɔ̄ñs videtur ipoſſibile. q2 certū eſt ꝙ maior reſiſtētia eſt in pleno q̄ in uacuo. ꝓbatio ɔ̄ñe. q2 ponam° aliquod mixtū motū in uacuo. tūc certū eſt ꝙ illō mixtum pōt moueri in aere. aut igif eque uelociter ſicut in uacuo. ⁊ hētur ꝓpoſitū. aut uelocı°: qō nō ɔtigit. igif illud mixtū tardius mouebif in aere q̄ in uacuo. ponam° igif ꝙ in duplo tardi° moueaf in aere q̄ in uacuo: tūc mixtū mai° eo in q̄ntitate ⁊ vniforme ſibi ſm ꝓportionē elťoꝝ mouebif uelocius in eodē aere ī aliq̄ ꝓportiōe: ſuppoſito ꝙ nō plus de aere reſiſtat ſibi q̄ mixto ꝑ miori eo. ⁊ nō niſi ꝑ additionē maiorē ex ꝑte mouētis q̄ ex ꝑte reſiſtētꝭ. ℥ tāta ꝑt fieri additio ꝙ tādē aliqō ℥ue mixtū ſ3 cōpōnē fieret magis q̄ntitatiue ⁊ mouebif in eodē aere ī duplo uelocius q̄ ꝑ^m mixtū. ſed illud mixtū ꝑ^m nō mouef uelocı° ī aere q̄ ī uacuo. nō ℥ illō magnū mixtū datū mouebif eq̄ uelocif ī aere ſic̄ ꝑuū mixtū in uacuo. ſed illō magnū mixtū eq̄ uelocif mouebif ī uacuo ſic ꝑuū mixtū. q2 ex q̄ ſūt eq̄lis cōmixtiōis. eadē ē ꝓportio ɔ̄uicť ad leuitatē ī utroq̧: ⁊ ī uacuo nō ē reſiſtētia extrīſeca. ℥ illa duo mixta eq̄lif mouenf ī uacuo. ſeqf igr̄ ꝙ illō mixtū magnū mouef eq̄ uelocif in aere ⁊ ī uacuo. qō v̄r icōueniēs. ⁊ ɔ̄ñs p3. q2 illō magnū mixtū mouef ī duplo uelocı° ī aere q̄ mixtū ꝑuū. ⁊ mixtū ꝑuū mouef ī duplo uelocı° ī uacuo q̄ ī aē q̄ illō ma

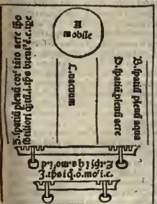
gnū mirtū mouet eq̄ uelocit᷑ i aere ſic̄ puū mirtuȝ
mouet i uacuo:illō magnū mirtū ⁊ puū mirtū mo
uent eq̄ uelocit᷑ in uacuo.ğ illō magnū mirtū mo-
uet eq̄ uelocit᷑ i aere ⁊ i uacuo. ⁊ ſic pȝ ɔ̄ña. ℂ In
ɔ̄riū arguit ſic. Mirta ſ᷑ cōpoſita ex ɔ̄rijs. ğ i eis
ē reſiſtētia itriſeca ſufficiēs ad motū. ℂ Ad illud
dubiū dico ꝙ mirta ſūt duplicia.ſ.q̄dā īpfecta in
qb⁹ el'ta ſūt i actu cōpleto diſticta ſm ſitū ⁊ q̄ſi col
ligata ut ſūt corpa poroſa i qb⁹ ē aer i actu. Alia ſ᷑
mirta pfecta ut illa i qb⁹ nullū el'tū eriſtit in actu
cōpleto:ſed i tota mā eſt foa mirti uniformis. Et
de talib⁹ mirt̄ ē duplex opio.vȝ. vna q̄ ponit ꝙ in
tali mirto pfecto nō manēt el'ta in actu.ſed ꝙ ſim
plr corrūpunt.ſȝ remanet q̄dā foa ſbal' media p-
ficiēs tota māȝ. ⁊ eodē⁹ ē de ğuitatib⁹ ⁊ leuitatib⁹
el'toꝝ.ſ.ꝙ nō manēt actu i mirto pfecto. ſed q̄daȝ
foa media. Idē eni ē īndiciū de foīs ſbalib⁹ el'to
rū ⁊ ğuib⁹ ⁊ leuib⁹ el'toꝝ ſiue ğuitas ⁊ leuitas ſint
foē ſbales ſiue nō. ℂ Et ſm iſtā opionē ɔ̄ñter eſt
dicēdū ꝙ b⁹' mirtū pfectū nō poſſet moueri in ua
cuo pluſq̄ el'm pur.q: i eo nō ē niſi vna foa q̄ eſt
p̄n^m mot⁹ ⁊ mā p⁹ ſic̄ nec i el'to. ⁊ iō i eo nō ē aliqō
reſiſtēs motui ⁊ ſic nō bēt reſiſtētiā itriſecā:nec in
uacuo ē aliq̄ reſiſtētia itriſeca.ſed ois mot⁹ reqrit
aliq̄ꝫ reſiſtētiā ut dcm̄ ē.iō ſm iſtā opionē dico ꝙ
mirtū pfectū nll'o⁹ poſſet moueri i uacuo. ℂ Alia
ē opio q̄ ponit ꝙ i mirto pfecto ſūt el'ta aliq̄ mō i
actu. ⁊ ſm illā opionē vniformit᷑ ē dicēdū de mirt̄
pfect̄ ⁊ ipfect̄. ⁊ eēt ɔ̄ñter dicēdū ꝙ oia mirta poſ
ſent ex ſe moueri in uacuo pp reſiſtētiā itriſecā ut
ſupi⁹ eſt argutū. ℂ Intelligēdū tñ ꝙ lȝ oē mirtuȝ
poſſet ex ſe moueri i uacuo.nō tñ i q̄cūq̄ꝫ loco poſi
tūm ſi eēt aliqō mirtū ipfectū i q̄ nō eēt ignis oi-
no:illō nō poſſet ex ſe moueri i uacuo poſito i loco
ignis.q: ibi oia el'ta ex qb⁹ cōponit eēnt ğuia ⁊ nō
reſiſterēt i motu deſcēſuo: ⁊ tale mirtū poſitū i ua
cuo exñte i loco ignis nō bēret reſiſtētiā itriſecaȝ.
illō tñ mirtū poſſet moueri ex ſe i uacuo poſito in
loco t're ul' aq̄ ⁊ forte i loco aeris.q: aer reſiſtit mo
tui deſcēſuo i loco ſuo ſȝ ꝙ pȝ i motu ğuis ſimpli-
cis facti i medio aeris. ⁊ ſic ē ipoſ'e ꝙ tale mirtū i-
pfcm̄ moueat i uacuo i vno loco ⁊ nō in alio.pp ħ
ꝙ vnū el'tū itriſecū pōt reſiſtē alijs i vno loco ⁊ nō
i alio. ⁊ ſic ē poſ'e tale mirtū eē qō pp magnitudi-
nē reſiſtētie itriſece tardi⁹ mouet i uacuo poſito in
vno loco q̄ꝫ i pleno i alio loco i qb⁹ iſta el'ta ſua mo
uēt que i pori uacuo reſiſtebāt.v̇.g. ut ſi eēt aliqō
mirtū cōpoſitū ſolū ex t'ra ⁊ aq̄ ita ꝓpoꝛtionatum
ꝙ aq̄ p̄dnet ſup t'rā: ⁊ ꝙ ille exceſſus nō ſit tātus
q̄ꝫ tñ eadē aq̄ ſi eēt p ſe excedēt aerē i loco aeris ad
diuidēdū ipȝ ⁊ mouēdū p ipȝ deoꝛſū. ⁊ tale mirtum
poſitū i uacuo ſb loco aq̄.i.i loco t're moueret ſur-
ſū aliq̄ uelocitate ſuppoſito ꝙ aq̄ nō aliter moueret
a loco t're.ſicut ad pñs gr̄a exēpli ſuppono ⁊ illud
mirtū ſi poneret ſupino i loco aeris deſcēdēt uelo
ci⁹.ꝓbo.qm̄ ſi eēt ibi ſola aq̄ q̄ ē i illo mirto ipſa de
ſcēdēt ueloci⁹ q̄ꝫ aſcēderet b⁹' mirtū i uacuo ſup-
dicto.ğ cū i ħ mirto ſit iſta aq̄ cū t'ra q̄ ē grauis in
iſto loco aeris ⁊ iclinat v̇ſus deoꝛſū.ſequit ꝙ ipm
totū cōpoſitū p̄ciſe ex iſta aq̄ ⁊ t'ra multo uelocius
deſcēdit i illo aere q̄ꝫ aſcēdit i p̄dicto uacuo. ⁊ to-
ta cā hui⁹ eſt.q: tale mirtū poſitū in uacuo i tali lo
co bēt reſiſtētiā intrinſecā quā nō habet i alio me-
dio pleno.ſ.i loco aeris. ⁊ ſic patet ꝙ aliqō mirtū
tardi⁹ mouet in uacuo poſito in vno loco q̄ꝫ in ple-

no poſito in alio loco. Impoſ'e eſt tamē ꝙ aliquod
mirtū eque uelocit᷑ moueat in pleno ſicut i uacuo
ſi tātā reſiſtētiā habeat intriſecā utrobiq̄ꝫ ⁊ cū ħ
habet reſiſtētiā extriſecā i pleno. q: ubicūq̄ꝫ ē ma
ioꝛ reſiſtētia ibi eſt mot⁹ tardioꝛ. ℂ Ad argumētū
factū in p̄ncipali eſt reſpōdēdū ꝙ illud argumen-
tū ꝓbat vniuerſalit᷑ de oi mirto.ſ.ꝙ ſi mirtū poſ-
ſet moueri in uacuo ꝙ idē mirtū eque uelocit᷑ mo
ueret in pleno ſicut in uacuo . tamē nō ualet illud
de mirto ꝙ vniformiter bēt reſiſtētiā itriſecam in
pleno ⁊ in uacuo ſicut de alio mirto.iō ad illā rō-
nē eſt dicendū cōcedēdo totū uſq̄ꝫ ad iſtā cōſequē
tiā.mirtū magis quātitatiue mouebit uelocius q̄ꝫ
mirtū min⁹ in eodē medio in aliq̄ ꝓpoꝛtione ꝓpt᷑
maiorē additionē ex parte mouētis q̄ꝫ ex pte reſi-
ſtentis:ergo tāta pōt fieri additio ꝙ tādē aliquod
tale mirtū ſm cōpoſitionē quātitatiue mai⁹ mo-
uebit in eodē aere ueloci⁹ in duplo q̄ꝫ p̄^m mirtuȝ.
hec eni cōſequētia nō ualet.nec eſt poſſibile inueni
re duo mirta vniformia ſm ꝓpoꝛtionē elemento-
rū quoꝝ vnū mouet i medio reſiſtēti utriq̄ꝫ in du
plo ueloci⁹ q̄ꝫ aliud. ⁊ ꝙ vnū iſtorū.ſ.illud qō eſt
tardioris mot⁹ in pleno moueat ſolū in duplo ue
loci⁹ in illo pleno reſiſtēti q̄ꝫ i uacuo.q̄ꝫuis eni foꝛ
te utrūq̄ꝫ iſtorū ſit poſ'e.ſ.ꝙ ſint duo mirta vnifoꝛ
mia ſm ꝓpoꝛtionē elemētoꝝ quoꝝ vnū mouet in
duplo uelocius p̄ciſe q̄ꝫ reliquū in pleno reſiſtē-
ti utriq̄ꝫ. ⁊ etiā ſit poſſibile ꝙ illud qō eſt tardio-
ris mot⁹ in pleno q̄ꝫ reliquū moueat in duplo ue-
loci⁹ p̄ciſe in pleno q̄ꝫ in uacuo. tamē iſta duo inter
ſe ſunt icōpoſſibilia. ⁊ hec de q̄ſtione illa. ℂ Terti
um dubiū eſt.utrū poſito uacuo aial poſſet moue-
ri in uacuo motu ꝓgreſſiuo. Et videt ꝙ nō:q: i oī
motu ꝓgreſſiuo requirit aliqō firū ad qō animal
figat pedes ſuos.ſed in uacuo nullū eſt tale firuȝ.
ergo poſito uacuo nō pt animal moueri in uacuo
motu ꝓgreſſiuo. ℂ In oppoſitū videt eſſe ɔ^{or} ħ
qui dicit ꝙ illa in qb⁹ mobile ex ſe diuidit in mo-
torē in actu ⁊ in rē motā in actu nō neceſſario in-
digēt medio. hec ɔ^{or}.ſed aialia que mouētur ex
ſe diuidūtur in motorē in actu ⁊ in rē motā in ac-
tu.ğ aial in motu ſuo ꝓprio cuiuſmodi eſt motus
ꝓgreſſiu⁹ nō idiget medio. ⁊ p ɔ̄ñs talis mot⁹ pōt
fieri i uacuo. ℂ Dicēdū breuit᷑ ꝙ poſito uacuo q̄ꝫ-
tū ex pte reſiſtētie nō repugnat aiali moueri i ua-
cuo motu ꝓgreſſiuo.q: i aiali eſt reſiſtētia itriſeca
ſufficiēs ad motū.tñ poſito ſolo uacuo non poſſet
aial moueri i uacuo motu ꝓgreſſiuo.q: nō hret ali
qō firū itriſecū.ſic̄ poſito uacuo nō poſſet auis uo
lare i uacuo.q: nō hēret aliqd cui initeret ſuperāſ
ipȝ. Qꝫ igr̄ dicat ɔ^{or} ꝙ mota ex ſe q̄ diuidūtur i mo
torē actu nō idigēt medio. Dico ꝙ ueꝝ ē ꝙ nō idi
gēt medio i rōne reſiſtētis.tñ idigēt medio ſuper
qō mouēātur ⁊ cui initātur. ⁊ tale mediū nō eſt in
uacuo. Uñ eo mō q̄ corpa ſimplicia ğuia ⁊ leuia i
digēt medio i motib⁹ ſuis : q: idigēt medio i rōne
reſiſtētis cū nō hēant reſiſtētiā itriſecā:illo eodē⁹
nō idigēt aialia medio.i.medio reſiſtēti cū hēant
reſiſtētiā itriſecā ſufficiētē ad motū: ⁊ hec ē itētio
ɔ^{ris}.igr̄. ℂ Et ſi dicat ꝑponam⁹ ꝙ ſup t'rā ſit uacu-
um:ita ꝙ tot⁹ loc⁹ aq̄ ⁊ aeris eſſet uacu⁹:poſſet ne
aial moueri i illo uacuo figēdo pedes ſuos ſup ter
rā. Dico ut mihi vī ꝙ aial bñ poſſet ābulare in ua
cuo exñte ſup t'rā figendo pedes ad t'rā . q: hēret
firionē ⁊ reſiſtētiā itriſecā ſufficiētē.poſſet etiam

aial ſaltare i vacuo. ⁊ tñ nō eēt poſſe aial volare in vacuo. q: ibi nō eēt corpꝰ cui inniteref in volando.

C Sed ſi p ſubtiliſſimū in tāto taliq3 ferf p vacuū: oēm exupat rōnē. Sit eni .c. vacuū q eq̄lē hēat magnitudinē bis q̄ ſūt .b. ⁊ d. a. ḡ ſi trāſibit ⁊ movebif p .c. i q̄dā q̄dē tpe q̄d ē .i. Sed i miori q̄3 i q̄ eſt .c. ⁊ hāc hēbit rōnē vacuū ad plenū. ſed in tāto tē pore quātū ē i quo eſt .i. ipſiꝰ .d. a. trāſibit ſubtilꝰ. Tranſibit aūt ſi ſit aliq̄d ſubtilitate differēs ab aere i q̄ ē .z. ſ3 hāc ꝑportionē quā tēpꝰ hēt i q̄ ē .c. ad tēpꝰ i q̄ ē .i. Si eni i tāto ſubtilꝰ ē corpꝰ i q̄ ē .z. ipſo .d. q̄3 tū exupat .e. ip3 .i. trāſibit ɔ̄rio velocitate i tātū q̄3tū .i. ipm exupat .z. qḋ ē i q̄ ē .a. ſi feraf. Si igif nullū ſit corpꝰ i q̄ ē .z. adhuc velocꝰ ptrāſibit: qm̄ ⁊ ſicut prꝰ: h erat in quo eſt .i. Quare in equali tpe trāſibit q̄d eſt plenum ⁊ vacuū. Sed ipoſſibile eſt.

Demonſtratio.

C Hec ē 2ª po pᶜ ptīlᵉ i q̄ ꝓbaf ɔ̄ imeᵗˢ ṗce dēs p ipoˡᵉ ſ. q poſito vacuo motꝰ corporu3 ſimpliciū ḡviū ⁊ leviū ſiet i nō tē pore. ⁊ rō talis ē. ſup poīᵒ q vacuū ſit ⁊ q motꝰ in vacuo ſiat i tē pore. ſequitur q i eq̄li tpe ptrāſirentur duo ſpatia eq̄lia q̄rū vnū ē plenū: ⁊ aliḋ vacuū ab codē moˡᵉ. Hoc ɔ̄ñs ē ipoſſe. igr̄ ⁊ añs. ſ. q corpꝰ ſimplex ḡve vl' leve moveaf i vacuo i tpe. ɔ̄ñtia ꝓbaf ſic. ſi motꝰ ḡvis vl' levis i vacuo ſiat i tpe ſit illḋ tps .a. ⁊ ſit .b. tps i q̄ idē moˡᵉ vl' moˡᵉ eq̄lis velocitaf per trāſit ſpatiū plenū eq̄le illi vacuo. ⁊ tūc certū eſt q .a. ē minꝰ q̄3 .b. q: i miori tpe ptrāſit vacuū q̄3 plenū ab eodē moˡᵉ cet'is pibꝰ. ſ3 certū ē q tps .b. non excedit tps .a. i iſiᵐ. ſ3 i aliq̄ deṫminata ꝓportione. deṫ igr̄ ꝓportio: ⁊ ſit ꝓportio decupla vl' cētupla. ⁊ pono tc q illḋ meᵐ plenū rareſiat ⁊ ſbtilieṫ i decuplo vl' i cētuplo. h nō repugnat ſibi ſm q ē corpꝰ. q ſbtilitate facta idē moˡᵉ movebif p eq̄le ſpatium velocꝰ i decuplo vl' cētuplo. q: q̄lis ē ꝓportio medij ad meᵐ i ſbtilitate tal' ē ꝓportio motꝰ ad motū i velocitate: ⁊ tpis ad tps i lōgitudie ⁊ brevitate. ḡ idē moˡᵉ ptrāſit eq̄le ſpatiū plenū ita ſbtiliatū i miori tpe i decuplo vl' cētuplo qḋ ē ip3 .b. ſ3 tps minus tpo .b. i tāta ꝓportiōe ē eq̄le tpi i q̄ ptrāſitur vacuū. ḡ idē moˡᵉ vl' moˡᵉ eq̄ velox i eq̄li tpe ptrāſibit duo ſpatia eq̄lia: quoꝝ vnū ē vacuū ⁊ aliḋ eſt plenū. ⁊ ſic p3 ɔ̄ñtia. C Iſtā tñ ɔ̄ñam formai pħs ſub alijs v̄bis ⁊ termis. ⁊ rō p3 cuilibet itelligēti.

C Māifeſtū ē igif q ſi fuerit aliq̄d tps i q̄ vacuū qḋlibet ferf: accidet h ipoſſe. In eq̄li eni accipief: ⁊ qḋ plenū ē trāſire aliq̄d ⁊ vacuū. Erit eni aliqḋ analogū corpꝰ alterū ad alterū: vt tps ad tps. S3 ſic i caplo eſt dicere: palā accñtis cā ē: q: motꝰ q̄de3 ad motu3 ois ꝓportio ē: i tpe eni ē. Tpis aūt ois eſt ad tempus finitus utriſq3. vacui autē ad plenum non eſt.

C Hic pħs facit ſumā eiꝰ qḋ ṗdixit i hac demr̄atiōe ⁊ p3 cuilibet itelligēti. C S3 dubitaf h. q: i illa rōne aſſignaf vna ꝓpō f'ſa. v3. q meᵐ pōt fieri ſbtilꝰ alio medio i q̄cūq3 ꝓportiōe. Illḋ nō vī veꝝ. q̄a ſi ſic tūc meᵐ poſſet ſbtiliari i iſiᵐ. qḋ ē f'l3. q: omniū nā ɔ̄ſtātiū ē deṫminata rō magnitudis ⁊ augmenti.

C Ad illḋ rñdet ɔ̄ᵗᵒʳ .d. q ita ē de ſbtilitate ⁊ ſpiſſitudie ſicut de diviſiōe liee ⁊ ſuphiciei. quēadmodū eni linea ſm q linea poſſit dividi i iſiᵐ. qḋ ē tñ ipoˡᵉ ſm qḋ ē linea ṫreſtris vl' lignea. ita ē de ſbtilitate: q̄m ſbtilitati ſm q ē ſbtilitas nō repugnat ſbtiliari i iſiᵐ. q̄uis ſbtilitati ſm qḋ ē ꝓpria paſſio corporis nālis iquātū tal' repugnat vt ꝓcedaf i iſiᵐ. q̄a tūc iplicaret. q: corpi nāli repugnat ſbtiliari i iſiᵐ. Uñ ſbdit ɔ̄ᵗᵒʳ dicēs q ſm h ꝓpō poſſibilis ē falſa poſſis ſ3 q poſita fuit. Et ex f'ſo poſſi nō ſeq̄f ipoˡᵉ. ⁊ h mōdecl'atiōis utif m'l'otiēs Ar̄ᵗˡᵉˢ ⁊ plato. ⁊ ē vᵃ decl'atio q̄ nō ponif f'l3 i ea ſm qḋ ē f'l'm ipoˡᵉ. hᶜ ɔ̄ᵗᵒʳ. C Intelligēdū q ɔ̄ᵗᵒʳ nō itēdit q eadē ꝓpō ſit poˡᵉ ⁊ ipoſſis. ſed intelligit q eadē oro m'l'tiplex pōt hēe duos ſēſus. v3. vnū poſſe3 ⁊ aliu3 ipoſſe3. v̄. g. illa oro. linee nō repugnat dividi in iſiᵐ. hēt duos ſēſus ſm idioma grecoꝝ ⁊ arabū. Unꝰ ſēſus ē q linee nō repugnat dividi i iſiᵐ ſm q linea. ⁊ h q̄dē ſēſus ē verꝰ. Aliꝰ ſēſus ē q linee nō repugnat dividi i iſiᵐ ſm q ē i mā nāli. ⁊ ille ſēſus ē falſus. C Uñ itelligēdū q ꝓpōnes ɔ̄ᵗˡᵉ. ſ. linea ſ3 qḋ linea pōt dividi i iſiᵐ: ⁊ ſbtilitas iquātū ſbtilitas ⁊ c. ſūt f'ſe de v̄tute ſmonis. q: ſeq̄f linea ſ3 qḋ liea pt dividi i iſiᵐ. igif linea pōt dividi i iſiᵐ. ɔ̄ñs ē f'l'm. tñ p hⁿ ꝓpōnes debēt itelligi ꝓpōnes v̄e. Uñ p hⁿ ꝓpōnes affirmativas debēt itelligi ꝓpōnes negative. q: p poˡᵉ itelligit ɔ̄ᵗᵒʳ nō repugnare ita q negatio repugnātie debeat ṗcedē reduplicationē ita q p illā. linea ſ3 qḋ linea pōt dividi i iſiᵐ. itelligit ɔ̄ᵗᵒʳ illā negativā. linee nō repugnat dividi i iſiᵐ ſm qḋ ē liea. ⁊ h ē veꝝ. Iſta tñ ē f'ſa. ſ. liee ſ3 q liea nō repugnat dividi in iſinitum. q: liee ṫreſtre repugnat dividi in infinitum.

C Secūdū q̄dē igif q differūt p q̄ ferūtur: hec cōtigūt. Secūdū aūt hoꝝ q̄ ferūtur excellētiā: hec ſūt. Videmꝰ eni majorē iclinationē hñtia: aut ḡvitat' aut levitat': ſic alia ſil'r ſe hñt figuris citꝰ ferentia p eq̄le ſpatiū finitū: ⁊ ſ3 rōnē quā hñt magnitudies adiuicē. Quare ⁊ p vacuū. h ipoſſe eſt pp quā eni cauſam ferf velocius. In

plenis gdē eni ex neċītate. Veloci⁹ eni diuidit ex fortitudie mai⁹: aut eni figura dicit aut iclinatiōe quā hēt qḋ ferf aut ꝓiectū. Eq̄ uelocia ḡ oia erūt. Sed ipoſē eſt.

¶ Hec ē 2ª ꝑticl'a p̄ꝰ ꝑtis pncipal' hui⁹ capl'i in qua cū pħs probauit uacuū nō eſſe ex ꝑte mediorū ꝓbat uacuū nō eē ratione ſumpta ex diuerſitate pōtētiarū motiuaꝝ cōparādo duo mo^lia ad idē me^m. ⁊ intēdit ꝓbare ꝙ uacuū eē deſtruit vnā ꝓprietatem motuū nāliū q̄ ē ieqlitas motuū nāliū i uelocitate Unū pono ꝯnē h̄ ꝓbādā ſb hac forma. vz. ſi uacuū eēt: nō erit eqlitas motuū nāliū i uelocitate. Et h̄ ē ꝯ 36ª hui⁹ libri. hec ꝯ ꝓbaf ſic. Nos videm⁹ ꝙ ḡuiora ueloci⁹ ferūtur deorſū q̄ min⁹ ḡuia ceteris parib⁹. ⁊ ſic ē de leuib⁹ reſpectu mot⁹ ſurſū. videm⁹ ēt ꝙ corp⁹ vni⁹ figure ueloci⁹ mouef q̄ corp⁹ alteri⁹ figure. v.g. ḡue acute figure ueloci⁹ mouef q̄ ḡue late figure ceteris exñtib⁹ ꝑib⁹. vñ ꝙ vnuz corp⁹ ueloci⁹ moueaf q̄ aliḋ corp⁹ ꝑ idē me^m pōt duplex aſſignari cā. ſ. aut rōne figure aut rōne ḡuitatꝭ uł leuitatꝭ. Rō vō q̄re ḡui⁹ ⁊ leui⁹ ueloci⁹ mouetur ceteris ꝑib⁹. ⁊ q̄re corp⁹ vni⁹ figure ueloci⁹ mouef q̄ corp⁹ alteri⁹ figure ē: q: hēt maiorē v̄tutem diuidēdi me^m. ⁊ ſi uacuū ponif neutra iſtaꝝ cāꝝ pt dari. q: i uacuo nō ē me^m reſiſtēs. vñ rō pt forari i hac foia. Mot⁹ nāles nō ſt' ieqles i uelocitate niſi ꝑꝑ reſiſtētiā medij. aut q: vni corpi nāli me^m min⁹ reſiſtit q̄ alteri: ſz min⁹ reſiſtit mediū ḡuiori q̄ minus ḡui cet'is ꝑib⁹: qñ ḡui⁹ diuidit me^m. ſz ſi uacuū ē: nulla reſiſtētia ē ex ꝑte medioꝝ: nec vnū corpus facili⁹ diuidit me^m q̄ aliḋ. ḡ ſi uacuū ē: nō ē ieqlitas motuū nāliū i uelocitate. ⁊ ſic pz ꝙ uacuū eſſe deſtruit iſtas ꝓprietates mot⁹. ſ. fieri i tpe ⁊ ieqlitatē tēpoꝝ ⁊ motuū i uelocitate ⁊ tarditate. Et ꝙ uacuū eē deſtruat motū fieri i tpe: ꝓbatū ē ex ꝑte mediorꝝ. ⁊ ꝙ uacuū eē deſtruat ineqlitatē motuū nāliū i uelocitate: ꝓbaf ex diuerſitate pōtētiaꝝ motiuaꝝ.

¶ Qḋ gdē igif ſi uacuū ſit: accidat ꝯriū: ꝑꝑ q̄d ꝓbāt eē uacuū: manifeſtū ex dictꝭ eſt. Hi gdē igif opinātur uacuū eē. Siqdem erit ſm locū mot⁹ diſcretū ſm ſe. Hoc āt idē ē ei q̄d ē dicē ſz locū eē aliqḋ ſeparatū: Sed h̄ quod ſit ipoſſibile eſſe dcm̄ ē p̄us.

¶ Hic recapl'ando pħs. d. ꝙ ex p̄dictꝭ demr̄atiōib⁹ appet ꝙ ſi uacuū fuerit: ꝯtigit dicētib⁹ uacuū eſſe eos dicē ꝯriū illi⁹ qḋ cogit eos ad dicēdū uacuū eē. mouit eni eos dicē uacuum eē. q: dixerūt ꝙ ſi mot⁹ ē uacuū ē: ⁊ h̄ loquēdo de uacuo ſeparato a corporib⁹. ſed ex demr̄atiōib⁹ iā factꝭ pz ꝙ ſi uacuum ſeparatū ē: mot⁹ nō ē. nā dicē uacuū eē ſeparatū nihil aliḋ ē q̄ dicē locū eē dimēſiōes ſeparatas qḋ deſtruxim⁹ i capl'o de loco. Ex dictis igitur h̄ pz ꝙ ſi uacuū ē mot⁹ nō ē. ⁊ ēt i capl'o de loco. pz ꝙ uacuum ſeparatū nō eſt q: loc⁹ nō eſt dimēſio ſeparata.

¶ Et ꝑ ſe āt ꝯſiderātib⁹ videbif utiq̄ deinde uacuū: ſic v̄e uacuū. Sicē eni i aq̄ ſi ponat aliqs cubū: diſtabit tāta aq̄ q̄ta⁹ ē cub⁹ ſic ē ēt i aere. h̄ ſēſui imāifeſtū ē. Et ſꝑ igif i oi corꝑe hñti trāſmutationē: ad q̄d ē aptū natū mutari: neċē ē: niſi cocat trāſmutari: aut deorſū ſꝑ: ſi deorſū ē mot⁹ ſicē eſt terre: aut ſurſū ſicut ignis: aut in utraq̄: aut q̄le aliqd ſit ipoſitū. In uacuo aūt h̄ gdē ipoſē ē. nullū eni corp⁹ ē: h̄ ꝑ uacuū eq̄le ſpatiū trāſire vr̄: q̄d gdē erat p̄us in uacuo: tanq̄ ſi aqua non cederet ligneo cubo neq̄ aer: h̄ oia tranſirent per ipm.

¶ Hec ē 2ª ps pncipal' hui⁹ capl'i i q̄ pħs deſtruit uacuū eē rōnib⁹ ſūptꝭ ex nā illi⁹ uacui. ⁊ ꝯtinet iſta ꝑs duas ꝑticl'as. q: i p̄ª ꝓbaf ꝙ uacuū ſeparatū nō ē infra mūdū. In 2ª ibi [Ampli⁹ āt manifeſtū.] Probaf ꝙ uacuū ſeparatū nō ē ex̄ mūdū ut dixerūt platonici. Prima ꝑticl'a ꝯtinet duas ꝑtes ſm numerū duaꝝ rōnū q̄s adducit. 2ª ibi [Ampli⁹ aūt manifeſtū.] ¶ In p̄ª igif ꝑte hui⁹ ꝑti^le. d. pħs ꝙ ꝯſiderātib⁹ uacuū ꝑ ſe. h̄ ē ꝑ nām uacui videbif ꝙ ſiē aliqd dr̄ uacuū ſm uocē. ita uacuū eē caret v̄e oi v̄itate ⁊ entitate. Deīde pħs ꝓbat fictionē ſuā ⁊ ponit ꝯnē ſb hac forma. ſ. ꝙ uacuū nō ē receptiuū corpis īfra ſe: ⁊ hec ē 37ª ꝯ hui⁹ libri. ⁊ ex hac ꝯne ſequif ꝯ pncipa' ītēta i h̄ tctatu. ſ. ꝙ uacuū nō ē qr̄ uacuum nō ponif ꝑꝑ aliḋ niſi ut ſit receptiuū corpis. ꝯ igif ſic ītēta ꝓbaf dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Oē receptiuū corporis īfra ſe tātū cedit corꝑi recepto q̄tū ē corp⁹ receptū īfra ipm: ſed uacuū nō cedit alteri corpi. ḡ uacuū nō ē receptiuū corpis īfra ſe. ſi igr̄ uacuum eēt. ſeqtur ꝙ uacuū eēt receptiuū corpis īfra ſe. q: iſta ē nā uacui ſi uacuū eēt. Et iō hec rō ſumitur a nā uacui. ¶ Circa quā rōnē ſic ꝓcedit pħs. q: p̄ꝰ ꝓbat maiorē. 2° ponit minorē ibi [In uacuo aūt.] 3° vō remouet vnā rñſionē. Primo igif pħs ꝓbat maiorē iductiue dicēs ſi corp⁹ cubicū ponif in aq̄: tātū cedit de aq̄ illi corꝑi q̄tū ē illḋ corp⁹. ſimil'r ſi pōif i aere tātū de aere cedit q̄tū ē illḋ corp⁹ cubicū ⁊ ul'r q̄tūcūq̄ vnū corp⁹ mouef de vno loco ad aliū locū: opz ꝙ tātū corp⁹ cedat illi corꝑi moto ⁊ tātū recedat q̄tū ē illḋ corp⁹. niſi forte corp⁹ aduenieɳs ꝯdēſef. ut ſi corp⁹ cubu recipiaf i t̄ra opz ꝙ t̄ra cedat deorſū: aut ad ſupi⁹ ut ſi ſit ignis. aut ad utrāq̄ ꝑtē ut ſi ſit aer uł aq̄. ⁊ ſic pz maior iductiue ſiue ꝑ expiētiā. mior vō ꝓbaf ibi [In uacuo aūtē.] ⁊ h̄ ſic. Cū uacuū nō ſit corp⁹ nec i uacuo ē aliqḋ corp⁹ nāle ipoſē ē ꝙ uacuū cedat aut moueaf local'r uł ꝙ ꝯdēſef. imo opz ꝙ ſil' maneat cū corꝑe recepto. ⁊ h̄ ſm ponētes uacuū eē locū receptiuū corpis. q: ſz eos uacuū ſil' manebit cū eo corꝑe recepto i uacuo. ſicut ſi aq̄ uł aer nō cedēt qñ corpus recipif i eis: ꝯtigēt ꝙ dimēſiōes aq̄ uł aeris eēnt ſil' cū dimēſiōib⁹ corpis recepti in aq̄ uel in aere.

¶ At vō cub⁹ hēt tātā magnitudinē: quātā ꝯtinet uacuū: q̄d ſi calidū ē: aut frigidū aut ḡue: aut leue nihil min⁹ alteꝝ neċē ab oib⁹ paſſiōib⁹ ē: ⁊ ſi nō diuiſibile ſit ab illis. Dico autē corp⁹ lignei cubi. Quare ēt ſi ſeꝑef ab oib⁹ alijs: ⁊ neq̄ ḡue neq̄ leue ſit: ꝯtinebit eq̄le uacuū: ⁊ i eadē erit que ē loci: ⁊ uacui ꝑte eq̄li ſibiipſi. qd igif diſtabit cubi corp⁹ ab eq̄li uacuo ⁊ loco. Et ſi duo h⁹ⁱ ſunt ꝑꝑ qḋ nō q̄libet i eodē erūt. Unū gdē igif h̄ icōueniēs ⁊ ipoſſibile eſt.

¶ Nūc pħs remouet quādā rōnē q̄ poſſet dari ad rōnē ſuā. nā poſſet aliqs dicē ꝙ duo corpa nō pñt ſubijci i eodē loco. ſꝫ h̄ ē ꝑꝑ qlitates ſēſibiles ut ꝑpter grauitatē ⁊ leuitatē. frigꝰ ⁊ caliditatē. ⁊ ſic de alijs qlitatib' nālib'. Illō remouet pħs. d. ꝙ h̄ corpꝰ cubū receptū i uacuo hēat dimēſionē eq̄lē ſibi quā occupat: nō ē ſꝫ ꝙ cubū ē calidū uł frigidū graue uel leue. ſꝫ h̄ bēt ex ſuis dimēſionib'. ⁊ iō ſi a corpe cubo ſeparent oēs q̄litates ſēſibiles ⁊ ponaꝛ i aq̄ manētib' ſolis dimēſiōib': adhuc fa cēt tātū de aq̄ cedē q̄tū ē ipꝫ corpꝰ cubū. cū ȝ igiꝛ uacuū nō cedat: ſi corpꝰ cubū ponaꝛ i uacuo dimēſiones uacui eēnt ſił cū dimēſionib' corpis. ⁊ ſic ſi a corpe cubo ſeparent oēs q̄litates ſēſibiles nō eēt aliq̄ dr̄ia iter uacuū ⁊ cubū ut dic̄ pħs. cū utrūq̄ ſ. tā uacuū q̄ corpꝰ cubū ſint dimēſiōes ſepate ab accidētib'. ſi igiꝛ corpꝰ cubū ⁊ uacuū ſūt ſił. cū uacuū ponaꝛ hēre tres dimēſiones ⁊ ꝑ ꝯñs poniꝛ eē corpꝰ. ſequiꝛ ꝙ duo corpa ſūt i eodē. ⁊ eadē rōne iſinita corpa pñt eē ſił. Uñ ꝯ'ᵒʳ dic̄ hic ꝙ pħus dicit ꝙ ipoſ'e ē accñtia corpis cubi ſepari ab eo in eē ſꝫ tm̄ ſm imaginationē. ⁊ dic̄ hoc ad decl'andū ꝙ ipoſ'itas penetratiōis corpis accidit eis ex ſuis formis mathematicis ſēſibilib'. vñ hoc accidit ex nā dimēſionū ⁊ nō ex natura q̄litatū ſēſibilium.

¶ Amplꝰ āt māifeſtū ē: q2 h̄ cubꝰ hēt trāſmutarꝰ: qđ ⁊ oia alia corpa hñt. Quare ſi a loco nihil differt: qd opꝫ locū facē corporib' ex̄ vniuſcuiuſq̄ corpꝰ ſi ipaſſibile eſt corpꝰ. Nihil eni confert ſi alteꝝ circa ipſum equale ſpatium huiuſmodi ſit.

¶ Hec ē 2ᵃ pō ꝑᵉ ꝑticule ꝑᵉ ꝑtis ꝑñˡᶦˢ huiꝰ capłi i q̄ poniꝛ 2ᵃ rō ꝑbās ꝙ uacuū nō ē receptiuū corpis īfra ſe. q̄ rō ē iſta. Cubꝰ trāſmutatꝰ i loco hēt tres dimēſiōes ſic̄ oia alia corpa hñt tres dimēſiōes. cū igiꝛ ſm ponētes uacuū eē uacuū nō ſit locꝰ niſi ꝑꝑ dimēſiōes q̄s icludit. ſeqꝛ ꝙ cubꝰ ita hñ eēt locꝰ ſic̄ uacuū. ḡ nō opꝫ uacuū ponē ad locādū corpus. q2 ꝑꝑie dimēſiōes corpis ſufficiūt ad locādū ipꝫ corpꝰ. q2 ſi corpꝰ idigeat alijs dimēſiōib' a dimēſiōib' ſui corpis i qb' recipiaꝛ: tc̄ ille dimēſiones i qb' recipiꝛ idigerēt alijs dimēſiōib' i qb' reciperēꝛ: ⁊ ſic in iſñᵐ. h̄ pōt ſic argui. Separent a cubo oēs q̄litates ſēſibiles. tc̄ ſi uacuū ſit receptiuū corpis ⁊ cubꝰ recipiaꝛ a uacuo tāq̄ i loco. q̄ro aut illō uacuū i q̄ recipiꝛ cubū idiget alio loco a ſeipō in q̄ recipiꝛ. ſi dr̄ ꝙ ſic: tc̄ ille aliꝰ locꝰ idigebit alio loco ⁊ erit ꝑceſſus i iſñᵐ. qđ ē icōueīēs. Si vō dr̄ ꝙ nō idiget alio loco ⁊ cū cubū ſit dimēſio ſepata ſicut ⁊ uacuū: q2 cubū pōiꝛ dimēſio ꝑ ſe ſine q̄litatib'. ſeqtur ꝙ ſi uacuū nō idigeat alio loco ꝙ ēt cubū nō idiget alio loco a ſeipō. ⁊ ſic nō opꝫ ponē aliū locū ex̄ corpa ad recipiēdū ipa corpa maxie ꝑꝑ dimenſiōes corpoꝝ q̄ nō ſūt paſſibiles. h̄ ē q2 nō ſūt q̄litates paˡᶦˢ. ⁊ iō nō opꝫ ponē alias dimēſiōes preter iſta. q2 nihil ꝯferūt ad h̄ ꝙ corpꝰ ſit i loco. imo ſi ille dimēſiōes ſint i dimēſiōib' corpis recepti i eiſ nō ē maior rō ꝙ iſte dimēſiōes ſint locꝰ q̄ ipꝫ corpꝰ ſit locꝰ ipaꝝ dimēſionū. qm̄ qñ aliq̄ dimēſiones ſūt ſił adeq̄te nō ē maior rō ꝙ iſte dimēſiōes ſint locꝰ ꝑ ſe q̄ corpꝰ. ¶ Notādū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ ſi corpꝰ ſeparet ab oib' q̄litatib' adhuc idigēt dimēſionib'. ſꝫ nō duob' modis dimēſionū. ſ. dimēſiōib' q-b' ꝯſtituiꝛ ⁊ dimēſiōib' i qb' ſbijciaꝛ. Uñ nō ē neceē ꝙ corpꝰ hēat dimēſiōes i qb' ſbijciaꝛ: ſꝫ ſolū idiget dimēſiōib' qb' ꝯſtituaꝛ. ¶ Notādū ēt ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ pħs ꝑ h̄ qđ dic̄ ꝙ nō ē neceē ponē dimēſionē extrīſecā i q̄ recipiaꝛ corpꝰ. itēdit ꝑ h̄ inuē ꝙ eq̄litas loci nō ē eq̄litas ſꝫ dimēſionē ſꝫ eq̄litas ꝯtinētꝭ. qm̄ ex h̄ ꝙ locꝰ ē eq̄lis: ⁊ eq̄les dimēſiōes: extimauerūt locū eē dimēſiōes: ⁊ i h̄ ē modus deceptionis: qm̄ ibi eſt equiuocatio in hoc nomie equalitas.

¶ Amplꝰ opꝫ māifeſtū eē q̄le uacuū ſit i his q̄ mouētur. Nūc aūt nuſq̄ īfra mūdū acr eni aliqd eſt. nō videꝛ aūt: neq̄ aq̄ ſi eēnt piſces ferrei. Tactu eni eſt diſcretio illꝰ qđ tāgiꝛ. Qđ qdē igiꝛ nō ſepatuꝫ ſit uacuū: ex his manifeſtum eſt.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑtˡᵃ 2ᵉ ꝑtis ꝑñˡᶦˢ hꝰ ca. i q̄ ꝑbaꝛ ꝙ uacuū ſepatū nō ē ex̄ mūdū. ⁊ hᵉ ē 38ᵃ ꝯ hꝰ li. q̄ ꝑbaꝛ ſic. ſi eēt uacuū ſepatū ex̄ mūdū i q̄ mūdus exiſteret: opꝫ ꝙ appeat nobis aliqđ reſiduū ex eo ita ꝙ īfra mūdū apperet nobis aliqđ uacuū. q2 nihil ē ponēdū a nobis niſi qđ nobis appet: ⁊ qđ a nobis aliq̄ mō cogſciꝛ. ſꝫ īfra mūdū nō appet nobis aliqđ uacuū. ḡ nō debemꝰ ponē uacuū ex̄ mūdū. maior pꝫ ex dict̄. ⁊ mior ꝑbaꝛ. qm̄ plenū aere qđ vulgo vr̄ uacuū nō ē uacuū. qm̄ aer ē aer q̄uis nō ꝑcipiaꝛ viſu. Exēᵐ huiꝰ. nā ſi piſces eēnt ferrei ex ſilitudie ⁊ ꝑꝑ ꝯuēiētiā quā hērēt cū aq̄ nō poſſet aq̄ diſcerni ab eis ꝑ viſū. nō tñ eēnt aq̄. q̄uis eni ꝑ viſū nō diſcernerētur ab aq̄ attñ ꝑ tactū bñ poſſet diſcerni ab aq̄ ſi forēt duri ſic̄ ferrū. qm̄ tactꝰ ē diſtictiuꝰ taliū q̄litatū. ſ. duritiei ⁊ c̄. Eodē mō q̄uis aer nō ꝑcipiaꝛ ꝑ viſū: ꝑcipi tñ pt ꝑ tactū. Uñ ꝯ'ᵒʳ. d. h̄ ꝙ ſi ſpiſſitudo aeris eēt durior ferro viſus non ꝑcipet aerē. q2 aer nō hēt colorē. q2 idicare de tāgibilib' nō eſt ꝑ ſenſū viſus: ſed per ſenſū tactꝰ. ex qbus eſt manifeſtum ꝙ uacuū nō eſt aliqđ ſpatiū ſepatum nec infra mundum nec extra mundum.

¶ Capłm 5ᵐ tractatus ſecundi in q̄ improbaꝛ opio ponētium uacuū imbibitū corpib' ⁊ penetrās illa.

Unc aūt qdā ſūt q ꝑ raꝝ ⁊ dēſū opinādꝛ māifeſtū eē ꝙ ſit uacuū.

¶ Iſtō ē 5ᵐ capłꝫ hꝰ tctatꝰ i q̄ poſt q̄ eſt decl'atū ꝙ nō ē ponē uacuū ſepatū a corpib' receptiuū corpis: reuertiꝛ ad ꝯdicēdū ponētib' uacuū ibibitū eē corpib' ⁊ penetrās ipa. Uñ h̄ capłꝫ ꝯtihet duas ꝑtes ꝑñˡᶦˢ. qm̄ i ꝑᵃ pħs ponit opionē ſuā ⁊ deſtruit opionē ponētiū uacuū ibibitū corpib'. i 2ᵃ ibi[Qm̄ aūt uacuū.] deſtruit pħs radicē illiꝰ opionis ſoluēdo rōnē ſuꝑ quā opio illa radicatur. ꝑria pō ꝯtiet duas ꝑtˡᵃˢ. q2 i ꝑᵃ pħs pōit opionē cū ſua rōne. i 2ᵃ vō ibi[Siqdē igr̄ raꝝ.] Deſtruit opionē ꝑdictā. ¶ In ꝑᵃ igiꝛ ꝑticł'a huiꝰ ꝑtis dicit pħs ꝙ ſūt qdā q ꝑꝑ raꝝ ⁊ dēſū opinātur uacuum eē. ⁊ eoꝝ rō talis erat. Si nō ſit uacuū īfra corpa rarefactio ⁊ cōdēſatio nō pñt fieri. ꝯſequēs eſt fłꝫ ḡ ⁊ antecedēs. falſitas ꝯñtis oñdiꝛ ex ꝑte motus localis ⁊ ēt ex ꝑte gñatiōis. Ex ꝑte motꝰ local' ſic. ſi ex raro nō poſſet fieri dēſū uł ꝯᵃ: ſeqtur alteꝝ illoꝝ ipoſſibiliū. ſ. uł ꝙ nłl's motꝰ local' rectꝰ poſſit eē uł ꝙ moto vno corpe totū vniuerſū mouebiꝛ. ⁊ ꝙ h̄ ſequaꝛ ꝑbaꝛ. q2 aut ē poſ'e ꝙ aliqd moueatur motu recto. aut nō. ſi nō. hᵉ ē vna pꝫ diſiūctiue. vꝫ. ꝙ nullus motꝰ local' rectꝰ poſſit eē. ſi vō dr̄ ꝙ ali

qđ corpꝰ poſſit moueri localr̄ motu recto tē ponat̄ ꝙ aliq̄d moueat̄ motu recto ⁊ tūc ſi nō fiat ꝯdēſatio ⁊ rarefactio opꝫ ꝙ illđ corpꝰ motū expellat aliqđ corpꝰ eq̄le ſibi ex̄ locū ſuū ⁊ illđ aliđ corpꝰ expellat aliqđ aliđ corpꝰ eq̄le ſibi uſq₃ ad celū. ſi non fiat ꝯdēſatio corpoꝝ oportebit ꝙ nr̄a corp̄a ſic moueant̄. ⁊ ſic moto vno corp̄e motu recto mouebit̄ totū vniuerſū. Ex p̄te ēt ḡnationis oñdit̄ falſitas ꝯñtis ꝯditiōalꝭ p̄nꝰ. ⁊ ħ ſic. Si ꝯdēſatio ⁊ rarefactio nō pñt fieri ſeq̄tur illđ ipoſſe ꝙ ſp̄ ḡnabit̄ eq̄le ita ꝙ nūq̄₃ ḡnatū eēt maiꝰ aut minꝰ q̄₃ illđ ex quo ḡnat̄. ⁊ ſic ſi ignis ḡnaret̄ ex aere opꝫ ꝙ ignis ḡnatus ⁊ aer ex q̄ ḡnat̄ ſint eq̄lis q̄₃titat̄. q₂ ſi diceret̄ ꝙ cū ḡnatū ſit maiꝰ opꝫ ꝙ occupet maiorē locū q̄₃ illđ ex q̄ ḡnat̄ occupabat. ⁊ ſic ſi nō fiat ꝯdenſatio opꝫ totū vniuerſū occupare maiorē locū q̄₃ p̄us ⁊ ſic celū cedēt iſti mūdo ⁊ expelleret̄ de loco ſuo. ⁊ ſic ſi ꝯdēſatio ⁊ rarefactio nō pñt fieri ſeq̄tur alterū illoꝝ triū. v₃. aut ꝙ ḡnatio non ſit: aut ꝙ moto vno mouebūtur oīa. ⁊ ꝙ ſp̄ ḡnatū ⁊ illđ ex q̄ ḡnat̄ ſint eq̄lia i q̄₃titate. ¶ Intelligēdū ꝙ iſti antiq̄ ſupponebāt illā ꝯñaꝫ tanq̄₃ māifeſtā. vacuū nō ē. ḡ nihil pōt ꝯdēſari nec rarefieri q₂ ipi nō viderūt aliū modū ꝯdēſatiōis niſi ꝯdēſatio fieret p̄ ħ ꝙ aliq̄ p̄tes ſubītrāt aliq̄ foramia vacua īfra corpꝰ qđ cōdēſat̄: nec viderūt aliū modū rarefactionis niſi ꝙ rarefactio fieret p̄ ħ ꝙ aliq̄ p̄tes exirent de foraminibus talibus vacuis infra corpus rarefacti.

¶ Siq̄dē eni nō ē rarū ⁊ denſū neq₃ coire ⁊ calcari poſſe ē. Si aūt ħ: aut oīno motꝰ nō erit: aut mouet̄ totū: ſicut dixit caſſimedras: aut i eq̄le ſp̄ ē mutare aquā ⁊ aerē. Dico aūt ſic: ut ſi ex aq̄ ciati factꝰ ſit aer: ſimul ex eq̄li aere tātūdē aquā fieri: aut vacuū erit ex neceſſitate. Cōculcari eni uꝭ extēdi nō ꝯtigit alr̄. Siq̄dē igit̄ rarū dicūt mlta vacua ſep̄ata hn̄s: māifeſtū ē ꝙ ſi neq₃ vacuū ꝯtigit eē ſep̄abile: ſic nec locū hn̄tē aliqđ vacuum ſuiipſius: nec rarum ſic.

¶ Hec ē 2ª p̄tīcꝭ p̄ᵉ p̄tis p̄ncipalꝭ huiꝰ ca. i q̄ phūs deſtruit hāc opionē q̄ ponit vacuū ibibitū corp̄ibꝰ. ⁊ ꝯtinet duaſ p̄tes. q̄rm i p̄ª ꝓbat ꝙ nō ē dare vacuū uꝭ ponē i corp̄ibꝰ vacuū diſtinctū ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ plenis. In 2ª ibi [Si aūt nō ē.] Deſtruit vacuū eē i corp̄ibꝰ ſilꝭ cū aliis p̄tibꝰ corp̄is. vñ vacuū eē i corp̄ibꝰ pōt duplr̄ itelligi. vnoº ꝙ i corp̄e ſint foramia vacua ſep̄ata ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ. Alioº ꝙ vacuū nō ſit ſep̄atū ab aliis p̄tibꝰ ſ₃ ſitū. imo dimēſiōes q̄s dixerūt ſbītrāt oēs p̄tes corp̄is. Prio igr̄ phūs deſtruit p̄ᵐ itellectū. ⁊ ꝓbat iſtā ꝯnē. ꝙ nō ē ponē i corp̄ibꝰ vacuū ſep̄atū ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ corp̄is. ⁊ hec ē 39ª ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. Si i corp̄ibꝰ ſit vacuū ſep̄atū ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ cū illđ qđ manet ſep̄atū ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ exiſtat p̄ ſe ſeq̄tur ꝙ ſit ſep̄atū a corp̄ibꝰ extrīs per ſe. ⁊ ſic eēt locꝰ hn̄s tres dimēſiōes p̄ter dimēſiōes corp̄is qđ ē iprobatū p̄us. vñ p̄ eādē rōnē p̄ quā oñdit̄ ꝙ nō ē aliqđ vacuū ſep̄atū ex̄ corp̄a. nec locꝰ hn̄s dimēſiōes alias a dimēſiōibꝰ corp̄is. pōt ꝓbari ꝙ nō ē aliqđ corpꝰ ħ mō raꝝ. ſ. ꝙ hēat i ſe foramina vacua diſticta ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ corp̄is. ⁊ ꝯᵗᵒʳ itroducit iſtā p̄tē ſic dicēs ꝙ cū p̄hs ſupiꝰ deſtruxit vacuū ſep̄atū eē: ħ deſtruē vult vacuū eē alioº a p̄dicto. In p̄dcō eni mō deſtruit vacuū eē ex penetratiōe dimēſionū i iuicē. ſm ħ qđ dixit ꝙ q̄madmodū ē ipoſſe aliq̄₃ dimēſionē exiſtē p̄ ſe ħ vult deſtruē ipm̄ alioº. dimēſiōes eni ſūt ultima accidētia q̄ nō pñt exiſtē p̄ ſe. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Secūdū igit̄ ħ ꝓbat̄ ꝯ ſic. dimēſiōes q̄ ponūt vacuū ſūt accñtia. ſed ipoſſe ē accñs p̄ ſe exiſtē diſtictū ſm ſitū a ſuo ſbo. ḡ ipoſſe ē ponē vacuū ſep̄atū i corp̄ibꝰ diſtictū ſm ſitū ab aliis p̄tibꝰ plenis. q₂ ſic accidens exiſteret per ſe ſine ſbo. Et ſbdit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ iſta eſt deſtructio vacui ſm ꝙ eſt vacuum: deſtructio autem p̄dicta eſt ſm ꝙ ipſum ponitur recipere corpora.

¶ Si aūt nō ē ſep̄abile: ħ tñ ieſt aliqđ vacuum: minꝰ q̄dē ipoſſe. Cōtingit aūt p̄mū ꝙ nō oīs motꝰ ē cā vacui: ħ q̄ ſurſū ē. Rarū enim leue. Vñ ignē rarum eſſe dicunt.

¶ Hec ē 2ª p̄s 2ᵉ p̄ticꝭe p̄ᵉ p̄tis p̄ncipalis huiꝰ ca. i q̄ ꝓbat̄ ꝙ vacuū nō ē i corp̄ibꝰ ſilꝭ cū aliis p̄tibꝰ plenis. ⁊ hec ē 40ª ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbat̄ p̄ q̄nq₃ rōnes ⁊ ſm ħ hᵉ p̄s poſſet diuidi in q̄nq₃ p̄ticꝭas. ¶ Primo tñ dicit phūs ꝙ ſi ponit̄ vacuū nō eē dimēſionē ſep̄atā a corp̄ibꝰ ſed eē ibibitū ⁊ mixtū corp̄ibus: minꝰ ipoſſe ponit̄ q̄₃ ponēdo talē dimēſionē ſep̄atā q₂ ponēdo dimēſionē ſep̄atā ponit̄ accñs exiſtē p̄ ſe ſine ſbo. Quis illđ ſit minꝰ icōueniēs tamē huic opioni accīt mlta ipoſſia. ¶ Deide ponit phūs p̄ᵐ rōnē ꝓbātē ꝯnē ſuā q̄ talꝭ ē. Si vacuū ſit ibibitum corp̄ibꝰ ita ꝙ ſit vndiq₃ cū corp̄e ſeq̄tur ꝙ vacuū nō ſit cā oīs motꝰ localꝭ. cuiꝰ ꝯriū ipi poſuerunt. q₂ ipi poſuerūt vacuū eē cām oīs motꝰ localꝭ. ⁊ ꝓbat̄ ꝙ illđ ſequat̄. ſ. ꝙ vacuū nō eēt cā oīs motꝰ localꝭ: q̄ñ ſm eos vacuū ē cā raritat̄: nūc aūt raꝝ cui admixtū ē vacuū ē leue. ⁊ leue mouet̄ ſurſū. igit̄ vacuū ſolū ē cā motꝰ ſurſū. ⁊ ſic vacuū ē ſolū cā raritat̄ ⁊ raritas leuitat̄ ſm eos. ⁊ leuitas ſolū eſt cā motꝰ ſurſū. ḡ vacuū ſolū eēt cā motus ſurſum.

¶ Poſtea motꝰ cām nō ſic vacuū: ſic i q̄ eſt: ħ ſicut utres in eo q̄d ferūtur ipſi: ſurſū ferunt ꝯtinuū: ſic vacuū fertur ſurſu₃.

¶ 2º ꝓbat̄ eādē ꝯ ſic. Iſti poſuerūt vacuū ut i eo eēt motꝰ rectꝰ tāq̄₃ i loco. ſ₃ ſi vacuū ſit ibibitū corp̄ibꝰ vndiq₃ ita ꝙ ſit cā raritat̄ ⁊ leuitat̄ ſic ipi poſuerūt tc̄ vacuū nō eēt illđ i q̄ ē motꝰ ſic i loco. ſed magis eēt cā motꝰ ſic motor ad mouēdū ſ₃ q̄ utres mouent res ligatas cū eis q̄ñ utres mouent̄ ſurſum. vacuū enim maxime cū corpore leui mouet ipſum ad ſuperius ſm iſtam opinionem.

¶ Quātis q̄liter pōt eē vacui: ⁊ locꝰ vacui Vacui eni₃ ſit vacuum in quod fertur.

¶ 3ª rō ē. Si vacuū ſit ibibitū corp̄ibꝰ vndiq₃ cōmixtū cū corp̄ibꝰ: tūc moto vno corp̄e mouebit̄ vacuū mixtū cū corp̄ibꝰ: ſ₃ oē qđ mouet̄ localr̄ hēt locū. ergo vacuū hēbit locū: ⁊ ſic vacui eſſet vacuum ⁊ hoc in infinitum. qđ eſt impoſſibile.

¶ Amplꝰ quđ aſſignāt ḡuia ferri deorſu₃.

¶ 4ª rō ad eādē ꝯnē ē illa. Si ponit̄ vacuū ibibitum corp̄ibꝰ deferēs corp̄a ſurſū nō poterit aſſignari cā motꝰ deorſū. ꝯñs ē fl'm. igit̄ ⁊ añcedēs. ꝯñaꝫ iſtaꝫ nō ꝓbat phūs ſed ꝯᵗᵒʳ ꝓbat eā ſic. ſi vacuū ſit cauſa motꝰ ſurſū ut dicūt iſti tūc aut plenū ē cā motꝰ deorſū ſicut vacuū ē cā ſurſū. aut aliq̄d aliđ a ple-

ſo ē cū mot' deorſū. ſed nō ē dare q aliqd aliō. ⁊ tū ē plenū deorſū ut pʒ inductiue ēt. q: ꝯrioꝝ ꝯrie ſūt cāe. ⁊ iō ſi uacuū ſit cā mot' ſurſū plenū erit cā mot' deorſū. ſed q plenū nō ſit cā mot' deorſū ꝓbat: q: nihil ē ita plenū q i eo ſit aliqd plenuʒ ſm eos. ſi igif plenū ſit cā mot' deorſū ⁊ uacuū cā motus ſurſū tūc plenū ⁊ graue eēnt oino idē. ⁊ ēt uacuū ⁊ leue eēnt oino idē. ⁊ cū nihil ſit ſimplr plenū nec ſimplr uacuū ſequif q nihil ſit graue ſimpliciter nec leue ſimplr: ſed ſolū grauius ⁊ leui' qd eſt improbatum quarto celi.

Et manifeſtū eſt qm̄ ꝗto utiqʒ rari' : ⁊ magis uacuū ſit: magis ſurſū ferf : ⁊ ſi ſit oino uacuū: uelociſſime utiqʒ ferf. Fortaſſis aūt ħ ipoſſe eſt moueri. Rō autē eadē ſicut q: in uacuo ſine motu oia ſunt: ſic ⁊ uacuum: quod eſt ſine motu. Incōparabiles enim ſunt uelocitates.

Quita rō ad eādē ꝯnē ē illa. ſi uacuū ſit ſbibitum corpib' ⁊ ſit cā mot' ſurſū tūc quāto aliqd ē rari' ⁊ magis uacuū tāto ueloci' mouebif ſurſū. ergo ſi aliqd ſit oino uacuū mouebif ſurſū i nō tpe. qd ē ipoſſe. ⁊ q oino uacuū nō poſſit eē i tpe ꝓbat p eādē rōnē p quā ꝓbatū ē ſupius q poſito uacuo mot' grauiū ⁊ leuiū in uacuo eēt i nō tpe: q: ſicut ꝓportio mot' facti in uacuo ad motū factū in pleno nō ē ꝓportio i uelocitate ita motus puri uacui ad motū plenū nulla eēt ꝓportio in uelocitate; ſʒ cuiuſlibet mot' facti i tpe ad motū factū i tpe ē aliq ꝓportio i uelocitate. ġ mot' uacui eēt i nō tpe: ⁊ hec ē rō pħi. ⁊ ꝯ^ne ꝓbat p rōnē ducētē ad ipoſſibile q mot' puri uacui eēt i nō tpe. d. iō ſi nō fuerit ꝯceſſū nobis q mot' ē i tpe ꝓbabim' q ē ipo^le inueniri aliquē motū cōpoſitū ex uacuo ⁊ pleno qd ptrāſit cū ſuo uacuo illō ſpatiū in eodē tpe qd eſt ualde iopinabile. ꝯ^ne. Sed ħ dubitaf q: ſi illa rō ualēt ſeqref q puruʒ graue nihil hñs de leuitate moueref i nō tpe q: grauitas ē cā mot' deorſū. ergo ꝗto ē aliqd graui' tāto ueloci' mouef deorſū: ergo puꝝ graue nihil hñs de leuitate mouebif deorſū in nō tpe. ⁊ ſic pōt ēt ꝓbari q puꝝ leue mouebitur ſurſū i nō tpe. Dicēdū q ſi nō eēt aliq reſiſtētia ex pte medij ſic dixerūt antiq ponētes uacuū eē mediū p qd ſit mot': tūc bn̄ ꝯcludēt rō de graui ſimpr ⁊ de leui ſimplr. vʒ. q mouerenf i nō tpe. vn̄ ſi in motu grauiū ⁊ leuiū nō eēt niſi reſiſtētia itriſeca ⁊ cū ſimplr graue ul' leue nō hēat aliquā reſiſtētiā intrinſecā ſeqf q ſimplr graue ul' leue moueref i iſtātiſed nō ē ita q: ut ſupi' declatū ē i motu grauiū ⁊ leuiū reſiſtētia ꝓuenit ex pte medij. Et ſi dicas q ſi mot' ſimpr grauis ſit i tpe tūc ꝯtigit q i eodeʒ tpe p eqle ſpatiū mouerētur ſimpr graue ⁊ cōpoſitū ex graui ⁊ leui. Dicēdū ē q cet'is exñtib' parib' ex pte medij ⁊ ex pte magnitudis ⁊ figure ipoꝝ mobiliū ipo^le ē q ſimplr graue ⁊ cōpoſitū ex graui ⁊ leui mouenf p eqle ſpatiū i eqlitate: q: ſimplr graue uel leue nō hēt aliquā reſiſtētiā itriſecā. ſed cōpoſitū ex graui ⁊ leui nunqȝ hēt aliquā reſiſtētiā. ⁊ pp hſ ſit me^m eq reſiſtēs i motu utriuſqʒ maior eēt reſiſtētia i motu cōpoſiti ex graui ⁊ leui: q: duplex ē reſiſtētia. ſ. extriſeca ⁊ itriſeca: ꝗ i motu ſimplr grauiſ q: nō ē niſi reſiſtētia extriſeca: ſi tn̄ cet'a nō ſint paria bene ē poſſe q ſimplr graue ⁊ cōpoſitū ex graui ⁊ leui moueantur p eqle ſpatiū in eqli tpe: q: poſſent media ita diſponi q in motu ſimplr grauis eēt tāta reſiſtētia ex pte medij ꝗta ē reſiſtētia tā extrinſeca ꝗ intrinſeca in motu cōpoſiti ex graui ⁊ leui. ⁊ tūc motus ſimpliciter grauis ⁊ mot' cōpoſiti ex graui ⁊ leui eſſent eque ueloces.

Q Uoniā aūt uacuū qdē non dicimus eſſe alia ꝟo uere dubitata. Aut mot' nō erit: niſi erit denſitas: ⁊ raritas: aut turbaf celū: ſemp equalis aq ex aere: ⁊ ex aq erit aer. Manifeſtū eni q: plus aer ex aqua fit. Neceſſe igitur niſi calcatio fit: aut depulſū qd habef ultimū tumultuari facē: aut alibi alicubi eqliter mutare ex aere i aquā: ut oē corpus toti' equale ſit: aut nihil moueri. Semp traſmutatio ħ accidet: niſi circulariter acciſtet. Non ſemp aūt in circulū loci mutatio: ſʒ aliquando ⁊ in rectū eſt. Hi qdeʒ igitur pp hoc uacuū aliqd dicunt eſſe.

Hec ē 2^a po p̄n^{lis} hui' ca. i q pħs deſtruit radicem opionis ponētiū uacuū ſbibitū corpib': ſoluendo rōnē ſup quā eoꝝ opio radicaf: ⁊ iſta po ꝯtiet duas ptic'las. qm̄ i p^a pħs repetit rōnē ponētiū uacuū ibibitū corpis. i 2ª ibi [Nos āt dicim'.] Soluit pħs rōnē ſup quā iſta opio radicaf. Dic igitur pħs q ꝗuis nos dicam' q uacuū nō ſit ⁊ ꝯcedamus rarefactionē ⁊ ꝯdēſationē eē. tn̄ iſti āntiq vnā uerā ꝯñaʒ fecerūt ⁊ aliā falſā. ⁊ iō ꝗtū ad aliquid de arguebāt. rō igif eoꝝ fuit illa. ſi uacuū nō ſit infra corpa rarefactio ⁊ ꝯdēſatio nō erūt poſſes. ꝯñſ ē flʒ ġ ⁊ añs: ⁊ falſitatē ꝯñtis ꝓbāt ⁊ iprobādo falſitatē ꝯñtis bn̄ arguebāt: ⁊ q ꝯñs ſit flʒ ꝓbāt ex pte mot' local'. ⁊ ēt ex pte gñatiōis. ex pte mot' local' ſic: ſi nō poſſet fieri rarefactio ⁊ ꝯdēſatio ſeqf ul' q mot' local' rect' nō poſſit eē. ul' ſi aliqd mouef localr motu recto celū turbabif: ſic q celū expellef a loco ſuo ſic ꝓbatū ē ſupi': ſʒ ꝯñs ē flʒ. ġ ⁊ añs. Idē ēt ꝓbabāt ex pte gñatiōis ſic: ſi rarefactio ⁊ ꝯdēſatio nō eēnt po^{les} ſeqtur ul' q gñatio nō eēt. aut ſi gñatio ſit ul' celū expelleref de loco ſuo ul' gñatio i el'tis ſp eēt eqlis ita q ſi i aliq hora generef ex vncia aq aer i vno loco nece eēt ut in ipa hora gñaref ex aere vna vncia aq i alio loco. iſtaʒ ꝯñaʒ ꝓbat pħs ſic: qñcūqʒ ex aq gñaf aer: aer genit' eſt maioris ꝗtitatis ꝗ aq ex q gñaf. ſi igif aer gñaf ex aq ⁊ nō ſit alicubi ꝯdēſatio cū aer genit' occupet maioreʒ locū ꝗ occupabat aq ex q gñaf ul' opʒ celū cedē ⁊ moueri ul' opʒ q aer fiat equal' aq ex q ſit aer. q: ſi nō fiat ꝯdēſatio nec gñaref aq ex aere mōq dem̄ ē: aut igr̄ opʒ q totū vniuerſuʒ occupet maiorē locū ul' q aliq po vniuerſi expellaf a loco ſuo ul' q celū aut po tre ſil' ſint adeqte ſecū corpe el'ari grū qdlibet ē ipoſſe. ⁊ ſic ſeqtur q rarefactio ⁊ ꝯdēſatio nō ſūt poſſes. ul' q celū cedat ⁊ expellaf de loco ſuo. ⁊ nō ſolū ſeqf celū moueri ſʒ ēt ſeqtur celū localr cedere ⁊ expelli. niſi dicaf q qcqd mouef localr mouef circulariter: qd non eſt ueꝝ qm̄ nō eſt neceſſe oēm motū localiter moueri circulariter q: aliqd pōt moueri motu recto. Iſti igitur pp hanc rationem dicunt eſſe uacuum.

¶ Nos aũt dicim⁹ ex ſubiectis: qm̃ ẽ materia vna ꝯrioꝝ: ⁊ calidi ⁊ frigidi: ⁊ aliaruꝫ phiſicarũ ꝯrietatũ. Et ex eo qḋ põ eſt: actu ens fit. Et nõ ſeparabilis quidẽ mã ẽ: eſſe aut alterum eſt. Et vna qdẽ numero: ſi ꝯiungat caloris calidi ⁊ frigidi.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ꝑticula ſcḋe partꝫ pncipal' hui⁹ capl'i in q̃ pħs ſoluit illã rõneꝫ ſup quã eoꝝ opio radicaf: ⁊ ꝯtinet hec ꝑtic'la duas ptes. qm̃ i pᵃ ponit pħs q̃tuoꝛ ꝓpõnes nec̃ias ad ꝓpoſitum. In 2ᵃ ibi [Eſt igif coꝛpis.] Applicãdo pdcãs rõnes ad ꝓpoſitũ ſuũ ſoluit pdictã rõnẽ. ¶ In pᵃ igif pte hui⁹ ꝑticule dic̃ phus. Nos dicim⁹ dictã rõne ex ſbis. hẽ ex ꝓpõnib⁹ q̃ ſupponũtur i ſcia nalí: q̃rũ pᵃ ẽ. Q, vna ẽ mã ꝯrioꝝ alternati recipiẽſ ea ſic ẽ vna ⁊ eadẽ mã calidi ⁊ frigidi ⁊ aliaꝝ ꝯrietatũ. Scḋa ꝓpoſitio eſt ꝙ illḋ qḋ ẽ i actu nec̃io fit ex eo qḋ ẽ i põ: ut calidũ i actu gñaf ex calido i põ ⁊ nõ ex calido i actu. Tertia ꝓpõ ẽ ꝙ mã nunq̃ ſepaf ab utroqꝫ ꝯrioꝝ imo ſp ẽ ſub altero eoꝝ. q̃uis q̃titas mãe ſit alia a q̃titate utriuſqꝫ ꝯrij. Quarta ꝓpõ eſt ꝙ eadẽ mã nũo ẽ mã diuerſaꝝ ꝯrietatum: q2 eadem mã numero eſt mã calidi ⁊ frigidi albi ⁊ nigri.

¶ Eſt igif ⁊ coꝛporis mã: ⁊ magni: ⁊ parui eadem manifeſtum eſt autem.

¶ Hec ẽ ſcḋa ps 2ᵉ ꝑtic'le 1ᵉ partꝫ pncipal' hui⁹ ca. in q̃ pħs p ꝓpõnes ſuppoſitas ſoluit pdictã rõnẽ ꝓbatẽ vacuũ eẽ ibſbitũ coꝛpib⁹: ⁊ ꝯtinet tres ꝑticulas i quarũ pᵃ oñdit pħs ꝓpoſitũ ſuũ p rõnẽ. In 2ᵃ ibi [Cũ nec ex aere.] oñdit ꝓpoſitũ ſuũ p exẽpla. In 3ᵃ ibi [Duo eni ſũt.] oñdit ꝓpoſitũ ſuũ p effectũ rari ⁊ dẽſi. ¶ In pᵃ igif ꝑticula hui⁹ ꝑtis phũs ꝑ ponit ſbaꝫ ſol'onis. 1ᵒ declat p q̃dã ſitia q̃ ſba ſol'onis ꝯſiſtit i h̃ q2 rarefactio nõ fit p aductũ ꝑtiũ extriſecaꝝ ad foramia: nec ꝯdẽſatio fit p exitũ ꝑtiũ a foramib⁹. h̃ ꝓbaf. ⁊ põt poni 41ᵃ ꝯ hui⁹ libꝛi q̃ ponif ſb hac foꝛma. vꝫ. Q, rarefactio nõ fit p aductũ ꝑtiũ extriſecaꝝ ad foramia nec ꝯdẽſatio fit p exitũ ꝑtiũ a foramib⁹. hec igif ꝯ ꝓbaf ꝑ p rõnẽ ſic: eadẽ ẽ mã ꝯrioꝝ: ſed raꝝ ⁊ dẽſũ ſunt ꝯria. g̃ eadẽ ẽ mã rari ⁊ dẽſi, qm̃ igif ex raro fit denſũ oẽs ptes coꝛpis q̃ ꝑus erãt i raro poſtea ſũt i dẽſo. ⁊ cũ ex dẽſo fit raꝝ eedẽ ptes oĩno q̃ ꝑ erãt ſb dẽſitate fiũt poſtea ſb raritate: igif i rarefactiõe nõ aduenũt aliq̃ noue ptes nec i ꝯdẽſatiõe exeũt aliq̃ ptes ſed totũ qḋ ꝑus fuit ſb raritate fit poſtea ſub dẽſitate ⁊ eꝯ al'r nõ eẽt eadẽ mã oĩno ꝯrioꝝ. ⁊ ſic rarefactio nõ fit aduenĩetib⁹ ꝑtib⁹ extriſecis ad foramia: nec ꝯdẽſatio fit p exitũ aliquaꝝ ꝑtiũ de foraminibus: ſed rarefactio ⁊ etiã ꝯdẽſatio fiũt p h̃ q2 illḋ qḋ erat in potentia reducif ad actũ non ſic ꝙ aliqd exiſtat ⁊ poſtea adueniat: iõ illud qḋ de nouo acq̃rif ſꝫm ſe totũ ꝑexiſtebat ꝑu⁹ in põ mãe.

¶ Cũ eni ex aq̃ aer fiat: eadẽ mã nõ accipiens aliḋ aliqd facta ẽ. Sꝫ q̃d erat põ: actu fcã ẽ iteꝝ aq̃ ex aere ſiliter: aliqñ qdẽ in magnitudĩe ex ꝑuitate: aliqñ i ꝑuitate ex magnitudine. Sil'r igif ⁊ cũ mult⁹ aer exiſtens in minori fit molle: ⁊ ex minori maioꝛ potẽtia cũ fit: fit materia utraqꝫ.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ꝑti'ᶜ 2ᵉ ꝑtis 1ᵉ ꝑti'ᶜ 2ᵉ partꝫ ꝑn'ᵇ hui⁹ ca. i q̃ pħs oñdit ꝓpoſitũ ſuũ p exẽpla: ⁊ adducit q̃nqꝫ exẽpla ad declãdũ ꝙ rarefactio ⁊ ꝯdẽſatio nõ fiunt p aductũ ꝑtiũ extriſecaꝝ ad foramia nec p receſſũ ꝑtiũ a foramib⁹. Primũ exẽplũ ẽ i trãſmutatiõe ſbali ⁊ ẽ tale. Si ex aq̃ fiat aer opꝫ ꝙ fiat rarefactio mãe: ⁊ ſi ex aere fiat aq̃ opꝫ ꝙ fiat ꝯdẽſatio mãe. ſed qm̃ ex aq̃ fit aer nõ fit aliqḋ ꝑexñs: ſꝫ eadẽ mã nũo ſine aliq̃ ꝑexñte addito ſibi ẽ ꝑ ſb foꝛa aq̃ ⁊ poſtea ſub foꝛma aeris. ⁊ ſil'r qm̃ ex aere fit aq̃ nõ recedit aliqḋ ꝑexñs: ſed tota mã q̃ erat ſub foꝛma aeris fit poſtea ſub foꝛma aq̃: g̃ rarefactio nõ fit p aductũ nouaꝝ ꝑtiũ ꝑexñtiũ nec cõdẽſatio fit p receſſũ ꝑtiũ ex q̃ tota mã manet eadẽ ſucceſſiue i raro ⁊ i dẽſo ut pꝫ qm̃ ex aq̃ fit aer ⁊ eꝯ. Un̄ ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ hec declãtio ẽ p ſignũ q2 i trãſmutatione de minori q̃titate ad maiorẽ nõ ẽ aliqḋ extriſecum aduenĩẽs nõ ſolũ illḋ qḋ ẽ i põ reducif ad actũ ut manifeſtũ ẽ i gñatiõe. q2 cũ aliqḋ coꝛp⁹ maioris q̃titatꝫ gñaf ex coꝛpe minoris q̃titatꝫ ut aer gñaf ex aq̃ tũc mã recipiẽs foꝛmã aeris recipit maiorẽ q̃titatẽ poſt miorẽ nll'o extriſeco aduenĩẽte q̃ aer fiat maioris q̃titatꝫ. Sꝫ illḋ qḋ ẽ põ maioris q̃titatꝫ. ſ. mã fit actu maioris q̃titatꝫ nullo extriſeco i actu aduenĩẽte. ſil'r qm̃ ex aere fit aq̃ aer transfert de magnitudĩe i ꝑuitatẽ nullo exeũte. Quĩdã aũt illḋ exẽplũ ſic deducũt ꝓpoſitũ ſicut ẽ i trãſmutatiõe ſbali ita ẽ i trãſmutatiõe ad q̃titatẽ: ſed i trãſmutatiõe ſbali ita ẽ ꝙ tota mã q̃ ꝑus fuit ſub vna foꝛma poſtea ẽ ſb alia foꝛma nullo extriſeco aduenĩẽte mãe nec aliq̃ recedẽte ab ea: ſꝫ ſolũ qḋ erat i põ reducif ad actũ. g̃ ſic ẽ i trãſmutatiõe ad q̃titatẽ. i. i rarefactiõe ⁊ ꝯdẽſatiõe. ſ. ꝙ ꝯdẽſatio ⁊ rarefactio fiũt ſine aliq̃ extriſeco aduenĩẽte ꝑexñte in aliq̃ recedẽte: ⁊ ſic ẽ i trãſmutatiõe ſbali. ſ. ꝙ oĩs eadẽ mã manet ſb utroqꝫ t'mioꝝ trãſmutationis: ita ẽ qm̃ idẽ aer nũo nõ trãſmutaf ſbal'r ꝑ exiſtẽs in minori mobili hoc eſt in magnitudine minori. ⁊ fit maioꝛ nõ aduenĩẽte ſibi aliq̃ ꝑexñte. ſꝫ ille aer qui ꝑ erat minoꝛ actual'r ⁊ in potẽtia mioꝛ fit actu maioꝛ ꝑꝑ hoc ꝙ eadẽ mã nũo eſt in põ ad utrunqꝫ. ſ. ad q̃titatẽ maiorẽ ⁊ ad q̃titatẽ minorẽ. ¶ Notãdũ ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicit hic. ⁊ manifeſtũ eſt ꝙ rarũ ⁊ denſũ ſũt ꝯtraria in q̃titate cũ trãſlatio coꝛpis de raritate i dẽſitatẽ ſit trãſlatio de q̃titate maiori ad minorẽ ⁊ eꝯ. ſeq̃tur ex hoc ut mã rari ⁊ dẽſi ſit eadẽ. ⁊ ꝙ idẽ coꝛp⁹ trãſferf de minori q̃titate ad maiorẽ nulla q̃titate actu aduenĩẽte ex qua fit mai⁹ ex eo qḋ eſt in potẽtia aliqd: nõ ex illo qḋ eſt in actu. ⁊ ſil'r qm̃ fit min⁹ nõ exeũt ab eo ptes in actu: ſed tũc mã denudaf a termino maioris q̃titatꝫ ⁊ recipit terminũ minoris q̃titatis eodeꝫ mõ q̃ recipit calidũ ⁊ frigidũ ⁊ alia ꝯria in quãtitate. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Intelligẽdũ eſt hic ꝙ cũ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ raꝝ ⁊ denſũ ſunt ꝯtraria in quãtitate: nõ intelligit ꝙ raritas ⁊ dẽſitas ſint de ꝑdicamẽto q̃titatis imo raritas ⁊ dẽſitas ſũt q̃litates ꝯ̃ſites calidũ ⁊ frigiduꝫ ut dicit ꝯᵗᵒʳ ſeptimo huius dicens ꝙ rarũ ⁊ denſum ſunt cõtraria fundata in quãtitate ⁊ ꝙ ſunt foꝛmaliter de genere quãtitatꝫ. Et ulteri⁹ cũ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ trãſlatio coꝛporis ex raritate ad dẽſitatẽ eſt trãſlatio de maiori quãtitate in minorẽ: nõ dꝫ p h̃ intelligi ꝙ rarefactio ⁊ ꝯdenſatio ſint motus ad quãtitatẽ. q2 ſꝫm ꝯᵗᵉᵐ ꝑmo hui⁹ ⁊ in de ſba orbis quãtitaſ ẽ iſepabil' a mã. iõ manẽte eadẽ mã manet eadẽ q̃titas: ⁊ ꝑꝑ h̃ q2 eadẽ mã nũo remanet ſb utroqꝫ

terminoꝝ rarefactiõis ꝛ cõdẽſatiõis ſeqtur ꝙ ea-
dẽ q̃titas nũo manet qñ ex raro fit dẽſũ ꝛ ecõuer
ſo. Qñ igiť dĩ ꝙ rarefactio ẽ ad maiorẽ q̃titatẽ ꝛ
cõdẽſatio ad miorẽ illȯ ſic debet itelligi ꝙ rarefa
ctio ẽ ad maiorẽ extẽſionẽ q̃titatꝭ. iſte tñ extẽſiões
maior ꝛ mior nõ ſũt q̃titates: ſꝫ ſũt paſſiões uľ ter
mi q̃titatꝭ. Nã ſicut eadẽ mã nũo pt eẽ nũc ſb mi-
nori extẽſiõe ꝛ iã ſub maiori extẽſiõe: ita eadẽ q̃ti
tas minor põt qñqꝫ eẽ minꝰ extẽſa: ꝛ qñqꝫ magis.
Et ſi dĩ ꝙ rarefactio fit ad maiorẽ q̃titatẽ. igiť ra
refactio eſt ad q̃titatẽ ꝛ non ad q̃titatẽ p̄exiſtẽtẽ.
ḡ ẽ ad q̃titatẽ nouã. Dicẽdũ ꝙ rarefactio ẽ ad ma
iorẽ q̃titatẽ. i. ad maiorẽ q̃titatꝭ ſiue ad maiorẽ ex
tẽſionẽ q̃titatꝭ. nec ex ħ ſequiť ꝙ rarefactio ſit ad
q̃titatẽ: ſicut nec ſeqtur calefactio ẽ ad ſbam cali-
dã igiť calefactio ťmiať ad ſbſtãtiã q: oĩs trãſmu-
tatio ťminať ad cõpoſitũ ut pꝫ p pħꝫ 7° metaᶜᶜ. q:
gñatio termiať ad cõpoſitũ ex mã ꝛ foĩa. ſed ex ħ
nõ ſeqtur ꝙ gñatio ťmieť ad mãm. Ita i ꝓpoſito
dico ꝙ rarefactio termiať ad maiorẽ q̃titatẽ. ħ ẽ
ad cõpoſitũ ex q̃titate ꝛ dẽſitate ſeu extẽſiõe ma-
iori. nec ex ħ ſeqtur ꝙ rarefactio ťmiať ad q̃tita-
tẽ. ¶ Et ſi dĩ ꝙ ħ arguiť ab iferiori ad ſuũ ſupius
vꝫ. rarefactio ťmiať ad maiorẽ q̃titatẽ. ḡ rarefa-
ctio ťmiať ad q̃titatẽ. ꝛ ꝑ ɔ̃ñs hec ɔ̃ñtia ẽ bona ꝛ
añs uerꝫ. ḡ ɔ̃ñs ẽ uerũ. Huic põt dici ꝙ añcedẽs
de ꝟtute ſmõis ẽ fľꝫ attñ itellectꝰ ɔⁿˢ ẽ uerꝰ ꝛ ẽ ꝙ
rarefactio ťmiať ad maioritatẽ q̃titatꝭ. Uľ pt dici
ꝙ iſta ɔ̃ña nõ ualet. vꝫ. rarefactio ťmiať ad maio-
rẽ q̃titatẽ. ḡ rarefactio terminať ad q̃titatẽ. ſicut
nõ ſeqtur gñatio ťmiať ad cõpoſitũ ex mã ꝛ foĩa
ḡ gñatio ťmiať ad mãꝫ. ¶ Et cũ dĩ ꝙ i illa ɔ̃ña ar
guiť ab iferiori ad ſupiꝰ. Dico ꝙ arguiť ab iferio-
ri hñte ſuppõnẽ ſimplicẽ ad ſupiꝰ. ꝛ talis ɔ̃ña non
ualet ſic nõ ſeqtur hõ eſt ſpẽs ſpaliſſima igiť aial ẽ
ſpẽs ſpecialiſſima. q: ille ťminꝰ hõ i añcedẽte hẽt
ſuppõnẽ ſimplicẽ: ꝛ ſic ẽ i ꝓpoſito q: ſꝫ ꝙ illa ẽ va
ľ. rarefactio ťminať ad maiorẽ q̃titatẽ ille ťminꝰ
maior q̃titas ſupponit ꝑ aggregato ex q̃titate ꝛ
maioritate. ¶ Sed ħ ſũt duo dubia. Priᵐ dubiũ
ẽ de eo qȯ dĩ. vꝫ. ꝙ rarefactio ťmiať ad maiorita-
tẽ uľ ad extẽſionẽ maiorẽ. Hoc nõ vĩ uerꝫ. q: maio
ritas ẽ relȯ: ſꝫ relatio nõ ẽ ꝑ ſe ťminꝰ alicuiꝰ motꝰ.
¶ Scđꝫ dubiũ ẽ ꝙ rarefactio ꝛ cõdẽſatio ſũt op-
poſita igiť hñt termios oppoſitos. ḡ ſi rarefactio
ťmieť ad extẽſionẽ q̃titatꝭ ſequiť ꝙ cõdẽſatio ter-
miať ad itẽſionẽ q̃titatꝭ. ſꝫ ħ ẽ fľꝫ q: q̃titas nõ itẽ
diť cũ nõ ſuſcipit magiſ ꝛ minꝰ ut pꝫ ex li. p̄dicamẽ
torũ. ¶ Ad p̄mũ horũ põt dici ꝙ rarefactio per ſe
ťmiať ad raritatẽ q̃ ẽ q̃dã q̃litas abſoluta ꝛ nõ ter
miať ad maioritatẽ niſi ꝑ accñs. Uľ põt dici ꝙ ra
refactio nõ ẽ motꝰ ꝑ ſe. ſꝫ ẽ motꝰ ꝑ accñs ex ħ q: ne
ceſſario ſeqtur aliũ motũ ut motũ i q̃litatibꝰ p̄mis.
rarefactio eni ꝑ ſe ſeqtur ad motũ calefactiõis: ꝛ
nõ ẽ icõueniẽs ꝙ motꝰ ꝑ accñs ťmieť ad relȯnẽ: 1
vñ pt ꝓbabiliť dici ꝙ oĩs alťatio ꝑ ſe ẽ ad aliq̃ꝫ q̃li
tatẽ tãgibilẽ p̄mã qm̃ ſicut nlľa q̃titas ꝑ ſe agit niſi
q̃titas p̄ᵃ tãgibilis. ita nlľa q̃litas ꝑ ſe ťmiať ad al
terationẽ niſi q̃litas p̄ᵃ tãgibilis. Et pꝫ ad formaꝫ
argumẽti cũ dĩ ꝙ maioritas ẽ relȯ: ꝛ relȯ nõ ẽ ꝑ
ſe ťminꝰ motꝰ. Dĩ igiť ꝙ relȯ nõ ẽ motꝰ ꝑ ſe. ſed re
latio hñ põt eẽ ťminꝰ motꝰ ꝑ accñs. ¶ Et ad 2ᵐ ar
guᵐ cũ dĩ ꝙ rarefactio ꝛ cõdẽſatio ſũt motꝰ oppoſi
ti igiť hñt ťmios oppoſitos. ɔcedo. Et cũ dĩ tũc ſi
rarefactio ſit ad extẽſionẽ q̃titatꝭ ɔdẽſatio erit ad
itẽſionẽ q̃titatꝭ. ɔcedo: accipiẽdo itẽſionẽ ꝓut op-
põiť extẽſiõi. Et qñ dĩ ꝙ q̃titas nõ itẽdiť. dico ꝙ
itẽſio accipiť dupľr. vnoᵒ ſꝫ ꝙ oppõiť remiſſiõi. ꝛ
hec itẽſio ẽ ſꝫ formã ſiue foĩaľ. ꝛ iſtoᵒ foĩa ſuſcipi
ens magis ꝛ minꝰ recipit itẽſionẽ. Alioᵒ accipiť itẽ
ſio ꝓut oppõiť extẽſiõi. ꝛ hec ẽ itẽſio mãlis q̃ fit ꝑ
cõparationẽ mãe. vñ ſi accipiamꝰ duo corꝑa eiuſ-
dẽ rõnis ꝛ eiuſdẽ q̃titatꝭ ꝛ ɔ̃ſiľiſ dẽſitatꝭ ut duas ſe
ras eiuſdẽ q̃titatꝭ ꝛ eiuſdẽ dẽſitatꝭ ꝛ põderoſitatꝭ q̃
ſint. a. ꝛ. b. ꝛ ɔdẽſeť vna ſic ꝛ alia intm̃ ꝙ occupẽt
i duplo minꝰ de loco q̃ꝫ p̄us: remãet tñ. b. ſb eadẽ
extẽſiõe q̃ p̄us: certũ ẽ tc ꝙ. a. poſt ɔdẽſationẽ ẽ tã
tũ itẽſiue q̃tũ ẽ. b. qȯ ẽ tãti põderis ꝛ tãti ualoriſ: t
nõ tñ ẽ tãtũ extẽſiue q: nõ occupat tãtũ de loco q̃
tũ. b. ꝛ ſic pꝫ ꝙ itẽſio vnoᵒ opponiť extẽſioni. Qñ
igiť dĩ in argumẽto ꝙ q̃titas nõ intẽdiť. Dico ꝙ
q̃titas nõ intẽdiť intẽſiõe oppoſita remiſſioni: 1 tñ
q̃titas hñ itẽditur intẽſione oppoſita extenſioni.

¶ Sic eni ex frigido calidũ: ꝛ ex calido fri
gidũ: eadẽ q̃ erat põ: ſic ex calido magis
calidũ nullo facto i mã calido qȯ nõ eẽt
calidũ: quando erat minus calidum.

¶ Scđm exᵐ ſeu ſiľe ẽ illȯ. Sic eni eadẽ mã ẽ i põ
ad calidũ ꝛ frigidũ ꝛ ex calido fit frigidũ ꝛ ecõuer-
ſo ſine oĩ extriſeco adueniẽte: ita qñ ex dẽſo fit rarꝫ
uľ ecõuerſo nõ aduenit aliqd i actu p̄exñs. nec ẽt
aliqd recedit qñ ex raro fit dẽſũ: ꝛ ſic cũ ex raro fit
dẽſũ nõ exeũt aliq̃ ptes ex foramibꝰ: nec qñ ex dẽ-
ſo fit rarũ nõ itrãt aliq̃ ptes p̄exñtes i foraminibꝰ
ipĩs. Sic ex magis calido ſꝫ expõnẽ ɔᵗⁱˢ phũs re
mouet tale dubiũ. dcm̃ ẽ ꝙ poˡᵉ ẽ miorẽ q̃titatẽ fie
ri ex maiori ꝛ ecõuerſo. ꝛ calidũ fieri ex frigido ꝛ
ecõuerſo: ſꝫ tñ illȯ nõ appet uerũ q: pt aliqs dicẽ
ꝙ calidũ fieri ex frigido: uľ caliditatẽ fieri ex fridi
tate ꝛ ecõuerſo: nõ ẽ ſic q̃titatẽ fieri maiorẽ ex mi
nori: aut ecõuerſo: qm̃ ipoˡᵉ ẽ imagiari ꝙ caliditas
augmẽteť ex friditate cũ ſint ɔ̃ria: ſꝫ poˡᵉ ẽ magnũ
augeri ex ptibꝰ p̄uis addiťꝭ. ꝛ lꝫ magnũ ꝛ p̄uũ ſint
oppoſita tñ poˡᵉ ẽ alterũ augmẽtari ex alťo: ſed nõ
ẽ ſic de ɔ̃riſs i q̃litate. Et pħſ p̄cipiẽs hãc obiectio
nẽ poſuit aliȯ exẽplũ qȯ ẽ magis ſiľe dicẽs: ꝙ ex
minꝰ calido fit maiꝰ calidũ extriſecũ i actu p̄exñs
ſꝫ illȯ idẽ nũo qȯ priꝰ erat minꝰ calidũ fit magis ca
lidũ: ꝛ magis calidũ ꝛ minꝰ calidũ ſe hñt adiuicẽ i
q̃litate ſic magis ꝛ minꝰ ſe hñt adiuicẽ i q̃titate. ꝛ
iõ ſic mã uenit de caliditate detẽmiata ad maiorꝫ
caliditatẽ nullis ptibꝰ calidis. i. nullis corꝑibꝰ i ac
tu adueniẽtibꝰ: ita mã trãſfeť de q̃titate miori in
maiorẽ nlľa q̃titate i actu adueniẽte. ¶ Notãda
ſũt ħ tria ſꝫ ɔᵗᵉˢ. Primo nõndũ ẽ illȯ qȯ dixit phũs
vꝫ. ꝙ ex miori q̃titate fit maior nlľo extriſeco ad-
ueniẽte ẽ mãifeſtũ ꝙ doliũ fuſus ex muſto qñ mu
ſtũ fit maioriſ q̃titatꝭ nlľo extriſeco adueniẽte. ma
nifeſtũ ẽ ẽt i aere qñ rareſit ex calore ꝛ ɔdenſať ex
frigore. hec ɔᵗᵒʳ. ¶ Scđo eſt nõndũ ꝙ ɔᵗᵒʳ remo
uet vnũ dubiũ q: poſſet aliqs dicẽ caliditaſ creſcit
ex caliditate adueniẽte itriſeca. opꝫ igiť ut ibi ſit ali
qd de q̃titate. Ad illȯ igiť. d. ɔᵗᵒʳ ſic: dicamꝰ ꝙ ad
ditio caloris agentꝭ in calorẽ corꝑis nõ eſt ſꝫ addi
tionẽ ptis i toto ꝛ uľr ptis i mãꝫ: ſꝫ ẽ ſꝫ additiõeꝫ
actiõis agentꝭ i paſſionẽ patiẽtꝭ. ut qñ calor agentꝭ
vigorať creſcit calor patiẽtꝭ nõ ſꝫ ptiũ calidaꝝ ex-
triſecarũ additionẽ q: ad patientẽ nõ trãſfeť aliq̃
ps ab agẽte. ħ ɔᵗᵒʳ itẽdit dicẽ ꝙ calor nõ augmen-

taſ ꝑ additionē ptis ad ptē: ſʒ ſʒ ꝙ calefaciēs dñatur ſup calefactibile. Cū eni calefactibili fit calor intēſioꝛ: nō ꝑ additionē caloris alicuiꝰ extriſeci ꝑextrīſeci ſʒ ſʒ ꝙ fuit i pō patiēs reducif ad actū. ℭ 3° ē nōndū ſʒ ɔ̄ᵗᶜˢ ꝙ dr̄ia ē iter trāſmutatiōeʒ ad q̄ātitatē: ⁊ trāſmutationē ad q̄litatē. qm̄ i trāſmutatione ad q̄litatē vna q̄litas fit ab alia effectiue: q2 vna caliditas fit ab alia caliditate i actu: ſʒ i trāſmutatiōe ad q̄ātitatē vna q̄ātitas nō fit ab alia q̄ātitate i actu ſʒ viā gñatiōis. i. tanq̄ȝ ab agente. cū q̄ātitas nō ſit de potētijs actiuis ſʒ ſeqtur pōs actiuas ⁊ opatiōes earū. ſ. calidi ⁊ frigidi. Intēdit igif phus dicē ꝙ caliditas creſcit ex alia caliditate ſʒ trāſlationē ſic ꝙ aliq̄ caliditas extriſeca trāſferf ad paſſū ex cuiꝰ aduētu creſcit caliditas patiētis ⁊ trāſfertur a debilitate i vigorē: ⁊ eodē mō ē de trāſlatione corꝑis de ꝑua q̄ātitate i magnā aut econuerſo.

ℭ Sic q̄n nec maioris circli circl'atio ⁊ ɔ̄uexitas: ſi fiat mioris circuli eadē: cū ſit: aut alia: i nllo alio factꝰ ē ābitꝰ: qō n̄ ēt ābitꝰ: ſʒ rectū. Nō eni ɔ̄ficiēdo minꝰ: aut maiꝰ.

ℭ Tertiū exēplū ul' ſile ē. ſ. ad ꝓbādū ꝙ cū ex dēſo fit rarū nihil fit ꝑ exitū ꝑtiū a foramibꝰ. nec cūʒ ex raro fit dēſū. fit ꝑ aduētū ꝑtiū ad foramia. ſʒ ꝑ ſʒ ꝙ eadē mā nūo ē i pō ad illa ɔ̄ria q̄ ſt' raꝝ ⁊ dēſū. Eſt igif tale exēplū ſile i curuatiōe alicuiꝰ circli. ſ. cū arcꝰ circli icuruaf fit maioꝛ icuruatio i q̄libet ꝑte nō ita ꝙ aliq̄ ꝑtes erāt i eo q̄ poſtea icuruanf. qm̄ nō fit icuruatio i aliqbꝰ ꝑtibꝰ ⁊ nō i alijſ. imo q̄libet ꝑſ curui icuruaf: ita ē i trāſmutatiōe corꝑiſ de magnitudie i ꝑuitatē ſiue de raritate i dēſitatē ul' ecōuerſo ꝑ aduētū ꝑtiū a foramibꝰ ut fingūt dicētes vacuū ēē: qm̄ ſi ita eēt corpꝰ qō rareſit nō rareſiēt i q̄libet ꝑte. nec corpꝰ qō ɔ̄dēſaf ɔ̄dēſaref i q̄libet ꝑte qō ē flʒ ut pʒ ꝑ exēplū iā poſitū. qm̄ ſic circlus cū icuruaf: icuruaf i q̄libet ꝑte ⁊ nihil extriſecū aduenit ul' recedit. Silr cū ex curuo fit rectū: ita cūʒ ex raro fit dēſū ⁊ ecōuerſo: fit eni rarefactio i q̄libet ꝑte: ⁊ nll'a ꝑs aduenit de nouo nec recedit. Uñ dic ɔ̄ᵗᵒʳ ꝙ illō exēplū ē rhetoricū ⁊ tali exēplo utitur phs i his locis ꝑꝑ difficultatē imaginādi qm̄ difficile ē imaginari aliqd creſcē ſine q̄ātitate extriſeca adueniēte. aut diminui ſine q̄ātitate recedente.

ℭ Nec eni ſcitille accipe aliq̄ȝ magnitudinē in qua non ⁊ caliditas: ⁊ albedo ineſt. Sic igitur ⁊ ꝑioꝛ caloꝛ poſteriori.

ℭ Quartū exēplū ul' ſile ē tale. ſic corpꝰ calidū ē calidū ſʒ oēs ſuaſ ꝑtes. vbi grā. ſcitilla ē calida ſʒ oēs ꝑtes ⁊ nō ſʒ aliq̄ȝ ꝑtē ſic ⁊ aliq̄ȝ nō: ⁊ ēt corpꝰ albuʒ ē albū ſʒ oēſ ꝑtes: ul' ex frido fit calidū ul' ex minꝰ calido fit magis calidū corpꝰ calefit i oi ꝑte ⁊ nō in aliq̄ ꝑte ſic ⁊ i alia nō. ita ē de raro ⁊ dēſo. ſ. ꝙ rarū ē raꝝ i oi ꝑte. ⁊ dēſū ē dēſū i oi ꝑte. ⁊ cū ex dēſo fit raꝝ q̄libet ꝑs rareſit: ⁊ cū ex raro fit dēſuʒ ɔ̄dēſaf: ſi tū rarefactio ⁊ ɔ̄dēſatio fierēt ꝑ receſſū ꝑtiū a foramibꝰ ul' ꝑ aduētū ꝑtiū ad foramia nō fiēt rarefactio nec ɔ̄dēſatio ſʒ oēs ꝑteſ ſʒ ſolū ſʒ ipa foramia

ℭ Quare ⁊ magnitudo ꝑuitas ſenſibil' corporis nō accipiēte aliqd mā̄ extēdif: ſʒ qa pō eſt mā̄ utriuſq̄ȝ. Itaq̄ȝ idē eſt denſum ⁊ rarum ⁊ vna mā̄ ipſorum.

ℭ Ex ꝑdictꝭ pʒ ꝙ magnitudo ⁊ ꝑuitas q̄ iueniūtur in eodē corꝑe ſēſibili nō fiūt ꝑ additionē uel ꝑ remotionē ꝑtiū mā̄e: ſʒ ꝑ hoc ꝙ eadē mā̄ oīno ē i pō ad utrūq̄ȝ. ⁊ eodē mō ē de raro ⁊ dēſo cū corpꝰ rareſit fit maiꝰ ⁊ cū ɔ̄denſaf fit minꝰ. ex raro igif fit dēſū ⁊ ecōuerſo per ſʒ q2 eadē eſt materia utriuſq̄ȝ.

ℭ Eſt āt dēſuʒ q̄dē graue: raꝝ autēʒ leue.

ℭ Illō ɔ̄ᵗᵒʳ expōit dupl'r. vnoꝰ ꝙ ꝑ ſʒ ꝓbat ꝓpoᵐ ꝑ aliō ſile ⁊ ē 5ᵐ ſile. qm̄ ſic eadē mā̄ nūo recipit ſumā ḡuitatē ⁊ leuitate ita eadē mā̄ nūo ſucceſſiue recipit raritatē ⁊ dēſitatē: ⁊ illō exᵐ ē ɔ̄uciēs. q2 ḡue ē dēſū ⁊ leue rarū. Itē ſile ē de ḡui ⁊ leui raro ⁊ dēſo. Aliꝰ modus exponēdi illō ſʒ ɔ̄ᵗᵉᵐ ē ſʒ. q2 phs itēdit ɔ̄dictionē corꝝ: ita ꝙ ꝑ illud oñdif ꝙ iſti ɔ̄dicūt ſibi ipis. qm̄ ſi rarefactio fiēt ꝑ aduētū ꝑtiū extriſecarū ut ipi dicūt. ⁊ ɔ̄dēſatio ꝑ receſſū ꝑtiū. tūc raꝝ eēt ḡuiꝰ. q2 i eo ſt' plēs ꝑtes: ⁊ dēſū eēt leuius q2 i eo ſūt pauciores ꝑtes. ſʒ ſʒ ē flʒ ⁊ ɔ̄ eos q2 dēſum eſt graue ⁊ rarū leue ſʒm iſtos.

ℭ Amplꝰ ſic circli circl'atio ɔ̄ducta i minꝰ nō aliō accipit ɔ̄cauū: ſʒ qō erat ɔ̄ductū ē ſic ⁊ ignis ꝙ cū aliqſ accipiat oē eē calidū Sic ⁊ oē ɔ̄ductiōe: ⁊ diſtēſiōe eiuſdē mā̄e

ℭ Cū phs adduxit exª ad ꝓbādū ꝙ ex raro nō fit dēſū nec ecōuerſo ꝑ additionē ul' ablationē alicuiꝰ ꝑtis mā̄e. Reuertif ad dcl'andū ideʒ ꝑ q̄dā exª ꝑꝛiꝰ poſita dicēs. Q2 āt ita ſit. ſ. ꝙ rarefactio nō fiat ꝑ aduētū ꝑtiū extriſecaꝝ nec cōdēſatio ꝑ exitū ꝑtiū ut pʒ ꝑ exᵐ. nā ſic arcꝰ circli q̄ñq̄ȝ recipit maiorē curuitatē ul' icuruationē: ⁊ q̄ñq̄ȝ miorē abſq̄ȝ eo ꝙ in eo ſit aliqd qō añ nō fuit: ⁊ additio i curuatiōe in eo nō ē i aliq̄ ꝑte ſic: ⁊ i aliq̄ nō: ſʒ q̄ācūq̄ȝ ꝑtē acceꝑis: iuēies icuruationē additā i eo. ſic q̄n ignis fit magis calidus nō fit vna ꝑs magis calida ⁊ alia nō. ſʒ q̄libet ꝑs fit magis calida nllo extriſeco alio adueniēte ſic ē de raro ⁊ dēſo. ꝙ q̄n ex raro fit dēſū uel eɔ̄ nō fit aliq̄ ꝑs rara ⁊ aliq̄ nō: ſed quelibet ꝑs fit rara nllo extriſeco i actu adueniēte: ⁊ ſic pʒ ꝙ rarefactio nō fit ꝑ aduētū ꝑtiū extriſecaꝝ nec ecōuerſo. imo circa eadē māʒ oīno hēt fieri raritas ⁊ dēſitas. Et. d. ſʒ ɔ̄ᵗᵒʳ ꝙ ex ſʒ ē māifeſtus āiq̄rū ɔ̄fectꝰ q2 nō potuerūt ponē rarefactionē ⁊ ɔ̄dēſationē per exitū ꝑtiū a foramibꝰ ul' ꝑ igreſſū corꝑuʒ i foramina. ⁊ ſʒ iō q2 tc̄ nō q̄libet ꝑs rari fiēt rara i rarefactiōe. nec q̄libet ꝑs dēſi fiēt dēſa i ɔ̄dēſatiōe. ſʒ tm̄ foramia fierēt dēſa ul' rara. illa vō q̄ eēnt iter foramia nō ſe hērēt nē al'r q̄ȝ ꝑꝰ. ⁊ ſic nō eēt idē in pō raꝝ ⁊ dēſū qō ē flʒ. q2 ſic i gñatiōe māet eadē mā̄ nūo ita in ɔ̄dēſatiōe ⁊ rarefactiōe gñatio ⁊ corruptio apō nos: q̄s antiq̄ uocabāt aggregationē ⁊ ſegregationē: ſunt eiuſdē mā̄e ⁊ nō fiunt ſʒm aggregationem ⁊ ſegregationem partium.

ℭ Duo enim ſunt ab utroq̄ȝ dēſo ⁊ raro. Graue eni ⁊ durū dēſa videtur eē: ⁊ ɔ̄ria rara: leueq̄ȝ ⁊ molle. Diſſonat aūt graue ⁊ durum in plumbo ⁊ ferro.

ℭ Hec ē 3ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑticl'e 2ᵉ ꝑtꝭ ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ phs oñdit ꝓpoᵐ ſuū ꝑ effectū rari ⁊ dēſi ſic ꝙ ad raꝝ ⁊ ad dēſū ſequunf 4ᵒʳ ɔ̄ria. Quoꝝ pᵐ ē ꝙ eadē ē mā̄ oīno q̄n ex vno fit dēſū ul' ecōuerſo. ⁊ mā̄ebit eadē mā̄ nūo oīno ſic ꝙ nll'a ꝑs mā̄e de nouo aduenit. ɔ̄ña pʒ de ſe. q2 q̄cq̄d ſequif ad añs. ſeqf ad ɔ̄ñs. ḡ ſi rarū ⁊ dēſū ſeqtur idētitas mā̄e ſeqtur ꝙ

ad rarū ꝛ dēſū ſeq̄tur idētitas mãe. añs pꝫ. nā ſe-
quūtur iſta duo ḡue ꝛ durū ꝛ hoꝝ ꝯ̄ria ut leue ꝛ
molle ſequiť ſi ſit raꝝ. ita tñ ꝙ ſi ſit dēſū ſit ḡui⁹ ꝛ
duri⁹: ꝛ ſi ſit raꝝ ſit leui⁹ ꝛ molli⁹. ſed q̄ꝛuis ḡue ꝛ
durū ſeq̄tur dēſū. tñ ḡue ꝛ durū non ſequūtur ſe
uľr. ſꝫ ſolū i corpib⁹ eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime. i cor
porib⁹ ṽo diuerſis ſm ſpēm nō ſequūtur ſe uľr. q̄-
niā plūbū eſt graui⁹ ferro. ſed tamē nō ē duri⁹. ſed
potius ecōuerſo: q꞉ ferrū eſt durius plumbo.

¶ Ex dictis igiť manifeſtū ē: ꝙ nec diſcre-
tū ē uacuū: nec ſimplr̄: nec i raro: nec pō:
niſi aliq̄s uelit penit⁹ uocare uacuū cām
illi⁹ q̄ꝺ ferť. Sic aūt q̄ grauis eſt: aut leuis
mã q̄ hui⁹ erit uacuū. Dēſū eni ꝛ rarū ſꝫ
hāc ꝯ̄rietatē mot⁹ actiua ſūt. Secūdū āt
durū ꝛ molle paſſiōis ꝛ nō paſſiōis rece-
ptiua ꝛ nō loco mutatiōis ſꝫ alterationis
magis. ꝛ de uacuo q̄dē quō eſt: ꝛ quō nō
eſt determinatum ſit hoc modo.

¶ Cū igiť pħs decľauit de uacuo epilogat determi-
nata dicēs ꝙ ex dictꝭ mãifeſtū ē ꝙ uacuū nō ē ali-
q̄d diſtictū uľ ſepatū a corpib⁹ manēs imo̊ ex̄ cor
pora receptiuū corpoꝝ: nec ē uacuū aliq̄d extñs in
raro. ſ. ibibitū corpib⁹ raris nō ſepabile ab eis. ſic
antiq̄ imagiabant uacuū eē q̄dā foramis extñtia i
raro mota ad motū ipi⁹. ē eni uacuū aliq̄d i pō: ni-
ſi aliq̄s uelit uocare uacuū ipaꝫ mãꝫ q̄ ē cā tranſla-
tiōis illi⁹ q̄ꝺ ferť. ꝛ ſic accipiēdo uacuū: uacuū eſt
mã ḡuis ꝛ leuis. Et ꝙ mã ſit cā trãſlatiōis pꝫ. qm̄
mã ē cā dēſitatꝭ ꝛ raritatꝭ ut pꝫ ex dictꝭ ſupi⁹. ꝛ cor-
pora nō recipiūt trãſlatū i eis niſi ſm raritatē ꝛ dē
ſitatē. dēſitas ꝛ raritas recipiūt motū trãſlationis
ſ. motū corpoꝝ trãſlatorū i alijs. ꝛ cū ita ſit mã eſt
cā ꝙ corpa recipiūt trãſlationē ꝑ h̄ ꝙ ꝯcipiunť ex
raritate ꝛ dēſitate: ſed nō ē ita de duro ꝛ molli q̄a
durities ꝛ mollities nō ſūt cā hui⁹ trãſlatiōis ſic
rarū ꝛ dēſū: ſꝫ ſūt cāe facilitatꝭ ꝛ difficultatꝭ trãſla-
tiōis qn̄ corp⁹ i q̄ ē trãſlatio fuerit molle trãſlatio
erit faciľ i eo ſic i aere: ꝛ cū fuerit durū erit diffici
lis ſeu ipo̊⁹ trãſlatiōis ſic i ťraꝫ q̄ꝛuis durū ꝛ
molle nō ſint cāe trãſlatiōis i loco ſic ḡue ꝛ leue: ſꝫ
tñ cāe trãſlatiōis ꝓprie. Et itelligit pħs ꝑ h̄ ut mi
hi vꝫ ꝙ molle ſit cā paſſiōis: ꝛ durū ſit cā actiōis
qm̄ molle ē paſſiuū ꝛ durū ē actiuū: ꝛ ut mihi vꝫ lo
quiť de raritate ꝛ dēſitate duritie ꝛ mollitie ipſi⁹
medij: ꝛ nō ipi⁹ mollis: ſꝫ q̄ꝛuis raritas ꝛ dēſitas ꝛ
ſiľr durities ꝛ mollities illi⁹ medij aliq̄d faciāt ad
motū localē ipꝫ ꝓmouēdo uľ ipediēdo: tñ ḡuitas
ꝛ leuitas illi⁹ medij nec ꝓmouēt nec ipediūt ſic ḡ-
uitas ꝛ leuitaſ ipoꝝ motuū ſūt cāe actiue ipoꝝ mo
tuū ſupi⁹ ꝛ iſeri⁹. De uacuo q̄dē igiť q̄d ē ꝛ quō ē ꝛ
quō nō ē determiatū ſit h̄ mō: ꝛ ſic i iſta recapitu-
latiōe dič pħs ꝑ ꝙ ex dictꝭ pꝫ ꝙ nec ē uacuū ſepa-
tū a corpib⁹ nec ēt ē ibibitū corpib⁹. Scđo dič pħs
ꝙ uacuū nō ē aliq̄d i pō: niſi aliq̄s uelit uocare ua
cuū ipaꝫ mãꝫ q̄ ē cā trãſlatiōis ei⁹ q̄ꝺ ferť. ꝛ ſic ac
cipiēdo uacuū: uacuū ē mã ḡuis ꝛ leuis. 3°. d. pħs
ꝙ ēt mã ē cā mot⁹ i ꝛ dič ꝙ mã ē cā raritatꝭ ꝛ dēſita
tis: ꝛ dēſitas ꝛ raritas ſūt cā ḡuitatꝭ ꝛ leuitatꝭ duri
ꝛ mollis: ꝛ ſic ḡuitas ꝛ leuitas ſunt cāe actiue mo
t⁹ localis. 4° dič pħs ꝙ duꝝ ꝛ molle ſūt cā paſſio-
nis. ſ. facilis receptiōis mot⁹ localis ꝛ nō paſſiōis
ſ. difficilis uľ ipaſſibilis receptiōis mot⁹ localꝭ. nūc
ēt duꝝ ꝛ molle ſūt cāe alťatiōis: ꝛ ſic durū ꝛ molle
ſūt cā paſſiōis ꝛ alťatiōis. ¶ Uñ circa iſtā ptē q̄-
ro duo. ꝑ an ex raro poſſit fieri dēſū ꝛ ecōuerſo. 2°
q̄ro an rarefactio ꝛ ꝯdēſatio ſint mot⁹ ad q̄ꝛtitatē.
¶ Ad ꝑm̄ dūm̄ arguo ꝛ ꝓbo ꝙ ex raro nō pōt fieri
dēſū. 2° ꝙ ex dēſo nō pōt fieri raꝝ. Primū ꝓbo du
plr̄ ꝛ ꝑ ſic. ipo̊ ē ꝙ ptes alicui⁹ ꝯtinui fiāt ꝓpin-
gores q̄ꝫ ſūt: ſꝫ i dēſo ptes ſūt ꝓpingores q̄ꝫ i raro
ḡ ipo̊ ē ꝙ ex raro fiat dēſū. mioꝛ pꝫ de ſe: qm̄ dēſū
ē cui⁹ ptes ꝓpinq̄ iacēt. ꝓbo tñ miorē ſic. ptes ꝯti
nui q̄ꝛtūcūq̄ꝫ rari ꝯtinuanť ſꝫ idiſibile. ſꝫ ipo̊ ē ali
q̄ magis appropinq̄ri q̄ꝫ ꝙ iter nihil ſit mediū uľ-
ſi idiſibile. ḡ ipo̊ ē ptes alicui⁹ ꝯtinui ꝓpiq̄ui⁹ ia-
cē q̄ꝫ iaceāt. ꝛ ſic ptes rari nō pñt fieri ꝓpingoreſ
q̄ꝫ ſint. ꝛ ꝑ ꝯñs ex raro nō pōt fieri dēſū. Itē ſi ex
raro pōt fieri dēſū ſeq̄tur ꝙ ex vno pugillo aeris
pñt fieri trigita ignis q̄ꝺ ē ipo̊. qm̄ ex vno pugil-
lo aeris nō pñt fieri niſi decē pugilli ignis: ꝛ ꝓbo
ꝙ illō ſeq̄tur qm̄ tres pugilli aeris pñt condēſari
uſq̄ꝫ ad q̄ꝛtitatē vni⁹ pugilli. ḡ ex trib⁹ pugillis ae-
ris pñt fieri trigita pugilli ignis. ꝛ ſic ēt ſeq̄tur ꝙ
ex vno pugillo ignis pōt fieri vn⁹ pugillus uľ duo
aeris. q꞉ po̊ ē ꝙ decē uľ duodeci pugilli cōdēſen
tur uſq̄ꝫ ad q̄ꝛtitatē vni⁹ ꝛ ex illo vno pugillo fieri
duo pugilli aeris. q̄ꝺ tñ oēs negant. deide ꝓbo ꝙ
ex dēſo nō pōt fieri rarū. q꞉ ſi ex dēſo fiēt raꝝ: tūc
mot⁹ localis eēt i iſtāti q̄ꝺ ē ipo̊. ꝓbo ꝙ h̄ ſequať
q꞉ i ťmio rarefactiōis rarefactū plus occupat de
loco q̄ꝫ ꝑus occupabat. igiť i iſtāti illo in q̄ rarefa-
ctio ē ꝑ terminata rarefactū ē i maiori loco q̄ꝫ vnq̄ꝫ
pri⁹ fuit. ſꝫ occupatio loci maioris arguit ſiľ receſ-
ſū corpis circūdātꝭ. cū igiť maioꝛ loc⁹ acq̄rať i iſtā-
ti. ſequiť ꝙ receſſus circūſtātꝭ ē mot⁹ i iſtāti. ¶ Itē
ſi ex dēſo pt fieri rarū tūc eēt po̊ ꝙ aliq̄ꝺ corp⁹ ra
refiēt circľariť: ita ꝙ q̄libet ps ei⁹ nūc ťmiata ad cē
trū magis diſtat a cētro q̄ꝫ pri⁹. ꝛ tūc accipio totū
rarefactū. ſ. ꝑm̄ ꝛ adeq̄tū ſbꝫ illi⁹ rarefactiōis: ꝛ ſit
a. illō totū ꝛ ꝑm̄ ſbꝫ rarefactiōis. ex q̄ igiť. a. ſm ſe
totū rareſit opꝫ ꝙ occupet maiorē circulū q̄ꝫ ꝑus
occupabat. ḡ ꝑ ſuū motū fač ꝙ aliq̄d ex̄ ipꝫ occu-
pat maiorē circulū q̄ꝫ pri⁹ ꝛ ꝑ ꝯñs aliq̄d ex̄ ipꝫ ē ra
refactū. ꝛ ꝑ ꝯñs. a. nō ē totū ꝛ adeq̄tū ſbꝫ toti⁹ rare
factiōis ex q̄. a. ex̄ ipꝫ rareſit. h̄ ē ſic arguē. ſi rare-
facē ē po̊ tč eēt dare ꝑm̄ ꝛ adeq̄tū ſbꝫ rarefactiōiſ
ſꝫ ꝯñs ē flꝫ ut iſti ꝓbāt. igiť ꝛ añs ē flꝫ. Itē ſi ex dē
ſo pt fieri raꝝ tč eēt po̊ ꝙ aliq̄ꝺ corp⁹ rarefiēt vni
formiť ꝛ circľariť: ꝛ ꝑ ꝯñs q̄libet duo pūcta illius
corpis eq̄liť diſtarēt a cētro. ꝛ ꝑ ꝯñs iter quelibet
duo pūcta eēt eq̄lis diſtātia. ꝛ ꝑ ꝯñs uľa ps eius
eēt rarefacta. ſed h̄ ē ipo̊. igiť ipo̊ ē ꝙ ex dēſo fi-
at rarū. Itē ſi ex dēſo poſſet fieri rarū ſeq̄tur ꝙ ali-
q̄ꝺ corp⁹ ſiľ ſꝫ ſe totū rarefiēt ꝛ cōdēſareť ꝛ ſic ſiľ
moueret duob⁹ motib⁹ ꝯ̄rijs q̄ꝺ ē ipo̊. ꝛ ꝓbo ꝙ
h̄ ſequať. qm̄ po̊ ē ꝙ aliq̄ꝺ corp⁹ rarefiat ſꝫ lōgi-
tudinē ſic ꝙ q̄libet ps fiat lōgioꝛ q̄ꝫ pri⁹ ꝛ po̊ ē ꝙ
idē corp⁹ cōdēſeť ſꝫ latitudinē ita ꝙ q̄libet ei⁹ ps
fiat minoris latitudīs. igiť ſi rarefactio ſit po̊⁹ ali-
q̄ꝺ corp⁹ ſꝫ ſe totū poſſet ſiľ rarefieri ꝛ ꝯdēſari q̄ꝺ
vꝫ ipo̊. In oppoſitū ē pħs. ¶ Ad 2m̄ ṽo dubiū ar-
guo ꝛ ꝓbo ꝙ rarefactio ſit mot⁹ ad q̄ꝛtitatē. ꝛ h̄ ſic
q̄ꝛtitas ē ꝑ ſe occupatiua loci oib⁹ alijs circūſcriptꝭ
ut pꝫ i h̄ ťctatu ꝑ pħꝫ ꝛ ēt ꝑ ꝯ̄ꝰ ꝑ de ḡnone. caplo
de tactu. igiť maioꝛ q̄ꝛtitas req̄rit maiorē locū ꝛ
mioꝛ miorē. cū igiť corp⁹ rarefactū occupet maio-

rē locū q̄₃ p̄ꝰ occupat añ rarefactionē ſeqtur ꝙ ra
refactū hēt maiorē q̄₃titatē q̄₃ p̄us hūit. ⁊ ſic rare-
factio ē motꝰ ad nouā q̄₃titatē. ¶ Itē rarefactio uľ
ē motꝰ ad q̄₃titatē uľ ad q̄litatē. ſ₃ nō ē motꝰ ad q̄li
tatē: igiť ē motꝰ ad q̄₃titatē. ꝓbatio minoris patet p
p̄h₃ i p̄dicamētis. ubi dī ꝙ rarū ⁊ dēſū videnť ſigni
ficare q̄₃dā poſitionē p̄tiū. ⁊ p ꝯñs nō ſūt q̄litates.
⁊ p ꝯñs rarefactio nō ē motꝰ ad q̄litatē. In oppoᵐ
vī ꝯᵒʳ 7ᵒ huiꝰ dicēs ꝙ raritas ⁊ dēſitas ſūt q̄lita-
tes ꝯñtes calidū ⁊ frīdū. cū igiť rarefactio ſit ad ra
ritatē. ſeqť ꝙ rarefactio ſit motꝰ ad q̄litatē ⁊ nō ad
q̄₃titatē. ¶ Ad p̄ᵐ igiť dicēdū ꝙ rarefactio ⁊ ꝯdē-
ſatio ſť poˡᵉˢ. ad qđ ꝓbādū ſuppono duo. Pͥo ꝙ
eadē ē mā ꝯrioꝝ q̄. ſ. ſucceſſiue ſuſcipit ꝯria. 2ᵒ ſup
pono ꝙ illa quorū ē vna mā ſūt trāſmutabilia ad
inicē ſic: ꝙ vnū ē i pō ad alterū ⁊ ecōuerſo. Ex h̄
igiť arguo ſic. Illa q̄ cōicāt i mā ſūt trāſmutabilia
adiuicē. ſ₃ raꝝ ⁊ dēſū cōicāt i mā cū ſint ꝯria. igiť
raꝝ ⁊ dēſū ſūt trāſmutabilia adiuicē. ğ ex raro pōt
fieri dēſū ⁊ ecōuerſo. ⁊ p ꝯñs rarefactio ⁊ ꝯdēſatio
ſūt poˡᵉˢ. illđ ē ſufficiēter dēcľatū i textu. ¶ Ad rō-
nes i ꝯriū. ad p̄mā q̄ñ dī ꝙ ipoˡᵉ ē ꝑtes alicuiꝰ cōti
nui fieri ꝓpingores q̄₃ ſūt. Dico ꝙ ꝑtes ꝯtinui ſūt
duplices. ſ. q̄dā mediate ⁊ q̄dā imeˡᵉ. Dico igiť ꝙ
ꝑtes imeˡᵉ i cōtinuo nō p̄nt iacē ꝓpinquis q̄₃ iacēt
nec p̄nt fieri ꝓpingores q̄₃ ſt. ⁊ h̄ ꝓbat illa rō. ſ₃ ꝑ-
tes mediate p̄nt fieri ꝓpingores q̄₃ ſūt. Uñ ſi ex ra
ro fiat dēſū oēs ꝑtes mediate ꝓpinquis iacēt i dē-
ſo q̄₃ p̄ꝰ i raro. ꝑtes tñ imediate nō iacēt ꝓpīquiꝰ
i dēſo q̄₃ i raro. ¶ Ad aliā q̄ñ dī ꝙ tūc ex vno pu-
gillo aeris p̄nt fieri duodecī ignis. Dico ꝙ p vnū₃
pugillū aeris ſi itelligimꝰ aerē ſb certa extēſiōe ita
ꝙ ſi idē aer fiēt ſb miori extēſiōe nō eēt pugillus
⁊ nūc eēt dicēdū ꝙ nō ē icōueniēs ꝙ ex vno pugil-
lo aeris paſſo ⁊ codēſato uľ̄ p̄mā diſpōnē fierent
trigita ignis. Nec ēt ē icōueniēs ꝙ ex vno pugillo
ignis parū ꝯſtricti ꝑ actionē agētis fiāt duo pugilli
aeris uľ vnꝰ. ſ₃ ꝙ ex vno pugillo aeris derelicto p
p̄e nāe fiāt trigita ignis. uľ ꝙ ex vno pugillo ignis
derelicto ꝓprie nāe fiāt duo pugilli aeris uľ ignis
ē ipoˡᵉ. S₃ ſi p pugillū aeris itelligimꝰ aerē uľ ignē
i certa ꝓportiōe māe ſic dico ꝙ ex vno pugillo ae-
ris fiūt decē ignis ⁊ nō plēs. ⁊ ſi tres pugilli aeris
ꝯdēſenť ſic ꝙ nō occupēt plus de loco q̄₃ vnꝰ pugil
lus. tč dico ꝙ cōpoſitū ex illis tribꝰ pugillis nō ē
vnꝰ pugillus. imo ꝯtiet tres pugillos aeris ex q̄bꝰ
p̄nt fieri trigita pugilli ignis. ſ₃ ſi ꝯdēſenť uſq₃
ad q̄₃titatē vniꝰ pugilli. ⁊ tūc illi pugilli ſic ꝯdēſati
nō ꝯſtituūt vnū pugillū. ſ₃ mľto magis. ¶ Ad rō-
nes vō ꝓbātes ꝙ ex dēſo nō pōt fieri raꝝ q̄ñ p̄ dī
ꝙ ſi ſic motꝰ locaľ eēt i iſtāti. Dico ꝙ nō ſeqtur. Et
ad ꝓbationē ꝯcedo ꝙ i ťmio rarefactiōis rarefa-
ctū plus occupat de loco q̄₃ p̄ꝰ occupabat. ⁊ ꝯce-
do ꝙ acq̄ſitio maioris nō eſt ſine motu locali. Uñ
dū iſte locꝰ maior fuit i acq̄ri. tč fuit motꝰ localr. ⁊
i p̄ iſtāti i q̄ ille maior locꝰ ē acq̄ſitꝰ terminať ille mo
tus locaľ. Uñ illa acq̄ſitio maioris loci ē i tp̄e. ⁊ ē
ſiľ cū motu locali. ſed acq̄ſitū eē loci maioris ē i in
ſtāti. ⁊ tč nō ē motꝰ locaľ. ¶ Et ſi dī ꝙ iſte maior
locꝰ acq̄ſitꝰ i ťmio rarefactiōis excedit oē₃ locū p̄-
cedētē i q̄ p̄fuit illđ corpꝰ rarefactū. ğ i aliq̄ diuiſibi-
li excedit oē₃ locū p̄cedētē ⁊ illđ diuiſibile fuit ſiľ ac
q̄ſitū: q̄ꝛ ſi ſucceſſiue acq̄rať tč ille maior locꝰ nō ex
cedēt oēm locū p̄cedētē. p tātū igiť illđ idiuiſibile p
qđ excedit oēm locū p̄cedētē fuit totū ſiľ acq̄ſitū i

vno iſtāti ⁊ nō fuit acq̄ſitū niſi p motū. ğ fuit i iſtā-
ti. ¶ Dicēdū ꝙ ille maior locꝰ acq̄ſitꝰ i ťmio rarefa
ctiōis excedit oē₃ locū p̄cedētē. ſ₃ nō ē veꝝ ꝙ i ali
q̄ excedit oē₃ locū p̄cedētē. imo i vno excedit oēm
locū p̄cedētē ⁊ i alio excedit aliū locū. ⁊ iō nō ē cō
cedēdū ꝙ i aliq̄ ſiue p aliđ excedit oē₃ locū p̄cedē
tē. Iſta tñ ē ꝯcedēda ꝙ ille maior locꝰ excedit oēm
locū p̄cedētē i aliq̄ uľ p aliqđ. ſ₃ ex h̄ nō ſequiť ꝙ i
aliq̄ ſiue p aliqđ excedat oēm locū p̄cedētē. q̄ꝛ ibi
ē fallacia figure dictiōis. q̄ꝛ ꝓcediť a ťmio ſuppo-
nēte ꝯfuſe reſpectu alicuiꝰ mľtitudis ad eūdē ťmi-
nū ſupponēte detˡmiāte reſpectu eiuſdē mľtitudis
⁊ ſic mutať q̄le qđ i h̄ aliqđ. ¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē q̄ñ dī
ꝙ ſi rarefactio eēt poˡⁱˢ tūc eēt poˡᵉ ꝙ aliqđ corpꝰ
rarefiēt circľariť ſic ꝙ q̄libet ꝑs nō ťmiata ad cen
trū magis diſtaret q̄₃ p̄ꝰ. ꝯcedať. Et q̄ñ dī ꝙ totū
ſ₃m ⁊ adeq̄tū totiꝰ rarefactiōis occuparet maiorē
circulū q̄₃ p̄ꝰ occupabat. Dico ꝙ illđ non ſeqtur
nec ē veꝝ. q̄m ſi aliqđ corpꝰ rarefiat circľariť ita ꝙ
totū ⁊ adeq̄tū ſub₃ illiꝰ rarefactiōis ſit circūferētia
illiꝰ corpis circľariť rarefacti ſtabit ſic moˡⁱˢ ꝙ nō
maiorabiť. q̄libet tñ ꝑs ťmiata circa illā circūferē
tiā occupabit maiorē locū q̄₃ p̄ꝰ ⁊ ꝯtinebiť infra
maiorē circulū q̄₃ p̄ꝰ. tñ totū rarefactū non occu-
pabit maiorē circulū q̄₃ p̄ꝰ. nec ꝯtinebiť ifra ma-
iorē circulū q̄₃ ē circulus ifra quē p̄ꝰ ꝯtinebatur.
¶ Uñ nēcē ē ꝙ aliqđ corpꝰ rarefiat v̄ſus aliq̄₃ ꝑtē
ita ꝙ ſit dare ťminū uľ̄ quē nō ſit rarefactio. ſ₃ in
q̄libet ꝑte circa illū ťminū ſit rarefactio. alr vno ra
refacto moto mouebūtur oīa. Et q̄ñ dī ꝙ ſi aliqđ
corpꝰ rarefiat circľariť op₃ ꝙ occupet maiorē cir-
culū q̄₃ p̄ꝰ. Dico ꝙ ſi rarefiēt ſ₃m oē₃ dimēſiones
⁊ nō ꝯdēſareť ſ₃m aliq̄₃ dimēſionē tūc oportēt ꝙ
ꝯtinereť i maiori circľo q̄₃ ē circulus i q̄ p̄ꝰ ꝯtine-
bať. ſ₃ nō ē ſic i ꝓpoſito. q̄ꝛ ſi accipiamꝰ corpꝰ rare-
factū circľariť uſq₃ ad aliq̄₃ circūferētiā ita ꝙ q̄li-
bet circulus ꝯtētꝰ ifra ip̄m circulū ſit ꝓpingoꝛ illi
circľo q̄₃ p̄ꝰ erat ⁊ remotioꝛ a cētro q̄₃ p̄us. ille cir
culus ad quē ſit rarefactio oīno manet imoˡⁱˢ: ⁊ tč
dico ꝙ illđ corpꝰ totū ꝯtētū ifra illū circulū rarefit
⁊ mľte ꝑtes cōdēſanť q̄m q̄libet ꝑs replēs circulū
cōtētū ifra ip̄₃ circulū imoˡᵉᵐ rarefit ſ₃ lōgitudinē
vocādo lōgitudinē lineā circularē ꝯtinētē illđ cor-
pꝰ: q̄ꝛ oē corpꝰ replēs circulū cōtētū ifra circulū i-
mobilē ſit ꝯtinue ⁊ añ rarefactionē i maiori circu-
lo q̄₃ p̄ꝰ. ⁊ ꝑtes ꝯtēte ifra circulū miorē ⁊ circulū
maiorē imobilē ꝯdēſanť ſ₃m ꝓfūditatē: vocādo ꝓ
fūditatē dimēſiōe₃ iter circulū maiorē ⁊ miorē mē
ſuratā p lineā rectā ꝓtēſā a circūferētia imoˡⁱˢ v̄ſus
cētrū. S₃ ꝙ ꝯtētū ifra circulū maiorē ⁊ miorē cō-
denſeť ſ₃ ꝓfūditatē p₃. q̄ꝛ ꝯtinue ſit mioris ⁊ mino-
ris ꝓfūditatis: vt p₃ māifeſte. q̄m ex q̄ circulus mi-
noꝛ. ⁊ ēt corpꝰ ꝯtētū ifra circulū miorē ſit ꝯtiue ꝓ-
pinquiꝰ circľo maiori q̄eſcēti q̄₃ p̄ꝰ erat. op₃ ꝙ coꝛ
pꝰ ꝯtētū iter illa ſit ꝯtinue mioris ſpiſſitudis q̄₃ p̄-
us vocādo ſpiſſitudinē dimēſionē mēſuratā ſ₃m li
neā rectā ꝓtractā de circľo maiori ad circulū mi-
norē. ¶ Ad formā igiť argumēti dico ꝙ ꝯtigit da
re aliqđ corpꝰ circľariť rarefactū qđ q̄dē corpꝰ eēt
ſb₃ totiꝰ rarefactiōis. ⁊ illđ corpꝰ rarefit uſq₃ ad ali
quā circūferētiā imobilē. ⁊ q̄libet ꝑs nō ťminata
ad illā circūferētiā rarefit v̄ſus illā circūferētiā q̄e
ſcētē nō occupās maiorē locū q̄₃ p̄us. Et cū dī ꝙ
rarefactio ē ad maiorē q̄₃titatē. ⁊ p ꝯñs ad maio-
rē locū. Dico ꝙ rarefactio i cuiꝰ ſb̄o nō ſit ꝯdēſatio

i aliq̈ pte ſm aliq̈ȝ dimēſionē:nec̄io ē ad maiorem q̈ȝtitatē. ⁊ p ꝯñſ ad maiorē locū.ſi tñ corp⁹ rareſcit ſȝ vnā dimēſionē ⁊ ꝯdenſet ſm aliā dimēſionē:nō opȝ ꝙ illō corp⁹ fiat i maiori loco q̈ȝ pri⁹ erat. Et ſi dicat ꝙ corp⁹ rareſactū ſm illā dimēſionē ſȝ quā rareſit occupabit maiorē locū.ſȝ illō corp⁹ ꝯtētū i fra eūdē circulū geſcētē ſm nullā dimēſionē ſit in maiori loco q̈ȝ pri⁹.ḡ non rareſit.igit̃. Jtē accipiam⁹ aliqō corp⁹ ⁊ rareſiat circl'arit̃ rareſactiōe pura nō ꝯiūcta ꝯdēſatiōi i aliq̈ pte.ħ eni vȝ po^le. ⁊ tūc p cedit arg^m.ſ.ꝙ rareſacto aliq̈ corpe circularit̃.tūc rareſiūt ⁊ mouētur oia. ℭ Ad p^m illoꝝ dicēdū ꝙ illō qō rareſit ſm aliq̈ȝ dimēſionē ⁊ i alr'a pte ꝯdēſat ſit in maiori loco ſm illā dimenſionē.ſi tñ ꝯdēſet in aliq̈ pte nō opȝ. ℭ Ad 2^m dico ꝙ nō eſt po^le ꝙ aliqō corp⁹ rareſiat circularit̃ rareſactiōe pura ſic ꝙ ſȝ nullā dimēſionē cōdēſet i aliq̈ pte ut tā viſū ē. ℭ Ad 3^m qñ di ꝙ ſi rareſactio eēt po^le tē eēt po^le ꝙ aliqō corp⁹ rareſiēt vniformit̃ ⁊ circularit̃. Dico ꝙ itelligēdo p rareſactionē rareſactionē l q̈ iter q̈libet duo pūcta ſp manet eq̈lis diſtātia. Dico ꝙ talis rareſactio vniformis ē ipo^le ⁊ icludens ꝯdictionē.q: ſi oia pūcta diſtāt eq̈lit̃ ſic̄ pri⁹ nō eēt rareſactio. ℭ Ad aliō qñ dicit̃ ꝙ ſi ex dēſo poſſet fieri rarū tūc aliqō corp⁹ ſm ſe totū poſſet ſil' rareſieri ⁊ cōdēſari:dico ꝙ bñ ē po^le ꝙ aliqō corp⁹ ſm ſe totū rareſiat ⁊ cōdēſet ſm diuerſas dimēſiōes. qm̄ po^le ē ꝙ aliqō corp⁹ rareſiat ſȝ ſe totū ſȝ lōgitudinē: ⁊ ꝙ idē corp⁹ ſȝ ſe totū cōdēſet ſȝ latitudinē ut pȝ.qm̄ ſi aliqs aer icluſus vndiq̈ȝ iter duo corpora ſolida caleſiat. ⁊ illa corpa ſolida ſiāt ꝯtinue ꝓpingora q̈ȝ pri⁹ erāt ſm ſe tota:ꝯdēſat ſȝ latitudinē ⁊ rareſit ſȝ lōgitudinē:ut ſi vna corrigia ul' cyrothecа trahit̃ i lōgū manifeſtū ē ꝙ rareſit ſȝ lōgitudinē ⁊ ꝯdēſat ⁊ reſtringit̃ ſȝ latitudinē. Et qñ dī ꝙ idē corp⁹ ſil' moueret̃ motib⁹ ꝯriis. Dico ꝙ iſti mot⁹.ſ.rareſieri ſȝ vnā dimēſionē ⁊ ꝯdēſari ſȝ aliā dimēſionē nō ſūt ꝯrij. ℭ Ad 2^m dubiū dico ꝙ rareſactio nō ē mot⁹ ad q̄ditatē.cui⁹ rō pt aſſignari duplex. Pria.q: q̈ȝtitas ē iſepabil' a mā ita ꝙ manēte eadē oino mā:manet eadē q̈ȝtitas ⁊ ecōuerſo ut pȝ p ꝯ^rem in de ſba orbis.ſȝ i rareſactiōe nō aducit aliq̈ noua mā ut pȝ p pħȝ:q: tūc nō eēt eadē mā ꝯtrioꝝ.ḡ i rareſactiōe nō aduenit noua q̈ȝtitas ⁊ per ꝯñs rareſactio nō ē mot⁹ ad q̈ȝtitatē. Hoc pōt ſic argui:ſi rareſactio eēt mot⁹ ad q̈ȝtitatē aut igit̃ eſt ad q̈ȝtitatē quā rareſactibile hēt actu:aut ad q̈ȝtitatē quā nō hēt.nō ad q̈ȝtitatē quā hȝ.q: nihil mouet̃ ad illud qō hēt:nec ad q̈ȝtitatē quā nō hēt.q: noua q̈ȝtitas nō acqrit̃ niſi i acqſitiōe noue māe.ſȝ i rareſactiōe nō acqrit̃ noua mā ut pȝ p pħȝ. Alia rō pōt aſſignari talis q̈libet ps rari ē rara ⁊ q̈libet ps rareſacti rareſit.ḡ ſi rareſactio eēt ad nouā q̈ȝtitatē opȝ ꝙ q̈libet ps rareſacti acqrat nouā q̈ȝtitatē.igit̃ opȝ ꝙ tota q̈ȝtitas p̄cedēs corrūpat̃. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ due q̈ȝtitates eēnt ſil' q̈rū utriuſq̈ȝ ē ipo^le: ⁊ iō dico ꝙ rareſactio nō ē mot⁹ ad q̈ȝtitatē. ℭ Ad p̄mā igit̃ rōnē i ꝯriū qñ dī ꝙ q̈ȝtitas ē p ſe occupatiua loci. Dico ꝙ veꝝ ē.tñ q̈ȝtitas nō det̃miat ſibi certū locū:imo eadē q̈ȝtitas nūo pōt nūc occupare minorē locū ⁊ iā maiorē. Et cū dī ꝙ rareſactū occupat maiorē locū q̈ȝ pri⁹.ḡ hēt maiorē q̈ȝtitatē. ꝯcedo.ſed ex ħ nō ſeqt̃ ꝙ hēat aliā q̈ȝtitatē q̈ȝ pri⁹.ſic nō ſeqtur.iſte hō ē maior q̈ȝ p̄us fuit.ḡ ē ali⁹ q̈ȝ p̄us fuit.q: ſic idē hō pōt eē maior q̈ȝ p̄us extēſiue.

ℭ Ad aliā rōnē qñ dī ꝙ rareſactio nl' ē mot⁹ ad q̈ȝtitatē ⁊ c̄. Dico ꝙ rareſactio ē mot⁹ ad q̈ȝlitates q: raritas ⁊ dēſitas ſūt q̈litates ſȝ ꝯ^rem 7° hui⁹. Et qñ pħs dicit i p̄dicamētis ꝙ raꝝ ⁊ dēſū videtur ſignificare q̈ȝdā pōnē partiū.dico ꝙ pħs ibi nō det̃minat ꝙ raritas ⁊ dēſitas ſint pōnes.ſȝ ħ ſb dubio derelīquēs dicit ꝙ rarū ⁊ dēſū videtur ſignificare q̈ȝdā pōnē ptiū. Ul' pōt dici ꝙ raritas ⁊ dēſitas ſt̄ equoca.q: vno⁹ ſignificāt diſpōnē ptiū i toto i cōparatiōe ad locū. ⁊ ſic ſūt pōnes. Alio⁹ ſignificāt q̈litates ſēſibiles cāuſas ex tali diſpōne ptiū:qm̄ rarū ⁊ dēſū vno⁹ ſūt q̈litates tāgibiles reſultātes ex diuerſa diſpōne ptiū i toto i cōparatiōe ad locuȝ. nā raꝝ imitat̃ tactū cedēdo tactui ⁊ dēſū reſiſtēdo

ℭ Tractat⁹ terti⁹ libri q̈rti:in quo agit̃ de tpe ſi eſt. ⁊ quid eſt. ⁊ quomodo eſt.

C Onſequēs āt dictis eſt aggredi de tpe.p̄mū autē bñ ſe hēt oppo nere de ipo:⁊ p exᵗneas ratiōes: utrū eorū que ſunt eſt:aut nō entium:poſtea que natura ipſius.

ℭ Jſte ē terti⁹ t̄ctat⁹ hui⁹ libri i q̈ pħs pſcrutat̃ de tēpore ſi ē ⁊ q̄d ē ⁊ quō ē. ⁊ ꝯtiet octo capl'a i q̈rū 4^or p̄mis det̃miat̃ de tpe i ſe ⁊ abſolute: ⁊ in aliis 4^or det̃miat̃ de tpe in cōparatiōe ad alia. ℭ Jn p̄ igit̃ caplo iquirit̃ an tpꝰ ſit. Jn 2° ibi ⌊ De his qdē. ⌋ Jnqrit̃ ⁊ decl'at̃ qd ſit tpꝰ. Jn 3° vo ibi ⌊ Mot⁹ ſp. ⌋ Soluit dubitationē de eē tp̄is ⁊ iſtātis. Jn 4° ibi ⌊ Q: qdē igit̃ tpꝰ. ⌋ Det̃miat de ꝓprietatib⁹ tp̄is reducēdo ex diffōne iā aſſignata rōnes eoꝝ q̄ dicūtur de tpe. Jn 5° ibi ⌊ Qm̄ aūt metꝝ. ⌋ Jncipit determiare de tpe i cōparatiōe ad alia. ⁊ p̄ det̃miat de tpe i cōparatiōe ad ea q̄ ſūt i tpe tanq̈ȝ mēſura. ⁊ ħ fac̄ i 5° caplo. Jn 6° ibi ⌊ Jpꝰ aūt nūc. ⌋ Determinat̃ de tpe in cōparatiōe ad ea q̄ ſūt itrīſeca tp̄i tanq̈ȝ ptes ⁊ paſſiōes ul' ꝯtinuatiua ptiū tp̄is. Jn 7° ibi ⌊ Mutatio aūt ois. ⌋ Determiat̃ de tpe i cōparatiōe ad illa q̈rū tpꝰ ē cā. Jn 8° ibi ⌊ Dignū āt cōſiderare. ⌋ Determiat̃ de tpe i cōparatiōe ad ea qb⁹ tēp⁹ cāitur. ⁊ ſoluūtur q̄dā dubitatiōes circa tpꝰ. ℭ Capl'ȝ p̄mū ē pti narratiuū ⁊ pti iquiſitiuū ⁊ ꝯtinet tres ptes p̄n^les.qm̄ i p̄ pħs ꝓhemialiter narrat ītētionē ſuā ⁊ ordinē ītentiōis. Jn 2° vo ibi ⌊ Q ō qdē igit̃ oino. ⌋ Jnqrit phūs utrū tpꝰ ſit ul' nō. Jn 3° aūt ibi ⌊ Ampli⁹ aūt ipm nūc. ⌋ Mouet pħs vnā q̄ōnē de iſtāti iquirēdo utꝝ ſit idē iſtans i toto tpe ul' aliō ⁊ aliō. ℭ Jn p̄ igit̃ pte p̄n^l hui⁹ capli pħs narrat ītētionē ſuā dicēs ꝙ ꝯñs dictis de uacuo ⁊ loco aggredi ē de tpe. ⁊ hec ē ītētio i ħ tractatu.ſ.determinare de tempore. ⁊ primo determinare de tempore diſputatiue ⁊ per rationes exᵗneas ingrēdo de tpe utrū tēp⁹ ſit de nūo entiuȝ uel de nūo nō entiū.ħ ē utꝝ tpꝰ ſit ul' nō: ⁊ poſtea ē ingrēdū qd ſit ipm tpꝰ ⁊ q̄ ſit nā ei⁹. ⁊ ſic pȝ ꝙ ītētio i ħ t̄ctatu ē det̃minare de tpe. ⁊ ordo ītētiōiſ ē p̄ ingrere an tēp⁹ ſit.2° vo qd ſit tēp⁹. Ubi notādū ē ſȝ ꝯ^rem ħ ꝙ p rōnes exᵗneas itelligit phūs ſmones logicos:ſmones eni logicos uocat exᵗneos. ⁊ pħiā q̄ cōpōit̃ ex dictis iſtis uocat pħiā exᵗneā. dicit eni ꝯ^tor ꝙ ſm logicā ē pſcrutādū an tempus ſit q: ſm hanc perſcrutationem inueniuntur plures ſermones qui deſtruunt tempus eſſe.

ℭ Q ō qdē igit̃ oino nō ſit: aut vix aut ob-

ſcire:ex his aliquis utiqȝ ɔcipiet. Hoc qdē enī ipſi⁹ fcm̄ ē:⁊ nō ē. Illō vo futuruȝ ⁊ nōdū ē. Ex hijs autē ⁊ īfinitū ⁊ ſp acceptū tp̄s cōpoſitū. Ex his aūt q̄ nō ſūt cōpoſitū ipoſſe eē vr̄ pticipare aliqn̄ ſubāȝ.

C Hec ē 2ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ ph̄s ingrit utrū tp̄s ſit ul' nō: ⁊ ɔtinet duas pticulas ſm nūȝ duarū rōnū p q̄s pbat tp̄s nō eē. C Scḋa ibi⌊ Adhuc oēs diſibiles. ⌋ C In p̄ª igiť pticula hui⁹ ptis ph̄s pōit ꝑ ītētionē ſuā. Scḋo vo format rōnes. Dič igiť p̄ ꝗ qdē igiť tp̄s oīno nō ſit aut ſi ſit vix pōt pcipi. ⁊ obſcure aliqs utiqȝ cōcipiet ex his rōnib⁹. ⁊ trāſlatio quā ɔᵗᵒʳ exponit hēt ſic. Aut ſi fuerit ē difficile ⁊ occultū. Un̄ dič ɔᵗᵒʳ ꝙ ph̄s dič h̓ qm̄ ex ſermonib⁹ logicis nō ꝑciſe indicať aliqd eē ul' nō eē. ſȝ ſȝ exiſtimationē itriſecā. Hic ɔᵗᵒʳ p ſmōes logicos itelligit ſmones dyalecticos ex qb⁹ nō gn̄atur ſcia certa:ſȝ opio. ⁊ h̓ itelligit ɔᵗᵒʳ p hec vba. C Deīde ponit ph̄s p̄mā rōnē ꝓbātē tēp⁹ nō eē:q̄ talʼ ē. Oē cōpoſitū ex his q̄ nō ſūt ipoˢᵉ ē eē:ſed tēp⁹ ē cōpoſitū ex his q̄ nō ſūt ǧ ipoˢᵉ ē tēp⁹ eē. hui⁹ rōnis ph̄s p̄ ponit ꝓbationē minoris dicēs ꝙ h̓ qdē ipſius.ſ.pteritū ē fcm̄ ⁊ iā deſinit. illō aūt ē futurū:h̓ ē alia ps tp̄is ē futura: ⁊ nōdū ē ex his duob⁹ cōpoſitū totū tēp⁹ īfinitū ⁊ q̄dlibet tēp⁹ acceptū.ſ.ex p̄terito ⁊ futuro. ⁊ pȝ mior.ſ.ꝙ tp̄s ē cōpoſitū ex hiſ q̄ nō ſūt q: ē cōpoſitū ex p̄terito ⁊ futuro q̄ nō ſūt. maior vo pōiť ibi⌊ Ex his q̄ nō ſūt. ⌋ Un̄ dič ph̄s ꝙ cōpoſitū ex his q̄ nō ſūt ipoˢᵉ ē eē aut aliqn̄ pcipe ſbam. C Notādū ē h̓ ꝙ iſta ē rō dyalectica q: ꝓcedit ex ꝓbabilib⁹ nō vis ulʼr. Un̄ illa maior.vȝ. Oē cōpoſitū ex his q̄ nō ſūt ē ex ꝓbabilib⁹ ⁊ non va: ⁊ hec ē itētio ɔᵗⁱˢ h̓ dicētis ꝙ mot⁹ cōponiť ex nō entib⁹ ⁊ tn̄ mot⁹ ē:q: cōpꝛehēdiť ſēſu. ⁊ nihil ſētiť niſi illō qḋ ē. C Un̄ notāda ſūt h̓ duo ſȝ ɔᵗᵉᵐ. Prio ꝙ illa rō ē dyalectica q: maioꝛ ē ꝓbabilis ⁊ nō ē ulʼr va qm̄ īſtātia ē i motu q cōpōiť ex nō entib⁹ ⁊ tn̄ ē cū cōpꝛehēdať a ſenſu exteriori. Eſt enim mot⁹ ſenſibile cōe ut pȝ ex 2° de aīa. C Scḋo ē notādū ſȝ ɔᵗᵉᵐ ꝙ mot⁹ ⁊ tēp⁹ ⁊ talia ſucceſſiua nō habēt eē cōpletū niſi p aīaȝ q: ptes eoꝝ nō hn̄t eē i actu niſi i cōſideratiōe. vn̄ dič ɔᵗᵒʳ ſic. ⁊ deceptio i h̓ ſmone ē qm̄ ita ē de motu. Mot⁹ enī cōpꝛehendiť ſenſu ⁊ nulla ei⁹ ps ē i actu ſȝ q̄libet ps demonſtrata receſſit. ⁊ ſic ē cōpoſit⁹ ex h̓ qḋ iā defič: ⁊ ex h̓ qḋ nōdū ē. hec ɔᵗᵒʳ. ⁊ illō ē p̄ᵐ nōbile. C Deīde ponit ɔᵗᵒʳ aliō nōbile dicēs ꝙ talia nōdū hn̄t eſſe cōpletū ſȝ eē eoꝝ cōponiť ex actiōe aīe i eo qḋ ē in eis ex̄ aīaȝ. ⁊ entia cōpleta ſūt illa q̄rū eē nihil fač aīa ut poſt declʼabiť de tp̄e.ſ.q: ē de nūo entiū q̄ꝝ act⁹ cōpleť p aīam: ⁊ h̓ ph̄s forte inuebat cū dicerat difficile ⁊ occultū.i.eē de entib⁹ latētib⁹ que ſi aīa nō eēt:nō eēnt nō niſi i pōā. hec ɔᵗᵒʳ. C Et itelligo ꝙ tēp⁹ ⁊ mot⁹ nō hn̄t eē cōpletū i actu q̄ȝtū ad oēs ſuas ptes niſi p aīam. Un̄ tēp⁹ ⁊ mot⁹ nō hn̄t eē totū ſil' niſi i ɔſideratiōe aīe. mot⁹ tn̄ nō hēt eē ſibi debitū.ſ.i ſucceſſiōe ⁊ i fluxu p̄ter aīaȝ:nec i aliq̄ depēdet ab aīa q̄ȝtū ad ſuū nālē:ſed ſolū dependet ab aīa q̄ȝtū ad ſuū eē actu actualitate ſimultaťˢ ⁊ q̄ȝtū ad eē ſuarū ptiū:vn̄ p̄teritū ⁊ futurū nō ſūt niſi i cōſideratiōe aīe. aīa vo pōt ɔſiderare motuȝ totū ſil' q̄ȝuis mot⁹ nō poſſit exiſtē tot⁹ ſiml'. Sed utrū tp̄s depēdeat ab aīa uel nō: ⁊ q̄ȝtū ad qd dependet ab aīa videbitur poſteri⁹ in iſto tractatu.

C Adhuc aūt oīs diſibilis ſiqdē eē necē ē cū ē:aut oēs:aut q̄ſdā ptes eē. tp̄is autēȝ alie facte:alie vo future ſūt. Eſt aūt nihil cū ſit diſibile. Ipſuȝ aūt nūc nō eſt pars. Mēſurat enī pars:⁊ cōponi opȝ totū ex ptib⁹. Tp̄s aūt nō videť cōponi ex nūc.

C Hec ē 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ poniť 2ᵃ rō ꝓbās tēp⁹ nō eē q̄ rō ē talis. Oē diſibile ſi ipm ſit ens necē ē ut oēs ei⁹ ptes ſint i actu aut q̄dā ei⁹ ptes ſint i actu:ſed tēp⁹ ē qōdā diſibile. nec oēs ptes tp̄is ſūt actu. nec aliq̄ ptes ei⁹ ſūt i actu. ǧ tp̄s nō ē. hui⁹ rōnis p̄ poniť maioꝛ: deīde poniť vna ꝓbatio mioris q̄ ē iſta: ptes tp̄is ſūt p̄teritū ⁊ futuꝝ. ſed nec p̄teritū ē i actu nec futurū ē i actu. ǧ. deīde ɔcludit ɔnē.d. Eſt aūt nihil cū ſit diſibile. Deinde ph̄s ibi⌊ Ipm aūt. ⌋ Ponit aliā ꝓbationē mioris q̄ talis ē. Nihil ineniť de tp̄e niſi iſtās:ſed iſtās nō ē ps tp̄is i actu: ⁊ p ɔn̄s nec oēs ptes tp̄is nec aliq̄ ptes tp̄is ſūt i actu: de q̄ rōne poniť minoꝛ cū ſua ꝓbatiōe i textu. q̄ tn̄ minoꝛ ꝓbať dupl'r.ſ. ꝙ iſtās nō ē ps tp̄is. p̄ ſic. ps mēſurat ſuū totū hn̄s ptē. ſȝ iſtās nō mēſurat tēp⁹ ǧ iſtās nō ē ps tp̄iſ. maioꝛ āt pȝ ⁊ uʼliter ē va de pte aliq̄ta toti⁹:qm̄ ps aliq̄ta aliq̄tiēs ſūpta reddit ipm totū ſuū: minoꝛ igiť pȝ q: iſtās ē idiſibile: ſȝ idiſibile nō mēſurat diſibile q: i diſibile q̄uēſcūqȝ ſumať nunq̄ȝ reddit diſibile. 2° ꝓbať iſta mioꝛ.ſ. ꝙ iſtās nō ē ps tp̄is ⁊ hoc ſic. oīs ps cōponit totū cui⁹ ē ps. ſed iſtās nō cōponit tēpus. ǧ iſtās nō ē ps tp̄is. In p̄ª illarū rōnū ſumiť ps p̄ pte aliq̄ta. in 2ª rōne ſumiť ps p̄ pte non aliq̄ta. Pars aūt aliq̄ta ē q̄ aliq̄tiēs ſūpta reddit ſuū totū:ſed ps nō aliq̄ta ē illa ex qua cū alijs ptibus cōſtituiť totū:ſed nō reddit totū ꝑciſe q̄tienſcūqȝ ſumať. Un̄ ex iſtis duab⁹ rōnib⁹ pōt fieri vna rō ꝓbās ꝙ iſtās nō ē ps tp̄is q̄ rō ē talis. Oīs ps uel mēſurat totū ut binari⁹ ſenariū: uel cōponit totū ⁊ nō mēſurat ut quaternari⁹ ſenariū. ſȝ iſtās nec cōponit nec mēſurat tp̄s. ǧ iſtās nō ē ps tēporis.

C Amplʼ⁹ autē ipm nūc: qḋ vr̄ determinare p̄teritū ⁊ futuꝝ utrū vnū ⁊ idē ſemp pmanet: aut aliō ⁊ aliud nō facile ē ſcire. ſi qdē enī nūc ſemp alteꝝ ⁊ alterū: nulla āt eoꝝ q̄ ſūt i tp̄e alia ⁊ alia ps ſiť ē q̄ nō ɔtineat: alia vo ɔtineať: ſič mīn⁹ tēp⁹ modo ſub pl'ali: ipm nūc q̄d eſt p̄us autē nō fuit: necē ē coꝛrūpi aliqn̄: q: ipſa qdē nūc ſiť adiuicē nō erūt. Coꝛruptū aūt eē necē eſt pri⁹. In eodē qdē igiť coꝛruptū eē ipoſſe ē pp h̓ q̄d nūc ē. In alia autē nūc coꝛrūpi p̄us nūc: nō cōtingit. Sic enī ipoſſe ſe hēre adiuicē ipſa nūc: ut pūctū cum pūcto. Siquidē igiť in eo quod ɔſequēter eſt nō coꝛrūpiť: ſed in alio. In medijs nūc q̄ ſūt īfinita ſimul erit. hoc aūt īpoſſibile eſt.

C Hec ē 3ª ps pn̄cipalis hui⁹ capl'i i q̄ ph̄s mouet q̄ſtionē de iſtāti. vȝ. an ſit idē iſtās in toto tp̄e ul' aliud ⁊ aliō. Iſta ps ɔtinet duas pticulas qm̄ i p̄ma pbūs ꝓbat ꝙ ē idē iſtās i toto tp̄e. In 2ª ibi⌊ At

vo neqꝫ. Probat pħs ꝙ nō ē idē iſtās i toto tꝑe. In ꝑma igiť ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħs ꝓponit q̄ſtiones ꝛ difficultatē q̄ōnis. Deide arguit ad q̄ōnē ꝓbādo ꝙ idē iſtās mānet i toto tꝑe. Dicit igiť pħs ꝑ ꝙ nō ē facile imo ē difficile videre utrū ipm̄ nunc qḋ videť dete̅minare uľ diſtiguere ꝑteritū ꝛ futuꝝ ꝑmaneat ſꝑ vnū ꝛ idē vel aliud ꝛ aliḋ. Deide ponit rōnē ꝓbātē ꝙ ē idē iſtās i toto tꝑe ꝛ nō aliḋ ꝛ aliḋ ꝛ hec rō ē ad ipo^{le} ꝛ ē talis. Si iſtās eēt aliḋ ꝛ aliḋ ꝛ cū ſint ipo^{bile} duo iſtātia eē ſiľ i tꝑe: opꝫ iſtās corrūpi. ſed ipo^{le} ē iſtās corrūpi ģ ipo^{le} ē ꝙ ꝯtinue ſit aliḋ ꝛ aliḋ inſtās. ꝛ ꝙ ipoſſibile ſit duo iſtātia ſiľ eē i tꝑe ꝓbať qꝛ ipo^{le} ē aliq̈ duo itriſeca tꝑi ꝙ ſint ſiľ niſi alteꝝ cōtineat reliquū: ſicut ann⁹ ꝯtinet mēſes ꝛ mēſis diē. ſed vnū iſtās nō cōtinet aliḋ iſtans qꝛ iſtās ē ſimpľr idiſibile. ģ ipo^{le} ē ꝙ duo iſtantia ſint ſiľ in tꝑe. ꝫ ꝙ iſtās nō poſſit corrūpi ꝓbať. qꝛ ſi iſtās corrūperet aut igiť in eodem inſtāti in quo eſt uel in alio. ſi in eodem inſtāti: tūc inſtās corrumperet qñ eſt. ſed inſtās qñ corrumpiť non eſt. ergo idē iſtās ſiľ ē ꝛ nō ē. qḋ ē ipo^{le}. Si vo dī ꝙ iſtans corrūpiť i alio iſtāti. aut igiť i iſtāti ꝑori uľ poſteriori. ſi i iſtāti ꝑori tūc corrūperet anteq̄ eēt qḋ eſt ipo^{le}: ſi vo diciť ꝙ iſtās corrūpiť i iſtāti poſteriori aut igiť i iſtāti mediato aut imediato. nō i iſtāti imediato. qꝛ iſtās nō ē imediatū iſtāti. nec ēt i iſtāti mediato: qꝛ tūc illḋ iſtās maneret in h̄ medio. qꝛ ſꝑ maneret donec corrūpať. ꝛ cū i illo medio ſint infinita inſtātia ſeqťur ꝙ illud inſtās corrūpēdū maneret cum infinitis inſtantibus. ꝛ ſic plura inſtantia eēnt ſimul qḋ eſt impoſſibile.

At vo neqꝫ nūc ſꝑ manē idē poſſibile ē. Nullius eni diſibilis finiti vn⁹ termin⁹ ē: nec ſi i vno ſit ꝯtinuū nec ſi i pľa. Ipm̄ āt nūc termin⁹ eſt: ꝛ tꝑs eſt accipe finitum.

Hec ē 2ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑn^{le} hui⁹ caplī in q̄ ꝓbať ꝙ nō manet idē iſtās i toto tꝑe. ꝛ illḋ ꝓbať dupľr ꝛ ꝑ ſic. nullū ꝯtinuū finitū hēt vnū fine tm̄: ſed tꝑs ē qḋdā finitū: qm̄ ꝯtigit accipe tēp⁹ finitū: ſed iſtās ē finis tꝑis: ģ nō ē tm̄ vnū iſtās i tꝑe. De hac rōne ꝑ ponit ꝯ. deide maioꝛ cū ſua ꝓbatiōe: deide ponitur minoꝛ. dīc igiť pħs ꝑ ꝙ nō eſt po^{le} idē nūc ſemꝑ manē qꝛ nulli⁹ diſibilis uľ cōtinui finiti ē vn⁹ terminus tm̄. cui⁹ ꝓbatio ē q̄ſi iductiua qm̄ ſiue aliqḋ ſit cōtinuū i vna ꝑte h̄ eſt ſm̄ vnā dimēſionē tm̄. ſiue ſit ꝯtinuū i pľib⁹ ꝑtib⁹ uľ dimēſionib⁹ opꝫ ꝙ habeat mľtos fines. Et ꝯ^{tor} addit ſignū ad h̄ ꝓbandū dicēs: ꝛ ſignū ei⁹ ē ꝙ nō ineniť finitū uľ aliqḋ ꝯtinuū habēs vnū finē ſed ſaltē duos qb⁹ finitū ſit vꝫ. ſi fuerit cōtinuū i vna ꝑte ut linea q̄ ſolū hēt lōgitudinē qm̄ linea hēt duos fines tm̄. nec ſi fuerit cōtinuū i pľib⁹ vna ꝑte ut ſuperficies corp⁹. corp⁹ eni hēt ſex fines. ꝛ ſupficies 4^{or}. hec ꝯ^{tor}. Unā linea hēt duos fines tm̄. ſ. duo pūcta. ꝛ ſupficies hēt 4^{or} fines ut duas lineas ꝛ duo pūcta. corp⁹ aūt hēt ſex fines ut duas ſupficies. duas lineas ꝛ duo pūcta.

Ampli⁹ ſi ſiľ eē ꝫ tꝑs: ꝛ nec pri⁹: nec poſterius in eodē eē: ꝛ i ipſo nūc ē. ſiľ ſūt q̄ in annū ſunt milleſimū: his que ſūt hodie: nec prius nec poſterius nihil aliud alio.

Scḋo ꝓbať idē ſic. vꝫ. ꝙ nō ē idē iſtās i toto tꝑe. ꝛ h̄ ſic. Illa q̄ ſūt i eodē iſtāti ſūt ſiľ. ſi igiť idē iſtās ē i toto tꝑe ſequiť ꝙ illa q̄ fuerūt añ mille annos ſūt ſiľ cū his q̄ ſūt hodie. qḋ ē icōueniens. utrāqꝫ iſtarū rōnū dīc ꝯ^{tor} eſſe ſignū ſiue rōnē ꝑ ſignū. ꝛ poniť iſta 2ª rō ꝑ ꝯ^{rem} ſic. ſi eēt idē iſtās i toto tꝑe tūc oīa iuenirent i eodē iſtāti ꝛ ſic oīa eēnt ſiľ qḋ eſt ipo^{le}. deide recapľat pħs dicēs ꝙ de his q̄ iſunt ipſi tꝑi toi oppoſita ſūt. Sꝫ h̄ occurrūt duo dubia. Primū ē. an tēp⁹ hēat eē. Scḋꝫ dubiū ē an inſtās poſſit corrūpi. Ad ꝑ^{m} dubiū arguiť ꝑ ꝑ rōnē pħi ꝛ ꝑ ſic. cui⁹ ꝑtes nō ſūt ipꝫ nō ē. ꝫ ꝑtes tꝑis nō ſūt. ģ. Scḋo ſic. qḋ nō ē actu nō ē. ſed tꝑs nō ē actu qꝛ nulla ei⁹ ꝑs ē i actu. ģ. Itē ſi tēp⁹ hēret eē: aut hēret eē i aīa aut ex aīam. nō ē dicē ꝙ tēp⁹ ſit i aīa qꝛ tꝑs ē q̄ntitas. ſed aīa nō ē q̄ntitas. ergo. Nec hēt tēp⁹ ex aīam qꝛ ut dicit ꝯ^{tor} tꝑs ē de nūo entiū quoꝝ eē cōpleť ꝑ aīam. ſed nullū tale hēt eē ex aīam. Itē ſi tꝑs hēret eē aut igiť hēret eē diſibile aut idiſibile. nō idiſibile. qꝛ tūc eē tꝑis eēt totū ſiľ. nec ēt diſibile qꝛ tūc hēret ꝑtes: ꝛ tūc aut habet ꝑtes eiuſdē rōnis aut diuerſarū rōnū. nō eiuſdē rōnis qꝛ tūc ꝑs ꝑterita illi⁹ eēt eē. ꝛ ſic tꝑs ꝑteritū hēret eē qꝛ ꝑtib⁹ tꝑis corrñdēt ꝑtes illi⁹ eſſe. nec ēt ꝙ hēat ꝑtes alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōnis qꝛ tūc aliqua ꝑs illi⁹ eē nō eēt. ꝛ ſic eē cōponeret ex nō eſſe. qḋ ē ipo^{le}. Itē oē qḋ hēt eē hēt eē i tꝑe uľ i iſtanti. ſed tꝑs nō hēt eē i tꝑe uľ i iſtāti. ģ tꝑs nō hēt eē. In oppoſitū hui⁹ ē pħs. Ad 2^{m} dubitationē arguiť ꝓbādo ꝙ iſtās nō pōt corrūpi. ꝛ h̄ ſic. ſi iſtās corrūpiť. aut qñ ē aut qñ nō ē. nō qñ ē qꝛ tūc ſimľ eēt ꝛ nō eēt. nec qñ nō ē qꝛ uľ i iſtāti mediato uľ i iſtāti imediato. nō i iſtāti imediato qꝛ iſtās nō ē imediatū iſtāti. nec i iſtāti mediato qꝛ iſtās ſꝑ manet donec corrūpiť. ſi igiť iſtās corrūperet i iſtāti mediato ſeqťur ꝙ iſtās maneret i toto illo medio. ſed i illo medio ſūt īfinita iſtātia media ģ idē iſtās nūo maneret cū īfinitis iſtātib⁹ qḋ ē ipo^{le}. In oppoſitū arguiť qꝛ ſi iſtās nō poſſet corrūpi ſeqťur ꝙ i toto tꝑe maneret idē iſtās nūo. ꝛ ſic oīa eēnt i eodē iſtāti. ꝛ ſic ſequiť ꝯdictoria eē va ꝓ eodē iſtāti.

Circa ꝑmā queſtionē dico duo. Pꝛio ꝙ tꝑs habet eē. Scḋo dico ꝙ reqriť ꝛ ſufficit ad h̄ ꝙ tēpus uľ qḋcūqꝫ aliḋ ſucceſſiuū hēat eē. Quo ad ꝑ^{m} dico ꝙ tꝑs ē ꝛ h̄ ē manifeſtū ut dīc ꝯ^{tor} h̄. attn̄ ꝙ tꝑs ſit pōt ſic ꝑſuaderi. Mot⁹ ē ut pꝫ ad ſenſū: ſed mot⁹ nō hēt eē niſi i tꝑe ģ tꝑs ē. Idē pōt ſic ꝓbari manifeſtū ē ꝙ vn⁹ mot⁹ ē uelocioꝛ alio: ſed h̄ nō ē niſi qꝛ ꝑ illū motū plus ꝑtrāſiť de ſpatio i eq̄li tꝑe ģ tꝑs ē cū ſit mēſura mot⁹ exñtis. Quātū ad 2^{m} dico ꝙ ad h̄ ꝙ aliqḋ ſucceſſiuū hēat eē: ſuffic ꝛ reqriť ꝙ aliqḋ idiſibile copulās ei⁹ ꝑtes adiuicē habeat eē. nec ſufficit ꝙ aliqḋ idiſibile illi⁹ hēat eſſe: qꝛ ſi ſic cū idē idiſibile. ſ. pñs iſtās copulat ꝑteritū ꝛ futurū adiuicē: ita ꝙ idē iſtās ē finis ꝑteriti ꝛ initiū futuri: ꝛ ſic ſi ad h̄ ꝙ ſucceſſiuū hēat eē ſufficeret ꝙ aliqḋ idiſibile illi⁹ hēret eē: ſeqťur ꝙ ꝑteritū ꝛ futurū ſiľ eēnt: qꝛ cū ē veꝝ dicē ꝙ aliqḋ idiſibile illi⁹ tꝑis ꝑteriti ē: ꝛ ꝙ aliqḋ idiſibile tꝑis futuri ē ſequiť ꝙ nūc eēt uerū dicē ꝙ tēp⁹ futuꝝ eēt. ꝛ ꝙ tā tēp⁹ ꝑteritū q̄ tꝑs futurū eēt ꝑſens. Siľr idē inſtās ē ꝑncipiū noctis ꝛ finis diei. ģ ſi ad eē ſucceſſiui ſufficēt eē alicui⁹ idiſibilis ſeqťur ꝙ dies ꝛ nox ſiľ eēnt. Dico igiť ꝙ ad eē ſucceſſiui nō reqriť ꝙ idiuiſibile uľ initiatiuū uľ terminatiuū ei⁹ hēat eē qꝛ ſm̄ pħꝫ 6° hui⁹ ſucceſſiuū nō hēt eē i ſuo ꝑn⁹ nec i ſuo termino. ſed ad eē ſucceſſiui reqriť ꝛ ſuffic ꝙ aliqḋ idiſibile cōtinuās ei⁹ ꝑtes adiuicē hēat eſſe.

qm̄ oē ſucceſſiuū cui⁹ vna ps ē p̄terita ⁊ alia futura
hȳt eē p idiſibile cōtinuās eius ptes.ſ.ptē p̄teritā
cū pte futura. Et iō bn̄ dic̄ Priſcian⁹ ꝙ p̄ſens ē cu
ius ps p̄terita pſqꝫ futura ē. ¶ Ad p̄ᵐ igit̄ in ꝯriū
qn̄ di cui⁹ ptes nō ſūt ⁊c̄. Dico ꝙ ad h̄ ꝙ ſucceſſi
uū hēat eē nō reqrit̄ ꝙ oēs ei⁹ ptes ſint:nec ꝙ ali-
qua ps ei⁹ ſit tota ſil̄:ſed ſufficit ꝙ idiſibile copu-
lās ei⁹ ptes adiuicē hēat eē ut dcm̄ ē. ¶ Sed ſi di
cat̄ illō nō ē cui⁹ nulla ps eſt:ſed tēp⁹ nō hēt alias
ptes niſi p̄teritū ⁊ futuꝝ. ⁊ neutꝝ eoꝝ ē.ḡ. ¶ Dicē
dū cōcedēdo ꝙ illō nō ē cui⁹ nulla ps ē. Et cū dici
tur ꝙ nll'a ps tpis ē. Dico ꝙ cuiuſlibet tpis pn̄tis
ſunt īfinite ptes hn̄tes vnā ptē p̄teritā ⁊ aliā futu-
rā.vbi grā. Annus pn̄s hēt īfinitas ptes quaꝝ qli-
bet hēt ptē p̄teritā ⁊ ptē futurā:ut.ſ.mēſē pn̄tē diē
ſeptimanā ⁊ horā ⁊ ſic ī īfinitū. Dico tn̄ ꝙ nulla ps
ſucceſſiui ē tota ſil̄. Un̄ ſi ſic arguit̄:cui⁹ nulla ps ē
tota ſil̄ illō nō ē.ſed tp̄s ē hm̄.ḡ. Dico ꝙ maior eſt
uēr fl'ſa in ſucceſſiuis.q: ꝯ rōnē ſucceſſiui ē ꝙ hēat
aliq̄ꝫ ptē totā ſil̄. ⁊ qn̄ di ꝙ tēp⁹ pn̄s nō hēt alias
ptes niſi p̄teritū ⁊ futurū.dico ꝙ illō ē fl'ſꝫ:imo cu-
iuſlibet tpis p̄ſentis ſūt īfinite ptes pn̄tes. Et ſi di
ſm illud qō ſeqtur ꝙ multa tpa ſint ſil̄.dico ꝙ mul̄
ta tpa ſūt quoꝝ nulla ps eſt ps alteri⁹ nec ps vni⁹ ē
ps alteri⁹:⁊ has ptes eē ſil̄ ē ipoˡᵉ.tn̄ m'lta tpa ſūt
q̄rū vnū ē ps alteri⁹ uel ps vni⁹ ē ps alteri⁹. ⁊ h̄ nō
eſt ipoˡˢ ſed magis ē neccīū. ¶ Ad aliā rōnē qn̄ dic̄
ꝙ illō qō nō ē ī actu nō ē. Dicēdū ꝙ act⁹ ē dupˣ q̄
ad ꝓpoſitū.vꝫ.act⁹ pfect⁹ ⁊ act⁹ impfect⁹. Illō ē ī
actu pfecto qō hēt oēs ptes ſuas ſil̄ ſic ꝙ nulla ps
ei⁹ ē ī pō ad eē. Et illō ē ī actu iperfecto qō ē ī actu
cōiūcto cū pō.qm̄ ille act⁹ q ſp ē cōiūct⁹ cū pō ē ſp
act⁹ impfect⁹. ⁊ illo mō ſucceſſiua ſūt in actu.q: ſūt
ſemp in actu q eſt cū pō cōiūct⁹ ita ꝙ ſi po nō fue-
rit nō erit act⁹.qm̄ nunq̄ꝫ aliqd ſucceſſiuū eēt niſi
aliq̄ ps ſit futura. ⁊ p ꝯn̄s ī pō. Ad formā vō argu
mēti qn̄ dicit̄ ꝙ illō qō nō ē in actu nō ē. Dico ꝙ
illō qō nō ē ī actu pfecto neqꝫ impfecto illō nō ē.
nec tp̄s ē hm̄.q: tp̄s pn̄s ē in actu impfecto.q: ē in
actu cōiūcto potētie. ⁊ qn̄ di ꝙ nihil ē ī actu de tē-
pore niſi iſtās.dico ꝙ nihil ē in actu ſimul tā niſi ī
ſtans:qm̄ nulla ps ē tota ſil̄.iſtās eſt totū ſil̄ cū ſit
idiſibile. Illud igit̄ dictū.nihil eſt ī actu de tpe ni-
ſi iſtās.hēt ſic itelligi de tpe nihil ē totū ſil̄ niſi in-
ſtās. ¶ Ad 3ᵃᵐ rōnē qn̄ dicit̄ ſi tēpꝰ hēret eē:aut
igit̄ hēret eē ī aīa uel ex̄ aīam:dico ꝙ illō qō ē tp̄s
⁊ de q̄ p̄dicat̄ tēp⁹ dicēdo.h̄ eſt tēp⁹.illō hēt eē ex̄
aīam ꝯ̄uis forte illō qō h̄ nomē tēp⁹ ſignificat ſit
pti ī aīa ⁊ pti ex̄ aīam ut poſtea videbit̄. Et qn̄ dici
tur ꝙ eē tpis cōplet̄ p aīam ⁊ ꝙ tēp⁹ nō hēt eē ī ac-
tu niſi p animā ut vult ꝯᵐᵒʳ.dico ꝙ ꝯᵐᵒʳ itelligit ꝙ
tēp⁹ nō hēt eē in actu pfecto ⁊ cōpleto niſi ī ꝯſide-
ratiōe aīe.qm̄ tp̄s nō hēt eē totū ſil̄ niſi ī ꝯſidera-
tiōe aīe:q: aīa pōt itelligere totū tp̄s ſil̄:cū tp̄s nō
exiſtat in re totū ſil̄. ⁊ ſic eē tpis cōplet̄ p aīaꝫ quo
ad ſcdaꝫ cōpletionē q̄ ē eē ſil̄ totū. ¶ Ad aliā rōnē
qn̄ di ꝙ ſi tēp⁹ hēret eē aut igit̄ hēret eē diuiſibile
aut idiſibile. Dico ꝙ eē tpis ē idē qō tp̄s:⁊ eē cu-
iuſlibet rei ē ideꝫ qō ipa res ut pꝫ 4° methaᶜᵉ. ⁊ iō
ſicͭ tēp⁹ eſt diſibile ita eē tpis ē diſibile. Et cū q̄rit̄
an ptes ipſi⁹ eē ſunt eiuſdē rōnis uel alteri⁹. Dico
ꝙ alteri⁹ rōnis. ⁊ q: eē tpis pn̄tis cōponit̄ ex fo-
re ⁊ fuiſſe ſicut tēp⁹ cōponit̄ ex p̄terito ⁊ futuro:iō
ꝯcedo ꝙ nō q̄libet ps eē ē eē ſicut nō q̄libet pars
tpis p̄ſentis eſt tēpus p̄ſens. ¶ Et ſi querat̄ quomō

ptes illi⁹ eē tpis copulant̄ adinuicē:dico ꝙ p eē in
ſtātiſ. ¶ Ad q̄ntā rōnē qn̄ di ꝙ oē qō ē:ē in tpe uel
in inſtāti. Dico ꝙ illa ē falſa. Un̄ Aui.2° caplo ſue
phice negat iſtā. Iſta tn̄ ē va.ſ.tp̄s eſt qn̄ inſtās ē:
uel relo iportata p h̄ aduerbiū qn̄ non ſp denotat
fieri illi⁹ qō hēt eē ī tpe uel ī iſtāti.ſed ſit aliqn̄ reſpe
ctu iſti⁹ qō nec ē ī tpe nec ī iſtāti cū ipm̄ ſit cū iſtās
eſt. Un̄ Auicēna caplo de tpe ſue phice dic̄ ꝙ mul̄
ta ſunt q̄ nō ſūt in iſtāti:⁊ illō dicit̄ eē cū iſtāti qō
hēt eē in iſtāti exn̄ti. ⁊ iō tēp⁹ ⁊ mot⁹ hn̄t eē cū iſtā
ti:q: hn̄t eē cū iſtāti exiſtēte:nō tn̄ hn̄t eē in iſtāti.
dico igit̄ ꝙ tēp⁹ hēt eē qn̄ inſtās eſt:ſꝫ ex h̄ nō ſeq-
tur ꝙ tēp⁹ hēat eē in idiſibili ſicut iſtās. ¶ Sꝫ ad
huc ē dubiū circa p̄dicta.qm̄ dictū ē ꝙ tēp⁹ hēt eē
p h̄.q: ptes copulātur ad terminū cōeꝫ.vꝫ.ad in-
ſtās. Sed illō nō vꝫ uꝫ.q: tēp⁹ p̄teritū ⁊ tp̄s futu-
rū ſunt nō entia. ⁊ nō ens nulli copulat̄. dicēdū ꝙ
nō ens qō nunq̄ꝫ fuit nec vnq̄ꝫ erit ens nulli copu
lat̄.tn̄ nō ens qō aliqn̄ fuit ens pōt alicui copula-
ri.vn̄ phūs dicit īferi⁹ ꝙ nō entia q̄ aliqn̄ fuerunt
uel erūt mēſurant̄ tpe ⁊ ꝯtinētur in tpe. ¶ Ad ſcdꝫ
dubiū qn̄ q̄rit̄ utꝝ iſtās poſſit corrupi. Dico ꝙ cor
ruptio pōt accipi duplr̄ ꝓprie ⁊ large. ꝓprie loquē
do corruptio eſt mutatio ab eē rei ī nō eē eiuſdem
rei:ſed corruptio largo mō accepta ē deſinitio illi⁹
eē.h̄ ē.corrūpi largo mō accipiēdo corruptionē ē
habere nō eē poſt eē. ⁊ ſic dico ꝙ ꝓprie loquendo
de corruptiōe ſic iſtās nō corrūpit̄ nec gn̄at̄ nec ē
corrūpit̄ ꝓprie aliqō idiſibile nec aliqd hn̄s eſſe p
iſtās tm̄. ⁊ hec ē intētio phi 3° methaᶜᵉ.q dic̄ ꝙ q̄-
dā ſunt que qn̄qꝫ ſūt ⁊ qn̄qꝫ nō ſūt ſine gn̄atione ⁊
corruptiōe ut idiſibilia cuiuſmodi ſunt pūcta ſup-
ficies ⁊ inſtātia. dico igit̄ ꝙ ꝓprie loquēdo de cor-
ruptiōe q̄ ē mutatio p ſe terminata ad nō eē illi⁹ qō
corrūpit̄:ſic iſtās nō pōt corrūpi.qō ꝓbo ſic ⁊ res
que ꝓprie ē corruptibilis ſp hēt eē q̄uſqꝫ corrūpa-
tur. Sil'r corruptio q̄ eſt mutatio cū ſit ſubita ſil̄ ē
cū termino mutatiōis. ⁊ ex his arguo ſic. Si iſtās
ꝓprie corrūperet̄ iſtāſ ſemp maneret quouſqꝫ ſua
corruptio eēt.ſi igit̄ inſtās corrūpit̄:aut corrūpit̄ ī
inſtāti in q̄ ē:aut in alio.ſi ī iſtāti in q̄ eſt ſeu qn̄ eſt:
tūc iſtās ſil̄ eēt cū ſua corruptiōe:ſed corruptio q̄
eſt mutatio ſil̄ eſt cū termino corruptiōis. ⁊ termi-
nus corruptiōis eſt nō eē rei q̄ corrūpit̄ ı igit̄ ſi in-
ſtās corrūpit̄ qn̄ eſt iſtās ſil̄ eēt cū ſuo nō eē. ⁊ ſic
inſtās ſil̄ eēt ⁊ nō eēt qō eſt ipoˡᵉ. Nec ē etiā dare
ꝙ iſtās corrūpat̄ in alio iſtāti.q: tūc inſtās mane-
ret ⁊ ꝯtinue uſqꝫ ad aliō iſtās in q̄ corrūpit̄. ⁊ ſic in
ſtans maneret p totū tēpus mediū inter ipſ iſtās ⁊
iſtās ſue corruptiōis qō eſt ipoˡᵉ. ⁊ iō dico ꝙ iſtās
ꝓprie nō corrūpit̄. Hec igit̄ rō fundat̄ ſup duo fun
damēta:quoꝝ p̄mū eſt ꝙ corruptio ſubita ſimul̄ eſt
cū termino corruptiōis. Scdm̄ ꝙ res corruptibi-
lis cōtinue manet uſqꝫ ad inſtās ſue corruptiōis.
⁊ iſta nota ſunt per ſe:ſed loquēdo de corruptione
large accepta ſm.ſ.ꝙ ſe extēdit ad oēm acceptio-
nē nō eē poſt eē.ſic dico ꝙ iſtās corrūpit̄ ⁊ deſinit
eē q: hēt eſſe poſt nō eē. ſed hec corruptio non eſt
mutatio ſed eſt deſinitio eē. ⁊ ꝙ iſtās hoc mō cor
rūpat̄:patet.q: aliter maneret idē iſtās in toto tē-
pore:⁊ ſic oīa q̄ fuerūt:fuerūt in eodē iſtāti qō eſt
ipoſſibile ut argutū eſt ſupra.igit̄ ⁊c̄. Et ſi dicit̄ ꝙ
rō p̄ncipalis dubitatiōis manet q: ſi inſtās corru-
pat̄ qualitercūqꝫ uel deſinat eē aut igit̄ qn̄ eſt uel
quādo nō eſt:⁊ redit difficultas. Dico ꝙ idē intel-

ligo per corruptionē large loquēdo ꝛ per deſinere eē: ꝛ per generari: ꝛ per icipe eē. ſed deſinere expōit dupl'r: ꝛ ſic hēt duplicē itellectū: q: vno mō deſinere exponit per poſitionē pſentis ꝛ negatiōez futuri ut ſic. h deſinit eē h. ꝛ h nunq̄ poſtea erit. Alio mō deſinere exponit p negationē pſentis ꝛ p poſitionē pteriti. ꝛ ſic h deſinit eē. exponit ſic. h nō ē: ꝛ h ſine medio fuit. Dico ſil'r ꝙ icipe expōit dupliciter. vz. vno mō p poſitionē pñtis ꝛ negationē pteriti ꝛ ſic h icipit eē. exponit ſic. h eſt ꝛ h nunq̄ prius fuit. Alio mō exponit p negationē pñtis ꝛ poſitionē futuri. ꝛ ſic h icipit eē ſic exponit: h non eſt: ꝛ h ſtati ſine medio erit: ꝛ eodē mō debet exponi gñari ꝛ corrūpi largo mō accepta. Cū igit q̄rit aut iſtās corrūpit uel deſinit eē qñ ē uľ qñ nō ē. dico ꝙ exponēdo corrūpi uľ deſinere eē p poſitionē pſentis ꝛ negationē futuri ſic iſtās corrūpit qñ eſt q: qñ aliqd iſtās eſt: uex eſt dicere ꝙ h inſtās ē: ꝛ nunq̄ poſtea erit. ſed cū corrūpi uel deſinere eē exponit per negationē pſentis ꝛ poſitionē futuri ſic dico ꝙ nunq̄ eſt uerū dicere de aliquo inſtanti ꝙ ipz corrūpitur. q: nunq̄ eſt uerū dicere de aliquo inſtāti ꝙ ipſū corrūpitur. q: nūc nō eſt ꝛ imediate ante h fuit: niſi iſtans eſſet imediatū inſtāti. ꝛ qñ dicit ꝙ ſi inſtās corrūpit qñ eſt: tūc corruptio iſtātis eēt qñ inſtās eſt: ꝛ qñ corruptio eſt: ſuus termimus eſt. g̃ ſi inſtās eſt quādo corrūpit ſeqtur ꝙ inſtans ſimľ eſt ꝛ nō eſt. dico ꝙ iſtās corrūpit qñ eſt exponēdo corrūpi per poſitionē pſentis ꝛ negationē futuri. ꝛ tūc corruptio non eſt mutatio. h eſt acceptio nō eſſe ſine medio. ꝛ dico ꝙ hm̃ corruptio q̄ nō eſt mutatio nō eſt ſimľ cū termino mutationis nec corrūpitur ꝑprie inſtās ut dictū eſt: q: corruptio ꝑprie dicta ſemp eſt finis alterationis pcedētis: ꝛ talis corruptio ſimul eſt cū termio corruptionis. ſed corruptio large accepta exponēdo corruptionē ut dictū eſt. ſ. per poſitionē pſentis pcedit corruptū eſſe. ꝛ dico ꝙ in talibus non eſt dare pm̃ corruptū eſſe. ꝛ ſi dicit ꝙ quādo inſtās corrūpitur tūc nō eſt. dico ꝙ exponēdo corrūpi per poſitionē pſentis ſic non eſt uerū: imo ſic eſt uerū quādo inſtās corrūpitur ꝙ tunc inſtās eſt. ¶ Sed cōtra illud videt eſſe: q: quādo iſtās eſt tunc icipit eſſe. ꝛ gñatur largo mō loquēdo. ergo quādo eſt nō corrūpitur nec deſinit eſſe. q̄a gñatio ꝛ corruptio, ꝛ ſimiliter inceptio ꝛ deſinitio ſunt oppoſita. Dicēdū eſt ꝙ exponēdo utrūq̄. ſ. incipe ꝛ deſinere per poſitionē preſentis: ſic nō ſunt oppoſita. quoniaz iſta nō ſunt oppoſita. a. eſt ꝛ. a. nunq̄ erit. ꝛ. a. eſt ꝛ nūq̄ prius fuit. ſed exponēdo unum illorū per poſitionē preſentis ꝛ aliud per negationē pſentis ſic ſūt oppoſita. ꝛ tūc dico ꝙ hoc inſtās pſens incipit eē exponēdo incipere per poſitionē preſentis ꝛ negationē preteriti. q: h inſtās eſt ꝛ h inſtās nunq̄ prius fuit. ꝛ etiā hec eſt uera. h inſtans deſinit eſſe exponēdo deſinere per poſitionē preſentis ꝛ negationē futuri. quoniam hoc inſtās eſt ꝛ nunq̄ poſtea erit ꝛ tunc dico ꝙ inceptio ꝛ deſinitio gñatio ꝛ corruptio hoc modo ſunt oppoſita. ꝛ ſic ad dubitationez ꝛ ad rationem dubitationis.

¶ Capľm 2m tractatus tertij in quo inquiritur ꝛ declaratur quid eſt tempus.

Ex his quidem igitur que inſunt ipſi: tot oppoſita ſint. quid autem eſt tēpus ꝛ que ipſius natura ſimiliter ꝛ ex traditis: manifeſtum eſt: ꝛ de quibus attingimus aduenientes prius. Quidam enim totius quidem motum dicunt. Alij autē ipſam ſperam.

¶ Iſtud eſt ſecundū capitulum huius tractatus in quo inq̄ritur ꝛ declaratur quid eſt tēpus: ꝛ continet duas partes pncipales. quoniā in pma declaratur quid non eſt tēpus remouendo a quiditate tēporis ea que aliquib' vident eſſe temp' ꝛ nō ſūt. In ſecūda ibi ⌊Manifeſtum eſt ꝙ non eſt.⌋ Declaratur quomō temp' eſt. Prima pars continet q̄tuor particulas. quoniā in pma declarat ꝙ tempus nō eſt motus diurnus ut quidā dixerunt. In ſecūda ibi ⌊Temp' autē ſperaz.⌋ Deſtruunt opiniones ponentiū temp' eſſe ſperam. In tertia ibi ⌊Quoniā autē videtur.⌋ Probatur tēpus non eē idē qd motus accipiēdo motū ut eſt comunis ad oēs motus. In q̄rta ibi ⌊Q quidē igitur nō eſt.⌋ Probatur ꝙ tēpus non eſt ſine motu. quāuis non ſit idē qd motus. ¶ In pma igit particula huius partis phūs recapitulat pnominata: ꝛ ꝑponit intentionē ſuā: ꝛ ꝓbat ꝙ temp' non eſt mot' diurnus. Dicit igit phūs pmo ꝙ de his intentionibus que inſunt tēpori quātū ad eſſe tot oppoſita ſūt. Deinde intendit ꝙ manifeſtū eſt ex dictis ab antiqs quid ſit temp' ꝛ que ſit eius nã: ideo opz nos inq̄rere quid ſit temp' ꝛ que ſit eius natura. Deinde phūs ponit duas opiones ꝛ iprobat vnā illarū dicēs ⌊Quidā eni.⌋ ꝛ dic ꝙ q̄dā dicūt tps eē motū totius celi. ꝛ quidā dicunt temp' eē sperā celeſtē. Deinde cum phs dicit.

¶ Quāuis circulatiōis ē ps tps qddā eſt. Circulatio āt nō ē: ps eni circulatiōis eſt que accipitur: ſed non circulatio.

¶ Improbat phs opionē q̄ pōit ꝙ tps ē mot' toti' celi ꝛ itēdit p motū toti' celi reuolutiōez celi cōpletā. ſ. motū diurnū: ut dic 2° . Probat igi phs ꝙ tps nō ē cōpleta reuolutio celi. ꝛ hec ē 4a ɔ̄ huius libri q̄ ꝓbat dupl'r. pᵒ ſic. Quelibet ps reuolutiōis diurne eſt tēpus cōpletū. ut patet q: dies ꝛ nox que ſūt pres reuolutiōis cōplete ſūt duo tēpora. ergo ꝛc. maior eſt uera ſm eos. ſ. ꝙ quelibet ps reuolutionis diurne eſt tempus cōpletū. ſed nulla ps reuolutionis complete eſt reuolutio cōpleta. ergo tēpus nō eſt reuolutio cōpleta. ſ. reuolutio diurna. Uel pōt ratio formari ſic. ꝛ forte melius. quelibet ps tēporis eſt tēpus. ſed nulla pars reuolutionis diurne eſt tēpus. ergo nulla ps reuolutionis diurne eſt pars tēporis. ꝛ per cōſequens nulla reuolutio diurna eſt temp'. q: ſi reuolutio diurna eēt tēpus tunc pars reuolutionis diurne eſſet pars temporis. maior hui' rationis eſt per ſe manifeſta. minor vō patet per iſtam opinionē. Omne tēpus eſt reuolutio diurna: ut dicit iſta opio. ſed nulla pars reuolutionis diurne eſt reuolutio diurna: ut de ſe patet. ergo nulla pars reuolutionis diurne eſt tempus. Quidam vō formant hanc rationem ſic. quelibet pars tēporis eſt tēpus. ſed nulla pars reuolutionis eſt reuolutio. ergo reuolutio nō eſt tēp'. Sz cōtra iſtū moduz arguēdi iſtat tripliciter ſic. ſi ille modus arguendi eſſet bon' ſequeret ꝙ homo non eēt ſha. q: arguo eodē mōd iſti arguūt ꝛ h ſic. qli-

bet ꝑs ſbe ē ſba. ſed nulla ꝑs hoīs ē hō. ģ hō nō ē ſba. ꝑmiſſe ſunt ỽe. igiꝛ ⁊ ꝯ̃ ſi modus arguēdi eſſet bon⁹. Itē ſi ille modus arguendi valeret ſeq̄ret ꝙ ann⁹ nō eēt tēp⁹: ⁊ arguo ſic: q̄libet ꝑs tp̄is ē tēp⁹. ſed nulla ꝑs anni ē ann⁹. ģ ann⁹ nō ē tēp⁹. Itē ex ꝓpōnib⁹ q̄ nō cōicāt i aliq̄ termino rō nō ꝯcludit ut pꝫ: nihil eñi ſeqtur ex iſtis. ſortes currit. baculus ſtat i angulo. q2 iſte ꝓpōnes nō cōicāt i aliq̄ termino. ſic iſte ꝓpōnes. vꝫ. q̄libet ꝑs tp̄is ē tēp⁹: nulla ꝑs circulatiōis ē circulatio nō cōicāt i aliq̄ termino: ut pꝫ: iō rō nō ꝯcludit. Dicēdū ꝙ rō pħi cōcludit bñ ꝯ̃ antiq̄s q̄ dixerūt ꝙ tēp⁹ ⁊ cōpleta circulatio vl' revolutio celi ſūt idē nō ꝯuertibilr: q2 ſi eēnt idē ꝯuertibilr. tūc ſeq̄reꝛ ꝙ ſi ꝑs tp̄is eēt tēp⁹ ꝙ ēt pars revolutiōis cōplete eſſet cōpleta revolutio. ¶ Ad ꝑmū i ꝯ̃riū dico ꝙ ſi rō pħi formareꝛ ſic. tc̄ rō eēt bona. ſed iſte ꝑmiſſe. q̄libet ꝑs ſbe ē ſba. nulla ꝑs hoīs ē hō bñ cōcludūt ꝙ hō ⁊ ſba nō ſūt idē cōuertibilr. Eodē mō dico ad 2ᵐ ꝙ ex dictꝭ ꝓpōnibus. ſ. q̄libet ꝑs tp̄is ē tp̄s ⁊ nulla ꝑs anni ē annus bñ ſeqtur ꝙ ann⁹ ⁊ tēp⁹ nō ſūt cōuertibilr idē. ⁊ illo mō arguit pħs. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ q̄uis ille ꝓpōnes nō cōicēt i aliq̄ termīo. pñt tñ cōicare i aliq̄ termino. vñ pōt argui ſic. Quecūq; ſic ſe hñt ꝙ nll'a ꝑs vni⁹ ē ꝑs alteri⁹ illa nō ſūt idē. ſed tēp⁹ ⁊ circulatio cōpleta ſic ſe hñt ꝙ nulla ꝑs vni⁹ ē ꝑs alteri⁹. ģ tēp⁹ ⁊ circulatio cōpleta nō ſunt idē. maior de ſe pꝫ. ⁊ minor ꝓbaꝛ ſic. nulla ꝑs circulatiōis ē tp̄s ⁊ q̄libet ꝑs tp̄is ē tēp⁹. ģ nulla ꝑs tp̄is ē ꝑs circulatiōis: ⁊ ſic pꝫ ꝙ tēp⁹ ⁊ circulatio ſic ſe hñt ꝙ nulla ꝑs vni⁹ ē ꝑs alteri⁹. mior hui⁹ rōnis pꝫ de ſe. ⁊ maior ē nota ſm hāc opionē q2 ſi tp̄s ⁊ circulatio eēnt idē ut dicit iſta opinio tūc ſequereꝛ ꝙ nulla ꝑs circulationis eſſet circulatio ⁊ ꝑ ꝯñs nulla ꝑs circulatiōis eēt tēp⁹. ⁊ ſic pꝫ ꝙ formādo rōnē pħi modo predicto ratio eſt bona reſpectu ꝯcluſiōis quā pħs intendit que eſt ꝙ tēpus ⁊ circulatio nō ſūt idem penitus ⁊ conuertibiliter.

¶ Amplius autem ſi plures eēnt celi: ſimiliter eſſet tempus cuiuſlibet ipſoꝝ mot⁹. Quare multa tempora ſimul.

¶ Hic poniꝛ 2ª rō ꝓbās ꝯ̃nē q̄ talis eſt. Si temp⁹ ſit revolutio cōpleta celi. ģ ſi pl'es eēnt celi pl'a eſſent tp̄a. ſed ꝯñs ē fl'ꝫ igiꝛ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis pꝫ q2 cōſequēs eſt vna cōditionalis cui⁹ añcedēs eſt opinabile ⁊ cōſequēs iopinabile. ſed ex inopinabili nō ſeqtur iopinabile. nā añcedēs huius eſt opinabile ⁊ ꝯñs iopinabile. qm̄ dicētes plures mot⁹ eē opinantur plures celos eſſe. ⁊ ſic plures celos eē eſt opinabile. ſed plura tēpora eē ſimul eſt iopinabile. q̄niā nullus vnq̄ȝ dixit plura tp̄a ſiml' eē quoꝝ q̄dlibet ſit totaliter extra aliud ⁊ ſic illud ꝯſequēs ē falſuꝫ vꝫ. ſi plures ſūt celi pl'a ſūt tp̄a q2 illō ꝯñs eſt vna cōditiōalis cui⁹ añs eſt opinabile ⁊ ꝯñs iopiabile ꝯña ỽo ꝓbaꝛ. ſ. ſi tp̄s ē revolutio cōpleta celi igiꝛ ſi pl'es ſūt celi pl'a ſūt tp̄a. ⁊ hꝫ ſic. Si tp̄s eēt revolutio cōpleta celi: tūc ſi pl'es eēnt celi revolutio cuiuſlibet celi eēt tp̄s. ſꝫ certū ē ꝙ ſi eēnt pl'es celi pl'es eēnt revolutiōes cōplete celoꝝ ⁊ q̄libet illaꝝ revolutionū eēt tēp⁹ ⁊ ſic eēnt pl'a tp̄a. ⁊ ſic ſi pl'es ſunt celi pl'es ſūt revolutiōes ⁊ pl'a ſūt tp̄a. ⁊ ꝑ ꝯñs ſi pl'es ſūt celi pl'a ſūt tp̄a. ¶ Vñ ꝯ̃ſciēdū ꝙ pħs ꝑ motū celi itelligit revolutionē cōpletaꝫ. vñ iſta rō ꝓbat ꝙ tēp⁹ nec ē mot⁹ celi nec ē revolutio cōpleta. ꝯ̃tor dicit ꝙ hec ꝯ̃dictio ē cōis iſti opioni. ſ. dicēti tēp⁹ eē cōpletā revolutionē celi. ⁊ opioni dicētiū ꝙ tp̄s ē mot⁹ toti⁹ celi ⁊ ꝑtes ei⁹ ſūt ꝑtes tp̄is: ⁊ fuit opio Platonis. ⁊ ē ſufficiētior oīb⁹ alijs. hec ꝯ̃tor. ſic pꝫ ꝙ hec rō deſtruit opionē ponētē tēp⁹ eē cōpletā revolutionē celi. ⁊ ēt opionē ꝓbātē tēp⁹ eē motū toti⁹ celi. pꝫ ēt ꝙ opio platonis fuit ꝙ tēp⁹ ē idē qd̄ mot⁹ celi. ⁊ ꝙ ꝑtes tp̄is ſūt ꝑtes mot⁹. ⁊ ſic plato nō poſuit ꝙ tēp⁹ eēt cōpleta revolutio celi: q2 tc̄ ꝑtes revolutiōis nō eēnt ꝑtes tp̄is cū q̄libet ꝑs tp̄is ſit tēp⁹ ⁊ nulla ꝑs revolutiōis ſit revolutio Et iō cū plato ponat ꝙ ꝑtes mot⁹ celi ſint ꝑtes tēporis pꝫ ꝙ ipſe nō itelligit ꝑ motū celi motū cōpletū. ſ. motū diurnū vl' revolutionē cōpletā. nā dixit ꝙ tēp⁹ ē idē qd̄ mot⁹ celi ut ponit q̄dā modern⁹. ⁊ dic̄ ꝯ̃tor ꝙ hec opio eſt ſufficiētior oīb⁹ opionibus antiq̄rū. Vñ p̄t ꝓbari ꝑ hāc rōnē ꝙ tēp⁹ nō ē idē qd̄ mot⁹ celi: q2 ſi tēp⁹ eēt mot⁹ celi tūc ſi pl'es eēnt celi plura eēnt tp̄a. qd̄ ē fl'ꝫ q2 ꝯñs ē vna cōditiōalis. cui⁹ añs ē opiabile. ⁊ ꝯñs iopiabile. ¶ Sꝫ ꝯ̃tor movet vnā dubitationē h' talē. iſta rōcinatio cōponiꝛ ex vna ꝓpōne dubitabili. ſ. illa. tēp⁹ ē mot⁹ celi ⁊ ex alia q̄ nō ē poˢᵇ nisi ſm imaginationē q̄ ē iſta ſ. pl'es ſūt celi. p̄t igiꝛ aliq̄s dicē ꝙ illō ipoˢᵉ. ſ. pl'a tp̄a eē nō ſequiꝛ ex illa ꝓpōne dubitabili q̄ pōit ꝙ tēp⁹ ē mot⁹ celi. ſed ꝙ ſeqtur ex illa ꝓpōne ipoˢᵉ q̄ pōit pl'es celos eē. ¶ Ad iſtā dubitationē dic̄ ꝯ̃tor ꝙ iſta decl'atio ē alteri⁹ modi qm̄ cū fuerīt duo cōtīgētia ſe cōplete: ⁊ poſuerim⁹ aliq̄d eē ipꝫ ꝑcedēs aut diſponi ꝑ ꝑcedēs: necīa ſequiꝛ ꝯñs lꝫ ſit ipoˢᵉ illō diſpōi ꝑ ꝑcedēs. ỽbi gr̄a. qm̄ dies ſeqtur ortū ſolis mãifeſtū ē ꝙ i q̄cūq; hora ponam⁹ ſolē oriri ſequiꝛ tc̄ diē eē: lꝫ ſolē oriri i illa hora ſit ipoˢᵉ. Similr oē qd̄ poniꝛ volare ſeqtur ut hēat alas lꝫ impoˢᵉ ſit ipꝫ volare. ⁊ q2 tēp⁹ ⁊ celū ſūt ſe ꝯtigētia ut ponit adverſari⁹ dicēs tēp⁹ eē motū celi: necē ēnt ſi poſuerim⁹ pl'es celos eē ꝙ ponam⁹ pl'a tp̄a eē. ſed pl'a tp̄a eē ē ipoˢᵉ ģ ⁊ illō ex q̄ ſequiꝛ h' ipoˢᵉ: ē ipoˢᵉ. ſ. tēp⁹ eē motū celi. hec ꝯ̃tor. ¶ Intelligēdū ſꝫ ꝯ̃tem h' ꝙ illō ipoˢᵉ. ſ. pl'a tp̄a eē ſeqtur ex illo ipoˢᵉ vꝫ. tēp⁹ eē motū celi. ⁊ ſequiꝛ ſic q2 ad celū eē ſequitur motū celi eē q2 ipoˢᵉ eſt celū nō moveri. qm̄ qñ aliq̄ ꝯtingētia ſe ⁊c̄. h' ē qm̄ vnū ſeqtur ad aliō ſic ꝯñs ſeqtur ad añs poſito añcedēte poniꝛ ⁊ ꝯñs. ⁊ pl'ificato añcedēte pl'ificaꝛ ⁊ ꝯñs. ſequiꝛ ģ. pl'es ſūt celi igiꝛ pl'es ſūt mot⁹ ꝑmi. hec ꝯña ē necīa. ſꝫ ſi tēpus ⁊ mot⁹ celi ſūt idē tūc ſic ſeqtur pl'es ſūt celi ģ plures ſūt mot⁹ ꝑmi. ita ſequereꝛ. pl'es ſunt celi ģ pl'a ſūt tp̄a. ⁊ ex illa ꝓpōne. ſ. tēp⁹ ⁊ mot⁹ celi ſunt idē. ſequiꝛ ꝙ ſi pl'es ſūt celi ꝙ ēt pl'a ſint tp̄a. ſꝫ cōſequēs ē ipoˢᵉ. q2 ꝯñs ē vna ꝯditiōalis cui⁹ añs eſt poˢᵉ ⁊ ꝯñs ipoˢᵉ apō platonicos. ⁊ añs ē poˢᵉ qm̄ plato poſuit deū ꝓduxiſſe iſtū mūdū ⁊ ꝙ ſic̄ ꝓduxit huc mūdū ita p̄t ꝓducē pl'es mūdos. ⁊ ſic pl'es celos eē apud platonicos ē poˢᵉ. ſed pl'a tp̄a eē ē ipoˢᵉ apud eos: ita ⁊ hec ꝯditiōalis pl'es ſūt celi igitur pl'a ſūt tp̄a ē ipoˢᵇˡᵉ apō eos q2 añs ē poˢᵉ ⁊ ꝯñs ipoˢᵉ: ⁊ illa ꝯditiōalis ſeqtur ex illa ꝓpōne. vꝫ. tp̄s ⁊ mot⁹ celi ſūt idē ģ ⁊ illa ē ipoˢᵇˡᵉ. ¶ Sed dubitaꝛ h' an ſequaꝛ pl'es ſūt celi igiꝛ pl'a ſūt tp̄a. ⁊ vr̄ ꝙ ſic q2 tēp⁹ ē i celo ſic̄ i ſbo: ſed multiplicato ſbo multiplicaꝛ accidēs ſbi: ⁊ ſic ſeqtur pl'es ſūt celi ģ pl'a ſūt tp̄a. Itē tēpus cōſequitur primū motū. ſed ſi plures ſunt celi primi plures ſunt motus primi. ergo ſequitur ꝙ ſi plures ſint celi ꝙ plura ſint tēpora.

¶ Ad oppo^m vꝫ eē phꝰs ħ. ¶ Ad illā dubitatiōez
dicūt aliq ꝙ ī iſta ꝯñia pħi accipitur celū īdifferē
ter ꝓ q̄cūꝗ ſpa celeſti q꞉ antiq poſuerūt motū cu-
iuſcūꝗ ſpe eē tp̄s. Et ꝯ hāc opiōnē arguit phꝰs ħ
ut ipi dicūt. ꝛ ħ ſic. Si tp̄s eēt motꝰ cuiuſcūꝗ ſpe ī
differēter tūc ſi plꝛes ſūt celi. i. ſi plꝛes ſunt ſpe cele
ſtes tūc plꝛa ſūt tpa: ꝛ tūc ꝯñs eēt flꝫ q꞉ ꝯñs ē vna
cōditiōalis ſicuꝰ añs ē uerū ꝛ ꝯñs flꝫ. vñ accipien-
do celū ꝓ ſpa celeſti īdiſticte tūc nō ſeqꝛ plꝛes ſī
celi igiꝛ plꝛa ſūt tpa. tñ ſi opio antiq̄rū eēt va bñ ſe-
quereꝛ. ¶ Cōtra. ſꝫ expōnē ꝯriꝰ opio quā phꝰs ħ ī-
pꝛobat fuit opio platonis q̄ opio fuit ſufficiētioꝛ oī
bꝰ alijs opiōnibꝰ antiq̄rū phoꝝ. Et dīc ꝯiꝰ ꝙ rō
pħi cōponiꝛ ex vna ꝓpōne dubitabili ꝛ alia ipoˡᵉ
ſm imaginationē ꝛ ē illa ī q̄ dꝛ ꝙ plꝛes ſūt celi: ſꝫ ħ
nō dicercmꝰ de ſpis q꞉ plꝛes ſpas eē nō ē ipoˡᵉ: nō
igiꝛ ꝑ celū ītelligit ſpā celeſtē. ¶ Jtē ꝯiꝰ exponēſ
ītellectū ātecedētis huiꝰ cōditiōalis ſi plꝛes ſūt celi
plꝛa ſūt tpa. dicit ſi plꝛes eēnt celi ut dicūt aliq ꝗ dī
cūt plꝛes mūdos eē tūc plꝛa eēnt tpa: ꝛ ſic pꝫ ſm ex
pōnē ꝯriꝰ ꝙ phꝰs nō ītelligit ꝑ celū q̄cūꝗ ſperā
celeſtē. ¶ Ad iſtā dubiationē dicēdū ꝙ ītelligen-
do ꝑ celū oꝛbē hñtē motū vnū oīno regularē ꝛ vni
formē. vꝉ ꝑ celū ītelligēdo aggregatū ex tali oꝛbe
ꝛ alijs oꝛbibꝰ motꝭ alijs motibꝰ: ſic illa ꝯñia ē ſim-
plꝛr bona. plꝛes ſūt celi igiꝛ plꝛa ſūt tpa. q꞉ mꝉtipli-
cato ſbo mꝉtiplicaꝛ accñſ. Nec deducꝛ phꝰs ad hāc
ꝯditionalē tanq̄ ad icōueniēs ſimplꝛr: ſꝫ tanq̄ ad
icōueniēs apō platonicos ꝗ dixerūt ꝙ tpſ ē idē ꝙ
motꝰ celi. q꞉ platonici dixerūt ꝙ poˡᵉ ē deū creare
aliū mūdū ſic creauit iſtū. illō tñ añs. vꝫ. plꝛes ſūt
celi: eſt oplabile ꝛ poˡᵉ apō eos: ſꝫ ħ ē iopinabile ꝛ
ipoˡᵉ apō eos. vꝫ. plꝛa ſūt tpa ſic ſe hñtia ꝙ nullū ē
ꝑs alteriꝰ nec ꝑs vniꝰ ē ꝑs alteriꝰ. igiꝛ phꝰs dedu
cit ad ħ tanq̄ ad icōueniēs q̄ ad hoīez nō q̄ ad in-
cōueniēs ſimplꝛr: ꝛ ꝑ ħ pꝫ ad rōnes ī ꝯriū: q꞉ uerū
cōcludūt. ¶ Jntelligēdū tñ ē ꝙ tēpꝰ cōparaꝛ ad
motū celi duplꝛr. vnoꝰ ut ē eiꝰ paſſio. alioꝰ ut ē eiꝰ
mēſura. iō ītellectꝰ illꝰ ꝯñtis. ſ. plꝛes ſūt celi ꝗ plꝛa
ſūt tpa. pōt eē dupꝛ. vꝫ. ꝙ ad plꝛificationē celoꝝ ſe
qtur plꝛificatio tpis ſꝫ ꝙ tēpꝰ ē paſſio motꝰ celi vꝉ
ut tp̄s ē mēſura motꝰ. ꝑ mō bñ ſeqtur plꝛes ſūt celi
ꝗ plꝛa ſūt tpa. ħ ē ſi plꝛes ſūt celi plꝛa ſūt tpa inq̄tū
paſſiōes ſūt motꝰ celi: ſꝫ 2ᵒ mō nō ſeqtur qm̄ ad mꝉ
tiplicationē mēſuraꝝ nō ſeqtur mꝉtiplicatio mēſu-
rarū inq̄tū hꝰˡ: qm̄ idē ē nūs decē hominū ꝛ decē
canū ſm phm̄ iferiꝰ. vñ accipiēdo tēpꝰ ut ē mēſura
motꝰ celi ſic nō magis mꝉtiplicaꝛ tp̄s ad mꝉtipli-
cationē motꝰ celi q̄ ad mꝉtiplicationē alioꝝ motu
um. qm̄ accidit mēſure inq̄tū mēſura ꝙ ſit ī mēſu-
rato tanq̄ ī ſbo. dico ꝗ ꝙ iſta ꝯñia plꝛes ſūt celi igi
tur plꝛa ſūt tpa: accipiēdo tp̄s ꝓut ē paſſio motꝰ ce-
li ē bona. ꝛ tñ iſte ītellectꝰ plꝛes ſūt celi ꝗ plꝛa ſūt tē
pora nō ē poˡᵉ ſm ꝙ tp̄s ē paſſio motꝰ celi. ſꝫ acci-
piēdo tēpꝰ ut mēſura ē: ſic nō ſeqtur q꞉ tūc denotaꝛ
ꝙ ſi plꝛes ſint celi ꝙ plꝛa ſint tpa inq̄tū tēpꝰ ē mē-
ſura motꝰ celi. ꝛ ſic arguiꝛ ꝙ ſi plura ſūt mēſurata
plꝛes ſūt mēſure. ſꝫ illō nō ſeqtur q꞉ plꝛa mēſurata
pñt mēſurari eadē mēſura. ¶ Vñ notādū ē ſꝫ Al
bertū ꝙ ad ħ ut motꝰ ſit mēſura reqriꝛ ꝑ ꝙ ſit vni
genitū mēſurato. 2ᵒ ꝙ ipſū ſit notū ꝛ notiꝰ mēſura-
to. 3ᵒ ꝙ ſit mēſure oīo ꝛ famoſe. 4ᵒ ꝙ ſit inegetabi
le certū ꝛ ꝑſcitū. 5ᵒ vō reqriꝛ ꝙ ſit mimū ſꝫ ſenſū
vꝉ ſꝫ viſū ut poſtea videbiꝛ. ꝛ ħ nomē tēpꝰ ſic ē no
mē mēſure. ꝛ iō nō ſeqtur plꝛes ſūt celi ꝗ plꝛa ſunt
tpa accipiēdo tēpꝰ foꝛalꝛr: q꞉ ſic accipiꝛ tēpꝰ inq̄tū
ē mēſura. ſꝫ accipiēdo tp̄s malꝛr. ſ. ꝓ illo de q̄ celū
ꝑdicaꝛ ſic bñ ſeqtur plꝛeſ ſūt celi ꝗ plꝛa ſūt tpa. ꝛ q꞉
platonici loquebātur de tp̄e ſm ꝙ ē mēſura iō di-
xerūt ꝙ q꞉ motꝰ celi ē mēſura oīuꝫ motuū ꝑticlꝛariū
uꝫ tp̄s ē mēſura motꝰ celi. ꝛ tē phꝰs arguit ꝯ eos. ſi
plꝛes ſūt celi plꝛa ſūt tpa. ꝛ hec ꝯditiōalꝛ ē flꝛa ꝯſide
rādo tp̄s ꝑ ſe ſꝫ ꝙ ē mēſura q꞉ ad mꝉtiplicationē
nō mꝉtiplicaꝛ inq̄tū ē mēſura ut dcm̄ ē. Et ſi dꝛ ꝯ
illō ꝙ tp̄s ē mēſura ē accñs. ꝗ tp̄s ut mēſura mꝉti
plicaꝛ ad multiplicationē ſbi. Dico ꝙ hec ē flꝛa. tpſ
ut mēſura ē: ē accñs: q꞉ tūc oīs mēſura eēt accñs.
ꝛ hec ē ſilꝛr flꝛa. tp̄s ut mēſura ē: ē ſba. q꞉ ſic oīs mē
ſura eēt ſba. ꝛ ſilꝛr hec ē flꝛa. tp̄s inq̄tū mēſura ē nō
ē accñs. hec tñ ē va. tp̄s nō inq̄tū mēſura ē: ē acci-
dēs. ꝛ hec ſilꝛr. tēpꝰ nō inq̄tū mēſura ē: ē ſba. ꝛ iſta
mꝉtū dīnt. ſ. tp̄s inq̄tū mēſura ē: ē nō accñs. ꝛ tp̄s
nō inq̄tū mēſura ē: ē accñs ſic dclꝛatū ē in logica.

¶ Totiꝰ aūt ſpa viſa ē qdē dicētibꝰ eē tp̄s:
q꞉ ī tp̄e oīa ſūt: ꝛ ī totiꝰ ſpa. Eſt aūt ſtultiꝰ
q̄d dꝛ: q̄ ꝛ q̄d ē de ħ ipoſſibilia ꝯſiderare

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticla 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱᵒ huiꝰ capꝉi ī q̄ pōiꝛ opi
nio ꝓponētiū tp̄s eē ſperā celeſtē. ꝛ ēt deſtruiꝛ rō
opionis q̄rūdā antiq̄rū q̄ fuit ꝙ tp̄s ē ſpa celeſtis
ſ. ſuꝑma ſpa. ꝛ rō huiꝰ opionis fuit iſta. Oīa ſūt in
ſpa celeſti ꝛ oīa ſūt ī tp̄e ꝗ tp̄s ē ſpa celeſtiſ. Vñ. d.
phꝰs ꝙ hec opio ē ſtultioꝛ q̄ ꝙ ē de hoc ipoˡᵉ cōſi-
derare. ħ ē illa opio ē ſtultioꝛ q̄ ſit ducē ad ipoˡⁱᵃ
ſequētia ad hāc opiōnē. ꝛ iō circa ꝓbationē huiuſ
opioniſ nō ē imorādū. Et ꝯiꝰ. d. ħ ꝙ eoꝝ rō defiꝛ
ī duobꝰ. ꝑ q꞉ ē ex affirmatiuis ī 2ᵃ figura. ꝛ ſic ē fi
gure icōſtātia ꝛ ſic defiꝛ ī foꝛa. defiꝛ ēt ī mā q꞉ eē ī
tp̄e ꝛ oīa eē ut ī ſpa celeſti vꝉ mundi nō ſignificant
idē. ħ ē eē ī. nō ſignificat idē ī iſtis duabꝰ ꝓpōnibꝰ
ꝛ ſi eē ī accipiaꝛ utrobiꝗ eodē mō: q꞉ ſic vna ꝑmiſ
ſarū eſt falſa ꝛ ſic eēt defectus in materia.

¶ Qm̄ aūt vꝫ maxie motꝰ eē ꝛ mutatio q̄
dā tp̄s: ħ ꝯſiderādū ē. Vniuſcuiuſꝗ qdē
igiꝛ mutatio ꝛ motꝰ ī ipō q̄ ꝑꝑ alteratio
nē ꝛ augmētū mutatio ē ſolū aut ubi foꝛ
taſſe ē ipſū quod moueꝛ ꝛ trāſmutatur.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticlꝛa pᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱᵒ huiꝰ capꝉi ī q̄ declꝛaꝛ
ꝙ tēpꝰ nō ē idē ꝙ motꝰ accipiēdo motū ut eſt cōiſ
ad oēs motꝰ. vñ phꝰs dīc ꝑ ꝙ digniꝰ videꝛ ꝙ tēpꝰ
ſit motꝰ q̄ ꝙ ſit reuolutio celi uel ſpa celeſtis. vñ
magis ſufficiēs iſtarū triū opionū de tp̄e ē opio di
cētiū tp̄s eē motū. ꝛ rō huiꝰ ē q꞉ nō pōt imaginari
tp̄s niſi cū motu ꝛ multotiēs eſtimaꝛ ꝙ illō qō ſe-
qtur rē ſit ipa res. ſꝫ ꝙ tp̄s nō ſit motꝰ ꝓbaꝛ: ꝛ hec
ē 43ᵃ ꝯ huiꝰ libꝛi q̄ ꝓbaꝛ duplꝛr. ꝛ ꝑ ſic. Oīſ motꝰ ē ī
aliq̄ detꝛmiato loco ſic ꝙ nō ī alio. ſꝫ tp̄ſ nō ē ī aliq̄
determinato loco ita ꝙ nō ē ī alio: ꝗ tēpꝰ nō ē ideꝫ
qō motꝰ. maioꝛ pꝫ. q꞉ oīſ motꝰ ē ī re mota ſiue ſit al
teratio ſm ſbam ſiue ſm q̄litatē ſiue ſit augmēta-
tio ſiue motꝰ localis. Vñ vlꝛr motꝰ ē ī re mota ꝛ ſo
lū ibi ubi ē res mota: ſed oīs res mota ē ī vno detꝛ-
minato loco: ſic ꝙ nō ē ī alio. ꝛ ita pꝫ ꝙ motꝰ oīs ē
ī vno loco determinato ſiue ī vno determiato ubi.
ita ꝙ nō ē ī alio. minoꝛ pꝫ. q꞉ tp̄ſ eſt in oī loco ꝛ idē
apō oēſ. Jtē dīc ꝙ phꝰs nō ītelligit ꝙ oīſ motꝰ ſit ī
ubi ita ꝙ ſit ad ubi. ſꝫ ītelligit ſic ꝙ oīſ motꝰ ē ī mo
to qō qdē motū ē ī ubi. ¶ Sꝫ dubiū eſt q꞉ ſic mo
tus eſt ī moˡᵉ ſbiue: ita tp̄s ē ī moˡᵉ ſbiue vꝉ in motu

ſubiue:ꝫ ſic̄ mot⁹ ē i vno loco ſic ꝙ nō i alio:ita tp̄ſ ē i vno loco ſicꝙ nō i alio.ſ.i loco i q̄ eſt ſuū ſubm.
℄ Dicēdū ē tp̄s ē ubiqꝫ ſic̄ nūs ꝛ mēſura oiuꝫ trāſmutabiliū ubicūqꝫ exn̄tiū.ſed mot⁹ nō ē ubiqꝫ nec i oib⁹ ſic̄ i ſbo ſꝫ i oib⁹ trāſmutabilib⁹ ſic̄ mēſura in mēſurato. Et ſi dicat ꝙ p̄m⁹ mot⁹ ē i oib⁹ trāſmutabilib⁹ ſic̄ mēſura i mēſurāte:q꞉ p̄m⁹ mot⁹ ē i ſba oiuꝫ alioꝝ motuū.ꝫ ſic̄ tp̄s ē ubiqꝫ.ita mot⁹ ē ubiqꝫ. Dicēdū ꝙ h nomē tp̄s ſignificat mēſurā:ſed h nomē mot⁹ nō ē nomē mēſure ſꝫ ſignificat actū mobilis inq̄ꝫtū mobile. ꝛ q꞉ mēſura nō m̄ltiplicat ad m̄ltiplicationē mēſuratoꝝ.iō cōcedit de tpe ꝙ.ſ. ē idē oiuꝫ trāſmutabiliū:q꞉ illō qō nō m̄ltiplicat i tpe nō ē tp̄ſ.ſꝫ de motu nō ꝯcedit ꝙ idē ſit apud oēs q꞉ mot⁹ iportat i ſuo itellectu p̄ncipal̄r bitudinē ad mo^le ꝛ nō ē idē mo^le ubiqꝫ nec apud oēs. Et cū di ꝙ p̄m⁹ mot⁹ ē mēſura oiuꝫ alioꝝ motuū. dico ꝙ p̄m⁹ mot⁹ nō ē p̄ª mēſura oiuꝫ motuū:ſꝫ tēp⁹ ē p̄ª mēſura qm̄ p̄m⁹ mot⁹ nō mēſurat alios mot⁹ niſi rōne tpis ut patebit iſferi⁹: ꝛ ſic tp̄s ē idē apud oēs ſic̄ p̄ª mēſura trāſmutatiōis oiuꝫ trāſmutabiliū ſꝫ ſic nō ē de p̄ motu. Itē al̄r tp̄s ē mēſura ꝛ al̄r p̄m⁹ mot⁹ ē mēſura:q꞉ tp̄s ē qō dereliqꝫ i q̄libet re tpali ſuū q̄n̄qꝫ qm̄ q̄n̄ ē qō dereliquit ex adiacētia tpis. Un̄ tp̄s ē ubiqꝫ ſic̄ mēſura i mēſuratꝫ ꝛ ſic̄ dereliquēs i eiſdē.ſ.tpꝫ q̄n̄.ſꝫ p̄m⁹ mot⁹ nō derelinqt talē mēſurā i reb⁹ tpalib⁹: ꝛ iō tp̄s ē ubiqꝫ ſic̄ mēſura: ꝛ ē ēt ubiqꝫ ſic̄ p ſuū effectū.i.p ſuū q̄n̄ qō dereliquit a tpe i q̄libet re tpali.ſꝫ nō ē ſic de p̄ motu.

℄ Ampli⁹ aūt mutatio q̄dē ois uelocioꝛ: aut tardioꝛ ē. Tp̄s aūt nō ē. Tarduꝫ āt ꝛ uelox tpe determināt. uelox q̄dē ꝙ i pauco multū mouet. Tardū aūt ꝙ in multo paucū. Tēp⁹ aūt nō determinat tpe:neqꝫ quo q̄ꝫtum aliqd eſt. neqꝫ quo quale.

℄ 2° pbat eadē ꝯ ſic. oiſ mutatio ē uelox ul' tarda:ita ꝙ ois mot⁹ ē uelox ul' tarduſ.ſꝫ tp̄s nō ē uelox nec tardū:ꝫ tp̄s nō ē mot⁹:maioꝛ pꝫ de ſe ꝛ mioꝛ pbat ſic:uelox ꝛ tardū diffiniunt p tp̄s:ſꝫ tp̄s nō diffinitur p tp̄s.ꝫ tp̄s nō ē uelox nec tardū:mioꝛ bui⁹ rōnis pꝫ ꝛ maioꝛ ſic dcl'at q꞉ uelox ſic diffinit.uelox ē illō qō ptrāſit magnū ſpatiū i breui tpe. Et tardū ē qō ptrāſit paruū ſpatiū i magno tpe ꝛ ſic pꝫ ꝙ uelox ꝛ tardū diffiniunt p tp̄s:ſed tp̄s nō diffinit p tp̄ſ neqꝫ q̄ q̄ꝫtū ē:neqꝫ q̄ q̄le ē.i.neqꝫ ſꝫ ꝙ eſt q̄ꝫtū neqꝫ ſꝫ ꝙ ē q̄le. ℄ Un̄ ē notādū ſꝫ ꝯ^tor ꝙ pħſ cū dic̄ neqꝫ q̄ q̄ꝫtū ē neqꝫ q̄ q̄le ē: nō itēdit ꝙ i tpe q̄ꝫtū ad modū q̄ꝫtū. ꝛ q̄ꝫtū ad modū q̄le. qm̄ tp̄s ē q̄ꝫtū nō q̄le. ſꝫ itēdit dicē ꝙ ipo^le ē ꝙ qs diffiniat tp̄s p tp̄s neqꝫ ſꝫ q̄le ſi hēret q̄le:nec ſꝫ q̄ꝫtū. ſꝫ q̄le ꝛ q̄ꝫtū i motu diffiniūtur p tēp⁹:q꞉ uelocitas ꝛ tarditas q̄ i eo ſūt ſic̄ q̄le ꝛ q̄ꝫtū diffiniūtur p tēp⁹ qō ē q̄ꝫtū p ſe.ſꝫ q̄ꝫtū qō iuenit i motu diffinit p tēpus cū di ꝙ mot⁹ magn⁹ ē i tpe magno ꝛ pu^s i tpe puo.hec ꝯ^tor. ℄ Notādū ſm aui.ꝙ hec rō pbās ꝙ tp̄s nō ē mot⁹ p h q꞉ ois mot⁹ ē uelox ul' tardus ꝛ tp̄s nō:hec inq̄ꝫtū rō:ē cōis motui celeſti ꝛ alijs motib⁹.nā mot⁹ celeſtis ē uelocioꝛ oib⁹ alijs motib⁹ q꞉ corp⁹ celeſte plus trāſit de ſpatio i eq̄li tpe q̄ꝫ aliqō aliō corp⁹. Itē aui. adduc̄ alias rōnes ad pbādū ꝙ tp̄s nō ē mot⁹.d.ꝙ duo mot⁹ diuerſi ſūt i eodē tpe:ꝫ mot⁹ nō ē tp̄s. Itē dūe mot⁹ ſūt diuerſe a diijs tpis ꝫ tp̄s nō ē mot⁹.nā dūe tpis ſūt ille vꝫ.cito ſbito paululū momētū antea.ſꝫ iſte nō ſūt dūe mot⁹. Itē ſi illō ē ueꝝ.ſ.uelox ē qō ptrāſit curſū i miori ptē nō ē rō ut dicat i motu breuiori.uel ꝙ dicat ꝙ ptrāſit curſū lōgiorē i motu breuiori. ꝛ ſic māifeſtū ē ſm itētione phi ꝛ aui.ꝙ tp̄s nō eſt mot⁹. Et adhuc pōt pbari h ſic: tp̄s ē p ſe i p̄dicamēto q̄ꝫtitatꝫ ut pꝫ p pħꝫ ꝛ ꝯ^tem 5° metha^ce. ꝛ ēt pꝫ ex li.p̄dicamētoꝝ.ſꝫ mot⁹ nō ē p ſe i gn̄e q̄ꝫtitatꝫ:ſꝫ ē ul' de gn̄e paſſioniſ ul' de gn̄e t'mi ad quē ut vult ꝯ^tor ſup 3^m ꝛ 5^m bui⁹ li.igit tp̄s ꝛ mot⁹ nō ſunt idē.

℄ Quod q̄dē igit nō ē mot⁹:manifeſtū ē. nihil aūt differat nobis dicere in preſenti motum:aut mutationem.

℄ Hec ē 4ª ptic'a p̄ᶜ ptis p̄n^lis bui⁹ capl'i i q̄ decl'at ꝙ corp⁹ nō ē ſine motu q̄ꝫuis tēp⁹ nō ſit mot⁹. p̄m̄ ꝯcludit pħs hāc ꝯnē pbatā.dicēs. Q̄ q̄dē igit tp̄ſ nō ē mot⁹ māifeſtū ē ex p̄dictꝫ nec differt nobis dicere i p̄ñti motū aut ꝛ mutationē.hoc ē manifeſtū ē āt ꝙ tp̄s nō ſit mot⁹ accipiēdo motū cōit̄ p motu pp̄rie ꝛ p mutatiōe.vn̄ manifeſtū ē ꝙ tp̄s nō ē aliq̄ mutatio. Et ut dic̄ ꝯ^tor pħs utit h noie mot⁹ large tāqꝫ ſynonimo cū h noie trāſmutatio:ita ꝙ ex hoc declarat ꝙ tempus nō eſt aliqd q̄tuoꝛ generum motuum. Deinde cum dicit.

℄ At v̄o neqꝫ ſine motu tp̄ſ ē. Cū.n. nihil ipſi mutamur ſm itelligētiā aut latet trāſmutātes:nō vī nobis fieri tp̄s:ſic̄ neqꝫ q i ſardo fabulātur dormire apud heroes cū expgiſcunt. Copulāt eni nūc p̄mū poſteriori nūc: ꝛ vnū faciūt remouētes pp iſēſibilitatē mediū. Tāqꝫ igit ſi nō eēt medū nūc:h idē: ꝛ vnū nunc eēt tp̄s. Sic ꝛ qm̄ latet alteꝝ eē:nō vī mediū eē tp̄ſ. Si igit nō opiari eē tp̄ſ:nūc accidit nobis cū nō diffinim⁹:nec vnā mutationē:ſi i vno idiſibili vī aia manere. Cū aūt ſentim⁹ ꝛ determinam⁹:tūc dicim⁹ fieri tempus.

℄ Decl'at ꝙ tp̄s nō ē ſine motu. ꝛ hec ē 44ª ꝯ bui⁹ libri q̄ ꝯ pbat ſic. tēp⁹ nō ē ſine illo ſine cui⁹ pceptione nō pcipit tp̄s:ſed tēp⁹ nō pcipit ſine pceptione mot⁹.ꝫ tēp⁹ nō ē ſine motu. hui⁹ rōnis pħs ſolum ponit ꝯnē i textu cū decl'atiōe mioris:q꞉ maioꝛ vī eē nota p h:q꞉ illa q̄ nō ſepant ab iuicē i cogſci nō ſepant ab iuicē i eē:qm̄ illa q̄ ſūt ꝯiūcta i eē p̄ñt ſepari ab iuicē i cognitiōe.pp qō m̄lto magis illa q̄ ſepant i eē p̄ñt ſepari i cognitiōe d̄o. ex oppoſito q̄ nō ſepant i cognitiōe nō ſepant i eē: ꝛ ſic pꝫ ꝙ tp̄s nō ē ſine illo ſine cui⁹ pceptiōe nō pcipit tp̄s. ꝛ ſic pꝫ maioꝛ.mioꝛ v̄o decl'at qm̄ cū nos nō itellexim⁹ motū:aut itellexerim⁹ ꝛ poſtea tradiderim⁹ obliuioni:nō ſētim⁹ neqꝫ cōprehēdim⁹ tpꝫ tp̄s oino. ꝛ h pbat p teſtimōiū illoꝝ q dicūtur fabuloſe dormiſſe i ſardo apō heroes.i.apō deos mult̄ annis:q̄n ipſi nō pceperunt motū q꞉ copulabāt iſtās expgefactiōis iſtāti q̄ iceperunt dormire nō pcipiētes tēpuſ mediū.q꞉ nō pceperūt motū.ul' ſi aliq̄n pceperunt ſeu imaginabant obliti erant propter fortitudines ſomni. Sicut eni ſi inſtans fuerit idem non fiet tēpus oino.ita ſi reputam⁹ ipſum eē idem tūc reputabim⁹ tp̄s nō fieri:ut accidit illis hoib⁹ q dormierunt i ſardo:vn̄ cū nos nō pcipim⁹ neqꝫ imagiam̄

motū deťmiatū ⁊ iſtm̄ i tpe: ſ; extrema: ſ; eſtimaue rim⁹ ꝙ nullˀs mot⁹ factˀ ſit i nobis neqȝ i alijs ⁊ ꝙ nō ſum⁹ i eē diſibili: tūc accidit nobis nō ſetire tp̄s. vn̄ breuiť tp̄ſ nō ꝑcipiť niſi qn̄ mot⁹ ꝑcipiť ut pȝ ex illoꝝ teſtimōio q i ſardo dormierūt. pȝ ēt ꝑ expim̄ tū qꝛ nos nō ꝑcipim⁹ tp̄ſ niſi qn̄ nos ꝑcipim⁹ motū ſcm̄ i nobis ul' i alijs. cū eni nō ꝑcipim⁹ nos eē i eē diſibili: nec ꝑcipim⁹ mediū īter duo idiſibilia nō ꝑcipim⁹ tp̄ſ. ¶ Sȝ ſt̄ aliq nōnda. Prio ē notādū ſ; ꝯᵗᵒʳ ꝙ Ba. exiſtimauit pħȝ h̄ dixiſſe ꝙ motū imagiatiōis neċio ꝯſeqˀ ꝑceptio tpis. ⁊ ſic ſ; cū pħs uoluit ꝙ h̄ ē ſignū ꝙ tp̄s nō ſit ex̄ motū. vn̄ breuiter Bal. credidit pħm h̄ dixiſſe ꝙ qn̄cūqȝ mouem̄ ſ; imagiationē ꝙ tūc ꝑcipim⁹ tp̄s. ⁊ qꝛ h̄ nō ē uerꝫ: iō Bal. ꝯdic̄ pħo. d. ꝙ m'ltotiēs cōprehēdim⁹ res gerātes ⁊ tūc mouem̄: cū ois magnitudo ſit mot⁹ ut qn̄ cōprehēdim⁹ polos mūdi ⁊ cētrū. vn̄ Bal. ꝯdic̄ pħo ſic. Qn̄ nos cōprehēdim⁹ res gerātes tūc mouem̄ ſ; imagiationē. ⁊ tn̄ nō cōprehēdim⁹ tp̄s. igr̄ ad motū imagiatiōis nō neċio ſeqtur ꝑceptio tpis. Sȝ ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ illa nō fuit itētio pħi. ſ. ꝙ ad motum imagiatiōis nō neċio ſeqtur ꝑceptio tpis. ſ; itēdebat ꝙ nos nō ſētim⁹ tp̄s qn̄ nō ſentim⁹ motū. Un̄ pħus itēdit ꝙ tp̄ſ nō ſētiť ſine ꝑceptiōe mot⁹ nō ꝙ ꝑceptio tpis neċio ſequiť motū i nobis. ¶ 2ᵒ ē nōndū ſ; ꝯᵗᵒʳ h̄ ꝙ qꝛ tp̄ſ nō imagiať abſqȝ motu. ⁊ mot⁹ p̄t imagiari ex̄ tp̄s: ſignificať ꝙ mot⁹ p̄cedit tp̄s naliť ⁊ ꝙ tp̄s accidit motui lȝ ſint ꝯn̄tia ſe cōplete hec ꝯᵗᵒʳ. vn̄ ꝯᵗᵒʳ itēdit ꝙ ſi ꝓcedam⁹ naliť ad ꝑceptionē tpis cū pri⁹ igrauerim⁹ ipȝ: h̄ ḡ neċio erit ꝑ cōprehēſionē imagiatiōis: ul' cōprehēſionē mot⁹. ⁊ iō mot⁹ ē p̄or naliť ꝙ̄ tp̄s. Ex q̄ loco p̄t accipi ꝙ illō ē pri⁹ naliť qō p̄t cogſci ſine alio. ⁊ illō aliō nō ſine illo. ¶ 3ᵒ ē nōndū ſ; ꝯᵗᵒʳ h̄ ꝙ nō ꝑcipiētes motū nō ꝑcipiūt tp̄s. ⁊ h̄ pħs oſidit ꝑ ſigᵐ dicēs ꝙ illud qō dixit. ſ. nō ſetire tp̄ſ m'ltotiēs accidit dormientib⁹ m'ltū. ⁊ ēt ill' q faciūt op⁹ delectabile ſit eis tp̄s breue qꝛ dlectatio ꝓhibet eos cōprehēdē motū. ⁊ eꝯ eis q laborāt. hec ꝯᵗᵒʳ. qm̄ q laborāt ſūt in afflictiōe ⁊ cōpħēdūt cōtinue magnā trāſmutationē i ſeip̄is ⁊ ꝑ h̄ tp̄ſ breue appꝫet eiſ m'ltū lōgū ¶ Intelligēdū ē tn̄ h̄ ꝙ act⁹ v̄tutis imagiatiue pōt eē dupˣ. ſ. vn⁹ ſbit⁹ ⁊ ali⁹ ſucceſſiu⁹ i q̄ attēdiť ſucceſſio i h̄ ꝙ itētio v̄tutis imagiatiue ꝯtinue ſit ꝓfūdior ⁊ itēſior. ꝑcipiēdo actū ſbitū v̄tutis imagiatiue nō ꝑcipim⁹ tp̄s. ſ; ꝑcipiēdo actū ſucceſſiuū imagiatiōiſ bn̄ ꝑcipim⁹ tp̄s. ¶ Sȝ dubitať circa illō dcm̄ ꝯᵗⁱˢ ſ. nō ſētim⁹ tp̄s qn̄ nō ſētim⁹ motū. ⁊ ſic dubitať an tp̄s cōprehēdať ſēſu. Et vꝫ ꝙ nō qꝛ tp̄s nec ē ſēſibile ꝓpriū nec ſēſibile cōe nec ſēſibile ꝑ accñs: ḡ tp̄s nl'lo⁹ ē ſēſibile. ꝯn̄s de ſe pȝ ⁊ an̄s ꝓbať qꝛ māifeſtū ē ꝙ tp̄s nō ē ſēſibile ꝓpriū nec ſēſibile cōe: qa nec ē magnitudo nec figura nec mot⁹ nec qes nec nūs: ⁊ ſilr nō ē ſēſibile ꝑ accñs: qꝛ ſic ſentireť ꝑ aliqō accñs ſuū qō eēt ꝑ ſe ſēſibile. ſ; tp̄s nō hēt aliqō accñs ꝑ ſe. igiť tp̄s nō ſētiť ꝑ accñs. ¶ Itē ꝯᵗᵒʳ īfra ſup illō capl'ȝ dic̄ ꝙ tp̄s nō cōprehēdiť niſi ex cōprehēſiōe mot⁹ cōprehēſi ꝑ itellectū ⁊ ꝑ ꝯn̄s tp̄ſ nō cōprehēdiť niſi ꝑ itellectū ⁊ ſic nō cōprehēdiť a ſēſu. In oppoᵐ vꝫ eē ꝯᵗᵒʳ h̄ q m'ltotiēs dic̄ ꝙ ſētim⁹ tp̄s ſētiēdo motū. ⁊ pħs libro de memoria ⁊ remiſcētia dic̄ ꝙ oē aial hn̄s memoriā recipit tp̄s. ſed certū ē ꝙ nō oē aial hn̄s memoriā hēt itellectū: ḡ aliqō aial carēs itellectu ꝑcipit tp̄s. ſ; h̄ nō p̄t niſi ꝑ ſēſū. ḡ tp̄s cōprehēdiť ꝑ ſēſū. ¶ Dico ꝙ tp̄s nō ꝑcipiť ꝑ ſēſū extiorē cū nō ſit ſēſibile ꝑ ſe nec ſit ſēſibile ꝑ accñs ut argutū ē ſup̄. atn̄ dico ꝙ tp̄s ꝑcipiť ꝑ ſēſū iteriorē ⁊ ille ſēſus iterior q̄ ꝑcipiť tp̄ſ ul' ē memoria ⁊ h̄ ſi v̄t⁹ memoratiua hēat aliquē actū 2ᵐ. ul' ē eſtimatiua ul' cogitatiua. Qꝫ eni ꝑ memoriā ꝑcipiam⁹ tēpus vꝫ eē de itētiōe pħi libro ſuo de memoria. nā dic̄ pħs ꝙ eodē mō nos memoram̄ de p̄teritis q̄ ꝑcipim⁹ tēp⁹: ſ; de p̄teritis memoramur ꝑ memoriā ⁊ ḡ ꝑ memoriā ꝑcipim⁹ tp̄s. ⁊ ſic ꝑ cogitatioē ul' ꝑ eſtimationē ꝑcipim⁹ tp̄s. Dic̄ enim themiſti⁹ ſup 3ᵐ de aīa ꝙ ſēſus ⁊ fātaſia iperceptibiles ſt̄ oino tpis ⁊ maxie p̄teriti ⁊ futuri. Et ꝑ ſenſū itelligit themiſti⁹ ſēſū extiorē. Un̄ dic̄ themiſtius ꝙ ꝓpriū ē itellect⁹ aut potētie q̄ ē ſup fātaſiā ꝑcipe tp̄s p̄teritū ul' futurꝫ: ⁊ forte ꝑ eſtimatiuā ꝑcipiť tp̄s futurū ⁊ ꝑ memoratiuā ꝑcipiť tp̄s p̄teritū ⁊ utrūqȝ ē ſup̄ fātaſiā. ¶ Ad p̄ᵐ i ꝯriū dicēdū ꝙ diſio ſēſibil' i ſēſibile ꝓpriū cōe ⁊ ꝑ accñs ē diſio ſēſibilis ſēſu extiori: cuiuſmodi ſēſibile nō ē tēp⁹ qa tp̄ſ ē ſēſibile ſēſu iatiori: ⁊ tn̄ nec ē ſenſibile ꝓpriū nec cōe nec ꝑ accñs. ¶ Ad 2ᵐ dicēdū ꝙ ꝯᵗᵒʳ itelligit ꝙ tp̄s nō cōprehēdiť ab itellectu niſi ex cōprehēſiōe mot⁹ cōprehēſi ꝑ itell'm. ſ; ex h̄ nō ſeqˀ ꝙ tp̄s ſolū cōpħēdať ꝑ itell'ȝ. ¶ Un̄ notādū ſ; Aui. 2ᵒ ſue pħice ꝙ recitat multas opiones de q̄ditate tpiſ q̄ ſt̄ ſex. Pria opio dic̄ ꝙ tp̄ſ ē aggregatio momētoꝝ ⁊ iō dicūt ꝙ cū cogſcim⁹ tp̄ſ cogſcam⁹ ⁊ motū: ⁊ dixerūt ꝙ momētū ē aliqd deſignatū ut ſi dicať ꝙ h̄ erit cū eleuatiōe ſol' poſt duas eleuatiōes. ¶ 2ᵃ opio ē ꝙ tp̄s ē ſbā etna. ⁊ rō hui⁹ opionis fuit iſta. Illō qō ex ſe ē neċe eē ē ſbā etna: qꝛ ex h̄ ꝙ ē neċe eē ē etnū. ⁊ ex h̄ qꝛ hēt eē ex ſe ē ſbā: ſ; tēp⁹ ex ſe ē neċe eē. ḡ. mior ꝓbať: qꝛ tāta ē neċitas ſui eſſe ꝙ q nitiť deſtruē tp̄s eē pōit illō eē: qm̄ ſiqs amoueat tēp⁹ eē: aut fac̄ nūc. aut an̄ aliqd aliō. aut poſt aliō. ſ; p̄oritas ⁊ poſterioritas nō ſūt ſine tpe ⁊ ſic ſeqtur ꝙ q deſtruit tp̄s ponit tp̄s: iō dixerūt ex q̄ tp̄s ē neċe eē: poˢᵉ ē tp̄s eē ēt ſi mot⁹ nō ſit: ⁊ iō ſ;m eos aliqō tp̄s eſt cū motu ⁊ aliqō ſine motu. ¶ 3ᵃ opio ē ꝙ tp̄s ē idē ꝙ mot⁹ loquēdo idifferenť de q̄cūqȝ motu. ¶ 4ᵃ opio fuit ꝙ mot⁹ celi ē tp̄s. ¶ 5ᵃ opio fuit ꝙ recurſus celi eſt tp̄s .i. vna reuolutio. ¶ 6ᵃ opio ꝙ tp̄s ē ipȝ celū. vn̄ ille ſūt opiones antiq̄rū affirmātiū tp̄s eē. ⁊ rō ponētiū motū eē tēp⁹ fuit illa. Quicqd ē i cui⁹ nā ē ꝙ hēat duaſ ꝑtes. vꝫ vnā p̄teritā ⁊ aliā futurā ē tp̄s. ſ; īter oia q videnť eē tp̄s: ip̄e mot⁹ tn̄ ē q recipit i ſe p̄teritū ⁊ futurꝫ ſine p̄ſītū ⁊ p̄n̄s: ḡ mot⁹ ē tp̄s. ¶ Alia rō. nos nō putam⁹ tp̄s eē niſi cū ſētim⁹ motū. Infirmo eni ⁊ doléti elōgať tp̄s ⁊ abbreuiať uoluptuoſo. qꝛ īfirm⁹ ꝑcipit motū ⁊ magis retinet ⁊ memorať q̄ȝ uoluptuoſus. ¶ Ad p̄ᵐ illoꝝ r̄ndet Aui. d. ꝙ eoꝝ rō q poſuerūt tp̄s eē motū 'initiť vni ꝓpōni nō ꝓbabili q̄ ē illa. Quicqd hēt i ſua nā aliqd p̄teritū ⁊ aliqd futurꝫ ē tp̄s. ſed illō nō ē ꝓbabile nec cōceſſū: qm̄ m'lta ſūt q̄ nō ſūt tp̄s q̄ tn̄ hn̄t i ſeip̄is aliqō p̄teritū ⁊ aliqō futurū ſic̄ diluuiū ⁊ bellū troianū. Un̄ opȝ ꝙ p̄ter illa ſit q̄dā alia cōditio. vȝ. ꝙ qcqd ex ſeip̄o ē ꝙ aliqd ei⁹ ē p̄teritū ⁊ aliqd futurꝫ ē tēpus. Un̄ breuiť mot⁹ nō hēt a ſeip̄o ꝙ aliqd ei⁹ ē p̄teritū ⁊ aliqd futurū: qꝛ mot⁹ nō dꝛ p̄terit⁹ niſi qꝛ fuit i tempore preterito. nec vna ꝑs motus eſt prior ⁊ alia poſterior niſi qꝛ vna pars fuit in tempore p̄terito ⁊ alia i tpe futuro: nec dicitur mot⁹ p̄terit⁹ niſi qꝛ fuit in tempore p̄terito. ¶ Ex qb⁹ appꝫet ꝙ p̄us

ꝛ poſteriꝰ ſm durationẽ ꝑ ꝛ eẽntialr ſūt i tpe ꝛ nõ ſunt i motu niſi rõne tpis.ut.ſ. q: motꝰ eſt ꝯiunctꝰ tpi.ex q̄ ſequit ꝙ tps realr differt a motu:qre ꝛc.

¶ Manifeſtū ꝙ nõ ē ſine motu neq₃ mutatiõe tps. Qḋ igit neq₃ motꝰ neq₃ ſine motu tps ē: manifeſtū ē. Accipiēdū ãt: qm̄ q̄rimꝰ qd ſit tps. hic icipiētibꝰ qd motus ē. Silr eni motū ſentimus ꝛ tps. Et nãq₃ ſi ſint tenebre: ꝛ nihil ꝑ corpꝰ patiamur: motꝰ aũt aliqs i aia ſit ſubito: ſilr vr̃ fieri q̄ddã tps. At vo ꝛ cũ tps vr̃ fieri aliqd: ſilr ꝛ motꝰ aliqs fieri vr̃. Quare aũt motꝰ aliqd eſt tēpꝰ. Qm̄ aũt nõ eſt motus: neceſſe eſt motus aliquid eſſe ipſum.

¶ Hec ē 2ª ps pn̄lis huiꝰ capli i q̄ dcl'ato qd nõ ē tps phs inq̄rit qd ē tps.i.iueſtigãdo diffõnẽ tpis: hec ps ꝯtiet q̄nq₃ ꝑticl'as.qm̄ i pª dcl'at ꝙ tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ.i 2ª ibi [Qm̄ ãt oē.] Decl'at a q̄ ſit cõtinuitas ꝛ ꝑus ꝛ poſteriꝰ i motu ꝛ i tpe ut ex illa rõne appeat ꝙ tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ.i 3ª ibi [At vo ꝛ tps.] Oñdit rõne cuiꝰ tps ſeqtur motū. In 4ª ibi [Qm̄ qd ē igit tps.] Cõcludit phs diffõnẽ tpis. i 5ª ibi [Qm̄ ãt nũs.] Decl'at ꝙ nũs ē tps. ¶ In pª igit ꝑticl'a huiꝰ ptis phs dcl'at ꝙ tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ. ꝛ hec ē 45ª ꝯ huiꝰ li. q̄ ſic ꝓbat. Nõ ſilr ſentimꝰ motū ꝛ tps: qm̄ ſi ſīt tenebre ꝛ nõ ꝑcipimꝰ motū alicuiꝰ corpis exterioris nec patim̄ aliq₃ alt'atiões i corpibꝰ nr̃is ab aliq̄ ext'iori agēte: ſ₃ fiat aliqs motꝰ i aia nr̃a ut ſ₃ ſucceſſionẽ: cogitatiõe₃: imagiatiõnẽ: vr̃ nobis ut fiat. ꝛ ſic ꝑcipiēdo quēcūq₃ motū ꝑcipimꝰ tps: qm̄ ſi ꝑcipimꝰ motū ext'iorē manifeſtū ē ꝙ ēt ꝑcipimꝰ tps. Silr ſi ꝑcipimꝰ motū cogitatiõnis ul' imagiatiõis ꝑcipimꝰ tps. ꝛ ſic quēcūq₃ motū ꝑcipimꝰ ſp ꝑcipimꝰ tps ꝛ ecõuerſo: q: cū ꝑcipimꝰ tps ēt ꝑcipimus motū. ¶ Ex his igit pt ſic argui. Quecūq₃ ſil' ꝑcipiunt ul' ſūt idē aut vnū ē aliqd alteriꝰ: ſ₃ tps ꝛ motꝰ ſil' ꝑcipiunt: g̃ tps ꝛ motꝰ ul' ſūt idē. ul' tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ. ſ₃ tps ꝛ motꝰ nõ ſūt idē ut ꝓbatū ē ſupiꝰ: g̃ tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ. Uñ phũs ꝑ i hac pte recapl'at dcl'ata: dicēs ꝙ manifeſtū ē ꝙ tps nõ ē ſine motu ꝛ mutatiõe. vñ ex ꝑdictis ē manifeſtū ꝙ tps neq₃ ē motꝰ neq₃ ē ſine motu. ¶ Deide ꝓpõit phs qḋ ipe itēdit h̄ ingrẽ dicēs. ꝙ q: q̄rimꝰ qd ē tps. op₃ ingrẽ qd ē motꝰ genitiue. h̄ ē qd ipiꝰ motꝰ ē tps. ¶ Deide põit miorē huiꝰ rõnis cū ſua decl'atiõe ꝛ poſtea ꝯcludit ꝯñē ſuã. vñ lr̃a plana ē. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯ tor ꝯcludit ulr̃iꝰ ꝙ tps ē accñs motui: q: ex q̄ tps ē aliqd ipiꝰ motꝰ ul' ē cã motꝰ ul' ē aliqd ꝯñs motū. ſ₃ tps nõ ē cã motꝰ: q: tps nõ appet i diffõne motꝰ. g̃ tps ē aliqd ꝯñs motū ꝛ ſic remãet ꝙ ſit accñs motꝰ. ¶ Nõnda ſūt h̄ duo ſ₃ ꝯ tor. Prio ꝙ ꝯ tor mouet ꝛ ſoluit vnã dubitatiõe₃ q̄ tal' ē.ſ. utꝝ tps ſeqtur motū imagiatiõis. aut ꝯſequat oẽ₃ motū idr̃nter. aut ꝯſeqtur aliquẽ vnū motū ut motū pm̄. ꝛ arguit diſcurrēdo ꝑ aliqḋ mēbꝝ huiꝰ diuiſiõis. Et ꝙ tps nõ ſeqt motū imagiatiõis ꝓbat ꝯ tor ſic. Si tps ſeq̄ret motū imagiatiõis ꝛ imagiatio nõ hēt eē ex̄ aia₃: ſeq̄ret ꝙ tps nõ haberet eſſe ex̄ aia₃: qḋ ē fl'₃. ¶ Itē phs. d. ꝙ tps ſeqtur motū corpis celeſtis. ꝛ capit ꝯtinuatiõe₃ ab eo. ꝛ ꝑ ꝯñs nõ ſequit motū imagiatiõis nr̃e. Et ꝙ tps nõ ſeqtur oẽ₃ motū ꝓbat ꝯ tor ſic. Si tps ſeq̄ret oẽ₃ motū tps

ml'tiplicaret ad ml'tiplicationẽ oiu₃ motuū qḋ ē ipoſſi: ꝛ ꝙ tps nõ ſeqtur aliquẽ vnū motū.ſ. motū celeſtē: ꝓbat ꝯ tor ſic. ſi tps ſeq̄ret motū celeſtē tūc g̃ nõ ſētiẽ illū motū ēt nõ ſētiret tps. ꝛ ſic ceci ꝛ icarcerati a natiuitate nõ ꝑcipent tps q: nunq̄₃ ꝑceperūt motū celeſtē qḋ ē fl'₃: q: manifeſtū ē ꝙ ceci a natiuitate ꝛ icarcerati q nunq̄₃ ꝑcepunt motū celi ꝑcepunt tps. ¶ Iſtã dubõne ſoluit ꝯ tor. circa cuiꝰ ſolutionẽ fac duo. Nã p. d. ꝙ manifeſtū ē ꝙ nos ſētimꝰ tps apḋ ſētire quēlibet motū: ꝛ apḋ imagiari q̄₃libet trãſmutationẽ. ſ₃ nos ſētire tps apḋ ſētire quēlibet motū pt dupr̃ itelligi. v₃. vnoꝰ ꝙ nos ſentiamꝰ tps apḋ ſētire quēlibet motū ꝑ ꝛ eẽntialr. ꝛ ille itellectꝰ ē falſus. q: ſi ſic eēt ſeq̄ret ꝙ tps ml'tiplicaret ꝑ ml'tiplicatiõe₃ motuū iſenſibiliū imo ēt moꝝ imagiabiliū. Alioꝰ pt itelligi ꝙ nos ſētimꝰ tps ꝑ quēlibet motū: nõ tñ ꝑ ꝛ eẽntialr: ſ₃ ꝑꝑ h̄ ꝙ cū ſētimꝰ quēlibet motū ſētimꝰ illū pm̄ motū cui accidit tps. ꝛ ille itellectꝰ ē uerꝰ. ꝛ ſic itelligit qḋ ꝑdicta.ſ. ꝙ tps ml'tiplicat ad ml'tiplicationẽ motuū. q: tps nõ cõſeqtur quēlibet motū eē: ſ₃ tps ſentit apḋ ſētire quēlibet motū: ſ₃ nõ ꝑ ꝛ eẽntialr: ſ₃ q: ille pmꝰ motꝰ quẽ tps eẽntialr ꝯſeqtur ſētit qn̄ ſentitur q̄cūq₃ motꝰ ſiue fuerit imagiatꝰ ſiue extrĩs. ¶ Un̄ itelligēdū ꝙ ꝯ tor accipit h̄ ſētire gñalr ꝑ cognitione ſiue ꝑ cogñcẽ qḋ ē cõe ad cognitionẽ ſēſus ꝛ ad cognitionẽ itellectꝰ. h̄ ē igit pm̄ qḋ dic.ſ. ꝙ tps ꝑcipit apḋ ꝑceptionẽ cuiuſlibet motꝰ: q: apḋ ꝑceptionẽ cuiuſlibet motꝰ ꝑcipit pmꝰ motꝰ quẽ tps cõſeqt eẽntialr: nec ꝑꝑ h̄ op₃ ꝙ tps multiplicet ad ml'tiplicationẽ motuū: q: tps nõ ꝑcipit apḋ ꝑceptionẽ cuiuſlibet motꝰ ꝑ ꝛ eẽntialr. ¶ 2ᵒ dcl'at ꝯ tor ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū ꝙ tc̄ ꝑcipimꝰ illū pm̄ motū quẽ tps ꝑ ꝛ eẽntialr ꝯſeqtur: ꝛ i decl'ando h̄ fac 4 or ꝯñtias. Quaꝝ pª ē ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ₃ motū tc̄ nos ꝑcipimꝰ nos eē i eē trãſmutabili. ¶ 2ª ꝯñtia ē illa ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ nos eē i eē trãſmutabili. tc̄ ꝑcipimꝰ motū ꝑ quẽ ſumꝰ i eē trãſmutabili. ¶ Tertia ꝯñtia ē ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ motū ꝑ quē₃ ſumꝰ i eē trãſmutabili tc̄ ꝑcipimꝰ motū celi q: nos nõ ſumꝰ i eē trãſmutabili niſi ꝑ illū. ¶ Quarta ꝯſequẽtia ē ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ motū celi tc̄ ꝑcipimus motū quẽ ꝑ tps cõſeqtur. igit a pᵒ ad ultiᵐ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū tc̄ ꝑcipimꝰ illū pm̄ motū quē₃ tps ꝑ ꝛ eẽntialr cõſeqtur. Et pt ulr̃iꝰ 5ª ꝯñtia poni v₃. ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ motū quẽ tps eẽntialr ꝯſeqt tc̄ ꝑcipimꝰ tps. g̃ a pᵒ ad ultiᵐ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū tc̄ ꝑcipimꝰ tps. ¶ Intelligēdū ē ꝙ pma ꝯñtia.ſ. ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū ꝛc̄. nõ ē ſic itelligēda.ſ. ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū ꝙ tūc ꝑcipiamꝰ nos trãſmutari. ſ₃ ſic ē itelligēda. v₃. ꝙ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ aliquẽ motū ꝙ tūc ꝑcipimus nos coexiſtere alicui tranſmutabili actu tranſmutato. ¶ Circa vo ſecūdã cõſequẽtiã ē itelligēdū ꝙ ꝑcipe motū ꝑ quẽ ſumꝰ i eē trãſmutabili pt duplr̃ itelligi.ſ. uel in particulari ꝛ determinate. uel in vniuerſali ꝛ modo cõfuſo. Dico igit ꝙ nõ op₃ ꝙ quãdocūq₃ nos ꝑcipimus nos eſſe in eſſe tranſmutabili ꝙ tūc ꝑcipiamꝰ motū celi i ꝑticl'ari ꝛ determiate q: ceci a natiuitate ꝛ icarcerati q nunq̄₃ viderūt celū ꝑcipiūt ſe eē i eē trãſmutabili ꝛ tñ nõ ꝑcipiūt celū nec motū celi i ꝑticulari. ſ₃ tñ q̄ñcūq₃ ꝑcipimꝰ nos eē i eē trãſmutabili ꝑcipimꝰ motū celi: ꝑ quē₃ ſumꝰ i eē trãſmutabili ſ₃ i ulr̃i ꝛ mõ cõfuſo. q: q̄ñcūq₃ nos ꝑcipimꝰ nos eē i eē trãſmutabili: tūc ꝑcipi-

m⁹ aliq̄d eē pri⁹ ⁊ aliq̄d poſteri⁹. ⁊ mēſuram⁹ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i lōgitudīe trāſmutatiōis i q̄ ſum⁹ p aliq̄ꝫ trāſmutationē i q̄ p̄ ⁊ eēntialr̄ ſūt pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſic ꝙ pcipiēdo nos eē i eē trāſmutabili pcipim⁹ ꝙ aliq̄ trāſmutatio ē i q̄ ſūt p̄ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ p quā trāſmutationē trāſmutam̄. ſed utꝫ illa trāſmutatio p quā mēſuram⁹ trāſmutationē i q̄ ſum⁹ ⁊ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i ea: ſit mot⁹ p̄mi celi vl' aliq̄s ali⁹ mot⁹ nō pcipim⁹. cog̃ſcē āt motū celi eē p quē mēſuram⁹ trāſmutatiōēꝫ i q̄ ſum⁹ ē cog̃ſcē motū celi i vl'i ⁊ mō cōfuſo. ⁊ ſic dico ꝙ q̄ñcūq̄ꝫ pcipim⁹ nos eē i eē trāſmutabili pcipim⁹ motū celi p quē ſum⁹ i eē trāſmutabili mō cōfuſo ⁊ i vl'i. Aliꝫ vō dicūt ꝙ q̄ñcūq̄ꝫ pcipim⁹ nos eē i eē trāſmutabili cog̃ſcim⁹ motū celi i ſuo effectu: ſed nō opꝫ ut cog̃ſcam⁹ motū celi ⁊ in ꝓpria forma ſed i ſuo effectu: q̄ꝛ trāſmutatio in q̄ ſum⁹ ē effect⁹ mot⁹ celi. ℭ Tertia aūt ꝯña. vꝫ. q̄ñcūq̄ꝫ pcipim⁹ motū p quē ſum⁹ i eē trāſmutabili tūc pcipim⁹ motū celi: pꝫ p ꝯ^{lem}. nā ꝯ^{lr} dic̄ ꝙ manifeſtū ē ꝙ nos nō ſentim⁹ nos eē i eē trāſmutabili niſi ex trāſmutatiōe mot⁹ celi. ⁊ ſi po^{le} eēt ipm̄ q̄ſcere po^{le} eēt nos nō eē i eē trāſmutabili. ſed h̄ ē ipo^{le}. ſ. celū q̄ſcē. ℭ Quarta ꝯña ē manifeſta. q̄ꝛ certū ē ꝙ tp̄s vlr̄ cōſeq̄tur motū p̄^m q̄ ē cōtinu⁹ ⁊ vniformis ⁊ ille ē mot⁹ p̄m⁹ celi. Vñ itelligēdū ſꝫ ꝯ^{tem} ꝙ mot⁹ q cū ſentit: ſentit p̄ ⁊ eēntialr̄ ip̄e: ē mot⁹ ex q̄ ſentim⁹ nos eē i illo eē trāſmutabili ⁊ nos trāſmutari q̄ꝛ ſum⁹ i h̄ eē. ⁊ ex h̄ ſentim⁹. ſ. nos eē i eē trāſmutabili q̄ñ imaginati fuerim⁹ quēcūq̄ꝫ motū: q̄m cū fuerim⁹ i eē diuiſibili ⁊ i trāſmutatiōe iſtāꝫ i eo nō fiet tp̄s neq̄ꝫ ꝓbabim⁹ ipꝫ tp̄s fieri. ſed cū fuerim⁹ i eē idiuiſibili ſm̄ trāſmutationē ⁊ nō pcepim⁹ nos eē i eē trāſmutabili nō pcipiem⁹ oīno tp̄s. Si āt pcepim⁹ nos eē i eē trāſmutabili ſtati pcipim⁹ tp̄s: ⁊ h̄ manifeſtū ē. ⁊ nos eē i eē trāſmutabili ſentit per ſe q̄ñ nos ſentim⁹ ꝙ iſtās i q̄ icipim⁹ ſcribē hūc ſmonē ē aliō ab illo i q̄ fuit cōplet⁹. hec ꝯ^{tor}. ℭ Scđo p̄ncipalr̄ ē notādū ſꝫ ꝯ^{tē} ꝙ ſūt tres ſn̄iōes. i. opiniōes circa pceptionē tp̄is. quaꝝ vna ē ꝙ nō pcipim⁹ tp̄s niſi q̄ñ fuerim⁹ moti i aīa nr̄a. ⁊ h̄ eſtimauit Ga. ⁊ ē ꝯ̄riū p ſe. ℭ Scđa vō opio ē ꝙ nos nō pcipim⁹ tp̄s niſi cū pcipim⁹ aliquē motū q̄cūq̄ꝫ ſit ⁊ h̄ ē pcipe tp̄s p accñs. ℭ Tertia vō ē ꝙ nos nō pcipim⁹ tp̄s niſi cū pcipim⁹ nos trāſmutari: q̄ꝛ ſum⁹ i eē trāſmutabili ⁊ illa pceptio eſt pceptio quā ſeq̄tur temp⁹ eēntialr̄. hec ꝯ^{tor}. tamē intētio ꝯ^{tis} magis videbitur poſtea in dubitationibus.

ℭ Qm̄ aūt qđ mouet: mouet ex q̄dā i q̄ddā: oīs magnitudo ꝯtinua ſeq̄tur magnitudinē mot⁹: ꝓp id eni ꝙ magnitudo ꝯtinua ē: ⁊ mot⁹ ꝯtinu⁹ erit. Quātū eni mot⁹ ē: tātū ⁊ tp̄s vi fieri. Pri⁹ āt ⁊ poſteri⁹ i loco p̄^m ſūt. Hec āt p̄ōne ſūt determiata.

ℭ Hec ē 2ª ꝑticl'a 2^e ꝑtis p̄n^{lis} hui⁹ capl'i i q̄ decl'at a q̄ ſūt ꝯtinuitas ⁊ pri⁹ poſteri⁹ i motu ⁊ i tp̄e ut ex h̄ h̄eat ſꝫ q̄d tp̄s ē aliq̄d ipi⁹ mot⁹: q̄m ſꝫ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i motu. Vñ ph̄s itēdit h̄ decl'are ꝙ illa rōne eſt accipiēda ꝯtinuatio. ſ. q̄m pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i ſūt motui ꝓp magnitudinē ⁊ tp̄i ꝓp motū. ita ꝙ ꝯtinuatio magnitudis ē cā cōtinuatiōis mot⁹: ⁊ cōtinuatio motus ē cā ꝯtinuatiōis tp̄iſ. ⁊ eodē mō ē de p̄ori ⁊ poſteriori. vñ iſta ꝑticl'a ꝯtiet treſ ꝑteſ: q̄m i p̄^a decl'at ꝙ ꝯtinuatio i tp̄e ē a ꝯtinuatiōe in motu. In 2ª ibi

[Qm̄ aūt i magnitudīe.] Decl'at ꝙ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i tp̄e ſt̄ a p̄ori ⁊ poſteriori i motu. In 3ª ibi [Eſt aūt p̄us ⁊ poſteri⁹.] Narrat quō pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſe h̄n̄t ad motū. ℭ In p̄^a igit ꝑte hui⁹ ꝑticule narrat ph̄s ꝙ cōtinuatio i tp̄e ē a ꝯtinuatiōe i motu. ⁊ hec ē 46^a ꝯ̄ hui⁹ li. q̄ ꝓbat ſic. Proportio mot⁹ ad magnitudinē i ꝯtinuitate ē ſic ꝓportio tp̄is ad motū i cōtinuitate: ſꝫ mot⁹ ē ꝯtinu⁹ ꝓp cōtinuitatē magnitudis: ḡ tp̄s ē ꝯtinuū ꝓp cōtinuitatē mot⁹. De hac rōne p̄ poīt mior cū ſua ꝓbatiōe. 2° vō poīt ꝯ̄. p̄ igitur ph̄s ꝓpōit tres ꝓpōnes ex q̄b⁹ pꝫ mior. q̄rū p̄^a ē: ꝙ oē qđ mouet. vꝫ. localr̄ mouet de q̄dā i q̄ddā h̄ ē de aliq̄ ubi i aliqđ ubi. 2^a ē ꝙ oīs magnitudo iter duo ubi. ē ꝯtiua. 3^a ē ꝙ mot⁹ ſeq̄tur magnitudinē. ⁊ h̄ ē uerū de motu locali: q̄m oīs mot⁹ local' p̄ſuppōit magnitudinē ſup quā vl' circa quā ē. ex q̄b⁹ ſequit ꝙ mot⁹ ē ꝯtinu⁹ ꝓp h̄ q̄ꝛ magnitudo ē ꝯtinua: ⁊ ſic mot⁹ ē ꝯtinu⁹ ꝓp ꝯtinuationē magnitudiſ. ℭ Deide iſert ph̄s vna ꝓpōnē ex q̄ h̄etur ꝯ̄ diceſ. Quāt⁹ eni mot⁹ ē tm̄ ⁊ tp̄s vi fieri. h̄ ē. tp̄s h̄et ſuā diuiſionē ⁊ q̄ātitatē a motu q̄ꝛ q̄ātitas ē tāta q̄ātū eſt tp̄s. Deide. d. ph̄s ꝙ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſt̄ p̄ i loco ⁊ ſūt p̄ōnes cū loc⁹ ſit q̄ātitas h̄ñs p̄ōnē i ꝑtib⁹. ⁊ iō i loco. h̄ ē. i magnitudīe ꝯtig̃it aſſignare ꝑtē p̄orē ⁊ ꝑtē poſteriorē. i. ubi ꝑs p̄or ē ſituata ⁊ ubi poſterior ē ſituata. Vñ ꝯ^{tor}. d. h̄ ꝙ cā ꝯtinuatiōis tp̄iſ ē ꝯtinuatio mot⁹: quēamodū cā ꝯtinuatiōis mot⁹ ē mēſura i. magnitudo ſup quā ē mot⁹. ℭ Vñ itelligēdū ꝙ p ꝯtinuū poſſum⁹ duo itelligē. ſ. vl' illō cui⁹ ꝑtes copulant ad terminū cōēꝫ. ⁊ illo⁰ loq̄ndo de ꝯtinuo nō ē uerū ꝙ mot⁹ ſit cōtinu⁹: q̄ꝛ magnitudo ē cōtinua. nec ut ſic capit mot⁹ ſuā ꝯtinuitatē a magnitudie q̄ꝛ ſup magnitudinē diſcōtinuā p̄ōt eē motus ꝯtinu⁹ ut patebit i 5° hui⁹. Alio⁰ p cōtinuū p̄ōt itelligi illō qđ ē diuiſibile i iſi^m: ⁊ p cōtinuitatē p̄ōt itelligi diuiſibilitas i iſi^m: ⁊ illo mō loq̄tur ph̄s h̄ de ꝯtinuo dicēs ꝙ mot⁹ ē ꝯtinu⁹ q̄ꝛ magnitudo ē ꝯtiua. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ ad ꝯtinuitatē mot⁹ nō ſufficit cōtinuitas magnitudis: q̄ꝛ ſup magnitudinē cōtinuā p̄t eē mot⁹ diſcōtinu⁹. ſed ad cōtinuitatē mot⁹ req̄rit vnitas mobil' ⁊ tp̄is ⁊ termi ad quē ut patebit i 5° hui⁹. Vñ ē itelligēdū ꝙ cōtinuitas magnitudis ſup quā ē mot⁹ ē cā cōtinuitatis mot⁹ mō iā dcō ⁊ h̄ i gn̄e cāe mālis. ℭ Vñ mot⁹ h̄ēt ml'tiplicē mām ut mām i quā ⁊ illa eſt t'min⁹ ad quē. ⁊ habet māꝫ ex q̄ ⁊ illa ē termin⁹ a q̄. ⁊ h̄ēt mām ſm̄ quā ⁊ illa i motu alt'atiōis ē foꝛa media iter foꝛmā q̄ eſt termin⁹ a q̄ ⁊ iter foꝛmā q̄ ē termin⁹ ad quē alteratiōis. ⁊ illa foꝛa media q̄ñq̄ꝫ differt ab extremiſ ſꝫ ſpēꝫ ⁊ q̄ñq̄ꝫ ſm̄ magis ⁊ min⁹ ⁊ adhuc ē mā circa quā. ⁊ illa i motu locali circl'ari eſt magnitudo circa quā fit. ℭ Circa vō aliud dcm̄ ꝯ^{tis}. vꝫ. ꝙ cā ꝯtinuatiōis tp̄is ē ꝯtinuatio mot⁹: ē itelligēdū ꝙ per ꝯtinuationē vl' p cōtinuitatē poſſum⁹ itelligē extēſionē q̄ātitatiuā abſolute vl' cōtinuationē ut opponit iterruptiōi. Vñ loq̄ndo de ꝯtinuatiōe vl' cōtinuitate p̄ mō ſic dico ꝙ mot⁹ ē ꝯtinu⁹ p tp̄s ſibi formalr̄ iherēs: ⁊ nō eꝯ̄ niſi mālit': q̄m tp̄s eſt q̄ātitas duratiua vl' duratio ipi⁹ mot⁹ ut videbit poſtea: ⁊ iō ſic ſba ē foꝛalr̄ q̄āta p q̄ātitatē ſibi iherētē ⁊ q̄ātitas nō ē q̄āta p ſbam niſi mālit': ſic mot⁹ ē q̄āt⁹ duratiue ſiue ꝯtinu⁹ ⁊ extēſus ſm̄ durationē formalit' p tp̄s ſibi iherēs ⁊ nō ecōuerſo niſi mālit'. ſꝫ loq̄ndo de ꝯtinuatiōe 2do ſic dico ꝙ tp̄s ē ꝯtiuū ꝓp motū. iō eni tp̄ſ ē ꝯtiuū ita ꝙ nō it'ruptū: q̄ꝛ mot⁹ quē

tp̄s ꝯſeqtur ē cōtinu' ita ꝙ nō iterrupt'. Un̄ eē cōtinuū oppoᵐ iterruptiōi cōſequit aliqd de rōne illi's ꝗ capit eſſe ſuū. ⁊ iō q: tp̄s i eē depēdet a motu: iō cōtinuatio q̄ oppōit iterruptiōi i tpe dependet a natiuitate mot'. vn̄ q: mot' celi mediat inter tp̄s ⁊ celū qm̄ mediāte ꝑ motu cāt᷑ tp̄s. iō loquēdo de illa ꝯtinuatiōe quā tp̄s ⁊ mot' hn̄t i cōparatiōe ad motū ē nez illō qd̄ ꝯᵗᵒʳ. d. vz. ꝙ ꝗ̄titas ē i tpe q: ē ꝑ i motu. Un̄ ſic ſba m̄alis ē ꝑ ꝯtina ⁊ extēſa foīalr ꝑ ꝗ̄titatē ſibi iherētē ⁊ t̄n illa ꝯtinuitas ⁊ extēſio cōtinuat i eē ita ꝙ ſuū eē nō iterrūpit ꝑ ſubmāta mot' ē extēſus ſm lōgitudinē duratiōis ꝑ tp̄s qd̄ ē ipa duratio ⁊ t̄n illa duratio ul' ip̄z tp̄s manet ꝯtinue nō interruptū ꝑ ip̄m motum.

¶ Qm̄ āt i magnitudie pᵐ ⁊ ultimū ē: necē ē i motu p̄us ⁊ poſteri' eē ꝓportionaliter his q̄ ſūt ibi. At v̄o ⁊ i tpe ē p̄us ⁊ poſteri': ꝑꝑ id ꝙ ſequit ſemꝑ alter alteꝝ ipoꝝ.

¶ Hec ē 2ª ps 1ᵉ pticle 2ᵉ ptis pn¹ˢ hui' ca. i q̄ declaꝛ ꝙ p̄us ⁊ poſteri' i tpe ſūt a p̄ori ⁊ poſteriori i motu ⁊ hec ē 47ª ꝯ hui' li. q̄ ꝓbaꝛ ſic. Que ē ꝓportio motuo ad magnitudinē: eadē ē ꝓportio tpis ad motū ſz pri' ⁊ poſteri' i motu ſt' a p̄ori ⁊ poſteriori in magnitudie. ꝰ pri' ⁊ poſteri' i tpe ſt' a p̄ori ⁊ poſteriori i motu. de hac rōne ponit mioꝛ cū dꝫ [Qm̄ ꝓ q: i magnitudie ē pᵐ. i. p̄us ⁊ ultiᵐ. i. poſteri'.] Necē ē i motu pri' ⁊ poſteri' eē ꝓportioābilr his. i. p̄ori ⁊ poſteriori q̄ ſt' ibi. i. i magnitudie: ⁊ ſic hēt mioꝛ. Deide pōit ꝯnē dicēs [At v̄o i tpe ē pri' ⁊ poſtri'.] ſupple a p̄ori ⁊ poſteriori i motu ꝑꝑ illō q: ſemꝑ alteꝝ ipoꝝ. i. tp̄s ſeqtur alteꝝ. ſ. motū. ⁊ hec ē ꝯ. vz. ꝙ pri' ⁊ poſteri' i tpe ſūt a p̄ori ⁊ poſteriori i motu. ⁊ cā ꝯnis ēt inuit h̄. ⁊ ē ꝙ tp̄s ſemꝑ ꝯſeqtur motū. ¶ Un̄ nōndū ſʒ ꝯᵗᵒʳ h̄ ꝙ cā ꝑꝑ quā pri' ⁊ poſteri' ſūt i motu ē: q: pri' ⁊ poſteri' ſūt i magnitudie ſuꝑ quā ē mot'. loc' eni ſeu magnitudo i ip̄a pōne hēt pri' ⁊ poſteri' qm̄ magnitudo ꝯſtat ex ptib' hn̄tib' pōnē. Et poſtea dic̄ ꝯᵗᵒʳ ſic. q: pri' ⁊ poſteri' ineniūtꝛ i mēſura i q̄ fit mot' ꝑ rē illa q̄ ē i ſitu necē ē ut i motu ineniaꝛ pri' ⁊ poſteri' ⁊ ſi nō hēat ſitū. qm̄ ꝑs mot' q̄ ē i pte mēſure p̄ori ſʒ initiū ex q̄ ē mot' necē ē ut ſit p̄oꝛ motu q ē i pte ꝯñte mēſura. ¶ Intelligēdū ꝙ pri' ⁊ poſteri' i magnitudie ſt' cā m̄alis p̄oris ⁊ poſterioris i motu: ⁊ pri' ⁊ poſteri' i motu ſt' cā m̄alis p̄oris ⁊ poſterioris i tpe. Un̄ aui. 1ᵒ ſue phiᶜᵉ t̄ctatu de tpe dic̄ ꝙ pri' ⁊ poſteri' i h̄ itellectu. ſ. ꝙ pri' defic̄ eē ſic ꝙ pri' nō ē cū poſteriori cuiuſmodi ſūt pri' ⁊ poſteri' ſʒ duratiōnē: ꝑ ⁊ eēntialr ſūt i tpe ⁊ nō ſūt i alijs reb' niſi q: coexiſtunt ptib' p̄ori ⁊ poſteriori tpis: vn̄ tēp' ex ſeip̄o foīalit' hēt pri' ⁊ poſteri' nō ſic itelligēdo ꝙ tp̄s ſit rel'o p̄oritatꝭ: ſʒ ꝙ tp̄s ꝑꝑ ſeip̄z hēat hᵘ' rel'ones p̄oris ⁊ poſterioris. vn̄ vna ꝑs mot' dī p̄oꝛ ⁊ alia poſterioꝛ ſʒ duratiōnē q: vna ꝑs ē i p̄ori pte tpis ⁊ alia ē i poſteriori pte tpis: ⁊ nō dī vna ꝑs tpis p̄oꝛ alia q: ē i p̄ori pte mot'. nec ēt dī vna ꝑs mot' p̄oꝛ q: ē i p̄ori motu. q̄re igit dico ꝙ pri' ⁊ poſteri' i motu ſunt cā m̄alis p̄oris ⁊ poſterioris i tpe. ⁊ pri' ⁊ poſteri' in tpe ſūt cā foīalis p̄oris ⁊ poſterioris in motu.

¶ Eſt aūt pri' ⁊ poſteri' ipſorū i motu: qd̄ equidē ens motus eſt: tamē eſſe ipius alterum eſt: ⁊ non eſt motus.

¶ Hec ē 3ª ps 1ᵉ pticle 2ᵉ ptis pn¹ˢ hui' capli in qua phūs narrat quō p̄us ⁊ poſteri' ſe hn̄t ad motū ut ex h̄ ſciaꝛ rōne cui' tēp' cōſeqtur motū. ⁊ dic̄ ꝙ p̄us ⁊ poſteri' ipoꝝ. ſ. mot' ⁊ tpis. qd̄ qdē ens. h̄ ē ꝗ̄tū ad illō qd̄ ē mot'. t̄n eē ipi' alteꝝ ē ⁊ nō mot'. h̄ ē pri' ⁊ poſteri' tpis ⁊ mot' ſūt idē ſbo cū motu ſʒ dint rōne a motu. vn̄ ꝯᵗᵒʳ dic̄ h̄ ꝙ pri' ⁊ poſteri' q̄ ſt' i motu hn̄t qditatē aliā a qditate mot' lʒ ſint idē cū motu i ſbo. ¶ Itē dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ de fūdamētꝭ ponēdis ad h̄ qd̄ q̄rim' ſcire ſuꝑ illa q̄ poſuim' ē ꝙ pri' ⁊ poſteri' cū fuerūt accepta ſʒ ꝙ ſt' i ſbo: tūc erunt ptes mot'. cū āt fuerit cōſiderata ſʒ diffōnē ⁊ qditatē tūc pri' ⁊ poſteri' erūt aliō a motu: qm̄ mot' ē i ꝗ̄titate ⁊ pri' ⁊ poſteri' ſūt i nūo. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Intelligēdū ꝙ pri' ⁊ poſteri' q̄ ſūt ptes mot' ſic ſunt idē qd̄ mot' q: cōſtituūt motū: t̄n alia ē diffō exꝑmēs qd nois ipi' mot' ⁊ p̄oris ⁊ poſterioris i motu ⁊ h̄ itēdit ꝯᵗᵒʳ. vn̄ pri' ⁊ poſteri' ſʒ ꝙ ſūt i ſbo. i. ſʒ ꝙ ſūt act' moᵇˡᵉ: ſic ſūt ptes mot': q: vna ꝑs mot' denoīaꝛ p̄oꝛ ⁊ alia poſterioꝛ. ſʒ ſi p̄us ⁊ poſteri' fuerit accepta ſm diffōnē exꝑmētē qd nois. i. ſʒ ꝙ accipiunt ꝓ his q̄ noīa ſignificāt ſic erūt aliqd aliud a motu. qm̄ mot' ē i ꝗ̄titate. q: mot' ſignificat aliqd ꝗ̄tū ſucceſſiuū. ⁊ pri' ⁊ poſteri' ſunt in nūo. h̄ ē pri' ⁊ poſteri' impoꝛtāt numerū ordinalē ſicut ⁊ iſta aduerbia videlicet ante ⁊ poſt.

¶ At v̄o ⁊ tp̄s cog̃ſcim': cū diffinim' motū pri' ⁊ poſteri' determinātes: ⁊ tūc dicim' fieri tp̄s: qn̄ p̄oris: ⁊ poſterioris i motu ſenſu ꝑcipim'. Determinam' aūt i accipiēdo aliō ⁊ aliō ip̄z: ⁊ mediū ipſoꝝ alterū. Cū eni altera extrema mediȷ itelligimus: ⁊ duo dicat aīa ip̄a nūc: h̄ qdē pri': illō v̄o poſteri': tūc ⁊ h̄ dicim' eē tp̄s. Determiatū eni ip̄o nūc: tp̄s eē vr̄ ⁊ ſuppōaꝛ.

¶ Hec ē 3ª pticl'a 1ᵉ ptis pn¹ˢ hui' capli i q̄ phs oñdit rōne cui' tp̄s cōſeqtur motū. ⁊ ꝑ h̄ ineſtigatur dūa ponēda i diffōne tpis: vn̄ declaꝛ ꝙ tp̄s cōſeqtur motū rōne p̄oris ⁊ poſterioris i motu. ⁊ hec eſt 48ª ꝯ hui' libri q̄ ꝓbaꝛ ſic. Rōne illi' tp̄s cōſeqtur motū q̄ cognito i motu cog̃ſcim' qd ē tp̄s. ſʒ cognitis p̄ori ⁊ poſteriori i motu cog̃ſcim' tēp': ꝰ tp̄s cōſequit motū rōne p̄oris ⁊ poſterioris i motu. maioꝛ hui' rōnis pʒ qm̄ ſupi' ē oñſū ꝙ tp̄s cōſeqtur motū ꝑ h̄ q: ſil' cog̃ſcim' motū ⁊ tp̄s. ⁊ ꝑꝑ h̄ rōne illi' tp̄s cōſeqtur motū. ꝰ cognito motu cog̃ſcim' tp̄s. minorē hui' rōnis decl'at phs i textu dicēs ꝙ nos cognoſcim' tp̄s cū diſtiguim' motū determinādo pri' ⁊ poſteri': qm̄ tūc dicim' tp̄s fieri: qn̄ ꝑcipim' pri' ⁊ poſteri' i motu: ⁊ mediū iter illa. h̄ ē mediū iter pri' ⁊ poſteri' dicim' eē tēp': qm̄ tp̄s vr̄ eē illō qd̄ ē determinatū. i. terminatū ipſo nunc ut ſupponit hic ad pñs. ſ. ꝙ tēp' ē qd̄dā mediū inter duo iſtātia terminatū ⁊ finitū ꝑ illa. ¶ Notandū ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicit ſic. ⁊ ſeqtur ex h̄ ſmone ꝙ mot' diuiſus ꝑ duo iſtātia. ſ. ꝑ. pri' ⁊ poſteri' ſit ip̄m tēp'. ſ. ſʒ ꝙ ē diuiſus: ⁊ cōpō illi' ſmonis ē ſicut mot' t̄minat' ad duo iſtātia. ⁊ qd̄ terminaꝛ ad duo iſtātia h̄ ē tp̄s ꝰ mot' ſm ꝙ terminaꝛ ab alijs duob' iſtātib' ē tēpus. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Intelligēdū ꝙ accipiēdo motū ꝓ forma fluēte: ſic nō ē tp̄s: q: forma fluēs nō differt a termino mot' niſi ſicut diminutū a ꝑfecto: uel eſt ꝗ̄titas corꝑea ul' ubi ul' q̄litas ſenſibilis. ⁊ mani-

feſtū ē ꝙ nullū iſtoꝝ ē tēp⁹:accipiēdo ēt motū p̱ꝛo fluxu foꝛme:ſic de v̾tute ſmonis nō ē uerū dicē ꝙ mot⁹ ē tēp⁹ q: mot⁹ ut ſic ē i gn̄e paſſiōis ⁊ tēp⁹ in gn̄e q̄ꝫtitatis:ſed hec ē p̄dicatio malis.vꝫ.mot⁹ eſt tēp⁹. ⁊ de v̾tute ſmonis ē fl'a.ſed tn̄ itellect⁹ ꝯ^tor^ ē uer⁹ ⁊ ē ꝙ mot⁹ ē mā tp̄is: ⁊ h̓ ē uerū q: tēp⁹ ē q̄ꝫtitas ſucceſſiua ipſi⁹ mot⁹ q̄ ē de gn̄e paſſiōis ut videbit i dubitatiōib⁹. ¶ Poſſum⁹ ēt dicē ꝙ motꝰ accipit 3° mō p̱ q̄ꝫtitate ſucceſſiua mot⁹ de gn̄e paſſiōis q̄ q̄ꝫtitas nō ē diſibilis niſi ſm lōgitudinem durationis. ⁊ ita pꝫ ꝙ mot⁹ accipit tripl'r. vno mō p̱ foꝛma diminuta q̄ nō differt a termino mot⁹ niſi ſic impfectū a pfecto ⁊ ſic ē i gn̄e termini ad quē. Alio mō accipit p̱ trāſmutatiōe ſucceſſiua extēſa ſꝫ lōgitudinē latitudinē ⁊ p̱fūditatē ad extēſionē mobilis ⁊ ſic ē p̄ciſe i gn̄e paſſiōis. Tertio mō accipit p̱ q̄ꝫtitate ſucceſſiua.i. p̱ ipſa duratiōe trāſmutatiōis ſucceſſiue q̄ ē de gn̄e paſſiōis ⁊ ſic ē p̄ciſe de gn̄e q̄ꝫtitat. ⁊ illo mō loquunt pḣs ⁊ ꝯ^tor^ 5° metha^ce^ dicētes ꝙ mot⁹ ē p̱ ſe q̄ꝫtitas. Uñ p̄ mō loquēdo de motu nullo mō ē ꝯcedēdū ꝙ mot⁹ ſit temp⁹ malit. ſꝫ loquēdo de 2° mō ſic mot⁹ ē tēp⁹ malit q: mot⁹ ē mā i q̄ ē tēp⁹:ſed loquendo de motu tertio mō ſic ē ꝯcedēdū ꝙ mot⁹ eſt tp̄s foꝛmaliter.

¶ Qñ igit tanq̄ꝫ vnū ip̄m nūc ſentimus: ⁊ nō ſit ſic pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i motu:aut ut idē q̄dē p̄oꝛis aut poſterioꝛis alicui⁹:nō v̾ tēpus fieri nullū:q̄m neq̄ꝫ mot⁹. Cū aūt p̄ius ⁊ poſteri⁹ eſt:tūc dicim⁹ tp̄s. Hoc enī ē tēp⁹:numer⁹ mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſterius.

¶ Hec ē 4ª p̱ticula 2ᵉ p̱tis p̱n^lis^ hui⁹ capl'i i q̄ pḣs ex declaratis ⁊ declarandis ꝯcludit diffōnē tp̄is. hec p̱ticula cōtinet tres p̱tes:q̄m in p̄ª pḣs ꝯtinet diffōnē tp̄is. In 2ª vo ibi [Nō ḡ mot⁹.] Excludit vnā ꝯ̄nē p̄us p̱batā.ſ.ꝙ mot⁹ nō ē tēp⁹. In 3ª āt ibi [Signū aūt.] Pꝛobat pḣs p̱ q̄dā ſignū gen⁹ tp̄is de tp̄e. ¶ In p̄ª igit p̱te hui⁹ p̱ticule dicit pḣs ꝙ qñ ſentim⁹ vnū nūc ⁊ nō p̱cipim⁹ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i motu aut ſentim⁹ duo nūc tanq̄ꝫ vnū nūc nō p̱cipim⁹ tēpus neq̄ꝫ motū.ſed cū p̱cipim⁹ nūc pri⁹ ⁊ nūc poſteri⁹ tūc p̱cipim⁹ tēp⁹ ⁊ dicim⁹ tēp⁹ fieri. Et ex his ꝯcludit pḣs diffōnē tp̄is dicēs:h̓ enī ē tēp⁹ .ſ.nūs mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ⁊ hec ē 4ª ꝯ̄ hui⁹ li.ſ.tēp⁹ ē nūs mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. hec ꝯ̄ p̱bat ſic. Tp̄s ē nūs mot⁹ ſm illō i motu q̄ cognito cogſcit mot⁹: ⁊ q̄ nō cognito nō cogſcit mot⁹: ſed cognito p̄oꝛi i motu nō cogſcit mot⁹:ḡ tēp⁹ ē nūs mot⁹ ſm p̄us ⁊ poſteri⁹. ¶ Uñ pḣs dicit ꝙ qñ cogſcim⁹ vnū nūc ⁊ nō cogſcim⁹ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i motu aut ſi cogſcim⁹ duo nūc tanq̄ꝫ idē nūc ita ꝙ nō cogſcim⁹ ea vnum ut pri⁹ ⁊ alteꝝ ut poſteri⁹ ſed ut inſil':nō vr fieri tp̄s q: nō vr fieri mot⁹. cū aūt p̱cipim⁹ nūc dicim⁹ tēpus fieri q: tūc p̱cipim⁹ motū. deīde infert pḣs ꝯ̄nē dicēs:h̓ enī ē tp̄s.ſ. nūs mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſterius. ¶ Notāda ſūt h̓ 4^or^ ſm ꝯ^tem^. p̄ ē notādū h̓ q̄ ad īueſtigādū diffōnē tp̄is.vꝫ.ꝙ tp̄s ē nūs mot⁹ ſꝫ p̄us ⁊ poſteri⁹:nō ſuffic declarare ꝙ p̱cipiēdo pri⁹ ⁊ poſteri⁹ p̱cim⁹ motū ⁊ ēt tp̄s. Illa enī via.ſ.via p̄ōnis p̱ quā hēm⁹ ꝙ h̓ cognito cogſcit illō.nō ſuffic ad īueſtigādū cās ⁊ diffōnē reꝝ:ſꝫ opꝫ ꝙ huic vie cōiūgat via ablatiōis. ⁊ iō pḣs cū oñdit ꝙ p̱cipiēdo p̄us ⁊ poſteri⁹ p̱cipit tēp⁹ ⁊ mot⁹ icipit uti via ablatiōis dicēs ꝙ q̄s nō p̱cipit tp̄s neq̄ꝫ motū niſi p̱cipiat aliq̄d ut pri⁹ ⁊ aliq̄d ut poſteri⁹. ¶ Scd̄o ē notādū ſm ꝯ^tem^ h̓ ꝙ pḣs cū dicit ꝙ qñ p̱cipim⁹ p̄us ⁊ poſteri⁹ p̱cipim⁹ tēp⁹ ⁊ motū ꝙ ip̄e p̱ motū h̓ nō itēdit quēlibet motū ſꝫ motū p̱ quē videm⁹ res geſcētes eē i trāſmutatiōe eterna ⁊ q̄ſi trāſlatas q: ſūt i trāſmutabili. hec ꝯ^tor^. ¶ Intelligēdū ꝙ tranſmutatio accipit dupl'r. vꝫ. large ⁊ ſtricte. trāſmutatio large accepta ē idifferēter q̄cūq̄ꝫ mutatio per quā aliq̄d ſe hēt al'r nūc q̄ꝫ p̱ri⁹. ⁊ illo mō ad rē cuiuſlibet p̄dicamēti pōt eē trāſmutatio q: reſpectu rei cuiuſlibet p̄dicamēti pōt aliq̄d al'r ſe hēre nc̄ q̄ꝫ p̱ri⁹:ſed trāſmutatio ſtricte accepta ſolū ē i 4^or^ p̄dicamētis ut i ſb̄a q̄ꝫtitate ⁊ q̄litate ⁊ ubi. Dico tūc ꝙ q̄libet ſb̄a gn̄abiliſ ⁊ coꝛruptibilis ē p̱ motū celi in cōtinua trāſmutatiōe large loquēdo de trāſmutatiōe q: q̄libet talis ſb̄a hēt p̱ motū celi ꝯtinue aliud ⁊ aliō qñ: ⁊ h̓ itellexit ꝯ^tor^.ſ.ꝙ res getātes q̄ſi te oppoſita trāſmutatiōi p̱pꝛie dicte ſūt p̱ motum celi in cōtinua trāſmutatiōe large loquēdo de trāſmutatiōe. ſꝫ p̱pꝛie ⁊ ſtricte loquēdo ſic nō oīs ſb̄a gn̄abilis ⁊ coꝛruptibilis ē i cōtinua trāſmutatione ſꝫ aliq̄ trāſmutet trāſmutatiōe tali ut dicit ꝯ^tor^ in 8° hui⁹ ⁊ ē ēt itētio pḣi ibidē. ¶ Ul' ēt poſſum⁹ dicere ꝙ res getātes ſūt i trāſmutatiōe eterna ſic in cōtinuitate: q: ſic celū ꝯtinet res getātes ita mot⁹ celi cōtinet res getātes:nec pp̄ h̓ ſūt res getantes trāſmutate.ſed ſūt q̄ſi trāſlate q: ſūt in trāſmutabili ſic i cōtinēte. ¶ Tertio ē notādū ſm ꝯ^tem^ ꝙ diffinitio tp̄is ē nūare nūm mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹.i. cōp̱rehēſio nūati mot⁹: ⁊ ex h̓ ē nūs ei⁹: q̄m qñ nūeram⁹ nūm mot⁹ q̄ fit ex diſiōe ei⁹ p̱ iſtātia p̄oꝛa ⁊ poſterioꝛa.tūc fit tp̄s :ḡ tēp⁹ nihil aliō ē q̄ꝫ nūatio nūi mot⁹ q̄ fit i eo ex diſiōe ei⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹ iſtātiū. hec ꝯ^tor^. ⁊ poſtea i fine illi⁹ ꝯ^ti^ dicit ꝯ^tor^ ꝙ diffō i q̄ nō ē dubitatio ē iſta ꝙ tēp⁹ ē nūatiuū p̄oꝛis ⁊ poſterioꝛis exn̄tiū i motu. Aliq̄ tn̄ lr̄a hēt ſic ꝙ diffō i q̄ nō ē dubitatio ē ꝙ tēpus ē nūatiuū p̄oꝛis ⁊ poſterioꝛis exn̄tiū i motu. Et ſic hēm⁹ 4^or^ dicta a ꝯ^tore^ de tp̄e. Pꝛimū ꝙ tp̄s ē nūare nūꝫ motus. Scd̄ꝫ ꝙ tp̄s ē cōp̱rehēſio nūati mot⁹. Tertiū ꝙ tp̄s ē nūatio nūi mot⁹. Quartū ꝙ tp̄s ē nūatiuū p̄oꝛis ⁊ poſterioꝛiſ exn̄tiū i motu. ¶ Circa que dicta ē itelligēdū ⁊ p̱ circa p̄^m^ dictū ꝙ illa nō eſt uera de v̾tute ſmonis.ſ. tp̄s ē nūare nūꝫ mot⁹. p̱t tn̄ ꝯ^tor^ hēre ueꝝ itellectū i vn̄ ibi accipit ꝯcretū p̱ abſtracto:ſeu v̾bū p̱ nōie:vn̄ accipit nūare p̱ nūo: vn̄ ille ē itellect⁹. tēp⁹ ē nūs mot⁹. ⁊ ille itellect⁹ eſt uer⁹:q: tp̄s eſt nūs p̄mi mot⁹ q̄ mot⁹ ē nūs omniū alioꝝ motuū. ul' pōt dici ꝙ ē p̄dicatio malis q: tēpus ē mā circa quā ē act⁹ nūandi motuꝫ. ¶ Circa vo 2^m^ dictū ē ſciēdū ꝙ iſta ē falſa de v̾tute ſmonis vꝫ. tp̄s eſt cōp̱rehēſio nūati mot⁹:attn̄ pōt hēre intellectū ueꝝ. ⁊ ē ꝙ tēp⁹ ē apud cognitionē noſtraꝫ poſt cōp̱rehēſionē mot⁹ nūati ſm pri⁹ ⁊ poſterius. vn̄ ē p̄dicatio cālis q: cōp̱rehēſio mot⁹ nūati ē cā tp̄is apud notitiā noſtrā. ¶ Circa 3^m^ eſt ſciēdū ꝙ hec eſt fl'a de v̾tute ſmonis.vꝫ.tēp⁹ eſt nūatio nūi mot⁹. ⁊ tamē hēt itellectū uerū.ſ.ꝙ tēp⁹ ē nūs nūi mot⁹ ⁊ ille itellect⁹ eſt uer⁹ ut dictū eſt pri⁹. ul' pōt dici ꝙ illa ē p̄dicatio cālis q: nūatio nūi mot⁹ ē cā tp̄is apud cognitionē noſtrā. ¶ Circa q̄rtū eſt ſciēdū ꝙ cū dicit ꝙ tēp⁹ eſt nūatiuū p̄oꝛis ⁊ poſterioꝛis exn̄tiū in motu:itellect⁹ ē ille. vꝫ. tēp⁹ ē nūatiuū p̱ p̄us ⁊ poſteri⁹ in motu. ¶ Quarto eſt notandū ſꝫ ꝯ^tem^ ꝙ in hac diffinitiōe tp̄is nūs mot⁹ ē tanq̄ꝫ

gen⁹. ⁊ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹ eſt tanq̄ diſa. vñ ē itelligēdū ut dicit ꝯ^tor poſtea ꝙ in hac diffōne accipit mot⁹ pro quocūq; motu idifferēter. ⁊ pri⁹ ⁊ poſterius accipiūtur pro priori ⁊ poſteriori i ꝑ motu. vñ itellect⁹ diffōnis ē ille. ſ. tēp⁹ ē nūs cuiuſlibet motus ſm prius ⁊ poſterius in primo motu.

¶ Non ꝗ motus temp⁹ eſt: ſʒ ſm quod numerum habet motus.

¶ Hec ē 2ª ps 4ᵉ pticule 2ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capituli in q̄ ꝯcludit vna ꝯ pri⁹ ꝓbata. ſ. ꝙ tēp⁹ nō eſt mot⁹. vñ phs. d. ꝙ tēp⁹ nō eſt mot⁹ ſed nūs mot⁹ ſm ꝙ mot⁹ hēt nūm. ſ. ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. vñ pōt ꝯ ſic ꝓbari. Illud qḋ eſt numerus cuiuſlibet motus illḋ nō ē mot⁹. ſʒ tēp⁹ ē numer⁹ cuiuſlibet mot⁹. ꝗ. ¶ Notādū ſm ꝯ^tem h ꝙ tēp⁹ eſt numer⁹ mot⁹. i. nūat motū ꝑ ſuas ptes priores ⁊ poſteriores: ſʒ ꝙ ſūt priores ⁊ poſteriores: nō ſm ꝙ ſūt ſimul. hec ꝯ^tor vñ mot⁹ hēt duplices ptes. q̄ſdā ſm ꝙ diuidit ſm diuiſionē mobilis. ⁊ ille ptes ſūt ſil. ⁊ ſʒ illas ptes tps nō nūat motū. alias ptes hēt ſm ꝙ diuidit ad diuiſionē tpis ⁊ ille ptes nō inſūt ſil: ſʒ neceſſario vna ps ē prior ⁊ alia ē poſterior. ⁊ tps nūat motū ſm ptes priores ⁊ poſteriores mot⁹. vñ tps nūat motū numerādo ptes priores ⁊ poſteriores mot⁹.

¶ Signū ē aūt: plus ꝗdē eni: ⁊ min⁹ iudicamus numero. Motum autē in plurē ⁊ minorē tpe. Numer⁹ itaq; ꝗdē tēp⁹ eſt.

¶ Hec ē 3ª ps 4ᵉ pticule 2ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capituli i q̄ ꝓbat phs gen⁹ tpis de tpe per qḋdā ſignū. vñ h declarat ꝙ tēp⁹ eſt numer⁹ mot⁹. ⁊ hec ē 50ª ꝯ hu ius li. q̄ ꝓbat ꝑ qḋdā ſignū ſic. Illḋ q̄ iudicamus aliqd plus aut min⁹ ē nūs ei⁹. ſʒ motū iudicamus maiorē uel minorē tpe: ꝗ tēp⁹ ē nūs mot⁹. vñ ꝯ^tor format illā rōnē ſic. Oē ꝑ qḋ determinat maius ⁊ min⁹ ex alio ē nūs illi⁹. ſed ꝑ tēp⁹ determinat maius ⁊ min⁹ ex motu. ꝗ tps eſt nūs mot⁹. ¶ Notandū ꝙ ꝯ^tor dic h ꝙ neceē ē ut illḋ ꝑ qḋ determiatur mai⁹ ⁊ min⁹ ex alio ſit aliqs nūs. ⁊ h ꝓbat dicens: qm̄ illḋ ꝑ qḋ determinat mai⁹ ⁊ min⁹ ſimplr ē nūs ſimplr. ex q̄ ſequit ꝙ illḋ per qḋ determiat mai⁹ ⁊ min⁹ ex alio ſit aliqs nūs. ⁊ ꝙ h ſeqtur ꝓbat dicēs: qm̄ ſi illḋ qḋ ē calidū ſimplr ſit ignis ſimpliciter illḋ qḋ ē aliqḋ calidū eſt aliqs ignis. ¶ Intelligēdū ē tñ ꝙ nō eſt uer̄ ꝙ oē calidū ſit aliqs ignis: q2 mlta ſūt mixta calida quorū nullū ē aliqs ignis. Silr aer ē calidus ⁊ tñ aer nō eſt ignis aliqs: attñ oē calidū uel eſt ignis ul' hēt ꝯuenictiā cū igne. ⁊ ſic pʒ dcm̄ ꝯ^tis h. ¶ Notādū ſm lincolniē. h ꝙ i diffōne tpis opʒ motū cadere oblique ⁊ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſm q̄ nūatur ⁊ mēſurat mot⁹. ut hec ſit diffō tpis: tps eſt mot⁹ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ſʒ an hec diffinitio ſit ꝯ demōſtratiōis an ſit diffō exꝑmēs qd ē qḋ dr ꝑ uocabulū nō demōſtratiue oñdēs ſʒ q̄dā cū ſabulatiōe explicata nō mihi ſatis liquet. puto tñ meli⁹ ꝙ ſit diffō exꝑmēs qd ē qḋ dr ꝑ uocabulū: qm̄ nulla diffō notior iſta ut puto pōt inueniri: ⁊ oēs qui audiūt h nomē tēp⁹ intelligūt ſtati ꝙ illḋ qḋ noiat ꝑ tps qcqd illud ſit: mēſura q̄dā ē motus ⁊ ſm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. Et Auguſtin⁹ cū aſſumit eēntiā tpis adhuc ſibi ignotā aptiſſime nouit ⁊ ꝓnunciauit tempus eē mēſurā motus lʒ nō nouerit temporis eſſentiam. ⁊ tamē nouit ꝙ tēp⁹ qcqd illḋ ſit habet comparationē ad motū ſicut menſura ad illud qḋ per illam menſuratur. hec lincolniē.

¶ Qm̄ autē numer⁹ eſt duplr: ⁊ nāq; qḋ numerat: ⁊ numerabilē numerū dicim⁹: ⁊ q̄ numeram⁹: temp⁹ autē eſt q̄d numeratur: ⁊ non quo numeramus. Eſt autē alterum quo numeram⁹: ⁊ q̄d numerat.

¶ Hec ē 5ª pticula 2ᵉ ptis pncipalis hui⁹ capli i qua declarat cuiuſmodi numer⁹ ē tēp⁹: ⁊ ponit talē diuiſionē de nūo. Numer⁹ dr duplr. vno mō id qḋ numerat. i. ē numer⁹ numerat⁹ ut numer⁹ applicat⁹ rebus numeratis ut decē hoies aut decē eq. Ali⁹ vo ē numer⁹ ſimplex ut numerus q̄ numeram⁹: ut duo tria q̄tuor ⁊ c̄. illa diſiōe poſita ꝓbat phs ꝙ tēp⁹ nō eſt nūs q̄ nūam⁹: ⁊ hec ē 51ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ſic itelligit. vʒ. ꝙ tēp⁹ nō eſt nūs ſimplr. iſta ꝯ ſic itellecta ꝓbat ſic. Illḋ qḋ nūat nō ē nūs q̄ nūam⁹: ſed tēp⁹ nūatur. ꝗ tēp⁹ nō eſt numer⁹ quo numeram⁹. Vñ circa illā rōnē ſic ꝓcedit phs q2 ꝑ ponit diuiſionē de nūo que dcā ē. 2⁹ ponit minorē ⁊ ē ꝯuē hui⁹ rōnis cū dic [Tēp⁹ aūt ē qḋ nūat ⁊ nō q̄ nūam⁹.] 3⁹ vo pōit maior cū dr [Eſt nūr alteṝ q̄ nūam⁹ ⁊ qḋ nūat.] ¶ Notāda ſūt h q̄tuor ſʒ ꝯ^tem. Prio ꝙ oē illḋ ꝑ qḋ aliqd nūatur aut ē nūs ſimplr. ⁊ ille nūs ſic ē nūans qḋ nō eſt numeratū ēētialr. aut ē aliqs nūs alicui⁹ gñis ⁊ huic accidit ꝙ ſit nūans q̄dā mō: ⁊ nūatū alio mō: ut ſūt illa q̄ nūant ꝑ vnitates exñtes i illo gñe ⁊ nō ꝑ vnitatē ſimplicē. ⁊ tps ē in h gñe. ſ. ꝙ ē numerās ⁊ numeratū. ¶ Vñ itelligēdu eſt ꝙ ꝑ nūm ſimplr itelligit ꝯ^tor nūm q̄ q̄libet res pōt nūari. ⁊ h⁹ nūs eſt dualitas trinitas ⁊ ſic de aliis. ut ē dicere due ſbe due q̄litates duo albi duo mot⁹ duo tpa ⁊ ſic de oib⁹ aliis: ⁊ ꝑꝑ h dr nūs ſimplr: q2 per ipm pōt q̄libet res idifferent nūari. Ali⁹ eſt numer⁹ alicui⁹ gñis ꝯterminati. ⁊ talis numer⁹ eſt tēp⁹. nō eni q̄libet res pōt numerari ⁊ menſurari tpe: ſed res determiata ut mot⁹ ⁊ qes ⁊ hñtia ordinē ad motū. ¶ Secūdo eſt notādū ꝙ ꝯ^tor mouet ⁊ ſoluit h vnā dubitationē q̄ talis eſt. Ex q̄ phūs itēdebat ꝙ ꝑ numeṝ acceptū i diffinitiōe tpis numeratū. ſ. ꝑus ⁊ poſteri⁹ i motu: q̄re nō dic ꝙ tps ē numeratū mot⁹: loco ei⁹ qḋ dixit ꝙ ē nūs mot⁹. Huic rñdet ꝯ^tor dicēs: dicam⁹ ꝗ ꝙ io q2 tps numerat motū ⁊ mēſurat illḋ ieſt ei ēētialr. ⁊ q2 ex h mō aſſimilat numero ſimplr. ipm aūc eē numeratū ꝑ aliqd qḋ ē ꝑ accñs q2 accidit tpi mēſurari ⁊ numerari aut ſimplr aut ꝑ numeṝ motū. motui vo accidit ut mēſuret tpe ut dic h ꝯ^tor. ¶ Tertio ē notādū ꝙ numer⁹ mot⁹ ali⁹ ē ptiū mot⁹ ſʒ qḋ ſūt ſil. ⁊ ali⁹ ſm qḋ iueniſ pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ⁊ ē manifeſtū ꝙ tēp⁹ ſit qñ mot⁹ numerat ꝑ pri⁹ ⁊ poſteri⁹. igiſ tēp⁹ neceſſario ē numer⁹ prioris ⁊ poſterioris exñtiu i motu. hec ꝯ^tor. Vñ breuiter binari⁹ ⁊ ternari⁹ ⁊ ſic de aliis ſunt numeri mot⁹ ſm qḋ partes mot⁹ ſunt ſil: ſed tēp⁹ eſt numer⁹ mot⁹ ſʒ qḋ vna ps mot⁹ eſt prior alia. ¶ Quarto ē notandū ꝙ ꝯ^tor exponit illā diffinitionē tpis dicēs ꝑ numerū motū debet itelligi numer⁹ cuiuſlibet mot⁹. ⁊ per pri⁹ ⁊ poſteri⁹ debet itelligi ꝑus ⁊ poſteri⁹ q̄ ſunt in motu ꝑ quē itelligim⁹ nos trāſmutari. i. nos eē in eē trāſmutabili. ⁊ ſic ꝑ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ itelligit ꝑus ⁊ poſteri⁹ q̄ ſunt in ꝑ motu. ¶ Intelligēdū ſm lincoñ. h ꝙ cū phūs dicit hic ꝙ tps ē numer⁹ qui numerat nō itelligit ꝑ h ꝙ numer⁹ in diffōne tpis

accipiat pro numero numerato ita q ſit ſenſus diffinitiõis: tps ẽ numer⁹ numerat⁹ motu: ſʒ potiꝰ itelligit tps eẽ numeꝝ numerãtẽ ⁊ metiẽtẽ motũ: ſʒ intelligit q pter h̃ q tps ẽ numer⁹ numerãs motuʒ ut dcm̃ ẽ in diffõne tpis tps ẽt ẽ numer⁹ mẽſurat⁹ a motu: ⁊ ſic tps nõ ẽ numer⁹ numerãs q̃ p ⁊ p ſe numeram⁹. numer⁹ eni q̃ p ⁊ p ſe numeram⁹ ẽ collectio ex vnitatib⁹ puris. tñ ↄ̃iter numeram⁹ pticulas numeratas ⁊ p tpa numerata. hec licoñ. ¶ Lirca h̃ capl'm q̃ro tres q̃ões. Quaꝝ pª ẽ an tẽp⁹ ſit mot⁹. Scd̃a an tẽpus ſit ↄ̃ñs motũ. Tertia an tpſ ſit numer⁹ mot⁹ ƀʒ priꝰ ⁊ poſteri⁹. ¶ Ad p̃mã igit q̃õnẽ arguit pbãdo q tps ſit mot⁹. ⁊ p̃ ſic. Illa ſt eadẽ quoꝝ ptes ſũt eedẽ: ſed tps ⁊ mot⁹ ſũt hm̃. ḡ. maior ẽ manifeſta. minor vo declaꝛ q̃m dies q̃ eſt q̃dã ps tpis eſt latio ſolis ſup terrã ut pʒ ex libro de celo. ſed latio ſolis ſup terrã ẽ ps toti⁹ mot⁹ celeſtis. ḡ. ¶ Itẽ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ mot⁹ idẽ ſũt q̃d motus: ſed tps ẽ p̃us ⁊ poſteri⁹ mot⁹. ḡ tps eſt idẽ q̃d mot⁹: maior pʒ q̃ p̃us ⁊ poſteri⁹ mot⁹ ſũt ptes motus q̃ ƀm ↄ̃rem tps nõ ſit niſi q̃n mẽs dividit motuʒ ƀm p̃us ⁊ poſteri⁹. ſed nihil dividit niſi i ſuas pteſ: ḡ p̃us ⁊ poſteri⁹ ſũt ptes mot⁹: ⁊ ſic pʒ maior: ⁊ minor pʒ i lr̃a ubi phũs dic̃ q tps ẽ p̃us ⁊ poſterius mot⁹. ¶ Itẽ ↄ̃or. d. q mot⁹ diſus p duo iſtãtia eſt tps: ⁊ h̃ pbat ſic. Mot⁹ terminaꝛ ad duo iſtãtia: ſʒ q̃d determinaꝛ ad duo iſtãtia ẽ tps: igit mot⁹ terminat⁹ ad duo iſtãtia ẽ tps. ¶ Itẽ mẽſura ⁊ mẽſuratũ ſũt vnigenia ut pʒ 10° methaᶜᶜ. ſʒ tps ẽ mẽſura mot⁹: ḡ tps ẽ eiuſdẽ nãe cũ motu. ſʒ q̃d ẽ eiuſdẽ nature cũ motu ẽ mot⁹. igit tps ẽ mot⁹. ¶ Itẽ nihil ẽ mẽſura extriſeca oium motuũ niſi p̃m⁹ mot⁹ ut pʒ i h̃ q̃rto. ſʒ tps ẽ mẽſura extriſeca oium motuũ iferioꝝ: ḡ tps ẽ p̃m⁹ mot⁹: ⁊ p ↄ̃ñs tps ẽ mot⁹. ¶ In oppoſitũ vi ẽẽ phũs ex lectiõe h̃ q pbat q tps nõ ẽ mot⁹: q̃ ois mot⁹ ẽ velox vl' tardus: ſed tps nõ ẽ velox vl' tardũ. ḡ tps nõ ẽ mot⁹. ¶ Ad 2ᵃᵐ q̃õnẽ arguit pbãdo q tps nõ ẽ ↄ̃ñs motũ: ⁊ p̃ ſic. Si tẽp⁹ ſit ↄ̃ñs motũ aut ẽ ↄ̃ñs motũ i aia aut ex aiaʒ. ſi ſit ↄ̃ñs motũ i aia tũc tps nõ hẽret eẽ niſi i aia. q̃d eſt fl'm. ſi aũt ſit ↄ̃ñs motũ ex aiam: aut igit ẽ ↄ̃ñs oẽs motũ ex aiam. aut ẽ ↄ̃ñs aliquẽ vnũ motũ. nõ ẽ dare q ſit ↄ̃ñs oẽm motuũ: q̃ tũc m'tiplicaret ad m'tiplicationẽ motuũ: ⁊ tũc eẽnt pl'a tpa ſil' ſicut ſũt pl'es mot⁹ ſil' q̃d ẽ fl'm. ſi vo dei q ẽ ↄ̃ñs vnũ motũ tm̃ ut motũ celi ſeqtur q illi q nunq̃ pceperũt motũ celi q ẽt nunq̃ pcipiẽt tps q̃d ẽt ẽ fl'ʒ: q̃m ceci a nativitate ⁊ icarcerati pcipiũt tẽp⁹. ⁊ tñ nunq̃ pceperunt motũ celi. Silr ſi tẽp⁹ eẽt ↄ̃ñs p̃m motuʒ eẽntialr tũc ſi pl'es eẽnt mot⁹ p̃mi pl'a eẽnt tpa. cõſequẽs ẽ fl'm q̃ ↄ̃ñs ẽ vna ↄ̃ditiõalis: ⁊ nlĩq̃d añcedit ad ñs q̃d nõ añcedit ad ↄ̃ñs. ḡ ↄ̃ditiõalis eſt fl'a. pbatio añũpti q̃ ſeqtur pl'es ſũt mũdi ḡ pl'es ſũt mot⁹ p̃mi: ſʒ nõ ſeqtur pl'es ſũt mũdi: ḡ pl'a ſũt tpa ut voluit pħs ⁊ ↄ̃or. pª ↄ̃ña pʒ ſi tps ẽ ↄ̃ñs p̃m motũ eẽntialr. igit ſi pl'es ſũt mot⁹ p̃mi pl'a erunt tpa: q̃ ſbo m'tiplicato m'tiplicabit ⁊ paſſio. ↄ̃ñs ẽ eẽntialr ſbm. ¶ Itẽ ſi tps eẽt ↄ̃ñs motũ ſeq̃ret q tps eẽt ↄ̃ñs p̃m motũ eẽntialr. ſ. motũ celi ut dicit ↄ̃or. ſed ↄ̃ñs ẽ fl'ʒ. q̃ ſi celũ ſtaret adhuc poſſet aliq̃d hic moveri localr utputa rota figuli: ſʒ ois motus ẽ nec̃io in tpe ut pʒ q̃ ois mot⁹ ẽ velox vl' tardus. ⁊ velox ⁊ tardũ determinaꝛ tpe ut. d. phũs hic ⁊ ſic ois mot⁹ nec̃io ẽ i tpe. igit ſi celũ ſtaret adhuc poſſet eẽ tps. ⁊ p ↄ̃ñs tps nõ ẽ ↄ̃ñs motũ eẽntialr

cũ tpi nõ repugnet eẽ ſine motu celi. Itẽ ſi tps eẽt ↄ̃ñs motũ ⁊c tps nõ poſſet pcipi niſi pcipiẽdo motũ ut dic̃ ↄ̃or. ↄ̃ñs ẽ fl'm. ḡ ⁊ añs. pʒ ↄ̃ña. ⁊ pbo falſit atẽ ↄ̃ñtis: nã aliq̃s imaginãdo ſe eẽ ↄ̃tinue vl' pcipiẽdo ſe q̃eſcere ↄ̃tinue pcipit ſe eẽ vl' q̃eſcẽ ⁊ pri⁹ fuiſſe vl' q̃eviſſe: ḡ nõ pcipiẽdo aliquẽ motũ p̃t hõ pcipe pri⁹ ⁊ poſteri⁹: ſed pcipiẽdo pri⁹ ⁊ poſteri⁹ pcipit tẽp⁹: ḡ tẽp⁹ põt pcipi nõ pcipiẽdo motũ. ⁊ p ↄ̃ñs tps nõ ẽ ↄ̃ñs motũ. ¶ Itẽ ſi tẽp⁹ eẽt ↄ̃ñs motũ cũ nõ ſit ↄ̃ñs oẽm motũ eẽntialr ut dic̃ ↄ̃or. ſeqtur q tẽp⁹ ſit ↄ̃ñs aliquẽ vnũ motũ eẽntialr. ſ. motũ p̃mũ. ſʒ ↄ̃ñs ẽ falſũ q̃ tẽp⁹ magis depẽdet a motu orbis ſolis q̃ a motu p̃mi orbis. pbatio. q̃m ptes tpis magis depẽdẽt i eẽ a motu ſolis q̃ a motu p̃. ḡ tps magis depẽdet a motu orbis ſolis q̃ a motu p̃mi orbis. illa ↄ̃ña de ſe pʒ: q̃ pbo añs: q̃m dies: mẽſis: autũn⁹: ver ⁊ hm̃ q̃ ſũt ptes tpis magiſ depẽdẽt a motu orbis ſolis q̃ a motu p̃mi orbis. nã poſito motu orbis ſolis q̃eſcẽte p̃ orbe ponũtur ille ptes tpis. ſed q̃eſcẽte vl' deſtructo orbe ſol' nõ ponũtur ille ptes tpis. ḡ ille ptes tpis magis dependent a motu orbis ſolis q̃ a motu p̃mi orbis. ¶ Itẽ ſi tẽp⁹ ſit cõſequẽs motũ cũ tẽp⁹ nõ ſit accidẽs idiſibile ſeqtur q tẽp⁹ dividit ƀm diſionẽ mot⁹ ſed mot⁹ dividit ƀm lõgũ: latũ: ⁊ pfũdũ ad diſionẽ ſbi ut pʒ 8° hui⁹: ḡ tẽp⁹ dividit ad diſionẽ ſbi ƀm lõgũ: latũ: ⁊ pfũdũ. ſʒ ↄ̃ñs ẽ fl'm. q̃ tũc vna ps tpis eẽt i vna pte celi ⁊ alia pst alia: ⁊ tũc ſi due ptes celi eq̃les eẽnt ſil' puta due medietates celi ita duo tpa eq̃lia eẽnt ſil' q̃d ẽ fl'm: q̃ ƀʒ q̃d phs dicit non ſũt duo tpa eq̃lia aut ſil' niſi vnũ ↄ̃tineat reliquũ. Seq̃ret ẽt q tẽp⁹ diverſificaret apd̃ diverſos cũ ptes tpis hẽant ſitũ ſicut ptes mot⁹. ſed h̃ ẽ ↄ̃ phƀʒ q pbat q tẽp⁹ nõ ẽ mot⁹: q̃ tps idẽ ẽ apud oẽs ⁊ mot⁹ nõ. igit ⁊c. ¶ Itẽ ſi tps ſit ↄ̃ñs motũ tũc p̃us ⁊ poſteri⁹ tpis erũt a p̃ori ⁊ poſteriori motus ut dic̃ phs. q̃d ẽ falſũ: pbo q̃ vna ps mot⁹ di p̃or alia: q̃ i p̃ori pte tpis ⁊ nõ ecõverſo: q̃m vna ps tẽporis nõ di p̃or alia: q̃ ẽ i p̃ori pte mot⁹: ḡ prius ⁊ poſteri⁹ mot⁹ ſũt a p̃ori ⁊ poſteriori tpis ⁊ nõ econverſo. ¶ In oppoſitũ ẽ phũs ⁊ ẽt ↄ̃or. ¶ Ad 3ᵃᵐ q̃õnẽ arguo pbãdo q tẽp⁹ nõ ẽ nũs mot⁹ ƀm pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ⁊ p̃mo ſic. Nulla q̃ntitas cõtinua ẽ numerus mot⁹ ƀm pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ſed tẽp⁹ ẽ q̃ntitas ↄ̃tinua: ḡ ⁊c. maior pʒ q̃ nulla q̃ntitas ↄ̃tinua ẽ q̃ntitas diſcreta. ḡ nulla q̃ntitas cõtinua ẽ numer⁹. ⁊ p ↄ̃ñs nulla q̃ntitas cõtinua ẽ numer⁹ mot⁹ igit ⁊c. ¶ Itẽ ſi tẽp⁹ ẽ numer⁹ mot⁹. ſeqtur q tẽp⁹ ẽ binari⁹ vl' ternari⁹ vl' q̃ternari⁹ ⁊ ſic de alijs: ſed ↄ̃ñs ẽ falſũ: ḡ ⁊ añs. ↄ̃ña pʒ q̃ numer⁹ ſufficiẽter dividit p binariũ ⁊ ternariũ ⁊c. Itẽ numer⁹ ẽ notior numerato ⁊ tẽp⁹ nõ ẽ noti⁹ motu: imo ẽ ignoti⁹. ḡ tps nõ ẽ numer⁹ mot⁹. maior pʒ q̃ p numeꝝ cognoſcim⁹ rẽ numeratã: ⁊ p p q̃d vnũq̃dq̃ tale ⁊ illũd magis: ḡ numer⁹ ẽ magis not⁹ q̃ res numerata. h̃ ẽt pʒ p ↄ̃rem dicẽtẽ q noti⁹ apd̃ nos ulr ẽ nũs ⁊ ignotius numeratũ. Sed minor declaꝛ q tẽp⁹ ẽ min⁹ notũ q̃ mot⁹ ⁊ q̃ ad nos ⁊ q̃ ad nãm. q ſit min⁹ notuʒ q̃ ad nãʒ. pʒ p ↄ̃rem hic q dic̃ q tẽp⁹ accidit motui ⁊ mot⁹ ẽ p̃or nãlr q̃ tẽp⁹. Et ſilr phũs dic̃ q pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſũt i tpe q̃ ſũt i motu ⁊ cõtinuitas ẽ in tpe q̃ in motu: ḡ eſt p̃or nãliter q̃ tps. ⁊ p ↄ̃ñs ẽ notior apd̃ nãʒ. Et q mot⁹ ſit notior q̃ ad nos q̃ tẽp⁹: pʒ q̃ nos nõ pcipim⁹ tps niſi ex eo q̃ pcipim⁹ motũ: igit mot⁹ ẽ notior apd̃ nos q̃ tps: ⁊ ẽt ẽ notior

apud nāꝫ ut ꝓbatū ē. ergo tēp⁹ nō ē nūs mot⁹ nec quo ad nos nec q̄ ad nām. ¶ Itē ſi tēp⁹ ſit nūs motus aut ē nūs q̄ nūam⁹. aut ē nūs numerat⁹: ſed tēpus nō ē nūs q̄ nūam⁹ nec numer⁹ numerat⁹: ergo. maior pꝫ ꝛ minor ꝓbat. Nā tēp⁹ nō eſt nūs q̄ numeram⁹ q2 phūs dicit in textu q̄ tēp⁹ ē qđ numeram⁹ ꝛ nō q̄ numeram⁹. nec ē nūꝫ numerat⁹. q2 ꝯ^{tor} dič q̄ eēn‍tiale ē tpi nūare ꝛ mēſurare motū. Et iteꝝ ſi temp⁹ ſit numer⁹ numerat⁹ aut itelligit̄ p nūm nūatū res inq̄ztū nūant̄ aut ſolū res q̄ numerant̄ nō inq̄ztum numerātur. ſi deτ q̄ tēp⁹ ē nūs numerat⁹ p̄ mō ſegtur q̄ tp̄s eēt eēntialr q̄titas diſcreta. q2 oē nūatū inq̄ztū tale ē diſcretū ꝛ tēp⁹ nō ē diſcretū ſꝫ ꝯtinuū: ergo tēp⁹ nō ē numer⁹ numerat⁹. Si vo itelligit̄ 2° mō tūc tēp⁹ eēt mot⁹ q2 mot⁹ ē illa res que nūat̄ a tpe. ¶ Itē illđ qđ eſt nūatio numeri mot⁹ nō eſt nūs mot⁹. ſed p minorē h̄ tēp⁹ eſt nūatio nūi mot⁹. ergo ꝛc̄. ¶ Itē illđ qđ ē pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i motu nō ē numerus mot⁹. ſꝫ tp̄s ē pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm ꝯ^{tem} hic. ergo ꝛc̄. ¶ Itē diffō bñ aſſignata debet cōpetere cuilibet cōtēto ſub diffinito. ſꝫ hec diffō nō cōpetit cuilibet tpi. ergo nō ē bñ data uel aſſignata. minor ꝓbat̄ dupl'r. p̄ q2 q̄libet ps tpis ē tēp⁹. ꝛ hec diffō nō cōpetit p̄terito tpi nec tpi futuro igit̄ nō cōpetit cuilibet tpi. ꝛ q̄ q̄libet ps tpis ſit tēp⁹ pꝫ p phꝫ h̄. ꝛ q̄ hec diffō nō cōpetat cuilibet pti tpis q2 nec tpi p̄terito nec futuro pꝫ. q2 ſi tp̄s p̄teritū ꝛ tp̄ꝫ futuꝝ eēnt mēſure. ſegtur q̄ tēp⁹ p̄teritū ꝛ tp̄s futuꝝ eēnt q̄titates: ꝛ p ꝯñs tēp⁹ p̄teritū ꝛ tēp⁹ futuꝝ eēnt p̄ñtia q̄ñs ē fl'm. igit̄ ꝛ añs. ¶ Scđo ꝓbat̄ minor rōnis p̄ncipal'. vꝫ. q̄ hec diffō nō cōpetit cuilibet tpi q2 hec diffō nō cōpetit tpi īfinito ex utraq3 pte. ꝛ hoc pꝫ dupl'r. tū q2 finitū inq̄ztū īfinitū ē ignotū ꝛ ignotū nō mēſurat. tū q2 tēp⁹ nō mēſurat niſi p h̄ q2 pcipit̄ eē mediū iter duo īſtātia quarū vnū ē pri⁹ ꝛ reliquū poſteri⁹ ſm ꝯ^{tem} h̄. ſed totū tēpus īfinitū nō ē mediū iter duo īſtātia: ergo totū tp̄s īfinitū nō menſurat. igit̄ ꝛc̄. ¶ Deide pōt argui ꝯ illā pticulā ſꝫ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ꝛ p̄ ſic. Illđ qđ ē i gñe rel'onis nō cadit i diffōne q̄titat̄. ſed pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſt̄ de gñe relatiōꝫ ꝛ tēp⁹ ē de gñe q̄titat̄. ergo ꝛc̄. maior pꝫ. q2 qđ ē de gñe abſoluto debet diffiniri p abſoluta ꝛ nō p rel'onē. q2 abſolutū ē p̄us rel'one ꝛ p̄us nō dꝫ diffiniri p poſteri⁹. minor vo pꝫ q2 certū ē q̄ p̄us ꝛ poſteri⁹ dicūt̄ rel'ones ꝛ tēp⁹ ē de gñe q̄titatis ut pꝫ p phm in p̄dicamētis. ¶ Itē p̄us ꝛ poſteri⁹ q̄ cadūt i diffōne tpis aut ſūt ptes tpis aut ptes mot⁹ aut idiuiſibilia tpis: utputa īſtātia. aut idiuiſibilia mot⁹ utputa mutata eē. nō ē dicē q̄ ſint ptes tpis q2 p̄us ꝛ poſteri⁹ i tpe ſūt ip̄m tp̄s ſꝫ ꝯ^{tem}. ꝛ ſic ſi eēnt ptes tpis: ſegtur q̄ tp̄s caderet i diffōne ſui ip̄ius ꝛc̄. Sil'r p̄us ꝛ poſteri⁹ mot⁹ diffiniūtur tpe: ergo nō diffiniūt̄ tēp⁹ nec ſūt ptes tpis pp eādē rōnē q2 ptes tpis ſūt ip̄m tp̄s. Nec ē dicēdū q̄ p̄us ꝛ poſteri⁹ in diffōne tpis ſint idiuiſibilia tpis ul' mot⁹ utputa īſtātia ul' mutata eē q2 idiuiſibilia. vꝫ. īſtās ꝛ mutata eē ſūt miu⁹ nota q̄ꝫ tēp⁹ q2 idiuiſibile nō cogſcit̄ niſi p p̄uationē ꝛ diffō debet dari p magis nota. ¶ In oppo^{m} ē phs i h̄ ca°. ubi iueſtigat ip̄aꝫ diffōnē tpis. d. tēp⁹ ē nūs mot⁹ ſm p̄us ꝛ poſteri⁹. igit̄ ꝛc̄. ¶ Circa p̄mā dubitationē ꝛ circa totā māꝫ de tpe ē itelligēdū q̄ accipiēdo tp̄s p eo qđ h̄ nomē tp̄s denoiat. i. accipiēdo tp̄s p illo p q̄ h̄ nomē tēpus ſupponit q̄ñ accipit̄ pſonalr: q̄ tp̄s ut ſic ē illud in q̄ p̄ ꝛ p ſe ſūt pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē. q̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ nō ſūt ſil' ſꝫ cū pri⁹ ē nō ē poſteri⁹ ꝛ cū poſteri⁹ ē nō ē pri⁹. ꝛ cū i reb⁹ ſint pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſꝫ hūc itellectū ut pꝫ i ludis agoniſticis ꝛ i nūdis ꝛ in alijs mult̄: opꝫ q̄ ſit aliqđ i q̄ ꝛ p̄ ex ſe ſint pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm itellectū p̄dictū. ſꝫ illđ i q̄ ſūt p̄ ꝛ ex ſe pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſꝫ durationē ē tēp⁹ ut pꝫ p cōeꝫ ꝯceptionē: q̄m cōcipiēs pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē concipit tēp⁹: ꝛ oīs cōcipiēs tp̄s cōcipit pri⁹ ꝛ poſterius ſm durationē. Uñ qcūq3 cōcipit tēp⁹ eo ip̄o cōcipit aliqđ hñs pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē. ¶ Iteꝫ pꝫ rōne ſic. In illo p̄ ꝛ eēntialr repiunt̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē in q̄ ſūt h^{m} pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ꝛ nō p habitudinē ad aliđ: ſꝫ p habitudinē ad illđ repiūtur h^{m} pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i oīb⁹ alijs qb⁹ repiunt̄. ſꝫ prius ꝛ poſteri⁹ ſm durationē ſūt i tpe ꝛ nō p habitudinē ad aliqđ aliđ nec p cōcomitātiā alteri⁹. ꝛ per habitudinē ad tp̄ꝫ aut p cōicātiā tpis repiunt̄ h^{m} pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i q̄libet alio i q̄ iueniūtur. ergo tp̄s ē illud i q̄ p̄ ꝛ eēntialr ſūt pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſꝫ cōmēſurationē. maior ē manifeſta. ꝛ mior pꝫ. q2 vn⁹ mot⁹ nō dr̄ p̄or alio niſi q2 fuit i p̄ori tpe. nec diluuiū fuit p̄us bello troiano. niſi q2 fuit i p̄ori tpe ſꝫ q̄ vnū tēpus dicit̄ pri⁹ alio p̄ ꝛ eēntialr nō p habitudinē ad aliqđ aliđ. nō eni dr̄ vnū tp̄s p̄us alio q2 fuit i motu ul' cū motu p̄ori. ꝛ iō tp̄s p̄ ꝛ p ſe hēt pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē. Illđ pōt ſic ꝯfirmari: q̄m certū ē q̄ i mult̄ reb⁹ iueniūtur pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm rōnē ꝛ ē rōnabile q̄rere pp qđ vna res ē formalr p̄or alia: aut ergo oportebit ꝓcedere i īfinitū uel opꝫ dari aliqđ i q̄ p̄ ꝛ eēntialr ſunt pri⁹ ꝛ poſteri⁹ formalr. ſed illđ qđcūq3 fuerit ē tēp⁹: q2 itellect⁹ nō pōt itelligere h^{m} pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſine tpe ꝛ tēp⁹ ſine h^{m} p̄ori ꝛ poſteriori. ſed oēm rē aliā a tpe pōt itellect⁹ accipe ſine h^{m} p̄ori ꝛ poſteriori. ergo. ꝛ hec ē itētio Auic. ut ſup̄ viſū ē. ¶ Sꝫ ꝯ illđ vr̄ eē dcm̄ phi q dicit q̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſūt i motu: q2 ſūt i magnitudie. ꝛ q̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſūt i tpe: q2 ſūt i p̄ motu. ergo pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſūt pri⁹ i magnitudie ꝛ i motu q̄ꝫ i tempore. ¶ Itē vr̄ q̄ mot⁹ poſſit cōcipi ſine p̄ori ꝛ poſteriori ſm durationē. igit̄ falſū ē dicē q̄ q̄libet res alia a tpe poſſit cōcipi ſine p̄ori ꝛ poſteriori ſꝫ durationē. ¶ Ad p̄mū dico q̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm durationē ſunt in motu ꝓpter p̄us ꝛ poſteri⁹ ſꝫ ſitū i magnitudine tanq̄ꝫ pp mātotam ſupra quā ē mot⁹. q2 quia3 eni ptes magnitudinis diſtāt ſm ſitū. iō nō pt mobile ptrāſire totā magnitudinē ſil': ſꝫ pri⁹ ptrāſibit vnā ptē magnitudis q̄ꝫ aliā: iō p̄us ꝛ poſteri⁹ ſm durationē ſūt i motu mālīter pp pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm ſitū in magnitudine. ꝛ p̄us ꝛ poſteri⁹ ſꝫ durationē ſūt i tpe p pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i motu tanq̄ꝫ pp māꝫ. ſꝫ i motu ſūt p̄us ꝛ poſteri⁹ ſm durationē formalr ꝓpter p̄us ꝛ poſteri⁹ i tpe. Uñ p̄us ꝛ poſteri⁹ i motu ſūt p̄ora q̄ꝫ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i tpe p̄oritate māe ad formā. ſed pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i tpe ſūt p̄ora q̄ꝫ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i motu p̄oritate foīe ad mām: ſed i magnitudine nō ſūt p̄us ꝛ poſteri⁹ ſꝫ durationē ſꝫ ſm ſitū. Dico igit̄ q̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſꝫ durationē ſūt p̄ formalr̄ i tpe ꝛ nō ſūt i motu foīalr niſi p p̄us ꝛ poſteri⁹ ip̄i⁹ tpis ꝛ ſic pꝫ ad p̄^{m}. ¶ Ad 2^{m} dico q̄ mot⁹ pōt cōcipi ſine p̄ori ꝛ poſteriori ſm durationē: q̄m poſſū cōcipe ul' opīari q̄ aliq̄s mot⁹ ſit tot⁹ ſil' ut. ſ. q̄ aliqđ ſbito moueat̄ de loco ignis ad locū terre. vñ i diffōne mot⁹ nō ponit̄ ſucceſſio nec p̄us ꝛ poſterius ſm durationē tpis. ꝛ iō dico q̄ mot⁹ pt ꝯcipi ſine ſucceſſiōe ꝛ ſine p̄ori ꝛ poſteriori ſꝫ durationē.

¶ Viſo igiť ꝙ illa res q̄ ē tp̄s hēt ꝑ ⁊ ex ſe ꝑus ⁊ poſteri⁹ ſꝫ durationē. pꝫ manifeſte ꝙ illa res q̄ ē tp̄s ē eēntialr̄ ⁊ ꝑ ſe q̄titas ⁊ h̄ pōt ſic patē. Illō qđ ꝑ ⁊ ex ſe hēt ptē ex ptē ꝑ ſe ē q̄titas: ſꝫ tp̄s ē h⁹: ḡ tē pus ē q̄titas ꝑ ⁊ ꝑ ſe. maior pꝫ ꝑ huius ubi dī ꝙ q̄titati ꝑ ſe cōpetit eē diuiſibile i ptē ex ptē: ſed alijs p̄dicamētis nō cōpetit talis diuiſibilitas niſi ꝑ accidēs. ḡ pꝫ etiā eadē maior ꝑ h̄: q: oē ꝑ accn̄s hēt reduci ad aliqđ ꝑ ſe: ſed ſb̄a: relo: q̄litas ⁊ ſic de alijs p̄dicamētis a q̄titate ſūt diuiſibilia ꝑ accn̄s i ptē ex ptē. ḡ opꝫ ꝙ ſit aliqđ idiuiſibile per ſe in ptē extra ptē. ⁊ illō nō pōt eē niſi q̄titas: ⁊ ſic pꝫ maior. minor vō ēt pꝫ q: tp̄s hēt ꝑ ⁊ ꝑ ſe ptē ꝑorē ⁊ poſteriorē ut ꝓbatū ē ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑ ⁊ ex ſe hēt ptē ex ptē. ⁊ hec ē iteriꝰ ꝓbi in p̄dicamētis q̄ poſuit tp̄s eē q̄titatē ꝯtinuā. ⁊ ꝯ^{or} 5° methaᶜᵉ dicit ꝙ tp̄s ē ꝑ ſe q̄titas. ¶ Sed ꝯ illō forte diceretᷣ q: dictū ē ꝙ tp̄s ꝑ ⁊ ex ſe hēt ꝑus ⁊ poſterius ſm durationē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s tp̄s ē ꝑ ſe relatiuū: q: ꝑus ⁊ poſteri⁹ iportāt relōnē. ſed illō qđ ē ꝑ ſe relatiuū nō ē q̄titas. Dicēdū ut dicit Auic. ꝙ tp̄s nō ē relo ꝑoris ⁊ poſterioris. ſed tp̄s ꝑ ſeipm̄ recipit relōnē ꝑoris ⁊ poſterioris. vn̄ ꝑus ⁊ poſterius ſm durationē īſunt ꝑ tpi. ſicut hēre tres āgulos ieſt ꝑ triāgulo: ⁊ tn̄ hēre tres angulos nō ē de eēntia triāguli. ¶ His viſis dicēdū ē ad ꝑmā dubitationē cū queriť utrū tp̄s ſit mot⁹. Rn̄deo ꝙ motus pōt accipi dupl'r ſm ꝯ^{rē} 3° ⁊ 5° ꝓhiᶜᵒʳ. vꝫ. vno mō ꝓ forma diminuta: q̄ nō differt a termino ad quē niſi ſicut minus ꝑfectū a magis ꝑfecto. Alio mō accipiť motus ꝓ trāſmutatiōe ꝯiūcta cū tpē. ſ. ꝓ trāſmutatiōe ſucceſſiua ⁊ ſic ē i gn̄e paſſiōis: ⁊ iſtis duobus modis accipiēdo motū dicēdū ē ſimpl'r ꝙ tp̄s nō ē mot⁹: ⁊ h̄ ꝓbo q̄drupl'r. ⁊ ꝑ ſic. tp̄s ē ꝑ ſe q̄titas ut pꝫ ex p̄cedētibus: q: ꝑ ſe hēt ptē ex ptē: ſed motus q̄ ē de gn̄e paſſiōis nō ē ꝑ ſe q̄titas: ḡ tp̄s nō ē mot⁹ q̄ ē de gn̄e paſſiōis. Silr̄ tp̄s nō ē mot⁹ q̄ ē forma diminuta. q: mot⁹ q̄ ē foīa diminuta ē de gn̄e termi ad quē ē mot⁹. igiť ſi tp̄s eēt mot⁹ q̄ ē foīa diminuta. ſeqť ꝙ tp̄s eēt i gn̄e t̄mi ad quē ē mot⁹. ſꝫ t̄min⁹ ad quē ē mot⁹ uľ ē q̄titas uel q̄litas aut ubi. ſi igiť tp̄s eēt mot⁹ q̄ ē foīa diminuta: ſeqť ꝙ tp̄s uľ eēt i gn̄e q̄titatꝫ uľ i gn̄e q̄litatꝫ uľ ubi: ſꝫ tp̄s nō ē i gn̄e q̄litatꝫ nec ē i gn̄e ubi cū ſit ꝑ ſe q̄titas: ḡ ſi tp̄s eēt motus q̄ ē forme diminuta ſeqtur ꝙ tp̄s eēt mot⁹ q̄ ē ad q̄titatē: ſꝫ h̄ ē fl'm q: oīs mot⁹ q̄ ē ad q̄titatē ē augmētatio uľ diminutio: ḡ ſi tp̄s eēt motus q̄ ē forma diminuta ſeqtur ꝙ tp̄s eēt augmētatio uľ diminutio qđ ē abſurdū: q: ſic illō i q̄ eēt tp̄s augereť ⁊ diminuereť qđ ē icōueniēs. Ergo accipiēdo motū ut ē i gn̄e paſſionis uľ i gn̄e t̄mi ad quē nō ē dicēdū ꝙ tp̄s ſit motus. ¶ Scđo ꝓbo idē ſic. Lā mot⁹ q̄ ē de gn̄e termini ad quē q̄ mot⁹ q̄ ē de gn̄e paſſiōis diuidiť ſm lōgū: latū ⁊ ꝓfūdū ad diuiſionē mobilis ut pꝫ ex 6° huius: ſꝫ tp̄s nō diuidiť ſm lōgū latū ⁊ ꝓfūdū ad diuiſionē mobilis: ḡ tēp⁹ nec ē mot⁹ q̄ ē de gn̄e t̄mini ad quē. nec ē mot⁹ q̄ ē de gn̄e paſſionis. ꝓbatio minoris. q: ſi tēp⁹ diuidereť ſm lōgū latū ⁊ ꝓfūdū ad diuiſionē mobilis: ſeqtur ꝙ vna ps tpis eēt i vna pte celi: ⁊ alia ps i alia pte. ⁊ ita ſicut celū hēt multas ptes ſil' ſimultate durationis: q̄rū nulla cōtinet aliā nec ptē alteri⁹: ita tēp⁹ hēret ēt multas ptes ſil' ſimultate durationis quaꝝ nulla ꝯtinet aliā nec ptē alteri⁹: ⁊ ſic eēnt īfinita tpa ſil' ſimltate durationis quoꝝ nullū cōtinēt aliō: nec ps vni⁹ eēt ps alteri⁹. qđ ē ꝯ pbꝫ i h̄ t̄ctatu. Seqtur etiā ex h̄ ꝙ vna ps tpis eēt i occidēte ⁊ alia in oriēte qđ eſt abſurdū. ¶ Tertio pōt idē ꝓbari iuxta viā illā. ⁊ h̄ ſic. ſi tēpus eēt mot⁹ q̄ ē de gn̄e termini ad quē uľ de gn̄e paſſiōis: tūc tēp⁹ diuidereť ſm diuiſionē celi ſic mot⁹ diuidiť ſm diuiſionē celi. qđ ē fl'm: q: ſm h̄ tp̄s diuerſificareť apđ diuerſos ſicut mot⁹: q: ſic vna ps motus ē i oriēte ⁊ alia i occidēte ita vna ps tpis eēt in oriēte ⁊ alia i occidēte: ⁊ ſic apđ exn̄tes i oriēte eēt vnū tp̄s. ⁊ apđ exn̄tes i occidēte eēt aliō tp̄s. ⁊ ſic nō eēt idē tp̄s apud oēs ſicut nō ē idē motus apđ oēs qđ ē ꝯ pbꝫ ⁊ ꝯ^{rē} i h̄ t̄ctatu. ¶ Quarto pꝫ idē ſic. Oīs mot⁹ de gn̄e paſſiōis uľ de gn̄e t̄mini ad quē ē uelox uľ tardus. ſꝫ tp̄s nō ē uelox uľ tardū. ḡ. minor pꝫ q: uelox ⁊ tardū determinātur ⁊ mēſurātur tpē: ſꝫ tp̄s nō mēſurať nec determiať tpē. ḡ. Dico igiť ꝙ accipiēdo motū ut ē de gn̄e termi ad quē uľ de gn̄e paſſiōis ꝙ tp̄s nō ē mot⁹. ¶ Sꝫ tn̄ ē itelligēdū ꝑꝑ ſolōnē aliquaꝝ auctoritatū ꝙ motus pōt accipi alio mō. vꝫ. ꝓ ſucceſſiōe trāſmutationis ſiue ꝓ q̄titate ſucceſſiua ipius trāſmutationis ſucceſſiue q̄ q̄titas nō ē diuiſibilis niſi ſm lōgitudinē durationis. q̄ q̄titas nō eſt aliō q̄ duratio trāſmutatiōis ſucceſſiue. Et ꝙ mot⁹ pōt accipi illo mō pꝫ ꝑ ꝓhm̄ ⁊ ꝯ^{rē} 5° methaᶜᵉ caplō de q̄titate. ubi dicitꝰ ꝙ mot⁹ ē q̄titas: ſed nec mot⁹ q̄ eſt de gn̄e paſſiōis: nec mot⁹ q̄ ē de gn̄e termi ad quē: eſt q̄titas. igiť relinqtur ꝙ motus poſſit accipi 3° mō vꝫ. ꝓ q̄titate ſucceſſiua trāſmutatiōis. Et ita dico ad ꝑmā dubitationē ꝙ mot⁹ pōt accipi tripl'r. vꝫ. vno mō ꝓ forma diminuta q̄ ē eiuſdē nāe cū t̄mio ad quem eſt mot⁹. Scđo mō ꝓ trāſmutatione cōiūcta cū tpē. vꝫ. ꝓ acq̄ſitiōe ſucceſſiua termini motus ⁊ ſic de gn̄e paſſionis. Tertio vō mō accipitur mot⁹ ꝓ q̄titate ſucceſſiua q̄ ē de gn̄e q̄titatꝫ ſiue ꝓductiōe trāſmutatiōis ſucceſſiue. Vn̄ ꝑmis duobus modis accipiēdo motū ē dicēdū ꝙ tp̄s nō eſt mot⁹ ꝑꝑ rōnes iā factas: ſed 3° mō accipiēdo motū ſic ē cōcedēdū ꝙ tēp⁹ ē mot⁹: q: tp̄s nō ē aliō q̄ q̄titas ſucceſſiua uel duratio trāſmutatiōis ſucceſſiue ut poſtea videbiť. Vn̄ mot⁹ 3° mō accept⁹ non diuidiť ad diuiſionē mobilis. ſed ſolū diuidiť ſm lōgitudinē duratiōis: q̄n̄ mot⁹ 3° mō accept⁹ nō diuidiť i ptes ſil' exn̄tes ſed ſolū diuidiť i ptes ſuccedētes. ſ. i ptē ꝑteritā ⁊ i ptē futurā. ⁊ ſilr̄ mot⁹ 3° mō acceptꝰ nec ē uelox nec tardus ſed ē mēſura uelocis ⁊ tardi. ¶ Ad rōnes igiť ꝑ^{e} dubitatiōis. ad ꝑmā cū dī ꝙ ptes mot⁹ ⁊ ptes tpis ſūt idē: illō ē negādū loquēdo de motu qui ē de gn̄e termini ad quē: ⁊ de motu qui eſt de genere paſſionis. Et cū diciť ꝙ dies eſt latio ſolis ſuꝑ terrā. Dico ꝙ ꝑ lationē uel poſſum⁹ itelligē motū ſolis ſuꝑ oriſōtē q̄ ē motus de gn̄e paſſiōis uľ de gn̄e termi ad quē. uľ poſſumus ꝑ lationē ſolis itelligere durationē ſolis ſuꝑ oriſōtē. vn̄ ꝑ mō illa ē fl'a de vtute ſmonis ⁊ formalr̄ loquēdo dies ē latio ſolis ſuꝑ terrā: tn̄ ut ē p̄dicatio mālis hēt itellectū verū. Sꝫ ſcđo mō ē vā. q: dies ē duratio ſol' uľ duratio mot⁹ ſolis ſuꝑ oriſōtē. ſed accipiēdo motū ꝓ duratiōe trāſmutatiōis ſucceſſiue: ſic cōcedo ꝙ ptes mot⁹ ⁊ ptes tēporis ſūt eedē: ⁊ ēt ꝙ tp̄s ⁊ mot⁹ ſunt oīno idem. ¶ Ad aliā rōnē cū dī ꝙ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſūt mot⁹. ⁊ tp̄s ē ꝑus ⁊ poſteri⁹ mot⁹. Dicēdū ꝙ ꝑus ⁊ poſteri⁹ mot⁹ p̄n̄t accipi dupl'r. vno mō mālit̄er. alio mō foīalr̄. vn̄ ꝑus ⁊ poſteri⁹ mālit̄er accepta ſūt ptes

motus loquēdo de motu qui ē de gn̄e paſſiōis r̄ ß
ꝑus ⁊ poſterius formalit̄ accepta ſūt ꝑtes tp̄is: q̄ꝛ
vna ps ē ex ſe formalr̄ ꝑor altera. ſed vna ps mot⁹
nō ē ꝑor altera: niſi q̄ꝛ cū ē cū ꝑori pte tp̄is ut dcm̄
ē ꝑus. ℭ Et ad formā rōnis cū dr̄ ꝙ tp̄s nō ē niſi
qm̄ mēs didit motū i ꝑus ⁊ poſteri⁹. cōcedat̄. ⁊ ul-
teri⁹ qn̄ iſert̄ ꝙ ꝑus ⁊ poſterius ſūt ꝑtes mot⁹: cō-
cedit̄ ꝙ ꝑus ⁊ poſteri⁹ mālit̄ accepta ſūt ꝑtes mo-
tus. Et cū dr̄ ulterius ꝙ tp̄s ē ꝑus ⁊ poſteri⁹ mo-
tus ſ; pħz. Dico ꝙ tp̄s ē ꝑus ⁊ poſterius formalr̄
accepta: ⁊ ß itēdit pħs. ℭ Ad 3ᵐ qn̄ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ
motus diuiſus ꝑ duo īſtātia ē tp̄s. Dico ꝙ ꝯᵗᵒʳ ac
cipit ibi motū ꝑ duratiōe mot⁹. ⁊ ß ꝓcedit rō ꝯᵗⁱˢ
⁊ ſic accipiēdo motū cōcedēdū ē ꝙ mot⁹ ē tēpus.
ℭ Ad q̈rtā qn̄ dr̄ ꝙ mēſura ⁊ mēſuratū ſūt vnige-
nia. Dicēdū eſt ꝙ ß ē verū loquēdo de ꝑ mēſura
to. nūc aūt tp̄s nō mēſurat motū niſi q̄ꝛ ꝑ mēſurat
q̄ꝫtitatē acc̄ntē motui ut dicit ꝯᵗᵒʳ. Et cōcedo ꝙ tē
pus ⁊ q̄ꝫtitas ſūt acc̄ns motui. i. q̄ꝫtitas ſucceſſiua
motus ſūt eiuſdē nāe. vn̄ motus q ē de gn̄e paſſio
nis uel de gn̄e termi ad quē nō ē ꝑᵐ mēſuratū a tē
pore: ⁊ iō nō opꝫ ꝙ ſint eiuſdē nāe cū tp̄e. vn̄ ſicut
ulna mēſurat pānū q̄ꝛ q̄ꝫtitas ulne ꝑ mēſurat q̄ꝫti-
tatē ſucceſſiuā motus: ita ꝑmus motus menſurat
oēs alios motus ꝑ ß q̄ꝛ q̄ꝫtitas ꝑmi motus ꝑ men
ſurāt q̄ꝫtitates oīꝫ alioꝝ motuū. ℭ Ad ultimā rō
nē qn̄ dr̄ ꝙ nihil ē mēſura extrīſeca oīꝫ motuū ni
ſi ꝑmus motus. Dicēdū ꝙ nihil ē mēſura extrīſe-
ca oium motuū niſi ꝑmus motus ul̄ aliqd̄ itrīſecū
ꝑ motui. cuiuſmodi ē tp̄s qd̄ ē q̄ꝫtitas ꝑmi motus.
vn̄ nō ſolū ꝑmus mot⁹ eſt mēſura extrīſeca oium
alioꝝ motuū: imo ēt q̄ꝫtitas ꝑmi motus ē mēſura
extrīſeca oium alioꝝ motuū. ℭ Circa 2ᵃᵐ dubita-
tionē cū querit̄ utꝝ tp̄s ſit ꝓṗis motū loquēdo de
eo qd̄ ē tp̄s: ē itelligēdū ꝙ tp̄s accipit̄ duplr̄. Uno
mō ꝑ duratiōe carēte ꝑori ⁊ poſteriori ſm̄ itelle-
ctū ſupius dcm̄. ſ. accipiēdo ꝑus ⁊ poſteri⁹ qb⁹ re
pugnat eē ſil̄ i motu. ut ſi ꝑus ē: poſteri⁹ nō ē ⁊ ecō
uerſo. Alio mō accipit̄ tp̄s ꝑ duratiōe hn̄te pꝛi⁹ ⁊
poſteri⁹ ſ; itellectū iā expoſitū. Si loq̈mur de tp̄e
ꝑ mō ſic duratio ꝑᵉ cāe dr̄ eē tp̄s. quā durationē
plato uocauit ſeculū: qd̄ qdē ſeculū fuit an̄ mundi
gn̄ationē ut plato poſuit: ſic̄ recitat ꝯᵗᵒʳ de eo ꝑ de
celo. illd̄ ſeculū plato nō uocauit tp̄s. q̄ꝛ ſm̄ plato
nē tp̄s ē nouū ⁊ illd̄ ſeculū nō ē nouū. ⁊ ꝙ tp̄s acci
piat̄ ꝑ tali duratiōe carēte ꝑori ⁊ poſteriori pꝫ ex
ß. q̄ꝛ alr̄ iſta eēt falſa. de⁹ fuit an̄ creationē mundi.
q̄ꝛ ſm̄ grāmaticos: an̄ cōſignificat tp̄s. ſi igit̄ tēp⁹
nō pōt accipi niſi ꝑ duratiōe hn̄te ꝑus ⁊ poſteri⁹:
illa eēt ſimplr̄ f̄ľa. deus fuit an̄ creationē mūdi. ſ;
ß ē f̄ľm. q̄ꝛ certū ē ſm̄ fidē ⁊ v̄itatē ꝙ de⁹ fuit ante
creationē mūdi. ⁊ ſic relinq̄tur ꝙ tp̄s pōt accipi ꝑ
duratiōe carēte ꝑori ⁊ poſteriori. ⁊ illd̄ tp̄s ul̄ ſe-
culū. ſ. qd̄ eſt duratio ꝑᵉ cāe q̄ duratio ē tota ſil̄ uo
cāt theologi eternitatē. Et ꝯſideratio de tp̄e ſic ac-
cepto magis ꝑtinet ad ꝑmū pħm q hēt cōſiderare
qditates rerū. tn̄ tp̄s ß mō dcm̄ nō ē mot⁹ nec mo-
bile nec hn̄s attributionē nec habitudinē ad motū
ſed de tp̄e alio mō dicto qd̄ qdē tp̄s iportat dura-
tionē hn̄tē pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹: ꝑtinet ad nālē pħm ꝯſi-
derare. qm̄ pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ ſm̄ itellectū ꝑdictū ſm̄
quē itellectū pꝛi⁹ nō pōt eē cū poſteriori nec econ-
uerſo: nec ſūt nec eē pn̄t ſine motu ⁊ trāſmutatiōe.
qm̄ cū poſteri⁹ accipit eē ⁊ gn̄at̄: pꝛi⁹ corrūpit̄ ⁊ ac-
cipit nō eē. nūc aūt gn̄atio ⁊ corruptio nō fiūt ſine

motu ⁊ trāſmutatiōe. g̃ gn̄atio ul̄ ē mot⁹ ul̄ t̄mi⁹
mot⁹. Un̄ illo mō accipiēdo tp̄s. dico ꝙ tp̄s acci-
pit̄ q̈druplr̄. vꝫ. cōit̄: ꝓꝑꝛie: magis ꝓꝑꝛie: ⁊ ma-
xime ꝓꝑꝛie. Un̄ tp̄s cōit̄ acceptū ē duratio hn̄s ꝑ
us ⁊ poſteri⁹. ⁊ ſic ē cōe ad duratiōes oīꝫ motuū
ut ad durationē mot⁹ local̄: alt̄atiōis: augmētatio
nis: ⁊ dimiutiōis. ſed tp̄s ꝓꝑꝛie loquēdo accipit̄ ꝑ
duratiōe mot⁹ localis tm̄. qm̄ de rōne tp̄is ⁊ mo-
tus quē tp̄s cōſeq̄tur ē mēſurare oēs alios mot⁹.
nūc aūt cōditiōes appꝛopate motui quē tp̄s ꝯſeq
tur ſm̄ q̈s mēſurat alios mot⁹: magis repiūtur in
motu locali q̄ꝫ i alijs motib⁹. qm̄ ut. d. ꝯᵗᵒʳ v̄ſus fi-
nē t̄ctat⁹ de tp̄e. cōditiōes mot⁹ quē tp̄s ꝑ cōſeq-
tur ſūt ꝙ ꝑcipiat̄ a ſenſu nr̄o. ⁊ ſit māifeſtio: i mē-
ſurādo q̄ꝫ alij mot⁹. ⁊ ꝙ ei⁹ vniformitas magis poſ
ſit cogſci apd̄ nos. cui⁹ rō ē illa. q̄ꝛ ꝑ motū hn̄te il-
las cōditiōes meli⁹ pōt q̄ꝫtitas tp̄is t̄miari. ⁊ per
ꝯn̄s q̄ꝫtitas duratiōis alioꝝ motuū. ſed mot⁹ loca
lis hēt illas cōditiōes. q̄ꝛ meli⁹ ꝑcipit̄ a ſēſu q̄ꝫ ali-
qs ali⁹ mot⁹. ⁊ ēt magis pōt cogſci ei⁹ vniformitas
apd̄ nos q̄ꝫ vniformitas alioꝝ motuū. ſ. alteratio-
nis: augmēti: ⁊ dimiutiōis. ℭ Magis ṽo ꝓꝑꝛie ac
cipit̄ tp̄s ꝑ duratiōe mot⁹ localis circl̄aris tm̄ cir
ca cētrū mūdi: qm̄ ꝑ durationē talis mot⁹ pn̄t q̄ꝫti
tates oīꝫ motuū h̄ iferi⁹ t̄miari ab itellectu huma
no ſ; curſū nālē meli⁹ q̄ꝫ ꝑ aliquē aliū motū. qd̄ pꝫ
q̄ꝛ duratio alioꝝ motuū nō ē eadē apd̄ oēs habita
tores terre. ⁊ ēt mutabilitas alioꝝ motuū nō pōt
cogſci ꝑ ſēſū nec ſciri ꝑ durationē. qd̄ tn̄ ſcit̄ de mo
tu circl̄aris corꝑis celeſtis. ⁊ ēt q̄ꝛ mot⁹ circularis
ē ꝑm⁹ oīꝫ motuū ut decl̄at pħs 8ᵒ hui⁹. ⁊ has tres
cās innuit ꝯᵗᵒʳ t̄ctatu de tp̄e. ℭ Maxie ṽo ꝓꝑꝛe ac
cipit̄ tp̄s ꝑ duratiōe ꝑmi mobil̄. q̄ꝛ mot⁹ ꝑmi moᵇⁱˢ
ē ꝑm⁹ int̄ oēs mot⁹ ⁊ maxie vniformis. ⁊ ille ſit ꝯdi
tiōes ēntiales mot⁹ quē tēp⁹ ꝑ ꝯſeq̄. mot⁹ ēt ꝑmi
moᵇⁱˢ ē uelociſſim⁹. ⁊ iō maxie hēt rōnē mēſure. q̄-
niā illa duratio ꝑmi moᵇⁱˢ ē ꝑᵐ tp̄s: ſic mot⁹ ꝑmi
moᵇⁱˢ ē ꝑm⁹ iter oēs mot⁹. ℭ Illa diſſiōe ꝑmiſſa cū
q̄rit̄ utꝝ tp̄s ſit ꝯn̄s motū. Dico ꝙ ſi loq̈mur de tē
pore ꝑ mō. vꝫ. ſ; ꝙ ē duratio carēs ꝑori ⁊ poſte-
riori ſic dico ꝙ tp̄s nō ē ēntialr̄ ꝯn̄s motū. q̄ꝛ po-
ſito ꝙ nullus mot⁹ eēt: adhuc eēt duratio carens
ꝑori ⁊ poſteriori. ℭ Un̄ ponētes mundū de nouo
creari hn̄t dicē ꝙ ꝑᵃ cā fuit ⁊ durauit an̄ creationē
mūdi: ⁊ tn̄ an̄ mūdi creationē nō fuit mot⁹. ⁊ ſic tē
pus ꝑ mō acceptū pōt eē ſine motu. ſ; accipiendo
tp̄s ꝑ duratiōe hn̄te ꝑus ⁊ poſteri⁹ ſic dico ꝙ oē tē
p⁹ ul̄r ē ꝯn̄s motū: q̄ꝛ tp̄s ē q̄ꝫtitas ſucceſſiua tp̄i⁹
mot⁹. ⁊ certū eſt ꝙ oē acc̄ns ē poſteri⁹ ſuo ſb̄o. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s ip̄ꝫ. qm̄ ꝑᵐ tp̄s ē ꝯn̄s ꝑᵐ motū. ⁊ qd̄libet tp̄s
ſeq̄tur ſuū motū cui⁹ ē q̄ꝫtitas. Q; aūt tp̄s ſit q̄ꝫti-
tas ipſi⁹ mot⁹ pōt ꝓbari ꝑ rōnē Auicēne ſic. q̄ntas
certū ē ꝙ tp̄s ē q̄ꝫtitas ut pꝛi⁹ ē ꝓbatū. aut igit̄ eſt
q̄ꝫtitas rei ꝑmanētis ime^{te}: aut rei ſucceſſiue. nō q̄ꝫ
titas rei ꝑmanētis puta ſbe uel q̄litatꝭ imediate. q̄ꝛ
ſi ſic: res ꝑmanēs fieret maior ul̄ mīor ꝑꝑ ip̄ꝫ tp̄s.
qd̄ ē f̄ľꝫ. g̃ relinq̄tur ꝙ tp̄s ſit q̄ꝫtitas rei ſucceſſiue
utputa ipſi⁹ mot⁹. ℭ Itē tp̄s nō pōt eē ſine ꝑori ⁊
poſteriori q̄ qdē pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ nō pn̄t eē ſil̄. g̃ tē-
pus nō pōt eē ſine gn̄atiōe ⁊ corruptiōe ꝑoris ⁊ po
ſterioris. ſed gn̄atio ⁊ corruptio nō ſūt ſine motu.
g̃ accipiēdo tp̄s ꝑ duratiōe hn̄te ꝑus ⁊ poſterius:
nō pōt eē tp̄s ſine motu. ⁊ iō dico ꝙ tp̄s qd̄ ē du-
ratio ex ſe hn̄s pꝛi⁹ ⁊ poſteri⁹ ē ꝯn̄s motū. ℭ S; ß
occurrūt aliq̈ dubia. ꝑ q̄ꝛ nō vr̄ ꝙ ſit aliq̈ duratio

carẽs ꝑori ⁊ poſteriori: ⁊ ſic diſtictio nulla ē ꝓba tio aſſūpti. Nā ſi eēt aliq̈ duratio carẽs ꝑori ⁊ poſteriori q̄ duratio poſſit eē ſine motu ⁊ ſucceſſione ut tu ponis: q2 deꝰ pōt i illa duratiōe creare vnum angelū ꝗ creato deꝰ pōt ip̄z deſtruē. q̄ro tūc an angelus creatꝰ ⁊ annihilatꝰ i illa duratiōe ſil' habuit eē ⁊ nō eē ul' ꝑus habuit eē q̄ȝ nō eē ul' ecōuerſo? Nō ē dare pm q2 ſic ſil' i eadē mẽſura adeq̈ta idē eēt ⁊ nō eēt. qđ ē ipole. ḡ opȝ ꝙ ille angelus ꝑus habuit eē q̄ȝ nō eē ul' econuerſo. ⁊ ſic illa duratio habuit ꝑus ⁊ poſteriꝰ: ⁊ ita nō ē aliq̈ duratio carẽs ꝑori ⁊ poſteriori. ¶ Nec rō pōt fieri ꝯ theologos ponẽtes tp̄s de nouo factū: ⁊ ꝙ tp̄s aliqñ totaliter deficiet ut. ſ. poſt diē iudicij. Uñ pōt argui ſic. Deſtructo toto tp̄e hñte eēntial'r priꝰ ⁊ poſteriꝰ deꝰ pt creare vnū angelū ⁊ ip̄z deſtruē. q2 tūc nō erit minus potẽs q̄ȝ nūc. nec ecōuerſo. ſed tūc pōt creare angelū ⁊ ip̄m deſtruere. ḡ tūc pōt creare angelū ⁊ ip̄z deſtruē. ponamꝰ igit' ꝙ toto tp̄e deſtructo deꝰ creat vnū angelū. ſ. a. angelū. h' ſuppoſito. a. habebit eē ⁊ nō eē toto tp̄e deſtructo. aut igit' ſil' i eadē mẽſura adeq̈ta hēbit eē ⁊ nō eē. aut nō ſil' ſed ꝑ prius ⁊ poſteriꝰ hēbit eē ⁊ nō eē. nō ē dare pm. q2 ſic ꝯdictoria iceēnt ſil'. qđ ē ipole ⁊ ꝯ pm pnm. Si vō detᵉ 2m. ſ. ꝙ ꝑus hēat eē q̄ȝ nō eē ul' ecōuerſo. ſeq̄tur ꝙ deſtructo toto tp̄e erūt ꝑus ⁊ poſteriꝰ: ſȝ poſiti ꝑori ⁊ poſteriori poit' tēpꝰ. ḡ deſtructo toto tp̄e ponetur tp̄s. qđ ē ipole. igit' ⁊c. Uñ iſta rō ꝓbat ꝙ tp̄s nunq̄ȝ pōt deficere: ⁊ ꝙ nō pōt eē aliq̈ duratio carẽs ꝑori ⁊ poſteriori. ¶ Scđo dubitat'. q2 dcm̄ eſt ꝙ q̄libet motꝰ hēt ſuā ꝓpriā duratiōnē. q̄ gdē duratio ē ſuū tp̄s ⁊ ſua q̄ȝtitas ſucceſſiua. ſed h' nō vr̄ verū. q2 ſi ſic eēt cū q̄libet ps motꝰ ſit motꝰ: ſeq̄tur ꝙ q̄libet ps motꝰ hēat ſuū ꝓpriū tp̄s adeq̄tū ſibi. ⁊ cū motꝰ extēdat' i mole ſm lōgū latū ⁊ ꝓfūdū. ſicᵉ i diuerſis ꝑtibꝰ molꝭ ſūt diuerſe ꝑtes motꝰ: ita i diuerſis ꝑtibꝰ motꝰ exiſtẽs i ip̄o mole eēnt diuerſe ꝑtes tp̄is. ⁊ ſic tp̄s eēt extēſū ſm lōgū latū ⁊ ꝓfūdū ſicᵉ ⁊ motꝰ: cuiꝰ oppom dcm̄ ē ſupiꝰ. ¶ Tertio dubitat'. q2 nō vr̄ ꝙ tp̄s ſit q̄ȝtitas iherẽs imediate ipſi motui. q2 a ꝓpria q̄ȝtitate rei dr̄ reſ maior ul' mior ſed motꝰ nō dr̄ maior ul' minor a tp̄e ul' ꝑp tēpꝰ. ḡ. Probatio mioris. q2 pole ē ꝙ duo mobꝭ ſil' icipiāt moueri. ⁊ cū vnū mole ꝑtrāſit duas leucaſ reliquū mole ꝑtrāſit niſi vnā leucā. ergo ibi ſūt duo motꝰ ⁊ tm̄ nō ſūt eq̄les. q2 motꝰ ꝗ ꝑtrāſiūtur due leuce ē maior q̄ȝ motꝰ ꝗ ꝑtrāſit vna leuca tm̄. cū igit' vnuſ motꝰ ſit maior alio: ⁊ tm̄ vnū tp̄s nō ē maiꝰ alio: vr̄ ꝙ tp̄s nō ſit ꝓpria q̄ȝtitas ipiꝰ motꝰ. q2 ſi tp̄s eēt ꝓpria q̄ȝtitas ipſiꝰ motꝰ: vnꝰ motꝰ nō diceret' maior alio: niſi q2 hēret maiꝰ tp̄s ul' fieret i maiori tēpore. ¶ Ad pm illoꝝ dico ſm fidē ⁊ ṽitatē. ꝙ ē aliq̈ duratio carẽs ꝑori ⁊ poſteriori ſȝ itellectū ꝑus expoſitū. Et tūc cū dr̄ ꝙ tūc deſtructo toto tp̄e hñte prius ⁊ poſteriꝰ deꝰ pt i duratiōe carẽte ꝑori ⁊ poſteriori creare vnū angelū ⁊ ip̄z deſtruē. ꝯcedo. Et cū q̄rit'. aut igit' ſil' ille angelus. a. ē aut nō ē: aut ꝑ prius ⁊ ꝑ poſteriꝰ. Dico ꝙ loquēdo de ſil'itudie tp̄is naturalis: ⁊ de ꝑori ⁊ poſteriori tp̄is naliꝭ ſic nec ē ſil' ⁊ nō ē: nec ꝑ ꝑus ⁊ poſteriꝰ. Attm̄ dico ꝙ ſimultate eṫnitat'. a. ſil' ē ⁊ nō ē: ⁊ oīa ꝯdictoria q̄ ſūt ṽa ſil': ſi unt ſil' ṽa ſimltate eṫuitat'. Et cū dr̄ ꝙ tc̄ ꝯdictoria eēnt ſil' ṽa i eadē mẽſura adeq̈ta. Dico ꝙ nō ſequitur: q2 eṫnitas nō ē mẽſura adeq̈ta altiꝰ illoꝝ. ſ. a. ē ⁊. a. nō ē. q̄ñ cū eṫnitas ſit mẽſura utriuſq̄ȝ illorū: nō ē mẽſura adeq̈ta altiꝰ. Uñ ꝑ mẽſurā adeq̈tā intelligo mẽſurā ꝗ ſic ē mẽſura vniꝰ ꝯdictorij: ꝙ nō ē mẽſura altiꝰ ꝯdictorij. ⁊ nō ē icōuciēs ꝙ ꝯdictoria ſint uera i eadē mẽſura: dūm̄ illa mẽſura nō ſit adeq̈ta eis ul' alteri illoꝝ. ¶ Ad 2m dubiū dico ꝙ cuilibet motui i actu corrñdet ꝓpriū tp̄s qđ ē eiꝰ q̄ȝtitas ſucceſſiua ul' duratio itriſeca eiꝰ. ⁊ itelligo ꝑ motū i actu motū ꝗ nō ē ps altiꝰ motꝰ accepti ſȝ diuiſionē molꝭ. motui tm̄ i ꝑō. ſ. motui ꝗ ē ps alteriꝰ motꝰ ſȝ diuiſionē molꝭ nō corrñdet ꝓpriū tp̄s. Dico igit' ꝙ ex h' ꝙ q̄libet motꝰ i actu hēt ꝓpriū tēpꝰ nō ſeq̄tur ꝙ tp̄s diuidat' ſȝ lōgū latū ⁊ ꝓfūdū ad diuiſionē molꝭ. q2 ꝑtes motꝰ accepte ſm diuiſionē mobilis nō hñt ꝓpria tp̄a eis corrñdētia. lȝ q̄libet motus i actu hēat ꝓpriū tp̄s ſibi corrñdēs. de illa tm̄ dubitatiōe videbit' meliꝰ iferiꝰ ubi q̄rit' an cuilibet motui corrñdet ꝓpriū tp̄s ꝯñs ip̄m. ¶ Ad 3m dubiū dico ſm pħm 6o phꝰ. ꝙ motꝰ diuidit' ad diuiſionē molꝭ: ⁊ ad diuiſionē magnitudis: ⁊ ad diuiſionē tp̄is: ⁊ a q̄ȝtitate cuiuſlibet illoꝝ dr̄ motꝰ q̄ȝtꝰ. Uñ a q̄ȝtitate magnitudis denoiat' motꝰ eē q̄ȝtꝰ denoiatiōe extriſeca. ⁊ ſic motꝰ denoiat' lōgꝰ denoiatiōe extriſeca a lōgitudie magnitudis. Motꝰ ēt dr̄ q̄ȝtꝰ a q̄ȝtitate molꝭ. ⁊ ſm h' dr̄ ꝙ motꝰ ē latꝰ ꝓfūdus ⁊ lōgus ſm lōgitudinē molꝭ. Motꝰ ēt dr̄ q̄ȝtꝰ a tp̄e denoiatiōe itriſeca. vñ a tp̄e denoiat' motꝰ lōgꝰ ſȝ durationē tanq̄ȝ a q̄ȝtitate ꝓpria ⁊ itriſeca. ¶ Ad formā igit' rōnis cū dr̄ ꝙ a ꝓpria q̄ȝtitate rei dicit' reſ maior ul' mior. ꝯcedo. Et cū dicit' ꝙ motꝰ nō dr̄ reſ maior ul' mior ꝑp tp̄s. Dico ꝙ motꝰ dr̄ maior uel mior ſȝ durationē ꝑp tp̄s: ⁊ h' denoiatiōe itriſeca q2 motꝰ dr̄ maior ul' mior ſm durationē. Et q̄ñ dr̄ ꝙ ſi duo molꝭ ſil' icipiāt moueri: ⁊ dū vnū mole ꝑtrāſit duas leucas: aliō ꝑtrāſit ſolū vnā leucā: illi motꝰ ſiūt i eq̄li tp̄e. ꝯcedo. ⁊ iō dico ꝙ ſūt eq̄les eq̄litate fūdata ſup quelibet illoꝝ. q2 ſūt eq̄les in duratiōe: q̄ȝuis ieq̄les ſm q̄ȝtitates ſpatiorūȝ ſeu magnitudinū. Uñ motꝰ ꝗ fit ſup magnitudinē maiore denoiat' maior denotatiōe extriſeca. ſȝ ſi fiat i eq̄li tp̄e cū motu facto ſup miori magnitudie non denoiat' maior denoiatiōe itriſeca: imo ut ſic ē eq̄lis. q2 ē eq̄lis ſm durationē. ¶ Ad rōnes vō pnle dico ad pmā ꝙ pm tp̄s ꝯſeq̄tur vnū motū: ⁊ etiā q̄dlibet tp̄s ꝯſeq̄tur ſuū motū ut motū cuiꝰ ē mẽſura itriſeca. ⁊ ꝯcedo ꝙ oēm motū ꝯſeq̄tur tp̄s: ⁊ ꝙ tp̄s m'tiplicat' ad m'tiplicationē motuū. ſȝ tē pus ꝓprijſſime dcm̄ nō m'tiplicat' ad multiplicationē motuū. Uñ ꝯᵉᵐ i toto tractatu de tp̄e uſq̄ȝ ad penultimū ꝯᵘˢ loq̄tur de tp̄e ꝓprijſſime accepto. ⁊ i ꝯᵗᵒ penultimo illiꝰ tctatꝰ icipit loq̄ de tp̄e cōit' dicto. vȝ. tā de tp̄e p̄ q̄ȝ ēt de tp̄ibꝰ ſcđarijs. Et q̄ñ dr̄ ꝙ ſi tēpꝰ ꝯſeq̄tur vnū motū ut. ſ. pm motū ꝙ tc̄ ꝗ nō ꝑcipit illū motū nō ꝑcipit tp̄s. Dico ꝙ ꝑcipiendo quēcūq̄ȝ motū ꝑcipimꝰ pm motū mō cōfuſo. q2 ꝑcipiēdo quēcūq̄ȝ motū ꝑcipimꝰ ꝙ ē aliq̄s ſimplex motꝰ ⁊ vniformis ꝗ ē mẽſura motꝰ quē ꝑcipimus. Sȝ utrū ille motꝰ ſimpx ⁊ vniformis ſit motꝰ celi ul' alꝰ motꝰ h' nō ꝑcipimꝰ. ⁊ iō ꝑcipiendo quēcūq̄ȝ motū ꝑcipimꝰ pm tp̄s aliq̄ mō. ⁊ ēt ꝑcipiendo quēcūq̄ȝ motū ꝑcipimꝰ pm motū mō ꝯfuſo. ⁊ ſic ꝑcipiēdo quēcūq̄ȝ motū ꝑcipimꝰ ēt ꝓpriū tp̄s ꝯñs illū motū. ¶ Ad aliā rōnē cū dr̄ ꝙ ſi tp̄s eſſet ꝯñs motū: tūc tp̄s eēt ꝯñs pm motū. ⁊ ſi eēnt ꝑles pmi motꝰ ꝑla eēnt tp̄a. Dico ꝙ accipiēdo tp̄s ꝓ eo qđ denoiat h' nomē tp̄s ſic ꝯcedo illā ꝯñaȝ. ꝑles ſunt

motꝰ p̄mi. ḡ pl'a ſūt p̄ᵃ tp̄a. q2 illō de q̄ p̄dicatur h̄ nomē tp̄s ſupponēs pſonalr̄ nō ē aliō q̄ȝ ſucceſſio uł' duratio motꝰ. ſȝ accipiēdo tēpꝰ p eo q̄ō h̄ nomē tp̄s formalr̄ ſignificat ſic nō ſeq̄iꝛ. pl'es ſūt motꝰ p̄mi. ḡ pl'a ſūt p̄ᵃ tp̄a. ¶ P2o q̄ ē itelligēdū ſic videbiꝛ i ſol'one 3ᵉ qonis ꝙ h̄ nomē tp̄s ſignificat idē q̄ō hec tota ōrō. duratio motꝰ diſi p itellectū i p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ ut i nūc ꝛ i tūc ita ꝙ m̄ale i ſignificato huiꝰ noīs ē duratio motꝰ. ꝛ formale ī eo ē p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ diuiſa uł' app̄h̄ēſa p itellectū. Dico igiꝛ ꝙ ſi eēnt pl'es p̄mi motꝰ ēt eēnt pl'es durationes illorū motuū. ꝛ ſic pl'a m̄alia in ſignificato huiꝰ noīs. ſed tn̄ ſi eēnt pl'es p̄mi motꝰ nō ſeq̄iur ꝙ p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ ut nūc ꝛ tūc eēnt diuerſificata i eis apō itellectū q̄ȝuis i re eēnt diuerſificata. Un̄ ſi eēnt pl'es motꝰ p̄mi: itellectꝰ itelligeret vnā durationē p̄mi motuſ eē q̄n̄ ē alia duratio p̄mi motꝰ. ꝛ itelligeret vnū p̄mū motū eē q̄n̄ ē aliꝰ p̄mꝰ motꝰ. ꝛ itelligeret ꝙ tūc icipent due ptes illoꝝ p̄moꝝ motuū: ꝛ tūc deſinit utraq̄ȝ illaꝝ ptiū. ꝛ ſic p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ utriuſq̄ȝ durationis determinata p nūc ꝛ tūc: nō eēnt diuerſificata ſm̄ itellectū: poſito ꝙ eēnt pl'es mūdi ꝛ pl'es p̄mi motꝰ. ¶ Attn̄ dico ꝙ rō p̄hi ē bona ꝯ̄ Platonē: q2 poſuit ꝙ tp̄s ꝛ motꝰ ſūt noīa ſynonoma. q2 ſi illō eēt uerū tūc ſeq̄ret pl'es ſūt mūdi: ḡ pl'a ſūt tp̄a. loquēdo de formali ſignificatiōe tp̄is q̄ō ē p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ diſa p itellectū. ſȝ certū ē ꝙ ſm̄ v̄itatē nō ſeq̄tur. pl'eſ ſūt mūdi uł' pl'es ſūt motꝰ p̄mi. ḡ p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ p itellectū app̄h̄ēſa ſūt diuiſa ſic ꝙ itellectuſ app̄h̄ēdat p2iꝰ i vno motu: ꝛ poſteriꝰ i alio motu ut diſa. imo poſito ꝙ eēnt pl'es p̄mi motꝰ itellectꝰ intelligeret p2iꝰ i utroq̄ȝ motu ut idē. ꝛ poſteriꝰ i utroq̄ȝ motu ut idē. ꝛ iō rō p̄hi bn̄ p̄bat ꝙ tēpꝰ ꝛ motꝰ nō ſūt noīa ſynonoma. q2 ſi eēnt noīa ſynonoma tc̄ m̄ltiplicato formali vniꝰ apō itellectū multiplicareꝛ formale i ſignificato alteriꝰ. q̄ō nō ē neꝗ utviſū ē. ¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ itellectꝰ pōt app̄h̄ēdē p2iꝰ ꝛ poſteriꝰ ꝛ nūc ꝛ tūc q̄ ſūt i tp̄e huiꝰ mūdi ut ſūt diuerſa a p̄ori ꝛ poſteriori a nūc ꝛ tūc alteriꝰ mūdi. ꝛ ſic formale in ſignificato tp̄is pōt m̄ltiplicari apō itellectū. ꝛ ſic m̄ltiplicabiꝛ tēpꝰ ſic̄ ꝛ motꝰ. Dicēdū ꝙ formale i tp̄e pōt m̄ltiplicari apō itellectū: ꝛ h̄ bn̄ cōcludit rō. ſȝ tn̄ nō ē nec̄e ꝙ formale i ſignificato tp̄is m̄ltiplicetꝛ ad m̄ltiplicationē motꝰ. q̄m̄ nō ſeq̄tur. pl'es ſūt mūdi: uł' pl'es ſūt motꝰ p̄mi. ḡ p̄us ꝛ poſteriꝰ diſa p itellectū ſūt diuerſificata apō itellectū i vno mūdo ꝛ i alio: uł' i vno motu ꝛ i alio. tamē ſi tēpꝰ ꝛ motꝰ eēnt noīa ſynonoma bn̄ ſeq̄retꝛ. ꝙ ſi motꝰ m̄ltiplicaꝛ ꝙ ēt tp̄s q̄ȝtū ad formale i ſignificato tp̄is m̄ltiplicareꝛ. ¶ Ad 3ᵃᵐ rōnē q̄n̄ dī ꝙ ſi tēpus ſeq̄iur motū marie ſeq̄tur p̄ᵐ motū. Dico ꝙ p̄ᵐ tēpꝰ ſeq̄iꝛ p̄ᵐ motū. ꝛ iō ſi p̄ᵐ celū ſtaret nō eēt p̄ᵐ tp̄s: nec eēt tp̄s marie p̄prie dc̄m̄. ꝛ h̄ cōcedit ꝯᵒʳ. tn̄ ſi eēt aliq̄ȝ aliꝰ motꝰ eēt aliq̄ō aliō tp̄s n̄ale. Un̄ poſito p poᵉ uel ipoᵉ ꝙ p̄ᵐ celū ſtaret ꝛ duo moᵗᵃ moueanꝛ. vnū uelociꝰ: ꝛ aliō tardiꝰ cū velociꝰ trāſeat plus de ſpatio i eq̄li tp̄e oporteret tēpuſ nec̄io eē. Un̄ poſito q̄cūq̄ȝ motu nec̄e ē tp̄ſ poni. ſȝ nō ē nec̄e ꝙ poſito q̄cūq̄ȝ motu ponaꝛ tp̄s marie p̄prie dc̄m̄. ¶ Et ſi dī ꝙ ꝯᵒʳ dic̄ ꝙ ſi celū ſtaret: nos nō eēmꝰ i eē trāſmutabili. q̄ō tn̄ nō ſequitur ſi ſtāte celo poſſet eē aliq̄s aliꝰ motꝰ. Un̄ ſm̄ ꝯᵐ ſeq̄tur nō ē motꝰ celi: ḡ nō ē aliq̄s aliꝰ motꝰ. Dicēdū ꝙ nō ſeq̄tur p ꝯn̄a3 tenētē p locū itriſecū. motus celi nō ē. ḡ nullus aliꝰ motꝰ ē. ſic ēt nō ſeq̄tur ecōuerſo p locū itriſecū. aliꝰ motꝰ ē a motu celi. ḡ motꝰ celi ē ꝛ ita ad illā. celū ſtat. nō ſeq̄tur ꝙ nullus motus ē tanq̄ȝ aliq̄d q̄ō ē de itellectu añtis. attn̄ ſeq̄tur per locū extriſecū. nō ſeq̄tur rōne ordis n̄alis vniuerſi q̄m̄ ſm̄ ordinē n̄alē vniuerſi q̄libet aliꝰ motꝰ depēdet i eē a p̄ motu. Uł' pōt dici ꝙ ꝯᵒʳ arguit cū mō poſſibilitatiſ ſic. ut ſi eēt poᵉ celū q̄ſcē: eēt poᵉ nos eēt i eē nō trāſmutabili. ꝛ hec ꝯn̄a ē nec̄ia. ꝛ tn̄ cū h̄ v̄bo eſt nō ſeq̄iur. q2 nō ſeq̄tur nec̄io. celū q̄ſcit. ḡ nos ſumꝰ i eē trāſmutabili: ſic ꝙ ꝯn̄s ſit de intellectu añtis. ¶ Ad 4ᵃᵐ rōnē cū dī ꝙ ſi tp̄s eſſet ꝯn̄s motū nō poſſet tp̄s pcipi niſi pcipiēdo motū. Dicēdū ꝙ tp̄s p̄t dupl'r pcipi. vnoᵒ p ſe. alioᵒ p accn̄ſ tp̄s pcipiꝛ p ſe q̄n̄ pcipiꝛ p p̄pria ītētionē ipis. ꝛ ſic pcipiꝛ a ſolo itellectu ut vult ꝯᵒʳ ꝯᵒ 12ᵒ huius ſctatꝰ. Alioᵒ pcipiꝛ tp̄s p accn̄s ut q̄n̄ pcipiꝛ p intētionē motꝰ ꝛ ſic aīalia bruta h̄ñtia memoriā pcipiunt tp̄s ſȝ p̄h̄ȝ i de memoria. Motꝰ ēt dupl'r accipi pōt. vnoᵒ ut q̄dā fluxꝰ tm̄ i q̄ ptes ſibiīuicē ſuccedūt ſm̄ durationē. alioᵒ ut q̄dā fluxꝰ determinatus ſm̄ formā uł' ſm̄ ubi. Dico igiꝛ ꝙ tēpꝰ nō p̄t pcipi neq̄ȝ p ſe neq̄ȝ p accn̄s: niſi p̄us ꝛ poſteriꝰ pcipianꝛ ſibiīuicē ſuccedētia. ꝛ ſic pcipiꝛ fluxꝰ p̄oris ꝛ poſterioris. ꝛ ita pcipiꝛ motꝰ uł' trāſmutatio ut ē fluxꝰ. tn̄ tp̄s bn̄ pōt pcipi abſq̄ȝ h̄ ꝙ pcipiaꝛ motꝰ ut ē fluxus determinatꝰ. ſ. ſm̄ formā uł' ſm̄ ubi. q̄m̄ p̄us ꝛ poſteriꝰ p̄ñt itelligi abſq̄ȝ h̄ ꝙ motꝰ ſm̄ formā uel ſm̄ ubi itelligaꝛ. Et q̄n̄ p̄bat ꝙ tp̄s pōt pcipi ſine motu. q2 aliq̄s imaginādo ſe eē cotinue uł' pcipiendo ſe q̄ſcē ꝯtinue pcipit p̄us ꝛ poſteriꝰ. ꝛ p ꝯn̄s pcipiꝛ tp̄s: ꝛ tn̄ nō pcipiꝛ motꝰ. Dico ꝙ q̄cūq̄ȝ pcipit ſe eē ꝯtinue. h̄ ē. q̄cūq̄ȝ ꝯcipit ſe cōtinuare ſuū eē ille nec̄io pcipit fluxū p̄oris ꝛ poſterioris. ſic percipit motū q̄ ē fluxꝰ p̄oris ꝛ poſterioris. Silr̄ q̄ pcipit q̄etē pcipit motū. q2 q̄eſ ē p̄uatio motꝰ ꝛ p̄uatio nō pcipitꝛ ſine h̄itu. ꝛ ita app̄et ꝙ vnū aſſūptū ē falſū v3. illō. ꝙ aliq̄s pōt pcipe ſe eē ꝯtinue uł' q̄ſcē ꝯtinue: nō pcipiēdo nec imaginādo motū. ¶ Sȝ forte dicēt aliq̄s ꝯ̄ h̄ q̄m̄ poᵉ eſt v̄tute diua ꝙ oīa corpora q̄ſcāt. ḡ poſito nullus motꝰ eēt. ꝛ tn̄ tp̄s n̄alr̄ eēt. ḡ tp̄s nō ē nec̄io ꝯn̄s motū. p̄bo ꝙ tp̄s eēt illo ſuppoſito. q2 oīs q̄es ē i tp̄e. ſȝ iſto ſuppoſito. q̄es eēt. ḡ iſto ſuppoſito tp̄s eēt. ¶ Dicēdū ꝙ loquēdo de q̄ete q̄ ē p̄uatio motꝰ i m̄ēſura i q̄ motꝰ n̄atꝰ ē eē. ſic deꝰ nō poſſet facē ꝙ oīa corpa q̄ſcerēt. q2 illud iplicat ꝯ̄dictionē: uł' ſi h̄ facēt tūc facēt tp̄s ſine ſuo p̄prio ſb̄o. Un̄ q̄es p̄prie dc̄a nō pōt eē ſine aliq̄ trāſmutatiōe. q2 nō pōt eē ſine ſucceſſione p̄oris ꝛ poſterioris. q2 q̄ſcē ē ſe h̄ēre nūc ſic̄ p̄us. ꝛ ſic q̄eſ nō ē ſine p̄ori ꝛ poſteriori. ꝛ iō dico ꝙ nō ē poſſibile de q̄cūq̄ȝ v̄tute oīa q̄ſcē a q̄cūq̄ȝ tranſmutatiōe accipiēdo q̄etē ut dc̄m̄ ē. ſed ſi p q̄ſcē itelligamus ſolā negationē motꝰ i ſb̄o apto nato. dico ꝙ ē poᵉ. q2 q̄es illa nō m̄ēſuraꝛ tp̄e. ¶ Ad 5ᵃᵐ rōnē dico ꝙ p̄ᵐ tp̄s ē ꝯn̄s p̄ᵐ motū. Et q̄n̄ dī ꝙ ptes tp̄is magis depēdēt a motu orbis ſolis q̄ȝ a motu p̄mi orbis. Dico ꝙ ptes p̄mi tp̄is depēdēt a motu p̄mi orbis: ꝛ nō ſolū a motu orbis ſolis. Et cū dī ꝙ dies: mēſis: annꝰ. q̄ ſūt ptes tp̄is magis depēdent a motu orbis ſolis q̄ȝ a motu p̄mi orbis. Dico ꝙ accipiēdo diē mēſeȝ ꝛ c̄. p ptibꝰ durationis p̄prie motus orbis ſolis: ſic nō ſūt ptes p̄mi tp̄is i ſed ſūt ptes tp̄is p̄prij ipſiꝰ motꝰ orbis ſolis. Et cōcedo ꝙ ptes tp̄is p̄prij motꝰ orbis ſol' magis ꝛ imediatiꝰ depēdēt a motu orbis ſolis q̄ȝ a motu p̄mi orbis.

ptes tñ p̄mi t̄pis magis dep̄edent a motu p̄mi or‑
bis q̄3 a motu orbis ſolis. ¶ Ad 6ᵃᵐ rōnē dicendū
q̄ t̄ps nō ē accñs idiſibile lʒ didit ſm lōgitudinē
durationis. vñ t̄ps ē q̄ſi q̄dā linea ſucceſſionis. Et q̄ñ
dī q̄ ſi t̄ps eēt accñs diſibile dideret ſʒ durationē
ſbi mot⁹ ſm lōgū: latū: ⁊ ꝓfūdū. dico q̄ illō nō ſe
q̄tur nec ē uex: imo ſic linea q̄ ē t̄min⁹ ſupficiei ē in
corpe ſic ē i ſbo: ⁊ tñ nō didit ſʒ lōgū: latū: ⁊ ꝓfūdū
ad diſionē corpis: ita t̄ps q̄ō ē q̄ſi q̄dā linea ſucceſ
ſiōis nō didit ad diſionē mot⁹ ſʒ lōgū: latū: ⁊ ꝓfū
dū. lʒ ſolū ſʒ lōgitudinē duratiōis. ¶ Ad ultimū
cū dī q̄ ſi t̄ps eēt ꝯñs motū tē p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ t̄pis
eēnt a p̄ori ⁊ poſteriori mot⁹ ut dīc pħs. Dico q̄ p̄
us ⁊ poſteri⁹ t̄pis ſc̄ a p̄ori ⁊ poſteriori mot⁹ maīt
q̄ñ p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ mot⁹ ſūt mā ⁊ ſbʒ p̄oris ⁊ poſte‑
rioris t̄pis. tñ p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ ſūt formalr̄ a p̄ori ⁊
poſteriori t̄pis. Nec dī una ps t̄pis p̄or alia fo̾a‑
lit nisi q̄ ē i p̄ori pte t̄pis. ⁊ b̄ cōcludit argumētū.
¶ Sed circa 3ᵃᵐ dubitationē p̄ diſtiguēdi ⁊ expo‑
nēdi ſūt termi poſiti i dubitatiōe. ⁊ poſtea ē rñdē‑
dū ad dubitationē i ſe. Prīo igit diſtiguo b̄ nomē
t̄ps. ⁊ dico q̄ accipiēdo t̄ps ꝓ duratiōe hñte p̄i⁹
⁊ poſteri⁹ q̄ t̄ps pōt accipi tripl'r. v3. uno° pro tali
duratiōe abſolute. ⁊ illo mō t̄ps pōt ſic deſcribi.
Tp̄s ē duratio ex ſe hñs p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹: itelligēdo
p p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ ſic p̄i⁹ dcm̄ ē illa q̄ nō pñt eē ſil'r
ſed cū p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ nō ē ⁊ ecōuerſo. Alio° t̄ps pt
accipi ꝓ duratiōe hñte p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ mēſurata ab
aīa ⁊ reducta ad certū nūʒ. Un̄ b̄ nomē t̄ps uno° ſi
gnificat durationē hñtē ex ſe p̄i⁹ ⁊ poſt̄i⁹. Et alio
mō ſignificat durationē hñtē p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ mēſu
rata ⁊ reducta ad certū nūʒ: ita q̄ b̄ nomē t̄ps ut ſic
ſignificet idē q̄ō tota iſta oro. duratio hñs p̄i⁹ ⁊
poſteri⁹ mēſurata ab aīa ſeu reducta ad certū nūʒ.
Uerbi gr̄a. i alijs t̄mis b̄ nom̄ ulna nō ſig̃t v̄gā ab
ſolute ſʒ ſig̃t v̄gā mēſuratā ⁊ reductā ad certū nūʒ
palmaꝝ. ſic ḡ b̄ nomē ulna uno° ſig̃t v̄gā abſolute
q̄ v̄ga ꝯtinet q̄tuor palmas. ⁊ aliq̄ mō ſig̃t idē q̄ō
hec oro. v̄ga q̄tuor palmarū. Ita dico q̄ b̄ nomen
t̄ps ſig̃t uno mō durationē hñtē p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ ab
ſolute. alio mō ſig̃t durationē mēſurata: ⁊ illo° an
n⁹ dies mēſis: ſig̃nt durationē. nō eni ſig̃nt durati
onē abſo^te: ſʒ ſig̃nt durationē mēſuratā ⁊ reductā
ad certū nūm. q̄ñ ann⁹ ē duratio duodeci mēſiū.
⁊ mēſis ē duratio q̄tuor ebdomadaꝝ. dies aūt eſt
duratio vigītiq̄tuor horaꝝ. 3° mō accipit̄ t̄ps cui⁹
extrema ſūt actu nūata. unū ut p̄i⁹. reliquū ut po‑
ſteri⁹. ⁊ ſic loquūtur pħs ⁊ ꝯᵗᵒʳ de t̄pe ubi dicūt q̄
ꝑcipiēdo unū nūcūno ꝑcipim⁹ t̄ps. ſed ꝑcipiendo
duo nūc: unū ut p̄i⁹: ⁊ reliquū ut poſteri⁹ ꝑcipim⁹
t̄ps. ⁊ iſto° b̄ nomē t̄ps ſignificat idē q̄ illa oro. ſ.
oro cui⁹ extrema ſūt actu mēſurata ſiue nūata. ⁊ il
la 3ᵃ ſignificatio ē ꝓpinq̄ ſignificatiōi ſc̄de. Unde
poſſum⁹ ex ambab⁹ accipe unā ſignificationē ſm
quā b̄ nomē t̄ps ſignificat idē q̄ō hec tota oro. du
ratio mēſurata cui⁹ extrema ſūt ab aīa actu nūata
unū ut p̄i⁹: ⁊ aliū ut poſteri⁹. Un̄ accipiēdo t̄ps ꝓ
duratiōe hñte p̄us ⁊ poſteri⁹ abſolute: ſic t̄ps dī i‑
dr̄īter de duratiōe finita: ⁊ de duratione īfinita.
ſed accipiēdo t̄ps ꝓ duratiōe mēſurata ul' cui⁹ ex
trema ſūt actu nūata ſic nō dī b̄ nomē t̄ps niſi de
duratiōe finita. q̄ duratio īfinita nō pōt mēſurare
nec mēſurari: nec hēt extrema: ⁊ q̄libet illoꝝ mo‑
doꝝ accipiēdo t̄ps dico q̄ t̄ps pōt accipi q̄drupl'r
ut cōit': ꝓp̄ie: magis ꝓp̄ie: ⁊ maxie ꝓp̄ie. ſic di‑

ctuʒ eſt in ſolutione 2ᵉ dubitationis. ¶ Secundo
v̄o dico q̄ numer⁹ eſt triplex ut dicit ꝯᵗᵒʳ ſecūdo
metha^ce. ſ. numer⁹ ſimplicit' uel numer⁹ mathema
ticus ut binari⁹: ternarius ⁊ c̄. ⁊ ille numerus nō
multiplicatur ad multiplicationē numeratorū ut
vult ꝯᵗᵒʳ ibidem. Sc̄dus eſt nūs formalis ſiue nu
merus applicat⁹ ad aliq̄ō certū genus entis. Ter
ti⁹ v̄o eſt numer⁹ numerat⁹ cui⁹ ille nūs formalis
eſt forma. ⁊ talis nūs numerat⁹ eſt res ſenſibilis
nūata. imo ⁊ adhuc pōt nūs accipi q̄rto mō. ſ. pro
nūo q̄ nūam⁹ actiue. ⁊ hoc mō aīa p̄t dici nūs. Ad
huc p nūm formalē ul' applicatū poſſum⁹ duo itel
ligere. ſ. ul' cōpoſitū ex unitatib⁹ mā̄e ad quā appli
cat. ⁊ ſic nūs denari⁹ decē canū ē nūs applicatus.
Alio° p nūm formalē ſeu applicatū poſſum⁹ itelli
gere mēſurā cōtinuā det'minatā ad mēſurādū cer
tū gen⁹ entiū. ⁊ ſic ulna ē nūs p̄āni: ⁊ p̄ita ē nūs vi
ni. Sc̄ʒ tñ pħm 4° metha^ce p̄ⁱ rō mēſure īuenit̄ i
q̄titate diſcreta. ⁊ exīde trāſfert̄ ad q̄titatē conti‑
nuā. Un̄ q̄titas cōtinua nō mēſurat niſi ut hēt rō
nē q̄titatꝭ diſcrete. q̄ñ linea abſolute accepta non
mēſurat: ſed linea reducta ad q̄titatē diſcretā: ut
puta ad unū det'minatū nūʒ: ut linea decē palma‑
rū hēt rōnē mēſure. Lī̄ea ēt decē palmaꝝ. v̄bi gr̄a.
ulna nō mēſurat niſi ſm q̄ ſemel bis ul' ter ⁊ c̄. re‑
plicat̄ i p̄āno. ſ. iſta. ſ. ſemel bis ul' ter dicūt q̄titatē
diſcretā uel p̄n^m q̄titatꝭ diſcrete. q̄ñ ſemel dīc p̄n‑
cipiū q̄titatꝭ diſcrete. ſ. unitatē. ⁊ bis ter ⁊ c̄. dicūt
nūʒ qui ē q̄titas diſcreta. vñ ſm pħm 4° metha^ce.
q̄titas cōtinua accipit rōnē mēſure a q̄titate di‑
ſcreta. Tertio diſtiguo de p̄ori ⁊ poſteriori. ⁊ dico
q̄ p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ accipiūtur ul' ꝓ ptib⁹ ſpatij: ul' ꝓ
ptib⁹ mot⁹: ul' ꝓ ptib⁹ duratiōis ſucceſſiue. ⁊ hoc
duob⁹ modis. ſ. ul' ꝓ ptib⁹ i actu: ul' ꝓ ptib⁹ i pō.
Et uoco ptes i actu ptes actu nūatas p aīam: uel
ptes p q̄s aīa actu nūat ⁊ mēſurat motū. ⁊ ptes in
pō uoco ptes i pō nūatas: ſeu ptes p q̄s aīa p̄t nu
merare ⁊ mēſurare motū. ¶ His p̄miſſis dico ad
hāc dubitationē q̄ accipiēdo tēpus ꝓ duratiōe ex
ſe hñte p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹: ſic nō diffinit̄ t̄ps b̄. q̄ illa
diffō nō cōpetit cuilibet duratiōi tali. q̄ñ duratio
īfinita nō eſt nūs mot⁹. ⁊ diffō bñ aſſignata debet
cōpetē cuilibet ꝯtēto ſb diffinito. nec ēt cōpetit cui
libet duratiōi finite: ſʒ ſolū cōpetit duratiōi finite
nūate ab aīa cui⁹ extrēa ſūt actu nūata p aīaʒ. Un̄
dico q̄ t̄ps b̄ diffinitū ē p̄ᵐ t̄ps nāle. ſ. p̄ⁱ duratio
mēſurata cui⁹ extrema ſūt actu nūata: ita q̄ t̄ps b̄
diffinitū ſig̃t idē q̄ō hec tota oro p̄ma duratio mē
ſurata p aīaʒ cui⁹ duratiōis extrema ſc̄ actu nūata
⁊ rō pp̄ quā pħs diffinit t̄ps i illa ſignificatiōe ⁊ nō
i alia ē: q̄ pħus nō det'miat hic de t̄pe niſi ut eſt p̄
ma ⁊ cōis mēſura i actu ipſi⁹ mot⁹: ⁊ talis mēſura
eſt duratio p̄ma ſed nō abſolute. ſed duratio p̄ma
actu numerata ⁊ menſurata. Ulteri⁹ dico q̄ nūs
accipit̄ in illa diffinitiōe nō pro numero ſimplicit̄
ſed pro numero generis determiati. accipiēdo nu‑
merū pro menſura cōtinua determinata ad mēſu‑
randū certū genus entiuʒ. ſ. motū. Unde ſic pinta
eſt menſura determinata ad mēſurādū liquidū ut
vinuʒ ſeu aquā ⁊ hm̄: ita tēpus eſt menſura deter‑
minata ad menſurandū motū. ¶ Iterū ulteri⁹ di‑
co q̄ motus in illa diffinitione accipit̄ pro trāſmu
tatiōe ſucceſſiua. ſ. pro trāſmutatiōe de gn̄e paſſio
nis. ⁊ p̄i⁹ ⁊ poſteri⁹ accipiunt̄ in hac diffōne pro
p̄ori ⁊ poſteriori p̄mi t̄pis nālis. ⁊ mot⁹ accipitur

idifferent̄ ꝓ q̄libet motu de gn̄e paſſiōis. Ex qb⁹ p3 ꝙ itellect⁹ diffōnis eſt ille. p̄ᵐ tp̄s .i. p̄ᵃ duratio cui⁹ extrema ſūt actu nūata ē nūs .ſ. mēſura ꝯtiua mot⁹. h̄ ē cuiuſlibet mot⁹ de gn̄e paſſiōis ꝫ p:i⁹ ꝛ poſteri⁹ h̄ ē ſm ꝑtes ꝑores ꝛ poſteriores ꝑmi tp̄is nūlis diuerſas apō itellectū i actu. ꝛ illā diffōnem dcl'at ph̄s ut ſupi⁹ patuit i exponēdo textū. ℭ Sʒ circa illa dicta ſūt qdā dubia. Primū dubiū ē. qm̄ dcm̄ ē ꝙ duratio nō mēſurat niſi ut ē mēſura ꝛ reducta ad certū nūʒ. Sʒ tūc orit̄ dubiū. q: nō vī ꝙ aliq̄ q̄ꝫtitas ꝯtinua poſſit mēſurari niſi ꝑ aliā menſurā cōtinuā: ꝛ anteq̄ꝫ illa mēſura mēſuret opʒ ut mēſuret̄: ꝛ iterū opʒ ſuā mēſurā mēſurari: ꝛ ſic in īfinitū: ꝛ ita nunq̄ꝫ erim⁹ certificati de aliq̄ q̄ꝫtitate ꝯtinua q̄ꝫta ſit. q: anteq̄ꝫ h̄ ſciuerim⁹ opʒ certificari de īfinit̄. qd̄ ē ipo^le. cū igit̄ q̄ꝫtitas ꝯtinua nō poſſit mēſurari. ſeqtur ꝙ q̄ꝫtitas ꝯtinua nō pōt mēſurare. ℭ Et hāc dubitationē mouet Linconienſis h̄ d. ſic. Cū linea nūat̄ dubiū eſt q̄ nūet̄. ponam⁹ eniʒ vnā ſolā lineā ꝛ itelligam⁹ eā abſtractā ab oī mēſura. hec tā mēſurādo mēſurari nō pōt ꝑ aliā lineaʒ ul' alias lineas. q: nō ē alia dimēſio lōgitudis ab ip̄a. nec ꝑ ip̄aʒ mēſurari pōt q̄ꝫ lōga aut q̄ꝫ breuis ſit. quō eni poſſet ſciri de linea vni⁹ cubiti ꝑ ſeip̄aʒ t'miatā ꝙ ip̄a ſit vni⁹ cubiti. ſi dicat̄ ꝙ poſſet mēſurari ꝑ aliq̄ꝫ ſuā ꝑtē aliq̄tā. quō ſcit̄ q̄ꝫta ſit ꝑs alia aliq̄ta. qm̄ ſi nō ſcit̄ det'miata magnitudo ꝑtis aliq̄te nō ſcit̄ magnitudo det'miata toti⁹ ꝑ nūationeʒ alicui⁹ ꝑtis aliq̄te. qm̄ nō ſcio de tota linea q̄ꝫta ſit q: ſcio ꝙ ei⁹ 3ᵃ ꝑs ē illa 3ᵃ: ſʒ ſi ſcirē q̄ꝫta ē 3ᵃ ſcireʒ et q̄ꝫtū ē totū ꝛc. ℭ Et modicū poſt dic̄ Linconienſis ſic. Sil'r itelligam⁹ vnū motū utpote motū diurnū celi: ꝛ circūſcribat̄ penit⁹ oīs ali⁹ mot⁹ q̄m ō ſcit̄ an ille mot⁹ ſit uelox aut tardus ex q̄ vna reuolutio ſit facta i breui tp̄e aut i lōgo. vñ mēſuret̄ tp̄ꝫ h⁹ mot⁹ vniti. hec difficilia ſūt ualde: ꝛ ad q̄ vix ꝑuenit human⁹ itellect⁹. hec Liconienſis. ℭ Hec eni ē dubitatio. vʒ. an aliq̄ q̄ꝫtitas poſſet mēſurari. q2 ad h̄ ut mēſuret̄ opʒ cogſcē q̄ꝫtitatē illi⁹ mēſure. ꝛ illa q̄ꝫtitas nō ꝑt cogſci niſi ꝑ aliq̄ꝫ mēſurā ꝯtinuā ꝛ q̄ꝫtitatē illi⁹ mēſure ꝯtinue opʒ cogſcē ꝑ aliā mēſurā ꝯtinuā. ꝛ ſic in īfinitū. Vñ cū nō ſit deuenire ad vnā mimā mēſurā nō vī ꝙ aliqd̄ ꝯtinuū poſſit mēſurari ꝛ certitudial'r cogſci q̄ꝫtū ſit. ꝛ ita nec tp̄ꝫ nec mot⁹ vī poſſe mēſurari. ℭ Itē tp̄s ē q̄ꝫtitas ꝯtinua. ſʒ q̄ꝫtitas ꝯtiua nō ē mēſura alicui⁹ rei de gn̄e paſſiōis q: mēſura ꝛ mēſuratū ſūt vnigenia. ꝫ non vī ꝙ tp̄s ſit mēſura mot⁹ de gn̄e paſſiōis: cui⁹ ꝯriū tu ponis. ℭ Itē nō vī ꝙ p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ ponunt̄ i diffōne tp̄is: ſint ꝑtes tp̄is q: ꝑtes q̄ꝫtitatiue non ponūtur i diffōne toti⁹ q̄ꝫtitatiui ut pʒ 7° metha^ce ubi ph̄s dic̄ ꝙ ſemicirculus nō ponit̄ i diffōne circuli. nec digit⁹ i diffōne ei⁹ cui⁹ ē digit⁹: ſed magis ecōuerſo. ſed ꝑus ꝛ poſteri⁹ ſūt ꝑtes tp̄is ut maifeſtū ē. ꝫ ꝑus ꝛ poſteri⁹ tp̄is nō cadūt i diffōne tp̄is cui⁹ ꝯriū dcm̄ ē. ℭ Itē ꝯ^tor. d. ꝙ tp̄s ē nūs mot⁹ .i. cuiuſlibet mot⁹ ꝑ ꝑus ꝛ poſteri⁹ exn̄s i ꝑ motu. vñ ꝑ p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ cadūt i diffōne tp̄is itelligit̄ p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ ſūt i ꝑ motu. ꝫ p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ diffiniūnt tp̄s ſūt p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ mot⁹: ꝛ nō p2i⁹ ꝛ poſteri⁹ tp̄is. ℭ Itē cū tp̄s accipiat̄ ml'tipl'r dubiū ē qual'r tp̄s i cōitate ſua acceptū dʒ diffiniri ꝛ et q̄lit̄ illa ſignificata tp̄is debeāt diffiniri. ℭ Ad p̄ᵐ illoꝝ dic̄ Linconienſis ſup t'ctatū de tp̄e. ꝙ p̄ᵃ mēſura i cōtinuis ē nūs īfinit⁹ idiſibiliū i illo ꝯtinuo. Vñ. d. L. i coniēſis ꝙ nūs īfinit⁹ ad nūʒ īfinitū ſe pōt hēre in oī ꝓportiōe nūali ꝛ nō nūali. qm̄ aliqs nūs īfinit⁹ ē duplus ad aliū nūm īfinitū: ꝛ triplus. ꝛ ſic ſm diuerſas ſpēs ꝓportiōis. Vñ dic̄ ꝙ nūs īfinit⁹ punctoꝝ i linea bicubiti ē duplus ad nūʒ īfinitū pūctorū i linea cubiti. ꝛ dic̄ ꝙ oīs nūs īfinit⁹ ip̄i deo cui⁹ ſapie nō ē nūs ē finit⁹. Vñ breuit̄. d. ꝙ p̄ᵃ mēſura cuiuſlibet cōtinui ē nūs īfinit⁹ idiſibiliū i illo cōtinuo. ℭ Illō tñ mihi vī eē ipo^le .ſ. ꝙ vn⁹ nūs īfinit⁹ ſit maior alio. q: īfiᵐ ex ea ꝑte q̄ ē īfinitū nō pōt eē exceſſū qd̄ tñ oportēt ſi vnū īfiᵐ eēt mai⁹ alio. Vñ ꝓbo ꝙ nūs pūctoꝝ i linea maiori nō eſt maior q̄ꝫ nūs pūctoꝝ i linea miori. q: po^le ē ꝙ ſup duas lineas vnā cubitalē: ꝛ aliā bicubitalē moueātur duo corpa ſpica. vnū ueloci⁹: ꝛ aliō tardi⁹ ita ꝙ i eodē tp̄e adeq̄to ꝑtrāſeant̄ ille due linee ꝛ ſit utraq̄ꝫ linea recta. Vlt'i⁹ accipio ꝙ corp⁹ ſpicū tāgēs lineā rectā tāgit i pūcto: ꝛ ſi ꝯtiue moueat̄ i alio ꝛ alio īſtāti tāgit i alio ꝛ alio pūcto īſtātie. igit̄ i tp̄e q̄ ꝑtrāſit linea ſt̄ eq̄lia pūcta i linea q̄ ꝑtrāſit̄. q: cuilibet pūcto correſ̄ndet īſtās i tp̄e. ꝛ alij ꝛ alij pūcto corrñdet aliō ꝛ aliō īſtās. ℭ Ex iſtis igit̄ arguo ſic. q̄cūq̄ꝫ ſt̄ eq̄lia ꝫ ml'titudinē eiſdē: illa ſūt eq̄lia ſm ml'titudinē inter ſe. ſʒ pūcta i linea cubitali: ꝛ pūcta i linea bicubitali ſūt eq̄lia ſm ml'titudinē eiſdē .ſ. īſtātib⁹ tp̄is in q̄ utraq̄ꝫ linea ꝑtrāſit̄. ꝫ pūcta i linea bicubitali ꝛ i linea cubitali ſūt eq̄lia ꝫ ml'titudinē iter ſe. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ſūt pl'a pūcta i linea bicubitali q̄ꝫ i linea cubitali. ℭ Vl' ſic. Quecūq̄ꝫ nō ſūt pl'a neq̄ꝫ pauciora aliqbus: illa nō excedūt ſe adiuicē iter ſe. ſʒ i linea cubitali nec i linea bicubitali nō ſūt pl'a nec pauciora pūcta īſtātib⁹ tp̄is i q̄ utraq̄ꝫ linea ꝑtrāſit̄ ut viſū ē. ꝫ pūcta i linea cubitali ꝛ i linea bicubitali nō excedūt ſe iuicē. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ſūt pl'a pūcta i linea bicubitali q̄ꝫ in linea cubitali. ℭ Et iō ad illā dubitationē dico ꝙ q: cōtinuū ē diſibile i īfiᵐ. iō in ꝯtinuiſ nō eſt aliq̄ p̄ᵃ ꝛ vna mēſura ſm nām: ſʒ ſolū ſm īſtitutionē hoīuʒ. Et hec ē itētio ph̄i 4° metha^ce. ꝛ et ꝯ^ti^o ibidē ꝯ^to 3°. ubi ꝯ^tor. d. ꝙ i q̄ꝫtitate ꝯtiua nō iuenit̄ aliqd̄ idiſibile ꝑ nāʒ. iō cū hoīes uolūt mēſurare i illis reb⁹ .ſ. i cōtinuis poſuerūt vnū ꝑ īſtitutionē: ſic i pōderib⁹ accipiūt hoīes aliqd̄ idiſibile ſm ſenſū. ut grnū ordei. Vñ p̄ᵃ mēſura i diſcretis ē idiſibile ſm pl'r. ſʒ p̄ᵃ mēſura i ꝯtinuis ē aliqd̄ idiſibile ſm īſtitutionē ſiue ꝫ ſenſū. ꝛ ꝑ h̄ dico ad dubitationē ꝙ nō opʒ oēm mēſurā mēſurari anteq̄ꝫ mēſuret̄. ſʒ ē deuenire ad ꝑmā ꝛ mimā mēſurā ſm īſtitutioneʒ. ℭ Sed adhuc ē dubiū. q: illa mēſura p̄ᵃ ꝛ mima ē diſibilis. ꝛ ſic ꝯtigit dubitare de ei⁹ q̄ꝫtitate. ꝫ eſt mēſurabil'. ꝛ ꝑ ꝯñs nō cogſcit̄ q̄ꝫta ſit niſi ꝑ aliq̄ꝫ mēſurā ꝑorē: ꝛ ita ꝓcedit̄ i īfiᵐ. ℭ Itē qd̄ ē idiſibile apō vnū ſm ſenſū ē diſibile apō aliū ſm ſenſuʒ. ꝛ qd̄ ē inſtitutū ꝓ mima mēſura apō aliq̄s nō ē inſtitutū ꝓ mima mēſura apō alios. ꝫ in ꝯtinuis nō ē aliq̄ certitudo de q̄ꝫtitate eoꝝ cū in eis nō ſit mēſura certa. ℭ Dicēdū ē ꝙ in ꝯtinuis nō ē tāta certitudo ſicut in diſcretis. q: p̄ᵃ mēſura in diſcretis eſt indiuiſibilis ſm nām .ſ. vnitas. ſed p̄ᵃ mēſura i cōtinuis nō eſt idiſibilis ſm nām ſed ſm īſtitutionē humanā. Circa quā inſtitutionē pōt eē error. Vñ ſi ulna ſit mēſura pāni ꝛ palmus ſit mēſura ulne: ꝛ digitus ſit mēſura palme ita ꝙ digit⁹ ſit p̄ᵃ mēſura pōt accidere error. q2 digit⁹ hui⁹ hoīs eſt maior q̄ꝫ digitus alteri⁹ hoīs. ꝛ ſil'r palm⁹ vni⁹ hoīs eſt maior q̄ꝫ palm⁹ alt'i⁹ hoīs. ꝛ iō nō oimoda certitudo i

mẽſurãdo ulnã. ⁊ iõ rõnes nõ cõcludũt. ℂ Jõ ad p̄mã rõnẽ qñ dr̃ ꝙ illa mẽſura minima ẽ diuiſibilis. Dico ꝙ ẽ idiuiſibilis ſm̃ iſtitutionẽ: ⁊ ẽ diuiſibilis ſim plr̃. ⁊ iõ nõ hẽt mẽſurã p̄orẽ ſm̃ iſtitutionẽ: q̃uis forte poſſet hẽre mẽſurã p̄orẽ. ℂ Ad aliũ qñ dicit̃ qḋ ẽ idiuiſibile vni ſm̃ ſenſũ: ẽ diuiſibile apḋ aliũ ſꝫ ſẽſũ. cõcedo. ⁊ iõ apud alios ⁊ alios ẽ alia ⁊ alia mẽſura ſm̃ iſtitutionẽ. Ul' dr̃ ꝙ idiuiſibile ſm̃ ſenſũ eſt qḋ apḋ plres uł apud ſenſum bñ diſpoſitũ ẽ idiuiſibile ſm̃ ſenſũ i mẽſura ſm̃ iſtitutionẽ: ut pꝫ in põderib⁹. Nõ eñi idiuiſibile apḋ quẽcũq; ſenſũ dꝫ poni h᷑ mẽſura. Et ſicut ẽ i cõtinuis pmanẽtib⁹. vꝫ. ꝙ p̄ᵃ mẽſura ẽ idiuiſibilis ſm̃ iſtitutionẽ. ita ẽ i ꝯtinuis ſucceſſiuis. qm̃ p̄ma mĩma mẽſura i ſucceſſiuis eſt momẽtũ uł minuta uel aliq̃ mẽſura mĩma cognita a nobis neceſt cura q̃ ſit. ℂ Ad aliã rõnẽ qñ dr̃ ꝙ mot⁹ ẽ de gñe paſſiõis: ⁊ tp̄s ẽ de gñe q̃ꝫtitatꝫ. ꝯcedo. Et qñ dr̃ ꝙ q̃ꝫtitas cõtinua nõ ẽ mẽſura alicui⁹ rei de gñe paſſiõis. q: mẽſura ⁊ mẽſuratũ ſũt vnigenia. Dico ꝙ q̃ꝫtitas cõtinua nõ ẽ p̄ma menſura alicui⁹ rei de gñe paſſiõis. q: p̄ma mẽſura ⁊ p̄ᵐ mẽſuratũ ſũt vnigenia. tñ q̃ꝫtitas ꝯtinua bñ ſcḋario ⁊ ex ꝯñti põt eẽ mẽſura rei alteri⁹ gñis. ⁊ ſic dico ꝙ tp̄s mẽſurat motũ. q: mẽſurat q̃ꝫtitatẽ ſucceſſiuaꝫ mot⁹ p̄ ſm̃ durationẽ ipſi⁹ mot⁹. ⁊ h̄ vult ph̄s dicẽs ꝙ tp̄s mẽſurat motũ. q: mẽſurat q̃ꝫtitatẽ accñtẽ motui. Uñ ſicut ulna nõ mẽſurat pannũ niſi q̃ mẽſurat q̃ꝫtitatẽ accñtẽ pãno ita tp̄s nõ menſurat motũ niſi q: mẽſurat q̃ꝫtitatẽ accidẽtẽ motui. ſ. durationẽ uł ſucceſſionẽ mot⁹. ℂ Sꝫ ꝯ qt̃ illḋ videt̃ eẽ ꝯ p̄dicta. nã ph̄s dem̃ ẽ ꝙ tp̄s ẽ q̃ꝫtitas mot⁹. ſi igit̃ tp̄s nõ mẽſurat motũ niſi q: mẽſurat q̃ꝫtitateꝫ mot⁹ ſeq̃tur ꝙ tp̄s nõ mẽſurat motũ niſi q: mẽſurat tp̄s. qḋ ẽ fł̃m. ℂ Itẽ ſm̃ h̄ p̄ᵐ tp̄s nullo mõ eẽt mẽſura p̄mi mot⁹. q: p̄ᵐ tp̄s nullo mõ mẽſurat q̃ꝫtitatẽ p̄mi mot⁹. q: ſic mẽſuraret ſeipꝫ. qḋ ẽ icõueniẽs. Uñ pt̃ ꝓbari ꝙ p̄m⁹ mot⁹ nullo mõ mẽſurat̃ a tp̄e. q: ſi ſic. aut igit̃ mẽſuraret̃ a tp̄e p̄ uł ab alio tp̄e. nõ ab alio tp̄e. ſ. ſcḋario. q: poſteri⁹ nõ ẽ mẽſura p̄oris. nec ẽt mẽſurat̃ a tp̄e p̄. q: mot⁹ p̄m⁹ nõ mẽſurat̃ a tp̄e niſi q: ei⁹ q̃ꝫtitas p̄ mẽſurat̃ a tp̄e. g̃ ſi mot⁹ p̄m⁹ mẽſuraret̃ a tp̄e p̄ ſeq̃ret̃ ꝙ tp̄s p̄ᵐ p̄ mẽſuraret̃ a tp̄e p̄. qm̃ tp̄s p̄ᵐ ẽ q̃ꝫtitas. mot⁹ p̄mi. ſed h̄ ẽ fł̃m q: ſic idẽ p̄ mẽſuraret ſeipm̃. ℂ Jõ ad p̄ᵐ illoꝝ cõcedo ꝙ tp̄s nõ mẽſurat aliquẽ motum tanq̃ nũs p̄ciſe. q: p̄ mẽſurat tp̄s: ſed nõ ẽ idẽ tẽp⁹ ſed aliḋ. vñ p̄ᵐ tp̄s mẽſurat mot⁹ iferiores per h̄ q: mẽſurat coꝝ tp̄a ꝓpria. ſ. durationes ꝓprias ⁊ intriſecas coꝝ. Nec ẽ icõueniẽs ꝙ vnũ tp̄s menſuret p̄ aliḋ tp̄s: ſicut nõ ẽ icõueniẽs ꝙ vna q̃ꝫtitas ꝯtinue pmanẽs p̄ mẽſurat aliã q̃ꝫtitatẽ pmanẽteꝫ. ℂ Ad 2ᵐ ꝯ illã rñſionẽ cũ dr̃ ꝙ p̄ᵐ tp̄s mẽſurat p̄ᵐ motũ ⁊ c̃. ſm̃ ꝯᵗᵉᵐ ẽ dicẽdũ ꝙ p̄ᵐ tp̄s alr̃ mẽſurat p̄ᵐ motũ ⁊ alr̃ nũat ⁊ mẽſurat mot⁹ alios. nũat eñi ⁊ mẽſurat mot⁹ alios p̄ciſe ſic nũs nũat ⁊ menſurat ꝓpriũ motũ ſic forma i re. qḋ q̃dẽ dem̃ vr̃ ſic intelligi. ponat̃ ꝙ q̃ꝫtitas ulne ſit mihi nota i q̃cũq; mã inueniat̃ tũc ꝙ illa v̇ga hẽat q̃ꝫtitatẽ ulne de h̄ certificor p̄ q̃ꝫtitatẽ q̃ iformat illã v̇gã: ita ꝙ certificat⁹ ſũ ꝙ iſta v̇ga hñs illã q̃ꝫtitatẽ ẽ tãte q̃ꝫtitatꝫ p̄ q̃ꝫtitatẽ ulne q̃ extẽdit̃ i illa v̇ga: q̃ q̃ꝫtitas eſt mihi nota. vñ ſic p̄ quãtitatẽ ulne certificor de quãtitate pãni cui applicat̃ tanq̃ p̄ mẽſurã extriſecã. eodẽ mõ i ꝓpoſito p̄ q̃ꝫtitatẽ p̄mi mot⁹ q̃ q̃dẽ q̃ꝫtitas ẽ mihi nota. utputa duratio vni⁹ hore ego certificor nõ ſolũ de q̃ꝫtitate motuũ quoꝝ illa duratio ẽ mẽſura extriſeca: ſed ẽt certificor q̃ꝫt⁹ ẽ p̄m⁹ motuꝫ cui illa duratio tanq̃ ſb̄o iheret. ℂ Ad formã igit̃ rõnis qñ dr̃ ꝙ p̄ᵐ tp̄s nõ mẽſurat p̄ᵐ motũ niſi q: mẽſurat quãtitatẽ p̄mi mot⁹. ſ. q̃ ieſt p̄ motui. Dicitur ꝙ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ tp̄s vno mõ mẽſuret ſeipꝫ alio mõ. q: nõ ẽ incõueniẽs ꝙ q̃ꝫtitas q̃ ieſt alicui ſm̃ ſe ſit i motu. ⁊ ꝙ q̃tenꝰ ẽ i illo ſb̄o ſit ig̃ta. ſicẽ ꝙ q̃ꝫtitas ulne q̃ ẽ i hac v̇ga ſit ſm̃ ſe mihi nota. ⁊ tñ ꝙ ſit mihi ig̃tũ ꝙ hec v̇ga ſit q̃ꝫtitas vni⁹ ulne. ⁊ h̄ fiat mihi notũ p̄ h̄ ꝙ q̃ꝫtitas de q̃ ẽ notũ ꝙ ẽ vniuꝫ ulne applicat̃ ⁊ coextẽdit̃ cũ ſb̄a hui⁹ v̇ge. qm̃ p̄ h̄ cog̃ſcit̃ ꝙ hec v̇ga ẽ q̃ꝫtitas vni⁹ ulne. Et eodẽ mõ ẽ dicẽdũ ex pte iſta ꝙ p̄ᵐ tp̄s mẽſurat p̄ᵐ motũ ſꝫ q̃ꝫtitatẽ p̄mi mot⁹. q: p̄ q̃ꝫtitatẽ p̄mi mot⁹. ſ. p̄ p̄ᵐ tp̄s mihi notũ poſſũ certificari de illa pte p̄mi motus q̃ꝫta ſit ſm̃ durationẽ. Et h̄ ẽ qḋ ꝯᵒʳ itẽdit dicẽs ꝙ tp̄s. i. p̄ᵐ tp̄s mẽſurat ſm̃ motũ ſicut forma in re. qm̃ p̄ p̄ᵐ tp̄s qḋ ẽ forma iherẽs p̄ motui cognoſcit̃ de pte p̄mi mot⁹ q̃ꝫta ẽ ſm̃ durationẽ. ℂ Aliter põt dici. ſ. ꝙ p̄mũ tp̄s mẽſurat oẽs mot⁹ iferiores ⁊ p̄ h̄ ꝙ p̄ mẽſurat q̃ꝫtitates coꝝ. ſꝫ p̄ᵐ motũ mẽſurat ſicut forma in re nõ mẽſurãdo q̃ꝫtitatẽ primi mot⁹ ſed mẽſurãdo p̄ ipm̃ motũ p̄ᵐ q̃re ⁊ c̃. ℂ Ad aliã rõnẽ ꝓbãtẽ ꝙ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ poſita i diffõne tp̄is nõ ſint ptes tp̄is. qñ p̄ dr̃ ꝙ ptes q̃ꝫtitatiue nõ ponunt̃ i diffõne toti⁹. Dicẽdũ ꝙ ptes q̃ꝫtitatiue nõ ponunt̃ i diffõne toti⁹ cui accidũt q̃ꝫtitates. g̃ i diffõne hoĩs nõ põit̃ ei⁹ ps q̃ꝫtitatiua. ut digit⁹. caput ⁊ c̃. ſed i diffõne illi⁹ qḋ ẽ p̄ ſe q̃ꝫtitas bñ põit̃ ei⁹ ps q̃ꝫtitatiua: ſicẽ i p̄dicamẽtis q̃ꝫtitas cõtinua diffinit̃ ſic. Q̃ꝫtitas cõtinua ẽ cui⁹ ptes copulãtur adiuicẽ ad ẽminũ cõeꝫ: vñ hic i diffõne q̃ꝫtitatis ꝯtinue ponũtur eius ptes q̃ꝫtitatiue. Silr̃ numerus diffinit̃ ſic. Nũs ẽ mł̃titudo ex vnitatib⁹ aggregata. ſed certũ ẽ ꝙ vnitates ſũt ptes q̃ꝫtitatiue nũi. ⁊ ita ẽ i ꝓpoſito. q: tp̄s ẽ eẽntialr̃ q̃ꝫtitas iõ diffinit̃ p̄ ſuas ptes q̃ꝫtitatiuas. ℂ Ad alrḋ cũ dr̃ ꝙ ꝯᵒʳ ex põnẽdo diffõnẽ tp̄is dicẽ ꝙ tp̄s ẽ nũs mot⁹. i. nũs cuiuſlibet mot⁹ ſꝫ p̄us ⁊ poſteri⁹ q̃ ſũt i p̄ motu. Dico ꝙ ꝯᵒʳ itelligit ſic ꝙ tp̄s ẽ nũs mot⁹. i. cuiuſlibet mot⁹ ſm̃ p̄us ⁊ poſteri⁹ q̃ ſũt i p̄ motu ſicẽ i ſb̄o: nõ ſm̃ p̄us ⁊ poſteri⁹ q̃ ſũt i p̄ motu ſicẽ i toto. q: ptes mot⁹ ſũt i motu: ſic ps i ſuo toto. q̃re ⁊ c̃. ℂ Ad vltimũ dubiũ dico. ꝙ ſm̃ ꝙ h̄ tp̄s ſignificat durationẽ hñtẽ p̄us ⁊ poſteri⁹ abſolute: ſic tp̄s pt̃ deſcribi. Tp̄s ẽ duratio ex ſe hñs p̄us ⁊ poſteri⁹. ſꝫ ſꝫ ꝙ tp̄s ſignificat idẽ qḋ duratio menſurata ⁊ reducta ad certũ nũꝫ: ſic põt deſcribi. Tp̄s ẽ duratio nũata ab aĩa. ſed ſꝫ ꝙ h̄ nomẽ tp̄s ſignificat idẽ qḋ hec oro duratio cui⁹ extrema ſũt actu nũata põt ſic deſcribi. Tp̄s ẽ duratio mot⁹: cui⁹ extrema ſũt actu nũata: ⁊ oẽs ille deſcriptiões ſũt diffões exp̄mẽtes q̃d noĩs. ſꝫ ſm̃ ꝙ tp̄s accipit̃ p̄ ꝓprio tp̄e qḋ ẽ mẽſura oĩum motuũ deſcribit̃ ſic. Tẽpus eſt numer⁹ motus ſm̃ p̄us ⁊ poſteri⁹: ſicut ptes tp̄ales: ⁊ ſũt in p̄mo motu tanq̃ in ſb̄o. Si v̇o dicatur ꝙ p̄mũ tẽpus põt ſic facilius deſcribi. vꝫ. temp⁹ primũ eſt duratio primi motus. q̃ꝫ ſic. temp⁹ eſt numer⁹ motus ſm̃ prius ⁊ poſteri⁹. Dicẽdũ ꝙ phũs hic non diffinit tẽpus ſm̃ illud qḋ eſt: ſꝫ ſꝫ ꝙ mẽſurat motũ: ⁊ facit cognoſci motũ. nunc autẽ non mẽſurat motũ niſi ſm̃ prius ⁊ poſterius in eo. ⁊ iõ diffiniẽdo tẽp⁹ ſm̃ ꝙ menſurat motũ optime diffinit̃ ſic. Tp̄s eſt numerus mot⁹ ſm̃ p̄us ⁊ poſteri⁹. qm̃ per

hāc diffōnē explicat ꝙ tp̄s ē nūs motus. ꝛ quō ē nūs motus: qm̄ ſm p̄us ꝛ poſterius i eo. Un̄ illa diffō exp̄mit qd noīs ꝓut dicit Linconienſis h̄. vn̄ illa orō. ſ. nūs motus. i. cuiuſlibet mot⁹ h̄ȝ pri⁹ ꝛ poſteri⁹: i p̄ motu ſignificat idē qd̄ h̄ nomē tp̄s ſumēdo tp̄s ꝓ p̄ tp̄e cui⁹ extrema ſūt actu nūata. ℭ Ad rōnes p̄ncipales. ad p̄mā cū dī ꝙ nulla q̄ntitas ꝯtinua ē nūs motus. Dico ꝙ ipſius motus ē dupl̄r nūs. ſ. nūs ſimpl̄r ſm quē nūamus motū dicendo ꝙ ſunt duo motus uł tres motus. Alius ē nūs formalis ipſius motus q ꝓ tanto dī nūs motus. q2 ē ꝓpria mēſura motus inq̄ntū h̄ȝ p̄tē p̄orē ꝛ poſteriorē. Cū igit dī ꝙ nulla q̄ntitas ꝯtinua ē nūs motus. Dico ꝙ uerū ē loquēdo de nūo ſimpl̄r: ſed loquēdo de nūo formali uł applicato certo gn̄i entiū: ſic maior ē fl'a. qm̄ q̄ntitas ꝯtinua bn̄ p̄ōt eē mēſura motus. tn̄ h̄ȝ ꝙ ē mēſura q̄dāmō h̄ȝ rōnē q̄ntitatis diſcrete ut ſupius dcm̄ ē. Nec ualet ꝯn̄a. q̄ntitas cōtinua ē nūs. i. mēſura. g̃ ē q̄ntitas diſcreta. ſi tn̄ eēt nūs ſimpl̄r: eēt q̄ntitas diſcreta. ℭ Ad 2am rōnē qn̄ dī ꝙ ſi tp̄s eſt nūs motus. g̃ ē binarius uł t̄narius. Dico ꝙ loquēdo de nūo ſimpl̄r bn̄ ſeqt̄ur: ſed añs ē fl'm loquēdo tn̄ de nūo formali uł applicabili nō ſequitur: nec dīdit tal' nūs i binariū ternariū ꝛc̄. ℭ Ad 3m p̄ncipale qn̄ dī ꝙ nūs ē notior nūato ut nūatus ē. igit tēpus ē notius motu. Dico ꝙ tp̄s q̄ntū ad illud qd̄ mēſurat motū ē notius motu: nō q̄ntū ad illud q̄ motus mēſurat. ℭ Ad cui⁹ euidētiā ē ſciēdū ꝙ mot⁹ h̄ȝ vnā q̄ntitatē a ſpatio: ſic ꝙ mot⁹ denominat a q̄ntitate ſpatij: ꝛ aliā q̄ntitatē h̄ȝ a tp̄e: nā denominat a q̄ntitate tp̄is. Dico igit ꝙ tp̄s ē noti⁹ q̄ȝ mot⁹ i ſua ꝓpria q̄ntitate. ſ. i certa q̄ntitate durationis. Nō eni cogſcim⁹ motū q̄ntū ad durationē. ſ. q̄nt⁹ mot⁹ fuerit niſi cogſcēdo certā durationē tp̄is i q̄ fit mot⁹. Dico tn̄ ꝙ mot⁹ q̄ntū ad q̄ntitatē quā capit a ſpatio ē notior q̄ȝ tp̄s q̄ntū ad q̄ntitatē durationis ꝑ itētiōes ꝓprias durationis tp̄alis. ℭ Et qn̄ ulteri⁹ arguit ꝓbādo ꝙ mot⁹ ē notior apud nos ꝛ apd̄ nām q̄ȝ tp̄s. Dico ꝙ tp̄s ē noti⁹ ſm nāȝ q̄ȝ motus q̄ ē flux⁹. q2 ē ꝑfectionis gn̄is. Et cū dī ꝙ tēp⁹ accidit motui. dico ꝙ q̄uis vnū accn̄s ſit ſb̄ȝ imediatū alteri⁹: tn̄ ſb̄m p̄ncipale cuiuſlibet accn̄tis ē ſb̄a. nec op̄ȝ ꝙ ult̄ ſb̄m mediatū accn̄tis ſit ꝑfecti⁹ ſm nām illo accn̄te. Et cū ꝯ̄ᵒʳ. d. ꝙ mot⁹ ē p̄or nāliter q̄ȝ tp̄s. dico ꝙ ſicut nā dī dupl̄r ut de forma ꝛ de mā: ita aliqd dī nāliter p̄us alio dupl̄r: uł p̄oritate forme ad māȝ: uł p̄oritate mā̄e ad formā. dico igit ꝙ mot⁹ ē p̄or q̄ȝ tp̄s p̄oritate mā̄e ad formā ꝛ tp̄s ē pri⁹ motu p̄oritate forme ad mām: ꝛ iō eſt ſimpl̄r p̄us: ſic forma eſt p̄or mā. ℭ Eodē igit mō dico ad dcm̄ p̄bi qn̄ dī ꝙ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ꝛ ꝯtinuitas ſūt i tp̄e: q2 i motu. dico ꝙ uerꝫ ē mālīter: ſed econuerſo formal̄r qm̄ p̄us ꝛ poſteri⁹ ſūt formal̄r i tp̄e: ꝛ mālīter i motu. Ulteri⁹ qn̄ ꝓbat ꝙ mot⁹ ē notior apd̄ nos q̄ȝ tp̄s. q2 nos cogſcim⁹ tp̄s ꝑ motū. dico ꝙ mot⁹ q̄ntū ad q̄ntitatē quā capit a ſpatio ē notior apd̄ nos q̄ȝ tp̄s q̄ntū ad ſuā ꝓpriā q̄ntitatē. ſ. ad q̄ntitatē durationis ꝑ itētiōes ꝓprias: ſȝ tn̄ tp̄s ē notius apd̄ nos q̄ȝ mot⁹ q̄ntū ad q̄ntitatē quā capit a tēpore. ſ. q̄ntū ad q̄ntitatē durationis. ℭ Et ſi dicat ꝙ nos cogſcim⁹ ꝙ tp̄s ē lōgū: q2 mot⁹ ē lōg⁹. g̃ mot⁹ q̄ntū ad lōgitudinē durationis ē notior q̄ȝ tp̄s. Dicēdū ꝙ nos cogſcim⁹ ꝙ tp̄s ē lōgū: q2 mot⁹ ē lōg⁹ ſm lōgitudinē ſpatij: nō q2 nos cogſcim⁹ magnū ſpatiū eē ꝑtrāſitū ꝑ motū. ꝓp h̄ eni cogſcim⁹ ꝙ tēpus ē lōgū l' q̄ illō ſpatiū ꝑtrāſit. dico ēt ꝙ ꝑ q̄ntitatē mot⁹ quā capit a tp̄e cogſcit q̄n̄ꝗ̄ q̄ntitas alicui⁹ tp̄is mediāte q̄ p̄us fiebat mēſuratio alicuius determinati mot⁹: poſt q̄ȝ illa q̄ntitas tp̄is fuerit oblita. Uerbi gr̄a. Ponam⁹ ꝙ aliq̄s ambulet de vno loco ad aliū locū. utputa de pariſi⁹ ad ſanctū Dionyſiū i vna hora motu determinate uelocitatis ꝛ poſtea obliuiſcat q̄ntū fuerit illō tp̄s in q̄ ambulauit de Pariſi⁹ ad ſanctū Dionyſiū. ſi reuertat iterum ābulādo de Pariſi⁹ ad ſanctū Dionyſiū tāta uelocitate q̄nte fuit p̄or mot⁹: iueniet ꝙ illa ambulatio fuit i vna hora q̄ cognitiōe habita cognouit ꝙ vna hora fuit tp̄s q̄ ambulauit de Pariſi⁹ ad ſanctum Dionyſiū. ꝛ ſic ꝑ q̄ntitatē mot⁹ quā capit a tp̄e deuenit ille ambulās i cognitionē tp̄is pri⁹ oblitā. Et hec ē itētio ꝯ̄ᵗⁱˢ ꝯ̄ᵗᵒ 26ᵒ hui⁹ t̄ctat⁹. d. ꝙ ſp̄ mēſura m⁹ nūatū ꝑ nūm. ſȝ cū acciderit nobis obliuio cogſcim⁹ ip̄ȝ nūȝ ꝑ nūatū i p̄n⁰ i tn̄ p̄ᵃ mēſuratiōe nūs ē notior q̄ȝ ip̄ȝ nūatū. Et h̄ dic̄ ꝯ̄ᵒʳ i fine ill' ꝯ̄ᵘ. dicit eni ꝙ nos videm⁹ ꝙ mēſura i ſua ꝓpria q̄ntitate i p̄n⁰ ē notior nālit̄ apd̄ nos i ſua q̄ntitate q̄ȝ mēſuratū i illa q̄ntitate. ꝛ cū h̄ bn̄ ſtat ꝙ mēſura ſit ig̃tior nāliter apd̄ nos i ſua ꝓpria q̄ntitate: q̄ȝ nūatū i alia q̄ntitate. vn̄ tp̄s ē nālit̄ noti⁹ apd̄ nos i ſua ꝓpria q̄ntitate quā h̄ȝ a ſpatio. ℭ Ad 4am rōnē qn̄ dī ꝙ ſi tp̄s ē nūs mot⁹ aut ē nūs nūat⁹: aut nūs q̄ nūam⁹. Dicēdū ꝙ tp̄s ē nūs nūat⁹ ut dic̄ p̄bs. uerꝫ ſȝ ꝙ expōit ꝯ̄ᵒʳ ꝑ nūȝ q̄ nūam⁹ itelligit nūȝ ſimpl̄r ſ. nūȝ mathe^cus. ꝛ ꝑ nūȝ nūatū itelligit nūȝ applicatū determinato generi ent̄s. Et qn̄ dī ꝙ ꝯ̄ᵒʳ dic̄ ꝙ eēntiale ē tp̄i nūare ꝛ mēſurare motū. dicendū ꝙ nūs q̄ nūam⁹ ē dupl̄r. ſ. nūs q̄ nūam⁹ ſimpl̄r. ut ē ille nūs q̄ poſſum⁹ nūare res cuiuſlibet gn̄is ent̄s: ꝛ ita nūs mathe^cus ut duo tres 4ᵒʳ ꝛ ſic de alijs ē nūs ſimp̄r. Ali⁹ ē nūs q̄ nūam⁹ applicat⁹ ꝛ limitat⁹ ad certū gen⁹ ent̄s. ꝛ cū h̄ ꝙ ē nūs q̄ nūam⁹: ē etiā nūs nūat⁹: ꝛ ita ē de tp̄e ꝛ eēntuali⁹: q2 ieſt ſibi nūare ꝛ mēſurare magis q̄ȝ nūari ꝛ mēſurari. Dico igit ꝙ cū h̄ ꝙ ē eēntiale tp̄i mēſurare ꝛ nūāre motū bene ſtat ꝙ tp̄s ſit nūs nūat⁹. ℭ Ad aliā aūt formā qn̄ dī ꝙ ſi tp̄s ē nūs nūat⁹: aut ꝑ nūȝ nūatū itelligitur nūs inq̄ntū ē nūat⁹: uł itelligit nūs nō inq̄ntū ē nūatus. Dico ꝙ ꝑ nūȝ nūatū itelligit res nūata: nō tn̄ q̄ntū ē nūata: q2 tp̄s nō ē res nūata niſi ꝑ accn̄s. Et cū dī ꝙ ſi tēp⁹ ē res nūata igit tp̄s erit mot⁹. dico ꝙ nō ſeqt̄ur. q2 mot⁹ ē ꝑ ſe res nūata: ꝛ tp̄s nō eſt res nūata niſi ꝑ accn̄s. ℭ Ad 5am rōnē qn̄ dī ꝙ tēpus ē nūatio nūi mot⁹. dico ꝙ ꝯ̄ᵒʳ ꝑ numerationē itelligit numerū. Un̄ intellect⁹ ꝯ̄ᵗⁱˢ ē ille. ſ. ꝙ tp̄s ē nūs nūi mot⁹. ꝛ h̄ ē uerꝫ. nā p̄ᵐ tēp⁹ nāle ē nūs primi mot⁹. qui p̄m⁹ mot⁹ ē numer⁹ oīum aliorꝫ motuū. ℭ Ad aliō qn̄ dī ꝙ illō qd̄ ē pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ꝛc̄. Dico ꝙ ꝑ p̄us ꝛ poſteri⁹ in motu poſſum⁹ intelligē duo. vȝ. uel ꝑtes priores ꝛ poſteriores mot⁹: uł ꝑtes p̄ores ꝛ poſteriores tp̄is. ꝛ tūc dico ꝙ illō qd̄ ē pri⁹ ꝛ poſteri⁹ i motu. h̄ ē ꝑtes mot⁹ p̄ores ꝛ poſteriores illō nō ē numer⁹ mot⁹: ꝛ illō cōcedo. illō tn̄ qd̄ ē p̄us ꝛ poſteri⁹ in motu. h̄ ē ꝑtes p̄ores ꝛ poſteriores tp̄is q̄ ſūt ꝑtes ſb̄iue i motu. illō bn̄ p̄t eē numer⁹ mot⁹. igit ꝛc̄. ℭ Et ſi dicat ꝙ ꝯ̄ᵒʳ dicit. ē numer⁹ p̄oris ꝛ poſterioris i motu. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō eſt numer⁹ motus. Dicēdū ꝙ ꝯ̄ᵒʳ itelligit ꝙ temp⁹ ē prius ꝛ poſterius in motu nō q̄litercūq̄ȝ: ſȝ ut nūerata ſūt: uel ut cōparata ſunt: h̄ ut p̄us: illō aūt ut poſteri⁹: hec eni eſt vna ſignificatio tp̄is. ſ. duratio

mot⁹ cui⁹ extrema ſunt actu nūata ut dictū ē pri⁹.

¶ Ad aliā aūt rōnē pn^{ci}s cū dī φ diffō bñ aſſigna ta ꝛc̄. dico φ uerū ē. Et cū dī φ illa diffō nō cōpe tit cuilibet tpi. cōcedo. ꝛ iō illa diffō tpis nō ē cōis cuilibet ſignificatiōi tpis. ꝛ ſic ħ nō diffinit tps in cōi: ſ; diffinit ꝑ^m tps finitū: cui⁹ extrema ſunt actu nūata. Un̄ tps abſolute acceptū in maxima cōita te ſua deſcribit ſic. Tēp⁹ ē duratio ex ſe hñs pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ut dcm̄ ē pri⁹. Et cū dī φ hec diffō nō cō petit cuilibet tpi. Dico φ hec diffō cōpetit oī tpi fi nito: cui⁹ extrema ſūt actu nūata. Et cu; dī φ hec diffō nō cōpetit tpi ꝑterito: nec tpi futuro. q2 nec tēp⁹ ꝑteritū: nec tēp⁹ futurū ē mēſura. Dico φ tēp⁹ nō ē mēſura ꝑncipalr nūans actiue: ſed aīa eſt illa mediāte tpe: ita φ aīa ē illō qd̄ mēſurat: ꝛ tps ē il lud q̄ mediāte aīa mēſurat. ꝛ iō ad ħ φ tēp⁹ uł ps tpis ſit mēſura uel nūs q̄ aīa mēſurat: ſuffic̄ φ ha beat eē i cōſideratiōe aīe: ſic φ actu ꝯſideretur ab aīa. Un̄ q̄uis tēp⁹ ꝑteritū ꝛ futurū nō exiſtāt rea liter in actu. pñt tm̄ actualr ꝯſiderari ab aīa ꝛ ſic eē pñtia q̄ñ aīa cōſideret motū ꝑteritū uel futurum. Un̄ nūc cog̃ſco quē motū feci heri. q2 nūc cog̃ſco q̄tū fuit tēp⁹ i q̄ mouebar heri. Et cū dī φ q̄libet ps tpis eſt tps. dico φ illa ē fl'a de ꝟtate ꝑmonis. ſed hec ē ꝟa. q̄libet ps tpis fuit uł erit tps. ꝛ ſuffic̄ ħ q̄tū ad itellectū pħi: ut p3 itelligēti. Et cū dī φ ſi tēp⁹ ꝑteritū ꝛ futuꝝ ſūt mēſure. igit ſūt q̄titates. dico φ q̄libet aīa mēſurat: ꝛ iō ſūt q̄titates i cōſi deratiōe aīe. ſed nō ſūt ꝟe q̄titates ex̄ aīam: ſ; ſūt uł erūt ſeu fuerūt ꝟe q̄titates ex̄ aīam. Et ſi dicat ſic. tps ē qd̄dā homogeniū. igit q̄libet ps tpis ē tē pus. dico φ nō ſeq̄t i ſucceſſiuis homogenijs: ſed ſuffic̄ φ de q̄libet pte tpis ꝟe affirmat p ꝟbū de ꝑ ſenti uł de futuro nomē illi⁹ ſpēi. ꝛ q2 tā tēp⁹ ꝑteri tū q̄ tēp⁹ futuꝝ fuit uł erit tēp⁹: iō bñ ſaluat φ tē p⁹ ē qd̄dā homogeniū. ꝛ ſic p3 ad illā rōnē q̄ñ dī hec diffō nō cōpetit cuilibet ꝯtēto ſb diffinito. di co φ p itercēptionē. q2 ħ nō diffinit tps i cōi: ſ; tps ꝑ^m: cui⁹ extrema ſūt actu nūata. i. ħ diffinit ꝟnum cōe cuilibet duratiōi ꝑmi mot⁹. cui⁹ extrema ſunt actu nūata. Et cū dī φ hec diffō nō cōpetit ptibus illi⁹ tpis: q2 nō cōpetit pti tpis ꝑterite nec pti futu re. dico φ illa diffō cōpetit eis: q2 aīa p tps ꝑteri tū cog̃ſcit ꝛ mēſurat q̄t⁹ fuerit mot⁹ pri⁹: ꝛ eodem mō ſic ē de tpe ꝑterito: ita ꝛ de tpe futuro. ¶ Ad alias ꝟo rōnes q̄ facte erāt ꝯ illā ꝑticulā ſ3 pri⁹ ꝛ poſteri⁹. Ad ꝑmā q̄ñ dī φ illō qd̄ ē de gñe relatio nis nō cadit i diffōne tpis: q2 tēp⁹ ē qd̄dā abſolu tū. Pōt dici ꝟno⁹ φ illa diffō tpis ē diffō exꝑmēs qd̄ nois: uł φ ē diffō data p additamētū ſeu deſcri ptio. ꝛ i tali diffōne uł deſcriptiōe bñ ꝑt res poni alteri⁹ gñis. ꝛ iō nō obſtāte φ illa res q̄ ē tēp⁹ ſit q̄titas bñ pñt pri⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ ſūt relōnes poni i tali diffōne uł deſcriptiōe tpis ꝛc̄. ¶ Alr pōt etiā dici. v3. φ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ pñt accipi duplr. Uno⁹ p ut ſūt relōnes: ꝛ ſic nō cadūt i diffōne tpis. Alio⁹ pñt accipi ſ᷑m φ ſūt noīa ordiabilia īportātia nūm ordinabilē q̄lē iportāt illa noīa. v3. ꝑ^m 2^m 3^m. ꝛ ſic cadūt i diffōne tpis. Et ħ ē qd̄ dic̄ ꝯ^{tor}. ſ. φ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ cū ſint accepta ſ᷑m φ i ſbo ſūt: ſūt ptes mo tus. ꝛ cū fuerit cōſiderata ſ3 qditatē ꝛ diffōnē ſūt aliud a motu. q̄m mot⁹ ē i q̄titate: ꝛ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſūt i nūo. hec ꝯ^{tor}. Un̄ ꝯ^{tor} p nūm itelligit nūm or dinabilē. ¶ Ad ultimā rōnē q̄ñ dī φ pri⁹ ꝛ poſteri us q̄ cadūt i diffōne tpis: aut ſūt ptes tpis: aut ſūt ptes mot⁹. dico φ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ q̄ ponūtur i diffō ne tpis: pñt idifferēter accipi p ptib⁹ tpis: uł pro idiuiſibilib⁹ tpis. ſ. pro iſtātib⁹. q̄m tps ē nūs mot⁹ p inſtās pri⁹ ꝛ p iſtās poſteri⁹: q̄ ſūt i tpe. Silr̄ tē pus ē nūs mot⁹ p ptē porē ꝛ poſteriorē tpis. Et q̄ñ dī φ ptes tpis ſūt ip3 tēp⁹. Dico φ illa de ꝟtute ꝑ monis ē falſa. q̄m ptes nō ſūt ſuū totū: ſed cōſtitu unt ſuū totū. nū c ꝟo res diffinit p ꝑn^a cōſtitutiua ipam rē. ptes ēt tpis nō diffiniūt tps ſimplr: ſ; ſ3 φ vna ps ē ꝑor: ꝛ alia poſterior. Et cū dī φ idiuiſibi lia nō pñt diffinire tps: q2 ſūt ignota. dico φ nō ſūt ignotiora q̄ tps ħ diffinitū. q2 tps ħ diffinitū ē du ratio ꝑmi mot⁹: cui⁹ extrema ſūt actu nūata. Et cū dī. idiuiſibile nō cognoſcit niſi p ꝑuationē alicui⁹ di uiſibilis. cōcedo. ꝛ iō dico φ aliqd̄ diuiſibile ē ꝑ us notū q̄ indiuiſibile. tm̄ nō oē diuiſibile eſt ꝑus ꝛ magis notum quocū q̄ indiuiſibili.

¶ Caplm̄ 3^m t̄ctatus tertij. in quo ſoluuntur dubita tiones prius mote de eē temporis ꝛ inſtantis.

T ſicut mot⁹ ſemꝑ aliud: ſic ꝛ tps

c Qd̄ aūt ſil' oē tps idē eſt. Ipm̄ eni nunc idem eſt quod q̄dem erat. Eſſe autem ipſi alterum eſt.

¶ Iſtud ē 3^m caplm̄ hui⁹ tractat⁹ i q̄ ſoluunt dubita tiōes pri⁹ mote circa eē tpis ꝛ inſtātis. Un̄ iſtō ca pitulū ꝯtinet duas ptes ꝑncipales. q2 i ꝑ^a pħs ſol uit dubitationē motā de tpe. In 2^a ibi [Ipm̄ autē nūc.] determinat de tpe nūc: ſoluēdo dubitationē motā de vnitate iſtātis: ꝛ declārando ſbam inſtantꝭ qd̄ ſit. ¶ In ꝑma igit pte ꝑn^{is} hui⁹ capl'i pħs ſoluit dubitationē ꝑus motā de tpe q̄ talis ē. ſi tps ē: ne ceſſe ē ut oēs ei⁹ ptes aut q̄dā ſint inſil': ſed nec oēs ptes tpis: nec q̄dā ſūt iſil'. ḡ tps nō ē. ¶ Iſta dubi tatio ſoluit p itercēptionē illi⁹ ꝯñtie. tps ē. igit oēs ei⁹ ptes aut q̄dā inſil' ſunt. nā rectū ē ponē φ ptes ei⁹ inueniātur q̄dā poſt alias ꝛ nō iſil'. ſic ē diſpō i ptib⁹ mot⁹. q̄m ptes mot⁹ ſic ſe hñt φ nō inueniunt inſil': ſed q̄dā poſt alias. Hec igit ē ſol'o. ſ. φ ad ħ φ tēp⁹ ſit nō req̄rit φ ei⁹ oēs ptes aut q̄dā ſint in ſil': ſic ad ħ φ mot⁹ ſit nō req̄rit φ oēs ptes ei⁹ au t q̄dā ſint inſil'. Sed ne eſtimet φ tēp⁹ ꝛ motus ſint idē: pħs dat dñā iter tēp⁹ ꝛ motū dicēs. Q; aūt ſil' ē tēp⁹ idē ē. ſed mot⁹ differt n tpe. q̄m mot⁹ nō ē idē apud illa q̄ mouent iſil'. ſ3 tēp⁹ ē idē apō illa q̄ mo uent inſil'. ꝛ cā3 ꝓp quā tēp⁹ ē idē apō illa q̄ ſūt in tpe iſil' aſſignat pħs. d. φ cā i ħ φ tēp⁹ ē idē ē. q̄m iſtās ē idē i oī motu q̄tū ad ſuā qditatē: ſ3 eē ei⁹ ē alteꝝ. Un̄ ꝯ^{tor}. d. φ cā i ħ φ tps ē ide3 ē. q̄m iſtās qd̄ ē agēs tps: ē idē i oī motu cū fuerit demōſtra tū ſ3 ei⁹ eē diuerſificat p ꝑoritatē ꝛ poſterioritatē. ¶ S3 circa dcā pħi ħ ſūt q̄dā notāda: ꝛ q̄dā dubi tāda. ¶ Prio ē notādū φ de rōne ſucceſſiui eſt φ ei⁹ ptes nō ſint ſil' ſ3 q̄dā poſt q̄ſdā. vñ ad ħ φ ſuc ceſſiuū hēat eē ſufficit φ vnū idiuiſibile ꝯtinuās ei⁹ ptes adiuicē hēat eē. vñ eē tēp⁹ ē pñs: cui⁹ vna ps ē ꝑterita: ꝛ alia futura. ꝛ nullū tēp⁹ ē pñs niſi illō tps cui⁹ ptes pño iſtās copulat adiuicē. ¶ Scdo ē notādū φ tēp⁹. i. ꝑmū iſtās nāle. ſ. duratio ꝑmi motus eſt ubiq̄ ſimul. q2 tēpus nō eſt diuiſibile: ni ſi ſ᷑m longitudinē durationis. ꝛ ideo nō eſt vna ps temporis apud exiſtētes in oriente ꝛ alia ps apō exñtes in occidēte: ſed illa eadē duratio ꝑmi mot⁹ q̄ eſt apud exñtes in oriēte: eſt etiā apud exñtes i occidēte. ꝛ iō tps. i. ꝑ^m tps. i. duratio primi motus

ē idē apd̄ oēs res exñtes ī tpe:ſʒ nō ē ſic de ꝑ mo-
tu.q꞉ ꝑmꝰ motꝰ extēdiꝭ ad extēſionē ꝑmi moͥˢ ſʒ
lōgū:latū: ⁊ ꝓfūdū. ⁊ iō alia ē ps motus ꝑmi apd̄
exñtes ī oriēte: ⁊ alia apd̄ exñtes ī occidēte. ⁊ iō
bñ dicūt phūs ⁊ ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ tps ē idē apd̄ oēs: ⁊ motꝰ
nō. ¶ Tertio ē notādū ꝙ cū ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. ꝙ istās qd̄ eſt
agēs tps ē idē. ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ nō itelligit ꝙ instās ſit uere
agēs ꝓducēs aliqd de nō eē ad eē. ſʒ istās ē agēs
tps ꝑ ꝯtinuationē. q꞉ ꝯtinuat ptes tpis pñtis adi-
uicē ꝑ quā cōtinuationē tps pñs hēt eē. q꞉ ut dcm̄
ē ad h̄ ꝙ aliqd̄ tps pñs ſit regriꝭ ꝙ istās pñs cōti
nuet eiꝰ ptes adiuicē. Dico igiꝭ ꝙ istās nō ē agēs
ita ꝙ ſit ꝓducēs tps de nō eē ad eē:ſed ē agēs tpꝭ
q̄ſi ꝯſeruādo tps ī eē ꝑ h̄ q꞉ ꝯtinuat ptes tpis adi
uicē. ¶ Quarto ē notādū ꝙ cū ꝯ̄ᵗᵒʳ dīc ꝙ istās qd̄
ē agēs tps ē idē ī oī motu cū fuerit demōſtratū ꝙ
ꝑ istās demōſtratū itelligit phūs vnū istās ſʒ nūʒ
⁊ illd̄ istās ē idē ī oī motu:ſic mēſura terminoꝝ cu
iuslibet motꝰ. istās eni cōtinuās ptes ꝑmi motꝰ eſt
mēſura numerati eē cuiuslibet motus. Et cū ꝯ̄ᵗᵒʳ
dīc ꝙ eſſe istātis diuerſificaꝭ ꝑ ꝑoritatē ⁊ poſterio
ritatē:h̄ nō debet ſic itelligi. ſ. ꝙ istās ſit ꝑus ⁊ po
ſterius:nec etiā ꝙ idē istās ſʒ numeꝝ ſit mō ⁊ ꝑꝰ
us nō fuit. ſed ſic debet itelligi. ſ. ꝙ idē istās nūo
ꝑ ē futurū poſtea pñs:deīde ꝑteritū. ⁊ ſic diuerſifi
caꝭ ꝑ ꝑoritatē ⁊ poſterioritatē. q꞉ ꝑus ē futurū ꝗ̄
pñs. Ul̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ forte cū dicit ꝙ istās manet idē ſʒ ꝙ
ē demōſtratū:ꝑ istās nō itelligit istās ꝯtinuāſ par
tes tpis adiuicē. ſed istās qd̄ ē ꝑmū moˡᵉ ul̄ extre
mitas ꝑmi moͥˢ. ut dīc Auic. t̄ctatu ſuo de tpe. ꝙ
istās accipiꝭ dupl̄r. Uno mō ꝓ eo qd̄ ē circūdatū
ꝑterito ⁊ futuro. Alio mō ꝓ extremitate moͥˢ. i. ꝓ
aliq̄ pūcto qd̄ ſuo motu ul̄ ſuo ipetu facͭ uiiquē cur
ſū uel aliq̄ꝫ lineā. Cū igiꝭ ꝯ̄ᵗᵒʳ dīc ꝙ istās ē idē ī oī
motu ſm ꝙ ē demōſtratio:ꝑ istās itelligit ipꝫ mo
bile ul̄ extremitatē mobilis:q꞉ tā moˡᵉ ꝗ̄ ſua extre
mitas manet idē nūo ſʒ diuerſificaꝭ ꝑ ꝑoritatē ⁊
poſterioritatē. q꞉ ꝑꝰ eſt in ꝑori pte motꝰ ⁊ poſtea
ē ī poſteriori pte motꝰ. ¶ Sed hic occurrunt duo
dubia. Primū ē q꞉ dcm̄ ē ꝙ ad eē ſucceſſiui ſufficͭ
ꝙ idiſibile ꝯtinuās eiꝰ ptes adiuicē hēat eē. Illud
nō vꝫ uerū. q꞉ ſi ſic eēt:ſeq̄reꝭ ꝙ aliqs motꝰ eēt to-
tus ſil̄. qd̄ ē ipoˡᵉ. q꞉ h̄ ē ꝯ̄ rōnē motꝰ. ſ. ꝙ ſit totꝰ ſi-
mul. Et ꝓbo ꝙ h̄ ſeq̄tur. qm̄ totꝰ motꝰ exñs in
moˡⁱ hēt ptes copulatas adiuicē ad vnū idiſibile
exñs pñtial̄r. q꞉ ptes cuiuslibet accñtis copulanꭆ
ad eūdē terminū ad quē copulātur ptes ſui ſbi. ſʒ
ptes ipſiꝰ moͥˢ copulanꭆ ad vnū terminū cōeʒ ꝑ-
ſential̄r exñtē. ģ ptes totiꝰ motꝰ exñtis ī moˡⁱ copu
lanꭆ ad vnū terminū cōeʒ pñtial̄r exñtē. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ſi
ad eē ſucceſſiui ſufficeret ꝙ idiſibile cōtinuās eiꝰ
ptes adiuicē hēret eē:ſeqtur ꝙ aliqs motꝰ eēt totꝰ
ſil̄. qd̄ ē ipoˡᵉ. ¶ Scdo dubitaꭆ ſup h̄ qd̄ dꝛ ꝙ in-
ſtās copulat ptes tpis adiuicē. ſ. ꝑteritū ⁊ futurū.
Illd̄ nō vꝫ ueꝝ. q꞉ illa q̄ nō ſūt nō copulanꭆ adiui-
cē:ſed nec tēpꝰ ꝑteritū:nec tēpꝰ futuꝝ ē. ģ istās nō
copulat ꝑteritū nec futurū adiuicē. ¶ Ad ꝑᵐ illoꝝ
ē dicēdū ꝙ motꝰ hēt duplices ptes. ſ. q̄ſdā ſʒ diſio
nē ſbi: ⁊ q̄ſdā ſʒ diſionē tpis. ptes motꝰ accepte ſʒ
diſionē ſbi ſūt ſil̄ ſimultate tpis. q꞉ vna ps motꝰ ē ī
vna pte moͥˢ: ⁊ alia ps motꝰ ē ī alia pte moͥˢ. ⁊ il
le ptes motꝰ accipiūtur ſm diſionē moͥˢ: ⁊ iſte p-
tes motꝰ q̄ accipiūtur ſm diſionē moͥˢ copulātur
ad eūdē terminū cōem:ad quē copulanꭆ ptes mo-
bilis. Et cū dꝛ ꝙ tūc ille motꝰ cōpoſitꝰ ex illis pti-
bus eēt ſil̄. Dico ꝙ ly totū ꝑt accipi cathēᶜᵉ ul̄ ſin-
cathēᶜᵉ. Si accipiaꭆ cathēᶜᵉ ſic ꝯcedo ꝙ totꝰ motꝰ
cōponiꭆ ex oibꝰ illis ⁊ ē ſil̄: q꞉ ē ī h̄ istāti pñti. ſi vō
ly totū accipiaꭆ ſincathēᶜᵉ:ſic dico ꝙ nō totꝰ motꝰ ē
ſil̄ q꞉ nō oēs ptes ſūt ſil̄. qm̄ q̄libet illaꝝ ptiū acce-
pta ſm diſionē moͥˢ hēt ptē ꝑteritā ⁊ ptē futurā.
vñ q̄libet illarū ptiū ē vna cū h̄ qd̄ diuidiꭆ ad diſio-
nē moͥˢ. diuidiꭆ ēt ad diſionē tpis. ſi vō loq̄mur de
ptibꝰ acceptis ſm diſionē tpis:ſic diuidiꭆ motꝰ ī ptē
ꝑteritā ⁊ ptē futurā. ⁊ ille ptes ſic accepte ſʒ diſio
nē tpis copulanꭆ ad mutatū eē: ⁊ nō copulanꭆ ad
eūdē terminū cōeʒ ad quē copulātur pteſ moͥˢ. ⁊
q꞉ illd̄ mutatū eē ē ī moˡⁱ pñtial̄r iō totꝰ motꝰ cōpo
ſitꝰ ex pte ꝑterita ⁊ ex pte futura ē pñs. ¶ Et ſi di
caꭆ ꝙ illa diſtātia de ptibꝰ motꝰ accepti ſm diſio-
nē moͥˢ: ⁊ ſʒ diſionē tpis nō vꝫ ualē q꞉ eiuſdē ſūt
ptes ſm diſionē moͥˢ: ⁊ ſʒ diſionē tpis: q꞉ ois ps
accepta ſm diſionē moͥˢ diuidiꭆ ī ptē ꝑteritā ⁊ ī ptē
futurā. ⁊ ita diuidiꭆ ſʒ diſionē tpis. q꞉ ps accepta ſʒ
diſionē moͥˢ hēt ptes. q꞉ certū ē ꝙ vna ps motus
pñtial̄r exiſtit ī vna pte moͥˢ ⁊ alia ps motꝰ pñtia-
liter exiſtit ī alia pte moͥˢ. Et iō totꝰ motꝰ nō diuidiꭆ
ſm diſionē moͥˢ ex oppoſito ī alias ptes ſʒ diſio-
nē tpis:cū ille ptes ſint ī eodē tpe adeq̄to. ſʒ ptes
motꝰ accepte ſm diſionē tpis nō erūt pñtial̄r acce
pte. q꞉ vna ē ꝑterita ⁊ alia futura:nec hñt nec ha-
buerūt idē tps ꝓ mēſura adeq̄ta. ⁊ iō bñ diuidiꭆ
motꝰ ī alias ptes ſm diſionē tpis:cū ille ptes non
ſint ī eadē pte tpis. Et qñ dꝛ ꝙ q̄libet ps accepta
ſm diſionē moͥˢ diuidiꭆ ſm diſionē tpis. q꞉ diuidiꭆ in
ptē ꝑteritā ⁊ ī ptē futurā. Dico ꝙ ē uerū ꝙ q̄libet
ps accepta ſm diſionē moͥˢ diuidiꭆ ī ptē ꝑteritā ⁊ ī
ptē futurā ſm diſionē tpis. tñ ps accepta ſm diui
ſionē moͥˢ nō ē ꝑterita nec futura: ſʒ ē pñs. ⁊ iō nō
ē accepta nec diſtīcta ab alia pte motꝰ exñte ī alia
pte moͥˢ ſm diſionē q̄uis diuidaꭆ ī ptē ꝑteritā: ⁊ ī
ptē futurā: q̄ diſtiguūtur ſm diſioneʒ tpis. ¶ Ad
aliō dubiū qñ dꝛ ꝙ istās nō pōt copulare ptes tē-
poris adiuicē. ſ. ꝑteritū ⁊ futurū. q꞉ illa q̄ nō ſunt
nō copulātur adiuicē. Dicēdū ꝙ ī ꝓpoſito ꝑ copu
lationē itelligo cōtinuationē:ſed cōtinua ſūt quoꝝ
ultima ſūt vnū. nūc aūt illd̄ qd̄ nō ē pñtial̄r bñ pt
hēre ultimū q꞉ ī ultimo istāti diei dies hēt ſuū ulti
mū: ⁊ tñ tūc nō ē dies. Dico igiꭆ ꝙ illa q̄ nō ſunt
pñt copulari. ſ. ꝯtinuari adiuicē. q꞉ pñt hēre idē ulti
mū. qm̄ illd̄ idem inſtans qd̄ eſt finis preteriti eſt
initium futuri.

¶ Ipſm aūt nūc tēpꝰ mēſurat: ſm ꝙ ꝑꝰ ⁊
poſteriꝰ ē. Ipꝫ aūt nūc ē q̄dē ſic idē ē ꝗ̄
ſicut nō idē: ſm quidē eni ꝙ ī alio ⁊ alio
alterū ē. Hoc aūt erat eē ipſi nūc. Inq̄tū
tū aūt q̄dcūꝗ̄ ens eſt ipſm nūc idem eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps ꝑncipalis huiꝰ capl̄i. ī q̄ ſoluit phūs
dubitationē motā de instāti. ⁊ cōtinet duas ptic
las. qm̄ phūs in ꝑma ſoluit dubitationē ſuperius
motā de vnitate inſtantis. In 2ᵃ ibi [Manifeſtū
autē eſt.] Determinat de ſubā inſtātis aſſignādo
rōnem eorū que dicūtur de istāti: ⁊ ita decl̄aꭆ ſbā
istātis q̄d ſit. Pria pticula ꝯtiet duas ptes. q꞉ ī ꝑᵃ
phūs narrat ſolutionem dubitationis. In 2ᵃ vō ibi
[Sequitur enim ſicut eſt dcm̄.] Decl̄at ſolutio-
nem. ¶ In ꝑma igiꭆ parte huius particule phūs
narrat duo. Quoꝝ ꝑmuʒ eſt ꝙ ipꝫ nunc ſiue ipſm

inſtãs mẽſurat tẽp⁹ ſm prius ⁊ poſteri⁹. ⁊ hoc ẽ p^m. ſ. q̄ iſtãs mẽſurat pri⁹ ⁊ poſteri⁹. Scdm vo qd pħs narrat ẽ q̄ ipm nũc ẽ quodãmo idẽ: ⁊ quodãmo diuerſũ ꝓ eo q: nũc vl' iſtãs ẽ i alio ⁊ i alio. h eſt i alia ⁊ i alia pte vel dña tpis: ſicut ipm nũc eſt alteꝝ ⁊ alterũ. Hoc eni erit ipm nũc. ꝯ^r. Nã inſtãtis eſt i diuerſitate. qm̃ ſm q̄ illd in q̄ eſt nũati eẽ ipm iſtãs eſt in rõne nũati. ſm vo q̄ eſt qdcũq3 ens ſic idez eſt. h eſt ipm nũc eſt idẽ ens ſm ſuã ſbaz. ſed ſm q̄ eſt in diuerſis ptib⁹ vel in diuerſis differẽtiis tpis ſic eſt alteꝝ ⁊ alteꝝ. Vñ breuit' ſolo pħi ẽ iſta. ſ. q̄ iſtãs vel nũc eſt idẽ ſm ſbm. ſed nõ ẽ idẽ ſm rõnẽ. q: alia ẽrõ ei⁹ ſ3 q̄ eſt pri⁹. ⁊ alia ẽrõ ei⁹ ſm q̄ eſt poſteri⁹. ¶ Sed circa illa dcã ſũt duo itelligẽda. Vñ circa p^mũ cũ di q̄ iſtãs mẽſurat tẽp⁹ eſt itelligẽdũ q̄ mẽſura q̃tti ſpectat ad ꝓpoſitũ ẽ triplex. qm̃ quedã eſt mẽſura ſ3 pfectionẽ. quedã vo ſm adeq̃tionẽ ſiue ſm determinationẽ. ⁊ quedã eſt mẽſura ſ3 replicationẽ. p^a mẽſura eſt excedẽs. 2ª eſt eq̃lis. 3^a vo eſt deficiẽs. Exẽplũ p^mi. albedo eſt mẽſura oĩum coloꝝ ſm pfectionẽ. q: p acceſſũ ad albedinez vel p receſſũ ab albedine dr̃ q̃libet colo: magis vl' min⁹ pfect⁹. ⁊ ſic loquit' pħs 10° metha^{ce} dicẽs q̄ i quocũq3 gñe eſt vnũ p^mũ qd eſt mot⁹ ⁊ mẽſura oĩum alioꝝ de illo gñe. ⁊ illa mẽſura eſt excedẽs. q: excedit oĩa alia illi⁹ gñis in pfectiõe. Exẽplũ ſecũdi. vna q̃rta plena vino eſt mẽſura adeq̃ta illi⁹ vini. q: nec excedit illd vinũ in cõtinẽdo illd vinum: nec excedit' ab eo. ⁊ hec mẽſura põt bñ dici ſm terminationẽ. q: terminat ⁊ ꝯtinet pciſe illd mẽſuratũ. Exẽplũ tertij. vna quarta vini eſt mẽſura vnius dolij. q: aliq̃tiẽs replicata replet totuz doliũ vino. Vñ vnũ vas. vbi gra. q̃rta vini alr eſt mẽſura vini cõtẽti in eo replẽtis ipm: ⁊ alr eſt mẽſura maioris maſſe vt vni⁹ dolij. q: vini ꝯtẽti in ipo eſt mẽſura ſ3 terminationẽ ⁊ adeq̃tionẽ. ſ3 dolij vel vini replens doliũ eſt mẽſura ſm replicationẽ. Dico igit' q̄ inſtãs nõ eſt mẽſura tpis p replicationẽ. q: ſi multotiẽs replicaret' nunq̃3 redderet tẽp⁹ q̃ticũq3 puũs. ſ. iſtãs replicatũ. ſed duo iſtãtia ſũt mẽſura tpis ſ3 terminationẽ ſiue ſm adeq̃tionẽ: q: ꝯtinẽt ip3 adequate. qm̃ duo iſtãtia quoꝝ vnũ eſt p^a^m alicui⁹ tẽporis: ⁊ aliud eſt finis eiuſdẽ tpis ꝯtinẽt illd temp⁹ adeq̃te ⁊ nõ plus. ⁊ ſic p3 q̃liter iſtãs eſt mẽſura tẽporis. q: iſtãs duplicatũ vt duo iſtãtia ſũt mẽſura tpis ſm adeq̃tionẽ ⁊ terminationẽ. ¶ Circa vo 2^m dictũ eſt ſciẽdũ q̄ aliq expoſitores dicũt q̄ pħs p inſtãs ſm ſbam itellexit p^m mo^{le}. ⁊ certũ ẽ q̄ illd. ſ. p^m mo^{le} manet idẽ in toto tpe. Per iſtãs vo ſ3 eẽ itelligit' indiuiſibile in tpe: qd idiuiſibile ꝯtinuat ptes tpis adinicẽ. ⁊ certũ eſt q̄ tale iſtãs nõ manet idẽ in toto tpe. ⁊ ſm iſtã expõnẽ facile eſt vidẽ q̄ iſtãs ſm ſbam manet idẽ in toto tpe. ⁊ q̄ iſtãs ſm eẽ nõ manet idẽ i toto tpe. ¶ Illa tñ expo nõ vr̃ ꝯueniẽs. q: vr̃ q̄ pħs dicat q̄ illd idẽ nũc qd manet idẽ ſm ſbam variet' ſ3 eẽ. pdicta expõ ponit q̄ vnũ nunc manet ſm ſbam ⁊ aliud variat' ſm eẽ. ⁊ ſic hec expõ nõ vr̃ ad ꝓpoſitũ pħi. ¶ Jdõ põt alr exponi. ſ. q̄ nũc ſeu iſtãs manet idẽ i toto tpe ſm ſbam: ⁊ nõ ſ3 eẽ. Q uia idẽ iſtãs nũo realr manet i oĩ dña tpis ſucceſſiue. qm̃ illd idẽ iſtãs qd pri⁹ fuit futuꝝ poſtea eſt pñs: ⁊ deide ẽ pteritũ. ⁊ ſic iſtãs manet idẽ ſm ſbam ⁊ i oĩ dña tpis: ſ3 variat' ſm eẽ. q: aliud eẽ hẽt cũ ẽ futurũ: q: tũc hẽt eẽ i põ. ⁊ aliud eẽ hẽt cũ ẽ pſens: q: tũc eſt i actu. ⁊ aliud eẽ hẽt cũ ẽ preteritum.

¶ Et adhuc alr põt exponi q̄ iſtãs manet idẽ i toto tpe ſ3 ſbam. q: oĩa iſtãtia tpis ſũt i eodẽ ſbo ſucceſſiue: ſ3 tñ inſtãs variat' ſm eẽ. h ẽ in entitate: quia vnũ iſtãs nõ ẽ idẽ ens qd aliud iſtãs q̃uis ſuccedat ſibi i eodẽ ſbo. ¶ Adhuc põt alr exponi. ſ. q̄ pħus loq̄t' de iſtãti ſ3 magnitudinẽ aliq̄ꝝ dicẽtiũ q̄ iſtãs cãt tps: ſicut aliq imagiant' q̄ pũct⁹ p ſuũ fluxũ cãet lineã. ⁊ ſ3 iſtã imagiationẽ iſtãs fluẽs manet idẽ ſ3 ſbaz i toto tpe ſ3 variat' ſ3 eẽ q: aliud eẽ hẽt i vna pte tpis ⁊ aliud eẽ hẽt i alia pte tpis. q: nũc ẽ veꝝ dicẽ q̄ ẽ i illa pte tpis: ⁊ iã erit verũ dicẽ q̄ ẽ i alia pte tpis. ſ3 eẽ i iſta pte tpis ⁊ eẽ i illa pte tpis ẽ aliud ⁊ aliud eẽ accñtalr tñ. ſ3 loquẽdo de iſtãti ꝯtinuãte ptes tpis adinicẽ. ſic nõ ẽ idẽ iſtãs in toto tempe. ¶ Illud igit' dcm̃ pħi. ſ. q̄ iſtãs manet in toto tpe ẽ ſic itelligẽdũ. v3. q̄ inſtãs manet idẽ ſm imaginationẽ i toto tpe: diuerſificatũ tñ ſ3 eẽ accñtale ſolũ q: imaginãdo q̄ iſtãs fluens cauſet tẽp⁹ imagiat' q̄ iſtãs manet idẽ ſm ſbaz i toto tpe variatũ ſoluz ſm eẽ. ¶ Adhuc itelligẽdo dcm̃ pħi de iſtãti cõtinuãte ptes tpis ſic põt itelligi q̄ i toto tpe h ẽ i q̃libet pte tpis manet idẽ iſtãs ſm ſbam ꝯtinuãs ptes tpis adinicẽ: diuerſificatũ ſm eẽ. q: aliud eẽ hẽt ſm q̄ ẽ finis pteriti: ⁊ aliud eẽ hẽt ſm q̄ ẽ p^a^m tpis futuri. nã aliud eẽ pdicat' cũ dr̃ illd iſtãs ẽ finis preteriti. ⁊ aliud cũ dr̃ iſtãs ẽ initiũ futuri. q: aliud pdicatũ ẽ eẽ finẽ pteriti: ⁊ aliud ẽ pdicatũ eẽ p^a^m futuri. ⁊ q̃uis illo ſit vera i toto tpe ⁊ in q̃libet pte tpis q̄ manet idẽ inſtãs ſm ſbam diuerſificatũ ſm eẽ. tñ illa ẽ fl'a ſm illũ modũ dicẽdi. ſ. idẽ iſtãs ſm ſbam manet i toto tpe. q: i illa ſupponit ly iſtãs ꝓ aliq̃ inſtãti determinato. ⁊ denotat' q̄ h iſtãs vel illd manet idẽ i toto tpe. ſed in iſta in toto tpe manet idez inſtans ſupponit ly inſtans cõfuſe tñ. ⁊ idõ nõ ſupponit pro aliquo determinato reſpectu toti⁹ multitudinis. De his reſponſionibus elige quã vis.

¶ Seq̄tur eni ſic dcm̃ ẽ magnitudinẽ motus. Nũc aũt tps: ſic dixim⁹. Et ſilr igitur pũcto qd fert': q̃ motũ cog̃ſcim⁹ p pri⁹ in ipo ⁊ poſteri⁹. Hoc q̄ gdẽ qdcũq3 ens idẽ ẽ. Aut eni pũctũ: aut lapis aut aliqd aliud huiuſmodi ẽ. Rõne ãt aliud ẽ ſicut ſophiſte accipiũt alteꝝ coriſcũ i theatro eẽ alteꝝ coriſcũ i foro. Et h igit' i eo qd alibi ⁊ alibi ẽ alterũ. Jd autẽ qd fert' ſeq̄tur ip3 nũc ſicut tps motũ. Eo eni qd fert' cog̃ſcim⁹ prius ⁊ poſteri⁹ i motu. Secũdũ aũt q̄ numerabile pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ipm nũc ẽ. Quare ⁊ i his qd gdẽ ens nũc ẽ idẽ ẽ: pri⁹ eni ⁊ poſteri⁹ ẽ: qd i motu. Eſſe aũt alteꝝ. ſ3 eni q̄ numerabile pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ip3 nũc ẽ.

¶ Hec ẽ 2^a ps p^e pticule 2^e ptis p^a^{lis} hui⁹ capl'i in q̃ pħs decl'at ſol'onẽ dubitatiõis de iſtãti. ⁊ cõtinet tres pticulas. qm̃ i p^a pħus decl'at ſol'onẽ dubitatiõis. Jn 2^a ãt ibi | Et notũ aũt maxie. | Remouet dubitationẽ. i 3ª ibi | Eſt quidẽ igit' | Fac rememorationẽ de eo qd declauit. ¶ Jn p^a igit' pticl'a hui⁹ partis pħus declarat ſolutionem dubitationis. Dubitatio vo erat talis. v3. utrum inſtans maneat idem in toto tempore vel nõ. Et ſolutio huius dubitationis mouebatur in parte pcedenti taliter. ſ.

ꝙ iſtãs manet idẽ i tpe ſm ſbaʒ: ſʒ nõ manet idẽ in tpe ſʒ eẽ: ſʒ ut ẽ alteꝝ ⁊ alteꝝ ſm eẽ. Unñ ꝯtor ſuper textũ imediate p̄cedẽtẽ ꝓbat h̃ ſic. Jnſtãs ẽ i aliq̃ exñti i diſpõnib' diuerſis. q2 ẽ i p̄ mo' qð exiſtit i diſpõnib' diuerſis. q2 i diuerſis ptib' mot' ſucceſſiue. ⁊ illð qð ẽ tale ẽ vnũ ſm ſbm ⁊ duo ſʒ rõnẽ. g̃ iſtãs ẽ vnũ ſbo: ⁊ duo rõne. ℂ Jn iſta vo pte declat pħs illã ꝯnẽ. vʒ. ꝙ iſtãs ẽ idẽ ſm ſbʒ: ⁊ diuerſa ſm eẽ ſiue ſm rõnẽ. ⁊ hec ẽ 52ª ꝯ hui' libri q̃ ꝓbat ſic. Sicut mo' ſe hẽt ad motũ: ita iſtãs ſe hẽt ad tẽp'. ſʒ mo' manet idẽ ſm ſbm i motu: ⁊ diuerſũ ſm eẽ ſiue ſʒ rõnẽ. g̃ ⁊ cẽ. De q̃ rõne p̄ ponit ꝓbatio maioris. 2° ponit ꝓbatio mioris ibi⌊ Hoc quidẽ qðcũq3 ens. ⌋ 3° ibi⌊ Ei aũt qð fert. ⌋ Reuertitur pħs ad declandũ maiorẽ. 4° ibi⌊ Quare ⁊ iſhis. ⌋ Jnfert pħs ꝯnẽ. Maior igit declat ſic. Sicũ mot' ſe hẽt ad tẽp' ita mo' ſe hẽt ad iſtãs. ſʒ tẽp' ſeqtur motũ. g̃ iſtãs ſeqtur mo'. g̃ ſic mo' ſe hẽt ad motũ: ita iſtãs ſe hẽt ad tẽp'. Et hec fuit maior p̄s' ſill'. Hui' ꝓſill'i p̄ ponit ꝓbatio mioris. Secũdo ꝯ. Et poſtea ꝓbatio maioris. Probatio igit mioris ẽ talis. ſic mot' ſe hẽt ad magnitudinẽ: ita tẽp' ſe hẽt ad motũ. ſed mot' ſeqtur magnitudinẽ ut p'' dcm̃ ẽ. ⁊ iõ hũc. ſ. motũ ſeqtur tẽp' ſic diximus p'. Unñ ꝯtor dic̃ h̃. ꝙ mot' ſeqtur q̃titatẽ. ſ. magnitudinẽ i eo ꝙ ẽ ꝯtinu' ⁊ ens. ſ. qm̃ ꝯtinuatio ⁊ alia q̃ hẽt ſʒ ꝙ ẽ q̃titas ꝯtinua ſũt i eo ex mẽſura. i. ex magnitudie. ſʒ q̃liter ꝯtinuatio mot' ſit ex ꝯtinuatiõe magnitudis dictũ ẽ alibi. qm̃ ꝯtinuatio põt accipi ul' ꝓ diuiſibilitate i iſinitũ. ⁊ ſic ẽ uerũ ꝙ ꝯtinuatio mot' ẽ a ꝯtinuatiõe magnitudis. q2 enĩ magnitudo ẽ diuiſibilis i iſinitũ. iõ mot' ẽ diuiſibilis i iſinitũ. Alio mõ accipit ꝯtinuatio ſʒ ꝙ diſtiguit ꝯ ꝯtiguatione. ⁊ ſic nulla ſũt ꝯtria niſi illa q̃ ſũt ⁊ hñt ultimũ. Et accipiẽdo cõtinuationẽ iſto mõ ſic nõ ẽ uerũ ꝙ cõtinuatio mot' ſit a cõtinuatiõe magnitudis. qm̃ ſup magnitudinẽ diſcõtinuã põt eẽ mot' cõtinu' ut p3 i 5° hui'. Maiorẽ vo hui' ꝓſill'i. ſ. ſic mot' ſe hẽt ad tẽp': ſic mo' ſe hẽt ad inſtãs. ꝓbat pħs. d. Et ſilr igit pũct'. Sic iſtãs ſe hẽt ad tẽp' ⁊ mo' ad motũ: ſic pũct' mot' ad lineã quã fac̃ p ſuũ motũ. qm̃ ſic pũct' mot' agit lineã ut geometre dicũt; ⁊ ſic trãſlatũ agit trãſlationẽ: ita iſtãs agit tp̃ſ. Cũ igit iſta. ſ. magnitudo: mot': ⁊ tp̃ſ ꝯſequũt ſeinuicẽ: nec̃e ẽ ut agẽtia illa. ſ. mo': pũct' ⁊ iſtãs: ſeq̃nt ſe adinuicẽ ut dic̃ h̃ ꝯtor. ⁊ ſic p3 ꝙ ſic mot' ſe hẽt ad tp̃s: ſic mo' ſe hẽat ad iſtãs. ⁊ hec fuit maior ꝓſill'i. Cõſtruc igit lraʒ ſic. Et ſilr igit puncto. ſupple iſtãs ſe hẽt ad eẽi ⁊ mo' ad motũ. Similr pũcto qð fert. i. eodẽ mõ ſic pũct' mot' ſe hẽt ad lineã quã fac̃ p ſuũ motũ. ſic. n. pũct' mot' fac̃ lineã ita iſtãs fac̃ tp̃s ⁊ mobile motũ. Et ſbdit pħs. d. Quo motũ cogſcim' ⁊ p'us i ipo ⁊ poſteri' illð eſt ſʒ ꝙ exponit ꝯtor trãſlatũ. i. mo' cũ h̃ ꝙ agit motũ ẽ noti' q̃ mot' cũ p ipm cogſcat mot'. ⁊ p'' ⁊ poſteri' q̃ ſũt i eo ſũt p illð. ſ. mo'. ip̃ʒ enĩ eẽ motũ fac̃ ip̃ʒ eẽ i diuerſis locis: ⁊ dat ptib' mot' p̃oritatẽ ⁊ poſterioritatẽ. ⁊ ſic iſtãs ẽ noti' tpe. h̃ ꝯtor. ℂ Sẽtẽtia igit pħi ſm iſtã expõnẽ ꝯtor ẽ iſta. vʒ. ꝙ ſicut pũct' mot' fac̃ lineã: ſic mo' ſe hẽt ad motũ: ⁊ inſtãs ad tẽp': q2 ſic pũct' mot' fac̃ lineã ſic mo' fac̃ motũ: ⁊ iſtãs tẽp'. ⁊ p h̃ q2 mo' agit motũ ⁊ inſtãs tp̃s: mo' ẽ noti' q̃ tẽp': ⁊ p mo' cogſcũtur ⁊ ſũt p'us ⁊ poſteri' i motu: ⁊ iſtãs ẽ p'' ⁊ noti' q̃ tẽp': ⁊ p iſtãs cogſcũtur: ⁊ ſunt p'' ⁊ poſteri' in tẽpore:

ℂ Deide cũ pħs. d.⌊ Hoc qdẽ qðcũq3. ⌋ Põit ꝓbationẽ mioris ſill'i p̄n''. ſ. ꝙ mobile manet idẽ ſʒ ſbm i motu: ⁊ diuerſũ ſʒ rõnẽ. Et p̄ declat p̄'' ptẽ mioris dicẽs h̃ qdẽ. ſ. mo' q̃ rõne ẽ qðcũq3 ens h̃ ẽ qð ẽ i vno ſbo ꝯtinuo ut expõit ꝯtor h̃ ẽ qðcunq3 ens nõ iterruptũ fuerit mo' idẽ ẽ. h̃ ẽ mo' qðcunq3 ens fuerit manet idẽ ſm ſbm. ℂ Deide declat h̃ exẽplari declatiõe dicẽs ꝙ mo' aut ẽ pũctũ: aut lapis aut aliqd alið h'. ⁊ certũ ẽ ſiue pũct' moueatur: ſiue aliqð h': ſp manet idẽ ſm ſbm. i. ſm rem. ℂ Sed ẽ itelligẽdũ ꝙ text' quẽ ꝯtor exponit loco hui' text'. h̃ qdẽ qðcũq3 ens. hẽt ſic: trãſlatũ ſʒ ꝙ ẽ i aliq̃ hora ẽ idẽ. qð ꝯtor exponit ſic. Jdẽ trãſlatũ ſm ꝙ ẽ i vno ſbo cõtinuo ẽ idẽ. ⁊ dixit loco ei' aliqua hora. qm̃ cũ idẽ indiduũ corrũpat ⁊ poſtea reuertat erũt duo nõ idẽ. ut poſtea dclabit. hec ꝯtor Deide declat aliã ptẽ mioris p̄n'' ſill'i. vʒ. ꝙ mo' ẽ diuerſũ ſʒ eẽ ſiue ſʒ rõnẽ i motu. d. ꝙ mo' rõne ẽ alið ſiẽ ſophiſte accipiũt dicẽtes coruſcũ i theatro ⁊ i foro eẽ alteꝝ ⁊ alterũ. qm̃ i eo ꝙ ẽ alibi alibi ẽ alteꝝ ⁊ alteꝝ. Unñ põt fieri talis rõ. ſʒ ꝙ aliqd ẽ alibi ⁊ alibi ẽ alteꝝ ⁊ alteꝝ ſʒ eẽ ſiue ſʒ rõnẽ. ſʒ mobile i motu ẽ alibi ⁊ alibi. q2 ẽ in alio ⁊ alio loco. g̃ mo' i motu ẽ alteꝝ ſm eẽ ſiue ſm rõnẽ. maior p3 q2 ſophiſte dicũt coruſcũ i foro ⁊ coruſcũ in theatro eẽ alteꝝ ⁊ alterum. qð nõ ẽ niſi q2 alibi ⁊ alibi. ℂ Jntelligẽdũ ꝙ illð cõe dcm̃ pħi ⁊ ꝯtor. ſ. ꝙ aliqd manet idẽ ſʒ ſbm ⁊ diuerſũ ſm eẽ ſiue ſm rõnẽ ul' diffõnẽ põt ſic itelligi. ſ. ꝙ p ſbm itelligat ſbʒ ꝓpõnis: ⁊ p eẽ ⁊ rõnẽ itelligat p̄dicatũ. nã eẽ ẽ nota p̄dicati ſm pħm i libro p'yarmenias. p̄dicatũ ẽ forma reſpectu ſbi: ⁊ forma dr̃ eẽ rõ. ⁊ iõ p eẽ ⁊ rõnes p̄t itelligi p̄dicatũ: ⁊ p diffõnẽ põt itelligi p̄dicatio ul' diffõ p̄dicati. ⁊ ſm iſtũ itellectũ ẽ uerũ ꝙ mo' manet idẽ ſm ſbm i toto motu. q2 idẽ ẽ ſbʒ ꝓpõnis de q̃ nũc ẽ ueꝝ ꝙ ẽ i vno loco: ⁊ de q̃ aliqñ ẽ uerũ ꝙ ẽ i alio loco. Unñ lapis mot' ſurſũ ⁊ deorſũ ẽ idẽ ſbm ꝓpõnis de q̃ nũc p̄dicat eẽ ſurſũ: ⁊ de q̃ iã p̄dicat eẽ deorſũ: de eodẽ tñ ẽ alterũ q̃tũ ad p̄dicatũ: q2 alið p̄dicatũ ẽ eẽ ſurſũ: ⁊ alið p̄dicatũ eſt: eẽ deorſũ. ⁊ ſic mo' manet idẽ i toto motu ſʒ ſbm: ⁊ diuerſificat ſm eẽ ⁊ rõnẽ h̃ eſt ſm p̄dicata diuerſa q̃ v̄ificant de ipſo: ⁊ et ẽ diuerſũ ſm diffõnẽ p̄dicatoꝝ. q2 nũc diffõ vni' p̄dicati v̄ificat de ip̃o: ⁊ iã diffinitio alteri' v̄ificat de ip̃o. ⁊ iſto mõ coruſc' in foro ⁊ coruſc' i theatro ẽ idẽ ſʒ ſbʒ ⁊ alterũ ſm rõnẽ3 h̃ ẽ ſʒ p̄dicatũ. qñ idẽ ſbm ẽ. ſ. coruſc' de q̃ v̄ificatur eẽ i foro: ⁊ de q̃ v̄ificat eẽ i theatro. tñ p̄dicatũ ẽ alið ⁊ alið. q2 alið ẽ eẽ i foro: ⁊ alið ẽ eẽ i theatro ⁊ tñ coruſc' idẽ ẽ ſm ſbm. ⁊ alterũ ſm eẽ ⁊ rõnẽ. h̃ ẽ ſʒ p̄dicatũ ut dcm̃ ẽ. ℂ Deide 3° cũ pħus. d.⌊ Ei aũt cũ ferat ⁊ cẽ. ⌋ Reuertit ad declandũ maiorẽ p̄n'' ſill'i q̃ fuit illa. Sic mo' ſe hẽt ad motũ: ita iſtãs ſe hẽt ad tẽp'. Et hec dclat duplici rõne. Prima rõ ẽ talis. Sic tẽp' ſe hẽt ad motũ: ita iſtãs ſe hẽt ad mo'. qð p3. q2 ſic tp̃s ſeqtur motũ q2 cãtur a motu: ita inſtãs ſeqtur mo' q2 cãtur a mo': ſicut tp̃s a motu. g̃ p̄mutati ſicut mo' ſe hẽt ad motũ: ⁊ ita iſtãs ſe hẽt ad tp̃s. Et dic̃ ꝯtor ꝙ mot' ẽ cã temporis. q2 ẽ ſbm ill' queadmodũ magnitudo eſt cã mot' q2 ẽ ſbm mot'. ℂ Deide cũ dic̃⌊ Q2 fert ⁊ cẽ. ⌋ declat eãdẽ maiorẽ 2°. ⁊ h̃ ſic. Sic p mo' cogſcimus p'' ⁊ poſteri' i motu: ſic p iſtãs cogſcim' p'' ⁊ poſteri' i tpe. qm̃ ſic p h̃ ꝙ mo' ſit i alio ⁊ alio loco cogſcim' ꝙ i motu ſit p'' ⁊ poſteri': ita p h̃ ꝙ

iſtās nūat ſm prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ cogſcimʼ prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ i tpe: ꝛ h̄ ē qđ pħs itēdit cū dic ⌊Et eni qđ fertur.⌋ſ.ꝑ ip̄ʒ moℓᵉ ſʒ ꝙ ſit i alio ꝛ alio loco cogſcimʼ prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ i motu. Et ſupple eodē mō prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ i tpe ſʒ ꝙ ip̄ʒ nūc ē nūabile.ſ.ſʒ prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ cogſcimʼ prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ i tpe. ℂ Deide cū dic pħs ⌊Quare ꝛ i his.⌋i.i tpe ꝛ i motu ē eodē mō.qm̄ ip̄ʒ nūc ſʒ ꝙ ē ens ē idē.ſ.ſm h̄ʒ ſic prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ qđ ē i motu. ꝛ h̄ ē ſicut moℓᵉ exn̄s i priori ꝛ poſteriori pte motʼ ē idē.eē aūt ipſiʼ nūc ē alteꝝ ꝛ alteꝝ ſʒ ꝙ ip̄ʒ nūc ē nūabile ſm prı̄ʼ ꝛ poſteriʼ. Uñ ꝯᵗᵒʳ dic ꝙ pħs in h̄ qđ dixit ſm eni ꝙ nūat: iterauit cāʒ illiʼ qđ dixit. ꝛ ſm ꝯᵗᵉᵐ cā ē illa qm̄ eē iſtātis ꝛ eiʼ numeratio ē ex hoc ꝙ trāſlatum numeratur.i.multiplicatur ſm prius ꝛ poſterius.

ℂ **Et notū aūt maxime h̄ ē. Et motʼ eni ꝑpter id qđ mouet: ꝛ loci mutatio ꝑꝑ id qđ fert. Hoc aliqđ eni qđ fert. motʼ aūt nō.**

ℂ Hec ē 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pᵉ ptiᶜᵘˡᵉ 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hʼ capli in q̄ pħs remouet quoddā dubiū tale.qm̄ dcm̄ ē ꝙ iſtās ꝛ moℓᵉ cōſequūtur ſe adiuicē.iō pōt eē dubiū utrū inſtās ſit magis notū q̄ʒ moℓᵉ vł ecōuerſo illđ dubiū remouet pħs dicēs h̄.ſ.moℓᵉ ē maxime notū ꝛ ita moℓᵉ cū h̄ qđ eſt pus inſtāti inec ē ēt notius apđ nos ut dic ꝯᵗᵒʳ. Qꝫ aūt moℓᵉ ſit magis notū q̄ʒ inſtās decłat pħs. ꝛ ē ꝯ 53ᵃ huiʼ libri q̄ ꝓbat ſic. Moℓᵉ ē notiʼ motu.qm̄ motʼ cogſcit ꝑ moℓᵉ: ꝛ loci mutatio cogſcit ꝑ id qđ fert.i.ꝑ trāſlatū. Cuiʼ rō ē.nā qđ fert.i.moℓᵉ ē h̄ aliqđ.i.aliqđ demōſtratū ut gloſat ꝯᵗᵒʳ. Et itelligo ꝑ demōſtratū aliqđ ꝑmanēs: ſʒ motʼ nō ē ꝑmanēs: iō moℓᵉ ē notiʼ q̄ʒ ſit motʼ: ꝛ motʼ ē notior tpe.ģ moℓᵉ ē magis notū q̄ʒ iſtās. Uñ ꝯᵗᵒʳ format hāc rōnē ſic. Que ē ꝓportio motʼ ad tēpʼ: eadē ē ꝓportio moℓⁱˢ ad iſtās. ſʒ motus ē notior q̄ʒ tēpʼ.ģ moℓᵉ ē notiʼ q̄ʒ iſtās. ℂ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ moℓᵉ ē notiʼ motu.q: moℓᵉ ē demōſtratū i actu: ſed motʼ nō ē demōſtratʼ i actu.ſ. ꝯgregato ſił ſed mēs facit ip̄ʒ. Et ex iſto pʒ q̄liter ꝯᵗᵒʳ itelligit ꝙ motʼ nō ſit i actu totʼ ſił nec eſt demōſtratʼ totʼ ſił. ſed intellectʼ facit motū i actu ſił q: actualitate ſimultaſ nō hēt motʼ eē niſi ab itellectu. qm̄ itellectʼ pōt itelligere totū motū ſił. ꝛ ſic motʼ hēt eē totʼ ſił in cōſideratiōe intellectʼ. ſʒ nō hēt eē totʼ inſimul ex̄ ꝯſiderationem intellectus.

ℂ **Eſt qdē igitur ſicut idē ipſum qđ nūc dr̄ ſemꝑ. Eſt autem ſicut nō idē. Et nāq; eſt ſimiliter quod fertur.**

ℂ Hec ē 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis pᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huius capli.i q̄ pħs pōit ꝛ fac rememoratiōnē de eo qđ decłauit dicēs. Et ip̄m nūc q̄dāmō ē ſp idē ꝛ q̄dāmō nō ē idē ſp. ꝛ cā i h̄ ē.q: trāſmutabile tale ē.ſ.q̄dāmō idē: ꝛ q̄dāmō nō idē. ꝛ ſic ſoluiſ qđ pdicta de iſtāti. ℂ Intelligēdū ꝙ eodē mō ſe hēt iſtāſ ad diuerſas dr̄as tpis q̄ mō ſe hēt moℓᵉ ad diuerſas ptes motʼ. ſicut eni idē moℓᵉ ſm ſbm manet in diuerſis ptibʼ motʼ ſucceſſiue: ita idē iſtās nūo manet ſucceſſiue i diuerſis differētijs tpis qm̄ idē inſtās nūo ē p̄ futurū: deide pn̄s: ꝛ poſtea pteritū. ꝛ i hoc ē ꝟa ſiłitudo ſeu ꝓportio iter moℓᵉ i cōparatiōe ad motū ꝛ iſtās i cōparatiōe ad tp̄s. qm̄ q̄ eſt ꝓportio moℓⁱˢ ad motū eadē ē ꝓportio iſtātis ad tp̄s.i.q̄ ē ꝓportio moℓⁱˢ ad diuerſas ptes motʼ eadē ē ꝓportio iſtanſ ad diuerſas differētias tpis

Si ꝟo aliqs itelligit ꝓpōnē iſtā ſic.vʒ.ꝙ ſic in ōi motu eſt vnū moℓᵉ tm̄ ſm eē diuerſū ſolū rōne: ita i tpe ē ſolū vnū iſtās ſm eē diuerſificatū ſola rōne. ſic dico ꝙ ſm rei ꝟitatē nō ē talis ꝓportio iſtantis ad tp̄s: q̄lis ē ꝓportio mobilis ad motū: q: i quolibet tpe ſūt ifinita iſtātia eēntiałr diuerſa. ſi igiſ ſic itelligiſ ꝓpō ſic nō ē ꝟa niſi ſm imaginationē. ut ſi imagineſ ꝙ iſtās fluēs cauſet tp̄s. tūc eni eēt idē iſtās i toto tpe cōtinuū tpis cū eēnt ifinita inſtantia ꝯtinuatiua ptes tpis adinuicē: ſed de hoc videbiſ in dubitationibus ꝛ ēt aliquałr dcm̄ eſt prius.

ℂ **Manifeſtū aūt ē: ꝙ niſi tp̄s ſit: ip̄m nunc nō erit. ſicq; ip̄m nūc nō erit tp̄s nō erit: ſił eni nō ſūt ſicut qđ fert: ꝛ loci mutatio: ſic ꝛ numerʼ ꝙ ē eiʼ qđ fert: ꝛ q̄ ē loci mutatiōis. Tp̄s qdē eni ē loci mutatiōis nūerʼ. Ip̄m āt nūc: ut qđ fert: ut vnitas nūeri.**

ℂ Hec ē 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huiʼ capli.i q̄ detminaſ de ſba iſtātis aſſumēdo rōnes eoꝝ q̄ dicūtur de iſtāti. ꝛ ꝯtinet tres ptes pn̄ˡⁱˢ ſm nūʒ triū ꝓprietatū q̄s pħs attribuit iſtāti. pᵃ ē ꝙ iſtās ꝛ tp̄s ꝯſequunſ ſe ſic ꝙ ſił ſūt ꝛ nō ſūt. 2ᵃ ꝓprietas ē ꝙ iſtās ꝯtinuat ꝛ diuidit tp̄s. 3ᵃ ꝓprietas ē ꝙ iſtāſ nō ē ps tpis ſʒ accn̄s. Pᵃ ꝓprietas poniſ i pᵃ pte.ſ. ibi ⌊Manifeſtū āt ē.⌋ 2ᵃ ꝓprietas poniſ i 2ᵃ pte.ſ. ibi ⌊Et ꝯtinuū iā tp̄s.⌋ 3ᵃ ꝓprietas poniſ ibi ⌊Eſt āt adhuc manifeſtū.⌋. ℂ In pᵃ igiſ pte huiʼ pticule ꝓbaſ pᵃ ꝓprietas. vʒ. ꝙ iſtās ꝛ tp̄s ꝯſequunſ ſe i eē: ita ꝙ ſi iſtās ē ēt tp̄s ē ꝛ ecōuerſo. ꝛ hec ē 54ᵃ ꝯ huiʼ libri q̄ ſic ꝓbaſ. Inſtās ē nūs trāſlati: ꝛ tp̄s ē nūs trāſlatiōis: ſʒ nūs trāſlatiōis ꝛ trāſlati ſūt ſił q: trāſlatio ꝛ trāſlatū ſūt ſił. ģ iſtās ꝛ tp̄s ſunt ſił. Uñ rō pōt formari ſic. ſic trāſlatio ꝛ trāſlatū ſe hēt adiuicē: ita nūs trāſlati ꝛ trāſlatiōis ſe hñt adiuicē. ſed trāſlatū ꝛ trāſlatio cōſequūtur ſe in eē: ita ꝙ ſi vnū ē reliquū ē ꝛ ecōuerſo. ģ nūs trāſlationis ꝛ nūs trāſlati cōſequūtur ſe i eē: ita ꝙ ſi vnū ē reliquū ē ꝛ ecōuerſo. ſed iſtās ē nūs trāſlati. ꝛ tp̄s eſt nūs trāſlatiōis. ģ iſtās ꝛ tp̄s ꝯſequūtur ſe. ita ꝙ ſi iſtās ē ēt tp̄s ē ꝛ ecōuerſo. Huiʼ rōnis ꝑ ponit ꝯ. Deide maior ꝛ pʒ i lr̄a. ℂ Sʒ qa dr̄ ꝙ iſtās ē nūs trāſlati ne ꝑꝑ h̄ credaſ ꝙ iſtās ſit nūs diſibił. Iō pħs remouet hāc difficultatē dicēs ꝙ ip̄ʒ nūc ē nūſ eiʼ qđ fert ꝛ nō nūs diſibilis ſʒ idiſibił. ſic vnitaſ ē mēſura nūi ꝛ nō mēſura diſibilis ſʒ idiſibił. ℂ Uñ itelligēdū ꝙ cū dr̄ ꝙ iſtās ē nūs trāſlati h̄ dʒ itelligi.ſ.ꝙ iſtās ē nūs trāſlati. vʒ. q: ōēs ptes trāſlati ſūt ſił i eodē iſtāti. vñ ſic iſtās ē totū ſił ꝛ nō ē vna ps eiʼ pⁱor: ꝛ alia poſterior. q: iſtās nō hēt ptē ꝛ ptē ita trāſlatū ſeu moℓᵉ ē totū ſił. q: ſibi nō repugnat hēre ōēs ptes ſił. talis mēſura pōt dici mēſura q̄ʒtū ad eē ptiū. q: ōēs pteſ mēſurati ſr̄ i tali mēſura.

ℂ **Et cōtinuū āt tp̄s ē ip̄i nūc: ꝛ diuidiſ ſʒ ip̄ʒ nūc. Seqtur eni h̄ ad loci mutationē: ꝛ ad id qđ fert ꝛ motʼ eni ꝛ loci mutatio vna eſt ab eo qđ fert: q: vnū ꝛ nō qđcūq; enſ. Et nāq; deficiet ſed nō rōne. Et nāq; determinat ꝑoreʒ ꝛ poſteriorē motū hoc.**

ℂ Hec ē 2ᵃ ps 2ᵉ pticłe 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huiʼ capli i q̄ poſuit pħs 2ᵃᵐ ꝓprietatē iſtātis q̄ talis ē. vʒ. ꝙ iſtans ꝯtinuat ꝛ diuidit ip̄ʒ tp̄s. vñ iſta ps cōtinet duas pticłas. q: i pᵃ pħs narrat ꝛ ēt decłat ip̄aꝝ ꝓprietatē

ꝑ vnã rõnẽ. Jn 2° ibi⌊ Seqtur eni q̃dãmõ. ⌋ Declarat eandẽ ꝓprietatẽ ꝑ aliã rõnẽ: ⁊ remouet vnũ dubiũ. ℂ Jn pᵃ igit̃ ꝑticula huiꝰ ꝑtis phs narrat ꝙ iſtãs cõtinuat ⁊ diuidit tp̃s. ⁊ ꝑ h iſtãs quodãmõ aſſimilat̃ vnitati: ⁊ q̃dãmõ differt ab vnitate. qm̃ iſtãs ⁊ vnitas cõueniũt i h. qm̃ ſicut nũs diuidit̃ ꝑ vnitatẽ: ita tp̃s diuidit̃ ꝑ iſtãs: ſ3 differũt i h: qꝛ tẽpꝰ ꝯtinuat̃ ꝑ iſtãs ⁊ nũs nõ ꝯtinuat̃ ꝑ vnitatẽ: ⁊ iſtãs ꝯtinuat tp̃s ſm ꝙ ẽ vnũ i ſbã ſua. ⁊ diuidit tp̃s ſ3 ꝙ ẽ finis ꝑteriti ⁊ futuri. ℂ Deide cũ di⌊ Seqtur eni ⁊ h. ⌋ Phs decl'at illd̃ qd̃ narrauit. ſ. ꝙ iſtãs ꝯtinuat ⁊ diuidit tp̃s. ⁊ hec ẽ 55ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̃ ꝓbat̃ ſic. Sic trãſlatũ ſe hẽt ad motũ: ita iſtãs ſe hẽt ad tẽpꝰ. ſed trãſlatũ cõtinuat ⁊ diuidit motũ. g̃ iſtãs ꝯtinuat ⁊ diuidit tp̃s. De iſta ꝓbatiõe ꝑ inuit̃ ꝯ cũ di. Seqtur eni h qd̃ iſtãs ꝯtinuat ⁊ diuidit tp̃s. ſi iſpiciamꝰ ad loci mutationẽ ⁊ ad illd̃ qd̃ fert̃. ℂ Deide ponit̃ minoꝛ cũ ſua decl'atiõe cũ di. ꝙ locus ⁊ loci mutatio vna ẽ. ⁊ ꝯtinua ab eo qd̃ fert̃. h ẽ. motꝰ local' ẽ vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ ab vno moᵇⁱ ꝯtinuo. qd̃ ſtatĩ decl'at. d. Et nõ qd̃cũqꝫ ens. h ẽ. ad ꝯtinuationẽ motꝰ nõ ſufficit ꝙ qd̃cũqꝫ ens maneat i pⁿᵒ motꝰ ⁊ i fine: ſ3 opꝫ ꝙ vnũ ⁊ idẽ ens nũo maneat i pⁿᵒ motꝰ ⁊ ꝯtinue ꝑ totũ motũ uſqꝫ ad finẽ. ſi eni nõ eẽt idẽ ens iſtãs motũ i pⁿᵒ motꝰ ⁊ i fine iã motꝰ deficeret. ⁊ ſic nõ manebit idẽ motꝰ. ⁊ h ẽ qd̃. d. Et nãqꝫ deficiet. ſ. motꝰ ſi moᵇˡᵉ nõ ſit idẽ rõne: cũ moᵇˡᵉ ſit aliud i pⁿᵒ motꝰ ⁊ i fine. ⁊ ꝑ h ꝙ moᵇˡᵉ ẽ aliud rõne ꝑ h moᵇˡᵉ diuidit motũ. nã h. ſ. moᵇˡᵉ dẽ'minat ⁊ diuidit ꝑorẽ ꝑtẽ motꝰ a poſteriori. ⁊ ſic pꝫ ꝙ moᵇˡᵉ ꝯtinuat ⁊ diuidit motuꝫ. ℂ Jntelligẽdũ ẽ ꝙ cũ di ꝙ motꝰ hẽt ꝯtinuitateꝫ a moᵇⁱ ꝙ illd̃ põt tripl'r itelligi. ſ. ul' de ꝯtinuatiõe in eẽ: ul' de ꝯtinuatiõe i moueri: ul' de ꝯtinuatiõe q̃titatiua. vñ loquẽdo de ꝯtinuatiõe i eẽ ⁊ i moueri ſic ẽ neꝫ ꝙ q̃titas motꝰ depẽdet a ꝯtinuatiõe mobilis. qm̃ ad h ꝙ motꝰ ſit ꝯtinuꝰ regrit̃ ꝙ moᵇˡᵉ ꝯtinue hẽat eẽ a pⁿᵒ motꝰ uſqꝫ ad finẽ. ⁊ hec ẽ itentio ꝯᵗⁱˢ dicent̃ h ſic. Cã i h ꝙ trãſlatio cui accidit tp̃s ẽ vna ⁊ ꝯtinua: eſt: qꝛ ẽ vnũ trãſlati exñs i aliq̃ hora ⁊ nõ i alia. qm̃ trãſlatũ qñ deficit i eẽ i aliq̃ hora deficit motꝰ i eẽ. ſ. qñ ꝑuat ab aliq̃ hora ꝑuat̃ motus. ⁊ ſil'r qñ geſcit. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ita pꝫ ꝙ ꝯtinuitas motꝰ depẽdet a cõtinuitate moᵇˡⁱˢ. qm̃ ad h ꝙ motus ſit cõtinuꝰ regrit̃ ꝙ moᵇˡᵉ ꝯtinue hẽat eẽ a pⁿᵒ motꝰ uſqꝫ ad finẽ i eẽ ⁊ i moueri. ſ3 loquẽdo de ꝯtinuitate q̃titatiua q̃ ultima ꝯtinuatoꝝ ſũt vnuꝫ ſic ad ꝯtinuitatẽ motꝰ nõ regrit̃ ꝯtinuitas moᵇˡⁱˢ. qm̃ hõ põt moueri motu ꝯtinuo: ⁊ tamẽ cũ h hõ nõ ẽ ꝯtinuus ſm oẽs ꝑtes tali ꝯtinuitate q̃titatiua: q̃niã caro ⁊ os non ꝯtinuantur adinuicem.

ℂ Sequit̃ aũt ⁊ h q̃dãmõ ad pũctũ. Et pũctũ eni cõtinuat lõgitudinẽ ⁊ determinat. Eſt eni huiꝰ q̃dẽ pⁿᵐ: illius autẽ finis.

ℂ Hec ẽ 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis 2ᵉ ꝑticl'e 2ᵉ ꝑtis pⁿˡⁱˢ huiꝰ capli i q̃ phs decl'at eãdẽ ꝓprietatẽ ꝑ aliã rõnẽ ⁊ remouet vnũ dubiũ. Deductio igit̃ talis ẽ. ſic punctus ſe hẽt ad lineã ita iſtãs ſe hẽt ad tp̃s. ſ3 pũctꝰ ꝯtinuat ⁊ diuidit lineã. g̃ iſtãs ꝯtinuat ⁊ diuidit tp̃s. huius rõnis ꝑ ponit̃ maioꝛ cũ di⌊ Seqtur aũt nũc ⁊ h. ⌋ ſ. iſtãs ad pũctũ. h ẽ iſtãs ſeqt̃ ad pũctũ. ⁊ ꝑ h idẽ phs itẽdit ꝙ ſicut pũctꝰ ſe hẽt ad lineã ꝙ ita inſtãs ſe hẽat ad tp̃s. Deide põit̃ minoꝛ cũ di⌊ Et pũctũ eni ꝯtinuat ⁊ c̃. ⌋ qꝛ ẽ pⁿᵐ vniꝰ linee: ⁊ finis ſeu terminꝰ alteriꝰ. Vñ põt dici ꝙ i textu nõ ponit̃ niſi minoꝛ rõnis cũ ſua decl'atiõe. ⁊ ſm h minoꝛ ponit̃ i pⁿᵒ l're cũ di⌊ Seqt̃ eni nũc ⁊ h ad pũctũ. ⌋ i. h ꝯtinuare ⁊ diuidere ſeqtur ad pũctũ. ⁊ h decl'atur qm̃ pũctꝰ ꝯtinuat longitudinẽ. ſ. lineã. ⁊ dẽ'minat h ẽ diuidit eã. ⁊ ꝙ pũctꝰ diuidat lineã ꝓbat̃ ꝑ h qꝛ pũctꝰ ẽ pⁿᵐ vniꝰ linee ⁊ finis alteriꝰ. Et dic h ꝯᵗᵒʳ ſic. pũctꝰ eni ꝯtinuat lineã cũ itelligit̃ dĩa cõis: ⁊ diuidit lineã illã cũ itelligit̃ pⁿᵐ vniꝰ linee ⁊ finis alteriꝰ. hec ꝯᵗᵒʳ. ⁊ ſic pꝫ q̃lr pũctꝰ ꝯtinuat ⁊ diuidit lineã. ℂ Jtẽ dic ꝯᵗᵒʳ ꝙ iſta actio q̃ ẽ diuidere ⁊ diſtinguere ẽ pũcti ⁊ iſtãtis ꝑncipal'r ⁊ nõ ſcd̃ario. Et dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ phũs dixit q̃dãmõ cũ dixit. Seqtur eni h q̃dãmõ pũctũ ꝯtinuo. qꝛ pũctꝰ iuenit̃ i actu ſuꝑ lineã ⁊ inſtãs iuenit̃ i põ i motu cũ ſit ipoſſi'e demõſtrare idẽ iſtãs bis. hec ꝯᵗᵒʳ. Et ut mihi videt̃ phs ꝑ actũ itelligit actũ ꝑmanẽtis. ⁊ itelligit ꝙ illd̃ ẽ i actu qd̃ ſm ſe totũ ꝑmanet ꝑ tp̃s. ⁊ illd̃ hẽt eſſe in põ qd̃ hẽt eẽ iſtãtaneũ tm̃. ⁊ iõ iſtãs hẽt eẽ i põ qꝛ nõ hẽt eẽ ꝑmanẽs. iõ nõ põt idẽ iſtãs bis demonſtrari. qꝛ nõ hẽt eẽ bis ſed ſolũ ſemel ⁊ iſtãtaneuꝫ.

ℂ Sed cũ ſic q̃dẽ accipiat aliqs tanq̃ꝫ duobus utẽs vno: neceẽ eſt ſtare ſi pⁿᵐ ⁊ finis idẽ pũctũ erit. Jpꝫ aũt nũc ꝑꝑ id q̃d mouetur q̃d fertur: ſꝑ alterũ ẽ. Quare tẽpꝰ numerꝰ nõ ſic eiuſdẽ pũcti: qꝛ ẽ ⁊ pⁿᵐ ⁊ finis: h ſicut ultima eiuſdẽ magis: ⁊ nõ ſic ꝑtes ⁊ ꝑꝑ q̃d dcm̃ eſt. Medio eni pũcto: tanq̃ꝫ duobus utetur: g̃ quieſcere accidet.

ℂ Poſtq̃ꝫ phs aſſimilauit iſtãs pũcto: remouet q̃dã dubiũ. qꝛ poſſet aliqs credẽ ꝙ eẽt oĩno ſil'e de pũcto ⁊ iſtãti: ⁊ iõ phs remouẽdo h dat dĩã inter pũctũ ⁊ iſtãs. q̃ dĩa ẽ talis. qꝛ idẽ pũctꝰ põt bis demõſtrari: ſed idẽ iſtãs nõ pt̃ bis demõſtrari. qꝛ tẽ tp̃s geſcẽt. i. eẽt res ꝑmanẽs. qd̃ ẽ fl'm. dic eni phs ꝙ cũ aliqs accipiat. ſupple aliqd̃ idiuiſibile utẽs vno tanq̃ꝫ duobꝰ neceẽ ẽ ſupple illd̃ idiſibile ſtare. i. eẽ rẽ ꝑmanẽtẽ ꝑmanẽ. Vñ ꝑ ſtare itelligit. ut ſi aliqs accipiat idẽ pũctũ ut pⁿᵐ ⁊ finis ſupple ẽ neceẽ pũctũ ſtare h ẽ eẽ rẽ ꝑmanẽtẽ. i. illd̃ qd̃ bis demõſtret̃ ſemel ut pⁿᵐ ⁊ ſemel ut finis neceẽ ꝙ ſit res ꝑmanẽs. ipm̃ aũt nũc ſꝑ ẽ alteꝝ ꝑꝑ illd̃ qd̃ mouet̃ ⁊ fert̃. h ẽ ipm̃ nũc ſꝑ ẽ alteꝝ ꝑꝑ ipm̃ mobile qd̃ in ꝯtinuo ẽ fluxu. qꝛ eni mobile ſemꝑ ſe hẽt al'r ⁊ al'r iõ iſtãs ſꝑ ẽ alteꝝ ⁊ alteꝝ. ⁊ ꝑꝑ hoc nõ põt idẽ iſtãs bis demõſtrari: ſ3 bñ põt idẽ pũctꝰ bis demõſtrari. iõ nõ ẽ oĩno ſil'e de pũcto ⁊ de iſtãti. ⁊ qꝛ idẽ inſtãs nõ põt bis demõſtrari. iõ. d. phũs ꝙ tp̃s eſt nũs motꝰ ꝑꝑ iſtãs. qm̃ tp̃s cog̃ſcit̃ a nobis ꝑ iſtãs ſ3 nõ ẽ nũs motꝰ ꝑꝑ iſtãs ſic linea ẽ nũs ꝑꝑ pũctũ ſ. qꝛ idẽ pũctꝰ ẽ pⁿᵐ vniꝰ linee ⁊ finis alteriꝰ. ⁊ ꝑꝑ h cog̃ſcit̃ linea ⁊ fit mẽſura. ſ3 tp̃s ẽ nũs ꝑ iſtãs accipiẽdo duo iſtãtia q̃ ſũt ultima eiuſdẽ tp̃is. tp̃s eni nõ cog̃ſcit̃. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ fit nũs motꝰ ꝑ vnũ iſtãs bis acceptũ. ſ. ſemel ut pⁿᵐ futuri: ⁊ ſemel ut finis ꝑteriti. ſ3 tp̃s ẽ nobis notũ. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑ tp̃ꝫ poſſumꝰ nũare motũ. ⁊ ꝑ duo iſtãtia q̃ ſũt ultima. i. pⁿᵐ ⁊ finis eiuſdẽ tp̃is. Et hoc ẽ qd̃. d. phs. Quare nũs ſupple motꝰ ꝑ cognitionẽ iſtãtis nõ ſic eiuſdẽ pũcti. h ẽ nõ ꝑ cognitionẽ eiuſdẽ pũcti. ſupple ꝑ quẽ cog̃ſcit̃ linea. ⁊ h qꝛ ẽ pⁿᵐ vniꝰ ⁊ finis alt'iꝰ. ſ3 ſic ultĩa eiuſdẽ magis. h ẽ. tp̃s ẽ magis nũs motꝰ ſic ultĩa hoc ẽ ſic ꝑ duo iſtãtia q̃ ſũt ultĩa eiuſdẽ tp̃is. illa aũt duo ultĩa eiuſdẽ tp̃is nõ ſũt ſic ꝑtes tp̃is: ſicut nec

pūcta ſūt ptes linee. ℂ Cā vo pp quā nō cogſcim⁹ tpˢ cogſcēdo idē nc̄ tāq̄ʒ finē vni⁹ ptis tpis ⁊ p̄n^m alti⁹ ē pp illō qō dcm̄ ē. q: ſi aliqs utaꝛ vno pūcto tanq̄ʒ duob⁹ accidit pūctū qeſce. i. eē rē pmanētē. ⁊ ſupple igiꝛ a ſili ſi utaꝛ vno nūc tanq̄ʒ duob⁹ qō ſit p̄n^m vni⁹ ⁊ finis alti⁹. accidit ip̄ʒ nūc qeſcē ꝟ ē eē rē pmanētē. qō ē ipoſſe. ℂ Hec igiꝛ ſūt q̄ pħs narrat i remouēdo illō dubiū. vʒ. an oio ſimplr̄ eodē mō ſe hēt iſtās ad tpˢ ſic pūct⁹ ad lineā. Et p̄ narrat q̄ dr̄ia ē int̄ pūctū ⁊ iſtās i ꝟ. q: idē pūct⁹ p̄t bis demōſtrari: ſʒ idē iſtās nō p̄ōt bis demōſtrari: q̄a iſtās nō eſt res pmanēs. ℂ Scd̄o vo narrat rōnē hui⁹ ⁊ ē q̄ mo^{le} p ꝟ q: p ſuū motū cāt iſtās ē i ꝯtiuo fluxu ⁊ ſe hēt alr̄ ⁊ alr̄: ⁊ p ꝟ q̄ mo^{le} ſe hēt alr̄ ⁊ alr̄ ip̄m nūc ē alteꝝ ⁊ alteꝝ. ℂ Tertio narrat q̄ tp̄s nō ē nūs ſic aliqd nūatū ul' cognitū p vnū pūctū qō ē p̄n^m vni⁹ ⁊ finis alteri⁹: ſʒ ē nūatū ⁊ cognitū p duo iſtātia q̄ ſūt t'mi eiuſdē tpis. ℂ Quarto narrat q̄ iſtātia q̄ mēſurat tpˢ nō ſūt ptes tpis. ℂ Quinto vo narrat cāʒ pp quā tpˢ nō ē vn⁹ nūs p vnū iſtās qō ē p̄n^m vni⁹ tpis ⁊ finis alti⁹ tpis. q: ſi ſic idē iſtās demōſtrareꝛ bis qō ē icōueniēs. q: ſic inſtās qeſcēt. i. eēt res pmanēs idē per aliqō totū temp⁹. ℂ Notāda ſt̄ ꝟ aliq̄. P̄zio q̄ ꝯ^{tor} nihil dic̄ ult̄ textuʒ uſq̄ʒ ad illā ptē. Quare tpˢ nūs nō ſūt eiuſdē pūcti ⁊c̄. ⁊ ſup illā dic̄ ꝯ^{tor} ſniaʒ iā dictā dicēs ſic. Tpˢ igiꝛ ē nūs attribut⁹ motui pp iſtās: nō ſic nūs q̄ attribuiꝛ linee ex ꝟ q: idē pūct⁹ accipiꝛ ut p̄n^m ⁊ finis ſʒ ꝟm q̄ iſtās accipit duo eiuſdē tpis. ſ. vnum p̄n^m ei⁹: ⁊ alteꝝ finis. hec ꝯ^{tor}. ℂ Ex qb⁹ vbis p̄ʒ q̄ alr̄ ē tpˢ nūs pp iſtās: ⁊ alr̄ ē linea nūs pp pūctū. q: tpˢ ē nūs pp duo iſtātia int̄ q̄ icludiꝛ. ſʒ linea ē nūs pp vnū pūctū qō ē finis ⁊ p̄n^m. ℂ Intelligendū ꝟ q̄ ſi p lineā itelligiꝛ linea recta: ſic pūct⁹ cōtinuās ptes linee adiuicē fac̄ qō ſcim⁹. ſ. q̄ linea eſt diuiſibilis i duas ptes. ſʒ p ꝟ nō cogſcim⁹ ſufficient' q̄ʒta ē linea illa. ſʒ ꝟ cogſcim⁹ p tria pūcta. ſ. pūctū cōtinuātē: ⁊ p duo alia pūcta t'minātia lineā. ⁊ iō linea recta nō mēſuraꝛ p vnū pūctū ſufficiēter. ſed ſolū ꝟʒ diuiſionē ei⁹ ꝟʒ duas ptes. q: cogſcēdo q̄ idē pūct⁹ ē p̄n^m vni⁹ linee ⁊ finis alteri⁹ cogſcim⁹ q̄ linea hēt duas ptes: ⁊ ꝟ innuit ꝯ^{tor} ꝟ. Si vo p lineaʒ itelligiꝛ linea circ'laris tūc vn⁹ pūct⁹ mēſurat lineā ꝟm q̄ ē p̄n^m ⁊ finis linee eiuſdē. ſ. tot⁹ linee circularis. qm̄ p ꝟ q̄ idē pūct⁹ ē p̄n^m ⁊ finis eiuſdē linee cogſciꝛ q̄ linea ē circ'laris ſʒ neutro illoꝝ modorū cogſciꝛ tpˢ p vnū iſtās. nō p̄ mō. q: idē iſtās nō p̄t ſumi bis ſiue ſemel ut ē p̄n^m vni⁹ pus tpis: ⁊ ut ē finis alteri⁹ ptis tpis. qm̄ iſtās nō hēt ſitū nec eē pmanēs. cū eni imagiam̄ vnū iſtās eē finē p̄teriti ip̄ʒ fluit ⁊ dſinit eē āteq̄ʒ poſſit imagiari ip̄ʒ eē p̄n^m futuri. Nec ꝯ^{do} p̄t tpˢ mēſurari ul' cogſci p vnū iſtās q: nullū iſtās eſt finis alicui⁹ temporis ⁊ p̄terituʒ eiuſdem temporis.

ℂ Et adhuc manifeſtū q̄ nulla ps ip̄ʒ nūc tpis eſt: neq̄ʒ diuiſio mot⁹ ſic̄ neq̄ʒ pūcta linee. Linee eni due ptes vnius ſunt.

ℂ Hec ē 3^a ꝑticl'a 2^e ptis p̄ncipal' hui⁹ capli. i q̄ pħs pōit 3^{am} ꝓpꝛietate q̄ ē tal'. q̄ iſtās ſic ſe hēt ad tēp⁹ q̄ nō ē ps tpis. ⁊ hec ē 56^a ꝯ̄ hui⁹ li. vn̄ pħs p̄ declarat illā ꝯnē. 2° decl'at quō iſtās ſe hēt ad tepuſ. Cōcluſio igiꝛ ꝓbaꝛ ꝟm expōnē ꝯ^{ris} ſic. Diuiſio ul' dr̄ia q̄ ē iter duos mot⁹ nō ē ps mot⁹. ſed iſtās ē diuiſio ul' dr̄ia iter duos mot⁹. ſ. iter motū p̄orē ⁊ poſteriorē. ḡ iſtās nō ē ps mot⁹. ⁊ p ꝯn̄s nō ē ps tpis. De illa rōne p̄ ponit ꝯ. deide minoꝛ cū ſua declaratiōe q̄ talis ē. Sic̄ pūcta nō ſūt linee cū diuidāt lineas ita diuiſio mot⁹ nō ē mot⁹. ℂ Et itellige q̄ ꝟʒ illā expōnē pħus ꝟ p motū itelligit motū q̄ ē p ſe q̄ʒtitas. ⁊ iſte mot⁹ ē q̄ʒtitas ſucceſſiua ipi⁹ mot⁹ q̄ eſt de gn̄e paſſiōis ut ſupi⁹ dcm̄ ē. Vn̄ p motū ꝟ non debet itelligi forma fluēs nec flux⁹ forme ſʒ dʒ intelligi q̄ʒtitas ſucceſſiua ipi⁹ flux⁹. Expoſitores p̄bi formāt rōnē ſic. Sic̄ diuiſio mot⁹. ꝟ ē ſic̄ mutatū eē qō diuidit motū: ſe hēt ad motū. ⁊ ſic pūct⁹ diuidēs lineā ſe hēt ad lineā: ſic iſtās ſe hēt ad tpˢ. ſʒ diuiſio mot⁹. ſ. mutatū eē nō ē ps mot⁹ nec pūct⁹ ē ps linee ḡ iſtās nō ē ps tpis. De illa rōne p̄ ponit ꝯ. deide minoꝛ cū di. [Neq̄ʒ diuiſio.] ⁊ cū dixit q̄ pūctus nō eſt ps linee decl'at illō dicēs q̄ due ptes linee quā diuidit pūctus ſūt due linee. ſʒ pūctus nō eſt linea. ḡ non eſt pars linee. Deinde pħs cum dicit.

ℂ Secūdū q̄dē igiꝛ q̄ eſt termin⁹ ip̄m nūc nō ē tp̄s: ꝟ accidit. Secūdū vo q̄ nūerat numer⁹. Termi q̄dē eni illi⁹ ſolū ſūt: cui⁹ ſunt termini. Numerus auteʒ qui eſt horum equorum decem alibi ⁊ alibi eſt.

ℂ Cū ipſe decl'auit q̄ iſtās nō ē ps tpis decl'at quō iſtās ſe hēt ad tpˢ. Et itēdit decl'are q̄ iſtās vno⁹ ē accn̄s tpis ⁊ ē ſoli⁹ tpis: ⁊ alio⁹ nō ē ſoli⁹ tpis ſʒ alioꝝ a tpe. qm̄ iſtās i eo q̄ ē finis tpis ē accn̄s temporis ⁊ ē ſoli⁹ tpis. ſed i eo q̄ nūat alia nō ē ſolius tpis ꝟ alioꝝ a tpe. ℂ Vn̄ iſta duo decl'at pħs hic. ⁊ p̄nt ponit tres ꝯnes. P̄zia q̄ iſtās ē accn̄s tpis. Scd̄a q̄ iſtās ē tpis ⁊ ſoli⁹ tpis. Tertia q̄ iſtās ꝟʒ q̄ nūs ē alioꝝ a tpe. ℂ P̄zio igiꝛ ꝓbaꝛ q̄ iſtās eſt accn̄s tpis. ⁊ hec eſt 57^a ꝯ̄ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝛ ſic. Termin⁹ ē accn̄s ei⁹ cui⁹ ē termin⁹. ſʒ iſtās ē termin⁹ temporis. ḡ eſt ei⁹ accn̄s. De iſta rōne ſolū poniꝛ vtraſ maioris cū ꝯne. Vn̄ pħus. d. q̄ ip̄m nūc ꝟʒ q̄ ip̄m nūc ē tpis: nō ē tpˢ ſed accidit tpi. ⁊ p ꝟ hētur maioꝛ. ſ. q̄ termin⁹ accidit ⁊c̄. ⁊ hētur ei ꝯ. ſ. q̄ inſtās accidit tpi. Deide pħus narrat q̄ iſtās ē nūs ⁊ q̄lit' ē nūs dicēs q̄ iſtās ꝟʒ q̄ nūat. i. ꝟm q̄ diuidit tēpus ſic ē nūs. qō ē itelligēdū ſic ſupi⁹ dcm̄ ē. ſ. q̄ nō ſolū vnū iſtās ē nūs tpis ſed duo iſtātia iter q̄ icludiꝛ tpˢ. ℂ Deide pħus ꝓbat ſecūdā ꝯnē. vʒ. q̄ iſtās ꝟm q̄ ē termin⁹ tpis ē ſoli⁹ tpis. ⁊ hec ē 58^a ꝯ̄ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝛ ſic. Termi ſūt illi⁹ ſoli⁹ cui⁹ ſūt termini. ſʒ iſtās ē termin⁹ tpis. ḡ iſtās ꝟm q̄ ē t'min⁹ tpis ē ſoli⁹ tpis. Ille modus arguēdi p̄ʒ q: maiori exn̄te reduplicatiua ⁊ miori nō reduplicatiua ſeq̄tur ꝯ reduplicatiua i p̄^a figura ut p̄ʒ i logica. De illa rōne nō poniꝛ niſi maioꝛ i textu. Vn̄ ē itelligendū q̄ maioꝛ dʒ ſic itelligi. ſ. q̄ termin⁹ ꝟʒ q̄ t'min⁹ ē illi⁹ ſoli⁹ tanq̄ʒ termin⁹ cui⁹ ē termin⁹. p̄ōt tn̄ eſſe t'min⁹ alteri⁹ alio⁹. ⁊ ſic dʒ itelligi. vʒ. q̄ iſtās ꝟm q̄ ē termin⁹ tpis ē ſoli⁹ tpis tanq̄ʒ termin⁹. p̄ōt tn̄ eē alioꝝ ut mēſura ul' nūs. ℂ Deide pħs ꝓbat 3^{am} ꝯnē. ſ. q̄ iſtās ꝟm q̄ ē nūs ē alioꝝ a tpe. ⁊ hec ē 59^a ꝯ̄ hui⁹ libꝛi q̄ ꝓbaꝛ ſic. Nūs ꝟm q̄ nūs nō ē illi⁹ ſoli⁹ i q̄ ē ſbiue. ſed iſtās ē nūs ⁊ ē ſbiue i tpe q: ē accidēs tpis ut decl'atū ē. ḡ iſtās ꝟm q̄ nūs ē alioꝝ a tpe ⁊ nō ſoli⁹ tpis. De iſta decl'atiōe decl'atio maioris pōſ i l'ra. vn̄ pħus dic̄ q̄ nūs iſtoꝝ decē eq̄rū. ſ. nūs denari⁹ q̄ nūanꝛ illi decē eq̄ ē alibi ⁊ alibi ꝟ ē alioꝝ ⁊ alioꝝ ab illis i qb⁹ ē ſbiue. vn̄ idē p̄t eē

nlis mltoꝝ: ⁊ ꝑ hoc pꝫ maior. ¶ Intelligẽduꝫ hic ꝙ nũs hꝫ eẽ ſubiiue ĩ aliq̃ ul' ĩ aliqb⁹: tñ ẽ nũs alioꝝ ab illis ĩ qb⁹ ẽ ſbiue. ut denari⁹ nũs q̃ ẽ ĩ deceꝫ digitꝭ meis ẽ ſbiue ĩ decẽ digitꝭ meis ⁊ nõ ẽ alibi. ſꝫ tñ ꝑ illũ nũm denariũ poſſũ nũare decẽ canes ⁊ decẽ eq̃s. ⁊ ſic de alijs. vñ ꝑ hoc ꝙ nũs decẽ digitoꝝ meoꝝ ẽ mihi cert⁹ poſſũ certificari de nũo decẽ canũ nũando eos ꝑ digitos meos applicãdo cuilibet illoꝝ vnũ digitũ. ⁊ ſic ẽ vn⁹ nũs decẽ boium ⁊ decẽ canũ q̃.ſ. nũo nũant decẽ canes ⁊ decẽ hoies ſꝫ nõ ẽ idẽ nũs extñs ſbiue ĩ decẽ hoib⁹ ⁊ decẽ canib⁹. ¶ Sꝫ hic dubitat q: ꝯ^tor^ dic̃ hic ꝙ phs in illa pte. Manifeſtũ ẽ ⁊c̃. ĩ q̃ ponunt ꝓprietates ĩpi⁹ ĩſtãtis: vult declarare ſubaꝫ ĩpi⁹ iſtãtis q̃d ſit. nũc vo ꝑ ea q̃ hic dicunt nõ declat ſuba iſtãtis ſꝫ ſolũ ꝓprietates accñtales ĩpi⁹ iſtantꝭ: g̃ nõ vĩ ꝙ phũs declaret hic ſbam iſtãtis. cui⁹ tñ ꝯ̃riũ ꝫ dicit ꝯ^tor^ hic.
¶ Dicẽdũ ꝙ ꝑ ſbam iſtantꝭ ꝯ^tor^ itelligit deſcriptionẽ iſtantꝭ q̃ dat ꝑ h⁹ ꝓprietates q̃ ſunt ꝯtinuare ⁊ diuidẽ tp̃s: nã vna deſcriptio iſtantꝭ ẽ eẽ diuiuũ ⁊ ꝯtinuatiuũ tp̃is. ſilr eẽ t'minũ tp̃is ⁊ eẽ nũatiuũ ſunt q̃dã alie deſcriptiões iſtantꝭ. ⁊ ſic ẽ ueꝝ ut dic̃ ꝯ^tor^ ꝙ phs declat hic ſbam iſtãtis hoc ẽ deſcriptionẽ iſtantꝭ: nec poſſum⁹ aliã q̃ditatẽ iueſtigare niſi has deſcriptiões datas ꝑ ꝓprietateſ accñtales. ¶ Sꝫ circa illo᷒ capl'm q̃ro utꝝ aliq̃o᷒ iſtãs mãeat idẽ ĩ toto tp̃e. Et vĩ ꝙ ſic. q: ut pꝫ ꝑ phꝫ iſtãs ſeqt illo᷒ q̃o᷒ fert ita ꝙ iſtãs ſe hꝫ ad tp̃s ſic mo^le^ ad motũ. ſed mo^le^ manet vnũ ⁊ idẽ ĩ toto motu ſi mot⁹ ſit vn⁹ ⁊ ꝯtinu⁹: g̃ iſtãs mãet vnuꝫ ⁊ idẽ ĩ toto tp̃e ſi tp̃s ſit vnũ ⁊ ꝯtinuũ. ¶ Itẽ ſi iſtãs nõ manẽt vnũ ⁊ idẽ ĩ toto tp̃e tc̃ iſtãs deſineret eẽ. aut igit deſinit eẽ qñ ẽ aut qñ nõ ẽ. nõ qñ ẽ q: tũc ſil' eẽt ⁊ nõ eẽt. nec qñ nõ ẽ. q: iter q̃o᷒libet iſtãs ĩ q̃ nõ ẽ ⁊ eẽ ei⁹ ẽ tp̃s mediũ: igit in iſto tp̃e medio nec eẽt ideꝫ iſtãs nec nõ eẽt. ¶ Nec rõ pt ꝯfirmari q: ſi hoc iſtãs nõ ſp maneret tũc eẽt aliqñ ueꝝ dicẽ ꝙ hoc iſtãs corrũpit. aut igit h̾ iſtãs corrũpit corruptiõe ſucceſſiua aut corruptiõe ſbita. ſi corruptiõe ſucceſſiua: g̃ h̾ iſtãs manet ꝑ tp̃s. ſ. ꝑ totũ illo᷒ tp̃s ĩ q̃ ſucceſſiue corrũpitur. ſi aũt corrũpit corruptiõe ſbita. aut igit corrũpit ſubito qñ ẽ aut qñ nõ ẽ: ſi qñ nõ ẽ tc̃ ſp eẽt ueꝝ dicẽ ꝙ iſtãs corrũpit: ſi aũt dect ꝙ corrũpit qñ ẽ ⁊ cũ ſil' ſit corruptio ſubita ⁊ corruptũ eẽ: igit ſi h̾ iſtãs corrũpit qñ ẽ: ſequit ꝙ h̾ iſtãs cũ corrũpit tc̃ nõ ẽ ⁊ ſic h̾ iſtãs ſil' eẽt ⁊ nõ eẽt. q̃o᷒ eſt icõueniẽs.
¶ Itẽ ꝯ^tor^ dic̃ ꝙ iſtãs agit tp̃s ſic trãſlatũ trãſlationẽ. ſꝫ opꝫ ꝙ illo᷒ q̃o᷒ agit tp̃s mãeat idẽ ĩ toto tp̃e. g̃
¶ Itẽ ꝯ^tor^ dic̃ ꝙ iſtãs manet idẽ ꝭꝫ ſbm: ſꝫ dĩt ꝭm diffõnẽ. iſtãs igit mãet idẽ ꝭꝫ ſbam ſuã ĩ toto tp̃e.
¶ In opp^m^ vo arguo ꝑ rõneſ phĩ ⁊ ꝑ ſic. cuiuſlibet finiti ſũt duo t'mini. ſꝫ tp̃s aliq̃o᷒. ſ. dies ẽ q̃o᷒dã finitũ ⁊ iſtãs ẽ t'min⁹ tp̃is: g̃ nõ eſt tñ vnũ iſtãs in toto tp̃e. Alia rõ phĩ ẽ. Si iſtãs mãet idẽ in toto tp̃e cũ illa q̃ manẽt ĩ eodẽ iſtãti ſint ſil' ſequit ꝙ ea q̃ tc̃ ſũt ⁊ illa q̃ poſtea erũt ĩ milleſimũ annũ ſiit ſimul.
¶ Dicẽdũ ꝙ ꝑ iſtãſ pñt duo itelligi. ſ. ul' illo᷒ q̃o᷒ ꝑ fluxũ ſuũ cauſat tp̃s. ⁊ illo᷒ nõ ẽ itriſecũ tp̃is ſicut nec mo^le^ cauſãs motũ ẽ itriſecũ motui: ul' põt itelligi ꝑ iſtãs aliq̃o᷒ idiuiſibile itriſecũ tp̃i copulãs ꝑtes tp̃is adiuicẽ. Vñ loq̃ndo de iſtãti ꝑ mõ ſic dico ꝙ idẽ iſtãs ꝭm nũm mãet ĩ toto tp̃e ſic idẽ mo^le^ manet idẽ ĩ toto motu. vñ ut dic̃ Aui. iſtãs q̃o᷒ manet idẽ ĩ toto tp̃e nõ ẽ iſtãs circũdatũ ꝑterito ⁊ futuro ſꝫ ẽ extremitas mobilis. vñ Aui. dicit 2° ſue phice

capl'o penl'. ꝙ ĩ tp̃e ⁊ ĩ motu ẽ aliq̃d q̃o᷒ ſuo fluxu cãt aliq̃d. ſ. q̃uẽdã curſũ: ſicut pũct⁹ cauſat lineã. ⁊ dic̃ ꝙ illo᷒ iſtãs q̃o᷒ ſuo fluxu cauſat tp̃s nõ eſt tp̃s nec ẽ iſtãs q̃o᷒ ponit iter duo tp̃a ⁊ cõtinuat illa. ſicut pũct⁹ q̃ putat ſuo fluxu facẽ lineã nõ ẽ pũct⁹ q̃ cõtinuat ꝑtes linee adiuicẽ. ⁊ ꝯ^tor^ dic̃ ꝙ iſtãs agit tp̃s ſic trãſlatũ trãſlationẽ. ¶ Ex his pꝫ ꝙ ꝑter iſtãs ꝯtiuãs ꝑtes tp̃is adiuicẽ: ẽ aliq̃o᷒ iſtãs q̃o᷒ agit tp̃s. ⁊ illo᷒ põt dici ꝑ^m^ mo^le^ ul' extremitas ꝑmi mobilis. ⁊ illo᷒ mãet idẽ nũo ĩ toto tp̃e ſic idẽ mo^le^ ꝭm nũꝫ hic iferi⁹ mãet ĩ toto ſuo motu. loq̃ẽdo vo de iſtanti itriſeco ꝯtinuãte ꝑtes tp̃is adiuicẽ ſic pt dici ꝙ iſtãs mãet idẽ nũo ꝭꝫ ſbꝫ ĩ toto tp̃e ſꝫ nõ mãet idẽ ꝭm diffõnẽ. ideo dicit phũs ꝙ ĩpꝫ nc̃ ẽ q̃dãmõ ut idẽ. ẽ aũt ſic nõ idẽ: hoc aũt q̃o᷒ deñi ẽ. ſ. ꝙ iſtãs mãet idẽ ꝭm ſbm ĩ toto tp̃e pt dupl'r itelligi. Vno mõ ſic. ſ. ꝙ idẽ iſtãs ꝭꝫ ſbm mãet idẽ in q̃libet diña tp̃is ſucceſſiue ſic ꝙ idẽ iſtãs ꝭꝫ ſbaꝫ ẽ ꝑ futuꝝ deĩ de pñs ⁊ poſtea ꝑteritũ. ⁊ ſic loqt ꝯ^tor^ ut dĩ cũ dic̃ ꝙ iſtãs aſſimilat mo^li^: q: ſic mo^le^ mãet idẽ ꝭꝫ ſbꝫ lꝫ pl'ificet ꝭꝫ rõnẽ ꝑoritatꝭ ⁊ poſterioritatꝭ: ita iſtãs ẽ idẽ ꝭꝫ ſbꝫ ⁊ plura ꝭꝫ ꝑoritatẽ ⁊ poſterioritatẽ. ⁊ h̾ idẽ dic̃ ꝙ idẽ ẽ iſtãs q̃o᷒ ꝑus fuit futuruꝫ ⁊ poſtea pñs ⁊ poſtea ꝑteritũ. ſic idẽ ẽ mo^le^ q̃o᷒ mouet ĩ ꝑori pte mot⁹ ⁊ poſteriori. ⁊ ĩpẽ dic̃ ibi ꝙ ſi mo^le^ corrũperet ⁊ poſtea reuerteret eẽt alio᷒ mo^le^ ⁊ nõ eẽt mot⁹ ꝯtinuus. ⁊ eodẽ mõ ẽ de iſtãti. q: ſi vnũ iſtãs ꝯtinuãs eẽt futuꝝ: ⁊ illo᷒ idẽ nõ eẽt poſtea ꝑteritũ ſꝫ alio᷒ iſtãs tc̃ nõ eẽt tp̃s ꝯtinuũ. ſic mot⁹ nõ ẽ ꝯtinu⁹ ſi vnũ mo^le^ moueat ĩ ꝑori pte mot⁹ ⁊ alio᷒ mo^le^ ĩ poſteriori pte mot⁹. Vñ manifeſtũ ẽ ꝑ ſe ꝙ idẽ iſtãs ꝭꝫ nũꝫ mãet ĩ q̃libet pte tp̃is ſiue ĩ q̃libet diña tp̃is ſic ꝙ illo᷒ idẽ iſtãs q̃o᷒ mõ ẽ futuꝝ iã erit pñs ⁊ poſtea ꝑteritũ. illo᷒ tñ iſtãs uariat ꝭꝫ diffõnẽ ⁊ ꝭꝫ ꝑoritatẽ ⁊ poſterioritatẽ q: al'r dꝫ diffiniri ꝭꝫ q̃o᷒ ẽ futuꝝ ⁊ al'r ꝭꝫ q̃o᷒ ẽ pñs ⁊ al'r ꝭꝫ q̃o᷒ ẽ ꝑteritũ: ul' uariat ꝭꝫ diffõnẽ q: alio᷒ ꝑdicatũ dĩ de ĩpo qñ ẽ pñs ⁊ qñ ẽ ꝑteritũ. ⁊ alia diffõ dĩ de eo qñ ẽ pñs ⁊ qñ ẽ ꝑteritũ q: õ q̃cũq3 dĩ alio᷒ ꝑdicatũ õ eodẽ dĩ diffõ ꝑdicati. ¶ Alio mõ pt iſtãs itelligi ꝭꝫ ſbꝫ manẽ ĩ toto tp̃e q: oĩuꝫ iſtãtiũ ĩ toto tp̃e mãet idẽ ⁊ vnũ ſbꝫ. q: ꝑ^m^ mo^le^ ẽ ſbm tp̃is ⁊ ẽt iſtãs. ⁊ ꝑ^m^ mo^le^ manet idẽ ĩ toto tp̃e: ⁊ ſic vĩ loq ꝯ^tor^ de iſtãti ꝯ^to^ 5° hui⁹ li. ubi dic̃ ꝙ iſtãs ẽ idẽ ꝭꝫ ſbm qñ ei⁹ ſba nõ deſinit eẽ nec moueri. ¶ Adhuc pt dupl'r itelligi. ſ. ꝙ iſtans mãet idẽ ꝭꝫ equalẽtiã ĩ tp̃e ſic loc⁹ mãet idẽ ꝭꝫ equalẽtiã locato q̃eſcẽte ⁊ uariato corpe ꝯtinẽte. idẽ eni ⁊ tñ facẽt vnũ inſtãs ĩ ꝯtinuãdo ꝑtes tp̃is q̃o᷒ faceret aliud inſtans. ¶ Aliter põt dici. ſ. ꝙ inſtãs manet idem ꝭm imaginationem in toto tempore: q: põt imaginari ꝙ iſtãs tp̃is futuri fluẽſ cãt tp̃s. ſic imaginat geomet' ꝙ pũct⁹ fluẽs cãet lineã. ſꝫ illa imaginatio ẽ fl'a. ¶ Adhuc põt eẽ ali⁹ itellect⁹. ſ. ꝙ idẽ iſtãs ꝭꝫ ſbꝫ mãet ĩ toto tp̃e. q: idẽ iſtãs eſt ꝑn^m^ tp̃is futuri ⁊ finis ꝑteriti: ⁊ ita ẽ ĩ q̃libet pte tẽporis. ſ. ꝙ idẽ iſtãs ꝭꝫ rẽ ẽ initiũ futuri ⁊ finis ꝑteriti. tñ alia ẽ rõ ei⁹ ꝭꝫ ꝙ ẽ ꝑn^m^ futuri. ⁊ alia ꝭꝫ ꝙ ẽ finis ꝑteriti: io᷒ dĩ ꝙ iſtãs mãet idẽ ĩ toto tp̃e ſbꝫ nõ ꝭꝫ diffõnẽ. ſic igit pꝫ aliqual'r quõ iſtãs mãet idẽ ĩ toto tp̃e. ⁊ ꝙ iſtãs ſit diuerſũ ꝭm diffõnẽ pt multipl'r maĩfeſtari. Vno mõ ꝙ idẽ iſtãs ẽ initiũ futuri ⁊ finis ꝑteriti. ſꝫ initiũ ⁊ finis ſũt duo ꝯ̃ria ꝭꝫ diffõnẽ. ⁊ h̾ mõ loqt ꝯ^tor^ ꝯ^to^ 51° hui⁹ li. dicẽs ꝙ iſtãs eſt duo q̃dãmõ ꝭꝫ nos: qm̃ ẽ ꝑn^m^ futuri ⁊ finis ꝑteriti ⁊ ꝑn^m^ ẽ alio᷒ a fine ꝭꝫ t'mios. Et poſtea dic̃ ꝙ iſtãſ

ē vnū vno mō ⁊ duo alio°.q₂ ſ₃ ꝙ ē pu^m ē aliō ab illo ſ₃ ꝙ ē finis: ⁊ ſic loqͥt ꝯ^{tor} 6° hui⁹ ꝯ^{to} 54°.ubi dicͭ ꝙ iſtās qȯ ē finis ꝑteriti ⁊ initiū futuri ē idiſibile ſ₃ ſbm ⁊ diſibile ſm rōnē. ℂ Alio° pōt manifeſtari quō iſtās ē diuerſū ſ₃ diffōnē.q₂ illō idē inſtās qȯ nūc ē futuꝝ poſtea ē pn̄ſ deide ꝑteritū. Et adhuc pōt alio° ꝓbari hoc idē.q₂ ut p₃ ꝑ ꝯ^{tem} ꝯ^{to} 104° hui⁹ q̈rti iſtās ſm ꝙ inuenit in reb⁹ diuerſis ē nūatū rōne ſm mutatioēs reꝝ nūataꝝ que mēſurant ab ipo qn̄ idē iſtās in qȯ mēſurat oīa mutata eē. ⁊ certū ē ꝙ nūare h̄ nō ē mēſurare illō.iō iſtās ſ₃ rōnē variat ſ₃ rōnē mēſurataꝝ. ℂ Ad ꝑ^m arg^m dicēdū ē ꝙ loquēdo de iſtāti qȯ ꝑ ſuū fluxū cāt tē pus:ſic ē hec ꝓpō v̇a:ſic̄ mo^{le} ad motū:ita iſtās ad tpͦs: ⁊ cōcedo ꝙ illō iſtās qȯ cāt tēp⁹ manet idē in toto tpe.ſ₃ ſi loq̈mur de iſtāti ꝯtinuāte ꝑtes tpis adiuicē:ſic nō ē oino ſil'e de iſtāti ⁊ de mobili: qa certū ē ꝙ nō ē idē iſtās ꝯtinuās ꝑtes tpis adiuicē vn̄ phs cōparat idē iſtās ꝯtinuās ꝑtes tpis ⁊ punctū i linea adiuicē:ſic̄ igiͭ nō ē idē pūctū ꝯtinuans oēs ꝑtes linee adiuicē ita nō ē idē iſtās ꝯtinuans oēs ꝑtes tpis. Tn̄ aliq̄ mō ſil'r ſe hēt iſtās ītriſecū tpis ad tpͦs ſic mo^{le} ad motū.q₂ ſic̄ idē mo^{le} ſ₃ ſb₃ diuerſificatū ſolū ſm rōnē manet i q̈libet ꝑ͠te tpiſ ſucceſſiue ut dcm̄ ē pri⁹.ſic̄ ēt idē mo^{le} ſm ſbm manet i q̈libet ꝑte mot⁹.ſic idē iſtās ſm ſbam ē finis tpis ꝑteriti ⁊ initiū tpis futuri ⁊c̄. Et pōt ēt dici ꝙ ꝓ tāto dr̄ ꝙ iſtās ſeq̈tur illō qȯ ferͭ:q₂ iſtās numeraͭ ſm ꝙ trāſlatū ē in locis diuerſis. ⁊ h̄ vi eē de itētiōe ꝯ^{ti} ꝯ^{to} 104° ⁊ ꝯ^{to} 106° hui⁹ q̈rti. Un̄ q₂ mobile motū ē nō bis i vno loco ſ₃ ꝯtinue in alio ⁊ alio loco iō nō ē accipe idē iſtās bis extra pn̄tialr ſ₃ ſꝑ aliō ⁊ aliō: ⁊ ſic ꝓ tāto dr̄ ꝙ iſtās ſeq̈tur illō qȯ ferͭ q₂ iſtās m'ltiplicaͭ ſm ꝙ mobile ē i diuerſis locis. Jdē ēt vult Aui.2° ſue phīce caplo penl'.d. ꝙ ſic̄ mobili accidit ex h̄ ꝙ ſicut mobile mouetur ꝙ nō ē bis i eodē loco.ita nō ē idē iſtās bis ſ₃ ſꝑ aliō ⁊ aliō. ⁊ ſic iſtās magis variaͭ ad varietatē mob^{le} q̈tū ad diuerſa loca q̄₃ maneat idē q₂ mobile manet idē. ℂ Jntelligēdū ēt ꝙ iſtās dr̄ ſeq̈ illud qȯ ferͭ ꝑꝑ tria. Pͥo q₂ iſtās variaͭ ex hoc qa mo^{le} fit ꝯtinue i diuerſis locis. ℂ Scḋo q₂ ſeq̈tur mobile q̄₃tū ad idētitatē q₂ oīa iſtātia ſūt in eodē mo^{li} tanq̄₃ i ſbo. Et ita dicͭ ꝯ^{tor} ꝙ iſtās manet idē q₂ ſꝑ i eodē ſbo ign̄abili ⁊ icorruptibili. ℂ Tertio dr̄ ꝙ iſtās ſequiͭ illō qȯ ferͭ q₂ iſtās ſeq̈tur ad mobile ſm cognitionē.nā dicͭ ꝯ^{tor} ꝯ^{to} 14° hui⁹ quarti ubi exponiͭ illa ꝓpō.v₃. Jnſtās ſeq̈tur illō qȯ fertur. ꝙ cognitio trāſlati ē cā cognitiōis iſtantis:q̈nīā trāſlatū i eē ē pri⁹ iſtāti ⁊ ēt mot⁹ apȯ nos. ℂ Ad aliō arg^m dicēdū ꝙ iſtās deſinit eē qn̄ ē ut ſit ad h̄ iſtās. Jn.a.ē illa v̇a.a.ē ⁊ hec ſil'r.a.icipit eē. Un̄ i illis q̄ ſbito hn̄t eē h̄ v̇bū icipit debet expōi ꝑ poſitionē pn̄tis ⁊ ꝑ negationē ꝑteriti: ⁊ h̄ v̇bū deſinit d₃ expōi ꝑ pōnē pn̄tis ⁊ negationē futuri. v̇bi gr̄a. iſta.a.icipit eē.d₃ ſic exponi.a.ē ⁊.a.nunq̄₃ fuit ꝑ̇us ſiue.a.ſine medio nō fuit. Et illa.a.deſinit eſſe d₃ ſic exponi.a.eſt ⁊.a.nunq̄₃ poſtea erit. ⁊ iō utraq̄₃ illarū ē v̇a.ſ.a.icipit eē ⁊.a.deſinit eē ſi ſic exponanͭ mō ꝑdicto. ℂ S₃ tu diceres. Jnceptio ⁊ deſinitio ſūt oppoſita.ſ₃ oppoſita nō ſil' v̇ificanͭ i eodē ꝗ. ℂ Jtē ſeq̈tur.a.deſinit eē.ꝗ.a. icipit nō eē ꝗ illa erūt ſil' v̇a.ſ.a.icipit eē ⁊ illa.a.icipit nō eē. ℂ Ad ꝑ̇mū dicēdū ē ꝙ iceptio i cōi ⁊ deſinitio i cōi nō ſūt oppoſita.aliq̄ tn̄ iceptio ⁊ deſinitio ſūt oppoſita ut iceptio ⁊ deſinitio q̄ exponūtur ꝑ affirmationē ⁊ negationē eiuſdē de eodē. Jlla eni ſtāt ſil'.ſoz. incipit eē alb⁹ ⁊ ſoz.deſinit eē alb⁹.q₂ illa ſoz.icipit eē alb⁹.exponiͭ ſic.ſoz.ē alb⁹. ⁊ ſoz.ſine medio nō fuit alb⁹. ⁊ illa ſoz.deſinit eē alb⁹ exponiͭ ſic.ſoz.non ē alb⁹. ⁊ ſoz.ſine medio fuit alb⁹. ℂ Ad aliō ꝯcedo ꝙ illa ſtāt ſil'.a.icipit eē ⁊.a.icipit nō eē:q₂ eodem mō d₃ exponi utraq̄₃:vn̄ illō qȯ nō hēt eē duratiuū ſil' icipit ⁊ deſinit eē. Et ad ꝯfirmationē dico ꝙ h̄ iſtās nō ꝓprie corrūpiͭ.nec corrūpiͭ ēt aliqd ꝓprie:nec ēt aliqd gn̄aͭ ꝓprie niſi illō qȯ pōt alt'ari:accipiēdo tn̄ corruptionē ꝑ deſinitiōe dico ꝙ h̄ iſtās corrūpiͭ qn̄ ē ⁊ qn̄ nō erit. Et cū dr̄.aūt corrūpiͭ corruptiōe ſubita ul' ſucceſſiua. Dico ꝙ corrūpiͭ corruptiōe ſbita.q₂ corrūpiͭ corruptiōe q̄ non durat niſi ꝑ iſtās. Et cū dr̄ ſil' eſt corruptio ſbita ⁊ corruptū eē. Dico ꝙ hoc ē veꝝ i his q̄ corrūpunͭ ꝓprie.ſ.ꝑ verā alterationē ꝑcedētē i qb⁹ ēt ē dare ꝑ^m corruptū eē.ſ₃ i his q̄ nō corrūpūͭ ꝑ alt'ationē ꝑcedētē. ⁊ i his i qb⁹ nō ē dare ꝑ^m corruptū eē nō ē veꝝ.imo i illis corruptio ſubita ē qn̄ nullū corruptū eē illi⁹ rei ē.nūc v̇o hoc iſtās nō corrūpiͭ ꝑ verā alterationē ꝑcedētē:nec ē dare ꝑ^m iſtās i q̄ ē verū ꝙ hoc iſtās ē corruptū. ℂ Ad aliō ꝑu^{le} dicēdū ꝙ iſtās extriſecū a tpe.ſ.mo^{le} ſeu extremitas mobilis cāt iſtās ⁊ manet i toto tpe idē. ⁊ hoc ē cōceſſū:vel forte ſm imaginationē mathematicoꝝ loq̈tur q̄ imaginātur vnū iſtās fluere ⁊ cāre tpͦs. Uel pōt dici ꝙ iſtās agit tpͦs.q₂ nihil de tpe hēm⁹ niſi nūc pn̄s. ⁊ ē cā q̈re tpͦs ē ꝯtinuū. ℂ Ad aliō p₃ ꝑ ꝑ̇us dicta:q₂ dcm̄ eſt q̈liter iſtās maneat idē ſ₃ ſbm tamen differt ſm diffinitionem.

ℂ Cap'lm 4^m tractatus tertij in quo aſſignanͭ rōnes eorum que dicuntur de tempore.

QUod quidem igitur tēpus numerus mot⁹ ſ₃ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſit:⁊ cōtinuū cōtinui nāq̄₃ manifeſtū eſt.

ℂ Jſtud ē 4^m cap'lm hui⁹ t̄ctat⁹ i q̄ det'minaͭ de ꝓprietatib⁹ tpis reddēdo ex diffōne tpis iā aſſignata rōnes eoꝝ q̄ dicūtur de tpe ⁊ ꝯtinet ſex ꝑtes ꝑ̇ncipales:q₂ i ꝑ̇ma decl'aͭ ꝙ tpͦs ē ꝯtinuū. Jn 2° ibi ⌊ Mim⁹ āt nūs. ⌋ Decl'aͭ quō i tpe iueniͭ minimū ⁊ quō nō. Jn 3ª v̇o ibi ⌊ Manifeſtū aūt ꝑꝑ qd. ⌋ Narrat quō qdā nūi dicūtur de tpe ⁊ qdā nō. Jn 4ª ibi ⌊ O. qdā āt ubiq̄₃. ⌋ Narrat phūs ꝓprietates.q̄ iſūt tpi ſm ꝙ tpͦs ē nūs: ⁊ ēt narrat accn̄tia q̄ h̄uo tpͦs differt a nūo ſimpl'r. Jn 5ª ibi ⌊ Amplius ſic ꝯtigit. ⌋ Poniͭ vnū accn̄s cōe tpi ⁊ motui circulari qȯ ē reiterare vnū ⁊ idē ſm ſpēm. Jn 6ª ibi ⌊ Nō ſolū aūt. ⌋ Decl'at ꝙ nō ſolū tpͦs mēſuratur motu:ſed ecōuerſo. ⁊ ꝑ hoc ē vnū accn̄s tpis.ſ.mēſurari motu. ℂ Jn ꝑ̇ª igiͭ ꝑte ꝑ̇n^{li} hui⁹ capl'i phs decl'at ꝙ tpͦs ē ꝯtinuū: ⁊ hec ē 60ª ꝯ hui⁹ libri q̄ ꝓbaͭ ſic.oīs nūs ꝯtinui ē ꝯtinu⁹.ſed tpͦs ē nūs cōtinui:ꝗ tpͦs ē cōtinuū.de iſta rōne ꝑ̇ poniͭ decl'atio minoris q̄ talis ē.tpͦs ē nūs mot⁹ ut patuit ex ꝑcedētib⁹ ⁊ mot⁹ ē qȯdā ꝯtinuū:ꝗ tēp⁹ ē nūs cōtinui. Deinde poniͭ maior cum diciͭ. Continuum nāq̄₃ manifeſtū ē:hoc ē manifeſtū ē ꝙ cōtinuū ē nūs cōtinui. Un̄ notādū ē ſm ꝯ^{tem}.ꝙ phūs dicͭ ꝙ tpͦs ē nūs mot⁹ ſm ꝑ̇us ⁊ poſteri⁹:q̄m tpͦs ē nūs motus nō ſm ꝙ mēs accipit illō hn̄s ꝑtes tn̄ ſed ſ₃ ꝙ accipit illō hn̄s ꝑtes ꝑ̇ores ⁊ poſteriores. ⁊ faͭ rememorationē de h̄ i loco q₂ vult ꝯſiderare de accn̄tib

60 Sel.

hu⁹ tpis.hec ꝯ^{tor}. Uñ mot⁹ pt mēſurari ſ3 ꝙ hēt ptes tm̄ p nūm ſimplr.nā poſſum⁹ dicē ꝙ motus hēt duas medietates vl' qtuoꝛ qrtas.pt ēt mēſurari p magnitudinē ſup quā fit mot⁹. ⁊ p iſtm mo^{le}. qm̄ mot⁹ capit diſionē tā a magnitudie ſup quam fit mot⁹ q̄3 ēt ab ipo mobili:ſed ꝓpriū ē tpi mēſurare motū.q: tps hēt ptes pores ⁊ poſteriores. ⁊ q: phs vult determinare de ꝓprijs accidētib⁹ tpis iō fecē rememorationē de hoc.d.ſm pus ⁊ poſteri⁹

℃ Mim⁹ aūt nūer⁹ q ſimplr qdē dualitas ē. Quidā aūt nūer⁹ ē:q ē qdē ſic ē: tanq̄3 nō ē ut linee mīma mltitudine qdē ē due aut vna. Magnitudie qdē nō eſt mīma. Semp eni3 diuidit ois linea. Quare ſilr ⁊ tps. Mimū eni qdē ē ſm numerū vnu3 aut duo:ſm vo magnitudinē nō eſt.

℃ Hec ē 2^{a} ps pn^{lis} hu⁹ capli i q̄ oñdit quō i tpe inuenit mīmū ⁊ quō i eo nō iuenit mīmū. Et ſm ꝙ dic ꝯ^{tor} p hoc decl'abit qualr nūs accept⁹ i diffōne tpis differt a nūo ſimplr. Pmo igit phs ponit diſtictionē de nūo ⁊ dñia iter mēbra diſtictiois ex qb⁹ poſtea cōcludit ꝯnē quā itēdit q̄ tal' ē.ſ.ꝙ qdā ē nūs ſimplr. ⁊ qdā ē nūs alicui⁹ ſiue nūs q̄dāmō ut nūs alicui⁹ rei determinate ſic nūs mot⁹ vel nūs vini. Nūs ſimplr ē ille q̄ oēs res pñt nūari ut duo tria q̄tuoꝛ ⁊ ſic de alijs.dicim⁹ eni duo angeli.duo hoies.due relatiōes. ⁊ ſic de oib⁹ alijs reb⁹. Nūs vo qdā ſeu nūs q̄dāmō ē nūs determiati gñis ſic ꝙ ē mēſura vni⁹ gñis reꝝ ⁊ nō alt'i⁹:ut vncia vl' libra ē mēſura i pōderib⁹. ⁊ pita ē mēſura liqdoꝝ ut vini vl' aq̄. ⁊ illi duo nūi differūt i h:q: i nūis ſimplr eſt accipe minimu3 ſimplr ut dualitas eſt nūs mim⁹ ſimplr. S3 in nūis nō ſimplr aliq̄ mō eſt accipe nūm mimū ⁊ aliq̄ mō nō. Ex̄i gr̄a. linea ē nūs det'miat⁹: ⁊ nō ſimplr. ⁊ ē accipe mimā lineā aliq̄ mō ⁊ aliq̄ mō nō.q: ē accipe mimā lineā ſ3 mltitudinē ut ē vna linea vl' due.ſ3 nō ē accipe mima3 lineā ſm magnitudinē : q: ois linea ē diſibil'i iſi^{m} ſ3 magnitudinē. Ex his igit phs ꝯcludit ꝙ in tpe iuēit mimū ſ3 mltitudinē nō aūt ſ3 magnitudinē ⁊ hec ē ꝯ 61ª hu⁹ li. ⁊ ꝓbat ſic. In q̄libet ꝯtinuo iuēit mimū ſ3 mltitudinē ñ ſ3 magnitudinē:ut p3 de lica ⁊ alijs ꝯtinuis.ſ3 tps ē q̄ddā ꝯtinuū.ģ i tēpore iuēit mimū ſm mltitudinē. ⁊ nō ſ3 magnitudinē. maioꝛ p3.q: i q̄libet ꝯtinuo iuēit vnū ꝯtinuū aut duo ꝯtinua.ſ3 vnū aut duo ē min⁹ ſm mltitudinē. ⁊ oē ꝯtinuū ē diſibile i iſi^{m} ſm magnitudinē ģ i nll'o ꝯtinuo iuēit mimū ſm magnitudinē. mioꝛ aūt p3 ex ꝯne pcedēti.ſ.q: tēp⁹ ē ꝯtinuū:ģ i tpe inuenit mimū ſm mltitudinē ut vnū tps aut duo tpa. ſ3 i tpe nō iuēit mimū ſm magnitudinē:q: tps ē diuiſibile i iſi^{m}.oē eni tps ē diſibile i iſinita tpa: ⁊ iō q̄cūq3 tpe ē dare tpꝰ min⁹.q: ps ē mioꝛ ſuo toto ut dic ꝯ^{tor}.q: illō qō ē nūs alicui⁹ po^{le} ē ſm ꝙ nūer⁹ vnitatū idiſibiliū i iſto gñe iuēire mimū ei⁹. ⁊ ſm ꝙ ē nūs alicui⁹ cui accidit diſio i iſi^{m} nō iuēit mimū i eo. ℃ S3 dubitat utꝝ i tpe iuēiat mimū aliq̄ mō. Et vi ꝙ nō.q: i illo qō ē diſibile i iſi^{m} nō iuēit mimū.ſ3 tps q̄litcūq3 accipiat ē diſibile i iſi^{m}:ģ in tpe nll'o mō iuēit mimū. ℃ Dicēdū ꝙ i tpe nō iuenit mimū ſimplr.tm̄ i tpe: ⁊ i quolibet ꝯtinuo iuēit mimū ſ3 mltitudinē.ſ.vnū tps aut duo tpa. vnde vnū tps q̄tūcūq3 ſit magnū ē mimū ſm mltitudinē:q: vnitas ē mīma ps mltitudis:vñ q: tps ē diſibile i iſi^{m} iō nō ē dare mimū tps ſ3 mltitudinē. Et ſi dicat ꝙ tps mimū ſ3 mltitudinē ē diſibile i duas medietates q̄ ſūt ptes mltitudis : ģ mimū ſm mltitudinē nō ē diſibile i ptes mltitudis. Rñdet cū di ꝙ mimū ſ3 mltitudinē ē diſibile in duas medietates.dico ꝙ veꝝ ē i duas medietates ſm magnitudinē nō ſ3 mltitudinē.qm̄ ille due medietates nō ſūt illi⁹ mimi ſ3 mltitudinē:q: vnitas nō eſt diſibil'i ptes mltitudis:qm̄ vna medieta3 vni⁹ toti⁹ magnitudis nō ē mioꝛ ſ3 mltitudinē q̄3 ſuū totū.nec vn⁹ ān⁹ ē mioꝛ ſm mltitudinē q̄3 vna dies vl' vna hora:qm̄ vnita3 nō ē mioꝛ vnitate. Et cū di ꝙ due ptes toti⁹ ſūt ptes ſ3 mltitudinē. Dico ꝙ nō ſūt due ptes ſ3 mltitudinē maioris nūi.v3.q̄ternarij vl' ſenarij.ſ3 ſūt ptes ſm magnitudinē vni⁹ ꝯtinui qō ē mimū ſ3 mltitudinē. Uñ ps ſ3 magnitudinē ē eq̄lis toti ſ3 mltitudinē:qm̄ vna medieta3 ſ3 mltitudinē ē eq̄lis ſ3 magnitudinē toti cui⁹ ē medietas.nā vna tota magnitudo ñ ē maioꝛ ſ3 mltitudinē q̄3 vna ei⁹ medietas:q: ſic ps ē vna ⁊ mima ſm mltitudinē.ita totū ē vnū ⁊ mimū ſ3 multitudinē.

℃ Māifeſtū ē aūt pp qō tardū: ⁊ velox nō di. Mltū āt: ⁊ paucū: ⁊ breue: ⁊ lōgū. Secūdū qdē eni ꝙ ꝯtinuū ē ⁊ lōgū ⁊ breue. Secūdū āt ꝙ nūer⁹ mltū ⁊ paucū: velox ⁊ tardū nō ē. Neq3 eni numer⁹ quo numeramus: velox: ⁊ tardus nullus eſt.

℃ Hec ē 3^{a} ps pn^{lis} hu⁹ capli i q̄ phs narrat ꝙ q̄dā ꝓprietate3 ꝯtinui ⁊ q̄dā ꝓprietates nūeri dñr d tpe ⁊ q̄dā nō: ⁊ narrat tria ⁊ vnū eoꝝ decl'at. Pmo igr narrat illa tria.ſ.ꝙ tps nec ē velox nec tardū ⁊ dic ꝙ māifeſtū ē pp qd tps nec ē velox nec tardū ⁊ ſic remouet vnā ꝓprietatē mot⁹ a tpe.ſ.eē velox vel tardū. ℃ Scdo narrat ꝙ tps di mltū ⁊ paucū qō ē ꝓpriū nūo. ℃ 3° āt narrat ꝙ tps di lōgū ⁊ breue qō ē ꝓpriū q̄ntitati ꝯtiue. Tps eni ē qōdā ꝯtinuū ut decl'atū ē ⁊ ē nūs mot⁹.ſ3 ꝙ ē qōdā ꝯtinū di lōgū ⁊ breue: ⁊ ſ3 ꝙ ē nūs di mltū ⁊ paucū. ℃ Deinde decl'at phs p^{m} iſtoꝝ.ſ.ꝙ tps nec ē velox nec tardū. ⁊ hec ē 62^{a} ꝯ hu⁹ li.q̄ ꝓbat ſic. Nll's nūs quo nūam⁹ ē velox aut tardus.ſ3 tps ē nūs q̄ nūam⁹:ģ tps nec ē velox nec tardū.hu⁹ rōni3 p poit ꝯ cū di velox āt aut tardū nō ē.deide poit maioꝛ cū dicit. Neq3 eni nūs quo nūam⁹ velox ⁊ tardus nll'us ē. pt tm̄ hec maioꝛ ſic decl'ari.velox ⁊ tardū di de aliq̄ ſ3 ꝙ ē nūatū:di eni velox mot⁹ ſ3 ꝙ pruo tpe mēſurat.tardū āt eꝯ.ſ3 mot⁹ tardus di ſ3 ꝙ lōgo tpe mēſurat. ⁊ ſic māifeſtū ē ꝙ nūs quo nūam⁹ ſ3 qō h⁹ nec ē velox nec tardus. ℃ Notādū ꝙ ꝯ^{tor} mouet h talē dubitationē.qm̄ dcm̄ ē ꝙ tps eſt lōgū ⁊ breue ſ3 qō ē ꝯtinuū. ⁊ ē mltū ⁊ paucū ſ3 ꝙ diſcretū ē.tps igr̄ ē ꝯtinū ⁊ ēt diſcretū. dubitatio igit ē illa.cū tps ſit ꝯtinū ⁊ ēt diſcretū q̄re phs diffinit ip3 p diſcretū dicēs ꝙ tps ē nūs ⁊ nō diffinit tps p cōtinuū. ℃ Hāc igit dubitationē mouet ꝯ^{tor}.d.ſic. ⁊ q̄ret aliqs ſi tps q̄dāmō eſt diſcretū ⁊ ꝯtinuū.q̄re phs diffinit ip3 p diſcretū dicēs ip3 eē nū3. ℃ Ad hāc dubitationē rñdet ꝯ^{tor}.d.ſic.dicam⁹ igr̄ ad h ꝙ ex̄ mēte nō ē niſi motū: ⁊ mot⁹ ⁊ tps nō ſit niſi qñ mēs diuidit motū p pri⁹ poſteri⁹. ⁊ h' ē iuētio nūi mot⁹.i.motū eē nūatū.igr̄ ſba tpis q̄ ē i eo q̄ſi foꝛa ē nūs. ⁊ qō ē i eo q̄ſi mā ē mot⁹ ꝯtinu⁹ g nō ē nūs

ſimplr ſ; nūs mot⁹. ꝯtinuatio igr̄ accidit gr̄a mãe. ⁊ diſcretio. ſ. nūs gr̄a foꝛe ⁊ ē cōpoſitū ex duab⁹ q̄titatib⁹. ſ. diſcreta ⁊ ꝯtiua. ⁊ iſta cōpō accidit mēſu re. i. magnitudib⁹ q̄ diuidunt: ⁊ ꝯſideratio i 4° eucli dis ē de magnitudib⁹ ſ; ꝙ ſūt nūs: vl'ut hēt alia lra. q̄ ſūt nūs. hec ꝯ^{ſor}. ℭ Jn qb⁹ dicit i cōmēdo ꝯti nēt q̄nq;. Primū ē ꝙ ex̄ mēte nō ē niſi mot⁹ ⁊ mo tū. qō ſic itelligo ꝙ de his trib⁹ req̄ſitis ad motū q̄ ſūt mo^{le} mot⁹ ⁊ tp̄s nihil ē i actu actualitate ſiſtat q̄tū ad ſe totū nl' q̄tū ad aliq̄s ptes ei⁹ q̄rū q̄libet ē ex̄ aliā niſi motū. i. mo^{le} ⁊ mot⁹: qm̄ mo^{le} ē totū ſi mul i actu. ⁊ mot⁹ q̄tū ad aliq̄s ei⁹ ptes q̄z q̄libet ē ex̄ aliā i actu ſiſtat q̄s hēt ſ; diuiſionē mo^{lis}. ⁊ ps mot⁹ exñs i vna pte ē ſit' ſiſtate tp̄is cū pte motus exñte i alia pte mo^{lis}. ⁊ utraq; iſtaꝝ ptiū mot⁹ ē to talr ex̄ aliā. ſ; tp̄s nec ſ; ſe totū nec ſ; aliq̄s ei⁹ p tes quaꝝ q̄libet ē ex̄ aliā ē i actu actualitate ſiſtat ut p; ex p̄dictis. ℭ 2^m ē ꝙ tp̄s nō ſit niſi qñ mēs di uidit motū i pri⁹ ⁊ poſteri⁹: qō ſic itelligo ꝙ tp̄s non ſit i actu mēſurādi motū niſi qñ mēs diuidit motū i p̄us ⁊ poſteri⁹ pcipiēdo actualr pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i mo tu. ⁊ hec ē itētio nūi mot⁹. ℏ ē de rōne nūi mot⁹ p quē actu nūat mot⁹. ſ. ꝙ mēs p iſtū nū; diuidat mo tū i pri⁹ ⁊ poſteri⁹. illa tn̄ res de q̄ tp̄s p̄dicat hēt i acta eē exñtie ſine actiōe mentis: ſ; nō hēt eē in actu mēſurādi ſine mēte. ℭ 3^m ē ꝙ ſba tp̄is ē q̄ſi foꝛa q̄ ē nūs. ⁊ qō ē i eo q̄ſi mã ē mot⁹ ꝯtinu⁹. qō ſic itelli go. ꝙ illō qō p̄dicat p hāc uocē tp̄s i actu hēt pro foꝛali i eo nū;: q; ℏ uox tp̄s i actu ſignificat idē ꝙ hec oro q̄titas ſucceſſiua mot⁹ q̄ actu nūat mot⁹ nl' actu nūans motū. ⁊ certū ē ꝙ foꝛale i ſignifica to hui⁹ toti⁹ orōnis ē nūs. q; illō q̄ aliqd nūerat ē nūer⁹. ⁊ ꝙ di illō qō ē q̄ſi mã ē mot⁹ ꝯtinu⁹. ſi per motū itelligat mot⁹ de gñe paſſiōis ſic mot⁹ ē mã tp̄is nō ex q̄ ſ; i q̄. ſi vō p motū itelligat mot⁹ g āp ſe de gñe q̄titatis. ſ. q̄titas ſucceſſiua mot⁹ de gñe paſſiōis: ſic mã rei ſignificate p hāc uocē tp̄s i actu ē mot⁹ ꝯtinu⁹: q; hec uox tp̄s i actu ſignificat ide; qō hec dictio mot⁹ g ē q̄titas nūerās ſeu mēſurās motū de gñe paſſiōis. ℭ Quartū dcm̄ ē ꝙ mot⁹ ē cōpoſit⁹ ex duab⁹ q̄titatib⁹. ſ. diſcreta ⁊ ꝯtiua: ⁊ ℏ itelligo ſic ꝙ ſi p tp̄s itelligit illa res q̄ di tp̄s ⁊ cui accidit ꝙ ſit tp̄s i actu: ſic p cōpōnē ex ꝯtinuo ⁊ diſ creto itelligo hēe ptes qb⁹ cōpetit diſcretū ſb vna rōne ⁊ ꝯtinuū ſb alia: qm̄ illa res q̄ ē tp̄s ſm ꝙ hēt ptes copl'atas ad t'minū cōē; hēt rōnē ꝯtiui. ⁊ ſ; ꝙ hēt duas ptes. ſ. duas medietates nl' tres ptes aut 4^{or} q̄rū vna ē ex̄ aliā hēt rōnē diſcreti. Nec o; aliq̄ mō itelligi ꝙ tp̄s cōpōat ex q̄titate ꝯtinua ⁊ diſcreta. ſ; iſta q̄ ē tp̄s hēt rōnē q̄titatis ꝯtiue ⁊ diſ crete mō q̄ dcm̄ ē. ſi vō p tp̄s itelligit illō qō hec uox tp̄s ſignificat i actu: tc̄ ꝯcedit ꝙ tp̄s cōpōit ex q̄titate ꝯtiua ⁊ diſcreta: q; ſignificatū hui⁹ uocis tp̄s i actu cōpōit ex q̄titate ꝯtiua. i. ex q̄titate ſuc ceſſiua mot⁹. ⁊ ex nūo. i. ex nūo mot⁹. Un̄ ſignifica tū hui⁹ uocis tp̄s i actu ē illō totū q̄titas ſucceſſi ua mot⁹ q̄ actu nūat mot⁹ ſ; pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ⁊ illō totū ſignificatū nō ē p ſe i gñe nec aliqd p ſe vnu;. iſta tn̄ res q̄ ē tp̄s ē p ſe vnū. ⁊ ē p ſe i gñe q̄titatis ℭ 5^m dcm̄ ē ꝙ tal' cōpō. ſ. ex q̄titate ꝯtias ⁊ diſcre ta accidit magnitudib⁹ qñ diuidūtur ℏ ē qñ nūerant p itellectū ⁊ ſic ꝯcedit de magnitudib⁹ i 10° Eucl. qm̄ i 10° Eucl. det'miat de magnitudib⁹ ſ; ꝙ ſt' rō nabiles. i. nūeratiue ⁊ nō ſūt nūatiue niſi ſ; ꝙ hñt rōnē diſcreti: qm̄ ulna nō mēſurat pānū niſi ſm ꝙ ſemel al' bis ⁊ c̄. replicat i pāno. ⁊ ſic hēt rōnē diſ creti. Eodē mō tp̄s nō nūat motu niſi p rōnē diſ creti. Un̄ eo⁹ cōpōit tp̄s ex ꝯtiuo ⁊ diſcreto qm̄ ma gnitudo rōnabil' cōpoit ex ꝯtiuo ⁊ diſcreto: qm̄ il la res q̄ ē magnitudo rōnabil' nō ē realis nec ē rea lit' ex ꝯtiuo ⁊ diſcreto: ſ; hēt rōnē ꝯtiui ⁊ diſcreti ſ; qō mēſurat. tn̄ illō qō ſignificat p hāc uocē magni tudo rōabilis cōponit ex ꝯtiauo ⁊ diſcreto ⁊ eodē modo eſt de tempore.

ℭ Et idē aūt ubiq; ſil': ⁊ p̄us: ⁊ poſteri⁹ nō idē: q; ⁊ mutatio pñs q̄dē vna: fcā aūt ⁊ futura altera ē. Tp̄s aūt nūer⁹ ē: nō quo nūeram⁹: ſ; qō nūerat vl' nūerat⁹. Huic aūt accidit pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſp eē alteꝝ. ipſa eni nc̄ ſp altera. Eſt aūt nūer⁹ vn⁹ q̄dē ⁊ idē q̄ ē cētū eq̄rū: ⁊ q ē cētū boiu;. Quo rū aūt numer⁹ alter eſt, equi ab hoibus.

ℭ Hec ē 4^a ps p̄n^{lis} h⁹ capl'i i q̄ phs narrat ꝓꝓetates q̄ accñt tp̄i ſ; ꝙ tp̄s ē nūs. ⁊ et nūat accñtia qb⁹ tp̄s dit a nūo ſimp^r. ℭ Dic igr̄ phs p̄ ꝙ tp̄i ſ; ꝙ ē nūs accidit ꝙ nō m'tiplicat ad m'tiplicationē nūatoꝝ ſeu motuū. ſ; tp̄s p̄^m ē idē ſil' i oī motu ⁊ i oī loco: hec igr̄ ꝓꝓetas accidit tp̄i ſ; ꝙ tp̄s ē nūs. ſ. nō m' tiplicari ad m'tiplicationē nūatoꝝ ſeu motuū. Et d. ꝯ^{tor} ꝙ cā ē i ℏ ē qm̄ iſtās nō m'tiplicat p m'ti plicationē motoꝝ aut motuū cū ſit nūs eoꝝ. ⁊ nūs m'tiplicat p m'tiplicationē nūati. hec ꝯ^{tor}. ℭ Jn telligēdū ꝙ cū di ꝙ tp̄s ē idē ubiq; illō hēt itelli gi de tp̄e p̄. ſ. qō ē i p̄ motu ſbiu;. ⁊ ē q̄titas ſucceſ ſiua p̄mi mot⁹. qm̄ illō tp̄s ē idē ubiq; aſſiſtēt' ſeu pñtialr qō ſil' exiſtit pñtialr cū oīb⁹ exñtib⁹: ſ; nō ē idē ubiq; iſiſtēter q; nō ē ſbiac i oīb⁹ entib⁹. ſ; i p̄ motu: ⁊ q; nō diuidit ad diuiſionē mo^{lis}: ſ; ſolū diuidit ſm lōgitudinē durationis tanq; linea ſucceſſiōis: iō nō ē vna ps p̄mi tp̄is apō exñtes i oriente. ⁊ alia apō exñtes i occñte ſ; ē ſil' ſiſtate pñtie ⁊ ſic ide; apō oēs. ſ; nō ē ſic de p̄ motu: q; p̄m⁹ mot⁹ diuidit ſ; diuiſionē mobilis ⁊ ita ſ; aliā ⁊ aliā ptē ei⁹ eſt apō exñtes i oriēte. ⁊ apō exñtes i occidēte ſic dcm̄ eſt ſupr⁹. ℭ Deide narrat phs qd accidit tp̄i ſ; ꝙ eſt nūs ſimplr. ſ; nūs det'miat⁹ tp̄i⁹ mot⁹. d. pri⁹ aut poſteri⁹ ⁊ dic ꝙ tp̄s ſ; ꝙ ē nūs mot⁹ hēt pri⁹ ⁊ po ſteri⁹ diuerſa. Et rō pp quā pri⁹ ⁊ poſteri⁹ tp̄is ſūt di uerſa ē q; p̄oꝛ ps mot⁹ ⁊ poſterioꝛ ſūt diuerſa. na; mutatio pñs q̄ ē ps mot⁹ ⁊ mutatio p̄terita ⁊ futu ra ſūt diuerſa. Tp̄s eni nō ē nūs q̄ nūam⁹ ſimplr ſ; ē illō q̄ nūam⁹ motū: ⁊ iō ſibi accñt pri⁹ ⁊ poſteri us alt'a. ipa eni nc̄ ſp ſūt alt'a ⁊ alt'a. ⁊ ſic p; q̄re ac cidit tp̄i hēe pri⁹ ⁊ poſteri⁹ diuerſa. ℏ eni accidit q; nō ē nūs ſimplr ſ; ē nūs mot⁹: ⁊ iō ſic mot⁹ hēt p̄ us ⁊ poſteri⁹ alt'a: ita tp̄s hēt pri⁹ ⁊ poſteri⁹ diuer ſa. ſ; ſi tp̄s eēt nūs ſimplr tc̄ eadē ps tp̄is q̄ ē nūs p̄oris ptis mot⁹ ēt eēt nūs poſterioris ptis mot⁹. Nā nūs ſimplr ē vn⁹ ⁊ idē reſpectu diuerſoꝝ nūa torū. q; idē ē nūs cētū hoiu; ⁊ cētū eq̄rū. ſ; nūer⁹ nūat⁹ diuerſoꝝ nō ē idē qm̄ cētū hoies ſūt aliō a cētū eq̄s. ℭ Sic igit appent tria: q̄rū p̄^m ē qd cō petit tp̄i ſm ꝙ tp̄s ē nūs: ⁊ ē eē idē apō oēs. Non eni ē vnū tp̄s p̄^m apō hitātes i oriēte: ⁊ aliō apud hitātes i occñte. ſ; idē tp̄s ē ſil' apō oēs. 2^m ē qd ac cidit tp̄i ſ; ꝙ tp̄s ē nūs mot⁹ ⁊ nō ſimplr. ⁊ ē hēe ptes p̄ores ⁊ poſteriores diuerſas. 3^m ē ꝙ nūs ſim plr nō m'tiplicat ad m'tiplicationē nūeratoꝝ ſine

iſta nũata ſil' exiſtãt ſiue nõ ſil' exiſtãt ſ; vnũ p pri⁹ ⁊ reliquũ p poſteri⁹. Per nũ⁊ enĩ gnarũ digitorũ vni⁹ man⁹ mee poſſũ nũare gnq; hoĩes ſil' exñtes ⁊ .5. ãnos ſibiĩuicẽ ſuccedẽtes. Nõn^m q; ꝯ^{tor} h̃ ſu p illõ dcm̃ pħi. vʒ. idẽ ẽ nũs cẽtũ hoĩuʒ ⁊ cẽtũ eq̃rũ. d. ſic q; pħs dcl'at ex h̃ qm̃ h̃ ẽ ꝓpꝛiũ nũo ſimplr q; ñ mltiplicat̃ p mltiplicationẽ ſuoꝝ ſboꝝ. ⁊ q; ſbia mltiplicãt̃. ⁊ q; illõ qd ẽ nũs quodãmõ ⁊ nũatũ alio⁹ ſic ẽ diſpo i tp̃e: accidit ei utrũq;. ſ. mltiplicari ad mltiplicationẽ ſbi ⁊ adũari p formã. ſ. ꝭʒ q; ẽ nũs: ⁊ ex h̃ mõ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i tp̃e ſũt idẽ in oib⁹ ñ mltiplicata p mltiplicatiões eoꝝ ſic ẽ diſpõ eoꝝ i iſtãti: ⁊ cã h̃ ẽ: q: ẽ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i motu ꝯtinẽti totũ. ⁊ iõ oĩa ſũt i tp̃e. q: ſũt i ſpa mũdi. Uñ q̃dã eſtimauerũt tp̃s eẽ ſpaʒ aut mũdũ. hec ꝯ^{tor}. In qb⁹ dicit duo ꝯtinẽt̃. p̃^m ẽ q; h̃ ẽ ꝓpꝛiũ nũo ſimplr nõ mltiplicari p mltiplicationẽ ſuoꝝ ſboꝝ: ⁊ itelligo h̃ p ſba ipa nũata. Ul' pt diſtigui õ ſbo nũi: qm̃ q̃dã ẽ ſbʒ nũi i q° nũs ẽ. ⁊ q̃dã ẽ ſbʒ nũi circa qd nũs ẽ. ⁊ illõ ẽ ipʒ nũm ul' ipa nũata. Nũs cõparat̃ ad ſbʒ i q° tanq; foia i re. uel reſpectu ſbi i q° dĩ nũs foiat̃. ſʒ ad ſbʒ circa qd cõparat̃ nũs ſic mẽſura ad mẽſuratũ ⁊ reſpectu illi⁹ dĩ nũs ſimplr ſeu nũs mathe^{cus}. Uñ idẽ ẽ i re nũs foialis ⁊ nũs mathe^{cus}. ſicut nũer⁹ gnari⁹ q ẽ i .5. digitꝭ meis reſpectu digitorũ i qb⁹ ẽ ſbiue dĩ nũs foiat̃: ſʒ reſpectu nũatoꝝ ut reſpectu canũ ⁊ equoꝝ dĩ nũs mathe^{cus}. Dico igr̃ q; poſito q; nũs ſit q̃dã res diſtĩcta a reb⁹ nũatꝭ q; nũs mltiplicat̃ ad mltiplicationẽ ſboꝝ i qb⁹ ẽ: q; ali⁹ nũs gnari⁹ ẽ ſbiue i .5. eqs ⁊ ali⁹ i .5. canib⁹. ſed nũs nõ mltiplicat̃ ad mltiplicationẽ ſboꝝ cira q̃ ẽ q: nõ mltiplicat̃ ad mltiplicationẽ nũatoꝝ. ⁊ h̃ itẽdit h̃ ꝯ^{tor}. Ul' ſi p ſba itelligant̃ ſba i qb⁹ ẽ nũs ſbiue tũc dico q; ſbʒ nũeri i q°: ẽ dup^x. ſ. ꝑtiale ⁊ totale. ſbʒ totale ẽ ipe res nũate ut ſbʒ gnarij exñtꝭ i .5. digitꝭ meis ſr̃ .5. digiti: ſʒ ſbm ꝑtiale ẽ ſbʒ vni⁹ vnitatꝭ vni⁹ nũi ⁊ ſic vn⁹ digit⁹ ẽ ſbʒ ꝑtiale nũi exñtꝭ i digitꝭ meis. tũc dico q; nũs mltiplicat̃ ad mltiplicationẽ ſboꝝ totaliũ i qb⁹ ẽ q: ali⁹ gnari⁹ ẽ ſbiue i .5. digitꝭ meis ⁊ ali⁹ gnari⁹ ẽ ſbiue i .5. eqs: ſʒ nũs nõ mltiplicat̃ ad mltiplicatiões ſboꝝ ꝑticl'ariũ q: vn⁹ gnari⁹ ẽ i .5. digitꝭ ſbiue. nec mltiplicat̃ gnari⁹ ad mltiplicationẽ digitoꝝ: ⁊ h̃ ẽ ꝓpꝛiũ nũo. ſ. hr̃e pl'a ſba ꝑticl'aria actu diſtĩcta ad quoꝝ mltiplicationẽ mltiplicat̃ nũs. ul' pt ẽt dici q; ꝯ^{tor} loqtur de nũo cõſiderato mathe^{ce}: qm̃ tal' nũs ſic ꝯſiderat⁹ nõ determiat ſibi certũ ſbʒ. ſʒ q̃ʒtũ ẽ ex nã ſua ſibi nõ repugnat eẽ i qbuſcũq; ſbis ⁊ ſic nõ mltiplicat̃ ad mltiplicationẽ ſboꝝ i qb⁹ nõ repugnat ſibi eẽ ſbiue. ⁊ iõ h̃ ẽ ꝓpꝛiũ nũo ſimplr ut dualitati trinitati ⁊ ſic de alijs nõ mltiplicari ad mltiplicationẽ ſboꝝ a qb⁹ abſtrahit̃ ſʒ itellectũ i qb⁹ ſbiue nõ repugnat eẽ q̃ʒtũ ẽ de ſua nã. ⁊ 2^m dcm̃ ẽ q; nũs quodãmõ ⁊ nũatũ alio⁹ cuiuſmodi ẽ tp̃s ſibi accidit utrũq;. ſ. mltiplicari ad mltiplicationẽ ſbi i q° ẽ: ⁊ qd ſbʒ ſibi determiat: ⁊ adũari p formã. ſ. ꝭʒ q; ẽ nũs. vbi grã. duo hoĩes ⁊ duo eq̃ vno⁹ ſũt nũs q: p duos hoĩes poſſũ nũare eq̃s canes ⁊ alio⁹ ſũt nũata: ⁊ vno⁹ mltiplicãt̃ ad mltiplicationẽ nũatoꝝ q: duo hoĩes nõ ſũt duo eq̃. ⁊ alio⁹ adunant̃. ſ. p formã. ſ. ꝭʒ q; ẽ nũs duo enĩ hoĩes ⁊ duo eq̃ adunant̃ ⁊ ꝯueniũt i dualitate. ⁊ iſto⁹ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i tp̃e ſũt idẽ i oib⁹ motib⁹ nõ mltiplicata p mltiplicationẽ eoꝝ. pri⁹ enĩ ⁊ poſteri⁹ i p̃ tp̃e nõ mltiplicãt̃ ad mltiplicationeʒ motuũ ifinitoꝝ: ſic nec iſtãs p̃mi tp̃is multiplicat̃ ad mltiplicationẽ motuũ ſeu mo^{lium}. ⁊ Et eã pp̃ quã pri⁹ ⁊ poſteri⁹ i tp̃e ⁊ ẽt i iſtãti nõ multiplicant̃ ad mltiplicationẽ motuũ ul' mobiliũ ꝭʒ ꝯ^{tor} ẽ: q: p̃us ⁊ poſteri⁹ ⁊ ẽt iſtãs p̃mi tp̃is ſũt i motu ꝯtinẽte totũ. i. i motu p̃mi celi ꝯtinẽte oĩa iſta inferiora: ⁊ iõ oĩa ſũt i tp̃e h̃ ẽ i eodẽ tp̃e: p̃ q: ſũt ⁊ ꝯtinent̃ i ſpa mũdi. i. i ſupma ſpa: ⁊ iõ ſic eadẽ ſpa. i. ſupma ꝯtinet oẽs mot⁹ iferiores ita idẽ tp̃s p̃^m ⁊ p ꝯñs idẽ p̃us ⁊ poſteri⁹ ⁊ iſtãs ẽ oium motuũ mobiliũ iferiorũ.

⁊ Ampli⁹ ſicut cõtingit motũ eẽ eũdeʒ ⁊ vnũ iterũ ⁊ iterũ: ſic ⁊ tp̃s cõtigit ut hyemem: aut uer: aut autumnum.

⁊ Hec ẽ 5^a ꝑs p̃n^{lis} h⁹ capl'ii q̃ põit pħs vnũ accñs cõe tp̃i ⁊ motui circulari qd ẽ iterare vnũ ⁊ idẽ ꝭm ſpẽʒ. d. igit̃ pħs q; ſic mot⁹ circl'aris iterat̃ idẽ ꝭm ſpẽʒ. nã ab eodẽ ſigno a q° pri⁹ mouebat̃ ſol mouebit̃ poſtea ſic: q: ſi tp̃s ſeqt̃ motũ circl'arẽ tp̃s reiterat̃ idẽ ꝭʒ ſpẽʒ. vbi grã. hyems: uer: ⁊ autũn⁹ reuoluunt̃ ⁊ redeũt eadẽ nõ ꝭʒ nũerũ: ſed eadẽ ꝭm ſpẽm.

⁊ Nõ ſolũ ãt motũ tp̃e metimur h̃ motu tp̃s pp̃ diffiniri adiuicẽ. Tp̃s q̃dẽ enĩ determiat motũ: cũ ſit nũer⁹ ip̃i⁹. mot⁹ autẽ tp̃s. Et dicim⁹ multũ: aut paucũ eẽ tp̃s: motu mẽſurãtes: ſic ⁊ i nũerabili nũerũ. Nũero eq̃dẽ equoꝝ mltitudineʒ cogñcim⁹. Itez aũt vno eq̃ eq̃rũ nũerũ ipʒ: ſilr aũt ⁊ in tp̃e ⁊ motu eſt. Tp̃e q̃dem enim motũ: motu aũt tẽpus menſuramus.

⁊ Iſta ẽ 6^a ꝑs p̃n^{lis} hui⁹ capl'ii q̃ dcl'at q; nõ ſoluʒ tp̃e mẽſurat̃ mot⁹ ſʒ ecõ. Uñ pħs h̃ dcl'at q; tp̃s mẽſurat motũ ⁊ mot⁹ mẽſurat tp̃s. ⁊ hec ẽ 63^a ꝯ h⁹ li. [63] Iſta igr̃ ꝑs ꝯtiet duas ꝑti^{las} ꝭʒ q; dup' pħs ꝓbat ꝯnẽ iſtã. 2ª ꝑti^{la} icipit ibi [Et h̃ rõnabilr accidit.] ⁊ In p̃^a igr̃ ꝑti^{la} hui⁹ ꝑtis pħs põit vnã rõnẽ q̃ talis ẽ. De illo cui⁹ mltitudo ⁊ paucitas determiat̃ p aliõ mẽſurat̃ p illõ. ſʒ paucitas ⁊ mltitudo mot⁹ determiat̃ p tp̃s ⁊ ẽt mltitudo ⁊ paucitas tp̃is determiat̃ p motũ: g̃ tp̃s mẽſurat motũ ⁊ ẽt mot⁹ mẽſurat tp̃s. Uñ ex h̃ q; tẽp⁹ ⁊ mot⁹ adiuicẽ diffiniunt̃ opʒ accipe q̃ʒtitatẽ vni⁹ ꝭʒ q̃ʒtitatẽ alt'i⁹. Q; enĩ tẽpus mẽſuret motũ ꝯtigit ex h̃. q: tp̃s ẽ nũs mot⁹. ſʒ mot⁹ determiat ⁊ mẽſurat tp̃s q̃ ad nos. nã q̃nq; ꝭʒ q̃ʒtitatẽ mot⁹ nobis certã cogñcim⁹ q̃ʒtitatẽ tp̃is ut cũ dicim⁹ tp̃s ẽ mltũ aut paucũ ꝭʒ q̃ʒtitatẽ motus nobis certã: qm̃ qñ mot⁹ ẽ nobis cert⁹ tũc per motũ mẽſuram⁹ tp̃s cogñcẽdo q̃ʒtitatẽ tp̃is p motũ nobis certũ. Mai⁹ rõnis p̃ põit̃ ꝯ: deide mioꝛ ⁊ ꝓbatio mioris q̃ʒtũ ad utrãq; ꝑtẽ ei⁹: ⁊ cũ dĩ. Tẽp⁹ determiat. i. mẽſurat motũ. qd ꝓbat̃ p h̃ q: tp̃s eſt nũer⁹ mot⁹. deide ꝓbat̃ alia ꝑs mioris. ſ. q; mot⁹ mẽſurat tp̃s cũ dĩ. Et dicam⁹ mltũ ⁊ paucũ eẽ tp̃s motu mẽſurãtes. ſ. ipʒ tp̃s. ⁊ h̃ ꝓbat̃. p nũerabile q̃nq; mẽſuram⁹ nũʒ ⁊ ecõ. ſʒ mot⁹ ẽ mẽſurabil' nũabilis ⁊ tp̃s ẽ idẽ nũs. igr̃ p motũ q̃nq; mẽſuram⁹ tẽpus. Q; ãt p nũabile q̃nq; mẽſuram⁹ nũeꝝ ⁊ ecõ: pʒ qm̃ p nũʒ eq̃rũ: eq̃rũ mltitudinẽ cogñcim⁹. vbi grã Sĩt h̃ decẽ eq̃. tũc ſit aliq̃s ſciẽs nũerare ſeu cõputare uſq; ad decẽ. ⁊ igñret q̃t eq̃ ſint h̃. ipe pt p nũʒ denariũ ſibi notũ cogñcẽ q̃t eq̃ ſũt h̃ ⁊ ſic p nũʒ cognoſcim⁹ mltitudinẽ eq̃rũ. i. q̃t eq̃ ſr̃ h̃. ſilr vno eq̃ ul' eqs ipis poſſum⁹ cogñcẽ nũʒ eq̃rũ. vbi grã. ut ſi q̃s ſciat q; decẽ eq̃ ſr̃ h̃. ⁊ neſciat cõputare uſq; ad

decē tpe vno eq̄ aut ipſis ego pt cogſcē nūz denariū coputādo vnū equū ⁊ itez vnū q̄uſq; nūet oēs eq̄s ⁊ eodē mō ē de tpe ⁊ de motu. ¶ Dubitat hic. q̄: illō p qō aliqd mēſurat ē noti⁹ eo: ḡ ſi p nūz cognoſcim⁹ nūata ⁊ eʒ ſeqtur q̄ nūer⁹ ē notio: ipſis nūeratis ⁊ eʒ. ⁊ ſic idē reſpectu eiuſdē erit magis ⁊ min⁹ notū qō ē ipoſ. ¶ Dicēdū q̄ q̄nq; nūs ē magis noti⁹ q̄ ipa nūata ⁊ q̄nq; eʒ. nunq̄ tñ eidē itellectui ſil' ē nūs notio: ipſis nūatis ⁊ eʒ: ſʒ h̄ bñ pt cōtigere ſil' apō diuerſos. vʒ. q̄ nūs vni itellectui ſit notio: ipſis nūatis. ⁊ q̄ alt'i itellectui ſint ipa nūata notiora q̄ nūs. pt ēt h̄ ɔtigē eidē itellectui i diuerſis tpib⁹ ſʒ nō ſil'. ¶ Notādū ſm ɔ'em h̄ q̄ eēntiale ē tpi mēſurare motū. ſʒ mēſurari p motū cōpetit niſi p accñs. ⁊ ppt' h̄ ut. d. ɔ'or pbs. d. q̄ q̄nq; mēſuram⁹ tps p motū ſic hētur i trāſlatiōe ɔ'is q̄: det'miatio tpis p motū ē p accñs. ⁊ demōſtrat p h̄ cū dic q̄nq;: q̄: hec rō accidit ⁊ q̄ h̄ ē per accidēs. hec ɔ'or. Itē. d. ɔ'or q̄ illō qō ē noti⁹ apō nos naīlr' ē nūs. ⁊ igr̄ naīlr' ē nūeratū. ⁊ ſic per noti⁹ qō eſt nūer⁹ ſcim⁹ latēti⁹ qō eſt nūeratū: ⁊ cū poſt hanc cognitionē accidit nobis errare aut dubitare de nūero reuertimur ⁊ ſcim⁹ nūm p ipm nūeratū.

¶ Et h̄ rōnabil'r accidit. Imitat enī magnitudinē q̄dē mot⁹: hūc āt tps: eo qō q̄ta ⁊ ɔtinua ſint diſibilia pp qō enī ſʒ magnitudinē eē huiuſmodi mot⁹ h̄ ſuſtinet: pp āt motū tps: ⁊ mēſuram⁹ magnitudineʒ motu: ⁊ motū magnitudine. Mltā enim dicim⁹ eē viā: ſi pceſſus multus. ⁊ hunc multū: ſi via multa. Sic igitur tēp⁹ ſi motus: ⁊ motum ſi tempus.

¶ Hec ē 2ª pticl'a 6ᵉ ptis pn'is hui⁹ capl'i i q̄ pōit 2ª rō pbās ɔnē pdictā q̄ tal' ē. Sic magnitudo ⁊ mot⁹ ſe hñt adiuicē. ita mot⁹ ⁊ tps ſe hñt adiuicē. q̄: ſicut mot⁹ ſeqtur magnitudinē ita tps ſeqtur motū. Iſta enī ɔſequūtur ſe adiuicē i eo q̄ ſūt q̄ta ⁊ diſibilia. nā mot⁹ hēt q̄titatē ⁊ diſibilitatē a magnitudie ⁊ tps a motu. ſʒ nos mēſuram⁹ magnitudineʒ q̄nq; p motū. Dicim⁹ enī q̄ via ſeu magnitudo eſt mlta ul' lōga ſi pceſſus. i. mot⁹ ſit lōg⁹ ul' mlt⁹ ⁊ eʒ: qm̄ dicim⁹ motū eē mltū ſi via ul' magnitudo ſit mlta. ḡ eodē mō tps menſurat a motu ⁊ mot⁹ a tpe. De iſta rōne p pōit maio: ⁊ deide mio: 3º vo ɔ. ¶ Sʒ h̄ q̄nq; ſūt notāda ſʒ ɔ'em. Primū ē q̄ tps ſeqt motū i hñdo iſta. ſ. q̄: ē q̄tū diſcretū q̄dāmō ⁊ ɔtinuū alio⁹. ita q̄ iſta ſt' i tpe pp h̄ q̄ ſequitur i motu. Sʒ q̄lit' tps ⁊ mot⁹ ⁊ alia q̄ta ſint q̄dāmō ɔtiua ⁊ q̄dāmō diſcreta dcm̄ ē pus. qm̄ ſt' ɔtiua ſʒ q̄ hñt ptes copulatas ad t'miuū cōeʒ. ⁊ ſt' diſcreta ſʒ q̄ hñt rōne nūi. ſ. ſm q̄ replicātur bis aut ter. Nec hēt q̄titas ɔtiua rōnē mēſure niſi ſʒ q̄ hʒ rōnē q̄titatis diſcrete ut dcm̄ ē pu⁹. ¶ 2º ē notādū ſm ɔ'em q̄ cā pp quā accidit tpi q̄ mēſuret p motū ē q̄: mot⁹ ē cā i eē ei⁹ ſm q̄ ē ſbʒ illi⁹. hec ɔ'or. Et ex h̄ pʒ quō tps capit diſibilitatē ⁊ q̄titatē a motu. q̄: capit iſta a motu tanq̄ a cā maīli ⁊ ſbiua. ⁊ illō etiā pus dcm̄ ē. ¶ 3º ē notādū ſʒ ɔ'em q̄ tps mēſurat a motu ſʒ modū q̄ mēſurat motū: cū ipʒ fuerit imagiatū eē mēſurā extēſā p extēſionē mot⁹. ⁊ ſic tēp⁹ mēſurat motū. q̄: p ipʒ cognoſcit q̄t⁹ ē mot⁹ ⁊ eʒ. ¶ 4º ē notādū q̄ differēt' tps mēſurat motū ⁊ motus ipʒ tps q̄m motū mēſurare tps ē accñs motui ſʒ tps mēſurare motū ē illi eēntiale cū de eēntia illi⁹ ſit mēſurare motū. ¶ 5º ē notādū q̄ cū pbs. d. q̄ ſic mot⁹ ⁊ magnitudo ſe hñt adiuicē q̄tū ad mēſurationē ita tps ⁊ mot⁹ ſe hñt adiuicē ſʒ mēſurationē dicit ɔ'or ſic. Sʒ ē ſciēdū q̄ ſba mot⁹ nō ē in mēſuratiōe ſpatij ſic ſba tpis ē i mēſuratiōe mot⁹. hec ɔ'or. ⁊ iſta expoſitione non idigēt ut patet manifeſte intelligentibus.

¶ Capl'm 5ᵐ i'ctat⁹ tertij q̄rti libri i q̄ det'miat q̄ ſūt ⁊ q̄ nō ſūt eq̄liter ſunt: ⁊ nō ſūt in tpe ut i mēſura.

Q Uoniā aūt tps ē metrū mot⁹: ⁊ ei⁹ qō ē moueri. Mēſurat āt ſic motū i determinādo quēdā motū q̄ mēſurabit totū: ſic lōgitudinē cubit⁹ i determinādo aliq̄ magnitudinē q̄ metitur totū.

¶ Iſtō ē 5ᵐ capl'ʒ hui⁹ i'ctat⁹ i q̄ pbs icipit det'minare de tpe i coparatiōe ad alia q̄ ſūt i tpe. Uñ i h̄ caplo det'miat de tpe i cōparatiōe ad ea q̄ ſūt in tpe tanq̄ mēſurata in mēſura: ⁊ cōtinet iſtō capl'm q̄tuor ptes pn'es: qm̄ in pª phūs narrat quō tps mēſurat motū ⁊c̄. In 2ª ibi ⌊ Manifeſtū aūt q̄ ⁊ i aliis. ⌋ Decl'at pbs quō tps mēſurat mo'ta. In 3ª ibi ⌊ Qm̄ aūt ē tēp⁹. ⌋ Decl'at quō tēp⁹ ē mēſura qe[?] ⁊ quō nō. In 4ª ibi ⌊ Māifeſtū igif qm̄ nec qō nō ē. ⌋ Decl'at q̄ entia ſūt in tpe ⁊ q̄ nō. In pª igr̄ pte pn'li hui⁹ capl'i pbs narrat quō tps mēſurat motū ⁊ icipit a motu q̄: māifeſti⁹ ſe hʒ ad tps ut. d. ɔ'or. h̄. Uñ iſta ps ɔtiet duas pticl'as qm̄ i pª pbs narrat quō tps mēſurat motū. In 2ª ibi ⌊ Et ē motū i tpe eē. ⌋ Narrat pbs qd ē motū eē i tpe ⁊ qd ē motu mēſurat tpe. ¶ In pª igif pti'la hui⁹ ptis pbs p narrat q̄ tps ē mēſura mot⁹ ⁊ q̄ditas mot⁹ ſeu eſſe mot⁹. 2º narrat quō tps mēſurat motū ⁊ q̄titatē ei⁹. ¶ Dic ḡ p q̄ aut tps ē metrū. i. mēſura mot⁹. ⁊ ei⁹ qō ē moueri. i. q̄titas ul' eē mot⁹. ſup. opʒ vidē ⁊ q̄ mō tps mēſurat motū. deide pbs narrat quō mot⁹ mēſurat a tpe. d. q̄ tps ē illō p qō mēſurat mot⁹ qm̄ mēſuram⁹ motū p tps i mēſurādo p tps aliq̄ ptē mot⁹ eq̄lē illi tpi: ⁊ p illā ptē mot⁹ mēſuratā mēſuram⁹ totū motū: ſic enī ſi uelim⁹ mēſurare aliq̄ lineā. 5. cubitoꝝ mēſuram⁹ vnā ptē linee p vnū cubitū applicatū ad vnā ptē illi⁹ linee eq̄lē cubito ⁊ tē p illā ptē linee notā mēſuram⁹ totā lineā: ita mēſuram⁹ motū mēſurādo p aliq̄ ptē ei⁹ aliq̄ā ⁊ p illā ptes poſtea mēſuram⁹ totū motū. Ubi gra. nos mēſuram⁹ motū. 5. horaꝝ accipiēdo vnā horā ⁊ mēſuram⁹ p illā alia ptē mot⁹ eq̄lē illi⁹ hore ⁊ poſtea p illā ptē mēſuram⁹ alias ptes motus. Et itelligo q̄ nece eſt illā ptē per quā mēſurat totū eē ptē aliq̄aʒ ita q̄ aliq̄ tiēs ſūpta reddat ſuuʒ totū pciſe ita q̄ nec plus nec min⁹: linea enī q̄nq; cubitoꝝ cū dimidio nō pt mēſurari p vnū cubitū q̄: q̄tiēſcūq; accipiat vn⁹ cubit⁹ ul' addit plus ul' min⁹ q̄ eſt ſuū totum. ¶ Notādū ſʒ ɔ'em h̄ q̄ quēadmodū bicubit⁹ ē notio: apud nos q̄ illud qō mēſurat per bicubitum. ita ps tpis debet eē notio: q̄ mot⁹ mēſurat⁹ p illā ptē. ⁊ illa pars tpis debet ſciri per notiorē ⁊ porē iſtoꝝ motuū q̄ ē mot⁹ diurn⁹ ut poſtea dicet. h̄ ɔ'or. Et ſic apparēt duo. Pri'm ē q̄ mēſura ſp dī eē notior apō nos q̄ mēſuratū. Q̄uis enī mot⁹ q̄tū ad ſuū eē ſit pus not⁹ apō nos via gñatiōis tñ nihil ɔhibet aliq̄ ptē tpis q̄tū ad ſuā q̄titatē eē magl

notā apȯ nos aliq̄ pte mot⁹ ⁊ eꝫ qm̄ poſt̄e ē ꝙ aliq̄ ps mot⁹ ſit notior q̄ñtū ad ſuā q̄ditatē aliq̄ parte tp̄is. Scḋm qḋ appꝫ eſt ꝙ motus diurn⁹ eſt notior ⁊ p̄or oī alio motu ⁊ per motū diurnū cogſcit q̄ñta eſt illa pars tp̄is p quā cogſcitur pars mot⁹.

℄ Et ē motū i tp̄e eē mēſurari i tp̄e: ⁊ ip̄m ⁊ eē ei⁹. Sil̄ eni ⁊ motū ⁊ eē mot⁹ mēſurat: ⁊ h̄ ē ipſi in tp̄e eſſe mēſurari ip̄i⁹ eſſe.

℄ Hec ē 2ª pn̄ˡᵃ 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl̄i i q̄ pħs narrat q̄d ē motū eē i tp̄e ⁊ q̄d ḋ motu mēſurat̄ tp̄e dicēs ꝙ motū eē i tp̄e ē motū mēſurari tp̄e. Deinde narrat q̄d ḋ motu mēſurat̄ tp̄e. d. ꝙ tā mot⁹ tp̄e q̄ñ ēt eē mot⁹ mēſurat̄ tp̄e. Uñ motū mēſurari tp̄e eſt ip̄z ⁊ eē ip̄i⁹ mēſurari tp̄e. tp̄s eni ſil̄ mēſurat motū ⁊ eē mot⁹ ⁊ h̄ ē i tp̄e motū eē. ſ. mēſurari tp̄e. ℄ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ. d. h̄ ꝙ itētio ei⁹ qḋ dicim⁹ ꝙ mot⁹ ē i tp̄e ē ꝙ mot⁹ mēſurat̄ p tp̄s qm̄ mēſurat ip̄z: nō eē ip̄i⁹. hec ꝯᵗᵒʳ. Hec lr̄a nō ē ſic itelligēda ꝙ tp̄s mēſurat motū ⁊ nō mēſurat eē mot⁹. q: pħs. d. ꝙ tp̄s mēſurat motū ⁊ eē mot⁹. ⁊ ēt ꝯᵗᵒʳ. d. idē: ſ; illḋ os ſic itelligi. ſ. ꝙ mot⁹ mēſurat̄ p tp̄s ⁊ mot⁹ mēſurat ip̄z tp̄s ⁊ nō mēſurat eē ei⁹. h̄ ē nō ē eēntial̄ mēſura tp̄is: ſ; ē mēſura tp̄is p accñs ut pri⁹ dcm̄ ē. ℄ Itē ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ tp̄s mēſurat de motu utrūq;. i. q̄ñtitatē ⁊ eē: ⁊ h̄ accidit motui q: nō ē ens ſ; oēs ſuas ptes i actu ſic ē diſpōi mēſura h̄ ē i imagiatiōe. vñ tp̄s mēſurat eē mot⁹ h̄ ē q̄ditatē mot⁹: ⁊ q̄ditas mot⁹ ꝯſiſtit i ſucceſſiōe. ⁊ oē ſucceſſiuū aliḋ a tp̄e mēſurat̄ tp̄e: tp̄s ēt mēſurat q̄ñtitatē mot⁹. p̄ᵐ eni tp̄s mēſurat duratiōes oīu; alioꝝ motuū. nc̄ āt duratio mot⁹ ē ꝓpria q̄ñtitas mot⁹. Si āt q̄rat̄ q̄d pħs i telligat p eē mot⁹. Dico ꝙ itelligit q̄ditatē mot⁹ q̄nīā tp̄s mēſurat motū ⁊ q̄ditatē mot⁹ qm̄ q̄ditas mot⁹ ꝯſiſtit i h̄ndo ptē p̄orē ⁊ poſteriorē: ⁊ iō tā mot⁹ q̄ñ q̄ditas mot⁹ mēſurat̄ tp̄e ul̄ fo:te p mēſurare eē rei pħs itelligit eē mēſurā eēntialē rei: ⁊ ſ; h̄ idē ē dicē tp̄s mēſurat motū ⁊ ēt mēſurā eēntialē mot⁹. Uñ ſ; v̄itatē idē realr̄ ē mot⁹ ⁊ eē mot⁹: ul̄ forte p eē mot⁹ pħs itelligit q̄ñtitatē mot⁹ qm̄ tp̄s menſurat tā motū q̄ñ q̄ñtitatem motus ut dictum eſt.

℄ Manifeſtū aūt ꝙ ⁊ aliis hoc eſt in tempore eē mēſurari eē ipſoꝝ ſub tempore.

℄ Hec ē 2ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ pħs ḋclat quō tp̄s mēſurat moˡⁱᵃ. i. ip̄as res exñtes in tp̄e q̄ pñt q̄ſcē ⁊ moueri. Iſta ps ꝯtiet tres pnˡᵃˢ. qm̄ i p̄ª ḋclat̄ q̄d ē eē i tp̄e eo mō q̄ dicim⁹ res eē i tp̄e q̄ res nec ſt̄ ptes nec accñtia tp̄is ſ; ꝙ dicim⁹ hoīe; aut equū eē i tp̄e. i 2ª ibi ⌊ Qm̄ āt ē ſic i nūo. ⌋ Cōcludit pħs q̄ accñt reb⁹ ex h̄ q: ſt̄ i tp̄e. i 2ª pnˡᵃ ibi ⌊ q̄re māifeſtū ē ex his q̄ accñt reb⁹ ex h̄ ꝙ ſt̄ i tp̄e. ⌋ ꝯcludit ꝙ res et̄ne ſ; ꝙ ſt̄ et̄ne nō ſt̄ i tp̄e. Pria pnˡᵃ ꝯtinet tres ptes qm̄ i p̄ª pħs ꝓpōit ꝯnē quā itēdit. i 2ª v̄o ꝓpōit q̄ñdā diſiōe; necīā ad ſuū ꝓpoᵐ ꝓbādū. i 3ª āt ḋſtruit vnā ptē illi⁹ diſiōis. 2ª ps icipit ibi ⌊ In tp̄e eni eē. ⌋ 3ª ibi ⌊ Maniᵐ ē āt. ⌋ Pīo igr̄ pħs ꝓpōit ꝯnē quā itēdit dicēs. Et i aliis trāſmutatiōib⁹ a motu ē māifeſtū ꝙ eē eoꝝ i tp̄e ē eē eoꝝ mēſurari tp̄e. vñ pħs itēdit ꝓbare ꝙ trāſmutabilia alia a motu ſt̄ i tp̄e ſic nūatū i nūo. ⁊ hec ē 64ª ꝯ hui⁹ li. quā ꝯnē pħs ꝓbat ſic. Trāſmutabile aliḋ a motu eē i tp̄e aut ē idē ꝙ eē i tp̄e: q: ē qñ tp̄s ē. aut ē eē i tp̄e ſic i nūo. ⁊ ſi ſit i tp̄e ſic i nūo: aut ē eē i tp̄e ſic aliq̄d qḋ ē itriſecū nūo ē i nūo. v̄bi grā ſic ps nūi ē i nūo aut paſſio nūi ul̄ accñs nūi ul̄ oīno qḋcūq; qḋ ſit itriſecū nūo ē i nūo. ul̄ ē eē i nūo ſic nūatū ē i nūo. ſ; trāſmutabile aliḋ a motu eē i tp̄e nō ē eē in tp̄e: q: ē qñ tp̄s ē. nec eē i tp̄e ſic i nūo ſic aliq̄d itriſecū nūo ut ps ul̄ paſſio ⁊c. ḡ trāſmutabile aliḋ a moᵗᵘ eē i tp̄e ē eē i tp̄e ſic nūatū ē in nūo. de q̄ rōne pħs p̄ ꝓpōit ꝯnē quā itēdit ut dcm̄ ē. Deide ponit maiorē. 3º v̄o minorē cū ſua ꝓbatiōe. lr̄a plana eſt. Deinde pħs ponit quandā diuiſionem p quā intēdit ꝓbare ſuam concluſionem dicens.

℄ In tp̄e eni eē duoꝝ ē alteꝝ: vnū q̄dē eē tc̄ qñ tp̄s ē: vnū āt ſic q̄dā dicim⁹: q: i nūero ſūt. Hoc āt ſignificat: aut ſic ptē nūeri ⁊ paſſionē: ⁊ oīno qḋ nūeri ē aliq̄d: aut qḋ ē ip̄i nūer⁹. Qm̄ āt nūer⁹ tp̄s ē ip̄z q̄dē nc̄ ⁊ pri⁹: ⁊ q̄cūq; ſūt hmōi: ſic i tp̄e ſūt ſic in nūero vnitas ⁊ ſupflu⁹ ⁊ par. Hec q̄de; nūeri aliq̄d: illa v̄o tp̄is aliq̄d ſūt. Res āt ſic i nūero i tp̄e ſunt. Si aūt h̄ ē cōtinent̄ ſub nūero: ſicut que ſunt i loco: ſub loco.

℄ Hec ē 2ª ps p̄ᵉ ptiᵉ 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. diſio igit̄ tal̄ ē. Trāſmutabile aliḋ a motu eē i tp̄e eſt alterū iſtoꝝ. aut eē i tp̄e q: ē qñ tp̄s ē. aut eē i tp̄e ita ꝙ ſit ſepatū a tp̄e ita ꝙ nō ſit ligatio int̄ ip̄z ⁊ tp̄s niſi in eē eoꝝ iſtī: aut eē i tp̄e ē eē ſic i nūo. hec igr̄ ē diſio ꝙ trāſmutabile aliḋ a motu eē i tp̄e ul̄ ē eē i tp̄e q: ē qñ tp̄s ē ul̄ ē eē i tp̄e ſic i nūo. Deide ſbdiuidit pħs alteꝝ mēbroꝝ. ſ. eſſe i tp̄e ſic i nūo: q: eē i nūo ē dupl̄r. ſ. ul̄ eē i nūo ſic aliq̄d extriſecū ut ſic nūatū ē i nūo. aut eē i nūo ſic aliq̄d itriſecū nūi eē i nūo ad huc eē i nūo ſic itriſecū nūi ē i nūo p̄t eē mult̄ modis. aut ſic ps nūi ē i nūo aut ſic paſſio nūi ē i nūo ⁊ ult̄ ſic aliqḋ itriſecū nūi ē i nūo ſiue ſit ps diffōnis nūi ſiue ſit accñs nūi ⁊ h̄ ſiue ſit accñs cōe ſiue ſit accñs ꝓpriū. Iſtā diſionē pōit pħus dicens ꝙ h̄. ſ. eē i nūo ſignificat aut ſic ptē nūi: h̄ ē aut ſic ps nūi ē i nūo: ⁊ paſſionē h̄ ē ſic paſſio nūi ē i nūo. ⁊ oīo ſic qḋ ē aliq̄d nūi ſupple ē i nūo ſiue ſit accñs cōe ſiue ſit accñs ꝓpriū ſiue ſit ps diffōnis nūeri. Deide pōit aliqḋ mēbrū ſbdiſiōis pn̄ˡⁱˢ dicēs. Aut qḋ ē ip̄i⁹ nūi. i. aut ꝙ illḋ dr̄ eē i nūo ſic nūatū ē in nūo. q: eni tp̄s ē q̄dā nūs iō q̄dā ſt̄ i tp̄e tanq̄; itriſeca tp̄i. ip̄z eni nc̄ ⁊ p̄us ⁊ poſteri⁹ ſt̄ i tp̄e q: ſt̄ itriſeca tp̄i. ſt̄ eni ſic i tp̄e ſic vnitas ⁊ ſupfluū ⁊ par ſt̄ i nūo. iſta eni ſūt aliq̄d nūi. ⁊ iſta. ſ. nc̄ pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſūt aliq̄d tp̄is. ſ; res trāſmutabiles alie a motu ſūt i tp̄e nō ſic aliqḋ itriſecū tp̄i. ⁊ hec ē vna ps minoris. ſ; ſūt i tp̄e ſic nūatū i nūo. ⁊ iō ꝯtinent̄ ſb numero. ſ. tp̄e ſic illa q̄ ſt̄ i loco ꝯtinēt̄ ſb loco. vñ ꝯᵗᵒʳ d. ꝙ res attribuit̄ nūo aut ſic aliq̄d qḋ accipit̄ i diffōne nūeri. aut ſic illḋ i cui⁹ diffōne accipit̄ nūs. i. accñtia eēntialia. aut ſic iſta quoꝝ vnū accipitur i diffōne alt̄i⁹ ut ſūt co:relatiua q̄ ſt̄ i nūo ut duplū ⁊ dimidiū. aut ſic nūeratū attribuit̄ nūo. hec ꝯᵗᵒʳ. vñ breuiter aliq̄d dr̄ eē i nūero: uel ſic itriſecū nūo uel ſic nūatu; dicit̄ eē in nūo. intrinſecū v̄o nūero eſt ul̄ ps diffōnis nūeri ul̄ ps q̄ñtitatiua nūeri uel accñs nūeri. ⁊ hoc ſiue ſit accñs eſſentiale ſiue ſit accñs p accñs ſiue ēt ſit accñs abſolutū ut par ⁊ impar ſiue ſit accñs reſpectiuū ut duplū ⁊ dimidiu;.

℄ Māifeſtū āt ē qm̄ nō ē i tp̄e eē qñ tp̄s ē: ſic neq; i motu eē neq; i loco: qñ loc⁹ ē ⁊

mot⁹. Si eni erit q̃d ē in aliq̃:ſic oēs res erũt i q̃libet:ꝛ celũ i milio. Qñ eni miliũ ē:ꝛ celũ. Sʒ h̃ q̃dē accidit illud ãt neceē eſt ꝯſeq ꝛ ei q̃d ē i tpe eē q̃ddã tp̃s: qñ ꝛ illō eſt ꝛ ei q̃d eſt in motu:eē tunc motum.

¶ Hec ē 3⁹ ps p̃e ptis 2ᵉ ptis pͥ ᵘˢ hui⁹ capl̃i.i q̃ poſt ta diſtõne p̃dc̃a q̃ ꝯtiet maiorē rõnis ꝓbãt ꝯñe.ſ. q̓ rē eē i tpe aut ē eē qñ tp̃s ē. aut ē eē i tpe ſic i nũo ꝛ h̃ aut ſic itriſecũ nũo ut.ſ.ſic ps aut acciñs nũeri aut ſic nũatũ ē i nũo. ꝛ viſo q̓ trãſmutabile aliō a motu nō ē i tpe ſic aliq̃d itriſecũ tpi.ſ.ſic ps ul' acciñs tpis. ꝛ h̃ ꝓpō fuit vna ps miõris. pħs i iſta pte deſtruit aliō mēbrũ diſiõis ꝓbãs q̓ rē eē i tpe nō ē rē eē i tpe q: res ē qñ tp̃s eſt ꝛ hec fuit alia ps miõris. ꝛ h̃ ꝓbat pħs ſic. res dr̃ i tpe ſic res dr̃ eē i motu ul' i loco ut dc̃m̃ ē ſupi⁹. ſʒ res nō dr̃ eē i motu q: res ē qñ mot⁹ ē. nec res dr̃ eē i loco q: ē qñ locus ē:q: ſi eēt ita tc̄ q̃libet reſ eēt i q̃libet alia re:q: q̃libet res ē qñcũq̃ aliq̃ q̃libet res ē. ꝛ ſic celũ eēt i milio q: celũ ē qñ miliũ ē. ḡ rē eē i tpe nō ē rē eſſe qñ tp̃s ē. ꝛ hec fuit vna ps pͥ ᵘˢ miõris. vñ eē i loco ul' i motu nō ē eē qñ loc⁹ ul' mot⁹ ē: ſʒ h̃ accidit ſ. q̓ h̃ corp⁹ qd̄ ē qñ iſte loc⁹ ē ſit i h̃ loco. ꝛ q̓ hoc corp⁹ qd̄ ē qñ mot⁹ ē ſit i motu. neceō tñ ſequit' ad aliq̃d eē i tpe illō tp̃s eē i q̃ illō ē. nã ſeq̃tur h̃ eſt i tpe ḡ tp̃s ē i q̃ h̃ ē. ꝛ ad aliq̃d eē i motu neceō ſeq̃t' motũ eē qñ ſeq̃tur hoc ē i motu. ḡ mot⁹ ē. ꝛ hoc ē qd̄. d. pħs. Sʒ hoc q̃dē accidit. ſ. ut q̓ h̃ qd̄ ē:ē qñ tp̃s ē ul' mot⁹ ē:ſit i iſto tpe ul' i motu. ꝛ iō nō ē idē eē i tpe ul' i motu ꝛ eē qñ tp̃s ul' mot⁹ ē. illō aũt neceſſe ē ꝯſeq ꝛ ei qd̄ ē i tpe eē qd̄dã tp̃s qñ ꝛ illō ē ꝛ ei qd̄ ē i motu tc̄ eē motũ. h̃ ē neceō ſeq̃tur res ē in tpe ḡ tp̃ſ ē i q̃ reſ ē. ꝛ neceō ſeq̃tur res ē i motu igr̃ mot⁹ ē. ¶ Et. d. ꝯᵒʳ q̓ pħs itēdit p hoc decl'are dr̃ã iter ꝯſecutionē eētialē ꝛ accñtalē. iſta ꝯſecutio ē p acciñs cũ fuerit miliũ. celũ erit. ꝛ ſilr̃ cũ erit tp̃s erit hō. ꝛ cũ fuerit hō erit tp̃s. Cõſecutio v̓o neceia ē ut ſp ſeq̃tur ex eē alicui⁹ i tpe eē tp̃s ꝓpriũ illi⁹ rei:nō eē tpis ſimplr̃ ꝛ neceia ē illa ꝯſecutio cũ aliq̃s fuerit i motu erit mot⁹ ꝓpri⁹ eius. hec ꝯᵒʳ. ¶ Sʒ dubitat' h̃ q̓ illa diſio nō vr̃ ſufficiēs aliq̃d eē i tpe ul' ē eē i tpe q: ē qñ tp̃s ē ul' ē eē i tpe ſic in nũo. q̃a eadē rõne eē i iſtãti eēt hīe eē qñ iſtãs ē ul' eēt eē ſic i nũo. ſʒ neutꝝ iſtoꝝ ē veꝝ. Nō eni eē i iſtãti ē eē qñ iſtãs ē q: eadē rõne idē eēt eē i loco ꝛ eē qñ loc⁹ ē. ꝛ ſic celũ eēt i loco milij q: celũ ē qñ locus milij ē. nec eē i iſtãti ē eē i iſtãti ſic i nũo q̃a iſtãs nō ē nũs q: ē idiſibile ꝛ ois nũs ē diſibil'. Dicēdũ q̓ illa diſio nō ē ſufficiēs de q̃cũq̃ ente. ſ. q̓ eē i:eo ul' ē eē qñ ipʒ ē ul' ē eē i eo ſic i nũo. ſʒ illa diuiſio bñ ē ſufficiēs de q̃libet nũo diuiſibili. qm̃ qd̄ ē i aliq̃ qd̄ ē nũs diſibil' ul' ē i eo q: ē qñ ipʒ ē:ul' ē i eo ſic i nũo. ꝛ hoc ul' ſic itriſecũ nũo ul' ſic nũatũ ē i nũato. vñ dc̃ã diſio tenet de tpe gratia mãe q: eſt nũs diuiſibilis ꝛ non tenet de inſtanti.

¶ Qm̃ ãt ē ſic ē i nũero ſic i tpe:accipit' aliqd̄ plus tp̃s oi eo qd̄ ē i tpe. Uñ neceē ē oia q̃ ſũt i tpe:cõtineri ſub tpe:ſicut alia q̃cũq̃ i alio ſũt ut q̃ ſũt i loco ſub loco. Et pati iã aliq̃d ſub tpe:ſic ꝛ cõſueuim⁹ dicē:q: tabefacit tp̃s:ſeneſcũt oia i tpe:ꝛ obliuiſcitur pp tp̃s:ſʒ nō didicit:neq̃ nouũ fc̃m ē: neq̃ bonũ. Corruptiõis eni cã per ſe eſt tempus. numer⁹ etenĩ mot⁹ eſt. motus autem diſtare facit quod eſt.

¶ Hec ē 2ᵃ ptiͣ 2ᵉ ptis pͥ ᵘˢ hui⁹ capl̃i i q̃ pħs ꝯcludit q̃d accidit reb⁹ ex hoc q̓ ſũt i tpe. ꝛ p hoc dat dr̃ã int' ea q̃ ſũt i tpe ꝛ int' ea q̃ nō ſũt i tpe. ꝛ ꝯcludit pħs q̓ tria ſũt q̃ accidũt reb⁹ p hoc q̓ ſũt i tpe. Quoꝝ pͫ ē q̓ oē qd̄ ē i tpe excedit' a tpe. ꝛ hec ē 65ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̃ ꝓbat' ſic ſʒ expõnē ꝯᵗⁱˢ. Oē qd̄ ē i aliq̃ nũo excedit illō ex duob⁹ extremis. ſʒ oē qd̄ ē i tpe ē i eo ut i aliq̃ nũo. ḡ oē qd̄ ē in tpe tp̃s excedit illō ex duob⁹ extremis. De illa rõne p põit pħs miorē cũ ꝯne. deide põit ꝓbationē maioris. Maiorē cũ ꝯne põit cũ dic̃. Qm̃ ãt ē ſic i nũo i tpe eē ꝛ p hoc habet' mioꝛ. deide cũ dic̃. Accipiet' aliq̃d plus tp̃s oi eo qd̄ ē i tpe. hoc ē. oē qd̄ ē i tpe tēpus excedit ipʒ ex duob⁹ extremis. ꝛ hec ē ꝯ ꝓbatiua. deide põit pħs ꝓbationē maioris cũ dic̃. vñ neceē oia q̃ ſũt ſb tpe ꝛc̃. ꝓbatio maioris tal' ē. Sic ois q̃ ſt' i aliq̃ ꝯtinent' ab illo. v̓bi gr̃a. oia q̃ ſũt in loco ꝯtinētur a loco ul' ſb loco ꝛ ſic de alijs ſic ita oia q̃ ſũt in tpe ꝯtinent' a tpe ſeu ſb tpe ꝛ ſic excedũtur a tpe ꝛ hec ꝓbatio tenet a loco a ſili. ¶ Scd̃m v̓o qd̄ accidit reb⁹ ex hoc q̓ ſũt i tpe ꝯcludit cũ dic̃. ꝛ pati iã aliq̃d. Et ē q̓ oē qd̄ ē i tpe patit' a tpe paſſiõe corruptiua. ꝛ hec ē 66ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̃ ꝓbat' ſic. ab illo qd̄ tabefacit res exñtes i eo ꝛ fac̃ eas ſeneſcē ꝛ ē cã obliuiõis ꝛ nō ſcie:patit' res exñs i eo paſſione corruptiua. ſʒ tp̃s tabefac̃ res exñtes i eo ꝛ facit eas ſeneſcē ꝛ ē cã obliuiõis ꝛ nō ſcie:patit' res exñs in eo paſſiõe corruptiua. ſʒ tp̃s tabefac̃ res exñtes in oē ꝛ fac̃ eas ſeneſcē ꝛ ē cã obliuiõis ꝛ nō ſcie ḡ oē qd̄ i tpe patit' a tpe paſſiõe corruptiua. maioꝛ huius rõnis ſtatī pʒ. q: tabefacē res ꝛ facē eas ſeneſcē ꝛc̃. ē rē facē pati paſſiõe corruptiua. mioꝛ v̓o pʒ ex cõi mō loq̃ndi q: ꝯſueuim⁹ dicē q̓ tp̃s tabefac̃ ꝛ oia ſeneſcũt ſb tpe ꝛ q̓ obliuio fit pp tp̃ſ. ſʒ nō dicim⁹ q̓ aliq̃s didic̃ pp tp̃s nec q̓ aliqd̄ nouũ uel bonũ fc̃m ē pp tp̃s. d iſta rõne mioꝛ põit' i lr̃a. Uñ decl'at duob⁹ q̃ accñt reb⁹ ex h̃ q: ſt' i tpe pħs decl'at 3ᵐ qd̄ accidit reb⁹ ex h̃ q̓ ſt' i tpe qd̄ ē p ſe corrũpi a tpe. vñ tp̃s ē p ſe cã corruptiõis coꝝ q̃ ſt' i tpe. ꝛ hec ē 67ᵃ ꝯ hui⁹ libri q̃ ꝓbat' ſic. Tp̃s ē p ſe cã illi⁹ qd̄ iueit' eētialr̃ i re quã ſeq̃t' tp̃s. ſ. i motu. ſʒ mot⁹ ē p ſe cã corruptiõis. qm̃ mot⁹ nalr̃' hēt ut p ipʒ auferat' res a ſua ſb̃a. igr̃ tp̃s ē cã corruptiõis p ſe coꝝ q̃ ſt' i tpe. de illa rõne p põit' ꝯ. deide põit' maioꝛ. mioꝛ v̓o decl'at' h̃. ¶ Circa pͫ ē dubiũ q: nō vr̃ q̓ oē qd̄ ē i tpe excedat' a tpe q: tp̃s ē mēſura rei: ſʒ mēſura ꝛ mēſurata ſt' eq̃lia igr̃ res q̃ ē i tpe ſic i mēſura nō excedit' a tpe. Hoc ꝯfirmat' ſpalr̃' de motu. qm̃ ois mot⁹ finit⁹ ē i tpe ſibi eq̃li ꝛ p ꝯñs nō excedit' a tpe. Itē mot⁹ eti⁹ ē i tpe ꝛ tñ nō excedit' a tpe ex duob⁹ extremis. Dicēdũ q̓ oē qd̄ ē i tpe excedit' a tpe. ſʒ nō excedit' a tpe qd̄ ē mēſura ſua adeq̃ta:ſʒ excedit' a tpe maiori q̃ ē ſua mēſura adeq̃ta. ſic oē qd̄ ē i nũo excedit' a nũo maiori q̃ ē nũs q̃ ē mēſura adeq̃ta ei⁹ ut 4ᵒʳ hoieſ nō excedũt' a nũo q̃ternario ſʒ a nũo ſenario. ꝛ ſic mot⁹ mēſurat⁹ p vnã horã tanq̃ p mēſurã adeq̃tã excedit' a tpe maiori ſ. ab vno mēſe ul' vno die. ꝛ ſic debet itelligi dictũ pħi. ſ. q̓ oē qd̄ ē i tpe excedit' ab aliquo tpe: nō tñ excedit' a tempe qd̄ eſt eius mēſura adeq̃ta: ꝛ per h̃ pʒ rñſio ad pͥ ᵘᵐ iſtãtiã. ¶ Ad 2ᵐ dico q̓ mot⁹ et-

nus nō ē i tpe ſic̄ nūatū i nūo niſi ꝯ3 ſuas ptes:nec
eſt tot⁹ mot⁹ et'n⁹ ꝯm ſe totū i tpe ꝓprie loquēdo.
Un̄ eē i tpe ē dupl'r.v3.iprope.ut eē i tpe q: eſt qn̄
tp̄s ē.ſ3 h̄ ē eē i tpe valde iprope. Eſſe āt i tpe pro-
prie h̄ ē dupl'r.ſ.magis ꝓprie ⁊ mīn⁹ ꝓprie. Eſſe i
tpe magis ꝓprie ē eē i tpe ſic̄ i nūo. Eſſe v̄o in tpe
mīn⁹ ꝓprie ē hēre eē extēſū cū tpe ad modū q̄ vna
q̄titas ē coexn̄s cū alia q̄titate. ⁊ iſto⁰ ē tot⁹ mot⁹
et'n⁹ in tpe.ſed nō eſt in tpe ſic̄ mēſuratū i nūo niſi
ꝯm ſuas ptes:q: infinitum ꝯ3 ꝙ eſt infinitum non
ē nūs. ℭ Circa 2ᵐ declaratū ē ſcīedū ꝙ ph̄s nō dic̄
ꝙ oē qd̄ ē i tpe patiaꝛ a tpe l3 ꝯ²ᵒʳ h̄ dicat: ſ3 ph̄s
dicit ꝙ neceſſe ē oē qd̄ ē i tpe pati ſub tpe. Un̄ pp
dcā ꝯ²ⁿᵉ ē ſcīedū ꝙ aliqd dr̄ agere i aliō ul' q: trāſ-
mutat ip̄3 ul' q: applicat ei ꝯriū agēs i ip̄3 ſic hō dr̄
cōburere domū q: applicat ignē. Alio⁰ dr̄ illō agē
i aliō q̄ ꝯtinuaꝛ applicatio ꝯrij agen̄s i ip̄3 ⁊ fit mo
ra applicatiōis: ⁊ illo⁰ dr̄ tp̄s agē i res exñtes i tē
pore q: p tp̄s fit mora formal'r applicationis ꝯrij
agen̄s i res.nā tp̄s formal'r ē mora. Sed ē ſcīedū
ꝙ hoīes attribuūt tpi corruptiōes ⁊ defect⁹ q̄ru3
nō appet cā extriſeca. Et iō dicūt ꝙ tp̄s ē cā taliū
defectuū. Un̄ ſi aliqs moriaꝛ ſenio dicim⁹ ꝙ tp̄s ē
cā ſue mortꝭ.ſ3 ſi moriaꝛ gladio nō attribuim⁹ illa3
mortē tpi. Sil'r q: cā gn̄atiōis rei eſt manifeſta iō
nō attribuūt hoīes tpi gn̄atiōes. ⁊ ſic ē de obliuio
ne ⁊ de addiſcē ⁊ de ſenio ⁊ uetuſtate. ⁊ differunt
ſeniū ⁊ uetuſtas:q: uetuſtas ꝓprie ē i reb⁹ inaiatꝭ
ſeniū v̄o ē i reb⁹ aiatꝭ: ⁊ ꝯm v̄itatē tp̄s nō ē cā effe-
ctiua niſi eo mō quo dcm̄ ē. ℭ Circa āt 3ᵐ declaratū
ꝯm ꝯ²ᵉᵐ h̄ ē notādū ꝙ cū tp̄s attribuaꝛ opatiōi di
gni⁹ ē ut attribuaꝛ opatiōi q̄ iueniꝛ eēntial'r in re
quā ſeqtur tp̄s.ſ.i motu. ⁊ mot⁹ nāl'r hēt ut p ip̄m
auferaꝛ res a ſua fōa ⁊ illa ablatio p ſe iducit corru
ptionē rei l3 iducat gn̄ationē i reb⁹ gn̄atꝭ p accn̄s
ex motu. igiꝛ iueniꝛ gn̄atio p accn̄s ⁊ corruptio p
ſe ⁊ ex tpe iueniꝛ utruq3 p accn̄s:ſ3 gn̄atio p accn̄s
accn̄tis. Tēp⁹ eni accidit ei cui accidit gn̄atio ex
motu ⁊ ſeqtur ex iſto i q̄ iueniꝛ corruptio p ſe. cor-
ruptio igiꝛ attribuiꝛ ei q̄ſi ſcd̄ario ⁊ gn̄atio q̄ſi acci
dēs puru. h̄ ꝯ²ᵒʳ. Sed h̄ dubitaꝛ:q: ph̄s dic̄ i tex:
ꝙ tp̄s ē p ſe cā corruptiōis. ⁊ ꝯ²ᵒʳ dic̄ ꝙ tp̄s eſt cā
corruptiōis p accn̄s: ⁊ ſic ꝯ²ᵒʳ vr̄ ꝯdicē Ariſtoteli
Dicēdū ꝙ p accn̄s vno⁰ diſtiguiꝛ ꝯ p̄ᵐ. ⁊ alio⁰ di
ſtiguiꝛ ꝯ p ſe. Dico igiꝛ ꝙ tp̄s ē cā corruptiōis per
accn̄s ꝯm ꝙ p accn̄s diſtiguiꝛ ꝯ p̄ᵐ.ſ3 nō ē cā cor-
ruptiōis p accn̄s ꝯ3 ꝙ p accn̄s diſtiguiꝛ ꝯ p ſe. vn̄
illa nō repugnāt.v3.ꝙ tp̄s ſit p ſe cā corruptiōis
⁊ ꝙ tp̄s ſit cā p accn̄s corruptiōis ꝯm ꝙ p accn̄s
oppōiꝛ ei qd̄ ē p. S3 adhuc dubitaꝛ.v3.q̄lr̄ mot⁹
ul' tp̄s ſit p ſe cā corruptiōis. h̄ eni nō vr̄ ueꝝ qm̄
mot⁹ ē cā p accn̄s corruptiōis q: p motū celi addu
cunꝛ ſtelle q̄ ſūt p ſe cā corruptiōis alicui⁹ rei ut p3
2⁰ celi. ⁊ ſi mot⁹ celi nō ſit p ſe cā corruptiōis mlto
magis tp̄s nō erit p ſe cā corruptionis. Itē corru-
ptio nō itēdiꝛ p ſe ab aliq̄ agēte ut p3 p ꝯ²ᵉᵐ 2⁰ me
tha^{ce}. ḡ corruptiōis nō eſt p ſe aliq̄ cā. Dicēdū igiꝛ
ꝙ oē corruptibile actu exn̄s de nec̄citate corrūpiꝛ
ut ꝓbat ph̄s p̄ celi ⁊ ēt 2⁰ de gn̄atiōe:ſ3 nō oē gn̄a
bile de nec̄citate gn̄aꝛ qm̄ mlta ſūt po^{lia} eē q̄ nunq̄3
erūt. Dico igiꝛ ꝙ ph̄s p h̄ ꝙ dic̄ tp̄s aut motū eē
p ſe cā3 corruptiōis itelligit ꝙ tp̄s ul' mot⁹ ē nec̄ia
cā corruptiōis:q: qd̄cūq3 corruptibile actu exn̄s
accipiaꝛ nec̄e ē ꝙ ip̄3 aliqn̄ corrūpaꝛ cū nullū cor-
ruptibile poſſit eē eternū:ſ3 nō ē nec̄e qd̄cūq3 gn̄a-
bile gn̄ari aliqn̄:imo po^{le} ē gn̄atiōe3 alicui⁹ rei ipe
diri:iō mot⁹ ul' tp̄s dr̄ eē p ſe cā magis corruptio-
nis q̄3 gn̄atiōis. Dicēdū igiꝛ ꝙ ph̄s i ꝓpoſito p ſe
itelligit nec̄iū ul' ieuitabile. ⁊ p accn̄s itelligit ꝯti-
gēs nō nec̄iū ſeu euitabile. ℭ Ad p̄ᵐ igiꝛ i ꝯriū cū
dr̄ ꝙ mot⁹ celi ē cā p accn̄s corruptiōis. Dico ꝙ ē
cā p accn̄s corruptiōis nec̄ia rei corruptibil' exn̄-
tis i actu. Un̄ illa ſtāt ſil'.v3.ꝙ mot⁹ celi ſit p ſe cā
corruptiōis accipiēdo p ſe p nec̄io ul' p ieuitabili
⁊ tn̄ ꝙ ē cā p accn̄s nec̄ia corruptiōis. vn̄ accipen-
do p ſe p nec̄io ſic ei nō repugnat p accn̄s nec̄iū:ſ3
p accn̄s qd̄ pōt nō eē. ℭ Ad 2ᵐ cū dr̄ ꝙ corruptio
nō itēdiꝛ p ſe:ꝯcedo: ⁊ iō ꝯcedo ꝙ corruptiōis nō
ē aliq̄ cā p ſe itēdēs eā. cū h̄ tn̄ ſtat ꝙ corruptionis
ſit aliq̄ cā p ſe.i.nec̄ia. Si dr̄ ꝙ ph̄s p̄ celi dic̄ ꝙ oē
gn̄abile de nec̄citate gn̄abiꝛ ⁊ oē corruptibile de ne
ceſſitate corrūpeꝛ. Dicēdū ꝙ gn̄abile ē dup^{r}.ſ. ha
bēs pō3 ꝓpiquā ut gn̄eꝛ: ⁊ hn̄s pō3 remotā ut ge-
nereꝛ. gn̄abile i pō ꝓpinq̄ ē illō qd̄ ē ita ꝓpinquū
gn̄atiōi ꝙ ei⁹ gn̄atio nō pōt ipediri qm̄ mā p̄t ita
eē diſpoſita ad aliq̄3 formā ꝙ gn̄atio illi⁹ forē non
p̄t p nā3 ipediri:ſ3 gn̄abile i pō remota ē illō cui⁹
mā idiget mltꝭ diſpōnib⁹ ad h̄ ꝙ illi⁹ foīa iducaꝛ.
Dico igiꝛ ꝙ ph̄s itēdit ꝙ oē gn̄abile ꝓpinq̄ pō de
nec̄citate gn̄abiꝛ ſ3 nō itēdit ꝙ oē gn̄abile pō remo
ta gn̄eꝛ. Et eodē mō p̄t diſtigui de corruptibili. q̄-
nia aliqd dr̄ corruptibile pō ꝓpinq̄ ut ē corrupti-
bile actu exn̄s. ⁊ oē tale de nec̄citate corrūpeꝛ. Ali
ud v̄o ē corruptibile pō remota ut ē illō qd̄ adhuc
nō ē gn̄atū ut antichriſtus. tūc dico ꝙ nō oē tale ē
corruptibile de nec̄citate: ⁊ hoc intendit ph̄s hic: ⁊
hanc diſtinctionem innuit p̄ celi.

ℭ Quare manifeſtū ē: qm̄ que ſunt ſp ꝯm
qd̄ ſemp ſūt:nō ſunt i tpe. Neq3 eni cōti
neꝛ ſub tpe neq3 mēſuraꝛ eē coꝝ ſub tpe.

ℭ Ex his q̄ accidūt reb⁹ ex h̄ ꝙ ſūt i tpe ꝯcludit ph̄s
3ᵐ.ſ.ꝙ res et'ne ꝯ3 ꝙ ſūt et'ne nō ſūt i tpe. ⁊ hec ē
68ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝛ dupl'r ⁊ p̄ ſic. oīa q̄ ſūt in tpe
ꝯtineꝛ.i.excedunꝛ ⁊ mēſuranꝛ a tpe. ſ3 res et'ne
ꝯ3 ꝙ et'ne nō ꝯtineꝛ a tpe: q: nō excedūtur a tpe
nec mēſuranꝛ a tpe:ḡ res et'ne ꝯ3 ꝙ et'ne n̄ ſt̄ i tpe.

ℭ Signū āt huiuſmodi:qm̄ neq3 patiunꝛ
nihil a tpe:tanq̄3 non entia in tempore.

ℭ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ p q̄ddā ſigᵐ ⁊ ē ꝙ res et'ne nō
patiunꝛ a tpe ut p3 ad ſēſū. corpa eni celeſtia n̄ ſene
ſcūt nec deteriorant ut p3 ad ſēſū. ⁊ h̄ ē ſigᵐ ꝙ nō ſt̄
i tpe ſic̄ nō entia nō ſt̄ i tpe. ℭ Notādū ꝯ3 ꝯ²ᵉˢ h̄ ꝙ
ph̄s h̄ itēdit p res et'naꝭ corpa celeſtia. p3 eni ſēſui
ꝙ tp̄s nō opaꝛ i eis. hec ꝯ²ᵒʳ. Itē. d. ꝯ²ᵒʳ ꝙ ph̄s p
nō entia i tpe innuit ſepata a mā. q: corpa celeſtia
l3 nō ſint cū tpe ꝯ3 ꝙ tp̄s nō ꝯtiet iſta. tn̄ ſt̄ coexn̄-
tia cū tpe.i.ꝙ eē coꝝ qd̄ ē i motu ē exn̄s cū eē tpiꝭ
coexn̄tia q̄titatꝭ cū q̄titate:res v̄o ſepate n̄ hn̄t cō
tinētiā nec coexn̄tiā. ⁊ iō dic̄ Ari. ꝙ res et'ne.ſ.cor
pa celeſtia nō ſt̄ i tpe ſic̄ i mēſura tanq̄3 nō entia in
tpe.i.ſic̄ ſbe ſepate:ut de⁹ ⁊ itelligētie nō ſt̄ i tpe ſic̄
i mēſura. Ex dictꝭ ꝯ²ᶦˢ h̄ p̄t accipi ꝙ corpa celeſtia
vno⁰ ſt̄ i tpe alio⁰ nō ſt̄ i tpe. q̄ſi ſt̄ i tpe coexiſtūt cū
tpe coexn̄tia q̄titatꝭ cū q̄titate. q: ſūt ſil' ſimulta-
te q̄titatꝭ cū tpe ⁊ nō ſepanꝛ ꝯm locū. nā q̄titas ce
li nō ſepatur ꝯm locū a tpe. ſed alio mō nō ſunt in
tpe:q: nō mēſuranꝛ tpe:nō eni pōt duratio corpis
celeſtis ſciri p tp̄s. nō eni pōt p tp̄s cogſci ꝙ celu3

durabit tm̄ ſic ꝙ nō pluſ: ⁊ h̄ ē ꝓprie mēſurari tpe ſ. cogſcere p tp̄s q̄ꝫdiu res durabit ita ꝙ nō ulti⁹ ❡ Sꝫ dubiū ē h̄. ſ. utꝝ aliq̄ mō debeat ꝯcedi ꝙ ſb ſtātie ſepate ſint i tpe. Dicēdū ꝙ aliqd eē i tpe ē tri plr. vno⁰ aliqd dr̄ eē i tpe coexn̄tia entitatiua ⁊ h̄ ē exiſtē qn̄ tp̄s exiſtit. ⁊ illo⁰ oē qd̄ ē: eſt i tpe. ⁊ illo⁰ ſb̄e ſepate ſūt i tpe. ſ. coexn̄tia entitatiua. Alio⁰ eſt aliqd i tpe. vꝫ. coexn̄tia q̄ꝫtitatia ⁊ illo⁰ corpa celeſtia ſūt i tpe ſꝫ ſb̄e ſepate nō. 3⁰⁰ dr̄ aliqd eē i tpe ſicē i nūo ⁊ i mēſura. ⁊ illo⁰ ſolū corru[bi]a ſūt i tpe q̄ rc ⁊ c̄.

❡ **Qm̄ āt ē tp̄s mēſura motꝰ: erit ⁊ qetꝭ metrū ſm accidēs. Oīs eni qes in tēpore. Nō eni ſicut qd̄ in motu eſt necē moueri: ſic ⁊ quod in tempore eſt.**

❡ Hec ē 3ᵃ ps pn̄[li]s huiꝰ capl'i i q̄ decl'af ꝙ tp̄s ē mēſura qetꝭ: ⁊ quō: ⁊ ꝯtinet duas ꝑticl'as. qm̄ i p̄ᵃ decl'af ꝙ tp̄s ē mēſura qetꝭ ⁊ remouet vnū dubiū. i 2ᵃ ibi [Quare qd̄ mouef.] Oñdit quō tp̄s ē mēſura motꝰ ⁊ qetꝭ. P̄ria ꝑticl'a ꝯtinet duas ꝑticulas: qm̄ i p̄ᵃ decl'af ꝙ qes mēſuraf tpe. i 2ᵃ āt ibi [Nō eni oē.] Decl'at p̄hūs qbꝰ cōpetit v̄a qes ⁊ qbꝰ nō. ❡ P̄ria ps hēt duas ꝑticulas: qm̄ i p̄ᵃ ꝓbaf ꝯ itēta. i 2ᵃ ibi [Nō eni motꝰ.] Remouet dubiū. P̄rio igif decl'at p̄hs ꝙ tp̄s ē mēſura qetꝭ. ⁊ hec ē 69ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄ ꝓbaf ſic. Illō qd̄ ē mēſura motꝰ ē mēſura qetꝭ. ſꝫ tēpꝰ ē mēſura motꝰ: ḡ tp̄s ē mēſura qetꝭ. De iſta rōne ꝑ pōif mior: deide ꝯ. Deide narrat p̄hūs quō tp̄s ē mēſura qetꝭ dicēs ꝙ tp̄s ē mēſura qetꝭ p accn̄s. ❡ Scd̄o v̄o ꝓbaf eadē ꝯ ſic. Eē i tpe ē eē i tpe ſicē i nūo ul' i mēſura. ſꝫ oīs qes ē i tpe. ḡ oīs qes ē i tpe ſicē i nūo ul' i mēſura. ⁊ p ꝯn̄s tp̄s ē mēſura qetꝭ. De iſta rōne ſola mior pōif i lr̄a cū dr̄. Oīs eni qes i tpe ē. ❡ Intelligēdū ꝙ cū dr̄ ꝙ tp̄s mēſurat qetē ⁊ ꝙ qes ē i tpe ſicē i mēſura ꝙ h̄ nō ē ſic intelligēdū. ſ. ꝙ qes ſic mēſuref tpe ꝙ ꝑtibꝰ tpis corrn̄deāt ꝑtes qetiſ i medietate tpis ſi medietaſ qetꝭ ⁊ 4ᵃ ps qetꝭ i 4ᵃ ꝑte tpis. ut ſicē motꝰ didif ſꝫ diſionē tpis: ita qes didaf ſm diſionē tpiſ. qm̄ ſi ita eēt tc̄ qeſcēs tn̄ſmutaref ſꝫ illō ſꝫ qd̄ qeſcit qd̄ ē ipo[le] q: trāſmutatio ⁊ qes eiuſdē ſꝫ idē ſūt oppoſita. cōſequētiā v̄o ꝓbo ſic. qm̄ ſi qeſ didaf ſꝫ diſionē tpiſ tc̄ qeſcēs i vna ꝑte tpis hēret vnā ꝑtē qetꝭ ⁊ ſic qeſcēs ſe hēret alr̄ ⁊ alr̄ reſpectu qetꝭ: q: nc̄ ſb vna ꝑte qetꝭ eēt ⁊ iā nō eēt ſb illa ꝑte qetꝭ: ſꝫ ſub alia ꝑte. cuꝫ igif qeſcēs formalr̄ qeſcit ſꝫ qetē ſicē albū formalr̄ ē albū ſꝫ albedinē ſeqiur ꝙ ſi qeſcēs ſit cōtinue ſb alia ꝑte qetꝭ ⁊ qeſcēs trāſmutaf ſm qetē i tm̄ qeſcit formalr̄ ſꝫ qetē ⁊ ſic qeſcēs ſꝫ idē qeſceēt ⁊ trāſmutaref qd̄ ē ipo[le]. Dico igif ꝙ de v̄tute ſmōis nō eſt veꝝ ꝙ qes mēſuref tpe q: ſꝫ v̄itatē qes nō ē aliqd extn̄s i reꝝ nā accipiēdo qetē p v̄a ꝑuatiōe motꝰ: q: ꝑuatio nō exiſtit ut decl'atū ē p huiꝰ. p̄hs tm̄ ⁊ etiā ꝯ[tor] ꝯcludūt iſtā. ſ. ꝙ qes mēſuraf tpe ſb h̄ intellectu. vꝫ. ꝙ p tp̄s pōt cogſci ul' ſciri q̄ꝫdiu aliqd̄ corpus ꝑuaf motu ſicē q̄ꝫdiu qeſcit ut cognita q̄ꝫtitate vnꝰ hore ſi cōcedaf ꝙ illō corpꝰ p vnā horā non moueaf tūc p vnā horā cogſcif q̄ꝫdiu illō corpꝰ qeſcit. ❡ Scd̄o ē ſciēdū ſm ꝯ[tor] iferiꝰ i iſto eodeꝫ ꝯ[tor] ꝙ qa qes ē ꝑuatio motꝰ ⁊ eodē mō cogſcif hitꝰ p ſe ⁊ ꝑuatio p accn̄ſ ut pꝫ. Sēſuſ eni app̄hēdit albū p ſe ⁊ nigrū ſꝫ ꝙ ē ꝑuatio albi: ⁊ iō q: tp̄s ē per ſe mēſura q̄ cogſcif motꝰ. iō motꝰ pōt eē p accn̄s mēſura qetꝭ. ❡ Un̄ ē ſciēdū ꝙ ꝯ[tor] nō itelligit ꝙ nigredo ſit ꝑuatio ſꝫ ꝙ nigredo ſit q̄dāmō ꝑuatio albedis q: magis accidit ad iꝑfectionē ⁊ ad ꝑuationē q̄ꝫ albedo: ⁊ ita ē de alijs accn̄tibus ꝯrijs ut de calore ⁊ frigiditate. vꝫ. ꝙ vnum eſt ut habitus. reliquum v̄o ut ꝑuato.

❡ **Nō eni motꝰ tp̄s eſt: h̄ numerꝰ motus. In numero aūt motꝰ ꝯtingit eē ⁊ qeſcēs.**

❡ Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a p̄ᵉ ꝑtis p̄ᵉ ꝑticl'e 3ᵉ ꝑtis p̄n[lis] huiꝰ capl'i i q̄ remouef qddā dubiū ⁊ ē tale. tp̄s ē mēſura motꝰ. ꝑ ḡ ꝙ nihil ē i tpe niſi motꝰ ul' qd̄ eſt i motu. ſꝫ qes nec ē motꝰ nec ē i motu: ḡ qes nō ē in tpe. Illud dubiū remouet p̄hs. d. ꝙ nō opꝫ ꝙ ſicē necē ē oē qd̄ ē i motu moueri: ſic ſit necē oē qd̄ eſt i tpe moueri. q: tp̄s nō ē motꝰ ſꝫ ē nūs motꝰ: nūc aūt qeſcēs pōt eē in nūo q̄ꝫuis motus non ſit in motu.

❡ **Nō eni oē imobile qeſcit: ſꝫ ꝑuatū motu aptū natū moueri: ſicē dcm̄ ē in ꝑoribus.**

❡ Hec ē 2ᵃ ps p̄ᵉ ꝑticl'e 3ᵉ ꝑtis p̄n[lis] huiꝰ capl'i i qua p̄hūs narrat qbꝰ cōpetit v̄a qes ⁊ qbꝰ nō ut ex hoc appeat v̄e q̄ mota ⁊ q̄ qeſcētia ſūt i tpe ⁊ q̄ nō ſūt i tpe. ꝑ tm̄ narrat h̄. 2⁰ v̄o cū dic̄ [Eē āt i nūo.] Decl'at ꝙ tā motū q̄ꝫ quieſcēs ſūt i tpe. P̄rio igif narrādo dic̄ p̄hs. D. nō oē imo[le] h̄ ē nō oē nō motuꝫ qeſcit. ſ. quiete v̄a. ſed ſolū illō imo[le] ſeu nō motuꝫ quieſcit v̄e qd̄ ē ꝑuatū motu: ſed ē aptū natū moueri. Et ꝯ[tor]. d. h̄ ꝙ q: quieſcēſ dr̄ trāſūptiue ut dr̄ ꝙ poli ſūt qeſcētes: ⁊ dr̄ v̄e. ſ. i eis q̄ ſūt inata moueri eēntialr̄. ⁊ quies q̄ ē i tpe ē v̄a qes. icipit decl'are h̄ ne i eo cadat deceptio. ⁊ dic̄ ꝙ nō oē nō motū necē ē ꝙ qeſcat ⁊ c̄. Un̄ ſꝫ ꝯ[tor] dupl'r ē quies. ſ. qes v̄a. ⁊ illa ē i eo qd̄ nō mouef qd̄ tm̄ inatū ē moueri. Alia qes ē trāſūptiue dicta ⁊ illa ē i eo qd̄ nō mouef nec inatū ē moueri. Itē. d. ꝯ[tor] ꝙ p h̄ qd̄ dicit p̄hūs ꝙ nō oē imo[le] quieſcit. ſꝫ ſolū illō qd̄ inatū ē moueri innuit q̄ mota ⁊ q̄ qeſcētia ſūt i tpe. mota eni ſp ut orbis: ſilr̄ qeſcētia ſp ut t̄ra nō ſūt i tpe cū tp̄ſ nō excedit illa. hec ꝯ[tor]. Ex hoc igif pꝫ ꝙ ſolū mota ⁊ qeſcētia q̄ aliqn̄ mouēf ⁊ aliqn̄ qeſcūt ſūt i tpe.

❡ **Eſſe aūt i nūero: ē eē quēdā nūeꝝ rei: ⁊ mēſurari eē ipſiꝰ nūero in q̄ eſt. Quare ſi in tpe: ⁊ ſub tpe ē. Mēſurabit aūt tp̄s qd̄ mouebif ⁊ quieſcēs ſm qd̄ h̄ quidē motū: illud aūt quieſcēs. Motū eni ꝑoꝛuꝫ ⁊ quietem meuſurabit ſm qd̄ quāta q̄daꝫ.**

❡ Uiſo q̄ mota ⁊ q̄ quieſcētia ſūt i tpe decl'at p̄hūs ꝙ tā illō qd̄ mouef q̄ꝫ ēt illō qd̄ quieſcit mēſuraf tpe. ⁊ hec ē 70ᵃ ꝯ huiꝰ libri. ꝑ tm̄ p̄hūs decl'at illaꝫ ꝯnē. 2⁰ v̄o narrat q̄ꝫtū ad quid motꝰ ⁊ etiaꝫ quies mēſuranf tpe. P̄rio igif ꝯ decl'af ſic. Oē qd̄ eſt in nūo mēſuraf nūo in quo ē. ſed tā illō qd̄ mouef q̄ꝫ etiā illō qd̄ quieſcit eſt i tpe ſicut i nūo igif tā illud qd̄ mouef q̄ꝫ illud qd̄ quieſcit mēſuraf tpe. De illa rōne ꝑ ponif ꝓbatio maioris que talis eſt. Eſſe in nūo eſt eſſe nūm quēdā rei ⁊ mēſurari eē ipſius numero in q̄ eſt. h̄ eſt eſſe in nūo ē eē in nūo ſicut i mēſura ut declaratū eſt p̄ſ⁹. ⁊ ex hoc ſequif ꝙ oē qd̄ eſt in nūo mēſuraf nūo in quo eſt. Deide mior ponif ⁊ ſil' ꝯcludif ꝯ cū dr̄. Quare ſi i tpe. hoc eſt ſi ꝑ q: illō qd̄ mouef ⁊ qd̄ qeſcit i tpe tp̄s mēſurabit tā illō qd̄ mouef q̄ꝫ illō qd̄ qeſcit. q: cū tp̄s nō mēſurat illā rē q̄ mouef ⁊ illā q̄ qeſcit q̄ꝫtū ad entitates ſuaſ. ſꝫ ſolū in q̄ꝫtū ſūt aliqn̄ i motu ⁊ aliqn̄ i qete ⁊ iō ſb̄dit p̄hs. d. ꝙ tp̄s mēſurat illō qd̄ mouef ꝫ

illō qǒ geſcit ſꝫ ꝙ hꝫ ē motū ꝛ illō geſcēs. ℭ Deīde narrat phūs q̄tū ad qd mot⁹ ꝛ qes mēſuratur tpe. d. ꝙ tps mēſurat motū ꝛ qetē q̄tū ad q̄ta q̄dā hꝫ ē inq̄tū ſūt q̄ta. ſ. terminata hꝫ ē inq̄tū mot⁹ ē tāt⁹ ſic ꝙ nō ē maior: ꝛ ſic inq̄tū qes eſt tāta ſic ꝙ iſta res diu nō moueaꝶ ita ꝙ nō ulꝰ. Et ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ phꝰ ꝯtēt⁹ ē iducē motū mēſurationis ꝛ qeꝭ a tpe: q̄niā dicē modū ꝯnis hēt i ſe ꝯnē lꝫ nō expſſe. iō iduxit modū ꝯnis. ſ. modū mēſurationis qeꝭ ꝛ mot⁹ a tpe. Itē. d. ꝯᵗᵒʳ ſic ꝙ qꝛ qes ē ꝑuatio mot⁹ ꝛ ꝑuatiōes terminanꝶ i reſpectu ſuoꝝ hitiuū ꝛ mēſuranꝶ necē ē ut mēſuratio qetis ꝛ tpis nihil aliud ſit q̄ mēſurare ꝑuationē mot⁹. hec ꝯᵗᵒʳ. Et poſtea dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ tps mēſurat motū p̄ ꝛ eēntialr. qetē vō mēſurat 2° ꝛ p accñs. ℭ Intelligēdū ꝙ mēſurare qetē ē mēſurare ꝑuationē mot⁹. hꝫ ē mēſurare qetē eſt mēſurare p q̄tū tps ē moˡᵉ i pō ad motū cū ipſuꝫ moˡᵉ nō moueꝶ. ulꝰ p q̄tū tps moˡᵉ potuit fuiſſe motū cū nō mouebaꝶ. Uñ ꝑuatio nō cogſciꝶ niſi i cōparatiōe ad ſuū hitū. qm̄ nō cogſcim⁹ q̄diu moˡᵉ qeuit niſi cogſcēdo q̄diu fuit i pō ad motū ꝛ non mouebaꝶ. ulꝰ p q̄tū potuit fuiſſe motū dū nō mouebaꝶ. ℭ Intelligēdū ē ēt ꝙ qñ. d. phꝰ ꝙ tps mēſurat motū ꝛ qetē inq̄tū ſꝰ q̄ta q̄dā. credo ꝙ phꝰ nō itelligat ꝙ qes hēat verā q̄titatē. qm̄ ſꝫ vitatē qeꝭ cū ſit mere ꝑuatio mot⁹ nullā q̄titatē hēt nec pꝰus nec poſteri⁹ niſi ſꝫ imaginationē cōparādo qetē ad motū imaginādo qetē hēre ꝑuꝰ ꝛ poſteri⁹ in relōne ad motū. ſ. i ꝑuādo motū a ſbo: ꝛ iō ſm talē imagiationē. ſ. imaginādo ꝙ moˡᵉ nūc nō moueꝶ nec itez adhuc mouebiꝶ: ſic imagiam̄ pri⁹ ꝛ poſteri⁹ in qete imaginando motum ꝑuari a mobili ſm prius ꝛ poſterius.

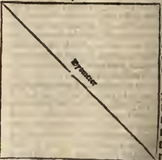
ℭ Quare quod mouetur: non ſimplr erit menſurabile ſub tempore: ſm ꝙ q̄tum aliqd eſt: ſꝫ ſm ꝙ motus ipſius q̄tus.

ℭ Hec ē 2ª ꝑticˡᵃ 3ᵉ ꝑtis ꝑnˡᵉˢ hui⁹ capli i q̄ phꝰ declaꝶ quō tps ē mēſura illi⁹ qǒ moueꝶ ꝛ geſcit. ꝛ ēt mot⁹ ꝛ qeꝭ. ꝛ ꝯtinet duas ꝑtes. qm̄ i p̄ª declaꝶ quō tps mēſurat motū ꝛ qetē. i 2ª ibi ⌊ Quare q̄cūqꝫ. ⌋ Ex dictꝭ ꝯcludit ꝯnēꝫ. Dicit igiꝶ phūs p̄ ꝙ illō qǒ moueꝶ nō ſimplr ē mēſurabile tpe ſm ꝙ q̄tū aliqd ē. hꝫ ē ſꝫ ꝙ ē ſba aut q̄tū aut qle. ſꝫ illō qǒ mēſuraꝶ tpe ſꝫ ꝙ mot⁹ ei⁹ eſt q̄tū. Uñ itēdit phꝰ dicē ꝙ tps nō mēſurat rē motā ſm ꝙ ē mota ſimplr. ſꝫ ſm q̄titatē accñtē motui ut expōit ꝯᵗᵒʳ. Et itendit ut mihi vꝭ ꝙ tps nō mēſurat rē motā ſꝫ ꝙ ē mota ſimplr. qꝛ ſic mēſuraret oēꝫ rē motā ſꝫ ꝙ ē mota. ꝛ ſic mēſuraret rē motā motu eterno ſꝫ ꝙ eſt mota motu eterno qǒ ē fl'ꝫ. ſꝫ tps mēſurat rē motā ſm ꝙ mot⁹ ei⁹ ē q̄t⁹. i. finit⁹ ꝛ tmiat⁹. ꝛ ſic ꝑt tps mēſurare ꝑᵐ moˡᵉ ſꝫ ꝙ moueꝶ aliq̄ motu finito ut vna relatiōe ulꝰ q̄cūqꝫ alia ꝑte mot⁹ finita. Adhuc ēt ꝑᵐ tps nō mēſurat motū finitū niſi ſꝫ q̄titatē accñtē illi motui. qm̄ ſic ulna nō mēſurat panū niſi mēſurādo q̄titatē pāni ſic ꝑᵐ tps nō mēſurat aliq̄s mot⁹ a motu p̄ nō mēſurādo q̄titatē ꝑpriā ſucceſſiuā iſtoꝝ motuū ut dcm̄ ē pri⁹. Uñ ꝯᵗᵒʳ. d. hꝫ ꝙ tēp⁹ nō mēſurat motū niſi qꝛ ē i ꝑdicamēto paſſiōis. Item ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ illō qǒ dcm̄ ē de moˡᵉ ꝛ moto dꝫ itelligi de qete ꝛ geſcēte qm̄ tps mēſurat geſcēs niſi ſꝫ ꝙ i eo ē q̄titas nō ſm ꝙ ē geſcēs ſimplr. ꝛ q̄titas i geſcēte tmiaꝶ exiſtiatiōe qeꝭ in reſpectu mot⁹. hec ꝯᵗᵒʳ. ꝛ illō ē ēt ſupi⁹ expoᵐ. ꝛ illō idē qǒ dcm̄ eſt de moto ꝛ geſcēte ēt itelligēdū ē de motu ꝛ qete. ſ. ꝙ tpꝭ mēſurat motū ꝛ qetē ſꝫ ꝙ ſꝰ ulꝰ eſtimāꝶ eē q̄ta.

ℭ Quare q̄cūqꝫ neqꝫ moueꝶ: neqꝫ geſcūꝰ neqꝫ ſꝰ i tpe. In tpe eni eē ē mēſurari tpe Tps aūt mot⁹ ꝛ qetis mēſuratio eſt.

ℭ Hec ē 2ª ps hui⁹ ꝑtiˡᵉ i q̄ phꝰ ex dictꝭ ꝯcludit ꝯnē illā. ſ. ꝙ oē qǒ nō moueꝶ nec geſcit nō mēſuraꝶ tpe. ꝛ hec ē 71ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝶ ex ꝑcedētib⁹ ꝛ ēt p ſigᵐ ex ꝑcedētib⁹ ſic. Oē qǒ ē i tpe aut ē geſcēs aut motū: ut pꝫ ex iā dictꝭ. ex q̄ ſeqtur p ꝯuerſionē p ꝯpōnē ꝙ oē qǒ nō moueꝶ nec geſcit nō menſuraꝶ tpe. Idē ꝓbaꝶ p ſigᵐ ſic. Eē i tpe ē mēſurari tpe ut pri⁹ dcm̄ ē. ſꝫ tps ē ꝑpria mēſura mot⁹ ꝛ qeꝭ ꝛ hꝫ ē ſigᵐ ꝙ tps nō mēſurat aliqd qǒ nec ē mot⁹ nec qeꝭ nec motū nec geſcēs. Et ꝯᵗᵒʳ. d. hꝫ ꝙ mēſurāꝰ dꝫ eē de gñe mēſurati. ꝛ ex hꝫ ſeqtur ꝙ oē qǒ mēſuraꝶ a tpe mēſuraꝶ ſꝫ ꝙ ē mot⁹ aut geſcēs: qm̄ liea mēſuraꝶ p lieā. ꝛ corp⁹ p corp⁹. ꝛ ſupficies p ſupficiē. hec ꝯᵗᵒʳ. vñ itēdit ꝯᵗᵒʳ ꝙ tps ē de gñe ſucceſſiuoꝝ. iō nihil mēſuraꝶ tpe niſi ſucceſſiuū ulꝰ hñs attributiōēꝫ ad ſucceſſiuū cuiuſmodi ſꝰ mot⁹ ꝛ qes. motū ꝛ geſcēꝭ.

Symeter.

ℭ Mānifeſtū igiꝶ qm̄ neqꝫ qǒ nō eſt oē in tpe erit: ut q̄cūqꝫ nō ꝯtigit alr ſicut dyametrō laterī ſymetrō. Oīno eniꝫ ſi mēſura ē tps mot⁹ p ſe alioꝝ āt ſꝫ accñs: manifeſtū eſt ꝙ quoꝝ eē mēſurat: his oībus inerit eē immoueri ꝛ quieſcere.

ℭ Hec ē 4ª ps ꝑnˡᵉˢ hui⁹ ca. i q̄ declaꝶ q̄ nō entia ſꝰ i tpe ꝛ q̄ nō entia nō ſūt i tpe. ꝛ ꝯtinet duas ꝑticlas qm̄ i p̄ª phꝰ demōſtrat q̄ nō entia nō ſꝰ i tpe. In 2ª vō ibi ⌊ Queciiqꝫ qdē igiꝶ. ⌋ Declaꝶ q̄ nō entia ſꝰ i tpe. Prīo igiꝶ phꝰ inuit diuiſionē nō entiū q̄ talis ē qǒdā ē nō ens qǒ ſp ē nō ens. ꝛ qǒdā ē nō ens qǒ nō ſp ē nō ens. ſꝫ aliqñ ens ꝛ aliqñ nō ens. Uñ ſic ens dupˣ ē. ſ. ens ſp. ꝛ ens nō ſp. ita nō ens ē dupˣ ſ. qǒdā qǒ ē nō ens ſp. ꝛ qǒdā qǒ nō ſp ē nō ens. hac diuiſionē inuit phꝰ dicēs. ꝙ manifeſtū ē q̄niaꝫ nec qǒ uez ē ꝛc. ℭ Deīde phꝰ declaꝶ ꝙ ſp nō ens nō ē i tpe ꝛ hec ē 72ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝶ ſic. Illō qǒ nec ē i tpe p ſe nec p accñs nō ē in tpe. ſꝫ ſp nō ens nec ē i tpe p ſe nec p accñs. ḡ ſp nō ens ñ ē i tpe. maior ē p ſe māifeſta: ꝛ mīor ſic declaꝶ: tps ē p ſe mēſura mot⁹ ꝛ ē mēſura p accñs alioꝝ q̄ nata ſūt moueri p accñs ꝛ geſcē: ita ꝙ oē qǒ mēſuraꝶ tpe ē mot⁹ ulꝰ moˡᵉ. ſꝫ illō qǒ ſp ē nō ens nec ē mot⁹ nec moˡᵉ nec ē natū moueri nec geſcē. ḡ ſp nō ens nō mēſuraꝶ tpe p ſe nec p accñs. ꝛ p ꝯñs nō ens nec ē i tpe p ſe nec p accñs. de hac rōne p̄ pōiꝶ ꝯ cū dꝛ ut q̄cūqꝫ ſupple nō ētia nō ꝯtigit alr ſe hr̄e ut dyametros

eē lateri ſymetros nō ſunt i tpe: deide ponit̄ ꝓbatio minoris cum di. ⌊ Omnino eni mēſurare ꝛc̄. ⌋

¶ **Quecūq3 qdē igit̄ gn̄abilia ꝛ corruptibilia ſūt: ꝛ oīno q̄ aliqn̄ qdē ſūt: aliqn̄ āt nō ſūt: neceſſe ē i tpe eē. Eſt eni q̄ddā tēpus plus q̄d excellit eē ipoꝝ: ꝛ mēſurat ſubā3**

¶ Hec ē 2ª ꝑticl'a 4ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs declarat q̄ nō entia ſīt i tpe. ꝛ ꝓ oñdit q̄ illa nō entia q̄ aliqn̄ nō ſūt ꝛ aliqn̄ ſūt: ſūt i tpe. Scđo v̄o diſtiguit tale nō ens cū di. ⌊ Ipoꝝ āt q̄ nō ſūt. ⌋ Tertio v̄o reuertit̄ ad narrādū q̄ ſꝑ nō ens nō ē i tpe cū3 dic̄. ⌊ Quoꝝ āt nō ꝯtinet. ⌋ Prio igit̄ pħus decl'at q̄ q̄cūq3 aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt: ſūt i tpe. ꝛ hec eſt 73ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat̄ dupl'r ſm expōnē ꝯᵗⁱˢ. ꝛ ꝓ ſic. Quecūq3 ſūt mota uł' mobilia ſūt i tpe: ſed q̄cūq3 aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt: ſūt mota uł' mobilia. ḡ q̄cūq3 aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt: ſūt i tpe. Illa v̄o q̄ aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt: ſūt gn̄abilia ꝛ corruptibilia. iō oīa gn̄abilia ꝛ corruptibilia ſūt i tpe. maior hui⁹ ꝓpoſitiōis ſumit̄ ex textu p̄cedēti. ſ. ex illo textu. ⌊ Manifeſtū āt q̄ q̄ꝝ eē ꝛc̄. ⌋ minor āt de ſe nota ē. ¶ 2° v̄o ꝓbat eadē ꝯnē. d. ⌊ Eteni3 q̄ddā tp̄s. ⌋ ꝛ ē rō talis. Illđ qđ excedit̄ a tpe ē i tpe ſeu mēſurat̄ tpe. ſ3 illa q̄ aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt excedunt̄ a tēpore: ḡ illa ſūt i tpe. de q̄ rōne mior põit̄ in textu. ¶ Uñ ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ q̄ tā eē q̄3 nō eē taliū q̄ aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt: mēſurat̄ tpe. q2 tā eē q̄3 nō eſſe taliū excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte. ¶ Et ſi dicat̄ q̄ nō eē ſoꝛ. qđ p̄cedit ſuū eē nō excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte. q2 ē ifi̅ᵐ i p̄terito. ꝛ ſil'r nō eē ſoꝛ. ſeq̄ns ſuū eē ē ifinitū i tpe futuro ꝛ ſic nō excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte. ḡ fl'3 ē dicē q̄ nō eē rei q̄ aliqn̄ ē ꝛ aliqn̄ nō ē ſit i tpe. ¶ Illđ remouet ꝯᵗᵒʳ. d. q̄ tpa ꝑuatio nū reꝝ det'minant̄ ꝑ tpa ſboꝝ ꝓpiquoꝝ i qb⁹ ē poſſibilitas eēndi illaꝝ reꝝ. v̄bi gr̄a. Q̄m ꝑuatio ſoꝛ. q̄ p̄cedit eē ſuū termiat̄ ꝑ tp̄s qn̄ accipit̄ i reſpectu ſbi ꝓping ei. v̄bi gr̄a. ex q̄ ſꝑma côiūgebat̄ cū ſanguie mēſtruo. cū aūt ꝑuatio ei⁹ accipit̄ in reſpectu pot̄itaꝫ i p̄ᵃ mā īuenit̄ ifinita i p̄terito: ꝛ ſil'r ꝑuatio ei⁹ qn̄ ꝑuat̄ res i p̄terito ifinita ē i futuro. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ ꝯᵗᵒʳ itēdit q̄ ꝑuatio forme rei vno mō mēſuratur tpe ꝛ alio mō nō. qm̄ ꝑuatio ut hēt eē i ſbo ꝓpiquo forme mēſurat̄ tpe: q2 excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte: ſicut ſbm ꝓpiquū forme excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte. ſed ꝑuatio forme ut hēt eē i ſbo remoto .ſ. i mā p̄ᵃ ſic nō menſurat̄ tpe. q2 ſi ſic: tūc ꝑuatio p̄cedēs eē forme ſic eēt ifinita i p̄terito: ꝛ ſil'r ſeq̄ns eē forme eēt ifinita i futuro. ꝛ q̄3uis ꝑuatio p̄cedens eē rei reſpectu alicui⁹ ſbi. ſ. reſpectu ſbi ꝓpinq menſuret̄ tpe: tn̄ ꝑuatio ſequēs eē rei reſpectu nulli⁹ ſbi mēſurat̄ tpe. q2 cū ea nō ꝯiūgit̄ pot̄itas eēndi rē niſi i reb⁹ recipꝛocaꝫ ut dic ꝯᵗᵒʳ. Et itelligit q̄ i reb⁹ recipꝛocaꝫ. ſ. q̄ ex ſe iuicē gn̄ant̄ ſic aq̄ gn̄at̄ ex aere ꝛ ecōuerſo: ꝑuatiōi i ſequēti eē ſpēi ꝯiūgit̄ pot̄itas eēndi eādē ſpēm ſiue eādē rē ſm ſpēm. ſ3 ꝑuationi forme nō côiūgit̄ pot̄itas eēndi eādē rē ſ3 nū3. q̄a ipoſſ'e ē ꝑ nā3 q̄ idē nūo reuertat̄ poſtq̄3 corruptū ut i fine ſcđi de gn̄atiōe. Illđ v̄o. ſ. qđ ꝯᵗᵒʳ. d. q̄ ꝑuatio p̄cedēs eē rei reſpectu ſbi ꝓping ē mēſurata ꝛ termiata tpe ꝛ reſpectu ſbi remoti nō ē i tpe: itelligo ſic q̄ ꝑuatio mãe q̄ hēt eē in ſbo. ſ. i denoiando ſbm ut viſū ē ſuꝑ nō ē i ſbo iſto mō denoiando qn̄ ſbm ē. qm̄ oculus nō ē cec⁹ niſi qn̄ oculus ē. ꝛ iō ꝑuatio ut ē i ſbo ꝓpinq̄ nō mēſurat̄ eodē tpe q̄ menſurat̄ ſb3 ꝓpiquū. ſb3 aūt ꝓpiquū ꝑuationis ē ſba cōpoſita q̄ excedit̄ a tpe ex utraq3 ꝑte: ꝛ iō ꝑuatio ut ē i ſbo ꝓpiquo mēſurat̄ tpe. ſ3 ſbm remotū ꝑuatiōis ē mā p̄ᵃ q̄ nō excedit̄ a tpe: ꝛ iō ꝑuatio q̄ eſt i mā p̄ᵃ nō mēſurat̄ tpe. nec tn̄ ꝑuatio q̄ ē i mā p̄ᵃ ē alia a ꝑuatiōe q̄ ē i mā ꝓpinq̄ ſ3 ē eadē. iō vno mō mēſurat̄ tpe ut i denoiando ſbm ꝓpiquū. ꝛ alio⁹ nō mēſurat̄ tpe ut i denoiando ſb3 remotū: ut i ſil'i gr̄a exēpli: eadē q̄3titas nūo ē i me. ꝛ i mā p̄ᵃ q̄ ē in me. ꝛ ſic q̄3titas ut ē i me mēſurat̄ tpe. ſed ut eſt in mā p̄ma nō mēſurat̄ tpe qm̄ illa q̄3titas eſt tpalit' i me ꝛ in mā p̄ma eternaliter.

¶ **Ipoꝝ aūt q̄ nō ſūt: q̄cūq3 côtinet tēpus alia qdē erāt: ut Homer⁹ aliqn̄ erat. Alia v̄o erūt: ut futuroꝝ aliq̄d tp̄s utraq3 ꝯtinet. Et ſi ad ambo utraq3: ꝛ erāt ꝛ erunt. Quoꝝ aūt nō côtinet: neq3 erit: neq3 eſt: neq3 erat. Sūt aūt huiuſmodi: eoꝝ q̄ nō ſūt q̄rūcūq3 oppoſita ſꝑ ſūt: ut aſymetrō eē dyametrō ſemꝑ eſt: ꝛ nō erit h̄ in tēpore: ergo neq3 ſymetron. Unde ſemꝑ nō eſt q2 contrarium eſt ei quod ſemper eſt.**

¶ Cū pħus decl'auit q̄ ea q̄ aliqn̄ ſūt ꝛ aliqn̄ nō ſūt ſūt i tpe. Subdiuidit tale nō ens qđ aliqn̄ ē ꝛ aliqn̄ nō ē. ꝛ dic̄ q̄ ipoꝝ nō entiū q̄ cōtinētur a tpe q̄dā ſūt p̄terita ut Homer⁹. ꝛ q̄dā ſūt futura ſeu erūt ut futuꝝ aliqđ cuiuſmodi ē eclypſis. Tp̄s eni cōtinet utrūq3 modū taliū nō entiū. ad q̄3cūq3 eni ꝑtē iſpexeris tp̄s taliū nō entiū eſt termiatū. ꝛ reſpiciendo utrāq3 ꝑtē ex utraq3 ꝑte ē terminatū. Unde ꝯᵗᵒʳ dic̄ h̄ q̄ tp̄s termiat ꝑuationē iſtaꝝ reꝝ ita q̄ nūc poſſum⁹ dicere q̄ tot anni ſunt lapſi i qb⁹ talis res erat ita q̄ nō eē talis rei ſequēs ſuū eē menſurat̄ tpe medio inter hoc inſtans pꝛeſens ꝛ tempus in quo iſta res erat.

¶ **Q̄cūq3 āt nō ſꝑ ē ꝯriū. Hec āt ꝛ pn̄t eē ꝛ nō eē: ꝛ eſt gn̄atio ꝛ corruptio ipſoru3.**

¶ Decl'ato q̄ aliqn̄ nō ens ꝛ aliqn̄ ens mēſurat̄ tpe: pħus reuertit̄ ad decl'andū q̄ ſꝑ nō ens nō menſurat̄ tpe ꝛ c̄t narrat q̄ ſūt illa q̄ nō ſꝑ ſūt nō entia. Et dic̄ ꝓ q̄ illa ſūt quoꝝ nō ē tp̄s mēſura ꝯtinēs illa: ita q̄ nec fuerūt nec erūt nec ſūt. ꝛ ſūt illa quoꝝ oppoſita ſūt ut dyametꝝ eē aſſymetꝝ. h̄ ē icōmēſurabile coſte ē ſꝑ ens ꝛ uexꝫ: iō dyametrū eē ſymetꝝ ē ſꝑ nō ens ꝛ ſl'3. Illa v̄o quoꝝ oppoſita nō ſꝑ ſūt talia pn̄t eē ꝛ nō eē ꝛ taliū ē gn̄atio ꝛ corruptio. Q̄ āt ſꝑ nō ens nō ſit i tpe pōt dupl'r decl'ari. ꝓ q2 nec pn̄t mouē nec geſcē. 2° q2 nō extendunt̄ a tpe. ¶ S3 h̄ ſūt duo dubia. Quoꝝ p̄mū ē. q2 nō v3 q̄ nullū nō ens ſit i tpe: q2 ſi aliqđ nō ens eēt i tpe illud eēt i tpe pn̄ti q2 ſ3 pħ3 i 2ᵃ ꝑte hui⁹ capl'i appet q̄ ex eē alicui⁹ i tpe ne c̄io ſeq̄tur illđ tp̄s eē: ſ3 q̄cq̄d ē i tpe pn̄ti ē: ḡ ſi nō ens ē i tpe ſeq̄tur q̄ nō ens eſt. ꝛ ſic idē ſil' ē ꝛ nō ē qđ ē ipoſſ'e. ¶ Scđo dubitat̄. q2 v3 q̄ nō ens ſit i tpe: q2 q̄es ē i tpe. ꝛ q̄es eſt ſꝑ nō ens cū ſit ꝑuatio pura. ḡ. ¶ Ad p̄ᵐ dicēdū q̄ illa de v̄tute ſmōis ē fl'a ꝛ icludēs oppoſita. ſ. nō ens eſt in tpe. q2 ſeq̄tur nō ens eſt i tpe: ḡ nō ens ē ens. ſed pħus ꝑ illā. aliqđ nō ens eſt in tpe: intelligit q̄ aliqđ nō ens eſt natū eē i tpe uł' q̄ aliqđ nō ens fuit uł' erit i tpe. Uł' forte pħs ꝑ illā ꝓponē. ſ. aliqđ nō ē ens i tpe itelligit q̄ aliqđ tp̄s determia

tū ē i q̄ v̓ificaṫ nō ens de aliq̄ nō ente poſt uł ante ſuū eē:qm̄ nō eē v̓ificaṫ de Homero:nō p̄ ſe ſ3 tp̄e det̓miato.ut ſi dicaṫ ꝙ tot anni ſūt elapſi poſt q̄ꝫ Homerus fuit. ꝛ hec vł itētio ꝯtiꝰ. ℭ Ad 2m dubiū dico ꝙ de v̓tute ſmonis nō d3 itelligi ꝙ qes ē i tp̄e:q2 qes ē ſp̄ nō ens.ſ3 pħs cōcedit illā ꝓpōnē ſub illo itellectu res qeſcit i tp̄e hoc eſt res q̄ nata ē moueri p̓uaṫ motu p̄ aliqđ tp̄ſ det̓miatū.q̄re ꝛc.

ℭ Caplm̄ 6m tractatꝰ tertij libri q̄rti in q̄ determinatur de his q̄ ſunt in tp̄e ei itrinſeca ſicut p̄tes ꝛ paſſiones uel continuatiua p̄tium temporis.

Pſū āt ucē cōtinuatio tp̄is ut dcm̄ ē p̄:iꝰ.Cōtinuat eni tp̄s p̄teritu3 ꝛ futurū:ꝛ oino terminꝰ tp̄is ē.Eſt eni huiꝰ qdē p̓n̄m illiꝰ aūt finis.S3 h̄ non ſic̄ ꝛ linea i pūcto manēte māifeſtū vidit āt pō.Et in q̄ꝫtū qdē huiꝰ ē ſp̄ alter3 ē ip̄3 nūc.In q̄ꝫtū aūt copulat:ſp̄ idē ē ſicī mathematicis lineis.Nō eni ſp̄ idē pūctū intellectu ē.Diđēnū eni ſp̄ aliđ ē.Scđ3 aūt ꝙ copulat:vnū idēq̄ꝫ peniṫꝰ ē ſic ꝛ ip̄3 nc̄. Aliđ qdē tp̄is diſio ſ3 potētiā ē.Aliud āt terminꝰ utroꝛūq̄ꝫ ꝛ vnitio.Eſt aūt ide3 ꝛ ſm idē diuiſio ꝛ vnitio:eē autē nō idē eſt.

ℭ Iſtđ ē 6m caplm̄ huiꝰ t̄ctatꝰ in q̄ determinaṫ de tēpore i cōparatiōe ad ea q̄ ſūt itrīſeca tp̄i tanq̄ꝫ partes uł paſſiōes uł cōtinuatiua p̄tiū tp̄is. ꝛ continet q̄tuoꝛ p̄tes p̓ncipales:qm̄ i p̓a determinaṫ de ip̄o nūc det̓minādo eiꝰ ſignificatiōes. In 2a ibi⌊ Ip̄m aūt tūc. ⌋Det̓minaṫ de ip̄o tūc oñdēdo q̄liṫ ſe hēat ad tp̄s. In 3a ibi⌊ Ip̄m aūt iā. ⌋ Determinatur quō ip̄3 iā ſe hēat ad tp̄s. In 4a ibi⌊ Ip̄3 āt mō. ⌋ Oñdiṫ q̄liṫ mō oli repēte ſe hñt ad tp̄s. Pꝛia ps ꝯtinet duas p̄ticulas.qm̄ in p̓a pħs decl̓at de ip̄o nūc deſcribēdo ip̄3 nūc ꝓpꝛie dcm̄. In 2a ibi⌊ Hoc qdē ſic dr̄. ⌋Determinaṫ de ip̄o nūc trāſūptiue dicto.ℭ In p̓ma igiṫ p̄te huiꝰ ca. pħs deſcribit ip̄m nūc ꝓpꝛie dictum. ꝛ etiā narrat quomodo ip̄ſum nūc ꝓpꝛie dictū aſſimilaṫ pūcto ꝛ quō differt a pūcto.nūc v̓o ꝓpꝛie dcm̄ deſcribiṫ ſic:ꝙ eſt ꝯtinuatio tp̄is hoc ē nūc ꝓpꝛie dcm̄ ē cōtinuatiuū p̄tiū tp̄is adiuicē.ip̄m nūc ꝓpꝛie dcm̄ aſſimilaṫ pūcto i h̄ ꝙ ſicut idē pūctꝰ ſm rē diuerſificatꝰ ſm rōnē eſt cōtinuatiuꝰ p̄tiū linee adiuicē ꝛ diſiuꝰ p̄tiū linee ab inuicē:ita idē nūc ſm rē:ꝛ diuerſificatiuū ſm rōne3 eſt cōtinuatiuū p̄tiū tp̄is ꝛ diuerſificatiuū earūdē ab inuicē. ꝛ ſicut pūctꝰ ſm ꝙ ē vnꝰ ꝛ idē ē ꝯtinuatiuus p̄tiū linee ꝛ ē diſiuus p̄tiū linee abiuicē:ita nūc ſ3 ꝙ ē idē ē ꝯtinuatiuū p̄tiū tp̄is. ꝛ ſ3 ꝙ diuerſificaṫ ē diſiuū p̄tiū tp̄is.qm̄ ſm ꝙ ē finis p̄teriti ꝛ initiū futuri ē diſiuū p̄tiū tp̄is. ꝛ ſic nō ē idē ſm rōnē:qa ut ſic diuerſa p̄dicata v̓ificarenṫ de ip̄o.aliđ eni eſt eē finis p̄teriti ꝛ aliđ ē eē initiū futuri. ſ3 nūc ꝛ pūctus differūt i h̄.q2 pūctꝰ ē p̓nm ꝛ finis manētis i actu. ꝛ nunc eſt p̓nm ꝛ finis non manentis in actu. q2 ē p̓nm initiātis futuri. ꝛ finis deficiētis p̄teriti.

ℭ Hoc quidē igiṫ ſic dr̄ ip̄ſoꝛū nunc: aliud āt cū tp̄s:q̄d ē huiꝰ ꝓpe ſit:ueniet nunc: q2 hodie uenit. Sed in illion facta nō ſūt nūc:neq̄ꝫ diluuiū factum eſt nūc:tū tēpus ꝯtinuū nunc eſt:ſed q2 non eſt prope.

ℭ Hec ē 2a p̄ticula p̓e p̄tis p̓ncipalis huiꝰ capl̓i in q̄ decl̓aṫ de nūc trāſūptiue accepto. vñ phūs itēdit demōſtrare ꝙ nūc nō ſolū dr̄ de idiſibili ꝯtinuāte p̄tes tp̄is adiuicē ſ3 ēt dr̄ de tp̄e ꝓpinq̄ iſtāti p̄ñti ꝓpꝛie accepto. ꝛ ēt dr̄ de tp̄e qđ cōtinet ip̄m nunc ex utraq̄ꝫ p̄te.ſ.de tp̄e p̄ñti cuiꝰ p̄tes p̄ñs nūc cōtinuat adiuicē.ſed nūc nō dr̄ de tp̄e mlt̓ū remoto a p̄ñti iſtāti.v̓bi gr̄a.dicimꝰ ꝙ ſoꝛtes nc̄ uenit. q2 uenit i hac hora uł i aliq̄ tp̄e ꝓpinq̄ huic iſtāti.uł dicimꝰ ꝙ ſoꝛ. uenit nūc.q2 uenit hodie.ſ.i nonis b̄ti Nicolai. ꝛ ſic p3 exēplariṫ ꝙ nūc dr̄ de tp̄e ꝓpinq̄ huic p̄ñti iſtāti.ℭ Sed ꝙ tūc ꝛ nūc nō dicatur de tp̄e mlt̓ū remoto a p̄ñti tp̄e p3 p̄ exm qm̄ nos non dicimꝰ ꝙ bellū qđ fuit i Illiō uł ꝙ bellū troianu3 ē nūc uł ꝙ fuit nūc.nec dicimꝰ ꝙ diluuiū ē uł fuit nūc:q2 illa f̄cā fuerūt i tp̄e mlt̓ū remoto a p̄ñti iſtāti:ꝛ ſic p3 ꝙ nūc dr̄ ꝓpꝛie ꝛ trāſūptiue:qm̄ nūc ꝓpꝛie dictū eſt diuiſibile ꝛ non indiuiſibile.

ℭ Ip̄3 aūt tūc tp̄s determinatū p̄ p̓iꝰ nūc eſt:ut tūc deſtructa eſt troia:ꝛ tūc erat diluuiū. Op3 eni icludi ad ip̄m nc̄.Erit eni q̄ꝫtū aliq̄d ab h̄ tp̄e illđ:ꝛ erat ad p̄teritū

ℭ Hec ē 2a ps p̓nlis huiꝰ capl̓i i q̄ decl̓aṫ de ip̄o tunc oñdēdo quō ip̄3 tūc ſe hēat ad tp̄s. ꝛ cōtinet duas p̄ticulas qm̄ in p̓a decl̓aṫ q̄liṫ ip̄3 tūc ſe hēt ad tēpus. In 2a ibi⌊ Si v̓o neq̄ꝫ ꝛc̄. ⌋ Mouet ꝛ ſoluit vnā dubitationē. In p̓a igiṫ p̄ticula huiꝰ p̄tis dicit pħs ꝙ tūc ē tp̄s determinatū p̄ p̓iꝰ nūc.ut cū dicimus tūc deſtructa ē troia.tūc erat diluuiū:vñ ip̄m tūc ē tp̄s determinatū p̄ duo iſtātia.ſ.p̄ iſtās qđ ē p̓nm tp̄is i q̄ illa res erat ꝛ p̄ iſtās qđ ē finis tp̄is i q̄ illa res ſil̓ f̄cā erat. ꝛ h̄ qn̄ illđ tp̄ſ fuit note diſtātie ab iſtāti p̄ñti: ꝛ ſic p3 ꝙ ip̄3 tūc dič tp̄s det̓miatū p̄ tria nūc.ſ.p̄ nūc qđ ē eiꝰ p̓nm. ꝛ p̄ nūc qđ ē eiꝰ finis. ꝛ p̄ nc̄ p̄ñs.ſ.p̄ diſtātiā illiꝰ tp̄is a p̄ñti nūc.ut ſi q̄raṫ qn̄ Ariſtoteleſ vixit: ꝛ dicaṫ ꝙ tc vixit.ſ.i tali tp̄e icipiēte a tali iſtāti ꝛ finiēte i tali iſtāti i tm̄ diſtāti a ſuo initio.qđ tp̄s p̄ tm̄ diſtat a p̄ñti iſtāti.ſ. p̄ mille ānos uł p̄ duo milia.ℭ Intelligēdū ꝙ ubi textꝰ noue t̄ſlatiōiſ hēt tc:textꝰ quē ꝯtoꝛ expōit hēt qñ. ꝛ foꝛte cecidit ita i ideomate ſuo:uerūtm̄ ſm ꝙ ip̄e vł exponē:tūc ē illđ tp̄s p̄ qđ r̄ndeṫ ad q̄ōnē factā p̄ qñ:ut ſi q̄raṫ qn̄ f̄cm ē h̄:r̄ndeṫ tūc. ꝛ illđ tūc termiaṫ p̄ duo iſtātia quoꝝ vnū ē eiꝰ p̓nm ꝛ alteꝝ ē eiꝰ finis. ꝛ p̄ diſtātiā ab hoc iſtāti p̄ñti.ut dič ꝯtoꝛ ꝙ neceſſe eſt ꝙ termineṫ tēpꝰ de q̄ iterrogaṫ p̄ qñ p̄ iſtās p̄ñs.ſ.p̄ diſtātiā eiꝰ ab eo:v̓bi gr̄a cū dr̄ qñ fuit capta illion ꝛ dicatur in tali die talis menſis talis anni:qm̄ dies diffiniṫ p̄ mēſe3. ꝛ mēſis p̄ annū.annꝰ v̓o p̄ ſuā diſtātiā ab iſtāti p̄ñti: ꝛ ſic dies i q̄ capiebaṫ terminaṫ p̄ iſtās qđ ē eiꝰ p̓nm. ꝛ iſtans qđ eſt eiꝰ finis:p̄ diſtātiā ab iſtāti p̄ñti. ꝛ ſil̓r ſi capta fuerit i q̄nq̄ꝫ horis aut in ſex tūc ille hore t̓minātur p̄ tria inſtātia.hec ꝯtoꝛ. ꝛ ſnia huiꝰ plana eſt.

ℭ Sed circa dicta pħi ſunt duo intelligenda. Pꝛimo ꝙ cū pħs dicit ꝙ tunc eſt tēpus determinatū ꝛc̄.ꝙ phūs non itelligit ꝙ de nullo dicaṫ tunc niſi de tepore qm̄ tēpus dicaṫ de iſtāti.ut ſi queratur qñ talis mutatio ſubita fuit:reſpōdendū eſt per inſtans dicēdo ꝙ fuit in inſtanti diſtanti ab hoc iſtāti per annum vnum uel per vnā horam.q2 quoniā tempus eſt notius nobis q̄ꝫ inſtās:ideo dicit pħs

ꝙ tē ē tp̄s determinatū. ¶ Scđo ē itelligēdū ꝙ q̄ʒ uis pħs dicat ꝙ ipm̄ tē ē determinatū ꝑ ꝓus nuc ꝙ pħs itelligit ꝑ h̄ ꝙ ipʒ tē ſolū dicat̃ de tpe uel iſtā ti p̄terito. ſʒ q: p̄teritū ē magis nobis notū q̄ʒ futurū: iō magis deſcribit ipʒ tūc ꝑ p̄teritū q̄ʒ ꝑ futuꝝ.

¶ Si vero neq̄ʒ tp̄s ē: qđ nō ſit tūc: oē erit tēpus finitum. Aut ergo deficiet aut non.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝓniˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs ſoluit ↄ mouet vnā dubitationē: ↄ cōtinet tres ꝑtes: qm̄ in p̄ª pħs mouet dubitationē. In 2ª ibi[Sigdē ſp̄ ē.] Soluit dubitationē. In 3ª ibi[Qm̄ āt nūc.] declarat ſol'onez. ¶ In p̄ª igit̃ ꝑte hui⁹ ꝑticule pħus mouet talē dubitationē. nā dcm̄ ē ꝙ tē eſt tp̄s determinatū ꝑ iſtās ꝓus ↄ ꝑ iſtās poſteri⁹ terminātia rē factā ↄ ē determinatū ēt ꝑ ſuā diſtātiaʒ ab inſtāti p̄ſnti: ↄ ſic oē tp̄s qđ iducit̃ ad rn̄ſionē datā ꝑ tūc eſt finitū. Eſt igit̃ dubiū utꝝ oē tp̄s ſit finitū: ita ꝙ tp̄s aliqn̄ deficiet oino. Et vr̄ ꝙ oē tp̄s ſit finitū ꝑꝑ talē rōnē. qđ p̄ōt reduci in rn̄ſiōe data ꝑ tē eſt finitū ut pʒ. q: tūc ult'r ē finitū. ſed oē tp̄s p̄ōt iduci ꝑ rn̄ſionē datā per tūc. ḡ oē tp̄s ē finitū. ↄ ꝑ ↄn̄s tp̄s aggregatū ex oīb⁹ tp̄ib⁹ ē finitū. q: oē aggregatū ex finitis ē finitū. ḡ tp̄s aliqn̄ deficiet ſʒ genus. ↄ h̄ ē qđ dic pħus. Si vero neq̄ʒ tp̄s ē qđ nō ſit tūc h̄ ē ſi tūc tp̄is tp̄s ſit ita ꝙ oē tp̄s iducat̃ i rn̄ſione data ꝑ tūc oē erit tp̄s finitū. aut igit̃ deficiet aut nō. ē igr̄ dubitatio an tp̄s deficiet aut nūq̄ʒ deficiet

¶ Sigdē ſp̄ ē mot⁹: Aliđ igit̃. aut idē multotiēs. Maīfeſtū qm̄ ut utiq̄ʒ mot⁹: ſic ↄ tp̄s. Sigdē eniʒ vn⁹ ↄ idē ſit mot⁹ aliqn̄ erit ↄ tp̄s vnū ↄ ideʒ. Si aūt nō: nō erit.

¶ Hec ē 2ª ps 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝓniˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs ſoluit dubiū. ſol'o igit̃ ē talis. Qꝛ ſi mot⁹ ē perpetu⁹ ſʒ gen⁹ tp̄s ē ꝑpetuū ſm gen⁹ ↄ nunq̄ʒ deficiet. ↄ ſi mot⁹ nō ſit ꝑpetu⁹ ſm gen⁹ tp̄s nō erit ꝑpetuuʒ ſm gen⁹: ſʒ motū eē perpetuū ſʒ gen⁹ p̄t dupl'r itelligi vno mō ꝙ ſint īfiniti mot⁹ ſibi inicē ſuccedētes ex qb⁹ nō ſit vn⁹ mot⁹ ut ḡnatio ↄ corruptio ſuccedūt adinicē circa eādē maʒ. Alio mō p̄t itelligi ꝙ motus ſit ꝑpetu⁹ ſʒ gen⁹ qđ vn⁹ mot⁹ ſit perpetu⁹ ꝑ circulationē ſeu reciprocationē. ↄ ſiue mot⁹ ſit ꝑpetu⁹ ſʒ gen⁹ ſm ſucceſſionē ſiue ſm reciprocationē ſp̄ ſequit̃ ꝙ tp̄s ē ꝑpetuū ſʒ gen⁹ eo mō q̄ mot⁹ ē ꝑpetuus. ¶ Intelligēdū ꝙ q: pħus nōdū decl'auit eternitatē mot⁹: iō ſoluit iſtā dubitationē ſb ↄditiōe ſicʒ ſi mot⁹ ē ꝑpetu⁹ tp̄s ē ꝑpetuū. an̄s decl'abit̃ 8° huius. Et ad rōnē dubitationis nō rn̄det pħus. attn̄ rn̄ſio ē illa ꝙ nō oē tp̄s iducit̃ in rn̄ſiōe data ꝑ tūc. ſed ſolū tp̄s finitū ex utraq̄ʒ ꝑte. Un̄ ↄᵗᵒʳ dic̄ hic ꝙ manifeſtū ē ex ſe ꝙ nunq̄ʒ tp̄s deficiat. ↄ h̄ probat ↄᵗᵒʳ ſic. Illđ qđ deficit in aliq̄ tpe deficit: ſi igit̃ tp̄s deficiet tūc erit aliqđ tp̄s a tpe deficiēte. ↄ iō nullus p̄ōt auferre tp̄s abſq̄ʒ eo qn̄ p̄ōat tp̄s: imo qui aufert tp̄s p̄ōit ipm̄ neſcio. hec ↄᵗᵒʳ. ſed q̄ ſit v'itas de eternitate tp̄is dn̄o largiēte videbit̃ 8° huius.

¶ Qm̄ āt ipʒ nūc ꝑncipiū ↄ finis tp̄is eſt: ſʒ nō eiuſdē: ſʒ p̄teriti q̄dē finis. ꝑncipiū aūt futuri habebit: ſicut circulus quodāmō.

¶ Hec ē 3ª ps 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝓniˢ hui⁹ capl'i in qua pħus decl'at ſol'onē ↄ ↄtiet duas ꝑtes: qm̄ in p̄ª declarat̃ ſol'o. In 2ª ibi[Et in eodē.] remouet̃ q̄dā dubiā. In p̄ª igit̃ ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħus decl'at ꝙ tp̄s ē ꝑpetuū ↄ hec ē 74ª ↄ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̃ ſic. Inſtās ſe hēt ad tp̄s ſic̄ pūct⁹ ad lineā circularē. ſʒ quilibet pūct⁹ i linea circulari ē finis vni⁹ linee ↄ ꝓnᵐ alteri⁹ ḡ qđlibet iſtās in tpe eſt ꝓnᵐ vni⁹ tp̄is ↄ finis alteri⁹. ↄ ↄn̄s nō eſt dare ultimū iſtās toti⁹ tp̄s. ↄ per ↄn̄s totū tp̄s eſt perpetuū ↄ īfiᵐ. De illa rōne ꝓponit̃ decl'atio maioris q̄ talis ē. Ipʒ nūc ē ꝓnᵐ ↄ finis ↄ nō eiuſdē. ſʒ ē finis p̄teriti ↄ initiū futuri: ſed illđ qđ ſic ſe hēt qđ eſt ꝓnᵐ vni⁹ ↄ finis alteri⁹ ſic ſe hēt ad illđ cui⁹ ē ꝓnᵐ ↄ finis ſic̄ pūct⁹ ſe hēt ad lineam circularē: ſʒ ē ſic̄ ſe hēt pūct⁹ ad lineā circularē ſic inſtās ſe hēt ad tp̄s ↄ tp̄s ē quaſi circulus: ſʒ eſt tp̄s ſe hēt ad inſtās ſic̄ circulus ad pūctū. ↄ ecōuerſo. ergo. ¶ Deinde in 2ª particula hui⁹ partis pħus remouet duo dubia dicens.

¶ Et i eodē ābitū ↄ planū: ſic ↄ tp̄s ſp̄ i ꝑncipio ↄ fine. Et ꝑꝑ h̄ videt̃ ſemꝑ alteruʒ.

¶ Primū igit̃ dubiū ē tale: ſi iſtās ſit ꝓnᵐ vni⁹ tp̄is ↄ finis alteri⁹ tē iſtās ē diuiſibile. q: ſm aliqđ ei⁹ ē ꝓnᵐ ↄ ſm aliqđ ei⁹ ē finis. Hoc remouet pħus. d. ꝙ ſic̄ in eodē circulo nō ē ambitū. i. ↄcauū ↄ planū. i. cōuexū. illa eni eadē ſuꝑficies. ſ. circūferētia circuli ē cōcaua reſpectu ↄtētoꝝ ifra eā ↄ cōuexa abſolute nō cōparādo eā ad ↄtenta ifra eā ul' cōparādo eā ad extrinſeca ſic idē nūc oīno īdiuiſibile ē ꝓnᵐ vnius tp̄is ↄ finis alteri⁹ tp̄is. ↄ ſic tp̄s ſp̄ in ſuo ꝓn° ↄ ī ſuo fine hoc ē ſemꝑ ē ꝓnᵐ vni⁹ ↄ finis alterius. ſ. tp̄is. ſʒ q: iſtās eſt ꝓnᵐ ↄ finis iō iſtās videt̃ alterū eē. ſʒ nō ē ita qm̄ idē inſtās ē ꝓnᵐ ↄ finis. ¶ Intelligēdū ꝙ accipiēdo cōcauū ↄ cōuexū ꝑ eo qđ utrūq̄ʒ denoīat ſic ſūt idē realr' ↄ ſic hn̄t ſuppoſitioneʒ perſonaleʒ. iſta enim ſuperficies que eſt cōcaua eſt etiā cōuexa: ſed accipiēdo illa pro his que ſignificāt ſic nō ſunt idē q: aliā ↄ aliā habitudinē ſignificant: ↄ ſic habent ſuppoſitionem perſonalē.

¶ Nō eni ſemꝑ eiuſdē ꝑncipiū ↄ finalitas ipʒ nūc. Simul eni ↄ ſʒ idē oppoſita eēnt ↄ nō deficiet itaq̄ʒ tp̄s: ſp̄ eni i ꝑncipio ē.

¶ Remouet aliđ dubiū tale qm̄ dictū eſt ꝙ idē iſtās eſt ꝓnᵐ ↄ finis: ex hoc poſſet aliq̄s credē ꝙ ſic̄ iſtās qđ ē ꝓnᵐ ↄ finis ē idē qđ ſic tp̄s cuius iſtās ē ꝓnᵐ ↄ finis eſſet ideʒ ita ꝙ ideʒ iſtās eēt ꝓnᵐ alicuius tp̄is ↄ finis eiuſdē tp̄is. Hoc remouet pħus. d. ꝙ ipm̄ nūc nō eſt ſemꝑ ꝓnᵐ ↄ finis eiuſdē tp̄is: ↄ hoc decl'at pħus. d. ſ. ꝙ idē nūc nō ē ꝓnᵐ alicuius tp̄is ↄ finis eiuſdē ↄ hec eſt 75ª ↄ̄ hui⁹ libri que ꝓbat̃ ſic. ꝓnᵐ ↄ finis eiuſdē tp̄is ſūt oppoſita. ſi igit̃ idē nunc eēt ꝓnᵐ alicui⁹ tp̄is ↄ finis eiuſdē tp̄is ſequit̃ ꝙ oppoſita iēēnt eideʒ ſil'. ↄn̄s eſt falſū ↄ ipoˡᵉ. de illa rōne pħus facit illā ↄn̄tiaʒ ſi ipʒ nūc eſſet ꝓnᵐ ↄ finis eiuſdeʒ tp̄is: ḡ oppoſita eidē ieſſent ſil'. ↄn̄tia tenet per hoc. q: finis ↄ ꝓnᵐ eiuſdē tp̄is ſūt oppoſita. Deinde pħus ↄcludit ↄ̄neʒ ſuā ꝓnˡᵉᵐ ↄ tāgit medium ꝓbās iſtā ↄ̄neʒ dicēs ꝙ tp̄s itaq̄ʒ nō deficiet. ↄ rō eſt. q: ſemꝑ eſt in ſuo ꝓn° hoc eſt. q: ſemꝑ eſt aliqđ ꝓnᵐ tp̄is. q: ſemꝑ eſt aliqđ iſtās qđ ē ꝓnᵐ tp̄is futuri. Hic dubitat̃ q: videt̃ ꝙ ꝓnᵐ ↄ finis eiuſdē nō ſint oppoſita: qm̄ i linea circulari ideʒ pūct⁹ ē ꝓnᵐ ↄ finis eiuſdē qm̄ quilibet pūct⁹ i linea circulari eſt ꝓnᵐ totius linee circularis ↄ finis eiuſdē: cū igitur inſtans aſſimilet̃ pūcto in linea circulari. ſequit̃ ꝙ idē inſtās p̄ōt eē ꝓnᵐ alicuius tp̄is ↄ finis eiuſdeʒ. ¶ Dicēdum ꝙ in ſucceſſiuis ꝓnᵐ ↄ finis reſpectu

eiuſdē ſunt oppoſita:qm̄ ſi idē eēt pn̄m ꝛ finis eiuſdē in ſucceſſiuis tūc idez eēt tp̄s p̄teritū ꝛ futurū. q: certū ē ꝙ iſtās p̄ns ē finis p̄teriti ꝛ initiū futuri. ꝛ ſic idē eſſet tp̄s p̄teritū ꝛ futuꝝ. ꝛ ſic ſequit̄ ꝙ ſemp̱ eēt idē tp̄s nūc ꝛ tp̄s nō hēret diuerſas p̄tes adinuicē ſuccedētes. ꝛ ſic tp̄s nō eēt de gn̄e ſucceſſiuoꝝ. In p̱manentibus tn̄ bn̄ pōt eſſe pn̄m ꝛ finis eiuſdē ut patet de pūcto i linea circulari. nec q̄n̄tū ad hoc eſt ſimilitudo inter pūctum ꝛ lineā circularem ꝛ inſtans in tp̄e.

C Ipſum aūt iā ꝓpe eſt p̄n̄ti athamo nūc p̄s futuri tp̄is:ut qn̄ uadet: iaz q: ꝓpe eſt tp̄s:in q̄ futurū ē ꝛ p̄teriti tp̄is:qd nō ꝓcul ē ab ip̄o nūc:ut qn̄ uadis:iā iui. Ilion aūt deſtrui iaz nō dicim⁹ q: ꝓcul multū eſt ab ipſo nunc.

C Hec ē 3ᵃ p̄s pn̄lis hui⁹ capl'i i q̄ oñdit̄ quō ip̄m iam ſe hēt ad tp̄s. ꝛ itēdit ph̄us ꝙ ip̄z iā eſt p̄s tp̄is futuri:uł p̄teriti tp̄is ꝓpiqua p̄n̄ti iſtāti. ꝛ nō ē pars tp̄is remota a p̄n̄ti iſtāti. v̄bi grā. ſi q̄rat̄ qn̄ uenit ſortes. ſi ueniet i tp̄e futuro ꝓpinquo p̄n̄ti iſtāti dicim⁹ ꝙ iā ueniet. ꝛ ſi q̄rat̄ qn̄ troia capta fuit:nos nō dicim⁹ ꝙ iā capta fuit. ꝛ hoc iō. q: tp̄s i quo capta fuit eſt multū remotū a p̄n̄ti inſtāti. C Intelligēdū ꝙ loco hui⁹ dictiōis iā hēt text⁹ quē expōit ꝯᵗᵒʳ hāc dictionē ecce. ꝛ ſic ꝯᵗᵒʳ dic̄ ꝙ ecce ē p̄s tp̄is p̄teriti uł futuri ꝓpinq̄ p̄n̄ti inſtāti q̄ iducit̄ i r̄n̄ſione ad q̄ōnē querentē qn̄. ꝛ ſic dico ꝙ ip̄m iā eſt p̄s tp̄is futuri uł p̄teriti multū ꝓpinqua p̄n̄ti inſtāti q̄ inducit̄ in reſponſione ad q̄ōnez querentē quādo,

C Ip̄m aūt mō qd ꝓpe p̄n̄ti nūc ē p̄s p̄teriti:ut qn̄ uenit. mō: ſi ſit tp̄s ꝓximū p̄n̄ti nūc. Olim aūt qd ꝓcul. Repēte aūt qd in ſenſibili tp̄e eſt ꝓpter paruitatem.

C Hec eſt 4ᵃ p̄s pn̄lis hui⁹ capl'i i q̄ oñdit̄ quō olim ꝛ repente ſe hn̄t ad tp̄s. ꝛ dicit ph̄s ꝙ mō ē p̄s tp̄is p̄teriti ꝓpinqua p̄n̄ti iſtanti. ꝛ p̱ hoc differt mō ab ipſo iā: q: iā dī tam de tp̄e futuro q̄ꝫ de tp̄e p̄terito ꝓpinquo p̄n̄ti iſtāti:ſed mō ſolū dī de tp̄e p̄terito. qd eſt itelligēdū ſm̄ ideoma grecoꝝ. ſed ſm̄ ideoma latinoꝝ mō dī tā de tp̄e futuro q̄ꝫ de tp̄e p̄terito ꝓpinquo p̄n̄ti inſtāti. ſꝫ oli dī de tp̄e p̄terito remoto a p̄n̄ti iſtāti. Repēte aūt ſignificat aliq̄d eſſe uł fieri i tp̄e iſenſibili p̱p̱ paruitatē. C Notādū ꝙ loco huius dictiōis mō hēt trāſlatio ꝯᵗⁱˢ h̄ qd dico paulo an̄. ꝛ loco huius dictiōis oli hēt trāſlatio ꝯᵗⁱˢ p̄dc̄ ꝛ antiq̄tus. ꝛ loco hui⁹ dictiōis repēte hēt trāſlatio ꝯᵗⁱˢ hāc dictionē ſubito. Et dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ ſignificata oium iſtaꝝ dictionū ſit q̄ſi ſp̄ēs eoꝝ que ſignificat hec dictio qn̄. i. iducunt̄ in r̄n̄ſiōe ad qn̄. hec ꝯᵗᵒʳ. C Itē dicit ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ ſubito ſignificat aliq̄d eē i tp̄e iſenſibili. i. i tp̄e ualde ueloci. hec ꝯᵗᵒʳ. C Sꝫ hic dubitat̄: q: ſm̄ ph̄m tp̄s nec eſt uelox nec tardū. igit̄ nihil fit in tp̄e ualde ueloci. C Dicēdū ꝙ ꝯᵗᵒʳ hic nō loquit̄ de uelocitate ſm̄ ꝙ eſt paſſio mobilis. ſꝫ p̱ uelox itelligit breue. Illud eni qd fit ſubito fit in tp̄e ualde ueloci. i. ualde breui.

C Capl'm 7ᵐ tractat⁹ tertij libri q̄rti i quo det'minat̄ de tp̄e per cōparationē ad illa: quoꝝ tp̄s ē cauſa.

m Utatio aūt oīs a nā remota ē. In tp̄e aūt oīa fiunt:ꝛ corrūpunt̄. Un̄ ꝛ alij quidē ſapiētiſſimū dicebāt. Pythagoric⁹ aūt Paron penit⁹ idiſciplinabile: q: oia obliuiſcunt̄:in h̄ recti⁹ dicēs. Manifeſtū igit̄ qm̄ corruptionis magis erit p̱ ſe cā q̄ꝫ gn̄atiōis:ſic̄ dictū eſt p̄us. deſtructiuū autē mutatio per ſe eſt. Gn̄ationis aūt ꝛ ipſius eſſe ſm̄ accidēs.

C Iſtud eſt 7ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ i quo determinat̄ de tp̄e i cōparatiōe ad illa quoꝝ tp̄s ē cā. ꝛ ꝯtinet duas partes pn̄les:qm̄ in p̄ᵃ declarat̄ ꝙ tp̄s ē magis cā corruptionis q̄ꝫ gn̄ationis:q: mot⁹ quē tp̄s cōſequitur eſt magis cā corruptiōis q̄ꝫ gn̄atiōis. In 2ᵃ ibi⌊ Ꝯis iā ſic declaratis.⌋ Declarat illō qd ſupponit̄. In p̄ᵃ igit̄ p̱te p̄ncipali huius capl'i dicit ph̄us ꝙ tp̄s ſequit̄ motū ꝛ ꝙ oīs motus eſt in tp̄e. hec tn̄ pars ꝯtinet duas p̱ticulas. q: i p̄ᵃ ph̄s ꝓponit inictionē ſuā. In 2ᵃ ibi⌊ Q̄ꝫ qdem igit̄.⌋ Ph̄us epilogat determinata. P̄ria p̱ticula ꝯtinet duas p̄tes: q: i p̄ᵃ ponit ph̄us vnū mediū ad ꝓbādū ꝯn̄c ſuā. In 2ᵃ ibi⌊ Signū aūt ꝛc̄.⌋ Ph̄us probat ſuā ſictionē per q̄dā ſignū. C In p̄ᵃ igit̄ p̱te hui⁹ p̱ticule ph̄us pōit mediū ad ꝓbādū ꝯn̄c ſuā. ꝛ narrat duas ꝯrias opiones de tp̄e. ꝛ adducit rōnē ad probādū ꝯnez ſuā. Dicit ḡ ph̄us p̄ ꝙ oīs mutatio ē a nā remotiua. hoc eſt oīs trāſmutatio aliq̄d aufert de ſb̄a trāſmutati. ꝛ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ oīs trāſmutatio nālıter aufert ſub̄az trāſmutati in q̄cūq̄ ſp̄e tranſmutatiōis fuerit niſi i loco. hec ꝯᵗᵒʳ. Qd tn̄ nō ē itelligendū ꝙ in oī trāſmutatiōe p̄terq̄ꝫ in motu locali aliq̄ ſuba corporea corrūpat̄: q: tūc nunq̄ꝫ eēt trāſmutatio: q: tūc nō eēt trāſmutatio in q̄litatib⁹ ſine trāſmutatiōe in ſuba qd credo eſſe falſū. ſꝫ itelligo ꝙ i oī trāſmutatiōe alia a motu locali:uł corrūpat̄ ſubſtātia:uł iducat̄ diſpō ad corruptionem ſube. C Deide narrat ph̄us duas opiniones cōtrarias de tempore. q: enim omnia que fiunt:fiunt ꝛ corrūpunt̄ in tp̄e: iō q̄dā reſpiciētes ad h̄ ꝙ oia fiūt i tp̄e dixerūt tp̄s eē ſapiētiſſimū:h̄ ē tp̄s eē cām ſapiētie ꝛ doctrine. Alij aūt: ut pythagorici. i. pythagoras:eraclit⁹:paron ꝛ ſui ſeq̄ces dixerūt tp̄s eē idiſciplinabile:hoc ē eē cām obliuionis magis q̄ꝫ doctrine uł ſcīe. ꝛ i h̄ iſte. i. pythagoras meli⁹ dixit. C His igit̄ narratis ph̄s ponit ꝛ ꝓbat ꝯn̄c ſuā. v3. ꝙ tp̄s eſt magis cā corruptiōis q̄ꝫ gn̄atiōis. ꝛ hec eſt 76ᵃ ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. Mutatio ꝛ tp̄s cōſilr̄ ſe hn̄t ad gn̄ationē ꝛ corruptionē. qm̄ oīs mutatio eſt i tp̄e: ꝛ tp̄s eſt ſequēs mutatiōez. ſꝫ mutatio eſt magis cā corruptiōis q̄ꝫ gn̄ationis. ḡ tp̄s eſt magis cā corruptiōis q̄ꝫ gn̄atiōis. maior patet. ꝛ minor ꝓbat̄. nā mutatio ē per ſe corruptiua ꝛ deſtructiua. ꝛ ſm̄ accn̄s eſt cā gn̄atiōis ꝛ ipſi⁹ eſſe. nūc aūt mutatio eſt cā magis illi⁹ cui⁹ eſt cā per ſe q̄ꝫ illius cui⁹ cā eſt per accn̄s. ꝛ ſic patet minor. C Notādū ſm̄ ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ trāſmutatio nō eſt cā gn̄atiōis ꝛ eſſe niſi per accn̄s. Eſſe eni nō ē eēntialr̄ i aliq̄ ente niſi ex cā gn̄ante ꝛ agēte: q̄ eſt aut nā: aut itellect⁹ i aut aia qd idē eſt. Eſſe aūt forᵉ rei gn̄ate ex trāſmutatiōe rei p̄cedente que dī gn̄atio eſt per accn̄s. qm̄ iſta trāſmutatio i rei v̄itate aufert formā trāſmutati q̄ eſt ꝯria forᵉ gn̄abili eēntialr̄. eſt igit̄ cā forme gn̄abilis per accn̄s: ꝛ corruptibilis p̱ ſe. hec ꝯᵗᵒʳ. C Intelligēdū ē ꝙ mot⁹ pōt duplr̄ accipi ut vult ꝯᵗᵒʳ 3ᵒ ꝛ 5ᵒ hui⁹. ſ. vno mō ſm̄ ꝙ ē trāſmutatio ꝯiū.

cta tpi. hoc ē ſm q̄ eſt trāſmutatio ſucceſſiua: ⁊ ſic eſt de gñe paſſiōis. Alio mō pōt accipi ꝓ forma diminuta q̄ nō differt a termino ad quē niſi ſicut minus pfectū a magis pfecto. accipiendo igit motum ꝓ mō: ſic tps cōſequit motū. Nā tps p ſe conſequit motū ſucceſſiuū q eſt de gñe paſſiōis: ⁊ ē menſura ei⁹. ſ3 motū q eſt de gñe termini ad quē nō ſequit tps. nec eſt p ſe menſura eius. ut patet p ɔ̄ᵗᵒʳ cōmēto 33° hui⁹ tractat⁹. nūc aūt ſucceſſio nō ē i motu alio a motu locali niſi rōne forme ɔ̄rie forme gñande. ſi eni forma gñanda nō haberet ɔ̄riū i mā ſubito induceret. ⁊ iō mot⁹ eſt ſucceſſiu⁹ ꝓpter ɔ̄riū reſiſtēs ⁊ p hoc mot⁹ ſucceſſiuus. ſ. mot⁹ de gñe paſſiōis ē per ſe cā effectiua iſtrumētalis corruptionis forme abijciende. ⁊ eſt p accñs cā gñatiōis: q2 poſito q̄ in mā nō eſſet forma ɔ̄ria forme generāde: forma fieret in mā ſubito abſq3 motu ſucceſſiuo de gñe paſſionis: ⁊ iō mot⁹ de gñe paſſionis p ſe eſt cā effectiua iuſtrumentalis corruptiōis forme q̄ eſt ɔ̄ria forme generāde: q2 illa nullo mō pōt corrūpi niſi p motū ſucceſſiuū. ſed eſt p accñs cā gñatiōis ⁊ forme generāde: q2 nō eſt cā gñatiōis niſi inq̄tū p ip3 aufert forma ɔ̄ria forme gñande. ſed mot⁹ q ē de gñe t̄mini ad quē eſt magis cā gñatiōis q̄3 corruptiōis: q2 p ſe ordinat ad gñationē3. ſed de iſto motu q. ſ. eſt de gñe t̄mini ad quē nō loquit hic phūs. q2 tps ſolū cōſequit ⁊ menſurat motū de gñe paſſiōis: q2 iſte modus mot⁹ ē famoſior ut patet ex 3° hui⁹. ¶ Ulteri⁹ ē itelligēdū q̄ q2 mot⁹ de gñe paſſiōis eſt per ſe cā corruptionis. iō tps eſt cā corruptiōis per ſe ⁊ gñationis per accñs. i. eſt cā generationis accidētalis per accidens.

¶ Signū aūt ſufficiēs: q2 fit qdē nihil niſi moueat ip3 quodāmō: ⁊ agat. Corrūpit aūt: ⁊ cū nihil moueatur. Et hāc maxime ſolem⁹ dicere ſub temporis corruptione.

¶ Hec ē 2ᵃ ps p̄ᵉ pticule p̄ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i qua declarat eadē ɔ̄. ſ. q̄ tps eſt magis cā corruptiōis q̄3 gñatiōis. Un̄ phūs dicit q̄ ſignū ſufficiēs ei⁹ eſt. ſ. q̄ tps eſt magis cā corruptiōis q̄3 gñationis: q2 ad hoc q̄ aliqd fiat uel gñet: nō ſufficit ſola trāſitio tpis: ſ3 ēt reqrit q̄ aliqd moueat ⁊ agat i aliō. ſed ad hoc qō aliqd corrūpat ſufficit ſola trāſitio tpis abſq3 h q̄ illō qō corrūpit moueat uł' tranſmutet ab aliq agēte. ⁊ talē corruptiōe3 dicim⁹ fieri maxie ſub tpe. igit tps eſt magis cā corruptiōis q̄3 gñatiōis. vn̄ vr̄ q̄ſi ſic arguē. tps eſt magis cā il li⁹ qō accidit ex ſola trāſitiōe tpis q̄3 illius qō reqrit aliqō agēs p̄ter tps. ſ3 corruptio accidit ex ſola trāſitiōe tpis: ⁊ gñatio nō accidit ex ſola trāſitiōe tpis: iō reqrit aliqō agēs trāſmutās preter tps. g̃ tps eſt magis cā corruptiōis q̄3 gñatiōis. ¶ Notādū q̄ ɔ̄ᵗᵒʳ diſtinguit hic de duplici corruptione. qm̄ q̄dā eſt corruptio extriſeca ut corruptio violēta: ⁊ q̄dā eſt corruptio ex ſe. i. ex intriſeco ut corruptio ex ſenectute. Corruptio q̄ eſt ab extriſeco nō attribuit tpi: q2 cū aliqs morit gladio nō dicimus eū3 corrūpi ex tpe. ſed corruptio ex ſe. ſ. ex itriſeco bn̄ attribuit tpi. qm̄ cū aliqs corrūpit ſenio dicim⁹ illū corrūpi ex tpe. ¶ Intelligēdū q̄ nō eſt intētio phi ſiue ɔ̄ᵗⁱˢ q̄ aliqd corrūpat ſine cā agēte ⁊ mouēte a tpe uł' a motu celi. nā illō qō corrūpit a pn̄ᵒ itrinſeco. ut illō qō corrūpit ſenio hēt aliquā cām itrinſecā ſue corruptiōis aliā a motu celi: uł' a tpe: q2 hēt in ſe ɔ̄ria q̄ agit ad corruptionē ei⁹. ſed phs ⁊ ɔ̄ᵗᵒʳ itendūt q̄ tps ē magis cā corruptiōis q̄3 generatiōis: ut i illis q̄ corrūpunt ab itriſeco uel ab extriſeco. ab eis eni p̄ter tps reqrit ad eo⁊ corruptionē. ſ3 ſola trāſitio tpis cū nā illi⁹ rei ſufficit ad ei⁹ corruptionē: ſed nō eſt ſic de gñatiōe ei⁹: q2 gñatio reqrit ſemp aliqō agēs extriſecū p̄ter tps: ⁊ iō tps ē magis cā corruptiōis q̄3 gñationis: q2 i aliqbus ſola trāſitio tpis cū3 nā itriſeca rei ſufficit ad eius corruptionē: ſed illa nō ſufficiūt ad gñationē alicuius rei. q2 p̄ter tps ⁊ p̄ter nā3 itrinſecā rei reqrit aliqō agēs ⁊ mouēs extrinſecū. Pōt ēt dici q̄ ſupius dictū eſt q̄ tps eſt p ſe cā corruptionis: q2 ſemp ē cā corruptiōis rei corruptibilis actu exiſtēs tanq̄3 cā formalr ɔ̄tinuās morā applicatiōis corruptiōis ad rē corrūpēdā. ut ſupi⁹ eſt expoſitū ⁊ c̄.

¶ At uō neq3 hāc tps facit: ſed accidit in tempore fieri: ⁊ hanc mutationem.

¶ Cū phs dixit q̄ tales corruptiōe3 q̄ eſt ſine motore extrinſeco attribuim⁹ tpi ſubdit q̄ hāc mutatione3 uł' corruptiōe3 nō fac tps. ſ. p ſe. ſ3 accidit hāc fieri in tpe. Un̄ ɔ̄ᵗᵒʳ dicit hic q̄ trāſmutatio eſt illō cui attribuit corruptio per ſe. tpi uō attribuit q2 ſequit mutationē. Et poſtea dicit q̄ illō qō agit corruptiōe3 rei nō ē tps: ſ3 tps ſequit agēs corruptionem eſſentialr: ⁊ eſt trāſmutatio: qm̄ neceſſe eſt q̄ tranſmutatio ſit in tpe. hec ɔ̄ᵗᵒʳ.

¶ Qō qdē igit tps ē: ⁊ qd ē: ⁊ q̄t modis dicimus ipm nūc: ⁊ qd ipm tūc: ⁊ qd mō: ⁊ qd iā: ⁊ qd olim: ⁊ qd repēte: dictum eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula p̄ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huius capl'i i q̄ phs epilogat determinata de tpe. d. q̄ qdē igit tps eſt i. iā narrauim⁹ tps eſſe ⁊ diſſoluim⁹ q̄ōnes acciētes i eius eē. ⁊ declarauim⁹ qd eſt tps. ⁊ q̄t modis dī ipſum nūc. ⁊ qd eſt ipm nūc. ⁊ qd eſt ipm tūc. ⁊ qd olim. ⁊ qd repēte. totū illud dictū eſt.

¶ His aūt nobis ſic determinatis: manifeſtū eſt q̄ oē3 mutatione3: ⁊ oē qō mouet neceſſe eſt moueri i tpe. Ueloci⁹ eni ⁊ tardius dicim⁹ ſm oē3 mutationē. In oib⁹ eni ſic vr̄. Dico aūt veloci⁹ moueri prius trāſmutās in ſubiectū ſm idē ſpatium: ⁊ quod ſm regularē motū mouet: ut i loci mutatiōe: ſi utraq3 ſm circulationē moueant: aut utraq3 ſ3 rectū: ſilr aūt ⁊ i alijs.

¶ Hec eſt 1ᵃ pars pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ declarat illud qō ſupponit in p̄ᵃ parte. ſ. q̄ tps cōſequit motū. ⁊ q̄ oīs trāſmutatio eſt per ſe i tpe. ⁊ ɔ̄tinet iſta p̄s duas pticulas q̄ duplr ꝓbat phūs itentione3 ſuā ſcḋ expoſitores moderni exponūt. Scḋa ibi [At uō p̄us i tpe.] In p̄ᵃ igit particula phūs declarare itendit q̄ oīs trāſmutatio per ſe eſt in tpe. ⁊ hec ē 77ᵃ ɔ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbat p̄ ex pte velocioris ⁊ tardioris. Deinde phūs exponit qd eſt veloci⁹. ¶ Prīo igit ꝓbat ɔ̄ ſic. oīs trāſmutatio velocior uel tardior eſt in tpe. ſed oīs mutatio per ſe eſt velocior uel tardior: g̃ oīs trāſmutatio per ſe eſt i tpe. de illa rōne phūs p̄ponit ɔ̄nē. d. His iā nobis ſic declarat manifeſtū eſt oēm mutationē ſupple: per ſe neceſſe eſt eſſe i tpe. ⁊ qōlibet qō mouet neceſſe eſt moueri in tpe. Deīde ponit phūs minore3. d. q̄ velo-

cius ꝛ tardius ſm oēm mutatiōez. hoc eſt ois mutatio per ſe eſt uelocioꝛ aut tardioꝛ. ¶ Deinde cum phūs dicit. Dico aūt uelocius. exponit qd eſt uelocius. d. ꝙ duoꝝ motoꝝ illud eſt uelocius qd pus acqrit eſſe ac qd mouet in diuiſione equali ꝛ vno mō mot⁹. Uñ breuiter illd eſt uelocius qd in minori tpe ptranſit eqle ſpatiū utroqꝫ mobili moto vno mō mot⁹: ſic ꝙ utrūqꝫ moueat localr: ul' ꝙ utrūqꝫ moueat motu alterationis. ꝛ ſi utrūqꝫ moueat localr opꝫ ꝙ utrūqꝫ moueat motu circulari. ul' ꝙ utrūqꝫ moueat motu recto. ꝛ ſic de alijs ſpēbus mot⁹. qm ſi vnū mobile moueat localr: ꝛ alid motu circulari: ꝛ alid motu recto neutrūqꝫ mouebit ppꝛie uelocius alio. Uñ phs p motū regularē itelligit eundē motū ſm ſpēm. qm mobilia mota ſm diuerſos mot⁹ ſm ſpēm nō cōparant ppꝛie in uelocitate ꝛ tarditate. ſꝫ ſolū mobilia mota vno motu ſm ſpēz.

¶ At uero prius in tpe eſt. Pri⁹ eni ꝛ poſterius dicim⁹: ſm ꝙ ad ipm nūc diſtātia. ipſum aūt nunc termin⁹ pteriti ꝛ futuri eſt. Quare qm ipſa nūc in tpe ſunt. ꝛ prius ꝛ poſteri⁹ in tpe erūt. In quo eni eſt ipm: ꝛ ipſius nūc diſtantia.

¶ Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli in q phūs ponit aliā rōnem ad pbādū ↄnem ſuā q rō ſumit ex ptep̄orie ꝛ poſterioris. ꝛ cōtinet duas partes. qm in pª phūs pbat ↄnez ſuā. In 2ª ibi[Ecōtrario aūt prius.] Remouēdo qddā dubiū phūs oſtēdit ꝙ prius ꝛ poſteri⁹ dicunt ↄrio mō ſm tps pteritū ꝛ futurū. ¶ In pª igit pte huius pticule phūs probat ꝙ ois mutatio per ſe eſt in tpe. ꝛ hoc ſic. Omne prius ꝛ poſteri⁹ eſt in tpe. ois trāſmutatio p ſe hēt prius ꝛ poſteri⁹: qꝛ cuiuſlibet trāſmutatiōis p ſe vna pars eſt prioꝛ: ꝛ alia poſterioꝛ. g ois trāſmutatio p ſe eſt in tpe. De illa rōne phūs ſolū pbat minorē. ſ. ꝙ oē prius ꝛ poſteri⁹ eſt in tpe. ꝛ hoc ſic: nihil dr prius aut poſteri⁹ alio niſi ſꝫ diſtātiā quā hēt ad nūc pn̄s. ſed nūc eſt finis vni⁹ tpis ꝛ pn̄ᵐ alteri⁹. igit ipſum nūc eſt in tpe. ꝛ cū prius ꝛ poſteri⁹ dicāt diſtātiaꝫ ad ipm nūc pn̄s. uel ab ipſo nūc opꝫ ꝙ prius ꝛ poſteri⁹ ſint in tpe. ¶ Intelligendū ꝙ de his duab⁹ rōnib⁹ ↄᵗᵒʳ nō facit niſi vnā talē videlicet. In oi trāſmutatione per ſe ſūt uelociꝰ ꝛ tardius. ꝛ ubi ſūt uelociꝰ ꝛ tardius in illo ſūt prius ꝛ poſteri⁹: qꝛ uelociꝰ eſt qd prius ptrāſit eqle. ſed in quocūqꝫ ſūt prius ꝛ poſteri⁹ illd eſt i tpe. igit ois trāſmutatio p ſe eſt in tpe.

¶ Cōtrario aūt prius dr: ꝛ ſm pteritū tps: ꝛ futurū. In pterito quidē enim prius dicimus: qd lōgius eſt ab ipſo nūc. Poſterius aūt quod ppe eſt. In futuro aūt prius quidē quod ppinquius ē ipſi nūc. Poſteri⁹ aūt pcul. Quare qm prius in tpe eſt: ꝛ oēz aūt motū ſequit prius manifeſtū ē: quod ois mutatio: ꝛ motus ois in tpe eſt.

¶ Hec eſt 2ª pars 2ᵉ pticule 2ᵉ partis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli. in q phūs qſi remouēdo qddā dubiū oñdit ꝙ prius ꝛ poſteri⁹ dr̄ ↄrio mō de tpe pterito. ꝛ de tpe futuro. qꝛ hic poſſet eē dubiū. qꝛ illd tps qd eſt lōgius ab inſtāti pn̄ti dicim⁹ eē prius. nā dicim⁹ ꝙ homerus fuit prius q̄ȝ plato qꝛ fuit in tpe remotiori a pn̄ti nunc: ꝛ illd nūc dicim⁹ poſteri⁹ in pterito: qd eſt ppinquius pn̄ti nūc. ſed ecōtrario eſt i futuris: qm in illis dicimus illd eē prius qd eſt ppinqui⁹ ipſi nūc pn̄ti. ꝛ illd dicim⁹ eſſe poſteri⁹ qd eſt remotius a pn̄ti nūc. Nā in paſcha dicim⁹ ꝙ feſtū aſcēſionis erit prius q̄ȝ feſtū pēthe. ꝛ feſtū pēthecoſ. dicim⁹ poſteri⁹ q̄ȝ feſtū aſcēſiōis: qꝛ feſtū aſcēſiōis erit in paſca ppinqui⁹ inſtāti nūc pn̄ti q̄ȝ feſtū pēthecoſtes. ¶ Deīde phs ibi[Quare qm ꝛc̄.] ponit pncipalē rōnem pbātem totā ſuā ↄnem. ꝛ ↄᵗᵒʳ in fine huius cōmēti ponit rōnem ſub hac forma. In oi trāſmutatiōe uera in q reperit uelociꝰ ꝛ tardius in eo inuenit prius ꝛ poſterius ꝛ oē in quo repit prius ꝛ poſterius eſt in tpe. g ois trāſmutatio eſt in tpe. ſiue finis trāſmutatiōis fuerit de gn̄e illius ſiue de alio gn̄e. ꝛ hoc declarabit bn̄ i 6º. hec ↄᵗᵒʳ. ¶ Notādū ꝙ ↄᵗᵒʳ mouet ꝛ ſoluit vnā dubitationē hic q talis eſt. qꝛ nō videt ꝙ demōſtratio ariſto. ſit ul'is: qꝛ videm⁹ multas trāſmutatiōes fieri in nō tpe ut illuminatio toti⁹ oriētis a ſole ꝛ illuminatio dom⁹ a cādela. ꝛ ſilr factio rei i actu fit ſubito ꝛ in iſtāti. ſim⁹ igit iter illa duo. nā aut opꝫ cōcedere hāc demonſtrationē eē vniuerſalē. ꝛ tūc opꝫ dicē ſenſum peccare i iſtis reb⁹. qꝛ nō cōpꝛehēdit tps ppter uelocitatē eoꝝ. aut opꝫ dicē ꝙ hec demōſtratio nō ē ul'is qꝛ nō eſt uera niſi de qbuſdā trāſmutatiōib⁹ i qbus reperit uelociꝰ ꝛ tardius. ¶ Ad illā dubitationē rn̄det ↄᵗᵒʳ. d. ꝙ trāſmutatio dr equoce. ſ. de trāſmutatiōe q eſt per ſe: ꝛ de trāſmutatiōe q nō eſt p ſe. ſ. finis trāſmutatiōis. finis aūt rei nō ē de nā rei. ꝛ qꝛ trāſmutatiōes q ſūt in nō tpe ſūt fines trāſmutatiōis ꝛ nō ſūt per ſe: nō ſūt tranſmutationes niſi equoce. ¶ Hec igit eſt rn̄ſio ↄᵗⁱˢ. ſ. ꝙ ois trāſmutatio q ē in nō tpe ē trāſmutatio per accn̄s: qꝛ eſt finis alteri⁹ trāſmutatiōis. ꝛ ois trāſmutatio p ſe ē in tpe: vn̄ phūs nō loquit hic niſi de trāſmutatione per ſe. ꝛ de tali trāſmutatiōe eſt demōſtratio phi ul'is. ¶ Sed dubiū eſt qm gn̄atio ſube eſt trāſmutatio per ſe. ꝛ tn̄ nō eſt in tpe. ¶ Dicēdū ꝙ aliqua trāſmutatio pōt dici p ſe dupl'r. ſ. uel rōne termini trāſmutatiōis: ul' q̄ȝtū ad nomē trāſmutationis. rōne termini trāſmutatiōis ſic. gn̄atio ſube eſt trāſmutatio: qꝛ eſt ad p ſe ens. ſed q̄ȝtū ad nomē trāſmutatiōis ſic nō eſt p ſe qꝛ hoc nomē trāſmutatio ſignificat p̄ ꝛ pncipalr trāſmutationē ſucceſſiuā habentē prius ꝛ poſteri⁹. ꝛ ideo nō dr de generatione p̄ ꝛ ſolū per accidens ꝛ ex conſequenti.

¶ Caplm 8ᵐ tractatus tertij in q determinat de tpe i cōparatione ad ſuā cāz. ſ. in cōparatiōe ad aiaz.

Dignū aūt cōſideratione eſt: ꝛ quō igit ſe habet tps ad aiam: ꝛ pp qd in oi videtur eſſe tps ꝛ in terra: ꝛ i mari: ꝛ in celo.

¶ Iſtud eſt 8ᵐ ꝛ ultimū caplm huius tractat⁹ in quo determinat de tpe in cōparatiōe ad ſuā cām. ſ. in cōparatione ad aiam. ꝛ et ſoluunt quedā dubitatiōes circa tps ꝛ cōtinet duas ptes pn̄ˡᵉˢ: qꝛ in pª phūs ptractat duas dubitatiōes. In 2ª autem ibi[Dubitabit aūt aliqs.] mouet ꝛ ſoluit phs vnā dubitationez. ſ. cuius mot⁹ tps eſt nūs. Prima ps cōtinet tres particulas. qm in pª phūs ponit dubitationem. In 2ª ibi[Aut mot⁹ eſt paſſio.] ſoluit ſcdaꝫ dubitationē. In 3ª ibi[Utrū aūt cū nō ſit.] reuertit ad pªᵐ dubitationē. ¶ In pª igit particula huius ptis. d. phūs. Dignū eſt ↄſiderare. hoc ē.

dignũ ⁊ utile eſt ↄſiderare quõ tp̃s ſe hẽt ad aiam ſ. utrũ tp̃s ſit ab aia uel poſſit eſſe ſine aia. ⁊ hec eſt pᵃ qõ. ⁊ ꝓpter qd tp̃s dĩ eſſe ubiq; ⁊ in oi re. ſicut dĩ tp̃s eſt in celo. ⁊ ĩ mari. ⁊ in terra. Hec eſt 2ᵃ qõ ſcilicet quare tp̃s eſt ubiq;.

¶ Aut q: mot⁹ ẽ paſſio quedã: uel habit⁹ numerus exiſtens. Hec aũt mobilia oia. In loco eni ſũt oia. Tẽpus aũt ⁊ mot⁹ ſil' ſunt ⁊ ſm potentiam ⁊ actum.

¶ Hec eſt 2ᵃ p̃ticula pᶜ p̃tis p̃nˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̃ phũs ſolvit ſcḋam dubitationẽ. ⁊ ſolutio ẽ hec. ꝙ q: tp̃s eſt paſſio uł numer⁹ mot⁹: ⁊ mot⁹ eſt ubiq; .ſ. in oĩbus corpib⁹. Oia eni corpa ſunt in loco: iõ oia corpora ſũt mobilia. cũ igiᵗ tp̃s ⁊ motus ſũt ſil' ⁊ mot⁹ ſit ubiq;. ſequiᵗ ẽt ꝙ tp̃s ſit ubiq;. ⁊ q: nõ oia corpora actu moventᵗ ſed q̃dã moventᵗ in actu: ⁊ quedã moventᵗ ĩ potẽtia. iõ phũs ſolvit illã dubitationẽ. d. ꝙ tp̃s ⁊ mot⁹ ſũt ſil' ſm potẽtiã ⁊ ſm actũ. In quocũq; eni motus eſt ĩ actu ẽt tp̃s eſt in actu: ⁊ in quocunq; mot⁹ eſt in p̃õ ĩ eodẽ ẽt tp̃s eſt in p̃õ. Et q: oia corpa moventᵗ in p̃õ uł in actu. iõ tp̃s eſt in oĩbus corpibus in p̃õ uł in actu. ¶ Sed hic ſunt tria notãda ſm ↄᵐᵉˢ. Primo notãdũ eſt ꝙ tp̃s cõſiſtit in terra in mari ⁊ in celo. q: eſt accñs motui ⁊ forma eius cũ ſit nũs illi⁹. g. ſ. eſt accñs nũati. ⁊ cũ tp̃s ſit nũerus rez mobiliũ. ⁊ nũer⁹ ĩveniaᵗ in nũato. ⁊ iſta oia. vʒ. celũ terra mare nãliter habeãt moveri neceſſe eſt ꝙ tp̃s inveniaᵗ ĩ his. hec ↄᵗᵒʳ. ¶ Ex hoc patẽt duo quoꝝ pᵐ eſt ꝙ tp̃s eſt accñs motuſ qõ eſt ↄ̃ illos q dicũt ꝙ tp̃s ⁊ mot⁹ ſũt eadẽ res. q: certũ eſt ꝙ nihil eſt accñs ſuiipſius. ¶ Scḋm qõ patet ẽ ꝙ terra celũ ⁊ mare nãliter habẽt moveri. iõ in oĩbus his ẽ tp̃s ĩ p̃õ uł in actu. ¶ Scḋo ẽ notãdũ ſm ↄᵐᵉˢ ꝙ tp̃s nõ ĩveniᵗ in oib⁹ his eodẽ ordine. qm̃ p̃ ĩveniᵗ in celo. ⁊ 2° inveniᵗ ĩ aliis ꝓpter h̃ ꝙ ĩveniᵗ in celo. ĩveniᵗ in geſcẽte ꝓpter h̃ ꝙ ĩveniᵗ in moto. vñ tp̃s p̃ ĩveniᵗ in celo: q: pᵐ tp̃s ẽ ĩ celo. ⁊ in aliis ĩveniᵗ tp̃s ſcḋo ⁊ ex ↄ̃ñti. q: tp̃a ſcḋario ĩveniunᵗ ĩ aliis. ⁊ in geſcẽte nõ ĩveniᵗ tp̃s in actu: ſed in p̃õ: q: quieſcens põt moveri: ⁊ iõ in ip̃o põt eſſe tp̃s in actu ⁊c̃. ¶ Tertio eſt notãdũ ſm ↄᵐᵉˢ ꝙ cã in hoc eſt: q: illa in qb⁹ ĩveniᵗ tp̃s innata ſũt moveri. ⁊ eſſe eoꝝ in loco. oẽ eni qõ eſt in loco innatũ eſt moveri q: corp⁹ ẽ. hec ↄᵗᵒʳ. ¶ Et ſi dicaᵗ ꝙ terra quieſcit. ⁊ nõ eſt inata moveri. Dicẽdũ ꝙ terra ĩnata eſt moveri. q: ſi eẽt ex̃ ſuũ locũ nãliter moveretᵗ ad locũ ſuũ al'r terra ↄtinue moveretᵗ motu alterationis. ⁊ ſic terra innata eſt moveri.

¶ Utꝝ aũt cũ nõ ſit aia: erit tũc tp̃s: an nõ: dubitabit utiq; aliqs. Impoſſibile eni cũ ſit nũerãtẽ eẽ aliquẽ: ipoſſibile ⁊ nũerabile eẽ aliqd. Quare mãifeſtũ ẽ: q: neq; numer⁹. Nũer⁹ eni aut quod nũeraᵗ ẽ: aut nũerabile. Si aũt nihil aliud aptũ natuʒ eſt q̃ʒ aia numerare: ⁊ anime intellectus: impoſſibile eſt tẽpus eſſe: anima ſi nõ ſit.

¶ Hec ẽ 3ᵃ p̃ticula pᶜ p̃tis p̃nˡⁱˢ hui⁹ capl'i ĩ q̃ phs revertiᵗ ad pᵃᵐ dubitationẽ. ⁊ ↄtinet duas p̃tes. qm̃ ĩ pᵃ p̃te phs movet dubitationẽ ⁊ decl'at qual'r tp̃s nõ ẽ ſine aia. In 2ᵃ ibi Si aũt h̃ qõcũq;. Declarat quõ tp̃s põt eẽ ſine aia. ⁊ ĩtẽdit ſic. vʒ. ꝙ illud qõ h̃ nomẽ tp̃s ſignificat nõ põt eẽ ſine aia. ſʒ illud ens qõ h̃ nomẽ tp̃s denotat dicẽdo h̃ ẽ tp̃s põt eẽ ſine aia. ¶ In pᵃ igiᵗ p̃te hui⁹ p̃ticule phs repetit dubitationẽ. d. Q: aliqs dubitabit utrũ cũ non ſit aia. erit tp̃ſ. aut nõ. Deide ſolvit qõnẽ ⁊ ĩtẽdit dicẽ ꝙ tp̃s ĩ actu nõ põt eẽ ſine aia. h̃ ẽ illõ qõ h̃ nomẽ tp̃s ſignificat idẽ ẽ qõ hec tota oratio. q̃ʒtitas ſucceſſiua mot⁹ p̱ quã aia nũerat ſeu mẽſurat motum ⁊ certũ ẽ ꝙ illõ qõ ſignificaᵗ p̱ iſtã totã or̃onẽ nõ põt eẽ ſine aia. Nota ḡ dubitatiõe phs ſolvit eaʒ cũ dic̃ Impoˡᵉ eni cũ ſit ⁊c̃. Et ẽ ſolutio talis ꝙ tp̃s ĩ actu h̃ eſt illõ qõ hoc nomẽ tp̃s ſignificat: nõ põt eẽ ſine aia. ⁊ hoc decl'at phs ⁊ ẽ 78ᵃ ↄ̃ huius libri. ſ. ꝙ tp̃s ĩ actu nõ põt eẽ ſine aia. hec igiᵗ ↄ̃ p̱baᵗ ſic. Si ipoˡᵉ ẽ aliqd eẽ numerãtẽ. ĩpoſſibile eſt aliqd eẽ nũerabile aut nũeratũ. ſʒ nũs ẽ nũerabile uł nũeratũ. ḡ ſi ipoˡᵉ ẽ nũerãtẽ eẽ: ipoˡᵉ ẽ nũerũ eẽ. ſʒ nihil ẽ aptũ natũ nũare niſi aia ⁊ adhuc nõ q̃cũq; aia nata ẽ nũerare ſʒ aĩe itellect⁹. h̃ ẽ aia itellectiva: ḡ ſi ĩpoſſibile ẽ aiaʒ eẽ ĩpoſſibile ẽ tp̃s ĩ actu eẽ. igiᵗ ſi aia nõ ẽ: tp̃s nõ ẽ. de illa rõne p̃ poniᵗ pᵃ ꝓpoſitio cũ dĩ. ĩpoſſibile eni cũ ſit nũerãtẽ eẽ aliquẽ ipol'e ẽ nũerabile eẽ aliqd. ſupple nũatũ eẽ aliqd. h̃ ẽ ſi ipol'e ẽ nũerãtẽ eẽ ipol'e ẽ nũabile uł nũatuʒ eẽ. deide poniᵗ 2ᵃ ꝓpõ cũ dĩ. Si aũt nihil aptũ natum ẽ ⁊c̃. q: nihil aliõ q̃ʒ aia ⁊ hoc aia itellectiva nata ẽ nũare. deide iſert ↄ̃nẽ dicẽs. Impol'e ẽ tẽp⁹ eẽ ſi aia nõ ſit. Intelligẽdũ ꝙ q: h̃ nomẽ tp̃s ĩ actu ſignificat idẽ qõ h̃ tota or̃o. q̃ʒtitas ſucceſſiua per quã aia nũat ⁊ mẽſurat motũ: ita accipiẽdo tp̃s p̱ eo qõ h̃ nomẽ tp̃s ſignificat: nõ põt eẽ ſine aia qm̃ illõ qõ ſignificaᵗ p̱ hãc or̃onẽ q̃ʒtitas ſucceſſiua p̱ quã aia mẽſurat motũ nõ p̃t eẽ ſine aia: hñ eni ſequr q̃ʒtitas ſucceſſiua p̱ quã aia mẽſurat motũ eſt. igiᵗ aia ẽ: ⁊ iõ nõ ſoluʒ tenet ↄ̃ñtia cũ nota ipoſſiˡⁱˢ ſic. vʒ. ipoˡᵉ ẽ aiaʒ eſſe ḡ ipoˡᵉ ẽ tp̃s eẽ. ſʒ ẽt tenet ſine nota ipoſſiˡⁱˢ. ſequiᵗ eni nl'a aia ẽ ḡ tp̃s nõ ẽ. Et ſi q̃raᵗ qd ſignificat h̃ nomẽ tp̃s. Dico ꝙ h̃ nomẽ tp̃ſ ſignificat vnũ copulatũ ex q̃ʒtitate ſucceſſiua ⁊ ex aia ⁊ ex actuali nũatiõe mot⁹ ab aia: cũ eni aia actu mẽſurat motũ copulãᵗ adĩvicẽ aia ⁊ mot⁹ ⁊ q̃ʒtitas p̱ quã aia mẽſurat motũ: ⁊ actio aĩe: ⁊ ita actio forte ẽ formale ĩ ſignificato tp̃is ſic̃ ĩ ſignificato hui⁹ or̃onis. lapis viſus a me. formale ẽ ip̃a viſio q̃ copulat lapidẽ viſui meo. ⁊ illõ itelligit ↄᵗᵒʳ cũ dic̃ ꝙ numer⁹ ẽ actio nũantis ĩ nũato. ⁊ illud qõ hec uor. ſ. nũs in actu p̃ncipal'r ſignificat eſt actio nũantis q̃ actio copulat adĩvicẽ numerãtẽ ⁊ numeratum.

¶ Sed aut h̃ aut quodcũq; ens eſt tp̃s: ut ſi ↄtingit motũ eẽ ſine aia. Prius ãt ⁊ poſterius in motu ſunt: tp̃s autẽ hec ſũt ſm quod numerabilia ſunt.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pᵒ 3ᵉ p̃ticule pᶜ p̃tis p̃nˡⁱˢ hui⁹ capl'i ĩ q̃ declaraᵗ q̃lr̃ tp̃s p̃t eẽ ſine aia. Et ĩtẽdit phs ꝙ illud ens de q̃ dĩ ꝙ ẽ tp̃s dicẽdo hec res ẽ tp̃s accipiẽdo tp̃s ut ſupponit p̱ſonal'r p̃t eẽ ſine aia. ⁊ dic̃ ſic. Si aũt hoc ut qõcũq; ens ẽ tp̃s. hoc ẽ illõ ens qõ ẽ tp̃s. ſ. iſta q̃ʒtitas ſucceſſiua mot⁹ põt eẽ ſine aia: ⁊ hoc decl'at phs. vʒ. ꝙ illõ ens qõ ẽ tp̃s põt eſſe ſine aia. ⁊ hec ẽ 79ᵃ ↄ̃ hui⁹ libri q̃ p̱baᵗ ſic. Mot⁹ p̃t eẽ ſine aia. ⁊ ſi mot⁹ ſit ſine aia p̃us ⁊ poſteri⁹ ĩ motu ſr̃ ſine aia. hoc ẽ illõ ĩ q̃ p̃ ⁊ eẽntial'r ſũt p̃us ⁊ poſteri⁹ ⁊ ſine aia. q: illõ eẽntial'r ↄſequiᵗ motũ. ſʒ tp̃ſ nihil aliõ ẽ q̃ʒ p̃us ⁊ poſteri⁹ in motu ſʒ ꝙ nũabilia ſr̃. hoc eſt illõ ens qõ eſt tp̃s nihil aliõ eſt q̃ʒ illõ ĩ

q̃ ſűt p̃ ⁊ p̱ ſe p̃us ⁊ poſteri⁹ ſcḋm ꝙ nũabilia ſűt.ğ il lud ens qḋ ē tp̃s pōt eē ſine aia:vñ rō pōt formari ſic. Sine q̃ p̃us ⁊ poſteri⁹ eēntialr̃ in motu pñt eſſe ſine illo illḋ qḋ ē tp̃s pōt eē: ⁊ ſine aia p̃us ⁊ poſte rius eēntialr̃ pñt eē.ğ ſine aia illḋ qḋ ē tp̃s pōt eē. maior patet.q: illḋ qḋ ē tp̃s nihil aliḋ ē q̃ȝ illḋ qḋ eſt eēntialr̃ p̃us ⁊ poſteri⁹ i motu:mã ſic̃ decl'atũ eſt ſupi⁹ tp̃s eſt illḋ in q̃ p̃ ⁊ eēntialr̃ ſűt p̃us ⁊ poſteri us: ⁊ minor decl'af q̃m ſine aia pōt eſſe mot⁹.ſȝ mo tus nō eſt ſine illo i quo ſűt p̃us ⁊ poſteri⁹ eēntialr̃ ğ ſine aia p̃us ⁊ poſteri⁹ eēntialr̃ pñt eē.de illa rō ne ponif decl'atio minoris cũ di˪ Ut ſi ꝯtingit.˩ Iſȝ ē ſi p̱ ga ꝯtigit motũ eē ſine aia p̃us ⁊ poſteri⁹ i mo tu ſűt.hoc eſt illḋ in q̃ ē p̃us ⁊ poſterius eēntialr̃ ē in motu:deinde ponit ꝓbatio maioris cũ di ꝙ tp̃ſ ē ſcḋm ꝙ nũabilia ſűt.hoc eſt:tp̃s eſt p̃us ⁊ poſteri⁹ eēntialr̃ ſcḋm ꝙ ſűt nũabilia. ⁊ iō ſine q̃ p̃us ⁊ poſte rius eēntialr̃ i motu pñt eſſe.ſine illo illḋ qḋ ē tp̃s pōt eē. Uñ notãdũ ſcḋm ꝯ^{tes} loquens de illo qḋ hoc nomē nũs ſignificat dicit ſic ꝙ eē nũi i aia nō ē oi bus modis eē:hoc ē nũs nō totalr̃ ſeu oib⁹ modis depēdet ab aia.q̃m ſi ita eſſet:eſſet fictũ ⁊ falſũ ut chimera ⁊ hircoceruus.ſȝ eē ei⁹ ex̄ mētē eſt in pō ꝓpter ſubm ꝓpriũ. ⁊ eē ei⁹ i aia eſt in actu.i.qñ aia egerit illã actionē i ſubo p̱parato ad recipiēdũ illã actiōeȝ q̃ di nũs.hec ꝯ^{tor}. Et paulopoſt exponēdo illḋ dcm̃ phi. Sȝ aut hoc utrũq̃ȝ ens ē tp̃ſ.dic̃ ꝯ^{tor} ſic. Cũ nō fuerit aia non erit tp̃s niſi aliqs dicat ꝙ erit ⁊ fuit ſi aia nō fuit ex illo qḋ cũ fuerit i actu tp̃ſ eſt i pō ⁊ hoc eſt ſuũ ſubm ꝓpriũ mot⁹ aut motus. Et poſtea dic̃ ꝙ tp̃s nō erit i actu niſi aia i pō erit lȝ aia nō ſit.hec ꝯ^{tor}. Uñ tp̃s i actu ē illḋ qḋ ſigni ficaf p̱ hoc nomē tp̃s. ⁊ mãle i ſignificato hui⁹ noiſ eſt mot⁹ de gñe q̃ȝtitatis.ſ.q̃ȝtitas ſucceſſiua mot⁹ de gñe paſſionis.ſȝ formale i ſignificato hui⁹ nois mot⁹ eſt actio aie.ſ.nũatio aie: ⁊ iō qḋ ſignificaf p̱ hoc nomē tp̃s hēt eſſe i pō: ⁊ ſi aia nō fuerit q: ſuũ mãle.ſ.mot⁹ de gñe paſſiōis q̃ȝtitatiſ hēt eſſe ſi aia nō fuerit. ⁊ mot⁹ di eē ꝓpriũ ſubm tp̃is.q: ē ſubȝ circa qḋ eſt actio aie:ul' di ſubm q: eſt mãle i ſigni ficato tp̃is. ¶ Notãdũ ſcḋm ꝯ^{tes} ꝙ phs cũ.d. ꝙ tp̃s eſt p̃us ⁊ poſterius in motu ſcḋm ꝙ nũata ſűt:innuit ꝙ tp̃s diminuat ab eo ex eē pfecto ex̄ aiaȝ hoc qḋ menſuraf ab aia tm̃.ſcḋm ğ huc modũ di tp̃s hr̃e eſſe ex̄ aiaȝ ſil'r pfecto etſi non ſit pfectũ.hec ꝯ^{tor}. Uñ ꝯ^{tor} itendit ꝙ illḋ qḋ hoc nomē tp̃s ſignificat ē di minutũ ab eſſe pfecto ex̄ aiam.hoc eſt illḋ qḋ ſigni ficat hoc nomē tp̃s nō ē ens pfectũ ex̄ aiaȝ.q: aliq̃ ps ſui ſignificati depēdet ab aia.ſ.actualis nũatio aie.ē tm̃ ſil'r pfecto:q: aliq̃ ps ſui ſignificati eſt ex̄ aiam.ſ.mot⁹:igif dic̃ ꝯ^{tor} ꝙ illa pſcrutatio de tp̃e ē magis phiſica q̃ȝ n̄alis. ⁊ iducit ip̃ȝ i hoc loco q: ē cã ipm latē.ſ.eē diminutũ i ſe.hec ꝯ^{tor}. Intelligē dũ ꝙ ſic̃ hec uox.lapis itellect⁹ ſignificat qḋdaȝ co pulatũ eē ex lapide ⁊ ex itellectiōe. ⁊ tm̃ ỽe di de la pide inã hec ē ỽa lapis eſt lapis itellect⁹.ita hoc no mē tp̃s ſignificat vnũ copulatũ ex q̃ȝtitate ſucceſſi ua motus ⁊ ex actiōe aie. ⁊ tm̃ hec uox tp̃s ỽe dicif de q̃ȝtitate ſucceſſiua mot⁹.q̃m ſola q̃ȝtitaſ ſucceſſi ua mot⁹ ē tp̃s ſic̃ ſolus lapis:lapis intellect⁹. ⁊ q̃li tercũq̃ȝ accipiaf tp̃s ſiue p̱ eo qḋ denoiat ſiue pro eo qḋ ſignificat ſemp̱ ē illa ꝯñtia bona.tp̃s ē.ğ aia ē. ⁊ hec ſil'r.nulla aia ē:ğ nullũ tp̃s eſt:ſi hec ꝯñtia ē bona lapis itellect⁹ eſt.ğ aia eſt:ſi tm̃ aliqḋ nomē iponaf p̃ciſe ad ſignificãdũ q̃ȝtitatē ſucceſſiuã mo tus.ut ſi.a.ſignificaret p̃ciſe q̃ȝtitatē ſucceſſiuã mo t⁹:hec ꝯñtia nō ualet.a.ē : igif aia eſt.ſic̃ illa ꝯñtia nō ualēt.lapis ē.ğ aia ē q̃ȝuis ſequaf lapis intelle ct⁹ ē.ğ aia ē. ¶ Intelligendũ ēt ꝙ cũ ꝯ^{tor} dic̃ ꝙ eſſe tp̃is ē i pō ꝓpter ſubȝ ꝓpriũ ⁊ ꝙ eē ei⁹ i aia ē i actu qñ aia egerit illã opationē i ſubo p̱parato ad reci piēduȝ iſtã actionē q̃ di nũs qḋ ꝯ^{tor} nō itelligit ꝙ actio q̃ di numer⁹ ſeu nũatio ſit ſbiectiue i motu ul' i moueri tanq̃ȝ acciñs in ſbo.q: certũ ē ꝙ actio aie eſt i aia ſubiectiue ſed p̱ ſbm ꝓpriũ ſeu p̱paratũ ad recipiēdum actionē aie itelligit ſubm circa qḋ.nō ſubm in quo. Unde mot⁹ eſt ſubm circa qḋ ⁊ nũa tio aie recipit actionē aie tanq̃ȝ illḋ circa qḋ ē actio non tanq̃ȝ illḋ in quo eſt actio anime.

¶ Dubitabit ãt aliqs ⁊ q̃lis mot⁹ tp̃s nu merus ſit aut cuiuſlibet: ⁊ nãq̃ȝ ſit i tp̃e: ⁊ augmētaf: ⁊ alteraf i tp̃e ⁊ ferf. Secũdũ igif ꝙ mot⁹ ē:ſic ē vniuſcuiuſq̃ȝ mot⁹ nu merus:nō mot⁹ ſimplr̃ numer⁹ eſt cōti nui:ſed nō cuiuſdam.

¶ Hec ē 2^{a} ps p̃n^{lis} hui⁹ capl'i i q̃ phũs mouet ⁊ ſoluit 3^{am} dubitationē. ⁊ ꝯtinet tres pticulas.q̃m i p̃^{a} phs mouet ⁊ ſoluit dubitationē. In 2ª ibi˪ Qm̃ ãt loci mutatio.˩ Decl'at p̃^{m} tp̃s eē hȝ qḋ ē aliqḋ p̃^{m} tp̃s. In 3ª ibi˪ Dicit aũt recte.˩ reuertif ſup ſolones 3^{e} dubitatiōis declarãdo vnũ qḋ i dcã ſolone ſuppo nit. Pria pticula ꝯtinet duas ptes.q: i p̃^{a} phs mo uet qōnē ⁊ eã ſoluit. In 2ª ibi˪ Sȝ nũc ē moueri.˩ obijcit ꝯ ſolonē ⁊ ſoluit. Dicit igif phs p̃ ꝙ aliqs pōt dubitare cui⁹ mot⁹ tp̃s eſt nũs.utrũ.vȝ.tp̃s ſit nũſ cuiuſlibȝ mot⁹ aut nō. Hãc dubitationē ſoluit phs.d.˪ Aut cuiuſlibet ⁊c.˩ Et eſt ſolo illa ꝙ tp̃s ē nũs cuiuſlibet mot⁹. ⁊ hec ē 80^{a} ꝯ hui⁹ li.q̃ ꝓba tur ſic. Cuiuſlibet mot⁹ facti i tp̃e.tp̃s ē nũs.ſȝ ois mot⁹ ſit in tp̃e:ğ tp̃s ē nũs cuiuſlibet mot⁹. Maior patet.q: eē i tp̃e ē eē i tp̃e ſic̃ i nũo:ut patet ex p̃ce dētib⁹:minor aũt decl'af iductiue:q̃m illḋ qḋ aug mētaf i tp̃e ē illḋ qḋ alt'af i tp̃e. ⁊ illḋ qḋ ferf hȝ ē il lḋ qḋ mouef localr̃ ferf i tp̃e:vñ ꝯcludit phſ ꝙ tp̃ſ ſcḋm ꝙ ē nũs cuiuſlibet mot⁹ vñ tp̃s ē nũs mot⁹ ois ꝯtinui ⁊ nō ē nũſ cuiuſdã mot⁹ ⁊ nō alteri⁹. ¶ No tãdũ ſcḋm ꝯ^{tes} hic q̃ dic̃ ſic. Et debeſ ſcire ꝙ tp̃ſ lȝ ſit nũs cuiuſlibet mot⁹ tm̃ nō ē eodē mō: ſȝ ſcḋm p̃us ⁊ poſteri⁹ q̃m ē nũſ alioꝝ motuũ p̃ter motũ trãſlatio niſ:q: ē nũs trãſlatiōis.q: ſi trãſlatio ñ eēt:tp̃s nō eēt: ⁊ ſi alteratio nō eēt nec augmētatio nec gñatio nec corruptio eēt. ⁊ ſi eēt trãſlatio tm̃ eēt tp̃s. ⁊ ſi de modis trãſlatiōis nō eēt trãſlatio circulariſ nō eēt tp̃s. ⁊ de circulari uelocioriſ circulatiōiſ.ſ.mo tus diurn⁹.tp̃s ğ ⁊ ſi nō ē nũs cuiuſlibet mot⁹ tm̃ attribuif eis p̃ncipalr̃ ⁊ ſecũdario.hec ſnia ē plana

¶ Sȝ ē nũc moueri vnũ ⁊ aliud q̃rũ utri uſq̃ȝ mot⁹ erit nũer⁹. Alteꝝ ⁊ alteꝝ igif tp̃s erit: ⁊ ſil'r duo tp̃a eq̃lia erũt:aut nō. Oē nãq̃ȝ tp̃s vnũ ſil'r ⁊ ſil' ē. Spēs ãt ⁊ q̃ nō ſil'. Si eni ⁊ hi ſűt canes : illi ỽo eq: utriq̃ȝ ãt ſeptenadē nũer⁹ ē. Sic eni ⁊ mo tuũ ſil' termiatoꝝ idē tp̃s ē. Sȝ hic uelox fortaſſis:ali⁹ ỽo nō: ⁊ ali⁹ q̃dē loci muta tio ē. Hic aũt alteratio. Tp̃s tm̃ idē ē ſiq̃dē ⁊ nũer⁹ eq̃lis ſit : ⁊ ſil' alterationis: ⁊ loci

mutatiōis: ꝛ pp̄ h̄ mot⁹ q̄dē alteri ſūt: ꝛ ſe orſū ſūt. tp̄s aūt ubiq̄ʒ idē: q̄ꝛ ꝛ nūer⁹ vn⁹ ꝛ idē ubiq̄ʒ eſt: qui eſt eq̄lium ꝛ ſimul.

¶ Hec ē 2ª ps p̄ˢ particule 2ᵉ partꝭ p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ p̄hs obijcit ꝯ ſol'onē ꝛ ēt ſoluit obiectionē. Primo igiꝭ ponit obiectionē. 2º ſoluit eā. Obiectio igiꝭ talis ē q̄ꝛ nō vr̄ q̄ tp̄s ſit nūs cuiuſlibet mot⁹: q̄ꝛ ſi tēpus ſit nūs cuiuſlibet mot⁹ cū ꝯtingat vnū moueri qñ aliō mouet i eq̄li tp̄e igiꝭ tp̄s erit nūs iſtorum duoꝝ motuū: ſʒ alteri⁹ ꝛ alteri⁹ mot⁹ ē ali⁹ ꝛ ali⁹ nūs ḡ erūt duo tp̄a eq̄lia ſil'. qd̄ ē ipoˡᵉ. ḡ ipoˡᵉ ē q̄ tp̄s ſit nūʒ cuiuſlibet mot⁹. Deīde cū. d. ⌊ Aut nō oīno ꝛc. ⌋ ſoluit illā dubitationē ꝛ ſol'o ꝯſiſtit in h̄ q̄ q̄ʒuis tp̄s ſit nūs mot⁹ nō tñ oʒ q̄ ſi pl'es mot⁹ ſint ſil' q̄ ꝓpter hoc pl'a tēpora ſint ſil'. nā oē tp̄s qd̄ ē ſil' eſt vnū nō m'ltiplicatū q̄ʒuis ſint mot⁹ pl'es: ꝛ q̄ʒuis tp̄a q̄ nō ſit ſil' nō ſit vnū tp̄s. Vñ ad m'ltiplicationē motuū nō ſequiꝭ m'ltiplicatio tp̄is: ꝛ hui⁹ rō eſt q̄ꝛ tp̄s eſt nūs mot⁹: nūc aūt ad m'ltiplicationē nūatoꝝ nō ſequiꝭ m'ltiplicatio nūi: qm̄ ſeptē canes ꝛ ſeptē eq̄ ſit diuerſi: ꝛ tñ ē idē nūs ſeptē canū ꝛ ſeptē eq̄ꝝ. ꝛ ſic cū tp̄s ſic nūs motuū ad m'ltiplicationē motuū nō ſequiꝭ m'ltiplicatio tp̄is: q̄ʒtūcūq̄ʒ mot⁹ ſint diuerſi: ut ſi vn⁹ mot⁹ ſit uelox ꝛ alter tardus: ul' ſi vn⁹ motus ſit loci mutatio ꝛ ali⁹ alteratio tñ tp̄s ē idē: dūmō illi mot⁹ ſil' ſiāt: q̄ꝛ nūs eſt vn⁹ ꝛ idē ubiq̄ʒ eq̄liū ꝛ ſil' exñtiū. lr̄a plana eſt. Intelligēdū ē hic q̄ ſi ponam⁹ q̄ nūs ſit accñs iherēs reb⁹ nūatis: ut aliq̄ ponūt: ſic eēt dicēdū q̄ nūs poſſet cōparari ul' ad ea quoꝝ ē nūs tñ ꝛ nō ſoīa iherēs illis: ul' p̄t cōparari ad illa quoꝝ ē foīa iherēs. vbi grā. nūs q̄nari⁹ q̄ eſt in q̄nq̄ʒ digiꭍ meis: ul' pōt cōparari ad ea quoꝝ eſt nūs tñ. vbi grā. p̄t cōparari ad q̄nq̄ʒ equos ꝛ ad q̄nq̄ʒ canes. poſſum eñi nūare q̄nq̄ʒ equos ꝛ q̄nq̄ʒ canes p̄ nūm q̄nariū digitoruʒ meoꝝ q̄ nūs ē mihi not⁹. p̄t ēt nūs q̄nari⁹ q̄nq̄ʒ digitoꝝ meoꝝ cōparari ad digitos meos i q̄b⁹ ē ſbiectiue. Dico igiꭍ q̄ ponēdo nūʒ nō eē formā accñtalē iherētē reb⁹ nūatis ſic nūʒ nō m'ltiplicaꭍ ad multiplicationē illoꝝ q̄rū ē nūs tñ: q̄ꝛ p̄ eūdē nūʒ poſſū nūare eq̄s ꝛ boues ꝛ caneʒ. ſʒ nūs hñ m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē illoꝝ q̄rū nūs ē foīa qm̄ ali⁹ nūʒ eſt ſbiectiue i decē digiꭍ meis ꝛ ali⁹ i decē eq̄s. ꝛ q̄ꝛ tp̄s p̄ᵐ cōparaꭍ ad mot⁹ iferiores ſolū ſic nūs ad nūata. iō tp̄s p̄ᵐ nō m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationeʒ motuū iferioꝝ: ſʒ tp̄s p̄ᵐ cōparaꭍ ad motum p̄ᵐ ſic foīa ad res cui⁹ ē foīa ꝛ cui iheret. iō tp̄s hēt vnitatē ꝛ diuerſitatē ab vnitate ꝛ diuerſitate p̄mi mot⁹. q̄ꝛ vnā p̄teʒ p̄mi mot⁹ mēſurat p̄ᵐ tp̄s ꝛ aliā p̄tē p̄mi mot⁹ q̄ nō ē ſil' cū illa p̄te menſurat aliō tp̄s ſeu aliā p̄teʒ tp̄is. Vñ illas cōparatiōes nūi ad nūata pōit ꝯᵗᵒʳ hīc. d. q̄ tp̄s mēſurat motū circularē. Et mot⁹ circularis accipiꭍ i diſiōe tp̄is ꝛ tp̄s mēſurat illū. ſ. motū circularē nō ſʒ q̄ nūs mēſurat nūatū ſʒ ſʒ q̄ nūat ad qd̄ ē foīa i re. Alios vō mot⁹ mēſurat ſm̄ q̄ nūs mēſurat nūatū ſm̄ q̄ nūatū nō accipiꭍ i diffīōne nūi. hec ꝯᵗᵒʳ. ꝛ ita patet q̄ tp̄s al'r mēſurat p̄ᵐ motū q̄ꝛ illū mēſurat ſic forma i re. ꝛ al'r mēſurat alios mot⁹ q̄ꝛ illoſ mēſurat ſic nūs nūatū. Si vō ponam⁹ q̄ nūs nō ſit aliqd̄ a reb⁹ nūatis tē eēt dicēdū q̄ nūs p̄t accipi dupl'r. vno mō ut nūat⁹. alio mō ut aliō q̄ nūam⁹. p̄ mō nūs m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē nūatoꝝ. q̄ꝛ ē illō idē qd̄ ip̄a nūata. Vñ decē eq̄ ꝛ decē canes nō ſūt eadē decē imo tātū diſtīguiꭍ q̄ʒtū canes ꝛ eq̄. ſi vō accipiꭍ nūs qui diſtīguiꭍ a reb⁹ nūatis ut ē illō quo nūam⁹ ſic non m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicatiōeʒ nūatoꝝ p̄ ipſum. vbi grā. p̄ decē digitos meos q̄rū nūs ē mihi not⁹ poſſū nūare deceʒ eq̄s ꝛ decē canes qm̄ p̄ h̄ q̄ꝛ ſcio q̄t digitos hēo poſſū deuenire i cognitionē nūi eq̄rū ꝛ canū ꝛ ſcire q̄ ſit decē eq̄ ꝛ decē canes ꝛ decē digiti ſit eadē decē ſiue p̄ eos nūam⁹ canes ſiue eq̄s.

¶ Vñ breuiꭍ nūs ex aīaʒ q̄ nūam⁹ nō m'ltiplicaꭍ ad multiplicationē eoꝝ q̄rum eſt nūs tñ ſiue nūs ponaꭍ accñs ſiue ponaꭍ ideʒ real'r cū reb⁹ nūatis.

¶ Si vō p̄ nūm itelligam⁹ actionē aīe p̄ quā nūamus ſic dico q̄ talis nūs m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē nūatoꝝ q̄ꝛ actio aīe m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē obiectoꝝ. ꝛ ſic p̄ʒ q̄ nō ē idē nūs decē boīuʒ ꝛ decē canū qm̄ alia ē actio aīe p̄ quā nūanꭍ decē hoīes ꝛ alia p̄ quā nūerant decem canes. Adhuc poſſū p̄ nūeꝝ itelligē vnū cōe qd̄ ſignificaꭍ per nomē nūerabile. ꝛ p̄ h̄ r̄ndeꭍ ad q̄ōneʒ q̄rētē de aliq̄b⁹ q̄t ſit cuiuſmodi ſit duo tres q̄tuor ꝛc̄. ꝛ ſiue tale cōe ſit res ex aīaʒ ſiue ſit ꝯcept⁹ aīe dico q̄ tale cōe nō m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē nūeratoꝝ: q̄ꝛ ſupius nō m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicatiōeʒ ſuorū iferioꝝ. nūc vō deceʒ ē vnū cōe ad decē hoīeſ ꝛ ad decē canes. ꝛ iō nūer⁹ iportat⁹ p̄ h̄ nomē decē ſiue ſit res ex aīaʒ ſiue ſit ꝯcept⁹ i aīa ē idē decē canū ꝛ decē eq̄rū. Pōt igiꭍ breuiꭍ pōi talis diſtīctio de nūo vʒ. q̄ q̄dā ē nūs nūat⁹. ꝛ q̄dā ē nūs q̄ nūam⁹. nūs nūat⁹ ē idē qd̄ res nūate. ꝛ talis nūs m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationē nūatorū. ſʒ nūs q̄ nūam⁹ ē duplex. vʒ. ſingl'aris ꝛ cōis. nūs ſingl'aris ēt eſt duplex: q̄ꝛ q̄dā ē ex aīaʒ ut nūs denari⁹ digitoꝝ meoꝝ ꝛ q̄daʒ i aīa ut actio aīe que dī nūatio. Nūs ſingl'aris ex aīaʒ q̄ nūam⁹ nō m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicatiōeʒ nūatoꝝ q̄rū eſt nūs tñ q̄ʒuis m'ltiplicetꭍ ad m'ltiplicationē illoꝝ quoꝝ ē foīa. ſʒ nūs ſingl'aris i aīa quo nūam⁹ m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicatiōeʒ nūatoꝝ. Nūs vō cōis p̄ quē r̄ndeꭍ aliq̄b⁹ ad q̄ōneʒ q̄rentē q̄t ſit nō m'ltiplicaꭍ ad m'ltiplicationeʒ nūatoꝝ: q̄ꝛ ſuperius nō m'ltiplicaꭍ ad multiplicationē iferioris. ꝛ de tali numero loquiꭍ forte p̄hūs dicens q̄ idem eſt numerus deceʒ boīum ꝛ decem canum.

¶ Qm̄ āt loci mutatio ꝛ hm̄ōi circularis: numeraꭍ āt vnūq̄dq̄ʒ vno quodā ꝓprio: ut vnitates vnitate: q̄ vō equo ſic ꝛ tempus tempore quodam finito.

¶ Hec ē 2ª p̄ticula 2ᵉ p̄tis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ ſʒ expōnē ꝯᵗᵒʳ p̄hs decl'at p̄ᵐ tp̄s eē: ꝛ ꝯtiet tres p̄tes ſm̄ expōnē ꝯᵗᵒʳ. qm̄ i p̄ª decl'at q̄ ē aliqd̄ p̄ᵐ tp̄ſ. In 2º ibi ⌊ Mēſuraꭍ āt. ⌋ Oñdiꭍ p̄ q̄d tp̄s p̄ᵐ mēſuraꭍ ꝛ t̄minaꭍ q̄ꝛ p̄ motū. In 3º ibi ⌊ Si ḡ qd̄ p̄ᵐ. ⌋ Declaraꭍ p̄ quē motū p̄ᵐ tp̄s menſuraꭍ. ¶ In p̄ª igiꭍ p̄te hui⁹ p̄ticule ꝓbaꭍ p̄ᵐ tp̄s eē: ſiue q̄ p̄ᵐ tp̄s ē. ꝛ hec ē 81ª ꝯ̄ hui⁹ libri q̄ ꝓbaꭍ ſic. vnūq̄dq̄ʒ nūaꭍ ꝛ mēſuraꭍ alio vno p̄ ſue ſp̄ei. ſic mot⁹ iferiores mēſuranꭍ motu circulari q̄ ē p̄m⁹ mot⁹ ꝛ vnitates mēſuranꭍ vnitate ꝛ eq̄. i. nūʒ eq̄ꝝ vno eq̄ ꝛ ſic de alijſ. Et ex q̄ ita eſt q̄ vnūq̄dq̄ʒ nūaꭍ aliq̄ vno ſue ſp̄ei p̄ opʒ q̄ tp̄s mēſureꭍ q̄dā tp̄e. p̄ igiꭍ opʒ q̄ ſit aliqd̄ tp̄s p̄ᵐ qd̄ ſit mēſura oīuʒ alioꝝ tēporuʒ. ¶ Notādū ſm̄ ꝯᵗᵒʳ h̄ q̄ cuʒ fuerit poſitū q̄ tp̄s ſit nūs cuiuſlibet mot⁹ ꝛ fuerit poſitū q̄ h̄ ē p̄oꝛ mot⁹ ceteris motib⁹ ſequiꭍ ut tp̄s illi⁹ mot⁹ ſit p̄us ceteris tp̄ib⁹ ꝛ nūis. hec ꝯᵗᵒʳ. Ex q̄ loco hēꭍ exp̄ſſe q̄ pl'a ſūt tp̄a ſil'. ꝛ

q̄ p̄ᵐ tp̄s ē mēſura oīuꝫ alioꝝ tēpoꝝ. tñ nō ſūt plīa tpa p̄ˢ ſiꝰ: q꜡ h̄ negat pħs in plib⁹ locis. Un̄ q̄libet mot⁹ habet q̄ntitatem ꝓpriaꝫ ſucceſſiuā itriſecam que q̄ntitas poteſt dici motus vel ſucceſſio. τ iſta q̄ntitas eſt proprium tempus illius motus.

ℭ Mēſurat̄ aūt ſic̄ dixim⁹ tp̄s motu: τ motus tp̄e. Hoc aūt eſt: q꜡ determinato motu: τ tp̄e mēſurat̄ mot⁹: τ q̄ntitas tp̄is.

ℭ Hec ē 2ᵃ ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄n¹ᵉ hui⁹ capl'i i q̄ oñdit̄ p gd p̄ᵐ tp̄s det̄minat̄ τ mēſurat̄. τ hec ē ps narratiua. vn̄ dic̄ pħs. q̄ tp̄s mēſurat̄ motu .i. p̄ᵐ tp̄s mēſurat̄ motu: τ mot⁹ mēſurat̄ tp̄e ut p̄uſ dcm̄ ē. p tp̄s eni t̄miatū mēſurat̄ q̄ntitas ſucceſſiua mot⁹: τ q̄ntitas tp̄is. τ h̄ itēdit pħs cū dic̄: motuſq꜡ q̄ntitas tp̄is. i. p tp̄s certū nobis mēſurat̄ q̄ntitaſ motuſq꜡ p τ q̄ntitas tp̄is. qñ eni q̄ntitas alicui⁹ tp̄is ē nobis nota tūc p illō tp̄s poſſum⁹ mēſurare q̄ntitatē tp̄is nobis igtā. τ ēt q̄ntitatē mot⁹ nobis igtā τ ec̄. qm̄ qñ q̄ntitas alicui⁹ mot⁹ ē nobis nota τ certa: tc̄ p illū motū poſſum⁹ mēſurare q̄ntitatē tp̄is. i. q̄ntū ē illō tp̄ſ i q̄ fit tal' mot⁹. vn̄ ꝫ 2ʳᵉꝫ ē h̄ itelligēdū q̄ mot⁹ mēſurat̄ p tp̄s primo τ eſſentialiter.

ℭ Si igit̄ qd̄ p̄mū mēſura oium ꝓrioꝝ circulatio reglaris. mēſura eni maxie q꜡ numer⁹ hm̄oi notiſſim⁹ ē. Alteratio gdē igit̄: neq꜡ augmētatio nō ſūt regulares. Loci āt mutatio ē. Un̄ τ vi tp̄s cē ſpe mot⁹: q꜡ h̄ mēſurant̄ alij mot⁹: τ tp̄s hoc motu.

ℭ Hec ē 3ᵃ ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄n¹ᵉ hui⁹ capl'i in q̄ declarat̄ p quē motū mēſurat p̄ᵐ tp̄s. τ 2tinet duas pticulas. q꜡ i p̄ᵃ pħs oñdit ꝓpoſitū ſuū p rōneſ. In 2ᵃ ibi⌊ Propt h̄ aūt.⌋ 2cludit ꝓpoſitū p dcm̄ cōe vulgi. ℭ In p̄ᵃ igit̄ pticula hui⁹ ptis decl'at̄ q̄ p̄ᵐ tp̄s mēſurat̄ p motū circularē p̄ᵐ. τ hec ē 8ᵃ 2ō huius li. q̄ ꝓbat̄ tripl'r τ p̄ ſic. Primū i vnoq꜡ gn̄e maxime ē mēſura alioꝝ: ſꝫ mot⁹ circularis p̄m⁹ ē p̄m⁹ i gn̄e motuū. igit̄ cū tp̄s p̄ᵐ mēſuret̄ p motū. ſeq̄t̄ q̄ tp̄s p̄ᵐ mēſuret̄ p motū circularē p̄ᵐ. De illa rōne p̄ poit̄ maioꝝ cū dī. Si p q꜡ p̄ᵐ ē mēſura oiuꝫ prioꝝ. Deide poit̄ 2̄ cū dī⌊ Circulatio regularis.⌋ h̄ ē mot⁹ regularis p̄m⁹ q̄ ē maxie regularis mēſurat maxie. h̄ ē maxie erit mēſura tp̄is. Deide 2ᵒ ꝓbat̄ eadē 2̄ cū dī q̄ nūer⁹ hui⁹ notiſſim⁹ ē. τ ē rō talis. p illū motū mēſurat̄ p̄ᵐ tp̄s q̄ mot⁹ ē nūs notiſſim⁹ ſeu mēſura notiſſima. ſꝫ mot⁹ circularis p̄m⁹ ē nūs notiſſim⁹ ſeu mēſura notiſſima. igit̄ p motū circularē p̄ᵐ mēſurat̄ p̄ᵐ tp̄s. de illa rōne ponit̄ mioꝛ i textu. Tertio ꝓbat̄ eadē 2̄ cū dī⌊ Alteratio qdē ē.⌋ q̄ ē rō tal'. p̄ᵐ tp̄s mēſurat̄ p illū motuꝫ q̄ ē maxie regularis τ vniformis. ſꝫ mot⁹ circularis p̄m⁹ ē maxie reglaris τ vniformis. ḡ p̄ᵐ tp̄s mēſurat̄ p motū circularē p̄ᵐ. De illa rōne poit̄ p̄ ꝓbatio minoris i textu. Deide 2̄. minoꝛ igit̄ ꝓbat̄ ſic. Alij motꝰ a loci mutatiōe: utputa alt'atio τ augmētatio nō ſunt mot⁹ regulares ut māifeſtū ē. τ iō ſola loci mutatio ē regularis. ſꝫ nō oīs loci mutatio ē regularis q꜡ nullus mot⁹ rect⁹ nālis nec violēt⁹ eſt regularis. Mot⁹ ēt circularis orbiū iferioꝝ nō ſt̄ regulares: ideo ſolus mot⁹ circularis p̄mi orbis ē mot⁹ oīno regularis. τ p 2ñs ille mot⁹ ē mēſura p̄mi tp̄is. τ pp h̄ vī aliq̄b⁹ q̄ tp̄s ē mot⁹ ſpe. q꜡ ſic̄ tp̄e mēſurant̄ alij mot⁹: ita motu ſpe mēſurant̄ alij motus: τ tp̄s etiam menſurat̄ hoc motu. ſ. motu ſpere.

ℭ Propter h̄ āt τ 2ſuetū dici accidit. Dicūt eni circulū cē hūanas res τ alioꝝ motuū habētiū nālē: τ gn̄atonē: τ corruptionē. Hoc āt ē. q꜡ oia h̄ tp̄e iudicant̄: τ accipiūt finē τ p̄ncipiū: ſic̄ ſi ꝫ circulatiōeꝫ ſit. Et tēp⁹ eni ipꝫ vī circulus q̄dā. Hoc aūt iteꝝ vī ob h̄ qd̄ hui⁹ loco mutatiōis mēſura eſt: τ mēſurat̄ ipm ab huiuſmodi.

ℭ Hec eſt 2ᵃ pticula 3ᵉ ptis 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄n¹ᵉ hui⁹ capl'i i q̄ pħs ꝓbat ꝓpoſitū ſuū p cōe dcm̄ vulgare τ ēt fac̄ ſuā ſnīaꝫ de eo qd̄ decl'auit. ℭ Dic̄ igit̄ p̄ q̄ pp h̄ q꜡ tp̄s mēſurat̄ p motū circularē τ ſeq̄tur accidit illō cōe dcm̄ τ vulgare q̄ oēs res hūane fiunt τ currūt ꝫ quēdā circulū quē circulū dicūt cē rotā fortūe. cui⁹ cā ē. q꜡ tp̄s ſequit̄ motū circularē: τ mēſurat̄ motu circulari τ ēt mēſurat ipꝫ. τ ideo ſic̄ tp̄s ē circulare: eo q꜡ ſeq̄tur motū circularē dnt oia hūana currē ꝫ quēdaꝫ circulū. ſ'r oia hūana mota motu circulari dixerūt moueri ꝫ quēdā circulū: τ gn̄atiōeꝫ τ corruptionē dixerūt cē circularē. τ h̄ ideo q꜡ oia hec tp̄e mēſurant̄ τ τ accipiunt p̄n̄ᵐ τ finē a tp̄e. τ ideo ſic̄ tp̄s ē circulare: ita dixerunt oia que ſunt in tempore eſſe τ fieri ꝫm quendam circulum.

ℭ Quare dicē cē reꝝ q̄ ſiūt circulū dicē eſt tp̄is cē quēdā circulū. Hoc āt ē. q꜡ mēſurant̄ circulatiōe. Ex̄ eni metꝝ nihil vī cē q̄ntū qd̄ mēſurat̄. Sꝫ aut mlta metra totū.

ℭ Hic pħs fac̄ ſnīam recapitulādo p̄dicta. d. q̄ dicē cē reꝝ fieri ꝫ quēdā circulū ē dicē tp̄s cē quēdaꝫ circulū. tp̄s v̄o nō pp aliō dī cē circulus niſi q꜡ mēſurat̄ motu circulari. τ mot⁹ circularis ē i tp̄e. Et ſbdit pħs dicēs q̄ q꜡ tp̄s mēſurat̄ motu circulari iō tp̄s ē circulare. τ dic̄⌊ Ex̄ eni metꝝ.⌋ h̄ ē ex̄ gen⁹ metri nihil vī cē qd̄ mēſurat̄. h̄ ē mēſura τ menſuratuꝫ eiuſdē gn̄is. ſi āt metra mlta totū. h̄ eſt tā tp̄s q̄ntū mot⁹ circularis vident̄ cē metra mlta. qm̄ tā tp̄s q̄ntū mot⁹ circularis ē metrū. ℭ Intelligēdū q̄ aliq̄ dicūt τ exponūt q̄ pħs ab illa pte. vꝫ. Qm̄ aūt loci mutatio. uſq꜡ ad illā ptē. ſ. dīc aūt rerum Oñdit pħs cui⁹ mot⁹ tp̄s ē nūſ. τ p̄ p̄mittit tria notabilia nec̄ia ad ſuū ꝓpoſitū. q̄rū p̄ᵐ ē q̄ loci mutatio ē vna ſpēs mot⁹. τ q̄ loci mutatio 2tinet ſub ſe mltas ſpēs q̄rū vna ē mot⁹ circularis. ℭ Scd̄ꝫ qd̄ p̄mittit ē q̄ vnūqd̄q꜡ mēſurabile mēſurat̄ aliquo vno eiuſdē gn̄is cū eo. ℭ Tertiū qd̄ p̄mittit eſt q̄ tp̄ſ mēſurat̄ motu. τ mot⁹ mēſurat̄ tp̄e. qb⁹ p̄miſſis pħs ibi⌊ Si ḡ qd̄ p̄ᵐ.⌋ ꝓbat q̄ tp̄ſ ē p̄ τ p̄ncipal'r nūs mot⁹ circularis p̄mi τ ſecūdario alioꝝ motuum. ℭ Primū ꝓbat̄ p tres rōnes. τ per cōe dictū vulgi. p̄ ꝓbat̄ p h̄ q꜡ p̄ᵐ ē mēſura oiuꝫ alioꝝ. ſ. motus circularis p̄m⁹ ē p̄m⁹ iter oēs alios mot⁹. ḡ ē mēſura oiuꝫ alioꝝ motuū. τ p 2ñs tp̄ſ qd̄ ē mēſura mot⁹: dꝫ cē p̄ mēſura p̄mi mot⁹ circularis: q꜡ mēſura alicui⁹ gn̄is p̄ mēſurat p̄ᵐ illi⁹ gn̄is qd̄ qdē p̄ᵐ mēſurat̄ τ ē mēſura ēt oiuꝫ alioꝝ. ℭ Scd̄o q꜡ nūs p̄mi mot⁹ ē notiſſim⁹. τ tp̄s ē mēſura notiſſima. iō tp̄s eſt p̄ mēſura p̄mi mot⁹. ℭ Tertio q꜡ tp̄s cū ſit eq̄le τ regulare ē p̄ mēſura illi⁹ mot⁹ q̄ ē maxie eq̄lis τ regularis. τ h⁹ ē p̄m⁹ mot⁹. Deide ꝓbat̄ idē p dcm̄ cōe vulgi qd̄ ē q̄ oia hūana τ oēs mot⁹ nā-

leꝫ currūt ſꝫ quēdā circulū.i.ſꝫ rotā fortūe.Et hꝯ ē ꝗ: oīa humana ⁊ oēs motꝰ nālēs ſūt ſb tpe: ⁊ tp̄s ē qdā circulꝰ ex h ꝙ p̄ ꝯſequit̄ ⁊ mēſurat motū circularē.℃Sed ē notādū ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ mouet ⁊ ſoluit hic vnā dubitationē talē.Nos videmꝰ ꝙ p̄ᵃ mēſura i rebꝰ mēſurat̄ ē duobꝰ modis.vꝫ.aut menſura q̄ dī vniuoce i illo gn̄e.aut p̄ncipalr̄ ⁊ ſc̄dario hoc ē eqꝰuoce.totū igit̄ tp̄s cum ſit tpe mēſurāte cuiuſlibet iſtoꝝ duoꝝ modoꝝ ē:hoc ē ꝙ tp̄s ꝯtinēs totū hoc ē tp̄a ſingulorꝝ motuū q̄ mō ſe h̄nt ad p̄ᵐ tp̄s: aut mēſurātur tanq̄ꝫ mēſura vniuoca.aut tanq̄ꝫ mēſura eqꝰuoca.℃ Ad illud v̄o dubiū r̄ndet ꝯ̄ᵗᵒʳ.d.ſic: dicimꝰ ḡ ꝙ ſi tp̄s ſeq̄ret̄ oēm motū p̄ᵐ tp̄s cū alijs tp̄ibꝰ diceret̄ p̄ncipalr̄ ⁊ ſc̄dario quēadmodū motꝰ quē ſequit̄ cū alijs motibꝰ p̄ncipalr̄.h ē ſi qlibet motꝰ h̄eat ſuū tp̄s.tunc tp̄s dī p̄ncipalr̄ ⁊ ſc̄dario: q: p̄ncipalr̄ dī de tpe p̄mi motꝰ.⁊ ſc̄dario de tp̄ibꝰ alioꝝ motuū.ſi āt tp̄s totū ſeq̄t̄ motū totū.ſ.motū circularē tūc p̄ᵐ tp̄s erit dictū cū alio tpe qd̄ mēſurat vniuoce ſic̄ eſt diſpō i vnitate cū nūis.hoc eſt ſi nō ſit tp̄s ꝯn̄s p̄ᵐ motū.⁊ illō tp̄s erit dictū vniuoce.q: erit vnū ⁊ idē tp̄s realiter nō diuerſificatum niſi ex hoc q: menſurat plures motus.

℃ Dicit̄ āt recte ꝙ nūerꝰ qdē idē ē ⁊ ouiuꝫ ⁊ canū:ſi eq̄lis utriq̄ꝫ ſit.Decē aūt nō idē. Neq̄ꝫ decē eadē ſūt:ſic̄ neq̄ꝫ triangulus idē q̄ ē eqlaterꝰ ⁊ gradatꝰ: ⁊ t̄n eadē figura ē:q: utraq̄ꝫ triāguli ſūt. Idē eni dī a q̄ nō differt dr̄ia.Sꝫ nō a q̄ dr̄t:ut triāgulus a triangulo dr̄ia differt.Alteri qdē eni triangulī ab iuicē ſūt.A figura āt nō:ſꝫ i eadē diuiſiōe ⁊ vna.Figura eni hec qdē talis circulus.Alia v̄o huiuſmodi triāgulus huiuſmodi aūt alia qdē eqlaterus.Alia v̄o hꝰ q̄datū.Figura qdē igit̄ eadē:⁊ hec triāgulus eni ē.Triāgulus aūt nō idē ē. Et numerꝰ iā ſilr̄.Nō eni differt a numero dr̄ia numerꝰ hoꝝ.Decē aūt nō idē eſt. In qbꝰ eni dī differūt.hec qdē eniꝫ canes alia v̄o equi.⁊ de tpe quidē ipſo:⁊ de circa ip̄m ꝓprijs hac intentione dictū eſt.

℃Hec eſt 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̄n̄lis huiꝰ capl̄i i q̄ pħs reuertit̄ ſup ſolōnē 3ᵉ dubitationis declarādo id qd̄ ſupponit in dicta ſolutiōe.ſ.ꝙ nūs nō multiplicat̄ ad mlr̄iplicationē nūatoꝝ.imo ꝓbat ꝙ idē eſt nūs diſtictoꝝ nūatoꝝ ⁊ hec eſt ultima ꝯ̄ huiꝰ libri.vꝫ.ꝙ ideꝫ ē nūs diſtictoꝝ nūatoꝝ itelligēdo ꝯ̄nē ſic.ſ.ꝙ diuerſa nūata eq̄lia in multitudie ſūt idē i nūo:ita ꝙ nō diuerſificant̄ ꝑ dr̄ias diuiſiuas illiꝰ nūi.Cōcluſiōe igit̄ ſic itellecta ꝓbat̄ ſic:illud qd̄ attribuit̄ aliqbꝰ ⁊ nō diuerſificat̄ i illis ſm̄ dr̄ias ſuas diuiſiuas ē ideꝫ illoꝝ ſiue i illis.hoc patet q: qd̄ ē aliq̄rū ⁊ nō diuerſificat̄ ſꝫ ꝙ eſt illoꝝ opꝫ ꝙ ſit idē illorū ul̄ in illis.ſꝫ nūs diſtictoꝝ nūatoꝝ eq̄lui ſm̄ multitudinē nō diuerſificat̄ i illis ſm̄ ſuas dr̄ias diuiſiuas.igit̄ nūs diſtictoꝝ nūatoꝝ eſt idē illis.maior declat̄ ꝑ ſil̄e ſic:q: eni eqlaterꝰ ⁊ gradatꝰ ſc̄ figure: ⁊ nō diſtiguunt̄ ꝑ aliq̄s dr̄ias imediate diuiſiuas figure.imo ꝯueniūt i eadē dr̄ia imediate diuiſiua figure.ſ.in dr̄ia ꝯſtitutiua triāguli:iō dicimꝰ ꝙ eqlaterus ⁊ gradatꝰ ſūt eadē figura:q: ꝯueniūt in eadem dr̄ia imediate diuiſiua figura:ſed q: eqlaterꝰ ⁊ gradatꝰ ſūt eadeꝫ dr̄ia imediate diuiſiua triāguli: ⁊ ꝓpter hoc nō cōcedit̄ ꝙ eqlaterꝰ ⁊ gradatꝰ ſint vnus triangulus. ⁊ ſic patet maior.ſ.ꝙ illō qd̄ attribuit̄ aliqbꝰ ⁊ nō diuerſificat̄ in illis ſm̄ dr̄ias ſuas diuiſiuas eſt idē illoꝝ ſeu i illis.minor v̄o declarat̄:q: decē equi ⁊ decē canes nō diuerſificant̄ per aliq̄s dr̄ias diuiſiuas nūi.imo ꝯtinent̄ ſub eadem dr̄ia imediate diuiſiua numeri:q: cōtinent̄ ſub numero denario.ſed diuerſificant̄ ꝑ dr̄ias diuiſiuas ipſoꝝ deceꝫ.q: decē diuidunt̄ in decē canes uel in decē equos. ⁊ in decē boies. ⁊ iō bn̄ dicit̄ ꝙ ideꝫ eſt numerꝰ deceꝫ hoium: ⁊ deceꝫ canū.t̄n deceꝫ homines: ⁊ deceꝫ canes nō ſūt eadē decē. ⁊ ita patet ꝙ ideꝫ eſt numerꝰ diſtinctoꝝ nūatoꝝ.de qua rōne ꝑ ponit̄ ꝓbatio maioris cū dī.Sicut nec trianguli ideꝫ qd̄ eſt ꝑ ſil̄e.ſ.ꝙ q: equilaterꝰ ⁊ gradatꝰ cōueniūt i eadē dr̄ia diuiſiua figure:ideo ſūt eadē figura. ⁊ hoc ꝓbat̄ ꝑ hoc q: per nullā dr̄iam imediate diuiſiuā figure cōueniūt.ſꝫ nō ſūt ideꝫ triāgulus. q: nō ꝯueniūt in eadē dr̄ia diuiſiua imediate triangulus:q: nō cōueniūt in eadeꝫ dr̄ia diuiſiua imediate trianguli.℃ Deinde applicat illō ad nūm cū dicit.Et nūs iaꝫ ſimplr̄.lege q: lr̄a eſt plana.Deinde cū dicit.Et de tpe qdeꝫ ipſoꝝ ⁊c̄.hoc eſt de tpe ⁊ de proprijs circa ip̄m: ⁊ circa itentioneꝫ eiꝰ dictū eſt.℃Intelligendū ꝙ cū pħs dicit ꝙ ideꝫ eſt nūs diſtinctoꝝ nūatoꝝ videt̄ per ꝓbationeꝫ ſuā ⁊ per exempla qd̄ ipſe per numerū itelligat vnū cōe qd̄ ſignificat̄ per nomen nūale ꝑ qd̄ reſpōdet̄ ad queſtionem factā de aliqbus quot ſūt.qd̄ patet qm̄ nō vult ꝙ idem ſit numerꝰ deceꝫ equoꝝ ⁊ deceꝫ canū: niſi q: hoc cōe numerꝰ denarius continet utroſq̄ꝫ: ita ꝙ ſi de utriſq̄ꝫ queratur quot ſūt cōuenienter reſpondet̄ ꝙ ſūt deceꝫ. ⁊ hoc etiā patet per exemplū ſuū cū dicit.Equilaterꝰ ⁊ gradatꝰ ſūt eadeꝫ figura. ⁊ hāc ꝓpōnē nō cōcedit phūs niſi q: eqlaterus ⁊ gradatꝰ ꝯtinent̄ ſub eadē ſp̄e figure.ſ.ſub triangulo. ⁊ ſic cōcedit ꝙ ideꝫ eſt nūs decē equoꝝ ⁊ decē canū:q: decem equi ⁊ deceꝫ canes cōtinent̄ ſub eadem ſpecie nūi.ſ.ſub denario.℃Et ſi dicit̄ ꝙ illō nō videt̄ eſſe ad pħi ꝓpoſitū:q: phūs nō loquit̄ de aliquo cōi p̄dicabili cū dicit ꝙ idem eſt tp̄s diuerſoꝝ motuū:q: idem eſt nūs diſtinctoꝝ nūatoruꝫ. Intelligendū ꝙ ſicut phūs per numerū ſimplr̄ intelligit numerū per queꝫ cōuenienter reſpōdet̄ ad q̄ſtioneꝫ factā de aliqbꝰ quot ſūt:ita per numerum nō ſimplr̄ ſꝫ determiati gn̄is:cuiuſmodi eſt tp̄s:itelligit tp̄s per quod reſpōdet̄ de aliquibꝰ motibꝰ ſeu tp̄ibus ad q̄ſtioneꝫ factā per quādo. Si enim de duobꝰ motibus ul̄ mobilibus queratur q̄n fuerūt ſi reſpōdet̄ per idem tp̄s ſequit̄ ꝙ ideꝫ tp̄s eſt numerus ⁊ mēſura eorū.Et cū dicit̄ ꝙ phūs nō loquitur de aliquo cōi p̄dicabili.dico ꝙ loquit̄ de aliq̄ cōi diſticto ꝑ qd̄ r̄ndet̄ v̄e ad qōnē factā q̄rētes de diuerſis ſꝫ qd̄ illō ſit cōe ſꝫ p̄dicationē ul̄ mēſuraꝫ cōeꝫ:ul̄ aliq̄ alia cōitate cōe manēs idē h accidit. ℃Intelligēdū ēt ꝙ pħs nō itēdit ꝙ illa ꝓpō ſit v̄a de v̄tute ſmōis.Eqlaterꝰ ⁊ gradatꝰ ſt̄ vna figura. qm̄ ſi eēnt vna figura eēnt vnꝰ triāgulus:ul̄ vnꝰ circulus:ul̄ vnꝰ q̄drat. ⁊ ſic de alijs.q: de quocunq̄ꝫ dī genꝰ ſupponens ꝑſonalr̄ de eodeꝫ dī aliq̄ ſp̄es gn̄is ut vult pħs i locis mlr̄is.ſꝫ phūs inuit ꝑ iſtā ꝙ eqlaterus ⁊ gradatꝰ cōueniūt i aliquo inferiori

ꝯtēto ſb triāgulo. ꝛ īō ſr̄ vna figura: ꝟ ē ꝯueniūt ī vna dīia diſiua figure: ſ3 nō ſr̄ triāgulꝰ vnꝰ: qꝛ nō ꝯuēiūt ī vna dīia diſiua triāguli: de v̇tute tn̄ ħmōiſ utraqꝫ ē ſl'a. Eglaterꝰ ꝛ q̄datꝰ ſr̄ vna figura eglaterus ꝛ q̄datꝰ ſiue q̈dratꝰ qꝺ idē ē ſr̄ vnꝰ triāgulus.

℃ Explicit liber quartus.

℃ Incipit liber quintus de phiſico auditu.

t Tāſmutaꝛ āt trāſmutās oē. Aliꝺ q̄dē ꝭ3 accn̄s: ut cū dicimꝰ muſicū ambulare: qm̄ cui accidit muſicū eē: ꝟ ambulat. Hoc āt ī ħmōi aliquid mutari ꝛ ſimplr̄ dꝫ mutari. ut q̄cūqꝫ dr̄ ꝭm ptes. Sanaꝛ eni corpꝰ: qꝛ oculus: aut thorax: he āt ptes totiꝰ corpis ſūt: Eſt āt ēt aliqd: qꝺ neqꝫ ꝭ3 accn̄s moueꝛ: neqꝫ ī eo qꝺ aliqd ipiꝰ: ꝟ ī eo qꝺ ipſu3 mouet ꝑmū. Et ꝟ ē ꝭ3 ſeipꝫ mobile. Scꝺ3 āt aliū motū ꝛ aliū alteꝝ ē: ut alterabile ꝛ alterationis: ſanabile ꝛ calefactibile alteru3.

t Tāſmutaꝛ āt trāſmutās oē aliꝺ q̄dē ꝭ3 accidēs ꝛ c̄. Poſtq̄ ī pcedētibꝰ libꝛiſ detminatū ē de pncipijs ꝛ paſſiōibꝰ corpiſ mo^lis. In ꝟ 5ᵒ pħs icipit detmiare de ꝓꝓrietatibꝰ paſſionū motꝰ. Et ꝯtinet liber iſte tres tractatꝰ. qm̄ ꝑmꝰ ē de diſiōe motꝰ ī ſuas ptes ſbiuās ꝛ de diuerſitate ſpērū motꝰ. ſcꝺs eſt de vnitate motꝰ. ꝛ icipit ibi. Poſt ꝟ āt dicemꝰ. 3ᵘˢ ē de ꝯrietate motꝰ ꝛ icipit ibi Ampliꝰ aūt detmināꝺū. Primꝰ tractatꝰ ꝯtinet tria capl'a. qm̄ ī ꝑ pħs diſtiguit ꝛ ſepat illa que eēntialr̄ attribuunꝛ motui ab hiſ q̄ attribuunꝛ motui ꝑ accn̄s ut excludat illa q̄ ſr̄ ꝑ accn̄s a ſua ꝯſideratiōe. In 2ᵒ capl'o ibi Qm̄ āt oīs mutatio. Detīnat de diuerſitate ſpēꝝ mutatiōiſ diſtiguēdo mutatiōe3 ī ſuas ptes. In 3ᵒ ibi Si igiꝛ ꝑdicamēta. Declaraꝛ ī qbꝰ ꝑdicamētis ē motꝰ ꝓꝑrie dictꝰ. Primū capl'3 ꝯtiet duas ptes ꝑn^les: qꝛ ī ꝑᵃ ponūꝛ q̄dā diſiōes necīe ad ꝓpoſitū. In 2ᵃ ibi Qm̄ igiꝛ mutatio ꝛ c̄. Excludit pħs illa q̄ attribuūꝛ motui ꝑ accn̄s a ſua ꝯſideratiōe. Pria ps ꝯtiet quqꝫ particulaſ qm̄ ī ꝑᵃ pōiꝛ vna diſio ipſiꝰ mo^lis. In 2ᵃ vo ibi Eſt āt ī mouēte. pōiꝛ eadē diſio ſeu diſtictio de ipſo mouēte. In 3ᵃ ibi Qm̄ āt q̄dē. pōiꝛ 3ᵃ diſio ꝯtinēs ea q̄ regrunꝛ ad motū. In 4ᵃ ibi Eſt aūt ꝛ ī illis. ponīꝛ 4ᵃ diſio ipſiꝰ termini ad quē. In 5ᵃ ibi Quo q̄dē igr̄. pōiꝛ epilogatio ꝑdcōꝝ. ℃ In ꝑᵃ igiꝛ pti^la pħs pōit vnā diſionē trimēbrē ipſiꝰ mo^lis q̄ ē tal'. q̄dā ē mo^le ꝑ accn̄s: ut muſicꝰ ē ſb3 curſus ꝑ accn̄s. ꝛ q̄dā ē mo^le ꝭ3 ptē. ꝛ illo mō hō ſanaꝛ qꝛ ps illiꝰ ut oclus vl' thorax. i. pectꝰ ſanaꝛ. q̄dā ē mo^le ꝑ^m ut ē illꝺ qꝺ ꝭ3 q̄ʒlibet ſuā ptē moueꝛ: ꝛ nō moueꝛ ex ꝟ qꝛ aliꝺ moueꝛ. Et ſbdit pħs. d. q ī alia ꝛ alia mutatiōe ē aliꝺ ꝛ aliꝺ mo^le ꝑ^m: qm̄ aliꝺ ē ꝑ^m mo^le ī alt'atiōe ꝛ aliꝺ ī augmētatiōe. Nā alt'abile ē mo^le ꝑ^m ī alteratiōe: ꝛ augmētabile ē mo^le ꝑ^m ī augmētatiōe. ꝛ ī alia ꝛ alia ſpe alt'atiōiſ: ē aliꝺ ꝛ aliꝺ mo^le ꝑ^m. ℃ Notāda ſr̄ ꝟ q̄dā ꝭ3 ꝯᵐᵗ. ꝛ quedā dubitāda. vn̄ notāda ſr̄ q̈tuor. ℃ Primo ḡ ē notāꝺū ꝭ3 ꝯᵐᵗ q ille motꝰ q ē ꝭ3 ptē reduciꝛ ad illū q ē ꝭm accn̄s: ꝛ ē q̄ſi mediū iter illꝺ qꝺ ē ꝑ accn̄s: ꝛ illud qꝺ ē ꝑ ſe: qm̄ ps pōt moueri ꝑ ſe q̄ſi diſtiguiꝛ a toto: qꝺ tn̄ ē ipoſſibile ī muſica aut ī albedie. hec ꝯᵐᵗ. ℃ S3 ē itelligēꝺū q ꝑ accn̄s accipiꝛ duplr̄ q̄tu3 ſpectat ad ꝓpoᵐ: ꝛ eodē mō ꝑ ſe ꝑt accipi duplr̄: vno mō illꝺ dr̄ ꝑ accn̄s cōpetē alicui qꝺ ꝯuenit ei ꝑ aliꝺ qꝺcūqꝫ ſit illꝺ aliꝺ: ſiue ſit eiꝰ accn̄s: ſiue ſit eiꝰ ps. ſiue qꝺcūqꝫ aliꝺ fuerit: ꝛ iſto mō ieē ꝑ accn̄s oppōiꝛ ei qꝺ ē ieē ꝑ ꝭ3 q illꝺ dr̄ ꝑ ieē alicui qꝺ ieſt ſibi nō ꝑ aliꝺ. ꝛ iſto mō iter ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s nō ē aliqꝺ me^m: qꝛ oē qꝺ ieſt alicui: aut ieſt ſibi ꝑ aliꝺ aut nō ꝑ aliꝺ. Alioꝰ accipiꝛ ꝑ accn̄s ꝭ3 q illꝺ dr̄ ꝑ accn̄s ieē alicui qꝺ ieſt ſibi: ꝛ nō ꝑ aliqꝺ itriſecū ei: qꝛ nec ꝑ ſe nec ꝑ ptē: ꝛ ꝑ oppoſitū ꝑ ſe dr̄ ieē qꝺ ieſt alicui ꝑ aliqꝺ itriſecū ei ſiue iſit toti gr̄a totiꝰ ſiue gr̄a partis: ꝛ iter ꝑ accn̄s iſto mō ꝛ ꝑ ſe nō ē mediū: qꝛ qꝺ ieſt alicui: aut ieſt ei ꝑ itriſecū aut ꝑ extriſecū. Dico igiꝛ q ieſſe ꝭ3 ptē ē mediū iter ieſſe ꝭ3 accn̄s 2ᵒ mō: ꝛ iter ieſſe ꝑ ſe ꝑ mō: qm̄ illꝺ qꝺ ieſt ꝭ3 ptē ieſt ꝑ aliꝺ: ꝛ ſic nō ieſt ꝑ: qꝺ ēt ieſt ꝭ3 ptē ieſt ꝑ aliqꝺ itriſecū: ꝛ ſic nō ieſt ꝭ3 accn̄s 2ᵒ mō. Dico ēt qꝺ illꝺ qꝺ ieſt alicui ꝭ3 ptē ieſt ei ꝭm accn̄s ꝑ mō. qꝛ ineſt ei ꝑ aliꝺ: ꝛ ad iſtū modū ꝭ3 accn̄s reduciꝛ modus q ē ꝭ3 ptē. vn̄ iter ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s qꝺ ſibi ꝑ mō opponiꝛ nō eſt mediū. ℃ Scꝺo ē notāꝺū ꝭ3 ꝯᵐᵗ ꝟ q ille motꝰ q ē ꝭ3 ptē ꝛ motꝰ q ē ꝭ3 accn̄s dīut ī ꝟ: qꝛ cū motꝰ attribuiꝛ alicui ꝑ accn̄s: attribuiꝛ ei gr̄a alicuius qꝺ nō ē inatū ꝑ ſe moueri: ut cū dicimꝰ muſicū ꝑ accn̄s currē illa accn̄talitas ē rōne muſice q̄ nō eſt nata ꝑ ſe moueri. ſ3 cū motꝰ attribuiꝛ alicui gr̄a ptis attribuiꝛ ei gr̄a eiꝰ qꝺ inatū ē moueri ꝑ ſe: qm̄ ps pōt ſepari a toto. ꝛ tc̄ ꝑt moueri ꝑ ſe. ℃ Tertio ē notāꝺū ꝭ3 ꝯᵐᵗ q iſti tres modi. v3. ieſſe ꝭ3 accn̄s ꝛ ꝭ3 pte3 ꝛ ꝑ iueniunꝛ ī hiſ q̄ moueꝛ ī loco ꝛ alteratiōe qm̄ tā ī motu locali q̄ ī motu alt'atiōis ꝯuenit iuenire motū ꝭm accn̄s ꝛ motū ꝭm ptē: ꝛ ēt ꝑ^m motū. ſed utrū iſti tres modi iueniāꝛ ī gn̄atiōe ꝛ corruptiōe ſiue ī motu gn̄atiōis ꝛ augmētatiōiſ ꝛ diminutiōis nihil dīc ꝯᵒʳ. attn̄ ꝓbabilr̄ ꝑt dici q iſti tres modi iueniunꝛ in oī motu. ℃ Intelligēꝺū q iſte determinatiōes ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s in ꝓpoſito nō referunꝛ ad extrema ꝓpōnis ſed ad totā ꝓpoſitionē ita q denotaꝛ q ꝓpoſitio eſt v̇a per accidēs vl' per ſe. hec eni eſt per accidens muſicꝰ currit ꝛ hec ē ꝑ ſe. ambulās currit. ſ3 qꝛ de iſtis ſat eſt dictū ꝑ huiꝰ ideo nūc trāſeo. ℃ Quarto ē notāꝺū ꝭ3 ꝯᵐᵗ hic q motū ꝑ ſe dīdiꝛ ī duo: ſ3 pħs ī ꝟ libꝛo nō idiget dīdē motū ꝑ ſe ī hec duo: ſ3 7ᵒ ꝛ octauo huiꝰ faciet ꝟiſ3 hic ꝯtētꝰ ē tribꝰ modis. ſ. motū ꝑ accn̄s ꝛ motū ꝭm ptē ꝛ motū ꝑ ſe ad declarāꝺū q ꝭmo eiꝰ nō ē niſi de motu ꝑ ſe: qm̄ nulla arſ ꝯſiderat de motu ꝑ accn̄s. Et itēdit ꝯᵒʳ q motū ꝑ ſe dīdiꝛ ī motū ꝑ ſe ꝛ ꝑ: ꝛ ī motū ꝑ ſe nō ꝑ. In motu eni aīalis vna ps ē mouēs ꝛ alia mota: ꝛ totū aīal ē mouēs ꝛ motū rōne diuerſaꝝ ptiū. Illa enim ps q̄ ꝑ moueꝛ ab alia pte ē motū ꝑ ſe ꝛ ꝑ. ꝛ ps mouēs ē ꝑ ꝛ ꝑ ſe mouēſ: ſ3 totū aīal ē ꝑ ſe mouēs ꝛ ꝑ ſe motū: ſ3 nō ē ꝑ mouēs nec ꝑ motū. qꝛ nō mouet nec moueꝛ niſi rōne partiū. ℃ Intelligēdu3 eſt hic q due ꝯditiōes requirunꝛ ad hoc q aliqd ſit ꝑ motu3 ꝭm q pħs loquiꝛ hic. Una cōditio eſt q motꝰ nō inſit illi per motū alicuiꝰ extrinſeci. ſ. ꝑ hoc q aliqd extriſecum moueaꝛ. 2ᵃ cōditio eſt q ipm̄ moueaꝛ ꝭm q̄ʒlibet ptē. Un̄ ad hoc q aliqd ſit ꝑ^m motū nō ſufficit q moueaꝛ ꝭ3 q̄ʒlibet ptē ipſiꝰ: qꝛ cū hō moueꝛ ī nauī moueꝛ ꝭ3 q̄ʒlibet ptē ipſiꝰ. ſ3 nō moueꝛ ꝑ qꝛ moueꝛ

ad motū alteri᷒.ſ.ad motū nauis. ¶ Sʒ hic ſūt duo dubia. Primū dubiū ē:utrū totū debeat dici moueri ꝑ hoc q: aliq̄ ꝑs illi᷒ mouet. Et vī ꝙ nō q: poſſibile ē ꝙ aliqḋ corp᷒ moueat̄ ſʒ diuerſas ꝑtes motib᷒ ꝯrijs: q: vna ꝑs illi᷒ corꝑis p̄t caleſieri ⁊ alia frigeſieri: ſi igit totū dī moueri ad motū ꝑtis oīeꝫ cōcedēdū ꝙ idē corp᷒ caleſit ⁊ frigeſit: i t'mīo calefactiōis ē calidū: ⁊ qḋ frigeſcit i termīo frigefactiōis ē frigidū. ḡ de eodē corꝑe aliqñ ē ueꝝ dicē ipm eē ſil' calidū ⁊ frigidū qḋ vī ipoſſibile. Dicēdū igit ꝙ q̄dā ē diſpō q̄ nata ē ineſſe vni ꝑti ita ꝙ non alteri ⁊ q̄dā nō: ⁊ talis diſpō ex hoc q: ieſt vni ꝑti ita ꝙ nō alteri deno miat totū: ut patet de criſpitudie capitꝭ: ⁊ ſi ꝑs cui ĩnata ē ieſſe talis diſpō moueat ad talē diſpōnē: to tū dī moueri illo motu. ſi eni caput ſit i decriſpari: tūc hō dī decriſpari. Alia ē diſpō q̄ pōt idifferent' ieſſe ꝑtib᷒ diuerſis. ⁊ talis ē duplex: qm̄ q̄dā ē diſpoſitio q̄ ex hoc ꝙ exiſtit i vna ꝑte ꝑua coafficit totū corp᷒. ut. d. hic Albertus. ⁊ talis diſpō ex hoc ꝙ denoiat ꝑtē denoiat totū. ſi eni hō ſanaret ab egritudie dētiū dicim᷒ ꝙ hō ſanat. Alia vō ē diſpō q̄ ex hoc ꝙ coexiſtit i vna ꝑte nō coafficit totū. ⁊ talis diſpoſitio exñs i vna ꝑte nō denoiat totū ſimplr̄ ⁊ abſolute: ſʒ ſolū cū hac det'minatiōe ꝙ ē ſʒ ꝑtē. Ex hoc eni ꝙ aliqs denigrat i dētib᷒ nō ē ꝯcedēdū ſimplr̄ ⁊ abſolute ꝙ ipē denigrat: ſʒ ſolū ē ꝯcedēdū ꝙ ipē denigrat ſʒ ꝑtē. Vl' p̄t breuit' dici ad formā dubitatiōis ꝙ diſpō ē duplex. ſ. q̄dā q̄ nata ē ſolū ineē vni ꝑti det'minate ut criſpitudo capitꝭ. ⁊ ex hoc ꝙ ꝑs mouet ad talē diſpōnē dī totū moueri ad illaꝫ diſpōnē. Alia vō ē diſpō q̄ nata ē ieſſe cuilibet ꝑti idifferēter: ⁊ ex hoc ꝙ vna pars tm̄ mouet ad illā diſpōnē nō dʒ dici ſimplr̄ ꝙ totū mouet ad illam diſpōnē: ſʒ ſolū cū hac det'minatiōe q̄ ē ſʒ ꝑtē: ⁊ iō ſi vna ꝑs alicui᷒ corꝑis caleſiat ⁊ alia frigeſiat nō dʒ dici abſolute ꝙ totū caleſit: nec ēt ꝙ totū frigeſit: ſʒ dʒ dici ꝙ totū caleſit ſʒ ꝑtē ⁊ frigeſit ſʒ ꝑteꝫ.

¶ Scdm dubiū ē utrū qlibet mot᷒ hēt ꝓpriū ſbm diſtictū a ſubo cuiuſlibet alteri᷒ mot᷒. ſic pħs vī hic ſaue cū dicit ꝙ i alia ⁊ alia mutatiōe ē aliḋ ⁊ aliud mole pm. ⁊ vī ꝙ nō: q: oē mole q̄cūqꝫ motu ſit mole ē mole motu locali. illḋ igit idē qḋ ē ſbm pm alteratiōis p̄t moueri ēt motu locali ⁊ per ꝯñs idē p̄t eē ſbm mot᷒ localis ⁊ alteratiōis. Itē mot᷒ ē act᷒ entis i pō inq̄ntū i pō: ſʒ vnū ⁊ idē nūo p̄t eē in pō ad diuerſos t'mios mot᷒. ḡ idē p̄t eſſe pm ſbm diuerſoꝝ motuū: q: p̄t moueri ad qḋlibet ad qḋ ē i pō. Iteꝫ idē ē pm ſbm ꝯrioꝝ ſʒ phūꝫ 9᷒ metha. ḡ cū aliq mot᷒ ſint ꝯrij ut calefactio ⁊ frigefactio. ſequit ꝙ idē nō p̄t eē pm ſbm motuū ꝯrioꝝ. Dicēdū igit ꝙ ꝑ ſbm pm poſſum᷒ duo itelligē. ſ. ul' illḋ qḋ ē ꝑ ꝑfectibile per motū: ul' illḋ qḋ ē ꝑ ꝯſtitutū formalr̄ ꝑ motū. Subʒ pm ꝑfectibile ꝑ motū p̄ſupponit motui. ⁊ mācet idē nūo ſb utroqꝫ t'minoꝝ mot᷒. ſʒ ſbm ꝑfectū ꝑ motū nō p̄ſupponit motui nec manet niſi dū mot᷒ mācet: q: ꝯſtituit i eē ꝑ motū. Exēplū hui᷒ p̄t eē mltiplex. nā lux dī hēre duplex ſubʒ. dicim᷒ eni ꝙ dyaphanū. i. aer ē ſubʒ lucis ⁊ dicim᷒ ēt ꝙ lucidū ē ſubʒ lucis. dyaphanū ē ſbʒ ꝑfectibile ꝑ lucē ⁊ p̄ſuppoſitū luci. ſʒ lucidū ē ꝑfectū ꝑ lucē ⁊ ꝯſtituitur foialr̄ i eēntia ſua ꝑ lucē. Aliḋ exēplū. ſimitas dī hēre duplex ſubʒ ut naſū ⁊ ſimū. naſus ē ſbʒ ꝑfectibile ꝑ ſimitatē. ſʒ ſimū ē ſbʒ ꝑfectū ⁊ ꝯſtitutū formalr̄ ꝑ ſimitatē. Qꝫ āt mot᷒ hēat ſbʒ tale ꝯſtitutū i eē ꝑ motū pʒ ꝑ ꝯrōs 3᷒ hui᷒ ubi dīc. ꝙ ſi mot᷒ eſt act᷒ entis i pō inq̄ntū i pō ens. tc̄ q̄ditas entis ꝯſtitueret ꝑ motū. ſʒ illa ꝯñtia nō ualēt niſi q̄ditas illi᷒ cui᷒ inq̄ntū illi᷒ mot᷒ ē act᷒ ꝯſtitueret ꝑ motū. vñ aliqḋ ē ſbʒ cui᷒ inq̄ntū hui᷒ mot᷒ ē act᷒. qm̄ mot᷒ ē act᷒ entis i pō inq̄ntū i pō ḡ q̄ditas illi᷒ ſubi cui᷒ inq̄ntū ē talis. motus ē act᷒. ꝯſtituit in eē ꝑ motū. vñ cū mot᷒ ſit act᷒ entis i pō inq̄ntū i pō ſequit ꝙ mot᷒ ē de q̄ditate entis i pō q: alr̄ nō ualēt ꝯñtia ꝯrōs. vʒ. ꝙ ſi mot᷒ eſt act᷒ entis inq̄ntū ens. q̄ditas entis ꝯſtituit ꝑ motū.

¶ Dico igit ꝙ ſbʒ ꝑfectū ꝑ motū. cui᷒ inq̄ntū h᷒ mot᷒ ē act᷒ ē vnū aggregatū ex motu ⁊ ex ſbo p̄ſuppoſito motui. ſic lucidū ē aggregatū ex luce ⁊ dyaphācitate ⁊ loquēdo de tali ſbo ꝑ ē manifeſtū ꝙ qlibet mot᷒ hēt ſbm ꝓpriū diſtictū a ſbo cuiuſlibet alteri᷒ mot᷒ q: qḋlibet ſbm tale ꝯſtituit foialr̄ ꝑ motū. ſʒ māifeſtū ē ꝙ illa diſtiguunt q̄ foialr̄ ꝯſtituunt ꝑ diuerſos mot᷒ ⁊ ꝑꝑ hoc ali᷒ ⁊ ali᷒ mot᷒ nc̄cio hēt aliḋ ⁊ aliḋ ſbm ꝯſtitutū ꝑ ipʒ. ⁊ hec vī itētio ꝯrōs hic dicentis ꝙ muſic᷒ nō currit ſʒ ꝙ muſic᷒ ſʒ ſʒ ꝙ aial ambulās. ⁊ ſic ſʒ ꝯrōs aial ambulās ē ꝑ ſe ⁊ ꝓpriū ſbʒ curſus ſʒ aial ambulās dīc vnū aggregatū ex ſbo p̄ſuppoſito motui ⁊ ex motu. ⁊ iſto mō loq̄ndo de ſbo pōt dcm̄ pħi ⁊ ꝯrōs hēre vītatē. vʒ. ꝙ ſʒ aliū ⁊ aliū motū eſt aliḋ ⁊ aliḋ mole.

¶ Si vō itelligit ꝑ pm ſbm mot᷒ ſbm p̄ſuppoſitū motui ꝑfectibile ꝑ motuꝫ ſic ſʒ aliqs eſſet dicēdū ꝙ alteri᷒ ⁊ alteri᷒ mot᷒ ē aliḋ ⁊ aliḋ mole pm. Vñ Linconienſis dīc ꝙ corp᷒ ſʒ ꝙ corp᷒ q̄ntū ē ſuſceptiuū mot᷒ localis. ⁊ corp᷒ ſʒ ꝙ ꝑficit q̄tuor q̄litatib᷒ p̄mis nālib᷒ eſt alterabile. ⁊ ſʒ ꝙ ē uegetatiuū ē capax augmētatiōis ⁊ diminutiōis. vñ calefactibile eſt pm ſbm calefactiōis p̄ſuppoſitū calefactiōi ⁊ frigefactibile eſt pm ſbm frigefactiōis ⁊ ſic de alijs. nc̄ certū eſt ꝙ calefactibile ⁊ frigefactibile nō ſē oino ideꝫ q̄uis dicant de eodem: qm̄ calefactibile ſignificat ſuſceptiuū caloris cū reſpectu ⁊ aptitudie ad ſuſcipiēdū calorē. ſʒ ali᷒ ē reſpect᷒ ⁊ alia ē aptitudo ad calorē ⁊ ad frig᷒. ⁊ ēt reſpectu alteri᷒ ⁊ alteri᷒ mot᷒ ē aliḋ ⁊ aliḋ ſbm pm.

¶ Vel poſſum᷒ diſtiguē de ſbo ꝑ ꝑfectibili ꝑ motū. q: qḋdā ē ſbm foiale ⁊ qḋdā māle. v. g. ſbm māle calefactiōis ē lignū ul' ferrū ſeu aliqḋ hm̄. ⁊ ſbm foiale ē calefactibile. ⁊ ꝑ hoc ad formā dubitatiōis dico ꝙ ſi loq̄mur de ſbo ꝯſtituto ꝑ motū: ſic alteri᷒ ⁊ alteri᷒ mot᷒ ē aliḋ ⁊ aliḋ ſbm ut viſū ē ſup̄. ſi vō loq̄mur de ſbo p̄ſuppoſito motui ſic diſtiguēdū ē ulterius. vʒ. ꝙ ſbm ꝑfectibile eſt duplex. ſ. māle ⁊ foiale diuerſoꝝ motuū ſʒ ſpecieꝫ ul' ſʒ gen᷒ ſē ſuba foialia diuerſa ſʒ ſpēꝫ ul' ſʒ gen᷒. tm̄ diuerſoꝝ motuū ſʒ ſpēꝫ ul' ſʒ gen᷒ p̄t eē idē ſbm māle. vñ ſuba ſola ē ſbm māle oiuꝫ motuū. ſʒ ſuba cū aptitudie ul' reſpectu ad det'minatū motū ē ſbm foiale ē illi᷒ mot᷒.

¶ Ad rōnes āt i ꝯriū appet ꝑ iā dcā: qm̄ oēs ille rōnes ꝓbāt ſolū ꝙ idē p̄t eſſe ſbm māle diuerſoꝝ motuuꝫ. nā pª rō accipit ꝙ oē mole eſt mole motu locali. ⁊ hoc ē ꝯcedēdū de mole māli p̄ſuppoſito motui. ſi āt ſit ueꝝ de mole foiali tc̄ ē ueꝝ ꝑ accidēs ſolū q: iſta ē vā ꝑ accñs. vʒ. alterabile eſt mole motu locali. q: nō inq̄ntū alterabile ē mole motu locali.

¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē qm̄ dī ꝙ idē ſbm ē i pō ad diuerſos t'mios mot᷒. Dico ꝙ idē ſbm mālit' eſt i pō ad diuerſos t'mios mot᷒. ſʒ idē ſbm foialr̄ nō ē ꝑ ſe in pō ad diuerſos terminos mot᷒ ſed ſolū ꝑ accidēs.

¶ Ad 3ᵃᵐ cū dicit ꝙ idē eſt pm ſubiectū ꝯriorū. Dico ꝙ uerū eſt loquēdo de ſubo ꝑ māli. ſʒ nō eſt uerū de ſubo ꝑ formali. Et ſi dicat ꝙ ſʒ illḋ in quo-

libet motu eēnt pl'a ſubā qd nō vī uer.q2 vn⁹ motus nūo regrit vnū ſubm nūo ut poſtea declarabit phūs. Dicēdū ꝙ in quolibet motu ſūt plura ſubta ſ. ppinquū ꝛ remotū. vn̄ mā p^a eſt ſubz remotū cuiuſlibet mot⁹. ꝛ ſubā cōpoſita eſt ſubm ppinquū. Similr in quolibet motu eſt ſubm pfectū ꝛ ſubm pfectibile. Et cū dī ꝙ vnus mot⁹ nūo requirit vnū ſubm nūo. Dico ꝙ uer eſt loquēdo de ſubo ppinquo mālī ſicut poſteri⁹ videbit.

℄ Eſt aūt ꝛ in mouēte ſilr. Aliud qdē eniꝫ ſm accn̄s mouet: aliud vō ſm parteꝫ: in eo quod huiuſmodi aliqua. Aliō vō per ſeipſum primū: ut medicus quidē ſanat. Manus autē percutit.

℄ Hec eſt 1^a pticula p^e ptis pn^{le} hui⁹ capl'i in q̄ ponit eadē diſtinctio ſeu diuiſio de mouēte qm̄ ſic mobile eſt triplex. vz. ſm accn̄s ꝛ ſm parteꝫ ꝛ p^m. ita ēt mouēs eſt triplex ſm accn̄s ꝛ ſm ptem ꝛ p^m. Mouēs ſm accn̄s ut muſicus ſm accn̄s ſanat: q2 accidit muſico ꝙ hēat artē medicine p quā ſanare poſſit. Mouēs ſm ptem ut hō pcutit q2 man⁹ pcutit. Sed mouēs p^m ꝛ per ſe eſt ut medic⁹ qui per ſe ꝛ p ſanat. ℄ Sed eſt notādū ſm ɔ^{tes} hic ꝙ mouens per ſe eſt ſicut medicus qn̄ ſanat aliū a ſe. ſi eni medicus ſanat ſe nō eſt mouēs per ſe ſed p accn̄s cuꝫ res artificiales nō agāt i ſubiis in qbuſ ſūt niſi per accn̄s. Ecōtrario ei qd dictū ē in diffōne nāe. nam nā eſt per ſe pncipium mot⁹ ei⁹ in quo eſt per ſe. ſed ars nō eſt per ſe pn^m motus ꝛ actiōis eius in quo eſt ut dictū eſt 1° hui⁹. ſi eni ars ageret in ſubm ſuū v.g. ſi ars medicine eēt per ſe pn^m ſanationis ei⁹ in quo eſt per ſe. ſ. medici ſeq̄ret ꝙ ars medicine eēt nā qd ē falſū. ɔn̄tia apparet q2 cū medicuſ ſanat ſe certū ē ꝙ ars medicine eſt p^m pn^m mot⁹ eius i quo eſt p ſe. q2 ars medicine eſt p^m pn^m ſanatiōis ei⁹ in quo ē p ſe ꝛ ars medicine eſt p ſe i medico. ſi igitur ars medicine eēt p ſe p^m pn^m ſanatiōis ei⁹ i quo eſt p ſe. ſ. medici diffinitio nature cōpeteret arti medicine. ꝛ p ɔn̄s ars medicine eſſet nā. qd nō eſt uer: q2 ars medicine ē p accn̄s p^m pn^m mot⁹ i quo eſt p ſe. ꝛ illud eſt diffuſius declaratū 1° huius.

℄ Qm̄ aūt aliqd mouēs pmū: ē āt ꝛ aliud quod mouet. Adhuc i q̄ tp̄s ꝛ pter h̄ ex q̄ ꝛ i qd. Ois eni mot⁹ a q̊dā in qddam.

℄ Hec eſt 3^a pticula p^e ptis pn^{le} hui⁹ capl'i in q̄ phūs ponit tertiā diuiſionē nec'iaꝫ ad ſuū ppoſitū continentē oīa que reqrunt ad motū. ꝛ cōtinet quatuor partes: qm̄ in p^a phūs nūat ſiue diuidit ea que requirunt ad motū. In 2^a ibi ⌊ Alterū eni eſt. ⌋ Cōparat q̊dā mēbra diuiſiōis adinuicē. In 3^a ibi ⌊ Qd qdā igit. ⌋ Ex pdictis ɔcludit vnā ɔnēꝫ. In 4^a ibi ⌊ Sꝫ dubitabit aliqs. ⌋ Mouet ꝛ ſoluit vnā dubitationē. ℄ In p^a igit pte hui⁹ particule phūs narrat ꝙ cū ſit aliqd p^m mouēs. ꝛ aliqd p^m mobile ut viſum eſt adhuc pter illa duo ſunt adhuc alia tria ad motū requiſita. vz. tp̄s ꝛ duo termini. i. termin⁹ a quo: ꝛ termin⁹ ad quē. ꝛ ſic phūs hic diuidit ꝛ numerat ea q̄ reqrunt ad motū. ꝛ ſūt qnqꝫ. vz. mobile: mouēs: tp̄s: termin⁹ a quo: ꝛ termin⁹ ad quē. ꝛ ꝙ duo termini reqrant appet q2 oīs mot⁹ ē a quodā in qdā. vn̄ hāc diuiſionē coꝝ que reqrunt ad motū ponit hic phūs ad declarādū q̄ ſunt illa quibus mot⁹ attribuit per ſe ꝛ qb⁹ p accn̄s ut ex h̄ ueniat ad numerādū ſpēs motus ſicut dicit ɔ^{tor} hic. ℄ Un̄ notāda ſūt hic duo ſꝫ ɔ^{tes}. p ꝙ p^m mouens accipit duplr: q2 qn̄qꝫ ē ſynonomū ei⁹ qd ē per ſe. ꝛ ſic accipit cōiter. qn̄qꝫ aūt accipit magis pprie ꝛ ē illō qd nō mouet ppter aliū motorē. Silr p^m motū dī his duob⁹ modis. ſ. de illo qd mouet p ſe qd. ſ. nō mouet ad motū alteri⁹ moti. ꝛ de illo qd mouet p ſe. ſ. ſm totū: nō ex hoc ꝙ aliq̄ ps que ē p mota in ipō mouet. ſed Ari. itendit hic p motū p^m illō qd ē p ſe ſimplr. ꝛ hec ē ſn̄ia ɔ^{tis}. ℄ Un̄ breuiter cū phūs dicit hic ꝙ ē aliqd mouēs p^m. ꝛ aliqd motū p^m itelligit p p^m ſm ꝙ accipit ppriiſſime: ꝛ ſic ad h̄ ꝙ aliqd ſit p^m mouēs. uel p^m motū reqruntur due ɔditiōes. Una ꝙ tale ſm totū ſit mouēs ꝛ hoc ſi ſit p^m mouēs: ul' motū ſm ſe totū: ꝛ h̄ ſi ſit p^m motū. Scd̄a ɔditio ē ꝙ ſit talē nō pp aliō qd ē tale: ut ſi ſit p^m mouēs ꝙ ſit mouēs nō ppter aliuꝫ motorē. ꝛ ſi ſit p^m motū opꝫ ꝙ ſit motū nō ad motū alteri⁹ moti. accipiēdo tn̄ p^m cōiter ſic. oē p ſe h̄ ſiſtēs qd mouet ul' mouet dī per ſe mouēs ul' p ſe motū. ℄ Scd̄o ē notādū ſm ɔ^{tes} hic ꝙ phūs ſupponit hic tanq̄ famoſiſſimū. ꝙ illa qnqꝫ. ſ. mouēſ: mobile: tp̄s: ꝛ duo termini reqrunt ad motū. ſed poſtea pfecte pſcrutabit de eis. nā in 7° hui⁹ declarabit ꝙ oīs motus eſt a motore. ꝛ 6° hui⁹ declarabit ꝙ oīs mot⁹ eſt in tp̄e: lꝫ h̄ modicū declaratū ſit in ca° de tp̄e. Qꝫ ēt oīs mot⁹ localis rect⁹: ꝛ ēt alteratiōis ꝛ augmēti ſit a termino i terminū ē manifeſtū p ſe lꝫ ex timet ꝙ iſte pſcrutabit de h̄ i alio loco ſ. in fine ſexti hui⁹. Un̄ phs ſupponit hic ꝙ oīs motus ſit a termino i terminū. aut q2 ē p ſe manifeſtū. aut q2 ē famoſū ut poſtea declarabit. ꝙ aūt 5^m. ſ. mobile reqrat ad motū manifeſtū ē ex 3° hui⁹ ubi declaratū eſt ꝙ mot⁹ eſt actus mobilis.

℄ Alteꝝ. n. ē qd pmū mouet ꝛ i qd mouet ꝛ ex q̄: ut lignū: ꝛ calidū: ꝛ fridū. Hoꝝ āt aliō qdē mobile ē: aliō vō i qd: aliō ex q̄.

℄ Hec ē 2^a ps 3^e pticule p^e ptiſ pn^{lis} hui⁹ capl'i i q̄ phſ cōparat adiuicē iſta tria. ſ. mobile: terminū a q̄: ꝛ terminū ad quē ꝛ pbat q̄tuor ɔnēſ. ℄ Pria ꝙ mobile dīt ab utroqꝫ termioꝝ mot⁹. ꝛ hec ē p^a ɔ hui⁹ li. q̄ pbat pbatiōe exēplari ſic: ſi lignū frigidū trāſmutat ad calorē lignū ē mobile: ꝛ frigus eſt terminus a q̄: ꝛ calor ē termin⁹ ad quē. nūc aūt māifeſtū ē ꝙ lignū dīt a frigore ꝛ a calore. ḡ mobile dīt ab utroqꝫ terminoꝝ mot⁹. poterit aūt iſta ɔ̄ euidēter pbari ſic: mobile trāſmutat a termino a q̄ ad t'minū ad quē. ſꝫ nihil trāſmutat ad ſe nec a ſe. Impoſſibile eni eſt ꝙ aliqd recedat a ſeipſo. uel accedat ad ſeipſum: q2 nihil eſt remotū a ſe. igit mobile nec eſt termin⁹ a quo: nec terminus ad quē.

℄ Motus aūt manifeſtū ꝙ i ligno non in ſpecie. Neqꝫ eni mouet: neqꝫ mouet ſpecies: aut locus: aut quantum hoc.

℄ Scd̄o vō phs cōparat adiuicē mobile ꝛ terminū ad quē ſꝫ dn̄iaꝫ q̄ dn̄ia eſt iſta. ſ. ꝙ mot⁹ ē in mobili ſic i ſubo: ꝛ non eſt i termino ad quē: ſiue i forā ad quā ē mot⁹. ꝛ ꝙ mot⁹ nō ſit in forā ad quā ē motuſ pbat. ꝛ hec ē 2^a ɔ̄ hui⁹ li. q̄ pbat ſic. mot⁹ eſt in illo qd mouet. ſed forma ad quā eſt mot⁹ ut loc⁹: uel q̄litas: nō mouet nec mouet. igit mot⁹ nō ē i forā ad quā ē mot⁹. ℄ Notāda ſūt h̄ tria ſꝫ ɔ^{tes}. Prio ē notādū ꝙ illō ē manifeſtū p ſe ꝙ illud qd mouetur

eſt aliud ab eo ad quod mouetur. et iſta alietas eſt ei per ſe et eſſentialiter. per accidens vero non eſt remotum. ut illud quod mouetur. et illud ad quod eſt motus ſunt idem. hec concluſio. ¶ Et intelligo quod illud ad quod eſt motus. ſcilicet uel locus uel qualitas aut quantitas nunquam mouetur per ſe. poſſunt tamen moueri per accidens ad motum ſui ſubiecti. et hoc intendit concluſio hic. nunquam tamen mouetur aliquid ad ſeipſum nec per ſe: nec per accidens. ¶ Uel poteſt intelligi quod illud quod mouetur: et illud ad quod mouetur nunquam ſunt idem eſſentialiter cum ſint in diuerſis predicamentis. tamen poſſunt eſſe idem accidentaliter: quia in fine motus faciunt per accidens. quoniam in fine motus terminus ad quem erat motus ſubiectiue in mobili et facit vnum per accidens cum eo. ¶ Secundo eſt notandum ſecundum commentatorem quod motus conſtituitur in ſubſtantia eius ex his tribus cauſis. ſcilicet ex mobili ex termino a quo et ex termino ad quem. et iſte ſunt cauſe intrinſece motui. ſed mouens et tempus ſunt extrinſeca: quia tempus eſt accidens motus. et motor eſt de cauſis extrinſecis. et ideo philoſophus in comparando cauſas motus adiuicem non numerat mouens aut tempus. ſed ſolum numerat mobile et duos terminos. ¶ Intelligendum quod motus non conſtituitur ex his tribus. ſcilicet ex mobili et ex duobus terminis tanquam ex partibus integrantibus motum. ſed accipiendo motum pro forma fluente ſic motus conſtituitur ex mobili tanquam ex materia in qua et non tanquam ex materia ex qua. et conſtituitur ex duobus terminis intrinſece. quia dum mobile mouetur motus habet aliquid de termino a quo. et aliquid de termino ad quem. et hoc intrinſece ut declarabitur in 6° huius. Uel poteſt intelligi quod iſta tria ſunt intrinſeca motui: quia motus eſt in mobili ſubiectiue. et ſic mobile eſt intrinſecum motui. et etiam duo termini ſunt intrinſeci motui: quia ſunt in eodem ſubiecto ſucceſſiue in quo eſt motus. ſimiliter duo termini motus ſunt intrinſeci motui eo modo quo duo puncta terminantia lineam ſunt intrinſeca linee. Uel forte dicuntur intrinſeci motui quia cadunt in diffinitione motus. quoniam motus eſt actus mobilis inquantum mobile. hoc eſt inquantum tranſmutatur a termino in terminum. ſed tempus et motor dicuntur extrinſeca: quia non cadunt in diffinitione motus. ¶ Tertio eſt notandum ſecundum commentatorem quod quamuis illa tria ſint intrinſeca motui. tamen illud cui magis et dignius attribuitur motus eſt mobile: quia mobile diſponitur per motum. et poſt mobile illud cui prius et dignius attribuitur motus eſt terminus ad quem: quia terminus ad quem eſt finis motus. et illud cui poſtea attribuitur motus eſt terminus a quo: cum ab illo ſeparatur res mota. ergo illud quod eſt dignius in motu eſt res mota: deinde terminus ad quem: deinde terminus a quo.

¶ Sed eſt mouens quod mouetur: in quod mouetur. Magis autem in quod quam ex quo mouetur: denominabitur mutatio. Unde corruptio in non eſſe mutatio eſt: quamuis ex eſſe mutetur: quod corrumpitur. Et generatio in eſſe: quamuis ex non eſſe.

¶ Tertio philoſophus comparat terminos motus adiuicem ſecundum dignam dicens quod cum in motu ſint mouens et motum: et terminus ad quem motus: tamen magis denominatur a termino ad quem quam a termino a quo: ſicut corruptio denominatur a non eſſe quod eſt terminus ad quem tendit. et generatio denominatur ab eſſe quod eſt eius terminus ad quem. et calefactio denominatur a calore ad quem eſt: non a frigore a quo eſt. Cauſa vero propter quam motus magis denominatur a termino ad quem quam a termino a quo eſt quia terminus ad quem acquiritur et capit eſſe per motum. ſed terminus a quo abiicitur et accipit non eſſe per motum: ſed eſſe nobilius et dignius eſt quam non eſſe. et propter hoc magis fit denominatio a termino ad quem quam a termino a quo.

¶ Quod quidem igitur motus ſit: dictum eſt prius. Species autem: et locus: et paſſiones in que mouentur: que mouent immobilia ſunt: ut ſcientia et calor.

¶ Hec eſt 3ª pars 3ᵉ particule principalis partis principalis huius capituli in qua ex diffinitione motus in 3° huius poſita concludit philoſophus 3ᵃᵐ concluſionem huius lectionis. que eſt illa quod termini ad quos eſt motus ſunt immobiles. verbi gratia. locus: ſcientia: calor: et huiuſmodi. hec igitur concluſio per diffinitionem motus probatur ſic. Motus eſt perfectio moti ſiue mobilis ut patet 3° huius. ex hoc igitur arguitur ſic. omne illud eſt immobile quod non perficitur per motum. ſed termini ad quos eſt motus ut locus et forma non perficiuntur per motum. igitur termini ad quos eſt motus ſunt immobiles.

¶ Et dubitabit aliquis ſi paſſiones motus ſunt. Albedo autem paſſio eſt. Erit enim in motu mutatio. Sed fortaſſis non eſt albedo motus: ſed albatio.

¶ Hec eſt 4ª pars 3ᵉ particule principalis partis principalis huius capituli in qua mouetur et ſoluitur vna dubitatio. nam dictum eſt quod paſſiones. id eſt forme terminantes motum ſunt immobiles. dubitatio tamen eſt an huiuſmodi paſſiones ſint motus uel non. quia enim huiuſmodi paſſiones diuidunt ſecundum magis et minus propter tranſmutationem ſequentem eas extimatur quod ſint motus. unde extimatur quod albedo ſit motus. Dubitatio igitur eſt an forme ad quas eſt motus ſint motus uel non. et ratio huius dubitationis eſt quia: quia huiuſmodi forme ſuſcipiunt magis et minus. ¶ Iſtam dubitationem ſoluit philoſophus. dicens quod forma ad quam eſt motus non eſt motus. et hoc declarat. et eſt 4ª concluſio huius libri que probatur ſic. ſi forma ad quam eſt motus eſſet motus tunc ad motum eſſet motus. conſequentia eſt impoſſibile. ergo et antecedens. et conſequentia eſt manifeſta de ſe: quia certum eſt quod motus eſt ad formam ad quam eſt motus. ſi igitur forma ad quam eſt motus eſſet motus. ſequeretur quod motus eſſet ad motum tanquam ad terminum. quod eſt impoſſibile: ut poſtea declarabitur. ¶ Unde melius eſt dicere quod dealbatio ſit motus quam quod albedo ſit motus. ſic igitur de ipſo termino ad quem eſt motus apparent duo. videlicet quod nec eſt mobilis nec motus. ¶ Notandum ſecundum commentatorem hic quod albedo eſt forma quieſcens immobilis et qui fingit ipſam moueri non eſt cum eo loquendum in hac ſcientia.

¶ Eſt autem et in illis: et quod eſt ſecundum accidens: et quod eſt ſecundum partem: et ſecundum aliud: ut quod fit album: in id quod intelligitur: mutatur ſecundum accidens. Colori enim accidit intelligi. colorem autem: quia pars albuum coloris eſt: et in europam: quia pars europe athene ſunt. In album autem colorem per ſe.

¶ Hec eſt 4ª particula principalis partis principalis huius capituli in qua ponitur quedam diuiſio ſeu diſtinctio de ipſo termino ad quem eſt motus: que talis eſt. ſicut enim mobile eſt triplex: et mouens eſt triplex: ita terminus ad quem eſt motus eſt triplex. videlicet ſecundum accidens: ſecundum partem: et per ſe et primo. verbi gratia. ſi aliquid mutetur in albedinem per accidens mutatur in id quod intelligitur: quia accidit albedini quod intelligatur. et ſic illud quod intelligitur eſt per accidens terminus ad quem illius mutationis. Illud etiam quod mutatur in albedinem mutatur in colorem ſecundum partem. quia albedo eſt pars coloris. et ſic color eſt ſecundum partem terminus huius mutationis. Aliud exemplum eſt in motu locali. ſi enim aliquis mutetur in athenas mutatur in europam ſecundum partem: quia athene ſunt partes europe. ſed illud quod mutatur in albedinem mutatur in albedinem primo et per ſe. et ita apparet quod terminus ad quem eſt triplex: ut ſi aliquis mutetur in albedinem illud quod intelligitur eſt terminus per accidens. et color eſt terminus ſecundum partem. albedo vero eſt primus terminus.

¶ Quõ q̃dẽ igiť ꝑ ſe moueť ⁊ quõ ſm accidẽs: ⁊ quõ ſm aliud aliq̃d: ⁊ quõ ipſũ ꝑ ꝓ ınum in mouenti: in eo qđ moueť manifeſtũ eſt: ⁊ ꝙ mot⁹ non in ſpecie: ſed in eo qđ moueť ⁊ mobili ſm actuʒ ſit.

¶ Hec ẽ 2ª ꝑticula p̃e ꝑtis p̃n^{le} hui⁹ capl'i i q̃ pħs epilogat declarata. d. ꝙ ex p̃dictis appet ꝙ mobile ẽ triplex. ſ. ſʒ accñs ſʒ ꝑtẽ ⁊ c̃. ⁊ mouẽs triplex. ⁊ terminus ad quẽ triplex. ⁊ ꝙ mot⁹ nõ ẽ i foĩa ad quã ẽ motus tanq̃ȝ i ſbo: ⁊ ꝙ mobile differt ab utroq̃ȝ ťminoꝝ motus. ¶ Notãdũ ſʒ ꝯ^{tes} hic ꝙ cũ pħus dic̃ ꝙ motus nõ ẽ i foĩa ſʒ in mobili pħus accipit formã large. ſ. ꝓ foĩa ſubſtãtiali: ⁊ ꝓ q̃litate paſſibili ⁊ ẽt ꝓ loco. q̃nq̃ȝ tñ pħus accipit formã ꝓprie ſ. ꝓ foĩa ſubſtãtiali: ⁊ ꝓ q̃ʒtitate ⁊ q̃litate ſẽſibili. ⁊ h̃ mõ loquiť de foĩa. d. ꝙ foĩa non moueť neq̃ȝ locus. Q̃nq̃ȝ v̉o accipit formã magis ꝓprie. ſ. ꝓ forma ſubſtãtiali tñ. ⁊ iſto mõ accepit formã cum dixit ꝙ forme ⁊ q̃ʒtitates ⁊ paſſiões ⁊ locus nõ mouenť. Sic igr̃ pʒ ꝑ ꝯ^{tes} ꝙ foĩa tripl'r accipiť. vʒ. cõiter: ꝓprie: ⁊ magis ꝓprie. ſi accipiať cõiter ſic eſt cõis ad formas ſubſtãtiales ⁊ accñtales. ſi accipiatur ꝓprie ſic eſt cõis ad q̃ʒtitatẽ ⁊ q̃litateʒ ⁊ ad formã ſubſtãtialeʒ: ſed nõ eſt cõis ad locũ. ⁊ iſto mõ dĩ cõiter ꝙ aliq̃s mot⁹ ẽ ad formã: ⁊ aliq̃s ad locũ. ſi v̉o accipiať magis ꝓprie tũc accipiť pro forma ſubſtãtiali tñ. ¶ Notãdũ ẽ ſʒ ꝯ^{tes} ꝙ pħus hic intẽdit ꝑ p̃^{m}: p̃^{m} ⁊ eẽntiale ſm ꝙ declaratũ ẽ i poſterioribꝰ analeticis. ⁊ ita p̃^{m} motũ ẽ illõ qđ nõ mouetur ex h̃ ꝙ aliõ moueť. ⁊ p̃^{m} mouẽs eſt illõ qđ nõ mouet ex h̃ ꝙ aliõ mouẽs mouet ſʒ ꝙ expoſitum eſt ſuperius.

¶ Scðm q̃dẽ igiť accñs mutatio dimittať. In oibꝰ eni eſt: ⁊ ſemꝑ ⁊ omnium.

¶ Hec eſt ꝑs p̃n^{lis} h⁹ capl'i i q̃ pħus excludit illa q̃ ꝑ accñs attribuũť motui a ſua ꝯſideratiõe deťminãdo de illis q̃ per ſe accidũt motui. ⁊ ꝯtinet hec ꝑs duas particulas. q: i p̃ª ꝓbat ꝙ de illis q̃ ꝑ accñs attribuunť motui nõ ẽ hic determinãduʒ. In 2ª v̉o ibi⌊ Que v̉o nõ ſm accñs.⌋ declarat ꝙ de his q̃ attribuunť motui ꝑ ſe eſt determinandũ. ¶ In p̃ª igiť ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħus dic̃ ꝙ mutatio ꝑ accñs ẽ dimittẽda. nec ẽ determinãdũ i ſciẽtijs de his q̃ per accñs ꝑtinent ad motũ. ⁊ ꝙ illa q̃ ſũt ꝑ accñs ſũt ab arte demr̃atiua relinquẽda declarať. ⁊ hec eſt 5ª ꝯ̃ hui⁹ li. q̃ ꝓbať ſic. Illa q̃ ſũt ĩfinita ⁊ ĩdeterminata ſũt ab arte demr̃atiua relinquẽda: q: de ĩfinitis nõ eſt ars neq̃ȝ ſcĩa. ſʒ illa q̃ ſũt ꝑ accñs ſũt ĩfinita ⁊ ĩdeterminata. g̃ maioꝛ patet. minoꝛ v̉o ꝓbať. q: ſi aliq̃d moueť ꝑ ſe ad albũ ꝑ accñs moueť ad ĩfinita: q: ĩfinita accidũt eidẽ. qđ eni per ſe moueť ad albũ ꝑ accñs moueť ad id qđ ĩtelligiť ⁊ ꝑ accñs moueť ad ſedẽs. ⁊ ſic de ĩfinitis ⁊ eodẽ modo ẽ de mobili ⁊ de mouẽte: qm̃ utriq̃ȝ eni accidũt ĩfinita. ¶ Intelligẽdũ ẽ ꝙ eadẽ trãſmutatio põt eẽ ꝑ ſe ⁊ per accñs: q: vna ⁊ eadẽ trãſmutatio ſm ꝙ eſt ad vnũ terminũ dĩ eẽ trãſmutatio per ſe: ⁊ ſm ꝙ ẽ ad aliũ terminũ dĩ eẽ trãſmutatio per accñs. v̉. g. illa enim eadeʒ trãſmutatio q̃ per ſe ťminať ad albũ per accñs terminať ad illõ qđ ĩtelligiť. ⁊ illa trãſmutatio q̃ ſic ťminať ad albũ dĩ trãſmutatio ꝑ ſe. ⁊ illa eadeʒ ut terminať ad illõ qđ ĩtelligiť dĩ trãſmutatio ꝑ accñs. ⁊ ſic illõ idẽ de quo determinat ſub vna cõparatiõe excludit a ſua ꝯſideratiõe ſub alia cõparatiõe. Unñ nõ eſt demõſtrãdũ in ſcĩa demõſtratiua de trãſmutatiõe ꝑ cõparationẽ ad terminũ per accñs nec per cõparationẽ ad mobile ul' mouẽs ꝑ accñs: ſʒ ſolũ ut mutatio cõparať ad ea q̃ per ſe attribuunť ei. ¶ Intelligẽdũ ẽ ꝙ de eo qđ ẽ ꝑ accñs i gñali bñ hẽt ſcĩa demr̃atiua ꝯſiderare ſicut pħus 2° hui⁹ ꝯſiderat de caſu ⁊ fortuna in gñali q̃ tñ ſũt cãe ꝑ accñs. ⁊ i 6° metha^{ce} de ente ꝑ accñs. vñ de eo qđ ẽ ꝑ accñs in cõi ꝑtinet ad artẽ ꝯſiderare oñdendo q̃ ẽ ei⁹ nã ⁊ q̃ ſũt ꝓprietates ei⁹: ſʒ nulla ars hẽt ꝯſiderare de ente ꝑ accñs i ſpãli. ſ. de cõtentis ſub cõi h̃ qđ dico ens ꝑ accñs: q: ĩfinita ſũt ꝯtẽta ſub eo qđ ẽ ens ꝑ accñs. ⁊ hec ẽ ĩtentio pħi hic. ¶ Notãdum ſm ꝯ^{tes} hic ꝙ cũ pħs excludit illõ qđ ẽ per accñs a ſua ꝯſideratiõe ĩtendit ꝑ illõ qđ eſt per accñs illõ qđ ẽ cõe ei qđ ẽ ꝑ accñs ⁊ ei qđ ẽ ſm ꝑtẽ. hec ꝯ^{tor}. Et ſic ſʒ illã expõnẽ ꝯ^{tis} pħs vĩ excludẽ a ſua ꝯſideratiõe tã illõ qđ ſimpl'r per accñs attribuiť motui q̃ȝ ẽt illõ qđ ſʒ ꝑtẽ attribuiť motui. ¶ Et ĩtelligo ꝙ de his que attribuunť alicui ſm ꝑtẽ ſolũ ꝙ ex hoc q: attribuunť ꝑti nõ ſeqť ꝙ attribuanť toti ſimpl'r ⁊ abſolute: q: de illis nõ ꝯſiderat ars: q: talia ſũt ĩfinita. ĩfinite eniʒ ꝑtes ſũt ex q̃rũ diſpõnibꝰ nõ denoĩať totũ ſimpl'r ⁊ abſolute: tñ de his q̃ ex hoc ꝙ attribuunť ꝑti attribuunť toti abſolute bñ ꝯſiderat ſcĩa hec: ut pʒ 7° ⁊ 8° hui⁹

¶ Qđ v̉o nõ ſm accñs ẽ: nõ eſt in oibꝰ: ſʒ in ꝯtrarijs: ⁊ medijs: ⁊ in ꝯtradictiõe. Huius autem fides ex inductione eſt.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} hui⁹ capl'i i q̃ declať ꝙ de his q̃ ꝑ ſe attribuunť motui ẽ determinãdũ i ſcĩa. vñ hec ꝑticula ꝯtinet duas ꝑtes. qm̃ i p̃ª probat illõ qđ iã dictũ ẽ. In 2ª ibi⌊ Ex medio autẽ.⌋ Remouet q̃dã dubiũ. ¶ In p̃ª igiť ꝑte hui⁹ ꝑticule pħus declarat ꝙ mutatio ꝑ ſe ⁊ illa q̃ per ſe ad mutationẽ ꝑtinẽt ſũt ꝯſiderãda i ſcĩa. ⁊ hec eſt 6ª ꝯ̃ hui⁹ libri. q̃ ꝓbať ſic. Illa q̃ ſũt finita ⁊ terminata ſũt in ſcĩa ꝯſiderãda. ſed mutatio ꝑ ſe eſt finita ⁊ terminata. ⁊ ẽt illa q̃ ꝑ ſe ad mutationẽ ꝑtinẽt ſunt finita ⁊ ťminata. g̃ mutatio ꝑ ſe: ⁊ illa q̃ ꝑtinent ꝑ ſe ad mutationẽ ſũt i ſcĩa ꝯſiderãda. maioꝛ de ſe patet. minoꝛ v̉o declarať. nã illa que ꝑtinẽt ad mutationẽ tanq̃ȝ termini nõ ſũt niſi ꝯ̃ria: ⁊ media ⁊ ꝯ̃dictoria: ſed oĩa iſta ſũt finita. g̃ oĩa illa que ꝑtinẽt ad mutationẽ tanq̃ȝ termini ꝑ ſe ſũt finita. g̃. Et ꝑ eãdẽ rõnẽ põt ꝓbari ꝙ hẽt ꝯſiderare de mobili ꝑ ſe ⁊ de mouẽte ꝑ ſe. Q̃ aũt ad mutationẽ nõ ꝑtineãt tanq̃ȝ ꝑ ſe termini niſi ꝯ̃ria ul' media ul' ꝯ̃dictoria ſ. eſſe uel nõ eẽ. d. pħs eẽ manifeſtũ ex inductiõe. vñ per inductionẽ apparet ꝙ termini per ſe cuiuſlibet mutatiõis ul' ſũt ꝯ̃ria aut media aut ꝯ̃dictoria ſ. eẽ ⁊ nõ eẽ. vñ dicit hic ꝯ^{tor} ꝙ pħs ꝑ ꝯ̃dictoria h̃ intẽdit illa que oppõunť ſm affirmationẽ ⁊ negationẽ. ⁊ per cõtraria ĩtelligit cõtraria ꝓprie dicta.

¶ Ex medio aũt mutať. uť eni ipo ſit qđ ẽ ꝯ̃riũ ad utrũq̃ȝ. Eteni q̃dã mõ medium ultima. vñ ⁊ h̃ ad illa: ⁊ illa ad h̃ q̃dã mõ dicunť ꝯ̃ria. ut uox media grauis ad ultimã. ſubtilis ad extremaʒ: ⁊ fuſcum albũ ad nigrum. ⁊ nigrum ad album.

¶ Hec ẽ 2ª ꝑs 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̃n^{lis} hui⁹ capituli i q̃

remouet̄ qͦdā dubiū. dictū ē eni iā ꝙ termini ꝑ ſe mutatiōis ſūt ꝯ̄ria uł media uł ꝯ̄dictoria. poſſet igit̄ aliqs dubitare. ſ. utrū3 mediū iter ꝯ̄ria ſit ꝑ ſe termin⁹ alicui⁹ mutatiōis. ⁊ rō hui⁹ dubitationis pōt eē: qꝛ oīs mutatio ē iter ꝯ̄ria uł iter ꝯ̄dictoria. nā oīs mot⁹ ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū ut declarabit̄ i h̄ qnto. ⁊ gn̄atio ⁊ corruptio ſūt a ꝯ̄dictorio i ꝯ̄dictoriū. ⁊ ſic oīs mutatio uł vƚ eē iter ꝯ̄ria uł iter ꝯ̄dictoria. ⁊ ſic mediū iter ꝯ̄ria nō vƚ eē ꝑ ſe termin⁹ alicui⁹ mutatiōis. Iſtā dubitationē3 ſoluit ph̄s. d. ꝙ mediū q̄dāmō ꝯ̄riat̄ utriq3 extrēo. vn̄ mediū iter extrēa eſt q̄dāmō utrūq3 extremū. v̄.g. uox media iter uocē grauē ⁊ ſubtilē reſpectu ſb̄tilis dƚ gr̄uis. ⁊ reſpectu gr̄uis dƚ ſubtilis. Similr̄ fuſcū reſpectu albi dƚ nigꝝ ⁊ reſpectu nigri dƚ albū. ⁊ ſic patet ꝙ mutatio ꝑ ſe pōt eē ab extrēo i mediū uł ecōuerſo qꝛ talis mutatio ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū3. qn̄q3 mediū q̄dā mō ꝯ̄riat̄ utriq3 extrēorū. ℭ Notādū ſ3 ꝯ̄ᵗᵒʳ h̄ ꝙ i medio ſūt duo extrēa i media diſpoſitiōe. ⁊ ſ3 ꝙ mediū h̄ꝫ aliqd de vno extrēo ꝯ̄riat̄ alteri extrēo. v̄.g. color medi⁹ ſ3 ꝙ h̄ꝫ i ſe de albedie i pō ē ꝯ̄riū nigredini q̄ ē i actu. ⁊ ſ3 ꝙ h̄ꝫ i ſe de nigredie mō medio iter actū ⁊ potētiā ē ꝯ̄riū albedini q̄ ē i actu q̄ ē 2ᵐ extremū. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. ℭ Aliā tn̄ expoſitionē po nit ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. ꝙ cū ꝓpō dicēs ꝙ oīs trāſmutatio ē de ꝯ̄rijs in ꝯ̄riū fuerit itellecta ita: ꝙ h̄ nomē ꝯ̄riū dī de illo de q̄ itelligit̄ magis ⁊ min⁹. ſ. illō qͦ ē i pō: tūc nō idiget iſta expōne. ⁊ ſic v̄ificabit̄ ꝙ oīs trāſ mutatio ē de ꝯ̄rio i ꝯ̄riū3. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Vn̄ vƚ mihi ꝙ ipe itelligit ꝙ cū h̄ nomē ꝯ̄riū accipit̄ coīter ſm̄ ꝙ ē cōe extrēis ⁊ medio: ſic ē uerꝝ ꝙ oīs mot⁹ ē de ꝯ̄ rio i ꝯ̄riū nec idigem⁹ ꝓori expōne q̄ dixit ꝙ cū ali qd mutet̄ de medio uł ad medium: mutat̄ de ꝯ̄rio extrēo uł ad ꝯ̄riū extremū qͦ ē i medio. Vn̄ ſm̄ ꝓ mā expōnē oīs mot⁹ eſt de ꝯ̄rio extrēo ad ꝯ̄riū ex tremū. ſ3 ſ3 expōnē 2ᵃᵐ mot⁹ ē qn̄q3 a medio: ⁊ nō ab extrēo ꝯ̄rio. ⁊ iſtō credo ueri⁹. ℭ Intelligēdu3 ē ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝑ de celo diſtiguit de triplici ꝯ̄rietate. qm̄ q̄dā ē ꝯ̄rietas extrēi ad extremū. ⁊ iſta ē ꝑfectiſſi ma ꝯ̄rietas. q̄dā āt ē ꝯ̄rietas medij ad extremū ⁊ iſta ē min⁹ ꝑfecta. q̄dā v̄o ē ꝯ̄rietas medij ad medi u3 ⁊ iſta ē iꝑfectiſſima. Illa igit̄ ꝓpō dicēs ꝙ oīs mot⁹ ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū: d3 itelligi loquēdo de ꝯ̄rieta te cōiter ſiue ſit ꝯ̄rietas extrēi ad extremū: ſiue ſit ꝯ̄rietas extrēi ad mediū: ſiue ſit ꝯ̄rietas medij ad mediū. ℭ S3 dubiū ē hic. v3. an i foꝛa media ſint ꝯ̄ria extrēa: ita ꝙ mediū cōponat̄ ex extrēis. ⁊ vƚ ꝙ ſic ſ3 ꝯ̄ᵗᵉᵐ hic ⁊ i pluriƀ⁹ alijs locis. ℭ Dicēdū ꝙ mediū nō compōit̄ ex extrēis. nec manēt extrēa actualr̄ i medio qꝛ eētie ꝯ̄rioꝝ nō pn̄t ſil̄ eē in eo dē ſb̄o ut declatū ē ꝑ hui⁹. ⁊ ēt magis declabit̄ iſe ri⁹. S3 qͦ dƚ ꝙ mediū ē q̄dāmō utrūq3 extremū ut fuſcū cōparatū albo ē nigꝝ. ⁊ cōparatū nigro ē albū nō d3 itelligi de v̄tute ſmonis. ⁊ h̄ ſt ꝯ̄ria dif ferūt ſpe iter ſe. ⁊ ēt a medio ut cōiter ponit̄. ſ3 iſtō d3 itelligi ſ3 modū loquēdi. ꝓ tāto eni dƚ ꝙ fuſcū reſpectu nigri ē albū. qꝛ fuſcū ē magis ſimile albo q̄ nigrū ſit ſimile albo. vn̄ nigrū ē magis diſſimile albo q̄ fuſcū. uerūtn̄ hic poſſet accipi auctoritas ad ꝓbandū ꝙ mediū eſt eiuſdē ſpēi cu3 extremis. ⁊ per ꝯ̄ns ꝙ ꝯ̄ria ſunt eiuſdē ſpeciei inter ſe: qꝛ ali ter fuſcum nulli comparatum eſſet album.

ℭ Capitulum 2ᵐ tractatus ꝑmi in quo mutatio diſti guitur in ſuas ptes ⁊ ſpecies. ⁊ quomodo motus diſtinguitur ab alijs mutationibus.

Q Voniā āt oīs mutatio ē a quodā i qͦdā: manifeſtat etiā utiq3 nomē. poſt aliud eni aliqd: ⁊ aliō quidē ꝓ us: aliud aūt mōſtrat poſteri⁹: ⁊ mutabit̄ mutās q̄drifarie. aut eni ex ſubiecto i ſub iectū. aut ex ſubiecto i nō ſubiectū. aut ex nō ſubiecto i ſubiectū. aut ex nō ſubiecto i nō ſubiectū. Dico āt ſubiectū affirmatio ne mōſtratū. Quare neēe ē ex his q̄ dicta ſūt tres eē mutatiōes. ſ. ex ſubiecto i ſub iectū. ⁊ ex ſubiecto in nō ſubiectū. ⁊ ex nō ſubiecto in ſubiectum. Que eni eſt ex nō ſubiecto in nō ſubiectū: non eſt mutatio: ꝓpter hoc ꝙ nō eſt ſm̄ cōparatonē. Ne q3 eni cōtraria: neq3 cōtradictio eſt.

ℭ Iſtō ē 2ᵐ capitulū hui⁹ ꝑmi tractat⁹ i q̄ determiat̄ de diuerſitate ſpērū mutatiōis. ⁊ ꝯ̄tinet duas par tes ꝑnᵃˡᵉˢ. qm̄ i ꝑᵃ oñdit̄ nūs ſpērū mutatiōis. In 2ᵃ v̄o ibi⌊ Si igit̄ qͦ nō ē.⌋ declarat̄ q̄ mutatio eſt mot⁹ ⁊ q̄ nō. Pria ps ꝯ̄tinet duas ꝑticłas. qꝛ in ꝑ⁹ ph̄s diſtiquit mutationē i ſuas ſpēs oñdēdo nūm ſpēꝝ mutatiōis. In 2ᵃ ibi⌊ Ex n̄ ſb̄o.⌋ Narrat ph̄s ſ. q̄ ſūt ſpēs mutatiōis q̄. ſ. ſt̄ a nō ſb̄o i ſb̄m ⁊ a ſb̄o i nō ſb̄m. ℭ In ꝑ¹ igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ph̄us diſti guit mutationē i ſuas ſpēs oñdēdo nū3 ſpērū mu tatiōis. ⁊ itēdit oñdē ꝙ tres ſūt ſpēs mutatiōis ⁊ nō plꝛeſ. Ad qͦ oñdēdū ſuppōit duo. Primū ē ꝙ oīs mutatio ē a q̄dā i qͦdā. ⁊ h̄ manifeſtat nomē mutatiōis: qꝛ ad oē3 mutationē reqrit̄ ꝙ aliqd ſit poſt aliō: ita ꝙ vnū ſit ꝑus. v3. illō ex q̄ ē mutatio. ⁊ aliud ſit poſteri⁹. ſ. illō ad qͦ eſt mutatio. 2ᵐ qͦ ſupponit ē ꝙ ſolū q̄tuoꝛ modiſ ꝯ̄tigit opiari muta tioē3 eē ab aliq̄ i aliō: qꝛ uł opꝫ opinari ꝙ termin⁹ utriuſq3 mutatiōis. ſ. termin⁹ a q̄ ⁊ termin⁹ ad quē ſit affirmatiu⁹ uł ꝙ uterq3 ſit negatiu⁹. uł ꝙ termi nus a q̄ ſit affirmatiu⁹: ⁊ termin⁹ ad quē ſit negati uus. aut ecōuerſo. v3. ꝙ termin⁹ a q̄ ſit negatiu⁹: ⁊ termin⁹ ad quē ſit affirmatiu⁹. pl'ib⁹ eni modis nō ꝯ̄tigit itelligē motū eē a q̄dā i qͦdā. dic̄ igit̄ ph̄s. ꝙ cū oīs mutatio ſit a quodā i qͦdā q̄tuoꝛ modis cōtigit opinari aliqd mutari. v3. uł ex ſb̄o i ſb̄m: uł ex ſb̄o i nō ſb̄m. uł ex nō ſb̄o i ſub3: uł a nō ſb̄o i nō ſb̄m. ⁊ exponit qd itelligit ꝑ ſb̄m ⁊ qd ꝑ nō ſb̄m di cēs ꝙ uocat ſub̄m oē illō qͦ ē affirmatiōe mōſtra tū. i. cui⁹ nomē ē poſitiuū ⁊ nō negatiuū nec ꝑuati uum: ut albū muſicū ⁊ hᵐ. ⁊ ꝑ nō ſb̄m itelligit illō qͦ ſignificat̄ noie iſinito ⁊ ꝑuatiuo. ℭ Ex qb⁹ cō cludit ph̄s ꝯ̄nē 7ᵃᵐ hui⁹ lt. q̄ ē ꝙ ſpēs mutatiōiſ ſt̄ tm̄ tres. hec igit̄ ꝯ̄ ꝓbat̄ ſic. oīs mutatio uł ē a ſb̄o i ſb̄m uł a nō ſb̄o i ſb̄m uł a ſb̄o in nō ſb̄m uł a non ſb̄o i nō ſb̄m. ſ3 ex nō ſb̄o in nō ſb̄m nō ē mutatio ꝑ ſe. g̃ oīs mutatio ꝑ ſe eſt uł ex ſb̄o i ſb̄m uł ex ſb̄o i nō ſb̄m uł ex nō ſb̄o in ſb̄m. ſolū g̃ iſtis triƀ⁹ modiſ cōtingit fieri mutatio. ⁊ ꝑ ꝯ̄ns ſolū ſunt tres ſpēs mutatiōis. maioꝛ hui⁹ rōnis ē ꝑ ſe magnifeſta. mi noꝛ v̄o declat̄. ſ. ꝙ a nō ſb̄o i nō ſb̄3 nō ē mutatio ꝑ ſe. ⁊ h̄ ſic. oiſ mutatio ꝑ ſe ē ab oppoſito i oppoſitū ſ3 nō ſb̄3 i nō ſb̄3 nō ſūt oppoᵃ. g̃ a nō ſb̄o i n̄ ſb̄3 nō ē ꝑ ſe mutatio. maioꝛ patet ⁊ mioꝛ declat̄ qꝛ nō ſb̄3 ⁊ nō ſb̄3 ſt̄ duo negatiua q̄ nō opponunt̄ ꝯ̄rie nec ꝯ̄dictorie qꝛ pn̄t uerificari ſil̄ de eodē. nā de eodē

ueril ē dicē ꝙ ē nō albū ⁊ ꝙ ē nō nigrū. ¶ Notā da ſūt hic duo ſꝫ 2ⁱᵉˢ. p̄ ē notādū ꝙ māifeſtū ē p ſe ꝙ oīs mutatio ē de aliq̄ i aliqd q2 dū res ſūt i eadē diſpōne tc̄ illic nō ē trāſmutatio. hec 2ⁱᵒʳ. ¶ Et illō notādū eſt 2 eos q dicūt ꝙ p trāſmutationeꝫ qn̄qꝫ nihil nouū acqrit̄ ſꝫ ꝙ res trāſmutat̄ qn̄ manet in eadē dipoſitiōe q̄ p̄us. ſꝫ iſti nō itelligūt qd ſignificet noīe trāſmutatiōis ut ſatis apparet hic. ¶ Scd̄o ē notādū ſꝫ 2ⁱᵉˢ hic. cū pħs dic̄ hic ꝙ aliqua ē mutatio de nō eē in eſſe uł ecōuerſo qd itelligit̄ per nō eſſe. Et dic̄ 2ⁱᵒʳ intelligo per nō eſſe. non eſſe in actu qd̄ eſt eſſe in pō. uł̄r nō eſſe qd̄ eſt ꝓpriū mae p̄ᵉ nō negat̄ ſimpl̄r. negatio eni ſimpl̄r ſignificat nō eſſe ſimpl̄r. ⁊ nō eſſe ſimpl̄r nō recipiat trāſmutationē. hec 2ⁱᵒʳ. ¶ Et itelligo qd̄ nō eē qd̄ eſt termin⁹ a q̄ gn̄ationis uł termin⁹ ad quē corruptiōis nō eſt negatio ſimpl̄r q̄ 2dictorie opponit̄ ipi eſſe ſꝫ ē p̄uatio que ſemꝑ eſt cōiūcta mae. Ma vo p̄ᵃ eſt illud ex q eſt gn̄atio tanq̄ꝫ ex ſubo. Sed p̄uatio eſt illō ex q eſt gn̄atio ſic̄ ex termio a quo. Vn̄ in gn̄atiōe ē accipe duplex ex q̄. ſ. ex q̄ eſt gn̄atio tanq̄ꝫ ex ſubo ⁊ illō eſt ens in pō pura. puta mā p̄ᵃ. Aliō eſt ex quo qd̄ eſt gn̄atio tanq̄ꝫ ex termino ⁊ illō eſt p̄uatio foīe q̄ inducit̄ per gn̄ationē. ⁊ eodē mō eſt in corruptiōe ꝙ per ſe termin⁹ ad quem corruptiōis eſt p̄uatio foīe q̄ corrūpit̄. Cā aūt ꝓp quā 2dictoriū ipſi⁹ eē. ſ. nō eē ſimpl̄r nō eſt terminus a quo gn̄atiōis nec termin⁹ ad quē corruptionis pōt eē q2 termini per ſe mutatiōis debent eſſe determinati nō p̄dicabiles de oībus. ſed 2dictoriū alicui⁹ affirmati uere p̄dicat̄ de quolibet alio a ſuo 2dictorio. ſed non eſt ſic de p̄uatione. ideo p̄uatio magis eſt terminus q̄ꝫ ſimpl̄r negatio.

¶ Ex nō ſubiecto qdē igit̄ in ſubiectū mutatio ſm̄ 2dictionē: gn̄atio eſt. Alia qdeꝫ ſimpl̄r ſimplex. Alia vo q̄dā cuiuſdā: ut ex nō albo i albū gn̄atio qdē huiuſmodi eſt. Que vo ex nō eē ſimpl̄r i ſubſtāntiā ē: gn̄atio ſimpl̄r eſt ſm̄ quā fieri ⁊ nō fieri ſimpl̄r dicim⁹. Que vo ex ſubiecto i nō ſubiectū: corruptio eſt. Simpl̄r qdē q̄ ex ſubſtātia: i nō eē: eſt. Quedā aūt ē q̄ ē in oppoſitā negationē: ſicut dcm̄ i gn̄atiōe.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula p̄ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capli in q̄ viſo ꝙ ſpēs mutatiōis ſūt tm̄ tres narrat pħs q̄ ſīt ſpēs. p̄ narrat q̄ ſīt ille mutatiōes q̄ ſūt a ſubo in nō ſbm ⁊ a nō ſbo in ſbm. poſteri⁹ vo determinat de 3ᵃ ſpē mutatiōis que. ſ. eſt a ſubo in ſubm. Prio igit̄ pħs narrat q̄ ē illa ſpēs que ē a nō ſubo in ſubm dicēs ꝙ mutatio q̄ eſt a nō ſubo in ſubm q̄ opponunt̄ 2dictorie vocat̄ gn̄atio. deinde diuidit gn̄ationē. d. ꝙ gn̄atio eſt duplex. ſ. gn̄atio ſimpl̄r ⁊ gn̄atio ſm̄ qd. gn̄atio ſimpl̄r ē gn̄atio ſm̄ ſubaꝫ. gn̄atio vo ſꝫ qd eſt gn̄atio accn̄tis. Cū eni gn̄at̄ ſuba dicim⁹ abſolute ⁊ ſimpl̄r ꝙ aliqd gn̄at̄ uł fit. ſꝫ cū gn̄at̄ accidēs nō dicim⁹ abſolute ſine addito aliqd fieri ſed dicimus aliqd fieri hoc. v. g. cū ſor. ꝓducit̄ de nō ē ad eſſe dicim⁹ abſolute ꝙ aliqd fit. ſed cū gn̄at̄ albedo in ſorte nō dicim⁹ ꝙ ſor. fit ſimpl̄r. ſꝫ dicim⁹ ꝙ ſor fit h̄. vꝫ. ꝙ ſor. fit alb⁹. Deinde phūs narrat que eſt illa mutatio que eſt a ſubo in nō ſubm. d. ꝙ illa mutatio q̄ ē a ſubo i nō ſubꝫ vocat̄ corruptio. ⁊ hec eſt duplex. q̄dā ē corruptio ſm̄ qd̄ ut corruptio accn̄tis. q̄dā vo eſt corruptio ſimpl̄r ut corruptio ſube. Sꝫ mutatio que ē a ſubo in ſbm ē mot⁹ ut poſtea decl̄abit̄. ita apparet ꝙ tres ſūt ſpēs mutatiōiſ. ſ. mutatio a ſubo i ſubꝫ ⁊ a ſubo in nō ſubm ⁊ a non ſubo in ſubm. appꝫ et̄ q̄ ſūt ille tres mutatiōes qm̄ ſunt gn̄atio ⁊ corruptio ⁊ mot⁹. ¶ Notāda ſunt hic tria ſꝫ 2ⁱᵉˢ. Primo ꝙ trāſmutatio que eſt a 2rio in 2riū eſt et̄ a 2dictorio in 2dictorium. Vn̄ 2ⁱᵒʳ dic̄ ſic. Et debes ſcire ꝙ trāſmutatio que eſt a ſubo in ſbm. i. de 2rio in 2riū pōt collocari in trāſmutatiōe q̄ eſt de nō ſbo in ſbm ⁊ de ſbo in nō ſbm. ¶ Et poſtea in eodē cōmēto dic̄ 2ⁱᵒʳ ſic ꝙ q illa que opponunt̄ ſm̄ 2rietatē pn̄t opponi ſm̄ p̄uationē ⁊ habitū ⁊ ſm̄ affirmationeꝫ ⁊ negationē: poˡᵉ eſt dicē in his q̄ opponunt̄ ſꝫ 2rietatē illa trāſmutari de ſbo in ſbm. Vn̄ breuit̄ dēqd̄ trāſmutat̄ de 2rio i 2riū trāſmutat̄ et̄ de 2dictorio in 2dictoriū ſiue de p̄uatiōe in bitūꝫ ⁊ de habitu i p̄uationē v. g. illō eni qd̄ trāſmutat̄ de albo in nigrū trāſmutat̄ de nō nigro i nigrū. ⁊ et̄ qd̄ trāſmutat̄ de albo in nigrū trāſmutat̄ de albo in nō albū. ⁊ ſic qd̄ trāſmutat̄ de ſbo in ſbm trāſmutat̄ de ſbo in nō ſbm ⁊ de nō ſbo in ſbm. ¶ Sꝫ tūc dubitat̄ q2 ſm̄ h̄ vi q ſpēs mutatiōis q̄s pħus hic enumerat ⁊ diſtiguit nō ſūt ſpēs oppoſite mutationis q2 viſicant̄ de eodē. nā eadē mutatio q̄ ē de ſbo in ſbm eſt de ſbo in nō ſbm ⁊ de nō ſbo i ſbm. ¶ Ad illō pōt dupl̄r rńderi. vno mō ſic. vꝫ. ꝙ illa eadē mutatio que per ſe eſt de ſbo in ſbm eſt ꝑ accn̄s de nō ſbo in ſbm ⁊ de ſbo in nō ſbm. nā calefactio eſt per ſe a frigido i calidū ⁊ eſt ꝑ accn̄s a nō calido in calidū accipiēdo per accn̄s ſm̄ ꝙ opponit̄ ei qd̄ eſt p̄. Uel dī ꝙ illa eadeꝫ mutatio q̄ eſt p̄ a ſubo in ſubm eſt ſcd̄ario a nō ſubo in ſubm ⁊ a ſubo in nō ſubm. qm̄ termin⁹ mutatiōis qdā eſt p̄m⁹ ⁊ qdā ſecūdari⁹ ut dic̄ 2ⁱᵒʳ ſupra p̄ᵐ hui⁹. Dico ꝙ ſpēs mutatiōis q̄s pħus h̄ diſtinguit ſūt oppoſite ⁊ diſtiguunt̄ peneſ ſuos terminos p̄mos. nā mot⁹ eſt a ſubo in ſubm tanq̄ꝫ a p̄ termino ad p̄ᵐ terminū. ⁊ gn̄atio eſt a nō ſubo in ſubm tanq̄ꝫ a p̄ termio ad p̄ᵐ t̄minū. ⁊ corruptio ē a ſubo in nō ſubm tanq̄ꝫ a p̄ t̄mino in p̄ᵐ t̄minū ad quē. Si vo motus ſit a nō ſubo in ſubm uł a ſubo in nō ſubm h̄ nō eſt p̄ ſed ſcd̄ario. nec h̄ ſeq̄t̄ ꝙ motus ſit gn̄atio uł corruptio q̄ꝫuis ſit a ſubo in non ſubm uł a nō ſubo in ſubm. nec eſt uerꝫ ꝙ oīs mutatio que eſt a nō ſubo in ſubm eſt gn̄atio ſꝫ illa ſolū mutatio eſt gn̄atio que eſt a nō ſubo in ſubm tanq̄ꝫ a p̄ termio a quo ad p̄ᵐ terminū ad quē. ⁊ eodē mō eſt dicēdū de corruptione. ¶ Sꝫ adhuc ē dubiū q2 gn̄atio q̄dā que eſt ſm̄ qd. ſ. gn̄atio accn̄tis eſt a nō ſubo in ſubm tanq̄ꝫ a t̄mino p̄ a q̄ ad t̄minū p̄ᵐ ad quē. q2 pħus diſtinguit gn̄ationē que ē p̄ a nō ſubo in ſubm in gn̄atiōeꝫ ſimplicē ⁊ gn̄ationē ſm̄ qd. ſꝫ mot⁹ eſt gn̄atio accn̄tis: mot⁹ eni localis ē gn̄atio ipſi⁹ ubi ⁊ mot⁹ alteratiōis ē gn̄atio q̄litatis. g̃ ſic gn̄atio ſm̄ qd eſt p̄ a nō ſubo in ſubm ita mot⁹ ē p̄ a nō ſubo in ſubm cui⁹ oppoſitū dictū eſt. Hic eſt dicēdū ꝯcedēdo ꝙ gn̄atio q̄dā eſt p̄ a non ſubo in ſubꝫ: ſꝫ gn̄atio quedā nō eſt motus ſed eſt mutatio ſubita. i. ſubit⁹ ꝓuēt⁹ foīe accn̄talis terminātis motū. ⁊ hec ē intētio 2ⁱᵒˢ itenus ut videbit̄. vn̄ ſic in alteratiōe t̄minata ad formā ſube. ſ. i alteratiōe cōpoſita ex trāſmutatiōe i ſuba ⁊ trāſmutatione in q̄litatib⁹: gn̄atio ſube nō ē illa alteratio ſꝫ

gñatio ſubẽ ẽ ſubit⁹ ꝓuẽt⁹ foꝛe ſubalis. ⁊ ẽ finiſ alteratiõis ꝑcedẽtis:ita in oĩ motu gñatio termini ad quẽ ẽ mot⁹:ẽ mutatio ſubita ⁊ ẽ finis mot⁹.vñ i ultimo iſtãti tpis t̃minãtis motũ ẽ gñatio ſubita t̃mini mot⁹:ſiue ſubit⁹ ꝓuẽt⁹ t̃mini ad quẽ ẽ mot⁹. ⁊ h̃ dico opinãdo nõ aũt firmit̃ aſſerẽdo.¶ Intelligẽdũ ꝙ gñatio ⁊ coꝛruptio nõ ſũt ve mutationes a ꝯdictorio i uerũ ꝯdictoriũ:nec ẽ aliq̃ mutatio ꝑ ſe ⁊ ꝓ a ꝯdictorio i ꝯdictoriũ ut dcm̃ ẽ ſupi⁹.ſed gñatio eſt ꝑ ſe ⁊ ꝓ a ꝓuatiõe foꝛe ad foꝛaꝫ ⁊ coꝛruptio ẽ eꝯ.q꞉ tñ ꝯdictorio cuiuſlibet foꝛe ẽ nomẽ ipoſitũ ſ.nomẽ iſt̃m. ⁊ ut pl'imũ ꝓuatiõi foꝛe nõ ẽ nomẽ impoſitũ:iõ pħũs ꝓ ꝓuatiue oppoſitĩ utiꝉ ꝯdictorie oppoſitĩ.vñ gñatio ẽ mutatio a ꝓuatiõe i foꝛmã. ⁊ coꝛruptio ẽ mutatio ⁊ foꝛa i ꝓuatiõeꝫ.foꝛa eni ⁊ ꝓuatio magis debẽt põi ꝓn⁴ q̃ꝫ foꝛa ⁊ ꝯdictoriũ foꝛe ut patet ꝑ hui⁹.¶ Scđo ẽ notãdũ ꝭꝫ ꝯ^{res} hic ꝙ q꞉ ſubẽ nõ ẽ ꝯria ſuba ⁊ oĩs mutatio ẽ ab oppoſito i oppoſitũ iõ trãſmutatio ſbe nõ dĩ eẽ a ſubo i ſbm. ſuba eni nõ hẽt aliq̃d poſitiuũ ſeu affirmatiuũ ſibi oppoſitũ. ⁊ cũ q̃libet trãſmutatio ſit ab oppoſito i oppoſitũ nõ dꝫ dici ꝙ tranſmutatio ſubalis ſit ab affirmato in affirmatum ſꝫ a negato i affirmatum uel eꝯ.¶ Intelligẽdũ hic ẽ ꝙ q̃uis ignis gñeꝉ ex aere ⁊ ſic i gñatione ignis gñeꝉ affirmatũ ex affirmato.tñ ignis nõ gñaꝉ ex aere ꝑ ſe.q꞉ cũ illõ qđ ẽ ꝑ ſe nunq̃ꝫ poſſit ſeꝑari ſi ignis ꝑ ſe gñareꝉ ex aere ſeq̃reꝉ ꝙ ignis nõ poſſet gñari ex aq̃ ul' ex t̃ra:ſed q꞉ ignis nunq̃ꝫ ꝑt gñari niſi ex ꝓuatiõe foꝛe tanq̃ꝫ ex t̃mio a q̃ ⁊ ex mã tanq̃ꝫ ex ſubo i q̃ ẽ ꝓuatio foꝛe ignis:iõ gñatio ignis eſt ꝑ ſe a ꝓuatiõe foꝛe ignis tanq̃ꝫ a t̃mio a q̃ ad foꝛmã ignis tanq̃ꝫ ad t̃minuꝫ ad quẽ. ⁊ ſic gñatio ſubẽ ẽ ꝑ ſe a nõ ſubo i ſbm.ſꝫ ſi ſit a ſubo i ſbm hoc erit ꝑ accñs.ſꝫ nõ ẽ ſic de tranſmutatiõe ad foꝛmã accñtalẽ. q꞉ foꝛa accñtalis ad quã ẽ ꝑ ſe trãſmutatio hẽt ꝯriũ ⁊ nõ ꝑt fieri niſi ex ſuo ꝯrio.iõ trãſmutatio ad foꝛmã accñtalẽ eſt ꝑ ſe de affirmato i affirmatũ.i.de ꝯrio in ꝯriũ.¶ Tertio ẽ notãdũ ꝭꝫ ꝯ^{res} hic ꝙ gñatio ſubẽ dĩ eẽ gñatio ſimpl'r. ⁊ gñatio accñtĩ dĩ eẽ gñatio ꝭꝫ q̃d. ⁊ cã huius ꝭꝫ ꝯ^{res} eſt q꞉ gñatio eſt mutatio de nõ eẽ ad eẽ. iõ illa gñatio dĩ eẽ gñatio ſimpl'r q̃ t̃minaꝉ ad illõ qđ ſimpl'r ⁊ ꝓncipal'r hẽt eẽ. ⁊ illa gñatio hẽt eẽ ꝭꝫ q̃d q̃ t̃miaꝉ ad illõ qđ nõ hẽt eẽ niſi ꝭꝫ q̃d. ⁊ q꞉ ſba ſimpl'r ⁊ ꝓncipal'r hẽt eẽ ⁊ accñs nõ hẽt eẽ niſi ꝭm q̃d iõ gñatio ſubẽ dĩ eẽ gñatio ſimpl'r ⁊ gñatio accidentĩ dĩ eſſe gñatio ꝭꝫ q̃d.¶ Itẽ dĩc hic ꝯ^{tor} ꝙ ſi trãſmutatio fuerit i eſſe idiuidui demõſtrati.ſ.idiuidui ſbe donec fiat nõ illõ idiuiduũ dĩ coꝛruptio ſimpl'r.cũ aũt fuerit de aliq̃ accñte donec fiat nõ illud accñs dĩ aliq̃ coꝛruptio.hec ꝯ^{tor}.Uñ ꝑ illa uerba vĩ ꝯ^{tor} uelle ꝙ i coꝛruptiõe alicui⁹ rei nõ illa res fit illa res.ut cũ ſoꝛteſ coꝛrũpiꝉ ſoꝛ.fit nõ ſoꝛ.qđ tñ nõ ẽ ueꝝ q꞉ ſoꝛ.ſemꝑ ẽ ſoꝛ.ſiue ſit ſiue nõ ſit.dignũ eni ẽ ꝙ ideꝫ ꝑdiceꝉ de ſeipo q̃ꝫ ꝙ ꝯdictoriũ ꝑdiceꝉ de ſuo ꝯdictorio. ⁊ iõ dico ꝙ ꝯ^{tor} ꝑ nõ illud idiuiduũ itelligit ꝓuationẽ foꝛe illi⁹ idiuidui. ⁊ itẽdit ꝙ cũ fuerit trãſmutatio i eẽ idiuidui ſube donec ꝓuatio ſue foꝛe fiat i mã tũc ẽ coꝛruptio ſimpl'r.Itẽ dicit ꝯ^{tor} hic ꝙ in hoc loco per negationẽ eſt itelligẽdũ ꝓuationẽ ⁊ per affirmationem eſſe.

Si igiꝉ qđ nõ eſt dĩ multipl'r. ⁊ neq̃ꝫ
9 quod ẽ ꝭꝫ cõpõneꝫ aut diuiſioneꝫ
ꝯtigit moueri neq̃ꝫ q̃d ẽ ꝭꝫ pñꝫ q̃d

ei q̃d ẽ ſimpl'r:ꝭꝫ actũ oppoſitũ ẽ.Hoc q̃dẽ eni nõ albũ:aut nõ bonũ:tñ ꝯtigit moueri ꝭm accñs.Erit eni hõ nõ albus.

¶ Hec ẽ ꝯ^a ꝑs ꝓn^{li} hui⁹ capl'i i q̃ decl'aꝉ q̃ mutatio ẽ mot⁹ ⁊ q̃ nõ. ⁊ ꝯtiet q̃nq̃ ꝑticulas.q꞉ i ꝓ^a ꝑmittiꝉ q̃dã diſtictio necia ad ꝓpoſitũ.In ꝯ^a ibi⌊ Qđ autem ſimpl'r.⌋Declaraꝉ ꝙ gñatio nõ ẽ.In ꝫ^a ibi⌊ Neq̃ꝫ eni coꝛruptio.⌋decl'aꝉ ꝙ coꝛruptio nõ ẽ mot⁹.In 4ª ibi⌊ Qm̃ ãt mot⁹.⌋Oñdiꝉ q̃ mutatio ẽ mot⁹ ⁊ q̃ nõ.In 5ª aũt ibi⌊ ⁊ ꝓuatio q̃d.⌋Poniꝉ q̃daꝫ dubitatio que oriꝉ ex ꝑcedẽtib⁹.¶ In ꝓ^a igiꝉ ꝑticula hui⁹ ꝑtis poniꝉ q̃dã diſtictio de nõ ente:ut ꝑ eam poſſit videri cuiuſmodi nõ ens ꝑt moueri. ⁊ cuiuſmodi nõ ens nõ ꝑt moueri.diſtictio igiꝉ ẽ taliſ.nõ ens ẽ tripl'r.qđdã eni ẽ nõ ens ꝭm cõpõneꝫ ⁊ diuiſionẽ. ⁊ ſic ꝓpõ ſl'a ſiue ſit affirmatiua ſiue negatiua dĩ nõ ens.ut illa hõ ẽ aſin⁹ dĩ non ens ⁊ ſil'r illa hõ nõ ẽ aĩal dĩ nõ ens.Scđo mõ dĩ aliq̃d nõ ens q꞉ nõ ẽ ens actu ẽ tñ ens i pñ qđ q̃dẽ ens opponiꝉ enti i actu.Tertio mõ dĩ nõ ens q꞉ ẽ nõ ens tale ut nõ albũ nõ muſicũ. ⁊ iter iſta nõ entia ſolũ nõ ens 3° mõ dictũ pñt moueri ſꝫ nõ ens ꝓ ul' ꝯ° mõ nõ ꝑt moueri.vñ nõ ens ꝭm cõpõnẽ ⁊ diſionẽ nõ ꝑt moueri.ſil'r nõ ens i actu ens tñ i pñ nõ ꝑt moueri.ſꝫ nõ ens 3° mõ qđ nõ ẽ nõ ens ſimpl'r.ſ.mouẽs tale ut nõ albũ ul' nõ muſicũ ꝑt moueri ſꝫ h̃ ẽ ꝑ accñs. vñ nõ albũ ꝑt moueri ꝑ accñs q꞉ hõ cui nõ accidit ꝙ nõ ſit alb⁹ ꝑt moueri.¶ Sꝫ dubitaꝉ hic.ſ.quid pħs itelligat ꝑ nõ ens i actu qđ tñ ẽ ens i pñ utrũ per illõ nõ ens itelligat terminuꝫ gñationis.ſ.illõ qđ nõ exiſtit qđ tñ pñt exiſtẽ:ul' itelligit ꝑ tale nõ ens ꝓ^{is} mãꝫ q̃ ẽ ſbm gñatiõis.Videꝉ enim ꝙ ꝑ nõ ens i actu itelligat terminũ gñatiõis q꞉ de illo nõ ente.d.pħũs ꝙ oppõiꝉ enti i actu.ſꝫ certũ ẽ ꝙ mã ꝓ^a nõ oppõiꝉ enti i actu q꞉ pficiꝉ ꝑ actũ.igiꝉ per nõ ens i actu itelligat t̃minũ gñatiõis.Dicẽdũ ẽ ꝙ ꝑ nõ ens i actu ꝑt utrũq̃ꝫ itelligi.ſ.t̃min⁹ gñatiõis ⁊ ẽt ſubm gñatiõis.neutrũ eni hoꝝ ꝑt moueri.illõ eni qđ nõ exiſtit nõ moueꝉ.Sil'r mã ꝓ^a nõ moueꝉ ſic ꝙ ſit ſbm ꝓpinquũ mot⁹.Et ꝙ dĩ ꝙ ꝑ mouens actu nõ ꝑt itelligi ſbm gñatiõis q꞉ ſbm gñationis ſ.mã ꝓ^a nõ oppõiꝉ enti i actu.Dicẽdũ ꝙ oppoſitio ſuq̃ꝫtũ ad ꝓpoſitũ ẽ duplex.q̃dã ẽ i eẽndo.q̃dã vo i ꝑdicãdo.Illa opponunꝉ i eẽndo q̃ nõ cõpatiunꝉ ſe ſil' i eodẽ adeq̃te ⁊ iſto mõ albedo ⁊ nigredo opponunꝉ.Illa ãt opponunꝉ ꝭm ꝑdicatiõeꝫ q̃rũ vnũ nõ pñt affirmari de reliq̃. ⁊ iſto mõ opponunꝉ albedo ⁊ ſapoꝛ q̃m iſta ẽ magis ipo^{le} albedo ẽ ſapoꝛ q̃ꝫ iſta albedo ẽ nigredo ⁊ tñ albedo ⁊ ſapoꝛ nõ opponunꝉ i eẽndo q꞉ pñt eẽ ſil' in eodẽ ſubo adeq̃te.Dico igiꝉ ꝙ mã ꝓ^a ul' act⁹ ei⁹ i actu opponunꝉ i ꝑdicando nõ aũt i eẽndo.hec eni ẽ po^{le}.mã ꝓ^a ẽ ens i actu ul' ẽ act⁹.Et h̃ itelligit pħs cũ dĩc ꝙ nõ ens i actu eſt ens i pñ oppoſita enti i actu.ſ.ꝑdicando.

¶ Quod aũt ſimpl'r nõ hoc aliq̃d eſt:hoc nullo mõ cõtingit moueri. Impoſſibile ẽ eni qđ nõ ẽ moueri.Si aũt h̃:gñationeꝫ eẽ motũ ipoſſibile erit. Fit eni qđ nõ eſt. Si eni ⁊ qđ maxie ꝭꝫ accñs fit. Sꝫ tñ uerũ ẽ dicẽ qđ ẽ.quod nõ eſt.de eo quod fit ſimpl'r.Sil'r aũt ⁊ q̃ſcere:hec igiꝉ accidũt icõuenientia:ſi moueaꝉ quod nõ eſt.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p̄n^lis hui⁹ capl'i i q̄ declaꝛ ꝙ gn̄atio ſube nō ē mot⁹. ꝛ hec ē 8ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbaꝛ duplr. ꝛ p̄ ſic. ¶ Illō qō moueꝛ ē ꝛ qō gn̄aꝛ nō ē. ḡ qō gn̄aꝛ nō moueꝛ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s gn̄atio nō ē motꝰ. Ul' ſb alia foꝛa ꝛ ꝭ ſic. illō qō nō ē nō moueꝛ. ſ; qō nō ē gn̄aꝛ. ḡ qō gn̄aꝛ nō moueꝛ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s gn̄atio nō ē mot⁹ ꝛ ꝭ itelligiꝛ de gn̄atiōe ſube ut diꝛ ꝯ^tor.

¶ Et ſi oē qō moueꝛ in loco eſt: quod aūt non eſt: non eſt in loco. Eſſet eni alicubi.

¶ Scdō ꝓbaꝛ eadē ꝯ ſic. qō moueꝛ ē i loco. qō gn̄aꝛ nō ē i loco. ḡ qō gn̄aꝛ non moueꝛ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s gn̄atio nō ē mot⁹. mioꝛ hui⁹ rōnis ꝓbaꝛ q: qō nō ē nō eſt i loco. qō nō ē gn̄aꝛ. ḡ qō gn̄aꝛ nō ē i loco. Ul' foꝛte ꝑbo ibi[Si oē qō moueꝛ.] Probat ꝙ illō qō nō eſt nō moueꝛ. ꝛ hoc ſic. Oē qō moueꝛ ē i loco. ſed qō nō ē nō ē i loco. ḡ qō nō ē nō moueꝛ. ¶ S; hic ſꝫ q̄dā notāda ꝛ q̄dā dubitāda. ¶ Prio notādū ē ſ; ꝯ^tes ꝙ cū diꝛ qō gn̄aꝛ nō ē qō moueꝛ ē ꝛc̄. ly. qō utrobiq; ſuppōit ꝓ ſb̄o mutatiōis. ita ꝙ ille ē itellect⁹ rōnis. qō gn̄aꝛ. hoc ē ſb̄m gn̄atiōis nō ē ꝭ eſt ens i actu ita ꝙ ſit foꝛa ul' foꝛmā hn̄s. ſ; qō moueꝛ ꝭ ē ſb̄m mot⁹ ē ens i actu. Eſt igiꝛ hec rō. ſb̄m gn̄atiōis nō ē ens i actu ꝛ ſb̄m mot⁹ nō eſt ens i actu ḡ gn̄atio nō eſt mot⁹. Et ꝯ^tor dicit ꝙ opꝫ ꝙ ſb̄m motus ſit aliqō demōſtratū i actu i duab⁹ extremitatib⁹ motus. ſ; ꝭ nō accidit ut. d. qñ ex aq̄ ſit aer nō eni mãet aliqō vnū demōſtratū i actu ſic albedo ꝛ nigredo ſuccedūt ſibiiuicē i eodē idiuiduo demōſtrato. ſ; i gn̄atiōe ſb̄e illō qō manet ſub utroq; terminoꝝ ē mã p̄ª q̄ nō ē i actu imo nullus act⁹ ſibi admiſceꝛ oino ſ; ſolū ipo^te ē ꝙ moueaꝛ. ꝛ hec ē ſnīa ꝯ^tis. ¶ Un̄ eſt ſciēdū ꝙ ꝑ ens i actu ꝛ ꝑ idiuiduū demōſtratū itelligit ꝯ^tor idiuiduū cōpoſitū ex mã ꝛ foꝛa. qm̄ ſb̄ꝫ mot⁹ ē idiuiduū cōpoſitū ex mã ꝛ foꝛa: ſed ſb̄m gn̄atiōiſ ē mã p̄ª q̄ nullā foꝛaꝫ hēt de ſe. ¶ Intelligēdū ēt ꝙ cū diꝛ ꝙ mã p̄ª nō ē ens i actu. illud nō dꝫ itelligi ſic. ſ. ꝙ mã p̄ª nō ſit aliqō enſ i reꝝ nã imo mã p̄ª cū ſit ꝑs ſb̄e cōpoſite ꝛ ꝑ ſe p̄n^m eſt vnū exn̄s i reꝝ nã. ſ; ꝓ tāto diꝛ ꝙ mã p̄ª nō ē ens i actu q: nec eſt foꝛa nec de mã ſua hn̄s foꝛmā ſ; eſt i pō ad oēs foꝛas gn̄abiliū ꝛ coꝛruptibiliuꝫ. Aliq tm̄ dicunt hic ꝙ mã p̄ª nō eſt ens i actu ſub vna ꝑte foꝛe ſbalis acgrēde ante aliā cū foꝛa ſbalis nō acgritur ꝑtialr: ſ; illō qō moueꝛ hēt vnā ꝑtē foꝛe ad quā ē mot⁹ añ aliā ul' ꝯſil'em ſm ſpēm. ſic illō qō moueꝛ ad albedinē dū moueꝛ ſꝑ acgrit aliquā ꝑtē albedinis ꝛ ſꝑ deꝑdit aliquā ꝑtē nigredis. ꝛ ſic ſꝫ itelligēda dcā ꝯ^tis hic. ꝛ ſm ꝭ tota hec rō fundaꝛ ſup his duab⁹ ꝓpōnib⁹. ſ. ꝙ oē qō moueꝛ acgrit ꝯtinue aliquā ꝑteꝫ foꝛe eiuſdē rōnis cū t'mio ad quē. Scdā ꝓpō eſt ꝙ ſubm gn̄atiōis nō acgrit ꝑtibilr foꝛmā ſubalē ad quā trāſmutaꝛ. ¶ S; ſine dubio utrūq; illoꝝ dictoꝝ ē fl'm i ſe ꝛ ꝯ itentiōeꝫ ꝯ^tis. Primū dictū i ſe eſt fl'm qm̄ illō qō moueꝛ a ſūmo calido ad frigidū nō hēt ſꝑ dū moueꝛ aliqd de frigido. q: ſi ſic. tc̄ nō eēt p̄^m iſtās rei ꝑmanētis i eē qō ē ꝯ ꝑb̄m 8° hui⁹. ꝛ ꝓbo ꝙ illō ſequaꝛ qm̄ ſi illō qō moueꝛ a ſūmo calido v'ſus frigidū ſꝑ dum moueret hēret aliqd de frigido tc̄ cū nō ſit dare iſtās imediatū p̄ iſtāti tꝑis mēſurātis illū motū q̄ ē a ſūmo calido ſequiꝛ ꝙ nō ſit dare p̄^m iſtās i q̄ frigiditaſ ē iducta i ſubo. ꝭ igiꝛ ē ſic arguē. ſi deꝛ p̄^m iſtās i q̄ frigiditas ē iducta ſic opꝫ ſ; phūꝫ ſit illō iſtās. b. ꝛ ſit. a. p̄^m iſtās toti⁹ tꝑis mēſurātis illū motū q̄ ē a ſūmo calido. Tūc q̄ro an. a. ꝛ. b. ſꝫ mediata ul' imediata nō eſt dare ꝙ ſꝫ mediata q: iſtās nō eſt mediatū iſtāti. ſi ſꝫ mediata tc̄ i tꝑe medio fuit mot⁹ ad frigiditatē. ꝛ tm̄ mo^le nihil hūit de frigiditate. igiꝛ non opꝫ ꝙ i oi motu mo^le hēat aliqd de foꝛa ad quā eſt mot⁹. ¶ Itē ſm hoc ſeq̄reꝛ ꝙ ꝯria ſil' eēnt i eodeꝫ ſubo ſ; oia ꝯria ſꝫ oppoſita ſ; oppoſita ſꝫ icōpoſſibilia. igiꝛ icōpoſſibilia eēnt ſil'. ꝛ ſic eadē q̄ nō pn̄t eē ſil' eēnt ſil'. patet igiꝛ ꝙ p̄^m hoꝝ eſt fl'm. vꝫ. ꝙ oē qō moueꝛ dū moueꝛ hēt ꝑtē foꝛe eiuſdē rōnis cuꝫ t'mio ad quē ē mot⁹. ꝛ ſic nō a ꝯrio in ꝯriū cū eſſet mot⁹. ſ; mutatio ſubita. qm̄ ſtati ſine oi medio cuꝫ mo^le recedit a ſūmo calido eſſet ſub frigido ſ; iſtā opionē. ¶ Itē ad ubi eſt mot⁹ ſm ꝑb̄m. ꝛ tm̄ ubi nō acgriꝛ nec deꝑdiꝛ ꝑtialr. q: ſi p̄ acgriꝛ vna ꝑs ip ſi⁹ ubi q̄; alia. q̄ro an illa ꝑs p̄ acgſita maneat q̄uſq; alia pſ ſit acgſita ul' nō. ſi nō tūc ꝑtes ipſi⁹ ubi terminātes motū nō acgrunꝛ ꝑtialr. ſi v'o ꝑs ubi p̄ acgſita maneat aut igiꝛ i eadē ꝑte coꝛpis aut i alia ſi i eadē ꝑte tc̄ illa ꝑs ꝯtinue creſceret cū hēret idē ubi: ꝛ tm̄ totū moueꝛ qō ē i pō^le. ſi v'o fiat in alia ꝑte ſequiꝛ ꝙ accn̄s migrat de ſb̄o i ſb̄m qō ē ipo^le. Secūdū ēt dcm̄ ē ex ꝑſſe ꝯ itētionē ꝯ^tis. q: ꝯ^tor ſup: 3° de celo exꝑſſe vult ꝙ foꝛe el'oꝝ ſuſcipiāt magis ꝛ min⁹. ꝛ q̄ꝫtū acgriꝛ de q̄litate ꝯn̄te foꝛmā el'arem tātū acgraꝛ de foꝛa elemētari. ꝛ ſic ſ; itētionē ꝯ^tis foꝛe ſbales el'oꝝ acgrunꝛ partibilr. ſilr certū eſt ꝙ ignis cōburēſ lignū iducit i mãꝫ ligni foꝛmā igniſ ꝑtibilr ita ꝙ iducit vnā ꝑtē foꝛe añ aliā. hoc igiꝛ ē ꝯ itētionē ꝯ^tis ꝛ ꝯ ueritatē ꝙ ſb̄m gn̄atiōis acgrit ꝑtialr foꝛmā ſbalē. ¶ S; dubia ſūt hic. p̄ dubitaꝛ q: nō vi ꝙ phūs ꝑ illō qō gn̄aꝛ itelligat ſb̄m gn̄atiōis q: ſb̄m gn̄atiōis nō gn̄aꝛ: ſ; eſt ign̄abile ꝛ incoꝛruptibile ut patet ex p̄ hui⁹. Scdō dubitaꝛ de eo ꝙ diꝛ ꝙ ens i pō. ſ. mã p̄ª nō moueꝛ. hoc vi fl'm q: mã p̄ª moueꝛ ad motū cōpoſiti ꝛ ſilr mã p̄ª pōt rareſieri ꝛ ꝯdēſari. Foꝛte diꝛ ꝙ mã p̄ª moueꝛ ꝑ accidēs. Cōtra phūs diē ꝙ ſolū nō ens 3° mō dcm̄ ut nō albū ul' nō muſicū moueꝛ ꝛ hoc ꝑ accn̄s. ḡ ſm phūꝫ nō ens ſ; cōpōneꝫ ꝛ diſiōnē ꝛ nō ens in actu ens tm̄ i pō nec moueꝛ ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s. ¶ Ad p̄^m dico ꝙ phūs ꝑ illō qō gn̄aꝛ itelligit mãꝫ p̄ª^m. ſ; illud qō gn̄aꝛ ē duplex q: qōdā eſt qō gn̄aꝛ ſbiectiue ꝛ ſic gn̄ari. ſ. ſubiectiue nō ē aliō q̄; ꝑ gn̄ationeꝫ trāſmutari. ꝛ iſto mō dico ꝙ mã p̄ª gn̄aꝛ. ſcdō mō diꝛ aliqd gn̄ari obiectiue ſiue t'minatiue ꝛ ſic gn̄ari eſt acgrē eē poſt nō eē ꝑ gn̄ationē. ꝛ iſto mō mã p̄ª nō gn̄aꝛ ſ; ē ign̄abilis ꝛ icoꝛruptibilis t'minatiue. ꝛ hoc itelligit phūs p̄ hui⁹. Dico igiꝛ ꝙ phūs ꝑ illud qō gn̄aꝛ itelligit ſb̄m gn̄atiōis qō qdeꝫ ſubm gn̄aꝛ ſubiectiue ſ; nō gn̄aꝛ obiectiue. i. cōplectiue. ¶ Ad 2^m dubiū dico ꝙ mã p̄ª pōt moueri ꝑ accn̄s ad foꝛmā accidētaleꝫ ul' ad locū. ſ; ad foꝛmā ſbalē nō moueꝛ ꝑ ſe nec ꝑ accn̄s. Nō eni moueꝛ ꝑ ſe ad foꝛmā ſbalē. tū q: ſb̄m ꝑ ſe mot⁹ eſt ens cōpoſitū in actu. tū q: ad foꝛmā ſbalē ē ꝑ ſe mot⁹. nec ēt moueꝛ ꝑ ſe ad foꝛmā ſbalē q: mã p̄ª ꝑ ſe eſt ꝛ p̄ ꝑficiꝛ ꝑ foꝛmā ſbalē. ſ; nihil moueꝛ ꝑ accn̄s ad ſuā ꝓpria ꝑfectionē. ſilr ſi moueret ꝑ accn̄s ad foꝛmā ſbalē cum oē ꝑ accn̄s reduciꝛ ad aliqd ꝑ ſe opoꝛtebit ꝙ aliqd aliō moueaꝛ ꝑ ſe ad foꝛmā ſbalē. ꝛ ꝑ ꝯn̄ſ aliō a mã p̄ª ꝑ ſe ꝑficereꝛ ꝑ foꝛmā ſbalē qō eſt ipoſſibile.

¶ Neq; iā coꝛruptio mot⁹ eſt. Contrariū qdeꝫ eni motui: mot⁹ aūt qes. Coꝛruptio

autem generationi contrariū.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticla 2ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ decl'at ꝙ coꝛruptio nō ē mot⁹. ⁊ hec ē 9ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat ſic. Oi motui ꝯriat mot⁹ ul' ges ⁊ nihil aliō. ſed coꝛruptioni nō ꝯriat mot⁹ nec ges. ḡ coꝛruptio nō ē motus. maioꝛ per ſe patet ⁊ mioꝛ ꝓbat q̄ꝛ coꝛruptiōi ꝯriat gn̄atio. ſed gn̄atio nō eſt mot⁹ nec ges ḡ.

¶ Qm̄ āt mot⁹ mutatio q̄dā ē. mutatiōes āt tres ſūt dicte. Hay q̄ ſūt ſm gn̄ationez ⁊ coꝛruptionē nō ſūt mot⁹. he aūt ſūt ſm ꝯdictionē: neceſſe ē ex ſubiecto i ſubiectū mutationē motū eſſe ſolū. Subſtātia aūt aut cōtraria: aut media.

¶ Iſta ē 4ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ oñdit q̄ mutatio ē mot⁹ ⁊ q̄ nō. ⁊ decl'at ſola mutatio q̄ ē a ſbo i ſbm ē mot⁹. ⁊ hec ē 10ᵃ ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat ꝑ ꝓcedētia ſic. ſic̄ tres ſ̄t ſpēs mutatiōis ⁊ nō plꝛes ut declaratū ē ꝓus. ſ. mutatio a nō ſbo i ſbm. ⁊ mutatio a ſbo i nō ſbm. ⁊ mutatio a ſbo in ſbm. ſꝫ mutatio a nō ſbo i ſbm nō ē mot⁹ q̄ꝛ gn̄atio q̄ ē mutatio a non ſbo i ſbm nō ē mot⁹. ſil'r mutatio a ſbo in nō ſbm. ſ. coꝛruptio nō ē mot⁹ ut decl'atū ē. ḡ relinquit ꝙ ſola mutatio q̄ ē a ſbo i ſbm ē mot⁹. ⁊ ita ois mutatio q̄ ē mot⁹ ē a ſbo i ſbm. Et expōit phs qd itelligat per ſba. d. ꝙ ſba iter q̄ ē mot⁹ ul' ſūt ꝯria uel media.

¶ Et ꝓuatio eni ponit ꝯriū: ⁊ mōſtrat affirmatione ut nudū: ⁊ albū: ⁊ nigrum.

¶ Hec ē 5ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ mouet qōdā dubiū q̄ꝛ dcm̄ ē ꝙ mutatio q̄ ē mot⁹ ē ab affirmato i affirmatū. nūc āt ꝓuatio ſignificat aliq̄n noīe affirmatiuo. ḡ. g. nudū ē qōdā affirmatū ſicut albū aut nigrū. Eſt igit hec dubitatio an iſta mutatio q̄ ē a ꝓuatiōe in hitū ul' eꝯ ſit mot⁹. Et vī ꝙ ſic q̄ꝛ ē ab affirmatiuo in affirmatiuū ⁊ a ꝯrio i ꝯriū. q̄ꝛ ꝓuatio ꝯriat hitui. igr̄ vī ꝙ talis mutatio ſit motus. Iſtā dubitationē nō ſoluit phūs hic expꝛ̄ſſe. ⁊ h̄ iō q̄ꝛ ſol'o ei⁹ ē manifeſta ꝑ ſe ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ. Sol'o tn̄ hui⁹ dubitatiōis ē illa. vꝫ. ꝙ mutatio q̄ ē a ꝓuatiōe i hitū ul' eꝯ nō ē mot⁹ q̄ꝛ nō ē a ſbo i ſbm q̄uis ꝓuatio aliq̄n ſignificet noīe poſitiuo tn̄ ꝓuatio nō ē aliqd poſitiuū i re. nec ē ueꝝ ꝙ oīſ mutatio q̄ ē a ꝯrio i ꝯriū ſit mot⁹. ſꝫ ſola illa mutatio ē mot⁹ q̄ ē iter ꝯria poſitiua mediata. ¶ Notādū ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ eſt māifeſtū ꝑ ſe ꝙ trāſmutatio q̄ ē mot⁹ i rei ḡitate eſt iter oppoſita mediata ⁊ iter ꝓuationē ⁊ hitū nō eſt mediū. iō trāſmutatio q̄ ē de ꝓuatiōe ad hitum ul' eꝯ nō ē mot⁹. Sꝫ dubiū ē q̄ꝛ ſi mot⁹ nō poſſit eē niſi iter ꝯria mediata tc̄ cū ſit aliqō mediū iter ꝯria imediatū alt'i extremoꝝ iter illō mediū ⁊ extremū nō poſſet eē mot⁹. ſꝫ ſic ſuppoſito ꝙ fuſcedo ſit in imediata albedie ſeqt ꝙ iter fuſcedinē ⁊ albedinē nō poſſet eē mot⁹ qō ē fl'm. Et ſil'r tēꝑatū ē medium iter calidū ⁊ frigidū ⁊ tēꝑatū ē imediatū utriq; extremorū. ḡ ſi iter ꝯria imediata nō poſſet eſſe mot⁹ ſeqnit ꝙ iter calidū ⁊ tepidū nō poſſet eē motus qō ē fl'm. Dicēdū igit ꝙ ad h̄ ꝙ iter aliq̄ ſit motus nō opꝫ ꝙ iter ea ſit mediū ſpē diſtinctū ab extremis. q̄ꝛ ſi ſic nunq̄ꝫ poſſet eē mot⁹ a ꝯrio ad mediū imediatū illi ꝯrio. ⁊ ꝓpt h̄ dico ꝙ ꝯᵗᵒʳ intelligit media ꝯria ⁊ hn̄tia gradus medios inter ſūmos gradus ꝯrioꝝ ul' iter t'minos mot⁹. vn̄ ſꝫ ꝯᵗᵉᵐ 6ᵒ huius mediū ē duplex. vꝫ. mediū ſꝫ formā ⁊ illō dīt ſpe ab utroq; extremoꝝ. Aliō ē mediū ſꝫ magis ⁊ minus. dico igit ꝙ ois mot⁹ reqrit mediū iter t'mios mot⁹. ſ. ul' mediū ſꝫ formā. ul' mediū ſm magis ⁊ min⁹. ⁊ hoc itelligit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ iter imediata q̄ ſic ſ̄t imediata ꝙ iter illa nec eſt mediū ſꝫ formā. nec ſꝫ magis ⁊ minus nō eſt motus.

¶ Capl'm 3ᵐ tractat⁹ ꝓmi in quo oñdit in quib⁹ ꝓdicamentis eſt mot⁹ ⁊ i qb⁹ nō. ⁊ in quo determinat de diuerſitate ſpecierū motus.

Si igit ꝓdicamēta diuiſa ſūt ſubſtantia: ⁊ q̄litate: ⁊ ubi: ⁊ qn̄: ⁊ ad aliqd: ⁊ q̄ꝫtitate: ⁊ facere: ⁊ pati: neceſſe ē tres eē mot⁹: q̄ꝫtitatis ⁊ q̄litatis ⁊ ſꝫ locū.

¶ Iſtud ē 3ᵐ capl'm hui⁹ ꝓmi tractat⁹ i q̄ phūs oñdit i qb⁹ ꝓdicamētis ē mot⁹ ⁊ i qb⁹ nō. ⁊ ꝯtinet tres ꝑteſ ꝓnˡᶜˢ q̄ꝛ in ꝓᵃ phs narrat i qb⁹ ꝓdicamētis ē mot⁹. In 2ᵃ ibi[ſm ſbaꝫ aūt.] Decl'at phūs i qb⁹ ꝓdicamētis nō ē mot⁹. In 3ᵃ ibi[Qm̄ aūt neq; ſbe.] Declarat i qb⁹ ꝓdicamētis ē mot⁹ det'minādo de ſpeciēb⁹ mot⁹. ¶ In ꝓᵃ igit ꝑte hui⁹ capl'i phūs determinat de diuerſitate mot⁹ diſtiguēdo motū i ſuas ſpēs. ⁊ narrat i qb⁹ ꝓdicamētis ē mot⁹. ⁊ hec ꝑs eſt ſolū narratiua. dic̄ igit phs narrādo ꝙ ſi ſint decē ꝓdicam̄ta diſtīcta: utputa ſba q̄ꝫtitas q̄litas ad aliqd ubi ⁊ c̄. neceē ē ꝙ ſint tres ſpēs mot⁹ ut mot⁹ ad q̄ꝫtitatē. ad q̄litatē ⁊ ad ubi. Un̄ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ motus eſt i iſtis trib⁹ ꝓdicamētis. q̄ꝛ in iſtis trib⁹ ꝓdicamētiſ iueniunt ꝯria ⁊ media. lꝫ aliq; multū lateāt i loco. ſed h̄ poſtea decl'abit. h̄ igit ē qō phūſ h̄ narrat. ſ. ꝙ ſolū i trib⁹ ꝓdicamētis eſt mot⁹. vꝫ. i q̄litate q̄ꝫtitate ⁊ ubi. ⁊ cā ſm ꝯᵗᵉᵐ eſt q̄ꝛ ſolū in iſtis trib⁹ ꝓdicamentiſ iueniunt ꝑ ſe ꝯria ⁊ media. ¶ Sꝫ ꝯᵗᵒʳ mouet hic dubitationē. ſ. quō phūs pōat hic motū ſub trib⁹ gn̄ib⁹ cū ꝓus poſuerit ipꝫ gen⁹ ꝑ ſe. ſ. ꝓdicamētū paſſiōis. Un̄ ꝯᵗᵒʳ recitat duas opiones antiquorū expoſitoꝝ. qdā eni dixerūt motū eſſe i trib⁹ ꝓdicamētis. ⁊ dixerūt ꝙ ꝓdicamētū paſſiōis ē gen⁹ ſm ꝯſiderationez receptiōis mot⁹ nō ſm ꝯſiderationez mot⁹. ⁊ iſti dixerūt ꝙ q̄le aliō ē geſcēs ⁊ aliō motū ⁊ ſil'r q̄ꝫtū ⁊ loc⁹ ali⁹ ē foīa geſcēs ⁊ ē ali⁹ foīa mutata. ¶ Un̄ breuiter hec fuit opio iſtoꝝ. ſ. ꝙ mot⁹ ſm ꝓpꝛiā ꝯſiderationē mot⁹ ē i trib⁹ ꝓdicamētis. q̄ꝛ in illis ꝑt iueniri foīa geſcēs ⁊ foīa trāſmutatiōis. tn̄ ipa receptio mot⁹ ē i ꝓdicamēto paſſiōiſ. Alia opinio fuit ꝙ q̄le nō eſt gen⁹ niſi ſꝫ ꝙ ē geſcēſ. ſil'r nec loc⁹ nec q̄ꝫtū. cū āt ꝯſideratū fuerit ſꝫ ꝙ ſ̄t mota ſ̄t oppoſita i ſuo motu ipis cū ſint geſcētia. ⁊ ipoˡᵉ eſt ꝙ mot⁹ ſit ſpēs geſcēs. ⁊ ipi dixerūt ꝓciſe. ꝙ mot⁹ eſt in ꝓdicamēto paſſiōis. ⁊ ꝙ phūs attribuit motū iſtis ꝓdicamentꝭ. q̄ꝛ ipa ſ̄t mā mot⁹. vn̄ breuit' fuit opio iſtoꝝ. ſ. ꝙ mot⁹ ſolū ē i ꝓdicamēto paſſiōis. ſꝫ mā mot⁹ ē i trib⁹ ꝓdicamentꝭ. ⁊ hoc itelligit phūſ h̄ ut dicūt iſti. ¶ Sꝫ ꝯᵗᵒʳ arguit ꝯ iſtā opionē 2ᵃᵐ ꝓbādo ꝙ mot⁹ ē i gn̄e t'mini ad quē ⁊ ſic ꝙ ſit i trib⁹ gn̄ib⁹. ⁊ arguit ſic. d. ꝙ vī ꝙ ſi pō ad vnūqōq; ꝓdicamentū eſt i illo gn̄e ꝓdicamēti i q̄ eſt act⁹ ic̄ illud qō eſt via ⁊ mediū dꝫ eſſe i ꝓdicamento eodē cū actu. ſꝫ mot⁹ ē via ad actū ⁊ ad formā ⁊ eſt medium iter actū ⁊ pōm. ḡ mot⁹ eſt i eodez ꝓdicamento cū foīa ad quā eſt mot⁹. vn̄ breuiter itentio ꝯᵗⁱˢ eſt iſta. pō eſt i eodē gn̄e cū actu. ḡ multo forti⁹ illud qō eſt mediū iter actū ⁊ pōꝫ dꝫ eſſe i eodez gn̄e cū actu. q̄ꝛ maioꝛ eſt ꝯuenientia medij ad extremū q̄ꝫ extremi ad extremū. ſed mot⁹ eſt mediū iter pōm

⁊ actū igiꝛ motꝰ ē i eodē gn̄e cū actu. ⁊ ſic motus erit i eodē gn̄e cū ṫino ad quē. Iſtā dubines vꝫ. quō motꝰ ponaꝛ eē i tribꝰ p̄dicamētis. ſ. i q̄ntitate q̄litate ⁊ ubi. ⁊ tn̄ ē i gn̄e paſſiōis. ſoluit ꝯtor ſub v̄bis diuerſis q̄ſi daret duas ſolutiōes: vna tn̄ ſolutio ē i re. dic̄ igiꝛ ꝙ motꝰ ſꝫ ꝙ ē via ⁊ mediū iter pōꝫ ⁊ actū ſic ē i gn̄e actꝰ ad quē ē. ſꝫ dīt ſꝫ magis ⁊ minus. ire eni ad calorē ē calor quōdāmō ⁊ ſilr ire ad frigꝰ. ſꝫ ſꝫ ꝙ motꝰ ē foīa i hac mā ſic ē extimādūꝫ ꝙ motꝰ ē p̄dicamētū ꝑ ſe. vno igiꝛ mō ſoluiꝛ dubitatio ſb hīs v̄bis. ſ. ꝙ motꝰ pōt accipi ſꝫ ꝙ ē via ⁊ ſic eſt i gn̄e termini ad quē. Alio mō pōt accipi ſꝫ ꝙ ē foīa i mā ⁊ ſic ē p̄dicamētū ꝑ ſe. ſ. paſſiōis. ſb alijs tn̄ v̄bis ſoluiꝛ dubitatio ſic. vꝫ. ꝙ motꝰ hēt duplicē ꝯſiderationē qm̄ ſꝫ ſuā māꝫ ē in gn̄e termini ad quē ⁊ ſꝫ formā. i. ſꝫ ꝙ ē trāſmutatio ꝯiūcta cū tp̄e ē i p̄dicamēto paſſiōis. Hec igiꝛ ē m̄ſio. ſ. ꝙ motꝰ pōt ꝯſiderari uł ſꝫ māꝫ. ſiue ſꝫ formā. ſꝫ mām ē i gn̄e termini ad quē. ſꝫ ſꝫ formā ē i gn̄e paſſiōis uł ē idē qd̄ p̄dicamētū paſſiōis. ꝑ motū ſꝫ māꝫ ⁊ ꝑ motū ut ē via ꝯtor itelligit idē. ⁊ ꝑ motū ſꝫ formā ⁊ ꝑ motū ut ē foīa i hac mā itelligit idē. Itē dic̄ ꝯtor ꝙ ꝓp famoſitatē huiꝰ diſtiōis. ſ. ꝙ oēs itētiōes vidētur i habitꝰ gēſcēs ⁊ moles. ꝯuenīūt oēs gētes i hꝫ ꝙ poſuerūt p̄n uoiationū nomē ⁊ v̄bū. ⁊ poſuerūt cuilibet foīe gēſcenti ⁊ v̄bū cuilibet foīe moli. ⁊ poſuerūt ꝑtes indeclinabiles ad collectiōeꝫ alīs collationē iter illa duo ⁊c̄. ¶ Itē ꝯtor rep̄hēdēdo illos q̄ poſuerūt receptiōeꝫ eē p̄dicamētū paſſiōis. d. ꝙ ponētes receptiōeꝫ eē p̄dicamētū paſſiōis nō bn̄ fecerūt qm̄ receptio eſt pō ad aliā rē ⁊ iā diximꝰ ꝙ pō ad aliquā rē ē de gn̄e illiꝰ rei. hec ꝯtor. ¶ Sꝫ hꝫ ſt q̄dā dubia. Primū dubiū ē de rōne ꝯtoris ꝑ quā ꝓbauit ꝙ motꝰ ē eiuſdē gn̄is cū ṫmino ad queꝫ. Uꝛ eni ꝙ illa rō nō ualet. qꝛ qn̄ dr̄ ꝙ pō ⁊ actꝰ ſt in eodē gn̄e ⁊ motꝰ ē mediū iter pōꝫ ⁊ actū igr ⁊c̄. Quero quō loquaꝛ de pō qꝛ aut loquiꝛ de pō reſpectiua q̄ ferꝛ ad actū: aut de pō ſubiectiua: q̄ recipit actū. ſi loquaꝛ de pō reſpectiua ſic illa ꝓpō ē fłā q̄. ſ. dic̄ ꝙ pō ⁊ actꝰ ſt i eodē gn̄e: qꝛ pō illo mō accepta ē i gn̄e relatiōis ⁊ actꝰ ṫminās motū ē i gn̄e abſoluto. i. i gn̄e q̄litatꝭ uł q̄ntitatꝭ uł i ubi. ſi v̄o loquaꝛ de pō ſubiectiua tc̄ iſta ꝓpō erit fłā. vꝫ. ꝙ motꝰ eſt mediū iter pōꝫ ⁊ actū. na iter ꝓpriā pōꝫ ⁊ ꝓpriū actuꝫ nihil ē mediū ſic patet. nihil eni ē mediū iter mām p̄as ⁊ formā ſbalē. dicendū igiꝛ ut mihi vr̄ ꝙ pō de q̄ hic loquiꝛ ꝯtor ē pō ſbiectiua qꝛ illa ē in eodē gn̄e cū actu ꝓprio ut calefactibile inq̄ntū calefactibile ē i eodē gn̄e cū calore. ¶ Et cū dr̄ ꝙ nihil mediat inter pōꝫ ſubiectiuā ⁊ ſuū actū. Dico aliqd mediare iter pōꝫ ⁊ actū pt̄ itelligi duplr̄. vꝫ. aut qꝛ mediet i diſponēdo uł i ꝑficiēdo. Illō mediat i diſponēdo qd̄ diſpōit pōm ad recipiēdū actū. ſꝫ illō mediat i ꝑficiēdo qd̄ imediatiꝰ ꝑficit ſic̄ foīa ſubalis mediat iter māꝫ p̄as ⁊ accńtia i actu qꝛ accńtia i actu nō recipiunꝛ imete i mā p̄a ſꝫ mediāte foīa ſbali q̄ imediate ꝑficit māꝫ p̄mā. Dico igiꝛ ꝙ motꝰ ē mediū inter pōm ſubiectiuā ⁊ actū i diſponēdo ſꝫ nō i ꝑficiēdo. vn̄ bn̄ ē mediū iter p̄mā pōꝫ ⁊ ſuū actū. ¶ Sꝫ dubiū ē qꝛ pō ſubiectiua q̄ recipit motū ⁊ ṫminuꝫ motꝰ nō vr̄ eē i eodeꝫ gn̄e cū ṫmino qꝛ pō ſbiectiua recipiēs motū ⁊ ṫminꝰ vr̄ eē ſuba cōpoſita. ſꝫ ſuba cōpoſita nō ē i eodē gn̄e cū ṫmio motꝰ qꝛ terminꝰ motꝰ eſt accńa. Itēꝫ mediū i diſponēdo iter pōꝫ ⁊ actū nō vr̄ eſſe eiuſdē gn̄is cū actu qꝛ alteratio diſponit māꝫ p̄mā ad formā ſubalē. ⁊ alteratio nō ē eiuſdē gn̄is cū foīa ſubali. ¶ Ad p̄m dicēdū ꝙ pō ſubiectiua ſiue ſubꝫ foīale motꝰ q̄ntū ad ſuū foīale ē eiuſdē gn̄is cū ṫmio motꝰ ut calefactibile inq̄ntū calefactibile ē eiuſdē gn̄is cū calore. ſꝫ ſuba cōpoſita ē ſubꝫ mālē motꝰ īō nō ꝯcludit ⁊c̄. ¶ Ad aliaꝫ rōnem dico ꝙ alteratio diſponēs ad foīaꝫ ſubalē ē eiuſdē gn̄is idirecte ⁊ ꝑ reductionē cū foīa ſubali ſic̄ via cū termīo vie. ¶ Dubitaꝛ ēt hic qꝛ ſup 3m huiꝰ dic̄ ꝯtor ꝙ motꝰ ut ē via i p̄dicamēto paſſiōis. ḡ motꝰ ut ē via nō ē de gn̄e ṫmini ad quē cuiꝰ ꝯriū dic̄ ꝯtor hic. ¶ Itē rō ꝯtoris ſi aliqd ualeat ꝯcludit ꝙ motꝰ ſꝫ formā. i. ut ē trāſmutatio ꝯiūcta cū tp̄e ē i eodē gn̄e i q̄ ē actꝰ ad quē ṫminaꝛ qꝛ motꝰ ut ē tranſmutatio ꝯiūcta cū tp̄e ē via iter pōꝫ ⁊ actū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē i eodē gn̄e cū actu ad quē ṫminaꝛ. ¶ Ad p̄m dicēdū ſuſtinendo ꝯtorē ꝙ itelligit ꝑ viā ⁊ mediū formā diminutā ſeu formā i pō ſub q̄ mobile nō gēſcit ut dictū ē ſup 2° huiꝰ. ⁊ ſic dico ꝙ via ⁊ mediū iter ṫminū a quo ⁊ ṫminū ad quē ē duplex. ſ. foīa media inter ṫminū a q̄ ⁊ ṫminū ad quē ē i qd̄ mobile ꝑuꝰ trāſmutaꝛ q̄ꝫ i ṫminū ad quē. v. g. ſi fiat trāſmutatio a nigro i albū ꝑ fuſcedinē mediā tc̄ fuſcedo ē mediū i qd̄ mobile trāſmutaꝛ. Aliō eſt mediū ꝑ qd̄ mobile formalr̄ trāſmutaꝛ ⁊ illō mediū ē ipa trāſmutatio ꝯtinua. p̄m mediū pt̄ dici mediū i qd̄ qꝛ eē talē formā eſt trāſmutatio ꝑ ſe. 2m mediū dꝫ dici mediū ꝑ qd̄ nō i qd̄ qꝛ i ipaꝫ trāſmutatiōnē nō ē ꝑ ſe trāſmutatio ſꝫ trāſmutatio ē mediū ꝑ qd̄ mobile formalr̄ trāſmutatur. ¶ Dico igiꝛ ꝙ ꝯtor ſup 3m huiꝰ loquiꝛ de via ꝑ quā qn̄ dic̄ ꝙ motꝰ ſꝫ ꝙ ē via ē i p̄dicamēto paſſiōis. ſꝫ i hꝫ 5° qn̄ dic̄ ꝙ motꝰ ut ē via eſt de gn̄e ṫmini ad quē loquiꝛ de via i quā ſiue de medio in qd̄. ⁊ ſic ꝯtor hic nō ꝯdicit ei qd̄ dic̄ ſup 3° huiꝰ ut q̄dā ſibi iponunt. ¶ Ad 2m dubiū dico ꝑ idē ꝙ nō oē mediū iter pōꝫ ⁊ actū ē i eodē gn̄e cū actu. ſꝫ mediū i qd̄ ē i eodē gn̄e cū ṫmio ad quē ⁊ hoc qn̄ trāſmutatio ē ſimplr̄ nō cōpoſita ex trāſmutatiōe i ſba ⁊ trāſmutatiōe i q̄litatibꝰ. ſꝫ nō opꝫ ꝙ mediū ꝑ qd̄ ſit i eodē gn̄e cū ṫmino ad quē. nec h. d. ꝯtor niſi dicaꝛ ꝙ mediū ꝑ qd̄ ē idirecte ⁊ ꝑ reductiōeꝫ in gn̄e ṫmini ad quē. Intelligēdū ē ꝙ ꝑ motū mālr̄ ſūptū cōiter oēs itelligūt formā fluētē. i. formā i fieri uł formā diminutā. ⁊ ꝑ motū ſꝫm formā ſiue ꝑ motū formalr̄ ſūptū intelligūt fluxū ꝯiūctū tp̄i. i. ipſam acq̄ſitiōeꝫ foīe. ⁊ ad hūc itellectū expoſui itētiōeꝫ ꝯtoris 3° huiꝰ. ⁊ ſic ꝑ formā fluētē uł diminutā nō dꝫ itelligi forma remiſſa qꝛ i motu locali nō repiꝛ forma remiſſa ſꝫ ꝑ formā fluētē ſiue iꝑfectā dꝫ intelligi foīa i pō accipiēdo pōꝫ ꝓut opponiꝛ actui gētatiōis. foīa eni ſub q̄ mobile gēſcit dr̄ foīa i actu ⁊ foīa ſub q̄ mobile nō gēſcit dr̄ ea foīa in pō oppoſita actui gētatiōis. Un̄ ꝑ formā diminutā nō intelligit ꝯtor formā ſub gradu remiſſo. ſed formā i trāſitu ⁊ i fieri ſb q̄ mobile nō gēſcit. ⁊ talꝭ foīa diminuta repiꝛ i q̄tuor gn̄ibꝰ ut i ſba. q̄ntitate. q̄litate ⁊ ubi ut vult ꝯtor ſup 3m huiꝰ. ⁊ de hac mā ſꝫm iſtū modū dicēdi ꝓlixiꝰ ē dcm̄ ſup 3m huiꝰ. ¶ Quidā v̄o alij dicunt ꝙ ꝯtor eādē reꝫ itelligit ꝑ motū ſꝫm māꝫ ⁊ ꝑ motuꝫ ſꝫ foīaꝫ. qꝛ ut dic̄ ꝯtor motꝰ hēt duplicē ꝯſiderationē. nc̄ āt eadē res pt̄ duplr̄ ꝯſiderari. ſ. mālr̄ ⁊ formalr̄. dicūt ḡ ꝙ motꝰ pt̄ duplr̄ ꝯſiderari. Uno mō ſꝫm ꝙ ē i foīa alicuiꝰ triū p̄dicamētoꝝ ⁊ ſic motꝰ eſt fluxꝰ alicuiꝰ foīe ꝓut iſte fluxꝰ ē i iſta foīa ꝯtinue acq̄rēdo vnā ꝑtē illiꝰ poſt aliā ⁊ ſic accipiꝛ motꝰ mā.

lit. Alio mō accipit motꝰ ut ē ad forā alicuiꝰ triū pdicamētoꝝ ultimate. p̄ mō ē i gñe t'mini ad quē3 idirecte sic pō ul' via ul' istrm acgrēdi re. 2° vo mō ē i gñe passiōis. ꝛ iste ꝯsideratiōes diui q: motꝰ ut ꝯsideraꝶ mālit: ut sic habet aliqd de gñe t'mini ad quē. ꝛ iō p reductiōe3 ē i gñe t'mini ad quē3. s3 motꝰ ut ꝯsideraꝶ foraliter ut sic nō hēt aliqd de gñe t'mini ad quē. s3 solū ut sic ē ad rē alicuiꝰ pdicamenti ꝛ nō ut sic ē i re ul' i fora illiꝰ pdicamēti q̄uis idē motꝰ s3 aliā ꝯsideratiōes sit i re pūcti ad qd itēdit. S3 ꝟm illā viā motꝰ ꝟm nullā ꝯsideratiōe3 eiꝰ eēt p se i gñe t'mini ad quē3 sic spēs ul' idiuiduū illiꝰ gñis s3 solū p reductionē sic via ad rē. ꝛ isto mō ē motꝰ s3 fora3 i gñe t'mini ad quē: iō vī q expō sit uerior: q̄ dic q p motū s3 mā3 itelligit fora3 put ē in trāsitu ꝛ i fieri ꝛc̄. ℂ Adhuc posset ēt alr expōi dictū ꝯrīs. s. q motꝰ pt ꝯsiderari ul' i gñali put ē cōiꝰ motui locali ꝛ motui ad q̄titatē ꝛ ad q̄litatē. ꝛ isto mō ꝯsideraꝶ motꝰ solū ꝟm gñalē fora3 motꝰ. ꝛ isto mō motꝰ ē pdicamētū p se. s. pdicamētū passiōis. ꝛ h̄ mō ꝯsideraꝶ motꝰ i pdicamētis ubi pHs distiguit motū i suas spēs. Alr vo ꝯsideraꝶ motꝰ put est de termiata mā siue s3 det'miatā mā3. s. ꝟm q̄titatē. q̄litatē ꝛ ubi. ꝛ hec est ꝯsideratio motꝰ ꝟm mām. ꝛ isto mō motꝰ est i gñe t'mini ad quē nō p se sic spēs ul' indiuiduū illiꝰ gñis sed solum idirecte sicut via uel instrm acgrendi re3. Q ō aūt istoru3 dictoꝝ sit ueriꝰ relinquit iudicio cogitātis.

ℂ Scdm substātiā aūt nō ē motꝰ pp nullū entiū substātie cōtrarium esse.

ℂ Hec ē 2a ps pnlis huiꝰ capli i q declaꝶ i quibꝰ pdicamentis nō ē motꝰ. ꝛ ꝯtiet ista ps tres pticlas. q: i pa declaꝶ q ad sba3 nō est motꝰ. In 2a ibi. [Neq3 i ad aliqd.] Declaꝶ q ad relōnē nō est motꝰ. In 3a ibi [Neq3 agens.] Declaꝶ q nec ad actiōe3 nec ad passiōe3 ē motꝰ. ℂ In pa igiꝶ pticula huiꝰ ptis declaraꝶ q a sba nō ē motꝰ. i. ad sba3 nō ē motꝰ tanq3 ad terminū p se. ꝛ hec ē ꝯ 11a huiꝰ li. q pbaꝶ sic. sbe nihil ē ꝯriū. igiꝶ ad sbam nō ē motꝰ. Vñ s3 ꝯrem rō foraꝶ sic. ois motꝰ est a ꝯrio i ꝯriū s3 sbe nihil ē ꝯrium g ad sba3 nō ē motꝰ. ℂ Notādum s3 ꝯrem h̄ q pHs itēdit h̄ p ꝯria. ꝯria imediata quorū utrūq3 ē fora ꝛ hitꝰ ꝛ hñt media. hec ꝯtor. ꝛ q̄lit h̄ sit itelligēdū dem ē pus. Vñ ē sciēdū q ꝯtor mouet h̄ dubiū q: vī q sbe sit aliqd ꝯriū qm ignis ē ꝯriꝰ aq ut patet ex libro de gñatiōe. igiꝶ sbe aliqd ē ꝯriū. Ad h̄ dubiū rñdet Alexāder. d. q Ari. i pdicamentis ubi dic q sbe nihil est ꝯriū logꝶ de sbstātijs cōpositis ex mā ꝛ fora. Et simplr h̄ logꝶ de sbstātijs cōpositis. s3 i li. de gñatiōe logꝶ de sbstātijs simplicibꝰ. i. tm̄ de forīs q sit i pa mā ꝛ i illis est ꝯrietas. ℂ S3 ꝯtor reprehēdit Alexādrū duplr. Prio q: si i sba eēt ꝯrietas s3 formā ꝛ nō ꝟm sbm ꝟmo Ari. h̄ nō eēt uerꝰ q: pHs dic q i sba nō ē trāsmutatio q: nō hēt ꝯriū ꝛ op3 q itelligat q pp h̄ i sba nō ē motꝰ q: nō hēt ꝯriū ꝟm formā. q: si nō hēt ꝯriū s3 formā tc̄ nō pt eē motꝰ ad sba3. si igiꝶ i sba eēt ꝯrietas ꝟm formā. tc̄ dictū pHi. s. q i sba nō ē motꝰ eēt fl3. ꝛ ēt illō dictū ꝟm q ē ad ppositū eēt flm q: in sba nō ē ꝯrietas q: s3 q ē ad ppositū op3 q itelligaꝶ de ꝯrietate ꝟm formā. 2° ꝯtor reprehēdit alexādru3 i h̄ q: dixit q fore sbales eloꝝ sit ꝯrie. ꝛ arguit ꝯ eū sic. sbe simplices ut ela solū sit ꝯrie ꝟm q̄litates suas. s. s3 pas q̄litates: s3 q̄litates pe nō sit fore sbales g fore sbales eloꝝ nō sit ꝯria. miorē eni hꝰ rōnis declat ꝯtor sic. Impolle ē q aliqd sit i vno de aliq pdto ꝛ i alio de alio ita q aliqd i vno sit vniꝰ gñis ꝛ i alio altiꝰ gñis. ut q calor sit i hoie de gñe q̄litaꝶ ꝛ i igne de gñe sbe. iō cū q̄litates pe sint accñtia i sbstātijs cōpositis nō erūt fore sbales i sbstātijs simplicibꝰ. vñ ista rō pt accipi ex dictis Ari. p phisicoꝝ ubi dic sic. Q ō vē ē. i. sba nulli accidit. Io breuiꝶ q: q̄litates pme sit accñtia in substātijs cōpositis iō nō sit sbe in simplicibꝰ nec i aliqbꝰ alijs. Et dic ꝯtor q q̄uis calor nō sit suba i igne: ē tm̄ i igne ppinquus sube q̄ in substātijs cōpositis. ꝛ iō accipiꝶ i diffōne ignis loco dire. Utrū tm̄ sequaꝶ q̄litates prie sūt ꝯrie g sube sit ꝯrie aut nō. Est dicēdū q no sequiꝶ nisi solūmō q sit diuerse. ꝛ h̄ ꝯtor relinqt h̄ idet'minatū. ℂ Notādū ꝟm ꝯrem h̄ q q̄cūq3 mō sube sit ꝯrie. s. siue ꝟm formā tm̄ siue ꝟm formā ꝛ subm nō erit i eis motꝰ ꝛ h̄ pbat ꝯtor sic. qm si sube sit ꝯrie s3 formā tm̄ adhuc nō erit i eis motꝰ q: subm illiꝰ mutatiōis q est ad formā subalē est ens i pō. s. mā pa ꝛ motꝰ reqrit subm ens i actu. Si vo det 2m q sube sint ꝯrie ꝟm sub3 tc̄ nō cōicāt i eodē subo. ꝛ p ꝯñs i eis nō erit aliq trāsmutatio nec motꝰ q: ois motꝰ ꝛ ois trāsmutatio reqrit aliqd subm cōe utriq3 t'minoꝝ trāsmutatiōis. siue igiꝶ sube sint ꝯrie ꝟm foras tm̄ siue s3 formas ꝛ sub3 nullo mō ē motꝰ i suba. ℂ Scdo est notādū q ꝯtor reprehēdit themistium qui posuit q ignis nō trāsmutaꝶ i aquā nisi p mediū ꝛ pp h̄ credidit q ista ꝯña eēt bona i suba ē ꝯrietas. g i sba ē motꝰ. Vñ ꝯtor reprehēdit ipm q̄tū ad duo. Prio q̄tū ad h̄ q: dixit q ignis nō trāsmutaꝶ i aquā nisi p mediū. nā i li. de gñatiōe ꝛ corruptiōe declaratū est q oia ela ꝛ ēt ꝯria sit imediate adiuicē trāsmutabilia. Scdo reprehēdit eū q̄tū ad h̄ q dixit istā ꝯñam eē bonā. s. i suba ē ꝯrietas igiꝶ i suba est motꝰ. Ista eni ꝯña nō ualet ut pus declaratū est. q: q̄uis illa ꝯña sit bona negatiue i suba nō ē ꝯrietas g i suba nō ē motꝰ nō tm̄ seqꝶ affirmatiue i suba ē ꝯrietas g i sba ē motꝰ. ista g qō nō dissolueꝶ s3 opiōnē alexādri nec themistij. ℂ Tertio ē notādū s3 ꝯres q illa declaratio p quā pHs declat q i suba nō ē motꝰ q: i suba nō ē ꝯrietas ꝛ motꝰ ē i ꝯrijs. ē forte declaratio famosa. ꝛ demrātio q sustētatꝰ ē. est illa quā pdixit. s. q trāsmutatio i suba q ē gñatio ꝛ corruptio nō ē motꝰ q: sit i ente i pō. ꝛ motꝰ ē i ente in actu. sic igiꝶ apparet p ꝯrem q ꝯ quā pHs itēdit h̄. v3. q in suba nō ē motꝰ pbaꝶ duplr. vno mō p rōnē famosa3. s. q: i suba nō ē ꝯrietas ꝛ motꝰ ē i ꝯrijs. Aliq mō pbatur demrātiōe certa q ē ista sic. ois trāsmutatio q ē ad subā3 ē gñatio uel corruptio. s3 gñatio ul' corruptio nō sunt motus cū habeant subiectū ens in potentia ꝛ motus reqrit subiectū ens i actu. g ꝛc̄.

ℂ Neq3 est i ad aliquid. ꝯtingit eni altero mutāte uerum esse alteru3 nihil mutās quare ꝟm accidēs motus hoꝝ est.

ℂ Hec est 2a pticula 2e ptis pnlis huiꝰ capli i q declaꝶ q ad relatiōe3 nō ē motꝰ p se. ꝛ hec ē ꝯ 12a huiꝰ li. q pbaꝶ sic. Ad illō nō ē motꝰ qd pt acqri alicui ad solā mutatiōe3 alteriꝰ illo qescente cui acqriꝶ. s3 relatio ē hmōi. g ad relatiōe3 nō ē motꝰ p se. maior de se patet q: ad nihil ē motus p se qd acqriꝶ sine motu sui subiecti qm terminꝰ p se motꝰ sp d3 eē i eodē i q ē motꝰ cū motꝰ sit actꝰ entis i pō ꝛc̄. mior huiꝰ rōnis poniꝶ i lra cū di. ꝯtigit eni altero supple correlati-

noꝝ mutāte.i.trāſmutato ſupple rł'onē acq̄ri alt'i ⁊ tn̄ ueꝝ ē alteꝝ.ſ.cui acq̄rit rł'o nihil eē mutās.i. nō eē mutatū ⁊ ita rł'o acq̄rit alicui ipo nō mutato ſʒ q̄ſcēte. Et ꝯ^tor declat h̄ exēplarit.d.ꝙ illd qd trāſfert ad relatiōes trāſfert ſe ex q̄ſcēte ꝑ trāſmutatiōeʒ ſui coꝛrelatiui.ꝟ.g.qm̄ colūna q̄ ē i dextro ſoꝛ ꝟrit ad ſiniſtrū q: ſoꝛtes trāſfert i loco colūna q̄ſcente. Aliō exēplū cōe ē.ſuppoſito ꝙ ſolus ſoꝛtes ſit albus ⁊ poſtea naſcat plato albus.ſoꝛte q̄ſcēte fit ſoꝛtes ſil'is platoni ſine mutatiōe eius cui acq̄rit.ſʒ q̄uis motuſ nō ſit ad relatiōeʒ ꝑ ſe tn̄ ad rł'onē ut dic̄ ē motus ꝑ accn̄s. Qd intelligo ſic ꝙ cū aliq̄d mouet ad rē abſolutā ut ad locū ul' ad q̄litatē nō ē nec̄ium ꝙ moueat ad talē relationē uel talē ⁊ h̄ nō ſolū accidit ei qd mouet ſʒ entia alteri extremo.ꝟ.g.qn̄ ſoꝛtes mouet localr̄ accidit tā ſoꝛti q̄ʒ colūne ꝙ moueat ſʒ dextrū ul' ſiniſtrū qm̄ accidit ꝙ colūna que p̄us fuit dextra fiat poſtea ſiniſtra qm̄ ſoꝛtes poſſet moueri et ſi colūna nūq̄ eēt. ⁊ ſic accidit ſoꝛti ꝙ fiat dexter ul' ſiniſter ꝑ motuʒ ſuū q: ſoꝛ.poſſet moueri q̄uis nō fieret dexter ul' ſiniſter colūne. ⁊ ſic tā illi qd mouet q̄ʒ illi qd non mouet accidit ꝙ illi adueniat noua rł'o ⁊ ita ad relatiōeʒ nō ē motꝰ niſi ꝑ accn̄s cū accidat motui ꝙ relatio ꝑ ipm acq̄rat. Et h̄ appet manifeſte i exēplo cōi qm̄ ſi ſoꝛtes mutet ad albedinē platōe p̄us exn̄te albedo accidit ſoꝛti ꝙ mutet ad ſil'itudineʒ q: poſſet mutari ad albedinē nullo p̄us exn̄te albo ⁊ ſic poſſet mutari ad albedinē abſq̄ʒ hoc ꝙ mutaret ad ſil'itudinē.ſil'r platoni exn̄ti albo accidat ꝙ mutet ad ſil'itudinē q: platōi albo accidit ꝙ ſoꝛteſ fiat albꝰ. Sed utrū relatio ſit eadeʒ res cū ſuo fundamēto ul' nō nihil ad pn̄s determino.ſed ſiue ſit eadeʒ res ſiue alia ꝯn̄tia Ari.eſt hic b̄n declarata.ſ.ꝙ ad relationē inq̄ʒtū relatio nō ē motꝰ ꝑ ſe q: ſi ꝯtingat ꝙ ad relationē ſit motꝰ hoc nō ē inq̄ʒtū rł'o ē. ¶ Notādū ſʒ itētiōeʒ ꝯ^tis hic ꝙ qn̄ ꝯ^tor dic̄ ꝙ illd qd trāſmutat ad rł'oneʒ trāſmutat ſe q̄ſcente.nō itelligit ꝯ^tor ꝙ aliqd idē ſimpl'r q̄ſcat ⁊ ꝙ trāſmutet ad relatiōeʒ q: h̄ icludit ꝯdictionē.ſ.ꝙ ꝺiō aliq̄d q̄ſcat ⁊ ꝙ trāſmutet.ſed ꝯ^tor itelligit ꝙ illd qd trāſmutat ad rł'oneʒ q̄ſcit ul' q̄ſcē ꝑt q̄ete oppoſita trāſmutatiōi q̄ eſt ad foꝛmā abſolutā. vn̄ vnū ⁊ idē ꝑt q̄ſcē q̄ete oppoſita motui ad foꝛmā abſolutā ⁊ tn̄ trāſmutari ad relationem. ¶ Sʒ dubiū ē h̄ vʒ.utrū i illo cui acq̄rit relatio ⁊ nulla foꝛa abſoluta ſit aliq̄ mutatio.ꝟ.g.ſi ſoꝛte exn̄te albo plato poſtea fiat albꝰ utrū ꝑ h̄ ꝙ ſil'itudo acq̄rit platoni ſit aliq̄ trāſmutatio noua realr̄ i platone ſiue illa trāſmutatio ſit trāſmutatio ꝑ ſe ſiue ꝑ accn̄s nō curo. Dico ut mihi vi ſm̄ itētionē ꝯ^tis ꝙ cū relatio acq̄rit alicui de nouo ꝑ trāſmutationē alterꝰ extremi utrūq̄ʒ extremū trāſmutat ꝑ accidēs:ita ꝙ i utroq̄ʒ extremo eſt trāſmutatio ꝑ accn̄s. Un̄ dicit ꝯ^tor ſic. Motꝰ igit coꝝ eſt ꝑ accn̄s in illo qd nō trāſmutat manifeſtū eſt.in illo aūt qd trāſmutat trāſmutatio ꝑ quā eſt relatū eſt ꝑ accn̄s q: relatio q̄ accidit ei accidit ꝓpter ſuā trāſmutationeʒ i loco ꝑ accidēs. Eſt igit utrinſq̄ʒ ꝑ accn̄s.alterꝰ ꝟo q: ē quieſcēs.reliq̄ ꝟo q: mouet motu diuerſo a trāſmutatione accn̄te ei qn̄ ſequit ſuā trāſmutationē in loco ipm ſoꝛtē eſſe in dextro ac i ſiniſtro colūne. Un̄ breuiter ſm̄ ꝯ^tem mutatio eſt ad relationē ꝑ accn̄s dupl'r. Uno mō ē trāſmutatio ꝑ accn̄s ad relationē in illo cui acq̄rit fundamentū relatiōiſ de nouo ad qd fundamentū eſt motꝰ ꝑ ſe. Alio mō eſt trāſmutatio per accn̄s ad relationeʒ i illo:qd nō mouet per ſe ad fundamētū relatiōis ⁊ ſic uidet ꝙ in utroq̄ʒ extremo ſit mutatio.vn̄ mutatio eſt in quieſcēte quod.ſ.nō mouet ꝑ ſe ad rē abſolutā ⁊ eſt in eo qd ꝑ ſe mouet i utroq̄ʒ tn̄ per accn̄s ad relationeʒ.ſi d: ꝙ phūs dicit ꝙ relatio acq̄rit alicui ſine mutatiōe eiꝰ cui acq̄rit g̃ nō opʒ ꝙ i illo ſit mutatio cui acq̄rit relatio. Dicēdū ſʒ illd ꝙ relatio acq̄rit alicui ſine trāſmutatiōe eiꝰ per ſe cui acq̄rit.tn̄ nunq̄ʒ acq̄rit relatio noua alicui ſine mutatione ꝑ accidens illius cui relatio acq̄ritur. Attamen ſi q̄s uelit dicere ꝙ relatio acquiritur alicui ſine omni trāſmutatiōe ꝑ ſe ul' per accn̄s eiꝰ cui acq̄rit. Pōt dicere ꝙ ꝯ^tor nō dicit ꝙ mutatio ꝑ accn̄s ē i utroq̄ʒ extremo relatiōis ſed dicit ꝙ mutatio eſt utriuſq̄ʒ ꝑ accn̄s.vn̄ illa eadē mutatio.ſ.motus localis i ſoꝛte q̄ mutatio ē ꝑ accn̄ſ ad relationē in ſoꝛte illa eadē trāſmutatio ē per accn̄ſ ad relationē i colūna ſed nō ē ſubiectiue colūna:ſed ē in ſoꝛte ſubiectiue ⁊ t'minatiue accn̄taliter ꝑ accn̄s in colūna. vn̄ trāſmutatio q̄ ē ſubiectiue in vno pōt terminari ad relationē i alio tanq̄ʒ ad terminū accn̄tis per accn̄s. ¶ Notādū ꝙ dn̄s albertꝰ ꝓbat hic dupl'r ꝙ ad relationē nō ē motꝰ. ⁊ fundat ſup h̄ q: ſi ad relationē eſſet motꝰ ꝑ ſe cū ōis motus ſit ab oppoſito i oppoſitū opoꝛteret ꝙ motꝰ q̄ eſſet ꝑ ſe ad relationeʒ eſſet a relatiōe oppoſita quo ſuppoſito ꝓbat ꝓpoſitū ſuū dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Termini per ſe motus inſūt eidē ſucceſſiue ut manifeſte apparet:ſed relatiue oppoſita nō iſunt eideʒ ſil' nec ſucceſſiue. nō eni pōt aliq̄s eſſe vno tp̄e pi alicuꝰ ⁊ alio tp̄e filiuſ eiuſdē.igit iter relatiue oppoſita nō eſt per ſe motus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ad relationē nō ē motꝰ per ſe. Secūdo ſic.relatiue oppoſita poſita ſe ponūt ⁊ pempta ſe perimūt:ſed iter que ē motꝰ nō ponūt ſe mutuo ſed magis ſe deſtruūt g̃ iter relatiue oppoſita nō eſt motꝰ per ſe.

¶ **Neq̄ʒ agētis:neq̄ʒ patiētis:neq̄ʒ ōis qd mouet aut mouētis:q: nō ē motꝰ motꝰ: neq̄ʒ generationis generatio:neq̄ʒ omnino mutationis mutatio.**

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula 2ª ꝑtis p̄n^lis huiꝰ capl'i q̄ p̄ncipaliter declarat ꝙ nec ad actionē nec ad paſſionē eſt motꝰ ⁊ ꝯtinet tres ꝑtes.q: in p̄ª phūs narrat ſuam itentionē ꝓponēdo ꝯnes q̄s itēdit ꝓbare. In 2ª ibi [Pꝛimū q̄dē enim.] exponit diuerſos itellectus illiꝰ qd itēdit ꝓbare ⁊ iꝓbat vnū itellectū ꝓbādo ꝙ motꝰ nō eſt ſubm motꝰ. In 3ª ibi [Aut in mutādo alteꝝ.] Impꝛobat aliū itellectū pꝛobādo ꝙ motus nō ē motus ſicut termini. ¶ In p̄ª igit ꝑte huius ꝑticule phūs ꝓponit ꝯnes ſuas q̄s itendit ꝓbare dicēs p̄ ꝙ neq̄ʒ agētes neq̄ʒ patiētes:h̄ eſt neq̄ʒ in actiōe neq̄ʒ i paſſiōe ē motꝰ.neq̄ʒ ōis eius qd mouet hoc ē motus nō eſt motus illiuſ qd mouet.i.motꝰ nō ē i mobili ſiue i motiōe paſſiua aut mouētis.hoc ē motꝰ nō eſt motus ipſius mouentis i.motꝰ nō ē i mouē.i.in motiōe actiua. Neq̄ʒ gn̄ationis eſt gn̄atio neq̄ʒ oīno mutatiōis ē mutatio. Un̄ p̄ ꝓbādū ē ꝙ ad actionē ⁊ paſſionē nō ē motꝰ. poſtea ē ꝓbādū ꝙ ad motū nō eſt motus.neq̄ʒ ad gn̄ationē ē gn̄atio:neq̄ʒ oīno ad mutationē mutatio. Iſta igit ꝯ.vʒ.ꝙ nec ad actionē nec ad paſſionē ꝑ ſe ē motꝰ q̄ ē 13ª ꝯ huiꝰ li.ꝑt ꝓbari ex dictꝭ ꝑ h̄ i

in hac pte ſic. Ad motū nō ē mot⁹ p ſe. nec ad gñationem gñatio. nec oino ad mutationē mutatio. ğ nec ad actionē nec ad paſſionē ē p ſe mot⁹. añs eſt veꝝ: ut ꝓbabit īferi⁹ ğ ꝛ ꝯñs ē veꝝ. ℭ Intelligēdū ꝙ iſta ꝯña nō tenet p hoc mediū. actio ꝛ paſſio ſūt mot⁹. ſꝫ tenet p h̄ ꝙ de ſīlib⁹ ſīle ē iudiciū. vñ ē eadē rō q̈re ad actionē ꝛ paſſionē nō ē mot⁹ ꝛ q̈re ad motū nō ē mot⁹. Ad hoc eni ꝙ aliqd ſit ſubm uel t̄miu⁹ mot⁹ reqrit ꝙ ſit i ſe qḋdā ꝑmanens potēs eſſe ſb q̈te ī fine mot⁹ ꝗtū ē ex pte ſui. nūc aūt ſic motus nō eſt ꝑmanēs ſꝫ ſucceſſiuū ita actio ꝛ paſſio nō ſūt ꝑmanētes ſed cōſiſtūt in q̈dā ſucceſſiōe. ꝛ iō eadē ē rō q̈re ad actionē ꝛ paſſionēꝫ nō ē motus. ꝛ quare ad motū nō eſt motus.

ℭ Primū qdē eni cōtigit dupl'r mot⁹ eſſe motuꝫ aut ſic ſubiectū: ut hō mouet: qꝛ ex albo i nigrū mutat: ſic ꝛ mot⁹: aut caleſcit aut frigeſcit: aut locū mutat: aut augmētat: aut diminuit. Hoc autē ipoſſibile eſt. Nō eni ſubiectorū aliqḋ eſt mutatio.

ℭ Hec ē 2ª ps 3ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn^{lis} huius capl'i i qua pbās expōit diuerſos itellectus illi⁹ qḋ itēdit probare. ꝛ improbat vnū itellectū. Itēdit igit ꝓbare ꝙ motus nō ē ipius mot⁹. hoc aūt. ſ. ꝙ motus nō ſit ipſius motus pōt itelligi dupl'r. ſ. ul' tanq̈ ſubi ul' tanq̈ t̄mini. ita ꝙ mot⁹ ſit ſbm motus quō hō dı̄ eē ſbm motus qñ mutat de albo in nigrū. ul' ꝙ motus ſit t̄minus motus. ita ꝙ aliqd mutet a motu i motū quō aliqd mutat ab albedie i nigredinē ꝛ utrūqꝫ iſtoꝝ itellectuū iprobat pħs. Pro p̄ igit itellectu declarat pħs ꝙ motus nō ē ſbm motus. ꝛ hec ē 14ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat ſic. Illḋ qḋ ē ſbm mot⁹ mouet. Si igit mot⁹ eēt ſubm mot⁹ ſeq̄ret ꝙ mot⁹ moueret ꝛ ſic mot⁹ caleſieret ꝛ frigeſieret aut mutaret locū aut augmētaret aut diminueret qḋ eſt ipo^{le}. ℭ Notādū ꝙ ꝯ^{or} declarat ꝙ eſt ipo^{le} motū moueri. qm̄ illḋ qḋ mouet natū ē q̈ſcere. ğ ſi motus moueret ſequeret ꝙ mot⁹ aliqñ recipet q̈teꝫ qḋ eſt ipo^{le} qꝛ mot⁹ eſt ꝯrius q̈ti ꝛ vnū ꝯrioꝝ nūq̈ꝫ recipit reliquū. vñ dñs Alber. decl'at al'r ꝙ motus nō eſt ſubm mot⁹. qꝛ ſi ſic. ille mot⁹ q eſt ſubm haberet aliū motū ꝓ ſuo ſubo. ꝛ ille aliū. ꝛ ſic eēt ꝓcedē in īfi^{m}. Nec ualet dicē ꝙ ē deuenire ad aliquē motū q nō hēt motū ꝓ ſubo: qꝛ ſi ſic aliqs motus eēt in ſubo ꝛ aliqs nō. ꝛ tūc vnus mot⁹ eēt ſuba: ꝛ ali⁹ accñs. ꝛ tūc eoꝝ q̄ ſūt in eodē gñe vnū eſſet ſuba ꝛ alıḋ accñs qḋ eſt ipo^{le}. Notāduꝫ ēt ꝙ hic expſſe ex ītētione pħi ꝛ ꝯ^{ri⁹} appet ꝙ mot⁹ eſt q̈dā res diſticta a mobili hñs eſſe ſubiectiue i mobili. ſicut color hēt eē ſubiectiue in corpe. qḋ ē ꝯ modernos qui dicūt ꝙ mot⁹ nō eſt res diſtincta a mobili ceteris reb⁹ ꝑmanētibus q̄ pñt eē ſubꝫ mot⁹ ꝛ hoc ꝓbāt qꝛ celū dı̄ eſſe ſubm mot⁹ ꝛ tñ nullā rē i ſe recipit: qꝛ ſi ſic aliqd cōtinue i celo gñaret ꝛ corrūperet qḋ vı̄ ipo^{le}: ꝛ ideo dicūt ꝙ pħus hic intelligit per ſubm ſubm ꝓpōnis. ut pp hoc dicat aliqd eſſe ſubꝫ mot⁹ qꝛ de illo v̓o dı̄ ꝙ mouet. ꝛ ꝓ tāto dı̄ ꝙ celū eſt ſubm mot⁹: qꝛ ē ſubꝫ ꝓpōnis uere. qm̄ iſta eſt v̓a. celū mouet. ℭ Sed certū eſt. ꝙ illḋ eſt ꝯ intētionē pħi ꝛ ꝯ^{ri⁹} hic qꝛ ſi mot⁹ nō ſit res diſticta a mobili. ſicut de ipſo mobili eſt uerū dicē ꝙ ipſum mouet. ita etiā de motu ē veꝝ dicē ꝙ ipſe mouet. vñ pħus 3° hui⁹ vult ꝙ mot⁹ ſit act⁹ mobilis inquātū mobile ꝛ p ꝯñs mot⁹ eſt res diſtincta a mobili. Sil'r qcs ꝯriat motui ꝛ nō ꝯriat mobili igit motus ē alia res a mobili. ℭ Nec ualet illḋ qḋ dicūt ſ. ꝙ tūc aliq̈ res ꝯtinue gñaret ꝛ corrūperet i celo vꝫ. mot⁹. Dico ꝙ hoc eſt veꝝ. ſ. ꝙ in celo ꝯtinue fit nouus ꝛ nou⁹ mot⁹. al'r motor celi nihil ageret. qꝛ certū eſt ꝙ motor nō facit ſubam celi nec accidentia ꝑmanētia ꝛ pp hoc ſi nō cauſaret i celo motū ꝛ tp̄s nihil oino faceret qḋ ē icōuenieñs. Itē niſi motor aliqd cauſaret i mobili ſequeret ꝙ mobile duꝫ moueret vniformiter ſe hēret ut p̄us q̄tuꝫ ad oia ītriſeca ſibi. ꝛ ꝙ eodē mō ſe hēret ſicut qñ quieſcit ꝛ ſic mobile ſemp dū moueret q̈ſcēt qḋ eſt ipo^{le}. ℭ Dico igit ꝙ neceſſariū eſt dū celū mouet ꝙ in ipſo aliq̈ res ſucceſſiua ꝯtinue generet ꝛ aliq̈ cōtinue corrūpat. Certū eni ē ꝙ in celo ꝯtinue fiūt noue reuolutiones ꝛ p̄cedētes cōtinue corrumpunt.

ℭ Aut i mutādo alteꝝ aliq̈d ſubiectum ex mutatiōe i alterā ſpēꝫ: ut hō ex egritudie i ſanitatē. Sꝫ neqꝫ h̄ poſſe ē: niſi ſꝫ accñs. Hic eni mot⁹ ex alia ſpē i aliā mutatio ē. Et gñatio ꝛ corruptio ſil'r: p̄ter q̈d hę ſūt i oppoſita ſic. Mot⁹ aūt nō ſil'r. Sil'r igit mutabit ex ſanitate i egritudinē ꝛ ex ipſa hac mutatiōe i aliā. Manifeſtū āt quod cum infirmetur mutans erit in qualibet. Contingit enim quieſcere.

ℭ Hec ē 3ª ps 3ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn^{lis} hui⁹ capl'i i q̈ declarat ꝙ mot⁹ nō ē mot⁹ ſicut t̄mini. vñ iſta ps cōtinet nouē pticulas ſm nūꝫ octo rōnū. ꝛ vni⁹ alt'atiōis. q̄s octo rōnes iducit. q̈rū q̈dā ꝓbāt ꝙ mot⁹ nō ē t̄min⁹ mot⁹. q̈daꝫ v̓o ꝓbāt ꝙ mot⁹ nō eſt ſubꝫ mot⁹. ℭ In p̄ª igit pticula ponit p̄ª rō ꝓbñs ꝙ motus nō ē ad motū tanq̈ ad ſe p terminuꝫ. In 2ª ibi ⌊ Ampli⁹ i nō cōtinēte. ⌋ Ponit 2ª rō ad idē. In 3ª ibi ⌊ Ampli⁹ aūt īfinitū. ⌋ Pōit 3ª rō ad idē. In 4ª ibi ⌊ Ut ſi ſimpl'r. ⌋ Ponit 4ª rō ad idem. In 5ª ibi ⌊ Ampli⁹ eidē mot⁹. ⌋ Reuertit ad ꝓbādū ꝙ motus nō eſt ſbm. In 6ª ibi ⌊ Ampli⁹ aūt opꝫ mām. ⌋ Pōit 6ª rō ꝓbās ꝙ ad motū nō ē mot⁹ p ſe. In 7ª ibi ⌊ Et aliqd. ⌋ Ponit 7ª rō ad idē. In 8ª ibi ⌊ Ampli⁹ ſi t̄min⁹. ⌋ Ponit 8ª rō ad idē. In 9ª ibi ⌊ Omnino aūt mot⁹. ⌋ Narrat quō mot⁹ pōt eē ſbm uel termin⁹ mot⁹. ℭ In p̄ª igit pticula hui⁹ ptis pħās p̄mittit intētionē ſuā ꝛ ēt ponit p̄^{am} rōne ꝓbatē ꝯ^{ne} quā itēdit. Dicit igit pħs p̄ ꝙ ex quo ꝯtigit dupliciter itelligē motū eē ſubm mot⁹. vno mō ut ſit ſubm mot⁹. alio mō i mutādo alteꝝ de vna mutatione in aliā mutationē: ut dicim⁹ ꝙ hō mutat de ſanitate i egritudinē. ꝛ ſic itelligit ꝙ mot⁹ ſit terminus mot⁹. Sed iſte itellect⁹ ut dic pħs ē ipo^{lis} niſi forte ſm accñs. qꝛ aliqñ accidit ꝙ ſbm p̄ ē ſub vna mutatiōe ꝛ poſtea ſub alia. uerūtñ mot⁹ nō eſt ad motū p ſe tanq̈ p ſe aliqd termini. ꝛ hec ē 15ª ꝯ huius libri. ꝓ cui⁹ decl'atiōe ſupponit p̄ ꝙ ois mot⁹ fit ex vna forma i aliā formā. ꝛ h̄ nō ſolū ē veꝝ de motu ſꝫ ēt ē veꝝ de gñatiōe ꝛ corruptiōe q̄tuis aliq̈lis dı̄a ſit q̄tū ad h̄ īter motū ꝛ īter gñationē ꝛ corruptionē. qꝛ gñatio ꝛ corruptio ſūt īter ſe oppoſita ꝯdictorie ul' ꝑuatiue. ſꝫ mot⁹ ē īter oppoſita ꝯrie. h̄ igit ſuppoſito ꝯ^{e} probat ſic. ſi ad motum eēt p ſe mot⁹. tūc neceſſario qñcūqꝫ aliqd mouebit ſil'

mouebiṫ de vna forma geſcēte i aliā ⁊ de vna muta-
tione in aliā qḋ eſt icōueniēs. q: tūc neceſſario ꝙ
tūcūqꝫ aliqs infirmareṫ ſil' tūc moueret ad aliam
mutationē. ⁊ per ꝯñs iducta egritudīe neċio ſil'
iduceret ali⁹ mot⁹. ſed illḋ ꝯñs eſt falſū: q: iducta
egritudīe ꝯtingit mobile geſcere ab oi alio motu
qḋ patet. q: mobile idifferēter trāſmutaṫ ad quali
bet trāſmutationē: q: hoc. d. poſitio. q: oīs trāſ-
mutatio eſt ad trāſmutatiōes abſqꝫ determinatio-
ne. ḡ iducta egritudīe pōt mobile geſcē ab oi trāſ-
mutatiōe ⁊ p ꝯñs nō eſt neċe ꝙ mobile dū moueṫ
ad egritudīez moueaṫ ad aliū motū ⁊ c̄. Et fūdaṫ
hec rō pncipal'r ſup hoc. q: ponēdo ꝙ mot⁹ ſit ter-
min⁹ mot⁹ nō poniṫ ꝙ mot⁹ termineṫ ad detmiatū
motū. ſꝫ pt idifferēter ad quelibet t̄miari. q: mot⁹
pōt t̄minari ad motū pp h̄. q: vn⁹ motus ē ſtatim
poſt aliū motū. mō poſt vnū motū pt eē ali⁹ mot⁹ q
cūqꝫ idr̄nter. q: poſt motū localē pt eē motus ſana
tiōis ul' egrotatiōis ul' dealbatiōis. ⁊ ſic i ifiᵐ. Ex
q̄ igiṫ ꝯcludit ꝙ talis mot⁹ t̄minaṫ ad talē ul' ad ta
lē motū idr̄nter po'ᵉ ē ꝙ ad nullū illoꝝ motuū ter-
mineṫ. ⁊ ſic ſi aliqd muteṫ a ſanitate ad egritudinē
ē po'ᵉ iducta egritudīe mobile geſcē ab oi alio mo-
tu. ℭ Sꝫ ꝯ'ᵒʳ alr formant hāc rōnē. ⁊ h̄ ſic. Si mot⁹
terminat p ſe motū tūc qñ mobile moueṫ ad ſanita
tē tūc trāſmutaṫ i aliā trāſmutationē. ſꝫ oē qḋ mo-
ueṫ ptim habet de termino a q̄ ⁊ pti hēt de termio
ad quē moueṫ. ḡ qñ mobile moueṫ ad ſanitatē hēt
aliqd de illa trāſmutatiōe ad quā trāſmutaṫ. ⁊ p
ꝯñs trāſmutaṫ illa trāſmutatiōe ad quā trāſmuta
tur. ⁊ p ꝯñs mobile dū trāſmutaṫ ad ſanitatē ne-
ceſſario trāſmutaṫ duab⁹ trāſmutatiōib⁹ ſil'. ſ. trāſ
mutatiōe que ē ad ſanitatē ⁊ trāſmutatiōe ad quā
trāſmutaṫ. ſꝫ mo'ᵉ indr̄nter trāſmutaṫ ad qualibet
trāſmutationē. q: h̄ dic̄ poſitio. ꝙ oīs trāſmutatio
ē a trāſmutatiōe ul' ad trāſmutationē abſqꝫ detmi
natiōe. cū igiṫ mo'ᵉ trāſmutaṫ ad qualibet trāſmu-
tationē idr̄nter po'ᵉ ē ipm trāſmutari ad ꝓuanōez
trāſmutatiōis: puta ad gētē. ⁊ ſic ſil' trāſmutaṫ i ali
quā formā ⁊ nō trāſmutaṫ. qḋ ē iopiabile. Uñ illa
rō ut mihi vr̄ fūdaṫ ſup h̄ ꝙ mo'ᵉ pt trāſmutari i ꝓ
uatiōez illi⁹ trāſmutatiōis ad quā trāſmutaṫ ꝯtigē
ter. ſed ꝯtigēter trāſmutaṫ ad qualibet trāſmuta-
tionē ut dicit poſitio. ḡ pt trāſmutari i ꝓuationē cu
iuſlibet trāſmutatiōis. ⁊ ſic po'ᵉ eſt ꝙ i fine trāſmu
tatiōis mo'ᵉ geſcat ab oi trāſmutatiōe. ſꝫ ſi ad trāſ-
mutationē eēt p ſe trāſmutatio eſſet neċe ꝙ in fine
trāſmutatiōis mo'ᵉ eēt ſb trāſmutatiōe. q: neċe eſt
ꝙ mobile i fine trāſmutatiōis ſit ſb t̄mio p ſe trāſ-
mutatiōis. ſi igr̄ ad trāſmutatiōez eēt mot⁹ p ſe ⁊ tn̄
ad q̄lilibet trāſmutationē idr̄nter ⁊ ꝯtigēter eēt mo
t⁹ ut dic̄ iſta poſitio: ſeq̄reṫ ꝙ po'e eſſet idē mo'ᵉ ſil'
eſſe trāſmutatū ad aliqd ⁊ nō trāſmutatū ad illud
qḋ ē ipoſſibile. Alr vō formāt alij iſtā rōnē ſic. Si
mot⁹ eſſet ad motū tanqꝫ ad p ſe t̄minū. tūc idē ſil'
moueret ⁊ geſcēt. ꝯñs ē ipo'e. igiṫ ⁊ añs. ꝯña pbaṫ
ſic. mot⁹ ē trāſmutatio de forma geſcēte in formā ge-
ſcētē. mo'ᵉ igr̄ qḋ moueṫ geſcit i t̄mio mot⁹. ſꝫ ſi mo
t⁹ p ſe t̄miaret motū i t̄mio mot⁹ mobile moueret.
igiṫ i t̄mio mot⁹ mobile ſil' moueret ⁊ geſcēt qḋ eſt
ipo'e. ℭ Sꝫ h̄ ē vnū dubiū de vna ꝯña quā ꝯ'ᵒʳ fa
cit h̄ q̄ eſt iſta. Si mobile trāſmutaṫ ad aliq̄ trāſ
mutationē tē mobile dū trāſmutaṫ ad illā trāſmu
tationē erit i illa trāſmutatiōe ⁊ p ꝯñs erit ſil' i dua
b⁹ trāſmutatiōib⁹. ſ. i iſta trāſmutatiōe q̄ trāſmuta-
tur i trāſmutatiōez: ⁊ i trāſmutatiōe ad quā trāſmu
taṫ. ſꝫ nō vr̄ ꝙ iſta ꝯña valeat. ſ. ꝙ ſi mo'ᵉ trāſmuta
reṫ ad aliq̄ trāſmutatiōez ꝙ tē mo'ᵉ erit i iſta trāſ-
mutatiōe ad quā trāſmutat. q: ſꝫ h̄ opoztēt ꝙ mo
bile dū moueṫ ad aliquē t̄minū eēt ſb illo t̄mio. ⁊
tē ſeq̄reṫ ꝙ ſi aliqd moueṫ ad calorē ſūmū ꝙ tē il-
lud ſit ſb calore ſūmo. ſꝫ certū eſt ꝙ iſta ꝯña nō ua
let. igiṫ nec alia. Ad h̄ dubiū ē. d. ꝙ ꝯña ꝯ'ⁱˢ fūdaṫ
ſup duab⁹ ꝓpōnib⁹. q̄rū vna ē ꝙ oē qḋ moueṫ pti
hēt de t̄mio a q̄ ⁊ pti hēt de t̄mio ad quē moueṫ. q̄
ꝓpō declābiṫ i 6° hui⁹ dñō ꝑſtāte. Alia vō ꝓpō ſu-
per quā fūdaṫ ꝯña p̄dcā ē ꝙ qñcūqꝫ aliq̄ ps ſucceſ
ſiui ē tē illḋ ſucceſſiuū ē. ⁊ h̄ patet q̄m qñcūqꝫ aliq̄
ps dici ē tē dies ē. ⁊ hec ē rō. q: eē ſucceſſiui ꝯſiſtit
i ꝯtinuo fieri vni⁹ ptis poſt aliā ptē: imo ſucceſſiuo
repugnat ꝙ hēat oēs ptes ſil': ⁊ iō qñcūqꝫ aliq̄ ei⁹
ps ē tē ipſꝫ ſucceſſiuū ē. Dico igiṫ ꝙ iſta ꝯña ē bōa
ſi ad trāſmutationē ē p ſe trāſmutatio mo'ᵉ dū mo-
ueṫ ad trāſmutationē ē ſb iſta trāſmutatione. q: ſi
mo'ᵉ moueṫ ad trāſmutatiōez tanqꝫ ad p ſe t̄minū
tē mo'ᵉ hēt aliqd de iſta trāſmutatione. ſꝫ qñ aliqd
de trāſmutatiōe hētur tē illa trāſmutatio hētur. ⁊
p ꝯñs ſi mo'ᵉ hēt ptē de trāſmutatiōe ſeqṫ ꝙ mo'ᵉ
ſit ſb illa trāſmutatiōe. atn̄ de forma pmanēte nō te
net tal' ꝯña: q: ad h̄ ꝙ forma pmanēs ſit nō ſuffic̄ ꝙ
aliq̄ ei⁹ ps ſit. ⁊ iō nō opꝫ ꝙ ſi aliqd moueaṫ ad ſū
mū calorē ꝙ pp h̄ ſit ſb ſūmo calore. Uel pōt ꝯña
ꝯ'ⁱˢ declāri ſic. ſucceſſiuū hēt eē qñcūqꝫ ē i fieri q̄m
eē ſucceſſiui ꝯſiſtit i fieri. ſꝫ ſi ad trāſmutationē eēt
p ſe trāſmutatio: tē qñ mo'ᵉ trāſmutaṫ ad trāſmuta
tionē illā. trāſmutatio ad quā trāſmutaṫ ē p ſe i fie
ri. ⁊ p ꝯñs tē illa trāſmutatio ad quā trāſmutaṫ ē.
⁊ ſic ſi mo'ᵉ trāſmutaṫ ad trāſmutationē ſic ad p ſe
ſꝫ mo'ᵉ trāſmutaṫ ad trāſmutationē neċio ē ſb illa
trāſmutatiōe. ⁊ h̄ ē declāatio magis euidēſ apḋ me

ℭ Et ampli⁹ nō i cōtigētē ſp. ⁊ illa ex q̄dā
i q̄ddā alteꝝ ē: q̄re ⁊ oppoſita erit ſana-
tio. h̄ ſꝫ q̄d accidit: ut ſi ex recordatiōe in
obliuionē mutaṫ. qñ q ieſt illḋ mutat ali-
quādo i ſciam. aliqñ vō in ſanationē.

ℭ Hec ē 2ᵃ pticula 3ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄
pōiṫ 2ᵃ rō pbās ꝙ mot⁹ nō ē ad motū tanqꝫ ad p ſe
t̄minū. q̄ rō ē illa: oīs trāſmutatio ē p ſe ⁊ eēntialr̄.
mutatio ſit de oppoſito in oppoſitū. ſi igiṫ trāſmu
tatio ſit ad trāſmutationē tāq̄ ad p ſe t̄minū. opꝫ
ꝙ illa trāſmutatio q̄ p ſe t̄miaṫ ad trāſmutationē
ſit p ſe a trāſmutatiōe oppoſita tāqꝫ ex t̄mio a q̄. ḡ
ſi trāſmutatio ſit p ſe ad trāſmutationez opoztebit
ꝙ trāſeat de vna trāſmutatiōe i trāſmutationē op
poſitā. ex q̄ ſequiṫ ꝙ illḋ mobile dū ſic trāſmutaṫ
hēt ptē de vna trāſmutatiōe ⁊ ptē de trāſmutatiōe
ſibi oppoſita. ſꝫ qñcūqꝫ ps ſucceſſiui ē tūc illḋ ſuc-
ceſſiuū ē. ḡ mobile qḋ trāſmutaṫ de vna trāſmuta
tiōe i trāſmutationē oppoſitā ſil' trāſmutabiṫ trāſ-
mutationib⁹ oppoſitis. ⁊ h̄ vult pħo h̄. d. ꝙ mutatio
nō ē i q̄cūqꝫ mutatiōez ſꝫ i nō ꝯtigētē. i. i mutatio
nē oppoſitā t̄mio a q̄ ipſi⁹ mutatiōis. mutatio enī
ē a q̄dā i qḋdā alteꝝ. ſ. ab oppoſito i oppoſitū. q̄re
oppoſita erit ſanatio hic i forma ad quā tu dicio eſſe
trāſmutationē p ſe erit oppoſito t̄mino a q̄ eſt illa
trāſmutatio. ⁊ ſic trāſmutatio q̄ ē ad trāſmutatio-
nē neċio erit ab oppoſita trāſmutatiōe tanqꝫ a ter
mino a q̄. ⁊ ita mobile ſil' trāſmutabiṫ trāſmutatio

nib⁹ oppoſitꝭ. In hoc igit̃ ꝯſiſtit rō ꝙ ſi ad trāſmutatiōes ſit p ſe trāſmutatio opꝫ ꝙ illa ſit ex trāſmutatiōe oppoſita: q: oīs mutatio ē ab oppoſito i oppoſitū. ⁊ ulteri⁹ ſi trāſmutatio ſit p ſe ad trāſmutationē oppoſitā mobile ſil' trāſmutabit̃ tranſmutatiōib⁹ oppoſitꝭ. ꝯñs ē ipoſ'e. g̃ p⁹ baꝝ ꝯñaꝝ patet p hoc q: oīs mutatio p ſe ē ab aliq̄ oppoſito i oppoſitū. ⁊ 2ª patet p hoc q: mobile dū mouet̃ eſt pti ſꝫ t̃mio a q̄. ⁊ pti ſꝫ t̃mio ad quē. ⁊ ſucceſſiuū ē qñcū ꝙ aliq̄ pꝰ ei⁹ ē. Pōt ēt pate p hoc: q: ſucceſſiuū ſp bēt eē dū ē i fieri ul' ēt i corrūpi: qm̄ eſſe ſucceſſiui ꝯſiſtit i hoc q: ꝯtinue ē i fieri ⁊ i corrūpi: nē aūt dū mo^le mouet̃ t̃min⁹ a q̄ ē i corrūpi ⁊ t̃min⁹ ad quē ē i fieri. ⁊ pp ꝭ ſi mobile trāſmutaret̃ de vna tranſmutatiōe in trāſmutatiōeꝫ oppoſitā. ſequit̃ ꝙ ille due trāſmutatiōeſ ſil' ieēnt mobili. ⁊ ſic mobile ſil' trāſmutaret̃ trāſmutatiōib⁹ oppoſitꝭ. ⁊ ſic appꝫ: ꝙ ad trāſmutationē nō ē trāſmutatio tāq̄ꝫ ad t̃minū p ſe. ⁊ ꝭ dīt phꝰ. o. ꝙ q̄ꝫuis ad trāſmutatiōeꝫ nō ſit trāſmutatio. tñ aliqñ accidit ꝙ vna tranſmutatio ſeq̄t̃ aliā trāſmutationē i eodē mobili. ut ſi aliqs mutet̃ ex recordatiōe i obliuionē alicui⁹ rei illā mutationē pt ſeq mutatio obliuiōis in recordationē alteri⁹ rei. ⁊ hoc iō. q: ſic̄ idē ſꝫm aliqñ mutat̃ i ſanitatē aliqñ i ſciaꝫ ita idē aliqñ mutat̃ i ſciaꝫ alicui⁹ rei ⁊ i obliuionē alteri⁹ rei: ⁊ ita ſic̄ pt ꝯtigē ꝙ poſt mutationē ſubi ex recordatiōe i obliuionē ſequit̃ mutatio eiuſdē ſubi i ſanitatē. ita pt ꝯtigē ꝙ ſequat̃ mutatio ex obliuione i ſciaꝫ alteri⁹ rei. Iſti tñ mot⁹ nō ſūt neċio copulati. ita ꝙ neċio vn⁹ imediate ſuccedat alteri. ⁊ ſic patet ꝙ q̄ꝫuis ad mutationē nō ſit mutatio per ſe: tamen ad mutationem poteſt eē mutatio per accidens. ⁊ ꝭ intēdit philoſophus ꝭ. ¶ Notādum ſꝫm cōmentatores ꝭ ꝙ q̄ꝫuis vna mutatio poſſit eē imediate ſuccedēs alteri tñ mutatiōes oppoſite nunq̄ꝫ ſuccedūt ſibi inuicē mediate: qm̄ iter mutatiōes oppoſitaſ eſt neceſſario quies media.

¶ Ampli⁹ i iſinitū uadit: ſi erit mutationis mutatio: ⁊ gñationis gñatio. Neceſſe eſt igitur eſſe primam: ſi ultima erit.

¶ Hec ē 3ª pticula 3ᵉ ptis 3ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄n^lis hui⁹ capli. i q̄ pōit 3ª rō. pbās ꝙ mot⁹ nō ē ad motū tāq̄ꝫ ad p ſe t̃minū. ⁊ hec ē rō ſi mot⁹ p ſe t̃mīet motū ul' gñatio gñatiōnē tūc in motib⁹ ⁊ gñationib⁹ erit pceſſus i iſi^m. ꝯñs ē ipoſ'e igit̃ ⁊ añs. ꝯña pbat̃ q: q̄ rōne mot⁹ t̃miat motū p̄cedētē ipm eadē rōne mot⁹ p̄cedēs t̃miat aliū motū p̄cedētē. ⁊ ille aliū. ⁊ ſic i iſi^m. ⁊ eodē mō ē de gñatiōib⁹ qm̄ ſi aliq̄ gñatio gñaret̃: eadeꝫ rōne gñatio q̄ gñat̃ gñaret̃ alia gñatiōe ⁊ adhuc illa gñatio gñaret̃ alia gñatiōe ⁊ ſic i iſi^m. ⁊ ſic patet ꝯña. vꝫ. ꝙ ſi ad motū eēt p ſe mot⁹ ul' ad gñationē eēt p ſe gñatio: tc̄ i motib⁹ ⁊ gñatiōib⁹ eēt pceſſus i iſi^m. ſꝫ ꝙ ꝭ ꝯñs ſit ipoſſibile. ſ. ꝙ i motib⁹ ⁊ gñatiōib⁹ ſit pceſſus in iſi^m pbat̃ ſic. q: i quib⁹ ē dare p̄^m i illis nō ē pceſſus in iſi^m. ſꝫ i motib⁹ ⁊ gñationib⁹ eſt dare p̄^m. g̃ ⁊c̄. ꝙ aūt i illis ſit dare p̄^m appꝫ. q: i motib⁹ ⁊ gñatiōibus eſt dare ultimū. igit̃ in illis eſt dare primum.

¶ Ut ſi ſimpl'r gñatio fiebat aliqñ: ⁊ qd̄ fit fiebat. Quare nōdū erat qd̄ fit ſimpl'r: ſꝫ aliquid cū fit: ⁊ factū ē iam: ⁊ iterū fiebat hoc aliqñ quare nondū erat tūc qd̄ fit.

¶ Hec ē 4ª pticula 3ᵉ ptiſ 3ᵉ pticule 2ᵉ ptis p̄n^lis hui⁹ cap̄ i q̄ pōit 4ª rō. pbās ꝙ mot⁹ nō ē ad motū tāq̄ꝫ ad p ſe terminū. ⁊ duo facit. q: p̄ ponit rōneꝫ pbātē ꝯneꝫ. Scdō ibi [Qm̄ aūt.] Reuertit̃ ad incōueniens ad qd̄ i 3ª rōne fuit deductū. p̄ igit̃ phūs intendit rōnē talē. ſi ad motū eēt mot⁹ tanq̄ꝫ ad p ſe terminū. tūc ad gñatiōeꝫ eēt gñatio tanq̄ꝫ ad p ſe t̃minū. ꝯña tenet p locū a ſili. ul' pt ꝯña apparere. q: oīs mot⁹ ē gñatio q̄dā ſucceſſiua. ⁊ iō idē ē iudiciū de motu ⁊ de gñatiōe ſucceſſiua ex q̄ ſūt idē. ſꝫ ꝯñs eſt ipoſ'e. ſ. ꝙ gñationis ſit gñatio tanq̄ꝫ p ſe t̃mini. ⁊ hoc pbat̃ i l'ra. ⁊ fūdat̃ rō ſup duas ppōnes ſꝫm ꝯrem. q̄rū p⁹ ē. ꝙ res gñata dū fuerit i gñatione nōdū ē illa res gñata. ⁊ ꝭ eſt idem dicere ꝙ illud qd̄ gñat̃ dū gñat̃ nō ē. q̄ ppō ē va loquēdo de p ſe termino gñatiōis cuiuſmodi ē idiuiduū ſube ⁊ nō loquēdo de gñatiōe ſucceſſiua qm̄ res pmaneſ dū eſt i fieri ⁊ i gñari nō eſt. Scda ppō ſup quam fundat̃ ē iſta ꝙ cū generatio ſimpl'r gñat̃. tūc eſt gñatio. hoc eſt dū res gñat̃ gñatio eſt. ¶ Iſte igit̃ ſūt due ppōnes ſup quib⁹ fūdat̃ rō. Prima ꝙ res dū gñat̃ nō eſt. Scda eſt ꝙ dū reſ gñat̃ gñatio ē. ex iſtis arguit̃ ſic. ſi gñatio gñaret̃ ſicut idiuiduū ſube gñat̃ tūc gñatio nō eſt qñ gñat̃ ſicut hō nō ē qñ hō gñat̃. ⁊ ex 2ª ppōne ſi gñatio eſt dū res generat̃ ſequit̃ ꝙ ſi gñatio gñaret̃ ꝙ gñatio eſt dūꝫ gñatur. g̃ ſi gñatio gñaret̃: ſequit̃ ꝙ gñatio i eodē iſtāti eſt ⁊ nō eſt. qd̄ eſt ipoſſibile. ¶ Aliter pt illa rō deduci ſupponendo has duas ppoſitiōes. ſ. ꝙ res dū gñat̃ nō eſt ⁊ ꝙ qñ etiā res eſt cōplete gñata: ꝙ tūc res eſt. ex qb⁹ pōt argui ſic. dūꝫ res eſt in gñari tūc nō eſt. ſi igit̃ gñatio gñaret̃ tūc qñ gñatio gñaret̃ tūc nō eſt. ⁊ ex 2ª ppoſitiōe arguit̃ ſic. qñ gñatio eſt cōpleta tūc res gñata eſt. ſi gñatio gñaret̃ qñ gñatio eſt cōpleta tc̄ eſſet gñatio. ſꝫ qñ gñatio eſt tūc res eſt i gñari. g̃ ſi gñatio ſit qñ gñatio cōpleta eſt ſequit̃ ꝙ gñatio eſt qñ gñatio eſt in fieri ⁊ in gñari. ſi qñ res eſt in gñari tūc nō eſt. g̃ ſi gñatio gñaret̃ ſequit̃ ꝙ gñatio eſſet ⁊ nō eſſet in eodem inſtāti. qd̄ eſt ipoſſibile. Uel pōt rō ſic formari breuiter. qñ gñatio eſt tūc res eſt in generari. ſꝫ qñ res eſt i gñari tūc nō ē. g̃ ſi gñatio gñaret̃ qñ gñatio eſſet tūc ipſa nō eſſet. ⁊ ita ſil' eſſet ⁊ nō eſſet. qd̄ eſt ipoſſibile. De iſta rōne phūs ſolū probat in l'ra ipoſſibilitateꝫ ꝯñtis. ſ. ꝙ ipoſ'e eſt ꝙ ad gñationeꝫ ſit gñatio tanq̄ꝫ ad p ſe t̃minū. vbi gr̃a. ut ſi gñatio ſimpl'r fiebat aliqñ hoc eſt gñaret̃ tanq̄ꝫ p ſe termin⁹ gñationis. ⁊ qd̄ fit. i. qd̄ gñat̃ ante q̄ꝫ ſit cōplete gñatuꝫ fiebat hoc eſt fuit in gñari. ⁊ hec eſt p⁹ ppoſitio ſup quā fūdat̃ hec rō. ſ. illud qd̄ ſimpl'r ⁊ per ſe gñat̃ nōdū eſt: dū eſt in generari. ſed aliqd cū ſit ⁊ factū eſt iā. i. aliqd cū generat̃ ⁊ gñatio eſt in actu cōpleto tūc illud qd̄ factū eſt habet eſſe ita ꝙ de ipſo eſt uerū dicere tūc ꝙ ipꝫ eſt. ⁊ ita ſi gñatio gñaret̃ gñatio hr̃et eē qñ gñatio eſt cōpleta ſꝫ ſupple qñ gñatio ē. ¶ Itē ꝭ fiebat aliqñ i. tc̄ ē gñari uel res i gñari. ⁊ hec ē ppō 2ª ſup quā fūdat̃ rō. ſ. ꝙ qñ gñatio ē tc̄ res ē i gñari. Ex qb⁹ ꝯcludit phꝰ ipoſ'e qd̄ ſeq̄t̃. o. q̄re nōdū erat eē qd̄ fit. i. q̄re illud qd̄ fit. i. gñatio q̄ dr̄ p ſe gñari nōduꝫ erat. ſ. tc̄ qñ erat ⁊ illud ſeq̄t̃ ex oppoſito cū duab⁹ ppōnib⁹ p̄dictꝭ. ⁊ ſic res dū gñaret̃ nō ē ut dic̄ ppō p⁹. ⁊ dū res gñat̃ gñatio ē ut dic̄ ppō 2ª. ſi igr̃ gñatio gñaret̃ ut dic̄ iſta poſitio ſeq̄ret̃ ꝙ gñatio ſil' ē ⁊ ñ ē. q: ex q̄ gñatio gñaret̃ ſeq̄t̃ ꝙ ñ ē. ⁊ ex q̄ gene

rō eſt dū res gñaſ ſequiſ φ gñatio eſt. ğ ſequiſ generationē ſil' eē ꝛ nō eē. ꝛ hec eſt expoſitio ꝯ'to.

¶ Qm̄ aūt ifinitoꝝ nō ē pmū: nō erit qd pmū uſ ulamū. Quare neqꝫ habitū: neqꝫ fieri igiſ: neqꝫ moueri poſſibile eſt: neqꝫ mutari nihil.

¶ Et cū pħs decl'auit φ gñatiōis nō ē gñatio reuertiſ ad declarādū illō cē icōueniēs ad qđ deductū ē i rōne p̄cedēti. ſ. i rōne 3ª. ꝛ eſt φ i motib' ꝛ gñatiōib' ſit pceſſus i ifim. Decl'at igiſ pħs φ ipoſ'e ē φ i motib' ꝛ gñatiōib' ſit pceſſus i ifim. ꝛ ħ ſic. Qꝛ i qbuſcūqꝫ ē pceſſus i ifim i illis nō ē dare pm. ꝛ ubi nō ē dare pm ibi nō ē dare aliqd poſteri'. ğ ſi i motib' ꝛ gñatiōib' ſit pceſſus i ifim ſequiſ φ nō foret aliq̈ gñatio nec aliqs mot'. ꝛ ſic nihil fieret nec generareſ. qđ ē ipoſ'e. ¶ Sꝫ hic dubitaſ de iſta ꝯña vꝫ. ſi nō ē aliq̈ gñatio pª: nō eſt aliq̈ gñatio poſterioꝛ. Iſta enīꝫ ꝯña nō vī ualē. qꝛ gñatio ſoꝛt̄ p̄cedit gñationē platōis ꝛ gñatio pris ſoꝛ. p̄cedit gñationē ſoꝛt̄. ꝛ ſic i ifim. nec ē dare pªm gñationē. ꝛ tñ ex ħ nō ſequiſ φ nō ſit dare aliquā gñationē poſteriorē. Ad iſtō rñdet ꝯ'or. d. φ i trāſmutatiōib' eēntial'r ordiatis nō ē pceſſus i ifim. ſꝫ i trāſmutatiōibus accñtal'r ordinatis bñ eſt pceſſus in ifinituꝫ. Uñ. d. ſic. ante trāſmutatiōeꝫ nō erit trāſmutatio eēntial'r. p acc̃ns vō ē nec̃iuꝫ. ſ. φ añ oēꝫ trāſmutationē ſit trāſmutatio. qm̄ nec̃e ē ut ħ ſit vnus mot' etern' q ſit cā φ añ oēm motū factū ſit mot' ut determinatū ē p hui'. Et qꝛ moderni nō diſtiguūt iter illō qđ ē p ſe ꝛ illō qđ eſt p acc̃ns extimauerūt φ ſeqſ ex ħ φ ſi hō ſp gñaſ ex hoīe: ut ſi pm nō fuerit poſtremū nō erit. ꝛ nō ē ita. qm̄ pm eſt ꝛ ē ſol ꝛ itellect'. i. itelligētia aut itellect' diuin' opans hominē aut gñans hoīeꝫ i ifim ē nec̃iuꝫ p acc̃ns nō p ſe. hec ꝯ'or. Et mihi vī φ ipſe itēdit φ i motib' accidētal'r ordinatꝭ ꝛ ēt i gñationib' accñtal'r ordiatꝭ ē pceſſus in ifim. qđ tñ nō eēt poſ'e niſi p̄ſuppoſito vno motu p a q̄ oēs illi mot' ifiniti depēdēt. Intētio igiſ pħi hic eſt pbare φ mot' nō terminaſ ad motū: nec ad gñationē tanqꝫ ad p ſe t̃minū. qꝛ ſic mot' t̃mināſ ꝛ mot' q t̃minaſ eēnt eēntial'r ordinati. ꝛ gñatio t̃miata ꝛ gñatio t̃mināſ eēnt eēntial'r ordinate. ꝛ i eēntial'r ordiatꝭ ſi pm nō ſit. nō ē aliqđ poſterioꝝ. tñ i accñtal'r ordinatꝭ nō opꝫ φ ſi nō ſit dare pm qđ ſit de nūo accñtal'r ordinatoꝝ φ pp ħ nō ſit aliqđ poſteri' cū tota m'titudo accñtal'r ordinatoꝝ nec̃io hēat vnū pm ex̄ m'titudinē accñtalit' ordiatoꝝ qđ. ſ. ē cā toti' m'titudis. nc̄ aūt gñatiōes ifinitoꝝ hoīuꝫ ſt' accñtal'r ordiate. ꝛ iō nō ſequiſ φ ſi nō ē dare pªꝫ gñationē φ pp ħ nō ſit dare aliquā gñationē poſteriorē. Sꝫ iſta rñſio nō vī ualē qꝛ ſi gñatio p ſe t̃miaret gñationē adhuc gñatio t̃miata ad gñationē nō eēt magis eēntial'r ordinata ad illā gñationē q̄ꝫ nc̄ dealbatio ordiaſ ad albedinē: ſꝫ mō nō ſeqſ. dealbatio nō eſt. igiſ albedo nō ē q̄ꝫuis dealbatio ꝛ albedo ſint eēntial'r ordinate. ſic mutatio ē p ſe t̃min' mutatiōis. igiſ illo poſito. ſ. φ gñatio p ſe t̃mieſ ad gñatiōeꝫ nō ſeqſ gñatio ꝑoꝛ nō ē. ğ gñatio poſterioꝛ nō eſt. Ad iſtō ē. d. φ ſi gñatio p ſe t̃miareſ ad gñatiōeꝫ tc̄ bñ ſequiſ gñatio ꝑoꝛ nō ē. igiſ gñatio poſterioꝛ nō eſt. ꝛ tñ nō ſeqſ dealbatio nō eſt. ğ albedo nō ē: q̄ꝫuis dealbatio p ſe t̃mieſ ad albedinē. ꝛ rō diuerſitatꝭ ē: qꝛ ſi gñatio p ſe t̃minet ad gñatiōeꝫ opꝫ φ gñatio ꝑoꝛ ſit gñatio poſterioꝛ. ꝛ φ oēs iſte gñatiōes ſint ſil' i eodē tp̄e adeq̈to. ſꝫ i ordiatis q̄luercūqꝫ q̄ nec̃io ſt' ſil'. bñ ſequiſ. pm nō ē. ğ nullū poſterioꝝ ē. ſꝫ dealbatio ꝛ albedo nō nec̃io ſt' ſil'. iō nō eſt ſile. φ aūt opteat oēs gñatiōes eē ſil' poſito φ gñatio p ſe t̃miet gñationē p̄t dupl'r decl'ari. ꝛ p ſic. gñatio ex q̄ ē qđdā ſucceſſiuū nō ē niſi dū ē i gñari ꝛ i fieri. ğ qñ gñatio ē tc̄ ſuū gñari ē. ꝛ ſuū gñari ex q̄ ē qđdā ſucceſſiuū nō ē niſi dū ē ipꝫ i gñari. ğ gñatio ſp erit ſil' cū ſuo gñari. ꝛ ſic de oib'. ꝛ ſic ſi gñatio p ſe t̃miet gñatiōeꝫ opꝫ oēs gñatiōes eē ſil'. Uñ ſi gñatio q̄ p ſe t̃minat gñatiōeꝫ ē opꝫ φ p eodē tc̄ gñatio q t̃miaſ ad ipaꝫ ſit: qꝛ gñatio nō ē niſi qñ ē i gñari ꝛ ſi illa gñatio ſit opꝫ φ gñatio q̄ t̃miaſ ad ipaꝫ ſit. ꝛ ſic de oib' gñatiōib'. ꝛ ita opoꝛtebit oēs gñatiōes eē ſil'. ꝛ ħ ſi p ſe gñatio t̃miet gñatiōes. Scđo pōt idē decl'ari ſic. Dē qđ moueſ p̄ti ē i termino a q̄ ꝛ p̄ti ē i t̃mio ad quē ut patebit dño opitulāte 6° hui'. ꝛ accipio aliō. vꝫ. qđ ſucceſſiuū eſt q̄ñcūqꝫ aliq̈ ei' pᵒ ē. ꝛ ex his arguo ſic. Si gñatio p ſe t̃miat gñationē. igiſ qñ illa gñatio gñaſ pᵒ illi' gñatiōis t̃minant̄ gñationē habeſ. ꝛ p ꝯñs illa gñatio t̃mināſ gñationē ē qñ ſuū gñari eſt ꝛ ſuū gñari nō ē. q̄ñcūqꝫ gñatio t̃miata ad ipm ē: qꝛ dū moſ'e moueſ hēt p̄ti de t̃mio ad quē ē. ꝛ ſic pōt argui de gñatiōe illi' gñatiōiſ. ꝛ ſic ſi gñatio p ſe terminet gñationē oēs gñatioeſ erūt ſil'. U'l p̄t rō ſic deduci. ſi gñatio p ſe t̃minet gñationē tūc qñ gñatio gñaſ illa gñatio q̄ gñaſ ē. qꝛ ei' pᵒ ē ꝛ ſil'r gñatio p quā gñaſ eſt ut patet. ꝛ ſi illa gñatio p quaꝫ gñaſ ē opꝫ φ gñatio q eſt t̃min' a q̄ illi' gñatiōis ſit: qꝛ moſ'e dū moueſ p̄tꝫ hēt de t̃mio a q̄ ꝛ p̄ti ꝛ c̄. ꝛ ſi illa gñatio q̄ ē t̃min' a q̄ ſit. opꝫ φ gñatio q̄ eſt termin' a q̄ illi' gñatiōiſ ſit. ꝛ ſic i ifim ꝛ ſic oēs gñationes eſſent ſil'. pª tamē declaratio eſt magis euidens ut vī ad p̄ñs. ergo ꝛ c̄.

¶ Ampli' euſdē mot' ꝯ̄rius eſt. ꝛ adhuc quies: ꝛ gñatio ꝛ corruptio: q̄re q̄d fit cū fiat q̄d fit tūc corrūpiſ. Neqꝫ cū mox fit. neqꝫ poſteri'. eē enī opꝫ q̄d corrūpitur.

¶ Hec ē 5ª p̄ticula 3e p̄tis 3e p̄ticule 1e p̄tis p̄ni'is hui' capl'i i q̄ pħs reuertiſ ad pbādū φ mot' nō ē ſbm mot' ꝛ ē talis rō. ſi mot' eēt ſbm mot' gñatio eſſet ſbm gñatiōis. ſꝫ ꝯñs ē falſū. igiſ ꝛ aīñs. ꝯña patet. qꝛ ois mot' ē q̄dā gñatio ſucceſſiua. ſꝫ idē ē iudiciū de motu ꝛ de gñatiōe ſucceſſiua. falſitas ꝯñtiſ patet ſic. ſi gñatio eēt ſubm gñatiōis tūc eēt gñabilis: qꝛ ſbm gñatiōis ē gñabile: qꝛ eſt p gñationē trāſmutabile. ſꝫ iſtō ē falſuꝫ. ſ. φ gñatio ſit gñabiliſ. ꝛ hoc pbaſ ſic. qꝛ oē gñabile eſt corruptibile. ſi igiſ gñatio eſt gñabilis ſequiſ φ gñatio eēt corruptibilis ita φ gñatio poſſet eſſe ſbm corruptionis qđ eſt ipoſ'e: qꝛ ſic vnū ꝯ̄rioꝝ recipet reliquū. qđ ē ipoſ'e. Et ēt qꝛ gñatio corrūpereſ. aut igiſ dū ē uel dū nō ē. nō ē dicē φ gñatio corrūpiſ dū ē. qꝛ gñatio ſp dū ē gñaſ qꝛ eē ſucceſſiui ꝯſiſtit i gñari ꝛ i fieri. ſꝫ nō corrūpiſ dū gñaſ. igiſ gñatio nō corrūpiſ dū ē. nec ēt corrūpiſ dū nō ē. qꝛ oē qđ corrūpiſ dū corrūpiſ opꝫ φ ſit. qꝛ illō qđ nō ē. nō ē ſbm corruptiōis. ¶ Notādū ſm ꝯ'tem hic φ iſta rō fūdaſ ſuper tres ꝓpōnes. q̄rū pª ē φ eadē res nūo p̄t moueri motib' ꝯ̄rijs ꝛ ēt ē ſub motu ꝛ q̄ete. Secūda ꝓpō ē φ oē gñabile eſt corruptibile. Tertia ꝓpō eſt φ corruptibile non corrūpiſ dū gñaſ. nec rō

mot⁹ geſcit dū mouet. ex iſtis ſequit̄ ↄ̄tētū ut ſatis patet. ₇ ↄ̄ᵗᵒʳ deducit ad aliud īconueniens: ut ſatis patet. ₇ h̄ ſic. ſi gn̄atio hēt gn̄atiōez ſequit̄ ꝙ hēat corruptiōez. ₇ ſi habeat corruptionez ſequit̄ ꝙ ipſa gn̄atio recipiat corruptionez ₇ ſic ↄ̄trariū recipit ſuū ↄ̄triū qḋ eſt impoſſibile

¶ Amplius opꝫ mām̄ ſubeē: ₇ ei q̄d fit ₇ mutāti. q̄ igit̄ erit mā ſic alterabile: ut aut corpus: aut aīa: ſic aliqd: quod fit mot⁹: aut motus aut generatio.

¶ Hec ē 6ᵃ pticula 3ᵉ ptis 3ᵉ pticule 1ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ huius capl'i i q̄ pōit̄ 6ᵃ rō pbās ꝙ ad motū nō eſt mot⁹ p ſe. ₇ i hac rōne phs uocat t'minū mot⁹ ſubꝫ. ſic igit̄ p ſubꝫ itelligēdo motū pbat̄ ꝙ mot⁹ nō ē ſubꝫ mot⁹ nec gn̄atio eſt ſubꝫ gn̄atiōis. ₇ hoc ſic. Oē ſubm mot⁹ ₇ ēt oē ſubꝫ gn̄atiōis hēt mām. ſed nec mot⁹ nec gn̄atio hēt mā₃ igit̄ motus nō ē ſubꝫ mot⁹ nec gn̄atio gn̄atiōis. ¶ Intelligēdū ꝙ phūs p ſubꝫ h̄ itelligit t'minū gn̄atiōis ul' mot⁹ ut expōit ↄ̄ᵗᵒʳ. ₇ de tali ſubō ē uez ult' p ipꝫ hēt mā₃. qꝛ 7ᵒ methaᶜᵉ ↄ̄bat phūs ꝙ oē qḋ gn̄at̄ p ſe eſt cōpoſitū. ₇ hoc tā i gn̄atione ſbe q̄ꝫ i gn̄atiōe accn̄tis. nō eni gn̄at̄ eo nec ſpa. ſed ſpa enca. mior decl'at̄ qꝛ nō pōt dari talis mā. ut ſicut dicim⁹ corpus gn̄ari aut aiam gn̄ari. ita poſſumus dicē motū gn̄ari aut moueri. ¶ Notāda ſt̄ hic duo ꝟm ↄ̄ᵗᵉᵐ. p ꝙ phūs itelligit hic p mām: mām trāſmutatiōis q̄ ē gen⁹ i q̄ ē tranſmutatio. nō mām i q̄ ē trāſmutatio de alio gn̄e a gn̄e trāſmutatiōis. ₇ poſtea. d. ↄ̄ᵗᵒʳ i eodē ↄ̄ᵗᵒ ꝙ ſbiectū mot⁹ itelligit̄ duob⁹ modis quoꝝ vn⁹ eſt ſt̄ ō i q̄ eſt mot⁹. ſ. corp⁹ motū. Scd̄s vo modus ē gen⁹ i q̄ ē motus. ſ. aut ſba aut q̄ꝫtitas aut ubi. hec ↄ̄ᵗᵒʳ ſic igit̄ appet ꝙ ſbm motus ē dupl'. ſ. ſbm i q̄ ē mot⁹ ₇ illḋ eſt de alio gn̄e a gn̄e i q̄ ē mot⁹. aliḋ ē ſbm ad qḋ ē motus. ſ. t'minus ad quē t'minat̄ motuſ. ₇ aliḋ ſbm ē de gn̄e illi⁹ trāſmutatiōis. Et ego addo ulteri⁹ ꝙ adhuc ē alia mā mot⁹ dupl'. ſ. a q̄ uel ex q̄ ē motus ₇ illḋ ē t'minus a q̄ ē motus. Alia vo ē mā p quā ul' ꝟm quā ē motus. ₇ illḋ ē mediū inter terminū a q̄ ₇ terminū ad quē. ſiue ſit mediū ꝟm magis ₇ min⁹. ſiue ſit mediū ꝟꝫ formā. qḋ q̄dē mediū differt ſpē ab extremis. ₇ illḋ pt̄ accipi ex dict̄ ↄ̄ᵗⁱˢ in diuerſis locis. ſic igit̄ appet ꝙ q̄drupler eſt mā mot⁹. ſ. mā i q̄. mā ad quā. mā ex q̄. ₇ mā ꝟm quaꝫ vbi grā. ſi ſoꝛ. mouet̄ ab albedie in nigredinē p fuſcedinē mediā ſoꝛ. ē mā i q̄. nigredo ē mā ad quaꝫ. albedo ē mā ex q̄. ₇ fuſcedo ē mā ꝟꝫ quā. ¶ Scd̄o ē notādū ꝟm ↄ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ eadē ipoˡⁱᵃ q̄ ↄ̄tigūt ponētib⁹ ꝙ mot⁹ hēat motū. ita ꝙ mot⁹ termiet motū. eadē ↄ̄tigūt ponētib⁹ ꝙ mot⁹ ſit ſbm in q̄ mot⁹. qm̄ ex hac pōne ſeqt̄ ꝙ mot⁹ moueat̄ ſic ex p̄ᵃ. Qm̄ ſic i trāſmutatiōe de albedie i nigredinē ſeqt̄ ut nigredo ſit trāſmutata. ſil'r ſi gen⁹ moti i q̄cūqꝫ fuerit ſit motū ſeqt̄ ꝙ mot⁹ moueat̄. hec ↄ̄ᵗᵒʳ. ₇ ita ↄ̄ᵗᵒʳ vult ꝙ utrūqꝫ ſbm motus moueat̄. ſ. tā ſbm i q̄ q̄ꝫ ſbm ad qḋ ē mot⁹. ſꝫ h̄ nō vꝫ uez. qꝛ phūs p̄us dixit ꝙ foīe ſūt imoˡᵉˢ. ₇ ↄ̄ᵗᵒʳ ſupius dixit ꝙ albedo ē foīa geſcēs imoˡⁱˢ. ₇ q fingit eā moueri nō ē loq̄ndū cū eo i hac ſcia. ꝫ ut vꝫ ꝟm itētiōez phi ₇ ↄ̄ᵗⁱˢ appet ꝙ foīa ad quā ē mot⁹ nō mouet̄. h̄ idē patet p rōnem ſic. Termin⁹ mot⁹ nō hēt eē niſi i fine mot⁹. qn̄ eniꝫ termin⁹ ē tē ceſſat mot⁹ qꝛ nihil mouet̄ ad illud qḋ hēt ₇ tē arguit ſic. Illḋ nō mouet̄ qḋ nō ē qn̄ mot⁹ ē. qm̄ illḋ qḋ mouet̄ ē ₇ ēt dū aliqd mouet̄ mot⁹ eſt ſꝫ termin⁹ ad quē eſt motus nō ē qn̄ mot⁹ ē. igit̄ terminus ad quē ē motus nō mouet̄. ul' ſic. ſi termin⁹ ad quē ē mot⁹ mouet̄. aut igit̄ qn̄ ē. aut qn̄ nō ē. nō qn̄ ē. qꝛ tē nō ē mot⁹. nec qn̄ nō ē qꝛ qḋ nō ē nō mouet̄. ¶ Dicēdū ꝙ ſic gn̄ari dꝛ dupl'r. qm̄ vno mō gn̄ari ē idē qḋ p gn̄atiōez trāſmutari. Alio mō generari idē ē qḋ p gn̄atiōez hēre eē poſt nō eē ut dictū ē p hu⁹. ita ēt moueri ↄ̄tigit dupl'r. ſ. ul' moueri ſbiectiue. hoc ē eē illḋ i q̄ ē mot⁹ ſubiectiue. ₇ ſic moueri idē ē qḋ p motū trāſmutari. ₇ iſto mō ſbm i q̄ ē mot⁹ mouet̄. Alio mō moueri idē eſt qḋ p motū acq̄rē eē poſt nō eē. ₇ h̄ nō ē moueri terminatiue. ₇ tō mō termin⁹ ad quē eſt mot⁹ mouet̄. Ad illa igit̄ q̄ in ↄ̄triū obiiciunt̄. dico ꝙ phūs. d. foīas eſſe imoˡᵉˢ ſubiue. ita ꝙ foīe nō ſunt p ſe ſba motuū. tn̄ foīe ſūt moˡᵉˢ terminatie. qꝛ termināt motū. ₇ idē itelligit ↄ̄ᵗᵒʳ. d. foꝛmā eē imoˡᵉᵐ ₇ fingēs eā ₇c. Et ad rōnē qn̄ dꝛ ꝙ termin⁹ mot⁹ nō hēt eē niſi in fine mot⁹ ↄ̄cedo. ₇ cū dꝛ ꝙ illḋ nō mouet̄ qḋ nō eſt qn̄ motus ē. dico ꝙ illḋ nō mouet̄ ſubiue qḋ nō ē qn̄ motus ē. tn̄ illḋ qḋ nō ē qn̄ motus ē: mouet̄ terminatiue. ₇ cū dꝛ ulterius ꝙ ſi terminus motus mouet̄ aut igit̄ qn̄ ē aut qn̄ nō ē. dico ꝙ terminus motus mouet̄ t'miatiue qn̄ nō ē. vn̄ ſic oē qḋ mouet̄ ſubiue ē qn̄ mouet̄: ita oē qḋ mouet̄ t'miatiue nō ē qn̄ mouet̄: qꝛ nihil mouet̄ ad illḋ qḋ habet.

¶ Et iteꝝ aliqd i qḋ mouet̄. Opꝫ enim aliqd eē huiuſmodi ex h̄ i h̄ motū: nō motū aut gn̄atiōez. ſil'r āt ₇ quō erit. Nō eni doctrina: q̄ doctrie gn̄atio. q̄re neqꝫ gn̄ationis gn̄atio: neqꝫ quedā cuiuſdam.

¶ Hec ē 7ᵃ pticula 3ᵉ ptis 3ᵉ pticule 1ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pōit̄ 7ᵃ rō pbās ꝙ mot⁹ nō ē t'minus p ſe mot⁹. ₇ rō tal' ē. Oīſ mot⁹ ē ab aliq̄ i aliḋ. ſ. a termino a q̄ ad t'minū ad quē. ſi igr̄ mot⁹ eēt p ſe t'min⁹ mot⁹: tē mot⁹ eēt ad motū. ſꝫ h̄ ē ipoˡᵉ: qꝛ mot⁹ ē ad aliqḋ pmanēſ. ſꝫ mot⁹ nō ē pmanēs. ſed ſucceſſiuū ꝫ motus nō ē ad motū tanqꝫ ad p ſe terminū. ₇ ꝙ motus ſit ad aliqḋ pmanēs appet excēpl'r. qm̄ doctria q̄ ē motus ul' gn̄atio i itellectū ē ad ſclaꝫ q̄ ē res pmanēs ₇ nō ē gn̄atio doctrie q̄ ē qḋdā ſucceſſiuū ₇ per ↄ̄ n̄s motus nō eſt ad motū nec gn̄atio ad gn̄ationē. ¶ Notandū ꝙ ↄ̄ᵗᵒʳ decl'at ꝙ motus nō ē ad motū p ſe. ₇ ſuppōit duo. Primū ē ꝙ gn̄atū dū ē i via gn̄atiōis nodū eſt i actu pfecto qm̄ ſi eēt i actu nō eēt illic gn̄atio qꝛ gn̄atio ē exit⁹ eī⁹ qḋ ē i pō ad actū. Scd̄m qḋ ſuppōit ē. ꝙ ſi ad motuꝫ eēt motus ul' ſi gn̄aret̄ tē mot⁹ dū gn̄aret̄ hēret eē cōpletū ₇ pfectū. Ex q̄ ſeqt̄ ꝙ res q̄ ē cōplete gn̄ata gn̄aret̄ qḋ ē ipoˡᵉ: qꝛ ſic ſil' hēret eē cōpletū ₇ nō hēret. nā ex q̄ ē i via gn̄atiōis hēret eē icōpletū: ₇ ex q̄ ē cōplete gn̄ata hēret eē cōpletū. ₇ hoc eſt icōueniens ut dīc ↄ̄ᵗᵒʳ. ſ. ꝙ res cōplete gn̄ata gn̄aret̄ qḋ itēdit phs cū dīc i textu quē ↄ̄ᵗᵒʳ expōit. ipoˡᵉ eſt ut ſcia fiat ſcia. i. ipoˡᵉ ē ut ſcia cū eſt cōplete gn̄ata fiat ſcia. ſ. tē gn̄et̄. Intelligēdū tn̄ ꝙ illḋ 2ᵐ qḋ ↄ̄ᵗᵒʳ ſupponit. vꝫ. ꝙ ſi motus gn̄aret̄ ut terminus motus dū tūc motus gn̄aret̄ hēret eē cōpletū: hēt veritatē p tāto. qꝛ mobile dū mouet̄ hēt ptem de termino ad queꝫ. ₇ q̄n̄docūqꝫ ps ſucceſſiui ē tūc illḋ ſucceſſiuū eſt ₇ hēt eſſe cōpletū ſic pōt hēre. ſi igit̄ mot⁹ eēt ad motū: tē moˡᵉ cū mouet̄ hēt ptē de termino ad quē mouet̄. ₇ p ↄ̄ n̄s pars illi⁹ mot⁹ eēt. ₇

ꝑ ꝯſſo motꝰ bẽret eſſe cõpletuꝫ quando generaret' ꝑõi ēt idē declarari. q2 ſucceſſiuū qn̄ ē i fieri ⁊ i gn̄ari bēt eē ita cópletū ſic̄ ꝑt bēre: q2 ſuū eē ꝯſiſtit i fieri ⁊ i gn̄ari. ḡ ſi motꝰ gn̄aret' bẽret eē cõpletū dū generaret'. qḋ ē impoſſibile.

¶ Amplꝰ ſi tres ſpēs ſunt motꝰ. haꝝ aliq̄ neceſſe eſt eſſe ſubiectā nām: ⁊ i quā mouet': loci ergo mutationē alteri: aut ferri.

¶ Hec ē 8ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis 3ᵉ ꝑticule 1ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiuſ capli i q̄ põit alia rõ pbãs ꝙ motꝰ nõ eſt ꝑ ſe t̄minus motꝰ. ⁊ rõ ē talis. Illḋ ad qḋ ē motꝰ mouet' ut dictū ē ſuꝑ. ſ. t̄minatiue. ſi igit' motꝰ eēt ꝑ ſe terminꝰ motꝰ. motꝰ moueret' qḋ ē ipoˡᵉ. q2 ſolū ſc̄ tres ſpēs motus. ut motꝰ trãſlatiõis. motꝰ alteratiõis. ⁊ motus ad q̄ꝫtitatē. ſ. augmentatio ⁊ diminutio. ſi igit' motꝰ moueret' aut igit' eadē ſpecie motꝰ aut alia ⁊ alia. nõ ē dicē ꝙ eadē ſpe motꝰ. q2 ſic trãſlatio trãſferret' ⁊ alteratio alteraret'. qḋ ē ipoˡᵉ. nec alia ſpe motꝰ. q2 ſic trãſlatio alteraret' ul' augmētaret' qḋ ē magis ipoˡᵉ. hec eſt expõ ꝯᵗⁱˢ magiſ tñ ꝯſonat textui qḋ pħs hic ꝓbat ꝙ motꝰ nõ ē ſubm motus.

¶ Oino autē qm̄ mouet' oē qḋ mouet' tripl'r: aut i eo ꝫ accñs: aut q2 ps aliq̄: aut q2 ꝑ ſe ꝫm accñs ſolū ꝯtingit mutare mutationeꝫ: ut ſiquis ſanꝰ ſit curr at: aut diſcat. Hãc aũt ꝫm accidens diuiſimus olim.

¶ Hec ē 9ª ⁊ ul'tia ꝑticula 3ᵉ ꝑticule 1ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ capli i q̄ pħs narrat quõ motꝰ ꝑt eē ſbm ul' terminus motꝰ. d. ꝙ cū moˡᵉ ⁊ ēt t̄minꝰ ad quē dicat' ml'tipl'r. ſ. ꝑ ſe ꝑ. ꝫm ꝑtē. ⁊ ꝫm accñs. ⁊ ſolū ꝫm accñs ꝯtigit ꝙ motus ſit ſbm ul' t̄minus motus ut ſi ille q̄ ſanat' currat ⁊ addiſcat hoc ē ꝑ accñs. aut ſi poſt ſanationē ſequat' alius motꝰ ut curſus ul' doctria: ħ erit ꝑ accñs. ⁊ ita ꝑ accñs motꝰ ꝑt eē ſbm ul' t̄minus motus. ſꝫ illa mutatio. ſ. ꝑ accñs excluſa ē i ꝑ capl'o huius gnti. ¶ Notãdū ꝙ motus nõ ꝑt eſſe ꝑ ſe nec ꝫm ꝑtē ſbm ul' terminus motus. ꝙ nõ per ſe patet ex declaꝝ. ꝙ aũt nõ ꝫm ꝑtē declat ꝯᵗᵒʳ ſic: qm̄ cū ps ꝑ diuiſionē poſſet fieri totū ſi motus ꝫm ꝑtē eēt ſubm ul' terminus motus ſeq̄ret' ꝙ ꝫ ſe totū poſſet eē ſubm ul' t̄minꝰ motꝰ qḋ eſt ipoˡᵉ. ¶ Intelligēdū ē ꝙ pħs nõ oñdit ħ motū nõ eē i his tribꝰ ꝑdicamentꝭ. ſ. in qñ hitu. ⁊ ſitu. nõ eni oñdit motū nõ eē in qñ. qm̄ qñ ſig̃t eē i tpe. ⁊ tp̄s eſt menſura motꝰ. ⁊ iõ oñſo ꝙ motꝰ nõ ē i actiõe ⁊ paſſiõe q̄ ꝑtinēt ad motū ſatꝭ ē oñſū ꝙ motꝰ nõ ē in qñ. ſil'r gn̄catur ex adiacētia tpis. ſic igit' tp̄s nõ ē fixū ſꝫ conſiſtit i q̄dã ſucceſſiõe ita ⁊ qñ. nunc illḋ qḋ terminat motū dꝫ eē ꝑmanēs ⁊ fixū. ḡ. ⁊ rõ q̄re nõ ꝓbat ꝙ ad habitū nõ ē motus. eſt: q2 motꝰ dī ꝫm quãdã relatiõeꝫ ad illḋ qḋ adiacet. vñ ſic̄ relatio põt alicui acgri nulla mutatiõe facta i eo cui acgrit'. ita habitꝰ ꝑt acgri alicui ſine mutatiõe facta i eo: ⁊ iõ ꝓbato ꝙ ad relatiõeꝫ nõ ē motꝰ. ſatꝭ ē ꝓbatū ꝙ ad hitū nõ ē motuſ cū eadē ſit rõ de utroq3. Sil'r nõ ꝓbat ꝙ ad ſitū nõ ē motꝰ: q2 ſitꝰ dicit quēdã ordinē ꝑtium. ⁊ ordo ē relatio. ⁊ iõ ſic̄ ad relatiõeꝫ nõ ē motꝰ: ita ad ſitū nõ ē motꝰ. ⁊ ēt q2 nouꝰ ſitꝰ nõ cauſat' i aliq̄ corpe: niſi ꝑ motū localē. nūc certuꝫ ē ꝙ motꝰ localis nõ ē ꝑ ſe ad ſitū: ſꝫ motus localis ſolū ē ad ſitū ꝑ accñs. ⁊ ideo ſatꝭ appꝫ ꝙ ad ſitū nõ ē motꝰ ꝑ ſe. uel põt dici ꝙ pħs nõ ꝓbat ꝙ ad qñ. uel ad ſitū. ul' ad habitū nõ eſt motꝰ: q2 minꝰ vī de iſtis q̄ de illis de quibus ꝓbauit.

¶ Quoniã aũt neq3 ſubſtãtie: neq3 ad aliqḋ: neq3 ipſiꝰ facē: aut pati: relinquitur ꝫ q̄le: aut q̄ꝫtū: ⁊ ubi motū eē ſolū: i vnoq̄3 eni hoꝝ motꝰ eſt ꝯrietas.

¶ Hec ē 3ª ps ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ capli i q̄ oñſo i qbꝰ ꝑdicamētis nõ ē motꝰ. nunc ꝓbat in qbꝰ ꝑdicamentꝭ ē motꝰ. hec ps ꝯtinet q̄nq3 ꝑticulas. q2 i ꝑ ͣ declarat' ex ꝑdictis ꝙ ſolū i tribꝰ ꝑdicamētꝭ ē motꝰ. In 2ª ibi [Motus igit' ꝫm q̄le.] determiat de ſpēbꝰ motꝰ q̄ꝫtū ad eoꝝ noia. In 3ª ibi [Que aũt i eadē ſpe.] Soluit' vna dubitatio q̄ orit' ex ꝑdictꝭ. In 4ª ibi [Qḋ q̄dē igit'.] Determiat de q̄te oppoſita motui. In 5ª ibi [Quid igit' ē motꝰ.] Epilogat ꝑoſtẽſa. In ꝑª igit' ꝑticula huiꝰ ꝑtis pħs ex ꝑdictꝭ declat ꝙ ſolū i q̄ꝫtitate q̄litate ⁊ ubi ē ꝑ ſe motꝰ. ⁊ hec ē 16ª ꝯ͂ huiꝰ libri q̄ ꝓbat' ſic. In nullo alioꝝ ꝑdicamētoꝝ ē ꝑ ſe motꝰ ꝑter q̄3 in q̄ꝫtitate. q̄litate. ⁊ ubi. q2 neq3 i ſubſtãtia neq3 i relatiõe nec i actiõe nec i paſſiõe ⁊c. ut declaratū eſt. ⁊ i his tribꝰ ꝑdicamentꝭ ē motꝰ. ḡ ſolū i iſtis tribꝰ ꝑdicamētis ē motus. hec ꝯñia patet. q2 ꝯ͂ eſt vna excluſiua ad cuius ṽitatē reqrit' ⁊ ſufficit ꝙ utraq3 eiꝰ expoñes ſit ṽa. ſed ꝑmiſſe huius rõnis ſc̄ exponētes ꝯñis. igit' ex ꝑmiſſis ſequit' ꝯ͂. maior ṽo patet ex ꝑcedētibꝰ. ⁊ mior declarat'. ſ. ꝙ i his tribꝰ ꝑdicamētis eſt motus. ⁊ hoc ſic in iſtis tribus ꝑdicamētis eſt ſufficiēs ꝯrietas reqſita ad motū: igit' in iſtis tribꝰ ꝑdicamentꝭ ē motus. ¶ Notãdū ꝫ ꝯᵗᵉᵐ ħ ꝙ cã ul'is ꝓp quã ē poˡᵉ ut motꝰ ſolūmõ ſit i iſtis tribus ꝑdicamētis ē: q2 ꝯria exiſtūt i eis. hec ꝯᵗᵒʳ. vñ q2 ꝯrietas ꝑ ſe nõ iuenit' niſi i iſtis tribuſ ꝑdicamētis: iõ ſolū in iſtis eſt ꝑ ſe motus. ſi aũt ꝯrietas inuenit' in aliis ꝑdicamētis hoc nõ ē niſi rõne cõtrarietatis que eſt in iſtis tribus ꝑdicamētis. ⁊ iõ ſolū in iſtis eſt cõtrarietas per ſe.

¶ Motꝰ q̄dē igit' ꝫm q̄le: alteratio ſit. huic eni alludit cõe noīē. Dico aũt q̄le nõ in ſubſtãtia: ⁊ nãq3 dña q̄le ē: ħ ꝙ paſſiuū ꝫ ꝙ dicitur pati: aut impaſſibile eſt.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huius capli. i q̄ pħs de iſtis tribus ſpēbus motꝰ det'minat q̄ꝫtū ad eoꝝ noia. ⁊ dic̄ ꝙ motꝰ ꝫ q̄le vocat' alteratio. huic eni ſ. motui i q̄litate alludit. i. appropriat' ħ nomē cõe alteratio. uerūtñ pħs exponit q̄d hic appellat q̄le d. ꝙ nõ itēdit ꝑ q̄le. q̄le ſubale. i. dñaꝫ ſubalē. ſꝫ ꝑ q̄le itelligit q̄le ꝫm ꝙ aliqḋ dī paſſiuū ul' ipaſſibile. ¶ Notãdū ꝫ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ pħus hic ꝑ q̄le ꝫm ꝙ aliqḋ dī paſſiuū ul' ipaſſibile itelligit q̄litatē paſſibilē. i. q̄litatē de 3ª ſpe q̄litatꝭ. ⁊ põm nalē ⁊ ipõm q̄ ſc̄ de 2ª ſpe q̄litatꝭ. nã ꝑ ħ qḋ. d. ꝫm ꝙ dī pati itelligit q̄litatē paſſibilē ⁊ ipõm nalē. ⁊ ꝑ ħ qḋ dic̄ aut ipaſſibilē eē itelligit põm nalē ⁊ ſic pħus hic nõ itelligit ꝑ q̄le niſi q̄litateꝫ accñtaleꝫ q̄ eſt de ꝑdicamēto q̄litatꝭ. nec adhuc ꝑ q̄le itelligit oēꝫ q̄litatē de gn̄e q̄litatꝭ. ſꝫ ſolū q̄litateꝫ de 3ª ſpe q̄litatꝭ ⁊ 2ª. ⁊ huiꝰ rõnē aſſignat ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ i 7º huiꝰ declabit Ari. ꝙ motꝰ alterationiſ nõ iuenit' i ꝑdicamēto q̄litatis niſi in genere q̄litatis paſſiue ꝫm tactū guſtū ⁊ viſū. naꝫ hᵐ q̄litates ſuſcipiūt magis ⁊ minꝰ ⁊ nõ eſt ita de q̄litate q̄ ē i aīa ⁊ i aīato. ⁊ de q̄litate q̄ eſt ꝫ q̄ꝫtitateꝫ ut ſc̄ pulchritudo ⁊ turpitudo. Illa aũt que dī ꝫm põꝫ aut ipõꝫ nalē ē ꝓpinq̄ paſſiue. ⁊ vī ꝙ in ea ſit motꝰ. ⁊ i 7º huiꝰ erit ꝑſcrutatio de hoc. ſꝫ ꝫ eꝰ ꝟba

i hoc loco appet ꝙ ſm eā īueniť motꝰ. hec ꝯ̄tor. Et ſic vī ſꝫ ꝯ̄tem hic. ꝙ alťatio ē ꝑ ſe ad q̄litates de 3a ſpe q̄litať ⁊ 2a. ſed nō ad q̄litates de pa ſpe q̄litať ⁊ 4a. ſed utrū hoc ſit uerū uel nō videbiť dn̄o largiente in 7o huiꝰ.

Qui vō ſm quātū ē: ſꝫ cōe qdē inoiatꝰ eſt: ħ ſm utrūqꝫ: aut augmētū: aut decremētū. Qui qdē ē i ꝑfecta magnitudinē: augmētū ē. Qui vō ex ħ decremētū.

Uiſo ꝙ motꝰ i q̄litatibꝰ hēt nomē ſm genꝰ. ſ. nomē cōe oi motui ad q̄litatē: narrat pħs quō noiať motꝰ ad q̄ꝫtitatē. ⁊ dic̄ ꝙ motꝰ ad q̄ꝫtitatē ſꝫ genꝰ non hēt nomē. i. nō eſt aliqḋ nomē cōe oi motui ad q̄ꝫtitatē. ſꝫ motꝰ ad q̄ꝫtitatē ſm ſpeciē hēt nomē. due eni ſpēs motꝰ ſm q̄ꝫtitatē ſūt noiate ⁊ ſūt augmentatio ⁊ diminutio. motꝰ eni ad ꝑfectā q̄ꝫtitatem. i. a miori q̄ꝫtitate ad maiorē uocať augmentū. motꝰ vō a maiori q̄ꝫtitate ad miorē uocať decremētū.

Qui aūt ē ſm locū ⁊ ſm ꝓpriū ⁊ cōe: in noiatꝰ ē. ſit āt loci mutatio uocata. qḋ cōe ē. Q̄ꝫuis dicanť ferri hec ſola ꝓprie cū nō i ſeipſo ſit ſtare mutātibꝰ locū. Et q̄cūqꝫ nō ipſa ſeipſa mouēt ſm locum.

Et ſic motui ſꝫ q̄ꝫtitatē nō ē nomē cōe ita motui ſꝫ locū nō ē nomē cōe oi motui ſꝫ locū. nec ēt ſuis ſpēbꝰ ſūt noia ipoſita. ſꝫ motꝰ localis ſꝫ locū i cōi uocať loci mutatio ut loci mutatio ſit cōe ad oēm motuꝫ ſꝫ locū. Textꝰ vō ꝯ̄tis ubi i textu nr̄o hēť ſic. aut ē loci mutatio qḋ cōe ē: habeť ſic: dicať igiť trāſlatio: ħ ē motui locali in cōi iponať hoc nomē tranſlatio ita ꝙ trāſlatio ſit nomē cōe oi motui ſm locū. tn̄ ꝓprie loquēdo ſolū illa dn̄r ferri. i. moueri q̄ cū mouenť nō pn̄t ex ſe q̄eſcē. ⁊ ēt illa que nō mouent ſe. Notādū ſꝫ ꝯ̄tem hic ꝙ hoc nomē trāſlatio dī in idiomate grecoꝝ de eis q̄ mouenť i loco q̄ nō hn̄t ceſſare in eo ex ſe. ſ. q̄ mouenť violenť ⁊ de corpibꝰ ſimplicibꝰ. ⁊ ſic trāſlatio ſolū dī de motibꝰ ſꝫ locuꝫ violenť ⁊ de motibꝰ corpoꝝ ſimpliciū. ⁊ hoc intelligit phꝰs cū dic̄ [⁊ ēt dn̄r hec ferri ſola ꝓpe cū nō i ſeipſis ſit ſtare imutātibꝰ locū.] ⁊ ſꝫ hoc trāſlatio dī de motibꝰ violenť ſꝫ locū ⁊ ēt de motibꝰ nālibꝰ corpoꝝ ſimpliciū. Uel forte ħ nomē trāſlatio apḋ grecos dicebať de motibꝰ violenť tm̄ qm̄ corpa q̄tuor ſimplicia extimanť mouē ſe in loco. ſꝫ nō hn̄t q̄eſcē ex ſe. ⁊ ħ itelligit phꝰs cū dic̄. Et ēt illa ſupple dn̄r ferri ꝓprie q̄cūqꝫ nō ipa ſe mouēt ſꝫ locū. ⁊ ſic ſꝫ expōnē ꝯ̄tis trāſlatio ꝓprie i idiomate grecoꝝ dupl'r accipiť. vno mō ſꝫ ꝙ dī de motibꝰ localibꝰ quorūcunqꝫ corpoꝝ. q̄ nō pn̄t ex ſe q̄eſcē. ⁊ ſic dī de motibꝰ violenť ⁊ ēt de motibꝰ nālibꝰ corporū ſimpliciū. Alio mō accipiť ſꝫ ꝙ dī de motibꝰ violētis tm̄. Adhuc ſm ꝯ̄tem ħ nomē trāſlatio forte apḋ grecos dī de oi eo qḋ moueť i loco ꝓterqꝫ de hn̄tibꝰ aias. Corpa eni ſimplicia nō mouēt ſe i loco niſi ꝑ accn̄s. ⁊ illa q̄ mouēt ſe i loco ſūt aiata. ⁊ ſic patet ſm ꝯ̄tem ꝙ hoc nomē trāſlatio nō dī ꝓprie ſꝫ idioma grecoꝝ de oi motu locali. ſꝫ ſolū de aliqbꝰ. ⁊ ħ pt itelligi tripl'r ut viſū ē. ſ. ul' ꝙ dicať ſolū de motibꝰ violenť ⁊ de motibꝰ nālibꝰ corpoꝝ ſimpliciū. uel ꝙ dicať ſolum de motibꝰ violenť. ul' ꝙ dicať de oi motu locali ꝓterqꝫ de motu locali aiatoꝝ. Circa hoc dictū ꝯ̄tis. vꝫ. ꝙ corpa ſimplicia nō mouent ſe i loco niſi ꝑ accn̄s ⁊ illa q̄ mouēt ſe i loco ſūt aiata: ē itelligēdū ꝙ aliqd mouē ſe i loco pōt itelligi dupl'r. ul' ſtricte ul' large. large loquendo dī illḋ mouet ſe i loco qḋ nō moueť effectiue ab aliquo motore extriſeco tanqꝫ a cā ſufficiēte ⁊ ꝑfecta. ⁊ iſto mō ē ueꝝ ꝙ corpa ſimplicia mouēt ſe i loco: ⁊ ꝙ mouentur ex ſe. q: i ſeipſis hn̄t pn̄m effectiuū ſuoꝝ motuū. ſꝫ ſtricte loquendo ſolū illḋ moueť ex ſe qḋ hēt i ſe pn̄m effectiuū ſui motꝰ. ⁊ ēt pn̄m ſiſtēdi motū an̄ finē motꝰ. ſicut aial pōt moueri ꝑ aliqḋ ſpatiū. ⁊ pt ex ſe anteqꝫ deuēiat ad finē ſpatij q̄eſcē. ⁊ iſto mō nec corpa ſimplicia: nec alia inaiata mouent ſe. de hoc tn̄ magis videbiť 8o huiꝰ.

Que aūt ē i eadē ſpē mutatio i magis ⁊ minꝰ alteratio ē. Aut eni ex ꝯ̄rio aut i ꝯ̄riū motꝰ ē: aut ſimpl'r: aut ſic: i minꝰ enim qdē uadēs: i ꝯ̄riū diceť mutari: i magis āt tanqꝫ ex ꝯ̄rio in ipm. Differt eni nihil ſm qd mutare: aut ſimpl'r: niſi ꝙ ſic idigebit ꝯ̄ria eſſe. Magis aūt ex minꝰ eſt: qḋ plus aut minus cōtrarij inſunt: ut non.

Hec eſt 3a ꝑticula 3e ꝑtis pn̄lis huiꝰ capl'i in q̄ ſoluiť vna dubitatio q̄ ortū hēt ex ꝓdictꝭ q̄ ē dubitatio talis. nā ē dcm̄ ꝙ ſolū i tribꝰ ꝓdicamentꝭ. ſ. q̄ꝫtitate q̄litate ⁊ ubi ē motꝰ: q: ſolū i iſtis ē ꝑ ſe ꝯ̄rietas. ⁊ ois motꝰ ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū. ſꝫ ſup hoc pt dubitari: q: nō vī ueꝝ ꝙ ois motꝰ ſit a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū: q: aliqs ē motꝰ q ē iter formas eiuſdē ſpēi: ut motꝰ a magis albo ad minꝰ albū. ⁊ talis motꝰ nō ē a ꝯ̄rio i ꝯ̄riū: q: forme eiuſdē ſpēi nō ſūt ꝯ̄rie. Iſtā dubitatiōeꝫ ſoluit pħs. d. ꝙ trāſmutatio q̄ ē in eadē ſpē ē de ꝯ̄rio in ꝯ̄riū q̄dāmō. vn̄ magis album ⁊ minꝰ albū ſūt q̄dāmō ꝯ̄ria ⁊ ſi nō ſint ꝯ̄ria ſimpl'r. ⁊ ita ſaluať ꝙ ois motꝰ ē a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū. Sꝫ hic ſūt duo notāda ſꝫ ꝯ̄tem. pmo ꝙ ꝯ̄rietas iueniť dupl'r. ſ. ſimpl'r ⁊ q̄dāmō. ꝯ̄rietas ſimpl'r ē q̄ ē extremi ad extremū. ⁊ talis ē inter formas ſpēdītes ſm cōeꝫ opiōnē. ꝯ̄rietas vō q̄dāmō ē inter formas eiuſdē ſpēi q̄ eē pn̄t ſucceſſiue i eē eidē ſbo enti i actu ſꝫ nō ſil': vn̄ nō ois motꝰ ē a ꝯ̄rio ſimpl'r ad ꝯ̄riū ſimpl'r: ſꝫ ois motꝰ ē iter ꝯ̄ria ul' ſimpl'r ul' q̄dāmō. Sciendū ꝙ motꝰ localis ⁊ motꝰ ad q̄ꝫtitatē nō ſūt iter ꝯ̄ria ſimpl'r: ſꝫ iter ꝯ̄ria quodāmō q: iter formas eiuſdē ſpēi. motꝰ eni ad q̄ꝫtitatē ē a corporeitate i corpeitatē. nē aūt oēs corpeitates ſeu ꝓfūditates de gn̄e q̄ꝫtitatꝭ ſūt eiuſdē ſpēi. Scḋo ē notādū ſm ꝯ̄tem hic ꝙ cū trāſmutatio fuerit a magis i minꝰ diceť trāſmutari ad ꝯ̄riū qm̄ nō ſit minꝰ niſi ex cōmixtiōe ꝯ̄rij. vbi gr̄a. qm̄ illḋ qḋ ē magis albū qḋ trāſmutať ad minꝰ albū dī trāſmutari i nigrum ⁊ ꝯ̄ dī tranſmutari ad aliqḋ albū. hec ꝯ̄tor ⁊ credo ꝙ ꝯ̄tor nō itelligit ꝙ i minꝰ albo ſit aliq̄ nigredo de ſpē oppoſita ad quā ꝑ ſe ťminať motꝰ q ē a magis albo ad minꝰ albū. q: ſi motꝰ a magis albo ad minꝰ albū ťminareť ad nigredinē q̄ eēt i minꝰ albo ſeq̄reť ꝙ motꝰ q eēt a magis albo i minꝰ albū eēt a ſimpl'r ꝯ̄rio i ſimpl'r ꝯ̄riū. q: albedo ⁊ nigredo ſūt ſimpl'r ꝯ̄ria. ſꝫ hoc ē ꝯ̄ phꝫ ⁊ ēt ꝯ̄ ꝯ̄tem hic. iō dico ꝙ motꝰ q eſt a magis albo i minꝰ albū: ē ad aliqḋ nigrū i reſpectu nō ad nigruꝫ ſimpl'r: qm̄ minꝰ albū reſpectu magis albi dī quodāmō nigrū. ⁊ ꝙ ꝯ̄tor. d. ꝙ nō ſit minꝰ niſi ex cōmixtione ꝯ̄rij. dic ꝙ ꝯ̄tor per cōmixtionem intelligit appropinquationē vn̄ nō ſit minꝰ niſi ꝑ appropinq̄tionē ad ſimpl'r ꝯ̄ri

um. ¶ Notādū ſm dñz Albertū hic ꝙ nō fit ſp intentio ꝛ remiſſio ꝑ admixtionē ꝯrij aut ſeparationē a ꝯrio. Aliqñ eni illō qd̄ itendit nō hꝫ ꝯriū ut patet de bono qd̄ nō hꝫ ꝯriū ſꝫ ꝓuatiue oppoſitū ꝛ ꝓuatio nō admiſcet alicui. ꝛ qñ ſic ē tūc itētio fit ex acceſſu ad optimuz ꝛ remiſſio ex receſſu ab optimo. hoc albertus.

¶ Quō qdē igit hi tres ſoli mot⁹ ſūt ex his māifeſtū ē: imobile āt ē: q̄d oino ipoſſibile ē moueri. ſic ſon⁹ iuiſibilis. Et q̄d mlto tpe vix mouet. aut q̄d tarde icipit: q̄d dr̄ grauiter mobile: ꝛ q̄d aptū natū ē moueri ꝛ poſſibile: nō mouet aūt tūc cū aptum natū eſt ꝛ ubi: ꝛ ſic. quod qdē qeſcere voco imobilium ſolū. cōtrariū enim quies motui ē: quare priuatio erit ſuſceptiui.

¶ Hec ē 4ª pticula 3ᵉ ptis p̄ncͥͤ hui⁹ capl'i i q̄ phs determinat de qete oppoſita motui oñdēdo q̄ qes in rei ṽitate opponit motui. p̄ tñ cōcludit ex p̄dict̄ ꝯnē p̄ncͥͤ hic itētū dicēs ꝙ māifeſtū ē ex p̄dict̄ ꝙ hi tres mot⁹ ſt̄ ita ſupple ꝙ nō pl'es ut mot⁹ ad q̄ntitatē: mot⁹ ad q̄litate: ꝛ mot⁹ ad ubi. ¶ Deīde diſtinguit mot⁹ imoͥͤ ex q̄ diſtictiōe patebit q̄ ē qes q̄ ē motui ꝯria. Et diſtiguit tres modos imoͥͤ quorū p̄m⁹ ē ꝙ illō ē imoͥͤ qd̄ ē ipoͥͤ moueri ſic ſon⁹ dr̄ iuiſibilis. q: nullo mō p̄t videri. Scd̄o mō dr̄ imoͥͤ illō qd̄ de difficili ſiue tarde mouet. ꝛ dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ i illis duob⁹ modis. ſ. p̄ ꝛ 2º dr̄ imoͥͤ trāſūptiue. dicit ēt ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ alexāder dixit ꝙ illō qd̄ ē tardi mot⁹ eſt aliō ab illo qd̄ ē difficilis mot⁹. qm̄ illō qd̄ eſt difficilis mot⁹ eſt illō qd̄ tarde icipit moueri ꝛ nō illud qd̄ tarde mouet. ꝛ ſic p̄t iſte ſcd̄s modus q̄ dr̄ imoͥͤ diuidi i duos modos. quoꝝ vn⁹ eſt modus q̄ illō qd̄ de difficili mouet: dr̄ imoͥͤ ſic lapis ponderoſus q̄ de difficili dr̄ amoueri a loco ſuo dr̄ imoͥͤ. Ali⁹ vo modus eſt q̄ illō qd̄ tarde mouet dr̄ imobile. ꝛ ſic teſtudo p̄t dici imoͥͤ. Terti⁹ modus de his p̄ncipalib⁹ modis dr̄ imobile illō qd̄ ē natū moueri. ſꝫ nō mouet i illa hora i q̄ i natū ē moueri: ꝛ i loco i q̄ i natū ē moueri. neqꝫ ſic i natū ē moueri ut qñ ceſſat a motu q̄ natū ē moueri. ꝛ iſto mō graue exiſtēs ſurſū phibitū ne deſcēdat dr̄ imobile. q: i natū ē moueri ꝛ ē i loco i q̄ i natū ē moueri cū ſit ex͂ locū ſuū nālē. ꝛ q: ibi nō mouet. iō dr̄ imobile. Uñ phs dicit ꝙ ſolū imobile iſto 3º mō dr̄ dr̄ qeſcēs. dic̄ ꝯᵗᵒʳ ꝙ qeſcēs i rei ṽitate ē hoc. ſ. illō qd̄ caret motu i tpe i q̄ natū eſt moueri: ꝛ i loco i quo i natū ē moueri. ꝛ i diſpōne ſꝫ quā i natū ē moueri. cui⁹ rō ſm phm̄ ē. q: qes ꝯriat motui. ꝛ iō illō dr̄ qeſcē qd̄ ē ſuſceptiuū mot⁹ ꝛ ꝓuat motu. ¶ Sꝫ nc̄ ē dubiū q: ſꝫ hoc iſta diffō qetis nō cōpetēt niſi qeti violēte. q: qeſcēs nālit̄ ē illō qd̄ caret motu i loco i quo nō ē natū moueri. ꝛ ſic qeſcēs hic diffinit. ꝙ qeſcēs ē illō qd̄ nō mouet i loco i quo eſt natū moueri. ꝛ ſic qes hic diffinita nō cōpeteret qeti nāli. Ad illō rñdet ꝯᵗᵒʳ dupl'r. vno mō ꝙ qes hic diffinita. ſ. ꝙ eſt imobilitas ei⁹ qd̄ i natū ē moueri i loco i quo i natū ē moueri. ē qes violēta tm̄. ꝛ ꝯict⁹ ē iſta qete. ſ. violēta q̄ ē māifeſtioꝛ ꝛ notioꝛ. Alio mō rñdet ꝯᵗᵒʳ. v. ꝙ qes hic diffinita ē cōis qeti nāli ꝛ ēt qeti violēte: ꝛ ēt qeti aīalis. q: aīal qeſcit ex ſe. qeſcēs eni nālit̄ ut t'ra qeſcēs i loco ſuo nāli caret motu quē nata ē hēre cū eſt i alio loco ꝛ ſic nata ē hēre iþm. ſilr aīal cū quieſcit ex ſe caret motu quē i natū ē hēre: ꝛ ſic natū ē hēre. Et ſilr māifeſtū ē ꝙ qeſcēs violēter caret motu quē natū ē habē i loco i quo natū ē hēre: ꝛ ut natū ē habē. ꝛ ſic ſm vnā expōnē ꝯᵗᵒʳ phs ſolū hic deſcribit quietē violētā. ſed ſm aliā expōnē deſcribit qetē ut cōis eſt qeti pure nāli ꝛ violēte ꝛ qeti aīalis. ¶ Notādū ſm dñz Albertū hic ꝙ nulla ꝯrietas ē in gn̄e ſed i ſpe. q: coloꝛ i gn̄e nō hꝫ ꝯriū: cū oiuz ꝯrioꝝ ſit idē gen⁹. ꝛ iō i gn̄e qes opponit motui oppōne q̄ ē iter ꝓuationē ꝛ habitū. Dic̄ ēt hic Albert⁹ ꝙ ſi qes accipiat i ſpe quo ad nāz qetātē: tc̄ aliq̄ qes i ſpe ꝯriat alicui motui ꝓprie ꝯrio: ita ꝙ utrunqꝫ eſt foꝛma ut habit⁹. hec Albert⁹. Ex quo apparet ꝙ quies vno mō pōt accipi pꝛo foia poſitiua ſub q̄ res q̄ eſt nata moueri quieſcit.

¶ Quid qdē igit mot⁹: ꝛ qd qes: ꝛ q̄t mutatiōes: ꝛ q̄les mot⁹: māifeſtū ex dictis.

¶ Hec eſt 5ª pticula 3ᵉ ptis p̄ncͥͤ hui⁹ capl'i in q̄ phs epilogat p̄oſtēſa dicēs ꝙ ex dict̄ patet qd ē mot⁹. ꝛ qd quies. ꝛ quot ſt̄ mutatiōes. i. quot ſt̄ gn̄a mutationū ꝛ q̄les ſūt mot⁹. oia iſta ex p̄cedētib⁹ patēt. ¶ Sꝫ hic ſunt duo notāda ſꝫ ꝯᵗᵒʳ p̄ ꝙ phs alr loquit de motu i 3º phiſicoꝝ. ꝛ alr hic. q: i 3º hui⁹ loqtur de motu nō diſtiguēdo iter gn̄ationem ꝛ corruptionē ꝛ alios mot⁹. ꝛ iō ſm ꝙ loquit de motu i 3º hui⁹. ſic ē i q̄tuoꝛ gn̄ib⁹. ſ. in ſb̄a: q̄ntitate: q̄litate ꝛ ubi. ſed ut mot⁹ ꝯſiderat hic: ſi tātū eſt i trib⁹ p̄dicamētis. ¶ Scd̄o ē notādū ſm ꝯᵗᵒʳ. ꝙ pfectio accepta i diffōne mot⁹ q̄ eſt tanq̄ gen⁹ nō iuenit i trāſmutatiōe q̄ eſt i gn̄atiōe q: i eo nō eſt pfectio diminuta de gn̄e ei⁹ ad qd̄ eſt mot⁹. ſ. de gn̄e pfectionis cōplete. ꝛ cā i hoc eſt. qm̄ foꝛa eſt idiuiſibilis. ꝛ q: gn̄atio ē de nō eē ad eſſe. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ pfectio accepta i diffōne mot⁹ q̄ ē tanq̄ gen⁹. i. act⁹ impfect⁹ nō iuenit in gn̄e ſb̄e. q: foꝛa ſb̄alis nō ſuſcipit magis ꝛ minus. ꝛ ꝓpter hāc rōnē ad ſb̄az nō eſt mot⁹. q: ois ſucceſſio i motu attēdit uł penes diuerſitatem termini a quo eſt motus. uel penes diuerſitatem termini ad quē eſt. ſed i gn̄atiōe ſb̄e nec termin⁹ a quo eſt diuiſibilis q: nō eē ſiue ꝓuatio foꝛe ſb̄alis q̄ ē termin⁹ a quo. nō eſt diuiſibilis. ſilr foꝛa ſb̄alis que eſt termin⁹ ad quē gn̄atiōis eſt idiuiſibilis. ꝛ ideo ad ſb̄am non eſt motus ꝓpꝛie dictus.

¶ Capl'm p̄ᵐ tractat⁹ ſcd̄i qd̄ eſt de vnitate motus.

P Oſt hec aūt dicam⁹ qd eſt ſil: ꝛ retractū: ꝛ qd eſt tāgere: ꝛ qd eſt mediū: ꝛ ꝯñter: ꝛ qd hituz: ꝛ qd ꝯtinuum: ꝛ in qualibet re vnūquodqꝫ hoꝝ ē ē aptum natum ſit.

¶ Iſte eſt ſcd̄s tractat⁹ hui⁹ libꝛi tractās p̄ncipalr̄ de vnitate mot⁹. ꝛ ꝯtinet duo capl'a. q: i p̄ tractat de itētiōib⁹ quorūdā noium qb⁹ poſteri⁹ ē utendū. In p̄ ibi [Unus aūt mot⁹.] Determinat de vnitate mot⁹. ¶ Primū capl'm ꝯtinet tres ptes p̄ncͥͤ. q: i p̄ phs deſcribit itentiōes q̄rūdā noium quib⁹ poſteri⁹ ē utēdū. In 2ª ibi [Manifeſtū aūt qm̄ ꝛ p̄ᵐ.] Cōparat q̄dā p̄dictoꝝ adiuicē. In 3ª ibi [Quō qdē igit.] Recapitulat q̄dā p̄mōſtrata. Pꝛia ps ꝯtinet qnqꝫ pticulas. qm̄ i p̄ narrat phs de qb⁹ eſt nē determinādū. In 2ª ibi [Sil' qdē.] Narrat qd eſt eē ſil': ꝛ qd ſepatū: ꝛ qd tāgē. In 3ª ibi [Mediū aūt.] Narrat qd ē mediū ꝛ q̄ reqrit ad mediū. In 4ª vo

ibi. Coñter aũt.] Narrat qd eſt eē ꝯñter alteri: ⁊ qd ē bitũ. In 5ª ibi. Cõtinuũ ãt.] Narrat pħs qd ē ꝯtinuũ ⁊ i qb⁹ repetiť ꝯtinuitas. ℂ In pᵃ igiť pticula hui⁹ narrat pħs de qb⁹ nc̄ ē detīminādũ dicēs ꝙ poſt hˀ dicem⁹ qd ē eē ſiſ: ⁊ qd ſeparatũ: qd tāgēs: qd mediũ: qd ꝯñter: qd bitũ: ⁊ qd ꝯtinuũ: ⁊ in qb⁹ vnũqđq3 hoꝝ natũ ē eē. de iſtis eni ſeptē itētiōib⁹ eſt nc̄ detīminādũ. qm̄ iſtis eſt poſterius utendus.

ℂ Simul qdē igiť dñr hec eſſe ƀ3 locũ: q̄cũq3 i vno loco ſũt prio. Separi aũt q̄cũq3 ſunt altera. Tāgere ãt quoꝝ vltia ſimul.

ℂ Hec ē 2ᵃ pticula pˢptis pͥnˡⁱˢ hui⁹ capři i q̄ pħs narrat qd eſt eē ſiľ. ⁊ qd ſeparatũ. ⁊ qd ē tāgē. ⁊ diť ꝙ illa ſũt ſiľ q̄ ſc̄ i eodē loco p̄. hoc ē i eodē loco ꝑprio. Q̄uis enim ſimul dicatur multis modis: ut patet ex libro p̄dicamētoꝝ. tñ nõ intendim⁹ hic niſi de ſimultate ƀm locũ. vñ illa dñr ſiľ ƀm locũ que ſũt in eode3 loco ꝑprio. ad hoc eni3 ꝙ aliqua ſint ſimul: nõ ſufficit ꝙ ſint ſiľ in eodem loco cõmuni. q2 ſic oia que ſũt p ſe i loco: eēnt ſiľ. ℂ Sed dubitať. q2 nihil ē i loco p ſe niſi corp⁹. ſ3 ipoˡᵉ eſt duo corpa eē ſiľ i eodē loco ꝑprio. igiť ipoˡᵉ eſt ꝙ aliqua ſint ſiľ. ℂ Itē mouēs ⁊ motũ ſc̄ ſiľ: ut diť pħs 7° hui⁹. ⁊ tñ nõ ſc̄ ſiľ i eodē loco ꝑprio. ḡ ad hoc ꝙ aliq̈ ſint ſimul nõ reqriť ꝙ ſint in eodem loco ꝑprio. ℂ Dicēdũ eſt igiť ꝙ ſimultas ƀm locũ ē duplex. ſ. ſimultas adeq̃tiōis: ⁊ ſimultas imediatiōis. illa ſc̄ ſiľ ſimultate adeq̈tiōis que ſc̄ i eodē loco ꝑprio. ⁊ iſto mõ illa q̄ ſc̄ p ſe i loco nõ ſc̄ ſiľ. tñ illa q̄ ſc̄ p accñs i loco: pñt eē ſiľ: ut albedo ⁊ dulcedo i lacte ſc̄ ſimul adeq̈te ⁊ ēt ultima ꝯtiguoꝝ ſc̄ ſiľ hoc mõ. Sed illa ſc̄ ſiľ ſimultate imediatiōis iter q̄ nullũ corp⁹ ē mediũ. ⁊ iſto mõ corpa ꝯtigua ſc̄ ſiľ. ⁊ ſic loquiť pħs 7° hui⁹ de ſimultate. ⁊ p hoc patet rñſio ad utrãq3 rõnē. ℂ Ad pᵐ igiť ꝯcedo ꝙ ipoˡᵉ ē ꝙ aliq̈ q̄ ſc̄ p ſe i loco ſint ſiľ ſimultate adeq̃tiōis. ⁊ hoc ꝯcludit rõ. ℂ Ad 2ᵐ dico ꝙ mouēs ⁊ motũ ſunt ſiľ ſimultate imediatiōis: ⁊ nõ ſimultate adeq̈tiōis. ſeparata ṽo q̄ ſc̄ i alio ⁊ alio loco p̄ nõ tāgũt ſe: ſ3 illa tāgũt ſe q̄rũ ultia ſc̄ ſiľ. ſic ꝙ iter illa nõ eſt ex̄neũ corp⁹. ⁊ talia dñr ꝯtigua. ℂ Notāda ſc̄ hic duo ƀm ꝯ̄ᵗᵉˢ. p̄ ꝙ ꝯtiguatio ē duplex. ſ. ꝯtiguatio nãlis: ⁊ ꝯtiguatio mathe͠ca. In ꝯtiguatione nãli duo ultia remanēt duo demr̄ata. ſ3 i ꝯtiguatiōe mathe͠ca duo ultima reuertunť i vnũ. Vñ breuiter i mathe͠cis duo cõtigua nõ hñt duo ultima. ſ3 vnũ ultimũ. ⁊ ſic i mathe͠cis cõtigua ſc̄ idē qđ ꝯtinua. ſ3 i nãlib⁹ ꝯtigua hñt duo ultima. ſed illa ultima ſc̄ ſiľ. ℂ Intelligēdũ eſt ꝙ de nũo coꝝ q̄ nata ſc̄ hēre ꝯtinuationē uľ ꝯtiguatiōe3 q̄dã ſc̄ eiuſde3 rõnis. hoc ē eiuſdē ſpēi. ⁊ q̄dã ſunt diuerſaꝝ rõnũ. Illa q̄ ſc̄ diuerſaꝝ rõnũ inq̃tũ huiuſmodi nunq̃ hñt ide3 ulti͠m. ⁊ p ꝯñs nõ ꝯtinuanť adinuicē ut aer ⁊ ignis nõ pñt adinuice3 ꝯtinuari. ſ3 illoꝝ q̄ ſc̄ eiuſde3 rõnis. q̄dã hñ ťminanť vno ťmino ꝑprio: ⁊ talia nõ ꝯtinuanť adinuicē cũ ťminenť ťminis ꝑprijs ⁊ nõ ťmīo cõi. ut duo hoies nõ pñt adinuicē ꝯtinuari. q̄dã ṽo nõ hñ ťminanť ťmīs proprijs ut aq̈ ⁊ aer ⁊ alia liq̄da. ⁊ talia q̄ ſi ſiľ ꝯtiguantur fiũt ꝯtinua cũ p̄us nõ erant ꝯtinua ut due gutte aque ſi cõtiguanť fiũt ꝯtinue. Dico igiť ꝙ q2 res mathe͠ce eiuſdē ſpēi inq̃tũ ſc̄ mathe͠ce nõ hñ ťminantur ťminis ꝑprijs cũ termin⁹ q̄titatꝭ ꝯſequať forma3 ſbalē. ut patet p ꝯ̄ᵗᵉᵐ i de ſuba orbis. ⁊ res mathe͠ce ƀm ꝙ hᵐ nõ determināt ſibi formã ſbalē. iđ neꝗ ē

qđ diť ꝯ̄ᵗᵒʳ hic ꝙ i mathe͠cis inq̃tũ hm̄ ultia reuertũtur i vnũ ⁊ nõ remanēt duo demr̄ata ut i nãlib⁹ q̄ hñ terminanť termīs ꝑprijs. Vel põt dici ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ dicit ꝙ q̃tũ ad diſtātiã ⁊ ad ꝓpinq̈tatē q̄s ꝯſiderat mathe͠cus nõ differũt ꝯtinuatio ⁊ ꝯtiguatio. q2 ultima ꝯtiguoꝝ ſc̄ ſiľ ⁊ ita ultia ꝯtiguoꝝ eq̈liter diſtāt a q̄cũq3 ⁊ eque ꝓpinq̈ ſc̄ cuicũq3. ⁊ iđ mathe͠cus utitur ultimis ꝯtiguoꝝ tanq̃ vno ultio. Illđ igiť qđ dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ. ſ. ꝙ i mathe͠cis ultia reuertunť i vnũ ē uerũ q̃tũ ad ꝯſiderationē mathe͠ci ꝯſiderātis diſtātiam uľ ꝓpinq̈tatē q̃titatũ. ℂ Scđo ē notandũ ƀm ꝯ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ qñ pħs dicit ꝙ ꝯtigua ſc̄ quoꝝ ultima ſc̄ ſiľ: pħs itelligit p ſimul ſimultatē ƀ3 locũ. ⁊ ƀ3 hoc illa ſũt ꝯtigua quoꝝ ultima ſc̄ ſiľ i loco. ⁊ hoc dico in loco accidentaliter. q2 ultima nõ ſunt in loco eſſentialiter: ſed ſolũ per accidens. quoniam nihil eſt in loco eſſentialiter niſi corpus.

ℂ Mediũ ṽo i qđ aptũ natũ eſt p̄mũ ptingē mutãs. q̄3 i q̄d ultimũ mutat ƀ3 nãm ꝯtinue mutãs. In minimis ãt ē mediũ in trib⁹: ultimũ qdē eni mutatiōis ꝯ̄triu3 eſt.

ℂ Hec ē 3ª pticula pˢptis pͥnˡⁱˢ hui⁹ capři i q̄ pħs narrat qd ē mediũ. ⁊ ꝯtinet tres ptes. q2 i pᵃ deſcribit mediũ: ⁊ narrat qd ad min⁹ reqriť ad hˀ ꝙ ſit medium. In 2ª ibi. Cõtinue aũt mot⁹.] Expõit vnũ uocabulũ acceptũ i diffōne medij. In 3ª ibi. Cõtrarium aũt ƀm locũ.] Quia p̄us locut⁹ ē de ꝯ̄rietate dicēs mediũ eē iter ꝯ̄ria declat icidēter quõ accipiēda eſt ꝯ̄rietas i loco. ℂ In pª igiť pte hui⁹ pticule pħs declat qd ē mediũ dicēs ꝙ mediũ ē ad qđ ꝯtinue mutãs p̄us deuenit q̃3 i ultimũ. ⁊ hˀ qñ illđ qđ mutať: mutať ꝯtinue ƀm curſum nãlē. qm̄ ſi nõ fuerit ƀm curſũ nãlē ē poˡᵉ ꝙ quieſcat i medio. ⁊ tc̄ mediũ i vno motu erit illđ ad qđ eſt ultimũ motũ i alio motu. Vñ illđ idē qđ ē mediũ poſſet eē ultimũ. ſi aũt mobile trãſeat ultra illđ. tc̄ eſt mediũ. ⁊ ſi q̇eſcat i illo. tc̄ ē extremũ. Et diť hic ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ inter hoc. i. mediũ ē pᵐ ad qđ trãſmutať trãſmutatũ cũ nõ trãſmutať ad ipm p ſuã trãſmutationē ad aliđ niſi mot⁹ hēret motũ. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Et itelligo ꝙ moˡᵉ p̄ trãſmutať ad mediũ. q2 ſi p̄ nõ trãſmutareť ad mediũ ſ3 ad aliđ: illđ aliđ eēt ipa trãſmutatio p quas trãſmutať ad mediũ. ⁊ ſic ad trãſmutatione3 eēt p ſe trãſmutatio. qđ ē ipoˡᵉ ⁊ p̄us reprobatũ. ℂ Ite3 notādũ ƀm ꝯ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ iter. i. mediũ ē de nã eius ad qđ ē mot⁹. Et itelligo ꝙ mediũ ⁊ extremũ ad qđ ē mot⁹ ſũt eiuſdē nãe ƀm gen⁹ uľ ƀm ſpēm. ⁊ quõ hˀ ē uerũ oñdit ꝯ̄ᵗᵒʳ dicēs ſic. Q̄m ſi mot⁹ fuerit i loco iter. ⁊ loc⁹. ſ. p̄m⁹ loc⁹ ad quē motũ moueť. ⁊ ſiľr ſi mot⁹ fuerit i q̄litate iter. tũc erit q̄litas pª ad quam trãſmutať trãſmutatũ. Et addit dicēs ꝙ nec̄e ē ut hoc ſit p̄m⁹ loc⁹. ⁊ quõ ē p̄m⁹ apparet ex hoc qđ diximus ꝙ mot⁹ nõ hēt motũ. Qđ ſic itelligo. ſ. ꝙ ſi illud qđ moueť locaľr nõ moueret p̄ ad locum hoc nõ eēt niſi q2 moueret p̄ ad motu3 p quē moueret ad locu3. ſed ad motũ nõ moueť p̄ ut declatũ ē igitur moueť p̄ ad locũ. ℂ Intelligēdũ eſt tñ ꝙ i motu locali nõ ē dare pᵐ locũ ƀm nũm ad que3 mobile moueť. q2 ſi ſic: tũc inſtans eſſet imediatum iſtāti. Si enim mobile nunc ſit in vno loco. utputa in loco. a. ⁊ debeat recedē ab. a. ſi deť ꝙ aliq̄s loc⁹ ſit p̄mus locus ad quē moueť. ſit ille locus. b. tunc illud mobile in vno inſtanti eſt in. a. ⁊ in alio inſtāti eſt in. b. Et tũc quero aut inter illa duo iſtātia ſit

tp̃s mediũ vl' nõ. ſi nõ. ſequit̃ ꝙ iſtãs in tp̃e eſt im mediatũ iſtãti. ſi aũt dcẽ ꝙ iter illa duo iſtãtia ſit tp̃s mediũ in illo tp̃e medio mobile eſt in aliq̃ ⁊ nõ in. a. nec i. b. igit̃ iter. a. ⁊. b. eſt locꝰ mediꝰ. ⁊ ſic. b. nõ eſt locꝰ ad quẽ mobile mouet̃. Et pp eãdẽ rõnẽ dico ꝙ ſi motꝰ fuerit i q̃litate nõ ẽ dare pᵃᵐ q̃litatẽ ſm nũm. ad quã trãſmutat̃. q: ſic iſtãs eẽt imediatũ iſtãti. vñ ſic iter q̃libet duo iſtãtia i tp̃e ſũt iſinita iſtãtia media: ita iter q̃libet duo loca iter que p̃t eẽ motꝰ: ſũt iſinita loca media. ita ꝙ mobile nõ p̃t trãſire de loco i locũ niſi trãſeat iſinita loca media. Dico tñ ꝙ eſt dare pᵐ locũ differẽtẽ ſm ſpẽm a loco a q̃ recedit̃. ⁊ etiã eſt dare pᵃᵐ q̃litatẽ differentẽ ſʒ ſpẽʒ a q̃litate a q̃ icipit motꝰ. ⁊ ſi itẽdit ꝯᵗᵒʳ ſʒ nõ eſt dare pᵐ locũ ſm nũm nec pᵃᵐ q̃litateʒ ſʒ nũm. ¶ Intelligendũ etiaʒ eſt ꝙ hec notificatio medij. vʒ. mediũ eſt in qđ mutãſ ⁊c̃. nõ cõpetit oi medio q: ſi fiat motꝰ de albo i nigrũ nõ eſt nec̃e ꝙ fiat trãſitꝰ p oẽs colores medios. ideo põt poni q̃dã diuiſio de medio talis. ſ. ꝙ q̃dã eſt mediũ ſʒ nãʒ. ⁊ q̃dã ẽ mediũ ſʒ mutationẽ. ⁊ hec notificatio datur de medio ſʒ mutationeʒ. Et voco mediuʒ ſm mutationeʒ illđ i qđ mobile trãſmutat̃. ⁊ hec notificatio cõpetit oi tali medio. qm̃ oẽ qđ trãſmutat̃ de extremo i extremũ p̃us deuẽiet ad mediũ i qđ trãſmutat̃ q̃ʒ i extremũ. ſʒ nõ opʒ ꝙ oẽ meᵐ ſʒ nãʒ ſit tale. ſ. ꝙ moˡᵉ p̃us deuenit i illđ q̃ʒ i extremũ. ⁊ q: mediũ eſt illđ ad qđ cõtinue ⁊c̃. ideo ut narrat phs ad h ꝙ ſit mediũ. requirunt̃ ad miꝰ tria. vʒ. ipʒ mediũ ⁊ pᵐ ⁊ ultimũ iter q̃ eſt mediũ. Illđ aũt eſt ultimũ qđ eſt ꝯriũ p̃ ⁊ etiã medio aliq̃ modo.

¶ Cõtinue ãt mouet̃ quod nihil aut paucilſimũ deficit rei: nõ tp̃is. Nihil eniʒ phibet deficiẽtẽ rei: nõ tp̃is: ⁊ ſtati ãt poſt hypathim. i. p̃mã ſonare ultimã: ſʒ rei i quã mouet̃. Hoc ãt ⁊ i his q̃ ſũt ſm locũ: ⁊ in alijs mutationibus manifeſtũ eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ pᵒ 3ᵉ pticule pᵉ ptis p̃nᵇᵉ huiꝰ capli in q̃ phs exponit vnũ vocabulũ acceptũ i diffõne medij. ubi dcm̃ eſt ꝙ mediũ eſt in qđ ꝯtinue mutans ⁊c̃. Exponit igit̃ phs ꝯtinuationẽ motus in actu. ⁊ dicit ꝙ illđ ꝯtinue mouet̃ qđ. ſ. ſic ſe hẽt ꝙ nihil aut paucilſimũ rei ſibi deficit: ſʒ nõ tp̃is. hoc eſt ad ꝯtinuationeʒ motꝰ reqrit̃ nec̃io ꝯtinuatio tp̃is qm̃ motus nõ põt eſſe ꝯtinuus ⁊ tp̃s iterruptũ. ſed ad ꝯtinuationem motꝰ nõ reqrit̃ ꝯtinuatio rei ſʒ quaʒ fit motus. qm̃ ſi graue deſcẽderet a medio aeris uſq; ad terrã: ille motꝰ eſſet ꝯtinuꝰ. ⁊ tñ totũ ſpatium ſm qđ mouet̃ nõ eſſet ꝯtinuũ. q: aer ⁊ aqua nõ ꝯtinuant̃ adiuiceʒ. Qꝫ aũt ſit poˡᵉ tp̃s eſſe cõtinuuʒ re ſm quã fit motꝰ nõ exñte ꝯtinua apparet i exemplo phi. Nã poſſibile eſt ſtati ſine iterruptiõe tp̃is poſt hypathi. ſ. poſt p̃mã chordã ſonare ultimã. ſʒ certũ eſt ꝙ illi motꝰ nõ ſũt ꝯtinui. q: nõ eſt ideʒ mobile. nec ideʒ ſpatiũ ꝯtinuũ. ſed tñ totũ tp̃s menſurãs iſtũ motũ eſt vnũ ⁊ ꝯtinuũ. ⁊ ſic põt eſſe continuitas tp̃is ſine cõtinuitate motꝰ ⁊ ſine ꝯtinuitate rei ſm quã fit motꝰ. motꝰ tñ nunq̃; eſt ꝯtinuus niſi tp̃s in quo fit motꝰ ſit ꝯtinuũ. ¶ Notãda ſunt hic duo ſm ꝯᵗᵒʳ. Pͥo ꝙ nõ eſt de itentione phi ꝙ i tactu chordaꝝ ſit vnus motꝰ ꝯtinuꝰ ſicut q̃dã expoſitores dicũt. ſʒ illđ exemplũ de tactu chordaꝝ ſolũ ponit̃ ad declarãdũ q̃liter tp̃s põt eſſe ꝯtinuũ motu nõ exñte ꝯtinuo ꝓpter diuerſitatem mobiliuʒ ⁊ reꝝ ſm q̃s fit motꝰ. Ait eniʒ ꝯᵗᵒʳ plura mota nõ deficient ſm tp̃s ⁊ motus coꝝ nõ eſt ꝯtinuus ut q in ducit neuma qđ dr̃ hayn poſt neuma quod dr̃ ayr. Iſte eñi motꝰ nõ deficit ſʒ tp̃s ſed deficit ſʒ motũ. ¶ Scđo eſt notãdũ ſm ꝯᵗᵒʳ ꝙ plura mota ꝯtinue deficiũt i itentiõe aliquãtulũ ut aialia q̃ ambulãt. illa vͦo q̃ volãt aut narrãt nõ deficiũt in itentiõe oino. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ p itentionem ꝯᵗᵒʳ intelligit rem in quã ſeu ſm quã eſt motꝰ. vñ i motu ꝓgreſſiuo aialis ptes ſpatij ſm q̃s ambulãs tãgit ſpatiũ nõ ſũt cõtinue nec ꝯtigue ut patet manifeſte i trãſitu viarũ ſup lapides abiuicem diſtãtes q nõ cõtinuant̃ adiuicem nec ꝯtiguant̃ vocãdo tñ ſpatiũ totũ aerẽ itérceptũ cũ lapidibus: cõprehẽdẽdo ſub noie ſpatij nõ ſolũ lapides q̃bus aial pedes affigit: ſʒ ẽt aerem iterceptũ quẽ aial trãſit: ſic totũ ſpatiũ ſupra qđ fit motus eſt vnũ vnitate cõtinuatiõis. vocãdo tñ ſpatiũ ſolũ illã ptẽ ſpatij cui deambulãs pedes affigit. ſic nõ reqrit̃ cõtinuitas nec ꝯtiguitas. ⁊ tñ motus localis põt eſſe cõtinuus. Uñ ꝯᵗᵒʳ ut mihi vr̃: itelligit p intentiõeʒ in motu deambulatiõis ſolũ illã partẽ ſpatij cui deambulãs pedes affigit. ſʒ aialia q̃ natãt aut volãt nõ deficiũt i itentiõe oino qm̃ talia aialia tãgunt ſpatiũ ſm totũ nihil iterruptũ p̃termittendo. ⁊ ꝓpter hoc dicit phs ꝙ illud ꝯtinue mouet̃ cui nihil aut paucilſimũ deficit ⁊c̃. Et dr̃ nihil ꝓ aialibus natãtibus ⁊ volãtibus que tãgunt ſpatiũ ꝯtinue ⁊ ſm totũ. ⁊ dr̃ paucilſimum pro aialibꝰ ambulãtibꝰ q̃ nõ tãgũt ꝯtinue ptes ſpatij q̃bus pedes affigũt. q: ille ptes ſpatij nõ ꝯtinuant̃ adiuicẽ. Sic igit̃ dico ꝙ ad ꝯtinuitatẽ motꝰ nõ reqrit̃ vͤa cõtinuitas magnitudis ſup quaʒ ẽ motꝰ. verũtñ ad ꝯtinuitatẽ motꝰ reqrit̃ ꝙ tota magnitudo ſup quã eſt motꝰ habeat vnitatẽ ꝯtinuitatis aut cõtiguitatis: ſi eñi partes nõ ꝯtinuarent̃ aut cõtiguarent̃ adiuicem oporteret ꝙ inter illas partes eſſet vacuuʒ medium. ¶ Sʒ dubitat̃. q: phs 6ᵒ huius dicit ꝙ motꝰ capit ꝯtinuitatẽ a magnitudie ſup quã eſt motus. ḡ motꝰ nõ põt eſſe ꝯtinuus niſi magnitudo ſit ꝯtinua. Dico ꝙ p cõtinuũ poſſumꝰ duo itelligẽ. ſ. vel illđ cuiꝰ ptes copulant̃ ad terminũ cõem. ⁊ iſto mõ loquendo de ꝯtinuitate nõ ẽ verũ ꝙ motus capiat ꝯtinuitatẽ a magnitudie. Alio mõ p ꝯtinuũ poſſumꝰ itelligẽ illđ qđ eſt diuiſibile i infᵐ p ꝯtinuitatẽ diuiſibilem in ifᵐ. ⁊ iſto mõ eſt verꝝ ꝙ motꝰ capit ꝯtinuitateʒ a magnitudie. q: motus eſt diſibilis i ifᵐ pp hoc. q: magnitudo ſuper quã eſt motꝰ: eſt diuiſibilis i ifᵐ. Uñ ꝯcedo ꝙ ad ꝯtinuitateʒ motꝰ reqrit̃ ꝯtinuitas magnitudis hoc eſt diuiſibilitas magnitudis i ifᵐ. ⁊ taleʒ ꝯtinuitatem hẽt illđ qđ eſt vnũ vnitate ꝯtiguatiõis tñ.

¶ Cõtrariũ aũt ſm locũ: eſt ſʒ rectitudinẽ diſtans plurimum. Minima enim finita. Metrum autem finitum eſt.

¶ Hec ẽ 3ᵃ pᵒ 3ᵉ pticule pᵉ ptis p̃nᵇᵉ huiꝰ capli i q̃ phs declat quõ accipiẽda ẽ ꝯrietas i loco. ⁊ p̃ narrando dicit ꝙ ꝯriũ ſm locũ ẽ qđ ſm rectitudiẽ hoc ẽ ſm lineã rectã diſtat plimũ. Uñ breuiter loca illa ſunt ꝯria q̃ maxie diſtãt ſm lineã rectã. hoc eſt inter que ꝓtẽdit̃ maxie linea recta: cuiuſmodi ſũt ſuperiꝰ ⁊ iferiꝰ. ⁊ ꝙ diſtãtia iter loca dʒ mẽſurari ſm lineã rectã declarat̃. ⁊ hec eſt 17ᵃ ꝯ̃ huiꝰ libri que ꝓbat̃ ſic. Scđm illã lineã debet mẽſurari diſtantia

iter loca q̄ ē mīma ⁊ finita ſeu vna. ſꝫ linea recta ꝓtēſa iter duo loca ē mīma liea q̄ pt ꝓtēdi iter duo loca. ⁊ ē vna. qꝛ iter duo loca nō ꝓtēdit niſi vna linea recta. ḡ diſtantia inter loca dꝫ mēſurari ſm lineā rectā. maioꝛ hui⁹ rōnis appet. qꝛ minimuꝫ in vnoq̄q3 gn̄e ē mēſura oīuꝫ alioꝝ i illo gn̄e ut ſcribit̄ .10. methaᶜᵉ. qꝛ quāto ē mēſura minoꝛ: tāto certioꝛ ē. ⁊ ꝑꝑ h̄ mēſurā maiorē mēſuram⁹ ꝑ minorē. mēſura ēt dꝫ eē vna ⁊ ifinita. ⁊ ſic pꝫ maioꝛ. ⁊ mioꝛ appet. qꝛ q̄libet linea nō recta ſiue arcualis vl̓ curua ꝓtēſa iter duo pūcta ē maioꝛ q̄3 linea recta ꝓtēſa iter duo pūcta ut ſatꝫ manifeſtū ē. ⁊ iō linea recta ē minima linea: ēt recta eſt ifinita. i. eſt vna iter duo loca. ſꝫ linee arcuales ſūt ifinite. ⁊ iō i eis nō īuenit̄ maxia linea nec mīma. nō enim pōt tāta linea arcualis ꝓtrahi iter duo puncta: q̄n maioꝛ linea arcualiſ poſſit ꝓtrahi iter eadē pūcta. Itē q̄cūq̄3 linea curua accepta iter duo loca multū diſtantia tā lōgā lineā curuā ꝯtigit accipe iter duo loca minus diſtantia. ⁊ ideo ſm lineā curuam nō ꝯtingit menſurare.

℃ Cōſequēter aūt q̄ cū poſt p̄mū ſolū ſit aut poſitiōe: aut ſpē: aut aliq̄ ſit determinatoꝝ: nullū mediū ē illoꝝ q̄ ſūt in eodē gn̄e. ⁊ cui⁹ ꝯn̄ter ē. Dico āt ut linea linee: ſm q̄ ſūt linee: aut vnitatis vnitas ſꝫ q̄ ſūt vnitates: aut dom⁹ dom⁹. Aliō āt nihil ꝓhibēt eē mediū: ꝯn̄ter eni alicui ꝯſequēter ac poſteri⁹ aliqd. Nō eni nūc ꝯſequēter ex duob⁹: neq̄3 noua luna ſecunde cōſequēter: ſed hec illis.

℃ Hec eſt 4ᵃ ꝑticula p̄ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl̄i i q̄ ph̄us narrat qd eſt ꝯn̄ter ens. ⁊ ꝯtinet tres ꝑtes. qꝛ in p̄ᵃ ph̄s deſcribit ꝯn̄ter ens. In 2ᵃ ibi[Hitū aūt.]Determinat de hitu. qꝛ i ei⁹ diffōne ponit̄ ꝯn̄ter ens. In 3ᵃ ibi[Qm̄ aūt oīs mutatio.]qꝛ iā locut⁹ ē de medio narrat iter q̄ oppoſita ē mediū. ℃ In p̄ᵃ igitur ꝑte hui⁹ ꝑticule ph̄s narrat qd ē ꝯn̄ter ens. dicēs q̄ illō eſt ꝯn̄ter alteri qō ē poſt alteꝝ ſine medio eiuſdē gn̄is. ⁊ h̄ ꝯtigit multiplr̄. ſ. aut poſitiōe ut ſi vna dom⁹ ſit ꝯn̄ter poſt aliā. qꝛ nulla eſt dom⁹ media q̄uis alie res forte ſūt medie. aut ꝯtingit h̄ ſꝫ ſpē3. ut patet i nūis q̄ ſm ſpē3 differūt. qm̄ dualitas eſt ꝯn̄ter ens vnitati. ⁊ trinitas dualitati. cuꝫ vnū ſit poſt aliō ſine oī medio eiuſdē gn̄is h̄ ē ſine oī medio de gn̄e nūi. Un̄ poſteri⁹ ē ꝯn̄ter ens p̄ori ſi nullū ſit mediū eiuſdē gn̄is. ſed p̄us nō ē ꝯn̄ter ens poſteriori. qꝛ vnitaſ nō ē ꝯn̄ter ens ad dualitate3. ſꝫ eꝯ. nec eſt noua luna ꝯn̄ter ens ad ſcdaꝫ: ſed eꝯ. ℃ Intelligēduꝫ q̄ ad h̄ q̄ aliq̄ duo ſint ꝯn̄ter entia regrunt̄ tria. Primū ē q̄ illa q̄ ſꝫ entia ꝯn̄ter ſint oꝛdiata adiuicē ſm p̄us ⁊ poſteri⁹. ⁊ h̄ ſm ſitū vl̓ ſm ſpēm. Scdꝫ qō regrit̄ ē q̄ iter illa nō ſit mediū eiuſdē gn̄is ſm q̄ gen⁹ dr̄ vnū ꝯn̄ter ens alteri. Tertiū vō qō regrit̄ ē q̄ illō qō ē ꝯn̄ter ens ad aliō ſit poſteri⁹ illo in oꝛdie in q̄ illō eſt ꝯn̄ter ens ad aliō. ⁊ iō duo nō ſe hn̄t ꝯn̄ter ad tria. ſed eꝯ.

℃ Habitū aūt ē: qō cōſequēter ē: cū tāgat.

℃ Hec ē 2ᵃ ꝑs 4ᵉ ꝑticule p̄ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl̄i i qua narrat̄ qd ē eē hitū dicēs q̄ illō ē hitū alteri qō ē ꝯn̄ter alteri ⁊ tāgit ip̄m. Un̄ ē ſciēdū q̄ i textu quē exponit ꝯ̄ᵒʳ habet̄ ſeſſe. ubi i textu nr̄o habet̄ habitū: vn̄ idē ē habitū ⁊ ſeſſe vl̓ ſeſſeū. ℃ Intelligēdum ēt eſt q̄ due cōditiōes regrunt̄ ab hoc q̄ aliqua ſint habita uel ſeſſea. vna eſt q̄ tangāt ſe. alia eſt q̄ ſint eiuſdem ſpeciei.

℃ Qm̄ aūt oīs mutatio i oppoſitis eſt: oppoſita aūt cōtraria. ⁊ q̄ ſm ꝯdictionē ſūt: cōtradictiōis aūt nihil mediū: manifeſtū eſt q̄ in contrarijs erit medium.

℃ Hec ē 3ᵃ ꝑs q̄rte ꝑticule p̄ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl̄i i q̄ icidentalr̄ narrat̄ iter q̄ oppoſita iuenit̄ mediū dicēs. Cū oīs mutatio ſit iter oppoſita ⁊ aliq̄ oppoſita ſint ꝯ̄ria: ⁊ aliq̄ ꝯdictoria. ⁊ inter oppoſita ꝯdictorie nihil ē mediū: mā̄ifeſtū ē q̄ mediū ſolū ē inter oppoſita ꝯ̄ria. ⁊ qꝛ iter oppoſita ꝯdictorie non eſt mediū manifeſtū eſt q̄ inter duo ꝯdictoria nō eſt motus nec ēt iter ꝯ̄ria imediata. ℃ Sciēdū tn̄ q̄ iter oīa ꝯ̄ria ē aliqō mediū: ⁊ hoc vl̓ ſm magis vl̓ ſꝫ min⁹ uel ſm ſpēm: videlicet mediuꝫ ſpecifice diſtinctū ab utroq̄3 medio.

℃ Cōtinuū āt ē qdē: qō qdē habitū aliqd. Dico aūt eē ꝯtinuū: cū idē fiat: ⁊ vn⁹ utriuſq̄3 termin⁹ eoꝝ que tangunt̄: ⁊ ſicut ſignificat nomē cōtineat̄. Hoc aūt eſſe nō pōt: cū duo ſint ultima.

℃ Hec eſt 5ᵃ ꝑticula p̄ᶜ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl̄i i q̄ oſ̄dit̄ qd ſit ꝯtinuū. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes. qꝛ i p̄ᵃ deſcribit̄ ꝯtinuū. In 2ᵃ ibi[Et hoc determinādo.]Oſ̄dit i q̄bus inuenit̄ ꝯtinuū. ℃ In p̄ᵃ igit̄ ꝑte hui⁹ ꝑticule d. ph̄s q̄ ꝯtinuū ē aliqd de hitu. qm̄ eſt ꝑs ſubīus ei⁹. vn̄ ſic hitū ē iſeri⁹ ad ꝯn̄ter eſſe. ita ꝯtinuū ē iferius ad hitū. vn̄ aliqd ē ꝯtinuū alteri q̄n fac̄ vnuꝫ cū illo. ⁊ idē ē t̄min⁹ utriuſq̄3. hoc eni ſignificat nomē. qm̄ ꝯtinuū idē ē q̄ vnū ꝯtinuatū alteri. qō eē nō pōt q̄n ultia ſūt duo. ⁊ iō opꝫ q̄ ultima ꝯtinuorū ſint vnū. ℃ Notādū ſm ꝯ̄ᵉⁿᵗᵐ hic q̄ i nālib⁹ dicimus q̄ ꝯtinua ſūt illa quoꝝ ultia ſꝫ vnū nāliter ut i mēbris ꝯtinuis ⁊ in artificialib⁹ q̄n ultia eoꝝ ſunt vnū ꝑ artificiū. In matheᶜⁱˢ aūt dicim⁹ ꝯtinua q̄n vnū ultimū imaginat̄ eē cōe cū eiſ ut pūct⁹ qui eſt cōis duab⁹ lineis: ⁊ vna linea duab⁹ ſupficieb⁹. ⁊ iſta ꝯtinuatio nō ē nālis. ⁊ hic itēdim⁹ deſcribē ꝯtinuatiōnē nālē. ℃ Intelligēdū ē q̄ ſicut ſuba nālis nō extēdit̄ niſi ad extēſionē q̄ȝtitatꝭ. ita q̄ ip̄a q̄ȝtitas ē extēſio ſeu ꝓtibilitas ſube. ita ſuba nālis nō hēt aliū terminū ultimū q̄3 ultimū terminū q̄ȝtitatis. ⁊ iō ſuba coꝛpea nō hēt ultimū terminū niſi ꝑ accn̄s. ⁊ qꝛ illa que ꝯtinuant̄ hn̄t terminū ultimuꝫ vnū ⁊c. iō illa q̄ nō hn̄t ꝑ ſe ultimū terminū nō cōtinuant̄ ꝑ ſe. ⁊ ꝓpter hoc ſuba nālis nō hēt continuitatē ꝑ ſe. Qꝫ igit̄ ꝯ̄ᵒʳ dicit hic q̄ illa ꝯtinuatio q̄ ſit ꝑ vnū ultimū nō ē nālis: debet ſic itelligi. ſ. q̄ ꝯtinuatio ꝑ ſe ꝑ vnū ultimū ꝑ ſe nō ē nālis. qꝛ res nālis ſm q̄ hᵒ nō hēt ꝑ ſe ultimū terminū nec per ꝯn̄s hēt ꝑ ſe ꝯtinuatiōnē. ſed q̄ȝtitas quā ꝯſiderat matheᶜᵘˢ ꝑ ſe hēt ultimū t̄minū. ⁊ iō ē ꝯtinuatio ꝑ ſe. Uel foꝛte itelligit q̄ i reb⁹ nālib⁹ etherogeneis nō ē vā ꝯtinuatio q̄ regrit q̄ ultia ꝯtinuoꝝ ſꝫ vnū. qꝛ illa q̄ ſꝫ diuerſarū rōnū ⁊ nārū inq̄ȝtū hᵒ nō habēt idē vnū ultimū. ⁊ iō adiuicē nō ꝯtinuant̄. alie tamē res nāles homogenee habēt idē ultimū. ſed hoc eſt per accidens ut dictum eſt.

℃ Sed h̄ determiato: mā̄ifeſtū ē q̄ i his ē

cōtinuū: ex qb⁹ vnū aliq̄d aptū natū ē ſie ri ſ3 cōtactū. Et ſic aliq̄ñ fit cōtinuū vnū: ſic ⁊ totu3 erit vnū: ut aut penetratione: aut eleuatiōe: aut colla: aut tactu: aut ad naſcentia.

¶ Hec eſt 2ª ps 3ᵉ pticule p̄ᵉ ptis p̄nᵗⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ pħs narrat in qb⁹ inenit ꝯtinuū dicēs ꝙ in illis rebus inenit ꝯtinuū ex qb⁹ natū ē fieri vnū ꝑ ꝯtactū. ⁊ ſic diuerſimode ex aliqb⁹ fit vnū ꝯtinuum: ſic diuerſimode illō totū ē vnū. vñ aliq̄ñ totū ē vnū penetratiōe ſic clauus ꝯtinuaṫ cū ligno qō penetrat: ⁊ ſic totū iſtō ē vnū penetratiōe. aliq̄ñ totū ē vnu3 porro. aliq̄ñ colla. aliq̄ñ tactu. aliq̄ñ iſertu. ¶ Ũn itelligēdū ꝙ dupl'r dr̄ aliq̄ eē continua. ſ. large ⁊ ſtricte. vñ loquēdo ſtricte de ꝯtinuatiōe tm̄ illa ſūt ꝯtinua quoꝝ ultia ſūt vnū. ſed large loquēdo omnia illa ſunt ꝯtinua que faciūt vnū. ita ꝙ mot⁹ eoꝝ eſt vnus: ſic ꝙ vno moto oportet aliud moueri. ⁊ illo mō artificialia dr̄ ꝯtinua. ⁊ ēt oīa corpa iter que nullū corpus ē mediū dr̄ hoc mō eē ꝯtinua.

¶ Manifeſtū aūt ⁊ qō p̄mū ꝯñter. Contactū q̄dē eni ē nec̄e ꝯñter eē. Quod ꝯñter aut nō oē tāgē. Ũñ ⁊ i p̄orib⁹ rōne ꝯñter eſt: ut i nūeris. Tact⁹ aūt nō ē. Et ſiq̄dem ꝯtinuū ē: nec̄e ē tāgē. Si vō tāgit: nōdu3 ꝯtinuū ē. Nō eni nec̄e ē vnū eē ipſoꝝ ultima ſi ſil' ſūt: ſ3 ſi vnū ſūt: nec̄e ē ⁊ ſil': q̄re iſert⁹ ultim⁹ eſt ſm gñatiō3. Neceſſe eſt eni tāgere ſi ad nata erūt ultia. Cōtacta āt nō oīa penit⁹ ad nata ſūt. In qb⁹ autē nō ē tact⁹: māifeſtū ē ꝙ nō cōſert⁹ in his.

¶ Hec ē 2ª ps p̄nᵗⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs cōparat adinuicem q̄dā p̄dictoꝝ. ⁊ cōtinet duas pticulas. q: i p̄ª cōparat adiuicē illa tria. v3. ꝯñter ꝯtinuū ⁊ ꝯtactū. In 2ª ibi. [Quare ſi eſt vnitas.] Ex dr̄ia iter ſeq ⁊ tāgere cōparat vnitatē ⁊ pūctū adinuicē ſm dr̄ia3. In p̄ª igiṫ pticula hui⁹ ptis pħs dicit ꝙ illa tria. ſ. ꝯñter ꝯtactū ⁊ ꝯtinuū ita ſe hñt ꝙ oē cōtactū eſt ꝯſequēter ens ⁊ nō ꝯ̄. q̄ñ in qbuſcūq3 inenit ꝯtact⁹ in eis inenit ꝯñter ens: ſed nō ꝯ̄: q: in nūis inenit ꝯñter ens. q: dualitas eſt ꝯñter ens poſt vnitate3. ⁊ tñ in nūis nō inenit ꝯtact⁹. Sil'r in diſſōne vna ps eſt ꝯñter poſt aliā ut dr̄ia eſt ꝯñter poſt genus. ⁊ tñ ptes diſſōnis nō tāgūt ſe. Et ſil'r oē ꝯtinuum eſt ꝯtactū ⁊ nō ꝯ̄. q̄ñ q̄cūq3 hñt idē ultimū: hñt ultima ſimul. ſed nō oīa habētia ultima ſil' habent ide3 ultimū. ⁊ ſic ꝯñter ens eſt p̄us nāliter q̄3 ꝯtactū. q: eſt ſupius. ⁊ cōtactū ēt eſt p̄us nāliter q̄3 cōtinuū. q: eſt ſupius. ⁊ ex his apparet ꝙ iferi⁹. i. cōtinuū eſt ultimū ſm gñatione3 iter p̄dicta tria. q: ē infimū. eſt eni iferi⁹ ad ꝯtactū ⁊ cōtactū eſt iferi⁹ ad ꝯſequēter ens. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ ponit hic iſta q̄tuor habē ordinē ſm ſupius ⁊ iferi⁹. v3. ꝯñter ens ꝯtinuū: ꝯtiguū ⁊ adunatū: ſic ꝙ oē cōtactū ſiue cōtiguū eſt ꝯñter ens ⁊ nō ꝯ̄. ⁊ oē ꝯtinuū eſt ꝯtiguū ⁊ nō ꝯ̄. ⁊ oē adunatū eſt ꝯtinuū ⁊ nō ꝯ̄. Et credo ꝙ ꝑ adunatū itelligit ptes homogeneas faciētes ꝑ ſe vnū: ⁊ ꝑ ꝯtinua itelligit oīa q̄ faciūt ꝑ ſe vnū ſiue ſint partes homogenee ſiue etherogenee.

¶ Quare ſi eſt vnitas ⁊ pūctū: q̄lia dicūt ſeparata: nō poſſibile eſt eſſe vnitatē ⁊ punctū ide3. His q̄de3 eni ieſt tāgere: vnitatibus aut ꝯñter. Et hoꝝ quide3 ꝯtingit eē mediū. Omnis eni linea mediū pūctorū eſt. Harū aūt nō eſt neceſſe. nullu3 enim medium eſt dualitatis ⁊ vnitatis.

¶ Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis p̄nᵗⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ ex dr̄ia iter ſequi ⁊ tāgere pħus ponit duas dr̄ias iter pūctū ⁊ vnitatē. primo tñ ꝓponit itentione3 ſuā. 2º vō ponit illas dr̄ias. Dicit igiṫ p̄mo ꝙ ex p̄dictis patet ꝙ ſi vnitas ⁊ pūct⁹ ſint ſeparata a ſenſibilib⁹ ut ponūt dicētes mathe^{ci} ſepari: neceſſe eſt ut punct⁹ ſit aliō ab vnitate. imo ſi ita ſit. ſ. ꝙ pūct⁹ ⁊ vnitas ſint ſepata: erit duplex dr̄ia iter punctū ⁊ vnitate3. Prima dr̄ia eſt ꝙ pūcta ſūt in his que nata ſunt ſe tāgē. ſ3 vnitates nō ſūt in his que nata ſūt ſe tāgē. q: nūi in qbus ſūt vnitates nō tāgūt ſe: ſed ſolū ſe habēt ꝯñter. Scōa dr̄ia eſt: q̄ñ neceſſe eſt ꝙ inter q̄libet duo pūcta in eodē ꝯtinuo ſit aliqō mediu3. ſed non eſt neceſſe ꝙ iter q̄ſlibet duas vnitates in nūo ſit aliqō mediū. ꝯᵗᵒʳ ponit aliā expoſitione3 q̄ talis eſt. ꝙ pūctus ⁊ vnitas in hoc differūt. q: oīs linea finita eſt iter duo pūcta: ita ꝙ ꝓpter illa puncta nō reſultat maioꝛ linea. ſed ſic nō eſt de vnitate q̄ñ nō ē oīs nūs iter duas vnitates: ita ꝙ ille due vnitates nō ſunt partes numeri.

¶ Quid quidē igiṫ ē ſimul ⁊ extra. ⁊ q̄d tāgere: ⁊ quid mediū: ⁊ quid ꝯñter: ⁊ q̄d habitum: ⁊ quid cōtinuum: ⁊ in quib⁹ vnūquodq3 eoꝝ ineſt: dictum eſt.

¶ Hec eſt 3ª ps p̄nᵗⁱˢ huius capl'i in qua pħus recapitulat dicta in hoc capl'o dicēs ꝙ ex p̄dictis apparet ꝙ illa ſūt ſil' que ſūt in eodē loco p. ⁊ illa ſūt ſepata q̄ ſūt in alio ⁊ alio loco. Et illa tāgūt ſe quorū ultima ſūt ſil'. Mediū vō eſt in qō continue mutās p̄us deuenit q̄3 in ultimū. Illa vō ſe hñt ꝯñter iter que nō ē mediū eiuſdē gñis. ⁊ illa ſūt hita que tāgūt ſe ⁊ ſūt eiuſdē ſpēi. Illa aūt ſūt cōtinua quorū ultima ſūt vnū. ¶ Sed hic ſūt duo notāda ſm ꝯᵗᵉᵐ. Primo ꝙ l3 eē inſimul ⁊ tangere ſe ſint idem ſm ſubm. tñ ſūt duo ſm diſſōnē. ⁊ per eē idem ſm ſubm itelligo p̄dicari de eodē ſubo ſm nū3. oīa eni que uere affirmanṫ de eodē nūo dr̄ ide3 ſ3 ſub3. ſed tñ ille modus loquēdi eſt falſus de v̄tute ſmonis: ⁊ ſm itellectū ꝯᵗⁱˢ eſt uer⁹. q: ꝯᵗᵒʳ utiṫ actu exercito ꝓ actu ſignificato. Ũñ ꝑ eſſe idē ſm ſubm intelligit idē qō p̄dicari de eodē ſubo. S3 ꝙ eſſe iſil' ⁊ tāgē nō ſint idē ſm diſſōnem ꝓbat ꝯᵗᵒʳ dupl'r. p̄ q: eē iſil' opponiṫ ad eſſe ſolū. i. ſeorſum. ⁊ tāgē nō opponiṫ ad eſſe ſolū ſ3 ad eſſe ſepatū. Scōo ꝓbat idē ſic. In diſſōne ei⁹ qō eſt tāgē nō apparet loc⁹. ſ3 in diſſōne ei⁹ qō eſt eē ſil' appet loc⁹ g̃ ⁊ c̄. ¶ Secūdo eſt notādū ſ3 ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ ſeſſe differt a ꝯtiguo dupl'r. p̄ q: ſeſſe addit ſup̄ ꝯtiguū ſequēs. q̄ñ ſeſſe ē ꝯtiguū ⁊ ſequēs. Scōo differt ſeſſe a ꝯtiguo. q̄ñ ꝯtiguatio nō eſt niſi i magnitudinib⁹ aut corpib⁹. ſed ſeſſe pōt eſſe corp⁹ ⁊ pōt eſſe nō corp⁹. vbi gr̄a. mot⁹ aut tp̄s: q̄ñ mot⁹ eſt ſeſſe ad motū. ⁊ tp̄s ad tēpus. ſed tēpus nō tāgit tp̄s. quoniā contingētia neceſſario ſunt magnitudines. in naturalib⁹ ꝯtingentia ſunt corpa: in mathematicis pōt eē linea ſeu ſuperficies. quare ⁊ c̄.

C Iſtud eſt ſecundū capitulum tractatus ſecundi in quo determinatur de vnitate motus.

Vnus aūt motꝰ dr̄ multiplr̄. vnū quidem enī multiplr̄ dicimꝰ. Gñe quidem igiť vnꝰ eſt. ſm figuras p̄dicamēti. Loci mutatio quidē enī oī loci mutationi genere vna eſt. Alteratio aūt a loci mutatione altera genere eſt.

C Iſtud eſt 2m capl'm huiꝰ tractatꝰ i quo tractať de vnitate motꝰ oñdendo q̄t modis aliq motꝰ videnť vnꝰ motꝰ. ꝛ ꝯtinet duas ptes p̄n̄les. q2 in p̄a determinatur de vnitate motꝰ narratiue. In 2a ibi] Qm̄ autē cōtinuꝰ.]Determinať de vnitate motꝰ decl'atiue. Pria ps ꝯtinet tres pticulas. qm̄ in p̄a narrat pħs q̄ motꝰ ſūt vnꝰ motꝰ gñe. In 2a ibi] Spē aūt.]Narrat qs motꝰ eſt vnꝰ motꝰ ſpe. In 3a ibi] Simplr̄ aūt motꝰ.]Narrat qs motꝰ eſt vnꝰ motus nūo. ꝛ que ꝛ q̄t reqrunť ad vnitatē nūalē motꝰ. C In p̄a igiť pticula huiꝰ ptis pħūs narrat qs motꝰ eſt vnꝰ motus gñe. p̄ tñ narrat pħūs ſm q̄s modos motꝰ dr̄ vnus. q2 ut dicit ꝯor hoc eſt utile ꝛ neccīuz ad pſcrutādū de motu. ſ. utꝝ ſit vnꝰ ul' nō. ꝛ dicit ꝙ vnitaſ motꝰ oñdiť multiplr̄. ſicut ēt vnuz dr̄ multiplr̄. ut vnū gñe: vnū ſpe ꝛ vnū nūo. ꝛ ita vnꝰ motꝰ dr̄ multiplr̄. ſ. vnꝰ gñe: vnꝰ ſpe ꝛ vnꝰ nūo. Poſtea narrat pħs qui motꝰ ſūt vnꝰ motꝰ gñe. dicēs ꝙ illi motꝰ ſūt vnꝰ motꝰ gñe qui ſūt ad terminos eiuſdem generis ul' eiuſdē p̄dicamēti. ꝛ illi motꝰ dr̄nt gñe qui ſūt ad terminos diuerſoꝝ p̄dicamētoꝝ ut oēs loci mutatiōes ſūt vnꝰ motꝰ ſ3 genꝰ. q2 ſūt ad termios eiuſdē gñis. ſ3 loci mutatio ꝛ alteratio nō ſūt vnꝰ motꝰ gñe. ſ3 dr̄nt ſ3 genꝰ. q2 ſūt ad terminos diuerſoꝝ generum. C Intelligēdū tñ ꝙ motus pōt duplr̄ accipi. ſ. ul' p̄ foia diminuta ul' pro foia in fieri ꝛ illo mō accipiť motꝰ ſ3 māz. Alio mō accipiť motꝰ p̄ acqſitiōe termini. i. pro ipa trāſmutatiōe ſucceſſiua cōiūcta cū tpe. ꝛ ſic accipiť motꝰ ſ3 formā. Vñ motꝰ ſm māz ſemp eſt in eodē gñe cū ťmio ad quē. ꝛ oiſ motꝰ ſ3 formā eſt in p̄nto paſſiōis. C Dico igiť ꝙ accipiēdo motū maliť. ſic oēs illi motꝰ ſť vnꝰ motꝰ ſm genꝰ qui ſūt ad terminos eiuſdē gñiſ. ꝛ oēs illi motꝰ dr̄nt gñe q ſť ad ťmioſ diuerſoꝝ generū. ꝛ ſic loquiť pħūs hic de motu: ſ3 eſt de motu ſm mām. loquēdo aūt ſm formā: tūc oēs motꝰ ſūt vnus motꝰ ſm genꝰ. q2 oēſ motꝰ formaliter accepti ſūt in eodē gñe. ſ. in p̄dicamēto paſſiōis. ꝛ ſic accipiendo motū uerū eſt ꝙ nullus motꝰ eſt in eodem genere directe cū termino ad quez uadit. ꝛ ſic loci mutatio ꝛ alteratio ſunt vnus motus ſm genus.

C Specie aūt vnꝰ eſt: cū gñe vnꝰ ꝛ indiuidua ſpe ſit. ut coloris quidē ſūt dr̄ie. Iā igiť alꝰ ſpe denigratio ꝛ dealbatio. Oīs ūt dealbatio oī dealbatiōi idē ſ3 ſpēz erit. ꝛ oiſ denigratio denigratiōi. Albedini aūt nō ampliꝰ vñ ſpe vna dealbatio dealbatiōi oī.

C Hec eſt 2a pticula p̄e ptis p̄n̄lis huiꝰ capl'i in q̄ pħūs narrat qui motꝰ ſūt vnꝰ motus ſpe. ꝛ ꝯtiet tres partes. qm̄ in p̄a narrat qui motus ſunt vnus motꝰ ſpe ſpāliſſima. In 2a ibi] Si aūt ſūt.]Narrat qui motuſ ſūt vnꝰ motꝰ ſpe ſbalterna. In 3a ibi] Dubitabit aūt aliqs.]Mouet pħs vnā dubitationē que oriť ex p̄dictis ꝛ eā ſoluit. C In p̄a igiť pte huiꝰ pticule dicit pħs ꝙ illi motꝰ ſunt vnus motus ſpe ſpāliſſima qcūq3 ſūt eiuſdē gñis ꝛ ad formas eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ſūt ꝛ ad formas nūo diſtictas. hoc eſt illi motus ſūt vnus motus ſpe ſpāliſſima qui ſūt ad terminos eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ſic enī illi motꝰ qui nō ſunt ad formas eiuſdē ſpēi ſpāliſſime nō ſť vnꝰ motꝰ ſpe ſpāliſſima. ita illi motꝰ q ſūt ad foias eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ſūt vnus motꝰ ſpe ſpāliſſima. pp qd oīs dealbatio cuz oī dealbatiōe eſt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ſed dealbatio ꝛ denigratio nō ſūt eiuſdem ſpeciei ſpāliſſime.

C Si aūt ſūt quedā q̄ ꝛ gñā ſil' ꝛ ſpēs ſunt: manifeſtū ē ꝙ ut ſpe vnꝰ erit. ſimplr̄ aūt vnꝰ ſpe nō erit ut doctrinatio: ſi ſcia quidez ſpēs exiſtimatiōis: genꝰ aūt ſciaꝝ aliarū.

C Hec ē 2a ps 2e pticule p̄e ptis p̄n̄lis huiꝰ capl'i in qua pħūs narrat qui motꝰ ſūt vnus motꝰ ſpe ſubalterna dicēs ꝙ ſiquidē ſūt q̄ ſil' ſūt gñā ꝛ ſpēs manifeſtū eſt ꝙ nō oīs motꝰ ad talia ſūt vnꝰ motꝰ ſpe ſimplr̄. hoc eſt nō ſunt vnus motꝰ ſpe ſpāliſſima. ut ſi opīo ſit genꝰ ad ſciaz. ꝛ ſcia ſit genꝰ ad alias ſcias ut ad phiſicā: methaces ꝛ hꝰ. ꝛ eſt manifeſtū ꝙ nō oēs doctrinatiōes quibus acqrunť ſcie ſunt vnꝰ motus ſpe ſpāliſſima. q2 doctrinatio qua acqriť phiſica: ꝛ doctrinatio qua acqriť methaca nō ſūt vnus motꝰ ſpe ſpāliſſima. oēs tñ doctrinatiōeſ ſūt vnus motꝰ ſpe ſubalterna. vñ breuiter oēs illi motꝰ ſunt vnꝰ motꝰ ſpe ſubalterna qui ſūt ad foias eiuſdē ſpēi ſubalterne. C Notādū ꝙ ꝯor dicit hic ꝙ cā pp quā quidā motus ſūt diuerſi ſm ſpēm ꝛ ꝯuenies ſm ſpēm eſt diuerſitas eiꝰ ad qd eſt motꝰ in ſpe aut eiꝰ ꝯuenientia in ſpe. Verbi grā. q2 coloreſ qui ſūt fines motuum qui ſūt in coloribꝰ diuerſis in ſpe ſūt diuerſi in ſpe: ꝛ qui ſūt in coloribꝰ ꝯueniētibꝰ i ſpe ſūt ꝯuenientes in ſpe. Verbi grā. qm̄ nigrefactio eſt ire ad nigredinē. ꝛ albefactio eſt ire ad albedinez. ꝛ nigredo differt ab albedine in ſpecie. iō nigrefactio que eſt motus ad nigredinē differt in ſpe ab albifactione que eſt motus ad albedinē. ꝛ q2 hec albedo cōuenit in ſpe cū alia albedine demōſtrata. iō hec albifactio ꝯuenit cū hac albifactiōe in ſpe. hec ꝯor. Unde per hec vba vr̄ ꝙ ꝯor velit dicere ꝙ ad hoc ꝙ aliq motus ſint eiuſdē ſpēi ſufficit ꝛ requiriť ꝙ termini illoꝝ motuū ſint eiuſdē ſpēi. Dico tñ ꝙ intelligēdo per terminū illō qd ultimo acqriť p̄ motū diſtinguēdo terminū totaliter a medio p̄ qd ſit motus: ſic dico ꝙ ad hoc ꝙ aliq motꝰ ſint eiuſdem ſpēi nō ſufficit ꝙ termini illoꝝ motuū ſint eiuſdez ſpēi. ſed cū hoc reqriť ꝙ media per que fiunt motꝰ ſint eiuſdē ſpēi. ut videbiť in pte ſtatim ſequēte. intelligēdo tñ per terminū totū in qd mobile trāſmutať. ſ. tā mediū q̄3 ēt ultimū terminū. ſic dico ꝙ ad hoc ꝙ aliqui motꝰ ſint eiuſdē ſpēi. ſufficit ꝙ termini ſint eiuſdē ſpēi. ꝛ hoc itelligit ꝯor hic.

C Dubitabit ūt aliqs: ſi ſpe vnꝰ motꝰ ſit: cū ex eodē idez i idez mutet ut vnū pūctum ut hoc loco in hūc locum iterū. iterum. Si autē hoc eſt: erit circulatio rectitudini eadem: ꝛ uolutatio ambulationi.

C Iſta eſt 3a ps 2e pticule p̄e ptis p̄n̄lis huius capl'i in qua pħūs mouet ꝛ ſoluit vnā dubitationē que oritur ex p̄dictiſ. dubitatio igiť eſt illa. nā dictū eſt ꝙ

illi motus ſūt vn⁹ mot⁹ ſpecie qui ſūt ad terminos eiuſdē ſpēi. Hoc nō videt̄ verū. q: idē mobile i tēporib⁹ diuerſis pōt moueri ab eodem termino ad eundē t̄minū ſpē ſup lineā rectā ⁊ ſup lineā circularē. ḡ ſi oēs illi motus eēnt eiuſdē ſpēi qui ſūt ad eundē terminū ſpē: ſequeret̄ ꝙ mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis eēnt eiuſdē ſpēi. ꝯñs eſt falſum: ḡ ⁊ añs. Silr̄ uolatio ⁊ ambulatio eēnt eiuſdē ſpēi. q: illa pñt eē ad eūdē t̄minū ſm ſpēm. qδ ē ſl̄m. igit̄ ⁊c.

¶ Aut determinatū eſt id in quo eſt: ſi alterū eſt ſpe: qm̄ alter mot⁹ eſt. circulare aūt a recto: alterū ſpe eſt. Genere qdē igit̄ ⁊ ſpecie: mot⁹ vnus ſic eſt.

¶ Hāc dubitationē ſoluit phūs dicens ꝙ ad hoc ꝙ aliq mot⁹ ſint eiuſdē ſpēi: nō ſufficit ꝙ ultimū. i. termini illoꝝ motuū ſint eiuſdē ſpēi. ſ; opꝫ addere ꝙ illud in quo eſt mot⁹ ſit vni⁹ ſpēi. nūc vō linea recta ⁊ linea circularis nō ſūt vni⁹ ſpēi. ⁊ iō motus facti ſup lineā rectā ⁊ ſup lineā circularē nō ſūt eiuſdeꝫ ſpēi. Qδ igit̄ ṗus dixit phūs. ſ. ꝙ illi motus ſunt eiuſdē ſpēi qui ſunt ad terminos eiuſdē ſpēi. intelligi debet de terminis totalib⁹. intelligēdo ꝑ terminū totalē totū mediū cū ultimo termino. Uñ dicit ꝯ^{cor} hic ꝙ illδ in quo ē motus cū fuerit aliδ in ſpē: mot⁹ erit ali⁹ i ſpe. hoc eſt illi mot⁹ differūt ſpe qui ſūt ꝑ media dr̄ia ſpe. ¶ Sed hic occurrūt duo dubia. ṗ^{m} ē: q: nō videt̄ ꝙ illi mot⁹ differāt ſpe q ſūt ꝑ media dr̄ia ſpe. qm̄ ſi ſic: ſequeret̄ ꝙ mot⁹ ad aliquā albedinē ꝑ pallidū mediū: ⁊ mot⁹ ad albedinē ꝑ mediū rubeū nō eēnt eiuſdē ſpēi. q: media ꝑ q̄b⁹ ſūt iſti mot⁹ nō ſūt eiuſdē ſpēi. qδ eſt falſū. q: pħs ⁊ ꝯ^{or} hic dicūt ꝙ ōis dealbatio cū oi dealbatiōe ē eiuſdē ſimplr̄ hoc ē eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ¶ Secunda dubitatio ē ſup hoc qδ pħs dicit. ſ. ꝙ linea recta ⁊ linea circularis nō ſūt eiuſdē ſpēi. Hoc nō vr̄ verū. q: illa eadē linea q̄ eſt recta pōt fieri circularis ⁊ ecō. ſed ipo^{le} eſt idē nūo eſſe aliqñ in vna ſpe ⁊ aliqñ i alia. ḡ linea circularis ⁊ linea recta nō differūt ſpe. ¶ Ad ṗ^{am} dubitationē eſt duplex modus dicēdi. Un⁹ modus dicēdi ē ꝙ cū aliqd mouet̄ ad albedinē ꝯtinue ſtatim iducit̄ albedo: ita ꝙ albedo eſt ꝯtinue forma ſm quā fit mot⁹: ⁊ ſ; hoc oēs dealbatiōes ſūt eiuſdē ſpēi. q: in oi dealbatiōe forma ſm quā: eſt vna ſm ſpēm. ⁊ forma ſm quā fit mot⁹ dr̄ eē mediū i q̄ eſt mot⁹. ⁊ ſ; hoc ſi fiat vnus motus a rubedine i albedinē. ⁊ ali⁹ a pallore in albedinē. iſti motus ſūt eiuſdē ſpēi ⁊ media ſ; que fiunt: ſūt eiuſdē ſpēi. ſed iſta media nō ſūt rubedo ⁊ palloꝛ. ſed mediū in utroq; motu ē albedo impfecta tendēs ad pfectiorē. ⁊ ſic ſoluit̄ ṗ^{a} dubitatio ſ; hūc modū dicēdi. ⁊ hec videt̄ eē opio ꝯ^{tis}. Scδs modus dicendi eſt ꝙ qñ fit mot⁹ inter formas ſpe differētes ut ſi fiat motus a nigro in albū: vl̄ a pallido in albū nō inducit̄ forma ad quā eſt mot⁹. nec aliqd de ſpe forme ad quā ē motus ante ultimum terminū motus: qδ pōt triplr̄ patere. Pꝛimo ſic. ſi aliqd de ſpe foꝛe ad quā eſt motus iduceret̄ ſtatim in ṗn^{o} mot⁹ ut dicit alia opio: tūc oīs alteratio eēt inter foꝛmas eiuſdē ſpēi. q: ſi fiat alteratio a nigro i albū: ſtatim cū alteratio eſt: albedo ē inducta ſ; impfecta. ſic ſemꝑ durāte alteratione trāſmutabile trāſmutaret̄ ab albedine impfecta ad albedinē pfectā. ⁊ ita ulr̄ oīs alteratio eēt a foꝛma impfecta ad foꝛmā ipfectiorē in eadē ſpe: qδ eſt falſuꝫ ⁊ cōtra pħm. ¶ Sed forte diceret̄ ꝙ q̄ñlis talis motus ſit ſm foꝛmā impfectā de ſpe t̄mini ad quē nō eſt tñ a foꝛma impfecta tanq̄ a termino a q̄. ſed eſt a foꝛma ꝯria alteri⁹ ſpēi a ſpe termini ad quē. ⁊ ſic nō oīs alteratio eēt iter foꝛmas eiuſdē ſpeciei. ¶ Sed ſine dubio adhuc ſequit̄ idē qδ ṗus. ſ. ꝙ oīs alteratio eſt eodē mō iter foꝛmas eiuſdeꝫ ſpēi ſicut alteratio de minus albo ad magis albū eſt alteratio inter foꝛmas eiuſdē ſpēi. ⁊ ꝓbat̄ ꝙ hoc ſequat̄. q: ſi fiat alteratio a min⁹ albo ad magiſ albū iſta alteratio ē ſm albedinē. ⁊ eſt a nigredie q̄ eſt in min⁹ albo ſm illā opinionē. q: nō eſt min⁹ albuꝫ niſi per admixtioneꝫ nigredis. ſicut igit̄ alteratio que eſt a nigro in albū eſt in albedine tanq̄ in medio ⁊ a nigredine. ita alteratio q̄ eſt a min⁹ albo ad magis albū eſt a nigredie ⁊ ſm albedinē ſiue in albedine tanq̄ in medio. ¶ Scδo ꝓbo idē qδ ṗus. ſ. ꝙ nō eſt verū ꝙ ſtatim in ṗn^{o} mot⁹ iducit̄ aliqd de ſpe termini ad quē eſt mot⁹. q: ſi ſic: tūc mot⁹ ab albo in nigrū per oēs ſpēs medias coloris eēt vn⁹ motus ⁊ ſm ſpēm ⁊ etiā ꝯtinu⁹. ꝯſequēs eſt falſuꝫ. igit̄ ⁊ antecedēs. falſitas ꝯſequētis apparet. q: ſi fiat motus ab albo in fuſcū: ⁊ a fuſco in pallidū: ⁊ a pallido in rubeū. ⁊ a rubeo in nigrū. ṗ^{a} pars motus. ſ. que eſt ab albo in fuſcū: eſt defuſcatio. ſcδa vō pars q̄ eſt a fuſco in palliduꝫ eſt palliſicatio. ꝫ^{a} aūt pars que eſt a pallido i rubeū ē rubefactio. ⁊ motus a rubeo in nigrū eſt denigratio. ſed manifeſtū eſt ꝙ ex iſtis motib⁹ non fit vn⁹ motus ⁊ cōtinuus ſm ſpēm cū iſti motus differāt ſpe. ⁊ ſic appet falſitas ꝯñtis. ꝯñtia vō appet. q: ſi aliqd de ſpe t̄mini ad quē in ṗn^{o} motus iducit̄. tūc foꝛma ſm quā eēt eadē ſm ſpēm: ⁊ termin⁹ idē ſ; ſpēm. ḡ tot⁹ motus eēt vnus ⁊ idē ſm ſpēm. ¶ Tertio vō pōt ideꝫ ꝓbari ſic. Si fiat motus a fuſco valde remiſſo ad albū: certū eſt ꝙ fuſcedo medit̄ in aliq̄ pte illius motus. ſed ſm illā foꝛmā ſm quā intendit̄ fit motus. ⁊ illa foꝛma eſt mediū i quo ē mot⁹. ḡ. ⁊ eodē mō ſi a pallido remiſſo ad albū fiat mot⁹ palliduꝫ intendit̄. ⁊ per ꝯñs eſt mediū in quo ē mot⁹. ergo iſti motus differūt ſpe ex quo ſiūt in mediis differentib⁹ ſpe. ⁊ cū uterq; iſtoꝝ motuū ſit dealbatio. ſequit̄ ꝙ nō oīs dealbatio cū oi dealbatiōe ē eiuſdē ſpēi. Ideo videt̄ ꝙ ille ſcδs modus ſit ꝓbabilioꝛ q̄ pꝛimus. Qδ igit̄ dicāt pħs ⁊ ꝯ^{tor} ꝙ oīs dealbatio eſt eiuſdeꝫ ſpēi cum oi dealbatione. Dico ꝙ verū eſt ſi fiant per media eiuſdē ſpēi: ⁊ aliter nō ē verū. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ ſm illδ dealbatio ⁊ denigratio eſſent eiuſdē ſpēi: ⁊ hoc ſi fiāt per media eiuſdē ſpēi. Unde ſi fiat vnus mot⁹ a pallido i albū. ⁊ ali⁹ motus a pallido in nigrū. ex quo mot⁹ nō eſt aliud q̄ foꝛma impfecta ſ; quā mobile trāſmutat̄. ⁊ foꝛme ſ; quas ſiūt ille trāſmutatiōes ſūt eiuſdē ſpēi. videt̄ ꝙ iſti mot⁹ ſunt eiuſdē ſpēi. ⁊ tūc dealbatio ⁊ denigratio erūt eiuſdē ſpēi. ⁊ tñ non oēs dealbatiōes ſunt eiuſdē ſpēi. qδ videt̄ inconueniēs. q: magis cōueniūt quecūq; due dealbatiōes q̄ dealbatio ⁊ denigratio. ¶ Ad illδ pōt dici ꝙ ad vnitatē ſpecificā mot⁹ reqrit̄ vnitas ſpecifica medij: ⁊ ēt vnitas ſpecifica t̄mi ad quē. qm̄ t̄min⁹ ad quē ē mot⁹ eſt intrinſece⁹ motui ut viſū eſt in ṗ caplo ṗmi tractat⁹ huius qrti. nec eſt mot⁹ ſolū foꝛma ſ; quā mobile trāſmutat̄: ſ; itrinſece icludit tā foꝛmā ſm quā trāſmutat̄ q̄ ēt ad foꝛmā ad quaꝫ trāſmutat̄. ⁊ hoc loquēdo de motu ſm māꝫ de q̄ pħs loquit̄

i hoc 5°. ℂ Pōt tñ dici φ dealbatio mãliter accepta pōt duo dicē.ſ.ul' ſolū formā imꝑfectā ſ3 quā mo^le tēdit ad albedinē.ul' formā imꝑfectā tēdētē ad albedinē vna cū albedie. Et eodē mō dico de denigratiōe.ꝑ mō nō ē icōueniēs cōcedē φ dealbatio ⁊ denigratio accepte ſm mãm ſint eiuſdem ſpēi.q: hoc nō ē aliō dicē q̄ʒ dicē φ media ꝑ q̄ acq̄runt albedo ⁊ nigredo ſūt eiuſdē ſpēi. ⁊ hoc ē ſatiſ po^le. ℂ Scd̄o mō ē icōueniēs dicē φ dealbatio ⁊ denigratio ſūt eiuſdē ſpēi.ſ.ſ3 φ icludūt tā mediū q̄ʒ terminū. ℂ Et ſi q̄rat̄ ꝗ motus ſ3 formā ſꝰ eiuſdē ſpēi ⁊ ꝗ nō. Dico φ pħs i h̄ 5° nō loquit̄ de vnitate motus ſ3 formā.mot' eni ſ3 formam nō capit vnitatē ſm gen' ul' ſm ſpēʒ ex t'mino ad quē.nā alteratio ⁊ loci mutatio formal'r accepte ſꝰ i eodē ꝑdicamēto.ſ.i ꝑdicamēto paſſiōis ꝑ ſeꝗ̄t patet per ꝯ^ꝰ. ⁊ ita ſūt vn' mot' ſ3 gen' ⁊ tñ nō ſūt ad t'mīos eiuſdē ꝑdicamēti.ſ3 forte ꝑ reductionē mot' ſ3 formā hēt vnitatē ul' diuerſitatē ſ3 gen' ⁊ ſpēʒ ex termino ad quē ē: ⁊ ē i eodē gñe ⁊ i eadē ſpe ⁊ idirecte cū t'mīo ad quē.ꝑ ſe tñ ⁊ directe oīs mot' ſ3 formā eſt i gñe paſſiōis. ℂ Ad 2^am dubitationē dico φ linea recta ⁊ linea circularis q̄tū ē ex ꝑte linee ſunt eiuſdē ſpēi.q: linea q̄ ē recta pt̄ fieri circulariſ ⁊ eꝯ. ſ3 q̄tū ad figuras differūt ſpe.q: rectitudo ⁊ curuitas dīnt ſpe. ⁊ h̄ itelligit h̄ pħs. ⁊ pōt poni exēplū.hō alb' : ⁊ hō niger q̄tū ad ſbiecta ſꝰ eiuſdeʒ ſpēi.ſed q̄tū ad q̄litates iportatas ꝑ albū ⁊ nigrū dīnt ſpe. Vñ i oīb' talib' ꝯcretis accñtalib' ē diſtiguēdū.q: t'mini pñt accipi ꝑ eo qd̄ formal'r ſignificāt: ul' ꝑ eo qd̄ accñtal'r denoīant.vñ ſi iſti t'mini ſ.linea recta ⁊ linea circularis accipiant̄ ꝑ his que formal'r ſignificāt: ſic ueꝝ eſt φ linea recta ⁊ linea circularis dīnt ſpe.q: ſic accipiunt̄ ꝑ figuris iſtis. ul' ꝑ aggregatis ex lineis ul' figuris.ſi vo accipiātur pro his que accñtal'r denoīant ſic accipiunt̄ ꝑ ſubiis iſtaꝝ figuraꝝ.ſ. ꝑ ipis lineis.illo mō ē falſū dicē φ linea recta ⁊ linea circularis dīnt ſpe. hec diuiſio eſt euidētior de recto ⁊ de curuo.

ℂ Simpl'r aūt vn' mot' ē: ꝗ ſubſtãtia ꝗdeʒ vn' ⁊ nūero ē. Quiſ āt hui' ſit: mãifeſtū ē diuidētib'. Tria eni ſūt ſm nūeꝝ: circa q̄ dicim' motū vnū: qd̄: ⁊ i q̄. ⁊ qñ. Dico āt qd̄: qm̄ nec̄e ē aliqd eē qd̄ mouet̄: ut hoieʒ aut aſtrū. Et i aliq̄ h̄ moueri: ut i loco: aut in paſſione: ⁊ qñ. In tp̄e eni oē mouetur.

ℂ Hec ē 3ª ꝑti^s ꝑ^e ꝑtis ꝑ^lis hui' capl'i i q̄ pħs oñdit ꝗ mot' ē vnus ſimpl'r.h̄ ē ꝗ mot' ē vn' nūo. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes.q: i ꝑ^a oñdit q̄ ⁊ q̄t req̄runt ad vnitatē nūalē motus. In 2ª ibi[Socratē ꝗdē.]Mouet ⁊ ſoluit q̄ſdā dubitatiōes. ℂ In ꝑ^a igit̄ ꝑte huius ꝑticule pħs facit tria.q: ꝑ^o narrat q̄ ⁊ q̄t req̄rūtur ad vnitatē nūalē motus. 2° oñdit φ illa q̄ requirunt̄ ad vnitatē nūalē motus nō req̄runt̄ ad vnitatē motus ſm genus ul' ſm ſpēʒ. 3° vo oñdit q̄lis ē vnitaſ mo^tis q̄ req̄rit̄ ad vnitatē nūalē mot'. Prio igit̄ dicit pħs φ ad ſciēdū ꝗ motus ē vn' ſimpl'r ⁊ ſm ſbaʒ.i.ſm nāʒ ſuaʒ ſiue ꝗ mot' ē vn' nūo qd̄ idē ē: opʒ ꝯſiderare nobis diuidentib' ſupple ea q̄ exigunt̄ ad vnitatē nūalē motus.q̄ ſūt tria ſ3 nūʒ. vʒ. φ hoc ē mo^le. ⁊ i q̄.hoc ē illō qd̄ acq̄rit̄ ꝑ motū ⁊ qñ h̄ ē tp̄s.vñ ad vnitatē nūalē mot' req̄rit̄ vnitas nūalis mo^lis ⁊ vnitas nūalis t'mini ad queʒ eſt mot'. ⁊ vnitas nūalis tp̄is.opʒ eni φ tp̄s ſit vnuʒ nō iterruptū. φ aūt req̄rat̄ qd̄.i.mo^le patet q: nec̄e ē ad h̄ φ ſit mot' ut aliqd moueat̄ ut hō ul' aſtrum uel aliqd aliō mo^le. φ ēt req̄rat̄ i q̄.i.t'min' ad quē patet: q: nec̄e ē ut mo^le moueat̄ i loco uel in paſſione.i.ad q̄litatē ul' ſaltē ad aliqd. φ ēt req̄rat̄ qñ.i. tp̄s apparet q: oīs motus eſt in tempore.

ℂ Hoꝝ aūt gñe ꝗdē: aut ſpe eē vnū ē i re i q̄ mouet̄. Habitū erat i tp̄e. Simpl'r aūt vnū i oīb' his ē. Et nãqʒ in q̄ ē: vnū opʒ eē ⁊ idiuiſibile: ut ſpe. Et ipʒ qñ: vnū tp̄s: ⁊ nō deficiēs. Et qd̄ mouet̄ vnū eē: nō ſ3 accñs: ut albū nigrū fieri: ⁊ coriſcū ābulare: vñ āt ē coriſcus: ⁊ albū: h̄ ſ3 accñs.

ℂ Cū pħus narrauit φ ꝑdicta tria req̄runt̄ ad vnitatē mot' ſ3 nūʒ narrat φ ꝑdicta tria nō req̄runt̄ ad vnitatē mot' ſm gen' ul' ſm ſpēʒ.nō eni ad vnitatē mot' ſ3 gen' ul' ſ3 ſpēʒ req̄rit̄ vnitas mo^lis ul' tp̄is. ſ3 tñ penes vnū hoꝝ triū.ſ.penes vnitatē illi' in q̄ ē mot' attendit̄ vnitas mot' ſ3 gen' ul' ſm ſpēʒ.vñ ſi illō i q̄ ē mot' ſit vnū ſm gen' ul' ſm ſpēʒ motus erit vn' ſm gen' ul' ſ3 ſpēm. ⁊ ſi illō i q̄ ē mot' ſit diſtictū gñe ul' ſpe mot' erūt diſtincti gñe ul' ſpe. ⁊ l3 eni mo^lia ſint dīa ſpe ul' gñe: nō ꝓꝑ hoc opʒ φ motus diſtiguant̄ gñe ul' ſpe.pñt enim mo^lia dīa ſpe moueri eodē motu ſ3 ſpēʒ ut patet mãifeſte.nec ēt accipit̄ vnitas ſpecifica penes tp̄s q̄uis hitū ſit i tp̄e.hoc ē q̄uis illō accipiat̄ penes tp̄s.ſ. φ vnus mot' ſit poſt aliū. ⁊ ſic vnitas mot' ſm gen' ul' ſm ſpēʒ nō accipit̄ penes iſta tria: ſed penes vnuʒ tm̄. ſ3 vnitas nūalis accipit̄ penes oīa iſta tria.ſ.peneſ vnitatē nūalē mo^lis ⁊ tp̄is ⁊ t'mini ad quē.opʒ eniʒ φ illō i q̄ ē mot' ſit vnū nūo.debet eni eē idiuiſibile ſic φ nō diuidat̄ in duo nō faciētia vnū. Et ꝯ^or nec̄e ē ut illa nā in q̄ ē mot' ſit vna in nūo.ſ.indiuiduū demōſtratū illi' nāe. Et poſtea dicit φ ē nec̄e in vno motu ſm nūm ut illō i q̄ ē mot'.ſ. mā mot' ſit vnū nūo.hec ꝯ^or. Et ego itelligo ꝑ māʒ i q̄: terminū ad quē ē mot'.t'min' eni mot' dr̄ mā ad quā uel in q̄ eſt mot'. Ad hoc eni φ mot' ſit vnus nūo req̄rit̄ φ terminus ad queʒ eſt ſit vn' nūo.ſil'r tp̄s debet eē vnū nō deficiēs.i.debet eē ꝯtinuū nō interruptū ſic φ nō cadat quies media in aliq̄ parte tp̄is. Illō etiā qd̄ mouet̄ debet eē vnū. ℂ Poſtea pħs oñdit q̄lis ē vnitas mo^lis que req̄rit̄ ad vnitatē nūalē motus. ⁊ ēt q̄lis debet eſſe vnitas termini ad quē. Et ꝑ narrat pħſ φ ad vnitatē nūalē motus req̄rit̄ vnitas mobilis ꝑ ſe.ita φ ad hoc φ motus ſit vnus nūo req̄rit̄ φ mobile ſit vnū ꝑ ſe non per accñs.qm̄ ſortes albus eſt vnū ens per accñſ. talis enim vnitas per accñs ipſi' mo^lis nō ſufficit ad vnitatē nūalē mot'. Et rōneʒ hui' aſſignat ꝯ^or dicēs ſic. In hoc φ mot' ſit vnus nūo: neceſſe ē ut res mota ſit vna nūo: nō ꝑ accñs: qm̄ ſi fuerit vna per accñs: tūc erit poſſibile.ut moueat̄ duob' motibus inſimul in eodē tp̄e. Verbi grā. Qm̄ albuʒ ⁊ ſortes ſūt idē ꝑ accñs.q: accidit φ ſortes ſit alb' iō po^le eſt ut hoc ꝑ accñs vnū moueat̄ duob' motibus inſimul.ſ.ut nigreſcat ſm qd̄ eſt albus: ⁊ ambulet ſ3 qd̄ eſt ſortes.hec ꝯ^or. ℂ Et itēdit φ ſbm ꝓpriū vni' motus ſm nūʒ debet eſſe vnū per ſe. Si eni ſit vnū per accñs nō eſt ꝓpriū ſubm vniuſ motus ſicut q: ſortes albus eſt vnū ꝑ accidens.iō

nō ē ꝓpriū ſbm ambulatiōis nec nigrefactiōis. ſʒ
ſortes eſt ꝓpriū ſubiectū ambulationis: ⁊ albū eſt
propriū ſubm nigrefactiōis. vnū autem ⁊ idē pro-
priū ſubm ⁊ per ſe alicuius motus: nō pōt ꝑ ſe ſm
ꝙ tale moueri pluribus motibus ſil'. ¶ Eſt ēt ſciē
dū ꝙ idem motus nūo pōt eē in diuerſis ſbiectis
per accñs illius motus. Idē eni motus nūo ſil' eſt
in ſorte albo ⁊ in ſorte muſico. tñ idē mot' nūo non
pōt eſſe in diuerſis ſubiectis per ſe. ⁊ ita dictū pħi
eſt verū. vʒ. ꝙ ad vnitatē nūalem mot' reqrit vni-
tas nūalis ꝑ ſe ſubiecti: ſiue ꝑ ſe mobilis. ⁊ hoc eſt
qḋ phūs narrat de vnitate mobilis. vʒ. ꝙ ſi mot'
ſit vnus nūo oportet ꝙ mobile ſit per ſe vnū.

¶ Necꝫ cōe: eſſet eni duos hoies ſil' ſana
ri ſm eandē ſanitatē: vt obtalmie ſed nō
vnus hic eſt: ſed ſpecie vnus eſt.

¶ Deinde declarat phūs qualis debet eē vnitas ter
mini ad quē eſt motus: ⁊ ꝓbat ꝙ ad vnitatē nūalē
mot' nō ſufficit vnitas nūalis tpis cū vnitate ſpe-
cifica termini ad quē. ſed reqrit vnitas nūalis tmi
ni ad quē. ⁊ hec eſt 18ª ꝯ huius libri que ꝓbat ſic.
poſſibile eſt ꝙ duo hoies in eodē tpe moueant ad
eādē formā ſm ſpēm. vt. ſ. ad ſanitatē oculorʒ. ſi
igit vnitas nūalis tpis cū vnitate ſpecifica termi-
ni ad quē ſufficeret ad vnitatē nūalem motus: ſeq-
ret ꝙ iſti duo hoies ſanarent eadē ſanatione ſm
nūm. ꝯñs eſt impoſſibile. ergo ⁊ antecedens. ⁊ ꝑ ꝯñs
ſuū oppoſitū eſt verū. ſ. ꝙ ad vnitatē nūalem mo
tus nō ſufficit vnitas nūalis tpis cū vnitate ſpeci-
fica termini ad quē. ſed ēt requiritur vnitas nūa
lis termini ad quē. Intelligēdū ē hic ſʒ Linconiē
ſem ꝙ lʒ ꝑdicta tria. ſ. vnitas numeralis termini
ad quē. vnitas nūalis mobilis. ⁊ vnitas nūalis tē
poris: requirant ad vnitatē nūalem motus. tamē
vna cū hoc requirant alia duo ad vnitatē numera
lē motus. ſ. vnitas nūalis termini a quo eſt motus: ⁊
⁊ vnitas nūalis vie medie per quā eſt motus. Et
dicit ꝙ phūs tangit vnitatem nūalē horū triū. ſ.
rei acquiſite ꝑ motum: ⁊ eius a quo eſt mot': ⁊ vie
medie: per hoc qḋ dicit. Et in quo vnū. ⁊ ſi iſtḋ ha
beat veritatē. ſ. ꝙ in oī motu requirit vnitas nūa
lis vie medie. tūc dicerem ꝙ in motu alterationis
via media inter terminū a quo ⁊ terminū ad quem
nō eſt aliq̄ vna q̄litas ſm nūm manens in mobili
a ꝑn° motus vſqꝫ in finē. ſed via media eſt tota la
titudo graduū que eſt inter terminū a quo ⁊ inter ter
minū ad quē: ⁊ illa eſt vna nūo ſi mot' ſit vn' nūo.
¶ Credo tñ melius. vʒ. ꝙ in motu alterationis nō
requirit vnitas numeralis medij. ¶ Intelligendū
eſt etiā ꝙ ad vnitatē nūalem motus reqrit vnitas
nūalis motoris. ita ꝙ ſi ſint plꝭs motores q ſuc-
ceſſiue moueāt. ſ. vnus poſt aliū: mot' nō erit vnus
nūo: vt patet per phūm 8° huius. tertu cōmēti. 82.
qui dicit ꝙ mot' ꝓiectionis nō eſt vn' eo ꝙ in illo
motu nō eſt vnū mouēs tñ. Et phūs hic tāgit vni
tatē nūalem motoris ⁊ mobilis ꝑ hoc qḋ dicit ꝙ
vnitas nūalis mobilis reqrit. ⁊ hoc iō: qꝛ Ariſto.
nondū declarauit ꝙ omne qḋ mouet: mouet ab
alio: ſed illḋ declarabit in 7° ⁊ ēt in 8° hui'. iō phs
vſqꝫ ad ſeptimū huius loquit indiſtincte de moto
re ⁊ mobili. ⁊ ſic hic ſub mobili cōprehendit vtrū-
qꝫ. ſ. mobile. ⁊ etiā ipſum motorem ⁊c̄.

¶ Socratē aūt ſm alterationē eandē alte
rari in ſpecie: in alio aūt tpe: ⁊ iterū i alio:
ſiquidem cōtingit corruptū iterum vnū
fieri numero: erit ⁊ hic vnus. ſi v̉o non:
idem quidem: vnus autem non.

¶ Hec eſt 2ª pō 3ª ꝑticule ꝑ̈ ꝑtis ꝑᵉ 1ᵉ hui' capli i qua
phūs mouet ⁊ ſoluit quaſdā dubitationes. ⁊ cōti
net duas ꝑticulas. Quia in ꝑ̈ª mouet ⁊ ſoluit vnā
dubitationē. In 2ª ibi [Habet aūt dubitationē.]
Mouet ⁊ ſoluit aliā dubitationē ꝯſimilem priori.
¶ In ꝑ̈ª igit ꝑticula hui' ꝑtis phūs mouet vnā du
bitationē. nā dictū eſt ꝑ̈us ꝙ ad vnitatē nūalem
mot': reqrit vnitas tpis nō iterrupti. ¶ Sed ſup
hoc iducit dubitatio: qꝛ nō videt ꝙ requirat vni-
tas tpis nō iterrupti. qꝛ ſi ſocrates ꝑ̈ moueat ad
ſanitatē. deinde qeſcat. poſtea iterū moueat ad ſa-
nitatē. iſti mot' vident eē idē nūo ⁊ tamē tps nō ē
idē numero. ergo ad vnitatē numeralem mot' nō vi
requiri vnitas nūalis tpis nō iterrupti. ¶ Ad iſtā
dubitationē rñdet phs dicens ꝙ ſi ꝯtingat ſocra
tē alterari eadē alteratiōe ſm ſpēm i diuerſis vici
bus. ⁊ ſil' cū hoc poſſibile ſit illḋ qḋ eſt corruptū:
poſtea redire vnū nūo. tūc ꝑmus mot' ⁊ ſcḋs mo-
tus ſūt idē mot' nūo. ⁊ tñ tps nō eſt idē nūo. ſi v̉o
illa q̄litas q̄ corrupta eſt nō pōt redire eadē nūo:
tūc mot' ꝑmus ⁊ ſcḋs erūt idē mot' ſpe: ſʒ nō erūt
idē mot' numero. ¶ Notādū ſm ꝯᵗᵉˢ hic ꝙ phūs
forte itēdit ꝑ hāc qōnē venire ad qōnem de motu
cōtinuo quō mot' eſt ꝯtinu'. cū in hoc ꝙ i oī motu
q̄dā ꝑs corrūpit: ⁊ q̄dā alia gñat. ⁊ cū corruptū
nō reuertit: non erit vnus motus nūero. hec ꝯᵗᵒʳ.
Et huic dubitatiōi ſi inducat de motu ꝯtinuo rñ-
det ꝯᵗᵒʳ dicens ꝙ dñia eſt inter ꝑtes motus ꝯtinui ⁊
motus qui reuertunt vnus poſt aliū. qꝛ i his motī
bus i actu quorū vn' ſit poſt aliū: gñatū ⁊ corruptū
vtrūqꝫ diſtiguit a reliq̄ ꝑ qetē iteriacētē. ſʒ i mo
tu ꝯtinuo gñatū nō diſtiguit a corrupto. ſ. ꝑ quie-
tē mediā. necꝫ demōſtrat. ſupple i actu: ſʒ eſt vnus
nūero. Poſſibile ē igit dicē ſm iſtū ꝙ motus ꝯtinu-
us eſt vnus nūero: ſʒ mō magis diminutio: q̄ꝫ mō
q̄ dicimus i re qeſcēte ipā eē vnā ſm numerū. hec
ꝯᵗᵒʳ. Pria tñ expō eſt melior. vʒ. ꝙ qō itelligat de
motib' iterruptis ꝑ qetē mediā. ſ. an tales poſſint
eſſe idē nūero cū tps nō ſit idē nūero. Vñ ſolutio
ē illa. ꝙ tales mot' iterrupti nō ſūt idē motus nu-
mero. qꝛ q̄litas vl' forma corrupta nō pōt redire ea-
dem numero. ſi tamē eſſet poſſibile eandem q̄lita-
tē numero poſtq̄ꝫ corrupta ē redire. tūc idē motus
numero poſtq̄ꝫ eſt corruptus poſſet redire.

¶ Habet aūt dubitatiōē hinc ſilē. ⁊ vtrū
vna ſanitas: ⁊ omnino habit' ⁊ paſſiones
ſubſtantie ſint in corporibus.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula huius ꝑtis i q̄ phūs mouet ⁊ ſol
uit aliā dubitationē ſilē ꝑori: ⁊ ꝑ̈ mouet qōnem.
¶ Scḋo v̉o ibi [Niſi ꝙ in tātū dif.] Soluit illā
qōnem. Dicit igit phūs ꝑ̈ ꝙ ꝑori dubitatiōi q̄ eſt
de formis ſucceſſiuis eſt quedā alia dubitatio ꝯſi-
milis de formis ꝑmanentibus. que dubitatio eſt
iſta. Vtrū forme ꝑmanentes q̄ ſūt in ſubiectis ꝯti
nue trāſmutatꝭ maneāt ꝑ tps eedē nūero. v̉bi grā.
Sanitas hēt eſſe i ſuba paſſibili ⁊ ꝯtinue trāſmuta
bili tanq̄ꝫ in ſubo. Eſt igit qō vtrū ſanitas que eſt
in ſorte hodie: ſit eadē nūero cū ſanitate q̄ fuit he
ri in ſorte. Et vniuerſaliter vtrū forme q̄ ſūt i ſuba

tráſmutabili maneát eedez numero p aliqđ tp̄s.

¶ Moueri nāq3 videnť habētia ꝛ fluētia.

¶ Et arguit pħs pbādo ꝙ talis foꝛa nō manet eadē nūo p tp̄s. ꝛ ꝓ ſic. Jlla foꝛa cuius ſubm̄ fluit ꝛ trāſmutať nō mām̄et eadē nūo. ſ3 ſbm̄ ſanitaťs cuiuſlibet foꝛe accñtalis coꝛruptibilis fluit ꝛ trāſmutať. igiť nec ſanitas nec aliq̄ talis foꝛa mām̄et eadē numero.

¶ Si eni eadē ꝛ vna que diluculo ꝛ nūc ſanitas: q̄re nō ꝛ cū deficiēs accipiat iterū ſanitatē: ꝛ hec ꝛ illa vna numero erit: eadem enim ratio eſt.

¶ Scđo pbat idē ſic. Si ſit eadē ſanitas in ſoꝛte hodie q̄ heri fuit. eadē rōne ſi ſoꝛtes heri fuit ſanus: ꝛ poſtea pdidit ſanitatē: ꝛ hodie recupet ſanitatē: eadē nūo erit ſanitas heri pdita: ꝛ hodie recupata. Eadē eni rō eſt ut vi: ſ3 hoc eſt falſum. q2 ſit coꝛruptū reuerteretť idem nūo. qđ eſt inconueniens.

¶ Niſi ꝙ in tātū differūt. Quia ſiqdē duo idē: ſicut nūero vn⁹: ꝛ habit⁹ eē neceſſe ē. vn⁹ eni nūero act⁹ vni⁹ nūero eſt: ſi v̄o habit⁹ vn⁹ eſt: foꝛtaſſis nō alicui videbiť vn⁹ ꝛ act⁹ eē. Cū eni pauſet ambulās: nō ampli⁹ eſt hoc ambulatio. Iterū aūt ambulāte erit ambulatio. ſi igiť vn⁹ ꝛ idē eſt: ꝯtingit vnū ꝛ idē coꝛrūpi ꝛ eē multoriēs. He quidem igitur ſunt dubitationes extra que nunc eſt intentionem.

¶ Hic pħus ſoluit illā dubitationē: q̄ ſol̄o ꝯſiſtit i h̄ ꝙ ſi foꝛma extīs in trāſmutabili ſbo maneat idem nūo opꝫ ꝙ habitus. i. ſubm̄ maneat idē nūo. Uñ ſi ſanitas q̄ eſt hodie i coꝛpe ſoꝛťs: ſit eadē nūo cū ſanitate que fuit heri i coꝛpe ſoꝛťs: opꝫ ꝙ coꝛpus ſoꝛtis hodie ꝛ heri ſit vnū ꝛ idē nūo. ſed nō opꝫ ꝙ ſi coꝛpus ſoꝛťs maneat idē nūo ꝙ pp hoc ſanitas hodierna ꝛ heſterna ſint eadē nūo. q2 ſoꝛtes manenſ idem nūo pōt pdere ſanitatē ꝛ iterū recupare eā. ſed ſanitas pdita nō ē eadē nūo cū ſanitate poſtea recupata. q2 coꝛruptū nō pōt redire idē nūo. ꝛ tn̄ coꝛp⁹ ſoꝛtis manet idē nūo. ¶ Uñ ſubdit pħus dicens ꝙ p̄dicte due q̄ões ſꝛ extrinſece a ſua p̄ncipali intentiōe: ꝛ ſic excuſat ſe a ſubtiliori pſcrutatiōe earūdē. Fm iſtū modū exponendi lr̄a eſt plana. vñ q2 pħs imediate dixit ꝙ eadē rō eſt ꝙ foꝛma reſiſtens i ſubo trāſmutabili maneat eadē nūo p tp̄s. ꝛ ꝙ foꝛa reuertať eadē nūo poſtq̄ eſt coꝛrupta. nūc dicit ꝙ uerū eſt ꝙ eadem rō eſt de iſtis. niſi ꝙ in tātū differt ꝙ ſi duo ſꝛ idē nūo. hoc eſt: ſi ſanitas p̄oꝛ ꝛ poſterioꝛ ſint idē nūo ꝛ hitus neċe ē. ſ. ꝙ ſit idem nūo. vnus eni nūero actus. i. vna foꝛa uľ vnū accñs nūero ē ꝛ vni⁹ hit⁹ nūero. hoc ē vnius ſubi. ſi v̄o hitus vnus eſt. i. ſi ſbm̄ eſt vnū. foꝛtaſſe nō pp hoc alicui videbiť eē vn⁹ act⁹. hoc ē nō pp hoc opꝫ ꝙ ſit vna foꝛa uľ vnū accñs nūo. ſi eni pauſet ambulās. nō ampli⁹ hec ambulatio ē. ſ. eadē numero. Iterū aūt ambulāte. ſ. eodem ſbo erit. ſ. eadē ambulatio ƒm ſpēꝫ nō ƒm nūm. Q aūt nō erit eadem ambulatio ƒm nūm oñdit pħs dicēs. ſi enim vnus ꝛ idem erit. ſ. ƒz nūerū ꝯtingit vnū ꝛ idē coꝛrūpi ꝛ eſſe multotieſ. ſed hoc eſt icōueniens. ꝗ ꝛc. Et ſubdit pħs dicens. He aūt dubitatiōes ſūt ex̄ iſtā intentionē q̄ eſt nūc. Uñ iſta ſol̄o ƒm illā expoſitionē eſt ꝯdiuiſibilis ꝛ ꝯſiſtit i hoc. vꝫ. ꝙ ſi ſanitas maneat eadē nūero hodie ꝛ heri opꝫ ꝙ ſubꝫ maneat idem nūero nō trāſmutatū ſubaliter. ſꝫ nō opꝫ ꝙ ad h̄ ꝙ ſubꝫ maneat nō trāſmutatū ſubalr̄ ꝙ pp hoc ſanitas maneat eadē numero. ꝛ hec ſuit expō Alex. ut ꝯ^{tor} recitat. Tamē ꝯ^{tor} poſtq̄ poſuit iſtam expōnē ponit aliā. Nā text⁹ quē ꝯ^{tor} expōit habet ſic. ſi eni actiōes ſūt due: neċe eſt ut foꝛe ſint due. ſꝫ ſi foꝛma fuerit eadē: nō opꝫ ꝙ actio ſit eadē ꝛ p duas actiōes itelligit pħs duas paſſiones. i. duos motus ƒm expōnē ꝯ^{tis}. Eſt igiť hec ſolutio ƒm hanc expōnem. ſ. ꝙ ſi mot⁹ ſit idem nūero foꝛe acq̄ſite p motū erūt eedē nūero. ſꝫ nō opꝫ ꝙ ſi foꝛe acq̄ſite p motū ſint eedē nūero ꝙ pp hoc mot⁹ ſit idē nūero. q2 ad vnitatē numeralē mot⁹ req̄riť pluſ q̄ vnitas numeralis t̄mini ad quē. Uñ ſi mot⁹ ſit idem nūero: t̄mini erūt idē nūero. ſꝫ nō ſeq̄tur ꝯ̄. Q̄uāuis eni vnitas nūeralis termini ad quē non ſufficiat ad vnitatē nūeralē mot⁹. tn̄ ad vnitatē numeralē mot⁹ requiriť vnitas t̄mini ad quē. ꝛ iō ſi motus fuerit idē nūero: foꝛme erūt eedem nūero. ſed nō ſequiť ꝯ̄. Et ƒm iſtā expōnē p actū qui poniť in textu nr̄o debemus itelligē motū. ꝛ p habitū debemus itelligē foꝛmā terminantē motū. Secūdū tn̄ iſtas expoſitiones nō ſoluiť directe ſcđa dubitatio. vꝫ. utrū eadem foꝛma nūero maneat p tempus in ſubiecto ꝯtinue trāſmutato.

¶ Qm̄ aūt cōtinu⁹ ē ois mot⁹: ſimplr̄ q̄dē vnū neceſſe eſt ꝯtinuū eē: ſiq̄dē ois diuiſibilis eſt: ꝛ ſi ꝯtinuus vn⁹. Nō eni ois fiet ꝯtinu⁹ oi: ſic neq3 aliđ nullū ꝯtingēti ꝯtingēs: ſꝫ q̄rū vnū ſūt extrema: ultia autem alioꝝ nō ſūt q̄dē: alioꝝ āt ſūt: ſꝫ ſpē dīa ꝛ equoca ſūt. Quō aūt tāget aut vnū fiet ultimū linee ꝛ ambulatiōis. Hiti q̄dē igiť ſūt: ꝛ g neq3 idē ſpē: neq3 idē gñe ſunt. Currēs eni aliq̄s ſtatim febricitabit: ꝛ ut lāpas ex diffuſione: loci mutatio eſt hita. ꝯtinua aūt nō. Ponit eni ꝯtinuū: quorū ultia vnū ſūt. Quare hiti ꝛ ꝯſiter ſūt: q̄rū tp̄s ꝯtinuū ē. Cōtinuū aūt eſt quo mot⁹. Hoc āt ē cū vnū ꝛ ultimū fiat ambob⁹.

¶ Hec eſt 2ª ps p̄n^{lis} huius capl'i in q̄ pħus determinat de vnitate mot⁹ declaratiua. ꝛ ꝯtinet duas pticulas. q2 i p̄ª determinat de vnitate mot⁹ ſimplr̄. i. de vnitate numerali mot⁹. ꝛ hoc abſolute. Jn 2ª ibi [Simpli⁹ aūt di.] Determinat de vnitate numerali mot⁹ cōparatiue oñdens q̄s de numero motuū quoꝝ q̄libet eſt vn⁹ nūero eſt magis ꝛ pfecti⁹ vn⁹. Prima pticula ꝯtinet duas ptes. qm̄ i p̄ª declaꝛ. q2 ois motus ſimplr̄ vn⁹ eſt ꝯtinuus ꝛ ꝯ̄. Jn 2ª ibi [Uñ neċe eſt.] Declaraſ q̄t ꝛ que req̄runť ad vnitatē numeralē mot⁹ ſiue ad vnitatē mot⁹ ſimplr̄. ¶ Jn p̄ª igiť pte hui⁹ p̄ª pticule declaꝛ ꝙ ois mot⁹ ſimplr̄ vnus ē ꝯtinu⁹ ꝛ ꝯ̄. Et p̄ tn̄ declaraſ ꝙ ois mot⁹ ſimplr̄ vn⁹ eſt ꝯtinu⁹. ꝛ hec eſt 19ª ꝯ̄ hui⁹ libri. circa cuius declarationē ſic pcedit pħus: q2 p̄ p̄mittit ꝯ̄nē quā itendit pbare dicēs ꝙ cū ois mot⁹ ſit ꝯtinuus: neċe eſt ꝙ mot⁹ qui eſt ſimplr̄ vnus. ſ. vnus nūero ſit ꝯtinu⁹. Deide cū pħus dič. Siq̄dē ois. pbat ꝯ̄nē: ꝛ hoc ſic. Ois mot⁹ eſt diuiſibilis.

ſed oīs motꝰ ſimplr̄ vnus eſt motꝰ. ergo oīs motꝰ ſimpliciter vnus eſt diuiſibilis: ſed nō eſt diuiſibilis i ꝑtes nō ꝯtinuatas adinuicē. q2 ſic nō eēt vnꝰ. ergo oīs motꝰ ſimplr̄ vnus ē diſibilis i ꝑtes ꝯtinuatas adinuicē. ſed oē tale ē ꝯtinuū: vt p3 ex ꝓcedētibꝰ. igiꝉ oīs motꝰ ſimplr̄ vnus ē ꝯtinuꝰ. huius rōnis maior pōiꝉ i lr̄a. Deīde cū dicꝉ Et ſi ꝯtinuū. Declaꝉ ꝙ oīs motꝰ ꝯtinuus ē ſimplr̄ vnꝰ. ⁊ hec eſt ꝯ̄ 10ª huius libri q̄ ꝓbaꝉ ſic. Oē ꝯſtitutū ex ꝑtibus q̄rū vltima ſꝫ vnū: ē ſimplr̄ vnū. ſ3 oīs motꝰ ꝯtinuꝰ ꝯſtituitur ex ꝑtibus q̄rū vltia ſꝫ vnū. ergo oīs motus ꝯtinuus ē ſimplr̄ vnus. huiꝰ rōnis ꝑ ponitꝉ ꝯ̄ cū dicꝉ Et ſi ꝯtinuū. Deīde pōiꝉ declaratio mioris cū dicꝉ Nō eni oīs. Dicꝉ igiꝉ pħs ꝙ nō oīs motꝰ ꝯtinuaꝉ oī motui ſicꝫ i alijs rebꝰ. nō eni q̄libet indr̄nter cōtinuaꝉ cuilibet. ſ3 ſolū illa ſꝫ ꝯtinua quoꝝ vltia ſunt vnū. ⁊ ſic ē i motibꝰ. ſ. ꝙ ſolū illi motꝰ ꝯtinuanꝉ q̄rū vltia ſꝫ vnū. ⁊ ſic appet mior. ſ. ꝙ oīs motꝰ ꝯtinuus ꝯſtituiꝉ ex ꝑtibꝰ q̄rū vltia ſꝫ vnū. maior aūt declaꝉ ibi Ultia qdē. ⁊ ħ ſic. Illa q̄rū vltia ſūt vnū: ⁊ eiuſdē nāe: ꝯſtituūt aliqd̄ vnū ſimplr̄. ſed illa q̄ ſꝫ diuerſa nārū nō ſꝫ ꝑtes q̄titatiue ꝯſtituentes vnū ſimplr̄. nec hn̄t vnū ⁊ idē vltimͫ. nō eni omniū vltia ſꝫ vnū. ⁊ ſic appet maior. ſ. ꝙ oē ꝯſtitutū ex ꝑtibꝰ q̄rū vltia ſꝫ vnū: ē ſimplr̄ vnū. Qꝫ aūt nō oīu3 vltia ſint vnū. patet q2 nō oīu3 ſꝫ vltia: vt patet i numeris. q̄rū nō ſꝫ vltia. aliquoꝝ ēt ſꝫ vltia: ⁊ tn̄ illoꝝ vltima nō ſꝫ vnū. q2 ſunt nārū diuerſaꝝ ⁊ equiuoca. ſicꝫ vltia deambulatiōis ⁊ linee ſꝫ equoca ⁊ diuerſaꝝ nārū. iō nō pn̄t eē vnū. nec deambulatio ⁊ linea ꝯſtituūt aliqd̄ ſimplr̄ vnū. Motꝰ etia3 q nō ſūt eiuſdē nāe nō hn̄t idē vltimū nec ꝯſtituūt aliqd̄ ſimplr̄ vnū. Habiti qdē tales l3 tn̄ motꝰ nō ꝯtinueꝉ adiuicē: pn̄t tn̄ eſſe habiti: ⁊ ꝯn̄ter entes. Un̄ illi motꝰ q nō ſūt idē gn̄e nec ſpē pn̄t eē motus habiti: nō aūt ꝯtinui. Uerbi gr̄a. ſi aliqs currat ⁊ ſtatim icipiat febricitari: illa febricitatio pōt eē habita. ⁊ ꝯn̄ter eius illi curſui. ſ3 nō pōt ſibi ꝯtinuari. ſilr̄ ſi ex loci mutatiōe lāpadis ſequaꝉ illuminatio alicuiꝰ domꝰ vl̄ loci: illa illuminatio pōt eſſe hita ⁊ ꝯn̄ter eius poſt illā mutationē lāpadis. ſ3 nō erit ſibi ꝯtinua. q2 ſꝫ mutatiōes gn̄e diſticte. ⁊ iō nec ſūt ꝯtiue nec ꝯſtituūt aliqd vnū nūo. q2 illi motꝰ ſꝫ ꝯtinui q̄rū vltia ſꝫ vnū. ⁊ vltia diſtinctoꝝ gn̄e nō ſunt vnū. ⁊ ſic erūt hiti ꝑꝑ ħ ꝙ tp̄s i q̄ ſꝫ eſt ꝯtinuū. qd̄ qdē tp̄s ē ꝯtinuū ſicꝫ motꝰ aliqs eſt ꝯtinuus. q2 vltima ſuaꝝ ꝑtiū ſꝫ vnū. ℭ Intelligēdū ē ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ iſtam lr̄am. v3. vt lāpas ex diffuſiōe. exponit de motibꝰ eiuſdē ſpēi. diuerſoꝝ tn̄ mouētiū vl̄ diuerſoꝝ mobiliū. Un̄ tales motꝰ ſꝫ ſeſſei. q2 l eis nō iterponiꝉ qes media ſ3 nō ſūt ꝯtinui. vbi gr̄a. exponēdo de motibꝰ diuerſoꝝ mouētiū vt ſi vna cādela moueatur de vna manu i aliā ſine qete media. ita ꝙ ꝑ moueaꝉ ab vna manu: ⁊ ſtatī poſtea ab alia manu ſine qete media. iſti motꝰ ſꝫ hiti ⁊ nō ſꝫ ꝯtinui. Pōt ēt pōi de motibꝰ eiuſdē ſpēi: diuerſoꝝ tn̄ mobiliū. vt ſi vna cādela moueaꝉ ſtatim poſt aliā: illi motꝰ ſūt ſeſſei ſeu habiti: ⁊ nō ſūt cōtinui. q2 motū nō ē vnū. Sic igiꝉ apparet qui motꝰ ſūt cōtinui: ⁊ q motus ſunt habiti ⁊ nō ꝯtinui.

ℭ Un̄ neceſſe ē eūdē ſm ſpēm eē: ⁊ vnū: ⁊ i vno tp̄e ſimplr̄ ꝯtinuū motū: ⁊ vnu3. Tp̄e qdē vt nō imobilitas iterſit. In deficiēti eni qeſcē neceſſe eſt. Multi igiꝉ ⁊ nō vnꝰ motꝰ ē quoꝝ qes in medio ē. Quare ſi aliqs motꝰ ſtatu occupeꝉ: neqꝫ vnꝰ ē: neqꝫ ꝯtinuꝰ. itercipiꝉ aūt ſi in medio tp̄s eſt.

ℭ Hec eſt 2ª ps ꝯ̄ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝓn̄ˡᵉ huiꝰ capl̄i i qua declaraꝉ ꝙ ad vnitatē nūeralē motꝰ reqriꝉ vnitas numeralis moˡⁱˢ: vnitas numeralis tp̄is: ⁊ vnitas numeralis termini ad quē ē motꝰ. ⁊ hec 21ª ꝯ̄ huius libri q̄ ꝓbaꝉ ſic. Oīs motꝰ vnꝰ numero ē ꝯtinuus. ⁊ oīs motus ꝯtinuꝰ ē vnꝰ motꝰ nūero: vt iā ꝓbabiꝉ. oīa igiꝉ que reqrunꝉ ad ꝯtinuitatē motꝰ: illa eade3 reqrunꝉ ad vnitatē nūeralē motꝰ. ⁊ ꝯ̄. ſi ad ꝯtinuitatē motꝰ reqrunꝉ vnitas numeralis moˡⁱˢ. vnitas numeralis tp̄is: ⁊ vnitas nūeralis t̄mini ad que3. ergo hec tria reqrunꝉ ad vnitatē nūeralē motꝰ. maior huius rōnis patet ex ꝓcedētibꝰ. mior vō declaꝉ. ſ. ꝙ ꝑdicta tria reqranꝉ ad ꝯtinuitatem motus. De vnitate eni nūerali mobilis manifeſtū ē ꝙ ipſa reqriꝉ ad vnitatē nūeralē motꝰ. q2 manifeſtū ē ꝑ ſe ꝙ motus diuerſoꝝ mobiliū nō ꝯtinuanꝉ adinuicē. ⁊ iō pħs nō ꝓbat ꝙ vnitas nūeralis moˡⁱˢ reqraꝉ: ſ3 ſupponit ħ tanq̄ manifeſtū. ⁊ ſolū ꝓbat hoc q̄tū ad tp̄s ⁊ q̄tū ad terminū. ⁊ ꝑ q̄tū ad tp̄s: ⁊ ħ ſic. Si tp̄s nō ſit vnū nūero ⁊ ꝯtinuū. tūc iter illa tp̄a menſurantia motū cadit qes media. ⁊ ꝑ ꝯn̄s iter ipſos motꝰ cadit qes media. ſ3 motꝰ iter q̄s cadit qes media ſꝫ plures motꝰ: ⁊ nō vnꝰ motus ⁊ cōtinuus. ergo ſi tp̄s nō ſit vnū nūero ſ3 iterruptū ꝑ quietē mediam: motus nō erit ꝯtinuus. igiꝉ ex oppoſito ꝯn̄tis ſequiꝉ oppoſitū añcedētis. ſ. ſi motus ſit ꝯtinuus op3 ꝙ tp̄s ſit cōtinuum ⁊ vnū numero. ergo ad cōtinuitatez motꝰ reqriꝉ vnitas numeralis temporis.

ℭ Qui āt ſpē nō vniꝉ: nō vnꝰ: ⁊ ſi non deficiat tp̄s. Tp̄s qdē enim vnū eſt: ſpē āt alius. vnū qdē neceē ē ⁊ ſpē vnū eē. Hūc āt ſimplr̄ vnū eē: nō eſt neceē. qs igiꝉ motus quidē ſimplr̄ vnus: dictū eſt.

ℭ Cū pħs ꝓbanit ꝙ vnitas nūeralis tp̄is reqriꝉ ad ꝯtinuitatē motꝰ. ꝓbat ꝙ vnitas nūeralis forme ad quā ē motꝰ reqriꝉ ad ꝯtinuitatem motꝰ. ⁊ ħ ſic. Si motꝰ ſint ad diuerſos t̄minos nūo: l3 ſint ad eūdez t̄minū ſm ſpēm: ⁊ q̄uis tp̄s eoꝝ ſit vnū ꝯtinuū. tn̄ motꝰ nō ſūt ꝯtinui: nec ꝯſtituūt vnū motū ꝯtinuū. ⁊ hoc iō ē: q2 ſꝫ ad t̄minos ſm nū3. Uerbi gr̄a. Si fiāt motꝰ ad duas albedines i eodē tp̄e ꝯtinuo: iſte dealbatiōes nō faciūt vnū motū ꝯtinuū neqꝫ vnū motū ſimplr̄. ergo ⁊c̄. ℭ Intelligēdū ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ alr̄ exponit iſtā ꝑtē. Un̄ neceſſe. v3. ꝙ Ariſt. ibi itēdit ꝓbare ꝙ ad ꝯtinuitatē motꝰ reqrunꝉ tria. v3. vnitas numeralis moˡⁱˢ. vnitas nūalis tp̄is. ⁊ vnitas nūalis termini ad quē. ⁊ ħ ꝓbat ꝑ ħ q2 oīs motꝰ vnus nūo ē ꝯtinuus. ⁊ oīs motꝰ ꝯtinuꝰ ē vnꝰ nūo. igiꝉ q̄cunqꝫ reqrunꝉ ad vnitatē nūalē motꝰ: eadē requirunꝉ ad vnitatē motꝰ: ſed ad vnitatē nūalē motꝰ reqrunꝉ ꝑdicta tria vt declarātū eſt ꝑus. ergo ꝑdicta tria reqrunꝉ ad ꝯtinuitatē motꝰ. ℭ S3 circa illā ꝑtē dubitaꝉ. ſ. an ad ꝯtinuitatē motꝰ reqraꝉ vnitas nūalis moˡⁱˢ: ⁊ vꝫ ꝙ nō. q2 ſi aliqd̄ corpꝰ iniatū moueaꝉ ꝯtinue: ⁊ ꝯtinue deꝑdat ꝑtes ſuas. vbi gr̄a. gutta aq̄ cōtinue deſcēdēs ſup̄ tabulā aridā ꝑdit ꝯtinue ꝑtes ſuas: ibi motꝰ ē ꝯtinuus: ⁊ tn̄ nō ē idē moˡᵉ nūo a ꝓnᵒ motꝰ uſqꝫ ad fine3. q2 tota gutta moueꝉ a ꝓnᵒ: ⁊ i fine nō moueꝉ niſi ps gutte. ſ3 ps ⁊ totū nō ſūt idē3 nūo. ergo ad ꝯtinuitatē motꝰ nō requiriꝉ vnitas nūe-

rilis mobil'. ¶ Itē mot' pgressiu' aialis pōt eē cōtinu'. ꝛ tn̄ nō ē idē mobile nūo ptinue motū i tali motu. pbatio. nā aial motū motu pgressiuo qn̄ p̄ponit vnū pedē: tc̄ figit aliū pedē. ita ꝙ qn̄ vna ps mouet motu pgressiuo: tūc alia ps qescit. ꝛ illa ps q̄ qescit postea mouebit. ꝛ tūc qesceat alia ps. mot' igit pgressiu' aialis p̄ ē in vna pte aialis. ꝛ postea i alia. q: p̄ mouet vna ps aialis: ꝛ postea alia. Motus igit pgressiuus aialis qn̄qꝫ ē in subo: ꝛ qn̄qꝫ i alio: ꝛ tn̄ iste mot' est ptinuus. g̊ ad ptinuitatē motus nō reqrit vnitas nūalis mobilis. ¶ Itē si aliqd aial ertēs sursū: descēdat deorsū ꝛ i medio motus moriat. iste mot' est ptinu'. ꝛ tn̄ mo^{le} nō ē idez nūo. q: in p̄^a pte mot' mouet aial. ꝛ in scda pte mouet cadauer qd ē nō aial. ¶ Ad p̄^m hoꝝ est dicendū ꝙ si aliqd corp' moueat depdēdo ptes suas cōtinue: hic ē aliqs mot' ptinu'. s. ille mot' g fuit sub lectiue ꝛ adeq̄te i pte q̄ mouet i fine motus. ꝛ iste mot' hēt vnū subm nūo. s. istā ptē q̄ manet in fine mot' ifiniti. tn̄ mot' alioꝝ mobiliū p̄fuerūt ꝛ tmiabant añ finē toti' mot'. Uel pōt dici ꝙ ē ipo^{le} ꝙ fiat ptinua ablatio a mo^{li} sic ꝙ ps auferat añ pte in infi^m. s3 sit' aliqd totū auferet. ut patet i cauatione lapidis p guttas descēdētes s̄m pħm. ꝛ s3 h̄ p̄ auferet vna ps tota: ꝛ postea alia ps tota. ꝛ sic sūt diuersa mo^{lia} ꝛ diuersi motus nō ptinuati adinuicē. ¶ Ad aliō dico ꝙ motus pgressiu' aialis nō ē ptinuus ꝛ vnus simplr. s3 cōponit ex mltis motibus v3. ex motu pulsus ꝛ ex motu tract'. ꝛ forte cōponit ex mltis motib' ꝛ ex mltis getib'. ꝛ iō nō ē ptinuus. tn̄ hēt vnū sb3 p se. s. totū aial. ps aūt aialis nō ē sbm mot' pgressiui nisi p accñs. ¶ Ad 3^m dico ꝙ si nl'la foia subalis maneat p̄ i viuo. ꝛ postea i mortuo. ac si aial descēdat ꝛ i descēdēdo moriat: tūc sūt plēs mot' nō ptinuati adinicē. s3 sūt mot' biti seu sekei. si vō aliq̄ foia subalis maneat eadē: tūc ē mot' ptinuus ꝛ idē mobile nūo. s. cōpositū ex mā p̄^a ꝛ illa forma substāiali q̄ manet eadem.

¶ Ampli' āt dī vn' ꝛ pfect': siue s3 gen' siue s3 spēm: siue s̄m substāniā sit: sicut ꝛ in alijs pfectū ꝛ totū vn' ē. ē āt aliqñ ꝛ si im perfect' sit: vnū dī: si solū sit cōtinuus.

¶ Hec est 2ª pticula 1^e ptis pn^{lis} huius capli i q̄ pħs determīat de vnitate nūali mot' cōparatiue cōparādo mot' quoꝝ glibet est vn' nūo in vnitate nūali s̄m magis pfectū ꝛ minus pfectū. ꝛ ptinet duas ptes. in p̄^a cōparat motū cōpletū ꝛ motū icōpletū in vnitate nūali adinuicē s3 pfectionē ꝛ impfectionē. In 2^a ibi ⌊ Ampli' aūt preter dictos. ⌋ Cōparat motū regularē ꝛ irregularē adinuicē s̄m pfectionē ꝛ impfectionē in vnitate nūali. Intētio igit p̄^e ptis est ꝙ vn' mot' nūo dī de motu pfecto ꝛ impfecto. siue de motu cōpleto ꝛ incōpleto. ꝛ ꝙ mot' pfect' ꝛ cōplet' est magis vnus mot' nūo q̄ mot' impfectus ꝛ incōplet'. Et ulr mot' pfectus ꝛ cōplet' est magis vn' q̄ mot' iperfect' ꝛ icōpletus. ꝛ hoc siue sit cōplet' s̄m gen' siue s̄m spēz siue s3 subm. Istis eni modis dī aliqs motus cōplet' ꝛ pfectus. vnde mot' pfectus ꝛ cōpletus s3 genus dī motus localis. q: iter gn̄a motuū illō genus motuū ē pfect'. ꝛ quilibet mot' localis dī esse pfectior s̄m genus qōlibet alio motu. q: est in perfectissimo gn̄e motus. Motus vō circularis ē perfect' s̄m spēz. ꝛ qlibet motus circularis dī esse pfectior alijs motib' s̄m spēz. q: est in pfectissima specie mot'. S3 mot' dī esse perfectus s̄m subiectū. q: in illa spē est perfectior. ꝛ sic motus primi mobilis dicitur esse perfectus s̄m subiectum in specie motuum circularium.

¶ Ampli' aūt aliter preter p̄dictos: dicitur motus vnus regularis. irregularis enim est. q: nō videt vnus: s3 magis regularis sicut rect'. Irregularis eni diuisibilis est. videt aūt differre: sicut magis ꝛ minus.

¶ Hec est 2^a ps huius particule 2^e partis pn^{lis} huius capli in qua pħs ponit aliā diuisionē motus que est in motū regularē ꝛ irregularē. ꝛ cōparat motū regularē ꝛ irregularē adinuicez s̄m perfectionē ꝛ impfectionē in vnitate nūali. ꝛ hec ps ptinet tres particulas. qrū in p̄^a declarat ꝙ motus regularis est magis vnus q̄ motus irregularis. In secūda ibi ⌊ Est aūt in oī. ⌋ Narrat gbus motibus cōpetit regularitas. In 3^a aūt ibi ⌊ Irregularitas autez. ⌋ Narrat gbus modis pōt esse motus irregularis. ꝛ sic assignat cām irregularitatis in motu. ¶ In p̄^a igit pticula huius ptis declarat pħs ꝙ motus regularis est magis vnus q̄ motus irregularis. ꝛ hec est 2^a ꝯ huius libri. que pbat sic. Ille motus qui est minus diuisibilis est magis vnus q: vnum dicit indiuisionē: ꝛ ppter hoc qd est magis idiuisibile seu minus diuisibile est magis vnū. sed mot' regularis est minus diuisibilis q̄ motus irregularis. ꝛ mot' irregularis ē magis diuisibilis. q: plures pprietates discōuenientes ꝛ dissimiles sibi cōueniūt q̄ motui regulari. Motus eni irregularis est diuisibilis in uelocitatē ꝛ tarditatē. igit motus regularis est magis vnus q̄ mot' irregularis. huius rōnis minor ponit in textu. Uñ subdit pħs dicēs ꝙ q̄uis motus regularis ꝛ irregularis sic se hñt. s. ꝙ mot' regularis est magis vn' q̄ irregularis. nō tn̄ differūt spē: sed differūt s̄m magis ꝛ minus. Et ꝯ^{ter} dicit hic ꝙ ista diuersitas ē de gn̄e diuersitatis que accidit in reb' s̄m additionē ꝛ diminutionē. ꝛ dicit ꝙ pħs per hoc itēdit ꝙ uelocitas ꝛ tarditas nō diuidūt motū s̄m ꝙ genus diuidit in spēs. ꝛ ꝯ^{ter} assignat huius cām dicēs ꝙ hoc est q: uelocitas ꝛ tarditas sūt de qualitate. sed diminutio ꝛ additio sunt de q̄titate.

¶ Est autē ꝛ in omni motu qd regulariter est aut nō: ꝛ nāqꝫ alterabitur regulariter ꝛ fert irreglr ut circulo aut rectitudie. ꝛ circa augmētum silr ꝛ decrementum.

¶ Hec ē 2^a pticula hui' ptis i q̄ pħs narrat gb' modibus cōpetit regularitas ꝛ irregularitas dicēs ꝙ i oī gn̄e mot' ē repire regularitatē ꝛ irregularitatē. Nā possibile ē ꝙ motus localis sit uelocior i vna pte q̄ in alia. cōuenit ēt ꝙ alteratio sit uelocior in vna parte q̄ in alia. ꝛ eodem mō est de diminutione ꝛ augmentatione.

¶ Irregularitatis aūt dīa ē aliqñ qdē i q̄ mouet. Impoīe eni ē regularē eē motū: nō i regulari magnitudie: ut reflexi motus aut obliq aut ali' magnitudis quorū nō ꝯuenit ꝯtingēs in cōtingēte parte.

¶ Hec ē 3ª pticula 2^e ptis 2^e pticule 2^e ptis pn^{lis} hui'

capitl'i i q̄ pħs oſidit qbꝰ modis pōt motꝰ eē irregla ris. ꝛ quō uelocitas ꝛ tarditas ſe hn̄t ad motuȝ. ꝛ ꝯtinet 4ᵒʳ ptes. q: i pᵃ aſſignat pħs cās irregulari tatis motꝰ. Jn 2ᵃ āt ibi[Un̄ nec ſpēs.]Declat q̄li ter uelocitas ꝛ tarditas ſe hn̄t ad motuȝ. Jn 3ᵃ ibi [Unus qdē igiꝰ.] Narrat quō motꝰ irregularis ē vnꝰ. Jn 4ᵃ ibi[Si aūt oēȝ.] declat ꝙ ex motibꝰ irregularibꝰ diſtictis ſpe nō fit vnꝰ motus ꝯtinuuſ. ℭ Jn pᵃ igiꝰ pte huiꝰ pticule phūs pōit duas cās irregularitatꝯ motꝰ ſiue duos modos qbꝰ cōtingit motū eſſe irregularē dicens ꝙ vno mō irregulari tas motꝰ ē ex illo i q̄ mobile moueꝰ. Nam ipolc eſt motū regularē eſſe ſup magnitudinē nō regularē. ꝛ iō motꝰ ſup lineā tortuoſā ul' giratiuā nō ē regu laris. motꝰ et q̄ ē ſup magnitudinē cuiꝰ vna ps nō ſuppōiꝰ alteri pti nō ē regularis. ꝛ iō motꝰ reflexꝰ nō eſt regularis. q: magnitudo ſup quā eſt pmus motꝰ nō ſupponiꝰ magnitudini ſupra quā eſt ſcōs motus nec ecōuerſo. Ex quo ſequiꝰ ꝙ motꝰ qui nō eſt ſup magnitudinem rectā uel circularem nō eſt regularis. pᵃ igitur cā irregularitatis motus eſt ir regularitas magnitudinis ſup quā fit motus.

ℭ Aliqn̄ āt neqȝ i ubi: neqȝ i qn̄: neqȝ i qd: ſȝ i eo q̄d ut eſt. uelocitate eni ꝛ tarditate aliqn̄ determinaꝰ. Cuiꝰ qdē eni uelocitas ē eadē: reglaris ē. cuiꝰ āt nō: irreglaris ē.

ℭ Scđa uō cā irregularitatꝯ motꝰ ē diſpō ipſiꝰ moˡⁱˢ ſ. q: mobile natū ē ſic moueri. ſ. ualociꝰ i vna pte tē poris ꝛ tardiꝰ i alia pte. ut patet i motu nāli graui um ꝛ leuiū q̄ i fine motꝰ mouenꝰ uelocius q̄ȝ i pn°. Un̄ hec cā 2ᵃ eſt ex pte ipſius moˡⁱˢ ꝛ nō ex pte ma gnitudinis ſup quā eſt motꝰ nec ex pte ipſius tpis nec ex pte termini ad quē. ℭ Un̄ notādum eſt ſm Linco. hic ꝙ ſicut motꝰ ē irregularis dupl'r. ſ. uel pp irregularitatē ſpatij uel pp irregularitatē uelo citatis motꝰ. ita regularitas motus ē ul' a regula ritate ſpatij per qđ ē motꝰ. ul' a regularitate uelo citatis. ut cū motꝰ nō eſt ſibiipſi diſſimilis ſm uelo citatē ꝛ tarditatē. Et addit. Linco. ulterius dicēs ſic. Puto ēt ꝙ regularitas quedā motꝰ attēdiꝰ in ſiīitudine proportiōis: utpote ſi motus augmētet ſuā uelocitatē ꝯtinue ſm ꝓportionē vnā dī regula ris. ꝛ augmētatio regularis eſt que augmētat par tes totius ſm ſimilitudinē ꝓportionis. hec ille.

ℭ Unde neqȝ ſpēs motus neqȝ differētie ſunt uelocitas ꝛ tarditas: q: oēs ſequunꝰ differentes ſm ſpēm.

ℭ Hec eſt 2ᵃ ps huius pticule in q̄ declaraꝰ q̄liter ue locitas ꝛ tarditas ſe hn̄t ad motū. ꝛ per ꝯn̄s q̄liter regularitas ꝛ irregularitas ſe hn̄t ad motū: ꝛ ꝓba tur ꝙ uelocitas ꝛ tarditas nō diuerſificāt motuȝ ſm ſpēm. ꝛ hec eſt 23ᵃ ꝯ huius libri que dupl'r pro batur. ꝛ pᵒ ſic. Jlla q̄ cōpetūt oi ſpēi motus nō di uerſificāt motū ſm ſpēm. ſed uelocitas ꝛ tarditas cōpetūt oi ſpēi motꝰ. ḡ uelocitas ꝛ tarditas nō di uerſificāt motū ſm ſpēȝ. maior patet. q: ſi illa que cōpetūt oi ſpēi motꝰ diuerſificarēt motū ſm ſpēm. ſeqreꝰ ꝙ ois ſpēs motꝰ diſtingueretꝰ in alias ſpēs motꝰ. q: ois ſpēs motꝰ hēret pnᵃ diſtinguentia mo tū i diuerſas ſpēs. ſed hoc ē fl'm. q: tūc nō eēt de uenire ad infimā ſpēȝ motꝰ. ꝛ ſic eēt ꝓceſſus i ifiᵐ i pdicamenꝰ in qd. cū ſb oi ſpe eēt dare ſpēȝ iferio rē. ꝛ ſic i ifiᵐ. mior uō patet. q: uelocitaſ ꝛ tarditaſ cōpetūt motui locali ꝛ motui alteratiōis. ꝛ ſic de alijs. ꝛ ul'r oi ſpēi motus. ꝛ eadē ratio eſt de regu laritate ꝛ irregularitate motus. ſ. ꝙ non diuerſifi cat motum ſm ſpēm.

ℭ Quare neqȝ leuitas neqȝ grauitas q̄ in idē eſt: ut terre ad ipſaȝ: aut ignis ad ipȝ.

ℭ Scđo ꝓbaꝰ eadē ꝯ p qđdā ſignū ſic. Grauitas ꝛ leuitas hoc ē. maior grauitas ꝛ minor q̄ mouēt ad eūdē locū ut ad ipaȝ terrā ul' locū terre nō dīnt ſȝ ſpēȝ. ſil'r maior leuitas ꝛ mior leuitas ignis q̄ mo uēt ad ipm ignē ſiue ad locū ignis nō dīnt ſpe. cuȝ igiꝰ magis graue ualociꝰ moueaꝰ deorſū q̄ȝ minuſ graue. ꝛ magis leue ueilociꝰ moueaꝰ ſurſū q̄ȝ minꝰ leue: ſequiꝰ ꝙ maior uelocitas ꝛ minor uelocitas nō diuerſificāt motū ſm ſpēȝ. ꝛ p ꝯn̄s uelocitas ꝛ tarditas nō diuerſificāt motū ſȝ ſpēȝ. Et fūdaꝰ rō ſup hoc. ſ. q̄rū pnᵃ nō dīnt ſpe illa nō dīnt ſpe. ſed maior grauitas ꝛ minor grauitas ſūt pnᵃ uelocita tis ꝛ tarditatis. ꝛ ita eſt de maiori ꝛ minori leuita te. ſed maior grauitas ꝛ minor nō diuerſificāt ſpe ciē. igiꝰ uelocitas ꝛ tarditas nō diuerſificāt ſpēm.

ℭ Unꝰ qdē igiꝰ irregularis ē: q̄ ē cōtinuus. Minꝰ āt qđ qdē reflexiuo accidit motui. Nō aūt minꝰ: ꝛ cōmixtio ſemp cōtrarij.

ℭ Hec ē 3ᵃ ps pdicte pticule i q̄ pħs narrat quō mo tus irregularis eſt vnꝰ. dicēs ꝙ motꝰ irregularis ē vnꝰ inq̄ȝtū eſt ꝯtinuꝰ. ē tn̄ minꝰ vnꝰ q̄ȝ motꝰ regula ris. ſic linea hn̄s angulū ē minꝰ vna q̄ȝ linea recta. ꝛ iō motꝰ cui accidit reflexio ē minꝰ vnus q̄ȝ motꝰ regularis. ꝛ cā pp quā ē minꝰ ē cōmixtio ꝯrij. vn̄ pp cōmixtionē ꝯrioꝝ eſt minꝰ. vn̄ dicit hic ꝯᵒʳ ꝙ cū motꝰ ineq̄lis ſit diminutꝰ. ꝛ diminutū i oi gne ē diminutū p cōmixtiōeȝ ꝯrij. ſequiꝰ ꝙ motꝰ ineq̄ lis ſit cōpoſitꝰ ex ꝯrijs. ꝛ ꝙ nō ſit vnꝰ in rei ueritā te. ℭ Notādū ꝙ diminutū eſt diminutū p cōmix tionē ꝯrij in ūtute nō ſic ꝙ in oi diminutiōe ſint ꝯ ria real'r. ſȝ quō hoc ſit: viſū eſt ſupra pmū de ge.

ℭ Si aūt oē vnū ꝯtigit: ꝛ reglarē eē ꝛ nō: nō erūt q nō ſȝ ſpēȝ hiti ipi vnꝰ ꝛ ꝯtinuꝰ. Quō eni erit reglaris ex alteratiōe cōpo ſitꝰ: ꝛ loci mutatiōe. Jndiget eni ꝯuēire.

ℭ Hec ē 4ᵃ pticula ptis ſuprapoſite i q̄ declaꝰ ꝙ ex motibꝰ diſtinctis ſpe nō fit vnꝰ motꝰ. ꝛ dic pħs p ꝙ ꝛ ſi ois motꝰ vnꝰ pōt eē eq̄lis ꝛ ieq̄lis. tn̄ ipolc ē ut motꝰ ſeſſei ꝯtineanꝰ adiuicē. ꝛ itēdit p motꝰ ſeſſeoſ motꝰ diſtictos ſm ſpēm. Jntēdit igiꝰ pħs hic ꝓba re ꝙ motꝰ cōpoſitꝰ ex diuerſiſ motibꝰ ſȝ ſpēȝ nō eſt vnꝰ motꝰ. ꝛ hec eſt 24ᵃ ꝯ huiꝰ libri q̄ ꝓbaꝰ ſic. Ois motꝰ vnꝰ pōt eē regularis ꝛ irregularis. ſȝ motꝰ cō poſitꝰ ex diuerſis motibꝰ ſȝ ſpēȝ nō pōt eē regula ris ꝛ irregularis. igiꝰ motꝰ cōpoſitꝰ ex diuerſis mo tibꝰ ſm ſpēȝ nō ē vnꝰ motus. maior patet ex pcedē tibꝰ. ꝛ mior declaꝰ ſic. Si ptes motus regularis pn̄t ſupponi ſibi adiuicem ita ꝙ ſint eiuſdē nāe: ꝛ pn̄t cōtinuari adinuicē. ſed motus diuerſi ſȝ ſpēȝ nō ſupponunꝰ ſibi nec pn̄t adinuicē cōtinuari. im poſſibile eni eſt ꝙ loci mutatio ſupponaꝰ alteratio ni ſic ꝙ cōtineaꝰ cū alteratiōe aut cū augmētatio ne. ḡ motus cōpoſitus ex motibus diuerſis ſȝ ſpe ciem nō pōt eē regularis. ꝛ p ꝯn̄s nō pōt eē regu laris ꝛ irregularis. ꝛ p ꝯn̄s nō pōt eē vnus motꝰ ℭ Sed ꝯᵒʳ mouet hic vnā dubitationē. ſ. q̄liter ſi

la ꝓpō ſit uſ'is.vȝ.ꝙ oīs mot⁹ pt eē eq̄lis ⁊ ineq̄lis
cū declaratū ſit i libro de celo ⁊ mūdo ꝙ mot⁹ cor-
poris celeſtis nullā hēt i ſe diuerſitatē. ❡ Ad illō
rñdet ꝯ[or] dicēs ꝙ cū h̄ ſit ꝓpriū corpis celeſtis
ſm ꝙ ē celeſte.ſ.ꝙ mot⁹ eius ſemꝑ eſt eq̄lis.ſȝ nō
eſt ꝓpriū corpis ſm ꝙ eſt motū.nulli eni corpi ſm
ꝙ eſt motū repugnat ꝙ mot⁹ ei⁹ ſit ieq̄lis ſeu irre-
gularis.nūc aūt ſermo i hoc loco ē de motu nō ſm
ꝙ eſt mot⁹ alicui⁹ corpis.ſed ſm ꝙ eſt motus tm̄.
❡ Sȝ circa p̄dicta ocurrūt duo dubia. ❡ Primū
eſt.an mot⁹ regularis ſit vniformis ſm uelocitatē
in oī ſua pte. ❡ Scōȝ dubium eſt.an mot⁹ diuerſi
ſm ſpēm uł ſm gen⁹ pñt adinuicē ꝯtinuari. ❡ Ad
p̄m dubiū arguo ⁊ ꝓbo ꝙ ad regularitatē mot⁹ nō
reqrit vniformitas ſm uelocitatē in oī ſua pte. q̄
mot⁹ ſupme ſpe eſt regulariſſim⁹.q̄ ē mēſura oīuȝ
alioꝝ motuū. ⁊ tñ nō ē vniformis i uelocitate ſm
oēm pteꝫ q̄ ptes circūferētiales ueloci⁹ mouentur
q̄ȝ ptes cētrales.q̄to enim aliq̄ ei⁹ ps ē ꝓpinquior
circūferētie:tanto ueloci⁹ mouet.q̄ in eq̄li tpe de-
ſcribit maiorē circulū. ❡ Itē ſi ad regularitatē mo
tus reqreret vniformitas ſm uelocitatē.ſeq̄ret ꝙ
nullus mot⁹ eēt regularis.ꝯñs ē fl'm.ḡ ⁊ añs.ꝓba
tio ꝯñtie. Nam oīs mot⁹ ē uelocior i vna pte q̄ȝ in
alia.q̄ oīs mot⁹ uel ē nālis uł violētus. ⁊ mot⁹ nā
lis itēdit in fine ut vult phūs 8° hui⁹. Et mot⁹ vio-
lent⁹ remittit i fine.ḡ oīs mot⁹ ē uelocior i vna pte
q̄ȝ i alia. ❡ Ad 2[m] dubiū arguo ⁊ ꝓbo ꝙ mot⁹ di-
uerſi ſȝ ſpēm uł ſm gen⁹ pñt adīuicē ꝯtinuari.q̄ ſi
nō poſſent adinuicē continuari:h̄ nō eēt niſi q̄ nō
pñt hēre idē ultimū. ⁊ h̄ nō eſt niſi q̄ differūt ſm
ſpēm uel ſm gen⁹.ſed hec rō non ualet.q̄ diuerſa
ſȝ gen⁹ uł ſȝ ſpēm pñt hēre idē ultimū. ḡ nō obſtā
te ꝙ mot⁹ differāt ſȝ ſpēm uł ſȝ gen⁹ pñt hēre idē
ultimū. Maior vī manifeſta. q̄ illa vī eſſe rō pbī.
minorē vō ꝓbo.qm̄ vga cui⁹ vna medietas ē viri-
dis ⁊ alia ſicca ē ꝯtinua. ⁊ ſic ps aīata ⁊ ps iaīata
q̄ differūt ſȝ gen⁹ ſbalternū ⁊ ēt ſm ſpēm ꝯtinuant
adīuicē. ❡ Itē mot⁹ diuerſi ſm gen⁹ uł ſȝ ſpēȝ pñt
eē imediata ut motus ꝯrij pñt eē imediati.qm̄ ali
qō corpus pt calefieri:⁊ i fine calefactiōis pōt fri-
gidū approximari ſibi.qō qdē frigidū mouebit ip
ſuȝ ſtati ꝯ ſuā frigiditatē.alr agēs nāle eſſet appro
ximatū ſuo ꝯrio ꝑ tps ⁊ nō ageret in ipȝ qō ē icon
ueniēs. Ponat igit ꝙ aliqō corpus calefiat ⁊ ime-
diate poſt frigefiat illo caſu poſito illi motus ſt ꝯti
nuati adīuicē. ⁊ tñ dīnt ſpe.igit motus differētes
ſpe pñt adīuicē ꝯtinuari. Q aūt illi mot⁹ ꝯtinuent
adinuicē:ꝓbo q̄ ꝯtinua ſūt quoꝝ ultima ſūt vnū.
ſed ultima iſtoꝝ motuū ꝯrioꝝ ſūt vnū.ḡ.maior pa
tet. ⁊ ꝓbo minorē.q̄ q̄ro aut illi duo mot⁹ hñt idē
ultimū aut diuerſa ulti'ma.ſi hñt idē ultimuȝ hēo
ꝓpoſitū.vȝ.ꝙ illi mot⁹ ſūt ꝯtinuati adīuicē.q̄ ꝯti-
nua ſūt illa quoꝝ ultima ſūt vnū. Si aūt det ꝙ illi
duo mot⁹ non hñt idē ultimū.ſed diuerſa ultima.
Tūc quero.aut iſta duo ultima mēſurant eodē in-
ſtāti aut alio ⁊ alio iſtāti. Si eodē ſequit ꝙ ultima
ꝯrioꝝ inſunt eidē ꝓ eodē inſtanti qō ē impoſſibile.ſi
vō det ꝙ iſta duo ultima mēſurent alio ⁊ alio iſtan
ti cū iter q̄libet duo inſtātia ſit tps mediū: ſeq̄ret
ꝙ inter ultimū p̄oris mot⁹ ⁊ p̄n[m] mot⁹ poſterioris
eſſet tps mediū. ⁊ ita illi mot⁹ nō eēnt imediati cu-
ius oppoſitū ſupponim⁹. ❡ Ad p̄m dubiū eſt dicē
dū ꝙ ad h̄ ꝙ mot⁹ ſit regularis reqrit ꝙ ſit vnifor
mis i uelocitate ſm oēm ptē acceptā ſm diuiſionē
tpis.q̄ ſicut innuit phūs i lr̄a ad regularitatē mo-
tus reqrunt tria.ſ.vniformitas ſpatij ſuꝑ quod ſit
motus. ⁊ vnitas ſpecifica forme ſm quā ſit mot⁹.
3° requirit cōformitas i uelocitate ⁊ tarditate.ita
ꝙ mobile ſȝ eādē ptē nō moueat ueloci⁹ i vna pte
tpis q̄ȝ i alia. ❡ Ad formā igit dubitatiōis cū q̄ri
tur an mot⁹ regularis ſit vniformis ſm uelocitatē
i oī ſua pte:dico ꝙ ptes motus ſūt duplices.q̄daȝ
que accipiunt ſm diuiſionē mobilis. nā vna pars
mot⁹ eſt in vna pte mobilis ⁊ altera ps i alia. Alie
vō ſūt ptes mot⁹ accepte ſȝ diuiſionē tpis. ⁊ ſic di
cim⁹ ꝙ vna ps motus ē pterita:alia pñs: ⁊ futura.
Dico igit ꝙ loquēdo de ptib⁹ motus accept̄ ſȝ di
uiſioneȝ mo[lis]:ſic nō opȝ ꝙ oēs ptes mot⁹ regula-
ris ſint vniformes i uelocitate.q̄ ſic argutū ē: ps
ſupior p̄mi orbis mouet ueloci⁹ q̄ȝ ps iferior. ⁊ tñ
mot⁹ p̄mi orbis ē regulariſſim⁹ ⁊ h̄ iō ē.q̄ iſte ptes
mot⁹ q̄rū vna ē i ſupiori pte orbis: ⁊ alia i iferiori
accipiunt ſȝ diſionē mo[lis]. ❡ Uñ iſte mot⁹ eſt vni
formis.q̄ oēs ptes ſemꝑ vniformiter ⁊ eq̄ ueloci
ter mouet. Semꝑ eni ptes ſupiores mouent uelo
ci⁹ q̄ȝ ptes iferiores ⁊ in eadē ꝓportiōe uelocitat̄.
Si vō loq̄mur de ptib⁹ motus accept̄ ſm diſionē
tpis.ſic dico ꝙ ad h̄ ꝙ mot⁹ ſit regularis reqrit ꝙ
ſit vniformis i uelocitate ſȝ q̄ālibet eius ptē.ſ.ac
ceptā ſm diſionē tpis. Si eni totū mobile uł aliq̄
ps ei⁹ moueret ueloci⁹ i vna pte tpis q̄ȝ i alia:mo-
bile nō moueret i oī pte tpis eq̄ ueloci̇ter. ⁊ ꝑ ꝯñs
mot⁹ nō eēt regularis. ❡ Ad p̄m igit i ꝯriū dico ꝙ
mot⁹ p̄mi orbis ē regularis.q̄ nō mouet ſȝ ſe totū:
nec ſȝ aliq̄ȝ ptē ē ueloci⁹ i vna pte tpis q̄ȝ i alia.nec
ipedit regularis ꝑ h̄ ꝙ i eodē tpe vna ps mobilis
mouet ueloci⁹ q̄ȝ alia q̄ regularitas motus nō at-
tēdit penes vniformitatē uelocitat̄ ptiū mot⁹ q̄ ſē
ſit ſi accipiant ſm diſionē mo[lis]. ❡ Ad aliō qñ di
ꝙ oīs motus ē uelocior i vna pte q̄ȝ i alia. Dico ꝙ
ſi loq̄mur de ptibus accept̄ ſȝ diſionē tpis:ſic nō
ē ueꝝ. Et qñ dī ꝙ oīs motus nālis itēdit i fine ⁊c̄.
Dico ꝙ h̄ nō ē ueꝝ.q̄ motus celi ē nālis ⁊ tñ nō in
tēdit i fine. Uñ illō.vȝ.ꝙ oīs motus nālis intēdi-
tur ⁊c̄.hēt itelligi de motu nāli recto. ⁊ h̄ ſuppoſi
to ꝙ nō ſit aliqō violētū ipedicēs ei⁹ itēſionē. Pōt
ēt motus violētus eē regularis ꝑꝑ aliqō ipedimē
tū ipedicēs ei⁹ remiſſionē i fine. ❡ Ad 2[m] dubiū di-
co ꝙ motus diuerſi ſȝ genus uł ſȝ ſpēȝ nō pñt cō
tinuari adīuicē. ⁊ h̄ iō q̄ nō pñt hēre idē ultimū.
Uñ ſȝ pħȝ nō q̄ōlibet pt ꝯtinuari cū q̄libet:ſȝ ſolū
illa pñt adīuicē ꝯtinuari:q̄ pñt hēre idem ultimū.
nūc aūt ultima diuerſoꝝ ſȝ ſpēȝ dīnt ſm ſpēȝ: ⁊ iō
nō pñt eē idē ſȝ nūm. ❡ Uñ ſciendū ꝙ ultimū dī
de ultimis aliq̄rū equoce.ſ.de ultimis linee: ⁊ de
ultimis deābulatiōis. ⁊ talia ultia nec pñt eſſe ſil'
nec ēt pñt eē vnū:ſȝ de ultimis aliq̄rū dī h̄ nomen
ultimū vniuoce ut de ultio deābulatiōis: ⁊ de ulti
mo dealbationis.talia eni ultia bñ pñt eſſe ſil':ſed
nō pñt eē vnū: ⁊ iō bñ'ia talia ultia nō pñt ꝯtinua
ri adīuicē.q̄ nō pñt hēre idē ultimū. ❡ Et ad p̄m
i ꝯriū dico ꝙ ptes virge:q̄rū vna ē aīata: ⁊ alia in
aīata:nō ꝯtinuant adinuicē ſm formā:ſed ſolū ꝯti
nuant adinuicē ſm q̄ȝtitateȝ. Uñ duplex eſt conti
nuatio.ſ.quedā ſm q̄ȝtitatē: ⁊ quedā ſȝ formā.di
co etiā ꝙ q̄ȝtitas que ē i p̄[a] pte aīata: ⁊ q̄ȝtitas q̄ ē
in pte inanimata ſūt eiuſdeȝ ſpeciei. ⁊ ideo iſte q̄ȝ
titates pñt continuari adinuicē.ſed ille ſubſtantie
quarū vna eſt aīata: ⁊ alia inaīata:nō ꝯtinuant ni-

ſi ꝑ acciñs.ſ.rõne ſuaꝝ quãtitatũ ꝙ ꝑ ſe ſũt ꝯtinue adiuicẽ. Dico igiť ꝙ illa ꝙ ſũt diuerſaꝝ ſpẽrũ pñt ꝯtinuari adiuicẽ ꝑ acciñs: nõ ꝑ ſe. ¶ Et ſi dicať ꝙ ſm hoc mot⁹ diuerſi ſm gen⁹ vł ſʒ ſpẽm poſſent cõtinuari adiuicẽ. Dico ꝙ nõ ẽ veꝝ. qꝛ mot⁹ nõ pñt ꝯtinuari niſi ſm formã. qm̃ mot⁹ nõ hẽt q̃ʒtitatem intrinſecã aliã a q̃ʒtitate mobilis. ꝛ iõ motus non pñt ꝯtinuari adiuicẽ ſm q̃ʒtitatẽ niſi ꝯtinueñť ſm formã. ſʒ nõ eſt ſic de ſuba. qꝛ ſuba eſt q̃ʒta q̃ʒtitate ꝓpria. ꝛ ſic ſube diſticte poſſũt ſm ſpẽm ꝯtinuari adinuicẽ ſm q̃ʒtitatẽ: ſed nõ ſm formaʒ. ¶ Uel põt dici ꝙ ſuppoſito ꝙ motus hẽret q̃ʒtitatẽ itrinſecã: adhuc ille q̃ʒtitates diuerſoꝝ motuũ ſʒ ſpẽm nõ pñt adiuicẽ ꝯtinuari. qꝛ nõ pñt hẽre idem ultimũ. ¶ Ad aliõ qñ di ꝙ motus ꝯrij pñt eſſe habiti ita ꝙ īter illos nihil eſt mediũ: ꝯcedať. Et cũ di ꝙ tũc hñt idẽ ultimũ. dico ꝙ nõ eſt veꝝ imo hñt diuerſa ultima. Et qñ queriť an iſta ultĩa menſureñť eodẽ iſtãti: aut alio ꝛ alio. Dico ꝙ mẽſuraňť eodẽ iſtãti. Et qñ di ꝙ tũc ultima ꝯrioꝝ ieſſent eidẽ ſiľ in eodẽ inſtãti. Dico ꝙ ultima ꝯrioꝝ quoꝝ vnũ ẽ itrinſecũ vni motui: ꝛ aliõ extrinſecũ alteri poſſũt bñ eẽ ſiľ in eodẽ ſubo i eodẽ iſtãti: tñ ultima ꝯriorũ itrinſeca eis nõ poſſũt ineſſe ſiľ in eodẽ inſtãti. ¶ Ad cuius itellectũ eſt ſciẽdũ ꝙ nullũ ultimũ eſt itrinſecũ motui: niſi ultimũ motus ex pte poſt vel aliqõ mutatũ eſſe acqſitũ per iſtũ motũ. vñ nullũ initiũ motus icipiẽtis a qete eſt intrinſecũ illi motui. tñ mutatũ eſſe copulãs ptes motus adiuicem eſt itrinſecũ utriꝗ; pti. ꝛ tũc dico ꝙ ſi ťminata calefactiõe ſtatim icipiat frigefactio: ultimũ calefactiõis: ꝛ ꝓm̃ frigefactionis mẽſurať eodẽ inſtãti. ꝛ hoc eſt poɫᵉ. qꝛ ultimũ calefactionis eſt intrinſecũ calefactioni. ꝛ ꝓm̃ frigefactiõis eſt extrinſecũ a frigefactione: ideo iſta poſſunt ineſſe eidẽ in eodẽ inſtãti. Quid aũt ſit ꝓm̃ motus incipiẽtis a quiete videbitur in tractatu ſequenti.

¶ Tractatus tertius qnti libri in quo agiť de ꝯrietate motuũ ꝛ quietũ. ¶ Capitulum ꝓmũ de ꝯrietate motus ad motuʒ.

Mpli⁹ aũt determinãdum eſt: q̃lis
a mot⁹ ꝯri⁹ motui: ꝛ de mãſiõe eo-
dẽ mõ. Sed ꝓmo determinãdum
eſt utrũ ꝯrius mot⁹ ſit: qui eſt ex eodẽ ei q eſt in idẽ: ut qui eſt ex ſanitate: ei qui eſt in ſanitatẽ: ut generatio ꝛ corruptio videňť. Aut qui eſt ex ꝯrijs: ut qui eſt ex ſanitate: ei qui eſt ex egritudĩe. Aut qui in ꝯria: ut q eſt in ſanitatẽ: ei qui eſt in egritudinẽ. Aut qui eſt ex ꝯrio: ei qui eſt in ꝯriũ: ut qui ẽ ex ſanitate: ei qui ẽ i egritudinẽ. Aut q eſt ex ꝯrio in ꝯriũ: ei q eſt ex ꝯrio in ꝯriũ: ut q ẽ ex ſanitate i egritudinẽ: ei q ẽ ex egritudine i ſanitatem. Neceſſe eſt enĩ: aut vnuʒ quẽdã hoꝝ eſſe modoꝝ: aut plures. Nõ enim eſt aliter cõtraponere.

¶ Iſte eſt tertius tractatus huius libri in quo determinať de ꝯrietate motuũ adiuiceʒ: ꝛ de ꝯrietate motus ad quietẽ: ꝛ ẽt de ꝯrietate quietũ adiuicẽ. ꝛ ꝯtinet tria capl'a. qm̃ in ꝓ determinať de ꝯrietate motus ad motũ declarãdo quis motus cui motui ꝯriať. In 2° ibi⌊ Qm̃ aũt motui nõ ſolũ.⌋ Determinať de ꝯrietate mot⁹ ad quietẽ: ꝛ de ꝯrietate qetũ adinuicẽ. In 3° aũt ibi⌊ Dubitabit aũt aliqs.⌋ Mouet ꝛ ſoluit q̃ſdã dubitatiões circa ꝯrietatẽ motuũ ꝛ qetũ. Capl'm ꝓm̃ continet duas ptes ꝓnˡᶜˢ. qm̃ in ꝓᵃ innuit phũs ꝛ declarat penes que ẽ attendẽda ꝯrietas motuũ. In 2ᵃ ibi⌊ Qm̃ autẽ in ꝯriũ.⌋ Mouet ꝛ ſoluit q̃ſdã dubitatiões. Prima ps ꝯtinet tres pticulas. qꝛ in ꝓᵃ phs ꝓponit itẽtionem ſuã: ꝛ enumerat oẽs modos qb⁹ ꝯtingit imaginari ꝙ mot⁹ eſt ꝯrius motui. In 2ᵃ ibi⌊ Eſt autẽ quicqd.⌋ Declarat qb⁹ modis nõ ẽ accipiẽda ꝯrietas motuũ. In 3ᵃ ibi⌊ Reliquiť ḡ.⌋ Cõcludit phs modũ ſʒ quẽ ẽ accipiẽda ꝯrietas motuũ adiuicẽ. ¶ In ꝓᵃ igiť pticula hui⁹ ptis phs ꝓponit intẽtionẽ ſuã: ꝛ narrat q̃t modis ꝯtingit imaginari ꝙ motus ſit ꝯrius motui. Dicit igiť phs ꝙ ꝓter illa que determinata ſũt de motu determinãdũ ẽ qs mot⁹ cui ꝯrieť motui. ꝛ ſiľr de mãſione hoc ẽ de quiete i. determinãdũ ẽ que qes ꝯriať motui: ꝛ ẽt q̃ qes cui quieti ꝯriať. Demũ narrat modos quib⁹ ꝯtingit imaginari ꝙ motus ꝯrieť motui. ꝛ ponit qnꝗ; modos. Quoꝝ ꝓmus eſt ut dicať ꝙ mot⁹ ab aliq̃ forma ꝯriať motui in eandẽ formã. Uerbi grã. ut mot⁹ qui ẽ a ſanitate ꝯriať motui q eſt i ſanitatẽ. ut ꝙ mõ gñatio ꝛ corruptio dicuňť eẽ ꝯria. qꝛ gñatio ẽ a nõ eẽ. ꝛ corruptio ẽ ab eẽ eiuſdẽ. ¶ Scdo mõ ꝯtingit imaginari ꝙ illi mot⁹ ſũt ꝯrij q ſũt ex ꝯrijs ut ꝙ mot⁹ ex ſanitate ꝛ mot⁹ ex egritudine dicuňť eſſe ꝯrij. ¶ Tertio mõ ꝯtigit imaginari ꝙ illi motus ſunt ꝯrij qui ſũt in ꝯria. ut dicať ꝙ mot⁹ ad ſanitatẽ ꝯriať motui q eſt ad egritudinẽ. ¶ Quarto mõ ꝯtingit itelligẽ ꝙ motus q eſt ex vno ꝯrioꝝ ꝯrieť motui in reliquũ. Uerbi grã. ut dicať ꝙ motᵃ ex ſanitate ꝯriať motui q ẽ i egritudinẽ. ꝛ iſte modus nõ poniť i textu iſti⁹ pticule. iprobať tñ in pticula ſequenti. ¶ Quinto mõ ꝯtingit itelligẽ ꝙ illi motus ſũt ꝯrij q ſũt ex cõtrarijs ꝛ in ꝯria. ut motus q eſt ex vno ꝯrio in reliquũ ꝯrieť motui e ꝯrio ſ. ei q eſt ex reliquo in ꝓm̃. ut ꝙ motus ex ſanitate i egritudinẽ ꝯriať motui ex egritudine i ſanitatẽ. ꝛ iſte modus eſt ver⁹. ¶ Uñ notãdũ ſʒ ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ ꝯrietas nõ ẽ in oĩbus motibus q ſũt ex ꝯrijs ad ꝯria. ¶ Sed hic q̃riť ꝓpter qd ſũt ꝯrij. utrũ ꝓpter ꝯrietatẽ terminoꝝ a qbus ſũt tñ. aut ꝓp ꝯrietates terminoꝝ ad quos ſunt tñ. aut ꝓpter ꝯtrarietatẽ utroruꝗ;. ſ. tã ꝓp ꝯrietatẽ terminoꝝ a quibus ſũt: q̃ʒ ꝓpter ꝯrietates terminoꝝ ad quos ſunt.

¶ Eſt aũt q qdẽ ex ꝯrio: ei qui ẽ in ꝯriũ nõ cõtrarius: ut qui eſt ex ſanitate ei qui eſt in egritudinẽ. Idẽ enĩ ꝛ vnus eſt. Eſſe qdẽ igitur nõ idẽ eſt ipſis: ſicut nõ idẽ ẽ ex ſanitate mutare in egritudinẽ.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula ꝓᵉ ptis huius capl'i in qua declarat phũs quibus modis nõ eſt accipiẽda ꝯrietas motuũ ꝛ ꝯtinet duas ptes. qꝛ in ꝓᵃ declarať ꝙ motus ab vno cõtrarioꝝ nõ cõtrariatur motui in reliquũ cõtrariũ. In 2ᵃ ibi⌊ Neꝗ; quidẽ ex ꝯrio.⌋ Declaratur ꝙ motus non ſunt cõtrarij ſolũ ſm cõtrarietatem terminoꝝ a quibus ſũt. ¶ In ꝓma igitur pte hui⁹ pticule iprobat phs quartũ modũ q poniť ꝙ mot⁹ ſũt ꝯrij ſm ꝯrietatẽ ei⁹ ex q̃ eſt mot⁹ ꝛ ei⁹ ad qõ eſt mot⁹. ꝛ ꝓbat iſtã ꝯñem. vʒ. ꝙ mot⁹ q

eſt ex vno ꝯtrioꝝ nõ cõtrariaꝛ motui qui eſt in reli
quũ ꝯtrioꝝ. ꝛ hec ẽ 25ᵃ ꝯ huiꝰ li. que ꝓbaꝛ ſic. Idẽ
nõ ꝯtriaꝛ ſibiipſi. ſꝫ motꝰ q eſt ab vno ꝯtrioꝝ eſt idẽ
cũ motu q eſt in reliquũ ꝯtrioꝝ. ergo motꝰ q eſt ab vno
ꝯtrioꝝ nõ ꝯtriaꝛ motui i reliquũ ꝯtrioꝝ. Maior hu
ius patet de ſe ꝛ minor declaraꝛ. qm̃ ille motꝰ qui
eſt a ſanitate ille idẽ eſt in egritudinẽ. ꝛ ſic idẽ mo
tus q ẽ ex ꝯtrio ẽ i ꝯtriũ. ¶ Un̄ dic phs ꝙ ille idem
motꝰ ẽ q ẽ ex ꝯtrio ꝛ q eſt i ꝯtriũ. ſꝫ eẽ eſt alteꝝ ſic al
teꝝ eſt mutare ex ſanitate: ꝛ alteꝝ ẽ mutare i egri
tudinẽ. Et ꝯᵗᵒʳ format iſtã rõnẽ ſic. Illa q̃ ſũt idẽ
ſꝫ ſbm ꝛ diuerſa ſꝫ diffõnẽ nõ ſũt ꝯtria. ſꝫ motꝰ qui
eſt ab vno ꝯtrioꝝ ꝛ motꝰ q eſt in reliquũ ꝯtriũ ſunt
idẽ ſꝫ ſbm ꝛ diuerſa ſm diffõnẽ. ergo. ¶ Un̄ ſciẽduꝫ
ẽ ꝙ ꝯᵗᵒʳ oñdit q̃liter iſti motꝰ ſũt diuerſi ſꝫ diffõnẽ
ꝛ ſint idẽ ſꝫ ſbm dicẽs ꝙ ſc̃ diuerſi ſm diffõnem.
qm̃ motꝰ de ſanitate ſm ꝙ eſt motꝰ de ſanitate eſt
idẽ ſꝫ diffõnẽ cũ motu ad egritudiẽꝫ. hec ꝯᵗᵒʳ. Un̄
ſiqs debet diffinire motũ q eſt ex ſanitate p̃ciſe ut
eſt ex ſanitate: ꝛ motũ ad egritudinẽ p̃ciſe ut ẽ ad
egritudiẽꝫ: aliã ꝛ aliã diffõnẽ dꝫ aſſignare. ut de ſe
manifeſtũ ẽ. Un̄ certũ ẽ ꝙ diffõnes exp̃mẽtes qd
nois ſũt diuerſe. Sꝫ q̃liter iſti motꝰ ſint idẽ ſꝫ ſbm
ꝯᵗᵒʳ oñdit dicẽs. ꝙ ſũt idẽ ſꝫ ſbm. qm̃ motꝰ de ſani
tate eſt motꝰ ad egritudinẽ. hoc ẽ. motꝰ ex ſanitate ꝛ
motꝰ ad egritudinẽ dicunꝛ de eodẽ ſꝫ nũm. qm̃ il
le idẽ motꝰ q ẽ ex ſanitate ẽ ad egritudinẽ. ¶ Un̄
dico ꝙ illi motꝰ dicunꝛ eẽ idẽ ſꝫ ſbꝫ q dicunꝛ de eo
dẽ ſm nũm. Nõ eni dicunꝛ idẽ ſꝫ ſbm q: ſũt in eo
dẽ ſbiẽ. q: ſic alteratio ꝛ loci mutatio eẽnt idẽ ſꝫ
ſbꝫ: ſꝫ dicuꝛ idẽ ſꝫ ſbm. q: p̃dicanꝛ de eodẽ ſꝫ nũꝫ.

¶ Neqꝫ qui eſt ex ꝯtrario: ei qui eſt ex cõ
trario. Simĩ qdẽ eni accidit mutari ex cõ
trario i cõtrariũ: aut in mediũ. Sed de h
quidem poſterius dicemus.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝯo 2ᵉ p̃ticule 2ᵉ ptis p̃n̄ˡⁱˢ huiꝰ capli i q̃
declaꝛ ꝙ motꝰ nõ ſũt ꝯtrij ſolũ ſꝫ ꝯtrietatẽ termino
rũ a quibꝰ ſũt motꝰ. ꝛ hec ẽ 26ᵃ ꝯ huiꝰ li. que ſꝫ ex
poſitores ꝓbaꝛ ſic. Illi motꝰ qui ſũt ad eãdẽ formã
ſm ſpeciẽ nõ ſũt ꝯtrij: ſed motꝰ qui ſũt ex ꝯtrijs pñt
eẽ ad eãdẽ formã ſm ſpẽꝫ. ergo motꝰ nõ ſũt ꝯtrij ſoluꝫ
ſm ꝯtrietatẽ terminorũ a qbꝰ ſũt. Maior de ſe pa
tet ꝛ minor declaraꝛ. q: motꝰ ab albo: ꝛ motꝰ a ni
gro põt terminari ad eãdẽ formã mediã, vꝫ. ad fu
ſcũ: vel ad pallidũ. ꝛ huic expoſitioni cõſentit tex
tus q ſic hꝫ. Simĩ qdẽ accidit ex ꝯtrio mutari i ꝯ
triũ: aut in mediũ. hoc ẽ motꝰ ex ꝯtrio põt indifferẽter
ad ꝯtriũ: vel ad mediũ. ꝛ ſic motꝰ ex ꝯtrijs poſſunt
terminari in idẽ mediũ ſm ſpẽm. ¶ Aũt ꝯᵗᵒʳ for
mat iſtã rõnẽ ſic. Oẽs motꝰ qui ſũt ex ꝯtrijs ſũt ad
ꝯtria. q: motꝰ ab vno ꝯtrioꝝ: vel eſt ad cõtrariũ vel
ad mediũ. ſi ſit ad mediũ eſt ad ꝯtriuꝫ qd̃ eſt in illo
medio. Ex q̃ põt argui ſic. Illi motꝰ qui ſũt a termi
nis ꝯtrijs ad terminos ꝯtrios: nõ ſũt ꝯtrij ſolũ ꝑꝑ ꝯ
trietatẽ terminoꝝ a quibꝰ ſũt ex quo aliunde hñt ꝯ
trietatẽ. ſ. ex terminis ad q̃s ſũt. ſꝫ oẽs motꝰ qui ſũt
ex ꝯtrijs ſũt ex termis ꝯtrijs ad terminos ꝯtrios. ergo
motꝰ qui ſũt ex ꝯtrijs nõ ſũt cõtrarij ſolũ ſm cõtra
rietatẽ terminorũ ex quibꝰ ſũt. ꝛ ꝑ ꝯñs motꝰ nõ ſũt
ꝯtrij ſolũ ꝓpter ꝯtrietatẽ terminorũ a qbus ſũt.

¶ Sꝫ magis i ꝯtriũ mutare videbiꝛ utiqꝫ cã
eẽ ꝯtrietatis q̃ꝫ ex ꝯtrio. Hic qdẽ eni muta
tio cõtrarietatis: ille vero acceptio.

¶ Sꝫ q: aliqs põt dicẽ ꝙ lꝫ motꝰ ex ꝯtrijs ſint ad ꝯ
ria: tñ ꝯtrietas motuũ nõ eſt accipiẽda ſm illud ad
quod eſt motꝰ. q: motibꝰ ꝯtrijs accidit ꝙ ſint ad ꝯ
ria. ſed per ſe cõpetit motibꝰ ꝯtrijs ꝙ fiant ex termi
nis ꝯtrijs. Hoc excludit phs declarãdo ꝙ ꝯtrietas
in motibꝰ magis eſt accipiẽda ſm ꝯtrietatẽ termio
rũ ad q̃s: q̃ꝫ ſm ꝯtrietatẽ terminoꝝ a qbꝰ. ꝛ hec eſt
27ᵃ ꝯ huiꝰ li. que dupl'r ꝓbaꝛ. ꝛ p̊ ſic. Motꝰ de ꝯ
trio eſt ſepatio ab illo: ꝛ motꝰ ad ꝯtriũ eſt receptio ꝛ
acqſitio eiꝰ ad qd̃ eſt motꝰ. ſed ꝯtrietas magis attẽ
diꝛ penes illd̃ qd̃ acqriꝛ per motũ ꝛ qd̃ p̃ficit mo
tũ: q̃ꝫ penes illd̃ a quo ſepaꝛ motꝰ. q: qd̃ acqriꝛ eſt
ps ſubſtantie motꝰ. ſed illd̃ a quo ſeparaꝛ nõ eſt pſ
ſube motꝰ. ergo ꝯtrietas motuũ eſt magis accipienda
ſm ꝯtrietatẽ terminoꝝ ad q̃s ſũt: q̃ꝫ ſm ꝯtrietatem
terminoꝝ a qbꝰ ſũt. ¶ Uel ſic. Cõtrarietas motuũ
magis ẽ accipiẽda penes ꝯtrietatẽ illoꝝ qbꝰ acqriꝛ
eẽ per motuꝫ: q̃ꝫ penes ꝯtrietateꝫ illoꝝ qbꝰ acqriꝛ
nõ eẽ. q: eẽ eſt dignꝰ q̃ꝫ nõ eẽ. ſed termij ad quos
ſũt motꝰ acqriꝛ eẽ: ꝛ termis a qbꝰ ſũt acqriꝛ nõ eẽ.
ergo. ¶ Notãdũ ſm ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ trãſlatio rei mote de
ꝯtrio a quo moueꝛ ẽ ſepatio ab ipo. ꝛ trãſlatio eiꝰ
ad ꝯtriũ ad qd̃ moueꝛ eſt receptio ꝛ acqſitio. ꝛ hoc
eſt ideo. q: motꝰ nihil aliud eſt q̃ꝫ acqſitio vniꝰ par
tis poſt aliam ex illo ad qd̃ res mota moueꝛ ꝙ do
nec acqraꝛ illd̃ ad qd̃ moueꝛ p̃fecte: ꝛ tũc ceſſat. ꝛ
tñ motꝰ diciꝛ eẽ cõtrariꝰ motui aliquo iſtoꝝ modo
rũ. ſed dignꝰ eſt ut ſit ꝯtriꝰ ſm illud qd̃ acqriꝛ ꝛ
per qd̃ p̃ficiꝛ: nõ ſm illud a quo ſeparaꝛ. q: illud a
quo ſepaꝛ nõ eſt ps eiꝰ ſube: ſed ẽ accidẽs ei: ꝛ illd̃
qd̃ acqriꝛ eſt pars ſube. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Et intelligo ꝙ
illd̃ qd̃ acqriꝛ eſt ps ſube motꝰ. i. eſt pars diffõnis
motꝰ: ſic pũctꝰ eſt de ſuba linee: q: eſt ps diffõnis
eiꝰ. q: motꝰ eſt actꝰ entis in põ inq̃ꝫtuꝫ in põ eſt ad
terminos motꝰ ut dealbatio eſt actus dealbabilis
inq̃ꝫtum eſt in potẽtia ad albedinẽ. ꝛ ſic terminus
ad quem eſt motus eſt pars diffinitionis motus.

¶ Et diciꝛ autẽ vniuſquiſqꝫ in qd̃ mutatur
magis: q̃ꝫ ex q̃: ut ſanatio in ſanitatẽ: egro
tatio autem in egritudinem.

¶ Scd̃o ꝓbaꝛ eadẽ ꝯ ſic. Cõtrarietas motuũ magiſ
eſt accipienda ab eo a quo denominaꝛ motꝰ: q̃ꝫ ab
eo a quo non denoiaꝛ. q: ab eo a quo aliquid acci
pit formã accipit ꝯtrietatẽ. q: ꝯtrietas eſt dñia ſm
formã. ſed motꝰ denominaꝛ a termino ad quẽ: non
a termino a quo. Verbi grã. Motꝰ ab egritudine i
ſanitatẽ denominaꝛ a ſanitate: nõ ab egritudiẽ. q:
di ſanatio: ꝛ nõ egrotatio. ergo cõtrarietas motuum
magis eſt accipiẽda penes cõtrarietatẽ terminoꝝ
ad quos ſunt q̃ꝫ terminoꝝ a qbꝰ ſunt. ¶ Un̄ nota
dũ eſt ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ſubſtantia motus eſt de natura
ad quod eſt: ꝛ non eius ex quo eſt. ꝛ ideo motus
denominatur ab illo ad quod eſt. hec ꝯᵗᵒʳ.

¶ Relinquiꝛ aũt qui eſt in ꝯtria: ꝛ qui eſt i ꝯ
ria ex ꝯtrijs. Fortaſſis quidem igiꝛ accidit
hos qui in cõtraria ex cõtrarijs eẽ: ſed eẽ
forſitã nõ idẽ. Dico aũt q i ſanitatẽ: ei q ex
egritudiẽ. ꝛ q ex ſanitate: ei q i egritudiẽꝫ

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝯo p̃n̄ˡⁱˢ 2ᵉ ptis p̃n̄ˡⁱˢ huiꝰ capli in q̃ phs
determinat veritatẽ declarãdo quõ eſt accipienda
ꝯtrietas i motibꝰ. ꝛ itendit declarare ꝙ ꝯtrietas in
motibꝰ eſt accipiẽda ſm ꝯtrietatẽ terminoꝝ a qbus

ſunt: ⁊ etiam terminorum ad quos ſunt. ita quod iſti motus ſunt contrarij: qui ſunt ex terminis contrarijs ad terminos contrarios. Et hec eſt 28ª concluſio huius libri. circa cuius probationem ſic procedit philoſophus. quia primo infert concluſionem ex precedentibus ⁊ innuit vnam rationem probantem concluſionem ſecundum vnam expoſitionem: que non eſt expoſitio commentatoris. Secundo ibi [Quoniam autem differt.] probat concluſionem. Primo igitur dicit philoſophus quod ex quo nec illi motus ſunt contrarij. quorum vnus eſt ab vno contrariorum: ⁊ alius in reliquum contrarium: nec etiam illi motus ſunt contrarij qui ſolum ſunt ad contraria: nec etiam motus ab aliqua forma contrariatur motui in eandem formam. Relinquitur igitur quod illi motus ſunt contrarij qui ſunt ex contrarijs ad contraria. ut motus a ſanitate in egritudinem contrariatur motui ab egritudine in ſanitatem: ⁊ econuerſo. Nam omnes motus qui ſunt ex contrarijs ſunt ad contraria: ⁊ econuerſo. Et ideo ex hoc poteſt formari talis ratio: quamuis commentator hic nullam rationem innuat. Ratio igitur eſt talis. Uel illi motus ſunt contrarij ex contrarijs. uel illi qui ſunt ad contraria: ſeu illi qui ſunt ex contrarijs ad contraria. ſed omnes motus qui ſunt ex contrarijs: ſunt ex contrarijs ad contraria. ergo omnes motus contrarij ſunt ex contrarijs in contraria. Ex quo poteſt argui ſic. contrarietas mobilium qui per ſe ſunt ex contrarijs ⁊ etiam ad contraria non ſolum eſt accipienda ex contrarietate terminorum a quibus ſunt: nec ſolum accipienda eſt ex contrarietate terminorum ad quos ſunt: ſed ex contrarietate utrorumque terminorum. ſcilicet a quibus ſunt: ⁊ etiam terminorum ad quos ſunt. ſed motus contrarij ſunt per ſe a contrarijs ad contraria. igitur contrarietas in motibus eſt accipienda ſecundum contrarietatem terminorum a quibus ſunt: ⁊ etiam ſecundum contrarietatem terminorum ad quos ſunt. maior patet. quia contrarietas motus debet accipi ab his que per ſe inſunt motibus contrarijs ſecundum quod ſunt contrarij: ⁊ minor patet de ſe. quia motus qui ſunt ex contrarijs ut ſanatio ⁊ egrotatio ſunt a contrarijs: ⁊ econuerſo. ¶ Sciendum eſt quod ſecundum expoſitionem commentatoris philoſophus quoque concludit concluſionem ſuam. videlicet quod illi motus ſunt contrarij qui ſunt ex contrarijs ad contraria. Nunc vero philoſophus remouet vnum dubium tale. dictum enim eſt prius quod contrarietas motuum non poteſt accipi ſecundum contrarietates eius ex quo eſt motus ad illud ad quod eſt motus. quia ſic idem eſſet ſibiipſi contrarium. ex hoc poſſet eſſe dubium. quia videtur quod illud impoſſibile ſequatur ex hac poſitione que ponit quod illi motus ſunt contrarij qui ſunt ex contrarijs ad contraria. ſcilicet quod idem ſit ſibiipſi contrarium. Ideo philoſophus hoc remouet dicens quod non eſt eadem eſſentia motus qui eſt ex contrario in contrarium ⁊ econuerſo. Unde quamuis idem ſit motus qui eſt ex vno contrariorum: ⁊ qui eſt in reliquum contrarium. tamen non eſt idem motus qui eſt ab vno contrariorum in reliquum: ⁊ motus qui eſt econuerſo. ¶ Notandum eſt hic ſecundum philoſophum quod motus qui ſunt ex contrarijs ſunt ad contraria. ⁊ hoc accidit eis: quia eſſe forſitan non eſt idem. ¶ Unde eſt ſciendum quod de eiſdem motibus eſſentialiter dicitur quod ſunt ex contrarijs: ⁊ quod ſunt ad contraria. ⁊ ſic motus ex contrarijs: ⁊ motus ad contraria ſunt idem ſecundum ſubiectum. quia dicuntur de eodem ſubiecto ſecundum numerum: ſed non ſunt idem ſecundum eſſe. id eſt ſecundum diffinitionem exprimentem quid nominis. quia iſti termini. ſcilicet motus ex contrarijs ⁊ motus ad contraria non ſignificant idem: quamuis vere predicentur de eodem ſecundum numerum.

¶ Quoniam autem differt mutatio a motu: ex quodam enim ſubiecto in quoddam ſubiectum mutatio eſt motus qui eſt ex contrario in contrarium: ei qui eſt ex contrario in contrarium motus contrarius eſt: ut qui eſt ex ſanitate in egritudinem: ei qui eſt ex egritudine in ſanitatem.

¶ Cum philoſophus propoſuit concluſionem quam intendit probare. ſcilicet quod contrarietas motuum eſt accipienda ſecundum contrarietatem terminorum a quibus ſunt: ⁊ etiam terminorum ad quos ſunt. hic philoſophus iterum probat eandem concluſionem. ⁊ primo per rationem. 2º per inductionem. Per rationem ſic. contrarietas in motibus eſt accipienda ſecundum ea que ſunt eſſentialia motui. quoniam illud quod eſt eſſentiale rei eſt cauſa proprietatum eſſentialium eius. nunc vero contrarietas eſt proprietas per ſe ⁊ eſſentialis motus. ſed eſſentiale eſt motui quod ſit a contrario in contrarium. Sicut enim eſſentiale eſt motui quod ſit ad contrarium: ita eſſentiale eſt motui quod ſit ex contrario. igitur contrarietas in motibus eſt accipienda ſecundum contrarietatem terminorum a quibus ſunt. ⁊ ſecundum contrarietatem terminorum ad quos ſunt. Maior patet ex dictis ⁊ minor declaratur per hoc. quia illud eſt eſſentiale motui per quod motus differt a mutatione. ſed motus differt a mutatione per hoc quod motus eſt a ſubiecto contrario in ſubiectum contrarium: ⁊ mutatio non. ergo.

¶ Manifeſtum eſt autem ex inductione: que videntur contraria eſſe. Egrotari enim ipſi ſanari: ⁊ ipſi addiſcere decipi: permutari vero non per ipſum. In contraria enim ſicut enim in ſcientia eſt: ſic ⁊ in deceptione: ⁊ per ipſum habere ⁊ per alium. Et ſurſum motus: ei qui eſt deorſum. Contraria enim hec ſunt in longitudine. Et qui eſt ad dextram: ei qui eſt ad ſiniſtram: contraria enim hec ſunt in latitudine. Et qui eſt ante: ei qui eſt retro. Contraria enim hec ſunt in altitudine.

¶ Cum philoſophus probauit concluſionem ſuam per rationem: probat eandem per inductionem. ſcilicet quod contrarietas motus eſt ex contrarietate terminorum. quia omnes motus contrarij ſunt ex contrarijs ⁊ ad contraria. ⁊ hoc declaratur tam in alteratione: quam in motu locali. In alteratione enim tam corporis quam anime patet quod motus contrarij ſunt ex contrarijs ad contraria. quoniam motus egrotationis ⁊ motus ſanationis ſunt contrarij: ⁊ vnus eſt ex ſanitate in egritudinem: ⁊ alius econtrario. ⁊ ſimiliter addiſcere eſt contrarium ei quod eſt decipi non a ſe ſed ab alio. ſed addiſcere ab alio ⁊ decipi ab alio ſunt ex contrarijs ad contraria. quia addiſcere ab alio eſt ab ignorantia ad ſcientiam: ⁊ decipi ab alio eſt econtrario. ¶ Item patet in motu locali quoniam motus ſurſum ⁊ motus deorſum contrariantur ⁊ ſunt a contrarijs ad contraria in longitudine: quia ſurſum ⁊ deorſum contrariantur in longitudine: ⁊ motus qui eſt ante: contrariatur motui qui eſt retro. eo quod ante ⁊ retro ſunt contraria in altitudine ſeu profunditate. ⁊ motus ad dextrum contrariatur motui ad ſiniſtrum. eo quod iſta ſunt contraria in latitudine. ¶ Notandum quod iſtam literam que dicit quod addiſcere contrariatur ei quod eſt decipi. non per ipſum. exponit commentator dupliciter. vno modo quod philoſophus dicit quod addiſcere eſt contrarium ad errorem ex alio non ex ſe: cum homo raro erret ex ſe ſed ex alio: ſicut addiſcit ex alio non ex ſe. ⁊ ideo dicit non ex ſe. ⁊ hec eſt expoſitio Alexandri. Unde quia homo ut frequenter addiſcit ab alio: ⁊ etiam errat ab alio. ideo addiſcere ab alio: ⁊ errare ab alio ſunt contraria. Alia expoſitio eſt quod philoſophus intendit quod ſcientia que eſt ex alio opponitur errori qui eſt ex alio. ⁊ ſcientie accepte per inuentionem propriam contrariatur error ſiue deceptio accepta per ſeipſam hoc eſt ex ſtudio proprio.

¶ Qui autem eſt in contrarium ſolum: non eſt motus ſed mutatio: ut fieri album non ex quodam eſt.

¶ Hec eſt 2ª pars principalis huius capituli. in qua philoſophus mouet ⁊ ſoluit quaſdam dubitationes: ⁊ continet duas particulas ſecundum numerum duarum dubitationum quas ſoluit. 2ª ibi [Quoniam autem in medium.] ¶ Prima igitur dubitatio eſt. nam dictum eſt quod omnis motus eſt a contrario in contrarium. ſed circa hoc mouetur dubitatio: quia non videtur quod omnis motus ſit a contrario in contrarium. quia aliquis motus eſt ad contrarium qui non eſt ex contrario. nam motus a non contra

rio in ꝯrium:ut motꝰ a nõ albo ad albũ eſt motꝰ: ⁊ tamẽ nõ eſt a ꝯrio in ꝯriũ: ſed a ꝯdictorio in ꝯriũ. ¶ Iſtam dubitationẽ ſoluit phũs dicens ꝙ talis trãſmutatio que nõ eſt a ꝯrio in ꝯriuꝫ nõ eſt motꝰ ſꝫ eſt mutatio. ut ſi fiat albũ ex nõ quodã ut ex nõ albo: nõ eſt motꝰ ſed eſt mutatio. Unñ dicit ꝯ͛ᵗᵒʳ. generatio albi qñqꝫ accipiẽ ſm ꝙ accidit. opꝫ ꝙ fuerit ex nõ albo: eſt trãſmutatio nõ motꝰ. Ulteriꝰ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ oẽ albũ gñaẽ ex nigro aut ex medijs. ſed cũ cõſideraẽ ſꝫ ꝙ hoc accidit nigro ꝙ fuerit nõ albũ eſt trãſmutatio nõ motꝰ: ſꝫ hoc ẽ ei ꝑ acciñs nõ ꝑ ſe. trãſmutatio ṽo que eſt de nõ ꝯrio oĩno eſt trãſmutatio ꝑ ſe. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ In qbꝰ ṽbis pñt tria notari. Pῖo ꝙ gñatio albi ex nõ albo nõ eſt motꝰ. ⁊ rõ eſt. qꝛ oĩs motꝰ reqrit aliqđ mediũ īter ẗmĩos motus: ſꝫ īter ꝯdictoria nõ eſt mediũ. ꝭ. ¶ Scđo põt notari ꝙ gñatio albi ex non albo eſt ꝑ acciñs. ⁊ ut mihi vɨ ꝑ gñationẽ ītelligit trãſmutationẽ ſucceſſiuã: nõ mutationẽ ſubitã. trãſmutatio enim ſucceſſiua eſt ꝑ ſe a ꝯrio in ꝯriũ: ⁊ ꝑ acciñs a ꝯdictorio in ꝯdictoriũ. ſed mutatio ſubita eſt ꝑ ſe a ꝯdictorio in ꝯdictoriũ: ⁊ ꝑ acciñs a ꝯrio in ꝯriũ. Et ꝙ ꝯᵗᵒʳ dicit ꝙ accidit nigro ꝙ ſit nõ albũ. nõ ītelligit ut mihi vɨ ꝙ nõ albũ nõ eſt ꝑ ſe in pͦ mõ dicẽdi ꝑ ſe de ītellectu nigri. ⁊ ita accidit nigro ꝙ ſit nõ albũ accipiendo accidẽtalitatem ut opponiẽ ꝑſeitati pͦ modo. ¶ Tertio põt notari ꝙ trãſmutatio q̃ ẽ a nõ ꝯrio oĩno ẽ trãſmutatio ꝑ ſe. ⁊ ita mutatio ſubita ẽ ꝑ ſe mutatio. Quare ãt mutatio ſubita ẽ ꝑ ſe mutatio: ⁊ q̈re eſt mutatio ꝑ acciñs: viſũ eſt ſupiꝰ in ꝉ 5ᵒ: ſꝫ ⁊ magis videbiẽ in 6ᵒ dñio ieſu chꝛiſto cõcedẽte.

¶ Quibuſdã aũt nõ eſt ꝯriũ q̃ ẽ ex ipſo: ei qui eſt in ipꝫ mutatio ꝯria eſt. Unñ gñatio corruptioni ꝯria eſt: ⁊ remotio acceptiõi. Hę aũt mutatiões qdeꝫ motꝰ aũt nõ ſũt.

¶ Deinde narrat phũs q̈liter ꝯrietas eſt accipiẽda ī tranſmutationibꝰ que nõ ſũt ex nõ ꝯrio in ꝯriuꝫ. ⁊ dicit ꝙ ī talibꝰ mutationibꝰ q̃ nõ ſũt a ꝯrio in ꝯriũ debet ꝯrietas accipi ex vno extremo ſm diuerſuꝫ reſpectũ ad illđ idẽ extremũ. mutatio eñꝫ que eſt ad hoc: eſt ꝯria mutatiõi que eſt ab hoc. ⁊ iſto mõ gñatio ⁊ corruptio ſũt ꝯria. qꝛ corruptio que eſt ab aliq̈ forma ꝯriaẽ gñationi que terminaẽ ad eãdeꝫ formã. Et dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ in hac trãſmutatiõe. ſ. ſubita nõ eſt eſſe niſi in vno extremo: in gñatiõe aũt in fine: in corruptiõe ṽo in pͣᵒ. hec ꝯᵗᵒʳ. Finis aũt gñatiõis eſt ens: ⁊ pͣᵐ nõ ens. ecõtrario in corruptione. ¶ Intelligendũ eſt ꝙ qñ aliq̈ forma nõ hẽt ꝯrium: ſicut eſt in ſubſtãtijs tũc mutatio ab ipſo ꝯriatur mutationi in ipſum: ſicut gñatio ꝯriatur corruptioni. ſed qñ formã ad quã eſt mutatio: hẽt ꝯriũ. tũc non ſolũ mutatio ab ipſa ꝯriaẽ mutationi in ipſam: ſed etiã mutationes que ſũt ad terminos contrarios ſunt ꝯrieꝫ nõ ſint ex ꝯrijs: ut gñatio albi ex nõ albo. ⁊ gñatio nigri ex nõ nigro: ſũt mutationes ꝯrie. ſed nõ ſunt motus ꝯrij.

¶ Qui aũt in medio motꝰ ſunt: quibuſcunqꝫ cõtrarioꝝ eſt mediũ: tanqꝫ in cõtraria quodãmodo ponendi ſunt. ſicut eni contrario utiẽ medio motꝰ in utraqꝫ vnqꝫ utetur: ut ex fuſco quidẽ in albũ tanqꝫ ex nigro: ⁊ ex albo in fuſcũ tanqꝫ in nigrũ: ex nigro autẽ in fuſcũ tanqꝫ in albũ: fuſcum autẽ mediũ ad utrũqꝫ dicitur quodãmodo utrũqꝫ ultimoꝝ: ſicut dictum eſt priꝰ. Motus quidem igitur motui ꝯrarius ẽ: ſicut qui eſt ex cõtrario in cõtrariũ: ei qui eſt ex contrario in cõtrarium.

¶ Hec eſt 2ᵃ particula 1ᵉ partis pͣˡⁱˢ huius capituli ī qua phũs remouet ſecũdam dubitationẽ. Dictuꝫ eſt ꝙ motus ꝯrij ſũt qui ſũt de rebus ꝯrijs ad res ꝯrias. Ex hoc igiẽ oriẽ dubiuꝫ qꝛ ſm hoc videẽ ꝙ motꝰ ab extremo ad mediũ nõ ꝯrieẽ motui ecõtra. ſ. qui eſt a medio in extremũ. cũ iſti motꝰ nõ habeant terminos ꝯrios. ¶ Iſtud remouet phũs dicẽs ꝙ mediũ cõtrariaẽ utriqꝫ extremoꝝ. qm̃ mediũ cõparatum vni extremo habet rõnẽ alteriꝰ extremi. ut fuſcũ cõparatũ albo hẽt rõnẽ nigri: ⁊ fuſcum cõparatũ nigro hẽt rõnẽ albi. vñ mutatio que eſt ex nigro in fuſcũ eſt tanqꝫ ex nigro in albũ: ⁊ mutatio ex fuſco ī nigrũ tanqꝫ ex albo ī nigrũ. ⁊ ſic motꝰ ab extremo in mediũ ꝯriaẽ motui eꝯ q̃ eſt a medio in extremũ. ¶ Notãduꝫ ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝉ ꝙ mediũ eſt ꝯriũ utriqꝫ extremo ſed nõ ſimplr̃: ſicut alteꝝ extremũ eſt ꝯriũ reliquo: ſed mediũ eſt ꝯriũ utriqꝫ extremo per illđ qđ eſt in eo de reliq̃ extremo: ⁊ ꝯrietas eiꝰ differt a ꝯrietate extremi in hoc qm̃ ꝯriuꝫ in eo. ſ. vnum extremũ nõ eſt in ultima ſua ꝑfectiõe ſicut in ipõ extremo. ¶ Itẽ notãdũ ꝙ ꝯᵗᵒʳ dic̃ hic ꝙ qñ trãſmutatio ab extremo ad mediuꝫ fit. illa trãſmutatio terminaẽ ad alteꝝ extremũ qđ eſt in medio. ⁊ qñ fit trãſmutatio a medio ad extremum fit trãſmutatio a reliq̃ extremo qđ eſt in medio. Dicit enĩ ꝯᵗᵒʳ ſic. Inter. i. mediũ eſt ꝯriũ utriqꝫ extremo: qm̃ utrũqꝫ extremũ īueniẽ ex eo nõ ꝑfecte. Uerbi grã. qm̃ in trãſmutatiõe que fit de viridi in albũ: viride eſt q̈ſi nigruꝫ. Unñ viride nõ trãſmutatur ad albuꝫ niſi ſm ꝙ eſt in eo de nigro nõ ſm ꝙ eſt in eo de albo: ⁊ ẽt qñ viride trãſmutaẽ in nigrũ trãſmutaẽ ſꝫ ꝙ eſt in eo de albo. ⁊ ſilr̃ qñ albũ trãſmutaẽ in viride: trãſmutaẽ in nigrũ qđ eſt in viridi: ⁊ qñ nigruꝫ trãſmutaẽ in viride trãſmutatur in albuꝫ qđ eſt in eo. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Et poſtea in eodem ꝯᵗᵒ ꝯᵗᵒʳ dicit ſic. Scđm hoc igiẽ oĩs motꝰ qui eſt ꝯrius motui: eſt ꝯrius ſm illud ex quo ⁊ ſm illđ ad qđ: ſiue fuerit motus ad media: ſiue ad extrema. Et dicit ulteriꝰ. ꝙ ſic ẽt eſt intelligẽdũ de motibꝰ qui ſũt de medio in mediũ. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Ex qbus dictis ꝯᵗⁱˢ apparet ꝙ de intẽtione ꝯᵗⁱˢ eſt ꝙ ꝯria maneat actualiter ⁊ realr̃ in medio. qꝛ certũ eſt ꝙ ꝑ motũ acqriẽ eſſe in actu terminoꝝ motꝰ. ſed qñ aliqd moueẽ ab albo in viride: illđ moueẽ in nigrũ qđ eſt in viridi. ꝭ in viridi eſt actualr̃ nigredo. ſi ẽt aliquid trãſmutaẽ a nigro in viride: illđ trãſmutaẽ ad albũ qđ eſt in viridi. ꝭ in viridi eſt actualiter albedo. ⁊ ſic forme ꝯrie ſũt ſil' actu in medio. ¶ Et mihi vɨ ꝙ hec ſit ītẽtio ꝯᵗⁱˢ. Uerumtñ hec opĩo vɨ eſſe falſa. qꝛ ſm hec omnis alteratio erit īter formas ſpecie diſtinctas. Nã oĩs alteratio que eſt ab albedine eſſet ad nigredinẽ diſtinctam ſpecifice ab albedine. qꝛ ſi fiat motus a magis albo ad minus album ille motꝰ terminaretur ad nigredinẽ que eſt in minus albo. ⁊ ſimiliter omnis motꝰ a nigredine eſſet ad albedinẽ. ⁊ ſic oĩs alteratio eſſet inter formas ſpecifice differẽtes: ſed hoc eſt ꝯ phũm. qꝛ ſuperius in hoc quinto

dixit q aliq̄ eſt alteratio ī eadē ſpe. ¶ Itē ſm hoc ſeq̄ret q oīs mot⁹ ab albedine eſſet eiuſdē ſpēi. q: oīs mot⁹ ab albedine eēt ad nigredinē. ⁊ ſic eēt ad vnā formā ſm ſpēz. ⁊ ſic defuſcatio ⁊ deuiridatio eēnt eiuſdē ſpēi: poſito iſto poⁱⁱ q ſint ab albedīe. Et ſequiꝛ adhuc mai⁹ icōueniēs. ſ. q duo mot⁹ ad fuſcedinē ſb eodē gradu dīnt ſpe: ⁊ tñ mot⁹ ad fuſcedinē ⁊ mot⁹ ad rubedinē erūt eiuſdē ſpēi. qd̄ vꝫ icōueniēs. Et pbo q hoc ſequaꝛ. qm̄ poſſibile ē q fiant duo mot⁹. vn⁹. ſ. ab albedie ⁊ ali⁹ a nigredine ad fuſcedinē ſub eodē gradu. ⁊ iſti duo mot⁹ differūt ſpe ſm iſtā opionē q: ſūt ad formas differētes ſpe. ſ. ad albedinē ⁊ nigredinē q̄ ſt̄ i fuſcedie. ⁊ poſſibile ē ēt duos mot⁹ eē ab albedie. vn⁹ ad fuſcedinē: ⁊ ali⁹ ad rubedinē. ⁊ iſti mot⁹ eſſent eiuſdē ſpēi ſm iſtā viā. q: vtrq̄ ē ad nigredinē q̄ ē vna foīa ſꝫ ſpēm. ¶ Itē ſm iſtō ſeq̄reꝛ q oē alteratuꝫ ab vno ꝯrio ꝑus deueīret i ꝯriū extremū q̄ꝫ i mediū. qm̄ illō qd̄ trāſmutaꝛ ab albedie ſtati fieret ſub nigredine. q: ſtatim cū fit ſub albedie remiſſiori fieret ſb nigredie. ſꝫ ꝑus fit ſb albedie remiſſiori: q̄ꝫ fiat ſub aliq̄ forma media differente ſꝫ ſpēm. g̃ oē qd̄ trāſmutaꝛ ab albedie ꝑus fieret ſub nigredine q̄ꝫ ſub aliq̄ forma media. qd̄ vꝫ eē ꝯ pbm̄ q ſupius in hoc 5° dixit q mediū eſt i qd̄ ꝯtinue mutans ⁊c̄. ¶ Itē q̄ro aut i foīa media eſt aliq̄ foīa alia a formis extremis: vl' nō. ſi nō: tūc foīa media non differret ſpecifice ab extremis: q: non hēret ꝑ qd diſferret ſpecifice ab eis. ſi aūt deꝛ q ibi ē aliq̄ forma media reſultās ex cōmixtiōe extremoꝝ cū illa forma ſit q̄litas ſenſibilis hñs ꝯriū: nō vꝫ aliq̄ rō q̄re ad illā nō eſſet mot⁹ ꝑ ſe. ⁊ ſic mot⁹ poſſet terminari ꝑ ſe ad ipāꝫ formā mediā: ⁊ nō ſolū ad extremū: qd̄ eſt in forma media. ¶ Iteꝫ q foīe ꝯrie nō poſſunt eſſe ſil' adeq̄te i eodē pōt ꝓbari. q: mot⁹ nō ſt̄ ꝯrij niſi ꝑ ꝯrietateꝫ terminoꝝ ſm phꝫ. g̃ ſi forme ꝯrie ꝑ ſe terminātes motū eēnt ſil' i eodē ſeq̄reꝛ q mot⁹ ꝯrij poſſent eē ſil' in eodē. ⁊ ſic ſi calor ⁊ frig⁹ poſſent eē ſil' i eodē. ml'to magis calefactio ⁊ frigefactio eſſent ſil' in eodē. ſed h̄ eſt ipoſ'e. q: qd̄ calefit recedit a frigore. ⁊ qd̄ frigefit accedit ad frig⁹. g̃ ſi ideꝫ ſil' calefieret ⁊ frigefieret ſeq̄reꝛ q idē ſil' accederet ad aliquā formā. ⁊ recederet ab eadēꝫ. Et ꝯfirmaꝛ. q: ſi idē corp⁹ ſit ſil' calidū ⁊ frigidū ſequiꝛ q illō corp⁹ approximatū corpi receptiuo caloris ⁊ frigoris ſil' calefaceret ⁊ frigefaceret illud corp⁹. qm̄ ꝑ calorē calefaceret: ⁊ ꝑ friditatē frigefaceret illō idē corp⁹. ¶ Sil'r tact⁹ ſil' ſentiret calorē: ⁊ frigus eiuſdē caloris. ⁊ viſus ſil' ꝑciperet idē corp⁹ eſſe albū ⁊ nigrū cū i eodē corꝑe ſint ſil' albedo ⁊ nigredo. Sil'r albedo ⁊ nigredo q̄ꝫtūcūq̄ remiſſa ſūt ꝯria ⁊ ꝑ ꝯñs oppoſita. ſꝫ oīa oppoſita includūt ꝯdictionē. q: ꝯdictio ē p⁹ oppoſitio: ⁊ ē menſura cuiuſlibet alteri⁹ opionis. Uñ ad vidēdū vtrū aliq̄ ſint oppoſita eſt ꝯſiderādū vtrū icludant ꝯdictionem vl' nō. ſi ſic: illa ſūt oppoſita. ſi nō: nō ſt̄ oppoſita. igiꝛ ſi ꝯria eēnt ſil' i eodē: ſeq̄reꝛ q ꝯdictoria verificarenꝛ ſil' de eodē. qm̄ ſi ideꝫ eſſet ſil' albū ⁊ nigrū: ſeq̄reꝛ q illō eſſet ſil' albū ⁊ nō albū. qd̄ ē ipoſ'e. ¶ Propter igiꝛ iſta ⁊ mlt̄a alia q̄ poſui in q̄dā tractatu de itēſiōe foīaꝝ nō vꝫ mihi q ꝯria poſſint eē ſil' i eodē. ⁊ adhuc poſito q ꝯria eēnt realr̄ i forma media: tñ illa foīa media poſſet ꝑ ſe terminare motū: ⁊ nō oporteret motū terminari ad alterū extremū qd̄ eſt in medio. Dico igiꝛ q oīs mot⁹ eſt a ꝯrio ī ꝯriū ſimplr̄: vl' in ꝯriū quodāmō. Uñ forma media ꝯriaꝛ quodāmō: ſꝫ nō ſimplr̄ vtriq̄ extremo. Dicta g̃ ꝯm̄ nō pñt hic gloſari niſi violēter. ¶ Poſſet tñ ſic dici q q̄uis forma media ſit foīa ſimplex: hēt tñ ꝯueniētiā ⁊ ſil'itudinē cū vtroq̄ extremo: ⁊ ſm q cōuenit cū vno extremo ꝯriaꝛ alteri extremo: ⁊ vtrūq̄ extremū dꝛ in eo eē q̄dāmō. Qd̄ igiꝛ dicit ꝯm̄ q qñ album trāſmutaꝛ i viride trāſmutaꝛ i nigrū qd̄ eſt in viridi: itelligit q qñ albū trāſmutaꝛ i viride trāſmutaꝛ i viride ſm q hēt rōnē nigri. ¶ Uñ circa ꝯrietatē motuū eſt itelligēdū q nō oēs mot⁹ ſūt ꝯrij qui ſūt a terminis ꝯrijs ad terminos ꝯrios: ſed illi q ſūt a ꝯrijs ad ꝯria mō ꝯrio. ita q vnus mot⁹ ſit ab vno ꝯrio in reliquū: ⁊ ali⁹ ecōtrario. ſ. a termīo ad quē terminaꝛ ꝑm⁹ motus ad ēminū a quo ille mot⁹ icipit: vel ad cōſileꝫ. Uerbi grā. Si aliqd̄ corp⁹ calefiat vſq̄ ad aliqueꝫ gradū caliditatis: ⁊ poſtea q̄ſcat ſub illo gradu. ⁊ iterū calefiat: ita q moueaꝛ ab illo gradu ad g̃dū itenſiorē. iſte due calefactiōes ſūt a terminis ꝯrijs ad terminos ꝯrios: q: termini a q̄b⁹ ſūt illi mot⁹ iſtī ꝯrij. q: ꝑmus mot⁹ eſt a ꝯrio i ꝯriū: ⁊ termini inter quos eſt ꝑm⁹ mot⁹ ſūt termini a q̄b⁹ eſt ſcd̄s mot⁹. Sil'r termini ad q̄s ſunt iſti mot⁹: ſūt ꝯrij. q: inter iſtos terminos eſt ſcd̄s mot⁹: ⁊ ſcd̄s mot⁹ ē a ꝯrio in ꝯriū. ⁊ ſic iſte due calefactiones ſūt a ꝯrijs ad ꝯria: ⁊ tñ nō ſūt mot⁹ ꝯrij. q: nō fiūt mō ꝯrio. q: non fiūt ſm reflexionē: ſed magis in directū ⁊c̄.

¶ Capitulꝫ 2ᵐ tractatus tertij: ⁊ eſt de ꝯrietate motus ad quietem: ⁊ quietum adinuicem.

Q Uoniā aūt motui nō ſoluꝫ vꝫ eſſe mot⁹ ꝯri⁹: h̄ ⁊ quies: h̄ determinandū ē. Simplr̄ q̄dē eni ꝯri⁹ ē mot⁹ motui. Opponiꝛ aūt ⁊ q̄es. Primario eni eſt. Eſt aūt ſic: q ꝑuatio ꝯria dꝛ. Qualis aūt quali: vt ei q ē ſm locū: h̄ h̄ nō dꝛ ſimpliciter. Utrū eni ei qui ē huic māſioni q eſt ex hoc: aut q ē i hoc: mot⁹ opponiꝛ.

¶ Iſtud eſt 2ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹. i q̄ determinaꝛ de ꝯrietate motus ad quietem: ⁊ q̄etum adinuicem. Et cōtinet tres ꝑtes ꝑnˡᵉˢ. Qm̄ in p̄ narraꝛ q̄ q̄es ꝯriaꝛ motui. In 2ᵃ aūt ibi ⌊Simul āt ⁊ adiniceꝫ.⌋ Decl'at q̄ q̄es cui q̄eti ꝯriaꝛ. In 3ᵃ ibi ⌊Quib⁹ aūt nō ſūt.⌋ Determiaꝛ de ꝯrietate mutationū ⁊ imutationū adīuicē. ¶ Pria ꝑs ꝯtinet duas ꝑticulas ſꝫ: q: i p̄ phs ꝓponit itentionē ſuā. In 2ᵃ ibi ⌊Manifeſtū aūt igiꝛ eſt.⌋ Inſert ꝯnē quā itēdit. Dicit igiꝛ phs ꝑ q: mot⁹ nō ſolū ꝯriaꝛ motui ſed ēt quieti. determinādū ē que q̄es ꝯriaꝛ motui. Et dicit qualiter mot⁹ ꝯriaꝛ motui. ⁊ q̄liter ēt q̄es ꝯriaꝛ motui. Et dicit q mot⁹ ſimplr̄ ꝯriaꝛ motui: ſed q̄es ꝯriaꝛ motui ſicut ꝑuatio ꝯriaꝛ habitui. Qualr̄ aūt q̄es ꝯriaꝛ motui nūc hic dicēdū ē. Qm̄ manifeſtū ē q motui ſm locū ꝯriaꝛ quies ſm locū ⁊ hoc nūc dcm̄ eſt in vniuerſali: ſꝫ ingrēdū eſt vtrū ꝯrieꝛ quieti ſb termino ex quo eſt mot⁹: vel quieti ſub termino ad quē eſt mot⁹. vt vtrū ſanatio ꝯrieꝛ quieti ſub egritudine ex qua eſt ſanatio: vl' quieti ſub ſanitate ad quam eſt ſanatio.

¶ Manifeſtuꝫ igitur: qm̄ in duob⁹ motus ſubiectis eſt. Huic quidē qui ex h̄ in ꝯriū: que ē in h̄ q̄es: Huic aūt qui ex cōtrario

in hoc que in cõtrario quies.

¶ Hec ē 2ª particula p̄ͤ partis pn̄ˡⁱˢ huius capl'i. in q̄ pħs īfert ꝯnez quā ītēdit dicēs. ꝙ q2 motus est in duobus ſubiectis. hoc eſt īter duo affirmata. manifeſtū eſt ꝙ motus q̄ eſt ex ꝯrio ꝯriaƚ qeti ſub tali ꝯrio. ħ ē motus ꝯriaƚ qeti ſub termino a q̄: quieti ſub termino ad quē. Uerbi grā. Motus ex ſanitate contrariatur quieti in ſanitate ⁊c̄.

¶ Simul āt ⁊ adiuicē ꝯrie he ſūt. Et nāq3 in ꝯrijs ē: ſi mot⁹ q̄dē ꝯrij ſūt. Quietes āt oppoſite nō ſūt. Sūt āt i oppoſitis he: ut q̄ eſt ex ſanitate i egritudinē: ei q̄ ē ex egritudie i ſanitatē: q̄ aūt ē in ſanitate ex egritudie qes. Motui autē ei q̄ eſt ex ſanitate in egritudinem: ei enim qui eſt ex egritudine in ſanitatē irrationabile.

¶ Hec ē 2ª ps pn̄ˡⁱˢ huius capl'i. i q̄ decl'aƚ q̄ qes cui qeti ꝯriaƚ. Et ꝯtiet duas pticulas. q2 in p̄ª ꝓbat ꝙ qes ē ꝯria quieti: ⁊ q̄ qes cui qeti. In 2ª ibi⌊ Quin eſt in ipſo mot⁹.⌋ Decl'at q̄ qes ꝯriaƚ motui. Dicit igiƚ pħs p̄ ꝙ qes non ſolū ꝯriatur motui: imo qetes ſūt adinuicē ꝯrie. ⁊ ꝙ qes ꝯrieƚ quieti decl'aƚ. Et hec ē 29ª ꝯ̄ hui⁹ libri. que ꝓbaƚ ſic. Mot⁹ ꝯriaƚ motui: ut ꝓbatū eſt ſupi⁹. ſ3 icōueniēs eſt ꝙ mot⁹ ꝯrieƚ motui: ⁊ ꝙ qes ꝯrieƚ qeti. igiƚ qes ꝯriaƚ qeti. Qꝫ aūt ħ ſit icōuenicēs. ſ. motū ꝯriari motui: ⁊ quietē nō ꝯriari qeti pōt ſic declarari. q2 mot⁹ nō ſūt ꝯrij: niſi q2 ſūt ad ꝯria ⁊ ex ꝯrijs. ſed icōueniēs eſt dicē ꝙ motus ad terminos ꝯrios ſūt ꝯrij: ⁊ ꝙ tn̄ qetes ſub terminis ꝯrijs nō ſūt ꝯrie. Tantū eni icōueniēs eſt dicē ꝙ aliqd ſimul qeſcat ſub ꝯrijs: q̄ntū incōueniēs eſt dicē ꝙ aliqd ſil' moueaƚ ad ꝯria. Et maius icōueniēs ē qeſcē ſil' ſub ꝯrijs: q̄3 moueri ſil' ad ꝯria. Et ex ħ patet q̄ qes cui qeti ꝯriaƚ. q̄m quies ſub vno ꝯrioꝝ ꝯriaƚ quieti ſub reliq̄ ꝯrioꝝ. Et ħ eſt qd̄ pħs itēdit cū dicit⌊ Sūt aūt in oppoſitis he.⌋ hoc eſt. qetes oppoſite ſūt ille q̄ ſūt in oppoſitis. ut quies in egritudie. ſupple opponitur qeti in ſanitate. Deide narrat q̄ qes opponitur motui dicēs. motus aūt qui eſt ex ſanitate in egritudinē: ſupple opponiƚ quieti que eſt ex ſanitate: ⁊ ei motui qui eſt ex egritudine in ſanitatē irrationabilem ſupple opponitur quieti in ſanitate.

¶ Qui eni in ipſo mot⁹ ē: i q̄ ſtetit: qetatio magis ē: ſ3 ꝙ accidit ſil' fieri motū. Necē aūt ē: aut hāc: aut illā eē. Nō eni3 que eſt i albedie quies: ꝯria ē ei q̄ eſt in ſanitate.

¶ Hec ē 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. in q̄ decl'aƚ q̄ quies ꝯriaƚ motui: ⁊ ēt q̄ qes cui qeti ꝯriaƚ. Et p̄ pħs declarat ꝙ mot⁹ ꝯriaƚ quieti i termio a quo. ⁊ hec ē 30ª ꝯ̄ hui⁹ libri. q̄ ꝓbaƚ ſic. motus ꝯriaƚ qeti ut ꝓbatū eſt ſupra. aut igiƚ ꝯriaƚ qeti i termino a quo: vel qeti i termio ad quē. ſ3 mot⁹ nō ꝯriaƚ qeti i termio ad quē: igr̄ mot⁹ ꝯriaƚ qeti i termio a quo. Maior hui⁹ rōnis de ſe patet: ſ3 mior decl'aƚ i textu dupl'r. ⁊ p̄ ſic. Mot⁹ nō ꝯriaƚ qeti quā3 facit. ſ3 facit qetē in termio ad quē. ḡ nō ꝯriaƚ qeti i t'mio ad quē. De hac rōne opponiƚ mior i l'ra. Un̄ dicit ⌊ ꝙ eni i ip̄3 mot⁹ ē i q̄ ſtetit qetatio magis ē.⌋ ħ ē mot⁹ ē qetatio ⁊ faciēs quietē i ip̄o t'mino i q̄ ſtetit. ħ eſt. i termino ad quē. ħ eſt motus ē faciēs qetes i t'mio ad quē. ⁊ hec fuit mior huius ꝓſillogiſmi. Scd̄o ꝓbaƚ mior pn̄ˡⁱˢ rōnis. ſ. ꝙ motus nō ꝯriaƚ qeti i t'mio ad quē. ⁊ hoc ſic. Mot⁹ nō ꝯriaƚ qeti q̄ ſil' fit cū motu. ſed qes i termio ad quē ſil' fit cū motu. ḡ mot⁹ nō ꝯriaƚ qeti in t'mino ad quē. hui⁹ ꝓſillogiſmi mior poniƚ in textu. ſ3 tn̄ expōnē ꝯ'ᵗᵒʳ. pħs p̄ iſtā l'rā3 ſ3 ꝙ accidit ſimul fieri motui decl'at ꝙ qes i t'mio a q̄ ꝯriaƚ qeti i termio ad quē. ⁊ hec eſt 31ª ꝯ̄ hui⁹ li. q̄ ꝓbaƚ ſic. Ille qetes ſūt ꝯrie q̄rū vna corrūpiƚ p ḡnanonē alteri⁹. ħ eni ē de rōne ꝯrioꝝ. v3. vnū corrūpi p ḡnationē alteri⁹. ſed qes i t'mio a q̄ corrūpiƚ p ḡnationē qetis in termio ad quē. ḡ quies i termio a q̄ ꝯriaƚ qeti i termino ad quē. De iſta rōne poniƚ ꝓbatio minoris i textu cū di:⌊ Secūdū ꝙ accidit.⌋ Que ꝓbatio ē talis. Quies i termino ad quē ſil' fit cū motu. ſed qes i termio a quo corrumpiƚ per ḡnationem mot⁹. ergo qes in t'mio a q̄ corrūpiƚ p ḡnationē qetis in termio ad quem.

¶ Deide tāgit pħs aliā rōnē ꝓbātē ꝙ qes i t'mio a quo ꝯrieƚ quieti i termino ad quē. Que talis eſt. aut qes i termio a q̄ ꝯriaƚ quieti in termio ad quē. vel qeti ſub alia foꝛa alteri⁹ ḡnis. ſed qes i termio a quo nō ꝯriaƚ quieti alteri⁹ ḡnis. ḡ quies i termino a quo ꝯriaƚ qeti in termio ad quē. maiorē hui⁹ rōnis ponit pħs. d. neceſſe ē: aut hāc aut illā eſſe ħ eſt. nece eſt: aut qetē i termio ad quē ꝯriari qeti in termino a quo. aut necē ē qetē ſub foꝛa alteri⁹ ḡnis ꝯriari qeti i t'mino a quo. mior vō poniƚ i textu cū di. nō eni qes q̄ ē in albedie eſt ꝯria ei q̄ eſt i ſanitate. Et ꝯ'ᵗᵒʳ ꝓbat ꝙ quies in albedie ⁊ qes i ſanitate nō ſūt ꝯria p ħ ꝙ vna iſtaꝝ qetū nō ḡnaƚ p corruptionē alteri⁹. nec vna iſtaꝝ qetū corrūpiƚ p ḡnationē alteri⁹.

¶ Notāda ſunt hic q̄tuor dicta ꝯ'ᵗⁱˢ. P̄rio eſt notādū ſ̄m ꝯ'ᵗᵉᵐ ꝙ iſta qes q̄. ſ. eſt i t'mio ad quē eſt ꝑfectio mot⁹. ⁊ ꝑfectio nō ē ꝯria ei cui⁹ eſt ꝑfectio. ⁊ poſtea i eodē ꝯ'ᵗᵒ. d. ꝙ qes in termio ad quē ꝑuenit mot⁹ dignioꝛ ē ut ſit ꝑfectio mot⁹ q̄3 ſit ꝯria. ¶ Scd̄o eſt notādū ſ̄m ꝯ'ᵗᵉᵐ hic ꝙ motus eſt de ḡne ꝑfectionis ad quā ꝑuenit: ſ3 eſt ꝑfectio diminuta. q2 eſt ꝯiūcta cū pō: ⁊ eſſe ultime ꝑfectionis ē i qete. ¶ Tertio ē notādū ſ3 ꝯ'ᵗᵉᵐ ꝙ mot⁹ de egritudie ad ſanitatē ē faciēs qetē in ſanitate. q̄m i eo invenit vna ps poſt aliā qetis ad quā ꝑuenit. ſicut invenit i eo vna ps poſt aliā habit⁹ ad quem ꝑuenit. ¶ Quarto eſt notādū ſ3 ꝯ'ᵗᵉᵐ ꝙ ſuba mot⁹ ē de ḡne qetis ad quā ꝑuenit. ſ3 differt ſ3 magis ⁊ min⁹ ⁊ ſic diminutū ⁊ ꝑfectū ut dictū ē in 2ᵒ nobili. ⁊ illa q̄ diuerſificanƚ ſ3 magis ⁊ minus nō ſc̄ ꝯria. ḡ quies ad quā ꝑuenit motus nō ē ꝯria motui: ſed finis eius. hec ꝯ'ᵗᵒʳ. ¶ Intelligēdū eſt ꝙ p quietē in ꝓpoſito pōt itelligi foꝛa ut eſt ſub qete. ⁊ ſic hn̄t itelligi dicta ꝯ'ᵗⁱˢ hic. ſi aūt p quietē itelligiƚ priuatio motus: tūc illa que hic dicunƚ de quiete nō debent intelligi de quiete abſolute: ſed de quiete ſub forma que eſt perfectio ⁊ finis motus.

¶ Quib⁹ aūt nō ſūt ꝯria. Hoꝝ mutatio q̄dem eſt oppoſita: que ē ex ipſo ei q̄ eſt in ip̄3: mot⁹ aūt nō ē: ut q̄ ex eē: ei q̄ eſt in eē. quies quidē hoꝝ nō eſt: mutatio aūt eſt.

¶ Hec ē 3ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ determinaƚ de ꝯrietate mutationū ⁊ imutationū adiuicē. ⁊ ꝯtinet duas pticulas. q2 i p̄ª determinaƚ de ꝯrietate mutationū adiuicē. i 2ª ibi⌊ Et ſi qdē aliqd eēt.⌋ determinatur de ꝯrietate imutationū adiuicē. ¶ In p̄ª igiƚ

pticula hu⁹ ptis. o. pħs q̄ i illis trāſmutatiōib⁹ i gb⁹ nō ē ꝯrietas iter t̄mios trāſmutatiōis trāſmutatio ab aliq̄ t̄mio ē opposita trāſmutatiōi i eūdez t̄minū. Uñ ꝯrietas i mutatiōib⁹ ſbiectis ē accipienda p dupliū ad eūdē t̄minū. q2 mutatio ab aliq̄ termino ꝯriaꝛ mutatiōi i eodē t̄mio. Mutatio enim ab aliq̄ t̄mio ē corruptio illi⁹. ꝛ mutatio i aliquez t̄minū ē gñatio eiuſdē. nūc certū ē q̄ gñatio ꝛ corruptio eiuſdē ſūt ꝯria. ſed motus nō ē. hoc eſt nec gñatio nec corruptio eſt mot⁹: nec in mutatiōibus eſt quies opposita mutationi nec ēt quieti: ſed ē in eis p̄uatio mutationis que dicit̄ imutatio.

¶ Et ſi gdē aligd erit ſubiectū: que i eē nō mutatio: ei q̄ ē i nō eē ꝯria erit. Si vo nō ē aligd ei qd̄ nō ē: dubitabit aligs cui ſit ꝯria: q̄ ē i ipo nō mutatio: vl̄ qes ē. Si āt h̄ ē: aut nō ois qes motui ꝯria ē aut gñatio: ꝛ corruptio mot⁹ ſūt. Mãifeſtū igit̄ q̄ qes nō dicēda ē. ſi vo ꝛ he mot⁹. Siľe aūt aligd ē ꝛ imutatio. Cōtraria autē eſt: aut nulli aut ei q eſt in nō eē: aut corruptioni. Nec eni ex ipſa. gñatio autē in ipſam.

¶ Hec ē 2ᵃ pticula 3ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capli i q̄ det̄minat̄ de ꝯrietate imutationū adiuicē. ꝛ itelligit q̄ imutatiōes i t̄mis ꝯdictorijs ſt̄ ꝯrie. ut imutatio q̄ ē i eē ꝯriat̄ imutatiōi q̄ ē ad nō eē: ꝛ hoc ſi ipi nō eſſe ſit aliq̄ nā ſbiecta. ſi autē illd̄ nō eē ſit pur̄ nihil: ꝛ nō ſit ei aliq̄ nā ſubiecta. tc̄ pōt aligs dubitare gd ſit ꝯriū imutatiōi q̄ ē i eē. nō eni vz q̄ imutatio q̄ ē in nō eē ſit ei ꝯria: cū illd̄ nō eē nihil ſit oino. nec ꝯriat̄ ei mutatio i nō eſſe cū i illd̄ qd̄ nihil ē eino nō ſit mutatio. Hãc dubitationē relingt pħs iſolutaz q̄ q̄rit gd ꝯriet̄ imutatiōi q̄ ē in eē poſito q̄ ipi nō eē nō ſit aliq̄ nā ſbiecta. Solō tñ hui⁹ dubitatiōis patet ex p̄cedētib⁹. q2 ex p̄cedētib⁹ patet q̄ illd̄ nō eē exq̄ ſit mutatio nō ē pur̄ nihil: imo ſp ei ſubijcit̄ aligd. ꝛ q2 pħs locut⁹ ē de imutatiōe ne aligs credat q̄ imutatio ſit qes ꝓbat pħs q̄ imutatio nō ē qes. Et hec ē 3ᵃ ꝯ h⁹ li. q̄ ꝓbat̄ ſic. Immutatio nō ꝯriat̄ niſi gñatiōi vl̄ corruptiōi. ḡ ſi mutatio eſſet qes ſeq̄ret̄ q̄ nō ois qes eēt ꝯria motui. vl̄ q̄ gñatio ꝛ corruptio ſt̄ mot⁹ quoꝝ utrūq; eſt ipoˡᵉ. ꝯña patet. q2 ſi mutatio ſit qes: aut igit̄ ꝯriat̄ motui vl̄ nō. ſi dēt q̄ nō ꝯriat̄ motui hētur vna ps ꝯñtis. ſ. q̄ nō ois qes ꝯriat̄ motui. ſi dēt q̄ ꝯriat̄ motui ꝛ cū nō ꝯriet̄ niſi gñatiōi ꝛ corruptiōi ſequit̄ q̄ gñatio ꝛ corruptio eēnt mot⁹. qd̄ eſt altera ps diſiūctiue. Immutatio igit̄ nō ē qes: ſz eſt aligd ſiľe quieti vl̄ nō ē ꝯria alicui: uel imutatio q̄ ē i eē ꝯriat̄ imutatiōi q̄ ē i nō eē: aut corruptiōi q̄ ē mutatio in nō eē. Et dic̄ ꝯˡᵒʳ q̄ iſta p̄uatio q̄ ē qes ſm ſilitudinez opinādū ē: aut q̄ nō ē ꝯria alicui oino: aut q̄ eſt ꝯria trāſmutatiōi q̄ ē corruptio: qm̄ ex eo ē p̄nᵐ motus corruptiōis. hec ꝯˡᵒʳ. ¶ Intelligēdū ē q̄ imutatio ē p̄uatio mutatiōis: ſic̄ qes ē p̄uatio mot⁹. ꝛ iō imutatio nō ē va qes: ſz ē qes ſm ſilitudinē. Et differt imutatio a qete. q2 qes ē mora tpalis: ꝛ imutatio ē mora iſtātanea. Uñ qes ē p̄uatio mutatiōis ſucceſſiue q̄ tpe mēſurat̄. ſz imutatio ē p̄uatio mutatiōis ſubite q̄ iſtāti mēſurat̄. ¶ Intelligēdū ēt q̄ loquēdo de ꝯrietate ꝓprie dcā q̄ ē iter formas poſitiuas: ſic nec qes nec imutatio ꝯriaꝛ iuicē. q2 utrobiq; ē p̄uatio. extēdēdo tñ nomen ꝯrietaſ ad oppōnē q̄ ē iter p̄uationē ꝛ hitū: ſic qes i t̄mio a q̄ ꝯriat̄ motui: ꝛ mutatio q̄ ē ſb t̄mio a q̄ ꝯriat̄ mutatiōi. Et adhuc magis extēdēdo hoc nomē ꝯrietaſ. ſ. ad icōpoſſibilitatē oiuz q̄ nō p̄ñt ſil̄ ineſſe eidē: ſic qes ꝯriat̄ qeti: ꝛ imutatio imutatiōi. Unde breuit̄ ꝯrietas q̄tū ſpectat ad ꝓpoſitū accipit̄ tripl̄r. vz ꝓprie. ꝛ ſic ſolū ē iter formas poſitiuas. Alio mō accipit̄ large: ꝛ ſic ſe extēdit ad ꝯrietatē ꝓprie dictā: ꝛ ēt ad oppōnē: q̄ ē iter p̄uatiōez ꝛ hitū. Tertio mō accipit̄ largiſſime: ꝛ ſic ē cōis ad oēm incōpoſſibilitatē ſeu oppōnē quorūcūq; reſpectu eiuſdē ſubiecti. Uñ largiſſime loquēdo de ꝯrietate ſic q̄cūq; nō p̄ñt ieſſe eidē ſubo ſil̄ ſt̄ ꝯria: ſiue ſint poſitiua: ſiue p̄uatiua. ꝛ ꝯrietas iſto mō accepta ē in plus q̄ oppoſitio ꝓprie ſūpta: q̄ diuidit̄ i oppōnē ꝯriā ꝛ ꝯdictoriā ꝛc. Ois tñ ꝯrietas ē oppō large loquēdo de oppōne. ¶ Quare igit̄ ē dicēdū q̄ qetes ſb formis ꝯrijs ſt̄ ꝯrie: ꝛ imutatiōes ſb oppoſitis ſt̄ ꝯrie: largiſſime loquēdo de ꝯrietate. ſz ꝓprie loquendo: nec ſt̄ ꝯrie nec oppoſite: q2 nec ſt̄ ꝓprie ꝯrie nec ꝯdictorie. ꝛ ſic de alijs ſpēb⁹ ꝓprie dictis.

¶ Caplm 3ᵐ tractatus tertij in quo mouent̄ ꝛ ſoluūtur dubitatiōes circa ꝯrietatē motuum ꝛ quietū.

Dubitabit aūt aligs q̄re i mutatione o qdē ſm locū ſūt: ꝛ ſm nāz: ꝛ extra nāz: ꝛ qetes ꝛ mot⁹ i alijs autē nō: ut alteratio: hec qdē ſz nāz illa aūt extra nāz: nihil eni magis ſanatio: aut egrotatio ſz nāz aut ex̄ nāz: neq; dealbatio: aut denigratio. Silr̄ aūt ē ꝛ in augmēto ꝛ decremēto. Neq; adiuicē hi ꝯrij ut ſz nāz: aut ex̄ nāz. Neq; augmētum augmēto. Et i gñatiōe aūt ꝛ corruptiōe: eadē nō ē. Neq; gñatio qdē ſz nāz: corruptio āt ex̄ nāz. Seneſcē eni ſz nāz ē. Neq; gñationē videm⁹ aliā qdē ſz nāz: aliā vo ex̄ nāz

¶ Iſtd̄ ē 3ᵐ capl̄z hui⁹ tractat⁹ i q̄ pħs mouet ꝛ ſoluit q̄dā dubia circa ꝯrietatē motuū ꝛ qetū ꝛ ꝯtiet 4ᵒʳ ptes p̄nˡᵉˢ ſm nūz q̄tuor dubitationū q̄s mouet ꝛ ſoluit. 2ᵃ ibi⌊ Habet aūt dubitationē. ⌋ Tertia ibi ⌊ Hēt āt dubiū. ⌋ Quarta ibi ⌊ Qm̄ āt qbuſdā. ⌋ Pria ps ꝯtiet duas pticulas. qm̄ i p̄ᵃ mouet dubitationē. i 2ᵃ ibi⌊ Aut ſi ē. ⌋ Soluit illā dubitatiōez ¶ In p̄ᵃ igit̄ pticula hui⁹ ptis pħs mouet dubitationē talē. ſ. utrū i alijs motib⁹ a motu locali inueniat̄ ꝯrietas ſz nāz ꝛ nō nāz: ſic̄ iuenit̄ i motu locali. qm̄ i motu locali iuenit̄ ꝯrietas ſz nāz ꝛ nō nāz. Nam mot⁹ ignis ſurſū ꝛ mot⁹ ignis deorſū ꝯriant̄ ex h̄ q̄ vn⁹ mot⁹ ē ſz nāz: ꝛ ali⁹ ē ex̄ nāz. ſz i alijs motib⁹ nō vz q̄ ſit talis ꝯrietas. ſ. ſm nāz ꝛ nō nāz. Silr̄ i qete ſz locū iuenit̄ ꝯrietas ſm nāz ꝛ nō nāz. ſz i alijs qetib⁹ nō vz q̄ ſit ꝯrietas ſm nāz ꝛ nō nāz. Uñ i p̄ aſpectu pōt aligs dubitare q̄re talis ꝯrietas inueit̄ i motu locali ꝛ nō i alijs motib⁹. Uñ nō dz vna alteratio nālis: ꝛ alia ex̄ nāz: nec dz vna augmētatio nālis ꝛ alia ex̄ nāz: nec dz vna gñatio nālis: ꝛ alia ex̄ nāz. ꝛ eodē mō ē de corruptiōe. Seneſcē eni ē via ad corruptiōez ꝛ ēt ſz nāz. Et. d. ꝯˡᵒʳ q̄ hoiem ſeneſcē ē via ad corruptionē: ꝛ tñ ſeneſcē nō diuidit̄ i nāle ꝛ i nō nāle. ꝛ ſilr̄ iuueneſcē ē via ad gñatio-

ne.i.ad gñonē ſtat' pfecti.ſʒ nō exiſtiat q alid eſt nāle ⁊ aliō inale. ¶ Intelligēdū ē q illa q.d.pħs h.ſ.q i alijs motib' a motu locali nō ē ꝯrietas ſm nām ⁊ nō nām.nō dicit aſſerēdo.ſed magis dubitando ⁊ inquirendo.

¶ Aut ſi ē q violētia ſit ex nām:tc ⁊ corruptio erit corruptiōi ꝯria:q̄ violēta:ut q̄ ex nāz:ei q̄ ſʒ nāz. Ergo nāe ⁊ gñanōes q̄dā ſūt violēte: ⁊ nō moderate:qb' ꝯrie ſūt q̄ ſūt ſʒ nāz. Et augmēta ſūt violēta ⁊ detrimēta:ut augmēta q̄ velociter pp alimētum pubeſcentiū ſunt ⁊ tritica cito ⁊ adducta ⁊ non conſtricta.

¶ Hec ē 2ª pticula hui' ptis.i q̄ pħs ſoluit illā dubitationē. ⁊ ꝯtiet duas ptes.q2 i p' pħs ſoluit dubitationē:⁊ decl'at ſol'onē. In 2ª ibi Dico gdē. Facit rememorationē de modis p̄dict ſʒ q̄s mot' ſc ꝯrij:⁊ q̄s ē ꝯria motui ul' q̄eti. ¶ In p' igit pte huius pticule pħs pōit ſol'onē hui' dubitatiōis:q̄ cōſiſtit i h.q nō ſolū i motu locali ē ꝯrietas p hoc q mot' vn' ē ſʒ nāz ⁊ ali' ex nāz:ſʒ ēt i alijs trāſmutatiōib' iuenit ꝯrietas ſʒ nāz ⁊ nō nāz. ⁊ ita ſoluitur hec dubitatio p itercēptiōez illi' qd hec dubitatio ſuppōebat. ¶ Iſtā igit ſol'onē decl'at pħs ⁊ itēdit pbare iſtā ꝯnē.q i oi gñe trāſmutatiōis iuenit ꝯrietas ſʒ nāz ⁊ nō nāz. ⁊ hec ē 33ª ꝯ hui' li.q̄ pbat p ſill'm hipo^cus ſic. Si illō qd ē violētū ē ex nāz:⁊ i oi gñe trāſmutatiōis iuenit trāſmutatio violēta:ſeqt q i oi gñe trāſmutatiōis iuenit tranſlatio ex nāz. ⁊ p ꝯñs in oi gñe trāſmutationis iuenit ꝯrietas q̄ ē ſʒ nām ⁊ nō nām.q2 māifeſtū ē q i oi gñe trāſmutatiōis nālis inēit trāſmutatio nālis. ſi igr i oi gñe trāſmutatiōis iuenit trāſmutatio ex nām ſiue nō nālis:ſeqt q in oi gñe trāſmutatiōis inēit ꝯrietas ſʒ nāz ⁊ nō nāz. maior hui' rōnis ē māifeſta.ſ.q ſi aliqd ē violētū illō ē ex nāz. ⁊ mior pbatur.ſ.q i oi trāſmutatiōe iuenit trāſmutatio violēta. ⁊ h pbat iductiue. ⁊ q2 i motu locali ē māifeſtū ſ.q i motu locali iuenit mot' violent'.iō pħs ſupponēs h ec māifeſtū i motu locali fac iductiōez in alijs motib'. ⁊ p' fac iductiōez i motu gñatiōis ⁊ corruptiōis. ⁊ i motu augmētatiōis. 2° vo fac iductiōez i motu alt'atiōis. ¶ Dic igr p̄ q ſi illō qd ē violētū ſit ex nāz:tc corruptio ex nāz erit ꝯria corruptioni ſʒ nāz.q2 corruptio violēta ē ex nām.iō corruptio violēta ē ꝯria corruptiōi nāli. Sʒ q aliq̄ corruptio ſit nālis ⁊ aliq̄ violēta pʒ.q2 corrūpi ſenio ē nāle:ſʒ corrūpi gladio ē violētū. Et ex h q q̄dā corruptio ē nālis ⁊ q̄dā violēta ꝯcludit pħs q q̄dā gñatio ē nālis ⁊ q̄dā violēta. ⁊ p ꝯñs q̄dā generatio ē nālis:⁊ q̄dā nō nālis. ⁊ p ꝯñs gñatio ꝯriat gñatiōi ſm nāz ⁊ nō nāz. ¶ Text' quē expōit ꝯ^tor ꝯtinet talē ſniam.q q2 gñatio violēta ſit plib' modis ⁊ nō ē tm̄ vna ſpēs gñatiōis violēte.iō gñatio nālis ſit plib' modis:ita q modi gñatiōis nālis erūt ꝯrij modis gñatiōis violēte. ⁊ h fūdat ſuper illō.vʒ.q ſi vnū ꝯrioꝝ di mltiplr:⁊ reliquum di mltiplr. ¶ Atm̄ ꝯ^tor mouet hic dubitatiōez dicēs q iſtō exiſtiat nō ſeq.qm̄ exiſtiat q nō ſeqt. q ſi ifirmitas ſit mltaꝝ ſpērū q ꝯria illaꝝ ſpēruz ſint ſpēs ſanitatꝭ.q2 ſanitas ē vna:⁊ egritudies ſt mlte. ¶ Unde ꝯ^tor q̄ſi rñdēdo dic: Sʒ forte vʒ q vna ſanitas ꝯtieat mltas pticulares ſanitates oppoſitas illis mltis egritudinib' ſed nō hñt noia:⁊ iō latēt. hec ꝯ^tor. Un̄ hec ē rñſio.q mlte ſt ſpēs ſanitatꝭ:ſic mlte ſt ſpēs egritudis.q2 tñ ſpēb' ſanitatꝭ nō ſc noia ipoſita.ſic ſpēb' egritudis.iō ſpēs ſanitatꝭ nō ſt nobis māifeſte:ſic ſpēs egritudis. Hanc tm̄ rñſionē nō aſſerit ꝯ^tor nec ē rñſio vā. q2 certū eſt q ſanitas ē ſpēs ſpāliſſima:q2 ꝯſiſtit i cōmenſuratiōe ſeu adeq̄tiōe humoꝝ:q̄ gdē adeq̄tio reſpectu eiuſdē ſubi nō pōt ſpecifice diuerſificari. nā ſanuz eē ē bonū aialiſ:⁊ bñ ſe hīe ē vno mō tm̄ q̄zuiſ male ſe hīe ſit mltis modiſ.ut pʒ p pħz circa finē ſc'di ethi^r. vñ plib' modis ꝯtigit recedē ab adeq̄tione hūoꝝ:q̄re ꝯtigat accedē ad eā. ⁊ iō q̄uis egritudines ſint mlte ſʒ ſpēz pp diuerſos modos recedendi ab eq̄litate.pp h nō opʒ q ſanitates ſint multe ſʒ ſpēz. Un̄ qñ vnū ꝯrioꝝ ꝯſiſtit i idiuiſibili ul' i medio. ⁊ aliō hēt latitudinē.tc nō opʒ q ſi vnuz hēat ſpēs:q pp h aliō hēat ſpēs. ⁊ ſic eſt de ſanitate ⁊ egritudie.ſʒ nō ē ſic de gñatiōe ⁊ corruptiōe:de q̄bus pħs h arguit. ¶ Sʒ ꝯ h arguit:q2 4° topicorū pħs dic.q ſi gen' hēt ꝯriū nece ē ſpēz hēre ꝯrium:ſʒ egritudo hēt ꝯriū.igit febris que ē ei' ſpēs hēt ꝯriū:ſʒ nihil ē ꝯriuz febri niſi ſanitas ſpālis ⁊ alia ſanitas opponit febri ⁊ alia obtalmie.i.ifirmitati oculoꝝ.g̃ ſt plēs ſpēs ſanitatꝭ. ¶ Dicēdū ē q illō nō ē gñal'r veꝝ.vʒ.q ſi gen' hēt ꝯriū:q pp h ſit nece ſpēz hēre ꝯriū.vñ pħs 4° topicoꝝ pōit iſtā i ſanitate ⁊ egritudine:q̄ ſc ꝯria.febris tñ q̄ eſt ſpēs egritudis nō hēt ꝯriuz ppriū:hēt tñ ꝯriū ſm gen' ſuū. ⁊ ſic pōt itelligi ꝯſiderādo.vʒ.q ſi gen' hēt ꝯriū q ſpēs hēt ꝯriū:ul' ſm ſe:ul' ſʒ gen'. ⁊ h ul'r veꝝ. Sil'r i augmētatiōe inēit ꝯrietas ſʒ nām ⁊ nō nāz. Nā augmētatio violēta ꝯriat augmētatiōi nāli:⁊ augmētatio violēta ē ex nāz. Eſt eni aliqua augmētatio violēta.ut augmētū pubeꝝ pp luxū ⁊ abūdātiā in comeſtiōe.ut hēt text' quē expōit ꝯ^tor. Un̄ dic ꝯ^tor q augmētū violētū ē ut augmētū pubeꝝ:qd feſtinat añ tp̄s aſſuetū pp mltitudinē i luxu. ⁊ ſic ſemē abūdās in aq̄ cui' corp' creſcit ⁊ nō ꝯdēſat pp mltitudinē hūoꝝ. hec ꝯ^tor.

¶ In alteratione aūt ſic:aut ſimiliter.

¶ Decl'at phūs q ēt in alteratiōe iuenit ꝯrietas ſm nāz ⁊ nō nāz.q2 q̄dā alterant violēter ⁊ q̄dā nō. v. grā. In alteratiōe ifirmoꝝ de egritudie in ſanitatē qm̄ gdā alterant in die cretica: ⁊ illa ē alteratio nālis ⁊ gdā alterant i die nō cretica. ⁊ ē alteratio nō nālis. Un̄ ſciēdū q dies cretica ē illa in qua nāliter nā debet vincere morbū uel vinci ab illo. ⁊ dr q dies criſis accidit in diebus imparib' ut in die quinto uel in die ſeptimo ⁊ ſic de alijs.

¶ Erūt eni alie gdē violēte:alie vo nāles: ut dimiſſi nō i creticis dieb':alij āt i creticis. Alij gdē ex nāz alterant:alij vo ſm nāz. Erūt igit corruptiōes ꝯrie adinuicē nō gñatiōi:⁊ gd phibet:ē eni ſic. Et nāq ſi hec gdē dulcis:illa vo triſtis ē:q̄re non ſimplr corruptiōi corruptio ꝯria ē:h ſm q h gdē hmōi eſt:alia vo hmōi haꝝ eſt.

¶ Sʒ aligſ poſſet dicē q corruptio nō vʒ eē ꝯria corruptiōi.q2 corruptio ꝯriat gñationi.ſʒ tm̄ vnū opponit vni.g̃ corruptio nō eſt ꝯria corruptioni. ⁊ p ꝯñs in corruptibilib' nō ē ꝯrietas ſʒ nāz ⁊ nō nāz.

⁊ iō pħs h̄ remouēdo.d.ꝙ corruptiões ſūt ꝯrie ad īuicē ⁊ nō ḡnatiōi h̄ ē nō ſolū ſūt ꝯrie ḡnationi. ⁊ h̄ declarat.q: corruptio triſtis ꝯriat corruptiōi delectabili.corruptio tn̄ nō ē ſimplr ꝯria corruptiōi. q: nō ois corruptio ē ꝯria oī corruptiōi:ſꝫ qdā corruptio ē cuidā corruptiōi ꝯria.ſ.ſm h̄ ꝙ vni accidit vna diſpō:⁊ alij diſpō ꝯria:ut triſticia ⁊ delectatio. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯtor expōit illā lr̄az duplr. ſ. ꝙ qdā corruptio ē dulcis: ⁊ qdam triſtis.vnoꝰ ꝙ ꝑ corruptiōez dulcē ul' delectabilē itelligit pħs corruptiōem nālē: ⁊ per corruptiōez triſtē itelligit corruptiōez violētā. Alio mō ꝙ pħs ꝑ delectabile itelligit illō qō ē minoris ꝯtriſtatiōis q: ois corruptio ē ꝯtriſtabilis necēt:ſꝫ corruptio violēta ē magis ꝯtriſtabil'. ¶ Intelligēdū ēt ē h̄ ꝙ illa ꝯrietas i motibꝰ q̄ attēdit ſm nāz ⁊ ex̄ nām nō ē illa q̄ accidit ſꝫ ꝯrietatē t'mioꝝ.qm̄ iter eoſdē t'mios pñt eē duo motꝰ.ſ.vnꝰ ſꝫ nāz.aliꝰ vō ex̄ nāz ut pꝫ.qm̄ motꝰ t're ſurſū ⁊ motꝰ ignis ſurſū ſūt iter eoſdē t'mios ⁊. vnꝰ ē ſꝫ nāz: ⁊ altꝰ ex̄ nāz. ⁊ ſilr iter t'minos ꝯrios pñt eē duo motꝰ nāles.ut motꝰ ignis ſurſū: ⁊ motꝰ t're deorſū ⁊ iſti ꝯriāt ſꝫ ꝯrietatē t'mioꝝ: ⁊ nō ꝯriatur ꝑ h̄ ꝙ vnꝰ ē ſꝫ nāz: ⁊ aliꝰ ex̄ nām. ¶ Et iō dico ꝙ illa ꝯrietas motuū q̄ accipit penes ſꝫ nām ⁊ ex̄ nāz ē alia ab illa ꝯrietate q̄ accipit ex ꝯrietate t'minoꝝ. ⁊ accipit h̄ ꝯrietas large ꝑ incōpoſſibilitate ul' oppōne circa ſbm ut ē motꝰ ſm nām q ē motꝰ ſꝫ īclinationē motis ul' ſꝫ ꝯſuetū curſū nāe. ⁊ motꝰ ex̄ nām ē ille q ē ꝯ īclinationē motis ul' ꝯ ocēm curſum nāe. Uñ ſi aliqs curet a febre i die non cretica ꝑ h̄ q: nā vicit morbū illa curatio vno mō eſt nālis.q: agēs nāle nālr trāſmutat nām: ⁊ ē ibi actio nālis. ⁊ alio mō ē tal' curatio ex̄ nām q: ē ꝯ ocēm curſum nāe. ¶ Notādū ſꝫ alber. h̄ ꝙ aliqd dr̄ nāle duplr. vnoꝰ ſꝫ ꝑfectiōez rei nālis.alioꝰ ſꝫ rōnē imꝑfectā. Illō ē nāle ſm rōnē ꝑfectā nālis qō eſt a pnꝰ itra mouēte ꝑ ſe ⁊ nō ſꝫ accn̄s ſm ordinē q̄ nā particularis ꝯuicta mouet a nā uli nō ꝯuicta q̄ ē i celo ⁊ ſtellis nāz particularē ois rei ordinātibꝰ. Nāle ſꝫ diminutā rōnē nālis ē illō qō deficit i alq̄ mēbro huiꝰ diffōnis.ſ.aut q: ē ſꝫ nām iferiorē ⁊ nō ſꝫ ſupiorē aut eꝫ.aut q: ē a nā mouente ꝑ aliqō accn̄s. Silr āt inale dr̄ duplr.q: aut dr̄ inale oppom pnꝰ itriſeco ſm oīa illa qbꝰ ordiat ad actū tā i ſupioribꝰ q̄ꝫ i īferioribꝰ. ⁊ h̄ ē violentū ſimplr.q: ad tale actū nihil coopat niſi qō violentiā patit:ſic motꝰ lapidis ſurſū.aut ē inale q: ē ꝑuatū aliq̄ pnꝰ ꝑdictoꝝ. ⁊ h̄ ē idē cū nāli ſꝫ diminutā rōnē nālis. ⁊ h̄ nāle nō ē violētū oīno:ſꝫ ē ꝓter nāz. ⁊ h̄ inuenit i oībꝰ motibꝰ ⁊ mutatiōibꝰ.hec alb. Ex q̄ pꝫ.ꝙ ſanatio a febre i die nō cretica eſt nālis ſm diminutā rōnez nālis. ⁊ ſic eſt inālis.q: nō hēt ꝑfectā rōnē nālis.

¶ Oīno qdēꝫ igit ꝯrij motꝰ: ⁊ qetes dicto mō ſūt:ut q ē ſurſū:ei q ē deorſū. Loci eni ꝯrietates he ſūt. Fert āt ſurſū qdē ē motū nā ignis:deorſū vō terra. Et ꝯrie iporū loci mutatiōes ſūt. Ignis āt ſurſū qdē nā. Deorſū aūt ex̄ nāz. Et ꝯriꝰ eſt q ē ſm nām ipſiꝰ ei qui eſt extra nām.

¶ Hec ē 2a pō 2e pticule pe ptis pnlis huiꝰ capli i q̄ pħs fac rememoratioē de modis ꝑdcis ſꝫ qs motꝰ ꝯrij: ⁊ qes ꝯria motui ul' qeti. ⁊ ꝓ ponit rememoratiōez ꝯrietatū motuū,2o de ꝯrietate qeti. ¶ Dic igit pħs ꝓ ꝙ oīs.i.ulr motꝰ ſūt ꝯrij mō dcō: ⁊ qetes ſilr.qm̄ motꝰ ignis ſurſuꝫ ⁊ motꝰ t're deorſū ſūt ꝯrij.q: ſurſū ⁊ deorſū ſūt dñe loci. ⁊ iō loci mutationes ad tales t'minos ſūt dñe ꝯrie.motꝰ ēt ignis ſurſū: ⁊ motꝰ ignis deorſū ſūt ꝯrij.q: vnꝰ ē ſm nāz:aliꝰ vō ex̄ nām. ⁊ ſic pꝫ ꝙ i motibꝰ ē dupl' ꝯrietas.vna ſm ꝯrietatē t'mioꝝ: ⁊ alia ſꝫ nām ⁊ nō nāz. ¶ Sꝫ h̄ ſūt notāda dcā ꝯtis.ꝓ ē nōm ſm ꝯtē ꝙ motuū ꝯtrioꝝ:qdā ſūt diuerſi i ſpē: ⁊ iſti ſūt ꝯrij ſm formas:q: ſūt ad ꝯria ⁊ ex ꝯrijs ⁊ ꝯrioꝝ. ⁊ ſūt motꝰ ꝯrij ſm nāz ⁊ nō nām i reſpectu eiuſdē. ⁊ iſti ſūt i eadē ſpe ⁊ ſūt ꝯrij ſm nō nām ⁊ nāz tm̄. Poſtea ꝯtor ſup iſto vbo pħi mō dcō dic ſic. Et itēdit ꝑ modos motuū duos modos ꝯrioꝝ.ſ.ꝯrioꝝ diuerſoꝝ i ſpe ⁊ ꝯuenietiū i ſpe: ⁊ ꝯrioꝝ ſm nāz ⁊ nō nām.h̄ ꝯtor. ¶ Intelligēdū ē ꝙ motꝰ ꝯrij ſm nām ⁊ nō nām pñt eē i eadē ſpe.v.g. Motꝰ ignis ſurſū: ⁊ motꝰ t're ſurſū ſūt i eadē ſpe:cū ſint ad t'mios eiuſdē ſpēi ⁊ ꝯriant ſm nām ⁊ nō nām.nō tn̄ oēs motꝰ ꝯrij ſm nām ⁊ non nām ſūt eiuſdē ſpēi:q: motꝰ ignis ſurſū ⁊ motꝰ ignis deorſū ſūt ꝯrij ſm nām ⁊ nō nām: ⁊ dīnt ſpe.oēs tn̄ motꝰ ꝯrij ſm ꝯrietatē t'mioꝝ dīnt ſpē ſm ꝯtem.q: ſm ipm oēs tales motꝰ ſūt ad t'minos dīntes ſm ſpēm. ¶ Scdo ē notanm ꝙ ꝯtor ſup illā lr̄az Ariſ. vꝫ.ꝯrie ipoꝝ loci mutationes ſūt.dic.ſic intēdit.ſ. Ariſ.ut mihi vr̄ ꝙ iſte due ꝯrietates.ſ.q̄ ſūt in loco ſūt iſte q̄ dñr pncipalr cū diffōne ꝯrioꝝ q̄ eſt ꝙ ꝯria ſūt illa q̄ maxie diſtāt.nō inēit ꝓ ⁊ pncipalr niſi i eis q ſūt in loco.deide in q̄litate ſm ſilitudinē. hec ꝯtor. Uñ ꝯrie i loco maxie diſtāt ſm locū ⁊ ēt ſꝫ formā q: virtutes ꝯrie ſꝫ formā ſūt in locis ſurſū ⁊ deorſū:ſꝫ ꝯria in q̄litate nō diſtāt niſi ſꝫ formā.

¶ Et qetes āt ſilr. Que nāqꝫ ē ſurſū qes:ei q ē deorſū motui ꝯria ē. Fit āt terre. Illa qdē qes ex̄ nāz:motꝰ aūt his ſm nāz:q̄re motui qes ꝯria q̄ ē ex̄ nām ei q ē ſꝫ nām eiuſdē. Et motꝰ eni eiuſdē ꝯriꝰ ſic ē. Alia quidē ſm nām ipſoꝝ erit ſurſum.aut deorſum:alia autē extra naturaꝫ.

¶ Deinde pħus fac rememoratiões de his q̄ dixit de qete. ⁊ dic ꝙ ſicut motꝰ ſūt ꝯrij:ita qetes ſūt ꝯrie. ⁊ ēt qes ꝯriat motui. Uerbi grā. Quies ⁊ motꝰ i eadē re opponunt ſm nām ⁊ nō nāz:ut qes t're ſurſū: ⁊ motꝰ t're deorſū ꝯriant ſm nām ⁊ nō nām.ſilr qes ignis ſurſū: ⁊ motꝰ ignis deorſū ꝯriant ſm nām ⁊ nō nāz. Quies eni ignis ſurſū ē nālis: ⁊ motꝰ eius deorſū ē violētꝰ. ⁊ ſic qes ex̄ nām ꝯriat motui ſm nām: ⁊ qes ſm nām ꝯriat motui ex̄ nāz.ſilr qes ⁊ motꝰ i diuerſis rebꝰ ꝯriant ſꝫ ꝙ ſūt nāles corpibꝰ ꝯrijs. Uerbi grā. Quies ignis ſurſū: ⁊ motꝰ terre deorſū ſūt nāles ⁊ ꝯriant. Et ſimilr qes ē ꝯria qeti.ut qes ignis ſurſū: ⁊ qes terre deorſū ſūt ꝯrie. q: ſūt i locis ꝯrijs.utraqꝫ tn̄ qes ē nālis. ⁊ qes terre ſurſū: ⁊ qes terre deorſū ſūt ꝯrie ſm nām ⁊ nō nām.vñ qes i eadē re ꝯriat qeti i eadē re ſm nām ⁊ nō nām.ſꝫ qetes rerū ꝯriarū ſūt ꝯrie ſm formā ⁊ nō ſꝫ nāz ⁊ nō nāz.ut qes ignis ſurſū: ⁊ qes terre deorſū ꝯrariant ſꝫ formā. ⁊ utraqꝫ ē nālis.

¶ Habet āt dubitatiōez:ſi ē ois qes q̄ nō ſp ē ḡnatio: ⁊ ipa h̄ ipꝫ ſtare. Manēs igitur ex̄ nām ut terre ſurſuꝫ erit ḡnatio.

¶ Hec ē 2a pō pnlis huiꝰ capli i q̄ pħus ponit 2s dubi-

tationē. ꝛ ꝯtiet duas pticulas. q2 i pͣ phūs mouet
dubitationē ꝛ arguit ad vnā ptē. i 2ͣ ibi[Cū igitur
ferebaꝛ.]Arguit ad aliā ptē. ¶ In pͣ igiꝛ pticula
huiꝰ ptis phs mouet dubitationē ꝛ arguit ad vnaꝫ
ptē. ¶ Dubitatio ṽo ē tal'. vꝫ. utꝝ qes violenta ſit
gñata. ꝛ ꝓbaꝛ ꝙ ſic. q2 oiſ qes q nō ē ſꝑ ſꝫ hēt eſſe
poſt nō eē gñaꝛ. ſꝫ qes violēta hēt eē poſt nō eē. q2
qñqꝫ ē: ꝛ qñqꝫ nō ē. ğ qeſ violēta ē gñata. mioꝛ hu
ꝛ rōnis innuiꝛ i mouēdo dubitationē. ꝛ poſtea iſert
phūs ꝯñē. dicit igiꝛ ſic. Hēt aūt dubitationē. ſi eſt
ꝯria ois qetis q nō ſꝑ ē gñatio. ꝛ hoc ſtare hoc ē.
ꝛ iſta gñatio qetis ſit tranſitꝰ de motu ad ceſſatio-
nē. ꝛ ꝑ hoc innuiꝛ mioꝛ rōnis. Deide iſert ꝯñē cū di
cit. manētis igiꝛ gñaꝛ hoc ē qetis rei ꝑmanētis eꝫ
nāꝫ. ut qetis terre ſurſū erit gñatio eꝫ nām. vñ di-
cit ꝯͭoꝛ ꝙ phūs hic per quietē generataꝫ intelligit
quietem factam a motu.

¶ Cuꝫ ğ ferebaꝛ ſurſū: violētia ſtetit. ſꝫ q̄d
ſꝑ ſtat vꝫ ferri uelociꝰ. Qđ āt violētia ē: ꝯ
nū eſt. Nā factū ğ qeſcēs erit quieſcens.

¶ Hec ē 2ͣ pticula huiꝰ ptis i q̄ phūs arguit ad aliaꝫ
ptē dubitatiōis. ꝛ ꝓbat duplr ꝙ qes violēta nō ē
gñata. pͣ ſic. Si qeſ violēta eēt gñata gñareꝛ a mo
tu violēto. ſꝫ ois motꝰ gñans qetē: eſt ꝑꝑ qetē quā
gñat. igiꝛ motꝰ violētꝰ eēt ꝑꝑ qetē. ſꝫ ois motꝰ q eſt
ꝑꝑ qetē uelocitaꝛ i fine. ğ ois motꝰ violētꝰ uelocita
reꝛ i fine. qđ ē flm. dic igiꝛ phūs ꝙ ſi qes violēta
gñareꝛ tē cū tra ul' aliđ ğne ferebaꝛ ſurſū. violētia
hoc ē ꝑ motū violētū: ſtetit hoc ē itēdit qetē. ſꝫ qđ
ſtat hoc ē itēdit qetē ſemꝑ vꝫ violētꝰ ferri q̄to ma
gis appꝛopiquat qeti. ſꝫ ꝯriū huiꝰ accidit i his que
violēta mouenꝛ. Deinde iſert ꝯñē phs. d. Non fa
ctū ğ quieſcēs erit qeſcēs: hoc ē quieſcēs igiꝛ erit
quieſcēs abſqꝫ factione ꝛ gñatiōe quietis.

¶ Ampliꝰ vꝫ poſitū ſtare: aut oino eē i ipſi
us locū ferri: aut accidē ſil' ꝓprie duci: ut i
ꝓpꝛiū q ē ſꝫ nāꝫ locū nō i eū q ē eꝫ nām.

¶ Scđo ꝓbat phūs idē ſic. gñatio qetis: ul' ē idē qđ
motꝰ nālis q aliqd ferꝛ i locū ꝓpꝛiū. aut ē ſil' cū mo
tu nāli. ſꝫ gñatio qetis violēte nec ē motꝰ nālis: nec
ſil' accidit cū motu nāli. ğ nō ē aliq gñatio qeſ vio
lēte. De hac rōne ſola maioꝛ poniꝛ i textu. Dic igr
phūs ſic. Ampliꝰ vꝫ ſtare hoc ē qetē gñari: aut oi-
no eē i ipſiꝰ locū ferri. hoc ē: aut eē idē cū motu nā-
li in locū ꝓpꝛiū: aut accidē ſil' cū motu nāli i locuꝫ
ꝓpꝛiū. ¶ Intelligēdū ē ꝙ iſta dubitatio nō ſoluiꝛ
hic: nec i trāſlatiōe ꝯͭoꝛ ſed poſteriꝰ. Pōt tñ ſic ſol-
ui. ſ. ꝙ ꝓprie loquēdo de qete. ſ. ſꝫ ꝙ ē ꝑuatio mo-
tꝰ ſic: ſic ad motū nō ē motꝰ: ita ad qetē nō ē motꝰ.
tñ large loquēdo de motu ul' gñatiōe ſic ē ꝯcedē
dū aliq mō ꝙ qes ē gñata. q2 de nouo denominat
ſbm: nō tñ ē gñatio qetis violēte eo mō q gñatio
ē qetis nālis. qm̄ qes nālis cauſatur a nā exñie i re
mota a q cātur motꝰ nālis. ab eadeꝫ enim nā cāuꝛ
motꝰ nālis ꝛ qes nālis. ſꝫ qes violēta cātur a ṽtute
violēta deficiēte. qm̄ cū ṽtus violēta ſit foꝛꝛ i pͥn°
motꝰ ē potēs ꝓhibē motū a loco ſuo ꝛ ad mouēdū
ipꝫ ulteriꝰ. ꝛ poſtea i fine motꝰ ṽtus violēta ē itm̄
debilitata ꝙ nō ſufficit ad ulteriꝰ mouēdū ſꝫ ſoluꝫ
ipedit moꝰ a loco ſuo: ꝛ tē faē moꝰ violēter qeſcē.
Maioꝛ eni ṽiꝰ ſufficit ad ipediēdū moꝰ a motu nāli
q̄ reqraꝛ ad mouēdū ipm motu ꝯrio. ꝛ iō cū ṽtus
violēta intātū debiliteꝛ ꝙ nō pōt ulteriꝰ mouere
ipedit motū ꝯriū: ꝛ faē moꝰ qeſcē. Cū ṽo ṽtꝰ violē
ta ſit itantū debiliteꝛ ꝙ nec ſufficit ad mouēdū: nec
ad ipediēdū motū nālē: tūc moꝰ icipit moueri mo
tu ſuo nāli. ꝛ hec ē cā ꝙ lapis ꝓiectꝰ ſurſū qeſcit in
pūcto reflexiōis: niſi ipediaꝛ. ꝓiciēs eni ē cā huiꝰ
qetis ꝑ hoc ꝙ nō ſufficit ad mouēdū ulteriꝰ ſꝫ ſolū
ad ꝓhibēdū moꝰ a loco ſuo ꝛ a motu nāli ad locuꝫ
ſuū. Et hoc forte itelligūt aliq qui dicūt ꝙ i motu
violēto eſt gñatio qetiſ defectiue: ſed in motu nāli
eſt gñatio quietis effectiue. quare ꝛc.

¶ Habet dubitationē: ſi ꝯria ē qes q̄ ē hic:
q huic ē motui: cuꝫ eni moueaꝛ ex h: aut
reijciaꝛ: adhuc vꝫ hēre: q̄d abiectū ē. q̄re
ſi hec quies cōtraria eſt ei qui huic eſt in
cōtrarium motui ſil' erūt cōtraria.

¶ Hec ē 3ͣ ꝑs pͥnlis huiꝰ capli i q̄ phūs mouet 3ᵃᵐ du-
bitatiōeꝫ ꝛ ꝯtinet duas pticulas q2 i pͣ mouet ꝛ ſol
uit dubitationeꝫ. In 2ͣ ibi[Dubitabit aūt utiqꝫ.]
reuertiꝛ ad dubitatiōeꝫ i 2ͣ pte huiꝰ capli motam.
Pͣ pticula ꝯtiet duas ptes. q2 i pͣ phūs mouet
qōnē ꝛ arguit ad vnā pteꝫ. In 2ͣ ibi[Aut ſic quie-
ſcit.]ſoluit illā dubitationē. ¶ In pͣ igiꝛ pte huiꝰ
pticule phūs mouet dubitationē ꝛ arguit ad eam.
Dubitatio igiꝛ ē iſta: utrū qes in termio a q ꝯrieꝛ
motui ſic ꝑus deductū ē: ꝛ arguit phūs ꝓbādo ꝙ
nō q2 moꝰ dū moueꝛ hēt aliqd ſilꝰ a q moueꝛ. ğ ſi
qes i tmio a q ꝯrieꝛ motui ſequiꝛ ꝙ moꝰ dū mo-
ueꝛ hēt aliqd de qete tmini a quo. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯria ſe
ſil' i eodē. ſ. motꝰ ꝛ qes in termino a quo.

¶ Aut ſic qeſcit: aut adhuc manet. Oino
āt eiꝰ q̄d moueꝛ: aliud qdē ibi: aliud āt ē i
q̄d mutatū ē. vñ ꝛ magis motꝰ motui ꝯ-
riꝰ eſt q̄ꝫ qes. ꝛ de motu qdeꝫ ꝛ qete quō
utraqꝫ vnū ſint: ꝛ q ꝯrie qbuſdā dictū ē.

¶ Hec ē 2ͣ ꝑs huiꝰ pticule i q phūs ſoluit illā dubita
tionē q ſolo ꝯſiſtit i h ꝙ qes nō ꝯriaꝛ motui ſim-
plr: ſꝫ quodāmō. ꝛ eēt qeſ i tmio a quo nō ē i eo qđ
moueꝛ quodāmō. q2 illđ qđ moueꝛ ꝑti eſt in eo ex
q moueꝛ ꝛ ꝑtiꝫ ē i eo ad qđ moueꝛ. Uñ eiꝰ qđ mo-
ueꝛ aliđ ē ibi. ſ. i tmio a q ꝛ aliđ ē in eo i qđ mutat
ſ. i tmio ad quē. Uñ nō ē icōueniēſ ꝙ illđ qđ qdā
mō ꝯriaꝛ motui cuiuſmodi ē qes ſit quodāmō ſil'
i eodē cū motu. vñ qes nō ē ſimplr ꝯria motui ſed
motꝰ magis ē ꝯriꝰ motui q̄ꝫ qes ut dicit hic phūs.
¶ Notāda ſꝫ hic duo dcā ꝯͭoꝛ. pͣ ꝙ qes nō ē niſi ꝑ
uatio motꝰ ꝛ ꝯriū i rei ṽitate motui ē motꝰ oppoſi
tꝰ ei: ꝛ iō poſſꝰ ē ut qes ꝛ motꝰ i eodē iueniāꝛ i dua-
bꝰ ptibꝰ moti. ꝛ nō ē poſſe ui duo motꝰ ꝯrij iueniāꝛ
i duabꝰ ptibꝰ eiꝰ. ſ. moti: ſꝫ necio ipediūt ſe adīuicē
ꝛ modicū poſt dicit ꝯͭoꝛ ꝙ motꝰ pōt ꝯgregari cum
qete i eadē re mota ꝛ nō cū motu ꝯrio neqꝫ i dua-
bꝰ ptibꝰ diuerſis. hec ꝯͭoꝛ. ꝛ hoc ē uex de motu pu
re locali ꝛ de moꝰ oino ꝯtinuo in ptibꝰ. qm̄ ꝯtinuū
ē: cuiꝰ ē vnꝰ motꝰ. ꝛ iō nō pōt vna ꝑs moueri localr
pure vno motu ꝛ alia ꝑs motu ꝯrio loquēdo tñ de
motu alterationis ſic bñ ē poſſe ꝙ vna ꝑs moueaꝛ
vno motu ꝛ alio motu ꝯrio. q2 poſſe eſt ꝙ idē moꝰ
caleſiat ſm vnā ptē ꝛ frigeſiat ſm aliā ptē. ſed illđ
moꝰ nō erit ꝯtinuū ſꝫ formā q̄uis poſſit eē ꝯtinu-
um ſm q̄titatē. Uel pōt illđ itelligi de ꝑ moto ꝛ
tē ē gñalr i oi motu. vꝫ. ꝙ ipoſſe ē motꝰ ꝯrios ꝯgre
gari i diuerſis ptibꝰ ꝑmi moti. Si eni aliqd caleſi-

al ꝑ hoc ē ſ3 q̃libet pte. ipoſ'e ē motū ꝯriū. ſ. frigefactionē eē i aliq̄ pte illi⁹ pmi moti. ⁊ h̄ forte meli⁹. ¶ Scd̄o ē notādū ꝙ ꝯ^tor dic̄ ꝙ ē ſciēdū ꝙ qes ꝯiūcta cū motu nō ē diſticta a motu. i. in pte diſtincta: qm̄ ſeq̄ret̄ ex hoc ꝙ aliqd moueret̄ i aliq̄ pte ⁊ qeſceret i alia ⁊ tñ nō ē diſticta. igit̄ ē i pō ⁊ nō i actu. hec ꝯ^tor. ¶ Ex hiſ pȝ ꝙ qes q̄ ſil'ē cū motu ē in eadē pte i q̄ ē mot⁹: ⁊ iō nō ē qes i actu ſȝ ē qes i pō. Attñ dubitat̄ qd ꝯ^tor intelligat p qetē i pō: ⁊ mihi vr̄ ꝙ pōt itelligi ꝓpinquas ad qetē in actu. q: q̄to mot⁹ ē tardior tāto magis accedit ad qetē. q: igit̄ mot⁹ nālis ē tardior i pn̄° q̄ȝ i fine ⁊ ꝯtiue fit uelocior ⁊ uelocior. iō mot⁹ nālis ꝯtiue recedit a qete ⁊ ꝯtiue ē ꝯiūct⁹ cū qete i pō: qm̄ qes i pō nō ē niſi tarditas q̄ ē i motu ex h̄ ꝙ ē ꝓpinquor t̄mio a q̄. Uel dī ꝙ p qetē ꝯ^tor itelligit manētiā ſb̄ t̄mino a q̄ ul' ſb̄ diſpōne t̄mini a q̄. Mobile eni dū mouet̄ manet pti ſub t̄mino a q̄ ſiue ſub diſpōne t̄mini a q̄: ⁊ ſic mot⁹ ⁊ qes i t̄mino a quo hoc eſt manētia ſb̄ termio a quo ul' ſb̄ diſpōne t̄mini a quo ꝯgregant̄ ſil' i eadē pte mobil'. ¶ Et ſi dī ꝙ qes ut pħs loqt̄ hic de qete ē ꝑuatio mot⁹ igit̄ eadē ps hēret motū ⁊ ꝑuaret̄ motu. Dicēdū ꝙ māſio ſb̄ t̄mio a quo ſiue ſb̄ g̃du aut ſb̄ diſpōne t̄mini a q̄ ē ꝑuatio mot⁹ q̄ ē ab iſto g̃du ul' ab illa diſpōne: ſȝ nō ē ꝑuatio mot⁹ q̄ ē ſil' cū illo g̃du ul' cū illa diſpōne. Intelligēdū ꝙ text⁹ quē exponit ꝯ^tor hēt hic q̄ſdā recapitulatiōeȝ q̄ nō habet̄ i nr̄a trāſlatiōe ⁊ ē i textu quē ꝯ^tor expōit ꝯ^to 63°. ⁊ hēt ſic. Iā igit̄ narrauim⁹ de motu ⁊ qete quō utergȝ ē vn⁹ ⁊ quō utergȝ ꝯriat̄ illi. Un̄ ꝯ^tor dic̄ ꝙ ſicut mot⁹ ē vn⁹ tripl'r. ſ. i gn̄e: ſpē ⁊ nūo. ita qes ē vna genere vna ſpē ⁊ vna nūo. ⁊ dicit ꝙ illa q̄ ſt̄ neciā in vnoquoqȝ iſtoꝝ modoꝝ qetis ſūt neciā in motu.

¶ Dubitabit aūt uticqȝ qs ⁊ de ſtare: ſi ⁊ q̄cūqȝ ꝑter nāȝ mot⁹. Huis ē qes oppoſita: ſiqdē igit̄ nō erit icōueniēs: māet eni violētia: q̄re qeſcēs aliqd erit nō ſp ſi nō fieri

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 3ª ptis pn̄^lis hui⁹ capl'i in q̄ pħs reuertit̄ ad 2^am dubitatiōeȝ q̄ fuit utrū qes violēta hēat gn̄atiōnē. Et ſȝ ꝯ^tes iſta lr̄a i aliqb⁹ libris nō inenit̄. ⁊ dic̄ ꝯ^tor ꝙ pħs ſ'auit iſtā dubitatiōeȝ ad cōplēdū ſmonē: qm̄ i alio ſmōe ꝑdicto negauit ꝙ qes q̄ ē ex̄ nāȝ hēat gn̄atiōnē. ⁊ arguit pħs ꝓbādo ꝙ qes ex̄ nāȝ hēt gn̄atiōeȝ. ⁊ h̄ ſic. Aliqd ē qeſcēs p violētiā ⁊ nō ſp ſȝ de nouo ut pȝ ad ſenſū. ſȝ illud qd̄ fit de nouo hēt gn̄atiōeȝ. igit̄ qes violēta habet generationem.

¶ Sȝ palā q̄d erit: ſic̄ eni mouet̄ ꝑter nāȝ ⁊ quieſcet uticqȝ aliqd ꝑter naturam.

¶ Iſtā dubitatiōnē ſoluit pħs q̄ ſol'o ꝯſiſtit in h̄ ꝙ qes violēta hēt gn̄atiōnē: qm̄ ſic aliqd mouet̄ de nouo p violētiā: ita aliqd qeſcit de nouo p violētiam qd̄ nō ꝯtigit ſine gn̄atiōe. Et dic̄ ꝯ^tor ꝙ gn̄atio qetis ꝯtigit mlt'ipl'r. ſ. ſȝ qd̄ dī de gn̄atiōe qetis nālis ⁊ de gn̄atiōe qetis violēte: ⁊ ē itētio pħi ſm̄ ꝯ^tes ꝙ ſic̄ qes nālis q̄ ē a cā itriſeca icipit̄ poſt motū nālē q̄ ē i re a cā itriſeca: ita qes violēta q̄ fit i re fit a motu ex̄ nāȝ: ita ꝙ qes violēta fit a cā extriſeca ſic̄ ⁊ mot⁹ violēt⁹. Alij v̄o dicūt ꝙ qes violēta nō hēt gn̄atiōnē ꝓprie. ſ. ꝓcedētē ab aliq̄ cā p ſe effectiua qetis ſic̄ qes nālis: ſȝ hēt gn̄atiōnē p accñs p defectum v̄tutis actiue: q: cū ceſſat violētia mouentis ul' ipeditur ei⁹ v̄t⁹ tūc fit qes violēta. ſed q̄litercūqȝ fit ſemp quies violēta hēt aliquo mō gn̄atiōnē q̄uis nō intendatur a natura violenter moti.

¶ Qm̄ aūt ē q̄buſdā mot⁹ ſm̄ nām ⁊ ꝑter nām. Puta ignis q̄ ſurſū ſm̄ nām: q̄ aūt deorſū ꝑter nām utruȝ hic cōtrari⁹ aut q̄ terre: hec eni fert̄ ſm̄ naturā deorſum.

¶ Hec ē 4ª ps pn̄^lis hui⁹ capl'i in q̄ phūs mouet ⁊ ſoluit dubitatiōeȝ q̄rtā ⁊ ꝯtinet duas ꝑticulas. q: i pª mouet dubitatiōnē. In 2ª ibi. Aut palā. ſoluit illaȝ dubitatiōnē. ¶ In pª igit̄ ꝑticula phūs mouet dubitatiōnē: dubitatio ē illa. ꝙ cū mot⁹ nālis ignis ſit ſurſū ⁊ mot⁹ ei⁹ violēt⁹ deorſū. ⁊ mot⁹ nālis terre ē deorſū ⁊ mot⁹ ei⁹ violēt⁹ ſit ſurſū q̄s illoꝝ motuū cui ē ꝯri⁹. utruȝ. ſ. mot⁹ ignis ſurſū ſit ꝯrius motui ignis deorſuȝ uel motui terre deorſum ⁊c̄.

¶ Aut palā q: ambo: ſȝ nō eodē mō: ſed q̄ qdē ſȝ nāȝ exiſtētis: ei⁹ aūt q̄ ipſi⁹: q̄ ſurſū ignis ei⁹: q̄ deorſū: ut ſm̄ nām exiſ ꝑter nāȝ exiſtēti. ſil'r aūt ⁊ manſionibus.

¶ Hec ē 2ª ꝑticl'a hui⁹ ptis i q̄ pħs ſoluit illā dubitatiōnē. ⁊ ſol'o ꝯſiſtit in h̄ ꝙ mot⁹ ignis ſurſū ꝯriatur utricqȝ iſtoꝝ motuū: ſȝ diuerſimode: qm̄ mot⁹ ignis ſurſū ꝯriat̄ motui ignis deorſū ſic̄ nālis nō nāli ⁊ ꝯriat̄ motui t̄re deorſū ſic̄ nālis nāli: ⁊ eodē mō eſt de qete. ſ. ꝙ qes ignis ſurſū ꝯriat̄ qeti ignis deorſū ⁊ ēt ꝯriat̄ qeti t̄re deorſū. Un̄ dic̄ ꝯ^tor ꝙ vna qes nālis hēt duas qetes ſibi ꝯrias ſic̄ qes nālis t̄re deorſū hēt qetē ex̄ nām ſibi ꝯriā. ſ. qetē terre ſurſū ⁊ hēt qetē nālē ſibi ꝯriā. ſ. qetē ignis ſurſuȝ.

¶ Forte autē qeti mot⁹ aliq̄ten⁹ opponit̄. Cū eni moueat̄ ex h̄: ⁊ abijciat: adhuc vr̄ habē qd̄ abijcit̄: q̄re ſi ipſa ꝯria ei huic i ꝯriū motui ſit exiſtāt ꝯria: ſi aliq̄ten⁹ qeſcat aut adhuc manet. Total'r aūt ei⁹ q̄d mouet̄ h̄ qdē ibi: h̄ aūt i q̄d mutat̄: pp̄ quod magis mot⁹ motui ꝯriū q̄ȝ qes. Quis q̄dē igit̄ mot⁹ ſimpl'r vn⁹: dictū ē: ⁊ de motu quidē ⁊ quiete quomō uticqȝ vn⁹: ⁊ qui contrarij quibuſdā dictum eſt.

¶ Ulteri⁹ pħs dic̄ ꝙ mot⁹ forte nō oppōit̄ qeti: q: cū aliqd mouet̄ hēt ptem de qete ex q̄ mouet̄: ⁊ ſic ſi mot⁹ ſimpl'r opponeret̄ qeti ſeq̄ret̄ ꝙ ꝯria eēnt ſil' i eodē. q: oē qd̄ mouet̄ pti ē i t̄mio a q̄ ⁊ pti i t̄mio ad quē. Et pp̄ h̄ ꝯcludit phūs ꝙ mot⁹ magis ꝯriat̄ motui q̄ȝ qes. ⁊ hec ē 24ª ⁊ ultima ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat̄ ſic. Mot⁹ ⁊ qes pn̄t eē ſil' i eodē. ſȝ q̄ ꝯria nō pn̄t eē ſil' ſt̄ magis ꝯria q̄ȝ illa q̄ pn̄t eē ſil': ḡ mot⁹ magis ꝯriat̄ motui q̄ȝ qes. Et ꝯ^tor dic̄ h̄ ꝙ q: pħs ſonificauit ꝙ qes nō oppōit̄ motui i rei v̄itate. ſȝ ſȝ ꝑuatiōnē ⁊ hitū notificauit h̄ ⁊ ꝙ q̄dāmō oppōit̄ lȝ nō oppōat̄ ſic̄ mot⁹ oppōit̄ motui. deīde recapl'at ut pȝ.

¶ Finit expō burlei i libꝝ 5^m de phiſico auditu Ar^r

¶ Incipit lib ſext⁹ de phiſico auditu. Prim⁹ tractat⁹ de ꝑtibilitate ⁊ ꝯtinuitate mot⁹ ⁊ anneroꝝ motuū.

I aūt ē ꝯtinuū ⁊ q̄d tāgitur: ⁊ ꝯſiter ſic̄ diffinitum ē ꝑus: ꝯtinua qdē q̄rū ultima vnum. Que v̄o tāgunt̄ q̄rū ſil'. Cōſequēter

autem quorũ nihil eſt medium proximi generis: ipoſſe ẽ ex idiuiſibilibꝰ eẽ aliqđ continuũ. ut lineã eẽ ex pũctis: ſi ꝟo linea q̃dẽ ↄtinuũ ẽ: pũctũ aũt idiſibile. Neqꝫ eni vnũ ſũt vltia pũctoꝝ. Nõ ẽ eni hꝫ q̃dẽ vltimũ pũctoꝝ: aliđ aũt aliq̃ ps idiuiſibilis. Neqꝫ ſil' ſũt vltia. nõ eni eſt vltimũ nihil i ꝑtibilis. alteꝝ eni ẽ vltimũ: ⁊ cuiꝰ ẽ vltimũ.

Poſtq̃ꝫ i 5° libro deť minatũ ẽ de motu ꝓut diuidiť i ſuas ptes ſubiuas i hꝫ 6° libro determinat phs de motu ſꝫ qđ diuidiť i ſuas ptes itegrales ſiue q̃ꝫtitatiuas ⁊ hꝫ ẽ deť minare de iſtis ꝓprietatibꝰ motꝰ. ſ. de ↄtinuitate ꝑtibilitate finitate ⁊ ifinitate motꝰ. vñ liber iſte ↄtinet tres tractatꝰ. qm̃ i p̃ tractatu deť minať de cõpõne motꝰ ⁊ vlť cuiuſlibet ↄtinui. In 2° ãt ibi⌊ Qđ mutať ãt.⌋ determinať de diuiſiõe decľando q̃t ⁊ q̃bꝰ modis motꝰ eſt diſibilis. In 3° ibi⌊ Zeno aũt derõcinať.⌋ ponunť ⁊ ſoluunť q̃dã ſophiſticatiões antiq̃rũ ꝑ q̃s q̃dã negauerũt motũ eẽ ⁊ q̃dã dixerũt oĩa ſemꝑ moueri. Primꝰ tractatꝰ ↄtinet q̃tuoꝛ capl'a. qm̃ i p̃ declarať ꝑncipaľr ꝙ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex indiſibilibꝰ. In 2° ibi⌊ Qm̃ aũt oĩs magnitudo.⌋ declarať ꝑ naꝫ velocitať ⁊ tarditať i motu ꝙ nec magnitudo nec tp̃s cõponiť ex idiuiſibilibꝰ ſꝫ ꝙ utrunqꝫ diuidiť in ifiᵐ ita ꝙ utrũqꝫ ẽ ifiᵐ ſꝫ diuiſionẽ ſeu i medijs. In 3° ibi⌊ Et ſi qđcũqꝫ ifiᵐ ẽ.⌋ decľať ꝙ finitas ⁊ ifinitas eodẽ mõ iučiť i magnitudie ⁊ i tp̃e: ita ꝙ ſi vnũ ẽ ifiᵐ ſꝫ diſionẽ aut ſꝫ extrẽa alteꝝ eſt ifiᵐ ſꝫ diſionẽ uľ ſꝫ extrẽa. In 4° ibi⌊ Nece aũt ⁊ tp̃s ⁊c.⌋ deť miat de idiſibilitate ↄtinuať ⁊ ↄtinuã dis ptes tp̃is adiuicẽ ⁊ de diſibilitate moˡᵉˢ. Capl'z p̃ᵐ ↄtiet tres ptes ꝑnˡᵉˢ. qm̃ i p̃ᵃ decľať ꝑ naꝫ ipſiꝰ ↄtinui abſolute ꝙ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex idiſibilibꝰ. In 2ᵃ ibi⌊ Eiuſdẽ aũt rõnis.⌋ decľať ꝑ naꝫ motꝰ ⁊ moˡᵉˢ ꝙ magnitudo nõ cõpõiť ex idiuiſibilibꝰ. In 3ᵃ ibi⌊ Sil'r ãt nece ẽ.⌋ Decľať ꝙ tp̃s ⁊ magnitudo eodẽ mõ ſe hñt q̃ꝫtũ ad diſibilitatẽ ⁊ idiſibilitatẽ. Pria ps ↄtinet tres ꝑticulas ſm nũm triũ rõnũ ꝑ q̃s decľat ſuã ↄ̃nẽ. 2ᵃ ibi⌊ Amplꝰ nece eſt.⌋ 3ᵃ ibi⌊ Amplꝰ diuidiť.⌋ ¶ Im p̃ᵃ igiť ꝑticula huius ꝑtis phs põit vnã rõnẽ ad ꝓbãdũ ꝙ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex idiuiſibilibꝰ. Vñ ſciẽdũ ẽ ꝙ nec ꝓculus nec Lico. q̃ ↄ̃nes huiꝰ ſexti ordinauerũt ſequunť ordinẽ phi ſꝫ qđ expõit ↄ̃ᵗᵒʳ auerrois. ꝑꝑ qđ ego itẽdo ordinare ↄ̃nes huiꝰ ſexti libri ſequẽdo ordinẽz phi ſm expõnẽ dicti ↄ̃ᵗⁱˢ. ¶ Prio igiť phs ponit vnã rõnẽ ꝓbãtẽ p̃mã ↄ̃nẽ huiꝰ li. q̃ ẽ iſta. Qꝫ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex idiſibilibꝰ. Vñ p̃ᵃ rõ ꝓbãs illã ↄ̃nẽ ſoꝛať ſic. ⁊ hꝫ ſꝫ expõnẽ ↄ̃ᵗⁱˢ. Oĩa ex q̃bꝰ cõpõiť ↄtinuũ diuidunť i vltimũ ⁊ i hñs vltimũ. ſꝫ idiſibilia nõ diuidunť i vltimũ: ḡ idiuiſibilia nõ ſť illa ex q̃bꝰ cõponiť ↄtinuũ. ¶ Circa hãc rõnem ſic ꝓcedit phs q: p̃ iſert ↄ̃nẽ ex dicť i 5° huiꝰ ex q̃bꝰ ẽt dictis pt ꝓbari mioꝛ huiꝰ rõnis. 2° ꝟo ibi⌊ Neqꝫ eni vnũ ſť.⌋ ꝓbat minorẽ huiꝰ rõnis ex illis dicť i 5° huiꝰ. Diciť igiť phs p̃ ꝙ ſi ↄtinuũ ⁊ ↄtactũ ſeu ↄtiguũ ⁊ ↄ̃ſiter eũs ſť ſic dictũ ẽ ꝑus in 5° huius. Ita ↄtinua ſť illa quoꝝ vltia ſť vnũ: ⁊ ↄtigua q̃rũ vltia ſť ſil': ⁊ ↄ̃ſiter entia illa quoruꝫ nihil ẽ mediũ ꝓximi gñis: ipoſſe ẽ ↄtinuũ cõponi ex idiſibilibꝰ ut lineã ex pũctis ſi ita ẽ ꝙ linea ſit qđdã ↄtinuũ ⁊ pũctꝰ qđdam idiſibile: ↄ̃ igiť ẽ illa. vꝫ. ꝙ ipoſſᵉ ẽ ↄtinuũ cõponi ex idiuiſibilibꝰ ſiue ꝙ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex idiuiſibili. Deinde põit ꝓbationẽ minoris dicẽs⌊ Neqꝫ vnũ ſť.⌋ Que taľ ẽ. Nullũ nõ hñs vltimũ diuidiť i vltimũ ⁊ hñs vltimũ. hoc ſtati pꝫ q: vltimũ aliđ ẽ ab eo cuiꝰ ẽ vltimũ: ſꝫ oẽ idiuiſibile eſt nõ hñs vltimũ: ḡ nullũ idiuiſibile diuidiť i vltimũ ⁊ i hñs vltimũ. minoꝛ huiꝰ rõnis pꝫ. q: vltimũ aliđ ẽ ab eo cuius ẽ vltimũ: ⁊ ita oẽ hñs vltimũ ẽ diſibile. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs oẽ idiuiſibile eſt nõ hñs vltimũ. maioꝛ huiꝰ rõnis nõ poniť hic i textu: nec ẽt eiꝰ ꝓbatio. ſꝫ ↄ̃ᵗᵒʳ ꝓbat illã maiorẽ ſic. Nece ẽ ↄtinua ↄtiguari anteq̃ꝫ ↄtinuenť: ſꝫ oĩa ↄtigua diuidunť i vltimũ ⁊ i hñs vltimũ. Vñ ↄ̃ᵗᵒʳ q̃ſi arguit ſic. Oĩa ↄtigua diuidunť in vltimũ ⁊ i hñs vltimũ. ſꝫ oĩa ↄtinua ſť ↄtigua: ḡ oĩa cõtinua diuidunť i vltimũ ⁊ in hñs vltimũ. ¶ Sꝫ circa dicta ↄ̃ᵗⁱˢ hic ſť duo itelligẽda. Prio ꝙ cũ ↄ̃ᵗᵒʳ diẽ ꝙ oĩa ex q̃bꝰ cõpõiť ↄtinuũ diuidunť i vltimuꝫ ⁊ i hñs vltimũ nõ ẽ itelligẽdũ ꝙ oẽ illđ ex q̃ cõponiť ↄtinuũ diuidať i vltimũ tanq̃ꝫ i ptẽ ſuã ⁊ i hñs vltimũ. ſꝫ hẽt ſic itelligi. ſ. ꝙ oẽ illđ ex q̃ cõpõiť cõtinuũ hẽt vltimũ ⁊ aliq̃d aliđ nõ ſic ꝙ vltimum ſit ps eiꝰ. ¶ Scđo ẽ itelligẽdũ ꝙ cũ ↄ̃ᵗᵒʳ diẽ ꝙ nece ẽ ↄtinua ↄtiguari anteq̃ꝫ ↄtinuenť ꝙ hoc nõ dꝫ ſic itelligi ꝙ oporteat ptes cuiuſcũqꝫ ↄtigui ꝑus eẽ diuerſas abiuicẽ: ſic ꝙ hẽant diuerſa vltia ꝑuſq̃ꝫ habeant idẽ vltimũ. Sꝫ ſic dꝫ itelligi. ſ. ꝙ oĩa ↄtinua ſť cõtigua ita ꝙ ↄtiguũ ẽ ꝑus ⁊ ſupiꝰ q̃ꝫ ↄtinuũ ⁊ illud ẽ veꝝ accipiẽdo ↄtigua cõiter ꝓ oĩbꝰ illis quorũ vltimũ vniꝰ ẽ ſil' cũ vltio alteriꝰ ſic eni loquẽdo ẽ veꝝ ꝙ ↄtiguũ ẽ ꝑus q̃ꝫ ↄtinuũ: qm̃ ſi aliq̃ ſint cõtinua vltimũ vniꝰ ẽ idẽ cũ vltimo alteriꝰ ⁊ ꝑ ↄ̃ñs vltimũ vniꝰ ẽ ſil' cũ vltimo alteriꝰ. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs illa ſť contigua. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs a p̃ ad vltimũ ſi aliq̃ ſť ↄtinua illa ſũt ↄtigua: ſꝫ nõ ſequiť eꝫ. q: illa q̃ hñt diuerſa vltima exiſtẽtia inſil' ſť ↄtigua ſꝫ nõ ſť ↄtinua. ¶ Iteꝝ ẽ itelligẽdũ ꝙ rõ phi poſſet alť formari ⁊ hoc ſic. Oẽ illud ex quo cõpõiť ↄtinuũ hẽt vltimũ. ſꝫ nullũ idiuiſibile hẽt vltimũ: ḡ nullũ indiſibile ẽ illđ ex quo cõpõiť ↄtinuũ: ḡ ↄtinuũ nõ cõponiť ex idiuiſibilibꝰ. maioꝛ huiꝰ rõnis pꝫ. q: oẽ illđ ex quo ↄtinuũ cõponiť ↄtinuať cũ alia pte: nã illđ ẽ ↄtinuũ cuiꝰ ptes ↄtinuanť adiuicẽ: ſꝫ oẽ ↄtinuatũ cũ alio hẽt idẽ vltimũ cũ eo cũ quo ↄtinuať: q: ↄtinua ſť quoꝝ vltia ſť vnũ. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs oẽ illđ ex quo cõponiť ↄtinuũ hẽt vltimũ. ⁊ hec eſt maioꝛ. ⁊ pꝫ ex 5° huiꝰ. mioꝛ ꝟo eſt nota q: vltimũ eſt aliđ ab eo cuius eſt vltimũ: ⁊ ſic omne habẽs vltimũ hẽt vltimũ ⁊ aliq̃d aliđ. ſed idiuiſibile nõ habet vltimũ ⁊ aliq̃d aliđ ab eo q: ſic eẽt diuiſibile: ḡ nulluꝫ idiuiſibile habet vltimum.

¶ Amplꝰ nece eſt aut ↄtinua eẽ pũcta aut tãgẽtia ſe adiuicẽ: ex q̃bꝰ ẽ ↄtinuũ. Eadẽ aũt rõ ẽ: ⁊ i oĩbꝰ idiſibilibꝰ. Cõtinua q̃dẽ igiť nõ erũt ꝑꝑ p̃dictã rõnẽ. Tãgit aũt oẽ aut totũ totũ: aut ps ptẽ: aut totũ ps. Qm̃ aũt impꝑtibile ẽ idiſibile: nece ẽ totũ tãgẽ totũ. Totũ aũt totũ tãgẽs nõ ẽ ↄtinuum. Cõtinuũ eni habet hoc quidẽ aliã: illud ꝟo palã aliã partẽ: ⁊ diuidiť in ſic diuiſibilia ⁊ loco diſcreta.

¶ Hec ẽ 2ᵃ ꝑticula p̃ᵉ ꝑtis ꝑnˡᵉˢ huiꝰ capľi in q̃ põiť 2ᵃ rõ ꝓbãs ꝙ nullũ ↄtinuũ cõpõiť ex indiſibilibꝰ. rõ igr taľ ẽ. Si ↄtinuũ cõpõereť ex idiſibilibꝰ illa idi-

uiſibilia aut eēnt ꝯtinuata aut ꝯtiguata aut ꝯſīter entia. ſ3 nullo iſtoꝝ modoꝝ pſīt idiſibilia eē ī ꝯtiuo cōponētia cōtinuū: ğ nullo mō pt ꝯtinuū cōpoi ex idiſibilib⁹. maioꝛ vo p3 p ſufficiētē diſionez. ꝑtib⁹ eni modis nō vꝫ ꝙ ptes eiuſdē ꝯtinui poſſint ſe hēe adiuicē. minoꝛ vo ꝓbaſ ꝗ̄tū ad utrāq3 ei⁹ ptē. ⁊ p̄ ꝙ idiſibilia nō pſīt eē ꝯtiuata adiuicē. q2 ꝯtiua ſūt q̄rū ultia ſūt vnū. ſ3 idiſibilia nō hn̄t ultia vnū. ꝙ idiſibile nō hēt ultimuz declaratū ē: ğ idiſibilia non pſīt eē ꝯtiuata adiuicē. ⁊ ꝙ ēt idiſibilia nō pſīt eē ꝯtiguata adiuicē: ꝓbaſ ſic. ꝯtiguata adiuicē tāgūt ſe. ſi igr̄ idiſibilia cōponētia ꝯtinū eēt ꝯtiguata adiuicē ſeq̄ret ꝙ oia idiſibilia tāgerēt ſe. qđ ē ipo^le. ⁊ ꝓbaſ q2 ſi idiſibilia cōponētia cōtinuū tāgerēt ſe. aut igiſ ps tāgēt ptē. aut totū tāgit ptē. aut ps tāgit totū. aut totū tāgit totū. Nō ē dare p̄^m. nec 2^m. nec 3^m: q2 idiſibile nō hēt ptē. nec ēt ē dare ꝙ totū tāgat totū. q2 oē ꝯtinuū hēt vnā ptē ex̄ aliā ⁊ ēt diuidiſ ī ptes loco declaratas: ⁊ ſic ꝯtinuū eſt mai⁹ ſua pte. ſ3 cōpoſitū ex illis q̄ tāgūt ſe ſm totū nō ē mai⁹ vno illoꝝ q2 qđlibet illoꝝ occupat totū locuz quē ip̄3 totū occupat: ğ ꝯtiuū nō cōpoiſ ex idiſibilib⁹ tāgētib⁹ ſe ſic ꝙ totū tāgat totū. Un̄ ꝯ^tor ſoiat illā rōnē ſic. De ꝯtinuū fit ex reb⁹ ex q̄rū ꝯtinuatiōe adiuicē fit magnitudo .i. aliqđ mai⁹ ⁊ ē illō qđ hēt ptes. ſ3 ex ꝯtiuatiōe idiſibiliū adiuicē ſm totū nō fit magnitudo h̄ ē nō fit mai⁹ nec aliqđ hn̄s partes: ğ ex idiſibilib⁹ ꝯtiguatis adiuicē ſm totū nō fit ꝯtinuū: ğ maioꝛ p3 de ſe: ⁊ miorē ꝓbat ꝯ^tor ſic. Cōtiguatio aliq̄rū ſ3 ſe totū nō ē niſi eoꝝ ſuppoſitio. ſ3 ex ſuppōne idiſibil' ſup idiſibile nō fit mai⁹. ğ ex ꝯtiuatiōe idiſibiliū adiuicez nō fit magnitudo nec aliqđ mai⁹. Q2 āt ex ſuppōne idiſibil' ſup idiſibile nō fiat mai⁹ ꝯ^tor declat p exēpla. nā q2 linea ē idiſibil' ſm latitudinē: iō ex ſuppone linee ſup lineā nō fit magnitudo ī latitudie. Sil'r q2 ſupficies ē idiſibil' ſ3 ꝓfūditatē: iō ex ſuppōne ſupficiei ſup ſupficiē nō fit magnitudo ſ3 ꝓfūdū. Et ult' idiſibile ex ea pte q̄ ē idiſibile nō fac mai⁹. Et q2 pūct⁹ ē idiſibilis ex oi pte: iō nō fac mai⁹ nec aliqđ hn̄s ptes ⁊ oē ꝯtinuū hēt ptes. ğ. ℭ Intelligēdū ē h̄ ꝙ indiſibile ex ea pte q̄ ē idiſibile nō fac mai⁹: q2 igr linea ē idiuiſibil' ſ3 latitudinē. iō liea addita linee nō fac maiorē latitudinē. tn̄ q2 liea ē diſibil' ſ3 lōgitudinē: iō liea addita linee ex pte lōgitudis fac maiorē lōgitudinē: liea āt addiſ linee ſm lōgitudinē qn̄ vna linea addiſ extremitati alt'i⁹ linee: ita ꝙ ille linee tāgūt ſe ſ3 eaꝝ ultia. liea vo ſuppōiſ linee qn̄ vna ponit ſup aliā ⁊ illa additio ē ſ3 latitudinē ⁊ nō ſ3 lōgitudinē. ⁊ q2 liea ē idiſibil' ſ3 latitudinē: iō ex tali ſuppōne nō cātur latitudo. nec ēt ex tali ſuppōne cātur lōgitudo: q2 nō fit additio ſm lōgitudinē. ⁊ eodē mō ē de ſupficie. ſ. ꝙ ſupficies ſuppoſita ſupficiei nō fac ꝓfūdū. q2 ſupficies ē idiſibil' ſ3 ꝓfūdū.

ℭ Ex hiſ pt patē q̄re due liee ul' due ſupficieſ pſīt eē ſil' adeq̄te: ſ3 duo corpa nō pſīt eē ſil' adeq̄te. Et cā pp quā due liee ul' due ſupficies pſīt eē ſil' adeq̄te ē: q2 ſc̄ idiſibiles ſ3 aliq̄̄ dimſione ⁊ ſ3 illā dimēſionē ſ3 quā ſc̄ idiſibiles pſīt eē ſil': q2 ex illa pte nō faciūt diſtare. Impoi'e tn̄ ē ꝙ due liee ex ea pte q̄ ſc̄ diſibileſ ſint ſil' adeq̄te. Si eni liea addaſ liee ſ3 lōgitudinē ita ꝙ vna tāgat aliā ſm ultiaz tn̄ certū ē ꝙ nō ſūt ſil' adeq̄te imo ꝙ due linee cōiūcte adiuicē ſm lōgitudinē ſūt ſil' adeq̄te. h̄ icludit ꝯdictionē. Cā vo pp quā duo corpa nō pſīt eē ſil' adeq̄te ē q2 corp⁹ ē diſibile ſm oēs dimēſionē. ⁊ iō ex oi pte facit diſtare. Un̄ ſic̄ ipo^le ē ꝙ due lōgitudies tāgētes ſe ſ3 lōgitudinē ſint ſil' adeq̄te: ita ipo^le ē ⁊ forte ꝯdictionē icludēs ꝙ due ꝓfūditates tāgētes ſe ex pte ꝓfūditatis ſint ſil' adeq̄te. ℭ Intelligēduz ēt ꝙ ex iſto loco accipiſ vnū cōe dictuz. ſ. ꝙ idiſibile additū alicui nō fac mai⁹. Hoc tn̄ nō vꝫ verꝫ: q2 ex duob⁹ idiſibilib⁹ fit vnū totū. v. g. ex itellectu ⁊ ſpe itelligibili fit vnū totū. ⁊ oē totū ē mai⁹ ſua pte. ğ idiſibile additū idi^li fac mai⁹ ſua pte. Itē vnitas ē idiſibil' ⁊ tn̄ vnitas fac mai⁹ qm̄ nūs t'nari⁹ ē maioꝛ nūo biario ⁊ tn̄ nūs t'nari⁹ nō excedit nūz binariū niſi ī vnitate. ğ. Dicēdū ē igiſ ꝙ facē mai⁹ ē dupl'r. ſ. ul' entitatiue ul' q̄̄titatiue. ⁊ facē mai⁹ q̄̄titatiue iteꝝ ē dupl'r. v3. ul' facē mai⁹ q̄̄titatiue ſ3 q̄̄titatē diſcretā: ul' facē mai⁹ q̄̄titatiue ſ3 q̄̄titatē ꝯtinuā. Dico igiſ ꝙ idiſibile additū alteri fac mai⁹ entitatiue: q2 magis ē đ entitate ī duob⁹ idiſibilib⁹ q̄̄ ī vno. ⁊ ſic d3 itelligi illđ p̄n^m ſi debeat ul'r itelligi. ſ. oē totū eſt mai⁹ ſua pte entitatie qm̄ oē totuz hēt plus de entitate q̄̄ ſua ps: ſ3 ī alio itellectu nō ē illđ p̄n^m ul'r verꝫ. q2 nō oē totū ē mai⁹ ſua pte q̄̄titatis. nā cōpo^m ex mā ⁊ foīa nō ē mai⁹ q̄̄titatiue q̄̄ ſua foīa aut ſua mā. ſi vo p facē mai⁹ itelligiſ facē mai⁹ q̄̄titatiue illđ d3 itelligi ul' ſ3 q̄̄titatē ꝯtiuā ſiue ſ3 q̄̄titatē diſcretā. Dico igr̄ ꝙ idiſibile additū alicui nō fac mai⁹ q̄̄titatiue ſm q̄̄titatē ꝯtiuā. ⁊ h̄ vult h̄ pħs. tn̄ idiſibile additū alicui hn̄ fac mai⁹ ſ3 q̄̄titatē diſcretā q2 nūs t'nari⁹ ē maioꝛ nūo binario ſolū p vnitatē. ſ3 ꝓꝑe loq̄ndo mai⁹ ⁊ min⁹ nō dr̄ de q̄̄titate diſcreta. ſ3 de q̄̄titate ꝯtiua. Un̄ magnuz ⁊ puū ꝓꝑe dr̄ de q̄̄titate ꝯtiua: ⁊ mltū ⁊ paucū dicunſ de q̄̄titate diſcreta. ⁊ ſic ꝓꝑe loquēdo idiſibile nō fac mai⁹ ſ3 fac plus q2 tria idiſibilia ſc̄ plā q̄̄ duo: loquēdo tn̄ large de maioritate. ⁊ ſic ē ꝯcedēdū ꝙ idiuiſibile facit mai⁹ q̄̄titatiue ſ3 q̄̄titatē diſcretā. nō aūt ſ3 q̄̄titatē cōtinuā. ⁊ h̄ ſufficit q̄̄tuz ad itētiōez pħi hic. ſ. ꝙ idiſibile additū alicui non fac mai⁹. ſ. ſm quātitatē cōtinuā q2 ex h̄ habet ꝙ cōtinuū nō cōponitur ex idiuiſibilibus.

ℭ At vo neq3 ꝯſīter ierit pūctū pūcto: aut ip̄3 nūc ip̄i nūc: ut ex hiſ ſit lōgitudo: aut tp̄s. ꝯſīter eni ē q̄rū nullū ē mediū. primū Pūctoꝝ āt ſp ē mediū liea: ⁊ ipoꝝ nūc tp̄s

ℭ Pꝛobato ꝙ ꝯtinuū nō cōpōiſ ex idiſibilib⁹ ꝯtiuatis ul' ꝯtiguatis adiuicē. pħs ꝓbat ꝙ ꝯtiuū nō cōponiſ ex idiſibilib⁹ ꝯſīter entib⁹. Et p ꝓpōit pħs illđ qđ itēdit ꝓbare. 2° ꝓbat ꝓpoſitū ſuū. Dic igr̄ pħs p̄ ꝙ pūct⁹ nō ierit linee ꝯſīter alteri pūcto neq3 ipſū nūc. i. iſtās erit ꝯſīter alteri iſtāti ī tp̄e: ita ꝙ ex illis indiuiſibilib⁹ ꝯſīter entib⁹ fiat lōgitudo. i. liea aut tp̄s ⁊ h̄ ē qđ pħs itēdit ꝓbare. ſ. ꝙ ꝯtinuū nō cōpōiſ ex idiſibilib⁹ ꝯſīter entib⁹ ī ip̄o. ⁊ ꝓbat h̄ tali rōne. Inter ꝯſīter entia nihil ē mediū hōgeneuz h̄ ē eiuſdē nāe cū eis ut p3 p diffōnē ꝯſīter entiū. ſ3 īter q̄cūq3 idiſibilia ī eodē ꝯtiuo ē aliqđ mediū hōgeneū: ğ ī ꝯtiuo nō ſūt idiſibilia ꝯſīter entia ex qb⁹ ip̄m cōtinuū cōpōaſ. maioꝛ p3 p diffōnē ꝯſīter entium ⁊ minoꝛ declaraſ. q2 īter quecūq3 pūcta eſt linea media ⁊ ī q̄libet linea eſt pūct⁹. ⁊ iō inter quelibet duo pūcta eſt punctus. ⁊ per conſequens homogeneū aliqđ ⁊ ſic de alijs idiuiſibilibus exiſtētibus in alijs continuis ut de inſtāti tp̄e ⁊ de mutato eē ī motu ⁊ ſic de alijs. Qđ āt īteꝛ q̄libet duo

pũcta i eodẽ linea ↄtinua ſit linea media nõ ꝓbat phũs ſꝫ ↄ^{or} ꝓbat illõ duplr. Prio qꝛ pũct⁹ nõ ↄtiguaꝛ cũ pũcto cũ nõ hẽat ultimũ. Scdo qꝛ pũcta ſũt ultima liçaꝝ: ǵ ipoſſe ẽ ꝙ ſepent a liça: ǵ iter qꝫlibet duo pũcta ẽ liça media. ¶ Sciẽdũ ẽ ꝙ ꝓ hãc ſ. idiſibilia nõ ſũt ↄñter entia i vno ↄtiuo. fac Lico. vnã ↄñẽ ſepatã q̃ tñ phũs nõ utiẗ niſi ad ꝓbãduꝫ ꝙ ex idiſibilib⁹ nõ copõiẗ ↄtinuũ: iõ nõ pono hãc ↄñẽ p̃u^{lcs} cũ ſolũ ſit ꝓſillogiꝫata ad ꝓbãdũ ꝙ cõtinuũ nõ cõpõiẗ ex idiſibilib⁹. Proculus ẽt fac hãc vnã ↄñẽ ſepatã. idiſibiliũ exñtiũ i eodẽ ↄtiuo iter mediũ ẽ ↄtinuũ: ⁊ hãc ſiſr põit ꝓculus vnã ↄñeꝫ ſeparatã. vꝫ. ꝙ idiſibilia nõ ſe tãgũt. qb⁹ tñ phũs nõ utiẗ niſi ad ꝓbãdũ ꝙ ex idiuiſibilib⁹ nõ cõponiẗ ↄtinuũ. ¶ Notãdũ ꝭm ↄ^{rc} hic ꝙ pħs deſtruit iſtũ modũ. ſ. ↄtinuũ cõponi ex indiuiſibilib⁹ ↄñter entib⁹ ad ↄfirmãdũ qõ notũ eſt ꝑ ſe ꝙ cõtinuũ nõ cõponiẗ ex ↄñtib⁹. i. ex ↄñter entib⁹ nõ ↄtiguatꝭ ad inucẽ. ⁊ ꝙ h̃ ſit manifeſtũ ꝑ ſe declat ↄ^{or} ſic. qꝛ ↄñtia. i. ↄñter entia q̃ ſũt nõ ↄtigua iter illa eſt aliqd etherogeneũ. ⁊ ipoſſe eſt ut vnũ ꝭꝫ ↄtiguationẽ cõponaẗ ex diuerſis i ſpẽ. ⁊ ipoſſe ẽ imagiari ꝙ iter ↄñtia. i. iter ↄñter entia ſit uacuũ: q̃m uacuũ iã deſtructũ ẽ. ⁊ ẽt illõ uacuũ aut ẽ diſibile aut idiſibile. ſi diuiſibile tũc ille ꝑtes indiſibiles eẽnt ultima ei⁹. ⁊ ſic ↄtinuũ cõponereẗ ex uacuo. ſi aũt indiſibile ⁊ alie ꝑtes ſũt idiſibiles tũc ex eis nõ ſit diſibile: hec ↄ^{or}. ¶ Uñ ↄ^{or} intẽdit ꝙ h̃ ẽ mãifeſtũ ꝑ ſe: qꝛ ſtatiꝫ ⁊ q̃ſi imꝑceptibilr ẽ notũ ꝙ ↄtinuũ nõ cõponiẗ ex idiſibilib⁹ ↄñter entib⁹ nõ ↄtiguatꝭ adinuiceꝫ. Pri⁹ eniꝫ declatũ ẽ ꝙ nõ cõponiẗ ex idiſibilib⁹ cõtiguatꝭ adinuicẽ. rõ võ ꝑ quã h̃ ẽ mãifeſtũ. ſ. ꝙ ↄtinuũ nõ cõpõiẗ ex idiſibilib⁹ ↄñter entib⁹ ẽ illa. q̃m inter ↄñter entia nõ ↄtigua ẽ aliqd mediũ. ſꝫ nihil ẽ mediũ hõgeneũ: qꝛ tũc nõ eẽnt ↄñter entia. ǵ ul' ẽ aliqd etherogeneũ mediũ ul' ẽ uacuũ mediũ. nõ ẽ dicẽ ꝙ ↄtinuũ cõponaẗ ex ↄñter entib⁹ iter q̃ eſt aliqd etherogeneũ mediũ: qꝛ tũc ↄtinuũ cõponereẗ ex ↄñter entib⁹ ⁊ illo etherogeneo. qõ ẽ fl'ſũ. qꝛ cõtinuũ nõ cõponiẗ ex diuerſis i ſpẽ: nec ex ↄñter entibus iter q̃ ẽ uacuũ mediũ: tũ qꝛ uacuũ mediuꝫ nõ ẽ ut demr̃atũ ẽ ꝑus: tũ qꝛ ſi eẽt uacuũ mediuꝫ illõ uacuũ aut eẽt diſibile aut indiſibile. ſi diſibile tũc illa idiſibilia ↄñter entia erũt ultia illi⁹ uacui diuiſibil'. ⁊ tũc ↄtinuũ cõponereẗ ex uacuo qꝛ ↄtinuũ cõpõiẗ ex illis q̃ ſũt in ↄtinuo q̃rũ ultia ſũt vnũ. ſi võ illõ uacuũ ſit indiſibile ⁊ alie ꝑtes. ſ. ꝑtes ↄñter entes ſũt ẽt idiuiſibiles: tũc ex eis nõ ſit aliqõ diſibile. ¶ Uñ itelligẽdũ ẽ ꝙ q̃ñ ↄ^{or} diĉ ꝙ ipoſſe ẽ ut vnũ ꝭm ↄtiguationẽ cõponaẗ ex diuerſis in ſpẽ ꝑ vnũ ꝭm ↄtiguationẽ intelligit vnũ ꝭm ↄtinuationẽ. Illud eni qõ ẽ ꝑ ſe ↄtinuũ. ſ. q̃ꝫtitas ↄtinua nõ cõpõitur ex diuerſis in ſpẽ. ⁊ q̃uis ſorte aliqõ ꝑ accñs ↄtinuũ poſſit cõponi ex diuerſis in ſpẽ ſicut arbor ul' ram⁹ cui⁹ vna ꝑs eſt viridis ⁊ alia ſicca ⁊ ſic vna pars aiata ⁊ alia inaiata. Uñ breuiter ↄ^{or} intelligit ꝙ ipoſſe eſt vnũ ꝑ ſe ↄtinuũ cõponi ex diuerſis in ſpecie.

¶ Ampli⁹ diuidiẗ utiq꜡ in idiſibilia: ſiqdẽ ex qb⁹ ẽ utrũq꜡ i ipſa diuidiẗ: ſꝫ nullũ eſt ↄtinuorũ in impartibilia diuiſibile.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula ſ^{e} ꝑtis p̃n^{lis} hui⁹ capli in q̃ ponitur 3^{a} rõ ꝓbãs ꝙ ↄtinuũ nõ cõponiẗ ex indiuiſibilib⁹ q̃ rõ ẽ iſta. Si cõponereẗ ↄtinuũ ex indiuiſibilib⁹ ſequiẗ ꝙ ↄtinuũ diuidereẗ in indiuiſibilia. ↄñs ẽ fl'ſm: ǵ ⁊ añs. ↄña pꝫ: qꝛ vnũqõq꜡ ẽ diſibile in illa ex qb⁹ cõpõiẗ. ſꝫ falſitas ↄñtis pꝫ. qꝛ ſi ↄtinuũ diuidereẗ i idiſibilia. ⁊ cũ ↄtinuũ nõ diuidaẗ niſi i illa q̃ ꝑus fuerãt ↄtinuata: ſeqẗ ꝙ idiſibile eẽt ↄtinuatuꝫ cũ diuiſibili. ⁊ ꝑ ↄñs indiuiſibile hrẽt ultimuꝫ. ex quo ſequiẗ ꝙ idiuiſibile eẽt diſibile qꝛ ↄtinua hñt ultima alia a ſe.

¶ Aliõ ãt gen⁹ nõ p̃t eẽ mediũ pũctoꝝ: ⁊ ĩpoꝝ nũc nl'lꝫ. ſi nãq꜡ erit: mãifeſtũ ꝙ aut ẽt diſibile: aut idiſibile erit: ⁊ ſi diſibile: aut i idiſibilia aut i ſꝑ diſibilia: h̃ ãt ẽ ↄtinuuꝫ. Mãifeſtũ ãũt ẽ ⁊ ꝙ oẽ ↄtinuũ diſibile ẽ i ſemꝑ diſibilia. ſi eni i idiuiſibilia diderẽt: cõtinuũ eẽt idiſibile idiſibili cõtactũ. vnũ eni ultimũ ⁊ q̃ tãguntẗ cõtinuoruꝫ eſt.

¶ Ex h̃ igiẗ ꝙ ↄtinuũ nõ diuidiẗ in indiuiſibilia cõcludit phũs ſcdam ↄñẽ hui⁹ libri ⁊ h̃ ꝭꝫ expoſitionem ↄ^{tis}. ↄ̃ igiẗ eſt iſta. ꝙ cõtinuũ ſemꝑ diuidiẗ in indiuiſibilia. ⁊ hãc facit Linco. ↄñẽ tertiã. mihi tñ videẗ ꝙ ꝭm expõneꝫ ↄ^{tis} ſit 2ª ↄ̃. que ꝓbaẗ ſic. Oẽ qõ ẽ aut eſt diuiſibile ul' idiuiſibile qꝛ iter diuiſibile ⁊ idiuiſibile nõ eſt mediũ. ſed ↄtinuũ nõ ẽ indiuiſibile: ǵ eſt diuiſibile. aut igiẗ ẽ diuiſibile in indiuiſibilia. aut eſt diuiſibile in ſemꝑ diſibilia. nõ eſt diuiſibile i indiuiſibilia qꝛ ſic cõponereẗ ex idiſibilib⁹ ⁊ idiſibile tãgeret idiſibile in eodẽ ↄtinuo. qõ ẽ ipoſſe: qꝛ ſic indiuiſibile hẽret ultimũ. ⁊ ꝑ ↄñs idiuiſibile eẽt diuiſibile: igiẗ relinquiẗ ꝙ ↄtinuũ diuidaẗ in ſemꝑ diuiſibilia. vñ dicit hic ↄ^{or} ꝙ hec eſt deſcriptio cõtinui. ſ. ꝙ eſt illõ qõ ſemꝑ diuidiẗ in diuiſibilia. hec ↄ^{or}.

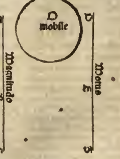
¶ Eiuſdẽ aũt rõnis ẽ: ⁊ magnitudinẽ: ⁊ tẽpus: ⁊ motũ ex idiſibilib⁹ cõponi ⁊ diuidi i idiuiſibilia aut nihil.

¶ Hec ẽ 2ª ꝑs p̃n^{lis} hui⁹ capli in q̃ pħs ꝑ nãm mot⁹ ⁊ mo^{lis} ꝓbat ꝙ magnitudo nõ cõpõiẗ ex indiuiſibilib⁹: ⁊ ↄtinet q̃nq꜡ ꝑticulas. q̃m in pᵃ narrat ꝙ magnitudo mot⁹ ⁊ tp̃s ſe hñt ſilr q̃ꝫtũ ad cõponi ⁊ nõ cõponi ex indiſibilib⁹. In 2ª aũt ibi ⌊ Mãifeſtũ ẽ ãt ex his. ⌋ declat pħs ꝙ ſi magnitudo cõpõiẗ ex indiuiſibilib⁹: mot⁹ ẽt cõpõiẗ ex indiſibilib⁹. In 3ª võ ibi ⌊ Si igiẗ ꝑñtis mot⁹. ⌋ ꝓbat pħs ꝙ ſi mot⁹ cõponiẗ ex indiuiſibilib⁹ motũ erit idiſibile. In 4ª ãt ibi ⌊ Si igiẗ neceẽ. ⌋ ꝓbat pħs ipoſſitatẽ ↄñtis ſ. ꝙ motũ ſit indiuiſibile. In 5ª ibi ⌊ Si igiẗ ẽ neceẽ ⁊c. ⌋ pħs ↄgregat ꝑdicta iducẽs ipoſſia q̃ ſequũẗ ex oĩb⁹ diſiõib⁹ qb⁹ uſus ẽ deſtruẽdo motũ eẽ idiuiſibilẽ aut cõpoſitũ ex idiſibilib⁹. Uñ ſciẽdũ eſt ꝙ pħs i tota iſta ꝑte 2ª utiẗ tali rõne. vꝫ. ſi magnitudo ẽ indiuiſibilis: mot⁹ eſt indiuiſibil': ⁊ ſi mot⁹ ẽ indiuiſibilis: motũ ẽ indiuiſibile: ⁊ ſi motũ ẽ indiuiſibile tũc motũ ſil' moueẗ: ⁊ motũ eſt: aut mot⁹ cõpõiẗ ex quietib⁹. ultimum ↄñs eſt falſum. ǵ ⁊ pᵐ añs. ¶ In pᵃ igiẗ ꝑticula hui⁹ ꝑtis pħs narrãdo diĉ ꝙ eiuſdẽ rõnis ẽ magnitudinẽ. motũ. ⁊ tp̃s cõpõi ex idiſibilib⁹ aut diuidi in indiſibilia. Uñ magnitudo mot⁹ ⁊ tp̃s eodẽ mõ ſe hñt q̃ꝫtũ ad cõponi ex idiuiſibilib⁹ aut didi i idiſibilia. ſi eni vnũ iſtoꝝ cõpõaẗ ex idiſibilib⁹ aut didaẗ i idiſibilia: ſeqẗ ꝙ qõlibet iſtoꝝ cõpõiẗ ex idiſibilib⁹ aut didiẗ i indiuiſibilia. ⁊ ſi aliqõ iſtoꝝ nõ cõpõiẗ ex idiſibilib⁹ nec diuidiẗ

in indiuiſibilia ſequit̃ q̃ nullū eorū cōponit̃ ex indiuiſibilib⁹ nec diuidit̃ in idiuiſibilia.

℄ Manifeſtū ē aūt ex his. Si enī magnitudo ex indiuiſibilib⁹ cōpōit̃: ⁊ mot⁹ q̄ huiuſmodi ex eq̄lib⁹ erit motib⁹ idiſibilib⁹: ut ſi ipſa.a.b.c.ex.a.b.c.ē idiſibilib⁹: mot⁹ aūt i q̄ ē.d.e.ȝ.ſm quem motū eſt ipȝ.o. i ſpatio qḋ eſt.a.b.c. vnāquāq3 partez hēt idiuiſibilē. Demonſtratio.

℄ Hec ē 2ᵃ pticula huius ptis i q̄ phs incipit ꝓbare q̃ magnitudo nō cōpōit̃ ex idiuiſibilib⁹ ⁊ hec eſt 3ᵃ ꝯ̃ huius li. Vñ phūs i hac pticula declarat q̃ ſi magnitudo cōponit̃ ex idiuiſibilib⁹ q̃ motus componit̃ ex indiuiſibilibus. poſtea vō declarabit impoſſibilitatē ꝯñtis. ꝯſequētiā igit̃ ꝓbat phūs. vȝ. q̃ ſi magnitudo cōpōit̃ ex idiſibilib⁹ q̃ mot⁹ cōponit̃ ex idiſibilib⁹ ⁊ hāc ꝯñā decl'at decl'atiōe exēplari ſic. Ponat̃ q̃ magnitudo ſup̄ quā fit mot⁹ ſit a.c. ⁊ ſit cōpoſita ex trib⁹ idiſibilib⁹ ut ex.a.b.c. tūc mot⁹ ſup̄ magnitudinē.a.c. ſit.d.e.ȝ. tūc mot⁹ dȝ eē eq̄lis toti magnitudini.a.c. ⁊ ptes ptib⁹. ſequit̃ igr̃ q̃ tres ptes.e. mot⁹ erūt eq̄les trib⁹ ptib⁹ magnitudis.ſ.a.b.c. ⁊ ptes.a.b.c. ſᷓ idiuiſibiles. ḡ iſte tres ptes mot⁹.ſ.d.e.ȝ. ſᷓ indiſibiles. ℄ Notāda ſᷓ hic ſȝ ꝯ̃ᵗᵉᵐ duo. p̄ q̃ q: māifeſtū ē q̃ ſi magnitudo cōponat̃ ex idiſibilib⁹ opȝ q̃ mot⁹ cōponat̃ ex idiſibilib⁹: iō phūs in hac decl'atiōe ē cōtēt⁹ ſolo exēplo. ℄ Scḋo ē notādū ſm ꝯ̃ᵗᵉᵐ hic q̃ ſi magnitudo cōpōat̃ ex idiſibilib⁹ mot⁹ erit cōpoſit⁹ ex idiſibilib⁹: q̄m cā ꝯtinuatiōis mot⁹ ē ꝯtinuatio magnitudis. hec ꝯ̃ᵒʳ. ℄ Intelligēdū q̃ ꝯ̃ᵒʳ hic accipit ꝯtinuationē ꝓ diſibilitate i infiᵐ. Et cā q̄re mot⁹ ē diſibil' i ifiᵐ ē q: magnitudo ſup̄ quā ē mot⁹ ē diſibilis in infiᵐ. Accipiēdo tñ ꝯtinuum ꝓ eo cui⁹ ptes copulant̃ ad t̄minū cōē: ſic nō ē vex̄ q̃ cā ꝯtinuatiōis mot⁹ eſt ꝯtinuatio magnitudis: q̄m ſup̄ magnitudinē diſcōtinuā pōt eē mot⁹ ꝯtinu⁹ ut dictū ē 5ᵒ hui⁹. ℄ Intelligēdū ēt q̃ bñ ſeq̄t̃. cā ꝯtinuationis mot⁹ ē ꝯtinuatio magnitudis: igit̃ ſi magnitudo cōponat̃ ex idiuiſibilib⁹ mot⁹ cōponit̃ ex idiſibilib⁹. ⁊ hoc pȝ ſic. q: ſi cā ꝯtinuationiſ mot⁹ ē ꝯtinuatio magnitudis ⁊ hoc loquēdo de cā p̄ ſe tē nō pt eē ꝯtinuatio i motu niſi ſit ꝯtinuatio i magnitudie: q: effect⁹ nō pt eē ſine ſua cā p̄ ſe. ⁊ p̄ ꝯñs nō pt eē q̃ magnitudo cōpōat̃ ex idiſibilib⁹ ⁊ mot⁹ ex diſibilib⁹. q: ſi magnitudo cōpōat̃ ex idiſibilib⁹ tūc nō ē ꝯtiuatio i magnitudie ⁊ ſi mot⁹ cōponat̃ ex diſibilib⁹ tc ē cōtinuatio in motu: ḡ ſi magnitudo cōponeret̃ ex indiſibilib⁹ ⁊ motus ex diuiſibilib⁹ ſequeret̃ q̃ in motu eēt ꝯtinuatio ⁊ nō in magnitudine. ⁊ per ꝯñs ꝯtinuatio ī magnitudine nō eēt cā continuationis in motu.

℄ Si igit̃ pñtis mot⁹ necē moueri aliquam partem: ⁊ ſi mouet̃ aliqḋ ad eē motum: ⁊ mouere erit ex idiſibilib⁹: ſȝ quidē igit̃.a. motū eſt ipſū.o. motu quo.d. mouet̃ ſm vō.b. quo ipm.e. ⁊ ſm.c. quo ipȝ.ȝ.

℄ Hec ē 3ᵃ pticula 2ᵉ ptis pñ̄ˡⁱˢ hui⁹ capli. in q̄ decl'at̃ q̃ ſi mot⁹ cōpōat̃ ex idiſibilib⁹ motū erit idiſibile. ⁊ ex hoc patebit ipoſ'itas hui⁹ ꝯñtis.ſ. q̃ mot⁹ cōponit̃ ex idiſibilib⁹. Qḋ ât ſeq̄t̃. mot⁹ cōpōit̃ ex indiuiſibilib⁹: igr̄ motū cōpōit̃ ex idiſibilib⁹ phūs ꝓbat ſic: q: ſic oñſū ē imediate p̄us ſup̄ magnitudinē idiſibilē ſᷓ mot⁹ idiſibiles. ⁊ cū mot⁹ ē ⁊ moᵇˡᵉ ē ⁊ eꝯ̃. ḡ ſi ſint mot⁹ idiſibiles opȝ q̃ hēant mota indiuiſibilia: q: mot⁹ idiſibiles nō hñt mota diſibilia: ḡ ſi ſint idiſibiles opȝ q̃ hēant mota idiſibilia. ḡ ſi mot⁹ ſint idiſibiles mota erūt idiſibilia. ⁊ p̄ ꝯñs ſi mot⁹ erit cōpoſit⁹ ex idiſibilib⁹ opȝ motū eē cōpoſitū ex idiſibilib⁹. Et q̃ mot⁹ idiſibiles nō hēant mota diſibilia. ꝓbat ꝯ̃ᵒʳ p̄ hoc q: motū nō ē mai⁹ motu. Vñ de illa rōne phūs pōit exēplū. pōam⁹ q̃.o. qḋ ē res mota moueat̃ p̄.a. idiſibile qḋ ē ps.a.c. magnitudis motu idiſibili q̄ ē ps mot⁹.d. ⁊ moueat̃ p̄.b. qḋ eſt ps magnitudis motu.e. ⁊ moueat̃ p̄ ptē magnitudiſ idiſibilē q̄ ē.c. motu idiſibili q̄ ē.ȝ.o. ḡ qḋ ē res mota necēio ē idiſibile. vñ iſta rō vī ꝯſiſtē i h̄ ſ. q̃ ptib⁹ mot⁹ corñdēt ptes magnitudis eq̄les ſibi. ⁊ ēt q̃ partib⁹ mot⁹ corñdēt ptes moᵇˡˢ eis eq̄les. ⁊ h̄ ē vex̄ q: ptes mot⁹ ſᷓ i ptib⁹ moᵇˡˢ: ⁊ iō cuilibet pti mot⁹ corñdet ps moᵇˡˢ ſibi eq̄liſ. Nā ſbm adeq̄tū alicui⁹ accñtis nec ē mai⁹ nec min⁹ illo accidēte. ſi igit̃ ptes mot⁹ ſᷓ idiſibiles ſeq̄t̃ q̃ ptes mobilis ſint idiſibiles. ⁊ p̄ ꝯñs ſi mot⁹ cōpōit̃ ex idiſibilib⁹ ſeq̄t̃ q̃ moᵇˡᵉ cōpōit̃ ex idiſibilib⁹. Vñ ē ſciendū q̃ phūs ⁊ ꝯ̃ᵒʳ idē itelligūt hic p̄ hec duo.ſ. p̄ cōpoſitū ex idiſibilib⁹ ⁊ p̄ eſſe idiſibile. ⁊ rō hui⁹ ē q: ex q̄ idiſibile nō fac̄ mai⁹ ſeq̄t̃ q̃ aliqḋ ſi ſit cōpoſitū ex idiſibilib⁹ q̃ ipȝ ſit idiſibile. ℄ Notāda ſᷓ h̄ duo ſȝ ꝯ̃ʳᵉᵐ. p̄mo q̃ reſ mota nō ē mīoꝛ motu neq3 maioꝛ motu neq3 magnitudie ſup̄ quā fit mot⁹. ⁊ h̄ dȝ itelligi de moto p̄.i. de ſbo adeq̄to mot⁹. Certū ē.n. q̃ mot⁹ ⁊ ſbȝ adeq̄tū mot⁹ ſᷓ eq̄lia. q: ſi vnū excedēt aliḋ nō eſſent adeq̄ta. Et qḋ dī de magnitudie.ſ. q̃ res mota nō ē maioꝛ magnitudie ē itelligēdū de magnitudie cui moᵇˡᵉ ſm ſe totū applicat̃. Vñ moᵇˡᵉ q̄ꝫtū ad illā ptē ſȝ quā applicat̃ magnitudini ē eq̄le magnitudini q̄ꝫtū ad illḋ ſȝ qḋ p̄ applicat̃. Illa enī q̄ tāgūt ſe ſᷓ eq̄lia q̄ꝫtū ad illa ſm q̄ ſe tāgūt. ℄ Scḋo ē notādū ſȝ ꝯ̃ʳᵉᵐ q̃ phūs p̄ ꝯcludit q̃ ſi mot⁹ ē idiſibil' p̄ᵐ motū ē idiſibile: ut ex h̄ concludat q̃ ſi mot⁹ ſit cōpoſit⁹ ex idiſibilib⁹ q̃ ēt motū erit cōpoſitū ex idiſibilib⁹. ⁊ h̄ bñ ſeq̄t̃ q: certuȝ ē motū cōpoſitū cōpōi ex motib⁹ p̄mis. ⁊ ex h̄ pōt argui ſic. Si mot⁹ ſit cōpoſit⁹ ex idiſibilib⁹ p̄ᵃ mota q̄ ſᷓ ſba ptiū idiſibiliū mot⁹ erūt idiuiſibilia. ⁊ ſi p̄ᵃ mota ſᷓ idiſibilia cū motū cōpoſitū cōponat̃ ex p̄mis motis ſequit̃ q̃ motū cōpoſitū cōpōit̃ ex indiuiſibilib⁹. Dicit igit̃ phūs. ſi igit̃ pñtis mot⁹ hoc ē motu pñte. vñ accipit genitiuū p̄ ablatiuo necē eſt moueri per aliquā ptem hoc eſt per aliquā partez magnitudinis ⁊ totū ſequens eſt planum.

℄ Si igit̃ necē ē q̄ḋ mouet̃ vnū ⁊ ubi nō ſit

moueri ⁊ motũ eſſe ꝗ̃ mouit: qñ mouit: ut ſi thebas aliqs it: ipoſſe ē ſil' ire thebas: ⁊ iuiſſe thebas: ſʒ.a. qdē igiť impartibilē motũ eſt ipm.o.ſm qd ipm.o.mot⁹ adecrat. Quare ſiqdem poſteri⁹ deuenerit ꝗ̃ᵹ uenit: diſibilis utiqʒ erit. Cũ eni ueniret: neqʒ qeſcebat: neqʒ trāſierat: ſʒ medium erat. ſi aũt ſil' uenerit: ⁊ uenit ueniens: cõuenit: uẽtũ ibi erit: ⁊ motũ eẽ: ubi mouet̃.

C Hec ē 4ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i. i q̃ pbať impoſſitas hui⁹ ꝯñis. ſ. motũ eẽ idiſibile. ⁊ hec rõ ꝯſiſtit in hoc. Si motũ ſit idiſibile ⁊ moueať ſup magnitudinē opʒ ꝙ ptrāſeat ptē idiſibilē magnitudinis qꝛ mo'ᵉ motu localiſ p dũ mouet̃ ē i ſpatio ſibi eq̄li: ḡ ſi motũ idiſibile ptrāſeat aliquā magnitudinē opʒ ꝙ ptrāſeat ptē idiſibilē magnitudis ⁊ motu idiſibili. ſʒ h̄ ē ipoſſe. pbatio. nā mobile nõ ſil' ptrāſit aliqd ſpatiũ ⁊ ptrāſiuit illd. qꝛ ſic mot⁹ iueniret anteꝗ̃ pficiať. Ponam⁹ igiť ꝙ.o.qd ponit̃ eſſe motũ idiſibile moueať p.a.qd ē ps idiſibilis ipſi⁹ magnitudis motu.o.idiſibili. ex hoc ſeqť ipoſſe. ſ. ꝙ.o.ſil' ptrāſit.a. ⁊ ptrāſiuit.a. ⁊ hoc ē ipoſſe. qꝛ ex hoc ſeqť ꝙ ambulās dicať ābulaſſe i loco i q̃ ābulat ⁊ tc̃ mot⁹ ei⁹ eẽt ocioſus: qꝛ ſi aliqs moueret̃ ad balneũ qñ ē i balneo. mot⁹ ei⁹ eẽt ocioſus. ꝙ aũt.o. moueret̃ p vnāquāqʒ ptē idiſibilē magnitudis qd erat ſuppoſitũ declať pħs p h̄ ꝙ.o.nõ qeſcit i aliq̄ pte magnitudis qꝛ mo'ᵉ dũ mouet̃ nõ ē i eo ex q̃ neqʒ i eo ad qd. ſʒ ē iter utrũqʒ. vñ itelligēdũ ē hic ꝙ illa ꝯña. mo'ᵉ idiſibile ptrāſit ptē idiuiſibilē magnitudis: utputa.a.ḡ ſil' ptrāſit ⁊ ptrāſiuit illā ptē. pʒ ſic. qꝛ ſi mobile nõ ſil' ptrāſit.a. ⁊ ptrāſiuit.a.ḡ a.ē diſibile. igr̃ ex opp̃ᵒ ꝯñtis ſeqť opp̃ᵐ añtis. ſ.a. ē idiſibile.ḡ mo'ᵉ ſil' ptrāſit.a. ⁊ ptrāſiuit.a. pbo ꝙ h̄ ſeqť. ſ. mo'ᵉ nõ ſil' ptrāſit.a. ⁊ ptrāſiuit.a.ḡ.a. ē diſibile. qꝛ ſi mo'ᵉ nõ ſil' ptrāſit.a. ⁊ ptrāſiuit.a. tũc qñ mobile mouet̃ p.a. nõ ptrāſiuit totũ.a. ſʒ ptrāſiuit aliqd ei⁹ alr̃ nõ moueret̃ p.a. igiť aliqd ipſius.a.ē ptrāſitũ ⁊ aliqd reſtat ptrāſeūdũ ex q̃ ſeqť ꝙ.a.ē diſibile. C Intelligēdũ ēt ꝙ iſta ꝯña pbi. ſ. motũ dũ mouet̃ nõ ē in eo ex quo. neqʒ i eo ad qd. igiť nõ qeſcit. ut pʒ qꝛ qd qeſcit ē totalr̃ in t̃mino a quo ul' totalr̃ i termino ad quē ⁊ tale nõ mouetur.

C Si ṽo ſm totũ.a.b.c. moueať aliqd: ⁊ mot⁹ ꝗ̃ mouet̃.o.e.z. eſt ſm aut ipartibile a. nihil mouet̃. ſʒ motũ ē: erit utiqʒ mot⁹. nõ ex motib⁹ ſʒ ex momentis. ⁊ motũ eẽ aliqd nõ motũ: ſʒ eni.a. trāſiuit nõ trāſiens. Quare erit aliqd trāſitũ eẽ nõ aliqñ iens ul' trāſiens. Hãc eniʒ trāſiuit nõ trāſiens hanc.

C Cũ pħs idurit ipoſſe qd ſeqť ex hoc ꝙ motũ idiuiſibile hēat motũ idiſibilē p vnāquāqʒ ptiũ idiſibiliũ magnitudis ⁊ aduerſari⁹ nõ ꝯcedit hoc lʒ iaʒ declr̃auerit ipʒ: ibi: icducit ipoſſe qd ſeqť ſi nõ fuerit motũ p vnāquāqʒ eaꝝ. ſ. ptiũ idiuiſibiliũ magnitudis. ⁊ ipoſſe qd ſeqť ē ꝙ mot⁹ cõpõiť ex ſinib⁹ motuũ qd ē ipoſſe. ⁊ ꝙ hoc ſeq̃tur pʒ qꝛ mot⁹ p.a.b. c. cõpõiť ex motu p.a. ⁊ ex motu p.b. ⁊ ex motu p c. ſʒ l.a. cũ ſit idiſibile nõ ē de mot⁹ ſʒ motũ eẽ. ⁊ motũ eẽ ē ſinis mot⁹. ⁊ ſic ſeqť ꝙ mot⁹ cõpõiť ex ſinib⁹ motuũ. Et ſilr̃ ſeqť ꝙ aliqd ſit motũ p aliq̃ʒ magnitudinē abſqʒ hoc ꝙ mouebať ad eā. qꝛ aliqd ē motũ p.a. ſ. p 2ᵃᵐ ptē magnitudis qd nũq̃ʒ mouebatur ad.a. vñ i trāſlatiõe quā expõit ꝯᵗᵒʳ põiť exemplũ ipoſſibilis q̃ ſeqť ⁊ ē ꝙ aliqs ambulauit p aliqd ſpatiũ abſqʒ hoc ꝙ i aliq̃ hora fuit ambulās i ipſo ul' ad ipm. ⁊ hoc ē ipoſſe i oi eo qd iuatũ ē moueri. ſ. dicē ꝙ iā motũ ē abſqʒ hoc qd mouebať.

C Si igiť necẽ ē aut qeſcē aut moueri oē: qeſcit aũt p vnũqdqʒ eoꝝ q̃ ſunt.a.b.c.ḡ eſt aliqd ꝯtinue qeſcens ſil': ⁊ q̃d mouet̃. p totā eni.a.b.c. mouebať.o. ⁊ qeſcebat ſʒ q̃ʒlibet ptē. Quare ⁊ p oē. Et ſiqdeʒ idiſibilia q̃ ſũt.o.e.z. mot⁹ ſũt: motu p̃nte: ꝯtinget unqʒ nõ moueri ſʒ quieſcē. Si autem nõ ſũt mot⁹: motũ nõ ex motibus eſſe.

C Hec ē 5ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̃ pħs cõgregat p̃dicta iducēs ipoſſia ſequētia ex oib⁹ diſiſiōib⁹ qb⁹ uſus ē i deſtruēdo motũ eẽ idiſibilē aut cõpoſitũ ex idiſibilib⁹. vñ ꝯᵗᵒʳ i breui ponit totā rõnē q̃ pħs utiť i pbādo motũ nõ cõpõi ex idiſibilib⁹. ⁊ iſta ē rõ. Oē mobile aut mouet̃ aut qeſcit.o. igiť qd ē motũ idiſibile p ſpatiũ.a.b.c. q̃rũ vnũqdqʒ ē idiſibile aut ē motũ p vnāquāqʒ ptiũ aut qeſcit in vnaquaqʒ pte. ſ. iā ē motũ ⁊ ipoſſe ē ꝙ moueať. qꝛ qñ aliqd fuerit idiſibile tũc dr̃ eſſe motũ. ex q̃ ſeqť ut aut ſil' moueať ⁊ motũ ſit aut ut ſit motũ abſqʒ eo ꝙ p̃us mouebať. ⁊ totũ hoc eſt ipoſſe ſi nõ fuit motũ p vnāquāqʒ ptiũ iſtaꝝ.a.b.c. necẽ ē ut ſit qeſcēs i vnaq̃qʒ eaꝝ. qm̃ ſi iuatũ ē moueri ⁊ nõ mouetur erit qeſcēs. ⁊ ſic mot⁹ p magnitudinē.a.b.c. erit cõpoſit⁹ ex qetib⁹. ⁊ ſilr̃ erit qeſcēs i tota magnitudine cũ qeſcit i vnaq̃qʒ ei⁹ pte. ⁊ ſic ſil' mouebiť ⁊ qeſcet. In textu Ari. p̃ ponit icõuenictia ſequētia. ponēdo ꝙ qeſcat i vnaq̃qʒ pte. Deide põit icõuenientia q̃ ſequũť ponēdo ꝙ moueať. q̃ʒtũ ad p̃ᵐ põit duo icõuenietia. q̃rũ p̃ᵐ ē ꝙ mot⁹ cõpõiť ex qetib⁹. Scdm ē ꝙ qeſcat i tota magnitudie p quā poſitũ ē moueri. C Poſtea põit ipoſſe ſequēs ponēdo ꝙ moueať: qꝛ tc̃ ſeqť ꝙ mot⁹ ſit ſine moto. qꝛ ipoſſe ē ſine difficile mouē p idiſibile. ⁊ ulr̃ ipoſſe eſt motũ moueri p eq̄le ſibi lʒ fuerit diſibile ſic dicit h̄ ꝯᵗᵒʳ. Sʒ illd dcm̃ ꝯᵗⁱˢ vʒ eẽ dubiũ. qꝛ pħs v̇ſus ſinē huius ſexti dic̃ ꝙ oē qd mouet̃ p̃us ptrāſit ſpatiũ eq̄le ſibi ꝗ̃ʒ ſpatiũ mai⁹ ſe. ḡ poſſe ē mo'ᵉ moueri p ſpatiũ eq̄le ſibi. C Itē mobile ptrāſiēs aliquā magnitudinē ptrāſit q̃ʒlibet ptē illi⁹ magnitudis. ḡ ſi mobile vni⁹ pedis ptrāſeat magnitudinē triũ pedum opʒ ꝙ p̃us ptrāſeat magnitudinē vni⁹ pedis. ⁊ ſic ptrāſit magnitudinē ſibi eq̄lē ⁊ ē. Dicēdũ ꝙ poſſe ē mobile moueri p ſpatiũ eq̄le ſibi ut dic̃ pħs v̇ſus ſinē hui⁹ ſexti. ⁊ id dcm̃ ꝯᵗⁱˢ ē itelligēdũ hic de toto ſpatio cui applicať mo'ᵉ durante motu. Impoſſe eni ē ꝙ totũ ſpatiũ cui applicať mobile in toto motu ul' i aliq̃ pte mot⁹ ſit equale mobili. qꝛ mobile in quolibet iſtāti tpis mēſurātis motũ eſt in ſpatio ſibi eq̄li: ⁊ in alio ⁊ alio inſtāti ē i alio ⁊ alio ſpatio. ⁊ id totũ cõpoſitũ ex illis ſpatijs i qb⁹ ē mobile in diuerſis iſtātib⁹ ē mai⁹ ꝗ̃ʒ mo'ᵉ: cũ igr̃ in q̃libet pte mot⁹ mo'ᵉ ſit i diuerſis ſpatijs ſibi eq̄lib⁹ ſeqť ꝙ impoſſe ē ꝙ totũ ſpatiũ cui applicať mobile i aliq̃ tota pte mot⁹ ſit eq̄le mo'ᵉ. ⁊ h̄ itelligit ꝯᵗᵒʳ. tñ hic eſt

b⁹. C Jn oppm ē pbo B. C Circa quā qōnē dico q̄ ſi nō eēnt aliq̄ idiſibilia t̄minātia ɔtinuū ⁊ t̄minātia ptes ɔtinui adiuicē ſic dicūt icipiētes pbari tē all'a eēt difficultas i hac qōne: ⁊ ſic pbs i uanū laboraſſet i demr̄ando q̄ ɔtinuū nō cōpōit ex idiuiſibilib⁹: imo ſuffeciſſet vnicū mediū tale. idiuiſibilia iputa linee ⁊ c̄. nihil ſc̄. ḡ ɔtinuū nō cōpōit ex talib⁹ idiuiſibilib⁹: iō ſuppoñedo p ɔſtāti hm idiuiſibilia eē i rez nā dico q̄ nullū ɔtinuū cōponit ex idiuiſibilib⁹ pp rōnes phi ſupi⁹ factas i exponēdo lram ⁊ pcipue pp hāc rōnē phi. ſ. q̄ idiuiſibile additū idiuiſibili nō fac̄ mai⁹. ſ3 nō oīs ps ɔtinui cui3 alia pte fac̄ mai⁹. Un̄ cū pūct⁹ ſit oino idiuiſibilis. ill'o mō fac̄ mai⁹. ⁊ breuit' idiuiſibile ex ea pte q̄ ē idiuiſibile nō fac̄ mai⁹: ⁊ iō q: linea ē idiſibilis ſm latitudinē: nō fac̄ mai⁹ ſm latitudinē. ⁊ q: ſupficies eſt idiuiſibil' ſm pfūditatē nō fac̄ mai⁹ ſ3 pfūditatē: ⁊ ſic p3 q̄ nullū diuiſibile ſ3 tres dimēſiones cōpōit ex aliq̄ idiuiſibili ſm aliquā dimēſionē. imo q̄libet ps alicui⁹ diſibil' ſ3 tres dimēſiōes ē diſibil' ſm tres dimēſiōes: ⁊ pp h corp⁹ nō cōponit ex ſupficieb⁹ nec ſupficies ex lineis nec linee ex pūctis. C Intelligēdū ē q̄ algaʒel. p̄ tractatu ſue metha. pbat p mltas rōnes q̄ ɔtinua nō cōponūtur ex idiſibilib⁹. Una ei⁹ rō talis ē: ſi ɔtinuū cōponeret ex idiuiſibilib⁹ tc̄ q̄ro aūt vnaqueq3 ps extrema tāgit ill'ō idē de pte media qō tāgit alia ps extrema. ul' aliō. ſi det q̄ aliō ſeq̄ q̄ ps media ē diuiſibilis. qō eſt ppom: ſi vō det q̄ q̄libet ps extrema tāgit de medio ill'ō idē qō tāgit alia ps extrema. ḡ vnaqueq3 ps extrema penetrat mediā ptes totalr̄. ⁊ ſic vn⁹ erit loc⁹ ptis medie ⁊ priū extremarū. ⁊ ſilr̄ ɔtigit arguē ſi addat ps 4a ul' ps 5a. ſi igr̄ ɔtinuū eēt cōpoſitū ex idiſibilib⁹ oēs ptes cōtinui eēnt ſil'. ⁊ ſic ɔtinuū nō plus occuparet de loco q̄3 vna ps idiſibil' ⁊ c̄. Alia rō ſua ē. Si ɔtinū cōpōeret ex idiſibilib⁹ tc̄ idiſibile eēt diſibile. qō ē ipoſe ⁊ pbo q̄ h ſeq̄t: q: accipiam⁹ vnū ɔtinuū cōpoſitū ex trib⁹ idiſibilib⁹ ⁊ diuidat i duas medietates: tc̄ q̄ro aūt i utraq3 medietate ſīt duo idiſibilia. aut in vna medietate ē vnū idiſibile ⁊ in alia medietate duo idiſibilia. aut i vna medietate ē vnū idile cum medietate alteri⁹ idiſibil'. ⁊ i alia medietate alteri⁹ ē aliō idiſibile cū medietate relig idiſibil'. Nō eſt dare pm q: ſic i illo ɔtinuo fuiſſet 4or idiſibilia. qō ē ɔ̄ poſitū. nec ē dare 2m. q: medietates debēt eſſe eq̄les. ḡ ſi ɔtinuū cōponat ex idiuiſibilib⁹ op3 dare 3m. ſ. q̄ vna medietas erit cōpoſita ex vno idiuiſibili ⁊ medietate alteri⁹ idiſibil'. ⁊ ſic idiſibile haberet medietates. ⁊ p ɔ̄ñs idiſibile erit diuiſibile. C Alia āt rō ſua ē tal'. ſi ponam⁹ baculū erectū ad radiū ſolis ſine dubio facēt vmbrā: ⁊ tūc p radiū a t̄mino vmbre q̄ ſit a ſumitate baculi uſq3 ad ſolē exitdit linea recta: aut igit' tc̄ neēe ē vmbrā moueri: cū ſol mouet': aut non eſt neceſſe vmbram moueri: radi⁹ āt nō pōit niſi i directū: ſi igit' cū mouet' ſol nō mouet' vmbra tc̄ vna linea recta ex vna pte habebit duas extremitates. v3. vnā in loco in q̄ p̄us erat ſol ⁊ aliā ubi p̄us mot⁹ ē ſol qō ē ipoſe. Si aūt moueat' vmbra cum ſol moueret' vno athomo vmbra mouebit' min⁹ vno athomo: ḡ athom⁹ ē diſibilis. ſi vō vmbra moueat' tātū q̄tū ſol hoc ē ipoſe. q: ſol mouet' mille miliaria qn̄ vmbra mouet' tātū q̄tū ē tenuitas vni⁹ pili. C Alia rō ſua ē iſta. mota rota tunc ptes ſui medij min⁹ mouerent' q̄3 ptes exteriores: qm̄ ptes ſupiores circuli i eq̄li tp̄e ptranſeūt plus de ſpatio q̄3 ptes circuli iferioris: cū igit' circulus extrem⁹ mouet' vno athomo circulus medi⁹ mouet' min⁹ aut q̄ſcit. ſi moueat' min⁹. ḡ aliqd ē min⁹ athomo. ſi vō q̄ſcit tc̄ fieret iterruptio ⁊ diſcōtinuatio i ptib⁹ circuli ⁊ ſic dū circulus moueret' corrūperet'. qō ē icōueniēs. C Ad rōnes i ɔ̄riū. ad pam cū dī q̄ vnūqōq3 cōponit' ⁊ c̄. ɔcedo maiorē ⁊ nego miorē. Et ad pbationē cū dī q̄ ɔtinuū pōt eē actu diuiſū i oīa i q̄ ē diſibile: dico q̄ nō ē uez: q: q̄uis ɔtinuū poſſit eē actu diuiſū ſm vnūqōq3 pūctū. tn̄ ipoſe ē q̄ ſit ſil' actu diuiſū ſm vnūqōq3 pūctū. Et qn̄ dī q̄ h ē va. ſ3 qōlibet pūctū ɔtinuū pt eē actu diuiſū. dico q̄ illa ē diſtiguēda ſm cōpōnē ⁊ diſionē: qm̄ i ſenſu cōpōnis eſt fl'a. q: denotat' q̄ iſta ē poſſis. ſm qōlibet ɔtinuū eſt actu diuiſū. cum ipoſe ē q̄ ſit ſil' actu diuiſū. ⁊ ſl'm. Jn ſenſu vō diſionis ē va: q: q̄libet ſingl'aris eſt va. qm̄ i ſenſu cōponis ē ſingl'aris. ſ3 i ſenſu diſiōis ē ul'is. Et ulterius qn̄ pbat' q̄ i ſēſu cōpōnis ē va cū dī q̄ illa ē poſſis. ſm qōlibet pūctū ɔtinuū ē actu diuiſū. Dico q̄ nō ē uez: imo hec ē ipoſſis ſm qōlibet pūctū ɔtinuū ē actu diuiſū. Et qn̄ actu dī q̄ oēs ſingl'ares hui⁹ ſūt poſſes ⁊ cōpoſſes dico ɔcedēdo q̄ q̄libet ſingl'aris ē poſſis: tn̄ dico q̄ oēs ſingl'ares ſil' ſumpte repugnāt iter ſe. Un̄ q̄uis nll'a vna ſingl'aris repugnet alteri ſingl'ari tn̄ multe ſingl'ares ſil' ſūpte ſūt icōpoſſes alijs ſingl'arib⁹ ſil' ſūptis: ſilr̄ oēs ſingl'ares ſil' ſūpte p̄ter vnā repugnāt illi vni. Un̄ poſe ē accipere m̄ſta q̄rū nullū repugnet alteri. ⁊ tn̄ oia p̄ter vnū repugnāt illi vni. ḡ. gra. iſta tria repugnāt. ois hō currit: albū ē hō. igit' nullū albū currit. ⁊ tn̄ nullū iſtoz repugnat alteri ut manifeſte p3. duo eni repugnāt 3o: ⁊ iō ſūt icōpoſſia. ⁊ iō i ppoo q̄uis q̄libet ſingularis hui⁹. v3. ſ3 qōlibet pūctū ɔtinuū ē actu diſiū ſit poſſis ⁊ cuilibet alteri ſingulari ſit cōpoſſis tn̄ nulla ſingl'aris ē cōpoſſis oīb⁹ alijs ſingl'aribus ſil' ſūptis. C Sed illa rn̄ſio vī eē ɔ̄ ɔr ſupra pm de gñā. dicēte q̄ p diſionē factā i vno pūcto tollit' pō ad diſionē q̄ p̄fuit i alio pūcto: ḡ aliq̄ due ſingulares hui⁹. ſ. ſ3 qōlibet pūctū ⁊ c̄. ſūt icōpoſſes. Dicendū q̄ ɔor loq̄t ibi de ɔtinuo nāli. Et ſm ɔr i reb⁹ nālib⁹ ē dare minimū. ⁊ iō ex hoc q̄ ſit diſio i vno pūcto nō pōt fieri diſio i alio pūcto ita ppiquo. q: ſi ibi fieret diuiſio ps diuiſa eēt mior q̄3 minimus nāle. Et iō ſuſtinēdo opiōnē ɔris loquēdo de continuo ſ3 q̄ ē res nālis ſic ɔtinuū nō ē diſibile i īfinim tn̄ ɔſiderādo ɔtinuū ſub rōne cōtinui ſic nō ē dare minimū. ⁊ iō loquēdo de ɔtinuo ſm q̄ ē ɔtinuū ſic p diſionē i vno pūcto tollit' pō ad diſionē i alio pūcto: ⁊ illo mō loq̄ndo de ɔtinuo ɔcedim⁹ q̄ ɔtinuū ē diſibile i īfim: ⁊ q̄ ɔtinuū ē diſibile i ſp diſibilia. C S3 forte dicēt aliqs q̄ illa ē va i ſenſu diſionis. v3. ſ3 qōlibet pūctū ɔtinuū pt eē actu diuiſū ut cōceſſū ē: cū igit' poſito poſſi i eē nō accidit ipoſe: poſito q̄ ſm qōlibet pūctū ɔtinuū ſit actu diſu3 nullū accidit impoſe. ſ3 illo poſito accidit ɔtinuū cōponi ex indiuiſibilibus. ergo illō nō eſt poſe. Dicēdum q̄ illa ē va in ſenſu diuiſiōis. ſ. ſm qōlibet pūctu3 ɔtinuum pōt eē actu diuiſu3. Et cū dicit' q̄ poſito poſſibili in eſſe ⁊ c̄. dico q̄ illō cōe dictū poſito poſſibili i eē nō accidit ipoſe. pōt dupl'r intelligi. vno mō q̄ poſita ppōne va de poſſi i eē h ē i ſua de i eē nō accidit ipole. ⁊ iſte itellect⁹ ē falſus. Nā ppō pt eē va de poſſ i ſenſu diſiōis ſua de i eē exñte ipoſſi

vt pȝ in infinitis exēplis. Nā iſta eſt vā. vȝ. albū pt eē nigrū i ſenſu diuiſōis ꝛ tñ ſua de ieſſe ē ipoˡᵉ. Et ſilr iſta. vidēs pt eē cecū ē vā i ſenſu diuiſiōis ꝛ tñ ſua de i eē ē ipoſſis. Silr iſta ē vā in ſenſu diuiſōis. Ois ppō ꝯtigēs pt eē vā. ꝛ tñ hec ē ipoſſis ois ppō ꝯtigēs ē vā. qꝛ ſic vtrūqꝫ ꝯdictorioꝝ eēt veꝝ. Unū i ſenſu diuiſōis nō denotaꝛ p ppōnē de poſſi ꝙ ſuus actꝰ ſit poſſis. ſȝ ſi ſit vlis affirmatiua de poſſi tc̄ denotaꝛ ꝙ pdicatū poſſit ineſſe cuilibꝫ ꝓ q̄ ſbm ſupponit. ꝛ ſi ſit idefinita ſiue ꝑticularis affirmatiua tc̄ denotaꝛ ꝙ pdicatū poſſit ieē alicui ꝓ q̄ ſbm ſupponit. ¶ Sic igr̄ pȝ ꝙ illō dcm̄. ſ. poſito poſſi i eē nō accidit impoſſe. ſic dȝ itelligi. ſ. ꝙ poſita ppōne de poſſi i eē h̄ ē in ſuū actū vl i ſuā de in eē nō accidit ipoſſe ꝙ iſte itellectꝰ ē falſus. Alio mō pt itelligi ꝙ poſito poſſi ꝛ c̄. h̄ ē poſita ppōne poſſi in eē. i. ꝙ ita ſit i re ſicut ppō ſignificat nullū ipoſſe accidit. ꝛ ille i tellectꝰ ē verꝰ. Si eniȝ aliq̄ ppō ſit poſſis poſito ꝙ ita ſit i re ſicut ppō ſignificat nulluȝ ipoſſe accidit vt pȝ. nā hec ē poſſis. ſoꝛ. currit. iō poſito ꝙ ſoꝛ. currat nullū ipoſſe accidit. ¶ Ad aliō pnˡᵉ qñ dr̄ ꝙ pūctꝰ ē pnᵐ linee ſicut vnitas ē pnᵐ nūi: dico ꝙ i aliq̄ ē ſiſſe ꝛ i aliq̄ ē diſſiſſe. ſiſſe eni ē q̄ꝫtū ad h̄ ꝙ pūctꝰ ē pnᵐ linee ꝛ vnitas ē pnᵐ nūi: ſȝ ēt ē diſſiſſe q̄ꝫtū ad h̄: qꝛ vnitas ē ps nūi ꝛ pūctꝰ nō ē ps linee. ¶ Ad aliud vō qñ dr̄ ꝙ ſba linee ē ex pūctꝭ. dicēdū ꝙ phūs p ſbaȝ linee itelligit diffōnē ſbalē linee. qm̄ diffō ſbalis linee ē ex pūctꝭ: qꝛ pūctꝰ pōiꝛ in diffōne linee. ꝛ tñ pūctꝰ nō ē ps linee. Sȝ ꝯ h̄ diceretꝛ qꝛ ptes diffinitionis ſꝫ ptes rei: igiꝛ ſi pūctꝰ ſit ps diffōnis linee ſeqꝛ ꝙ pūctꝰ ē ps liee. Dicēdū ꝙ i diffōne ſimpliciꝫ dcā ptes diffōnis ſꝫ ptes rei. ſȝ i diffōne q̄ ē p additamētū nō ē veꝝ ꝙ ptes diffōnis ſint ptes rei. nc̄ āt diffō linee ſicut diffō cuiuſlibet accñtis daꝛ p additamētū. ¶ Scdo q̄ro vtrū i ꝯtinuo ſit idiſibile ꝯñter eis alteri idiſibili. Et p̄ pbo ꝙ i ꝯtinuo pmanēti indiſibile ē imediatū indiſibili. 2ᵒ vō pbo idē in ſucceſſiuis. ¶ Pmo igiꝛ arguiꝛ ſic. diuidaꝛ aliq̄ linea i duas medietates tūc fiūt duo pūcta in actu ꝛ illa pūcta pꝰ exiſtebāt in linea ꝛ iter illa nō erat aliqō mediū. qꝛ ſi iter illa puncta fuiſſet aliqō mediū: tc̄ illa linea nō diuideretꝛ i duas medietateſ: ḡ relīquiꝛ ꝙ duo pūcta q̄ actu ꝫmināt illas duas medietates diuiſas erāt imediata añ diuiſionē. ꝛ per ꝯñs i ꝯtinuo vt in linea ē pūctꝰ ꝯñter eis alteri pūcto. Hoc igr̄ pt argui ſb tali foꝛa q̄rēdo de linea cōtinua. aut ſūt duo pūcta ꝯtinuātia eiꝰ medietates aut vnum tm̄. ſi ſint duo opȝ ꝙ illa ſint imediata ꝛ ſic habeꝛ ppoᵐ. ſi vō ſit vnū pūctū tm̄ tc̄ ſi diuideretur linea i duaſ medietates illō pūctū ꝯtinuās eiꝰ medietates nō magis ſe tenēt cuȝ vna medietate q̄ꝫ cū alia. igr̄ vl oportebit illō pūctū diuidi: ita ꝙ vna ps eiꝰ ſit cū vna medietate ꝛ alia ps eiꝰ cū alia medietate: qō ē ipoſſe: qꝛ ſic pūctū eēt diuiſibile. aut opȝ dicē ꝙ pūctꝰ ꝯtinuāſ ptes linee adiuicē corrūpiꝛ p diuiſionē ꝛ gñanꝛ duo noua pūcta. qō nō vr̄ neceſſariū. tū qꝛ vna medietas linee ſȝ qōlibet diuiſibile ꝛ ſȝ qōlibet idiſibile ipiꝰ pt ſepari ab alia medietate: ḡ vna medietas pt ſepari ab alia manēte pūcto ꝯtinuāte illas medietateſ adiuicē: tū qꝛ idiſibile nō corrūpiꝛ niſi ad corruptiōeȝ alicuiꝰ diuiſibilis. cū igr̄ nlla medietas nec aliqō diuiſibile alicuiꝰ medietatꝭ corrūpaꝛ p h̄ ꝙ vna medietas auferꝛ ab alia nō vr̄ ꝙ pūctꝰ ꝯtinuās medietates illas adiuicem corrūpaꝛ. ¶ Ad pnˡᵉ. poſſe ē ꝙ pūctꝰ ꝫminās lineā auferaꝛ a linea abſqꝫ h̄ ꝙ aliqd aliud auferaꝛ aut addaꝛ linee. ſȝ pūcto ꝫmināte lineā pciſe ablato reſiduū ē finitū: ꝛ p ꝯñs ꝫmiatū: ſȝ nō pūcto pori iaȝ ablato. ḡ alio pūcto. ḡ añ ablatiōeȝ illiꝰ pūcti inter pūctū nūc ꝫminās pūctum ablatū nō fuit mediuȝ ꝛ ſic añ ablatiōeȝ illiꝰ pūcti fuit pūctꝰ imediatꝰ pūcto. ꝛ per ꝯñs idiſibile ꝯñter eis alteri idiuiſibili. ¶ Preterea pōaꝛ ꝙ corpꝰ ſpicū moueaꝛ ſup ſupficiē oino planū. certū ē ꝙ corpꝰ ſpicū tāgit ſupficiē planā ſolū i pūcto: ex q̄ ſeqꝛ ꝙ corpꝰ ſpicū motum ſup ſupficiē planā ꝯtinue tāgit pūctū poſt pūctuȝ abſqꝫ medio. ꝛ p ꝯñs in ſupficie illa ē pūctꝰ ꝯtinue poſt pūctuȝ abſqꝫ medio. Huic rōni dicūꝛ aliq ꝙ nō ē dare hic iteriꝰ aliqō corpus oino ſpicū. ſȝ ſine dubio illō nō ſoluit. qꝛ idē argᵐ pōt fieri de corpe nō ſpico: qꝛ poſito ꝙ aliqō corpꝰ nō ſpicū moueaꝛ ſup corpꝰ planū tc̄ certū ē ꝙ aliqō idiſibile i corpe moto ꝯtinue applicaꝛ alteri idiſibili exñti i corpe ſup qō moueꝛ. Illō igiꝛ idiſibile i corpe moto cōtinue ſignat pūctū poſt pūctū i corpe ſup qō moueꝛ ꝛ p ꝯñs i corpe ſup qō ſit motꝰ idiſibile ē imediatū idiſibili. ¶ Alr igiꝛ dr̄ ad rōnē. vȝ. ꝙ ſi corpus planū vl ſpicū moueaꝛ ſup corpꝰ planū veꝝ ē ꝙ aliqs pūctꝰ i corpe moto applicaꝛ alteri puncto i corpe ſup qō ſit motꝰ ꝛ ꝯtinue applicabiꝛ alij pūcto. nec ex h̄ ſeqꝛ ꝙ idiſibilia ſint imediata in cōtinuo: qꝛ ſi pūctꝰ i corpe moto pt̄ nō applicet alicui pūcto nō ē dare pᵐ pūctū ſequens cui applicaꝛ: ꝛ iō nō ſeqtur ꝙ pūctꝰ ſit imediatꝰ pūcto in ꝯtinuo. ¶ Sȝ ꝯ. phūs ꝯſus finē huiꝰ ꝫxti pbat ꝙ indiſibile nō moueꝛ. ꝛ h̄ p talē rōnē. Illō qō moueꝛ pꝰus ptrāſit eq̄le ſibi q̄ꝫ maiꝰ ſe. ſi igiꝛ idiſibile moueretꝛ ſp pꝰus ptrāſiret idiſibile q̄ꝫ diuiſibile. ꝛ ſic cōtinue ptrāſiret idiuiſibile poſt idiſibile. Ex q̄ pħs cōcludit ꝙ ſpatiū ſup qō moueꝛ eēt cōpoſitū ex idiſibilibꝰ ꝛ ꝙ i illo ſpatio eēt idiſibile imediate poſt idiuiſibile. ſi igiꝛ rō pħi valeat opȝ ꝙ ſi idiſibile imediate poſt idiſibile in corpe moto ꝯtinue applicetꝛ diuiſibili i corpe ſup qō ſit motꝰ. ꝙ i corpore ſup qō ſit motꝰ ſit idiſibile imediatū idiuiſibili. ¶ Et ſi dicaꝛ huic ꝙ rō pħi pbat ꝙ idiſibile nō moueꝛ p ſe: qꝛ idiuiſibile ſi p ſe moueretꝛ tc̄ corpꝰ ſup qō moueretꝛ cōponeretꝛ ex idiſibilibꝰ. tñ rō pħi nō pbat ꝙ idiſibile nō pt̄ moueri p accñs. ¶ Cōtra. ſiue idiſibile moueaꝛ p ſe ſiue p accñs: opȝ ꝙ pꝰus ptrāſeat eq̄le ſibi q̄ꝫ maiꝰ ſe. Unū pt idē argᵐ fieri de idiſibili moto p accñs. ſȝ pt fieri de indiſibili moto p ſe. Et ꝯfirmo rōnē ſic. Si aliqd in toto ſit illō pciſe q̄ totū ſe cōmēſurat ꝛ applicat alicui ſpatio: ipoſſe ē ꝙ ſȝ pluſ vl minꝰ cōmēſuret ſe ſpatio q̄ꝫ ſi ipȝ ſepatū a toto moueretꝛ vñ ꝙ ipȝ ſit ſepatū vl ꝙ exiſtat in alio h̄ nullū diuerſitatē facit q̄ꝫtū ad cōmēſurationē. ḡ ſi idiſibile p ſe exñſ motū ſup aliqō ſpatiū cōtinue tāgat pūctū poſt pūctū: opȝ ꝙ idiſibile exñs i alio motū ſup ſpatiū ꝯtinue tagat pūctū poſt pūctuȝ. ꝛ ita ſicut ſequiꝛ indiuiſibile mouetur p ſe: ḡ ꝯtinuū cōpōiꝛ ex idiſibilibꝰ ita ſequiꝛ ſiue idiſibile moueꝛ p ſe ſiue p accñs ꝯtinuū cōpōiꝛ ex idiſibilibꝰ. ¶ Ad pnˡᵉ q̄ro aut ē aliqō mediū iter oia pūcta alicuiꝰ linee date aut nō. ſi deꝛ ꝙ ē aliqō medium inter oia puncta linee date opȝ ꝙ illō medium ſit aliq̄ linea q̄ ē ps linee date: cū igiꝛ i oi linea ſint infinita pūcta. ſequiꝛ ꝙ illa linea q̄ dr̄ media inter oia pūcta linee date ſit mediū iter oia pūcta q̄ ſꝫ in ea qō ē ipoˡᵉ. ſi vō deꝛ ꝙ nullū ē mediū iter oia pūcta

linee date cū illa pūcta ſint imediata īter q̄ nullū ē
mediū.ſequit̄ φ puncta linee date ſīt imediata . ꝛ
ita φ punctū ē imediatū pūcto. ℭ Huic rōni dī φ
nullū ē mediū īter oīa pūcta linee date.nec ex h̄ ſe
quit̄ φ pūcta ī linea data ſint imediata.q꞉ īter q̄li-
bet duo pūcta ē aliqḋ mediū:ꝛ īter alia ꝛ alia duo
pūcta ē aliḋ ꝛ aliḋ mediū. ꝛ nullū ē vnū mediū in-
ter oīa pūcta q̄ ſīt ī linea data. ℭ Sed ꝯ illḋ arguo
dupl̄r. ꝛ p̄ ſic. Demr̄ atꝫ oīb⁹ pūctꝫ alicui⁹ linee hec ē
vera p te.oīa iſta pūcta linee date ſīt imediata:igit̄ in
ter oīa iſta pūcta ē aliqḋ mediū uel ſīt aliq̄ media.
ſꝫ nō ē aliqḋ mediū īter oīa iſta pūcta p te ı ḡ inter
oīa iſta pūcta ſīt aliq̄ media. ꝛ nō ſīt alia media īter
oīa pūcta linee date q̄ꝫ oēs ptes linee date ı igitur
oēs pteſ linee date ſīt medie īter oīa pūcta linee da
te. ꝛ oēs ptes linee date ſīt medie īter oīa pūcta li-
nee date. ꝛ oēs pteſ linee date ſīt medie īter oīa pū
cta terminātia illā lineā:igit̄ eadē ſunt media īter
duo pūcta t̄minātia lineā ꝛ īter oīa pūcta linee da-
te.ſꝫ illa īter q̄ ſīt eadē media illa eq̄lit̄ diſtāt. ḡ tm̄
diſtāt oīa pūcta q̄ ſīt ī linea data q̄ꝫtum diſtāt duo
pūcta t̄minātia lineā.qḋ fl̄m ē.q꞉ certū eſt φ aliq̄
pūcta linee ſīt ꝓpingora q̄ꝫ ſīt pūcta t̄minātia lineā
ℭ Scḋo arguo ſic. De⁹ mō videt oīa pūcta q̄ ſīt in
linea data puta ī linea.b.q̄ro an de⁹ videat īter oīa
illa pūcta aliqḋ mediū aut nō.ſi videt aliqḋ medi-
um īter oīa illa pūcta:igit̄ ī illo medio nō ſīt aliqua
pūcta.q꞉ nō ē po^le φ ī medio īter oīa iſta pūcta ſint
aliq̄ pūcta media.ſi vō dr̄ φ nō videt aliqḋ medi
um īter oīa illa pūcta ſeq̄t φ nō ē aliqḋ mediū īter
oīa illa pūcta. Si vō dicat̄ φ de⁹ videt aliq̄ media
īter oīa pūcta ſeq̄t idē qḋ p̄us.vꝫ.φ ī illis medijs
nō ſīt aliq̄ pūcta ut ſatꝫ pꝫ cuilibet itelligēti. ℭ Dein
de arguo ī ſucceſſiuis ꝓbādo φ ī ſucceſſiuis idiſi-
bile ē imediatū alteri idiſibili. ꝛ h̄ ſic. In tpe eſt in
ſtās imediatū iſtāti.ḡ ī ꝯtinuo ē idiſibile imediatū
idiſibili:ꝯn̄a pꝫ de ſe: ꝛ añs p⁹ ſic. Sit.a.iſtāſ pn̄ſ.
ꝛ arguo ſic. Int̄.a.eē ꝛ.a.nō eē nō cadit mediū:ſꝫ
.a.nō eē ꝛ aliḋ iſtās ab.a.eē ſīt idē ꝯuītibil̄r ꝫ q꞉ ſeq̄t
.a.nō ē:ḡ aliḋ iſtās ab.a.ē ꝛ eꝯ.ḡ īter.a.eē ꝛ aliḋ i
ſtās ab.a.eē nō cadit me^m ı ḡ poſt.a.imediate erit
aliḋ iſtās:ḡ ī tpe ſīt iſtātia imediata. ℭ Huic dī φ
īter.a.eē. ꝛ.a.nō eē nō cadit me^m q꞉ ſp alteꝝ iſtoꝝ
ē uꝝ:ꝛ iō īter v̄itates haꝝ ꝓpōnū nō ē aliqḋ me
diū. ꝛ eodē mō dī φ īter v̄itates iſtaꝝ ꝓpōnū.a.ē
aliḋ iſtās ab.a.ē nō cadit mediū.q꞉ qn̄cunqꝫ vna
iſtaꝝ nō ē v̄a alia iſtaꝝ ē v̄a. ꝛ q̄ꝫuis īter v̄itateſ iſta
rū ꝓpōnū nō ſit aliqḋ mediū: tm̄ īter.a. ꝛ qḋlibet
iſtās aliḋ ab.a.ē mediū. ℭ Cōtra.ſi īter ueritates
iſtaꝝ ꝓpōnū.a.ē ꝛ aliḋ iſtās ab.a.ē.nō ſit mediuꝫ
tūc hec.a.ē ſine medio erit fl̄a.q꞉.a.ſtatī nō erit. ꝛ
ſeq̄t φ illa aliḋ iſtās ab.a.ē ſtatim ꝛ ſine medio
erit v̄a.ſꝫ qn̄cūqꝫ iſta erit v̄a aliḋ iſtās ab.a.ē opꝫ
φ aliq̄ ei⁹ ſingl̄aris erit v̄a.ſit igit̄ illa ſingl̄aria q̄
erit v̄a ſine medio.b.ē tūc iſta ē mō v̄a.a.ē ꝛ ſine me
dio erit illa v̄a.b.ē.ex q̄ ſeq̄t φ.a. ꝛ.b.ſīt imediata
q꞉ ſi.a. ꝛ.b.eēnt mediata ī medio īter.a. ꝛ.b.neut̄
iſtaꝝ ē v̄a.ſ.nec iſta.a.ē nec iſta.b.ē. ℭ Itē iſta ē v̄a
.a.ē ꝛ ſine medio tp̄s erit:ſꝫ tp̄s nō ē niſi p iſtās:ḡ
ſine medio aliḋ iſtās erit ꝛ p ꝯn̄s aliḋ inſtāſ ab.a.
erit imediate poſt.a. ꝛ p ꝯn̄ſ ī tpe iſtās ē imediatū
iſtāti. ℭ Ad p̄n^le ſi aliq̄d trāſmutaret̄.a.nō eē ī eē q̄
ro aut eē ꝛ nō eſſe meſurant̄ eodē iſtāti aut alio ꝛ
alio.ſi eodē iſtāti:ḡ ꝯdictoria ieēnt eidē ī eodē iſtā
ti.qḋ ē ipo^le.ſi vō alio ꝛ alio iſtāti:q̄ro an iſta iſtan
tia ſīt mediata ꝛ imediata.nō mediata.q꞉ tūc īter il-
la duo iſtātia mēſurātia eē ꝛ nō eē eēt mediuꝫ. ꝛ p
ꝯn̄s īter mēſurata.ı.īter eē ꝛ nō eē eēt aliqḋ medi
um. ꝛ ſic īter ꝯdictoria eēt mediū.qḋ ē ipo^le.relin
quit̄ igr̄ φ duo iſtātia mēſurātia eē ꝛ nō eē ſīt ime
diata.ḡ ī tpe iſtās ē imediatū iſtāti. ꝛ p ꝯn̄s ī ꝯti-
nuo ē idiſibile imediatū idiſibili. ℭ Ad p̄n^le. Dē
qḋ ē ī tpe.q꞉ ē ī iſtāti p̄ tāq̄ꝫ ī mēſura ꝓpria hēt ali
qḋ iſtās ī q̄ ultio erit ul̄ durabit ī iſi^m:ſꝫ oīs foia p
manēs ē ī tpe:q꞉ ē ī iſtāti tāq̄ꝫ ī mēſura ꝓpria:ḡ cu
iuſlibet foie pmanentꝫ ē dare ultimuꝫ iſtās ī q̄ illa
forma hēt eē:igit̄ ſi ex aere gn̄et̄ ignis eſt dare ul-
timū iſtās in q̄ mā ē ſb foia aeria. ꝛ certū ē φ erit
dare p̄^m iſtās ī q̄ mā ē ſb foia ignis. ꝛ tūc q̄ro aut il
la duo iſtātia ſīt mediata ul̄ imediata. ſi imediata
habet̄ ꝓpo^m.vꝫ.φ iſtāſ ī tpe ē imediatū iſtāti.nec
ē dare φ ſint mediata.q꞉ tūc īter illa eēt tp̄s mediū
ꝛ ī illo tpe medio nō eēt mā ſb aliq̄ foia.q꞉ neqꝫ ſb
foia ignis nec ſb foia aeris ꝛ p ꝯn̄s ſb nulla foia.
q꞉ ſuppono φ ex aere imediate gn̄et̄ ignis. ℭ Ad
oppo^m ē ꝓba h̄. ℭ Ad iſtā igit̄ dubitationē ē dicē-
dū φ ī ꝯtinuo nō eſt idiſibile ꝯn̄ter ens alt̄i idiſibi
li.qḋ ꝓbo ſic.q꞉ ꝯn̄t̄ entia ſīt illa īter q̄ nō eſt aliqḋ
mediū eiuſdē rōnis:ſꝫ īter q̄libet duo idiſibilia in
eodē ꝯtinuo ſīt iſinita media eiuſdē rōnis.ḡ ī eodē
ꝯtinuo nō ē idiſibile ꝯn̄ter ens alteri idiſibili.ma-
ior pꝫ p deſcriptionē ꝯn̄ter entiū.mior ēt pꝫ.q꞉ in-
ter q̄libet duo pūcta ī eodē ꝯtinuo ē linea media.
ꝛ ī q̄libet linea ſīt iſinita pūcta ꝛ īter q̄ſlibet duas
lineas ī eodē ꝯtinuo ē ſupficies media ꝛ ī q̄libet ſu
pficie ſīt infinite linee ꝛ ſic de alijs.ꝓbatio aſſūpti.
nā īter duo pūcta ī eadē linea aut eſt aliqḋ mediū
aut nullū.ſi nullū ē mediuꝫ igit̄ iſta linea nō ē cōti-
nua:q꞉ ꝯtinuata adiuicē hñt idē ulti^m.ſi vō īter il-
la duo pūcta nō ē aliqḋ mediū tūc ptes linee q̄rū il
la pūcta ſīt t̄mini nō hñt idē ulti^m.ſꝫ diuerſa ultia:
ꝛ p ꝯn̄s tota linea nō ē ꝯtinua.ſi vō dr̄ φ īter illa
duo pūcta ē aliqḋ mediū.aut ḡ ē mediū hōgeneū
cū alijs ptib⁹ aut etherogeneū.nō ē dare φ ē me-
diū etherogeneū.q꞉ ſic linea cōponeret̄ ex diuer-
ſis ī ſpē.qḋ ē icōueniēs.igit̄ mediū ē hōgeneū cū
alijs ptib⁹. ꝛ p ꝯn̄s illḋ mediū ē linea. ꝛ ſic īter q̄li
bet duo pūcta ī eadē linea ꝯtinua cadit linea me-
dia. Et eodē mō pt̄ ꝓbari φ īter q̄ſlibet duas line
as ī eadē ſuperficie ꝯtinua cadit ſupficies media.
ℭ Ad p̄^as igit̄ rōnē dico φ ſi linea diuidat̄ ī duas
medietates pūct⁹ q p̄us cōtinuauit medietates li-
nee adiuicē corrūpit̄ ꝛ gn̄ant̄ duo pūcta noua que
p̄us nō erāt ī linea. Et qn̄ arguit̄ ī ꝯriū φ vna me-
dietas quātū ad quodlibet ſui ꝛ quātū ad qḋlibet
diuiſibile ꝛ quantū ad quodlibet indiuiſibile pōt
ſeparari ab alia.dicendū φ nō eſt ueꝝ ſic itelligen
do φ ſepata vna medietate ab alia mūeat qḋlibet
diſibile ꝛ qḋlibet idiſibile utriuſqꝫ medietatꝫ qḋ p̄
us fuit linea manēte ꝯtinua.q꞉ ſi hoc eſſet ueꝝ ſeq-
ret̄ φ pūct⁹ ꝯtinuās medietates linee adiuicē poſt
ſepationē medietatū maneret in utraqꝫ linea. ꝛ ſic
idē pūct⁹ eēt ī diuerſis lineis ſepatꝫ ꝛ diuiſis abiui
cē ſꝫ locū.qḋ ē ipo^le. ꝛ qn̄ ulteri⁹ dī φ idiſibile nō
corrūpit̄ niſi ad corruptionē alicui⁹ diſibil̄.dicēdū
φ illḋ ē fl̄m.q꞉ ſi due linee ꝯtinuent̄ adiuicē de no
uo ſic accidit qn̄ due aq̄ ꝯtinuāt̄ adiuicē corrūpit̄
utꝫ pūct⁹ lineaꝝ ꝯtinuataꝝ adiuicē ꝛ gn̄at̄ nou⁹
pūct⁹ ꝯtinuās illaſ ptes adiuicē. ꝛ certū ē φ p talē
ꝯtinuationē duaꝝ lineaꝝ adiuicē nullū diſibile cor

media sūt iter oīa pūcta linee date ⁊ illa media sūt oēs ptes linee: ⁊ illa media deˀ videt iter oīa puncta. nec ex h̄ seqˀ ꝙ i illis medijs nō sint aliq̄ pūcta ¶ Ad rōnes vo ꝓbātes ꝙ i successiuis ē idiuisibile imediatū idiuisibili. dicēdū ē ad pᵐ cū dr̄ ꝙ i tp̄e ē istās imediatū istāti: dicēdū ꝙ nō ē uerū. ad ꝓbōnē cū dr̄ iter. a. eē ⁊. a. nō eē nō cadit meᵐ. ⁊ sit. a. pn̄s istās ꝯcedo ꝙ inter. a. eē ⁊ ē. nō cadit mediū. Et ēt ꝯcedo ꝙ iter. a. eē ⁊ aliō istās ab. a. eē nō cadit mediū. Et ꝯcedo illō aliō qō addit̄ ulteriˀ. s. ꝙ. a. est ⁊ imediate post. a. erit aliō istās. ¶ Ad cuiˀ euidētiā ē sciēdū ꝙ sincathegoreumata iportātia mltitudinē hn̄t virtutē ꝯfūdēdi t̄minū sequentē ꝯfuse tm̄ ut dcm̄ ē i logica: sꝫ h̄ qō dico imediate ē sincathemᵃ iportās multitudinē. silr̄ h̄ qō dico sine meᵒ iportat mltitudinē. q: eqpollet vni sincathe¹ᶜⁱ cū sit ꝓpō cū suo cāli. Ista eni. vꝫ. imediate ⁊ sine medio iportat mltitudinē q: qō imediate uel sine medio erit añ oē mediū cōpletū erit: vn̄ imediate ul̄ sine medio ē idē ꝙ añ oē mediū. Et iō dico ꝙ ista ē va a. ē ⁊ sine medio aliō instās erit. q: ante oē mediū cōpletū aliō istās erit. q: i illa. a. ē ⁊ sine medio seu imediate aliō istās erit iste t̄minˀ aliō istās ꝟtute sincathe¹ᶜⁱ p̄cedētis iportantis mltitudinē suppōit ꝯfuse tm̄. ⁊ iō nō stat det̄minate ꝓ aliq̄ vno instāti. Vn̄ nō seqˀ. Sine medio aliō istās erit. g̊ aliō instās erit sine medio. sꝫ ē fallacia figure dictiōis q: p̄cedit a suppōne ꝯfusa tm̄ ad suppōnē det̄minatā respectu eiusdē mltitudinis. Nec ēt valet. sine medio illō istās erit. g̊ sine medio h̄ istās erit ul̄ sine medio illō istās erit. sic nō seqˀ oīs hō ē aīal: g̊ oīs hō ē h̄ aīal: ul̄ oīs hō ē illō aīal. ꝯcedo igr̄ illā. a. ē ⁊ sine medio aliō istās erit: ⁊ nego illā. a. ē ⁊ aliud istās erit sine medio. Et ulteriˀ qn̄ arguit̄ ꝙ si hec idefinita aliō istās ab. a. ē sine medio erit va. g̊ singularis istiˀ aliud instās ab. a. est sine medio erit va. Dicēdū ꝙ nō seqˀ. vn̄ hec idefinita sine medio erit va. ⁊ tm̄ nlla eiˀ singlaris sine medio erit va. Et si arguit̄ ꝯ illā rn̄sionē sic. si illa. aliō istās ab. a. ē. sine medio erit va ⁊ tm̄ nulla singlaris erit va sine medio tc̄ hec idefinita erit va añq̄ eiˀ aliq̄ singularis sit va. ⁊ p ꝯn̄s ista. aliō istās ab. a. ē. aliqn̄ erit va qn̄ nlla eiˀ singlaris erit va. dicēdū ꝯcedēdo ꝙ illa idefinita. aliō istās ab. a. ē sine medio erit va: ⁊ tm̄ nlla singlaris eiˀ sine medio erit va: nec ex h̄ seqˀ ꝙ illa idefinita erit va añq̄ alia singlaris eiˀ erit va. q: nunq̄ erit ista idefinita va añq̄ aliq̄ singularis. Istā tm̄ ulꝫ ꝯcedo: ꝙ q̄libet singlaris huiˀ erit fl̄a. qn̄ illa erit va. q: q̄libet singlaris huiˀ alias ē va. Ista tm̄ ē fl̄a. s. hec idefinita erit va cū q̄libet singlaris erit fl̄a. ⁊ illa silr̄ ē fl̄a. s. hec idefinita erit va p̄usq̄ aliq̄ eiˀ singlaris erit va. q: in istis tp̄s ꝯsignificatū p ꝟbū suppōit det̄minate cū p̄cedat dictionē sincathe¹ᶜⁱ iportātē mltitudinē: ⁊ sic denotat̄ ꝙ i aliq̄ det̄minata mēsura ut i. b. ul̄ in. c. erit ista idefinita va añq̄ aliq̄ singlaris eiˀ erit va ul̄ qn̄ q̄libet singularis erit uera uel quādo quelibet singularis eiˀ erit falsa. qō falsū est. Nec valet ista. idefinita erit uera p̄usq̄ illa singlaris erit va ⁊ erit va p̄usq̄ illa singularis erit va ⁊ sic de singularis: igit̄ p̄us erit va q̄ aliq̄ eiˀ singularis erit va. sꝫ sic est fallacia figure dictiōis arguēdo a plibˀ det̄miatis ad vnū det̄miatū qm̄ sic i q̄libet pte añtis: h̄ ꝟbū erit copulat ꝓ aliq̄ istāti det̄miato: ita in ꝯñe copulat ꝓ aliq̄ istāti det̄minato cū dr̄ ꝙ hec sit va añq̄ aliq̄ singlaris huiˀ erit va. ¶ Ad aliā qn̄ dr̄ ꝙ a. ē ⁊ sine medio tp̄s erit. ꝯcedo: ⁊ cū dr̄ tp̄s nō instat nisi p istās ꝯcedo. ⁊ pp̄ h̄ ꝯcedo ꝙ sine medio aliqō istās erit. Nego tm̄ illā aliqō istās erit sine medio nec seqˀ tp̄s erit sine medio. g̊ aliqō instās erit sine medio: hn̄ tm̄ seqˀ tp̄s erit sine medio igit̄ sine medio aliqō instās erit. ¶ Ad aliō pnᵐ cū dr̄ ꝙ si aliqs trāsmutet̄ a nō eē in eē aut ab eē i nō eē mēsurat̄ i eodē istāti aut ab alio ⁊ alio: dico ꝙ esse ⁊ nō eē eiusdē rei sp̄ mēsurant̄ alio istāti ⁊ alio. Et dico ꝙ illa istantia sūt mediata ⁊ illo medio res q̄ sic trāsmutat̄ ul̄ hēt eē al̄ nō eē. Nā si sit dare pᵐ istās i q̄ hēt eē sic i rebˀ manētibˀ tc̄ nō ē ultimū instās i q̄ hēt nō eē. q: tc̄ qōcūq̄ istās det̄ i q̄ hēt nō esse in medio iter illō istās ⁊ pᵐ istās i q̄ hēt eē in illo medio hēt nō eē. si āt sit tal̄ res cuiˀ nō ē dare pᵐ istās i q̄ hēt eē sic i successiuis tc̄ ē dare ultimū i q̄ hēt nō eē ⁊ tc̄ qōcūq̄ istās det̄ i q̄ hēt eē in medio iter illō istās ⁊ ultimū istās i q̄ hēt nō eē i illo medio illa res hēt eē. ⁊ iō illa rō non ꝯcludit. si tm̄ eēt dare ultimū i q̄ res hēt eē. ⁊ pᵐ i q̄ res hēt non eē ul̄ eꝯ tc̄ rō demr̄atiue ꝯcludēt. ¶ Ad aliō pnᵐ qn̄ dr̄ ꝙ oē qō ē i tp̄e. q: ē i istāti p̄ tāq̄ i mēsura ꝓpria hēt aliqō istās i q̄ ultio erit: dico ꝙ illa ē fl̄a: nā nō ē dare ultimū istās i q̄ res p̄manēs hēt eē ut videbit̄ 8° huiˀ. Et cū dr̄ ꝙ si nō sit dare ultimū instās i q̄ hēbit eē tūc durabit i infiᵐ. dicēdū ꝙ rē p̄manētē durare i ifiᵐ p̄t intelligi duplr̄. vnoˀ ꝙ duret i ifinitis istātibˀ. ⁊ sic ꝯcedo ꝙ res durās p aliqō tp̄s q̄tūcūq̄ modicū durat in ifiᵐ. Nec valet hec res durabit i ifiᵐ sic ꝙ i ifinitis istātibˀ g̊ durabit sp̄. sꝫ ē fallacia ꝯn̄tis. ¶ Aliˀ itellectˀ ē ꝙ res durat i infiᵐ sic ꝙ nō hēt t̄minū sue durationis. ⁊ isto mō dico ꝙ nl̄la res corruptibil̄ durabit in infiᵐ. Nec valet. res nō hēt ultimū instās in quo hēt eē: g̊ hēt durationē sine t̄mino: imo sua duratio hēt t̄minū ⁊ ēt in isto t̄mino res p̄ hēt non eē. Vn̄ ultimū instās mee durationis erit pᵐ istās i quo ego hēo nō eē ⁊ sic de alijs rebˀ p̄manētibˀ. s. ꝙ nō ē dare ultimū instās in q̄ hn̄t eē: ⁊ iō si ex aere gn̄et̄ ignis nō ē dare ultimū istās i quo mā ē sb̄ forā aeris. ¶ Tertio aūt q̄ro atrū ꝯtinuū sit diuisibile in sp̄ diuisibilia. ⁊ vr̄ ꝙ nō. q: i q̄buscūq̄ ē minimū in illis nō p̄cedit diuisio in ifiᵐ. sꝫ in rebˀ nālibˀ ꝯtinuis ē minimū: g̊ in illis nō p̄cedit diuisio i infiᵐ. ⁊ p ꝯn̄s ꝯtinuū nāle nō ē diuisibile i sp̄ diuisibilia. maior pꝫ. q: in q̄buscūq̄ ē dare minimū i illis stat diuisio ad minimū cū mīmū nō sit ulteriˀ diuisibile. ⁊ p ꝯn̄s i illis nō p̄cedit diuisio i ifiᵐ. minor vo pꝫ p phm̄ p̄ huiˀ dicētē ꝙ ꝯtigit dare carnē mīmā. ⁊ 2° de aīa dic̄ phs. Oīuz nā ꝯstātiū ē det̄minata rō magnitudis ⁊ augmēti. ¶ Itē si ꝯtinuū eēt diuisibile i sp̄ diuisibilia tc̄ ꝯtinuū eēt diuisibile in ifiᵐ. ꝯn̄s ē fl̄m. igit̄ ⁊ añs. ꝯn̄a pꝫ de se. ⁊ p̄bo falsitatē ꝯn̄tis: q: si ꝯtinuū sit diuisibile in infiᵐ tc̄ ꝯtinuū hēt ifinitas ptes. sꝫ oē cōpositū ex ptibˀ ifinitis ē actu ifiᵐ: g̊ si ꝯtinuū eēt diuisibile in ifiᵐ seq̄ret̄ ꝙ ꝯtinuū eēt actu ifiᵐ. ¶ In oppᵐ ē h̄ phs. ¶ Ad istā q̄ōnē dicūt aliq ꝙ nullū ꝯtinuū finitū ē diuisibile in sp̄ diuisibilia. ⁊ hoc p̄bāt sic. Si aliqō ꝯtinuū eēt diuisibile i sp̄ diuisibilia illō aliqn̄ eēt diuisibile in ifinitū. ꝯn̄s est fl̄m: igr̄ ⁊ añs: ꝯn̄a de se pꝫ. ⁊ falsitas ꝯn̄tis p̄bat̄ p sex rōnes. q̄rū pᵃ est. Oē totū cōpositū ex magnitudinibˀ mltitudine ifinitis sic cubitˀ cōpōit̄ ex semicubitis: ē magnitudo actu ifinita: sꝫ nullū ꝯtinuū ē magnitudo actu ifinita: g̊ nullū ꝯtinuū

ē totū cōpoſitū ex magnitudinib⁹ m̄ltitudīe īfinit̄
ſic̄ cōpōit̄ cubit⁹ ex ſemicubit̄. ⁊ ꝑ ꝯñs nullū ꝯtinu
um ē diſibile in magnitudiēs m̄ltitudīe infinitas.
maioꝛ vi eē māifeſta. Nā ſic̄ duo ſemicubiti red-
dūt q̄ntitatē cubiti. ita magnitudies m̄ltitudīe infi
nite reddūt magnitudinē īfinitā: minoꝛ hui⁹ rōnis
p3 ex 3° hui⁹. ubi ē decl'atū ꝙ nulla magnitudo eſt
infinita in actu. Et ſi dicat̄ ꝙ cōpoſitū ex magnitu
dinib⁹ īfinit̄ in actu ē actu infiᵐ. ſ3 nō op3 ꝙ cōpoſi
tū ex magnitudinib⁹ īfinit̄ in pō ſit actu infiᵐ. nē
āt ꝯtinuū ē cōpoſitū ex ꝑtib⁹ īfinit̄ in pō nō i actu.
℄ Cōtra iſtā rōnē arguit̄ ſic. Diuiſio ꝑ actū ⁊ pōs
aut diſtinguit in eē ꝑtiū īfinitaꝝ ita ꝙ ſit ſenſus ꝙ
ꝑtes infinite nō ſīt in actu i ꝯtinuo: ſ3 i pō tm̄. uł di-
ſtinguit m̄ltiplicatiōe3 ꝑtiū ꝯtinui: ita ꝙ ſit ſenſus
ꝙ ꝑtes oēs ꝯtinui ſil' ſūpte nō ſīt actu m̄ltiplicate i
infiᵐ. ſ3 in pō tm̄. q2 nō ſīt actu m̄lte ex eo ꝙ nō ſīt
actu diſe. ꝑm⁹ itellect⁹ ē falſus. q2 māifeſtū ē ꝙ oēs
ꝑtes i q̄s ꝯtinuū ē diſibile inſūt ipi ꝯtinuo actu ſic
duo ſemicubiti iſūt actu ipſi cubito. q̄re ſic̄ duo ſe-
micubiti ꝯſtituūt vnū cubitū ita infinite ꝑtes actu
exñtes in toto ꝯſtituūt totū infiᵐ. ſcḋs āt itellect⁹
oīno nihil ē. q2 ſi oēs ꝑtes ſil' ſūpte nō ſīt m̄ltitudi
ne īfinite eo mō q̄ ſīt m̄lte habet ꝓpoſitū. q2 ſufficit
ꝙ nō ſīt īfinite ſ3 m̄ltitudīe: eo mō q̄ ſīt m̄lte. Sic
enī nō ſīt due nec tres nec q̄tuoꝛ actu. q2 nō ſīt diſe
actu. ſi igit̄ dicat̄ ꝙ ꝑtes nō ſīt īfinite actu q2 nō ſīt
diuiſe: eodē mō eēt dicendū ꝙ ꝑtes nō ſīt due nec
tres. q2 nō ſīt actu diuiſe. Jō di alr̄. ſ. ꝙ aliqḋ totū
eſt cōpoſitū ex magnitudib⁹ actu īfinit̄ p̄t itelligi
dupl'r. vno° ꝙ ille īfinite magnitudies ſint eiuſdē
q̄ntitat̄. alio° ꝙ ſint eiuſdē ꝓpoꝛtiōis: ⁊ tē di ꝙ cō-
poſitū ex magnitudinib⁹ m̄ltitudīe īfinit̄ eiuſdē q̄n
titat̄ ē actu infiᵐ: ſ3 nō op3 ꝙ cōpoſitū ex magnitu
dinib⁹ m̄ltitudine infinit̄ eiuſdē ꝓpoꝛtiōis ſit actu
infiᵐ. Nūc āt oē ꝯtinuū cōpōit̄ ex magnitudinib⁹
m̄ltitudīe īfinit̄ eiuſdē ꝓpoꝛtiōis. ſ3 nullū ꝯtinuu3
cōpōit̄ ex magnitudinib⁹ m̄ltitudine īfinit̄ eiuſdē
q̄ntitat̄. ℄ S3 ꝯ̄ iſtā rñſionē ar. ꝓbādo ꝙ ſi ꝯtinuo
ſint īfinite ꝑtes eiuſdē ꝓpoꝛtiōis ꝙ erūt in ꝯtinuo
īfinite ꝑtes eiuſdē q̄ntitat̄. ⁊ h̄ ꝓbat̄ ſic. Accipiam⁹
vnū ꝯtinuū. illḋ ē diuiſibile i duo media ⁊ illa duo
media ſīt eq̄lia ſ3 q̄ntitatē. adhuc utrūq3 illoꝝ duo
rū medioꝝ ē diſibile i illa duo media: ⁊ ſic hēm⁹ q̄
tuoꝛ ꝑtes eiuſdē q̄ntitat̄. ⁊ adhuc q̄ḋlibet illoꝝ q̄tu
oꝛ medioꝝ ē diſibile i duo media: ⁊ ſic hēm⁹ octo
ꝑtes eiuſdē q̄ntitat̄: ⁊ q̄libet illaꝝ octo ꝑtiū ē diſibi
lis ulteri⁹ in medietates. ⁊ ſic hēm⁹. 16. ꝑtes eiuſdē
q̄ntitat̄. ⁊ ita diuidēdo ꝯtinuū i infiᵐ ſ3 eādē ꝓpoꝛtio-
nē diuidētiū ad diuiſū ſp ibit̄ i ꝑtes diuidētes eiuſ
dē q̄ntitat̄ iter ſe. Tūc ſi diuiſio ꝯtinui ꝓcedat i infiᵐ
ſm eādē ꝓpoꝛtiōe3 diuidētiū ad diuiſū ſeq̄t̄ ꝙ diſio
ꝯtinui ꝓcedit i infiᵐ i ꝑtes eiuſdē q̄ntitat̄ inter ſe. ſ3
oē tale ꝑ ſe ē actu infiᵐ. ḡ ſi ꝯtinuū diſibile ſit in infiᵐ
i ꝑtes eiuſdē ꝓpoꝛtiōis ſeq̄t̄ ꝙ ꝯtinuū ē actu infiᵐ.
℄ 2ª rō ꝓnˡᵘˢ eſt iſta. nullū diſibile i infiᵐ p̄t eē actu
ultimate diuiſū. ſ3 oē ꝯtinuū p̄t eē actu ultimate di
uiſū. ḡ nullū ꝯtinuū ē diſibile i infiᵐ. maioꝛ hui⁹ rō
nis p3 ꝑ diffōnē īfiniti datā i 3° hui⁹ ubi di ꝙ infiᵐ
ē cui⁹ q̄ntitatē accipiētib⁹ ſp eſt aliq̄d ex̄ ſumē. ſ. ex̄
q̄ntitatē q̄ nō ē īfinita: q2 eē acceptū repugnat īfini
to. ſi igit̄ aliq̄d ſit diſibile i infiᵐ q̄cūq3 diſiōe acce-
pta adhuc ē aliq̄ diſionē ex̄ accipe. ⁊ ita nulla erit
ultīa diſio. ⁊ ita p3 maioꝛ. ſ. ꝙ nullū diſibile i infiᵐ
pōt eē actu ultīate diuiſū. minoꝛ v̄o ꝓbat̄ ſic. Oēs

poſitates nullū oꝛdinē inter ſe hñtes q̄rū q̄libet ꝑ
ſe ſūpte p̄t eē ad actū reducta in inſtāti. a. pñt eē ſil'
ad actū reducte in inſtāti. a. ſ3 oēs diſibilitates ꝯti
nui ſīt q̄d̄ā poſitates nullū ꝑ ſe oꝛdinē hñtes ad in
uicē: ⁊ q̄libet eaꝝ p̄t eē ad actū reducta i iſtāti. a. ḡ
oēs poſitates ad diſionē ꝯtinui pñt eē ſil' ad actū
reducte i iſtāti. a. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯtinuū p̄t eē actu ultima
te diuiſū. ⁊ ſic p3 minoꝛ. ℄ 3ª v̄o rō ꝓnˡᵘˢ ē. In oi oꝛ
dine eēntiali ē aliq̄d ſimpl'r ꝑᵐ ut p3 2° metha^ce. ſ3
toti⁹ ad ſuas ꝑtes ē oꝛdo eēntial'. q2 depēdētia eēn
tialiſ. ḡ in illo oꝛdīe ē dare aliq̄d ſimpl'r ꝑᵐ: ḡ ipſi⁹
toti⁹ ꝯtinui ē aliq̄ ꝑª ꝑs. v3. illa ꝑs q̄ eſt ſimpl'r ꝑª q̄
ſic ē ꝑs ꝙ nō ē totū: q2 ſi eēt totū hēret ꝑtē: ⁊ cū ꝑſ
ſit ꝑoꝛ ſuo toto: igr̄ illa ꝑs q̄ ponit̄ ꝑª ꝑs nō eſſet ꝑª
ꝑs. qḋ ē icōueniēs. ḡ relinq̄t̄ ꝙ ꝑª ꝑs ſimpl'r ſic eſt
ꝑs ꝙ nullo° ē totū ⁊ ꝑ ꝯñs ē ſimpl'r idiuiſibil'. ⁊ ꝑ
ꝯñs ꝯtinuū cōpōit̄ ex idiuiſibilib⁹ ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ ꝯti
nuū nō ē diſibile in infiᵐ nec ꝑ ꝯñs ē diſibile in ſp di
uiſibilia. ℄ Hec rō ꝯfirmat̄ q2 ꝑs ē cā mālis reſpe
ctu toti⁹. ſ3 in oi gñe ē dare aliq̄d ſimpl'r. ꝑᵐ igr̄ eſt
dare aliq̄3 ꝑtē ſimpl'r ꝑª⁊ illa ꝑs ē indiuiſibil'. q2 ſi
eēt diſibil' hēret ꝑtē ꝑoꝛē ea ⁊ ꝑ ꝯñs nō eēt ſimpl'r
ꝑª. ℄ 4ª rō ꝓnˡᵘˢ ē iſta. Oē a q̄ p̄t accipi uł auferri
aliqḋ idiuiſibile ē diuiſibile i indiuiſibilia ⁊ ꝑ ꝯñs
nō ē diſibile in ſp diuiſibilia. ſ3 a ꝯtinuo pōt accipi
aliq̄d indiuiſibile: ḡ ꝯtinuū ē diuiſibile in indiuiſi-
bilia. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē diuiſibile i ſp diuiſibilia. maioꝛ
p3. q2 illḋ in q̄ accipit̄ uł aufert̄ aliq̄d ē diuiſibile i
illḋ qḋ aufert̄ ⁊ in illḋ qḋ remāet ⁊ ꝑ ꝯñs utrūq3 ē
ꝑs. Minoꝛ āt ꝓbat̄. q2 ſi vna linea iterſecaret aliā
lineā interſeciō auferret pūctū in q̄ tāgit̄ a linea i
terſecata. Iſtā rōnē ꝓdict⁹ doctoꝛ diffuſe ꝑtractat:
ſ3 q2 nulli⁹ ē momēti iō ꝑtrāſeo. ℄ 5ª rō ꝓnˡᵘˢ ē iſta.
Oē mēſurabile ꝑ replicationē indiuiſibiliū ē cōpo
ſitū ex idiuiſibilib⁹. ſ3 oē ꝯtinuū ē hm̄: ḡ oē ꝯtinuū
ē cōpoſitū ex indiuiſibilib⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs nullū ꝯtinuu3
ē diuiſibile in ſp diuiſibilia. maioꝛ p3 de ſe: ⁊ minoꝛ
ꝓbat̄. q2 indiuiſibile p̄t local'r moueri: q2 p̄t uaria-
re ſitū ſuū ut p3 māifeſte. ḡ ꝯtinuū ꝑ replicatione3
idiſibiliū p̄t mēſurari. hec ꝯñs p3 ꝑ ꝓhm i h̄ 6° ubi i
vult ꝓhs ꝙ ſi idiſibile moueret̄ ꝯtinuū mēſuraret̄
ꝑ ip3. Huic rōni foꝛte diceret̄ ꝙ idiſibile moueret̄
ꝑ accñs nō ꝑ ſe ſ3 ꝑ indiſibile ꝑ ſe moueret̄ tē ꝑ ſui
replicatiōe3 mēſuraret ꝯtinuū. ⁊ h̄ itelligit ꝓhs ⁊
nō de idiſibili moto ꝑ accñs. ℄ Cōtra h̄ ar. ſic. q̄n-
tūs pūct⁹ moueat̄ ad motū ſui ſubi tm̄ q̄ntum ad h̄
qḋ ē mēſurare magnitudinē ꝑtrāſitā nulla ē dr̄ia:
ſic̄ ſi peſ dēat mēſurare ſpatiū decē pedū eodē mō
menſurabit. ſiue ſit ꝑs aialis ſiue ſepet̄ ab aiali. q2
ſp eādē q̄ntitatē reddet. ḡ pari rōne ſi pūct⁹ i linea
exñs poſſit ꝯtīue moueri ſi ꝑ ipoſſ'e poneret̄ ꝙ eēt
ꝑ ſeip3 ſeparatū a linea ⁊ moueret eādē q̄ntitatē red-
det ſepat⁹ ⁊ nō ſepat⁹ a lica. Un̄ pōt argui ſic. Illḋ
qḋ eandē q̄ntitatē oīno redderet ſiue ꝑ ſe moueret̄
ſiue ꝑ accñs ſi ꝑ ſe motū mēſuraret aliquā q̄ntitatē
eādē q̄ntitatē poſſet mēſurare ſi ꝑ accñs moueret̄.
ſ3 pūct⁹ eādē q̄ntitatē redderet ſiue moueret̄ ꝑ ſe ſi
ue ꝑ accñs: ḡ ſi pūct⁹ ꝑ ſe mot⁹ mēſuraret magnitu
dinē ſeq̄t̄ ꝙ pūct⁹ ꝑ accñs mot⁹ mēſurabit magni-
tudinē. igr̄ ⁊ c. ℄ 6ª rō ꝓnˡᵘˢ ē. Si ꝯtinuū eēt diſibi
le i infiᵐ calor eēt diuiſibil' i infiᵐ ꝯñs ē fl'z: ḡ ⁊ añs.
ꝯñs p3: q2 accñs diuidit̄ ad diſionē ſui ſubi: falſitas
ꝯñtis ꝓbat̄ dupl'r. ꝑ q2 ꝓhs i libro de ſenſu ⁊ ſen-
ſato vult ꝙ alt'a q̄litas ſēſibil' ſit diſibil' i infiᵐ. Itē3
ſi calor eēt diſibil' i infiᵐ ſeq̄t̄ ꝙ calor hēret īfinitos

ꝗduo. ꝛ p ꝯñs calor eēt īfinit⁹ i vigore: ꝛ pp̄ has ſex rōnes dicūt aliq ꝙ ꝯtinuū ñ ē diſibile i ifim. ꝛ p ꝯño dicit ꝙ ꝯtinuū nō ē diſibile i ſp diſibilia. Ego ꝟo ad illā qōnē dico ꝙ aliqd dī diſibile dupr. vno°. q: hēt ptē ex̄ ptē. ꝛ illo mō celū ꝛ oē ꝯtinuū ē diſibile. 2° aliqd dī diſibile: q: pt diuidi p actualē ſeparonē vni⁹ ptis ab alia. ℂ Ūn loquēdo de diſibili p° ſic dico ꝙ oē ꝯtim ē diſibile i ſp diſibilia. ſ3 loqndo de diſibili 2° ſic dico ꝙ nō oē ꝯtim ē diſibile i ſp diſibilia. pm āt pbo ſic. Jllō qō ſp h3 ptē ex̄ ptē ſic ꝙ ꝗcūq3 ei⁹ pte data illa hēt ptē ex̄ ptē. ē diſibile i ſp diſibilia p° itelligēdo. ſ. p diſibile hñs ptē ex̄ ptē: ſ3 oē ꝯtinuū ſp hēt ptē ex̄ ptē ita ꝙ ꝗcūq3 pte data illa hēt ptē ex̄ ptē. g̃ ꝛc. maior ē maifeſta: ꝛ miorē pbo: qm̄ i illa eadē diuidit ꝯtinuū ex qb⁹ cōponit ſ3 pb3. ſ3 ꝯtinuū nō cōpōit ex idiſibilib⁹ ut ꝓbatū ē i p^a qōne: ꝛ imo ꝗcūq3 pte ꝯtinui data illa ē ulteri⁹ diſibil' i ptē ex̄ ptē. q: ſi nō hēt ptē ex̄ ptē nō facēt mai⁹. qō ē fl'm. g̃ oē ꝯtinuū ē diſibile i ſp diſibilia itelligēdo p eē diſibile hīe ptē ex̄ ptē. ꝛ ſic p3 pm.

ℂ 2m ēt declaf. ſ. ꝙ nō oē ꝯtim ē diſibile i ſp diſibilia. itelligēdo p diſibile illō qō pt diuidi p actualē ſepationē vni⁹ ptis ab alia. q: celū ē ꝯtinuū ꝛ tñ nō eſt diſibile p actualē ſeparonem vni⁹ ptis ab alia. q: ſic eēt corruptibile. ſimilr minimu3 nāle ſi tale ponaf eſt ꝯtinuū ꝛ tñ nō pōt diuidi per actualem ſepationē vni⁹ ptis ab alia pte utraq3 pte remanēte. q: ſic eēt dare min⁹ mimo qō eſt ipo^le. ℂ Ad rōnes pn^les ad p^as cū dī ꝙ i qbuſcūq3 ē mimū i illis nō ꝓcedit diſio i ifim: dico ꝙ i qbuſcūq3 ē dare minimū p ſe exñs i illis nō ꝓcedit diſio i ifim p actualē ſepationē vni⁹ ptis ex̄ alia pte: tñ i illis i qb⁹ ē dare mimū p ſe exñs ꝓcedit diſio in ifim p ſignatiōe3 vni⁹ ptis ex̄ alia. ℂ Ad 2m pn^le qñ dī ꝙ ſi ꝯtinuū ē diſibile ꝛc. g̃ ꝯtinuū ē diſibile i ifim: ꝯcedo. ꝛ cū dī ꝙ tūc ꝯtinuū hēt ifinitas ptes ꝯcedo. Et qñ dī ꝙ oē cōpom ex ptib⁹ ifinitis ē actu ifim: dico ꝙ aliqd eē cōpom ex ifinitis ptib⁹ intelligit dupr. Uno° ꝙ ſit cōpom ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē q̃titatis dēt'miate q̄ꝝ ql3 totalr ſit ex̄ aliā. alio° pt aliqd eē cōpom ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē ꝓportionis. Dico ēt ꝙ duplr aliqd dī eē ifim. v3. ul' ifim ꝟ3 diuiſionē: ul' ifim ꝟ3 extrēa. Dico igr ꝙ oē ꝯtinuū ē cōpoſitū ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē ꝓportiōis: ꝛ iō ꝯcedo ꝙ oē ꝯtim ē ifim ꝟ3 diſionē dēt'miate: ſ3 nullū ꝯtim ꝑmanēs ē cōpom ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē q̃titatis dēt'miate: q̄rū q̄libet eēt totalr ex̄ aliā: qm̄ ſi aliqd eēt cōpom ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē q̃titatis q̄ꝝ q̄lib3 totalr eēt ex̄ aliā illō eēt ifim ꝟ3 extrēa. ſ3 nō op3 ꝙ cōpom ex ifinitis ptib⁹ eiuſdē ꝓportiōis ſit ifim ꝟ3 extrēa. ℂ Ad rōnes ꝟo alt'i⁹ opionis

ℂ Ad p^as cū dī ſi ꝯtinuū eēt diſibile in ſp diſibilia ꝛc. dico ꝙ uez ē ꝙ ꝯtinuū ē diſibile in ifim in ptes eiuſdē ꝓportiōis. ſ3 nō ē diſibile i ifim i ptes eiuſdē q̃titatis ſignate q̄rū ql3 ē ex̄ aliā totalr: ꝯcedo tñ ꝙ i nllo ꝯtiuo ſt ifi^e ptes eiuſdē q̃titatis q̄rū ql3 ꝛc. ſ3 nlle ſt ifi^e ptes eiuſdē q̃titatis ſignate ꝛ dēt'miate q̃titatis ut tāte q̃titatis ul' tāte q̄rū ql3 ē totalr ex̄ aliā. Ūn dēt aliq̄ certa q̃titas q̃tūcūq3 pua. dico ꝙ in nllo ꝯtiuo ſt ifi^e ptes tāte q̃titatis q̄ꝝ ql3 ē totalr ex̄ aliā: tñ nec ſignādo nec dēt'minādo q̃titates dico ꝙ i q̄l3 ꝯtiuo ſt ifi^e ptes eiuſdē q̃titatis q̄ꝝ ql3 ē totalr ex̄ aliā q: nō ſt tot ptes eiuſdē q̃titatis i aliq̄ ꝯti⁹ qn pl'es ptes eiuſdē q̃titatis ſint i eodē ꝯtiuo. ꝛ h̄ ꝓbat rō fcā ꝯ̄ rñſionē. Qñ igr dī ꝙ ſi ꝯtinuū ſit diſibile i ifim i ptes eiuſdē ꝓportiōis erit diſibile i ifim i ptes eiuſdē q̃titatis: uez ē q: nō i tot qn i pl'es. ſed ex h̄ nō ſeqf ꝙ ſit diſibile i ifim i ptes eiuſdē q̃titatis ſignate. i. i ptes ifinitas tāte q̃titatis dēt'miate. nec h̄ ꝯcludit argm ut p3 cuil3 itelligēti. Ūn ñ ē diſibile i tot ptes eiuſdē q̃titatis: qn ē diſibile i duplo pl'es ptes eiuſdē q̃titatis. q: i medietates illaꝝ ptiū. ꝛ iterū i medietates medietatū: ꝛ ſic i ifim. Et ſi dī ꝙ illō qō ē diui^le i ifim i ptes eiuſdē q̃titatis q̄ꝝ ql3 ē ex̄ aliā ē ifim. Dico ꝙ nō op3 ꝙ oē diſibile i ifim i ptes eiuſdē q̃titatis ſit actu ifim. tñ oē diſibile i ifim i ptes tāte ul' tāte q̃titatis q̄rū ql3 eſt totalr ex̄ aliā ē actu ifim. ℂ Ad 2as rōnē qñ dī ꝙ nullū diſibile i ifim pōt eē actu ultiate diſū: ꝯcedaf. Et ad minorē qñ dī ꝙ oē ꝯtinuū pt eē actu ultiate diſū illō ē negādū itelligēdo p actū ultiate diſū eē diſū ꝟ3 qōlibet ꝟ3 qō ē diſibile. Et ad ꝓbationē cū dī oēs pol'itates nullū iter ſe ordinē hñtes q̄ꝝ ql3 p ſe ſūpta pt eē ad actū reducta i iſtāti. a. pñt eē ſil' ad actū reducte i iſtāti a. Dico ꝙ h̄ ē fl'a. q: q̃uis ql3 illaꝝ pol'itatū p ſe ſūpta poſſit reduci ad actū i iſtāti. a. ñ tñ pñt oēs ille pol'itates eē ſil' reducte ad actū in iſtāti. a. ꝛ tñ ille pol'itates nō hñt iter ſe ordinē eētialē vñ illa ꝓpō v3. oēs pol'itates nullū ordinē iter ſe hñtes ꝛc. nec ē ꝓbabil' nec ꝟa. q: mlta ſt pol'ia diſim q̄ ñ ſt pol'ia ꝯiūctī3 ſic p iſtāti. a. pol'e eſt te ſedē ꝛ nō ſedē: ꝛ tñ nō ē pol'e te ſedē ꝛ nō ſedē ꝯiūctī3 i iſtāti. a. ℂ Ad 3as rōnē qñ dī ꝙ i oi ordie eētiali ē aliqd ſimpr pm ꝯcedaf. Et qñ dī ꝙ toti⁹ ad ſuas ptes ē ordo eētialis ꝯcedo: ꝛ iō totū ē ſimplr pm reſpectu ſuaꝝ ptiū ꝓoritate foīe ad mā3: ꝛ ptes ſt ꝓores i toto ꝓoritate māe ad foīa3. ſ3 ex h̄ nō ſeqf ꝙ aliq̄ ps ſit ſimpr p^a ps. q: ptes iter ſe nō hñt ordinē eētialē ſ3 accñtalē tñ. Ūn q̃uis ptes ꝛ totū hēant iter ſe ordinē eētialē tñ ptes iter ſe ñ hñt ordinē eētialē. ℂ Ad ꝯfirmatiōe3 ꝟo cū dī ꝙ i oi gñe ē dare aliqd ſimpr pm: dico ꝙ i oi gñe cāe i qō ē ordo eētial' ē dare aliqd ſimpr pm. ubi tñ nō hñt ordinē eētialē nō op3. Hec āt ptes q̃titatiue nō hñt iter ſe ordinē eētialē ſ3 accñtalē tñ. ℂ Ad 4as rōnē qñ dī ꝙ oē illud a q̄ pt accipi ul' auferri aliqō idiſibile ē diſibile i idiſibilia. Dicēdū ꝙ illō a q̄ pt auferri idiſibile p diuiſionē factā i idiſibile ꝛ i aliō ē diſibile i idiſibilia. Et cū dī i miori ꝙ a ꝯtiuo pt accipi ul' auferri aliqō idiſibile: dico ꝙ uez ē p corruptiōe3 illi⁹ idiſibil' nō p diſionē i illō idiſibile ꝛ i aliō. ℂ Ad 5m cū dī ꝙ mēſurabile p replicatiōe3 idiſibiliū ē cōpom ex idiſibilib⁹ ꝯcedo. Et cū dī ꝙ idiſibile pt moueri ſup magnitudinē. dico ꝙ uez ē p accñs tñ. Et qñ dī ꝙ tc mēſurat magnitudinē ut vult phs i li° 6° dico ꝙ ſi idiſibile p ſe mouēf mēſuraret magnitudinē. q: ſi idiſibile p ſe moueref idiſibile eēt diſibile q: oē qō p ſe mouef pti3 ē i t'mio a q̄ ꝛ pti3 ē i t'mio ad quē. ꝛ ſic idiſibile eēt diſibile. ꝛ p ꝯñs mēſuraret magnitudinē. Et cū dī ꝙ eodē mō mēſurat magnitudinē ſi moueaf p accñs: dico ꝙ diſibile ſiue moueaf p ſe ſiue p accñs pt eodē mō mēſurare magnitudinē. ſ3 nō ē uez de idiſibili. q: ſi idiſibile moueref p ſe ſeq̄ref ip3 eē diſibile. ſ3 ex h̄ ꝙ mouef p accñs nō ſeqf ip3 eē diſibile. ℂ Ad 6m dico ꝯcedēdo ꝙ ſic ꝯtinuū ē diſibile in ifim i ptes eiuſdē ꝓportiōis ita calor ē diſibil' i ifim i ptes eiuſdē ꝓportiōis nō in ptes eiuſdē q̃titatis ul' pfectiōis dēt'miate ſic dictū ē ſupius: nec hoc ꝯcludit illa rō quia.

ℂ Capl'm 2m tractat⁹ pmi in q̄ p nā3 uelocitatis ꝛ tarditatis in motu ꝓbaf ꝙ nec magnitudo nec tp̄s cō-

ponitur ex indiuiſibilibus.

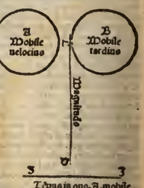
Q Uoniā āt oīs magnitudo ī magnitudines diuiſibił diuiſū ē: q̄ꝛ ipoſſe ē ex athomis ↄtinuū eē aliq̄d: magnitudo āt oīs ↄtinua: neceſſe ē uelociꝰ in eq̄li tpe maiꝰ: ⁊ ī mīori plus moueri: ſic diffiniūt quidam ipſum uelocius.

❡ Iſtō ē 2ᵐ caplꝫ huiꝰ tractatꝰ ī q̄ p̱ nām uelocitaꝭ ⁊ tarditaꝭ ī motu pħs p̱obat ꝙ nec magnitudo nec tps cōpōīt ex idiuiſibilibꝰ. Un̄ h̄ caplm̄ ↄtinet tres ptes p̄nᵗᵉˢ: q̄ꝛ ī pᵃ decl'anf tres diffōnes uelocitaꝭ ſuppoſito ꝙ magnitudo nō ſit cōpoſita ex idiuiſibilibꝰ ſꝫ ex ſp̱ diuiſibilibꝰ. Jn 2ᵃ ibi[qm̄ āt oīs motꝰ.]ex diuiſiōe uelocitaꝭ ⁊ tarditaꝭ ī īfīᵐ decl'af ꝙ magnitudo ē diuiſibił ī īfīᵐ. Jn 3ᵃ ibi[māifeſtū ē qm̄ oē.]ex ↄtinuitate tpis ↄcludit pħs ↄtinuitatē magnitudīs. Pᵃ pᵃ ptiet 4ᵒʳ pticulas. qm̄ ī pᵃ declaraf ꝙ oīs magnitudo ē diuiſibił ī magnitudīes ſiue ꝙ nłła magnitudo cōpōīt ex idiuiſibilibꝰ. Et ex h̄ ↄcludit ꝙ diffōnes uelocioris date ab antiqs ſt̄ bōe ⁊ ūe. Jn 2ᵃ ibi[Sit eni ipꝫ ī q̄. a.] decl'af vna diffō uelocioris. ſ. ꝙ uelociꝰ in eq̄li tpe ptrāſit plus de ſpatio q̄ꝫ ptrāſit tardiꝰ. Jn 3ᵃ ibi[At ūo ī miori ⁊c̄.] decl'af alia diffō uelocioris. vꝫ. ꝙ uelociꝰ ī miori tpe ptrāſit plus de ſpatio. Jn 4ᵃ ibi[Māifeſtū āt ex hiſ.] decl'af 3ᵃ diffō uelocioris. ſ. ꝙ uelociꝰ ī miori tpe ptrāſit eq̄le. Jn pᵃ igr̄ ptīˡᵃ huiꝰ ptis decl'af p̄ ꝙ oīs magnitudo ē diuiſibił ī magnitudīes. i. ī diuiſibilia. ⁊ hec ē 5ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄ pbaf ſic. oīs magnitudo ē diuiſibiliſ: ⁊ nłła magnitudo ē diuiſibił ī idiuiſibilia. ḡ oīſ magnitudo ē diuiſibił ī diuiſibilia. ⁊ ſic oīs magnitudo ē diuiſibił ī magnitudīes: h̄ ē ī diuiſibilia. Ꝙ āt nłła magnitudo ſit diuiſibił ī idiuiſibilia pbaf p̱ h̄: q̄ꝛ magnitudo nō ē diuiſibił niſi illa ex q̄bꝰ cōpōīt. ſꝫ nłła magnitudo cōpōīt ex idiuiſibilibꝰ. ḡ nłła magnitudo diuidit ī idiuiſibilia. Ꝙ āt nłła magnitudo cōpōaf ex indiuiſibilibꝰ pbaf. q̄ꝛ nullū ↄtinuū cōpōīt ex indiuiſibilibꝰ: ⁊ oīs magnitudo ē ↄtīua. ḡ nłła magnitudo cōpōnif ex idiuiſibilibꝰ. Probato igr̄ ꝙ oīs magnitudo ē diuiſibił in magnitudīes h̄ ē in diuiſibilia ↄcludit pħs diffōnes uelocioris q̄bꝰ q̄dā antiq ipꝫ diffiniebāt. ⁊ dic̄. ꝙ q: oīſ magnitudo ē diuiſibił ī magnitudīeſ. nec̄e ē ꝙ uelociꝰ ptrāſeat ī tpe eq̄li tpi p̱ trāſitꝰ tardioriſ maiꝰ ſpatiū: ⁊ ꝙ ī miori tpe q̄ꝫ ē tps motꝰ tardioriſ ptrāſcat maiꝰ ſpatiū: ⁊ ꝙ ī miori tpe q̄ꝫ ē moꝰ tardioris ptranſeat eq̄le ſpatiū ſpatio ptrāſito a tardiori. Jſte eni ſt̄ tres diffōnes q̄bꝰ aliq antiq diffiniebāt ueloc̄. Nā dixerūt ꝙ uelociꝰ ē q̄ð in eq̄li tpe ptrāſit maiꝰ ſpatiū. ⁊ q̄ð ī miori tpe ptrāſit maius ſpatiū: ⁊ q̄ð in minori tpe ptrāſit eq̄le ſpatiū. ❡ Jntelligēdū ſꝫ ↄᵗᵒʳ h̄ ꝙ ſi ipā magnitudo cōponaf ex idiuiſibilibꝰ moˡᵉ ptrāſiēs magnitudinē ptrāſiret magnitudinē idiuiſibilē: q̄ꝛ ptrāſiēs aliquā magnitudinē ptrāſit ptes magnitudīs: ſꝫ h̄ ē icōueniēns. ſ. ꝙ moˡᵉ ptrāſeat magnitudinē idiuiſibilē: q̄ꝛ ſic deſtrueref diffō uelocioris: q̄ð pbat ↄᵗᵒʳ ſic dicēs. Si igr̄ magnitudo nō diuideref in rē diuiſibilē nō eēt poſſe cū ueloc̄ moueref p̱ magnitudinē idiuiſibilē ī aliq̄ tpe ut tardiꝰ moueref ī illo tpe. q̄m tc̄ diuideref illō q̄ð nō ē diuiſibile. ⁊ ſic deſtrueref diffō tardioris. ⁊ ē ꝙ moueref ī tpe ī q̄ mouef uelociꝰ p̱ ſpatiū miꝰ. ⁊ cū deſtruif diffō tardioris: deſtruif diffō uelocioris: ⁊ ē ꝙ mouef ī tpe eq̄li p̱ maiorē magnitudinē. hec ↄᵗᵒʳ. ⁊ ſic pꝫ hec ↄña. ſ. magnitudo cōponif ex idiuiſibilibꝰ. ḡ deſtruif diffō uelocioris. pꝫ etiā q̄ ē diffō tardioris. ❡ Jtē dic̄ ↄᵗᵒʳ ꝙ pħs tacuit diffōnē tardioris: q̄ꝛ itelligif p̱ diffōnē uelocioriſ.

❡ Sit enim ipꝫ ī q̄. a. eo q̄ð ī q̄. b. uelocius. Qm̄ igr̄ uelociꝰ q̄ð p̄mū mutat: ī quo tpe ipm̄. a. mutatū ē ab ipo. c. ī ipꝫ. d. ſ. ī tpe. z. i. ī h̄ ipꝫ. b. nō erit iuxta ipꝫ. d. ſꝫ deficiet q̄re ī eq̄li tpe plus abibit uelocius.

❡ Hec ē 2ᵃ ptīˡᵃ pᵉ ptis p̄nᵗᵉˢ huiꝰ ca. ī q̄ ð claraf ꝙ ſuppoſito ꝙ magnitudo cōpōaf ex diuiſibilibꝰ v̄ificabif hic diffō uelocioris ⁊ tardioris. ſ. ꝙ uelociꝰ in equali tpe ptrāſit plus ð ſpatio cū tpe q̄ mouef tardiꝰ q̄ꝫ tardiꝰ. hec igr̄ eſt ꝯ ð claranda ſꝫ ītellectū iam dato. ſ. ꝙ uelociꝰ ī eq̄li tēpore ptrāſit plus de ſpatio. ⁊ hec ē 6ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄ p̱baf pbatiōe exēplari ſuppoſito ꝙ magnitudo cōpōaf ex ſp̱ diuiſibilibꝰ ⁊ h̄ ſic. Sit. a. velociꝰ: ⁊. b. tardiꝰ ⁊ moueanf p̱ ſpatiū. c. d. ⁊ q̄ꝛ. a. ē uelociꝰ citiꝰ p̱ueniet ad. d. q̄ꝫ. b. ḡ ipo ī q̄. a. p̱ueniet ad. d. ē uelociꝰ q̄ꝫ ipo ī q̄. b. p̱ueniet ad. d. ⁊ h̄ manifeſtū ē. q̄ꝛ ī h̄ tpe nō p̱ueniet. b. ad. d. ḡ in tpe. z. b. ptrāſit ptē magnitudīs. c. d. ſit illa pᵒ. c. h. ſꝫ tota magnitudo ē maioꝛ q̄ꝫ pᵒ magnitudīs. ⁊ ī eq̄li tpe ī q̄. a. ptrāſit totā magnitudinē. b. ptrāſit ptē magnitudīs. ḡ uelociꝰ ī eq̄li tpe ptrāſit plus de ſpatio. ❡ Hoc idē pt argui ſine t̄mīs ſic. moueaf moˡᵉ uelociꝰ ⁊ moˡᵉ tardiꝰ ī eodē tpe ſup aliquā magnitudinē: tc̄ moˡᵉ uelociꝰ citiꝰ deueniet ad t̄minū magnitudīs q̄ꝫ moˡᵉ tardiꝰ. q̄ꝛ alr̄ nō eēt uelociꝰ. Jn illo igr̄ tpe ī q̄ moˡᵉ uelociꝰ ptrāſit totā magnitudinē: moˡᵉ tardiꝰ nō ptrāſit totā magnitudinē: ſꝫ ptē illiꝰ magnitudīs. cū igr̄ tota magnitudo ſit maioꝛ q̄ꝫ pᵒ magnitudīs ſequif ꝙ moˡᵉ uelociꝰ in eq̄li tpe ptrāſit maiꝰ ſpatiū: q̄ꝛ ī eodē tpe in q̄ uelociꝰ ptrāſit totā magnitudinē moˡᵉ tardiꝰ ſolū ptrāſit ptē illiꝰ magnitudinis.

Demonſtratio

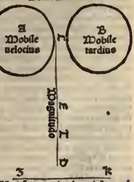

Tēpus in quo. A. mobile pertranſit. c. d.

❡ At ūo ⁊ ī miori plus. ī q̄ eni ipꝫ. a. factū ē iuxta ipꝫ. d. ipꝫ. b. erit iuxta. e. cū tardiꝰ ē. Ergo qm̄ ipm̄. a. ad ipꝫ. d. factū ē in oī in q̄ ē. z. i. tpe: ad ipꝫ. t. erit ī minori h̄: ⁊ erit ī q̄. z. h. ipꝫ q̄dē ḡ. c. t. q̄d trāſierit ipꝫ. a. maius eſt ipo. c. e. tps aūt q̄d ē. z. h. miꝰ ē oī eo q̄d eſt. z. i. q̄re in miori abibit maius.

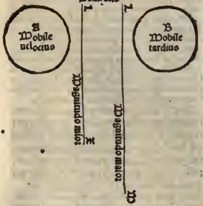
❡ Hec ē 3ᵃ ptīˡᵃ pᵉ ptis p̄nᵗᵉˢ huiꝰ ca. ī q̄ ð cl'af alia diffinitio uelocioris. vꝫ. ꝙ uelociꝰ in miori tpe ptrāſit maiꝰ ſpatiū. ⁊ hec ē 7ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄ decl'af decl'atiōe

Demōſtratio

Tp̄s i q̄.a. puenit ad.t.min⁹tpe.z.l. in q̄ ip̄z puenit ad.d.

Demōſtratio

h

Tempus maius.p.h. in quo.b.mobile tardius pertranſit.l.x.magnitudinē minorem.

p R

Tēpus minus in quo.a.mobile uelocius ptranſit l.m.magnitudinem maiorem.

p S

Tempus minus.p.r. in quo.a.pertranſit.l.x.magnitudinem minorem.

ex̄ēplari ſic. Sit.a. mo^le ueloci⁹: ⁊.b. mo^le tardi⁹. ⁊ moueaſ.a. i tpe.z.l. per magnitudinē.c.d.tē.b. qȯ ē mo^le tardi⁹ i ħ tpe.z.l ptrāſibit maiores magnitudinē q̄z eſt c.d. ⁊ ſit illa magnitudo c.k. Accipiam⁹ igr̄ maiorē magnitudinem q̄z ſit magnitudo c.b. ⁊ miorē magnitudinē.c.d. ⁊ ſit illa magnitudo.c.g. manifeſtū ē ꝙ.a.i miori tpe ptrāſibit.c.g. q̄z.c.d. ⁊ ſit illud tp̄ſ.z.l.tē ſic. In tpe.z.l.a.ptrāſibit magnitudinē.c.g.q̄ ē maioꝛ q̄z magnitudo.c.k. ⁊.b.qȯ ē mobile tardi⁹ptrāſibit.c.k.i tpe.z.b.qȯ ē mai⁹ q̄z tp̄s z.l.a.ueloci⁹ igr̄ i minori tpe ptrāſibit plus de ſpatio. Hoc tn̄ pōt argui ſine iſtis t̄mis. mo^le ueloci⁹ i eodē tpe ptrāſibit maiorē magnitudinē i q̄ mo^le tardi⁹ ptrāſit miorē magnitudinē. accipiaſ ḡ aliq̄ magnitudo maioꝛ magnitudie quā mo^le tardi⁹ pertrāſit in illo tpe: ⁊ mioꝛ magnitudie quā mo^le ueloci⁹ ptrāſit i eodē tpe. illā igr magnitudinē ptranſit mo^le ueloci⁹ i miori tpe q̄ꝫ tp̄s i q̄ ptranſit magnitudinē maiorē. ⁊ i illo tpe i q̄ mo^le ueloci⁹ ptrāſit magnitudinē maiorem: in eodem tpe mobile tardius pertranſit magnitudinē minorē. ḡ mobile ueloci⁹ in minori tpe ptranſit magnitudinē mediā que eſt maioꝛ magnitudine minori q̄z ē tp̄s: in quo mobile tardi⁹ pertrāſit magnitudinē minorē. ⁊ ita mobile uelocius in minori tpe ptrāſit maius q̄z ē tp̄s in q̄ tardius pertranſit ſpatiū. ¶ Intelligēdū ꝙ iſta demōſtratio fūdaſ ſup hoc ꝙ datis qbuſcūqꝫ magnitudinib⁹: vna maiore ⁊ alia minore ɔtigit dare magnitudinē mediā.ſ. miorē magnitudinē maiori. ⁊ maiorē magnitudine miori. ⁊ illȯ ē neꝯ: q2 ois magnitudo ē diuiſibilis in ſp diuiſibilia. nec pōt vna magnitudo excedere aliā ſolū per indiuiſibile. qm̄ indiuiſibile additū magnitudini non facit maius. Unde illa demōſtratio fundaſ ſup hoc ꝙ ois magnitudo diuidiſ in ſemper diuiſibilia.

¶ Māifeſtū āt ex his: ⁊ qȯ ueloci⁹ i miori tpe abibit eq̄le. Qm̄ gdē eni maiorē i minori trāſit tardiori: ip̄z āt ƀz ſcip̄z acceptū i pluri tpe maiorē miori: ut q̄ ē.l.m. ea q̄ ē l.x. plus utiqꝫ erit tp̄s: qȯ.p.r.i q̄ ip̄z.a.trāſit.l.m. q̄z q̄d ē.p.s.i q̄ trāſit ip̄z.l.x. Quare ſi gdē ē.p.r.tp̄s.min⁹ ē eo i q̄ ē.b.i q̄ qȯ ē tardi⁹ trāſit ip̄z.l.x. ⁊ qȯ ē.p.s.tp̄s min⁹ eſt eo in q̄ ē.b. ip̄o enim.p.r.min⁹ ē. minore aūt min⁹: ⁊ ip̄m min⁹ ē. Quare i minori mouebitur equale.

¶ Hec ē 4ª pti^la p̄ ptis p̄n^bis hui⁹ ca. i q̄ pħs declaꝫ ɔ^as diffōne uelociorꝫ q̄ ē. ꝙ ueloci⁹ i miori tpe ptrāſit ſpatiū eq̄le: ħ ē i miori tpe q̄z ē tp̄s i quo tardi⁹ ptranſit ſpatiū: ueloci⁹ ptrāſit eq̄le ſpatiū ſpatio qȯ tardi⁹ ptranſit. ⁊ hec ē 8ª ɔ̄ hui⁹ li.ſ. ꝙ ueloci⁹ i miori tpe ptrāſit eq̄le ſƀ itellectu iā dcō. ⁊ pbaſ dup^r. ⁊ p̄ ſic. Ueloci⁹ i miori tpe ptranſit mai⁹ ſpatiū: ut pꝫ p ɔ̄nē p̄cedētē. ſꝫ i miori tpe ptrāſit ſpatiū eq̄le q̄z ſpatiū mai⁹: q2 ſpatiū eq̄le ē min⁹ q̄z ſpatiū mai⁹ ⁊ ideꝫ mo^le i miori tpe ptrāſit min⁹ ſpatiū q̄z mai⁹ tp̄s. ḡ i q̄ ueloci⁹ ptrāſit eq̄le ſpatiuꝫ ē min⁹ tpe i q̄ ueloci⁹ ptrāſit mai⁹. ſꝫ gcgd ē min⁹ minori eſt min⁹ maiori. ⁊ tp̄s i q̄ mo^le ueloci⁹ ptrāſit mai⁹ ſpatiū eſt min⁹ q̄ꝫ tp̄s in q° mo^le tardi⁹ ptrāſit ſpatiū p qȯ mouef. ḡ tp̄s i q° mo^le ueloci⁹ ptrāſit eq̄le ē min⁹ q̄z tp̄ſ i q° mo^le tardi⁹ ptrāſit ſpatiū p qȯ mouef. Ex q° ſeqtur ꝙ ueloci⁹ i miori tpe ptrāſit ſpatiū eq̄le ſpatio qȯ tardi⁹ ptrāſit q̄z ē tp̄s i q° tardi⁹ ptrāſit illȯ ſpatiū. ¶ Hec igr̄ rȯ fūdaſ ſup trib⁹ ppōnib⁹. q̄ru p̄ª eſt ꝙ idē mo^le eiuſdē uelocitaꝭ i miori tpe ptranſit min⁹ ſpatiū q̄z mai⁹. ⁊ hec ē nō p ſe. 2ª ē. ꝙ ſpatium qȯ ueloci⁹ ptrāſit i aliq° tpe ē mai⁹ q̄ꝫ ſpatiū qȯ tardi⁹ ptrāſit i eodē. ⁊ ħ pꝫ ex ɔ̄ne p̄cedētī. 3ª ppō ē. ꝙ gcgd ē min⁹ minori illȯ ē min⁹ maiori. ⁊ hec ē nō p ſe. Ex his igiſ ſeqſ ɔ̄ ut pꝫ. nā tp̄s i q° ueloci⁹ ptranſit mai⁹ ſpatiū q̄ꝫ ē ſpatiū p qȯ tardi⁹ mouef ē min⁹ q̄z tp̄s i q° tardi⁹ ptrāſit ſpatiū p qȯ mouef: ⁊ tp̄s i q° ueloci⁹ ptrāſit eq̄le ſpatiū ſpatio p qȯ mouef tardi⁹ ē min⁹ q̄ꝫ tp̄s i q° ueloci⁹ ptrāſit mai⁹ ſpatiū. igr̄ tp̄s in q° ueloci⁹ ptrāſit eq̄le ſpatiū ſpatio p qȯ tardi⁹ mouef ē min⁹ q̄z tp̄ſ in q° tardi⁹ ptrāſit ſpatiū p qȯ mouef: q2 gcgd ē min⁹ minori ⁊c̄. ⁊ p ɔ̄ns uelocius i miori tpe ptrāſit eq̄le ſpatiū. ⁊ hac rōnē po-

nit pħs ī t'mis.vꝫ.a.b.c.ꝛ ſatis pꝫ. Poſſum⁹ tñ le nit ponē ī t'mis ſic:ſit.a.mo^{le} ueloci⁹:ꝛ ſit.b.mo^{le} tardi⁹:ꝛ ſit.c.ſpatiū mai⁹:p qḋ mo^{le} ueloci⁹ ꝑtranſit i miori tp̄e.ꝛ ſit.d.ſpatiū min⁹ qḋ mo^{le} tardi⁹ ꝑtranſit.tūc.a.in miori tp̄e ꝑtranſit.c.qḋ eſt tp̄s i q° b.ꝑtrāſit.d.ſed.a.in minori tp̄e ꝑtrāſit.d.uel eq̄le ip̄i.d.q̄ꝫ ē tp̄s i q̄.a.ꝑtrāſit.c.ꝛ g'gd ē min⁹ minori ꝛ min⁹ maiori.ġ tp̄s i q̄.a.ꝑtrāſit.d.ē min⁹ q̄ꝫ tp̄s i q̄.b.ꝑtrāſit.d.uel eq̄le.d.ġ.a.ueloci⁹ i minori tp̄e ꝑtrāſit.d.eq̄le ſpatio:p qḋ tardi⁹ mouet̄ q̄ꝫ eſt tp̄s in quo tardi⁹ ꝑtrāſit ſpatiū per qḋ mouetur.

¶ Ampli⁹ aūt ſi oē nec̄e qdē:aut i eq̄li:aut i miori.aut i pluri moueri:ꝛ qḋ qdē i pluri tardi⁹ ē. Qḋ aūt i eq̄li:eq̄ uelox. Uelocius āt nō ē eq̄liter uelox neqꝫ tardi⁹:neqꝫ utiqꝫ i pluri:aut eq̄li mouet̄ ip̄m ueloci⁹. reliquit̄ igit̄ i miori:q̄re neceſſe ē eq̄lē magnitudinē minori tp̄e trāſire uelocius.

¶ Scḋo ꝓbat̄ eadē ↄ̈ ſic:q̄libet duo mota q̄ ꝑtrāſeant idē ſpatiū uel ſpatia eq̄lia q̄rū alterū ē ueloci⁹ altero neceſſe ē ut ueloci⁹ ꝑtrāſeat illō.ſeu ſpatiuꝫ eq̄le aut i eq̄li tp̄e tp̄i ꝑtrāſit⁹ tardioris:aut i maiori tp̄e:aut i minori.ſꝫ ueloci⁹ nō ꝑtrāſit idē ſpatiuꝫ ul' eq̄le in eq̄li tp̄e:q2 ſic nō eēt ueloci⁹ ſꝫ eq̄ uelox. nec ꝑtrāſit idē ſpatiuꝫ ſeu eq̄le niſi i maiori tp̄e:q2 ſic eēt tardius.ġ reliquit̄ ꝙ ueloci⁹ in minori tp̄e ꝑtrāſit equale:q2 ſi nec i maiori tp̄e:nec in eq̄li tp̄e ꝑtrāſit equale.ſequit̄ ꝙ in minori pertrāſit equale.

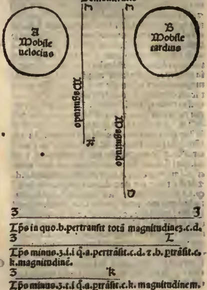
¶ Qm̄ aūt ois mot⁹ i tp̄e ē:ꝛ i oi tp̄e poſſibile ē moueri. Oē aūt qḋ mouet̄ ↄtigit ꝛ ueloci⁹ moueri ꝛ tardi⁹.ꝛ i oi tp̄e erit ueloci⁹ ꝛ tardi⁹ moueri. Hec aūt cū ſint neceſſe ē ꝛ tp̄s cōtinuū eē. Dico aūt ↄtinuū eē diuiſibile i ſemp diuiſibilia. huiuſmodi eni ſuppoſito ↄtinuo nec̄e ē ꝛ tp̄s ↄtinuū eē.

¶ Hec ē 2^a ps p̄n^{lis} hui⁹ capl'i i q̄ ꝑhūs ex diuiſione uelocitat̄ ꝛ tarditat̄ i ifi^m decl'at ꝙ magnitudo ē diuiſibilis in ifi^m.ꝛ ēt ꝙ tp̄s ē diuiſibile i ifi^m. Iſta ps cōtiet duas ꝑticulas:q2 i p^a decl'at̄ ꝙ ſi uelocitas ꝛ tarditas ꝓcedūt in ifi^m:tp̄s ē diuiſibile in ifi^m. In 2^a ibi [Qm̄ aūt oſtenſuꝫ.] ↄcludit pħs ex p̄dictis ꝙ diuiſibilitas in magnitudie ꝛ ēt in tp̄e ꝓcedit in ifi^m. ¶ In p^a igit̄ ꝑticula hui⁹ ꝑtis decl'at̄ ꝙ ſi uelocitas ꝛ tarditas ꝓcedūt i ifi^m:tp̄s ē diuiſibile i ifi^m.ꝛ hec ē 9^a ↄ̈ hui⁹ li.ꝛ in ꝓbādo iſtaꝫ ↄ̈nē pħs utit̄ trib⁹ ꝓpōnib⁹.quaꝝ p^a ē ꝙ ois mot⁹ ē i tp̄e.ꝛ hec ↄ̈ ē ſupi⁹ decl'ata.2^a ē ꝙ i oi tp̄e pōt eē mot⁹.3^a ē ꝙ oē motū aliq̄ motu pōt moueri ueloci⁹ illo motu poſito.i. ꝙ oē motū alio motu pōt moueri motu ueloci ori ſuo motu poſito.ex q̄b⁹ ſequit̄ ꝙ tp̄s ē diuiſibile in ifi^m:ꝛ ꝙ tp̄s ē ↄtinuū qm̄ i ꝓpoſito idē itelligim⁹ p ↄtinuū.ꝛ p diuiſibile i ifi^m.ꝛ ꝙ hec ↄ̈ ſequat̄ pꝫ ſic:q2 ex 2^a ꝓpōne hētur ꝙ accepto q̄cūqꝫ tp̄e modico i illo tp̄e pōt eē mot⁹.moueat̄ tūc i illo tp̄e aliqḋ mo^{le}.ex 3^a ꝓpōne hētur ꝙ illō mo^{le} datū pōt moueri ueloci⁹:tūc i minori tp̄e ꝑtrāſit ſpatiuꝫ equale.ꝛ adhuc ↄtigit dare ueloci⁹ illo.igit̄ adhuc eſt dare tp̄s min⁹:ꝛ ſic i ifi^m.ġ tp̄s ē diuiſibile i ifi^m. igit̄ ſi uelocitas ꝛ tarditas ꝓcedūt i ifi^m:ſeq̄tur ꝙ tp̄s ē diuiſibile in ifi^m ſic ꝙ q̄cūqꝫ tp̄e dato ↄtigit dare tp̄s min⁹:ꝛ min⁹ in ifi^m. ¶ Sꝫ h̄ ſūt tria notāda ſꝫ ↄ^{tē}.p^o ꝙ cū pħs p:i⁹ decl'auit ꝙ ſi magnitudo fuerit diuiſibilis i ifi^m ꝙ ueloci⁹ ꝛ tardi⁹ iuenit̄ i ifi^m vult decl'are mō ecōuerſo.ꝛ ē ꝙ ex h̄ ꝙ ueloci⁹ ꝛ tardi⁹ ꝑtrāſeūt i ifi^m:ſequit̄ ꝙ magnitudo ſp diuidit̄ i diuiſibile.p^o tñ decl'at ꝙ ſi magnitudo fuerit diuiſibilis in ifi^m ꝙ ueloci⁹ ꝛ tardi⁹ erūt diuiſibilia in ifi^m:q2 diuiſibilitas magnitudis ē cā i diuiſibilitate uelocitat̄ ꝛ tarditat̄ in ifi^m.ꝛ uelocitas ꝛ tarditas ſūt ſigna diuiſibilitatis ſuppie magnitudis.ꝛ ſic ſigna demōſtratiua ſūt illa que cōuertunt̄ cuꝫ ſuis cauſis.ſ.ꝙ cū ponit̄ cā ponit̄ ſignū ꝛ ecōuerſo.ꝛ iō pħs incepit p̄ determiare cōſecutionē ſigni ex cā:deide cōſecutiones cāe ex ſigno.hec ↄ^{tor}. ¶ Ex his igit̄ patet ꝙ p diuiſibilitatē uelocitat̄ ꝛ tarditat̄ in ifi^m pōt demōſtrari diuiſibilitas magnitudis in ifi^m demōſtratiōe a ſigno ꝛ a ꝑori.ſꝫ ex diuiſibilitate magnitudis in ifi^m pōt demōſtrari diuiſibilitas uelocitat̄ ꝛ tarditatis in ifi^m demōſtratiōe a cā ꝛ a p̄ori. ¶ Secūdo ē notādū ſꝫ ↄ^{tē} h̄ ꝙ pħs iſtis duab⁹ ꝓpōnib⁹ videlicet.i oi tp̄e pōt eē mot⁹:ꝛ ꝙ ois mot⁹ pōt eē uelocioꝛ.addit 3^{am} ꝓpōnē.ſ.p^{as} in oꝛdine q̄ ē ꝙ ois mot⁹ ē in tp̄e.q p:i⁹ ē decl'ata ad excludēdū ↄ̄miſſionē q̄ poſſet dari.ſ.ꝙ mot⁹ uelocioꝛ nō pōt dari i tp̄e ſꝫ i iſtāti. ¶ Tertio ē notādū ꝙ ↄ^{tor} mouet ꝛ ſoluit hic vnā dubitationē de iſta ꝓpōne q̄ dic̄ ꝙ oē motū pōt moueri motu ueloci ori ſuo motu.hec eni vi eē fl'a:q2 ut dic̄ ↄ^{tor} decl'atū ē ꝙ mot⁹ motoꝝ n'aliū ſūt determinati i uelocitate ꝛ tarditate:ut celū ipo^{le} ē ut ſit ueloci⁹ ut poſtea declarabit̄.ġ ꝓpō que ponit̄ ſ̄m h̄ poſſibilis:eſt impoſſibilis. ¶ Ad hec dic̄ ↄ^{tor} ſic. Ad h̄ aūt dicam⁹ ꝙ oē motū ſ̄m ꝙ ē motū poſſibile eſt ut moueat̄ motu ueloci ori ſuo motu ſ̄m ꝙ ē mot⁹.ꝛ cā hui⁹ ē qm̄ mot⁹ eſt de ↄtinuo:ꝛ uelocitas i motu ē ſil'is diuiſibilitati i cōtinuo quēadmodū igit̄ diuiſibilitas i cōtinuo ꝓcedit i ifi^m: ſil'r uelocitas i motu qm̄ ſi uelocitas finiret̄ i motu ſ̄m ꝙ ē mot⁹ eēt poſſibile motū fieri i iſtāti. Et foꝛte ꝓp h̄.d.pħs ꝙ ois mot⁹ ē i tp̄e.ꝛ ſic illa ꝓpō.vꝫ. oē motū p̄t moueri motu ueloci ori.ē poſſis p ſe:ꝛ ipoſ'is p accn̄ſ.ſ.q2 accidit motui ꝙ fuerit i reb⁹ n'ālib⁹.i.m'ālib⁹.cū igr̄ ↄiūcta fuerit huic ꝓpōni:ꝓpō in q̄ dubitat̄ ꝛ ↄcludit̄ ipoſ'e:ſciet̄ ꝙ illō ipoſ'e nō ſequit̄ ex poſ'i ſꝫ ꝙ ē poſ'e.hec ↄ^{tor}. ¶ In q̄b⁹ dict̄ ↄtinent̄ quoqꝫ ꝓpōnes.q̄rū p^a ē ꝙ oē motū ſꝫ ꝙ motū poſ'e ē ut moueat̄ motu ueloci ori ſuo motu. Et itelligo ꝙ poſ'itas accipit̄ in hac ꝓpōne p nō repugnātia t'minoꝝ quā nō repugnātiā q̄dā dicūt eſſe poſ'itatē logicā:ꝛ iō poſ'e i hac ꝓpōne dic̄ negationē repugnātie.ꝛ ꝓp h̄ dic̄ ↄ^{tor} ꝙ p illā ꝓpōnē affirmatiuā itelligit vnā ꝓpōnē negatiuā.ſ.iſtam:nulli moto ſꝫ ꝙ motū repugnat moueri motu ueloci ori ſuo motu.ꝛ iſta ē v'a:q2 q̄cūqꝫ motu dato nō repugnat motui ſ̄ꝫ gn̄ali rōne mot⁹ ꝙ ſit motus ueloci oꝛ:q2 oi motu dato ↄtigit imaginari motū ueloci orē:ꝛ iō nō repugnat motui in q̄ꝫtū mot⁹ ꝙ q̄cūqꝫ motu dato ſit dare motū ueloci orē:ꝛ iō hec ē v'a. nō repugnat moto in q̄ꝫtū ē motū ꝙ moueat̄ motu ueloci ori ſuo motu. ¶ Et ſ̄ꝫ iſto itellectu negatiuo ↄcedit ↄ^{tor} iſtā ꝓpōnē.ſ.oē motū ſꝫ ꝙ motū poſ'e ē ut moueat̄ motu ueloci ori.ſi v'o illa ꝓpō itelligit̄ i ſenſu quē fac̄.i.ſ̄m ꝙ reduplicatio iportata p h̄ ꝙ dico ſꝫ ꝙ affirmat̄:ſic ē falſa:q2 ſequit̄ ſ̄m illū itellectū:oē motuꝫ ſ̄m ꝙ mouet̄ pōt moueri ꝛc̄.ġ oē motū ꝛc̄.p̄t moueri motu ueloci ori ſuo motu.ↄ̄ñs ē falſuꝫ.igit̄ ꝛc̄.q2 celū nō pōt moueri motu uelo-

ciori ſuo motu. ꝯña pȝ. qꝛ oiſ reduplicatiua affirmatiua iſert ſuā ꝑiacētē: ut pȝ ex logica. ꝛ iō ꝓpō ꝯ^{ris} ſ. motū ſꝫ ꝙ motū ꝛ ē. ꝟ̄ i itellcu affirmatiuo ē fl'a. ꝛ ꝟ̄ itellcu negatiuo ūa ut dictū ē. ¶ Scđa ꝓpō ꝯ^{ris} eſt ꝙ mot⁹ ē de gñe ꝯtinuoꝝ: ꝛ uelocitas i motu ē ſilis diſibilitati i ꝯtinuo: ꝛ ꝟ̄ ſic itelligo. ſ. ꝙ uelocitas mot⁹ aſſimilaꝛ ꝯtinuo. ꝛ iō ſicꝫ nō repugnat ꝯtinuo inq̄ꝫtū ꝯtinuū diuidi in iſi^{m}: ita non repugnat motui inq̄ꝫtū mot⁹ uelocitari in iſi^{m}. imo q̄cūqꝫ uelocitate data nō repugnat motui inq̄ꝫtū mot⁹ habē uelocitatē maiorē. ¶ Hāc igiꝛ ꝓpōnē. ſ. uelocitas i motu ē ſilis diſibilitati i ꝯtinuo. debem⁹ ſic itelligere. vȝ. ꝙ uelocitas mot⁹ aſſilaꝛ diſibilitati q̄ ē in tpe ꝯtinuo qm̄ ſꝫ diſibilitatē uelocitatꝭ i iſi^{m} diuidiꝛ tp̄s i iſi^{m}. qm̄ q̄ꝫto mot⁹ ē uelocioꝛ tāto tp̄s in q̄ fit mot⁹ ē min⁹: qꝛ ueloci⁹ i miori tpe ptrāſit eq̄le. ꝛ iō ſꝫ diſibilitatē uelocitatꝭ i motu i iſi^{m} diuidiꝛ tp̄s in iſi^{m}: ꝛ ita uelocitas i motu ē ſilis diſibilitati i ꝯtinuo: qꝛ ſꝫ diſibilitatē uelocitatꝭ i motu diuidiꝛ tp̄ſ qđ ē qđdā ꝯtinuū: ꝛ p ꝯñs magnitudo: ꝛ ēt mot⁹: qꝛ oīa iſta eodē mō ſe hñt q̄ ad diuiſionē in ſp diſibilia ꝛ q̄ꝫtū ad cōpōnē ex idiſibilib⁹. ¶ 3ª ꝓpō ē vna ꝯditionalis. ſ. iſta ꝙ ſi uelocitas finireꝛ i motu ſꝫ ꝙ ē mot⁹ eēt poſſe motū fieri i iſtāti: ſꝫ illa ꝯña vꝫ eſſe dubia: qꝛ motui repugnat ꝙ fiat i iſtāti. igiꝛ ſi daꝛ mot⁹ uelociſſim⁹ adhuc ille mot⁹ nō erit in iſtāti ſꝫ i tpe. Jō ē dicēdū ꝙ ꝯña ꝯ^{ris} tenet ꝛ ē bona p ꝟ̄ ꝙ nulli motui fcō in tpe ſꝫ ꝙ eſt mot⁹ repugnat ꝙ ſit mot⁹ uelocioꝛ eo. qm̄ uelocitas i motu ſꝫ ꝙ mot⁹ ꝓcedit in iſi^{m} ſicꝫ diuiſio ꝯtinui ſꝫ gñali rōne ꝯtinui ꝓcedit in iſi^{m}. ſi igiꝛ uelocitas finireꝛ i motu ſm ꝙ ē mot⁹ cū uelocitas nō finiaꝛ i motu fcō i tpe ſꝫ ꝙ ē mot⁹: ſequiꝛ ꝙ ille mot⁹: q̄ nō poſſet eſſe mot⁹ uelocioꝛ ſꝫ ꝙ ē mot⁹ eēt i iſtāti. Qꝫ āt nulli motui facto i tpe ſꝫ ꝙ ē mot⁹ repugnet ꝙ ſit aliqs mot⁹ uelocioꝛ pȝ ex ꝑdictꝭ. pȝ ēt ex ꝟ̄ ꝙ q̄cūqꝫ motu facto i tpe ꝯtingit imaginari motū uelociorē. qđ nō eēt ſi alicui motui facto in tempore ſꝫ ꝙ eſt mot⁹ uelocioꝛ eo. pȝ ēt ꝯña ꝑn^{lis} ex eo qđ mō dcm̄ ē: qꝛ ponaꝛ ꝙ ſit mot⁹ uelociſſim⁹: ita ꝙ motui inq̄ꝫtū mot⁹ repugnet ꝙ ſit mot⁹ uelocioꝛ. q̄ro an ille mot⁹ uelociſſim⁹ ſit i iſtāti al' i tpe. ſi in iſtāti habeꝛ ꝓpoſitū. ſi vō ſit i tpe: ꝛ cū qđlibet tp̄s ſit diſibile in tpe: illđ tp̄s hēbit aliqđ tp̄s min⁹ eo. ſꝫ motui inq̄ꝫtū mot⁹ non repugnat fieri p eq̄le ſpatiū i q̄cūqꝫ tpe. ḡ motui inq̄ꝫtū mot⁹ nō repugnat fieri i miori tpe p eq̄le ſpatiū ſpatio p qđ ſit ille mot⁹ uelociſſim⁹. ſed qn̄ duo mot⁹ ſiūt p eq̄lia ſpatia ille mot⁹ ē uelocioꝛ q̄ ſit in minori tpe. ḡ ſi daꝛ ꝙ uelocitas finiaꝛ i motu ſꝫ ꝙ mot⁹ ſequiꝛ ꝙ poſſe eſt motū fieri in iſtāti ꝛ ē. ¶ 4ª ꝓpō ꝯ^{ris} ē: ꝙ hec ꝓpō omne motum pōt moueri motu uelociori ſuo motu. eſt poſſibilis per ſe: ꝛ impoſſibilis per accidēs. qđ nō intelligo ꝙ eadeꝫ ꝓpō vno mō ſit poſſibilis. ꝛ alio mō impoſſibilis. ſed itelligo p poſſitatē nō repugnātiā ꝑminoꝝ. ꝛ p ipoſſibilitatē itelligo repugnātiā ꝑminoꝝ. ꝛ p illđ qđ ē p ſe itelligo illđ qđ ē formale i motu. ſ. ipꝫ motū ſucceſſiuū. ꝛ p illđ qđ eſt p ſe accñs itelligo illđ qđ ē māle i motu. i. ſbꝫ mot⁹. Vñ ꝯ^{or} p ꝟ̄ ꝙ dicē ꝙ hec ꝓpō. oē motuꝫ pōt moueri motu uelociori ſuo motu. ē poſſ p ſe. itelligit ꝙ nō repugnat rōne formali i motu. ſ. rōne mot⁹ ꝙ oē motū poſſit moueri motu uelociori ſuo motu. Et p ꝟ̄ ꝙ dicē ꝙ hꝫ ꝓpō ē ipoſſ p accñs: itelligit ꝙ rōne mālis i motu. i. rōne ſubi mot⁹ repugnat ꝙ oē motum poſſit moueri ꝛ ē. qꝛ rōne ſuboꝝ mot⁹. i. reꝝ nāliū repugnat ꝙ oē motū moueaꝛ motu uelociori ſuo motu: qꝛ motus nāles rōne corpoꝝ nāliū ſūt ꝑminati in uelocitate mot⁹. ēt circularis rōne corpis celeſtis ē ꝑminat⁹ i uelocitate. Et ita ꝯ^{or} nō itelligit ꝙ eadē ꝓpō ſit poſſ vno⁰. ꝛ alio mō ipoſſ. ſꝫ ſic itelligit ꝙ eidē rei rōne formalis i eo nō repugnat aliqđ ꝑdicatū ſ. uelocitari in iſi^{m} ꝛ eidē rōne mālis in eodē repugnat idē ꝑdicatū. ¶ Quīta ꝓpō ē ꝙ cū huic ꝓpōni. ſ. mot⁹ nāleſ ſūt terminati in uelocitate rōne corpoꝝ nāliū. coniūcta fuerit ꝓpō in q̄ declaraꝛ ꝙ oē motū pōt moueri motu uelociori ſuo motu. ꝛ ꝯcludaꝛ ipoſſibile. ſ. ꝙ mot⁹ celi nō ē terminat⁹ in uelocitate: ꝙ illđ ipoſſibile nō ſequiꝛ ex poſſibili ſm ꝙ ē poſſe: hoc eſt iſtđ ipoſſe nō ſequiꝛ ex hac ꝓpōne qn̄ repugnāt alicui moto inq̄ꝫtū motū ꝙ moueaꝛ ueloci⁹: ſed ſequiꝛ ex itellectu poſſi illi⁹ ꝓpōnis ex q̄ declaratur. ſ. ex illo itellectu oē motū rōne qua tale motū. i. rōne talis ſubi motus pōt moueri motu uelociori ſuo motu.

¶ Qm̄ eni oſtēſuꝫ eſt: ꝙ ueloci⁹ in minori trāſibit eq̄le: ſit quod quidē in q̄ ē. a. uelocius. qđ autē eſt i q̄ eſt. b. tardius: ꝛ ſit motū tardius que ē. c. d. per magnitudinē: in q̄ eſt. z. i. tpe. Manifeſtū igiꝛ eſt ꝙ ueloci⁹ in minori q̄ꝫ hoc videbitur per eandem magnitudinē. Et ſit motū. a. in quo eſt. z. t. Iterum aūt quoniaꝫ. a. quod ueloci⁹ in eo quod eſt. z. t. tranſiuit totā que eſt. c. d. ipſum tardius in eodē tempore minorē trāſit. Si igiꝛ i qua. c. k. Qm̄ aūt tardi⁹ qđ eſt ipꝫ. b. in eo quod eſt. z. t. tpe que ē. c. k.

Demonſtratio

trãſiuit:ueloci⁹ i minori trãſibit.q̃re iterũ diuidit̃ qḋ ẽ.z.k.tp̃s.h̃ aũt diuiſo ⁊.c.k.magnitudo diuidet̃ ſm̃ eãdẽ rõnẽ.ſi ṽo magnitudo ⁊ tp̃s:⁊ h̃ ſemp̃ erit accipiẽtib⁹ a ueloci ori tardi⁹:⁊ tardiori ueloci⁹:⁊ eo qḋ eſt demõſtratũ ẽ utẽtib⁹.Diuidet aũt q̃dẽ ueloci⁹ tp̃s:tardi⁹ aũt lõgitudinẽ.Si igit̃ ſp̃ uerũ ẽ ↄuerti.ↄuerſio aũt ſp̃ fit diuiſio:manifeſtũ q̃m oẽ tp̃s continuum eſt.

¶ Hec ẽ 2ª p̃ticl'a 2ᵉ p̃tis p̃ncipal'is hui⁹ ca.i q̃ pħs ex p̃dictis ↄcludit q̃ diuiſibilitas i magnitudie ⁊ i tp̃e p̃cedit i infinitũ. ⁊ hec ẽ 10ª ↄ̃ hui⁹ li.vñ p̃batio hui⁹ ↄ̃nis depẽdet ex duab⁹ p̃pōnib⁹.q̃rũ p̃ª ẽ q̃ ueloci⁹ ẽ illḋ qḋ i miori tp̃e p̃trãſit eq̃le ſpatiũ.2ª ẽ q̃ in oi tp̃e p̃t eẽ mot⁹ uelocio: ⁊ tardio:.ↄ̃ igit̃ p̃bat̃ ſic.q̃cũq̃ tp̃e accepto i illo tp̃e p̃t moueri tã mo^{le} ueloci⁹ q̃ tardi⁹:i ſic igit̃ ita q̃ tã mo^{le} ueloci⁹ q̃ tardi⁹ p̃trãſeat aliq̃ magnitudinẽ i aliq̃ tp̃e det̃miato: q̃ro tũc aut illa magnitudo quã p̃trãſit mo^{le} ueloci⁹ ſit diuiſibil' i infinitũ ul' nõ.ſi ſic:h̃ẽt̃ p̃poſitũ.ſi nõ.Cõtra.i illo tp̃e in q̃ mo^{le} ueloci⁹ p̃trãſit illã magnitudinẽ mo^{le} tardi⁹ p̃trãſit aliq̃d de illa magnitudie: ⁊ nõ p̃trãſit totaʒ magnitudinẽ:q: ſic eẽt eq̃ uelox.igit̃ p̃trãſit partẽ magnitudis: ⁊ ita p̃trãſit mo^{le} ueloci⁹ in miori tp̃e q̃ tardi⁹: ⁊ in illo tp̃e miori tardi⁹ mo^{le} p̃trãſit p̃tẽ illi⁹ p̃tis: ⁊ mo^{le} ueloci⁹ p̃tẽ illi⁹ p̃tis p̃trãſit in miori tp̃e q̃ mo^{le} tardi⁹. ⁊ ſic i infinitũ. ḡ diuiſibilitas tã i magnitudie q̃ i tp̃e p̃cedit i infinitũ:q: mo^{le} ueloci⁹ diuidit tp̃s i infinitũ: ⁊ mo^{le} tardi⁹ diuidit magnitudinẽ infinitã.Uñ p̃t ſic argui.moueat̃ mo^{le} ueloci⁹ ⁊ mobile tardi⁹ ſup̃ aliquã magnitudinẽ i aliq̃ tp̃e determinato tũc i illo tp̃e i q̃ mo^{le} ueloci⁹ p̃trãſit totã magnitudinẽ mobile tardi⁹ p̃trãſit p̃tẽ illi⁹ magnitudinis.igr̃ illa magnitudo ẽ diuiſibil'.q: h̃ẽt p̃tẽ ⁊ p̃tẽ: ⁊ tũc q̃ro aut illa magnitudo ẽ diuiſibil' i infinitũ.aut ẽ ſtatus ſic q̃ tãdẽ deueit̃ ad p̃tẽ magnitudis q̃ ulteri⁹ nõ diuidit̃.ſi illa magnitudo ſit diuiſibil' i infinitũ habet̃ p̃poſitũ.ſi ṽo nõ ſit diuiſibil' in infinitũ:ſʒ aliq̃ñ ſit ſtat⁹ ad aliq̃ p̃tẽ q̃ ulteri⁹ nõ diuidit̃.Cõtra.illã p̃tẽ ad quaʒ tu dicis eẽ ſtatũ mobile ueloci⁹ p̃trãſit i aliq̃ tp̃e: ⁊ in eodẽ tp̃e mobile tardi⁹ aliq̃d p̃trãſit de illa p̃te magnitudis: ⁊ nõ p̃trãſit totã illã p̃tẽ i illo tp̃e:q: tũc eẽt eq̃ uelox.ḡ p̃trãſit p̃tẽ illi⁹ p̃tis.ḡ illa p̃s ad quã tu dicis eẽ ſtatũ ẽ diuiſibil'. Et eodẽ mõ p̃t argui de p̃te illi⁹ p̃tis. ⁊ ſic i infinitũ.ḡ magnitudo ẽ diuiſibil' i infinitũ. ⁊ p̃ ↄ̃ñs tã tp̃s q̃ magnitudo ẽ diuiſibil' in infinitũ:q: tp̃ſ ⁊ magnitudo eodẽ mõ diuidunt̃.Uñ hãc rõnẽ pħs p̃oĩt i t̃mis ſic:ſit mo^{le} ueloci⁹.a. ⁊ mo^{le} tardi⁹.b. ⁊ ſit magnitudo quã.b.p̃trãſit.c.d. ⁊ ſit z.i.tp̃s i q̃.b.p̃trãſit magnitudinẽ.c.d. mo^{le} ueloci⁹.a.i miori tp̃e q̃ ẽ.z.i.p̃trãſit magnitudinẽ.c.d. ⁊ ſit illḋ tp̃s.r.c. ⁊ ita.r.c.ẽ p̃s tp̃is.z.i. ⁊ ſic h̃ẽm⁹ q̃.z.i.tp̃s ẽ diuiſibile. ⁊ ſic argũit̃.de.z.c.q: magnitudinẽ quã mo^{le} tardi⁹ p̃trãſit i.z.c.mobile ueloci⁹ p̃trãſit i miori tp̃e. ⁊ ſic in infinitũ. ⁊ ſic p̃ʒ diuiſibilitas tp̃is in infinitũ.p̃ʒ ẽt diuiſibilitas magnitudis:q̃m mo^{le} ueloci⁹.ſ.a.p̃trãſit magnitudinẽ.c.d.i.z.c.tp̃e.igit̃ mo^{le} tardi⁹ in.z.c.tp̃e p̃trãſit minorẽ magnitudinẽ q̃ ẽ magnitudo.c.d.ſit illa magnitudo mio: quaʒ b.p̃trãſit i.z.c.tp̃e.c.k. ⁊ ſic habet̃ diuiſio magnitudinis.p̃ʒ ẽt diuiſio illi⁹ tp̃is dati.ſ.z.c.nã mobile tardi⁹ p̃trãſit.c.k.magnitudinẽ i z.c.tp̃e.ḡ mobile ueloci⁹ i miori tp̃e p̃tranſit.c.k.magnitudinẽ. ⁊ ſic.z.c.tp̃s diuidit̃ i illã p̃tẽ tp̃is i q̃ mobile ueloci⁹ p̃trãſit c.k.magnitudinẽ ⁊ i aliã p̃tẽ. Et h̃ dato p̃t iterũ p̃bari q̃.c.k.magnitudo diuidit̃:q: i illo tp̃e i q̃ mobile ueloci⁹ p̃trãſit.c.k.magnitudinẽ mo^{le} tardi⁹ p̃trãſit miorẽ magnitudinẽ.ſ. p̃tẽ magnitudis.c.k. ⁊ ſic ſp̃ diuidet̃ magnitudo ⁊ ẽt tp̃s accipiendo ſp̃ a ueloci ori tardi⁹.ſ.tardi⁹ moueri p̃ minoreʒ magnitudinẽ q̃ ueloci⁹ i eq̃li tp̃e : ⁊ a tardiori ſp̃ ueloci⁹ ſ.q̃ ueloci⁹ ſp̃ mouet̃ p̃ maiorẽ magnitudinẽ i eq̃li tp̃e. ⁊ ſic ſp̃ p̃ ueloci⁹ diuidet̃ tp̃s. ⁊ p̃ tardi⁹ magnitudo. ⁊ p̃ h̃ oñdit̃ diuidi ſic declaratũ ẽ.q̃m p̃ ueloci⁹ oñdit̃ diuiſio tp̃is.q: mo^{le} ueloci⁹ p̃trãſit eq̃lẽ magnitudinẽ i miori tp̃e.ſ.i p̃te tp̃is i q̃ mo^{le} tardi⁹ p̃trãſit illã magnitudinẽ. ⁊ ſic p̃ ueloci⁹ p̃ʒ q̃ tp̃s ſp̃ h̃ẽt p̃tẽ ⁊ p̃tẽ. ⁊ p̃ tardi⁹ oñdit̃ diuiſio magnitudis:q: tardi⁹ i eq̃li tp̃e p̃trãſit miorẽ magnitudinẽ.ſ.p̃tẽ magnitudis quã p̃trãſit mo^{le} ueloci⁹ i illo tp̃e. ⁊ ſic p̃ tardi⁹ p̃ʒ q̃ magñtudo ſp̃ h̃ʒ p̃tẽ ⁊ p̃tẽ.Uñ ṽt⁹ rõnis ↄ̃ſiſtit i h̃ q̃ ueloci⁹ i miori tp̃e p̃trãſit mai⁹: ⁊ mo^{le} tardi⁹ i eq̃li tp̃e p̃trãſit min⁹.ſi ḡ ſp̃ uerũ ẽ ↄuerti.ſ.accipiẽdo tardi⁹ a ueloci ori ⁊ eↄ̃:h̃ ẽ q̃ i q̃cũq̃ tp̃e ueloci⁹ p̃trãſit aliq̃ magnitudinẽ: ⁊ i eodẽ tp̃e tardi⁹ p̃t p̃trãſire maiorẽ magnitudinẽ. ⁊ ſil'r accipiẽdo a tardiori.ſ.i q̃cũq̃ tp̃e tardi⁹ p̃trãſit aliq̃ magnitudinẽ i miori tp̃e p̃t ueloci⁹ p̃trãſire eãdẽ magnitudinẽ: mãifeſtũ ẽ q̃ oẽ tp̃s ẽ ↄ̃tinuũ.i.diuiſibile i infinitũ.Uñ ẽ itelligẽdũ q̃ tota illa rõ depẽdet ex illa p̃pōne.vʒ. i q̃cũq̃ tp̃e p̃t moueri mo^{le} ueloci⁹ i eodẽ tp̃e p̃t moueri mobile tardi⁹ ⁊ eↄ̃.Iſto eni ↄ̃ceſſo rõ ſatis p̃ʒ.

¶ Silr̃ aũt mãifeſtũ eſt q̃ magnitudo oĩs cõtinua ẽ:p̃ eaſdẽ eni ⁊ eq̃les diuiſiões tp̃ſ q̃ ⁊ magnitudo diuidit̃. Ampli⁹ aũt ex ↄ̃ſuetis rõib⁹ dici manifeſtũ ẽ:q̃ ſi tp̃s q̃dẽ cõtinuũ q: ⁊ magnitudo.Si q̃dẽ i medio tẽpore mediũ trãſit:⁊ ſimplr̃ i miori min⁹. Eedẽ nãq̃ diuiſiões tp̃is ⁊ magnitudis ſũt.

¶ Hec ẽ z^a p̃s p̃ncipal'is hui⁹ ca.i q̃ pħs ex ↄ̃tinuitate tp̃is ↄcludit ↄ̃tinuitatẽ magnitudis. ⁊ p̃ͦ pħs p̃pōit ↄ̃nẽ d.q̃ ſic mãifeſtũ ẽ q̃ oẽ tp̃s ẽ ↄ̃tinuũ.ſeq̃t ẽt q̃ eſt mãifeſtũ q̃ oĩs magnitudo ẽ ↄ̃tinua.q̃m tp̃s ⁊ magnitudo p̃ eq̃les diuiſiões diuidunt̃.¶ Deide cũ dic̃ Ampli⁹ ex ↄ̃ſuetis ⁊c̃. p̃bat pħs illã ↄ̃nẽ.vʒ.q̃ ſi tp̃s ẽ ↄ̃tinuũ:magnitudo ẽ ↄ̃tinua.h̃ ẽ ſi tp̃s ẽ diuiſibile i infinitũ: ⁊ magnitudo ẽ diuiſibil' in infinitũ.Uñ i p̃poſito p̃ ↄ̃tinuũ itelligit diuiſibile in infinitũ: ⁊ h̃ ↄ̃cedit̃.p̃oĩt ḡ ↄ̃nẽ:ſi tp̃s ẽ ↄ̃tinuũ magnitudo ẽ ↄ̃tinua. ⁊ hec ẽ 11ª ↄ̃ hui⁹ li.q̃ ↄ̃ p̃bat̃ rõnib⁹ ↄ̃ſuetis.i.rõne cõi. ⁊ rõ ẽ iſta: ſi aliq̃ḋ mo^{le} p̃trãſeat aliq̃ magnitudinẽ i aliq̃ tp̃e: i medietate tp̃is p̃trãſit medietatẽ magnitudis. ⁊ i medietate medietatis tp̃is p̃trãſibit medietatẽ medietatis magnitudis ⁊ ſic ſp̃ i miori tp̃e p̃trãſit min⁹ ḡ ſi tp̃s diuidit̃ i infinitũ:magnitudo diuidit̃ i infinitũ. ⁊ p̃ ↄ̃ñs ſi tp̃s ẽ ↄ̃tinuũ:magnitudo ẽ ↄ̃tinua.Uñ dic̃ ↄ̃ᵗᵒʳ q̃ h̃ ſeq̃t̃:q: p̃tes i eis.ſ.i magnitudie ⁊ i tp̃e ſũt eedeʒ nũo ⁊ p̃portiõe.hec ↄ̃ᵗᵒʳ. Et itelligo p̃ eadẽ i nũo: eq̃lia i nũo. Illa eni q̃ ↄ̃ueniũt in eodẽ nũo dicunt̃ eſſe eadẽ in illo nũo:q: decẽ canes ⁊ decẽ equi ſunt eadẽ in numero denario.quare ⁊c̃.

¶ Capl'm z^m in q̃ declarat̃ q̃ magnitudo ⁊ tp̃s ſibi inuicẽ ↄ̃ſequunt̃ q̃tũ ad finitatẽ ⁊ infinitatẽ.

E T ſi quodcũq̃ infinitũ ẽ ⁊ alterũ ⁊

ſicut alterum ⁊ alterū eſt: ut ſiquidem ulti-
mꝰ infinitū eſt tempus ⁊ lōgitudo ultimꝰ.
ſi vero diuiſione: diuiſione ⁊ longitudo: ſi autē
in utriſq; tēpus: utriſq; ⁊ longitudo.

¶ Iſtud ē 3m capitulum huiꝰ tractatꝰ in quo declarat ꝙ magnitudo ⁊ tēpus ſibiinuicē ꝯſequunt quantū ad finitatē ⁊ infinitatē. ⁊ ꝯtinet duas ptes ꝑn^les. quarū in pª phus ponit īntētionē ſuā ⁊ ſoluit vnā dubitationē. In 2ª ibi. [Neq; iā in infinitum.] declarat ꝓpoſitū ſuū. ſ. ꝙ finitū ⁊ infinitum eodē mō inueniunt in magnitudine ⁊ in tpe. Prima pars ꝯtinet duas particulas. quia in pª phus narrat illud quod intēdit declarare. In 2ª vo ibi [Unde ⁊ Zenonis rō] ponit ⁊ ſoluit dubitationē Zenonis. ¶ Dicit igitur phus pº ꝙ ſi quodcūq; iſtorū. ſ. magnitudo aut tēpus ſit infinitum. alterū erit infinitum. ⁊ eo mō quo vnū eſt infinitum ⁊ reliquū ē infinitum. Unde tēpus ⁊ magnitudo ꝯſequunt ſe oībꝰ modis quibꝰ dr̄ infinita. v. g. ſi tēpus fuerit infinitum ex duobꝰ extremis: lōgitudo erit infinita ex duobꝰ extremis. ⁊ ſi tēpus erit infinitum tm̄ ſcḋm diuiſionē: lōgitudo erit infinita ſcḋm diuiſionē tm̄. ⁊ ſi tēpus fuerit infinitum utroq; mō: lōgitudo erit infinita utroq; mō: ⁊ ecōuerſo. ut ſi magnitudo fuerit infinita ſcḋm extrema: tēpus erit infinitum ſcḋm extrema. ⁊ ſi magnitudo fuerit infinita ſcḋm diuiſionē: tēpus erit infinitum ſcḋm diuiſionē. ⁊ ſi magnitudo fuerit infinita utroq; mō: tēpus erit infinitum utroq; mō. ¶ Sed hic ē vnū dubiū. quoniam ſcḋm phūꝫ tēpus ē infinitum ex pte an͞: ⁊ ex pte poſt. ⁊ ſic tēpus ē infinitum ſcḋm extrema: ⁊ tm̄ nulla magnitudo ē infinita ſcḋm extrema. nō igitur ſequitur. tēpus eſt infinitum ſcḋm extrema. ergo magnitudo ē infinita ſcḋm extrema: quia aīis ē uerū ⁊ ꝯñs falſū ⁊c. ¶ Dicēdū ꝙ phus cū dicit ꝙ tēpus ⁊ magnitudo eodē mō ſe hñt ad infinitatē: ꝙ tpe loquitur de tpe menſurāte motū factū ſup magnitudinē cuiꝰ nulla pars iteratur ꝑ motū: ⁊ nullū tale tēpus eſt infinitū. vnde tēpus mēſurās motū factū ſup magnitudinē rectaꝫ: ⁊ illa magnitudo recta eodē modo ſe habet quantum ad infinitatem.

¶ Unde ⁊ Zenonis rō falſū opinatur ꝙ nō eſt
poſſibile infinita ptrāſire: aut tāgere infini
ta ſcḋm vnūquodq; infinito tempore.

¶ Hec ē 2ª particula pª pn^lis huiꝰ ca. in qua phus ponit ⁊ ſoluit dubitationē Zenonis. ꝑ tm̄ ponit dubitationē. 2º vo ibi [Dupliciter enim dicitur.] ſoluit illā dubitationē. vnde dubitatio zenonis ꝓbauit ꝙ nihil pōt moueri de vno loco ad aliū locū. ⁊ hoc ꝓbauit ſic: ſi aliquid mouet de vno loco ad aliū locū. ſequitur ꝙ illud ptrāſit ſpatiūꝫ infinitum in tpe finito. ꝯñs ē impoſſibile. ergo ⁊ aīs. ꝯñaꝫ aūt ꝓbauit ſic: ſi aliquid ptrāſit aliquā magnitudinē prius ptrāſit medietatē magnitudinis quā totā magnitudinē: ⁊ prius ptrāſit medietatē illiꝰ medietatis quā illā medietatē. ⁊ ſic in infinitum. ⁊ ita ſi aliquid ptrāſit de vno loco ad aliū locū. ſequitur ꝙ ptranſit infinita in tpe finito. ⁊ per ꝯñs ptranſit ſpatiū infinitū in tpe finito: quia quod eſt cōpoſitū ex infinitis eſt infinitū.

¶ Dupliciter enim dicitur ⁊ lōgitudo ⁊ tēpus infinitū ⁊
oīno oē ꝯtinuū. aut ſcḋm diuiſionē aut ultimis
Infinitis quidē igitur ſcḋm quantitatē nō ꝯtigit ſeſe
tāgere infinito tpe. eis aūt que ſūt ſcḋm diuiſionē
ꝯtingit. ⁊ nāq; ipm ſic infinitū. Quare ⁊ in
infinito tpe: ⁊ finito accidit trāſiri in infinitū:
⁊ tāgere infinita in ipſis infinitis ⁊ nō finitis.

¶ Poſita dubitatiōe zenonis ſeu rōne faciēte dubitare phus ſoluit dubitationē ⁊ rōnē dubitatiōis. ⁊ hoc ꝑ quādā diſtinctionē de infinito. d. ꝙ dupliciter eſt infinitum: quia quoddā ē infinitum ſcḋm extrema: quoddā vo ē infinitum ſcḋm diuiſionē. Quando igitur dr ꝙ ſi aliquid moueret de loco ad locū illud ptrāſiret infinitum in tpe finito. rndet phus. d. ꝙ infinitum ſcḋm extrema ſeu ſcḋm ultima nō ꝯtingit ptrāſiri tpe finito. ſed infinitum ſcḋm diuiſionē ꝯtigit ptrāſiri tpe finito: quoniam ſicut ipſū tēpus ē infinitum ſcḋm diuiſionē ſic ⁊ magnitudo: ⁊ ideo mobile in infinito tpe ſcḋm diuiſionē: ⁊ nō in infinito tpe ſcḋm extrema ptrāſit magnitudinē infinitā ſcḋm diuiſionē. Ipſa enim infinita. i. infinite ptes magnitudinis tāgunt ⁊ ptranſeunt in infinitis ptibꝰ tēporis: ⁊ nō in ptibꝰ finitis. Unde breuiter ſolo Ariſto. ꝯſiſtit in iſto ꝙ tā magnitudo quā tēpus in quo ptrāſit magnitudo ē infinitum ſcḋm diuiſionē: ſed neutrū ē infinitum ſcḋm extrema. ⁊ ideo trāſiens de vno loco ad aliū ptrāſit infinitum ſcḋm diuiſionē: finitū tm̄ ſcḋm extrema in tpe infinito ſcḋm diuiſionē: finito tm̄ ſcḋm extrema. nec hoc ē incōueniens ſed incōueniens eēt ptrāſire infinitum ſcḋm extrema in tpe finito ſcḋm extrema. aut infinitum ſcḋm diuiſionē in tpe finito ſcḋm diuiſionē. quoniam ſicut magnitudo ē infinita ſcḋm diuiſionē: ita tēpus in quo ptrāſit magnitudo neceſſario eſt infinitum ſcḋm diuiſionē. ⁊ nō ē finitū ſcḋm diuiſionē: quia ſic nō eēt diuiſibile in ſp diuiſibilia. ¶ Notādū ꝙ ꝯmentator. d. ꝙ iſta ꝯdictio ē ꝯdictio ſcḋm ſermonē nō ſcḋm re. Et phus ꝯcedit in hoc falſū: ⁊ ē ꝙ motū ptrāſit de magnitudine ꝑ quā mouetur ptes infinite: ſed ex hoc ſequitur uerū: ⁊ ē ꝙ ſi ptrāſit magnitudines infinitas ptrāſit eas in tpe infinito. ⁊ ſic deſtruitur eiꝰ ꝯ. d. ꝙ ptrāſit magnitudines infinitas in tpe finito. In 8º vo huiꝰ ꝯdicet ei ſcḋm rē: ⁊ ē ꝙ nō ptrāſit magnitudines infinitas. hec ꝯmentator. ¶ In quibꝰ dictis patēt tria. pº ꝙ hec ſolo nō ē ſcḋm rē ſed ſcḋm ſermonē. ⁊ rō huiꝰ ē. quia phus hoc nō declarat cuiꝰ ſūt ille ptes infinite quas mobile ptrāſit tpe infinito ſcḋm diuiſionē. ſed hoc declarabit in 8º huiꝰ: quia ille ptes infinite ſūt ptes potētiales que. ſ. nō pñt ſeorſūꝫ exiſtē: ⁊ nō ſūt ptes actuales que. ſ. pñt ꝑ ſe ⁊ ſeorſū exiſtē: quoniam nulla magnitudo finita ſcḋm extrema ē diuiſibilis in infinitum in ptes actuales que pñt ꝑ ſe exiſtē quarū quelibet ꝑ ſe ē totaliter extra aliā ut declaratū eſt pº huiꝰ. ⁊ ſic phus magis ꝯdicit zenoni ſcḋm rē in 8º huiꝰ quā hic: quia phus nō ꝯdicit hic niſi verbis zenonis. Cuꝫ enim zeno accepit ꝙ magnitudo infinita ptrāſit tpe finito: phus ꝯdicit illi ꝓpōni. d. ꝙ magnitudo infinita ſcḋm diuiſionē ptrāſit tpe infinito. ſ. ſcḋm diuiſionē ⁊ nō tpe finito ſ. ſcḋm diuiſionē. ¶ 2º patet ꝙ ꝯmentator hic impoſuit Ariſt. ꝙ ipſe ꝯcedit falſū. ſ. ꝙ motū ptrāſit infinitas ptes magnitudinis. Unde ꝯmentator in hoc vr̄ dicere falſū: quia certuꝫ ē ꝙ mobile ptrāſit medietatē magnitudinis prius quā ptrāſeat totā magnitudinē. ⁊ medietatē medietatis quā illā medietatē. ⁊ ſic in infinitum. quare igitur ē dicēdū ꝙ ꝯmentator intelligit ꝙ illud ē falſū. ſ. ꝙ motū ptrāſit infinitas ptes magnitudinis actuales que. ſ. pñt ꝑ ſe exiſtē: quarū quelibet ē totaliter extra aliā. ¶ Et ſi dr ꝙ phus nō ꝯcedit hoc ꝙ motū ptrāſit infinitas ptes tales. ⁊ ſic ꝯmentator falſum impoſuit Ariſto. ¶ Dicēdū ꝙ intellectꝰ phi nō ē ꝙ mobile ptrāſit infinitas tales ptes: tm̄ verba Ariſto. hoc ptendūt: quia quando terminꝰ analogus ꝑ ſe ponit ſine determinatiōe ꝯhēte ipſū ad ſignificatū ſcḋariū ſtat ꝓ ſignificato primario. nūc aūt pars analogice dr de pte actuali. ⁊ de pte potētiali. ⁊ prius dr de pte actuali. ⁊ ideo quando ꝑ ſe ponit ſtat ꝓ pte actuali. ¶ Unde ꝑ ptē actualē intelligo ptē que pōt ꝑ ſe ⁊ ſeorſū exiſtē. ⁊ ideo illa ꝓpō quā phus ꝯcedit ē falſa de vtute ſermōis. ſ. ꝙ mobile ptrāſit infinitas ptes magnitudinis. quia de vtute ſermōis ſignificat ꝑ illā ꝙ mobile ptrāſit infinitas ptes actuales. Intellectꝰ tm̄ phi ē uerꝰ: ⁊ ē ꝙ mobile pertrāſit infinitas ptes potētiales magnitudinis. ¶ Tertio patet in quo phus ꝯdicit zenoni quia phus ꝯdicit zenoni in hoc ꝙ zeno dixit ꝙ mobi-

le ptranſit iſinitas partes tpe finito. Huic eni ꝯdicit Ariſto. d. q mobile pertranſit partes infinitas magnitudinis nō tempore finito ſed iſinito.

C Neqꝫ iā iſinitū pōt in finito tpe trāſire. neqꝫ i iſinito finitū. ſꝫ ſiqdē tp̄s iſinitū ſit: ꝛ magnitudo erit infinita: ſicqꝫ magnitudo: ꝛ tp̄s. Sit eni magnitudo finita in q̄ ē a.b. tp̄s aūt iſinitū i q̄ ē.g. Accipiaꝛ igiꝛ tēporis aliqd finitū i q̄ ſit.g.d. in ꝫ igiꝛ tranſibit aliqd magnitudinis. Et ſi quod trāſitū ē: in q̄ ē.b.e. Hoc aūt aut mēſurabit in q̄ eſt.a.b. aut deficiet: aut excellet. Differt eni nihil. ſi eni ſemp eq̄lē q̄ ē i.b.e. magnitudinē i equali tpe trāſibit. Hoc aūt menſurat totuꝫ. Finitū ḡ erit oē tp̄s: in q̄ trāſibit: i eq̄lia eni diuideꝛ. ſicut ꝛ magnitudo.

Demonſtratio

A E ps magnitudis D

Magnitudo finita

ps finita tpis iſiniti ꝫ D

tp̄s iſinitū i q̄ mo^le ptrāſit totā magnitudinē.a.b.

C Hec ē 2ª ps p̄n^lis i q̄ phūs decl'at ppoſitū ſuū. ſ. q finitas ꝛ iſinitas eodē mō iueniunꝛ i magnitudie ꝛ i tpe. ꝛ ꝯtinet q̄tuoꝛ pticulas. q̄rū in p̄ª declaraꝛ q magnitudo finita nō ptranſiꝛ tpe infinito. In 2ª ibi ⌊ Ampli⁹ aūt. ⌋ decl'aꝛ q nō ois magnitudo ptrāſiꝛ tpe iſinito. In 3ª vo ibi ⌊ Eadē āt demōſtratio. ⌋ declaꝛ q magnitudo iſinita nō ptrāſiꝛ tpe finito. In 4ª ibi ⌊ Manifeſtū ḡ ex dictꝭ. ⌋ declaraꝛ q nulla magnitudo cōpōiꝛ ex idiſibilib⁹. In p̄ª igiꝛ pte hui⁹ ptis declaraꝛ q magnitudo finita nō ptrāſiꝛ tpe iſinito. ꝛ hec ē 12ª ꝯ hui⁹ li. que pbaꝛ ſic. accipiamus magnitudinē finitā quā tu dicis ptrāſiri tpe iſinito: ꝛ accipiaꝛ aliq̄ ps terminata magnitudis. illa ps ptrāſiꝛ i pte finita tpis iſiniti qꝛ illa ps magnitudis ptranſiꝛ i tpe minori q̄ꝫ ē tp̄s i q̄ tota magnitudo ptrāſiꝛ. ꝛ illō qō ē min⁹ q̄ꝫ iſinitū nece eſt eē finitū. Et accipiam⁹ aliā ptē magnitudis eq̄lē pti p̄ accepte. illa ps ptrāſiꝛ in eq̄li pte tpis i ꝛ accipiam⁹ iteꝝ aliā ptē magnitudis eq̄lē pti p̄ori. illa ps ptrāſiꝛ i eq̄li pte tpis. ſed ille ptes magnitudis eq̄les: finities accepte ꝯſumūt magnitudinē totaꝫ: ex q̄ tota magnitudo ē finita. ḡ cū ptib⁹ eq̄lib⁹ magnitudinis ſp corrn̄deāt ptes eq̄leſ tpis i q̄ magnitudo ptrāſiꝛ: ſequiꝛ q ptes tpis eq̄les finities accepte ꝯſumūt totū tp̄s i q̄ magnitudo ptrāſiꝛ: ꝛ p ꝯn̄s totū illō tp̄s i q̄ magnitudo ptranſiꝛ cōponiꝛ ꝛ ꝯſumiꝛ ex ptib⁹ eq̄lib⁹ finitis i nūo. ſꝫ illō qō cōponiꝛ ꝛ ꝯſumiꝛ ex ptib⁹ eq̄lib⁹ finitis i nūo necio ē finitū. ḡ tp̄s in q° ptrāſiꝛ magnitudo finita necio ē finitū. vn̄ accipiaꝛ aliq̄ ps finita tpiſ: i illa ptrāſiꝛ ps magnitudis: ꝛ i eq̄li pte tpis ptrāſiꝛ ps magnitudiſ eq̄lis p̄ori pti. ſꝫ p reſecationē taliū ptiū eq̄liuꝫ ꝯſumiꝛ magnitudo: ex quo magnitudo ē finita. ḡ p reſecationē ptiū eq̄liū ipi⁹ tpis ꝯſumiꝛ totū tp̄ſ in q̄ ptrāſiꝛ tota magnitudo. ꝛ p ꝯn̄s totū illō tp̄s ē finitū. igiꝛ magnitudo finita nō ptrāſiꝛ niſi tpe finito. C Iſtā igiꝛ rōnē ponit phūs i terminis ſic: ſit magnitudo finita.a.b. ꝛ ſit tp̄s infi^m.c.g. accipiaꝛ igiꝛ aliq̄ ps finita ipſi⁹ tpis q̄ ſit.g.d. i iſta pte tpis ſ.g.d. ē ptrāſita aliq̄ ps magnitudis. ꝛ ſit illa pars magnitudis ptrāſita.b.c. iſta igiꝛ ps magnitudis ſ.b.c. aut mēſurabit magnitudinē.a.b. ita q aliq̄tiens ſūpta reddat totā magnitudinē.a.b. pciſe. aut reddet plus ita q aliq̄ties ſūpta reddat maiorem magnitudinē q̄ꝫ ē magnitudo.a.b. aut deficiet i ita q reddet minorē magnitudinē q̄ꝫ ē magnitudo.a.b. ſed nō eſt dubiū qn illa ps magnitudinis toties pōt ſumi q reddet totā magnitudinē.a.b. uel magnitudinē maiorē ex q̄ magnitudo.a.b. eſt iſinita. igiꝛ magnitudo.a.b. ꝯſumiꝛ p reſecationē ptiū eq̄lium ab ea finities acceptaꝝ. ḡ totū tp̄s in q̄ ptrāſiꝛ magnitudo.a.b. ꝯſumiꝛ p reſecationē ptiū finitaꝝ finities acceptaꝝ ut p reſecationē ptiū eq̄liū illi pti tpis in qua ptrāſiꝛ pars magnitudinis.b.c. ſꝫ illō qō ꝯſumiꝛ per reſecationē ptiū finitaꝝ equaliū finities acceptaꝝ neceſſario eſt finitum. ḡ tp̄s in q̄ pertranſiꝛ magnitudo.a.b. neceſſario eſt finitum.

C Ampli⁹ aūt ſi nō oēm magnitudinē in i finito tpe trāſibit: ſꝫ ꝯtigit aliquā ꝛ i finito tpe trāſire. ut qō ē.b.e. hec aūt mēſurabit totā: ꝛ eq̄lē i eq̄li trāſibit. Quare ꝛ finituꝫ erit tp̄s. Qō āt nō i iſinito tpe trāſit qō.e.b. manifeſtū eſt ſi accipiaꝛ i altera finituꝫ tp̄s. ſi eni in minori pte trāſit hāc neceſſe eſt finita eē altero termino exiſtente.

Demonſtratio

B E

Magnitudo minoꝛ.a.b. ab ipa diſtincta: ꝛ ꝫ propter ſecundam rōnē philoſophi.

C Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis p̄n^lis hui⁹ capl'i in q̄ phūs declarat q nō ois magnitudo ptrāſiꝛ tpe iſinito. ꝛ ſup hoc fuit fūdata demōſtratio p̄cedēſ. nā dicebaꝛ q pars magnitudis ptrāſiꝛ in tpe finito. ꝛ aduerſari⁹ poſſet dicere q nō: imo q̄libet magnitudo ꝛ q̄libet ps magnitudis ptrāſiꝛ in tpe iſinito. ꝛ iō phūs itēdit hic declarare q nō ois magnitudo ptranſiꝛ tpe iſinito. ꝛ hec eſt 13ª ꝯ hui⁹ li. Illa eni cōceſſa. ſ. q nō ois magnitudo ptrāſiꝛ tpe iſinito: ſed q aliq̄ magnitudo ptrāſiꝛ tpe finito cū illa magnitudo pertranſita tpe finito poſſit mēſurare aliquaꝫ magnitudinē finitā que dꝛ ptrāſiri in tpe infinito. ſequiꝛ q tp̄s in quo ptrāſiꝛ illa magnitudo poſſit mēſurare totū tp̄s i quo ptrāſiꝛ magnitudo que dꝛ ptrāſiri in tpe iſinito. ſed illō qō mēſuraꝛ p finituꝫ eſt finitū. ḡ tp̄s qō poniꝛ iſinitū eſt finitū. ꝛ ita ois magnitudo finita ptranſiꝛ in tpe finito. ꝛ ſequiꝛ ꝯ demōſtratiōis precedētis. Iſta vo ꝯ. vꝫ. q nō ois magnitudo ptrāſiꝛ tpe iſinito. pbaꝛ ſic. ps magnitudinis ptrāſiꝛ i miori tpe q̄ꝫ tota magnitudo. ſed tp̄s in quo ptrāſiꝛ tota magnitudo eſt finitū ex ea pte ex qua mo^le incepit moueri. ḡ cū tp̄s i quo pertranſiꝛ pars ſit min⁹ q̄ꝫ tp̄s in quo ptrāſiꝛ totū: opꝫ q tp̄ſ i quo ptrāſiꝛ ps ſit finitū ex alia pte. ſ. ex pte oppoſita pti ex qua icepit moueri. qm̄ ſi ex illa pte eēt iſinitū. ſequiꝛ q totū ꝛ ps ptrāſirenꝛ i eodē tpe adeq̄o. qō eſt icōueniēs. Cū igiꝛ tp̄s in q̄ ptrāſiꝛ ps magnitudis ſit finitū ex illa pte ex q̄ mo^le incepit moueri: ꝛ ēt ſit finitū ex alia pte. ſeqꝛ q ps magnitudis ptrāſiꝛ i tpe finito ex utraqꝫ pte. ſꝫ q̄lꝫ pſ

gnitudis ē magnitudo.ģ aliq̄ magnitudo ptrāſit ī tpe finito ex utroq̄ʒ extremo. ⁊ per ↄñs nō omnis magnitudo pertrāſit in tpe īfinito: q: magnitudo que ptranſitur in tpe finito ex utroq̄ʒ extremo non pertranſitur in tpe infinito.

¶ Eadē aūt demr̄atio eſt: ⁊ ſi lōgitudo q̄dam infinita ſit: tp̄s autem finitum.

¶ Hec ē ʒ.ª pticula 2.ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. in q̄ decl'af q̄ magnitudo īfinita nō ptrāſit tpe finito. ⁊ hec ē 14ª ↄ̄huiꝰ li. vñ pħs dic̄ h. q̄ eadē ē demr̄atio qua pzobaf q̄ magnitudo finita nō ptrāſit tpe īfinito: q̄ pbaf q̄ magnitudo īfinita nō ptrāſit tpe finito. Pōt igif iſta ↄ̄ pbari ſic̄ ⁊ alia: ⁊ h ſic. Si moᵇˡᵉ ptrāſeat aliquā magnitudinē ī aliq̄ tpe: opʒ q̄ ptrāſeat ptē magnitudis ī pte tpis ex q̄ totū tp̄s pōt ee finitū. ⁊ illa p̄s tpis in q̄ ptrāſit p̄s magnitudis aliq̄ciēs ſūpta ↄſumet totū tp̄s. ſʒ ptibꝰ tpis corrñdēt ptes magnitudis. ģ p̄s magnitudis aliq̄ciēs ſūpta cōſumet totā magnitudinē. ſʒ illō qō ↄſumif p finitū finities acceptū ē finitū. ģ tota magnitudo ē finita. ģ ſi tp̄s ī q̄ ptrāſit magnitudo ſit finitū: ſequif q̄ magnitudo ſit finita. ⁊ p ↄñs magnitudo īfinita nō ptrāſit tpe finito. ¶ Sʒ h occurrit dubitatio: q: vĩ q̄ magnitudo finita p̄t ptrāſiri ī tpe finito. ⁊ ēt q̄ magnitudo īfinita p̄t ptrāſiri tpe īfinito. pᵐ appet ſic. Ponamꝰ q̄ aliqō moᵇˡᵉ moueaf ſup aliquā magnitudinē finitā. ⁊ q̄ illō moᵇˡᵉ moueaf ↄtinue tardādo motū ſuū ī duplo: ita q̄ quācūq̄ʒ ptē ſpatij ptrāſit ī aliq̄ tpe q̄ ī tāto tpe ſequēti nō ptrāſeat niſi dimidiū tāti: ita q̄ moᵇˡᵉ illo mō tardet motū ſuū p totū ſpatiū ⁊ p q̄libet ptē ſpatij: ⁊ ē illō ſpatiū ē finitū: ⁊ tñ tp̄s mēſurās motū ſcḿ dcō mō ſup illud ſpatiū ē īfīᵐ. ģ magnitudo finita ptrāſit tpe īfinito. ⁊ q̄ illō tp̄s ſit īfīᵐ pbaf qm̄ accipiaf aliqua modica p̄s illiꝰ ſpatij: illa ptrāſit ī aliq̄ pte tpis: ⁊ poſtea medietas tāti ptrāſit in tāta pte tpis. ⁊ poſtea medietas tāti ptrāſit in eq̄li pte tpis: ita q̄ ſp ptibꝰ eiuſdē pportiōis magnitudis corrñdēt ptes eq̄les q̄ʒtitatꝫ ipſiꝰ tpis. cū igr̄ magnitudo ſit diſibilis ī īfīᵐⁱ ptes eiuſdē pportiōis. ſeqf q̄ tp̄s ī q̄ pertrāſit magnitudo ſit diſibile ī īfīᵐⁱ ptes eq̄lis q̄ʒtitatꝫ. q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliā. ſʒ nullū finitū ē diſibile ī īfīᵐ i q̄ ptes eq̄lis q̄ʒtitatꝫ q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliā. igr̄ illō tp̄s ē īfīᵐ: ⁊ tñ magnitudo ē finita. ģ magnitudo finita ptrāſit tpe īfinito. ¶ Iſtō pōt argui ſic. Accipiamꝰ aliq̄ʒ ptē pua magnitudis q̄ ſit. a. ⁊ ponamꝰ q̄ illa ptrāſeaf in vno momēto. poſtea tāta p̄s q̄ʒta ē medietas ipſiꝰ. a. ptrāſeaf ī vno alio momēto. ⁊ 3ᵒ tāta p̄s q̄ʒta ē medietas medietatꝫ ipſiꝰ. a. ptrāſeaf in vno alio momēto. ⁊ iterum dimidium tāti ptrāſeaf in vno alio momēto. cum igr̄ magnitudo ſit iſtoꝰ diſibil' ī īfīᵐⁱ ptes eiuſdē pportiōis: ⁊ cuilibet pti eiuſdē pportiōis ī magnitudine corrñdeat ī tpe p̄s eiuſdeʒ q̄ʒtitatꝫ: q: cuilibet pti magnitudis ſic diſe corrñdet vnū momētū. ſequif q̄ tp̄s ī q̄ ptrāſit illa magnitudo ſit diſibile in īfīᵐⁱ ptes eq̄lis q̄ʒtitatꝫ: q: tp̄s ē diſibile ī īfīᵐⁱ ptes eq̄les q̄rū q̄libet ē vnū momētū. ⁊ p ↄñs totū tp̄s ē īfīᵐ. ⁊ tñ ē magnitudo finita. ģ. ¶ 2ᵒ vĩ q̄ magnitudo īfinita p̄t ptrāſiri ī tpe finito: q: ponamꝰ q̄ aliqō moᵇˡᵉ moueaf uelocitādo ↄtinue motū ſuū ī duplo: ita q̄ q̄ʒtā ptē magnitudiſ ptrāſit ī p̄ momēto tpiſ q̄ tātā ptrāſeat ī medietate ſcḋi momēti. ⁊ poſtea tātā ptē ī medietate medietatꝫ: ⁊ ſic ↄtinue: ita q̄ ſp ptibꝰ eiuſdē pportiōis ipſius tpis corrñdeāt ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ ipſiꝰ magnitudis ptrāſite. illo caſu ſuppoſito pbo q̄ magnitudo ptrāſita ī tpe finito ē īfinita ſm̄ extrema: q: illa magnitudo q̄ hēt īfinitas ptes eiuſdeʒ q̄ʒtitatꝫ q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliā: ē īfinita ſm̄ extrema: qō pʒ: q: oē īfīᵐ ſʒ extrema ↄſumif p ablationē ptiū finitaꝝ eiuſdē q̄ʒtitatꝫ q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliā: ut pʒ ex ſupdictꝫ. ſed magnitudo ptrāſita a moᵇˡᵉ ſic uelocitāte motū ſuū ſp ī duplo hēt īfinitas ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ: q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliā. ģ illa magnitudo ē īfinita ſm̄ extrema. pbatio mīoris. q: magnitudo ptrāſita didif ī ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ ſʒ diſionē tpis ī ptes eiuſdē pportiōis: q: ī p̄ momēto ē ptrāſita tāta p̄s. ſ. deceʒ pedū. ⁊ poſtea ī medietate momēti ptrāſit tāta p̄s ſ. decē pedū. ⁊ iteꝝ ī medietate medietatꝫ ptranſit iteꝝ tāta p̄s. cū igr̄ tp̄s q̄ʒtūcūq̄ʒ paruū ſit diſibile ī īfīᵐⁱ ptes eiuſdē pportiōis. ſeqf q̄ magnitudo ptrāſita ē idiſibil' ī īfīᵐⁱ ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ. ⁊ ſic pʒ minor. ¶ Dicēdū ē q̄ rōnes pħi p q̄s hic pbat q̄ magnitudo finita nō ptrāſit tpe īfinito. nec magnitudo īfinita tpe finito: ſolū ↄcludūt loq̄ndo de mobili moto motu regulari: ut pʒ. nā arguit ſic. ſi mobile ptrāſeat aliquā magnitudinē ī aliq̄ tpe: medietatē magnitudis ptrāſit in medietate tpis. ſʒ h nō opʒ niſi ubi moᵇˡᵉ moueſ motu oīno regulari. dico tñ q̄ ſʒ ṽitatem nec magnitudo finita pōt ptrāſiri tpe infinito. nec magnitudo infinita tpe finito: q: ſi moᵇˡᵉ ptrāſeat aliq̄ʒ magnitudinē ī aliq̄ tpe: tūc aliq̄ñ pueniet ad finē magnitudis ⁊ nō añ finem tpis mēſurantꝫ motū ſuū: iō ſi magnitudo hēt finē: tp̄s hēt finē. ſilr ſi tp̄s ſit finitū: magnitudo erit finita. q̄m ſi tp̄s ſit finitū ī fine illiꝰ tpis moᵇˡᵉ pueniet ad finē magnitudis; ⁊ iō ſi tp̄s hēt finē: magnitudo hēt finē. ¶ Ad rōnes ī ↄ̄riū. ad p̄mā dico q̄ nō ē poſ'e q̄ aliqō moᵇˡᵉ moueaf tardādo motū ſuū ↄtinue in duplo: q: ſi ita eēt illō mobile nō poſſet ptrāſire aliquā ptē magnitudis q̄ʒtūcūq̄ʒ puā niſi in tpe īfinito: q: ſic ī magnitudie ptrāſita q̄ʒtūcūq̄ʒ ſit pua ſēt īfinite ptes eiuſdē pportiōis: q̄rū q̄libet eſt total'r ex̄ alia. ſic opʒ q̄ ī tpe mēſurāte illū motū ſint īfinite ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ: q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliaʒ. ⁊ ſic illō mobile nō moueref niſi ī tpe īfinito: ⁊ ſic q̄ſceret in q̄libet tpe finito. ⁊ iō dico q̄ īpoſ'e ē q̄ aliqō mobile moueaf p aliqō ſpatiū illo mō tardādo motū ſuū ↄtinue ī duplo p q̄ʒlibet ptem ſpatij. ¶ Ad 1ᵃᵐ rōnē eodē mō dico q̄ īpoſ'e eſt q̄ aliqō mobile moueaf p aliqō ſpatiū cōtinue uelocitādo motū ſuū ī duplo p q̄ʒlibet ptē ſpatij: q: ſi ſic eſſet mobile ī q̄ʒcūq̄ʒ pte tpiſ q̄ʒtūcūq̄ʒ pua ptrāſiret magnitudinē infinitā ſm̄ extrema: qm̄ q̄libet p̄s tpis q̄ʒtūcūq̄ʒ pua hēt īfinitas ptes eiuſdeʒ pportiōis: q̄rū q̄libet ē total'r ex̄ aliaʒ. igif ſi mobile moueref illo mō ↄtinue uelocitādo motū ſuū ī duplo oporteret q̄ magnitudo ptrāſita haberet īfinitas ptes eiuſdē q̄ʒtitatꝫ: quarū quelibet ē total'r extra aliaʒ. ideo dico q̄ ille caſus poſitꝰ eſt īpoſſibilis: iō caſibus p̄dictis ↄceſſis rōnes cōcludūt demōſtratiue.

¶ Manifeſtū igif ex dictis ē: q̄ neq̄ʒ linea: neq̄ʒ planū: neq̄ʒ oīno nullū ↄtinuorum erit athomꝰ: nō ſolū pp id qō nūc dictū ē: ſed ⁊ quia accidit diuidi athomum.

¶ Hec eſt 4ª pticula 2ᵉ partis p̄ncipalis huius capli in q̄ decl'af q̄ nulla magnitudo cōponif ex īdiuiſi

bilibꝰ. ⁊ ꝯtinet duas ptes. qꝛ in pᵃ phūs ꝑponit ꝯñe ⁊ incōueniēs ſequēs ad ppoſitū ſue ꝯnis. In 2ᵃ ibi [Quoniam autē in omni.] declarat ꝯñe ſuā dicit ḡ phūs ꝑ ꝙ ex dictis eſt manifeſtū ꝙ neq̄ linea neq̄ planū neq̄ aliquod cōtinuoꝝ erit athomus. i. cōpoſitū ex indiſibilibus: ⁊ non ſolum eſt hō manifeſtū ex iā dictis. imo ēt ex hō qꝛ ſi dī ꝙ aliqḋ ꝯtinuū ſit cōpoᵐ ex idiſibilibꝰ accidet athomū i. idiſibile diuidi. vñ ſi aliqḋ ꝯtinuū cōponiť ex idiſibilibꝰ. ſeqť ꝙ idiſibile erit diſibile: qḋ eſt impoſſe. ¶ Notādū ſm ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ illa ex qbꝰ phūs declarauit ꝙ magnitudines nō ſīt idiſibiles: nec ſupple cōpoſite ex indiſibilibꝰ ſūt tria gña. quoꝝ vnū ē ex nā ꝯtinuoꝝ ⁊ cōtiguoꝝ. 2m aūt ē ꝙ ex nā motꝰ ⁊ motꝰ. 3m eſt ex nā uelocioris ⁊ tardioris. ⁊ iṗe etiā phūs vult iducē aliā demrātionē ex ueloci ori ⁊ tardiori in qua declarat ꝙ qui ponit magnitudinē idiſibilem ꝯtinget ei ex ueloci ori ut diuidať. hec ꝯtor.

¶ Qm̄ aūt i oī tpe ueloci ⁊ tardiꝰ ē. Velociꝰ aūt plus trāſit i eq̄li tpe. ꝯtigit āt ⁊ duplicē: ⁊ emioliā trāſire magnitudinē ꝑ lōgitudinē. ſit eni hec rō uelocis. Adducať igiť ueloci ꝰ ſm emioliā i eodē tpe: ⁊ diuidātur magnitudies q̄ qdē uelocioris ſūt. a. b. c. d. i tres athomos: q̄ uō ſūt tardioris in duos in qbꝰ ſūt. e. z. i. Itaq̄ ⁊ tp̄s diuideť i tria athoma. Eq̄lē eni in eq̄li tpe ꝑtrāſibit. Diuidať igiť tp̄s i ea q̄ ſūt. k. l. m. n. Iterū aūt qm̄ deductū eſt tardiꝰ ꝑ. e. z. i. ⁊ tp̄s ſecabiť in gemina. diuideť ergo athomū: ⁊ impartibile non in athomo trāſit: ſed in pluri. Manifeſtū ergo eſt ꝙ nihil continuoꝝ impartibile eſt.

Demōſtratio

A B C D

Magnitudo ex tribus magnitudinibus indiuiſibilibus compoſita.

E Z I

Magnitudo ex duabus magnitudinibꝰ indiuiſibilibus compoſita.

K L M N

Tempus ex tribus indiuiſibilibus compoſitū in quo mobile tardius pertrāſit magnitudinē. e. z. i. ⁊ mobile uelocius magnitudinē. a. b. c. d.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps 4ᵉ pticule 2ᵉ ptis ṗncip̄lis huiꝰ ca. i q̄ declarať ꝙ nulla magnitudo cōpōiť ex idiſibilibꝰ. ⁊ hic pōt pōi 15ᵃ ꝯ huiꝰ li. q̄ tm̄ ē q̄ſi eadē cū 5ᵃ ꝯne libri huiꝰ. Ad ꝓbādū igr̄ hāc ꝯnē phs ſuppōit tria. pᵐ ē ꝙ i oī tpe pñt moueri velociꝰ ⁊ tardiꝰ. 2ᵐ ē ꝙ velociꝰ ꝑtranſit in eq̄li tpe maiꝰ ſpatiū q̄ȝ ē illḋ qḋ ꝑtranſit tardiꝰ. 3ᵐ qḋ phūs ſuppōit ē ꝙ ꝯtigit iuenire molᵉ velociꝰ alio moˡⁱ in ꝓportiōe dupla. ⁊ ēt i ꝓportiōe emiola: hoc ē ſexqaltera: qḋ. ſ. i eq̄li tpe ꝑtrāſit tm̄ q̄tū tardiꝰ ⁊ dimidiū tāti: ita ꝙ ſi moˡᵉ tardiꝰ i vna hora ꝑtrāſeat duas leucas ꝯtigit iuenire moˡᵉ velociꝰ qḋ ꝑtrāſibit i eadē hora tres leucas. His igiť ſuppoſitis ꝯ ꝓbať ſic. Accipiať mobile tardiꝰ ⁊ ꝑtrāſeat aliqḋ ſpatiū i aliq̄ tpe: ⁊ medietatē illiꝰ ſpatij i medietate tp̄is: ⁊ accipiať velociꝰ ꝙ eq̄li tpe ꝑtrāſit tātū ſpatiū ⁊ medietatē tāti ſpatij. ſit tūc ſpatiū ꝑtrāſitū a tardiori cōpoſitū ex duobꝰ indiſibilibꝰ: tūc ſpatiū ꝑtrāſitū a velociori erit cōpoſitū ex tribꝰ idiſibilibꝰ. ⁊ ꝑ ꝯñs tp̄s i qᵒ velociꝰ ꝑtranſit illḋ ſpatiū erit cōpoſitū ex tribꝰ idiſibilibꝰ. ⁊ i eodē tpe moˡᵉ tardiꝰ ꝑtrāſit magnitudinē cōpoſitā ex duobꝰ idiſibilibꝰ: ⁊ i medietate tp̄is ꝑtranſit medietatē magnitudīs. ſȝ ex qᵒ tp̄s cōponiť ex tribꝰ idiſibilibꝰ medietas tp̄is erit cōpoſita ex vno indiſibili: ⁊ medietate alteriꝰ idiſibilis. igiť idiſibile hēt duas medietates. ⁊ ꝑ ꝯñs idiſibile erit diſibile. ḡ ſi aliq̄ magnitudo cōponereť ex idiſibilibꝰ. ſequiť ꝙ idiſibile erit diſibile. ꝯñs ē impoſſe. igiť ⁊ antecedēs. ḡ ſua ꝯdictoria ē neceſſaria. ſ. ꝙ nulla magnitudo cōponiť ex idiſibili. ¶ Iſtā rōnē pōit phūs i termīs ſic: ſit magnitudo ꝑtrāſita a velociori cōpoſita ex tribꝰ indiſibilibꝰ. ⁊ ſit magnitudo. a. b. c. d. ⁊ magnitudo ꝑtranſita a tardiori ſit cōpoſita ex duobꝰ idiſibilibꝰ ⁊ ſit illa magnitudo. z. e. i. tūc tp̄s erit cōpoſitū ex tribꝰ idiſibilibꝰ. ⁊ ſit illud tp̄s k. l. m. n. cū igiť tardiꝰ ꝑtranſit magnitudinē. z. e. i. in. k. l. m. n. tpe: ⁊ medietatē magnitudīs i medietate tp̄is: oportet ꝙ tp̄s. k. l. m. n. hēat duas medietates. ſed vna eiꝰ medietas nō ē vnū diſibile tm̄: qꝛ vnū idiſibile ē 3ᵃ ps eiꝰ: nec duo idiſibilia ſunt vna eiꝰ medietas ut pȝ. ḡ medietas tp̄is erit cōpoſita ex vno idiſibili: ⁊ medietate alteriꝰ idiſibil. ⁊ ſic indiuiſibile habebit medietates. ⁊ ita indiſibile erit diſibile. ¶ Intelligēdū ē hic ꝙ phūs ꝑ iſtas lr̄as a. b. c. d. z. e. i. k. l. m. n. nō itelligit idiſibilia ex qbꝰ magnitudies ⁊ tp̄s cōponunť: qꝛ ſi magnitudo ꝑtrāſita a velociori cōponereť ex q̄tuoꝛ idiſibilibꝰ. ⁊ tp̄s ēt cōponereť ex q̄tuoꝛ idiſibilibꝰ: cuiꝰ oppoſitū phs hic ſupponit. Dico igiť ꝙ phs ꝑ iſtas lr̄as itelligit includētia idiſibilia: ex qbꝰ magnitudines ⁊ tp̄s cōponunť ita ꝙ idiſibilia itelliguť incluſa iter iſtas lr̄as ſic ꝙ iter. a. ⁊. b. icludať vnū idiſibile. ⁊ inť. b. ⁊. c. icludať aliḋ idiſibile. ⁊ iter. c. ⁊. d. icludať 3ᵐ idiſibile: ſic ꝙ ſemꝑ iter duas lr̄as icludať vnū idiſibile tm̄. ſilr̄ ꝑ. z. e. i. nō itelligit tria indiuiſibilia. ſȝ ꝙ iter. z. ⁊. e. icludať vnū idiſibile. ⁊ iter. e. ⁊. i. icludať aliud idiſibile. ⁊ eodē mō ꝑ. k. l. m. n. nō itelligit q̄tuoꝛ idiſibilia: ſȝ tria idiſibilia incluſa inter iſtas lr̄as ita ꝙ iter. k. ⁊. l. icludať vnū idiſibile. ⁊ iter. k. ⁊. m. icludať aliḋ idiſibile. ⁊ iter m. ⁊. n. icludať 3ᵐ idiſibile. ¶ Sȝ hic occurrit vnū dubiū de illa ꝯñā phi. vȝ. Si magnitudo ꝑ quā velociꝰ moueť cōponiť ex tribꝰ idiſibilibꝰ. igiť tp̄s in quo ſit ille motꝰ cōpōiť ex tribꝰ indiuiſibilibꝰ. Iſta eni ꝯñtia nō vř valē niſi ꝑ illḋ mediū tp̄s diuidiť ſȝ diuiſionē magnitudinis: ſȝ ꝑ illḋ mediū ꝓbari pōt ꝙ illḋ tp̄s cōponiť ex duobꝰ indiſibilibꝰ tm̄. qꝛ magnitudo quā mobile tardiꝰ ꝑtrāſit in illo tpe cōponiť ex duobꝰ indiſibilibꝰ tm̄. ⁊ tp̄s diuidiť ſȝ diuiſionē magnitudīs: ḡ tp̄s cōpōiť ex duobꝰ idiſibilibꝰ tm̄. ¶ Dicēdū ꝙ ſi magnitudo cōponeť ex idiſibilibꝰ opȝ ꝙ tp̄s mēſurās motū factū ſuꝑ illā magnitudinē eēt cōpoſitū ex tot idiſibilibꝰ: qꝛ i vno idiſibili tp̄is ſemꝑ ꝑtrāſireť vnū idiſibile magnitudinis tm̄: ⁊ iō dico ꝙ magnitudinē eē cōpoſitā ex indiſibilibꝰ icludit ꝯdictoria. qm̄ ſi magnitudo cōponeretur ex indiuiſibilibꝰ cum in eodē tpe in quo pertrāſiť magnitudo cōpoſita ex tribus idiuiſibilibꝰ a velociori ꝑtrāſitur magnitudo cōpoſita ex duobus idiſibilibꝰ tm̄ a mobili tardiori: ſeqťur ꝙ illḋ tp̄s i q̄ utraq̄ magnitudo ꝑtrāſiť cōpōať ex tribꝰ

idiſibilib⁹ ꝛ ꝙ cōpōnit ex duob⁹ idiſibilib⁹ tm̄. q̄ ꝯ-dictionē icludūt ꝛ ē. q̄re dico ꝙ illa ꝯña pħi ē bona vꝫ. Magnitudo quā velocius ptrāſit cōpōit ex trib⁹ idiſibilib⁹: g̃ tpꝰ i q̄ ptrāſit illa magnitudo ē cōpoſitū ex trib⁹ idiſibilib⁹: ꝛ ēt ex eodē añcedēte ſeq̄t ꝙ illō tpꝰ ē cōpoſitū ex duob⁹ idiſibilibus tm̄.

℃ Capl'ꝫ 4ᵐ i q̄ declaꝛ ꝙ iſtās copulās ptes tpis eſt ſimplr̄ idiſibile: ꝛ ꝙ i iſtāti nec ē mot⁹ nec qes.

Neceſſe āt ipꝫ nūc q̄d nō ſꝫ alteꝝ: ſꝫ p ſe: ꝛ pimū dcm̄ idiſibile. ꝛ i oi tpe huiuſmodi eē. Eſt enim aliqd ultimū ei⁹ qđ factū ē: cui⁹ ſup ꝟ nihil futuri ē ꝛ iteꝝ futuri ē: cui⁹ ſup ꝟ nihil ē illi⁹ qđ factū ē: q̄d utiq; dixim⁹ utriſq; eē terminū.

℃ Iſtđ ē 4ᵐ caᵐ hui⁹ pmi tractat⁹ i q̄ declaꝛ ꝙ iſtās copulās ptes tpis adiuicē ē ſimpr̄ idiſibile. ꝛ ꝙ i iſtāti nec ē mot⁹: nec qes. Uñ iſtđ capl'ꝫ ꝯtiet tres ptes pn̄ᶜᵉˢ. nā i pª declaꝛ ꝙ iſtās qđ ē finis pteriti ꝛ initiū futuri: ē ſimpr̄ idiſibile. In 2ª ibi[Hoc aūt ſi demrāt.] declaꝛ ꝙ iſtās qđ eſt finis pteriti ꝛ initiū futuri: ē vnū ꝛ nō duo. In 3ª āt ibi[Qđ qdē ſit aūt qd.] declaꝛ ꝙ nec mot⁹ nec qes ē i iſtāti. ℃ In pª igr̄ pte hui⁹ ca. declaꝛ ꝙ iſtās qđ ē finis pteriti i ꝛ initiū futuri ē ſimpr̄ idiſibile. ꝛ hec eſt 16ª ꝯ hui⁹ li. Prio igr̄ pħs narrat ꝟ. 2º declarat idē. Dic igr̄ pħus p ꝙ necē ē ipꝫ nūc qđ nō ſꝫ alteꝝ ē nūc: ſꝫ qđ nūc ē p ſe: ꝛ pᵐ nūc eē vnū idiſibile. ꝛ eē i oi tpe. Deide cū pħs. d. Eſt eni ultᵐ. declarat illā ꝯnē ſic: illđ qđ ē ſic ultimū vl' pnᵐ alicui⁹ ꝙ nō ē ps ei⁹ ē idiſibile: ſꝫ iſtās ē ultimū tpis pteriti: ꝛ nō ē ps tpis pteriti ꝛ ē pnᵐ tpis futuri: ꝛ nō ē ps tpis futuri: g̃ iſtās ē idiſibile. vñ ꝯ¹ᵒʳ format illā rōne ſic. iſtās ē ultimū tpis pteriti ꝛ nō ē ps futuri: ꝛ ē pnᵐ tpis futuri: ꝛ nō ē ps pteriti. ꝛ illđ qđ ſic ē ultimū alicui⁹ ꝙ nō ē ps ei⁹: ē idiſibile. g̃ necē ē ꝙ iſtās ſit idiſibile. ℃ Notāda ſūt hic tria dcā ꝯ¹ᵒ. pᵐ dcm̄ ē ꝙ iſtās qđ ē finis tpis pteriti ꝛ initiū tpis futuri ē idiſibile ſꝫ ſbꝫ ſꝫ ē diſibile ſꝫ rōnē. vꝫ. ꝙ ultimū pteriti nō ē aliđ i ſbo a pnᵒ futuri. hec ꝯ¹ᵒʳ. Et itelligo ꝙ iſtās qđ eſt finis pteriti ꝛ initiū futuri: ē vnū realr̄. ꝛ ſic ē vnus ſm ſbꝫ. de ipo tñ v'ificant diuerſa pdicata ut eē finē pteriti ꝛ eē pnᵐ futuri. ꝛ ſic ē diuerſū ſm rōnes. ℃ Scđm dcm̄ ꝯ¹ᵒ ē ꝙ iſtās i rei v'itate dī de illo qđ nō diuidit oino. ꝛ dī de tpe breui trāſūptiue i cuius medio ē ꝟ iſtās qđ vulg⁹ appellat tpꝰ pñs: ꝛ ꝟ tpꝰ i rei v'itate cōpōit ex duob⁹ tpib⁹. ſ. ex pterito ꝛ ex futuro. ℃ Ex his igr̄ appent duo q̄ ſūt ꝯ q̄ſdā icipiētes pħari q dicūt ꝙ nihil ē ſimplr̄ idiſibile i iſtis g̃nabilib⁹ ꝛ corruptibilib⁹ niſi aīa itellectiua ꝛ accñtia ei⁹. ꝛ ꝙ tpꝰ nō ſit aliq̄ res alia a reb⁹ pmanētib⁹. q̄rū tñ oppoᵐ. d. ꝟ ꝯ¹ᵒʳ p ſuū iuramētū. dic eni iurādo i rei v'itate ꝙ iſtās dī de illo qđ nō diuidit oino. qđ ē ꝯ pᵐ dcm̄ eoꝝ. dic ēt p idē iuramētū ꝙ tpꝰ pñs cōpōit ex duob⁹ tpib⁹ ut ex pterito ꝛ futuro. qđ ē ꝯ 2ᵐ dcm̄ eoꝝ. ℃ Tertio ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ pħus. d. ꝙ nūc qđ dī nō ſꝫ alteꝝ ſꝫ p ſe ꝛ pᵐ ē idiſibile. ꝛ ꝟ dixit ut ait ꝯ¹ᵒʳ pſeruando ſe ab illo tpe breui de q̄ dī iſtās ñ pnᵏ. hec ꝯ¹ᵒʳ. ℃ Uñ ē itelligēdū ꝙ illđ de q̄ dī iſtās pncipalr̄ ē qđ ſꝫ ſe ē ultim⁹ termin⁹ tpis pteriti. ꝛ pᵐ pnᵐ tpis futuri: ꝛ tale dꝫ eē idiſibile: q: ſi eēt diſibile nō eēt ultᵐ pteriti p: ꝛ ſꝫ ſe totū: ſꝫ ſolū ſꝫ aliqd ei⁹. ſilr̄ ſi eēt diſibile nō eēt p ꝛ ſꝫ ſe totū pnᵐ futuri ſꝫ ſꝫ aliqd ei⁹. vñ oīs ultim⁹ t'min⁹ alicui⁹ diſibil' ē idiſibile idiſibilitate oppoᵗᵃ diſibilitati q̄ illđ cui⁹ ē ultᵐ eſt diſibile. qm̄ ſi eēt diuiſibile tali diſibilitate q̄le illđ cui⁹ ē ultᵐ ē diſibile. cū nō ſit ifiᵐ: opoꝛtebit ꝙ hēet t'minū ulteriores q̄ t'miaret. ꝛ p ꝯñs nō eēt ulteri⁹ t'min⁹ tal' diſibil'. vñ q: ſupficies ē ultim⁹ t'min⁹ pfūditatꝭ. iđ ſupficies ē idiſibil' ſꝫ pfūditatē. ꝛ q: linea ē ultim⁹ t'min⁹ latitudiſ: iđ linea ē idiſibil' ſꝫ latitudinē: ꝛ q: pūct⁹ ē ultim⁹ t'min⁹ lōgitudiſ: iđ pūct⁹ ē idiſibil' ſm lōgitudinē. Cū g̃ illđ qđ pncipalr̄ dī eē iſtās ſit ultim⁹ finis pteriti: ꝛ pᵐ pnᵐ futuri: opꝫ ꝙ iſtās ſit idiſibile i pteritū ꝛ in futuꝝ: ita ꝙ nō ſit diſibile i pteritū ꝛ i futuꝝ. ꝛ ſup ꝟ fūdaꝛ illa pma rō pħi. ſ. ꝙ q: iſtās ē ultᵐ ꝛ nō eſt ps: iđ ē idiſibile. ꝙ āt iſtās nō ſit ps pteriti aut futuri pꝫ: q: ex ꝟ ꝙ ē ultᵐ pteriti ſeq̄t ꝙ nō ē ps pteriti: nā q̄libet ps tpis pteriti ē tpꝰ pteritū. ꝛ p ꝯñs diſibile. ꝛ ſic nō ē ſꝫ ſe totū ultᵐ: ꝛ eodē mō q: iſtās ē pᵐ pnᵐ futuri. iđ iſtās nō ē ps futuri: q: ſi eēt ps futuri nō eſſet ſꝫ ſe totū pnᵐ futuri: ſed ſm aliquid eius.

℃ Hoc āt ſi demōſtret. qm̄ ꝟ hmōi ē p ſe ꝛ ipm ſit: manifeſtū erit ꝛ ꝙ idiuiſibile eſt.

℃ Hec ē 2ª ps pn̄ᶜᵉ hui⁹ ca. i q̄ declaꝛ ꝙ iſtās qđ ē finis pteriti: ꝛ initiū futuri eſt vnū ꝛ nō duo. hec ps ꝯtiet duas pticulas. q: i pª pħs ppōit ꝯnē quā itēdit. In 2ª vō ibi[Necē eſt idē eē.] declarat illā ꝯnē. Prio igr̄. d. pħus ꝙ ſi ꝟ demrāt. ſ. ꝙ hoc p ſe ipꝫ. hoc ē ꝙ iſtās qđ p ſe ꝛ pncipalr̄ dī iſtās ē hᵐ. ſ. ſimplr̄ idiſibile erit vnū ꝛ nō duo. ꝛ hoc intēdit pħs cū d. māifeſtū ē ꝙ idiſibile ē. ſ. ſꝫ dualitatē. ſ. ꝙ iſtās mediū iter tpꝰ pteritū: ꝛ tpꝰ futuꝝ nō ē diſibile in duo. poſſet eni aliqs dicē ꝙ iter pteritū ꝛ futuꝝ ſt̄ duo iſtātia. vnū. ſ. qđ ē finis tpis pteriti. ꝛ aliđ qđ ē pnᵐ tpis futuri. ꝛ ābo ſt̄ idiſibilia: ꝛ iđ pħus hic iprobat hoc. ℃ Uñ ē itelligēdū ſꝫ ꝯᵗᵉ ꝟ ꝙ pħus itēdit ꝙ cū fuerit declaratū qđ ē vnū appet p mediū ꝙ ē indiſibile: ſupple nec eꝯ. qm̄ ſcire ipꝫ eē vnū: ꝛ ſcire ipꝫ eē idiſibile ē i eodē ordie: ꝛ poſtea dic ꝯ¹ᵒʳ ſic. cū g̃ appet ꝙ ē vnū declaꝛ cū hoc ꝙ ē diſibile. vñ ꝯ¹ᵒʳ itēdit ꝙ iſtās eē indiſibile nō declaꝛ p ꝟ ꝙ iſtās ē vnū tāq; p mediū. nec eꝯ. ſꝫ declarato vno illoꝝ ſil' cū hoc declarabit reliquū. ℃ Intelligēdū ēt ſm ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ rō p quā pbaꝛ ꝙ iſtās ē diuiſibile i duo: hoc ē ꝙ vnū ꝛ idē iſtās ē finis pteriti: ꝛ initiū futuri: fūdaꝛ ſuper duo fūdamēta: quoꝝ vnū eſt ꝙ inſtās nō ē ps pteriti aut futuri. 2ᵐ eſt ꝙ indiuiſibile ꝯtinuatur cū indiuiſibili.

℃ Necē ē igr̄ idē eē ipꝫ nūc: qđ utriſq; tpib⁹ ultimū ē. Si eni alteꝝ ē ꝯſeq̄nter nō erit alterū alteri ꝓpter id qđ nō ē ꝯtinuū ex ipartibilib⁹. Si aūt ſeorſū ē utrūq;: itereſt tpꝰ. Oē enim cōtinuū huiuſmodi eſt. Quare erit vniuocū medium terminorum.

℃ Hec ē 2ª pticula hui⁹ ptis i q̄ declaꝛ ꯰ hic ꝛ itēta. ꝛ ꝯtinet duas ptes: q: i pª pbat pħus ſuā ꝯnē ducendo ad icōueniēs declarādo vnoᵒ illđ eē icōueniēs ad qđ deducit. In 2ª aūt ibi[At vō ſi tpꝰ.] declaꝛ p aliā rōnē ꝙ illđ ad qđ deducit ē icōueniēs. ℃ In pª igr̄ pte hui⁹ pticule declaꝛ p vnā rōnē ꝙ inſtās qđ ē finis pteriti: ꝛ initiū futuri eſt vnū ꝛ idē ꝛ nō duo. ꝛ hec ē 17ª ꝯ hui⁹ li. q̄ pbaꝛ ſic. aut ē vnū ꝛ idē iſtās finis tpis pteriti: ꝛ pnᵐ tpis futuri. vl' aliđ iſtās ꝛ aliđ inſtās: ita ꝙ vnū inſtās ſit finis pteriti

τ aliō inſtās ſit pn^m futuri. ſi dicat p^m: habet ppoſitū poſitū. τ φ nō ſit dare 2^m. ſ. φ vnū iſtās ſit finis pteriti. τ aliō iſtās pn^m futuri: pbat ſic: q2 ſi ita eēt: aut vnū tangit reliquū: aut nō. nō ē dare φ vnū tāgit reliquum: q2 ſic continuū eēt cōpoſitū ex indiuiſibilib⁹. qō eſt impoſſibile τ ṗus improbatū. Si vō dicat φ vnū nō tāgit reliquū ſ3 φ diſtāt: op3 φ diſtēt p mediū qō eſt tpꝰ. q2 hec nā cuiuſlibet ɔtinui. ſ. φ iter duo idiuiſibilia illi⁹ ſit mediū ɔtinuū eiuſdē nāe cū alijs ptib⁹: quarū illa idiuiſibilia ſūt vltima. g̊ ſi iter finē pteriti: τ initiū futuri ſit aliqō mediū: aliō mediū erit tpꝰ: ſ3 hoc ē ipoſ'e. pbatio: Nā tpꝰ futuꝝ ɔ̄iter ſe hēt ad tpꝰ pteritū. g̊ ipoſ'e eſt φ inter tpꝰ pteritum: τ tpꝰ futurum ſit aliqō tpꝰ mediū: q2 inter ɔ̄iter entia nō eſt aliqō mediū eiuſdē generis.

℄ At vō ſi tpꝰ mediū ē: diſibile erit. Omne enim tpꝰ oſtenſum eſt: φ diuiſibile ſit. Quare τ diuiſibile eſt ipſum nunc.

℄ Hec ē 2^a pꝰ 2^e pticule 2^e ptis pn^{lis} hui⁹ capl'i. i q̄ ponit alia rō pbās φ ɔ̄ñs ad qō deducit ē impo^{le}. ſ. φ inter tpꝰ pteritū τ tpꝰ futuꝝ ſit tpꝰ mediū. τ cōtinet duas pticulas. q2 i p^a pōit rō pbās illud ɔ̄ñs eē icōuenicēs deducēdo ad vnū aliō icōueniēs. In 2ª ibi⌊ Si āt diſibile ē. ⌋ decl'at φ illō aliō ad qō deducit ē icōueniēs τ ipoſ'e. ℄ In p^a igr̄ particula hui⁹ ptis decl'at φ iter tpꝰ pteritū τ tpꝰ futuꝝ nō ē tpꝰ mediū. τ h̄ ſic. qcqd ē iter tpꝰ pteritū τ futuꝝ ē inſtās. g̊ ſi iter tpꝰ pteritū τ futuꝝ eēt tpꝰ mediū: ſeqt̄ φ tpꝰ eēt iſtās. ſ3 oē tpꝰ ē diſibile. igr iſtās eēt diſibile. g̊ ſi iter tpꝰ pteritū τ futuꝝ eēt tpꝰ mediū. ſequit̄ φ inſtās eēt diuiſibile. ɔ̄ñs ē falſum τ icōueniens. ergo τ antecedēs.

℄ Si aūt diuiſibile eſt ipꝫ nūc: erit aliqd q̄d factū eſt i futuro: τ futurū in eo q̄d factū eſt. Secūdū q̄d enim diuidet̄ h̄ determinat preteritum τ futurum tempus.

℄ Hec ē 2ª pticula 2^e ptis 2^e pticule 2^e ptis pn^{lis} hui⁹ capituli in q̄ decl'at φ illō ad qō imediate deducit̄. vꝫ. φ iſtās ē diſibile ē icōueniēs τ ipo^{le}. τ ɔtiet qn̄q3 ptes ſ3 nūm qnq3 rōnū q̄ ad h̄ pādū adducunt̄ Scōa ibi⌊ Sil' āt. ⌋ Tertia ibi⌊ Adhuc āt ipſi⁹. ⌋ Quarta ibi⌊ Neq3 eni ipꝫ nūc. ⌋ Quinta ibi⌊ At vō ſi idē. ⌋ ℄ In p^a igit̄ pte hui⁹ pticule decl'at per vnā rōnē φ ipoſ'e ē φ iſtās ſit diſibile. τ rō ē tal'. ſi iſtās eēt diſibile tūc aliqō pteritū eēt in futuro. τ aliqō futuꝝ eēt i pterito. ɔ̄ñs ē fl'm τ ipoſ'e. g̊ τ añs ɔ̄ña pbat ſic. ſi iſtās ſit diſibile: op3 φ ſit diſibile i pteritū τ futuꝝ. ſ3 iſtās erq̄ eſt finis pteriti p3 φ ſ3 ſe totū ſit i pterito. q2 finis ſ3 ſe totū ē in eo cui⁹ ē finis. τ erq̄ ē pn^m futuri. op3 φ ſ3 ſe totū ſit i futuro g̊ ſi iſtās ſit diſibile. τ nō pt eē diſibile niſi i pteritū τ futurū. op3 φ illō qō de iſtāti ē pteritū ſit i futuro. τ φ illō qō de iſtāti ē futuꝝ ſit i pterito. τ ſic ſequit̄ φ ſi iſtās ſit diſibile φ aliqō pteritū ſit i futuro. τ aliqō futuꝝ ſit i pterito qō ē ipoſ'e. ℄ Vñ ē intelligēdū φ ɔ^{ſor} deduc̄ ad h̄ icōueniēs. ſ. φ ſi iſtās ſit diſibile. ſeqt̄ φ iſtās ſ3 ſe totū erit pteritū τ ſ3 ſe totū erit futuꝝ. q2 inſtās ſ3 ſe totū ē poſt pteritū: τ ſ3 ſe totū ē añ futuꝝ. ſ3 diſibile qō ſ3 ſe totū ē poſt pteritū. ē ſ3 ſe totū futuꝝ. τ diſibile qō ſ3 ſe totū ē añ futuꝝ ſ3 ſe totū ē pteritū. g̊ ſi inſtās ſit diſibile cū iſtās ſit finis pteriti τ pn^m futuri. ſeqt̄ φ inſtās ſ3 ſe totū ē pteritū. φ ēt ſ3 ſe totū ē futuꝝ. Vñ dic ɔ^{ſor} φ cū illō tpꝰ ſ3 φ pōit eē iſtās accipit̄ ſ3 φ ē poſt pteritū erit futuꝝ. τ ſ3 φ accipit̄ ſ3 φ ē añ futuꝝ erit pteritū. τ ſil'r ptes ei⁹. qm̄ cū diuidit̄ in duo diuidit̄ i pteritū τ i futuꝝ inſil'. qō ē impo^{le}. hec ɔ^{ſor}.

℄ Simul aūt τ nō p ſe erit h̄ nūc. ſed ſ3 alteruꝫ. diuiſio enim nō ſ̄m ipſum eſt.

℄ Hec ē 2^a pꝰ h⁹ pticl'e i q̄ pōit 2^a rō declarās φ iſtās nō ē diſibile. Rō igr̄ tal' ē. Si iſtās eēt diſibile tūc eēt diſibile i pteritū τ futuꝝ. ut p3 māifeſte. ſ3 qō ē diſibile i pteritū τ futuꝝ nō iſtat ſ3 ſe totū. ſ3 ſ3 aliqd ei⁹ q2 nō hēt eē ſ3 ſe totū ſil'. g̊ ſi iſtās ſit diſibile illō iſtās nō erit p̊ τ eēntal'r inſtās. ſ3 ſolū erit illō inſtās qō dī ſ̄m ſiltitudinē. τ ſic p3 φ illō qō p̊ τ pncipal'r dī inſtās nō ē diſibile. q2 illō qō pncipaliter τ p̊ dī inſtās ſ̄m ſe totū inſtat. τ eſt pñs. τ tale nō eſt diuiſibile in pteritū τ futurum.

℄ Adhuc āt ipſi⁹ nc h̄ qdē factū erit: illō āt futurū: τ nō ſemp idē factū eſt τ futuruꝫ.

℄ Hec ē 3^a pꝰ pticule ſup̄dicte i q̄ pōit 3^a rō pbās φ iſtās nō ē diſibile. q̄ tal' ē. Si iſtās eēt diſibile aliq̄ ei⁹ ps eēt pterita: τ aliq̄ futura. τ ſic inſtās cōponeret ex duob⁹ nō entib⁹: qō eſt fl'm. q2 inſtās eſt ens ſ̄m ſe totū ſil'. τ tale nō cōponit̄ ex nō entibus.

℄ Neq3 itaq3 ipm nūc idē ē ſit. Multipl'r eni diuiſibile eſt tpꝰ. Quare ſi hoc ipoſſibile eſt ineſſe ipſi nunc. neceſſe eſt idē eſſe ei quod in utroq3 nunc eſt.

℄ Hec ē 4^a pꝰ pticule ſup̄dicte i q̄ pōit 4^a rō ſ3 expōnē ɔ^{ſis} pbās ppoſitū ſic. inſtās nō ē tpꝰ. q2 ſi iſtās eēt tpꝰ: iſtās eēt diſibile. ɔ̄ñs ē fl'm. ut pbatū eſt. g̊ ɔ̄ña p3. q2 oē tpꝰ ē diſibile. τ ſi iſtās nō ē tpꝰ. ſeqt̄ φ idē iſtās oīno idiſibile ſit i utroq3. i. i pterito τ in futuro. ita φ iſtās idiſibile ſit finis pteriti τ initiū futuri. De illa rōne pbat pꝰ φ iſtās nō ē tpꝰ p h̄ φ oē tpꝰ ē diſibile. ſ3 iſtās nō ē diſibile. ℄ Scdo vō ex h̄ pꝰ ifert ɔ̄nē ſuā pn^{le}. ſ. φ iſtās eſt ſimp^r indiſibile. q2 ex q̄ iſtās nō ē tpꝰ. ſeqt̄ φ inſtās nō ē diſibile i pteritū τ futuꝝ: τ p ɔ̄ñs inſtās ē ſimp^r idiuiſibile. qm̄ ſi eēt diſibile. ſeqt̄ φ eēt diſibile in pteritū τ futuꝝ. Unde hec vī 4^a rō. ſ. φ inſtās nō eſt diuiſibile in pteritū τ futurum cū nō ſit tpꝰ. g̊ iſtās eſt ſimpliciter indiuiſibile.

℄ At vō ſi idē eſt: manifeſtū φ τ idiuiſibile. Si enim diuiſibile eſt: iteruꝫ contingēt eadem que τ prius.

℄ Hec ē 5^a pꝰ ſupra poſite pticule i q̄ ponit̄ 5^a rō probās φ iſtās nō ē diſibile: q̄ rō talis ē. Idē ē inſtās qō ē finis pteriti τ pn^m futuri. ſ3 illō iſtās qō ē finis pteriti τ initiū futuri eſt ſimpl'r indiſibile. q2 ſi eēt diſibile ſeq̄rent̄ oīa icōueniētia pdicta. ſ. φ pteritū ē i futuro. τ futuꝝ i pt'ito. τ ſic de alijs. g̊ iſtās qō ē finis pteriti τ initiū futuri ē ſimpl'r idiuiſibile. Et ɔ^{ſor} dicit hic φ Ariſto. ṗus det'minauit φ nece ē ut inſtās ſit idē. q2 ē idiſibile. τ nūc decl'at ɔ̄uerſim. ſ. φ cū iſtās fuerit idem ſequit̄ φ ſit idiuiſibile.

℄ Quod qdē igit̄ ſi aliqd in tempore indiuiſibile: quod dicim⁹ eē ipm nunc: manifeſtuꝫ eſt ex his que dicta ſūt. Quod aūt nihil in ipſo nūc mouet̄ ex his manifeſtū ē. Si nāq3 ē ɔtingit τ uelocī⁹ moueri in ipſo

nūc ꝛ tardi⁹. ſit igiť ip̄m nunc. in quo. A. moueať aūt ueloci⁹ in ipſo ꝑ. a. b. ğ tardi⁹ in ip̄o ꝑ minorē q̄ ſit. a. b. mouebiť ꝑ. a. g. Q̄m aūt tardi⁹ in toto ip̄o nunc moue batur ꝑ. a. g. ueloci⁹ in minori q̄ h moue bitur. Quare diuideť ipſū nunc: ſed erat īdiuiſibile. Nō ergo ē moueri in ip̄o nūc.

Demonſtratio

A

Nūc ſiue īſtās in quo mo^{le} ueloci⁹ moueť ꝑ. a. b. magnitudinē. ꝛ mo^{le} tardi⁹ ꝑ. a. g.

A B

Magnitudo maior.

A G

Magnitudo minor.

¶ Hec ē 3ª ps ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i i q̄ decl'ať q̄ nec motus nec qes ē ī īſtāti. ꝛ ꝯtinet duas ꝑticulas. q̄m ī p̄ª de clarať q̄ mot⁹ nō ē ī īſtāti. In 2ª ibi. At vo nec qe ſcē. Decl'ať q̄ qes nō ē ī īſtāti. In p̄ª igiť ꝑticula p̄ recapitulat ꝯnē iā decl'atā. .ſ. q̄ māifeſtū ē ex his q̄ dcā ſr̄ q̄ i tp̄e ē aliq̄d ſimpl'r īdiſibile qd̄ dicim⁹ ēē ip̄ʒ nc̄. Deīde pōit ꝛ ꝑbat ꝯnē quā ītēdit q̄ ē illa vʒ. q̄ ipo^{le} ē q̄ mot⁹ fiat ī īſtāti. ꝛ hec ē 18ª ꝯ hui⁹ li. Et ad ꝑbādū dictā ꝯnē ſuppōit ꝑhūs q̄ in q̄cūq̄ mēſura ī q̄ mot⁹ pt̄ fieri poſ'e ē ut duo mota moue anť vnū ueloci⁹ ꝛ aliō tardi⁹. quo ſuppoſito arguit ꝑhūs ducēdo ad ipoſ'e ſic. ſi mot⁹ poſſet fieri ī īſtā ti poſ'e eēt q̄ duo mo^{lia} vnūʒ ueloci⁹: ꝛ aliō tardi⁹ mouerēť ī vno īſtāti. hec ꝯña pʒ ꝑ ſuppoſitū. ſʒ ꝯñs ē ipoſ'e. igiť ꝛ añs. ꝛ q̄ ꝯñs ſit ipoſ'e decl'ať ſic. Po nam⁹ q̄ ſint duo mo^{lia} vnū ueloci⁹ ꝛ aliō tardius ꝛ moueať ī vno īſtāti. tc̄ certū ē q̄ tardi⁹ ī illo īſtāti ꝑ trāſit min⁹ ſpatiū q̄ ueloci⁹. ꝛ illō min⁹ ſpatiuʒ qd̄ mo^{le} tardi⁹ ꝑtrāſit ī īſtāti: pt̄ mo^{le} ueloci⁹ ꝑtrāſire in miori mēſura. q̄ꝛ ut decl'atū ē ſupi⁹: ueloci⁹ ī miori mēſura ꝑtrāſit eq̄le ſpatiū. cū igiť mo^{le} tardi⁹ ꝑtrā ſit illō min⁹ ſpatiū ī īſtāti: mo^{le} ueloci⁹ ꝑtrāſibit illō idē ſpatiū ī miori mēſura q̄ ē īſtās. ğ aliq̄ mēſura ē mioꝛ q̄ īſtās. ſʒ nihil ē min⁹ īdiſibili ſimpl'r. ğ in ſtās nō ē ſimpl'r īdiſibile. ſʒ erit diſibile. ꝯñs ē im po^{le}. igiť ꝛ p̄^{m} añs ē ipo^{le}. .ſ. q̄ aliq̄d poſſit moueri ī īſtāti. vñ breuiť ſi aliqō mo^{le} moueať in īſtāti ꝑtrā ſeūdo aliqō ſpatiū: mo^{le} ueloci⁹ pt̄ ꝑtrāſire illō idē ſpatiū in miori mēſura. ut pʒ ꝑ diffōnē ueloci⁹ioris ğ aliq̄ mēſura ē mioꝛ q̄ īſtās. ſʒ īdiſibili nihil ē mi n⁹. ğ īſtās erit diſibile. h ꝯñs ē ipoſ'e ut pʒ ex p̄dictis ğ ꝛ añs. .ſ. q̄ mot⁹ poſſit fieri in īſtāti. ¶ Notādū q̄ ꝯ^{or} intēdit hic remouē vnā rñſionē q̄ poſſet dari. q̄m aliq̄s poſſet dicē q̄ illō quo nihil ē tardi⁹ ē illō qd̄ moueť ꝑ magnitudinē īdiſibilē in īſtāti. ꝛ ꝑ ma gnitudinē īdiſibilē nō pt̄ ueloci⁹ moueri in aliq̄ mē ſura. Iſtā rñſionē remouet ꝯ^{or}. .d. q̄ ſi h eēt no eēt ꝓportio iter iſtū motū. .ſ. factū ſup magnitudinē di uiſibilē ꝛ alios mot⁹. .ſ. iter motū q̄ ē ī maxia veloci tate. ꝛ inter motū q̄ ē in maxīa tarditate q̄ꝛ nō ē ꝓ portio iter lineā ꝛ pūctū. ꝛ notū ē ꝑ ſe q̄ mot⁹ ſr̄ ꝓ portiōales ſʒ ueloci⁹ ꝛ tardi⁹. hec ꝯ^{or}. ¶ Uñ ꝯ^{or} ſic arguit: ſi mo^{le} tardiſſimus ꝑtrāſiret magnitudi nē indiuiſibilē ī illa mēſura in q̄ ueloci⁹ ꝑtrāſit ma gnitudinē indiuiſibilē: mot⁹ uelocioris ꝛ tardioris nō eēnt ꝓportionales in uelocitate ꝛ tarditate. ſed diuiſibile ꝛ indiuiſibile. v. g. linea ꝛ pūct⁹ nō ſr̄ pro portionales. ꝯñs igiť ē incōueniēs ſm ꝯ^{res}. q̄ꝛ inter oēs mot⁹ ſʒ ip̄ʒ ē ꝓportio in uelocitate ꝛ tarditate.

¶ At vo neq̄ qeſcē. qeſcē eni dicim⁹ aptū natū moueri: qd̄ nō moueť: q̄n aptū natū ē ꝛ q̄ ꝛ ſic. Quare q̄m ī ip̄o nūc nihil aptū natū ē moueri: māifeſtū q̄ꝛ neq̄ quieſcē.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑn^{lis} hui⁹ capl'i in q̄ decl'ať q̄ qes nō ē in īſtāti: ſiue q̄ nihil pōt qeſcē in īſtāti. Hec ꝑticula ꝯtinet tres ꝑtes ſm nūʒ triū rōnū per q̄s decl'at ꝯnē quā ītēdit. ꝑtes ī ſuis locis patebūt. In p̄ª igiť ꝑte poniť vna rō ꝓbās q̄ nihil qeſcit in īſtāti. ꝛ hec ē 19ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbať ſic. Illō qeſcit qd̄ nō moueť in mēſura in q̄ natū ē moueri. ꝛ in loco in quo natū ē moueri. cū fuerit in illa diſpoſitiue in q̄ natū ē moueri. ſʒ in īſtāti nihil natū ē moueri. ut iā ꝓbatū ē. ğ nihil qeſcit in īſtāti. vñ q̄ꝛ mot⁹ ꝛ qes ſr̄ ꝑuatiue oppoſita ꝛ hñt fieri circa idē. ꝛ in eadē mensura ſm ſpēm ꝛ motus nō eſt in inſtanti. ideo quies nō eſt in inſtāti.

¶ Amplius ſi idē qdē nūc ī utriſq̄ tp̄ib⁹ ē: ꝯtigit aūt h qdē moueri: aliō āt qeſcē to tū. Qd̄ āt moueť ī tp̄e toto: ī q̄libet moue biť h: ſm q̄ aptū natū ē moueri: ꝛ qeſcēs ſilr̄ qeſcit. ꝯtigit idē ſil' qeſcere ꝛ moueri. Idē eni ultimū tēpoꝝ utroꝝūq̄ ip̄ʒ nūc.

¶ Hic poniť 2ª rō ꝓbās q̄ nihil qeſcit in īſtāti. ꝛ ē rō iſta. q̄m ſi aliq̄d qeſcēt in īſtāti ſeqť q̄ illō in eodē īſtāti moueret ꝛ qeſcēt. ꝯñs ē ipoſ'e. igiť ꝛ añs. Im poſ'itas ꝯñtis pʒ de ſe. ꝛ ꝯña ꝓbať ſic. Si aliq̄d qe ſcat in aliq̄ tp̄e p̄ qeſcit ī q̄libet illi⁹ tp̄is ī quo natū ē qeſcē. Silr̄ ſi aliq̄d moueať ī aliq̄ toto tp̄e p̄ mo ueť ī q̄libet illi⁹ tp̄is ī quo natū ē moueri. ſʒ ſi aliq̄d p̄ moueať. ꝛ deinde qeſcit idē erit īſtās mēſurās ulti^{m} mot⁹ ꝛ p̄n^{m} qeť. ğ ſi mo^{le} eēt natū moueri uel qeſcē in inſtāti ſeq̄reť q̄ mo^{le} in inſtāti mēſurante ultimū mot⁹ ꝛ p̄n^{m} qetē ſil' qeſcēt ꝛ moueret. q̄ꝛ illō inſtās ē aliq̄d utriuſq̄ tp̄is. q̄ꝛ ē finis tp̄is mēſurā tis motū. ꝛ ē p̄n^{m} tp̄is mēſurātis qetē. Uñ illa rō ſʒ ꝯ^{res} fūdať ſup tres ꝓpōnes: q̄rū p̄ª ē: q̄ idē eſt in ſtās qd̄ ē finis tp̄is p̄teriti ꝛ p̄n^{m} tp̄is futuri. 2ª ꝓpō ē q̄ poſ'e ē q̄ aliqō mo^{le} moueať in toto aliq̄ duo rū tēpoꝝ q̄ diuidūt īſtās. ꝛ q̄ qeſcat in toto altero tp̄e. ita q̄ mo^{le} moueať in aliq̄ tp̄e. ꝛ poſtea qeſcit in aliquo toto tp̄e ſeq̄nti inter q̄ nihil ē mediū niſi īſtās diuidēs illa tp̄a abinuicē. 3ª ꝓpō ē q̄ illō qd̄ moueť in aliquo tp̄e: p̄ moueť in q̄libet illi⁹ tp̄is ī q̄ natū ē moueri. ꝛ illō qd̄ qeſcit in aliquo toto tp̄e p̄ qeſcit in quolibet illi⁹ tp̄is in quo natū eſt qeſcē. Ex iſtis igiť ſeqť q̄ ſi aliq̄d ſit natū moueri ul' qeſcē in inſtāti q̄ in eodē inſtāti moueret ꝛ qeſcēt. .ſ. in īſtā ti ꝯtinuatiuo adinuicē illa duo tp̄a ī quoꝝ vno mo ueť p̄ ꝛ in altero qeſcit p̄. ꝛ intelligo hic ꝑ p̄^{m} ſʒ q̄ diſtinguiť p̄ ſcōnʒ ꝑteʒ ita q̄ illō qd̄ ē p̄^{m} tale: ē ta le ſm ꝑteʒ ei⁹. ꝛ ſʒ qōlibet ei⁹ ſʒ qd̄ natū ē eē tale ꝛ ſic opʒ q̄ ſi aliq̄d moueať in aliquo toto tp̄e p̄ q̄ moueať ī quolibet ei⁹ in quo natū ē moueri. ꝛ ſi ali q̄d qeſcat in aliquo tp̄e p̄ opʒ q̄ qeſcat in quolibet ei⁹ in quo natū ē qeſcē. ¶ Sʒ circa hāc rōneʒ ſr̄ ali qua dubia. q̄ꝛ nō vr̄ q̄ rō ualeat. nec etiā vr̄ q̄ ꝯ rō nis ſit va. p̄ª añq̄ rō nō vr̄ ualē. q̄ꝛ ſi rō ualēt ſeq̄re tur q̄ ꝯria: ꝛ ēt ꝯdictoria ieēnt eidē ī eodē inſtāti. qd̄ ē ipoſ'e. ꝓbatio ꝯñe. q̄ꝛ ſi aliq̄d ſit albū ī aliquo tp̄e p̄ eſt albū ī quolibet illius tp̄is in quo natū eſt

eſſe albū. ſilr ſi aliqd ſit nigrū vl' nō albū in aliquo tpe p̄ ē nigrū ꝛ nō albū in qlibet illi⁹ tpis in q̄ natū ē eſſe nigrū ꝛ nō albū. Ponam⁹ igit ꝙ ſoꝛ. ſit alb⁹ i aliq̄ tpe p̄: ꝛ ꝙ in tpe ſequēti ꝯtinuato illi tpi ſit niger vel nō albus: tūc i iſtāti ꝯtinuāte illa duo tpa adinuicē ſoꝛ. eſt albus ꝛ niger. ꝛ ēt ſoꝛ. ē alb⁹ ꝛ non alb⁹. ſi rō pħi valeat. qm̄ ſoꝛ. nat⁹ eſt eſſe alb⁹ in inſtanti. ſilr ſoꝛ. nat⁹ eſt eē niger. ꝛ ēt nō alb⁹ in inſtāti. ḡ in illo inſtanti copulante illa duo tpa adinuicē ſoꝛ. erit alb⁹ ꝛ nō albus. Vn̄ ſi. a. ſit totū tps i q̄ ſoꝛ. ē albus. ꝛ. b. ſit totū tps in q̄ ſoꝛ. nō eſt alb⁹. ꝛ c. ſit inſtās copulās illa duo tpa adinuicē: ſequit ꝙ in iſto inſtanti ſoꝛ. erit alb⁹ ꝛ nō alb⁹. q: ex q̄ ſoꝛtes nat⁹ ē eſſe albus in inſtāti. ꝛ ſi ſit alb⁹ in toto. a. ꝛ. c. eſt vnū inſtās ipſi⁹. a. ſequit ꝙ ſoꝛ. ē alb⁹ in. c. ſilr ex q̄ ſoꝛ. nat⁹ eſt eſſe nō alb⁹ in inſtāti: ſi ſit nō albus in toto tpe. b. opꝫ ꝙ ſit nō alb⁹ in q̄libet inſtāti ipſi⁹. b. ꝛ. c. ē vnū inſtās ipſi⁹. b. ḡ ſoꝛ. ē nō alb⁹ in c. ꝛ ſic ſoꝛ. in eodē inſtāti eſt nō alb⁹ ꝛ alb⁹. Et ſi dī ꝙ ſoꝛ. nō ē nat⁹ eē alb⁹ in quolibet inſtāti tpis in q̄ eſt alb⁹. ſꝫ in quolibet p̄terq̄ in ultio. Dico ꝙ iſta rñſio nō ſufficit q: ꝯceſſo ꝙ mot⁹ poſſit eſſe in inſtāti poſſet dici ꝙ in h̄ nō ſequit ꝙ poſſet eſſe in ultio iſtāti tpis mēſurātis motū. q: mot⁹ nō eſt nat⁹ eſſe in ultimo inſtāti tpis mēſurantis ipm̄. q: in ſucceſſiuis nec ē dare p̄m̄ nec ultimū iſtās in q̄ hñt eē. Itē vr̄ q̄ꝯ quā pħus intēdit hic, pbare ſit fr̄a. qm̄ ſꝫ h̄ in mēſura diuiſibili pōt eē mot⁹. ſed inſtās eſt mēſura diuiſibilis. igit in inſtāti pōt eſſe mot⁹. maioꝛ pꝫ. ꝛ minoꝛ pbatur ſic. Si aliqđ agēs pōt ꝓducē aliquā actionē vl' aliquē effectū in aliqua mēſura: agens maioris v̄tutis pōt ꝓducē talē actionē vl' effectū in miori mēſura. ſꝫ aliqđ agēs finite v̄tutis p̄t ꝓducere actionē vl' effectū in inſtāti. nā cādela in inſtāti p̄t illuminare mediū. ḡ agēs maioris v̄tutis pōt ꝓducere ꝯſilē actionem vel effectū in minori mēſura q̄ eſt inſtās. ḡ aliq̄ eſt mēſura minoꝛ q̄ inſtans. ſed indiuiſibili nihil eſt min⁹ ḡ inſtās nō eſt indiuiſibile ſed diuiſibile. ℭ Itē qñcunq̄ mot⁹ vr̄ tūc mot⁹ ē. q: qđ nō eſt qn̄ nō eſt nō vr̄. ſed mot⁹ vr̄ in inſtāti. q: ſm pħm in li. de ſenſu ꝛ ſenſato imutatio viſus eſt ſubita ꝛ iſtātanea vl' imomentanea. ḡ mot⁹ eſt in iſtāti. Dicēdū ē igit ꝙ ꝯ quā pħus hic declarat eſt vera. ſ. ꝙ mot⁹ nō eſt in inſtāti ſicut in ſua mēſura. q: inſtās eſt indiuiſibile. ꝛ mot⁹ eſt diuiſibilis. ꝛ indiuiſibile nō pōt eſſe mēſura ſm durationē alicuius diuiſibilis. ꝛ rō ꝑ quā pħus ꝓbat ſuā ꝯnē eſt bona. vñ illa ꝯña ē bona. mot⁹ eſt i iſtāti. igit mot⁹ eſt indiuiſibilis. ꝛ cū mot⁹ cōponat ex motib⁹ tanq̄ ex ſuis ꝑtib⁹. ſequit ꝙ mot⁹ cōponat ex indiuiſibilib⁹. ꝛ ꝑ ꝯñs cū p̄m̄ p̄n̄m mot⁹ ſit idiuiſibile ꝛ ēt ultim⁹ finis: mot⁹ ē qđdā indiuiſibile mot⁹ ſegtur ꝙ tā p̄m̄ p̄n̄m mot⁹ q̄ ēt ultim⁹ finis mot⁹ ſit ps mot⁹. ſꝫ res ſucceſſiua hēt eē qñcūq̄ aliq̄ ei⁹ ps hēt eſſe. ḡ mot⁹ hēt eſſe in ſuo p̄n̄° ꝛ in ſuo fine. Et eadē rōne qes hēbit eſſe in ſuo p̄n̄° ꝛ ēt in ſuo fine. q: qes eſt p̄uatio motus a mo^{bi} in illa mēſura in qua motus nat⁹ ē eſſe in mo^{bi}. cū igit ultimū mot⁹ ꝛ p̄n̄m qetis eiuſdē mo^{bis} menſurent eodē inſtanti ſequit ꝙ mot⁹ hēret eſſe in ſuo ultimo vel in ſuo fine: ꝛ qes in ſui p̄n̄°. ꝛ ꝙ motus ꝛ qes ineſſent eidē mobili in eodē inſtāti. qđ ē ipoſſ'e. q: ſi motus hēat eſſe in inſtāti ſequit ꝙ tā mot⁹ q̄ quies hērent eſſe in ſui p̄: ꝛ ēt in ſui ultimo ut deductū ē. ḡ ſi motus eſt in inſtāti. ſequit ꝙ idē mobile in eodē inſtanti mouetur ꝛ quieſcit. Ad rōnē v° in ꝯriū cū dī ꝙ per eādē rōnē pōt ꝓbari ꝙ ꝯria ꝛ ēt ꝯdictoria inſint eidē ꝑ eodē inſtanti. q: ſi aliqd ſit albū in aliquo toto tpe p̄: eſt albū in qlibet inſtāti illius tpis p̄terq̄ in ultimo. vñ dico ſicut dicit pħus p̄ hui⁹ ꝙ ſi aliqđ ſit albū in aliq̄ tpe p̄ eſt albū in quolibet inſtāti illius tpis p̄terq̄ in ultimo. ſed nō eſt albū in ultimo. q: res ꝑmanēs nō ē nata eē in ſui ultio. ℭ Et cū dī ꝙ eodē mō poſſet dici de motu. ſ. ꝙ mot⁹ nō ē nat⁹ eſſe in ſui ultimo. ꝛ ſic ꝯ pħi non ſequit. Dicēdū ꝙ q̄uis ſꝫ v̄itatē motus nō ſit nat⁹ eē in ſui ultimo. tn̄ ſi mot⁹ eſſet in inſtāti motus eēt nat⁹ eē in ſui ultimo. q: ſi mot⁹ eſſet in inſtāti motus cōponeret ex indiuiſibilib⁹ ſibi inuicē ſuccedētib⁹. ꝛ ſic ultimū mot⁹ eſſet ps mot⁹. ꝛ motus hēt eſſe qn̄ aliq̄ ps ei⁹ hēt eē ut deductū eſt. Vn̄ nō ē ſile de motu ꝛ de re ꝑmanēte. qm̄ ſi res ꝑmanēs menſuret inſtāti ex h̄ nō ſequit ꝙ ſit dare ultimū inſtās in q̄ res ꝑmanēs hēt eſſe. q: ex h̄ ꝙ res ꝑmanēs mēſurat inſtāti nō ſequit ꝙ res ꝑmanēs cōponat ex indiuiſibilib⁹ ſibi inuicē ſuccedētib⁹. ſꝫ oppoſitū mō ſequit de motu. ꝛ iō nō eſt ſile. ℭ Ad ſcđam rōnē cū dī ꝙ inſtās ē diuiſibile. dico ꝙ illđ eſt falſum. Ad ꝓbationē dicēdū ꝙ illa ꝓpoſitio eſt falſa. Si aliqđ agēs pōt ꝓducere aliquē effectū in aliq̄ mēſura. ꝛ ens maioris virtutis vl' ꝑfectu⁹ pōt ꝓducē ꝯſilē effectū in miori mēſura. qm̄ ad h̄ ꝙ agēs ſit ꝑfecti⁹ ſufficit ꝙ in eadē mēſura poſſit ꝓducē ꝑfectiorē effectū. nec opꝫ ꝙ in miori mēſura poſſit ꝓducere effectū ꝯſilem niſi illa mēſura ſit diuiſibilis. iō in argumēto eſt fallacia ꝯñtis. ℭ Ad aliam rōnē cū dī ꝙ qñcūq̄ aliqđ vr̄ tūc illud eſt. dico ꝙ nō opꝫ ꝙ illud ſit tūc tanq̄ in menſura qn̄ vr̄. qm̄ alia eſt mēſura viſionis mot⁹ ꝛ alia eſt mēſura eſſe mot⁹. Et iō nō opꝫ ꝙ ſi mot⁹ vr̄ in aliquo inſtāti ꝙ ꝓpter hoc motus hēat eē in inſtanti. Vn̄ q̄uis videri ſit inferi⁹ ad eē tn̄ videri in inſtanti nō eſt inferius ad eſſe in inſtanti quare ꝛc̄.

ℭ Ampli⁹ aūt qeſcē qdē dicim⁹ qđ ſilr ſe hēt ꝛ ipm̄ ꝛ ptes: ꝛ nūc ꝛ p̄us: in ipſo aūt nūc nō eſt pr̄⁹: q̄re neq̄ quieſcē. Neceſſe eſt ergo ꝛ moueri qđ mouet in tēpore ꝛ quieſcere quieſcentes.

ℭ Hec eſt 3ᵃ pars p̄dicte ꝑticule in qua ponit 3ᵃ rō ꝓbās ꝙ nihil quieſcit in inſtāti. q̄ rō ē talis. Illđ qeſcit qđ ſm ſe totū ꝛ ſm oēs ſuas ꝑtes ſe hēt nūc ſic̄ p̄us. qeſcere eni eſt ſe habere nūc ſicut p̄us. in illo igitur in quo aliqd quieſcit ſūt p̄us ꝛ poſteri⁹. ſꝫ in inſtanti nō ſūt p̄us ꝛ poſteri⁹. ḡ nihil qeſcit in inſtāti. Vn̄ ſniaꝫ hui⁹ lr̄e nō hꝫ trāſlatio quā ꝯ^{tor} expōit

ℭ Scđs tractat⁹ in quo determinat de diuiſibilitate mobilis motus ꝛ quietis. ꝛ de ordine aliorum que ſunt in motu.

Qvod mutat aūt oē: neceē diſibile eē. Qm̄ eni ex q̄dā i qddā oīs mutatio: ꝛ cū qdē ſit i h̄ i qđ mutatū ē: nō ampli⁹ mutat. Cū āt ē i eo ex q̄ mutatū ē ꝛ ipꝫ ꝛ ptes oēs nō mutat. Nō eni ſimiliter ſe hēt ꝛ ipꝫ ꝛ ptes oēs nō mutat. Neceē igit h̄ qdē aliqd i h̄ eē: aliđ v° i altero mutantis. Nō enim in utroq̄ neq̄ in

neutro poſſibile eſt eſſe.

¶ Iſte eſt ſecundus tractatus huius libri in quo determinat de diuiſibilitate mobilis motus ⁊ quietis. ⁊ ſunt ordine alioꝝ que ſunt in motu. Et continet quinq; capl'a. quoꝝ in p° determinat de diuiſione mobilis ⁊ mot° ſm̄ diuiſionē tp̄is ⁊ magnitudis. In 2° ibi Qm̄ aūt oē qḋ mutat. determinat de ordie mutatoꝝ eē q̄ntū ad eoꝝ t'minū mēſurā ⁊ ſitudinē eoꝝ adiuicē. In 3° ibi Qm̄ aūt oē qḋ mutat. de terminat de ordie ipſi° moueri ad mutatū eē ⁊ ecō. In 4° ibi Qm̄ aūt oē qḋ mouet. determinat de finitate ⁊ īfinitate mot° ⁊ ꝯcurrētiū ad motū. In 5° ibi Qm̄ aūt oē qḋ mouet ul' qeſcit. determinat de diuiſiōe qetū. ¶ Capl'm p^m ꝯtinet q̄tuor ptes p̄n^{les}. qr in p^a determinat de diuiſione mo^{lis} ſꝫ diuiſionē tp̄is. In 2^a ibi Mot° aūt diuiſibilis. determinat de diuiſiōe mot° ſꝫ diuiſionē mo^{lis}. In 3^a ibi Ampli° aūt ſꝫ tempº. determinat de diuiſiōe mot° ſꝫ diuiſionē tp̄is. In 4^a ibi Qm̄ aūt oē. declarat q̄ tp̄ſ mot° moueri ⁊ qḋ mouet. ⁊ illḋ in q̄ eſt mot° eodē mō diuir. In p^a igit pte determinat de diuiſibilitate mo^{lis}. ⁊ ꝯtiet duas pticulas. qr in p^a declarat q̄ oē qḋ mutat ē diuiſibile. In 2^a ibi Dico aūt ingt. remouet qḋdā dubium. In p^a igit pticula declarat q̄ oē qḋ mutat ē diuiſibile. ⁊ hec eſt 10^a ꝯ̄ hui° libri que ꝓbat ſic. Oē qḋ ptim ē i termino a q̄ ⁊ ptiꝫ eſt in t'mino ad quē ē diuiſibile. qr oē tale hēt ptē ⁊ ptē. ſꝫ oē qḋ mutat pti eſt in termino a q̄ ⁊ pti in t'mio ad quē. g̊ oē qḋ mutat eſt diuiſibile. de illa rōne ph̄s p̄ ponit ꝯ̄nē. deide declarat miorē. ⁊ ſupponit p̄ q̄ oē qḋ mutat mouet a q̄dā i quoddā. i. de t'mio ad t'minū ad quē. h̄ ſuppoſito ꝓbat mior. vꝫ. q̄ oē qḋ mutat pti eſt in t'mino a q̄. ⁊ pti in t'mio ad quē. ſic mo^{le} dū mutat aut eſt totalr in t'mio a q̄ aut eſt totalr in t'mio ad quē aut eſt ſil' in utroq;: aut in neutro. aut eſt pti in t'mino a q̄. aut ptim in t'mio ad quē. nō eſt dare q̄ mobile dū mutat ſit totalr in t'mino ad quē. qr qn̄ mobile eſt totalr i termio ad quē ſꝫ ſe ⁊ ſꝫ oēs ſuas ptes tūc nō mouet. ſꝫ mutatū ē. nec eſt dare q̄ mobile dū mutat ſit totalr in termio a q̄. qr qn̄ mo^{le} ſm̄ ſe ⁊ ſm̄ oēs ſuas ptes eſt in termino a q̄. tūc ſe hēt eodē mō ſic̄ p̄us ſe habuit. ⁊ per ꝯ̄ns tūc nō mutatur. nec eſt dicē q̄ mo^{le} dū mouet ſit ſil' ſꝫ ſe totum in utroq; termio. qr termini mutatiōis ſūt oppoſiti. ⁊ oppoſita nō īſunt eidē ſbo ſil'. nec ēt eſt dicere q̄ mobile dū mutat ſit oino in neutro terminorū. g̊ relinquit q̄ omne quod mutat eſt ptim in termino a quo. ⁊ partim in termino ad quem.

¶ Dico aūt in qḋ mutat p̄mū ſm̄ mutatiōnē: ut ex albo i fuſcū: nō i nigrū. Nō eniꝫ neceē ē qḋ mutat i q̄cūq; eē ultiorū. Māifeſtū igit ē: q̄ oē qḋ mutat erit diuiſibile.

¶ Hec eſt 2^a pticula p^e ptis p̄n^{lis} hui° capl'i in q̄ ph̄s remouet qḋdā dubiū. nā poſſet aliqs dicē q̄ illud qḋ mutat dū mutat eſt in neutro t'minoꝝ oino. qm̄ ſi aliqd mouet a nigro in albū p̄ pallidū mediū. cū trāſmutat per pallidū mediū. nec eſt ſub albedine nec ſub nigredine. ſil'r cū aliqs mouet de pariſius ad ſāctū Dionyſiū. nō opꝫ q̄ hēat vnā ptē pariſi°: ⁊ aliā ptē in eccl'ia ſancti Dionyſij. Iſtḋ dubiū remouet ph̄s. d. exponēdo ſe q̄ per illḋ in qḋ mutat itelligit illḋ i quo p̄ mutat. nō illḋ in qḋ poſtremo mutat. Un̄ oē qḋ mutat ptim eſt in termino a quo mutat p̄rimo. ⁊ ptim in termio ad quē p^m mutat. v̄bi grā. ſi aliqd mutet ab albo in nigrū per pallidū tanq; p̄ mediū nō opꝫ q̄ illḋ qḋ mutat ſit ptim in albedine ⁊ pti in nigredie. ſꝫ duꝫ mutat a nigro in pallidū ptim eſt in nigredie ⁊ ptim in pallore. Un̄ illa ꝓpō. ſ. oē qḋ mutat pti eſt in t'mio a q̄: ⁊ ptiꝫ in t'mio ad quē: eſt itelligēda de t'mis ꝓrimis: nō de termiſ remotiſ. Deide ph̄s ꝯcludit ꝯ̄nē ſuā. d. q̄ manifeſtuꝫ eſt q̄ oē qḋ mutat eſt diuiſibile. ſi aūt oē qḋ mutat ſit pti in t'mio a q̄. ⁊ pti in t'mino ad quē. loquēdo de termis ꝓrimis ſeqt q̄ oē qḋ mutat ē diuiſibile. Ex illo loco accipiūt aliq q̄ ꝯ̄ria ſūt ſil' in eodē. qr ſi aliqd mutet ab albedie in nigredinē pti eſt ſb albedie. pti eſt ſb nigredie. ſꝫ ſine dubio itentio ph̄i nō eſt ad illḋ ꝓpoſituꝫ. ſꝫ magis ad oppoſitū. ut pꝫ per textū. dic̄ eni ſic q̄ nō opꝫ cū aliqd mouet ab albo in nigrū q̄ illḋ ſit ptim ſub albedie. ⁊ pti ſb nigredie. Et ſi dicat q̄ ad min° opꝫ ꝯcedē q̄ alterū ꝯ̄rioꝝ ſil' eſt cū foia media. qm̄ cū aliqd mouet de albo in pallidū pti eſt ſub albedie ⁊ ptim ſb pallore. ⁊ ita ꝯ̄ria i ꝯ̄rietate extremi ſc̄ ſil' in eodē. Dicēdū q̄ ipo^{le} eſt alteꝝ ꝯ̄rioꝝ eſſe ſil' in eodē ſbo adeq̄to cū foia media. qr īter extremū ꝯ̄riū ⁊ foiaꝫ mediā pōt eē mot° ⁊ t'mini mot° ſūt icōpoſſibiles. Dico igit q̄ ex dictiſ ph̄i hic bn̄ pōt hēri q̄ alteꝝ ꝯ̄rioꝝ ⁊ foia media bn̄ pn̄t eē ſil' in eodē ſbo ſm̄ diuerſas ptes illi° ſubi. ⁊ hec eſt nec̄ia. ſꝫ q̄ ſint ſil' in eodē ſbo adeq̄to nō vult ph̄ſ ſꝫ ſolū q̄ ſint in diuerſis ptib° mo^{lis}. qr per h̄ ꝓbat q̄ oē qḋ mutat eſt diuiſibile loquēdo de diuiſibilitate mot° in ptes q̄ntitatiuas mo^{lis} ⁊ nō de diuiſibilitate mo^{lis} i accn̄tia ꝯ̄ria ut expōit auēpace. ¶ Intelligēdū q̄ dn̄s Albertus ꝓbat ꝯ̄nē ph̄i per aliā demr̄ationē. ⁊ h̄ ſic. Oē illḋ ad qḋ eſt trāſmutatio. eſt diuiſibile. qr illḋ ad qḋ eſt per ſe trāſmutatio eſt p̄ ſe diuiſibile ſic̄ loc° ⁊ q̄ntitas. aut eſt p̄ accn̄s diuiſibile ſic̄ q̄litas. ⁊ oē qḋ trāſmutat eſt ſuſceptiuū t'mini trāſmutationis. ſꝫ illḋ qḋ eſt ſuſceptiuuꝫ alicui° diuiſibilis. eſt diuiſibile. g̊ oē qḋ mutat eſt diuiſibile. ¶ Notāda ſūt h̄ ſepteꝫ dcā ꝯ^{tor} p̄ mouet hic duas q̄ōnes. q̄rū p^a eſt. utrū ph̄ūſ hic p̄ trāſmutabile itelligit illḋ qḋ eſt trāſmutabile ſꝫ tria p̄dicamēta ſolū. ſ. ſꝫ q̄litatē. q̄ntitatē ⁊ ubi. aut per trāſmutabile itelligit illḋ qḋ eſt trāſmutabile ſm̄ q̄tuor p̄dicamēta. ſ. ſꝫ ſbam. q̄ntitatē. q̄litatē. ⁊ ubi. Un̄ ꝓbat ꝯ^{tor} q̄ ph̄us hic loquit de trāſmutabili ſm̄ q̄tuor p̄dicamēta. ⁊ h̄ ꝓbat dupl'r. p̄ ſic. qr ſi loq̄ret ſolū de trāſmutabili ſꝫ q̄ntitatē. q̄litatē ⁊ ubi. cū illḋ qḋ trāſmutat in ſuba ſit diuiſibile. ſicut illud qḋ trāſmutat in alijs motib°. ſequit q̄ demr̄atio ph̄i nō eēt ul'is ſꝫ pticularis. cū nō declaret oē trāſmutabile cui ineſt diuiſibiltas eē diuiſibile. vn̄ qn̄ paſſio nō demōſtrat de ſuo ſbo p̄ ⁊ ꝯuertibilr. nō eſt demr̄atio ul'is. ſꝫ tn̄ demr̄atio pticularis. nūc vo eē diuiſibile eſt in plus q̄ trāſmutabile in q̄ntitate q̄litate ⁊ ubi. ſꝫ hoc vr̄ eē icōueniēs. ſ. q̄ demr̄atio ph̄i hic nō ſit ul'is. 2° ꝓbat idē per auctem ph̄i. d. q̄ iā dixit q̄ trāſmutatio in ſba collocat ſub hac declaratiōe ⁊ q̄ſi rn̄dēdo huic qḋ dic̄ ꝯ^{tor} opinādus eſt q̄ ph̄ūs utit hic cōiter trāſmutatiōe pro q̄tuor trāſmutatiōib°. ⁊ h̄ ſuppoſito ꝯ^{tor} mouet 2^{am} q̄ōneꝫ que eſt iſta. ſ. utrū ph̄ūs hic loquat ſolū de trāſmutatiōib° in tp̄e. ul' loquit ul'r tāꝫ de trāſmutabili in non tēpore q̄ de trāſmutabili in tempore. ⁊ arguit ad utrāq; partem. ⁊ primo probat q̄ loquitur tā de trāſmutabili in tp̄e q̄ de trāſmutabili in nō

tpe.q: oē trāſmutabile in nō tpe eſt diuiſibile ſic trāſ
mutabile i tpe. ſi igiť phūs ſolū loqreť de trāſmu-
tabili in tpe demrātio pħi nō eēt ulīs ſed ꝑticula-
ris. qḋ eſt icōueniēs. q: ſic nō demrāreť paſſio de
ꝓprio ſbo. ¶ Ad aliā ēt ꝑtē argui ꝓbādo ꝙ phūſ
hic nō loquiť de trāſmutabili in nō tpe. q: tūc de-
mrātio pħi nō eēt vā. imo mior ſue demrātiōis eēt
falſa. nā illḋ qḋ trāſmutať i nō tpe nō ē ſm quādā
ꝑtē i ťmio a q̄. ⁊ ſ3 aliā ꝑtē i ťmio ad quē. Un̄ dič
ꝯ[tor] ꝙ hec qō ē q̄ſi iſolubil' expoſitorib'. ¶ Scḋo
ē notādū ꝙ ꝯ[tor] pōit ⁊ reprobat ſol'ones Alex. the
mi. auēpace i hac qōne 2ᵃ. ⁊ ꝑ pōit opionē alex. q̄
ut dixerūt expoſitores fuit iſta. ſ. ꝙ ois trāſmuta-
tio ē i tpe. l3 in qbuſdā trāſmutatioib' latet ſenſus
ſ. ſm ꝙ ſt̄ i tpe. ⁊ ſic Alex. euadit hāc qōnē. qm̄ ſ3
ipm demrātio Ari. ē ulīs ⁊ ꝟa. q: nihil ē qḋ trāſ-
muteť i nō tpe. Deīde ꝯ[tor] pōit opionē the. q̄ ut di
cit fuit ꝙ pħs hic loquiť de trāſmutabili i tpe. q: ſi
aliq̄ trāſmutatio ſit i nō tpe ipa latet nos. ⁊ phūs
vl̄ uti eo qḋ ē māifeſtū. fingit ēt ꝙ māifeſtu3 ē ꝑ ſe
ꝙ trāſmutatio q̄ ē i nō tpe eſt diuiſibilis. trāſmutati
onē enī eē i nō tpe ē ipa3 eē i oib' ꝑtib' trāſmutabi
lis. Deīde deſtruit ꝯ[tor] iſtas opiones. ⁊ ꝑ deſtruit
opionē Alex. d. ꝙ alex. in h̄ ꝯdixit famoſo magr̄o
ſ. Ari. qm̄ phūs ⁊ oēs ꝑipa. dicūt hic eſſe trāſmu-
tatiōes q̄ ſiūt i nō tpe. ⁊ h̄ ē māifeſtū i illūinatiōi-
b' ⁊ ſilib'. ḡ nihil ē ponē ꝙ ois trāſmutatio fiat in
tpe. Opionē ꝟo the. deſtruit dupl'r. ꝑ ex h̄. q: eodē
o:die ſe hēt diuiſibilitas mobilis ⁊ mutatiōis. ⁊ ad-
huc magis latet nāliter diuiſibilitas mo[bis] q̄3 muta-
tiōis. Poſſet igiť aliqs r̄ndē ad demrātione3 pħi
ꝙ l3 illa q̄ mutanť mutatiōe diuiſibili ſt̄ diuiſibilia. tm̄
ſt̄ aliq̄ latētia q̄ mutanť mutatiōe indiuiſibili. ⁊ illa
ſt̄ idiuiſibilia. ¶ Un̄ ꝑ h̄ ꝙ aliq̄ trāſmutatio ē diuiſibi
lis nō pōt demrāri ꝙ oē trāſmutabile ē diuiſibile. q:
nō ē māifeſtū ꝙ ois mutatio ē diuiſibil'. q: ſic demō
ſtratio pħi nō foret ꝟa nec ulīs. 2° deſtruit eꝰ ſol'o.
q: ſ3 ſol'onē ſuā demōſtratio pħi nō eēt ꝑ cā3. nec
eēt ꝑᵃ ⁊ eētialis. q: ſ3 the. diuiſibilitas mo[bis] ꝓbať
ꝑ hoc ꝙ trāſmutatio ē i tpe. nō aūt diuiſibilitas eius
qḋ trāſmutať i tpe nō ē ei ſm ꝙ ē i tpe cū iueniať
i eo i qḋ mutať i nō tpe. ⁊ ſic illḋ qḋ accipiť ꝓ cā
nō ē cā. ⁊ ē ſil'e ac ſi aliqs dicēt ꝙ hō ē ambulās.
q: ē rōnalis. rōnabilitas enī nō ē cā ambulationis
niſi ꝑ accñs. Deīde pōit ⁊ reprobat ꝯ[tor] opionem
auēpace q ſic r̄ndit ꝙ diuiſibilitas quā phūs itēdit
i hoc loco nō ē diuiſibilitas ſ3 ulīa. i. ſ3 ꝑtes q̄ntita-
tiuas: ſ3 ē diuiſibilitaſ q̄ ē i corpe ꝑ accñtia oppoſita.
qm̄ cū aliqd trāſmutať de ꝯrio i ꝯriū diuidiť ꝑ duo
ꝯria dū trāſmutať. ⁊ dič ꝙ illa diuiſibilitas ē ꝓpria
trāſmutatiōi q̄ ē in tpe. ⁊ nō accidit ei illḋ qḋ acci-
dit the. Un̄ auēpa. diſtixit de duplici diuiſibilitate.
qm̄ q̄dā eſt diuiſibilitas i ꝑtes q̄ntitatiuas. ⁊ de tali
diuiſibilitate nō loqť hic phūs. ſ3 poſteri' ubi decl'a-
bit ꝙ idiuiſibile nō pōt moueri. Alia ꝟo ē diuiſibilitaſ
in accñtia ꝯria. qn̄ enī aliqd ſiue ſit diuiſibile ſ3 q̄nti-
tatē ſiue nō: hēt i ſe ꝯria ſb qbuſcūq3 ḡdib' h̄ fuerit:
tc̄ illḋ ē diuiſibile ſm illa accñtia. ⁊ de tali diuiſibilita
te ut dič auēpace loqť hic phūs. ⁊ illa diuiſibilitas ē
ꝑꝑ trāſmutationē. q2 oē trāſmutabile i tpe trāſmu
tať de ꝯrio i ꝯriū. ⁊ illa diuiſibilitas nō ꝯtigit tranſ-
mutatiōi i nō tpe. nā q̄uis illḋ qḋ trāſmutať i nō
tpe ſit diuiſibile i ꝑtes q̄ntitatiuas. nō tm̄ ē diuiſibile i ac
cñtia ꝯria iter q̄ ē trāſmutatio: q: nihil moueť iter
ꝯria trāſmutatiōe ſubita. Deīde arguit ꝯ[tor] ꝯ opio

nē auēpa. ſic. Illa diuiſibilitaſ q̄ ē ſ3 accñtia ꝯria ē ꝑ
accñs i ꝯtiuo. nō enī oē ꝯtinuū ē diuiſibile ſ3 accñtia
ꝯria nec diuiſibilitas nec io ē i ꝯtinuo ut māifeſtū ē.
⁊ pħs nō ꝯſiderat i hoc loco niſi de diuiſibilitate q̄ ē
i ꝯtinuo eētialr̄. ⁊ hec ē diuiſibilitas ſ3 ulīa. ut. d.
ſ. ſ3 ꝑtes q̄ntitatiuas. Un̄ ꝯ[tor]. d. ꝙ ipſe diu ſuſtinu
it hāc opionē auēpa. ſ3 mō nō. ¶ Tertio ē notādū
ꝙ ꝯ[tor] pōit duas diuiſiōes trāſmutationū ſ3 ꝓprias
opionē ꝑ q̄s itēdit ſoluē dubitationē iductā ⁊ facē
demrātionē pħi bonā. vn̄ dič ꝙ trāſmutatiōes ſt̄
duob' modis. ſ. mot' ex ſe ꝑ ſe ut ē trāſmutatio q̄ ē
de gen̄e i genē. ⁊ mot' ex ſe nō ꝑ ſe ut ē tranſmuta-
tio q̄ ē finis alteri' trāſmutatiōis. ꝟ. g. Illuminatio
dom' q̄ fit a motu cādele. ⁊ mutatio colūne q̄ fit ex
dextro i ſiniſtrū ad motū cādele. māifeſtū ē ꝙ ille
trāſmutatiōes nō ſt̄ i nō tpe. q: ſt̄ fines trāſmuta-
tionū. ⁊ finis ē diuiſibilis ⁊ dr̄ ab illo cui' ē finis. ⁊ ē
māifeſtū ꝙ ipo[lr] ē ut ſit ꝑ ſe. hec ꝯ[tor]. Hec igiť ē ꝑᵃ
diuiſio. v3. ꝙ trāſmutatio eſt dupx. q: q̄dā eſt ꝑ ſe ut
trāſmutatio q̄ ē i tpe. ⁊ q̄dā eſt trāſmutatio nō ꝑ ſe
ut trāſmutatio q̄ ē nō i tpe. Deīde pħs pōit aliā di
uiſionē. d. ꝙ trāſmutatiōes q̄ ſūt ꝑncipalr̄: ſt̄ duob'
modis. v3. aut trāſmutatio cui' finis ē de alio gn̄e.
aut trāſmutatio cui' finis ē de gn̄e illi' trāſmutatio
nis. ⁊ utraq3 ē trāſmutatio i tpe. hec ꝯ[tor]. Un̄ trāſ
mutatio ꝑ ſe diuidiť i trāſmutatione3 cui' finis ē de
gn̄e illi' trāſmutatiōis cui' ē alteratio ťmiata ad q̄
litatē. ⁊ q̄dā ē trāſmutatio ꝑ ſe cui' finis eſt de alio
gn̄e a gn̄e trāſmutationis ut alteratio ťminata ad
formā ſbalē. Alteratio enī ē de gn̄e q̄litatis ⁊ forā
ſbalis ē de gn̄e ſubē. ¶ Quarto ē notādū ꝙ ꝯ[tor] ꝑ
iſtas diſtictiōes fač demrātionē pħi bonā. ⁊ dič ꝑ
ꝙ q̄dā trāſmutatio ē i eo ex q̄. ⁊ q̄dā i eo ad qḋ. ⁊
idr̄nter ſiue finis trāſmutatiōis fuerit de gn̄e ipſi'
aut nō de gn̄e: hoc ē ſbm utriuſq3 trāſlationis ꝑ ſe
qḋ hēt vnā ei' ꝑtē i eo ex q̄ hoc ē i ťmio a q̄ ⁊ aliam
ꝑtē i eo ad qḋ. i. i ťmio ad quē. Deīde pħi demrā
tionē ꝯ[tor] facit bonā dicēs ꝙ illa eadē q̄ ſt̄ trāſmu-
tabilia i nō tpe ſt̄ trāſmutabilia i tpe. ⁊ iō ꝓbato ꝙ
oē trāſmutabile i tpe ē diuiſibile. ſatꝭ ē ꝓbatū ꝙ tranſ
mutabile eſt diuiſibile. vn̄ pōt demrātio ſic formari.
Oē trāſmutabile i tpe ē diuiſibile. ſ3 oē trāſmutabi-
le ſiue ſit trāſmutabile i tpe ſiue i nō tpe ē trāſmu-
tabile i tpe. ḡ oē trāſmutabile ſiue ſit trāſmutabile
i tpe ſiue i nō tpe ē diuiſibile. maio: p3. q: oē qḋ ꝑtē
ē i ťmio a q̄. ⁊ ꝑtē in ťmio ad quē eſt diuiſibile. ſ3 oē
trāſmutabile i tpe ꝑtē ē i ťmio a q̄. ⁊ ꝑtē in ťmio ad
quē. ḡ oē trāſmutabile i tpe ē diuiſibile. minoꝛ ꝓbať
q: trāſmutabile i nō tpe: ē illḋ qḋ eſt trāſmutabile
trāſmutatiōe q̄ ē finis trāſmutatiōis i tpe. nūc aūt
illḋ idē qḋ ē trāſmutabile aliq̄ trāſmutatiōe ꝑ ſe ē
trāſmutabile trāſmutatiōe q̄ ē finis illi' trāſmuta-
tiōis ꝑ ſe. ⁊ iō oē trāſmutabile i nō tpe ē trāſmuta
bile i tpe. ⁊ ſic oē trāſmutabile eſt trāſmutabile in
tpe. ⁊ ita demrātio pħi ē ulīs q̄ntū ad ꝯnē ꝑn[cis] q̄ ē
ꝙ omne trāſmutabile ē diuiſibile. ¶ Deīde excuſat
Ariſ. de eo ꝙ demrātio ſua nō vl̄ ꝯtinē oē trāſmu-
tabile. q: nō vl̄ ꝯtinē trāſmutabile trāſmutatiōe q̄
ē finis trāſmutatiōis i tpe. Et dič ꝙ trāſmutari ali
qd i nō tpe ē ꝑ accñs cū ſequať trāſmutatiōe3 aliā.
Quō igiť accuſať Ari. ſi demrātio ipſi' nō cōtinet
ipa3. cū illḋ qḋ ē ꝑ accñs nō hēat demrātiones. ⁊
cū hoc ꝙ cognitio ei' collocať i cognitiōe trāſlati ꝑ
ſe. qm̄ illḋ qḋ ē ꝑ accñs. ſequiť illḋ qḋ ē ꝑ ſe. ⁊ et
finis trāſmutatiōis nō ē trāſmutatio. qm̄ finis rez

nõ eſt illa reo. ſi igiť erit trãſmutatio erit p eguoca
tionẽ. hec ↄ̃ ͥᵒʳ. Et ſic ↄ̃ ͥᵒʳ excuſat pħm tripl'r ſup h̃
q̃ ſmo ſuꝰ nõ ſe extẽdit ad trãſmutationẽ q̃ ẽ i nõ
tpe. nã de eo qȯ mouet̃ i nõ tpe nõ ẽ uez dicẽ q̃ il
lud eſt pti in t̃mio a quo: ⁊ ptim in t̃mino ad quẽ.
Pma igitur ſua excuſatio eſt q̃ traſmutatio in
nõ tpe ẽ trãſmutatio p accñs. ⁊ de eo qȯ ẽ p accñſ
nõ ẽ demr̃atio. 2ᵃ excuſatio ẽ. q: p h̃ q̃ oẽ trãſmuta
bile in tpe ẽ diſibile cogſcit̃ q̃ oẽ trãſmutabile tñ
i nõ tpe ẽ diſibile. q: illa eadẽ q̃ ſũt trãſmutabilia i
tpe ẽt ſũt trãſmutabilia i nõ tpe. Tertia excuſatio
ẽ q̃ nulla trãſmutatio v̾a ẽ i nõ tpe. ſ; finis trãſmu
tatiõis ẽ i nõ tpe: ⁊ finis trãſmutatiõis nõ eſt trãſ
mutatio niſi equoce. ⁊ q: pħs logr̃ de v̾a trãſmuta
tiõe ⁊ v̾o trãſmutabili. iȯ nõ fecit mẽtionẽ de trãſ
mutabili uł trãſmutatiõe i nõ tpe. ¶ Quito ẽ nõn
dũ circa iſtã ꝓpõnẽ. vʒ. oẽ qȯ mutat̃ pti ẽ i t̃mio a
quo. ⁊ ptim ⁊c. q̃ hoc eſt intelligẽdũ q̃ omne qȯ
mutat̃ ptim eſt in eo ex quo mutat̃: ⁊ partim in eo
quod mutatur p̃. ut dic̃ pħs. ⁊ rõ huiꝰ eſt ſm ↄ̃ᵗᵉᶜ.
qm̃ inter illȯ ad qȯ ẽ trãſmutatio p̃. ⁊ illȯ ex q̃ eſt
trãſmutatio p̃ nõ ẽ mediũ. ſ; nõ eſt nece ut trãſmu
tatio in p̃ᵃ trãſmutatiõe ſit ſʒ ptẽ quãdã i eo in qȯ
mutat̃ p̃. ex q̃ ⁊ ſʒ aliã i eo ad qȯ ẽ trãſmutatio in
poſtremo: cũ iter hec duo ſit medium. ¶ Itẽ dicit
ↄ̃ ͥᵒʳ q̃ pħus iduxit exẽplũ de eo i qȯ trãſmutabile
trãſmutat̃ p̃ de trãſmutatiõe i qualitate. ⁊ de qua
litate i coloribꝰ: cũ p̃ᵐ appet in trãſmutatione iſta.
appet eñi bñ q̃ i coloribꝰ ſit colo: iter quẽ ⁊ illũ in
q̃ ẽ trãſmutatio nõ ẽ mediũ. ¶ Sexto ẽ notãdũ ſʒ
ↄ̃ᵗᵉᶜ q̃ p̃ᵐ iuenit̃ i olbꝰ trãſmutatiõibꝰ. ⁊ ſup h̃ fun
dat̃ hec demr̃atio pħi. imo dic̃ ↄ̃ ͥᵒʳ q̃ ↄ̃ſiderãdũ ẽ
qd ſit p̃ᵐ i vnaq̃q; trãſmutationũ q̃tuoz. ⁊ ↄ̃ ͥᵒʳ dic̃
q̃ medẽ iter t̃minũ a q̃ trãſmutabile trãſmutat̃ p̃
⁊ t̃minũ in quẽ trãſmutat̃ poſtremo ẽ p̃ᵐ i qȯ trãſ
mutabile trãſmutat̃. ⁊ expõit qd itelligit p mediũ
dicẽs. Intelligo hic p mediũ nõ illȯ qȯ diuerſifi
cat̃ ſʒ magis ⁊ minꝰ. ſ; illȯ qȯ diuerſificat̃ ſm foz
mã ⁊ q̃litatẽ. qm̃ pallidũ nõ dit ab albo ſʒ magis
⁊ minꝰ. ſ; ſʒ q̃litatẽ. ⁊ ſi nõ eẽt eiuſdẽ ſpẽi. hec ↄ̃ ͥᵒʳ
⁊ ſic pʒ q̃dãmȯ diſio de medio. qm̃ q̃dã ẽ mediũ
diſtictũ ab extremis ſʒ magis ⁊ minꝰ ſolũ ⁊ tale me
diũ ẽ eiuſdẽ ſpẽi cũ extremis. aliȯ ẽ mediũ differẽs
ab extremis ſʒ formã ſpecificã. ⁊ ſm q̃litatẽ. i. ſm
dĩiaʒ ſpecificã. Illa igiť ꝓpõ. ſ. oẽ qȯ mutat̃ pti eſt
in t̃mio a q̃. ⁊ ptim ẽ i t̃mio ad quẽ. ẽ itelligẽda de
medio i qȯ p̃ trãſmutat̃ diſs ſʒ ſpẽʒ ab extremis
⁊ nõ mediũ diſs ab extremis ſm magis ⁊ minꝰ.
Uñ breuiter ↄ̃ ͥᵒʳ itẽdit q̃ i oi gñe motꝰ eſt dare p̃ᵐ
ſʒ ſpẽʒ ⁊ ſʒ formã. ⁊ ſic p̃mꝰ terminꝰ ad quẽ aliquid
mouet̃ ab albo ẽ pallidũ. ⁊ ſʒ cõeʒ opiõnẽ pallidũ
dit ab albo ſʒ ſpẽʒ. ſ; i trãſmutatiõe q̃ ẽ ab albo ſʒ
magis ⁊ minꝰ nõ ẽ dare p̃ᵐ i qȯ trãſmutabile trãſ
mutat̃. imo ẽ dare ptẽ añ ptẽ ſeu g̃dũ añ g̃dũ in iñ
nitũ. vñ i motu ẽ dare p̃ᵐ ſʒ ſpẽʒ. ſed nõ ẽ dare p̃ᵐ
ſʒ magis ⁊ minꝰ. ¶ 7ᵒ ẽ notãdũ q̃ ↄ̃ ͥᵒʳ decl'at q̃
i oi gñe trãſmutatiõis ẽ dare p̃ᵐ ſʒ ſpẽʒ: ut viſũ eſt
i coloribꝰ. ⁊ eodẽ mȯ pʒ i ſaporibꝰ. i p̃mis ẽt q̃lita
tibꝰ ẽ mediũ. nã tempatũ ẽ mediũ ſʒ formã ⁊ ſm
ſpẽʒ iter calidũ ⁊ frigidũ: ſil'r i motu locali ẽ dare
p̃ᵐ locũ ſʒ ſpẽʒ. v̇. g. Si t̃ra moueat̃ a ſimpl'r ſurſũ
ad ſimpl'r deozſũ. tũc ẽ p̃mꝰ locꝰ ſʒ ſpẽʒ. ſ. locꝰ deoz
ſũ. ſ; nõ ↄ̃tigit dare p̃ᵐ locũ ſʒ nũʒ niſi i ↄ̃tinuo: al'r
ſupficies eẽt imediata ſupficiei. p̃ᵐ aũt i gñatiõe ⁊
corruptiõe. ut. d. ẽ mima p̃s q̃ põt iueniri de gña

to. mimũ eñi de oi gñato ẽ det̃minate q̃titaſ. v̇. g.
Minima p̃s ignis ẽ det̃minata. ut mima p̃s q̃ põt
eẽ ignis. hec ↄ̃ ͥᵒʳ. Sic igiť vꝫ q̃ iſta ſit itẽtio ↄ̃ᵐⁱᵗ q̃
ↄ̃ſiſtit i h̃ q̃ oẽ qȯ mutat̃ ẽ diſibile. q: oẽ qȯ mutat̃
i tpe ẽ diſibile q: pti ẽ in t̃mio a q̃ ⁊ pti in t̃mio ad
quẽ. ſ; oẽ trãſmutabile ẽ trãſmutabile in tpe. iȯ oẽ
trãſmutabile ẽ diſibile. vñ illa ꝓpõ. ſ. oẽ qȯ mutat̃
pti ẽ in t̃mio ⁊c. ẽ itelligẽda de eo qȯ mutat̃ i tpe
⁊ de ptibꝰ q̃titatiuis moᵗⁱˢ. oẽ eñi qȯ mutat̃ i tpe
hẽt vnã ptẽ q̃titatiuã eiꝰ i t̃mio a q̃ ⁊ aliã i t̃mino
ad quẽ. itelligẽdo p t̃minũ a q̃ ⁊ t̃minũ ad quẽ ter
minos prios iter q̃s nõ ẽ mediũ. ⁊ i oi motu. ſ. taʒ
i gñatiõe ⁊ corruptiõe q̃ʒ i alteratiõe ⁊ motu loca
li ⁊ i motu ad q̃titatẽ iuenit̃ p̃ᵐ in q̃ trãſmutabile
trãſmutat̃ iter qȯ ⁊ t̃minũ a quo nõ ẽ aliqȯ medi
um. ⁊ iõ i oi motu illȯ qȯ mutat̃ pti eſt in t̃mio a
quo ⁊c. ¶ S; ut itẽtio pħi ⁊ ↄ̃ᵐⁱᵗ faciliꝰ videat̃ obij
cio ↄ̃ dcã. ⁊ ꝓbo p̃ q̃ nõ oẽ qȯ mutat̃ i tpe pti ſit i
t̃mio a quo ⁊ pti i t̃mio ad quẽ itelligẽdo p termi
nũ ad quẽ t̃minũ ꝓximũ i quẽ mutat̃ p̃. q: ubi nõ
ẽ dare p̃ᵐ t̃minũ i quẽ moᵇˡᵉ trãſmutat̃ ibi moᵇˡᵉ nõ ẽ
pti i t̃mio a quo: ⁊ pti i t̃mio ad quẽ p̃ moᵇˡᵉ trãſmu
tat̃. ſ; nõ i oi motu ẽ dare p̃ᵐ terminũ in quẽ moᵇˡᵉ
trãſmutat̃. g̃. maioz pʒ. ⁊ minoz decl'at̃ tripl'r. ⁊ p̃
ſic. q: i motu alteratiõis ſʒ magis ⁊ minꝰ nõ ẽ da
re p̃ᵐ terminuʒ in quẽ moᵇˡᵉ trãſmutat̃. q: nõ ẽ dare
g̃dũ imediatũ alteri g̃dui. q: h̃ eẽt dare qȯ dã iſtãſ
qȯ eẽt imediatũ iſtãti. qȯ ẽ falſũ ⁊ ipoᵇˡᵉ. 2ᵒ pʒ eadẽ
minoz: q: i motu locali nõ ẽ dare p̃ᵐ terminũ i quẽ
moᵇˡᵉ trãſmutat̃. q: ille p̃mꝰ t̃minꝰ uł eẽt p̃mꝰ locꝰ uł
p̃ᵐ ubi: ſ; nec ẽ dare p̃ᵐ locũ nec p̃ᵐ ubi. nõ eniʒ eſt
dare p̃ᵐ locũ. q: ille locꝰ eẽt imediatꝰ loco ex q̃ moᵇˡᵉ
icepit moueri. ſ; h̃ ẽ ipoᵇˡᵉ. q: ipoᵇˡᵉ eſt q̃ i ↄ̃tinuo ſu
pficies ſit imediata ſupficiei. q: eadẽ rõne in linea
ↄ̃tinuã pũctꝰ eẽt imediatꝰ qȯ ẽ icõueniẽs. cũ igiť lo
cus ſit ſupficies ut viſũ ẽ. ſequit̃ q̃ nõ ẽ dare locuʒ
imediatũ alteri locȯ. ⁊ ẽt ſi locꝰ eẽt imediatꝰ alteri
loco põamꝰ q̃ moᵇˡᵉ trãſeat de vno loco ad aliũ lo
cũ imediatũ. ⁊ q̃ i vno iſtãti ẽ in vno illoꝝ locoꝝ ⁊
i alio iſtãti ẽ i alio. q̃ro tũc an illa iſtãtia ſiť mediata
uł imediata. nõ ẽ dare q̃ ſint imediata. q: iſtãs nõ
ẽ imediatũ iſtãti. ſi v̾o dat̃ q̃ ſiť mediata. tũc in illo
tpe medio moᵇˡᵉ ẽ i aliquo loco medio iter illa duo
loca. ⁊ p ↄ̃ñs illa duo loca nõ erãt imediata. ⁊ pp
eaſdẽ rõnes nõ eſt dare ubi imediatũ alteri ubi. q:
ubi cãtur ex circũſcriptiõe loci. ſi igiť locꝰ nõ ẽ ime
diatꝰ loco ſeq̃t̃ q̃ vnũ ubi nõ ẽ imediatũ alteri ubi.
⁊ ẽt q: ſi duo ubi eẽnt imediata ſequit̃ ẽt q̃ iſtans
eẽt imediatũ iſtãti ut deductũ ẽ de loco. Itẽ i mo
tu gñatiõis ⁊ corruptiõis nõ ẽ dare p̃ᵐ: q: ſi ignis
agat i aerẽ corrũpit aerẽ ſucceſſiue ptibil'r corrũpẽ
do vnã ptẽ añ aliã in ifiᵐ. ⁊ ſic nõ ẽ dare p̃ᵐ gñatũ.
Itẽ vꝫ q̃ illa ꝓpõ ſit falſa. vʒ. Oẽ qȯ mutat̃ ẽ pti i
t̃mio a quo ⁊c. Nã i motu alteratiõis vꝫ hẽre iſtã
tiã. q: ſm pħũ; li. de ſenſu ⁊ ſenſato aliqua p̃s aq̃
ſil'r cogelat̃. ita q̃ nõ pluſ ↄ̃gelat̃ i vna pte q̃ʒ i alia.
⁊ ita illa p̃s tota fit ſil'r ſb t̃mio ad quẽ. ⁊ p ↄ̃ñs qȯ
trãſmutat̃ nõ ẽ pti in t̃mio a quo ⁊ pti in t̃mio ad
quẽ. Itẽ i gñatiõe ⁊ corruptiõe vꝫ hẽre iſtãtiã. q: ſi
ex iaiato fiat aiatũ. v̇. g. ſi ex ſpmate uł embriõe fi
at hõ illȯ qȯ mutat̃ nõ ẽ pti ſb foia aiati. ⁊ pti ſub
forma iaiati. Itẽ vꝫ q̃ demr̃atio pħi nõ ſit ulis. q:
mediũ p qȯ tenet nõ ẽ ul'r uez. ⁊ ↄ̃ nõ excedit me
diũ. ꝓbatio aſſũpti. nã illa ꝓpõ q̃ ẽ mediũ demr̃a
tionis. ſ. oẽ qȯ mutat̃ pti ẽ ⁊c. nõ ẽ v̾a niſi de eo qȯ

mutaṫ i tpe. ¶ Pro his igiṫ dubijs eſt videndū qd phūs itelligat ꝑ terminos trāſmutationis. ꝛ quō demſ̄ratio phī ē vā. q2 ē ſciēdū ꝙ i motu locali per termios nō itelligit phs loca nec ubi. q2 nec ē dare duo loca nec duo ubi imediata. ſed i motu locali ꝑ ṫminos itelligit phs magnitudinē ſup quā ꝛ circa quā ſit mot᷒. ꝛ ꝑ ṫminū i quē moˡᵉ ꝑ trāſmutaṫ in telligit phs totā magnitudinē imediatā magnitudini ſup quā ul' circa quā ē moˡᵉ qñ icipit moueri. ego ēt ſū mō ſup vnā magnitudinē. ꝛ ſi debeō moueri ab magnitudie anteꝙ̄ deferā totā magnitudinē ſup quā mō ſū: ero pti in magnitudie imediata huic magnitudini. ꝛ pti in hac magnitudie. ut pȝ māifeſte. ꝛ ſic pt ſaluari ꝙ i motu locali ē ul'r uerꝫ ꝙ oē qd mutaṫ ē pti ꝛ c̄. itelligēdo ꝑ ṫminos ptes magnitudis imediatas. i motu aūt alterationis pt dupl'r ſaluari ſ̄z ꝙ dup' pt itelligi motū alterationis fieri. vȝ. vno° ꝙ vna ps alterabil' altereṫ añ aliam: ꝛ añ aliā alia. ꝛ ſic i iñᵐ. alio° ꝙ aliqd motū ſimul totū altereṫ ſic ꝙ nō vna ps añ alia. Si ꝑ mō itelligiṫ fieri alteratio. tūc māifeſtū ē ꝙ oē qd alteraṫ pti ē i ṫmio a q̄. ꝛ pti i ṫmio ad quē. q2 ſ̄z h̄ oē qd alteraṫ ꝑtibil'r alteraṫ: ita ꝙ dū vna ps qeſcit ſb ṫmio a q: alia ps trāſmutaṫ i ṫminū ad quē ꝑ primū. ſi vō itelligam᷒ altatiōes fieri 2°° ſic ꝙ totū ſimul alteraṫ ſic tñ ꝙ ſi ps ꝓpiquior alteranti uehemēti᷒ altereṫ ꝙ̄ ps remotior: ps ꝓpiquior citi᷒ erit ſb termio ad quē ꝑfecto ꝛ ſb qete ꝙ̄ ps remotior. ꝛ tc̄ ps ꝓpiquior alterāti erit ſb termio ad quē qñ ps remotior erit ſb ṫmio a q̄. ꝛ ſic oē qd alteraṫ ē ul' pt eē pti ſb ṫmio a q̄ ꝛ pti ſb ṫmio ad quē. ex q̄ ſeqṫ ꝙ oē qd alteraṫ ē diſibile qd ē ꝓpoſitū phī. ꝛ ſic ꝑ ptes altatiōis debēt itelligi ṫmini differētes ſ̄z ſpēs. oē eni qd alteraṫ pt eē pti ſb termio a q̄. ꝛ pti ſb termio ad quē ꝓprio ſ̄z ſpēs. Uñ ſi aliqd trāſmutaṫ ab albo i nigrū ꝑ palidū mediū: ps ꝓpinqor alteranti citi᷒ erit ſb palore ꝙ̄ ps remotior. ꝛ tc̄ alterabile pti erit ſb ṫmio a q̄ ꝛ pti ſb ṫmino ad quē differēte ſ̄z ſpēs a termio a q̄. De motu vō ad q̄̄titatē nihil dic phūs nec ēt ɔ̄ᵗᵒʳ. Poſſum᷒ tñ dicē ꝙ i motu ad q̄̄titatē ē māifeſtū ꝙ moˡᵉ dū mouet pti ē i termio a q̄. ꝛ pti i termio ad quē. qm̄ certū ē ꝙ i motu ad q̄̄titatē acqriṫ aliq noua q̄̄titas ul' ps q̄̄titas. ꝛ māifeſtū ē ꝙ nō corrūpiṫ tota q̄̄titas ꝑcedēs. ꝛ iō i motu ad q̄̄titatē dū moˡᵉ moueṫ vna ps q̄̄titatiua ē ſb ṫmio a q̄. ſ. ſb q̄̄titate antiq̄. ꝛ alia ē ſb ṫmio ad quē. ſ. ſb q̄̄titate noua. Et ſi dī ꝙ iſtd nō ē uerꝫ i motu diminutiōis. q2 i motu diminutiōis nō acqriṫ noua q̄̄titas. Dicēdū ē ꝙ in motu diminutiōis acqriṫ noua q̄̄titas ſ̄z mior q̄̄titas acqriṫ ꝙ̄ depdaṫ. Uñ phs ꝑ de gña. d. ꝙ aial dū viuit ſꝑ nutriṫ: ſ̄z i ſtētiōe acqriṫ noua q̄̄titas ꝛ iō dū aial nutriṫ acqrit nouā q̄̄titatē. Al'r pt ēt dici. vȝ. ꝙ phs ꝛ ɔ̄ᵗᵒʳ nō loquūṫ de motu ad q̄̄titatē. q2 māiᵐ ē ꝑ ſe ꝙ illd qd moueṫ ad q̄̄titatē ē diſibile. q2 augeṫ ul' diminuiṫ. ſ̄z idiſibile nec pt augeri nec diminui. Uel pt dici ꝙ illd idē qd ē trāſmutabile ad q̄̄titatē ē qñꝗ̄ trāſmutabile ad q̄litatez. nā nihil ꝓprie augeṫ niſi mediāte alteratione. nō eni pt alimētū ɔuerti i nāȝ rei alēde ſine alteratione ꝑcedēte. ꝛ iō ꝓbato ꝙ oē alterabile ē diuiſibile hñs ptē i termio a quo ꝛ ptē in termio ad quē: ſatꝫ pȝ ꝙ trāſmutabile ad q̄̄titatē ē diſibile hñs ptē i termio a q̄ ꝛ c̄. ſ̄z i motu gñatiōis ꝛ corruptiōis nō opȝ ꝙ trāſmutabile hēat ptē de termino a quo ꝛ ptē de termio ad quē. q2 gñatio ꝛ corruptio ſiūt in nō tpe. ꝛ de eo qd trāſmutaṫ i nō tpe nō ē uerꝫ. ſ̄z ſolū illd qd trāſmutaṫ i tpe. ¶ Ad dubitatiōes vō iductas. Ad ꝑᵃˢ cōcedēdo ꝙ nō i oī motu ē dare ꝑᵐ i qd trāſmutabile trāſmutaṫ. ꝛ iō nō ē ul'r uerꝫ de ſcō ꝙ oē qd moueṫ i tpe actu hȝ ptē de ṫmio a q̄: ꝛ ptē de ṫmio ad quē. ſ̄z illd ē ul'r uerꝫ ꝙ oē qd mutaṫ i tpe: pt hēe ptē de ṫmio a q̄ ꝛ ptē de ṫmio ad quē differētē ſ̄m ſpēs a termio a q̄: itelligēdo ꝑ termios ſic̄ dcm̄ ē ſup. Et qñ dī ꝙ i trāſmutatiōe ſ̄z magis ꝛ min᷒ nō ē dare ꝑᵐ terminū. dico ꝙ nō ē dare ꝑᵐ terminū ſ̄z nūȝ. tñ q2 illd qd trāſmutaṫ trāſmutatiōe ſ̄z magis ꝛ min᷒ pōt trāſmutari de vna ſpe ad ſpēs oppoſitā. ꝛ i illa trāſmutatiōe habebit ptē i termio a q̄ ꝛ ptē i termio ad quē differētē ſ̄z ſpēs. iō dico ꝙ illd qd trāſmutaṫ tali traſmutatiōe pt hēre ptē i termio a q̄. ꝛ ptē in termio ad quē. ex q̄ ſeqṫ ꝙ illd qd ſic trāſmutaṫ eſt diſibile. ¶ Ad 2ᵐ rñdeṫ ſic̄ dcm̄ ē ꝙ i motu locali ꝑ terminū a quo ꝛ terminū ad quē nō debēt itelligi diuerſa loca nec diuerſa ubi. ſ̄z ptes magnitudis ſup quā ul' circa quā moˡᵉ moueṫ. ul' ſi ꝑ terminos a q̄ ꝛ ad quē itelligant loca aut ubi: tc̄ dȝ ſic itelligi. ſ. ꝙ oē qd moueṫ motu locali pt hēre ptē i termio a quo ꝛ ptē i termio ad quē differētē ſ̄z ſpēs a termino a quo: ſuppoſito ꝙ loca eloꝝ differat ſpe ſic̄. d. hic ɔ̄ᵗᵒʳ. Uñ ſi aliqd moueṫ a ſimp'r ſurſū ad ſimp'r deorſū. aliqñ erit pti i loco ignis. ꝛ pti i loco aeris. ꝛ h̄ ad ꝓpoſitū phī ſufficiat. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ ſi in gñatiōe ꝛ corruptiōe eloꝝ ſit gñatio ꝛ corruptio ɔtinua ſic ꝙ ps gñaṫ ꝛ corrūpiṫ añ ptē i iñᵐ. ut. d. lico. ꝑ poſterioꝝ caplo 11°. tc̄ ē māifeſtū ꝙ i motu gñatiōis ꝛ corruptiōis trāſmutabile ē ptiȝ i termino a quo. ꝛ pti in termio ad quē. ſ̄z tc̄ nō ē dare ꝑᵐ gñatū niſi ſ̄z ſpēs. ſ̄z ſi i gñatiōe eloꝝ aliqd totū ſiṁl gñatū ſic̄ ɔ̄ᵗᵒʳ vī h̄ dicē. tūc māifeſtū ē ꝙ in motu gñatiōis ꝛ corruptiōis eſt dare ꝑᵐ gñatū ꝛ ꝑᵐ corruptū. ſ̄z ſ̄m h̄ illd qd mutaṫ motu gñatiōis ꝛ corruptiōis nō ē pti i termio a q̄ ꝛ c̄. q2 talis mutatio ē i nō tpe. ¶ Ad aliud cū dī ꝙ in motu alterationis illa ꝓpō vī hēre iſtātiā. ſ. oē qd mutaṫ pti ē ꝛ c̄. q2 aliq ps aq̄ ſiṁl cōgelaṫ ſ̄z phs. dico ꝙ illa ps aq̄ q̄ tota ſiṁl ɔgelaṫ: forti᷒ cōgelaṫ in pte ꝓpiquiori cōgelāti: ꝙ̄ i pte remotiori. Uñ ſi aq̄ calida dēat ɔgelari anteꝙ̄ illa ps q̄ ſiṁl cōgelaṫ ſit tota frigida: opȝ ꝑus ꝙ vna ei᷒ ps ſit calida: ut ps remotior a cōgelatiōe. ꝛ alia ps frigida ut ps ꝓpingor cōgelāti. ꝛ ſic illd qd totū ſiṁl ɔgelaṫ aliqñ pti eſt ſb termino a q̄ ꝛ ptiȝ ſb termnio ad quē. ꝛ h̄ ſufficit q̄̄tū ad itētionē phī. Uñ pt dici ꝙ illd qd totū ſiṁl ɔgelaṫ pti ē i termio a quo ꝛ pti in termio ad quē loquēdo de termis ꝓpiqs. nā q̄̄uis aliqd agēs poſſit ɔgelare aliquā ptē aq̄ totā ſiṁl. tñ uehemēti᷒ cōgelat ptē ſibi ꝓpiquā ꝙ̄ ptē remotā ab eo. pȝ igiṫ ꝓpingor cōgelāti ē magis diſpoſita ad terminū ad quē ꝙ̄ ps remota. ꝛ ps remota ē magis diſpoſita ad ṫminū a quo ꝙ̄ ps ꝓpinq̄. Igiṫ itelligēdo ꝑ ṫmios a quo ꝛ ad quē hᵘ diſpōnes ad terminū a quo mot᷒ incipit. ꝛ ad terminū ad quē mot᷒ ultio terminaṫ. ſic ē uerꝫ ꝙ oē qd alteraṫ ē ptiȝ i termino a q: ꝛ ptim in termio ad quē. q2 ptiȝ ē i vna diſpōne. ꝛ pti i alia. q̄ diſpōnes ſūt termini ꝓpinq. ¶ Ad aliud qñ dī ꝙ i gñatiōe ꝛ corruptiōe nō ē uerꝫ ꝙ illd qd trāſmutaṫ ſit ptiȝ ꝛ c̄. dico vno° ꝙ gñatio ꝛ corruptio ſūt mutatiōes facte i nō tpe. ꝛ illud qd mutaṫ muta-

ſiõe ſcã i nõ tpe nõ ẽ pti ⁊c. Ul' pt dici i alteratiõe ꝑcedẽte gñatiõnẽ ⁊ corruptionẽ: illõ qð traſmutat' pti ẽ i t'mio a q̄. ⁊ pti i t'mio ad quẽ. q2 pti ẽ ſb diſpõne t'mini a q̄. ⁊ pti ſub diſpõne termini ad quẽ. nã ps ppiquioꝛ alteráti magis diſpõit' ad t'minũ ad quẽ. q̄ʒ ps remotioꝛ. ℂ Ad aliõ qñ dĩ ꝙ demr̄atio pbi nõ eſt uł'iſ. dicẽdũ ꝙ demr̄atio pbi eſt uł'iſ ⁊ mediũ p qð tenet' eſt uł'r uerum. ⁊ eſt illud ꝙ oẽ mutabile ſiue ſit mutabile i tpe ſiue i nõ tpe ẽ mutabile i tpe. Uñ demr̄atio pbi ſic dʒ fieri iuxta pdi cta. oẽ ens potẽs ẽẽ pti i t'mio a q̄ ⁊ pti in t'mio ad quẽ ẽ diſibile. ſʒ oẽ mutabile ẽ ens potẽs ẽẽ ptiʒ in t'mio a q̄ ⁊ pti i t'mio ad quẽ. ḡ oẽ mutabile ẽ diſibile. maioꝛ ẽ uł'r v̓a. ⁊ mioꝛ decl'at' ſic. oẽ mutabile i tpe ẽ ens potẽſ ẽẽ pti ſb t'mio a q̄ ⁊ pti ſb t'mio ad quẽ. ſʒ oẽ mutabile ẽ mutabile i tpe. ḡ. vñ oẽs iſte ppõnes ſ' uł'r v̓e. Iſta tñ ppoſitio .ſ. oẽ qð mutat' partim ẽ ſb termio a quo ⁊ partim ſub termio ad quẽ nõ eſt uł'r v̓a. nec ea utit' pbus ſʒ itellectũ quẽ facit ſed ſm intellectum in quo ſit.

ℂ Mot' ãt ẽ diſibilis dupl'r. Uno qdẽ mõ tpe. alio v̓o ſʒ ptiũ illi' qd monet': ut ſi ip ſuʒ .a.c. monet' totũ. ⁊ .a.b. monebit'. ⁊ .b.c. Sit igit' ipſi' qdẽ .a.b. q ẽ .d.e. ipſi' .b.c. q ẽ .e.ʒ. mot' ptiũ. Neceẽ ẽ igit' totũ i q̄ ẽ .d.ʒ. ipſi' .a.c. eẽ motũ. Monebit' eni ſʒ hũc qm̄ qdẽ utraq; ptiũ monebit' ſm utrũq;. Nll'a eni mouebit' ſʒ alteri' motũ. Quare totus mot' toti' eſt magnitudis mot'.

Demonſtratio

A B C

Mobile

D E Z

Motus

ℂ Hec ẽ 2ᵃ ps pn̄ˡⁱˢ hui' capli i q̄ decl'at' ꝙ mot' ẽ diuiſibilis ſʒ diſionẽ moˡⁱˢ. ⁊ ptinet tres ptic'las ſm nũm triũ rõnũ qb' decl'at' ppoſitũ. 2ᵃ ibi [Ampli' ãt ſi ois mot'.] ʒᵃ ibi [Ampli' ſi qdẽ.] ꝯ igit' quaʒ pbs hic itẽdit decl'are ẽ iſta ꝙ mot' diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ. ita ꝙ ptes mot' ſũt i ptib' moˡⁱˢ. ⁊ hec eſt 11ᵃ ꝯ hui' li. ꝑ tñ pbs ppõit ꝙ mot' diuidit' dupl'r. vʒ ſʒ diſionẽ tpis. ⁊ ſm diſionẽ moˡⁱˢ. ꝯ igit' pbat' ꝑ ſic. Sit totũ moˡᵉ qð monet' .a.c. cuiuſ vna ps ſit .a.b. ⁊ alia ps .b.c. ⁊ ſit tot' mot' ſʒ quẽ .a.c. monet' .d.ʒ. cui' vna ps ſʒ quã .a.b. monet' ſit .d.e. ⁊ alia ſʒ quã .b.c. monet' ſit .e.ʒ. Ex iſtis ſuppoſitis pbat' ꝯ ſic. Si totũ .a.c. monet' neceẽ ẽ ꝙ utraq; ps moueatur. q2 totũ nõ monet' ꝑ niſi qlibet ei' ps moueat'. qlibet igit' ps ipſi' .a.c. monet'. ſʒ nulla ps monet' toto motu .d.ʒ. ḡ ps .a.c. ſ. a.b. monet' pte mot' ⁊ alia ps .ſ. b.c. monet' alia pte mot'. totũ igit' moˡᵉ monet' toto motu: ⁊ ps pte mot'. igr̄ mot' diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ. nã h ẽ motũ diuidi ad diſionẽ moˡⁱˢ .ſ. ꝙ tot' mot' ſit i toto moˡⁱ ⁊ ps mot' in pte moˡⁱˢ. Et ꝯᵗᵒʳ diẽ hic ꝙ pbs itelligit hic p ptes moˡⁱˢ uł' motꝰ: ut hẽt alia lra ptes q̄ mouent' de pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ ⁊ ſil'r itelligᵐ ẽ de ptitiõe mot' ſʒ ptitionẽ ptiũ. qm̄ iſta ptitio dit a ptitiõe ei' ſm diſionẽ uel ptitionẽ tpis. hec ꝯᵗᵒʳ. Intelligẽdũ ẽ ꝙ ptes mot' q accipiunt' ſm diſionẽ moˡⁱˢ manẽt cõtinue a pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ ſic ptes moti manẽt de pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ. Sic eni mot' toti' moˡⁱˢ manet ꝯtinue a pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ ita ptes mot' extẽſe i ptib' moˡⁱˢ manẽt a pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ. Sic eni totuʒ moˡᵉ monet' vno motu ꝯtinuo a pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ. ita qlibet ps moˡⁱˢ monet' motu cõtinuo a pn̄ᵒ ſpatij uſq; ad finẽ. ſʒ ptes mot' accepte ſʒ diſioneʒ tpis nõ manẽt ꝯtinue. ſʒ vna ps mot' accepta ſʒ diuiſionẽ tpis ẽ pterita ⁊ alia futura. ⁊ nõ ſ' ſil' ſimultate tpis. ſʒ ptes mot' accepte ſʒ diſionẽ moˡⁱˢ ſũt ſil' ſimultate tpis nõ ſimultate ſubi. q2 ſ' i diuerſis ptib' moˡⁱˢ. ℂ Intelligẽdũ ẽ ꝙ motũ diuidi ad diſionẽ moˡⁱˢ põt itelligi dupl'r. vnoᵒ ꝙ ps poſt ptẽ moueat'. ⁊ h ẽ i poˡᵉ de aliq̄ ꝯtinuo qð ſʒ ſe totũ monetur. Alioᵒ põt itelligi cõparãdo motũ ſolũ ad ſbm i q̄ ẽ. ſic mot' diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ in q̄ ẽ. ſic albedo diuidit' ad diſionẽ ſbi in q̄ ẽ. ⁊ ſic ẽ uer̄ ꝙ mot' diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ. Iſto tñ dictũ .ſ. ꝙ pars mobilis qð ſʒ ſe totũ mouet': nõ monet' añ aliq̄; ptem. hẽt ꝑ iatẽ cõparãdo utrãq; ptẽ ad motuʒ ſimpl'r ⁊ abſolute. tñ cõparãdo moˡᵉ ad aliqð determiatũ ſignũ in ſpatio ſic pars ꝑcedit partẽ. qm̄ vna pars mobilis ꝑus ptrãſit aliqð determinatũ ſignũ i ſpatio q̄ʒ alia pars. ut pʒ ad ſenſum in motu locali.

ℂ Ampli' aũt ſi ois mot' alicui' ẽ. tot' aũt mot' q ꝯſiter .d.ʒ. neq; ptiũ ẽ neutrẽ. ps eni utraq;: neq; alteri' nulli'. cui' ẽ h i toti' toti': ⁊ ptes ptiũ ſũt. ptes aũt ipſi' .d.ʒ. ſũt ipar̄ q̄ ſũt .a.b.c. ⁊ nullar̄ aliar̄. Pluriũ eni nõ erat vn' mot': ⁊ utiq; tot' motus erit ipſius .a.b.c. magnitudinis.

ℂ Hec ẽ 2ᵃ ptic'la 2ᵉ ptiſ pn̄ˡⁱˢ hui' ca. i q̄ ponit' 2ᵃ rõ pbãs ꝯnẽ. ⁊ ẽ qdãmõ ꝯfirmatio rõnis ꝑcedẽtis, ⁊ ẽ rõ talis. ptes toti' mot' .ſ. d.e. ⁊ .e.ʒ. ſ' ptiũ moti .ſ. ptiũ ipſi' .a.c. uł' iſte toti' mot' .d.ʒ. ẽ toti' moˡⁱˢ .a.c. ḡ tot' mot' .d.ʒ. diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ .a.c. naʒ ſi tot' mot' ſit i toto moˡⁱ ⁊ ptes toti' mot' i ptib' toti' moˡⁱˢ: tũc mot' diuidit' ad diſionẽ moˡⁱˢ. ſʒ q2 ſuppoſitũ ẽ i pᵃ demr̄atiõe ꝙ tot' mot' aggregat' ex .d.e. ⁊ .e.ʒ. ẽ toti' moti .a.c. ⁊ illõ nõ ẽ adhuc decl'atuʒ. iõ pbs decl'at h ſic. Iſte tot' mot' aggregat' ex .d.e. ⁊ ex .e.ʒ. nõ ẽ alteri' ptis moˡⁱˢ. q2 qlibet ps mobilis hẽt ptẽ illi' mot'. ⁊ totũ ⁊ ps nõ ſ' eiuſdeʒ ꝑ. nec ẽ iſte tot' mot' alicuſ' alteri' toti' moˡⁱˢ. q2 tunc ptes iſti' mot' eẽnt in ptib' illi' moˡⁱˢ. ⁊ ſic vn' mot' eẽt i plib' mobilib'. qð ẽ i poˡᵉ. igit' neceẽ ẽ ꝙ motuſ ꝯgregat' ex motib' ptiũ ſit mot' toti' mobil': ⁊ ꝙ tot' mot' ſit toti' mobilis. quẽadmodũ ptes toti' motus ſ' ptiũ mobil'. ita ꝙ iſte ꝯuertant' .ſ. ptes mot' eſſe ptiũ mobil'. ⁊ totũ motũ eẽ toti' mobil'. Et dic ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ iſta decl'atio ẽ utilis i eis qb' utit' pbus in fine octaui .ſ. ꝙ mot' ifinit' nõ eſt corporis finiti.

ℂ Ampli' ãt ſi qdẽ ẽ toti' ali' mot' ut i q̄ .t.i. remouebit' ab eo: q utrarũq; ptiũ mot'. Mi ãt eq̄les erãt his q̄ ſũt .d.e.ʒ. vni' eni vn' mot'. Quare ſi tot' qdẽ diuidet': q ẽ .t.i. i ptiũ mot': eq̄lis erit q ẽ .t.i. ei q ẽ .d.ʒ. Si v̓o deficit aliqd ut qd ẽ .k.i. hic nulli' erit mot'. neq; eni totius neq; ptiũ pp id qð vnus vni' ẽ. neq; alteri' nulli' ẽ. Cõtinu' eni mot' eſt ꝯtinuor̄ quorũdã. Silr' autẽ ẽ ⁊ ſi excellat ſm diſionẽ. Quare ſi h im-

possibile est. necesse eũdẽ esse ⁊ equalem.

Demõstratio

T J

Mot' equalis. D.3.

¶ Hec ẽ 3ᵃ ꝑticula ꝯ̃ꝑtis ꝓnᵘˢ hui' ca.i q̃ põit 3ᵐ rõ. ꝓ bãs ꝯ̃nẽ: q̃ talis ẽ. Ois mot' ẽ alicui' mobilis. ⁊ oẽ mobile qd mouet: mouet aliq̃ motu. totũ igit mobile. a.c. mouet aliq̃ motu. ⁊ ille ẽ cõposit' ex motibꝰ ꝑtiũ mobil'. g̃ mot' toti' mobil' diuidit ſm diuisionẽ ꝑtiũ mobil'. ꝓbatio assũpti. s. ꝙ mot' q̃ totũ mobile mouet cõponat ex motibꝰ ꝑtiũ mobil'. q: si mot' toti' sit ali' a motu cõposito ex motibꝰ ꝑtiuz mobil' sit ille ali' mot'. t.i. cũ igit. t.i. sit mot' toti'. a.c. ex hipothesi erit diuidẽ. t.i. i duas partes q̃ erũt eq̃les ꝑtibꝰ. d.e. ⁊ .e.3. cũ g̃ vni' mobil' nõ sit plꝰs mot' erũt ꝑtes. t.i. eedẽ ꝑtibꝰ. d.3. ⁊ sic tot' mot'. t.i. erit eq̃lis ⁊ idẽ toti motui. d.3. q: si sᵗ eq̃les ⁊ i vno sbo oportz ꝙ sint idẽ. ꝙ aũt iste mot'. vz. d.3. ⁊ .t.i. sint eq̃les ꝓbo. q: si. d.3. eẽt diminut' sic ꝙ eẽt mior motu t.i. seqt ꝙ nõ eẽt mot' alicui' mobil'. q: nec eẽt motꝰ toti'. d.r. nec alicui' ꝑtis ei'. q: q̃libet ꝑs ei' mouet alio motu. Silr si excedẽt ita ꝙ. d.3. eẽt maior t.i. illd i q̃. d.3. excedẽt nõ eẽt i aliq̃ sbo. ¶ Vñ intelligẽdũ ẽ ꝙ aliq̃ dicũt ꝙ iste tres demr̃atiões diuit i h̃. q: pᵃ demr̃atio ꝓbat ꝙ mot' diuidit ad diuisiones mobilis p h̃ ꝙ vna ꝑs mot' ẽ i vna ꝑte mobilis. ⁊ alia ꝑs mot' ẽ i alia ꝑte mobilis. 2ᵃ demr̃atio ꝓbat idẽ p h̃ ꝙ tot' mot' nõ ẽ i ꝑte mobil'. nũc aũt si tot' mot' nõ sit i ꝑte mobil' ex h̃ vĩ seq ꝙ mot' diuidit ad diuisionẽ mobilis. nã soꝛa q̃ hẽt eẽ i ꝑte mãe extẽdit ad extẽsionẽ mãe. ⁊ ita soꝛa q̃ extẽdit hẽt eẽ in q̃libet ꝑte mãe. 3ᵃ demr̃atio ꝓbat idẽ p h̃ ꝙ mot' adequat mobili. ista enĩz soꝛa q̃ adequat sbo extendit ad extẽsionẽ sbi. Pro istis tribꝰ rõnibꝰ pt poni vna rõ q̃ pt colligi ex oibꝰ istis rõnibꝰ: q̃ tal' ẽ. Si mõᵉ mouet ꝑ ⁊ nõ ſz ꝑtẽ utraq ꝑs mouet: ſz certũ ẽ ꝙ vna ꝑs nõ mouet motu alteri' ꝑtis: q: si eẽt itaꝫ tot' mot' eẽt vni' ꝑtis tm̃ ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs totũ nõ moueret ꝑ. nec opz dicẽ ꝙ vna ꝑs mouet motu toti'. q: neutra ꝑs mouet ſz totũ motũ sic neutra ꝑs suꝑficiei albe est alba tota albedĩe corñdẽte toti suꝑficiei. nec ẽt ẽ dicẽ ꝙ altera ꝑs uel utraq moueat motu alicui' mobil' sepati sic nec man' mea põt dici alba ꝓpter albedinẽ q̃ ẽ i niue. g̃ relinquit ꝙ utriq ꝑti corñdeat ꝓpꝛi' mot' illi' ꝑtis ita ꝙ ꝑ ꝑtes mot' sic ꝯ̃stituat totũ motũ sicᵗ ꝑtes mobil' ꝯ̃stituũt totũ mobile. ⁊ per ꝯ̃ñs mot' diuidit ſm diuisionẽ mobil': q: si partes toti' motus sint in partibꝰ toti' mobilis tũc sequit ꝙ mot' diuidit ſm diuisionẽ mobilis.

¶ Hec qdẽ igit diuisio ſm partiũ mot' est: ⁊ necesse est omnis esse partibilis ipsum.

¶ Recapitulat dicẽs ꝙ hec diuisio mot' est ſm diuisionẽ partiũ mobilis ⁊ necesse est ꝙ omnis mot' sit in ꝑtibili. ⁊ ꝙ in oi ꝑtibili possit esse motus.

¶ Ali' aũt ſm tp̃s. Qm̃ aũt ois mot' i tpe. tp̃s aũt oẽ diuisibile ẽ. i miori aũt mior mot' necẽ est omnez diuidi motũ ſm tempus.

¶ Hec ẽ 3ᵃ ꝑs ꝓnˡˢ hui' ca.i q̃ determiat de diuisiõe motꝰ ſz diuisionẽ tpis. ⁊ itẽdit ꝑhs h̃ declarare ꝙ motus diuidit ſz diuisionẽ tpis. ⁊ hec ẽ 11ᵃ ꝯ̃ hui' li. q̃ ꝓbat sic. Illd qd ẽ eq̃le alicui tpi diuidit ſz diuisionẽ illi' tpis. ſz mot' ẽ equal' tpi i quo sit mot'. g̃ mot' diuidit ſm diuisionẽ tpis. maior ẽ mãifesta. q: vnũ eq̃luz diuidit ſz diuisionẽ alteri' equal'. q: sicᵗ totũ ẽ equale toti ita medietas ẽ eq̃lis medietati ⁊ 3ᵃ 3ᵉ ⁊ sic de alijs. minor ꝓbat p h̃ q: oẽ tp̃s ẽ diuisibile. ⁊ i miori tpe ẽ minor mot' ⁊ i maiori tpe ẽ maior mot': ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs i eq̃li tpe ẽ eq̃lis mot'. q: ubicũq ex miori i vno sequit min' i alio ⁊ ex maiori mai': ibi ex eq̃li sequit eq̃le: ⁊ sic mot' ẽ eq̃lis tpi i q̃ sit mot'. ⁊ sic pz mior. De illa rõne ꝑ ponit ꝑhs ꝯ̃nẽ dicẽs ꝙ ali' ẽ modus diuidẽdi motũ ſz tp̃s. ⁊ ꝑ h̃ inuit ꝯ̃nẽ. Deide põit ꝓbationẽ mioris dicẽs ꝙ i minori tpe ẽ mior mot': ⁊ in maiori maior. Et ꝯ̃ᶜᵒʳ dicit hic ꝙ si mot' ẽ diuisibilis necũ ẽ ꝙ sit i sbo diuisibili. ⁊ expõit qd intelligat ꝑ sbm dicens sic. Intelligo ꝑ sbm mot' illd in quo ẽ. v.g. locũ in motu locali. hec ꝯ̃ᶜᵒʳ. Et ex h̃ pz ꝙ illd ſm ꝙ ẽ mot' diuidit ſm diuisionẽ mot' accepta ſm diuisionẽ tpis. q: de illa diuisione mot' loquit h̃ ꝑhs. ⁊ id sic ꝑtes mot' accepte ſm diuisionẽ tpis sũt ꝯ̃tinue alie ⁊ alie. ita illd ſz ꝙ ẽ mot' ẽ ꝯ̃tinue aliud ⁊ aliud. ⁊ sic i motu ad foꝛmã est ꝯ̃tinue alia ⁊ alia foꝛa. ⁊ i motu ad locũ ẽ ꝯ̃tinue ali' ⁊ ali' loc' ita ꝙ sicᵗ ꝑtes mot' succedũt sibi iuicẽ ꝯ̃tinuecita ⁊ ꝑtes illi' ſz ꝙ ẽ mot' siue sit loc' siue foꝛa. ¶ Sz dubitatur hic q: nõ vĩ ꝙ mot' diuidat ſz diuisionẽ tpis. q: illud qd diuidit ſz diuisionẽ alteri' hẽt q̃ntitatẽ ab illo. sed mot' nõ hẽt q̃ntitatẽ a tpe. Nã vnũ q̃ntũ nõ hẽt nisi vnã q̃ntitatẽ. ſz mot' hẽt q̃ntitatẽ a mobili. igit mot' nõ hẽt q̃ntitatẽ a tpe. Dicẽdũ ꝙ aliud est aliqd diuidi ſm diuisionẽ alteri': ⁊ aliud ẽ aliqd hẽre q̃ntitatẽ ab illo. dico igit ꝙ mot' diuidit ſz diuisionẽ mobilis spatij ⁊ tpis: q: vnũqdq istoꝝ eodẽ mõ diuidit: q: diuisio cuiuslibet istoꝝ ꝓcedit i infᵐ ⁊ tñ mot' nõ hẽt a mobili aliquã q̃ntitatẽ ꝓpꝛiã aliã a q̃ntitate mobilis: nec a spatio ſz a tpe hẽt aliquã q̃ntitatez ꝓpꝛiã aliã a q̃ntitatibꝰ istoꝝ. Si enĩ mot' haberet a mobili ul' a spatio q̃ntitatẽ ꝓpꝛiã aliã a q̃ntitate mobilis ul' spatij seq̃ret ꝙ due q̃ntitates coꝛꝑe eẽnt sicᵗ ut q̃ntitas mobil' ⁊ q̃ntitas mot'. ⁊ utraq q̃ntitas eẽt coꝛp' de gñe q̃ntitatis. q: certũ ẽ ꝙ mot' extẽdit ſm lõgitudinẽ latitudinẽ ⁊ ꝓfũditatẽ. g̃ si mot' hẽret ꝓpꝛiã q̃ntitatẽ illa eẽt coꝛp' de gñe q̃ntitatis: ⁊ sic duo coꝛpora de genere quantitatis eẽnt simul. quod est impossibile. Silr si mot' hẽret q̃ntitatẽ ꝓpꝛiam a spatio: mot' eẽt tãt' q̃ntũ ẽ spatiũ. ⁊ cũ spatiũ sit maius q̃ mobile sequit ꝙ mot' esset maior q̃ mobile. ⁊ ita accñs excederet suũ sbm. ⁊ sic aliq̃ ꝑs accñtis eẽt sine sbo qd ẽ ipoſſe. Et id dico ꝙ mot' diuidit ſm diuisionẽ mobil' spatij ⁊ tpis. ⁊ nõ hẽt ab aliq̃ istoꝝ ꝓpꝛiã q̃ntitatẽ distinctã a q̃ntitate illi' ſm cui' diuisionẽ diuidit. cũ igit di ꝙ vnũ q̃ntũ nõ hẽt nisi vnã q̃ntitatẽ ꝓpꝛiã: uez ẽ tñ vnũ q̃ntũ põt diuidi ſz diuisiões multoꝝ q̃ntoꝝ. q: ꝯ̃silr diuidit sicut illa. nec sequit. Mot' diuidit ſm diuisionẽ tpis ul' mobil'. g̃ mot' hẽt a mobili vel a tpe ꝓpꝛiã q̃ntitatẽ aliã a q̃ntitate mobil' ul' tpis. ¶ Et si di ꝙ ſz h̃ mot' habet vnã ꝓpꝛiã q̃ntitatẽ. q: ꝑ te vnũ q̃ntũ hẽt vnã q̃ntitatẽ ꝓpꝛiã: ⁊ mot' ẽ sil' cũ mobili. g̃ due q̃ntitates sũt sil'. s. q̃ntitas mobil' ⁊ q̃ntitas mot'. Dicẽduz est ꝙ mot' hẽt ꝓpꝛiã q̃ntitatẽ. ⁊ illã hẽt effectiue a mouẽte sic hẽt suũ eẽ effectiue a mouẽte. ⁊ illa q̃ntitas ꝓpꝛia mot' nõ ẽ nisi duratio uel successio itrĩseca motꝰ. ⁊ illa q̃ntitas. s. duratio uel successio nõ ẽ diuisibil' nisi ſm lõgitudinẽ durationis. Nõ enĩz ẽ diuisibil' ſz lõgũ latũ ⁊ ꝓfũdũ ut visũ ẽ supra in libro 4ᵒ tractatu de tpe. ⁊ cũ di ꝙ ad min' sequit ꝙ due q̃ntitates erũt sil' ut q̃ntitas mobil' ⁊ q̃ntitas mot'. dicẽdũ ẽ

ꝙ nō ē icōueniēs duas q̄ꝫtitates eē ſil' in eodē ſbo. dūmō alt'a illaꝝ nō ſit q̄ꝫtitas corpea. nūc dico ꝙ ꝓpria q̄ꝫtitas mot' nō eſt q̄ꝫtitas corporea. ℂ Un̄ eſt ſciēdū ꝙ q̄ꝫtitas mot' quā hēt a mobili eſt q̄ꝫtitas pmanēs: q2 eſt q̄ꝫtitas ꝓpria ipſi' mobilis. ⁊ q̄ꝫtitas mot' quā hēt a tpe ē ſucceſſio que ē ipm tps. Un̄ mot' denoiat q̄ꝫtus a q̄ꝫtitate mobilis ſpatij ⁊ tpis denoiatiōe extriſeca nō tñ̄ a q̄ꝫtitate ꝓpria.

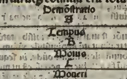
ℂ Om̄ aūt oē q̄d mouet: in aliq̄ mouet: ⁊ q̄dā tpe: ⁊ ois eſt mot'. neceē eſt eaſdē diuiſiōes eſſe tpis: ⁊ mot' ⁊ ipſi' moueri q̄d mouet: ⁊ in q̄ mot' eſt. Sꝫ nihil oium ſilr eſt in gb' mot' eſt: ſed quāti quidēꝫ ſm ſe ipſum. qualis autem ſm accidens.

ℂ Hec eſt 4ª ps p̄n̄ˡⁱˢ hui' capl'i i q̄ decl'at ꝙ tps. motus. moueri. ⁊ qd mouet. ⁊ illō in q̄ eſt mot' ſūt diuiſibilia. ⁊ eodē mō diuidunt. ⁊ ꝯtinet q̄nq3 ꝑticulas. q2 in pª decl'at ꝯiūctim ꝙ oia illa q̄nq3. vꝫ. tps mot'. moueri. ⁊ qd mouet. ⁊ ēt illō in q̄ eſt mot'. eodē mō diuidunt. In 2ª ibi [Accipit eni.] Oñdit ꝙ mot' ⁊ tps eq̄liter diuidunt. In 3ª ibi [Eodē āt mō.] Oñdit ꝙ ipſa motio ſeu ipꝫ moueri diuidit ſꝫ diuiſionē motus. In 4ª ibi [Similr aūt demrabitur.] Oſtēdit ꝙ illō in q̄ ē mot' ē diuiſibile ſm diuiſione mot'. In 5ª ibi [Et ipſa finita eſſe.] oñdit ꝙ oia ꝑdicta q̄nq3. ſ. tps. mot'. moueri. qd mouet. ⁊ illō in q̄ ē mot' eodē mō ſe habēt ad finitatē. ℂ Circa vo illā ꝑtē eſt itelligēdū ꝙ phs hic ꝑ motū itelligit actionē mouentꝫ q̄ q̄dē actio ē in paſſo ſeu i mobili ſubiectiue. ⁊ iō moueri ⁊ mot' nō ſūt oino idē. ſꝫ moueri fundat in ipſo motu. ut patet 3º hui'. ⁊ ꝑ auctorē ſex p̄n̄ᵒʳ. Et iō dico ꝙ phs nō itelligit idē ꝑ moueri ⁊ ꝑ motū. ꝑ motionē vo itelligit paſſionē de gn̄e paſſiōis. Unde Auic. 2º ſue phiſice capl'o ꝑ ꝯſus finē dicit ꝙ mot' moueri ⁊ motio ſūt vna eēntia. qd itelligo q̄ꝫtū ad abſolutū in eis. Illō eni qd ē abſolutū in eis ē vna eētia. ⁊ dic̄ ꝙ ſꝫ ꝙ accipit reſpectu ſuiipſi' ſic ē mot'. cū aūt accipit reſpectu ei' i q̄ ē noiat motio. cū vo accipit i cōparatiōe ei' a quo ē noiat moueri. hec Auicēna. ℂ Intelligendū ē ꝙ ꝑ illō in quo ē mot' itelligit phs rē ad quaꝫ ē mot'. ſ. rē acq̄ſitā ꝑ motū. ℂ His igit itellectꝫ accedēdū ē ad intētionē phi. dico igit ꝙ phs i pª ꝑticula hui' ꝑtis declat ꝙ tps: mot': moueri: qd mouet: ⁊ illō in quo ē mot' ⁊ eodē mō ſūt diuiſibilia. ⁊ hec ē 23ª ꝯ̄ hui' libri q̄ ſꝫ expōnē ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝓbat ſic. Ois mot' ⁊ oē hn̄s motū ē diuiſibile eo mō quo mot' ē diuiſibilis. ſꝫ oia ꝑdicta hn̄t motū vl' ſūt mot'. ꝗ oia ꝑdicta. ſ. tps mot' moueri ⁊ c̄. ſūt diuiſibilia eo mō quo mot' eſt diuiſibilis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s oia ꝑdicta ſūt eodē mō diuiſibilia. ꝓbatio mioris. nā oē illō in quo eſt mot' hēt motū. ſed qdlibet ꝑdictoꝝ vl' eſt mot' vel eſt illō i quo eſt mot'. nā mot' dꝫ eſſe in tpe ⁊ i moto. ⁊ i illo in quo ē mot' ⁊ c̄. Un̄ dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ q2 motus eſt in q̄libet iſtoꝝ. ſ. in motu: in tpe: ⁊ in eo ad qd vl' in quo ē mot': neceē ē ut iſta diuidant ꝑ diuiſiones eq̄les. ſ. ꝙ mot' ſit. i. medietas mot' ſit i medietate tpis ⁊ in medietate ei' in quo ē mot'. ⁊ in medietate moti. ⁊ ſilr i medietate medietatꝫ. ⁊ ſic i infinitū. ℂ Deinde poſtq̄ꝫ phs decl'auit ꝙ oia illa in q̄bus ē mot' ſūt diuiſibilia: ne credat ꝙ oia i quib' eſt mot' ſint eq̄liter diuiſibilia. iō phus hoc remouendo dicit ſic. Sꝫ nō oib' in qb' ē mot' ſilr: ſupple in eſt diuiſibilitas. q2 diuiſibilitas attribuit motui in q̄ꝫtitate ꝑ ſe q̄ diuiſio ſit eēntialis q̄ꝫtitati. ⁊ attribuit motui in q̄ꝫtitate per accñs. ⁊ dic̄ hic ꝯ̄ᵗᵒʳ per motū in q̄ꝫtitate cū motu augmētatiōis ⁊ diminutionis debet intelligi motus localis. loc' enim naliter eſt in quātitate. ⁊ accidit ei diuiſio eēntialiter.

ℂ Accipiat eni tps in q̄ mouet in q̄ ſit. a. ⁊ mot' in q̄. b. Si igit ꝑ totū in oi motu eſt tpe in medio ꝑ minorē: ⁊ iterꝫ hec diuiſio ꝑ minoreꝫ huic: ⁊ ſic ſemꝑ. Silr aūt ⁊ ſi mot' diuiſibilis ſit: ⁊ tps diuiſibile. Si eni per totū i omni. per mediū i medio. ⁊ iterum per minorem in minori.

ℂ Hec ē 2ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis p̄n̄ˡⁱˢ hui' capl'i in q̄ phs incipit decl'are ꝙ oia iſta ſigillatim eodē mō diuidunt. Un̄ i hac ꝑticula decl'at ꝙ mot'. ⁊ tps equaliter diuidunt. ⁊ hec eſt 24ª ꝯ̄ huius libri. ⁊ eſt q̄ſi eadē cū ꝯ̄ne 22ª. ꝯ̄ igit ꝓbat ſic. Sit tps in q̄ ē mot' a. ⁊ mot' ſit. b. tūc ad diuiſionē ipſi'. a. ſequit diuiſio ipſi'. b. ⁊ eꝯ̄. ꝗ. a. ⁊. b. eodē mō diuidunt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s tps ⁊ mot' eodē mō diuidunt. ꝓbo ꝙ ad diuiſionē tpis. ſ. ipſius. a. ſequit diuiſio mot'. ſ. ipſius. b. ⁊ eꝯ̄. nā ſi mot' ſit in aliquo tpe medietas ei' erit i medietate tpis. ⁊ ult' mior mot' in miori tpe. ⁊ ſic ad diuiſionē tpis ſequit diuiſio mot'. Silr eꝯ̄ ad diuiſionē mot' ſequit diuiſio tpis. nā ſi in aliquo tpe moueatur aliquid ſꝫ totū motū in medietate tpis mouebit ſm medietatē mot'. ⁊ ſic ad diuiſionē mot' ſequitur diuiſio tpis. ꝗ mot' ⁊ tps equalr diuidunt.

ℂ Eodēꝫ aūt mō ⁊ ipſuꝫ moueri diuidet. Sit enim in q̄ eſt. c. ipꝫ moueri. Secūdū igitur mediū motū minꝰ erit toto. ⁊ iterūꝫ ſm medietatis mediū. ⁊ ſic ſemꝑ. Eſt āt ⁊ ponenteꝫ ſꝫ utrūq3 motuū ipm moueri. ut ſꝫ. d. c. ⁊. c. e. dicē ꝙ totū erit ſꝫ totū. ſi nāq3 aliud plus erit ipꝫ moueri ſꝫ eūdē motū: ſicut determinauim'. ⁊ motū diuiſibilē i ꝑtiū mot' eſſe: accepto eni ipſo moueri ſm utrūq3 cōtinuū erit totum.

ℂ Hec ē 3ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis p̄n̄ˡⁱˢ hui' capl'i in q̄ oñdit ꝙ mot' ⁊ ipm moueri equaliter diuidunt. ⁊ hec ē 25ª ꝯ̄ hui' libri q̄ ꝓbat ſic. Sit. c. aliqd totū moueri. ſi igit. c. totū erit ſꝫ aliquē motū totū. ſꝫ medietatē mot' ſiet medietas ipſi' moueri. ⁊ medietas illius medietatis ipſi' moueri ſiet ſꝫ medietatē medietatꝫ mot'. ⁊ ſic ſm diuiſionē mot' diuidit ipm moueri. q2 ꝑtes ipſi' moueri ſūt ſm ꝑtes ipſi' motus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s mot' ⁊ moueri eq̄lit' diuidunt. ſꝫ forte aliq̄s diceret ꝙ q̄ꝫuis ꝑtes ipſi' moueri ſint ſm ꝑtes ipſi' mot': tn̄ totū moueri nō eſt ſm totū motū. iō phs h remouet cū dic̄ [Eſt āt ⁊ ponētē.] Et ꝓbat phus ꝙ ſi ꝑtes ipſi' moueri ſūt ſꝫ ꝑtes ipſi' mot' ꝙ totū moueri erit ſm totū motū. ⁊ hoc ſic.

qꝛ ſi ptes ipſi⁹ moueri ſūt ƒꝫ ptes ipſi⁹ mot⁹. nō tñ totū moueri ſit ƒꝫ totū motū. tūc aliō moueri erit ƒm illū motū. ⁊ ƒm hꝰ plura vno mouebunť eodē motu nūo: qō ē ipoſſibile. ꝯñtia patet. qm̄ oīa q̄rū moueri eſt ƒm eandē motū mouerenť eodē motu.

℄ Similiť aūt demōſtrabiť ⁊ longitudo diuiſibilis. ⁊ oīno illud oē in quo eſt mutatio pter q̄dā que ƒꝫ accñs. Qō eni mutať eſt diuiſibile. vno eniꝫ diuiſo oīa diuidenť.

℄ Hec eſt 4ᵃ pticula 4ᵉ ptis p̄n̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarať ꝙ illō in quo eſt mot⁹ eſt diuiſibile ƒm diuiſionē mot⁹. ⁊ hec eſt 26ᵃ ꝯ hui⁹ libri. Et intēdit phūs per illō in quo eſt mot⁹ ſpaciū ſup qō eſt motus in ubi. ⁊ ulť oē p̄dicamētū i quo inueniť trāſmutatio. in oī ēt tali p̄dicamēto īueniť diuiſibilitas ut dicit hic ꝯᵗᵒʳ. ſed in qbuſdā per ſe ut in q̄titate. ⁊ in quibuſdā per accñs ut in qualitate. ⁊ tranſmutatio q̄ eſt in ubi numerať in quātitate. ꝯ igiť pbať ſic: Si tot⁹ mot⁹ fiat per totā magnitudinē medietas motus fiet per medietatē magnitudinis. ſilr' in aliis ſemp aliqō eius ad qō eſt mot⁹ acqriť per motū. g̃ illō in quo eſt diſibile ƒm diuiſionē mot⁹. Deinde cōcludit phūs ꝙ oīa p̄numerata ſūt diuiſibilia ſi vnū eorū ſit diuiſibile. eſt ſi oīa illa ſūt diuiſibilia hoc eſt pp ipꝫ tranſmutatū. qꝛ trāſmutatū eſt p̄cipue ⁊ p̄cipalr' diuiſibile. ⁊ alia ꝑpter ipſum.

℄ Et in ipſo finita eē aut infinita. ſilr' ſe habebit de oib⁹. Secutū aūt maxime eſt diuidi oīa ⁊ īfinita eē ab ipō mutātē. Mox enim ineſt mutāti diuiſibile: ⁊ infinitum. Diuiſibile quidē igiť oñſuꝫ eſt p̄us. Infinitū aūt in ſequētib⁹ erit manifeſtuꝫ.

℄ Hec eſt 5ᵃ pticula 4ᵉ ptis p̄n̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarať qꝛ oīa p̄dicta. vꝫ. tp̄s. mot⁹. moueri. qō mouet. ⁊ illō in quo eſt mot⁹ eodeꝫ mō ſe hñt quo ad finitatē ⁊ īfinitatē. ⁊ hec eſt 27ᵃ ꝯ hui⁹ libri. cui⁹ tñ ꝓbatio nō poniť hic in textu. qꝛ ꝓbatio hui⁹ ꝯnis pꝫ ex p̄us declaratis. qm̄ ſi oīa iſta equalr' diuidūtur: ſequiť ꝙ oīa iſta eodē mō ſe habēt quo ad finitatē ⁊ infinitatē. Un̄. d. phūs ꝙ diuiſio finitas ⁊ infinitas p̄cipalr' inſūt oibus iſtis pp ipꝫ trāſmutatū. qꝛ diuiſio finitas ⁊ īfinitas p̄cipalr' īſunt ipſi trāſmutato. qui eni itelligit trāſmutatū. ſ. eſſe in trāſmutatiōe ſtatim itelliget diuiſibilitatē in īfinitū. Qꝫ aūt trāſmutatū ſit diuiſibile oñſum eſt p̄us. ſed ꝙ ſit diuiſibile in īfinitū oñdeť in ſequentib⁹.

℄ Notādū ƒꝫ ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ neceſſe eſt ut mot⁹. tp̄s. ⁊ alia ſint diuiſibilia in īfinitū. ⁊ ulť ut ſiť ꝯtinua. qꝛ trāſmutatū eſt diuiſibile. ⁊ de nā cōtinui. qꝛ cā in hoc ꝙ tp̄s ſit ꝯtinuū eſt. qꝛ mot⁹ eſt ꝯtinu⁹. ⁊ cā ꝙ motus eſt ꝯtinu⁹ eſt qꝛ motū eſt ꝯtinuū. Unde dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ ſi itellexeris trāſmutationē: ſtatim intelliges diuiſibilitatem in infinitū. qꝛ tranſmutatū nō intelligiť eſſe in tranſmutatiōe niſi qꝛ imaginať eſſe in eo ex quo. ⁊ in eo ad quod. hec ꝯᵗᵒʳ.

℄ Hoc eſt ſcd̄m capl'm ſcd̄i tractat⁹ in quo determinatur de ordine mutatorum eſſe q̄ꝫtum ad eoꝝ terminū ⁊ mēſurā ⁊ q̄ꝫtū ad habitudinē eoꝝ inter ſe.

Q Uoniam aūt omne quod mutať: ex quodam in aliquid mutatur: neceſſe eſt quod mutať: cū mutatuꝫ eſt eſſe in quo mutatū eſt. Quod mutatur eniꝫ ex quo mutať diſtat. aut deficit ipſuꝫ. ⁊ aut ideꝫ eſt mutari ⁊ deficere: aut ſequitur ad mutari ipſum deficere. Naꝫ qō eſt mutatū eſſe defeciſſe: ſimiliter eniꝫ utrunqꝫ ſe habet ad utrūqꝫ.

℄ Iſtō eſt 2ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ in quo determinať de ordine mutatoꝝ eſſe q̄ꝫtū ad eoꝝ terminū ⁊ mēſurā: ⁊ q̄ꝫtū ad habitudinē eoꝝ inter ſe. ⁊ cōtinet tres ptes p̄n̄ˡᵉˢ. qm̄ in p̄ᵃ determiať de ordine mutati eſſe quantū ad ſuū terminū. In 2ᵃ ibi [In quo aūt p̄ mutatū eſt.] determinať de mutato eē q̄ꝫtū ad ei⁹ mēſurā. In 3ᵃ aūt ibi [Dicit aūt in quo p̄.] determinať de ordine ⁊ habitudine mutatoꝝ iter ſe. Prima ps cōtinet tres pticulas. qꝛ in p̄ᵃ phūs declarat ꝯnē quā intēdit per rōnē oſtēſiuā in gñali. In 2ᵃ ibi [Qm̄ aūt vna mutationū.] oñdit ꝯnē ſuā quā intēdit in ſpāli deſcēdēdo ad vnā ſpēꝫ mutationis ubi ꝓbatio ſua eſt maxie manifeſta. In 3ᵃ ibi [Ampli⁹ aūt ƒm.] declarat ꝯnem ſuā per rōnē ducētē ad ipoſſibile. In p̄ᵃ igiť pticula hui⁹ partis declarat phūs ꝯnē ſuā in gñali per rōnē oſtēſiuaꝫ: ꝙ omne qō mutať cū mutatū eſt: eſt in eo in quo p̄ mutatū eſt. ⁊ hec eſt ꝯ 28ᵃ hui⁹ libri: que ꝓbať p̄ ſic. Mutari eſt deficere ab eo ex quo eſt mutatio: uel ad ipꝫ ꝯſequiť deficē ab eo ex quo eſt mutatio. ſꝫ ſicut mutari ſe hꝫ ad deficere: ita mutatū eē ſe habet ad defeciſſe. g̃ oē qō mutať cū mutatū eſt penitus defecit ab eo ex quo mutatū eſt. ſꝫ iter illud ex quo mutatū eſt ⁊ illō ad qō mutatū eſt p̄ nō ē mediū. g̃ oē qō mutať cū mutatuꝫ eſt: eſt in eo in q̄ p̄ mutatū eſt. Un̄ ꝯᵗᵒʳ vi formare rōnē ſic. Illud qō mutať ſepať a t'mino a q̄ mutať. g̃ qñ mutať nō eſt in eo a q̄ mutať. ſꝫ iter illō a q̄ mutať ⁊ terminū ad quē trāſmutať p̄ nō eſt mediū. g̃ oē qō mutať cuꝫ mutať eſt in eo ad qō trāſit p̄. Dicit eni ꝯᵗᵒʳ ſic. cū oīs trāſmutatio ſit de aliq̄ in aliqd iter que eſt trāſmutatio. ⁊ int' p̄aˢ trāſmutationē ⁊ gēnē q̄ ē i eo ex q̄ nō eſt mediū neceſſe eſt ut trāſmutatū in p̄ cum trāſmutať recedat ab eo a q̄ tranſmutať: ⁊ ueniat ad illō ad qō trāſmutať p̄. nō 2ᵒ. qm̄ cū ſepať a gēte q̄ eſt in eo ſtatī ueniet ad p̄ᵐ ad qō eſt trāſmutatio neceſſario. hec ꝯᵗᵒʳ. ℄ Itē. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ phūs itelligit p̄ trāſmutationē hic trāſmutationē que dī eſſe in quattuor trāſmutatiōib⁹ ut in ſubā. i ubi. in q̄litate: ⁊ in quātitate. Intelligēdū eſt ꝙ mutatū eē eſt duplex. ſ. in potētia ⁊ in actu. vñ mutatū eē in actu eſt mutatū eē in quo eſt trāſmutatio p̄ fcā ⁊ cōpleta. ſꝫ mutatū eē in potētia eſt mutatū eē cōtinuās ptes demōſtrationis adinuicē. Un̄ qōdā eſt mutatū eē terminās eē in actu: ⁊ qōdā eſt mutatū eſſe cōtinuās eē p̄ᵐ mutatū eē in actu hñ eſt dare. ⁊ de tali mutato eē loquiť hic phūs. ſed p̄ᵐ mutatū eſſe in potētia nō ē dare. qꝛ ƒm ꝙ poſtea declarabiť qōlibet mutatuꝫ eē p̄cedit tranſmutatio ſeu tranſmutari: ⁊ in quolibet tranſmutari ſūt infinita mutata eſſe. ſicut in qualibet linea ſūt infinita pūcta. vñ ſicut in linea recta ꝯtinua nō eſt dare p̄ᵐ pūctū ꝯtinuātē ptes ei⁹ adinuicē ita i moueri nō ē dare p̄ᵐ mutatū eē ꝯtinuās ptes mot⁹ adinuicem.

℄ Qm̄ ergo vna mutationū eſt ƒꝫ ꝯdictionē. qñ mutatū ē ab eo quod nō eſt in eē.

deficit nō ens. erit igiť in eē. Omne eniꝫ neceſſe eſt eſſe. aut nō eſſe. Manifeſtū igitur ꝙ in mutatiōe ſm ꝯdictionē q̄d mutatū eſt. erit i quo mutatū eſt. ſi aūt i hac ⁊ in alijs eſt: ſimiliter eni in vna ⁊ i alijs.

¶ Hec eſt 2ª pticula p̄ᵉ ptis p̄n̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ pħs declat ꝯnē ſuā in ſpāli deſcendendo ad vnā ſpēm mutatiōis in q̄ ꝓpō ſua eſt maxime māifeſta. ⁊ ē mutatio q̄ eſt iter ꝯdictoria ut mutatio ab eē i nō eē ⁊ eꝯ. ⁊ hec eſt rō. Oē qđ mutať deficit a termino a quo mutať. ſed iter eſſe ⁊ nō eē nō eſt mediū. cū igiť aliqđ deficit ab eē eſt ſub nō eē: ⁊ cū deficit a nō eē eſt ſub eē. ⁊ p ꝯñs oē qđ mutať tali mutatiōe. vꝫ. ab eē in nō eē vľ eꝯ: cū mutatū eſt eſt in eo i q̄ ꝑ mutatū ē. ¶ Notāda ſūt hic tria ſꝫ ꝯᵗᵒʳ. ꝑ ꝙ illō qđ pħs hic declat ⁊ c̄. eſt māifeſtū p ſe i trāſmutatiōe que dī trāſmutatio p̄ncipalr̄ ⁊ eſt illa q̄ eſt de affirmato in negatū. ⁊ de negato in affirmatū que dī gn̄atio ⁊ corruptio. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Sꝫ dubiū eſt q: ꝯᵗᵒʳ ſupius ꝯᵗᵒ 3ᵒ hui⁹ ſcti. d. ꝙ trāſmutatio que fit in nō tpe cuiuſmodi ſūt gn̄atio ⁊ corruptio ſūt trāſmutatiōes p accñs nō p̄nˡᶜʳ. hic aūt vī dicere ꝯriū. ¶ Dicēdū ꝙ aliq̄ trāſmutatio pōt dici trāſmutatio p̄nˡⁱˢ duplr̄. vľ q: hoc nomē trāſmutatio p̄ncipalr̄ ſibi ꝯuenit. vľ q: iter trāſmutatiōes eſt trāſmutatio plus hn̄s de entitate. ꝑ gn̄atio ⁊ corruptio dicunť trāſmutatio p̄ncipalr̄. qm̄ hoc nomē trāſmutatio p̄ncipalr̄ ꝯuenit trāſmutatiōni ſꝫ quā plus aliqđ trāſmutať uel ſm quā pluimū fit trāſmutatio ⁊ uariatio. in oī gn̄atiōe ⁊ corruptiōe plurimū eſt trāſmutatio. q: in tali trāſmutatiōe trāſmutať terminatiue tā forma ſubalis q̄ et forme accñtales. ⁊ iō dī trāſmutatio toti⁹ in totū. ut patet ex ꝑ de gn̄a. ſed in alijs trāſmutationibus nō eſt trāſmutatio niſi accñtiū terminatiue. ⁊ illo mō loquiť ꝯᵗᵒʳ hic cuꝫ dicit ꝙ gn̄atio ⁊ corruptio dī trāſmutatio p̄ncipalr̄. ſed trāſmutatio que eſt a ſubo in ſubm ⁊ que mēſurať tpe dī trāſmutatio p̄ncipalr̄. q: hēt plus de entitate. ⁊ illo mō loquť ꝯᵗᵒʳ ſuperi⁹ ꝯᵗᵒ 3ᵒ hui⁹ libri. vbi dicit ꝙ oīs trāſmutatio per ſe eſt in tpe. ⁊ ꝙ trāſmutatio in nō tpe eſt trāſmutatio per accñs ⁊ c̄. Secūdo eſt notādū ſm ꝯᵗᵒʳ ꝙ iſta declaratio. ſ. in gn̄atione ⁊ corruptione. nō eſt declaratio exēplaris. ſꝫ eſt declaratio ad dirigēdū cōſiderātē: nō q: ħ declareť in alijs trāſmutationib⁹. ſed q: declarať illō qđ eſt ignotū naturaliter a noto. ſed ſm ꝙ declarať illō qđ eſt maioris latētie ex eo qđ eſt ignotū nālit᷑. ⁊ illō qđ eſt maximū. ⁊ ſm hūc modū uſitať in deſcriptionib⁹ ⁊ diffōnib⁹ via diuiſionis ⁊ exēplificatiōis. ⁊ hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Tertio eſt notādū ſm ꝯᵗᵒʳᵉᵐ hic ꝙ in tranſmutatione inter ꝯdictoria ſic ſe habet extremum ad extremuꝫ ſicut in motu uero mediuꝫ ſe hēt ad extremū. q: ſicut i motu uero illō qđ mutať cū mutatū eſt eſt in eo in q̄ ꝑ mutatū ē. qđ q̄dē in rei ueritate eſt mediū ⁊ nō extremū ſimplr̄. ſic in mutatiōe iter ꝯdictoria qđ mutať cū mutatū eſt: ē in extremo in q̄ mutatū eſt ꝑ: nō i medio: cū iter illa extrema nō ſit mediū. ⁊ q: ꝯ p̄ncipalr̄ itenta eſt manifeſta in mutatione ſm ꝯdictioneꝫ eo ꝙ ibi nō eſt mediū: ut dictū eſt. iō ſubiūgit pħs. d. ꝙ ſicut eſt in mutatione ſꝫ ꝯdictionē ita eſt in alijs mutationib⁹. q: ſic i illa mutatiōe extremū ſe hēt ad extremū ita i alijs mutatiōib⁹ ſe hēt mediū ad extremū.

¶ Amplius autem ⁊ ſm vnāquāq; accipientibus manifeſtum eſt ſiquidem neceſſe eſt quod mutatū eſt eſſe alicui: ex quo mutatum eſt: aut in aliquo. Quoniā autē ex quo mutatum eſt deficit. neceſſe eſt autē alicubi aut in hoc aut in alio. erit: ſiquideꝫ igitur in alio. ut in ipſo. c. quod in ipſuꝫ. b. mutatū eſt iteruꝫ ex. c. mutatur in. b. Nō enim erat habitum ipſi. b. Mutatio enim continua eſt. Quare quod mutatum eſt: quando mutatum mutatur in quod mutatū eſt: hoc autem eſt impoſſibile. neceſſe ergo quod mutatum eſt. eſſe in hoc in quod mutatum eſt.

Demōſtratio

A C B

Termin⁹ a q̄ — Mediū — Termin⁹ ad quē.

¶ Hec eſt 3ª pticula p̄ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ capl'i in qua declarať ꝯ p̄ncipalr̄ intēta per rōnē ducentē ad ipoˡᵉ. que talis eſt. Si deť oppoſitū ꝯnis. ſ. ꝙ illō qđ mutať cū mutatū eſt: nō eſt in eo in qđ mutatū eſt: ſeqtur impoľe. ſ. ꝙ aliqđ qđ mutatū eſt: mutať ad illō in qđ mutatū eſt: qđ eſt impoˡᵉ: q: ſic deābulās deambularet ad locū in quo ē: qđ eſt ipoˡᵉ. ꝯñtia probať ſic. Sit illō ex q̄ mobile mutať. a. ⁊ illō in qđ mutatū eſt ſit. b. ⁊ moueať ꝯtinue ab. a. in. b. tūc illud qđ mutať nō eſt. a. q: ſepať ab. a. ⁊ nō eſt in ea a q̄ ſepať. nec in. b. per hipothe. q: b. eſt illō in qđ mutatū eſt: ⁊ certū ē ꝙ ē alicubi. igiť eſt i aliq̄ alio: ⁊ ſit illō. c. cū igiť. a. b. c. nō ſint ꝯſiter entia: q: ſic nō eēt mot⁹ ꝯtinu⁹: opꝫ ꝙ qñ moˡᵉ eſt in. c. ꝙ tūc mutareť in. b. qm̄. c. eſt mediū iter. a. ⁊. b. ⁊ p ſuppoſitū moˡᵉ ꝯtinue moueť ab. a. in. b. ꝫ illō qđ mutatū eſt in. b. mutať in. b. qđ eſt ipoˡᵉ. q: ſic exñs in aliq̄ loco deābularet ad illū locū. ⁊ hec rō ꝯcludit uľr de oī trāſmutatiōe. q: oē qđ trāſmutaťcū trāſmutatū eſt: eſt in eo in quod tranſmutatum eſt.

¶ Manifeſtū igiť eſt: ⁊ qđ factū cū factū ē erit ⁊ qđ corruptū eſt: nō erit. uľr eni dictū eſt ⁊ de oī mutatiōe: ⁊ maxie eſt manifeſtū in ea que eſt ſm ꝯdictionē. Qđ quidē igitur quod mutatū eſt cū mutatū eſt primū in illo eſt: manifeſtū eſt.

¶ Ex ꝯne iam declarata pħs ꝯcludit vigeſimānonā ꝯnē hui⁹ libri que eſt iſta. vꝫ. ꝙ oē qđ fit qñ factuꝫ eſt hēt eſſe: ⁊ oē qđ corrūpiť qñ corruptuꝫ eſt hēt nō eē: ⁊ ħ ſequiť ex ꝯne p̄cedēti: nā oē qđ fit qñ factū eſt mutatū eſt in eē. ⁊ illō quod corrūpiť quādo corruptū eſt mutatū eſt in nō eſſe. cuꝫ ergo omne quod tranſmutať qñ trāſmutatū eſt ſit in eo in quo trāſmutatuꝫ eſt. ſequiť ꝙ omne qđ fit qñ factū eſt hēt eſſe: ⁊ omne qđ corrūpiť quādo corruptuꝫ eſt habet nō eſſe: vñ uľr eſt uerum de oī trāſmutatione ꝙ oē quod trāſmutať quādo tranſmutatum eſt: eſt in eo in qđ trāſmutatū eſt: ⁊ eſt maxime manifeſtū in tranſmutatione ſm cōtradictionem.

¶ In quo autem primo mutatū eſt: quod mutatum eſt: neceſſe eſt athomū eē. Di-

loquēdo de mutato eē i pō p̄rimuāte ptes mot⁹ ad-
iucē:nō de mutato eē i actu t̄minātē motū i actu.
¶ Scdʒ qdē igiť finē mutatiōis q̄ p̄mū d'
exiſtit ꝛ ē.ꝯtigit eni p̄fici mutationē:ꝛ eſt
mutatiōis finis:qđ oſtēſuʒ ē idiſibile eē pp
id q̄d finis ē. Qđ aūt ſm p̄ncipiū oīno nō
ē.nō eni p̄ncipiū ē mutatiōis:neqʒ i q̄ pri
mo ipo mutabať. Sit eni p̄mū i q̄ ſit.a.d.
B igiť idiſibile qdē nō eſt:accidit eni hita
eē ipa nč. Amplꝰ ſi i.c.a.tpe oīno qeſcit:
ponať eni qeſcēs i.a.qeſcit. Quare ſi im-
pбile ē.a.d.ſiť qeſcet ꝛ mutatuʒ erit. In
a.qdem eni qeſcit. In.d. aūt mutatū eſt.
¶ Q̄ nō ſit dare p̄m ex pte tpis i q̄ moľe p̄ mutatū ē i
telligēdo p p̄m i q̄ ꝛc.ſ.p̄m i pō ꝛ nō p̄m i actu:de
clarat pħs ꝛ hec ē 32ª ꝯ huiꝰli.ſ.q̄ nō ē dare p̄m ex
pte tpis i quo moľe mutatū ē:loquēdo de p̄ i pō.p̄
tñ narrat pħs q̄ ē dare p̄m i quo mutatio ē cōpleta
ꝛ pfecta.qđ patet.q: poľe ē mutatiōeʒ termiari ꝛ
eē pfectā. ꝛ iſtud pbatū ē ſupꝰ eē idiſibile.ſʒ q̄ nō
ſit dare p̄m ſimplr ex pte tpis i quo mobile p̄ incē
pit mutari i fine i quo ē mutatū:loquēdo de muta-
to eē i pō decľať. ꝛ ſic pbať ꝯ itēia.pbať igiť ꝯ p
rōnē ducētē ad ipoľe ſic.ſi ſit aliqd ex pte tpis i q̄
mobile p̄ mutatū ē ſit iſtō.a.b.tc q̄ro an.a.b.ē diſi
bile aut indiſibile. ꝛ p̄ pbať q̄ nō pōt dici q̄ ē idi-
ſibile.2° q̄ nō pōt dici q̄ ē diſibile. ꝛ ſm h̄ hec pti
cula cōtinet duas ptes.q: i p̄ª pbať q̄ illō i q̄ ali-
qd p̄ mutatū ē nō ē idiſibile. In 2ª ibi. Qm̄ āt nō
ē.pbať q̄ illō i quo aliqd p̄ mutatū ē nō ē diſibi
le. In p̄ª igiť pte pbať q̄ nō ꝯuenit dicē q̄ illud in
q̄ mobile p mutatū ē ſit idiſibile pp duo.p̄ q: moľe
nō trāſmutať i initio trāſmutatiōis.i p̄ eni iſtāti tē
poris mēſurantis trāſmutationē moľe nō trāſmutať.
ſi igiť ſit dare p̄m idiſibile tpiſ i q̄ moľe ē mutatū cū
ſter illō idiſibile ꝛ iſtās qđ eſt initiū trāſmutatiōis
nō ſit mediū.ſequiť q̄ idiſibilia i tpe erūt imedia-
ta.q: iſtās qđ ē initiū trāſmutatiōis ꝛ iſtās i q̄ mo
bile ē p̄ mutatū erūt imediata. ꝛ ſic inſtās erit ime
diatū iſtāti.qđ eſt ipoľe. Idē ēt pʒ.q: ſʒ h̄ aliq̄ po
motꝰ fieret i idiſibili. ꝛ po motꝰ nō ſit niſi i pte tpiſ.
ḡ idiſibile eēt po tpis. ꝛ p ꝯñs i tpe erūt idiſibilia
imediata.qđ ē ipoľe. Scdo pbať idē.ſ.q̄ illō in q̄
moľe ē p̄ mutatū nō pōt eē idiſibile.q: ſi eēt idiſibi
le.ſequiť q̄ mobile i eodē idiſibili tpis moueať ꝛ
qeſcat.qđ ē ipoľe.ꝯñtia pbať ſic.q: ſit ita q̄ moľe i
toto tpe p̄cedēti.a.b.qeſcat.mō ſi aliqd qeſcat i to
to tpe p̄ qeſcit i q̄libet ipſiꝰ tpis in q̄ natū eſt qeſcē.
ſiľr ſi aliqd moueť i aliq̄ toto tpe p̄ moueť i q̄libet
illiꝰ tpis i q̄ natū ē moueri.ſʒ.a.b.ē ultimū illiꝰ tpiſ
i q̄ mobile qeſcit ꝛ ē p̄m tpis i q̄ mobile moueť.ḡ.
ſi.a.b.ſit idiſibile ꝛ ſit p̄m i quo mobile mutatū eſt:
opʒ q̄ mobile moueať i.a.b.q: p̄us nō moueť.ḡ in
a.b.mobile natū eſt moueri ꝛ qeſcē. ꝛ p ꝯñs i.a.b.
mobile ſiľ moueť ꝛ qeſcit. Intelligēdū ē q̄ ſi ali-
qd qeſcit i aliq̄ toto tpe.p̄ eni ſequiť ex h̄ ſʒ v̄itateʒ
q̄ illō qeſcit i ultimo illiꝰ tpis.ponēdo tñ q̄ illō ipo
in quo mobile p̄ moueť ſit idiſibile:qđ opʒ ſi ſit da
re p̄m indiſibile tpis in quo mobile ē mutatū.bñ ſe
quiť:q̄ ſi mobile qeſcat uel moueať i aliquo tpe q̄
moueť uel qeſcit in ultimo illius tpis.
¶ Qm̄ āt nō ē ipartibile:neċe ē diſibile eē:
ꝛ i q̄libet huiuſmodi mutatū eē.diuiſo eni
ipo.a.d.ſi qdē i neutro mutatū ē:neqʒ i to
to ē.a.d.ſi āt i ābobꝰ mutať ꝛ i oi:ſi x̄o i al
tero tm̄ mutatū ē nō i toto p̄.q̄re neċe ē i
q̄libet mutatū eē.manifeſtū igr̄ ē:q̄ nō ē i
q̄ p̄rio mutatū eſt.īfinite eni diuiſiones ſūt.

Demōſtratio

C — A — D

Tps p̄cedēs.A.D. Aliqd tpis i q̄ p̄ mutatū ē.

¶ Hec ē 2ª ps huiꝰ pticule i q̄ pbato q̄ illō i q̄ mobile
p̄ mutatū ē nō ē idiſibile.pbo pbat q̄ illō i q̄ moľe
p̄ mutatuʒ ē nō ē diſibile. ꝛ h̄ ſic.ſi.a.b.ſit p̄m in q̄
mobile pōiť moueri uľ mutatū eē ꝛ ſit diſibile di-
uidať i duas ptes.aut tc̄ i utraqʒ pte mutať.aut in
neutra.aut i altera tm̄.ſi in neutra pte mutať.ḡ nō
mutať i toto.ſi deť q̄ mutať in altera pte tm̄.ḡ nō
mutať i toto p̄.ſi deť q̄ mutať i toto p̄.ḡ ſi.a.b.ſit
idiſibile opʒ q̄ mobile moueať i q̄libet pte eiꝰ.ſed
tpˢ ē diſibile i īfīm.qm̄ q̄cūqʒ pte tpis accepta ꝯti-
git accipe ptē miore ꝛ p̄orē.ḡ nō ē dare p̄mā ptē.
q: tpˢ nō hēt p̄ᵃᵐ ptē. ꝛ ſic pʒ q̄ ex pte tpiſ nō ē da-
re p̄m in quo mobile p̄ mutatū ē uel mutatur.
¶ Neqʒ itaqʒ i eo q̄d mutatū ē:aliqd ipſiꝰ
p̄us ē q̄d mutatū ē.ſit eni.d.ʒ.q̄d p̄ muta
tū ē ipſiꝰ.d.e.oē eni diſibile eē demſtatū ē
q̄d mutať. Tps āt i q̄.d.ʒ.mutatū ē.c.i.ſi
ḡ i oi.d.ʒ.mutatū eſt medio minꝰ eſt q̄d
mutatū ē.ꝛ p̄us eſt ipo.d.ʒ.ꝛ iterꝫ h̄ aliō
ꝛ illo alterū:ꝛ ſic ſemp:q̄re nihil erit p̄mū
mutantis quod mutatū eſt.

Demōſtratio

D — E

Pars mobilis q̄ p̄ mutata ē — Mobile

C — I

Tps in q̄.d.ʒ.p̄ mutatū eſt.

¶ Hec ē 2ª pticula 3ᵉ ptiſ p̄ncⁱᵖᵃ huiꝰ ca.i q̄ pōiť rō acce
pta ex pte mobiľ pbāſ q̄ nō eſt dare p̄m trāſmuta-
tū.vñ pħſ ītēdit h̄ decľare q̄ ex pte mobiľ nō ē da
re p̄m trāſmutatū.h̄ ē p̄mā ptē mobiľ trāſmutatā.
ꝛ hec ē 33ª ꝯ huiꝰli.q̄ pbať ſic. Sit ipm mobile.d.
e. ꝛ q: oē moľe ē diſibile ut pbatū ē ſup̄ ſit vna po
eiꝰ q̄ p̄ moueť uľ q̄ p̄ mutata ē.d.c. ꝛ moueať.d.e.
ptrāſeūdo aliqđ ſignū i ſpatio.ſi igiť.d.c.ſit muta
tū i aliq̄ tpe.ſequiť q̄ illō qđ mutatū eſt in medio
tpe ſit i p̄. ꝛ p̄us mutatū q̄ʒ.d.e. ꝛ eadē rōne eſt ali
qd p̄us mutatū q̄ʒ illō.q: tpˢ diuidiť i īfīm.vñ breui
ter aliq̄ po mobiľ p̄us ptrāſit aliqđ ſignū in ſpatio
q̄ʒ totū mobile.po eni mobiľ p̄us ſit ultra detmīa-
tū ſignū i ſpatio q̄ʒ totū mobile. ꝛ po illiꝰ ptio p̄us
ſit ultra detminatū ſignū in ſpatio q̄ʒ alia po. ꝛ ad
huc po illiꝰ ptio. ꝛ ſic in īfīm. ꝛ ſic nō eſt dare p̄maʒ
ptē mutatā ultra detminatū ſignū i ſpatio. ꝛ ſic pʒ
q̄ ē accipe aliquā ptē ex pte mobilis q̄ ſit p̄ muta-
ta. Intelligēdū eſt q̄ abſolute loquēdo po nō mo-
ueť priuſq̄ʒ totū.qm̄ moto toto mobili moueť q̄li-
bet pars mobilis.vñ nō eſt abſolute uerum q̄ vna
medietaſ moueať p̄uſq̄ʒ totū ꝛ medietaſ medietatiſ
p̄uſq̄ʒ ipa medietaſ.imo oēſ ptes abſolute loq̄ndo
moueren̄ ſiľ. ſʒ reſpectu alicuiꝰ detmiati ſigni in

ſpatio nõ ē accipe p̄mã ptē motã ultra illō ſignū. q2 ſi detr aliqō determiatū ſignū in ſpatio anteq̃ aliq̃ ps mobilis ſit ex̄ ſeu ultra illō ſignum: op3 q medietas illi⁹ ſit p̄us ex̄ illō ſignū. ⁊ medietas me dietat. ⁊ ſic i ĩfĩm. ⁊ ita o3 ĩtelligi illa ꝓpō.ſ.q me dietas mutat p̄uſq̃ totū reſpectu alicui⁹ detmina ti ſigni in ſpatio. ſic ſi aliqs debeat ĩtrare domū p feneſtrã: p̄us ē vna medietas medietat intra fene ſtrã q̃ totū. ⁊ eodē mō ē de medietate medietat.

C Nō igr neq̃ i eo q̄d mutat: neq̃ i q̄ mu tat tpe: nihil pri⁹ ſit: mãifeſtū ex his q dcã ſũt. ipm aũt q̄d mutat: aut ſm q̄d mutat: nō ẽt ſilr ſe hẽbit. tria nãq̃ ſũt que dñr ſ3 mutationē: q̄d mutat: ⁊ i q: ⁊ i q̄d mutat: ut hō: tps: ⁊ albū. hō qdē igit ⁊ tps diſibi lia ſũt. De albo aũt alia rō ē: pp id q̄d ſ3 accñs oĩa diſibilia ſũt. cui eni accidit albū aut qualē illud diuiſibile eſt.

C Hec eſt 3ª pticula 3ᵉ ptis p̄n¹ˢ hui⁹ capl'i.ſ q oñdit q ex pte rei i q̃ ē mot⁹.ſ. ex pte t'mini ad quē nō ē accipe p̄m. Et p recapitulat decl'ata.d. q manife ſtū eſt q nō eſt aliqō p̄m ex pte trãſmutati neq̃ ex pte tpis i q̄ ſit trãſmutatio neq̃ p ſe neq̃ p accñs. nō eni ſilr ſe hñt illō qō trãſmutat. ⁊ illō ſm qō trãſmutat i ⁊ illō qō trãſmutat nō hẽt p̄m neq̃ p ſe neq̃ p accñs. ſ3 aliqd ſ3 qō trãſmutat nō habet p̄m. ſ3 h̃ ē p accñs ut q̃litas. ſ3 i ubi ⁊ q̃to nō iuenit p̄m oĩno nec p ſe nec p accñs ut dic̃ ↄ¹ᵒʳ. Sũt enim tria i trãſmutatiōe de qb⁹ dī nō hẽre p̄m.ſ. ſbm tps ⁊ illō i q̄ mo¹ᵉ mutat. vbi grã. ſb3 ut hō tpoī q̄ mo bile trãſmutat: ⁊ fo2a ad quã trãſmutat ut albū. ⁊ iſta nō ſũt eodē mō diſibilia. q2 ſbm ⁊ tps ſũt p ſe diſibilia. ſ3 albū ſeu albedo nō ē diſibilis: niſi q2 re cipit i ſbo diſibili. C Intelligēdū ē q diſio albedi nis p accñs ē dupl'. vna ſm extēſionē ſbi ſ3 q vna ps albedis ē i vna pte ſbi. ⁊ alia ps i alia pte ſubi. alio mō ē diſio albedis ſ3 ĩtẽtionē ⁊ remiſſionē: ⁊ iſtã diſionē nō hẽt a ſbo. ſ3 a nã ſua ĩtriſeca. qm̃ ſb3 nō diuidit ſ3 ĩtẽtionē ⁊ remiſſionē. ⁊ ſi ſbm eẽt cã in tẽſiōis ⁊ remiſſiōis. tũc oĩs fo2a recepta i tali ſbo poſſet itēdi ⁊ remitti qō ſ3 ē. Itē ſi albedo eẽt ſepa ta a ſbo ſic ē i hoſtia ↄſecrata adhuc poſſet albedo ⁊ itēdi ⁊ remitti ut p3 ad ſēſũ. C Itē itelli^m q ↄ¹ᵒʳ dic̃ h̃ q illō qō trãſmutat ad tps i q̄ ē trãſmutatio ſꝰ diſibilia p ſe ⁊ eo2 ſ3 q̄ ul' ad q̄ ē trãſmutatio. q̄ dã ſũt diſibilia p ſe ut magnitudo ⁊ q̃titas. ⁊ q̄dã p accñs ut q̃litas. Et dic̃ ↄ¹ᵒʳ q neq̃ ſ3 qō trãſmu tat neq̃ tps in q̄ ē vis mot⁹ hẽt p̄m oĩno neq̃ p ſe neq̃ p accñs. q2 ſũt diſibilia p ſe. ſ3 nullo mō illud qō diuidit p accñs iuenit p ſe ⁊ nō p accñs. hec ↄ¹ᵒʳ C Intelligēdū ē q q2 q̃litas nō ē p ſe diſibil'. iō q̃ tũ ē ex nã q̃litat nō repugnat ſibi hẽre p̄m. ⁊ hoc in telligit ↄ¹ᵒʳ.d. q nihil qō diuidit p accñs iuenit p̄m hoc ē q̃tũ ē ex nã ſua nō repugnat ſibi hẽre p̄m. nũ q̃ tñ de facto hẽt p̄m. ſ3 h̃ ē p accñs. q2 ſp de fcō ex tedit ad extēſionē ſbi. C Iſtis ſuppoſit' phs cũ.d.

C Qm̃ q̄cũq̃ diuidunt ſ3 ſeipa diſibilia ⁊ nō ſm accñs: neq̃ i his erit p̄mũ: ut i magni tudie. ſit eni in q̄ ē.a.b. magnitudo: motū aũt ſit ex.b.in.c. p̄mũ igit ſiqdē idiuiſibile erit.b.c. iptibile impatibili erit ↄtiguū. ſi vō diſibile erit aliqd ipo.c. pri⁹ i qō mutatū ē: ⁊ i illo itex alio: ⁊ ſic ſp pp id qō nullo mō deficit diſio in.b. ſi p̄mo motū ſit.a.b.i.c. quare nō erit primũ in qō mutatū eſt.

Demōſtratio.

A ————— C ————— B
Magnitudo ps magnitudis

C Phũs ꝓbat q i motu fcō ad p ſe diſibile nō ē ac cipe p̄m ex pte t'mini ad quē ē mot⁹. ⁊ hec eſt 34ª ↄ̃ hui⁹ li. q̄ ꝓbat p̄ i motu locali. ex pte eni magnitu dis ſup quã ſit mot⁹ local' nō ē accipe p̄m. qō ꝓba tur. q2 ſi ex pte magnitudis eẽt p̄m aut illō eẽt diſi bile aut idiſibile. ſi idiſibile eadē rōne alia ps eẽt idiſibil'. ⁊ ſic i ↄtiuo eẽt idiſibile imediatū idiſibi li. ſi vō ſit diſibile op3 q medietas ptrãſeat anteq̃ totū ptrãſeat i ⁊ medietas illi⁹ medietat añ illã me dietatē. ⁊ ſic i ĩfĩm. ⁊ ſic nō ē dare p̄m. q2 añ quãcũ q3 ptē ptrãſitã3 ē accipe ptē p̄us ptrãſitã. vñ phs poit hãc rōnē i t'mis.a.b.c. ⁊ ſat p3. C Intelligen dū ē h̃ q phs itēdit ꝓbare q ex pte magnitudis nō ē dare p̄m ptrãſitū nec p̄m i qō mo¹ᵉ ē trãſmuta tū. q2 ex q̄ mo¹ᵉ ē diſibile ut p̄us ꝓbatū eſt op3 q il lud qō de magnitudie ptrãſit ſit diſibile. ſ3 oē diſi bile i magnitudie ē diſibile i ĩfĩm: ⁊ p ↄñs nō ē ali qō p̄m ptrãſitū ex pte magnitudis. qō aũt idiſibi le nō ptrãſeat. p3. q2 illa q̄ ptrãſeunt p motū conti nuū nō ſꝰ mediata. al'r nō eẽt mot⁹ ↄtinu⁹. ſ3 in ma gnitudie nō eſt diſibile imediatū idiſibili. qō igit phũs hic ꝓbat q ex pte magnitudis nō eſt accipe p̄m: ē ſic itelligēdū. v3. q ex pte magnitudis nō ē accipe p̄m: nō ſic itelligēdu3 q ex pte magnitudis nō ē dare p̄m ptrãſitū: tñ p̄m idiſibile ex parte ma gnitudis hñ eſt dare: ſ3 illō nō eſt pertranſibile.

C Similiter aũt ⁊ in q̃titatis mutatione ⁊ hoc qdem enim in cõtinuo eſt.

C Idē ꝓbat in motu ad q̃titatē.ſ. q nō eſt dare p̄m ex parte termini ad quē: q2 in per ſe quanto ⁊ con tinuo nō eſt accipere p̄m: ſed motus ad q̃titatē eſt aliquid per ſe quãtū ⁊ per ſe ↄtinuum. ergo ⁊c̄.

C Mãifeſtū igit q in ſola mutatiōe q̄ ē ſ3 q̃litatē cõtingit idiuiſibile per ſe eſſe.

C Ex his ↄcludit phs q i ſola mutatiōe q̄ ē ſm q̃li tatē ↄtigit idiſibile eē.i. i motu ſ3 q̃titatē ē accipe t'minū idiſibilē p ſe accipiēdo idiſibile negatiē: q2 q̃titas ſm quã ul' ad quã ē mot⁹ alt'atiōis nō ē di uiſibilis p ſe: ⁊ iō ē idiſibil' p ſe. q2 accipiēdo idiſi bile negatiue.i. nō diſibile p ſe ⁊ eē indiſibile p ſe: ſ3 tñ q̃litas ſ3 quã ul' ad quã ē mot⁹ alterat iōis eſt diuiſibilis per accñs ad diuiſione3 ſui ſubiecti: ⁊ iō ſi ex pte ſbi nō eſt accipe p̄m ſeqt q ex pte q̃lita tis exiſtēſe i ſbo nō ē accipe minimū lextñs totū: q2 nō ē accipe i nãlib⁹ minimu3 inextñs ſ3 minimū p ſe extñs ↄtigit accipe. C Notãdū eſt q ↄ¹ᵒʳ.d. h̃ q minimũ ei⁹ qō p̄t eē coloratū i actu ē t'minatū queadmodũ minimũ ei⁹ qō p̄t eē aliqō demrãtū in actu ē t'mi natū. v̄.g. qm̃ minima aq̄ ē t'miata. ⁊ ſilr eſt de aliis co2pib⁹ ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis. hec ↄ¹ᵒʳ. C Intelli gendū eſt q ſ3 intētionē ↄ¹ᵒ cõtingit accipe mini mũ nãle in actu quo min⁹ nō p̄ot per ſe exiſtere: ta mē min⁹ eo ut ps ſua p̄ot inexiſtē tota ⁊ i reb⁹ colo ratis eſt accipe minimũ coloratũ quo min⁹ nō p̄ot per ſe exiſtere ſeu i actionē debitã ſpēi ⁊ ita ē dare

minimũ colorẽ potentẽ pficere partẽ inexñtẽ toti: imo omni tali colore dato ẽ dare colorẽ minorez.

Q Uoniã ãt oẽ q̃d mutaƭ: in tpe mutaƭ. Dicitƭ aũt ĩ tpe mutari: ⁊ ſicut ĩ p̃mo: ⁊ ſicut ƒ3 alteꝝ: ut in anno q2 in die mutaƭ: ĩ q̃ p̃mo tpe mutaƭ quod mutaƭ: ⁊ in quolibet hu9 neceſſe mutari. mãifeſtũ igiƭ ⁊ ex diffõne: p̃mũ eni ſic dixim9.

¶ Iſtõ eſt 3m capl'm hui9 tractat9 ĩ quo det'minaƭ de ordie ipſi9 moueri ad mutatũ eẽ ⁊ eꝫ. Et intendit pħ̃s decl'are q̧ oẽ moueri p̃ceſſit mutatũ eẽ ⁊ eꝫ. ⁊ ꝯtinet hoc capl'm q̃tuoꝛ ptes p̃ncip. q2 in p̃a decl'aƭ q̧ oẽ qđ moueƭ ĩ aliquo tpe p̃ moueƭ ĩ q̃libet pte illius tpis. In 2a ibi[Oñſo aũt.]decl'aƭ q̧ ẽt oẽ moueri p̃ceſſit mutatũ eẽ. In 3a ibi[Nõ ſolũ aũt.]declaraƭ q̧ oẽ mutatũ eẽ p̃ceſſit moueri. In 4a vo ibi [Eadẽ eni demõſtratio.]pbat pħ̃s ſpãlr in nõ cõtinuis. ſ. ĩ mutatiõib9 ad ſbaꝫ ⁊ q̃litatẽ q̧ oẽ mutatũ eẽ p̃ceſſit moueri. p̃a pᵒ ꝯtinet duas pticulas. q2 in p̃a pħ̃s p̃mittit q̃da necẽa ad ꝓpoſitũ oñdẽdũ. In 2a ibi[In quo p̃ ⁊ c.]oñdit ꝓpoſitũ. In p̃a igiƭ pticula hui9 ptis pħ̃s p̃mittit duõ necẽa ad ꝓpoſitũ. q̃ꝝ p̃m ẽ q̧ oẽ qđ mutaƭ: mutaƭ ĩ tpe. Scđꝫ eſt, q̧ in tpe dĩ aliqđ moueri duplr. vno9 p̃ ꝑ ſe. alio9 ƒm alterũ. ſ. rone partis. ſicut dicitur aliqđ mutari in anno quia mutatur in die ⁊ c. In quo primo.

¶ Hec ẽ 2a pticula hui9 ptis ĩ q̃ pħ̃s oñdit ꝓpoſitũ ſuũ. ⁊ ꝯtĩet duas partes ƒ3 q̧ dupr oñdit ꝓpoſitũ ſuũ. Scđa ibi[S3 ex his maĩfeſtũ ẽ.]Concluſio igiƭ quã pħ̃s itendit hic decl'are ẽ iſta. ſ. q̧ oẽ qđ moueƭ ĩ aliquo tpe p̃ moueƭ ĩ q̃libet pte illi9 tpiſ. ⁊ hec ẽ 35a ꝯ hui9 li. q̃ ꝓbaƭ duplr: ⁊ p̃ ꝑ diffõnez ei9, qđ ẽ p̃m: p̃m eni dĩ qđ nõ ẽ ƒ3 alteꝝ. ⁊ iõ illud dĩ p̃ ꝯuenire alicui qđ ꝯuenit ei ƒ3 qualibet ptẽ ei9. ut ĩ p̃n9 q̃nti dictũ ẽ. p3 igiƭ ꝑ diffõnẽ ei9 qđ ẽ p̃m q̧ illõ qđ mutaƭ ĩ aliquo tpe mutaƭ ĩ q̃libet pte illi9 tpis.

¶ Intelligẽdũ eſt ƒ3 ꝯtes hic q̧ aliqđ dĩ traſmutari in aliquo toto tpe: q2 illõ ẽ minimũ in q̃ põt traſmutari. qđ nõ d3 ſic itelligi. ſ. q̧ ſit dare aliqđ tp̃s minimũ ſimplr: ſ3 ſic d3 itelligi. v3. q̧ ẽ dare minimũ tp̃s qđ eſt p̃m tp̃s in q̃ aliqđ traſmutaƭ. ſ3 nõ ẽ dare minimũ tpſ ĩ q̃ aliqđ traſmutaƭ ƒ3 ptẽ ut ſi aliqđ traſmutetƭ ꝯtinuo ꝑ vnã horã ⁊ nõ ultra: illa hora ẽ minimũ tp̃s p̃m in q̃ mobile traſmutaƭ. ⁊ ita ẽ dare p̃m tp̃s minimũ: ſ3 nõ eſt dare minimũ tp̃s in q̃ aliqđ mutaƭ ƒ3 ptẽ: nã ſi aliqđ mutaretƭ ĩ vna hora illõ aliqđ traſmutaƭ in die ƒm ptẽ: ⁊ in ſeptimana ƒm ptẽ ⁊ in anno ƒm ptem: ⁊ ſic in infĩm: ⁊ iõ nõ eſt dare minimũ tp̃s in quo aliqđ mutaƭ ƒm ptẽ. ẽ tñ dare minimũ tp̃s in quo aliqđ mutaƭ p̃: vñ ꝯnes ꝓpoſitio per minimũ intelligit p̃mum.

¶ S3 ⁊ ex his manifeſtũ. ſit eniꝫ in q̃ p̃mo moueƭ q̃d moueƭ. x. r. ⁊ diuidaƭ ƒ3. k. Oẽ eni tp̃s diſibile eſt in. x. r. tpe: aut moueƭ: aut nõ moueƭ: ⁊ iteꝝ in. r. k. ſilr ſiqdẽ igiƭ ĩ neutro moueƭ: qeſcet itaq3 ĩ oĩ. moueri eni ĩ nullo huiuſmodi q̃d moueƭ impoſſibile. ſi vo in altero ſolũ moueƭ: nõ utiq3 in p̃ino moueƭ: quod eſt. x. r. ƒm eni utrunq3 motus eſt. neceſſe eſt igitur in quolibet ipſius. x. r. motum ipſum eſſe.

Demonſtratio

x k r

Tp̃s in q̃ p̃ aliqđ moueƭ. ꝑ tpis.

¶ Hec ẽ 2a pᵒ hui9 pticule ĩ qua pħ̃s ꝓbat ꝯnẽ itẽtã ꝑ aliã rõne. Cui9 vĩ9 ꝯſiſtit in iſto. Accipiaƭ p̃m tp̃s in q̃ aliqđ mutaƭ. ⁊ ſit illõ tp̃s. x. k. q̃ro tũ aut illõ tpſ mutaƭ in q̃libet pte. x. k. aut qeſcit in qualibet pte x. k. aut mutaƭ in vna pte ⁊ quieſcit in alia: ſi mutatur in qualibet pte habeƭ ꝓpoſitũ. ſi autez qeſcit in qualibet pte: tunc qeſcit in toto ⁊ poniƭ moueri in toto. g̃ ſil' moueƭ ⁊ qeſcit. qđ ẽ impoĩe: ⁊ ẽ ẽt ipoĩe q̧ aliqđ moueaƭ in toto tpe: ⁊ q̧ quieſcat in qualibet pte illi9 tpis ut manifeſtũ eſt per ſe. Si vo moueƭ in vna pte tpis. x. k. ⁊ qeſcit ĩ alia tũc. x. k. nõ ẽ p̃m tp̃s in q̃ mutaƭ: q2 nõ mutaƭ niſi ƒm partem.

¶ Oñſo aũt h̃ mãifeſtũ ẽ q̧ oẽ q̃d moueƭ neceẽ ẽ motũ eẽ p̃us: ſi eni ĩ. x. r. p̃mo tpe r. mota ẽ magnitudo. In medietate q̃d eq̃ velociter moueƭ. ⁊ ſit iceptũ ẽ mediuz erit motũ. ſi aũt eq̃ velox in eodẽ tpe motũ ẽ aliqđ: ⁊ alteꝝ neceẽ eãdẽ motã eẽ magnitudinẽ. q̃re erit motuz p̃us q̃d moueƭ.

¶ Hec eſt 2a pᵒ p̃ncipalis hui9 capl'i ĩ qua decl'aƭ q̧ oẽ moueri p̃cedit mutatũ eẽ: ⁊ ꝯtinet tres pticulas ƒ3 q̧ triplr oñdit ꝓpoſitũ ſuũ. Scđa aũtẽ ibi[Ampli9 aũt ⁊ h̃.]Tertia ibi[Ampli9 aũt ſi ꝯtinuo.]In p̃a igiƭ pticula hui9 ptis decl'at pħ̃s ꝑ vnã rõnẽ q̧ oẽ moueri p̃cedit mutatũ eẽ. ⁊ h̃ ẽ 36a ꝯ h9 li. q̃ ꝓbaƭ ſic. Si mobile moueaƭ ꝑ aliquã magnitudinẽ ĩ aliquo tpe: mobile eq̃ velox ĩ medietate tpis mouebiƭ ꝑ medietatẽ magnitudis: g̃ illõ mobile qđ poniƭ moueri ꝑ totã magnitudinẽ ĩ medietate tpiſ mouebiƭ ƒ3 medietatẽ magnitudis: g̃ illõ totũ moueri p̃ceſſit mutatũ eẽ ƒ3 medietatẽ magnitudis: ⁊ eodẽ mõ ẽ arguẽdũ de medietate medietatis q̃m mobile p̃us ptrãſit medietatẽ medietatis q̃ꝫ ptrãſeat medietatẽ: g̃ moueri ƒ3 medietatẽ p̃ceſſit mutatũ eẽ ƒm medietatẽ medietatis: ⁊ ſic ẽ adhuc arguẽdũ de medietate illi9 medietatis ⁊ ſic ĩ infĩm. cũ igiƭ magnitudo ſit diſibil' ĩ infĩm ſeqƭ q̧ oẽ moueri p̃ceſſit mutatũ eẽ. vñ iſtã rõnẽ põit pħ̃s ĩ lrã. ⁊ ſatis p3. ¶ Intelligẽdũ ẽ igiƭ q̧ ꝯ ẽ ſic itelligẽda. ſ. q̧ oẽ moueri anteq̃ꝫ ſit cõpletũ p̃ceſſit aliqđ mutatũ eẽ: ſ3 nõ d3 ſic itelligi. v3. q̧ añ totũ moueri ⁊ q̃libet ptẽ ei9 ſit aliqđ mutatũ: imo finẽ cuiuſlibet moueri p̃ceſſit aliqđ mutatũ eẽ: ⁊ h̃ ſolũ ꝓbat h̃ demõſtratio pħ̃i. ¶ S3 dubiũ ẽ q̃re pħ̃s facƭ rõnẽ de duob9 motib9 ponẽdo duo mobilia eque velocia ⁊ vnũ moueri ꝑ totã magnitudinẽ ⁊ aliõ moueri ꝑ medietatẽ magnitudiſ cũ citi9 ⁊ facili9 poſſit idẽ ꝯcludẽ ꝑ vnũ mobile: nã mobile qđ moueƭ per totã magnitudinẽ añ ptrãſit medietatẽ magnitudiſ q̃ꝫ totã magnitudinẽ: ⁊ ſic poſſet argm fieri de vno mobili. ¶ Ad iſtõ dubiũ rñdet ꝯtor dicẽs q̧ h̃ facƭ pħ̃s. q2 aliqs poſſet dicẽ q̧ mobile ptrãſit totã magnitudinẽ ⁊ nõ ptrãſit medietatẽ anteq̃ꝫ ptrãſiuerit totã magnitudinẽ cũ ptrãſire medietatez ſit ptrãſire in põ nõ ĩ actu: q2 ea q̃ ſũt ĩ põ iueſtigare debem9 ꝑ ea q̃ ſũt in actu iõ pħ̃s facƭ argm de diuerſis mobilib9 quoꝝ vnũ moueƭ ꝑ totã magnitudinẽ: ⁊ aliõ ſoluz ꝑ medietatẽ magnitudiſ. Iſto eniꝫ poſito nõ p̃t negari q̃n vnũ mobile ptrãſit medietatẽ magnitudis in medietate tpis in quo aliõ ptrãſit totaꝫ magni-

tudinē. ⁊ cū illa mo^{lia} ſint eq̄ uelocia ſequit̄ ꝙ mobile ptranſiens totā magnitudinē in toto tp̄e ptrāſit medietatē magnitudinis in medietate tp̄is.

C Amplꝰ aūt ⁊ ſi in oī tp̄e qḋ ē.x.R.motū eē dicimꝰ:aut oīno in quolibet tp̄e.i accipiēdo ultimū ip̄iꝰ tp̄is nūc:h̄ eni determinās ē:⁊ mediū ip̄oꝝ nūc tp̄s ē:⁊ in alijs ſimiliter dicet̄ motū eē.medietatis aūt ultimū diſio eſt.q̄re ⁊ i medo motū erit.⁊ oīno i q̄libet ptiū ſp̄ eni ſimilis diſiōis tp̄s ē determinatū ab ip̄is nūc.ſi igit̄ oē tp̄s diſibile ē:mediū aūt ip̄oꝝ nūc tp̄s eſt: oē q̄d mutatur infinite mutatum erit.

C Hec ē 2ª pticula 2ª ptis p̄n^{lis} huiꝰ capl'i i q̄ ponit̄ 2ª rō.pbās ɔnē intētā:q̄ rō talis ē. Oē tp̄s ē diſibile ⁊ ſp̄ iter ptes tp̄is ē aſſignare aliqḋ nc.⁊ iſtḋ nūc p̄cedat nūc qḋ ē finis tp̄is. ⁊ h̄ argumētat̄ ſic.Sic iſtās ſe hēt in tp̄e ita ⁊ mutatū eē ſe hēt i motu:ſed oē tp̄s p̄ceſſit aliqḋ iſtās h̄ ē quocūq̄ȝ tp̄e accepto anteq̄ȝ ſit cōpletū ē aliqḋ nūc p̄us copulās medietates illiꝰ tp̄is adinicē.ſic igit̄ iſtās i medio tp̄is p̄ceſſit totū tp̄s mō iā expoſito mutatū eē ſ3 mediū tp̄is p̄ceſſit mutari ſ3 totū tp̄s.oē igit̄ moueri p̄ceſſit mutatū eē:q2 oē moueri p̄ceſſit mutatū eē qḋ ē i medio tp̄is mēſurans illḋ motū. C Intelligēdū ſ3 2do ꝙ illa rō differt a p̄ª i h̄.q2 p̄ª rō pbauit ɔnem intētā p diſionē ſpatij:utq2 ſpatiū ē diſibile i ifi^{m}: ⁊ ſp̄ mutatū eē ſm miorē ptē ſpatij p̄cedit moueri ſ3 miorē ptē:⁊ ideo oē moueri p̄cedit mutatū eē. ſ3 iſta 2ª rō pbat ɔnē eādē p diſionē tp̄is. C Intelligēdū ēt ꝙ illḋ qḋ p̄us ē pbatū.v3.ꝙ illḋ qḋ mouet̄ i aliq̄ tp̄e p̄ mouet̄ i q̄libet pte illiꝰ tp̄is ē necīū ad iſtas demrātiōes.q2 phūs hic ſupponit ꝙ i minori tp̄e ē mior motꝰ ⁊ ꝙ i minori tp̄e minꝰ ptrāſit de ſpatio.ſ3 h̄ nō op3 niſi mo^{le} moueat̄ i q̄libet pte tp̄is.ſi eni mo^{le} mouet̄ i āno q2 mouet̄ i vna die tm̄ nō plus ptranſit in anno q̄ȝ in illa die:⁊ iō ad h̄ ꝙ illa ſint va q̄ phūs hic ſupponit op3 ꝙ mobile moueatur in qualibet parte tp̄is.

C Amplꝰ āt ſi cōtinue q̄d mutat̄ ⁊ nō corrūpit̄:neq̄ȝ pauſat a mutatiōe:aut mutari aut mutatū eē:neēē ē i q̄libet.in ip̄o āt nc nō ē mutari:neēē ḡ mutatū eē ſ3 vnūqḋ q̄ȝ ip̄oꝝ nc.q̄re ſi ip̄a nūc ifinita ſūt:neēē eſt oē quod mutat̄ ifinite mutatū eē.

C Hec eſt 3ª pticula 2ª ptis p̄n^{lis} huiꝰ capl'i in q̄ ponit̄ 3ª rō.pbās ɔnē itētā q̄ ē q̄ſi declatio vniꝰ ppōnis q̄ ph̄s p̄us utebat̄.q̄ ē.i quolibet iſtāti tp̄is mēſurātis motū mo^{le} ē mutatū.qua pbata ſequit̄ ɔ p̄n^{lis}. Hec igit̄ ppō iā dcā.q̄ phūs p̄us utebat̄ pbat̄ ſic. Si aliq̄d mutabat̄ i aliquo tp̄e ɔtinue ⁊ nō corrūpit̄ neq̄ȝ pauſat necīū ē ꝙ i quolibet iſtāti illiꝰ tp̄is aut ꝙ illḋ mutet̄:aut ꝙ illḋ mutatū eſt:ſ3 iſtāti nō mutat̄.q2 p̄us pbatū ē ꝙ iſtāti nō ē motꝰ nec gen̄:ḡ ſi aliq̄d mouet̄ i aliq̄ tp̄e ɔtinue op3 ꝙ illḋ i quolibet iſtāti a p̄ iſtāti illiꝰ tp̄is ſit mutatū:⁊ h̄ d3 itelligi de q̄libet iſtāti a p̄ iſtāti tp̄is mēſurātis motū. Ex his pōt pbari ɔ p̄n^{lis} ſic.Si aliq̄d mouet̄ i aliq̄ tp̄e ɔtinue in quolibet iſtāti ɔtinuāte ptes illiꝰ tp̄is adinuicem eſt mutatū mo^{le}: ⁊ per ɔñs in quolibet tali inſtāti eſt aliquid mutatū eē.cū igit̄ omne moueri menſuret̄ tp̄e ⁊ in quolibet ſūt ifinita inſtātia ſeq̄t ꝙ in q̄libet moueri p̄cedāt ifinita mutata eē.

C Nō ſolū aūt q̄d mutat̄ neēē eſt mutatū eē h̄ ēt mutatū neēē p̄us mutari. Oē eni q̄d ex q̄dā in q̄dā mutatū ē:i tp̄e mutatū ē.Sit eni i ip̄o nūc ex.a.i.b.mutatū eē ḡ i eodē q̄dē nūc in q̄ eſt in ip̄o.a.nō mutatū ē.Sil'r eni eēt in ip̄o.a.⁊ in.b.Quod eni mutatū ē:q̄n mutatū ē:q̄d nō ē in hoc ɔſīū eſt p'ꝰ.ſi v̄o in alio eſt: i medio erit tēpus. Non enim cōiūcta erūt ip̄ſa nūc.

Demonſtratio

A		B
Terminus a quo aliquid mutatur		Terminus in quē aliq̄d mutatū ē.

C Hec ē 3ª ps p̄n^{lis} huiꝰ capl'i.in q̄ declarat̄ ꝙ oē mutatū eē p̄cedit moueri. ⁊ hec eſt 37ª ɔ huiꝰ libri.que tripl'r pbat̄. ⁊ ſ3 h̄ hec ps ɔtinet tres pticulas.Secūda ibi[Qm̄ igit̄ tp̄s.]Tertia ibi[Amplꝰ aūt in magnitudie.]Cōcluſio igit̄ pbāda ē iſta.v3.ꝙ oē mutatū eē p̄cedit moueri ſic ꝙ oē mutatū neēē eſt p̄us mutari.Hec ɔ pbat̄ p̄ ſic.Quodcūq̄ȝ mutatū eē accipiat̄ in qḋ mo^{le} eſt mutatu3 op3 ꝙ mo^{le} ſit mutatū in aliḋ ab aliquo termino.ſit igit̄ terminus a quo mutat̄.a. ⁊ illḋ in qḋ mutatū eſt ſit.b.⁊ q̄n mobile eſt in.a.nōdū mutatū eſt.ſ3 q̄n eſt in.b. tūc mutatū eſt.cū igit̄ iter iſtās i quo eſt mobile ē in.a. ⁊ iter iſtās in quo ē mobile eſt in.b.ſit tp̄s mediū:op3 ꝙ mobile in illo tp̄e medio moueat̄.ḡ illḋ mutatū eē datū p̄cedit moueri. ⁊ idē argumentāȝ ē de quocūq̄ȝ mutato eē. ⁊ ita patet ꝙ q̄libet mutatū eē p̄cedit moueri. C S3 hic dubitat̄.q2 nō vr̄ ꝙ ɔ ſit va.q2 in mutatione a ɔdictorio in ɔdictorium mutari nō p̄cedit mutatū eē.q2 talis mutatio ē ſubita:⁊ p ɔñs mutari ⁊ mutatu3 eē ſūt ſil'. C Dicēdū ꝙ mutatio q̄ ē a ɔdictorio in ɔdictoriū eſt finis mutatiōis ſucceſſiue.⁊ iō ibi mutatū eē ē finis mutatiōis ſucceſſiue. ⁊ ſic mutari p̄cedit mutatu3 eē. C Uñ eſt ſciēdū ꝙ nō op3 ꝙ ſemp ante oē mutatū eē alicuiꝰ mutabilis p̄cedat mutari eiuſdē uel alteriꝰ.Uerbi grā.Totꝰ aer illuminat̄ a ſole ſubito ⁊ in tali mutatiōe aer eſt mutatꝰ a lumine ⁊ nō fuit p̄us in mutari.ſed p hoc ꝙ ſol mutat̄ ſ3 locū aer illuminat̄ ſubito in fine motus: ⁊ iō ſm ɔ^{em} phūs hic intelligit de moueri ⁊ mutato eē eiuſdē mo^{lis}. ⁊ ſic dico ꝙ ɔ eſt ſic itelligēda.ſ.de mutatione ſucceſſiua tempore mēſurata q2 in tali trāſmutatione neceſſe eſt ꝙ illud idē mobile qḋ eſt mutatū fuit p̄us in mutari ſeu in moueri.

C Qm̄ igit̄ i tp̄e mutatū ē:tp̄s aūt oē diſibile:in medio aliḋ erit mutatū:⁊ iteꝝ in illiꝰ medio aliḋ:⁊ ſic ſp̄. Quare mutabit̄ p̄us.

C Hec ē 2ª pticula huiꝰ ptis p̄n^{lis} i q̄ pōit̄ 2ª rō pbans eādē ɔnē:q̄ talis ē. Oē trāſmutatū trāſmutat̄ in tēpore. ⁊ oē tp̄s ē diſibile.ḡ i medio tp̄is mo^{le} p̄us ē mutatū:q̄ȝ i toto tp̄e. ⁊ p̄us ē mutatū i medio illiꝰ medij q̄ȝ i toto illo medio. ⁊ ſic i ifi^{m}.ḡ oē mutatu3 eē p̄cedit moueri.q2 moueri ſ3 mediū tp̄is ē p̄us q̄ȝ mutatū eē ſ3 totū tp̄s.vñ cū oē tp̄s ſit diſibile ñ erit dare aliqḋ mutatū eē añ qḋ ñ ē aliqḋ moueri. q2 mutatū eē i fine tp̄is p̄cedit moueri i illo moue-

ri. ℭ Intelligēdū est ꝙ moueri p̄cedit mutatū eē ad t̄minū: sic illō qō ē ad finē p̄cedit finē. silr moueri s̄m mediū tp̄is p̄cedit mutatū eē s̄z totū tp̄s. ⁊ sic loquit̄ pħus in ista rōne dicēs ꝙ moueri p̄cedit mutatum eē. q: moueri s̄m mediū tp̄is p̄cedit mutatū esse s̄m totum tempus.

ℭ Amplius aūt i magnitudie māifestū ē qō dī ꝓpter id ꝙ cōtinua ē magnitudo i q̄ mutat̄ q̄d mutat̄. Sit eni mutatū ex. c. in. d. Ergo si idiſibile ē ip̄m. c. d. ꝑtibile erit impartibili cōiūctū. Qm̄ aūt h̄ ipoſſibile ē: neċe ē magnitudinē eē: q̄d itercēſt: ⁊ i ifinita diuiſibile. Quare ſi illa mutat̄ pri⁹ neceſſe ergo oē quod mutatū eſt mutari prius.

Demonstratio

c

Magnitudo

ℭ Hec ē 3ª ꝑticula 3ᵉ ptis p̄ncipalis hui⁹ ca. in qua ponit̄ 3ª rō ad ꝓbādū eādē ꝯnē que rō eſt illa. Inter terminos magnitudis neċe eſt eē magnitudinē mediam: aliter in magnitudie idiſibile eēt imediatū idiuiſibili. qō eſt ipoſſibile. ⁊ illa magnitudo media eſt diſibilis in ifinitas ptes ut ꝓbatū eſt in p̄n° huius ſexti. ſi igit̄ mobile moueat̄ ex. a. in. b. iter que cadit magnitudo que eſt iter. a. ⁊. b. anteq̄ꝫ ſit mutatū in. b. opꝫ ꝙ p̄us mutet̄ in medietate magnitudis que eſt inter. a. ⁊. b. ⁊ ſic an̄ illō mutatū eē p̄cedit mutari. Si ēt ponat̄ eē mutatū in medietate magnitudiſ iter medie opꝫ ꝙ in medietate illi⁹ medietatis p̄us mutet̄. ⁊ ſic cū ois magnitudo ſit diuiſibilis i ifinitū ſequit̄ ꝙ an̄ oē mutatū eē p̄cedit mutari. ℭ Intelligēdū ꝙ pħus dicit hic ꝙ iſta declaratio eſt māifeſtior in magnitudine. vn̄ ꝓpter ꝯtinuitatē magnitudis rō accepta ex pte magnitudinis eſt māifeſtior q̄ꝫ alie rōnes. ℭ Sꝫ dubiū ē. q: tp̄s ē ꝯtinuū ſicut ⁊ magnitudo. vꝫ igit̄ ꝙ demr̄atio fcā de tp̄e ſit eq̄ māifeſta ſicut demr̄atio de magnitudie. ℭ Ad iſtud r̄ndet ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ magnitudo eſt māifeſtior i h̄ ꝙ demr̄atio ſit talis. ſꝫ nō eſt ita de tp̄e. h̄ eſt māifeſti⁹ ē ꝙ magnitudo eſt ꝯtinua ⁊ diuiſibilis in ifiᵐ q̄ꝫ ꝙ tp̄s eſt ꝯtinuū ⁊ adhuc diſibile in ifiᵐ. ⁊ iō demr̄atio fcā de magnitudie eſt manifeſtior. q: ꝯtinuatio magnitudis ē māifeſtior q̄ꝫ ꝯtinuatio tp̄is. Alr r̄ndet alex. s̄ꝫ ꝙ dic̄ h̄ ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ illō qō hic oñdit̄ nō ē māifeſti⁹ p nāꝫ magnitudis q̄ꝫ p nāꝫ tp̄is. q: tā magnitudo q̄ꝫ tp̄s ē ꝯtinuum: imo pħs hic itēdit ꝙ declaratio hec ē māifeſtior in mutatiōe q̄ eſt s̄ꝫ q̄titq̄ꝫ in mutatiōe q̄ ē s̄m q̄le: cū q̄ꝫtū ſit p ſe diſibile: ⁊ q̄le nō ſit diſibile niſi p acciñs. ℭ Igit̄ poſtea ꝯcludit pħs ꝯnē ſuā. d. ꝙ oē qō trāſmutatū eſt p̄us trāſmutabat̄: aliter iueniret̄ finis trāſmutatiōis. ⁊ ſic iueniret̄ finis ſiue eo cui⁹ ē finis. qō ē ipoˢˡᵉ. ꝯñtia pꝫ. q: ut dic̄ ꝯᵗᵒʳ nihil dicit̄ iam trāſmutatum eſſe: niſi cū fuerit in ultimo tranſmutationis.

ℭ Eadē eni demōſtratio ē in nō ꝯtinuis ut in ꝯrijs ⁊ ꝯdictiōe. Accipim⁹ eni tp̄s in q̄ mutatū eſt: ⁊ iterꝫ eadē dicem⁹. q̄re neceſſe eſt mutatū oē mutari p̄us: ⁊ q̄d mutatur mutatū eē ⁊ eſt in ip̄o mutari mutatū eē p̄us. Ipſo aūt mutatū eē mutari: ⁊ nullo nō cōp̄rehēdit̄ p̄inū. Cā aūt hui⁹ eſt: nō eſſe impartibile impartibili cōiunctū. In ifinitū eni diuiſio eſt: ſicut in his que augmentant̄ ⁊ minuunt̄ lineis.

ℭ Hec ē 4ª ꝑs p̄ncipalis hui⁹ capli. in q̄ pħs ſpālit̄ decl̄at ꝙ in mutatiōib⁹ nō continuis oē mutatū eē p̄cedit moueri ⁊ p mutationē in nō continuis pħs itēdit mutationē in ꝯrijs ⁊ in ꝯdictorijs. Et ut hic dicit ꝯᵗᵒʳ p mutationē in ꝯrijs itēdit pħs mutationē in qualitate: ⁊ per mutationē in ꝯdictorijs intelligit mutationē in ſubā. Iſta igit̄ ꝑs ꝯtinet duas ꝑticulas. qm̄ in p̄ª pħs itēdit ꝓbare ꝙ oē mutatū eē s̄m q̄litatē aut s̄ꝫ ſubāꝫ p̄cedit mutari. In 2ª ibi ⌊ Manifeſtū igit̄ qm̄. ⌋ ꝯcludit pħs ex ꝯtinuis ⁊ diuiſibilib⁹ duas ꝯnes. In p̄ª igit̄ ꝑticula itēdit pħus ꝓbare ꝙ oē mutatū eē s̄ꝫ qualitatem aut s̄ꝫ ſubāꝫ p̄cedit mutari: ita ꝙ an̄ oē mutatū eē in iſtiſ p̄cedit mutari. Et hec ē 38ª ꝯ hui⁹ li. q̄ ꝓbat̄ p diſionē tp̄iſ in infiᵐ: ſicut ⁊ ꝯ p̄cedēs fuit ꝓbata p diſionē tp̄iſ. ⁊ p diſionē magnitudis. ⁊ pꝫ ꝓbatio. Qm̄ oē qō trāſmutat̄: trāſmutat̄ i tp̄e: ⁊ oē tp̄s eſt diſibile in ifiᵐ. mutatū igit̄ eē i fine tp̄is p̄cedit mutari in illo tp̄e. ⁊ mutatū eē in medio tp̄is p̄cedit mutari i p̄ª medietate tp̄is: ⁊ ſic in ifiᵐ. ⁊ ita oē mutatū eē s̄m qualitatē aut s̄ꝫ ſbāꝫ p̄cedit mutari. vn̄ ꝯᵗᵒʳ dicit h̄ ꝙ iſta demr̄atio differt a demr̄ationib⁹. q: alie demōſtratiōes erant cōes cuilibet demōſtrationi. ſꝫ iſta demonſtratio eſt propria duab⁹ tranſmutationibus ut trāſmutationib⁹ in ſubſtātia ⁊ qualitate.

ℭ Manifeſtū igit̄ qm̄ qō factū ē: neċe ē fieri p̄us: ⁊ qō fit factū eē q̄cunq̄ꝫ diſibilia ⁊ ꝯtinua ſūt. Nō tn̄ ſemp qō fit. h̄ aliud aliqñ: ut illi⁹ aliq̄d ſicut dom⁹ fundamētuꝫ.

ℭ Hec ē 2ª ꝑticula hui⁹ ptis. in q̄ pħs ꝯcludit ex p̄cedētib⁹ in ꝯtinuis ⁊ diſibilib⁹ duas ꝯnes. Quaꝝ p̄ª eſt ꝙ oē qō factū ē neċe eſt fieri p̄us ⁊ eꝯ oē qō fit neċe eſt p̄us eē factū. Et hec eſt 39ª ꝯ hui⁹ li. que ꝓbat̄ ex p̄cedētib⁹ ſic. In ꝯtinuis ⁊ diſibilib⁹ oē mutatū eē p̄cedit mutari ⁊ oē mutari p̄cedit mutatuꝫ eē. ſꝫ eē factū eſt eē mutatū ⁊ fieri ē mutari. ḡ i ꝯtinuis ⁊ diſibilib⁹ oē factū neċe ē fieri p̄us ⁊ eꝯ. q: oē mutatuꝫ neċe eſt p̄us mutari ⁊ eꝯ. ℭ Un̄ addit pħus q̄ſi remouēdo dubiū ꝙ nō ſp opꝫ ꝙ ſi aliq̄d fit ip̄m s̄m ſe totū eſſe p̄us factū: ſed opꝫ ꝙ uel ipꝫ ſit p̄us factū: ul̄ aliquid eius. qm̄ cum dom⁹ fit nō opꝫ ꝙ p̄us fuerit facta s̄m ſe totam. aliq̄d tn̄ ei⁹ pars fuit factum: uel aliqua alia pars.

ℭ Silr aūt ⁊ in eo q̄d corrūpit̄: ⁊ q̄d corruptū ē: inoꝝ eni inēſt ei q̄d fit: ⁊ q̄d corrūpit̄ i ifinitū q̄ddā: cū ſit ꝯtinuū: h̄ nō ē in fieri: niſi aliq̄d factū ſit p̄us. Neq̄ꝫ factū eſſe: niſi fiat aliq̄d. ſilr aūt ⁊ i corrūpi: ⁊ i corruptū eſſe. Semp eni erit ipſo corrūpi: corruptū eē p̄us. Corrupto aūt eē corrūpi. Māifeſtū igit̄ q: q̄d factuꝫ ē: neċe eſt fieri p̄us: ⁊ q̄d fit factū eſſe. Ois eni magnitudo ⁊ oē tp̄s ſp diſibilia ſūt. Quare i quocūq̄ꝫ ſit aliq̄d nō erit utiq̄ꝫ ſicut in p̄mo.

ℭ Scda ꝯ quā pħus hic cōcludit eſt. ꝙ in cōtinuis ⁊ diſibilib⁹ oē corruptū neċe eſt pri⁹ corrūpi. ⁊ oē

qͦ corrūpit̃ neċe eſt pri' eē corruptū. Et ē 40ᵘˢ ꝯ̃ huius li. que ꝓbat̃ ſic. Oē cōtinuū eſt diuiſibile in īfinitū. ⁊ ubi eſt diuiſio in īfinitū ibi nō eſt dare pᵃˢ ptes. ⁊ per ꝯñs nec pᵐ corruptū: nec pᵐ corrūpi. g̃ in talib' oē corruptū eē p̄cedit aliqͦ corruptū eē: ⁊ corruptū eē nō eſt niſi ꝑ corrūpi. g̃ oē corruptū eē p̄cedit corrūpi. Silr̃ nō eſt dare pᵐ corrūpi. q: oē corrūpi p̄cedit corrūpi: ⁊ corrūpi nō ē ſine corrupto eē. g̃ oē corrūpi p̄cedit corruptū eē. ⁊ ita pȝ ꝙ i ꝯtinuis ⁊ diuiſibilib' oē corruptū neċe ē pri' corrūpi. ⁊ oē qͦ corrūpit̃ neċe eſt pri' eē corruptū. ℭ Intelligēdū eſt ꝙ iſte ꝯ̃nes ſūt uere ⁊ ſufficiēter demonſtrate i factiōe ⁊ corruptiōe i cōtinuis. ſȝ in factiōe ⁊ corruptiōe nō cōtinuis: cuiuſmodi eſt factio uel deſtructio dom' nō hñt itelligi ꝯ̃neſ p̄dicte. ℭ Notāda ſūt hic ſeptē dicta ꝯⁿⁱˢ. Primo eſt notādū ſm ꝯʳᵉᵐ ꝙ phūs pri' declr̃auit ꝙ oē qͦ trāſmutat̃ i magnitudie pri' fuit trāſmutatū in tpe ⁊ eȝ ꝓpria declaratiōe. 2° declr̃auit h̃ in trāſmutatiōe q̄litatis ⁊ ſbe declr̃atiōe cōi. Et poſt h̃ declr̃at idē de gn̄are ⁊ corrūpere declr̃atiōe ꝓpria. ℭ Scḋo eſt notādū ſȝ ꝯʳᵉᵐ. ꝙ gn̄atio ⁊ corruptio q̄dāmodo eſt in magnitudie. ſȝ ptes magnitudis ex qb' gn̄atū gn̄at̃: differūt a ptib' magnitudis i motu locali ⁊ in augmēto. qm̄ ptes magnitudis ex qb' gn̄atū gn̄at̃ ſūt qn̄qȝ diuerſe ſpe. ſed ptes magnitudis in motu locali ⁊ augmēto ſūt eadē i ſpe: ⁊ diuerſe in nūo. ℭ Tertio eſt notādū ſm ꝯʳᵉᵐ ꝙ phūs aliō declr̃at in cōtinuis ⁊ diuiſibilib' cū dixit. qͦ fit p̄us fuit factū ⁊ eȝ ꝑꝑ gn̄abilia ⁊ corruptibilia indiuiſibilia: cuiuſmodi ſūt ſcire ⁊ itelligē. ℭ Quarto ē notādū ꝙ ph̃s. d. ꝙ nō opȝ ꝙ ſi aliq̄d fiat ꝙ ipȝ ſȝ ſe totū uel qͦ aliq̄d eiuſdē ſpēi cū eo ſit pri' factū. ut patet de domo ⁊ hoc. q: ut dicit ꝯᵗᵒʳ. gn̄atio eſt trāſmutatio de nō ſbo in ſbȝ. ⁊ corruptio eſt trāſmutatio de ſbo in nō ſbȝ. ideo trāſmutatio nō eſt idem in eodē de initio trāſmutatiōis uſqȝ ad finē. q: ēt nec trāſmutatio ē eiuſdē ſpēi. Nā mot' gn̄atiōis ⁊ corruptiōis ē cōpoſit' ex trāſmutatiōe in q̄litate: ⁊ ex trāſmutatione in ſuba. ⁊ trāſlatio que eſt in ſuba nō eſt i tpe. ſ. ꝓuēt' foīe ſubalis. ⁊ ēt ꝙ mot' gn̄ationis alicui' totiꝰ eſt cōpoſit' ex motib' ptiū in gn̄abilib' cōpoſitis ex membris diuerſis. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ accipiēdo gn̄atiōnē pro trāſmutatione cōpoſita ex alteratione precedēte iductionē forme ſubalis ⁊ ex gn̄atione ſubita foīe ſubalis: ſic nō eſt uerū ꝙ illō qͦ trāſmutat̃ pri' fuit trāſmutatū in ipm̄ gn̄atū. ſed ſuba cōpoſita in fine gn̄ationis gn̄atur: ⁊ tñ nō fuit prius gn̄atū nec trāſmutatū. ſed mā pᵃ p̄us fuit trāſmutata. Uñ accipiēdo gn̄atiōnē pro trāſmutatiōe cōpoſita: ſic nō eſt idē trāſmutatū de initio trāſmutatiōis uſqȝ ad finē. q: in p̄nᵒ trāſmutatiōis mā pᵃ eſt trāmutata: ⁊ i fine trāſmutatiōis ſba cōpoſita ē trāſmutata. Silr̃ trāſmutatio p̄cedēs nō ē eiuſdē ſpēi cū trāſmutatiōe ſequēti. q: trāſmutatio in q̄litate nō eſt eiuſdē ſpēi cū tranſmutatione in ſuba. Silr̃ in cōpoſitis ex mēbris diuerſis: ſicut in animalib' nō eſt idē trāſmutatū: nec ſm nūm: nec ſm ſpēm de p̄nᵒ trāſmutatiōis uſqȝ ad finē. q: p̄ gn̄at̃ vnū mēbrū: ⁊ poſtea gn̄at̃ aliō mēbrū alteri' ſpēi ſȝ trāſmutatiōnē: tñ trāſmutatio eſt eiuſdē ſpēi. ut dicit ꝯᵗᵒʳ. Sed i corpib' ſimplicib' ut in gn̄atione ignis ⁊ aq̄ nō accidit hoc. ſ. ꝙ pri' gn̄atū ſit alteri' ſpēi a gn̄ato poſteriori. ℭ Quīto ē notādū ſȝ ꝯʳᵉᵐ ꝙ gn̄atio eſt in trib' modis. vȝ. aut gn̄atio ſimplicīū: aut gn̄atio organicor: aut gn̄atio cōplexionis ⁊ mixtiōis. In gn̄atiōe ſimplicīū ut in gn̄atiōe aq̄ ul' ignis illō qͦ eſt p̄us gn̄atū eſt eiuſdē ſpēi cū generatō poſteriori: lȝ qn̄qȝ alteratiōes p̄cedētes generationē ſube ſint diuerſe ſm ſpēȝ. Nā ſi ex aq̄ debeat gn̄ari ignis opȝ ꝙ aq̄ p̄us tepefiat: ⁊ poſtea caleſiat: ⁊ tepefactio ⁊ calefactio differūt in ſpecie. Exēplū patet in aliīs. Nā cū ex ſāguine debeat generari caro: ſāguis alterabit̃ in pluſ q̄ȝ in vnā q̄litatē anteq̄ȝ expellat̃ foīa ſāguis: ⁊ inducat̃ foīa carnis. In gn̄atiōe v̄o organicū. ut in gn̄atiōe aialiuȝ p̄us gn̄atū differt ſpe a gn̄ato poſteriori. q: mēbra organica differunt ſpecie. ut cor ⁊ caput ⁊ c̄. Sed in generatiōe mixti homogenei. ut in generatione lapidiſ primo generatū eſt eiuſdē ſpēi cū gn̄ato poſteriori. Et ſicut eſt in gn̄atione. ita eſt ⁊ in corruptiōe. Nā in motu corruptiōis nō inenit̃ pᵐ nālr̃ ſicut nec in motu gn̄atiōis. ⁊ rō eſt. q: gn̄atio ⁊ corruptio ſūt in magnitudie: uel in habēte magnitudinē: ⁊ in magnitudie nō eſt pᵐ nālr̃. Et h̃ qͦ dictū eſt de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe: ē ēt itelligēdū de motu in q̄litate. ſ. ꝙ ibi nō eſt nāliter. ſȝ ꝙ nō ſit pᵐ nāliter in motu in q̄litate ⁊ in ſuba h̃ eſt ꝑ accñs. ſȝ in motu trāſmutatiōis in ubi ⁊ q̄ntitate eſt per ſe ⁊ c̄. ℭ Sexto notādū ē ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet ⁊ ſoluit h̃ vnā dubitatiōnē. q: vī ꝙ in motu gn̄ationis ſit accipe pᵐ gn̄atū nāliter. Nā in gn̄abilib' que cōponunt̃ ex corpib' diuerſis nō cōſimilib' manifeſtū eſt h̃ ſic. cor in aialib' qͦ eſt pᵐ pᵒ gn̄ata. Silr̃ in corpibuſ cōſimiliū ptiū vī ꝙ ſit dare pᵃˢ ptē gn̄atā. qm̄ q̄ntitas carnis eſt determinata. qm̄ caro ſm ꝙ caro nō diuidit̃ in īfinitū. g̃ in gn̄atiōe carnis eſt accipe pᵐᵃ ptē gn̄atā. ℭ Ad iſtō dubiū r̄ndet ꝯᵗᵒʳ dicens nos aūt dicam' ꝙ gn̄atio pᶜ ptis cōponit̃ ex alteratiōe ⁊ gn̄atiōe. qm̄ cū aliq̄d gn̄at̃ ex aliq̄. ut caro ex ſanguie: p̄ amittunt̃ q̄litates ⁊ accñtia ꝓpria ſāguis: ⁊ ſiūt accñtia ꝓpa carni donec amittat̃ foīa ſāguinis ⁊ fiat foīa carnis: ⁊ h̃ in fine mot'. h̃ ē i nō tpe. Si g̃ i trāſmutatiōe que eſt in q̄litate nō inenit̃ pᵐ nāliter q: eſt in aliq̄ carēti p̄ nāliter. ⁊ gn̄atio eſt in tpe. q: ſeq̄tur alteratiōnē. tūc manifeſtū eſt ꝙ ipoᵇˡᵉ eſt in gn̄atione eē pᵐ nāliter. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ in motu gn̄atiōis hñ eſt accipe pᵃˢ ptē aiatā ut patet. q: cor in aiali eſt pᵒ pᵃ aiata. tñ nō eſt dare pᵐ. h̃ eſt pᵐᵃ ptē illi' ſāguis pᶜ ptis gn̄ate. q: gn̄atio illi' ptis cōponit̃ ex alteratiōe ⁊ ſubita iductiōe foīe ſubalis. ⁊ nō ē dare ptē pᵃᵐ alteratiōis p̄cedētis gn̄ationē. Uñ q̄uis ſit dare pᵃˢ ptē gn̄atā: nō eſt tñ dare pᵃˢ ptē gn̄atiōis. q: gn̄atio diuidit̃ in īfinitū. igitur ⁊ c̄. ℭ Septimo eſt notādū ſȝ ꝯʳᵉᵐ ꝙ gn̄atio ⁊ ois motus diuidit̃ in īfinitū in pō nō in actu. Uñ dicit ꝯᵗᵒʳ. Et debes ſcire ꝙ iſte ꝓceſſus in īfinitū eſt in pō ⁊ nō in actu. ⁊ ſi nō tūc nullus mot' fieret oīno. hec ꝯᵗᵒʳ. Et ꝑ pōm itelligit pōȝ oppoſitā actui generationis. Quia ſi moᵗᵘˢ eēt ſub īfinitis ḡnib' ſeq̄tur ꝙ nulluſ mot' fieret oīno. Deīde ph̃s cū dicit. Quare in quocūqȝ ⁊ c̄. recapitulat quare in q̄cūqȝ ſit aliquid nō erit utiqȝ ſicut in p̄. h̃ eſt. nō eſt dare pᵐ in magnitudie n magnitudie rei a qua icipit gn̄atio. Uñ ꝯᵗᵒʳ dicit nō eſt itelligēdū ꝙ ex hoc ꝙ nō inenit̃ pᵃ magnitudo ex gn̄ato qͦ eſt ex ptib' diuerſis. ſȝ intētio ei' eſt ꝙ nō inenit̃ pᵃ magnitudo ex gn̄ato ⁊ ex magnitudie in qua incipit gn̄atio. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ i gn̄abilib' etherogeneis hñ eſt dare pᵃˢ ptē gn̄atā ſicut cor in aiali qͦ eſt pᵃ pᵒ gn̄ata. ſȝ hui' pᶜ ptis

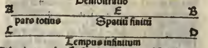
generate.ſ.cordis non eſt dare ꝓmam partez cum ſit continuum. ⁊ per ꝯñs diuiſibile in infinitum.

Q Uoniã aũt oẽ qḋ mouetur: in tpe mouetur: ⁊ in pluri maior magnitudo in ĩfinito tpe: impoſſibile eſt moueri magnitudinẽ finitam non eandẽ ſemper: ⁊ illius aliquid qḋ mouetᷓ: ſed in omni omne. Quod quidẽ igitur ſi aliqd moueatur eque uelociter: neceſſe eſt finitũ in finito moueri: mãifeſtũ eſt. Accepta enim parte que mẽſurabit totũ in equalibus tꝑibus tãtis quot partes ſunt per totã motũ ẽ. Quare qm̃ he finite ſũt ⁊ quãtitate vnaqueqꝫ ⁊ tot modis oẽs: ⁊ tꝑs utiqꝫ erit finitum. Totiens enim erit tantum quantũ tꝑs: qḋ eſt partis multiplicado ſm multitudinem partium.

Iſtud eſt quartũ capitulũ huiꝰ tractatꝰ. in quo determinatᷓ de finitate ⁊ ĩfinitate motꝰ ⁊ cõcurrẽtium ad motũ. Ad motũ aũt cõcurrũt ſpatiũ: tꝑs: ⁊ mo[le]. Intẽdit igitᷓ phs i h capl'o decl'are ꝙ finitasᷓ ⁊ ĩfinitas eodẽ mõ repiuntᷓ i magnitudie: motu: ⁊ tpe. Iſtḋ capl'z ꝯtiet tres ptes ṗn[les]. Qm̃ i pª determinatᷓ de finitate ⁊ ĩfinitate ſpatij reſpectu tpis. in 2ª ibi [Demõſtratis aũt.] determinatᷓ de finitate ⁊ infinitate motus reſpectu ſpatij ⁊ tpis. in 3ª ibi [Qm̃ aũt neqꝫ] determinatᷓ de finitate ⁊ ĩfinitate motꝰ reſpectu tpis. Pria ps cõtinet duas pticulasᷓ. In pª decl'atᷓ ꝙ ipol'e eſt magnitudinẽ finitã ptrãſiri tpe ĩfinito. in 2ª ibi [Eadẽ aũt rõ.] ꝓbatur cõuerſa. vꝫ. ꝙ ipol'e eſt magnitudinẽ ĩfinitã ptrãſiri tpe finito. In pª igitᷓ pticula huiꝰ ptis phũs ꝓmittit duo neciã ad ꝓpoſitũ. 2º vo ꝓbat ꝓpoſitũ. Primũ igitᷓ neciũ qḋ phũs ꝓmittit ẽ ꝙ oẽ qḋ mouetᷓ: mouetᷓ i tpe. Scḋz neciũ eſt ꝙ in pluri tpe ptrãſitᷓ maior magnitudo ab eodẽ mo[li] i finito tpe. His igitᷓ ſuppoſitis phũs ꝓbat ꝯnẽ itẽtã. vꝫ. ꝙ ipol'e eſt magnitudinẽ finitã ptrãſiri tpe ĩfinito. ⁊ hec eſt 41ª ꝯ huiꝰ li. itelligẽdo ꝯnẽ ſic. ꝙ mo[le] nõ ptrãſeat magnitudinẽ terminãdo eã: ul' aliquã ptẽ eiꝰ. Et dic ꝯ[tor] ꝙ phũs addit hãc additionẽ ꝓſeruãdo ſe a motu corpis celeſtis: q ẽ ſup magnitudinẽ finitã in tpe finito. Cõcluſio igitᷓ ſic itellecta ꝓbatᷓ ſic. Si mo[le] moueatᷓ ſup magnitudinẽ finitã: aut mouetᷓ regul'r p totã magnitudinẽ. aut nõ. ſꝫ qcũqꝫ mõ moueatᷓ nõ põt magnitudo finita ptrãſiri tpe ĩfinito. ḡ ipo[le] eſt magnitudinẽ finitã ptrãſiri tpe ĩfinito. Maior pꝫ: ⁊ minor ꝓbatᷓ qꝫtũ ad utrãqꝫ eiꝰ ptẽ. ⁊ pͦ ꝓbatᷓ ꝙ ſi mo[le] moueatᷓ ſup magnitudinẽ finitã motu regulari ꝙ necẽ eſt tꝑs in q magnitudo ptrãſitᷓ eẽ finitã. Scḋo ꝓbatᷓ ꝙ ſi mobile moueatᷓ motu irregulari ſup magnitudinẽ finitã: ꝙ necẽ eſt tꝑs in q magnitudo ptrãſitᷓ eẽ finitum. Pͦo igitᷓ ꝓbatᷓ ꝙ ſi mo[le] moueatᷓ regul'r ſup magnitudinẽ finitã ꝙ necẽ eſt tꝑs in q magnitudo ptrãſitᷓ eẽ finitũ. ⁊ h ꝓbatᷓ ſic. Si mo[le] moueatᷓ regul'r. accipiatᷓ aliq̃ ps magnitudis: opꝫ ꝙ illa ps ptrãſeatᷓ in tpe finito. qꝛ illa pſ ptrãſitᷓ i miori tpe: qꝫ totũ. ſꝫ illḋ qḋ eſt minꝰ qꝫ ĩfi[m] ẽ finitũ. ḡ illa ps ptrãſitᷓ tpe finito: ⁊ alia ps eq̃lis pti accepte ptrãſitᷓ in eq̃li tpe: cũ mo[le] regul'r moueatᷓ. ⁊ ſic arguẽdo de 3ª pte eq̃li. ⁊ ſic qꝫuſqꝫ tota magnitudo cõſumatᷓ. Cũ ḡ magnitudo ſit finita ⁊ nõ hẽt ptesᷓ niſi finitas: quaꝝ q̃libet eſt total'r ex aliã. cũ igitᷓ in motu irregulari ptibꝰ equalibꝰ magnitudis correſpõdeãt ptes eq̃les tpis: opꝫ ꝙ in illo tpe mẽſurante motũ factũ ſup magnitudinẽ ſint ptes finite equales: ⁊ nõ ptes ĩfinite: ita ꝙ ſiẽ magnitudo ꝯſumitᷓ p ablationẽ ptiũ finitaꝝ ſm magnitudinẽ ⁊ multitudinẽ: ita tꝑs in q ptrãſitᷓ magnitudo cõſumatᷓ p ablationẽ ptiũ eq̃liũ finitaꝝ ſm magnitudinẽ ⁊ ml'titudinẽ. ſꝫ illḋ qḋ cõſumitᷓ p ablationẽ ptiũ eq̃liũ finitaꝝ ſm magnitudinẽ ⁊ ml'titudinẽ eſt finitũ. ḡ illḋ tꝑs eſt finitũ. ḡ ſi magnitudo ptrãſita motu regulari ſit finita: necẽ eſt ꝙ tꝑſ in quo ptrãſitᷓ ſit finitũ. Et ſi forte dicatᷓ ꝙ ps magnitudis ptrãſitᷓ tpe ĩfinito ⁊ ſic rõ nõ ꝓcedit. iſtḋ nõ ualet. nã ⁊ ſi illḋ tꝑs eẽt ĩfinitũ: tñ aliq̃ ps eiꝰ eẽt finita: ⁊ in illa pte tpis ptrãſitᷓ aliq̃ ps magnitudis. Cũ igitᷓ magnitudo poſſit cõſumi p ablationẽ taliũ ptiũ eq̃liũ finities acceptaꝝ. ſequitᷓ ꝙ totũ illḋ tꝑſ põt cõſumi p ablationẽ taliũ ptiũ finitaꝝ eq̃liũ finitiesᷓ acceptaꝝ. ⁊ p ꝯñs illḋ tꝑſ ẽ finitũ. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ipo[le] ẽ magnitudinẽ finitã ptrãſiri tpe ĩfi[to] mo[li] motu: motu regl'ari.

Sed ſi non ſit eque uelociter: differt nihil. Sit enim in quo. a. ⁊. b. ſpatiũ finitũ: quod motũ ſit in infinito tpe: ⁊ tꝑs infinitũ in quo. c. d. Si igitᷓ neceſſe eſt ꝓus alterũ altero motũ eſſe. Hoc aũt manifeſtuꝫ ꝙ in tpe priori ⁊ poſteriori alterũ motuꝫ eſt. Semper enim in pluri alterũ erit motũ eſſe. ſiue eque uelociter mutet: ſiue nõ eque uelociter mutet: ⁊ ſiue intendatᷓ motus. ſiue remittatur: ſiue maneat nihil minus. Accipiatur igitur aliquid. a. b. ſpatij: quod ſit. a. e. quod mẽſuret. a. b. Hoc ita qꝫ in infiniti in quodam factum eſt tpe. In infinito enim non põt eſſe. Omne eñi in infinito eſt. Et iterũ alterum iam ſi accipiamus quãtum eſt. a. e. neceſſe in finito tpe eſſe. Omne eniꝫ in infinito: ⁊ ſic accipiens: quoniã infiniti quidem nulla parꝫ que mẽſuret. Impoſſibile eñi ĩfinitũ eſſe ex finitis. ⁊ equalibus: ⁊ inequalibꝰ: ꝓpͤ id ꝙ mẽſurantᷓ finita multitudine ⁊ magnitudine a quodam vno: ſiue equalia: ſiue inequalia: finita autẽ magnitudine nihil minus. Spatiũ autẽ finitum tãtis q̃ ſũt a. b. mẽſuratᷓ: ⁊ in finito tpe. a. b. mouetᷓ.

Demõſtratio

Probato ꝙ ipoſſibile eſt magnitudinẽ finitã ptrãſiri tpe ĩfinito mobili moto motu regulari probat phũs ꝙ impoſſibile eſt ptrãſiri magnitudinẽ infinitam tpe finito mobili moto motu regulari. ⁊ ſic ꝓbatᷓ altera ps mioris. ⁊ ꝓbatᷓ ſic. vna ps magni-

tudis ꝑus ptrãſitur ꝙ̃ alia. ꝛ in pluri tpe ptranſit plus de magnitudie. accipiaꝛ igiꝛ aliq̃ ps magnitudis: illa ptrãſiꝛ in tpe finito. ꝛ ſi ſumaꝛ ps eq̃lis eiuſdẽ magnitudis illa ptrãſiꝛ in tpe finito. cũ igiꝛ magnitudo ꝯſumaꝛ p tales ptes eq̃les i magnitudie ꝛ i nũo: opꝫ ꝙ tp̃s in q̃ magnitudo ptrãſiꝛ ꝯſumaꝛ p ptes finitas in magnitudie ꝛ i nũo: ꝛ ſiue ille ptes ſint eq̃les ſ₃ magnitudinẽ: ſiue vna ſit maior ꝛ alia minor nõ refert nec ẽ cura q̃tũ ad ꝓpoᵐ. dũmõ ille ptes ſint finite ſ₃ magnitudinẽ ꝛ ſ₃ nũꝫ. Uñ ar. iſtud ẽ finitũ qḋ ꝯſumiꝛ p ablationẽ ptiũ finitaꝝ ſ₃ magnitudinẽ ꝛ mł'titudinẽ. ſ₃ tp̃s i q̃ ptrãſiꝛ magnitudo finita ꝯſumiꝛ p ablationẽ ptiũ finitaꝝ ſ₃ magnitudinẽ ꝛ mł'titudinẽ. g̃ tp̃s i q̃ ptrãſiꝛ magnitudo finita eſt finitũ moᵇ moto motu irregulari. ꝛ ita pꝫ ꝙ ipoſ'e eſt ptrãſire magnitudinẽ finitã tpe ifinito: ſiue moᵇ moueaꝛ motu regulari ſiue irregulari. Uñ ꝯᵗᵒʳ dic̃ hic ꝙ hec rõ fũdaꝛ ſup tribus ꝓpoſitionib⁹. Quarũ p̃ª eſt ꝙ ifinitũ nõ cõponiꝛ ex ifinitis eq̃lib⁹ aut ineq̃lib⁹ ꝛc. 2ª eſt ꝙ oẽ finitũ põt mẽſurari a ſua pte. 3ª eſt ꝙ nullũ ifiᵐ põt mẽſurari a ſua pte. Quib⁹ ſuppoſitis ꝯᵗᵒʳ forat iſtã rõnẽꝫ in 1ª figura ſic. Tp̃s in q̃ motũ ptrãſit ſpatiũ finitũ põt mẽſurari a ſua pte cũ ſit cõpoſitũ ex ptib⁹ finitis l₃ nõ eq̃lib⁹: ꝛ tp̃s infiᵐ nõ põt mẽſurari a ſua pte. g̃ tp̃s in q̃ motũ in eq̃li uelocitate ptrãſit ſpatium finitũ nõ eſt ifiᵐ. Iſtã demrõnẽ ponit phũs in lr̃a ꝛ ſatis pꝫ. ℭ Notãda ſũt hic duo p̃ncipalr̃ ſm ꝯᵗᵉˢ. p̃ ꝙ in iſta demrãtiõe ſupponiꝛ ꝙ ps ꝑus ptraſit ꝙ̃ totũ ꝛ ħ vꝫ eẽ falſũ. qꝛ mota vna pte mouet ꝛ totũ. ꝛ iõ ꝯᵗᵒʳ q̃ſi rñdẽdo huic dubitationi dicit ꝙ phũs cũ dicit ꝙ q̃dã ptes mouenꝛ uł' ptrãſeunꝛ añ alias ptes ip ptes nõ itẽdit ptes rei mote q̃ ſſ ſb₃ mot⁹. ſ₃ ididuũ ſube motũ qḋ nõ ẽ uerũ de eo in oib⁹ motib⁹ ꝙ q̃dã ptes ꝑcedũt q̃ſdã: ita ꝙ quedã ptes moueniꝛ ꝑus ꝙ̃ alie ptes. ħ eniꝫ nõ eſt ueꝝ niſi i q̃litate. ꝛ ſilr̃ in gñato diſſimiliũ ptiũ: in motu ṽo locali aut augmẽti nõ. Partes eni iſti⁹ mot⁹ nõ ſũt in toto motu quẽadmodũ tot⁹ eſt in toto. ſ₃ qꝛ mot⁹ hẽt dupᶜ ſubm. ſ. gen⁹ p̃dicamẽti in q̃ eſt mot⁹: ꝛ ſubaꝫ ſbiectã illi gñi in quo eſt mot⁹: ꝛ utrũq̃ꝫ dr̃ eẽ motũ. ℭ Intelligẽdũ eſt ħ per motũ ſbaꝫ ſbiectã motui nõ ididuũ ſube deferẽs illũ motũ. hec ꝯᵗᵒʳ. ℭ Ex his dict̃ p̃nt q̃tuor notari. p̃ ꝙ i oi motu moueꝛ q̃dã ps mobilis ꝑus ꝙ̃ alia. ſ₃ ħ ſolũ eſt ueꝝ in motu alteratiõis ꝛ in gñatiõe rei diſſiliuꝫ ptiũ. In motu eni alteratiõis moueꝛ vna ps alterabilis añ aliã. ut pꝫ in cõgelatione alicui⁹ magne aq̃ q̃ñ ꝑus cõgelaꝛ vna ps ꝙ̃ alia. ꝛ eodẽ mõ in calefactiõe aq̃ uł' aeris. Silr̃ i gñatiõe rei ethe rogenee ꝑus gñaꝛ vna ps ꝙ̃ alia. pꝫ. qꝛ in gñatiõe aialis ꝑus gñaꝛ cor ꝙ̃ alie ptes. ſ₃ in motu locali ꝛ in motu augmẽtatiõis totũ mobile ſił' moueꝛ. ꝛ nõ opꝫ ꝙ vna ps moueaꝛ añ aliã. Si eniꝫ mobile motu locali ſit ꝯtinuũ: tc̃ totũ moᵇ ſił' moueꝛ: ꝛ nõ vna ps añ aliã. ut pꝫ 5° methaᶜᵉ. In motu ẽt augmẽti nõ moueꝛ vna ps añ aliã ſ₃ oẽs ſił' ꝓportiõabilr̃ augenꝛ. ℭ Scḋo ẽ notãdũ ꝙ dupᶜ ẽ ſbm mot⁹. ſ. forã ſm quã eſt mot⁹: ꝛ idiuiduũ ſube qḋ eſt ſbm iſti⁹ forẽ. p̃ᵐ ſbm põt dici ſbm ſ₃ ꝙ aliq̃d ſe habeat alr̃ nũc ꝙ̃ ꝑus. ſ₃ ſbm 2ᵐ dr̃ ſbm qḋ ſe habet alr̃ ꝙ̃ ꝑus. ℭ 3° eſt notãdũ ꝙ utrũq̃ꝫ iſtoꝝ ſboꝝ dr̃ eẽ motũ ſed diuerſimode. qꝛ forã ſ₃ quã dr̃ eẽ motũ. i. p motũ acq̃ſita. ſ. idiuiduũ ſube dr̃ eẽ motũ: qꝛ ſibi ẽ aliq̃d de nouo acq̃ſitũ. Uñ aliq̃d eẽ motũ põt eſſe dupłr̃. uł' t̃minatiue uł' ſbiue. Forã ſm quã dr̃ eſſe motũ t̃minatiue ſ₃ ididuũ ſube dr̃ eẽ motũ ſbiue. ℭ 4° eſt notãdũ ꝙ cũ phs dic̃ ꝙ q̃dã ps mot⁹ moueꝛ añ aliã ptẽ. ꝙ phũs p motũ itelligit formã ſm quã ẽ mot⁹ i ꝛ nõ ididuũ ſube deferẽs motũ. q̃ñ i oi motu uł'r acq̃riꝛ vna ps forme ſm quã fit mot⁹ añ aliã. ſ₃ nõ in oi motu trãſmutaꝛ vna ps ididuũ ſbe añ aliã ptẽ. ꝙ ħ notaꝛ ex ꝑdcis ſbm ꝯᵗᵉ. ℭ 1° p̃ncipalr̃ notãdũ ẽ ſ₃ ꝯᵗᵉˢ ꝙ ſi mot⁹ nõ ſit eq̃ uelox ſ₃ irregularis ħ põt eẽ tripłr̃. uł' qꝛ ſp itẽdiꝛ: uł' qꝛ ſemp remittiꝛ: uł' qꝛ aliq̃ñ itẽdiꝛ ꝛ aliq̃ñ remittiꝛ. ℭ Sꝫ duᵐ ẽ de illo qḋ i hac demrãtiõe ſuppõiꝛ. vꝫ. ꝙ i pli tpe ptrãſiꝛ maior magnitudo. ħ eni nõ vꝫ ueꝝ de eo qḋ moueꝛ irregulr̃ q̃m illó qḋ mouetur nõ regulr̃ põt in miori tpe ptrãſire maiorẽ magnitudinẽ ꝙ̃ ꝑus uł' põt ptrãſire in maiori tpe. qꝛ ſi moueaꝛ ueloci⁹ in vna pte tp̃is: ꝛ tardi⁹ in alia pte põt in miori pte tp̃is in q̃ moueꝛ ueloci⁹ ptrãſire magnitudinẽ quã ptrãſit in maiori pte cũ moueꝛ tardi⁹. g̃ nõ opꝫ ꝙ in pluri tpe ptrãſcaꝛ maior magnitudo. ℭ Dicẽdũ ẽ ꝙ phs loquiꝛ de tpe maiori ꝛ miori quoꝝ vnũ eſt ps alteri⁹ in quo tpe totũ mobile moueꝛ ꝯtinue. Põt eni ꝯtingẽ ꝙ aliq̃d mobile plus ptranſit in vna hora ꝙ̃ in vna die: ſi illa hora nõ ſit ps illi⁹ diei. ſ₃ ſi moᵇ moueaꝛ cõtinue p totũ diẽ q̃ñtũcũq̃ꝫ diuerſificenꝛ mot⁹ ſ₃ uelocitatẽ ꝛ tarditatem oporteret mobile plus ptranſire in vno die: ꝙ̃ in vna hora illius diei.

ℭ Silr̃ aũt ꝛ in quiete. q̃re neq̃ꝫ fieri. neq̃ꝫ corrũpi: poſ'e eſt ſemp aliq̃d vnũ ꝛ ideꝫ.

ℭ Probato ꝙ ipoſ'e eſt magnitudinẽ ifinitã ptrãſiri tpe finito. ſubito ſubdit phũs dicẽs ꝙ eodẽ modo eſt de q̃te: ꝛ ẽt de gñatione ꝛ corruptiõe. Impoſſibile eni eſt vnũ ꝛ idẽ ſemp gñari: aut ſemp corrũpi. Et ſm expõnem ꝯᵗⁱˢ phũs itelligit ꝙ ſic ipoſ'e eſt motũ finitũ eẽ in tpe ifinito: ita ipoſ'e eſt q̃etẽ infinitã eſſe in tpe infinito. Naꝫ quies eſt p̃uatio mot⁹ qui inat⁹ eſt exiſtẽ in quieſcẽte. Et iõ cũ mot⁹ finit⁹ nõ poſſit eẽ in tpe ifinito: ſeq̃iꝛ ꝙ quies finita nõ poſſit eẽ in tpe infinito. Silr̃ qꝛ gñatio ꝛ corruptio ſũt trãſmutatiões finite cũ utraq̃ꝫ illarũ ſit īter duos t̃minos: ꝛ oĩo trãſmutatio finita eſt in tpe finito. iõ nec gñatio nec corruptio eſt in tpe ifinito. g̃ nihil gñaꝛ aut corrũpiꝛ ſemp. Et ꝯᵗᵒʳ deducit ad vnũ ipoſ'e dicẽs. ꝙ cũ fuerit poſitũ aliquid trãſmutari trãſmutatiõe finita in tpe infinito: tunc idẽ gñaꝛ ꝛ corrũpiꝛ ſił' ſemp: cũ neutra trãſmutatio habeat tp̃s ꝓpriuꝫ. hec ꝯᵗᵒʳ. ℭ Itẽ dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ potẽtia iſtius declarationis qua declaraꝛ ꝙ ipoſſibile eſt magnitudinẽ finitam ptrãſiri tpe ifinito: eſt cõis q̃tuor trãſmutatiõib⁹. vꝫ. trãſmutatiõib⁹ in ſubſtãtia: in quantitate: in qualitate: ꝛ ubi.

ℭ Eadem autẽ ratio. ꝛ ꝙ neq̃ꝫ in finito tẽpore infinitum poſſibile eſt moueri: neq̃ꝫ quieſcere: neq̃ꝫ qḋ regulariter mouetur: neq̃ꝫ quod irregulariter. Accepta eni ꝗ quadam parte que mouetur metieꝛ totũ tempus: in hac aliquid tñ tranſibit magnitudinis ꝛ non totã. In omni enim totam. ꝛ iterum in equali aliã: ꝛ in vnoquoq̃ꝫ ſimilr̃: ſiue equalis erit: ſiue inequalis ei que eſt a principio. Differret aũt nihil:

ſi ſolũ ſit finita aliq̃ vnaqueq̄. Manifeſtũ enĩ q̇ diuiſio tp̄e infinitũ nõ auferṫ finita diuiſione facta: ⁊ quãto ⁊ eo q̇ȯ tot modis. Quare nõ trãſibit in finito tp̄e infinitum. Nihil ... differt magnitudinẽ in altera: aut i utraq̄ eſſe infinitã. Erit enĩ eadẽ rõ.

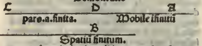
C Hec eſt 2ª particula pˢ partis pñle huiꝰ capl'i. in qua declaraṫ conuerſa ꝯnis p̄cedentis. Et eſt q̇ ſi tp̄s ſit finitũ: oportet q̇ magnitudo ſit finita. Pono ꝯ̃nẽ ſb hac forma. Impoſſi'e eſt magnitudinẽ infinitã pertrãſiri tp̄e finito. ⁊ hec eſt 42ª ꝯ̃ huius libri que ꝓbaṫ ſic. Accipiaṫ aliqua pars illiꝰ tp̄is finiti que pars mẽſurat illȯ tp̄s. in illa p̄te illiꝰ tp̄is pertrãſiṫ aliqua pars infinita illiꝰ magnitudinis: ⁊ poſtea in tanta p̄te tp̄is pertranſiṫ alia pars magnitudinis finita. ⁊ ſic arguẽdo de alijs partibꝰ equalibꝰ ipſiꝰ tp̄is. Cũ igiṫ tp̄s ex quo infinitũ cõſumaṫ per acceptionẽ partiũ eq̃liũ finities acceptaꝝ: oportet ẽt q̇ ipſa magnitudo cõſumaṫ per acceptionẽ partiũ finitaꝝ finities acceptaꝝ. ſ; omne q̇ȯ cõſumiṫ per acceptionẽ partiũ finitarũ finities acceptarũ eſt finitũ. ḡ illa magnitudo ptranſita tp̄e finito: eſt finita. ḡ ſi tp̄s eſt finitu;: magnitudo eſt finita. igiṫ ipoſſi'e eſt magnitudinẽ infinitã ptrãſiri tẽpore finito. Un̄ illa rõ ꝓbat q̇ ſiue mobile moueaṫ regul'r. ſiue irregul'r: op; q̇ ſi tp̄s ſit finitũ: q̇ magnitudo ſit finita. Un̄ iſta rõ dĩt a demr̃atione p̄cedẽti. q: in iſta rõne arguiṫ diuidẽdo tp̄s: ⁊ in demr̃atione p̄cedẽti fuit argutũ diuidẽdo magnitudinẽ ut p; itelligẽti.

C Demõſtratis enĩ his: manifeſtũ ẽ q̇ neq̄ finitã magnitudinẽ infinitũ ꝯtingit trãſire in finito tp̄e propter eandẽ cãm. In parte enim tp̄is finitũ tranſibit. ⁊ in vno quoq̄ ſimil'r. Quare in omni finitũ.

C Hec eſt 1ª pars pñle huiꝰ capl'i. in qua determinaṫ de finitate ⁊ infinitate motꝰ reſpectu ſpatij ⁊ tp̄is. Et ꝯtinet tres p̄ticulas. q: in pª declaraṫ q̇ mobile finitũ nõ põt ptranſire magnitudinẽ infinitã in tp̄e finito. In 2ª ibi [Q̃m aũt finitũ.] declaraṫ q̇ mobile infinitũ nõ p̄t ptrãſire ſpatiũ finitũ tp̄e finito. In 3ª ibi [At ṽo neq̄.] declarat q̇ mobile infinitũ nõ põt ptrãſire ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito. In pª igiṫ p̄ticula declaraṫ q̇ moˡᵉ finitum nõ põt pertrãſire ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito. Et hec eſt 43ª ꝯ̃ huius libri que ꝓbaṫ ſicut ⁊ p̄cedens ſic. Si tp̄s ſit finitũ: op; q̇ mobile in aliqua p̄te temporis pertrãſeat aliquã p̄tem magnitudĩs: ⁊ iterũ in tanta p̄te tp̄is pertrãſibit aliquã partẽ magnitudinis: ⁊ adhuc iterũ in alia p̄te tẽporis eq̃li ptrãſibit alia; p̄tẽ magnitudinis. Cũ igiṫ tp̄s poſſit ꝯſumi per acceptionẽ talium partiũ equaliũ finitarũ q̄ntitate ⁊ numero: ſequiṫ q̇ magnitudo poſſit ꝯſumi per acceptionẽ taliũ partiũ finitarũ q̄ntitate ⁊ numero. ⁊ oẽ tale ẽ finitũ. ḡ magnitudo ẽ finita. ḡ ſi tp̄s eſt finitũ: magnitudo eſt finita. ⁊ per ꝯñs mobile finitũ nõ põt pertrãſire ſpatiũ infinitũ ſeu magnitudinem infinitã in tp̄e finito.

C Quoniã aũt finitũ nõ trãſibit infinitũ in finito tp̄e manifeſtũ eſt: ſicut neq̄ infinitũ finitũ. ſi enim infinitũ finitũ. neceſſe eſt ⁊ finitũ infinitũ tranſire. Nihil eni; differt quodlibet eſſe q̇ȯ moueṫ: utrobiq̄ enĩ finitũ ptrãſibit infinitũ. Cũ eni; moueaṫ infinitũ in quo ẽ. a. erit aliquid ipſius ſ;. b. finitũ: ut. c. d. ⁊ iteru; aliud ⁊ aliud: ⁊ ſemp ſic. quare ſil' accidit infinitũ motũ eẽ per finitum: ⁊ finitum tranſire infinitum.

Demõſtratio

C Hec eſt 2ª particula 1ᵉ partiſ in qua declaraṫ q̇ mobile in infinitũ nõ põt ptrãſire ſpatiũ finitũ in tẽpore finito. ⁊ hec eſt 44ª ꝯ̃ huiꝰ libri que ꝓbaṫ ſic. Si mobile infinitũ ptrãſeat ſpatiũ finitũ in tp̄e finito. ḡ mobile finitũ ptranſit ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito. ꝯñs eſt ipoſſibile. ut patet ex ꝯ̃ne p̄cedenti. ḡ añcedẽs eſt ipoſſibile. ⁊ per ꝯñs mobile infinitũ nõ põt ptrãſire ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito. ꝯñtia pª ꝓbaṫ ſic. Nãq̄ ſi aliqd moueṫ ſup aliȯ nõ ſolu; illȯ q̇ȯ moueṫ ptranſit illȯ quieſcẽs ſupra q̇ȯ moueṫ. ſed ẽt illȯ quieſcẽs pertrãſit mobile ſupra q̇ȯ moueṫ. ita q̇ quieſcẽs tãgit oẽs p̄tes mobilis ſm̄ q̄s mobile applicaṫ quieſcẽti. ſi igiṫ quieſcẽs ſit finitũ, ⁊ illȯ q̇ȯ moueṫ ſupra ſpatiũ quieſcẽtis ſit infinitũ. ⁊ ille motꝰ fiat in tp̄e finito, ſequiṫ q̇ finitũ. f. ſpatiu; finitũ in tp̄e finito pertrãſit infinitũ. q: infinitũ mobile motũ ſupra ip̄m. Unde illa demõſtratio põit in litteriſ ut patet itueuti. S; q: nõ vĩ q̇ ſpatiũ q̄eſcens pertrãſeat ip̄m mobile ſicut ſupponiṫ in rõne. q: ſic quieſcẽs moueret. ideo phũs hoc excludens dicit ſic. vñ ſic quieſcẽs moueretur.

C Neq̄ eni; fortaſſis poſſibile eſt aliter infinitum mutare finitum: q̄ q̇ finitũ tranſeat infinitum. aut ita quod feraṫ. aut metiatur: quare quoniã hoc ipoſſibile eſt. nõ tranſibit infinitum finitum.

C Hoc eſt finitũ ptrãſire infinitum põt eſſe dupl'r. vz. q: vel finitũ feratur ſup infinitũ ita q̇ currat ul' moueaṫ ſup ip̄m: vel q̇ finitũ metiaṫ hoc eſt mẽſuret infinitũ ſic q̇ finitũ aliquotiẽs ſumptũ reddat totum infinitũ. Primo mȯ ſpatiũ quieſcẽs nõ pertrãſit mobile motũ ſup ip̄m. ſed 2º modo ſpatiũ finitũ quieſcẽs pertrãſit mobile infinitũ. ſi illud mobile moueret ſupra illȯ ſpatiũ finitũ q: mẽſuraret ip̄;. per hoc q̇ aliquotiẽs ſũptũ reddit totũ mobile infinitũ. Nam in tempore finito in quo mobile infinitũ moueret ſupra ſpatiũ finitum ſpatiũ illud finitũ applicaretur toti mobili infinito.

C At ṽo neq̄ infinitũ in finito tp̄e trãſibit infinitum. ſi enim finitum ⁊ infinitũ. ineſt enim infinito finitum. amplius autem ⁊ tp̄e accepto eadẽ erit demonſtratio.

C Hec eſt 3ª p̄ticula 1ᵉ partis pñle huiꝰ capl'i. in qua declaraṫ q̇ ipoſſibile eſt mobile infinitũ pertrãſire ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito. ⁊ hec eſt 45ª ꝯ̃ huiꝰ libri que ꝓbaṫ dupl'r. ⁊ pº ſic. Si mobile infinitu; ptranſiret ſpatiũ infinitũ in tp̄e finito ſequiṫ q̇ mobile infinitũ ptrãſiret ſpatiũ finitũ in tp̄e finito. cõſequẽs eſt ipoſſibile. ut patet ex ꝯ̃ne p̄cedẽti. ergo ⁊ añs eſt ipoſſibile. ḡ ipoſſibile eſt mobile infinitu;

ptrāſire ſpatiū īfinitū in tpe finito. p° ꝯſītia patet
q: in īfinito cōcludiť finitū. iō illō qō ptrāſit ſpati
um īfinitū in aliq̄ tpe ptrāſit ſpatiū finitū in eodez
tpe vl' in tpe illi° tpis. nūc vo quelibet ps tpis fini
ti eſt finita. ⁊ ſic patet iſta ꝯſītia. vz. mo^le īfinitū per
trāſit ſpatiū īfinitū in tpe finito. ǧ mo^le īfinitū ptrā
ſit ſpatiū īfinitū in tpe finito. Scdō pbať eadez ꝯ
ſic. ex quo tpͤs eſt finitū diuidať in ptes īfinitas ⁊ cū
magnitudo diuidať ſicut ⁊ tpͤs opoꝛtet ꝙ magnitu-
do ſeu ſpatiū diuidať in ptes īfinitas q̄titatiue ſiue
magnitudine ⁊ nūo. ⁊ per ꝯñs magnitudo erit fi-
nita. ǧ ipo^le eſt mo^le īfinitū ptrāſire magnitudinez
infinitā ſeu ſpatiū infinitū in tempore finito.

¶ Qm̄ aūt neqꝫ finitum tranſibit infinitū
neqꝫ īfinitū finitū neqꝫ īfinitū infinito tē
pore moueť. manifeſtū eſt ꝙ neqꝫ motus
erit infinit° infinito tpe. qd eni differt mo
tū: aut magnitudinē īfinitū facē. Neceſſe
eni ſi quolibet infinitū alterum ⁊ alterum
īfinitū eſſe: ois eni loci mutatio in loco ē.

¶ Hec eſt 3ª ps pn^lis hui° capl'i in qua deťmiať de fi
nitate ⁊ īfinitate mot° reſpectu tpis ⁊ decl'ať ꝙ mo
t° īfinit° nō pōt eē in tpe finito. ⁊ hec ē 46ª ꝯ hui°
libꝛi que pbať ſic. Si mot° fact° in tpe finito ſit in-
finit° aut hoc eſt q: ſpatiū eſt īfinitū. aut q: mobile
eſt īfinitū. aut q: utrūqꝫ. ſ. tā ſpatiū q̄ꝫ ēt mo^le eſt in-
finitū. ſed nullo iſtoꝝ modoꝝ motu exiſtēte īfinito
pōt mot° infinitus fieri in tpe finito. ǧ ⁊c̄. maioꝛ pꝫ.
minoꝛ vo pbať q: ſi mot° factus in tpe finito ſit infi
nitus. q: ſpatiū eſt infinitū tūc aliqō infinitū moue
biť per ſpatiū infinitū in tpe finito. qō eſt p̄us ipro
batū. Si aūt mot° ſit infinit° q: mobile eſt infinitū.
tūc aliqō infinitū moueret per ſpatiū finitum in tē
pore finito. qō etiā eſt iprobatū. ſi vo mot° ſit infini
tus: q: utrunqꝫ. ſ. q: taz mobile q̄ꝫ ēt ipm ſpatiū eſt
infinitū tūc ſequitur ꝙ mobile īfinitū mouebiť per
ſpatiū infinitū in tpe infinito. quod eſt etiā impro-
batū. ¶ Notandū ꝙ q: mot° nō capit diuiſionē ni
ſi uel ex tpe uel ex mobili uel ex ſpatio ut patet 5°
hui°. iō ſi tpͤs ſit finitū ⁊ mot° ſit infinit° opꝫ ꝙ hoc
ſit uel ꝓpter infinitatē mobilis uel ꝓpter infinitatē
ſpatij uł ꝓpter īfinitatē utriuſqꝫ. Un̄ eſt notādū ꝙ
ꝯ^tor mouet hic dubitationē. vz. utꝝ ſequať. augmē
tuz eſt infinitū. ǧ magnitudo eſt īfinita. Et ſilr ſi al-
teratio eſt īfinita. alteratū eſt īfinitū ſicut ſequiť in
motu locali. Et. d. illud eſſe cōſiderādū: ⁊ dicit ꝙ
illud nō appet ſicut in trāſlatiōe hoc eſt. iſte ꝯñie
nō apparet in magnitudine: ⁊ alteratiōe ſic in mo
tu locali. Et dicit ꝙ opinādū eſt ꝙ pħs in hac de-
claratiōe utiť ſb noie motuz ꝓpꝛie. ſ. in loco. in fine
autē hui° ſexti decl'abit ſimpl'r ꝙ eſt ipoľe ꝙ aliqs
q̄tuoꝛ motuū ſit īfinit° p̄ter trāſlatione circularem.

Qoniā autē omne. aut moueť: aut
quieſcit. quod aptum natū eſt quā
do aptū eſt. ⁊ quo ⁊ ſic. neceſſe om
ne quod ſtat cum ſtat moueri: ſi enim nō
mouetur quieſcit: ſed non contingit quie
ſcere quieſcens.

¶ Iſtud eſt 5^m capl'm hui° tractat° in q̄ determinať
de diuiſione quietis ⁊ ſtat° qui eſt mot° in quiete.
⁊ cōtinet iſtud capl'm duas ptes pn^les. q: in pma
determinať de diuiſiōe ſtat°. in 2ª ibi ⌊ Neqꝫ igiť qe
ſcens. ⌋ determinať de diuiſiōe qetis. Unde cum
pħs declarauit ꝙ nec in motu nec in tpe nec in ma
gnitudine eſt pmū. intendit in hoc caplo pncipal'r
declarare ꝙ nec in ſtatu nec in quieſcēre eſt pmuz.
Prima ps ꝯtinet tres pticulas. q: in ꝑ declarať ꝙ
omne qō ſtat moueť. in 2ª ibi ⌊ Hoc aūt demoſtra-
to. ⌋ declaratur ꝙ omne qō ſtat ſtat in tpe. in 3ª ibi
⌊ In quo aūt tpe. ⌋ declarať ꝙ in ſtatu nō eſt dare
p^m ſtatum eſſe. ¶ In p^a igiť pticula hui° partis de-
clarať ꝙ omne qō ſtat moueť. ⁊ hec eſt 47ª ꝯ hui°
libꝛi que pbatur ſic. Oē qō innatuz eſt moueri aut
quieſcere: qñ innatū eſt moueri aut quieſcere: ⁊ ſꝫ
ꝙ in atū eſt moueri uel quieſcē aut moueť aut quie
ſcit. ſꝫ oē qō ſtat qñ ſtat ⁊ ſꝫ ꝙ ſtat īnatū eſt moue
ri uel qeſcē ſed nullū ſtās qñ ſtat quieſcit. ǧ oē ſtāſ
qñ ſtat moueť. ⁊ per ꝯñs oē qō ſtat moueť. maioꝛ
hui° rōnis eſt manifeſta q: moueri ⁊ quieſcē ſunt
p̄uatiue oppoſita ⁊ alteꝝ p̄uatiue oppoſitoꝝ ſemꝑ
ineſt ſubō qñ alteꝝ eoꝝ innatū eſt ineſſe ſubō. mioꝛ
vo decl'ať q: ſtare eſt tēdere in qetē ſeu moueri ad
quietē. ſed qō tēdit uel moueť ad qetez nō quieſcit
⁊ hꝫ itēdit pħs cū dicit ⌊ ſed nō ꝯtingit quieſcē qe
ſcēs. ⌋ hoc eſt qeſcēs illō tēdēs ad quiete nō ꝯtin
git quieſcē. ergo nullū ſtans qñ ſtat quieſcit. Sciē
dū ꝙ pħs hic per ſtare intelligit tendē ad qetez.
Un̄ ſtare ⁊ moueri ſunt idē ſꝫm ſubm ⁊ duo ſꝫ mo
dum ut poſtea dicet ꝯ^tor.

¶ Hoc aūt demōſtrato: māifeſtū ꝙ in tpe
neceſſe eſt ſtare. quod enim moueť: in tē
pore moueť. quod aūt ſtat oſtēſum eſt eſſe
quod moueť. quare neceſſe eſt in tpe ſtari
Amplius aūt ſi uelocius ⁊ tardi° in tpe di
citur. ſtare aūt eſt ueloci° ⁊ tardius.

¶ Hec eſt 2ª particula 1ª partis pn^lis huius capl'i in q̄
declarať ꝙ omne qō ſtat: ſtat in tpe. ⁊ hec eſt 48ª
ꝯ hui° libꝛi que pbať dupl'r. ⁊ p° ſic. Omne qō mo
ueť: moueť in tpe. ſed oē qō ſtat moueť. ergo oē qō
ſtat moueť in tpe. ⁊ qō moueť in tpe ſtat in tēpore:
naz moueri ⁊ ſtare idē ſunt ſubiecto: ǧ omne qō
ſtat: ſtat i tpe. ⌊ Ampli° aūt ſi ueloci°. ⌋ 2° pbať eadē
ꝯ ſic: Omne illō in quo reperiť ueloci° ⁊ tardi° eſt
in tpe. ſed in ſtatione reperiť ueloci° ⁊ tardius. q:
cōtingit ueloci° ⁊ tardi° ſtare. hoc eſt ad quietē ten
dere. ǧ ois ſtatio eſt in tpe. ⁊ p ꝯñs omne qō ſtat:
ſtat in tpe. Unde textus quē exponit ꝯ^tor loco hui°
textus ſtare eſt ueloci° ⁊ tardi° habet ſic: Ceſſatio
eſt uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ.

¶ In quo autē tempore primo quod ſtat
⁊ ſtatur: in quolibet huiuſmodi neceſſe ē
ſtari. Diuiſo enim tempore ſiquidem in
neutra partium ſtatur. neqꝫ in toto. Qua
re neqꝫ unqꝫ ſtat: quod ſtatur. Si vo in
altera non in primo toto ſtatum eſt. Secū
dum eniz utrūqꝫ in hoc ſtatur: ſicut dictū
eſt: ⁊ in eo quod moueť prius. ſicut autez
quod mouetur non eſt. in quo enim pri-
mo mouetur: ſic unqꝫ neqꝫ in quo ſtatur
quod ſtat. Non enim in ipſo moueri: ne
qꝫ ſtari aliquid eſt primū. ſit enim in quo

pzimo ſtatur in quo eſt.a.b.Hoc quidem impartibile non cõtingit eſſe. Mot⁹ eniȝ nõ eſt in impartibili.ppter id quod motũ eſt aliquid ipſi⁹.quod aũt ſtaꝛ demonſtratum eſt eſſe quod moueꝛ. At vo ſi diuiſibile: in qualibet ipſius partiuȝ ſtatur. Hoc enim oſtenſum prius quod in quo primuȝ ſtaꝛ in quolibet illi⁹ ſtaꝛ:qm ꝫ tps eſt.in quo pzimo ſtaꝛ:ꝛ nõ athomum eſt: omne aũt tempus in ifinitũ partibile:nõ erit in quo pzimo ſtatur.

Demõſtratio

A________________________B

Sit illd in quo pmo ſtatur

C Hec eſt 3ᵃ pticula pᵉ ptis pncipalis hui⁹ capl'i in q̃ declaraꝛ ꝙ in ſtati nõ eſt pᵐ ſtatũ eẽ. ꝛ hec eſt 40ᵃ ꝫ hui⁹ libzi que ſic itelligitur .vȝ.ꝙ nõ eſt dare pᵐ tps in quo aliqd ſtat ſic ꝙ nõ ſtetit ante illd tps.ꝫ igiꝛ ſic intellecta pbaꝛ dupl'r.ſ.per rõneȝ ꝛ per exemplũ. Per rõnem ſic. Si eẽt dare pᵐ tps in quo aliqd ſtat opoꝛteret ꝙ illd qd ſtat in illo tpe p ſtetit in q̃libet pte illi⁹ tpis.ſed ex q̃ eſt ꝯtinuũ eſt diuiſibile in ifinitũ ꝛ in eo qd eſt diuiſibile in ifinitũ nõ eſt dare pmã pte:ꝫ nõ eſt dare pᵐ tps in quo ſtaꝛ: nec pmã ptẽ tpiſ in qua ſtaꝛ.ꝫ ſi eſt dare pᵐ tps in quo ſtaꝛ ſequiꝛ ꝙ nõ eſt dare pᵐ tps in quo ſtaꝛ. ꝛ ſic patet ꝙ nõ eſt dare pᵐ tps in quo ſtaꝛ:q2 illud qd ſequiꝛ ex ſuo ꝯdictorio eſt neciuȝ.ſꝫ iſta.ſ.non eſt dare pmũ tps in quo ſtaꝛ.ſequiꝛ ex ſuo ꝯdictorio q2 ſequiꝛ.eſt dare pᵐ tps in q̃ ſtaꝛ:ꝫ nõ eſt dare pᵐ tps in q̃ ſtatur.ſicut deductũ eſt. ꝛ patet manifeſte. Nã ſi eſt dare pᵐ tps in quo aliqd ſtat opȝ ꝙ illd ſtet in q̃libet parte illi⁹ tpis. ſed tps nõ habet pmã ptẽ.ideo omnẽ partẽ tpis pcedit ps. ꝛ ẽt hoc in infinitũ:ergo non eſt dare pmã partẽ tpis: nec per ꝯñs eſt dare pmũ tps in quo ſtaꝛ.ꝙ autẽ illd qd ſtat in aliquo tpe pmo ſtetit in q̃libet parte illius tpis pbaꝛ.q2 aut in nulla pte ſtat aut in aliqua pte ſtat ꝛ in aliq̃ nõ.nõ eſt dare ꝙ ſtat in nulla parte:q2 tũc nõ ſtat in toto.nec ſtat in aliq̃ pte ꝛ in aliqua nõ q2 tũc nõ ſtat in toto niſi rõne partis. ꝛ per ꝯñs nõ ſtat in aliquo tpe.pmo ergo relinquitur ꝙ illud qd ſtat in aliquo tpe pmo ſtat in qualibet pte illi⁹ tpis. Unde põt fieri ratio talis. Omne qd ſtat moueꝛ.ſed nõ eſt dare pmũ tps in quo aliquid moueꝛ.ergo nõ eſt dare pᵐ tps in quo aliqd ſtat. C Intelligẽdũ ꝙ hoc qd dicit phs pᵐ in pzopoſito põt dicere pmitatẽ adeq̃tionis vl' pmitatẽ determinatiõis.ſi dicat pmitatẽ adequationis ſic ꝙ eſt in qualibet parte alicui⁹ tpis. ꝛ nec eſt ante illd tps nec poſt illd eſt in illo tpe pmo. ꝛ iſto mõ bene eſt dare pmuȝ tps in quo ſtaꝛ q2 eſt dare tps adequatũ ſtatui. Si aũt dicat pmitatẽ determinatiõis ſic illud eſt pᵐ ante qd nõ eſt aliqd pus duratione terminatũ aut finituȝ. ꝛ iſto mõ nõ eſt dare pᵐ tps nec pmaȝ partẽ tpis.q2 omnẽ partem tpis precedit aliqua pars tpis ſic intelligẽdo.vȝ.ꝙ nõ eſt dare aliquã partẽ tpis completã quin illã pcedat aliqua pars eiuſdeȝ tpis completa. Unñ nõ eſt dare pmã partẽ tpis terminatã.q2 quecunqȝ parſ tpis detur:anteq̃ꝫ illa finiaꝛ ꝛ termineꝛ neceſſe eſt aliquã partẽ eius finiri ꝛ terminari:tñ quantũ adeſſe pars tpis nõ pcedit totuȝ tps cuius eſt pars. Nã quãdocunqȝ aliqua parſ tpis eſt tunc illd tps eſt.quantũ tñ ad finiri ꝛ terminari tps pceditur a ſua pte ꝛ illa pars ab alia parte ꝛ hoc in infinitũ. Dico igiꝛ ꝙ phũs in ppoſito per pmũ tps intelligit pzimũ tps pzo utraqȝ pmitate.ſ.pmitate adeq̃tionis ꝛ pmitate terminatiõis. ꝛ ſic nõ eſt dare pmuȝ tps in quo ſtatur ita ꝙ in q̃libet parte illi⁹ aliquid ſtet ꝛ ꝙ illd tps ſit pus terminatũ ꝛ finituȝ quocũqȝ alio tpe in quo ſtaꝛ bene eſt dare tps pᵐ in quo ſtaꝛ pmitate adequatiõis ſeu total'r. C Notandũ ſꝫm ꝯᵗᵉᵐ hic ꝙ ſtat⁹ ꝛ motus ſunt idẽ ſꝫ ſubiectum ꝛ duo ſꝫ modũ. Unde ꝯᵗᵒʳ aſſignat duplicem differẽtiam inter ſtatũ ꝛ motũ.pᵃ differentia eſt ꝙ ſtare diciꝛ reſpectu quietiſ:ſed moueri diciꝛ reſpectu foꝛme. Alia dĩa eſt ꝙ ſtare accipiꝛ ſeu dꝛ reſpectu habiti:ſed moueri diciꝛ reſpectu nõ habiti ſed reſpectu habẽdi. Pzima differẽtia patet qm̃ eadẽ trãſmutatio que eſt ad foꝛmã eſt ꝛ ad q̃etẽ ſꝫ illa foꝛma ꝛ ſꝫm ꝙ illa trãſmutatio eſt ad foꝛmã dꝛ moueri ꝛ ſꝫm ꝙ eſt ad q̃etẽ dꝛ ſtat⁹. ꝛ ſic ſtat⁹ ꝛ motus ſũt ideȝ ſꝫm ſubiectũ q2 pzedicanꝛ de eodẽ ſubiecto.nã eadem trãſmutatio ꝛ eſt mot⁹ ꝛ eſt ſtat⁹ ſed differũt ſꝫm modũ.q2 ſtat⁹ diciꝛ reſpectu quietis ꝛ motus dicitur reſpectu foꝛme. ꝛ ſic iſta noĩa ſ.ſtat⁹ ꝛ motus ſignificant diuerſa.ſed denominãt idẽ. Alia etiã differẽtia patet. Nam illd qd mouetur aliqd acq̃ſiuit ꝛ aliqd acq̃ret de foꝛma ad quã eſt mot⁹. ꝛ reſpectu illi⁹ qd acq̃ſiuit diciꝛ ſtare ꝛ reſpectu illius qd acq̃ret dicitur moueri. Sic eñi in quo.pbato per rõnem ꝙ in ſtatu nõ eſt dare pmũ ſtatum eſſe.phũs hic declarat illd per exemplum repetendo declarationẽ pzedictã per exemplũ ſic. Sit tpſ in quo p ſtaꝛ.a.b.certũ eſt ꝙ.a.b.nõ eſt indiuiſibile.q2 in indiuiſibili nihil moueꝛ. ꝛ per cõſequẽs in indiuiſibili nihil ſtat.ꝫ.a.b. quod poniꝛ eſſe tps in q̃ pmo ſtaꝛ eſt diuiſibile in infinitũ:q2 illud in quo eſt mot⁹ eſt diuiſibile i ifinitũ.ꝫ ſi.a.b. ſit tps in quo pmo ſtaꝛ.opȝ ꝙ illd pmo ſtet in medietate ipſi⁹.a.b.q̃ꝫ in toto.a.b. ꝛ pus in medietate illi⁹ medietatis q̃ꝫ in illa medietate. ꝛ ſic in infinitũ: ꝛ per ꝯñs.a.b.non eſt pmuȝ tps in quo pmo ſtatur. ꝛ ſic ſi detur pzimuȝ tps in quo ſtaꝛ ſequiꝛ ꝙ illud nõ eſt pzimũ tps in quo ſtaꝛ.ꝫ ꝛc̃.

C Necqȝ igiꝛ q̃eſcens cũ pmo q̃euit eſt. In ipartibili eñi nõ q̃euit:pp qd nõ eſt mot⁹ in athomo. In q̃ aũt q̃eſcere ꝛ moueri. Tũc eñi dicim⁹ q̃eſcẽ qñ ꝛ in q̃ aptũ natũ eſt moueri.nõ moueꝛ qd aptũ natũ eſt.

C Hec eſt 2ᵃ pars pncipalis hui⁹ capl'i.in qua phũs determinat de diuiſione quietis. ꝛ intẽdit pncipaliter declarare ꝙ nõ eſt dare pmũ quietatũ eẽ. ꝛ continet tres particulas: q2 in pzima declaraꝛ ꝙ oĩs quies eſt in tempore: ꝛ ſic ꝙ q̃es diuidiꝛ ſꝫ diuiſionẽ tpis. In 2ᵃ ibi [Quare nullum.] pzobaꝛ ꝙ nõ eſt dare pmũ quietatũ eſſe. In 3ᵃ ibi [Om̃ aũt omne.] q2 iã locutus eſt de motu ꝛ quiete.declarat per rõnẽ quietis:ꝙ illud qd cõtinue mouetur nõ eſt in eodeȝ tpe.nec in aliqua parte tpis in eadẽ diſpoſitiõe.ſ.in eodẽ loco uel in eadẽ qualitate. In pma igiꝛ pticula hui⁹ partis declaraꝛ.ꝙ oĩs quies eſt in tpe. ꝛ hec eſt 50ᵃ ꝯ huius libzi que pzobaꝛ dupl'r. ꝛ pmo ſic. Omne quieſcẽs quieſcit

in eo in q̄ inatū eſt moueri. ut patet per diffōnem geti9. ſ3 nihil inatū eſt moueri niſi i tpe. ḡ nihil geſcit niſi in tpe. ⁊ p ꝯñs ois geo eſt in tpe. Uel pōt ꝯ poni ſub hac foia. Oē geſcēs queſcit in tpe: ⁊ ꝓbatur ſic. Oē geſcēs geſcit in illo in quo inatu3 eſt moueri. ſed omne in quo inatum eſt aliquid moueri eſt tempus. ergo omne geſcens geſcit in tēpore.

C Amplı9 āt id dicim9 geſcē: cū ſilr ſe hēat nūc ut ꝑus tanq̄3 non vno quodā indicā tes. ſed duob9 minimis. Quare nō erit in q̄ geſcit ipartibile. ſi ꝟo ꝑtibile tp̄s utq̄3 erit. ⁊ i q̄libet ꝑtiū iſtaꝝ geſcit. Eodē eni3 mō demōſtrabit. quo ⁊ in p:ioribus.

C Scđo ꝓbat eadē ꝯ ſic. Illō dr̄ geſcē qđ ſe hēt nūc ut ꝑus. nā nos non idicam9 aliqd geſcē mimo: ſed duob9 mimis ħ ē duob9 iſtātib9 ad min9. igit ad geſtē regrunt duo iſtātia. ſ. vnū p:i9 ⁊ aliō poſteri9. ſ3 iter q̄libet duo iſtātia eſt tp̄s mediū. ḡ oē qđ geſcit geſcit in tpe. ⁊ per ꝯñs geo eſt in tempore.

C Quare nullū erit ꝑmū. Hui9 aūt cā ē: q2 geſcit gdē: ⁊ mouet oē i tpe. Tp̄s āt nō ē ꝑmū: neq̄3 magnitudo neq̄3 oino nullū ꝯtinuū. Oē eni ꝯtinuū in īfinita diſibile.

C Hec eſt 2a ꝑticula 2e ꝑtis ꝑn[lis] hui9 ca. in q̄ decl'at q nō eſt dare ꝑm getatū eē. ⁊ hec eſt 51a ꝯ hui9 libri que ꝓbat ſic. Nō eſt dare ꝑm mutatū eē nec ꝑm ſtatū eē. ⁊ ħ īō. q2 mot9 ⁊ ſtat9 ſūt in tpe. ⁊ oē tp̄s eſt diſibile in īfīm ⁊ idiſibili in īfīm nō eſt dare ꝑm. cū3 igit ois geo ſit in tpe ſeqtur q ſic nō eſt dare ꝑm in motu pp ħ q mot9 eſt in tpe ita eodē mō nō eſt dare ꝑm geſ pp ħ. q2 ois geo ē i tpe: ⁊ p ꝯñs nō ē dare ꝑm getatū eē. C Notādū ſ3 ꝯres ħ q diſibilitas tpis eſt cā ut geſcēs nō hēat ꝑmā ꝑtē. ſ3 in motu tp̄s nō eſt cā hui9. v3. q in motu nō eſt ꝑm. ſ3 cā q̄re in motu nō ē ꝑm eſt q2 motū eſt tale. ſ. nō hñs ꝑm. ⁊ motū ē tale. qm̄ motū eſt cōtinua magnitudo cui9 ꝓoritas ē ipoſſis in iſtis reb9 pp ꝯtinuationē: ⁊ cōtinuat in iſtis. q2 ꝑ inenit in magnitudie. ⁊ pp magnitudinē inenit in motu. ⁊ pp motū inenit i tpe. tp̄s igit caret ꝑ eo q mot9 caret eo ⁊ mot9 caret illo. eo q2 magnitudo caret illo. hec ꝯres.

C Qm̄ āt oē q̄d mouet i tpe mouet: ⁊ ex q̄dā i q̄ddā mutat: i q̄ tpe ſ3 ſe: ⁊ nō q̄ i illi9 aliq̄ pōtē ē tē ſ3 aliqd eē ꝑmū q̄d mouet. Quieſcē eni ē: eo q i eodē ſit tpe q̄da3: ⁊ ip̄3: ⁊ ꝑtiū vnaqueq̄3. Sic eni dicim9 quieſcē: cū i alio ⁊ alio ipoꝝ nūc uex ſit dicē. q i eodē: ⁊ ip̄3 ⁊ ꝑtes. Si aūt ħ geſcē: nō cōtingit q̄d mutat ſ3 aliqd eē totū ſm ꝑmū tp̄s. Tp̄s eni diſibile oē. Quare in alia: ⁊ alia: ipſi9 ꝑte uex erit dicē q i eodē ſit ip̄3 ⁊ ꝑtes. Si eni nō ſic ē: ſ3 i vno ſolo nūc: nō erit tp̄s nullū ſ3 aliqd: ſ3 ſ3 terminū tpis in ip̄o aūt nūc eſt termin9 q̄d ſemꝑ ſ3 aliq̄d mouēs: nō tm̄ geſcit. Neq̄3 eni moueri neq̄3 geſcē ē i ip̄o nūc. Sed nō moueri gdē ē uex i ip̄o nūc. ⁊ eē ſ3 aliqd. i tpe āt nō cōtingit eē ſm aliqd quieſcēs: accidit enim quod fertur quieſcere.

C Hec eſt 3a ꝑticula 2e ꝑtis ꝑn[lis] hui9 ca. i qua decl'at q illō qđ ꝯtiue trāſmutat ſ3 aliqd i aliq̄ tpe. ꝑ nō eſt i illo tpe nec in aliqua ꝑte illi9 tpis ſ3 ſe totū ⁊ ſ3 oēs ſuas ꝑtes i illo eodē ul' in eodē loco ul' i eadē qualitate. ⁊ hec eſt 52a ꝯ hui9 libri. que ꝯ erit ſic itelligēda q illō qđ trāſmutat in aliq̄ tpe ꝑ. hoc ē in aliq̄ tpe adeq̄to ſeu eq̄ali motui ſ3 aliqd nō eſt in illo eodē ſ3 nū3 i illo tpe nec in aliq̄ ꝑte illi9 tpis. iſt ut ſi aliqd trāſmutat ſ3 locū in aliq̄ tpe adequato motui nō eſt in eodē loco ſ3 ſe ⁊ ſ3 oēs ſuas ꝑtes i toto illo tpe nec in aliq̄ ꝑte illi9 tpis. ⁊ eodē mō eſt de illo qđ trāſmutat ſ3 q̄litatē ul' ſ3 q̄titatē. ꝯ igit ſic itellecta ꝓbat ſic. Illō qđ ꝯtinue ꝑ aliqđ tp̄s ul' ꝑ aliq̄3 ꝑtē tpis eſt in eadē diſpōne ut in eodē loco ul' in eadē q̄litate geſcit ſ3 illā diſpōnē: q2 ſe hēt reſpectu illi9 diſpōnis eode3 mō ſic ꝑus. ḡ ſi illō qđ mouet ſ3 aliquā diſpōnē in aliq̄ tpe ꝑ eēt ſ3 ſe ⁊ ſ3 oēs ſuas ꝑtes in eadē diſpōne: ſequit q illud qđ mouet ꝯtinue ſ3 aliq̄3 diſpōnē in aliq̄ tpe: geſceret i eodē tpe ſ3 illā diſpōnē. ꝯñs eſt ipo[le]. igit ⁊ añs. Circa rōnē iſtā ſic ꝓcedit ph̄s. q2 ꝑ ponit ꝯnē. d. q q2 oē qđ mouet mouet i tpe. ⁊ a q̄dā i q̄dā ipo[le] eſt q illō qđ mouet in aliq̄ tpe ꝑ ſit ſ3 ſe ⁊ ſ3 oēs ſuas ꝑtes in illo tpe ul' in aliqua ꝑte illi9 tpis in eodē. i. i eadē diſpōne ſ3 quā mouet [Scđm qm̄.] Deinde ponit maiorē ſeu cām ꝯnis dicens. Quieſcēs eni ē i eo qđ eodē mō ſit. Deinde remouet dubiū: q2 ſ3 hoc poſſet aliqs credē q illō qđ mouet ꝯtinue nō eēt in aliq̄ inſtāti in eadē diſpōne. Illō remouet ph̄s. d. q q̄uis illō qđ mouet ꝯtinue nō ſit in aliqua ꝑte tpis in q̄ ꝑ mouet ⁊ in eadē diſpōne: tñ illō qđ mouet ꝯtinue eſt i aliq̄ inſtāti i eadē diſpōne. nec ex hoc ſequit q geſcit. q2 in iſtāti nec ē mot9 nec geo. ⁊ ꝯcor dic hic q hec decl'atio ē cōis oīb9 trāſmutationib9. ſed in motu locali eſt magis manifeſta. q2 in motu locali marie hēt eſſe ꝯtinuitas. ⁊ ibi ſꝑ eſt accipe aliā ⁊ aliā ꝑtē ſpatij ſ3 quā mobile mouet. ſ3 in alijs motib9 nō eſt hoc ita manifeſtum. q2 cōtinuatio nō eſt in eis ita manifeſta. C Notādū eſt q phūs hic ponit tp̄s ꝑm: tp̄s in q̄ aliqd mouet. ⁊ uex eſt q eſt dare ꝑm tp̄s ꝑmitate adequatiōis: ſ3 ꝑm tp̄s ꝑmitate t'minatiōis nō cōtingit dare. q2 nō eſt dare ꝑm tp̄s t'minatū. q2 q̄libet tp̄s hēt ꝑtē que ꝑus t'minat q̄3 totū tp̄s. ⁊ illa ꝑo hēt aliā ꝑtē ꝑus t'miatā. ⁊ ſic in īfīm. Unñ phūs ꝑus demr̄auit q nō eſt dare ꝑm tp̄s ꝑmitate t'minatiōis. ⁊ hic ꝯcedit ꝑm tp̄s eē ꝑmitate adequationis. C Notādū eſt ēt q illō qđ gdā dicūt. ſ. q in alteratiōe manet eadē qualitas nūo i toto tpe mēſurāte alteratiōnē: que qualitas magis radicat in ſubo uel magis ꝑticipat a ſubo ⁊ per hoc intēdit qualitas ut dicūt. Iſtō gdē dictū eſt exꝑſſe ꝯ intētionē ꝯris ⁊ ph̄i hic. ⁊ ei9 demr̄ationis. nam ſi eadē qualitas oino maneat. tūc ſub3 ſe hēt eodē mō ſicut ꝑus reſpectu illi9 qualitatis. ⁊ per ꝯñs quieſceret ſubiectum ſub illa qualitate. ⁊ tm̄ moueret ſm illam. ḡ idem ſubiectū numero ſimul moueret ⁊ quieſceret ſm idē. qđ eſt impoſſibile.

Eno aūt deratiocinat ⁊ paralogi-
5 zat: Si eni3 ſemꝑ dicit quieſcit oē: aut mouet cū ſit ſm eq̄le. eſt autē ſemꝑ quod fert in ipſo nunc imobile eſſe.

ſagittam que fertur.

¶ Iſte eſt terciꝰ tractatꝰ huius libri. in quo phūs ponit et ſoluit rōnes antiquoꝝ errantiū circa motū. et cōtinet tria capl'a. in p̄ ponunt̄ et ſoluunt̄ rōnes Zenonis p̄ q̄s ꝓbauit motū nō eē. in 2° ibi ⌊ Oſtēſis aūt his. ⌋ deſtruit opionē Democriti qui poſuit īdiuiſibilia moueri. in 3° ibi ⌊ Mutatio aūt oīs. ⌋ oſtēdit ꝙ nō oīs mutatio eſt infinita. qḋ eſt ꝯ opinionē eracliti qui poſuit oīa ſemp moueri. Capl'm p̄ᵐ ꝯtinet tres ptes p̄ncipales. in p̄ª ponunt̄ et ſoluunt̄ rōnes ȥenonis deſtruētes motū localē. in 2ª ibi ⌊ Neqꝫ igit̄ ſm mutationē. ⌋ ponit̄ et ſoluit̄ rō ȥenonis deſtruēs gn̄ationē et corruptionē et oēm motū ad formā. in 3ª ibi ⌊ Item in circulo et in ſperis. ⌋ ponunt̄ et ſoluunt̄ rōnes ȥenonis deſtruētes motū ſpericū. Prima ps cōtinet duas pticulas. q2 in p̄ª ponit̄ et ſoluit̄ vna rō ſūpta ex pte inſtātis i p̄ quā deſtruit̄ motꝰ localis rectꝰ. in 2ª aūt ibi ⌊ Quatuor aūt ſūt. ⌋ ponunt̄ et ſoluunt̄ alie rōnes deſtruētes motū localē rectū: que accipiunt̄ ex pte magnitudinis: et ēt repetit̄ rō de iſtāti. Prima pticula cōtinet duas ptes. q2 in p̄ª ponit̄ rō ſumpta de iſtāti. in 2ª ibi ⌊ Hoc aūt falſū eſt. ⌋ ſoluit̄ illa rō. Primo igit̄ ponitur rō que talis eſt. Oē qḋ eſt in loco ſibi equali in aliqua mēſura. aut mouet̄ in illa mēſura. aut qeſcit in illa mēſura. ſed mobile qḋ ponit̄ cōtinue moueri ſm locū motu recto eſt in quolibet inſtāti tpis in quo ponit̄ moueri in loco ſibi equali. ḡ mobile qḋ ponit̄ cōtinue moueri in quolibet inſtāti tpis in quo ponit̄ ꝯtinue moueri: uel mouet̄: aut qeſcit. ſꝫ nō eſt dicere ꝙ mouet̄ in inſtāti in quo eſt in loco ſibi equali. q2 in iſtāti nō ſe hēt aliter q̄ prius reſpectu loci ſibi eq̄lis in quo eſt: ḡ mobile qḋ ponit̄ ꝯtinue moueri motu locali recto in quolibet inſtāti tpis in quo ponit̄ moueri qeſcit. ſed qḋ qeſcit in quolibet iſtāti alicuꝰ tpis: qeſcit in toto illo tpe. ḡ mobile qḋ ponit̄ moueri cōtinue in aliq̄ tpe motu locali recto: qeſcit in toto illo tpe. et per ꝯn̄s impoſſibile ē ꝙ mobile moueat̄ motu locali recto. q2 eo ipſo ꝙ ponit̄ moueri: opꝫ ꝙ qeſcat. et p̄ ꝯn̄s qḋ nō moueat̄. Et per illā rōnē voluit ȥeno ꝓbare ꝙ ſagitta que apparet velociſſime moueri quieſcit cōtinue. q2 in quolibet inſtanti tpis in quo apparet moueri eſt in loco ſibi equali: et per ꝯn̄s quieſcit.

¶ Hoc aūt falſū eſt. nō enim cōponit̄ tp̄s ex ipſis nunc indiuiſibilibus: ſicut nec alia magnitudo in illa.

¶ Hec eſt 2ª ps p̄ᵉ pticule p̄ᵉ ptis p̄ncipalis huiꝰ capl'i in q̄ ſoluit̄ p̄dicta rō. et ſolutio cōſiſtit in h̄ ꝙ in iſtāti: nec eſt motꝰ: nec qes. qm̄ tp̄s nō cōponit̄ ex iſtātibꝰ: ſicut nec aliq̄ magnitudo cōponit̄ ex indiſibilibꝰ. et lō ſi aliqd in iſtāti ſit in loco ſibi eq̄li ex h̄ nō hēt̄ ꝙ tp̄ꝫ qeſcat. ſi tn̄ i aliq̄ tpe eēt in loco ſibi eq̄li ſeqt̄ ꝙ tūc qeſcēt. ¶ Cōmētator vꝫ aliter ſoluē illā rōnē. Un̄ vꝫ diſtiguē de loco. q2 qdā ē locꝰ in actu et qdā eſt locꝰ in poī: et ſi aliqd ſit in loco ſibi eq̄li in actu opꝫ ꝙ qeſcat: ſꝫ nō opꝫ ꝙ ſi aliqd ſit in loco ſibi eq̄li i pō ꝙ pp̄ h̄ qeſcat. nūc illḋ qḋ ꝯtiue mouetur in quolibet iſtāti eſt in loco ſibi eq̄li in pō: nō in actu et ideo nō ſequit̄ ꝙ qeſcat. Et itelligo p̄ locū i actu locū in q̄ moˡᵉ manet p̄ tp̄s: et p̄ locū in pō intelligo locū in quo mobile manet per inſtans tm̄.

¶ Quatuor aūt ſūt rōnes de motu ȥenōis hn̄tes difficultatē ſoluētibꝰ. Prima qdē de eo qḋ nō mouet̄: pp̄ h̄ ꝙ prius i mediū opꝫ accedere qḋ fertur: q̄ꝫ ad finē de qua diuiſimus in prioribus rōnibus.

¶ Hec eſt 2ª pticula p̄ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl'i. i qua phꝰ ponit et ſoluit rōnes ȥenonis deſtruentes motum localē rectū eē que ſumunt̄ ex pte magnitudis. Et cōtinet quqꝫ ptes. q2 in p̄ª ponit̄ p̄ª rō. i 2ª ibi ⌊ Secūda aūt rō. ⌋ pōit̄ 2ª rō. i 3ª ibi ⌊ Eſt āt hec eadē. ⌋ cōparātur he due rōnes adinuicē: et ſoluunt̄ ambe. in 4ª ibi ⌊ Tertia v̄o rō. ⌋ ponit̄ et ſoluit̄ 3ª rō. i 5ª ibi ⌊ Quarta aūt ē. ⌋ ponit̄ et ſoluit̄ 4ª rō. ¶ Dic igit̄ phs p̄ ꝙ 4ᵒʳ ſūt rōnes ȥenōis hn̄tes difficltatē de motu ſoluētibꝰ h̄ ē volētibꝰ eas ſoluē. p̄ª ē illa. Si aliqd moueat̄ p̄ aliqḋ ſpatiū priꝰ ptrāſit medietatē ſpatij: q̄ꝫ totū ſpatiū. et priꝰ ptrāſit medietatē medietatis: q̄ꝫ totā medietatē. et ſic in īfinitū. cū igr̄ nō ꝯtigat īfinita ptrāſire: ſeqt̄ ꝙ nō ꝯtigit ptrāſire aliqḋ ſpatiū q2 ſi aliqḋ ſpatiū ptrāſiret ſeqt̄ ꝙ ēt īfīᵗᵃ ſpatia ptrāſirent̄ tpe finito. ꝯn̄s eſt ipoˡᵉ. ḡ et an̄s.

¶ Secūda aūt vocata achilles. Eſt āt h̄ ꝙ tardius nequaq̄ꝫ iūget̄ currēs a velociſſimo. Ān̄ eni neēe pſequēs ire vn̄ mouit fugiēs. q̄re ſp̄ an̄ aliqd habē neēe ē tardius.

¶ Hec eſt 2ª ps huiꝰ pticule in qua pōit̄ 2ª rō ȥenonis que ꝓpter ſui difficultatē vocata eſt achilles. et rō ē hec. ſi ꝯtigat ptrāſire aliqḋ ſpatiū: ſequit̄ ꝙ moˡᵉ velociſſimū nunq̄ꝫ poterit attingē mobile tardiſſimū: poſito ꝙ utrūqꝫ ꝯtiue moueat̄: et ꝙ tardiſſimū hēat aliqd de ſpatio an̄ velociſſimū. ꝯn̄s eſt fl'ſꝫ: q2 ſic equꝰ velociſſimꝰ nūq̄ꝫ poſſet attigē formicā nec teſtudinē. et ꝯn̄tia ꝓbat̄ ſic. ſi mobile tardiſſimum moueat̄ cōtinue: et ſi an̄ mobile velociſſimū an̄q̄ꝫ mobile velociſſimū veniat ad locū in q̄ eſt mobile tardiſſimū: opꝫ ꝙ mobile tardiſſimū āteq̄ꝫ mobile velociſſimū vēiat ad eū: acqrat aliqd de ſpatio q2 alr̄ qeſceret: et anteq̄ꝫ mobile velociſſimū vēiat ad locū quē mobile tardiſſimū acqſiuit opꝫ ꝙ mobile tardiſſimū acqrat aliqd de ſpatio ultra. et ſic in īfīᵐ et ſic tardiſſimū ſemp̄ hēbit aliqd an̄. et ita moˡᵉ velociſſimū nunq̄ꝫ attinget mobile tardiſſimum.

¶ Eſt aūt hec eadē rō in decidēdo in duo. Differt aūt i diuidēdo nō in duo acceptā magnitudinē. Nō qdeꝫ igit̄ cōiūgi tardiꝰ accidit ex rōne. Fit aūt ad idē in duo deciſio. In utriſqꝫ eniꝫ accidit nō attingē ad terminū diuiſa qnodāmō magnitudine. Sed apponit̄ in hoc: q2 neqꝫ velociſſimū quod cū tragedia dictū eſt in perſequēdo tardiꝰ. q̄re neēe eſt eandē eſſe ſolutioneꝫ.

¶ Hec eſt 3ª ps 2ᵉ pticule p̄ᵉ partis p̄nˡⁱˢ huiꝰ capl'i in qua phūs cōparat iſtas rōnes adinuiceꝫ. et ſoluit utranqꝫ. Et dicit p̄ ꝙ hec ratio 2ª eſt quaſi eadē cū rōne p̄ª. q2 utraqꝫ ꝓcedit ex diuiſiōe magnitudis. et ex utraqꝫ ſequit̄ ꝙ magnitudo nō pōt ptranſiri. et tn̄ iſte due rōnes differūt in hoc. q2 p̄ma arguebat diuidēdo ſpatiū in duo media. ſed rō 2ª arguit ex diuiſiōe magnitudis nō diuidēdo ipſam in duo media: ſꝫ diuidēdo magnitudinē ſm ꝓportionē velocis ad tardū i velocitate et tarditate. Un̄ 2ª rō nō

differt a pͣ in re:ſꝫ rō 2ͣ eſt dicta cuꝫ q̄dā tragedia que nō facit ad difficultatē:ſꝫ ad oꝛnatū ⁊ vboꝛuꝫ magnificētiā. Vñ ꝯ'or dicit ꝙ iſte due rōnes differūt in hoc ꝙ aliqd eſt ꝯñs in vna:qḋ nō in alia. In pͣ rōne fruſtra fuit talis ꝯñtia. ſi motꝰ ſit:ſequit ut nullū motū ptrāſeat aliqḋ ſpatiū. Sed ꝯñtia 2ͤ rōnis eſt illa. Si motꝰ ſit ſequit ꝙ uelociſſimū nunq̄ʒ attigeret tardiſſimū. ⁊ ſic iſte due rōnes differunt q̄ʒtū ad ꝯñs in eis:⁊ eādē tñ difficultatē cōtinēt.

℄ Uelle aūt p̄cedens nō iungat:falſū eſt. Cū eniʒ p̄cedit:nō cōiungeť ſed tñ cōiungetur:ſiquidem dabitur tranſire finitam. Hec quidem igitur rationes ſunt due.

℄ Utrāqꝫ iſtaꝝ ſoluit pħs ſoluendo rōnē 2ᵃᵐ.q2 ſolutio iſtaꝝ rōnū eſt eadē. Vñ ad 2ᵃᵐ rōnē dicit pħs. ꝙ dicere ꝙ p̄cedēs.i.mobile tardū nō attigereť a velociori ſequēti falſū eſt. Vñ eſt tñ ꝙ dū moˡᵉ tardū p̄cedit nō attigereť. Rōnē vᵒ pᵃᵐ nō ſoluit pħs in ſua foꝛa.ſꝫ ꝯ'or ſoluit eā dicēs.ꝙ moˡᵉ nō ptrāſit īfinitas medietates i actu:ſꝫ īfinitas medietates i pō ptrāſit i tpe finito. ⁊ hꝰ nō ē icōueniēs. ⁊ hᵉ ſoľo pꝫ aliq̄lr̄ ex p̄cedētibꝰ: ⁊ magis patebit 8ᵒ huiꝰ cū dei adiutoꝛio. ℄ Sꝫ circa ſoľonē pᵉ rōnis ē dūᵐ q2 q̄libet ideota p̄t ſic ſoluē dicēdo ꝙ uelociſſimū tādē attigēt tardiſſimū:ſꝫ nō attiget ipm dū tardiſſimū p̄cedit. Iſta eni ſoľo ē ad ꝯnē: ⁊ nō ad p̄miſſas: nec ad ꝯñtiā. Rō eni pbat ꝙ uelociſſimū nunq̄ʒ attiget tardiſſimū utroqꝫ moto cōtinue.q2 ſi tardiſſimū hēat aliqd anteq̄ʒ uelociſſimū ueniat ad locuꝫ in q̄ eſt tardiſſimū:opꝫ ꝙ tardiſſimū acq̄ſiuerit locū ulterioꝛē.q2 aliter q̄ſceret. ⁊ ſic arguēdo de illo loco anteq̄ʒ uelociſſimū p̄ueniat ad illū locū ulterioꝛē:opꝫ ꝙ tardiſſimū aliqd acq̄ſiuerit añ. ⁊ ſic ſemꝑ. ⁊ ꝑ ꝯñs uelociſſimū nunq̄ʒ attinget tardiſſimū. vñ rō vr̄ eſſe inſoluta. ℄ Dicēdū eſt igiť ꝙ ꝑꝑ facilitatē ſolutiōis pħs nō r̄ñdet ad foꝛmā.q2 ſupponit ꝙ cuilibet exercitato in doctrina ſua ſit ſolutio māifeſta. Et hec ē ſoľo ꝙ hec ꝯñtia nō ualet. mobile tardū hēbit aliqd añ uelox moˡᵉ anteq̄ʒ uelox ueniat ad locū in q̄ mō eſt tardū: ⁊ adhuc habebit aliqd añ. ⁊ iteꝝ hēbit aliqd añ. ⁊ ſic in infinitū.ǧ ſemꝑ hēbit aliqd añ. hic eſt fallacia ꝯñtis.q2 ſeq̄ť eꝯ: ⁊ nō ſic. Seq̄ť eni moˡᵉ tardū ſꝑ hēbit aliqd añ.ǧ moˡᵉ tardū īfinities hēbit aliqd añ: ⁊ nō eꝯ. Vñ ſic nō ſequit. hꝰ erit īfinities:ǧ erit ſꝑ. ſꝫ eſt fallacia ꝯñtis.nā illḋ qḋ durabit ꝑ aliqḋ tps q̄ʒtūcūqꝫ paruū:durabit īfinities:q2 in īfinitꝭ īſtātibꝰ: ⁊ tñ nō durabit ſꝑ. Vñ ſoľo pħi ꝯſiſtit in iſto ꝙ moˡᵉ tardū nō ſꝑ erit añ.q.d.nō ſequiť.moˡᵉ tardū īfinities erit añ.ǧ ſemꝑ erit añ. Vñ pħs nō ſolū r̄ñdet ad ꝯnē:ſꝫ etiā ad ꝯñtiā.negādo eni ꝯñs: ⁊ ꝯcedendo añs:ſicut apparet ſatis:negat ꝯñtiam ⁊ c̄.

℄ Tertia āt q̄ nē dcā ē:qm̄ ſagitta q̄ ferť ſtetit. Accidit aūt hꝫ ꝙ accipit tps cōponi ex ipſis nūc:nō dato enim hoc non erit ſillꝫ.

℄ Hec eſt 4ᵃ pᵒ 2ᵉ pticule pᵉ ptis pñˡⁱˢ huius ca.in q̄ poniť rō 3ᵃ que ſumiť ab īſtāti. ⁊ eſt rō in pᵃ pticula poſita ⁊ ſoluta. ⁊ eſt.ꝙ q2 moˡᵉ in q̄libet īſtāti in loco ſibi eq̄li.iō nō moueť. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄ſcit.iō illḋ qḋ appet uelociꝰ moueri.ut ſagitta que ueločiꝰ appet moueri q̄ſcit. Iſta rō ſoluiť ſicut p̄ꝰ ſoluebať ſic.ꝙ in īſtāti nec eſt motꝰ:nec q̄es.q2 tps nō cōponiť ex īſtātibꝰ. ⁊ iō nō ſequiť. Mobile in īſtāti tpis mensurans motū eſt in loco ſibi eq̄li.ǧ tunc q̄ſcit. q2 in īſtāti nec eſt motꝰ:nec q̄es.qḋ pꝫ ꝯ'ᵉ 8ᵒᵒ huiꝰ ſcx̄ti.

℄ Quarta aūt eſt ex his que mouenť ſtadio:ex ꝯrietate eq̄liū magnitudinū iuxta equalia. Hoꝝ q̄dē a fine ſtadij. Illoꝝ autē a medio eq̄li uelocitate. in quo ꝯ accidere opinatur equale tps duplici medium.

℄ Hec eſt 5ᵃ pars 2ᵉ pticule pᵉ ptis pñˡⁱˢ huiꝰ capl̄i in qua poniť ⁊ ſoluiť 4ᵃ ratio ʒenonis. Et p̄ poniť rō. Scḋo vᵒ ſoluiť ibi Eſt autem deceptio. ℄ Et in hac rōne ſuppōiť ꝙ ſi motꝰ ſit motibꝰ motꝰ eque uelociter in eq̄li tpe illa ptranſeūt equale ſpatiū. Ponamꝰ igiť tres magnitudines eq̄les.ſ.vnā quieſcētē:que ſit.a.a.a. ⁊ duas eꝯrio motas eq̄li uelocitate ſuꝑ illā magnitudinē q̄ſcētē: ⁊ ſit vna magnitudo mota.b.b.b. ⁊ alia magnitudo eꝯrio magnitudo mota ſit.c.c.c. ⁊ icipiat magnitudo.b.b.b.moueri a medio magnitudis.a.a.a. ⁊ magnitudo.c.c.c. icipiat moueri ab extrēo magnitudis.b.b.b.ita ꝙ utraqꝫ magnitudo mota incipiat moueri a medio magnitudinis.a.a.a. ⁊ moueať eꝯrio vna ꝯ alias eq̄li uelocitate.certū eſt tūc ꝙ in eodē tpe in q̄ magnitudo.c.c.c.ptrāſit totā magnitudinē.b.b.b.nō ptrāſit niſi medietatē magnitudis.a.a.a.cū igiť tēpus in q̄ ptrāſit dupla magnitudo ſit duplū ad tēpus in q̄ ptrāſit medietas illiꝰ duple magnitudis ab eodē moˡᵉ vniformiter moto in eodē tpe ptrāſiť tota magnitudo.b.b.b. ⁊ medietas magnitudis a.a.a.ab ipā magnitudie.c.c.c. ⁊ magnitudo.b.b.b.eſt dupla ad medietatē magnitudis.a.a.a.ſequitur ꝙ illḋ tps erit duplū ad ſeipm. ⁊ ſic idē tps reſpectu eiuſdē erit duplū ⁊ dimidiū. ℄ Hec igiť eſt rō.vꝫ ꝙ ſi motꝰ ſit idē erit dimidiū ⁊ eq̄le ſeu eq̄le ⁊ duplū:qḋ eſt ipoˡᵉ. ℄ Ut ſi diſponanť magnitudines ſic ꝙ extrema magnitudinū motaꝝ iuxta ponanť in medio magnitudis q̄ſcētis. ut pōt patere hic in margine.tūc certū eſt ꝙ eodē tpe in quo vna magnitudo mota ptranſit totam aliam magnitudinem:econtrario motam eodem tpe non pertranſit niſi medietatem magnitudinis quieſcentis.

℄ Eſt āt deceptio i eo ꝙ hꝰ q̄dē ſecꝰ motū: illḋ āt ſecꝰ q̄ſcēs:eq̄lē magnitudinē uelle eq̄li uelocitati hꝫ eq̄le fieri tps. Hoc āt falſū ē:ut ſint ſtātes eq̄les magnitudies i quibꝰ ſūt.a.a.a.alie aūt in qbꝰ ipſa.b.b.b.icipientes a medio ipſoꝝ.a.q̄ eq̄les ſm numerū his entis ⁊ magnitudineꝫ. Alie aūt in qbꝰ ipſa.c.c.c.ab ultio eq̄les numero his: ⁊ magnitudineꝫ eque ueloces ipſis.b. Cōtingit igiť p̄mū.b.ſiť cū ultio.a.eē: ⁊ p̄mū c.ſecus inuicē motoꝝ. Accidit aūt ipꝫ.c. iuxta oia.a.a.a.tranſire ipm.b. ſecus media.a. Quare mediū eſſe tps.equale eniꝫ utrūqꝫ eſt:ſecus vnūquodqꝫ. Simul aūt accidit ipm.b.ſecus oia.c.trāſactuꝫ eſſe. Simul eni erit p̄mū.b. ⁊ p̄mū.c.i ꝯrijs ultimis ineq̄li tpe ad vnūq̄dqꝫ factoꝝ ipſorū.b.b.b.quātū q̄deꝫ ipoꝝ.a.ut ait ꝑꝑ ambo eq̄li tpe ſecꝰ ipſa.a.fieri. Ratio quideꝫ

igiꝛ hec eſt. Accidit autē ad ocāꝫ falſitatē.

Demōſtratio

Iſte due magnitudies moueantur vna contra aliam equali uelocitate.

B B B C C C

Magnitudo q̄ᵒ·ʳᵃ Magnitudo mota

A A A

Magnitudo quieſcens.

¶ Iſta rō ſoluiꝛ ſic. vꝫ. ꝙ nō oportet ꝙ mobilia eq̄lia in uelocitate ptrāſeant equale ſpatiū in equali tpe niſi ceteris exiſtētibꝰ paribꝰ. ut ſi ſpatia ſup̄ que mouenꝛ ſint q̄ſcētia uel ambo mota eq̄li uelocitate ⁊ eodē mō. nūc aūt. vnū ſpatiū ptrāſitū eſt q̄ſcēs: ⁊ aliō ɔ̄rio motū. Et iō nō eſt ueꝝ ꝙ mobˡᵃ eq̄ uelocia ptranſeāt in equali tpe equalia ſpatia. q꞉ ſpatia ſup̄ que ſit motꝰ nō ſe habēt vniformiter: cum vnū ſit quieſcens: ⁊ aliud motū ut patet manifeſte.

¶ Neqꝫ igitur ſm mutationē in ɔ̄dictione nullum erit impoſſibile. ut ſi ex nō albo in albuꝫ mutetur. ⁊ in neutro eſt. Tanq̄ ergo: neqꝫ album erit: neqꝫ nō album.

¶ Hec eſt 2ᵃ pars ꝑncipalis huiꝰ capl'i in qua poniꝛ ⁊ ſoluiꝛ ratio ꝫenonis deſtructis gn̄ationē ⁊ corruptionē ⁊ ulꝛ omnē motū ad formā. Et hec eſt ratio. Si gn̄atio uel corruptio eſſet. ⁊ gn̄atio ⁊ corruptio ſunt iter eſſe ⁊ nō eſſe. ⁊ illō qō tranſmutatur: nec eſt in termino a quo: nec in termio ad quē: ſequereꝛ ꝙ illō qō generaꝛ uel corrūpiꝛ nec eſſet: nec nō eſſet. qō eſt ipoſſibile. ḡ impoſſibile eſt generationē ⁊ corruptionē eſſe. Et per illā rationeꝫ deſtruiꝛ omnis motꝰ ad formā. q꞉ ſi aliq̄d moueaꝛ ad albū oportet ꝙ moueaꝛ a nō albo. ſꝫ ipoſſibile eſt aliq̄d moueri a nō albo ad albū. q꞉ ſi aliq̄d moueatur a nō albo in album ſequiꝛ ꝙ illud nec eſt albū: nec nō album. quod eſt impoſſibile.

¶ Non enim ſi nō totū in quolibet eſt: nō dicetur albū aut nō album. Albū enim diciꝛ aut nō album: nō ꝙ totū ſit huiuſmodi: ſed quo plures: aut magis proprie partes. Non idē autem eſt nō eſſe in h: ⁊ non eſſe in hoc totū. Similiter aūt eſt ⁊ in eē: ⁊ in non eſſe: ⁊ in alijs que ſꝫ cōtradictionem ſunt. Erit quidem enim ex neceſſitate in altero oppoſitoꝝ in neutro aūt ſemper totum.

¶ Iſtam rationē ſoluit phūs dicēs ꝙ ad hoc ꝙ aliqō totū dicaꝛ album: non oportet ꝙ quelibet pars eius ſit alba: ſed ſufficit ꝙ plures partes ſint albe. ut partes ꝑncipaliores. ⁊ ideo nō oportet ꝙ illud qō mutaꝛ ab albo in albū: nec ſit albū: nec nō albū ſed ſi plures ptes ut ꝑncipaliores ſint albe debet dici albū. ſi autē plures partes ut principales ſint non albe: debet dici non album.

¶ Similiter aūt eſt in circulo: ⁊ in ſpera: ⁊ oīno que in ipſis monenꝛ: q꞉ accidit ipſa quieſcere. In eodem loco ſm tp̄s quodam ſunt: ⁊ ipſa ⁊ partes. quare quieſcūt ſimul ⁊ mouebunꝛ.

¶ Hec eſt 3ᵃ pars ꝑncipalis huiꝰ capl'i. in qua poniꝛ ⁊ ſoluiꝛ rō ꝫenonis deſtruēs motū ſpericum eſſe. Et cōtinet duas pticulas. q꞉ in pᵃ poniꝛ ratio eiꝰ. In 2ᵃ ibi[,] Quoniā qdē. ſoluiꝛ illa ratio. ¶ In pᵃ igiꝛ particula huiꝰ partis poniꝛ talis rō. Illud qō ſm ſe totū ⁊ ſm oēs ſuas ptes eſt in eodē loco cōtinue nō moueꝛ. ſꝫ corpꝰ ſpericū qō poniꝛ moueri: ut corpꝰ celeſte ſꝫ ſe ⁊ ſꝫ oēs ſuas ptes eſt in eodē loco ɔtinue. ḡ corpꝰ ſpericū qō poniꝛ moueri nō mouet: uel ſi moueꝛ: ſequiꝛ ꝙ ſimul moueꝛ ⁊ quieſcit.

¶ Primū quidē enim partes nō ſūt in eodeꝫ nullo tpe. Poſtea ⁊ totū mutaꝛ ſemper in alterum. Nō enim eadem eſt ab ipſa. a. accepta circulatio: ⁊ que eſt ab ipſo b. ⁊. c. ⁊ aliorū vnoquoqꝫ ſignoruꝫ niſi ſicut muſicus homo: ⁊ homo: q꞉ accidit. Quare mutaꝛ ſemꝑ altera in alterā: ⁊ nequaq̄ quieſcit. Eodē aūt mō eſt ⁊ in ſpera: ⁊ in alijs que in ipſis mouentur.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula huiꝰ ptis. in qua phs ſoluit rōnē deſtruētē motū ſpericū. ⁊ ꝑ q̄tum ad ptes corpis ſperici. 2ᵒ vō quātū ad totū corpꝰ ſpericū. Quātū igiꝛ ad ptes corpis ſperici dicit phs ꝙ nō ſunt in eodē loco cōtinuo. ⁊ h eſt manifeſtū. q꞉ eadē ps celi que nūc eſt in oriēte: iā ēt erit in occidēte. Sꝫ q̄tū ad totū corpꝰ ſpericū dicit. ꝙ totū corpꝰ ſpericū mutat locū q꞉ aliꝰ eſt circulus qui incipit ab ipō. a. pūcto: ⁊ aliꝰ eſt circulus qui icipit ab ipō. b. pūcto: uel ab ipō. c. ⁊ c̄. Et corpꝰ ſpericū motū q̄nqꝫ eſt in circulo ſeu in ſup̄ficie terre icipiēte ab. a. puncto. ⁊ q̄nqꝫ eſt in circulo icipiēte a. b. pūcto. ⁊ circulus incipiēs ab. a. pūcto ⁊. a. b. pūcto nō ſūt idē niſi ſꝫ accidēs. ut hō ⁊ muſicꝰ ſūt idē ſꝫ accn̄s. Un̄ ɔ̄ᵗᵒʳ dicꝛ ꝙ corpꝰ ſpericū. ſ. corpꝰ celeſte ſemꝑ eſt in eodē loco ſm ſbm: ſed mutat locū ſꝫ formā. ⁊ ideo magis dꝫ dici ꝙ celū mutat locū q̄ꝫ ꝙ ſp̄ ſit in eodē loco. q꞉ ut dicit ɔ̄ᵗᵒʳ illō qō eſt idē ſm ſbm: eſt idē per accidēs. Idē eni in rei v̄itate eſt idē ſꝫ foīaꝫ. hec ɔ̄ᵗᵒʳ. Ex quo dicto ɔ̄ᵗᵒʳⁱˢ pōt hic notari. ꝙ dūmō res hēt eādē formā: manet res eadē ſm v̄itatē q̄tūcunqꝫ mā̄ varieꝛ. ⁊ ꝑꝑ hoc eadē rōne idē hō ſimplr̄ eſt ꝑ iuuenis: ⁊ poſtea ſenex. q꞉ hēt eandē formā: q̄uis mā ſit uariata: immo poſito ꝙ tota mā ſit uariata: adhuc manet idē hō ſimplr̄: q꞉ foīa eſt eadē. ¶ Intelligēdū hic ſꝫ phꝫ ꝙ aliꝰ circulus eſt qui icipit ab vno pūcto: ⁊ aliꝰ eſt q icipit ab alio puncto. Et ſm ɔ̄ᵗᵒʳ circulus icipiēs a pūcto. a. ⁊ circulus icipiēs a pūcto. b. ſūt diuerſi circuli ſm formā: ſꝫ ſunt idē circulus ſꝫ ſbꝫ. ⁊ ita accepto q̄nqꝫ circulo in illo ſūt tot circuli ſꝫ formā: q̄t pūcta pn̄t ibi aſſignari. Un̄ ille circulus datꝰ eſt vnꝰ circulus ſm ſbꝫ: ⁊ eſt infiniti circuli ſꝫ formā ⁊ ſꝫ diffōnē. q꞉ ſi ille circulus dēat diffiniri ſꝫ ꝙ icipit ab. a. aliā diffōneꝫ hēbit q̄ꝫ ſi diffiniaꝛ ſꝫ ꝙ icipit. a. b. Circulus aūt icipiēs ab. a. ⁊ circulus icipiēs a. b. ſūt idē ſꝫ ſbꝫ. q꞉ v̄ificāꝛ de eodē ſbo. nā ille circulus ⁊ ē circulus icipiēs ab a. ⁊ eſt circulus icipiēs a. b. tn̄ aliā ⁊ aliā diffōnē hēret ſi diffiniretꝛ ſm ꝙ icipit ab. a. ⁊ ſꝫ ꝙ icipit a b. ¶ Intelligēdū ēt ſm ꝙ mihi vꝛ ꝙ ille que ſignificāt diuerſa ⁊ denoiant idē ſbꝫ: dicūꝛ eē diuerſa ſꝫ formā: ⁊ nō ſm ſubm: ſicut albū ⁊ muſicū ſignificant diuerſa: ⁊ denominās idē ſm ſubm. iō dicunꝛ eſſe idē ſm ſubm: ⁊ diuerſa ſm formā. Nūc vō iſti

termini circulus incipiēs ab.a. ⁊ circulus icipiēs a.b.ſignificāt idē: ⁊ denomināt diuerſa.iō dicunt idē ſm ſubm: ⁊ diuerſa ſ3 formā. ℭ Intelligēdū3 eſt ꝙ cū dicimꝰ ꝙ celū mutat locū ſm formā.ñ debet ſic intelligi.ꝙ celū ſ3 formā:mutat locū ſ3 formā.Uerbi grā. Accipiaſ corpꝰceleſte ⁊ aſſignetur vnꝰpūctꝰul'vna linea a q̄ icipit que ſit.a.tūc celū ſ3 ꝙ icipit ab.a.eſt vnū celū ſ3 formā. ⁊ celū qō incipit a.b.eſt aliō celū ſ3 formā.Signemꝰ ēt in loco i q̄ eſt celū.ſ.in loco t're:ul'in ſupficie terre vnū punctū directe ſuppoſitū pūcto.a.exiſte in celo ⁊ ſit.c. certū eſt tūc ꝙ iſtō celū ſ3 formā.v3.celū ſm ꝙ icipit ab.a.ē in iſto loco ſ3 formā.ſ.c.loco ul'ſupficie terre ſ3 ꝙ icipit a.c.ſ3 ſtati cū pūcto.a.exiſte in celo ſuppōit aliꝰpūctꝰin loco uel in ſupficie terre:tūc illud celū ſ3 formā eſt in alio loco ſ3 formā.Et uoco illū pūctum directe ſuppoſitū pūcto in celo per quē trāſit linea recta ꝓtracta a pūcto in celo ad cētrū terre.Et ſic patet q̄lıter celū mutat locū ſ3 formā:qm̄ celū ſm formā mutat locū ſ3 formā. ℭ Intelligēdū tñ ꝙ ꝯꝰᵒʳ repꝛehēdit hic Auicēnā.qui poſuit celū moueri ſm ſitū:nō ſm locū. Iſtō eni non eſt veꝝ.qꝛ in puncto ſitꝰ nō eſt motꝰ.nam ſitꝰ eſt ad aliqd: ⁊ illō qō eſt ad aliqd eſt indiuiſibile ⁊ ad indiuiſibile nō eſt motꝰ.Quid igiſ intēdebat Auicēna cū dixit iſtū motū eē in poſitione: Si eni intendebat iſtū motū eē in poſitiōe:qꝛ corpꝰ motū tranſfertur de vna poſitione in aliā:ſic haberet dicē ꝙ motus localis rectus eſt in poſitione.qꝛ qō moueſ motu locali recto deferſ de vna poſitiōe in aliā ut patet omnibus intelligentibus.

o Stēſis aūt his dicimꝰ ꝙ ipartibile nō ꝯtingit moueri niſi ſ3 accñs:ut in corpe moto:aut magnitudie in q̄ eſt:ſic utiq3 erit qn̄ in naui moueſ a nauis motu:aut ps totꝰmotus.Impartibile aūt dico:q̄d ē ſ3 q̄ntitatē idiuiſibile.Et nā q3 partiū motꝰalij ſūt ſm ꝙ partiū : ⁊ ſ3 ꝙ totꝰmotꝰ. Uidebit āt in ſpa aliqs maxime dñam.Nō eni3 eadē erit uelocitas coꝝ q̄ iuxta cētꝝ ſūt:⁊ q eꝝ:⁊ q̄ totꝰ. Sic nō vnꝰ exiſtēte motu. Sicut igiſ dicebā: ſic qdē ꝯtigit moueri ipartibile:ſic i naui ſedēs naue eūte. Per ſe aūt nō ꝯtingit.

ℭ Iſtud eſt 2ᵐ capitulū huꝰtractatꝰ.in quo declaraſ ꝙ indiuiſibile nō moueſ per ſe:ſed tñ per accidēs pōt moueri.Unñ iſtud caplm ꝯtinet duas ptes pn̄cipales.In pᵃ narrat phūs intētionē ſuā3: ⁊ diſtinguit de mobili per accñs ut per hoc videaſ qualiter indiuiſibile pōt per accñs moueri . in 2ᵃ aūt ibi Mutaſ igiſ ex.a.b. declaraſ ꝙ indiuiſibile nō pōt per ſe moueri.In pᵃ igiſ pte pn̄cipali huꝰ capituli cōtinuādo ſe ad pcedētia dic phūs Oſtēſis aūt his. ſ.que ſupius ſūt dicta dicimꝰꝙ indiſibile nō pōt per ſe moueri:ſ3 ſ3 accñs tm̄.ut moto corpore ul'magnitudie in qua eſt idiuiſibile moueſ indiuiſibile per accñs. ℭ His pmiſſis phs diſtiguit de indiuiſibili per accñs.qm̄ aliqd dr moueri p accidēs tripl'r.v3.aut qꝛ moueſ in alio:cuiꝰnec eſt ps nec accñs: ⁊ iſto mō hō exñs in naui moueſ per accidēs ad motū nauis.Alio mō aliqd moueſ p accidēs qꝛ moueſ ad motu3 alicuꝰcuiꝰeſt ps: ⁊ ſic ps moueſ per accñs ad motū totꝰ. Tertio mō diciſ aliquid moueri per accñs ſicut accñs diciſ moueri ad motū ſui ſubi. ⁊ ſic indiuiſibile pōt moueri p accñs.Et exponit de q̄ indiuiſibili loquiſ.dicēs ꝙ loquiſ de idiuiſibili ſm q̄ntitatē:⁊ tñ phūs dixit ꝙ pars ptis moueſ per accñs ad motū totꝰ.dicit ꝙ motus partis eſt alius a motu totꝰ: ⁊ motꝰ vnius partis eſt aliꝰa motu alterius ptis. ⁊ hoc eſt maxime manifeſtū in eo qō mouet circulariter. Nā ibi eſt manifeſtū ꝙ motꝰ partis eſt aliꝰ a motu totꝰ: ⁊ etiā ꝙ motꝰ vnꝰ partis eſt aliꝰ a motu alterꝰ ptis. Qō patet.nā partes cētrales.ſ.partes iuxta centrū tardius moueſ q̄3 circūferētiales.qm̄ partes circūferētiales in eq̄li tpe deſcribūt maiore circulū q̄3 partes cētrales.motꝰ ēt totꝰ ſpere eſt uelocior:q̄3 motus partiū iuxta cētrū tanq̄3 motu nō exiſtēte vnꝰ mobilis.ſed nō eſt ſic in motu recto.nā in motis motu recto motus partis eſt eque uelox cū motu totꝰ: ⁊.motꝰ vnꝰ ptis ē eque uelox cū motu alterꝰ ptis. Unñ ꝯꝰᵒʳ dicit hic ꝙ aliqs pōt dicē ꝙ hoc accidit in motu circulari ꝙ vna pars mouetur uelociꝰ q̄3 alia ps.qꝛ ptes motū circulariter mouentur per ſe: ⁊ totū quieſcit. Et dicit ꝯꝰᵒʳ ꝙ hoc non eſt veꝝ.qm̄ prius eſt declaratū ꝙ totū corpus ſpericum moueſ.qꝛ mutat locū ſm formā.ut patet in caplō precedenti.ſic igiſ dictum eſt ꝙ indiuiſibile nō moueſ per ſe ſed per accñs.ſicut ſedēs in naui moueſ per accidēs ad motū nauis.

ℭ Mutetur enim ex.a.b.in.b.c.ſiue ex magnitudie in magnitudinē:ſiue ex ſpecie in ſpeciē:ſiue ſm ꝯdictionem.Tempus aūt ſit in quo primo mutaſ.d.ergo neceſſe eſt ipſum ſ3 ꝙ mutaſ tempus aut in.a.b.eē aut in.b.c.aut aliquid huius in hoc:aliud ꝟo in altero. Omne eni3 qō mutaſ ſic ſe habuit.In utroq3 quidē igitur nō erit aliquid ipſiꝰ:partibile eni3 utiq3 eſſet.At ꝟo neq3 in.b.c.mutatum enim erit.conceſſū eſt autem mutari . Relinquitur igitur tp̄3 in.a.b.eē:ſ3 ꝙ mutaſ tp̄s.q̄eſcet ergo.In eodē eni eē per tp̄s quodā quieſcere eſt.

Demōſtratio

A B — B C

terminus a quo — terminus ad que3

D — tempus in q̄ idiuiſibile primo mutatur.

ℭ Hec eſt 2ᵃ ps pn̄cipalis huꝰ capl'i.in qua oſtendiſ ꝙ idiuiſibile nō moueſ per ſe.Et cōtinet tres particulas ſm nūm triū rōnum quas adducit ad ꝓbādū hoc.2ᵃ ibi Amplꝰ aūt ē ex his. 3ᵃ ibi Amplius aūt in tpe. Prima particula ꝯtinet duas ptes.qꝛ in pᵃ ponit vnā rōnem ducentē ad impoſſ.in 2ᵃ ibi Quare nō cōtingit. aſſignat rōne3 ſue ꝯn̄iſ. In pᵃ igitur pte phūs declarat per vnā rōnē ꝙ indiuiſibile nō moueſ per ſe.Et hec eſt 53ᵃ ꝯ huꝰ libri.q̄ ꝓbaſ p ſic.Si diuiſibile moueſ per ſe ſequiſ ꝙ indiuiſibile ſi moueſ:moueſ ⁊ quieſcit.ꝯn̄s eſt falſū. igiſ ⁊ antecedēs.igitur oppoſitū cōſequētis eſt uerū.ſ.ꝙ idiſibile nō moueſ per ſe. Probatio ꝯn̄tie. Nā ſi indiuiſibile moueret p ſe : aut igiſ moueret

qñ eſt in t'mino a q:aut qñ eſt in t'mino ad quē:uel
qñ eſt ptī in termino a quo: ⁊ ptī in termio ad quē:
ſʒ idiſibile nō mouet qñ eſt in termio ad quē:q: tē
mutatū eſt:nec mouet qñ eſt ptī in termino a q: ⁊
ptī in termino ad quē.q: idiſibile nō hēt ptē ⁊ ptē.
ḡ ſi idiſibile mouet:opʒ φ moueat qñ eſt in termi
no a quo.Si igit idiſibile moueat in aliq̄ tpe:opʒ
φ in toto illo tpe ſit in termio a q̄.ſʒ illō qō ſʒ ſe to
tū manet p tps in eodē loco uł in eadē ſoꝛa qeſcit.
ḡ ſi idiſibile mouet p ſe in aliq̄ tpe ſequit φ qeſcit
in eodē tpe.⁊ ſic ſequit φ ſi idiſibile mouet p ſe:φ
illō idiſibile ſil' mouet ⁊ qeſcit.Un̄ illa rō pbat φ
idiſibile nō pōt per ſe moueri in tpe aliquo motu.
q: nec motu locali:nec aliquo alio motu.

C Quare nō ɔtingit impꝛtibile moueri:ne-
q̄ oino mutari.Solū eni ſic eēt ipſiꝰ mo
tus ſi tps eēt ex ipſis nūc.Semp eni i ipō
nūc eſt motū eē ⁊ mutatū.q̄re moueri q
dē nequaq̄ eſt:motū aūt eē ſemp.Hoc
aūt φ impoſe ſit:oñſum eſt.Neq̄ enim
ex ipſis nūc tps:neq̄ linea ex ipſis pūctis:
neq̄ motꝰ ex momētis ē.Nihil eniʒ aliō
facit h̄ dicēs:aut motū ex idiſibilibꝰ:ſicē ſi
tpʒ ex ipſis nūc:aut magnitudinē ex pūctis.

C Hec eſt 2ᵃ pꝰ huiꝰ pticule in q̄ phs aſſignat cāʒ pp
quā ipoſſibile eſt idiſibile p ſe moueri.⁊ cā eſt iſta
q: tps ⁊ magnitudo ſūt cōtinua ⁊ nō cōponunt ex
idiſibilibꝰ.ſʒ ſi idiſibile p ſe moueret magnitudo
cōponeret ex indiuiſibilibꝰ:⁊ etiam tēpus.quo-
nia ſi idiſibile moueret ſup aliquā magnitudinē il
lud idiſibile p ſuū motū redderet totā magnitudi-
nē.⁊ p ɔñs mēſuraret magnitudinē.qō nō eēt niſi
magnitudo cōpōeret ex idiſibilibꝰ.Et ſi magnitu
do cōponat ex idiſibilibꝰ ſequit φ tps ēt cōponit
ex idiſibilibꝰ.⁊ hec eſt cā pp quā indiuiſibile non
poteſt per ſe moueri.q: magnitudo ⁊ tēpus nō cō
ponunt ex idiſibilibus.huiꝰ cā eſt q: ſunt cōtinua.

C Ampliꝰ aūt ex ipſis māifeſtū:φ neq̄ pū
ctū:neq̄ aliud idiuiſibile nullū ɔtigit mo
ueri.Oē eni q̄d mouet:ipoſe eſt pus ma
ius moueri ipſiꝰ:q̄ aut eq̄le:aut minus.
Si igit h̄ manifeſtū:q: ⁊ pūctū minꝰ:aut
eq̄le mouebit pꝛimū.Qm̄ aūt indiuiſibile
eſt:ipoſe eſt minꝰ moueri pus.Equale er
go ipſi.Quare erit linea ex pūctis:ſemp
enim per equalē motū oē in lineā pūctū
menſurabit.Si aūt hoc impoſſibile eſt.⁊
moueri indiuiſibile impoſſibile eſt.

C Hec eſt 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pꝛincipalis huiꝰ capl'i.in qua po
nit 2ᵃ rō declarās φ idiſibile nō mouet per ſe.que
talis eſt.Oē qō mouet pus ptrāſit ſpatiū eq̄le ſibi
uel ſpatiū minꝰ ſe:q̄ ptrāſeat ſpatiū maiꝰ ſe.ſed in
diuiſibile nō pōt ptrāſire ſpatiū minꝰ ſe:cū nihil ſit
minꝰ q̄ idiſibile.ſi ḡ idiſibile moueat opʒ φ pus p
trāſeat ſpatiū eq̄le ſibi:q̄ ſpatiū maiꝰ ſe.ſʒ qō ē eq̄-
le indiſibili illō eſt idiſibile.ḡ ſi indiuiſibile mouet
p ſe cōtinue ptrāſit idiuiſibile poſt idiſibile.⁊ per
ɔñs in magnitudine ſup quā mouet eſt cōtinue in
diuiſibile poſt idiuiſibile.⁊ per ɔñs in magnitudi
ne eēt idiſibile imediatū indiſibili.qō eſt ipoſe.q:
ſm hoc magnitudo cōponeret ex idiuiſibilibꝰ.Et
ſilr ut dicit ſequeret inſtātia Zenonis.vʒ.φ illud
qō mouet nunq̄ pueniret ad finē magnitudis.q:
in magnitudie ſūt infinita indiſibilia.⁊ talia nō pñt
ptrāſiri.C Sʒ circa hāc rōnē eſt dubiū.qm̄ ſi illa
rō ualeret ſeq̄ret φ idiſibile nō poſſet p accñs mo
ueri:niſi magnitudo cōponat ex idiuiſibilibꝰ.q: ſi
vna magnitudo moueat ſup aliā magnitudinē ſi
idiſibile in magnitudie mota moueret:opoꝛteret
φ pus ptrāſiret eq̄le ſibi q̄ maiꝰ ſe.ſʒ eq̄le idiſibi
li eſt idiſibile.ḡ idiuiſibile moueret ɔtinue:opoꝛ-
teret φ idiſibile ɔtinue ptrāſiret idiuiſibile poſt in
diuiſibile.⁊ p ɔñs in magnitudie ſup quā eſt motꝰ
eēt idiuiſibile ɔtinue poſt indiuiſibile.⁊ p ɔñs in
magnitudine eēt indiſibile imediatū idiſibili.Un̄
idē argm̄ pōt fieri de idiuiſibili moto p qō fit de in
diuiſibili moto p ſe.Hec rō ɔfirmat.Si ſpera mo
uet ſup planū tāgit planū in pūcto.⁊ ſic ſpera ap-
plicat plano ſolū ſm pūctū.Nā qñ aliqō totū ap
plicat alicui ſm aliqd eiꝰ pciſe illō ſm qō applicat
eidē cōmēſurat ſe qñ exiſtit in toto cui ſe cōmēſu-
raret ſi p ſe exiſteret ⁊ p ſe moueret.Si ḡ idiuiſibi
le p ſe motū ɔtinue cōmēſuret idiſibile poſt idiſibi
le in magnitudie ſup quā eſt motꝰ:ſequit φ idiſibi
le exñs in ſpa motū per accñs ad motū ſpe ɔtinue
cōmēſuret ſe idiſibili poſt indiuiſibile in magnitu
dine ſup quā ſpa mouet.⁊ p ɔñs ſi idiuiſibile mo
ueat p accñs:ſequit φ in magnitudie ſup quā eſt
motꝰ ſit idiſibile imediatū idiſibili ſicē ſequit ſi idi-
uiſibile p ſe moueret.C Ad illō dubiū dicēdū eſt.
φ ſi idiſibile p ſe moueret ſup aliqō ſpatiū opoꝛte
ret φ illō ſpatiū eēt cōpoſitū ex idiſibilibꝰ.qō tñ
nō ſequit ponēdo idiſibile moueri p accñs ſuper
aliqō ſpatiū.Et rō huiꝰ eſt iſta:q: illō qō p ſe mo-
uet ptrāſit eq̄le ſibi.⁊ iō ſi indiſibile p ſe moueret
idiſibile ſibi coꝛñdēs in ſpatio eēt ptrāſibile ſʒ ni
hil ptrāſit niſi in tpe.q: ſi aliqd ptrāſiret in iſtāti
illō ſil' eēt ptrāſitū ⁊ in ptrāſiri.qō eſt icōueniēs.
Indiſibile ḡ ptrāſit in tpe.ſʒ ſi aliqd ptrāſeat in tē
pore ⁊ motꝰ regul'r moueat eiꝰ medietas ptranſit
i medietate tpis.ſi igit idiuiſibile ptrāſeat in tpe:
ſequit φ idiſibile eēt diſibile.ſʒ oē diuiſibile ptrā
ſitū in ſpatio eſt pꝰ ſpatij:⁊ hēt aliō diuiſibile ſibi
imediatū:⁊ iō ſi idiuiſibile p ſe moueret ſpatiū ſup
qō moueret eēt cōpoſitū ex idiuiſibilibꝰ.Un̄ ſeq-
tur.idiuiſibile p ſe mouet.ḡ idiuiſibile ſibi coꝛñ-
dēs in ſpatio eſt ptrāſibile.⁊ ulteriꝰ ſequit ḡ indi-
uiſibile in ſpatio eſt pꝰ ſpatij.⁊ ulteriꝰ.ḡ ſpatiū eſt
cōpoſitū ex idiſibilibꝰ.ḡ a pꝛimo ad ultimū ſi idiuiſibi
le p ſe mouet ſpatiū ſup qō mouet eſt cōpoſitū ex
indiſibilibꝰ.ſed h̄ nō ſequit ponendo φ indiſibile
moueat p accñs.Un̄ illa ppō.vʒ.illud qō mouet
pus ptrāſit eq̄le ſibi q̄ maiꝰ ſe.ſolū eſt vā de eo qō
mouet p ſe:nūc illō qō mouet p accñs nunq̄ ptrā
ſit ſpatiū eq̄le ſibi.q: nō ptrāſit niſi ſpatiū qō mo-
bile p ſe motū ptrāſit:⁊ illō motū necio ē diſibile.

C Ampliꝰ āt ſi oē i tpe mouet i ipō nūc ni
hil.oē āt tps diſibile ē.erit utiq̄ aliqō tps
minꝰ q̄libet eoꝝ q̄ mouent:i q̄ mouet q̄
tū ipʒ motū eſt.Hoc q̄dē eni erit tps in q̄
mouet ppi qō mouet oē i tpe.Tps aūt
omne diuiſibile eſſe oñſuʒ eſt pus.Si igi

tur pũctum mouet̃ erit aliqḋ tp̃s min⁹ in
quo ip̃m motũ eſt:ſed ipoſ̃e eſt. In mino
ri eni neceſſe min⁹ moueri. Quare erit di
uiſibile idiſibile in min⁹:ſicut ⁊ tp̃s in tp̃s.
Solũmõ eni mouebit̃ iparribile ⁊ indiui
ſibile:ſi erit in ipſo nũc poſ̃e moueri atbo
mo. Eiuſdẽ enim rationis eſt in ipſo nũc
moueri:⁊ idiuiduũ aliquod moueri.

¶ Hec eſt 3ᵃ pticula 1ᵉ ptis p̃n̄ˡᵉ hui⁹ capl̃i in qua po-
nit̃ 3ᵃ rõ pbãs ꝙ idiuiſibile nõ per ſe mouet̃. ⁊ ſup
ponit p̃ ꝙ oẽ qḋ mouet̃ mouet̃ in tp̃e ⁊ ꝙ oẽ tp̃s
eſt diuiſibile. tũc arguit ſic. Si omne tp̃s eſt diſibi
le ⁊ q̃cunq; tp̃e dato cõtingit dare tp̃s minus. ſed
minus mobile in minori tp̃e mouet̃ p aliqḋ ſpatiũ
q̃ʒ maius mobile. ſi igit̃ indiuiſibile mouet̃ in aliq̃
tp̃e in minori tp̃e poſſet min⁹ mobile moueri. ⁊ per
ꝯñs eſſet aliqḋ min⁹ q̃ʒ indiuiſibile. qḋ eſt ipoſ̃e. g̃
⁊ illḋ ex quo ſequit̃. ¶ Intelligẽdũ eſt ꝙ ſuppoſi-
ta eadẽ uelocitate in minori tp̃e ptrãſit min⁹ mobi
le aliqḋ ſignũ in ſpatio q̃ʒ mai⁹ mobile. qḋ pʒ. Nã
pars ⁊ totũ motum motu recto mouet̃ equali ue-
locitate ⁊ aliq̃ pars mobilis ut pars anterior mo-
bilis in minori tp̃e ſit ultra aliquod determinatũ ſi
gnum in ſpatio q̃ʒ ipſum totũ. quare ⁊c̃.

Mutatio aũt nõ eſt: neq; ĩfinita. Ois
eni erat ex q̃dã in q̃ddã. ⁊ que eſt i
ꝯdictiõe ⁊ in ꝯrijs. q̃re eoꝝ que ſũt
ſm ꝯdictionẽ affirmatio ⁊ negatio termi
nus eſt: ut gñationis q̃dẽ eſſe: corruptiõis
aũt nõ eẽ. Eoꝝ autẽ que ſũt in ꝯrijs ꝯria:
hec eni ultima ſũt mutatiõis q̃re ⁊ altera
tionis ois. Ex ꝯrijs eni q̃buſdã eſt altera
tio. Silr̃ aũt augmenti ⁊ decremẽti. Aug
menti quidem termin⁹ eſt: qui eſt ſm pro
priam naturam perfecte magnitudinis.
Decrementi qui eſt ab hac remotio.

¶ Iſtud eſt 3ᵐ capl̃m hui⁹ tractat⁹ in quo declarat̃
ꝙ nulla mutatio alia a motu locali circulari eſt iſi
nita in duratiõe ⁊ ſic deſtruit̃ opinio heracliti po-
nẽtis oia eſſe in cõtinua trãſmutatiõe. Uñ hec cõ-
tinet duas ptes p̃n̄ˡᵉˢ qm̃ in p̃ᵃ decl'at̃ ꝙ nulla mu
tatio ad formã eſt infinita in duratione. Uñ muta
tio ad formã eſt ois mutatio p̃ter motũ localeʒ ut
gñatio ⁊ corruptio. alteratio. augmẽtatio ⁊ dimi
nutio. In 2ᵃ ibi [Loci autẽ mutatio.] declarat̃ ꝙ
nullus mot⁹ localis rect⁹ eſt iſinit⁹ in duratiõe. In
p̃ᵃ igit̃ pte p̃n̄ˡⁱ hui⁹ capl̃i pbat phũs ꝙ nulla muta
tio ad formã eſt iſinita in duratiõe. ⁊ hec eſt 54ᵃ ꝯ̃
hui⁹ libri que pbat̃ ſic. Nulla mutatio que eſt iter
duos terminos eſt iſinita ſm duratiõeʒ. ſʒ ois mu
tatio ad formã eſt iter duos terminos. g̃ nulla mu
tatio ad formã eſt iſinita in duratiõe. maior eſt ma
nifeſta. q2 ois mutatio que eſt iter duos t̃mios eſt
ſinita ex utraq; pte. ſ. ex pte initij ⁊ ex pte finis. ⁊
p ꝯñs nulla talis mutatio eſt infinita in duratione.
minor võ decl'at̃ iductiue. qm̃ gñatio ⁊ corruptio
ſũt iter duos t̃mios. ſ. iter eẽ ⁊ nõ eẽ. ⁊ alteratio ⁊
augmẽtatio ⁊ diminutio ſũt iter ꝯria. Nã altera-
tio eſt iter ꝯria pprie ⁊ p̃ncipalr̃ dicta. ⁊ augmẽta
tio ⁊ diminutio ſũt iter ꝯria nõ p̃ncipalr̃ dicta. ſʒ ſc̃
iter magnũ ⁊ puũ: ⁊ ſufficit ꝙ ois mot⁹ ad formã
eſt iter duos t̃minos. Intelligẽdũ eſt ꝙ ꝯria p̃nci
palr̃ dicta ſũt illa que maxie diſtant ſub eodẽ gñe
⁊ pñt ineſſe eidẽ ſubo in actu ſucceſſiue. ſʒ nõ ſil̃.
cuiuſmodi ſũt albedo ⁊ nigredo. Sm cõiter opinã
tes. Cõtraria võ nõ p̃ncipalr̃ dicta ſũt illa q̃ maxi
me diſtãt ſub eadẽ ſpẽ ⁊ pñt ineſſe eidẽ ⁊ ſucceſſi
ue: ſed nõ ſil̃. cuiuſmodi ſũt ꝯria in q̃ʒtitate ut ma
gnũ ⁊ paruũ. Mot⁹ eni in q̃ʒtitate eſt iter corpeita
tẽ magnã ⁊ corpeitatẽ puã de gñe q̃ʒtitatꝭ. nũc ois
corpeitaſ de gñe q̃ʒtitatis cũ oi corpeitate eiuſdẽ
gñis ſũt eiuſdẽ ſpẽi ſpẽaliſſime. ⁊ iõ in gñe q̃ʒtitatꝭ
nõ ſũt ꝯria que maxie diſtãt ſub eodẽ gñe iter q̃
eſt mot⁹. ⁊ hoc itelligit phs in p̃dicamẽtis dicẽs.
ꝙ q̃ʒtitati nihil eſt ꝯriuʒ. tñ in gñe q̃ʒtitatꝭ ſũt ꝯria
que maxie diſtãt ſub eadẽ ſpẽ iter que eſt mot⁹. ⁊
hͦ vult phũs in 5ᵒ hui⁹ ⁊ ẽt hic. ¶ Uñ eſt notandũ
ſm ꝯᵗᵉᵐ. ꝙ oẽ gñabile nãle hẽt aliquã q̃ʒtitatẽ nã
liter in p̃n̄ᵒ gñatiõis ⁊ in fine. ⁊ illa q̃ʒtitas hẽt ex
trema. vͣbi grã. Qm̃ q̃ʒtitates embrionũ ſũt termi
nate. vʒ. minimi embriõis ⁊ maximi: ſilr̃ q̃ʒtitate ſ
hoiuʒ ſũt terminate. ſ. maximi ⁊ minimi. Uñ ipoſ̃e
eſt augeri in iſinitũ aut diminui. Nã ſi trãſiret q̃ʒ-
titatẽ nãlẽ in diminutiõe ⁊ additiõe ſtatim corrũ-
peret̃ ens. Actio eni cuiuſlibet entis pficit̃ p ſuam
q̃ʒtitatẽ ⁊ q̃litatẽ terminatã ſicut eſt diſpõ in enti-
b⁹ accñtalib⁹. hec ꝯᵒʳ. Ex his appet ꝙ itẽtio ꝯᵗⁱˢ
eſt ꝙ in reb⁹ nãlibus eſt dare maximũ ⁊ minimũ.

¶ Loci aũt mutatio ſic quidẽ nõ erit finita.
Nõ eni ois in ꝯrijs eſt. ſʒ qm̃ qḋ ipoſ̃e de
ciſuʒ eẽ: eo ꝙ ꝯtingit decaſũ eẽ. Multiplr̃
eni dr̃ ipoſ̃e: qḋ nõ ꝯtigit ſic ipoſ̃e decidi:
neq; oĩno ipoſſibile factum eẽ fieri neq;
mutari ipoſſibile: contingit utiq; mutari:
in qḋ ipoſſibile eſt mutari.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps p̃ncipalis hui⁹ ca. in q̃ decl'at̃ ꝙ nul-
lus mot⁹ localis rect⁹ eſt infinit⁹ in duratiõe. ⁊ ꝯti
net duas pticulas. qm̃ in p̃ᵃ decl'at̃ qḋ dictuʒ eſt.
In 2ᵃ ibi [Sʒ ſi ſic ꝯtingit ut.] narrat phũs q̃ mõ
mot⁹ põt eẽ iſinit⁹ tp̃e. In p̃ᵃ igit̃ pticula hui⁹ ptis
oñdit quõ nullus mot⁹ localis rect⁹ põt eẽ infinit⁹.
Iſtḋ aũt nõ põt pbari ulr̃ de oi motu locali recto
ſic pbatũ eſt de motu ad formã. q2 nõ ois mot⁹ lo
calis rect⁹ eſt de ꝯrio in ꝯriũ ſed ſolũ mot⁹ grauis
ſimplr̃ ⁊ mot⁹ leuis ſimplr̃. Mot⁹ eni aialis nõ ẽ
de ꝯrio in ꝯriũ. q2 nõ eſt inter t̃mios maxie diſtã-
tes ſʒ loci. iõ phs decl'at p aliã viã ꝙ nullus mo
tus localis rect⁹ eſt iſinit⁹ in duratiõe. ⁊ hec eſt 55ᵃ
ꝯ̃ hui⁹ libri que pbat̃ ſic. Si ipoſ̃e eſt eẽ trãſmuta
tũ ipoſ̃e eſt trãſmutari. ſed ipoſ̃e eſt eſſe trãſmuta
tũ in infinitũ. g̃ impoſſibile eſt tranſmutari in iſini
tũ. ⁊ ſic nullus mot⁹ localis rect⁹ põt eſſe infinit⁹.

¶ Si ergo qḋ fert̃ mutat̃ i aliqḋ: ⁊ poſ̃e eſt
mutari: q̃re iſinit⁹ mot⁹: neq; fert̃ iſinito.
Impoſſibile eſt eni trãſire ip̃m. Qḋ q̃dẽ
igitur ſic nõ ſit infinita mutatio ut non fi-
niatur terminis manifeſtũ eſt.

¶ Hec ratio cõfirmat̃. nã illḋ qḋ fert̃ motu locali re
cto poſſibile eſt eſſe mutatuʒ in terminũ. ſed ipoſ̃e
eſt eſſe mutatũ in terminũ iſinitũ diſtãtẽ a termio
a quo incipit motus q2 talis terminus eſt nihil. g̃

impoſſibile eſt mutari in talem terminuʒ. ⁊ p ɔñs non ɔtingit moueri motu locali recto in infinitum.

¶ Sed ſi ſic cõtingit: ut tpe ſit infinit⁹ ideʒ exiſtẽs ⁊ vnus ɔſiderandũ eſt. Nõ vno quidẽ enim [illegible] o nihil fortaſſis ꝓhibet: ut ſi poſt loca[illegible] [illegible]tionẽ alteratio ſit: ⁊ poſt alterationẽ a[illegible]entũ: ⁊ iterum generatio. ſic enim ſem[illegible] er quidẽ erit tpe motus: ſed nõ vnus propter id quod nõ eſt vn⁹ ex oibus. ut autem fiat vnus nõ cõtingit infinitum eſſe tempus preter vnuʒ. Hic autem eſt vnus. ſ. circulatio.

¶ Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capli in q̄ phũs narrat quomõ mot⁹ põt eſſe infinit⁹ tpe uł duratione dicens q nihil ꝓhibet motũ eſſe in infinituʒ ita q vnus mot⁹ ſit ſtatim poſt aliũ motũ ut mot⁹ localis poſt augmẽtationẽ ⁊ augmẽtatio poſt alterationem: ſed q mot⁹ vn⁹ ſpẽ maneat per tp̄s in infinitũ hoc nõ põt eſſe niſi in motu locali circulari. nam ſolus motus localis circularis põt eẽ infinit⁹. ⁊ hoc dño cõcedente in ſequẽtib⁹ declarabit. quare ⁊c̄.

¶ Finit expoſitio Burlei ſup 6º de phiſico auditu.

¶ Incipit expoſitio euſdem ſuper 7 libro.

Omne autem qõ mouetur: neceſſe ẽ ab aliquo moueri. Siqdem igitur ut in ipſo non habet principiũ mot⁹: manifeſtũ q ab altero mouetur aliud eni erit mouens.

Philoſophus itẽdẽs determiare in 7º hui⁹ motũ eẽ eternũ: vult in h 7º deťmiare de motu in cõparatiõe ad motorẽ. qm̃ ex his declarabit motũ eẽ eternũ. Intẽdit eni in h 7º declarare q eſt deuenire ad pᵐ motũ ⁊ ad pᵐ motorẽ imobilẽ. ⁊ ex his ſequit q mot⁹ eſt etern⁹. Intelligẽdũ ẽ ʒ ɔᵉⁿˢ ɔˡᵒ ʒᵒ hui⁹ ſeptimi q Ariſto. in iſtõ 7º itẽdit ineſtigare 4ᵒʳ qõnes. qrũ pª eſt. Ůz oẽ motũ hẽt motorẽ. hoc eſt oẽ qõ mouet ab aliq̃ mouetur. 2ª eſt. q oia mota in loco reducunt ad pᵐ motũ qõ mouet a motore in ipo. Et hoc declaꝛ ꝓbãdo q in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ ẽ ꝓcedere in infinitũ. 3ª aũt eſt. q oiʒ motor eſt ſil' cũ eo qõ ab eo mouet in loco. ⁊ hoc declaꝛ ubi oñdit q mouẽs ⁊ motũ ſũt ſil'. 4ª vo eſt. utrũ ois mot⁹ hẽat ꝓportionẽ cũ oi motu. hoc eſt utrũ ois mot⁹ ſit oi motui cõparabilis. Sunt igit q̃tuor qõnes q̃s phs ineſtigat in hoc libro. pª utrũ oẽ motũ hẽat motorẽ. 2ª an in mouẽtib⁹ ⁊ motis ſit ꝓcedere in infinitũ. 3ª eſt an ois motor ſit ſil' cuʒ moto. 4ª eſt an oia mot⁹ ſit motui cõparabilis. pª qõ mouet ⁊ ſoluit tractatu p̊. capitulo p̊. 2ª qõ mouet ⁊ ſoluit caplo 2º pmi tractat⁹. Tertia qõ mouetur ⁊ ſoluit tractatu 1º caplo p̊. 4ª qõ mouet ⁊ ſoluit tractatu 3º caplo p̊. Uñ determinato de motu q̃tũ ad itrĩſeca mot⁹ oñdẽdo qd eſt mot⁹. oñdẽdo et que ſũt ei⁹ ſpẽs: ⁊ q̃tũ ad ea q̃ extrinſec⁹ ſequunt ad motũ: ut de ɔtrarietate ⁊ de diuiſibilitate mot⁹: in hoc 7º incipit phus perſcrutari de motu per cõparationẽ ad extrinſeca motui ſ. in cõparatiõe ad motores ⁊ mobilia ⁊ mẽſuram pmi mot⁹ que eſt ipſe eternũ. In hoc tñ libro nõ determinat de eternitate mot⁹. ſed de motu per cõparationẽ ad motorẽ corporeũ oñdẽdo quõ per motũ cõtingit deuenire ad motorẽ imobilẽ. ſʒ in libro 8º determinat de motore incorporeo. ⁊ etiã tã de eternitate mot⁹ q̃ʒ de eternitate motoris. Cõtinet aũt tres tractat⁹. qm̃ in p̊ declarat q omne qõ mouet mouet ab alio ⁊ q eſt deuenire ad pᵐ motuʒ qõ mouet a motore in ipſo ſoluẽdo duas qõnes. ſ. an omne qõ mouet: mouet ab alio. ⁊ an ſit deuenire ad motorẽ imobilẽ ⁊c̄. In 2º ibi. Primũ aũt mouens. declarat q in oi motu motor ⁊ motũ ſunt ſimul. ⁊ per hoc ſoluit 3ª qõ pnˡⁱˢ. In 3ª ibi. Dubitabit utiqʒ aliqs. declarat qui mot⁹ ſũt adinuicẽ cõparabiles ⁊ qui nõ ſũt adinuicẽ cõparabiles. ⁊ p hoc ſoluit 4ª queſtio. Pmus tractat⁹ cõtinet duo capitula: qꝛ pmo declarat q omne qõ mouet: mouetur ab alio. In 2º ibi. Qm̃ aũt oẽ qõ mouet. declarat q eſt deuenire ad pᵐ motũ in loco qõ mouet a motore in ipſo. ⁊ hoc oſtẽdit declarãdo q in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ eſt ꝓcedere in infinitũ. In p̊ capitulo hui⁹ tractat⁹ declarat q oẽ qõ mouet mouet ab aliquo alio a re mota: ⁊ ɔtinet duas ptes pnˡᵉˢ: qm̃ pma pars eſt narratiua. 2ª võ declaratiua ⁊ incipit ibi. Amplı⁹ qõ a ſeipſo. declaꝛ qõ pncipalr hit itẽta. In pª igit pte pnˡⁱˢ hui⁹ capli narrant quedã que ualẽt ad pnᶜⁱᵐ ɔnem ꝓbandã. vnde iſta põ cõtinet duas pticulas. qꝛ in pª pmittit ɔ probãdo ⁊ narrat in quib⁹ ɔ eſt manifeſta quã itẽdit. in 2ª ibi. Si aũtẽ in ſeipſo ⁊c̄. narrat in quib⁹ ɔ nõ eſt manifeſta. In pma igit pticula hui⁹ ptis phs pretmittit ɔnẽ ſuã. d. q omne qõ mouet neceſſe eſt moueri ab aliquo. i. ab alio. vñ narrat phus in quibus eſt iſta ɔ manifeſta. d. q in his que mouent ab extrinſeco cuiuſmodi ſũt illa que mouent per violentiã eſt manifeſtuʒ q illõ qõ mouet ab alio mouet: q2 manifeſtũ eſt q proiciẽs ſurſũ lapidẽ eſt aliud a lapide moto ⁊ mot⁹ lapidis a baculo. ⁊ baculus a manu: ⁊ man⁹ ab alio q̃ʒ a re mota. ¶ Intelligendũ eſt hic q q̃uis illa ꝓpoſitio ſit de ſe manifeſta vʒ. omnẽ qõ mouet ab extrinſeco mouet ab alio: tñ nõ eſt manifeſtũ de omni eo qõ mouet ab extrinſeco q mouet ab alio. qꝛ ꝓiectũ ceſſante pmo ꝓiciẽte mouet ab alio: ⁊ tñ nõ eſt per ſe manifeſtũ a quo mouet qm̃ p̊ proiciẽte corrupto põt proiectũ moueri. ⁊ nõ eſt manifeſtũ a quo tũc mouet: qꝛ planũ eſt q pmo proiciẽte corrupto: ꝓiectũ nõ mouet ab illo: qꝛ omne mouẽs ſit in actu ⁊ corruptũ nõ ẽ in actu: ideõ aliqui credũt q ꝓiectũ p̊ ꝓiciẽte ceſſante mouet ab aliq̃ virtute derelicta in eo a pmo proiciente. ⁊ ſic q mouet ab extrinſeco. ⁊ ita de multis aliis motis ab extrinſeco de quibus nõ eſt manifeſtũ an moueant a ſeipſis uł ab alio. ⁊ ita pʒ q q̃uis illa ꝓpõ ſit per ſe manifeſta. oẽ qõ mouet ab extrinſeco mouet ab alio. nõ tñ de q̃libet qõ mouetur ab extrinſeco eſt manifeſtuʒ q mouet ab alio. Uñ eſt mãifeſtũ q ulis põt eẽ nota ⁊ multe ei⁹ ſingulares ignote. qm̃ põt aliqd ſciri in uli ⁊ ignorari in pticulari ut pʒ 7º topicoꝝ ⁊ 2º prioꝝ. Exẽpluʒ hui⁹ põt poni in aliis: qm̃ iſta ꝓpoſitio eſt de ſe manifeſta. ſ. omne neceſſariũ eſt ueꝝ: nõ tñ de oi neceſſario eſt per ſe notũ q ipſum eſt ueruʒ. Multe eñ ɔnes ſũt neceſſarie que nõ oib⁹ ſũt note ſʒ ſolũ paucis uel nullis. ⁊ tñ vniuerſalis eſt nota.

ſm ſe nõ remouet a ſeipſo. ⁊ ſi remoueat a q̈cunq; alio. iõ pħs ſolũ narrãdo ponit maiorẽ dicẽs q̈ oẽ qd̃ mouet a ſeipſo ... nõ pauſabit dũ mouetur i. q̈ſcit a motu a ... mouet i ſtãdo. i. in q̈ſcẽdo aut in faciẽdo q̈e ... alteꝝ qd̃ mouet hↄ ẽ ad q̈tẽ ali-cui⁹ alt'i⁹ ... ſe ... ↄcedit alicui p ſe nõ remouet ab eo q̈uiſ re ... cũq; alt'o. Et ex hac maiori. ſ. q̈ oẽ qd̃ mouet a ... nõ q̈ſcit aliq̈ alt'o q̈ſcẽte: in-fert q̈ ſi aliqd qd̃ m ... uet q̈ſcit ad q̈tẽ alt'i⁹ q̈ illd̃ mouet ab alio. q̃m ... miorẽ illi⁹ rõnis. ſ. q̈ oẽ qd̃ mouet q̈ſcit aliq̈ alt'o q̈ſcẽte q̈ ẽ p⁹ ↄ de anneris declat pħs ſic. Oẽ motũ diſibile q̈ſcit alt'o q̈ſcẽ-te. ſʒ oẽ qd̃ mouet ẽ motũ diſibile. ḡ oẽ qd̃ mouet q̈ſcit altero q̈ſcẽte. ⁊ p ↄñs oẽ motũ ab intriſeco diſibile q̈ſcit altero quieſcẽte. minoreʒ hui⁹ pſilli ſupponit pħs tanq̈ ꝓbas oñſaʒ. q̃m 6⁹ hui⁹ eſt oſtẽ-ſũ q̈ oẽ motũ eſt diſibile. ſʒ maioꝛ. vʒ. q̈ oẽ motuʒ diſibile q̈ſcit ad q̈tẽ alteri⁹. declat p hↄ q̈ oẽ mo-tũ diſibile q̈ſcit altero q̈ſcẽte. ſʒ p⁹ ẽ altera a toto ḡ oẽ motũ diſibile q̈ſcat alt'o q̈ſcẽte. añs pʒ. q2 ac-cipiat motũ diuiſibile ⁊ ſit. a.b. ⁊ diuidat in. a.b. c. tunc quieſcẽte. b.c. neceſſe eſt. a.b. q̈ſcẽ. ⁊ ſic q̈-ſcẽte pte neceſſe eſt totum quieſcere.

¶ Si eni nõ accipiat moueri. b.c. igit q̈ſcẽ te mouebit utriq; b.a. Nõ ḡ mouet p ſe. a. b. hↄ ↄceſſũ ẽ p ſeipſʒ moueri p̈ᵐ. Manifeſtũ igit q̈. b.c. q̈ſcẽte: q̈ſcit ⁊. b.a. ⁊ tũc pau-ſabit qd̃ mouet. Sʒ ſi aliqd i q̈ſcẽdo ali-ud ſtat: pauſat moueri. hↄ ab altero moue-tur: manifeſtũ eſt igit q̈ oẽ qd̃ mouet ab aliquo mouetur. diuiſibile eni eſt qd̃ mo-uetur ⁊ pte quieſcẽte quieſcit totũ.

¶ Hec eſt 2ᵃ pticula 1ᵉ ptis ꝓn'ᵉ hui⁹ capl'i in q̈ phũs ꝓbat p rõnẽ ducẽtẽ ad ipoſ'e q̈ oẽ motũ diuiſibile q̈ſcit pte q̈ſcẽte. ex q̈ ſeq̈t q̈ nihil mouet a ſeipſo. ⁊ hec eſt 2ᵃ ↄ de anneriſ ex q̈ ſequit q̈ nihil mouet a ſeipſo. Et q2 tot⁹ ſmo ſumit hↄ ab illo loco. Si aũt a ſeipſo ⁊c. uſq; huc eſt de moto ſʒ ſe p̈ᵐ qd̃ hẽt i ſe ꝓnᵐ ſui mot⁹ lʒ nõ ſemp hic exp̈mat pp pluritateʒ ↄculcatiõis faſtidiũ euitãdũ. ꝓbat q̈ oẽ tale motũ diſibile quieſcit ad q̈tẽ ptis accipiẽdo ↄdictoriuʒ hui⁹ cũ q̈dã nec̃io deducẽdo ad ↄnẽ ipoſ'em. ⁊ tũc ex ipoſ'itate ↄnis cũ neceſſitate ꝓpõnis nec̃io co-aſſũpto ↄcludit ipoſ'itatẽ ↄdictorij ꝓpõnis ꝓbãde. ⁊ p hↄ pʒ v'itas ↄnis hic ꝓbãde. q̃m ſi vnũ ↄdictori um ſit ipoſ'e reliquũ eſt nec̃iũ. ⁊ ille eſt modus de mr'atiõis ad ipoſ'e. vʒ. ſumẽ ↄdictoriũ ꝓpõnis pro-bãde. ⁊ ex illo cũ nec̃io coaſſũpto deducẽ ad ipoſ-ſibile. ⁊ ex ipoſ'itate illi⁹ ↄnis cũ v'itate ꝓpõnis ne-ceſſario coaſſũpto ↄcludẽ ipoſ'itatẽ hypotheſij. i. ↄ dictorij ↄnis ꝓbãde. Accipit igit phũs oppoſituʒ ↄnis ꝓbãde ex dictis ab aduerſarijs. ſ. p̈ᵐ motũ ſʒ ſe diui'ᵉ. a.b. nõ q̈ſcẽte. b.c. pte ei⁹ q̈ſcẽte ad mo-ueri ſʒ aliq̈ʒ ei⁹ ptẽ. ſ. ſʒ. c.a. Ex q̈ ↄcludit. a.b. non moueri ſʒ ſeipſʒ p̈. ⁊ ex hac hypotheſi data ponẽte a.b. moueri ſm ſeipſʒ p̈ᵐ ſequit oppoſitũ ꝓmi ꝓnci-pij. ſ. remotio eiuſdẽ. a. ſe. ſ. motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ nõ eẽ motũ ſʒ ſeipſm p̈ᵐ. Vñ pt ſoꝛari ſill'o ad ipoſ'e ſic. oẽ motũ hñs in ſe ꝓnᵐ ſui mot⁹ qd̃ mouet ſolũ ſm aliqd ſui nõ eſt p̈ᵐ motũ ſʒ ſe. ſʒ. a.b.c. qd̃ ẽ p̈ᵐ mo-tũ ſm ſe eſt motũ hñs ꝓnᵐ ſui mot⁹ qd̃ mouet ſolũ ſʒ aliqd ſui. vʒ. c.a. ḡ. a.b.c. nõ ẽ p̈ᵐ motũ ſʒ ſeipſm.

⁊. a.b.c. eſt hñs in ſe p̈ᵐ ſui mot⁹ motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ. ḡ motũ ſm ſeipſm p̈ᵐ nõ eſt motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ. Vñ arguit in 3ᵃ figura ſic. a.b.c. nõ eſt motũ ſm ſeipſʒ ⁊ a.b.c. eſt motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ. ḡ motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ non eſt motũ ſm ſeipſm p̈ᵐ. Hec ↄ eſt ipoſ'is ⁊ mioꝛ eſt v'a p hypotheſim. ſ. a.b.c. eſt motũ ſm ſeipſʒ p̈ᵐ. igr̃ maioꝛ eſt ipoſ'is. vʒ. a.b.c. nõ eſt motũ ſʒ ſeipſʒ p̈ᵐ. ḡ altera ꝓmiſſarũ ex q̈ illa ſequit eſt f'la ul' ipoſ'is. ⁊ hec eſt v'a. ſ. oẽ motũ hñs in ſe ꝓnᵐ ſui mot⁹ quod mouet ſolũ ſm aliqd ſui nõ eſt p̈ᵐ motũ ſm ſe. ḡ re-liqua ꝓmiſſaꝝ eſt f'la ⁊ ipoſ'is. ſ. a.b.c. eſt p̈ᵐ motũ ſʒ ſe cũ ſolũ mouet ſʒ aliqd ſui. ḡ nec̃e ẽ q̈ ſi. a.b.c. ſit p̈ᵐ motũ p ſe q̈ nõ moueat ſolũ ſʒ aliqd ſui. nõ igit poterit moueri ſm ſe totũ p̈ᵐ pte q̈ſcẽte. Qꝫ aũt illd̃ qd̃ mouet ſolũ ſm aliqd ſui ⁊ illd̃ qd̃ mo-uet pte q̈ſcente nõ ſit p̈ᵐ motũ ex ſe appet ex hↄ q2 tale motũ ſolũ mouet rõne ſue ptis motẽ q̈ p9 ſm ſe mouet. Manifeſtũ igr̃ eſt. q̈. b.c. q̈ſcẽte quieſcit a.b.c. ſʒ oẽ qd̃ q̈ſcit ad q̈tẽ alteri⁹ mouet ab alte-ro. ḡ oẽ motũ ſʒ ſe p̈ mouet ab alio. Et ex hↄ arguit ulteri⁹ ↄcludẽdo ↄnẽ ꝓnˡᵉᵐ ſic. Oẽ motũ ſm ſe p̈ mo-uet ab alio. ⁊ oẽ motũ ſʒ aliqd ſui mouet ab alio. ⁊ oẽ motũ ab itrinſeco eſt p̈ᵐ motũ ul' motũ ſʒ ali-qd ſui. ḡ oẽ motũ ab itrinſeco mouet ab alio. ⁊ oẽ motũ ab extrinſeco mouet ab alio. ḡ oẽ qd̃ mouet mouet ab alio. Qꝫ aũt oẽ motũ ab extriſeco ſʒ ali-qd ſui moueat ab alio pʒ p hoc q2 qd̃ mouet ab in-trinſeco ſm aliqd ſui mouet a pte ſua ſiue ab eodẽ a q̈ mouet ſua p9. ⁊ ſic mouet ab alio. ⁊ ita ſm ſe-rie text⁹ ꝓbat ꝑfecte ↄ ꝓnˡⁱˢ. vʒ. oẽ qd̃ mouet mo-uet ab alio. ¶ Si aũt nõ eſt. hic põt poni vna ↄ an-nexa ↄni ꝓnˡⁱ ul' põt poni vna ↄ de ꝓncipalib⁹ ↄni-bus. vʒ. q̈ nihil mouet a ſeipſo p̈ ⁊ ſm hↄ hec eſt 3ᵃ ↄ de anneris. ſi ponat vna de anneris. ⁊ ꝓbat p im-poſ'e: q2 ſi det q̈ aliqd ut. a.b. mouetur a ſeipſo p̈. ḡ cũ. a.b. ſit diuiſibile opʒ q̈. a.b. q̈ſcat ad q̈tẽ ſue ptis. ſʒ nihil qd̃ q̈ſcit ad q̈teʒ alteri⁹ mouet a ſe p̈ ⁊ poſituʒ eſt q̈. a.b. mouet a ſe p̈. ḡ qd̃ mouet a ſe p̈ nõ mouet a ſe p̈. hec ↄ ẽ ipoſ'is. ḡ iſta ẽ nec̃ia. ni-hil qd̃ quieſcit ad q̈tẽ alteri⁹ mouet a ſeipſo p̈. igit iſta eſt ipoſ'is. a.b. mouet a ſe p̈. ⁊ ſic arguẽduʒ eſt de q̈cũq; moto. ⁊ ſic eſt hec ipoſ'is. aliqd mouet a ſe. ⁊ p ↄñs ſua ↄdictoria eſt nec̃ia. ſ. nihil mouet a ſe p̈. ⁊ hãc ↄnẽ negatiuã intẽdit pħs. d. nõ mouet igit p ſe. a.b. illd̃ qd̃ a ſe p̈ mouet. ſʒ ↄceſſũ eſt p ſe-ipſm moueri p̈. ¶ Intelligẽduʒ q̈ pħs hẽt ꝓ ipoſ'i aliqd p ſeipſm p̈ eẽ motũ ut pʒ in textu. Cui⁹ itelle-ct⁹ eſt q̈ nihil p̈ᵐ eſt motũ p ſeipſm ſiue a ſeipſo. Vñ in ꝓpoſito ꝑſeitas refert ad mouẽs ſeipſʒ p̈ᵐ ita q̈ idẽ p ſe ſit p̈ᵐ mouẽs ⁊ motũ. Vñ hec ↄ negatiua. nihil põt moueri a ſeipſo. põt ꝓbari ſic. Nihil qd̃ mouet ab extriſeco mouet a ſeipſo p̈. ſʒ oẽ qd̃ mo-uet mouet ab itriſeco ul' extriſeco. ḡ nihil qd̃ mo-uet: mouet a ſe p̈. p̈⁹ p9 maioris pʒ de ſe. ſed p9 2ᵃ vʒ nihil qd̃ mouet ab itrinſeco mouet a ſe p̈. ꝓbat p rõnẽ ducẽtẽ ad ipoſ'e ſic. ponat aliqd motũ a ꝓn° intrinſeco moueri a ſeipſo ut. a.b. Illud. a.b. quie-ſcit ad q̈tem illi⁹ partis. igit nõ mouet a ſe p̈. ↄ eſt ipoſ'is ⁊ altera ꝓmiſſaꝝ eſt nec̃ia. ſ. q̈. a.b. q̈ſcit ad quietẽ ptis. ḡ reliq̈ ꝓmiſſaꝝ eſt ipoſ'is. ſ. a.b. moue-tur a ſe p̈. ⁊ ſic ↄtingit arguẽ de q̈libet alio moto a ꝓn° intrinſeco. per ↄñs nihil quod mouetur a ꝓn° itrinſeco mouetur a ſeipſo primo. Sed circa illã cõ-cluſionẽ negatiuã eſt itelligendũ ⁊ videnduʒ quid phũs itelligit per ſe ⁊ qd per ꝓmũ. Vñ eſt itelligẽ-

dū ꝙ per ſe accipiť ꝑ pro cā ꝑciſa q̄ ſic deſcribiť in
li. poſterioꝝ. Per ſe eſt cui alteꝝ per ipʒ ⁊ ipi nō ꝑ
alterū. vn̄ aliqd dr̄ alicui ineſſe ꝑ qḋ ineſt ei per ſe
excludēs qḋcūqꝫ aliḋ in rōne cauſe. ⁊ ſic accipiť
ſm ſe 5° metha^ce caplo de ſm ſe. ubi in fine capl'i
phūs dicit ſic. Amplius ſm ſe dr̄ cui⁹ nō eſt aliqua
cā. ⁊ ſic ꝙ itelligat per ſe. Circa 2^m. ſ. qd intelligit
per ꝑ^m motū dico ꝙ intelligit illud qḋ mouet ſm
quālibet ei⁹ ptē. vn̄ intelligēdū eſt ꝙ per ꝑ^m motū
pn̄t q̄tuoꝛ itelligi. ſ. ꝑ^m mo^le qḋ ſemꝑ ⁊ v̄tualr̄ mo
uet aut motū minimū q̄ mi⁹ nō pōt ꝑ ſe moueri.
⁊ h̓ itelligit hic ꝯ^ter per ꝑ^m. Alr̄ itelligiť ꝑ ꝑ^m mo
tū illḋ qḋ moueť ſʒ q̄libet ei⁹ ptē. ⁊ ſic accipiť ab
Ariſto. 5° hui⁹. 3° v̄o mō pōt accipi pro eo ꝙ ē ꝑ^m
motū ſm tp̄s in via gn̄ationis. qḋ gdē ꝑ^m ſm tp̄s
moueť. ⁊ tp̄e moto alia moueť ſʒ ordinē. ⁊ ita coꝛ
uel aliqua ps cordis eſt ꝑ^m motū in motu aialis ꝓ
greſſiuo. ⁊ ꝑ^m motū q̄litercūqꝫ accipiať moueť ab
alio. qꝛ ꝑ^m motū qḋ v̄tualr̄ moueť: moueť ab alio
qꝛ a motore imo^li ⁊ idiuiſibili ut ꝓbať 8° phiſicorū.
Silr̄ ꝑ^m motū qḋ eſt minimū motū. qꝛ motū minī
mū eſt homogeneū vni⁹ nāe in toto ⁊ in oi ſua pte.
iḋ ſi motū minimū moueť a ſe opʒ ꝙ q̄libet ei⁹ ps
moueať a ſe: ⁊ ſic totū moueť a q̄libet ei⁹ pte tanq̄
a motore pticulari. ⁊ ita ꝙ nullū motū minimum
moueť a ſe tanq̄ a cā ꝑciſa qꝛ qḋlibet motū mini-
mū moueť ab alio ut a ſua pte. Vn̄ pōt argui ſic.
Motū mimū moueť a ſe: aut ab alio. ſi ab alio ha-
beť ꝓpoſitū. ſi v̄o moueť a ſe moueť a ſua pte cū ſit
eiuſdē nāe in toto ⁊ q̄libet ſua pte. ⁊ ſic tale mimū
non mouet ſe ꝑ ſe tanq̄ a cā ꝑciſa. qꝛ moueri toti⁹
depēdet a moueri ptiū. Si aūt ꝑ motū ꝑ^m itelligiť
motū ſm q̄libet ei⁹ ptē ſic nihil eſt ꝑ ſe mouēs ſic
a cā ꝑciſa. ⁊ ꝑ ſe motū ſʒ q̄libet ptē. qꝛ ſi tale mo-
tū ſm q̄libet ptē moueať a ſe. ſeqtur ꝙ ps ei⁹ mo-
uet ſe. ⁊ ita mouē toti⁹ depēdet a mouē ptis. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s nō moueť a ſe tanq̄ a cā ꝑciſa qꝛ ſuū mouē de
pēdet a mouē ptis. Si aūt ꝑ ꝑ^m motū itelligiť ꝑ^m
motū via gn̄atiōis i motu ꝓgreſſiuo aialis ſiue coꝛ
ſiue ps cordis ſit ꝑ^m motū i via gn̄ationis in motu
ꝓgreſſiuo aialis qḋ moueť: moueť ab alio. i. ab aīa
ut declatū eſt in li° de motib⁹ aialiū. Ex ꝑdictis igiť
pʒ ꝯ ꝑn^lis q̄ eſt illa. ſ. oē qḋ moueť moueť ab alio.
qm̄ oē qḋ moueť ab extriſeco moueť ab alio. ⁊ h̓ ē
manifeſtū ꝑ ſe. ⁊ ēt oē qḋ moueť ab intriſeco aut
moueť a q̄libet ſua pte aut totum moueť a toto to-
tū. ſi moueť a toto. ⁊ cū tale totū ſit eiuſdē nāe cuʒ
ſuis ptib⁹ q̄tuis opʒ ꝙ ſi totū mouetur a toto. ꝙ ēt
ps moueať a pte. ⁊ ꝙ mot⁹ toti⁹ depēdeat a motu
ptis. ⁊ ſi totū moueť a toto. ſequiť ꝙ totū moueť
a toto tanq̄ a mouēte ptiali. ⁊ ſic cū ps ſit alia a to
to. ſequiť ꝙ ſi totū mouet totū ꝙ illḋ totū moueť
ab alio. ſ. a ſua pte. ſi aūt deť ꝙ totū qḋ moueť ab
intrinſeco moueť a ſua pte. ſequiť ꝙ illḋ totū mo
ueť ab alio cū ps ſit aliḋ a toto. Et eſt ſciēdū ꝙ ali
qḋ totū motū a pte moueť a pte ſua q̄titatiua ſic
coꝛ moueť ab aīa. ⁊ tūc motu moueť a pte ſua q̄li-
tatiua tanq̄ a mouēte totali. ⁊ qḋdā totū moueť
a pte ſua q̄titatiua ſicut hōgeneū. ut terra uel aq̄
qn̄ moueť nālr̄ moueť a pte ſua q̄titatiua tanq̄ a
motore ptiali. ⁊ ſic pʒ ꝙ oē qḋ moueť ab itrinſeco
moueť ab alio. qꝛ moueť a pte ſua q̄titatiua ul' q̄-
litatiua ul' tanq̄ a motore totali ul' ptiali. ¶ Et ſi
dr̄ ꝙ nō opʒ ꝙ totū qḋ mouet ſe ſit hōgeneū ⁊ ſic
nō opʒ ꝙ ſi totū moueat ſe ꝙ iō ps mouet ſe. Con

tra. oē totū aut eſt hōgeneū aut [illegible] q̄titatiua
alr̄ cōpōereť ex īfinitis ptib⁹ [illegible] ſpēʒ. iō ſi to
tū moueat ſe aliq̄ ps [illegible] mouet ſe. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s ps illi⁹ mouet. ⁊ ſic [illegible] [illegible]endet a mo-
tione ptiū. ¶ Itē q̄uis totū ſit [illegible]ogeneū. tn̄ il
lud a quo eſt mot⁹ eſt hōgene[illegible] [illegible] ſit ad
vnū ⁊ eundē locū nāo. ⁊ ita [illegible] mouet totū
⁊ ſic illḋ mouet ſe ⁊ mouet [illegible] mouet. ⁊ ſic
mot⁹ illi⁹ depēdet a motu p[illegible] [illegible] totū ſit homo
geneū opʒ ꝙ aliqua ps [illegible]ogenea mouet
ſe. ⁊ per ꝯn̄s pars illi⁹ mouet. ⁊ [illegible] mot⁹ toti⁹ depē
det a motiōe partiū. Itē q̄uis tot[illegible] ſit etherogene
um tn̄ illḋ a quo eſt mot⁹ toti⁹ eſt hōgeneū cuʒ ille
mot⁹ ſit ad vnū ⁊ eundē locū nāo. ⁊ ita illḋ a quo
moueť totū. ⁊ ſic illḋ mouet ſe ⁊ mouet totuʒ. ita
ps mouet. ⁊ ſic mot⁹ illi⁹ depēdet a motu ptiū. vn̄
ſi totū ſit homogeneū opʒ ꝙ aliq̄ pars motoris ſit
homogenea. ⁊ ita moueť a pte ſua q̄titatiua tan-
q̄ a motore partiali. ⁊ per ꝯn̄s moueť ab alio ⁊ c̄.
¶ Itē ſi totū motū mouēs ſe ſit etherogeneū. tūc
eni aliqua ei⁹ ps q̄titatiua ⁊ etherogenea eſt cō-
poſita ex eiſdē ptib⁹ ſm ſpēm ex qbus cōponiť to-
tū. ḡ ſi totū etherogeneū mouet ſe ps illa cōpoſita
ex eiſdē ptib⁹ ex qb⁹ ſm ſpēm cōponiť totū mouet
ſe. ⁊ toti⁹ etherogenei depēdet mouē a moueri iſti
us ptis que eſt eiuſdē nāe cū toto tanq̄ a motore
ptiali. ⁊ per ꝯn̄s totū nō mouet ſe ꝑ. ¶ Hec igitur
ꝓpō. vʒ. aliq̄ ps etherogenea ſi ꝑ moueret ſe cōpo
nereť ex eiſdē ptib⁹ ſm ſpēʒ ex quib⁹ totū cōponiť.
pʒ qꝛ ſi aliqd mouet ſe ꝑ q̄libet pars ei⁹. ut ps mo
uēs eſt diuiſibilis. accipiať igiť medietas illi⁹ toti⁹ il
la cōponiť ex eiſdē ptib⁹ ſm ſpēʒ ex quib⁹ cōponiť
totū. ⁊ ſic ſi totū mouet ſe aliq̄ ps ei⁹ mouet ſe tan
q̄ mouēs ptiale. ¶ Alr̄ faciūt aliq ſill'm ad ipo^le.
circa qḋ ē ſciēdū ꝙ ſi aliqd moueť a ſeipſo ꝑ^m illḋ
moueť a ſeipſo ꝑ. ⁊ ſemꝑ mouē ⁊ ēt moueri remo-
ueť a quocūqꝫ alio. ḡ ſi. a. b. eēt ꝑ^m motū ex ſe poſi
to ꝙ ps ei⁹. ſ. b. c. qeſcat a mouē ⁊ a moueri. adhuc
a. b. moueret a ſe ꝑ. Poſito ꝙ ps ei⁹. a. b. c. qeſcat
a mouē ⁊ a moueri. adhuc. a. b. moueret a ſeipſo
cū utrūqꝫ. ſ. tā mouē q̄ moueri ieſt ei ꝑ ⁊ a ſe. Po
nať ḡ ꝙ. a. b. moueať a ſe ꝑ. ⁊ ꝙ ps ei⁹. ſ. b. c. quie
ſcat a mouē ⁊ a moueri tūc. a. b. nō mouet nec mo
uet niſi ſm alterā ptē q̄ ē. c. a. ḡ ſuppoſito deduciť
ad ipo^le ſic. a. b. nō moueť a ſeipſo. ⁊. a. b. moueť a
ſeipſo. ḡ qḋ moueť. vʒ. a ſeipſo ꝑ nō moueť a ſeipſo
ꝑ. qḋ eſt ipo^le qꝛ eſt oppoſitū ꝑmi ꝑncipij. maioꝛ ē
uera per ſuppoſitū. ⁊ maioꝛ ⁊ minoꝛ nō repugnāt.
ḡ minoꝛ eſt ipo^lis. ¶ Notādū ꝙ in argumēto ad
ipo^le ſt̄ tres ꝓceſſus. ꝑm⁹ ſit arguēdo ex hypotheſi
cui⁹ oppoſitū opʒ dari cū aliq̄ necīo nō repugnāti
hypotheſi ducēti ad ꝯnē ipoſſibilē. ⁊ ille diſcurſus
ꝓpꝛie vocať ſill's ad ipo^le. eo ꝙ deducit ad ꝯnem
ipol'em. ſcḋs diſcurſus ſit arguēdo ab ipol'itate ꝯ
nis cū v̄itate alti⁹ ꝑmiſſe nō repugnātis hypothe
ſi ad ipol'itatē hypotheſis. ⁊ ille diſcurſus eſt ꝑ i-
poſſibile. qꝛ ꝑ ipol'itatē ꝯnis cū v̄a nō repugnanti
ꝯcludiť ipoſſibilitas hypotheſis. In 3° diſcurſu ar
guiť ꝑ locū a ꝯdictiōe oppoſitis. qꝛ ex impol'itate
hypotheſis ꝯcludiť neceſſitas ꝯnis itēte. ¶ Et eſt
ſciēdū ꝙ in 2° diſcurſu qui eſt ꝑ ipol'e ꝯtingit ꝯclu
dere ipoſſibilitatē hypotheſis dupl'r. ſ. aut aſſumē
do cū hypotheſi ꝓpoſitionē neceſſariā. ⁊ tūc neceſ
ſario ꝯcludiť impoſſibilitas hypotheſis. qꝛ ſi ꝯ ſit
impoſſibilis. ⁊ altera premiſſarum ſit neceſſaria

neceẽ ꝙ altera p̄miſſaꝝ ſit ipoſſis. Alio mõ capiẽdo cũ hipotheſi ꝓpõne ueram ꝯtigẽtẽ nõ repugnãtẽ hipotheſi ⁊ ex ipoſſitate ꝯñis cũ vitate alteri⁹ p̄miſſe nõ repugnãtis hipotheſi. ꝯcludẽdo ipoſſitatẽ hipotheſis ſic arguẽdo ꝯ̃ ẽ ipoſſis. ⁊ altera p̄miſſaꝝ ẽ ṽa. ⁊ nõ repugnat reliquę p̄miſſe. ḡ reliq̃ p̄miſſa. ſ. hipotheſis ẽ ipoſſis. nõ eniꝫ ex impoſſitate ꝯñis cũ ſola vitate alti⁹ p̄miſſe ꝯtingit inferre impoſſitatẽ reliq̃ p̄miſſe. q2 ex poſſib⁹ repugnãtib⁹ bñ ꝯtingit iferre ipoſſe. ſ3 ex poſſib⁹ nõ repugnãtib⁹ nunq̃ʒ ſeq̇̄ ipoſſe. iõ ſi ꝯ̃ ſit ipoſſis ⁊ vna p̄miſſarũ nõ repugnat reliq̃ p̄miſſe opꝫ ꝙ reliq̃ p̄miſſaꝝ ſit ipoſſis. 2° h̄ mõ arguit̄ h̄ p ipoſſe. nã ſic arguit̄. a. b. nõ mouet̄ a ſe p̄ ⁊ a. b. mouet̄ a ſe p̄. ḡ qd mouet̄ a ſe p̄ nõ mouet̄ a ſe p̄: ꝯ̃ ẽ ipoſſis ⁊ minoꝛ ẽ ſ3 aduerſarios ṽa nõ repugnãs alteri. ſ. maiori: ḡ maioꝛ ẽ ipoſſis. ℭ Notãda ſũt h̄ duo ſm̄ ꝯ̃ꝛ. p̄: ꝙ ꝯ̃oꝛ formãt iſtã demr̃atiões pbi dupꝛ. ⁊ arguit p̄ ſic. Oẽ qd nõ mouet̄ ab alio nõ ceſſat moueri p ceſſationẽ alteri⁹. qm̃ nõ q̇eſcit niſi a ſe. ḡ p ꝯuerſionẽ p ꝯ̃põnẽ oẽ qd ceſſat eẽntialiter p ceſſationẽ alteri⁹ a motu mouet̄ ab alio. ⁊ h̄ ſiue ceſſat p q̇etẽ ſiue p coꝛruptionẽ. ſed oẽ qd mouet̄ ceſſat eẽntialr̃ p ceſſationẽ alteri⁹ a moueri. q2 p ceſſationẽ ptis. ḡ oẽ qd mouet̄ mouetur ab alio. Adhuc ꝯ̃oꝛ format demõſtrationẽ alio mõ p̄mittẽs p̄ ꝙ i coꝛpib⁹ nãlib⁹ neceẽ aliqd eẽ p̄m motũ: qm̃ coꝛpa nãlia i eo ꝙ nãlia nõ diuidũtur i iñ. ṽbi grã. Qm̃ p̄m motũ i igne ẽ minima pꝯ ignis q̃ pt eẽ ignis i actu. ⁊ ſimilr̃ p̄m motũ caloris nãlis aĩalis ẽ minima pꝯ q̃ pt mouẽ aĩal. Hoc ſuppoſito ꝯ̃oꝛ format demr̃ationẽ i p̄ͣ figura ſic. Oẽ qd q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹ mouet̄ ab alio. ſ3 oẽ p̄m motũ q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹. ḡ oẽ p̄m motũ mouet̄ ab alio. Et tñ arguit ꝯ̃oꝛ ulteri⁹ ſic. oẽ motũ ex ſe uel ẽ p̄m motũ uel ẽ hñs p̄m motũ ex ſe. igit̄ oẽ motũ ex ſe mouetur ab alio. ⁊ certũ ẽ ꝙ oẽ qd mouet̄ ab extriſeco mouet̄ ab alio. ḡ oẽ qd mouet̄ ab alio mouet̄. Hec ṽa ꝯñ a oẽ p̄mum motum mouet̄ ab alio. ḡ oẽ hñs i ſe p̄m motũ mouet̄ ab alio tenet p h̄ q2 ab eodẽ mouet̄ p̄mũ motũ: ⁊ hñs in ſe p̄m motũ. iõ ſi p̄m motũ moueret̄ ab alio ⁊ nõ moueret̄ a toto cui⁹ ẽ pꝯ q̃ ſic nõ eẽt p̄m motũ. ſeq̇tur ꝙ oẽ qd hẽt i ſe p̄m motuꝫ mouet̄ ab alio. q2 ab eodẽ mouet̄ p̄m motũ ⁊ hñs i ſe p̄m motũ. Et itelligẽdo p p̄m motũ. ſ. minimũ motum. ſi mouet̄ a ſe opꝫ ꝙ moueat̄ ab alio. ſ. a parte ſua q̃ñtitatiua ut dem̃ ẽ. ℭ Scd̃o ẽ notãdũ hic ſm̄ ꝯ̃ꝛ ꝙ iſta demr̃atio pbi ẽ a ſigno ⁊ nõ p cãꝫ. ⁊ iſtõ ẽ ueꝝ q2 iſta dr̃ demõſtratio a ſigno i q̃ cã ꝯcludit̄ p effectũ. ⁊ ſic eſt i ꝓpoſito. qm̃ cã q̈re aliqd q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹ ẽ q2 illõ mouet̄ ab alio ita ꝙ moueri ab alio ẽ cã. ⁊ q̇eſcere ad q̇etẽ alteri⁹ ẽ effect⁹. ⁊ hic ꝓbat̄ ꝙ oẽ qd mouet̄ mouet̄ ab alio p h̄ q2 oẽ qd q̇eſcit q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹. ⁊ iõ hic arguit̄ ab effectu ad cãꝫ. ⁊ pp h̄ ẽ hec demr̃atio a ſigno. Si eni argueret̄ eꝯ̃ ꝙ q2 oẽ qd mouet̄ mouet̄ ab alio iõ oẽ qd q̇eſcit q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹: argueret̄ a cã ad effectũ ⁊ eẽt demr̃atio pp qd ⁊ ſimpꝛ. Quia eni mot⁹ p ſe ⁊ eẽntialr̃ ẽ cã mot⁹. iõ q̇es ẽ cã q̇etꝭ ⁊ nõ eꝯ̃. ut q2 i horologio mot⁹ põderis deſcẽdẽtis ẽ p ſe cã mot⁹ rote. q2 q̇es põderis ẽ p ſe cã q̇etis rote ⁊ iõ rota p ſe ⁊ eẽntialr̃ q̇eſcit ad q̇etẽ põderis. vñ ſic hic arguit̄ ab effectu ad cãm. vꝫ. rota q̇eſcit ad q̇etẽ põderis: ḡ rota mouet̄ ad motũ põderis. ita eſt in ꝓpoſito. ℭ Notãda ſũt hic q̈tuoꝛ q̃ mihi vident̄ notabilia. p̄m ẽ ꝙ phũs i h̄ caplõ ꝓbat duas ꝯ̃nes q̃ mltũ ualẽt ad ſeq̇ntia. p̄ͣ ẽ ꝙ oẽ qd mouet̄ mouet̄ ab alio. 2ª ẽ ꝙ nihil mouet̄ a ſeipſo. In p̄ͣ ꝯ̃ne nõ ẽ p̄mitas addẽda. nõ eni debet ꝯ̃ itelligi ſic. vꝫ ꝙ oẽ qd mouet̄ mouet̄ ab alio p̄. q2 loq̃ndo de p̄mitate q̃ ẽ p̄mitas cãlitatꝭ de q̃ loq̇t̄ phs i ꝯ̃ne 2ª ſic hec ẽ fl̃a. Oẽ qd mouet̄: mouet̄ ab alio p̄. q̃ nõ oẽ qd mouet̄ mouet̄ a motore p̄ p̄mitate cãlitatꝭ q̃ ſ. ẽ cã p̄ͣ mot⁹ ita ꝙ i mouẽdo nõ idiget alio motore. ⁊ iõ hec ẽ p̄ͣ ꝯ̃ hui⁹ libꝛi. ſ. oẽ qd mouet̄ mouet̄ ab alio nec ꝓpõat̄ p̄. q2 i textu nõ põit̄ p̄mitas nec p̄m. ⁊ hec ꝯ̃ ẽ ſatꝭ manifeſta ex p̄cedẽtib⁹. ℭ Scd̃o ẽ notãdũ ꝙ in ꝓbatiõe iſti⁹ ꝯñis. vꝫ. oẽ qd q̇eſcit ad q̇etẽ alteri⁹ mouet̄ ab alio. phũs p q̇eſcẽ itelligit ceſſationẽ a mouẽ: qm̃ q̇eſcẽ accipit̄ dupꝛ. ſ. q̇eſcere ꝓ ceſſatiõe a mouere: ⁊ ꝓ ceſſatiõe a moueri ⁊ itelligẽdo p q̇eſcere ceſſationẽ a moueri. ſic ſatꝭ ẽ nota hec ꝓpõ. oẽ motũ qd ceſſat a mouere p ceſſationẽ a mouere alteri⁹ mouet̄ ab alio. i. ab illo per cui⁹ ceſſationẽ a mouere ipm̃ ceſſat a moueri. Itelligẽdũ tñ ꝙ in his que mouẽtur a p̄ͦ itrinſeco illa ſũt cõuertibilia ut ceſſare a mouere ⁊ ceſſare a moueri. qm̃ oĩa q̃ mouẽtur a p̄ͦ itriſeco mouent̄ a motore q̃ i mouẽdo mouet̄. ⁊ ille cũ ceſſat a mouere ceſſat ⁊ a moueri. ℭ Tertio eſt notãdũ circa ſcd̃aꝫ ꝯ̃nẽ ꝙ in iſta ẽ p̄mitas addẽda ut pꝫ p pbm̃ in textu accipiẽdo p̄mitatẽ ꝓ p̄mitate cãlitatꝭ: ⁊ p p̄mã ꝯ̃nẽ poſteri⁹ cũ alia ꝯ̃ne ꝓbãda põt hẽri ꝙ ẽ deuenire ad p̄m motorẽ q̃ i mouẽdo nõ idiget alio motore cũ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ ſit ꝓceſſus in infinitũ. Et p p̄mã ꝯ̃nẽ põt hẽri ꝙ p̄m⁹ motoꝛ nõ eſt coꝛp⁹. qm̃ oẽ coꝛp⁹ qd mouet i mouẽdo idiget alio motore. i. pte ſua q̃ ptialr̃ mouet qñ totũ mouet. ſ3 p̄m⁹ motoꝛ nõ idiget alio motore i mouẽdo. iõ p̄mus motoꝛ nõ eſt coꝛp⁹ nec hñs coꝛp⁹ nec hñs ptes. ℭ Quarto ẽ notãda vna expõ ſcd̃e ꝯñis quã audiui in iuuẽtute mea a q̃dã ſbtiliſſimo doctore ualde ꝯueniẽtẽ textui quã ſp poſtea tenui. q̃ ẽ talꝭ. Uidet̄ eni ꝙ phũs hic intẽdat ꝓbare ꝙ nihil mouet̄ p ſe a ſeipſo. p̄ eni accipit̄ ab aduerſarijs ponẽtib⁹ aliqd eẽ p̄m motũ ex ſe ⁊ p ſe ꝙ ſit aliqd tale p ſe p̄m motũ: quo dato ducit ad ipoſſe ut pꝫ exponẽdo textũ. Uñ dicit ſic. ꝯceſſũ ẽ ab aduerſarijs. a. b. per ſeipſꝫ moueri p̄. per qd itẽdit phs oñdere ꝙ nihil mouet̄ a ſeipſo p̄. ſed oẽ qd mouet̄ mouetur ab alio. ℭ Ad cui⁹ euidẽtiã eſt itelligẽdũ ꝙ cũ dr̃ aliqd moueri p ſeipſꝫ p̄ denotat̄ idẽ eẽ per ſe ſeu p̄ motũ. ⁊ p ſe ⁊ p̄mo mouẽs. ⁊ ſic i ꝓpoſito pſeitas ſeu p̄mitas refert̄ tã ad motũ q̃ʒ ad mouẽs. p̄m ṽo accipit̄ dupꝛ. vno mõ ꝓut diſtiguitur ꝯ̃ ſecũdã ptẽ ⁊ ſic illud dr̃ p̄mũ motũ qd mouet̄ ſ3 q̃ʒlibet eius ptẽ. ⁊ ita loq̇tur phũs 5° hui⁹. ubi diſtiguit de triplici mobili. ſ. mobile p̄m. mobile ſ3 ptẽ. ⁊ mobile per accidẽs. Alio mõ accipit̄ p̄mũ pꝛo cã p̄ciſa. ⁊ ſic deſcribit̄ in poſteriorib⁹. p̄mũ ẽ cui alteri p ſeipſũ. ⁊ ipſi nõ per alteꝝ. ⁊ ſic dicit̄ aliqd ieſſe alicui p̄ ſ3 ſe qd ineſt ei excludẽdo qdcũq̃ʒ aliõ i rõne cãe ⁊ ſiue per ſe accipiat̄ penes p̄mũ modũ ipſi⁹ p ſe ſeu penes 2m modũ nõ eſt cura. quare hic accipit̄ p̄mũ uel per ſe excludendo oẽ aliud in rõne cauſe 5° metha. caplõ eni de ſm̄ ſe. ibi accipit̄ in fine capituli ꝙ ſm̄ ſe eſt illud cuius non eſt aliqua cauſa.

ℭ Amplius quod a ſcipſo mouetur: nullo modo pauſabit cum mouetur: in ſtando aliquod alterum quod mouetur. Nece

eſt ergo ſi aliqd pauſat quod mouet̃ i ſtã do aliqd alteꝛ:h ab altero moueri. Hoc aũt manifeſto facto:neceſſe eſt oẽ quod mouet̃:cuꝫ ſit diuiſibile:moueri ab aliquo. Qm̃ eni acceptũ eſt.a.b.quod mouetur diuiſibile erit. Diuidat̃ igit̃ in.c. Neceſſe igi tur.b.c.q̃eſcẽte:quieſcere ⁊.a.b.

¶ Iſta diſtictiõe poſita dico ꝙ ꝯ̃ phĩ eſt ſic itelligenda ꝙ uł mouet̃ a ſe p̃.ita ꝙ cũ di꞉ cõceſſũ eſt.a.b. p ſeipꝫ moueri p^{m}.ly p^{m} debet referri ad motũ. ⁊ ly p ſe ad mouẽs ſꝫ ꝙ p ſe accipit̃ pro pſeitate ſeu p̃mitate cãlitatis. ⁊ ſꝫ ꝙ ly p^{m} refert̃ ad motũ accipit̃ pro p̃mitate totalitatis.ẽ eni duplex p̃mitas cãlitatiſ ⁊ totalitatis. Primitas cãlitatis excludit oẽm aliã cãm ⁊ p̃mitas totalitatis diſtiguit̃ ꝯ̃ ſecũdũ ptẽ. Eſt igit̃ ꝯ̃ illa ſic itelligenda.nihil mouet̃ p ſeipꝫ p^{m}.h eſt nihil eſt p^{m} motũ.i.motũ ſ̃m qualibet ſui ptẽ p ſe.i.a ſe tanq̃ a cã p̃ſe excludẽdo oẽ aliqđ rõne cãe uel ꝑcãe. ⁊ ille itellect⁹ ẽ uer⁹ de oĩ moto corp̃eo ꝙ nihil ẽ p ſe mouẽs ſ̃m ſe ſꝫ ꝙ ly p ſe dic̃ cãꝫ p̃ſe ſic ꝙ nõ idiget alio i rõne mouentiſ ⁊ p^{m} motũ a ſe ſic moueat̃ ſꝫ quãlibet ptẽ ei⁹. Uñ p̃mitaſ totalitatiſ refert̃ ad motũ. ⁊ p̃mitas ſeu per ſeitas cãlitatiſ refert̃ ad mouẽs.nã oẽ motũ p^{m} mouet̃ ab alio ⁊ nihil eſt p^{m} motũ a ſe ſ̃m itellectũ iã expoſitũ. ⁊ ſic itelligẽdo ꝯ̃nẽ facile eſt eaꝫ pbare. Probo igit̃ eã ſupponẽdo duo que pħs hic ſupponit.vꝫ.oẽ qđ mouet̃ eſt diuiſibile. ⁊ hoc pbatũ eſt in 6° hui⁹. Scđꝫ eſt ꝙ q̃ſcẽte pte totũ nõ eſt p^{m} motũ.ut accipit̃ 5° hui⁹.ubi di꞉ ꝙ p^{m} motũ eſt qđ mouet̃ ſꝫ quãlibet ei⁹ ptẽ.nã certũ eſt ꝙ pte q̃ſcente nõ mouet̃ totũ ſ̃m quãlibet ei⁹ ptẽ. Quib⁹ ſuppoſitis ꝯ̃ pbat̃ ſic.iſta repugnãt.vꝫ.ꝙ aliqd ſit p ſe ſiue p̃ mouẽs.mõ iã expoſito. ⁊ ꝙ ipꝫ ſit motũ p^{m}. q꞉ ex vno ſeq̃t̃ oppo^{m} alteri⁹. ⁊ p ꝯ̃ñs illa nõ inſũt eidẽ ſił.pbatio aſſũpti.nã ſi aliqd eſt p ſe.uł p̃mũ mouẽs ſibi ieſt mouẽ et ſi mouẽ remoueat̃ a quocũq̃ alio ⁊ ulteri⁹.g̃ ipꝫ nõ eſt p̃ motũ.ꝯ̃ña patet. q꞉ ſi aliqd ſit p^{m} motũ.quelibet ps ei⁹ mouet̃. ⁊ ſi ſit p^{m} mouẽs quelibet ei⁹ ps mouet. ⁊ p ꝯ̃ñs mot⁹ totiꝰ depẽdet a motore ptiũ. ⁊ p ꝯ̃ñs nõ eſt p^{m} mouẽs q꞉ mouẽ p̃mi mouẽtiſ nõ depẽdet a mouẽ aliꝯ cui⁹ alteri⁹.g̃ ſi aliqd ſit p^{m} mouẽs ipm nõ eſt p^{m} mouẽs.ꝙ aũt ſequat̃ ſi aliqd eſt p^{m} mouẽs ⁊ etiã p^{m} motũ ꝙ quelibet ei⁹ ps eſt mouẽs patet.nã ſi ponat̃ tale p^{m} motũ cũ q̃libet ps quãtitatiua p̃mi moti ſit eiuſdẽ nãe cũ toto cui⁹ eſt ps quãtũ ad moueri. ⁊ ad mouẽ ſi totũ ſit mouẽs ſe opꝫ ꝙ q̃libet ps ei⁹ moueat ſe.ſicut ſi terra mouet ſe deorſũ q̃libet ps terre mouet ſe deorſũ:qm̃ in homogeneis eadẽ ẽ actio toti⁹ ⁊ ptis.g̃ ſi.a.b.ſit p^{m} motũ a ſe q̃libet ps ei⁹ eſt mouẽs. ⁊ per ꝯ̃ñs mouẽ toti⁹ depẽdet a mouere ptiũ. ⁊ per ꝯ̃ñs totũ nõ eſt per ſe mouẽſ:q꞉ mouere toti⁹ depẽdet a mouere alioꝝ.ſ. ptiũ. Sic igit̃ patet ꝙ illa nõ iſunt eideꝫ ſił eẽ p^{m} motũ hoc eſt ſꝫ quãlibet ptẽ. ⁊ p^{m} uel ſꝫ ſe mouẽs ſꝫ ꝙ ly p^{m} uel per ſe excludit oẽ aliđ mouẽs.q꞉ ſi ſit p^{m} motũ ⁊ p^{m} mouẽs quelibet ps ei⁹ eſt mouẽs ⁊ per ꝯ̃ñs mouere toti⁹ depẽdet a mouere ptiũ. ⁊ per ꝯ̃ñs nõ eſt p^{m} mouẽs.g̃ ſi aliqd ſit p^{m} mouẽs ⁊ p^{m} motũ mõ iã expoſito.ſequit̃ ꝙ illđ eſt p^{m} mouẽs ⁊ nõ eſt p^{m} mouẽs.ſicut igit̃ illa nõ poſſũt ieẽ eidẽ ſił.ſ.ꝙ aliqd ſit p^{m} mouẽs ⁊ ꝙ illud nõ ſit p^{m} mouẽs:ita iſta nõ poſſũt ineẽ ſił.vꝫ.eẽ p^{m} mouẽs ⁊ eẽ p^{m} motũ.g̃ nihil mouet̃ a ſeip̃o. Sic igit̃ patet qualr̃ intelligit̃ ꝯ̃ philoſophi.nihil mouet̃ per ſeip̃m p^{m}. ⁊ nihil mouet̃ a ſeip̃o p̃.q꞉ ſicut iã dcm̃ eſt pſeitas refert̃ ad mouẽs ⁊ p̃mitas ad mobile.

¶ Et ſi dicat̃ ꝙ pħs nõ itelligit hic pbare ꝯ̃nẽ negatiuã.ſ.ꝙ nihil mouet̃ a ſeip̃o p̃.ſꝫ itẽdit pbare ꝯ̃nẽ affirmatiuã.ſ. Oẽ qđ mouet̃ ⁊c̃. Dicẽdũ ꝙ pħs cõcedit tã ꝯ̃nẽ affirmatiuã q̃ꝫ negatiuã.q꞉ negatiuã ꝯ̃nẽ cõcludit dicẽs nõ igit̃ mouet̃ per ſe.ſ. ⁊ p̃.a.b. Uñ i ſiłło p ipo^{le} p quẽ iprobat̃ ꝯ̃ affirmatiua cõcludit̃ ꝯ̃ negatiua oppoſita ꝓpoſitiõi affirmatiue que iprobat̃. ⁊ ſicut pħs ꝓbat hic tã ꝯ̃nẽ affirmatiuã q̃ꝫ negatiuã que ſũt q̃ſi eedẽ uł cõuertibileſ.q꞉ iprobãdo iſtã p ipoſſibile.vꝫ.aliqd mouetur a ſe p̃ ut.a.b.ꝓbat iſtã ꝯ̃nẽ negatiuaꝫ.vꝫ.nihil mouet̃ a ſe p̃. ⁊ ſ̃m iſtã expõnẽ ꝯ̃ phĩ eſt ṽa de oĩ moto corp̃eo qđ per ſe mouet̃ a ſe ſiue in ſubiectũ ſiue ſit mot⁹ localis ſiue ſit mot⁹ alteratiõis. ⁊ ſic de aliiſ p ſe motib⁹.ſꝫ ſꝫ aliquos demõſtratio Ariſt^{r} nõ ſit uł'is oĩb⁹ motib⁹.ſꝫ ſolũ aliqb⁹ que mouent̃ localr̃ ⁊ nõ ab extriſeco:ut dic̃ ꝯ̃^{tor} in pn° tertij cõmenti huiꝰ libri. ⁊ eſt hec ꝯ̃ itelligẽda de per ſe moto corp̃eo.vꝫ.ꝙ oẽ p ſe tale motũ mouet̃ ab alio.ſed de motis per accñs localiter nõ loquitur ut dicit ꝯ̃^{tor} ꝯ̃^{to} 28° libri octaui hui⁹.aĩa eni que mouet̃ localiter per accñs in mouẽdo corp⁹.nõ mouet̃ ab alio.ſꝫ a ſe. ⁊ ſic patet q̃liter itelligit̃ ꝯ̃ phĩ.vꝫ.nihil mouet̃ p ſeip̃m p^{m}.i.nihil mouet̃ a ſeip̃o p̃.q꞉ ſꝫ iã dicta pſeitas refert̃ ad mouẽs ⁊ p̃mitas ad mobile. Sed ſi aliqs uelit itelligere per ſe moueri:moueri ab itriſeco cũ pħs dicat. Cõceſſũ eſt.a.b.per ſeipꝫ moueri p^{m}:tũc ly p^{m} debet referri tã ad mouẽſ q̃ꝫ ad mo^{le}.ſꝫ alr̃ accipit̃ ſꝫ ꝙ refert̃ ad mobile. ⁊ aliter ſꝫ ꝙ refert̃ ad mouẽs.q꞉ ſꝫ ꝙ refert̃ ad mouẽſ p̃mitatẽ cãlitatis:ita ꝙ per p^{m} mouẽs itelligit illđ qđ nullo alio motore idiget ad hoc ꝙ moueat.ſed ſ̃m ꝙ p̃mitas refert̃ ad mobile.dicit p̃mitatẽ totalitatis ita ꝙ ſolũ eſt illud p^{m} motũ qđ mouet̃ ſ̃m quãlibet ei⁹ ptẽ.

¶ Sed h dubitat̃.ſi p^{m} mouẽſ de quo pħs hic loq̃tur in mouẽdo nõ idigeat aliquo alio motore.tũc nullũ mouẽs corporeũ eſt p^{m} mouẽs:q꞉ oẽ mouẽs corporeũ hẽt pteſ a q̃rũ mouere depẽdet mouere toti⁹. ⁊ nullũ tale eſt p^{m} mouẽs. cũ igit̃ pħs loquat̃ ⁊ determinet in hoc 7° de p̃ motore corp̃eo ut dictũ eſt ſupra.ſequit̃ ꝙ p^{m} mouẽs de quo hic determinat nõ eſt p^{m} mouens p̃mitate cauſalitatis. Dicẽdũ eſt ꝙ in hoc 7° pħs determinat tã de motore corporeo q̃ꝫ de p̃ motore icorp̃eo. Unde in hac ꝯ̃ne.vꝫ.nihil mouet̃ a ſeip̃o p̃.loquit̃ de motore corp̃eo ubi ꝓbat pħus ꝙ eſt deuenire ad p^{m} motũ in loco qđ mouet̃ a motore in ip̃o ⁊ nõ ſolũ ꝓbat hoc.ſed ẽt ꝙ eſt deuenire ad p^{m} motorẽ ſimplr̃.qui mouendo nõ indiget aliquo alio motore.aliter ꝓcederet̃ in ifinitũ qm̃ omne mouẽs motũ depẽdet a motore nõ moto:ſicut omne dependens depẽdet ⁊ reducit̃ ad aliqđ idepẽdẽs. Uñ in quolibet gñe cauſe eſt deuenire ad p^{m} in illo gñe: ut patet 2° metha^{ce}.

¶ Intelligẽdũ tñ ꝙ per p^{m} motũ pñt intelligi tria.vꝫ.motũ minimũ quo min⁹ nõ põt per ſe moueri. ⁊ ſic accipit hic ꝯ̃^{tor} p^{m} motuꝫ. Aliter accipit̃ p^{m} motũ pro eo qđ mouet̃ ſ̃m q̃libet ei⁹ ptẽ. ⁊ ſic accipit̃ 5° hui⁹ a philoſopho. Tertio põt accipi pro eo qđ eſt p^{m} motũ ſ̃m tp̃s ſeu uiam gñationis.qđ gdẽ p^{m} ſ̃m tp̃s mouet̃: ⁊ ip̃ꝫ mo

tũ mouet alia ſm ordinẽ. ⁊ ſic cor uel aliqua pars cordis ad pm motũ in motu ꝓgreſſiuo animalis. ¶ Sꝫ circa dicta phi ⁊ ꝯtris ſunt dubitationes nõ pauce: ⁊ p̃ dubitatur circa ꝯnẽ quã intẽdit h̃ demõſtrare. qꝛ videt̃ ꝙ ꝯ ſit falſa. ſ. oẽ qd̃ mouet̃ ⁊c̃. qa uolũtas ex ſe vult cũ ſit libera. ⁊ intellectus hñs habitũ liberũ utit̃ illo cũ uoluerit ⁊ etiã intelligibile per ſe mouet itellectũ. ut patet 3o de aĩa. cũ igitur intellectus itelligat ſe idẽ erit itelligẽs ⁊ itellectũ. ⁊ ſic idẽ mouet̃ a ſe. Simil'r elementa mouentur a ſe ⁊ non ab alio. ⁊ ſil'r aĩal mouet̃ a ſe ⁊ non ab alio. ergo nõ omne qd̃ mouet̃: mouet̃ ab alio. igit̃ ⁊c̃. ¶ Scd̃o dubitatur circa demonſtrationẽ phi. qꝛ videt̃ ꝙ demõſtratio ſua nõ ualeat. qꝛ per eundẽ modũ arguẽdi põt ꝓbari ꝙ illud qd̃ mouetur: mouet̃ ab alio pmo. qꝛ ſi aliqd cõpetit alicui p̃ cõpetit ei etiã ⁊ ſi remoueat̃ a quocũqꝫ alio: ut pꝫ per diffinitionẽ ei9 qd̃ eſt pm. qm̃ pm eſt cui alteri per ip̃m ⁊ nõ ipſi per alterꝫ. Ex hoc igit̃ põt argui ſicut arguit phs. Illud nõ mouet̃ ab alio pmo qd̃ q̃eſcit ad q̃etẽ alteri9. ſed omne qd̃ mouet̃ quieſcit ad q̃etẽ alteri9. ergo nihil mouet̃ ab alio pmo. hec cõcluſio eſt falſa. ergo demõſtratio phi nõ valet. igit̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ratio phi videt̃ fundari ſup hoc. ſ. ꝙ partẽ q̃ſcere in omni motu eſt ipole. qd̃ tamen eſt ipole in corpore celeſti. videt̃ igit̃ ꝙ illa rõ fundat̃ ſuper ipole: ⁊ ſic demõſtratio nõ videt̃ ualere. ¶ Tertio dubitat̃ ſup illaꝫ ꝓpoſitionẽ quã phus ſupponit in ſua demõſtratione que eſt illa. ſ. omne qd̃ q̃ſcit ad q̃etẽ alteri9 mouet̃ ab alio. qꝛ ſi ſic maxie videret̃ moueri ab illo alio ad cui9 q̃etẽ q̃eſcit. aliter nihil videt̃ facere ad ꝓpoſitũ. Opꝫ ergo dicere ꝙ oẽ qd̃ q̃ſcit ad q̃etem alteri9 mouet̃ ab illo altero ad cui9 q̃etẽ q̃ſcit. ſed h̃ eſt falſuꝫ. qꝛ canis ſequẽs hominẽ q̃ſcit hoie q̃ſcente. ⁊ tñ non mouet̃ ab illo. ⁊ homo ꝓus ſequẽs obiectũ delectabile. qꝛ fugiẽs ab illo q̃ſcit ad q̃etẽ alteri9. ⁊ tamen nõ mouet̃ ab illo: ſed a ſeipſo. ⁊ ferrũ ſequens magnetẽ motũ ſibi ꝯtiguatũ q̃ſcit ad q̃etẽ illi9: ⁊ tñ nõ mouet̃ ab illo: ſed ab extriſeco ſiue a ſe. ut vult ꝯtor auerrois ꝯto 10o hui9 ſeptimi. ¶ Itẽ ſi oẽ motũ qd̃ q̃ſcit ad q̃etẽ alteri9 motoris mouet̃ ab illo videt̃ ꝙ cauſa per ſe ⁊ ẽentialis q̃etis in moto eſt q̃es motoris. cũ igit̃ motor celi q̃ſcit. qꝛ nõ mouetur per ſe nec per accñs ut patet 8o hui9. ſeq̃tur ꝙ celũ q̃ſcat. qa ei9 motor q̃ſcit. ¶ Quartũ dubiuꝫ eſt circa pm modũ demõſtrãdi quẽ poſuit ꝯtor. vꝫ. ꝙ h̃ arguit̃ per ꝯuerſionẽ per ꝯtrapoſitionẽ. Omne qd̃ nõ mouet̃ ab alio motore ceſſat a ſuo motu per ceſſationẽ alteri9. ergo oẽ qd̃ ceſſat per ceſſationẽ alteri9 a motu mouet̃ ab alio. iſtud enĩ videt̃ eẽ falſũ. ꝙ h̃ arguit̃ per ꝯuerſionẽ per ꝯtrapoſitionẽ. qꝛ ꝯuerſio per ꝯ̃poſitionẽ eſt qñ manet eadeꝫ q̃ꝫtitas. ⁊ eadẽ q̃litas in ꝯuertẽte ⁊ in ꝯuerſa mutatis terminis finitis in terminos iſinitos uel eꝯ̃. ſed pa ꝓpoſitio ẽ ul'is negatiua ⁊ ſcd̃a affirmatiua. ⁊ ita nõ manet eadẽ q̃litas. ergo ⁊c̃. ¶ Itẽ ille termin9 ceſſans a motu per ceſſationẽ alteri9 eſt p̃dicatũ p̃me ꝓpoſitionis ⁊ ſb̃m ſcd̃e. ⁊ ſic termini finiti nõ mutant̃ in terminos iſinitos. g̃. ¶ Itẽ pma ꝓpoſitio eſt ul'is negatiua. ⁊ ul'is negatiua nõ ꝯuertitur per ꝯ̃poſitionẽ. nõ enĩ ſeq̃tur nullus homo eſt aſinus. g̃ nullus nõ aſin9 eſt nõ homo. qꝛ añs eſt uerꝫ ⁊ ꝯñs falſũ: qꝛ aliqs non aſin9 eſt bos. ⁊ bos eſt nõ homo. nõ igit̃ eſt illa ꝯuerſio per ꝯ̃poſitionẽ cuiuſ

ꝯ̃riũ dicit hic ꝯtor. ¶ Quinto dubitat̃ circa aliud dictũ ꝯtris. ſ. ꝙ in corporib9 nãlib9 eſt dare minimũ motũ qd̃ põt per ſe moueri. illud enĩ nõ videt̃ uerꝫ qꝛ in alteratione corporis nãlis alterat̃ pars ante partẽ in iſinitũ. ⁊ per cõſequẽs non eſt dare minimũ alteratũ ſicut nõ eſt dare minimã partẽ corporis nãlis. ꝙ autẽ in alteratione corporis nãlis alteret̃ pars ante partẽ in infinitũ appꝫet. qꝛ pars ꝓpingor alterãti pri9 alterat̃ q̃ꝫ pars remotior. ſed corporis alterabilis vna pars eſt ꝓpingor alterãti q̃ꝫ alia. ⁊ ſic in iſinitũ. g̃. ¶ Ad pmã dubitationẽ dico ꝙ ꝯ̃ phi eſt ſolũ intelligẽda de eo qd̃ mouet̃ per ſe a ſb̃o in ſb̃m. i. de affirmato in affirmatũ: cuiuſmodi eſt motũ corporeũ. qm̃ q̃ꝫuis intellectus uel uolũtas qñqꝫ moueat̃ ab affirmato in affirmatũ ſiue a ꝯ̃rio in ꝯ̃riũ. vt̃ gr̃a itellect9 qñqꝫ mouet̃ ab errore ꝯ̃rio ſciẽtie in ſciẽtiã: ⁊ uolũtas quãdoqꝫ mouet̃ ab affectiõe praua ad affectionẽ ſtudioſam hoc eſt per accñs ⁊ nõ per ſe. qꝛ ꝯtingit itellectũ trãſmutari ad ſciẽtiã abſqꝫ errore p̃cedẽte uoluntatẽ ad affectionẽ ſtudioſaꝫ abſqꝫ affectiõe mala p̃cedẽte. ſed mobile corporeũ per ſe trãſmutat̃ a ꝯ̃rio in ꝯ̃riũ. nec põt trãſmutari trãſmutatione per ſe niſi de ꝯ̃rio in ꝯ̃riũ. ergo. Et ꝙ demõſtratio phi nõ debeat itelligi de oĩ trãſmutato patet. qꝛ tranſmutatio ſua nõ eſt ul'is oĩ trãſmutato ut patet: qa mediũ ſup qd̃ ſuſtẽtatur nõ eſt ul'r uerũ de omni trãſmutato. vꝫ. Oẽ qd̃ mouet̃ eſt diſibile. qm̃ hoc eſt falſũ de uolũtate ⁊ intellectu. ⁊ iõ nõ obſtante hac demõſtratiõe põt teneri ꝙ uolũtas ⁊ etiã itellect9 trãſmutãtur ex ſe. ⁊ poſſet ꝓbabil'r dici ꝙ nõ ſolũ uolũtas cauſat uolitionẽ. ſed uolũtas ⁊ cognitio obiecti ſil' cauſant actũ uolẽdi. Et ſimil'r dicit̃ ꝙ itellect9 ſimpl'r nõ cauſat actũ itelligẽdi. ſed itellectus cũ fantaſmate uel cũ ſil'itudine rei in intellectu. ⁊ ſic patet rñſio ad pmã rõnẽ pme dubitatiõis. ¶ Ad ſcd̃am rõnẽ pro pma dubitatiõe cum dĩ ꝙ demõſtratio videt̃ fundari ſuper falſũ. vꝫ. ꝙ partẽ q̃ſcere in omni moto eſt ipole. Rñdet ꝯtor dupl'r. vno mõ ꝙ i oĩ moto partẽ q̃ſcere vno mõ eſt ipole. ſ. ſm ꝙ oẽ motũ eſt corpus qm̃ corpori ſꝫ gñalẽ rõnẽ corporis nõ repugnat ꝙ aliq̈ pars ei9 q̃ſcat. ⁊ ſic nõ repugnat corpori celeſti ꝙ aliq̈ ps q̃ſcat. illo mõ debet itelligi ꝯcluſio phi ⁊ demõſtratio ei9. ſed tñ corpori celeſti ſm ꝙ tale corp9 repugnat ꝙ aliq̈ ei9 pars q̃ſcat. Et itelligo ꝙ partẽ q̃ſcere in oĩ moto eſt poſſibile vno mõ. ⁊ alio mõ ipoſſibile ſꝫ ꝯtem. ꝯtor nõ intelligit ſic. ꝙ eadẽ ꝓpoſitio nõ m'tiplex ſit poſſibilis ⁊ ipoſſibilis modis diuerſis: qm̃ per poſſibile itelligit nõ repugnare. ⁊ per impoſſibile intelligit repugnare. vnde illa ꝓpoſitio pars corporis celeſtis ſm ꝙ eſt corpus poteſt q̃ſcere uel corrumpi. de v̇tute ſmonis eſt falſa: ſꝫ ꝯtor per illã itelligit ꝓpoſitionẽ talẽ: nõ repugnat pti corporis celeſtis inq̃ꝫtũ eſt corp9 q̃ſcere uel corrũpi. q̃ uera eſt. Et per iſtã. vꝫ. ipoſſibile eſt ptẽ corpis celeſtis inq̃ꝫtũ tale corp9 q̃ſcere itelligit illã. vꝫ. ptes corporis celeſtis inq̃ꝫtũ eſt celeſte repugnat q̃ſcẽ uel corrũpi. Adhuc rñdet ꝯtor al'r d. ꝙ añs hui9 ꝯditiõalis eſt vna ꝯditiõalis uera. ſed añs illi9 ꝯditionalis eſt ipole. nihil enĩ prohibet ꝯditionalẽ eẽ uerã. ⁊ añs ei9 eẽ ipole. Uñ tota ꝯditionalis cui9 añs eſt vna ꝯditionalis eſt illa. Si ps corporis celeſtis q̃ſcit totũ corpus celeſte q̃ſcit. igit̃ corp9 celeſte mouet̃ ab alio. hec eſt vna

ꝯditionalis cui⁹ añs eſt ꝯditionalis hipothetica. ⁊ añs illi⁹ ꝯditionalis que eſt añs. eſt ipoˡᵉ. ⁊ tñ tota cõditionalis eſt neccia. iõ ſup:adicta demonſtratio nõ fũdaſ ſup ipoˡᵉ: ſꝫ ſup ꝯditionalẽ hipotheticã uerã. cui⁹ añs eſt ꝯditionalis vᷓ. ⁊ ꝯñs eſt ꝓpoſito cathegorica. añs eni iſti⁹ cõditionalis hipothetice. que ẽ vᷓ eſt iſtõ. Si ps corpis celeſtis quieſcit totũ corp⁹ qeſcit. ⁊ ꝯñs illi⁹ cõditionalis hipothetice eſt illõ. corp⁹ celeſte moueſ ab alio. qõ eſt ꝓpoſitio cathegorica. ⁊ añs toti⁹ cõditionalis cõpoſite eſt q̃dã ꝯditionalis vᷓ. vꝫ. Si ps corpis celeſtis qeſcit totũ corp⁹ celeſte qeſcit. ⁊ hec cõditionalis ẽ vᷓ. q̃uis añs ſit ipoˡᵉ. vꝫ. illõ. ps corpis celeſtis qeſcit. Põt eni ꝯditionalis ẽẽ vᷓ. ⁊ añs ipoˡᵉ ſm q̄ dicit ꝯᵗᵒʳ h̄. qm̄ illa ꝯditionalis eſt neccia. Si aſin⁹ uolat aſin⁹ hẽt alas. ⁊ tñ añs eſt ipoˡᵉ. Uñ h̄ qõ dicit ꝯᵗᵒʳ eſt ꝯ̄ quoſdam modernos dicẽtes q̄ nulla ꝯditiõalis eſt vᷓ: nec hẽt oppoſitũ. ⁊ h̄ dicũt q: neſciũt dare ꝯ̄dictionẽ cõditionali. iſti tñ errãt. q: aliq̈ cõditiõalis eſt vᷓ ut illa. vꝫ. Si aſin⁹ uolat aſin⁹ hẽt alas: ut dicit ꝯᵗᵒʳ. Et iſta cõditionalis eſt falſa. Si hõ ẽ aial: hõ eſt aſin⁹. Et rõ q̄re cõditiõalis eſt vᷓ uel falſa eſt: q: ois oratio ſignificãs ꝑciſe ſicut eſt in re eſt vᷓ. ⁊ ois orõ ſignificãſ aliter q̃ꝫ eſt in re eſt falſa. ſed aliq̈ cõditionalis ſignificat ꝑciſe ſicut eſt i re. ⁊ aliq̈ ſignificat aliter q̃ꝫ ẽ in re. g̃. Itẽ q̄ ꝯditionalis hẽat ꝯ̄dictoriã. patet multipliciſ. ꝑ q: ad cõditionalẽ aliqd ſequiſ. qm̄ hec ꝯñia eſt bona. ut dicit ꝯᵗᵒʳ hic. Si ps corpis celeſtis qeſcit totũ corp⁹ celeſte qeſcit. igiſ corp⁹ celeſte moueſ ab alio. ⁊ ſic ad cõditionalẽ ſeqtur aliqd. ſꝫ in oi ꝯñia bona oppoſitũ cõſequẽtis repugnat añti. g̃ ꝯditionali aliqd repugnat. ſed oiſ repugnãtia eſt in vᷓtute ꝯ̄dictionis que eſt ꝑᵃ repugnãtia. igiſ cũ aliqd ipugnet ꝯditionali ſequiſ q̄ aliqd ꝯ̄dicit cõditionali. Itẽ cõditionalis põt ẽẽ ſillˡͦᵍꝫabilis: qm̄ põt ẽẽ maior ⁊ minor. ⁊ etiã ꝯcluſio in ſillˡͦ hipothetico. vbi grã. Ille ſillˡͦs hipothetic⁹ ẽ bon⁹. ſi hõ eſt. aial eſt. ſi ſortes eſt. hõ eſt. g̃ ſi ſortes eſt. aial eſt. ut patet. q: arguiſ per hãc regulã. ſ. qcqd añcedit ad añs. añcedit ad cõſequens. Et idẽ pꝫ per Boetiũ libro ſuo de ſillˡͦis hipotheticis. ſed ſi aliqs ſillˡͦs ſit bon⁹ ex oppoſito ꝯñtis: cũ altera ꝑmiſſarũ ſeqtur oppoſitũ alteri⁹ ꝑmiſſe. ergo ꝯditiõalis hẽt oppoſitum. Itẽ de cõditionali ſit q̃ſtio dyaletica. ſed ois q̃ſtio dyaletica querit de utraq̄ꝫ parte ꝯ̄dictionis. g̃ ꝯditionalis habet ꝯ̄dictoriũ: ⁊ hoc eſt certiſſime tenẽdũ. Dico igiſ q̄ ꝯ̄dictoriũ ꝯditionaliſ eſt ꝓpoſitio hipothetica in qua negaſ nota ꝯditionis. ⁊ eq̄pollet vni cathegorice. in qua denotaſ q̄ oppoſitũ ꝯſequẽtis illius ꝯditionalis nõ repugnat ſuo añcedẽti. Si eni oppoſitũ ꝯſequẽtis nõ repugnat añcedẽti: nõ ualet ꝯditionalis: ſed oppoſitũ ꝯditionalis tũc eſt uerũ. vbi grã. hec eſt uera ꝯditionalis. Si homo currit aial currit. ⁊ ſuũ ꝯ̄dictoriũ eſt illud. nõ ſi homo currit aial currit. q̃ cõuertiſ cũ iſta. ſed iſta. homo currit. ⁊ nullũ aial currit ſtant ſiˡ. Uñ ꝑ hoc põt ꝓbari q̄ ꝯditionalis eſt uera uel falſa. q: ois ꝯditionalis ꝯuertiſ cũ ꝓpõne cathegorica in qua denotaſ: q̄ añs ⁊ oppoſitũ ꝯñtis non repugnant. Et ſꝫ q̄ talis cathegorica eſt uera uel falſa. iõ ois ꝯditionalis eſt uera uel falſa. ¶ Et ſi q̃ratur utrũ ꝯ̄dictoriũ ꝯditionalis ſit aliq̈ ꝓpoſitio cathegorica uel hipothetica. dico q̄ eſt ꝓpoſitio hipothetica mere negatiua: q: nota ſiue forma ꝯditiõiſ que importatur per ꝯiũctionẽ ſi uel ergo. negaſ. ⁊ ẽ ꝯditionalis negatiua. ⁊ oẽs regule que cõiter dantur de ꝯditiõali. ſi añs eſt uerꝫ ꝯñs eſt uerꝫ. ⁊ quicquid añcedit ad añs añcedit ad ꝯñs. ⁊ ſic de aliis ſunt intelligẽde de ꝯditionali affirmatiua in q̈ nota ꝯditionalis affirmaſ. ſiue tã añs q̃ꝫ etiaꝫ ꝯñs ſit ꝓpoſitio negatiua ſiue altera ſit affirmatiua ⁊ altera negatiua ſemꝑ eſt ꝯditiõaliſ affirmatiua dũmõ nota ꝯditionis affirmeſ. ¶ Ad aliõ qõ includiſ in ꝑᵃ dubitatiõe de eˡᵗⁱˢ que videnſ mouere ſe ꝑ. dicẽdũ q̄ grauia ⁊ leuia nõ mouẽtur per ſe. ⁊ ꝑ a ſe ipſis ſm q̄ ꝑmitas uel ꝑſeitas referſ ad utrũq̄ꝫ. i. tã ad mouẽs q̃ꝫ ad moˡᵉ q: ſm q̄ ꝑmitas refertur ad mouẽs dicit ꝑmitatẽ cãlitatis. ⁊ ꝑmitas relata ad moˡᵉ dicit ꝑmitatẽ totalitatis: qm̄ graue non eſt ꝑ mouẽs ſe ꝑmitate cãlitatis: q: mouere g̃uis in mouẽdo ſe dependet a mouere ſuaꝝ partiũ. niſi eni ptes grauis mouerẽt ſe g̃ue nõ moueret a ſe. ⁊ ſic g̃uia ⁊ leuia nõ moueñ per ſe: ⁊ ꝑ a ſe mõ ſupius expoſito. Uerũtñ ꝯcedẽdũ eſt q̄ graue mouet ſe ꝑ ſm q̄ ly ꝑ dicit ꝑmitatẽ totalitatis tm̃. ⁊ refertur tã ad mouẽs q̃ꝫ ad moˡᵉ qm̄ totũ g̃ue ẽ mouẽſ. ⁊ totũ g̃ue eſt motũ ut patebit 8° hui⁹. ¶ Sed ꝯ̄ h̄ arguiſ. q: videſ q̄ ptes g̃uis non mouẽt ſe: q: ſi ſic tunc in mouẽtib⁹ ⁊ motis eſſet ꝓceſſus in infinitũ qõ eſt ꝯtra pħm caplˡͦ 2° hui⁹ ſeptimi. ꝯñia patet: q: ptes grauis ſunt iſinite cũ oẽ ꝯtinuũ ſit diuiſibile in infinitũ. g̃ ſi in motu grauis qlibet ps moueret ⁊ moueref ſeqtur q̄ in motu grauis eſſent infiniti motores ⁊ infinita mobilia. q: ſicut totũ g̃ue moueſ a ſua pte. ita pars g̃uis moueſ a ſua parte. ⁊ illa ps a ſua pte. ⁊ ſic in infinitũ. ¶ Itẽ loquendo de ꝑmitate cãlitatis querẽdũ eſt: qd ꝑ mouet g̃ue ⁊ nõ eſt dare aliud q̃ꝫ iꝑmmet g̃ue: g̃ g̃ue in mouẽdo ſe eſt ꝑᵐ mouẽs ꝑmitate cãlitatis. ¶ Item ſm iſtũ modũ exponẽdi ex illa ꝑᵃ ꝯ̄ne hui⁹ ſeptimi nõ poſſet ꝓbari ꝑᵐ mouens in vniuerſo ꝑmitate cãlitatis. nõ eni poſſet dici q̄ totũ celũ moueſ a ſe. ⁊ q̈libet ps celi moueſ a ſe. ⁊ ita celũ non mouet ſe ꝑ. nec moueſ ab aliq̈ alio ꝑ ꝑmitate cãlitatis: q: mouere toti⁹ celi depẽdet a mouere ptiũ. Nec opꝫ dare in toto vniuerſo aliqõ ꝑᵐ mouẽs ꝑmitate cãlitatis: tñ illa ꝯ̄ ſeptimi induciſ ad oñdẽdũ q̄ eſt deuenire ad mouẽs imoˡᵉ ⁊c̃. ¶ Ad ꝑᵐ hoꝝ eſt dicẽdũ q̄ motores ⁊ mota ſunt duplicia. vꝫ. in actu diuiſo ⁊ ſeꝑato. ⁊ in potẽtia oppoſita actui ſeꝑato. dico igiſ q̄ pħs negat ꝓceſſum in infinitũ in mouẽtibus ⁊ motis in actu ſeꝑato: ſed nõ negat ꝓceſſũ in infinitum in mouẽtibus ⁊ motis in potẽtia. concedẽdum eſt igiſ q̄ in motu quo graue ⁊ leue mouet ſe eſt ꝓceſſus in infinitum in motis ⁊ mouentibus: nec eſt h̄ cõtra dcm̃ pħi. ¶ Ad 2ᵐ dico: q̄ in motu grauis nõ eſt dare ꝑᵐ mouẽs ꝑmitate cãlitatis ꝑciſe niſi deſ q̄ ꝑm⁹ motor in vniuerſo ſit mouens in q̈libet motu iſtoꝝ inferioꝝ. ⁊ ſic ſi dicatur ẽẽ dicendũ ꝑm⁹ motor ꝑmitate cãlitatis in motu g̃uis eſt ꝑm⁹ motor omniũ que poſſunt mouẽ g̃ue ⁊ ſic nec g̃ue nec aliq̈ ps g̃uis moueret ſe. ¶ Ad 3ᵐ dicẽdũ q̄ ſm nullã expoſitionẽ quã vnq̃ꝫ audiui aut vidi ut intellexi eſt illa ꝑᵃ demr̃atio huius ſeptimi ſufficiẽs ad ꝓbãdũ ꝑᵐ motorẽ in motum. ¶ Dico igitur q̄ demõſtratio eſt duplex. vꝫ. ſufficiens ⁊ coadiuuãs ſiue ꝯfirmãs. Demõſtratio ſufficiẽs eſt illa que per ſe ſufficienter oñdit ꝯ̄nẽ ꝓpoſitã ſicut ꝑma demõſtratio geoᶜ Euclidis demr̃at

hãc ꝯñe illi⁹ ſup datã lineã ꝯtigit triãgulũ eq̃late rũ collocare. Sꝫ demr̃atio coadiuuãs eſt illa que ſola nõ ſufficit. ſꝫ forte ꝓbat aliquã ꝑmiſſarũ: uł ꝓ bat aliquã ꝑte alicui⁹ earũ: uł remouet aliqð dubi um annexũ. Uñ iſtã diſtinctionẽ innuit ꝯ ͭᵒʳ ꝯ ͭᵒ 5ᵒ ſu pra ꝑᵐ de celo dicẽs ſic. Cũ poſuit illã demõſtra tionẽ icipit deſtruẽ illos tres modos cõfirmando ſuã demr̃ationẽ ⁊ dedit treſ demr̃atiões ꝯdicẽteſ his trib⁹. ⁊ q̃dã eaꝝ ut dixim⁹ auferũt dubitatio nẽ in minori ꝓpoſitione. ⁊ q̃dã in maiori ꝑᵉ demr̃a tionis ꝓbãtis corp⁹ q̃ntũ eẽ. ſm̃ h̃ intelligẽdus eſt hic loc⁹ nõ ut q̃libet illaꝝ demr̃ationũ ſit ſufficiẽs per ſe. Pꝛima eñi demr̃atio dicit ꝙ iſte mot⁹ circu laris debet eẽ corpi nãlis: ⁊ oĩa q̃ dixim⁹ ex trib⁹ ſmonib⁹ ſũt cõfirmatiua ꝑmi ſmonis. hec ꝯ ͭᵒʳ. Et iſte eſt frequẽs modus demr̃andi apð Ariſto. ne dum in vno loco ꝑhie. ſꝫ in diuerſiſ. frequẽter eniꝫ demõſtrat eadẽ ꝯñe in eodẽ libꝛo per demr̃atiõeſ diuerſas: q̃rũ nulla uł nõ oĩs eſt per ſe ſufficiẽs. ſꝫ oẽs pariter cõcurrẽtes per ſe ſufficiũt. Uñ ꝓ h̃ rñ dẽdũ ad argumẽtũ. qꝛ per ꝑ ²⁵ ꝯñe nõ demr̃at de mõſtratione ſufficiẽti. ſꝫ demr̃atione ꝯfirmãte: ſeu adiuuãte ꝑᵐ mouẽs ſeu ꝑᵐ motũ in vniuerſo ut puta celũ nõ moueri a ſeipo ⁊ aliqð eẽ ꝑᵐ mouẽs i motũ. Et h̃ ꝙ vult ꝯ ͭᵒʳ ſup q̃rto celi ꝯ ͭᵒ 25ᵒ. D. ꝙ Ariſto. decl'at in duob⁹ locis ꝙ oẽ qð mouet̃: mo uet̃ ab alio a ſe. ſ. in 7ᵒ ⁊ in 8ᵒ. ſed firmi⁹ in 8ᵒ. in 7ᵒ fũdat decl'atiõeꝫ ſuã ꝯcludẽdo ꝑᵐ motũ q̃ſi mani feſtũ ꝑ ſe. Deide ponit cũ aliq̃ ꝑs moti q̃eſcit nec̃e eſt ut motoꝛ ſit ali⁹ a moto. ſꝫ in 8ᵒ decl'at ꝙ in oĩ moto ꝑ ſe eſt motoꝛ ꝑ ſe. deide decl'at ꝙ ipo ͥᵉ ẽ ali qd moueri per ſe ita ꝙ motoꝛ ſit idẽ cũ moto. hec ꝯ ͭᵒʳ. Uñ breuit̃ per ꝯñe h̃ ꝓbatã nõ põt ſufficiẽ ter demr̃ari ꝑᵐ mouẽſ uel ꝑᵐ motũ in vniuerſo eẽ ſ. celũ moueri a ſe ⁊ aliqð eẽ ꝑᵐ mouẽs in motũ. ſed qualꝛ ꝑfecte declarent̃ illa videbit̃ in 8ᵒ hui⁹ i textu ꝯ ͭᵒ 27. Mouẽtiũ igit̃ eoꝝ ⁊ c̃. Uerũtñ ꝓ nũc dico ꝙ h̃ ꝯ. vꝫ. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. iu uat ad mõſtrandũ decl'anda in 8ᵒ hui⁹. ⁊ etiã iuuat ad decl'andũ ꝙ ꝑᵐ motũ in vniuerſo nõ mouet̃ a ſe ꝑ ⁊ h̃ ſic. Oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. ꝑᵐ motũ in vniuerſo mouet̃. g̃ mouet̃ ab alio. ſꝫ nihil qð mo uet̃ ab alio mouet ſe ꝑ cũ ipꝫ mouet̃ ab alio a ſe. ⁊ ꝓ ꝯñs nõ mouet ſe ꝑ. g̃ ꝑᵐ motũ i vniuerſo nõ mo uet̃ a ſe ꝑ cũ idigeat motore alio a ſe ꝑ. vñ ſeq̃tur. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. g̃ nihil mouet̃ a ſe ꝑ. ⁊ ꝓ ꝯñs ꝑᵐ motũ in vniuerſo nõ mouet̃ a ſe ꝑ. ⁊ ſic illa ꝯ. vꝫ. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. iuuat ad de cl'andũ ꝙ ꝑᵐ motũ in vniuerſo nõ mouet̃ a ſeipo ꝑ. ⁊ nõ eſt ſufficiẽs ad h̃ ꝓbãdũ ſine illa ꝓpõne. vꝫ. ꝑᵐ mouẽs in mouẽdo nõ idiget aliq̃ alio moto re. q̃ decl'at̃ in 8ᵒ hui⁹. ⁊ etiã decl'at̃ 2ᵒ metha ͨᵉ. ⁊ ꝓ h̃ põt patere ꝙ celũ qð eſt ꝑᵐ motũ in vniuerſo nõ mouet̃ a ſe ꝑ. qꝛ ſi moueret̃ a ſe cũ ipꝫ ſit homo geneũ uł ſaltẽ aliq̃ ꝑs ei⁹ eſt homogenea: aliq̃ ꝑs celi moueret̃ a ſe. ⁊ ꝓ ꝯñs mot⁹ tot⁹ celi dependet ab alio motore q̃ꝫ a celo. ⁊ ꝓ ꝯñs celũ nõ eſt ꝑmuꝫ mouẽs ſe cũ ei⁹ mot⁹ idigeat alio motore. Et eadẽ ꝯ. ſ. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio: iuuat ad ꝓbãdũ ꝑᵐ motorẽ eẽ imo ͥᶜᵉ. qꝛ ſi moueret̃: moueretur ab alio. ⁊ ꝓ ꝯñs nõ eẽt ꝑm⁹ motoꝛ. qꝛ ſuũ mouere de pẽdet ab alio. Itẽ ꝑdicta ꝯ. ſ. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio. iuuat ad ꝓbãdũ aliquẽ motorẽ nõ eẽ cor p⁹ ꝓ h̃. qꝛ in corꝑib⁹ mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ eſt ꝓce dere in infinitũ. ⁊ oẽ corp⁹ motũ mouet̃ ab alio. iõ nec̃e eſt deuenire ad aliquẽ motorẽ qui nõ eſt cor pus uel qui oĩno nõ mouet̃ uł ſi mouet̃ a ſe mouet̃ ꝑ accñs: ſicut aĩa in mouẽdo corp⁹ mouet̃ a ſe per accñs. ſed de motis ꝑ accñs nõ intelligit̃ ꝯ Ar̃. ut ꝑꝫ per ꝯ ͭᵉᵐ ꝯ ͭᵒ 21ᵒ ſup 8ᵐ hui⁹. ¶ Sciẽdũ ꝙ q̃ dã dicũt ⁊ forte ꝓbabilꝛ ꝙ per illã ꝯñe. ſ. oẽ quod mouet̃: mouet̃ ab alio. cũ ꝯñe ꝓbãda in cap̃lo ſe q̃ẽti. vꝫ. ꝙ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ eſt ꝓcedẽ in iñ nitũ. põt demonſtrari demr̃atiõe ad hoiem ꝙ eſt deuenire ad ꝑᵐ motorẽ imo ͥᶜᵉᵐ. q̃m multi ſunt ꝯtẽ ti iſta ꝓpõne. vꝫ. oẽ qð mouet̃: mouet̃ ab alio ⁊ in mouẽtib⁹ ⁊ motis nõ eſt ꝓcedere in infinitũ. g̃ eſt aliq̃s motoꝛ oĩno imobilis ⁊ q̃ꝫtũ ad tales eſt hec demr̃atio ſufficiẽs q̃uis nõ ſit demr̃atio ſufficiẽs ſimpl'r. ¶ Ad illð v̓o qð 3ᵒ inducebat̃ in ꝑᵃ dubi tatiõe de aĩali qð mouet ſe. dicẽdũ ꝙ aĩal nõ mo uet ſe ꝑ: qꝛ aĩal nõ mouet ſe motu ꝓgreſſiuo niſi qꝛ ꝑs aĩalis mouet aliã: ⁊ etiã totũ. ¶ Ad rõnes aũt iductas in 2ᵃ dubitatione. ad ꝑmã dicẽdũ: ꝙ nõ cõ tingit per oĩno ſil'eꝫ modũ arguẽdi ꝓbari ꝙ nihil mouet̃ ab alio ꝑ. ¶ Et q̃ñ arguit̃. illð qð q̃eſcit ad q̃etẽ alteri⁹ nõ mouet̃ ab alio ꝑ. ſi loq̃mur de quie ſcere qð eſt ceſſatio a moueri illð eſt negandũ. Et cũ di ꝙ ꝑᵐ eſt qð nõ alteri per ipꝫ. ꝯcedo. ⁊ iõ di co ꝙ illð qð mouet̃ ab alio ꝑ nõ idiget aliq̃ moto re alio ab illo a q̃ ꝑ mouet̃: ⁊ iõ pars moti ab alio ꝑ nõ mouet. ⁊ iõ ſi q̃libet ꝑs illi⁹ q̃eſcat a mouere nihil min⁹ totũ mouet̃ a ſuo ꝑ mouere. Uerũtamẽ ſi ꝑſ moti ab alio ꝑ q̃eſcat a moueri totũ nõ mouet̃ ꝑ nec a ſe. nec ab alio. vñ credo ꝙ illa ꝓpoſitio. illð qð q̃eſcit ad q̃etẽ alteri⁹ nõ mouet̃ a ſe ꝑ. intelligit̃ de q̃ete q̃ eſt ceſſatio a mouere. Uñ põt diſtingui de q̃ete. ſ. ꝙ q̃dã eſt q̃es q̃ eſt ceſſatio a moueri. ⁊ q̃ dã eſt q̃es q̃ eſt ceſſatio a mouere. vñ oẽ illud qð q̃eſcit a moueri per qð aliq̃d ab ipo q̃eſcit a moue ri mouet̃ ab alio. ſ. ab illo ad cui⁹ q̃etẽ illð mouet̃. qð. ſ. motũ q̃eſcit a moueri. ⁊ ꝓpoſitio ſic itellecta eſt manifeſta. vꝫ. oẽ qð q̃eſcit ad q̃etẽ alteri⁹ moue tur ab alio. ſil'r hec eſt uera. nihil qð mouet̃ ab alio ꝑ q̃eſcit a moueri ad q̃etẽ alteri⁹. hoc eſt a ceſſatio ne a mouere alicui⁹ alteri⁹ ab illo a q̃ motũ mouet̃ ꝑ. Et ſi dicat̃ ꝙ ꝑh̃s vĩ intelligere ꝑ q̃eſcere: q̃eſcẽ a moueri. q̃m ꝑte q̃eſcẽte a moueri nõ mouet̃ totũ ꝑ. Et ꝯfirmat̃ per ꝯ ͭᵉᵐ. D. ꝙ ſeq̃tur ſi ꝑs corꝑis ce leſtis q̃eſcit celũ q̃eſcit. igit̃ celũ mouet̃ ab alio. ⁊ dicit ꝙ añs hui⁹ toti⁹ ꝯditionalis eſt uerũ. ſ. ſi ꝑs corꝑis celeſtis q̃eſcit: totũ q̃eſcit. ſed hec ꝯditiona lis nõ eſt uera loquẽdo de q̃ete q̃ eſt ceſſatio a mo uere. qꝛ añs nõ eſt uerũ. ⁊ ꝯñs falſũ. q̃m q̃libet ꝑs celi q̃eſcit a mouere ſm̃ locũ. ⁊ tamẽ celũ nõ quie ſcit ſm̃ locũ. Pꝛo his itelligẽdũ eſt: ut mihi videt̃ ꝙ ꝯceſſo ꝙ aliq̃d mouet̃ a ſe ꝑ mõ quo ſupi⁹ eſt ex poſitũ. q̃libet ꝑs illi⁹ moti a ſe ꝑ mouet: ⁊ mouet̃. ⁊ ſi mouet̃ mouet. ⁊ ſi mouet mouet̃. ⁊ iõ cõceſſo tali ꝑ moto a ſe. illa ſunt ꝯuertibilia. ſ. q̃eſcere a mo uere ⁊ q̃eſcere a moueri. ⁊ tñ in illis que mouent̃ ab alio ꝑ nõ cõſequũtur ſe mouere ⁊ moueri. nec q̃eſcere a mouere. ⁊ q̃eſcere a moueri. vñ ꝑhũs in ꝓbãdo aliq̃d moueri a ſe ꝑ utit̃ q̃eſcere indifferen ter pꝛo quiete a mouere ⁊ a moueri. q̃m ſi ꝑs alicu ius moti q̃eſcit a ſe ꝑ a mouẽ ſeq̃tur ꝙ q̃eſcit a mo ueri. ut ſi ꝯcedat̃ ꝙ graue mouet ſe ꝑ ita ꝙ ſit ꝑᵐ motũ ꝑmitate totalitatis: ⁊ ꝑᵐ motũ ꝑmitate cãli tatis tũc ſi ꝑs g̃uis mouet̃ ſeq̃tur ꝙ ꝑs g̃uis mo uet ⁊ ecõuerſo: q̃m ſi motũ graue mouet ſe ꝑmo

q̄libet pars ḡuis eſt mouēs ⁊ motū. ⁊ q̄n̄cūqꝫ ps
grauis mouet̄ toto mouēte ſe ꝑ iſta pſ mouet̄ ⁊ q̄n̄
ceſſat mouere ceſſat a moueri. ⁊ ecōuerſo. ſꝫ nō eſt
ſic de eo qḋ mouet̄ ab alio ꝑ. q: nō opꝫ ꝙ ps talis
moti moueat q̄n̄ mouet̄. qm̄ celuꝫ mouet̄ ab alio ꝑ
⁊ q̄libet ps eiꝰ mouet̄. ⁊ tn̄ nulla ps eiꝰ mouet mo
tu quo celū mouet̄. Dico igit̄ ꝙ phꝫ cū dicit ꝙ pte
geſcēte mouet̄ totū a ſe ꝑ. per geſcere itelligit idiſ-
ferēter geſcē a moueri ⁊ geſcere a mouē. Per utrū
qꝫ eni iſtoꝝ. ſ. q: pte ꝑmi moti ceſſāte a mouere to-
tū nō mouet ſe ꝑ. q: pte ꝑmi moti ceſſāte a moueri
totū nō mouet ſe ſufficienter. pbat̄. q: nihil mouet
ſe ꝑ. utrūqꝫ patet: qm̄ pte ceſſate a moueri totū ceſ
ſat ꝑ. q: pte geſcēte a moueri totū nō ē pm motū ꝑ
mitate totalitatis. ⁊ per ꝯn̄s pte ceſſāte a moueri
totū nō mouet ſe ꝑ. ⁊ ſil'r parte ceſſāte a mouere il
la pſ ceſſat a moueri ⁊ ceſſāte pte a moueri totū nō
eſt pm motū. ⁊ per ꝯn̄s nō eſt pm mouēs ſe. ḡ ſiue
ps ꝑmi moti ceſſat a moueri ſiue a mouē totuꝫ nō
ē pm mouēs ſe. cū igit̄ oē qḋ mouet̄ ſit diuiſibile. ⁊ p
te geſcēte a moueri ul' a mouē totū nō mouet̄ a ſe
ꝑ ſequit̄ ꝙ nihil mouet̄ a ſe ꝑ. vn̄ de ꝑ moto ex ſe ſi
ſit aliqḋ tale bn̄ ſeq̄t̄. Parſ ceſſat a mouē ſꝫ aliquē
modū. ḡ eadē ps ceſſat a moueri ſm eūdē modū.
In his tn̄ q̄ mouent̄ ab alio ꝑ nō opꝫ ꝙ ſi pſ ceſſat
a mouere ꝙ ceſſet a moueri ſm eūdē modū: ut pa-
tet de corpe celeſti. Un̄ cōcedēdū eſt ꝙ phs p par
tē geſcē itelligit ptē ceſſare a moueri. q: intelligit
utrūqꝫ idifferēter. ſ. ptē geſcere a mouere. ⁊ ptem
geſcē a moueri. ℭ Ad 3ᵃᵐ dubitationeꝫ iductā que
eſt de illa ꝓpōne qua utit̄ phs. vꝫ. ꝙ oē qḋ geſcit
ad getē alteriꝰ mouet̄ ab alio. Utrū intelligit̄ ꝙ mo
uet̄ ab illo alio ad cuiꝰ getē geſcit. Dico ꝙ dictum
phi ſic itelligit̄ ut dicit ꝯtᵉʳ. vꝫ. ꝙ oē qḋ geſcit eēn-
tialiter p ſe ꝑ mō ad getē alteriꝰ mouet̄ ab illo alio
ad cuiꝰ getē p ſe ⁊ eēntialiter geſcit. vbi gr̄a. Rota
mota in orologio p ſe geſcit ad getē pōderis deſcē
dētis: q: per ſe mouet̄ ad motū illius. ecōuerſo vo
pōdus rote geſcit ad getē rote. ſꝫ h̄ a poſteriori ⁊ q̄
ſi ab effectu. iō nō ſeq̄tur ꝙ pōdus moueat̄ a rota.
⁊ ſic dico ꝙ illḋ ad cuiꝰ getē mobile per ſe geſcit ē
eiꝰ motor. ℭ Ad ꝑᵒˢ iſtātiā de cane in ꝯriū eſt dicē
dū ꝙ canis ſequēs holēꝫ nō geſcit eēntialiter ad il
liꝰ getē: ſicut nec mouet̄ ab illo. Et ſil'r hō ſequens
obiectū delectabile fugiēs ab eo nō geſcit eēntial'r
ad getē illiꝰ: iō nō opꝫ ꝙ moueat̄ effectiue ab illo.
ℭ Ad aliḋ de ferro ⁊ ēt de magnete eſt dicēdū ꝙ
ferrū nō geſcit eēntial'r ad ceſſationem magnetis a
motu. ſꝫ geſcit per ſe ⁊ eēntialiter ad getē ſui per ſe
ſ. motoris ſiue ille motor ſit itrinſecꝰ ſiue extriſecꝰ.
ℭ Ad illḋ aūt qḋ iducit̄ de motore celi ad cuiꝰ ge
tē celū nō ceſſat a moueri. ⁊ per ꝯn̄s cā per ſe ⁊ eēn
tialis in moto getiſ nō eſt ges motoris. Dicēdū ꝙ
celū per ſe ⁊ eēntial'r geſcēt a motu ſi ſuꝰ motor ge
ſceret uel ceſſaret a mouere. ⁊ h̄ eſt ḡnale oī moto
ſiue ſit motū ab itrinſeco ſiue ab extriſeco. ſ. ꝙ ipꝫ
geſcit eēntial'r a moueri ad ceſſatiōeꝫ ſui per ſe mo
toriſ a mouere. ſed nō eſt neceſſe oē motū ceſſare a
moueri per ceſſationē ſui per ſe motoris a moueri.
ſꝫ illḋ ſolū h̄ꝫ vitatē in ꝑ moto ex ſe ſi tale ponat̄:
⁊ cā pp quā illḋ eſt uerū in ꝑ ex ſe. ⁊ nō in alijs eſt
iſta: q: ſi ponat̄ pm motū ex ſe quelibet ps q̄ꝫtitati-
ua illiꝰ ſil'r p ſe mouet ⁊ mouet̄: ⁊ iō ſi aliq̄ ps q̄ꝫti-
tatiua ꝑmi moti ex ſe ceſſat a moueri ſequit̄ ꝙ illa
ps ceſſat a mouere: ſꝫ ad ceſſationē per ſe motoris

a mouere ceſſat mobile a moueri: iō de ꝑ moto ex
ſe in toto ſequit̄ eēntial'r. ps ꝑmi moti ceſſat a mo-
uere: ḡ totū geſcit a moueri: qm̄ ſi pſ geſcit a moue
ri: ⁊ illa ps geſcit mouere: ⁊ illa ps eſt p ſe motio:
ḡ ſi pſ ceſſat a mouē totū ceſſat a moueri: ſꝫ in alijſ
a ꝑ moto ex ſe nō ſequit̄. ps geſcit a mouē: ḡ totuꝫ
ceſſat a moueri: q: in alijs a ꝑ moto ps nō eſt p ſe
mouēs: iō in talibꝰ nō ſeq̄tur. ps ceſſat a mouere:
ḡ totū ceſſat a moueri: ut patet de celo cuiꝰ q̄libet
ps q̄ꝫtitatiua ceſſat a mouere: ⁊ tn̄ totū mouetur.
ℭ Et ſi dicat̄ ꝙ ſi ps celi geſcit a moueri celū quie
ſcit. ḡ ps celi eſt motor. Dicēdū ꝙ nō ſequit̄. q: ce
lū nō ceſſat per ſe ⁊ eēntial'r a moueri ad ceſſatio-
nē ptis a moueri cū ps celi nō ſit per ſe motor celi.
Dico tn̄ ꝙ neceſſario ſequit̄. ps celi geſcit a moue-
ri. ḡ celū geſcit a moueri. ſꝫ hec ꝯditionalis nō eſt
per ſe ⁊ eēntialis. q: nō arguit̄ a ꝑori nec a cā p ſe.
ℭ Pro illa igit̄ dubitatiōe eſt ſciēdū ꝙ hoc eſt ge
nerale in oī moto. vꝫ. ꝙ ceſſante p ſe motore a mo-
uere mobile geſcit a moueri. ſed nō eſt ḡnaliter ue
rū ꝙ ceſſante ꝑ ⁊ ꝓprio motore a moueri ꝙ pp h̄
mobile ceſſet a moueri. tn̄ illḋ eſt ḡnaliter uez de
oī ꝑ moto ex ſe ſi tale ponat̄. q: taliū motoꝝ q̄libet
ps per ſe mouet ⁊ mouet̄. ⁊ iō ſi ps que eſt per ſe
motor ceſſat a moueri: eo ipo ceſſat a mouere. ⁊ p
ꝯn̄s totū geſcit a moueri cū eiꝰ p ſe motor ceſſat a
mouere. ℭ Ad dubitationē vo q̄rtā qua dubitat̄.
quō eſt hec cōuerſio per ꝯpoſitionē. oē qḋ nō mo-
uet̄ ab alio motore nō ceſſat a ſuo motu per ceſſa-
tionē alteriꝰ. ḡ oē qḋ ceſſat per ceſſationē alteriꝰ a
motu mouet̄ ab alio. Et rōnabil'r dubitat̄. tū q: an̄
cedēs eſt ul'is que nō ꝯuertit̄ per ꝯpoſitionē: tū ꝙ
termini finiti non mutant̄ in terminos ifinitos nec
ecōuerſo. qḋ tn̄ req̄rit̄ in cōuerſione per ꝯpoſitio-
nē. ℭ Dicēdū ut mihi vr̄ ꝙ cōuerſio per ꝯpoſitio-
nē eſt duplex. ſ. ꝓpria que eſt in uſu cōi. ⁊ ē q̄n̄ ter-
mini ifiniti mutant̄ in terminos ifinitos uel eꝯ or-
dine trāſpoſito manētibꝰ eadē q̄litate ⁊ q̄ꝫtitate. ⁊
ſic ul'is affirmatiua ꝯuertit̄ ⁊ ꝑticularis negatiua
de inee. ⁊ taliſ ꝯuerſio eſt triplex. q: q̄dā eſt in qua
termini finiti mutant̄ in termios ifinitos. ut oē. b.
eſt. a. ḡ oē nō. a. eſt nō. b. Quedā vo eſt in qua ter-
mini ifiniti mutātur in terminos finitos: ut oē nō
a. eſt nō. b. ḡ oē. b. eſt. a. Quedā aūt eſt in qua vnꝰ
terminꝰ finitꝰ mutat̄ in terminū ifinitū. ⁊ aliꝰ t'mi-
nꝰ ifinitꝰ mutat̄ in terminū finitū: ut oē. b. eſt nō. a.
igit̄ oē. a. eſt nō. b. uel ecōuerſo. Un̄ cōuerſio p cō
trapoſitionē mutādo terminos ifinitos i terminoſ
finitos nō tenet i oībꝰ termiſ niſi ponat̄ exiſtētia re
rū ſignificataꝝ per terminos finitoſ: nō eni ſequit̄.
ois nō hō ē nō ridēs. ḡ oē ridēſ ē hō. q: ſuppoſito
ꝙ nullus hō rideat. an̄s eſt uerū: ⁊ ꝯſequēs falſū.
poſita tn̄ exiſtētia rerū ſignificataꝝ per terminos
finitos. ut poſito ꝙ hō ſit ⁊ ridēs ſit. tūc bn̄ ſequit̄.
ois nō hō ē nō ridēs. ergo oē ridēs eſt hō. ⁊ tunc
ꝯn̄s eſt ueꝝ ſicut ⁊ an̄s. ⁊ dico ꝙ ꝯn̄tia ꝯ'ᵉˢ. vꝫ. ꝙ
oē qḋ nō mouet̄ ⁊c̄. igit̄ oē qḋ ceſſat ⁊c̄. nō tenet
per ꝯuerſionē per ꝯpoſitionē ꝓprie dictā ⁊ cōiter
uſitatā. Alia vo eſt cōuerſio per ꝯpoſitionē impro
pria. ⁊ talis eſt triplex. pᵃ eſt q̄n̄ vniuerſalis nega
tiua cōuertit̄ in ul'em affirmatiuā habētē pro ſuo
ſbo ꝑdicatū ul'is negatiue. ⁊ pro ſuo predicato op
poſitū ſbi ul'is negatiue: ut ſi nullū. a. eſt. b. oē. b. ē
nō. a. ⁊ talis cōuerſio eſt bona poſita exiſtētia reꝝ
ſignificataꝝ per extrema. ſequit̄ eni nullū. a. eſt. b.

⁊ oē qđ eſt.a.ul'.b.eſt.g̃ oē.b.eſt nō.a.qꝛ ex oppo
ſito ꝯñtis ſeqtur oppoſitū añcedētis. nā ſi aliqđ
b.nō eſt nō.a. ⁊ oē.b.eſt.igiť aliqđ.b.eſt.a.hec cō
ſequētia tenet imediate per ꝓᵐ ꝑnᵐ. ⁊ ulteri⁹ ſeq
tur per ꝯuerſionē ſimplicē ꝑticularis affirmatiue
aliqđ.b.eſt.a.g̃ aliqđ.a.eſt.b. ⁊ h̃ eſt ꝯ̃dictoria ꝓ
mi añcedētis. Et ſilr ſeqtur.ſi ſbm ulīs negatiue
ſit termin⁹ infinit⁹. Seqtur eni nullū nō.a.eſt.b.g̃
oē.b.eſt.a.qđ pōt ꝓbari ut ſ̃ꝑius ⁊ per hūc modū
ꝯuerſionis improꝑe ꝑ contrapoſitionez tenet cō
ſequētia ꝯ̃ris.vȝ. oē qđ nō mouet ab alio motore
nō ceſſat a ſuo motu per ceſſationē alt'i⁹. g̃ oē qđ
ceſſat per ceſſationē alteri⁹ a ſuo motu mouet ab
alio. ¶ Scđa ꝯuerſio per ꝯ̃poſitionē iproꝑa ē ta
lis.ſ.ꝙ ois ulīs affirmatiua ꝯuertiť in ulēȝ nega
tiuā de eodē ſbo ⁊ oppoſito ꝑdicato.ut oē.a.ē.b.
igr̃ nullū.a.eſt nō.b.ſilr oē.a.eſt nō.b. igiť nulluȝ
a.eſt.b.qđ pōt ꝓbari ſtati per ꝓᵐ ꝑnᵐ cōplexuȝ.
¶ Tertia ꝯuerſio per ꝯ̃poſitionē iproꝑa eſt talis.
Dis ulīs negatiua poſita ꝯſtātia reꝝ ſignificataꝝ
per extrema ꝯuertiť in ulēȝ affirmatiuā de eodeȝ
ſbo ⁊ oppoſito ꝑdicato:ut nullū.b.eſt.a. ⁊ oē qđ ē
a.uel.b.eſt.g̃ oē.b.eſt nō.a. Silr ſeqtur:nullū.b.ē
nō.a. ⁊.a. ⁊.b.ſūt.igiť oē.a.eſt.b. H⁹ ꝯñtie bene
poſſunt dici ꝯuerſiões per ꝯ̃poſitionē.qꝛ in oi tali
ꝯñā eſt ꝯuerſio vni⁹ termini in terminū oppoſituȝ
ut patet. ¶ Ad dubitationē aūt quā que eſt utrū
in re ſit dare minimū motū qđ pōt per ſe moueri
ſicut dic hic ꝯ̃tor. dicūt qdā in reb⁹ nālib⁹ nō eſt ac
cipe minimū ſimplr̃ ꝙ min⁹ nō pōt per ſe exiſtere
ſed eſt accipe minimū tale ſm ſenſū ꝙ min⁹ ſenſus
optime diſpoſit⁹ nō pōt diſtincte apphēdere. Et
hec videť itētio ꝯ̃ris ſup 8° hui⁹.ꝯ̃° 23° in fine.ubi
vult ꝙ termin⁹ entis in actu eſt ut ſit tāgibile uel
ſenſibile. Ita ꝙ idē eſt apđ eū minimū exñs in actu
⁊ minimū exñs in actu ſm iudiciū ſenſus optime
diſpoſiti. Uñ dicūt ꝙ in q̃libet ſpē mot⁹ eſt accipe
aliqđ tale minimū motū ſȝ ſenſū.ita ꝙ in q̃cūqȝ ei⁹
ꝑte q̃ſcēte reſiduū nō appet ſenſibilr̃ moueri ſiln
ſpē mot⁹ iq̃uiſ poſſit moueri per ſe iſenſibilr̃. Alij
aūt dicūt ꝙ in reb⁹ nālib⁹ ꝯtingit dare minimū mo
tū in actu qđ pōt in oꝑationē ꝓpriā alicui⁹ nāe. ⁊
tale ꝯtingit dare in oi ſpē.qꝛ ꝓpria oꝑatio cuiuſli
bet corpis nālis reqrit ꝑfectā q̃titatē ſicut ⁊ q̄li
tatē. ⁊ iō ſicut ⁊ in nālib⁹ eſt dare minimū qđ pōt ꝑ
ſe exiſtere:ut patet ꝓ hui⁹. Ita eſt dare minimū in
actu qđ pōt per ſe moueri. Et h̃ ulr̃ nep̃:ut dicunt
de mot̃ localr̃ nō tamē eſt nec̃e dare minimū in his
que alterant ſm minimū alterabile.qꝛ nō eſt dare
minimū qđ pōt calefieri. qꝛ dato tali ponatur ꝙ
vna ei⁹ medietas ſit calidior alia. ⁊ ꝙ ad ꝑtē cali
diorē addať calefaciēs alterās ipaȝ ad ſūmū calo
rē.certū eſt ꝙ iſta ꝑs calidior nō mouebiť tardiuſ
ad ſūmū calorē q̃ꝫ ꝑs remotior cū ſit ꝓpinqor age
ti: ⁊ magis diſpoſita ad ſūmū gradū caloris.ergo
citius perueniet ad ſummuȝ gradum caloris q̃ꝫ ꝑſ
min⁹ calida.g̃ ꝑs min⁹ calida remanebit in motu
alia ꝑte ceſſante a motu.g̃ totū cōpoſitū ex eis nō
erit minimū calefactibile.qđ erat ꝓbādū. Huic opi
nioni ꝯ̃dicit L inconiēſis cap̃ 11° ꝓmi poſte.dicēs
ꝙ forma rei gñate maxime in ſimplicib⁹ iducitur
ꝑtibilr̃ ⁊ ſucceſſiue:qꝛ ꝑſ ꝓpinqor gñanti citi⁹ ꝓ
parať ad receptionē forme ſbalis.vñ ꝑus recipit
eā q̃ꝫ ꝑs remotior. ⁊ ſic eſt gñatio ſucceſſiua. hec
L inconiēſis. Mihi vo q̃ꝫqȝ videbať ꝙ in homo
geneis nō erat dare minimū ſimplr̃ quo min⁹ nō ꝑt
per ſe exiſtere uel moueri.ſed eſt dare minimū cū
certis circūſtātijs.ſ.minimū qđ pōt ꝑ ſe exiſtere
ꝑ tantuȝ tpꝰ in tali ꝯtinēte aut per ſe moueri in tali
medio.qm̄ ex quo in homogeneis totū eſt eiuſdē
nature cū q̃libet ſua ꝑte q̃titatiua:ſicut non repu
gnat toti ꝑ ſe exiſtere ul' moueri. ita nō repugnat
cuicūqȝ ꝑti per ſe exiſtere ul' moueri. Qđ aūt mi
nus aliq̃ ꝑte data nō pōt per ſe exiſtere uel moue
ri per tātū tpꝰ in tali ꝯtinuitate. hoc nō eſt ratiōe
forme illi⁹ ꝑtis date.ſed eſt hoc rōne ꝯ̃rietať date
que eſt inter ipꝫ ꝯtinēs ⁊ ꝑtē datā. Hoc tū diffuſi
us declať ſup ꝓᵐ hui⁹.ubi magis hēt locū.nec de
mōſtratio phi hic multū depēdet ex minimo nāli ſȝ
expōnē quā ego teneo ⁊ quā reputo fore ueram.
nec ꝯ̃dico in aliq̃ expōni ꝯ̃ris.qꝛ pono de facto mi
nimū per ſe exñs in actu ꝙ min⁹ nō exiſtit in actu
⁊ hoc qdē ſufficere. Uel pōt dici ꝙ ꝯ̃tor per mini
mū motū itelligit minimū in his que mouenť a ꝑnº
itriſeco.qđ pōt ꝑ ſe in oꝑationē ſue ſpēi. Nā quia
oꝑatio caloris nālis aialiū eſt mouere aial ſm lo
cū.iō minimū caloris nālis aialiū qđ per ſe pōt exi
re in oꝑationeȝ ſue ſpēi eſt minima ꝑs que pōt aial
mouere motu ꝓgreſſiuo ſicut innuit hic ꝯ̃tor. ⁊ qꝛ
aliq̃ ꝑs caloris nālis pōt vnū aial mouere que nō
pōt mouere aliđ aial.iō nō eſt tm̄ vnū minimū ſim
plr̃ qđ pōt aial mouere:ſed minimū in reſpectu.qm̄
in motu cuiuſlibet aialis eſt dare minimū mouēs ꝙ
min⁹ nō pōt illud aial ſm locū mouere. Et ſic ꝯ̃tor
per minimū itelligit minimū in his que mouenť a ꝑnº
itriſeco.qđ qdē minimū ⁊ eſt mouēs ⁊ etiā motū
⁊ illđ minimū nec̃io mouet ab alio.qꝛ a ꝑte eius
tanq̃ꝫ a motore ꝑtiali.iō oē motū a ꝑnº intrinſeco
ſm motum localem mouetur ab alio.

q Uoniā aūt omne qđ mouetur: ab
aliq̃ mouet: nec̃e eſt ⁊ qđ mouet
omne in loco moueri ab altero.

¶ Iſtud eſt 2ᵐ capl'm hui⁹ tractat⁹ in ꝙ ꝑncipalr̃ de
clarať ꝙ eſt deuenire ad ꝓᵐ motū in loco qđ mo
uet a motore in ipſo ſeu a motore intriſeco. Et cō
tinet hoc capl'm duas ꝑtes ꝑnles.qm̄ in ꝓª declať
ꝙ eſt deuenire ad ꝓᵐ motū in loco qđ mouetur a
ꝑnº intriſeco. In 2ª ibi [Sic qdē g̃.] Phūs ponit
⁊ remouet qđdā dubiū. ¶ Prima ꝑs ꝯtinet duaſ
ꝑticl'as.qꝛ in ꝓª declať ꝙ oē qđ mouet localr̃ mo
uet ab alio. In 2ª ibi [Et mouēs igiť.] Declať ꝙ
ē deuenire ad ꝓᵐ motū i loco qđ mouet a ꝑnº itri
ſeco. In ꝓª igiť ꝑticula hui⁹ ꝑtis declať ꝙ oē qđ
mouet in loco ab alio mouet. ⁊ hec eſt 3ª ꝯ̃ ꝑncipa
lis huius libri.ſȝ L inconiēſis ponat iſtā eē ꝯ̃nem
ſecūdā. motores ſm motū localē nō abeūt i infinᵐ.
ꝯ̃ igr̃ quā ponit ꝯ̃tor ꝑt ꝓbari duob⁹ modis ſȝ eū.
vno° ſic. Oē qđ mouet:mouet ab alio:ſȝ oē qđ mo
uet i loco mouet. g̃ oē qđ mouet i loco mouet ab
alio. de iſta rōne ꝓ ponit maior. deide ꝯ̃. ⁊ ſatꝫ pa
tet. Et ſm ꝯ̃tem illa rō eſt logica: ⁊ phs utiť ea ad
ꝯfirmādū ꝙ illa ꝓpoſitio.ſ.oē qđ mouet in loco
mouet ab alio.ē declarata i decl'ando illā.ſ.oē qđ
mouet:mouet ab alio. Et uerū eſt ꝙ illa declara
tio eſt logica.qꝛ arguiť a ſupiori ad iferi⁹ cū diſtri
butione.qꝛ motū eſt ſupi⁹ q̃ꝫ motū i loco. ⁊ talis rō
dī logica.qꝛ talis moduſ arguēdi doceť in logica.
⁊ nō qꝛ aliq̃ ꝓpō hic accepta ſit declarata i logicā.
¶ Duplr̃ aūt dī aliq̃ rō eſſe logica.ſ.aut qꝛ arguiť

per regulā poſitā ī logica. aut q: in ea accipit aliq̄ ꝓpoſitio declarata in logica. Ita enī dicit ꝯᵗᵒʳ ꝙ oē trāſmutatū trāſmutat ab alio. ꝛ eſt uerificatū nobis. q: de qbuſdā trāſmutatꝭ māifeſtū eſt per ſe. ꝙ .ſ. trāſmutat ab alio. ꝛ de qbuſdā eſt demōſtratū ꝙ mouent ab alio ut de trāſlatꝭ ſiue de motis in loco. ꝛ iō illa ꝓpō .ſ. ꝙ oē qḋ mouet in loco mouetur ab alio. nō demrat mediāte illa ꝓpoſitiōe. oē qḋ mouet mouet ab alio: ſꝫ ſolū cōfirmat per illā. ℂ Alio mō pt illa ꝯ declari ſꝫ ꝯᵗᵒʳ .ſ. oē qḋ mouet in loco mouet ab alio: ꝛ hoc ſic. oē pm motū ex ſe in loco mouet ab alio: ḡ oē motū in loco mouetur ab alio: ꝛ hec expoſitio eſt euidētior ſꝫ ꝯᵗᵒʳ ꝛ ſm illaꝫ expoſitionē per illā ꝓpoſitionē. vꝫ. oē qḋ mouet: mouet ab alio. debet itelligi illa ꝓpoſitio .ſ. oē pm motū ex ſe in loco mouet ab alio. ꝛ hec ꝓpoſitio ē ꝓus demrata. ℂ Sꝫ dubiū eſt q̄liter teneat iſta cōſequētia. vꝫ. oē pm motū i loco mouet ab alio. igit oē motū in loco mouet ab alio. vr enī ꝙ illa nō ualeat: q: arguitur ab inferiori ad ſuperiꝰ cū diſtributione qm̄ pmū motū in loco eſt inferius ꝙ̄ motū in loco. ℂ Dicēdū ꝙ cōſequētia tenet per hoc: q̄a oē motū in loco eſt pmū motū uel habēs in ſe pmum motū ut ſuperiꝰ dixit ꝯᵗᵒʳ. nunc ṽo omne motū habens in ſe pm motū mouetur ab eodē a quo mouetur pm motū in loco: ꝛ ideo ſeqtur. Si omne pmū motū in loco mouet ab alio ꝙ omne motū in loco mouet ab alio. nec obſtat ꝙ arguat ab iferiori ad ſuperiꝰ cū diſtributione. Quis ab inferiori ad ſuperius cū diſtributione nō ualeat ꝯſequētia reſpectu duoꝝ terminoꝝ tm̄ .ſ. rōne ſuperioris ꝛ iferioris. ſed in rōne triū terminoꝝ q̄nq̄ꝫ tenet ꝯn̄a ab inferiori ad ſuperius cū diſtributione ut declaratū eſt in logica. ℂ Uel pōt dici ꝙ quādoq̄ꝫ tenet conſequētia ab inferiori ad ſuperiꝰ cū diſtributione grā materie. ꝛ ſic eſt hic. lꝫ talis conſequētia non ualeat grā forme. ℂ Notandū ſm ꝯᵗᵉᵐ hic in pnᵒ ꝯⁱ tertij huius libri ꝙ oē motū mouet ab alio. Quoniā de his que mouentur ab extrinſeco manifeſtū eſt ꝛ ſunt omnia que mouent ſm generationem ꝛ corruptionē ꝛ augmētationē ꝛ alterationē. ꝛ que dā que mouent in trāſlatione ut patet de illis que mouentur violēter. ꝛ declaratū eſt per hunc ſmonē ꝙ illa que mouentur in trāſlatiōe nō ab aliquo extrinſeco nec’io mouentur ab alio. iō utilius huiꝰ ꝓpoſitionis eſt uera que eſt ꝙ omne tranſmutabile tranſmutatur ab alio.

ℂ Et mouens igitur ab altero: quoniam ꝛ ipſum mouetur: ꝛ iterum hoc ab altero. Non autem in infinitum abibit: ſed ſtabit alicubi: ꝛ erit aliquid quod primo cauſa erit motus.

ℂ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula pme ꝑtis pncipalis huiꝰ capituli in qua declaratur ꝙ eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco nō extrīſeco. ꝛ ꝯtinet duas ꝑtes. q: in pᵃ ꝓbat ꝯ intenta. In 2ᵃ ibi [Si enī nō eſt.] Declarat vna ꝓpoſitio accepta in declaratiōe ꝯnis declarate in pma pte. In pma igit pte huius ꝑticule declaratur ꝙ eſt deuenire ad pmū motū in loco qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. ꝛ h̄ eſt 3ᵃ ꝯ pncipalis huius libri que ꝓbatur ſic. Oē motū in loco mouet ab alio. accipiamus igit motū in loco. ꝛ quero an illḋ mouet a motore extrīſeco aut non. ſi det ꝙ nō mouet a motore extrīſeco tūc mouet a motore intrīſeco. ꝛ illḋ eſt pm motū. ꝛ per ꝯn̄s eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. Si ṽo det ꝙ illud motū in loco mouetur ab aliq̄ extrinſeco. ꝛ motor extrinſecꝰ nō mouet in loco niſi moueat. q̄ro tunc de iſto motore aut mouet a pnᵒ intrinſeco uel extrinſeco. ſi a pnᵒ intrīſeco tūc eſt pm motū. ꝛ per ꝯn̄s eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ itrīſeco. ꝛ hoc eſt ꝓpoſitū. ſi aūt mouet a motore extrinſeco opꝫ ꝙ iſte motor extrīſecus moueatur. aut igitur a motore intrinſeco: ꝛ habet ꝓpoſitū. aut a motore extrinſeco. ꝛ tūc eſt querēdū de illo motore ſicut pꝰ. ꝛ cū in mouentibꝰ ꝛ motis nō ſit ꝓceſſus in infinitū oportebit tandē deuenire ad motū in loco qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. ꝛ illud eſt pm motū in loco uł h̄ns in ſe pm motū in loco. ꝛ ſic patet ꝙ eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. Et hanc rōnē intēdit h̄ phus dicens. Et mouens igit ab altero .i. motū a motore extrīſeco. qm̄ ꝛ ipm .i. motor extrinſecꝰ mouet. ꝛ iteꝝ hic .ſ. motū a motore extrinſeco mouet ab altero: ꝛ hoc nō abibit in infinitū. ſed ſtabit alicubi ꝛ erit aliqḋ qḋ prima eſt cauſa motꝰ .i. erit aliquod pncipium intrinſecū ipſi moto qḋ eſt pma cauſa motus: ꝛ illud motuꝫ eſt pncipium motuꝫ in loco qḋ mouetur a pncipio intrīſeco. ꝛ per ꝯſequens eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ itrīſeco. ℂ Intelligēdū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ex hac demrātione ſeqtur ꝙ neceſſe eſt ut in corpibꝰ que mouēt ſe adinuicē in loco aut mouent ut ꝑueniāt ad motorē q non mouent per ſe. ꝛ iſte motor necē eſt ut ſit in p̄ moto nō extra illḋ. ℂ Notandū ꝙ demrātio phi fundat ſup duas ꝓpōnes q̄rū pᵃ eſt ꝙ ois motor ſm locū extrīſecꝰ a moto in mouēdo mouet. ꝛ huius rō eſt q: ois motor extrīſecꝰ ſꝫ locū a moto eſt corpus. ꝛ oē corpꝰ in mouēdo ſm locū mouet ſm locū: ut pꝫ in corpibꝰ que mouent ſe adinuicē in loco. ℂ Scd̄a ꝓpo eſt. ꝙ oē motū a pnᵒ itrīſeco eſt pm motū uel h̄ns in ſe pm motū. ꝛ iō ꝓbato ꝙ eſt deuenire ad pm motū in loco a pnᵒ itrīſeco. ſeqtur ꝙ eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ itrinſeco. ℂ Notādū ꝙ phs nō itēdit h̄ ꝓbare pcīſe ꝙ eſt deuenire ad pm motū in loco qḋ mouet a pnᵒ itrinſeco ſimplr .i. ad pm motū ſimplr motū a pnᵒ itrīſeco. ſed intēdit ꝓbare ꝙ in oi ordine motorū ꝛ mobiliū ſm locū eſt deuenire ad aliqḋ pmuꝫ motū in illo ordine qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. ut ſi lapis moueat a baculo. ꝛ baculus a manu. ꝛ manus ab alio extrīſeco neceſſe eſt ꝙ in illo ordie mouentiū ꝛ motoꝝ deueniat ad aliqḋ pm motuꝫ qḋ mouet a pnᵒ itrīſeco: alr ꝓcederet in infinitū. ꝛ ita eſt in motu ḡuiū ꝛ leuiū .ſ. ꝙ eſt deuenire ad pmū motū qḋ mouet a pnᵒ intrinſeco. Sed quid ſit illud motum ꝛ quis pmus motor in illo motu h̄et videri in 8ᵒ huius. ꝯᵗᵒ quarto.

ℂ Si enī nō: h̄ in infinitū ꝓcedet: ſit. a. quidē q̄d ab ipſo. b. moueatur. b. ṽo ab ipſo c. c. aūt ab ipſo. d. ꝛ h̄ igitur mō in infinitū aſcēdat. Qm̄ ḡ ſit mouēs ꝛ ipſuꝫ q̄d mouet manifeſtū eſt qm̄ ſit mouet ꝛ. a. ꝛ. b. qm̄ aūt oē q̄d mouet: ab alio mouet neceſſe eſt. a. ꝛ. b. Cū enī mouet. b. mouebit

a.⁊ cū moueť.a.⁊ ꝑm.c.⁊ etiā.c.ꝑm.d. Erit igitur ſimul motus qui eſt.a.⁊.b.⁊ reliquorum vniuſcuiuſqꝫ.

Demonſtratio

A

B

C

D

Et ſic in infinitum.

¶ Hec eſt ſcḋa pars 2ᵉ particule ꝓme ptis ꝓncipalis huius capl'i in qua pħs decl'at vnā ꝓpoſitionē qua uſus eſt in ꝓbando ꝯnē imediate precedētē. ⁊ cōtinet duas pticulas.qm̄ in ꝓma ꝓbat ꝓpoſitionē qua imediate uſus eſt. In 2ᵃ ibi [Et accipe igiť.] remouet quoddā dubiū. In ꝓma igiť pticula huius ptis decl'ať ꝙ in mouētib' ⁊ motis nō ſit ꝓceſſus i infinitū ſm̄ locū. ⁊ hec eſt 4ᵃ ꝯ ꝓncipalis huius libri q̄ ꝯ ꝓbať demōſtratiōe ducēte ad ipoˡᵉ ſic. gadeť oppoſitū ꝯnis.ſ.ꝙ in mouētib' ⁊ motis ſʒ locū ſit ꝓceſſus in iſinitū.ſeqtur ꝙ iſiniti mot' erunt in tpe finito. ⁊ per ꝯñs aliqs motus infinit' erit in tpe finito:ut poſtea ꝓbabiť.ſed hoc eſt ipoˡᵉ.qꝛ 6ᵒ huiꝰ ꝓbatū eſt ꝙ ipoſſibile eſt motū iſinitū eſſe in tpe finito.igiť ⁊ illud ex quo ſeqtur eſt ipoˡᵉ.ſ.ꝙ i mouētib' ⁊ motis ſit ꝓcedere in iſinitū. ⁊ per ꝯñs ſuū oppoſitū eſt nec̄iū.ſ.ꝙ in mouētibus ⁊ motis nō eſt ꝓcedere in iſinitū.ꝑ' ꝯñtia.vʒ.ſi in mouētibus ⁊ motis ſit ꝓceſſus in iſinitū:tūc infiniti mot' erūt in tpe finito.ꝓbať in terminis ſic. Moueatur a.a.b.⁊.b.a.c.⁊.c.a.d.⁊ ſic in infinitū.cū igiť corpus nō moueat niſi qñ moueť ſeqtur ꝙ omnia illa mouētia ⁊ mota.ſ.a.b.c.⁊ ſic in iſinitū ſimul mouenť.qm̄ in eodē tpe in quo.a.moueať a.b.b.moueť.i.⁊ qñ.b.mouet.tūc.b.moueť. ⁊ cū.b. moueť a.c.c.mouet. ⁊ p ꝯñs.c.moueť ⁊ ſic de alijs. ⁊ per ꝯñs oīa illa ſil' in eodē tpe mouenť:ſed vnū iſtorū moueť in tpe finito.ergo oīa illa mouētur in tpe finito. ⁊ illa ſūt iſinita per poſitū.ġ iſinita moˡⁱᵃ mouenť in tpe finito. ⁊ per ꝯñs infiniti mot' ut motus iſtoꝝ omniū mobiliū eēnt in tpe finito . ⁊ per ꝯñs aliqs motus infinit' erit in tpe finito:qḋ eſt ipoˡᵉ. hec ultima ꝯña ꝓbať in ultima pte ꝓncipali huius capl'i. Uñ hec rō fundať ſup duab' ꝓpoſitionibꝰ. Prima eſt ꝙ oīs motoꝛ extriſec' eſt corpus . Secūda eſt ꝙ oē corp' mouens moueť in eodē tēpore adeq̄to in quo motū ab ipſo mouetur. ¶ Notāda ſunt hic duo ſm̄ ꝯᵗᵒʳᵉᵐ. ꝑ ꝙ ipſe dicit ſic. Et notandū eſt ꝙ hoc ſequiť in motu nō in qete.qꝛ necē eſt ut oīa moueanť ſimul in eodē tpe ſi vnū eorum moueť. ⁊ non ſeqtur ſi vnū eoꝝ qeſcit ꝙ oīa quieſcāt ſil'.qm̄ ꝓᵐ motū pōt qeſcere ⁊ ultimū remanebit in motu.hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Scḋo eſt notandū ꝙ ꝯᵗᵒʳ reprehēdit hic Galienū qui dixit ꝙ in talib' mouētib' ⁊ motis ſeqtur ut quieſcat inſimul ad qetē ꝓmi motoris ſicut ſeqtur ꝙ moueanť inſimul ad motū ꝓmi motoriſ.qꝛ coꝛ ut dixit cū extrahitur ab aiali reſiduū fortiſſime mouetur per duos paſſus. ideo dixit ꝙ coꝛ non eſt ꝓᵐ ꝓnᵐ mouens animal in loco. ⁊ qꝛ aial non moueť poſtq̄ꝫ caput abſcinditur dixit ꝙ ꝓnᵐ motus eſt caput . Unde ꝯᵗᵒʳ dicit cōtra Galienū ꝙ animal ſiue illud reſiduū a capite pōt moueri poſtq̄ꝫ caput eſt abſciſuʒ. Dicit eniʒ ꝯᵗᵒʳ ſic.Ego autē vidi arietē poſtq̄ꝫ caput ſuū erat abſciſum:ambulare huc atqꝫ illuc multotiēs . hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Intelligendū ꝙ aliqui dicunt ꝙ ꝯᵗᵒʳ reprehendit hic Galienū propter hoc.qꝛ ipſe dixit ꝙ caput ⁊ non coꝛ eſt primū principiuʒ motus animalis. Attamen mihi videť ꝙ non ſit ita . ſed ꝯᵗᵒʳ reprehendit hic Galienū in duob' . primo quia Galienus dixit ꝙ in talib' mouentib' ⁊ motis ſequitur ut quieſcant inſimul qeſcente ꝓmo moto . ſicut ſequitur ꝙ moueantur inſimul ad motū primi moti.qa illud non eſt uerū.quoniā ſiue coꝛ ſit ꝓmum motū uł' principiū motus in aiali ſiue caput ſit ꝓncipiū motus in animali ad qetē illi' primi moti.nō ſeqtur qes omniū alioꝝ motorū ⁊ mobiliū in illo ordine.quoniā ꝓmū motū pōt qeſcere ⁊ ultimū remanebit in motu ſiue ꝓmū motū ſit coꝛ ſiue caput. Scḋo ꝯᵗᵒʳ reprehēdit Galienū in hꝯ ꝙ ipſe dixit ꝙ aial nō moueť poſtq̄ꝫ caput eſt abſciſum. ⁊ illḋ eſt fl'ʒ.nā ꝯᵗᵒʳ dixit vidiſſe ꝯriū. ⁊ iō illa ꝯña nō valet ad ꝓbādū ꝙ caput eſt ꝓᵐ motū uel ꝓnᵐ in aiali. ¶ Circa ꝓᵐ nōbile ē dubiū qꝛ vł' ita ſeq de qete ſicut ⁊ de motu.ſ. ꝙ ſi de corporibus mouētib' ⁊ motis a ſeinuicem.ſequitur ꝙ vno moto omnia ſimul mouenť: ꝙ eodē modo vno eorum quieſcente ſeqtur ꝙ omnia qeſcant inſimul.nec pōt primū motū quieſcere ⁊ aliud remanere in motu.q̄niaʒ ſm̄ ꝯᵗᵒʳᵉᵐ ſi vnuʒ eorum moueť omnia ſimul mouenť.ġ ſi ultimū motū moueť:oīa ſimul mouētur. ⁊ per ꝯñs ꝓᵐ motū moueť.ergo a ꝓmo ad ultimū ſi motū ultimū moueť ꝓmum motuʒ moueť.ergo oppoſitū ꝯñtis repugnat añcedēti.ſ.ꝙ ꝓᵐ motuʒ moueť: ⁊ ꝙ ultimū motū nō mouetur ſed qeſcit. Uñ ꝓbatur ꝙ ſi ſequatur in motu ꝙ ſimil'r ſequiť in quiete.i.ſi ſequitur vnū mobile moueť:ergo oīa mouenť.ꝙ etiā ſeq̄tur:vnū mobile qeſcit ġ omnia qeſcūt.qꝛ detur oppoſituʒ.vʒ.ꝙ ſequať in motu ⁊ non in quiete.tunc illa ſtāt ſil'.vnū mobile qeſcit ⁊ vnū moueť.ſed ſequiť ſm̄ ꝯᵗᵒʳᵉᵐ.ſi vnū mobile moueť:omnia illa mobilia mouenť. ⁊ qcqd ſtat cū antecedēte ſtat cū ꝯſequēte.igiť illa ſimul ſtarent.vʒ. ꝙ vnū iſtoꝝ mobiliū qeſcit. ⁊ tamē ꝙ oīa illa mobilia mouenť.qḋ eſt ipoſſibile. Uñ ſi cū hac ꝓpoſitione.vʒ.vnū mobiliū qeſcit.ſtet iſta.vʒ.vnū mobiliū moueť.tunc ſeqtur.vnū iſtoꝝ mobiliū moueť. igiť oīa mouētur. ⁊ quicqd ſtat cū antecedēte ſtat cū ꝯſequēte.ſequiť tūc ꝙ illa ſtarēt ſil'.vʒ.oīa iſta mobilia mouenť ſil': ⁊ vnū illoꝝ qeſcit.qḋ eſt impoſſibile . Itē ſi ꝓᵐ motū quieſcit.igiť non mouet ſm̄ motū.qꝛ corpus nō mouet corpus ſm̄ motuʒ. qꝛ corp' nō mouet corp' ſm̄ locū niſi ſil' moueatur cū eo.ut patet per pħm hic. ⁊ ſi 2ᵐ nō moueť a ꝓ. ergo nō moueť . ⁊ per ꝯſequēs nō mouet tertiū. ergo tertiū nō moueť. ⁊ ſic deinceps. ⁊ per ꝯñs ſi ꝓmū motū qeſcit oīa quieſcūt . ⁊ per ꝯñs ſi hoc tenet in motu.ſeqtur ꝙ tenet in quiete . ¶ Itē ſic videmus ꝙ ꝓ moto vel ꝓncipio motus qeſcēte pōt ultimū motū moueri.ſicut videmus ꝙ ꝓ moto uel ꝓncipio motus exñte in motu pōt ultimū mobile quieſcere.qm̄ ſiue coꝛ ſiue caput ponať ꝓᵐ motum uel ꝓnᵐ motus reliqua poſſunt quieſcere coꝛde uł' capite exñte in motu ut pʒ ad ſenſuʒ.ġ vł' ꝙ eodeʒ mō ꝓᵐ motū ⁊ alia mota ꝯſequanť ſe in qete ⁊ in motu. ¶ Ad dubiū illud.ſ.qualiter ſequať in motu ⁊ nō in qete.pōt r̄ideri mł'tipl'r.vnoꝰ ꝙ illḋ ītelligiť de motꝫ ad ſeīuicē motu locali q ē ab extriſeco qm̄ ſi.a.moueať a.b.motu locali puro tanq̄ꝫ a mo-

tore extriſeco.ğ.b.qȯ mouet.a.motu ab extriſeco
moueť ⁊ ecōtra.qꝛ nullū corp⁹ mouet corp⁹ motu
locali puro qui eſt ſine rarefactiōe aut ↄdēſatione
niſi moueať:ſed hͦ nō ſeqtur in qete ſm hūc itelle-
ctū.nō eni ſeqtur.a.qȯ mouebať a.b.motu ab ex-
triſeco qeſcit.ğ.b.qȯ mouebať ab.a.ab extriſeco
qeſcit.qꝛ eſt poˡᵉ ꝙ.b.nō moueať ⁊ nō applicet ad
mouēdū.a.ſicut pȝ.nā corde aliqñ moto i aiali nō
moueť tibia.qꝛ nō applicať ad mouendū illā:quā
tñ alias mouebat. ⁊ ſilr nō ſeqtur ecōtra.b.quod
mouebat.a.extriſece qeſcit.ğ.a.qȯ mouebať a.b.
extriſece qeſcit ſicut deducit ↄᵗᵒʳ hic.qꝛ cor quod
mouebat muſculos ⁊ ſpiritus in aiali pōt qeſcere
ipſis ſpiritib⁹ ꝑmanētib⁹ in motu per aliqȯ tpˢ:qꝛ
acceperunt diſpōnē intrinſecā a motu cordis ꝑ quā
per aliqȯ tpˢ poſſunt moueri per ſe. ¶ Et ſi dicať
ꝙ ſicut ↄᵗᵒʳ ↄcedit ↄñtiā in motu.ita negat in qete
⁊ ſic vniformiter loqtur in motu ⁊ in qete. ⁊ ſȝ hāc
rñſionē videť ꝙ ↄᵗᵒʳ nō loquitur vniformit̄ in mo
tu ⁊ in qete.qꝛ in motu utiť ṽbo pñtis tpis. ⁊ in qe
te utiť ṽbo ꝓteriti tpis.Dicēdū ꝙ vniformiter loq
tur.qꝛ ſicut ↄcedit ↄñtiā in motu.vȝ.ꝙ ſi vnū mo-
ueť:oia moueñť.negat ↄñtiā in qete tāta vniformi
tate loquēdi ſicut pōt ſine repugnātia.Si eni utro
biqȝ uteret̄ ṽbo pñtis tpis.tūc in dictis eēt repu-
gnātia.ut ſi diceret̄ ꝙ.a.qȯ moueť a.b.qeſcit qete
oppoſita.hͦ icludit ↄdictionē. ⁊ iō loquēdo ꝑ ꝓpo
ſitiōes nō icludētes repugnātiā cōmutādū ē ṽbū
pñtis tpis in argumēto de motu in ṽbū ꝓteriti tē-
poris in argumēto de qete ut dcm̄ eſt.utēdo enim
ſolo ṽbo ꝓſentis tpis loquēdo de qete ꝓpō inclu-
deret ↄdictionē ul' repugnantiā.ut ſi diceret̄ ꝙ.a.
qȯ moueť a.b.qeſcit:ſed in ṽtute ṽbi ꝓteriti tpis i
quiete nō eſt aliq̈ repugnātia ut pȝ.aut ſi dicať ꝙ
a.qȯ mouebať a.b.qeſcit.hic nō eſt aliq̈ repugnā-
tia.Ex iā igiť dictis pȝ ꝙ ſi.a.b.c.d. ⁊ c̄.ſint mouē
tia ſe adinicē ꝙ illa ↄñtia abſolute loquēdo nō ua
let.a.moueť.ğ.b.moueť nec ecōtra.niſi cū illo ad
dito.ſ.ꝙ vnū moueať ab alio extriſece motu loca
li puro.ſeqť eni.a.moueť a.b.extriſeco motu loca
li puro.ğ.b.qȯ mouet.a.extrinſece moueť ⁊ eꝯ. ſi
b.moueť extriſece motu locali ꝑ ſe ab.a.ğ.a.quod
mouet.b.moueť.ſed illo addito in qete arguendo
ex cōpoſſibilib⁹ in mutādo ṽbū pñtis tpis in ṽbuȝ
ꝓteriti tpis ut accipiēdo illud additū.a. mouebať
localr̄ motu ab extriſeco a.b.nō ſeqtur in qete. nō
eni ſeqtur.a.qȯ mouebať a.b.extriſece motu loca
li qeſcit.ğ.b.qeſcit. ¶ Ad argumētū in ↄtriū ṽo qñ
ꝓ dicit ꝙ ſi vnū illoꝝ mobiliū moueť:oia moueñť
dicēdū ꝙ nō ſeqtur.nec eſt hec itētio ↄᵗⁱˢ.ſed bñ ſe
qtur cū illo addito ſi vnū moueť motu locali extri-
ſece ab alio ⁊ illud aliȯ ab alio eodeȝ mō. ⁊ ſic de
oibus.tūc ſeqtur ſi vnū illoꝝ ſic moueť oia ſimͥl ſic
moueñť.ſed nō ſeqť abſolute ſine illo addito ut di
ctū eſt ſuꝑ. ¶ Ad aliud qȯ ſcdo iducit cū di ꝙ ſi
ꝓᵐ qeſcit.ğ nō mouet ſm motū.illȯ ↄcediť. ⁊ tñ
iſta ↄña ſecūda nō ualet. motū nō moueť a ꝓ mo-
to.ğ nō moueť.qꝛ ſcdȝ motū pōt eē tale ꝙ pōt mo
uere ſe per diſpōnē pri⁹ receptā a ꝓ motore ul' ipo
ꝓ moto qeſcēte.ut pȝ qꝛ de aere qui moueť iſequē-
do ⁊ mouēdo ſagittā ceſſante ꝓ pellēte. ⁊ hoc eſt
uerū ſolū in his quoꝝ nā eſt recipe motū ab alio.
⁊ poſtea ↄtinuare motū ex ſe de qbus loqtur ↄᵗᵒʳ
ↄᵗᵒ 68° ſuꝑ 4° hui⁹.Sic igiť pȝ ꝙ illa ↄñtia nō ua
let.2ᵐ motū nō moueť a ꝓmo.ğ nō moueť.qꝛ op

poſitū ſtat.ſ.ꝙ moueať a ſe ſicut aer mouetur a ſe
ceſſante primo pellēte. ¶ Ad tertiuȝ cōcediť ꝙ ꝓn
cipio motus qeſcēte poſſunt reliq̈ moueri. ſed nō
ab illo ꝓmᵒ mot⁹ aut moto qeſcente ut dictum eſt.
¶ Ad aliā formā ↄcediť ꝙ nō ſeqtur. vnū mobile
moueť:ğ oia alia mobilia mouētur niſi plus adda
tur añcedēti.ſ.ꝙ vnū mobile moueť ab extrinſeco
motu locali ꝑ ſe. ⁊ illȯ extriſecū eodē mō moueať
ab extriſeco ⁊ c̄. Et tūc ſeqtur ꝙ vno mobiliȝ ſic
moto oia alia ſimul mouētur. ¶ Alij ṽo dicunt ꝙ
dcm̄ ↄᵗⁱˢ nō pōt itelligi ſic̄ ṽba ſonāt.ſ.ꝙ vno mo-
biliū moto neceſſe eſt oia mobilia moueri: ⁊ vno
qeſcēte nō opȝ reliq̈ qeſcere.qꝛ ſi vnū mobiliū qe-
ſcit ⁊ reliquū remanet motū nō ſeqtur ꝙ ſi vnū il-
loꝝ mobiliū moueť ꝙ ꝑ ↄñs oia alia ſilr̄ moueañť.
⁊ ꝑ ↄñs nullū illoꝝ qeſceret.qꝛ ſic ſtarent illa ſilr̄.
aliqȯ mobiliū qeſcit. ⁊ nullū mobiliū qeſcit qȯ eſt
ipoˡᵉ. Jō dicūt ꝙ dcm̄ ↄᵗⁱˢ nō itelligiť de q̈cunqȝ
moto.ſed de ꝓ moto ſufficiēti ad mouēdū 2ᵐ mo-
tū: ⁊ ſic deinceps per ordinē. ⁊ ſic itelligēdo dcm̄
ↄᵗⁱˢ eſt ueꝝ.qm̄ ſi ꝓᵐ motū moueť: ⁊ eſt cā ſuffici-
ens applicata ad mouēduȝ 2ᵐ motū.ğ 2ᵐ motum
moueť. ⁊ ſi 2ᵐ motū ſit cā ſufficiens applicata ad
mouēduȝ 3ᵐ motū.ğ 3ᵐ motū moueť. ⁊ ſic de 4° ⁊
qnto ⁊ c̄.Sȝ de qete nō ſeqtur.qꝛ q̈uis ꝓᵐ motuȝ
qeſcat. poterit aliud motū moueri ab aliq̈ alia cā
accñtali.qm̄ i ſcdo moto poterit remanere vis mo
tiua ꝓmi moti q̈uis ꝓᵐ motū deſtrueret̄. ¶ Alit̄
dicūt alij.vȝ.ꝙ ſi ſint corpa mouētia ⁊ mota ita ꝙ
a.moueať localr̄ ex.b.ṽſus aliq̈ȝ ptē poſitionis. ⁊
b.ex.c. ⁊ ſic de alijs motorib⁹ corpis.ſi ſint pleni-
auitalia ſunt hᵐ corpa ꝙ nullū coꝝ poſtq̈ȝ recepit
motū natū eſt ↄtinuare motū de ſe. ⁊ ſi iſta oia mo
bilia moueātur ab aliq̈ corpe rarefactibili ⁊ ↄdēſa
bili tanq̈ȝ a ꝓ ꝓmᵒ motus. ⁊ nō fiat declinatio ṽſus
aliā ptē ſiue differētiā poſitiōis. tūc manifeſtū eſt
ꝙ ſi ꝓᵐ iſtoꝝ moueť ꝙ oia alia moueātur cū eo.ſȝ
nō opȝ ꝙ ſi ꝓᵐ illoꝝ qeſcit ꝙ oia alia qeſcāt cū eo.
qꝛ ꝓᵐ ꝓmᵐ mot⁹ qȯ eſt rarefactibile ⁊ ↄdenſabile
pōt qeſcere oibus alijs remanētib⁹ in motu. Et ſȝ
hͦ ꝓᵐ debet itelligi motū in deſtruēdo. ⁊ ſic itelli-
git ↄᵗᵒʳ.Si aūt itelligať ꝙ ultimū motū ꝓt qeſce-
re oibus alijs remanētib⁹ in motu.tūc per ultimū
motū debet itelligi ꝓᵐ ſm viā reſolutionis qȯ eſt
ꝓᵐ in aſcēdēdo. ⁊ ſic hēt noua trāſlatio. Uñ ꝑ.a.i-
telligit ultiᵐ motū.qꝛ dicit.a.moueri ex.b. ⁊ .b.ex
c. ⁊ ſic aſcēdēdo. ⁊ ſic per.a: itelligit ꝓᵐ motū ſm
reſolutionē: ⁊ pōt ↄtingere ꝙ ultimū motū qȯ eſt
ꝓᵐ via reſolutionis qeſcat. ⁊ alia moueañť ut ſi fi-
at declinatio q̈rūdā motoꝝ ṽſus aliā dātā poſitio-
nis.tūc eni pōt ultimū mobile remanere in qete ꝑ
ſeparationē motorū ꝓcedētiū: ⁊ reſidua remanebūt
in motu. ¶ Aliter di.vȝ.ꝙ in motu tenet ↄña tan-
q̈ȝ a cā ⁊ nō in quiete. Nā ſeqtur ſi ꝓᵐ moueť po-
ſteri⁹:moueť tanq̈ȝ a cā.qꝛ mot⁹ ꝓoris eſt cā mot⁹
poſterioris.ſed in qete nō ſeqtur tanq̈ȝ a cā.qꝛ qeſ
ꝓmi moti non eſt cā quietis poſterioris. Nec opȝ
dare aliq̈ȝ cām poſitiuā qetis.ſed ſolū ꝓuatiuā.ſ.
ꝓuationē motoris.ut patet per ↄᵗᵉᵐ in de ſubſtan-
tia orbis.Et ſm hunc modum pōt dici ꝙ ſicut ſe-
quitur in motu ita ⁊ in qete. ſed in motu ſequitur
tanq̈ȝ ex cauſa.ſed nō ſequitur in qete tanq̈ȝ ex cā.
Et hoc intelligit hͦ ↄᵗᵒʳ ut dicūt.igitur ⁊ c̄. De his
ṽo modis dicendi eligat ſibi lector meliorem ſeu
nouum modum dicendi ſibi inueniat.

¶ Et accipe igiť vnūqḋq; iſtoꝝ poterim⁹ Et nāq; ſi vnūqḋq; ab vnoq̃z moueť nihil min⁹ vn⁹ nūero vniuſcuiuſq; mot⁹: ⁊ nō īfiniti in vltimis. Quō quidē quod mouet oē ex quodā in qddā moueť. aut enī numero accidit eundē eē motū aut gn̄e aut ſpecie. Nūero qdē igiť dico eundem motū qui ex eodē in idē nūero: ⁊ ī tpe eodez fit: ut ex h̄ albo qḋ eſt vnū nūero in h̄ nigrū: ſm h̄ tp̄s qḋ eſt vnū nūero. Si eni aliud nō adhuc vn⁹ erit nūero: ſ; ſpecie. Genere aūt mot⁹ vn⁹ eſt: qui in eodē p̄dicamēto ſubſtātie uel gn̄is eſt. Sp̄e aūt q ex eadē ſp̄e. ut ex albo in nigrū: aut ex bono in malū. Hec aūt dicta ſūt ⁊ ī p̄orib⁹.

¶ Hec eſt 2ª ps 2ᵉ pticule p̄ᵉ ptis p̄n^{lis} hui⁹ capl'i in qua remouet qḋdā dubiū. ⁊ ꝯtinet duas pticulas qꝛ in p̄ª remoueť dubiū. In 2ª ibi Accipiať igiť. ꝓbat ipoſſitatē ꝯñtis ad qḋ deductū eſt in p̄cedēti demr̄atione. vz. ꝙ īfiniti mot⁹ ſūt in tpe finito. Dubiū igiť qḋ remouet ph̄s in hac pte eſt tale. dcm̄ ē ꝙ ſi in mouētib⁹ ⁊ motis eēt ꝓceſſus in īfinitū. tūc infiniti mot⁹ eēnt in tpe finito. Ideo poſſet aliqs dicere ꝙ h̄ nō ſequiť. qꝛ ſi eēnt īfinita mobilia ⁊ mota nō qḋlibet illoꝝ hēret motū diſtictū vnū nūero a motu cuiuſlibet alioꝝ. ¶ Iſtḋ dubium. ſ. an qḋlibet illoꝝ mobiliū hēret motū diſtictū vnū nūo remouet ph̄s decl'ando ꝙ ſi mobilia īfinita ſil' moueretur ꝙ qḋlibet illoꝝ hēret vnū motū nūo finitum habētē vltimū. ⁊ hec eſt q̈rta ꝯ de annexis que ꝓbať ſic. Ille mot⁹ eſt vn⁹ nūo qui eſt in vno mobili nūo ⁊ in vno tpe nūo ⁊ ab vno termio nūo ad aliū t'minū nūo. S; poſito ꝙ īfinita mobilia ſil' moueanť qḋlibet illoꝝ motuū eēt in vno mobili nūo: ⁊ ī vno tpe nūo: ⁊ in vno termino ad vnū terminū numero. ⁊ erit in diſtictis mobilib⁹ ad diſtictos terminos. ḡ ſi īfinita mobilia ſil' mouerenť qḋlibet illorū hēret vnū motū ſ; nūm diſtictū finitū habētē vnū vltimū terminū. Minoꝛ hui⁹ rōnis eſt manifeſta. S; pro decl'atiōe maioris arguit ph̄s reaſſumēs qdā decl'ata ī 5° hui⁹. ſ. qs mot⁹ ē vn⁹ nūo: ⁊ q mot⁹ ſūt vn⁹ ſp̄e: ⁊ q mot⁹ ſī vn⁹ gn̄e dicēs ꝙ mot⁹ ē vn⁹ nūo q eſt vnī⁹ moti nūo ⁊ ī vno t'mio nūo ⁊ ab vno t'mio nūo ī vnū t'minū ſ; nū; ut mot⁹ hui⁹ mobilis ab hac albedie in hāc nigredinē. ⁊ illi motus ſūt vn⁹ ſp̄e qui ſūt ad termios eiuſdem ſp̄ei. ut duo mot⁹ qui ſūt ad duas albedines ſūt vn⁹ mot⁹ ſm ſpēm. qꝛ ſūt ad termios eiuſdē ſp̄ei: ⁊ illi mot⁹ ſūt vn⁹ gn̄e q ſūt ad termios eiuſdē gn̄is. ⁊ ſic dealbatio ⁊ denigratio ſūt vn⁹ mot⁹ gn̄e qꝛ ſūt ad termios eiuſdē gn̄is. ⁊ dealbatio ⁊ calefactio ſūt vn⁹ mot⁹ gn̄e. qꝛ ſūt ad terminos eiuſdem gn̄is.

¶ Accipiať igiť qui eſt mot⁹ ip̄i⁹. a. ⁊ ſit in q̄ eſt. e. ⁊ qui eſt ipſi⁹. b. ſit in q̄. ʒ. ⁊ qui ē. c. d. in q̄. i. t. Et tp̄s i q̄ moueať. a. ſit. r. Determinato aūt motu ipſi⁹. a. determinatum erit ⁊ tp̄s: ⁊ nō īfinitū qḋ eſt. r. Sed in eodē tpe motū eſt. a. b. ⁊ reliquoꝝ vnūqḋq;. Accidit ergo motū qui eſt. e. ʒ. i. t. cū ſit infinitus in tpe finito moueri qḋ eſt. r. In q̄ eni. a. motū eſt ⁊ que ſūt ipſi⁹ ꝯſequēter oia mota ſūt īfinita. Quare in eodē moueť. Et nāq; aut eq̄lis mot⁹ erit qui eſt ipſius. a. ipſi. b. aut maioꝛ. Differt aūt nihil. penit⁹ enī infinitū motū infinito tpe accidit moueri. Hoc aūt impoſſibile eſt.

Demonſtratio.

E.	motus. a. mobilis.
Z.	motus. b. mobilis.
I.	motus. c. mobilis.
T.	motus. d. mobilis.
R.	tp̄s in quo moueť. a.

¶ Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis 2ᵉ pticule p̄ᵉ ptis p̄n^{lis} huius capl'i ī qua oñſo que mobilia ⁊ mouētia ſil' moueanť: ⁊ ꝙ ēt mot⁹ vniuſcuiuſq; illoꝝ eſt finit⁹. ꝓbať ipoſſitas ꝯñtis ad qḋ deductū eſt ī demr̄atiōe p̄cedēti. ſ. ꝙ mot⁹ īfiniti ſūt in tpe finito. ⁊ hec pōt eē 5ª ꝯ de annexis. que ꝯ ꝓbať demōſtratione per ipoſſibile ſic. Si mot⁹ īfiniti ſūt in tpe finito. ⁊ motus īfiniti īfinitoꝝ mobiliū ꝯſtituūt motū īfinitū. ḡ mot⁹ īfinit⁹ eſt in tpe finito. ꝯ eſt ipoſſibilis ut ꝓbatū eſt 6° hui⁹. ⁊ minoꝛ eſt neceſſaria. ḡ maioꝛ eſt ipoſſibilis. ḡ ſua oppoſita eſt v̓a. minoꝛ decl'ať per hoc: qꝛ coꝛpa mouētia ⁊ mota ad ſe inuicē tāgunt ſe ſic ꝙ ex eis fit vnū ſm ꝯtinuationē uel ꝯtiguationē. ⁊ ſic ex illis oīb⁹ mouētib⁹ ⁊ motis īfinitis fit vnū mobile īfinitū ſicut deduceť in pte ſequēti. ⁊ per ꝯñs ex motib⁹ mobiliū īfinitorū fit mot⁹ īfinit⁹. ⁊ ille mot⁹ eſt qñ mot⁹ cuiuſlibet illoꝝ mobilium eſt. qꝛ quādo. a. moueť: qḋlibet iſtoꝝ mobiliu; moueť. cū ḡ. a. moueť in tpe finito mot⁹ īfinitoru; mobiliū erit in tpe finito. ⁊ ſic mot⁹ infinit⁹ erit in tpe finito. Hoc decl'at ph̄s in termis. vz. qñ vnum mobile mouetur: īfinita mobilia moueť. ⁊ ita cu; vnū mobile moueť in tpe finito: īfinita mobilia moueť in tpe finito. ⁊ ſic mot⁹ īfinit⁹ erit in tpe finito. qꝛ ſi ſint talia finita mouētia ⁊ mota: voceť mot⁹ ipſius. a. e. ⁊ mot⁹. b. voceť. r. ⁊ motus. d. voceť. i. ſit aūt. k. tp̄s finitū in q̄ moueť. a. ex q̄ oñſū eſt ꝙ motus ipſi⁹. a. eſt finit⁹. op; ꝙ tp̄s in q̄ eſt mot⁹ ſit finitū ⁊ terminatū. ¶ His igiť ſic ſuppoſitis ph̄s arguit. In eodem tpe in q̄ moueť. a. moueť oia alia que ponunť infinita. ſed. a. moueť in tpe finito. ⁊ ꝑ ꝯñs in tpe. k. in quo. a. moueť qḋ eſt tp̄s finitu; . ḡ oia alia moueť in tpe finito. ⁊ per ꝯñs in tpe. k. in quo. a. moueť qḋ eſt tp̄s finitū: erūt mot⁹ īfiniti. ⁊ per ꝯñs mot⁹ īfinit⁹ qui ꝯſtituiť ex oīb⁹ illis motibus īfinitis erit in tpe finito. qḋ eſt ipoſſibile. Nec refert q̄tū ad h̄ ꝙ mot⁹ ipſi⁹. a. ſit maioꝛ vel mioꝛ vel eq̄lis motui ipſi⁹. b. qꝛ ſemꝑ ſequiť ꝙ mot⁹ infiniti eēnt in tpe finito. ⁊ per ꝯñs mot⁹ īfinit⁹ erit in tpe finito. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝯ^{tor} dicit hic ꝙ ipoſſibile eſt ꝙ mot⁹ moti ſit minoꝛ motu motoris. pōt tñ eē maioꝛ uel eq̄lis. ¶ Sed circa h̄ dubitať. qꝛ celū mouet ignē aliquē ī vno tpe: ⁊ aliū ignē ī alio tpe cū vn⁹ ignis ſemꝑ maneat idē. ut patet per philoſophu;. ergo in illo motu motus motoris eſt maioꝛ q̄; motus moti. qꝛ motus motoris eſt etern⁹: ⁊ motus moti nō. ¶ Idē p; de motis in aq̄ u'l in aere qui diuti⁹ mouētur aliqb⁹ motis ab eis. ḡ mot⁹ moti pōt eē mioꝛ motu ſui motoris. Dicēdū ꝙ di

ctũ ꝯ^{ns} nõ eſt ulr verũ:ut pȝ in exẽplis iã poſitis. ſȝ eſt veꝝ in his q̃ hñt talẽ ordinẽ.vȝ.ꝙ motor mo ti nõ mouet niſi moueat illd qd põt p moueri ab illo.tũc eni nõ põt mot⁹ moti ab eo eẽ mior.ſed bñ põt eẽ maior:q: p̃t ei⁹ mot⁹ ꝯtinuari ceſſante p mo tore qui nõ mouet niſi moueat illd motũ.Uel for te meli⁹ illa ꝓpõ põt itelligi ulr.vȝ.ꝙ mot⁹ moti nõ põt eẽ minor motu motoris.ſed põt eẽ maior i.mot⁹ moti ab aliq̃ motore moto nunq̃ȝ eſt minor ſm tp̃s illo motu ſui motoris qui eſt neci⁹ ad icho andũ ipȝ:q: nullus mot⁹ eſt neci⁹ ad ichoãdũ mo tũ ipſi⁹ moti qui eſt ſil cũ eo. ⁊ certũ eſt ꝙ põt eſſe maior q̃ȝ talis mot⁹ ſui motoris:ut pȝ in exẽplis p cedẽtib⁹. ❡ Intellige ꝙ illd dem̃ ꝯ^{ne}.vȝ. impoſſi bile eſt ꝙ motus moti ſit minor motu motoris eſt imptinens demrãtioni.q: dicit textus ꝙ nihil dif fert penit⁹ ſiue mot⁹.a.ſit eq̃lis ſiue maior. ⁊ ꝯ^{tor} dicit cũ h ſiue minor. ⁊ ita eſt imptinẽs.q̃re.q: ⁊c̃.

❡ Sic qdẽ igitur videt demõſtrari: q̃d eſt a p̃ncipio:nõ tñ demõſtrat:ꝑp h ꝙ nullũ icõueniẽs accidit. Cõtingit eni ifinito tpe infinitũ motũ eẽ. Non eundẽ aũt: ſed al terũ ⁊ alterũ multis ⁊ infinitis motis:q̃d quidẽ accidit ⁊ in his que nunc.

❡ Hec eſt 2ª ps p̃ncipalis hui⁹ capli in q̃ pħs ponit ⁊ remouet qddã dubiũ. ⁊ ꝯtinet duas pticulas. nã in pª ponit dubiũ. In 2ª ibi [Sed ſi qd moue tur.] remouet illd dubiũ. In pª igit pticla huius ptis pħs ponit tale dubiũ.q: pħs ꝓbãdo ꝙ in mo uẽtib⁹ ⁊ motis nõ ſit ꝓceſſus in ifinitũ. ꝓbauit il lud deducẽdo ad ipo^{le}.dato ꝙ in mouẽtib⁹ ⁊ mo tis ſit ꝓceſſus in ifinitũ. ⁊ ipo^{le} ad qd deducit eſt illd.ſ.ꝙ ifiniti mot⁹ ſũt in tpe finito. Ex h igit orit dubiũ.q: illd nõ videt icõueniẽs.ſ.ꝙ ifiniti mot⁹ diuerſoꝝ mobiliũ ſunt in tpe ifinito. Nec ex h vi det ſeq ꝙ aliqs vn⁹ mot⁹ ifinit⁹ ſit in tẽpore finito. ❡ Uñ ſciẽdũ ꝙ ꝯ^{tor} vł h dicere ꝙ ifiniti mot⁹ ſũt in tpe finito.qd eſt veꝝ de ifinitis faciẽtib⁹ vnũ fi nitũ.q: ſic ifinite ptes ꝯtinui faciũt vnũ ꝯtinuũ fi nitũ.ita ifiniti mot⁹ partiũ faciũt vnũ motũ finitũ.

❡ Sed ſi q̃d mouet p̃mo ſꝫ locũ ⁊ corpo ralẽ motũ neċe eſt tangi:aut cõtinuũ eſſe mouẽti:ſicut videt hoc in oib⁹ cõtingere. Erit eni ex oib⁹ vnũ ipm totũ aut ꝯtinu um. Hoc igit ꝯtigẽs accipiat:⁊ ſit magni tudo qdeȝ: aut ꝯtinuũ in q̃ ſunt.a.b.c.d. Hui⁹ aũt mot⁹ eſt.e.ȝ.i.t. Differt ãt nihil magnitudinẽ finitã aut ifinitã eẽ.ſil eniȝ ifinito tpe q̃d ẽ.r.mouebit:aut finita aut ifinita. Hoꝝ aũt ſm utrũq̃ȝ ipoſſibile eſt.

Demonſtratio.

A B C D

Magnitudo continua

E. Ȝ. I. T.

Motus illius magnitudinis.

❡ Hec eſt 2ª pticula 2ª ptis p̃ncipalis hui⁹ capli i q̃ pħs remouet illd dubiũ ſupplẽdo illã demrãtiõeȝ pri⁹ dictã addẽdo pri⁹ dictis illã ꝓpõneȝ. oĩa iſta mota ifinita faciũt vnũ motũ ꝯtiguũ vł ꝯtinuũ. ex q̃ ꝓpõne depẽdet tota demrãtio p̃cedẽs. vñ dico ꝙ ſi aliqd p̃m motũ moueat ⁊ moueret aliud neċe eſt illd aliud motũ tãgi a mouẽte aut eẽ ꝯtinuũ ipſi mouẽti.ut pȝ iductiue in oib⁹.nã man⁹ nõ põt mo uere baculũ niſi tãgat eũ.nec põt vna ps aeris mo uere aerẽ niſi ſit ꝯtiua vł ꝯtigua illi.ſed ſi in mouẽ tib⁹ ⁊ motis corpeis ſit ꝓceſſus in ifinitũ aggrega tũ ex oib⁹ iſtis mouẽtibus ⁊ motis ſit mobile ifi nitũ.ğ ſi in talib⁹ eſt ꝓceſſus i ifinitũ.ſeqtur ꝙ mo bile ifinitũ mouet tpe finito:ſȝ mobilis ifiniti ẽ mo tus ifinit⁹.ğ mot⁹ ifinit⁹ eſt in tpe finito.qd eſt im poſſibile.ut pȝ 6° hui⁹.vñ põt rõ formari ſic. Si in mouẽtib⁹ ⁊ motis ſit ꝓceſſus in ifinitũ.tũc ifiniti mot⁹ corpoꝝ tãgẽtiũ ſe ſunt in tpe finito.q: vnum illoꝝ motoꝝ mouet in tpe finito. ⁊ in eodẽ tpe in q̃ vnũ eoꝝ mouet oĩa alia mouent. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ ifiniti motus corpoꝝ tãgẽtiũ ſe ſũt in tpe finito. ğ aliqs mot⁹ ifinit⁹ eſt in tpe finito. h ꝯña eſt ipoſe. igit ⁊ p̃m añs eſt ipoſe.ſ.ꝙ in mouẽtib⁹ ⁊ motꝭ ſit ꝓceſſuȝ in ifinitũ.ultima ꝯña pȝ.q: ex oib⁹ illiȝ mo uẽtib⁹ ⁊ motis ſit vnũ mobile ifinitũ.ſȝ mobilis ifi niti eſt mot⁹ ifinit⁹. ⁊.d. pħs ꝙ nihil refert q̃ȝtum ad hoc qd eſt ſil moueri ſiue illd aggregatũ ex oi bus illis mouẽtib⁹ ⁊ motis ponat finitũ ſiue ifini tũ.q: ſiue ponat finitũ ſiue ifinitũ ſemp ſeqtur ꝙ illd aggregatũ moueat in eodẽ tpe in q̃ vnũ illoꝝ mouet. Illã igit rõnẽ pħus ponit in terminis:⁊ lega tur lr̃a ſic. Cũ eni dixit ꝙ corp⁹ motũ ſꝫ locũ dȝ eẽ ꝯtinuũ vł ꝯtiguũ mouẽti extriſeco. ⁊ ꝙ ex oibus iſtis mouẽtib⁹ ⁊ motis ſm locũ ſit vnũ totũ ſꝫ ꝯti guationẽ vł vnũ ꝯtinuũ dicit ꝙ accipiat illd ꝯti nẽs.i.illd qd ſeqtur.ſ.ꝙ ex oib⁹ illis mouentib⁹ ⁊ motis ſit vnũ cõtinuũ vł ꝯtiguũ. ⁊ ſit illa magnitu do q̃.ſ.eſt vna ſm ꝯtiguationẽ aut illd ꝯtinuũ in q̃ ſunt.a.b.c.d. h eſt vocet illd aggregatũ ſiue ſit ꝯti nuũ ſiue ꝯtiguũ.a.b.c.d. hui⁹ aũt mot⁹.i.mot⁹ illi⁹ aggregati vocet.e.ȝ.i.t. differt aũt vel finitũ aut ifi nitũ magnitudinẽ eẽ. h eſt nihil refert illã magni tudinẽ cõpoſitã ex ifinitis mouẽtib⁹ ⁊ motis eẽ fi nitã vł infinitã q̃ȝtũ ad h qd eſt moueri ſil in tpe fi nito ſi vnũ illoꝝ motoꝝ moueat in tpe finito. ſimi liter eni finito tpe qd eſt.k. ſupple in q̃ vnũ eorum mouet:mouebit.ſ.tota magnitudo cõpoſita ex ifi nitis mouẽtib⁹ ⁊ motis.aut finita aut ifinita. h eſt ſiue illa magnitudo ſit finita ſiue infinita. Uñ tota magnitudo cõpoſita ex ifinitis mouẽtib⁹ ⁊ motis mouebit in tpe finito.ſ.in eodẽ tpe in q̃ vnũ coruȝ mouet utputa in tpe.k. ſiue illa magnitudo ſit fini ta ſiue ifinita. hoꝝ aũt ſm utrũq̃ȝ ipoſe eſt. h eſt ſꝫ utrũq̃ȝ ſeqtur ipoſe.ſ.ad utrũq̃ȝ iſtoꝝ q̃ ſũt magni tudinẽ ꝯtiguã ifinitã moueri in tpe finito: aut cõti guã magnitudinẽ ifinitã moueri in tpe finito. ſeq tur ipo^{le}.ſ.ꝙ mot⁹ ifinit⁹ eſt in tpe finito. ❡ Sȝ cir ca illã rõnẽ pħi occurrũt duo dubia.p̃m eſt.q: non videt ꝙ ſit neċe ex mouẽtib⁹ ⁊ motꝭ ifinitꝭ fieri vnũ mobile ifinitũ.qm̃ oẽ ꝯtinuũ motũ cõponit ex pti bus ifinitis:ut declaratũ eſt 6° huius.ſed ptes ꝯti nue mouent ad motũ toti⁹ ꝯtinui.ğ oẽ ꝯtinuũ cõ ponit ex motꝭ infinitꝭ: ⁊ tñ ꝯtinuũ motũ nõ eſt ifi^{m}. ğ nõ opȝ ꝙ cõpoſitũ ex motis infinitis ſit ifinituȝ ❡ Itẽ in oĩ motu locali recto ſunt infinita mouen tia ⁊ mota.q: ſi.a.moueat ſꝫ locũ motu recto opȝ ꝙ expellat aliud corp⁹. ⁊ ſit illd corp⁹.b. ⁊ opȝ ꝙ b.expellat aliud corp⁹.q: duo corpa nõ poſſunt eẽ ſimul in eodẽ loco. ⁊ eadẽ rõne illud corp⁹ expulſũ ⁊ motũ ſm locũ expellit ⁊ mouet aliud corpus ex

locū ſuū. ꝛ ſic in infinitū. ꝛ in oī motu locali recto
ſunt infinita mota ꝛ mouētia. ꝛ tñ ex illis non fit
aliqđ mole in infinitū. ꝗ. ℭ Aliud dubiū eſt. qꝫ non
videt ipole ꝙ motꝰ infinitꝰ ſm q̄titatē quā habet a
moli fiat in tēpore finito. qm̄ in eodē tēpore in quo
mole minus pōt moueri. pōt etiā mole maiꝰ moue
ri. ut patet manifeſte. Un̄ pōt ſic argui. ubi ad ma-
ioritatē molis non ſeqtur maioritas tpis ibi ad infi-
nitatē molis nō ſeqtur infinitas tēporis in quo mo
bile mouet. ſed ad maioritatē molis nō ſequit ma-
ioritas tpis. ut patet. qꝫ in eodē tēpore poſſūt mo-
ueri mole minꝰ ꝛ mole maius. ꝗ ad motū mobilis
infiniti non ſeqtur tempꝰ infinitū. ꝛ ſic mobile infi-
nitū pōt moueri in tpe finito. ſed mobile īfinitū nō
mouet niſi in tēpore infinito ſm q̄titatē quā hēt a
mobili. ergo motus īfinitus ſm diuiſionē quā hēt
a mobili pōt eſſe in tēpore finito. Et ꝯfirmatur. qꝫ
phūs dicit in textu ꝙ nihil refert ꝙ magnitudo cō
poſita ex omnibꝰ illis mouentibus ꝛ motis ſit ma
gnitudo finita uel īfinita. ſed ſi detur ꝙ illa magni
tudo ſit finita ꝛ moueat tēpore finito. nullū incon
ueniēs ſequit. igit ꝛ eodē modo ſi det ꝙ illa ma-
gnitudo ſit infinita ꝛ moueatur tpe finito nullū in
conueniēs ſequit. ꝗ non eſt incōueniēs ꝙ mobile
infinitū moueat in tēpore finito. ℭ Ad pm dubiū
dicēdū ꝙ ex motis actu īfinitis neceſſe eſt ut fiat
mobile īfinitū. Et uoco motū in actu motū actu ſe-
paratum ab alio moto ſeparato ſeparatione oppo
ſita ꝯtinuationi. Unde motum in actu uoco motū
nō continuatū alteri moto uel mouēti. Et rō quare
ex talibꝰ motibꝰ infinitis ſi ponātur fit motū infini
tū. eſt qa in talibus motis in actu eſt dare minimū
motū qđ exiſtit in actu ſepato ſꝫ ꝯrem. ꝛ demōſtra
tio phi ſuper hoc fundatur. qm̄ ſi nō eēt dare mi-
nimū motū in actu nō oporteret ex talibꝰ motis īfi
nitis fieri mobile īfinitū. iō ſi demōſtratio phi ua-
leat opꝫ ponere mīmū motūꝫ exñs in actu ſepato.
ſi igit ſint infinita mota in actu opꝫ ꝙ ſint infinita
mota q̄ruꝫ qđlibet ſit tante q̄titatis quāte eſt mi-
nimū motū in actu uel maioris. ꝛ ꝙ qđlibet illoꝝ
motoꝝ ſit totaliter extra aliud cū non ſint cōtinua
ſed in nullo q̄to finito ſunt infinite partes eiuſdeꝫ
q̄titatis: quaꝝ quelibet eſt totaliter extra aliaꝫ ut
patet ex pmo ꝛ ſexto huiꝰ. ꝛ per ꝯñs in nullo quā
to finito ſunt infinite ptes: quaꝝ quelibet eſt extra
aliā tante q̄titatis quāte quātitatis eſt minimum
motū in actu: uel maioris q̄titatis. ergo cōpoſitū
ex motis infinitis in actu nō ſit q̄tū finitum. ꝗ eſt
infinitū. ℭ Cuꝫ igit dicit pmo ꝙ omne ꝯtinuū cō-
ponitur ex infinitis partibꝰ: ꝯcedo. ſed ille partes
nō ſunt partes in actu actualitate ſepationis. imo
ſunt ꝯtinuate adiuicē. ꝛ ꝯcedo ꝙ ex talibus motiſ
in potentia infinitis non fit quantū infinituꝫ. ℭ Et
cū ſecūdo dicit ꝙ in omni motu locali recto ſunt i-
finita mota ꝛ mouentia. ꝯcedo. ſed illa mota ꝛ mo
uentia non ſunt in actu ut pꝫ. qꝫ ſi aliqđ corpꝰ mo-
ueat in aere motu locali recto opꝫ ꝙ īfinite partes
aeris moueant. ſed ille ptes nō ſunt in actu. ſꝫ ſunt
ꝯtinuate adiuicē. ideo non opꝫ ꝙ ex eis fiat q̄tuꝫ
infinitū. Nec eſt ueꝝ ꝙ ex omnibꝰ mouentibus ꝛ
motis fiat vnū infinitū. ſed ſolū ex mouentibus ꝛ
motis in actu infinitis ſi eēnt talis fieret vnū q̄tū
infinitū. ut dcm̄ eſt. ℭ Ad 2m dubiū dicēdū ꝙ mo
tus infinitus ſm q̄titatē quā habet a mobili non
pōt fieri in tēpore finito. qꝫ mobile infinitū ſi moue
ret neceſſe eēt ꝙ moueatur per ſpatiū infinitum ꝛ
ſpatiū infinitū nō pōt ptranſiri tēpore finito ut de-
claratū eſt ſexto huiꝰ. ꝛ tamē in eodeꝫ tēpore poſ-
ſunt moueri maius mobile ꝛ minꝰ mobile. ſꝫ mo-
bile finitū ꝛ mobile īfinitū non poſſunt moueri lo-
caliter in eodē tēpore finito. Et cū dicit ꝙ ubi ma-
ioritas mobilis nō requirit maioritatē tēporis ibi
infinitas mobilis ꝛc. Dico ꝙ nō eſt ueꝝ ubi infini
tati mobilis repugnat finitas tpis. vnde ubi eſt ſo-
lum repugnantia ex infinitate ꝛ nō ex maioritate
ꝓpoſitio non habet ueritatē. ℭ Notandū ꝙ ipole
eſt corpꝰ infinitū moueri localr: ꝛ moueri localit
in tēpore finito repugnāt corpori ratione infinita-
tis. qđ patet. qꝫ corpꝰ non mouet localiter niſi per
trāſeūdo aliqđ ſpatiū. ſed īpoſſibile eſt ꝛ repugnā
tiā includens ꝙ corpꝰ infinitū pertranſeat aliquod
ſpatiū ſiue finitū ſiue infinitū in tēpore finito ita ꝙ
nihil de corpore finito moto fieret ſuper illud ſpa-
tiū ptrāſituꝫ. ꝛ cū corpus infinitū motū deſereret
illud ſpatiū: illud ſpatiū eſſet extra totū corpus in-
finitū. ꝛ per ꝯñs īfinitū non eſſet īfinitū ex iſta par-
te qua pertranſiuit ſpatiū. ſed eſſet finitū ad ſpatiū
qđ cōplete pertranſiuit. ꝛ ſic corpus infinituꝫ non
eſſet infinitū qđ eſt impole. ꝛ ſic patet ꝙ corpus īfi
nitū nō pōt in tempore finito ptranſire ſpatiū fini-
tū. ꝛ per cōſequēs non pōt ptranſire ſpatiū infini-
tū. qꝫ ſi ſic. ſequeret ꝙ pertrāſiret ſpatiū finitū. cūꝫ
infinitū includat finitū. ℭ Et ſi dicat ꝙ iſta ratio
bene ꝓbat ꝙ corpus infinitū ex utraqꝫ pte nō pōt
ptrāſire aliqđ ſpatiū in tēpore finito. tamē non bñ
ꝓbat ꝙ corpꝰ infinitū ex vna pte ꝛ finituꝫ ex alia
nō poſſit pertranſire aliqđ ſpatiū in tēpore finito.
ℭ Ad iſtud dico ꝙ ad intētionē phi ſufficit ꝓbare
ꝙ corpꝰ infinitū ex utraqꝫ parte nō pōt pertranſi-
re ſpatiū finitū in tpe finito. qꝫ phs per h ꝓbat ꝙ
in mouētibꝰ ꝛ motis localiter ab extriſeco nō eſt ꝓ
ceſſus in īfinitū. qꝫ ſi in talibꝰ eēt ꝓceſſus in īfinitū
ex oibꝰ illis mouentibꝰ ꝛ motꝫ fieret vnū corpꝰ īfi-
nitū ex utraqꝫ pte tā i aſcēdēdo q̄ꝫ in deſcēdēdo qꝫ
ſi. a. mouet. b. b. mouet. c. ꝛ. c. mouet. d. ꝛ ſic in infi
nitū deſcēdēdo. ita. c. mouet a. b. ꝛ. b. mouet ab. a
ꝛ. a. mouet ab alio. ꝛ ſic in infinitū aſcēdēdo. ꝛ ita
ex oibꝰ illis mouētibꝰ ꝛ motis fieret vnū corpꝰ ſꝫ
ꝯtinuationē ul' ꝯtiguationē ex utraqꝫ pte īfinitū. ꝛ
illud moueret in tpe finito. Et ita corpus finitū ex
utraqꝫ pte ptrāſiret aliqđ ſpatiū in tpe finito. ꝛ h
eſt ipole. ꝛ repugnātiā icludēs rōne īfinitatis ex
utraqꝫ pte ut pꝫ ex pdictis. ℭ Ad aliud qñ dī ꝙ ni-
hil refert ꝙ magnitudo cōpoſita ex oibꝰ illis mo-
uētibꝰ ꝛ motis ſit finita uel īfinita. dico ꝙ ueꝝ eſt
q̄tū ad ſil' moueri. ita ꝙ vno moto ſil' oia mouent
ꝛ h intelligit phs. ſed q̄tū ad icōueniēs qđ ſequit
ad vnū ꝛ nō ad reliquū mltū differt. qꝫ ad hāc. vꝫ.
Mobile īfinitū mouet in tpe finito. ſeqtur ipoſſibi
le. vꝫ. ꝙ motꝰ infinitꝰ ſm durationē eſt in tpe fini-
to. ut pꝫ 6° huiꝰ. Sed ad illā. vꝫ. mobile finitū mo-
uet in tpe finito. nō ſeqtur illud inconueniens. vꝫ.
ꝙ motus infinitus ſit in tempore finito.

ℭ Manifeſtū igitur qꝫ ſtabit aliqñ: ꝛ nō in infinitū abibit q̄d ſemp ab altero. ſed erit aliquid quod primum mouebitur.

ℭ Hec eſt 2a ps 2e pticle 2e ptis pncipalis huiꝰ capli in q̄ phs cōcludit ꝯnē intētā. ſ. ꝙ in mouētibus ꝛ mo-
tis ꝛc. dicens ꝙ ex pdictis manifeſtū eſt ꝙ ſtabit

aliqñ.i.aliqñ erit ſtatus in mouētib⁹ ⁊ motꝭ ſcꝫ locū ⁊ nō ꝓcedet in īfinitū.ita ꝙ ſemꝑ motū mouebit̄ ab altero mouēte ⁊ illō ab altero. ⁊ ſic in īfinitū. ⁊ ſic ē deuēire ad aliqō pᵐ motū i loco. Quare ⁊c̄.

C Nihil aūt differat ꝯceſſo q̄dā hꝫ demonſtrari. Cōtigēti eni cōceſſo nullū icōueniens oportebit accidere.

C Hec eſt 3ᵃ ps 2ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis pñˡⁱˢ hui⁹ capl̄i in q̄ phūs remouet quādā tacitā obiectionē que talis eſt.q₂ aliqs poſſet dicē ꝙ illa ꝯ̄ ē ipoˡⁱˢ.vꝫ.mot⁹ infinit⁹ eſt in tꝑe finito.accidit ꝑꝑ illō coaſſūptū.ſ.ex īfinitis mouētib⁹ ⁊ motis fit vnū cōtinuū uel cōtiguū. Sꝫ iſtō excludit phs dicēs ꝙ iſta ꝯ̄ ipoˡⁱˢ nō accidit ꝑꝑ aliqō cōtigēs coaſſūptū q̄ꝫuis nihil differt in adducēdo ad ipoˡᵉ coaſſumere uerꝫ uel cōtigēſ.qm̄ ꝑꝑ ꝯtigēſ nullū accidit ipoˡᵉ. ⁊ iō ſi accidit ipoˡᵉ opꝫ ꝙ accidat ꝑꝑ aliō q̄ꝫ ꝑꝑ ꝯtigēſ coaſſūptū ⁊ ſic eſt i ꝓpoſito.q₂ illō coaſſūptū ex oib⁹ mouētib⁹ ⁊ motis fit vnū ſiue ſit uerū ſiue ꝯtigēs: ſiue ſit falſū ꝯtigēſ nō ē illō ꝑꝑ qō accidat dicta ꝯ̄ ipoˡⁱˢ. ſ.ꝙ mot⁹ īfinit⁹ ſit in tꝑe finito.ſed accidit ꝑꝑ hoc q₂ ponit̄ ꝙ in talib⁹ mouētib⁹ ⁊ motis ſm locū ſit ꝓceſſus in īfinitū. ⁊ ideo illud eſt īpoſſibile. C Intelligēdū ꝙ aliq dicūt hic ꝙ nihil differt īferre impoˡᵉ ex aliq̄ cū uero coaſſūpto uel cuꝫ cōtigēti falſo coaſſūpto.q₂ ſiue inferat̄ ipoˡᵉ ex aliq̄ cū uero ſiue cū falſo cōtigēti ſemꝑ opꝫ ꝙ aliq̄ ꝑmiſſarū ſit īpoſſibilis.q₂ nec ꝑꝑ uerū nec ꝑꝑ falſū cōtigēs accidit ipoſſibile. ⁊ ideo ipoˡᵉ qō ſequit̄ accidit ꝑꝑ alterā ꝑmiſſarū que eſt īpoſſibilis. Sꝫ illō nō eſt uerū.q₂ ꝯ̄ ipoſſibilis mlˡtotiēs ſequit̄ ex duab⁹ ꝑmiſſis q̄ruꝫ utraqꝫ eſt ꝯtigēs ut patet ex ſillogiſmo ex oppoſitis.ſeqtur eni.ſortes eſt nō alb⁹. ⁊ ſor.eſt albus.ḡ albū eſt nō albū.ubi ꝯ̄ eſt ipoſſibilis. ⁊ tamē utraqꝫ ꝑmiſſarū eſt ꝯtingēs. ⁊ iō arguēdo per impoſſibile nō ſeqtur.ꝯ̄ eſt ipoˡⁱˢ: ⁊ altera ꝑmiſſaruꝫ eſt ꝯtigēs aut uera. ergo reliq̄ ꝑmiſſarū eſt ipoˡⁱˢ ſed ſeqtur ſi ꝯcluſio ſit ipoˡⁱˢ opꝫ ꝙ ꝑmiſſe ſint incōpoˡᵉˢ: uel ꝙ altera ꝑmiſſarū ſit ipoˡⁱˢ. Vñ ex ipoˡⁱᵗate ꝯ̄nis cū ueritate uel ꝯtingētia alteri⁹ premiſſe nō licet īferre ipoˡⁱᵗatē reliq̄ ꝑmiſſe.q₂ ex ꝯtigētib⁹ ⁊ icōpoſſibilib⁹ ſeu repugnātib⁹ ſeqtur impoˡᵉ. Uerūtamē ex ipoˡⁱᵗate ꝯ̄nis cuꝫ neceſſitate vni⁹ ꝑmiſſe ꝯtingit īferre ipoˡⁱᵗatē reliq̄ ꝑmiſſe.nā ſeqtur ꝯcluſio eſt ipoˡⁱˢ ⁊ vna ꝑmiſſarū eſt necc̄ia. igitur reliqua premiſſarum eſt impoſſibilis.ut patet ex logica manifeſte. Quare ⁊c̄.

P Rimū aūt mouēs nō ſicut qō cui⁹ cā: ſꝫ vnde eſt ꝓncipiū mot⁹: eſt ſil̄ cū eo qō mouet̄. Sil̄ aūt dico.qa nihil ipſoꝝ mediū eſt. Hoc eniꝫ cōmune in omni quod mouetur ⁊ mouenti eſt.

C Iſte eſt ſecūdus t̄ctat⁹ hui⁹ libri in quo ꝓncipalit̄ decl̄at̄ ꝙ ꝓrimū mouēs effectiue ⁊ motū ſunt ſil̄. ⁊ ꝯtinet duo capl̄a.qm̄ in ꝑ decl̄at̄ in trib⁹ gn̄ib⁹ mot⁹ ꝙ ꝓrimū mouēs effectiue ⁊ motū ſunt ſil̄. In 2° ibi ⌊ Qm̄ aūt q̄dā. ⌋ decl̄at̄ ꝙ ſolū in q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹ eſt per ſe alteratio in qua opꝫ alteratū ⁊ alterās eē ſil̄. ⁊ hoc ſupponit phs in ꝑ capl̄o hui⁹ tractat⁹.iō in ſcd̄o capl̄o reuertit̄ ad declarādū idē. Primū capl̄m ꝯtinet duas ꝑtes ꝓncipales qm̄ in ꝑma phūs ꝓponit ꝯ̄nē quā īteedit. In 2° ibi ⌊ Primū qdē. ⌋ Decl̄at illā ꝯ̄nē quā ꝓponit. Prima pars ꝯtinet duas particulas.qm̄ ꝑma eſt narratiua in qua phūs ꝓponit ꝯ̄nē declarandā cuꝫ explicatione eiuſdē. In ſcd̄a ibi ⌊ Qm̄ aūt tres. ⌋ enumerat ſpēs motuuꝫ ⁊ mobiliū. In ꝑma igitur particula hui⁹ ꝑtis phūs ꝑmittit ꝯ̄nē quā intēdit. ⁊ intellectū ꝯ̄nis exponit.d.ꝙ pᵐ mouēs. hoc eſt mouēs ꝓrimū qō nō eſt mouēs ſicut eius cā tm̄. hoc eſt ꝙ nō eſt mouēs ſicut cā finalis tm̄: ſed pmᵐ motus: hoc eſt cā efficiēs eſt ſil̄ cū eo qō mouetur ab ipſo. Et explicat qd itelligat per eē ſil̄ dicēs ꝙ itelligit per aliqua eē ſimul ipſoꝝ nihil eē mediū. Vñ illa ſunt ſil̄ ſm qō phūs hic loqtur de ſil̄: inter que nullū corp⁹ eſt mediū. ⁊ hoc eſt cōmune omni moto ⁊ mouenti proximo.ſ.ꝙ inter illa nullꝫ eſt corp⁹ mediū.hec igitur eſt ꝯcluſio ꝓncipalr̄ ꝓbanda.ſ.ꝙ in oi motu pᵐ mouens ⁊ motū ſunt ſimul. intelligēdo per pᵐ mouens: mouēs ꝓrimū effectiue: nō mouēs ut finis tm̄: nec mouēs efficiens tm̄ remotū. ⁊ intelligēdo per eē ſimul nihil habē mediū. Intellect⁹ igitur ꝯ̄nis eſt ꝙ pᵐ mouēs effectiue ⁊ motū ſunt ſil̄ ita ꝙ inter illa nihil eſt mediū. C Ex qb⁹ poſſunt duo notari. pᵐ ꝙ mouens accipit̄ dupl̄r.vꝫ.pro efficiente ⁊ pro fine. Scd̄o pōt notari ꝙ ſimultas ſiue eē ſiml̄ accipit̄ dupl̄r. vno modo affirmatiue ſeu poſitiue. Alio modo negatiue.qñ accipit̄ poſitiue.tunc aliqua eē ſimul eſt illa eē in eodē loco ꝑmo.i.in eodeꝫ loco adequato. Et ſic loquitur phūs q̄nto hui⁹ de eē ſimul. ⁊ hec eſt ſimultas adequationis.in iſto modo q̄nta replētia loca ſunt ſimul ꝓprie ut accñtia extēſa ad extēſionē ſb̄iecti albedo ⁊ dulcedo in lacte ſunt ſil̄ inter ſe ⁊ etiā ſunt ſimul cū ſb̄o in quo ſunt. Iſto etiam modo indiuiſibilia corpoꝝ tāgentiū ſe ſunt ſil̄.ſed non ꝓprie.q₂ non ſunt in loco ꝓprio. ſed ſunt ſil̄. q₂ hn̄t ſitū ⁊ nō diſtāt ſm ſitū.ſed qñ ſil̄ accipitur negatiue.tūc aliqua eſſe ſil̄ eſt ipſa nō habere medium inter illa. Et illo mō corpora tāgentia ſe ſunt ſimul. ⁊ etiā forma indiuiſibilis mouēs corp⁹ ſiml̄ eſt cū corpore moto.ſic ꝙ inter illa nō eſt mediuꝫ. qm̄ corpora tāgētia ſe ſunt ſimul ſimultate imediationis.ſed motor indiuiſibilis mouēs corp⁹ eſt ſimul cū eo.q₂ nō diſtīguit̄ ab eo ſcꝫ locū. Unde pōt diſtingui de triplici ſimultate: quoniā quedā eſt ſimultas adequationis.quedā eſt ſimultas imediationis. ⁊ quedā eſt ſimultas indiſtinctionis ſm locū tm̄: ita ꝙ ſolū pro tāto dicūtur eē ſil̄.q₂ non diſtinguūtur ſm locū.ꝑme due ſimultates nō cōpetunt proprie niſi quātis replētib⁹ locū.ſed tertia ſimltas cōpetit motori idiuiſibili ⁊ corpori ab eo moto. C Vñ notāda ſunt hꝫ 4ᵒʳ ſm ꝯᶜᶜ. Primo eſt notandū ꝙ motor ad quē īduxit eſt ꝑm⁹ ſm illō ex quo eſt mot⁹ ⁊ non pᵐ ſm illud ad qō eſt motus: hoc eſt: motor de quo hic loqtur eſt ꝑm⁹ motor in gn̄e cāe efficiētis: ⁊ nō eſt ꝑm⁹ motor in gn̄e cāe finalis. C Secūdo eſt notandū ſm ꝯᶜᵉᵐ ꝙ hic non eſt declaratū.utrū iſte motor ſit agēs ⁊ finis inſimul.aut motor ſm finē ſit aliud a motore ſm agēſ ſed illud videbitur 8° huius. C Tertio eſt notandū ſm ꝯᶜᵉᵐ ꝙ phūs non intendit hic declarare niſi ꝑmū motū eſſe ⁊ primā rem motam eſſe. ⁊ in ꝓncipio octaui ponit̄ ꝙ hic eſt primus mot⁹ ⁊ ꝑmuꝫ motū. ⁊ perſcrutatur in octauo huius de illo motu: utrū.ſ.ſit etern⁹ uel gn̄atus. Et phs in hoc 7° ꝓbat ꝙ eſt aliqs ꝑm⁹ motus generat⁹ ⁊ aliq̄ res ꝑmota. ⁊ hꝫ ꝓbat per hꝫ.q₂ in mouētib⁹ ⁊ motꝭ nō ē ꝓ

ceſſus in inſi^m. ⁊ in 8° hui⁹ pħs ſupponit ꝙ pm⁹ motor ē: ⁊ ꝙ ēt pma res mota eſt. ⁊ ibi inqrit an pm⁹ mot⁹ ſit etern⁹ aut de nouo gńat⁹. ℂ Quarto ē notādū ſm ꝯ^rem q ſic dicit. Nō itelligo h̄ p pm motorē niſi illō qō dī pm. q: loc⁹ ex quo icipit mot⁹ ē locus ei⁹ qō mouet ex eo. ⁊ h̄ manifeſtū ē i moto ex ſe. ſ. qm̄ loc⁹ ex q̄ icipit mot⁹ ē loc⁹ moti ab eo. ⁊ accidit h̄. q: ille motor nō ē corp⁹: ſed forma in corpe cū ḡ attribuit loco non attribuit ei niſi loco ei⁹ qō mouet ab eo. hec ꝯ^tor. ℂ Uñ appet ſm itētionem ꝯ^ris ꝙ motores corpoꝝ ſupceleſtiū ⁊ alij motores q nō ſunt corpa nec q̄ta nō dicūtur eē in loco niſi q: corpa mota ab eis ſūt i loco. hoc igit eſt notabile 4^m ꝯ^ris. ſ. ꝙ pm⁹ motor ⁊ motores q nō ſūt corpora ſunt in eiſdē locis i qb⁹ ſūt corpa mota ab eis ⁊ ſic motores q ſunt forme ſunt ſil' cū corpib⁹ motꝭ q: nō diſtiguunt ab eis ſm locū ⁊ coꝝ ſimulias ē ſimultas indiſtinctiōis ſm locū ⁊ de illa ſimultate ⁊ de illo mōeēndi in loco quo motores ſepati ſūt in loco videbit ſuper octauum huius.

ℂ Qm̄ aūt tres ſunt motus qui ſm locū: ⁊ q ſm q̄litatē: ⁊ qui ſm q̄titatē: neceſſe eſt ⁊ ea que mouētur tria eē. Quod qdez igit ſm locū: loci mutatio: qui vō ſm q̄litatē: alteratio: qui vō ſm q̄titatem: augmentum uel decrementum.

ℂ Hec ē 2ª pticula pme ptis pncipalis hui⁹ capli in qua pħs enūat ſpēs ſeu gña motuū ſeu mobilium dicēs ꝙ tres ſūt ſpēs mot⁹. h̄ ē tria ſūt gña motuum. ut mot⁹ ſm locū. mot⁹ ſm q̄litatē: motus ſm quantitatē. ⁊ iō etiā tria ſunt gña mobiliū ut mo^le ſm locū: mo^le ſm q̄titatē ⁊ mobile ſm q̄litatē. vñ motus ſm locū dī loci mutatio. Mot⁹ vō ſ3 q̄litatē dicit alteratio. ⁊ mot⁹ ſm q̄titatē dicit augmētatio ⁊ decremētū. qm̄ motus ad maiorē q̄titatez dī augmētatio. ⁊ mot⁹ ad minorē q̄titatē dicitur diminutio uel decremētū. ℂ Uñ h̄ ſunt tria notāda ſm ꝯ^rem. p ꝙ illud qō pħs intēdit h̄ declare. ſ. ꝙ inter motorē ꝓpinquū ⁊ motū non eſt aliqō mediū neceſſariū in pdicta demōſtratiōe. ⁊ eſt fūdamentū maximū in plibus reꝝ nālīū. eſt eni neciuz in demōſtratione pdicta. v3. qua demōſtrat ꝙ in mouētib⁹ ⁊ motis nō eſt ꝓceſſus in infinitū. qm̄ impoſſibile eſt imaginari ex illis magnitudinib⁹ fieri vnā magnitudinē infinitā ſ3 ꝯtactū niſi ꝯcedat ꝙ inter motorē ⁊ motū ab eo nō eſt mediū. ℂ Secūdo eſt notandū ſm ꝯ^rem ꝙ q: h̄ eſt ulr ueꝝ in oi motu. ſ. ꝙ mouēs primū ⁊ motū ſunt ſil'. ⁊ iō pħs narrat hic genera mobiliū. ℂ Tertio eſt notandū ſm ꝯ^rem h̄ ꝙ phūs h̄ in enumerādo gña motuū ⁊ mobiliū tacuit gñationē. q: h̄ eſt in ea magis manifeſtū q̄ in alijs. ſ. ꝙ gñans ſil' ē cū gñato. iō ⁊c̄.

ℂ Primum qdē igit de loci mutatione dicamus. Hic eni pmus motuū eſt. oē igit q̄d fertur aut ipſum a ſeipſo mouet: aut ab altero: ſi quidē igatur a ſeipſo manifeſtum ꝙ in ipſo mouēte exiſtente ſit mouēs ⁊ q̄d mouet erit: ⁊ nullū illi⁹ mediū ē.

ℂ Hec eſt 2^a ps pncipalis huius capli in q̄ decl'at ꝯ pncipal'r intēta in h̄ caplo. ſ. ꝙ mouēs ⁊ motū ſunt ſil'. ⁊ hec eſt 5^a ꝯ pncipalis huius libri. quā ꝯnem itēdit pħs in tota iſta pte. ꝯ igit ꝓbat ſic. In oi motu locali ⁊ i oi motu alteratiōis ⁊ i oi motu augmētationis ⁊ diminutiōis mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ſ3 ois mot⁹ eſt mot⁹ localis uel mot⁹ alteratiōis ul' mot⁹ augmētationis aut diminutiōis. ḡ in oi motu mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. minor hui⁹ rōnis p3 ex 5° hui⁹. i quo ꝓbatū eſt ꝙ motū ſolū eſt in trib⁹ pdicamētis. maior declarat. ſ. ꝙ in oi motu locali mouēs ⁊ motū ⁊c̄. ⁊ q: maior hēt tres pticulas. ideo hec ps cōtinet tres ptes. q: in p^a declarat ꝙ in oi motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In 2^a ibi ⌊ At vō neq3 alterati ⌋. decl'at ꝙ in oi motu alteratiōis mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In 3^a ibi ⌊ Et qō auget. ⌋ declarat ꝙ in oi motu augmētationis ⁊ diminutionis mouēs ⁊ motu3 ſunt ſil'. Prima particula cōtinet duas partes. q: in p^a pħs ꝓponit itētionē ſuā ⁊ ordinē itētionis ⁊ cām ordinis narrās cū hoc in quibus illō qō ipſe itēdit eſt manifeſtū. In 2^a ibi ⌊ Qō aūt ex alio ⌋. declarat ꝯnē in illis in qb⁹ ꝯ nō eſt manifeſta. ſ. ꝙ i illis que mouent localiter ab extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In p^a igit parte hui⁹ particule phūs narrat p qō declarādū eſt ꝙ in motu locali mouens ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ hoc eſt qō phūs hic itēdit. ⁊ p eſt hoc declarādū in motu locali. ⁊ ſic patet ordo itētionis. ⁊ cā hui⁹ ordis eſt. q: mot⁹ localis eſt prim⁹ mot⁹. ⁊ ideo pm eſt dicēdum de ipſo. ⁊ ita patet cā itētionis ordinis. Deinde narrat phūs in quib⁹ eſt manifeſtū ꝙ mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ p ponit vnā diuiſionē mobiliū ſ3 locū dicēs. oē qō fert hoc eſt oē qō mouet localiter aut mouet a ſeipſo. aut ab altero. hoc eſt aut mouet a pn° intriſeco aut extrinſeco. Et dicit philoſophus ꝙ de his que mouent a ſeipſis eſt manifeſtū ꝙ in eis mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ſic ꝙ inter illa nullū eſt mediū. ⁊ hoc iō. q: in talibus utrūq3 ſ. tā mouēs q̄ motū eſt in ipſo mouēte ſeipm. qm̄ ſi aliqd mouet ſeipm in ipſo ſunt tā mouēs q̄3 ēt motū. ⁊ ſic ſunt ſimul: ita ꝙ in illa nullū eſt mediū. Et ponit hic ꝓbatio pme partis maioris pn^lis rōnis que eſt ꝙ in oi motu locali mouēs ꝓximū ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ hec eſt vna ꝯ de annexis. ⁊ ꝓbat ſic. In oi motu in quo motū mouet a pn° itriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ in oi motu in quo motū mouet a pn° extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ſed in oi motu locali motū uel mouet a pn° intrinſeco uel a motore extriſeco. ergo in oi motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. loquēdo de motore proximo. minor eſt manifeſta per ſufficiētē diuiſionē. maior aūt ꝓbat. ſed quātū ad pmā partē maioris eſt manifeſta. qm̄ ubi motū mouet a pn° intriſeco manifeſtū eſt ꝙ mouēs ⁊ motū ſūt ſimul. q: utrūq3 eſt in ipſo mouēte ſeipm. ſed alia pars maioris v3. ꝙ in oi motu qui eſt a motore extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ꝓbabit in 2^a parte hui⁹ particule. ℂ Intelligēdū ꝙ hic uocat phūs motū ex ſe oē illō qō mouet ab aliquo nō diſtāte ab eo ſm locū ſiue illud ſit forma abſtracta a mā ſiue ſit forma ſbalis ſiue accidētalis. Et itez ꝯ^tor dicit hic ꝙ nihil mouet ſe. qō ſic intelligo. ſ. ꝙ nihil eſt per ſe mouēs ſe ipſ3 p ſicut expoſitū eſt ſupius. ſ. ꝙ nihil eſt pm motū pmitate totalitatis a ſeipſo p ſe pſeitate cāliſat.

ℂ Qō aūt ab aliq̄ mouet: q̄drifarie mouetur. Qui eni ab altero mot⁹: q̄tuor ſūt: pulſio: tractio: uectio: uertigo. Et nanq3 oēs alios in hos reduci accidit.

Talib' utrūq ē ipſe mo… ſe ipſū quoniā ſi aliqd … uel ſe ipſū i ipſo ſit … q. motū

¶ Hec ē 2ª ps p̄me pticule ſcđe ptis p̄ncipalis hui⁹ capl'i in qua pħs pbat aliā ptē maioris p̄n^lis rō. nis.ſ.ꝙ i oi motu locali q ē ab extriſeco mouēs ꝓximū ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ cōtinet duas pticulas.qm̄ i p̄ma diuidit motū localē q ē ab extriſeco i ſuas ſpēs ul' modos determinādo de ſingulis ſpēb⁹ ei⁹ diuidēdo eaꝝ nās. In 2ª ibi [Manifeſtū āt.] Cōcludit aliā ptē maioris p̄n^lis.vȝ.ꝙ i motu locali q ē ab extriſeco mouēs ꝓximū ⁊ motū ſūt ſil'.Uñ hec pti^la ꝯtinet duas ptes.qm̄ i p̄ª pħus diuidit motū localē ab extriſeco. In 2ª ibi [Pulſiōis qdē.] Determinat de vnoquoqȝ illoꝝ motuū ab extriſeco diuidēdo motū localē ab extriſeco. Dicit igr̄ pħus p̄ ꝙ quadriforme aliqd mouet̄ local'r ab alio.ſ.ab extriſeco.q̄tuoꝛ eni ſūt mot⁹ locales ab aliq̄ coꝛpe extrinſeco.ſ.pulſio.tractio.uectio.⁊ v̄tigo. Oēs eni mot⁹ locales facti a motore extriſeco aut ſūt aliq horuȝ motuū uel reducibiles ad hos mot⁹. qlibet enim mot⁹ localis qui eſt a motore extriſeco aut eſt pulſio aut tractio ſiue uectio ſeu uertigo uel reducibilis ad aliquem horum motuum.

¶ Pulſiōis qdē igitur alia ipulſio: alia expulſio. Impulſio qdē ē: cū mouens ei q̄d mouet̄ non deficit. Expulſio cum expellens deficit.

¶ Hic pħs determiat de vnoqȝ iſtoꝝ 4^or motuū ⁊ p̄ de pulſiōe diuidēdo eā dicēs ꝙ pulſiōis ſūt due ſpēs ut ipulſio ⁊ expulſio. Impulſio ē qñ mouēs i toto motu nō ſepat̄ a moto.ſȝ ſp̄ cū motu mouet̄ ⁊ ē ſil' cū moto tāgēs ipm. Sed expulſio ē qñ pellens ſic pellit motū ꝙ ſeparatur a moto qñ cepit mouē ipm motum.ut patet in pꝛoiectiōe lapidis ut qñ aliqs pꝛoijcit lapidem a ſe.

¶ Uectio autē i trib⁹ erit motib⁹. Qđ qdē uehitur: non ſm̄ ſe mouet̄: ſed ſm̄ accñs In eo eni q̄d eſt: in eo q̄d mouet̄: aut ſup id q̄d mouet̄: mouet̄ ipȝ: uehēs āt mouet̄ aut pulſū: aut tractū: aut v̄tigine ductuȝ. Manifeſtū igr̄ qm̄ uectio i trib⁹ motib⁹ erit

¶ Hic pħs determiat de uectiōe.d.ꝙ uectio ē i trib⁹ actib⁹.i.i trib⁹ motib⁹.ħ ē uectio reqrit aliquē iſtorū triū motuū ut uel pulſionē aut tractionē ſiue v̄tiginē. Et rō hui⁹ eſt.q: illđ qđ uehit̄ ul' poꝛtat̄ non mouet̄ ꝑ ſe: ſed ꝑ accñs. q: nō mouet̄ niſi aliđ moueret̄.ſ.uehēs.ita ꝙ ſi uehēs nō mouet̄ illđ qđ uehit̄ nō moueret̄ motu uectiōis. qm̄ illđ qđ uehit̄ nō uehit̄ niſi q: ē i uehēte ul' ſup ipm ē uehēs. Exēplū p̄mū ſic̄ hō uehit̄ ad motū nauis: q: ē in naui. Exēplū ſcđi: ſic̄ hō uehit̄ ad motū eq: q: ē ſup eū. Oē eni qđ uehit̄: mouet̄ ad motū alteri⁹. q: aut mouet̄ i illo qđ ꝑ ſe mouet̄ aut ſup illđ qđ ꝑ ſe mouet̄ ⁊ illđ qđ ꝑ ſe mouet̄ ab alio: aut mouet̄ motu pulſus aut motu t̄ct⁹ aut motu v̄tigis. ⁊ iđ uectio fundat̄ i iſtis trib⁹ motib⁹. ⁊ ſic pȝ qd ē uectio. q: ē motus ꝑ accñs reqrēs aliū motū. pȝ ēt ꝙ uectio diuidit̄ q: q̄dā ē motū qđ ē i uehēte: ⁊ q̄dā eſt uectio motū qđ ē ſup uehēs. ¶ Intelligēdū ꝙ illđ qđ pħs.d. ħ de uehēte ē ueꝝ.ſ.ꝙ uectio reqrit aliquē iſtoruȝ triū motuū qñ uehēs mouet̄ a motore extriſeco. ſȝ qñ uehēs mouet̄ a ſe ⁊ nō a motore extriſeco: tūc uectio nō reqrit uectio aliquē iſtoꝝ triū motuū: ut ſi aliqd uehat̄ ſup terrā nāliter motā deoꝛſū: ibi ē uectio: ⁊ nec pulſio eſt nec tractio nec v̄tigo ⁊c̄.

¶ Tractio aūt ē: cū ēt ad ipȝ: uel ad alteruȝ uelocioꝛ ſit mot⁹ trahētis: nō ſeparatuȝ ab eo q trahit̄. Et nāqȝ ad ipȝ ē tractio: ⁊ ad alterū: ⁊ reliq tract⁹ idē ſpē i hos reducūtur: ut iſpiratio ⁊ exſpiratio: ⁊ ſpuitio: ⁊ quecūqȝ coꝛporū emiſſiui: aut receptiui ſunt: ⁊ yparheſis ⁊ recteris. Aliud eſt qdē ipoꝝ cōgregatio: aliud diſgregatio. Et oīs igitur motus qui eſt ſm̄ locuȝ: aggregatio ⁊ diſgregatio eſt.

¶ Hic.d.pħs ꝙ t̄ctio ē qñ mouēs motū aliqd ad ſe ul' ad alteꝝ mouet: ⁊ tūc mot⁹ trahētis ē uelocioꝛ motu nāli ipi⁹ t̄cti.ita tñ ꝙ trahēs nō ſepat̄ a t̄cto ſiue ſit ad ipȝ trahēs ſiue ad alteꝝ. ⁊ t̄ctio differt a pulſiōe. q: i pulſiōe motoꝛ ſe hēt a mo^li ut t̄min⁹ a quo. ſed i t̄ctiōe mouēs ſe hēt ut termin⁹ ad quē reſpectu mobilis: q: pellēs mouet mo^le a ſe. ſȝ trahēs mouet mo^le ad ſe. Uñ tractio tm̄ iuēit̄ in reb⁹ nālib⁹ aut i reb⁹ uolūtarijs. i nālib⁹ attrahē ē mouē aliqd ad ſe: ſȝ i reb⁹ uolūtarijs ē iuēire utrūqȝ. Nā ſi aliqs ſtet iuxta me poſſū trahē aliquē magis diſtātē ul' ad meipȝ ul' ad illū q ſtat iuxta me ⁊ reliq mot⁹ ad pulſionē ⁊ tractionē reducunt̄. Alij v̄o motus ſpāles q videtur eiuſdē ſpēi cū his ut iſpiratio ⁊ exſpiratio ⁊ mot⁹ coꝛpoꝝ q ſūt emiſſiui ⁊ receptiui reducunt̄ ad pulſionē ⁊ tractionē. Sil'r ſparſio q̄ ē q̄dā ꝑcuſſio ⁊ ē pulſio ⁊ horeſis.ſ.radiatio q̄ ꝑtinet ad textorē q̄ ē q̄dā tractio. taliū eni motuū q̄dā ē ꝯgregatio ⁊ tūc ē tractio: ⁊ q̄dā diſgregatio ⁊ tūc ē pulſio. cū igit̄ oīs mot⁹ localis q ē ab extriſeco ſit ꝯgregatio uel diſgregatio ul' ꝓſuppōēs aliquē iſtoꝝ motuū. ⁊ ꝯgregatio eſt tractio: ⁊ diſgregatio eſt pulſio. ſequit̄ ꝙ omnis motus localis q ē a coꝛpore extrinſeco eſt tractio uel pulſio ul' reducitur ad aliquem iſtorum duorum motuum.

¶ Uertigo aūt cōpōit̄ qdē ex tractu ⁊ pulſiōe. Hoc qdē eni pellit mouēs: illud aūt trahit. Manifeſtū igit̄ ē ꝙ ſiqdē ſit̄ pellēs ⁊ trahēs cū eo q̄d pellit̄ ⁊ trahit̄: nullum mediū eius quod mouet̄ ⁊ mouētis eſt.

¶ Hūc pħs.d.ꝙ v̄tigo eſt mot⁹ cōpoſit⁹ ex pulſu ⁊ tractu. qñ eni aliqd v̄tit̄ ul' mouet̄ uoluēdo ex vna ꝑte pellit̄ ⁊ ex alia ꝑte trahit̄. ¶ Sciēdū tñ ꝙ de rōne v̄tigis nō ē ꝙ ſit cōpoſita actual'r ex pulſu ⁊ tractu. ſȝ opȝ ꝙ ſi ſit v̄tigo ꝙ ibi ſit tract⁹ ul' pulſus qm̄ illđ qđ v̄tit̄ ul' trahit̄ a mouēte ul' pellit̄ a mouēte: ⁊ nō opȝ ꝙ actual'r v̄tat̄ ⁊ t̄hat̄. qñqȝ tñ illud qđ v̄tit̄: trahit̄. ⁊ qñqȝ pellit̄ a mouēte. Uñ nō oīs v̄tigo ē actual'r cōpoſita ex pulſu ⁊ tractu. ſed potētial'r ⁊ ſub diſiūctiōe. cū igit̄ oīs mot⁹ q ē ab extriſeco ſit pulſio uel tractio: ⁊ in pulſione ⁊ tractione mouens ⁊ motū ſunt ſil'. pȝ ꝙ in oī motu locali q ē ab extrinſeco mouens ⁊ motum ſunt ſimul.

¶ Hoc autem manifeſtum ex dictis. Pulſio quidē eni: aut a ſeipſo: aut ab alio ad aliud motus eſt.

¶ Hec ē 2ª pti^la 2^e ptis p̄^e pti^le 2^e ptis p̄n^lis hui⁹ capl'i in q̄ pħus ex p̄dictis ꝯcludit 2^am ptē maioris demōſtratiōis p̄n^lis.ſ.ꝙ in oī motu locali qui eſt ab

extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimꝉ. ⁊ ꝯtinet duas ꝑtes. qm̄ in pͣ declarat qđ dcm̄ eſt. In 2ͣ ibi ⌊ Proiectio aūt. ⌋ remouet quādā obiectionē q̄ accidit circa pulſionē. In pͣ igiť ꝑte huiꝰ ꝑticule. d. pħus ꝙ manifeſtū eſt ex iā dictis ꝙ in oī motu locali qui eſt a pn̄o extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimꝉ. ⁊ ꝯſiſtit vis rōnis in h̄: qꝛ oīs motꝰ localis qui eſt a pn̄o extriſeco vꝉ eſt pulſio vꝉ tractio uel reducibilis ad pulſionē vꝉ tractionē. ſed in pulſiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ǧ in oī motu locali qui eſt a motore extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſiꝉ. Maioꝛ pꝫ. qꝛ nō pl'es ſunt motꝰ locales qui ſunt a pn̄o extrinſeco q̄ꝫ pulſio tractio uectio ⁊ ṽtigo ⁊ motus reducibiles ad hos 4ᵒʳ: ⁊ duo hoꝝ 4ᵒʳ motuū. ſ. uectio ⁊ ṽtigo reducūtur ad pulſionē ⁊ tractionē. qm̄ uectio fundať in alijs tribꝰ. ⁊ ṽtigo cōponiť ex pulſiōe ⁊ tractiōe. Et ſic oīs motꝰ localis qui eſt a motore extriſeco vꝉ eſt pulſio vꝉ tractio ſiue reducibilis ad pulſionē vꝉ tractionē. ⁊ ſic pꝫ maioꝛ. minoꝛ vo ꝓbať. ſ. ꝙ in pulſiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ⁊ h̄ ꝓbať dupľr. p̂ ex deſcriptiōe utriuſq₃ motꝰ ſic. Pulſio eſt motꝰ a ſeipo vꝉ ab alio ad aliđ ſed nō pōt aliqđ pellere aliđ a ſe vꝉ ab alio niſi tāgat ipꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s niſi ſit ſiꝉ cū ipſo in pn̄o motꝰ. ⁊ cū pulſū ſepať a pellēte. tūc pellēs nō eſt mouēs: ſed aer tūc mouet ſi pulſio ſit in aere. ⁊ ſic pꝫ ꝙ in pulſiōe mouēs ⁊ motū ſunt ſiꝉ. Idē pꝫ in tractiōe qm̄ tractio eſt motꝰ ad ipm̄ mouēs vꝉ ad alteꝝ: trahēs em̄ trahit tractū ad ſe vꝉ ad alteꝝ: ⁊ nō ſepať t̄hēs ab eo qđ trahiť. ǧ in tractione mouēs ⁊ motū ſunt ſiꝉ. ⁊ ſic patet in his duobus motibus. ſ. in pulſione ⁊ tractione ꝙ mouens ⁊ motum ſunt ſimul.

⁋ Tractus autem ab alio ad ipſuꝫ: aut ad aliud eſt: amplius enim in proiectis.

⁋ Scđo ꝓbať idē per ꝯgregationē ⁊ diſgregatiōeꝫ nā dcm̄ eſt ſupiꝰ ꝙ pulſio eſt diſgregatio. ⁊ t̄ctio ē ꝯgregatio. ſꝫ ſinciſis. ſ. ꝯgregatio. ⁊ dyaſis. i. pulſio ſeu diſio nō pōt eē niſi mouēs ꝓpiquū ⁊ motū ſūt ſiꝉ. Nō eni pōt aliqs ꝯgregare vꝉ diſgregare niſi adeſſet his que ꝯgregant uel diſgregant. ⁋ Intelligēdū ꝙ pħs p̄ro rōne h̄ facta itelligit h̄ vnā ꝯditionalē. ⁊ ꝓbat añs ꝯditiōalis quā ponit cū. d. Si int̄ pellēs ⁊ pulſū nō ſit mediū: ⁊ inter trahens ⁊ tractū nō ſit mediū: tūc iter nullū mouēs ⁊ motuꝫ localr̄ ab extriſeco eſt aliqđ mediū. ꝯn̄a pꝫ ex iam dictis. qm̄ oīs motꝰ localis qui eſt ab extriſeco vꝉ eſt pulſio uel tractio: uel reducibilis ad illa: uel ad aliqđ iſtoꝝ. antecedēs ꝓbatur in textu. ſ. in pulſione ⁊ tractione mouens ⁊ motum ſunt ſiꝉ cū dicit pulſio: quedā eni aut a ſeipſa ⁊c̄. ⁊ ſatis pꝫ l̄ra de ſe.

⁋ Proiectio aūt qn̄ uelocioꝛ motꝰ fiat: q̄ꝫ qui ſm̄ nām lati fortiori facta pulſione: ⁊ hoc facto tādiu accidit ferri: quouſq₃ fortioꝛ ſit motus eius qđ fertur. Manifeſtū igitur qm̄ qđ mouetur ⁊ mouēs ſiꝉ ſunt: ⁊ nullum medium eſt ipſorum.

⁋ Hec eſt 2ͣ ps huiꝰ ꝑticľe in qua pħs remouet quādā dubitationē que accidit circa pulſionē que talis eſt. nō eni vꝫ ꝙ in oī pulſiōe mouēs ⁊ motū nō ſūt ſiꝉ. qm̄ ꝓiectio eſt q̄dā pulſio: ſed in ꝓiectione mouēs ⁊ motū nō ſunt ſiꝉ. ǧ. Iſtā obiectiones remouet pħs. d. ꝙ ꝓiectio eſt qn̄ motꝰ eiꝰ q̄ ꝓiectuꝫ ferť eſt uelocioꝛ q̄ꝫ motꝰ ſꝫ nām. ſic qn̄ motꝰ aeris cātꝰ a ꝓijciēte eſt motꝰ uelocioꝛ q̄ꝫ motꝰ nālis aeris: ⁊ q̄ꝫdiu ille motꝰ aeris qui fit ex pulſiōe ꝓijciētis eſt uelocioꝛ q̄ꝫ motꝰ nālis eiuſdē tādiu mouet ꝓiectū. Ex q̄ pꝫ ꝙ p̄ᵐ ꝓijciēs nō eſt tūc mouēs ꝓiectū: ſed aer mouēs tūc mouet ꝓiectū. Et aer motus tūc mouēs ꝓiectū ſiꝉ eſt cū ꝓiecto. ⁊ ſic in motu ꝓiectiōis mouēs primū ⁊ motū ſimꝉ ſunt: ita ꝙ iter illa nō eſt mediū. ⁋ Alr̄ tn̄ exponit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ motꝰ ꝓiectiōis eſt qn̄ trāfferēs mouet trāſlatū ad ꝑtē ad quā moueť nālr̄ motu uelociori ſuo motu nāli: ut pꝫ in ꝓiectiōe lapidis ad īferiꝰ. qm̄ ſi lapis ꝓijciať ad īferiꝰ mouebiť velociꝰ q̄ꝫ moueret ſuo motu nāli. Un̄ ꝯᵗᵒʳ mouet h̄ duplicē dubitationē. qꝛ ſm̄ illā expōnē ꝓiectio de qua loqtur nō eſt cōis oibꝰ modis ꝓiectiōis. qm̄ in ꝓiectiōe in q̄ motꝰ ꝓijciētis eſt ꝯ̄ motū nālē ꝓiecti nō eſt motꝰ nālis trāſlati uelocioꝛ motu ſuo nāli: ſed ꝯtrariuſ. ⁋ Un̄ ad h̄ rñdet ꝯᵗᵒʳ dicēs ꝙ ex illo pōt itelligi cōe utriſq₃: ita ꝙ illđ qđ dixit. ſ. ꝙ ꝓiectio erit qn̄ motꝰ trāſlati fuerit uelocioꝛ motu nāli. itelligiť ſic uelocioꝛ. i. fortioꝛ: qꝛ ſi motꝰ ꝓiectiōis fuerit ꝯ̄riuſ motui nāli vincet ipm̄. ⁊ ſi ſit ei ꝯueniens addet ⁊ augmētabit ipꝫ. Un̄ motꝰ expellētis in utroq₃ motu eſt fortioꝛ q̄ꝫ motꝰ expulſi: qꝛ ſi motꝰ ꝓiectiōis ſit ꝯ̄riꝰ motui nāli certū eſt ꝙ eſt fortioꝛ q̄ꝫ motus nālis: qꝛ vicit ipꝫ. Siľr ſi motꝰ ꝓiectiōis ſit ad eūdē terminū ad quē eſt motꝰ nālis ꝓiecti certū ē ꝙ motꝰ ꝓiectiōis eſt uelocioꝛ. i. fortioꝛ q̄ꝫ motꝰ nālis eiuſdē: ut ſi aliqs extra ſurſū ꝓijceret lapidē deorſū: lapis velociꝰ moueret q̄ꝫ ſi dereliqueret ꝓꝑie nāe. ⁊ ſolū moueret motu nāli. ⁊ eodē mō debet itelligi de motu tractꝰ: qm̄ qn̄ aliqđ t̄hiť ad ꝑtē illā ad quā nālr̄ inclinať: tūc opꝫ ꝙ motꝰ t̄hētis ſit uelocioꝛ q̄ꝫ motꝰ nālis t̄cti. Nā ſi aliqs t̄hēs ǧue deorſū nō moueret uelociꝰ q̄ꝫ ipꝫ ǧue ſurſū derelictū ꝓꝑie nāe nllꝰ t̄heret ipꝫ. ſꝫ qn̄ aliqđ t̄hiť ad aliquē locū ꝯ̄ ſuā nālē iclinationē: tūc opꝫ ꝙ motꝰ t̄hēns ſit uelocioꝛ motu t̄cti: ſic ꝙ t̄ctū mouať velociꝰ q̄ꝫ moueret nālr̄: ut pꝫ de iactu lapidis ſurſū ut igiť in oī motu t̄ctiōis ṽitatē hēat ꝙ motꝰ t̄hētis ſit uelocioꝛ motu nālis t̄cti: exponiť ſic. vꝫ. de motu ꝓiectiōis ꝙ motꝰ t̄hēns dꝫ eē uelocioꝛ. i. fortioꝛ. nā niſi ṽtꝰ t̄hēns eēt fortioꝛ q̄ꝫ ṽtꝰ t̄cti alr̄ nullo mō traheret ipꝫ. ⁋ Pro tota igiť iſta ꝑte in qua demr̄ať ꝙ in oī motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſiꝉ ſciēdū eſt ꝙ demr̄atio breuiť ꝯſiſtit in h̄: illđ qđ moueť localr̄: aut moueť a pn̄o itriſeco: aut moueť ab extriſeco. ſi ab itriſeco māifeſtū eſt ꝙ in illo motu mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ: ſic ꝙ diſtiguunť ſꝫ locū. ſi vo moueť a pn̄o extriſeco: ⁊ oīs motꝰ a pn̄o extriſeco uel eſt pulſio vꝉ tractio vꝉ reducibilis ad aliquē iſtoꝝ. ſed in pulſu ⁊ t̄ctu mouēs ⁊ motū ſunt ſiꝉ ut ꝓbatū eſt. ǧ i oī motu locali q̄ ē a pn̄o extriſeco mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ⁊ in oī motu locali q̄ ē a pn̄o itriſeco mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ǧ i oī motu locali mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ⁋ Sꝫ circa hāc ꝑticulam dubitať. vꝫ. utrū i oī motu mouēs ⁊ motū ſint ſiꝉ. ⁊ vꝫ ꝙ nō. p̂ qꝛ motꝰ t̄ctꝰ ē motꝰ localis. ⁊ i motu t̄ctiōis nō ſꝑ mouēs ⁊ motū ſūt ſiꝉ. ǧ. maioꝛ pꝫ. ⁊ minoꝛ declarať. qꝛ ferrū t̄hiť a magnete: ſꝫ ferrū nō eſt ſiꝉ cū magnete. ⁊ etiā locꝰ nālis attrahit locatū nāliter in eo: ſꝫ nō eſt ſimꝉ cū eo. ǧ. ⁋ Itē uapores moueť ſurſū a ſole attrahēte: ⁊ tn̄ ſol nō eſt ſiꝉ cū eis. ⁋ Itē motꝰ ꝓiectiōis ē motꝰ localis: ⁊ tamē ꝓijciēs ⁊ ꝓiectū nō ſūt ſiꝉ. ⁋ Dicēdū igiť ꝙ in oī

motu locali mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſūt ſiľ ſicut ꝓbat phūs. Et ꝓ rōnib⁹ adductꝭ in ꝯ̃riū dicūt qdaꝫ ꝙ nō ſꝑ opꝫ motu locali mouēs tāgere motū tactu mathe^{co} in q̄ ultima ſūt ſiľ ſed tactu ꝟtuali. Uñ dicūt ꝙ phūs nō itēdit ꝙ mouēs ⁊ motū ſint ſiľ localr̄. ſed ꝙ mouēs ſit ſiľ cū moto ꝟtualr̄. ℭ Sꝫ ꝯ̃. illō vī eē intētio pħi ⁊ ꝯ^{tis} expſſe. q̄ꝛ phūs intēdit ꝙ iter mouēs ꝓrimū ⁊ motū nō ē mediū corꝑale. Nā per iſtā ꝓpōnē: iter mouēs ꝓrimū ſm̄ locū ⁊ motū ab eo nullū eſt mediū. ꝓbat phūs ꝙ ſi eēnt īfinita mouētia ex eis ⁊ mota fieret vnū ſm̄ ꝯtinuatiōnē vľ ꝯtiguatiōnē: qō nō oporteret ſi iter mouēs ⁊ motū eēt mediū corꝑale. ℭ Iteꝫ ꝯ^{tor} ꝯ^{to} 10° hic dic̄ ꝙ phūs itēdit hic declaře ꝙ nullū eſt mediuꝫ iter motorē ꝓpiquū. ⁊ illō qō mouet̄ ab eo nec plenū nec uacuū. ⁊ h^{ꝰ1} motoꝛ eſt cū moto. ⁊ h̄ ē neccīū in demr̄atiōe p̄dicta: ⁊ maximū fundamētū in pľibus reb⁹ nālib⁹. Eſt eni neccīū p̄dcā: q̄ꝛ ipo^{le} ē imaginari ex illis magnitudib⁹ fieri vnū īfi^{m} ſꝫ ꝯtactū niſi ꝯcedat̄ ꝙ iter motorē ꝓpiquū ⁊ motū non eſt mediū. ℭ Itē ſi talis conat⁹ ꝟtualis ſufficeret ad h̄ ꝙ mouēs moueret mo^{le} nō opꝫ ponē ꝙ ferrū alterat̄ a magnete ad aliq̄ꝫ q̄litatē q̄ mouet ferrū. qō tñ ꝯ^{tor} ponit r̄ndēdo ad obiectionē de magnete ⁊ ferro. Tenēdū ē igr̄ ſm̄ itētionē pħi ⁊ ꝯ^{tis} ꝙ in oī motu locali mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſunt ſiľ. ⁊ iō ad p^{m} in ꝯ̃riū de ferro ⁊ magnete r̄ndet ꝯ^{tor} dicēs ꝙ ſi aliqd vī attrahē ferrū ſine tractu ⁊ motu nō eſt attractio niſi equoce. qm̄ attractio in ꝟitate ē illa in q̄ attrahēs mouet̄ cū attracto: ⁊ neccē eſt ꝙ mot⁹ attrahentꝭ ſit uelocioꝛ aut fortioꝛ q̄ꝫ mot⁹ attracti. ſed attractio in q̄ attrahēs eſt quieſcēs: ⁊ attractū motū nō ē attractio in rei ꝟitate. ſꝫ attractū mouet̄ ex ſe ad attrahēs ut ꝑficiat ſe. ſic lapis mouet̄ ad īferi⁹: ⁊ ignis ad ſupi⁹. Uñ dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ ſiľr pōt itellige de motu ferri ad magnetē: ⁊ alimentū ad mēbꝛū. ꝟbi grā. de motu ſāguis ad ſupiora corporis. ⁊ ulr̄ nutrimēti arboꝝ ad eaꝝ ſupiora. hec ꝯ^{tor}. Patet igr̄ ſꝫ ꝯ^{tem} ex his ꝙ magnes nō attrahit ferrū. ſed ferrū alterat̄ a magnete ⁊ ex ſe mouetur ad magnetē ut ꝑficiat̄ ibi. Uñ ferrū ꝑ q̄litateꝫ quā acq̄ſiuit a magnete mouet ſe localr̄ ad magnetē: ⁊ ille mot⁹ nō eſt mot⁹ attractiōis. Uñ dic̄ ꝯ^{tor} ꝙ ille mot⁹ ferri ad magnetē nō eſt mot⁹ locati ad locū. nō eni mouet̄ ferrū ad magnetē. nec alimētū ad mēbꝛū ſic̄ ad locū ſuū nālē. ⁊ h̄ declař i h̄ loco ꝑ tria ſigna. q̄rū p^{m} eſt: q̄ꝛ ferrū nō mouet̄ ad magnetē ſm̄ q̄cūq̄ꝫ q̄ꝫtitatē. ſꝫ ſm̄ ꝑua q̄ꝫtitate: q̄ꝛ pōt eē ferrū ita magnū ꝙ nō moueret̄ ad magnetē. ſi tñ ferrū moueret̄ ad magnetē: ſicut corp⁹ ad ſuū locū nālē q̄ꝫtūcūq̄ꝫ ferꝝ eēt magnū moueret̄ ad magnetē. ⁊ q̄ꝫto ferrū eēt mai⁹ tāto uelociꝰ moueret̄ ad magnetē: ſic̄ gue q̄ꝫto ē mai⁹ ⁊ plus hñs de grauitate tāto ueloci⁹ mouet̄ ad ſuū locū nālē. ℭ Scḋꝫ ſig^{m} eſt. q̄ꝛ corp⁹ nāle extñs ex̄ locū ſuū nālē q̄ꝫtūcūq̄ꝫ diſtet a loco ſuo ſi nō ꝓhibeat̄ mouet̄ ad locū ſuū. ſed ferrū nō in q̄cūq̄ꝫ diſtātia mouet̄ ad magnetē. ſꝫ ſolū in diſtātia ꝓpinq̄. vñ ferrū tātū poſſet diſtare a magnete ꝙ nō moueret̄ ad ipaꝫ. ⁊ eodē mōē de motu alimēti ad mēbꝛū. q̄ñ nō mouet̄ ad membꝛū in q̄cūq̄ꝫ q̄ꝫtitate. nec in q̄cūq̄ꝫ diſtātia. ℭ Tertiū ſignū eſt. q̄ꝛ ſi magnes perūgat̄ vľ fricet̄ alleo ferrū nō mouebit̄ ad magnetē: q̄ꝛ magnete extñte in illa diſpōne ferrū nō acq̄rit q̄litatē a magnete ꝑ quā ferrū inatū eſt mouē ſe ad magnetē. vñ h̄ ē ſignū ꝙ ferrū nō mouet̄ ad magnetē niſi q̄ꝛ ferrū ē alteratū. vñ breuitr̄ in h̄ ꝯ̃ſiſtit ſolō ꝯ^{tis} ꝙ ferrū alterat̄ a magnete ad aliq̄ꝫ q̄litatē per quā ferrū mouet ſe ad magnetē. ⁊ ſic magnes nō attrahit ferrū attractiōe ꝟa. vñ ille mot⁹ ferri ad magnetē non eſt mot⁹ ab extrīſeco ſꝫ ab itrīſeco: q̄ꝛ ē a q̄litate inherēte ferro. ℭ Sed ꝯ̃ illū modū dicēdi pōt argui ꝓbādo ꝙ in ferro nō cātur talis q̄litas mouēs ferrū ad magnetē. q̄ꝛ idē mouēs nāle nō ē p̄n^{m} mouēdi idē mo^{le} motib⁹ ꝯ̃rijs: ut pꝫ 2° de gñatiōe. Idē manēs idē ſꝑ ē natū facē idē: ſꝫ ferrū ad p̄ñtiā magnetis q̄ñq̄ꝫ mouetur ſurſū: ⁊ q̄ñq̄ꝫ deorſū: q̄ñq̄ꝫ a dextris: q̄ñq̄ꝫ ꝟo a ſiniſtris ſm̄ diuerſā ⁊ diuerſā pōnē magnetꝭ ſurſū vľ deorſū. a dextris vľ a ſiniſtris. ḡ mouēs ferrū ad magnetē nō ē aliq̄ q̄litas i ferro q̄ꝛ illa q̄litas ſolū mouēt ad vnā dr̄iā poſitionis ⁊ ꝯ̃rio. ℭ Et ꝑ idē pt̄ ꝓbari ꝙ nec q̄litas cāta in ferro ꝑ ſe: nec magnes ꝑ ſe: nec ambo ſiľ mouēt ferrū q̄ꝛ oīa h^{c} ſūt iaīata. ⁊ vnūq̄dq̄ꝫ iſtorū ē iaīatū. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs nō pñt mouē idē motib⁹ ꝯ̃rijs. ſꝫ ferrū mouet̄ ſurſū ad magnetē extñtē ſurſū. ⁊ etiā mouet̄ deorſū ad magnetē extñtē deorſū. ḡ ferꝝ nō mouet̄ ad magnetē ab aliq̄ tali qualitate: nec a magnete: nec ab ambob⁹ ſimľ. ḡ. ℭ Eadē rō ꝯ̃firmat̄ q̄m eadē virt⁹ motiua aīalis nō mouet corp⁹ aīalis ad diuerſa loca niſi ꝑꝑ diuerſitatē appetituū vľ cognitionū que hñt rōnē mouēdi: ita ꝙ in aīali idē mouēs nō mouet aīal ad diuerſa loca niſi apponat̄ aliq̄ diuerſitas ex ꝑte mouētis. ḡ mľto fortꝰ in iaīatꝭ. cuiuſmodi ſūt ferrū ⁊ q̄litas ferri. ⁊ ēt magnes. idē eni mouēs ſine oī additiōe alteri⁹ mouētis nō mouet ad ꝯ̃rias dr̄ias loci. ℭ Itē ꝓbat̄ ꝙ nulla q̄litas cāta in ferro a magnete ē ſufficiēs motoꝛ reſpectu ferri. q̄ꝛ poſito ſufficiēte motore nō ipedito a moto q̄cūq̄ꝫ alio ponit̄ mot⁹. ḡ ſi in moto cāret̄ talis q̄litas deſtructa magnete uel amota magnete illa qualitas mouēt ferrū qō nō eſt uerū. q̄ꝛ nō plus mouēt ferrū ad vnā dr̄iā loci q̄ꝫ ad aliā. ⁊ ſic mouebit ad oēs dr̄iās loci qō eſt ipo^{le}: vľ ad nullā. ⁊ h̄ eſt q̄d itēdimus. ſ. ꝙ in ferro nō eſt aliq̄ talis q̄litas mouens ferrū. ℭ Itē arguit̄ ſic. Ois q̄litas in reb⁹ inaīatꝭ eſt ſenſibilis ſicut phūs videt̄ uelle in h̄ capľo. ſed nulla q̄litas ſenſibilis cātur in ferro a magnete: ut pꝫ: q̄ꝛ nec coloꝛ: nec ſon⁹: nec odoꝛ: nec uapoꝛ: nec caloꝛ: nec frig⁹ ⁊ c̄. ut pꝫ. q̄ꝛ ſi in ferro cāret̄ talis q̄litas illa poſſet ab aliq̄ ſenſu cōpꝛehēdi: cui⁹ oppoſita experimur. ℭ Et ꝯ̃firmat̄ ꝑ h̄. q̄ꝛ nulla q̄litas ſēſibilis magis mouet ſbm ſuū ad magnetē q̄ꝫ marmorē ut pꝫ īductiue. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs nulla q̄litas ſenſibilis cātur in ferro per quā ferrū moueat̄ ad magnetē. ℭ Ad illō dicendū ꝙ in ferro cātur aliq̄ q̄litas mouēs ferrū ad magnetē. ⁊ ferrū motū ad magnetē per h^{ꝰ} q̄litatē mouet̄ per ſe motu alťatiōis q̄ ē ad ꝑfectionē quā acq̄rit ex ei⁹ ꝯiūctiōe cū magnete. ⁊ q̄ꝛ ad illā ꝑfectionē nō pōt deuenire ſine motu locali: iō ferrū mouet̄ ꝑ acc̄ñs motu locali. cū ḡ p̄ dr̄ ꝙ in aīatis idē eſt mouēſ ad ꝯ̃rias dr̄ias loci. dico ꝙ idē nō eſt per ſe mouēs ad ꝯ̃rias dr̄ias loci. tñ nō eſt incōueniēs ꝙ idē per acc̄ñs moueat ſe ad diuerſa loca ſiue ꝯ̃ria. vñ i motu locali ferri ad magnetē nō eſt aliqd per ſe mouēs ad locū. nec ad ad aliquā dr̄iā loci. ſed q̄litas cāta in ferro ꝑ acc̄ñſ mouet ferrū motu locali. non eni per ſe mouet ad locū. ſꝫ per ſe mouet ad ꝑfectionē acq̄rēdā ex ꝯiūctiōe ei⁹ cū magnete. nec ē icōueniēs ꝙ vnū ⁊ idē

ſit pnm mouēdi p acciñs aliqd ad loca ꝯria. ⁊ ſic p hoc patet ad pͣm obiectionē: ⁊ ad ei9 cōfirmatio nē. ¶ Ul' dicaṫ ꝙ ferrū ſufficiēter alt'aṫ a magne te. aut hēt in ſe qualitatē cātā a magnete que eſt p ſe pnm motus localis ad magnetē: ſeu ad locū ſibi equalē ꝓpiquiſſimū magneti. ſ. ita ferrū alteratū īcēt nō ex ſe. ⁊ per ſe ad locū ſibi equalē ꝓpiquiſſimū magneti. ꝙ aūt moueaṫ ſurſū aut deorſū: aū ⁊ retro. hoc eſt p acciñs. ꝙ ꝙ ferrū ſic alteratū mouet. ideo eſt q: pnm itriſecū moueṫ ad magnetē ⁊ ad locū equalē ꝓpiquiſſimū magneti qñ dī ꝙ idē nō ē p ſe pnm diuerſoꝝ motuū ꝯcedēdo tñ poſſibile eſt ꝙ idē ſit p acciñs ꝯrioꝝ motuū. vñ qualitas gñata in ferro a magnete eſt pnm ferri ad magnetē. ⁊ p acciñs ſurſū: deorſū: añ: ul' retro: tñ nō mouet ad locū ſurſū ul' deorſū inquātū ille loc9 eſt ſurſū uel deorſū ⁊c. Sꝫ iquātū ille loc9 eſt ꝓpiquiſſim9 magneti: ⁊ forte mot9 localis ferri ad magnetē eſt mot9 p acciñs: q: ſeqtur motū ꝑorē. ſ. motū alterationis ad magnetē q' eſt p ſe mot9: ⁊ ideo in hoc ordine nō eſt icōueniēs ꝙ idē ſit pnm mouēdi p accidēs ad loca ꝯria: ſicut nō eſt incōueniēs ꝙ magnes auferaṫ ad diſtātiā ꝯriā ſibi. ſ. ſurſū: deorſū: añ: ⁊ retro: ideo ad alterū ſeu ad alterationē ferri a magnete v'ſus oēm diffam poſitiōis ſequiṫ mot9 localis ferri ad magnetē v'ſus oēꝫ diffaꝫ poſitiōis.

¶ Ad aliud dico ꝙ illa qualitas cāta in ferro non pōt mouē ſine pſentia magnetis: qm̄ magnes eſt p ſe cā illi9 qualitaṫ: ⁊ nō ſolū in fieri: ſꝫ ēt in cōſeruari ſicut obiectū cauſans imaginē in ſpeculo eſt cā imaginis tā in fieri ꝙ̄ in cōſeruari. ⁊ iō ſicut amoto ſbo nō manet imago in ſpeculo: ita amota magnete nō mañet illa q̈litas i ferro p quā ferrū inatū ē moueri ad magnetē ⁊c. ¶ Ad aliō cū dī ꝙ oīs q̈litas i reb9 iaiaṫ ē ſenſibilis illō ē notādū. nec illō vult phūs: qm̄ mlte ſūt q̈litates de 2a ſpe q̈litaṫ q̄ ſūt reb9 iaiaṫ q̄ nō ſūt ſenſibiles. nō eni ē oīs qualitas actiua ul' paſſiua de 2a ſpe q̄titaṫ ſenſibilis: pꝫ manifeſte. ¶ Et adhuc vī mihi ꝙ ferrū alt'eṫ a magnete effectiue p ſe: ⁊ a q̈litate cāta i ferro a magnete alt'aṫ foialr ⁊ p ſe: ⁊ ab eadē q̈litate moueṫ p acciñs effectiue motu locali. nō ē eni hm̄ q̈litas p ſe pnm mot9 localis. ¶ Ad aliō qñ obijciṫ de uaporib9 mot a ſole ſurſū mltū diſtāte ab eis. dicēduꝫ ꝙ in illis uaporib9 cāṫ a ſole q̄dā q̈litates mouētes uapores: ⁊ crediṫ ꝙ hm̄ q̈litas ſit leuitas icorporata a ſole: ⁊ hm̄ q̈litas ē ꝓximū mouēs ⁊ ē ſiml' cū moto. ¶ Ad aliō qō iduciṫ de ꝓiectiōe lapidis dicēdū ꝙ q'eſcēte pͦ ꝓijciēte ꝓiectū moueṫ ab aere moto iſequēte ꝓiectū ⁊ ille ſil' ē cū ꝓiecto. ⁊ ſic in motu ꝓiectiōis mouēs ꝓximū ⁊ motū ſunt ſil'. ¶ Quidā tñ dicūt ꝙ a pͦ ꝓiciēte cāṫur in ꝓiecto aliq̈ vi9 q̄ mouet ꝓiectū qñ pͦm ꝓijciēs ceſſat a mouere. qō ꝓbāt ſic. Ceſſāte pͦ ꝓijciēte: aut ꝓiectum moueṫ a ſe: ut ab aliq̈ alio extriſeco mouēte: ſi detṫ pͦm: hēmr ꝓpoſitū. vꝫ. ꝙ i ꝓiecto ē aliq̈ vi9 mouēs ꝓiectū. ſi v'o deṫ 2m tūc q̄riṫ de illo corpe extriſeco mouēte: q: aut moueṫ a ſe. ⁊ tūc ſupflueret pͦm ꝓijciēs cū illō mouēs extriſecū ſit ſufficiēs ad mouēdū ſe ⁊ ꝓiectū: aut moueṫ ab aliq̈ mouēte ⁊ moto. ⁊ tūc q'ro de illo ſic p'9: ⁊ ſic erit ꝓceſſus i ifim. ul' opꝫ dare aliqō mouēs ſufficiēs ad mouēdū ſe ⁊ ꝓiectū ſine pͦ ꝓijciēte. Suſtinēdo ꝙ ꝓiectū moueṫ ab aere pͦ ꝓijciēte ceſſāte: eſt dicēdū ꝙ ꝓiectū moueṫ ab aere: ⁊ ꝙ aliqs aer mouēs ꝓiectū moueṫ a motore extriſeco. nec ē ꝓcedē in ifinitū: q: ē deuenire ad aliquē aerē q mouet p ſe: q: a pͦ ꝓijciēte recipit motū ⁊ v'tutē ꝯtinuādi motū ex ſe. Et cū diciṫ ꝙ oꝫ pͦm ꝓijciēs ſupflueret. dico ꝙ nō eſt uerū: q: aer hēt v'tutē ꝯtinuādi motū ceſſante pͦ ꝓijciēte: ⁊ hꝫ nō habet a ſe: ſed a pͦ ꝓijciente. de mō v'o q̄ mot9 ꝓiectionis ꝯtinuatur primo ꝓijciente q'eſcente diceṫ in 8o huius. ubi magis habet locum.

¶ At v'o neq3 alterati neq3 alterātis nullū mediū. Hoc āt manifeſtū ex īductiōe. In oib9 eni fiṫ eē accidit alterās ultimū: ⁊ pmū qō alteraṫ. Quale eni alteraṫ i eo q̄d ſenſibile ē. Sēſibilia aūt ſūt qb9 differūt corpa ad ſeiuicē: ut grauitas: leuitas: durities: mollities: ſon9: nō ſon9: albedo: nigredo: dulcedo: amaritudo: hūiditas: ſiccitas: denſitas: raritas: ⁊ horū media. Silr' aut ⁊ alia q̄ ſub ſenſu ſūt: q̄rū ē ⁊ calor ⁊ frig9: ⁊ leuitas: ⁊ aſpitas. Hec eniꝫ ſūt paſſiōes ſubiecte q̈litaṫ. His eni differūt ſēſibilia corpoꝝ aut ſꝫ aliq̄d hoꝝ magis ⁊ min9 ⁊ i patiēdo aliqd hoꝝ. Calefactiua eni aut frigefactiua: aut dulcefactiua: aut amaricatiua: aut ſm aliqd aliō pdictoꝝ. Silr ⁊ aiata corpoꝝ ⁊ iaiata. Et aiatorū quecūq3 partiū ſunt inanimate.

¶ Hec ē 2a ptīo 2e ptis pnlis hui9 capli in qua decl'aṫ 2a pō maioris pnlis rōnis p quā ꝓbaṫ ꝙ i oī motu mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. Uñ 2a pō illi9 maioris ē illa. vꝫ. ꝙ i oī motu alt'atiōis mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ hec ꝫ ē ꝓſillogiſata ſeu annexa q̄ ꝓbaṫ ſic. In oī alt'atiōe corpali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ in oī alteratiōe ſpūali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ſed oīs alteratio eſt corpalis ul' ſpūalis. ꝙ i oī alt'atiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. i. alterās ⁊ alt'atū itelligēdo de mouēte ſeu alterāte ꝓximo. ⁊ p alt'ationē corpalē itelligo alt'ationē q̄ ē ſꝫ qualitates p ſe ſenſibiles: ⁊ ē p corpeū ſꝫ corpa: ⁊ cōis aiaṫ ⁊ iaiaṫ ut ſūt calefactio ⁊ frigefactio: ꝯdenſatio ⁊ rarefactio: ⁊ ſic de alijs. Et p alt'ationē ſpūalē itelligo alt'ationē q̄ ē i aliqua pte aīe ut alt'atio q̄ eſt in mutatiōe ſenſuū. ¶ Hoc igr viſo phs decl'at maiorē hui9. q: minor de ſe ē manifeſta. ⁊ q: maior hēt duas pticulaſ. iō iſta ptīo hēt duas ptes: q: i pͣ decl'aṫ ꝙ i oī alteratione corpali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. In 2a ibi [Et ipi9 ſenſus ⁊c.] Decl'aṫ ꝙ i oī alt'atiōe ſpūali i ut i imutatiōe ſēſuū alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. In pͣ igiṫ pte hui9 ptic'le phs ꝓbat ꝙ i oī alt'atiōe corpali alterās ⁊ alteratū ſūt ſil'. ⁊ hꝫ ē 6a ꝯ de annexis q̄ ꝓbaṫ ſic. In oī alt'atiōe q̄ ē ſꝫ q̈litates ſenſibiles alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. ſꝫ oīs alt'atio corpalis ē ſm q̈litates ſēſibiles. ꝙ i oī alt'atiōe corpali alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. maior hui9 rōnis ꝓbaṫ iductiue: q: i oib9 q̄ alt'anṫ alt'atiōe reali ſeu corpali alterās ⁊ alteratū ſūt ſil' ſic videbiṫ: viſo q̄ ſūt qualitates ſenſibiles. ⁊ ꝓbaṫ mior cū dī ꝙ quale alt'aṫ eo ꝙ ſenſibile. ⁊ hoc ſupponiṫ hꝫ. ſꝫ ꝓbabiṫ i ſequēti caplo. ¶ Ad euidētia igiṫ hui9 rōnis q̄tū ad utrāq3 premiſſā narrat phs q̄ ſūt qualitates ſenſibiles dicēs ꝙ qualitates ſenſibiles ſūt qb9 corpa differunt ab

ſuicē:ut ſūt gͣuitas:leuitas:duritieſ:mollities:ſenſus ſon⁹: ⁊ ſilētiū:uł ſon⁹ debilis: albedo: ⁊ nigredo:dulcedo: ⁊ amaritudo:humiditas: ⁊ ſiccitas: ⁊ eoꝝ media ut rubedo:fuſcedo ⁊ cetere q̄litates medie īter q̄litates ꝯrias. Et ſilr q̄litates apphēſibiles a ſenſu tact⁹. ut ſūt calor:frig⁹:leuitas: ⁊ aſpitas q̄ ſūt paſſiōes ſbie q̄litati:h̄ ē q̄ ſūt q̄litates ſenſibiles ꝓtēte ſb̄ h̄ cōi q̄litas. oia illa ſūt illa qb⁹ diſſerūt corpa ſenſibilia abinuicē. ſm eni q corpa ſenſibilia ſūt: differūt iſtis q̄litatib⁹. aut ſʒ magis ⁊ minus hn̄t iſtas q̄litates: aut aliq̄s eaꝝ ut ſʒ q frigida ſūt uł calida uł amara: uł hn̄ia aliq̄s q̄litates. ſm h̄ differūt i q̄litatib⁹ corpa nō ſolū ſic differūt corpa aiata: ſed ēt corpa iaiata. ⁊ ēt ptes iaiate corpoꝝ iaiatoꝝ. Cū igr̄ q̄litates p̄dicte ſint ſēſibiles. ⁊ ſm illas q̄litates nō fit alteratio niſi tāgēdo illō qd alteraṫ: pʒ q i oi alteratiōe ſm q̄litates ſenſibiles alterās ⁊ altatū ſūt ſił. ¶ Notāda ſūt hic tria p̄ q ꝯ^{or} forʒat illā demr̄ationē ſic: ois q̄litas ſenſibilis: aut ē q̄litas p̄ͣ aut 2ͣ. ⁊ q̄litates 2ᵉ ſūt ex q̄litatib⁹ p̄mis. ſed i oi altatiōe q̄ ē ſm q̄litates p̄maſ alterās ⁊ altatū ſūt ſił: q: q̄litates p̄ᵉ ſūt ut calidū frigidū: humidū: ⁊ ſiccū. ſʒ calefaciēs ⁊ frigefaciens: ⁊ ſic de alijs nō calefaċ nec frigeſaċ niſi tāgēdo calefactū uł frigefactū. g̃ i oi altatiōe ſm q̄litates p̄mas alterās ⁊ alteratū ſūt ſił. Cū igr̄ q̄litateſ ſcđe fiāt ex q̄litatib⁹ p̄mis nō alterāt niſi p̄mis alterātib⁹ q̄litatib⁹ ut dēſū rarū. ⁊ ſic de alijs nō alterāt niſi calefaciēdo uł frigefaciēdo. ſeqtur q i oi altatiōe ſʒ q̄litates ſenſibiles alterās ⁊ altatū ſūt ſił. ¶ Scđo ē notādū q cū ph̄s. d. q q̄litates ſēſibiles ſūt dr̄ie corpoꝝ. itelligit q q̄litates ſenſibileſ ſūt dr̄ie accn̄tales corpoꝝ ꝯſilr̄iū ptiū qb⁹ cogſcunṫ ſenſibilr̄ dr̄ie corpoꝝ ꝯſilr̄iū ptiū: ⁊ nō ſūt dr̄ie ſbales corpoꝝ. ¶ Tertio eſt notādū ſʒ ꝯ^{tem} h̄ q ph̄s q̄ſi itēdit ſillogiʒare h̄ q raꝝ ⁊ dēſū ſūt q̄litateſ ⁊ nō pōnes ſic. Raꝝ ⁊ dēſū ſūt ultime dr̄ie corporū ꝯſilr̄iū ptiū ⁊ dr̄ie corpoꝝ ſenſibiliū ꝯſilr̄iū ptiū ſūt q̄litates ſenſibiles. Uñ itelligo q raritas ⁊ denſitas ſunt ultime differentie ſenſibiles ⁊ accn̄tales aliquoꝝ corpoꝝ ſenſibiliū: ſed poſitiōes nō ſūt ultime dr̄ie ſenſibiles aliquoꝝ corpoꝝ ſenſibilium.

¶ Et ipſi ſenſus alterātur. Patiunṫ enim. Actio eni ipoꝝ mot⁹ eſt p corp⁹ patiēte ſenſu aliqd. Secūdū quecūqʒ qdē igiṫ in aiata alterātur. ⁊ aiata ſʒ oia hec alterātur. Secūdū aūt quecūqʒ aiata alterantur nō ſm h̄ alteranṫ iaiata. Secūdū eni ſēſus nō alteranṫ. Et latet cū alteranṫ in aiata. Nihil aūt ꝓhibet aiata latere: cū alteranṫ cū nō ſm ſenſus accidit qđ alterationis ipſis. ſiqdē igiṫ ſēſibiles paſſiones. Per hec aūt alteratio: ex h̄ g̃ manifeſtū eſt: qđ paſſio ⁊ patiēs ſił ⁊ hoꝝ nullū medū eſt. Huic qdē igiṫ aer eſt ꝯtinuus. Aeri aūt continuaṫ corp⁹ ⁊ ſupficies qdē terminaṫ ad lumē. Lumē aūt ad viſuʒ. ſilr̄ ⁊ audit⁹: ⁊ odorat⁹: ⁊ mouēs ipa p̄mū. Eodē aūt mō ſił: ⁊ guſt⁹ ⁊ ſapor eſt. Silr̄ autem ⁊ in animatis ⁊ in ſenſibilibus.

¶ Hec eſt 2ͣ ps hu⁹ ptiᶜ in q̄ ph̄s itēdit declare 2ͣᵐ ptē maioris hu⁹ ꝯſillr̄i p quā ꝓbaṫ q i oi altatione alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſił. Uñ 2ͣ ps illi⁹ ꝓſilli fuit illa. In oi altatiōe ſpūali alterās ꝓximus ⁊ altatū ſūt ſił. ⁊ ē 7ͣ ꝯ de anneris q̄ ꝓbaṫ ſic. oiſ altatio ſpūalis de q̄ h̄ loqtur ph̄s ē altatio ſʒ ſēſū ſed i oi altatiōe ſm ſēſū alterās ꝓximū ⁊ altatuʒ ſūt ſił. g̃ i oi altatiōe ſpūali alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſił. Qđ aūt i oi altatiōe ſʒ ſēſū alterās ꝓximū ⁊ altatū ſint ſił. ꝓbaṫ ſic. ois altatio ſʒ ſenſuʒ aut fit p mediū itriſecū quō fit altatio ſm guſtū ⁊ tactū: aut fit p mediū itriſecū quō fit altatio ſm viſū: auditū: ⁊ olfactū: ⁊ i oi altatiōe ſēſus q̄ fit p mediū itriſecū alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſił. ⁊ h̄ eſt de ſe manifeſtū. ⁊ i oi altatiōe ſenſus q̄ fit p mediuʒ extriſecū alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſił. ⁊ h̄ ꝓbaṫ iductiue: q: corpi viſibili ē aer cōtinu⁹: q: aer illuminās ꝯtinuaṫ viſibili: ita q corp⁹ viſibile mouet aer. ⁊ aer illumiat⁹ mouet viſū int̃ quē aerē ⁊ viſū nullū ē mediū. ⁊ ſic ē de viſu ita ē de alijs ſenſib⁹ q imutanṫ p mediū extriſecū. nā i auditu ꝓximus motor ē mot⁹ q ē i aere q pcutit ꝯcauū auris. ⁊ i olfactu ꝓxim⁹ motor ē odor ꝑueniēs ad nares. ſic igr̄ declaratū ē tā i altatiōe corpali q̄ȝ i altatione ſpūali q alterās ꝓximū ⁊ alteratū ſūt ſił. Sʒ alteratiōes iſte dupłr differūt. p̄ q: altatio corpalis ē cōis aiatiſ ⁊ iaiatiſ: ſʒ altatio ſpūalis ſolū cōpetit aiatiſ. vñ ſʒ q̄cūqʒ altanṫ iaiata ſʒ eadē alterantur aiata: ſʒ nō eꝯ: q: aiata alteranṫ ſm ſenſū: ⁊ iaiata nō. vñ aiata altanṫ p duas alteratiōes ſił ut p alteratione ſpūalē exn̄tē i ſenſib⁹. ⁊ p altationē corporalē exn̄tē i corpib⁹: ſʒ iaiata nō altanṫ niſi altatiōe corpali. Scđo differūt p h̄. q: altatio corpalis pōt eē ſine cōprehēſiōe illi⁹ altatiōis. ⁊ iđ cū iaiata alteranṫ nō opʒ eoꝝ altationē cōprehēdi. ⁊ etiā qn̄qʒ aiata alterātur alteratiōe corpali. ⁊ eoꝝ altatio nō cōprehēdiṫ: ut qn̄ alteranṫ ſine alteratiōe ſēſuū. ſʒ alteratio ſpūalis nō ē ſine cōprehēſiōe ſeu cognitiōe illi⁹ alteratiōis. ⁊ ſic pʒ q i oi alteratione alterans ꝓximū uel ꝓpiquū ⁊ alteratū ſūt ſił. ¶ Notādū ſʒ ꝯ^{tem} h̄: q cū ph̄s. d. q actio ſēſuū ē mot⁹: itelligit q actio ſēſuū ē moueri ⁊ nō mouē ⁊ pati. nō aūt agē: ſūt eni de v̇tutib⁹ actiuis ⁊ nō paſſiuis: ⁊ ſic pōt intelligi q ſenſus nō ſunt tm̄ v̇tutes actiue. Et itellige cū ꝯ^{or}. d. q q̄litates p̄ᵉ fiunt ex p̄mis nō itelligit q q̄litates 2ᵉ cōponātur ex p̄mis actualr̄: ſʒ p̄ᵉ q̄litates manēt i ſcđis v̇tualiter quō elta manet i mixto. pōt etiā itelligi q q̄litates ſcđe fiāt ex p̄mis effectiue. ſic q lr ex denotet circūſtāciā cāe efficientiſ. nō aūt formalis aut mālis. ¶ Uñ itelligo q alteratio ſenſuū dr̄ ſpūalis: q: ē ad q̄litatē q̄ nō ē ſenſibilis a ſenſu ſic ē alteratio ipoꝝ ſenſibiliū. ¶ Sed dubitaṫ ſup h̄ qđ dic ꝯ^{or}. vʒ. q nullū corp⁹ alteraṫ niſi cū calefit: aut ifrigidatur: uł patiaṫ ſm aliq̄ȝ p̄maꝝ q̄litatū q̄s nūauim⁹ ut q̄litatū p̄maꝝ ſenſibiliū: h̄ eni nō v̄r veꝝ ut pʒ in illuminatiōe medij: ⁊ i altatiōe ſenſuū. ⁊ ēt ibi cātur aliq̄ q̄litas 2ͣ ex cōmixtiōe corpoꝝ ſine alteratiōe ad aliq̄ȝ q̄litatē p̄mā. ¶ Itē ſi nō fiat alteratio niſi cū fit trāſmutatio ad p̄mā q̄litatē: tūc nō eēt p ſe alteratio ad aliq̄ȝ q̄litatē 2ᵃᵐ. qđ ē fłʒ. ꝯña pʒ. q: ſi ad q̄litatē ſecūdā nō fieret alteratio niſi per h̄ q fit alteratio p ſe ad qualitatē p̄mā. ſic nō fieret alteratio p ſe ad qualitates ſecūdas. ¶ Hec rō ꝯfirmaṫ. q: p h̄ ꝓbat ph̄s iferi⁹ q ad qualitates de p̄

ma ſpē qualitatis nō eſt per ſe alteratio: q2 ꝯſequū tur trāſmutationē factā ad aliā. Dicēdū ē ꝙ dictū ꝯ^{tis} itelligit̄ de ꝗlitatib⁹ ꝑ ſe ſenſibilib⁹ ꝑmanētib⁹ in abſentia ſuaꝝ cāꝝ ubi fit alt̄atio ꝑ aliq̄ ꝗlitatē ꝑ ꝓmū excludūtur due iſtātie. q2 nec ꝗlitas cāta i ſenſu manet i abſentia ſue cāe. qm̄ act⁹ itēdit ꝗ ē q̄dā ꝗlitas nō manet i medio i abſētia ſenſibilis viſibilis. nec lumē manet i medio i abſētia lumiñis. ꝑ 2^m excludit̄ 3ª inſtātia. qm̄ ubi cātur aliq̄ ꝗlitas ex ſola cōmixtiōe corporū ibi nō fit alt̄atio ꝑ aliq̄ ꝗlitatē. ¶ Ad aliō dico ꝙ ad ꝗlitates ſcḋas ꝑ ſe ſēſibiles ē alt̄atio ꝑ ſe. ſed nō ꝓ nec ē ſilr̄ de ꝗlitatib⁹ corpeis ꝑ ſe ſēſibilib⁹: ⁊ de ꝗlitatib⁹ de ꝓ^a ſpē ꝗlitaꝫ. qm̄ trāſmutatio ad ꝗlitatē de ꝓ^a ſpē ꝗlitaꝫ nō ē ꝑ ſe ⁊ nec̄io de ꝯrio i ꝯriū. ſed trāſmutatio ad ꝗlitatē ſecūdā ꝑ ſe ſēſibilē ē ꝑ ſe ⁊ nō nec̄io a ꝯrio i ꝯriū. Un̄ pħs iſeri⁹ ubi ꝓbat ꝙ ad ꝗlitatē de ꝓ^a ⁊ 4ª ſpē ꝗlitaꝫ nō ē ꝑ ſe alt̄atio nō ſolū fūdat̄ ſup h̄. vꝫ. q2 ſeqtur trāſmutationē factā ad aliā. ſꝫ fūdatur ſup his duob⁹. vꝫ. q2 ſeqtur trāſmutationē factā ad aliā. ⁊ q2 trāſmutatio ad iſtas nō ē nec̄io ⁊ ꝑ ſe a ꝯrio i ꝯriū. ſed alt̄atio ad ꝗlitates ſcḋaſ ꝑ ſe ſēſibiles ē ꝑ ſe ⁊ nec̄io a ꝯrio i ꝯriū ⁊c̄. ¶ Notandū ꝙ cū. d. ꝯ^{tor} ꝙ aīata cū alt̄ant̄ ꝺm ſenſus ſē cō ꝓhebēdit̄ eoꝝ alt̄atio ꝯ^{tor} nō itelligit ꝙ i oī alt̄ato ꝺꝫ ſēſū cōꝓhebēdit ſenſus ſuā ꝓpriā alterationē. q2 h̄ nō ē ueꝝ de oīb⁹ ſēſib⁹. qm̄ de ſēſib⁹ ſentiētib⁹ ꝑ mediū extriſecū nō ē ueꝝ. Uerūtn̄ de ſēſib⁹ ſētiētibus ꝑ mediū itriſecū utrū ap̄p̄hēdāt alterationē ꝓpriā ſui obiecti nō ē cura ad pħs. Uerūtn̄ h̄ ē ueꝝ ꝙ q̄ncūq3 aīata alterant̄ ꝺm ſēſus illa alt̄atio ꝑcipit̄ ab aliq̄ v̄tute cognitiua ꝗuis nō cogſcat̄ a ꝓprio ſēſu. ¶ Sed dubitat̄ h̄. ſ. utꝝ oē alterās ſit ſil̄r cū alt̄ato ſic ꝙ nullū ſit corp⁹ mediū int̄ illa. ⁊ vr̄ ꝙ nō. q2 ignis approximat⁹ aq̄ vniformit̄ diſpoſite i oīb⁹ ſuis ꝑtib⁹ i quā aquā totā pōt ignis ſimul̄ ngē calefaciēdo ꝗlibet ꝑtē ip̄i⁹ aq̄: ⁊ aliq̄ ꝑs illi⁹ aq̄ diſtāte ab igne: cū igr̄ ignis no ſit ſil̄r cū ꝑte aq̄ diſtāte ab igne quā tn̄ ꝑtē alt̄at. ſeqtur ꝙ no i oī alterationē alterās ⁊ alteratū ſūt ſil̄r. ¶ Nec pōt dici ꝙ ꝓximū alterās ꝑtē diſtātē ē illa ꝑs q̄ ē media inter ignē ⁊ ꝑtē diſtātē: q2 illa ꝑs media ē oīno ſil̄is cū ꝑte diſtāte ut ſupponit̄. ⁊ ſil̄e nō agit in ſibi ſil̄e oīno igit̄ ꝑs media nō alterat ꝑtē diſtātē ab igne. ¶ Itē ſol alterat h̄ iſeriora: ⁊ tn̄ nō ē ſil̄r his iſeriorib⁹. ꝗ. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ ſol ē alterās remotū: ⁊ i alteratiōe hoꝝ iſerioꝝ nō opꝫ ꝙ alterās remotū ſit ſil̄r cū alt̄ato. Un̄ ſol alt̄at ſp̄as iſeriores: ⁊ ſpē iſeriores alterāt iſta iſeriora ⁊ ꝯtiguātur his iſeriorib⁹. ⁊ ſic ſūt ſil̄r cū eis. h̄ nō vr̄ ueꝝ: q2 nō ſolū ſol alterat hec iſeriora. ſꝫ ēt planete ſupiores a ſole alterāt hec iſeriora. ſi igr̄ alterās remotū alt̄aret mediū oporteret ꝙ planete ſupiores ſole alt̄arēt ſolē ſed ſol nō ē alterabilis ad aliq̄ ꝗlitatē ſēſibilē niſi ad lumē: q2 nec ad calidū nec ad frigidum ⁊ ſic de alijs. ꝗ ſol alterat̄ a ſp̄is ſupiorib⁹ ad lumē qḋ vr̄ inconueniēs: q2 ſol nō vr̄ recipe lumē ab aliq̄ alio. ¶ Circa illā dubitationē ē itelligēdū ꝙ alterās ꝑt dup̄r accipi. ſ. ꝓprie ⁊ iꝓꝓe. Im ꝓꝓe illḋ dr̄ alterās qḋ ſolū ꝑꝑ h̄ dr̄ alterās. q2 alterat alterātē. vbi gr̄a. ſi ignis calefaciat aquā: ⁊ aq̄ calefacta calefaciat me. tūc ſi ignis dicat̄ calefacē me h̄ nō ē niſi q2 calefac̄ calefaciētē me i ⁊ illḋ nō ē ꝓ alterās: q2 ſi remoueret̄ i ⁊ aq̄ remaneret calefacta ſic ꝑri⁹ nō calefacēt me. Alio⁰ dr̄ alterās ꝓprie ut illḋ qḋ

nō ſolū alterat alterās: ſꝫ ēt alterat alteratū: ita ꝙ ſi illḋ auferat̄ alteratū nō alt̄aret̄ ul̄ nō ita ꝑfecte alteraret̄ ſic̄ alterat̄ ipſo poſito ut ſi ſol calefaciat aquā ⁊ ſol ⁊ aq̄ ſil̄r calefaciāt aliqḋ aliud corp⁹ qḋ nō ita ꝑfecte calefiēt ab aq̄ ſola. nec a ſole tn̄ ſicut calefit ab ambob⁹ ſil̄r: tūc ſol eēt ꝓprie alterās illḋ corp⁹: q2 nō ſolū dicit̄ alterās: q2 alt̄at alterātē. ſ. aquā. ſed dr̄ ꝓ ⁊ ꝓprie alterās: q2 illo remoto illḋ corp⁹ nō ita ꝑfecte alt̄aret̄. ¶ Ulteri⁹ diſtiguo de alterāte ⁊ alterato. qm̄ utrūq3 ē dup̄r. vꝫ. totale ⁊ ꝑtiale. Totū eni ens i actu ē alterās aut alteratuꝫ totale: ⁊ ꝑtes ſūt alterātes: aut alterate ꝑtialeſ. Dico igr̄ ꝙ pħs i illo ꝓceſſu loqtur de alterāte totali ⁊ de alterato totali: ⁊ itēdit ꝙ i oī alteratiōe ꝓprie dcā ē aliqḋ alterās totale. qḋ ꝓprie alterās ē ſil̄r cū alterato totali: ita ꝙ iter illa nullū ē mediuꝫ. ⁊ h̄ vr̄ ſufficē ad itētionē pħi. qm̄ illā ꝯnē deducit ad ꝓbādū ꝙ i mouētib⁹ ⁊ motꝫ nō ē ꝓcedē i iñm. q2 ſi i mouētib⁹ ⁊ motꝫ eēt ꝓceſſus i iñm ex oīb⁹ illis fieret vnū iñm ꝺꝫ ꝯtinuationē ul̄ ꝺꝫ ꝯtiguatiōeꝫ ⁊ illḋ ſequit̄ ſuppoſito ꝙ aliqd ꝓprie alterās totale ſit ſil̄r cū alterato totali. tūc eni ſeqtur ꝙ ſi i talibus alterātib⁹ ⁊ alteratꝫ ſit ꝓceſſus i iſinitū. ⁊ i oī alteratiōe alterās aliqḋ ſit ſil̄r cū alterato ꝙ ex oībus illis alterātib⁹ ⁊ alteratis ſit aliqḋ iſinitū ꝺm ꝯtinuationē ul̄ ꝯtiguationē: ſed nō opꝫ ꝙ oē alterās iꝓꝓe ſit ſil̄r cū alterato. ¶ Dico ēt ꝙ loquēdo de alterato ꝑtiali nō opꝫ ꝙ cū aliqd alterat̄ ꝙ hēat aliqḋ alterās qḋ ſit ſil̄r cū eo ut pꝫ ꝑ ꝓ^{15} rōnē dubitatiōis: nec opꝫ ꝙ oē alterās ꝑtiale ſit ſil̄r cū aliq̄ alterato ab eo. qm̄ ſi ignis vniformiter calidus i oī ꝑte ſua alteret aquā nō opꝫ ꝙ ꝑs ignis remotior ab eq̄ hēat aliqḋ alteratū ſil̄r eo. qm̄ vna ꝑs illius ignis nō alterat aliā ex q̄ tot⁹ ignis ē vniformiter calidus ꝺꝫ q̄libet ſui ꝑtē. pꝫ ēt ꝙ alteratū ꝑtiale ꝑt alterari ab aliq̄ diſtāte ab eo abſq3 h̄ ꝙ alt̄et̄ a medio: ⁊ alterās ꝑtiale ꝑt alterare diſtās ab eo abſq3 h̄ ꝙ alteret mediū. Dico tn̄ ꝙ alterās ꝓprie ⁊ totale nō pōt alterare diſtās ab eo niſi alteret mediū: q2 aliogn nō eēt neceſſe ꝙ aliqḋ alterās totale eēt ſil̄r cū alterato. Sil̄r niſi ita eēt nihil referret q̄lecūq3 corp⁹ eēt iter alterās mediū ⁊ alteratū. qḋ ē manifeſte fl̄ꝫ: q2 m̄ltū refert an corp⁹ mediū ſit rarū ul̄ dēſū: opacū: ul̄ diaphanū ⁊c̄. ¶ Ad p^m igr̄ i ꝯriū dicēdū ꝙ ignis calefaciēs aquā vniformē i oībus ſuis ꝑtib⁹ calefacit imediate ꝑtē diſtātē ab eo tanq̄ calefactibile ſeu alterabile ꝑtiale. ⁊ nō opꝫ ꝙ alterās ſit ſil̄r cū alterato ꝑtiali. ¶ Ad aliō dicēdū ut dic̄ ꝯ^{tor} i libro de celo. ꝙ totū celū ꝺm ſui ꝓfūditatē alterat ⁊ agit i iſta iſeriora: ⁊ orbis ſtellarū nō alterat niſi ſic̄ alterātia ꝑtialia. ⁊ ſic ſol nō alterat iſta iſeriora niſi ſic̄ alterās ꝑtiale. nec opꝫ ꝙ orbes ul̄ ſtelle ſupiores ſole alterēt ſolē cū ſolum ſiat alterātia ꝑtialia. Si ꝗs tn̄ uelit dicē ꝙ ſtelle ſupiores ſole alterēt ſolē pōt dicere ꝙ nō cāñt in ſole lumē ſed aliquā aliā ꝗlitatē nobis igtā. ¶ Intelligēdū ꝙ ꝗuis alterās remotū alteret mediū ſibi imediatū: ⁊ etiā alterabile diſtans. nō tn̄ ſꝑ alterat mediū ⁊ extremū ad eādē ꝗlitatē: ut pꝫ de obiectis ſenſuū q̄ alterāt mediū. ⁊ ēt ip̄os ſenſus: nō tn̄ ad eādē ꝗlitatē. nā ſenſibile alt̄at ſenſū ad ſēſationē ⁊ nō alterat mediū ad eādē: ut piſcis dct̄⁹ in rhete alterat manū piſcatoris alterādo rhete nō ad eandē ꝗlitatē ſed ad aliā. ¶ Sed dubiū ē utꝝ alterās diſtās ab alterato dicat̄ alterās ſolū ꝑꝑ hoc: q2 al-

terat alterāſ .ſ. illō qō ꝓrimo alterat: ſic ꝙ alterāſ diſtās alteret mediū: ꝛ ſolū mediū ſic alt̄atū alt̄et alt̄atū diſtās a ꝓ alterāte: aut alterās diſtās dicit alterās ve ꝛ ꝓprie ſic ꝙ ipſ ꝛ meᵐ ſil̄ alterēt diſtāſ a ꝓ alterāte. ℭ Ad h̄ dubiū vr̄ eē dicēdū ꝙ alterāſ diſtās vna cū medio ve ꝛ ꝓprie alterāt alterabile remotū qō diſtat a ꝓ alterāte ꝑ mediū alteratū. ꝛ nō ſolū mediū alt̄at extremū ꝓprie. v.g. In alteratiōe ferri a magnete magnes ꝛ mediū alterāt ferꝝ ꝛ nō ſolū alteratū a magnete alterat ferrū: q2 tūc remota magnete medio exñte diſpoſito ſic diſpōit i p̄ñtia magnetꝭ ferrū ꝙ alt̄aret eo mō ſic alt̄aret in p̄ñtia magnetꝭ. qō ē fl̄ſ: q2 tūc abñte magnete: ferꝝ moueret localr̄: ꝛ nō magis ad vnā dr̄ām pōnis ꝗ ad aliā. igit̄ moueret ad oēs dr̄ās pōnis: ꝛ ſic moueret motib⁹ ꝯrijs. qō eſt ipoˡᵉ. ℭ Et ſi diceret ꝙ meᵐ nō pōt manē i ꝯſili diſpōne abñte magnete: ꝛ ipſa p̄ñte. Adhuc vr̄ ꝙ rō ſtet: q2 poˡᵉ ē ꝙ ꝑ imaginationē meᵐ maneat i eadē diſpōne i p̄ñtia: ꝛ in abñtia magnetꝭ. ſ3 nō ē poˡᵉ ꝑ imagiationē ꝙ ferrū ſil̄ moueat motib⁹ ꝯrijs: qō tñ ſeqtur ſi meᵐ eēt totū alterās ferrū: ꝛ ex poˡᵇ ſ3 imagiationē nō ſequit̄ ipoˡᵉ ſ3 imagiationē: qō tñ ſeq̄ret ſi meᵐ eēt totū alt̄ans. ꝗ meᵐ nō ē p̄ciſa cā: ꝛ total̄ ꝓpe alt̄atiōis. ℭ Item aliqs exñs i aq̄ calefacta a ſole magis caleſit i p̄ñtia ſolis ꝗ; caleſiēt i abñtia ſolis aq̄ remanēte eq̄lit̄ calida ſic fuit p̄ñte ſole. qō nō eēt niſi tā aq̄ ꝗ ſol alt̄arēt ꝛ nō ſolū aq̄. ℭ Itē radio ſolis intrāte ꝑ feneſtrā dom⁹ aliq̄ ꝑs ꝑfecti⁹ ꝛ itēſi⁹ illuminat̄ .ſ. ꝑs iterioꝛ dom⁹ q̄ directe opponit̄ feneſtre: ꝛ iter quā p̄tē ꝛ ſolē nō ē paries medi⁹. ꝑs dom⁹ immediata radio iter quā ꝛ ſolē ē paries medi⁹ ut p3 ad ſēſū qō nō eēt ſi ſolus radi⁹ caret lumē i domo: q2 ꝑs iníioꝛ dom⁹ directe oppoſita feneſtre. ꝛ ꝑs imediata radio nō directe oppoſita feneſtre ſūt eq̄ diſpoſite ad receptionē lumis: ꝛ ſūt eq̄ ꝓpique radio illumināti utrāqꝫ. ꝛ nō eſt mai⁹ ipedimētū ex vna p̄te ꝗ i alia. igit ſi ſolus radi⁹ cāret lumē eq̄ itēſe illumiaret oēm p̄tē dom⁹ eq̄lit̄ diſpoſitā ꝛ approximatā. qō nō ē veꝝ: ut p3 ad ſēſū. ꝗ nō ſolus radi⁹ illumiat p̄tes dom⁹. ſ3 radi⁹ ꝛ ſol ſiml̄ illumināt p̄tes dom⁹. ℭ Iſta rō fūdat̄ ſup illā ꝓpōnē. v3 ꝙ idē agēs ſufficiēs ad totale eq̄lit̄ approximatū diuerſis paſſiuis eodē mō diſpoſitꝭ cāt i eis eq̄lē ꝛ eq̄ itēſū effectū. cū igit̄ radi⁹ ſolis ſic itrās ꝑ feneſtrā nō cāet eq̄ itēſū effectū i oī p̄te medij eq̄ diſpoſita ei eq̄lit̄ approximata. p3 ꝙ radi⁹ nō ē cā total̄ illuminatiōis medij. ſ3 radi⁹ cū ſole: ꝛ ſic mltū diſtās ſol ab aliq̄ p̄t agē i illō imeᵗᵉ ꝛ nō dico imeᵗᵉ ſm ſitū: ſed imediate ſm cauſalitatem. quare ꝛc.

ℭ Et q̄d augeť: ꝛ augēs. Appō eni q̄dā ē augmētū. Quare ſil̄ ſūt: ꝛ q̄d augeť: ꝛ augēs ꝛ detrimētū. Detrimētū eni cā ē ablatio q̄dā. Māifeſtū igiť q̄d mouentis ultimi: ꝛ motū p̄mi nullū eſt mediū: ſm medium mouentis: ꝛ eius quod mouetur.

ℭ Hec ē 3ᵃ ꝑs 2ᵉ p̄tis p̄aˡᵉ hui⁹ capl̄i i q̄ decl̄ať t̄cia ꝑs maioris p̄ⁿˡᵉ demr̄atiōis. v3. ꝙ i oī motu augmētatiōis ꝛ diminutiōis mouēs ꝓrimū ꝛ motū ſūt ſil̄. ꝛ h̄ ē 7ᵃ ꝯ de āneris q̄ ꝓbať ſic. Augmētū ē q̄dā appō. ſed iter illō qō addiť ꝛ illō cui additur nulli ē meᵐ. ꝗ iter augēs ꝛ illō qō augeť nullū ē mediū. ꝛ ꝑ ꝯñs augēs ꝛ illō qō auget ſūt ſil̄. igr̄ i oī motu augmētatiōis mouēs ꝓrimū ꝛ motū ſūt ſil̄. Silr̄ decremētū ē q̄dā ablatio. ſed iter illō qō auferť. ꝛ illō a q̄ auferť nullū ē mediū. ꝗ i oī motu decremēti ſiue diminutiōis iter mouēs ꝛ motū nullū ē meᵐ. Ex oīb⁹ igiť his ꝑhs ꝯcludit ꝯnē p̄aˡᵉᵐ hui⁹ ca. v3. ꝙ iter mouēs ꝓrimū ꝛ p̄ᵐ motū ab eo nullū ē meᵐ. ꝛ h̄ ē p̄nˡᵉ itētū i h̄ capl̄o. ℭ S3 circa hāc rōnē ꝑhi ꝑ quā rōnē ꝑhs ꝓbat ꝙ i motu augmētatiōis ꝛ diminutiōis nullū ē mediū iter mouēs ꝛ motū ē dubiū. nā rō ꝑhi ſolū accipit ꝙ iter illō qō addiť ꝛ illō cui addiť. ꝛ iter illō qō auferť ꝛ illō a q̄ auferť nullū ē mediū. ſed ꝑ h̄ nō vr̄ ꝓbare ꝙ iter mouēs ꝛ motū nullū ē mediū: q2 i motu augmētatiōis illō qō addiť aucto nō ē mouēs: iō aīa vegetatiua: ꝛ caloꝛ nālis mouēt i augmētatione: ut p3 2ᵒ de aīa. ſed nec i diminutiōe ē mouēs illō qō auferť a dimuto. igiť rō ꝑhi h̄ nō ꝯcludit ꝙ iter mouēs ꝛ motū i iſtis motib⁹ nullū ē medium. ℭ Dicēdū ꝙ i motu augmētatiōis illō qō addiť alt̄ať ab eo cui imeᵗᵉ addiť: q2 alr̄ alimētū nō poſſet ꝯuerti i nām aliti. ꝛ ſic alimētū qō addiť ē alteratū. ꝛ illa ꝑs aliti cui alimētū addiť ē ꝓrimū alterās. ſed iter alterās ꝓrimū ꝛ alteratū nullū ē mediū: ꝛ iō ꝑ h̄ ꝙ illō qō addiť ē ſil̄ cū eo cui addiť ſatis hēť ꝙ i motu augmētatiōis ꝓrimū mouēſ ꝛ ꝓrimū motū ſūt ſil̄. Et eodē mō pōt ſaluari ꝙ i diminutiōe mouēs ꝛ motū ſūt ſil̄. q2 illō qō auferť a dimiuto alterať: ꝛ i alteratiōe mouēs ꝛ motum ſunt ſil̄: iō in diminutione op3 ꝙ mouēs ꝛ motū ſil̄ ſint: ut prius probatur. quare ꝛc.

Q Voniā aūt que alterātur: alterant oīa a ſenſibilibus: ꝛ ſolū hoꝝ alteratio eſt: quecūqꝫ ſm ſe dicūtur pati ab his: ex his conſiderabimus.

ℭ Iſtō ē 2ᵐ capl̄m hui⁹ t̄ctat⁹ i q̄ ꝑhs oñdit ꝙ ſolū ad q̄litates ſenſibiles ſit ꝑ ſe alteratio ꝛ ꝯtinet 4ᵒʳ p̄tes p̄nˡᵉˢ: q2 i p̄ᵃ ꝑhs ꝓponit itētionē ſuā. ſ2ᵃ ibi. Alioꝝ eni maxime. Probat ꝙ ad ea q̄ ſunt de 4ᵃ ſpē q̄litatꝭ nō ē ꝑ ſe alt̄atio. i 3ᵃ ibi Neqꝫ in hītib⁹ ꝛc. Oñdit ꝙ ad ea q̄ ſūt i p̄ᵃ ſpē q̄litatis nō ē ꝑ ſe alt̄atio. i 4ᵃ ibi Manifeſtū igiť ē. Concludit ꝑhs ex p̄cedētib⁹ ꝯnē p̄ncipal̄r itētā i h̄ caplo. In p̄ᵃ igiť p̄te p̄ncipali hui⁹ capl̄i ꝑhs ponit itētionē ſuā dicēs. ꝙ ex ſequētib⁹ ꝯſiderādū eſt ꝙ oīa q̄ alt̄anť ſ3 q̄litates ſenſibiles. ꝛ ꝑ ꝯñs illis ſolū cōpetit ꝑ ſe alt̄ari q̄ ꝑ ſe patiunť a q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹. vñ ꝯᵉᵐ. d. ſic. Conſiderādū ē utꝝ mot⁹ alt̄atiōis inueniať i oīb⁹ q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹ aut i q̄buſdā. ꝛ dicit ꝙ ē manifeſtū ꝙ illa alt̄atio inueniť i p̄ᵃ ꝯrietate q̄ ē i actu. v3. in frigiditate: caliditate: humiditate ꝛ ſiccitate. ꝛ ſilr̄ vr̄ eē i q̄litatib⁹ ſeq̄ntib⁹ illas. ut i duritie: mollitie. tñ ē ꝑ i q̄litatib⁹ p̄mis. 2ᵒ vō i iſtis mediātib⁹ p̄mis. ꝛ ſilr̄ ē i guſtu. i ſonis aūt vr̄ ꝙ alt̄atio ē i ḡui ꝛ leui mō equoco cū iſtis cū ſon⁹ ſit paſſio fcā ab aere a ꝑcuſſiōe coꝛpoꝝ. in olfatib⁹ aūt q̄dā q̄litates variate ſūt. ſed ꝯria lateāt i eis ut dcm̄ ē i libro de aīa. ꝛ cū ita ſit cū dixit. Et alr̄ alt̄anť a ſenſibilib⁹. itelligēdū ē ab oīb⁹ ſenſibilib⁹. ſed ſi itellexerim⁹ ulr̄itatē ſal. Si aūt excipiem⁹ ſonoſ ꝛ ſeqtur qō manifeſtū ē ꝙ mot⁹ alt̄atiōis iſtius ḡnis ē tñ de p̄dicamento q̄litatꝭ. ℭ Vñ ex his p̄ſit tria nōri ſm ꝯᵉᵐ. p̄ᵐ ē ꝙ ꝑhs nō loqtur h̄ niſi de alt̄atiōe coꝛruptiua q̄ ē a q̄litate ꝯria i q̄litatem ꝯriā. 2ᵐ ē ꝙ h̄ᵒ alt̄atio de q̄ h̄ loqtur ē ꝑ iter p̄mas

q̄litates tāgibiles q̄ ſūt caliditas: frigiditas: hūiditas: ⁊ ſiccitas. ſcḋario vo ē iter ꝯ̄ria tāgibilia q̄ ſequūtur q̄litates ꝑmas ut ſūt mollities ⁊ duritie s. ¶ Tertiū ē ꝙ iter q̄litates ꝯ̄rias ſenſibiles ab aliis ſenſibilib⁹ ut ſūt color ⁊ odor: ē alt̄atiū ſ3 nō ꝑ ſed mediātib⁹ ꝑmis q̄litatib⁹: ⁊ nō ē iſtātia i aliq̄bus q̄litatib⁹ ꝑ ſe ſēſibilib⁹: niſi ſit i ſonis q̄ ꝑcipiūtur ab auditu: qm̄ i oib⁹ his q̄litatib⁹ ꝑ ſe ſenſibilib⁹ ē alteratio ꝑterq̄; i ſenſibilib⁹ ab auditu: uerūtm̄ utꝝ ſit iſtātia i illis uł nō ꝯ̄tor nō det̄mīat h̄. ¶ Notādū ꝙ iter q̄litates alias a ꝑmis q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹ ē alt̄atio ꝑ ſe l3 nō ꝑ: q2 alteratio inter iſtas q̄litates ſecundas eſt per ſe alteratio in ꝯ̄riu3: ⁊ nō eſt ſic de qualitatibus de ꝑma ſpē q̄litatis ut p3.

¶ Alioꝝ eni marie unq3 q̄s exiſtimabit i figuris ⁊ trāſlatiōib⁹: ⁊ hītudib⁹: ⁊ eoꝝ remotiōib⁹ ⁊ acceptiōib⁹: vī eni eē ꝙ alteratiōis. Nō ē aūt neq3 i his h̄ ſiūt hec cū quedā alterātur. ꝯ̄dēſata enim aut rarefacta: aut cum fiat calida: aut frigida materia: alteratio autem non eſt.

¶ Hec ē 2a ps ꝑn̄lis hui⁹ capl̄i i q̄ decl̄at̄ ꝙ i his que ſūt de 4a ſpē q̄litat̄ nō ē ꝑ ſe alt̄atio. Un̄ i tota iſta pte ⁊ i pte ſeq̄nti oñdit ph̄s ꝙ ſolū ſ̄m q̄litates ſēſibiles de 3a ſpē q̄litat̄ ē ꝑ ſe alt̄atio: ⁊ h̄c ē 5a ꝯ̄ ꝑncipalis hui⁹ libri. ⁊ q2 h̄c ꝯ̄ ē q̄dā excluſiua cui⁹ exponēte affirmatiuā ph̄s h̄ ſuppōit tanq̄3 māifeſtā ſ. ꝙ q̄litates de 3a ſpē q̄litat̄ eſt ꝑ ſe alt̄atio. iō ph̄s oñdit h̄ ſolū exponente negatiuā. vñ ꝓbatio ꝯ̄nis ꝑn̄lis ꝑt ſic foīari: ſ3 q̄litates de 3a ſpē q̄litat̄ ē ꝑ ſe alt̄atio: ⁊ ſ3 alt̄as q̄litates de aliis ſpēb⁹ q̄litat̄ ē ꝑ ſe alt̄atio. g̊ ſolū ſ3 q̄litates ſēſibiles de 3a ſpē q̄litatis ē ꝑ ſe alt̄atio. ꝯ̄ña tenet q2 arguit̄ ab exponētib⁹ ad expoſitā. ꝑmā vo pte aūtis. i. exponēte affirmatiuā ph̄s ſupponit tanq̄3 manifeſtā, v3. ꝙ ad q̄litates ſēſibiles de 3a ſpē q̄litat̄ ē ꝑ ſe alt̄atio. alterā āt pte ꝓbat. i. exponēte negatiuā. v3. ꝙ ſ̄m nullas q̄litates a q̄litatib⁹ de 3a ſpē q̄litat̄ ē ꝑ ſe alt̄atio. ⁊ q2 de q̄litatib⁹ de 2a ſpē q̄litat̄ ē manifeſtū ꝙ ad illas nō ē ꝑ ſe alt̄atio: q2 nallis pō uł ipō q̄ ſūt de 2a ſpē q̄litat̄ ꝯ̄ſequūtur formā ſb̄alē. nec h̄nt fieri ſucceſſiue circa idē ens i actu. iō ph̄s h̄ ſupponēs nō fac̄ mētionē de his q̄ ſūt i 2a ſpē q̄litat̄ ſed ſolū ꝓbat ꝙ ad q̄litates q̄ ſūt de ꝑa ⁊ 4a ſpē q̄litat̄ nō eſt ꝑ ſe alt̄atio. Un̄ h̄ i 1a pte ꝑn̄lis hui⁹ capl̄i ph̄s ꝓbat ꝙ ad q̄litatē de 4a ſpē q̄litat̄ cuiuſmodi ſūt foīa ⁊ figura nō ē ꝑ ſe alt̄atio: de q̄b⁹ tn̄ marie vī ꝙ ad illas ſit ꝑ ſe alt̄atio. nā ad v̄ſiōes ⁊ remotiōes eaꝝ vī eē ꝑ ſe alt̄atio. ſ3 ꝙ ad q̄litates de 4a ſpē q̄litat̄ nō ſit ꝑ ſe alt̄atio ꝓbat ph̄us: ⁊ h̄c ē 8a ꝯ̄ de ānexis q̄ tripl̄r ꝓbat̄. ⁊ ſ3 h̄ h̄c ps ꝯ̄tiet tres pti̇ᵃ. 2a ibi [Ex q̄ q̄dē ⁊c.] 3a ibi [Ampli⁹ ⁊ alr.] In ꝑa igit̄ ꝑticl̄a hui⁹ ptis ꝓbat̄ illa ꝯ̄ ſic. ad illas q̄litates q̄ ſolū acq̄rūtur ꝑ trāſmutatiōes ad alias q̄litates nō ē ꝑ ſe alt̄atio ut p3 de ſe. ſed q̄litates de 4a ſpē q̄litat̄ a cq̄rūtur ſolū ꝑ trāſmutationē factā ad illas q̄litates ut ꝑ alt̄atiōe3 ad q̄litates ꝑmas. g̊ ad q̄litates de 4a ſpē q̄litat̄: ut ſūt foīa ⁊ figura nō ē ꝑ ſe alteratio. maior ē māifeſta. ⁊ mior decl̄at̄ decl̄atiōe exēplari. nā cū mā ſb̄a iſtis q̄litatib⁹. v3. foīe ⁊ figure ꝯ̄dēſat̄ aut rareſit uł frigeſit ſiue caleſit ſit mutatio ad formā ⁊ figurā de 4a ſpē q̄litat̄. ¶ Notādū ſ̄m expoſitores h̄ ꝙ foīa ⁊ figura ſic dint qm̄ figura iꝑortat det̄miationē q̄litat̄. qm̄ figura ē illa que t̄mio uł t̄mis claudit̄ ſiue cōp̄rehēdit̄. figura eni3 repit̄ tā i reb⁹ artificialib⁹ q̄3 i reb⁹ nālib⁹. ſed figura de q̄ h̄ loq̄tur ph̄us ē foīa rei artificialis dās eē ſpecificū artificiato ut ē foīa accītalis. qm̄ foīe artificioꝝ ſūt accñtia. ¶ Notāda ſūt h̄ duo ſ3 ꝯ̄tor. ꝑ ē notādū ꝙ gñatio foīaꝝ ⁊ figuraꝝ ſeq̄tur alterationē mäe. qñ mä ꝯ̄dēſat̄ aut rareſit ſ̄m dicētes ꝙ raritas ⁊ dēſitas ſūt cā gñatiōis ⁊ corruptionis. aut qñ caleſit: ⁊ ēt īfrigidat̄ ſ̄m ꝙ ē ueꝝ in ſe. ¶ 2o eſt notandum ſ̄m ꝯ̄tor ꝙ raritas ⁊ denſitas ſunt qualitates ꝯ̄ñtes calidū ⁊ frigidū. hec ꝯ̄tor. Intellige ꝙ rarū ⁊ denſum vno modo poſſunt dici qualitates. alio mō ꝓpoſitiōes ut p3 ex libro ꝑdi̇cꝯ.

¶ Ex q̄ q̄dē eni ē foīa ſtatue: nō dicim⁹ formā: neq3 ex q̄ figura piramidis ē. aut lectū: ſ3 denominatiōes ſūt h̄ q̄dē eneū: illō vo cereū: aliud aūt ligneū. Q̄ḋ aūt alteratur es dicim⁹. Es q̄dē eni humidū eē dicim⁹: aut forte aut calidū. Et nō ſolu3 ſic: ſ3 humidū ⁊ calidū es eq̄l̄ter dicētes paſſionē mäꝫ. Qm̄ igit̄ ex q̄ q̄dē foīa: ⁊ figura: ⁊ q̄ḋ fcm̄ ē equoce nō dn̄r cū figuris: q̄ ē ex illo ſunt q̄ āt alterāt̄: cū paſſiōib⁹ equoce dn̄r: māifeſtū ꝙ i ſolū ſēſibilib⁹ alteratio ē.

¶ Hec eſt 2a ꝑticl̄a 2e ꝑtis ꝑnci̇lis hui⁹ capl̄i i q̄ ponit̄ 2a rō q̄ talis ē. Illa ex q̄b⁹ ſiūt foīe ⁊ figure de 4a ſpē q̄litat̄ nō cōicāt i nōīe cū formis ⁊ figuris. ſed illa q̄ alterātur cōicāt i nōīe cū q̄litatib⁹ ſ̄m q̄s alterātur. g̊ illa q̄ alt̄ant̄ nō alt̄ant̄ ſ̄m foīas ⁊ figuras. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ad foīas ⁊ figuras de 4a ſpē q̄litatis nō ē ꝑ ſe alt̄atio. maior decl̄at̄. qm̄ cū de ere ſit idolū nō dicim⁹ ꝙ es ē idolū. ⁊ cū ex ligno ſit lect⁹ nō dicim⁹ ꝙ lignū ē lect⁹ q̄3uis dicam⁹ ꝙ lect⁹ ē ligneus. Un̄ foīa ⁊ figura de 4a ſpē qualitat̄ nō ꝑdicātur de ſb̄o ex q̄ ſiūt. nec i ꝯ̄creto nec i abſtrato q̄3uiſ ſb̄m ꝑdicet̄ de eis i ꝯ̄creto ut lect⁹ ē ligne⁹: idolū ē ereū. ⁊ ſic p3 maior. v3. ꝙ qualitates i 4a ſpē q̄litat̄ nō ꝑdicātur de ſb̄is ex q̄b⁹ ſiūt. mior aūt p3. q2 ille qualitates ad q̄s ē ꝑ ſe alt̄atio ꝑdicātur i ꝯ̄creto de ſuis ſb̄is. nā q2 ad caliditatē ⁊ frigiditatē ē ꝑ ſe alteratio. iō dicim⁹ ꝙ illō q̄ḋ alt̄at̄ in fine alterationis eſt calidū aut frigidū. ⁊ ſic qualitates ad quas eſt per ſe alteratio p̄dicātur denominatiue de ſuis ſb̄is quod tamen non accidit in qualitatibus de 4a ſpē q̄litat̄. ¶ S3 dubitat̄ q2 ſicut ē in illis de 3a ſpē q̄litat̄ ꝙ foīa ad quā ē alteratio nō ꝑdicat̄ de ſb̄o i abſtracto: ſ3 i ꝯ̄creto. qm̄ ſi lignū fiat albū: hec nō ē v̄a i abſtracto. lignū ē albedo. ſ3 hec ē v̄a i ꝯ̄creto. ſ. lignū ē albū. ⁊ ſic ē de illis de 4a ſpē q̄litat̄. q2 nō ꝑdicāt̄ de ſuis ſb̄is i abſtracto ſ3 i ꝯ̄creto: q̄3uis eni hec ſit f̄ſa. es ē figura. tñ illa ē v̄a. es ē figuratū: ⁊ ſic nō eſt diuerſitas q̄3tū ad h̄ iter q̄litates de 3a ſpē q̄litatis ⁊ de q̄rta. q2 utraq3 ꝑdicat̄ i ꝯ̄creto de ſuo ſb̄o ⁊ nō i abſtracto. Itē ſi aliq̄ q̄litates de 4a ſpē q̄litat̄ nō ꝑdicant̄ de ſuo ſub̄o h̄ nō eēt niſi ꝓꝑ penuriā nōīu3. i. q2 nō h̄nt denoīatiua. ſi tñ haberēt nōīa denoīatiua illa ꝑdicarent̄ de ſb̄ſtātiis illarū q̄litatū. Iſta igit̄ diuerſitas nō ē niſi i mō loquēdi. ⁊ ſic vī ꝙ illa rō ſūdet̄ i aliq̄ reali. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs nō ꝯ̄cludit rōnabil̄r. ¶ Dicēdū ē igit̄ ut mihi vī ꝙ cōcretū ē dup̄x. ſ. q̄ḋdā ꝓximū. ⁊ q̄ḋdā remotū. In

ctū ꝯ̄ⁿˢ nō eſt ulr̄ uerū: ut pʒ in exēplis iā poſitis. ſʒ eſt ueꝝ in his q̄ hn̄t talē ordinē. vʒ. ꝙ motor moti nō mouet̄ niſi moueat illō qō poīt ꝓ moueri ab illo. tūc enī nō pōt motꝰ moti ab eo eē mior. ſed bn̄ pōt eē maior: q: pt eiꝰ motꝰ ꝯtinuari ceſſante ꝓ motore qui nō mouet̄ niſi moueat illō motū. Uel forte meliꝰ illa ꝓpō pōt itelligi ulr̄. vʒ. ꝙ motꝰ moti nō pōt eē minor motu motoris. ſed pōt eē maior. i. motꝰ moti ab aliq̄ motore moto nunq̄ʒ eſt minor ſm tp̄s illo motu ſui motoris qui eſt neciꝰ ad ichoandū ipʒ: q: nullus motꝰ eſt neciꝰ ad ichoādū motū ipſiꝰ moti qui eſt ſil' cū eo. ⁊ certū eſt ꝙ pōt eſſe maior q̄ʒ talis motꝰ ſui motoris: ut pʒ in exēplis ꝑcedētibꝰ. ¶ Intellige ꝙ illō dcm̄ ꝯ̄ⁿˢ. vʒ. impoſſibile eſt ꝙ motus moti ſit minor motu motoris eſt impꝫtinens demr̄ationi. q: dicit textus ꝙ nihil differt penitꝰ ſiue motꝰ. a. ſit eq̄lis ſiue maior. ⁊ ꝯ̄ᵒʳ dicit cū h̄ ſiue minor. ⁊ ita eſt impꝫtinēs. q̄re. q: ⁊c̄.

¶ Sic qdē igitur videt̄ demōſtrari: q̄d eſt a ꝑncipio: nō tn̄ demōſtrat̄: ꝑp h̄ ꝙ nullū icōueniēs accidit. Cōtingit enī i finito tp̄e infinitū motū eē. Non eundē aūt: ſed alterū ⁊ alterū multis ⁊ infinitis motis: q̄d quidē accidit ⁊ in his que nunc.

¶ Hec eſt 2ᵃ ps ꝑncipalis huiꝰ capl̄i in q̄ pħs ponit ⁊ remouet qodā dubiū. ⁊ ꝯtinet duas ꝑticulas. nā in ꝑ̄ᵃ ponit dubiū. In 2ᵃ ibi [Sed ſi qō mouetur.] remouet illō dubiū. In ꝑ̄ᵃ igit̄ ꝑticl'a huius ꝑtis pħs ponit tale dubiū. q: pħſ ꝓbādo ꝙ in mouētibꝰ ⁊ motis nō ſit ꝓceſſus in infinitū. ꝓbauit illud deducēdo ad ipoˡᵉ. dato ꝙ in mouētibꝰ ⁊ motis ſit ꝓceſſus in infinitū. ⁊ ipoˡᵉ ad qō deducit eſt illō. ſ. ꝙ infiniti motꝰ ſūt in tp̄e finito. Ex h̄ igit̄ orit̄ dubiū. q: illō nō videt̄ icōueniēs. ſ. ꝙ infiniti motꝰ diuerſoꝝ mobiliū ſunt in tp̄e infinito. Nec ex h̄ videt̄ ſeq ꝙ aliqo vnꝰ motꝰ infinitꝰ ſit in tēpore finito. ¶ Vn̄ ſciēdū ꝙ ꝯ̄ᵒʳ vl̄ h̄ dicere ꝙ infiniti motꝰ ſūt in tp̄e finito. qō eſt veꝝ de infinitis faciētibꝰ vnū finitū. q: ſic infinite ꝑtes ꝯtinui faciūt vnū ꝯtinuū finitū. ita infiniti motꝰ partiū faciūt vnū motū finitū.

¶ Sed ſi q̄d mouet̄ ꝑmo ſʒ locū ⁊ corporalē motū neċe eſt tangi: aut cōtinuū eſſe mouēti: ſicut videt̄ hoc in oibꝰ cōtingere. Erit enī ex oibꝰ vnū ipm̄ totū aut ꝯtinuum. Hoc igit̄ ꝯtigēs accipiat̄: ⁊ ſit magnitudo qdeʒ: aut ꝯtinuū in q̄ ſunt. a. b. c. d. Huiꝰ aūt motꝰ eſt. e. ʒ. i. t. Differt āt nihil magnitudinē finitā aut infinitā eē. ſil'r eniʒ i finito tp̄e q̄d ē. r. mouebit̄: aut finita aut infinita. Hoꝝ aūt ſm utrūq̄ʒ ipoſſibile eſt.

Demonſtratio.

A B C D

Magnitudo continua

E. Z. I. T.

Motus illius magnitudinis.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑncipalis huiꝰ capl̄i i q̄ pħs remouet illō dubiū ſupplēdo illā demr̄atiōeʒ priꝰ dictā addēdo priꝰ dictis illā ꝓpōneʒ. oīa iſta mota infinita faciūt vnū motū ꝯtiguū ul' ꝯtinuū. ex q̄ ꝓpōne depēdet tota demr̄atio ꝑcedēs. vn̄ dico ꝙ ſi aliqō ꝑᵐ motū moueat̄ ⁊ moueret aliō neċe eſt illō aliō motū tāgi a mouēte aut eē ꝯtinuū ipi mouēti. ut pʒ iductiue in oibꝰ. nā manꝰ nō pōt mouere baculū niſi tāgat eū. nec pōt vna ꝑs aeris mouere aerē niſi ſit ꝯtiua ul' ꝯtigua illi. ſed ſi in mouētibꝰ ⁊ motis corꝑeis ſit ꝓceſſus in infinitū aggregatū ex oibꝰ iſtis mouētibus ⁊ motis ſit mobile infinitū. ḡ ſi in talibꝰ eſt ꝓceſſus i infinitū. ſeqtur ꝙ mobile infinitū mouet̄ tp̄e finito: ſʒ mobilis infiniti ē motus infinitꝰ. ḡ motꝰ infinitꝰ eſt in tp̄e finito. qō eſt impoſſibile. ut pʒ 6° huiꝰ. vn̄ pōt rō formari ſic. Si in mouētibꝰ ⁊ motis ſit ꝓceſſus in infinitū. tūc infiniti motꝰ corpoꝝ tāgētiū ſe ſunt in tp̄e finito. q: vnum illoꝝ motoꝝ mouet̄ in tp̄e finito. ⁊ in eodē tp̄e in q̄ vnū coꝝ mouet̄ oīa alia mouent̄. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ infiniti motus corpoꝝ tāgētiū ſe ſūt in tp̄e finito. ḡ aliqs motꝰ infinitꝰ eſt in tp̄e finito. h̄ ꝯn̄s eſt ipol'e. igit̄ ⁊ ꝑᵐ añs eſt ipol'e. ſ. ꝙ in mouētibꝰ ⁊ motꝫ ſit ꝓceſſuʒ in infinitū. ultima ꝯn̄a pʒ. q: ex oibꝰ illiʒ mouētibꝰ ⁊ motis ſit vnū mobile infinitū. ſʒ mobilis infiniti eſt motꝰ infinitꝰ. ⁊. d. pħs ꝙ nihil refert q̄ʒtum ad hoc qō eſt ſil' moueri ſiue illō aggregatū ex oibus illis mouētibꝰ ⁊ motis ponat̄ finitū ſiue infinitū. q: ſiue ponat̄ finitū ſiue infinitū ſemꝑ ſeqtur ꝙ illō aggregatū moueat̄ in eodē tp̄e in q̄ vnū illoꝝ mouet̄. Illā igit̄ rōnē pħus ponit in terminis: ⁊ legatur l'ra ſic. Cū enī dixit ꝙ corpꝰ motū ſʒ locū dʒ eē ꝯtinuū ul' ꝯtiguū mouēti extriſeco. ⁊ ꝙ ex oibus iſtis mouētibꝰ ⁊ motis ſm locū ſit vnū totū ſʒ ꝯtiguationē ul' vnū ꝯtinuū dicit ꝙ accipiat̄ illō ꝯtinēs. i. illō qō ſeqtur. ſ. ꝙ ex oibꝰ illis mouentibꝰ ⁊ motis ſit vnū cōtinuū ul' ꝯtiguū. ⁊ ſit illa magnitudo q̄. ſ. eſt vna ſm ꝯtiguationē aut illō ꝯtinuū in q̄ ſunt. a. b. c. d. h̄ eſt uocet̄ illō aggregatū ſiue ſit ꝯtinuū ſiue ꝯtiguū. a. b. c. d. huiꝰ aūt motꝰ. i. motꝰ illiꝰ aggregati uocet̄. e. r. i. t. differt aūt uel finitū aut infinitū magnitudinē eē. h̄ eſt nihil refert illā magnitudinē cōpoſitā ex infinitis mouētibꝰ ⁊ motis eē finitā ul' infinitā q̄ʒtū ad h̄ qō eſt moueri ſil' in tp̄e finito ſi vnū illoꝝ motoꝝ moueat̄ in tp̄e finito. ſimiliter enī finito tp̄e qō eſt. k. ſupple in q̄ vnū eorum mouet̄: mouebit̄. ſ. tota magnitudo cōpoſita ex infinitis mouētibꝰ ⁊ motis. aut finita aut infinita. h̄ eſt ſiue illa magnitudo ſit finita ſiue infinita. Vn̄ tota magnitudo cōpoſita ex infinitis mouētibꝰ ⁊ motis mouebit̄ in tp̄e finito. ſ. in eodē tp̄e in q̄ vnū eoruʒ mouet̄ utpota in tp̄e. k. ſiue illa magnitudo ſit finita ſiue infinita. hoꝝ aūt ſm utrūq̄ʒ ipol'e eſt. h̄ eſt ſʒ utrūq̄ʒ ſeqtur ipol'e. ſ. ad utrūq̄ʒ iſtoꝝ q̄ ſūt magnitudinē ꝯtiguā infinitā moueri in tp̄e finito: aut cōtiguā magnitudinē infinitā moueri in tp̄e finito. ſeqtur ipoˡᵉ. ſ. ꝙ motꝰ infinitꝰ eſt in tp̄e finito. ¶ Sʒ circa illā rōnē pħi occurrūt duo dubia. ꝑᵐ eſt. q: non videt̄ ꝙ ſit neċe ex mouētibꝰ ⁊ motꝫ infinitꝫ fieri vnū mobile infinitū. q̄m oē ꝯtinuū motū cōponit̄ ex ꝑtibus infinitis: ut declaratū eſt 6° huius. ſed ꝑtes ꝯtinue mouent̄ ad motū totiꝰ ꝯtinui. ḡ oē ꝯtinuū cōponit̄ ex motꝫ infinitꝫ: ⁊ tn̄ ꝯtinuū motū nō eſt infiᵐ. ḡ nō opʒ ꝙ cōpoſitū ex motis infinitis ſit infinituʒ. ¶ Itē in oī motu locali recto ſunt infinita mouentia ⁊ mota. q: ſi. a. moueat̄ ſʒ locū motu recto opʒ ꝙ expellat aliud corpꝰ. ⁊ ſit illō corpꝰ. b. ⁊ opʒ ꝙ b. expellat aliud corpꝰ. q: duo corꝑa nō poſſunt eē ſimul in eodē loco. ⁊ eadē rōne illud corpꝰ expulſū ⁊ motū ſm locū expellit ⁊ mouet aliō corpus ⁊c̄.

locū ſuū. ⁊ ſic in infinitū. ⁊ in oī motu locali recto ſunt infinita mota ⁊ mouētia. ⁊ tñ ex illis non fit aliqđ mole in iſinitū. ḡ. ¶ Aliud dubiū eſt. qꝛ non videt ipole ꝙ mot' infinit' ſm q̄titatē quā habet a mobili fiat in tēpore finito. qm̄ in eodē tēpore in quo mole minus pōt moueri. pōt etiā mole mai' moueri. ut patet manifeſte. Uñ pōt ſic argui. ubi ad maioritatē mobilis non ſeqtur maioritas tpis ibi ad iſinitatē mobilis nō ſeqtur infinitas tēporis in quo mobile mouet. ſed ad maioritatē mobilis nō ſequit maioritas tpis. ut patet. qꝛ in eodē tēpore poſſūt moueri mole min' ⁊ mole maius. ḡ ad motū mobilis infiniti non ſeqtur temp' infinitū. ⁊ ſic mobile infinitū pōt moueri in tpe finito. ſed mobile iſinitū nō mouet niſi in tēpore infinito ſm q̄titatē quā hēt a mobili. ergo motus iſinitus ſm diuiſionē quā hēt a mobili pōt eſſe in tēpore finito. Et ꝯfirmatur. qa pħūs dicit in textu ꝙ nihil refert ꝙ magnitudo cōpoſita ex omnib' illis mouentibus ⁊ motis ſit magnitudo finita uel iſinita. ſed ſi detur ꝙ illa magnitudo ſit finita ⁊ moueat tēpore finito. nullū inconueniēs ſequit. igit ⁊ eodē modo ſi det ꝙ illa magnitudo ſit infinita ⁊ moueatur tpe finito nullū inconueniēs ſequit. ḡ non eſt incōueniēs ꝙ mobile infinitū moueat in tēpore finito. ¶ Ad pm̄ dubiuꝫ dicēdū ꝙ ex motis actu iſinitis neceſſe eſt ut fiat mobile iſinitū. Et uoco motū in actu motū actu ſeparatum ab alio moto ſeparato ſeparatione oppoſita ꝯtinuationi. Unde motum in actu uoco motū nō continuatū alteri moto uel mouēti. Et rō quare ex talib' motib' infinitis ſi ponātur fit motū infinitū. eſt qa in talibus motis in actu eſt dare minimū motū qđ exiſtit in actu ſepato ſꝫ ꝯ'ēm. ⁊ demōſtratio pħi ſuper hoc fundatur. qm̄ ſi nō eſſet dare minimū motū in actu nō oporteret ex talib' motis iſinitis fieri mobile iſinitū. iō ſi demōſtratio pħi ualeat opꝫ ponere mimū motuꝫ extūs in actu ſepato. ſi igit ſunt infinita mota in actu opꝫ ꝙ ſint infinita mota q̄ruꝫ qđlibet ſit tante q̄titatis quāte eſt minimū motū in actu uel maioris. ⁊ ꝙ qđlibet illoꝝ motoꝝ ſit totaliter extra aliud cū non ſint cōtinua ſed in nullo q̄to finito ſunt infinite partes eiuſdeꝫ q̄titatis: quaꝝ quelibet eſt totaliter extra aliaꝫ ut patet ex pmo ⁊ ſexto hui'. ⁊ per ꝯñs in nullo quāto finito ſunt infinite ptes: quaꝝ quelibet eſt extra aliā tante q̄titatis quāte quātitatis eſt minimum motū in actu: uel maioris q̄titatis. ergo cōpoſitū ex motis infinitis in actu nō fit q̄tū finitum. ḡ eſt infinitū. ¶ Luꝫ igit dicit pmo ꝙ omne ꝯtinuū cōponitur ex infinitis partib': ꝯcedo. ſed ille partes nō ſunt partes in actu actualitate ſepationis. imo ſunt ꝯtinuate adiuicē. ⁊ ꝯcedo ꝙ ex talibus motis in potentia infinitis non fit quantū infinituꝫ. ¶ Et cū ſecūdo dicit ꝙ in omni motu locali recto ſunt infinita mota ⁊ mouentia. ꝯcedo. ſed illa mota ⁊ mouentia non ſunt in actu ut pꝫ. qꝛ ſi aliqđ corp' moueat in aere motu locali recto opꝫ ꝙ iſinite partes aeris moueant. ſed ille ptes nō ſunt in actu. ſꝫ ſunt ꝯtinuate adiuicē. ideo non opꝫ ꝙ ex eis fiat q̄tuꝫ infinitū. Nec eſt ueꝝ ꝙ ex omnib' mouentibus ⁊ motis fiat vnū infinitū. ſed ſolū ex mouentibus ⁊ motis in actu infinitis ſi eēnt talia fieret vnū q̄tū infinitū. ut dcm̄ eſt. ¶ Ad 2m dubiū dicēdū ꝙ motus infinitus ſm q̄titatē quā habet a mobili non pōt fieri in tēpore finito. qꝛ mobile infinitū ſi moueret neceſſe eēt ꝙ moueatur per ſpatiū infinitum ⁊ ſpatiū infinitū nō pōt ptranſiri tēpore finito ut declaratū eſt ſexto hui'. ⁊ tamē in eodeꝫ tēpore poſſunt moueri maius mobile ⁊ min' mobile. ſꝫ mobile finitū ⁊ mobile iſinitū non poſſunt moueri localiter in eodē tēpore finito. Et cū dicit ꝙ ubi maioritas mobilis nō requirit maioritatē tēporis ibi infinitas mobilis ⁊c̄. Dico ꝙ nō eſt ueꝝ ubi infinitati mobilis repugnat finitas tpis. vnde ubi eſt ſolum repugnantia ex infinitate ⁊ nō ex maioritate ꝓpoſitio non habet ueritatē. ¶ Notandū ꝙ ipole eſt corp' infinitū moueri localr: ⁊ moueri localit in tēpore finito repugnāt corpori ratione infinitatis. qđ patet. qꝛ corp' non mouet localiter niſi pertrāſeūdo aliqđ ſpatiū. ſed īpoſſibile eſt ⁊ repugnātiā includens ꝙ corp' infinitū pertranſeat aliquod ſpatiū ſiue finitū ſiue infinitū in tēpore finito ita ꝙ nihil de corpore finito moto fieret ſuper illud ſpatiū ptrāſituꝫ. ⁊ cū corpus infinitū motū dEſereret illud ſpatiū: illud ſpatiū eſſet extra totū corpus infinitū. ⁊ per ꝯñs iſinitū non eſſet iſinitū ex iſta parte qua pertranſiuit ſpatiū. ſed eſſet finitū ad ſpatiū qđ cōplete pertranſiuit. ⁊ ſic corpus infinituꝫ non eſſet infinitū qđ eſt impole. ⁊ ſic patet ꝙ corpus iſinitū nō pōt in tempore finito ptranſire ſpatiū finitū. ⁊ per cōſequēs non pōt ptranſire ſpatiū infinitū. qꝛ ſi ſic. ſequeret ꝙ pertrāſiret ſpatiū finitū. cuꝫ infinitū includat finitū. ¶ Et ſi dicat ꝙ iſta ratio bene ꝓbat ꝙ corpus infiniti ex utraqꝫ pte nō pōt ptrāſire aliqđ ſpatiū in tēpore finito. tamē non bñ ꝓbat ꝙ corp' infinitū ex vna pte ⁊ finituꝫ ex alia nō poſſit pertranſire aliqđ ſpatiū in tēpore finito. ¶ Ad iſtud dico ꝙ ad intētionē pħi ſufficit ꝓbare ꝙ corp' infinitū ex utraqꝫ parte nō pōt pertranſire ſpatiū finitū in tpe finito. qꝛ pħs per h̄ ꝓbat ꝙ in mouētib' ⁊ motis localiter ab extriſeco nō eſt ꝓceſſus in iſinitū. qꝛ ſi in talib' eēt ꝓceſſus in iſinitū ex oīb' illis mouentib' ⁊ motꝭ fieret vnū corp' iſinitū ex utraqꝫ pte tā i aſcēdēdo q̄ꝫ in deſcēdēdo qꝛ ſi. a. mouet. b. b. mouet. c. ⁊ . c. mouet. d. ⁊ ſic in infinitū deſcēdēdo. ita. c. mouet a. b. ⁊ . b. mouet ab. a ⁊ . a. mouet ab alio. ⁊ ſic in infinitū aſcēdēdo. ⁊ ita ex oīb' illis mouētib' ⁊ motis fieret vnū corp' ſꝫ ꝯtinuationē uł ꝯtiguationē ex utraqꝫ pte iſinitū. ⁊ illud moueret in tpe finito. Et ita corpus finitū ex utraqꝫ pte ptrāſiret aliqđ ſpatiū in tpe finito. ⁊ h̄ eſt ipole. ⁊ repugnātiā icludēs rōne iſinitatis ex utraqꝫ pte ut pꝫ ex pdictꝭ. ¶ Ad aliud qñ dī ꝙ nihil refert ꝙ magnitudo cōpoſita ex oīb' illis mouētib' ⁊ motis ſit finita uel iſinita. dico ꝙ ueꝝ eſt q̄tū ad ſił moueri. ita ꝙ vno moto ſił oīa moueat ⁊ h̄ intelligit pħs. ſed q̄tū ad icōueniēs qđ ſequit ad vnū ⁊ nō ad reliquū młtū differt. qꝛ ad hāc. vꝫ. Mobile iſinitū mouet in tpe finito. ſeqtur ipoſſibile. vꝫ. ꝙ mot' infinit' ſm durationē eſt in tpe finito. ut pꝫ 6° hui'. Sed ad illā. vꝫ. mobile finitū mouet in tpe finito. nō ſeqtur illud inconueniens. vꝫ. ꝙ motus infinitus ſit in tempore finito.

¶ Manifeſtū igitur qꝛ ſtabit aliqñ: ⁊ nō in infinitū abibit q̄d ſemp ab altero. ſed erit aliquid quod primum mouebitur.

¶ Hec eſt 2a ps 2e pticłe 2e ptis pn̄lis hui' capłi in q̄ pħs cōcludit ꝯnē intētā. ſ. ꝙ in mouētibus ⁊ motis ⁊c̄. dicens ꝙ ex pdictis manifeſtū eſt ꝙ ſtabit

aliqñ.i.aliqñ erit ſtatus in mouētib⁹ ⁊ motꝭ ſꝫ locū
⁊ nō ꝓcedet in īfinitū.ita ꝙ ſemꝑ motū mouebit
ab altero mouēte ⁊ illō ab altero. ⁊ ſic in īfinitū. ⁊
ſic ē deuēire ad aliqō pᵐ motū ī loco. Quare ⁊c̄.

℄ Nihil aūt differat ꝯceſſo q̄dā ħ demonſtrari. Cōtigēti eni cōceſſo nullū icōueniens oportebit accidere.

℄ Hec eſt 3ᵃ ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱ⁹ hui⁹ capl̄i in q̄
phūs remouet quādā tacitā obiectionē que talis
eſt.q꞉ aliqs poſſet dicē ꝙ illa ꝯ̄ ē ipoˡⁱᵉ.vꝫ.mot⁹ in
finit⁹ eſt in tp̄e finito.accidit pp illō coaſſūptū.ſ.ex
īfinitis mouētib⁹ ⁊ motis ſit vnū cōtinuū uꝉ cōti-
guū. Sꝫ iſtō excludit phūs dicēs ꝙ iſta ꝯ̄ ipoˡⁱ⁹ nō
nccidit pp aliqō cōtigēs coaſſūptū q̄ꝫuis nihil diſ
fert in adducēdo ad ipoˡᵉ coaſſumere ueꝝ uꝉ cōti-
gēſ.qm̄ pp ꝯtigēſ nullū accidit ipoˡᵉ. ⁊ iō ſi accidit
ipoˡᵉ opꝫ ꝙ accidat pp aliō q̄ꝫ pp ꝯtigēſ coaſſūptū
⁊ ſic eſt ī ꝓpoſito.q꞉ illō coaſſūptū ex oīb⁹ mouēti
b⁹ ⁊ motis ſit vnū ſiue ſit uerū ſiue ꝯtigēs:ſiue ſit
falſū ꝯtigēſ nō ē illō pp qō accidat dicta ꝯ̄ ipoſſis.
ſ.ꝙ mot⁹ īfinit⁹ ſit in tp̄e finito.ſed accidit pp hoc
q꞉ ponit ꝙ in talib⁹ mouētib⁹ ⁊ motis ſm locū ſit
ꝓceſſus in īfinitū. ⁊ ideo illud eſt ipoſſibile. ℄ In
telligēdū ꝙ aliq dicūt hic ꝙ nihil differt īferre im
poˡᵉ ex aliq̄ cū uero coaſſūpto uel cuꝫ cōtigēti fal-
ſo coaſſūpto.q꞉ ſiue inferat ipoˡᵉ ex aliq̄ cū uero
ſiue cū falſo cōtigēti ſemꝑ opꝫ ꝙ aliq̄ p̄miſſarū ſit
ipoſſibilis.q꞉ nec pp uerū nec pp falſū cōtigēs ac-
cidit ipoſſibile. ⁊ ideo ipoˡᵉ qō ſequit accidit pp al
terā p̄miſſarū que eſt ipoſſibilis. Sꝫ illō nō eſt ue
rū.q꞉ ꝯ̄ ipoſſibilis mlˡtotiēs ſequit ex duab⁹ p̄miſ
ſis q̄ruꝫ utraqꝫ eſt ꝯtigēs ut patet ex ſillogiſmo ex
oppoſitis.ſeqtur eni.ſortes eſt nō alb⁹. ⁊ ſor.eſt al
bus.ḡ albū eſt nō albū.ubi ꝯ̄ eſt ipoſſibilis. ⁊ tamē
utraqꝫ p̄miſſarū eſt ꝯtingēs. ⁊ iō arguēdo per im-
poſſibile nō ſeqtur.ꝯ̄ eſt ipoˡⁱˢ: ⁊ altera p̄miſſaruꝫ
eſt ꝯtigēs aut uera. ergo reliq̄ p̄miſſarū eſt ipoˡⁱˢ
ſed ſeqtur ſi ꝯcluſio ſit ipoˡⁱˢ opꝫ ꝙ p̄miſſe ſint in-
cōpoˡᵉˢ:uel ꝙ altera p̄miſſarū ſit ipoˡⁱˢ. Uñ ex i-
poˡⁱtate ꝯ̄nis cū ueritate uel ꝯtingētia alteri⁹ pre-
miſſe nō licet īferre ipoˡⁱtatē reliq̄ p̄miſſe.q꞉ ex ꝯti
gētib⁹ ⁊ icōpoſſibilib⁹ ſeu repugnātib⁹ ſeqtur im-
poˡᵉ. Uerūtamē ex ipoˡⁱtate ꝯ̄nis cuꝫ neceſſitate
vni⁹ p̄miſſe ꝯtingit īferre ipoˡⁱtatē reliq̄ p̄miſſe.nā
ſeqtur ꝯcluſio eſt ipoˡⁱˢ ⁊ vna p̄miſſarū eſt necīa.
igitur reliqua premiſſarum eſt impoſſibilis.ut pa-
tet ex logica manifeſte. Quare ⁊c̄.

Primū aūt mouēs nō ſicut qō cui⁹ cā: ħ vnde eſt p̄ncipiū mot⁹: eſt ſiꝉ cū eo qō mouet. Siꝉ aūt dico.qa nihil ipſoꝝ mediū eſt. Hoc eniꝫ cōmune in omni quod mouetur ⁊ mouenti eſt.

℄ Iſte eſt ſecūdus t̄ctat⁹ hui⁹ libri in quo p̄ncipalit̄
decl'at ꝙ ꝓrimū mouēs effectiue ⁊ motū ſunt ſiꝉ.
⁊ ꝯtinet duo capl'a.qm̄ in p̄ decl'at in trib⁹ gn̄ib⁹
mot⁹ ꝙ ꝓximū mouēs effectiue ⁊ motū ſunt ſiꝉ.
In 2° ibi [Qm̄ aūt q̄dā.] decl'at ꝙ ſolū in q̄lita-
tib⁹ ſenſibilib⁹ eſt per ſe alteratio in qua opꝫ altera
tū ⁊ alterās eē ſiꝉ. ⁊ hoc ſupponit phūs in p̄ capl'o
hui⁹ tractat⁹.iō in ſc̄do capl'o reuertit ad declarā
dū idē. Primū capl'm ꝯtinet duas ptes p̄ncipaleſ
qm̄ in p̄ma phūs ꝓponit ꝯ̄nē quā itēdit. In 2° ibi
[Primū qdē.] Decl'at illā ꝯ̄nē quā ꝓponit. Pri

ma pars ꝯtinet duas particulas.qm̄ p̄ma eſt nar-
ratiua in qua phūs proponit ꝯ̄nē declarandā cuꝫ
explicatione eiuſdē. In ſc̄da ibi [Qm̄ aūt tres.]
enumerat ſpēs motuuꝫ ⁊ mobiliū. In p̄ma igitur
particula hui⁹ ptis phūs p̄mittit ꝯ̄nē quā intēdit.
⁊ intellectū ꝯ̄nis exponit.d.ꝙ pᵐ mouēs. hoc eſt
mouēs ꝓrimū qō nō eſt mouēs ſicut eius cā tm̄.
hoc eſt ꝙ nō eſt mouēs ſicut cā finaliſ tm̄:ſed pnᵐ
motus:hoc eſt cā efficiēs eſt ſiꝉ cū eo qō mouetur
ab ipſo. Et explicat qd itelligat per eē ſiꝉ dicēs ꝙ
itelligit per aliqua eē ſimul ipſoꝝ nihil eē mediū.
Uñ illa ſunt ſiꝉ ſm qō phūs hic loqtur de ſiꝉ:inter
que nullū corp⁹ eſt mediū. ⁊ hoc eſt cōmune omni
moto ⁊ mouenti proximo.ſ.ꝙ inter illa nulluꝫ eſt
corp⁹ mediū.hec igitur eſt ꝯcluſio p̄ncipalꝛ ꝓban
da.ſ.ꝙ in oī motu pᵐ mouens ⁊ motū ſunt ſimul.
intelligēdo per pᵐ mouens:mouēs ꝓrimū effecti
ue:nō mouēs ut finis tm̄:nec mouēs efficiens tm̄
remotū. ⁊ intelligēdo per eē ſimul nihil habē me-
diū. Intellect⁹ igitur ꝯ̄nis eſt ꝙ pᵐ mouēs effecti
ue ⁊ motū ſunt ſiꝉ ita ꝙ inter illa nihil eſt mediū.
℄ Ex qb⁹ poſſunt duo notari. pᵐ ꝙ mouens acci
pit dupl'r.vꝫ.pro efficiente ⁊ pro fine. Sc̄do pōt
notari ꝙ ſimultas ſiue eē ſimꝉ accipit dupl'r. vno
modo affirmatiue ſeu poſitiue. Alio modo negati
ue.qñ accipit poſitiue.tunc aliqua eē ſimul eſt illa
eē in eodē loco p̄mo.i.in eodeꝫ loco adequato. Et
ſic loquitur phūs qnto hui⁹ de eē ſimul. ⁊ hec eſt
ſimultas adequationis.in iſto modo quāta replē-
tia loca ſunt ſimul ꝓprie ut accn̄tia extēſa ad extē-
ſionē ſbiect albedo ⁊ dulcedo in lacte ſunt ſiꝉ inter
ſe ⁊ etiā ſunt ſimul cū ſb̄o in quo ſunt. Iſto etiam
modo indiuiſibilia corpoꝝ tāgentiū ſe ſunt ſiꝉ.ſed
non ꝓprie.q꞉ non ſunt in loco ꝓprio. ſed ſunt ſiꝉ.
q꞉ hnt ſitū ⁊ nō diſtāt ſm ſitū.ſed qñ ſiꝉ accipitur
negatiue.tūc aliqua eſſe ſiꝉ eſt ipa nō habere medi
um inter illa. Et illo mō corpora tāgentia ſe ſunt ſi
mul. ⁊ etiā forma indiuiſibilis mouēs corp⁹ ſimꝉ
eſt cū corpore moto.ſic ꝙ inter illa nō eſt mediuꝫ.
qm̄ corpora tāgētia ſe ſunt ſimul ſimultate imedia
tionis.ſed motor indiuiſibilis mouēs corp⁹ eſt ſi-
mul cū eo.q꞉ nō diſtiguit ab eo ſꝫ locū. Unde pōt
diſtingui de triplici ſimultate:quoniā quedā eſt ſi
multas adequationis.quedā eſt ſimultas imedia
tionis. ⁊ quedā eſt ſimultas indiſtinctionis ſm lo-
cū tm̄:ita ꝙ ſolū pro tāto dicūtur eē ſiꝉ.q꞉ non di-
ſtinguūtur ſm locū.p̄me due ſimultates nō cōpe-
tunt proprie niſi quātis replētib⁹ locū.ſed tertia ſi
mlˡtas cōpetit motori idiuiſibili ⁊ corpori ab eo mo
to. ℄ Uñ notāda ſunt ħ 4ᵒʳ ſm ꝯᵗᵉˢ. Primo eſt no
tandū ꝙ motor ad quē inducit eſt p̄m⁹ ſm illō ex
quo eſt mot⁹ ⁊ non pᵐ ſm illud ad qō eſt motus:
hoc eſt:motor de quo hic loqtur eſt p̄m⁹ motor in
gn̄e cāe efficiētis: ⁊ nō eſt p̄m⁹ motor in gn̄e cāe fi
nalis. ℄ Secūdo eſt notandū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ hic non
eſt declaratū.utrū iſte motor ſit agēs ⁊ finis in ſi-
mul.aut motor ſm finē ſit aliud a motore ſm agēſ
ſed illud videbitur 8° huius. ℄ Tertio eſt notan-
dū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ phūs non intendit hic declarare ni-
ſi p̄mū motū eſſe ⁊ primā rem motam eſſe. ⁊ in p̄n
cipio octaui ponit ꝙ hic eſt primus mot⁹ ⁊ p̄muꝫ
motū. ⁊ perſcrutatur in octauo huius de illo mo-
tu:utrū.ſ.ſit etern⁹ uel gn̄atus. Et phūs in hoc 7° ꝓ
bat ꝙ eſt aliqs p̄m⁹ motus generat⁹ ⁊ aliq̄ res p
mota. ⁊ ħ ꝓbat per ħ.q꞉ in mouētib⁹ ⁊ motꝭ nō ē ꝓ

ceſſus in inf^m. ⁊ in 8° hui⁹ phs ſupponit ꝙ p̄m⁹ mo toꝛ ē i ⁊ ꝙ ē p̄ma res mota eſt. ⁊ ibi ingrit an p̄m⁹ mot⁹ ſit etern⁹ aut de nouo gn̄at⁹. ℭ Quartū ē no tādū ſm ↄ^{rem} q ſic dicit. Nō itelligo h̄ p̄ p̄^m motorē niſi illō qd̄ dī p̄^m. q: loc⁹ ex quo icipit mot⁹ ē locus ei⁹ qd̄ mouet ex eo. ⁊ h̄ manifeſtū ē i moto ex ſe. ſ. qm̄ loc⁹ ex q̄ icipit mot⁹ ē loc⁹ moti ab eo. ⁊ accidit h̄. q: ille motoꝛ nō ē coꝛp⁹: ſed foꝛma in coꝛpe cui ḡ attribuit loco non attribuit ei niſi loco ei⁹ qd̄ mouet ab eo. hec ↄ^{tor}. ℭ Un̄ appet ſm itētionem ↄ^{tis} ꝙ motores coꝛpoꝝ ſupcelestiū ⁊ alij motores q nō ſunt coꝛpa nec q̄̄ta nō dicūtur eē in loco niſi q: coꝛpa mota ab eis ſūt i loco. hoc igit eſt notabile 4^m ↄ^{tis}. ſ. ꝙ p̄m⁹ motoꝛ ⁊ motores q nō ſūt coꝛpora ſunt in eiſdē locis i qb⁹ ſūt coꝛpa mota ab eis ⁊ ſic motores q ſunt foꝛme ſunt ſil' cū coꝛpib⁹ mot̄ q: nō diſtiguunt ab eis ſm locū ⁊ eoꝝ ſimultas ē ſimultas indiſtinctiōis ſm locū ⁊ de illa ſimultate ⁊ de illo mō eēndi in loco quo motores ſepati ſūt in loco videbit ſuper octauum huius.

ℭ Qm̄ aūt tres ſunt motus qui ſm locū: ⁊ q ſm q̄litatē: ⁊ qui ſm q̄ntitatē: neceſſe eſt ⁊ ea que mouētur tria eē. Quod qdez igit ſm locū: loci mutatio: qui v̄o ſm q̄litatē: alteratio: qui v̄o ſm q̄ntitatem: augmentum vel decrementum.

ℭ Hec ē 2^a pticula p̄me ptis p̄ncipalis hui⁹ capli in qua phs enūat ſpēs ſeu gn̄a motuū ſeu mobiliū dicēs ꝙ tres ſūt ſpēs mot⁹. h̄ ē tria ſūt gn̄a motuum. ut mot⁹ ſm locū. mot⁹ ſm q̄litatē i motus ſm quantitatē. ⁊ iō etiā tria ſunt gn̄a mobiliū ut mo^{le} ſm locū: mo^{le} ſm q̄ntitatē: ⁊ mobile ſm q̄litatē. vn̄ motus ſm locū dī loci mutatio. Mot⁹ v̄o ſꝫ q̄litatē dicit alteratio. ⁊ mot⁹ ſm q̄ntitatē dicit augmētatio ⁊ decremētū. qm̄ motus ad maiorē q̄ntitatez dī augmētatio. ⁊ mot⁹ ad minorē q̄ntitatē dicitur diminutio vel decremētū. ℭ Un̄ h̄ ſunt tria notāda ſm ↄ^{rem}. p̄ ꝙ illud qd̄ phs intēdit h̄ decl'are. ſ. ꝙ inter motorē ꝓpinquū ⁊ motū non eſt aliqd̄ mediū neceſſariū in p̄dicta demōſtratiōe. ⁊ eſt fūdamentū maximū in plibus reꝝ nāliū. eſt eni nec̄ius in demōſtratione p̄dicta. vꝫ. qua demōſtrat ꝙ in mouētib⁹ ⁊ motis nō eſt ꝓceſſus in infinitū. qm̄ impoſſibile eſt imaginari ex illis magnitudinib⁹ fieri vnā magnitudinē infinitā ſꝫ ↄtactū niſi ꝯcedat ꝙ inter motorē ⁊ motū ab eo nō eſt mediū. ℭ Secūdo eſt notandū ſm ↄ^{rem} ꝙ q: h̄ eſt ult̄ ueꝝ in oī motu. ſ. ꝙ mouēs primū ⁊ motū ſunt ſil'. ⁊ iō phs narrat hic genera mobiliū. ℭ Tertio eſt notandū ſm ↄ^{rem} h̄ ꝙ phus h̄ in enumerādo gn̄a motuū ⁊ mobiliū tacuit gn̄atiōnē. q: h̄ eſt in ea magis manifeſtū q̄ꝫ in alijs. ſ. ꝙ gn̄ans ſil' ē cū gn̄ato. iō ⁊c̄.

ℭ Primum qdē igit de loci mutatione dicamus. Hic eni p̄mus motuū eſt. oē igit q̄d fertur aut ipſum a ſeipſo mouet: aut ab altero: ſi quidē igitur a ſeipſo manifeſtum ꝙ in ipſo mouēte exiſtente ſil' mouēs ⁊ q̄d mouet erit: ⁊ nullū illi⁹ mediū ē.

ℭ Hec eſt 2^a ps p̄ncipalis huius capli in q̄ decl'at ↄ̄ p̄ncipalr̄ itēta in h̄ caplo. ſ. ꝙ mouēs ⁊ motū ſunt ſil'. ⁊ hec eſt 5^a ↄ̄ p̄ncipalis huius libꝛi. quā ↄ̄nem itēdit phs in tota iſta pte. ↄ̄ igit ꝓbat ſic. In oī motu locali ⁊ i oī motu alteratiōis ⁊ i oī motu augmētationis ⁊ diminutiōis mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ſꝫ oīs mot⁹ eſt mot⁹ localis uel mot⁹ alteratiōis ul' mot⁹ augmētationis aut diminutiōis. ḡ in oī motu mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. minoꝛ hui⁹ rōnis pꝫ ex 5° hui⁹. i quo ꝓbatū eſt ꝙ motū ſolū eſt in trib⁹ p̄dicamētis. maioꝛ declarat. ſ. ꝙ in oī motu locali mouēs ⁊ motū ⁊c̄. ⁊ q: maioꝛ hēt tres pticulas. ideo hec ps cōtinet tres ptes. q: in p̄^a declarat ꝙ in oī motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In 2^a ibi[At v̄o neq̄ꝫ alterati]. decl'at ꝙ in oī motu alteratiōis mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In 3^a ibi[Et qd̄ auget.]decl'arat ꝙ in oī motu augmētationis ⁊ diminutionis mouēs ⁊ motuꝫ ſunt ſil'. Prima particula cōtinet duas partes. q: in p̄^a phs ꝓponit itētionē ſuā ⁊ oꝛdinē itētionis ⁊ cām oꝛdinis narrās cū hoc in quibus illō qd̄ ipſe itēdit eſt manifeſtū. In 2^a ibi[Qd̄ aūt ex alio]. declarat ↄ̄nē in illis in qb⁹ ↄ̄ nō eſt manifeſta. ſ. ꝙ i illis que mouent localiter ab extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. In p̄^a igit parte hui⁹ particule phūs narrat p̄ qd̄ declarādū eſt ꝙ in motu locali mouens ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ hoc eſt qd̄ phūs hic itēdit. ⁊ p̄ eſt hoc declarādū in motu locali. ⁊ ſic patet oꝛdo itētionis. ⁊ cā hui⁹ oꝛdis eſt. q: mot⁹ localis eſt prim⁹ mot⁹. ⁊ ideo p̄^m eſt dicēdum de ipō. ⁊ ita patet cā itētionis oꝛdinis. Deinde narrat phūs in quib⁹ eſt manifeſtū ꝙ mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ p̄ ponit vnā diuiſionē mobiliū ſꝫ locū dicēs. oē qd̄ fert hoc eſt oē qd̄ mouet localiter aut mouet a ſeipſo. aut ab altero. hoc eſt aut mouet a p̄n° intriſeco aut extrinſeco. Et dicit philoſophus ꝙ de his que mouent a ſeipſis eſt manifeſtū ꝙ in eis mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ſic ꝙ inter illa nullū eſt mediū. ⁊ hoc iō. q: in talibus utrūq̄ꝫ. ſ. tā mouēs q̄ꝫ motū eſt in ipō mouēte ſeip̄m. qm̄ ſi aliqd mouet ſeip̄m in ipō ſunt tā mouēs q̄ꝫ ēt motū. ⁊ ſic ſunt ſimul: ita ꝙ in illa nullū eſt mediū. Et ponit hic ꝓbatio p̄me partis maioris p̄n^{lis} rōnis que eſt ꝙ in oī motu locali mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ hec eſt vna ↄ̄ de annexis. ⁊ ꝓbat ſic. In oī motu in quo motū mouet a p̄n° itriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ⁊ in oī motu in quo motū mouet a p̄n° extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ſed in oī motu locali motū uel mouet a p̄n° intriſeco uel a motore extriſeco. ergo in oī motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. loquēdo de motore proximo. minoꝛ eſt manifeſta per ſufficiētē diuiſionē. maioꝛ aūt ꝓbat. ſed quātū ad p̄mā partē maioris eſt manifeſta. qm̄ ubi motū mouet a p̄n° intriſeco manifeſtū eſt ꝙ mouēs ⁊ motū ſūt ſimul. q: utrūq̄ꝫ eſt in ipſo mouēte ſeip̄m. ſed alia pars maioris vꝫ. ꝙ in oī motu qui eſt a motore extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimul. ꝓbabit in 2^a parte hui⁹ particule. ℭ Intelligēdū ꝙ hic uocat phūs motū ex ſe oē illō qd̄ mouet ab aliquo nō diſtāte ab eo ſm locū ſiue illud ſit foꝛa abſtracta a mā ſiue ſit foꝛa ſbalis ſiue accidētalis. Et iteꝝ ↄ^{tor} dicit hic ꝙ nihil mouet ſe. qd̄ ſic intelligo. ſ. ꝙ nihil eſt per ſe mouēs ſe ipꝫ p̄ ſicut expoſitū eſt ſupius. ſ. ꝙ nihil eſt p̄^m motū p̄mitate totalitatis a ſeipō p ſe pſeitate cāſitat.

ℭ Qd̄ aūt ab aliq̄ mouet: q̄drifarie mouetur. Qui eni ab altero mot⁹: q̄tuoꝛ ſūt: pulſio: tractio: uectio: uertigo. Et nanq̄ꝫ oēs alios in hos reduci accidit.

¶ Hec ē 2ᵃ ps p̄me pticule ſc̄de ptis p̄ncipalis hui⁹ capl'i in qua pħs ꝓbat aliā ptē maioris p̄n^{lis} rō. nis.ſ.ꝙ i oi motu locali q̄ ē ab extriſeco mouēs ꝓ. ximū ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ cōtinet duas pticulas.qm̄ i p̄ma diuidit motū localē q̄ ē ab extriſeco i ſuas ſpēs ul' modos determinādo de ſingulis ſpēb⁹ ei⁹ diuidē do eas̄ nāo. In 2ᵃ ibi ⌊ Manifeſtū aūt. ⌋ Cōcludit aliā ptē maioris p̄n^{lis}.vꝫ.ꝙ i motu locali q̄ ē ab ex triſeco mouēs ꝓximū ⁊ motū ſūt ſil'. Vñ hec pti^{la} ꝯtinet duas ptes.qm̄ i p̄ᵃ pħūs diuidit motū localē ab extriſeco. In 2ᵃ ibi ⌊ Pulſiōis qdē. ⌋ Determi nat de vnoquoqꝫ illoꝝ motuū ab extriſeco diuidēdo motū locale ab extriſeco. Dicit igr̄ pħūs p̄ ꝙ qua driforme aliqd mouet̄ localr̄ ab alio.ſ.ab extriſe co.q̄tuoꝛ eni ſūt mot⁹ locales ab aliq̄ coꝛpe extrin ſeco.ſ.pulſio.tractio.uectio. ⁊ v̄tigo. Oēs eni mot⁹ locales facti a motore extriſeco aut ſūt aliq̄ horuꝫ motuū uel reducibiles ad hos mot⁹. q̄libet enim mot⁹ localis qui eſt a motore extriſeco aut eſt pul ſio aut tractio ſiue uectio ſeu uertigo uel reducibi lis ad aliquem horum motuum.

¶ Pulſiōis qdē igitur alia ipulſio: alia ex pulſio. Impulſio qdē ē: cū mouens ei q̄d mouet̄ non deficit. Expulſio cum expel lens deficit.

¶ Hic pħs determiat de vnoq̄ꝫ iſtoꝝ 4^{or} motuū ⁊ p̄ de pulſiōe diuidēdo eā dicēs ꝙ pulſiōis ſūt due ſpēs ut ipulſio ⁊ expulſio. Impulſio ē qn̄ mouēs i toto motu nō ſepat̄ a moto.ſꝫ ſp̄ cū motu mouet̄ ⁊ ē ſil' cū moto tāgēs ipm. Sed expulſio ē qn̄ pellens ſic pellit motū ꝙ ſepatur a moto qn̄ cepit mouē ipm motum.ut patet in pꝛoiectiōe lapidis ut qn̄ aliqs pꝛoijcit lapidem a ſe.

¶ Vectio autē i trib⁹ erit motib⁹. Qđ qdē uehitur: non ſm̄ ſe mouet̄: ſed ſm̄ accn̄s In eo eni q̄d eſt: in eo q̄d mouet̄: aut ſup id q̄d mouet̄: mouet̄ ipꝫ: uehēs āt mouet̄ aut pulſū: aut tractū: aut v̄tigine ductuꝫ. Maifeſtū igr̄ qm̄ uectio i trib⁹ motib⁹ erit

¶ Hic pħs determiat de uectiōe.d.ꝙ uectio ē i trib⁹ actib⁹.i.i trib⁹ motib⁹.ħ ē uectio reqrit aliquē iſto rū triū motuū ut uel pulſionē aut tractionē ſiue v̄ti ginē. Et rō hui⁹ eſt.q: illđ qđ uehit̄ ul' portat̄ non mouet̄ p ſe: ſed p accn̄s.q: nō mouet̄ niſi aliđ mo ueret̄.ſ.uehēs.ita ꝙ ſi uehēs nō mouet̄ illđ qđ ue hit̄ nō moueret̄ motu uectiōis. qm̄ illđ qđ uehit̄ nō uehit̄ niſi q: ē i uehēte ul' ſup ipm ē uehēs. Exē plū p̄miſſē hō uehit̄ ad motū nauis: q: ē in naui. Exēplū ſc̄di: ſic̄ hō uehit̄ ad motū eq: q: ē ſup eū. Oē eni qđ uehit̄: mouet̄ ad motū alteri⁹.q: aut mo uet̄ i illo qđ p ſe mouet̄ aut ſup illđ qđ p ſe mouet̄ ⁊ illđ qđ p ſe mouet̄ ab alio: aut mouet̄ motu pul ſus aut motu t̄ct⁹ aut motu v̄tigis. ⁊ iđ uectio fun dat̄ i iſtis trib⁹ motib⁹. ⁊ ſic pꝫ qd ē uectio.q: ē mo tus p accn̄s reqrēs aliū motū.pꝫ ēt ꝙ uectio diuidit̄ q: q̄dā ē moti qđ ē i uehēte: ⁊ q̄dā eſt uectio moti qđ ē ſup uehēs. ¶ Intelligēdū ꝙ illđ qđ pħs.d. h̄ de uehēte ē ueꝝ.ſ.ꝙ uectio reqrit aliquē iſtoruꝫ triū motuū qn̄ uehēs mouet̄ a motore extriſeco. ſꝫ qn̄ uehēs mouet̄ a ſe ⁊ nō a motore extriſeco: tūc uectio nō reqrit nec̄io aliquē iſtoꝝ triū motuū: ut ſi aliqd uehat̄ ſup terrā naliter motā deoꝛſū: ibi ē uectio ⁊ nec pulſio eſt nec tractio nec v̄tigo ⁊c̄.

¶ Tractio aūt ē: cū ēt ad ipꝫ: uel ad alteruꝫ uelocioꝛ ſit mot⁹ trahētis: nō ſeparatꝫ ab eo q̄ trahit̄. Et nāqꝫ ad ipꝫ ē tractio: ⁊ ad alterū: ⁊ reliq̄ tract⁹ idē ſpē i hos reducū tur: ut iſpiratio ⁊ exſpiratio: ⁊ ſputio: ⁊ q̄ cūqꝫ coꝛporū emiſſiui: aut receptiui ſunt: ⁊ ypatheſis ⁊ recteris. Aliud eſt qdē ipo rū cōgregatio: aliud diſgregatio. Et ois igitur motus qui eſt ſm̄ locuꝫ: aggrega tio ⁊ diſgregatio eſt.

¶ Hic.d.pħs ꝙ t̄ctio ē qn̄ mouēs motū aliqd ad ſe ul' ad alteꝝ mouet: ⁊ tūc mot⁹ trahētis ē uelocioꝛ motu nāli ipi⁹ t̄cti.ita tm̄ ꝙ trahēs nō ſepat̄ a t̄cto ſiue ſit ad ipꝫ trahēs ſiue ad alteꝝ. ⁊ t̄ctio differt a pulſiōe.q: i pulſiōe motoꝛ ſe hēt a mo^{li} ut ē min⁹ a quo.ſed i t̄ctiōe mouēs ſe hēt ut termin⁹ ad quē reſpectu mobilis: q: pellēs mouet mo^{le} a ſe.ſꝫ tra hēs mouet mo^{le} ad ſe. Vñ tractio tm̄ inuenit̄ in reb⁹ nālib⁹ aut i reb⁹ uolūtarijs.i nālib⁹ attrahē ē mouē aliqd ad ſe: ſꝫ i reb⁹ uolūtarijs ē inuenire utrūqꝫ. Nā ſi aliqs ſtet iuxta me poſſū trahē aliquē magis di ſtātē ul' ad meipꝫ ul' ad illū q̄ ſtat iuxta me ⁊ reliq̄ mot⁹ ad pulſionē ⁊ tractionē reducunt̄. Alij vo mo tus ſpāles q̄ vidēt̄ur eiuſdē ſpēi cū his ut iſpiratio ⁊ exſpiratio ⁊ mot⁹ coꝛpoꝝ q̄ ſūt emiſſiui ⁊ recepti ui reducunt̄ ad pulſionē ⁊ tractionē. Silr̄ ſpatchis q̄ ē q̄dā pcuſſio ⁊ ē pulſio ⁊ horeſis.ſ.radiatio q̄ p tinet ad textorē q̄ ē q̄dā tractio.taliū eni motuū q̄ dā ē ꝯgregatio ⁊ tūc ē tractio: ⁊ q̄dā diſgregatio ⁊ tūc ē pulſio.cū igit̄ ois mot⁹ localis q̄ ē ab extriſe co ſit ꝯgregatio uel diſgregatio ul' p̄ſupponēs ali quē iſtoꝝ motuū. ⁊ ꝯgregatio eſt tractio: ⁊ diſgre gatio eſt pulſio.ſequit̄ ꝙ omnis motus localis q̄ ē a coꝛpore extrinſeco eſt tractio uel pulſio ul' redu citur ad aliquem iſtorum duorum motuum.

¶ Vertigo aūt cōpōit̄ qdē ex tractu ⁊ pul ſiōe. Hoc qdē eni pellit mouēs: aliud aūt trahit. Manifeſtū igit̄ ē ꝙ ſiqdē ſil' pellēs ⁊ trahēs cū eo q̄d pellit̄ ⁊ trahit̄: nullum mediū eius quod mouet̄ ⁊ mouētis eſt.

¶ Nūc pħs.d.ꝙ v̄tigo eſt mot⁹ cōpoſit⁹ ex pulſu ⁊ tractu.qn̄ eni aliqd v̄tit̄ ul' mouet̄ uoluēdo ex vna pte pellit̄ ⁊ ex alia pte trahit̄. ¶ Sciēdū tm̄ ꝙ de rōne v̄tigis nō ē ꝙ ſit cōpoſita actualr̄ ex pulſu ⁊ tractu.ſꝫ opꝫ ꝙ ſi ſit v̄tigo ꝙ ibi ſit tract⁹ ul' pulſus qm̄ illđ qđ v̄tit̄ ul' trahit̄ a mouēte ul' pellit̄ a mo uēte: ⁊ nō opꝫ ꝙ actualr̄ v̄tat̄ ⁊ t̄hat̄.qñqꝫ tm̄ illud qđ v̄tit̄: trahit̄. ⁊ qñqꝫ pellit̄ a mouēte. Vñ nō ois v̄tigo ē actualr̄ cōpoſita ex pulſu ⁊ tractu.ſed po tētialr̄ ⁊ ſub diſiūctiōe. cū igit̄ ois mot⁹ q̄ ē ab extri ſeco ſit pulſio uel tractio: ⁊ in pulſione ⁊ tractione mouens ⁊ motū ſunt ſil'.pꝫ ꝙ in oi motu locali q̄ ē ab extrinſeco mouens ⁊ motum ſunt ſimul.

¶ Hoc autem manifeſtum ex dictis. Pul ſio quidēꝫ eni: aut a ſeipſo: aut ab alio ad aliud motus eſt.

¶ Hec ē 2ᵃ pti^{la} 2^{e} ptis p̄^{e} pti^{le} 2^{e} ptis p̄n^{lis} hui⁹ capl'i in q̄ pħūs ex p̄dictis ꝯcludit 2^{am} ptē maioris de moſtratiōis p̄n^{lis}.ſ.ꝙ in oi motu locali qui eſt ab

extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimľ. ⁊ ꝯtinet duas ptes. qm̄ in pᵃ declaꝛat qđ dcm̄ eſt. In 2ᵃ ibi ⌊ Proiectio aūt. remouet q̄dā obiectionē q̄ accidit circa pulſionē. In pᵃ igiꝛ pte hui⁹ pticule.d. phūs ꝙ manifeſtū eſt ex iā dictꝭ ꝙ in oī motu locali qui eſt a pnᵒ extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſimľ. ⁊ ꝯſiſtit vis rōnis in h̄: q2 oīs mot⁹ localis qui eſt a pnᵒ extriſeco uľ eſt pulſio uľ tractio uel reducibilis ad pulſionē uľ tractionē. ſed in pulſiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ḡ in oī motu locali qui eſt a motore extriſeco mouēs ⁊ motū ſunt ſiľ. Maioꝛ pȝ. q2 nō plea ſunt mot⁹ locales qui ſunt a pnᵒ extrinſeco q̄ȝ pulſio tractio uectio ⁊ v̄tigo ⁊ motus reducibiles ad hos 4ᵒʳ: ⁊ duo hoꝝ 4ᵒʳ motuū. ſ. uectio ⁊ v̄tigo reducūtur ad pulſionē ⁊ tractionē. qm̄ uectio fundaꝛ in aliis trib⁹. ⁊ v̄tigo cōponiꝛ ex pulſiōe ⁊ tractiōe. Et ſic oīs mot⁹ localis qui eſt a motore extriſeco uľ eſt pulſio uľ tractio ſiue reducibilis ad pulſionē uľ tractionē. ⁊ ſic pȝ maioꝛ. minoꝛ v̄o pbaꝛ. ſ. ꝙ in pulſiōe ⁊ tractiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ⁊ h̄ pbaꝛ dupl̄r. p̄ ex deſcriptiōe utriuſq̄ȝ mot⁹ ſic. Pulſio eſt mot⁹ a ſeipſo uľ ab alio ad aliō ſed nō pōt aliqd pellere aliō a ſe uľ ab alio niſi tāgat ipȝ. ⁊ p ꝯñs niſi ſit ſiľ cū ipſo in pnᵒ mot⁹. ⁊ cū pulſū ſepaꝛ a pellēte. tūc pellēs nō eſt mouēs: ſed aer tūc mouet ſi pulſio ſit in aere. ⁊ ſic pȝ ꝙ in pulſiōe mouēs ⁊ motū ſunt ſiľ. Idē pȝ in tractiōe qm̄ tractio eſt mot⁹ ad ipm̄ mouēs uľ ad alteꝝ: trahēs eni trahit tractū ad ſe uľ ad alteꝝ: ⁊ nō ſepaꝛ t̄hēs ab eo qđ trahiꝛ. ḡ in tractione mouēs ⁊ motū ſunt ſiľ. ⁊ ſic patet in his duobus motibus. i. in pulſione ⁊ tractione ꝙ mouens ⁊ motum ſunt ſimul.

⁋ Tractus autem ab alio ad ipſuȝ: aut ad aliud eſt: amplius enim in proiectis.

⁋ Scđo pbaꝛ idē per ꝯgregationē ⁊ diſgregatiōeȝ nā dcm̄ eſt ſupi⁹ ꝙ pulſio eſt diſgregatio. ⁊ t̄ctio ē ꝯgregatio. ſȝ ſincſis. i. ꝯgregatio. ⁊ dyaſis. i. pulſio ſeu diſio nō pōt eē niſi mouēs ꝓpiquū ⁊ motū ſūt ſiľ. Nō eni pōt aliqs ꝯgregare uľ diſgregare niſi adeſſet his que ꝯgreganꝛ uel diſgreganꝛ. ⁋ Intelligēdū ꝙ phs p2o rōne h̄ facta itelligit h̄ vnā ꝯditionalē. ⁊ pbat añs ꝯditiōalis quā ponit cū. d. Si int̄ pellēs ⁊ pulſū nō ſit mediū: ⁊ inter trahens ⁊ tractū nō ſit mediū: tūc iter nullū mouēs ⁊ motuȝ localr̄ ab extriſeco eſt aliqđ mediū. ꝯña pȝ ex iam dictis. qm̄ oīs mot⁹ localis qui eſt ab extriſeco uľ eſt pulſio uel tractio: uel reducibilis ad illa: uel ad aliqđ iſtoꝝ. antecedēs ꝓbatur in textu. ſ. in pulſione ⁊ tractione mouens ⁊ motum ſunt ſiľ cū dicit pulſio: quedā eni aut a ſeipſa ⁊c̄. ⁊ ſatꝭ pȝ l̄ra de ſe.

⁋ Proiectio aūt qn̄ uelocioꝛ mot⁹ fiat: q̄ȝ qui ſcḋm nām lati fortiori facta pulſione: ⁊ hoc facto tādiu accidit ferri: quouſq̄ȝ foꝛtioꝛ ſit motus eius qđ fertur. Manifeſtū igitur qm̄ qđ mouetur ⁊ mouēs ſiľ ſunt: ⁊ nullum medium eſt ipſorum.

⁋ Hec eſt 2ᵃ ps hui⁹ pticľe in qua phs remouet quādā dubitationē que accidit circa pulſionē que talis eſt. nō eni vꝛ ꝙ in oī pulſiōe mouēs ⁊ motū nō ſūt ſiľ. qm̄ ꝓiectio eſt q̄dā pulſio: ſed in ꝓiectione mouēs ⁊ motū nō ſunt ſiľ. ḡ. Iſtā obiectioneȝ remouet phs. d. ꝙ ꝓiectio eſt qn̄ mot⁹ ei⁹ q̄ ꝓiectuȝ ferꝛ eſt uelocioꝛ q̄ȝ mot⁹ ſcḋm nām. ſic qn̄ mot⁹ aeris cāt⁹ a ꝓiciēte eſt mot⁹ uelocioꝛ q̄ȝ mot⁹ nālis aeris: ⁊ q̄ȝdiu ille mot⁹ aeris qui ſit ex pulſiōe ꝓiciētis eſt uelocioꝛ q̄ȝ mot⁹ nālis eiuſdē tādiu moueꝛ ꝓiectū. Ex q̄ pȝ ꝙ pᵐ ꝓiciēs nō eſt tūc mouēs ꝓiectū: ſed aer mouēs tūc mouet ꝓiectū. Et aer motus tūc mouēs ꝓiectū ſiľ eſt cū ꝓiecto. ⁊ ſic in motu ꝓiectiōis mouēs primū ⁊ motū ſimľ ſunt: ita ꝙ iter illa nō eſt mediū. ⁋ Alr̄ tn̄ exponit ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ mot⁹ ꝓiectiōis eſt qn̄ trāſferēs mouet trāſlatū ad ptē ad quā moueꝛ nālr̄ motu uelociori ſuo motu nāli: ut pȝ in ꝓiectiōe lapidis ad iferi⁹. qm̄ ſi lapis ꝓiciaꝛ ad iferi⁹ mouebiꝛ ueloci⁹ q̄ȝ moueret ſuo motu nāli. Uñ ꝯᵗᵒʳ mouet h̄ duplicē dubitationē. q2 ſcḋm illā expōnē ꝓiectio de qua loqtur nō eſt cōis oīb⁹ modis ꝓiectiōis. qm̄ in ꝓiectiōe in q̄ mot⁹ ꝓiciētis eſt ꝯ̄ motū nālē ꝓiecti nō eſt mot⁹ nālis trāſlati uelocioꝛ motu ſuo nāli: ſed ꝯtrariuꝛ. ⁋ Uñ ad h̄ rñdet ꝯᵗᵒʳ dicēs ꝙ ex illo pōt itelligi cōe utriſq̄ȝ: ita ꝙ illđ qđ dixit. i. ꝙ ꝓiectio erit qn̄ mot⁹ trāſlati fuerit uelocioꝛ motu nāli. itelligiꝛ ſic uelocioꝛ. i. foꝛtioꝛ: q2 ſi mot⁹ ꝓiectiōis fuerit ꝯ̄riuꝛ motui nāli vincet ipm̄. ⁊ ſi ſit ei ꝯueniens addet ⁊ augmētabit ipȝ. Uñ mot⁹ expellētis in utroq̄ȝ motu eſt foꝛtioꝛ q̄ȝ mot⁹ expulſi: q2 ſi mot⁹ ꝓiectiōis ſit ꝯ̄ri⁹ motui nāli certū eſt ꝙ eſt foꝛtioꝛ q̄ȝ motus nālis: q2 vicit ipȝ. Silr̄ ſi mot⁹ ꝓiectiōis ſit ad eūdē terminū ad quē eſt mot⁹ nālis ꝓiecti certū ē ꝙ mot⁹ ꝓiectiōis eſt uelocioꝛ. i. foꝛtioꝛ q̄ȝ mot⁹ nālis eiuſdē: ut ſi aliqs ext̄ñs ſurſū ꝓiceret lapidē deoꝛſū: lapis ueloci⁹ moueret q̄ȝ ſi dereliqueret ꝓpꝛie nāe. ⁊ ſolū moueret motu nāli. ⁊ eodē mō debet itelligi de motu tract⁹: qm̄ qn̄ aliqd t̄hiꝛ ad ptē illā ad quā nālr̄ inclinaꝛ: tūc opȝ ꝙ mot⁹ t̄hētis ſit uelocioꝛ q̄ȝ mot⁹ nālis t̄cti. Nā ſi aliqs t̄hēs q̄ue deoꝛſū nō moueret ueloci⁹ q̄ȝ ipȝ q̄ue ſurſū derelictū ꝓpꝛie nāe nlľo⁹ t̄heret ipȝ. ſȝ qn̄ aliqd t̄hiꝛ ad aliquē locū ꝯ̄ ſuā nālē iclinationē: tūc opȝ ꝙ mot⁹ t̄hēns ſit uelocioꝛ motu t̄cti: ſic ꝙ t̄ctū moueaꝛ ueloci⁹ q̄ȝ moueret nālr̄: ut pȝ de iactu lapidis ſurſū ut igiꝛ in oī motu t̄ctiōis v̄itatē hēat ꝙ mot⁹ t̄hētis ſit uelocioꝛ motu nālis t̄cti: exponiꝛ ſic. vȝ. de motu ꝓiectiōis ꝙ mot⁹ t̄hēns dȝ eē uelocioꝛ. i. foꝛtioꝛ. nā niſi v̄t⁹ t̄hēns eēt foꝛtioꝛ q̄ȝ v̄t⁹ t̄cti alr̄ nullo mō traheret ipȝ. ⁋ Pꝛo tota igiꝛ iſta pte in qua demr̄aꝛ ꝙ in oī motu locali mouēs ⁊ motū ſunt ſiľ ſciēdū eſt ꝙ demr̄atio b2euit̄ ꝯſiſtit in h̄: illđ qđ moueꝛ localr̄: aut moueꝛ a pnᵒ itriſeco: aut moueꝛ ab extriſeco. ſi ab itriſeco māifeſtū eſt ꝙ in illo motu mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ: ſic ꝙ diſtigūnꝛ ſcḋm locū. ſi v̄o moueꝛ a pnᵒ extriſeco: ⁊ oīs mot⁹ a pnᵒ extriſeco uel eſt pulſio uľ tractio uľ reducibilis ad aliquē iſtoꝝ. ſed in pulſu ⁊ t̄ctu mouēs ⁊ motū ſunt ſiľ ut ꝓbatū eſt. ḡ i oī motu locali q̄ ē a pnᵒ extriſeco mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ⁊ in oī motu locali q̄ ē a pnᵒ itriſeco mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ḡ i oī motu locali mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ⁋ Sȝ circa hāc pticulam dubitaꝛ. vȝ. utrū i oī motu mouēs ⁊ motū ſint ſiľ. ⁊ vꝛ ꝙ nō. p̄ q2 mot⁹ t̄ct⁹ ē mot⁹ localis. ⁊ i motu t̄ctiōis nō ſp mouēs ⁊ motū ſūt ſiľ. ḡ. maioꝛ pȝ. ⁊ minoꝛ declaꝛ. q2 ferrū t̄hiꝛ a magnete: ſȝ ferrū nō eſt ſiľ cū magnete. ⁊ etiā loc⁹ nālis attrahit locatū nāliter in eo: ſȝ nō eſt ſimľ cū eo. ḡ. ⁋ Itē uapores moueꝛ ſurſū a ſole attrahēte: ⁊ tn̄ ſol nō eſt ſiľ cū eis. ⁋ Itē mot⁹ ꝓiectiōis ē mot⁹ localis: ⁊ tamē ꝓiciēs ⁊ ꝓiectū nō ſūt ſiľ. ⁋ Dicēdū igiꝛ ꝙ in oī

motu locali mouēs primū ⁊ motū ſūt ſil' ſicut ꝓ
bat phūs. Et ꝓ rōnib' adductꝭ in ꝯriū dicūt qdaꝫ
ꝙ nō ſp opꝫ motu locali mouēs tāgere motū tactu
mathe^co in q̄ ultima ſūt ſil' ſed tactu ꝟtuali. Un̄ di
cūt ꝙ phūs nō itēdit ꝙ mouēs ⁊ motū ſint ſil' lo
cal'r. ſed ꝙ mouēs ſit ſil' cū moto ꝟtual'r. ℂ Sꝫ ꝯ
illō vꝫ eē intētio pħi ⁊ ꝯ^ris exp̄ſſe. qꝛ phūs intēdit
ꝙ īter mouēs primū ⁊ motū nō ē mediū corꝑale
Nā per iſtā ꝓpōnē: īter mouēs primū ſm locū ⁊
motū ab eo nullū eſt mediū. ꝓbat phūs ꝙ ſi eēnt
īfinita mouētia ex eis ⁊ mota fieret vnū ſm ꝯtinua
tionē ul' ꝯtiguationē: qō nō oporteret ſi īter mouēſ
⁊ motū eēt mediū corꝑale. ℂ Itēꝫ ꝯ^or ꝯ^o 10° hic
dīc ꝙ phūs itēdit hic decl'are ꝙ nullū eſt mediuꝫ
īter motorē ꝓpīquū. ⁊ illō qō mouet ab eo nec ple
nū nec uacuū. ⁊ h^9 motor eſt cū moto. ⁊ h̄ ē neciū
in demr̄atiōe p̄dicta: ⁊ maximū fundamētū in plī
bus reb' nālib'. Eſt enī neciū p̄dcā: qꝛ ipo^le ē ima
ginari ex illis magnitudib' fieri vnū itm̄ ſꝫ ꝯtactū
niſi ꝯcedat ꝙ īter motorē ꝓpīquū ⁊ motū non eſt
mediū. ℂ Itē ſi talis conat' ꝟtualis ſufficeret ad
h̄ ꝙ mouēs moueret mo^le nō opꝫ ponē ꝙ ferrū al
terareť a magnete ad aliq̄ꝫ q̄litatē q̄ mouet ferrū.
qō tn̄ ꝯ^or ponit r̄ndēdo ad obiectionē de magne
te ⁊ ferro. Tenēdū ē igr̄ ſm itētionē pħi ⁊ ꝯ^ris ꝙ
in oī motu locali mouēs primū ⁊ motū ſunt ſil'. ⁊
ſō ad p^m in ꝯriū de ferro ⁊ magnete r̄ndet ꝯ^or di
cēs ꝙ ſi aliqd vꝫ attrahē ferrū ſine tractu ⁊ motu
nō eſt attractio niſi equoce. qm̄ attractio in ꝟitate ē
illa in q̄ attrahēs mouet cū attracto: ⁊ nece eſt ꝙ
mot' attrahentꝭ ſit uelocior aut fortior q̄ꝫ mot'. at
tracti. ſed attractio in q̄ attrahēs eſt qeſcēs ⁊ at
tractū motū nō ē attractio in rei ꝟitate. ſꝫ attractū
moueť ex ſe ad attrahēs ut ꝑficiat ſe. ſic lapis mo
ueť ad īferi': ⁊ ignis ad ſupi'. Un̄ dīc ꝯ^or ꝙ ſil'r
pōt itelligē de motu ferri ad magnetē: ⁊ alimentꝭ
ad mēbꝛū. ꝟbi grā. de motu ſāguis ad ſupiora cor
poris. ⁊ ul'r nutrimēti arborꝝ ad eaꝝ ſupiora. hec
ꝯ^or. Patet igr̄ ſꝫ ꝯ^rem ex his ꝙ magnes nō attra
hit ferrū. ſed ferrū alterať a magnete ⁊ ex ſe moue
tur ad magnetē ut ꝑficiať ibi. Un̄ ferrū ꝑ q̄litateꝫ
quā acq̄ſiuit a magnete mouet ſe local'r ad magne
tē: ⁊ ille mot' nō eſt mot' attractiōis. Un̄ dīc ꝯ^or
ꝙ ille mot' ferri ad magnetē nō eſt mot' locati ad
locū. nō enī moueť ferrū ad magnetē. nec alimētū
ad mēbꝛū ſic ad locū ſuū nālē. ⁊ h̄ decl'ať ī h̄ loco
ꝑ tria ſigna. q̄rū p^m eſt: qꝛ ferrū nō moueť ad ma
gnetē ſb̄ q̄cūqꝫ q̄ꝫtitate. ſꝫ ſb̄ ꝑua q̄ꝫtitate: qꝛ pōt eē
ferrū ita magnū ꝙ nō moueret ad magnete. ſi tn̄
ferrū moueret ad magnetē: ſicut corp' ad ſuū locū
nālē q̄ꝫtūcūqꝫ ferꝝ eēt magnū moueret ad magne
tē. ⁊ q̄ꝫto ferrū eēt mai' tāto ueloci' moueret ad
magnetē: ſic gue q̄ꝫto ē mai' ⁊ pluſ hn̄ſ de gūitate
tāto ueloci' moueť ad ſuū locū nālē. ℂ Scōꝫ ſig^m.
eſt. qꝛ corp' nāle extn̄s ex̄ locū ſuū nālē q̄ꝫtūcūqꝫ
diſtet a loco ſuo ſi nō ꝓhibeať moueť ad locū ſuū.
ſed ferrū nō in q̄cūqꝫ diſtātia moueť ad magnetē.
ſꝫ ſolū in diſtātia ꝓpinq̄. vn̄ ferrū tātū poſſet diſta
re a magnete ꝙ nō moueret ad ipaꝫ. ⁊ eodē mōē
de motu alimēti ad mēbꝛū. qm̄ nō moueť ad mem
bꝛū in q̄cūqꝫ q̄ꝫtitate. nec in q̄cūqꝫ diſtātia. ℂ Ter
tiū ſignū eſt. qꝛ ſi magnes perūgať ul' fricet alleo
ferrū nō mouebiť ad magnetē: qꝛ magnete extn̄te
in illa diſpōne ferrū nō acq̄rit q̄litatē a magnete ꝑ
quā ferrū inatū eſt mouē ſe ad magnetē. vn̄ h̄ ē ſi
gnū ꝙ ferrū nō moueť ad magnetē niſi qꝛ ferrū ē
alteratū. vn̄ breuit' in h̄ ꝯſiſtit ſol'o ꝯ^ris ꝙ ferrū al
terať a magnete ad aliq̄ꝫ q̄litatē per quā ferrū mo
uet ſe ad magnetē. ⁊ ſic magnes nō attrahit ferrū
attractiōe ꝟa. vn̄ ille mot' ferri ad magnetē non eſt
mot' ab extriſeco ſꝫ ab itriſeco: qꝛ ē a q̄litate inhe
rēte ferro. ℂ Sed ꝯ illū modū dicēdi pōt argui ꝓ
bādo ꝙ in ferro nō cātur talis q̄litas mouēs ferrū
ad magnetē. qꝛ idē mouēs nāle nō ē p̄n^m mouēdi
idē mo^le motib' ꝯrijs: ut pꝫ 2° de gn̄atiōe. Idē ma
nēs idē ſp ē natū facē idē: ſꝫ ferrū ad p̄ntiā magne
tis qn̄qꝫ mouetur ſurſū: ⁊ qn̄qꝫ deorſū: qn̄qꝫ a de
xtris: qn̄qꝫ ꝟo a ſiniſtris ſm diuerſā ⁊ diuerſā pō
nē magnetꝭ ſurſū ul' deorſū. a dextris ul' a ſiniſtris
ḡ mouēs ferrū ad magnetē nō ē aliq̄ q̄litas i ferro
qꝛ illa q̄litas ſolū mouēt ad vnā dīiā poſitionis ⁊
ꝑtis. ℂ Et ꝑ idē pt̄ ꝓbari ꝙ nec q̄litas cāta in fer
ro ꝑ ſe: nec magnes ꝑ ſe: nec ambo ſil' mouēt ferrū
qꝛ oīa h^c ſūt iaiata. ⁊ vnūqōqꝫ iſtorū ē iaiatū. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s nō pñt mouē idē motib' ꝯrijs. ſꝫ ferrū moueť
ſurſū ad magnetē extn̄tē ſurſū. ⁊ etiā moueť deorſū
ad magnetē extn̄tē deorſū. ḡ ferꝝ nō moueť ad ma
gnetē ab aliq̄ tali qualitate: nec a magnete: nec ab
ambob' ſiml'. ḡ. ℂ Eadē rō ꝯfirmať qm̄ eadē virt'
motiua aīalis nō mouet corp' aīalis ad diuerſa lo
ca niſi ꝑꝑ diuerſitatē appetituū ul' cognitionū que
hn̄t rōnē mouēdi: ita ꝙ in aīali idē mouēs nō mo
uet aīal ad diuerſa loca niſi apponať aliq̄ diuerſi
tas ex ꝑte mouētis. ḡ m'to fort' in iaiatꝭ. cuiuſmo
di ſūt ferrū ⁊ q̄litas ferri. ⁊ ēt magnes. idē enī mo
uēs ſine oī additiōe alteri' mouētis nō mouet ad
ꝯrias dīias loci. ℂ Itē ꝓbať ꝙ nll'a q̄litas cāta in
ferro a magnete ē ſufficiēs motor reſpectu ferri. qꝛ
poſito ſufficiēte motore nō ipedito a moto q̄cūqꝫ
alio ponīť mot'. ḡ ſi in moto cāreť talis q̄litas de
ſtructa magnete uel amota magnete illa qualitas
mouēt ferrū qō nō eſt uerū. qꝛ nō plus mouēt fer
rū ad vnā dīiā loci q̄ꝫ ad aliā. ⁊ ſic mouebit ad oēſ
dīiās loci qō eſt ipo^le: ul' ad nullā. ⁊ h̄ eſt q̄d itēdi
mus. ſ. ꝙ in ferro nō eſt aliq̄ talis q̄litas mouens
ferrū. ℂ Itē arguiť ſic. Oīs q̄litas in reb' inalatꝭ
eſt ſenſibilis ſicut phūs videť uelle in h̄ capl'o. ſed
nulla q̄litas ſenſibilis cātuř in ferro a magnete: ut
pꝫ: qꝛ nec color: nec ſon': nec odor: nec uapor: nec
calor: nec frig' ⁊c̄. ut pꝫ. qꝛ ſi in ferro cāreť talis q̄
litas illa poſſet ab aliq̄ ſenſu cōꝑhēdi: cui' oppo
ſita experimur. ℂ Et ꝯfirmať ꝑ h̄. qꝛ nulla q̄litas ſē
ſibilis magis mouet ſōm ſuū ad magnetē q̄ꝫ mar
morē ut pꝫ iductiue. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nulla q̄litas ſenſibi
lis cātur in ferro per quā ferrū moueať ad magne
tē. ℂ Ad illō dicendū ꝙ in ferro cātur aliq̄ q̄litas
mouēs ferrū ad magnetē. ⁊ ferrū motū ad magne
tē per h^9 q̄litatē moueť per ſe motu alt'atiōis q̄ ē
ad ꝑfectionē quā acq̄rit ex ei' ꝯiūctiōe cū magne
te. ⁊ qꝛ ad illā ꝑfectionē nō pōt deuenire ſine mo
tu locali: nō ferrū moueť ꝑ accn̄s motu locali. cū ḡ
p̄ dī ꝙ in aīatis idē eſt mouēſ ad ꝯrias dīias loci.
dico ꝙ idē nō eſt per ſe mouēs ad ꝯrias dīias lo
ci. tn̄ nō eſt icōueniēs ꝙ idē per accn̄s moueat ſe
ad diuerſa loca ſiue ꝯria. vn̄ i motu locali ferri ad
magnetē nō eſt aliqd per ſe mouēs ad locū. nec ad
ad aliquā dīiā loci. ſed q̄litas cāta in ferro ꝑ accn̄ſ
mouet ferrū motu locali. non enī per ſe mouet ad
locū. ſꝫ per ſe mouet ad ꝑfectionē acq̄rēdā ex ꝯiū
ctiōe ei' cū magnete. nec ē icōueniēs ꝙ vnū ⁊ idē

ſit pn^m mouēdi p acciñs aliqd ad loca ꝯria. ⁊ ſic p hoc patet ad p^{am} obiectionē: ⁊ ad ei⁹ cōfirmationē. ¶ Ul' dicat ꝙ ferrū ſufficiēter alt'at a magnete. aut hēt in ſe qualitatē cātā a magnete que eſt p ſe pn^m motus localis ad magnetē: ſeu ad locū ſibi equalē ꝓpiquiſſimū magneti. ſ. ita ferrū alteratuȝ inceē nō ex ſe. ⁊ per ſe ad locū ſibi equalē ꝓpiquiſſimū magneti. ꝙ aūt moueat ſurſū aut deorſū: añ ⁊ retro. hoc eſt p acciñs. ḡ ꝙ ferrū ſic alteratū mouet. ideo eſt q: pn^m itriſecū mouet ad magnetē ⁊ ad locū equalē ꝓpiquiſſimū magneti qñ dī ꝙ idē nō ē p ſe pn^m diuerſoꝝ motuū ꝯcedēdo tñ poſſibile eſt ꝙ idē ſit p acciñs ꝯrioꝝ motuū. vñ qualitas gñata in ferro a magnete eſt pn^m ferri ad magnetē. ⁊ p acciñs ſurſū: deorſū: añ: ul' retro: tñ nō mouet ad locū ſurſū ul' deorſū inquātū ille loc⁹ eſt ſurſū uel deorſū ⁊c̄. Sȝ iquātū ille loc⁹ eſt ꝓpiquiſſim⁹ magneti: ⁊ forte mot⁹ localis ferri ad magnetē eſt mot⁹ p acciñs: q: ſeqtur motū p̄orē. ſ. motū alterationis ad magnetē q' eſt p ſe mot⁹: ⁊ ideo in hoc ordine nō eſt icōueniēs ꝙ idē ſit pn^m mouēdi p accidēs ad loca ꝯria: ſicut nō eſt incōueniēs ꝙ magnes auferat ad diſtātiā ꝯriā ſibi. ſ. ſurſū: deorſū: añ: ⁊ retro: ideo ad alterū ſeu ad alterationē ferri a magnete v̄ſus oēm diīam poſitiōis ſequit mot⁹ localis ferri ad magnetē v̄ſus oēȝ diīaȝ poſitiōis. ¶ Ad aliud dico ꝙ illa qualitas cāta in ferro non pōt mouē ſine p̄ſentia magnetiſ: qm̄ magnes eſt p ſe cā illi⁹ qualitatꝭ: ⁊ nō ſolū in fieri: ſȝ ēt in cōſeruari ſicut obiectū cauſans imaginē in ſpeculo eſt cā imaginis tā in fieri ꝙ̄ in cōſeruari. ⁊ iō ſicut amoto ſbo nō manet imago in ſpeculo: ita amota magnete nō mãet illa q̈litas i ferro p quā ferrū inatū ē moueri ad magnetē ⁊c̄. ¶ Ad aliō cū dī ꝙ oīſ q̈litas i reb⁹ iaiatꝭ ē ſenſibilis illō ē notādū. nec illō vult pħus: qm̄ multe ſūt q̈litates de 1ª ſpe q̈litatꝭ q̄ inſūt reb⁹ iaiatꝭ q̄ nō ſūt ſenſibiles. nō eni ē oīs qualitas actiua ul' paſſiua de 1ª ſpe q̄litatꝭ ſenſibilis: pȝ manifeſte. ¶ Et adhuc vī mihi ꝙ ferrū alt'et a magnete effectiue p ſe: ⁊ a q̈litate cāta i ferro a magnete alt'at foial'r ⁊ p ſe: ⁊ ab eadē q̈litate mouet p acciñs effectiue motu locali. nō ē eni h⁹ q̈litas p ſe pn^m mot⁹ localis. ¶ Ad aliō qñ obiicit de vaporib⁹ motꝭ a ſole ſurſū mlt'ū diſtāte ab eis. dicēduȝ ꝙ in illis vaporib⁹ cānt a ſole q̄dā q̈litates mouētes vapores: ⁊ credit ꝙ h⁹ q̈litas ſit leuitas icorporata a ſole: ⁊ h⁹ q̈litas ē ꝓrimū mouēs ⁊ ē ſimul cū moto. ¶ Ad aliō qō iducit de ꝓiectiōe lapidis dicēdū ꝙ q̄eſcēte p̄° ꝓiiciēte ꝓiectū mouet ab aere moto iſequēte ꝓiectū ⁊ ille ſil' ē cū ꝓiecto. ⁊ ſic in motu ꝓiectiōis mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſunt ſil'. ¶ Quidā tñ dicūt ꝙ a p̄ ꝓiiciēte cātur in ꝓiecto aliq̈ vt⁹ q̄ mouet ꝓiectū qñ p̄^m ꝓiiciēs ceſſat a mouere. qō ꝓbāt ſic. Ceſſāte p̄ ꝓiiciēte: aut ꝓiectum mouet a ſe: ut ab aliq̄ alio extriſeco mouēte: ſi det p̄^m: hēt ꝓpoſitū. vȝ. ꝙ i ꝓiecto ē aliq̈ vt⁹ mouēs ꝓiectū. ſi v̄o det 2^m tūc q̄rit de illo corpe extriſeco mouēte: q: aut mouet a ſe. ⁊ tūc ſupfluerct p̄^m ꝓiiciēs cū illō mouēs extriſecū ſit ſufficiēs ad mouēdū ſe ⁊ ꝓiectū: aut mouet ab aliq̄ mouēte ⁊ moto. ⁊ tūc q̄ro de illo ſic p⁹: ⁊ ſic erit ꝓceſſus i iñ^m. ul' opȝ dare aliqō mouēs ſufficiēs ad mouēdū ſe ⁊ ꝓiectū ſine p̄ ꝓiiciēte. Suſtinēdo ꝙ ꝓiectū mouet ab aere p̄ ꝓiiciēte ceſſāte: eſt dicēdū ꝙ ꝓiectū mouet ab aere: ⁊ ꝙ aliqs aer mouēs ꝓiectū mouet a motore extriſeco. nec ē ꝓcedē in iñinitū: q: ē deuenire ad aliquē aerē q mouet p ſe: q: a p̄ ꝓiiciēte recipit motū ⁊ v̄tutē ꝯtinuādi motū ex ſe. Et cū dicit ꝙ oē p̄^m ꝓiiciēs ſupflueret. dico ꝙ nō eſt uerū: q: aer hēt v̄tutē ꝯtinuādi motū ceſſante p̄ ꝓiiciēte: ⁊ h̄ nō habet a ſe: ſed a p̄ ꝓiiciente. de mō v̄o q̄ mot⁹ ꝓiectionis ꝯtinuatur primo ꝓiiciente q̄eſcente dicet in 8° huius. ubi magis habet locum.

¶ At v̄o neq̧ alterati neq̧ alterātis nullū mediū. Hoc āt manifeſtū ex iductiōe. In oīb⁹ eni ſil' cē accidit alterās ultimū: ⁊ p̄mū qō alterat. Quale eni alterat i eo q̄d ſenſibile ē. Sēſibilia aūt ſūt q̄b⁹ differūt corpa ad ſeīuicē: ut grauitas: leuitas: durities: mollities: ſon⁹: nō ſon⁹: albedo: nigredo: dulcedo: amaritudo: hūiditas: ſiccitas: denſitas: raritas: ⁊ horū media. Sil'r aut ⁊ alia q̄ ſub ſenſu ſūt: q̄rū ē ⁊ calor ⁊ frig⁹: ⁊ leuitas: ⁊ aſpitas. Hec eniȝ ſūt paſſiōes ſubiecte q̈litatꝭ. His eni differūt ſēſibilia corpoꝝ aut ſȝ aliq̄d hoꝝ magis ⁊ min⁹ ⁊ i patiēdo aliqd hoꝝ. Calefactiua eni aut frigefactiua: aut dulcefactiua: aut amaricatiua: aut ſm aliqd aliō p̄dictoꝝ. Sil'r ⁊ aiata corpoꝝ ⁊ iaiata. Et aiatorū quecūq̧ partiū ſunt inanimate.

¶ Hec ē 2ª pn^{la} 2ᵉ ptis pn^{lis} hui⁹ capl'i in qua decl'at 2ª ps maioris pn^{lis} rōnis p quā ꝓbat ꝙ i oī motu mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. Uñ 2ª ps illi⁹ maioris ē illa. vȝ. ꝙ i oī motu alt'atiōis mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ hec ꝯ ē ꝓſillogiſata ſeu annexa q̄ ꝓbat ſic. In oī alt'atiōe corpali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ⁊ in oī alteratiōe ſpūali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. ſed oīs alteratio eſt corpalis ul' ſpūalis. ḡ i oī alt'atiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. i. alterās ⁊ alt'atū itelligēdo de mouēte ſeu alterāte ꝓrimo. ⁊ p alt'ationē corpalē itelligo alt'ationē q̄ ē ſȝ qualitates p ſe ſenſibiles: ⁊ ē p̄ corpeū ſȝ corpa: ⁊ cōis aiatꝭ ⁊ iaiatꝭ ut ſūt calefactio ⁊ frigefactio: ꝯdenſatio ⁊ rarefactio: ⁊ ſic de alijs. Et p alt'ationē ſpūalē itelligo alt'ationē q̄ ē i aliqua pte aīe ut alt'atio q̄ eſt in mutatiōe ſenſuū. ¶ Hoc igr̄ viſo pħs decl'at maiorē hui⁹. q: minor de ſe ē manifeſta. ⁊ q: maior hēt duas pticulaſ. iō iſta pti^a hēt duas ptes: q: i p̄^a decl'at ꝙ i oī alteratione corpali mouēs ⁊ motū ſūt ſil'. In 2ª ibi ⌊ Et ipi⁹ ſenſus ⁊c̄. ⌋ Decl'at ꝙ i oī alt'atiōe ſpūali: ut i imutatiōe ſēſuū alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. In p̄ª igit pte hui⁹ pticl'e pħs ꝓbat ꝙ i oī alt'atiōe corpali alterās ⁊ alteratū ſūt ſil'. ⁊ h' ē 6ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbat ſic. In oī alt'atiōe q̄ ē ſȝ q̈litates ſenſibiles alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. ſȝ oīs alt'atio corpalis ē ſm q̈litates ſēſibiles. ḡ i oī alt'atiōe corpali alterās ⁊ alt'atū ſūt ſil'. maior hui⁹ rōnis ꝓbat iductiue: q: i oīb⁹ q̄ alt'ant alt'atiōe reali ſeu corpali alterās ⁊ alteratū ſūt ſil' ſic videbit: viſo q̄ ſūt qualitates ſenſibiles. ⁊ ꝓbat maior cū dī ꝙ quale alt'at eo ꝙ ſenſibile. ⁊ hoc ſupponit h̄. ſȝ ꝓbabit i ſequēti capl'o. ¶ Ad euidētiā igit hui⁹ rōnis q̄tū ad utrāq̧ premiſſa narrat pħs q̄ ſūt qualitates ſenſibiles dicēs ꝙ qualitates ſenſibiles ſūt q̄b⁹ corpa differunt ab

finicē:ut ſūt ğuitas:leuitas:duricies:mollities:ſen
ſus ſonꝰ: ⁊ ſilētiū:ul' ſonꝰ debilis: albedo: ⁊ nigre-
do:dulcedo: ⁊ amaritudo:humiditas: ⁊ ſiccitas:
⁊ eoꝝ media ut rubedo:fuſcedo ⁊ cetere q̈litates
medie iter q̈litates ꝯrias. Et ſilr q̈litates apphēſi
biles a ſenſu tactꝰ.ut ſūt calo::frigꝰ:leuitas: ⁊ aſpi
tas q̄ ſūt paſſiōes ſbte q̈litati:h̄ ē q̄ ſūt q̈litates ſen
ſibiles ꝯcte ſb h̄ cōi q̈litas.oia illa ſūt illa qbꝰ dif-
ferūt co:pa ſenſibilia abiuicē.ſm eni ꝙ co:pa ſen-
ſibilia ſūt:differūt iſtis q̈litatibꝰ.aut ƀ3 magis ⁊ mī
nus hñt iſtas q̈litates:aut aliq̄s eaꝝ ut ƀ3 ꝙ frigi-
da ſūt ul' calida ul' amara:ul' hñtia aliq̄s q̈litates.
ſm h̄ differūt i q̈litatibꝰ co:pa nō ſolū ſic differūt
co:pa aiata:ſed ēt co:pa iaiata. ⁊ ēt ptes iaiate co:
poꝝ iaiatoꝝ. Cū igr̄ q̈litates p̄dicte ſint ſēſibiles.
⁊ ſm illas q̈litates nō fit alteratio niſi tāgēdo illō
qō alterat:p3 ꝙ i oi alteratiōe ſm q̈litates ſenſibi
les alterās ⁊ altatū ſūt ſil'. ℭ Notāda ſūt hic tria
p̄ ꝙ ꝯ ſo:ai illā demrationē ſic:ois q̈litas ſenſi-
bilis:aut ē q̈litas p̄ aut 2. ⁊ q̈litates 2 ſūt ex q̈li-
tatibꝰ p̄mis.ſed i oi altatiōe q̄ ē ſm q̈litates p̄ma
alterās ⁊ altatū ſūt ſil':q: q̈litates p̄ ſūt ut calidū
frigidū:humidū: ⁊ ſiccū.ſ3 calefaciēs ⁊ frigefaci-
ens: ⁊ ſic de alijs nō calefac nec frigefac niſi tāgē-
do calefactū ul' frigefactū.ğ i oi altatiōe ſm q̈lita
tes p̄mas alterās ⁊ alteratū ſūt ſil'. Cū igr̄ q̈litate
ſcđe fiāt ex q̈litatibꝰ p̄mis nō alterāt niſi p̄mis al-
terātibꝰ q̈litatibꝰ ut dēſū rarū. ⁊ ſic de alijs nō al-
terāt niſi calefaciēdo ul' frigefaciēdo.ſeqtur ꝙ i oi
altatiōe ƀ3 q̈litates ſenſibiles alterās ⁊ altatū ſūt
ſil'. ℭ Scđo ē notādū ꝙ cū pħs.d.ꝙ q̈litates ſēſi
biles ſūt dr̄ie co:poꝝ.itelligit ꝙ q̈litates ſenſibiles
ſūt dr̄ie accñtales co:poꝝ ꝯſil'ui gtiū qbꝰ cogſcunt
ſenſibilr̄ dr̄ie co:poꝝ ꝯſil'iū gtiū: ⁊ nō ſūt dr̄ie ſbā-
les co:poꝝ. ℭ Tertio eſt notādū ƀ3 ꝯ h̄ ꝙ pħs
q̄ſi itēdit ſillogiƶare h̄ ꝙ raꝝ ⁊ dēſū ſūt q̈litates ⁊
nō pōnes ſic. Raꝝ ⁊ dēſū ſūt ultime dr̄ie co:poꝝ
ꝯſil'iū gtiū ⁊ dr̄ie co:poꝝ ſenſibiliū ꝯſil'ui gtiū ſūt
q̈litates ſenſibiles. Uñ itelligo ꝙ raritas ⁊ denſi
tas ſunt ultime differentie ſenſibiles ⁊ accñtales
aliquoꝝ co:poꝝ ſenſibiliū:ſed poſitiōes nō ſūt ul-
time dr̄ie ſenſibiles aliquoꝝ co:poꝝ ſenſibilium.

ℭ Et ipſi ſenſus alterātur. Patiunt enim.
Actio eni ipoꝝ motꝰ eſt p co:pꝰ patiēte
ſenſu aliqd. Secūdū quecūq3 qdē igit in
aiata alterātur. ⁊ aiata ƀ3 oia hec alterā-
tur. Secūdū aūt quecūq3 aiata alteran-
tur nō ſm h̄ alterant iaiata. Secūdū eni
ſēſus nō alterant. Et latet cū alterant in
aiata. Nihil aūt ꝓhibet aiata latere:cū al
terant cū nō ſm ſenſus accidit qō altera
tionis ipſis. ſiqdē igit ſēſibiles paſſiones.
Per hec aūt alteratio:ex h̄ ğ manifeſtū
eſt:qō paſſio ⁊ patiēs ſil' ⁊ hoꝝ nullū me
diū eſt. Huic qdē igit aer eſt ꝯtinuus. Ae
ri aūt continuat co:pꝰ ⁊ ſupficies qdē ter
minat ad lumē. Lumē aūt ad viſu3. ſilr ⁊
auditꝰ: ⁊ odoratꝰ: ⁊ mouēs ipa p̄mū. Eo
dē aūt mō ſit: ⁊ guſtꝰ ⁊ ſapo: eſt. Silr au
tem ⁊ in animatis ⁊ in ſenſibilibus.

ℭ Hec eſt 2ª ps huiꝰ ptis in q̄ pħs itēdit declare 2ª
ptē maioris huiꝰ ꝯſil'i p quā ꝓbat ꝙ i oi altatio
ne alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſil'. Uñ 2ª ps illiꝰ ꝓ
ſil'i fuit illa. In oi altatiōe ſpūali alterās ꝓximu3
⁊ altatū ſūt ſil'. ⁊ ē 7ª ꝯ de anneris q̄ ꝓbat ſic. oi3
altatio ſpūalis de q̄ h̄ loqtur pħs ē altatio ƀ3 ſēſū
ſed i oi altatiōe ſm ſēſū alterās ꝓximū ⁊ altatu3
ſūt ſil'. ğ i oi altatiōe ſpūali alterās ꝓximū ⁊ alta-
tū ſūt ſil'. Qō aūt i oi altatiōe ƀ3 ſēſū alterās ꝓxi-
mū ⁊ altatū ſint ſil'. ꝓbat ſic. ois altatio ƀ3 ſenſu3
aut fit p mediū itriſecū quō fit altatio ſm guſtū ⁊
tactū:aut fit p mediū itriſecū quō fit altatio ſm vi
ſū:auditū: ⁊ olfactū: ⁊ i oi altatiōe ſēſus q̄ fit p me
diū itriſecū alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſil'. ⁊ h̄ eſt
de ſe manifeſtū. ⁊ i oi altatiōe ſenſus q̄ fit p medi
u3 extriſecū alterās ꝓximū ⁊ altatū ſūt ſil'. ⁊ h̄ ꝓ
baf iductiue:q: co:pi viſibili ē aer cōtinuꝰ: ga aer
illuminās ꝯtinaf viſibili: ita ꝙ co:pꝰ viſibile mo-
uet aer. ⁊ aer illumiatꝰ mouet viſū int' quē aerē ⁊
viſū nullū ē mediū. ⁊ ſic ē de viſu ita ē de alijs ſen
ſibꝰ q imutanf p mediū extriſecū. nā i auditu ꝓxi-
mus moto: ē motꝰ q ē i aere q pcutit ꝯcauū auris.
⁊ i olfactu ꝓximꝰ moto: ē odo: pueniēs ad nares.
ſic igr̄ declatū ē tā i altatiōe co:pali q̄ʒ i altatione
ſpūali ꝙ alterās ꝓximū ⁊ alteratū ſūt ſil'. S3 al-
teratiōes iſte dupl'r differūt. p̄ q: altatio co:palis
ē cōis aiat' ⁊ iaiat':ſ3 altatio ſpūalis ſolū cōpetit
aiat'. vñ ƀ3 q̄cūq3 altanf iaiata ƀ3 eadē alterantur
aiata:ſ3 nō ec:q: aiata alterant ſm ſenſū: ⁊ iaiata
nō. vñ aiata altanf p duas alteratiōes ſil' ut p al
terationē ſpūalē exntē i ſenſibꝰ. ⁊ p altationē co:
poralē exntē i co:pibꝰ:ſ3 iaiata nō altanf niſi alta
tiōe co:pali. Scđo differūt p h̄. q: altatio co:pal'
pōt eē ſine cōp:ehēſiōe illiꝰ altatiōis. ⁊ iō cū iaia
ta alterant nō op3 eoꝝ altationē cōp:ehēdi. ⁊ etiā
qñq3 aiata alterātur alteratiōe co:pali. ⁊ eoꝝ alta
tio nō cōp:ehēdit:ut qñ alterant ſine alteratiōe ſē
ſuū. ſ3 alteratio ſpūalis nō ē ſine cōp:ehēſiōe ſeu
cognitiōe illiꝰ alteratiōis. ⁊ ſic p3 ꝙ i oi alteratio-
ne alterans ꝓximū uel ꝓpiquū ⁊ alteratū ſūt ſil'.
ℭ Notādū ƀ3 ꝯ h̄:ꝙ cū pħus.d.ꝙ actio ſēſuū
ē motꝰ:itelligit ꝙ actio ſēſuū ē moueri: ⁊ nō mouē
⁊ pati. nō aūt agē:ſūt eni de v̄tutibꝰ actiuis ⁊ nō
paſſiuis: ⁊ ſic pōt intelligi ꝙ ſenſus nō ſunt tm̄ v̄-
tutes actiue. Et itellige cū ꝯ.d.ꝙ q̈litates p̄ fi-
unt ex p̄mis nō itelligit ꝙ q̈litates 2 cōponātur
ex p̄mis actualr̄:ſ3 p̄ q̈litates manēt i ſcđis v̄tua-
liter quō elta manēt i mixto. pōt etiā itelligi ꝙ q̈li
tates ſcđe fiāt ex p̄mis effectiue. ſic ꝙ ly ex deno-
tet circūſtātiā cāe efficientꝭ. nō aūt fo:alis aut ma-
lis. ℭ Uñ itelligo ꝙ alteratio ſenſuū dr̄ ſpūalis:q:
ē ad q̈litatē q̄ nō ē ſenſibilis a ſenſu ſic ē alteratio
ipoꝝ ſenſibiliū. ℭ Sed dubitaf ſup h̄ qō dīc ꝯ.
v3. ꝙ nullū co:pꝰ alteraf niſi cū calefit:aut ifrigida
tur:ul' patiaf ſm aliq̄ʒ p̄maꝝ q̈litatū q̄s nūanimꝰ
ut q̈litatū p̄maꝝ ſenſibiliū:h̄ eni nō v̄r ueꝝ ut p3 in
illuminatiōe medij: ⁊ i altatiōe ſenſuū. ⁊ ēt ibi cā-
tur aliq̄ q̈litas 2ª ex cōmixtiōe co:poꝝ ſine altera-
tiōe ad aliq̄ʒ q̈litatē p̄mā. ℭ Itē ſi nō fiat alteratio
niſi cū fit trāſmutatio ad p̄mā q̈litatē:tūc nō eēt p
ſe alteratio ad aliq̄ʒ q̈litatē 2ª. qō ē fl'ʒ. ꝯña p3. q:
ſi ad q̈litatē ſecūdā nō fieret alteratio niſi per h̄ ꝙ
fit alteratio p ſe ad qualitatē p̄mā. ſic nō fieret al-
teratio p ſe ad qualitates ſecūdas. ℭ Hec rō ꝯfir-
maf. q: p h̄ ꝓbat pħus iferiꝰ ꝙ ad qualitates de p̄

ma ſpe qualitatis nõ eſt per ſe alteratio: qꝛ ꝯſequū
tur trãſmutationẽ factã ad aliã. Dicẽdũ ẽ ꝙ dictũ
ꝯlis itelligit de q̈litatibꝰ ꝑ ſe ſenſibilibꝰ ꝑmanẽtibꝰ
in abſentia ſuaꝝ cãrũ ubi fit alt'atio ꝑ aliq̃ q̈litatẽ
ꝑ ꝓmũ excludũtur due iſtãtie. qꝛ nec q̈litas cãta i
ſenſu manet i abſentia ſue cãe. qm̃ actꝰ itẽdit ꝗ ẽ q̃
dã q̈litas nõ manet i medio i abſñtia ſenſibilis vi-
ſibilis. nec lumẽ manet i medio i abſñtia luminaris.
ꝑ 2m excludit 3a inſtãtia. qm̃ ubi cãtur aliq̃ q̈litas
ex ſola cõmixtiõe corporũ ibi nõ fit alt'atio ꝑ aliq̃
q̈litatẽ. ¶ Ad aliũ dico ꝙ ad q̈litates ſcḋas ꝑ ſe
ſẽſibiles ẽ alt'atio ꝑ ſe. ſed nõ ꝓ nec ẽ ſil'e de q̈lita-
tibꝰ corꝑeis ꝑ ſe ſẽſibilibꝰ: ⁊ de q̈litatibꝰ de ꝓ2 ſpe
q̈litatꝫ. qm̃ trãſmutatio ad q̈litatẽ de ꝓ3 ſpe q̈litatꝫ
nõ ẽ ꝑ ſe ⁊ nec̃io de ꝯ̃rio i ꝯ̃riũ. ſed trãſmutatio ad
q̈litatẽ ſecũdã ꝑ ſe ſẽſibilẽ ẽ ꝑ ſe ⁊ nõ nec̃io a ꝯ̃rio
i ꝯ̃riũ. Uñ pħs i ſeriꝰ ubi ꝓbat ꝙ ad q̈litatẽ de ꝓa
⁊ 4a ſpe q̈litatꝫ nõ ẽ ꝑ ſe alt'atio nõ ſolũ fũdat̃ ſuꝑ
h̃. vꝫ. qꝛ ſeq̄tur trãſmutationẽ factã ad aliã. ſꝫ fũda
tur ſuꝑ his duobꝰ. vꝫ. qꝛ ſeq̄tur trãſmutationẽ fa-
ctã ad aliã. ⁊ qꝛ trãſmutatio ad iſtas nõ ẽ nec̃io ⁊
ꝑ ſe a ꝯ̃rio i ꝯ̃riũ. ſed alt'atio ad q̈litates ſcḋas ꝑ ſe
ſẽſibiles ẽ ꝑ ſe ⁊ nec̃io a ꝯ̃rio i ꝯ̃riũ ⁊c̃. ¶ Notan
dũ ꝙ cũ. d. ꝯlor ꝙ aĩata cũ alt'ant̃ ſm̃ ſenſus ſꝫ cõ
ꝓhẽdit eoꝝ alt'atio ꝯlor nõ itelligit ꝙ i oĩ alt'ato
ſꝫ ſẽſũ cõꝓhẽdit ſenſus ſuã ꝓpriã alterationẽ. qꝛ
h̃ nõ ẽ veꝝ de oibꝰ ſẽſibꝰ. qm̃ de ſẽſibꝰ ſentiẽtibꝰ ꝑ
mediũ extrīſecũ nõ ẽ veꝝ. Uerũtñ de ſẽſibꝰ ſẽtiẽti
bus ꝑ mediũ itriſecũ utrũ appꝓhẽdãt alterationẽ ꝓ
priã ſui obiecti nõ ẽ cura ad pñs. Uerũtñ h̃ ẽ veꝝ
ꝙ qñcũq; aĩata alterant̃ ſm̃ ſẽſus illa alt'atio ꝑci-
pit̃ ab aliq̃ v̄tute cognitiua q̃uis nõ cog̃ſcat̃ a ꝓ-
prio ſẽſu. ¶ Sed dubitat̃ h̃. ſ. utꝝ oẽ alterãs ſit ſil'
cũ alt'ato ſic ꝙ nullũ ſit corꝑꝰ mediũ int' illa. ⁊ vĩ
ꝙ nõ. qꝛ ignis approximat̃ aq̄ uniformit' diſpoſi-
te i oibꝰ ſuis ꝑtibꝰ i quã aquã totã põt ignis ſimul
agẽ calefaciẽdo q̃libet ꝑtẽ ipiꝰ aq̄: ⁊ aliq̃ ꝑs illiꝰ
aq̄ diſtãte ab igne: cũ igr̃ ignis nõ ſit ſil' cũ ꝑte aq̄
diſtãte ab igne quã tñ ꝑtẽ alt'at. ſeq̄tur ꝙ nõ i oĩ al
teratiõe alterãs ⁊ alteratũ ſũt ſil'. ¶ Nec põt dici
ꝙ ꝓmũ alterãs ꝑtẽ diſtãtẽ ẽ illa ꝑs q̃ ẽ media i-
ter ignẽ ⁊ ꝑtẽ diſtãtẽ: qꝛ illa ꝑs media ẽ oĩno ſil'is
cũ ꝑte diſtãte ut ſupponit̃. ⁊ ſil'e nõ agit i ſibi ſil'e
oĩno igit̃ ꝑs media nõ alterat ꝑtẽ diſtãtẽ ab igne.
¶ Itẽ ſol alterat hec iferiora: ⁊ tñ nõ ẽ ſil' his iferio
ribꝰ. g̃. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ ſol ẽ alterãs remotũ: ⁊ i al-
teratiõe hoꝝ iferioꝝ nõ opꝫ ꝙ alterãs remotũ ſit
ſil' cũ alt'ato. Uñ ſol alt'at ſpas iferiores: ⁊ ſpe ife-
riores alterãt iſta iferiora ⁊ ꝯtiguãtur his iferio-
ribꝰ. ⁊ ſic ſũt ſil' cũ eis. h̃ nõ vĩ veꝝ: qꝛ nõ ſolũ ſol al
terat hec iferiora. ſꝫ ẽt planete ſuꝑiores a ſole alte
rãt hec iſeriora. ſi igr̃ alterãs remotũ alt'aret me-
diũ oporteret ꝙ planete ſuꝑiores ſole alt'arẽt ſolẽ
ſed ſol nõ ẽ alterabilis ad aliq̃ q̈litatẽ ſẽſibilẽ niſi
ad lumẽ: qꝛ nec ad calidũ nec ad frigidum ⁊ ſic de
alijs. g̃ ſol alterat̃ a ſpis ſuꝑioribꝰ ad lumẽ qḋ vĩ
iconueniẽs: qꝛ ſol nõ vĩ recipe lumẽ ab aliq̃ alio.
¶ Circa illã dubitationẽ ẽ itelligẽdũ ꝙ alterãs pꝫ
dupl' accipi. ſ. ꝓpꝛie ⁊ iꝓpꝛe. Imꝓpꝛe illḋ dĩ al-
terãs qḋ ſolũ ꝑꝑ h̃ dĩ alterãs. qꝛ alterat alterãtẽ.
vbi gr̃a. ſi ignis calefaciat aquã: ⁊ aq̄ calefacta ca-
lefaciat me. tũc ſi ignis dicat̃ calefacẽ me h̃ nõ ẽ niſi
qꝛ calefac̃ calefaciẽtẽ me: ⁊ illḋ nõ ẽ v̄e alterãs:
qꝛ ſi remoueret̃: ⁊ aq̄ remaneret calefacta ſic ꝑ'ꝰ
nõ calefacẽt me. Alioꝰ dĩ alterãs ꝓpꝛie ut illḋ qḋ

nõ ſolũ alterat alterãs: ſꝫ ẽt alterat alteratũ: ita ꝙ
ſi illḋ auferat̃ alteratũ nõ alt'aret̃ ul' nõ ita ꝑfecte
alteraret̃ ſic̃ alterat̃ ipſo poſito ut ſi ſol calefaciat
aquã ⁊ ſol ⁊ aq̄ ſil' calefaciãt aliqḋ aliud corꝑꝰ qḋ
nõ ita ꝑfecte calefiet ab aq̄ ſola. nec a ſole tñ ſicut
calefit ab ambobꝰ ſil': tũc ſol eẽt ꝓpꝛie alterãs illḋ
corꝑꝰ: qꝛ nõ ſolũ dicit̃ alterãs: qꝛ alt'at alterãtẽ. ſ.
aquã. ſed dĩ v̄e ⁊ ꝓpꝛie alterãs: qꝛ illo remoto illḋ
corꝑꝰ nõ ita ꝑfecte alt'aret̃. ¶ Ulteriꝰ diſtiguo de
alterãte ⁊ alterato. qm̃ utrũq; ẽ dupl'. vꝫ. totale ⁊
ꝑtiale. Totũ enĩ ens i actu ẽ alterãs aut alteratuꝫ
totale: ⁊ ꝑtes ſũt alterãtes: aut alterate ꝑtiales. Di
co igr̃ ꝙ pħs i illo ꝓceſſu loq̄tur de alterãte totali
⁊ de alterato totali: ⁊ itẽdit ꝙ i oĩ alteratiõe pro-
pꝛie dcã ẽ aliqḋ alterãs totale. qḋ ꝓpꝛie alterãs ẽ
ſil' cũ alterato totali: ita ꝙ iter illa nullũ ẽ mediuꝫ.
⁊ h̃ vĩ ſufficẽ ad itẽtionẽ pħi. qm̃ illã ꝯ̃nẽ deducit
ad ꝓbãdũ ꝙ i mouẽtibꝰ ⁊ motꝫ nõ ẽ ꝓcedẽ i ifim.
qꝛ ſi i mouẽtibꝰ ⁊ motꝫ eẽt ꝓceſſus i ifim ex oibꝰ il
lis fieret vnũ ifim ſꝫ ꝯtinuationẽ ul' ſꝫ ꝯtiguatiõeꝫ
⁊ illḋ ſequit̃ ſuppoſito ꝙ aliqḋ ꝓpꝛie alterãs tota
le ſit ſil' cũ alterato totali. tũc enĩ ſeq̄tur ꝙ ſi i tali-
bus alterãtibꝰ ⁊ alteratꝫ ſit ꝓceſſus i ifinitũ. ⁊ i oĩ
alteratiõe alterãs aliqḋ ſit ſil' cũ alterato ꝙ ex oi-
bus illis alterãtibꝰ ⁊ alteratis ſit aliqḋ ifinitũ ſm̃
ꝯtinuationẽ ul' ꝯtiguationẽ: ſed nõ opꝫ ꝙ oẽ alte-
rãs iꝓpꝛe ſit ſil' cũ alterato. ¶ Dico ẽt ꝙ loquen-
do de alterato ꝑtiali nõ opꝫ ꝙ cũ aliqḋ alterat̃ ꝙ
hẽat aliqḋ alterãs qḋ ſit ſil' cũ eo ut pꝫ ꝑ ꝓ3 rõnẽ
dubitatiõis: nec opꝫ ꝙ oẽ alterãs ꝑtiale ſit ſil' cuꝫ
aliq̃ alterato ab eo. qm̃ ſi ignis uniformiter calidus
i oĩ ꝑte ſua alteret aquã nõ opꝫ ꝙ ꝑs ignis remoti
or ab aq̄ hẽat aliqḋ alteratũ ſil' eo. qm̃ vna ꝑs illiꝰ
ignis nõ alterat aliã ex q̃ totꝰ ignis ẽ uniformiter
calidus ſꝫ q̃libet ſui ꝑtẽ. pꝫ ẽt ꝙ alteratũ ꝑtiale põt
alterari ab aliq̃ diſtãte ab eo abſq; h̃ ꝙ alt'et a me
dio: ⁊ alterãs ꝑtiale põt alterare diſtãs ab eo abſq;
h̃ ꝙ alteret mediũ. Dico tñ ꝙ alterãs ꝓpꝛie ⁊ tota
le nõ põt alterare diſtãs ab eo niſi alteret mediuꝫ
qꝛ alioq̄n nõ eẽt neceſſe ꝙ aliqḋ alterãs totale eẽt
ſil' cũ alterato. Silr̃ niſi ita eẽt nihil referret q̃lecũ
q; corꝑꝰ eẽt iter alterãs mediũ ⁊ alteratũ. qḋ ẽ ma
nifeſte fl'ꝫ: qꝛ m̃ltũ refert an corꝑꝰ mediũ ſit raruꝫ
ul' dẽſũ: opacũ: ul' diaphanũ ⁊c̃. ¶ Ad ꝓm igr̃ i ꝯ̃-
riũ dicẽdũ ꝙ ignis calefaciẽs aquã uniformẽ i oĩ-
bus ſuis ꝑtibꝰ calefacit imediate ꝑtẽ diſtãtẽ ab eo
tanq̃ calefactibile ſeu alterabile ꝑtiale. ⁊ nõ opꝫ
ꝙ alterãs ſit ſil' cũ alterato ꝑtiali. ¶ Ad aliḋ dicẽ-
dũ ut dĩc ꝯlor i libro de celo. ꝙ totũ celũ ſm̃ ſui ꝓ-
fũditatẽ alterat ⁊ agit i iſta iferiora: ⁊ orbis ſtella
rũ nõ alterat niſi ſic̃ alterãtia ꝑtialia. ⁊ ſic ſol nõ al
terat iſta iſeriora niſi ſic̃ alterãs ꝑtiale. nec opꝫ ꝙ
orbes ul' ſtelle ſuꝑiores ſole alterẽt ſolẽ cũ ſolum
ſint alterãtia ꝑtialia. Si q̄s tñ uelit dicẽ ꝙ ſtelle ſu
ꝑiores ſole alterẽt ſolẽ põt dicere ꝙ nõ cãnt in ſo-
le lumẽ ſed aliquã aliã q̈litatẽ nobis igtã. ¶ Intel
ligẽdũ ꝙ q̃uis alterãs remotũ alteret mediũ ſibi
imediatũ: ⁊ etiã alterabile diſtans. nõ tñ ſꝑ alterat
mediũ ⁊ extremũ ad eãdẽ q̈litatẽ: ut pꝫ de obiect̃
ſenſuũ q̃ alterãt mediũ. ⁊ ẽt ipos ſenſus: nõ tñ ad
eãdẽ q̈litatẽ. nã ſenſibile alt'at ſenſũ ad ſẽſationẽ ⁊
nõ alterat mediũ ad eãdẽ: ut piſcis detẽtꝰ in rhete
alterat manũ piſcatoris alterãdo rhete nõ ad eã-
dẽ q̈litatẽ ſed ad aliã. ¶ Sed dubiũ ẽ utꝝ alterãs
diſtãs ab alterato dicat̃ alterãs ſolũ ꝑꝑ hoc: qꝛ al-

terat alterāſ.ſ.illō qō ꝓrimo alterat:ſic ꝙ alterāſ diſtās alteret mediū: ⁊ ſolū mediū ſic alt̃atū alt̃et alt̃atū diſtās a ꝑ alterāte:aut alterās diſtās dicit̃ alterās ve ⁊ ꝓpꝛie ſic ꝙ ipꝫ ⁊ meᵐ ſit alterēt diſtāſ a ꝑ alterāte. ℂ Ad h̃ dubiū vi eē dicēdū ꝙ alterāſ diſtās vna cū medio ve ⁊ ꝓpꝛie alterāt alterabile remotū qō diſtat a ꝑ alterāte ꝑ mediū alteratū. ⁊ nō ſolū mediū alt̃at extremū ꝓpꝛie.v.g. In alteratiōe ferri a magnete magnes ⁊ mediū alterāt ferꝝ ⁊ nō ſolū alteratū a magnete alterat ferrū:qꝛ ſi re mota magnete medio exñte diſpoſito ſic diſpōit̃ i pñtia magnetꝭ ferrū ꝙ alt̃aret̃ eo mō ſic alt̃aret̃ in pñtia magnetꝭ.qō ē fſꝫ:qꝛ tūc abñte magnete:ferꝝ moueret̃ localr̃: ⁊ nō magis ad vnā dr̃ā pōnis q̄ꝫ ad aliā.igit̃ moueret̃ ad oēꝫ dr̃ā pōnis: ⁊ ſic moueret̃ motib⁹ ꝯrijs.qō eſt ipoˡᵉ. ℂ Et ſi diceret̃ ꝙ meᵐ nō pōt manē i ꝯſili diſpōne abñte magnete: ⁊ ipa pñte. Adhuc vr̃ ꝙ rō ſtet:qꝛ poˡᵉ ē ꝙ ꝑ imaginationē meᵐ maneat i eadē diſpōne i pñtia: ⁊ in abñtia magnetꝭ.ſꝫ nō ē poˡᵉ ꝑ imagiatiōnē ꝙ ferrū ſil̃ moueat̃ motib⁹ ꝯrijs:qō tñ ſeqtur ſi meᵐ eēt totū alterās ferrū: ⁊ ex poˡᵉ fꝫ imagiatiōnē nō ſequit̃ ipoˡᵉ fꝫ imagiatiōnē:qō tñ ſeq̄ret̃ ſi meᵐ eēt totū alt̃ans.ğ meᵐ nō ē ꝑciſa cā: ⁊ total̃ ꝓꝑe alt̃atiōis. ℂ Item aliqs exñs i aq̈ calefacta a ſole magis caleſit i pñtia ſolis q̄ꝫ caleſiēt i abñtia ſolis aq̄ remanēte eq̄lr̃ calida ſic fuit pñte ſole.qō nō eēt niſi tā aq̄ q̄ꝫ ſol alt̃arēt ⁊ nō ſolū aq̄. ℂ Itē radio ſolis intrāte ꝑ feneſtrā dom⁹ aliq̄ ꝑs ꝑfecti⁹ ⁊ itēſi⁹ illuminat̃.ſ.ꝑs iterioꝛ dom⁹ q̄ directe opponit̃ feneſtre: iter quā ꝑtē ⁊ ſolē nō ē paries medi⁹.ꝑs dom⁹ immediata radio iter quā ⁊ ſolē ē pies medi⁹ ut pꝫ ad ſēſū qō nō eēt ſi ſolus radi⁹ cāret lumē i domo: qꝛ ꝑs intioꝛ dom⁹ directe oppoſita feneſtre. ⁊ ꝑs imediata radio nō directe oppoſita feneſtre ſūt eq̄ diſpoſite ad receptionē lumīs: ⁊ ſūt eq̄ ꝓpiq̄ radio illuminādi utrāqꝫ. ⁊ nō eſt mai⁹ ipedimētū ex vna ꝑte q̄ꝫ i alia.igit̃ ſi ſolus radi⁹ cāret lumē eq̄ itēſe illumiaret oēm ꝑtē dom⁹ eq̄lr̃ diſpoſitā ⁊ appꝛoximatā.qō nō ē veꝝ:ut pꝫ ad ſēſū.ğ nō ſolus radi⁹ illumiat ꝑtes dom⁹.ſꝫ radi⁹ ⁊ ſol ſiml̃ illumināt ꝑtes dom⁹. ℂ Iſta rō fūdat̃ ſup illā ꝓpōnē.vꝫ ꝙ idē agēs ſufficiēs ad totale eq̄lr̃ appꝛoximatū diuerſis paſſiuis eodē mō diſpoſitꝭ cāt i eis eq̄lē ⁊ eq̄ itēſū effectū.cū igit̃ radi⁹ ſolis ſic itrās ꝑ feneſtrā nō cāet eq̄ itēſū effectū i oī ꝑte medij eq̄ diſpoſita ei eq̄lr̃ appꝛoximata.pꝫ ꝙ radi⁹ nō ē cā total̃ illuminatiōis medij.ſꝫ radi⁹ cū ſole: ⁊ ſic mlr̃ū diſtās ſol ab aliq̄ ꝑt agē i illō imeᵉ ⁊ nō dico imeᵉ ſm ſitū:ſed imediate ſm cauſalitatem. quare ⁊c̃.

ℂ Et q̄d augetur ⁊ augēs. Appō eni q̄dā ē augmētū. Quare ſit ſūt: ⁊ q̄d auget̃: ⁊ augēs ⁊ detrimētū. Detrimētū eni cā ē ablatio q̄dā. Manifeſtū igit̃ q̄d mouentis ultimi: ⁊ motū pꝛimi nullū eſt mediū:ſm medium mouentis: ⁊ eius quod mouetur.

ℂ Hec ē 3ᵃ ꝑs 2ᵉ ꝑtis ꝑnˡᵉ hui⁹ capl̃i i q̄ declr̃at̃ tria ꝑs maioris ꝑnˡᵉ demr̃atiōis.vꝫ.ꝙ i oī motu augmētatiōis ⁊ diminutiōis mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſūt ſil̃. ⁊ hᶜ ē 7ᵃ ꝯ de ſnerſis q̄ ꝓbat̃ ſic. Augmētū ē q̄dā appō.ſed iter illō qō addit̃ ⁊ illō cui additur nullū ē meᵐ.ğ iter augēs ⁊ illō qō auget̃ nullū ē mediū. ⁊ ꝑ ꝯñs augēs ⁊ illō qō auget ſūt ſil̃. igr̃ i oī motu augmētatiōis mouēs ꝓrimū ⁊ motū ſūt ſil̃. Silr̃ decremētū ē q̄dā ablatio.ſed iter illō qō aufert. ⁊ illō a q̄ aufert nullū ē mediū.ğ i oī motu decremēti ſiue diminutiōis iter mouēs ⁊ motū nullū ē meᵐ. Ex oīb⁹ igit̃ his ꝑhs ꝯcludit ꝯnē ꝑnˡᵉᵐ hui⁹ ca.vꝫ.ꝙ iter mouēs ꝓrimū ⁊ ꝑᵐ motū ab eo nullū ē meᵐ. ⁊ h̃ ē ꝑnˡᵉ itētū i h̃ caplõ. ℂ Sꝫ circa hāc rōnē ꝑhi ꝑ quā rōnē ꝑhs ꝓbat ꝙ i motu augmētatiōis ⁊ diminutiōis nullū ē mediū iter mouēs ⁊ motū ē dubiū.nā rō ꝑhi ſolū accipit ꝙ iter illō qō addit̃ ⁊ illō cui addit̃. ⁊ iter illō qō aufert̃ ⁊ illō a q̄ aufert̃ nullū ē mediū.ſed ꝑ h̃ nō vr̃ ꝓbare ꝙ iter mouēs ⁊ motū nullū ē mediū:qm̄ i motu augmētatiōis illō qō addit̃ aucto nō ē mouēs:ıō aīa vegetatiua: ⁊ caloꝛ nālis mouēt i augmētatione:ut pꝫ 2ᵒ de aīa.ſed nec i diminutiōe ē mouēs illō qō aufert̃ a diminuto.igit̃ rō ꝑhi h̃ nō ꝯcludit ꝙ iter mouēs ⁊ motū i iſtis motib⁹ nullū ē medium. ℂ Dicēdū ꝙ i motu augmētatiōis illō qō addit̃ alt̃at̃ ab eo cui imeᵉ addit̃:qꝛ alr̃ alimētū nō poſſet ꝯuerti i nām aliti. ⁊ ſic alimētū qō addit̃ ē alteratū. ⁊ illa ꝑs aliti cui alimētū addit̃ ē ꝓrimū alterās.ſed iter alterās ꝓrimū ⁊ alteratū nullū ē mediū: ⁊ iō ꝑ h̃ ꝙ illō qō addit̃ ē ſil̃ cū eo cui addit̃ ſatis hētur ꝙ i motu augmētatiōis ꝓrimū mouēſ ⁊ ꝓrimū motū ſūt ſil̃. Et eodē mō pōt ſaluari ꝙ i diminutiōe mouēs ⁊ motū ſūt ſil̃.qꝛ illō qō aufert̃ a diminuto alterat̃: ⁊ i alteratiōe mouēs ⁊ motum ſunt ſil̃:iō in diminutione opꝫ ꝙ mouēs ⁊ motū ſil̃ ſint:ut pꝛius pꝛobatur.quare ⁊c̃.

Q Uoniā aūt que alterātur:alterant̃ oīa a ſenſibilibus: ⁊ ſolū horū alteratio eſt:quecūqꝫ ſm ſe dicūtur pati ab his:ex his conſiderabimus.

ℂ Iſtō ē 2ᵐ capl̃m hui⁹ t̃ctat⁹ i q̄ ꝑhs oñdit ꝙ ſolū ad q̄litates ſenſibiles fit ꝑ ſe alteratio ⁊ ꝯtinet 4ᵒʳ ꝑtes ꝑnˡᵉˢ:qꝛ i ꝑᵃ ꝑhs ꝓponit itētionē ſuā. i 2ᵃ. ibi [Alioꝝ eni maxime.] Pꝛobat ꝙ ad ea q̄ ſunt de 4ᵃ ſpē q̄litatꝭ nō ē ꝑ ſe alt̃atio.i 3ᵃ ibi [Neqꝫ in hñtib⁹ ⁊c̃.] Oñdit ꝙ ad ea q̄ ſūt i ꝑᵃ ſpē q̄litatis nō ē ꝑ ſe alt̃atio.i 4ᵃ ibi [Manifeſtū igit̃ ē.] Concludit ꝑhs ex ꝑcedētib⁹ ꝯnē ꝑncipalr̃ itētā i h̃ caplõ. In ꝑᵃ igit̃ ꝑte ꝑncipali hui⁹ capl̃i ꝑhs ponit itētionē ſuā dicēs.ꝙ ex ſequētib⁹ ꝯſiderādū eſt ꝙ oīa q̄ alt̃ant̃ fꝫ q̄litates ſenſibiles. ⁊ ꝑ ꝯñs illis ſolū cōpetit ꝑ ſe alt̃ari q̄ ꝑ ſe patiunt̃ a q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹.vñ ꝯᵒʳ.o.ſic. Cōſiderādū ē utꝝ mot⁹ alt̃atiōis iueniat̃ i oīb⁹ q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹ aut i q̄buſdā. ⁊ dicit ꝙ ē manifeſtū ꝙ illa alt̃atio iuenit̃ i ꝑᵃ ꝯrietate q̄ ē i actu.vꝫ.in frigiditate:caliditate:humiditate ⁊ ſiccitate. ⁊ ſilr̃ vr̃ eē i q̄litatib⁹ ſeq̄ntib⁹ illas.ut i duritie:mollitie.tñ ē ꝑ i q̄litatib⁹ ꝑmis. 2ᵒ vō i iſtis mediātib⁹ ꝑmis. ⁊ ſilr̃ ē i guſtu.i ſonis aūt vr̃ ꝙ alt̃atio ē i ğui ⁊ leui mō equoco cū iſtis cū ſon⁹ ſit paſſio fcā ab aere a ꝑcuſſiōe coꝛpoꝝ. in olfatib⁹ āt q̄dā q̄litates uariate ſūt.ſed ꝯria latēt i eis ut dcm̄ ē i libꝛo de aīa. ⁊ cū ita ſit cū dixit. Et alr̃ alt̃ant̃ a ſenſibilib⁹.itelligēdū ē ab oīb⁹ ſenſibilib⁹.ſed ſi itellexerim⁹ ulr̃itatē ſui. Si āt excipiem⁹ ſonoſ ⁊ ſeqtur qō manifeſtū ē ꝙ mot⁹ alt̃atiōis iſtius gñis ē tm̄ de ꝑdicamento q̄litatꝭ. ℂ Uñ ex his ꝑhi tria nōri ſm ꝯᵗᵉᵐ.ꝑᵐ ē ꝙ ꝑhs nō loqtur h̃ niſi de alt̃atiōe coꝛruptiua q̄ ē a q̄litate ꝯria i q̄litatem ꝯriā.2ᵐ ē ꝙ hᵉ alt̃atio de q̄ h̃ loqtur ē ꝑ iter ꝑmaſ

q̄litates tāgibiles q̄ ſūt caliditas: frigiditas: hūiditas: ⁊ ſiccitas. ſcōdario vō ē iter ꝯ̄ria tāgibilia q̄ ſequūtur q̄litates p̄mas ut ſūt mollities ⁊ duritiēs. ¶ Tertiū ē ꝙ iter q̄litates ꝯ̄rias ſenſibiles ab aliis ſenſibilib⁹ ut ſūt colo: ⁊ odo: ē alt̄atū ſ3 nō p̄ ſed mediātib⁹ p̄mis q̄litatib⁹: ⁊ nō ē iſtātia i aliq̄bus q̄litatib⁹ p ſe ſēſibilib⁹: niſi ſit i ſonis q̄ pcipiūtur ab auditu: qm̄ i oīb⁹ his q̄litatib⁹ p ſe ſenſibilib⁹ ē alteratio p̄terq̄3 i ſenſibilib⁹ ab auditu: uerūtñ utrū ſit iſtātia i illis ul' nō ꝯ'ᶜᵒʳ nō det'miat h̄. ¶ Notādū ꝙ iter q̄litates alias a p̄mis q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹ ē alt'atio p ſe ſ3 nō p̄: q2 alteratio inter iſtas q̄litates ſecundas eſt per ſe alteratio in ꝯ̄riū3: ⁊ nō eſt ſic de qualitatibus de p̄ma ſp̄e q̄litatis ut p3.

¶ Alioꝝ eni marie unicq3 qs exiſtimabit i figuris ⁊ trāſlatiōib⁹: ⁊ hitudib⁹: ⁊ eoꝝ remotiōib⁹ ⁊ acceptiōib⁹: vī eni eē ꝙ alteratiōis. Nō ē aūt necq3 i his h̄ fiūt hec cū quedā alterātur. dēſata enim aut rarefacta: aut cum fiat calida: aut frigida materia: alteratio autem non eſt.

¶ Hec ē 2ª ps p̄n'ᶦˢ hui⁹ capl'i i q̄ decl'af ꝙ i his que ſūt de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō ē p ſe alt'atio. Un̄ i tota iſta pte ⁊ i pte ſeq̄nti oñdit ph̄s ꝙ ſolū ſ̄m q̄litates ſēſibiles de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ ē p ſe alt'atio: ⁊ h̄ ē 5ª ꝯ̄ p̄ncipalis hui⁹ libri. ⁊ q2 h̄ ꝯ̄ ē q̄dā excluſiua cui⁹ exponētē affirmatiuā ph̄s h̄ ſuppōit tanq̄3 maīfeſtā ſ. ꝙ q̄litates de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ eſt p ſe alt'atio. iō ph̄s oñdit h̄ ſolū exponentē negatiuā. vñ pbatio ꝯ̄nis p̄n'ᶦˢ p̄t ſic ſoīari: ſ̄3 q̄litates de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ ē p ſe alt'atio: ⁊ ſ̄3 nll'as q̄litates de aliis ſp̄eb⁹ q̄litatꝫ ē p ſe alt'atio. g̊ ſolū ſ̄3 q̄litates ſēſibiles de 3ª ſp̄e q̄litatis ē p ſe alt'atio. ꝯ̄ña tenet q2 arguit' ab exponētib⁹ ad expoſitā. p̄mā vō p̄tē añtis. i. exponētē affirmatiuā ph̄s ſupponit tanq̄3 manifeſtū. v3. ꝙ ad q̄litates ſēſibiles de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ ē p ſe alt'atio. alterā āt p̄tē pbat. i. exponētē negatiuā. v3. ꝙ ſ̄m nullas q̄litates a q̄litatib⁹ de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ ē p ſe alt'atio. ⁊ q2 de q̄litatib⁹ de 2ª ſp̄e q̄litatꝫ ē manifeſtū ꝙ ad illas nō ē p ſe alt'atio: q2 nāliſ pō ul' ipō q̄ ſūt de 2ª ſp̄e q̄litatꝫ ꝯ̄ſequitur formā ſb̄alē. nec h̄ñt fieri ſucceſſiue circa idē ens i actu. iō ph̄s h̄ ſupponēs nō fac̄ mētionē de his q̄ ſūt i 2ª ſp̄e q̄litatꝫ ſed ſolū probat ꝙ ad q̄litates q̄ ſūt de p̄ª ⁊ 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō eſt p ſe alt'atio. Un̄ h̄ i 2ª p̄te p̄n'ᶦˢ hui⁹ capl'i ph̄s pbat ꝙ ad q̄litatē de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ cuiuſmodi ſūt foīa ⁊ figura nō ē p ſe alt'atio: de q̄b⁹ tñ marie vī ꝙ ad illas ſit p ſe alt'atio. nā ad v̄ſiōes ⁊ remotiōes eaꝝ vi eē p ſe alt'atio. ſ3 ꝙ ad q̄litates de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō ſit p ſe alt'atio pbat ph̄s: ⁊ h̄ ē 8ª ꝯ̄ de ānexis q̄ tripl'r pbat'. ⁊ ſ3 h̄ h̄ ps ꝯ̄tiet tres p̄ti'ᶜˡᵃˢ. 2ª ibi [Ex q̄ qdē ⁊c.] 3ª ibi [Ampli⁹ ⁊ alr.] In p̄ª igr p̄ticl'a hui⁹ p̄tis pbat' illa ꝯ̄ ſic. ad illas q̄litates q̄ ſolū acq̄rūtur p trāſmutatiōes ad alias q̄litates nō ē p ſe alt'atio ut p3 de ſe. ſed q̄litates de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ acq̄rūtur ſolū p trāſmutationē factā ad illas q̄litates: ut p alt'atiōe3 ad q̄litates p̄mas. g̊ ad q̄litates de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ: ut ſūt foīa ⁊ figura nō ē p ſe alteratio. maio: ē maīfeſta. ⁊ mio: decl'af decl'atiōe exēplari. nā cū mā ſb̄ta iſtis q̄litatib⁹. v3. foīe ⁊ figure ꝯ̄dēſat' aut rareſit ul' frigeſit ſiue caleſit fit mutatio ad formā ⁊ figurā de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ. ¶ Notādū ſ̄m expoſitores h̄ ꝙ foīa ⁊ figura ſic dint' qm̄ figura iportat det'miationē q̄litatꝫ. qm̄ figura ē illa que t'mio ul' t'mis claudit' ſiue cōp̄rehēdit'. figura eni3 repit' tā i reb⁹ artificialib⁹ q̄3 i reb⁹ nālib⁹. ſed figura de q̄ h̄ loq̄tur ph̄us ē foīa rei artificialis dās eē ſpecificū artificiato ut ē foīa accītalis. qm̄ foīe artificioꝝ ſūt accītia. ¶ Notāda ſūt h̄ duo ſ̄3 ꝯ'ᶦˢ. p̄ª ē notādū ꝙ ḡnatio foīaꝝ ⁊ figuraꝝ ſeq̄tur alterationē māe. qm̄ mā ꝯ̄dēſat' aut rareſit ſ̄m dicētes ꝙ raritas ⁊ dēſitas ſūt cā ḡnatiōis ⁊ corruptionis. aut qm̄ caleſit: ⁊ ēt ifrigidat' ſ̄m ꝙ ē ueꝝ in ſe. ¶ 2º eſt notandum ſ̄m ꝯ'ᶜᵉᵐ ꝙ raritas ⁊ denſitas ſunt qualitates ꝯ̄ñtes calidū ⁊ frigidū. hec ꝯ'ᶜᵒʳ. Intellige ꝙ rarū ⁊ denſum vno modo poſſunt dici qualitates. alio mō ꝑpoſitiōes ut p3 ex libro p̄di'ᶜᵒʳ.

¶ Ex q̊ qdē eni ē foīa ſtatue: nō dicim⁹ formā: necq3 ex q̊ figura piramidis ē. aut lecti: h̄ denominatiōes ſūt h̄ qdē eneū: illō vō cereū: aliud aūt ligneū. Qō aūt alteratur es dicim⁹. Es qdē eni humidū eē dicim⁹: aut forte aut calidū. Et nō ſolu3 ſic: h̄ humidū ⁊ calidū es eq̄liter dicētes paſſionī māꝫ. Qm̄ igit' ex q̊ qdē foīa: ⁊ figura: ⁊ qō ſcm̄ ē equoce nō dñr cū figuris: q̄ ē ex illo ſunt q̄ āt alterāt': cū paſſiōib⁹ equoce dñr: maīfeſtū ꝙ i ſolū ſēſibilib⁹ alteratio ē

¶ Hec eſt 2ª p̄ticl'a 2ᵉ p̄tis p̄nci'ˡᶦˢ hui⁹ capl'i i q̄ ponit' 2ª rō q̄ talis ē. Illa ex q̄b⁹ fiūt foīe ⁊ figure de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō cōicāt i noīe cū formis ⁊ figuris. ſed illa q̄ alterātur cōicāt i noīe cū q̄litatib⁹ ſ̄m q̄s alterātur. g̊ illa q̄ alt'ant' nō alt'ant' ſ̄m foīas ⁊ figuras. ⁊ p ꝯ̄ñs ad foīas ⁊ figuras de 4ª ſp̄e q̄litatis nō ē p ſe alt'atio. maio: decl'af. qm̄ cū de ere fit idolū nō dicim⁹ ꝙ es ē idolū. ⁊ cū ex ligno fit lect⁹ nō dicim⁹ ꝙ lignū ē lect⁹ q̄3uis dicam⁹ ꝙ lect⁹ ē ligneus. Un̄ foīa ⁊ figura de 4ª ſp̄e qualitatꝫ nō p̄dicātur de ſb̄o ex q̊ fiūt. nec i ꝯ̄creto nec i abſtrato q̄3uis ſb̄m p̄dicet' de eis i ꝯ̄creto ut lect⁹ ē ligne⁹: idolū ē ereū. ⁊ ſic p3 maio:. v3. ꝙ qualitates i 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō p̄dicātur de ſb̄is ex q̄b⁹ fiūt. mio: aūt p3. q2 ille qualitates ad q̄s ē p ſe alt'atio p̄dicātur i ꝯ̄creto de ſuis ſb̄is. nā q2 ad caliditatē ⁊ frigiditatē ē p ſe alteratio. iō dicim⁹ ꝙ illō qō alt'af in fine alterationis eſt calidū aut frigidū. ⁊ ſic qualitates ad quas eſt per ſe alteratio p̄edicātur denominatiue de ſuis ſb̄is quod tamen non accidit in qualitatibus de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ. ¶ S3 dubitaf q2 ſicut ē in illis de 3ª ſp̄e q̄litatꝫ ꝙ foīa ad quā ē alteratio nō p̄dicaf de ſb̄o i abſtracto: ſ3 i ꝯ̄creto. qm̄ ſi lignū fiat albū: hec nō ē v̄a i abſtracto. lignū ē albedo. ſ3 hec ē v̄a i ꝯ̄creto. ſ. lignū ē albū. ⁊ ſic ē de illis de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ. q2 nō p̄dicaf de ſuis ſb̄is i abſtracto ſ3 i ꝯ̄creto: q̄3uis eni hec ſit f'a. es ē figura. tñ illa ē v̄a. es ē figuratū. ⁊ ſic nō eſt diuerſitas q̄3tū ad h̄ iter q̄litates de 3ª ſp̄e q̄litatis ⁊ de q̄rta. q2 utraq3 p̄dicaf i ꝯ̄creto de ſuo ſb̄o ⁊ nō i abſtracto. Itē ſi aliq̄ q̄litates de 4ª ſp̄e q̄litatꝫ nō p̄dicant' de ſuo ſubo h̄ nō eēt niſi pp penuriā noīu3. i. q2 nō h̄ñt denoīatiua. ſi tñ haberēt noīa denoīatiua illa p̄dicarent' de ſb̄ſtātiis illarū q̄litatū. Iſta igit' diuerſitas nō ē niſi i mō loq̄ndi. ⁊ ſic vī ꝙ illa rō fūdet' i aliq̄ reali. ⁊ p ꝯ̄ñs nō ꝯ̄cludit rōnabil'r. ¶ Dicēdū ē igit' ut mihi vī ꝙ cōcretū ē dupl'x. ſ. qōdā ꝑrimū. ⁊ qōdā remotū. In

illis ad q̄ ē p ſe alteratio cōcretū ꝓrimū q̄litat ad quā ē alteratio ꝑdicat̄ de ſbo alteratiōis: ſic albū ē ꝓrimū ꝯcretū hꝰ abſtracti qḋ ē albedo. ⁊ illud ꝯcretū ꝑdicat̄ de ſbo trāſmutato ad albedinē p alterationē: qm̄ illa ē v̄a. lignū ē albū. ſ; i illis q̄ ſūt i q̄rta ſpē q̄litat̄ cōcretū ꝓrimū nō ꝑdicat̄ de ſbo illaꝝ q̄litatū: ſ; cōcretū remotū foīe ⁊ figure bn̄ ꝑdicat̄ de ſuis ſbis: ut foīatū ⁊ figuratū v̄e ꝑdicāt̄ de his q̄ ſūt trāſmutata ad foīa; ul' ad figurā. ℂ Et ſi dicat̄ ꝙ illa noīa. v;. lectꝰ ⁊ ſtatua ſūt abſtracta. ⁊ iſta noīa q̄ ſūt abſtracta nō ꝑdicant̄ de ſbis foīaꝝ ⁊ figuraꝝ: iō phs vult ꝙ ad formā ⁊ figurā nō ſit p ſe alt'atio: ſ; idē accidit i illis q̄ ſūt de 3ª ſpē q̄litatis: qm̄ in illis noīa abſtracta foīaꝝ nō ꝑdicant̄ de ſbis foīaꝝ. qm̄ iſta ē falſa. lignū ē albedo. ſic illa. lignū ē lectꝰ. p eādē igit̄ rōnē ad q̄litates de tertia ſpē qualitat̄ nō eēt p ſe alteratio. cuiꝰ ꝯriū dic̄ phs hic. ℂ Ad illḋ ē dicēdū ut mihi v̄r ꝙ oē nomen ſignificās cōpōnē ex mā ⁊ forma: uel ex māli ⁊ formali ē nomē ꝯcretū. ⁊ nomē ſignificās formā tm̄ ē nomē abſtractū. ⁊ ꝯcretoꝝ qḋdā ē ꝯcretū ꝓrimū ut nomē ſignificās ꝑciſe ꝯpoſitū ex mā ⁊ forma: ſiue illa forma ſit ſbalis ſiue accn̄talis: ⁊ ꝯcretū remotū nō ſolū ſignificat cōpōnē ex mā ⁊ forma: ſ; ēt ſignificat ul' cōnotat aliq̄; aliā cām a mā ⁊ foīa: ul' rē alt'iꝰ ꝑdicamēti. v̄. g. hec noīa hō: aīal: aſinꝰ: ⁊ ſic de alijs noībꝰ ſbe ſignificāt ſbam cōpoſitā ꝑciſe: ⁊ hec noīa lectꝰ: domꝰ: ⁊ ſic de alijs ſignificāt ꝑciſe cōpoſita ex mā ⁊ forma. ſed hec noīa hūana: ꝰ domificatꝰ ul' mām ⁊ formā ipoꝛtāt aliā cām effectiuā. qm̄ cū dī domificatū ē figuratū ſignificatur ꝙ domꝰ ē fcā. dico igit̄ ꝙ illa noīa lectꝰ: domꝰ ⁊ ſtatua: ⁊ ſic de ſilibꝰ ſūt ꝯcreta pᵃ ſeu ꝓrima. ⁊ i illis i qbꝰ ē p ſe alt'atio ꝓrimū cōcretū ꝑdicatur de ſbo forme: qḋ nō cōtingit in illis q̄ ſūt de 4ª ſpē q̄litatis. ℂ Sciēdū ꝙ ꝯcreta ꝓria ſbe ⁊ qualitatū de 4ª ſpē qualitat̄ nō ꝑdicātur v̄e de ſuis māebus qm̄ illa ē fl'a. mā hoīs ē hō. ⁊ hec ſilr̄ corpꝰ hoīs ē hō. ⁊ ēt illa ē fl'a: cuprū ē ſtatua. lignū ē lectꝰ. lapides ⁊ ligna ſūt domꝰ: ⁊ ſic de alijs. iſta eni dn̄r cōcreta q: cōcernūt ſuppoſita. i. īdiuidua p ſe exiſtētia. ſed ꝯcreta ꝓrima alioꝝ accn̄tiū v̄e ꝑdicant̄ de ſuis māebꝰ ꝓpinq̄s. qm̄ iſta ē v̄a. lignū ē albū. q̄ntū. ſilr̄. ⁊ ſic de alijs ꝯcret̄ alioꝝ ꝑdicamētoꝝ. q̄dā eni ꝯcreta ꝯcernūt ſua ſuppoſita. h̄ ē īdiuidua per ſe exiſtētia ⁊ q̄dā ꝯcernūt mām: ſic ꝙ v̄e ꝑdicantur de ſua mā ⁊ ſupponūt p ea. ℂ Un̄ ſciēdū ꝙ q̄dā dicūt ꝙ pp h̄ forme ⁊ figure nō cōicāt i noīe cū ſbis formaꝝ ⁊ figuraꝝ: ſed cōicāt i eē cū ſbis formaꝝ ⁊ figuraꝝ: q: nō ſūt alie res a ſuis ſbis. ſed ſ; v̄itatē iſti ꝯdicūt ſibiipſis: q: ſi ſint eedē res cū ſuis ſbis cōicāt i eodē noīe cū ſuis ſbis. qm̄ ſi lectꝰ ſit idē qḋ lignū: ⁊ nō dicat aliā rē a ligno: tūc illa ē v̄a. lignū eſt lectus: q: ſi lignū nō eſt lectus: ⁊ lignum eſt: ⁊ lectꝰ eſt. igitur lignū non eſt aliḋ a lecto. ⁊ p ꝯn̄s eſt alia res a lecto.

ℂ Ampliꝰ ⁊ alter dicē icōueniēs eſt. Dicē eni hoīez alteratū eē: aut domū accipiētē finē ridiculū ē: ſi ꝑfectionē domꝰ tectionē aut laterationē dicimꝰ alterationē eē: domo aūt laterata: aut coopta alterari domū. manifeſtum aūt eſt quia quod eſt alterationis: non eſt in his que ſunt.

ℂ Hec ē 3ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑtis ꝑncipalis huiꝰ capl'i i q̄ ponit̄ 3ª rō ꝓbās ꝙ ad illa q̄ ſūt de 4ª ſpē q̄litat̄ nō ē p ſe alt'atio. ⁊ rō ē illa: ſi ad q̄litates de 4ª ſpē qualitat̄ eēt p ſe alt'atio: tūc res alt'aret̄ qn̄ reciperet q̄litatē de 4ª ſpē q̄litat̄. ſ. qn̄ acq̄reret formā uel figurā. ꝯn̄s p; de ſe: q: qn̄ ſbm acq̄rit aliq̄; q̄litatē ad quā ē p ſe alt'atio: tūc ſbm alterat̄: q: trāſmutatur trāſmutatiōe q̄ ē alteratio. falſitas ꝯn̄tis p;: q: qn̄ res ꝑficit̄ ⁊ ḡnat̄ acq̄rit q̄litatē q̄ ē de 4ª ſpē q̄litat̄ qm̄ qn̄ domꝰ ꝑficit̄ ⁊ ḡnat̄ manifeſtū ē ꝙ acquirit nouā formā ⁊ nouā figurā. ſed h̄ ē fl'm. q: qn̄ res ḡnat̄ ⁊ ꝑficit̄ alterat̄. Ridiculū eni ē dicē aliq̄d alterari qn̄ ꝑficit̄ ⁊ ḡnat̄. h̄ igit̄ ꝯn̄s ē falſū. q: res alterat̄ qn̄ acq̄rit q̄litatē de 4ª ſpē q̄litat̄. ⁊ p ꝯn̄s ad q̄litatē de 4ª ſpē q̄litat̄ nō eſt p ſe alt'atio. Un̄ ꝯmētator format hāc rōnē ſic. In alteratiōe manet idē ſbm eēs i actu i ꝑnᵒ alteratiōis ⁊ i fine. ſ; i acq̄ſitiōe forme ⁊ figure de 4ª ſpē q̄litat̄ nō manet idē ſb; i ꝑnᵒ illiꝰ trāſmutatiōis ⁊ i fine. ḡ trāſmutatio q̄ eſt ad formā ul' figurā de 4ª ſpē q̄litat̄ nō ē alt'atio. maioꝛ p; de ſe. ⁊ minoꝛ ꝓbat̄: q: qn̄ ḡnat̄ domꝰ: domꝰ acq̄rit nouā formā ⁊ nouā figurā. ſ; i ḡnatiōe domus nō manet idē ſbm i actu i ꝑnᵒ ḡnatiōis ⁊ i fine: q: i fine addit̄ aliq̄ res noua q̄ ē ꝓ ſbi ut coopertoriū ut tegl'e ul' aliq̄d hꝰ. ℂ Sciēdū tm̄ ꝙ illa rō nō ē ḡnalis i oī acq̄ſitiōe figure: q: ſuſtētat̄ ſup h̄. v;. q: nō manet idē ſubm i ꝑnᵒ illiꝰ trāſmutatiōis ⁊ i fine. qḋ nō ē ul'r veꝝ: q: i trāſmutatiōe cere de vna figura ad aliā manet idē ſubm i actu i ꝑnᵒ trāſmutatiōis ⁊ i fine. vn̄ mihi v̄r ꝙ illa rō ſolū ꝓbet ꝙ qn̄ fit trāſmutatio ad aliq̄; figurā nāl'e alicui ſbiecto ⁊ inſeꝑabile ab eo: tunc illa trāſmutatio non ē alteratio: q: tūc res alt'aret̄ qn̄ ꝑficeret̄ ⁊ ḡnaret̄. qḋ nō ē veꝝ. Iō v̄r mihi ꝙ pᵃ rō q̄ fūdat̄ ſup h̄ ꝙ qualitates de 4ª ſpē qualitatis ſolū acq̄runtur per trāſmutationes per ſe ad alia cū hoc addito ꝙ hꝰ trāſmutationes ſunt neceſſario ꝯ ꝯrio in ꝯriu; . eſt rō ſuper quam phūs hic fundatur. quare ⁊c.

ℂ Nec; i hitibꝰ: habitꝰ eni v̄tutes ⁊ malitie ſūt. Uirtꝰ āt oīs ⁊ malitia ad aliq̄d ſūt: ſic ſanitas q̄dē calidoꝝ: ⁊ fridoꝝ mēſuratio q̄dā ē: aut eoꝝ q̄ ſūt ifra: aut ad aliq̄d ꝯtinēs. Silr̄ aūt ⁊ pulchritudo: ⁊ macies ad aliq̄d ſūt. Diſpōnes eni q̄dā ꝑfecti ad optimū ſūt. Dico āt ꝑfecti: qḋ ſanat: ⁊ diſpoſitū eſt circa nā;. Qm̄ ḡ v̄tutes ⁊ malitie ſūt ad aliq̄d. hec āt nec; ḡnatiōes ſūt: ḡnatio ipoꝝ. nec; alteratio oīno māifeſtū ē ꝙ nō ē oīo. q̄d ē alt'atiōis circa hitꝰ.

ℂ Hec ē 3ª ps ꝑncipalis huiꝰ capl'i i qua phūs oſtēdit ꝙ ad illa q̄ ſūt i pᵃ ſpē qualitat̄ nō ē p ſe alteratio ⁊ ꝯtinet tres ꝑticl'as: q: i pᵃ oñdit̄ ꝙ ad hitꝰ ⁊ ad diſpōnes corpis nō ē p ſe alt'atio. In 2ᵃ ibi [Nec; circa aīe v̄tutes.] oñdit̄ ꝙ ad hitꝰ ⁊ ad diſpōnes aīe q̄ ſūt i ꝑte appetitiua nō eſt alteratio. In 3ª ibi [At v̄o nec; ⁊c.] Oñdit ꝙ ad hitus ⁊ diſpōnes aīe q̄ ſūt i ꝑte itellectiua nō ē p ſe alt'atio. In pᵃ igit̄ ꝑticula huiꝰ ꝑtis phs oñdit ꝙ ad hitꝰ corꝑales nō ē p ſe alteratio. ⁊ hec ē 4ª ꝯ de annexis q̄ ꝓbat̄ vnico medio ſic. Ad illa q̄ ſūt ad aliq̄d nō ē p ſe alteratio ſed hitꝰ corꝑales ſūt ad aliq̄d. ḡ ad hitꝰ corꝑales nō ē p ſe alteratio. maioꝛ p; q̄nto huiꝰ: ⁊ minoꝛ

declaꝛ ſic:hitꝰ corpales ſūt ꝟtutes ꝛ malitie corpo rales:ſed ꝟtutes ꝛ malitie ſūt ad aliqd.ḡ hitꝰ corporales ſūt ad aliqd.Uñ p ꝟtutē corpalē pħs itelligit hītū ſm quē corpꝰ bñ ſe hēt ꝛ opaꝛ ut pꝫ de ſanitate.ꝟtꝰ eni cuiuſlibet rei hñtis ꝟtutē ē q̄ bonū facit hñtē:ꝛ opꝰ eiꝰ bonū reddit:ut pꝫ p̄ ethicorū. ſed ꝯ̄rio ē de malitia corpali:q꞉ ipſa reddit corpꝰ male i ſe diſpoſitū ꝛ ad opandū ut pꝫ de egritudine.Q꞉ aūt ꝟtutes corpales ꝛ malitie ſūt ad aliqd declaꝛ exēplariṫ:qm̄ ſanitas q̄ ē q̄dā ꝟtꝰ corpalis ē q̄dā cōmēſuratio calidoꝝ ꝛ frigidoꝝ ſm debitā ꝓportionē humoꝝ adinuicē.ꝛ ad ꝯtinēs.i.ad totū corpꝰ qḋ ꝯtinet humores:uel ad aerē ꝯtinētē:ꝛ illa cōmēſuratio:uł cōtemperatio humoꝝ ē ad aliqd:q꞉ eadē cōmēſuratio:q̄ eēt ſanitas in leone nō eēt ſanitas in hoie ſꝫ eiꝰ extinctio:q꞉ humana nā nō poſſet eā ſufferre.Silr̄ eadē cōmēſuratio humoꝝ q̄ ē ſanitas i vno ꝯtinēte.ut i aliq̄ aere eēt egritudo in alio ꝯtinēte.ꝛ ſic pꝫ q̄ hꝰ hitꝰ ſūt ad aliqd:q꞉ qḋ ē abſolutū nō eſt vnū i vno:ꝛ aliḋ i alio:ſed ſp idē i q̄cūq꞉ īueniꝛ.Silr̄ pulchritudo ꝛ macies ſunt ad aliqd:q꞉ ſūt diſpōnes illꝰ qḋ ē pfectū p cōparationē ad optimū.qḋ exponiꝛ dupľr.Unoꝰ itelligēdo p optimū aliqḋ extrīſecū:ut qḋ pulchꝛū dicaꝛ per compationē ad pulcherrimū:ꝛ ſanū dicaꝛ p cōparationē ad ſaniſſimū.Alio mō p optimū pōt itelligi finis:q̄ ē ꝓprie opatio.nā ex ħ hꝰ opatiōes dicūr ꝟtutes.q꞉ bonū faciūt hñtē ꝛ opꝰ eiꝰ bonū reddūt. Sic igr̄ pꝫ q̄ habitꝰ corporales ſunt ad aliqd.ꝛ iō ad illos nō ē p ſe alteratio.Uñ ꝯ¹ᵒʳ format illā rōnē ſic ꝛ in p̄ma figura.In p̄dicamēto de ad aliqd nō eſt alteratio:nec eſt trāſmutatio neq꞉ gñatio:ut declaꝛatū eſt in 5ᵒ huiꝰ.ſed forme corpales ſunt ad aliqd.ḡ.ℭ Sed dubitaꝛ ħ.ſ.an illa q̄ ſunt i 3ᵃ ſpe q̄litatis ſunt ad aliqd.ꝛ videꝛ q̄ nō.q꞉ gñis abſoluti ſunt ſpes abſolute.ſed q̄litas eſt genꝰ abſolutū ḡ quelibet ſpes eius eſt res abſoluta:ſed abſolutū nō ē ad aliqd.ḡ.ℭ Itē ipoˡᵉ eſt idē eē in diuerſis p̄dicamētis.ſed illa que ſūt in p̄ma ſpe q̄litatis ſunt in p̄dicamēto qualitatis:ut manifeſtū ē.ḡ nō ſunt in p̄dicamēto relōnis.ꝛ per ꝯñs nō ſunt ad aliqd. maior pꝫ.q꞉ ſi idē eēt in diuerſis p̄dicamētis ut in p̄dicamēto q̄litatis:ꝛ relōnis:illud ſuſcipet p̄dicationē utriuſq꞉.ſit igiꝛ.a.vnū īdiduū qḋ ſit i p̄dicamēto qualitatis ꝛ relatiōis.tūc illa eēt ꝟa.a.eſt q̄litas.ꝛ ſilr̄ illa .a.eſt ipaſſibilis:q꞉ p pħm p̄ poſteᵒ. oīs negatiua eſt i mediata in qua vnū genꝰ gñaliſſimū negaꝛ ab alio.iſta igiꝛ eſt ꝟa.nulla relō eſt q̄litas.ḡ ſua ꝯ̄dictoria eſt falſa.vꝫ.relatio eſt q̄litas. ḡ falſū eſt dicere q̄.a.eſt q̄litas.ꝛ q̄.a.eſt relatio. ℭ Sed in ꝯ̄riū videꝛ ħ pħs.Dicēdū q̄ pp̄ rōnes dictas ipoˡᵉ eſt idē eē per ſe in diuerſis p̄dicamentis tanq꞉ ſpes uł īdiuiduū illoꝝ gñuꝫ.ℭ Sciēdū tñ q̄ aliqd dr̄ eē ad aliqd tripľr.uł q꞉ ad ipm̄ neceſſario ſeqtur relatio.ꝟ.g.ad q̄litatē que eſt ſcia neceſſario ſequiꝛ relatio que eſt ad ſcibile:ꝛ tale nō ē ad aliqd ſm eē:ſed ſolū ſm dici.nec ħ nomē relō p̄dicaꝛ de illo.Alio mō illud dr̄ eē ad aliqd qḋ ſm illḋ qḋ eſt ad aliqd eſt.ꝛ ſic paternitas ꝛ filiatio ꝛ alie p ſe relōnes.ſunt per ſe in gñe relōnis.ꝛ nullo modo ſuſcipiūt p̄dicationē q̄litatis.Tertio mō illud diciꝛ eē ad aliqd qḋ eſt aggregatū ex relōne ꝛ ſuo fundamēto:ut aggregatū ex q̄litate ꝛ relōne.ꝟbi grā.ſanitas eſt ꝓportio uel cōmēſuratio q̄litatum ſuaꝝ aggregataꝝ.ḡ ex illa cōmēſuratiōe:ꝛ qualitate cōmēſurāte:ꝛ qualitatibꝰ cōmēſuratis eſt aggregatū ex qualitate ꝛ relōne.Silr̄ albū ꝛ ſilē dicit aggregatū ex q̄litate ꝛ relatione:q꞉ ex albedine ꝛ ſilitudine.Dico igiꝛ q̄ hꝰ aggregata nō ſunt per ſe ꝛ eēntialiter in aliq̄ determinato genere ſꝫ Auicē.ſed dicūtur eſſe in diuerſis generibꝰ ratiōe ſuaꝝ partiū.q꞉ rōne materie que eſt fundamētum dicuntur eē in genere q̄litatis.ꝛ rōne forme .i.rōne relationis dicūtur eſſe in p̄dicamēto relationis. ℭ Dico ergo q̄ pħus hic ꝓbando q̄ ad ea que ſūt in p̄ma ſpe q̄litatis non eſt alteratio itelligit hꝰ aggregata que rōne materie ſunt in gñe qualitatis. ꝛ rōne forme ſunt in gñe relationis.Et q̄ pħs loquaꝛ de hꝰ aggregato apparet q꞉ oīs motꝰ:ꝛ oīs gñatio per ſe terminatur ad cōpoſitionē:ut ꝓbat pħus 7ᵒ methaᶜᵉ.ꝛ ad quedā cōpoſita per ſe ṫminaꝛ motus.ꝛ ad quedā nō.iō pħus hic declarat ad que cōpoſita de genere qualitaꝫ nō eſt alťatio oñdendo q̄ ad cōpoſita ex qualitate ꝛ relatione nō eſt alteratio per ſe.Dico igiꝛ q̄ habitꝰ ꝛ diſpoſitiones corporis ꝛ aīe ad quas nō eſt motꝰ ſꝫ pħꝫ ſunt aggregata ex qualite ꝛ relatiōe.ꝛ nec ſūt q̄litates nec relationes:ſunt tamē in utroq꞉ p̄dicamēto:ſed ratiōe ſuarū priū.Si ꝟo iuenitur ab aliquo auctore q̄ iſta ſint qualitates ſiue relatiōes.Dico q̄ tales ꝓpoſitiones nō ſunt uere de ꝟtute ſmoniſ ſed tamē admittūtur ex uſu loquēdi.vñ in talibuſ eſt p̄dicatio rōne partis uel partiū.quoniā cū dicitur q̄ talis habitꝰ eſt qualitas illa eſt p̄dicatio materialis:ꝛ intellectꝰ auctoris eſt hic dicētis q̄ taliſ habitꝰ hēt q̄litatē pro mā.ꝛ cū diciꝛ q̄ talis habitus eſt relatio admittiꝛ ſm iſtū intellectū q̄ talis habitus hēt relationē pro ſua forma.ℭ Sed dubitaꝛ an ex cōmixtiōe qualitatū p̄maruꝫ reſultet aliqua qualitas ex eis que dicaꝛ ſanitas uel īmediatū fundamētū relationis.ꝓbabiliṫ pōt dici q̄ nō. qm̄ ſanitas īmediate reſultat ex debita ꝓportiōe p̄marū qualitatū in cōparatione ad aīal.nā poſitꝫ iſtis qualitatibꝰ ſub debita ꝓportione conuenien te aīali ſine oī alia re abſoluta ſupaddita eſt aīal ſanuꝫ.ꝛ ſic eſt de pulchritudīe.quoniā poſito q̄ corpus habeat quātitatē cōuenietē:ꝛ colorē ꝛ figurā conuenientes.ꝛ ſic de alijſ ſine omni alia re abſoluta addita erit animal pulchꝛū.ꝛ ſic pulchritudo nō eſt qualitas abſoluta.nec requirit aliquā q̄litatē reſultātē ex propoꝛtiōe p̄dictorū.ſ.q̄ntatis: figure:coloris ꝛc̄.ℭ Et ſi dicatur q̄ per illā rationem nec ſanitas:nec pulchritudo dicūt aliquā reꝫ aliā ab illis abſolutis predictis ſub certa proportione cū ſine oī alia re ſuperaddita ponuntur ſanitas ꝛ pulchritudo qḋ non eſſet uerū ſi eſſent res alie a rebus abſolutis.ℭ Dicendū q̄ impoſſibile eſt ponere huiuſmodi abſoluta cōmenſurata uiſi ponatur huiuſmodi cōmenſuratio que eſt relatio: ſicut impoſſibile eſt ponere duo alba ſine ſimilitudine:que tamen eſt res alia a rebus albis ſicut ponit doctrina communis.

ℭ Nec q̄ itaq꞉ circa aīe ꝟtutes ꝛ malitias. Uirtꝰ eni q̄dā pfectio ē.Unūquodq꞉ eni tūc maxie pfectū ē:cū attigit ꝓprie ꝟtuti: ꝛ tūc ē maxie ſꝫ nāꝫ:ut circulus tūc maxime ſm nām eſt.cū maxime circulus ſit.

ℭ Hec ē 2ᵃ ps 3ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ capľi i qua declaꝛ q̄

ad hitꝰ morales q ſūt i pte aīe appetitiue nō ē p ſe alt'atio. ꝛ h' ē 10a ꝯ de aneris:q ꝓbaſ dupl'. ꝛ ſm h iſta ptia ꝯtinet duas pticl'as. 2a icipit ibi [Fit q dē igiſ.] In pa igiſ pte huiꝰ pticl'e phūs p ꝓbat ꝯnē de ɓtute morali. 2o ꝓbat eadē ꝯnē de vitio oppoſito ɓtuti. Prio igiſ ꝓbaſ ꝙ ad ɓtutē moralē nō ē p ſe alt'atio. ꝛ ꝓbaſ ſic. Nihil alteraſ p ſe i acgrēdo ſuā ꝓpriā pfectionē. ſed ɓtꝰ moralis ē ꝓpria pfectio illiꝰ cuiꝰ ē ɓtꝰ moralis. ğ nihil alt'aſ p ſe i acqrēdo ɓtutē moralē. huiꝰ rōnis p decl'aſ mioꝛ p h: q: vnūqdq: ē marīe pfectū: ꝛ marīe ſm nāȝ cū attigit ꝓpriā pfectionē: ut circulus eſt marīe ſȝ nāȝ qñ marīe ē circulus. igiſ ɓtꝰ ē pfectio. maiorē hic phs ſupponit. ſȝ ꝯtor eā decl'at ſic. Ois alt'atio eſt ad rē diſibilē ſm magis ꝛ minꝰ: ſed pfectio nō ē diſibilis ſȝ magis ꝛ minꝰ. ğ ad pfectionē nō ē p ſe alteratio. ꝙ āt pfectio ſit idiſibilis ꝓbat phs p h: q: pfectio ē finis rei nālis. ſȝ finis ē idiſibilis. ꝛ p ꝯñs nō acgriſ niſi i mēſura idiſibili. ꝙ āt finis ſit idiſibilis: decl'at exēplarit' i circl'o: q: circl'us ē pfectio idiſibilis. qm̄ circulus nō ē magis circulus: q: circulus nō ē añ finē: ſȝ ſolū i fine. vñ qſi itēdit arguere ſic ꝓbando pfectiones eē idiſibiles. Perfectiones ſunt ſil'es pfectioni circuli. quēadmodū igitur circl'us nō ē circl'us añ finē: ſil'r ē i alijs pfectioībꝰ

Malitia āt corruptio boꝝ ꝛ remotio ē.

Cū igiſ phs decl'auit ꝙ ɓtꝰ ē idiſibilis decl'at h i vitio. ſ. ꝙ vitiū ē idiſibile. ꝛ ſm ꝯtem ꝓbaſ ſic: vitium ē ſepatio ꝛ remotio a ɓtute q̄ ē idiſibilis: ꝛ vitium marīe diſtat a ɓtute: ſȝ ꝙ marīe diſtat a perfectiōe idiſibili ē idiſibile. ğ vitiū ē idiſibile. vñ ꝯtor addit dicēs ꝙ nō ē meum iter ɓtutē ꝛ vitiū. ꝛ motꝰ nō ē niſi i eis iter q̄ ē meum: ut pȝ i 5o huiꝰ. Et dicit ꝯtor ꝙ h totū ē itellectū ex ſuis ɓbis. ſȝ cōis expoſitor dic̄ ꝙ illa rō ꝯtis nō valet. q: q̄uis pfectio ſit ſimpl' idiſibilis: tñ recedē a pfectiōe nō ē ſimpl' indiſibile: q: ml'tipl'r ꝯtigit recedē ab idiſibili: iō dic̄ ꝙ meliꝰ ē dicē ꝙ phūs arguit h de vitio ſic̄ priꝰ arguit de foia ꝛ figura: q: ſic nihil dr̄ alt'ari qñ pficitur eadē rōne nec qñ corrūpiſ. cum igiſ malitia ſit corruptio ɓtutis ſeqtur ad malitiā nō eē alterationem: q: malitia eſt ipſa corruptio ɓtutis: uel ſil' cū corruptione virtutis: ut patet ſatis.

Fit qdē igiſ cū qddā alteraſ ꝛ acceptio ɓtutis: ꝛ remotio malitie: alteratio tñ borū neutrū ē. Quod aūt altereſ aliqd: manifeſtū eſt. Virtꝰ qdē eni: aut ipaſſibilitas qdā eſt: aut paſſibile eſt ſic. Malitia aūt paſſibilis: cōtraria paſſio virtuti eſt.

Hec ē 1a ps 2e ptis 3e ptis ſpalis huiꝰ capl'i i q̄ pōiſ 2a rō ꝓbās ꝙ ad hitꝰ aīe q ſūt i pte appetitiua aīe nō ē p ſe alt'atio. vñ rō ē illa. Ad illa nō ē p ſe alt'atio q̄ ſolū acgrūtur p alt'ationē factā circa alia: ut pȝ ex p̄cedētibꝰ. ſȝ hitꝰ morales exñtes i pte appetitiua aīe ſolū acgrūtur p alterationē factam circa alia ꝛ termiatā ad illa. ğ. Maioꝛ pȝ de ſe. qm̄ illō qd̄ cōpetit alicui ſolū rōne alteriꝰ nō cōpetit ei per ſe ut pȝ. ſed ad ſil'itudinē nō ē p ſe alteratio: q: ſil'itudo acgriſ ſolū p trāſmutationē factā circa aliō: ꝛ terminatā ad aliō: ꝛ ſic pȝ maioꝛ. mioꝛ ɓo decl'atur dupl'. p̄ q: ɓtꝰ acgritur per alterationē factā circa paſſiōes: q̄m ɓtus uel eſt q̄dā ipaſſibilitas. i. carentia ꝛ remotio omniū paſſionū: ut dicūt ſtoici.

uel ɓtus eſt q̄dā moderatio paſſionū. ꝛ vitiū ſiue malitia aut malitia ē quedā paſſibilitas: ita ꝙ ois paſſio ſit malitia. aut malitia ē nō q̄libet paſſio: ſȝ paſſio iportās ſupabūdātiā. aut defectū que ſūt ꝯ ria ɓtuti: ſed ſiue ɓtꝰ ſit ipaſſibilitas ſiue paſſio moderata acceptio ɓtutis nō eſt ſine alteratiōe facta circa paſſiōes. Vñ itelligo h p paſſiones q̄litates corpales q̄ ſunt p̄nꝰ motuū appetitꝰ: nō autē motus ipſos. Similt' ſiue malitia ponaſ quecūq: paſſio ſiue ponaſ ſola paſſio ſupabūdās ſiue deficiēs tñ q̄libet paſſio ſiue ſit abūdās ſiue deficiens ſiue moderata nō fit ſine alteratiōe facta circa paſſiōes ſeqtur ꝙ malitia nō eſt ſine alteratiōe circa paſſiones. breuiter igiſ rō ē illa. Hitus morales qui ſūt in pte appetitiua aīe nō acgrūtur ſine alteratione facta circa alia. i. circa paſſiōes. igiſ ad eas nō ē p ſe alteratio. Intelligēdū ē hic ꝙ ɓtꝰ moralis nec eſt paſſibilis. nec eſt moderatio paſſionū. ſed ē circa moderātiā paſſionū. Vñ hec eſt p̄dicatio moralis ɓtus eſt paſſio moderata uel paſſiones moderate: ſed de ɓtute ſmonis eſt falſa. ſed itellectꝰ auctoris h dicētis eſt uerꝰ. ꝛ eſt ꝙ mā ɓtuſ moralis circa quā eſt: ſunt paſſiones. ꝛ ſic patet ueritas huiꝰ.

Et totā moralē ɓtutē in uoluptatibus ꝛ triſtitijs accidit eē. Aut eni ſm actū qdē uoluptatis: aut per memoriā: aut ſpē. Si quidē igitur ſȝ actū: ſenſus eſt eā. Si ɓo per memoriā: aut per ſpē: ab ipſo eſt: aut eni inſūt q̄lia paſſi ſumus reminiſcentibꝰ uoluptaſ aut qualia patiemur ſpantibꝰ.

Scdo ꝓbaſ eadē maioꝛ. ſ. ꝙ habitꝰ morales ſolū acgrūtur p alterationē factā circa alia. ꝛ rō ē illa: ois delectatio ꝛ triſtitia. ſ. ſenſualis ſeqtur alt'ationē factā ſm ſenſum: ſed ois ɓtus moralis ꝯſiſtit in delectatiōibꝰ ꝛ triſtitijs ut i acgrēdo delectabile ꝛ fugiēdo triſtabile ſȝ ꝙ opȝ. ꝛ qñ opȝ. ꝛ ſic de alijs circūſtātijs: q̄m ois opatio ɓtuſ moralis ad delectationē ꝛ triſtitiā t'miaſ: ut pȝ 2o ethicoꝝ. cū delectatio ꝯſeqtur ex adeptiōe eiꝰ i q̄ deſideriū tendebat. ꝛ triſtitia ex ſupuētiōe eiꝰ qd̄ appetitꝰ refugit cū igr̄ delectatio ꝛ triſtitia ꝯſequātur alt'ationē factā ſm ſenſū: ꝛ ois ɓtus moralis cōſiſtit in delectatiōibꝰ ꝛ triſtitijs. ſeqtur ꝙ ois ɓtꝰ moralis ſequaſ alterationē factā ꝛ terminatā ad aliō. Maioꝛ huiꝰ rōnis. vȝ. ꝙ ois delectatio ꝛ triſtitia corpalis ſm ſenſū ſeqtur alt'ationē factā ſȝ ſenſū decl'aſ: q: delectatio corpalis pōt tripl'r ꝯtingē. aut q: delectabile nobiſ actual'r ꝯiūgiſ: aut q: rememoramꝰ nos talē ꝯiūctionē delectabilē huiſſe. aut q: ſpamꝰ talē cōiūctionē nobis fieri: ſed q̄cūq: modoꝝ iſtoꝝ fiat delectatio p actualē ꝯiūctionē ſp fit p alt'ationē ſenſus: q̄m ſi fiat delectatio p actualē ꝯiūctionē delectabilis: tūc fit delectatio p alt'ationē ſenſus i actu q: p actualē ſenſationē. ſi autē fiat p rememorationē p̄terite ꝯiūctiōis delectabilis: tūc fit p alterationē potētie rememoratiue. ſi ɓo fiat p ſpē future cōiūctiōis: tūc delectatio fit per alt'ationē potētie imaginatiue. ꝛ eodē mō ē de triſtitia. ꝛ ſic pȝ ꝙ delectatio corpal' ꝛ ēt triſtitia fit p alt'ationē facta ꝛ t'minatā ad aliō: q: fiūt p alt'ationē fcāȝ exñtē i aliq ſenſu exteriori ul' iteriori q̄rū neutro ē ɓtꝰ moral'. Et eadē rō ē de malitia oppo'a ɓtuti morali. Sȝ circa dcā phi ꝛ ꝯtis. i pª rōne ꝓbāte ꝙ ad hitꝰ morales

nō ē alt͛atio p ſe occurrūt dubitatiōes q̄cq̄. p̄ du
bitat͛ circa illō.ſ.ꝙ ad pfectionē nō ē mot⁹ nec alt͛a
tio:q: ſi h̄ itelligit͛ de oī pfectione ſbali uł accñtali
gñalr̄:ſic illō dcm̄ ē fl̄ꝫ:qm̄ ſoie accñtales ad q̄s ē
p ſe mot⁹ ſūt pfectiōes accñtales ſuoꝝ ſboꝝ ut aq̄
calefacta derelicta,ppꝛie nāe mouet͛ ad frigiditate
ſic̄ ad ,ppꝛiā pfectionē. ꝛ ſilr̄ ḡue extn̄s ſurſū nō ,p
hibitū mouet͛ ad locū uł ad ubi deorſū ſic ad ,ppꝛi
am ſuā pfcōnē.igr̄ ꝛc̄. ℭ Et ꝯfirmat͛ q: ꝯ¹ᵒʳ ſup 3⁹
hui⁹ dic.ꝙ mot⁹ ē gñatio ptis poſt ptē illi⁹ pfectio
nis ad quā tēdit mot⁹ qō nō eēt niſi mot⁹ eēt ad p-
fectionē.ḡ pt ulr̄ itelligi de oī pfectiōe.ſ.ꝙ ad eaꝫ
nō ſit mot⁹.ſi vō itelligit͛ de pfectiōe ſbali tm̄c ni
hil ē ad ,ppo ᵐ:q: vt⁹ moral̓ nō ē pfectio ſbalis ſꝫ
accñtalis. Et itēꝝ ſoie ſbales iaīatoꝝ ſūt pfectiōeſ
ꝛ tn̄ ſūt diſibiles:q: ſoia ſbalis lapidis ē diſibilis
ꝛ extēſa ad extēſionē ſue mãe. ℭ 2⁹ dubitat͛ circa
illō qō dı̄ ꝙ vt⁹ moralis ē idiſibilis ſm̄ magis ꝛ
min⁹. h̄ nō vı̄ uerū:q: vn⁹ hō ē vtuoſior alio. q̄niaꝫ
vn⁹ hō ē magis ſort͛ ꝛ magis tpat⁹ ꝛ magis iuſt⁹
alio.qō nō eēt niſi vt⁹ moralis ſuſcipet magiſ ꝛ mi
nus.ḡ. ℭ Itē vt⁹ moralis ē i appetitu ſenſitiuo ut
cōit͛ ponit͛. ꝛ ſic ē i ſbo diſibili. ꝛ p ꝯñs ē diſibilis
ſꝫ diſionē ſbi. ℭ 3⁹ dubitat͛ circa illō qō dı̄ ꝙ cir-
culuſ nō ē circuluſ niſi i fine:iō ad circulū nō ē mo
tus. Et eodē mō argüit͛ de vtute. h̄ āt nō vı̄ veruꝫ:
nec ꝯña vı̄ valēs:q: ſm̄ h̄ ad nullā formā eēt mot⁹:
q: ſoia ad quā ē mot⁹ nō ē añ finē mot⁹. ḡ ad talē
formā nō eēt mot⁹. ꝛ ſic ad t͛minū mot⁹ nō eēt mo
tus:q: t͛mi⁹ mot⁹ nō ēſt añ finē mot⁹. ℭ Itē ſi ſic
eēt:ſeq̄ret͛ ꝙ ad pfectiſſimū ꝛ itēſiſſimū ḡdū ſoie
nūq̄ꝫ eēt mot⁹.q: pfectiſſim⁹ ḡduſ ſoie nō acq̄rit͛ ni
ſi i fine: ꝛ ita ad itēſiſſimū ḡdū caloris nūq̄ꝫ poſſet
eē mot⁹:qō ē fl̄ꝫ. ℭ 4⁹ dubitat͛ circa vitiū.q: nō vı̄
ꝙ vitiū ꝯſiſtat i idiſibili.imō vı̄ ꝙ ſuſcipiat magiſ
ꝛ min⁹ q: q̄ꝫuis vt⁹ eēt pfectio idiſibilis:tn̄ recedē
a pfectiōe nō ē ſimpl̓ idiſibile.cū igit͛ vitiū ſit receſ
ſus a vtute vı̄ ꝙ vitiū ſit diſibile. ℭ Et ꝯfirmat͛ p
ph̄ꝫ 2⁹ ethicoꝝ v̓ſus finē.ubi dic:ꝙ bñfacē ē vno⁹
tm̄. ꝛ malefacē ꝛ peccare ꝯtigit mult̄ modis:i ſic̄
attigē cētrū circl̓i ē vno⁹ tm̄:recedē v̓o a cētro mł
tis modis ꝯtigit. ꝛ ſic q̄ꝫuis vt⁹ ſit idiſibil̓. ex h̄ tn̄
nō ſeq̄tur ꝙ vitiū ſit idiſibile.imo vitiū eſt diſibile
ſuſcipiēs magis ꝛ min⁹:q: mł̄tipl̓ ꝯtigit ꝛ nō vno⁹
tm̄. ℭ 5⁹ dubitat͛ circa illō qō ꝯ¹ᵒʳ.d. h̄.vꝫ. ꝙ int͛
vtutē ꝛ vitiū nō ē mediū:h̄ nō vı̄ veꝝ:q: oīs trāſi
tus iter imeᵗᵃ ē ſbit⁹ ꝛ mēſurat͛ iſtāti:ſi igr̄ iter vtu
tē ꝛ vitiū nō ſit mediū.ſeq̄tur ꝙ ſtati cū aliq̄s inci
pit recedē a vitio ꝙ ille ſit ſb vtute ꝛ eꝯ.qō ē fl̄m.
ꝛ ꝯña pꝫ p ph̄m 2⁹ ethicoꝝ. ꝛ ēt i libro p̄dicaᵗᵒʳ.
Silr̄ tūc facilimū eēt acq̄rē vtutē:cū ſtati ꝛ ſbito
acq̄reret͛,qō ē ꝯ ph̄m dicētē.ꝙ vt⁹ nō acq̄rit͛ niſi p
lōgā ꝯſuetudinē. Itē mł̄ti hoīes ſūt q nō ſūt nec v-
tuoſi nec vitioſi:ut illi q nūq̄ꝫ laborauerunt circa
acq̄ſitionē vtut͛ uł viti. ꝛ p ꝯñs iter vtutē ꝛ vitiū
ē mediū. ℭ Circa iſtas dubitatiōes ſūt ponende
tres diſtictiōes p q̄s dcā dubia ſoluētur. Pria di-
ſtictio ē ꝙ pfectio ē dupl̓.q: q̄dā ē pfectio det͛mia
ta. ꝛ q̄dā idet͛miata. Perfectio det͛miata ē illa cu
ius nā ꝯſiſtit i aliq̄ certo.ita ꝙ ſibi nō pōt fieri ad-
ditio.nec ab illo pt fieri ſbtractio manēte eadē nā
ſm ſpēꝫ ut pꝫ i nūis:ſic̄ binario trinario ꝛ c̄.q: ſi bi
nario addat͛ vnitas:illō qō reſultat ex binario: ꝛ
vnitate ſupaddita nō erit binari⁹: ꝛ ſic de alijs nu
meris. Idē pꝫ de q̄buſdā q̄ꝫtitatib⁹ ꝯtinuis:ut de

bicubito tricubito ꝛ c̄.ut pꝫ i libro p̄dicamētoruꝫ.
Alia vō ē pfectio idetermiata: ut illa q̄ recipit ad-
ditionē ꝛ diminutionē manēte eadē nā ſm ſpēm:ut
ſūt q̄litates p ſe ſeſibiles:ut calor:frig⁹:albedo:ni-
gredo: ꝛ ſic de alijſ. Un̄ iſta diſtictio accipit͛ a ph̄o
i libro p̄dicamētoꝝ.caplo de q̄ꝫtitate.ubi diſtiguit
q̄ꝫtitatē i q̄ꝫtitatē determiatā:ut bicubitū ꝛ tricubi
tū. ꝛ i q̄ꝫtitatē idetermiatā ut ſūt magnū ꝛ paruū.
mł̄tū ꝛ paucū. ꝛ eadē diſtictio quā ponit de q̄ꝫtita
te v̓ꝫ eē ponēda de pfectiōe. ℭ Scda diſtictio ē de
idiſibili.q: idiſibile q̄ꝫtū ad ,ppoſitū ꝯtigit tripl̓r
ut idiſibile ſꝫ q̄ꝫtitate qō nō hꝫ ptē ꝛ ptē. ꝛ ſic pū
ct⁹ ē idiſibilis. Alio⁹ dı̄ idiſibile ſꝫ formā qō p̄p h̄
dı̄ idiſibile ſm formā.q: nō ē diſibile i ptes q̄ ſint
eiuſdē ſpēi cū toto. ꝛ ſic hō dı̄ idiſibilis ſm formā
q: nō ē diſibilis i hoīes. 3ᵒᵒ dı̄ idiſibile ſm magis
ꝛ min⁹. ꝛ ſic ſoia q̄ nō pōt itēdi nec remitti dı̄ idiſi
bilis. ℭ 3⁹ diſtictio ē de vtute ꝛ vitio.q: tā vt⁹ q̄ꝫ vi
tiū dı̄ dupl̓r.vꝫ.abſolute uł ſimpl̓r ꝛ i reſpectu. vt⁹
abſolute ſeu ſimpl̓r ē illa q̄ ꝯſiſtit i eq̄litate q̄ ē me
dietas iter ſupabūdātiā ꝛ defectū: ſed vt⁹ i reſpe-
ctu dı̄ p appꝛopinq̄tionē ad vtutē ſimpl̓r: ꝛ abſolu
te accepta. Uitiū ḡ ſimpl̓r ē illō qō maxie diſtat a
vtute ſimpl̓r:ſed vı⁹ i reſpectu dı̄ p appꝛopinq̄tio-
nē ad vitiū ſimpl̓r aut p elōgationē ad vtutē ſimpl̓
ut patebit ſoluēdo dubia p̄dcā. ℭ Ad dubitatiōes
āt iductas:ad p̄maꝫ q̄ erat de pfectiōe ſoluit͛ p p̄ᵐᵃ
diſtictionē.q̄n dı̄ ꝙ ad pfectionē vı̄ eē mot⁹. illud
ſoluit͛ ſic.vꝫ.ꝙ ad pfectionē idetermiatā pōt eſſe
mot⁹. ꝛ h̄ ꝯcludit argᵐ:ſed ad pfectionē det͛mina
tā nō pōt eē mot⁹. ꝛ h̄ itelligūt ph̄us ꝛ ꝯ¹ᵒʳ q: tal̓
pfectio ē idiſibilis ſm formā: ꝛ ēt ſm magis ꝛ mi
nus:dico igr̄ ꝙ illō dcm̄ ph̄i.vꝫ. pfectiōes ſūt idi
uiſibiles ē itelligēdū tā de pfectiōe ſbali q̄ꝫ de pfe
ctiōe accñtali determiata. Et cū dı̄ ꝙ ſoia ſbalis ē
diſibilis:dico ꝙ aliq̄ ſoie ſbales ſūt diſibiles q̄ꝫti-
tatiue.q: hñt ptē ex ptē:tn̄ nulla ſoia ſbal̓ pfecta
ē diſibilis ſm magis ꝛ min⁹. ℭ Ad 2ᵐ dubiū dico
ꝙ ſi vt⁹ moralis ſit i appetitu ſēſitiuo tc̄ ē diſibilis
q̄ꝫtitatiue:q: extēdit͛ ad extēſionē ſui ſbi:ſꝫ vt⁹ mo-
ralis ſimpl̓ ꝛ abſolute dcā nō ē diſibilis ſꝫ magis
ꝛ min⁹.q: ꝯſiſtit i q̄dā eq̄litate uł cōmēſuratiōe in
ter ſupfluū ꝛ diminutū:ſed eq̄litas ꝛ cōmēſuratio
reſpectu eorūdē termioꝝ uł extremoꝝ nō ē diſibil̓
ſm magis ꝛ min⁹ qm̄ q̄cūq̄ꝫ addito eq̄li iter aliq̄
extrema:aut q̄cūq̄ꝫ remoto ab eo iā nō remāet eq̄
le. ꝛ ſic vt⁹ ſimpl̓ accepta nō diuidit͛ ſm magis ꝛ mi-
nus ſic̄ nec eq̄le. Et h̄ ꝯfirmat͛ ſic. Cui⁹ hit⁹ opatio
nō ſuſcipit magis ꝛ min⁹ ille hit⁹ nō ſuſcipit magiſ
ꝛ min⁹:ſꝫ opatio vtut͛ ſimpl̓r accepte non ſuſcipit
magis ꝛ min⁹.ḡ.maior ē de ſe nō.q: a pfectiori ha
bitu egredit͛ pfectior opatio.ḡ ſi opatio nō pōt eē
magis ꝛ min⁹ pfecta ſeq̄tur ꝙ hit⁹ nō poſſit eē ma
gis aut min⁹ pfect⁹. ꝛ p ꝯñs nō ſuſcipit magis aut
min⁹.mior aūt declat͛ q: opatio ꝛ opari ſꝫ vtutē ē
opari tm̄ q̄ꝫtū opꝫ ut opꝫ ꝛ ſic de alijs nec plus nec
min⁹.ſed operari q̄ꝫtū opoꝛtet aut ubi opꝫ ꝛ ſic de
alijs: ꝛ nec plus nec minus non ſuſcipit magis aut
minus:quoniā quocūq̄ꝫ addito tali opationi reſul
tat pluſ opari q̄ꝫ opꝫ ꝛ q̄cūq̄ꝫ remoto remāet min⁹
opari q̄ꝫ opꝫ.q̄rū neutrū ē opatio ſꝫ vtutē.quoniā
nec plus opari q̄ꝫ opꝫ nec min⁹ opari q̄ꝫ opꝫ ē opa-
ri:ſm vtutē: ꝛ hoc vı̄ eē de itētiōe ph̄i 2⁹ ethicorū
v̓ſus finē.ubi ipe aſſimilat vtutē cētro circl̓i dicēs.
ꝙ ſic attigē cētrū ē difficile ita attigē vtutē ē diffi-

eſſe.qm̄ tm̄ vno᷒ ꝯtigit attigē cētrū:ita ēt attigere
ỽtute ē difficile:qꝛ tm̄ vno᷒ ꝯtigit attigē ỽtutē. ⁊ lo
gtur de ỽtute ſimplr̄ accepta:ſꝫ hoc nō eēt verū ſi
ỽt᷒ eēt ſimplr̄ diſibilis ƒm magis ⁊ mī᷒.qm̄ tunc
mult̄ modis ꝯtigēt attigē ỽtutē. Sic igr̄ dr̄ ut mi
hi vr̄ ꝙ ỽt᷒ ſimplr̄ nō ſuſcipit magis ⁊ mi᷒ nec ƒꝫ
ỽtutē ſimplr̄ ē vn᷒ hō ỽtuoſioꝛ alio:nec eſt idē hō
magis ỽtuoſus i vno tpe ꝗꝫ i alio.qm̄ ỽt᷒ ſimplr̄ ē
optimū: ⁊ ſic ē extremitas ut pꝫ 2° ethicoꝝ.ſꝫ opti
mū nō ſuſcipit magis ⁊ mi᷒:tm̄ ỽt᷒ dcā i reſpectu
q̄ ſolū dr̄ ỽt᷒ p approximationē ad ỽtutē ſimplicit̄
ſuſcipit magis ⁊ mi᷒.qm̄ ꝯtigit approximari ỽtu
ti ſimplr̄ ƒm magis ⁊ mi᷒: ⁊ iō ƒꝫ ỽtutē dictaꝫ in
reſpectu vn᷒ hō dr̄ magis ỽtuoſus ꝗꝫ ali᷒.Uñ hāc
diſtinctionē de ỽtute i reſpectu ⁊ ſimpr̄ innuit phūs
2° ethicoꝝ ỽſus finē dicēs:ỽtutē ſimpr̄ ꝯſiſtē in me
dio iter plus ⁊ mi᷒:ſiue iter ſupabūdātiā ⁊ defe
ctū:ſꝫ determiare ſeu inuēre h᷒ mediū:nō ē facile
⁊ ita pꝫ ꝙ ē q̄dā ỽt᷒ q̄ ꝯſiſtit i medio ſimpr̄ ⁊ ꝙ ſit
q̄dā ỽt᷒ i reſpectu pꝫ.qꝛ ƒꝫ phm̄ ibidē:q paꝝ trāſgre
dit̄ a medio nō vitupat̄:neqꝫ ad magis neqꝫ ad mi
nus:ſꝫ q ad plus:qñqꝫ eni deficiētes laudam᷒: ⁊
qñqꝫ ſupabūdātes. Et p h̄ pt accipi ꝙ ē aliqs ha
bit᷒ q dr̄ ỽt᷒ i reſpectu:qm̄ nullus eſt laudabilis ꝑ
aliq̄ hitū niſi ꝑ hitū ỽtuoſo:ſed ꝑ habitu deficiēti
⁊ ēt ꝑ habitu ſupabūdāti ē aliqs laudabilis.ḡ ta
lis hitus ē ỽt᷒ ⁊ nō ē ỽt᷒ ſimpr̄.ē ḡ ſolū ỽt᷒ i reſpe
ctu:ſꝫ ad quē t̄minū ē aliqs laudabilis tanqꝫ ỽtuo
ſus:ita ꝙ ulē illū t̄minū ē vitupabilis nō eſt facile
ſmone det̄miare ut.d.phs.nec h̄ det̄mio ego:tñ i
reꝝ nā ē aliqs talis t̄mi᷒. Et eodē mō de vitio di
ſtiguēdū:qꝛ qodā ē vitiū ſimpr̄ qd̄.ſ. diſtat maxie
a ỽtute ſimpr̄.ut.d.ꝯ!ᵒʳ h̄. Et qodā ē vitiū i reſpe
ctu qd̄ ſolū dr̄ vitiū ꝑ approximationē ad vitium
ſimpr̄.qd̄ maxie diſtat a ỽtute. Uñ talē diſtictiōēꝫ
ponit Aui.de q̄litatib᷒ ſēſibilib᷒ 2° libro ſue ſufficiē
tie dicēs ſic. Qualitates ſenſibiles ꝯrias eē eiuſ
dē ſpēi ſpāliſſime ⁊ q̄litatib᷒ ſenſibilib᷒ ꝯrijs q̄ ma
xime diſtāt cōpetūt noīa ꝯrioꝝ ſimpr̄. ⁊ oīb᷒ inꝯ
medijs cōpetūt noīa extremoꝝ i reſpectu.ỽbi grā.
Caloꝛ i ſūmo ē caloꝛ ſimpr̄. ⁊ oēs foꝛe medie inter
frigiditatē ſūmā ⁊ caliditatē ſūmā ſūt caliditates
⁊ frigiditates i reſpectu. ⁊ ſic ipe diſtixit calorē i
calorē ſimpr̄ ⁊ i calorē i reſpectu. Jta ⁊ ego diſtin
guo ỽtutē i ỽtutē ſimpr̄ ⁊ ỽtutē i reſpectu:q̄ ỽt᷒ in
reſpectu ē habit᷒ laudabilis ꝑ appropinq̄tionē ad
ỽtutē ſimpr̄. ❡ Ad 3ᵐ dubiū dico ꝙ i motu altera
tiōis foꝛa ad quā ē mot᷒ ƒꝫ ſpēꝫ dꝫ ꝑcedē t̄minum
mot᷒ qd̄ nō cōtigit i circl̄o:qꝛ i factiōe circl̄i nō fit
aliqd de ſpe circl̄i añ finē circl̄i:qꝛ ult̄a po circl̄i ē
circl̄us.Uñ circl̄us ē idiſibil̄ ƒꝫ formā:qꝛ nō dīdi
tur i circl̄os.ſꝫ oīs foꝛa ad quā ē alt̄atio ē diſibilis
ƒꝫ formā.Uñ cū dr̄ ꝙ foꝛa ad quā ē mot᷒ nō ē añ fi
nē mot᷒:veꝝ ē ꝙ eadē foꝛa ƒꝫ nūꝫ nō ē añ finē mo
t᷒:eadē tm̄ foꝛa ƒꝫ ſpēꝫ cū t̄mio mot᷒ ē añ finē mo
tus. ❡ Et qm̄ dr̄ ult̄ı᷒ ꝙ ƒꝫ h̄ ad ꝑfectiſſimū gradū
foꝛe nō eēt alt̄atio.dico ꝙ nō ſeqtur.qꝛ ꝗꝫuis ꝑfe
ctiſſim᷒ ḡdus foꝛe nō ſit añ finē alt̄atiōis:tm̄ aliqs
ḡdus eiuſdē ſpēi cū ꝑfectiſſimo ḡdu foꝛe ē añ finē
alt̄atiōis. ❡ Et ſi dicat̄ ꝙ aliqd qd̄ acqrit̄ añ idu
ctionē ỽtutꝫ ſimpr̄ ē eiuſdē ſpēi ſimpr̄ cū ỽtute ſimpr̄
⁊ ꝑ ꝯñs ad ỽtutē ſimpr̄ pt eē mot᷒ nō obſtāte ꝙ ỽt᷒
ſimpr̄ ꝯſtet i idiſibili. Dicēdū ꝙ ſiue illd̄ qd̄ acqrit̄
añ iductionē ỽtutꝫ ſimpr̄ ſit eiuſdē ſpēi cū t̄mio ſim
plr̄ ſiue nō:nō ſeqtur ꝙ ad ỽtutē ſimpr̄ ſit mot᷒.q̄.

niā ſi nihil acqrit̄ añ iductionē ỽtutꝫ ſimpr̄ ſiue eiuſ
dē ſpēi cū ỽtute ſimpr̄ ſiue nō eiuſdē ſpēi:nō ſequit̄
ꝙ ad ỽtutē ſimpr̄ ſit mot᷒.ſi ỽo aliqd qd̄ acqrit̄ añ
iductiōēꝫ ỽtutꝫ ſimpr̄ ſit eiuſdē ſpēi cū ỽtute ſimpr̄
adhuc nō ſeqtur ꝙ ad ỽtutē ſimpr̄ ſit mot᷒.qꝛ trāſ
mutatio ad ỽtutē ſimpr̄ nō ē trāſmutatio a ꝯrio i ꝯ
riū. ❡ Ad 4ᵐ dubiū qd̄ iducit̄ de vitio dicēdū ē ꝙ
vitiū dīdit̄ i vitiū ſimpr̄: ⁊ i vitiū i reſpectu. vitiuꝫ
ſimplr̄ ē illd̄ qd̄ maxie diſtat a ỽtute: ⁊ illd̄ ē idiſi
bile ƒꝫ magl̄ ⁊ mi᷒.nō eni ē poᵉ ꝙ aliqd magl̄ di
ſtet maxie ab aliq̄. ⁊ aliqd mi᷒ diſtet maxie ab eo
dē.qꝛ qd̄ ꝑ ſupabūdātiā dr̄ vni ſoli ꝯuenit:ſꝫ vitiū
i reſpectu qd̄ ſolū dr̄ vitiū ꝑ reſpectū ad vitiū ſim
plr̄ ſuſcipit magl̄ ⁊ mi᷒.Uñ nō oīs receſſus a ỽtu
te ſimplr̄ ē vitiū ſimpr̄ ut pꝫ de ſe. ❡ Ad 5ᵐ dubiū
qd̄ ē de imediatiōe ỽtutꝫ ⁊ vitij dicēdū ꝙ ỽt᷒ mora
lis ⁊ vitiū ſibi oppoᵐ ſꝫ imeᵗᵃ ƒꝫ ſpēꝫ:qꝛ nō ē ſpēs
media int̄ ỽtutē ⁊ vitiū.tm̄ nō ſūt imeᵗᵃ ƒꝫ ſbꝫ ſic ꝙ
ſꝑ alteꝝ hoꝝ ieſt ſbo apto nato nato ad recipiēdus
illa media:nā ſic argutū ē nō opꝫ ſꝑ alteꝝ hoꝝ ieē
ſbo qm̄ aliqs hō ē q nec ē ỽtuoſus nec vitioſus. ⁊
ꝗꝫuis iter ỽtutē ⁊ vitiū nō ſit hit᷒ medi᷒ differēs ƒꝫ
ſpēꝫ ab utroqꝫ.tm̄ ſūt mlt̄e diſpōnes medie:iō nou
ſtati ſꝫ de difficili ꝑuenit̄ a vitio i ỽtutē ⁊ eꝯ. Et cū
dr̄ ꝙ aliqs hō nec eſt ỽtuoſus nec vitioſus:dicēdū
ꝙ veꝝ ē. ⁊ ꝑꝑ h̄ iter ỽtutē ⁊ vitiū eſt mediū ƒꝫ ſbꝫ
ſed iter ea nō eſt mediū ƒm formā. ut dictum eſt.

❡ At ỽo neqꝫ i itellectiua pte aie ē altera-
tio. Sciēs eni ad aliqd maxie dr̄. h̄ āt māi
feſtū. Scōꝫ eni nullā pōꝫ i monētib᷒ ſcīa
ē q̄d ē ſcie:h̄ cū extiterit qdē. Ex ea eni q̄
ē ƒꝫ pte expiētia: accipim᷒ ulem ſcientiā.

❡ Hec ē 3ᵃ pti᷒ 3ᵉ ptis pn̄ˡᵘˢ hui᷒ ca.i q̄ ỏclat̄ ꝙ ad
hit᷒ ⁊ ad opationes exñtes i pte itellectiua aie nō
ē ꝑ ſe alt̄atio: ⁊ hᶜ eſt 11ᵃ ꝯ de anexis q̄ ꝓbat̄ triplr̄
⁊ ꝑ ſic. Ad ea q̄ ſūt ad aliqd nō ē ꝑ ſe alt̄atio. ſꝫ hi
tus ⁊ opatiōes q̄ ſūt i pte itellectiua aie ſūt ad ali
qd.qꝛ ſciens per ſcientiam maxime dicitur ad ali
qd:qꝛ ad ſcibile.ḡ maioꝛ pꝫ 5° hui᷒.mioꝛ ỽo ỏclat̄
ꝑ h̄:qꝛ h̄ vr̄ eē ꝓpꝛiū hiis q̄ ſūt ad aliqd.ſ.ꝙ pñt de
nouo aduēire alicui ipo nō mutato nec alt̄ato.nc
āt videm᷒ ꝙ ult̄a mutatiōe fcā i pte itellectiua:ſꝫ
ꝑ ſolā mutationē factā i pte ſēſitiua fit ſcia i pte in
tellectiua.qꝛ ꝑ expiētiā ꝑticl̄ariū q̄ ꝑtinēt ad ptes
ſēſitiuā fit i itell̄u ſcia ipi᷒ ulis.ut pꝫ 2° poſterioꝝ.
⁊ p̊ methaᶜᵉ.cū igr̄ i ad aliqd nō ſit mot᷒ ſeqtur ꝙ
i acceptiōe ſcie nō ſit alt̄atio. ❡ Notādū ꝙ phs h̄
ꝑ ſciaꝫ itelligit aggregatū ex q̄litate abſoluta ⁊ re
latiōe ad ſcibile.qm̄ illd̄ aggregatū nō ē ꝑ ſe i aliq̄
gñe:ſꝫ rōne ſui mālis ē i pᵈᵃ ſpe q̄litatꝫ. ⁊ rōne rel̄o
nis ē i gñe rel̄onis:tm̄ ƒꝫ ſe totū ñ ē i aliq̄ vno gñe.

❡ Neqꝫ igr̄ act᷒ gñatio ē:niſi aliqs reſpe-
ctione: ⁊ tactū gñatiōis dicat. Hmōi eniꝫ
act᷒. Que āt ex pn᷒ accepto ſcie:nō ē gña
tio neqꝫ alteratio. Jn qetari eni ⁊ reſidē
aia ſciēs fit ⁊ prudēs. Sic igr̄ neqꝫ cū dor
miens excitet̄ aliquis: aut ebrius pauſet:
aut ifirmās ordinet̄ factus eſt ſciēs: ꝗꝫ
uis prius nō poterat uti: ⁊ ƒm ſciam agē:
ſed mutata perturbatione: ⁊ in ſtatū re
ueniente mēte ierat pō ad ſcie ꝯgruitatē.

Mulꝰ igitur aliqd fit ex pͥncipio in ſcie exiſtētia. Turbatiōis eni qeſ qdā ⁊ reſidētia.

Scdo ꝓbaꝛ idē ſic. ſcia fit i nobis ꝑ actū ꝯſiderandi ſic alij habitꝰ gn̄anꝛ ꝑ ſuas opatiōes. ut ars edificādi gn̄aꝛ ꝑ actū edificādi: ſ; actꝰ ꝯſiderādi ut intelligē nō ē alteratio. ḡ ſcia nō fit i nobis ꝑ alteratiōnē. ⁊ ꝑ ꝯñs ad ſciaꝫ nō ē ꝑ ſe alteratio: ꝙ āt actꝰ ꝯſiderādi ut itelligē nō ſit alteratio ꝓbaꝛ ſic ꝑ ſilr̄ actꝰ vidēdi .i. ipa viſio ⁊ ſilr actꝰ tāgēdi .i. tāgere qḋ ē opatio tactꝰ nō ē alteratio. igr̄ cū actꝰ ꝯſiderādi ſit qdā actꝰ ſenſus ſic ē tāgē ⁊ vidē ſeqtur ꝑ locū a ſilī ꝙ actꝰ ꝯſiderādi ut ꝯſiderare ⁊ itelligē nō ē alteratio. Un̄ qdā dicūt ꝙ illa rō ſpāliter ꝓbat ꝙ ad opatiōes q̄ ſūt i pte itellectiua aīe nō ē ꝑ ſe alteratio. ⁊ h̄ ꝓbaꝛ ꝑ ſilr̄. q: ad vidē ⁊ tāgē nō ē ꝑ ſe alteratio: ⁊ ꝑ locū a ſilī ad ꝯſiderare ⁊ itelligere nō ē ꝑ ſe alteratio. Intelligēdū h̄ ꝙ actꝰ ſcḋs potētie ſēſitiue ſeu itellectiue nō ē ꝓprie gn̄atio nec alteratio. Nā de rōne opatiōis nō ē ꝙ ſit ad aliq̄ꝫ fo:mā uł habitū: vn̄ itelligē nō ē gn̄atio uł alteratio: tn̄ pōt ꝯſeq ad gn̄ationē uł alteratiōnē alicuiꝰ alteriꝰ ſic vidē ſeqtur ad mutationē ſenſus a ſenſibili. Et mihi vr̄ ꝙ illa rō poſſit ꝯcludē taꝫ de actu q̄ꝫ de habitu. Cōcludit eni de habitu ꝑ h̄ q: habitus gn̄aꝛ ꝑ actꝰ q̄rū nullus ē alteratio. ꝯcludit etiā de actu ꝑ h̄ q: ad actū cogſcēdi nō fit alteratio ut pꝫ de actu vidēdi ⁊ tāgēdi: q nō ſūt ꝑ ſe ꝑ alteratiōnē. ⁊ eadē rōne nec ad actū itelligēdi ē ꝑ ſe alteratio. Que autē ⁊c̄. 3ᵒ ꝓbaꝛ eadē ꝯ̄. vꝫ. ꝙ nec ad actū nec ad habitū itellectꝰ ē ꝑ ſe alteratio: hᶜ ꝯ̄ ꝓbaꝛ ſic. Ad illḋ qḋ fit ꝑ qetē ⁊ ipediꝛ ꝑ motū nō ē ꝑ ſe alteratio nec motꝰ: ſed tā opatio itellectꝰ q̄ꝫ ēt habitꝰ fit ꝑ qetē ⁊ ipediꝛ a ſuo fieri ꝑ motū. ḡ nec ad opationē nec ad habitū itellectꝰ ē ꝑ ſe alteratio aut motꝰ: maio: pꝫ q: illḋ ad qḋ ē motꝰ fit ꝑ ſe ꝑ motū ⁊ nō ipediꝛ a ſuo fieri ꝑ motū ut manifeſtū ē de ſe: ⁊ mio: declaꝛ q̄ꝫtū ad utrāq̄ꝫ ptē: ⁊ ꝑ̄ declaꝛ ꝙ opatio itellectꝰ fit ꝑ qetē ⁊ ēt ipediꝛ a ſuo fieri ꝑ motū: ⁊ h̄ declaꝛ exēplariter i dormiēte ebrio ⁊ ifirmo q ꝓꝑ ꝑturbationē motuū i eiſ nō pn̄t uti ſcia quā hn̄t: ſ; ſedatꝭ ꝑturbatiōibꝰ motuū i eis tūc pn̄t uti ſcia ⁊ hr̄e actu ꝯſiderādi ſpeculādi ⁊ ſillogiꝫandi. Un̄ ꝑ qetē a motibꝰ corpalibꝰ fiūt opatiōes intellectꝰ ut ſcie. ⁊ ꝑ motus corpales ipediūtur hᵘ opatiōes: ⁊ ſic pꝫ pͣ ps mioris. Ceſſantibꝰ eni motibꝰ corpalibꝰ q ſūt i dormiēte ebrio ⁊ ifirmo fiunt ꝯſideratiōes ſcḋm itellectū ⁊ ſciaꝫ. ⁊ ꝑ hᵘ motꝰ ipediūtur a ꝯſiderādo ⁊ ſpeculādo. Que aūt ē 2ᵃ. iſta ē ps mioris. ſ. ꝙ habitꝰ itellectꝰ fit ꝑ qetē ⁊ ipediꝛ a ſuo fieri ꝑ motū: pꝫ qm̄ ſcia q̄ ē habitꝰ ſpeculatiuus itellectꝰ ⁊ prudētia q̄ ē habitꝰ p̄cticꝰ itellectꝰ aduenitūt aīe ꝑ qetationē ⁊ reſidētiā corpaliū motionū ⁊ ſenſibiliū paſſionū. Sic eni ꝓꝑ motū corporalē ⁊ ꝓꝑ ꝑturbationē corpaliū paſſionū nō pt hō uti ſcia quā hꝫ. ut pꝫ de ebrijs ⁊ dormiētibꝰ ⁊ ifirmis. ita ꝓꝑ motū corpalē ⁊ ꝓꝑ ꝑturbationē paſſionū nō pōt hō de nouo acqrere ſciam: ſ; magis acqritur ſcia de nouo ꝓꝑ qetationē a motibꝰ corporalibus ⁊ per reſidētiā paſſionū ſenſibilium. ḡ ⁊c̄.

Neq̄ꝫ igr̄ ifātes pn̄t adiſcē: neq̄ꝫ iudicare ſenſibus. ſilr̄ poſteriores ſenioribus. Multa eni perturbatio circa ipos ⁊ motus. Statur autem ⁊ pulſaꝛ turbatio: aliquando quidem a natura.

Hoc ēt pt ꝓbari ꝑ qḋdā ſignū tale. Infantes non pn̄t eq̄ de nouo adiſcē ⁊ eq ꝑfecte iudicare ſicͭ ſenes. Cuiꝰ cā nō pōt aſſignari alia niſi q: i ifantibꝰ abūdāt ꝑturbatiōes ⁊ motꝰ mlt̄o magis q̄ꝫ i ſenibus: ⁊ iō q̄ꝫto in eis magis ceſſat talis motꝰ ⁊ perturbatio tanto ſunt habiliores ad diſcendū ⁊ iudicandum. talis igitur perturbatio ⁊ motꝰ ceſſat in eis aliqn̄ actu a natura ſ; ꝙ ad ſenectutē accedūt.

Aliquando autem ab alijs. In utriſq̄ꝫ autem his alteri aliquid accidit: ſicut cuꝫ ſurgat ⁊ fiat vigilans ad actum.

Hoc ē a diſciplīa ⁊ bonis ꝯſuetudibꝰ actuū moraliū ſcḋm ꝙ hoīes adiuicē ad rephēſionē paſſionū ſe iformāt. Iſtḋ tamē ē cōe tā dormiētibꝰ q̄ꝫ ifirmis. ebrijs ⁊ pueris. q: qn̄ utūtur ſcia q̄ priꝰ uti nō poterāt aut acqrūt de nouo ſciam quā ꝑ̄us acqrē nō poterāt aliqd alteraꝛ i eis. q: corpꝰ alteraꝛ ut pꝫ in his oibꝰ iductiue. Un̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ ſup illḋ v̄bū. Aliqn̄ aūt abiuicē ⁊c̄. diꝛ ſic. Exercitiū largiꝛ nāe hoīs ꝑ ꝑ̄parationē q̄ i eo nō erat an̄ ⁊ nō ē ē moᵐ ut vr̄ꝰ moralis opeꝛ i h̄ ⁊ marie caſtitas. Intelligēdū ꝙ ille rōnes ꝓbātes ꝙ aīa itellectiua nō alteraꝛ nō vr̄ dētur ꝯcludē. qm̄ pͣ rō fūdaꝛ ſup ſ'lm .ſ. ꝙ ſcia ſit ad aliqd. qm̄ ſcia ē i pͣ ſpē q̄litatꝭ ut pꝫ ex libro p̄dicamētoꝝ. ⁊ diuerſoꝝ gn̄uꝫ nō ſbalt'nati poſitoruꝫ diuerſe ſūt ſpēs ⁊ dr̄e. Et ſi dicaꝛ ꝙ ſcia q̄ ē rel'o nō ē i pͣ ſpē q̄litatꝭ. Cōtra. ꝓbūs itēdit h̄ ꝓbare ꝙ ad illa q̄ ſūt de pͣ ſpē q̄litatꝭ nō ē rel'o ꝑ ſe. ſi igitur ſcia q̄ ē rel'o nō ſit i pͣ ſpē q̄litatꝭ: pbs ꝑ h̄ ꝙ ad ſcientiā q̄ ē rel'o nō ē alr̄atio nō ꝓbat ꝙ ad illḋ qḋ ē i pͣ ſpē q̄litatꝭ nō ē alr̄atio tn̄ itēdit hic ꝓbare pbs. Et ſi dr̄ ꝙ ſcia q̄ ē i gn̄e q̄litatꝭ ē ad aliqd: ga ad ſpaꝫ nec io ſeqꝛ rel'o ad ſcibile. ⁊ ꝓꝑ h̄ ad ipꝫ nō ē motꝰ. Cōtra. ſcḋm hāc rn̄ſionē ad nullā q̄litatē eēt ꝑ ſe motꝰ aut alr̄atio. qm̄ ꝑ ſe 2ᵒ mō ꝯſeqꝛ q̄ꝫlibet q̄litatē tanq̄ꝫ ꝓprie ꝓpriū qḋ ſ; eā aliqd dicaꝛ ſilr̄ uł diſſil'e q̄ ꝑ ſe iportāt rel'onē. ḡ ſ; illā rōnē ad nullā q̄litatē eēt ꝑ ſe alr̄atio. qḋ ē ſlꝫ ⁊ ꝯ̄ pbꝫ. Itē ſcḋm illā rōnē ſeqtur ꝙ ad caliditatē nō eēt ꝑ ſe motus: qm̄ ad nāꝫ caliditatꝭ ſcḋm ſe cōſeqtur ꝙ ſit calefactiuū calefactibili ſibi debito mō approximati. cū igr̄ calefactiuū iportet rel'onē ad calefactibile: ſeqꝛ ꝙ ad caliditatē nō eēt ꝑ ſe motꝰ. qḋ ē ſlꝫ. Illud ēt qḋ adduciꝛ ꝙ ad ſciam nō ē motꝰ: q: nobis non motis ſcḋm ptē itellectiuā fit i nobis ſcia uł'ū: q: ꝑ experiētiā ſingl'ariū q̄ ē cognitio ſenſitiua fit in nobis cognitio uł'iū. Hoc nō ualet q: nō ꝓbat ꝙ nl'a motio ſit i pte itellectiua q̄ acqriꛈ ſcia: q̄ꝫuis eni in acqſitiōe ſcie fiat mutatio in pte ſenſitiua: cū h̄ tn̄ ſtat ꝙ aliq̄ mutatio fiat in pte itellectiua ꝑ quā acqrimꝰ ſciaꝫ uł'iū. Un̄ nō ſeqtur in acqſitiōe ſcie ps ſenſitiua nō alteraꝛ. igr̄ i acqſitiōe ſcie ps itellectiua nō alr̄aꝛ. ḡ. Silr̄ 2ᵃ rō nō ꝓcedit ex ꝑ ſe manifeſtis q: nō ē ꝑ ſe notū ꝙ vidē ⁊ tāgē nō ſint alterationes ⁊ iō vr̄ ꝙ vidē ⁊ tāgē ſint alterationes. Et ſilr̄ 3ᵃ rō nō vr̄ ualē: nā ex h̄ ꝙ ſcia ⁊ ēt ſpeculari ſcḋm ſciaꝫ fiūt i nobis ceſſantibus motibꝰ corporeis ⁊ paſſionibꝰ ſedatis. ex h̄ nō ſeqtur ꝙ in acqſitiōe ſcie ⁊ actu ſpeculandi pars itellectiua nō moueaꝛ: quoniā multotiens vnꝰ motꝰ fit ipedimētuꝫ altiꝰ motꝰ. Un̄ hᶜ rō nō ꝓbat ꝙ ps itellectiua non moueꝛ in acqſitiōe ſcie: ſ; ſolū ꝓbat ꝙ homo non

mouet̄ motib⁹ corporeis uehemētib⁹: ſed magis geſcit ab occupatiōib⁹ exterioribꝰ ⁊ a paſſiōib⁹ partꝭ appetitiue i acq̄ſitiōe ſcie: ⁊ tn̄ ſtat ꝙ aīa itellectiua moueat̄ in acq̄ſitiōe ſcie. ¶ Un̄ ſciēdū ē ſm expoſitionē cōm̄ꝰ ꝙ ſnīa quā ponit h̄ pħs circa acq̄ſitionē ſcie nō ē eiꝰ ſnīa ꝓpria ſꝫ magis ſnīa Platonis q̄ poſuit ꝙ ſic idee ſepate ſt̄ cāe gn̄atiōis ⁊ exiſtētie rez nāliū ꝑ h̄ ꝙ mā corꝑalis aliq̄lr̄ ꝑticipat hꝰ̄ forās ſeparatas. ita ēt ſūt cāe ſcie i nobis ꝑ h̄ ꝙ aīa nr̄a eas aliq̄lr̄ ꝑticipat: ita ꝙ ipa ꝑticipatio formaꝫ ſeparataꝫ i aīa nr̄a ē ſcia. ⁊ ſic aīa itellectiua ſtatī a ꝓnᵒ ſui eē hēt ſciaꝫ: q2 a ꝓnᵒ ꝑticipat ideas ſeparas ⁊ ſic ſcia nō acq̄rit̄ aīe itellectiue per aliq̄ꝫ uerā alterationē. ſed aīa itellectiua nō pōt ſemꝑ uti ſcia quā hēt q2 impedit̄ per motū paſſionū. ⁊ per ſolā q̄etationē corꝑaliū ⁊ ſenſibiliū paſſionū qbꝰ uſus ſcie ipediebat̄ pt aīa uti ſcia quā ab initio habuit. ⁊ ſic ē uez ꝙ ſcia nō acq̄rit̄ ꝑ alt̄ationē aīe itellectiue. nec ēt uſus ſcie acq̄rit̄ ꝑ alt̄ationē ptiſ aīe itellectiue: ſꝫ ſola mutatiōe fcā i itellectu ad ſolā pn̄tiā ſēſibiliū q̄rū expictiā accepimꝰ fit hō ſciēs i actu ſic accidit de relatiuis. Un̄ ſēſibilia ſꝫ Platonē nō ſūt neccīa ad ſciaꝫ niſi ut ab eis aīa itellectiua q̄dāmō excitet̄ ad actū ꝯſiderādi: ⁊ ſm h̄ nihil ꝯtigit ſcire de nouo. q2 ſcire nō ē aliō q̄ꝫ remiſci. ¶ Un̄ breuit̄ oīa dcā h̄ circa acceptionē ſcie ſūt dcā ſꝫ opinionē Platonis. ⁊ nō ſꝫ opiōnē ꝓpriā pħi. Nec ē icōueniēs ꝙ pħs utat̄ h̄ opione Platonis. qm̄ ꝯſuetudo eiꝰ ē uti opionibꝰ alioꝝ anteq̄ꝫ ſuā ꝓbet opionē ſicꝫ i 3ᵒ huiꝰ ponit ꝙ oē corpꝰ ſenſibile hēt grauitatē ⁊ leuitatē ſm opionē Platonis cuiꝰ tn̄ ꝯriū ipe i ꝑ celi oñdit. Opio vō cōm̄ꝰ h̄ ſic appet ē ꝙ pħs loq̄tur h̄ ſꝫ ꝓpriā opionē q2 loq̄tur de pte itellectiua q̄ ē q̄dā itelligētia ſepata ⁊ abſtracta a mā q̄ ſm ipꝫ nō pt alt̄ari nec aliq̄ꝫ rē nouā i ſe recipe: ſꝫ nos dicim̄ ꝑ eā itellige q2 ipamet ē cognitio q̄dā. tn̄ illa ſcia q̄ ē itelligētia ſepata nō ē nobis ſcia neq̄ꝫ cognitio niſi qn̄ a nobis paſſiōes ⁊ motꝰ corꝑales ſūt ſedati ⁊ fātaſmata debito mō ordinata. ⁊ qn̄ illa itelligentia ē debito mō copulata cū fātaſmatibꝰ tc̄ nobis ē ſcia ⁊ cognitio: ⁊ iō ſꝫ ꝙ i diuerſis fātaſmata uarie ſūt diſpoſita ſm h̄ illa itelligētia ē hoi vni ſcia ⁊ alij nō ē ſcia: ⁊ ꝑ illā itelligētiā ꝑfectiꝰ ſcit ⁊ itelligit vnꝰ hō q̄ꝫ aliꝰ. Et ꝙ iſta ſit cōm̄ꝰ itētio appet ex ſuis v̄bis cōᵒ 2ᵒ huiꝰ li. ubi dic̄ ꝙ circa cōprehēſionē i nobis nō ē aliq̄d ſcm̄ i ſe: ſed i reſpectu ad nos ut qn̄ aīa fuerit ꝑparata ad recipiēdū illas cōprehēſiōes ut ferrū ꝑ trāſmutationē ꝑparat̄ ad recipiendū lucē ⁊ alios colores ⁊ forās nō ꝙ cōprehēſiones gn̄ent̄ ſic ꝙ nō erāt an̄. ⁊ poſtea. d. cōtorꝰ ꝙ cognitio nō fit i coḡſcēte ita ꝙ ꝑs coḡſcētis ſit tranſmutata: ſꝫ ſcit qn̄ aliq̄d alio trāſmutat̄ ſic̄ ē diſpōi oibꝰ relatiuis. v̄bi grā de colūna. Colūna eni non trāſmutat̄ i ſe qn̄ de ſiniſtro ē poſita i dextro ſꝫ aliq̄d aliō. v̄bi grā. for. ⁊ ſilr̄ ē diſpō i fixiōe cognitionis. qm̄ h̄ nō fit ſic ꝙ ꝑs coḡſcens trāſmutet̄: ſꝫ q2 aliq̄d trāſmutat̄. ⁊ ē illō i reſpectu cuiꝰ illa dicit̄ cognitio. ¶ Itē. d. cōtorꝰ ꝙ cognitio fit i nobis qn̄ trāſmutat̄ ꝑ receptionē ꝑticl'ariū ⁊ ꝯſiderationē eaꝝ: qm̄ cū ꝯſiderauimꝰ ꝑticl'aria fit ex h̄ cognitio ulis i nobis ſꝫ relōnē ad illa: h̄ ē illa cognitio q̄ ē itelligētia ſepata fit i nobis cognitio ulis ꝑ h̄ ꝙ recipimus cognitionē ꝑticl'ariū q̄ cognitio ꝑticl'ariū ē i pte ſēſitiua. Dic̄ ēt ꝙ cognitio fit i nobis ſine gn̄one. ſ. ſcie. Un̄ ſꝫ h̄ nō dꝫ ꝯcedi ꝙ cognitio itellectiua fit ul' gn̄at̄ ſimplr̄ ſine additiōe. ſed dꝫ ꝯcedi ꝙ cognitio itellectiua fit i nobis: vn̄ hō de nouo coḡſcit nō cognitiōe noua. ſed antiq̄ q̄ ꝑus nō coḡſcebat nec fit hō coḡſcēs illa cognitione antiq̄ niſi qn̄ q̄euit ⁊ rectificata fuerit accn̄tia aīe apō ſeparationē a pueritia ut. d. cōtorꝰ. ¶ Un̄ cognitio itellectiua nō alr̄ gn̄at̄ niſi q2 fit de nouo cognitio ſciens nō ꝑꝑ nouitatē cognitiōis ul' ſcie ſꝫ ꝑꝑ nouitatē hoīs ſacientis ul' diſpōnū req̄ſitaꝝ ad h̄ ꝙ ſit ſciēs. Un̄ nō eē ſciēs qō ē itelligētia ſepata i ſe. ſeq̄tur alt̄ationē q2 ꝓcedit eā. ſꝫ eē eiꝰ i nobis ſeq̄tur alt̄ationē. ſ. corporis ⁊ viriū ſēſitiuaꝝ: ⁊ ipa itelligētia dī eē alt̄ata ꝑ accn̄s: nō q2 aliq̄ꝫ rē nouā recipit ꝑ accn̄s: ſꝫ q2 per alt̄ationē corꝑis fit alt̄i ſcia. q2 hꝯ ē ꝑ accn̄s. itelligētia ſepata ē ſcia huiꝰ hoīs. ⁊ hꝯ ē vā. lꝫ ꝑ accn̄s ꝑ alt̄ationē corꝑis. q2 ꝑ alt̄ationeꝫ corꝑis fit ſcia illi cui nō erat ꝑus ⁊ ſic illa itelligētia fit ſcia alicui ſine ſui trāſmutatiōe. ſꝫ ꝑ trāſmutationē alt̄iꝰ ſic colūna fit alicui dextra cui ꝑus non erat dextra ſine trāſmutatiōe colūne. ¶ Hec ḡ ē ſnīa totiꝰ huiꝰ partis q̄ ē de cognitiōe itellectiua ſm cōm̄. ⁊ vī ſatis poſſe trahi ad textū. tn̄ ſꝫ v̄itatē illa nō ē ſnīa ꝓpa Ariſt. ſed pħs recitat illā ſnīam ſm opionē alioꝝ. Et vī cōtor inuē ꝙ pħs itēdebat i h̄ loco ꝙ aīa nō ē trāſmutata niſi ꝑ accn̄s. ſ. i nobis nō ꝙ hꝯ ſit opio eiꝰ ſꝫ itēdebat demr̄are vī ⁊ v̄itatē illiꝰ opinionis. ¶ Quare ſꝫ opionē pħi ē dicēdū ꝙ ſcia fit de nouo i aīa itell'tiua tanq̄ꝫ res alia ab itell'tu: ⁊ fit ſcia de nouo i aīa ꝑ h̄ q2 ſpēs itelligibiles abſtracte ꝑ itellꝫ agētē recipiūtur i itell'tu poſꝫ de nouo ut pꝫ 3ᵒ de aīa: ⁊ ibidē dī ꝙ itelligē ē q̄dā pati. ⁊ ꝙ aīa itellectiua ē ſic tabula raſa i q̄ nihil eſt depictū: pn̄t tn̄ forē i ea depigi. Un̄ ſic tabula raſa ⁊ mūda nullā picturā i ſe hēt: ſed pōt oēs picturas recipe ita itellectꝰ nr̄ i ꝓnᵒ nullā formā itelligibilē hēt i ſe: pt tn̄ oēs formas itelligibiles recipe: ⁊ ſic itellectꝰ nr̄ recipit forās itelligibiles de nouo q̄s ꝑus nō habuit. ¶ Dicūt tn̄ aliq̄ ꝙ itellectꝰ nō alt̄at̄ ꝑ ſe i acq̄ſitiōe ſcie. q2 itellectꝰ q̄ꝫtū ē de ſe ē ſūme diſpoſitꝰ ad recipiēdū ſciaꝫ: cū ſcia nō hēat ꝯriū i itellectu ſꝫ ſolū ꝑuatiue oppoᵐ. ſ. igrātiā: ⁊ cā ꝑꝑ quā itellectꝰ ſtatī recipit ſciaꝫ ⁊ forās itelligibiles ē q2 itellectꝰ ē actꝰ corꝑis. ⁊ nō pōt recipe ſpēs itelligibiles niſi mediātibꝰ potētijs ſēſitiuis ſic nec mediū i domo recipit lumē feneſtris clauſis. vn̄ dī ꝙ ſuſceptiuū reſpectu forē quā ſuſcipit pōt ſe hēe triplr̄. vnoᵒ ſic. vꝫ. ꝙ ſit in ultima diſpōne reſpectu forme nll'o extriſeco ipediente. ſicut ſe habet aer reſpectu illuminationis. Alio modo ꝙ nō ſit in ultima diſpoſitione: ⁊ tunc req̄ritur alteratio per quā mā diſponit ut appropriet̄ tali forme ut cū ex aere fit ignis. Tertio modo dicit̄ ſuſceptiuū quātū eſt in ſe in ultima diſpoſitione reſpectu forme: tamē nō recipit ſtatī ꝓpter aliq̄ō impedimētū extrinſecū ſicut mediū in domo q̄ō de die non recipit lumē propt̄ aliq̄ō extrinſecū impediēs ut ꝓpter clauſionē feneſtre: ⁊ iſto tertio mō ſe hēt noſter itellectꝰ reſpectu cuiuſlibet ſpēi intelligibilis ⁊ etiā reſpectu ſcie. q2 q̄ꝫtū eſt ex ſe eſt ſūme diſpoſitꝰ ad recipiēdū diſpoſitionē cuiuſlibet ſpēi intelligibilis: ſed q2 eſt actuſ corꝑis nō pōt recipe ſpēs itelligibiles niſi mediātibꝰ potētijs ſenſitiuis ſic nec mediū in domo recipit lumē feneſtris clauſis. Tūc dicūt ad ꝓpoſituꝫ ꝙ eo ipō ꝙ itellectꝰ ē q̄ꝫtū ē de ſe ſit ſūme diſpoſitus ut recipiat ſciaꝫ: ⁊ h̄ ſufficit q̄ꝫtū ad itētionem

pħi.ſ. ꝙ acq̄ſitio ſcie nō eſt ꝑ ſe alt'atio. ℭ Sʒ ꝯ̄ h
pōt argui ſic. Mā p⁹ q̄ʒtū eſt de ſe eſt ſūme diſpo-
ſita ad recipiēdū oēs formā. q2 nō icludit ꝯ̄riū ali-
cui⁹ forme mālis. ḡ ſi ſūma diſpō ſuſcepti q̄ʒtū eſt de
ſe ad formā recipiēdā ſufficēt ad h ꝙ ad formā nō
eēt ꝑ ſe alt'atio. ſeqꝛ ꝙ ad nullā formā mālē eēt ꝑ
ſe alt'atio. ℭ Et ſi dicaꝛ ꝙ nō eſt ſil'e de ſcia ꝛ de
forma mali: q2 ſcia nō hēt ꝯ̄riū q2 forma mālis hēt ꝯ̄ri
uʒ. iſta rñſio nō valet. q2 ſcia hēt ꝯ̄riū: q̄ʒuis eni ig̃
rātia negatiōis q̄ ē pura ꝓuatio ſcie nō ꝯ̄rieꝛ ſcie:
tñ ig̃rātia diſpōnis que eſt opio erronea ꝯ̄riaꝛ ſcie.
ꝛ iō itellect⁹ nō eſt ſūme diſpoſit⁹ ad ſciaʒ: qm̄ itel
lect⁹ iformat⁹ opione ꝯ̄rie ſcie nō eſt ſūme diſpoſi-
tus ad ſciaʒ. ℭ Dicēdū eſt circa iſtā māʒ ꝙ ſuſtinē
do ꝙ aīa itellectiua ſit forma corpis ꝑficiēs corp⁹ ꝛ
m'tiplicata ad m'tiplicatiōeʒ corpis ſic vr ee de i-
tētiōe pħi. q̄ʒuis ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝛ multi alij dicāt ꝯ̄riū ꝙ ad
habit⁹ aīe itellectiue ut ad ſciaʒ nō eſt per ſe altera
tio. ℭ Cui⁹ rō eſt q2 ois per ſe alteratio eſt per ſe ꝛ
nec̄io a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū ut pʒ ex q̄nto hui⁹. ſed acquiſi
tio ſcie non eſt per ſe ꝛ nec̄io a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū: ḡ acq-
ſitio ſcie nō eſt per ſe alt'atio. maior pʒ. ꝛ minor de
cl'aꝛ. q2 nō ois acq̄ſitio ſcie eſt ab errore ꝯ̄rio ſcie
ad ip̄aʒ ſciaʒ. pt eni aliq̄s q̄ nunq̄ʒ errauit circa ali-
quā ꝯ̄nē acq̄rere de nouo ſciaʒ ill'⁹ ꝯ̄nis. ꝛ ſic nō ē
nec̄iū ꝙ acq̄ſitio ſcie ſit a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū: ſʒ h accidit:
ꝛ ꝓꝑ h ad ſciaʒ nō eſt per ſe alteratio. Un̄ credo ꝙ
rōnes iducte in textu nō ꝯ̄cludāt nec ſūt rōnes ꝑ
q̄s fundeꝛ opio Ariſ'.ſed rōnes alioꝝ ꝛ opio quā
recitat nō eſt ſua: ſʒ alioꝝ ut dcm̄ eſt ſuperius. Si
v̄o rōnes iducte aliqd ꝓbēt ſolū ꝓbāt ꝙ in pte in-
tellectiua non eſt ꝑ̄mo alteratio. ſʒ mutatio que eſt
in pte. intellectiua nec̄io ſeqtur ꝑ̄mā alterationem.

ℭ Manifeſtū igiꝛ q̄ʒtū ip̄m alterationis in
ſenſibilibus eſt: ꝛ in ſenſibili parte aīe. In
alio autē nullo: niſi ſm accidens.

ℭ Hec eſt 4ᵃ ps ꝑ̄nˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ pħus ꝯ̄cludit ex
ꝑ̄dict̄ ꝯ̄nē ꝑ̄ncipal'r itētā in h capl'o. vʒ. ꝙ ſoluʒ ad
q̄litates ſenſibiles de 3ᵃ ſpe q̄litaꝶ eſt ꝑ ſe alt'atio.
Un̄. d. pħus. Manifeſtū igiꝛ ē ex ꝑ̄cedētib⁹ ꝙ alt'a
tio ē i ſenſibilib⁹. ſ. q̄litatib⁹ ꝑ ſe ſenſibilib⁹ ꝛ i pte
aīe ſenſibili: ꝛ in null'a alia pte aīe ē alt'atio niſi ſm
accn̄s: vn̄ ex ꝑ̄cedētib⁹ appet ꝙ alt'atio ē ꝑ ſe ſʒ q̄-
litates ſenſibiles ꝛ nō ſm aliq̄s alias qualitates: ꝛ
alt'atio ē i pte ſenſitiua ꝑ ſe: nō aūt i pte itellectiua
niſi ꝑ accn̄s. ℭ Notāda ſūt h duo ſm ꝯ̄ᵗᵉᵐ. Prio
notādū ē ꝙ pħs ꝑ ſenſibilia itelligit tāgibilia: ꝛ co
lores: ſapores: ꝛ odores; ꝛ ꝑ ptē corpalē ſenſibilē
aīe paſſiōes factas i v̄tute ꝯ̄cupiſcibili quas ſequū
tur paſſiōes corpales ut rubor v̄ecūdia pallor ꝛ ti
mor: ꝛ uocauit hāc ptē aīe corpalē. q2 idiget corpe
ꝛ iō nullus exiſtimat ꝙ illa ps aīe poſſit ſeparari.
ℭ Scđo eſt notādū ꝙ ꝯ̄ᵗᵒʳ mouet h ꝛ ſoluit vnaʒ
q̄ōnē dicēs ſic. Sed q̄riꝛ hic quare tacuit ſpēʒ qua
litatis q̄ dr̄ nālis pō ul' ipotētia. Et rn̄det Alex. ſe
tētiā dicēs ꝙ iā decl'atū ē dup'r ꝙ nō ē q̄litas. i. ꝙ
pō ꝛ ipō nālis nō ē q̄litas. Quā tñ ſniaʒ. vʒ. Ale.
ꝯ̄ᵗᵒʳ expōit dup'r. vno⁰ ꝙ Alex. itelligit ꝙ nālis pō
ꝛ ipō ſit ſb'e: ſʒ ut mihi vr̄ Alex. itelligit ꝙ res agāt
ꝑ ſuas formas ꝛ patiātur ꝑ ſuas māas ꝛ forme ꝛ māe
nec̄io ſit ſb'e. ℭ Alr̄ ēt expōit ꝯ̄ᵗᵒʳ dcm̄ Alex. ſic. vʒ.
ꝙ Alex. itelligit ꝙ nālis pō ꝛ ipō nō ſūt q̄litates
alt'abiles. d. ꝙ forte Alex. itelligit ꝙ decl'atū ē ul'r
uerū. ſ. ꝙ nālis pō ꝛ ipō nō ſūt qualitates alt'abi-
les dicēs. qm̄ ē forma. ſ. det'mīata ꝛ decl'atū eſt ꝙ ē
taliū formarū nō eſt alteratio: ſed ſeqtur alt'ationē
ℭ Hec ꝯ̄ᵗᵒʳ i ꝛ ſic hoc ſufficit ad propoſitum.

D ubitabit aūt uniq̄ʒ aliq̄s utruʒ ois
motus oi comparabilis ſit aut nō.

ℭ Iſte ē 3⁹ t̄ctat⁹ hui⁹ li. i q̄ pħs d̄terminat
de cōparatiōe motuū adiuicē. q2 eni pħs i 8⁰ hui⁹
cōparat mot⁹ adiuicē ſʒ ꝑ̄oritatē ꝛ poſterioritatē
uelocitatē ꝛ tarditatē oñdēdo motū circl'arē eē ꝑ̄ᵐ
ꝛ uelociſſimū iter oēs mot⁹. ꝛ i fine hui⁹ ſeptimi oñ
dit ꝙ ſi pō motiua ſit eq̄lis pōe motiue mot⁹ ē eq̄-
lis motui ꝛ iō ad hoꝝ itelligētiā ingrit pħs h q̄s
mot⁹ cui motui ſit cōparabil'. ut Lico. d. h. vñ t̄cta
t⁹ iſte ꝯ̄tiet duo capl'a. qm̄ ꝑ̄ᵐ ē de cōparatiōe mo
tuū adiuicē. 2ᵐ v̄o ē de cōparatiōe pōꝝ motiuarū
ad reſiſtētiā moᵇⁱˢ ꝛ motuū ꝛ motores. ꝛ icipit ibi
⌊ Qm̄ aūt mouēs ꝛc̄. ⌋ Pri̅ᵐ capl'ʒ ꝯ̄tiet duas ꝑ-
tes ꝑ̄nˡᵉˢ. qm̄ i ꝑ̄ᵃ pħus mouet dubitationē ꝛ argu
it ad utrāq̄ʒ ptē. i 2ᵃ ibi ⌊ Sʒ q̄cūq̄ʒ ꝛc̄. ⌋ Soluit il
lā dubitationē. Pria ps ē inq̄ſitiua ul' diſputatiua
ꝛ ꝯ̄tiet duas ptˡᵉˢ. qm̄ i ꝑ̄ᵃ pħus mouet q̄ōnē ꝛ ar
guit ad ptē negatiuā q̄ōnis. i 2ᵃ ibi ⌊ In circl'o āt ꝛ
ſpis. ⌋ arguit ad ptē affirmatiuā q̄ōnis. Pria ptˡᵉ
ꝯ̄tiet tres ptes. q2 i ꝑ̄ᵃ mouet q̄ōnē. i 2ᵃ ibi ⌊ Si ḡ. ⌋
arguit ad ptē negatiuā i motib⁹ eiuſdē gn̄is. In 3ᵃ
ibi ⌊ Ampli⁹ alt'atio. ⌋ arguit ad eādē ptē i motib⁹
diuerſoꝝ gn̄uʒ. In ꝑ̄ᵃ igr̄ pte hui⁹ ptˡᵉ pħus mo-
uet q̄ōnē. d. ꝙ aliq̄s dubitabit an ois mot⁹ ſit oi mo
tui cōparabilis. Un̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. ꝙ iſta ē 4ᵃ q̄ō h⁹ ſepti-
mi. qm̄ i ꝑ̄ᵃ q̄ō hui⁹ ſeptimi erat an oē qđ mouetur
moueaꝛ ab illo. 2ᵃ q̄ō erat: an ois mota ſm locū ha
beāt reduci ad ꝑ̄ᵐ motū qđ moueꝛ a ꝑ̄ motore in
ſpo. 3ᵃ q̄ō an ois mot⁹ ſit ſil' cū eo qđ moueꝛ ab eo
i loco. 4ᵃ q̄ō an ois mot⁹ hēat ꝓportionē ſeu cōpa
rationē cū oi motu. Un̄ ē itelligēdū ꝙ pħus loqꝛ
hic de cōparatiōe motuū ſʒ uelocitatē ꝛ tarditatē
Unde intellectus q̄ōnis eſt utrū q̄buſcūq̄ʒ duob⁹
motib⁹ dat̄ ſit uerꝝ dicē ꝙ vn⁹ illoꝝ motuū ſit uelo
cior ul' eq̄ uelox aut tardior reliq̄ illoꝝ ul' ꝙ neuter
hoꝝ motuū ē uelocior ul' eq̄ uelox aut tardior alio

ℭ Si igꝛ ois cōparabiꝛ ē: ꝛ eq̄liter uelox ē:
qđ i eq̄li tpe eq̄le moueꝛ erit circularis ali
q̄s eq̄lis recto: ꝛ maior etiam ꝛ minor.

ℭ Hec ē 2ᵃ ps ꝑ̄ᵉ ptˡᵉ ꝑ̄ᵉ ptis ꝑ̄nˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ pħus
arguit ad ptē negatiuā i motib⁹ eiuſdē gn̄is oñdē
do ꝙ nō oēs mot⁹ eiuſdē gn̄is ſūt adiuicē cōpara
biles ſʒ uelocitatē ꝛ tarditatē. q̄ oñdiꝛ ſic. Mot⁹
circl'aris ꝛ mot⁹ rect⁹ ſūt mot⁹ eiuſdē gn̄is: ꝛ tñ nō
ſūt cōparabiles ſm uelocitatē ꝛ tarditatē neq̄ʒ ſm
magis ꝛ min⁹. neq̄ʒ ſʒ eq̄le. ḡ ꝛc̄. mior ꝓbaꝛ. uā mo
tib⁹ eq̄ uelocib⁹ moᵇⁱˡᵃ ptrāſeūt eq̄lia ſpatia in eodē
tpe. ꝛ motu uelociori moˡᵉ ptrāſit mai⁹ ſpatiū i eo
dē tpe. ꝛ motu tardiori moˡᵉ ptrāſit min⁹ ſpatiū in
eodē tpe: ſi igr̄ mot⁹ circl'aris ꝛ mot⁹ rect⁹ eēnt cō-
parabiles ſʒ uelocitatē ꝛ tarditatē ſeq̄reꝛ ꝙ ſpatia
ptrāſita eēnt cōparabilia ſʒ eq̄le ul' ſʒ magis ꝛ mi
n⁹. cū igr̄ ꝑ motū circl'arē ptrāſeaꝛ ſpatiū circl'are
ꝛ ꝑ motū rectū ptrāſeaꝛ ſpatiū rectū. ſeqtur ꝙ ſpa
tiū circl'are ꝛ ſpatiū rectū ſint cōparabilia ſʒ magis
ꝛ min⁹ ul' ſʒ eq̄le. ꝛ ſic ſpatiū circl'are erit eq̄le uel
magis ul' min⁹ ſpatio recto: ꝛ illđ ſeqꝛ ad illđ ꝙ. ſ.
mot⁹ rect⁹ ꝛ mot⁹ circl'aris ſit ꝯ̄paˡᵉˢ ſʒ uelocitatē ꝛ
tarditatē. igr̄ illđ ē fl'ʒ. ℭ Un̄ ꝯ̄ᵗᵒʳ. d. h ꝙ pħs per

cõparationẽ itelligit ſuppõnẽ:ita ꝙ illa q̃ ſunt eq̃lia ſi ſupponant nullũ eorũ excedit reliquũ. qm̃ ſi due linee eq̃les ſupponant neutra excedit reliquã ſi vo ieq̃lia ſupponant alteꝝ reliquũ. Et itellige ꝙ ſic loquẽdo de cõparatiõe ſpatiũ rectũ ⁊ ſpatiũ circulare nõ ſũt cõparabilia adinicẽ.q: nõ pñt inicez ſupponi ita ꝙ cõmẽſurẽt ſeinuicem.

¶ Amplius alteratio:⁊ loci mutatio q̃dã eq̃lis cũ i eq̃li tpe:aliõ q̃dẽ altereẽ:aliud vo ducaẽ erit ḡ paſſio eq̃lis lõgitudini. Sʒ ipoſſibile ẽ. Si ḡ i eq̃li tpe ſʒ eq̃le moueaẽ tũc equalr velox ẽ eq̃lis ãt nõ ẽ paſſio ois lõgitudini:q̃re nõ erit alteratio loci mutationi equalis neqʒ minor. Quare nõ omnis comparabilis.

¶ Hec ẽ 3ª ps pᵉ pticule pᵉ ptis pñtis hui⁹ ca.i q̃ pħs arguit ad eãdẽ ptẽ.ſ.ad ptẽ negatiuaʒ in motibus diuerſoꝝ gñuʒ oñdẽdo ꝙ nõ ois mot⁹ ẽ oi motui cõparabilis ſm velocitatẽ ⁊ tarditatẽ.q: mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alteratiõis ſũt mot⁹ diuerſoꝝ gñum. ⁊ tñ nõ cõparanẽ adinicẽ ſʒ velocitatẽ ⁊ tarditatẽ.qõ pbaẽ p h.q: i motu locali ptrãſit ſpatiũ ⁊ in motu alteratiõis ptrãſit paſſio ideſt q̃litas paſſibilis.cũ igiẽ motib⁹ eque velocib⁹ ptrãſeant eq̃lia in eodẽ tpe.ſeq̃tur ꝙ ſi mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alterationis ſint eq̃ veloces ⁊ q̃litas pol[?] ⁊ ſpatiũ erũt eq̃lia:qõ ẽ icõueniẽs. Et idẽ icõueniẽs ſequiẽ ſi mot⁹ localis ⁊ mot⁹ alteratiõis eẽnt cõparabiles in velocitate ſm magis ⁊ min⁹:q: ſm h ſeq̃ret ꝙ poſſet eẽ cõparabiles in velocitate ſm eq̃le: ⁊ ita magnũ icõueniẽs eſt ꝙ ſpatiũ ſit mai⁹ vl' min⁹ q̃ʒ q̃litas ſicut ꝙ ſpatiũ ſit eq̃le q̃litati. ¶ Sed h dubitaẽ q̃a pħs hẽt pro icõueniẽti:ꝙ q̃litas ſit eq̃lis lõgitudini ſeu ſpatio:h eni nõ vĩ icõueniẽs:qm̃ p pħʒ in p̃dicamẽtis tãta eſt albedo q̃ʒta eſt ſupficies.ḡ q̃litas vt albedo eſt eq̃lis lõgitudini:q: eſt ita lõga ſicut ſupficies in qua extẽdiẽ. ¶ Huic põt rñderi ꝙ q: pħs pcedit h inq̃ſitiue ⁊ diſputatiue.iõ nõ opʒ ꝙ oẽ dcm̃ ſuũ i hac pte ſit auctẽticũ: q: nõ loq̃tur hic niſi inq̃rẽdo ⁊ nõ detminãdo vitatẽ. Alr ẽt põt dici ⁊ meli⁹.ſ.ꝙ eq̃litas duplex eſt.vʒ. q̃ʒtitatiua ⁊ q̃litatiua. Eq̃litas q̃ʒtitatiua eſt eq̃litas ſm q̃ʒtitatẽ:ſed eq̃litas q̃litatiua eſt eq̃litas i ḡdu forme. Due eni albedies in eodẽ ḡdu ſeu eq̃ itẽſe q̃rũ vna extẽdiẽ i magno corpe ⁊ alia in pũo corpe ſũt eq̃les q̃litatiue ſed nõ ſũt eq̃les q̃ʒtitatiue.q: vna extẽdiẽ in maiori corpe q̃ʒ alia. Dico ḡ ꝙ pħus loq̃tur hic de eq̃litate q̃litatiua.d.eẽ icõueniẽs q̃litatẽ eẽ eq̃lẽ magnitudini. Illõ eni eſt icõueniẽs:q̃a magnitudo ſʒ ſe nõ itẽdiẽ neqʒ remittiẽ: ⁊ iõ non põt ſm ſe eẽ eq̃ itẽſa cũ q̃litate. Uñ q̃litas ⁊ magnitudo nõ pñt eẽ eq̃les eq̃litate q̃litatiua. ſunt tñ eq̃les eq̃litate q̃ʒtitatiua:vt pbat rõ. Et ꝙ pħs loquaẽ hic de eq̃litate q̃ʒtitatiua pʒ.qm̃ pħus loquitur hic de illa eq̃litate ſm quã vna alteratio dĩ eẽ eq̃lis alteri. ſed vna alteratio dicitur eſſe equalis alteri alterationi rõne eq̃litatis graduũ acq̃ſitoꝝ p vtrãqʒ altatiõnẽ ſicut vn⁹ mot⁹ localis dĩ eq̃lis alti motui locali rõne eq̃litatis magnitudinũ ptrãſitaꝝ in eodẽ tpe p vtrũqʒ motũ. Uñ q: pħus loquitur hic de eq̃litate ⁊ ieq̃litate ſm q̃s attẽditur ſucceſſio in motu alteratiõis ⁊ ille ſũt eq̃litates q̃litatiue ſm ḡdũ: iõ pħus loq̃tur de eq̃litate q̃litatiua ſm quã q̃litates ⁊ magnitudines in ſe nõ ſũt inuicẽ cõparabiles. Põt ẽt 3° mõ dici.vʒ.ꝙ pħus hẽt p icõueniẽti ꝙ q̃litas corpis moti motu altatiõis ſit eq̃lis q̃ʒtitatiue magnitudini q̃ ptrãſiẽ q̃ ad motũ localẽ q: ſic q̃litas corpis pui eẽt eq̃lis corpi magno.qõ eſt icõueniẽs.qõ tñ ſeq̃reẽ ſi mot⁹ localis ⁊ mot⁹ altatiõis eẽnt cõparabiles in velocitate ſʒ eq̃litatẽ vt pʒ de ſe. Uñ accipiãtur duo mobilia quorũ vtrũqʒ ſit pedalis q̃ʒtitatis: ⁊ altereẽ vnũ ⁊ reliquũ moueaẽ localr p ſpatiũ cẽtum pedũ. Et ſit.a. mobile qõ alteraẽ: ⁊.b.ſit mobile qõ moueẽ localr.ſi tũc mot⁹ altatiõis ipi⁹.a. ⁊ mot⁹ localis ipi⁹.b.ſint eq̃les q̃ʒtitatiue.ſeq̃tur ꝙ q̃litas ipſi⁹.a.ſm quã alteraẽ. ⁊ ſpatiũ qõ.b.pertrãſit qõ eſt cẽtũ pedũ eẽnt eq̃lia in q̃ʒtitate ⁊ ſic eq̃litas vnius pedis eẽt eq̃lis ſpatio centum pedum.quod eſt impoſſibile.

¶ In circulo autẽ ⁊ recto quõ continget. Inconueniens quidẽ eni eſt:niſi ſit in circulo ſimilr hoc aliq̃d moueri:⁊ hoc in recto. Sed mox neceſſe eſt:aut veloci⁹: aut tardius:ſicut ſit hoc deorſũ:h aũt ſurſuʒ.

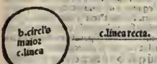
¶ Hec eſt 2ª ptis pᵉ ptis pñtis hui⁹ capli in qua pħs arguit ad ptẽ affirmatiuã oñdẽdo ſpalr ꝙ motus rect⁹ eſt cõparabilis motui circulari: ⁊ linea recta linee circulari. ⁊ ↄtinet tres ptes.q: in pᵃ pħs oſtẽdit ꝙ eſt pbabile ꝙ mot⁹ rect⁹ ſit cõparabilis motui circulari in velocitate ſm magis ⁊ min⁹. In 2ª ibi [Amplius nihil dif.] oñdit ꝙ ſi mot⁹ rect⁹ ⁊ motus circlaris ſint cõparabiles in velocitate ſʒ magis ⁊ min⁹ opʒ ꝙ ſint cõparabiles ſm eq̃le. In 3ª ibi [At vo ſi ſint.] arguit in ↄ̃triũ ſic pus arguebat oñdẽdo ꝙ mot⁹ rect⁹ ⁊ motus circularis nõ ſunt adinicẽ cõparabiles ſʒ velocitatẽ ſm magis ⁊ minus. In pᵃ igitur pte hui⁹ pticule pħus itẽdit talẽ rõnẽ. Mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis pñt eẽ veloces. Eſt eni aliq̃s mot⁹ circularis velox: ⁊ ẽt aliq̃s motus rect⁹ eſt velox. ſed q̃buſcũqʒ ↄuenit velocitas eiſdẽ ↄuenit velocitas ſm magis ⁊ min⁹:aut cõuenit eiſdẽ ſʒ eq̃litatẽ vt pʒ.q: motui locali recto ſurſũ: ⁊ motui locali recto deorſũ ↄuenit velocitas.iõ ↄuenit eis ſm magis ⁊ min⁹:vel ſm eq̃le.qm̃ põt mot⁹ rect⁹ ſurſũ eẽ ita velox ſicut mot⁹ deorſũ eſſe põt eẽ velocior ⁊ etiã tardior.ḡ eodẽ mõ cũ motu recto ⁊ motu circlari ↄueniat velocitas.vĩ pbabile ꝙ eis cõueniat velocitas ſm magis ⁊ min⁹:vel ſm eq̃le.igiẽ ⁊c̃. ¶ Notãdũ ꝙ illa ppoſitio ẽ valde pbabilis.vʒ.ois forma vniuoca ↄueniẽs duobus ↄuenit eis ſm magis ⁊ minus:vl' ſm equale. Iſta eni diuiſio vĩ eẽ ſufficiẽs ⁊ imediata.vʒ.a.cõuenit.b. ⁊.c. ⁊ nõ equoce.igiẽ ↄuenit eis eq̃lr:vel vni magis ⁊ alteri min⁹:ſi ḡ velocitas ↄueniat nõ equoce motui locali recto: ⁊ etiã motui circulari: vĩ ꝙ ↄueniat eis eq̃liter:vel ſm magis ⁊ minus. ⁊ ſic mot⁹ rectus ⁊ motus circularis ſunt comparabiles in velocitate ſm magis ⁊ min⁹ vl' ſʒ eq̃le.

¶ Amplius nihil differret in rõne:ſi aliquis dicat neceſſariũ eẽ veloci⁹:mox aut tardius moueri. Erit aũt maior ⁊ minor circularis recto:q̃re ⁊ equalis. Si eni in.a.tpe ipʒ.b.trãſit:aliõ aũt ipʒ.c.mai⁹ erit.b.ipſo c.ſic eni velocius eẽ dcm̃ eſt. Ergo ſi ⁊ in minori eq̃le:velocius eſt: quare erit aliq̃

pars ipſius.a.in quo ipſius.b.circuli trā-ſibit:cum in toto.a.ipſum.c.

Demonſtratio.

A tpe in quo mobile ptranſit.b.ꝛ.c.

¶Hec eſt 2ª ps 2ᵉ pticule pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca.qꝛ eni poſſet aliqs dicē ꝙ mot⁹ rect⁹ ꝛ mot⁹ circularis ſūt cōparabiles in uelocitate ſm magis ꝛ min⁹:ꝛ nō ſm eq̄le.iō pħs in hac pte oñdit ꝙ ſi mot⁹ rect⁹ ꝛ mot⁹ circularis ſīt cōparabiles in uelocitate ſ₃ magis ꝛ min⁹:ſūt ēt cōparabiles ſm eq̄le. ꝛ hec ē 12ª ꝯ de annexis. Un̄ ſi nō ſit icōueniēs ꝙ mot⁹ circularis ſit uelocioꝛ aut tardioꝛ motu recto:ēt nō erit icōueniēs motū circularē ꝛ motū rectū eē eq̄ uelo ces. Un̄ ꝯ¹ᵒʳ dic̄ hic ꝙ de illō in q̄ pt eē uelocitas ꝛ tarditas pōt eē eq̄le. Circa quā ꝯnē pħs p̄ ꝓpo ſuit ūitatē ꝯnis.d.ꝙ nihil dīt q̄tū ad ꝑmiſſa rōnes motū circularē eē uelociorē aut tardiorē motu recto:ꝛ motū circularē eē eq̄lē.i.eq̄ uelocē cū motu recto. ¶Deide pħs decl'at ꝯnē in terminis ſic. Sit a.tpe in q̄ uelocī⁹ ptrāſit circulū.b.ꝛ linea recta.c. cū igit uelocī⁹ in eodē tpe ptrāſit mai⁹ ſeqtur ꝙ.b. circulus ſit aliqd mai⁹ q̄₃.c.linea recta.qm̄ uelocī⁹ in eodē tpe ptrāſit mai⁹ ſpatiū:ꝛ in miori tpe ptrāſit eq̄le.ut p₃ 6ᵒ hui⁹.cū igit in eodē tpe in q̄ mobile uelocī⁹ ptrāſit.b.mobile tardi⁹ ptrāſit.c. ꝛ mo^le uelocī⁹ in minori tpe ptrāſit eq̄le:ſequit ꝙ mobile uelocī⁹ in minori tpe q̄₃ ē.a.ſ.in aliq̄ pte ipī⁹.a.per trāſit aliquā ptē ipī⁹.b.eq̄lē ipī.c. ꝛ p ꝯñs aliq̄ ps ipī⁹.b.ē equalis ipī.c.qꝛ ſi mobile uelocī⁹ ptranſit mai⁹ ſpatiū in eq̄li tpe op₃ ꝙ ptrāſeat eq̄le ſpatiu₃ in miori tpe.ḡ in aliqua pte ipī⁹.a. mobile uelocī⁹ ptrāſit aliquā ptē ipī⁹.b.equalē ipī.c. ꝛ p.ꝯñs aliq̄ ps.b.eſt equalis ipī.c. ¶Et ex h̄ pōt argui ulteri⁹ ex h̄ ſic. Per ſpatia equalia pñt aliqua mobilia moueri in eodē tpe.ḡ p ptē.b.equalē ipī.c. ꝛ p.c.pñt aliqua moueri in eodē tpe.ḡ eq̄ uelocit̄ mouebūt. qꝛ in eodē tpe mouebunt p eq̄lia ſpatia.ſ₃ vnū illorū mobiliū mouet motu circulari:ꝛ aliō motu recto.igit mot⁹ circularis pōt eē eq̄lis motui recto. Ex q̄ loco accipit ꝙ ubicūqꝫ eſt dare magis ꝛ minus ibi eſt dare eq̄le.ut ſi eſt dare uelocī⁹ ꝛ minus uelox:poſ'e eſt dare eq̄ uelox. Et rō hui⁹ pōt eē.qꝛ ſi duoꝝ vn⁹ ſit mai⁹:ꝛ aliō min⁹:ꝛ a maiori auferat p̄ciſe illō in quo mai⁹ excedit min⁹:reſidua ſūt eq̄lia. Uer.g. Trinari⁹ excedit binariū in vna vnitate.ſi a trinario auferat vnitas:que remanēt erūt eq̄lia. ¶Cōtra.tn̄ illō vī eē vna dubitatio qꝛ cōtingit dare q̄dratū mai⁹ circulo:ꝛ ēt q̄dratū min⁹ circulo ut p₃ ſi deſcribat vnū q̄dratū infra circulū:ꝛ aliō q̄dratū ex̄ circulū:q̄dratū cōtinēs ē mai⁹ circulo:ꝛ quadratū cōtētū ifra circulū eſt min⁹ circulo: ꝛ tn̄ nō eſt dare q̄dratū eq̄le circulo. ¶Dicēdū ꝙ eodē mō quo eſt dare mai⁹ ꝛ min⁹:eo mō eſt dare eq̄le. Eſt aūt equalitas q̄ₜitatiua de qua h̄ loquimur quātū ſpectat ad ꝓpoſitū duplex.v₃. equalitas cōtinētie ꝛ eq̄litas cōmēſurationis.iſta ſūt eq̄lia eq̄litate ꝯtinētie q̄ tn̄ p̄ciſe ꝯtinēt ꝙ vnū nō ꝑ plus ꝯtinē q̄₃ aliō. ꝛ illa ſūt eq̄lia eq̄litate cōmenſurationis:quoꝝ vnū alt̄i ſuppoſitū:neutꝝ excedit reliquū.ut due linee recte:quarū utraqꝫ ē vni⁹ pedis tn̄ ſūt equales equalitate cōmēſurationis:qꝛ ſi vna ſupponat alt̄i:neutra excedit reliq̄₃. Dico igit ꝙ qꝛ ē dare quadratū mai⁹ ꝛ min⁹ circ'lo ſm cōtinētiā.iō ē dare quadratū eq̄le circ'lo ſm ꝯtinētia₃. qm̄ poſſibile ē ꝙ vnū uas cui⁹ ſupficies intioꝛ.ſ.cōcaua ſit quadrate figure:ꝛ p̄ciſe ꝯtineat q̄₃tū cōtinet uas cui⁹ ſupficies ꝯcaua iterioꝛ ſit figure circularis.qꝛ po^le ē ꝙ utrūqꝫ uas ꝯtineat vnā pitā. ꝛ tn̄ nō ē dare quadratū mai⁹ ꝛ min⁹ circ'lo ſm cōmēſurationē.qꝛ circ'lus nō pōt cōmēſurari quadrato ſuppoſito ꝙ quadratū ſit rectaꝝ lineaꝝ: nec ſ₃ ſe totū:nec ſm aliquā ei⁹ ptē.qꝛ circulus tāgēs tale quadratū nō tāgit niſi ſm pūctū:nō ſm aliquā ptē qꝛ ſi aliqua ps circ'li tāgeret ſ₃ totū ſuū ultimū aliquā ptē quadrati:illa ultima ptiū eēnt ſil'adequate:ita ꝙ totū ultimū vni⁹ tāgeret totū alteri⁹. ꝛ p ꝯñs illa ps circ'li ꝛ illa ps quadrati eēnt eiuſdē figure. ſ₃ h̄ ē icōueniēs.qꝛ q̄libet ps cōuexa circ'li ē figure ſpice. ꝛ ſic ps q̄drati q̄ tāgit a pte circuli eēt figure ſpice. qd̄ ē fl'm.qꝛ ſupponit ꝙ oia lat'a quadrati ſūt figure recte:ꝛ ſic nō pōt circulus cōmēſurari quadrato nec ſm totū.qꝛ tūc eēnt eiuſdē figure.nec ſm ptē.qꝛ ſic ps ꝯuexi circ'li eēt eiuſdē figure cū pte quadrati.qd̄ ē icōueniēs. Et hec ē rō quare circ'lus ſiue ſpa tangēs planū tāgit ſolū in puncto. Un̄ qꝛ circulus ꝛ quadratū nō pñt cōmēſurari nec iuicē ſupponi:nec ſm totū nec ſ₃ ptē.iō nō eſt dare circulū maiorē ul' minorē quadrato ſ₃ cōmēſurationē:nec ēt ē dare circulū q̄drato equalē eq̄litate cōmēſurationis. ¶Intelligēdū ꝙ illa ſūt equalia ſimpl'r ſm cōmēſurationē q̄rū vnū ſuppoſitu₃ alteri:neutrū ex aliqua pte excedit reliquū. ꝛ pp h̄ equalia ſimpl'r ſm cōmēſurationē ſūt ſil' i eodē loco ul' ſitu adequato. ꝛ qꝛ duo corpa nō pñt eē ſil' i eodē loco p̄.iō nō pñt duo corpa eē ſimpl' eq̄lia ſ₃ cōmēſurationē.ſed due linee ul' due ſupficies pñt eē ſimpl'r equales ſm cōmēſurationē qꝛ pñt ſe vndiqꝫ tāgere. Un̄ equalia ſimpl'r ſ₃ cōmēſurationē total'r tāgūt ſe ſic ꝙ totū tāgit totū. ꝛ pħs in toto iſto ꝓceſſu loqt de eq̄litate ſ₃ cōmēſurationē tm̄.

¶At uo ſi ſint comparabilia: accidit modo dictum equale eſſe rectu₃ circulo:ſed nō comparabilia ſunt: neqꝫ ergo mot⁹.

¶Hec ē 3ª ps 2ᵉ pti^le pᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca.i qua pħs ponit rōnē i ꝯriū ꝓbātē ꝙ mot⁹ circ'aris ꝛ motu₃ rect⁹ nō ſūt adiuicē cōparabiles ſm equalitatē.qꝛ ſi ſic ſeq̄ret ꝙ ſpatiū rectū ꝛ ſpatiū circ'are eſſent cōparabilia ſm equalitatē.qm̄ ē fl'z.qm̄ ſpatiū rectū ꝛ ſpatiū circulare nō pñt eē equalia. ḡ nec motus ſūt cōparabiles.nec pñt eē equales. ꝛ h^c rō eſt ſupi⁹ poſita. ¶Un̄ ē itelligēdū ꝙ loquēdo de eq̄litate cōmēſurationis q̄ ē ſuppoſitio tot⁹ ſup totu₃ ſic ipo^le ē ꝙ ſpatiū circulare manēte circularitate ſit equale ul' mai⁹ ul' min⁹ ſpatio recto manēte rectitudie:qꝛ vnū nō pōt ſupponi alt̄i ſm totū ul' ſ₃ ptē manētib⁹ his figuris:mutatꝭ tn̄ figuris ut ſi rectū fiat circulare aut ecōuerſo forte poſ'e eſt ꝙ cōmenſurent ſe:ꝛ ꝙ vnū fiat equale alteri ul' maius ul' minus:ſed de hoc uidebitur magis infra.

¶ Et quecū͂q3 nō equoca: oīa cōparabilia ſunt: puta q̄re nō cōpabile: utrū acut⁹ ſtillus: aut vinū: aut ultia. Quia eni equoca nō cōparāt. Sʒ ultia ei q̄ iuxta ultimā cōparabilis ē: qm̄ idē accidit acutū i utriſq3: ḡ nō idē uelox ⁊ hic ⁊ ibi. Multo aūt adhuc min⁹ in alteratiōe: ⁊ loci mutatione.

¶ Hec ē 2ª ps pn̄ˡᵉ hui⁹ capl̄i i q̄ phūs ſoluit qōnes de cōparatiōe motuū adiuicē. Et ↄtinet duas pticulas. i pᵃ iquirit in cōi qd reqrit ad h̄ q̄ aliq̄ ſint adiuicē cōpabilia. i 2ª ibi. Sic ⁊ circa motū. ponit ſpāliť qd reqrať ad cōparationē motuū adiuicē applicādo ſpāliť ad motū illa q̄ reqrunť ad cōparationē i cōi. Pᵃ ptiᶜˡᵉ ↄtinet tres ptes ſ3 q̄ phs pōit tres cōparatiōes vl' ↄditiōes reqſitas ad h̄ q̄ aliq̄ ſint cōparabilia adiuicē. Pᵃ ↄditio ē q̄ illa q̄ debēt adiuicē cōparari nō ſint equoca. ſ. equoca ſb noīe ſ3 qō debēt adiuicē cōparari. Hec igiť ē pᵃ ↄditio. ſ. q̄ illō i q̄ aliq̄ cōpanť nō d3 ↄueīre cōparaťis adiuicē equoce ſ3 vniuoce. ¶ 2ª ↄditio ē q̄ illō i q̄ aliq̄ cōparanť d3 hēre idē ſuſceptiuū pᵐ i utroq3 cōparatoꝝ adiuicē. ¶ 3ª ↄditio ē q̄ illō i q̄ aliq̄ cōparanť d3 eē eiuſdē nāe ſpecifice in utroq3 cōparatoꝝ. ⁊ ſ3 h̄ hec pticula ↄtinet tres ptes. q2 i pᵃ phs pōit pmā cōditionē reqſitā ad cōpationē. in 2ª ibi. Aut q2 ſūt i alio. pōit ſcdā3 ↄditionē reqſitā ad cōparationē. v3. illō i q̄ cōparātur habeāt idē ſuſceptiuū pᵐ i utroq3 cōparatoꝝ. i 3ª ibi. Si v̓o nō ſolū. pōit 3ᵃᵐ ↄditionē reqſitā ad cōpationē. v3. q̄ illō i q̄ aliq̄ cōpanť ſit vni⁹ nāe ſpecifice i utroq3 cōparatoꝝ. In pᵃ igiť pte hui⁹ pticule phs pōit pᵃᵐ ↄditionē reqſitā ad cōparationē: ⁊ duo inuit. Pimū eſt q̄ qbuſcūq3 ↄuenit aliqō nomē nō equocū illa pñt cōparari i illo noīe adiuicē. 2ᵐ ē q̄ illa que ſūt equoca. ſ. equoca ſub aliq̄ noīe nō cōparanť ſ3 illō nomē. Uñ p exēplariť decl'at utrū̃q3 illorū. 2⁹ v̓o dubitat circa pᵐ illoꝝ. ⁊ ſ3 h̄ hec ps duas pticulas ↄtiet. q2 i pᵃ oñdit q̄ ſ3 nomē equocū nō ſit cōparatio. in 2ª ibi. Aut pᵐ. mouet talē dubitationē. v3. An ſm oē nō equocū poſſint fieri cōparationes: ita q̄ oīa qb⁹ cōuenit aliqō nomē nō equocū poſſint cōparari i illo noīe. ¶ In pᵃ igiť pticula hui⁹ ptis phs pᵒ ꝓponit q̄ q̄cū̃q3 nō ſūt equoca ſūt cōpabilia. i. qbuſcū̃q3 ↄuenit nomē nō equocū illa ſūt cōparabilia i illo noīe. ⁊ q̄cū̃q3 ſūt equoca illa nō ſūt cōparabilia. ⁊ utrū̃q3 hoꝝ phs decl'at exēplariť. qm̄ q2 acutū dī de ſtillo ⁊ vino ⁊ ultia chorda ſeu neumate. iō ſtillus ⁊ vinū ⁊ neuma nō ſl' cōparabilia i acutie. Et q̄ equoce acutū dicať d' iſtiſ p3 p h̄ q2 acutū ſ3 q̄ dī de iſtis hēt diuerſas diffōnes. q2 qñ dī q̄ ſtillus ē acut⁹ tūc h̄ nomē acutū poniť loco hui⁹ diffōnis. ſ. potēs fortiť penetrare durū. qñ v̓o acutū dī de vino pōiť loco hui⁹ diffōnis. ſ. potēs fortiť pūgē linguā. Sʒ qñ acutū dī de ultia chorda poniť loco hui⁹ diffōnis. ſ. potēs fortiť pcutē auditū. ⁊ ſic diffōnes acuti ſūt diuerſe ſ3 q̄ acutū p̄dicať de his trib⁹. ⁊ ſic acutū ſ3 q̄ p̄dicať de his trib⁹ ē equocū. ⁊ iſta tria p̄dicata ſ3 acutū nō ſl' cōpabilia. q2 nō ē ueꝝ dicē q̄ ſtillus ē acutior vino vl' chorda. ſ3 q2 acutū nō dī de ultia chorda equoce ⁊ de aliis chordis ſibi ꝓpinqs. iō ille chorde pñt cōpari adiuicē ſ3 acutū ut dicať q̄ ultia chorda ē acutior aliis. Et ita exēplariť p3 utrū̃q3 ꝓpoſitoꝝ ſ. q̄ ſ3 nomē nō equiuocū fiūt cōparatiōes: ⁊ q̄ ſ3 equocū nō fiūt cōparatiōes. Ergo nō ſ3 idē. Ex h̄ igiť cōcludit phūs q̄ aliq motꝰ nō ſūt cōparabiles ſ3 uelocitatē. q2 uelocitas nō ē idē i oīb⁹ motib⁹. h̄ ē uelocitas nō ē i oīb⁹ motib⁹ vniuoce. nō eni ē idē uelox hic ⁊ ibi. i. i motu recto ⁊ i motu circulari. h̄ eſt uelox dī equoce ⁊ nō vniuoce de motu recto ⁊ motu circulari. ⁊ iō mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circularis nō ſūt cōparabiles ſm uelocitatē: ⁊ multo min⁹ loci mutatio ⁊ alteratio ſunt cōparabiles ſm uelocitatem eo q̄ uelox dicitur de eis equiuoce.

¶ Aut pmū qdē h̄ nō ueꝝ eſt: q̄ ſi nō ſint equoca cōparabilia. Mltū eni idē ſignificat in aqua ⁊ in aere: ⁊ nō ſunt cōparabilia. Si aūt nō duplū quidē idē. Duo eni3 ad vnū: ⁊ non comparabilia ſunt.

¶ Hec ē 2ª ptiᶜˡᵃ pᵉ ptis pᵉ ptiᶜˡᵉ 2ᵉ ptis pnˡᵉ hui⁹ ca. i q̄ phūs mouet dubitationē circa pᵐ dcm̄ i pᵃ pte q̄ dubitatio ē illa. utꝝ ſ3 oē nō equocū poſſint fieri cōparatiōes: ita q̄ oīa qb⁹ cōpetit idē nomē nō equocū poſſint cōparari i illo noīe. Et p̄ arguit ad ptē negatiuā. 2⁹ v̓o rñdet ad iſtātiā iductā. Pᵒ igiť phūs arguit ꝓbādo q̄ nō ſm oē vniuocū pōt fieri cōparatio. q2 mltū ē vniuocū aeri ⁊ aq̄ q2 ſignificat idē in utroq3: ⁊ tñ aer ⁊ aq̄ nō cōparanť ſm h̄ nomē mltū. q2 nō dicim⁹ q̄ aer ē magis mult⁹ q̄3 aq̄: ſ3 ſi dicať q̄ mltū dī equoce de aere ⁊ aq̄. ⁊ iō nō cōparanť ſm h̄ nomē multū. ⁊ pp illā rñſionē3 adducit aliā iſtātiā de duplo. q2 h̄ nomē duplū pōt dici vniuoce de aere ⁊ aq̄. q2 dī de eis ſm idē nomē: ⁊ ſm eādē rōnē. qm̄ diffō dupli ē q̄ ſit ꝓportio duoꝝ ad vnū. ⁊ illa diffō dī de aq̄ ⁊ aere. ⁊ p ↄñs duplū dī vniuoce de aere ⁊ aq̄. q2 ſm idē nomē ⁊ eādē diffōnē: ⁊ tñ aer ⁊ aq̄ nō ſūt cōparabilia ſm duplum. q2 non poteſt dici q̄ aer eſt magis duplus q̄3 aqua: nec econuerſo.

¶ Aut ⁊ in his eadē rō. ⁊ nāq3 multū equocū. ſed quorūdā ⁊ rōnes equoce ſunt: ut ſi dicat aliqs q̄ mltū eſt tamē: ⁊ adhuc ⁊ ſi aliō aliqd tantūdē: ⁊ equale equocu3 eēt. Et vnū aūt ſi contingit ſtati equocū. Si aūt ⁊ hec: ⁊ duo: q̄re vniuocorū cōparabilia alia quidem ſunt: alia v̓o nō: ſiquidem erat vna natura.

¶ Hic phs ſoluit illā dubitationē dicēs q̄ illa de qb⁹ obiectū ē. ſ. magnū puū: mltū paucū: duplū ⁊ dimidiū nō ſūt v̓a vniuoca. q2 vniuoca v̓a ſūt illa quorū diffō ē eadē uoce ⁊ rōne. ſ3 diffōnes illoꝝ ſūt eedē ſm uocē ſ3 nō ſ3 rōnē. Uñ mltū ⁊ paucū: duplum ⁊ cᵉ. nō dicūtur vniuoce de aere ⁊ aq̄. ⁊ qñ dī q̄ eadē ē diffō mlti ⁊ ēt dupli ſ3 q̄ dī de aere ⁊ aq̄. dīcēdū q̄ diffōnes iſtoꝝ ſ3 q̄ dñr de aere ⁊ aq̄ ſunt eedē ſm uocē ⁊ nō ſ3 ſignificationē. q2 i diffōnib⁹ iſtoꝝ pōiť aliqd equocū. vñ q̄uis diffō ſit eadē ſ3 uocē: nō pp h̄ op3 q̄ illō ſit vniuocū: q2 cū vnitate uocis ſtat q̄ i diffōne pōať aliqō equocū. ⁊ tc̄ illō nomē cui⁹ ē diffō nō ē vniuocū ſ3 equocū ⁊ ſic ē i ꝓpoſito de mlto ⁊ duplo. q2 i diffōne mlti q̄cū̃q3 ſit illa accipiť aliqō equocū. ⁊ ideo multū ē equocū q̄uis hēat vnā diffōnē ſ3 uocē. ⁊ ſilr i diffōne dupli accipiť equocū. dī eni q̄ duplū ē ꝓportio duo

rū ad vnū. nā h̄ nomē vnū acceptū i diffōne dupli
eſt equocū. ⁊ nō ſolum hoc nomen vnum eſt equi
uocum. ſ; ēt h̄ nomē duo ē equocū. ſi enim vnū ſit
equocū op; ꝙ h̄ nomē duo ēt ſit equocū. Siai igr̄
breuiť ſolō i h̄ ꝙ ꝑdicta. i. mlťū paucū duplū ⁊c.
dicanť equoce de aere ⁊ aq̄: nec dñr de eiſ ſ; eādē
rōnē vniuocā: ſ; ſ; eandē rōnē equocā, pp̄ qđ aer
⁊ aq̄ nō cōparanť adinicē. ℭ Vñ ē notādū ꝙ ꝯ^{tor}
d. hic ꝙ iſta nō ſūt equoca pura ſ; ſūt de nūo equo
coꝝ que dñr ambigua. hec ꝯ^{tor}. ⁊ intelligo ſ; ꝯ^{tes}
ꝙ equoca pura ſunt illa que ſunt eadem ſ; uocem
⁊ nō ſunt eadem ſm aliquā diffōnem. ſed equoca
ābigua ſūt eadē ſ; uocē ⁊ hñt eādē diffōnē ſm uo
cē. nō āt ſm ſignificationē. ℭ Sed h̄ occurrūt tria
dubia. Primū ē circa iſtātiā de mlťo ⁊ pauco: ma
gno ⁊ puo: q: vi ꝙ aer ⁊ aq̄ poſſūt cōparari ſ; iſta
ita ꝙ bñ di. aer ē magis mlť⁹ ꝙ̄ aq̄: uľ magis ma-
gn⁹ ⁊ eꝯ. q: multū ⁊ magnū recipiūt cōparatiōes
vñ mlťū ſic recipit cōparationē mlťū plus plīmū.
⁊ magnū ita recipit cōparationē. magn⁹ maior ma
xim⁹. Nūc āt nomē cōparatiui gdus ualet idē qđ
ſuū poſitiuū acceptū cū h̄ aduerbio magis ſic p;.
nā idē ē dicē ꝙ iſte ē albior illo: ⁊ dicē ꝙ iſte ē ma
gis alb⁹ ꝙ̄ ille. ſ; bñ ⁊ vē di. h̄ ē plus de aere ꝙ̄ de
aq̄. māifeſtū tñ ē ꝙ plus ē de aere i tota ſpa aeris
ꝙ̄ ſit de aqua i ſecana. vñ i tota ſpa aeris ē pluſ de
aere ꝙ̄ de aqua i ſecana. ğ i ſpa aeris ē magis mlť-
tū de aere ꝙ̄ de aq̄ i ſecana. ⁊ ſic aer ē magis mlť⁹
ꝙ̄ aq̄. q: plus ⁊ magis ⁊ multū eq̄pollēt. ⁊ eodem
mō ē de magno q: aer ē maior ꝙ̄ aq̄. ğ aer ē magiſ
magn⁹ ꝙ̄ aq̄. ℭ 2° dubitať q: vi ꝙ ſ; duplū pt̄ ſie-
ri ꝯpatio. q: ſ; ꝯ^{tes} h̄ ꝯ^{to} 18° di ꝙ iſtō mel ē duplū
reſpectu iſti⁹ aceti. ⁊ eodē mō iſte aer ē dupl⁹ reſpe
ctu iſti⁹ aque. ℭ Tertio dubitať q: non vi ꝙ illa
noia. v;. duplū ⁊ mlťū ſint equoca q: h̄ nomē mlťū
ſigt̄ vnū ꝯceptū. ⁊ h̄ nomen duplū ſiľr. q: audiēs
h̄ nomē duplū uľ mlťū ⁊ itelligēs qd illō nomē ſi-
gnificet ſp̄ itelligit idē. ſ; oē nomē ſignificās vnū
cōceptū ē vniuocū. ğ. ℭ Ad p^{m} dubiū dicēdū ē ꝙ
aer ⁊ aq̄ ſ; vitatē pñt ꝯpari ſ; mlťū ⁊ magnū ſic ar
gutū ē. ſ; ſ; uſū loquēdi nō cōpanť ſm illa noia cū
h̄ aduerbio magis. q: nō hēm⁹ talē modū loq̄ndi.
v;. dicēdo h̄ ē magis mlťū uel magis magnū. Vñ
nec due aq̄ ſ; cōes modū loquēdi cōparanť i mlťo
cū h̄ aduerbio magis. q: nō di ꝙ illa aq̄ ē magis
mlťa ꝙ̄ alia. ſ; bñ dicim⁹ ꝙ ē plus uľ maior ꝙ̄ illa
vñ iſtātia de mlťo fūdať i mō loq̄ndi ⁊ nō i aliq̄ re
ali. ℭ Ad aliō dubiū dicēdū ꝙ ph̄s nō itēdit dicē
ꝙ vn⁹ aer nō ē duplus reſpectu aq̄ uľ eꝯ. ſ; intēdit
dicē ꝙ nomē ꝯpatiuū hui⁹ nois duplū nō di de ae
re reſpectu aq̄ nec eꝯ q: nō hēt ꝯpatiuū. nec di ꝙ
vnū corpus eſt magis duplum reſpectu dimidij.
ꝙ̄ aliud corpus reſpectu ſui dimidij. qa duplum ſi
gnificat exceſſum determinatū q nō recipit magis
⁊ min⁹. ℭ Ad 3^{m} dubiū dicēdū ē vno°. ꝙ duplū ⁊
mlťū pñt dupl̄r ꝯſiderari. v;. uľ ꝯſiderādo ꝯceptū
utriuſq; ſ; ſe ⁊ abſolute: ⁊ ſic rō utriuſq; ē vna ſic
rō canis ſ; ſe ē vna. Alio° ꝯſideranť ut ꝯcernūt di
uerſas mās diuerſaꝝ nārū. ⁊ iſto° loqtur ph̄us h̄
de iſtis. nā ex diuerſitate nāe ſbe ut puta aeris uel
aq̄ ꝯhēt mlťā diuerſitatē. qm̄ plus de mā ē in vno
pugillo aq̄ ꝙ̄ i vno pugillo aeriſ: cū ex vno pugillo
aq̄ poſſunt fieri decē pugilli aeriſ. ℭ Qm̄ pp̄ illō.
Illā rñſionē de mlťo ⁊ pauco ꝯſiderās ph̄s moue
do ꝙ̄dā rōnē ſuppoſito ꝙ rñſio ſupi⁹ fcā nō ſit va

de equocatiōe mlťi ⁊ dupli. qm̄ ſi dicať ꝙ ſit vna
nā mlťi ⁊ dupli ⁊ alioꝝ h^{m} q̄ nō ſř ꝯpabilia ſic eoꝝ
q̄ vniuoce ꝑdicanť remanet qō q̄re q̄dā vniuocoꝝ
ſūt cōpabilia ⁊ q̄dā nō. cū de ſilib⁹ ſiľe ſit iudiciū.
cū igiť nō vi aliq̄ rō q̄re q̄dā vniuoca ſūt cōpabi-
lia ⁊ q̄dā nō ⁊ mlťū ⁊ duplū nō ſunt cōpabilia ſic
ſř alia vniuoca vi ꝙ mlťū ⁊ duplū nō ſř vniuoca.

ℭ Aut q: ſūt i alio ꝑ ſuſceptiuo. Equ⁹ q̄dē
igř ⁊ canis ꝯpabilia ſūt: utꝝ eni albi⁹. In
q̄ eni ꝑ idē ē ſupficies: ⁊ magnitudo ſiľr.
Aq̄ āt ⁊ uox nō in alio nāq; ſubiecto ſūt.

ℭ Hec ē 2ª po ꝑ^{e} pti^{le} 2^{e} ptis p̄n^{li⁹} hui⁹ ca. i q̄ ph̄s po
nit 2^{am} ꝯditionē reqſitā ad ꝯpationē q̄ ē hēe idē ſu-
ſceptiuū ꝑ^{m} i utroq; ꝯpatoꝝ. ⁊ ꝑ remouet opionē
erroneā circa h̄ q̄ ē rñſio ad qōnē ime^{te} ꝑcedētē.
Opio igř taľ ē. v;. ꝙ q̄dā ſūt vniuoca ſignificāa vnā
nāz receptā i diuerſis ſuſceptiuis ꝑmis: ⁊ ſm tale
nomē vniuocū illa nō ſūt ꝯpabilia qb⁹ cōpetit illō
nomē. v. ğ. Magnitudo cōpetit vniuoce aq̄ ⁊ ſono
⁊ tñ aq̄ ⁊ ſon⁹ nō ſūt ꝯpabilia. ut. ſ. aq̄ dicať maior
ſono: uľ eꝯ: q: magnitudo hēt i aq̄ ⁊ i ſono diuerſa
ſuſceptiua ꝑ^{a}. qm̄ ꝑ^{m} ſuſceptiuū magnitudis ꝯue-
niens aq̄ ē ſba. ⁊ ꝑ^{m} ſuſceptiuū magnitudis q̄ cōpe
tit ſono ē q̄litas ſēſibiľ: ut ſon⁹ uľ uox. ⁊ iō ſm ma-
gnitudinē nō cōparanť aq̄ ⁊ ſon⁹ ꝙ̄uis magnitudo
ſit eiuſdē nāe cū utroq;. q: magnitudo hēt i hiſ di-
uerſū ⁊ diuerſū ſuſceptiuū ꝑ^{m}. Alia vō ſūt vniuoca
ſignificātia eādē nām receptā i eodē ſuſceptiuo ꝑ.
⁊ ſ; illō nomē vniuocū ſit cōparatio ita ꝙ illa qb⁹
cōpetit illō nomē ſūt cōparabilia ſ; illō nomē. ut
albedo ꝯuēiēs eq̄ ⁊ cani ſignificat vnā nāz receptā
i eodē ſuſceptiuo ꝑ: ꝙ̄uis i diuerſis ſuſceptiuis re
motis. ⁊ iō illa qb⁹ ꝯuenit albedo ſūt cōparabilia ſ;
albedinē. Et ponit exēplū tale. Canis ⁊ equ⁹ ſm ſu
as ſbas diſtiguūtur: ⁊ tñ ſ; h̄ nomē albū ſūt cōpa
rabilia. q: vē di ꝙ equ⁹ ē albior cane. uľ eꝯ. ⁊ h̄ iō
q: albedo ſigt̄ vnā nāz receptā i vno ſuſceptiuo ꝑ
⁊ ime^{te}: q: ꝑ^{m} ſuſceptiuū albedis: tā i eq̄ ꝙ̄ i cane ē
ſupficieſ q̄ ē eadē i utroq;: ⁊ pp̄ h̄ cōpanť ſm albe
dinē: ꝙ̄uis ſuſceptiua remota ſint diſticta ſ; ſpēs.

ℭ Aut manifeſtū eſt ꝙ erit oia ſic vnū fa-
cere i alio aūt vnūqđq; dicere eſſe: ꝙ erit
idē equale: ⁊ dulce: ⁊ album: ⁊ in alio.

ℭ Iſtā opionē remouet ph̄s ꝓbādo ꝙ oē illō i q̄ ali
q̄ vniuocanť hñt idē ſuſceptiuū ꝑ^{m} i utroq; vniuo-
catoꝝ. ⁊ h^{e} ē 13ª ꝯ de āuexis: q̄ dup^{r} ꝓbať. ⁊ ꝑ ſic.
Si ad vniuocationē nō reqreret vnitas ꝑmi ſuſce
ptiui foře ſm quā vniuoca vniuocanť: tc̄ cū diuerſi
tate ꝑmi ſuſceptiui foře ſ; quā ſit vnio ſtaret vniuo
catio foře. ꝯñā de ſe p;. ⁊ falſitas ꝯñtis oñdiť. q: ſi
cū diuerſitate ꝑmi ſuſceptiui ſtaret vniuocatio: ıꝗ
cū diuerſitate ꝑmi ſuſceptiui ſtaret vnitas nāe i q̄
vniuoca vniuocanť: ſed h̄ ē fľ;: q: ſi ita eēt tūc poſ-
ſem⁹ dicē ꝙ oēs foře ſunt vniuoce ⁊ eiuſdē nāe: ꝙ̄
uis ſint i diuerſis ſbis ꝑmis. ⁊ ſic eq̄le eēt vniuocū
i nūis ⁊ i magnitudib⁹. ⁊ itē aſpeꝝ ⁊ dulce ēt poſſet
dici vniuocū ad melodias ⁊ ad ſapores. ⁊ albū eēt
vniuocū ad uocē ⁊ colorē. ⁊ ſic poſſet dici ꝙ oia
eēnt vniuoca: ⁊ nulla eēnt equoca. q: poſſet dici ꝙ
nō diuerſificanť niſi ꝑpter diuerſitatē recipiētiū.

ℭ Ampli⁹ ſuſceptiuū cuiuſlibet accidentis
nō ꝯtingens eſt: ſ; vnū vnius eſt pmū.

C 2° ꝓbaẗ eadē ꝯ̄ ſic. Oīs vna nã recepta ĩ vno ſuſce
ptiuo hẽt vnũ p^m ſuſceptiuũ. q2 nõ qđcũqꝫ recipit
ĩdifferent̄ ꝛ ꝯtigent̄ vnũqđqꝫ: ſꝫ deẗmiatũ recipit
deẗmiatũ. ꝛ oē illđ ĩ q̄ aliq̄ vniuocanẗ ē vnı᷑ nãe ĩ
utroqꝫ vniuocatoꝝ. ḡ oē illđ ĩ q̄ aliq̄ vniuocãẗ hẽt
idē ſuſceptiuũ p^m ĩ utroqꝫ vniuocatoꝝ. Ex hiis ḡ ē
mãifeſtũ ꝙ ad cõparationē reqriẗ vnitas p̄mi ſu-
ſceptiui ꝛ ſoīe ꝼꝫ quã ſit cõparatio ĩ utroqꝫ cõpara
toꝝ: ꝛ hᶜ ē 2ª ꝯditio reqſita ad cõparationē. Uñ ex
illo loco aliq̄ accipiũt ꝙ oē accñs q̄ tũcũqꝫ ſit cõe
hẽt aliqđ ſbꝫ ꝓpriũ. Nã lꝫ albedo ſit accñs cõe ho
mini ꝛ cani tñ hẽt ſbꝫ primũ qđ ē ei ꝓpriũ. Q̄m
ut. d. pħs h. ſ. Oīs vna nã hẽt vnũ ſuſceptiuũ ꝓpri
ũ: cũ nõ qđcũqꝫ ſbm recipiet ĩdifferẽter quãcũqꝫ
formã. ſi võ p ſbꝫ ĩtelligiẗ ſbꝫ cui oī ſoli ꝛ ſp ꝯuenit
taľ ſoīa: ſic dico ꝙ nõ ē ueꝝ ꝙ oē accñs hẽat ſbꝫ ꝓ
priũ. q̄m ſi ſic eēt tē ad deſtructionē cuiuſlibet acci
dentꝭ ſeqreẗ deſtructio ſbe. qđ ē ſlꝫ. q2 ſic qñ hõ ceſ
ſaret a currẽdo aliq̄ ps ſbe ſue dſtrueret. qđ nõ eſt
ueꝝ. ꝯña pꝫ. q2 accipiaẗ aliqđ accñs ꝛ q̄ro de ſuo
ſbo ꝓprio aut illđ ē ſba: aut accñs. ſi ſba. tũc ad de
ſtructionē illi᷑ accñtis ſeqreẗ deſtructio ſbe q̄ ē ꝓ-
priũ ſbꝫ illi᷑ accñtis. ſi võ dẽẗ ꝙ ſuũ ſbꝫ ē accñs tẽ
q̄ro ſicᵗ p̄us de ſbo illi᷑ accñtis. ſ. utꝝ ſit ſba uel ac-
cidẽs. ſi ſba: tẽ ad deſtructionē illi᷑ accñtis ſeqreẗ
deſtructio ſbe: ſꝫ ſi ſit accñs or tẽ q̄rẽdũ ē de ſbo illi᷑
accñtis an ſit ſba uľ accñs. ꝛ ſic ĩ eēntialꝭ ordiatis
ꝓcederet ĩ iñᵐ. qđ ē ĩcõueniẽs uľ ſaltē ſeqẗ ꝙ ad
dſtructionē cuiuſlibet accñtis ſeqtur dſtructio ſbe
qđ ē ſlꝫ. qđ tñ ſeqẗ ſi qđlibet accñs hẽat ſuũ ꝓpri
ũ ſbꝫ cõuertibile cũ eo. C Dicẽdũ ē ḡ ꝙ oē accñs
hẽt ꝓpriũ ſbꝫ p° ipi᷑ ꝓprij poſito ĩ libro porphirij
q̄m oē accñs hẽt ꝓpriũ ſbm cui ſoli ĩeſt. nõ tñ opꝫ
ꝙ inſit oī tali. ꝛ ſic poſito ꝙ ſupficies ſit ſbꝫ albedĩs
ꝓpriũ ꝛ primũ ſbꝫ albedĩs ē ſupficies. nõ tñ albe
do inſit oī ſupficiei: ſꝫ q2 ĩeſt ſoli ſupficiei. Et hᶜ ē ĩtẽ
tio pħi h dicentꝭ ꝙ vnı᷑ nãe ē vnũ ſuſceptiuũ ꝓpri
ũ cui ſoli ĩeſt ꝛ ſi nõ oī tali. C Eſt tñ ſciẽdũ ꝙ qđ ꝯ̄
dicũt h ꝙ q̄libꝫ vnı᷑ accñtis ſit vnũ ſuſceptiuũ p^m.
tñ ē poᵗᵉ ꝙ maior diuerſitas ſit ĩ ſbo recipiẽte p̄ ꝯ̄
ꝓprio q̄ꝫ ĩ accñte recepto qđ ſic ꝓbãt. Due albedi-
nes: q̄rũ vna ē ĩ hoīe: ꝛ alia ĩ cane: nõ dĩnt ſpe. ꝛ tẽ
q̄riẗ aut ſba ꝓpria illaꝝ albedinũ ĩ hoīe ꝛ ĩ cane dif
ferũt ſpe: aut nõ. ſi ſic: tẽ hẽtur ꝙ accñs ē vnũ: ꝛ tñ
ſba ꝓpria nõ ſit vnũ ĩ ſpe. ſi võ dẽẗ ꝙ ſba illaꝝ albe-
dinũ ꝓpria nõ dĩnt ſpe. ḡ nõ ſit ſoīe ſbales hoīs ꝛ ca
nis. q2 ille dĩnt ſpe. ꝛ p ꝯñs ſũt accñtia. ḡ dato q̄ri
tur de ſbis illoꝝ accñtiũ: aut dĩnt uľ nõ. ſi ſic. hẽtur
ꝓpoᵐ ut p̄us. ſi võ nõ: tẽ q̄riẗ de ſbis illoꝝ ſicᵗ pri᷑.
ꝛ tẽ uľ erit ꝓceſſus ĩ iñᵐ: uľ q̄ñqꝫ erit deuenire ad
ſba q̄ plus dĩnt q̄ꝫ accñtia in eis recepta. Mihi tñ
vī ꝙ illđ nõ ſit ueꝝ ꝼꝫ ĩtẽtionē pħi: imo oīa accñtia
eiuſdē ſpẽi hñt p̄us receptiua eiuſdē ſpẽi: ꝛ ēt acci
dẽtia diuerſaꝝ ſpẽrũ ꝛ ſoīe ꝯrie hñt idē ſuſceptiuũ
p^m ꝼꝫ ſpẽm. q̄m maior ē diuerſitas ĩter ſoīas rece-
ptas: q̄ꝫ inẗ p^a ſba ſuſceptiua ſoīaꝝ: ut pꝫ. q2 maior
ē diuerſitas ĩter ſoīas ſbales diuerſas ꝼꝫ ſpẽꝫ q̄ꝫ ĩ-
ter mãs p̄mas ĩ qb᷑ ille ſoīe p̄ recipiũẗ: q2 vna por
tio mãe pᶜ nõ dĩt ſpe ab alia portiõe mãe pᶜ: ſic ſor
me ſbales dĩnt ſpe. Uñ vī ꝙ maior dꝫ eē vnitas ex
pte ſuſceptiuoꝝ q̄ꝫ ex pte ſoīaꝝ ſuſceptiuaꝝ. C Ad
rõnē aũt ĩ ꝯ̄riũ dico ꝙ due albedĩes q̄ ſũt eiuſdeꝫ
ſpẽi recipiũẗ ĩ ſbis q̄ ſũt eiuſdē ſpẽi ĩ duab᷑ ſupficie-
b᷑ q̄ ſit eiuſdē ſpẽi. Et qñ dꝫ ꝙ illa ſba ſũt accñtia.
ꝯcedo ꝛ dico ꝙ illa ſba ſuſcipiũẗ ĩ ſbis eiuſdē ſpẽi

uel ĩ duab᷑ portiõib᷑ mãe pᶜ: q̄ portiões nõ dĩnt ſpe
Oīs eñi q̄ñtitas ē ĩ mã p^a tanq̄ ĩ ſbo p̄ q̄ mã p^a nõ
diſtiguiẗ p dĩas ſpecificas. ꝛ nõ ē ulri᷑ ꝓcedẽdũ:
q2 mã ñ hẽt dĩas ſpecificas: ſꝫ ē ſoīalꝭ ĩ ſe diſticta.

C Sic ḡ nõ ſolũ opꝫ cõpabilia nõ equoca
eē: ſꝫ nõ hẽre dĩã neqꝫ ĩ q̄d neqꝫ ĩ q̄. Di-
co āt ſic color hẽt diſionē: nõ ḡ cõparabi
le ꝼm h ut utruꝫ coloratũ magis ſit albũ
q̄ꝫ nigrũ. Hec eñi cõparaẗ nõ ꝼm aliq̄ꝫ
colorēꝫ: ꝫ inq̄ãtũ calor: ſed ꝼm albuin.

C Hec ē ꝫ̄ ps pᶜ ptiᵗᵉ 2ᶜ ptis p̄nᵗᶦˢ hui᷑ ca. in q̄ ponit
pħs 3ᵃᵐ ꝯditionē reqſitã ad ꝯpationē: q̄ ē vnitas ſpe
cifica ſoīe ꝼm quã ſit cõpatio dicẽs ꝙ ad h ꝙ aliq̄
ſint cõpaᵇᶦˡ ꝼꝫ aliqđ nomē nõ ſolũ reqriẗ ꝙ illđ no
mē nõ ſit equocũ: ſꝫ ēt ꝙ illđ nomē nõ hẽat dĩas.
Neqꝫ ꝙ vnũ ĩ alio h ē ꝙ illđ nomē nõ ſit diſibile
p dĩas: ita ꝙ nõ ſit cõe ad diuerſas ſpẽs ꝛ ēt req-
riẗ ꝙ nõ diffiniaẗ p ſba diuerſa de qb᷑ p̄dicaẗ. h ē
opꝫ ꝙ res ſignificata p nomē nõ ſit cõis ad diuer-
ſas ſpẽs: ꝛ ſic opꝫ ꝙ ſit ſpẽs ſpãliſſima: ꝛ ēt reqriẗ
ꝙ hẽat vnũ ſuſceptiuũ p^m: ꝛ h pꝫ ex p̄cedẽtib᷑ q̄a
vnı᷑ nãe ſpecifice ē tñ vnũ ſuſceptiuũ p^m: ꝛ q2 h ē
p̄us declaratũ: iõ pħs ſolũ declarat h p^m. ſ. ꝙ nece ē
ut illđ ĩ q̄ aliq̄ ꝯpanẗ ſit vnı᷑ nãe ſpecifice ꝛ hᶜ ē 14ª
ꝯ̄ de āneris q̄ ꝓbaẗ ꝓbatiõe exẽplari ſic. Albedo
ē ſpẽs ſpãliſſima ut ſuppõiẗ. ex q̄ igr̄ color ē genus
ꝯtinẽs ſb ſe diuerſas ſpẽs ꝼꝫ albedinē ſit ꝯpatio q2
aliqđ albũ ē albi᷑ alio ꝛ aliqđ min᷑ albũ. ꝛ ꝼꝫ colo
rē nõ ſit ꝯpatio: q2 nõ dī ꝙ albũ ſit magis colora-
tũ q̄ꝫ nigꝝ. hᶜ eñi cõpatio nõ eēt ꝼꝫ aliq̄ꝫ deẗmiatã
ſpẽꝫ coloris: ſꝫ ꝼꝫ ipꝫ colorē ĩ cõi. ſꝫ ꝼꝫ albũ qđ nõ
dĩdiẗ ĩ ſpẽs pt̄ fieri cõpatio. oīa eñi alba pñt ꝯpari
ad albedinē: uľ ꝼꝫ magis ꝛ min᷑: uľ ꝼꝫ eq̄le: ꝛ ſic pꝫ
exẽplariẗ ꝙ ꝼꝫ ſpẽꝫ ſiũt ꝯpatiões: ꝛ nõ ꝼꝫ gen᷑. In
telligẽdũ ē h ꝙ lꝫ ꝼꝫ ſolã ſpẽꝫ ſiat ꝯpatio ꝓpriſſi-
me dcã tñ ꝼꝫ trãſcẽdẽs põt fieri ꝯpatio: ꝛ ēt ꝼꝫ ge-
n᷑: q2 ꝼꝫ trãſcẽdẽs ſit ꝯpatio q̄m ueꝝ ē ꝙ ſba ē ma-
gis ens q̄ꝫ accñs. ꝼꝫ gen᷑ ēt ſit ꝯpatio colorati: q̄m
ꝯpatio colorati ē p ſe imutare viſũ. ꝛ hᶜ ꝯpatio ſu-
ſcipit magis ꝛ min᷑. ꝛ p ꝯñs ꝼꝫ eã ſit ꝯpatio: ꝛ cuꝫ
ꝯpatio ſuſcipiat magis ꝛ min᷑: illđ cui᷑ ē ꝯpatio ſu
ſcipit magis ꝛ min᷑. ut pꝫ ex libro de ptib᷑ aialiũ,
ꝛ ex 4° methauroꝝ. Aſſũptũ ꝓbaẗ. Nã aliqđ co-
loratũ magis imutat viſũ ꝛ aliqđ minus. q̄m ma-
gis albũ magis imutat viſũ q̄ꝫ min᷑ albũ. igr̄ ali-
qđ coloratũ ē magis coloratũ ꝛ aliqđ min᷑. ſiľr ꝼꝫ
viſibile ſiũt ꝯpatiões: q̄m aliqđ viſibile ē magis vi-
ſibile ꝛ aliqđ min᷑. ꝛ viſibile ē gñali᷑ q̄ꝫ coloratũ: ꝫ
ḡ coloratũ ſuſcipit magis ꝛ min᷑: ꝛ huic ēt cõcor-
dat uſus loq̄ndi. q2 dicim᷑ ꝙ vnum vinum eſt ma
gis coloratum q̄ꝫ aliud. ꝓpriſſime tamen ſiunt
comparationes ꝼm ſpẽm ſpecialiſſimam.

C Sic ꝛ circa motũ eq̄ uelox quod in eq̄li
tpe moueẗ eq̄le tante lõgitudinis in tali.

C Hec ē 2ᵃ ptlᵃ 2ᶜ ptis p̄nᵗᶦˢ hui᷑ ca. ĩ q̄ ſpãliẗ oñdit
q̄d reqraẗ ĩ ꝯpatiõe motuũ adĩnicē applicãdo ſpã
liẗ ad motũ illa q̄ reqrũẗ ad ꝯpatione motuũ ĩ cõi
ꝛ ꝯtinet tres ptes: q2 ĩ p^a oñdit q̄ mot᷑ locales ſiũt
ꝯpabiles adĩnicē ĩ uelocitate. ĩ 2ª ibi [De alteratiõe
āt.] Oñdit q̄ alẗatiões ſũt adĩnicē ꝯpabiles. ĩ 3ª
ibi [Et ĩ gñone.] oñdit q̄ gñones ſũt adĩnicē ꝯpa
biles. ꝛ ēt q̄ corruptiões ſũt ꝯpabiles adĩnicē. de
augmẽtatiõe võ nõ facẗ mẽtionē: q2 eadē eſt rõ de

augmētatiōe ꝛ de loci mutatiōe: q2 utraq3 ē ſ3 aliq̄3 magnitudinē. Pria ps ↄtinet 4ᵒʳ ptīaˢ: q2 i p̄ᵃ pħs applicat ptᵉ dcā de ↄpatiōe i cōi ad motu. i 2ᵃ ibi [Si āt aliō.] pōit dubitationē circa diffōnē eq̄ uelocis. i 3ᵃ ibi [Utr̄ ḡ cā.] mouet ꝛ ſoluit vnā dubōnē q̄ ē de cā q̄re motᵒ rectᵒ ꝛ motᵒ circl'aris n̄ ſūt ↄpabiles. ꝛ remouet vnā rñſionē q̄ daꝛ ad illā dubitationē. i 4ᵃ ibi [Quare q̄ i eq̄li ꝛc.] ↄcludit pħs ex p̄dictis g motᵒ locales ſūt adiuicē ↄpabiles narrādo g motᵒ locales ſ3 ꝑus dcā ſūt eq̄ ueloces. In p̄ᵃ igr̄ ptic'a huiᵒ partis narrādo dic̄ pħs q ſic̄ i aliis rediᵒ ad h̄ q aliq̄ ſint cōpabilia regrit̄ q ↄpabilia nō ſint eguoca eguocatiō illo i q̄ ↄpant: ꝛ q illō i q̄ ↄpant hēat idē ſuſceptiuū i utroq3 ↄpatoꝝ: ꝛ q ſit eadē ſpēs ita q illō i q̄ ↄpant ſit vniᵒ nāe ſpecifice: ita ēt circa modū eq̄ ueloc ē q i eq̄li tpe ptrāſit vnū ꝛ eq̄le alicᵒ lōgitudis: ita q q̄lis ē vna lōgitudo tal' ſit alia longitudo. ꝛ ſi vna ſit recta alia erit recta i h̄. ſ. ſm mutationē eiuſdē ſpēi. Uadē. ↄᵗᵒʳ. d. h̄ q illa q̄ ſūt ↄtingibilia. i. ↄpabilia debēt eē illa q̄ cōuenīūt i rōne h̄ ē i diffōne i q̄ ↄpant ꝛ i ſbo h̄ ē i diffōne illiᵒ ſuſceptiui p̄mi. Itē ↄᵗᵒʳ p̄ 20ᵒ huiᵒ li. d. q ipoſſi'e eſt de q̄ītitatibᵒ eē eq̄les niſi rectas tm̄ aut circl'ares tm̄. i. q̄ ſūt eiuſdē ſpēi cū iſte ſibi ſupponant. io dicimᵒ q q̄̄ītitates curue nō eq̄būtur niſi eiuſdez circl'i ſint. q āt dr̄ geometre lica recta ꝛ breuiſſima lica ducta i duo pūcta dr̄ large. ꝛ eq̄litas dr̄ i eis fere eguoce. ꝛ ſilr̄ h̄ qd̄ dicūt q circūferētia alicuiᵒ circl'i ē eq̄lis figure poligōie. dixit ēt geomet̄ decipe i h̄ q2 ipoſſi'e ē exiſtiare liea recta q̄ icuruet; ꝛ fiat circl'aris ꝛ q2 h̄ accidit i mēte attribuit h̄ ꝓpriē geometre. hec ↄᵗᵒʳ. Un̄ vr̄ mihi q ↄᵗᵒʳ uelit dicē q liea recta nō pōt fieri circl'ris nec curua niſi ſ3 imagiationē. cuiᵒ tm̄ ↄ̄riū vr̄ uez. q2 idē corpᵒ nūo qd̄ ē rectū pt̄ fieri curuū ut p3 de v̄ga recta q̄ pōt icuruari. Eadē igr̄ ē mā p̄ in corpe recto: ꝛ poſtea i corpe curuo: cū igr̄ q̄̄tias ſit iſepabil'a mā op3 q eadē linea q̄ priᵒ fuit recta v̄ga exiſte recta ſit poſtea curua. ¶ Itē eadē difficl'tas ē de corpe q̄ ēt ē de v̄ga u'l de liea. q2 ſi corpᵒ rectū poſſet fieri curuū. u'l circl'are vr̄ q corpᵒ curuū ꝛ corpus circl'are poſſēt eē eq̄lia. ꝛ poſt ſpatiū rectū ꝛ circl'are pn̄t eē eq̄lia. Un̄ ſuſtinēdo ↄᵗᵒʳ credo q ↄᵗᵒʳ p liea recta intelligat totū aggregatū ex liea ꝛ figura liee: ꝛ q p liea circl'arē itelligat aggregatū ex liea ꝛ figura circl'ari liee ꝛ ſic itelligēdo ē manifeſtū q linea recta nō pōt fieri circl'aris q2 vnū illoꝝ aggregatoꝝ nō pt̄ fieri alīō: tm̄ liea recta q̄ ē ſimpl' q̄̄titas pt̄ fieri liea curua ꝛ ecō. U'l forte ↄᵗᵒʳ ſic itelligit. v3. q liea recta ſepata a q̄litatibᵒ ſēſibilibᵒ ſ3 q imagiaꝛ geomet̄ n̄ pt̄ fieri curua. q2 tal' linea nō ē i re ſ3 in ſola imaginatione.

¶ Si aūt aliō qdē alteratū eſt: aliud v̄o ductū. Eq̄lis ḡ hec alteratio: ꝛ ſilr̄ uelox loci mutatio: h̄ icōuēiēs. Cā āt q2 motᵒ hēt ſpēs.

¶ Hec eſt 2ᵃ ptīa p̄ᵉ ptis 2ᵉ ptīᵉ 2ᵉ ptis p̄nᵗⁱˢ huiᵒ ca. in q̄ pħs pōit quādā dubitationē circa diffōnē eq̄ uelocis tā i motibᵒ diuerſoꝝ gn̄uz q̄3 ēt i motibᵒ eiuſdē generis: ꝛ p̄ i motibᵒ diuerſoꝝ gn̄uz dubiū ē tale. Nā3 dcm̄ ē q eq̄ uelox ē qd̄ i eq̄li tpe p eq̄le mouet̄. Contra hāc diffōnē obiicit̄ ſic. Moueaꝛ aliqd̄ corpᵒ eq̄liꝛ localr̄ ꝛ aliō corpᵒ eq̄lei eq̄li tpe p eq̄le alteret̄. q̄ poſito ſi p̄dcā diffō ſit v̄a alt'atio erit eq̄lis loci mutatiōe. ſilr̄ alt'atio erit eq̄ uelox. qd̄ eſt icōueniēs. ꝛ cā q̄re h̄ ſit icōueniēs ē q2 motᵒ hēt diuerſas ſpēs. ſ. motū localē ꝛ motū alt'atiōis. illa ↄ̄ña. ſ. q ſi eq̄ uelox ē illō qd̄ p eq̄lē lōgitudinē ptrāſit eq̄le. ḡ motᵒ local' ē eq̄lis alt'atiōi. ꝓbaꝛ. q2 poſſi'e ē q aliq̄ trāſlatio iueniaꝛ i aliq̄ lōgitudie det'miata: ꝛ aliq̄ alt'atio iueniaꝛ i eadē lōgitudie: ut ſi idē moᵇⁱˡᵉ moueaꝛ localr̄ p aliq̄3 lōgitudinē ꝛ ſilr̄ altereꝛ dū ptrāſit illā lōgitudinē ex h̄ ſeqtur q ſi diffō eq̄ uelocis ſit bona q alt'atio ſit eq̄lis trāſlationi. qd̄ ē icōueniēs: ꝛ cā q̄re h̄ ē icōueniēs ē q2 motus hēt diuerſas ſpēs ut loci mutationē. ꝛ alt'ationē ꝛ ſic eſt icōueniens q loci mutatio ſit equalis alterationi.

¶ Quare ſi q̄ in eq̄li tpe ducta eq̄li lōgitudine eq̄ uelocia: erit eq̄lis rectᵒ ꝛ circularis.

¶ Hic v̄o pħs mouet dubitationem circa diffōnē eque uelocis i motibᵒ eiuſdē gn̄is ſic. Si eq̄ uelox ē qd̄ mouet̄ i eq̄li tpe p eq̄le ſpatiū cū poſſi'e ſit q duo moᵇⁱˡⁱᵃ q̄ꝝ vnū mouet̄ motu recto ꝛ aliō motu circl'ari i eodē tpore moueant̄ p lōgitudies eq̄les. qm̄ poſſi'e ē q motū circl'are i eodē tpe cōpleat circl'ationē i q̄ motū motu recto ptrāſit tātā magnitudinē quāta ē illa magnitudo circl'aris: ſeqtur ſi diffō eq̄ uelocis ſit bona q motus circl'aris ē eq̄lis motui recto. qd̄ eſt iconueniens.

¶ Utrū ḡ cā q2 loci mutatio genus aut q2 linea genᵒ. Tps q̄dē eni ſp idē atbomo ſpē.

¶ Hec eſt 2ᵃ ptīa p̄ᵉ ptis 2ᵉ ptīᵉ 2ᵉ ptis p̄nᵗⁱˢ huiᵒ ca. in q̄ pħs mouet ꝛ ſoluit vnā dubitationē q̄ ē de cā ꝓpt̄ quā motᵒ rectᵒ ꝛ motᵒ circl'aris nō ſūt adiuicē ↄpabiles. ꝛ ſil' cū h̄ remouet vnā rñſionē q̄ poſſet dari ad illā dubitationē. Dubitatio igiꝛ eſt illa. Suppoſito q motᵒ rectᵒ ꝛ motᵒ circl'aris nō ſint adiuicē ↄpabiles ē dubitatio q̄ ē cā q̄re nō ſūt cōpabiles. utrū cā huiᵒ ſit q2 loci mutatio ē genus hñs ſb ſe diuerſas ſpēs: aut q2 lōgitudo ſup quā ē motᵒ: ē genᵒ cōtinēs ſub ſe diuerſas ſpēs ut lōgitudinē circl'arē ꝛ rectā. op3 eni hoꝝ alteꝝ cā3 eē cū tps qd̄ eſt idē ſpē nō poſſit eē cā.

¶ Aut q2 ſit illa ſpe differunt: ꝛ loci mutatio ſpēs hēt ſi q̄dē ſpēs hēt illō ſup qd̄ mouet̄.

¶ Hic pħūs remouet illam dubitationē dicens q illa duo ſūt ſil' cā q̄re motᵒ rectᵒ ꝛ motᵒ circl'aris nō ſunt adiuicē cōpabiles. qm̄ tā cā motᵒ q̄3 linea hñt ſub ſe diuerſas ſpēs: nā motᵒ circl'aris ꝛ motᵒ rectᵒ dn̄t ſpē ꝛ ſilr̄ linea recta ꝛ linea circl'aris dn̄t ſpe: motᵒ ēt localis hēt diuerſas ſpēs: ſi illō ſup qd̄ eſt motᵒ hēt diuerſas ſpēs. Un̄ q2 linea recta ꝛ circl'aris dn̄t ſpē: tō motᵒ rectᵒ ꝛ motᵒ circl'aris differūt ſpe. tm̄ cā pōr eſt ex pte magnitudis. quoniā iſti motus nō differūt ſpe niſi q2 magnitudines ſuper q̄s ſunt differūt ſpe.

¶ Aliq̄n aūt i q̄: ut ſi pedis ambulatio: aut ſi ale uolatio: aut ſi h̄ figuris loci mutatio alia

¶ Hic excludiꝛ qddam dubiū tale. qm̄ q̄n̄q3 vr̄ q motus dn̄t ſpē pp diuerſitatē iſtroꝝ qbᵒ mouent̄ moᵇⁱˡⁱᵃ. ꝛ cōparabilitas motᵒ ipediꝛ pp diuerſitatē cāntium motū. v. g. i motu uolatiōis ale ſūt iſtr̄a. ꝛ i motu ambulatiōis pedes ſūt iſtr̄a. ꝛ pp h̄ vr̄ qbuſdā q uolatio ꝛ ābulatio differāt ſpe. ꝛ q ſint cōpabiles i uelocitate. ¶ Illō dubiū excludit pħs dicēs q motᵒ locales nō dn̄t ſpē pp diuerſitatē iſtroꝝ qbᵒ mouētur moᵇⁱˡⁱᵃ: ſ3 dn̄t pp figurā magnitudis ſup quā fit motᵒ. inſtr̄a v̄o ſe tenēt ex pte mobiliū ꝛ figura ſe tenet ex pte rei ſup quā fit motᵒ. ↄᵗᵒʳ tm̄ alr̄ expōit. d. q trāſlatio nō differt i ſpe pp diuerſitatē inſtrī q̄ fit trāſlatio qm̄ diuerſitas inſtrī facit in trāſlatiōe diuerſitatē figure. ꝛ diuerſitas que ē i figura nō eſt ſm dr̄ias eēn tiales. Figura eni eſt i q̄litate trāſlatiōis: ſ3 dr̄ia debet eē de nā gn̄is qd̄ eſt trāſlatio. ſ. de nā ubi. hᵉ ↄᵗᵒʳ. Un̄ diuerſitas inſtrumētoꝝ facit diuerſitatē figure:

q̄ ſm aliaſ ⁊ aliā figurā mouet̄ auis per alas ⁊ aīal greſſibile p pedes: ſꝫ utrū ambulatio ⁊ uolatio differāt ſpe ul' nō ꝓbabile ē ꝙ differāt ſpe. q: magnitudines ſup q̄s fiūt differunt ſpe. ℭ Aliq̄ t̄n dicūt h̄ ⁊ bn̄ ꝙ ph̄s h̄ p exēpla de iſtrumētis qb⁹ fiūt mot⁹ oſ̄dit ꝙ ad vnitatē ſpecificā motū localiū nō ſuffic̄ ꝙ mobilia ſint eiuſdē ſpēi: ſed etiā reqrit̄ ꝙ iſtr̄a p q̄ fiūt motus ſint eiuſdē ſpēi. ut pꝫ. q: ſi vna auis uolat ⁊ alia ḡdit mot⁹ eaꝝ nō ſūt eiuſdē ſpēi. nec ſūt ꝓp̄ie cōparabiles. ⁊ cā hui⁹ ē. q: iſtr̄a p q̄ fiūt illi mot⁹ non ſunt eiuſdē ſpēi: ⁊ iō ꝯcludūt ꝙ ſolū illi mot⁹ ſūt cōparabiles qui ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ⁊ ad h̄ ꝙ mot⁹ locales ſint eiuſdē ſpēi ſpāliſſime reqritur ꝙ inſtr̄a mediantib⁹ qbus fiūt motus ſint eiuſdē ſpēi ſpāliſſime.

ℭ Quare q̄ in eq̄li t̄pe mouent̄ ſꝫ eādē magnitudinē ſunt eq̄ uelocia: ſed idē idifferēs ſpe ⁊ moueri in differēs ſpe. Quare h̄ cōſiderandum que ſit differentia motus.

ℭ Hec eſt 4ᵃ p̄ti[a] p̄ᵉ p̄tis 2ᵉ p̄tiᵉ 2ᵉ p̄tis p̄n[is] hui⁹ ca. i q̄ ⁊ p̄dict̄ ꝯcludit ph̄s ꝙ mot⁹ locales ſūt iuicē cōparabiles. ⁊ narrat tria. ⁊ p̄. d. ꝙ mot⁹ nō ſūt cōparabiles niſi ſint vni⁹ ſpēi: ⁊ ſi ſūt mot⁹ locales eiuſdē ſpēi opꝫ ꝙ magnitudo ſup quā fit motus ſit eiuſdē ſpēi.

ℭ Et ſignificat rō hec: ꝙ genus nō vnū aliqd ē h̄ iuxta h̄ latēt m̄lta: ſūtq̧ equocationū alie qdē m̄lrū diſtātes: alie v̄o h̄ntes quandā ſimilitudinē. Alie v̄o ꝓxie: aut ḡne: aut ſiltudie. Vn̄ nō videt̄ equocationes cū ſit.

ℭ Scdo ph̄s ponit qddā incidens. d. ꝙ rō p̄us dcā p quā nonficat ꝙ ſm gen⁹ nō fit cōpatio: ſignificat ꝙ gen⁹ nō ē aliqd vnū h̄ ē nō ē penit⁹ vniuocū ſꝫ multa latēt ſub ḡne q̄ videtur eē ſiliā: ⁊ eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. ⁊ tamē nō ſūt eiuſdē ſpēi ſꝫ equocātur ſub ḡne. ⁊ ponit tres modos equocorū ⁊ equocatoꝝ. qm̄ q̄daſ equocata īter ſe multū diſtāt ut illa i qb⁹ ē ſola cōitas vocis ſicut ē de ſignificat̄ hui⁹ noīs canis. ⁊ q̄dā h̄nt quādā ſiltudinem ut patet de hoie uero ⁊ hoie picto. ⁊ q̄dā ſūt ꝓxima ut illa q̄ ſūt in eodē ḡne q̄rū eſt eadē diffō ḡnalis ſꝫ diffōnes ſpāles ſūt diuerſe: ⁊ in illis nō vr̄ eē equocatio cū t̄n equocatio ſit in illis.

ℭ Quādo igit̄ altera ſpēs: ſi eadem in alio: aut alia in alio: aut alia in eodem.

ℭ Tertio ph̄s inq̄rit q̄lit̄ pōt ſciri ꝙ aliq̄ ſint in diuerſis ſpēb⁹: ⁊ q̄n nō. ⁊ dic̄ ꝙ q̄ri pōt q̄n ē alt'a ſpēs: h̄ ē q̄n aliq̄ ſūt diuerſe ſpēs aut q̄n nō. ſi idē nō aliō h̄ eſt q̄n idē ē i diuerſis ſbis: ita ꝙ aliqd dicat̄ diuerſe ſpēi ul' i diuerſis ſpēb⁹ pp h̄ ꝙ ꝯtigit eē i diuerſiſ ſbtis ſic ꝙ albedo ſit in diuerſis ſpēbus q: cōuenit diuerſis. hoi. cani. aut ē ita ꝙ ſp opꝫ ꝙ alt'a nā ſit i alio ⁊ alio ſbo ita ꝙ p̄ ſit diuerſitas nāe in ſe ⁊ nō ſolū pp ſbta.

ℭ Aut qs terminus: aut quo diſcernim⁹ q̄d idē eſt albū ⁊ dulce: aut aliud q: in alia videtur altera: aut q: omnino non idem.

ℭ Soluit dubitationē hāc intēdēs ꝙ p cognitionem t'mioꝝ. i. p diffōnē pōt ſciri an aliq̄ ſint eadē ſpe ſeu i eiſdē ſpēb⁹ aut diuerſis. Si eni termin⁹ albi ⁊ dulcis ſint idē tūc albū ⁊ dulce ſūt eadē. ⁊ ſi albū h̄eāt diuerſos t'mios. i. diffōnes ſpāles ⁊ eādē diffōnē ḡnalē: tūc albū erit i diuerſis ſpēb⁹ ⁊ i eodē ḡne: ⁊ ſi vnū albuꝫ ⁊ aliō albū nō ſūt idē ſic ꝙ nullā diffōnē vnā h̄eant nec ḡnalē nec ſpālē: tūc albū eſt equocū ſimplr̄. vnde breuiter p idētitatē ⁊ diuerſitatē diffōnū pōt cogſci idētitas ⁊ diuerſitas ſpērū: ut ſi albū diffōnē eādē h̄eat i oīb⁹ de qb⁹ dr̄: tūc ē eiuſdē nāe i oīb⁹ de qb⁹ dr̄. ⁊ ſi nō h̄eat eādē diffōnē ſm quā dr̄ de diuerſis nō eſt eiuſdē nāe ſpecifice i diuerſis. Et ꝯ̄ᵒʳ dic̄ h̄ ꝙ ars induces ad cognitionē ꝯueniētie ⁊ diuerſitat̄ i ſpēbus cū nō fuerit manifeſte p ſe ē ſm reg'las datas 7ᵒ topicoꝝ ubi dati ſūt loci de eodē ⁊ diuerſo. ℭ Intelligēdū ꝙ ex dict̄ ph̄i h̄ ſat̄ pꝫ ꝙ uelocitas dr̄ equoce de motu circ'ari ⁊ motu recto. q: h̄ēt aliā ⁊ aliā diffinitionē ſm ꝙ dr̄ de motu circ'ari ⁊ de motu recto. qm̄ diffō uelocioris ſm ꝙ dr̄ de motu recto ē ꝙ uelocī⁹ ē illō qō i miori t̄pe ptrāſit plus de ſpatio. iſta eni diffō cōpetit motui recto ⁊ nō cōpetit motui circ'ari q: motū circ'aritat̄ nō ptrāſit de ſpatio q: ſp ē i eodē loco realr̄ q: nō mutat locū realr̄: ſed diffō uelocioris ſꝫ ꝙ dr̄ de motu circ'ari ē ꝙ i minori t̄pe cōplet eq̄lē circ'ationē. ⁊ ille diffōnes ſūt diuerſe. iō uelox dr̄ equoce de motu circ'ari ⁊ de motu recto ſic̄ diſtantia dr̄ equoce de diſtātia ſm t̄ps ⁊ de diſtātia ſꝫ magnitudinē. qm̄ magnitudo ⁊ t̄ps nō ſūt cōpabilia: nō eni dr̄ ꝙ plus ē de feſto paſche ad feſtū aſcēſiōis q̄ ē de Pariſi⁹ ad Paduā. ℭ Sed circa p̄dcā occurrunt dubitatiōes 4ᵒʳ. p̄ᵃ ē utrū magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris ſint eiuſdē ſpēi. 2ᵃ ē utꝝ mot⁹ rectus ⁊ mot⁹ circ'aris ſint cōparabiles adiuicē i uelocitate. 3ᵃ ē utrū ad h̄ ꝙ aliq̄ ſint cōpabilia adiuicē reqratur ꝙ ſint eiuſdē ſpēi. 4ᵃ ē utrū gen⁹ ſit equocū ul' vniuocū. ℭ Ad p̄mā dubōnē arguit̄ ꝓbādo ꝙ magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris ſūt eiuſdē ſpēi qm̄ ipoſſe ē idē idiuiduū migrare de vna ſpe i aliā ſpēꝫ ut pꝫ. q: ipoſſe ē ꝙ idē idiuiduū ſit p̄ i ſpe bois ⁊ poſtea i ſpe aſini ⁊ eꝯ̄: ſꝫ eadē magnitudo nūc q̄ mō ē recta pōt fieri circ'aris. q: lica q̄ mō ē recta pōt fieri circ'aris ⁊ curua. ḡ lica recta ⁊ linea circ'aris ſūt eiuſdē ſpēi. ḡ ⁊ c.

ℭ In ꝯ̄riū ē h̄ ph̄s. d. ꝙ pp h̄ mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circ'aris dīnt ſpe. q: magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris dīnt ſpe. Et iō dr̄ ꝙ p magnitudinē rectā ⁊ magnitudinē circ'arē poſſum⁹ itelligē duo. vꝫ. ul' illa q̄ iſti termini rectū ⁊ circulare denomināt: uel illa que iſti t'mini magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris formaliter ſignificāt. ſi p ea itelligant̄ illa q̄ denoiantur ab iſtis denoiatiōib⁹ rectū ⁊ circ'are ſic dicēdū ē ꝙ magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris ſūt eiuſdē ſpēi. ut linea de q̄ denoiatiue p̄dicat̄ h̄ nomē rectū. ⁊ lica de q̄ denoiatiue p̄dicat̄ h̄ nomē circ'are ſūt eiuſdem ſpēi: ⁊ h̄ ſat̄ ꝓbat arg^m fcm̄ ad p̄tē affirmatiuā dubitatiōis. ſi v̄o p lineā rectā ⁊ lineā circ'arē itelligātur illa q̄ formalr̄ ⁊ p̄ciſe ſignificant̄ p hos t'mios lica recta linea circ'aris ſic nō ſūt eiuſdē ſpēi: q: uterq̧ illorū termioꝝ ſignificat aggregatū ex q̄ntitate. i. ex magnitudie q̄ ē q̄ntitas ⁊ ex q̄litate. ſ. ex figura q̄ ē de 4ᵃ ſpe q̄litat̄: ⁊ iſta aggregata nō ſūt i eadē ſpe. q: nō ſūt p ſe i aliq̄ ḡne q: ſūt aggregata p accn̄s eo mō q̄ ſūt i ḡne ul' i ſpe. ſed rōne formaꝝ i eis ſic dīnt ſpe q: figura circ'aris ⁊ figura recta dīnt ſpe. vn̄ ph̄s ſupi⁹ ubi dic̄ ꝙ linea recta ⁊ linea circ'aris dīnt ſpe: p lineā rectā ⁊ lineā circ'arē itelligit totalia p̄ciſa ſignificata illoꝝ t'miorū q̄ ſignificata ſūt aggregata per accidens.

ℭ Sed ꝯ̄ hoc pōt argui ꝓbādo ꝙ magnitudo recta ⁊ magnitudo circ'aris nō ſūt eiuſdē ſpēi accipiēdo illa ꝓ illis q̄ denoiant̄ ab iſtis termis rectū ⁊ circulare. Vn̄ ph̄us ꝓbat ꝙ h̄[m] magnitudies q̄ ſolū icludūt res de ḡne q̄ntitat̄ nō ſūt eiuſdē ſpēi. q: ſi ſic. tūc eēnt adiuicē cōparabiles ſm magis ⁊ min⁹ aut ſm eq̄le:

ita ꝙ linea recta eēt maior vl' minor ꝙ̃ʒ linea circl'aris vl' eq̃lis ei qḋ videt̃ ꝯ ꝯ^rem̃ h' dicēte ꝙ eq̃lia ſūt que ſupponūtur ſibiīuicē: ſed linea q̃ ē recta ꝛ linea q̃ eſt circl'aris nō poſſūt ſibiīuicē ſupponi. g̃ nō ſūt eq̃les nec pñt linea recta ꝛ linea circl'aris cōparari adīuicē ſ3 magis ꝛ min⁹. q2 ſic vna eēt lōgior vl' breuior ꝙ̃ʒ altera. qḋ ví fl'ʒ. q2 ſic vnū ſuppoſitū alt'i excedēt illḋ. qḋ ē fl'ʒ. q2 nō poſſūt ſupponi nec ſm totū nec ſ3 partem. ¶ Item non videt̃ ꝙ iſti termini. Magnitudo recta ꝛ magnitudo circularis ſignificent aggregatum. q2 iſti termini ſignificant aliquas res. ſed nulle res ſūt talia aggregata. g̃ ꝛc̃. ¶ Ad p^m hoꝝ ē dicēdū ꝙ linea recta ꝛ linea circl'aris pñt eē eq̃les eq̃litate cōmēſurati ōis de q̃ ſupi⁹ dcm̃ ē. Et tūc cū dí ꝙ pñt ſupponi: dicēdū ꝙ poſſūt ſupponi abſq3 diſſolutione ꝯtinuitat̃ alicui⁹ illoꝝ. q2 de linea curua vl' circulari pōt fieri linea ꝛ eꝯ abſq3 diſſolutiōe ꝯtinuitat̃ alicui⁹ illarū. Vñ cōcedēdo ꝙ linea recta pōt ſupponi linee circl'ari. tñ iſta ē ípoſi'is. linea recta ſupponit̃ linee circulari: ſicut iſta ē v̉a. v3. albū pt eē nigrū: tñ iſta ē ipo^lis albū ē nigrū. Et cū dí ꝙ linea recta nō ē longior nec breuior ꝙ̃ʒ linea curua vl' circl'aris. dicēdū ꝙ aliquā lineā eē longiorē vl' breuiorē alia pōt dupl'r itelligi. Vno° ꝙ manēte eadē figura ſeu poſitiōe vtriuſq3 linee ptes vni⁹ magis vl' min⁹ diſtāt ꝙ̃ʒ ptes alteri⁹: ꝛ ſm h' nō dicim⁹ lineā rectā eē lōgiorē vl' breuiorē ꝙ̃ʒ linea curua vl' circl'aris. Alio° pōt itelligi ꝙ vna liea ſit lōgior vl' breuior alia: qm̃ ſi vtraq3 ꝑtēdat̃ ſm rectū abſq3 diſſolutiōe ꝯtinuitat̃ ꝛ rarefactiōe ꝛ ꝯdenſatiōe: ptes vni⁹ magis vl' min⁹ diſtāt ꝙ̃ʒ ptes alteri⁹ ꝛ ſic dicim⁹ ꝙ vna chorda īuoluta iacēs ī vno loco ꝑ uo cui⁹ oēs ptes paꝝ diſtāt adinuicē ē lōgior ꝙ̃ʒ alia cui⁹ ptes ꝑtēſe ſ3 rectū diſtāt. Vñ ſi aliq̃ chorda ſit ꝑ ꝑtēſa ſm rectū: ꝛ poſtea ſit inuoluta nō dicim⁹ ꝙ ꝑꝑ h' ſit breuior ꝙ̃ʒ pri⁹. ꝛ accepta lōgitudine iſto mō ſic v̉e dí ꝙ linea circularis eſt lōgior vl' breuior ꝙ̃ʒ linea recta vel eq̃lis ei. vñ pōt fieri diſtictio de lōgitudine vl' breuitate. q2 q̃dā dí lōgitudo vl' breuitas accepta ſm ꝑpinq̃tatē vl' diſtātiā ptiū ſic iacētiū vt nūc ſūt ſituate. Alio° accipit̃ longitudo ſm ꝑpinq̃tatē vel diſtātiā ptiū ꝑtēſaꝝ ſm rectū. ¶ Ad aliḋ cū dí. ꝙ nll'e res ſūt talia ſignificata vl' aggregata ex reb⁹ diuerſorū generꝝ. dicēdū per hui⁹ iterēpnonē qm̃ phs 6° ꝛ 7° metha^ce ponit h^oi aggregata q̃ dic̃ eē accñtia ꝑ accñs ꝛ talia excludit a ꝯſideratiōe metha^ce. Vñ iſte terminus hō alb⁹ ſignificat aggregatū ex reb⁹ diuerſorū generū. ꝛ pōt ille termin⁹ ſupponē ꝑ aggregato ex hoie ꝛ albedine. ꝛ ſic illa ē v̉a. hō alb⁹ eſt ens ꝑ accidēs: pōt ēt ſupponere ꝑ hoie qui denoiat̃ alb⁹. ꝛ ſic ē hec v̉a. hō alb⁹ ē ſb̃a. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ nullo mō ſit vnū ex hoie ꝛ albedine nec ex reb⁹ diuerſoꝝ generꝝ. ¶ Cōtra h' ē phūs exp̄ſſe ſcḋo de aia. d. ꝙ ex cera ꝛ figura ſit vnū. ꝛ h^oi nō eſt alia cā niſi q2 cera ē ī potētia reſpectu figure. figura v̉o ē act⁹ cere. Vñ. d. phūs ꝙ ī artificialib⁹ ſūt mā ꝛ forma artificialis ex qb⁹ ſit vnū. ꝛ ſic ex reb⁹ diuerſoꝝ gñu3 ſit vnū. Vñ ſicut ex mā p̄ma q̃ ē ſb̃a ꝛ forma ſb̃ali ſit vnū ꝑ ſe. ita ex materia cōpoſita vt ex ſb̃o in actu ꝛ forma accñtali ſit vnū ꝑ accñs. ꝛ q̃ h' negāt nō itelligūt phūʒ. ¶ Sʒ adhuc ē dubiū circa p̄cedētia: q2 ví ꝙ linea ſit gen⁹ ad lineā rectā ꝛ lineā circl'arē. ꝛ per ꝯñs linea recta ꝛ linea circularis dīnt ſpecīā phs q̃rit h' de cā ꝑꝑ quā mot⁹ localis rect⁹ ꝛ mot⁹ circularis nō ſūt cōparabiles. vtrū cā hui⁹ ſit q2 loci mutatio eſt gen⁹ habēs ſub ſe ſpēs aut q2 linea ē gen⁹ ꝛ reſpōdet ꝙ ꝑpter vtrūq3 horū mot⁹ rect⁹ ꝛ mot⁹ circularis nō ſunt cōparabiles: q2 loci mutatio ꝛ etiā linea eſt gen⁹ habēs ſub ſe ſpēs: ꝛ per ꝯſequēs linea circularis ꝛ linea recta nō ſūt ſpēs diuerſe. Dicēdū eſt ꝙ linea nō eſt v̉e gen⁹. nec h' intēdit phs. ſed eſt qḋdā gñale ad lineā rectā ꝛ lineā circularē. ſicut hō eſt qḋdā gñale ad hominē albū ꝛ hominē nigrū. vñ dico ꝙ oēs linee ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. q2 vna linea nō hēt aliq̃d in ſua nā ꝑpter qḋ ſpecifice differat ab alia linea niſi differat per figurā ſuā: ſed nō pōt differre ſpecifice ab alia ꝑ figurā: q2 figura eſt de gñe q̃litat̃ ꝛ accidit linee: iō dr̃ia ꝑ figurā eſt differētia accñtalis linee: ſed nō eſt dr̃ia ſpecifica. ¶ Et ſi dicat̃ ꝙ ſm h' triāgulus quadrāgulus ꝛ circulus eēnt eiuſdē ſpēi. dicēdū ꝙ triāgulus quadrangulus ꝛ circulus nō cōponunt̃ ex ſolis lineis: ſ3 ēt ex figuris q̃ differūt ſpe vel q̃ ſūt figure ſpe differētes. ¶ Ad 2^m dubiū arguit̃ ꝓbādo ꝙ mot⁹ circularis ꝛ mot⁹ rect⁹ ſunt cōparabiles in velocitate. qm̃ ſol mouet̃ circulariter: ſed mot⁹ ſolis ē velocior motu teſtudinis mote motu recto. g̃. ¶ In ꝯriū ē phūs h'. Dicēdū ꝙ aliquē motū eē circularē pōt tripl'r itelligi: vno mō a figuratiōe ſui ſb̃i tm̃: vt q2 eſt in corꝑe ſp̄ico ſeu circulari tanq̃ʒ in ſb̃o. mot⁹ eñi figurat̃ ad figuratiōes ſui ſb̃i: ꝛ iō mot⁹ qui eſt ſb̃iue in corꝑe ſp̄ico pōt dici mot⁹ circularis: ꝛ loquēdo de h' motu circulari: mot⁹ circularis ꝛ mot⁹ rect⁹ ſūt cōparabiles adīuicē in velocitate: q2 poſ'e ē ꝙ corp⁹ ſp̄icū moueat̃ motu recto ſuꝑ ſpatiū rectū: ꝛ tūc certū eſt ꝙ ille mot⁹ extēſus ꝛ figurat⁹ ad figurationē corꝑis ſperici ē cōparabilis motui recto: q2 poſ'e eſt ꝙ corp⁹ ſpericū: ꝛ corp⁹ quadratū in eodē tpe ꝑtrāſeāt ſpatia recta eq̃lia. Scḋo mō dicit̃ motus circularis tm̃ a figura ſpatij circa qḋ eſt mot⁹: ꝛ iſto mō corp⁹ nō circulare vt corp⁹ rectum aut tortuoſū ſeu q̃dratū pōt moueri ſuꝑ circulū tranſeūdo totū circulū ab vno pūcto circulari ad eūdē pūctū: vt p3 de muſca mota ſuꝑ circulū. Tertio mō dicitur mot⁹ circularis tā a figura ſb̃i ꝙ̃ʒ a figura magnitudinis circa quā ē vel īfra quā eſt ſm v̉itatē vel ſm imaginationē. qm̃ ꝯtingit aliqḋ corp⁹ circulare ꝛ ꝯcauū moueri circa magnitudinē circularē3. vt patet de corporib⁹ celeſtib⁹. ꝛ ꝯtingit aliqḋ corpus circulare moueri circulariter īfra magnitudinē circularē verā vt ſi corp⁹ ſp̄icū ſolidū moueat̃ circulariter ī aere. ꝛ nō circa magnitudinē circularē: ſed īfra magnitudinē circularē q̃ ē v̉a magnitudo circularis ſm ei⁹ concauū. ꝛ ꝯtigit corp⁹ ſpericū moueri circulariter circa magnitudinē circularē imaginatā. vt ſi imaginet̃ aliqḋ corp⁹ ſpericū ſolidū motū circulariter in vacuo: illud corp⁹ moueret̃ circulariter: ꝛ tamē nec moueret̃ circa nec īfra magnitudinē circularē verā: ſed moueret̃ circa magnitudinē circularē imaginatā. Vñ ſi totus mūdus eſſet corp⁹ ſolidū ꝛ moueret̃ circulariter non moueret̃ circa magnitudinē circularē nec infra magnitudinē circularē verā. ſed moueret̃ infra magnitudinē circularē imaginatā. ꝛ partes corꝑis ſperici ſic moti nō aliter ſe haberēt ꝙ̃ʒ pri⁹ reſpectu alicui⁹ magnitudinis vel partiū magnitudīs vere: ſed reſpectu partiū magnitudīs imaginate. Vñ dicūtur alit' ſe hēre ꝙ̃ʒ pri⁹: q2 ſe habēt al'r ꝙ̃ʒ pri⁹ reſpectu magnitudinis imaginate: vel qa ſe hērent al'r ꝙ̃ʒ pri⁹ reſpectu magnitudīs vere circūdātis ſi eēt talis magnitudo circūdās. ¶ His igit̃ p̄miſſis dicēdū eſt ꝙ mot⁹ qui eſt circularis a circulatiōe mobilis tm̃. ꝛ motus rect⁹ ſunt cōparabiles adīuicē in velocitate vt dictū eſt. dico etiā ꝙ mot⁹ circularis qui ſolū dicit̃ circula-

rio pp magnitudinē circl'arē circa quā ē compabilis
motui recto i uelocitate: nā vna muſca ſup circulū mo
ta pōt ita ueloci' moueri ſup circulū ſicut alia muſca ſu
per planū. mot' ēt ptis circl'arit' mote: q̄ ps ƒ3 ſe totā
mutat locū ꝛ ptrāſit ſpatiū: ē cōpabilis motui recto:
dicim' enī ꝙ ſol ueloci' moueꝛ q̄3 aliqđ aial ħ iferi':
q2 maius ſpatiū ptrāſit i die q̄3 aial. ſ3 mot' circl'aris
q̄ di circl'aris pp figurā ſbi: ꝛ ēt pp figurā magnitu
dis circa quā ul' ifra quā mouet nō ē cōpabil' motui
recto i uelocitate. ꝛ ħ itēdit ħ pħs de uelocitate: naʒ
de rōne mobil' ſic circl'arit' moti nō ē ꝙ ptrāſeat ali
qđ de ſpatio. q2 pōt ſp eē i eodē loco: ſi tn̄ tal' mot' cir
cularis eēt aliq̄ mō cōpabil' motui recto nō eēt cōpa
bilis cōpatiōe ppꝛie dicta de q̄ pħs ħ loqꝛ. ℂ Ad rō
nē igr̄ i ꝯriū ē dicēdū cū di ꝙ ſol moueꝛ uelocius q̄3
aial ꝛc̄. dō3 ē ꝯcedēdo ꝙ mot' ptis corꝑis ſpici circu
larit' moti ē cōpabil' motui recto ut p3 ex dict̄. ℂ Ad
3m dubiū arguit pbādo ꝙ ad ħ ꝙ aliq̄ ſint cōpabilia
nō reqꝛit ꝙ ſint eiuſdē ſpēi. q2 nix eſt albior cigno: ꝛ
nix ꝛ cign' dint ſpe: ḡ diuerſa i ſpe ſūt cōpabilia adi
uicē. ℂ Et ſi dicat ꝙ nix ꝛ cign' nō ſūt p̄ ꝛ imeᵉ cō
parabilia adiuicē: ſed mediāte ſupficie i q̄ albedo eſt
imeᵉ in utroq3. Cōtra illđ nō ſolū q2 argētū ꝛ ferrū
ſūt adiuicē cōpabilia i ḡuitate. q2 argētū ē ḡui' ferro
ꝛ tn̄ p̄m ſuſceptiuū i utroq3 nō ē idē ƒm ſpē3. q2 i utro
q3 ſba cōpoſita ē p̄m ſuſceptiuū ḡuitat̄: ꝛ nō eſt eadē
ſba cōpoſita ƒm ſpē3 i utroq3. ℂ Itē terra ē ḡuior aq̄
ꝛ ḡuitas ē imeᵉ i ſba utriuſq3. ſ. t're ꝛ aq̄: ꝛ tn̄ ſba t're
ꝛ ſba aq̄ dint ſpe. ℂ Itē. Corp' ſpicū pt eē ḡui' q̄3 cor
pus triū dimēſionū ul' eꝯ. ſ3 iſta dint ſpe. ḡ. ℂ In op
poſitū ē pħs. Dicēdū ē ḡ ꝙ ad cōpatione cōe3 nō re
qꝛit ꝙ q̄cūq3 cōpabilia ſint eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ut
p3 p iſtātias adductas: ſed ad cōparatione ppꝛie di
ctā reqꝛit ꝙ prima ſuſceptiua foꝛe ƒm quā fit cōpa
tio ſint eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. qm̄ ut vult pħs i ħ capi
tulo. foꝛe eiuſdē reqꝛūt ppꝛiū ſuſceptiuū eiuſdē ſpēi.
ſic ga albedo q̄ ē i hoie: ꝛ albedo q̄ ē i cane ſūt eiuſdē
ſpēi: iō hñt idē ſuſceptiuū eiuſdē ſpēi i hoie ꝛ i cane. ſ.
ſupficiē. Dico igr̄ ꝙ ppꝛia ſba foꝛe ƒ3 quā fit cōpara
tio debēt eē eiuſdē ſpēi: ꝛ iō illa q̄ p̄ ſūt cōpabilia ſūt
eiuſdē ſpēi: ſ3 nō o3 ꝙ oia cōpabilia ſint eiuſdē ſpēi i
q2 nō op3 ꝙ cōpabilia remota ſint eiuſdē ſpēi. Et qm̄
di arguēdo i ꝯriū ꝙ argētū ē ḡui' ferro: ꝯcedo i ħ p
ximū ſuſceptiuū ḡuitat̄ i argēto ꝛ i ferro nō ē ſba cō
poſita: ſed ē corp' de ḡne q̄3titat̄ qđ ē idē ƒ3 ſpē3 i ar
gēto ꝛ i ferro. Et eodē mō dico ꝙ i t'ra ꝛ i aq̄ primū
ſuſceptiuū ḡuitat̄ ē corp' de ḡne q̄3titat̄: op3 eni3 ut
mihi vi ſic dicē ꝙ ē aliq̄ alia diſpō eadē ƒ3 ſpē3 i oib'
ḡnib' q̄ ē primū ſuſceptiuū ḡuitat̄ i oib' ḡnib': ſ3 tc
eēt eodē mō q̄rēdū de prio ſuſceptiuo illi' diſpōnis.
ꝛ ſic pcederet i īſim. ul' tādē deueniēdū ē ad q̄3titatē
q̄ erit primū ſuſceptiuū. Et eadē rōne vi mihi ꝙ in
pu'poi poni ꝙ primū ſuſceptiuū ḡuitat̄ ē q̄3titas. i.
corp' de ḡne q̄3titat̄: qm̄ ḡuitas extēdit ƒ3 lōgū: latū:
ꝛ pfūdū: ꝛ iō op3 ꝙ primū ſuſceptiuū ḡuitat̄ ſit ex
tēſū ƒm lōgū. latū. ꝛ pfūdū. ſed nl'a q̄3titas p̄ter cor
pus ſic extēdit. ḡ. ℂ Sed adhuc dubitat q2 ƒm illud
nullū accñs cōe diuerſis ſbis ƒ3 ſpē3 eēt i ſba cōpoſi
ta tanq̄3 i primo ſbo: qđ vi icōueniēs. Itē. Si corp'
de ḡne q̄3titat̄ eēt primū ꝛ ppꝛiū ſbm ḡuitat̄: tūc in
oi corꝑe de ḡne q̄3titat̄ eēt ḡuitas: ꝛ ſic oē corpus fo
ret ḡue ꝛc̄. ℂ Ad hoc i p̄m ē dicēdū ꝙ accñtia cōia
ſūt i ſbis cōib' p̄ ſic accñtia ppꝛia ſūt p ꝛ imediate in
ſbis ppꝛiis. Dico igr̄ ꝯcedēdo ꝙ nullū accñs cōe di
uerſū ƒm ſpē3 ē i ſba cōpoſita tanq̄3 i primo ſuſcepti

uo: ſed ē i ſbo cōi diuerſis ſbis ƒ3 ſpē3: ꝛ ħ vult pħs i
li. de ſēſu ꝛ ſēſato: ꝛ idē vult 2° de aia: ꝙ q2 dyaphanei
tas nō ieſt aq̄ ƒ3 ꝙ aq̄ nec aeri ƒm ꝙ aer: iō dyapha
neitas ieſt p̄ alicui cōi aq̄ ꝛ aeri. ℂ Et ſi dicat ꝙ cor
pus de ḡne q̄3titat̄ nō ē cōe diuerſis ſbis cōpoſit̄. ḡ
accñs cōe diuerſis ſbis nō ē p̄ i corꝑe de ḡne q̄3titat̄.
Dicēdū ꝙ corp' de ḡne q̄3titat̄ nō ē cōe diuerſis ſbis
ƒm p̄dicatione. ē tn̄ cōe p iherētiā oib' ſbis cōpoſit̄.
ℂ Ad aliđ qn̄ di ꝙ ƒ3 ħ oē corp' hēret ḡuitatē. Dicē
dū ꝙ nō ſeqꝛ q2 corp' nō ē ppꝛiū ſb3 ḡuitat̄ 4° p
p̄ij ƒ3 ꝙ ppꝛiū ē illđ qđ ꝯuēit oi ſoli ꝛ ſp: ſ3 ē imeᵉ
ꝛ ppꝛiū p mō ppꝛij. q2 ḡuitas ſoli corꝑi ieſt imeᵉ: ſ3
nō ieſt oi corꝑi. ℂ Et ſi q̄rat q̄re igr̄ vna ſba hēt ḡui
tatē ꝛ alia nō: cū cā oīs ḡuitat̄ ſit eēntialr̄ i utroq3. Di
cēdū ꝙ q̄3uis cā mālis prima ḡuitat̄ ſit in diuerſis
ſbis ex ħ nō ſeqꝛ ꝙ ḡuitas erit i eiſdē. q2 ſola cau
ſa mālis alicui' foꝛe nō ſuffic̄ ad pōnē foꝛe: ſed reqꝛi
tur cā agēs prima q̄ ſit eadē oīu3 ſbaꝝ cōpoſitaru3.
ℂ Ad 4m dubiū qđ ē de equocatiōe ḡnis dicēdu3 ꝙ
aliqđ di vniuocū vniuocans tripl'r. v3. large ſtricte ꝛ
magis ſtricte. vniuocū large ē oē illđ qđ hēt vnū cō
ceptū cōe3 mult̄ ſiue ille ꝯcept' ꝯueniat eis ƒm p'i' ꝛ
poſteri' ſiue ꝯueniat eis eq̄lr̄. ꝛ illo° trāſcēdētia: ut
ens. vnū ꝛc̄. ſūt vniuocū ul' vniuoca. Sed ſtricte lo
quēdo illđ di eē vniuocū qđ plib' ꝯuenit eq̄liter ſine
dr̄ia p̄oris ꝛ poſterioris: ꝛ ſic gen' ē vniuocū. q2 ꝯue
nit oib' ſuis ſpēb' eq̄lr̄. 3° aūt mō illđ di vniuocum
magis ppꝛie qđ hēt vnū ꝯceptū idiuiſibile ƒ3 dr̄ias ſpe
cificas ꝛ illo° ſola ſpēs ſpāliſſima ē vniuocū. Eodē igr̄
mō dico ꝙ equocū di tripl'r: ut large ſtricte ꝛ magis
ſtricte. Uñ large loquēdo oē illđ di equocū qđ non
hēt vnū ꝯceptū idiuiſibilē p dr̄ias ſpecificas: ꝛ illo° ge
nus ē equocū. ꝛ ſic loqꝛ pħs de equoco. d. ꝙ i ḡne la
tēt mlt'e equocatiōes. S3 2°° . ſ. ſtricte oē illđ di equo
cū qđ nō hēt vnū ꝯceptū eq̄lr̄ ꝯueniētē oib' de q̄b' di
ꝛ illo° ens. vnū. act'. ꝛ cet'a accñtia tranſcēdētia dr̄r
equoca. Magis vo ſtricte oē illđ di equocū qđ non
hēt vnū ꝯceptū cōe3 illis de q̄b' di: ꝛ ſic ħ nomē ca
nis ꝛ alia equiuoca actu dr̄r equoca: patet igitur q̄
liter genus eſt equiuocū ꝛ etiā qualiter eſt vniuocū.

ℂ De alteratione aūt quō ē eq̄liter uelox al
tera alteri: ſi iā q3 eſt ip3 ſanari alterari. Eſt
aūt hūc qdē uelociter: aliū tarde ſanarū eē:
ꝛ ſimul quoſdā quare: erit alterano equalr̄
uelox: in equali enim tempore alteratū eſt.

ℂ Hec eſt 2ª ps 2ᵉ ptiᵉ 2ᵉ ptis p̄ncˡⁱˢ hui' ca. i q̄ deťmi
naꝛ de cōpatiōe alťationū adiuicē. ꝛ ꝯtiet duas pti
cl'as: q2 i p̄ª dcl'at q̄lr̄ alťatiōes ſūt adiuicē cōpaᵇˡᵉˢ.
i 2ª ibi [Sz qđ alťat.] Mouet ꝛ ſoluit duas dubita
tiōes circa cōpaⁿᵉᵐ alťationū adiuicē. In p̄° igr̄ ptiᵃ
hui' pꝰ pħs ppōit itētionē ſuā. d. ꝙ de alťatiōe ꝯſi
derādū ē oñdēdo qn̄ vna alťatio eſt eq̄ uelox alteri.
ℂ Et itaq3 ꝛc̄.] Hic pħs deťmiat v̄itatē oñdēdo ꝙ
aliq̄ alťatiōes pñt eē eq̄ ueloces: ꝛ hᶜ ē 15ª ꝯ de nume
rio q̄ pbaꝛ ſic. Si ſanari ē alťari ꝛ ꝯtigit vnū hoiem
ſanari ueloci' ꝛ aliū tarde: ꝛ ēt ꝯtigit aliq̄s ſil' ſanari
ƒm alťatiōes q̄ ſil' ſūt eq̄les ꝛ eq̄ ueloces cet'is pib'
ḡ poᵉ ē duas alťatiōes eē eq̄ ueloces: q2 ſi ħ nō eēt
poᵉ ħ eēt. q2 nō pñt eē i eq̄li tpe: ſ3 ħ nō ē ueꝝ. q2 due
alťatiōes pñt eē i eq̄li tpe: q2 q̄nq3 ſūt ſiml' i eodē tpe
olo. ℂ Intelligēdū ꝙ pħs nō aſſerit ħ ꝙ ſanari ſit al
terari cū p̄us pbauit ꝙ ad ſanitatē nō ē mot'. Unde
pħs nō loqꝛ ħ de ſanitate niſi gr̄a exēpli. ꝛ pt pōi exē

plū ībis ad q̄ ē p̄ ſe alt̄atio:q2 ꝯtigit aliq̄ calefactibilia in eq̄li tp̄e calefieri. ⁊ per ꝯſequēs alterari.ḡ due alterationes poſſunt eſſe eque veloces.

¶ Sed q̄d alteratū ē in q̄lē ē:eq̄le ē:eq̄le eni h̄ nō ē:ſ ſicut i q̄ntitate eq̄litas:ita h̄ ſili̇tudo:ſ ſit idē q̄d mutatū ē i eq̄li tp̄e eq̄ velox. Utrū ḡ i q̄ paſſio aut paſſionē opʒ cōpare. Hic q̄dē igit̄ ꝙ ſanitas eadē ſit ē accipe:aut neq3 magis neq3 min⁹:ſ ſilr̄ exiſtit. Si autē altera paſſio ſit q̄ alterat̄ q̄d ſit albū ⁊ q̄d ſanat̄ his nihil idē neq3 eq̄le neq3 ſilē. aut iaʒ hec ſpēs faciūt alterationis ⁊ nō ē vna:ſicut neq3 loci mutatio. Quare ꝯſiderādū quot ſūt ſpēs alterationis:⁊ q̄t loci mutationis. Si quidē igit̄ que mouētur:ſpē dn̄t: q̄rū ſunt mot⁹.ſm ipa:⁊ nō ſm accn̄s ⁊ mot⁹ ſpecie dn̄t:ſi v̄o gn̄e:gn̄e. Si aūt nūero:nūero.

¶ Hec eſt 2ª ptīla 2ᵉ ptis 2ᵉ ptīle 2ᵉ ptis pn̄lis hui⁹ ca.i q̄ ph̄s mouet duas dubitatiōes circa alt̄ationē.q̄rū p̄ ē. Lū eq̄litas ꝓprie ſit i q̄ntitate ⁊ nō i q̄litate ⁊ ſilitudo i q̄litate nō vr̄ ꝙ i alt̄atiōe ubi ē mot⁹ ad q̄litatem ſit eq̄litas ſ3 magis ſilitudo. ¶ Ad h̄ ph̄s r̄ndet ꝑ h̄ ꝙ eq̄litas i alt̄atiōe attēdit̄ penes q̄ntitatē tp̄is ⁊ nō penes q̄litatē. Un̄ q2 i eq̄li tp̄e ſanat̄ hō. ⁊ illō iō dr̄ alt̄atio eq̄lis alt̄ationi:ſ3 q2 tp̄s ē extriſecū a q̄litate ⁊ a motu ad q̄litatē:ſi eq̄lis fuerit i ſba mot⁹ opʒ plus q̄3 tp̄is eq̄litatē addē ad eq̄litatē alt̄ationū ul̄ alterationis: ⁊ ſunt duo alia addēda.ſ.ꝙ q̄litates ſ3 q̄s ſiūnt alt̄atiōes ſūt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ⁊ ꝙ vna non ſit itēſior q̄3 alia. Tria igit̄ req̄rūtur ad eq̄litatē alt̄ationū.v3.eq̄litas tp̄is i q̄ ſiūt alt̄atiōes ⁊ vnitas ſpecifica q̄litatū ſm q̄s ſit alt̄atio ⁊ ſilitudo q̄litatū i itēſione ⁊ remiſſiōe. Ita ꝙ vna q̄litatū ſm q̄s ſiūt alt̄ationes nō ſit itēſior q̄3 alia. Quare ad ſciēdū q̄ alt̄ationes ul̄ q̄ mot⁹ ſūt cōpabiles ꝯſiderādū ē ad alt̄ationes ⁊ mot⁹ utrū ſint eiuſdē ſpēi ul̄ nō:q2 ſi nō ſint eiuſdē ſpēi nō ſūt adiuicē cōpabiles. ¶ Intelligendū ꝙ eq̄litas p̄ ⁊ p̄ncipal̄r repit̄ i q̄ntitate ſilitudo i q̄litate ⁊ idētitas in ſba.tn̄ ſcd̄ario vnūq̄dq3 eoꝝ repit̄ i vnoq̄q3 iſtoꝝ p̄dicamētoꝝ:q̄m eq̄litas p̄ repit̄ i q̄ntitate ſcd̄ario v̄o i q̄litate ⁊ i ſba:ſilitudo at̄ p̄ ⁊ p̄ncipal̄r repit̄ i q̄litate. ⁊ ſcd̄ario i q̄ntitate ⁊ ſba:ſ3 idētitas p̄ncipal̄r ineſt ſbe ſcd̄ario v̄o alijs p̄dicamentis.

¶ Si igit̄ utruʒ opʒ ad paſſionē reſpicere: ſi idē:aut ſint ſiles:aut eq̄liter veloces alterationes:aut in id quod alteratur:ut ſi huius quidem huius albatum ſit:huius autē tn̄.

¶ Scd̄a q̄ō quā mouet ⁊ ſoluit ph̄s eſt iſta. Lū i ipa alteratiōe ſint duo.v3.q̄litas ſ3 quā alt̄atio attēdit̄ ⁊ ſbm deferēs alt̄ationē ē dubitatio utꝝ equalitas alterationis ſit accn̄s ſolū ſm equalitatē q̄litat̄ ſ3 quaʒ ſit alteratio vel ſm equalitatē ſbi ſolū ul̄ ſm utrūq3.

¶ Aut in utraq3:⁊ eadē q̄dē:aut alia paſſione ſm ꝙ eadē. Equalis autem:aut inequalis ſm ꝙ illa inequalis.

¶ Hic ph̄s ſoluit dubitationē illā intēdēs dicē ꝙ opʒ reſpicere i utrāq3.ſ.i paſſionē h̄ ē i q̄litatē: ⁊ i ſbm q̄litat̄ ita ꝙ ad eq̄litatē duarū alterationū req̄runt̄ duo ſ.eq̄litas q̄litatū:⁊ eq̄litas ſboꝝ. Ex p̄te qualitat̄ attēdit̄ duplex idētitas.v3.vna ꝙ q̄litas ſit vna ſm ſpēʒ. Alia ꝙ nō iſit ſm magis ⁊ min⁹:ſed equal̄r.ex p̄te āt ſbi req̄rit̄ equalitas q̄ntitatiua alterati ad alteratuʒ. q̄m ad h̄ ꝙ due dealbatiōes ſint eq̄les opʒ ꝙ tātū ⁊ nō plus dealbet̄ ꝑ vnā dealbationē q̄ntū dealbat̄ per aliā dealbationē. ¶ Un̄ ſciēdū ē h̄ ꝙ eq̄litas alterationū accipit̄ dupl̄r.ſ.large ⁊ ſtricte. Ille alteratiōes ſunt eq̄les large loquēdo q̄ ſiūt i equali tp̄e. ⁊ ad q̄litates eiuſdē ſpēi. ⁊ ſub eodē ḡdu vel oīno ꝯſili.ſ3 ad equalitatē alterationū ꝓprie loquēdo req̄rūtur iſta nūc dcā ⁊ etiā plus.ſ.equalitas q̄ntitatiua ſboꝝ. Un̄ ꝯ̄ᵒʳ.d. ⁊ debes ſcire ꝙ ꝯſideratio ꝯuictiōis.i. cōparatiōis in alteratione ſi fuerit ſm ſbm tn̄ erit per accidēs: ⁊ ſi fuerit ſm ſolā paſſionē nō erit equalitas ꝑfecta ſed ſolū ſilitudo.ḡ in ꝯſideratiōe equalitat̄ perfecte hec duo req̄rūtur.v3.ſilitudo paſſiōis ⁊ equalitas ſbi.hec ꝯ̄ᵒʳ. ¶ Intelligendū etiā ꝙ ſm ꝙ apparet per ph̄m h̄ ad perfectā equalitatē alterationū nō req̄ritur identitas ſpecifica alteratorum. ſed magis equalitas quātitatiua ſborum que alterantur.

¶ Et in gn̄atiōe āt ⁊ corruptiōe idē ꝯſiderādū ē:quō eq̄ velox gn̄atio ē:ſi in eq̄li tp̄e idē īdiſibile:ut hō h̄ nō aīal. Uelocior aūt ē:ſi in eq̄li tp̄e alterū ē. Nō eni hēm⁹ aliq̄ duo: i q̄bus alteritas ē:ſ ē ieq̄litas. Et ſi nūer⁹ ſubſtātia:maior ⁊ mīor nūer⁹ ſilis ſpēi. S3 eq̄uocū ē q̄ō cōē. ⁊ utrūq3 ſicut que plus:paſſio aūt excellēs magis: quātū autē maius.

¶ Hec eſt 3ª ps ſcd̄e p̄ticle 2ᵉ ptis p̄ncipal̄ hui⁹ ca.in qua ph̄s det̄minat de cōparatione gn̄atiōis ⁊ corruptiōis oñdēdo q̄d req̄ritur ad equalitatē gn̄ationū ⁊ corruptionū. ⁊ ꝯtinet duas p̄ticulas.q2 in p̄ª narrat quō ſit cōparatio in gn̄atione ⁊ corruptiōe. In 2ª ibi [Nō eni hēm⁹.] remouet q̄ddā dubiū. In p̄ª igit̄ p̄ticula hui⁹ ptis ph̄us itēdit dicere ꝙ vna gn̄atio dicit̄ eq̄ velox cū alia.ſed ſi i equali tp̄e aliq̄d indiſibile ſm ſpēm ſil̄ gn̄at̄ cū alio.vn̄ ſi gn̄ent̄ ididua eiuſdem ſpēi ſpāliſſime ⁊ nō tn̄ eiuſdē gn̄is ut ſi duo hoīes i equali tp̄e gn̄ent̄:gn̄atio vni⁹ dr̄ eq̄lis gn̄ationi alt̄i⁹: ⁊ ſi ille gn̄atiōes nō ſint equales i tp̄e equali:ſed ieq̄li tūc vna gn̄atio eſt velocior alia. ¶ Nō eni hēmus ⁊c̄. ¶ Hec eſt ſcd̄a p̄ticula hui⁹ ptis in qua ph̄s remouet q̄ddā dubiū:quoniā videt̄ ꝙ ille deſcriptiones gn̄ationū equaliū ⁊ iequaliū ſint inſufficientes. Nō eni videt̄ ꝙ ad h̄ ꝙ gn̄ationes ſint equales ſufficiat ꝙ ſint ſubarū eiuſdē ſpēi ⁊ in equali tp̄e.nec ad h̄ ꝙ ſint inequales ꝙ ſint in tp̄e ieq̄li.ſed vr̄ ꝙ opʒ pluſ addere. Sicut eni i diffiniēdo alteratiōes eq̄les non ſuffic̄ dicē ꝙ ſint in eq̄li tp̄e ⁊ ad qualitates eiuſdem ſpēi.ſed opʒ plus addere.ſ.ꝙ ſint ad q̄litates eiuſdeʒ ḡdus ſeu ꝑfectiōis ⁊ ꝓportionabil̄r ē de alt̄atiōibuſ iequalib⁹.ſil̄r ad deſcribēdū mot⁹ locales eq̄ veloceſ nō ſufficit dicere ꝙ ſint ſ3 magnitudines eiuſdē ſpēi ⁊ in equali tp̄e:ſ3 opʒ addere ꝙ ſint ſm magnitudieſ equales. Un̄ illi motus locales ſūt eq̄ veloces q̄ ſūt i equali tp̄e ſ3 magnitudies eiuſdē ſpēi equales: ḡ eodē mō videt̄ ꝙ ad diffiniēdū gn̄atiōes eque veloceſ nō ſufficit dicē ꝙ ſint ſubarū eiuſdē ſpēi ⁊ in eq̄li tp̄e ſed opʒ plus addere. ¶ Ad illō dubiū r̄ndet ph̄s.d. ꝙ q2 nō hēm⁹ aliq̄ō nomē cōe ad duo ſ3 que attēdit̄ diuerſitas gn̄atiōis velocioris ⁊ tardioris:iō ꝯtēt⁹ ē in ſic diffiniēdo gn̄atiōes eq̄ veloces ⁊ gn̄ationē velociorē. Nō eni i ſbſtātijs habem⁹ nomē cōe ad duo

ſm q̄ diuerſificant̄ illa penes q̄ attēdit̄ gñatio ueloci
oꝛ ⁊ tardioꝛ: ſic hēm⁹ nomē cōe ad illa ſm q̄ attēdun
tur alt̄atio ueloci oꝛ ⁊ tardioꝛ qḋ ē h̄ nomē diſſilitu-
do qḋ ē cōe illi⁹ ſm q̄ alteratio dī̄ uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ:
ſm eni q̄litatē iperfectiorē ſm quā attēdit̄ alteratio
uelocioꝛ ē aliq̄d alteri diſſile: ⁊ etiā ſm q̄litatē imper
fectiorē ſm quā attēdit̄ alteratio tardioꝛ eſt aliq̄d al-
teri diſſimile. ⁊ ſic diſſilitudo ſeu cā diſſilitudinis eſt
cōis qualitati pfectiori ⁊ impfectiori ſm q̄s dī̄ alte-
ratio uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ: ſed i ſbſtātijs nō dī̄ vna gñā
tio tardioꝛ ſiue uelocioꝛ alia pp maiorē ul' miorē pfe
ctionē ſbe gñate. q: i ſbſtātijs nō ſunt i eadē ſpē ſpāliſ
ſima vnū ididuū pfecti⁹ ⁊ aliḋ impfecti⁹ q̄tū ad p-
fectionē eēntialē in ſbã: q: ſbã nō ſuſcipit magis ⁊ mi
nus: ⁊ iō nō dī̄ vna gñatio uelocioꝛ ⁊ alia tardioꝛ p-
pter maiorē ul' minorē pfectionē ſbe gñate. ſ; op; q̄-
rere aliā uel alias cās q̄b⁹ cauſis uelocitatꝫ ⁊ tarditatꝫ
nō eſt vnū nomē cōe ipoſitū: ⁊ iō pħs ɔtētus ē p̄dictꝫ
deſcriptionib⁹ gñationū eq̄liū ⁊ gñatiōis uelocioriſ
⁊ tardioris. ſi tñ eēt nomē cōe ipoſitū cauſis gñatio-
nū eq̄liū ⁊ gñationis uelocioris ⁊ tardioris: illḋ no-
mē forte fuiſſet addēdū in ſup̄dictꝫ deſcriptiōib⁹ gña-
tionū eq̄liū ⁊ gñationis uelocioris ⁊ tardioris. ſ; q:
illḋ qḋ foret cōe talib⁹ diuerſis ſm q̄ attēdit̄ gñatio
uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ ē inoiatū. Silr̄ utrūq; iſtoꝝ i ſpāli
ſm q̄ attēdit̄ gñatio uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ eſt inoiatū: iō
pħs ē ɔtētus ſup̄dictꝫ deſcriptionib⁹ gñationū eq̄liū
⁊ gñatiōis uelocioris ⁊ tardioris. Sed in alt̄atiōe ⁊
motu locali ē nomē cōe ipoſitū illis ſm q̄ attēdit̄ mo
tus uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ ut dcm̄ ē: ⁊ ēt ē nomē ipoſitu;
illis i ſpāli ſm q̄ attēdunt̄ uelocitas ⁊ tarditas i moti
bus alt̄atiōis. ⁊ ſm locū illḋ nomē penes qḋ altera-
tio dī̄ uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ ē q̄litas magis excellēs qm̄
illa alt̄atio ē uelocioꝛ p quā i eq̄li tpe acq̄rit̄ qualitaſ
magis excellēs. Et ſilr̄ illḋ penes qḋ mot⁹ localis dī̄
uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ ē noiatū. q: nocat̄ mai⁹ ſpatiū. na;
ille mot⁹ localis ē uelocioꝛ ſm quē i eq̄li tpe ptranſit̄
mai⁹ ſpatiū. Uñ ſm v̄itatē illis rōne q̄rū attēdit̄ ue-
locitas ⁊ tarditas i gñatiōib⁹ nō ē nomē ipoſitū i cōi
nec i ſpāli. ſi tñ nūs eēt in ſbã ſic q̄ ſbã cōponeret̄ ex
nūis ut dicebāt antiq̄ gñatio uelocioꝛ ſic deſcriberet̄
gñatio uelocioꝛ ē q̄ i eq̄li tpe gñatur nūs maioꝛ: ⁊ il-
la tardioꝛ q̄ i eq̄li tpe gñat̄ nūs minoꝛ ⁊ h̄ i gñationi
bus ſbaꝝ eiuſdē ſpēi. ſ; ſm v̄itatē nō eſt ita q̄ nūs ſit
ſba reꝝ. ſ; bñ ē uez q̄ i ſbſtātijs nomē cōe cauſis ue-
locitatꝫ ⁊ tarditatꝫ gñatiōis ē inoiatū ⁊ utraq; cauſa i
ſpāli ē inoiata ⁊ i alt̄atiōe ⁊ i motu locali ⁊ augmēta
tiōiſ utraq; cā uelocioris ⁊ tardioris ē noiata i ſpāli
ut p̄us ē dcm̄. ¶ Sz h̄ ſūt q̄nq; notāda. p̄m ē q̄ cum
pħs. d. h̄ vnā gñationē eē uelociorē ul' tardiorē alia:
nō itelligit p gñationē mutationē ſubitā q̄ ē ſbit⁹ p-
uēt⁹ foie ſbalis: q: talis gñatio mēſurat̄ iſtāti. ⁊ per
ɔñs nl'la gñatio talis eſt uelocioꝛ aut tardioꝛ: q: oēs
tales gñatiōes ſūt i mēſura eq̄li. ⁊ p ɔñs nl'la tal' ge-
neratio ē uelocioꝛ alia q̄m uelocitaſ ⁊ tarditaſ tpe ter
minant̄: ⁊ nō ſūt i iſtāti. ſed p gñationē itelligit alte-
rationē p̄cedētē iductionē ſbitā foie ſbal' ſil' cū indu-
ctiōe foie ſbal'. ita q̄ p gñationē itelligit alt̄atiouē iu
cludētē t̄minū ſuū. ſ. iductionē foie ſbal'. ⁊ taliū gña
tionū vna p̄t eē uelocioꝛ ul' tardioꝛ alia. ¶ 2⁹ ē nōndū
q̄ ad h̄ q̄ aliq̄ ſint cōpabilia ſ; uelocitatē ⁊ tarditatē
req̄rit̄ q̄ illa penes q̄ attēdit̄ uelocitas ⁊ tarditas ha
beāt nomē cōe q̄ ɔueniūt: ⁊ noia ppꝛia q̄b⁹ diſtiguant̄
nā i noīe cōi cōpant̄ ſ; q̄litatē: ⁊ ſ; noia ppꝛia cōpa-
rant̄ ſm uelocitatē ⁊ tarditatē. v̄. g. due alt̄atiōes eq̄
ueloces ſūt ad q̄litates ſil'es ⁊ ſic eq̄lis uelocitas at-
tēdit̄ penes q̄litates q̄ ɔueniūt i h̄ cōi qḋ ē eē ſil'eſ aut
ſil'is. ⁊ alt̄atiōes q̄rū vna ē uelocioꝛ alia diſtiguūtur
p noia ppꝛia q̄litatū rōne q̄rū attēdit̄ uelocitas ⁊ tar
ditas. q: alt̄atio uelocioꝛ ē ad q̄litatē fortiorē ſeu itē-
ſiorē: ⁊ alt̄atio tardioꝛ ē ad q̄litatē d̄biliorē ſeu remiſ
ſiorē. ⁊ ſic alt̄atio uelocioꝛ ⁊ tardioꝛ cōpant̄ i ueloci-
tate ⁊ tarditate p noia ppꝛia q̄litatū ad q̄s ſt̄ rōne q̄-
rū attēdunt̄ uelocitas ⁊ tarditas ⁊c̄. ¶ 3⁹ ē nōndū q̄
illa rōne q̄rū attēdūtur uelocitas ⁊ tarditas i gñatio
nib⁹ nō hñt nomē cōe p̄ciſe illis nec hñt noia ppꝛia.
Rō p̄mi ē. q: uelocitas ⁊ tarditas i gñatiōib⁹ p̄nt ex
mltꝫ cāiſ ɔtigē q̄b⁹ p̄ciſe ē vnū nomē ipoſitū. p̄t eni ue
locitas ⁊ tarditas i gñatiōib⁹ ɔtigē ul' rōne mãe uel
rōne agentꝫ ul' rōne diſtātie int̄ agēs ⁊ paſſū. ⁊ ſic de
mltꝫ aliiſ cāiſ. v̄. g. Ex pte mãe q̄nq; accidit uelocitaſ
⁊ tarditaſ. q: ſi vna mã ſit maioꝛ alia ceťis pib⁹ aut ſi
vna mã magis reſiſtat agenti q̄; alia vna gñatio erit
uelocioꝛ: ⁊ alia tardioꝛ. ut ſi vn⁹ ignis gñet̄ ex aq̄ ⁊ ali
us ex aere tāte q̄ntitatꝫ. gñatio ignis gñati ex aq̄ erit
tardioꝛ pp maiorē reſiſtētiā mãe ex qua ſit: ⁊ gñatio
ignis ex aere erit uelocioꝛ pp minorē reſiſtētia paſſi
ſeu mãe ex q̄ ſit. ſi igr̄ vn⁹ ignis gñet̄ ex magna aq̄ ⁊
alter ex pua aq̄ ceťis pib⁹ ut ſi gñans utrobiq; ſit eq̄
lis pōe: gñatio ignis ex pua aq̄ erit uelocioꝛ q̄; gña-
tio ignis ex magna aq̄. Silr̄ pp diſtātiā iter agens ⁊
paſſū pōt vna gñatio eē uelocioꝛ ⁊ alia tardioꝛ q: ubi
ē maioꝛ diſtātia iter agēs ⁊ paſſū ceteris pib⁹ ibi erit
gñatio tardioꝛ. ⁊ ubi eſt mioꝛ diſtātia ibi erit gñatio
uelocioꝛ. Et q: olb⁹ iſtis cāis uelocitatꝫ ⁊ tarditatꝫ ge
nerationiſ nō ē nomē cōe p̄ciſe ipoſitū illis iō i gñatio
nib⁹ illa penes q̄ attēdūtur uelocitas ⁊ tarditas i ge
neratiōib⁹ nō hñt nomē cōe p̄ciſe illis. Et pp illḋ for
ſitā illa ſ; q̄ attēdit̄ uelocitas ⁊ tarditas i gñatiōibuſ
nō hñt duo ppꝛia noia p̄ciſe vnū penes qḋ attēditur
uelocitas: aliḋ v̄o penes qḋ attēdit̄ tarditas pp mlt̄
titudinē cāꝝ. ex q̄b⁹ uelocitaſ ⁊ tarditaſ ɔtigūt i gña
tiōib⁹. Ul' forte h̄ ē q: maxie videnť hēre ppꝛia noia
ex t̄mis ipaꝝ gñationū ſic ɔtigit i alt̄atiōe ⁊ in aliis
motib⁹: ſ; ex diuerſitate t̄mioꝝ nō hñt noia ppꝛia. q:
ſbe t̄minātes gñationē uelociorē ⁊ tardiorē nō dīnt
ſ; magis ⁊ min⁹. ⁊ ſic rōne t̄mioꝝ nō hñt cāe ueloci-
tatꝫ ⁊ tarditatꝫ gñatiōis noia ppꝛia. q: t̄mi gñationū
ſoꝛaꝝ eiuſdē ſpēi nō dīnt ſm magis pfectū ⁊ min⁹ p-
fectū: ⁊ iō i ſbiis nō ē nomē cōe ipoſitū iſtis diis nec
ēt hñt noia ppꝛia ſic i q̄litate ⁊ q̄ntitate: q̄m i q̄litate
dīnt ſ; magis ⁊ min⁹: ⁊ h̄ hēt itelligi itēſiue. Et ɔ̄ᵒᵉ
d. q̄ illa q̄ diuerſificant̄ i q̄litate dñr q̄litates fortio-
res ⁊ debiliores: ſ; i q̄ntitate dñr magiſ ⁊ min⁹ qḋ hēt
itelligi extēſiue. ¶ 4⁹ ē nōndū q̄ q̄ntū ad cās ueloci-
tatꝫ ⁊ tarditatꝫ ē dīa iter alt̄ationē ⁊ gñationē: q: ad h̄
q̄ alt̄atiōes ſint eq̄ ueloces op; ɔſiderare ex pte t̄mi
noꝝ ad duo. ſ. ad vnitatē ſpecificā q̄litatū t̄minātiu;
alt̄atiōes ⁊ ēt ad vnitatē ḡduū pfectiōis ad eoſdē t̄-
mios: ſ; i gñatiōe ſbe ex pte t̄mioꝝ ē ɔſiderādū ſolū
ad vnitatē ſpecificā gñationū ſic q̄ nō op; iſpicē ad
ḡdus cū ſba nō ſuſcipit magis ⁊ min⁹. ¶ 5⁹ ē notādū
q̄ uelocitas ⁊ tarditas gñatiōis accipiūtur dupľ. v;.
large ⁊ ſtricte. vñ large loquēdo de uelocitate ⁊ tardi
tate gñatiōu; ſic oēs gñatiōes q̄ ſt̄ i eq̄li tpe dñr eq̄
ueloces: ⁊ q̄ cōplent̄ i miori tpe dñr ueloctores: ⁊ q̄ i
maiori tpe dñr tardiores: ſiue t̄mini illaꝝ gñationū
ſint eiuſdē ſpēi: ſiue differāt ſpē. Unde dicim⁹ cōiter
q̄ ita uelox eſt gñatio ignis ex aere ſicut ē gñatio ae
ris ex aqua. ⁊ h̄ ſi fiāt in eodē tpe ul' i eq̄li tñ ſtricte

loquē lo de gn̄atione ſbe ſic ſole gn̄atiões ſbe eiuſdē ſpēi ſunt cōparabiles in uelocitate ⁊ tarditate generationū ⁊ ſic loquit̄ hic phūs de uelocitate ⁊ tarditate generationis. ſed hec hactenus.

Q Uoniā āt mouēs mouet ſp̄ aliqd ⁊ in aliquo: ⁊ uſq̄ ad aliquid. Dico aūt in aliquo: q: i tp̄e. Uſq̄ aūt ad aliqd: q: ad quātā aliquā lōgitudinē. ſemp̄ eni ſimul mouet ⁊ mouetur: quare quantū aliquid erit: quod motum eſt. ⁊ in quanto.

¶ Iſtud eſt 2m capl'z hui' tc̄tat' i q̄ ph̄s dete͛minat de motib' reſpectu ſuoꝝ motoꝝ oñdēdo ꝓportionē iter motorē ⁊ mo͛le regſitā ad h̄ q̄ ab aliq̄ motore mobile moueat̄ ⁊ ꝯtinet duas ptes pn̄les. qm̄ i p̄a cōpat adinuicē motū ⁊ mo͛le ſ'z locū oñdēſ qd requirat̄ ad h̄ q̄ motor moueat mo͛le. In 2a ibi [Sic ḡ i alt͛atiōe.] Cōparat motorē ⁊ mo͛le ſ'z alt͛ationē adīuicē oñdēs ꝓportionē q̄ reqrit̄ iter illa. Pria p̄s ꝯtinet tres pn̄las. qm̄ i p̄a ponit reg͛las v'as firmit' obſuādas acceptas ſ'z diuiſionē mobilis ⁊ motoris. i 2a ibi [Et ſi ip̄z.] Remouet duas reg͛las f'las. i 3a ibi [Si v'o.] ponit vnā regulā uerā acceptā ſ'z additionē factā mobili ⁊ motori. In p̄a igit̄ pticl'a hui' ptis ph̄s p̄ p̄mittit q̄ddaʒ necc̄iū ad ꝓpoſitū ſil' iponēs noīa motori ⁊ mobili ⁊ ſpatio. 2o v'o pōit ph̄s reg͛las. Prio igr̄ ph̄s p̄mittit q̄ōdā necc̄iū ad ꝓpoſitū. ⁊ ē q̄ mouēs localr̄ ſp̄ mouet aliq̄ mobile. ſ. q̄ntū i aliq̄o: q: i aliq̄ tp̄e ⁊ uſq̄ ad aliqd. i. uſq̄ ad aliquē terminū. i. ad aliquā lōgitudinē ſeu ſpatiū q̄ntū ad ip̄m mouēs q̄ ſimil' dū mouet mouet̄: ⁊ iō op̄z q̄ ip̄z mouēs ſit quātū i quāto. i. ſpatio quāto ⁊ q̄ moueat i tp̄e q̄to. vn̄ de mouēte corporeo de q̄ ph̄s h̄ loqtur op̄z q̄ ſil' moueat̄ dū mouet ⁊ q̄ ſit q̄ntū exñs i loco ſeu ſpatio q̄to: ⁊ ꝯtor. d. q̄ ph̄s loqtur h̄ de motore extriſeco q̄ ē corp': q̄niaʒ motor q qn̄ mouet mouet̄ ē corp' necc̄io. q̄ nō ē ueꝝ de oī motore. Et credo q̄ oē corp' mouēs ſ'm locum tm̄ ſil' mouet ſ'z locū ⁊ mouet̄ ſ'm locū: ⁊ tm̄ nō op̄z oē corp' mouēs ſ'm locū ⁊ ſil' alterādo moueri ſ'z locū: ut p'z de magnete mouēte ferꝝ ſ'z locū alt͛ando ferꝝ.

¶ Sit igit̄. a. q̄d eſt mouēs. b. āt q̄d mouet̄: quātacūq̄ aūt lōgitudo mota. c. i quātacūq̄ ē tp̄e i q̄ ē. d. In eq̄li igit̄ tp̄e eq̄lis pō ei in q̄ ē. a. medietatē ip̄i'. b. duplicē ip̄i'. c. tranſibit. ipſum autem. c. in medietate ipſius. d. ſic enim erit analogia.

Demonſtratio.

A.	mouens.
B.	mobile.
C.	Spatium.
D.	Tempus.

¶ Hic ph̄us iponit noīa motori ⁊ moto ⁊ ſpatio ⁊ tēpori iponēs. a. ad ſignificādū motorē. ⁊ . b. ad ſignificādū mobile motū. ⁊ lōgitudini ſup quā mouet̄ iponit hāc lr̄aʒ. c. ⁊ tp̄i i q̄ fit mot' iponit hāc lr̄aʒ. d. q̄b' noīb' ſic poſitis ponit reg͛las ⁊ h̄ ibi. ſ. [In eq̄li ḡ ⁊ c̄.] ubi ph̄s ponit reg͛las acceptas ſ'z diuiſionē motoris ⁊ mobilis: ⁊ p̄ ponit duas regulas acceptas ſ'z diuiſionē ſoli' mobilis: q̄rū p̄a ē. q̄ ſi aliq̄ pō mouet aliq̄ mobile p̄ aliq̄ ſpatiū i aliq̄ tp̄e eadē pō ul' eq̄lis ſibi p̄e mouē me͛m illi' mobil' ul' aliqd eq̄le me͛ti p̄ duplū ſpatiū i eodē ul' i eq̄li tp̄e. ⁊ h̄ pōit ph̄s i t͛mīs. a. b. c. ⁊ c̄.

¶ Et ſi eadē pō idē in h̄ tantūdem mouet: ⁊ medietatem in medietate mouebit.

¶ Scd̄a reg͛la cōſiſtit in h̄. vʒ. q̄ eadē pō ul' eq̄lis mouebit medietatē mobil' ul' eq̄le medietati p̄ idē ul' eq̄le ſpatiū i medietate tp̄is ul' i tp̄e eq̄li medietati illi' tp̄is. Un̄ iſte due reg͛le ſūt due ꝯnes annexe ꝓpoſito p̄ncipali. vʒ. 16e ⁊ 17e q̄s ph̄s ꝓbat vnico medio. d. q̄ ſi erit analogia. i. ꝓportio uel cōparatio ꝯueniēs ⁊ pōt vnū me͛m adduci ad utrāq̄ iſtaꝝ ꝯnū q̄ ē tale. Que ē ꝓportio pōtū mouētiū ad pōs reꝝ motarum eadē ē ꝓportio uelocitat' vni' mot' ad uelocitatē alteri' mot'. ūn ꝓportio uelocitatū i motib' ſeq̄t ꝓportionē pōe motoris ad pōʒ rei mote. Intelligēdo per pōʒ motoris v'tutē actiuā ſeu motiuā ei'. ⁊ p̄ pōʒ rei mote v'tutē ei' reſiſtiuā. p̄ illō igit̄ me͛m ꝓbat̄ p̄a ꝯ ſic Pō motoris excedit pōʒ medietat' mobil' in duplo magis q̄ excedat pōm toti' mobil'. ḡ i duplo uelociꝰ mouebit medietatē mobil' q̄ totū mobile. ſed per motū localē uelociorē i duplo ptrāſit̄ duplū ſpatiū i eodē tp̄e ul' i eq̄li. ḡ ſi aliq̄ pō moueat localr̄ aliquod mobile p̄ aliq̄ ſpatiū i aliq̄ tp̄e eadē pō ul' eq̄lis mouebit medietatē mobil' p̄ duplū ſpatiū i eodē tp̄e uel i eq̄li. cū ꝓportio motoris ad pōʒ medietat' mobilis excedat i duplo pōʒ eiuſdē motoris ad pōm reſiſtiuā toti' mobil'. ¶ Scd̄a āt ꝯ ꝓbat̄ p̄ idē me͛m. q: ꝓportio pōe motoris reſpectu medietat' ē dupla ad ꝓportionē eiuſdē pōe motoris reſpcū eiuſdē mobil'. ḡ mouebit medietatē motu uelociori i duplo: ſ'z p̄ motū i duplo uelociorē ptrāſit̄ idē ul' eq̄le ſpatiū i medietate tp̄is: ḡ tota pō mouet medietatē mobil' p̄ eq̄le ſpatiū i medietate tp̄is. ¶ Un̄ h̄ ſūt tria nōnda. p̄m ē q̄ ph̄s loq̄t̄ h̄ de motorib' diuiſibilib' q̄lis nō ē motor corpoꝝ celeſtiū: qm̄ motor de q̄ h̄ loq̄t̄ ph̄s ē motor extriſec' ⁊ nō v't' i corpe. ⁊ ſ'z ꝯtē tal' motor nō ē niſi corp' diuiſibile q̄ ē q̄ntū. ⁊ ſic ph̄s nō loqtur h̄ de motorib' corpoꝝ celeſtiū nec de corpib' celeſtib' mot'. Un̄. d. ꝯtor q̄ ph̄s nō loq̄t̄ h̄ niſi de motorib' m̄alib' ⁊ illa p̄ſcrutatio ē util' i diſpōnib' motoꝝ nō m̄aliuʒ ut poſtea dc̄l'abit̄. ¶ Scd̄o ē notādū q̄ oēs reg͛le h̄ poſite ſūt itelligēde cū illa additiōe. ſ. cet'is parib': ⁊ tō ſi me͛m plus reſiſtat i motu vni' q̄ alt͛i' nō tenent dicte reg͛le: q: nō oīa reliq̄ a motore ⁊ mobili ſūt paria: ⁊ iō ſi aliq̄s poſſet ꝓijcere aliquē lapidē p̄ aliq̄ ſpatiū nō op̄z p̄p̄ h̄ q̄ poſſet ꝓijcē medietatē lapidis p̄ duplū ſpatiū i eodē tp̄e ul' eq̄li. q: me͛m plus reſiſtit medietati mobil' q̄ toti mobili. ul' forte ph̄us p̄ mobile itelligit totū reſiſtēs. vn̄ ſi i pō reſiſtitiua mobil' itelligit̄ tota reſiſtētia ex pte mobilis: ⁊ ex pte medij ſic ſūt ille reg͛le oīno v'e dūmō alia oīa ſint pia. ¶ 3o ē notādū ſ'm ꝯtem h̄ q̄ i oī motu ē reſiſtētia int' motorē ⁊ rē motā ſiue motio fuerit n̄alis ſiue nō n̄alis: ⁊ illa reſiſtētia ē cōis ſ'm q̄ alterū ē agēs ⁊ reliquū patiēs. vn̄ dicim' i v'tutib' mouētib' celeſtib' q̄ nō queūq̄ pō mouet q̄cūq̄ corp' celeſte. ſed q̄libet potētia mouet corp' propriū i uelocitate ꝓpria ⁊ oēs motores ꝯueniūt i h̄ q̄ mouēt i ſi͛m: ⁊ ſ'z hūc motū nō ē ꝓportio int' eas ⁊ motū. ſ'z ſ'z q̄ vnaq̄q̄ eaꝝ mouet corp' ꝓpriū uelocitate ꝓpria ſ'm hūc motū h̄nt ꝓportionē ꝓpriā ad motū ul' cū moto. h̄ ꝯtor. vn̄ vno' ē ꝓportio it' motores corpoꝝ celeſtiū ⁊ alio' nō. ſ'z eni q̄ ē reſiſtētia int' motorē ⁊ rē motā ē ꝓportio q: int' aliquē motorē corpis celeſtis ⁊ rē motā ab eo ē maior reſiſtētia q̄ iter illū motorē corpis celeſtis ⁊ corp' celeſte motū ab eo. ⁊ iō vnū corpus celeſte mouet̄ velociꝰ ⁊

aliḋ tardi⁹: ſȝ nō ē ꝓportio īter motores corpoꝝ celeſtiū q̄tū ad mouē ī tpe. Nō eni mouet vn⁹ motoꝛ celeſtis ī maiori tpe ⁊ ali⁹ in minori. ſed oēs mouēt p tps infi^m. ℭ Sed dubitabit ɔ^{tor} q: ex q̄ iſta ꝓportio īter motores celeſtes ē īdiſibilis ē dubiū: vñ accidit iſtis potētijs mouētib⁹ ꝙ vna mouet uelocius ⁊ alia tardi⁹. Huic rñdet ɔ^{tor}. d. ꝙ forte h̄ accidit ex diuerſitate iſtoꝝ motoꝝ celeſtiū ī nobilitate ſ̄ȝ magis ⁊ minus ⁊ ex diuerſitate corpoꝝ q̄ mouent̄ ab eis. h̄ āt. ſ. ꝙ mot⁹ corpoꝝ celeſtiū ē in tpe lȝ nō ſit ꝓportio īter potētias motiuas ⁊ mo^{les}. ſ. quātū ad h̄ ꝙ vn⁹ motoꝛ moueat ſuū mo^{le} ī maiori tpe uł ī minori: ut ī tpe duplo uel dimidio accidit ex nā mot⁹. ſ. q: de nā mot⁹ ē eē ī tpe. ſi tñ aliquē motorē hēre ī mā potētiā īfinitaȝ ſ. an mouēdū p tps īfinitū ɔtīgerē ut mot⁹ eēt ī nō tēpore. h^c ɔ^{tor}. Et ut mihi vī cā hui⁹ ē. q: ſi motoꝛ ī mā poſſet mouē p tps īfi^m cū motoꝛ ī mā ɔtinue debilitet̄ ī mouēdo ille motoꝛ eēt vigoris īfiniti alr̄ nō poſſet mouē p tps īfi^m. ⁊ ſi motoꝛ eēt īfiniti vigoris poſſibile eēt ꝙ ille mouēt ī nō tpe. ℭ Sȝ dubitat̄. q: cū motores celeſtes ſint īdiſibiles: nō vī ꝙ vn⁹ excedat aliū ī vigore aut nobilitate: q: oē excellēs diuidit̄ ī illō p qḋ excedit ⁊ ī eq̄le exceſſo ut patet. q: tria excedūt duo ī vno: iō tria diuidunt̄ ī duo ⁊ vnū. ſi igr̄ vnus motoꝛ celeſtis excedat aliū: ſeqr̄ ꝙ ille motoꝛ excedēs ſit diſibilis. Dicēdū ē igr̄ ꝙ oē excedēs diuidit̄ ⁊c. nō ī ſe ſȝ ī cōparatiōe ad aliḋ extriſecū. puta ī cōparatione ad actionē uł reſiſtētiā. q: agēs pōt ī duplo uł in triplo plus agere. ⁊ mo^{le} ī duplo uł ī triplo plus agē. ⁊ mo^{le} ī duplo uel ī triplo min⁹ pōt ei reſiſtere. ℭ Uñ ē ſciēdū q̄ ī oi motu ē triplex reſiſtētia alr̄ nō eēt ſucceſſio ī motu. ⁊ h⁹ reſiſtētia ē triplex. ſ. q̄dā ex parte mo^{lis} tm̄ ut ī motib⁹ corpoꝝ celeſtiū. ⁊ q̄dā ex parte medij tm̄ ut in motibus nālib⁹ eꝉoꝝ ad ſua loca. In hiis eni motib⁹ me^m reſiſtit motori ⁊ nō mo^{le}. q: idē ē mouēs ⁊ mo^{le}. ⁊ idē nō reſiſtit ſibiipſi. q̄dā vo ē reſiſtētia ex pte mobił ⁊ ex pte medij ut ī motu ꝓgreſſiuo aialis ī aere ⁊ aq̄. ℭ Intelligēdū ēt ꝙ cū dī ꝙ pō motiua motoris excedit pōȝ reſiſtiuā mo^{lis}. aut ꝙ pō reſiſtiua eſt mioꝛ q̄ȝ pō motiua motoris: h̄ nō intelligit̄ ſic. ſ. ꝙ pō reſiſtiua pōt min⁹ mouē: ſȝ intelligit̄ ſic. vȝ. ꝙ pō reſiſtiua ē mioꝛ ī reſiſtēdo q̄ȝ pō motiua ī mouēdo. ℭ Et ſi dubitat̄. utꝝ reſiſtētia ſit pō actiua uł paſſiua. pōt ꝓbabilr̄ dici ꝙ pō actiua eſt duplex. q: quedā eſt ꝓductiua: q̄dā vo īpeditiua actionis: dico tūc ꝙ pō reſiſtitiua eſt actiua īpediendo uł tardādo actionē non in producendo actionem.

ℭ Et media v̄t⁹ mediū mouebit in eq̄li tpe p eq̄le: ut ipi⁹. a. potētie ſit medietas q̄ ē ipȝ e. ⁊ ipi⁹. b. z. ſit mediū. Similr̄ igit̄ ſe hēt ⁊ ſ̄ȝ analogiam v̄tus ad graue. Quare equale ⁊ in equali tempore mouebit.

Demonſtratio.

E. A.

Sit medietas potentie.

Z. B.

Sit medietas mobilis.

ℭ Poſitꝭ regulis q̄ ſumūt̄ ſ̄ȝ diuiſionē mobił pōit vnaȝ regulā acceptā ſ̄ȝ diuiſionē tā mobił q̄ȝ motoris q̄ tał ē. Si aliq̄ pō moueat aliqḋ mo^{le} p aliqḋ ſpatiū ī aliq̄ tpe medietas illi⁹ pōe pt mouē medietatē illi⁹ mo^{lis} p idē ſpatiū ī eq̄li tpe: ⁊ h^c ē 18^a ɔ̄ de āneris quā ɔ̄nē pōit p̄hs ī t̄mis. ſ. a. b. c. ⁊ ꝓbat ɔ̄nē p h̄. Q: q̄ ē ꝓportio pōtū mouētiū ad pōs reꝝ motaꝝ talis ē ꝓportio uelocitatꝭ vni⁹ mot⁹ ad uelocitatē alt̄i⁹ mot⁹. ſ̄ȝ ꝓportio pōe toti⁹ motoris ad pōȝ toti⁹ mo^{lis} ē ſic ꝓportio pōe medietatꝭ motoris ad pōȝ medietatꝭ mo^{lis}. ḡ motus toti⁹ mobił a toto motore ē eq̄ uelox cū motu medietatꝭ mobił a medietate motoris. ſ̄ȝ p mot⁹ eq̄ uelocēs ptrāſit̄ eq̄le ſpatiū ī eodē tpe uł ī tpe eq̄li: ḡ ſi aliq̄ pō moueat aliqḋ mo^{le} p aliqḋ ſpatiū medietas potētie motoris pt mouē medietatē mobił p idē uł eq̄le ſpatiū ī eodē tpe uł ī eq̄li tpe cū illi mot⁹ ſint eq̄ uelocēs. Uñ cū uelocitas mot⁹ ſit p exceſſū pōe motiue ſup rē motā opȝ ꝙ ubi ſit ɔſilis exceſſus ꝙ ibi ſit eq̄lis uelocitas. ℭ Intelligēdū ꝙ illa regła hēt v̄itateȝ ſi nec medietas mouentꝭ nec medietas mobił corrūpat̄ p diuiſionē ita ꝙ utriuſq̄ȝ medietas retieat medietatē toti⁹ v̄tutꝭ cū erat medietas añ diuiſionē. ℭ Sed dubitat̄. q: nō vī ꝙ h̄ regła hēat v̄itatē: qm̄ pō toti⁹ mouētis plus excedit pōȝ reſiſtitiuā toti⁹ mobilis q̄ȝ medietas pōe motoris excedat pōȝ reſiſtitiuā medietatꝭ mobił. q: totū mouēs excedit p totā pōȝ mouentis: ⁊ medietas mouētis nō excedit niſi p medietatē pōe: ḡ totū mouēs plus excedit: ⁊ p ɔñs uelocı⁹ mouet ī eodē tpe. ⁊ p ɔñs mouet p mai⁹ ſpatiū ī eodē tēpore. nō igit̄ tota pō mouentꝭ ⁊ medietas pōe mouētis mouēt p eq̄le ſpatiū ī eodē tpe. ℭ Ad h̄ ē dicēduȝ ꝙ aliqḋ excedē aliḋ plus uł min⁹ pt eē dupr̄. vȝ. geome^{ce}. ⁊ arithme^{ce}. Uñ arith^{ce} excedē ē excedē p q̄ȝtitatē uł p v̄tutē maiorē. ſ̄ȝ excedē geome^{ce} ē excedē p aliquā maiorē ꝓportionē. v̄. g. nouē plus arithme^{ce} excedūt ſex q̄ȝ 4^{or} excedūt duo. q: p maiorē q̄ȝtitatē qm̄ nouē excedūt ſex p tria. ⁊ 4^{or} nō excedūt duo niſi p duo. attñ 4^{or} plus excedūt duo geo^{ce} q̄ȝ nouē excedāt ſex. q: 4^{or} ad duo ē ꝓportio dupla. ſ̄ȝ noueȝ ad ſex ē ꝓportio ſexqalt̄a: ſ̄ȝ ꝓportio dupla ē maioꝛ q̄ȝ ꝓportio ſexqalt̄a. p h̄ igit̄ ad rōnē q̄ñ dī ꝙ tota potētia motoris plus excedit pōm toti⁹ mobił q̄ȝ pō medietatꝭ motoris pōȝ medietatꝭ mobił. dico ꝙ ueꝝ eſt arith^{ce} q: p maiorē q̄ȝtitatē ſeu v̄tutē. ſed nō excedit plus geome^{ce}. q: eadē ē ꝓportio toti⁹ ad totū ⁊ medietatꝭ ad medietatē ⁊ penes exceſſū arith^{ce} pōe motoris ad pōȝ mobił nō attēdit̄ ꝓportio uelocitatꝭ ad uelocitatē mot⁹: ſ̄ȝ penes exceſſū geometricū. q: talis ē ꝓportio medietatis motoris ad medietatē mobilis qualis eſt totius motoris ad totum mobile.

ℭ Et ſi. e. ſpm. z. mouet in tpo. d. ſm. c. non neceſſariū eſt in equali tpe. e. duplum tpo. z. mouere ſm medietatem ipſius. c.

ℭ Hec eſt 2^a pticula h^c ptis ꝑncipał hui⁹ ca. ī q̄ p̄hs excludit duas regłas f̄łas ſcā additiōe ad mo^{le} aut diuiſiōe a motore. Pr̄a regła accipit̄ ſcā additiōe ad mo^{le} ⁊ nłła additiōe ſcā ad pōȝ mouētē: ⁊ ɔſiſtit in h̄ ꝙ ſi aliq̄ pō moueat aliqḋ mo^{le} p aliqḋ ſpatiū ī aliq̄ tpe eadē pō mouebit duplū mobile p medietatē ſpatij in eq̄li tpe: h̄ igit̄ regula ē falſa. iō p̄hs ꝓbat ɔ̄riuȝ illius regule. Uñ p̄hus ꝓbat ꝙ nō opȝ ꝙ ſi aliq̄ pō moueat aliqḋ mobile per aliqḋ ſpatiū in aliq̄ tpe: ꝙ p h̄ eadē pō poſſit mouere duplū mobile p medietate ſpatij in eq̄li tēpore. ⁊ h^c eſt 10^a ɔ̄ de anneris. Iſta igr̄ ɔ̄ q̄ ē ɔ̄dictoria illi⁹ ɔditiōał. ſ. ɔditiōalis q̄ ē regula f̄ła iā ꝓpoſita: ꝓbat̄ p h̄. q: oppoſitū ɔñtis illi⁹ ɔditiōał ſtat cū añte illi⁹ ɔditiōał. ⁊ p ɔñs ɔ̄dictorium ipi⁹ ē ueꝝ. ⁊ ſic ɔ̄ ꝓbāda ē v̄a. ꝓbatio aſſumpti. ſ. ꝙ oppoſitū illi⁹ ɔditiōał ſtet cū ante pȝ. q: illa ſtāt ſimul. ſ. ꝙ aliqḋ mouēs moueat aliqḋ mo^{le} p aliquod

ſpatiũ i aliq̃ tpe: ⁊ idẽ mouẽs nõ pt mouẽ duplũ i eodẽ tpe p medietatẽ ſpatij: nec opʒ ꝙ i q̃cũq; tpe poſſit mouẽ duplũ p aliquã ptẽ ſpatij ſic̃ maifeſte pʒ: qm̃ aliqs pt portare põduſ decẽ librar̃ p aliqd ſpatiũ in aliquo tpe. ⁊ tñ non opʒ pp hoc ꝙ poſſit portare põdus .20. librar̃ p medietatẽ illi⁹ ſpatij: nõ igiẽ opʒ ꝙ ſi aliq̃ põ moueat aliqd mobile per aliqd ſpatiũ in aliq̃ tpe ꝙ pp h̃ eadẽ põ poſſit mouere duplũ mobile per medietatẽ ſpatij i eq̃li tpe.

Si ṽo .a.b. mouebit i tp̃o .d. q̃rta ẽ ipm .c. medietas ipſi⁹ .a. q̃ ẽ i q̃ ẽ .e. ipʒ .b. nõ mouebit i tpe i q̃ ẽ .d. neq; i aliq̃ ipſi⁹ .d. ipſi⁹ .c. ſʒ qd ẽ analogia ad totũ .c. ſic ẽ .a. ad .e. oio eni ſi ↄtigit nõ mouebit nihil. Si eniʒ tota ṽtᷓ totũ mouit: medietas nõ mouebit: neq; q̃ntã neq; i q̃cũq;. Un⁹ eni mouet nauẽ: ſiq̃dẽ nauẽ trahẽtiũ diuidit põ in nũer̃ ⁊ lõgitudinẽ: quã oẽs mouerũt.

2ª reg̃la ſ̃la accipiẽ ex diuiſiõe mouẽtis ⁊ ẽ illa. Si aliqd mouẽs moueat aliqd mo^le p aliqd ſpatiũ i aliq̃ tpe medietas mouẽtis pt mouẽ totũ illd mo^le p aliquã ptẽ illi⁹ ſpatij: ⁊ q̃ illa reg̃la ẽ falſa: iõ pħs ꝓbat ↄ̃riũ illi⁹ regle. ſ. ꝙ nõ opʒ ꝙ ſi aliqd mouens moueat aliqd mo^le p aliqd ſpatiũ i aliq̃ tpe ꝙ medietas mouẽtis poſſit mouẽ totũ illd mo^le p aliquã ptẽ illi⁹ ſpatij: ⁊ hᶜ ẽ 20ᵃ ℥ de ĩnertis. quã pħs poſuit i tmis ut pʒ ⁊ ꝓbat ↄ̃nẽ per tpo^le ſic. Si dẽt ꝙ oporteat ꝙ ps mouẽtis poſſit mouẽ totũ mo^le per aliqd ſpatiũ i aliq̃ tpe ſeqt ꝙ ſi ceñ̃ hoies pñt trahẽ nauẽ ꝙ ẽt vn⁹ illor̃ poſſit trahẽ nauẽ. qd ẽ fl̃m: ↄ̃ña pʒ diuidẽdo totã magnitudinẽ. i. totã põm ceñ̃ hominũ trahẽtiũ ſʒ nũs. Un̄ pt ꝯ ꝓbari ꝓbatiõe exemplari p h̃. q̃ nõ opʒ ꝙ ſi .20. hoies pñt trahere nauẽ p aliqd ſpatiũ in aliquo tpe ꝙ pp hoc q̃nq; hoies poſſint trahere nauẽ p aliqd ſpatiũ in aliquo tpe.

Propter h̃ zenonis rõ nõ eſt ṽa ꝙ ſonet milij q̃libet ps. nihil eni q̃libet ps ꝓhibet nõ mouẽ aerẽ i nullo tpe tãtũ quãtũ mouẽt eadẽs tot⁹ modi⁹. Neq; itaq; tãta ps quãtacũq; mouebit cũ toto ſi ſit p ſe h̃ nõ mouet: neq; nihil ẽ potẽtia i toto.

Per h̃ excludiẽ rõ Zenonis p quã ꝓbauit ꝙ aliq̃d g̃nũ milij ꝓiectũ i t̃ra fac̃ aliquẽ ſonũ. ⁊ h̃ ꝓbauit p h̃. q̃ tot⁹ modi⁹ milij q̃ñ ꝓijciẽ i t̃rã fac̃ ſonũ: g̃ q̃libet ps milij ꝓiecta i t̃rã fac̃ ſonũ. ⁊ p ↄ̃ñs vnuʒ gnũ milij ꝓiectũ i t̃rã facit ſonũ. Illã rõnẽ ſoluit pħs negãdo illã ↄ̃ñaʒ. vʒ. tot⁹ modi⁹ milij ꝓiect⁹ i t̃rã fac̃ ſonũ: g̃ q̃libet ps modij milij ꝓiecta i t̃raʒ fac̃ ſonũ: q̃ nihil ꝓhibet dicẽ ꝙ g̃nũ milij in nullo tpe mouet aerẽ i tãtũ ut faciat ſonũ q̃ñuis tot⁹ modi⁹ moueat aerẽ ad faciẽdũ ſonũ. Intelligẽdũ ẽ ꝙ q̃uis ps exñs i toto moueat iuuãdo actionẽ toti⁹ nõ tñ pp h̃ ẽ neccũ ꝙ ps ſepata a toto poſſit mouẽ. q̃ ps exñs i toto nõ ẽ i actu mouẽs ſʒ i põ ad totũ ⁊ h̃ ẽ ṽer̃ marie i ↄtiuis. Nõdũ ſʒ ↄ̃tᵉˢ h̃ ꝙ ps modij pl̃a milio nõ mouet i actu motiõe faciẽte ſonũ. ⁊ ſi vnaq̃q; ptiũ largiẽ aeri ad recipiẽduʒ ſonũ pp ꝑparationẽ quã pᷓus nõ hẽbat. ⁊ poſt dic̃ ꝙ vnuſq̃ſq; motor̃ dʒ ſe p̃ri⁹ ſimp̃r mouẽ neq; ps q̃ cũ alijs ptib⁹ addiẽ mouet totũ .ṽ.g. trigeſim⁹ vir nõ mouet totã nauẽ. Nõdũ h̃ ꝙ q̃ñq; pl̃a agẽtia ↄcurrũt ad aliquẽ effectũ ꝓducẽdũ. ⁊ h̃ ↄtigit dupl̃r. vno⁰ q̃ñ nullũ eor̃ ẽ p ſe ſufficiẽs ad talẽ effectũ ꝓducẽdũ. ⁊ h̃ ẽt ↄtigit dup̃r. vno⁰ q̃ñ ↄcurrũt ſucceſſiue: ita ꝙ vnũ p̃ mouet ſeu agit. deide aliud ſic̃ accidit i cauatiõe lapidiſ a gutt̃ ſucceſſiue cadẽtib⁹ ſup lapidẽ: ⁊ i h̃ caſu q̃libet agẽtiũ p̃cedẽtiũ aliqd fac̃ ad cauationẽ: q̃ diſponit lapidẽ ad cauationẽ molliẽdo ipm ⁊ ultia gutta cauat lapideʒ ſic diſpoſitũ. Un̄ dic̃ ↄ̃ᵗᵒʳ ꝙ illa ps ut ul̃ia gutta nõ vʒ iter alias ptes eẽ fortior niſi pp ꝑparationẽ p̃cedẽtẽ i moto ⁊ ul̃r q̃ñ pl̃a agẽtia agũt i aliquẽ effectũ ꝓducẽdũ. ſic ꝙ vnũ agẽs agit p pri⁹ ⁊ aliud p poſteri⁹. ſi agẽs qd pᷓus agit aliq̃ mõ diſponat ad ꝓducẽdũ effcm̃ tot pñt eẽ agẽtia q̃t vnũ illor̃ agẽtiũ ꝓducet effcm̃ ad quẽ ꝓducẽdũ agẽtia p̃cedentia diſponebũt: ſec⁹ ẽ ſi nullũ agẽtiũ p̃cedẽtiũ reliquiẽ aliqd in paſſo: ut ſi vn⁹ hõ conet ad leuãdum vnũ lapidẽ quẽ nullus hõ pt p ſe leuare. ac deinde vn⁹ ali⁹ hõ coneẽ ad leuãdũ eũdẽ lapidẽ: ⁊ ſic de infinit alijs: nunq̃; aliqs eor̃ leuabit illũ lapidẽ: q̃ nullus eor̃ conãtiũ leuare lapidẽ largiẽ lapidi aliquã ꝑparationẽ diſponẽtẽ ad h̃ ꝙ lapis leuetur. Alio⁰ ↄtigit pl̃a agẽtia q̃rũ nullũ ẽ p ſe ſufficiens ad ꝓducẽdũ effectũ ↄcurrũt ſil̃ ad effectũ ꝓducẽdũ. ⁊ h̃ ↄtigit dup̃r. vno⁰ q̃ñ pl̃a agẽtia ↄiũcti producũt totũ effectũ: ita ꝙ q̃libet illor̃ agẽtiũ ꝓducit aliquã ptẽ effectus. ut in ꝓductione melodie a pl̃ib⁹ cãtãtib⁹ tota illa melodia ꝓduciẽ a pl̃ib⁹. ⁊ vna ps melodie ſeu ↄſonãtie ꝓduciẽ ab vno ⁊ alia ps ab alio. Alio⁰ ↄtigit ꝙ tot⁹ effect⁹ ꝓduciẽ a pl̃ib⁹ ↄiũcti ⁊ nl̃la ps effect⁹ ꝓduciẽ ab aliq̃ illor̃ agẽtiũ ſic̃ accidit i motu nauis t̃cte a vigiti hoib⁹ q̃rũ nullus pt p ſe t̃hẽ nauẽ tot⁹ ille mot⁹ nauis ẽ a .20. hoib⁹ ⁊ nl̃la ps illi⁹ mot⁹ ẽ ab aliq̃ illor̃. ſʒ tot⁹ motᵘ nauis ⁊ q̃libet ps ei⁹ ẽ ab oib⁹ ↄiũcti. Et ſi dẽ ↄ̃ h̃. ſi q̃libet illor̃ .20. aliqd fac̃ ↄiũcter aliqd cãt ⁊ tñ nl̃luſ eor̃ cãt totũ. g̃ q̃libet eor̃ cãt ptẽ mot⁹. Et ↄfirmaẽ p h̃. q̃ q̃libʒ eor̃ mouet. g̃ q̃libet illor̃ mouet aliqd. ⁊ nul̃s eor̃ mouet totã nauẽ: igr̃ q̃libet eor̃ mouet ptẽ nauis. ⁊ p ↄ̃ñs q̃libet illor̃ cãt motũ q̃ ẽ i pte nauis. ⁊ mot⁹ ptis ẽ ps mot⁹ toti⁹: g̃ q̃libet t̃hẽtiũ cãt ptẽ mot⁹. igiẽ ⁊c̃. Dicẽdũ ꝙ q̃libet t̃hẽtiũ cãt pticl̃arit totũ motũ. q̃ q̃libet t̃hẽtiũ trahit pticl̃arit totã nauẽ. Un̄ q̃libet t̃hẽtiũ ẽ cã ptialis toti⁹ mot⁹ ⁊ cuiuſlibet ptis mot⁹ nec aliqſ t̃hẽtiũ p ſe largiẽ naui aliquã ꝑparationẽ ad motũ ſed mot⁹ ⁊ q̃libet diſpõ mot⁹ eſt ab illis hoib⁹ ↄiũcti.

Si ṽo duo ⁊ utrũq; horum aut utrũq; mouet tãtũ in tãto: ⁊ cõpoſite potẽtie cõponit ex grauib⁹ eq̃li mouebũt lõgitudĩe ⁊ in eq̃li tpe analogum eandem nãm.

Hec eſt 3ª pticl̃a h̃ᶜ ptis p̃ncipalis hui⁹ capl̃i in q̃ pħs ponit vnã regulã uerã que accipiẽ ex h̃ ꝙ taʒ ad mo^le q̃ʒ ad mouẽs fit additio. Un̄ illa regl̃a accipiẽ cõpando duo mouẽtia ⁊ duo mota ⁊ addẽdo vnũ mouẽs alt̃i mouẽti ⁊ vnũ motũ reliq̃ moto q̃ r̃la ẽ tal̃. Si duo mouẽtia mouẽt duo mo^bia p aliqd ſpatiũ i aliq̃ tpe illa duo mouẽtia ſil̃ ↄgregata pñt mouẽ ↄgregatũ ex illis duob⁹ motib⁹ p eq̃le ſpatiũ i eodẽ tpe. ⁊ h̃ ẽ 21ᵃ ℥ de ĩnertis hui⁹ li. q̃ ꝓbaẽ p h̃ ꝙ eadẽ ẽ ꝓportio ſeu analogia duor̃ mouẽtiũ ſil̃ aggregator̃ ad duo mota ſil̃ aggregata q̃ ẽ illor̃ mouẽtiũ ſepati acceptor̃ ad illa duo mota ſepati accepta. ⁊ ubi ẽ eadẽ ꝓportio põrũ mouẽ

tiū ad pōs motoꝝ ibi ſūt mot⁹ eq̄ ueloces. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑ illos mot⁹ ꝑtrāſcitur eq̄lia ſpatia i eodē tpe uł' i eq̄li. igr̄ ſi duo mouētia diſīʒ moueāt duo mo^ta di ſiʒ ꝑ aliqđ ſpatiū i eodē tpe illa duo mouētia ſimł ꝯgregata pn̄t mouē ſił' ꝯgregatū ex illis duob⁹ mo tis ꝑ eq̄le ſpatiū i eodē tpe cuʒ ſit eadē ꝓportio. ⁊ ꝑ ꝯñs illi mot⁹ ſūt eq̄ ueloces. ¶ Uñ ē notādū ſm ꝯ^tor. h̄ ꝙ illa regl'a ē itelligēda qñ motores eq̄ ueloces mouēt pōdera eq̄li ſpatio ⁊ i eq̄li tpe. ⁊ pōit iſtātiā ubi mot⁹ diuerſificaꝭ i ſpatio. d. ꝙ ſi alteruʒ mouētiū mouet vnā āchorā i vna hora ꝑ medieta tē vni⁹ leucę: ⁊ aliđ mouēs mouet duas āchoras i vna hora ꝑ vnā leucā: nō ſeq̄tur ꝙ duo motores fuerit ꝯgregati ⁊ āchore fuerit ꝯgregate ut mouea tur ab eis i illa hora neqꝫ ꝑ vnā leucā neqꝫ ꝑ dimi diā. ⁊ rōnē hui⁹ aſſignat ꝯ^tor. d. ꝙ ꝓportio ei⁹ qđ ꝯgregaꝭ ex duab⁹ potētijs ad duo pōdera nō ē ſic ꝓportio ſoli⁹ vni⁹ potētie ad vnū pōdus. cū āt fue rit ſpatiū ⁊ tp̄s fuerit vnū tūc ꝓportio ei⁹ qđ cō gregaꝭ ex duab⁹ potētijs motiuis ad duo pōdera mota erit eadē ꝓportio. ¶ Sed ꝯ̄ h̄ arguiꝭ ſic. ga ſit ita ꝙ vn⁹ ut plato poſſit portare duas libras ꝑ vnā leucā i vna hora: tūc plato pōt portare duaſ li bras ꝑ medietatē leucę i vna hora: ⁊ ſit ita ꝙ ſoꝛ. poſſit portare vnā librā ꝑ medietatē leucę i vna ho ra: tūc arguiꝭ ſic. Soꝛ. pōt portare vnā librā ꝑ me dietatē leucę i vna hora. ⁊ plato pōt portare duaſ libras i vna hora ꝑ medietatē leucę. g̃ ſoꝛ. ⁊ plato pn̄t portare tres libras ꝑ medietatē leucę i vna ho ra: q2 ē eadē ꝓportio cū ſpatiū ⁊ ēt tp̄s ſit idē. ſeq̄ꝭ igr̄. ſi ſoꝛ. pōt portare vnā librā ꝑ medietatē vniuſ leucę i vna hora ⁊ plato duas libras ꝑ vnā leucā i vna hora ꝙ ſoꝛ. ⁊ plato pn̄t portare tres libras ꝑ medietatē vni⁹ leucę i vna hora. cui⁹ oppo^m. d. ꝯ^tor. Et h̄ arg^m tenet ꝑ illā regulā uerā. vʒ. gcqđ ſeq̄tur ad ꝯñs cū aliq̄ addito ſeq̄tur ad añs cū eodē addi to. ¶ Dicēdū g̃ ꝙ platonē portare duas libras in vna hora ꝑ vnā leucā pōt itelligi dupl'r. ꝯiūcti. vʒ ⁊ diuiſim. ⁊ ꝯiūcti ſic ꝙ nō pōt portare vtrāqꝫ librā ꝑ totū ſpatiū. i. ꝑ medietatē leucę i vna hora ita ꝙ ꝑ totā horā portet ꝯgregatū ex duab⁹ libris uł' di ſim ſic ꝙ in vna medietate hore portet vnā librā ꝑ medietatē leucę ⁊ i alia medietate portet aliā librā i. i alia medie^te hore ſi itell'r ꝙ pl'o portet duas li bras diſīʒ ꝑ leucā i vna hora ⁊ ſoꝛ. vnā librā ſic nō opʒ ꝙ ſoꝛ. ⁊ pla. ꝯgregati pn̄t portare tres libraſ ꝑ medietatē leucę i vna hora ut māifeſtū ē d. ſe. Nec ſeq̄ꝭ. pl'o p̄t portare duas libras i vna hora ꝑ vnaʒ leucā: g̃ p̄t portare duas libras ꝑ medietatē leucę i vna hora ut ſat̄ pʒ: ⁊ forte i illo ſēſu loq̄tur ꝯ^tor. Si v̄o itelligiꝭ ꝯiūcti ſic ꝙ pl'o pōt portare duas li bras ꝯiūcti i vna hora ꝑ vnā leucā ex h̄ ſeq̄ꝭ ut de ductū ē i arg^to ꝙ pl'o pōt portare duas libras per medietatē leucę i vna hora: ⁊ ꝙ ābo ſił' pn̄t porta re tres libras ꝑ medietatē leucę i vna hora: ubi āt ꝑ portare ꝑ tm̄ ſpatiū i tāto tpe itelligaꝭ ſʒ ultimū pōe uł' pōni portātū ſic nō ſeq̄tur ꝙ ābo ꝯiūcti. ſ. ſoꝛ. ⁊ pla. poſſint portare tres libras ꝑ medietateʒ leucę pciſe portādo ſʒ ultimū pōe utriuſqꝫ tres li bras ſolū ꝑ medietatē leucę i vna hora: imo bn̄ ſeq̄ tur ꝙ pn̄t i vna hora portare tres libras ꝑ maius ſpatiū q̄ꝫ ꝑ medietatē leucę ut pōt patere cuilibet i telligēti. ¶ Jtē ſciēdū ꝙ ꝯ^tor. d. h̄ i fine hui⁹ ꝯ^ti. ꝙ duo ⁊ treſ hoīeſ mouēt ꝯgregatū qđ nō pn̄t mouē ſʒ ſegregationē. qđ itelligo ſic. vʒ. ꝙ ꝑtes ꝯgrega ti pn̄t ſic ſegregari abſqꝫ ꝓportiōe ad gnqꝫ hoīes diſīʒ ꝙ gnque hoīes diuiſim nō pn̄t portare ꝑtes cētū ſegregatas: ⁊ tn̄ gnqꝫ hoīes ꝯiūcti pn̄t porta re ꝯgregatū ex illiſ ꝑtib⁹. Uerūtn̄ ꝑteſ poſſet ſic ſe gregari ꝓportiōabilit' in cōpatiōe ad gnqꝫ hoīes ꝙ poſſet portari a gnqꝫ hoīb⁹ diuiſiʒ. ⁊ ſic itelligit ꝯ^tor. ſ. ꝙ duo ⁊ tres hoīes pn̄t mouē ꝯgregatū: qđ tamē nō pn̄t mouē per ſegregatū q̄litercūqꝫ ſcm̄.

¶ Sic igiꝭ i alteratiōe ⁊ i augmēto aliqđ. q dē enī ē augēs: aliqđ aūt ⁊ qđ augeꝭ. Jn q̄ꝫto āt tpe ⁊ quātū aliđ qdē auget: aliud aūt augeꝭ. Et alterās qdē ⁊ qđ alteraꝭ: ſi mil'r aliqđ ⁊ quātū: ſm maius ⁊ minus al terata ſunt: ⁊ in q̄ꝫto tempore.

¶ Hec ē 1^a ps p̄n^{te} hui⁹ capl'i i q̄ ph̄s cōparat mouē tia ad mota i motu augmētatiōis ⁊ alt'atiōis: ⁊ cō tinet tres ꝑticlas. qm̄ i p̄^a ph̄s p̄mittit ſuā itētionē ⁊ qđdā neccīa ad ꝓpoſitū ſuū. Jn 2^a ibi [Jn du plo duplū.] Pōit v̄as regl'as i motu augmētatio nis ⁊ alt'atiōis. i 3^a ibi [Si āt alterās.] Excludit vnā regulā falſā i motu alt'atiōis ⁊ augmētationiſ cōparādo adiuicē mouētia ⁊ mota. Jn p̄^a igr̄ ꝑti^{la} hui⁹ ꝑtis ph̄us p̄ p̄mittit itētū ſuū. d. ꝙ ſic ē i mo tu locali ita ē i alt'atiōe ⁊ augmētatiōe. i. ꝙ eedē re gl'e q̄ ſūt i motu locali ſūt ēt i motu augmētatiōis ⁊ alt'atiōiſ. ¶ Deide ph̄us p̄mittit qđdā neccīū ad ꝓpo^m ſuū ſic fec̄ i t̄ctādo de motu locali. d. ꝙ i mo tu augmētatiōis aliqđ ē augēs. ⁊ aliqđ qđ augeꝭ ⁊ eodē mō ē i motu alt'atiōis. vʒ. ꝙ ibi ē aliqđ al terās ⁊ aliqđ qđ alt'aꝭ ⁊ illđ qđ auget ⁊ illđ qđ au geꝭ ē q̄ꝫtū. ⁊ ēt illđ qđ alt'at ⁊ illđ qđ alt'aꝭ ē q̄ꝫtū ⁊ tā augmētatio q̄ꝫ alt'atio ſit i tpe q̄ꝫto. ⁊ illa q̄ al teranꭩ ſʒ magis ⁊ min⁹ ſūt alt'ata ſm maiorē ⁊ mi norē exceſſū potentie alterantis ſuꝑ potentiā alte rari. ⁊ ideo alteratio ſemper ſit in tempore quāto.

¶ Jn duplo duplum.

¶ Hec ē 2^a ꝑti^a hui⁹ ꝑtis i q̄ ph̄us pōit regl'as v̄as i motu alt'atiōis ⁊ augmētatiōis q̄ ſūt 4^or. P̄ra re gl'a ē ꝙ ſi aliqđ alterās alt'at aliqđ alte^le ſeu aug mētās augmētet aliqđ augmētabile i aliq̄ tpe ea dē v̄t⁹ i duplo tpe alt'abit uł' augmētabit idē alt'a bile uł' augmētabile ad q̄ꝫtitatē duplā. ſ. i duplo i tēſiorē uł' ad duplā q̄ꝫtitatē: ⁊ h̄ ē qđ dič ph̄s i du plo. ſ. tpe duplū cābit: ⁊ h^c ē 21^a ꝯ̄ de ānexis q̄ p̄t ꝓ bari ꝑ h̄ ꝙ eadē ē ꝓportio agēt̄ ad aliquē effectū i aliq̄ tpe ⁊ eiuſdē agēt̄ ad duplū effectū i duplo tē pore: ⁊ hec regula intelligitur ceteris parib⁹. i. ꝙ agens nō debilitetꝭ in agendo ⁊ ꝙ non ſit aliqđ i pedimētū magis ex vna parte q̄ꝫ ex alia.

¶ Et duplum in duplo.

¶ 2^a regl'a ē ꝙ dupla v̄t⁹ i eq̄li tpe cābit duplā q̄lita tē uł' q̄ꝫtitatē. Et h^c ē 22^a ꝯ̄ de ānexis q̄ p̄t ꝓbari ſic ⁊ ꝯ̄ p̄cedēs. vʒ. ꝑ h̄ ꝙ eadē ē ꝓportio agent̄ ad ali quē effectū ⁊ duplicis agent̄ h̄ ē agent̄ i duplo for tioris ad duplicē effectū ⁊ hāc regulam intendit ph̄s cū dicit [Et duplū in duplo.] hoc ē v̄t⁹ in du plo fortior cauſabit duplū effectū in eq̄li tempore.

¶ Medium autem in medio tempore.

¶ 3^a regl'a ē ꝙ ſi aliq̄ pō cāt aliq̄ꝫ q̄litatē uł' q̄ꝫtitatē i aliq̄ tpe cauſabit medietatem q̄litat̄ uł' quātitatis i medietate tēporis. ⁊ hec eſt 23^a ꝯ̄ de annexis que poteſt ꝓbari per hoc. q2 ꝓportio totius virtutis

ad medietatē ē dupla ad ꝓportiões toti⁹ ꝟtuꝭ ad totū: ꝗ i duplo i minori tpe cābit medietatē effect⁹.

¶ Aut in medio mediū: aut in eq̄li duplū.

¶ Quarta reg'la ē. Si ꝟt⁹ aliq̄ cāt aliq̄ꝫ q̄litatē vl' q̄ꝫtitatē i aliq̄ tpe medietas ꝟtuꝭ cābit medietatē q̄litatis vl' q̄ꝫtitatꝭ i eodē tpe: ⁊ hᶜ ē 24ᵃ ꝯ de āuctoꝛis q̄ pōt ꝓbari p̱ h̄ q̄ eadē ē ꝓportio toti⁹ ad totū. ⁊ medietatꝭ ad medietatē: ⁊ hāc ꝯnē itēdit pħs cū dic. aut i medio meᵐ. h̄ ē ꝟt⁹ i medio h̄ ē medietas ꝟtutis cābit mediū. i. medietatē effect⁹ i eodē tpe: ⁊ ſi ſit dupla ꝟt⁹ i eq̄li tpe cābit duplā q̄litatē vl' q̄ꝫtitatē: ⁊ hec eſt regula ſecunda poſita ſuperius.

¶ Si aūt alterās: aut augēs tātū i tāto tpe augeat: aut alteret: nō nece ē mediū i medio: ⁊ in medio mediū. Sed nihil ſi cōtingit augmētabit aut alterabit: ſic ⁊ i graui.

¶ Hec ē 3ᵃ pti¹ˢ 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i q̄ pħs excludit vnā regulā falſā i motu alteratiōis ⁊ augmētatiōis ⁊ ē q̄ ſi aliq̄ ꝟt⁹ alteret vl' augeat tātū in tāto tpe medietas ꝟtuꝭ mouebit tātū i tāto tpe vl' i medio tpis vl' in duplo tpe. iſta reg'la ē falſa. q2 ei⁹ oppoſitū ē veꝝ. ſ. q̄ nō opꝫ q̄ ſi aliq̄ ꝟt⁹ alteret vel augeat tātū i tāto tpe q̄ medietas ꝟtuꝭ alt'et vl' augmētet tātū i aliq̄ tpe ſiue i tpe eq̄li ſiue in duplo ſiue i medietate tpis ſic̄ dcm̄ ē de ḡui. Vn̄ oppᵐ reg'le p̄dicte falſe pōt poni 25ᵃ ꝯ de auctoꝛis hui⁹ li. ſ. q̄ nō opꝫ q̄ ſi aliq̄ ꝟt⁹ alteret vl' augmētet aliqđ totū i aliq̄ tpe q̄ medietas ꝟtuꝭ poſſit alterare vel augm̄tare tātū i aliq̄ tpe: hec ꝯ pbat' p̱ ſil'e ſic. Sic̄ ē in motu locali ita ē i motu alteratiōis ⁊ augmētatiōis. ſꝫ i motu locali nō opꝫ q̄ ſi aliq̄ ꝟt⁹ poſſit mouē local'r aliqđ ḡue h̄ ē aliqđ ḡue pōdus q̄ pp̄ h̄ medietas ꝟtuꝭ poſſit mouē local'r tātū pōduſ i aliq̄ tpe vt viſū eſt ſupi⁹. ¶ Iſtā ꝓbōnē tāgit pħs. d. ſic ⁊ i ḡui h̄ ē ſic i mouēdo ḡue vt i portādo pōduſ ḡue nō opꝫ q̄ medietaſ ꝟtuꝭ poſſit mouē totū ḡue i aliquo tpe. Ita nec i motu augmētatiōis ⁊ alteratiōis opꝫ q̄ medietas ꝟtuꝭ poſſit alt'are vl' augmētare totū i aliq̄ tpe. ¶ Hic ſūt duo nōnda. p̄ᵐ eſt q̄ cā pp̄ quā aliđ totū pōt alt'are aliqđ corp⁹: ⁊ tñ ei⁹ medietas nō pōt alterare idē corp⁹ ē dupˣ. vna cā pōt eē pp̄ diſtātiā vt. ſ. q2 corp⁹ alt'abile tātū diſtat q̄ꝫtū medietas diſtat toti⁹. nō pōt agē p̱ tātā diſtātiam p̱ q̄ꝫtā totū alterāſ pōt agē. Alia cā pōt eē ꝯrietas q̄ ē ex pte vna ⁊ nō ex pte altera vt q2 totū alterās hꝫ ꝯrietatē ad alt'abile ſufficiētē ad actionē ⁊ medietas alteranꝭ nō hꝫ tātā ꝯrietatē ad alterabile q̄ꝫta reqrit' ad actionē ⁊ augmētationē. Vl' di q̄ cā hui⁹ ē q2 ꝟt⁹ toti⁹ maioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ ē q̄ꝫ ꝟt⁹ medietatꝭ. ¶ 2ᵒ ē notādū q̄ cū pħs dic̄ i tex. In medio mediū aut in equali duplū. q̄ pħs p̱ medium vel duplū in alteratione nō ſemp̱ intelligit duplū vel mediū mobilis: ſed per duplum vel medium itelligit duplū ⁊ meᵐ foꝛe ſm̄ quā ſit alteratio vel augmētatio q̄litatꝭ vl' q̄ꝫtitatꝭ q̄ ſe hꝫ ad alt'ationē vl' augmētationē ſic̄ ſe hꝫ lōgitudo ſpatii ad motū localē. Et p̱ h̄ finit' h̄ modicū de expōne ſeptimi pħicoꝝ qđ mihi viſū ē ex itētiōe pħi ⁊ ꝯᵗⁱᵒ ⁊c̄.

¶ Finit liber ſeptimus de phiſico auditu.

¶ Incipit liber octauus.

s Ed vtꝝ fact⁹ ſit aliqñ motꝰ cū nō eēt pri⁹: ⁊ corrūpit iteꝝ: ſic q̄ moueri nihil ſit: aut neq̄ꝫ fact⁹ ē: neq̄ꝫ corrūpit': ſed erat ſemper ⁊ erit: ⁊ hoc imoꝛtale: ⁊ ſine quiete exiſtit in his que ſunt vt vita quedam nā oib⁹ ſubſiſtētib⁹. Eſſe qdē igitur motū oēs affirmāt de nā aliqd dicētes ꝓpter h̄ q̄ mōdū faciūt ⁊ de ḡnatiōe ⁊ corruptiōe eſſe ꝯſideratiōeꝫ oib⁹ ipis. q̄ impoſſibile eſt eſſe: niſi ſit motus.

i Ste ē octau⁹ ⁊ vltim⁹ liber pħicoꝝ i q̄ ꝯtinent' 4ᵒʳ t'ctat⁹: q2 i p̄ det'minat' de et'nitate ⁊ finitate mot⁹. In 2ᵒ ibi ⌊ Priᵐ āt ꝯſiderōnis. ⌋ det'minat' de imobiˡᵉ p̄mi motoris. In 3ᵒ ibi ⌊ Aut ꝟo aliđ. ⌋ det'minat' de p̄mitate motuū ingrēdo ⁊ decl'ando q̄s mot⁹ ē p̄m⁹ motuū. In 4ᵒ āt ibi ⌊ Qđ āt ipartibile. ⌋ det'minat' de ipartibilitate p̄mi motoris. Prim⁹ tractat⁹ ꝯtiet duo capl'a. q2 i p̄ declarat' q̄ p̄m⁹ mot⁹ ē et'n⁹ ex pte añ ⁊ ex pte poſt. In 2ᵒ ibi ⌊ Cōtraria āt ⁊c̄. ⌋ ponunt' ⁊ ſoluunt' rōnes q̄ vident' deſtruē eternitatē p̄mi mot⁹. Primū capᵐ ꝯtiet tres ptes pn̄ˡᵉˢ. qm̄ i p̄ᵃ pħs ꝓpōit itētionē ſuā ⁊ cām intētionis. In ſcđa ibi ⌊ Incipiem⁹ aūt. ⌋ Decl'at itētionē ſuam oſtēdēdo q̄ ſemp̱ fuit mot⁹. In 3ᵃ ibi ⌊ Sꝫ nō aliqñ. ⌋ reprobat opiones ponentiū nō ſemp̱ fuiſſe motū vt opionē Anaxa. ⁊ Empedo. Prima ps ꝯtinet tres ptiᶜˡᵃˢ: qm̄ i p̄ᵃ pħs pōit itētionē ſuā ⁊ cāꝫ itētionis. In 2ᵃ ꝟo ibi ⌊ Sꝫ q̄ꝫti qdē. ⌋ pōit opiones antiq̄ruꝫ ad vtrāq̄ꝫ ptē q̄ōnis. i 3ᵃ ibi ⌊ Cōſiderādū igit'. ⌋ oſ̄dit vtilitatē hui⁹ iquiſitiōis. In p̄ᵃ igit' pticula hui⁹ partiſ pħs ꝓponit itētionē ſuā ⁊ q̄ōnē ſuā. d. q̄ poſt p̄dcā q̄rēdū ē ⁊ cōſiderādū: vtꝝ mot⁹ ſit fact⁹ aliqñ: ita q̄ nunq̄ꝫ pri⁹ fuit mot⁹. ⁊ ēt ē q̄rēdū vtrū mot⁹ aliqñ corrūpet': ita q̄ nihil mouebit' poſtea vl' nūq̄ꝫ fact⁹ ē mot⁹ de nouo q̄n ſp̱ fuit mot⁹: neq̄ꝫ aliqñ corrūpet' ſꝫ ſp̱ erit mot⁹ tāq̄ꝫ qđdā imoꝛtale ⁊ indeficiēſ ſine q̄te. Ita q̄ nunq̄ꝫ oīa q̄ſcūt: ſꝫ q̄ mot⁹ ē tāq̄ꝫ vita idefiiēs ⁊ imoꝛtalis oib⁹ exn̄tib⁹ p̱ nāꝫ. Vñ breuiter itētio pħi ē q̄rere an ſp̱ fuit mot⁹ ⁊ ſp̱ erit vel nō ſp̱ fuit mot⁹ ⁊ erit. ¶ Et eſt ſciēdū q̄ pħs hic cōparat adinicē motū ⁊ vitā q2 ſic̄ videm⁹ eſſe i aīalib⁹. vꝫ. q̄ aīalia viuūt q̄ꝫ diu appet i eis aliqs mot⁹. ſꝫ ceſſāte oī motu ab aīalib⁹ dn̄r aīalia moꝛi ⁊ iđ mot⁹ aſſil'at' vite. Eſt eni mot⁹ q̄ſi vita coꝛpoꝝ nāliū queadmodū aīa i vita coꝛpoꝝ aīatoꝝ. ¶ Eē qdē ⁊c̄. ⌋ Cāꝫ hui⁹ inq̄ſitiōis aſſiḡt. ſ. an ſp̱ fuit motus ⁊ ē iſta: q2 pħs itēdit ꝑſcrutari an mūdus ſit et'nus vl' de nouo factus: quā ꝑſcrutationē faciet in libro celi. ¶ Sꝫ ad ſciēdū an mūdus ſit etern⁹ opꝫ p̄ſcire an mot⁹ ſit etern⁹. qđ pꝫ. q2 oēs loquētes de nā. i. de factura mūdi affirmāt motū eē: nō eni pñt aliq̄ ponē mūdū eē fcm̄ aut ḡnationē ⁊ coꝛruptionē mūdi niſi ꝯcedāt motū eē. vñ mūdus ⁊ motuſ ꝯſequūt' ſe q̄ꝫtū ad eē et'nuꝫ ⁊ q̄ꝫtū ad eē de nouo factū. ita q̄ ad hoc q̄ ſciat' mūdū eē eternū vel de nouo fcm̄ opꝫ ſcire motū eē et'nū vl' de nouo fcm̄. ¶ Eſſe qdē igit'. ⌋ Quidā aūt dicūt q̄ pħs i hoc loco rn̄det cuidā tacite q̄ōni q̄ talis eſt. Motū eē eternū p̄ſupponit motū eē. ꝗ p̄us vi eſſe ingrēduꝫ an motus ſit in reb⁹ q̄ꝫ ſit ingrēdū an mot⁹ ſit eternuſ. Cui rōni rn̄det pħs dicēs q̄ nō eſt ingrēdū in ſcia nāli an motus ſit in rebus: q2 hoc eſt per ſe manifeſtum oibus loquētibus de natura ⁊ de p̱ ſe manifeſtis non eſt ingrēdū. Qđ aūt motū eē in

rebꝰ ſit p ſe manifeſtū: patet p h. qꝛ oēs q locuti ſūt de nā affirmant ꝙ motꝰ ſit ut patet de his qui ponunt mundū eſſe factuꝫ ⁊ de his qui ꝯſiderant de gnatiōe ⁊ corruptiōe rez que nō pñt eē ſine motu.

¶ Sed quāti qdē īfinitos mūdos dicūt eē ⁊ quoſdā qdē fieri: quoſdā aūt corrūpi: h mūdoꝝ ſp dicūt eē motū. Neceſſariū eni gnationes ⁊ corruptiōes cū motu eē ipo rū. Quicūqꝫ aūt vnū ⁊ nō eē ſemp: ⁊ de motu apponunt ſm rationem.

¶ Hec ē 2ª pticˡᵃ pᵉ ptis pñᵗᵉ huiꝰ capl'i i qua phūs ponit opiones antiqꝛū ad utrāqꝫ ptē qōnis narrādo ꝙ oēs antiq ꝓportiōabilr dicūt de eternitate mūdi ⁊ de et'nitate motꝰ. Et p̄ ponit opionē dicētiū ſp eē motū. 2° ponit opionē dicētiū motū nō ſp eē. ⁊ h ibi [Quicūqꝫ aūt.] Primo igit ponit opinionē Democriti q poſuit īfinitos mūdos eē in diuerſis ptibꝰ īfiniti uacui ⁊ qſdā aliqñ gnari ⁊ alioſ corrūpi: ita ꝙ gnatio vniꝰ mūdi ē corruptio alt'iuſ mūdi ⁊ eꝫ: ⁊ ſic ipſe ⁊ ſui ſequaces dixerūt mūdū ſp fuiſſe: qꝛ ſtati poſt vnū mūdū gnat aliꝰ mūdus: ita ēt dixerūt motū ſp fuiſſe: nec tñ dixerūt aliquē vnū motū ſemp fuiſſe. ſed dixerūt motū ſp fuiſſe p ſucceſſionē vniꝰ motꝰ poſt aliū motū: qm̄ ipſi poſuerūt mūdū ſp eē p ſucceſſionē vniꝰ mūdi poſt aliuꝫ. Nā dixerūt ꝙ gnatio vniꝰ mūdi ē corruptio alt'iꝰ ⁊ gnatiōes ⁊ corruptiōes nō ſūt ſine motu: iō ſicut dixerūt mūdū ſp eē ⁊ ſp fuiſſe p ſucceſſionē: ita dixerūt motū ſp eē ⁊ ſp fuiſſe p ſucceſſionē. ¶ Quicūqꝫ aūt.] Hic phs ponit opionē ponētiū ꝙ nō ſp fuit motꝰ dicēs ꝙ qcūqꝫ nō poſuerūt pl'es mūdos ſꝫ tm̄ vnuꝫ mūdū ⁊ illū nō ſp fuiſſe: ſed aliqñ incepiſſe ſicͭ Anax. ⁊ Empe. poſuerūt. illi oēs ꝯſilr dixerūt de motu. ſ. ꝙ nō ſp fuit motꝰ ſed aliqñ icepit ⁊ ſic pꝫ ꝙ qdā antiquoꝝ dixerūt ꝙ ſp fuit mūdus per ſucceſſionē vniꝰ mūdi poſt aliū. ⁊ illi ꝓportionabil'r dixerūt de motu. ſ. ꝙ ſp fuit motꝰ p ſucceſſionē vniꝰ motꝰ poſt aliū. Et qdā dixerūt ꝙ nō ſp fuit mūduſ ut illi q pōebāt tm̄ vnū mediū eē. ⁊ iſti ꝯſil'r dixerūt de motu. ſ. ꝙ nō ſp fuit motꝰ: ſed qñ qꝫ icepit motꝰ eē ita ꝙ nullus motꝰ p̄us exiſtebat. ⁊ iſti ſm rōnē dixerūt in h ꝙ ꝯſil'r dixerūt de mūdo ⁊ de motu. Rōnabile eni ē ꝙ ſi nō ſp fuit motus ꝙ nō ſp fuit mūdus. ⁊ eꝫ. Et ex h manifeſtū ē ꝙ q hēt ꝯſiderare de et'nitate mūdi hēt ꝯſiderare de et'nitate motꝰ. ¶ Notādū ꝙ ꝯᵗᵒʳ mouet hic qōnē: utrū phs itēdit oñdere et'nitatē motꝰ in cōi: ul' ſolū et'nitatē p̄mi motꝰ: ⁊ dic ꝙ ſm qꝺ appet p̄ aſpectu phs oñdit h motꝰ et'nitatē i cōi. h eni itellexerūt alpharabiꝰ Aui. ⁊ auēpace hyſpanus. vꝫ. ꝙ itētio phi ē i p̄nᵒ huiꝰ t'ctatꝰ decl'are ꝙ añ oēm motū ē motꝰ ⁊ añ oēm trāſmutationē ē trāſmutatio: ⁊ ꝙ motꝰ nō deficit ſꝫ genꝰ ut h ꝓcedat ad decl'andū motū eē p̄ᵐ ⁊ eternū q cōtinet oia ſiue ſit vnꝰ ſiue pl'es. Et ꝯᵗᵒʳ q̄ſtū ad illꝺ dubiū dicit ſic. Ego aūt cū credebā expōnē huiꝰ loci eē iſtā. vꝫ. ꝙ phs itēdit ꝓbare ꝙ añ motū ē motꝰ ita ꝙ motꝰ nō deficiet ſm genꝰ: erā aliq̄ꝫtulū i errore. Et dicit ꝙ phs h itēdit ꝓbare p̄ᵐ motū eē eternū aut p̄mos motꝰ eē eternos ſi ſint pl'es. Et dic ſic iueni ſmōeſ ſuos ꝯueniētes ſibi adiuicē ſm illā itētionē nō ſm expōnē q̄ vi p̄ aſpectu qꝺ decl'at dicēs ꝙ alr decl'atio phi eēt diuuta. Et dic ꝙ phūſ loquens de p̄ motu dic. ē quaſi vita eoꝝ q̄ ꝯſtituūtur p nām. Uñ ꝓbat ꝯᵗᵒʳ ꝙ itētio phi ē h ꝓbare p̄ᵐ motū eē et'nū ⁊ h oñdit p h. qꝛ phs dicit ꝙ motꝰ de q̄ itēdit ē q̄ſi vita eoꝝ q̄ cōſtituūtur p nām. ⁊ ēt p h qꝛ phs induc diffōnē motꝰ ad decl'andū p̄ᵐ motū eē et'nuꝫ ⁊ nō ad decl'andū ꝙ añ oēm motū ē motꝰ ut credidit Alpharabiꝰ. Et dic ꝯᵗᵒʳ ꝙ nō ē ueꝝ ſm intētionē phi ꝙ añ oēm motū erat motꝰ. qꝛ añ motum ꝯtinētē totū nō ē motꝰ. Sil'r ꝙ añ trāſmutationeꝫ q̄ ē p̄ª trāſmutatio ſit trāſmutatio ē fl'm. ſꝫ iſtꝺ. vꝫ. añ oēm trāſmutationē ē trāſmutatio. ē ueꝝ de motibꝰ ptic'laribꝰ q̄s ꝯtinet motꝰ ulis ſm qꝺ h. ſ. eternitas ul' eē et'nū ſeqtur motū ul'eꝫ. nō qꝛ h. ſ. eē et'nū exiſtit i eis p̄ ⁊ eētial'r. hᶜ ꝯᵗᵒʳ. Uñ breuit' ſm hūc expōnē ꝯᵗⁱˢ phs itēdit h ꝓbare et'nitatē p̄mi motꝰ: ⁊ h p diffōnē motꝰ ut videbit i 2ª pte huius capl'i. Uñ eē et'nū p̄ ⁊ eētial'r ieſt p̄ motui ⁊ ieſt alijs motibꝰ p accñs ſolū. ſ. rōne p̄mi motuſ. Nec phs ꝓbat eternitatē p̄mi motꝰ p et'nitatē ſucceſſionis motuū ptic'lariū adiuicē tanq̄ꝫ p ſignū: qꝛ non dū ē decl'atū de eis. ſ. de motibꝰ ptic'laribꝰ eos eē taleſ p accñs. ſ. ſp ſibi adiuicē ſuccedētes. Sic igr pꝫ ꝙ itētio phi ē dupˣ expō itētiōis i h loco. Quaꝝ vna ē ꝙ phs itēdit h ꝓbare ꝙ motꝰ eſt et'nꝰ ſꝫ genꝰ. Alia ē ꝙ phs itēdit ꝓbare motū p̄ᵐ eē et'nū ⁊ utrāqꝫ haꝝ expōnū aliqñ tenuit ꝯᵗᵒʳ ut ipſe aſſerit. Et p̄ª expō p̄ aſpectu appet vioꝛ. ſꝫ ſm eū 2ª expoſitio ē ſimpˡ certioꝛ ⁊ tenēda. Sic igr pꝫ ꝙ itētio ꝯᵗⁱˢ ē iſta. vꝫ. ꝙ phs itēdit h ꝓbare et'nitatē p̄mi motꝰ. ſ. motꝰ celi. ⁊ vꝫ ꝙ ꝯᵗᵒʳ decl'et h ex 4ᵒʳ. q̄ rū p̄ᵐ ē: qꝛ al'r rōnes phi eēnt iſufficiētes niſi ꝓbarēt p̄ᵐ motū eē et'nū. qm̄ alij motꝰ nō ꝯtinuant niſi p p̄ᵐ motū. ſ. p motū celeſte: ⁊ iō rōnes ſue non ſufficerēt ad ꝓbādū motū eē et'nū niſi arguerent de p̄ motu. ſ. celeſti. ¶ Scdm ē qꝛ phs ingrit h an motꝰ q ē vita q̄dā his q̄ ſubſiſtūt ſm nām ſit factꝰ ul' et'nꝰ. ſed motꝰ p̄mꝰ. ſ. celeſtis maxie vꝫ eē vita. iō vꝫ ꝙ phs h loquat de motu celeſti. ¶ 3° pꝫ idē ex mo arguēdi. Arguit eni ſic. oēm motū nouū p̄cedit aliqs motꝰ. ſꝫ nullus motꝰ aliꝰ a motu celi p̄cedit oēm motū nouū: cū igit phs h loquat de motu q p̄cedit oēꝫ motū nouū: pꝫ ꝙ phūs loqtur hic de motu celi i ꝓbādo motū eē et'nū. ¶ Quarto pꝫ idē p h ꝙ phs p diffōnē motꝰ ꝓbat motū eē et'nū p h. qꝛ motꝰ ē actꝰ mobil' iquātū moˡᵉ. ⁊ p ꝯñs momo p̄ſupponit moˡᵉ: ⁊ p h ꝙ motꝰ p̄ſupponit moˡᵉ nō ꝓbat motū eē et'nū ſꝫ genꝰ: ſꝫ ꝙ aliqs vnꝰ motꝰ. ſ. motꝰ celeſtiſ ē et'nꝰ. Mihi videt ꝙ 2ª expoſitio ſit vā: ⁊ addo vnā rōnē ad ꝓbādū. Nā phs i 2° ca. huiꝰ p̄mi t'ctatꝰ. ſ. ibi. Nā ꝯria āt his. poit ⁊ ſoluit rōnes q̄ vident eē ꝯ p̄maꝫ ꝯnē huiꝰ li. ſꝫ ille rōnes ſolū ꝓbāt ꝙ vnꝰ motꝰ nō ē ꝯtinuꝰ ⁊ ppetuꝰ. ⁊ nō ꝓbat ſucceſſionē motuū nō eē ppetuā. ut ſatꝫ pꝫ. iō vꝫ ꝙ phs h ꝓbat aliquē vnū motū eē ꝯtinuū ⁊ ppetuum. ⁊ ille ē motꝰ p̄mꝰ. ſ. motꝰ celeſtis. Et hāc opionē tenet dicēs dñs Albertꝰ ꝙ phūs itēdit h ingrēſi ſit aliqs motꝰ ppetuꝰ q ſit cā ſucceſſiōis aliorum motuū: qꝛ ſi demrarem h ſucceſſionē iferiorum motuū eē ppetuā: ⁊ p h uellemꝰ tanq̄ꝫ per ſignum ſeu tanq̄ꝫ p effectū demrare ꝙ vnꝰ ē p̄mꝰ motꝰ ⁊ ppetuꝰ: tc eēt demratio iſufficiēſ: ⁊ eēt demratio circularis. qm̄ hic ꝯcluderet ꝙ eēt aliqs motꝰ ppetuꝰ p h. qꝛ ſucceſſio motuū eſt ppetua. Et in 2° de gnatione ꝯcludit motꝰ iferiores eē ppetuos ſꝫ ſucceſſionē p h ꝙ latio circl'i ē ppetua. ⁊ tc eēt demratio

circularis. Et pp̄ h̄ dicit Alber. q̄ ph̄s h̄ inueſtigat il lud ex q̄ i 2° de gn̄a. ꝓcedit. vʒ. q̄ ē aliqs vn⁹ mot⁹ p̄m⁹ ꝛ ꝑpetu⁹ q̄ ē cā ꝯtinue ſucceſſiōis motuū iferio ruʒ ꝛ i mā gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū. ¶ Alijs tn̄ nō placet ſic dicē. ſʒ dn̄t q̄ ph̄s h̄ ꝓbat motū ſʒ gen⁹ ſeu motū i cōi eē ꝑpetuū. ꝛ h̄ ꝓbāt quadrupl̄r. tū q: media ſūt cōia: tū q: iferi⁹ faciet īqſitionē ſpā lē de eternitate p̄mi mot⁹ qd̄ non faceret ſi h̄ eſſet ſufficiēter ońſū: tū q: ph̄s iferi⁹ i demr̄ando p̄mū motū eē ſempit̄nū vtit̄ demr̄atꝫ h̄: qd̄ nō faceret ſi h̄ ꝓbaret p̄m motū eē et̄nū: tū q: iferi⁹ īqrit an ali qua ſemp moueātur: qd̄ fruſtra q̄reret ſi h̄ ꝓbaret motū celeſtē eē et̄nū. ¶ Mihi tn̄ vi̇ q̄ rōnes ille nō ꝯcludāt. p̄a eni nō ꝯcludit. q: ꝑ media cōia ap propata ꝯni ſp̄ali pōt ꝓbari ꝯ ſp̄alis: ꝛ ſic ē hic vt videbit̄. nec ēt rō 2ª ꝯcludit: q: ph̄s frequēter pro bat eādē ꝯnē in diuerſis locis. ꝛ iō cū h̄ q̄ inferi⁹ ꝓbat motū eē eternū: bn̄ ſtat q̄ ēt h̄ ꝓbat illō idē: ꝑ aliō tn̄ ꝛ aliō me^m h̄ ꝛ ibi. nec 3ª rō ꝯcludit. q: ph̄s iferi⁹ i ꝓbādo p̄m motū eē eternū vtit̄ aliqb⁹ decl̄atis h̄. ſed non vtit̄ ꝯne p̄ncipali h̄ declarata. Nec valet rō 4ª q: ph̄s iferi⁹ vbi īqrit an aliqua ſemp moueātur itēdit decl̄are q̄ ſemp mouent̄ ꝛ q̄ nō. Uñ ī in multis locis querit ph̄s illud qd̄ prius decl̄auit. q: mltotiēs ꝛ ī varijs locis q̄rit eādē ꝯnē ſicut multotiēs decl̄at ꝯnē eādē in diuerſis locis.

¶ Si igitur cōtingit aliqñ nihil moueri: du pl̄r neēe eſt h̄ accidere. Aut eni ſic Ana xagoras dicit. īquit eni ille ſil̄ oib⁹ exiſten tib⁹ ꝛ quieſcētib⁹ i īfinito tp̄e motū facere ꝛ itellectū ꝛ diſgregare. Aut ſicut Empe docles i p̄te moueri: ꝛ iterū qeſcere. Mo ueri quidē cū amicitia ex mult̄ faciat vnū aut diſcordia mlta ex vno. Quieſcere āt in medijs tp̄ib⁹ dicēs ſic: inquātū qdē ex plib⁹ vnū dicit aptū fieri: inquātū āt iterū ex vno geminato plima ꝑficiūtur. Sic q̄ fi unt res: ꝛ nullo mō ipſi⁹ ē ſm vnū: ſic aūt ꝑmutant̄ nec ſimul ꝑficiunt̄. Sic autem ſp ſūt imobiles ſm circulū. Hoc eniʒ q̄ ſic ꝑmutātur ab hic idē dicē ipʒ opinādū ē. Cōſiderādū igit̄ de hoc quō ſe hēt: pre ope eni ſolū ad nāē ꝯſiderationē ſcire ue ritatē. ſed ad ſcientiaʒ de principio p̄mo:

¶ Hic oñdit q̄ ponētiū motū nō eē eternū erāt due opiones: quaꝝ vna fuit Anax. 2ª vō fuit Empedo clis. Nā Anaxagoras poſuit q̄ oia p̄ exiſtebāt in qdā chaos cōfuſo tp̄e īfinito ſub qete. ita q̄ nunq̄ ꝑfuit mot⁹: ꝛ q̄ poſtea icepit itellect⁹ q̄ eſt de⁹ apō ipʒ diſtiguere ex mixto ꝛ exhꝫre ea de latitatione i actū. Uñ breuiter Anax. poſuit q̄ oia p̄ qeſcebāt tp̄e īfinito ꝛ in qdā chaos: ꝛ poſtea itellect⁹ qui ſo lus eſt impmixt⁹ icepit mouere ꝛ diſtiguere illud chaos ꝯfuſū ſeparādo res abinuicē ꝛ cāndo motū. ¶ Alia vō fuit opio Empedoclis ponētis q̄ in ali qua p̄te tp̄is eſt mot⁹ ꝛ in aliqua nō. ſed tūc omnia qeſcebāt. ponebat eni q̄ amicitia vl̄ diſcordia ſiue lis erāt p̄^c cāē oium: ita q̄ amicitia i cōgregādo vl̄ vniēdo elt̄a ꝛ p̄tes vniuerſi ē cā corruptiōis mun di: qm̄ eē vniuerſi ꝯſiſtit i ordine ꝛ diſtictiōe p̄tiū: ꝛ poſuit q̄ lis in ſegregādo elt̄a ꝛ p̄tes vniuerſi ab inuicē ē cā gn̄atiōis mūdi reſpectu tn̄ mixtoꝝ poſu it eʒ: qm̄ amicitia ꝯgregādo elt̄a adīuicē ē cā gn̄a tiōis mixtoꝝ. ꝛ lis i ſegregādo ē cā corruptionis mixtoꝝ. In medio āt tp̄e mot⁹ iter actionē litis ꝛ actionē amicitie poſuit oia eē i qete. ꝛ ſic dicit q̄ i l finitū mot⁹ toti⁹ ſuccedit qeti ꝛ qes motui. ꝛ hanc ſniaʒ ſcripſit metrice: vt pʒ i l̄ra. ¶ Uñ ſciēduʒ ſm ꝯ^{tes} h̄ q̄ ph̄s i recitādo opiones illoꝝ q̄ poſuerunt mūdū nō ſp eē nō recitauit opionē Platonis: quia Plato poſuit mūdū icipe eē: nō tn̄ poſuit motū ici pe eē: q: dicit q̄ anteq̄ mūdus eēt fact⁹ oia moue bātur motu iordiato: quē de⁹ poſtea ad ordinē re duxit. ¶ Cōſiderādū āt. ¶ Hec ē 3ª p̄tic̄la p̄me p̄tis p̄ncipalis hui⁹ capl̄i in qua ph̄s narrat vtilita tē īqſitiōis hui⁹ dicēs q̄ ē ꝯſiderādū quō ſe hēt circa eternitatē mot⁹. ꝛ dicit q̄ iſta ꝯſideratio non ſolū ē vtilis ad ingrēdū v̄itatē i ſcia nāli. ſed ēt eſt vtilis ad ſciam de p̄ p̄n°. ſ. ad metaph̄icā: qm̄ ad i ueſtigādū p̄m p̄n^m eē vtit̄ ph̄s ꝑ p̄n° eternitate mo tus. ¶ Uñ ſm ꝯ^{tem} ē notādū h̄ q̄ diu⁹. i. metaphi ſicus accipit p̄ª p̄n° mouētis eē a nāli ꝛ nullā viā hēt ad demr̄andū p̄m motorē eē niſi accipiat ipſas ꝑ ꝯſtāti a nāli: ꝛ iō ꝯ^{tor} reprobat h̄ Aui. ꝛ Algaçe lē eius ſequacē q̄ dixerūt metaphiſicā poſſe demō ſtrare p̄m motorē eē aut aliquā formā abſtractaʒ a mā eē. Uñ dicit ꝯ^{tor} q̄ illud qd̄ Auicē. eſtimauit ſ. q̄ diuus dʒ demr̄are p̄m p̄n^m eē ſlm: ꝛ via qua finxit ipm̄ iueniſſe qua vſus eſt in ſuo libro: ꝛ ſimi liter algaçel ipſum ſequens eſt via tenuis ꝛ nō de monſtratiua aliquo modo: quare ꝛc̄.

¶ Incipiem⁹ āt p̄mū ex diffinit̄ a nobis in phiſicis p̄us. Dicim⁹ aūt motū eē ende lichiā. i. actū mobil̄ ſʒ q̄ ē mobile. Neēe ḡ exiſtere res poſſibiles moueri ſʒ vnū quenq̄ motum.

¶ Hec ē 2ª p̄s p̄ncipalis hui⁹ capl̄i in qua ph̄us pro bat ꝯclōnē ſuā. ſ. q̄ ſp fuit ꝛ erit mot⁹: ꝛ ꝯtinet du as p̄ticulas. q: in p̄ª ph̄us p̄mittit q̄dā neceſſaria ad ꝓpoſitū. In 2ª ibi ¶ Et h̄ neceſſariū ꝛc̄. ¶ Decla rat ꝓpoſitū ſuū. In p̄ª igit̄ p̄ticula hui⁹ p̄tis ph̄us p̄mittit duo neceſſaria ad ſuū ꝓpoſitū oñdēdū. p̄m ē q̄ mot⁹ p̄ſupponit mo^{le}. 2^m ē q̄ mot⁹ p̄ſupponit mouēs. p̄ decl̄at̄ q̄. ſ. mot⁹ p̄ſupponit mobile. ꝛ h^c eſt p̄ª ꝯ annexa: ſeu ꝓſillogiçata hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ dupl̄r. p̄ ꝑ diffōnē mot⁹ datā 3° hui⁹. que ē q̄ mo tus ē actus mobilis inquātū mobile: ex qua ſequit̄ q̄ mot⁹ p̄ſupponit mo^{le} cū actus p̄ſupponat illud cui⁹ eſt actus. i. ſubm̄. ꝛ motus eſt actus mobilis.

¶ Et ſine mot⁹ diffōne ois vtiq̄ cōfitebit̄ neceſſariū eē motū ipoſſe moueri ſʒ vnū quenq̄ motū: vt alterari alterabile: ferri autē ſm locū mutabile. Quare pri⁹ opor tet eſſe combuſtibile q̄ʒ comburat̄: ꝛ cō buſtiuum q̄ʒ comburere.

¶ Scdo ꝓbat̄ eādē ꝯ ſine diffōne mot⁹: ꝛ ꝑ iductio nē: qm̄ iductiue pʒ i oi ſp̄e mot⁹. ſ. q̄ mot⁹ p̄ſuppo nit mo^{le}: qm̄ alteratio p̄ſupponit alterabile ꝛ aug mētatio augmētabile ꝛ motus localis p̄ſupponit mobile ſm locū ꝛc̄. Oē eni qd̄ mouet̄ poſtq̄ non mouebat̄ neceſſe ē vt p̄us eēt poſſibile moueri. hoc igit̄ eſt p̄m neceſſariū qd̄ ph̄us p̄mittit. vʒ. q̄ mot⁹

pſupponit mobile. ⁊ cōbuſtibile cōbuſtiuum ⁊c. ¶ Scdm vo necīu qd phs pmittit ē ꝙ ſic motꝰ pſupponit mole ita motꝰ pſupponit mouēs. qm ad h ꝙ aliqd cōburaẽ debet eē cobuſtiuū: ⁊ ſic motꝰ pſupponit duo. ſ. mole ⁊ mouēs. ¶ Hic ſūt ſex notāda. Primū ē ꝙ ē necē ꝙ mole ſit añ motū in vnoq́ qz gñe motuū: ⁊ accipit h añ ſm tps ita ꝙ mole in pō ſm tps pcedit motū i actu. ¶ Scdo notādū ē qliter debeat illd itelligi. ſ. ꝙ motū i pō ē pus tpe eiꝰ qd ē i actu. qd ꝯ¹ᵒʳ expōit ſic. d. ꝙ h duobꝰ modis pōt ꝯtigē. ſ. ꝙ motū i pō pcedit tpe motū i actu: grū vnꝰ ē ut motū i q ē pō ſit altiꝰ ſpēi a ſpe motū i q ē motꝰ. Scds ē ut illd mole i q ē pō ad motū ſit motū i actu. i. ꝙ motū i pō ē idē nūo cū motu in actu. Primꝰ motꝰ iuenit i duobꝰ. ſ. i motu gñationis ⁊ corruptiōis ⁊ i motibꝰ trāſmutatiōis q ſunt corpoꝝ ſimpliciū qñ mouent a gñante ad formā altiꝰ ſpēi. ut cū terra mouet ſurſū ut ex ea generet ignis: motū i pō ē terra: ⁊ motū i actu ē ignis gñatus ex t̄ra. ⁊ ſilr i motu gñatiōis ⁊ corruptionis pō ē i vno. ſ. i illo ex q ſit gñatio. ⁊ actꝰ i alio. i. ipo gñato: ⁊ ſic motū i pō ⁊ motū i actu nō ſūt idē nūo ut ſi ignis gñet ex oleo ul' ex ligno. illd oleū uel lignū ē motū i potētia ⁊ ignis genitꝰ ē motū i actu. ¶ Hoc tm̄ nō vī necē ꝙ oē qd ē motū i pō pōt eſſe motū i actu: qz pō nō dī niſi reſpectu actus. ⁊ iō ſi aliqd eēt motū i pō qd tm̄ nō poſſet eē motū i actu ſeqtur ꝙ pō eēt ad ipoſſe. Un̄ nō vī bn̄ dem̄ ꝙ aliqd ſit i pō ad motū altꝰ. ¶ Dicēdū ē ꝙ p enſ i pō qtū ad ppoſitū ſpectat poſſumꝰ itelligē duo. ſ. ul' ens i pō qd. ſ. pōt exire i actū. ul' ens i pō. ſ. ex q fiet ul' pōt fieri ens i actu. Dico igit ꝙ phs p motū i pō nō itelligit motū qd ſʒ ſe pōt exire i actū: ſed itelligit motū ex q pōt fieri ens i actu: qm cū ignis gñet ex oleo oleū nō ē motū i pō. qd. ſ. mouebit in actu. ſed ē motū i pō ex q gñat motū i actu. ſ. ignis q actu mouebit ſurſū. v. g. Nos dicimꝰ ꝙ antichriſtus ſeu hō naſciturꝰ ē i pō hō: qz antichriſtus ē illud qd erit hō i actu: ⁊ nos dicimꝰ ꝙ ſpma ē i pō hō: qz ſpma ē illd ex q fiet hō i actu. ⁊ ſic dicimꝰ ꝙ panis ē i pō ſanguis: nō qz panis ē aut erit in actu ſanguis: ſʒ qz panis ē illd ex q fiet ſanguis in actu. Alr pōt itelligi ꝙ mā remanēs i motu i actu ē pⁱ i pō ad motū ⁊ poſtea reducit ad actū. ſ. ut actu mouet nō i ſe ſolo: ſʒ i aliq toto cuiꝰ ē ps qd p mouet ⁊ ſic alid ē motū i pō. ſ. mā pᵃ ⁊ alid motū in actu. vʒ. qd ſm ſe ⁊ p mouet. ¶ 3° ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ſbʒ motꝰ trāſmutatiōis eltoꝝ i q ē pō pcedēs hūc motū i tpe ē corpꝰ ex q eltū gñat. v. bi. g. Qñ ignis gñat ſʒ totū ſtati hēt ubi qd ē ſupiꝰ ſm totū: ⁊ qñ gñat ps ſingla illiꝰ ſtati hēt ſingulā ptē illiꝰ ubi. hᶜ ꝯ¹ᵒʳ. qd ego ſic itelligo ꝙ ignis i actu ⁊ ps ignis in actu ſtati hēt ubi ſupiꝰ niſi ipediat. ¶ 4° ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ pō q ē i igne i actu ad motū ſupiꝰ nō ē pō nālis: qm ipoſſe ē ꝙ pō i igne ad motū ſupius qñ ignis mouet ſupiꝰ ſit pō nālis: qz ſi ſic eēt tūc ꝯria eēnt i eodē ſbo ⁊ i eodē tpe. ſ. pō motꝰ: ⁊ motꝰ i ſit: qd ē ipoſſe. Pō eni ignis ad motū ſupiꝰ q ē cōiūcta cū foia ignis ē pō violēta ⁊ nō ē pō ignis nālis: ſʒ pō nālis ad eē ſupiꝰ ē ꝯiūcta cū foia alicuius alteriꝰ ſpēi ex q gñat ignis. Ex q loco appet ꝙ ꝯ¹ᵒʳ uelit ꝙ motꝰ ignis ſupiꝰ nō ſit nālis ſʒ violētus: ⁊ ꝙ motꝰ t̄re ex q gñat ignis ad locū ſurſū ſit motꝰ nālis: qz ſi pō ad motū alicuiꝰ nō ſit nālis nec ille motꝰ erit nālis. Un̄ ꝯñter ē dicēdū ꝙ motꝰ dī violētꝰ dupl'r ul' qz ē a pñº extriſeco ꝯ icliationē illiꝰ moti: ul' qz mole ē ipeditū ab extriſeco a pfectione ſua ad quā tēdit: ita ꝙ motꝰ ipeditꝰ a ſuo termio ad quē mole iclinat nālit' dicat motꝰ violētꝰ. Primo dico ꝙ motꝰ ignis ad ſupiꝰ nō ē violētꝰ: ſʒ ē nālis. qz ē a pñº itriſeco: ē tm̄ violētꝰ 2°. qz eſt ipeditꝰ a pfectione ſua ad quā nālit' ignis iclinat. qz ſi ignis nō ipediret a ſuo loco nāli i mediū i q mouet ſtati eēt in loco ſuo nāli. Un̄ ꝯ¹ᵒʳ dīc ꝙ pō nālis ad motuʒ ⁊ motꝰ ſūt ꝯria: qd ē neꝫ de pō añ actū. ſʒ nō ē uerū de pō cū actu: ⁊ ſic diſtiguit de motu violento ita pōt diſtigui de motu nāli. ¶ 5° ē notādū ſʒ ꝯ¹ᵉᵐ ꝙ qñ elemēta gñant ⁊ mouent localr ſp motuʒ in actu pcedit aliqd altꝰ ſpēi q corrupto elʒ gñat ul' localr mouet i actu. Ex q ifert ꝙ ex ipo nō ente in actu p pōʒ ⁊ ex illo qd eſt in pō tm̄ ⁊ nullo mō in actu ꝯiūcto cū foia nihil ſit. qz nūq̄ vnū ꝯriū mutat i ſuū ꝯriū: qm albedinē fieri nigredinē ē ipoſſet aut calorē frigꝰ iqꝫuis vnū ꝯriū fiat poſt alid ut frigus poſt calorē. Et iō ꝯ¹ᵒʳ rephēdit ſarracenos ⁊ loquētes ſue legis q poſuerūt ex nihilo fieri aliqd: qz illd qd nō ē viſibile eſtimauerūt eē nihil. ⁊ nitūtur ad cōfirmādū h. qz mos ē dicē ꝙ ſbm ex q eſt gñatio ē necīu agēti pp diminutionē agētis: ⁊ iō ſi agēs nō ſit diminutū pōt pducē aliqd ex nihilo. Sʒ ꝯ¹ᵒʳ dīc ꝙ ille eſtimatiōes ſūt vulgares ⁊ nō uere. Agēs eni nō poſſe agē aliqd ipoſſe nō dī eē diminutio. ſʒ dicē agēs facē ſeu poſſe facē aliqd ipoſſe ē deceptio. ¶ 6° ē notādū ſup h ꝙ phs dīc ꝙ nihil mouet niſi illd qd poſſe erat pus moueri. Intelligēdi ſūt duo modi poſiti. ſ. pō q inuenit in ipſo moto ⁊ pō q inuenit i mā moti. Et itēdit ꝙ vna iſtarū pōrū ē ad moueri ut illa q ē i mā. ⁊ alia ad motū eē: ut illa q ē i moto. Et dīc ꝙ illa pō q ē ad moueri nō ſolū excedit pōʒ exñtē i paſſo ſʒ tpſ: ſʒ ēt pcedit ſm tps ꝟtutē actiuā exñtē i agēte: qz illd qd cōburit prꝰ erat inatū cōburi. ⁊ iō oē agēs qd qñq̄ pōt agē ⁊ qñq̄ nō necīo inuenit qñq̄ i pō: ⁊ qñq̄ nō. Iſta oīa ſūt neceſſaria ⁊ ꝟa ut dicit ꝯ¹ᵒʳ.

¶ Ergo ⁊ hoc neceſſariū ē: aut facta aliqñ eē cū nō prꝰ eēnt aut perpetua eſſe.

¶ Hec ē 2ª pticula 2ᵉ ptis pñˡⁱˢ huiꝰ ca. i q phs declarat itētionē ſuā. d. ꝙ ſp fuit ⁊ erit motꝰ. Et cōtinet duas ptes. qz in pª phs oñdit pᵐᵘ motū eē perpetuū ex pte añ: ita ꝙ pmꝰ motꝰ nunq̄ icepit. in 2ª ibi, Eadē rō ē. oñdit ꝙ pmꝰ motꝰ ē eternꝰ ex pte poſt: ita ꝙ motꝰ pmꝰ nunq̄ deficiet: ⁊ p hoc ſoluit pª qo pñˡⁱˢ huiꝰ octaui q ē an ſp fuit ⁊ erit motꝰ: qz pbato ꝙ pmꝰ motꝰ ē ppetuꝰ ex pte añ ⁊ ex pte poſt ſoluit qo de eternitate motꝰ: qz ex hoc pʒ ꝙ ſp fuit ⁊ erit motꝰ. Hec igit ē pª ꝯ pñˡⁱˢ huiꝰ li. ſ. ꝙ motꝰ pmꝰ ē ppetuꝰ: ⁊ hec ꝯ pbat ſic. Illd qd ſp fuit ⁊ ſp erit ē ppetuū. ſʒ motꝰ ē hᵐ. g. maior ē de ſe nota: ⁊ minor pbat qtū ad utranq̄ ſui ptē. p tm̄ pbat ꝙ motꝰ pmꝰ ſp fuit. 2° ꝙ motꝰ pmꝰ ſp erit: ⁊ hoc pbabit i 2ª pticula huiꝰ ptis. ſ. ibi, Eadē rō ⁊c. Qꝫ āt pmꝰ motꝰ ſp fuit: pbat dupl'r ſeu duplici via. via pª ſumit ex pte motꝰ. 2ª vo via ſumit ex pte tpis. Et pro euidētia pᵉ rōnis phs p pmittit vnā diuiſionē. ⁊ ēt ſupponit vnū necīu ad ppoſitū. Diuiſio igit quā pōit phs ē illa. Cū eni motꝰ pſupponat mole ⁊ mouēs opʒ ꝙ mobilia ⁊ mouētia aut ſint aliqñ facta cū pus nō eēnt aut ſint ppetua: hec igit ē diuiſio quā pōit phs. vʒ. ꝙ aut mobilia ⁊ mouētia ſint

aliqñ fcā cū pri⁹ nō eēnt: aut ſūt etna. Ad applicādū igit iſtā diuiſionē ad pᵐ motū ⁊ ad pᵐ moˡᵉ pħs ſupponit aliqd eē pᵐ motū ⁊ aliq̄ p mota: ⁊ h̄ ſupponit ex 7ᵒ hui⁹. q2 ſi nō eēt pᵐ motū iueniref infinita magnitudo in actu ⁊ inueniref motū infinitū ptranſire in tpe finito ſpatiū infinitū ut declaratū eſt in pncipio ſeptimi huius ut dicit ɔᵗᵒʳ.

¶ Si qdē igit factū ē mobiliū vnūqdq3 neceſſariū ē pri⁹ accepta mutatiōe aliā mutationē factā eē: ⁊ motū ſ3 qd factū ē poſſibile motū eē aut moueri. Si autē q̄ ſūt preerant ſemp motu non exiſte: irronabile quidem videtur ⁊ ab inſcientibus.

¶ Hic pħs pſeqtur illā diuiſionē formādo pmā rōnē. circa quā ſic pcedit. q2 p ponit rōnē. 2ᵒ ponit rñſionē q̄ poſſet dari ad rōnē. ⁊ h̄ ibi ⌊ Alia qdē ⁊c. ⌋ Suppoſito igit q ſit pm⁹ mot⁹. ⁊ aliqd pᵐ mobile rō formaf ſic. Mot⁹ pm⁹ aut ē etn⁹ aut nō: ſi ſic habef ppoſitū. ſi nō ſit etn⁹ ſeqtur ipoſſe. ſ. q añ pᵐ motū fuit mot⁹. qd ē ipoſſe. ɔña pbaf ſic. Mot⁹ p̄ſupponit mobile ⁊ mouēs: qrit igit aut mobile motū p motu ⁊ mouēs illd mobile motu p̄ fuerūt aliqñ facta cū pri⁹ nō erāt: aut ſūt ppetua. ſi dēf pmū cū mobile aut mouēs nō poſſit eē factū niſi p motū ⁊ mot⁹ q̄ factū ē mobile motū p motu aut mouēs pcedit motū: quo pᵐ mobile mouef: ſeqtur q ante pᵐ motū fuit mot⁹ qd ē ipoſſe. ɔña p3. q2 mot⁹ per quē ſit mobile uł mouēs pcedit motū quo illd mobile mouef. ⁊ ſic ſeqtur q ſi mobile aut mouēs uł alterꝫ illoꝝ ſit fcm̄ q mot⁹ quo illd ē fcm̄ pcedit pmū motū: ⁊ ſic añ pᵐ motū erat mot⁹. qd ē ipoſſe. Et eodē mō arguif ſi dicaf q mot⁹ per quē fiebat mobile ē pm⁹ mot⁹. nā ille mot⁹ p̄ſupponebat mobile factū per te. ⁊ per ɔñs preſupponit motū per quē ſuū mobile fiebat: ⁊ ſic ille mot⁹ nō fuit pm⁹.

¶ At ūo magis igredientib⁹ h̄ neceſſariū ē accidere. Si eni alijs quidē mobilib⁹ exiſtētib⁹: ⁊ alijs aūt motiuis: aliqñ qdē erit aliqd pmū mouēs. h̄ aūt qd mouef aliqñ qdē nihil ſed qeſcit: op3 hoc mutari prius. Erat eni aliquid cauſa qetis. Quies eniꝫ priuatio motus eſt. Quare ante pmam mutationem erit mutatio prior.

¶ Nūc pħs iprobat aliud mēbrū diuiſiōis. ſ. q motuſ pm⁹ icepit. ⁊ q mobile ⁊ mouēs ſūt ppetua. h̄. d. oīno eē irrōnabile ⁊ a neſcientib⁹ dcm̄. qd forſitā dicit: q2 etna ſūt vniformit ſe hñtia ſp. Et pbat ideꝫ icōueniēs ſeq dato q moˡᵉ ⁊ mouēs ſint ppetua. ſ. q añ pᵐ motū fuit mot⁹ qm̄ ſi mobile ſp pri⁹ qeſcebat ⁊ de nouo icepit moueri: op3 q amoueaf cauſa qetꝫ q̄ ē ipedimētū mot⁹: q̄ cā ē uł ex pte mobił uł ex pte motoris: uł diſtātia int motorē ⁊ mobile qd nō pōt fieri: niſi p motū. g̃ ſi mot⁹ pm⁹ icepit: ⁊ moˡᵉ ⁊ mouēs ſp erat: ſeqtur q ante pᵐ motū fuit mot⁹. ſ. mot⁹ p quē tollebaf cā qetꝫ moˡⁱˢ motū motu p̄: ⁊ ſic p3 q ſi pm⁹ mot⁹ de nouo icepit ſiue mobile ſit nouū ſiue etnū ſp op3 dicere q añ pᵐ motū fuit mot⁹: qd ē ipoſſe. g̃ ipoſſe ē q pm⁹ mot⁹ icepit. ¶ Notādū ſm ɔʳᵉᵐ h̄ q ipoſſe ē q mot⁹ gñatiōis ſit pm⁹ mot⁹ q2 gñatio ē finis alteri⁹ mot⁹: ⁊ idō impoſſe ē q ſit pm⁹ mot⁹ ſm tpꝰ aut ſm nām. Nec ēt mot⁹ cui⁹ gñatio ē finis: ē pm⁹ mot⁹: q2 ille mot⁹ ē mot⁹ altatiōis. ⁊ pm⁹ mot⁹ d3 eē etn⁹: ⁊ ipoſſe ē q mot⁹ altatiōis ſit etn⁹ ut dclatū ē i fine ſexti hui⁹.

¶ Alia qdē eni mouēt ſingulariter: alia aūtē ⁊ ſm ɔtrarios mot⁹: ut ignis quidem calefacit: frigefacit aūt non. Sciētia autē videtur ɔtrariorum eſſe vna.

¶ Hic pħs remouet rñſionē q̄ poſſet dari ad hanc rōnē q̄ rñſio talł ē. ſ. q agēs uł mouēs ē dupˣ. qa qddā ē mouēs nāle. ⁊ illd pōt mouere vno motu tm̄. ut callidū pōt calefacē ⁊ frigefacē. ⁊ alid ē agēſ p rōnē ⁊ itellectū. ⁊ tale agēs pōt mouē plib⁹ motib⁹ ɔ̄trijs. ſed rō pcedēs ɔcludit de agēte nāli qd determinaf ad vnū ⁊ nō de agēte rōnali. Uñ cum aliqd mouef ab agēte nāli qd pus quieſcebat op3 cām qetꝫ remoueri p motū: ſ3 cū aliqd de nouo mouef ab agēte rōnali. cuius actio ſe hēt ad oppoſita nō op3 cām qetꝫ amoueri. Uñ i talib⁹ nō op3 q cā mot⁹ ſit alia a cā qetꝫ. nec q mouēs aut mobile habeat aliā diſpōnē: qñ mobile mouef: ⁊ aliā qñ mobile qeſcit. cū igit pm⁹ motor ſit agēs rōnale: vꝫ q pōt aliqñ mouē ⁊ aliqñ nō mouē abſq3 h̄ q deficiat diſpō aliq̄ p quā mouet h̄: ⁊ h̄ mouef: ⁊ ſic vꝫ q pm⁹ motor pōt de nouo cāre aliquē pᵐ motum abſq3 hoc q remoueaf aliqua cauſa quietꝫ precedentia: aut aliqua diſpoſitio precedens.

¶ Uidef igit ⁊ ibi eſſe aliqd ſimili mō frigidū eni calefacit cōuerſum quodāmodo ⁊ ambiens: ſicut ⁊ peccat uolūtari⁹ ſciēs quoniam econtrario utitur ſcientia.

¶ Iſtā rñſionē remouet pħs pmittēs p̄ q ea q̄ agūt nāliter p ſe ſe hñt ad vnū: ita q p ſe agit vnū ɔ̄trioꝝ p accñs tñ qñq3 mouet ɔ̄triū ut p3 de frigido: qd licꝫ p ſe frigefaciat tñ qñq3 p accñs calefacit. q2 fac calorē reuerti de extriſeco i itriſecū. Ita ē i agētib⁹ p itellectū ſcie: qm̄ medicina ē p ſe cā vni⁹ ɔ̄trioꝝ utputa ſanitatꝫ: ⁊ p accñs ē cā egritudis: ut ſi aliqd pꝑter aliqd abutaf medicina i ɔ̄triū illi⁹ ad qd ordiatur. Hoc p tāto iducif. q2 agēs rōnale qñq3 eſt cā vni⁹ ɔ̄trioꝝ p accñs ⁊ alteri⁹ p ſe ſicut ⁊ agens nāle. ¶ Uñ in h̄ ɔueniūt q utrūq3 agēs pōt eē p ſe cā vni⁹ ɔ̄trioꝝ ⁊ p accñs cā alteri⁹: tñ agēs rōnale hēt p ſe agere utrūq3 ɔ̄triorū. Et ɔᵗᵒʳ. d. hic q frigidū calefacere p accñs ē ſiłe peccato artificis qñ errat ut qñ utif ſcia ſua i ɔ̄triū finē ut i quē ē p ordiata. In v̄tutib⁹ aūt rōnabilib⁹ ſūt due actiōes ɔ̄trie eēntialiter. ¶ Hoc igit pmiſſo pħs ſoluit illā rōnē. q̄ ſolū ɔſiſtit i h̄ q nec agēs nāle nec agēs rōnale agit de nouo cū pus nō egit niſi pp aliquā nouā cāꝫ. Et dicit ɔᵗᵒʳ h̄ q motores rōnales nō qeſcūt qñq3 ⁊ qñq3 nō niſi pp renouationē trāſmutationū factā in eis ex extriſeco ut i aīa ſeu i corpe. ſi eni aīa moueaf poſtq3 nō mouebaf ē necē ut i ea fiat appetit⁹ q nō erat aut cōcupiſcētia: ⁊ illa cōcupiſcētia aut appetit⁹ nō fiūt i ea niſi p trāſmutationē pcedētē ab aliq̄ ente ex animā. Et h̄ pbat ɔᵗᵒʳ. ſ. q ad nouitatē mot⁹ reqrif alia diſpō noua i ipſo agēte uł i aliq̄ extriſeco. d. q ſi poſuerim⁹ agens in oīb⁹ diſpōnibus exñtib⁹ in ipo ⁊ exñs i diſpōne qetꝫ idē cū in ipſo in diſpōne mot⁹: tūc necē ē ut nō fuerit digni⁹ mouere in illa hora q3 qeſcere. ⁊ ſic aut neq3 quieſcet aut neq3 mouebif. aut qeſcet ⁊ mouebif inſił: qd ē ipoſſe. ¶ Itē dicit ɔᵗᵒʳ q cū pportio illius qd

bēt pōm agēdi ɔ̄ria fuerit eadē nō facit alteꝝ illo- rū. ꝛ ɔ̄ loquētes legis sue.d. ꝙ cū uolūtas fuerit ad inouādū aliquā rē vna hora necīū ē ut i uolūta te fiat i illa hora ɔcupiscētia i agēte q̄ nō erat an̄: ꝛ illa ē cā ꝓpinq̄ ad agere: ꝛ cā illiꝰ ɔcupiscētie ē p̄- sentia tpis ꝛ p̄ntia tpis q̄ nō erat an̄ aut ē trāsmu- tatio aut sequēs trāsmutationē. Et sic remotio p̄di cte rñsiōis ɔsistit i h̄.s.ꝙ si agēs rōnale causet mo tū p̄ de nouo opꝫ ꝙ sit alia noua dispō p̄cedēs ex parte alicuius: ꝛ sic an̄ p̄mū motū foret alius pri- mus motus. quod est impossibile.

C Si igit queciīqꝫ posiia sunt facere: aut pa ti: aut mouere: aut moueri. Hec aūt mo- ueri nō penitꝰ posiia sūt: sed sic se h̄ntia ꝛ ꝓxima alteruttis sunt. Quare cū ꝓximā tur: aliō mouet: aliō aūt mouet: cū sint: ut sit h̄ qdē motiuū illud ṽo mobile. Si igt nō semp mouebat: manifestū ēt ꝙ nō se hēbāt sicut nūc posiia: h̄ qdē mouere: illō āt moueri: h̄ oportuit mutari alteꝝ illoꝝ. Necesse eni in his q̄ sūt ad aliqd h̄ acci- dere: ut sicui nō est duplū: nūc aūt est du plū mutari: sed nō utrūqꝫ alterū. Erit er- go quedam prior mutatio prima.

C Illō qō ph̄s iā narrauit.s.ꝙ cū motoꝛ ꝛ motū pri us erat ꝛ motoꝛ nō mouebat nec motū mouebat opꝫ ad h̄ ꝙ motoꝛ de nouo moueat ꝛ moᵇˡᵉ moueā tur aliquā dispōnē nouā eē ex pte motoris uel ex pte moti ul' ex pte alicuiꝰ extrīseci. Hic itēdit de- cl'are id qō narrauit. vn̄ itēdit decl'are ꝙ si motoꝛ icipiat de nouo mouere aliqō moᵇˡᵉ nec̄e est aliquā trāsmutationē p̄cedere i motore aut i moto aut in utroqꝫ aut i aliq̄ extrīseco. ꝛ hec ē 2ᵃ ɔ̄ de annexis q̄ ꝓbat sic. Si aliqs motoꝛ icipiat de nouo mouē aliqō mobile opꝫ ꝙ iter motorē ꝛ mobile sit facta de nouo aliq̄ relatio q̄ nō fuit an̄: qꝛ inter motorē i actu ꝛ motū i actu gn̄at aliq̄ relatio q̄ nō fuit an̄ q̄ꝫ mouēs icipet mouē. qō ꝓbat ꝓbatiōe exēpla- ri. Nā si h̄ nūc sit duplū illi ꝛ p̄us nō: opꝫ ip̄m uel eiꝰ correl'm ul' utrūqꝫ hr̄e aliā q̄ntitatē nc quā p̄us nō habuit q̄ nō acgrit sine trāsmutatiōe: g̊ nec̄e est ut an̄ trāsmutationē positā.s.q̄ motoꝛ de nouo mo uet moᵇˡᵉ sit trāsmutatio i motore aut i moto aut i utroqꝫ aut i aliq̄ extrīseco p̄ quā auferī ipedimē- tū pp̄ qō mouēs nō mouebat p̄us nec moᵇˡᵉ moue bat: ꝛ illa trāsmutatio ē p̄oꝛ q̄ꝫ motꝰ q̄ mouēs mo uet moᵇˡᵉ: qꝛ ablatio ipedimēti p̄cedit effectū ꝓue niētē ex ablatione impedimēti: g̊ si motoꝛ ꝛ moᵇˡᵉ fuerit ab et'no: si motoꝛ icipiat de nouo mouē mo bile nec̄e ē aliq̄ꝫ trāsmutationē p̄cedē illū motū i motore: aut i moto aut i utroqꝫ aut i aliq̄ extrīseco ꝛ sic an̄ trāsmutatiōez q̄ posita ē trāsmutatio p̄ᵃ fu it illa trāsmutatio. qō ē ipoſe. Un̄.d.ɔ̄ᵗᵒʳ ꝙ hec de mr̄atio ē ul'is i oī motore siue in ɔ̄ ruie rōnali siue nāli. C Intelligēdū ꝙ ex h̄ loco accipiūt aliqui ꝙ oīs relatio noua regrit nouā trāsmutationē i aliq̄ extremoꝝ ul' i utroqꝫ: qꝛ ph̄s vī h̄ dicē: ex p̄ſſe tn̄ i stātie sūt ɔ̄ hoc. Nā iter p̄ciū ꝛ app̄ciatū i actu p̄t fieri noua relatio absqꝫ mutatiōe fcā in aliq̄ extre moꝝ ul' i utroqꝫ. qm̄ ego possū uēdē tibi aliquā rē a me ml'tū distātē p̄ pecunia exīte i archa tua nul la mutatiōe facta circa rē uēditā nec circa pecuniā hoc eni posito fit noua relatio iter rē uēditā ꝛ pecu niā absqꝫ mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ. g̊. C Itē iter vidēs i actu ꝛ visū i actu ē relatio q̄ pōt fieri absqꝫ mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ ul' i utroqꝫ: qm̄ si soꝛ. nō nō videt lapidē pp̄ aliqō ipedimētū ex pte medij: soꝛ. qescat oīno ꝛ lapis silr' remoueat ipedimētū ex pte medij. soꝛ. ē de nouo vidēs lapidē i actu ꝛ la pis ē de nouo visus i actu. ꝛ sic acgrit noua relatio iter vidētē soꝛ. ꝛ lapidē visum: ꝛ tn̄ neutrū extre- mū est mutatū. Pōt igit noua relatio iter aliq̄ ex- trema acgri de nouo absqꝫ noua trāsmutatiōe ali- cuiꝰ extremoꝝ ꝛ hoc ē ɔcedēdū: ꝛ iō ꝓpositio ph̄i nō ē ul'r ṽa. Sꝫ ɔ̄ᵗᵒʳ supplet eā sic.d.ꝙ noua rel'o nō acgrit sine noua mutatiōe i aliq̄ extremoꝝ ul' i aliq̄ extrīseco: ꝛ sic dꝫ itelligi dictū ph̄i. ꝛ hoc suf- ficit ad ꝓpositū. qꝛ si noua relatio p̄cedat p̄ᵐ motū seqt ꝙ aliq̄ trāsmutatio p̄cedit p̄ᵐ motū. ṽba ɔ̄ᵗᵒ sūt illa. Cū oīs relatio sequit trāsmutationē ꝛ iter motū p̄ motū ꝛ suū motorē fiat relatio q̄ nō fuit an̄ igit nec̄e ē an̄ trāsmutationē positā sit alia trāsmu tatio i motore aut i moto aut i utroqꝫ aut i extrīse- co. hec ɔ̄ᵗᵒʳ. ꝛ per hoc supplet demōstratio Arꝭ.

C Adhuc āt priꝰ ꝛ posteriꝰ quō erūt tpe nō exīte. Aut tpꝫ nisi sit motꝰ. Si igit tp̄s nu- merus motꝰ: aut motꝰ qdā: siqdē tp̄s sp̄ est: ꝛ motū necesse est ppetuū esse.

C Cū ph̄s decl'auit p̄ᵐ motū eē eternū p̄ rōnē acce- ptā ex pte motꝰ ꝓbat eādē ɔ̄nē.s. motū p̄ᵐ eē et'nū a pte an̄ p̄ rōnē suptā ex pte tpis q̄ ē tal'. Tp̄s ē et'- nū ex pte an̄. g̊ motꝰ p̄mꝰ ē et'nꝰ a pte an̄. ɔ̄ña pꝫ p̄ h̄. qꝛ tp̄s ul' ē motꝰ p̄mꝰ ul' ē nūs motꝰ sꝫ p̄us ꝛ po steriꝰ in p̄ motu ut pꝫ ex q̄rto huiꝰ. ꝛ añcedēs.s.ꝙ tp̄s ē eternū a pte an̄ q̄ ē 3ᵃ ɔ̄ de annexis: ꝓbat tri plr. Pria rō sumit ex pte p̄oris ꝛ posterioris. Se cūda rō pꝫ p̄ auctoritates antiq̄rū. 3ᵃ ṽo ꝓbat rō- ne accepta ex pte istātis. Pria igit rō ē illa. oē qō fit de nouo suū nō eē p̄cessit ipꝫ. ita ꝙ suū nō eē ē p̄ us q̄ꝫ ipꝫ siue q̄ꝫ suū eē. sꝫ priꝰ nō ē sine tpe: g̊ si nō eē tpis fuit p̄us q̄ꝫ tp̄s sequit ꝙ tpꝫ fuit priꝰ q̄ꝫ tpꝫ. qꝛ i illo p̄ori i q̄ fuit nō eē tpis fuit priꝰ: ꝛ p̄ ɔ̄ñs tē fuit tp̄s: g̊ si tp̄s icepit eē de nouo: sequit ꝙ an̄ oē tp̄s fuit tpꝫ: sꝫ h̄ ē ipoſe. g̊ nec̄e ē ꝙ tp̄s nō icepit eē de nouo. ꝛ p̄ ɔ̄ñs ē et'nū. Ul' p̄t argᵐ fieri de p̄ tpe ꝓbādo ꝙ p̄ᵐ tp̄s ē et'nū ex pte an̄. qꝛ si suū nō esse fuit p̄usq̄ꝫ suū eē: g̊ aliqd fuit p̄us tpe p̄. sꝫ q̄ñcūqꝫ fuit p̄us tūc tp̄s fuit: g̊ si p̄ᵐ tp̄s icepit de nouo seq tur ꝙ tp̄s fuit an̄ tp̄s primū. qō est impossibile.

C At ṽo de tpe ex̄ vnū ɔcorditer intelligi vident oēs. Ingenitū eni eē dicūt: ꝛ pro- pter hoc Democritꝰ demōstrat tanq̄ꝫ i- possibilia oīa eē facta: ipoſe eni est tpꝫ fa- ctū eē. Plato aūt tp̄s gn̄at solus. Sil' eni cū celo factū eē. Celū aūt factū esse dicit. Si igit ipoſe est eē dicere ꝛ itelligē tp̄s si- ne ipso nūc: nūc aūt est medietas q̄daꝫ ꝛ p̄ncipiū ꝛ finē habēs simul: p̄ncipiū āt fu- turi tpis: finē ṽo p̄teriti necesse semp eē tē pus: ultimū eni finiti accepti tpis in aliquo ipoꝝ nūc erit. Nihil eni ē accipe in tpe p̄-

ter nūc. Quare qm̄ ē finis ⁊ pͥncipiū ipſuʒ nūc: necē ē ipſi⁹ in vtraqꝫ pte ſemp eē tē-pus. At vō ſi tp̄s: manifeſtū ē: q2 necē eſt ⁊ motū eē. Siqdē tp̄s ē paſſio qdā mot⁹.

¶ Scdo ꝓbať eadē ͻ per auctoritates antiquorum qm̄ oēs antiq̄ pter vnū. i. pter platonē dixerūt tp̄s eē igenitū. ⁊ ſolū plato gn̄auit tp̄s. Jō Democrit⁹ dicit ꝙ ipoľe ē oīa eē gn̄ata: q2 ipoľe ē tp̄s eē gn̄atū. ⁊ hoc ē ſignū ꝙ nō icepit eē. q2 oēs pħi preter Platonē dixerūt tp̄s eē igenitū: ⁊ ſolus Plato dicit tp̄s gn̄atū eē cū celo. Vn̄ Aui. i ſua ſufficientia dicit ꝙ m̄lti antiquoꝝ dixerūt tp̄s hēre ita ſtabile eē ꝙ nullo mō pōt deſtrui. ſed q̄ nitiť deſtruē tēp⁹ eo ipo ponit tp̄s. q2 ſi aliqs ponat tp̄s nō eē opꝫ ꝙ ponat tp̄s aliqn̄ nō eē. ⁊ ſi nō eē tp̄is ſit aliqn̄ ex h̄ ſeqtur ꝙ tp̄s nūc ē. q2 eē aliqn̄ nō pōt eē ſine eē tē-poris. ¶ Si ğ ipoľe. Jꝫ⁹ rō ꝓbās tēp⁹ eē etn̄ū ſumiť ex pte ipſi⁹ iſtātis. ⁊ fundať rō ſup duas ꝓpoſitiōes: q̄rū p̄ª ē ꝙ iſtās nō ueniť niſi i tpe. 2ª ꝓpoſitio ē ꝙ neceſſe ē oē iſtās. ſ. ꝙ ſit p̄nͫ vnı⁹ tp̄is ⁊ finis alteri⁹ tp̄is: qm̄ iſtās neceſſario ē p̄nͫ tp̄is futuri ⁊ finis tp̄is pteriti. Ex his ğ arguiť ſic. An̄ qδlibet nūc fuit tp̄s. ſ. tp̄s cui⁹ ip̄m nūc ē finis. ⁊ poſt qδlibet nūc erit tp̄s. ſ. tp̄s cui⁹ ip̄m nūc ē p̄nͫ: ğ tēpus ē eternū ex pte an̄ ⁊ ex pte poſt. q2 ſi tp̄s de nouo icipet ita ꝙ nullū tp̄s pri⁹ fuit eēt dare p̄ͫ iſtāſ tp̄is an̄ qδ nō fuit tp̄s. ⁊ ſi tp̄s aliqn̄ deſinet eē ita ꝙ poſt illud nullū tp̄s foret futurū: ſeqť ꝙ eēt dare ultimū iſtās toti⁹ tp̄is poſt qδ iſtās nunqꝫ foret tp̄s: ⁊ ſic pꝫ illa ͻn̄a. ſ. ꝙ qδlibet iſtās ē p̄nͫ vniuſ tp̄is ⁊ finis alteri⁹ tp̄is: ğ tp̄s ē eternū. ⁊ p ͻn̄s motus ē etern⁹. hec rō ꝓbat ꝙ tp̄s ē eternū tā ex pte an̄ qꝫ ex pte poſt. ¶ Notadū ꝙ illa rō fūdať ſup h̄ ꝙ iſtās aſſimilať pūcto in linea circulari. ⁊ nō aſſimilať pūcto i linea recta. ⁊ iō ſicut i liea circulari qlibet pūct⁹ ē p̄nͫ vnı⁹ linee ⁊ finis alteri⁹: ita qδlibet iſtās ē p̄nͫ vnı⁹ tp̄is ⁊ finis alteri⁹. ⁊ qualiť iſta rō hēat evidentiā videbiť in dubitationibus.

¶ Eadē āt rō ē: ⁊ de eo ꝙ icorruptibilis ſit mot⁹. ſic eni in eo ꝙ fiat mot⁹ accidit p̄o rē quādā eē mutatiōnē p̄ma ſic h̄ poſterior eſt poſteriori. Non eni ſimul quieſcit quod moueť: ⁊ quod mobile eſt: ⁊ quod cōburiť: ⁊ quod cōbuſtibile. Cōtingit eni cōbuſtibile eſſe: quod nō comburitur.

¶ Hec ē 2ª ps 2ᵉ pticule ſcδe ptis p̄nͥ⁹ hui⁹ capľi i q̄ pħs oñdit ꝙ p̄m⁹ mot⁹ ē etern⁹ ex pte poſt. ⁊ hec ē q̄rta ͻ de ānerīs q̄ ꝓbať dupľr. p̄ ex pte mobiľ. 2° ex pte motoris. ſ. ibi [Necꝫ motū.] P̄io igiť ͻ ꝓbať ſic. Si p̄m⁹ mot⁹ corrūpereť aut mobile motū p̄ motu manebit poſt corruptionē p̄mi mot⁹ aut nō ſed corrumpeť. ſi deť ꝙ mobile manebit poſt corruptionē p̄mi mot⁹ ⁊ mobile p̄uſ mouebať ⁊ poſtea manet imotū opꝫ ꝙ i mobili fiat aliq̄ noua diſpoſitio pp quā q̄eſcit cū p̄uſ mouebať. ⁊ illa diſpō nō acqriť niſi p motū: ğ ſi mobile manet poſt corruptionē p̄mi mot⁹ ſeqtur ꝙ poſt p̄ͫ motū erit motus. ſ. p quē illa noua diſpoſitio acqriť: ſed hoc ē ipoľe. ſ. ꝙ aliqs mot⁹ ſit p̄mū motū. ğ nō pōt dici ꝙ p̄m⁹ mot⁹ corrūpeť: ⁊ ꝙ mobile nō corrūpeť ſꝫ manebit. Si vō deť aliδ mēbrū. ſ. ꝙ mobile motū p̄ motu corrūpať cū mot⁹ pri⁹ corrūpať qꝫ mobile opꝫ ꝙ mo^le corrūpať poſt corruptionē p̄mi mot⁹ ⁊ mo^le dū moueť nō corrūpiť. ⁊ ſi corrūpiť nō niſi p motū: ğ ſi mo^le motū p̄ motu corrūpať opꝫ ꝙ poſt p̄ͫ motū ſit mot⁹. qδ ē ipoľe. Vn̄ mot⁹ q̄ p̄ͫ mo^le corrūpiť erit poſt p̄ͫ motū. ⁊ ſic poſt p̄ͫ motū erit mot⁹. vn̄ iſta rō ſupponit ꝙ poſt p̄ͫ motū nō pt eē aliqs mot⁹ ſic an̄ p̄ͫ motū nō pōt eē aliqs motus.

¶ Necꝫ motū ⁊ mouēs. Et corruptibile igiť idigebit corrūpi: cū corrūpať: ⁊ huiuſ modi corruptiuū iterū poſterius. Corruptio eni mutatio quedā eſt. Si igiť h̄ ipoſſibile manifeſtū eſt ꝙ eſt ꝑpetuus mot⁹.

¶ Scdo ꝓbať eadē ͻ rōne ſūpta ex pte motoriſ ſic. Si p̄m⁹ mot⁹ ſit corrupt⁹: quero an p̄mus motor mouēs p̄mo motu ſit corruptibilis uľ etern⁹. ſi ſit corruptibiľ opꝫ ꝙ hēat corrūpēs qδ corrūpat ipꝫ poſt corruptionē p̄mi mot⁹. ⁊ ſic poſt p̄ͫ motū erit mot⁹ ut mot⁹ p quē corrūpeť p̄m⁹ motor. ⁊ ēt ſi motor mouēs p̄ motu ſit corruptibiľ q̄rēdū eſt de ſuo corrūpēte aut ē corruptibile aut etn̄ū. ſi ſit corruptibile hēbit corrūpere. ⁊ ſic ꝓcediť i iſͫ. qδ ē icōueniēs. Si vō deť ꝙ motor nō ē corruptibilis ſed etern⁹. ⁊ mo^le qδ moueť p̄ motu ē eternū ut ꝓbatū ē p rōnē p̄cedētē. q2 alr poſt p̄ͫ motū erit mot⁹. ſ. p quē mo^le corrūpiť: ſeqtur ꝙ p̄m⁹ mot⁹ ſit etn⁹. qδ ē ꝓpoſitū. ͻn̄a pꝫ. q2 ſi motor ſit etern⁹ ⁊ mobile etn̄ū opꝫ ꝙ mot⁹ ſit etern⁹ alr càreť noua diſpō in motore aut i moto. qδ nō pōt fieri niſi p motū. ⁊ ſic ſi motor ſit etern⁹ ⁊ motū eternū opꝫ ut mot⁹ ſit etn⁹. alr foret mot⁹ poſt p̄ͫ motū. qδ ē ipoľe: ⁊ cū idē ſit mot⁹ p̄m⁹ ⁊ mot⁹ ultim⁹ ſeqtur ꝙ ſi poſt p̄mū motū eēt mot⁹ ꝙ poſt ultimū motū eēt motus qδ ē ipoľe. vn̄ iſta rō fundať ſup hoc ꝙ nullus motus pōt eē nō exñte p̄ motu ⁊c. Ex iſtis duab⁹ rōnib⁹ pōt fieri vna rō ducēs ad ipoľe q̄ talē. Si p̄mus mot⁹ corrūpeť igiť mot⁹ corrūpeť ulr ita ꝙ aliqn̄ nullus mot⁹ erit. ⁊ ſi hoc ē. ğ ē dare ultimuꝫ motū. ſed h̄ ſeqtur ipoľe. q2 ſi eēt dare ultimū motū ſeq̄reť ꝙ eēt dare ulteriorē motū ultimo motu. qδ ē ipoľe. ğ ⁊ illud ex q̄ ſeqtur. vꝫ. ꝙ p̄m⁹ motus corrūpeť. ͻn̄a ꝓbať ſic. ſi ſit dare ultimū motū ille mot⁹ hēt ſbm ⁊ efficiēs. ſ. mobile ⁊ motorē: q̄ro tūc aut mobile ⁊ motor illi⁹ mot⁹ ſint corruptibilia uľ eterna. ſi eterna: ğ remanebūt poſt ultimū motū. ğ opꝫ ꝙ i eis uľ i aliq̄ coꝝ fiat noua diſpō poſt ultͫ motū qui pri⁹ nō erat. q2 alr càrēt motū ſicut p̄us cābāt: ſed noua diſpoſitio nō acqriť niſi p motū: ğ ſi mobile motū ultimo motu ⁊ motor ſint eterna ſequiť ꝙ poſt ultimū motū erit mot⁹ p quē acqriť illa noua diſpoſitio poſt ultimū motū. Nec ēt ē dare ꝙ motor ⁊ mobile motū ſint corruptibilia. qδ ꝓbať de utroqꝫ. ⁊ p̄mo ꝓbatur ꝙ mobile motum ultimo motu nō eſt corruptibile. quia ſi ſit corruptibile cū ſbm mot⁹ nō ſiť deſinat eē cū motu opꝫ ꝙ ſbm ultimi mot⁹ maneat poſt corruptionē illiuſ ultimi motus: ſi ğ mobile debeat corrūpi poſt corruptionē ultimi mot⁹. ⁊ mobile nō pōt corrūpi niſi per motū ſeqtur ꝙ ſi mobile ſit corruptibile: ꝙ poſt ultimū motū erit mot⁹. ſ. mot⁹ p quē mo^le corrūpeť: ⁊ ſic pꝫ ꝙ ipoľe ē ꝙ mobile motū ultio motu ſit corruptibile: ⁊ ꝙ motor mouēs ultimo motu nō ſit corruptibilis: ꝓbať ſic. Si motor ſit corruptibilis tūc hēbit corrūpēs ⁊ q̄rēdū eſt de illo

coꝛrūpēte an ſit coꝛruptibile uł' eternū: ſi ſit eťnuz eadē rōne ſtādū erit i p̄. ſi āt ſit coꝛruptibile tc̄ habebit coꝛrūpēs. ⁊ ſic ꝓcedeť i infiᵐ. qḋ ē ipoˡᵉ: ergo motoꝛ q mouet motu ultimo ē etern⁹ cū nō poſſit bēre coꝛrūpēs: q2 neq3 pōt bie coꝛrūpēs coꝛruptibile neq3 eternū. vn̄ idē argᵐ pōt fieri ad ꝓbādū ꝙ illḋ qḋ moueť motu ultio nō ē coꝛruptibile: q2 ſic bēret coꝛrūpēs. ⁊ q̄rēdū eēt tūc de illo coꝛrūpēte aut ē eternū uel coꝛruptibile: ſi ſit eternū tunc ſi nc̄ coꝛrūpať ⁊ p̄us nō h̄ nō ē niſi pp nouā diſpōnē que nō acqriť niſi p motū. ⁊ ſic poſt ultimū motū erit mot⁹. qḋ ē ipoł'e. ſi vō deť ꝙ ſit coꝛruptibile op3 ꝙ bēat coꝛrūpēs. ⁊ q̄rēdū ē de illo ſicut p̄us ⁊ ſic ꝓcediť i iñᵐ. qḋ ē ipoˡᵉ. ℭ S3 h̄ dubitať ſup h̄ qḋ dř ꝙ ſi moˡᵉ coꝛrūpať op3 ꝙ coꝛrūpatur poſt coꝛruptionē mot⁹: illḋ nō op3 ut vř: q2 mł'toties cōtigit ꝙ mot⁹ ⁊ mobile ſił' coꝛrūpūtur ut p3: q2 quādo terra uł' aq̄ aſcēdit ut ex ea gn̄eť ignis: illḋ coꝛpus ex q̄ gn̄abiť ignis nō manebit poſt motū ſuū ſupi⁹: ſ3 ſił' coꝛrūpiť cū ſuo motu. Et eodē mō ē in gn̄atiōe aq̄ ex igne deſcēdēdo iferi⁹. q2 ſił' coꝛrūpitur ignis ⁊ mot⁹ ignis deoꝛſū: ⁊ ſiľr ſi aīal deſcēdit ⁊ deſcēdēdo moriať ſił' coꝛrūpiť aīal ⁊ mot⁹ aīalis. ℭ Itē coꝛruptio q̄ ē alteratio termīata ad nō eē alterabilis ē mot⁹. Vn̄ coꝛruptio ſucceſſiua rei ē motus. ⁊ ſił' coꝛrūpiť cū ſbo i q̄ eſt: q2 ſi illa coꝛruptio coꝛrūpeť p̄us q̄3 ſbm op3 ſbm coꝛrūpi poſt ſuā coꝛruptionē. qḋ ē ipoˡᵉ. nec ē uľr vex ꝙ moˡᵉ coꝛruptibile coꝛrūpať poſt ſuū motū: nec ē uľr vex ꝙ ſbm coꝛrūpať poſt coꝛruptionē cuiuſlibet ſui accidentis q2 ſi ſba cōpoſita an̄teq̄3 coꝛrūpereť denudaretur ab oib⁹ ſuis accidētib⁹. ⁊ fieret iſenſibił' ⁊ imālis qḋ ē ipoł'e: q2 ſic nō eēt aliqḋ accn̄s iſepabile: q̄re dico ḡ ꝙ nō ē uľr uerū de oi motu coꝛruptibili. ſ. ꝙ ſuū ſbm coꝛrūpiť poſt coꝛruptionē mot⁹: tn̄ h̄ ē bn̄ uerū de motu locali puro: non admixto cū alio motu. ⁊ rō ē: q2 gn̄atio ⁊ coꝛruptio ſūt finis alterationis: iō op3 ꝙ alťatio p̄cedat imediate coꝛruptionē mobilis ⁊ alteratio nō ē cū motu locali puro: q2 ſic nō eēt pur⁹ mot⁹ localꝭ: ⁊ pp h̄ op3 ſi moˡᵉ motū motu locali puro d3 coꝛrūpi ꝙ coꝛrūpať poſt coꝛruptionē mot⁹ localis: q2 ſi ſit mot⁹ localꝭ pur⁹ neceſſario p̄cedet alťationē p quā moˡᵉ coꝛrūpeť. Et q2 p̄m⁹ mot⁹ ⁊ ēt ultim⁹ ſi eēt: eēt mot⁹ localis pur⁹ iō de p̄ motu ē dcm̄ p h̄i uľr vex. ſ. ſi moˡᵉ motum motu p̄ eēt coꝛruptibile ꝙ coꝛrūpereť poſt p̄ᵐ motū nō ē uerū de alijs motib⁹ localib⁹ nō puris admixtis cū motu alťatiōis de qb⁹ ꝓcedūt obiectiōes.

ℭ S3 nō aliqn̄ qdē erat: aliqn̄ āt nō. Et nā q̄3 aſſiłať ſic dicē figmēto magis. Siľr aūt ⁊ dicē: q2 aptū natū ſic ē: ⁊ h̄ op3 opinari eē p̄nᵐ: ſicͭ vř utiq3 Empedocles dicē: ꝙ tenē ⁊ mouē amicitiā i pte ⁊ diſcoꝛdiā ieſt reb⁹ ex nec̄ītate: q̄ſcē āt mediū tēpus.

ℭ Hec ē 3ᵃ pˢ p̄nˡᶦˢ hui⁹ capł'i i q̄ p h̄s rep̄hēdit opiniones ponētiū nō ſp fuiſſe motū. ſ. opiōnē Anax. ⁊ Empe. Vn̄ hec pˢ ꝯtinet tres ꝑticł'as. q2 i p̄ma p h̄s rep̄hēdit ꝯiūcti opiōnē Ana. ⁊ Empe. i 2ᵃ ibi [At vō nihil oꝛdinatū ⁊c̄.] cōparat opinionem Anax. ⁊ Empe. oſtēdēdo ꝙ Ana. icōueniēti⁹ poſuit q̄3 Empe. i 3ᵃ āt ibi [Sed h̄ dicēte.] Reꝓbat ſpālitër opiōnē Empe. In p̄ᵃ ḡ ꝑticł'a hui⁹ partis p h̄us narrādo opiōnes Anax. ⁊ Empe. dič ꝙ dicere ꝙ aliqn̄ fuit mot⁹ ⁊ aliqn̄ nō ſiue ꝙ aliqn̄ fuit mūdus ⁊ aliqn̄ nō ut dixerūt Ana. ⁊ Empe. magis aſſimilaňť figmēto q̄3 dicto rōnali. Nā Anax. dixit mūdū ſemel fuiſſe gn̄atū: ⁊ dicit q̄etē fuiſſe an̄ gn̄ationē mūdi i tp̄e finito. Empe. vō. d. mūdū ifinities eē gn̄atū ⁊ infinities coꝛruptū. nā dicit ꝙ amicitia mouet aliqn̄ ꝯgregādo res adiuicē: ⁊ ꝙ ꝓpť h̄ coꝛrūpiť mūdus. ⁊. d. liť q̄n̄q3 ſegregare res abiuicē. ⁊ p h̄ gn̄ať mūdus. ⁊ ſic tā Anaxa. q̄3 Empe. dixerūt mūdū aliqn̄ eē ⁊ aliqn̄ nō eē. Et ſi q̄rať ab Empe. q̄re mouet amicitia i tāto tp̄e i quāto mouet lis. ⁊ q̄re i medio tp̄e oia q̄ſcūt. Rn̄det ꝙ nō ē hui⁹ aſſignare aliq̄3 cām. q2 illḋ ē p̄nᵐ. Vn̄ ſic ē. q2 ſic aptū natū ē eē. uł' foꝛte iō nō ē aliq̄3 cām aſſig̃re: q2 illḋ ē actio p̄ᶜ cāe cui⁹ nō eſt aliq̄ alia cā. ita enim accidit ex nec̄ītate. ſ. ꝙ amicitia ꝯgregat ⁊ lis diſgregat. ⁊ ꝙ ſit q̄es i tp̄e medio. ℭ Notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h̄ ꝙ illḋ dcm̄ ē ſił'e figmēto ſiue fictioni. figmētū eni ē ꝙ aliqn̄ agēs facit vnū ꝯtrarioꝝ in vna hora ⁊ in alia nō abſq3 cā. dicit eni ꝙ ex iſto ſmone ſeqtur ꝙ mot⁹ ſit ſine motore: ſed q̄liter h̄ ſequať videť dubium. Dico tn̄ ꝙ ſi amicitia q̄n̄q3 mouet ⁊ q̄n̄q3 nō op3 ꝙ ſit aliqs mot⁹ rōne cuius amicitia mouet de nouo ⁊ ille mot⁹ nō bēat motorē. Vn̄ ſi amicitia moueať ad mouēdū res nō ē dare aliquo mō motorē illius motus q̄ amicitia moueť cū nulla ſit cā ſm Empe. ꝙ amicitia moueať. ⁊ ſic erit motus ſine motore. qḋ eſt impoſſibile.

ℭ Foꝛtaſſis autem ⁊ vnum principium facientes ſic Anaxagoras ſic utiq3 dicerēt.

ℭ Eodem mō dixit Anaxa. ⁊ alij ponentes p̄nᵐ actiuum qḋ op3 accipere pro p̄nᵒ quo motus incepit.

ℭ At vō nihil iordiatū coꝝ que nā ⁊ ſm nām ſūt. Nā eni ois cā oꝛdiatiōis ē. Finitū aūt ad ifinitū nullā rōnē bēt. Oꝛdinatio aūt ois rō ē. Infinito aūt tp̄e q̄ſcē poſtea motū eē aliqn̄. Huľ⁹ āt neq3 vnā dr̄iā eē: q̄re nūc magis q̄3 pri⁹. Neq3 itex aliquā oꝛdiationē bēre nō iā nāe ē op⁹. Aut eni ſimpľr ſe bēt qḋ eſt nāe: ⁊ nō aliqn̄ qdē ſic: aliqn̄ vō alťr: ut ignis nā ſurſū ferť: ⁊ nō aliqn̄ qdē: aliqn̄ vō non: aut rōnē bēt qḋ nō eſt ſimpľr. Quare digni⁹ eſt ſicut Empedocles ⁊ ſiquis alter dixit ſic bēre i pte q̄ſcē oē ⁊ moueri itex. Oꝛdiationē eni iam habet quādā huiuſmodi.

ℭ Hec ē 1ᵃ ꝑticł'a 3ᵉ ptis p̄ncipał' hui⁹ capł'i i q̄ p h̄us cōparat opiōnē Ana. ⁊ Empe. adiuicē oñdēdo ꝙ Ana. icōueniēti⁹ poſuit q̄3 Empe. Ana. eni poſuit res p̄ q̄ſcere p tp̄s ifiᵐ. ⁊ poſtea moueri p tp̄s finitū: ſed Empe. poſuit res aliqn̄ q̄ſcere p tp̄s finitū ⁊ poſtea moueri p tp̄s ifinitū ⁊ ſic ſp. Vn̄ hᶜ opiō Ana. ē icōueniētioꝛ: ⁊ h̄ decł'at p h̄s ꝓbādo ꝙ magis icōueniēs ē ponere res q̄ſcere p tp̄s ifinitū ⁊ poſtea moueri p tp̄s finitū q̄3 ponē res q̄ſcē p tēpus finitū ⁊ poſtea moueri p tp̄s finitū: ⁊ h̄ ē 5ᵃ ꝯ de ānexis q̄ ꝓbať ſic. Ponē qḋ ē ꝯ nām ē magis icōueniēs q̄3 ponē illḋ qḋ nō ē ꝯ nām: ſ3 res q̄ſcē p tp̄s ifinitū ⁊ poſtea moueri p tp̄s finitū ē ꝯ nām: ⁊ ponē res q̄ſcē p tp̄s finitū ⁊ poſtea moueri p tp̄s finitū nō ē ꝯ nām. ḡ. maioꝛ p3 p ſe. mioꝛ vō decł'ať

ꝑ h̄.q꞉ qḋ ē oīno ſine ordīe ē ꝯ nãꝫ:q꞉ nã nihil fac̄ iordinatū:qm̄ illa q̄ ſūt ſm nām aut ſūt ſp aut ſiunt ut frequēt᷑.nã eni ſp ꝓcedit ordinate niſi ipediat.ḡ illḋ qḋ ē cū ordie nō ē ꝯ nãm:ſed ponē res qſcē ꝑ tp̄s ifim̄ ⁊ poſtea moueri ꝑ tp̄s finitū ul' ifim̄ ē ponē illḋ qḋ ē oīno ſine ordie.q꞉ iter finitū ⁊ ifim̄ nō ē ordo.ſed bn̄ ē ordo iter finitū ⁊ finitū. Jō ponere res qſcere ꝑ tp̄s finitū ⁊ poſtea moueri ꝑ tēpus finitū nō ē ꝯ naꝫ nec ēt ꝯ ordinē nature.ergo. ¶ Jntelligēdū h̄ ꝙ ſiue Anax.poſuit res qſcē ꝑ tp̄s ifim̄ ⁊ poſtea moueri ꝑ tēp᷒ finitū ſiue ꝑ tp̄s in ſim̄ utroq꞉ mō poſuit ꝯ naꝫ.q꞉ nec iter ifim̄ ⁊ finitū ē ꝓportio nec iter ifim̄ ⁊ ifim̄ ē ꝓportio:q꞉ ſi iter illa ē ꝓportio illa eēt ꝓportio q̄ntitatiua:ſed ꝓportio q̄ntitatiua nō ē iter vnū ifim̄ ⁊ aliḋ ifim̄:q꞉ nec ſunt eq̄lia nec vnū ifinitū ē mai᷒ alio:ut pꝫ i q̄ōne ubi ꝓbat ꝙ inter ifim̄ ⁊ finitū nō ē ꝓportio q̄ntitatiua: q꞉ ifim̄ nō ē mai᷒ finito i aliq̄ certa ꝓportione.q꞉ nec ē i duplo nec i triplo nec i q̄druplo.⁊ ſic de aliis ut ſatꝫ pꝫ.Vñ ſciēdū ꝙ q̄dā tert᷒ hñt ſic.ifim̄ ad ifinitū nullā rōnē.i.ꝓportionē hēt.Et q̄dā hñt ſic ifim̄ ad finitū nullā rōnē hēt. ⁊ iō dixi ꝙ cū Anax. ponat res ꝑ qſcē tpe ifinito:⁊ poſtea moueri ſiue ponat moueri tpe finito ſiue tpe ifinito nō ē ordo neq꞉ ꝓportio iter qetē ⁊ motū neq꞉ iter tp̄s qetꝭ ⁊ tp̄s mot᷒.q꞉ nō eſt ꝓportio quātitatiua inter infinitū ⁊ infinitum.neq꞉ inter infinitum ⁊ finitū. Et eodem modo eſt de infinito qualitatiuo.

¶ Sed opꝫ h̄ dicētē nō affirmare ſolū:ſꝫ cām ipſi᷒ dicere:⁊ nō apponere nihil:neq꞉ uelle dignitatē irrōnabilē:ſꝫ aut inductionē:aut demōſtrationē facere. Hec q̄dē eni nō cāe poſite ſūt neq꞉ i h̄ erat amicitie ul' inimicitie eē. Sed hui᷒ q̄dē ꝯgregare:illi᷒ ꝟo diſgregare. Si ꝟo determinet qḋ ē i ꝑte:dicēdū ē i qb᷒ ſic ſūt:ſic q꞉ ē aliq̄d qḋ ꝯgregat hoīes amicitia:⁊ fugiunt inimici ab inicē. Hoc eni ſupponit ⁊ i toto eē:videt eni ⁊ i q̄buſdā eē ſic. Qḋ āt ſic eſt ⁊ ſm eq̄lia tp̄a idiget aliq̄ rōne. Oīno eni exiſtimare p̄ncipiū h̄ eē ſufficiens:qḋ ſemꝑ:aut ē ſic:aut ſic:nō recte ſe hēt opinari. Jn quo Democrit᷒ reducit de nã cās ꝙ ſic qḋ pri᷒ fcm̄ ē.ipſi᷒ autē ſꝑ noluit p̄ncipiū q̄rere i q̄buſdā dicēs recte Qḋ aūt i oīb᷒ nō recte. Et trigonū ſemꝑ hēt duob᷒ rectis equales angulos.ſed tñ eſt ꝑpetuitatis huiuſmodi altera cā:p̄ncipiorū igitur nō eſt altera cā:ſꝫ ꝑpetua ſūt.

¶ Hec ē 3ª ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis p̄ncipal' hui᷒ capl'i.i q̄ ph̄s ſpāliter reꝑhēdit opionē Empe. q꞉ ipſe poſuit ꝙ amicitia ē cā cōgregatiōis:⁊ lis ē cā diſgregationis.⁊ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōis ē eq̄le tpi ſegregationis ⁊ nō aſſignat aliq̄ꝫ cām hui᷒:ſed tñ ē aliq̄ cā ul' rō deſignāda.ſ.aut demōſtratio:aut iductio:nec ſufficit aſſignare aliq̄ꝫ litē ul' amicitiā ꝑ cā.q꞉ nos videm᷒ ꝙ hoīes aliq̄ñ ſūt amici:⁊ aliq̄ñ inimici.nec opꝫ ꝑꝑ h̄ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōis ſit eq̄le tpi ſegregationis.⁊ tñ ipe ponit ꝙ ſic ē i hoīb᷒.ſ.ꝙ lis ſegregat ⁊ amicitia ꝯgregat:ita ē i vniuerſo:⁊ iō ſꝫ i hoīb᷒ nō opꝫ ꝙ tp̄s amicitie ſit eq̄le tpi inimicitie:ita nō opꝫ ꝙ tp̄s ꝯgregatiōis ſit eq̄le tpi ſegregatiōis in vniuerſo.q̄re ⁊c. ¶ Oīno q̄dē.] Sed ad illud rñdet Empe.d.ꝙ ē neceſſariū amicitiā ꝯgregare:⁊ litē ſegregare:⁊ i eq̄li tpe.ſed neceſſariū ut.d.nō hēt cām. iō hui᷒ nō ē aliq̄ cā aſſignāda. Cām eni ut dicit nō opꝫ q̄ri:niſi i eo cui᷒ eē nō ē neceſſariū:iō m'ti ātiq̄ dixerūt p̄nm̄ mūdi eē eternū.ſed dixerunt mūdū eē nouū. Cū eni q̄rebat ab eis q̄re mūdus ſit ab eterno agēte:agēte i tali tpe ⁊ nō i alio. Rñderūt ꝙ de eterno agēte nō opꝫ q̄rere q̄re aliquādo agit ⁊ aliq̄ñ nō.nec ēt de eo qḋ ſit ab et'no agēte ē q̄rēdū q̄re nūc ē ⁊ pri᷒ nō.ſed nō ē ſic ſic ipi eſtimauerūt. Si eni nō opꝫ dare cām ꝑ̄ actiōis p̄mi p̄ncipij q̄ñ actio ei᷒ fuerit eterna:eterni tñ agētis ſi ei᷒ fuerit noua opꝫ dare cām illi᷒ nouitatꝭ ſeu noue actiōis.⁊ ꝙ Empe.⁊ Democrit᷒ ⁊ eorū ſequaces dixerūt ꝙ res neceſſarie nō hñt cās:uerū ē i q̄dā:⁊ i q̄dā nō.qm̄ p̄nª neceſſaria nō hñt cās:ſꝫ ꝯnēs:⁊ ſi ſint neceſſarie hñt cās. Nã illa ꝯ.vꝫ.triāgulus hēt tres angulos ⁊c̄.ēt ſi ſit neceſſaria hēt cām. Ex q̄ loco accipiunt aliq̄ ꝙ aliq̄s effect᷒ pōt eē ꝑpetu᷒.q꞉ ut dicūt ꝯ demrātiōis ē effect᷒ demōſtratiōis:⁊ tñ ꝯ demōſtratiōis ē ꝑpetuo v̄a:ſic̄ ⁊ p̄miſſe:ſed de h̄ videbit magis i q̄ōne. Pōt tñ h̄ poni 6ª ꝯ de ānexis vꝫ.ꝙ quorūdā ꝑpetuorū ē aliq̄ cā.⁊ ꝓbat ſic. Cōcluſiōes ⁊ demōſtratiōes ſūt ꝑpetue:q꞉ ꝑpetuo ſūt v̄e:⁊ hñt cās.ut illa ꝯ.ſ.triāgulus hēt tres angulos ⁊c̄.eſt ꝑpetuo uera ⁊ hēt cām.⁊ ſic eſt de alijs ꝯnibus.⁊ ſic perpetuorum eſt aliqua cauſa.

¶ Quod q̄dē igitur nullū tempus erit:neq꞉ erat:quando motus non erit:ſiue nō erat:tanta dicta ſunt.

¶ Hic ph̄ūs epilogat ⁊ eſt manifeſtū ꝑ ſe. ¶ Sunt tñ hic aliqua nōnda ſm ꝯᵗᵉᵐ. Primo ꝙ cū ph̄ūs dicit ꝙ nã ē cā ordis.itelligit ꝑ ordinē ut curſus ei᷒ ſit vni᷒ modi:aut modorū diuerſorū:tp̄ib᷒ tñ ordinatꝭ.ſ.determiatꝭ.⁊ ꝙ illḋ qḋ ē vni᷒ modi ſit ꝑ vnā cām.⁊ illḋ qḋ ē modis diuerſis i tp̄ib᷒ diuerſis ſit ꝑ diuerſas cās q̄ reuertūtur in ſe circulariť. ¶ Scd̄o ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ i dictꝭ Anaxagore ſūt duo dicta ꝯria fundamētis nālibus. Primuꝫ ē ꝙ aliq̄d ſit poſe i tpe ifinito:⁊ poſtea erit in eē. Vñ arguit ſic.ſi res ꝑ qſcat tpe ifinito:aut illa q̄es erit nālis:aut violēta:nō violēta:q꞉ nullū violētū durat ꝑ tp̄s ifim̄.ſi aūt ſit nālis tūc mot᷒ q̄ eſt ab illa q̄ete nō ē nālis.ḡ violēt᷒.⁊ ꝑ ꝯñs nō durat ꝑ tp̄s infim̄.cui᷒ ꝯriū dixit Anax. 2m̄ dcm̄ Anax.ꝯriū fūdamētis nālib᷒ ē ponē motū ⁊ motorē extitiſſe i tpe ifinito:⁊ motorē nō mouē:⁊ motū nō mouerī ⁊ poſtea icipe i motu.h̄ ē vnū mouere:⁊ aliḋ moueri i illa hora abſq꞉ h̄ ꝙ fuit alia cā ꝑ quā mouet i illa hora ⁊ nō pri᷒. ¶ 3º ē notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illa rō Anax.ē ſilis rōni quā ponit nr̄a lex.q꞉ lex nr̄a ponit mūdū de nouo eē creatū.⁊ ꝙ p̄us per tp̄s ifinitū nō fuit mūdus:ſed ipſe nobis falſe iponit.qm̄ lex nr̄a nō pōit ꝙ añ mūdū fuit tp̄s.dixit tamē ꝙ lex nr̄a ponit mūdū ꝓductū de nouo ab agēte uolūtario.iō vi magis poſſe ſuſtentari:q̄ꝫ ſi poneret ꝓduci nāliter:q꞉ nālia videt hēre ordinē terminatū.ſ.currere eodē mō:aut frequenter:aut ſemꝑ. Jlla eni q̄rū p̄nm̄ ē uolūtas videt diuerſificari ⁊ nō ſeq̄ eūdē ordinē. Sed ꝯᵗᵒʳ.d.ꝯ h̄

ꝙ ipoſſe ē ꝙ actio noua fiat ꝑ uolūtatē antiq̄ꝫ niſi
ſit actio ātiq̄ media. uolūtas eni nō ꝓponit facere
qḋ itēdit:niſi ꝓp exiſtētiā alicui⁹ itētōis i re itēta
q̄ nō erat i pte uolūtatꝭ. ꝛ ſi nō eēt nece ut illḋ qḋ ē
uolitū eēt cū uolūtate. Et poſtea.d. ꝯtor ꝙ uolitūꝫ
nō poſtponit i pte uolūtatꝭ niſi ꝓp h̄ ꝙ aliqd defici
at i uolūtate.ut ē ſaltē pn̄tia tpis. ꝛ ē ipoſſe ꝙ h̄ ne
get ab hoīe ꝑ ſuā itriſecā rōnē.ſꝫ ſi negeẛ erit ꝑ rō
nē extriſecā.hᶜ ꝯtor. Si deẛ ꝙ uolūtas ātiq̄ agat
aliqd de nouo ꝓp pn̄tiā tpis:rñ ꝯtor hēt ꝓpoᵐ.ſ.ꝙ
pn̄tia tpis ē cā noue actiōis. Et reuertiẛ qḋ de illo
tpe.qm̄ tp̄s nouū qḋ fit poſtq̄ꝫ nō fuit: idiget tpe i
q̄ fiet ꝑ qḋ appropeẛ ſua factio: ꝛ determiareẛ ſi non
eēt ſꝑ ꝛ h̄ ē maifeſtū ꝑ ſe. Et ſi q̄raẛ quō p̄t iueniri
noua actio ab ātiq̄ uolūtate.ſm̄ hāc opiōnē rn̄det
ꝯtor ꝙ h̄ ꝯtigit mediāte moto ātiq̄ a uolūtate ātiq̄.
Iſtud eni motū appropinq̄biẛ alicui ꝛ diſtabit ab
aliq̄. ꝛ ſic erit cā mot⁹ ꝛ q̄etꝭ. ℂ Lirca vō ꝯnē pn̄lem
hui⁹ capl'i q̄ro utꝝ tal' ꝯ ſit vā. ꝛ h̄ ē q̄rē utꝝ p̄m⁹
mot⁹ ſit etn⁹. Et arguo q̄druplicivia ꝙ nō. Et ꝑ rō
ne ſūpta ex pte tmioꝝ mot⁹. 2° ꝑ rōnes ſūptas ex
pte iſinitatꝭ. 3° ꝑ rōnes ſūptas ex pte tpis. 4° ꝑ rō-
nes ſūptas ex pte ꝑpetuitatꝭ ſpērū gn̄abiliū ꝛ cor-
ruptibiliū. Primo arguo ſic. Nihil qḋ ē finitū ex
utraq̄ꝫ pte ē etnū:ſꝫ p̄m⁹ mot⁹ ē finit⁹ ex utraq̄ꝫ pte
ꝫ ꝛ c̄. maioꝛ pꝫ de ſe. mioꝛ vō ēt pꝫ 5° hui⁹. ubi pꝫ
q. ꝙ ois mot⁹ ē ab aliq̄ i aliḋ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s mot⁹ p̄m⁹ ē
ab aliq̄ i aliḋ.i.a tmio i tminū ꝛ ꝑ ꝯn̄s mot⁹ p̄m⁹ ē
finit⁹ ex utraq̄ꝫ pte. Un̄ iſta rō ꝓbat ꝙ mot⁹ p̄m⁹ ē
finit⁹ ex utraq̄ꝫ pte.iō ꝛ c̄. ℂ 2° ꝓbaẛ ꝙ mot⁹ p̄m⁹
ſit finit⁹ ex pte poſt. ꝛ h̄ ꝓbaẛ dupl'r. p̄ ꝑ diffōnem
mot⁹.q꜡ mot⁹ ē act⁹ entꝭ i pō inq̄ꝫtū i pō.ut pꝫ 3° hu
ius. ꝛ hᶜ diffō mot⁹ ē cōis motui nouo ꝛ etno.ut pꝫ
ibidē ꝑ ꝯtem ꝯto 6°. ꝫ mot⁹ p̄m⁹ ē act⁹ entꝭ i pō inq̄ꝫ
tū i pō. ꝛ ꝑ ꝯn̄s mot⁹ p̄m⁹ hēt tminū ad quē ē i pō:
ꝛ ꝑ ꝯn̄s ē finit⁹ ex pte poſt. ℂ 2° ꝓbaẛ idē ꝑ rōnes
ſic. Mot⁹ p̄m⁹ aut ē ꝓp finē:aut nō.ſi nō.igr̄ ē caſꝰ
ꝛ nō ꝑ ſe licet⁹ ab aliq̄ agēte.qḋ ē icōueniēs.ſi vō ſit
ꝓp finē q̄ro:aut iſte finis ꝓp quē ē mot⁹ p̄m⁹ poſſit
hēri:ul' nō.ſi nō pōt hēri:tūc ē fruſtra ꝛ ocioſus:q̄-
niā iſte mot⁹ ē ocioſus q ſit ꝓp finē q finis nō p̄t hē
ri.ſi vō iſte finis pōt hēri: ꝛ hito fine ꝓp quē ē mo-
t⁹ ceſſat mot⁹:ſeqẛ ꝙ mot⁹ p̄m⁹ aliq̄n ceſſabit: uel
ſaltē ſeqẛ ꝙ pōt ceſſare. ℂ 2° p̄ncipalr̄ arguiẛ ex ꝑ
te iſinitatꝭ ꝓbādo ꝙ mot⁹ p̄m⁹ nō eſt iſinit⁹ ex pte
an̄. ꝛ h̄ ſic. Tot⁹ mot⁹ p̄terit⁹ ſꝫ ſe totū ē actualr̄ ꝑ
trāſit⁹:ſed nullū infinitū ſꝫ ſe totū eſt actualiter ꝑ
trāſitū. ꝫ tot⁹ mot⁹ p̄terit⁹ ē finit⁹ ex pte an̄. ℂ Ul'
pōt argui ſic. Totū tēp⁹ p̄teritū nō ē iſiᵐ ex pte an̄.
ꝫ p̄m⁹ mot⁹ nō ē iſinit⁹ ex pte an̄.ꝯn̄a pꝫ ꝑ h̄.q꜡ mo
t⁹ p̄m⁹ nō fuit an̄ totū tp̄s. ꝛ an̄s ꝓbaẛ ſic.totū tp̄ſ
p̄teritū ē actualr̄ ꝑtrāſitū. ꝫ totū tēp⁹ p̄teritū nō ē
actualr̄ iſiᵐ. ℂ Sed huic rōni forte diceret ꝙ to-
tū tēp⁹ p̄teritū ꝛ ſi ſit iſiᵐ ex pte an̄:ē tn̄ finitū ex ꝑ
te poſt. ꝛ ſic totū tēp⁹ p̄teritū ē ꝑtrāſitū ex ea pte q̄
ē finitū nō ex ea pte q̄ ē iſiᵐ. ℂ Sed ꝯ.ſi totū tēp⁹
p̄teritū ſit actualr̄ ꝑtrāſitū ſeqẛ ꝙ totū tp̄s futurū
poſſit eē actualr̄ ꝑtrāſitū.ꝯn̄s ē fl'ꝫ.igr̄ ꝛ an̄s.falſi
tas ꝯn̄tis pꝫ ꝑ h̄.q꜡ totū tēp⁹ futurū ē iſiᵐ ex pte
poſt.ſi igiẛ totū tēp⁹ futurū poſſit eē actualr̄ ꝑtrā-
ſitū:ſeqtur ꝙ iſiᵐ ex ea pte q̄ ē iſiᵐ poſſit eē actua-
liter ꝑtrāſitū. h̄ ē ipoſſe. ꝫ ꝛ illḋ ex q̄ ſeqtur. ꝛ ſic pꝫ
falſitas ꝯn̄tis. ꝯn̄a āt ꝓbaẛ ſic. ſi aliq̄ magnitudo
ſit ꝑtrāſita ab aliq̄ vtute: magnitudo tāta ꝛ ꝯſilis
pōt eē ꝑtrāſita a ꝯſili vtute. ſꝫ nō ē maioꝛ diſtātia

ab etno uſq̄ꝫ i huc diē:q̄ꝫ ab iſto die uſq̄ꝫ i etnū. ſi
igiẛ ab aliq̄ vtute ſit ꝑtrāſita tota duratio ab etno
uſq̄ꝫ nūc ſeqtur ꝙ tota duratio futura poſſit eē ac-
tualr̄ ꝑtrāſita a ꝯſili vtute. ꝛ ſic ſeqẛ ut vi ſi totū tē
pus p̄teritū ſit actualr̄ ꝑtrāſitū:ꝙ totū tp̄s futurū
poſſit eē actualr̄ ꝑtrāſitū. ℂ 3° p̄ncipalr̄ arguiẛ ex
pte tpis ꝓbādo ꝙ p̄m⁹ mot⁹ icepit eē. ꝛ h̄ ꝓbatur
dupl'r. p̄ ex pte toti⁹ tpis p̄teriti. 2° ex pte dieꝝ p̄-
teritaꝝ q̄ ſūt ptes tpis p̄teriti. ℂ Pꝛio igiẛ arguiẛ
ſic.totū tēp⁹ icepit. ꝫ p̄m⁹ mot⁹ icepit. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō ē
etn⁹ ex pte an̄. Et ꝙ totū tp̄s p̄teritū icepit ꝓbaẛ
ſic. Q̄ōlibet iſtās p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ. ꝫ totuꝫ
tēp⁹ p̄teritū fuit aliq̄n futuꝝ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s totū tp̄s p̄te
ritū aliq̄n icepit.an̄s ꝓbaẛ ꝑ h̄.q꜡ q̄libet ſingl'aris
hui⁹ ul'is ē uera. nā demrātio q̄cūq̄ꝫ iſtāti p̄terito
iſta ē vā.vꝫ. h̄ iſtās p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ:cū nul-
lū iſtās p̄teritū fuit p̄ᵐ iſtās toti⁹ tpis. ꝛ h̄ ꝯn̄a.vꝫ.
qōlibet iſtās p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ. ꝫ totū tp̄s p̄
teritū aliq̄n fuit futuꝝ. ꝓbaẛ ſic. ſi qōlibet iſtās p̄-
teritū aliq̄n fuit futurū nullū iſtās p̄teritū tūc fuit
ꝛ certū ē ꝙ pn̄s iſtās tūc nō fuit:nec ēt futuꝝ tūc fu
it. ꝫ nullū iſtās tūc fuit: ꝛ ſic aliq̄n nullū iſtās fuit
ꝛ ꝑ ꝯn̄s aliq̄n nullū tp̄s fuit:cū tēp⁹ nō ſtet niſi ꝑ i
ſtās. ℂ Hoc pōt argui ſb hac fōia. ſi qōlibet iſtās
p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ:tūc illa fuit fl'a. aliqḋ iſtāſ
ē. ꝫ ſua ꝯdictoria tūc fuit vā.ſ.nullū iſtās ē. ꝛ ſeqẛ.
nullū iſtās ē. ꝫ nullū tp̄s ē. hᶜ igiẛ aliq̄n fuit uera.
nullū tp̄s ē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s tp̄s nō ē etnū:nec ꝑ ꝯn̄s p̄m⁹
mot⁹ nō ē etn⁹. ꝓbatio p̄ᶜ ꝯn̄tie.ſ.ꝙ ſi qōlibet iſtāſ
p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ ꝙ iſta tūc fuit fl'a. aliqḋ i-
ſtās ē.q꜡ ſi qōlibet iſtās p̄teritū aliq̄n fuit futurū:
tūc q̄libet ſingl'aris hui⁹ fuit fl'a.ſ. aliqḋ iſtās eſt.
qḋ ꝓbaẛ.q꜡ oppoᵐ ꝯn̄tis nō ſtat cū an̄cedēte.q꜡
deẛ vna ſingl'aris q̄ tūc fuit vā.ut illa. h̄ iſtās ē. ſed
ꝙ iſta ſit fl'a q̄cūq̄ꝫ demrāto ꝓbaẛ.q꜡ aut demrāẛ
iſtās p̄teritū:aut iſtās pn̄s:aut iſtās futuꝝ. ſi de-
mōſtraẛ iſtās p̄teritū:tūc manifeſtū ē ꝙ ē fl'a. q꜡
ſi qōlibet iſtās p̄teritū fuit aliq̄n futurū tūc q̄ōcū-
q̄ꝫ iſtās p̄teritū demrāreẛ. h̄ ē va.vꝫ. h̄ iſtās tūc fu
it futurū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s tūc hec fuit fl'a. iſtās ē. Et ſilr̄ ſi
demrāreẛ iſtās pn̄s manifeſtū ē ꝙ hec ē falſa.q꜡ ſi
qōlibet iſtāſ p̄teritū aliq̄n fuit futuꝝ tūc nō fuit hᶜ
vā. h̄ iſtās ē.q꜡ demrāto iſtāti pn̄ti:hec nūq̄ꝫ fuit
vā. h̄ iſtās ē. nec ē va ſi demrēẛ iſtās futuꝝ. q꜡ q̄cū-
q̄ꝫ iſtāti futuro demrāto h̄ nūq̄ꝫ fuit vā. h̄ iſtāſ ē.
Si aūt dicaẛ ꝙ hec ē fl'a. qōlibet iſtās p̄teritū ali-
q̄n fuit futuꝝ. ꝯ. q̄libet ſingl'aris iſti⁹ ul'is ē vā q꜡
nullū iſtās p̄teritū fuit p̄ᵐ iſtās toti⁹ tpis:ex q̄ to-
tū tēp⁹ ē etnū ꝑ poſitū. ꝫ an̄ qōlibet iſtās p̄teritūꝫ
fuit tp̄s. ꝫ q̄cūq̄ꝫ iſtāti p̄terito demrāto hᶜ ē vā. h̄ i-
ſtās aliq̄n fuit futuꝝ q꜡ i tpe p̄cedēti hec fuit vā.vꝫ
h̄ iſtās ē futuꝝ. ℂ 4° arguiẛ rōne ſūpta ex ꝑpetui-
tate ſpērū gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū. ꝛ h̄ ſic. gn̄atio
hoīs ē ꝑpetua ſic ꝙ ſꝑ hec fuit vā. hō ē.ꝑ ſucceſſio
nē gn̄abiliū ididuoꝝ hoīs:ſꝫ mō ſeqẛ. mot⁹ p̄m⁹ ē
ꝑpetu⁹. ꝫ aliq̄n null's hō fuit.ꝯn̄s ē fl'ꝫ. ꝫ ꝛ an̄s. cō
ſequētia ꝓbaẛ ſic. ſi mot⁹ p̄m⁹ ē ꝑpetu⁹ tūc illa eſt
vā. quēlibet hoīeꝫ p̄ceſſit mot⁹ p̄m⁹. q꜡ q̄libet eius
ſingl'aris ē vā.ſ. iſtū hoīeꝫ ꝛ illū:ul' iſtū hoīeꝫ p̄ceſ-
ſit mot⁹ p̄m⁹. ꝛ ſic de alijs. ꝫ mot⁹ p̄m⁹ fuit an̄ oēm
hoīem. ex q̄ ſeqtur ꝙ mot⁹ p̄m⁹ fuit q̄n nullus hō
fuit. ꝛ tūc ſeqẛ. mot⁹ p̄m⁹ fuit q̄n null's hō fuit. ꝫ
aliq̄n hec fuit vā. null's hō fuit. ꝫ a p̄ ad ultiᵐ ſeqẛ
mot⁹ p̄m⁹ ē ꝑpetu⁹. ꝫ aliq̄n fuit iſta vā. null's hō ē.
igr̄ ꝛ c̄. ℂ Et ſi dicaẛ ꝙ illa ē fl'a.ſ. quēlibet p̄ᵐ ho-

minē ꝓceſſit p̄m⁹ mot⁹ nec ē q̄libet ſinglario ꝟa.Ꝯ. ſeqꝛ q̄libet hō fuit gn̄at⁹ ab hoīe. ḡ quēlibet hoīez ꝓceſſit hō. ꝛ ꝑ ꝯn̄s quēlibet hoīez ꝓceſſit p̄m⁹ mot⁹ ¶Et ſi dī ꝙ h^{c} ꝯn̄a nō ualet. quēlibet hoīez ꝓceſſit mot⁹ p̄m⁹. ḡ mot⁹ p̄m⁹ fuit ꝯ oēs hoīem. Cōtra. ſeqꝛ quēlibet hoīez ꝓceſſit mot⁹ p̄m⁹: ꝛ ꝑ ꝯn̄s mot⁹ p̄m⁹ fuit an̄ oēs m̄ltitudinē hoīuz. ḡ. ¶In op^{m} arguiꝛ. ꝛ ꝓ ſic. de⁹ ē et̄n⁹ ita ꝙ nunq̄ꝫ īcepit: nec vnq̄ꝫ deſinet. ḡ celū fuit ab et̄no. an̄s ē ueꝝ. ḡ ꝛ ꝯn̄s. ꝯn̄a ꝓbaꝛ ſic. Q̄ñcūq̄ꝫ aliq̄ ſic ſe hn̄t ꝙ vnū ē ꝓus alio ſolū ſꝫ nāꝫ: ſi vnū iſtoꝝ ē et̄nū ſꝫ durationē: ēt reliquū ē et̄nū ſm durationē. hec ꝯn̄a pꝫ. q: dēꝛ opp^{m} ꝯn̄tis. ſ. ꝙ vnū ſit et̄nū ſm durationē: ꝛ reliquum nō: tūc ex iſto ſeqtur ꝙ vnū ē pri⁹ alio: ꝛ nō ſolum ſꝫ nāꝫ: ſꝫ ēt ſm durationē. qđ ē oppo^{m} ꝯn̄tis: ſꝫ deus ꝛ celū: ſiue de⁹ ꝛ tēp⁹ ſic ſe hn̄t ꝙ vnū iſtoꝝ ē ꝓus alio: ſolū ꝓoritate ſꝫ nām. cū igiꝛ de⁹ ſit et̄nus ſm durationē ſeqtur ꝙ celū ſiue tēp⁹ ſit et̄nū ſm durationē. ¶Et ſi dī ꝙ de⁹ nō ſolū ē ꝓoꝛ celo uel tp̄e ſm nām: ſꝫ ēt ſm durationē. Cōtra. nl'la duratio ē ſine tp̄e. ḡ ſi de⁹ ſit ꝓoꝛ celo ul' tp̄e duratione: ſeqꝛ ꝙ ē ꝓoꝛ celo ꝓoritate tp̄is. ꝛ ſic tp̄s fuit anteq̄ꝫ celū fuit: ꝛ an̄ ip̄m tp̄s. qđ ē īpoſſe. ¶Forte dī huic ꝙ q̄dā ē duratio ſucceſſiua: ꝛ q̄dā ē duratio nō ſucceſſiua ſed tota ſil'. ꝛ ſic de⁹ ē ꝓoꝛ tp̄e duratiōe nō ſucceſſiua. Cōtra. illa duratio nō ſucceſſiua aut ē nā dei: aut eſt res alia. ſi ſit res alia. ꝛ iſta duratio fuit ab et̄no: ſeqꝛ ꝙ aliđ a deo fuit ab et̄no. qđ ē īcōueniēs. ſi ꝟo illa duratio ſit idē qđ nā dei: tūc deū eē ꝓorē ſꝫ talē durationē ē deū eē pri⁹ ſm nām. ꝛ ſic de⁹ nō ē ꝓoꝛ celo ul' tp̄e: niſi ſꝫ nāꝫ. ¶Aliꝛ dī ꝙ de⁹ ē ꝓoꝛ celo duratiōe ſꝫ magnitudinē: ꝛ nō ſm durationē ſucceſſiuā realē. Cōtra. ſm h̄ ſeqtur ꝙ de⁹ nō ē ꝓoꝛ celo alia ꝓoritate reali q̄ꝫ ꝓoritate ſm nām: ꝛ ſic de⁹ nō ē magis et̄n⁹ q̄ꝫ celū niſi ſm imaginationē. ¶Itē pōt argui ſic. de⁹ nō fuit ꝓus q̄ꝫ celū. ḡ ſi de⁹ ſit et̄n⁹: ſeqtur ꝙ celū ſit et̄nū. an̄s ꝓbaꝛ. q: dēꝛ oppo^{m}. ſ. ꝙ de⁹ fuit ꝓus q̄ꝫ celū. ḡ an̄ celū fuit prius: ſed nunq̄ꝫ ꝓus fuit ſine tp̄e ḡ ſi ꝓus fuit an̄ celū: ſeqꝛ ꝙ tp̄s fuit an̄ celū. qđ eſt fl'ſꝫ. ¶Itē arguiꝛ ꝑ rōnes ꝓhi poſitas ī exponēdo textū. ꝛ ēt arguiꝛ ꝑ rōnes ꝯ^{ne} q̄rū p̄⁹ ē iſta. A uolūtate antiq̄ nō ꝓcedit nou⁹ effect⁹ ſine motu. ḡ ſi p̄m⁹ mot⁹ ſiet a uolūtate āntiq̄ an̄ p̄^{m} motū eēt mot⁹. qđ ē īpoſſe. An̄s declaꝛ m̄ltipl'r. ꝓ ſic. poſito ꝙ ſit aliq̄s mot⁹ p̄m⁹ arguiꝛ tūc ſic. Oē agēs ſiue ſit agēs ꝑ uolūtatē ſiue aliꝛ: ſi nūc agit ꝛ ꝓus nō agebat tūc aliq̄ ꝓportio ē iter ip̄ꝫ ꝛ effectū q̄ pri⁹ non erat. ſꝫ h^{a} ꝓportio nō pt̄ fieri niſi ꝑ motū. ḡ ſi p̄m⁹ mot⁹ ſit nou⁹ an̄ p̄^{m} motū fuit mot⁹ ꝑ quē fiebat illa noua ꝓportio. ſed h̄ ē īpoſſe. ſ. ꝙ an̄ p̄^{m} motū fuiſſet mot⁹. ḡ p̄m⁹ mot⁹ ē et̄n⁹. ¶2^{a} rō ē illa. ſi p̄m⁹ mot⁹ ſit nou⁹: opꝫ ꝙ ſit ab agēte ꝑ uolūtatē ꝛ ītellectū ſꝫ oē agēſ ꝑ uolūtatē ꝛ ītellectū ſi mō agit aliq̄d q̄d ꝓus nō agebat opꝫ eū ap̄ꝓhēdē diuerſa tp̄a. ſ. vnū tp̄s ī q̄ agit: ꝛ aliđ tp̄s ī q̄ nō egit: ſꝫ diuerſitas tēpoꝝ nō ē ſine motu. ḡ a uolūtate antiq̄ nō ꝓcedit aliq̄d de nouo ſine motu. ¶3° ꝓbaꝛ idē ſic. Sic ſe hēt uolūtas noua ad actionē āntiquā: ita ſe hēt uolūtas antiq̄ ad actionē nouā. ſꝫ uolūtas noua nō ē īme^{ta} cā actiōis āntiq̄. ḡ uolūtas āntiq̄ nō ē īme^{ta} cā actiōis noue. ḡ nihil nouū pt̄ ꝓcedē a uolūtate et̄na: ſꝫ ſi aliq̄d ꝓcedit ab ea de nouo: opꝫ ꝙ h̄ ſit mediāte motu. ḡ ꝛc. ¶4° ꝓbaꝛ idē ſic. A uolūtate antiq̄ nō ꝓduciꝛ aliq̄d nouū niſi mediāte actiōe noua. hec ꝓbaꝛ. q: ſi uolūtas āntiq̄ nihil reqreret ad h̄ ꝙ eēt ſuū uolitū: ſtati poſita ſua uolūtate eēt ſuuꝫ uolitū. q: poſita cā totali ſufficiēti ſtati poneret effect⁹. nō igiꝛ pōt a uolūtate antiq̄ ꝓcedē nou⁹ effect⁹: niſi mediāte aliq̄ nouo: qđ nō fit niſi ꝑ trāſmutationē nouā. ¶5° ꝓbaꝛ ſic. Si uolūtas āntiq̄ ꝓducē aliq̄d de nouo qđ ꝓus nō ꝓducebat. ḡ ſibi ꝓus deficiebat aliq̄d qđ nūc q̄n̄ ꝓducē nō deficē: ꝛ illđ nō acqriꝛ niſi ꝑ motuꝫ. ḡ uolūtas antiqua nō pōt aliq̄d nouū ꝓducē ſine nouo motu. q: ſibi deficiebat tp̄s in q̄ uoluit ꝓducē: ꝛ illđ tp̄s nouū qđ deficiebat nō fiebat niſi mediāte motu. ḡ uolūtas antiq̄ nō ꝓducē aliq̄d de nouo niſi mediāte motu. ꝛ h̄ eſt ꝓpoſitū. ¶Alie ꝟo rōnes modis ꝯrijs formātur ꝛ ponūtur ī expōne text⁹: q̄ q̄ſi oēs eādē vīꝫ hn̄t.

¶Ad iſtā q̄ōnē de et̄nitate mot⁹ dīt q̄dā ꝙ nō fuit de ītētiōe ꝓhi ꝙ mot⁹ ſit et̄n⁹. ſꝫ ſolū ponit motū eē et̄nū tanq̄ꝫ ꝯnē ꝓbabilē: nō tanq̄ꝫ necīā. h̄ tn̄ eſt fl'ſm. q: ꝓhs ī ꝓbādo p̄^{m} motorē eē: ꝛ eē et̄nū utiꝛ et̄nitate mot⁹ tanq̄ꝫ ꝓn⁹. qđ nō eēt: niſi eēt de ītentiōe ſua. ¶Itē ꝓn^{lis} ꝓ metha^{ce} ē de ſbis et̄nitas a mā abſtractꝫ. q̄ nō pn̄t ꝓbari eē: niſi ꝑ et̄nitatem mot⁹: ꝛ iđ dicē ꝙ p̄m⁹ mot⁹ nō ē et̄n⁹ ē deſtruere metha^{cā}. ¶Suſtinēdo igiꝛ ꝙ mot⁹ p̄m⁹ ē et̄n⁹ rn̄dēdū ad rōnes ī ꝯriū. vn̄ ad p̄^{as} cū dī ꝙ mot⁹ p̄m⁹ ē a t'mio ī t'minū. dicēdū ꝙ motū eē a t'mio ī t'minū pōt eē dupl'r. vno^{o} ꝙ ſm ſe totū aliq̄n īcipiebat eē ꝛ aliq̄n deſinet eē: ꝛ ſic loq̄ndo nō ē ueꝝ q' oīs mot⁹ ſit a t'mio ī t'minū: ſed ſolū ē ueꝝ de motu finito ꝛ t'miato. Alio^{o} ꝑt itelligi ꝙ mot⁹ ſit a t'mio ī t'minū ſꝫ ſe totū: ul' ſꝫ aliq̄ꝫ ꝑtē ei⁹: ꝛ iſto^{o} oīs mot⁹ ē a t'mio ī t'minū: q: cuiuſlibet mot⁹ aliq̄ ps ē a t'mio ī t'minū. ¶Ad aliđ q̄n̄ q̄riꝛ utꝝ mot⁹ p̄m⁹ ſit ꝓpter finē ul' nō. Dicēdū ē ꝙ ſic: ſꝫ nō ē p̄maria ītētiōe ꝓꝑ aliquē finē acqrēdū. Un̄ ꝯ^{tor} 12° metha^{ce} dīc ꝙ aliq̄s mot⁹ ē ꝓꝑ finē acqrēdū: ꝛ aliq̄s mot⁹ ē ꝓꝑ aliquē finē iā hitū ꝯſeruādū. ꝟ.g. hō aliq̄n ambulat ꝓꝑ ſanitatē acqrēdā: ꝛ aliq̄n ambulat ꝓꝑ ſanitatē hitā ꝯſeruādā. ꝛ iſto 2^{oo} itelligētie mouētes celū mouēt ꝓꝑ ꝑfectiōes q̄s hn̄t ꝯſeruādas: ꝛ nō ut acqrāt ꝑfectiōes nouas. q̄m ꝑ hoc ꝙ itelligētie mouēt celū ſūt cāe iſtoꝝ īferioꝝ. ꝛ ī h̄ ꝯſiſtit eaꝝ ꝑfectio. q: ī h̄ aſſil'anꝛ ꝓ ꝓn⁹ qđ ē cā oīuꝫ alioꝝ. Iſta nūt ꝓpō accepta ī rōne. ſ. hito fine ceſſat mot⁹: ē intelligēda de motu q̄ ē ꝓꝑ ꝑfectionē acqrēdā: ꝛ nō de motu q̄ ē ꝓꝑ ꝑfectionē ꝯſeruādā. ¶Ad rōnes aūt de īfinito q̄n̄ ꝓ dī ꝙ nullū īfi^{m} ex utraq̄ꝫ ꝑte pt̄ eē actu ꝑtrāſitū dī ꝙ iſtud infi^{m} qđ ex vna ꝑte ē infinitū ꝛ ex alia finitū cuiuſmodi eſt tot⁹ mot⁹ ꝓteritus uel totū tp̄s ꝓteritū pōt eē actu ꝑtrāſitū ex ea ꝑte qua eſt finitū: ꝛ nō ex ea ꝑte q̄ eſt īfinitū: ꝛ ſic eſt de toto tp̄e ꝓterito ꝛ de motu celi ꝓterito. ¶Et cū arguiꝛ in ꝯriū ſic. Si totū tp̄s ꝓteritū ſit actu ꝑtrāſitū totū tp̄s futurū nō pōt eē actu ꝑtrāſitū. Dicēdū ꝙ iſtud non ſeqtur q: ſi īfinitū pōt eē ꝑtrāſitū ex ea parte qua eſt finitum: ex hoc non ſequitur ꝙ infinitū poſſit eſſe pertrāſitū ex ea parte qua eſt infinitū. ꝛ q: tēpus ꝓteritū nō eſt īfinitū ex parte poſt: ꝛ tp̄s futurū ē īfinitū ex ꝑte poſt. iđ tp̄s ꝓteritū ē ꝑtrāſitū: ꝛ tp̄s futuꝝ nō pōt eē ꝑtrāſitū: q: ē īfinitū ex ꝑte poſt: ꝛ ꝑtrāſitio fit ꝓcedēdo ex ꝓori ꝟſus poſteri⁹: ꝛ tp̄s futurū ꝟſus poſteri⁹ ē actu īfi^{m}. ¶Et ad ꝓbationē cū dī ꝙ ſi aliqua magnitudo ſit ꝑtrāſita ab aliq̄ ꝟtute magnitudo tāta ul' cō ſimilis pōt eē ꝑtrāſita ab eadē ul' ꝯſil'i ꝟtute. Dicē

dū ꝙ uer̄ ē icipiēdo motū ſup utrāq3 magnitudi-
nē ab illa pte a qua utraq3 magnitudo ē finita. tūc
aūt mot⁹ ꝗ totū tp̄s ꝓteritū ē ptrāſitū nō icepit in
illa pte tp̄is i qua eſt finitū. qm̄ totū tp̄s ꝓteritum
nunq3 icepit. ¶ Uel dicat ꝙ ꝓpō accepta ē vā ſi
ptrāſitiōes ubiq3 ꝓcedāt eodē ordie: ⁊ nō qn̄ vna
ptrāſitio ꝓcedit v̄ſus aliquā ptē ex qua vna ma-
gnitudo ē finita: ⁊ ptrāſitio alia ꝓcedat v̄ſus illā
ptē ex qua alia magnitudo ē īfinita. tūc eni nō eſt
ꝓpō ul'r vā. tūc ſi totū tp̄s futur̄ debeat ptranſiri
op3 ꝙ ꝓcedat i illa ptrāſitiōe v̄ſus illā ptē ex qua
tp̄s futurū ē īfi^m. ⁊ iō nō op3 ꝙ ſi totū tp̄s ꝓteri-
tū ſit ptrāſitū ꝙ totū tp̄s futur̄ poſſit eē ptrāſitu3
actu. q2 tp̄s futurū nō pōt ptrāſiri: niſi ꝓcedendo
v̄ſus infi^m. ¶ Si v̄o dicat al'r. v3. ꝙ illa ꝓpoſitio.
ſi aliqua magnitudo ſit ptrāſita ⁊c̄. ē itelligenda
de magnitudibus ꝑmanētib⁹. ⁊ nō de magnitudi
bus ſucceſſiuis. ¶ Cōtra. idē arg^m pōt fieri de ma
gnitudie ꝑmanēte qō ⁊ de magnitudie ſucceſſiua
q2 imaginētur due linee quar̄ utraq3 ſit īfinita ex
vna pte ⁊ finita ex alia: q̄ ſint. a. b. ⁊ imaginemur
ꝙ. a. linea ſit ptrāſita i toto tp̄e ꝓterito: qō ē pol'e:
ex q̄ tp̄s ꝓteritū ē īfi^m. tūc ſic. a. linea ē ptrāſita i to
to tp̄e ꝓterito. g̃. b. linea pōt eē ptrāſita i toto tp̄e
futuro. g̃ ⁊c̄. ¶ Dicēdū ꝙ nō ſeqtur q2 ex illa pte
ad quā ſit trāſitio ſup. b. lineā ē. b. linea īfinita. ſed
ex illa pte ad quā fiebat mot⁹ ſeu trāſitio ſup. a. li
neā fuit. a. linea finita. Un̄ ſi fiāt trāſmutatiōes ul'
mot⁹ ſup equales magnitudies v̄ſus ptes magni
tudinū eiuſdē rōnis q̄tū ad finitatē ⁊ īfinitatē tūc
ſeqtur. ſi. a. linea ſit ptrāſita ab aliqua v̄tute. b. li-
nea pōt eē ptrāſita a ſīli v̄tute. ſed aliter nō op3.
¶ Ad 3^am v̄o ꝙ arguit ex pte tp̄is ſic tp̄s icepit g̃
mot⁹. negat añs: ⁊ qn̄ arguit ſic qōlibet iſtās ꝓte
ritū aliqn̄ fuit futur̄ ꝯcedo. Et cū iferī g̃ aliqn̄ nul
lū iſtās ꝓteritū fuit: dico ꝙ nō ſeqtur: q2 i ꝯñte li-
nea aliqn̄ ſtat ꝓ aliq̄ mēſura determinata. Cōce-
do tn̄ iſtā ꝯñā3. ſ. qōlibet iſtās ꝓteritū aliqn̄ fuit
futurū: g̃ nullū iſtor̄ iſtātiū tūc fuit pn̄s. m'tū eni
refert dicere: tūc nullū iſtor̄ iſtātiū fuit pn̄s. ⁊ di-
cere nullū iſtor̄ iſtātiū tūc pn̄s fuit: q2 qn̄ ly tūc ꝓ-
cedit ſignū ul'e ſupponit determinate: q2 nō ꝯfun-
dit ab aliq̄ ꝓcedēte: ſed qn̄ ſeqtur ſignū ul'e: tūc ſup
ponit ꝯfuſe tm̄ nec v̄ificat ꝓ aliquo vno ſingulari.
¶ Ad aliā formā qn̄ arguit ſic. qōlibet iſtās ꝓteri
tū aliqn̄ fuit futur̄. g̃ tūc fuit falſa: aliqō iſtās eſt.
dico ꝙ nō ſeqtur. Et qn̄ ꝓbat ꝑ h̃ ꝙ nulla ſingl'a-
ris h⁹ tūc fuit vā. ꝯcedo iſtā negatiuā: nl'a ſingl'a
ris hui⁹ tūc fuit vā: q2 nō fuit aliqō vnū tp̄s i q̄ qō
libet iſtās ꝓteritū fuit futur̄. Un̄ h^c idiffinita: ali-
qō iſtās ē. ſp̄ fuit vā: ſ3 nō ſp̄ fuit vā ꝓ aliq̄ vno ſin
gulari: ſ3 ꝯtinue ꝓ alio ⁊ alio ſingl'ari. ¶ Ad aliō
qō 4° arguit ꝙ ē de ꝑpetuitate ſpērū gn̄abiliu3 ⁊
corruptibiliū: dico ꝙ nō ſeqtur. quēlibet hoiem ꝓ
ceſſit ꝓm⁹ mot⁹. g̃ aliqn̄ null's hō fuit. nec ſeqtur.
oēm hoie3 ꝓceſſit ꝓm⁹ mot⁹. g̃ mot⁹ ꝓm⁹ fuit ante
oēm hoie3: ſed bn̄ ſeqtur ꝙ an̄ oē3 hoie3 ſeu ante
oēm diē fuit ꝓm⁹ mot⁹: q2 i iſta. Mot⁹ fuit an̄ oē3
hoiem. tp̄s ſignatū ꝑ fuit ſtat ꝓ aliq̄ tp̄e ul' iſtāti
determiato: ⁊ i al'a determiata mēſura fuit mot⁹
ꝓm⁹ ante hoiem: ſed i illa. An̄ oēm hominē. ſeu an̄
oēm diē fuit ꝓm⁹ mot⁹. mēſura aſſignata ꝑ ly fuit
nō ſtat ꝓ aliq̄ mēſura det'minata: ſed ſtat ꝯfuſe tm̄
q2 reſpectu vni⁹ ſingl'aris ſtat ꝓ vno ⁊ reſpectu al
teri⁹ ſtat ꝓ alio. Et qn̄ arguit ſic. Si oēm hoie3 ꝓ-
ceſſit ſol g̃ totā m'titudinē hoium ꝓceſſit ſol. dicē-
dū ꝙ ſi illa dictio tota teneat cathego^ce. ſic nō ſeq
tur. oēm hoie3 ꝓceſſit ſol. g̃ totā m'titudinē ⁊c̄. q2
mēſura ꝯſignificata ꝑ h̃ v̄bū ꝓceſſit ſtat det'miate i
ꝯñte: ⁊ denotat ꝙ i aliq̄ certa mēſura fuit ſol ante
totā m'titudinē hoim. ſi v̄o ly tota teneat ſincathe
go^ce ⁊ fiat diſtributio ſolū ꝓ oīb⁹ q̄ ſūt ptes totius
m'titudis hoium ſic ꝯcedo ꝯñam. ⁊ i h̃ ſēſu ē ꝯñs
uer̄: ſic ⁊ añs. q2 denotat ꝙ quēlibet hoie3 ꝓceſſit
ſol. Et i h̃ ſēſu nō ſeqtur ul'ri⁹. totā m'titudinē ho
minū ꝓceſſit ſol. g̃ ſol fuit aliqn̄ an̄ totā m'titudinē
hoiu3. ſ3 h̃ ē fallacia figure dictiōis. q2 cōmutatur
ſuppō ꝯfuſa tm̄ i ſuppōnē det'miatā. q2 i añcedē
te mēſura ꝯſignata ꝑ v̄bū ſupponit ꝯfuſe tm̄: ⁊ in
ꝯñte ſupponit det'miate. ¶ Adhuc arguit ꝓban-
do ꝙ mot⁹ ꝓm⁹ nō fuit ab et'no. q2 ſi ſic pol'e fuiſ-
ſet ꝯtinuū fuiſſe actu diuiſū ſꝫm qōlibet ſignu3 ⁊ ſic
pol'e fuiſſet ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diuiſū i idiuiſibilia. qō ē i
pol'e. ꝯñña ꝓbat ꝑ h̃. q2 ſi ꝓm⁹ mot⁹ fuiſſet ab et'-
no īfiniti dies ꝓceſſerūt hūc diē. ⁊ i q̄libet die fuit
po^le ꝙ fuiſſet fcā vna diuiſio i cōtinuo. g̃ po^le fuiſſet
ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diuiſū ſꝫ īfinita ſigna. ⁊ nō ſolū h̃ ſe
quit: ſed ēt ſeqtur ꝙ ꝯtinuū fuiſſet diuiſū ꝑ qōlibet
ſignū. q2 tot dies ꝓceſſerūt: q̄t ſūt ſigna in ꝯtinuo.
¶ Itē ſeqt ꝙ po^le fuiſſet īfinita corpa eē i actu ſe-
parato. q2 i q̄libet die potuit de⁹ ꝓduxiſſe vnū cor-
p⁹ i actu: ⁊ illō ꝯſuare i eē: ⁊ cū īfiniti dies ꝓceſſe-
rūt ſꝫ iſtā opionē. ſeqt ꝙ fuiſſet pol'e īfinita corpa
eē i actu ſeparato. qō ē ipol'e. nō igit ꝓceſſerūt īfiniti
dies. ⁊ ꝑ ꝯñs: nec mot⁹ nec tp̄s fuit ab et'no. ¶ Ad
ꝓ^m hor̄ dicēdū ꝙ ex q̄ tp̄s fuit ab et'no nō ſeqt ꝙ
aliqō ꝯtinuū potuit fuiſſe actu diuiſū ſꝫ qōlibet ſi-
gnū ul' īfi^ta ſigna. Et cū di ꝙ i quolibet die fcā eē3
vna diuiſio i ꝯtinuo. dicēdū ꝙ h̃ nō ē uer̄. qm̄ ſi ali-
qō ꝯtinuū debuit fuiſſe diuiſū oportuit illō aliqn̄ fu
iſſe ꝯtinuū: ita ꝙ nō ꝓus diuiſū. q2 diuiſio ꝯtinui ē ei⁹
corruptio. ⁊ iſta repugnāt. v3. ꝙ aliqd aliqn̄ fuit
ꝯtinuū: ⁊ tn̄ i q̄libet die ꝓterito i eo fuit fcā vna di
uiſio. qm̄ ſi aliqn̄ fuit fcm̄ vnū ꝯtinuū ꝓus nō fuit
diuiſū: nec i eo fuit fcā aliq̄ diuiſio. ⁊ iō dico ꝙ ipo^le ē
ꝙ aliqō ꝯtinū fuiſſet q̄libet die diuiſū ſꝫ aliqō ſig^m
i eo. q2 ſi q̄libet die fuit fcā diuiſio i eo: illō nūq3 ha-
buit eē. ſed qō nūq3 habuit eē: nūq3 potuit eē diuiſū
g̃ ⁊c̄. ¶ Sil'r nullū ꝯtinuū diuiſibile potuit fuiſſe ab
et'no qm̄ oē tale ē ꝑ ſe corruptibile: ⁊ nullū ꝑ ſe cor
ruptibile potuit fuiſſe ab et'no. g̃ ⁊c̄. ¶ Si v̄o di-
cat ꝙ illa ē vā. ſꝫ qōlibet ſig^m potuit aliqō ꝯtinuū
fuiſſe actu diuiſū. q2 q̄libet ſingl'aris eſt vā. ⁊ poſito
po^li nō accidit ipo^le. g̃ iſtō ē pol'e. ſ. ſꝫ qōlibet ſig^m
aliqō ꝯtinuū fuit diuiſū. ¶ Dicēdū ꝙ illa ul'is ē vā. ſ.
ſꝫ qōlibet ſignū ꝯtinuū ⁊c̄. ⁊ tn̄ ſua de iēē ē ipo^le
nec ꝑ iſtā ul'e3 de pol'i denotat tm̄ vna pol'itas: ſ3
īfi^te. q2 alia pol'itas ē ad diuiſionē ſꝫ vnū ſig^m: ⁊ alia
ſꝫ aliō ſig^m. ¶ Et cū di ꝙ poſito pol'i i eē nō acci-
dit ipo^le. dico ꝙ poſito vno po^li i eē ꝑꝑ ſolā pōnē
illi⁹ i eē n̄ accidit ipo^le: ſ3 poſitis pl'ib⁹ pol'ib⁹ icōpoſſi
b⁹ i eē bn̄ accidit ipo^le. Un̄ q̄libet iſtar̄ ꝑ ſe ē po^le
v3. ſꝫ h̃ ſig^m ꝯtinuū fuit actu diuiſū ⁊ ſic de aliis. tn̄
oēs iſte ſingl'ares ſil' ſūpte ſūt icōpo^les. ⁊ iō ꝑꝑ po
ſitionē oiu3 iſtar̄ ſingl'ariū i eē accidit ipoſſibile.
¶ Ad aliud dico ꝙ nō ſeqtur ꝙ pol'e fuiſſet infini
ta corpora eē aut fuiſſe in actu ſeparato. Et cū di ꝙ
q̄libet die potuit de⁹ produxiſſe vnū corp⁹ i actu.
Cōcedo iſtā ul'e3. ſed h̃ eſt ipol'a. v3. q̄libet die ꝓ
duxit de⁹ vnū corp⁹ i actu: ⁊ iſtō ꝯſeruauit i eē. ⁊

q̄uis q̄libet ſingl'aris huiꝰ ſit poſſis: tñ oēs ſingulares huiꝰ ſil' ſūpte ſūt icōpoſſi'es. Uñ q̄libet iſtarū ē poſſis. ſ. illa die ꝓduxit deꝰ vnū corpꝰ. ꝛ iſtō ↄſeruauit i eē: ꝛ illa die ꝓduxit deꝰ aliō corpꝰ ꝛ iſtud ↄſeruauit i eē. ꝛ ſic de ſingulis. ꝛ tñ oēs ille ſingl'ares ſil' ſūpte ſūt icōpoſſi'es. ℂ Adhuc arguit ꝓbādo ꝙ īpoſſi'e ē motū uł tp̄s eē eternū: q: ſi ſic: tūc ſequeret ꝙ ps eēt maior ſuo toto. qḋ ē īpoſſi'e. igit ꝛ illud ex q̄ ſeqtur. ↄña ꝓbat ſic. Sit. a. totū tp̄s p̄teritū terminatū ad p̄m iſtāſ heſterne diei. ꝛ. b. totū tēpus futurū icboatū a p̄ iſtāti heſterne diei. ꝛ. c. ſit totū tp̄s p̄teritū termiatū ad p̄m iſtās huiꝰ diei. ꝛ d. totū tēpꝰ futurū icboatū a p̄ iſtāti huiꝰ diei. tūc arguit ſic. a. ꝛ. b. ſūt eq̄lia: q: uterqȝ ē infi^m ex vna pte: ꝛ finitū ex alia pte. q: utrūqȝ terminat ꝛ finit ad idē iſtās. ꝛ ſil'r. c. ꝛ. d. ſunt eq̄lia pp eādē rōnez ſed. c. ē maiꝰ q̄. a. q: c. ē totū reſpectu ipſiꝰ. a. q: c. ↄtinet. a. ꝛ plus. ſ. diē heſternā. ꝛ ſi ē. c. maiꝰ q̄. a. ſeqtur ꝙ. c. ē maiꝰ q̄. b. q: qcqd ē maiꝰ vno eq̄liū ē maiꝰ reliq̄. cū igr̄. c. ꝛ. d. ſint equalia ſeqtur ꝙ. d. ē maiꝰ q̄. b. q: q̄cūqȝ vnū eq̄liū eſt maiꝰ eodē reliquū eq̄liū ē maiꝰ. ſed. d. ē ps ipſiꝰ. b. q: b. ē totū tp̄s futurū a p̄ iſtāti heſterne diei uſqȝ i eternū. ꝛ. d. eſt ſolū tp̄s futurū icboatū a p̄ iſtāti huiꝰ diei. igit. b. ↄtinet. d. ſicut totū ↄtinet ſuā ptē. ꝛ. d. ē maiꝰ q̄. b. ut ꝓbatū ē: q: ē maiꝰ q̄. a. g̃ ſi totū tp̄s ſit eternū ſeqtur ꝙ ps nō ē maior ſuo toto. ſ3 ↄñs ē īpoſſi'e. g̃. ℂ Huic rōni dī ꝙ ponēdo tēpꝰ eē īfinitū cū int' īfinita nō ſit eq̄litas: ſeqtur ꝙ ubi tā totū q̄ ps ē īfi^m. ꝙ totū: nec ē maiꝰ: nec minꝰ: nec eq̄le ſua pte. vñ i īfinitꝭ nec ē maiꝰ: nec minꝰ: nec eq̄le. ℂ Lōtra: propria paſſio q̄titatꝭ ē eē eq̄le uł ieq̄le: ut p3 ex libro p̄dicamētoꝝ: ſed ꝓpria paſſio ieſt cuilibet ↄtēto ſb̄ ſbo i'lliꝰ paſſiōis: ꝛ tp̄s īfi^m ↄtinet ſb̄ q̄titate. g̃ tp̄s īfi^m ē eq̄le uł ieq̄le. ꝛ ſic eq̄litas uł ieq̄litas cōpetūt tp̄i īfinito. g̃ ꝛc̄. ℂ Jtē tp̄s īfinitū ē maiꝰ q̄ tēpꝰ finitū. g̃ īfinito cōpetit maioritas: ꝛ per ↄñs ieq̄litas. ℂ Dicēdū ꝙ loquēdo de duobꝰ q̄rū utrūqȝ ē īfinitū ex vna pte: ꝛ finitū ex alia pte: ſic ē dicēdū ꝙ neutrū eoꝝ ē maiꝰ uł minꝰ reliq̄: tñ ↄcedēdū eſt ꝙ īfi^m ē maiꝰ q̄libet finito ex utraqȝ pte. ℂ Et ſi q̄rat utrū vnū īfi^m ſit eq̄le alteri īfinito. dicēdū eſt ꝙ eq̄le accipit dupl'r. ſ. poſitiue ꝛ p̄uatiue. eq̄le poſitiuū eſt qḋdā me^m poſitiuū iter maius ꝛ minꝰ illo cui ē eq̄le. ſi eni. a. ſit eq̄le ipſi. b. accipiēdo eq̄le poſitiue. tūc. a. ē q̄tū me^m iter maius ꝛ minꝰ ipſo. b. ꝛ ſic loquēdo de eq̄li nō ē ↄcedēdū ꝙ vnū īfi^m ſit eq̄le alt'i īfinito: q: īfinito nihil ē maiꝰ realr̄: nec ēt ſ3 imaginationē. Equale aūt p̄uatiue ſūptū ē iſtō qḋ ſuppoſitū ē alteri: nec excedit iſtō: nec ſupexcedit ab illo: ꝛ iſto° vnū īfi^m ē eq̄le alteri īfinito. q̄m ſi duo īfinita quoꝝ utrūqȝ ē īfi^m ex vna pte: ꝛ finitū ex alia pte ſupponat ſibiīuicē: ita ꝙ ex ea pte q̄ utrūqȝ ē finitū ſupponat ita ꝙ eoꝝ ultima ſint ois ſil' manifeſtū ē ꝙ neutꝝ illoꝝ ſic ſuppoſitoꝝ ad īuicē excedit reliquū. ꝛ ſic ↄcedo ꝙ vnū īfinitū eſt eq̄le alteri īfinito loquēdo de eq̄litate p̄uatiue ſūpta. ℂ Uñ accipiēdo eq̄litatē idifferēter ut ē cōis ad eq̄litatē poſitiue ꝛ p̄uatiue acceptā. ſic cōcedo ꝙ ois q̄titas alteri q̄titati eiuſdē rōnis cōparata ē ei eq̄lis uł ieq̄lis. Uñ hec ꝓprietas ē cōis oi q̄titati. ſ. eē eq̄le uł ieq̄le: accipiēdo eq̄le idifferent' ꝓ eq̄li poſitiue uł p̄uatiue. vñ ↄcedēdū ē ꝙ vnū īfi^m ē eq̄le alt'i īfinito mō q̄ dcm̄ ē: tñ vnū īfinitū nō eſt maiꝰ alt'o īfinito: pp h̄ illa ꝓpō nō ē uł'r v'a. De totū ē maiꝰ q̄libet ſua pte finita. ℂ Jntelligēdū ſ'm q̄ſdā ꝙ īfi^m nō hēt aliq̄ ptē finitā: imo q̄libet ps īfiniti ē īfinita. ꝛ rō illoꝝ ē iſta: q: iter ptes ꝛ totū oꝫ eē aliq̄ ꝓportio: ſ3 iter finitū ꝛ īfi^m nl'la ē ꝓportio. g̃ ꝛc̄. vñ dñt ꝙ qḋlibet finitū ſe hēt ad īfinitū ſic ſe hēt pūctꝰ ad lineā. ꝛ iō ſic pūctꝰ nō ē ps linee: ita nullū finitū ē ps īfiniti. Mihi tñ videt ꝙ loquēdo de pte q̄titatiua ut ponit ariſmetricꝰ. q: nō ponit aliquā ptē: niſi ptē aliq̄tā: q̄ aliq̄tiēs ſūpta reddit totū cuiꝰ ē ps: ſic ē ↄcedēdū ꝙ nullū finitū ē ps īfiniti. q: nullū finitū aliq̄tiēs ſūptū reddit totū īfi^m: ſed loquēdo de pte cōiter ſ'm ꝙ ē cōis ad ptē aliq̄tā: ſic ē ↄcedēdū ꝙ finitū ē ps īfiniti: ut ꝙ iſta dies ē ps totiꝰ tp̄is. Tñ ſuſtinēdo fidē catholicā ē dicēdū ꝙ nec motꝰ p̄mꝰ ē et'nꝰ: nec ēt tēpꝰ ē et'nū: itelligēdo p et'nū illō q̄ nō p̄t imagiari priꝰ: nec poſteriꝰ ſ3 durationē. ℂ Ad p̄m igit i ↄ̄riū dicēdū cum dī ꝙ deꝰ ē p̄or motu ſolū p̄oritate nāe. dico ꝙ illo ↄceſſo: nō ſeqtur ꝙ ſi deꝰ ſit et'nꝰ: ꝙ ēt motꝰ ſit eternꝰ: q: p̄oritas nāe q̄ deꝰ ē p̄or toto tp̄e ꝛ toto motu ē p̄oritas q̄ deꝰ ſic ē p̄or: ꝙ nō p̄ōt imaginari aliq̄ duratio p̄or ipſo deo: ſed ↄtigit imagiari durationē p̄orē toto tp̄e q̄ p̄fuit ꝛ totū motū. g̃. ℂ Sed ↄ̄ h̄ dī ſic. P̄rioritas nāe ē alia a p̄oritate duratiōis. g̃ qḋ ſolū ē p̄us alio nā nō ē p̄us alio duratiōe. igr̄ deꝰ nō ē p̄or duratiōe toto tp̄e. g̃ ſi deꝰ ſit et'nꝰ totū tēpꝰ ē et'nū. ℂ Dicēdū ē ꝙ itelligēdo p duratiōnē illō i q̄ ſūt priꝰ ꝛ poſteriꝰ: ita ꝙ q̄ñ priꝰ ē poſteriꝰ nō ē: ꝛ ec̄. ſic dico ꝙ duratio nō ē ſine tp̄e: imo tp̄s ē ipſa duratio i q̄ ſūt priꝰ ꝛ poſteriꝰ. Dico igit ↄcedēdo ꝙ deꝰ nō fuit p̄us duratiōe ipſo tp̄e: ꝛ tñ deꝰ fuit ab et'no: ꝛ tēpꝰ nō fuit ab et'no. q: nō ↄtingit imaginari aliā durationē i q̄ deꝰ nō fuiſſet ꝛ ſi illa duratio fuiſſet. ſed ↄtigit imaginari durationē p̄cedētē totū tēpꝰ. qḋ i rei v'itate fuit: ꝛ iō deꝰ fuit ab et'no: ꝛ tēpꝰ nō fuit ab et'no: q: nō ↄtigit imaginari durationē p̄orē deo: ꝛ tñ ↄtigit imaginari durationē p̄orē toto tp̄e qḋ fuit. ℂ Et ſi dicat ꝙ ſ'm h̄ deꝰ nō ē et'nꝰ niſi ſ'm imaginationē. Dico ꝙ illō nō ſeqtur: ſed bñ ſeqtur ꝙ deꝰ nō fuit durās duratiōe īfinita: niſi ſ'm imaginationē. q: hꝰ duratio nō fuit niſi ſ'm imagiationē. ℂ Et ſi dī ꝙ q̄ñcūqȝ deꝰ fuit tūc tēpꝰ fuit. g̃ ſi deꝰ ē et'nꝰ tēpꝰ ē et'nū. dī ꝙ ſi ly q̄ñcūqȝ diſtribuat ꝓ tp̄ibꝰ ꝛ iſtātibꝰ tp̄is ſic ē hꝰ v'a vȝ. Q̄ñcūqȝ deꝰ fuit: tūc tēpꝰ fuit uł iſtās tp̄is fuit. ſed ex h̄ nō ſeqtur ꝙ ſi deꝰ ſit et'nꝰ: ꝙ tp̄s ſit et'nū. q: et'nū ē illō qḋ ſp̄ fuit ſine acq̄ſitiōe noui eē: ſi tēpus ab et'no fuiſſet. Uñ ſi tp̄s nūq̄ habuiſſet p̄n^m deꝰ ſine acq̄ſitiōe noui eē fuiſſet i toto tp̄e carente p̄n°: ſ3 nō ē ſic de toto tp̄e qḋ de facto fuit: nō fuiſſet añ p̄m iſtās iſtiꝰ tp̄is: ſuppoſito ꝙ añ iſtō iſtās fuiſſet tp̄s: ſ3 deꝰ fuiſſet añ p̄m iſtās totiꝰ tp̄is p̄teriti ſuppoſito ꝙ īfi^m tp̄s p̄ceſſiſſet p̄m iſtās totiꝰ tp̄is p̄teriti. Uñ et'nū ē qḋ coexitit toti tp̄i: ꝛ coexitiſſet tp̄i īfinito: ſi tp̄s īfi^m fuiſſet abſqȝ aliq̄ nouitate ex pte ipſiꝰ dei. ℂ Et ſi dicat ꝙ ſ3 h̄ nō eēt ↄcedēdū ꝙ deꝰ fuit añ totū tp̄s p̄teritū: nec añ p̄m iſtās totius tēporis. Dico ꝙ ſi ly ante dicat añrioritatē tp̄is uel inſtātis tp̄is: ſic eſt ↄcedēdū ꝙ deꝰ nō fuit añ totū tp̄s ꝛ añ p̄m iſtās. ſ3 tñ hꝰ ꝓpōnes admittunt ſb̄ ↄditiōe. ſ. ſi añ p̄m iſtās totiꝰ tp̄is qḋ de facto p̄ceſſit fuiſſet aliqḋ tp̄s deus fuiſſet abſqȝ acceptiōe noui eē añ p̄m iſtās totiꝰ tp̄is qḋ de facto p̄ceſſit. tñ ſic abſolute nō ē ↄcedēdū ꝙ deꝰ fuit añ p̄mū iſtās totiꝰ tp̄is uł inſtātis ſ'm ꝙ ly añ dicit an-

terioritatē tpis uł' iſtātis. ¶ Mihi tñ ꝯcedūt q̄ deus fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpis ſm q̄ ly añ dīc anterioritatē nāe uł' iſtātis et'nitaꝭ. Uñ ꝯcedūt q̄ de⁹ fuit i iſtāti eternitatꝭ añ p^m iſtās toti⁹ tpis. ¶ Attñ vī mihi q̄ iſtās et'nitatꝭ: ſi ponaſ tale iſtās: ēſt idē qḋ ipſe de⁹. iō dīc q̄ de⁹ fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpiſ i iſtāti et'nitaꝭ: nō ē aliḋ q̄ꝫ dicere: q̄ de⁹ fuit in ſeipſo ſine iſtāti ſuīp̄ſi⁹ añ p^m iſtās toti⁹ tpis. ¶ Itē qñ dī de⁹ fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpis. h̄ v̄bū fuit copulat p̄dicatū cū ſb̄o ꝓ aliq̄ mēſura p̄terita: ⁊ nec de⁹ ē p̄terit⁹ nec et'nitas: nec iſtās et'nitaꝭ ē p̄teritū: iō vī q̄ illa nō ſit ſimplr̄ v̄a. de⁹ fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpis. q̄z de⁹ nō fuit i eternitate añ p^m iſtās toti⁹ tpis: tñ vī q̄ ſit ꝯcedēda ſub ꝯditiōe. de⁹ fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpis: ſic itelligēdo q̄ de⁹ fuiſſet añ p^m iſtās toti⁹ tpis abſq̄ꝫ acceptiōe noui eē: ſi ante p^m iſtās toti⁹ tpis de facto p̄teriti fuiſſet aliqḋ tēpus. Et ſilr̄ ē ꝯcedēdū q̄ de⁹ fuit in iñ^m añ p^m iaſtās toti⁹ tpis. q̄z ſi añ p^m iſtās toti⁹ tpis fuiſſet tēpus iñ^m fuiſſet ꝑ totū iſtud tp̄s añ p^m iſtās toti⁹ tpis. ¶ Ueruntamē nō det'mino nec uolo ꝓ determinatiōe defendē q̄ de⁹ nō fuit añ p^m iſtās totiuſ tpis: ſed hoc relinq̄ iudicio meliori. qm̄ ſi h̄ v̄bū fuit ſolū ſignificet mēſurā q̄ ē tp̄s uł' iſtās tpis ſic ꝓbabilr̄ pōt dici q̄ de⁹ nō fuit añ p^m iſtās toti⁹ tpiſ de⁹ tñ ē talis nāe q̄ abſq̄ꝫ acq̄ſitiōe alicui⁹ eē fuiſſet añ p^m iſtās toti⁹ tpis ſi añ iſtud fuiſſet temp⁹. ¶ Ad rōnes v̄o ꝯ^{ris} dicēdū q̄ oēs ſue rōnes ꝓcedūt ex falſa imaginatiōe. ſ. q̄ añ factiōeꝫ mūdi fuit tp̄s. qḋ ē fſꝫ. Et ad formā p̄'rōniſ ꝯceſſo q̄ a uolūtate antiq̄ nō ꝓcedat nou⁹ effect⁹ ſine motu. dico q̄ uolūtas a q̄ ꝓceſſit mūdus ⁊ mot⁹ p̄m⁹ nō ē antiq̄. q̄z nō p̄fuit i tpe. iō nō ē antiq̄: nec fuit ab antiquo. ſed ſi ꝑ uolūtatē antiquā uelis itelligē uolūtatē et'nā: ſic ē hec falſa. ſ. a uolūtate antiq̄ ⁊ c̄. a uolūtate tñ q̄ p̄fuit in tpe nō ꝓcedit nou⁹ effect⁹ ſine motu: uł' mutatiōe facta i aliq̄ ut dcm̄ ē ſup̄. ¶ Ad p̄mā ꝓbationē ꝓpōnis accepte qñ dī q̄ ſi agēs nūc agit ⁊ p̄us nō agebat ē aliq̄ ꝓportio noua iter agēſ ⁊ effectū. Dico q̄ uerꝫ ē ſi iſtud agēs p̄fuit p̄oritate tpis. ſi v̄o agēs nō p̄fuit i tpe nō opꝫ. ¶ Ad 2^{am} ꝓbationē cū dī q̄ oē agēs ꝑ uolūtatē ⁊ itellectū ſi nūc agit aliqḋ qḋ p̄us nō agebat opꝫ ipꝫ app̄hēdē diuerſa tpa. ſ. tp̄s i q̄ agit: ⁊ tp̄s in q̄ nō agit. dico q̄ nō ē uerꝫ. q̄z nō fuit tp̄s i q̄ nō agebat niſi ſolum ſm imaginationē. ¶ Ad oēs ꝓbatiōes ſequētes: ut ad 3^{am}: 4^{am}: ⁊ 5^{am} pꝫ ꝑ iā dcā q̄ oēs ſupponunt falſa. vꝫ. tp̄s p̄cedē factionē mūdi ⁊ p̄mi mot⁹. qḋ nō ē uerꝫ. ¶ Sꝫ iuxta h̄ q̄rit utꝫ aliqs effect⁹ potuit fuiſſe ab et'no. ⁊ ꝓbaſ q̄ ſic. q̄z poſita cā ſufficiēte pōiſ uł' p̄t poni effect⁹. ſꝫ p̄ᵃ cā ab et'no fuit ſufficiēs ad ꝓducēdū effectū. q̄z ab et'no fuit oīpotēs. ḡ ab et'no potuit ꝓduxiſſe aliquē effectū. ⁊ ꝑ ꝯñs effect⁹ potuit fuiſſe ab eterno. ¶ Itē cui nō repugnat fuiſſe ab et'no: illḋ potuit fuiſſe ab et'no. h̄ pꝫ. q̄z de⁹ pōt facē oē illḋ qḋ nō icludit aliq̄ꝫ repugnāciaꝫ: ſꝫ alicui effectui nō repugnat ab et'no fuiſſe. ḡ aliqs effect⁹ potuit fuiſſe ab eterno. maior pꝫ: ⁊ minor: ꝓbaſ ꝑ mlt̄a exēpla. Quoꝝ vnū ē. Si pes ab eterno fuiſſet uł' ſtetiſſet i puluē ueſtigiū pedis fuiſſet ab eterno. qḋ tñ a calcāte nemo dubitaret fuiſſe factū: nec tñ alteꝝ fuiſſet p̄us altero. Silr̄ ſi ſol luxiſſet ab eterno: radi⁹ ſolis fuiſſet ab et'no: ⁊ tñ radi⁹ ſolis fuiſſet effect⁹ ſolis. ¶ Itē ſi ſb̄m fuiſſet ab et'no ꝓpria ei⁹ paſſio fuiſſet ab et'no: ⁊ tñ ꝓpria paſſio fuiſſet effect⁹ ſui. ſbi. ¶ Itē ꝓductio dīna nō det'miaſ ad aliquā dūā tpis. ḡ ſi ꝓ aliq̄ dūa tpis potuit: ab eterno potuit. ſꝫ de⁹ ꝓ aliq̄ dūa tpis potuit ꝓducē mūdū. ḡ ab eterno potuit. ¶ Itē: ſi p̄ᵃ cā ꝓduxit mūdū de nouo: aut igiſ potuit añ ꝓduxiſſe aut nō. nō ē dare q̄ nō. q̄z ut p̄ as dcm̄ ē actio p̄mi nō limitaſ ad aliqḋ certū iſtās. ḡ de⁹ añ potuit. ſignetſ igiſ illḋ iſtās i q̄ añ potuit. ⁊ q̄ro aut añ illḋ potuit ꝓduxiſſe mūdū uł' nō. nō ē dare q̄ nō. q̄z ut dcm̄ ē actio p̄mi motoris nō determinaſ ad aliqḋ iſtās. ḡ añ potuit. ſignetſ iteꝝ iſtās i q̄ añ potuit. ⁊ ſic erit dare eadē rōne q̄ añ qḋcūq̄ꝫ iſtās i iñ^m potuit: ⁊ ꝑ ꝯñs ab eterno potuit ꝓduxiſſe mūdū. Itē ſi p^m nō potuit ab eterno ꝓduxiſſe mūdus aut h̄⁹ cā ē ex p̄te p̄ncipij uł' ex p̄te effect⁹ ꝓducti. nō ē dare p^m cū p^m p̄n^m fuerit ab eterno ⁊ ſp̄ pōe eq̄lis: nec ē dare 2^m. q̄z ꝑ pħm h̄ nō repugnat effectui q̄ ſit ab et'no: q̄z ut dīc. ſi triāgulus fuiſſet ab eterno hēre treſ angl'os fuiſſet ab eterno. ⁊ ſi igniſ ⁊ cōbuſtibile approximatū igni fuiſſet ab et'no caliditas cāta ab igne ⁊ cōbuſtibili fuiſſet ab eterno. Ex q̄ igiſ p^m p̄n^m fuit ab eterno: ⁊ eq̄lis pōe ſp̄ in agēdo effectū ſuū non repugnat fuiſſe ab eterno. ¶ Huic rōni forte diceretſ q̄ illa rō ꝓcedit de his q̄ agūt nāliter ſed nō ꝓcedit de his q̄ agūt uolūtarie. agēs eni nāle p̄ iſtāti ſui eē icipit agēr ⁊ h̄ necītate ſue nāe. ſed agēs libere ipoſſīe ē q̄ agat i p̄ iſtāti ſui eē. q̄z libē agēs pōt agē ⁊ nō agē. ſed qḋ actū ē i p̄ iſtāti i q̄ agēs ē nō pōt ꝓ illo iſtāti nō eē actū. Cōtra. Illḋ vī eē abſurdū q̄ p^m p̄n^m nō ſit ita potēs eternalr̄ i ꝓducēdo ſicut agens nāle ꝑ tp̄s ſue durationis. ḡ ſi ignis agēſ poſſit calefacē ꝑ tota ſua duratiōe i q̄ ē ignis i actu abſurdū vī q̄ p^m p̄n^m ꝑ tota eternitate nō poſſit agē ⁊ eē actu agēs. ¶ Itē ab eterno de⁹ aliqḋ libē ordinauit ⁊ uoluit. ⁊ ꝑ cōſequēs potuit illḋ nō p̄ordinaſſe. ⁊ ꝑ ꝯñs libertas i ꝓductiōe nō ipedit ꝓductionē ab eterno. ¶ Itē ſit ipoſſīe mūdū fuiſſe ꝓdactū ab eterno cui⁹ oppoſitū poſſet demr̄ari: ſed mundū nō fuiſſe ab eterno nō pōt demr̄ari ut pꝫ p̄ topicoꝝ. ubi pħs. d. q̄ problema q̄rēs an mūduſ ſit et'n⁹ ē ꝓblema neutrū: q̄z nō hēm⁹ demr̄ationē ad aliq̄ꝫ ei⁹ p̄tē. Idē pꝫ ꝑ rōnē ſic. q̄cq̄d abſtrahit ab eē fuiſſe ⁊ fore. nō ē me^m i demr̄atiōe ſꝫ qḋ q̄d ē abſtrahit ab eē fuiſſe ⁊ fore. ⁊ ꝑ ꝯñs nō p̄t eē me^m ad d̄mr̄andū mūdū nō fuiſſe et'nalr̄. ¶ Itē aliqs effect⁹ pōt ꝑpetuari i rei v̄itate ex p̄te poſt. ut pꝫ de aīa itellectiua. ḡ eadē rōne p̄t effect⁹ ꝑpetuari a p̄te añ: ut pꝫ p̄ celi. ubi pħs. d. q̄ nihil ē ꝑpetuū ex p̄te poſt qḋ nō ſit ꝑpetuū ex p̄te añ. ⁊ eꝯ. ¶ Itē p̄t ꝓbari ꝑ rōnes pħi ⁊ ꝯ^{ris}. que rōnes videnſ ꝯcludē: q̄ aliqs effect⁹ de fcō ſit ab et'no. ḡ ⁊ c̄. ¶ In oppo^m v̄o arguiſ ⁊ p̄ ſic. ſi ſit poſſīe cātū fuiſſe ab et'no ponaſ i eē. ſ. qḋ cātū aliqḋ fuit ab et'no p̄ncipalr̄ mūdus: ⁊ ſeq̄tur q̄ p^m p̄n^m non potuit nō ꝓduxiſſe mūdū: qḋ ē ipoſſīe: q̄z p^m p̄n^m ē liberū. ꝯñā ꝓbaſ ſic. q̄z det̄ oppo^m ꝯñtis. ſ. q̄ potuit nō ꝓduxiſſe mūdū. illḋ repugnat añti. ſ. q̄ mūduſ fuit ab eterno: qḋ pꝫ. q̄z ſi potuit nō ꝓduxiſſe mūdū: aut igiſ anteq̄ꝫ fuit mūdus ꝓduct⁹: aut poſtq̄ꝫ fuit ꝓduct⁹: nō ē dare p^m: q̄z añ eternū nihil ē: nec ēt ē dare 2^m q̄z oē qḋ ē qñ ē neceē ē eē. nec ēt ē dare tertiū. q̄z oē preteritū cū eſt preteritū ipoſſīe eſt q̄ nō ſit factū ſeu preteritū: ut dicit phūs 6° ethi. a ucteritate agatonis. h̄ ſolo p̄uaſ de⁹ facē igenita q̄ utiq̄ꝫ facta ſūt. ¶ Itē oē aliḋ a p̄ p̄n° ē creatū a p̄.

τ per ꝯñs alıƌ a ꝑ eſt creatū a ꝑ. ſed eſſe creatū in-
cludit nouitatē q2 nihil accipit qƌ habet. ğ oē alıƌ
a ꝑncipio habet eſſe de nouo. τ per ꝯñs necio ice-
pit. ¶ Et ꝯfirmaꝛ ꝑ h̓. q2 illa non ſtāt ſil'. ſ. ꝙ aliqd
annihileꝛ τ ꝙ illud ſit eternū a parte poſt. ğ nō ſtat
ſil' ꝙ aliqd ſit ex nihilo τ tñ ꝙ ſit eternū ex ꝑte añ.
ſʒ itelligētie cū nō hēant mām τ ſint create ex nihi
lo. ğ nō fuerūt ab eterno. τ ꝑ ꝯñs nec mūdus nec
mot⁹ corpoꝝ celeſtiū fuit ab eterno. ¶ Itē alıƌ eſt
rē i eē ꝓducere τ ipam ꝓductā i eē ꝯſeruare. nā rez
iā creatā a ꝑ de ipa nō pōt ve dici ꝙ ꝑm nūc efficit
eā. ſʒ ſolū ē veꝝ dicē ꝙ ipaʒ rē effectā nūc ꝯſeruat
ſʒ ſi creata ut mot⁹ ul' mūdus fuiſſet ab eterno q̄cū
ꝙ iſtāti ꝑterito ſe habuit ꝑm ad illa ſic nūc ſe hēt.
cū ğ ꝓ iſto nūc nō ſit veꝝ dicere ꝑm efficere mūdū
ſʒ ſolū ipʒ ꝯſeruare. igiꝛ nunq̄ȝ fuit verū dicere ꝙ
ꝑm ꝑnm cāt aut efficit mūdū. ğ. ¶ Hoc ſic ꝯfirmaꝛ.
Actio ꝑmi ꝑncipij mēſuraꝛ aliq̄ idiſibili. igr̄ ſi mū
dus fuit creat⁹ a deo i aliq̄ iſtāti idiſibili fuit crea-
tū a deo. ſed h̓ ē fſʒ: tū q2 ſi in aliq̄ iſtāti fuit creat⁹
a deo añ illƌ iſtās nō fuit. τ ꝑ ꝯñs nō fuit ab et̄no
tū q2 i quolibet iſtāti ꝑterito deus ſic ſe habuit ad
mūdū ſic nūc ſe hēt ad ipʒ: cū igiꝛ i h̓ iſtāti de⁹ non
efficꝛ mūdū. ſeqtur ꝙ de⁹ nunq̄ȝ effecit nec creauit
mūdū. ¶ Circa hāc q̄ōnē ſūt tres opiones. ꝑma ē
ph̓i q ponit. ꝙ nō ſolū ē poſ'e aliquē effectū fuiſſe
ab eterno. ſʒ ēt ponit ꝙ nec̄e ē aliquē effectū fuiſſe
ab eterno. 2a opio eſt ꝙ nec fuit aliqs effect⁹ ab et̄
no nec potuit aliqs effect⁹ fuiſſe ab et̄no. 3a opinio
ponit ꝙ nullus effect⁹ fuit ab et̄no. tñ poſ'e fuit ali
quē effectū fuiſſe ab et̄no. Pria opio q̄ ē opio ph̓i
fūdaꝛ ſuꝑ tria ꝑnª. q̄rū ꝑm ē ꝙ oē qƌ fit: fit ex mā.
Un̄ ph̓s ꝟſus finē ꝑmi hui⁹ ꝓbat illā māᷓ eē ige-
nitā τ icorruptibilē. 2m ꝑnm ē ꝙ oē poſ'e q̄ñq3 eē τ
q̄ñq3 nō eē hēt ꝯriū ut pʒ ꝑ de gñatiōe. 3m ꝑnm eſt
ꝙ nulla ſb̄a de ſe poſ'is eē pōt ab alio ꝑpetuari: ut
pʒ ꝑ celi τ mūdi. τ ēt 12o metha͂ᶜᶜ. Ex his igiꝛ ꝑn-
cipijs ꝓbanꝛ duo quoꝝ ꝑm ē ꝙ aliqs effect⁹ fuit
ab et̄no. 2m ē ꝙ nec̄e ē aliquē effectū fuiſſe ab eter
no. ¶ Iuxta ꝑm horū ꝑncipioꝝ arguiꝛ ꝑ ſic. nullū
igenitū icepit eē. mā ꝑª ē igenita. ğ mā ꝑª nunq̄ȝ in
cepit eē. τ ꝑ ꝯñs ē eterna. cū igiꝛ mā ꝑª nunq̄ȝ fuit
ſine forma. ſeqtur ꝙ ab et̄no fuit cōpoſitū ex mā τ
forma. τ ꝑ ꝯñs ab et̄no fuit aliqs effect⁹. mior hui⁹
rōnis. ſ. ꝙ mā ē igenita pʒ ex ꝑ hui⁹. τ hoc ſic. Si
mā ꝑª gñareꝛ: ſeqtur ꝙ gñareꝛ ex mā: τ tūc eēt q̄-
rēdū de illa mā: aut ē genita aut igenita. ſi igenita
hētur ꝓpoſitū. ſi vo genita q̄rēdū ē de mā ex q̄ ge
neraꝛ. τ ſic ꝓcediꝛ i ifim. qƌ ē icōueniēs. ¶ Itē ex
eodē ꝑnº arguiꝛ ſic. Oē qƌ icipit eē anteq̄ȝ fuit: fu
it i pō ad eē. ſed pō ad eē ē rōne māᷓ: ut pʒ 7o me-
tha͂ᶜᶜ. ğ ſi aliqd icepit eē añ ipm fuit mā: τ mā nō
potuit ꝑ ſe exiſtere ſine forma. ğ mā ſꝑ fuit ſb̄ foꝛa
τ ꝑ ꝯñs ſꝑ fuit aliqƌ cōpoſitū ex mā τ foꝛa. τ per
ꝯñs ſꝑ fuit aliqs effect⁹. ¶ Ex alio ꝑnº arguiꝛ ſic.
Oē poſ'e q̄ñq3 eē τ q̄ñq3 nō eē hēt ꝯriū. igiꝛ qƌ nō
hēt ꝯriū nō ē poſ'e q̄ñq3 eē τ q̄ñq3 nō eē. ſed aliqs
ē effect⁹ nō hñs ꝯriū ut celū. ğ tal' effect⁹ nō pt q̄ñ
q3 eē τ q̄ñq3 nō eē. ğ nec̄e ē talē effectū eē. τ ꝑ ꝯñs
nō ſolū ē poſ'e aliquē effectū fuiſſe ab et̄no: ſʒ ēt eſt
neceſſariū. ¶ Ex 3o vo ꝑnº arguiꝛ ſic. Aliq̄ ſb̄a ſꝑ
fuit. ut ꝓbatū ē de celo. ſed nl'a ſb̄a de ſe poſ'is eē
pōt ab alio ꝑpetuari. ğ aliq̄ ſb̄a cāta de ſe ē ꝑpetua
τ ꝑ ꝯñs nec̄e ē aliquā ſb̄am creatā ſꝑ eē. τ ſic nō ſo
lū ē poſ'e cātū fuiſſe ab et̄no: imo nec̄e ē aliqƌ cātū
fuiſſe ab et̄no. Suſtinēdo igiꝛ illā opiōnē ē diſtin-
guēdū de effectu. ſ. ꝙ effect⁹ ſumiꝛ large τ ſtricte.
Effect⁹ large accept⁹ referꝛ ad cāʒ i cōi: τ ē idē qƌ
cātū. Un̄ oē hñs aliquā cām i quocūq3 gñe cāe eē
fuerit dr̄ effect⁹ large accipiēdo effectū. ſed effect⁹
ſtricte ſūpt⁹ referꝛ ad cāʒ efficiētē. Un̄ nihil ē effe-
ct⁹ ꝓprie τ ſtricte niſi illƌ qƌ hēt cām efficiētē. ſic
eni ꝓprie τ ſtricte loquēdo cātū referꝛ ad cām: ita
ꝓprie τ ſtricte loquēdo effect⁹ referꝛ ad cām efficiē
tē. Un̄ ſic efficiēs ē iferi⁹ ad cām: ita effect⁹ ſtricte
ſūpt⁹ ē iferi⁹ ad cātū. Et effect⁹ ſtricte accept⁹ dicꝛ
tripl'r. vnoº aliqd dr̄ effect⁹ ſolū ꝑꝑ h̓ q2 de nouo ſit
ꝓductū i eē accipiēdo eē ab agēte poſt nō eē. 2oº di
ciꝛ effect⁹ nō ſolū illƌ qƌ accipit eē de nouo ab agē
te: ſed q2 ab agēte ꝯtinue ꝯſeruaꝛ i eē ab aliq̄ ꝯſer-
uāte. q̄ amoto cederet talis effect⁹ i nō eē. ut pʒ de
lumie cāto ex lumiari τ i eē ꝯſeruato ꝑ pñtiā lumi
naris. ut pʒ ēt de imagie q̄ appet i ſpeculo q̄ cōti-
nue ꝯſeruaꝛ ꝑ illi⁹ ꝑſentiā cui⁹ ē imago. terti⁹ ē effe
ct⁹ q ꝯtinue ē i fieri ex h̓. q2 ꝯtinue vna ps fit: τ alia
corrūpiꝛ. ut pʒ de ſucceſſiuis: τ de motu: τ de tem
pore. q̄m q̄libet hoꝝ effectuū referꝛ ad cām efficiē
tē. q2 hēt eē aliq̄ mō a cā efficiēte totał'r de nouo ꝓ
ductū ul' ꝯſeruatū ul' ꝯtinue i fieri. ¶ His igiꝛ ſic
ꝑmiſſis ph̓ice loquēdo vr̄ mihi ꝙ loquēdo de ef-
fectu large. ſ. ſʒ ꝙ effect⁹ ē idē qƌ cātū. ſic nō repu
gnat effectū fuiſſe ab eterno. Naʒ ꝑm ꝑnm qƌ eſt
cā finalis omniū fuit ab et̄no: uel ſaltē h̓ nō repu-
gnat ꝑ ꝑnº. τ ꝑ ꝯñs nō repugnat cāto fuiſſe ab et̄
no. q2 nō repugnat cāe finali fuiſſe ab eterno. τ per
ꝯñs etiā nō repugnat effectui cāe final' fuiſſe ab et̄
no. ſed ſtricte loquēdo de effectu ſʒ ꝙ effect⁹ refer
tur ad cām efficiētē ſic dico ꝙ effectui q ꝑꝑ h̓ ſolū
dr̄ effect⁹: q2 ē de nouo ꝓduct⁹. ſic dico ꝙ tali effe
ctui repugnat fuiſſe ab et̄no. Illa eni repugnāt. ſ.
ꝙ aliqd ſit de nouo ꝓductū i eē: τ tñ ꝙ illƌ fuerit
ab et̄no. q2 oē ꝓductū i eē de nouo necio hēt eſſe
poſt nō eē. ſed illa repugnāt. ſ. ꝙ aliqd ſit eternū:
τ tñ illƌ hēt ul' hūit eē poſt nō eē. q2 oē et̄nū ſemꝑ
habuit eē. Un̄ ſi aliqd ſit eternū illƌ ſꝑ habuit ad
eē ſic nūc hēt. ſed illƌ qƌ ſꝑ fuit nūc nō ꝓduciꝛ cū
ſꝑ ſe habuit ſic nūc ſe hēt. ſeqtur ꝙ ſi ſit et̄nū ꝙ il-
lud nunq̄ȝ fuit ꝓductū: ſic nec nūc ꝓduciꝛ. τ ꝑ ꝯñs
nō ē effect⁹ de nouo i eē ꝓduct⁹. Iſta ğ repugnant
ſ. ꝙ aliqs effect⁹ ſit ꝓduct⁹ ꝓprie loquēdo: τ tñ ꝙ
ſit et̄n⁹. q2 ꝓductio rei ꝑmanētis mēſuraꝛ iſtāti. ſʒ
i nullo iſtāti ꝓducebaꝛ mūdus. q2 añ qƌcūq3 iſtāſ
fuit mūdus poſito ꝙ mūdus ſit et̄n⁹. τ iō nō ſtāt
ſil' ꝙ mūdus ſit ꝓduct⁹: τ ꝙ ſit et̄n⁹. ¶ Si vo effe
ctus accipiaꝛ ſtricte 2o ul' 3o mō ſʒm ꝙ ꝑꝑ hoc dr̄ ef
fect⁹ q2 ꝯſeruaꝛ i eē: ul' q2 ꝯtinue ē i fieri. ſic dico ꝙ
nō repugnat effectui fuiſſe ab et̄no de ꝑ. i. de effe-
ctu q ꝑꝑ h̓ dr̄ effect⁹ q2 ꝯtinue ꝯſeruaꝛ i eē. pʒ i exē-
plis ſuꝑi⁹ adductꝭ. q2 tali effectui nō repugnat fuiſ
ſe ab eterno. nā ſi pes ab et̄no fuiſſet i puluere: ve-
ſtigiū pedis fuiſſet ab eterno: τ hm̄ veſtigiū fuiſſet
effect⁹ pedis. q2 ꝯtinue ꝯſeruareꝛ in eē per pedeʒ.
nā amoto pede nō maneret veſtigiū: ſed nō fuiſſet
effect⁹ pedis de nouo creat⁹ a pede. τ eodē mō de
luce q̄ fuiſſet ab eterno ſi lumiare fuiſſet ab eterno.
q2 lumē i dyaphano ꝯſeruaꝛ i eē ꝑ pñtiā lumiariſ.
Sil'r effectui q ꝯtinue ē i fieri nō repugnat fuiſſe ab
eterno. ut pʒ de motu. q̄m ſi mouēs τ mobile in diſ
poſitiōe i q̄ vnū natū ē mouere: τ alıƌ moueri fuiſ
ſet ab et̄no mot⁹ fuiſſet ab eterno. ſʒ ille tot⁹ motuſ

eternꝰ nunq̄ fuiſſet ẛm ſe totū ꝓduc̄tꝰ de nō ee̅ i ee̅
nec ēt repugnat effectui cāe mālis fuiſſe ab eterno
q̄z illi qḋ ē hēre tres angl'os nō repugnat fuiſſe ab
et̉no.q̄z ſi triāgulus fuiſſet ab eterno:hēre tres an
gulos fuiſſet ab et̉no ut dic̄ phs. ⁊ tn̄ hēre tres an
gulos ⁊c̄.ē effectꝰ triāguli tanq̄ cāe mālis.Un̄ cā
litati q̄ nō ponit nec req̄rit nouitatē i effectu: cuiuſ
modi ſūt cālitates alie a cālitate efficiētis nō repu
gnat hēre effectū ſibi coeternū ⁊c̄. ¶ Sciēdū ē ꝙ
ẛm theologos pᵐ pnᵐ ē cā effectiua oīum alioꝝ
entiū:tā in ꝓducēdo q̄ ēt i ꝯſeruādo. qḋlibet enī
cātū tm̄ ⁊ plus depēdet a deo:q̄ imago q̄ appet i
ſpeculo depēdet ab eo cuiꝰ ē imago. ⁊ iō ſicut ima
go q̄ appet i ſpeculo ꝯtinuo ꝯſeruaꝛ in eſſe a pn̄tia
obiecti cuiꝰ ē imago:ita qḋlibet cātū ꝯtiue ꝯſerua
tur i eē a p pnᵒ. ¶ Hoc tn̄ ē ꝯ̄ ſniaꝫ phi ⁊ ꝯᵗᵒʳ ĝ dn̄t
ꝙ aliq̄ ſbe cāte ſt̄ de ſe ꝑpetue.ſed illḋ qḋ ē de ſe ꝑ
petuū nō idiget aliquo ꝯſeruāte:qm̄ illḋ qḋ idiget
ꝯſeruāte ē de ſe corruptibile: ⁊ null'a ſba de ſe corru
ptibil' pt ab aliq̄ ꝑpetuari:ut vult ꝯᵗᵒʳ i mlt̄is locis
ĝ ẛm eos nō qḋlibet cātū depēdet i eē a p pnᵒ tan
q̄ a cā ꝯſeruāte. ¶ Circa iſtā q̄ōnē ponēde ſūt opi
niōes theologoꝝ.Un̄ opio ſci thome doctoris cō
munis ē ꝙ mūdus nō fuit ab et̉no:potuit tn̄ fuiſſe
ab et̉no:ꝙ aūt mūdus nō fuerit ab et̉no ſola fide
tenemꝰ:neq̄ pōt rōne demr̄ari. Et h̄ ꝓbaꝛ ꝙ mū
dus icepit mlt̉iplr̄. Et p ſic. Pᵐ ad ꝓbādū mū-
dū icepiſſe:aut accipiꝛ ex ꝑte dei creātis:aut ex ꝑ-
te creature.nō ex ꝑte creature.q̄z creatura quātuꝫ
ē de ſe abſtrahiꝛ a q̄cūq̄ tꝑe pn̄ti:p̄terito: ⁊ futuro
ĝ ꝑ ipaꝫ creaturā nō pōt ꝓbari aliqd eſſe de nouo.
Nec pōt accipi ex ꝑte dei:q̄z deꝰ nō ꝓduxit aliqd
ad eē ex̄ niſi voluntarie ⁊ ꝯtigēter. ſꝫ nullꝰ pōt hēe
rōnē ad inueſtigādū volūtatē diuā. Silr̄ articulus
fidei nō demōſtraꝛ. ſꝫ nihil a deo eē ab eterno ē ar
ticulus fidei. ĝ.nec expedit adducere rōnes ad h̄
ꝓbādū.q̄z ſi ad h̄ adducāꝛ rōnes ſophiſtice q̄s īfi
deles ſcirēt ſoluere illi nos irriderēt. exiſtimātes
nos illḋ tenere firmiter ꝑpꝫ hᵘ rōnes ſophiſticas.
Itē ex hoc euacuareꝛ meritū fidei.q̄z fides nō hēt
meritū ubi hūana rō ꝓbat expimētū.hᶜ beatꝰ Gre
goriꝰ i q̄dā omelia. ¶ Itē qn̄ actio agētꝭ ē iſtāta-
nea nō ē neceē agēs eē ꝑuſ facto ſic pꝫ i illumiatiōe
medij.ſed creatio q̄ mūdus creaꝛ ē iſtātanea. ĝ nō
pōt demr̄ari ꝙ deꝰ fuit an̄ mūdū. Silr̄ p topicoꝝ
phs.d.ꝙ ꝓblema de et̉nitate mūdi ē ꝓblema neu
trū.q̄z neutra ps ꝯ̄dictiōis pt demr̄ari. Sꝫ addit
iſte doctor ꝙ nō fuit de itētiōe phi ꝓbare ⁊ affir-
mare mūdū eē et̉nū:ut p topicoꝝ. ubi dꝛ ꝙ ꝓble-
ma de et̉nitate mūdi ē ꝓblema neutꝝ. ⁊ dic ꝙ ubi
phūs iprobat nouitatē mūdi. iprobat eā ẛz modū
ponēdi Empe.ul' Anax.aut alicuiꝰ tal'. ⁊ ſic ipro-
bat modū ponēdi ⁊ nō pōnē i ſe: ⁊ iō p topicoꝝ dic̄
phūs de eo cuiꝰ nō hēmꝰ rōnē.ſi igiꝛ dixerimꝰ ꝙ
igiꝛ ſic ꝑfectū ē ſic̄ ſi dixerimꝰ ꝙ mūdus ē ātiquꝰ
ul' nō. ⁊ hᶜ dixit rabi Moyſeſ de itētiōe phi vidēs
phm nō uelle h̄ affirmare ſꝫ ſolū ponē rōnes ad ꝯ̄
dictoria:ut teneaꝛ illa ps q̄ miores ⁊ paucioreſ du
bitatiōes hēt. ¶ 2ᵐ v̓o pnᶜ.vꝫ.ꝙ deꝰ potuit ab et̉
no ꝓduxiſſe mūdū ꝓbaꝛ mlt̉iplr̄ ꝑ h̄ q̄z deꝰ fuit ab
et̉no ita potēs ſic̄ fuit qn̄ creauit mūdū:ſꝫ qn̄ ꝓdu
xit mūdū potuit ꝓducē illū.ĝ ab et̉no potuit ꝓdu
cere mūdū. Itē aliquē effectū fuiſſe ab et̉no nō in-
cludit aliq̄ repugnātiā ut pꝫ de veſtigio pedis. ⁊
de lumie ſolis. ⁊ de ſbo ⁊ de paſſiōe ⁊ de illa paſſio

ne q̄ ē hēe tres āgl'os. ſꝫ deꝰ pōt facere illḋ qḋ nō i
cludit repugnātiā. ĝ deꝰ pōt facere ꝙ aliqs effectꝰ
fuiſſet ab et̉no. Un̄ mlt̉e rōnes ꝓ ꝑte illa ſūt ſupiꝰ
poſite.q̄re ⁊c̄. ¶ Alia fuit opio ſolēniſ.d.hērici de
gādauo.ſ.ꝙ mūdus nō potuit fuiſſe ꝓductꝰ ab et̉
no. ⁊ h̄ oñdit mlt̉iplr̄. ⁊ p ſic.ſi mūduſ fuit ꝓductꝰ
ab eterno illa ꝓductio aut fuit ſbita aut ſucceſſiua
nō ſubita q̄z tūc fuiſſet i iſtāti. ⁊ ꝑ ꝯn̄s mūdus. tūc
icepit:q̄z nō fuit an̄ illḋ iſtās. ſi v̓o illa ꝓductio fu-
it ſucceſſiua aut p̄ceſſit mūdū. ⁊ ſic mūdus nō fuit
ab et̉no:q̄z ſua ꝓductio p̄ceſſit ipm̄.aut ſua ꝓdu-
ctio ꝯtinue manet i mūdo ꝓducto:qḋ ē f'lm.q̄z ſic
mūdus eēt qḋdā ſucceſſiuū.q̄z i ꝯtinua ꝓductiōe
nunq̄ ꝓducebaꝛ al'r q̄ nūc ꝓduciꝛ: ⁊ ſilr̄ ex h̄ ſeq
tur ꝙ fieri rē idē ē qḋ rē ꝯſeruari.qḋ ē f'lm.q̄z fieri
ē reſpectu hn̄di:ſed ꝯſeruari ē reſpectu hiti ꝯſeruā
di.2ᵒ pꝫ illḋ eē f'lm q̄z cā ꝑticl'aris p cāt rē ⁊ poſtea
ꝯſeruat eādē. ĝ ꝓducere ⁊ ꝯſeruare ſūt diſticta.2ᵒ
ſic arguiꝛ ad ꝯ̄nē ꝑncipalē ſic.ſi mūdus fuiſſet pro
ductꝰ ab et̉no deꝰ nō potuit nō ꝓduxiſſe mūdū.q̄z
nec anteq̄ ꝓduxit mūdū.q̄z nihil erat an̄:nec qn̄ ꝓ
duxit mūdū q̄z qn̄ ꝓduxit nō potuit nō ꝓducere.
q̄z oē qḋ ē dū ē neceē ē eē.nec poſtq̄ ꝓduxit mūdū
q̄z poſtq̄ ꝓduxit mūdū mūdus ſꝑ fuit. ⁊ ſic ſꝑ fu-
it hec v̓a.deꝰ ꝓduxit mūdū. Et ꝓpō affirmatiua
v̓a de p̄terito ē necīa.ſi igiꝛ deꝰ ꝓduxit mūdū non
potuit nō ꝓduxiſſe mūdū. qḋ ē f'lꝫ q̄z deꝰ ē agēs
libere. ¶ Sꝫ iſte doctor iſtat ꝯ̄ iſtā rōnē ſic. deꝰ li-
bere p̄deſtinauit aliqd ab et̉no. ⁊ tn̄ nō potuit non
p̄deſtinaſſe. ĝ eodē mō ſeq̄tur deꝰ ꝓduxiſſe mūdū.
Silr̄ q̄z qḋ deꝰ voluit ab et̉no voluit. ⁊ tn̄ mlt̉a ſt̄
q̄ libere voluit q̄z oīa ex̄ ſe libere voluit. ĝ nō ſeqꝛ
deꝰ libere voluit h̄ ab et̉no ĝ nō potuit h̄ nō volu
iſſe ⁊ eodē mō ex ꝑte alia. Ad iſtā iſtātiā r̄ndet iſte
doctor dicēs ꝙ nō ē ſil'e de p̄deſtiatiōe ſeu de uo-
lūtate dei ⁊ de ꝓductiōe.q̄z p̄deſtiatio reſpic̄ obie
ctū ut futuꝝ ⁊ ponēdū i eē. ſꝫ ꝓductio reſpic̄ obie-
ctū ut ē pn̄s.nā poſitū i eē neceē ē eē. Un̄ q̄uis oē
qḋ ē qn̄ ē neceē ē eē.tn̄ oē futuꝝ qn̄ ē futurū neceē
eē futurū.q̄z ſic nihil foret ꝯtigēter futuꝝ. ¶ 3ᵒ ar-
guit iſte doctor ad ꝯ̄nē pnˡᵉ ſic. Si deꝰ ꝓduxit mū
dū ab et̉no eadē rōne potuit ꝓduxiſſe vnū aſinū
ab eterno ⁊ eū ꝯſeruaſſe q ſucceſſiue gn̄aſſet alios
aſinos i eē a deo ꝯſeruādos uſq̄ ad aſinū nūc pn̄tē.
ĝ iter pᵐ aſinū ꝓductū ab eterno ⁊ aſinū nūc pn̄tē
fuiſſet i iſtāti aſini. ⁊ ſic de iſtātibꝰ extremis finitis
media pn̄t eē īfinita.qḋ eſt icōueniēs. Un̄ pōt hec
rō ꝯfirmari ꝑ h̄.q̄z oēs rōnes ꝓbātes ꝙ deꝰ potu-
it ab eterno ꝓduxiſſe mūdū:eq ſufficiēter ꝓbāt ꝙ
deꝰ potuit ꝓduxiſſe vnū aſinū ab eterno ⁊ dereli-
giſſe ipꝫ ꝓprie nāe :ſꝫ h̄ ē ipoſ'e. q̄z aſinꝰ ſic ꝓductꝰ
ab eterno derelictꝰ ꝓprie nāe duraſſet ꝑ tps īfiᵐ.
q̄z īfiᵐ tps fuit an̄ iſtas corruptiōis illiꝰ aſini. qḋ ē
ipoſ'e ⁊ claudēs ꝯ̄dictionē.ſ. ꝙ aſinꝰ ul' aliqd ꝑ ſe
corruptibile duraſſet ꝑ tps īfiᵐ.q̄z oē corruptibile
ꝯtinue debilitaꝛ. ĝ ſi aliqḋ corruptibile ꝯtinue du-
raſſet ꝑ tps īfiᵐ.ſeq̄tur ꝙ idē corruptibile eēt īfini
te ꝑfectiōis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eēt corruptibile. ꝓbo ꝙ il
lud corruptibile eēt īfinite ꝑfectiōis.q̄z nihil finite
v̓tutꝭ qḋ ꝯtinue debilitaꝛ pōt durare ꝑ tps īfiᵐ.qm̄
i tꝑe finito pōt ꝯſumi q̄libet v̓tꝰ finita. ¶ Quarto
arguit ille doctor ſic. Quecūq̄ ꝯueniūt alicuiꝰ ordi
ne nāe ⁊ nō pn̄t ſil' duratiōe īeē illi opꝫ ꝙ vnū illo
rū p̄cedat aliḋ duratiōe ſic̄ ⁊ ordine nāe. ſꝫ q̄libet
creaᵗᵃ ordie nāe ꝑus hꝫ n̄ eē q̄ eē ⁊ eē ⁊ n̄ eē n̄ pn̄t

ineſſe eidē ſil' tpe.igiť opʒ ꝙ vnū ꝑcedat aliō tpe
ꝛ ꝑ ꝯñs de necitate ē ꝙ mūdus nō fuerit ab et'no.
℄ Alij vō dñt ꝙ mūduſ nō potuit fuiſſe ab et'no ꝛ
īnituť īfi'o ꝛ dñt ꝙ ſic īfi'ı dies ꝑceſſerīt ꝛ ēēt īfi'e aīe
rōnales eēnt ī actu ī aliq̄ ꝛ q̄libet die potuit de' fe
ciſſe vnū lapidē ꝛ oēs illos ꝯſeruare ī eē: ꝛ ſic infi'a
corpa eēnt ſil'.qō ē ipo'e ꝛ claudēs ꝯdictionē.ḡ.
Hec rō nō ualet qꝛ de dieb' nō ē icōueniēs ꝙ īfi'ı
dies ꝑceſſerit.qꝛ h̄ nō ponit īfi'a tpa ī actu ſed ī pō
ꝛ ī fieri. ꝛ cū dicūt ulťi' ꝙ īfi'e aīe rōnales eēnt in
actu illō nō vī eē icōueniēs.ſ.ponē īfinita nō q̄ta
in actu nec eēntialr ordiata. ꝛ ad illō qō tāgūt ꝙ
ſic īfi'ı lapides poſſēt eē ī actu.dicēdū ꝙ ī h̄ arg'o
nō ē cā ut cā.qm̄ poſito ꝙ mūdus fuit ab et'no nō
pl'es lapides potuit de' ꝑduxiſſe ī toto illo tpe q̄ꝫ
poſſet ī vno iſtāti ꝑducē. ꝛ iō ſi negeť ꝙ ſil' poſſet
ꝑducē īfinita eadē rōne negabiť ꝙ ī īfinito tpe p̄t
ꝑducē īfinita. ℄ Ad qōnē igř vī eē dicēdū ꝙ illa
ꝑpō ē ipo'le ꝛ claudēs ꝯdictionē.de' ꝑduxit mū-
dū ab et'no loq̄ndo de ꝑductiōe ꝓp'ıē ſʒ ꝙ diſti-
guiť a ꝯſeruatiōe.qꝛ ꝑductio diua mēſurať mēſu
ra īdiſibili. ꝛ iō ſi de' ꝑduxit mūdū ab et'no de' ī
mēſura īdiſibili ꝑduxit mūdū. ꝛ ſic mūdus nō fu-
it añ mēſurā illā ꝛ ſic nō fuit ab et'no. ℄ Itē ꝑdu-
ctio cuiuſlibet cāti ē de nō eē ī eē. ꝛ ſic oē cātū pro
ductū ꝑus habuit nō eē q̄ꝫ eē. ꝛ ſic ſi mūdus fuit ꝑ
duct' ꝑus habuit nō eē q̄ꝫ eē. ꝛ ita ſi mūdus fuit ꝑ
duct' aliqñ habuit nō eē. ꝛ ꝑ ꝯñs nō fuit ab et'no.
Vñ rōnes hui' doctoris ſupi' poſite bñ ꝯcludūt
ꝙ illa ē ipo'lis.ſ.mūdus fuit ꝑduct' ab et'no. qm̄
ꝑductio ꝛ et'nitas ſūt ipo'lia reſpectu eiuſdē. tamē
mūdū fuiſſe ab et'no nō claudit ꝯdictionē. ſed illa
claudūt ꝯdictionē ꝙ mūdus ſit ꝑduct' ꝓp'ıe lo-
quēdo de ꝑductiōe ꝛ tm̄ ꝙ fuit ab et'no. ℄ Pro ol
h' rōnib' ꝯrie opionis ē ſciēdū ꝙ rō ꝑcipua cōtra
hāc opionē ē illa. De' ab et'no fuit oipotēs.ḡ potu
it ab et'no ꝑduxiſſe mūdū. Dicēdū ꝙ illa ē multi-
plex ſ'm cōpōnē ꝛ diuiſionē. qm̄ illa . De' potuit ab
et'no ꝑduxiſſe mūdū ī ſēſu cōpōnis denōt ꝙ illa
ꝑpō de' ab et'no ꝑduxit mūdū fuit poſ'lis ſine ꝙ
h' ē poſ'lis. de' ab et'no ꝑduxit mūdū. ꝛ ille ſenſus
ē falſus. In ſenſu vō diuiſiōis denotať ꝙ ab eterno
de' potuit ꝑduxiſſe mūdū q̄ ē ulťi' diſtīguēda ſʒ
equocationē ex eo ꝙ ly ab et'no ſiue h' dictio et'nū
pōt teneri cathego'ce ul' ſincathego'ce. ſi teneať ſin-
cathego'ce. ſic ē vā. ꝛ ē ſenſus ꝙ añ qōcūq; iſtans
ueꝝ ſiue imagiatū potuit de' ꝑduxiſſe mūdū. ꝛ h̄
ē ueꝝ. qm̄ añ iſtās ꝑteritū nūc ad mille ānos potu
it de' ꝑduxiſſe ꝛ c̄. ꝛ añ inſtās imagiatū ꝑteriſſe
ſeu ꝑceſſiſſe ad cētū milia ānoꝝ potuit de' ꝑduxiſ
ſe mūdū. ꝛ ſic de oīb' alijs iſtātib' vīs ꝛ imaginaťs.
Vñ de' potuit ꝑduxiſſe mūdū ꝑ cētū millia ānoꝝ
añ h̄ iſtās ꝛ ꝑ mille millia ab et'no ꝑducē. Vñ illa
ab eterno de' potuit ꝑduxiſſe mūdū eſt ul'is ſicꝫ
illa.ſ. Añ qōcūq; iſtās ueꝝ ul' imagiatū de' potuit
eē. Vñ ille ul'es ſūt vē. ꝛ tm̄ h' ē ipoſ'lis de īeē. De'
ab et'no ꝑduxit mūdū. q̄litercūq; accipiať hec di-
ctio et'nū qꝛ ipo'le ē ꝙ de' ꝑduxit mūdū añ qōcū-
q; iſtās ueꝝ ul' imagiatū cū ꝑductio dei mēſureť
aliq̄ iſtāti. ℄ Si vō dicať ꝙ ſi hec ſit vā. ab eterno
potuit de' ꝑduxiſſe mūdū tūc illa ē poſ'lis. De' ab
et'no ꝑduxit mūdū. qꝛ ſi ꝑpō de poſ'ı ē vā ſua de ī
eē ē poſ'lis.ḡ. ℄ Itē q̄libet ſingl'aris hui' ē poſ'lis.
vʒ. añ qōcūq; iſtās ueꝝ ul' imaginatū de' ꝑduxit
mūdū. ꝛ ꝑ ꝯñs h' ul'is ē poſ'lis añ qōcūq; iſtās ueꝝ
ul' imagiatū de' ꝑduxit mūdū ꝛ ex h̄ ſeqtur ꝙ de'
ab et'no ꝑduxit mūdū. ḡ illa ē poſ'lis . de' ab et'no
ꝑduxit mūdū. ℄ Ad ꝑ'm illoꝝ dicēdū ꝙ illa ē vā ī
ſenſu diuiſiōis. ab et'no de' potuit ꝑduxiſſe mūdū.
ꝛ tm̄ illa eſt ipoſ'lis. ab et'no de' ꝑduxit mūdū. nec
ualet. ꝑpō ul'is ē vā de poſ'ı ī ſēſu diuiſiōis.ḡ ſua de
īeē ē poſ'lis. ſed bñ ſeqtur. ſi ꝑpō ul'is ſit vā de po'ı
ꝙ q̄libet ei' ſingl'aris ſit poſ'lis. ꝛ ſi ſingl'ares ſunt
cōpoſ'les ul'is ē poſ'lis. qꝛ ſingl'ares pñt eē poſ'les ꝛ
iter ſe icōpoſ'les ꝛ tūc ul'is ē vā de poſ'ı. tm̄ ſua de ī
eē ē ipo'lis qꝛ ſue ſingulares ſūt icōpoſ'les. Vñ rō q̄
vī eē fortiſſima ad ꝓbādū ꝙ poſ'le fuit ꝙ de' ꝑdu-
xit mūdū ab et'no ē ſophiſtica. qm̄ ꝑ idē pōt ꝓba-
ri ꝙ poſ'le ē ꝙ de' ab et'no ꝑduxit aliqd ī eē qō pri
us ꝑ durationē habuit nō eſſe: qꝛ q̄cūq; tpe finito
dato de' pōt ꝑducē aliqd ī eē qō ꝑus ſ'm duratio
nē habuit nō eē. ſed h' ē ipoſ'lis.ſ. de' ab et'no ꝑdu
xit aliqd ī eē qō pri' ſ'm duratiōnē habuit nō eē. qꝛ
īcludit ꝯdictionē. qꝛ ipo'le ē ꝙ aliqd ſit ab eterno.
ꝛ tm̄ ꝙ illō ꝑus ſʒ duratione habuit non eē q̄ꝫ eē.
℄ Ad aliō cū dr̄ ꝙ q̄libet ſingl'aris hui' . ab et'no
de' ꝑduxit mūdū ē poſ'lis ꝯcedo. ſed ex h̄ nō ſeq-
tur ꝙ hec ſit poſ'lis. Ab et'no de' ꝑduxit mūdū. qꝛ
ſingl'ares hui' ul'is ſūt icōpoſ'les. ꝛ ad h̄ ꝙ ꝑpoſi-
tio ul'is ſit poſ'lis requiruntur duo.ſ. ꝙ oēs ei' ſingu
lares ſint poſ'les. 2° ꝙ ſint inter ſe cōpoſſibiles. ꝛ il
lud 2'm.ſ. cōpoſ'itas ſingl'ariū defic̄ ī ꝓpoſito. q̄re.

Contraria aūt his nō difficile ē ſol
uere. Videbiť aūt ex huiuſmodi cō
ſiderātib' cōtigē maxime motum
eē aliqñ: cū nō ꝑus eēt oino. ꝑmū qdēʒ.
qꝛ neq; vna ꝑpetua mutatio ē. Mutatio
eni oīs apta nata eſt ex quodā in qddaʒ.
Quare neceſſe eſt oīs mutatiōis terminū
eē ꝯria ī qb' fit: īfinitū aūt moueri nullū.

℄ Iſtō ē 2'm cap'm ꝑmi ťctat' octaui li. ꝓhicoꝝ. ī q̄ po
nūtur ꝛ ſoluūtur rōnes q̄ videnť deſtruē et'nitateʒ
mot': ꝛ ꝯtinet duas ꝑtes ꝑn'les. qm̄ ī ꝑ'a q̄ ē ingſiti-
ua ponūtur rōnes q̄ videtur ꝓbare motū nō eſſe
eternū. ī 2'a ibi [Moꝝ aūt ꝑ'm ꝛ c̄.] ſoluūtur ille rō-
nes. Pria po ꝯtinet tres ꝑticulas ſ'm nūm triū rō
nū q̄s adducit ꝛ c̄. 2' ibi [Ampli' vdem'.] 3' āt ibi
[Mľto aūt magis.] In ꝑ'a igiť ꝑticľa hui' partis
poniť ꝑ'a rō ꝓbās nullū motū eē ſempiternū. Pri-
mo tm̄ ꝑhs ponit fictionē ſuā. vʒ. Deīde ponit talē
rōnē oīs mot' q̄ ē ab vno termio ī aliū terminū eſt
finitus ꝛ nō etern'. ſed oīs mot' ē ab vno termino
ī aliū terminū qꝛ ē a termio a q̄ ad terminū ad quē
ḡ oīs mot' ē finit'. ꝛ ꝑ ꝯñs nullus mot' ē īfinitus.
nec ꝑ ꝯñs ē etern'. ꝛ ꝯ'or formā illā rōnē ſic . Oīs
mot' ē a ꝯrio ī ꝯriū.ḡ oīs mot' ē iter ꝯria. ſed ꝯria
ſūt finita ꝛ oē qō ē iter finita ē finitū.ḡ oīs motus
ē finit'. ꝛ ꝑ ꝯñs nullus mot' ē etern' qꝛ nō ꝯtingit
moueri īfinitū. ℄ Notāda ſūt h̄ duo ſʒ ꝯ'em. ꝑ ꝙ
ſi aliqs mot' nō ē a ꝯrio ī ꝯriū: ſed ab eodē ī idē il
le mot' eēt ocioſus ꝛ ſupflu'. hec ꝯ'or. Vñ ſi aliqd
moueať ad illud qō habet videť ꝙ motus eius ſit
ocioſus ꝛ ſuperfluus. qꝛ per illū motū mobile q̄rit
illud qō habet. ideo illud eſt ſuperfluū. ℄ Scōo
eſt notādū ſ'm ꝯ'em ꝙ illa rō nō eſt ſufficiēs ad ꝓ-
ꝓbādū nullū motū locale eē infi'm. ꝛ iō ī fine ſexti
hui' ad decl'andū ꝙ oīs mot' rect' ē finit' uſus eſt
loco a ꝯrijs ꝑterq̄ꝫ in decl'atiōe mot' localis uſus

ē alio mō.ſ.ꝙ illud qđ ipoˡᵉ ē ut fiat:ipoˡᵉ ē ut inci piat fieri.hec ꝯ̄ᵗᵒʳ.vñ breuiter illa ꝓpō nō ē ult̄ va Dis motus eſt a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū.q: motus localis cir cularis non eſt a ꝯ̄rio in ꝯ̄riuꝫ: ⁊ ſepe ꝯtigit ꝙ pħs in parte inquiſitiua utitur propoſitionibus falſis.

¶ Amplı⁹ videm⁹ qm̄ poſſē ē moueri: neqꝫ qđ mouet̄:neqꝫ hñs i ſeipo:neqꝫ vnū motū ut iaiatū:ꝗrū neqꝫ ps nulla:neqꝫ totū mouetur:ſed quieſcēs mouet̄ quādoqꝫ.Conuenit autē aut ſemp̄ moueri: aut nequaqꝫ:ſiquidem ſit:cū non ſit motus.

¶ Hec ē 2ᵃ pticl'a p̄me ptis p̄ncipal' hui⁹ ca.i q̄ ponitur 2ᵃ rō q̄ talis eſt. Sic ē de pte vniuerſi:ita vī eē de toto vniuerſo.ſed aliqua ps vniuerſi ſm ſe totū ⁊ ſm oēs ſuas ptes icipit moueri poſtq̄ꝫ qeſcebat. ut pꝫ de inaiat.nā aliqđ iaiatū poſtq̄ꝫ qeſcebat ſꝫ ſe ⁊ ſꝫ oēs ſuas ptes incipit de nouo moueri. ğ ita eſt de toto vniuerſo.ſ.ꝙ totū vniuerſū icipit moueri poſtq̄ꝫ qeſcebat.ğ mot⁹ vniuerſi nō eſt ꝑpetuus ſed nou⁹. Intelligēdū ꝙ hec rō ꝓbat p̄ᵐ motū celi nō eē eternū.q: dū celū mouet̄ qđ eſt maior ps ⁊ p̄ncipalior ps vniuerſi totū vniuerſū dī moueri: ⁊ ſi celū qeſcit:totū vniuerſū dī qeſcere:q: totū denoiat̄ a diſpōne p̄ncipaliſſime ptis ei⁹. ⁊ ſic pꝫ ꝙ vniuerſū qñqꝫ incepit moueri poſtq̄ꝫ quieſcebat.

¶ Aliq tamē formant illā ſecūdā rōnē ſic. ſi aliqs mot⁹ eſt etern⁹.ğ oia mobilia aut ſemp̄ mouētur aut ſp̄ qeſcūt.ꝯñs eſt falſū.q: aliq̄ moˡᵉ ſūt q̄ non ſemp̄ mouētur:nec ſp̄ qeſcūt:ğ añs ſl'm eſt.ſ.ꝙ aliqs mot⁹ ſit et'n⁹. Pria ꝯña ꝓbat̄ p h q: ſil'e eſt de pte ⁊ de toto. ⁊ ēt vī ſil'e de vno moˡⁱ ⁊ de quocūqꝫ alio.Uñ ꝯ̄ᵗᵒʳ.d.h ꝙ nec̄e ē ꝙ ſi motor ſit etern⁹ ⁊ mot⁹ ſit etern⁹. ⁊ ſic nō eēt nou⁹ mot⁹.qm̄ nou⁹ motus debet hēre nouū motorē:imo ēt eēt nec̄iuꝫ ut oē qđ ſentit̄ qeſcē ſp̄ qeſceret: ⁊ oē qđ ſentit̄ moueri:ſp̄ moueret̄.hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Sꝫ q: illđ qđ eſt dcm̄ i pte inqſitiua nō opꝫ ꝙ ſit ueꝝ.nec ē p auctētico allegādū.Ego tñ illđ ſic itelligo.ſ.ꝙ ſi motor q i mouendo mouet̄ ſit etern⁹ ⁊ mot⁹ cāt⁹ a tali motore ſit eternus nō ē ğ h aliqs mot⁹ nou⁹. ¶ Itē illa ꝓpoſitio. Aliqs mot⁹ nou⁹ dꝫ hēre motorē nouū dꝫ intelligi de motu q nō ē ps alteri⁹ mot⁹ ⁊ de motore ꝓpinquo.qm̄ vna reuolutio celi ē nou⁹ mot⁹ı ⁊ tamē nō hēt motorē nouū:nec illđ eē opꝫ.q: noua reuolutio ē pſ alt'i⁹ mot⁹ſꝫ p̄m⁹ motor ē et'n⁹ı ⁊ mouet oia iſta iferiora q̄ non ſemp̄ mouentur:que p̄ter motorem p̄mū qui eſt motor remotus hēt aliquos motores ꝓpinquos qui non ſunt eterni ſed noui.

¶ Multo aūt magis huiuſmodi eē iaiatis manifeſtū eſt. Neqꝫ vn⁹ qdē i nobis:cuꝫ ſit motus aliqñ:h expergiſcētes tñ mouemur aliqñ:⁊ ſi nihil ex̄ moueat. h eni i inaiat eē nō videm⁹ ſiīr:h ſemp̄ mouet ipa aliqd exterioꝝ alteꝝ. Aliqñ aūt aial dicimus ipm̄ ſe mouere.q̄re ſiqdē qeſcit aliqñ in imobili:mot⁹ utiqꝫ ſiet ex ipo ⁊ non ab ex̄. Si aūt i aiali h poſſē fieri:qd prohibet idē accidere ⁊ ſm oē. Si nāqꝫ in paruo mundo ſit:⁊ in magno ⁊ ſi in mundo: ⁊ in infinito: ſiquidē contingit moueri in infinitum:⁊ quieſcere totum.

¶ Hec ē 3ᵃ ptiˡᵃ p̄ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ hui⁹ ca.i q̄ pōit̄ 3ᵃ rō q̄ tal' ē. Sic ē i mūdo miori:ita i mūdo maiori: ſꝫ ſic ē i miori mūdo.i.i aiali.ſ.ꝙ mot⁹ i eo icipit poſt qetē.ğ ſic ē i maiori mūdo.ſ.i toto vniuerſo:ꝙ totum vniuerſū qeſcebat p̄: ⁊ poſtea icepit moueri: ⁊ ſic mot⁹ totı⁹ vniuerſi ſiue mot⁹ celi nō ē et'n⁹.q: incepit de nouo poſt qetē moueri.Uñ pħs.d.h ꝙ illa ē maior rō q̄ꝫ ſit rō p̄cedēs imeᵗᵉ q: i aialib⁹ vī maīfeſti⁹ ꝙ moueāt̄ de nouo ab itriſeco abſqꝫ motore extriſeco q̄ꝫ i reb⁹ iaiat.Uñ i aialib⁹ appet manifeſte ꝙ ea p̄ſit mouē ex ſe: ⁊ qeſcē ex ſe.qđ tñ nō appet i reb⁹ iaiat ⁊ q̄ꝫtū ad h illa rō de aialib⁹ melior ē q̄ꝫ rō p̄cedēs:q̄ ſit de iaiat. ¶ Sꝫ ſt' duo nōnda h ſꝫ ꝯ̄ᵗᵒ. Prio ē nōnᵐ ꝙ aial pfcm̄ qđ mouet̄ ex ſe dī mior mūduſ pp duo. Prio q: ex ſe mouet̄ localr ſic celū.Uñ ſic celū ē aiatū ⁊ mouet̄ ex ſe:ita aial pfcm̄ mouet̄ ex ſe ⁊ ē aiatū ſic celū. ⁊ iō aial tale pfectū dī mior mūdus.2ᵒ vo aial pfcm̄ dī mior mūd⁹ q: ſic i maiori mūdo ē deuēire ad motorē imobilē ita i aiali ſiue i motu aial' ē deuenire ad motorē imoˡᵉ. ⁊ quēadmodū i aiali alij mot⁹ reducunt̄ ad motorē p̄ᵐ q nō mouet̄.ita ē i mūdo mag. ¶ Et ſi q̄rat̄ qs ē p̄m⁹ motor imoˡⁱˢ i motu aial'. Dñt qdā ꝙ ē aia q̄ ē p ſe imoˡⁱˢ:ſꝫ mouet̄ p accñs. Quidā āt dñt ꝙ ē appeˡᵉ.q: corp⁹ aial' mouet̄ ab aia p appetitū: ⁊ appetit⁹ mouet̄ ab appetiˡⁱ qđ cū moueat mouet̄.ut amatū ⁊ dſideratū ē moues imoˡᵉ. ¶ 2ᵒ ē nōnᵐ ſꝫ ꝯ̄ᵗᵒ ꝙ ille ſmo q ē de ſilitudie int' celū ⁊ aial ē rhetoric⁹:q̄ꝫuis iudiciū i radice nō ſit ueꝝ.ſ. ꝙ mot⁹ nō ſit i aiali ſine motu p̄cedēti: ⁊ iō nō dīc pħs ꝙ mot⁹ nou⁹ ē i aiali ſine motu p̄ceˡⁱ:ſꝫ dīc ꝙ ſi ē poˡᵉ motū nouū eē i aiali ſine motu p̄ceˡⁱ poˡᵉ ē ꝙ ita ſit i toto vniuerſo ı ⁊ ſi pōat̄ iſtᵐ .ſ.ꝙ icipiat ex ſe d̄ nouo moueri p⁹ qetē ſine iſtāti oī motu p̄ceᵈᵉ.

¶ Hoꝝ aūt p̄ᵐ qdē qđ dcm̄ ē nō eūdē ſp̄ ⁊ vnū nūero eē motū q ē i ꝯ̄ria recte dicit̄. Hoc eni foꝛtaſſis qdem neceſſarium eſt.

¶ Hec ē 2ᵃ ps p̄nˡⁱˢ hui⁹ ca.i q̄ ſoluūt̄ tres rōnes idu ete ꝓbātes nullū motū eē et'nū. ⁊ ꝯtiet tres ptiˡᵃˢ ſꝫ nūꝫ triū rōnū q̄s adduc.2ᵃ ibi[Moueri āt.]3ᵃ ibi[Marie āt ⁊c.]In p̄ᵃ igr̄ ptiˡᵃ hui⁹ ptis pħus rñdet p̄ᵉ rōni: ⁊ ēt remouet falſā rñſionē: ⁊ vna cū h mouet vnū duᵐ. Pria ğ rō fuit illa.nullꝰ mot⁹ q ē int' ꝯ̄ria ē ꝑpetu⁹.ſꝫ oīs mot⁹ ē int' ꝯ̄ria.ğ. Hanc rōnē ſoluit pħſ ꝯcedēdo maiorē dicēſ ꝙ illđ recte dī ꝙ mot⁹ q ē int' ꝯ̄ria nō p̄t ſp̄ durare vn⁹ ⁊ idem nūo. Hoc eni forte ē nec̄iū ut iſra ꝓbat̄: ⁊ nō poſuit h ſine dubitatiōe:q: nōdū ē ꝓbatū h eē ſine dubitatiōe.ſꝫ mior ē ſl'a.q: nō oīſ mot⁹ ē int' ꝯ̄ria.ut pꝫ de motu circl'ari q nō ē int' ꝯ̄ria:ut poſtea d̄cl'abit̄

¶ Siqdem non ſemper vnum ⁊ eundem eſſe poſſibile eſt eiuſdem ⁊ vnius motū.

¶ Hic pħs rēouet vnā fl'aꝫ rñſionē ad rōnē iā dictā q̄ rñſio negat maiorē cū dī ꝙ nl'lus mot⁹ q ē int' ꝯ̄ria ē ꝑpetu⁹ illđ neget̄.q: mot⁹ q ē int' ꝯ̄ria p̄t eē ſp̄ vn⁹ ⁊ idē nūo ex it'atiōe eiuſdē moˡⁱˢ int' ꝯ̄ria ifinities.Uñ iſta ē rñſio.ꝙ q̄ꝫuis nl'lus mot⁹ q ē ſolus ſemel de vno ꝯ̄rio i reliquū ꝯ̄riū p̄t eē ꝑpetuus:tñ mot⁹ ifinities iterat⁹ int' ꝯ̄ria pōt eē ꝑpetu⁹ ut motus cōpoſit⁹ ex infinitis motib⁹ inter eadē ꝯ̄ria.ut motus eiuſdē mobilis ab albo in nigrū: ⁊ iteꝝ a nigro i albū. ⁊ iterū ab albo i nigꝝ. ⁊ ſic ifinities tal'

motus cōpoſitꝰ ex infinitꝭ motibꝰ ꝯ̄rijs pōt eſſe perpetuꝰ. Iſtā rñſionē excludit phūs.d.ꝙ talis motꝰ qui eſt ex iteratiōe iter cōtraria.i.motꝰ cōpoſitꝰ ex motibꝰ ꝯ̄rijs nō eſt vnꝰ ⁊ cōtinuum ut patebit īferiꝰ vbi declarat̃ ꝙ motꝰ reflexꝰ nō ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuus.

¶ Dico āt ſic.utrꝫ vnꝰ chorde vnꝰ ⁊ idē ſonꝰ:aut ſp̄ alter ⁊ alter ſilr̃ ſe hñte ⁊ mouē te:ħ tñ q̄lītercūqꝫ ſe hꝫ nihil ꝓhibet ⁊ quē dā eūdē eē:q perpetuꝰ ⁊ cōtinuꝰ eſt.manifeſtū utiqꝫ erit magis ex his que poſteriꝰ.

¶ Ex ħ igit̃ mouet phūs talē dubitationē.vꝫ.utrꝫ ſonꝰ eiuſdē chorde ſup̄ quā iterat̃ manꝰ ꝑcutiēs ſine pauſatiōe ſit vnꝰ ſonus ul' plres:aut motꝰ iteratꝰ ſit vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ.aut plres. Hāc dubitationē nō ſoluit phūs hic ſꝫ īferiꝰ ſoluet.hic tñ dič phūs ꝙ ſiue tal' motꝰ iteratꝰ ſit vnꝰ ſiue plres nihil ꝓhibet qn inueniat̃ vnꝰ motꝰ ſimp̄r ꝯtinuꝰ ⁊ etnꝰ. ¶ Sꝫ ſt̃ hic tria notāda.p̄ ē notādū ꝑ ꝯ̄res.ꝙ illa qō de vnitate ſoni ul' motꝰ chorde itellr̃ qn̄ ꝑcuſſio ē ꝯtinua.q2 nō ē dubiū ꝙ ſi ꝑcuſſio nō ſit ꝯtinua ꝙ ſoni erūt plres. ⁊ ēt nō itelligit̃ hᵉ qō niſi qn̄ chorde fuerit ī t̄pe ꝑcuſſiōis ī eadē diſpōne fortitudiſ: ⁊ ſilr̃ ꝑcuſſio.tc eni appꝫ ꝙ chorda ꝯtiue mouet̃ ⁊ q̄eſcit. In tali igr̃ diſpōne dubitat̃ an motꝰ chōde ad ptes oppoſitas ſit vnꝰ ul' plres. ¶ 2ᵒ ē nōndū ꝙ diuerſi motꝰ q̄ꝝ vnꝰ ē ab aliq̄ vno t̃mio: ⁊ aliꝰ ad eūdē t̃minū q̄nqꝫ pñt ꝯtinuari: ⁊ q̄nqꝫ nō.qn̄ eni motꝰ ab vno t̃mio ⁊ motꝰ ad eūdē t̃minū pñt ꝯtinuari:tc ſit vnꝰ motꝰ ꝯtinuꝰ ex motu ab aliq̄ t̃mio ⁊ motu i eūdē t̃minū.ut pꝫ de motu circulari. Reiterādo eni i tali motu nō diſcōtinuat motū.nā cū celū ul' aliqua ſtella cōpleuit ſuā reuolutionē mouēdo ab eodē t̃mio i eūdē t̃minū. ⁊ cū p oſtea fac̃ ſcdāꝫ reuolutionē nō ē ibi diſcōtinuatio.q2 2ᵃ reuolutio ꝯtinuat̃ cū p̄ᵃ.iō tal' motꝰ ſp̄ ꝯtinuat̃ lꝫ ſit ab eodē t̃mio ad eūdē t̃minū.ſꝫ motꝰ ab aliq̄ t̃mino g nō ꝯtinuat̃ motui ad eūdē t̃minū nō pt ꝯtiuari cū motu ꝯ̄rio ad illū t̃minū.ut pꝫ de motibꝰ alterātiōis: ⁊ de motu locali recto. Motꝰ enī ab albo ad nigrū nō pt ꝯtiuari cū motu a nigro i albū.q2 motꝰ illi ſt̃ ꝯ̄rij. Silr̃ motꝰ local' rectꝰ ab.a.in b.nō pt ꝯtiuari cū motu locali recto a.b.i.a.ut declarabit̃ īferiꝰ ubi t̃miabit̃ de motu reflexo. ¶ 3ᵒ ē notādū ꝙ oīs motꝰ ē a t̃mio i t̃minū ꝑ ſe totū: ul' ꝑ ſuas ptes.nā motꝰ finitꝰ ex utraqꝫ pte ꝑ ſe totū ē a t̃mio i t̃minū:ſed motꝰ infinitꝰ nō eſt a termino in terminū niſi ꝑm ſuas ptes. Illa vo ꝓpoſitio.oīs motꝰ eſt a ꝯ̄rio in ꝯ̄riuꝫ.eſt falſa.ut patet de motu circulari qui nō eſt a cōtrario in cōtrarium.

¶ Moueri āt qō nō mouet̃ p̄us nullū icōueniēs eſt.ſi aliqn̄ qdē ſit extriſecꝰ mouēs aliqn̄ aūt nō. Nihil eni aliud dubitat hoc dicēs:quapropter nō ſemp̄ alia quidē q̄eſcūt eoꝝ q̄ ſunt:alia vo mouent̃.

¶ Hec ē 2ᵃ ptīᵃ 2ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ ca.i q̄ ſoluit̃ 2ᵃ rō q̄ fuit ꝙ q̄dā mouent̃ de nouo poſtq̄ q̄eſcebant.ut pꝫ de rebꝰ aiat̃.iō vī ꝙ ita ſit de celo ⁊ toto vniuerſo. Ad quā qōnē rñdet phūs dicēſ ꝙ illō nō ē difficile ad ſoluēdū i rebꝰ q̄ mouent̃ ab extriſeco.qm̄ illa q̄ mouent̃ ab extriſeco q̄nqꝫ nō mouent̃. ⁊ ꝑ ꝯ̄rem cā huiꝰ pt eē triplex.ſ.abſētia motoris:aut diſtātia a moͤ:aut p̄ñtia īpedimēti. Uñ breuit' ea q̄ mouētur ab extriſeco:q̄nqꝫ mouent̃ ⁊ q̄nqꝫ q̄eſcūt.ſꝫ celūꝫ ſp̄ mouet̃ q2 mouet̃ a motore itriſeco ⁊ eterno ſemp̄ vniformiter ſe hñte. ¶ Uñ notādū eſt ꝑ ꝯ̄res ꝙ illa que ſemp̄ mouent̃ ſine ceſſatiōe ſunt ut corpora celeſtia.q̄dā vo ſemp̄ q̄eſcūt.ut terra. ⁊ quedā ſūt que q̄nqꝫ mouent̃: ⁊ q̄nqꝫ quieſcūt:ut illa q̄ ſūt ſub corꝑibus celeſtibus ut ſuper terram.

¶ Marie āt utiqꝫ videbit̃ tertiū hēre dubitationē:qō ſit cū nō iſit p̄us motꝰ:ꝙ accidēs ē in aiat̃. Quieſcēs eni p̄us poſt ħ uadit mouēte exterioꝝ nllo:ſic̃ vī. Hoc aūt ſſꝫ ē.ꝯſpicimꝰ eni ſp̄ aliqd motū i aiali nālū. Huiuſmodi āt motꝰ nō aial cā ē ħ ꝯtinēs forſitā. Ipꝫ āt dicimꝰ ipꝫ mouē:nō ꝑ oēm motū:ħ ꝑm locū. Nihil igit̃ ꝓhibet. Magis āt forſaſſis nec̃iū ē i corꝑe mltos fieri motꝰ a ꝯtinēte. Hoꝝ aūt q̄ſdā itellectū:aut appetitū mouē. Illū āt totū iam aial mouē:q̄le ꝯtigit circa ſōnos. Sēſibilis qdē eni cū neqꝫ vnꝰ inſit motꝰ i exiſtēte:tñ aliqn̄ ſurgūt aialia iteꝝ. Sꝫ nāqꝫ manifeſtū erit ⁊ de his ſequentibus.

¶ Hec ē 3ᵃ pticl'a 2ᵉ ptis p̄nˡⁱˢ huiꝰ ca.i q̄ ſoluit̃ 3ᵃ rō ꝓbās nullū motū eē etnū ſeu p̄ᵐ motū.ſ.motuꝫ celi nō eē etnū p ħ q2 aial mouet̃ poſt q̄etē nllo motu p̄cedēte. ⁊ iō dī ꝙ ſic pt eē i toto vniuerſo. q2 ſic̃ ē i miori mūdo ita vī eē i maiori mūdo.ſ.i toto vniuerſo. Uñ dič phūs ꝙ illa rō vī marie hēre dubitationē. ⁊ ſol'o illiꝰ rōniſ ē ꝑ itercēptionē huiꝰ .ſ.aial mouet̃ poſt q̄etē nllo motu p̄cedēte.qm̄ oēꝫ motū localē aialis p̄cedit aliq̄s motꝰ i aiali q2 ſp̄ videmꝰ i aiali aliquē motū nālem. Uñ in aiali ē dupr̃ motꝰ p̄cedēs motū localē aialis.ſ.motꝰ alterātiōis q eſt ab aīa nutritiua ꝑ calorē nālē q ē i eo. ⁊ aliꝰ ē motꝰ alterātiōis q ē a ꝯtinēte ul' ab aere ul' a celo.q2 mlti motꝰ ſt̃ i aiali a ꝯtinēte. Iſtoꝝ vo duoꝝ motuū q̄rū vnꝰ ē ab aīa nutritiua ⁊ aliꝰ a ꝯtinēte ipꝫ aial nō ē cā q2 iſti motꝰ ſt̃ alterātiōes ⁊ aial nō mouet ſeipꝫ ꝑm oēꝫ motū.ſꝫ ꝑm motū localē ſolū. ¶ Uñ dicit ꝯ̄ᵒʳ ꝙ nō īuenit̃ aliqd moueri ex ſe niſi motu locali.i ceteris aūt motibꝰ motoꝝ ē extrinſecꝰ. ⁊ narrat quō ex iſtis duobꝰ motibꝰ q ſt̃ ab aīa nutritiua ⁊ a ꝯtinēte accidit ut aial moueat̃ motu locali.d.ꝙ ex iſtis duobꝰ motibꝰ mouet̃ itellectꝰ aut appetitꝰ ex q bꝰ ulteriꝰ mouet̃ totū aial. ⁊ pōit exᵐ de dormiētibꝰ i qbꝰ marie vī eē q̄es q̄ttū ad ſenſus aiales. Uidet̃ enim ꝙ aial poſt ſōnū moueat̃ poſt q̄etē nullo motu p̄cedēte i eo. In ſōno eni marie ligant̃ ſēſus ⁊ nō vī a nobis aliq̄s eē motꝰ ſēſibil'. ⁊ iō cū aialia poſt ſōnū ſurgūt ille motꝰ marie vī fieri nllo motu p̄cedēte.ſꝫ nō ē ita.q2 nullū motū p̄cedit aliꝰ motꝰ ut motꝰ alt'atiōis facte i cibo a v̄tute nutritiua aut a ꝯtinēte. ¶ Uñ ſt̃ hic q̄qꝫ notāda ꝑ ꝯ̄res.p̄ ꝙ cū phūs dič ꝙ cū aſpicimꝰ ſup̄ aliquē motū i aiali dič ꝯ̄ᵒʳ ꝙ phūs ꝑ ħ itelligit alt'ationē que ē i corꝑibꝰ aialiū ex aīa nutritiua ꝑ calorē nālē:q2 i eo nunq̄ ceſſat actio illiꝰ caloris nālis. q2 cū ceſſauerit tūc ē mors. ¶ 2ᵒ ē notādū ꝑ ꝯ̄res ꝙ nō īuenit̃ aliqd moueri ex ſe niſi i motu locali.q2 i ceteris motibꝰ motoꝝ ē extriſecꝰ. ¶ 3ᵒ ē notādū ꝙ ꝯ̄ᵒʳ ſup̄ illū textū.videmꝰ mltos motꝰ fieri i corꝑe a ꝯtinēte q mouēt itellectū aut appetitū.alia traſlatio hēt opiōnē ul' appe

titū. dicͭ ꝯᵗᵒʳ q̄liter ex motu a ꝯtinēte mouet̄ aīal localr̄. ⁊ dicͭ ꝙ a ꝯtinēte fit i aīali mot⁹ ex q̄ accidit ſibi opīo uolūtas ſeu appetit⁹ ad motū uł ad expellēdū nocumētū ꝯtigēs ex ꝯtinēte: aut ad īducēduȝ iuuamētū i aīali. Uñ dicͭ ꝯᵗᵒʳ ꝙ phūs hic p̲ opīonē itelligit aliq̄d cōe v̄tuti imagīatiue ⁊ rōnali. ⁊ dicͭ quō aīal mouet̄ ex imagīatiōe dicēs ꝙ aīali nō accidit appetit⁹: niſi ex imaginatione. Uerbi gratia. cū aīal patit̄ ſiti imagīat̄ aquā ⁊ appetit eā: ⁊ mouet̄ ad illā. ⁊ ſilr̄ cū patit̄ famē: imaginat̄ cibuȝ: ⁊ appetit: ⁊ mouet̄ ad illū. ⁊ qñ timet: fugit: ⁊ cū auferet̄ appetit⁹ q̄ſcit aīal. ℂ 4ᵒ eſt notāduȝ ſ͛ȝ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ phūs pōit exᵐ de motu poſt ſōnū. ſ. ꝙ q̄lr̄ exiſtiat̄ ꝙ aīal poſt ſōnū moueat̄ nll'o motu p̄cedēte in corpore aīal'. q: ut dicͭ ꝯᵗᵒʳ q̄eſ aīal' i ſōno ē q̄es p̄fectiſſima q̄ fit poſt motū: ⁊ expg̃ēdo ab ea ē p̄fectiſſim⁹ mot⁹ poſt q̄etē p̄fectā. ⁊ iō exiſtiat̄ cuȝ aīal dormit ꝙ nō mouet̄ oīno. ⁊ cū expgeſit: tc̄ īuenit̄ i eo mot⁹ quē nō p̄cedit alt⁹ mot⁹. ſed nō ē ita. nā illū moᵐ p̄cedit alt⁹ mot⁹ ut mot⁹ alteratiōis v̄tut̄ nutritiue. ℂ 5ᵒ eſt notandū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ quō actio v̄tut̄ nutritiue cāt ſōnū. dicͭ ꝙ qñ v̄t⁹ nutritiua fuerit opata i nutrimēto p̲ calore nālē humefac̄ mēbra aīal' q̄ ſ̄r cāſōni. ut ē cor ⁊ cerebꝛū. ⁊ tc̄ necc̄io dormit. ⁊ cū actio v̄tut̄ nutritiue cōplet̄ i cibo ⁊ ceſſauerint uapores q̄ fiūt ex digeſtiōe cibi expg̃eſit aīal. Ex q̄ p3 ꝙ oēs motū locale aīalis p̄cedit aliq̄s mot⁹. ⁊ ſic d3 eē in vniuerſo. ſ. ꝙ motū nouū p̄cedit alt⁹ mot⁹. ⁊ cū p̄ᵐ motū nō p̄cedit alt⁹ mot⁹: ſequit̄ ꝙ p̄m⁹ mot⁹ nō ē nouus. ⁊ per ꝯñs primus mot⁹ eſt eternus.

P Rincipiū āt ꝯſideratiōis ē q̄ȝ q̄dē ⁊ dicte dubitatiōis. q̄re q̄dā eoꝝ q̄ ſūt: aliq̄ñ q̄dē mouent̄: aliq̄ñ aūt q̄eſcūt iterū. Necēe aūt: aut oīa q̄eſcē ſp̄: aut oīa ſp̄ moueri: aut alia q̄deȝ moueri: alia aūt q̄eſcē. Et iteꝝ hoꝝ: aut que mouētur moueri ſemp̄. que v̄o quieſcunt q̄eſcē ſp̄: aut oīa apta nata ſūt ſilr̄ moueri ⁊ q̄eſcē. aut reliquū. Ampli⁹ ⁊ tertiū ē. ꝯtingit eni alia q̄dē ſp̄ imobilia eē eoꝝ q̄ ſūt: alia v̄o ſp̄ moueri: alia aūt cū utriſq̄ accipe: q̄ȝ q̄dē nobis dicēdum eſt. Hoc eni habet ſolutiōes omniū dubitationū: ⁊ finis nobis eſt huius negocij.

ℂ Iſte ē 2ᵘˢ tractat⁹ hui⁹ li. in q̄ decl'at̄ imobilitas p̄mi motoris per quādaȝ diuiſionē entiū: ⁊ per hoc ꝙ nihil mouet̄ a ſeip̄o. ⁊ diſſoluit̄ q̄ȝ accn̄s circa motū g̃uiū ⁊ leuiū. ⁊ decl'at̄ ꝙ i mouētib⁹ ſe ē deuenire ad mouēs imoˡᵉ p̲ ſe. ⁊ ex his decl'at̄ ꝙ p̄m⁹ motoꝛ ſimpˡʳ ē p̲petu⁹ ⁊ etn⁹ 1 ⁊ ꝙ nō mouet̄ p̲ ſe: nec p̲ accn̄s. Uñ iſte tractat⁹ q̄ ē p̄ncipalr̄ de imobilitate p̄mi motoris ꝯtiet q̄nq̄ capl'a. qm̄ i p̄ pōit̄ q̄dā diuiſio entiū accepta ſ͛ȝ ꝯſiderationē mot⁹ ⁊ q̄etiſ: cōtinēſ q̄nq̄ mēbꝛa: ſ͛ȝ q̄ꝝ aliq̄ opȝ q̄dlibet ꝯtieri. In 2ᵒ v̄o cap̄ ibi [Motuū ḡ.] decl'at̄ ꝙ oē q̄ȝ mouet̄: mouet̄ ab alio. ad q̄ȝ declarāduȝ diſſoluit q̄ōnem accn̄tē circa motū g̃uiū ⁊ leuiū: oñdēdo ꝙ illa mouent̄ ab extriſeco: ⁊ ꝙ nō mouent̄ ex ſe niſi p̲ accidēs. i 3ᵒ ibi [In h̄ āt.] decl'at ꝙ ē deuenire ad p̄ᵐ mouēs q̄ȝ mouet̄ a ſeip̄o: ⁊ ꝙ nō ē necē oē mouēſ moueri. i 4ᵒ ibi [Quare hui⁹ ⁊c.] oñdit̄ ꝙ in mouētib⁹ p̲ ſe ē deuēire ad p̄ᵐ imoˡᵉ p̲ ſe. ſ. ꝙ nō mouet̄ p̲ ſe. ſ͛ȝ tñ p̲ accn̄s p̄t moueri. ad q̄ȝ oñdēdū ingrit phs de moto ex ſe. ſ. quō ē ueꝝ ꝙ aliq̄d mouet ſe. i 5ᵒ ibi [Qm̄ aūt opȝ ⁊c.] d̄cl'at̄ ꝙ p̄m⁹ motoꝛ ē p̲petu⁹: ⁊ ꝙ ē vn⁹ ⁊ ꝙ p̄ᵐ mouēs ſimplr̄ ē ſimplr̄ imoˡᵉ ita ꝙ nec ē moˡᵉ p̲ ſe nec p̲ accn̄s. In p̄ igit̄ capl'o hui⁹ tractat⁹ i q̄ ad oñdēdū p̄ᵐ motū eē imoˡᵉˢ phs pōnit q̄ꝝdā diſionē entiū q̄ntimēbꝛē deſtruēs mēbꝛa falſa ex q̄rū deſtructiōe ꝯcludit mēbꝛa v̄a q̄ꝝ cognitio mltū iuuat ad p̲poſitū p̄nˡᵉ. Uñ h̄ capl'm ꝯtiet tres p̲tes p̄nˡᵉˢ. q: i p̄ᵃ phs pōit diſionē q̄ntimēbꝛē. in 2ᵃ ibi [Oīa q̄dē q̄eſcē.] deſtruit mēbꝛa fl'a. i 3ᵃ ibi [Reliquū v̄o ⁊c.] Deſtructio trib⁹ mēbꝛis falſis diſiōis mēbꝛoꝝ ingrit ꝙ mēbꝛū de duob⁹ reſiduis ē ueꝝ. In p̄ᵃ igit̄ p̲te p̄nᵇ hui⁹ capl'i phs narrādo dicͭ ꝙ p̄nᵐ ꝯſideratiōis quā itēdit ingrēdo de p̄ motore ⁊ ēt de motu ē ingrē vñ ⁊ q̄re ē ꝙ q̄dā entiū aliq̄ñ mouent̄ ⁊ aliq̄ñ q̄eſcūt ⁊ iteꝝ mouent̄. Deide pōit h̄ q̄ōne q̄ꝝdā diſionē q̄ntimēbꝛē. p̄ᵐ mēbꝛū ē an oīa ſp̄ q̄eſcāt. 2ᵐ mēbꝛū ē an oīa ſp̄ moueant̄. 3ᵐ ē an de nūo entiū q̄dā mouent̄ ⁊ q̄dā q̄eſcūt. Et h̄ 3ᵐ mēbꝛū diuidit̄ i tria. q̄rū vnū eſt. Cur q̄dā entiū ſp̄ mouent̄ ⁊ q̄dā alia ſp̄ q̄eſcūt ita ꝙ oīa ſe ſp̄ hēant aliq̄ hoꝝ modoꝝ. v3. ꝙ ſp̄ mouētur uł ꝙ ſp̄ q̄eſcūt. 2ᵐ mēbꝛū. an oīa ſint nata q̄ñq̄ q̄eſcē ⁊ q̄ñq̄ moueri. 3ᵐ ē an q̄dā ſp̄ mouent̄ ⁊ q̄dā alia ſp̄ q̄eſcūt. ⁊ cū h̄ q̄dā alia ſūt i 3ᵒ g̃du. ſ. q̄ aliq̄ñ q̄eſcūt ⁊ illa eadē aliq̄ñ mouent̄. Diſio igit̄ ē iſta. aut oīa mouent̄ ſp̄: aut oīa ſp̄ q̄eſcūt: aut oīa q̄ñq̄ q̄eſcūt ⁊ q̄ñq̄ mouent̄: aut q̄dā ſp̄ mouent̄: aut q̄dā ſp̄ q̄eſcūt: aut q̄dā alia q̄ñq̄ mouent̄ ⁊ illa eadē q̄ñq̄ q̄eſcūt. Pꝛia ⁊ 2ᵃ ponūt oīa entia eē eiuſdeȝ diſpōnis. ſ. uł oīa ētia ſp̄ moueri uł oīa entia ſp̄ q̄eſcē: uł oīa entia q̄ñq̄ q̄eſcē ⁊ q̄ñq̄ moueri. ſic eniȝ poſito oīa entia ſūt eiuſdē diſpōnis. ſ͛ȝ 3ᵃ diſio pōit entia eē diuerſaꝝ diſpōnū. q: pōit q̄dā ētia ſp̄ moueri ⁊ q̄dā alia ſp̄ q̄eſcē ⁊ q̄dā alia q̄ñq̄ q̄eſcē ⁊ q̄ñq̄ moueri. Uñ iſtō ultᵐ mēbꝛū eſt determināduꝫ p̲ v̄itate p̲ q̄ȝ patebit ſolo oīuȝ falſoꝝ. ⁊ qñ h̄ oñderim⁹ hēbim⁹ finē quē i h̄ ope itēdim⁹. v3. ꝙ ē deueniē ad p̄ᵐ motorē imoˡᵉˢ ſēpitnū. ℂ Et ꝯᵗᵒʳ dicͭ h̄ ꝙ phs i 7ᵒ hui⁹ decl'auit ꝙ ē deuēire ad p̄ᵐ motū in loco ex ſe: ⁊ ad illū reducūt̄ alt'a mota ⁊ alt'i mot⁹ ſ. ad ip̄m motū. ⁊ ille mot⁹ ē eternus. Coꝛpus eni celeſte ſemp̄ mouetur hoc motu: ⁊ opoꝛtet ꝙ ſit aliq̄d ſemp̄ q̄eſcens circa q̄ȝ coꝛp⁹ celeſte mouet̄.

ℂ Oīa igit̄ q̄eſcē ⁊ huiuſmodi rōnē q̄rē dimittētes ſēſū: ifirmitas q̄dā eſt itellectus.

ℂ Hec ē 2ᵃ p̲s p̄nˡᵉ hui⁹ capl'i. in q̄ deſtruunt̄ mēbꝛa fl'a diſionis q̄ntimēbꝛis p̄dicte. ⁊ cōtinet 4ᵒʳ p̲ticulas. qm̄ i p̄ᵃ deſtruit̄ opīo ponēs oīa q̄eſcē mēbꝛa. i 2ᵃ ibi [Fere aūt.] deſtruit̄ opīo ponēs oīa mēbꝛa moueri. i 3ᵃ ibi [At v̄o illa. deſtruit̄ opīo ponēſ oīa q̄ mouēt̄ ſp̄ moueri: ⁊ oīa q̄ q̄eſcūt ſp̄ q̄eſcē. i 4ᵃ ibi [Primū aūt ⁊c.] reſumit dicta in h̄ caplo. In p̄ᵃ igit̄ p̲ticula hui⁹ p̲tis deſtruit̄ opīo ponēſ oīa ſp̄ q̄eſcere. q̄ fuit opīo ʒenoniſ. Uñ p̲bat̄ ꝙ nō oīa ſp̄ q̄eſcūt. ⁊ hec eſt 7ᵃ ꝯ de auditu. q̄ p̲bat̄ dupl'r. p̲ q: manifeſtū ē ſēſui. 2ᵒ p̲ h̄ q: q deſtruit motū: deſtruit oēm ſciaȝ. Per h̄ igit̄ p̄ q: mãifeſtū eſt ꝙ nō oīa q̄eſcūt. q: mãifeſtū ē ſēſui ꝙ q̄dā mouent̄. Uñ dicͭ phs ꝙ q̄dā īfirmitas itellect⁹ ē dicē oīa ſp̄ q̄eſcē ⁊ q̄rē rōnē ſophiſticā ad deſtruēdū ⁊ dimittēdū illud q̄ȝ ē mãifeſtū ſēſui: ⁊ h̄ p̲p̲ debilē directionē i-

tell'ѻ. Et .d. ꝯ ͥᵒʳ ꝙ ꝯnes nõ decl'ant niſi ꝑ pn͠ ⁊ pn͠ decl'ant ꝑ expimẽta: ⁊ expimẽta acgrant ꝑ ſẽſu. ⁊ iõ nõ oꝫ aliqs ꝯdicẽ ſẽſui ꝑ aliquã rõnẽ ſophiſticã. Un͠ ꝯ ͥᵒʳ dic ꝙ expimẽtũ ſmonũ ueroꝝ nõ ẽ niſi ut ꝯueniat ſẽſat ⁊ nõ eꝭ ſic ipi faciũt. hec ꝯ ͥᵒʳ. Uide ḡ magnũ expimẽtũ ꝙ ſmo aliqs ẽ uer⁹ qñ cõcordat ſenſui: ⁊ magis qñ ſenſus ẽ uer⁹ ⁊ ꝯcordat ſmoni.

Et de toto aliq̄: ſʒ nõ de pte ambiguitas eſt. Neqꝫ ſolum ad phiſicuꝫ: ſed ad oẽs ſciẽtias: ut eſt dicere ⁊ omnes opiniones propter id ꝙ motu utuntur oẽs.

Scḋo ꝑbat hic ꝯ pꝭ. q: oĩs ſcia utit motu. ſ. uero ul' imagiato: imo qñ qs deſtruit motũ deſtruit oẽs ſciaꝫ. ſʒ deſtruẽ oẽs ſciaꝫ ẽ icõueniẽs. ḡ ꝺſtruẽ motũ ẽ icõueniẽs⁹. nõ ḡ oĩa ſp q̄ſcũt. Un͠ dic pꝭs ꝙ opio ponẽs oĩa ſp q̄ſcẽꝫ nõ ſolũ ẽ de pticulari ente. ut. vꝫ. de ente ſenſibili: ſed ẽt de toto ente. q: ponit ꝙ nihil mouet. ⁊ ſic deſtruit nõ ſolũ ſciaꝫ nãlẽ ſʒ ẽt deſtruit oẽm ſciam ⁊ oẽm opinionẽ. eo ꝙ oĩs opinio ⁊ oĩs ſcia utit aliquo motu ul' reali uel ſm rõnẽ rõcinãdo ꝑmiſſis ad ꝯnem.

Ampli⁹ ãt de pncipijs iportũitates ſicut in rõnib⁹ circa doctrinas nihil ſũt ad mathematicũ. Similiter aũt in alijs: ſic neqꝫ de eo qḋ nũc dicit ad phiſicum. Suppoſitio eni eſt ꝙ natura pncipiuꝫ motus ſit.

Hic pꝭs narrat ad quẽ artificẽ nõ ptinet iprobarẽ hãc opionẽ q̄ ult' negat motũ eẽ. ⁊ dic ꝙ ſʒ nõ ptinet ad nãlẽ. q: motũ eẽ ẽ pn͠ ᵐ apḋ nãlẽ: ⁊ nullus artifex ſpãlis hẽt arguẽ ꝯ negãtẽ ſua pn͠ᵃ: ſic mathe⁹ nõ habet arguẽ ꝯ negãtẽ pn͠ ᵐ mathe^cũ. ḡ ſi ad aliquẽ artificẽ ptiet arguẽ ꝯ hãc opionẽ illḋ maxie ptinet ad metha^cũ q ẽ artifex cõiſſim⁹. Et ꝯ ͥᵒʳ dic ſʒ ꝙ nullus artifex alicui⁹ ſcie ſʒ ꝙ artifex illi⁹ oꝫ ꝯdicẽ ei q negat aliqḋ pn͠ ᵐ illi⁹ ſcie. ut ḋcl'ꝭ i poſteriorib⁹ analeticis. Uer. g. Mathe^cus nõ oꝫ ꝯdicẽ ei q neg at aliqḋ pn͠ ᵐ mathe^cũ. ut magnitudinẽ diuidi in ifi^m ⁊ pũctũ eẽ: q: illa ſc̄ pn͠ᵃ mathe^cᵃ. Mãifeſtũ ẽ igit ꝙ nãlis nõ oꝫ ꝯdicẽ ei q negat motũ eẽ. q: motũ eẽ ẽ pn͠ ᵐ i hac arte. ⁊ q negat motũ negat nãm. qm̄ i diffõne nãe põit mot⁹. nã di: ꝙ nã ẽ pn͠ ᵐ mot⁹ ⁊ q̄eꝭ. ⁊ q negat nãꝫ: negat ẽt nãlia. ⁊ qui negat ſm alicui⁹ artꝭ: artifex illi⁹ artꝭ nullũ ſmoneꝫ hẽt ꝑ quẽ loquat cũ eo. ſ. q negat pn͠ᵃ. q: nõ hẽt pn͠ᵃ ad ꝑbãdũ pn͠ᵃ. Cõtra. pꝭs qui eſt artifex nãlis arguit hic ꝯ opionẽ ponentẽ oĩa ſemp q̄ſcere. ḡ dicẽdũ ꝙ philꝯ nõ arguit hic cõtra opinionẽ ponentẽ oĩa ſemp quieſcere inq̃tũ eſt nãlis purus: ſed inq̃tũ ẽ artifex mixtus. ſ. nãlis ⁊ metaphiſicus.

Fere ãt adhuc ⁊ oĩa dicẽ moueri falſuꝫ q̄dẽ. Min⁹ aũt ſʒ pter artẽ: poſitũ q̄dẽ eni ẽ: ꝙ nã i phiſicis pncipiũ ſit mot⁹ ⁊ q̄eꝭ. Simpliciter aũt phiſici eſt motus.

Hec ẽ 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pn͠ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ deſtruit opinio ponẽs oĩa ſp moueri. Et ꝯtiet 4ᵒʳ ptes. q: in pᵃ ꝑbat pꝭs gñalr ꝙ nõ oĩa ſp mouent nõ deſcẽdendo ad aliquã ſpẽꝫ mot⁹. i 2ᵃ ibi ⌊ Neqꝫ eni augeri. ⌋ ꝑbat ſʒ de motu augmẽtatiõis ⁊ dĩnutionis. ſ. ꝙ non oĩa q̄ augent ſp augent. nec oĩa q̄ dĩnuunt: ſp dĩnuunt. i 3ᵃ ibi ⌊ Silr ãt in alteratiõe. ⌋ ꝑbat idẽ de motu alteratiõis. ſ. ꝙ nõ oẽ qḋ alterat: ſp ⁊ ꝯtinue alterat. in 4ᵃ ibi ⌊ Sꝫ qḋ fert. ⌋ deſtruit dictã opionẽ ponẽtẽ oĩa ſp moueri q̃tũ ad localẽ ꝑbando ꝙ nõ oĩa q̄ mouent localr: ſp mouent. In pᵃ ḡ pte hui⁹ pticule pꝭs põit opionẽ ponẽtẽ oĩa ſp moueri. q̄ fuit opio eracl'. ⁊ ꝑbat ꝙ nõ oĩa ſp mouentur. ⁊ hec ẽ 8ᵃ ꝯ de ãnexis q̄ ꝑbat ſic. Si oĩa ſp mouent nulla erit quies. ⁊ ſi nõ erit quies: nõ erit nã: nec erit aliq̄ ẽtia nãlia. ꝯñs ẽ fl'm. ḡ ⁊ pᵐ añs. vꝫ. oĩa ſemp moueri. ḡ iſta ꝯ ẽ vã. ſ. nõ oĩa ſp mouent. Circa illã rõnẽ ſic ꝑcedit pꝭs. q: ꝑ dicit ꝙ oĩa moueri ſp ẽ fl'm. ſic ẽ flꝫ dicẽ ꝙ oĩa ſp q̄ſcũt. Mi n⁹ tñ ẽ ꝯ nãꝫ ⁊ ꝯ nãlẽ ſciaꝫ. ſ. dicẽ oĩa ſp moueri: q̃ꝫ dicẽ oĩa ſp q̄ſcẽ. qm̄ q̄es ẽ ꝑuatio mot⁹. tñ utraqꝫ haꝝ opionũ ꝺſtruit nãꝫ. q: nã ẽ pn͠ ᵐ mot⁹ ⁊ q̄eꝭ. ⁊ ꝑp ſʒ tã opio q̄ deſtruit motũ: q̃ꝫ opio deſtruẽs q̄etẽ negat nãꝫ. ⁊ iõ neutri iſtaꝝ opionũ pt nãlis ꝯdicẽ: cũ ut'qꝫ illaꝝ ꝺſtruat pn͠ ᵐ ſcie nãlis. q: nã ẽ pn͠ ᵐ tã q̄eꝭ q̃ꝫ mot⁹. Nã iſta ſc̄ tria fũdamẽta nãlia. ſ. nãꝫ eẽ: motũ eẽ: ⁊ q̄etẽ eẽ. ut dic ꝯ ͥᵒʳ. Intelligẽdũ ẽ ꝙ opio ponẽs oĩa ſp q̄ſcẽ ẽ magis erronea: q̃ꝫ opinio ponẽs oĩa ſp moueri. q: pᵃ opio nullã rõnẽ hẽt ꝑ ſe. ſʒ alia opio. ſ. opio ponẽs oĩa ſp moueri hꝫ aliquã rõnẽ ꝑ ſe. q: ſʒ vitatẽ q̄dã mouent q̄ tñ apparẽt q̄ſcẽ. ſic ẽ de orbe ⁊ alijs reb⁹ q̄ tarde mouent. cũ ḡ talia que apparẽt ſẽſui quieſcere moueant aliqualr videt ꝙ oĩa mouent: q̃uis q̄dã appareant q̄ſcere. Similiter mot⁹ apud nos ẽ manifeſtioꝛ q̄ete. q: quies eſt pꝛiuatio: ⁊ mot⁹ eſt habitus. ḡ magis peccat qui deſtruit motũ q̃ꝫ qui deſtruit q̄eteꝫ.

Et dicũt q̄dã moueri eoꝝ q̄ ſunt: nõ alia q̄dẽ: alia vͦ nõ: ſʒ oĩa ⁊ ſp: ſʒ latẽ ſʒ nr̃ꝫ ſenſũ: ad q̄s ẽt q̄dẽ nõ terminãtes q̄lẽ motũ: dñt ãt oẽs: nõ difficile ẽ ꝯdicẽ neqꝫ eni augeri: neqꝫ minui poſ'e ẽ ꝯtiue: ſʒ ẽ ⁊ mediũ.

Hic pꝭs narrat ꝙ aliq uoluerũt ꝑbare illã opionẽ q̄. vꝫ. põit ꝙ oĩa ſp mouet: ſic eraclit⁹ ⁊ ſui ſeq̄ces q dixerũt oĩa ſp moueri. ſʒ eoꝝ mot⁹ latet ſenſũ nr̃m. Sũt eni due res mo^les q̄ nõ apparẽt moueri niſi in lõgo tpe ⁊ exiſtimant q̄ſcẽ nec appet mot⁹ eoꝝ niſi i tpib⁹ i qb⁹ trãſcũt mlt̃e vite hũane ut dic ſʒ ꝯ ͥᵒʳ ⁊ ſi loq̄ret de aliqb⁹ motib⁹ earũdẽ pt ſuſtineri. qm̄ aliq mot⁹ latẽt ſẽſũ nr̃ꝫ. ſʒ q: nõ loquunt de aliq̄ determiato motu ſʒ de oĩb⁹ motib⁹: iõ nõ ẽ difficile ꝯ eoꝭ arguẽ. q: mlt̃i ſũt mot⁹ de qb⁹ ẽ mãifeſtũ ꝙ nõ pñt ſp eẽ. Neqꝫ eni augeri ⁊c̄. ⌋ Iſta ẽ 2ᵃ pꝭ 2ᵉ pticle 2ᵉ ptis pn͠ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ pꝭs arguit ꝯ eraclitũ ⁊ ſuos ſeq̄ces dicẽtes ꝙ oĩa ſp mouent: Et arguit ꝯ eos ſic. In motu augmẽti ubi maxie hñt euidentiã. q: mot⁹ augmẽti maxime latet nos. vñ eraclit⁹ credidit ꝙ ſi puer i ãno augmẽtet ꝑ digitalẽ q̃titatẽ ꝙ i medietate ãni augmẽtet ꝑ medietatẽ digital' q̃titatꝭ. ⁊ ſic i ifi^m. ꝯ queꝫ arguit pꝭs ꝑbãdo ꝙ mot⁹ ad q̃titatẽ nõ ẽ ſempit'n⁹ ⁊ ꝯtinu⁹. ⁊ hec ẽ 9ᵃ ꝯ de ãnexis. vꝫ. ꝙ nõ oĩa q̄ augent nec oĩa q̄ diminuunt: ſp augẽtur ul' diminuunt. iſta igit ꝯ ꝯ ͥᵒʳ ꝑbat dupl'r. Pꝛia rõ ẽ iſta. Illa q̄ mouent ad quãtitatẽ q̄nqꝫ augent: ⁊ q̄nqꝫ diminuunt. ſʒ mot⁹ augmẽtatiõis ⁊ mot⁹ diminutiõis nõ pñt eſſe ꝯtinui. q: illi mot⁹ ſũt ꝯrij: ⁊ mot⁹ ꝯrij nõ pñt ꝯtinuari adinuicẽ. ſʒ iter eos nẽcio cadit q̄es media. ḡ illḋ qḋ mouet ad q̃titatẽ non ſp mouet ad q̃titatẽ: q: in illo medio iter augmẽtationẽ ⁊ diminutionẽ nõ mouet ad aliq̃ꝫ q̃titatẽ: q: nec ad q̃titatẽ maioꝛẽ: nec ad q̃ti

tatē maiorē.ꝗ mot⁹ ad q̄titatē nō ē ſēpitern⁹ ⁊ ꝯti nu⁹. ⁊ ſ3 hāc expōnē p̄ b̄ qd̄.o.l. Sz ē me^m. Jntel ligit ꝙ īter augmētationē ⁊ diminutionē ē mediū. ¶ Alr̄ tū pōt exponi ꝙ inmediū p̄ medium: mediū inter partes augmētationis: ſeu mediū inter aug mētationē vni⁹ ptis: ⁊ augmētationē alteri⁹ ptis. ita ꝙ illō qd̄ augeᷓ nō augeᷓ ꝯtiue p̄ ptē poſt ptē. ⁊ eodē mō ē de diminutione. ⁊ ſ3 expōnem iſtā p⁹ rō ad ꝯnē eſt talr̄. Ois mot⁹ ad q̄titatē ē augmēta tio vl̄ diminutio. ſ3 nec mot⁹ augmētatiōis: nec mo t⁹ diminutiōis ē vn⁹ ⁊ ꝯtinu⁹ ſp̄. q2 tā īter ptes dimi nutiōis: q̄3 ēt īter ptes augmētatiōis cadit qes me dia. ꝗ mot⁹ ad q̄titatē nō eſt ſemp̄ vn⁹ ⁊ ꝯtinuus.

¶ Eſt āt ſilis rō huic de eo qd̄ ē guttā ꝯte rere: ⁊ naſcētia apta nata lapides ſcidē: Nō eni ſi tm̄ effodit: aut remouit guttā: ⁊ mediū in medio tpe p⁹us: ſed ſic̄ nauis tra ct⁹ ē: ⁊ gutte tot tātū mouent. Pars aūt illoꝝ i nullo tpe tm̄. Diuidit̄ qdez eni qd̄ remotū ē in plura: ſ3 nihil eoꝝ motū ē ſeoꝛſu3 ſ3 ſimul. Manifeſtū igit̄ ꝙ nō ē ne ceſſariū ſemp̄ aliqd abire: q2 diuidit̄ dimi nutio in infinita: ſed totū aliqn̄ abire.

¶ Scd̄o pbaᷓ eadē ꝯ̄ ſic. Siſr̄ ē de augmētatione ⁊ diminutiōe: ⁊ de cauatione lapidis ex guttis ſuc ceſſiue cadētib⁹ ſup lapidē. ſ3 cauatio lapidis ex ca ſu guttaꝝ ſucceſſiue deſcēdētiu3 nō ē ꝯtinua. ꝗ nec mot⁹ augmētatiōis nec diminutiōis ē ſp̄ vn⁹ ⁊ ꝯti nu⁹. ⁊ p̄ ꝯn̄s mot⁹ ad q̄titatē nō ē ſēpitern⁹ ⁊ ꝯti nu⁹. Maioꝛ p3. q2 ſic̄ i caſu guttaꝝ deſcēdētiū ſup lapidē mollificanᷓ ptes lapidis ⁊ diſponunᷓ ad ca uationē: ⁊ i fine iducitᷓ cauatio i pte diſpoſita ad il lā cauationē. ita i augmētatiōe ptes alimēti molli ficanᷓ ⁊ diſponunᷓ ad h̄ ꝙ eoꝝ mā recipiat formā aucti: ⁊ i fine iducitᷓ foꝛa aucti mioꝛ. Etiā appet q2 i cauatiōe lapidis ex caſu guttaꝝ cadētiū ſup lapi dē nō q̄libet gutta aufert aliq̄3 ptē lapidis. qm̄ nō op3 ꝙ ſi decē gutte cadētes cauēt lapidē auferēdo tātū de lapide ꝙ p̄p h̄ q̄ueq3 gutte auferāt medieta tē tāti: ſ3 ſolū vltia gutta i v̄tute guttaꝝ p̄cedētiū q̄ mollificabāt lapidē cauat auferēdo aliquā ptē lapi dis totā ſilr̄. Aliō ex^m de plant̄ naſcētib⁹ i lapidib⁹. Mioꝛ v̄o declaraᷓ declatiōe exēplari ſeu p̄ loci a cō ſili ſic. Siſr̄ ē de gutt̄ cauātib⁹ lapidē: ⁊ de hoib⁹ trahētib⁹ nauē. ſ3 nō op3 ꝙ ſi decē hoies trahāt na uē ꝙ p̄p h̄ q̄libet eoꝝ trahat ptē nauis: aut ēt ipa3 nauē. ꝗ nō op3 ꝙ ſi gutte cauāt lapidē ꝙ q̄l3 gutta cauet ſeu auferat ptē lapidis. Et ſic ē de alteratiōe q2 p̄ alteraᷓ alimētū: ⁊ i fine alterationis coꝛrūpitᷓ aliq̄ ps alimēti tota ſilr̄: ⁊ i mā illi⁹ ptis iducitᷓ ps foꝛe illi⁹ tota ſilr̄. ¶ Notāda ſt̄ h̄ tria ſ3 ꝯ^{res}. Pmo ꝙ cā p̄p quā ptes lapidis nec auferūᷓ ptibilr̄ vna ps ante aliā in iſi^m: nec ptes alimēti coꝛrūpunᷓ pti bilr̄ i iſi^m ē. q2 ptes lapidiſ ⁊ alimēti ⁊ ēt coꝛpiſ aug mētati nō ſt̄ i toto i actu: ſ3 i pō. ꝗ aliqd̄ totū ſimul ſilr̄ mouet ⁊ moueᷓ: ⁊ nō vna ps añ aliā in iſinitū. ¶ 2° ē notādū ſ3 ꝯ^{res} ꝙ augmētatio nō ē ꝯtiua. qm̄ ſi aliqd augeᷓ ſ3 q̄titatē digiti i vno anno: nō op3 ꝙ i q̄l3 pte iſti⁹ tpis i actu ſit aliq̄ ps augmētatiōiſ i actu: nec i q̄l3 pte illi⁹ tpiſ acqritᷓ aliq̄ ps i actu iſti⁹ digitalr̄ q̄titatiſ. Sic eni eēnt tot ptes i actu illi⁹ di gitalr̄ q̄titatiſ: q̄t ſt̄ ptes i actu vni⁹ āni. qd̄ nō ē uēꝝ

q2 nō op3 ꝙ digit⁹ diuidaᷓ i pteſ i actu: q̄ꝝ nūo ſit eq̄ lis nūo ptiū i qs ann⁹ diuidiᷓ. Uñ credo ꝙ p̄p̄ ptes in actu itelligat miniā ptē ſēſibilē in actu q̄. i. exñs in actu ſepatū p̄i ſētiri a ſēſu optie diſpoſito. q2 mani feſtū ē ꝙ p̄les ſt̄ tales ptes ſēſibiles i actu i vno an no q̄3 i vno digito. ¶ 3° ē notādū ꝙ phs p̄ augmen tationē itelligit motū i maiorē q̄titatē ⁊ iterruptū ⁊ diſcontinuatū p̄ q̄etē mediā: cuiuſmodi eſt tota augmētatio hoīs ad pfectiſſimā q̄titatē quā acq̄ rit i tota vita ſua. Nō eni3 augmētaᷓ puer ꝯtiue q̄ uſq3 deueniat ad pfectā etatē: ſ3 q̄nq3 augmētaᷓ: ⁊ q̄nq3 q̄eſcit a motu augmētatiōis ut in tpe eſtatis. Jn hiſ ēt in vegetabilib⁹ videm⁹ ꝙ nō ſp̄ augmētanᷓ. q2 i eſtate augmētanᷓ: ⁊ i hyeme nō niſi raro. Sic ꝗ p̄ augmētationē itelligit motū ad maiorē q̄tita tē diſcōtinuatā p̄ q̄etē mediā. verūtn̄ mlr̄ ſe ſic̄ ptes illi⁹ toti⁹ augmētatiōis diſcōtinuate. niſi eni aliqua augmētatio eēt ꝯtinua ſeq̄reᷓ ꝙ aliq̄ augmētatio eēt cōpoſita ex īdiuiſibilib⁹: qd̄ vī impoſſibile.

¶ Siſr̄ āt ⁊ i alteratiōe q̄libet. Nō enim ſi ptibile i iſinitū ē q̄d alteraᷓ: p̄p h̄ ⁊ altera tio: ſ3 velox ſit multotiēs ſicut ꝯgelatio.

¶ Hec ē 3^a ps 2^e ptis 2^e ptis p̄n^{lis} hui⁹ ca. i q̄ pbaᷓ ꝙ nō de qd̄ alteraᷓ: alteraᷓ ſp̄ ⁊ ꝯtiue. ⁊ hec eſt 10^a ꝯ̄ de annexis. Uñ phs ppōit h̄ ſuā itētionē. d. ꝙ nō ēſt nceē ꝙ illō qd̄ alteraᷓ diuidaᷓ i iſi^m. ⁊ ēt ſi ſic eēt qd̄ nō op3 p̄p h̄ ꝙ alteratio diuidaᷓ in iſi^m ita ꝙ. ſ. ſp̄ ps alterabilr̄ altereᷓ añ ptē: ⁊ alia ps alteret aliā. ⁊ ſic in iſi^m. Cōcluſio igit̄ quā phūs hic itēdit pbaᷓ q̄ druplr̄. ſ. exēplarit̄ p̄ tria ex^a: ⁊ ēt p̄ rōnē. Uñ p^m ex^m eſt de aq̄: que tota ſilr̄ cōgelaᷓ: ⁊ nō ps añ ptē in iſinitū. ⁊ hoc eſt veꝝ de aq̄ accepta in magna q̄ titate. qd̄ foꝛte eſt verū de aq̄ recepta in pua q̄titia te tm̄: ⁊ nō de aq̄ recepta in magna q̄titate.

¶ Ampli⁹ cū infirmeᷓ aliqs: nceē ē tps fieri i q̄ ſanabitᷓ: ⁊ nō i termio tpiſ mutari. Ne ceſſe aūt i ſanitatē mutari: ⁊ i aliud nullū.

¶ 2° pbaᷓ eadē ꝯ̄ exēplr̄ de egrotāte. qm̄ cū egrotās acgrat ſanitatē nō i q̄libet pte tpis acgrit ptē ſani tatiſ. ſ3 i toto termio ſanitatiſ diſponiᷓ egrotās ad ſa nitatē: ⁊ nō i termio tpis. ſ3 tūc ē ſanitas p̄ iducta: ⁊ ipa ſanatio tēdit ad determinatū tminu3. i. i ſanitatē ⁊ in nihil aliō. ⁊ ſic illō qd̄ trāſmutaᷓ ad ſanitatē nō trāſmutaᷓ ſp̄ ⁊ cōtinue ad ſanitatē. cū trāſmuta tio ad ſanitatē habeat determinatū terminum.

¶ Quare dicē cōtinua alterari: ⁊ multi i mā i feſtis ē ambigē: Jn ꝯ̄riū eni alteratio eſt.

¶ Nūc v̄o ꝯ̄ pbaᷓ p̄ rōnē ſic. ois alteratio ē a ꝯ̄rio in ꝯ̄riū: ⁊ i termio alr̄atiōe nō alteraᷓ alr̄abile alr̄atio nis ad illū terminū nec ēt alr̄atiōe ꝯ̄ria. q2 alr̄atio nec hēt eē i ſuo t̄mio ad quē nec i ſui initio. Uñ in īſtāti in quo termiaᷓ vna alteratio ⁊ īcipit alia nec alteratio p̄cedēs hēt eē nec alteratio ſequens.

¶ Lapiſq3 neq3 durioꝛ ſit neq3 mollioꝛ.

¶ Quarto pbaᷓ eadē ꝯ̄ p̄ tꝛiū ex^m de lapide ⁊ eſt ꝙ cōtigit iuenire aliq̄s lapides q̄ p̄ lōgū tps nō ſiunt duriores nec molliores. ⁊ tn̄ illi lapides ſt̄ nati al terari ⁊ idurari ⁊ molliri. ⁊ ſic p3 ꝙ nō op3 ꝙ illō qd̄ alteraᷓ ſp̄ ⁊ cōtinue altereᷓ. ¶ Notāda ſūt hec tria ſ3 ꝯ^{res}. p̄ ꝙ l3 aliq̄ paſſio ſiue aliq̄ q̄litas ſit diui ſibilis nō tn̄ op3 ꝙ ſiat diuiſibiliter ſic ꝙ i medietate tpis ſit medietas paſſiōis: ⁊ ſic i iſi^m. ⁊ h̄ pbaᷓ ꝯ^{or}.

ſic. q̄ꝛ ſi ita eēt ⁊ tē nō īueniret aliq̄ paſſio niſi poſt deſineītiā īfinitaꝝ paſſionū. ſ; h̄ ē īpoſſ'e. q̄ꝛ ſi ſic. ſeq̄ntˀ ut factio motꝰ ſeq̄ret aliū motū eēntialē. iō neceſſe ē ut ps q̄ fuit in actu ut oēs ptes eiꝰ fiāt ſil' ut poſtea dicet. h̄ ḡ ē pm nō bile. v;. q̄ traſmutatio nō ſeqt eēntial' ⁊ aliā traſmutatione. ſ; ē dare pus ptē traſmutatiōis ī actu ⁊c. ¶ 2° ē notādū ſ; ɔtes q̄ pus ps ī actu motuū q̄ ſiūt ſiue fuerit traſmutatio ī loco aut in q̄ titate ul' ī q̄litate ſit ſubito. i. ī iſtāti. nō ī tpe. q̄ꝛ ſic nō eēt tē aū oēs traſmutatione eēt traſmutatio. ⁊ ſic nō īueniret traſmutatio noua oīno. ¶ 3° ē notādū q̄ ɔtor mouet ⁊ ſoluit vnā dubitatiōnē hic ɔ illō qō dī. ſ. q̄ aliq̄ ps motꝰ ſit ſubito ī iſtāti. ⁊ nō ī tpe. h̄ eni vī ɔdicē ei qō dictū ē in 6° huiꝰ. ubi dicebaṯ q̄ traſmutatio nō hēt pus ptē ſed oēm traſmutatione pcedit traſmutatio. ¶ Ad illō dubiū rūdit ɔtor. d. dicamꝰ nos q̄ pa q̄ ſit a motu q̄dā mō ē ī actu. ⁊ q̄dāmō ī pō. qm̄ ſ; q̄ exit ī actu eſt t'minatū. ⁊ ſ; huc modū ē idiuiſibile ⁊ ſ; h̄ ē pm motꝰ ī actu. ⁊ ſ; q̄ motꝰ ē ɔtinuꝰ ē diuiſibil' ⁊ nō ē ī eo pm ī actu niſi geſcēt motū. In 6° huiꝰ ɔſiderauit de motu ſ; q̄ ē ɔtinuꝰ. ⁊ nō ſ; q̄ exit ī actu. ⁊ iō dixit q̄ nō ē accipe pus ptē motꝰ. ⁊ hic ɔſideraṯ de motu ſ; q̄ ē gnatꝰ poſtq̄; nō fuit ⁊ gnaṯ det'miate q̄titat̄. iō dixit h̄ q̄ motꝰ hēt pm. illa fere ſūt vba ɔtis q̄ ſūt valde obſcura. ⁊ q̄ aliq̄lr declaui ſup 6° hꝰ. ¶ Et iō breuit' dico q̄ motꝰ ɔſideraṯ dupl'r. vno° ſ; q̄ ē ɔtinuꝰ ⁊ ſic det'miaṯ de motu in 6° huiꝰ. ⁊ illo mō nō ē accipe pus ptē motꝰ. ſ; oēm motū pcedit motꝰ. Nā ɔtinuū ē diuiſibile ī īfim ⁊ nō ē accipe pus ptē cōtinui ſ; q̄ ē ɔtinuū. alio° ɔſideraṯ motꝰ ſ; q̄ eſt determiatꝰ ad q̄etē. ⁊ illo° ɔtigit accipe pus ptes motꝰ ſ. t'minatā ad q̄etē ut ſi ī pnꝰ aliqō mōle moueaṯ ɔtinue p ſex miliaria. ⁊ tē q̄eſcat ille motꝰ ɔtinuꝰ factꝰ per ſex miliaria ē pa ps motꝰ t'miata ad q̄etē ſi poſtmodū moueaṯ ɔtiue p alia ſex miliaria ille motꝰ ē 2a ps motꝰ q̄ t'miaṯ ad q̄etē. ſ; neut' iſtoꝝ motuū habet pus ptē ī actu. q̄ꝛ neut' iſtoꝝ motuū hēt ptē priorē det'miatā ad q̄etē. Uñ p motū ī actu ul' p ptē motꝰ ī actu ītelligit motū t'miatū ad q̄etē ⁊ talē ptē eſt dare in q̄libet gn̄e motꝰ. q̄ꝛ ē dare vnū magnū motū diſcōtinuū q̄ hēt pus ptē t'miatā ad q̄etē ut motꝰ alicuiꝰ hōis de pariſiꝰ romā ē motꝰ diſcōtinuꝰ. q̄ꝛ īter mltas ptes cadit q̄es media. ⁊ ille motꝰ hēt pus ptē t'miatā ad q̄etē. ſil'r motꝰ augmētatiōis aialis q̄ aial acq̄rit pfectā q̄titatē hēt pam ptē t'miatā ad q̄etē. qm̄ p augeṯ aial deide ſtat ſb eadē q̄titate p aliqō tpa: ⁊ poſtea iteꝝ augeṯ ⁊ ſic ē dare pus ptē augmētatiōis t'minatā ad q̄etē. ⁊ eodē mō ē ī alteratiōe. q̄l; tñ ps t'miata ad q̄etē ē diuiſibil' in īfim. ⁊ nō hēt pus ptē. Sic ḡ ē ītelligēdus ɔtor. ſ. q̄ motus ſm q̄ exit ī actū. ſ. p q̄etē ē īdiuiſibil' q̄tū ad ſuū terminū. qm̄ t'minꝰ motꝰ eſt īdiuiſibil' ſm ſucceſſionē: q̄ꝛ acq̄riṯ totꝰ ſil' ⁊ nō acq̄riṯ ptibil'r. q̄ꝛ illo° motꝰ ī actu ſ; q̄ ē t'miatꝰ ſit ſubito. ſ. ī iſtāti q̄tū ad t'minū motꝰ. qm̄ t'minꝰ motꝰ īduciṯ ī iſtāti. ⁊ ſic hēt ītelligi illud qō dī q̄tū ad t'minū motꝰ. qm̄ t'minꝰ motꝰ īduciṯ ī iſtāti. ⁊ ſic hēt ītelligi ēt illō qō dī de motu locali. ſ. q̄ nō ſeqṯ motū eēntial'r. h̄ ē motꝰ t'miatꝰ ad q̄etē nō ſeqṯ eēntial'r ad motū t'miatū ad q̄etē. Uñ nō ē neceē q̄ aū oēs traſmutatiōes ſit traſmutatio ī actu. ſ. t'miata ad q̄etē. ſic ḡ p; q̄l'r eſt dare pus ptes traſmutatiōis. ⁊ q̄l'r ē dare pus ptē motꝰ diſcōtinui t'minatā ad q̄etē. ſ; nō eſt dare pus ptē motꝰ ɔtinui. ¶ Pōt ēt illō dari ɔtis. ſ. neceē ē: ut ps q̄ ſit ex motu ī actu ut oēs ptes eiꝰ ſil' fiāt ītelligi de ptibꝰ motꝰ ſ; q̄ motꝰ diuidiṯ ad diuiſionē mōlis. qm̄ cū aliqō mobile īcipit moueri oēs eiꝰ ptes ſil' īcipiūt moueri. ⁊ ſic oēs ptes motꝰ q̄ ſūt ī ptibꝰ mōlis ſūt ſil' ī eodē tpe. tñ ptes motꝰ accepte ſ; diuiſionē tpis nūq̄; ſūt ſil'. q̄ꝛ ſp ē vna illa priū pterita ⁊ alia futura ⁊ nō t'minaṯ ſil'. ſ; ptes accepte ſ; diuiſionē mōlis ſil' īcipiūt ⁊ ſil' t'minant. Uñ cōgelatio quā phs dicit eē velocē. ⁊ ɔtor dīc illā eē ſubitā hēt ptē aū ptē in īfim q̄uis ſit tota ſil' q̄tū ad ptē illiꝰ qō p cōgelaṯ. ſic ē de p motu local'r qō. ſ. moueṯ ſ; q̄ ſlibet eiꝰ ptē q̄uis totū ſil' ſit q̄tū ad ptes mōlis. q̄ꝛ nō pus vna ps q̄; alia ⁊ ſic totꝰ ille motꝰ extēſus ī mōli hēt ptē aū ptē ī īfim ut diffuſiꝰ ē declarauī ī 6° huiꝰ. ¶ S; h̄ occurrit grādis dubitatio. q̄ꝛ nō vī q̄ cōgelatio ul' aliq̄ alia alteratio fiat tota ſil' q̄tū ad ptes acceptas ſ; diuiſionē mōlis. q̄ꝛ accipiaṯ alterabile qō totū alteraṯ ſil' māifeſtū eſt q̄ illō ē diuiſibile. ⁊ ſit. a. b. c. ⁊ ſit. a. ps eiꝰ ppingoꝛ alterāti. ⁊. b. ſit ps remotioꝛ. ⁊. c. remotiſſima. tūc vī q̄. a. cū ſit ppingoꝛ alterāti q̄;. b. q̄. a. pus alteraṯ q̄;. b. ⁊. b. q̄;. c. ⁊ p ɔn̄s. a. b. c. nō ſil' alterant ſ; ps aū ptē in īfim. ¶ Si vō dicaṯ q̄ nō op; q̄ ps ppinquioꝛ alterāti pus altereṯ q̄; ps remotioꝛ q̄ꝛ ē dare mīmū alterabile. Cōtra. illud nō ſoluit ſufficiēter q̄ꝛ q̄uiſ aliqō alterabile altereṯ totū ſil': tñ ps alterabil' ppingoꝛ alterāti alteraṯ itēſiuſ q̄; ps remotioꝛ: aliogn ſeq̄reṯ q̄ oē alterās q̄; tūcūq; puū ⁊ debile pt alterare oē alterabile q̄tūcūq; magnū. q̄ꝛ ſi. a. b. c. totū ſil' altereṯ ⁊. c. altereṯ ita itēſe ſicut. b. alteraṯ tūc ſic. b. alterat. c. ita ⁊ eq̄ itēſe poſſet. c. alterare alterabile ſibi approxiatū tāte q̄titatꝭ q̄te ē. c. ⁊ ſit illō. d. ⁊ p rōne ī dē. d. poſſet alterare alterabile ſibi approximatū. ⁊ ſit illō. e. ⁊ ſic ī īfim. ⁊ ſic alterabile q̄tūcūq; debile poſſet alterare ad q̄libet diſtātiā q̄tūcūq; magnā. qō ē icōueniens. ḡ neceē ē q̄ ps ppingoꝛ alterāti uehemētꝰ ⁊ itēſiꝰ altereṯ q̄; ps remotioꝛ. ſ; ī illō q̄ magis alteratur ⁊ itēſiꝰ citꝰ īduciṯ foꝛa ſbalis ad quā diſpōit alteratio. ḡ foꝛa ſbalis īduciṯ ptibil'r vna ps aū aliā ī īfim cū vna ps māe ſit ppingoꝛ alterāti q̄; alia. ⁊ h̄ ī īfim. v. g. Si ignis alteret aerē ⁊ īducat formā ſuā ī māꝫ aeris pus īducit formā ignis ī ptē ppingorē igni q̄; ī ptē remotiorē. ⁊ h̄ ī īfim. qō vī eē icōueniēſ. q̄ꝛ nō eēt mīmū alterabile. Dicēdū q̄ q̄uiſ ps ppingoꝛ alterāti itēſiꝰ altereṯ nō tñ op; q̄ foꝛa ad quā diſpōit alt'atio citꝰ īducaṯ ī māꝫ pris ppingoris alterāti. q̄ꝛ nō ois mā ſb q̄cūq; q̄titate ē nata recipe formāꝫ ſbalē. ſ; ſb q̄titate determinata.

¶ Et ſm q̄ ferṯ mirabile ē: ſi latuit lapis deorſū latꝰ. aut manens in terra.

¶ Hec ē 4a ps 1e pticl'e 1e ptis pnlis huiꝰ ca. ī q̄ deſtruiṯ opio ponēſ oia ſp moueri q̄tū ad motū localē oſtēdēdo q̄ nō oē qō moueṯ local'r ſp moueṯ local'r. ⁊ hec ē 11a ɔ de āneris q̄ pbaṯ dupl'r. p q̄ꝛ māifeſtū ē ſēſui q̄ q̄dā q̄nq; moueṇṯ local'r ⁊ q̄nq; q̄eſcūt q̄ete oppoſita motui locali. ⁊ ita q̄ nō oē qō moueṯ local'r ſp moueṯ local'r. q̄ꝛ ad ſēſū p; q̄ aliq̄d q̄nq; moueṯ local'r ⁊ q̄nq; q̄eſcit a motu locali. Uñ dīc phs q̄ aliq̄ motꝰ locales ⁊ q̄eti ſūt māifeſti q̄ꝛ latē nō pñt. Mirabile eni vī ſi lateat q̄n lapis ferṯ ſurſū aut q̄n q̄eſcit ī t'ra ⁊ ita nō pōt poni q̄ oia q̄ moueṇṯ local'r ſp moueṇṯ local'r. ⁊ h̄ nō lateat ſēſū. ⁊ ɔtor dīc q̄ ſic nullā habemꝰ certitudinē in motu eiꝰ qō moueṯ aut in eiꝰ q̄ete qō q̄eſcit. ſ; oē qō ſentimꝰ

moueri ꝑt eē coꝝ ꝙ qeſcūt. ⁊ oē qḋ ſcītimꝰ qeſcē ꝑt eē coꝝ ꝙ mouenꝭ. ita qñ videmꝰ lapidē moueri de ſuꝑiori ad inferiꝰ non habemus certitudinē in hoc quod mouet. quoniā qñqꝫ quieſcit.

⁋ Amplꝰ āt terra ⁊ alioꝝ vnūqḋqꝫ ex neceſſitate ꝑmanēt qdē ꝓprijs locis: mouētur aūt violēter ex his. Si qdē igiꝭ qdā ipſoꝝ ſūt i ꝓprijs locis: necē neqꝫ ſꝫm locū oia moueri. qḋ qdē igiꝭ ipoſſe ē. aut ſp oīs moueri: aut ſemꝑ omnia qeſcere: ex his ⁊ alijs huiuſmodi ſciet vtiqꝫ aliquis.

⁋ Scḋo ꝓbaꝭ eadē ꝯ ſic. Terra ⁊ vnūqḋqꝫ aliḋ corꝑus nāle necīo qeſcūt qñ ſꝫ in ſuis locis ꝓprijs: ⁊ nō mouenꝭ a locis ſuis ꝓprijs niſi ꝑ violētiā. ſꝫ manifeſtū ē ꝙ qdā coꝛpa nālia qñqꝫ ſꝫ i locis ſuis ꝓprijs. ergo qdam coꝛpa nālia qñqꝫ qeſcūt. ⁊ ſic nō oē qḋ mouet localr̄ ſp mouet localr̄. ⁋ Ex ꝑdictis ergo ⁊ ſimilibꝰ pōt eē mãifeſtū ꝙ nō oia ſemꝑ mouenꝭ. vt dixit eraclitus: nec ēt oia ſemꝑ quieſcūt vt dixit Zeno Parmenides ⁊ Meliſſus ⁊ coꝝ ſequaces.

⁋ At ꝟo neqꝫ alia qdē ſp cōtigit qeſcē alia ꝟo ſp moueri: aliqñ āt qeſcē. ⁊ aliqñ moueri nullū. Dicēdū aūt ꝙ ipoſſe ſit: ſicē i dictis prius ⁊ in his. Videmꝰ enim in eiſdem fieri dictas mutationes.

⁋ Hec ē 3ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ deſtruit 3ᵐ mēbꝛū ponēs entia diuidi i duas diſpōnes tm̄. ſ. ꝙ qdā ſp mouenꝭ ⁊ qdā ſp qeſcūt ⁊ ꝙ nō ē 3ᵐ genꝰ entiū i. ꝙ ſi ē dare genꝰ entiū ꝙ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt. Vñ itēdit ꝓbare ꝙ qdā qñqꝫ mouent ⁊ ꝙ eadē qñqꝫ qeſcūt. ⁊ hᶜ ē 1ª ꝯ de anexis q̄ ꝓbaꝭ dupr̄. ꝑ ſpālr̄ de oi motu. 2ᵒ gñalr̄. i. ꝑ rōnē gñalē motꝰ. ⁊ ſꝫm h̄ hec ꝑticula hēt tres ꝑtes. q2 ꝑᵒ ꝯ ꝓbaꝭ ꝑ h̄ q2 vī eē mãifeſta ſēſui. i 2ᵒ ibi [Et adhuc q2.] ꝓbaꝭ ꝯ ſpālr̄ i ſpēbꝰ detꝰminatꝭ motꝰ. i 3ᵒ ibi [Fere āt.] ꝓbaꝭ ꝯ iteꝝ ꝑ rōnē motꝰ. In ꝑᵃ igiꝭ ꝑte huiꝰ ꝑticle ꝯ ꝓbaꝭ ꝑ h̄. q2 mãifeſtū ē ſēſui. nã ſic mãifeſtū ē ſenſui ꝙ nō oia ſp mouēꝭ nec oia ſp qeſcūt: ita mãifeſtū ē ſenſui ꝙ qdā qñqꝫ mouenꝭ ⁊ eadeꝫ qñqꝫ qeſcūt ⁊ eꝫ. vīa ꝙ ꝑdicte mutatiōes de motu i qete ⁊ de qete i motū mãifeſte appēt i eiſdē rebꝰ. ⁊ ſic manifeſtū ē ſēſui ꝙ qdā qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt.

⁋ Et adhuc q2 oppugnat mãifeſtē dubitãs neqꝫ eni augmētū neqꝫ violētꝰ erit motꝰ: niſi mouebiꝭ cū nãꝫ qeſcēs priꝰ: gñationē igitur remouet ⁊ coꝛruptionēꝫ hec ratio.

⁋ Hec ē 2ᵃ ps 3ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ ꝓbaꝭ eadē ꝯ ſpālr̄ i detꝰmiatꝭ ſpēbꝰ motꝰ. q̄ rō pōt formari ſic. Si nō eēnt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouerenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcerēt nō eēt augmētatio nec motꝰ violētꝰ nec gñatio nec coꝛruptio. ꝯñs ē falſū. ergo ⁊ añs. ergo ſuū ꝯdictoriū ē veꝝ. ſ. ꝙ qdā ſꝫ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ eadē qñqꝫ qeſcūt ⁊ eꝫ. ꝑᵃ ꝯñia ꝓbaꝭ. q2 q̄lꝫ ps ꝯñtis ſeqꝭ ex añcedēte. ꝓbaꝭ. qm̄ ſi nō eēnt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouerenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcerēt nō eēt motꝰ augmētatiōis: ſꝫ nō ē ponēdū qdaꝫ moueri ſp motu augmētatiōis. q2 tē nō eēt deuenire ad detꝰminatā q̄ꝫtitatē. q2 ſi aliqd ſp augereꝭ ſp acqrēt maiorē ⁊ maiorē q̄ꝫtitatē. ſed h̄ nō ē ponēdū q2 nã nō patiꝭ aliqḋ iſtᵐ. ſeqꝭ igr̄ ꝙ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit motꝰ augmētatiōis. Silr̄ ad illḋ ideꝫ añs ſeqꝭ ꝙ nō ē aliqs motꝰ violētꝰ. qḋ ē ipoˡᵉ. ſ. ꝙ aliqd ſp moueaꝭ motu violēto. q2 oīs motꝰ violētꝰ ē a qete nāli. ⁊ ꝑ ꝯñs illḋ qḋ mouet violēter ꝑus qeſcebat añqꝫ moueret. ⁊ ita ſeqꝭ ꝙ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouētur ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit motꝰ violētꝰ. q2 ex oppoſito ꝯñtis ſeqꝭ oppoᵐ añcedētis. ſ. ſi ē motꝰ violētꝰ id qḋ mouet illo motu qñqꝫ mouet ⁊ qñqꝫ qeſcit. Silr̄ ſeqꝭ ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit gñatio nec coꝛruptio. q2 gñatio ē mutatio a nō eē in eē. ⁊ ꝑ h̄ ꝙ illḋ ꝙ gñaꝭ aliqñ ꝑus nō fuit. ergo totū nō mouebaꝭ. ſi ergo ēt gñatio ſeqꝭ ꝙ aliq̄ qñqꝫ mouēꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt. q2 aliq̄ qñqꝫ gñanꝭ ⁊ qñqꝫ nō gñanꝭ. ergo ex oppoſito ſeqꝭ oppoᵐ. Si nō ſūt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit gñatio. Et eodē mō ſeqꝭ de coꝛruptiōe. q2 ſi nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nō erit coꝛruptio. q2 ex oppoſito ſeqꝭ oppoᵐ ſi ē coꝛruptio cū coꝛruptio ſit mutatio ab eē i nō eē ſequiꝭ ꝙ ſi aliqd coꝛrūpiꝭ ꝙ illḋ erit ſub nō eē. ⁊ ꝑ ꝯñs tūc nō mouebiꝭ ⁊ ꝑus mouebaꝭ q2 qñqꝫ coꝛrūpebaꝭ. ergo ſi coꝛruptio ē ſeqꝭ ꝙ aliq̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt. ⁊ ſic pꝫ ꝯñia ſ. ꝙ ſi nō erūt aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcunt nō erit motꝰ augmētatiōis nec motꝰ localis nec generatio nec coꝛruptio. q2 ad ꝯñs ſequiꝭ q̄libet parſ antecedentis vt patet ex ꝑcedentibus.

⁋ Ferre aūt ⁊ moueri fieri qḋdã ⁊ coꝛrūpi vī oibꝰ. In q̄d qdē eni mutaꝭ fit h̄ aut i h̄. Ex q̄ aūt mutaꝭ coꝛrūpiꝭ h̄ ab hic. Quare manifeſtuꝫ ꝙ alia qdem mouenꝭ: alia ꝟo quieſcunt aliquando.

⁋ Hec ē 3ᵃ ps 3ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ ꝓbꝫ iterū ꝓbat ꝯnē ſuā ꝑ rōnē gñalē motꝰ ⁊ h̄ ſic. ſi nō ſꝫ hic aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcūt nullus erit motꝰ oino. ꝯñs ē falſū. ergo ⁊ añs. ergo ſuū ꝯdictoriū eſt veꝝ. qḋ ē ꝯ h̄ itēta. ꝓbaꝭ igiꝭ ꝯ ſic. Si nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcunt nō erit gñatio nec coꝛruptio. vt ꝓbatū ē ꝑus. ⁊ ſi gñatio ⁊ coꝛruptio nō ē: nullus erit motꝰ oino. ergo a ꝑ ad vltimū. Si nō ſint aliq̄ q̄ qñqꝫ qeſcūt nō ē gñatio nec coꝛruptio. ⁊ ſic nō erit motꝰ oino. vltia ꝯñia. ſ. ſi gñatio ⁊ coꝛruptio nō ſint nō erit motꝰ ꝓbaꝭ. ⁊ h̄ q2 in oi motu aliqualr̄ ſaluaꭍ gñatio ⁊ coꝛruptio ſimpˡ vl ſꝫ qd. q2 i oi motu ē gñatio t̄mini ad quē ⁊ coꝛruptio termini a q̄ vt pꝫ in oi ſpē motꝰ. ⁊ iḋ ſi ſit motꝰ opꝫ ꝙ gñatio ⁊ coꝛruptio ſint. ergo ex oppoſito ſeqꝭ oppoᵐ ſ. ſi gñatio ⁊ coꝛruptio non ſint nō erit motꝰ oino. Vñ ꝯᵗᵒʳ dicit h̄ ꝙ q̄ deſtruit gñationē fere deſtruit omnes motꝰ. qm̄ cū gñatio fuerit erūt alij motꝰ. q2 motꝰ eſt quaſi finis coꝝ. ſed ſiquis deſtruxerit finē fere deſtruit oia que ſunt ad finē. ergo ⁊c̄.

⁋ Oia aūt velle aliqñ qeſcē: aliqñ aūt moueri: hoc iā copulādū ad antiquas rōnes.

⁋ Iſtḋ mēbꝛū. ſ. ꝙ oia qñqꝫ mouenꝭ ⁊ qñqꝫ qeſcunt q2 ꝑcipue poſuit Empe. ſ. ꝙ oia qñqꝫ mouētur ſub dñio amicitie ⁊ litiſ. ⁊ qñqꝫ qeſcūt itermedijs tꝑibꝰ nō iꝓbat pħs h̄. ſꝫ dicit h̄ eē copulādū ad aliqs rōnes q̄s tetigimꝰ diſputātes de eternitate motꝰ. Vñ ꝓbato ꝙ aliqd ſp mouet ſatꝭ ē ꝓbatū ꝙ nō oia qñqꝫ mouentur ⁊ quandoqꝫ quieſcunt.

⁋ Pꝛicipiū aūt iteꝝ faciēdū a nē determinatꝭ idē ē qḋ qdē icepimꝰ ꝑus. Aut enim oia qeſcūt aut oia mouenꝭ: aut hec qdeꝫ

geſcūt. Nec aūt mouenſ eoꝝ q̄ ſunt. Et ſi alia qdē geſcūt: alia v̄o mouenſ: eoꝝ que ſūt neccē eſt: aut oia aliqñ qdē geſcē aliqñ v̄o moueri: aut q̄dam ſp̄ quieſcē: alia v̄o ſemp̄ moueri ipoꝝ alia aūt aliqñ quieſcere aliquando moueri.

¶ Hec ē 4ᵃ pticᵃ 2ᵉ ptis pn̄ⁱˢ huiᵘ ca. in q̄ phs reſumit ea q̄ dicta ſt̄ i h̄ caplo. ⁊ p̄ reſumit diuiſionē ſupiᵘ poſitā. 2° v̄o reſumit reprobationē illiᵘ mēbri qd̄ poit oia geſcē. 3° aūt reſumit reprobationē illoꝝ duorū mēbroꝝ. Prio ḡ dic̄ phs q̄ ad magis māifeſtā intētionē ſequētiū debemᵘ icipe ab his q̄ pus determinauimᵘ ſumētes idē pnᵐ. ſ. q̄ oia geſcūt uel oia mouenſ ul' q̄ q̄dā mouenſ ⁊ q̄dā geſcūt. Iſtd̄ 3ᵐ mēbrū diuidiſ i tria mēbra. q: ſi eoꝝ q̄ ſt̄ q̄dā mouēſ ⁊ q̄dā geſcūt ul' opꝫ q̄ oia q̄ geſcūt ſemp̄ geſcunt ⁊ oia que mouenſ ſemp̄ mouenſ. Alio mō ut aliqñ oia moueanſ ⁊ aliqñ quieſcūt. Tertio mō ut q̄dā ſemp̄ quieſcāt ⁊ quedā ſp̄ mouenſ. ⁊ q̄dā alia ſūt que qn̄qꝫ mouenſ ⁊ illa eadē qn̄qꝫ quieſcūt.

¶ Qd̄ qdē igiſ nō poſſe ſit oia geſcē: dcm̄ ē pus. Dicemᵘ āt ⁊ nc̄. Si eni ſꝫ v̄itatē ſic ſe hēt: ſic qdā dicūt eē: eē ifinitū ⁊ imobile: h̄ nō qd̄ vi ſꝫ ſēſū. h̄ mouenſ mlta eoꝝ q̄ ſūt: ſigdē igiſ opio eſt fl'a: aut oino opio ⁊ motᵘ eſt: ⁊ utiqꝫ ſi fātaſia. ⁊ ſi aliqñ qdē ſic videanſ: aliqñ aūt alr̄. Fātaſia qdeꝫ ⁊ opinio motᵘ quidā eſſe videntur.

¶ Hic phs deſtruit pᵐ mēbrū. ſ. mēbrū qd̄ poīt oia ſp̄ geſcē ⁊ q̄uis illd̄ pus iprobauit nc̄ iprobat idē alioᵘ dicēs q̄ certū ē q̄ aliq̄ qn̄qꝫ appent moueri ⁊ ēt apparēt qn̄qꝫ geſcē. opio ḡ eſt de talibᵘ q̄ qn̄qꝫ mouenſ ⁊ qn̄qꝫ geſcūt. nc̄ āt ſi ſit illa opio nc̄ v̄a ⁊ iā falſa ul' eꝫ ul' oino ſimpˣ opio ſeqſ q̄ ſit motᵘ: ⁊ ſi ſit fātaſia nūc vnoᵒ ⁊ iā alio ſequiſ q̄ ſit motᵘ. ſꝫ certū ē q̄ opio uariaſ ⁊ ēt fātaſia q: eadē res vno tp̄e appet moueri ⁊ alio tp̄e nō moueri. Uñ breuiſ aliq̄ opinanſ de nouo q̄ pus nō opinabanſ ⁊ aliq̄bus qn̄qꝫ appet q̄ pus nō appuit ⁊ hn̄t fātaſiā nouā ⁊ noua opio ſeu fātaſia noua nō ē ſine motu. ſequiſ q̄ motᵘ eſt ⁊ ſic nō oia ſp̄ geſcūt. Uñ dicētes motū vniuerſi eē iſīᵐ ⁊ imoˡᵉ hn̄t opionē de nouo q̄ ita ē. ⁊ ſi ē opio noua v̄a ul' fl'a ul' ēt fātaſia ſeqſ q̄ ē motᵘ: tū q: nihil ſit noui ſine motu: tū q: opio ⁊ ēt fātaſia vr̄ eē motᵘ ul' ſcꝫ motū. qm̄ fātaſia eſt motᵘ factᵘ a ſēſu. ſꝫ opio ē motᵘ rōnis pcedēs a premiſſis. ⁊ dic̄ 2ᵒʳ hic q̄ oēs ille rōnes ſt̄ pbabiles nulla fides ē i eis niſi ſm̄ q̄ ppōnes ſūt magis pbabiles q̄ꝫ 2̄. nō q̄ ſint manifeſtiores 2ne apud intellectū. nō eſt ulteriᵘ pſcrutādū de illa 2ne q: eius ſcientia eſt manifeſta per ſe.

¶ Sꝫ de h̄ qdē itēdere ⁊ q̄rere rōnē q̄ꝝ dignᵘ habemᵘ q̄ rōne idigere male iudicare eſt meliᵘ ⁊ peius. ⁊ credibile ⁊ nō credibile ⁊ pncipiū ⁊ nō principiū.

¶ Sꝫ circa diſtictionē haꝝ opionū ponētiū oia ſp̄ geſcē ul' oia ſp̄ moueri nō oꝫ iſiſtē. nō eni hēmᵘ q̄rē rōnē ad pbādū aliq̄ q̄ ſt̄ certiora ⁊ digniora q̄ꝫ illa q̄ idigēt rōne ad manifeſtādū ea. Fatuū eſt eni q̄rē rōnē eoꝝ q̄ ſt̄ p ſe māifeſta ut ſt̄ pnᵃ p ſe nota q: illa ſt̄ digniora ⁊ certiora q̄ꝫ ad pbādū. qm̄ iq̄rē rōnē taliū ē ſignū neſciētis iudicare iter meliᵘ ⁊ peiᵘ i moribᵘ. ⁊ iter pnᵐ ⁊ nō pnᵐ i demr̄atis. ⁊ iter credibile ⁊ nō credibile i locis. qm̄ ad pbādū pnᵐ opꝫ uti nō pnᵒ ut pnᵒ ⁊ credibili ut nō credibili. motū aūt eē ē p ſe notū tāq̄ꝫ pnᵐ ul' ſuppoſitū i ſcia nāli.

¶ Intelligēdū q̄ cū phs. d. q̄ q̄rē rōnē eoꝝ q̄ꝝ rōnē dignᵘ habemᵘ q̄ꝫ rōne idigē ē neſcire iudicare qd meliᵘ ⁊ qd peiᵘ. Aliq̄ v̄o p dignᵘ rōne itelligūt cognitionē ſēſitiuā q̄ dignior eſt rōne ut dicūt. ⁊ ſi ſic itelligaſ tūc p rōnē dꝫ itelligi rō ſophiſtica. qm̄ cognitio ſēſitiua ē dignior rōne ſophiſtica. vñ phs ſupiᵘ i h̄ cᵒ. ubi dic̄ q̄rē rōnē ⁊ dimittē ſenſū ē ifirmitas p rōnē itelligit rōnē ſophiſticā. uerūtñ ſuſtinēdo q̄ phūs p dignᵘ rōne itelligat cognitionē ſēſitiuā pt alr̄ dici. ſ. q̄ p rōnē ſenſitiuā quā dicit eē digniorē rōne itelligit 2gregationē cognitionū qn̄qꝫ ſenſuū i teſtimonio 2̄rio ei qd̄ appet rōne vni ſēſuū ⁊ vi 2ᵗᵒʳ hic innuē. v̄. g. Quinqꝫ ſenſus ut viſus auditᵘ ⁊c̄. 2currūt i eodē iudicio. ſ. iudicādo ibi nō accidit deceptio. q̄uis eni i iudicio vniᵘ ſenſus poſſit accidē peccatū aut error tñ i iudicio qnqꝫ ſēſuū ſ. iudicātiū nō accidit error aut deceptio. nc̄ āt oēs ſenſus iudicāt motū eē. ḡ. vꝫ mihi tñ q̄ phūs p dignᵘ rōne nō itelligat cognitionē ſenſitiuā ſꝫ cognitionē pnᵒʳ q̄ ē certior ⁊ dignior rōne h̄ ē cognitiōe 2̄nis q cognitio acqriſ p diſcurſū ⁊ p rōnē. ¶ Notādū ē ſꝫ 2ᵗᵒʳ h̄ q̄ opinādū ē q̄ q̄dā ſenſibilia ſt̄ q̄ pciſe iudicanſ eē v̄a ⁊ q̄dā pciſe iudicanſ eſſe falſa ſꝫ ſentianſ ut appet in decipiētibᵘ viſū. ⁊ quedā ſūt ignota donec ſurgat demōſtratio ſicut apparet de puitate corpis ſolis. qm̄ qui neſcit demōſtrationē de eius magnitudine dubitabit ⁊ dicet q̄ hoc forte eſt pp̄ remotionem ⁊ forte ita eſt in rei v̄itate.

¶ Silr̄ āt ⁊ ipoſſe ē ⁊ oia moueri aut alia qdē ſp̄ moueri: alia v̄o ſp̄ geſcere. Ad oia eni hec ſufficiēs eſt vna fides. Uidimᵘ eni q̄dā aliqñ qdeꝫ geſcē: aliqñ qdē moueri. q̄re māifeſtū eſt q̄ ipoſſe ſit ſilr̄ oia geſcē: ⁊ oia moueri 2tiue ex eo q̄ alia qdeꝫ ſp̄ mouenſ alia v̄o quieſcunt ſemper.

¶ Hic phus excludit alia duo mēbra. d. q̄ ēt ē ipoſſe q̄ oia ſp̄ moueanſ ſic̄ ipoˡᵉ ē q̄ oia ſp̄ geſcāt ⁊ ēt eſt ipoˡᵉ q̄ oia ſp̄ moueant q̄ mouenſ. ⁊ q̄ q̄ geſcūt ſp̄ geſcāt ita q̄ nihil ſit q̄ hēat ſe ad utrūqꝫ ⁊ ad oia illa pbāda ſufficit vnū mediū. ſ. q: ad ſenſū videmᵘ aliq̄ moueri ⁊ eadē poſtea quieſcere.

¶ Reliquū ḡ 2ſiderādū eſt: utrū oia hmōi poſſibilia moueri ⁊ geſcē. Aut q̄dā qdeꝫ ſic: aliq̄ v̄o ſemp̄ quieſcūt: aliq̄ v̄o ſp̄ mouenſ. Hoc eni demonſtrādū eſt a nobis.

¶ Hec ē 3ᵃ ps pnˡᵉ huiᵘ ca. in q̄ cū tria mēbra dicte diuiſiōis ſint falſa phūs pponit inquirēdū eē qd̄ mēbrū alioꝝ duoꝝ ſit ueriᵘ utrū. ſ. q̄ oia qn̄qꝫ mouentur ⁊ qn̄qꝫ quieſcūt: aut ſūt q̄dā que qn̄qꝫ mouenſ ⁊ qn̄qꝫ quieſcūt. ita tñ q̄ aliqua ſint q ſemp̄ quieſcūt ⁊ aliqua que ſemp̄ mouenſ. illud enim querere eſt neceſſariū ad illd̄ qd̄ itēdimᵘ demōſtrare. q: per hoc phūs oſtendit pᵐ motorem eſſe imobilē ⁊ etiā oſtendit per illud membrū motum eſſe ſempiternū. quare ⁊c̄.

m Ouētiū igiꝛ ꝛ coꝝ q̄ mouenꝛ: alia gdē mouēt ꝛ mouenꝛ ſm accidēs alia aūt ꝑ ſeipā ſʒ accn̄s gdē: ut q̄cūq̄ʒ i eo ꝙ ſūt i mouētib⁹: aut i his q̄ mouenꝛ ꝛ q̄ ſūt ſʒ ꝑtē: alia aūt ꝑ ſeipā q̄cūq̄ʒ nō i eo ꝙ ſint i mouēte. aut i his q̄ mouen tur i eo ꝙ ꝑʒ aliq̄ ipoꝝ mouet aut mouet.

℄ Iſtō eſt 2ᵐ capl'ʒ hui⁹ tractat⁹ in q̄ declaꝛ ꝙ oē qō mouet mouet ab alio. ꝛ continet tres ꝑtes ꝑn̄ᶜⁱᵉˢ. qm̄ in p̄ᵃ pħs ponit quādā diuiſionē mouentiū ꝛ mobiliū cū manifeſtatiōe ꝑpoſiti in ſingulis. in 2ᵃ ibi[Maxime dubitaꝛ.]mouet dubitationem de grauib⁹ ꝛ leuib⁹. ſ. a q̄ grauia ꝛ leuia mouenꝛ qn̄ mouenꝛ ad ſua ꝑpꝛia loca. I 3ᵃ v̄o ibi[Accidit h̄ ab aliquo.]ſoluit dubitationē. ſ. a q̄ grauia ꝛ leuia mouenꝛ ad ſua loca nāl'ia. Pꝛia ps cōtinet duas ꝑticulas. qꝛ I p̄ᵃ pħs ponit diſiōnē mouētiū ꝛ mobiliū ꝛ māifeſtat mēbra diſiōis. in 2ᵃ ibi[Et maxie moueri.]oñdit pħs in qb⁹ ꝯ quā itēdit ꝑbare ē manifeſta. In p̄ᵃ igiꝛ ꝑticula hui⁹ ꝑtis ſupponēdo ꝙ ad motū ꝑtinet mouēs ꝛ mobile. ponit qnq̄ʒ diſiōeſ. p̄ᵃ eſt diſio tā mouentiū q̄ʒ ēt mobil'. ꝛ ē talis. ꝙ coꝝ q̄ mouēt aut mouenꝛ q̄dā mouētur ꝑ ſe. ꝛ q̄dā per accn̄s. ꝛ q̄dā mouēt ꝑ ſe ꝛ quedā ꝑ accn̄s. ꝛ ſic tā mouēs q̄ʒ ēt mobile diuidiꝛ in ꝑ ſe ꝛ in ꝑ accn̄s. ꝛ illa ē p̄ᵃ diſio. Illa ḡ mouēt ꝑ accn̄s ꝛ mouenꝛ: qꝛ ſūt in mouentib⁹ ꝛ motis ꝑ ſe. ꝛ illa mouēt ꝛ mouenꝛ ꝑ ſe q̄ nō mouēt aut mouenꝛ ex hoc. qꝛ ſūt i mouētib⁹ ꝛ motis ꝑ ſe: nec ex hoc ꝙ aliq̄ ps coꝝ mouet aut mouet. vn̄ ꝯᵗᵒʳ. d. hic ꝙ phūs ꝑ deſcribit illō qō eſt ꝑ accn̄s. qꝛ in qbuſdā illō qō ē ꝑ accn̄s ē noti⁹ eo qō ē ꝑ ſe. ꝛ iō accidit i qbuſdā locis deſcribē hitū ꝑ negationē ꝑuatiōis. ℄ Notādū ſʒ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ illud qō ē ꝑ accn̄s ē dup̄'. ſ. id qō ē ꝑ accn̄s ꝑncipaliter. ꝛ illō qō ē ꝑ accn̄s ſcḋario. mouēs aut motū ꝑncipalr̄ ꝑ accn̄s ē accn̄s extn̄s i motore aut i moto. ſʒ mouēs aut motū ſcḋario ꝑ accn̄s ē illō qō ē ps mouētiſ aut moti. vn̄ illō qō mouet aut mouet rōne accn̄tis extn̄tis I eo dī mouē uel moueri ꝑncipalr̄ ꝑ accn̄s. ꝛ illō qō mouet aut mouet ꝑ ſuam ꝑtē dī mouē uel moueri ꝑncipalr̄ ꝑ accn̄s ſcḋario. Un̄ motū ꝑ accn̄s eſt dupl'r. ſ. ps mouētis aut moti. ꝛ accn̄s extn̄s mouēti aut moto. vn̄ d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ generalr̄ dī oē illō mouēs aut motū ꝑ accn̄s qō ē in mouēte aut i moto. ꝛ h̄ ē dupl'r. qꝛ aut eſt tale qō pōt ꝑ ſe mouē aut moueri. aut nō ē tale ꝙ pōt ꝑ ſe mouē aut moueri. ꝑmō dī hō uel clau⁹ mouē aut moueri i naui ꝑ accn̄s. nā hō ul' clau⁹ pōt ꝑ ſe mouere ul' moueri. 2ᵒ accn̄ſ mouet ul' mouet ꝑ accn̄ſ qꝛ ſuū ſubʒ mouet uel mouet. nā accn̄s nunq̄ʒ pōt ꝑ ſe mouē uel moueri. qꝛ nō pōt ꝑ ſe exiſtē. Un̄. d. ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ mouētia ꝛ mota ꝑ ſe ſt illa q̄ mouēt aut mouenꝛ neq̄ʒ ꝑ accn̄s neq̄ʒ per ꝑtē. ꝛ accipit in deſcriptione ei⁹ qō eſt per ſe negationē duoꝝ modorum. quod eſt accn̄s generalr̄.

℄ Eoꝝ aūt q̄ mouenꝛ ꝑ ſe: alia gdēʒ ſeipo: alia v̄o ab alio: ꝛ alia gdē nā. alia v̄o violentia: ꝛ ꝯ̄ nām. Qō eni ipm a ſeipo nā mouet. ut qōlibet aialiuʒ. mouet eni aial ipʒ a ſeipo. Quorūcūq̄ʒ aūt ꝑncipiū motus i ſeipis ē. Hoc nā dicim⁹ moueri. Un̄ aial gdē totū nā: ipm ſeipʒ mouet. Coꝛp⁹ aūt ſm ꝙ ē coꝛp⁹ cōtingit ꝛ nā ꝛ ꝯ̄ nām moueri. Differt eni ſʒ q̄lē motū q̄d mouetur eueniat: ꝛ ex quali elemēto conſtet.

℄ Hec igiꝛ eſt 3ᵃ diſio. ſ. ꝙ coꝝ que mouenꝛ ꝑ ſe q̄dā mouenꝛ a ſeipſis. ut illa q̄ mouenꝛ ab itriſeco ꝛ q̄dā mouenꝛ ab alijs ut mota. Un̄ ꝯᵗᵒʳ. d. hic ꝙ oīa que mouenꝛ a ꝑn⁰ intrinſeco mouenꝛ a ſe ꝛ ecōuerſo. vn̄ illa cōuertunꝛ. ſ. moueri a ſe ꝛ moueri a ꝑn⁰ itriſeco ut. d. ꝯᵗᵒʳ. ℄ Et illa quidē.[Hec ē 4ᵃ diuiſio ꝙ de aliis coꝝ que mouenꝛ q̄dā mouenꝛ a nā ꝛ quedā mouenꝛ ꝑ violētiā: ꝛ oñdit que mouenꝛ ꝑ nām ꝛ q̄ ꝑ violētiā. d. ꝙ illa que mouenꝛ a ꝑn⁰ intrinſeco i eis mouenꝛ nāliter. ut aial qn̄ mouet ab aīa tūc mouet nāliter. ꝛ hoc ꝑbat phūs ꝛ hec eſt 13ᵃ ꝯ de anmexis. ſ. ꝙ qn̄ aial mouet ab aīa tūc mouet nālit'. hec igiꝛ ꝯ ꝑbaꝛ. Omne qō mouet a ꝑn⁰ intrinſeco ſiue a ſeipſo mouet nālit'. ſed qn̄ aial mouet ab aīa: mouet a ꝑn⁰ itriſeco ſiue a ſeipſo. ḡ aial q̄ncunq̄ʒ mouet tūc mouet nāliter: ꝛ hoc loquēdo de toto aiali. qꝛ totū aial motū ab aīa mouet nāliter. ℄ Sed dubitū ē de coꝛꝑe qō ē altera ps aialis. ſ. utrū qn̄ mouet moueaꝛ nālit'. Ad illō r̄ndet pħs. d. ꝙ ꝯtingit coꝛp⁹ qō ē altera ps aialis moueri nāliter ꝛ ēt ꝯ̄ nāʒ. differt eni multū ſm q̄lē motū coꝛpus mouet ꝛ quale elm̄ ſit in eo per ꝑdominiū. ſi eni coꝛp⁹ aialis moueaꝛ ab aīa ad locū nālē coꝛꝑis. ſ. ad locū inferi⁹ ſeu ad locū dominanꝛ elementi in coꝛꝑe tūc motus coꝛꝑis ab aīa eſt nālis coꝛꝑi. ſi v̄o coꝛp⁹ moueaꝛ ab aīa motu ꝯ̄rio ſuo motui nāli tūc mot⁹ coꝛꝑis ab aīa eſt ꝯ̄ nām. ꝛ ſi moueaꝛ ab aīa ad locū ſuū nālē tūc ille mot⁹ eſt nālis toti aiali. qꝛ aīa aialis eſt ſua foꝛma ſubālis. iō neceſſe ē ut motus ei⁹ a ſua aīa ſit nālis. ℄ Notandū ſʒ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ſi fuerit inuētum aliqō motū per ꝑnᵐ in eo. ita ꝙ in ſuo coꝛpore nō ſit ꝑaᵐ mot⁹ ꝯ̄rij motui aīe tūc illō motū eſt motū nāliter ꝛ ſimplr̄. ſ. per nām ꝛ per coꝛp⁹ ut declaratū ē de coꝛꝑe celeſti. hec ꝯᵗᵒʳ. ℄ Notandū itez ſʒ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ cā in hoc ꝙ coꝛp⁹ aialis q̄nq̄ʒ mouet ab aīa ipſi⁹ nāliter. ꝛ q̄nq̄ʒ ꝯ̄ nāʒ eſt diuerſitas partiū localiū ad q̄s mouet aīa. ſi eni ꝯtingat ꝙ aīa moueat coꝛp⁹ ad partē ad quā mouet coꝛp⁹ ſm totū elemētū dominātis in ipſo tūc mot⁹ coꝛꝑis ab aīa ē nālis: ꝛ tūc ꝯiungiꝛ in eo nālitas ex motore ꝛ moto. v̄. grā. Qn̄ aial mouet ex ſe deſcēdēdo tūc ei⁹ mot⁹ eſt nālis tā ex parte aīe q̄ʒ ēt coꝛꝑis. ſi v̄o mot⁹ fuerit ecōuerſo motui elemēti dn̄antis in eo tūc mot⁹ coꝛꝑis ab aīa nō erit nālis. Uerbi grā. qn̄ homo ſaltat ſurſū. hec ꝯᵗᵒʳ. Sic ḡ patet ꝙ motus toti⁹ aialis ab aīa ad quācunq̄ʒ partē fuerit eſt nālis toti aiali. qꝛ eſt a ꝑn⁰ itrinſeco. ſed motus coꝛporis qui eſt altera pars aialis ab aīa quādoq̄ʒ eſt nālis ꝛ quādoq̄ʒ nō. qꝛ mot⁹ coꝛꝑis ab aīa deſcendēdo eſt nālis. aſcendēdo v̄o eſt violēt⁹. ℄ Sʒ dubitaꝛ. qꝛ aial ꝛ coꝛp⁹ aialis mouenꝛ eodē motu. qꝛ aliter eēnt īfiniti uel multi mot⁹ cōtrarij in coꝛpore aialiſ. ḡ qn̄ aial mouet ab anima aſcēdendo cū ille mot⁹ ſit naturalis aiali ſequiꝛ ꝙ mot⁹ aialis motī ab anima aſcēdēdo ſit mot⁹ nālis. Itē nō videꝛ ꝙ mot⁹ aialis ab anima aſcēdēdo ſit mot⁹ naturalis aialis. qꝛ eſt ꝯ̄rius motui naturalis aialis quoniā aial derelictū ꝑpꝛie nāe nō ꝑhibitū deſcēdit naturaliter deoꝛſū. cuʒ igiꝛ idē mobile nō hēat nāliter mot⁹ ꝯ̄rios. ſequiꝛ ꝙ mot⁹ aialis ab aīa ſurſū aſcē

dẽdo nõ ſit nãlis. ¶ Ad pm ẽ dicẽdũ ꝯcedẽdo ꝙ aĩal ⁊ corpꝰ aĩalis mouent eodẽ motu. qñ aĩal mouet ab aĩa aſcẽdẽdo ꝙ ille idẽ motꝰ ẽ nãlis aĩali ⁊ violẽtꝰ corpi. nec ẽ ĩconueniẽs ꝙ vnꝰ motꝰ idẽ nũo ſit nãlis vni ⁊ violẽtꝰ alteri nec mouet aĩal ſ; ꝙ ẽ aĩal deorſũ qñ derelinquit ꝓprie nãe: ſ; mouet deorſũ inq̃tũ eſt graue. ¶ Ad aliũ dico ꝙ q2 aĩal hẽt ĩ ſe pn cõtraria motuũ. ſ. aĩam ⁊ elemẽtũ qđ eſt in eo per pdominiũ. iđ nõ eſt incõueniẽs ꝙ animal habeat cõtrarios motꝰ nãles a pncipijs in eo exiſtẽti bus cõtrarioꝝ motuũ. ¶ Notãdũ eſt ſ; ꝯ[tem] in de ſubſtãtia orbis ꝙ motꝰ nãlis corpis eſt rectꝰ. ſ. motus deorſũ ⁊ motꝰ naturalis aĩe eſt circularis. Vñ ſi aĩa ſepare a corpe ⁊ moueret ſe motu circulari. iđ motꝰ nãlis totiꝰ cõpoſiti ex aĩa ⁊ corpe. ſ. motus aĩalis eſt motꝰ cõpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari cuiuſmodi eſt motꝰ ꝓgreſſiuꝰ aĩalis qñ motus maxime nãlis aĩali ſm qđ eſt aĩal pfectũ eſt motꝰ progreſſiuꝰ aĩalis. vñ põt poni diſtinctio de motu nãli. qñ motꝰ dĩ nãlis dupl'r. ſ. large ⁊ ſtricte. large loquẽdo oĩs motꝰ qui eſt a pñꝰ intrinſeco mobilis dicit motꝰ naturalis. ⁊ ſic motꝰ aĩalis ab aĩa ad quãcũq; dĩaꝫ poſitionis dicit motꝰ nãlis. q2. ſ. ẽ a pnº intrinſeco. ſed motꝰ nãlis ſtricte loquẽdo ſoluꝫ eſt ille qui eſt ꝓpinquiſſimꝰ ei qđ mouet illo motu. ⁊ ſic ſolus motꝰ ꝓgreſſiꝰ eſt nãlis aĩali ſ; ꝙ aĩal. ¶ Intelligẽdo p motũ ꝓgreſſiuũ ĩdifferẽter motũ ambulatiõis ⁊ uolatiõis ⁊ natatiõis. ⁊ ſic de alijs motibꝰ ꝓprijs diuerſis ſpẽbꝰ aĩaliũ. ¶ Notãdũ ꝙ põt diſtingui de motu nãli aĩalis. qñ motꝰ nãlis aĩalis eſt triplex. qñ quidã eſt motꝰ nãlis aĩalis rõne aĩe tñ. ⁊ qdam eſt motus nãlis animalis ratione corpis tñ. ⁊ quidã eſt motꝰ nãlis rõne anime ⁊ corpis ſiue rõne elemẽti pdominãtis ſicut eſt in ꝓpoſito. Exẽplũ pmi ut ſi aliqs ſaltet ſurſũ aſcẽdendo ille motꝰ eſt nãlis aĩali rõne aĩe tñ. Exẽplũ ſecũdi. ut ſi aliqs deſcẽdat deorſũ ille motꝰ eſt nãlis aĩali rõne corpis tñ. Exẽplum tertij ut qñ aĩal mouetur ad locũ elemẽti pdominãtis in eo ille motꝰ eſt nãlis aĩali rõne aĩe ⁊ etiam rõne corporis.

¶ Et eorũ que mouent ab alio. alia qdem mouent nã: alia vo extra nãꝫ. Extra nãꝫ qdẽ ut terra ſurſũ: ⁊ ignis deorſũ: ampliꝰ aũt ptes aĩaliũ multotiẽs mouent ex̃ nãꝫ iuxta poſitionem ⁊ modos motus.

¶ Hic ponit ꝯ°cluſio q̃ ẽ illa. v;. ꝙ de nũo eoꝝ q̃ mouent ab alio q̃dã mouent nãlr ⁊ q̃dã ex̃ nãꝫ. v. g. elã mouent ab alijs. ⁊ eoꝝ motꝰ qdã eſt nãlis: ut motꝰ ignis ſurſũ ⁊ motꝰ terre deorſũ. ⁊ qdã motꝰ ẽ violẽtꝰ ut motꝰ ignis deorſũ ⁊ motꝰ terre ſurſũ. ⁊ dicit hic ꝯ[tor] ꝙ phũs dixit illa elã moueri ex alijs. q2 illa nõ mouent a ſe donec mouent ab alijs ut poſt declarabit. ⁊ ſic p; ꝙ elã qñq; mouent nãliter ⁊ qñq; violenter. ⁊ idẽ patet de ptibꝰ aĩaliũ que qdẽ quãdoq; mouentur nãliter: ⁊ quandoq; violẽter. iuxta poſitiões ⁊ modos motuũ ptiũ aĩaliũ. ¶ Intelligẽdũ ẽ ꝙ aliq̃ ptes aĩalis nãlr mouent ad ptẽ añriorẽ ut brachia. ⁊ aliq̃ ad poſteriorẽ ptẽ ut crura. qñ igr̃ ptes aĩalis mouent ut ſt apte nate moueri tũc ẽ motꝰ nãlis. qñ vo ex̃ tũc eſt motꝰ ꝯ naturã.

¶ Et maxie moueri a q̃dã q̃d mouet ĩ his q̃ ex̃ nãꝫ mouẽt: ẽ mãifeſtũ pp id q̃d mãifeſtũ ẽ. ab alio moueri. Poſtea aũt q̃ ſũt ex̃ nãꝫ eoꝝ q̃ ſũt ſ; nãꝫ ipa a ſeipis: ut aĩalia: h enĩ nõ ĩmãifeſtũ ẽ: ſi ab aliq̃ mouẽt. ſ quõ opꝫ accipe ipꝫ mouẽs ⁊ q̃d mouet videt enim quod ibi ſit accipiẽdũ ſicut in nauibus: ⁊ nõ natura ſubſiſtẽtibꝰ: ſic ⁊ in animalibꝰ eſſe diuiſũ mouẽs: ⁊ quod mouet ſic omne ipſum ſeipm mouet.

¶ Hec eſt 2ª pticula pᶜ ptis pnlis huius capl'i in qua phũs oſtẽdit in quibꝰ ꝯ quã itẽdit eſt manifeſta dicẽs ꝙ de his que mouent motu violẽto eſt manifeſtũ ꝙ mouent ab alio. q2 mouent ab extrinſeco. violẽtũ enĩ eſt cuiꝰ pnm eſt ex̃: nõ cõferẽte. v;. paſſo ut p; 3° ethi. Sil'r de aĩalibꝰ ẽ mãifeſtũ ꝙ mouent ab alijs. vñ oẽ aĩal motuꝫ motu ꝓgreſſiuo mouet ab alio. q2 ẽ ĩ aĩali accipe p ſe mouẽs ⁊ p ſe motũ q̃ abĩuicẽ diſtinguunt. Vñ ſic in motu nauis a nauta motũ diſtiguit a motore: ita ĩ motu ꝓgreſſiuo aĩalis motũ diſtiguit a motore. vñ ſil'e ẽ de nauta mouẽte nauẽ ⁊ de aĩali mouẽte ſe. ⁊ ſil'itudo ẽ ĩ duobꝰ pm ẽ qñ utroq; motu motũ diſtiguit a motore. 2m ẽ q2 ſic nauta ĩ mouẽdo naueꝫ mouet ſe p accñs. ita aĩa mouẽdo corpꝰ mouet ſe p accñs. Diſſil'e ẽ tñ in h q2 ex aĩa ⁊ corpe ſit p ſe vnũ ſ; ex nauta ⁊ naui nõ ſit p ſe vnũ. Maifeſtũ ẽ igit ex his q̃ mouent ab extriſeco ⁊ ẽt ĩ aĩalibꝰ ꝙ oẽ tale motũ mouet ab alio. Et ſi dicat ꝙ oñſum ẽ ſufficiẽter ĩ 7° huiꝰ ꝙ oẽ qđ mouet ab alio mouet. ḡ oñdẽ idẽ h eſt ſupfluũ. Dicẽdũ ꝙ nõ ẽ ſupfluũ. q2 ĩ 7° illđ ẽ oñſũ loquẽdo de motu ĩ cõi. ſ; h oñdit idẽ deſcẽdẽdo ad ſpãles modos motꝰ. Vñ cũ dupl'r ſit motꝰ. ſ. nãlis ⁊ violẽtꝰ: ⁊ nãlis iteꝝ dupl'r ut aĩatoꝝ ⁊ ĩaĩatoꝝ. ut motꝰ gͣuiũ ⁊ leuiũ phs oñdit h ꝙ ĩ oĩbꝰ iſtis motibꝰ ẽ h veꝝ ꝙ oẽ qđ mouet mouet ab alio. ¶ Et ꝯ[tor]. d. ꝙ phũs vult hic oñdẽ ꝙ oẽ qđ mouet: mouet ab alio. vult enĩ declare diſpõnẽ ĩ h de corpibꝰ ſimplicibꝰ ſm mõe ꝓprio ſeu pmo. Corpa eniꝫ ſimplicia maxime faciunt dubitationẽ ĩ h ꝙ oẽ motũ hẽat motorẽ aliũ a ſe. q2 ĩ eis nõ appet alietas motoris a moto ſic apparet in habentibꝰ aĩas. Vñ ꝯ[tor] dicit ꝙ nõ eſt alietas oĩno ⁊ eſt ſicut graue ⁊ leue. Iſta eniꝫ inueniũtur moueri ex ſe in ſua loca nãlia ⁊ ad loca oppoſita ſuis locis naturalibus.

¶ Maxie aũt dubitat reliquũ dicte ultĩe diuiſiõis. Eoꝝ enĩ q̃ ab alio mouent: hec qdẽ ex̃ nãꝫ poſuimꝰ moueri. Alia aũt relinquũtur ꝯ põ: q2 nã. Hec aũt ſũt q̃ dubitationeꝫ afferũt. a quo mouent ut leuia ⁊ grauia. Hec enĩ ĩ oppoſitos locos violẽta mouent. In ꝓprios aũt leue qdẽ ſurſũ. graue aũt deorſũ nã: a quo aũt nõ adhuc manifeſtũ: ſicut cũ moueant extra naturam.

¶ Iſta ẽ 2ª ps pnlis huiꝰ ca. q̃ oĩno ẽ inqſitiua ĩ q̃ phs mouet dubitationẽ q̃. ſ. ſit illa a qbꝰ gͣuia ⁊ leuia mouent qñ mouent nãlr ad ſua loca ꝓpa. ⁊ ꝯtiet duas pticulas. q2 in pª phs ꝓpõit dubitationẽ quã h face ĩtẽdit. ĩ 2ª ibi Eĩ nãq; ipa ⁊c. arguit ad vnã ptẽ dubitatiõis. In pª igr pũla huiꝰ ptis phs ꝓpõit dubitationeꝫ circa illã ꝯnẽ. Oẽ qđ mouet mouet ab alio. d. ꝙ maxie dubitat de reliq̃ mẽbro ultime diuiſionis q̃ erat. Oꝫ eoꝝ q̃ mouent q̃dã mouẽtur

nãliter ⁊ ꝗdaꝫ ex nãm. Unñ maxime eſt dubitatio de inaïatis ut de ḡuib⁹ ⁊ leuib⁹ a quo .ſ. mouenť qñ mouenť violẽter: qm̄ qñ mouenť manifeſtũ ē ꝙ ab alio moueuť ⁊ ẽt eſt manifeſtũ a quo mouenť.

℄ Et nãqꝫ ipſa a ſeipſis dicere impoſſe eſt. Uitale eni hoc ⁊ aïatoꝝ eſt ꝓpꝛiuꝫ.

℄ Hec eſt 2ª pticula 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ pħs arguit ad vnã pteꝫ q̄ōnis .ſ. a q̄ uł a q̄b⁹ ḡuia ⁊ leuia mouenť qñ mouenť nãliter .ſ. utrũ moueanť a ſeipſis uel ab alijs. ⁊ arguit ꝓbando ꝙ qñ grauia ⁊ leuia mouenť nãliter ad ſua loca nõ mouenť a ſeipſis. ⁊ ħ ꝓbat p q̇uoꝛ rõnes. ⁊ ꝫ ħ iſta pticula ꝯtinet q̈tuoꝛ ptes q̄ patebũt i formãdo rõnes. p̄ m̄ dic pħs ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouenť a ſeipſis qꝛ ħ ē vitale i. ħ ē ꝓpꝛiũ hñtiũ vitã .i. aïaliũ ꝙ moueanť a ſeipſis ⁊ hic põt poni p̄ᵃ rõ q̄ põt formari ſic. Oē illõ qõ moueť a ſeipſo nec̄e ē ut ſit vitale. ħ eſt ut hẽat vitã. ſꝫ ḡuia ⁊ leuia nõ hñt vitã. ḡ nõ mouenť a ſeipſis.

℄ Et facẽ ſtare poſſe ipſa ꝫm ſeipſa dico aũt uelut ſi ãbulãdi cã ieſt ipſi ⁊ nõ ãbulãdi.

℄ Hec eſt 2ª ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ ponit 2ª rõ q̄ taliſ ē. oē qõ põt mouẽ ſe põt ẽt q̄eſcẽ ex ſe. ḡ illõ qõ nõ põt quieſcẽ ex ſe nõ põt moueri ex ſe. Unñ ꝯ¹ᵒʳ format illã rõneꝫ ſic. Si grauia ⁊ leuia haberent in ſe pn̄ᵐ per qõ poſſent mouẽ ſe ſine idigentia cãe ex extriſeco: tũc p illõ pn̄ᵐ poſſent q̄eſcẽ ſine idigẽtia cãe extriſece. ſic pꝫ de aïalib⁹ .ſ. ꝙ quia pñt mouẽ ſe pñt ẽt q̄eſcẽ ex ſe. ſꝫ grauia ⁊ leuia nõ pñt quieſcẽ ex ſe. ideo non poſſunt mouere ſe.

℄ Quare ſi in ipſo eſt ſurſũ ferri. igiť manifeſtũ eſt ꝙ i ipſo ⁊ deoꝛſũ. Irrõnabile aũt ẽ eſt ꝫm vnũ motũ moueri ſolũ hec a ſe ipſis: ſiquidem ſeipſa mouent ipſa.

℄ Hec ē 3ª ps 2ᵉ pticule 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. in q̄ ponit 3ª rõ q̄ talis eſt. oē illõ qõ põt mouere ſe põt mouẽ ſe ad diuerſas dr̄ias poſitiõis ſiue ad diuerſa loca ꝯ̄ria. mirabile eni videť aliq̄d moueri ex ſe ⁊ ſoluꝫ moueri ad vnã dr̄iam poſitiõis. ſed grauia ⁊ leuia nõ pñt mouere ſe ad diuerſas dr̄ias poſitionis. ḡ grauia ⁊ leuia nõ mouenť ex ſe nãliter.

℄ Ampli⁹ quõ ꝯtigit ꝯtinuũ aliq̄d ⁊ ipſm ſe ipſũ mouẽ: ꝫ eni ꝙ vnũ ⁊ ꝯtinuũ nõ tactu ꝫ ħ ipoſſe ē. Sꝫ ꝫ ꝙ diuidiť ħ q̄dẽ aptũ natũ facẽ: illud ꝟo pati. Neqꝫ ḡ nullũ hoꝝ ipſm ſeipſm mouet. Cõſita enim ſũt. Neqꝫ aliud ꝯtinuũ nullũ: ſꝫ neceſſe ē diuidi mouẽs i vnoq̄ꝫ ad id q̄d moueť: ſicꝫ i iaïatis videm⁹: cũ moueãt aliq̄d aïatoꝝ ipſa.

℄ Hec eſt 4ª ps 2ᵉ ptis pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. in q̄ ponit 4ª rõ ꝓbãs ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouenť ex ſe ad ſua loca. ⁊ rõ ē illa. Nullũ ꝯtinuũ mouet ſe. qꝛ qõ ſe mouet eſt diſibile in duas ptes nõ ꝯtinuas: q̄rũ vna ē p ſe mouẽs: ⁊ alia p ſe mota. ſꝫ qõ ē ꝯtinuũ ē ſiłe ⁊ vniforme i oib⁹ ſuis ptib⁹. ḡ ꝓp hoc nõ diuidiť in duas ptes q̄rũ vna eſt mouẽs alia mota. qꝛ nõ ē maioꝛ rõ ꝙ vna ps ſit mouẽs ⁊ alia mota q̄ eꝯ. ſꝫ grauia ⁊ leuia ſũt cõtinua ⁊ ſiłia in oibus ptib⁹. ḡ nõ mouẽt ſe. Ex his ḡ ꝯcludit pħs ꝙ nullũ hoꝝ .ſ. grauiũ ⁊ leuiũ mouẽt ſe cũ ſint ꝯtinua. ⁊ mouẽs dꝫ diuidi in motorẽ i actu ⁊ motũ i actu. qõ ſic itelligo .ſ. ꝙ nullũ ꝯtinuũ ꝫm formã mouet ſe. qꝛ ꝯtinuũ ꝫ formã eſt vniforme i oib⁹ ſuis ptib⁹. ⁊ iõ tale ꝯtinuum nõ diuidiť i motorẽ i actu ⁊ i motũ i actu. ſꝫ bene ꝯtinuũ ꝫm q̄ntitatẽ ⁊ nõ ꝫm formã põt ſe mouẽ ſic ꝙ vna ps põt mouẽ aliã. ut ſi aliq̄ aq̄ ſit ꝯtinua ꝫm q̄ntitatẽ. ⁊ vna ps ſit calida ⁊ alia frigida vna pars illi⁹ aq̄ põt agẽ in aliã. qꝛ ibi eſt diſcõtinuatio ꝫm q̄litatẽ. ℄ Intellige ꝙ q̄uis pħus ꝓbet hic ꝙ grauia ⁊ leuia nõ mouẽt ſe. tñ nõ ponit ꝙ ſit vna ꝯ̄demr̄ata hic qꝛ pħs ħ ꝓcedit ſolũ inq̄ſitiue. ℄ Notãda ſũt hic q̄tuoꝛ ꝫm ꝯ̄ᵗᵉᵐ. p̄ ꝙ ipſe foꝛat illã rõnẽ ultimã ſic. Coꝛpa nãlia ſũt ꝯ̄ſiłiuꝫ partiũ ſimpliciũ ſꝫ ē impoˡᵉ ꝙ illa moueanť ex ſe. ḡ coꝛpa nãlia nõ mouenť ex ſe. ℄ 2° eſt notãdũ ꝙ ꝯ¹ᵒʳ dicit hic ꝙ oē qõ moueť ex ſe aut eſt diſibile ꝫ diffõnẽ ſic ꝙ alia eſt diffõ motoris ⁊ moti i eo. aut ē diſibile in ptes ꝯtiguas adiuicẽ. ⁊ tale totũ qõ hẽt ptes cõtiguas adiuicẽ ꝯ¹ᵒʳ uocat ꝯtinuũ ꝫ ꝯtiguitatẽ dicẽs ꝙ oē qõ moueť ex ſe eſt diſibile aut ꝫm diffõnẽ aut ꝫm q̄ntitatẽ. ſꝫ coꝛpa ſimplicia nõ diuidunť altero hoꝝ modoꝝ. ḡ. ℄ 3° ē notãdũ ꝫ ꝯ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ in oī motu motoꝛ dꝫ eẽ diſtinct⁹ a moto aut ꝫm diffõnẽ ut eſſe ſiłr ſic accidit i hiſ q̄ mouẽť ab extriſeco: aut ꝫ diffinitionẽ tñ ſic eſt diffõ in hñtib⁹ aïas. Aïa eni eſt motoꝛ i eis ⁊ diſtinguiť a coꝛpe ⁊ ē motũ ꝫ diffõnẽ ⁊ nõ ꝫm eẽ. qꝛ ipoˡᵉ eſt eẽ aïam ſine coꝛpe niſi equoce ⁊ qꝛ coꝛpa ſimplicia ſũt vnũ ꝫ diffõnẽ. ⁊ nullũ eoꝝ põt diuidi in motorẽ ⁊ motũ nec̄e eſt ut ſit mota ex ſe niſi eẽt poſſe ut motoꝛ eẽt ipſm motũ. ℄ 4° ē notãdũ ꝙ ꝯ¹ᵒʳ mouet ⁊ ſoluit hic vnã dubitationẽ q̄ talis ē. Aliq̄s põt dicẽ ꝙ coꝛpa ſimplicia ſunt cõpoſita ex mã ⁊ forma q̄rũ utrũqꝫ ē diſtictũ per diffõnes a reliq̄. ⁊ p ꝯñs pñt ſe mouẽ. Cõmẽtatoꝛ ſoluit illõ dubiũ dicẽs ꝙ mã p̄ˢ nõ eſt exñs i actu ⁊ illõ qõ moueť ex ſe dꝫ diuidi in motorẽ i actu ⁊ i motũ i actu. qꝛ qõ eſt i põ nec mouet nec moueť. ſi ḡ coꝛpa ſimplicia mouerenť ex ſe ſeq̄reť ꝙ illud eſſet mouẽs ⁊ motũ eodẽ mõ .ſ. ꝫm formam. qꝛ nõ eſt exñs in actu niſi ꝫm formã. ſed impoˡᵉ eſt idem eſſe mouẽs ⁊ motum eodem modo.

℄ Sꝫ ſi accidit ⁊ hec ab aliq̄ ſp moueri. ſiet aũt utiqꝫ mãifeſtũ diuidẽtib⁹ cãs. Eſt aũt ⁊ i mouẽtib⁹ accipe q̄ dicta ſũt. Alia q̄dẽ eni eꝯ nãꝫ ipoꝝ motiua ſũt: ut uectꝭ nã grauis motiu⁹ eſt. Alia ꝟo natura. ut actu calidũ motiuũ eſt potẽtia calidi: ſiłr aũt ⁊ in alijs huiuſmodi eſt.

℄ Hec ē 3ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ capłi in q̄ pħs ſoluit dubitationẽ de ḡuib⁹ ⁊ leuib⁹ oñdẽdo a q̄ grauia ⁊ leuia mouenť nãliter ad ſua loca ꝓpꝛia. ⁊ cõtinet duas pticulas. qꝛ i p̄ᵃ pħs p̄mittit q̄dã nec̄ia ad ſuũ ꝓpoſitũ. in 2ª ibi ⌊ Siłr aũt ſe hẽt. ⌋ ſoluit p̄dictã dubitationẽ de grauib⁹ ⁊ leuib⁹. In p̄ᵃ igiť pticula hui⁹ ptis pħs ponit tres diuiſiões. d. ꝙ hoc ſiet manifeſtũ a q̄ grauia ⁊ leuia mouenť diuidẽtib⁹ nobis cãs ħ ē ex diſiõe cãrũ p q̄s dr̄ mobilia moueri. ponit ḡ pħs tres diſiões. q̄rũ p̄ᵃ eſt de mouẽte. 2ª de mobili. 3ª aũt de põ. Diuiſio igiť de mouẽte ē talis .ſ. ꝙ q̄odã ē mouẽs violẽtũ. ⁊ q̄odã ē mouẽs p nãꝫ. ⁊ exẽplificat diſionẽ dicẽs. ꝙ mouẽs violẽtũ ē ſicut baculꝰ. ⁊ ē cã mot⁹ ḡuiſ ut lapidiſ nõ nãliſ. ſꝫ p violẽtiã. vñ mot⁹ violẽt⁹ eſt ut baculus q̄ mouet lapidẽ. mouẽs aũt ꝫ nãꝫ eſt cũ calidũ i actu ꝫ nãꝫ mouet illõ qõ ē calidũ i põ donec ſiat calidũ i actu. vñ

illō qđ mouet nālr̄ ē illō in quo eſt nā ad mouendū aliquid ad aliquod donec facit illud in actu.

¶ Et mobile aūt ſilr̄ nā q̄ pō qle: aut q̄ntū: aut ubi ē: nō hēat pncipiū hmōi i ſeipo: ⁊ nō ſ₃ accn̄s. Erit eni idē ⁊ q̄ntū ⁊ qle: ſ₃ al teri alter̄ accidit: ⁊ nō ſm ſe exiſtit. Ignis itaq₃ ⁊ terra mouēt ab alio violētia qdē: cū ex nām. Nā aūt cū i ipoꝝ act⁹ pō entia.

¶ 2ª diſio ē de mo^{li} ſeu de moto ⁊ ē q̄ motoꝝ qđdā ē motū nālr̄. ⁊ qđdā ē motū p violētiā. motū nālr̄ ē illō qđ ē i pō ad forā alicui⁹ pdictoꝝ. ut illō qđ ē i pō qle aut q̄ntū aut ubi. ⁊ h̄ cū pn^{m} ad talē forā ſit ieſſe eēntialr̄ ⁊ nō accn̄talr̄. Un̄ breuit̄ illō mo uet eēntialr̄ ad aliq̄₃ formā qđ ē eēntialr̄ i pō ad il lā forā. ut ē illō qđ ſ₃ h̄ ē i pō ad illā forā. ⁊ illō mouet ad illā forā accn̄talr̄ qđ nō ſm q̄ h⁹ ē i pō ad illā forā. v.g. Illō qđ ē eēntialr̄ ad q̄litatē mo uet p ſe ad q̄litatē. ⁊ per accn̄s ad q̄ntitatē. v.g. cū eni aq̄ mouet aliqđ ad frigiditatē. ſeq̄t minor q̄ntitas q̄₃ pus. ⁊ illō ſic motū p ſe ad frigiditatē ⁊ mo uet ad aliq̄₃ q̄litatē ⁊ p accn̄s mouet ad q̄ntitatē ⁊ eꝯ. Illō eni qđ p ſe mouet uł mouet ad q̄ntitatē p accn̄s mouet ad q̄litatē p accn̄s. q₂ utrūq₃ illoꝝ ac cidit reliq̄ ut q̄ntitas q̄litati ⁊ eꝯ. ¶ Et dicit ꝯ^{tor} vnū agēs nō hēt nāȝ largiendi niſi vnū tm̄. vn̄ eł'a pn̄t moueri nālr̄ ⁊ ēt motu violēto mouent violē ter qn̄ mouent p v̄tutē violētā q̄ ē i eis. ⁊ mouent nālr̄ qn̄ mouent ab eo qđ gn̄at ipa. ⁊ dīc ꝯ^{tor} h̄ q̄ pħs ex iſto ſmōe itēdit decl'are q̄ mot⁹ corpoꝝ nā liū i loco ē i rei v̄itate ab eo qđ gn̄at ipa ſic alia ac cidētia q̄ iciunt gn̄ari in re p gn̄ationē ipſi⁹ ⁊ q̄ illa hn̄t digniora eē de nūo eoꝝ q̄ mouent ab extri ſeco q̄dā de nūo eoꝝ q̄ mouent p pn^{m} i eis. ¶ Itez dīc ꝯ^{tor} q̄ nulla ē ꝯdictio i eis i ponēdo illa moue ri nāliter ⁊ ab extriſeco cū multa alia gn̄abilia na turaliū generent nāliter ab extrinſeco.

¶ Qm̄ aūt q̄ pō mltiplr̄ dr̄: hec cā ē nō eſſe māifeſtū a q̄ hmōi mouent ut ignis ſurſū terra v̄o deorſū. Eſt aūt pō alr̄ addiſcēs ſciēs ⁊ hn̄s iā ſciaȝ: ⁊ nō ꝯſiderās. Semp aūt cū ſit actiuū ⁊ paſſiuū ſūt: ſit aliqn̄ actu: qđ i pō: ut addiſcēs ex pō eē alter̄ ſit pō. hn̄s eni ſciam nō ꝯſiderās aūt pō ē ſciēs q̄dāmō. ſ₃ nō ſic ⁊ an̄ addiſcē. Cū aūt ſic hēat. ſi aliqđ nō pħibeat opat̄ ⁊ ꝯſiderat: aut erit i ꝯdictiōe igrātia. Silr̄ aūt hec ſe hn̄t ⁊ i phiſicis. Frigidū eni pō ē calidū: cū aūt fuerit mutatū: iā ignis ē. Ardet aūt niſi aliqđ prohibeat ⁊ impediat.

¶ 3ª diſio ē diſio pōe. vn̄ pħs dīc q̄ q₂ pō dr̄ mltiplr̄. ꝯ ignorātib⁹ mltitudinē pōe ē imāifeſtū a q̄ h⁹ g̃ uia ⁊ leuia moueant ad ſua loca. diſio igr̄ itēta quā pħs h̄ itēdit ē q̄ dup^{x} ē pō ad motū. ſ. pō eēntial'. ⁊ pō accn̄tal'. pō eēntial' ē pō ad formā q̄ eſt pn^{m} opatiōis. pō accn̄tal' ē pō hn̄tis formā ad opatio nē ſ₃ illā formā. pō eēntial' ē pō remota. ſ₃ pō accn̄ talis ē pō ppinq̄. v.g. addiſcēs nō hn̄s ſciaȝ ē i pō ad actū ꝯſiderādi ſ₃ ſciam. ⁊ ēt hn̄s actu ſciam nō ꝯſiderās ē i pō ad actū ꝯſiderādi ſm ſciaȝ: ſ₃ alr̄ ⁊ alr̄. qm̄ addiſcēs nō hn̄s ſciaȝ ē i pō eēntiali ad ꝯſi derādū: ſ₃ hn̄s ſciaȝ nō ꝯſiderās ē i pō accn̄tali ad ꝯſiderādū. Illō qđ exiſtit i pō eēntiali nō pt ex ſe exire i actū. ſ₃ qđ ē i pō accn̄tali tm̄ pt ex ſe exire in actū. Illō eni ē māifeſtū tā i motu ſpūali q̄₃ i motu corpali. qm̄ addiſcēs nō hn̄s ſciaȝ ē i pō ad ſciaȝ ⁊ reducit in actū p aliō agēs ut p doctorē. ſed hn̄s ſciaȝ nō ꝯſiderās pt reducē ſeipſ₃ i actū ꝯſiderādi niſi ſit aliqđ pħibēs ut occupatio aut infirmitas ſi ue aliqđ h⁹. ⁊ ſi nō ſit ipedit⁹ ⁊ nō poſſet ꝯſiderare tc̄ nō eēt i hitu ſcie ſ₃ i ei⁹ ꝯdictorio. ſ. igrātia nega tiōis. q̄re ⁊ c̄. ¶ Idē manifeſtat ex motu corpali. Nā actu frigidū eſt in pō calidū ſ₃ nō ſit actu cali dū niſi p calefaciēs extriſecū. ſ₃ cū ſit factū calidū in actu. ut cū eſt fact⁹ ignis in actu: tūc nō pōt ex ſe calefacere ⁊ cōburere niſi aliqđ pħibeat aut agen do in ꝯriū: aut q̄litercūq₃ ipediat agēdo in ꝯriū uł ſbtrahēdo cōbuſtibile: uel q̄litercūq₃ alr̄ ipediat.

¶ Silr̄ autē ſe hēt ⁊ circa g̃ue ⁊ leue. Leue eni ſit ex graui: ut ex aq̄ aer: hic eni pō pri mū ⁊ iam leue: ⁊ opabit̄ mox: niſi aliquid pħibeat. Act⁹ aūt leuis eſt alicubi eē ſur ſū. pħibet̄ aūt cū in cōtrario loco ſit: ſilr̄ ⁊ hoc ſe haber in quanto ⁊ quali.

¶ Hec ē 2ª pti^{la} 3ª ptis pn^{li} hui⁹ ca. i q̄ ſoluit dubita tio g̃uiū ⁊ leuiū. ⁊ ꝯtiet tres ptes. qn̄ i pª ſoluit du bitationē oñdēdo a q̄ g̃uia ⁊ leuia mouent ad ſua loca. i 2ª aūt ibi [Et cū q̄rit.] ſoluit q̄dā qōnē quā aliq̄ q̄rebāt. i 3ª ibi [Pō aūt leue.] facē rememora tionē de pdict̄. In pª igit pte hui⁹ pticule ſoluēdo dubitationē de g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹. dīc pħs q̄ g̃uia ⁊ le uia mouent p ſe a gn̄ante: ⁊ p accn̄s mouent a ſeip ſis a remouēte pħibēs. Nā q̄ aliqđ nō agat actio nē aut nō moueat ſ₃ aliqđ motū dup^{x} ē cā. pª q̄ ſi de ficit ei fora uł mā que ē pn^{m} tal' mot⁹ ut pō g̃ue nō mouet deorſū. q₂ nō hēt foraȝ g̃uis q̄ ē pn^{m} tal' mo t⁹. 2º ꝯtigit mo^{le} nō moueri pp pħibēs. ut actu g̃ue hn̄s i ſe foraȝ g̃uis extn̄s ſurſū nō mouet deorſū pp aliqđ ipediēs. ē g̃ aliqđ i pō ad motū dup^{r}. ſ. uł q₂ nō hēt foraȝ q̄ ē pn^{m} mot⁹. uł q₂ hēt formā q̄ ē pn^{m} mot⁹. ſ₃ nō mouet pp ipediēs qđ p mō ē i pō eēn tiali. q₂ deficit ei eēntia ſiue fora q̄ ē pn^{m} talis mo t⁹. ⁊ illō qđ dr̄ eē in pō idiget motore p ſe ad h̄ ut exeat i actū. ⁊ illō qđ ē in pō 2° dr̄ in pō accn̄tali. q₂ ei nō deficit eēntia ſeu fora q̄ eſt pn^{m} tal' mot⁹. ⁊ qđ ſic ē in pō idiget ſolū motore p accn̄s ⁊ remo uēte pħibēs ad h̄ ut moueat. cū g̃ gn̄ans det for mā g̃uib⁹ ⁊ leuib⁹ qua mediāte mouent ſic uł ſic: ⁊ ipa hn̄tia formā q̄ ē pn^{m} mot⁹ exerceāt talē mo tū diuidēdo mediū ipa mouent a gn̄ante eēntialr̄ ⁊ p ſe: ⁊ mouent a ſeipſis a remouēte pħibēs p acci dēs. remouēs eni ipedimētū ē cā p accn̄s. Hec g̃ ē rn̄ſio pħi. ſ. q̄ grauia ⁊ leuia mouent a gn̄ante de pō eſſentiali ad actū a ſeipſis ⁊ a remouēte pħibēs mouent de pō accn̄tali ad actū. qm̄ g̃ue hn̄s actu formā grauis ē ſolū i pō accn̄tali ad locū deorſuȝ. ⁊ iō pōt ſe mouē deorſū. ſicut hn̄s ſciam ſillogiȥā di pōt ex ſe ſillogiȥare amoto ipedimēto. ⁊ ſic eſt de q̄li ⁊ q̄nto. q₂ qn̄ hn̄t q̄litatē uł q̄ntitatē in actu pn̄t ex ſe exire i ppriā opationē. niſi aliqđ ipediat. ¶ Nōnda ſt̄ h̄ tria ſ₃ ꝯ^{tē}. pª q̄ pō ad motū dr̄ duo b⁹ modis q̄ꝝ vn⁹ ē de pō eēntiali: ⁊ ē in mā ex qua ſūt gn̄ata ⁊ eſt naturalis. Alius modus eſt de pō violēta q̄ ē accn̄talis. hec ꝯ^{tor}. ¶ Ex q̄ pt notari q̄

põ eẽntial' eſt p ſe mã pᵃ ex q̃ gñaƚ corpꝰ ſimpˣ. qñ mã pᵃ q̃ ẽ ſb forã mãe ẽ i põ eẽntiali ad formã ignis. ꝛ t'ra nõ ẽ i põ ad formã ignis niſi rõne ſue mãe. ul' p mãz pᵃᵐ ex q̃ gñaƚ corpꝰ ſimpˣ itelligit mãz alterationis. ſ. corpꝰ i actu ex q̃ gñaƚ corpꝰ ſimpˣ. vbi grã. Aer ex q̃ gñaƚ ignis eſt in põ eẽntiali ad locũ ignis. ꝛ ita vꝫ ꝙ itelligat ɔ̄ᵗᵒʳ. d. ꝙ ignis hẽt duas põs. ſ. põz eẽntialẽ. ut ẽ põ q̃ ẽ i corpe ex q̃ gñaƚ. ꝛ hẽt põz accñtalẽ ut ẽ põ q̃ eſt i gñatiõe qñ ipedit. hec ɔ̄ᵗᵒʳ. ℭ Sꝫ ɔ̄. ſꝫ h vꝫ ꝙ idẽ nõ ẽ i põ eẽntiali ꝛ accñtali. ſꝫ põ eẽntial' ẽ i vno ꝛ põ accñtal' ẽ i alio. ꝛ ſic ignis nõ hẽt illas duas põs. Dƚ ꝙ ɔ̄ᵗᵒʳ p corpus ex quo gñaƚ ignis itelligit mãz pᵃᵐ ex q̃ gñaƚ ignis. ꝛ ſꝫ h ignis hẽt illas duas põs. ſꝫ nõ p. ſed mã pᵃ p hẽt põz eẽntialẽ ꝛ formã ad corpꝰ cuiꝰ illa mã ẽ pᵒ hẽt põz accñtalẽ ꝛ rõne mãe ſue hẽt põm accñtalẽ. ℭ Notãᵐ 2ᵒ ſꝫ ɔ̄ᵗᵒʳ ꝙ ſic dupˣ ẽ põ. ſ. eẽntial' ꝛ accñtal': ita ẽ ẽt dupˣ motor. ſ. eẽntial' ꝛ accñtalis. vñ illõ qõ mouet aliqõ de põ eẽntiali ẽ motor eẽntial'. ꝛ ſic ẽ motor extriſecꝰ. ſ. gñans. ſꝫ illud qõ mouet de põ accñtali ẽ motor accñtalis. ſ. illõ corpꝰ motũ ul' remouẽs ipedimẽtũ. ℭ Notãdũ 3ᵒ ſm ɔ̄ᵗᵒʳ h ꝙ gñans eſt illõ qõ corpi ſimplici gñato dat formã ſuã ꝛ oia accñtia ɔ̄ſitia formã q̃ꝫ vnũ ẽ motũ i loco. iõ cũ fuerit forã cõpleta i eo cõplebiƚ necio ſuũ debitũ. ꝛ alia accñtia. niſi aliqd impediat. Põ vͦo ad motũ q̃ ẽ in corpe ſimplici. qñ ipediƚ a motu. ꝛ qñ gñaƚ i loco ex̄neo h ẽ in loco nõ nãli aut qñ exit a ſuo loco nãli ab aliq̃ abſtrahẽte nõ indiget ad h ut recipiaƚ i actũ motore extriſeco eẽntialr cũ ſit i põ accñtali. ꝛ. d. ꝙ illõ qõ moueƚ i rei vitate ꝛ eẽntialr h. motu ẽ mã ex q̃ gñaƚ corpꝰ ſimplex. v. g. aer q̃ ẽ i põ ignis ẽ illõ qõ moueƚ i vitate ꝛ eẽntialr ad ſupiꝰ qñ ſit ignis. ℭ Ex his dictꝭ apparet q̃lr gñans dat formã ꝛ oia accñtia ɔ̄ſitia formã cuiuſmodi eſt motꝰ. qõ eſt itelligẽdũ qñ aliqd trãſmutaƚ motu gñatiõis ꝛ trãſmutatiõe ſucceſſiua. q: tc gñans dat motũ ꝛ oia accñtia q̃ iſũt ei ex q̃ illõ gñaƚ ipe gñatiõis: ut qñ tranſmutaƚ aer ab igne ul' a corpe celeſti ꝛ moueƚ ſurſuꝫ ita ꝙ ab eo dꝫ fieri ignis. tc gñans ignẽ ex aere. ſ. ignis ul' corpus celeſte gñans dat aeri ſic moto ad ſupiꝰ motũ ꝛ alia accñtia q̃ acqrunƚ aeri i ipe gñatiõis: tñ motꝰ ꝛ alia accñtia q̃ iſũt rei poſt cõpletã eiꝰ gñationẽ nõ danƚ nec acqrunƚ a gñante illã rẽ: ut pꝫ de accñtibꝰ q̃ iſũt mihi tc de nouo. nõ eni mihi danƚ ab eo q̃ gñauit me. q: ipe mortuꝰ ẽ: ſꝫ iſũt mihi ab eo qui gñat illa de nouo i me. ꝛ ita motꝰ ad ſupiꝰ ignis iã gñati ex̄ locũ ſuũ nõ eſt a gñante igneꝫ nec hẽt ille motꝰ motorẽ eẽntialẽ. ſꝫ tm̃ accñtalẽ. ꝛ iſte eſt ipſemet ignis ul' remouẽs ꝓhibẽs. Vñ breuit' qñ corpꝰ ſimpˣ moueƚ de põ eẽntiali ad actũ tũc gñans dat motũ ꝛ oia accñtia q̃ acqrunƚ ei qõ trãſmutaƚ ipe trãſmutatiõis. ſꝫ qñ corpꝰ ſimpˣ moueƚ de põ accñtali tũc gñans illõ corpꝰ ſimpˣ nõ dat illi corpi motũ. q: poſſ' ẽ ꝙ gñans ſit corruptũ. ꝛ illõ qõ nõ eſt nõ dat motũ. q: de rõne mouentꝭ eſt ꝙ ſit in actu. ℭ Notãᵐ eſt ãt ꝙ ɔ̄ᵗᵒʳ. d. h. ꝙ illõ qõ moueƚ eẽntialr ſurſũ nõ ẽ ignis. ſꝫ aer ex q̃ gñaƚ ignis. ꝛ ignis moueƚ ſurſũ accñtalr ꝛ p violẽtiã. circa qõ pt dubitari q: pħs. d. expſſe ꝙ ignis moueƚ nãlr ſurſũ ꝛ violẽter deorſũ. ꝛ t'ra moueƚ nãlr deorſũ ꝛ violẽter ſurſũ. Sꝫ qõ moueƚ nãlr moueƚ eẽntialr. ꝛ qõ moueƚ violẽter moueƚ accñtalr. g ignis mouetur eẽntialr ſurſũ ꝛ nõ violẽter. cuiꝰ oppᵐ. d. ɔ̄ᵗᵒʳ.

Dicẽdũ ẽ g ꝙ aliqd moueri eẽntialr: pt itelligi dupłr. vꝫ. ul' q: ex ꝑncipijs intriſecis. ꝛ ſꝫ ꝙ hꝫ hẽt iclinationẽ ad tales motũ. ꝛ ſic moueƚ ignis eẽntialr ſurſũ ꝛ t'ra deorſuꝫ. Alioᵒ dƚ aliqd moueri eẽntialr q: moueƚ de põ eẽntiali ad actũ. ꝛ ad formã q̃ eſt ꝑnᵐ opatiõis. ꝛ illoᵒ moueƚ t'ra ul' aer eẽntialr ſurſũ qñ trãſmutaƚ ad formã ignis. Et eodẽ mõ aliqd moueri violẽter ɔ̄tigit dupłr. vꝫ. aut q: moueƚ ɔ̄ ꝓpriã iclinationẽ. ꝛ ſic terra moueƚ violẽter ſurſum. Alioᵒ dƚ aliqd violẽter moueri. q: impediƚ p aliqõ extrinſecũ a termino motꝰ. ꝛ ſic terra exiſtẽs ſurſũ dƚ moueri violenter deorſũ. q: impediƚ a loco deorſum per mediũ ſibi reſiſtens.

ℭ Et tñ q̃riƚ h: q̃re i ꝓpoꝝ locũ moueñƚ grauia ꝛ leuia. Cã aũt ẽ: q: apta nata ſũt ubi eẽ: ꝛ h ẽ grraui ꝛ leui eẽ h q̃dẽ eo ꝙ ſurſũ. illud aũt eo ꝙ deorſum determinatuꝫ.

ℭ Hec ẽ 2ᵃ ps 2ᵉ ptiᵉ 3ᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̃ pħs ſoluit illaꝫ q̃õnẽ. ſ. q̃re g̃uia ꝛ leuia moueñƚ nãlr ad ſua loca. hec qõ ſoluit p h: q: iſta ẽ cã. ſ. q: ſũt nata nãlr eẽ i locis ſuis. h eni ẽ eẽ g̃uis ꝛ leuis. ſ. eẽ i locis ꝓprijs h ẽ hẽre aptitudinẽ ꝛ iclinationẽ ad loca ꝓpa. ꝛ iõ hec qõ nõ ẽ rõnalis. q: q̃rere q̃re g̃uia ꝛ leuia moueñƚ ad ſua loca nãlia nõ ẽ aliõ q̃ꝫ q̃rẽ q̃re g̃ue ẽ g̃ue. aut q̃re leue ẽ leue. qõ nihil ẽ q̃rẽ. q: hoꝝ nõ ẽ altera cã. ꝛ ɔ̄ᵗᵒʳ. d. h ꝙ g̃uia ꝛ leuia nata ſũt ut ſint i ꝓprijs locis. ſ. q: eẽ eoꝝ nõ cõpleƚ nõ eẽndo i alijs locis ſic cõpleƚ p alia accñtia ꝓpa ɔ̄ſitia ſbaꝫ vniuſcuiuſqꝫ eoꝝ. ℭ Itẽ. d. ɔ̄ᵗᵒʳ ꝙ eẽntia g̃uis ꝛ leuis facit ut g̃ue ſubiceƚ iferiꝰ: ꝛ leue ſupiꝰ. ꝛ hec dubitatio collocaƚ i diffõne g̃uis ꝛ leuis. aut ẽ actio intẽtiõis q̃ collocaƚ i diffonibꝰ eoꝝ. Leue eni ꝛ g̃ue diffiniunƚ p hãc actionẽ. ꝛ h dẽclabiƚ i li. de celo ꝛ mũdo. h ɔ̄ᵗᵒʳ. ℭ Notãdũ ꝙ eẽ accñtale g̃uis ꝛ leuis cõpleƚ p eẽ ſupiꝰ ꝛ iferiꝰ. ſꝫ nõ eẽ eẽntiale: q: g̃ue ꝛ leue diffiniunƚ p eẽ ſurſũ ꝛ eẽ deorſũ h ẽ p aptitudinẽ ad eẽ ſurſũ ul' dorſũ ul' actionẽ eoꝝ q̃ ẽ moueri ut nãlr ſũt nata moueri ſurſũ ul' dorſũ. ſꝫ hec diffinitio nõ ẽ niſi q̃ ad nos q: daƚ per poſteriora.

ℭ Põ aũt ẽ leue ꝛ g̃ue młtiplr ſic dictũ ẽ. Cũ eni ſit aer ẽ põ q̃dã mõ eſt leue. ꝛ cuꝫ aer adhuc ẽ i põ. Cõtigit eni ipedimẽtuꝫ nõ ſurſũ eẽ. h ſi auferat ipedimẽtũ agit: ꝛ ſp ſurſũ ſit. ſilr aũt ꝛ q̃le ad actũ eſſe imutat. Mox eni ɔ̄ſiderat ſciẽs: niſi aliqd ꝓhibeat: ſuſtinẽs ãt ꝛ ꝓhibẽs ꝛ mouẽs ẽ: ſic mouet: ẽ ãt ſic nõ: ut eſt colũnas diuellẽs aut lapidẽ remouẽs: aut a uaſe aquã. ſꝫ accidẽs eniꝫ mouet. ſic repcuſſa ſpera nõ a pariete mota eſt: ſed a proijciente.

ℭ Hec ẽ 3ᵃ ps 2ᵉ ptiᵉ 3ᵉ ptis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̃ pħs facit rememorationẽ de ꝑdictꝭ. d. ꝙ põ dƚ młtiplr ſic ꝑus dctũ eſt. ꝛ illõ qõ mouet g̃ue aut leue ad locũ ſuũ qñ moueƚ de põ eẽntiali ẽ ipꝫ gñans g̃ue aut leue. ꝛ illud qõ mouet illa ad loca ſua qñ moueƚ de põ accñtali ad actũ ẽ remouẽs ꝓhibẽs qõ eſt mouẽs p accñs ꝛ nõ ẽ mouẽs eẽntialr. ꝛ dat exᵐ. ut ſi aliqs auferat colũnã ſuſtẽtãtẽ pontẽ ꝛ pões moueat deorſũ. diuellens colũnã eſt mouẽs p accñs. ſilr q̃ auferi lapidẽ ſup utrẽ iflatũ diciƚ mouẽ utreꝫ per accñs. ꝛ q̃ ꝓijcit pilaꝫ ad parietẽ ꝛ pila reflectatur

a pariete nō dī ꝙ ꝓieꝰ mouet per ſe illaꝫ ꝑ ſe motu reflexo.ſed per accñs ⁊ manus mouet per ſe.

¶ Qđ quidē igiť nihil hoꝝ mouet ſeipſum manifeſtū eſt:ſed motus habet principiū nō mouendi neqꝫ faciendi ſed patiēdi.

¶ Hic pħs epilogat.d.ꝙ māifeſtū ē ex ꝑdicťs ꝙ nullū corpꝰ ſimpꝛ mouet ſe. ſꝫ corpa ſimplicia qñ mouenť ad loca ꝓpria hñt in ſeipſis pⁿᵐ patiēdi hoc ē pⁿᵐ paſſiuū ſeu recipiēdi ab aliis motū ſꝫ nō hñt ī ſeipſis pⁿᵐ mouēdi neqꝫ faciēdi hoc eſt nō hñt ī ſe pⁿᵐ actiuū per ſe ſuoꝝ motuū.qđ ītelligo qñ mouenť ꝑncipaliter:de potētia eſſentiali ad actum.

¶ Si igiť oia q̄ mouēť a nā mouenť aut ex̄ nāꝫ ⁊ violētia ⁊ q̄ vi. ⁊ ex̄ nāꝫ oia a q̄dā ⁊ ab alio.Eoꝝ aūt q̄ nā.iteꝝ q̄cūqꝫ a ſeipſis mouēť ab aliq̄ mouēť ⁊ q̄ nō a ſeipſis ut leuia ⁊ grauia.aut eni a gñante ⁊ faciēte leue ⁊ g̃ue :aut ab ipedienta ⁊ ꝓhibētia ſoluēte.oia ꝰ q̄ mouēť ab aliq̄ moueбūť.

¶ Hec ē 4ᵃ ꝑs 2ᵉ ꝑticule 3ᵉ ꝑtis pⁿˡⁱˢ huiꝰ ca.ī q̄ pħus ꝯcludit ꝯnē ꝑncipalr intētā ī hoc capľo q̄ ē illa.ꝙ oē qđ mouet:mouet ab alio. ⁊ hec ē 14ᵃ ꝯ de annexis:q̄ ꝓbať ex ꝑcedētibꝰ ſic.Oē qđ mouet aut nāliter aut ex̄ nām ⁊ ꝑ violentiā mouet ab alio.ſꝫ oē qđ mouet:aut mouet nāliť aut violēter ⁊ ex̄ nām ⁊ ꝑ violētiā.ꝰ oē qđ mouet : mouet ab alio.mioꝛ pꝫ de ſe ⁊ maioꝛ declať.nā de hiis q̄ mouēť ex̄ nāꝫ ⁊ ꝑ violētiā māifeſtū ē ꝙ mouenť ab alio:qꝛ māifeſtū ē ꝙ mouenť a motore extriſeco. ⁊ ꝑ ꝯñs mouenť ab alio.Silr oē qđ mouet nāliť aut ē aiatuꝫ aut inaiatū cuiuſmodi ſt̄ grauia ⁊ leuia. ⁊ de aiatis q̄ mouenť nāliť ut ſt̄ aialia.māifeſtū ē ꝙ mouenť ab alio. ⁊ nō a pⁿᵒ extriſeco:ſꝫ itriſeco. Silr de inaiatis ut de g̃uibꝰ ⁊ leuibꝰ ē nūc declatū ꝙ mouētur ab alio.qꝛ aut mouenť a gñante aut a remouēte ꝓhibēs.ꝰ oē qđ mouetur ab alio mouet.qm̄ oē qđ mouet ul' mouet a pⁿᵒ itrinſeco ul' extriſeco. ⁊ oē qđ mouet a pⁿᵒ extriſeco ul' itriſeco mouet ab alio.ꝰ.vñ ꝯˢᵒʳ format illā rōneꝫ ſic. Oē qđ mouet aut mouet nāliť aut violēter. ⁊ illa q̄ mouenť nāliter:aut mouenť a pⁿᵒ itriſeco ut hñtia aias ut aialia:aut mouenť a pⁿᵒ extrinſeco ut g̃uia ⁊ leuia. ⁊ de hiis ē dclatū ꝙ mouenť ab alio.ꝰ oē qđ mouet mouet ab alio: ⁊ ꝯˢᵒʳ.d.h̄ ꝙ corpora ſimplicia nō mouenť ex ſe niſi ꝑ accñs.qđ itelligo ſic.ꝙ corpa ſimplicia non mouenť ex ſe niſi de pō accñtali ad actū. ⁊ iteꝝ dic̄ ꝯˢᵒʳ h̄ ꝙ themiſtiꝰ dimiſit h̄ declationē ꝑ quā declauit ī 7ᵒ huiꝰ ꝙ oē qđ mouet:mouet ab alio. ⁊ ꝯtētꝰ ē declatiōe poſita h̄. ⁊ opinatꝰ ē illā declatione eē magis certā q̄ꝫ pⁿˢ q̄.ſ.poſita ē ī 7ᵒ.qꝛ illa declatio exiſtiať eē iductio.Sꝫ ꝯˢᵒʳ dic̄ ꝯ themiſtiū:ꝙ iductio nō ſuffic̄ ī h̄ marie apđ ponētes ꝙ aliqđ mouet ſe ſic̄ plato poſuit. ⁊.d. ꝯˢᵒʳ ꝙ ꝑ hāc dclationē vult pħs diſſoluē q̄ōnē de ſimplicibꝰ.nā illa appent moueri ex ſe cū fuerit ex̄ loca ſua nālia. ⁊ ipe h̄ dclat ꝙ mouenť ab extriſeco ⁊ ꝙ nō mouenť ex ſe niſi ꝑ accñs.Vñ pħs hic diſſoluit q̄ōnē inducētē de corpibꝰ ſimplicibꝰ quā nō diſſoluit ī 7ᵒ huiꝰ. ⁊ ſic iſta ꝓpō.ſ.oē qđ mouetur: mouet ab alio.ē declata h̄ pfecte:cū qđ q̄ accidit ī ea ex corpibꝰ g̃uibꝰ ⁊ leuibꝰ ſit diſſoluta: ⁊ demrātio fcā ſit de ipa ī pⁿᵒ ſeptimi.hec ꝯˢᵒʳ. ¶ Vñ nec demrātio fcā ibi fuit ſufficiēs.cū ibi nō ſit declatū a q̄ g̃uia ⁊ leuia moueāť nāliť.nec qđ de g̃uibꝰ ⁊ leuibꝰ erat diſſoluta.ſꝫ eiꝰ declatio cū diſſolōne q̄ōnis de g̃uibꝰ ⁊ leuibꝰ ī hoc 8ᵒ.ſ.ī toto iſto capľo ſufficit ad declarandū ꝙ oē qđ mouet:mouet ab alio. ¶ Sꝫ circa hoc caplm̄ dubitať.Utrū g̃uia ⁊ leuia moueāt ſe ad ſua loca ⁊ ꝓbať ꝙ nō ꝑ auctēs pħi in toto iſto capľo dicenťs ꝙ g̃ue ⁊ leue nō habēt in ſe pⁿᵐ ſui motꝰ faciēdi ſꝫ patiēdi:g̃ue ꝰ ⁊ leue ſolū hñt pⁿᵐ paſſiuū ſuoꝝ motuū.ꝰ nō mouēť ſe ad ſua loca. ¶ Iteꝫ pōt argui per rationes pħi ſupius poſitas q̄ ſt̄ 4ᵒʳ.ꝑ ꝙ h̄ ē ꝓpꝛiū aialiū.ſ.mouere ſe.ꝰ nihil mouet ſe niſi aial. ¶ Scđa rō eſt. Illđ qđ nō pōt q̄eſcē ex ſe:ꝰ nō mouet ſe. ¶ Tertia rō ē.illđ qđ mouet ſe pōt mouē ſe ꝭꝫ oēꝫ dīfaꝫ pōnis.ſꝫ g̃uia ⁊ leuia nō pñt mouē ſe ad oēs dīfas pōnis.ꝰ nō mouent ſe. ¶ 4ᵃ rō.nullū ꝯtinuū h̄ eſt nullū vniformē ī oībꝰ ſuis ptibꝰ mouet ſe:ſꝫ g̃uia ⁊ leuia ſt̄ ꝯtiua ⁊ vniformia ī oībꝰ ſuiſ ptibꝰ.ꝰ. ¶ Cōfirmať ꝑ hoc.q: oē qđ mouet ſe diuidiť ī duas ptes.q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota:ſꝫ g̃ue ⁊ leue nō ſic diuidunť niſi ī māꝫ ⁊ formā q̄ꝝ vna nō mouet aliā: mā eni nec mouet nec mouet cū ſit ens ī pō.ſꝫ tamē mouēs q̄ꝫ motū dꝫ eē ī actu.ꝰ. ¶ Itē oē qđ mouetur:mouet ab aliq̄:ita ꝙ motū diſtiguiť a mouente:ſꝫ nec g̃ue nec leue diſtiguiť a ſe.ꝰ. ¶ Itē ſi mouerēt ſe:ſemꝑ mouerēt ſe.ꝯñs eſt fľꝫ.igiť ⁊ añs: ⁊ cōſequētia pꝫ:qꝛ poſita cā ſufficiēti motus neceſſe ē poni motū. ¶ Itē in oī motu moˡᵉ reſiſtit motori ut uoluit pħs ⁊ ꝯˢᵒʳ 4ᵒ huiꝰ capľo de uacuo.ſꝫ nec graue nec leue reſiſtit ſibiipſi.ꝰ. ¶ Itē mouēs ē in actu ⁊ motū ī pō . ſꝫ idē reſpcū eiuſdē nō eſt ſil' in actu ⁊ in pō.ꝰ. ¶ Ad oppᵐ arguiť.g̃ue ⁊ leue qñ mouenť ad ſua loca aut mouenť a gñante.aut a remouēte ꝓhibēs.aut a ſeipſis.nō a gñante nec a remouēte ꝓhibēs.ꝰ mouenť a ſeipſis. maioꝛ pꝫ ꝑ ſufficiētē diuiſionē:mioꝛ aūt declať q̄ꝫtū ad utrāqꝫ.nō eni mouenť a gñante .q: mouēs ⁊ motū ſt̄ ſil'.ſed gñans nō ē ſil' cū g̃ui qñ g̃ue dſcēdit.nā corrupto gñante adhuc g̃ue deſcēdit.ſi igiť g̃ue moueret a gñante ſequiť ꝙ illđ qđ nō ē moueret.qđ ē fľm. qm̄ oē mouēs ē ī actu . ¶ Itē poſito ꝙ g̃ue fuiſſet ab eterno nec hūiſſet gñanſ adhuc deſcēdēt nāliť ⁊ certū ē ꝙ nūc nō moueret a gñante cū nūq̄ꝫ habuerit gñans nec moueret a remouēte ꝓhibēs ꝓp eādē rōnē.q: q̄eſcēte ul' corrupto eo qđ mouebať ꝓhibēs adhuc deſcēdēt nāliť.ꝰ opꝫ dare aliū motorē q̄ꝫ remouēs ꝓhibēs ⁊ illđ erit graue ⁊ leue. ¶ Itē ſi g̃ue ⁊ leue nō moueanť a ſeipſis tūc pⁿᵐ motꝰ eoꝝ eēt ex̄: ⁊ ꝑ ꝯñs motꝰ eoꝝ nō eēt nālis cū nā ſit pⁿᵐ motꝰ eiꝰ ī q̄ ē. ¶ Ad q̄ōnē igiť eſt dicēdū ꝙ qꝛ motꝰ ē exitꝰ de pō ad actū iō opꝫ diſtiguē de pō ut videať de q̄ pō aliqđ poſſet educē ſe ⁊ de q̄ nō ꝭꝫ ꝙ diſtiguit hic pħs. Diſtinctio ꝰ potētie talis ē.ꝙ q̄dā ē pō eēntial' ⁊ q̄dā ē pō accñtal'.v.g.puer añq̄ꝫ hēat hitū ſcie ē ī pō ad ꝯſiderādū ꝭꝫ ſciaꝫ. ⁊ hñs hitū ſcie nō ꝯſiderās ē ī pō ad cōſiderādū. ſꝫ diuerſimode.qꝛ puer añ hitū ſcie acq̄ſitū ē ī pō eēntiali ad cōſiderādū. ⁊ hñs habitū ſcie nō cōſiderās eſt in pō accñtali ad ꝯſiderādū:potētia aūt eſſentialis eſt potētia ad formā que eſt pⁿᵐ operatiōis.ſed potētia accñtalis eſt potētia hñtiſ formā ad opationē ꝭm formā. ⁊ ꝭm intētionē pħi hic.aliq̄d pōt educē ſeipm̄ de pō accñtali ad actū.ſed nihil pōt educere ſeipm̄ de pō eēntiali ad actū.puer

eni nō bñs bitū ſcie ad hoc ꝙ acgrat bitū ſcie idi
get doctore extriſeco.ſ; bñs bitū ſcie nō ꝯſiderās
poterit cōſiderare cū uoluerit remoto probibēte.
¶ Scōꝫ ğ iſtō dicēdū ē ad qōnē ꝙ grauia ꝛ leuia
qñ mouent̄ de pō eētiali ad actū mouēt̄ a ğñante
q: dū res ē i ğñari ğñans dat rei q̄ ē i ğñari dū ē i
ğñari oia accñtia q̄ iſūt ei dū ē in ğñari.v.g.cū t̄ra
eleuat̄ ſurſū ut ex ea ğñet̄ ignis ğñans ignē ex t̄ra
dat t̄re leuitateꝫ ꝛ motū localē ſurſū. ꝛ ſic de alijs
accñtib⁹ q̄ acgrunt̄ t̄re dū t̄ra trāſmutat̄ i ignē. Ue
rūtū de b⁹ motu ğuiū ꝛ leuiū qñ trāſmutant̄ de pō
eētiali ad actū nō vi eē difficultas.ſ; tota difficul
tas de motu ğuiū ꝛ leuiū vi eē de motore ğuiū ꝛ
leuiū qñ ſt̄ ex̄ loca ſua nālia.ut qñ ğñant̄ i locis ex̄
neis aut ex̄bunt̄ a locis ꝓprijs.iē eni ē dubiūꝫ a q̄
mouent̄ı ꝛ ēt ſi ineniant̄ ab aliq̄ auctore ꝙ tūc mo
uent̄ a ğñante.opꝫ ꝙ ſic itelligat̄ ꝙ q: ex ſe nō bñt
foias ſuaſ p q̄s mouēt.ſ; bñt illaſ a ğñante iō dñr
moueri a ğñante ꝛ ei⁹ itellect⁹ eſt ꝙ mouent̄ a ſuis
foīs q̄s bñerūt a ğñante ꝛ ita iē mouent̄ a ğñante
tāq̄; a motore remoto. De v̄tute tñ ſmōis nō ē ꝯce
dēdū ꝙ iē mouent̄ a ğñante:itellect⁹ tñ auctoriſ b̄
dicenq̄ ē uer⁹. ¶ Ad illō ğ dubiū.ſ.a q̄ mouent̄ ğ
uia ꝛ leuia qñ ğñant̄ i locis ex̄neis aut qñ abſtra
bunt̄ a locis ꝓprijs cū ſ; v̄itatē nō moueāt̄ a ğñan
te:cū poſ̄e ſit ꝙ tūc ğñans ſit corruptū. Dicēdū ut
mihi vi ꝙ mouent̄ a ſuis ğuitatib⁹ ꝛ leuitatib⁹ ita
ꝙ ğue nūc ext̄ns ſurſū ſi nō ipediat̄ mouebit̄ p ſe a
ſua ğuitate deorſū ꝛ leue a ſua leuitate ſurſū. Nec
dꝫ illō eē dubiū alicui.qō ꝓbo p rōneſ ꝛ auctes.ꝓ
p rōnes. Pria rō ē tal̄. Illō ē cā p ſe alicui⁹ mot⁹ q̄
poſito q̄cūq; alio circūſcripto i rōne mouenq̄ pōit̄
mot⁹ ı ꝛ q̄ amoto remouet̄ mot⁹ ut pꝫ ex p̄ poſterio
rū. ꝛ ex libris p̄di[c]ª.vñ pħs i p̄di[c]ⁱˢ i capl̄o de re
latiōe.dic̄ ꝙ illō ē p ſe p̄ᵐ relatiuū alicui⁹ qñ refert̄
ad ipꝫ ipo ſolo poſito:ſ; q̄libet alio circūſcripto. ꝛ
4° phi⁹ dic̄ pħs ꝙ corp⁹ de ğñe q̄ritatiſ p ſe fac̄ di
ſtare:q: circūſcripto a corp̄e cubo q̄cūq; alio.ſ.ca
lido frigido būido ſicco. ꝛ ſic de alijs b̄ ſolo rema
nēte ꝙ ſit corp⁹ cubū adhuc fac̄ diſtare.iō corp⁹ de
ğñe q̄ritatiſ p ſe fac̄ diſtare:ſ; poſita ğuitate i cōp̄e
q̄cūq; alio circūſcripto i rōne mouenq̄ amoq̄ ipedi
menq̄ pōit̄ mot⁹ dorſū. ꝛ illa amota amouet̄ mot⁹
deorſū.ğ ğuitas ē p ſe cā mot⁹ deorſū.maior pꝫ ꝛ
minor ꝓbat̄ qm̄ amota q̄cūq; foia ſbali poſita ſola
ğuitate bñs ğuitatē mouet̄ dorſū ſi nō adſit ipedi
mētū ut pꝫ de ſe. ꝛ b̄ tenet fides nr̄a q̄ pōit ꝙ i bo
ſtia ꝯſecrata nō māet foia ſbalis panis q̄ ē p̄ᵐ mo
t⁹. ꝛ tñ māſeſtū ē ꝙ hoſtia ꝯſecrata ext̄ns ſurſū de
relicta ꝓprie nāe deſcēdet.qō nō ē niſi pp ğuitatē.
¶ Et ſi dicat̄ ꝙ ğuitas ē foia ſbalis t̄re ſic ꝯ[ment]ᵒʳ vi
dicē 2° de aia.ğ. ¶ Dicat̄ ꝙ ſi ğuitaſ dicat̄ foia ſba
lis b̄ ē eguoce.q: māſeſtū ē ꝙ aliq̄ ğuitas eſt foia
accñtal̄. ꝛ de ğuitate q̄ ē foia accñtalis loquor:po
nēdo ꝙ ğuitas q̄ ē p ſe foia accñtal̄ ē p ſe p̄ᵐ mo
t⁹ deorſū.ſi v̄o ğuitas ſit eguoce ad formā ſbaleꝫ ꝛ
ad formā accñtalē nō curo.ꝙ āt ſit aliq̄ foia accñ
talis q̄ ē ğuitas ꝓbat̄.q: māſeſtū ē ꝙ i mixtis ğui
tas ē foia accñtal̄.ſ; ipoſ̄e ē ꝙ illō qō eſt accñs in
vno ſit ſba i alio:q: qō v̄e ē nulli accidit.ğ in corp̄e
ſimplici ut i t̄ra nō ē aliq̄ ğuitas niſi foia accñtal̄.
¶ Itē nulla foia ſbalis e p ſe ſēſibil̄.ſ; ğuitas eſt p
ſe ſēſibil̄ a ſenſu tact⁹ cū ſit p ſe tāgibile:ut pꝫ 2° de
aia. ꝛ ex iſto 8°. ¶ 2° ꝓbat̄ ꝯ p̄n[cipa]ˡᵉ.ſ.ꝙ ğuitas ē p ſe
mouēs i motu ğuis dorſū. ꝛ b̄ ſic. Illō idē qō ē p
ſe p̄ᵐ ꝯſcēdi nālit̄ i aliq̄ loco ē p̄ᵐ p ſe mouendi
nālit̄ ad eūdē locū.qm̄ eadē nā ē p̄ᵐ mouēdi ꝛ ꝯe
ſcēdi ut pꝫ ex diffōne nāe. Nā eni ē p̄ᵐ mot⁹ ꝛ ꝯe
tis ꝛ c̄.ſ; ğue p ğuitatē ſuā p ſe ꝯſcit i loco ſuo nā
li.ğ. ꝓbat̄ mi[n]or:ſic.p illō ğue ꝯſcit i loco ſuo nāli
p qō reſiſtit nitēti amouē ipꝫ a loco ſuo nāli ꝛ c̄.qō
pꝫ.q: augmētata ğuitate augmētat̄ reſiſtentia.qō
eni ē magis ğue magiſ reſiſtit.b̄ ēt pꝫ.q: ſi q̄rat̄ ab
aliq̄ q nitit̄ leuare aliqō pōdus. ꝛ nō pōt illō leua
re.q̄re nō p̄t leuare illō pōdus.rñdet.q: ē m̄ltū ğ
ue. ¶ 3⁹ ꝓbat̄ ꝯ ſic. Ab eodē ē mot⁹ effectiue a q̄ eſt
uelocitas mot⁹.ſ; uelocitas mot⁹ nālis ğuiū ꝛ le
uiū ē a ğuitate ꝛ leuitate.ğ.mi[n]or ꝓbat̄ p b̄.q: aug
mētata ğuitate ul̄ leuitate augmētat̄ uelocitas ul̄
grauitas mot⁹:ceteris p[ar]ib⁹.qō eni ē magis graue
ueloci⁹ mouet̄ dorſū. ꝛ qō ē magis leue ueloci⁹ mo
uet̄ ſurſū ceteris pib⁹. ¶ Itē p̄t ꝓbari p auctes.ꝓ
p pħꝫ p̄ hui⁹ q.d.ꝙ ex raro ꝛ deſo oriunt̄ due ꝯrie
tates q̄ ſūt.graue ꝛ leue.duꝝ ꝛ molle.q̄rū q̄litatū
due ſūt p̄nᵃ patiēdi.ut duꝝ ꝛ molle. ꝛ due alie ſūt
p̄nᵃ mouēdi.ſ.graue ꝛ leue. Itē i b̄ 8°.d.pħs ꝙ ex
ğui ſit leue ꝛ qō ē iā leue opabit̄ mox niſi aliqd ꝓ
hibeat. ꝛ ex b̄ pꝫ ꝙ leue ſ; ꝙ leue:b̄ ē p leuitatē ſu
am opat̄ ꝛ efficit motuꝫ ſurſū. Itē pħs 2° de celo.
ubi ꝓbat ꝙ t̄ra eſt ſpice figure.d.ꝙ grauitas ma
ior ꝓpellit grauitatē miorē.ſ; illō qō ꝓpellit aliqd
deorſū mouet deorſū. ꝛ p ꝯñs grauitas ē p̄ᵐ mo
uēdi deorſū. ꝛ p ꝯñs grauitas ē p̄ᵐ ſeu q̄litaſ acti
ua motiua ſm̄ locū.vñ ſi modicū leue eēt alligatū
corp̄i ualde ğui māſeſtū ē ꝙ illō corp⁹ graue p ſu
am grauitatē mouēt leue deorſū. ꝛ p illō p qō le
ue moueret̄ deorſū p illud idē moueret̄ graue de
orſū. Et ſi.d.ꝙ pħs.d.ꝙ graue ꝛ leue nō hēt p̄nᵐ
mouēdi neq; faciēdi.ſ; patiēdi. ꝛ ꝯ[ment]ᵒʳ vult ꝙ nulla
q̄litas ē p̄nᵐ mouēdi corp⁹ ſimp[le]ˣ ſurſū ul̄ deorſuꝫ.
Dicēdū ꝙ grauia ꝛ leuia nō habeat p̄nᵐ mouēdi
aut faciēdi aliqd de pō eētiali ad actū. ꝛ b̄ itelli
git pħs.p̄t tñ aliqd moueri de pō accñtali ad actū.
ꝛ ad illō qō.d.ꝯ[ment]ᵒʳ ꝙ nll̄a q̄litas mouet graue uel
leue ꝛ c̄. Dicēdū ꝙ itelligit ꝙ nulla q̄litas alt̄atiua
mouet graue ul̄ leue localr̄. ꝛ b̄ ē ueꝝ.vñ grauitaſ
ꝛ leuitas nō ſūt q̄litates alteratiue iſt̄ tñ q̄litates
motie ſ; locū ſic̄ caliditas ꝛ frigiditas ſt̄ q̄litates
alteratiue.vi tñ q̄buſdā ꝙ grauitas ꝛ leuitaſ nō ſt̄
q̄litates ſēſibiles.q: ſi eēnt ſēſibiles b̄ nō poſſet eē
niſi a ſēſu tact⁹.ſ; nō ſt̄ ſēſibiles a tactu.qō ꝓbat̄ p
hoc:q: tact⁹ bñ diſpoſit⁹ p̄t ꝑcipe oēꝫ q̄litatē tāgibi
lē ſibi ſufficiēter approxiatā.ſed tact⁹ nō pōt ꝑcipe
grauitatē ſibi approximataꝫ.qō pꝫ.q: ſi aliqs ha
bēſ tactū optīe diſpoſitū pōat manū ſuā ſup aliqō
corp⁹ graue:nō p̄t ꝑcipe ei⁹ grauitatē.ut ſi aliqs po
nat manū ſuā ſup plūbū. ꝛ nō nitat̄ ad leuādū plū
bū nō ꝑcipiet q̄; graue eſt illō plūbū. ꝛ per ꝯñs nō
ꝑcipiet grauitatē plūbi. ꝛ tñ plumbū ſeu grauitas
plūbi eſt ſufficiēter approximata ſenſui tact⁹. Ad
iſtō.d.ꝙ grauitas ꝛ leuitas nō imutāt ſenſū tact⁹
niſi p motū localē.ſ.dep̄mēdo carnē q̄ ē mediū in
tāgēdo. Et ꝯſcēte ğue uel leue tact⁹ nō ꝑcipit ğui
tatē ul̄ leuitatē. Per b̄ igit̄ ad formā ē.d.ꝙ ſi ğue
ꝯſcat i t̄ra ꝛ aliqſ appōat manū ſup ğue ſic ꝯſcēſ
nō ꝑcipiet ğuitatē ei⁹.q: q̄uis ſenſus tact⁹ ꝛ ğue
ſint approxiata adiuicē.tñ nō ſt̄ approxiata in illa
diſpōne i q̄ vnū ē natū moueri ab alio:q: nō ſt̄ ap
proxiata i tali diſpōne i q̄ ğue ē natū dep̄mē carnē
q̄ ē mediū i tāgēdo. Et ſi dicat̄ ꝙ aliqs p̄t dep̄mē

ꝟſus dorſū leue poſitū ſup carnē. ⁊ p ꝯñs appꝑebit tactui ꝙ illō ſit deꝑmēs leue uł ḡue. ⁊ p ꝯñs nō ꝑcipiet p ſe ḡuitatē ⁊ leuitatē. Dicēdū ꝙ hec rō bñ ꝯcludit ꝙ tact⁹ pt ꝑcipi circa ḡuitatē ⁊ leuitatē. ſ; h̄ ē i mīori pte. ſ; ex h̄ nō ſeq̄ꝛ ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas nō ſint p ſe ſenſibilia a ſēſu tact⁹. q: ſēſus pt ꝑcipi circa ꝓpriū ob; i mīori pte. ſ; nō in maiori: ut dic ꝯ^{tor} 2° de aīa. vñ vꝫ mihi ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas ſint q̄litates. ⁊ ſi dicāꝛ ſole ſbales. h̄ ē equoce. ꝙ āt ḡuitas ⁊ leuitas ſint q̄litates pꝫ p pħm 1° de aīa. q pōit ꝙ ſꝫ q̄litates p ſe tāgibiles. idē ēt pꝫ 7° hui⁹. ubi pħs enūat q̄litates p ſe ſēſibiles. ſ. q̄litates de 3ª ſpē q̄litatꝫ. d. ſic ꝙ ſēſibilia qb⁹ diſt corpa abinicē. ſ. q̄ ad nos ⁊ accñtalr ſꝫ ut ḡuitas ⁊ leuitas. duritīes ⁊ mollities. ſon⁹ nō ſon⁹. i. ſon⁹ ōbił. albedo ⁊ nigredo. dulcedo ⁊ amaritudo ⁊c. ⁊ ita pꝫ p pħm ꝙ ḡuitas ⁊ leuitas ſūt p ſe ſenſibilia. ſicꝫ albedo ⁊ nigredo. dulcedo ⁊ amaritudo. ſic igr̄ dcm̄ ē ꝙ ḡue ⁊ leue qñ mouenꝛ de pō ēentiali ad actū ꝙ tc mouerētur a ḡnante uł corrūpēte ea. ſ; qñ mouenꝛ de pō accñtali ad actū: ut qñ ſūt ex̄ loca ſua nālia ⁊ nō remanet aliqđ ꝓhibēs: tc mouenꝛ a ſuis ſoꝛis accñtalib⁹ q̄ ſꝫ ḡuitas ⁊ leuitas. Et ſi q̄raꝛ utrū moueanꝛ a ſeipis uł ab alijs. dicēdū ꝙ mouenꝛ a ſeipſis ſic ꝙ mouenꝛ a pn° itriſeco. mouenꝛ tñ ab alijs. ſ. a ſuis q̄litatib⁹. q: oē qđ mouetꝛ: mouetꝛ ab alio. Per iā dca pt patē rñſio ad oēs rōnes i ꝯriū. ⁊ p ad pª cū dꝛ ꝙ ḡue ⁊ leue nō hñt i ſe pn^m faciēdi. dicēdū ꝙ nō hñt pn^m faciēdi ſeu mouēdi aliqđ de pō ēentiali ad actū: q: pō ēentiał nō reducitꝛ i actū niſi p alterationē. ⁊ ḡuitas ⁊ leuitas nō ſūt pn^a actiua alterationis. ſūt tñ pn^a motiua actiua mot⁹ local. Uñ ḡue ⁊ leue reſpcū mot⁹. Uł dicaꝛ ꝙ ḡuia ⁊ leuia nō mouēt ſe motu uniuoco q: pn^m actiuū mot⁹ nō eſt eiuſdē ſpēi cū t̄mio mot⁹. qm̄ ḡuitas ⁊ leuitas ſūt pn^a actiua mot⁹ ⁊ t̄min⁹ mot⁹ ē ubi. nc āt ḡuitas ⁊ leuitas nō ſūt eiuſdē ſpēi cū ubi nec etiaꝫ eiuſdē ḡnis.

¶ Ad rōnes āt pħi. d. ꝙ bñ ꝓbāt ꝙ ḡue ⁊ leue nō mouēt ſe ſurſū ⁊ dorſū ſicꝫ aīal mouet ſe motu ꝓgreſſiuo ita ꝙ vna ps nō mouet aliam. ſ; mouēt ſe ita ꝙ totū mouet totū. ¶ Ad aliđ cū dꝛ ꝙ mouēs ē i actu ⁊c. d. ꝙ mouēs ē i actu p formā ſuā. ſ; eſt i pō añ actū ad t̄minū mot⁹ ⁊ illa nō repugnāt. ¶ Ad aliđ cū dꝛ ꝙ oē qđ mouetꝛ: mouetꝛ ab alio. dicendū ꝙ mouetꝛ p ꝓximitate totalitatis qđ mouetꝛ ab alio. q: a ſua pte. vñ ꝯcedo ꝙ ḡuia ⁊ leuia mouenꝛ ab alio tanq̄ a motore ptiali. q: mouenꝛ ptialr a ſuis ptib⁹. ¶ Ad aliđ cū dꝛ ꝙ ſi mouerent ſe ſp mouerēt ſe. q: poſita cā ſufficiēti ⁊c. dicēdū ꝙ poſita cā ſufficiēti i vno ḡne cāe tñ nō ꝓp h̄ opꝫ effectū poni. nc v° ḡuia ⁊ leuia ſunt cāe ſufficiētes ſuoꝝ motuū i vno ḡne cāe: ut i ḡne cāe efficienꝭ. ſ; nō ſꝫ cāe ſufficiētes i oi ḡne cāe. q: ad h̄ ut moueāt ſe req̄riꝛ ꝙ ſint ex̄ locū ſuū ⁊ i me⁹ ꝯueniēti ⁊ diſpoſito ad h̄ ꝙ pñt ſe mouē. ¶ Ad aliđ qñ dꝛ ꝙ i oi motu mo^{le} reſiſtit motori. dicēdū ꝙ nō ē uer; qm̄ ſucceſſio nō eſt ſolū ex reſiſtētia mo^{lis} ad motorē. ſ; ēt aliqñ reſiſtētia medij ut i motu ḡuiū ⁊ leuiū ut pꝫ i iſto 8°. Opiōes āt diuerſe ſꝫ circa cāꝫ effectiuā mot⁹ elʼorū. dicūt eni gdā ꝙ elʼa nūq̄ mouenꝛ ex ſe. ſ; ſp ab extriſeco. ſ. a ḡnante uł a remouēte ꝓhibēs. ⁊ hec vꝫ ſnia Ari. i 8° hui⁹ i textu ꝯ^{ti}. 13. uſq; ad textū ꝯ^{ti} 33. ⁊ lſra. ⁊ 4° de celo i textu ꝯ^{ti}. 25. ⁊ ibi appōit 3^m mēbꝛū. d. mouet āt ꝙ a pn° fec ⁊ ipedimētū remouēs: aut vñ reſilinit queadmodū dcm̄ ē i ꝓmis ſer mōib⁹ i qb⁹ ꝺterminauim⁹ ꝙ nihil hoꝝ ſeipꝫ mouet ⁊ idē ſniauit p oia ꝯ^{tor}. ¶ S; ꝯ. Si elʼa ſp mouenꝛ ab extriſeco cū qđl; extriſecū hēat min⁹ dñiuꝫ ſup maiorē ptē elʼi q̄ ſup mīorē ſeq̄ꝛ ꝙ maior ps elʼi ſp tardi⁹ moueretꝛ. ¶ Itē i oi motu mouēs ⁊ motū ſꝫ ſil ut pꝫ i 7° hui⁹ ⁊ ēt 8° i mltis locis. ⁊ 2° de aīa in textu ꝯ^{ti}. 74. ꝯ democritū ponētē formicā poſſe videri i celo ſi totū me^m eēt uacuū. ſ; elʼa mouēꝛ poſt ſeꝑationē ḡnanꝭ ⁊ remouenꝭ ꝓhibēs. ¶ Itē tc forme nāles nō hērent ꝓprias opatiōes nec t̄ra magis deſcēdēt q̄ aſcēdēt niſi ſoꝛa ſua ſic appeteret ⁊ moueret. nā remouēs ꝓhibēs ē idr̄ns ad faciēdū i elʼo mot⁹ ſurſū uł deorſū. qm̄ p remotionē eiuſdē obſtaculi ꝓhibētis ſil ignē ⁊ terrā ⁊ ignis aſcēdit ⁊ t̄ra deſcēdit ⁊ alr nō poſſet ꝓbari p de celo ꝙ nūs motuū ſimpliciū eēt ſ; nūꝫ foꝛaꝝ ſeu corpoꝝ ſimpliciū. nec ꝙ oē mixtū mouetꝛ ad motuꝫ elʼi dñanꝭ in eo. nec nā eēt pn^m mot⁹ ⁊ q̄ꝭ ⁊c. ¶ Itē p de celo i textu ꝯ^{ti}. 54. l. ubi ꝓbatꝛ iñ^m nō eē finitū ſuppōitꝛ corpora ḡuia ⁊ leuia moueri a ſuis ḡuitatib⁹ ⁊ leuitatib⁹. ⁊ 3° de celo ⁊ 4° ⁊ mltis locis ſatꝭ idē ſuppōitꝛ i textu. ⁊ ꝯ^{to}. Et ꝯ^{tor} 3° de celo ꝯ^{to} 28° expſſe pōit. ⁊ ex itētiōe pħi ꝙ elʼa mouenꝛ a ſua ſoꝛa. ⁊ 4° de celo ꝯ^{to} 22° ⁊ 35°. ⁊ ſatꝭ ſepe hētur expſſe ꝙ elʼa mouētur a ſe ⁊ a pn° itriſeco. ſūt igr̄ ꝓter h̄ tot rōnes ⁊ tot auctes ad idē ꝙ copia ipa nocet. ¶ Alia ē opio ꝙ elʼa mouēt ſe p. ⁊ h̄ eodē mō. ⁊ hec ē opio platonis ut pꝫ p auer. ſup 3° de celo. ꝯ^{to} 22°. ubi ipōit iſtā opionē platōi. ſ; hec opio p pn^a hui⁹ ſeptimi ꝺſtruitur euidēter. ¶ Adhuc ēt ē 3ª opio. ꝙ. ſ. elʼa mouēt ſe ⁊ ꝙ i eis ē idē mouēs ⁊ motū. ſ; nō eodē mō. ⁊ hec ē opio Auer. ut pꝫ ſup 3° de celo ꝯ^{to} 28°. ⁊ ſup 4° de celo ꝯ^{to} 22°. dic ꝙ motor ⁊ motū in ſimplicib⁹ ſūt idē ſbo ⁊ dñt ſ; modū. ⁊ ſilr i aīalib⁹ iueniꝛ q̄ ꝯponunꝛ ex corpe ⁊ aīa. q: motor ⁊ motū ſūt ēentialr relatiua nec̄e ē ut ſint duo ſ; pōm. q: motor ⁊ motū i lapide ſūt idē ſ; pōꝫ. ⁊ duo ſ; modū nec̄e ē ut nō ſint relatiua niſi accñtalr. ⁊ utroq; loco iā allegato dic ꝙ demrātio Ari. 7° pħi^{cor} ꝙ oē motū habet motorē itelligit ꝙ motor ⁊ motū nō ſūt idē eodē mō ut plato dic. ſ; diuerſimode. ⁊ ſup 4° de celo ꝯ^{to} 22° pdcō. d. h̄ expſſe. ⁊ ſbdit. ⁊ iō poſuit ꝙ qꝫ qđ geſcit p q̄tē alteri⁹ nec̄e eſt ut mot⁹ ei⁹ nō ſit niſi ab altero. ⁊ nec̄e ē ut motor i eo diſt ēentialr ⁊ diffinitiue ⁊ moto l; nō diſt i ſbo. ⁊ ꝯſiter ſup eodeꝫ 4° ꝯ^{to} 25. ſic dic. Graue āt ⁊ leue totū trāſmutatꝛ a toto. ſ; ſ; modū q dict⁹ ē i 8° ⁊ q dicēduſ ē h̄. ¶ S; ſ; pōnes Ari. nō ꝓbatꝛ ꝙ oē qđ mouetꝛ: mouetꝛ ab alio realr diſtīcto a moto: qđ tñ nititꝛ ibi ꝓbare. ꝓbat enī ꝙ oē motuꝫ q̄ſcit ad q̄tē ſue ptis. ⁊ ex h̄ ſilr ꝓbat ꝙ oē qđ mouetꝛ: mouetꝛ ab alio diſtincto realr ut vꝫ. ¶ Itē tc nihil ualēt ꝓceſſus octaui ad ꝓbādū aliqđ eē p^m mouēs imo^{le}. ¶ Itē nō eſt ꝟiſile platonē pħꝫ poſuiſſe idē ⁊ eodē mō mouē ſe ſ; diuerſimode eē motorē ⁊ motū. ḡ auerrois ꝯcordat cū eo in errore. ¶ Itē totū ḡue ⁊ leue nō p mouet qm̄ ois actio attribuiꝛ p ſorme. ⁊ q: p aliqđ ſui. ſ. p māꝫ cū ſit tñ i pō nō mouet. ḡ totū nō p mouet ſe. q: ſi p mouet ſe p appetit locū nālē. ⁊ ſi p mouet p reſiſtit ſibiipſi. ois talis mot⁹ eſt rōne reſiſtētie. ergo eadē forma nāo ⁊ irrōnalis ſimplex hēret p ſe ⁊ p ꝯtrarios appetit⁹. ¶ Quarta opio vꝫ eē opio auerrois ſup 3° de celo ꝯ^{to} 28°. ⁊ 4° de celo ꝯ^{to} 22° ubi ponit ꝙ elemēta ēentialr mouēt mediū ⁊ mouēt ſe. q: mouet e ſe ſequiꝛ ad motū medij. ⁊ ponit

exᵐ de hoīe in navi q̄ eēntialr movet navē ꝛ mo-
veſ ad motū navis. Cōtrariū huiꝰ vr. ſi eni el'z mo
veſ tm̄ a medio eli motꝰ vel maioꝛ po eli tardius
moveret ut ſupiꝰ eſt argutū. Ad idē mediū nō mo
vet lapidē deſcēdētē motu pulſus vectiōis nec vti
gis. ḡ nllo mō movet cū ſit motoꝛ extriſecꝰ. ꝯñia
pꝫ ex 7º huiꝰ i textu ꝯⁱⁱ decimi. Forte dī ꝙ mediū
ſupiꝰ ꝛ circūſtās pellit lapidē deoꝛſū. Cōtra. pona
tur lapis i medio magis levi q̄ꝫ gravi adhuc deſcē
dēt ꝛ tm̄ nō vr ꝙ mediū pellat ad deoꝛſū. Ad idē
pōaſ ſꝫ imaginationē ꝙ tra magna i vacuo habe
ret i medio ſic ignē ꝑuū tūc deſcēdēt ꝛ nō pelleret
ab alio igne nec aliq̄ mō moveret ab illo. Itē vā ē
ꝑnᵐ movēdi eiꝰ i q̄ ē ꝑᵐ ꝛ ē. ut pꝫ 2º huiꝰ i textu ꝯⁱⁱ
ēttij. ḡ foīa gravis ꝛ levis ꝑ movet ſuū totū vl' ſuā
māām: nō meᵐ. ¶ 5ª ē opio ponēs ꝙ foīa eli ꝑ mo
vet ſuū ſbꝫ. ſ. māꝫ ꝑᵉˢ ꝛ iō dñt ꝯñē ꝙ el'a poſſet ex
ſe moveri i vacuo. ꝛ hec vr opio avēpace ut recitat
averrois ſup 4º phiᵒʳ ꝯᵗᵒ 71. ꝛ idē opinant aliq̄ mo
dernoꝝ. hec opio ē marie māifeſte ꝯ̄ ꝓceſſū phi 4º
phiᵒʳ ca. de vacuo ꝛ 3º ꝛ 4º de celo. Itē mā ꝑᵒ ē in
pō tm̄. ḡ nō reſiſtit. ḡ motꝰ ille eſt velocitatis iſini
te. Itē ſi mā ꝑᵃ reſiſtet h̄ eēt q̄ꝛ iclinaret ad locū ꝯ̄-
riū vl' ad qetē in illo loco a q̄ recedit. qḋ ē falſū. q̄ꝛ
ipa de ſe ē idifferēs ad oēꝫ locū. ꝛ q̄ꝛ ois appetitꝰ ē
a foīa. ipa vō nō hēt foīaꝫ. Rñdeſ a q̄buſdā ꝙ mā
ꝑᵃ reſiſtit ꝛ neutro mō ꝑdcō. ſꝫ 3ᵒᵒ. ſ. ꝙ nō appetit
ſe movē ſeu moveri cū foīa. vel adhuc 4ᵒᵒ q̄ꝛ lꝫ ap-
peteret moveri cū foīa eli poſſet eē. q̄ꝛ nō appetēt
moveri ita velocit'. ſꝫ tardiꝰ. Cōtra. tē ꝑūctꝰ ꝛ ſup-
ficies reſiſterēt ꝛ h̄ arguit reſiſtētia finita. ḡ infiᵗᵉ
ꝑūcta ꝛ ſupficies infiᵗᵉ reſiſterēt infiᵗᵉ. ꝛ ꝑ ꝯñs plus
q̄ꝫ maioꝛ vrꝰ motiva finita poſſet movē ꝛ celūꝫ ſilr
reſiſtēt ſuo motori. qḋ ē ꝯ̄ ꝯᵉˢ 7º hⁱ i fine ꝯⁱⁱ triceſi
migᵗi. Itē ſi mā ꝑᵃ nō reſiſtēt ex appetitu ꝯ̄rio. ſꝫ
tm̄ ex carētia ſilr is appetitꝰ nō reſiſteret aliq̄ certa
reſiſtētia i vigore. Nō eni tātū reſiſtēt q̄ꝫtū forma
q̄ꝫtūcūqꝫ foīa debil' ſive ꝑva hñs ꝯ̄rtū appetitū. ḡ
foīa motiva eli iſinite reſiſtētiā ſuā excedēt ꝛ mo
vereſ velocitate ſilr iſinita. Ab alijs adhuc alr rñ-
deſ. dicūt eni ꝙ elm̄ moveſ in vacuo ſucceſſive ex
appetitu foīe motive. cū eniꝫ ipa ſit vtus finite tm̄
appetit finite movē ꝛ hēt vnū certū ḡdū velocitaſ
ſibi nalit' limitatū quē trāſgredi nō affectat. ꝛ h̄ vr
fuiſſe opio avēpace ut ſupiꝰ ē allegatū q̄ ēt ieneſ ſo
lēnit' a plrībꝰ modernoꝝ. hāc aūt opionē laboravit
ꝯᵗᵒʳ deſtruē ꝑ aliq̄s rōnes ꝛ ē exꝑſſe ꝯ̄ ꝓceſſū phi i
mltis locis ut ſupiꝰ ē allegatū. hec eni opio ōſtrue
ret oēꝫ ꝓportionē iter motum motorē ꝛ mota. Itē
ſi rō ponēs ꝯcludit ꝓpoſitū eadeꝫ rōne ꝯcluderet
de oi foīa finita ꝙ i q̄cūqꝫ actiōe hēt aliq̄ mō maxi
mū t' minū velocitaſ ſibi nalit' adaptatū. ḡ nec lux.
nec volūtas. aut itellectꝰ ageret ſubito. nec aliqua
ḡnatio eēt ſbita. ꝛ calefaciēs aliqḋ paſſū marie ve
locitate ſibi poſſi nō poſſet velociꝰ calefacē aliqd lꝫ
ſibi minꝰ reſiſtēt q̄ꝫtūcūqꝫ. ¶ Itē elm ex̄ locū ſuūꝫ
nalē appetit ſtatiꝫ eē ibi. ꝛ h̄ ꝑ formā ſuā. ḡ niſi ipe
diaſ ſi moveaſ imediate erit ibi. ſꝫ i vacuo a nullo
ipediſ q̄m nō a vacuo nec a mā ꝑᵃ ut ſupiꝰ ē oñſuꝫ.
ꝛ ut poniſ a ptāte nec a ſeipſa q̄m eadē foīa ſimpᶜ
nō hēt ꝯ̄rios appetitꝰ nec ē in aliq̄ mō ꝯ̄ria ſibiipſi.
¶ Hec rō ꝯfirmaſ h̄ mō. Si elm in vacuo iuvareſ
a motore extrinſeco q̄ꝫtacūqꝫ velocitate poſſi illud
elm ſp nalit' moveret ꝛ appeteret tāta velocitate
moveri. alr eni reſiſtēt ſic movētī. ḡ vl' appetēt lo-
cū ꝯ̄riū vl' qetē ſeu manēt ex̄ locū ꝓpriū nalē. ꝓ̄b. ē
ꝑ ſe poſſe ponē talē foꝛmā motivā finite vtutiſ q̄ ap-
peteret locū: q̄ q̄cūqꝫ velocitate cū reſiſtētia ꝯgrua
movereſ ad illū. ꝛ tal' foīa ſi ponereſ in eē eēt foīa
ſimpᶜ: cuiuſmodi ſt' foīe el'ares talr ſt' motiē. Pre
ter has q̄nqꝫ opiones ꝑdcās poſſet pōi 6ª q̄ q̄ſi erra
re putaſ. ſ. ꝙ foīa eli movet ꝑ māām nō tm̄ ꝑ ſe ſꝫ ꝑ
accñs. ſ. inq̄ꝫtū ē q̄ꝫta ꝛ i medio nāli. nā ut ſic. ꝛ nō
alr reſiſtit movēti. vl' forte h̄ vbis alijs idē dici. ſ.
ꝙ foīa eēntial' eli movet ꝑ ſe cōpoᵐ ſeu aggrega-
tū ex ſua mā ꝑᵃ ꝛ medio extriſeco. in q̄ moveſ hec
pō de ſe vr itellectꝰ ꝓbabilis. ꝑi ēt ꝯfirmari h̄ mō.
Elm moveſ nalit' a ſua foīa ut pꝫ ex ꝑſcriptꝭ. ꝛ for-
ma nō ꝑ movet ſe nec totū q̄m totū nō ꝑ reſiſtit. nō
eni reſiſtit rōne foīe ut ꝑuſ ē oñſū: nec ꝑ movet me
diū ut ꝓbatū ē ꝯ̄ 4ᵃᵐ opionē ꝑdictā. ḡ ꝑ movet māꝫ
ſuā ꝛ nō ꝑ ſe ut oñſū ē ꝯ̄ 5ᵃᵐ opionē ꝑdcāꝫ. ḡ ꝑ accñſ
inq̄ꝫtū obviat medio nāli actualr reſiſtēti. hec eniꝫ
ut vr ꝑtēdūt itata vba ꝯᵗⁱ ſup 4º huiꝰ ꝯᵗᵒ 71. ꝛ ſup
de celo. 3º ꝛ 4º ꝯᵗᵒ 22º ꝛ 28º ſepiꝰ allegatū. ubi aliq̄ñ
d. ꝙ i coꝛꝑibꝰ ſimplicibꝰ motoꝛ ē i actu ꝛ motū i pō.
ꝛ aliq̄ñ. d. ꝙ coꝛꝑa ſimplicia eēntialr movēt meᵐ.
¶ Ex q̄bꝰ dict ꝯᵗⁱ pōt iſta poſitio colligi ſatiſ plāē
ex hac pōne pꝫ dñia iter coꝛꝑa ſimplicia ꝛ mixta ꝙ
h̄ nō moveñſ ex ſe niſi accñtalr. nō eni hñt itriſecā
reſiſtētiā actualeꝫ. illa āt moveñſ ex ſe eēntialr ꝑꝑ
reſiſtētiā intrinſecā quā hñt in actu. ꝛ ꝑ h̄ oēs au-
ctoritates adducte ad aliā opionē ꝑoreq̄ huic po-
ſitioni repugnāt facilr ꝑñt ſolui. Pōt tm̄ alr obijci
ꝯ̄ iſta. Nā ē ꝑnᵐ motꝰ ꝛ qetiſ eiꝰ i q̄ ē ꝑ ꝑ ſe ꝛ nō ſm
accñs ut pꝫ 2º huiꝰ in textu ꝯⁱⁱ tertij. cū igr̄ foīa eli
ſit nā eli ſeqt' ꝙ moveat ipꝫ ꝑ ſe ꝛ ꝑ ꝛ nō ſꝫ accñs
cuiꝰ oppoᵐ ponit poſitio iſta. Pōt dici ꝙ illa nō eſt
diffō nāe nec ſic. d. phs ubi ꝑus ſꝫ ſic. Nā ē ꝑnᵐ ꝛ
cā movēdi ꝛ qeſcēdi cuiꝰ i q̄ ē ꝑᵐ ꝑ ſe ꝛ nō ſꝫ accñs
ita ꝙ ille detmiatiōes detminat h̄ vbū ē. nō āt h̄
vbū movēdi ꝛ qeſcēdi ꝛ foīa q̄ ē nā eli ē ꝑ ꝛ ꝑ ſe ꝛ
nō ſꝫ accñs i mā ꝑᵃ. ꝛ iō ē ꝑnᵐ ꝛ cā movēdi illā ꝛ
ſilr qeſcēdi. ꝛ itellectꝰ ſatiſ pꝫ ꝑ vba q̄ ſequnſ in tex
tu cū dic. Dico āt nō ſꝫ accñs cū fiat uticqꝫ ſibiipſi
aliqs cā ſanitatiſ cū ſit medicꝰ ſed tm̄ nō ſm ꝙ ſanaſ
medicinā hēt: ſꝫ accidit eūdeꝫ medicū eē ꝛ ſanari.
Vel alr ꝑt dici itelligēdo iſtā diffōnē nāe ita ꝙ il-
le detmiatiōeſ detminēt hec vba movēdi qeſcēdi
ſ. ꝙ nā q̄ ē foīa ē ꝑnᵐ ꝛ cā efficiēs movēdi active ꝛ
qeſcēdi ꝑ ſe. ꝛ ēt excludit qḋlibet reqſitū i q̄ñe cāe
agētis ſꝫ nō patienſ. ꝛ ꝙ phūs ſic loquaſ appet in
textu ꝯᵗᵒ ſcḋi ubi. d. ꝙ lectulus ꝛ indumētū ꝛ talia
artificialia inq̄ꝫtū ſt' ab arte neqꝫ nullūꝫ hñt ipedi-
mētū mutatiōiſ i actu hñt tm̄ ſꝫ ꝙ ſt' lapidea vl' ter
rea tanq̄ꝫ nā ſit tale ꝑnᵐ. ꝛ ex h̄ ſtatī ꝯcludit diffō
nē nāe. hēre āt ipetū mutatiōis ē activū. ꝛ i textu
ꝯᵗᵒ 3º ſic ſcribiſ. Silr āt alioꝝ vnūq̄dqꝫ q̄ ab arte ſi
unt. nullū eni ipoꝝ hēt i ſeipo factiōis ꝑnᵐ. ꝙ aūt
phs vocet foīaꝫ tm̄ nāꝫ pꝫ exꝑſſe ſatiſ i textu ꝯⁱⁱ q̄rti.
ubi dic. Nāꝫ āt hñt q̄cūqꝫ hⁿ hñt ꝑnᵐ ꝛ ſt' oīa iſta
ſbā. ſbm eni qḋ ꝛ i ſbo eſt nā ſp. ¶ Sꝫ ꝯ̄ illḋ ē ꝯᵗᵒʳ
exꝑſſe. ubi vr ꝙ dīdat nāām ꝛ māꝫ ꝛ foīaꝫ ꝛ dic ꝙ
ꝑnᵐ accipiſ ibi duplr. ſ. ꝑ ꝑnᵒ activo ꝛ paſſivo. di-
co ꝙ ſic pōt dici ꝛ vere. ſed hoc nō eſt de itellectu
Ariſtotelis ut patet ex proceſſu.

Oc āt duplr: aut eni nō ꝑꝑ ſeipꝫ ē
b movēs: h̄ ꝑꝑ alteꝝ qḋ movēs: aut
ꝑꝑ ipm. Et h̄ aūt movēs ex ſe pri

mū poſt ultimū: aut per plura media. ut baculus mouet lapidē: ꝛ mouet͛ ab hoīe. Hic ãt nō amplꝰ eo ꝙ ab alio moueat͛.

¶ Iſtud ē 3ᵐ caplm huiꝰ tractatꝰ i quo phūs ponit q̄ſdā diuiſiões mouētiū. ꝛ oñdit ꝙ ē deuenire ad pᵐ mouēs qð mouet͛ a ſeipſo. ꝛ ſic nō eſt nec̄e oē mouēs moueri. Uñ h̄ capl'z cōtinet 4ᵒʳ ptes pn̄cipales. qꝛ i pᵃ ponūtur diuiſiões entiū ꝛ cōpant͛ ad inicē mēbra diuiſionū. In 2ᵃ ibi ⌊ Si igit͛ nec̄e. ⌋ arguit ꝙ ē deuenire ad pᵐ motū p ſe qð ē pᵐ mouēs nū q̄ mouetur. In 3ᵃ aūt ibi ⌊ Iuxta hec. ⌋ Oñdit phs ꝙ nō ē neceſſe oē mouens moueri. In 4ᵃ ibi ⌊ Nō ḡ nec̄e. ⌋ Cōcludit ꝯnē phūs pn̄cipalr̄ in h̄ caplo. Prima ps ꝯtinet duas particulas. qꝛ in pᵃ phs ponit duas diuiſiões mouētium. In 2ᵃ ibi ⌊ Utriꝗ ḡ. ⌋ Cōparat mouētia adiuicē. In pᵃ ḡ ꝑticla huiꝰ ptis. phs ponit duas diuiſiões mouētium. qꝛ q̄dā mouet pp ſemetipſa. q̄dā v̍o pp alterū. illð qð mouet pp ſeipſm mouet qꝛ nō aliqð extriſecū mouet ipſm. ſed mouet excludēdo qðlibet aliud mouētiū ipſm. Mouēs aūt pp alteꝝ ē illud qð mouet pp h̄. qꝛ ipſꝫ mouet͛ ab alio: ut baculus mouet lapidē. qꝛ baculus mouet͛ a manu. ꝛ ſi manus nō moueat͛ ab alio tūc manꝰ ē mouēs p ſe ꝛ baculus ē mouēs pp aliō. Scḋa diuiſio ē ꝙ mouētiū ꝑpter ſe nō pp alteꝝ qðdā mouet pp vnū ꝛ qðdam mouet pp pl'a. h̄ ē qðdā mouet p vnū ꝛ qðdā per pl'a. v̍.g. ſi hō moueat manū ꝛ manꝰ baculū ꝛ baculus lapidē manꝰ mouet pp vnū: qꝛ mouet p h̄ qð mouet͛ ab hoīe. ſed baculus mouet pp pl'a: qꝛ baculus mouet lapidē: qꝛ mouetur a manu ꝛ manus ab homine.

¶ Utraꝗ igit͛ mouere dicimꝰ: ꝛ pmū ꝛ ultimū mouētiū: h̄ magis pmū: illð eni mouet ultimū: h̄ nō hoc pmū. Et ſine qdē pᵐ ultimū nō mouebit illud ãt ſi nō h̄: ut baculus nō mouebit: niſi moueat͛ ab hoīe.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑticula pᵉ ptis pn̄cipal' huiꝰ caplī in qua phs cōparat illos motores adiuicē. d. ꝙ mouens pp ſeipſm magis mouet q̄ mouēs pp alteꝝ: hoc ē pᵐ mouēs magis mouet q̄ mouēs meᵐ. ſ. iter pᵐ motorē ꝛ ultimū motū. ꝛ h̄ ē 15ᵃ ꝯ de annexis: q̄ ꝓbat͛ dupl'r. ꝑ ſic. Primū mouēs mouet 2ᵐ ꝛ non ecꝯ: qꝛ hō mouet baculū ꝛ nō ecꝯ. ſed illð qð mouet aliō mouēs ꝛ nō ecꝯ ē magis mouēs. ḡ. Scḋo ꝓbat͛ ſic. Primū mouēs pōt mouē ſine motore medio. qꝛ hō pōt mouē ſine baculo. ſed meᵐ mouēs nō mouet ſine pᵒ motore. qꝛ baculus nō mouet ſine hoīe. ḡ pᵐ mouēs magis mouet q̄ meᵐ mouēs qꝛ illð qð pōt eē ſine alio ꝛ nō ecꝯ ē pꝰus ꝛ dignꝰ. ꝛ tñ utriꝗ ē mouēs. ſed pᵐ ē magis mouēs. Uñ ꝯᵗᵒʳ. d. h̄ ꝙ pᵐ mouēs ē pꝰus medio mouēte ſꝫ naturā ꝛ ſm cām. ſm nãm: qꝛ ſi auferat͛ pᵐ mouens auferet͛ meᵐ ꝛ cū fuerit pᵐ nō ſeqtur ut ſit meᵐ. ꝛ cū fuerit meᵐ ſeqtur ꝙ fuerit pmū nec̄io. hᶜ ꝯᵗᵒʳ. Uñ illð qð pōt eē ſine alio ꝛ nō ecꝯ ē pꝰus ſm nãꝫ. ſed pᵐ mouēs pōt eē ſine medio. ꝛ nō ecꝯ. ḡ. ſimil'r pᵐ mouēs ē pꝰus ſm cāſalitatē q̄ ſit mouēs mediū. qꝛ mouēs meᵐ nō mouet niſi i v̍tute pmi mouēt͛.

¶ Si ḡ neceſſe ē oē qð mouet͛ ab aliq̄ moueri: ꝛ aut ab eo qð mouetur: aut ab alio: aut nō. Et ſiqdē ab alio qð mouet͛: neceſſe aliqd eē mouēs qð non ab alio pᵐ. Si aūt huiuſmodi pmū: nō neceſſe eſt eē alterū. Impoſſe eni eſt ifinitū abire mouēs ꝛ qð mouet͛ ab alio ipſm. Infinitoꝝ enim nō ē aliqd pmū. Si ḡ oē qð mouet͛: ab aliquo mouet͛: pmū aūt mouēs mouet͛ qdē nō ab alio aūt: nec̄e ē ipſꝫ a ſeipſo moueri.

¶ Hec ē 2ᵃ ps pn̄cipal' huiꝰ caplī i q̄ phs oñdit ꝙ ē deuenire ad aliqð pᵐ motū ex ſe qð ē pᵐ mouētium q̄ mouētur. vñ phs itēdit h̄ ꝓbare ꝙ i mouētibꝰ ꝛ motꝭ ē deuenire ad pᵐ mouēs qð mouet͛ a ſeipſo. ꝛ hec ē 16ᵃ ꝯ de ãnexis q̄ ſic itelligit͛ ꝙ inter mouētia q̄ mouent͛ ē deuenire ad pᵐ mouens qð nō mouet͛ ab alio: ſed a ſeipſo. ꝛ illð dī pᵐ mouēs i gn̄e. ſꝫ nō ē pᵐ mouēs ſimpl'r. hec ꝯ ꝓbat͛ dupᶜ. ꝛ p ſic. Oīs motoꝛ q mouet͛ aut mouet͛ a motore extriſeco aut a ſeipſo. ſi 2ᵒ mō hētur ꝓpoſitū. ſ. ꝙ talis motoꝛ ē pᵐ mouēs de nūo motoꝝ q mouētur. ſi v̍o mouet͛ ab extriſeco. ꝛ cū illð mouēs extriſecū moueat͛ opꝫ ꝙ aut moueat͛ a ſe uel ab alio. ſi a ſe hētur ꝓpoſitū. ſi ab alio opꝫ ꝙ illð aliō moueat͛. ꝛ q̄redu ē de illo ſic pꝰus: ꝛ cū nō ſit ꝓcedē i ifiᵐ opꝫ tandē deuenire ad aliquē motorē q mouet͛ ex ſe. ꝛ ille ē pmꝰ motoꝛ. ſ. de nūo eoꝝ q̄ mouent͛ ex ſe. vñ ꝯᵗᵒʳ format illā rōnē ꝯgregādo ꝓpōnes ex qbꝰ h̄ arguit i duobꝰ ſill'is hypotheticis q̄rū vnꝰ ē diſiūꝰ ꝛ aliꝰ ꝯſtitutiuꝰ ꝛ ꝯcludit ex h̄ illð qð itēdit ꝯcludē. Et ē ꝙ oīa q̄ mouētur i loco reducunt͛ neceſſario ad motū ex ſe. ꝛ ē pᵐ mouētiū q̄ mouent͛. Primꝰ igr̄ ſill's ē tal'. Oīs motoꝛ q mouet͛ aut mouet͛ a ſe. aut a motore extriſeco. ſi a motore extriſeco. ꝛ ille motoꝛ extriſecꝰ aut mouet ita qð nō mouet͛. aut mouet ꝛ mouet͛. ſed ipoſſe eſt ut moueat͛ a motore extriſeco q nō mouet͛. ḡ ē nec̄e ut moueat͛ a motore moto. ꝛ. d. ꝯᵗᵒʳ ꝙ illð qð mouet͛ ab extriſeco ē ipoſſe ut moueat͛ a motore q nō mouet͛ niſi p accn̄s. ḡ nec̄e ē ut moueat͛ a motore moto. ꝛ ille ē pmꝰ ſill's. Ex q̄ ſill'o hēmꝰ ꝙ oē qð mouet͛: mouet͛ ab alio. i. ab extriſeco. ꝛ ſic nec̄e ē ut moueat͛ a motore moto. 2ꝰ v̍o ſill'ꝫ ꝯſtitutiuꝰ ē tal'. Oē qð mouet͛ a motore extriſeco mouet͛ a motore moto ꝛ cū pᵐ ſit ſeqt͛ ꝙ poſtremū ſit. ꝛ cū pᵐ nō ſit ſeqt͛ ꝙ nullū poſtremū ſit nec meᵐ. ꝛ ſic ſeqt͛ ꝙ ipoſſe ē ꝙ media ſint ifinita. ſ. ꝙ motū ſp moueat͛ ab alio extriſeco. ꝛ illð mouēs ēt moueat͛ ab alio extriſeco: ꝛ ſic in ifiᵐ. ḡ cū oē mouēs extriſecū moueat͛: ꝛ nō ē ꝓcedē i ifiᵐ i mouētibꝰ ꝛ motꝭ ab extriſeco. ḡ i mouētibꝰ ꝛ motꝭ nec̄e ē deuēire ad mouēs qð mouet͛ ex ſe. Uñ ille ē ſill's quē ꝯᵗᵒʳ uocat ꝯſtitutiuū. ſ. ꝙ nō oē mouēs motū mouet͛ a motore extriſeco. qꝛ ſic ꝓcederet͛ i ifiᵐ i mouētibꝰ ꝛ motꝭ. ꝛ i talibꝰ nō ē ꝓceſſus i ifiᵐ. ḡ opꝫ tādē deuenire ad motorē motū ex ſe. ꝛ ille motoꝛ ē pmꝰ motoꝛ i illo ordīe. maioꝛ huius rōnis pꝫ p h̄. qꝛ mouēs extriſecū nō mouet niſi moueat͛. qꝛ mouēs extriſecū nec̄io ē corpꝰ. ſꝫ nullū corpꝰ mouet ſꝫ locū niſi moueat͛. ḡ ꝛ ē. mioꝛ ãt ꝺcl'at p h̄. qꝛ ſi i mouētibꝰ ꝛ motꝭ eēt ꝓceſſus i ifiᵐ nō eēt pᵐ mouēs. ꝛ ſi nō eēt pᵐ mouēs nō eēt poſtremū mouēs. nec ēt meᵐ mouēs. ꝛ ſic nullū eēt mouēs: qð ē ipoſſe. ḡ i mouētibꝰ ꝛ motꝭ nō eēt ꝓcedē i ifiᵐ. Notādū ē ꝙ ꝯᵗᵒʳ h̄ ſill'm hypotheticū diuiſū uocat argᵐ fūdatū ſup locū a diuiſiōe ut cū arguit͛ a diſiūctiua hñte duas ptes tm̄ cū negatione

dd ij

vniꝰ ptis ad aliā ptē. aut a diſiūctiua hñte plures ptes cū negatiōe oīuꝫ pnū p̄ter vnā ad illā ptē ſeu ad pōnē illiꝰ ptis. ⁊ p ſilr̄ ꝯſtitutiuū itelligit argͫ i q̄ nō fit reductio ad deſtruēdū aliquā ptē pusꝰ ac-ceptā i argumēto. ¶ Intelligēdū ꝙ pħs h̄ oñdit ꝙ ē deuenire ad pͫ mouēs i gñe. i. ꝙ i mouētibꝰ ⁊ mot̄ ē deuenire ad pͫ mouēs motū. ⁊ illō ē motū ex ſe mouēs ⁊ ꝓpō ſup quā fūdaſ ē hᷓ. ſ. ꝙ oē qō mouet̄ i loco a motore extriſeco mouet̄ a motore moto: qm̄ ois motor extriſecꝰ ē motor corporeꝰ ſed motor corporeꝰ nō mouet in loco niſi moueat̄. ¶ Intelligēdū ē ꝙ motor icorpeꝰ ē motor itriſecꝰ oē eni ꝙ mouet̄ a motore q̄ nō diuidit̄ ab eo ſm locū ul' ſitū mouet̄ ab intriſeco ⁊ dicitur moueri a ſe ut qꝛ aia aialis non hēt ſitū diſtinctū ab ipō aiali. iō aial motū a ſua aia dr̄ moueri a ſe ⁊ ab itriſeco.

¶ Ampliꝰ āt ⁊ ſic ipāꝫ hāc eādē rōnē ē aggredi. oē eni mouēs aliqd qdē mouet ⁊ aliq̄. Aut eni ſeipō mouēs mouet: aut ab alio: ut hō ipē: aut baculo. aut uētꝰ ꝓiecit aut ipē: aut lapis quē mouit. Impoſſe āt ē mouē ſine ipō mouēte ⁊ agēte id q̄ mouet. Sꝫ ⁊ ſi qdē ipꝫ ſeipō mouet: nō neċe ē aliō eē q̄ mouet. Si v̄o ſit alteꝝ id quo mouet: ē aliqd qō ſꝫ ſeipm̄ mouebit: nō q̄dā alio: h̄ ſeipō: aut i īfinitū abibit. Si ḡ qō mouet̄ aliqd mouet: neċe ē ſtare ⁊ nō i īfinitū ire. Si eni baculus mouet: eo ꝙ mouet̄ a manu ⁊ manꝰ mouet baculuꝫ: Si aūt ⁊ hāc aliō mouet. ⁊ hāc alteꝝ aliqō mouēs: Cū itaqꝫ aliq̄ moueat̄ ſp altē rū neċe ē priꝰ ipꝫ ſeipꝫ mouēs. Si igit̄ mouet̄ quidē h̄: nō aliō āt mouens ipm̄ neċe ipm̄ ſeipm̄ mouere. Quare ⁊ ſm hāc rōnem quod mouetur: aut mox ab ipō mouente mouebit̄: aut uenit aliqñ in hmōi.

¶ Scđo pbat̄ eadē ꝯ p rōnē hñtē qñ eādē vī cū rōne ṗcedēti. p̄ tñ pħs ṗmittit ea i qbꝰ ſtat vis rōnis q̄ ſūt duo. pͫ eſt ꝙ oē qō mouet aliqd aut mouet ipm̄ p ſe ſine ⁊ iſtro. aut cū iſtro. 2ͫ qō pħs ṗmittit ē ꝙ iſtr̄ꝫ nō mouet ſine illo qō mouet iſtr̄ꝫ. Ex h̄ ḡ ꝯcludit̄ ꝙ i mouētibꝰ ⁊ mot̄ eſt deuēire ad pͫ mouēs qō mouet̄ a ſeipō. rō ḡ foꝛat̄ ſic. Si nullū mouēs mouēt ex ſe. ſꝫ qōlibet mouēt ut iſtr̄m nō eēt dare iſtr̄ꝫ ab aliq̄ mouēte ſeipꝫ. ſꝫ qōlibet iſtr̄ꝫ moueret̄ ab alio iſtro. ⁊ ſic i mouētibꝰ iſtralibꝰ eēt ꝓceſſus i iñͫ. qō ē ipoſſe: qꝛ ſic nō eēt mouēs p̄mū nec p ꝯñs extremū nec meͫ. qō ē ipoſſe. ḡ ⁊ illud ex q̄ ſeqtur. ſ. ꝙ nullū mouēs mouet ex ſe: ꝯña ꝓbat̄ ꝓbatiōe exēplari. qꝛ ſi lapis mouet̄ a baculo: ⁊ baculꝰ a manu ⁊ manꝰ ab hoīe ⁊ hō ab alio iſtro ⁊ illō ab alio. ⁊ nō p̄t duci ad aliqō pͫ p ſe mouēs: tē ꝓcedēt̄ i iñͫ. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ſi nullū eēt mouēs ex ſe ſꝫ qōlibet mouēs moueret̄ ut iſtr̄ꝫ ꝙ i mouētibꝰ ⁊ mot̄ eēt ꝓceſſus i iñͫ. Uñ ꝯ. o. h̄. ꝙ ſi oē mouēs moueat ut iſtr̄ꝫ tūc eēnt īfinita iſtra. ⁊ cū fuerit īfinita iſtra nō erit motor q eis utat̄. qō ē ꝯ poſitū. hᷓ ꝯ. ¶ Nōndū eſt h̄ ꝙ illa rō 2ᵃ nō differt a pᵃ niſi i mō utēdi ꝓpōnibꝰ. ⁊ ē dupx dīa inter hāc rōnē ⁊ pᵃˢ. Pria dīa ſꝫ ꝯ ē ꝙ i pᵃ rōne pōit ꝙ motor ſit i duobꝰ modis. ſ. pmꝰ ⁊ medꝰ. in 2ᵃ v̄o dcl'atiōe pōit ꝙ oē qō mouet aliqd aut mouet cū iſtr̄o aut mouet ſine iſtr̄o. i pᵃ dcl'atiōe pōit ꝙ motor medꝰ nō mouet ſine mouēte p̄. i 2ᵃ v̄o dcl'atiōe loco huiꝰ pōnis pōit ꝙ iſtr̄ꝫ nō mouet ſine mouēte iſtr̄ꝫ. 2ᵃ āt dīa iter iſtā 2ᵃˢ rōnē ⁊ pᵃˢ ē. qꝛ i pᵃ rōne ꝓcedit̄ aſcēdēdo a motu ad motorē. ṗmittit eni i pᵃ rōne ꝙ oē qō mouet̄: mouet̄ ab alio. ⁊ illud a q̄ mouet̄: mouet ꝑ ſe ul' ꝑ aliō pͫ mouēs qō ē ꝓcedē aſcēdēdo. ſꝫ i hac 2ᵃ rōne ꝓcedit dſcēdēdo. ṗmittit eni ꝙ oē mouēs mouet aliō ⁊ h̄ a ſe ipō ul' ab alio inferiori mouēte: ut cū hō mouet lapidē p ſeipꝫ ul' p baculū: ⁊ uētꝰ ꝓijcit aliqd ad t̄rā aut ſuo īpulſu aut ꝑ lapidē quē mouet. ⁊ ſic ꝓcedit deſcēdēdo. ut dnt moderni expoſitores ꝙ pħs pōit exͫ de uēto. Et ꝯ q̄rit h̄ de uēto utꝝ ſit de nūo eoꝝ q̄ mouet̄ ex alio aut de nūo eoꝝ q̄ mouet̄ nālit̄. ⁊ ſilr̄ de motu ferri ad magnetē. ſ. utꝝ ferrū moueat̄ ex ſe h̄ motu ul' ex alio. ⁊ ſoluit dicēs ꝙ māifeſtū ē ꝙ uētꝰ ē de nūo eoꝝ q̄ mouet̄ nālit̄. qꝛ nō mouet̄ niſi a gñante ipꝫ. Et ſilr̄ ferrū ē de nūo eoꝝ q̄ mouet̄ nālit̄. qꝛ nō mouet̄ a magnete niſi p alt'ationē quā acq̄rit a magnete. aut a remouēte ꝓhibēs. ⁊ iō qñ cōplexio magnetꝭ trāſmutat̄ non attrahit h̄ ſic accidit qñ ꝯfricat̄ cū aleis ut dr̄. ⁊ h̄ manifeſtū eſt in lapide. qꝛ non attrahit paleas anteq̄ hoc fiat. hec ꝯ.

¶ Ad dcā āt ⁊ ſic itēdētibꝰ ꝯtigēt eadem hᷓ. Si eni ab eo q̄d mouet̄: mouet̄ oē q̄d mouet̄ aut h̄ rebꝰ exiſtit ſꝫ accñs: ut moueat qdē q̄d mouet̄. nō tñ ꝑ id q̄d mouet ipꝫ aut nō: h̄ p ſe. Priͫ qdē igr̄ ſi ſm accñs: nō neċe ē moueri q̄d mouet̄. Si āt h̄ ē: māifeſtū ꝙ ꝯtigit aliqñ moueri nihil eoꝝ q̄ ſūt. Nō eni neċe ē accñs: h̄ ꝯtingit nō eē. Si ḡ pōamꝰ poſſe eē nullū ipoſſe accidit: fl'ꝫ āt fortaſſis. Motū āt ipoſſe ē ñ eē. Oñſū eni priꝰ ē h̄ qm̄ neċe ē motū ſp eē.

¶ Hec ē 3ᵃ po pñ huiꝰ capl'i. i q̄ pħs oñdit ꝙ nō ē neċe oē mouēs moueri ⁊ ꝯtiet duas ptiᶜᵒ qꝛ i pᵃ pōit q̄ſdā diſiōnē ⁊ ōſtruit alteꝝ mēbrū diſiōis. i 2ᵃ āt ibi [At v̄o ſi nō ſꝫ accñs.] iprobat aliō mēbrū. In pᵃ igit̄ ptiᶜᵃ huiꝰ ptis pħs pōit talē diſiōnē. ſ. ſi eēt neċe ꝙ oē mouēs moueret̄. aut ḡ h̄ eēt i rebꝰ p accñs. ſ. ꝙ mouēs iquātū mouēs moueat̄. ſꝫ ꝙ h̄ accidit ſibi. aut h̄ ē i rebꝰ p ſe ita ꝙ mouēs iquātū ē mouēs moueat̄. deide pħs ōſtruit pmū mēbrū p tres rōnes ꝓbādo ꝙ nō ē neċe ꝙ oē mouēs moueat̄ p accñs: ⁊ hᷓ ē 17ᵃ ꝯ de ānexis q̄ ꝓbat̄ tripl'r. ⁊ ſꝫ h̄ hᷓ ptiᶜᵃ hēt tres ptes q̄ i ſuis locis patebunt. Pria igr̄ ꝯ ꝓbat̄ ſic. ſi eēt neċe ꝙ oē mouēs moueat̄ p accñs. ⁊ qō ē p accñs p̄t nō eē. ḡ poſſe ē ꝙ nullū mouēs moueat̄. ſi ḡ ſit neċe oē mouēs moueri p accñs: ſeqt̄ qō poſſe eſt ꝙ nullū mouēs moueat̄. ⁊ ſi nullū mouēs mouet̄: nulluꝫ mouēs mouet. ⁊ tūc ſeqt̄. nullū mouēs mouet. ḡ nullus motꝰ ē. ḡ ſi neċe ē ꝙ oē mouēs moueat̄ p accidēs ſeqt̄ ꝙ poſſe ſit aliqñ ꝙ nullus motꝰ ſit. ꝯñs ē ipoſſe. qꝛ ꝓbatū ē i pñº huiꝰ octaui ꝙ neċe ē ſp motū eē. ḡ añs ē ipoſſe. ſ. neċe ē oē mouēs moueri p accñs. Uñ illa rō p̄t fieri de p̄ motore ꝓbando ꝙ nō ē neċe pͫ motorē moueri p accñs ad h̄ ꝙ mo-

neat.q: qȝ ē p accñs pōt nō eſſe. ſi igr̄ p̄m⁹ motor moueaṫ p accñs ſeqṫ q̄ p̄t nō moueri. ⁊ ſi nō moueaṫ nō mouet p poſitū.q: neċe ē q̄uis p accñs p̄mū motorē moueri.ḡ ē poſſe q̄ p̄m⁹ motor nō moueat:q: ſi nō moueṫ nō mouet p poſitū . cuȝ ḡ oīs mot⁹ ſit a motore ſeqṫ q̄ poſſe ē i aliq̈ hora nihil moueri:ſȝ h̄ ē ipoſſe:ḡ ⁊ illō ex q̄ ſeqtur.ſ.q̄ neċe ē p̄m motorē moueri p accñs. Et itellige q̄ h̄ p accidēs accipiṫ ſm q̄ diſtiguiṫ ȝ neċiū. ⁊ nō accipiṫ p ut diſtiguiṫ ȝ p ſe. ⁊ ȝ p. ⁊ q: mlta ſūt p accñs diſtiguēdo p accñs ȝ p ſe ⁊ ȝ p q̄ ſunt neċia. h̄ eni p poſitio.aial eſt hō.eſt p accñs diſtiguēdo p accidens contra per ſe.tamen eſt neceſſaria.

C Et rōnabiliṫ h̄ accidit. Tria eni neċe ē eē qȝ moueṫ:⁊ mouēs:⁊ q̄ mouet. Qȝ qdē igiṫ moueṫ:neċe qdē moueri. Mouē āt nō neċe ē:ſȝ q̄ mouet:⁊ mouē:⁊ moueri. Cōicāt eni ſil h̄ ⁊ ſȝ idē exñs ei qȝ mouetur. Māifeſtū āt ē i mouētib⁹ ſȝ locū. Tāgē eni neċe adīuicem:ſiċ uſq̄ȝ ad aliqd. Mouēs āt ſic ut ſit.nō q̄ mouet imobile.

C Hec ē 2ᵃ ps p̄ᶜ ptiᶜˡᵉ 3ᵉ ptis p̄ñˡⁱˢ hui⁹ ca.i q̄ pōiṫ 2ᵃ rō phūs q̄ nō ē neceſſe oē mouēs moueri p accidēs.p̄ tn̄ phs p̄mittit qȝdā neċiū.d.q̄ tria attribuunṫ motui. ⁊ narrat qȝ ē ppriū vniuicuiq̄ȝ illoꝝ. ⁊ diċ q̄ illa tria attribuūtur motui.ſ.mouēs ⁊ motū ⁊ illō p qȝ mouēs mouet.v.g. In aiali motor ē aia.illō p qȝ motor mouet ē muſculus ſiue calor nālis.motū eni ē corp⁹ aial'. ⁊ narrat phs q̄ ſūt ppria vniuicuiq̄ȝ illoꝝ.d.q̄ ppriū ē moto ut moueaṫ ſȝ nō ē neċe q̄ moueat.ē eni ȝuenire ad aliqȝ motū qȝ nō mouet.aliṫ eēt pceſſus i iñᵐ. Illi vō qȝ p ſe mouet ē ppriū q̄ moueat ⁊ moueaṫ.qm̄ illud p qȝ p̄m⁹ motor mouet.mouet poſtremū motū . ⁊ ēt moueṫ:q: tāgit poſtremū motū ⁊ nō p̄t tāgē ipȝ niſi moueaṫ i ſcḋo ipm. Uñ illō per qȝ mouēs mouet moueṫ a p̄ mouēte ⁊ mouet poſtremū motū. Ex his igiṫ appet q̄ ppriū ē mouēti q̄ moueat ſiċ ē ppriū moto q̄ moueaṫ. ⁊ .d. phs q̄ illō ē māifeſtū i motib⁹ ſȝ locū.ſ.q̄ illō p qȝ motor mouet moueṫ. ⁊ .d.h̄ ȝˡᵒʳ q̄ phs diċ h̄. nā illō p qȝ alṫat p̄m alterās exiſtimaṫ i plib⁹ nō alṫari.ſiċ ſol calefaċ aerē mediātib⁹ corpib⁹ celeſtib⁹ ⁊ nō calefaċ iſta.h̄ ȝˡᵒʳ. Scire tn̄ debes q̄ alterās aliquod diſtās per medium alterat illud mediū nō tn̄ ſemper ſm eandem alterationem in ſpecie.

C Qm̄ āt videm⁹ ultīᵐ qȝ moueri qdē p̄t: mot⁹ āt p̄nᵐ nō hēr: ⁊ qȝ moueṫ qdē ab alio ⁊ nō a ſeip̄o:rōnabile ē. ut nō neċiū dicam⁹. ⁊ tertium eē quod mouet qdem cum ſit immobile.

C Iſtis ſuppoſitꝭ.vȝ.q̄ nō ē neċe oē mouēs moueri ⁊ q̄ illō p qȝ motor mouet:⁊ moueṫ: phūs faċ rōnē h̄ mō. Q̄ñcūq̄ȝ aliq̈ accñtaliṫ ȝiūguṫ ſi vnū illorū p̄t iuēiri p ſe:ēt reliquū p̄t repiri p ſe ſine alio. ſȝ mouēs ⁊ motū accñtaliṫ ȝiguṫ. ⁊ vnū eoꝝ.ſ.motū p̄t repiri p ſe.ē eni aliqȝ motū nō mouēs.ḡ reliquū.ſ.mouēs p̄t repiri p ſe.ḡ ē repire aliqȝ mouēs nō motū. ⁊ p ȝñs nō eſt neċe q̄ omne mouēs moueatur per accidens.

C Uñ Anax. diċ recte itellectū ipaſſibilē:iquiēs ⁊ imixtū eē.qm̄ qdē mot⁹ p̄ncipiū facit eſſe.ſic eni utiq̄ȝ ſolū mouebit:cum ſit imobilis ⁊ imperabit:cū ſit imixtus.

C Hec ē 3ᵃ ps p̄ᶜ pticle 3ᵉ ptis p̄ñˡⁱˢ h⁹ ca.i q̈ 3ᵒ pbaṫ eadē ȝ p teſtimōiū Anax.q poſuit itellectū eē ipaſſibilē imoˡᵉᵐ ⁊ imixtū. Ana.eni poſuit itellectū eē p̄m mouēs. ⁊ iō poſuit itellectū eē imoˡᵉᵐ.q: p̄mū mouēs dȝ eē imoˡᵉ. ⁊ poſuit itellectū q ē p̄m mouēs imixtū eē.q: ſic ſolū pot'it mouē ⁊ ipare abſq̄ȝ h̄ q̄ moueaṫ. Si eni eēt mixt⁹ oportēt q̄ moueret ad motū illi⁹ cui cōmiſcereṫ.ſic igr̄ pȝ p teſtimonium Ana.q̄ nō ē neċe oē mouēs moueri.q: itellect⁹ ſȝ eū q ē p̄m mouēs nō moueṫ cū ſit ipaſſibil' ⁊ imixt⁹

C Intelligēdū ē q̄ ȝˡᵒʳ circa 2ᵃᵐ rōnē q̄ ē illa q̄ cōtigit iuēire mouēs ⁊ motū ſil' ⁊ ē.diċ ſic. qm̄ cū aliqd fuerit cōpoᵐ ex duob⁹ oppoſitꝭ q̄rū utrūq̄ȝ exiſtit p ſe. ⁊ alteꝝ iſtoꝝ fuerit ſepatū a reliq̄ neċe eſt ut reliquū ſit ſepatū.v.g.tra ⁊ aq̄ ſi ſil' i mixto:tn̄ utrūq̄ȝ coꝝ exiſtit p ſe:ſȝ q̄ neutꝝ ſit neċiū i eē aliꝰ pȝ.q: ſi aq̄ fuerit abſtracta a tra qȝlibet eoruȝ exiſtet p ſe.h̄ ȝˡᵒʳ. Uñ vī q̄ ȝˡᵒʳ itelligat q̄ ſi aliq̄ ſbe p ſe exñtes pñt iuēiri ſil'. ⁊ vna p̄t iuēiri p ſe ſepata ab alia.reliq̄ p̄t p ſe exiſtē nō ȝiūcta cū alia. ita ē de p̄ motore ⁊ ultio motō.qm̄ utrūq̄ȝ ē ſba p ſe exñs. ⁊ p h̄ ſoluūṫ due iſtātie q̄ videṫ ȝ illū modū arguēdi.p̄ᵃ ē q̄ ſba ⁊ accñs ſil' iuēiunṫ ⁊ ſba iuenīṫ ſine accñte.igr̄ accñs p̄t iuēiri ſine ſba. 2ᵃ iſtātia ē.mā p̄ᵃ ⁊ foīa ſbal' iuēiunṫ ſil'.ſȝ foīa p̄t eē ſine mā.igr̄ mā p̄t eē ſine foīa. Solō igr̄ pȝ p h̄.q: phs arguit de ſbis i actu. ⁊ p̄ᵃ iſtātia ē de ſba ⁊ accñte ⁊ iō nō tenet. 2ᵃ iſtātia ſolūiṫ p h̄.q: arguiṫ de ſbis q̄ꝝ vna ē i actu ⁊ reliq̈ i pō. ⁊ de talib⁹ nō tenet argūᵐ phi ſȝ de ſbis q̄rū utraq̄ȝ ē i actu. Aliṫ p̄t ēt dici.ſ.q̄ phs ſic itelligit.vȝ.q̄ ſi aliq̈ iueniant ſil' q̄ꝝ neutꝝ ȝpēdet ab alio.aut q̄rū vnū plus depēdet a reliq̄ q̄ȝ eȝ.ſi illō qȝ magis depēdet poſſit eē ſine reliq̄.ſeqṫ q̄ illō qȝ min⁹ ȝpēdet a reliq̄ pōt eē ſine reliq̄:ſȝ nō opȝ q̄ ſi illō qȝ min⁹ depēdet poſſit eē p ſe:q̄ illō qȝ magis ȝpēdet poſſit eē ſine reliq̄: ⁊ q: motū magis depēdet a motore q̄ȝ mouēs a motō:iō ad h̄ q̄ motū poſſit iueniri ſine mouente:ita q̄ aliqd ſit motū ⁊ nō mouēs ȝcludit phs q̄ ē iuenire mouēs nō motū. Et p h̄ pȝ ſolō ad iſtātias iductas ȝ modū arguēdi.qm̄ accñs magis depēdet a ſba q̄ȝ ſba ab accñte. ⁊ ideo ſi accñs poſſit eē p ſe:ſeqṫ q̄ ſba poſſit eē p ſe ⁊ nō eȝ. ⁊ ēt q: mā p̄ᵃ magis depēdet a foīa q̄ȝ eȝ.iō ſi mā p̄ᵃ poſſit p ſe exiſtē.ſeqtur q̄ foīa poſſit p ſe exiſtē. ſȝ nō ſeqṫ eȝ. Pȝ ēt ad rōnē q̄ aliq pbāt q̄ p̄ᵃ cā nō p̄t itelligi ſiue q̄ i entib⁹ ē aliqd itelligēs qȝ nō pōt itelligi.q: ȝtigit iuenire aliqd qȝ ē ſil' itelligēs ⁊ itellectū cuiuſmodi ē hō uł āgelus. ⁊ aliqd qȝ eſt ita itelligēs q̄ nllō⁹ ē itellectū.ḡ ē iuenire aliqd qȝ ē itellectū: ⁊ nllō⁹ itelligēs.ȝñа pȝ.q: ſic arguit phs Dicēdū q̄ nō ſeqtur:nec ſic arguit phūs.q: itelligere magis dependet ab itellecto q̄ȝ itellectū ab itelligente.q: itellectū ē mēſura itellect⁹:ſicut ſcibile eſt menſura ſcientie.ut patet 5ᵒ methaᶜᵉ.

C At vō ſi nō ſm accñs:h̄ ex neċitate mouet mouēs:niſi āt moueaṫ nō utiq̄ȝ mouet:neċe ē mouēs ſi moueṫ: aut moueri ſic:ut ſm eādē ſpēȝ mot⁹:aut ſȝ alteraȝ. Dico āt q: aut calefaciēs ⁊ ipȝ calefieri: ⁊

ſanās ſanari: ⁊ ferēs ferri: aut ſanās ferri. ferēs aūt augeri. hꝫ manifeſtū: qm̄ ipoſſe. opꝫ eni uſqꝫ ad ididua vidētē dicē: ut ſi aliquis docet geometrizare hoc doceri geometrizare idem: aut ſi proijciat proijci ſcḋm eūdem modum ꝓiectiōis: aut ſic q̄dē nō. ſꝫ aliō ex alio gn̄e: ut q̄d fert augeri. Hoc aūt augēs alterari ab alio. ſꝫ aūt alterās ſcḋm quēdā moueri motū. Sꝫ neceſſe eſt ſtare. Finiti eni ſūt mot⁹. Iterū ꝫ āt reflectē ⁊ alterās dicē ferri: idē facē ē. ⁊ ſi mox dicat ferēs ferri: ⁊ docēs doceri.

C Hec ē 2ᵃ ꝑticl'a 3ᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡᵉˢ hui⁹ capli i q̄ pħs deſtruit aliō mēbꝛuꝫ diuiſiōis. vn̄ cū ꝑbūs ꝓbauit q̄ nō oē mouēſ mouet ꝑ accn̄s ꝓbat q̄ nō oē mouēſ mouet ꝑ ſe. ⁊ hec ē 18ᵃ ꝯ de āneriſ q̄ ſic itelligitur. Q̄ nō oē mouēs mouet ꝑ ſe. i. q̄ nō oē mouēs inquātū ē mouēſ mouet ꝑ ſe. ſic q̄ nō ē neċe q̄ ſi aliq̄d moueat q̄ ꝑꝑ hꝫ moueat. hec 18ᵃ ꝯ ꝓbat ſic. Si oē mouēs mouet ꝑ ſe. aut ḡ mouet ſcḋm eādē ſpēm mot⁹ ſcḋ quā mouet. aut mouet ſcḋm aliā ſpēm mot⁹ q̄ ſcḋm illā ſcḋm quā mouet. v.g. aut mouet ſcḋm eādē ſpēm mot⁹ ſcḋm quā mouet. ſic q̄ calefaciēs calefiat: ⁊ ſanās ſanet ⁊c̄. aut mouet ſcḋm aliā ſpēm q̄ ē illa ſcḋm quā mouet. ut cū mouēs localr̄ moueatur motu alt'atiōis: ⁊ mouēs ſcḋm motū alt'atiōis moueat ſcḋm motū augmētatiōis: ⁊ ſic deīceps. Hec ē ergo rō. ſi omne mouēs mouet ꝑ ſe. aut igitur omne mouens mouetur per ſe ſcḋm eādem ſpēm mot⁹ ſcḋ quā mouet. ul' ſcḋ aliā ſpēs mot⁹. ſed nec ſic nec ſic. ḡ ꝯn̄s ē fl'm ꝓ utraqꝫ ꝑte. ḡ an̄s ē flꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſuti ꝯdictoriū ē uerꝫ. vꝫ. q̄ nō oē q̄ō mouet: mouetur ꝑ ſe. ſed q̄ utraqꝫ ꝑs ꝯn̄tis ſit fl'a. ꝓbat. ⁊ p̄ q̄ illa ſit fl'a. oē mouēs mouet ꝑ ſe ſcḋ eādē ſpēꝫ mot⁹. q: ſi ita eēt oē calefaciēs calefiēt: ⁊ oē ſanās ſanaret: ⁊ ferēs ferret. ⁊ deſcēdēdo ad ididua. hꝫ eſt ad ſpēs mot⁹ opꝫ q̄ ducēs duceret. ⁊ edificās edificaret. hꝫ ꝯn̄s ē ipoſſe. ⁊ ſic pꝫ q̄ ꝑs ꝯn̄tis ē fl'a. ſ. q̄ oē mouēs mouet ꝑ ſe ſcḋm eādē ſpēm mot⁹ ſcḋ quā mouet. Et q̄ 2ᵃ ꝑs ꝯn̄tis ſit fl'a. vꝫ. q̄ oē mouēs mouet ſcḋ aliā ſpēꝫ mot⁹ q̄ ē illa ſcḋm quā mouet. ꝓbat ꝑbūs ꝑ hꝫ. q: cū ſpēs mot⁹ ſint finite. tādē eēt reflexio ad ꝑmā ſpēm. ita q̄ ſeqtur q̄ oē mouēs quod mouet ſcḋm aliā ſpēꝫ ab illa ſcḋm quā mouet: mouebit ſcḋm eādē ſpēm mot⁹ ſcḋm quā mouet. q̄ō ē flꝫ. ⁊ iā reꝓbatū. ḡ nō ē neċe oē mouēſ moueri ꝑ ſe ſcḋ aliā ⁊ aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ſpe ſcḋ quā mouet. Vn̄ dicē q̄ oē mouēs mouet ꝑ ſe ſcḋ eādē ſpēm mot⁹ ē dicē ipoſſe. ⁊ dicē q̄ oē mouēs mouet ſcḋ aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ſcḋm quā mouet eſt dicere ficticium.

C Manifeſtū eni q̄d mouet ⁊ a ſuꝑi⁹ mouēte q̄d mouet oē. ⁊ magis a ꝑori mouētū. At ꝟo hꝫ ipoſſe eſt. Docēs eni accidit addiſcē: q̄ꝛ hꝫ q̄dē hꝛ: illō āt nō hꝛe ſciaꝫ neċiū ē. Ampli⁹ āt his magis irrōnabile qm̄ accidit eē oē motiuū mobile: ſiq̄dem ab eo q̄d mouet: mouet oē q̄d mouetur. Erit eni mobile ſic aliq̄s dicat: qm̄ ſanatiuū ⁊ ſanās ſanabile erit: ⁊ edificatiuum edificabile: aut mox: aut ꝑ pl'a. Dico autē ſic: ſi mobile q̄dēꝫ ab alio eſt oē motiuū: ſꝫ nō ſcḋ eūdēꝫ motū mobile q̄ mouet ꝓximū: ſꝫ ſcḋ alterꝫ ut ſanatiuū ⁊ diſciplinatiuū: ſꝫ hꝫ aſcendens ꝑueniet aliq̄n ad eandēꝫ ſpecieꝫ ſic dixim⁹ ꝑus. Hoc q̄dēꝫ igitur horuꝫ impoſſibile. aliud aūt figmentum eſt. Inconueniens enim eſt. alteratiuum ex neceſſitate eſſe augmentabile.

C Illā ꝯn̄tiā. ſ. mouēs mouet ꝑ ſe ſcḋm aliā ſpēꝫ mot⁹ ab illa ſcḋm quā mouet. ḡ mouet ſcḋm eādē ſpēm motus ſcḋ quā mouet. ꝓbat pħs ſic. Oīa mouētia mota reducūtur ad ꝑᵐ mouēs q̄ō ē cā oīuꝫ motuum mouētiū poſterioꝝ. Vn̄ oē mouēs motū mouet a mouēte q̄ō ē an̄ ipꝫ. cū ḡ ꝑᵐ mouēs magis moueat q̄ 2ᵐ opꝫ q̄ ꝑᵐ mouēs cauſet oē motū motuuꝫ poſterioꝝ. ḡ ſi ꝑᵐ mouēs mouet aliq̄ motu poſterioris mouētis opꝫ q̄ ille mot⁹ ſit a ꝑ mouēte. ⁊ ſic ꝑᵐ mouēs mouet illo motu ⁊ mouet illo eodēꝫ motu. ⁊ ita ſeqtur q̄ idē mouēs ſcḋm eādē ſpēꝫ motus mouet ⁊ mouet: ⁊ nō ſolū ſeqtur hꝫ: ſꝫ q̄ idē ſcḋ eūdē motū nūo mouet ⁊ mouet. vn̄ ſint. a. b. c. mouētia ſic oꝛdiata. ⁊ a. ſit ꝑᵐ illoꝝ mouētiū ⁊ moueat motu locali. ⁊ b. moueat motu augmētatiōis. ⁊ c. moueat. a. motu alt'atiōis: cū. a. q̄ō ē ꝑᵐ mouēs moueat illo motu q̄. c. mouet q̄ō ē poſteri⁹ mouēs. ſeqtur q̄. a. mouet illo motu q̄. c. ⁊ ēt. a. mouetur i illo eodē motu. vn̄ ſi fiat tal' reciꝓcatio. ſeqtur q̄ oē mouēs mouet eodē motu q̄ mouet. q̄ō ē ipoſſe. ꝯn̄a pꝫ. q: q̄cūqꝫ motu mouet poſteri⁹ mouēs eodē motu mouet ꝑᵐ mouēs. ⁊ ita ſi oē mouēs mouet ꝑ ſe: ſeqtur q̄ oē mouēs mouet eodēꝫ motu q̄ mouet. ſiue det' 2ᵃ ꝑs ꝯn̄tis ſiue ꝑᵃ. ſi eniꝫ det' ꝑᵃ ꝑs: tūc ſeqtur ſine medio q̄ alterans alt'at q̄n alt'at. ⁊ ſi det' 2ᵃ ſeqtur idē ipoſſe cū medio. vn̄ ſi det' q̄ oē mouēs mouet ſcḋ eādē ſpēꝫ mot⁹ ſcḋ quā mouet. ſeqtur ſtati ſine oī alio medio q̄ oē calefaciēs calefiēt: ⁊ oē docēs doceret: ⁊ q̄ ſanās ſanaret: ⁊ edificās edificaret. ſi det' q̄ oē mouēs mouet ſcḋm aliā ſpēm mot⁹ a ſpe ſcḋ quā mouet. ſeqtur idē ipoſſe cū medio. ſ. q̄ calefaciēs calefieret: ⁊ ſanans ſanaret: ⁊ edificans edificaret. Ex hꝫ ſeqtur q̄ cum motu quo mouens poſterius mouet cū eodem motu mouet mouens pꝛimum.

C Nō ḡ neceſſe eſt ſꝑ moueri q̄ō mouetur ab alio: ⁊ ab hꝫ q̄d mouet: ſtabit ḡ. Quare aut a q̄ẏeſcēte mouebit q̄d mouet ꝑmū aut ipꝫ ſeipꝫ mouebit. At ꝟo ſi opꝫ ꝯſiderare: utꝝ cā mot⁹ ſit ⁊ ꝑncipiū ipꝫ ſeipm mouēs: aut q̄d ab alio: illud oīs utiqꝫ ponet. Ipꝫ eni q̄dē q̄d ꝑ ſe eſt cā: ſꝑ ꝑri⁹ eſt eo q̄d ſcḋm alterum: ⁊ cum ipſum ſit.

C Hec ē 4ᵃ ꝑs ꝑncipal' hui⁹ ca. i q̄ pħs ꝯcludit ꝯneꝫ ꝑncipalr̄ itētā i hꝫ capl'o. q̄ ē. q̄ nō ē neċe q̄ oē mouēs moueat. ⁊ hec ē 19ᵃ ꝯ de āneris. hꝫ ꝯ ꝓbat ſic. Cū i mouētib⁹ ⁊ motꝭ nō ſit ꝓcedē i īfiᵐ: ut ꝓbatū ē 7ᵒ hui⁹. ⁊ ēt opꝫ tādē deuenire ad ꝑᵐ motū. tūc q̄rit de ꝑ moto. aut mouetur a motore moto. aut a motore q̄ nō mouet. ſi mouet a motore moto aut mouet a ſe ſeu ab itriſeco. ul' ab alio. ſ. a motore intriſeco. ſꝫ digni⁹ ē ut oēs ꝯcedūt q̄ illō q̄ō mouet

a ſe ſit p̄ᵐ p̄uᵐ. p̄ᵐ ḡ motū ſi mouet a motore moto opȝ ꝙ moueat a ſe ſiue ab itriſeco p̄n°. ſȝ ſiue p̄mū motū moueat a motore nō moto ſiue moueat a ſe ſp̄ ſeqtur ꝙ moueſ a motore nō moto. ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueat oino a motore nō moto. ſi enim mouetur a motore non moto omnino manifeſtū eſt ꝙ nō eſt neceſſe oē mouens moueri: ⁊ ſi moueat a ſe adhuc ſeqtur idē. q: ſi mouetur a ſe diuidiſ i duas ptes q̈rū vna ē mouēs ⁊ alia mota. Et nūc ē q̄rēdū de pte mouēte aut mouet uł nō. ſi nō: hētur ꝓpoſitū. ſ. ꝙ ē deuenire ad mouēs nō motū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē nec̄e oē mouēs moueri. ſi v̇o ps mouēs moueat aut mouet a ſe uł ab alio: ſi nō ab alio: tūc certū ē ꝙ mouet a ſe. ḡ tūc diuidiſ i duas ptes: q̈rū vna ē mouēs ⁊ alia mota. ⁊ arguendū ē ut pn̄ˢ: ⁊ ſic uł ē ꝓcedē i ifiᵐ i mouētibˀ ⁊ motꝭ ex ſe ut ꝓbatū ē. ⁊ h̄ ē ipoˡᵉ: uł ē deuēire ad aliqḋ mouēs nō motū. ſȝ nō ē ꝓcedē i ifiᵐ i mouētibˀ ⁊ motꝭ ut pȝ. ḡ ē deuenire ad aliqḋ mouēs nō motū. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueat. Un̄ iſta rō ſolū ꝯcludit ꝙ nō ē nec̄e ꝙ oē mouēs moueat ꝑ ſe. Nec plˀ ꝯcludit ipſa rō ut pȝ. q̈re q: ⁊c̄.

Uare hoc cōſiderādū ē accipienti q bus aliō p̄ncipiū ſi aliqd mouet ip̄ȝ ſcip̄m quō mouet: ⁊ ꝯȝ quē motū. Neceſſe igitur oē qḋ moueſ eē diuiſibile in ſemꝑ diuiſibilia. Hoc eni oñſū ē p̄us in ulībus de nā ꝙ oē q̄d ꝑ ſe moueſ: ꝯtinuū ē.

C Iſtḋ ē 4ᵐ capl'ȝ huiˀ ictatˀ i q̄ oñdiſ ꝙ i mouētibus ſe ē deuēire ad p̄ᵐ mouēs imoˡᵉ ꝑ ſe. ſ. qḋ nō moueſ ꝑ ſe. ad qḋ oñdēdū iquirit pħs de moto ex ſe ſ̄m ꝙ ē motū ex ſe quō ⁊ a q̄ moueſ. qm̄ ex hac ꝑſcrutatiōe deueniſ ad motore imobilē. Un̄ h̄ caplᵐ ꝯtinet duas ptes p̄nˡᵉˢ. qm̄ i p̄ᵃ deſtruunſ falſi modi qbˀ pōiſ aliqd mouē ſe. i 2ᵃ ibi ⌊ Qm̄ aūt mouet. ⌋ Exequiſ de mēbro uł mō v̇o q̄ aliqd mouet ſe. Pria ps ꝯtinet tres ꝑticłas. qm̄ i p̄ᵃ oñdiſ ꝙ nihil mouet ſe ꝑꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. in 2ᵃ ibi ⌊ Qm̄ āt nō ꝯtigit. ⌋ ꝓbaſ ꝙ nihil mouet ſe ꝑꝑ h̄ ꝙ utraqȝ ps mouētis ſe recipꝛoce mouet reliquā ptē. i 3ᵃ ibi ⌊ At v̇o neqȝ ip̄ȝ. ⌋ ꝓbaſ ꝙ nihil mouet ſcip̄ȝ. ꝑ ꝑ h̄ ꝙ vna ps mouet ſcip̄am. aut ex hoc ꝙ plēs ptes mouēt ſcip̄as. In p̄ᵃ igr̄ ꝑnˡᵃ huiˀ parꝭ pħs ꝓpōit p̄ itētionē ſuā. deide ponit qḋdā nec̄iū ad ꝓpoſitū. Deide ꝓpōit ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. Pꝛio igiſ pħs ꝓpōit itētionē ſuam. d. q̈re ad ꝯſiderādū ſi aliqd mouet ſcip̄m quō mouet ſcip̄ȝ. Iſtḋ eni ē aliō p̄nˡᵉ ad imobilitatē inueſtigādā p̄mi motoris. Cognito eni quō aliquid mouet ſe māifeſtū ē ꝙ p̄ᵐ mouēs ē imoˡᵉ. C Intelligēdū ē ꝙ pħs ꝑ aliō p̄nᵐ itelligit aliā viā deueniēdi ad cognitionē iſtiˀ cuiˀ notitia iquiritur. vna eniȝ via deueniēdi i cognitionē huiˀ. ſ. p̄ᵐ mouēs ē imobile ē ſcire ꝙ oē qḋ moueſ: moueſ ab alio. ⁊ ꝙ i mouētibˀ ⁊ motꝭ nō ē ꝓcedē i ifiᵐ. Alia v̇o via deueniēdi i cognitionē eiuſdē ē ſcire quō aliqd mouet ſe. Deide pħs ꝓponit qḋdā nec̄iū ad eiˀ ꝓpoſitū. d. ꝙ nec̄e ē ꝙ oē qḋ moueſ ſit diuiſibile i ſp̄ diuiſibilia. nā oñſū ē p̄uˀ ꝙ oē qḋ ꝑ ſe moueſ ē cōtinuū. ⁊ itelligit ꝙ ꝯtinuū eſt illḋ qḋ eſt diuiſibile in ſemꝑ diuiſibilia ſiue uere ſit ꝯtinuū ſiue ꝯtiguū.

C Impoſſe eſt igiſ ip̄m mouēs ſcip̄m penitꝯ mouē ip̄m ſcip̄m. Totū eni ferſ uniqȝ ⁊ feret ſ̄m eādē loci mutationē vnū cū ſit ⁊ iduiduū ſp̄e ⁊ alterabitur ⁊ alterabit. q̄re docebit uniqȝ ⁊ docebiſ ſił: ⁊ ſanabit ⁊ ſanabiſ ſ̄m eandem ſanitatem.

C Tertio pħs ꝓbat ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ꝓ cuiˀ itellectiōe ē ſciēdū ꝙ aliqd mouē ſe itelligiſ q̈druplr̄. ſ. uł rōne ip̄iˀ totiˀ. ut. ſ. q: totū mouet totū. uł rōne ptis. ſ. q: vna ps mouet ſe. 3° p̄t dici aliqd moue ſe q: vna ps mouet aliā. ⁊ h̄ pōt dupłr̄ itelligi. vno°. q: vna ps recipꝛoce moueaſ ab alia. ⁊ eꝯ. ita ꝙ utraqȝ ps moueaſ a reliq̈. alio° ſic. ſ. ꝙ vna ps moueat aliā. ſic ꝙ vna ps ſit tm̄ mouēs ⁊ alia tm̄ mota. Tria p̄ᵃ mēbꝛa motorū ſūt falſa ⁊ ſolū uiuᵐ ē uerꝝ. Pꝛio ḡ pħs deſtruit p̄mū mēbꝛū oñdēdo ꝙ nihil mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totuȝ mouet totū. ⁊ h̄ ē 20ᵃ ꝯ de āncꝛis q̄ ꝓbaſ dupłr̄. ⁊ p̄ ſic. Si aliqd mouēt ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. ſeqtur ꝙ totū mouēt ⁊ moueret ſ̄m eādē ſpēȝ motˀ. q: eodē motu totū mouēt ⁊ moueret. ſed h̄ ē icōueniēs. q: ſic trāſferēs trāſferret ⁊ alterās alt'areſ ⁊c̄. qḋ ē ſłm. ut pȝ ex p̄cedētibˀ. ḡ nō ē uerꝝ ꝙ aliqd mouet ſe ꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. C Intelligendū ꝙ ipoſſe ē aliqd mouē ſe. ita ꝙ totū ſit mouēs ⁊ totū ſit motū: loquēdo de motu vniuoco ubi. ſ. p̄nᵐ effectiuū motˀ ē eiuſdē ſpēi cū tmio motus. poſſibile tamē eſt ꝙ totū moueat totū motu equoco. q: ſ. p̄nᵐ effectiuū motus differt ſpecifice a termino motus ut patet in motu grauium ⁊ leuium.

C Amplꝰ determinatū ē: q: moueſ mobile. hoc autē eſt q̄d pō̄ moueſ non actu. Quod aūt eſt pō̄: uadit in actū. Eſt autē motˀ actˀ mobilis iperfectˀ: mouēs aūt iā actu eſt: ut calefacit calidū ⁊ oino generat hn̄s ſpēm. Quare ſiſ idē: ⁊ ſ̄m idē calidū erit ⁊ non calidū. Siłr autē ⁊ aliorū vnūquodqȝ quorūcūqȝ mouēs neceſſe eſt habere vniuocū. Hoc quidē igiſ mouet. illud aūt moueſ ip̄m ſcip̄m mouens.

C Scḋo ꝓbaſ eadē ꝯ ſic. Mobile ē tale i pō̄ an̄ actū q̈le ē mouēs i actu. moˡᵉ eni ē i pō̄. ut pȝ ꝑ diffōnē motˀ q̄ ē ꝙ motˀ ē actˀ entꝭ i pō̄ iquātū i pō̄. ſi igiſ aliqd mouet ſe ex h̄ ꝙ totū mouet totū. ſeqtur ꝙ aliqd ē tale i pō̄ an̄ actū q̈le ē ip̄ȝ i actu. nā ex eo ꝙ ē motū i pō̄ an̄ actū ⁊ ex eo ꝙ ē mouēſ i actu. ḡ idē eēt i actu calidū ⁊ i pō̄ calidū an̄ actū. ſȝ qḋ ē i pō̄ an̄ actū calidū nō ē calidū. ḡ idē ē calidū ⁊ nō calidū. qḋ ē ipoſſe. ḡ ē ipoſſe ꝙ aliqd mouet ſe ꝑꝑ h̄ ꝙ totū mouet totū. Et addit pħs ꝙ ſic ſeqtur. ſi calidū mouēt ſe ad calorē: ꝙ idē eēt calidum ⁊ nō calidū ita ꝙ de vnoqȝ alioꝝ q̈rūcūqȝ nec̄e ē hēre mouēs vniuocū. Si eni aliqd moueat ſe ita ꝙ totum moueat totū motu vniuoco tūc ſeqtur ꝙ idē ſit i actu ⁊ i pō̄ an̄ actū reſpectu eiuſdē. Et ex h̄ ꝯcludit ꝙ mouētis ſcip̄ȝ nec̄e ē ꝙ vna ps ſit mouēs ⁊ alia mota. ⁊ h̄ pȝ ex dictꝭ pħi ⁊ ꝯᵐᵗᵒʳ. Sed appet ꝙ pħs ꝑ hāc rōnē ſolū itelligit ꝓbare ꝙ totū moueat totū motu vniuoco. Motˀ aūt vniuocˀ ē ubi foꝛa q̄ ē p̄nᵐ actiuū motˀ ē eiuſdē ſpēi cū foꝛma ad quā ē motˀ. ⁊ illo° calefactio cāta a calido ē motˀ vniuocus. q: tał caliditas ē a calore ⁊ ad calorē. ⁊ ſic illud dcm̄ nō ē ꝯ opiōnē q̄ ponit ꝙ ḡuia ⁊ leuia mo-

reperiť in oib⁹ ult. ſequiť ꝙ eſt deuenire ad aliqđ mouēs ſeipſum cuius pars mouens erit imobilis q: non mouebitur a ſeipſa nec ab aliquo alio. ſicut enim ſolū eſt poſſe ꝙ aliquid moueat ſeipm̄ pmo.

Amplius ſiquidē tota ipſa ſeipſam mouet hoc quidem mouebit ipſius. illud autem mouebitur. ergo. a. b. a ſeipſa quidē mouebitur ⁊ ab. a.

Scđo pbatur idē. ſ. ꝙ pars mouēs nō mouet ſeipſam totā. ita ꝙ illa pars ſm ſe totā ſit mouēs ⁊ mota. q: illa pars que mouet ſe opꝫ ꝙ ſit diuiſibilis: ⁊ ꝙ vna pars ei⁹ ſit mouens ⁊ alia mota. ⁊ ſic illa pars ſimul mouebiť a duob⁹ mouētib⁹ ⁊ eque imediate. vñ breuiť illa eſt ratio ſi aliqđ totū mobile dicať mouere ſeipm̄. q: aliq̄ pars ei⁹ mouet ſe ipaꝫ totā. uocetur illa ps. a. b. tūc ſic. ſi. a. b. moueat ſe: ita ꝙ tota moueat totā. uł hoc erit per accñs uł per ſe. ſi per accidēs. ſed qđ eſt per accidēs contingit nō ee. erit deuenire ad aliqđ mouēs ſeipꝫ cui⁹ vna pars mouēs erit imobilis. ſi vo dеť ꝙ illa ps a. b. mouet ſe per ſe. cū oē mouēs ſe per ſeipꝫ diuidať in duo: quoꝝ vnū eſt per ſe mouēs: ⁊ aliđ per ſe motū. a. b. qđ mouet per ſe totū erit diuiſibile in a. qđ eſt per ſe mouēs: ⁊ in. b. qđ eſt per ſe motaꝫ. igiť. a. b. per ſe mouebiť a duob⁹ mouentib⁹ ſꝫ eūdē motū ⁊ eque imediatū. ſ. a ſeipſo toto ⁊ pte ipius. ſ. a. b. que dicit pars mouens: ⁊. b. que dř ps mota. Et intelligo ꝙ icōueniēs eſt idē moueri ſm eūdē motū ⁊ eque imediate a duob⁹ mouentibus totalib⁹. Et ad illđ icōueniēs deducit illa rō ꝙ. a. b. mouebiť a ſeipſo p̄ tanꝗ a motore totali. Notandū ſm ꝯ^{tem} ħ ꝙ phus hēt pbare hoc icōueniēs. ſ. ꝙ motū ex ſe cōponiť ex motore qui nō moueť ⁊ ex moto ⁊ nō ex moto ⁊ motore. ⁊ motore qui inatus eſt mouē ſe ut Plato dicebat ſicut dicit ꝯ^{tor} ⁊ alij expoſitores ut Alexāder ⁊ Themiſti⁹ qui iducūt demōſtrationē ſuper ħ. alio mō exiſtimādo ipſā eē breuiorē ⁊ certiorē demonſtrationē Ariſto. dicūt eñi ꝙ motū ex ſe nō pōt euadi a. ſ. cōtradicētib⁹. ſ. ꝙ diuidať in duas partes. ſ. in motorē non motū ⁊ in rē motā aut ut totū moueat totū. aut ut utraqꝫ ps moueat utranqꝫ partē. ſiue ut pars moueat totū. aut ut totū moueat partē ⁊ ducūt icōueniēs in q̄tuor mēbris eadē via: ⁊ eſt ꝙ motor eſt ipm̄ motū. Dicūt eñi ſi totū mouet totū erit mouēs idē cū moto qđ eſt impo^{le}. ⁊ ſi pars moueat totū tūc eadē pars erit in ea motor ⁊ motū. ſimilr̄ ſi utraqꝫ pars moueat utrāqꝫ partē. tūc utraqꝫ pars mouebit ſe non erit differētia in hoc ꝙ aliquid moueat ſe cū medio uł ſine medio. Similr̄ dicūt ꝙ ſi totū moueret partē. ſequereť ꝙ totū moueret ſe. Vñ ꝯ^{tor} dicit ꝙ hoc totū eſt error ⁊ deceptio. Et dicit ꝙ Ariſto. intēdit deſtruere illa mēbra ad ꝯfirmandū ſuā decłationē: q: aliqs pōt exiſtimare ꝙ motū ex ſe moueť aliquo duoꝝ modoꝝ. ⁊ nō arguit per locū a diuiſione deſtruēdo illa q̄tuor ⁊ ponēdo qntū. ⁊ iđ iduxit in vnoquoqꝫ illoꝝ cōcluſionē quā iduxit in pma demōſtratiōe. ⁊ ſi demōſtratio eēt fundata ſuper modū ꝯdictionis nō induceret cōcluſionē niſi ſemel. Intelligēdū eſt etiā ſm ꝯ^{tem} hic ꝙ Ariſt. nō deſtruit alia duo mēbra. ſ. ꝙ in pmo mouēte ſe pars mouet totū uel totū mouet ptē. q: nullus exiſtimat in pmo moto ex ſe ꝙ pars illi⁹ moti moueat totū aut ꝙ totū moueat ptē. Et poſtea dicit ꝙ non imaginabiť ꝙ pars moueat totū: aut ꝙ totū moueat partē niſi per accidēs: ⁊ illi duo modi qui ſunt per accñs ſunt manifeſti. ideo de eis non habuit curam phs ſed curauit deſtruere illos in quibus non apparet eos eſſe per accidens.

Quoniā aūt mouet aliud qdē q̄d mouetur ab alio: aliud autēꝫ cū ſit imobile ⁊ mouetur: aliud qdē mouens: aliud autē nihil mouens ipſū ſeipm̄ mouens neceſſe eſt ex immobili eſſe. mouēn autē ⁊ adhuc ex eo ꝙ moueť nō mouente autem ex neceſſitate: ſed qualiter euenit.

Deſtructis mēbris falſis ſꝫ que aliquid exiſtimatur mouē ſe: in hac pte que eſt 2^{a} ps pn^{lis} hui⁹ capłi exequiť Ari. de mēbro 5° qđ eſt ꝙ aliqđ mouet ſe ex ħ. q: diuidiť in duas ptes q̄rū vna mouet aliā oñdēdo ꝙ ptes hñt p̄^{m} motū ex ſe. ⁊ q̄liter ille ptes ſe hēant adinicē. Vñ ps iſta ꝯtinet q̄tuor pticulas q: in p̄^{a} phs pponit itētionē ſuā ⁊ oñdit ꝙ pmi mouētis ſe ſt due ptes tm̄: quarū vna ē mouēs ⁊ alia mota. In 2ª ibi[Contacta aūt utraqꝫ.]oñdit quō ille due ptes pmi mouētis ſe hñt adinicē. In 3ª ibi[Dubitationē āt hēt]mouet ⁊ ſoluit quādā diſtonē. In 4ª ibi[Māifeſtū igiť ex his.]ꝯcludit ex p̄dictis ꝯnē pncipałr itētā in ħ capło. In p̄^{a} g̃ pticula hui⁹ ptis phs pponit itētionē ſuā dicēs. ꝙ mouēs ſe diuidiť in duo quoꝝ vnū moueť ab alio. ⁊ illđ eſt mouēs imobile. ⁊ iteꝝ mo^{le} diuidiť in duo. q: qđdā eſt mobile qđ ēt mouet. ⁊ qđdā ē mobile qđ nihil mouet. opꝫ dicē ꝙ mouēs ſeipꝫ cōpōiť ex duab⁹ ptib⁹ q̄rū vna ſit mouēs imobilis. ⁊ alia moueatur ſic ꝙ nō ē nece ipaꝫ mouē aliā ptē. Intelligēdū ſꝫ ꝯ^{tes} hic ꝙ in moto p̄ ex ſe ps mota nō mouet aliā ptē. tñ in motis ex ſe que nō ſunt p̄^{a} mota per ſe bñ cōtigit ꝙ ps mota mouet aliam ptem.

Sit eñi. a. mouēs qdē. imobile āt. b. q̄d moueť ab. a. ⁊ mouēs q̄d eſt in quo. c.

Poſita itētione decłat q̄t ſūt ptes pmi moti ex ſe. ⁊ itēdit decłare ꝙ p̄^{m} motū ex ſe cōponiť ex duabus ptib⁹ tm̄. quaꝝ vna eſt mouēs tm̄ ⁊ alia mota tm̄ ſic ꝙ nō mouet aliquā aliā partē. Et hec eſt 23^{a} ꝯ de anuertis q̄ pbať ſic. Si aliqđ motū cōpōiť ex płib⁹ ptib⁹ q̄ꝫ ex duab⁹ q̄rū vna ē mouēs ⁊ alia mota ⁊ illđ motū nō ē p̄^{m} motū ex ſe. g̃ ex oppoſito ſequiť oppo^{m}. ſ. ſi aliqđ ſit p̄^{m} motū ex ſe. illđ motū nō cōponiť ex płib⁹ ptib⁹ q̄ꝫ ex duab⁹ q̄ꝝ vna ē mouēs ⁊ alia mota ⁊ nō mouēs aliquā aliā ptē illius pmi moti. pbatio añcedētis. ſ. hui⁹ cōditiōalis. ſi aliqđ cōpōiť ⁊ c̄. ſi deť aliqđ motū cōpoſitū ex pluribus ptib⁹ q̄ꝫ ex duab⁹ ſit illđ motū. a. b. c. ita ꝙ. a. moueat. b. ⁊. b. c. tūc ex quo. a. mouet. b. ablato. c. adhuc. a. mouet. b. g̃ totū cōpoſitū ex. a. b. c. nō fuit p̄^{m} motū ex ſe ex quo aliq̄ ei⁹ pte ablata reſiduū mouet. Et ſic ꝯtingit argue de quocūqꝫ alio moto cōpoſito ex płib⁹ ptibus q̄ꝫ ex duabus ut trib⁹ q̄tuor uel quinqꝫ pbādo ꝙ illud motū nō eſt pmū motū ex ſe. Nā uel toti cōpoſito ex plurib⁹ partibus cōpeteret pmo moueri a ſe mota 3ª parte. uel amotꝭ alijs ptib⁹ reſiduū nō moueret ſe. q: ſi aliqđ remoueť ab eo cui p̄ cōpetit remoueť a q̄libet alio ſi g̃ moueri a ſe p̄ cōpeteret. a. b. c. ſi. c. remoueať

ipſi.a.b.c.nō ineſt moueri a ſe.q2 iā nō eēt. ꝛ per ꝯñs nec ipſi.a.b.cōpeteret moueri a ſe.v̇.g. Si aīa mouet corp⁹ ꝛ corp⁹ baculū: ꝛ baculus lapidē nō pōt poni ꝙ cōpoſitū ex aīa ꝛ corpore: baculo ꝛ lapide ꝑ mouet ſe.q2 ſi auferant baculus ꝛ lapis.tñ reſiduū.ſ.cōpoſitū ex aīa ꝛ corpore mouet ſe.qa aīa mouet corp⁹. ꝛ ita totū mouet ſe.q2 vna ps mouet aliā. ꝛ ſic pꝫ ꝙ ꝑmū mouens ſeipm diuidit in duo.quorū vnū mouet ab alio ꝛ aliud mouet ꝛ eſt imobile ſic ꝙ pars mouēs eſt imobilis. ꝛ ps mota nō mouet aliā ptē totꝰ mouētis ſeipm. ꝯtingit tamē qñqꝫ ꝙ pars mota mouētis ſeipm moueat aliqd qđ nō eſt ps totꝰ mouentꝭ ſeipm.ſed nō mouet aliqd qđ ſit ps ꝑmi mouentꝭ ſeipm. ¶ Poteſt igit̄ illa rō formari iuxta textū ſic. ponat̄ ꝑma ps a.que ſit mouēs imobile.2ª v̇o ps ſit.b. ꝛ moueat̄ ab.a. ꝛ moueat tertiā ptē que ſit.c.q̄ ſic moueatur ꝙ nihil moueat qđ ſit ps mouentꝭ ſeipꝫ.nō eni pt dici ꝙ ſit deſceſus i īfinitū in ptibꝰ mouētis ſeipꝫ: q2 ſic mouēs ſeipꝫ nō eēt finitū.qđ eſt ipoſſe. ergo aliq̄ pars mouentꝭ ſeipm que eſt mota ꝛ nō eſt mouens aliā ptē mouētis ſeipm ꝛ illā dicimꝰ.c.ꝫ eni ꝯtingat per multa media q̄ ſūt mouētia ꝛ mota ꝑuenire ad ultimū motū qđ eſt.c.accipiamꝰ in loco omniū iſtoꝝ vnū mediū qđ ſit.b. Si igit̄ ħ totum a.b.c.mouebit ſeipm a q̄ toto ſi auferat̄ .c. adhuc illud totū.a.b.mouebit ſeipm. q2 vna eiꝰ pars eſt mouēs.ſ.a. ꝛ alia mota.ſ.b.qđ ſufficit ꝛ reqritur ad ħ ꝙ aliqd ſit mouēs ſeipm.ſed.c.nō mouet ſeipm nec aliā ptē ut ſupponit̄. Silr nec.b.c.mouet ſeipm ſine.a.q2.b.nō mouet niſi inquātū mouet̄ ab a.qđ nō eſt ps eiꝰ.ḡ relinqtur ꝙ.a.b. eſt ꝑmū ꝛ ꝑ ſe mouēs ſeipm. ꝛ ꝙ necē eſt ꝙ ꝑmū mouēs ſeipꝫ hēat duas ptes quarū vna ſit mouens imobilis ꝛ alia mota nō mouēs aliā ptē mouētis ſeipm: nec aliqd extrinſecū niſi ꝯtingēter. ¶ Sed ħ ſunt duo notāda. ꝛ vnū dubiū.ꝑ notādū eſt ꝙ pħs per ꝑᵐ motū ex ſe intelligit mīmū motū ex ſe: quo.ſ. minꝰ nō pōt moueri ex ſe.tale eni motū ex ſe habet duas partes tm̄ in actu.quarū vna eſt mouēs ꝛ alia mota tm̄.ſic ꝙ non mouet aliam partem. ꝛ hoc ꝓbatur per demonſtrationem pħi.ſ.ibi.

¶ Hoc aūt motū quidem .a.b. non mouens aūt nullū. Sīqdem eni ꝛ plura media uenit aliquādo in.c.ſit per vnū ſolū. Omne ergo.a.b.c.ipm ſeipm mouet: ſꝫ ſi aufero.c.a.b.ipm ſeipm mouebit.a.qdem eſt mouens.b. v̇o q̄d mouetur .c. aūt nō mouebit ipm ſeipm: neqꝫ penitus mouebit̄. At v̇o neqꝫ.b.mouebit ipſa ſe ipſam ſine.a.b.eni mouet in eo q̄d mouetur ab alio: nō q2 a ſuiipſius parte aliq̄ a.b.igitur ſolū ipm ſeipm mouet. Neceſſe itaqꝫ ipm ſeipm mouens habere mouens.imobile autem ꝛ quod mouet̄: nihil autem mouens ex neceſſitate.

Demonſtratio.

A.	B.	C.

¶ Secūdo eſt notādū ſm ꝯ²ᵐ in qbuſdā motꝭ ex ſe pars mota mouet aliā ptē ut in his que nō ſunt ꝑª mota ex ſe ut pōt patere in motu ꝓgreſſiuo aīalis qm̄ totū aīal mouet ſe ꝛ vna ps mouet aliaꝫ. ꝛ illa ps mota mouet iterū aliā ptē. qm̄ cor mouet muſculoſ ꝛ neruos. ꝛ muſculi ꝛ nerui moti mouēt crura ꝛ tibias. ꝛ iō totū aīal nō eſt ꝑᵐ motū ex ſe.ſed aggregatū ex corde ꝛ ptibꝰ cordis. ꝛ v̇tute motiua eſt ꝑᵐ motū ex ſe. ¶ Sed dubitat̄ q2 7° huiꝰ. ꝛ etiā in iſto 8° Ariſtoteles ꝓbauit ꝙ nullū totum mouet ſe ꝑ. ꝛ ſic videt̄ ꝙ dicta Ariſt.ħ ꝛ ibi repugnēt. ¶ Ad illō rñdetur ꝙ in mouēte ſeipm ē tria ꝯſiderare.ſ.mouēs actiue ꝛ motū paſſiue ꝛ ipaꝫ reciprocationē.qm̄ cū dicimꝰ aīal mouere ſeipꝫ dicimus tria.ſ. aīal mouē. ꝛ aīal moueri. ꝛ reciproce ſ.aīal moueri a ſeipſo.ꝙ ḡ aliqd moueat̄ a ſeipo ꝑ ħ pōt itelligi tripłr.ſ.uel ſꝫ ꝙ ly ꝑ refert̄ ad motū paſſiue.uel ſm ꝙ refert̄ ad mouēs actiue: uel ſm ꝙ refert̄ ad ipaꝫ reciprocationē.ꝑmis duobꝰ modis eſt falſū dicē ꝙ aliquid mouet ſe ꝑ.q2 nec aīal nec cor nec aggregatū ex aīali ꝛ corde eſt ꝑᵐ mouens: nec etiā ꝑᵐ motū.qm̄ motio actiua nō attribuitur ꝑ animali nec alicui aggregato ex anima ꝛ corpore.nihil eni tale aggregatū mouet ſe niſi i rōne aīe.nec motio paſſiua attribuit̄ ꝑmo aggregato ex corpore ꝛ anima.q2 huiuſmodi aggregatuꝫ non mouet̄ niſi rōne corpiſ. Si v̇o ly ꝑmo referat̄ ad ipam reciprocationē.ſic eſt ueꝝ ꝙ aggregatuꝫ ex corpe ꝛ aīa mouet ſe ꝑ. q2 eſt deuenire ad tale aggregatū ex aliq̄ corpore ꝛ ex aīa ꝛ corde uł aliq̄ pte cordis qđ mouet ſe nō ex hoc ꝙ aliqd mouet aliud. ꝛ tali aggregato ieſt mouē ꝑ ſe. quāuis nec mouere nec moueri inſit ꝑ huiuſmodi aggregato. Uñ in ꝑ moto ex ſe eſt inuenire ꝑmū mouens: ꝛ illud eſt forma: ꝛ ꝑᵐ motū: ꝛ illud eſt corpꝰ: ꝛ ꝑᵐ motū ex ſe: ꝛ illud eſt aggregatū ex corpe qđ ē ꝑmū motū: ꝛ forma que eſt ꝑmus motor. ¶ Per ħ igitur ad argumētū dico ꝙ in 7° huius pħs negat aliqd mouere ſe ꝑ ſm ꝙ ꝑmitas refert̄ ad mouēs uł ad motū uel ad utrūqꝫ.ſed bene ꝯcedit̄ aliquid mouere ſe ꝑ ſꝫ ꝙ ꝑ refert̄ ad reciprocationē in tali motu: ꝛ illa nō repugnāt. Uel dicit̄ ꝙ in 7° huiꝰ negat̄ aliqd mouere ex ſe ꝑ ſm qđ ly ꝑ dicit ꝑoritatē cāitatis. ꝛ ſic ꝯcedit̄ aliqd moueri a ſe ꝑ ſm ꝙ ly ꝑmo dicit minimū tale.ſ.quod pōt mouē ſe.

¶ Contacta autem utraqꝫ abinuiceꝫ: aut ab altero alterum.

¶ Hec eſt ſecūda pticula ſecūde ptis ꝑncipaliſ huiꝰ capłi in qua oñdit̄ quō ille due ptes ꝑmi mouentis ſeſe hñt adinicē: ꝛ itēdit dicere ꝙ due ptes ꝑmi mouētis ſeipꝫ: quarū vna eſt mouēs ꝛ alia mota debēt eē ꝯtacta.hoc eſt debēt aliq̄ mō ꝯiūgi ad inuicē.nō aūt adinicē debēt ꝯtinuari uera ꝯtinuatione.q2 in mouente ſeipm nō pñt uere mouēs ꝛ motū ꝯtinuari adinicē: ſꝫ necē eſt ea diuidi. vnde reqrit̄ ꝛ opꝫ ptes mouētis ſe ꝯiūgi adinicē ꝑ ꝯtactū ſic ꝙ utraqꝫ ps tāgat reliquā uel vna illarum ptiū tāgat aliā. ¶ Circa qđ eſt ſciēdū ꝙ uł ambe ptes ꝑmi mouētia ſe hñt magnitudinē: ꝛ tūc utraqꝫ ps tāgit aliā ut pꝫ de ptibꝰ corpioꝝ quaruꝫ vna mouet aliā.v̇.g.cor mouet aliā ptē corporeaꝫ. uel vna pars cordis mouet aliā ptē: ꝛ tūc utraqꝫ parſ tangit aliā ptē.uel tātū altera pars que habet magnitudinē.ut pꝫ de cōpoſito ꝛ corde ꝛ anima ſeu potentia motiua ubi tātū altera pars que hēt magnitudinem contangitur ab alia parte. ꝛ non ecōuerſo.qa incorporeuꝫ ſua virtute pōt tangere cor-

porcum mouendo ⁊ non econuerſo.

¶ Siqdē igitur ꝯtinuū eſt mouēs. Quod eni mouet ꝯtinuū neceſſariū eſt eē: manifeſtū eſt ꝙ totū ipſum ſeipm̄ mouet: nō eo ꝙ ipſius aliqd huiuſmodi ſit: ut ipꝫ ſe ipſum moueat: ſed totū mouet ipꝫ ſeipꝫ. motū autē ⁊ mouēs eo ꝙ ipſius aliquid eſt mouens: ⁊ aliqd motum. non eni totum mouet neqꝫ totum mouetur: ſ; mouet quidem .a.b. aūt mouet tantū .ſ;.c. ab ipſo .b. non iam impoſſibile.

¶ Quare aūt totū cui᷒ vna ps mouet aliā dicit mouere ſeipꝫ. Oſtēdit phs ſuppoſito ad pñs ꝙ utraqꝫ ps hēat magnitudinē. q2 nondū eſt oñſū ꝙ aliquis motor nō hēat magnitudinē. dicit phus ꝙ ipſi toti cōpoſita tria attribuūtur. ſ. moue: moueri mouē ſeipm̄. ſed hoc qḋ eſt mouē ſeipm̄ nō attribuit ei ꝓp ħ ꝙ aliqua pars mouet ſeipam. ſed qa ipſū totū mouet ſeipm̄ totū. ⁊ hoc eſt ideo q2 mouere uł moueri attribuit ei rōne ptis. non eniꝫ ſm̄ ſe totū mouet neqꝫ ſ; ſe totū mouetur: ſed vna ei᷒ ps mouet ut .a. ⁊ alia pars mouet ut .b. ⁊ nō ē dare tertiā partē ipſi᷒ p̄mi mouentis ſe motam .a.b. ut declaratum eſt.

¶ Dubitationē aūt hēt ſi auferat aliqd qs ab ipſo .a. ſi cōtinuū mouēs qdē: imobile aūt: aut ab ipſo .b. qḋ mouet. Reliqua ergo ipſius .a. mouebit. reliqua aūt ipſi᷒ .b. mouebit. Si eni hoc: nō utiqꝫ erit que p̄ mouetur a ſeipſa q̄ eſt .a.b. Remota eniꝫ ab .a.b. adhuc mouebit ſeipaꝫ reliq̄ .a.b.

¶ Hec eſt tertia pticula 2ᵉ ptis p̄ncipalis hui᷒ capli in qua mouet ⁊ ſoluit vna dubitatio q̄ talis eſt. nā dem eſt nūc imediate ꝙ illud qḋ mouet a ſe p̄mo cōponit ex duab᷒ ptib᷒ tm̄: ⁊ ſic remota alia pte ab aliq̄ toto p̄ moto ex ſe: reſiduū nō pōt mouē ſe. Illḋ nō videt uez. q2 ille due ptes .a.b. ſūt continue ⁊ diſibiles. uel ſaltē vna ps que eſt mota .ſ.b. ē diſibilis: q2 oē mobile ē diſibile i iſiᵐ. ſi ḡ auferatur aliq̄ ps ab ipſo .b. dubitat an reſidua pars moueat ex ſe uel nō. ⁊ videt ꝙ ſic. q2 ois motor potēs mouere totū pōt mouē ptē. ḡ ſi .a. pōt mouere .b. pōt etiā mouere ptē ipſius .b. q̄ remanet ablata vna pte ab ipſo .b. ¶ Et ſi det ꝙ remota parte ab ipſo .b. reſiduū pōt mouere ſe. ḡ illud reſiduū qḋ remanet ablata pte ab ipſo .b. mouebit ſeipm̄ p̄. ⁊ per ꝯñs .a.b. non mouet ſeipſum p̄. ⁊ per eādē rōnem nō erit aliquid mouens ſeipm̄ primo.

¶ Aut potētia qdē nihil ꝓhibet utrunqꝫ. Aut alterꝫ q̄d mouet diſibile eē actu aūt idiſibile. Si aūt diuidat nō adhuc erit hñs eādē potētiā. Quare nihil ꝓhibet ⁊ in diuiſibilibus potentiam p̄mum eſſe vnuꝫ.

¶ Hic phs ſoluit illā dubitationē dicēs ꝙ qñ utrūqꝫ eſt ꝯtinuū. ſ. mouēs ⁊ motū uł ꝓhibet utrunqꝫ eē diſibile in infinitū in pō ⁊ nō in actu: q2 nō pōt actu diui ⁊ ſi diuidat nō retinebit eādē potentiaꝫ ad mouē uel moueri quā p̄us hēbat. q2 huiuſmodi potētie ꝯſequūtur formā. ⁊ forma nālis ad actionē ſuā requirit determinatā quātitatē. Uñ primi mouētis ſe aut mouēs aut motū aut eſt corruptibile uel incorruptibile. ſi icorruptibile nō pōt diuidi. ſi vō ſit corruptibile ⁊ diuidat in actu nō retinebit eādē potētiā ad mouere ⁊ moueri quā prius habebat ut pꝫ de corde a quo ſi auferat aliqua pars: reſiduū non habebit potētiā quā p̄us habuit ad mouere ⁊ ad moueri. Uñ nihil probibet i his que ſunt diuiſibilia in pō eē p̄mū mouēs aut p̄ᵐ motū. Et p ħ ad formā dubitationis eſt dicēdum ꝙ ſi .a.b. ſit p̄mū mouēs ex ſe ⁊ auferat aliq̄ pars ab ipſo .a. uel ab ipſo .b. reſiduū nō manebit in illa diſpōne. ſed corrūpet. uel ſi manebit: nō manebit in tali diſpoſitiōe uel pō ꝙ poſſit ſe mouē. ¶ Hic ſūt tria notāda. p̄ eſt notādū ſm̄ ꝯᵗᵉᵐ ꝙ ipoſſibile eſt ut diuidat motū in actu in iſinitū. ⁊ ſilr motor qm̄ diuiſio perueniret tūc ad hoc ꝙ eoꝝ nā corrūperet. vbi grā. ſi primū motū ex ſe fuerit iſte ignis demonſtratus a quo ſi auferam᷒ vnā ptē. ⁊ poſtea aliā. ⁊ ſic deinceps ꝑueniem᷒ ad talē quātitatē q̄ ſi diuidat: corrūpet ignis: cū mīma q̄ntitas ignis ſit determinata. Et ſilr de aiali anuloſo ex q̄ ſi diuiſa fuerit aliq̄ ps nō remanebit reſiduū motū ex ſe: ⁊ cū ibi diſio nō ꝓcedat i iſinitū. manifeſtū ē hoc eē motū ex ſe p̄ᵐ ⁊ motorē p̄ᵐ. ⁊ tale motū eē in p̄n᷒ ſeptimi poſuit phs ad declarādū oēm motū habere motorē. hec ꝯᵃ. ¶ Uñ phus qñ dicit p̄muꝫ motū diuidi in duas ptes tm̄. per p̄mū motū itelligit minimū motū in quo pōt ſaluari actio debita ſpēi. ⁊ huic ꝯſonat expō ꝯᵗⁱˢ. Nā ꝯᵗᵒʳ ſup 7ᵒ hui᷒ ꝯᵗᵒ 2ᵒ diē ꝙ p̄ᵐ motū in igne eſt mīma ps ignis q̄ pt eē ignis i actu. ⁊ dič ħ ꝙ ſi auferam᷒ vnā ptē ab igne. ⁊ poſtea aliā: ꝑuēiem᷒ ad talē q̄ntitatē q̄ ſi diuidat corrūperet foia ignis: cū mīma ps ignis ſit determinata. ¶ Et ex ħ pt patē ꝙ ſi remoueat aliqd a p̄ moto ex ſe nō remanebit reſiduū i actu i eadē diſpōne i q̄ pri᷒ fuit. nec ē iuenire in reſiduo ptē q̄ pt mouē ⁊ moueri. ⁊ huic cōſonat id qḋ dicit phs. ſ. ꝙ mobile eſt diuiſibile in iſinitū i pō ⁊ nō in actu. Nā quātū eſt ex pte mãe ⁊ quātitatis moˡᵉ eſt diuiſibile in iſinitū. ideſt mobile eſt diſibile in iſinitū in pō. ſed nō eſt diſibile in iſinitū ex pte foie. q2 rōne foie eſt dare minimū in quo ſaluat nā ſpēi. ⁊ q2 foia ⁊ act᷒ ſūt idē. iō di ꝙ mobile nō eſt diſibile in infinitū in actu. ¶ Uñ breuiter lꝫ ex pte mãe ⁊ ex pte p̄ncipij potētialis mobile ſit diſibile in iſinitū. tm̄ ex pte act᷒ ⁊ foie nō eſt diſibile in iſinitū ſ; eſt deuenire ad minimū. ⁊ ſic patet q̄liter debet itelligi ꝙ cōtinuū eſt diſibile in iſinitū. q2 in pō ⁊ nō i actu uł pōt itelligi per minimū in actu minimū qḋ pōt ꝑ ſe exiſtē actu ſepato. ⁊ ꝑ minimū in pō minimuꝫ qḋ pōt iexiſtē toti. ⁊ hⁿ minimū in pō nō eſt dare in aliquo cōtinuo. q2 oē cōtinuū eſt diſibile in iſinitū in ptes inexiſtētes toti. ¶ Scḋo eſt notāduꝫ ꝙ Ariſt. o. 7ᵒ hui᷒ ꝓbat ꝙ nō eſt aliqḋ p̄ᵐ neqꝫ ex pte mobilis neqꝫ ex pte mouētis neqꝫ ex pte tpis neqꝫ ex pte rei in qua eſt mot᷒ p̄cipue in augmēto ⁊ i motu locali. ⁊ hoc iō eſt. q2 tūc cōſiderat de motu mobili ⁊ mouēte in cōi nō applicādo ad nās determinatas. ⁊ ideo ſ; ꝙ tūc loquebat nō eſt p̄ᵐ mobile nec p̄ᵐ mouēs corporeū nec aliqd p̄ mouēs ſeipꝫ. ſed quia hic philoſophus loquitur de mobili mouente ⁊ moto applicando ad determinatas nās. iō aliqd ponit mouēs ſeipꝫ p̄. ¶ Et ſi dicat ꝙ mouens potens mouere totū pōt etiā mouere parteꝫ

diuiſiuã a toto. ut patet ꝑ regulas datas in 7° hu ius. qꝛ ſi. a. põt mouẽ. b. ablata aliq̃ pte a. b. a. põt mouere reſiduũ. ℭ Dicẽdũ ꝙ rõnes pħi in ſeptimo huiꝰ itelligũtur quãdo per diuiſionẽ ptis a toto nõ corrũpit pars remanẽs ſed manet mobile ſi cut ꝓus. nunc aũt ſi aliqua pars auferaꝛ ab ip̃o. b. reſiduũ uel corrũpitur uel remanet imobile. ℭ 3° eſt notandũ ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ in aliq̃bus motis ex ſe motoꝛ eſt diuiſibilis ⁊ in aliq̃bꝰ nõ eſt diuiſibilis nec eẽntialiter nec accidentaliter quoniã motores ſũt duobus modis: qꝛ quidã eſt motoꝛ mãlis ⁊ conſtituitur in eſſe per rẽ motã ab eo. cuiuſmodi eſt moto: in rebus generabilibus ⁊ corruptibilibus. ⁊ talis motoꝛ eſt diuiſibilis per accidẽs. Alius ṽo eſt motoꝛ imãlis qui non ꝯſtituiꝛ per rẽ motaꝫ ab eo. ⁊ huiuſmodi motoꝛ non eſt diuiſibilis neq̃ eſſentialiter neq̃ accidentaliter.

ℭ Manifeſtũ igitur ex his eſt quoniã eſt ꝓ mũ mouens imobile. Siue eni mox ſtet quod mouetur ab aliquo: aut motuꝫ ad imobile ꝓmũ ſiue in quod moueꝛ qdeꝫ: ipſum autem ſeip̃m mouens ⁊ ſtãs utro biq̃ accidit primum mouens in omnibꝰ eſſe motis immobile.

ℭ Hec eſt q̃rta particula ſecũde partꝭ ꝓncipalis huius capituli in qua philoſophꝰ cõcludit concluſionẽ ſecũdã ꝓncipalẽ huiꝰ libri que eſt ꝙ ꝓmũ mouens eſt imobile. que cõcluſio ꝓbatur hic ⁊ etiaꝫ in ſequẽtibꝰ. ꝓbatio qua ꝓbatur ꝯcluſio eſt ꝙ cõtingit deuenire ad aliq̃d motũ ex ſe: ut ꝓbatũ ẽ ſuperius. quoniã aliter ꝓcederet in infinitũ in mouẽtibus ⁊ motis. ⁊ ſic nõ eẽt ꝓmũ mouens. ⁊ per ꝯſequẽs nec aliq̃d mouens poſteriꝰ. ⁊ per ꝯñs nullꝰ erit motꝰ oĩno niſi deueniaꝛ ad ꝓmũ motum ex ſe. ℭ Quero ergo de motore mouẽte ꝓmũ motuꝫ ex ſe aut moueꝛ aut nõ moueꝛ. ſi nõ moueꝛ: habeꝛ ꝓpoſitũ. qꝛ mouẽs ꝓmũ motũ ex ſe eſt ꝓmũ mouẽs ⁊ ideo ſi illud mouẽs ſit imobile: ſeq̃tur ꝙ ꝓmum mouens eſt imobile. ſi ṽo dẽꝛ ꝙ mouẽs ꝓmũ motũ ex ſe ſit mobile ſiue ꝙ moueaꝛ: aut igiꝛ moueꝛ ab extriſeco. aut ab itriſeco. nõ eſt dare ꝙ moueatur ab extriſeco. qꝛ ex q̃ totũ ꝓmũ motũ ex ſe moueꝛ ab itriſeco nõ eſt dare ꝙ pars que eſt mouens moueaꝛ ab extriſeco: nec eſt dare ꝙ moueaꝛ ab intrinſeco. qꝛ ſic aut moueret a ſe aut ab alia pte: nõ ab alia pte. qꝛ ſic utraq̃ pars primi moti ex ſe moueret reliquã partẽ reciꝓroce: q̃d eſt iꝓbatũ prius. Nec eſt dare ꝙ mouẽs ꝓmum motũ ex ſe moueatur a ſe: qꝛ ſic diuideret in duas partes quarũ vna eẽt mouẽs ⁊ alia mota. Et querẽdũ eſt de pte mouẽte ſicut priꝰ aut moueꝛ aut nõ. ſi nõ: habeꝛ ꝓpoſitũ. ſ. ꝙ ꝓmꝰ motoꝛ eſt imobilis. Si ṽo dẽꝛ ꝙ moueꝛ. aut ergo ab extriſeco aut ab itriſeco. Et q̃rẽdũ eſt ſicut priꝰ. ⁊ ſic erit ꝓceſſus in infinitũ q̃d ẽ incõuenicẽs. ergo eſt neceſſe ꝙ primũ mouẽs ſit imobile. Unñ ꝯᵗᵒʳ format rõnẽ illã ſic. Oẽ motum aut ẽ motũ ex ſe aut eſt motũ ex alio. ⁊ motuꝫ ex alio peruenit ad motũ ex ſe. ⁊ motũ ex ſe hẽt motorẽ qui nõ moueꝛ. ergo oẽ motũ hẽt motorẽ qui nõ moueꝛ. Et addit ꝯᵗᵒʳ dicẽs ꝙ oẽs motus reducũtur ad tale mouẽs q̃d nõ moueꝛ aut ad vnũ tale aut ad plura vno. ℭ Intelligẽdũ ꝙ illa rõ nõ ꝓbat ꝙ ꝓmꝰ motoꝛ oĩno eſt ſimplr̃ imobilis: ſed ſolũ ꝓbat ꝙ in vnoquoq̃ ordine mouẽtiũ ⁊ motoꝝ ꝓᵐ mouẽs in illo ordine eſt imobile ex ſe: hoc ẽ ꝙ nõ eſt per ſe mobile. qꝛ ſolũ ꝓbat ꝙ in quolibet ordine mouentiũ ⁊ mobiliũ eſt deuenire ad ꝓᵐ mouens in illo ordine q̃d nõ moueꝛ ꝑ ſe. cũ hoc tamẽ bene ſtat ꝙ moueꝛ per accñs a ſeipſo: ſed ſuperiꝰ poſuit ⁊ inferius ponet rõnes ꝓbantes ꝯnẽ h̃ poſitã. ſ. ꝙ ꝓmũ mouens in toto vniuerſo eſt ſimplr̃ immobile: ita ꝙ nec eſt mobile per ſe nec ꝑ accñs.

Quoniã autẽ opoꝛtet ſemꝑ motũ eẽ ⁊ non deficere: neceſſariuꝫ eſt aliq̃d eſſe q̃d ꝓmũ mouet. Siue ergo vnũ ſit ſiue plura. ⁊ primuꝫ mouens imobile eſt. Unũq̃dq̃ q̃dẽ igiꝛ ꝑpetuũ eẽ imobiliũ: mouentiũ q̃dem nihil ꝑtinet ad eã que nũc rõnẽ. Quoniã autẽ neceſſariũ eſt eſſe aliq̃d imobile q̃deꝫ ip̃ꝫ ab oĩ iterius mutatiõe ⁊ ſimplr̃ ⁊ ſm accidens: motiuũ aũt alteriꝰ: manifeſtũ eſt cõſiderãtibus ſic. Sic auteꝫ ſi aliq̃s uelit in q̃buſdã ꝯtingens eſſe: ut ⁊ ſit aliq̃ñ ⁊ nõ ſit ſine generatione ⁊ corruptione. Forſitaſſis eni neceſſariũ eſt: ſi aliq̃d ipartibile aliquãdo q̃dem eſt aliquãdo autem nõ ſine mutatiõe: aliquãdo q̃dem eſſe: aliq̃ñ quideꝫ non eſſe omne tale. Et ꝓncipioꝝ imobiliũ q̃dẽ. motiuoꝝ aũt quedã aliquãdo quidem eſſe: aliq̃ñ aũt nõ eſſe cõtigat ⁊ hoc. Sꝫ nequaq̃ omnia poſſibile eſt.

ℭ Iſtud eſt q̃rtũ capl̃m huius tractatus in quo pħs intendit declarare ꝙ primũ mouens eſt ſimpliciꝛ imobile. ita ꝙ nec eſt mobile per ſe nec per accñs. ⁊ ꝯtinet duas partes ꝓncipales. qꝛ in ꝓma pħs oñdit ꝓmũ motorẽ oĩno eſſe imobilẽ per eternitatẽ ꝓmi motꝰ. In ſecũda ibi ⌊ Et iterũ cõſiderãs. ⌋ Oſtendit idẽ per ꝯſiderationẽ eoꝝ que mouẽtur ex ſe. Prima ps ꝯtinet quatuoꝛ particulas. qꝛ in ꝓma Ariſto. ꝓponit quatuoꝛ neceſſaria ad ſuũ ꝓpoſitũ. In ſecũda ibi ⌊ Manifeſtũ eni eſt. ⌋ Oſtẽdit ꝙ ꝓmum mouẽs eſt imobile ⁊ perpetuuꝫ. In tertia ibi ⌊ Manifeſtũ ergo eſt q̃uis ⁊c̃. ⌋ Declaratur ꝙ opoꝛtet ponere aliq̃d motũ per ſe perpetuum. In quarta ibi ⌊ Unũ aũt ⁊c̃. ⌋ Declaratur ꝙ eſt tm̃ vnꝰ ꝓmus motoꝛ. In prima ergo particula huius partis pħs proponit quatuoꝛ neceſſaria ad ꝓpoſitũ ſuũ. quoꝝ primũ eſt vnũ q̃d eſt etiã ꝓus oſtẽſum. ſ. ꝙ motꝰ eſt ſemper ⁊ ꝙ nunq̃ deficiet. ⁊ etiã ꝙ in mouentibus ⁊ motis nõ eſt ꝓcedere in infinitũ. ideo neceſſe eſt ſtare ul' ad ꝓmũ mouẽs mobile uel ad primũ mouens ſeipſũ. ⁊ tũc altera eius pars eſt imobilis. ℭ Secũdũ ꝙ pħus ꝓmittit ꝙ ſiue ponaꝛ ꝙ oĩa ꝓncipia mouentia in his q̃ mouent ſeipſa ſint incorruptibilia ut quidã poſuerũt. ſ. ꝙ oẽs anime mouentes ſint icorruptibiles. ſiue aliq̃d ꝓmũ mouens in mouentibus ſeipſa ſit incorruptibile: ut anima intellectiua: ſic ipſe ponit uel refert ad ꝓpoſitum. qꝛ ſiue ponatur vno mõ. ſiue alio ſemper habeꝛ propoſitũ. ſ. ꝙ ꝓmum mouens eſt incorruptibile ⁊ imobile. ℭ Q̃m autẽ neceſſarium. ⌋ ℭ Tertiũ ṽo q̃d pħs ꝓponit eſt expõ

intentionis quā intendit ꝓbare: ꝛ eſt ꝙ aliqđ mouēs mobile eſt ꝑpetuū. Unde dicit ꝙ ex ſequētibus patebit. ꝙ ſ3 nō oē mouens imo^le ſit ꝑpetuū. tñ aliqđ mouens imobile eſt ꝑpetuū. ſ. mouēs qđ nō mouet ab aliq̄ exteriori nec ꝑ ſe nec ꝑ accñs. qđ tamē mouens ſit alteri⁹ motus. Et hoc intēdit ph̄us ꝓbare dicēs. Ab omni exterius mutatione. qꝛ motus interiores ut itelligere ꝛ appetere ꝛ h^o nō intēdit excludere n p̄ mouēte de quo h̄ itendit. ¶ Si aūt ſi.] ¶ Quartū vo qđ ph̄us intēdit hic eſt excluſio cuiuſdā rōnis per quā aliqs pōt initi ad probandū propoſitū. ſ. ꝙ aliquod mouēs ſiue p̄mū mouēs eſt perpetuū. ꝛ ratio eſt talis. Omne qđ nō pōt quādoq3 eſſe ꝛ quādoq3 nō eſſe eſt perpetuum. ſed p̄mū mouēs nō pōt quandoq3 eſſe ꝛ qñq3 nō eē. ḡ. minor ꝓbat ꝑ h̄. qꝛ p̄^m mouēs nō p̄t qñq3 eē ꝛ qñq3 nō eē. ꝛ ſic p̄^m mouēs ē imobile. ꝛ ꝑ ꝯñs nō pōt qñq3 eē ꝛ qñq3 nō eē. qꝛ qđ qñq3 eſt ꝛ qñq3 nō ē gñat ꝛ corrūpit. ꝛ p ꝯñs mouet. qđ nō cōpetit motori imobili. ḡ p̄^m mouēs ē ꝑpetuū cū ſit icorruptibile. Hāc rōnē excludit ph̄s nō curās de ea dicēs ꝙ ſi aliqs vellet dicē ꝙ nō op3 oē qđ qñq3 ē ꝛ qñq3 nō ē. ꝙ qñq3 gñat ꝛ qñq3 corrūpit ꝑ ſe loquēdo. nec ēt ꝙ ꝑ ſe moueat ut p3 de īpartibilib⁹ ut de lineis ſuꝑficieb⁹ ꝛ pūctis q̄ qñq3 ſūt ꝛ qñq3 nō ſūt ſine ꝑ ſe gñatiōe ꝛ corruptione eoꝝ q̄ ſiūt. ſ3 ꝑ ſe gñationē ꝛ corruptionē aliquoꝝ corpoꝝ. ſ. coꝝ q̄ꝝ ſūt termini. ꝛ ſic pōt dici ꝙ p̄ncipioꝝ imobiliū q̄dā qñq3 ſūt ſine gñatiōe ꝛ corruptiōe ipoꝝ. ſ3 nō pōt dici de oīb⁹ p̄ncipijs imobilib⁹. ſed tādē eſt deuenire ad aliqđ p̄n^m imobile ꝑpetuum ingenerabile ꝛ incorruptibile.

¶ Maīfeſtū aūt ē ꝙ cā q̄dā ip̄a ſeip̄a mouētib⁹ ieſt: ipſi⁹ q̄d ē aliqñ q̄dē eē: aliqñ āt nō eē. Ip̄m q̄dē eni ſeip3 mouēs necē eſt oē3 magnitudinē hēre: ſi nihil mouet impartibile. Mouēs aūt neq3 vna necītas ē ex dictꝪ. Ipſi⁹ igit qđ eſt alia q̄dē fieri: alia vo corrūpi: ꝛ h̄ ꝯtīue nulla cā ē imobiliū q̄dē: nō ſp̄ aūt entiū: neq3 ipoꝝ q̄dē ſemꝑ h̄ mouētiū. Hoꝝ āt altera. Ipſi⁹ eni ſp̄ ꝛ ꝯtinui: neq3 vnū q̄dq3 ipoꝝ cā: neq3 oia. Hoc eni q̄dē ſic ſe hēre ſp̄ ꝛ ex necītate ē. oia aūt iſinita ꝛ nō ſūt ſimul omnia entia.

¶ Hec ē 2ª ꝑticula p̄^e ꝑtis p̄n^{lis} hui⁹ ca. in q̄ ph̄s oñdit ꝙ p̄^m mouēs ē ꝑpetuū. Et hec ē 24^a ꝯ de anne xis: q̄ ꝓbat dupl'r. ꝛ p̄ ſic. Effect⁹ ꝑpetu⁹ nō p̄t eē ſine cā ꝑpetua. ſ3 cōtinuatio ſiue ſucceſſio gñationis ꝛ corruptiōis mouētiū ſe gñabiliū ꝛ corruptibiliū ē q̄dā effect⁹ ꝑpetu⁹. ḡ hēt cām ꝑpetuā. ſ3 cā ꝑpetuitatꝪ gñatiōis ꝛ corruptiōis corruptibiliu3 aut ē qđdā mouētiū ſe cōrruptibiliū. ul' oia illa. ul' aliqđ mouēs ſe icorruptibile. ul' p̄^m mouēs. ul' aliqđ mouēſ oīno imo^le. Nō ē dare p̄^m. ſ. ꝙ ſit aliqđ mouētiū ſe corruptibiliū: nec ēt ꝙ aliqđ corruptibile ſit cā ꝑpetuitatꝪ gñatiōis. qꝛ qđ qñq3 ē ꝛ qñq3 nō ē: nō pōt eē cā ꝑpetuitatis alicui⁹. nec eſt dare ꝙ oia talia ſint ſil' cā ꝑpetuitatꝪ gñatiōis ꝛ corruptiōis. Tū qꝛ oia illa ſc iſinita. Tū qꝛ oia illa nō ſūt ſil'. cāe aūt q̄ ſūt cāe eēntial'r necīo ſūt ſil' ꝛ finite. nec p̄^m mouēs oīno imobile pōt eē cā imediata ꝑpetuitatis gñatiōis ꝛ corruptiōis. qꝛ p̄^m mouēſ oīno imo^le ſp̄ ſe hēt vniformiter. ꝛ ſic nō p̄t eē imediata cā gñatiōis alicui⁹ qñq3 ꝛ corruptiōis eiuſdē qñq3. qꝛ ſic ſe nō hēret vniformit'. ḡ relinqt ꝙ ꝑpetuitas gñatiōis ſit ab aliq̄ mouēte ſe icorruptibili qđ nīr ꝛ al'r ſe hēt reſpectu gñabiliū ꝛ corruptibiliū ꝑ cui⁹ motū ꝑpetuū cauſat ꝑpetuitas gñatiōis ꝛ corruptiōis. Et ſic appꝫet ꝙ eſt dare aliqđ mouēs ſe ꝑpetuū. nūc aūt ſi aliqđ mouēs ſe ſit ꝑpetuū op3 ꝙ ei⁹ motor ſit ꝑpetu⁹: ꝛ ſi aliqs motor ſit ꝑpetu⁹ oportet ꝙ maxime p̄^m mouēſ ſit ꝑpetuum. ſic ḡ p3 ꝙ p̄^m motū ex ſe. ſ. celū ē cā ꝑpetuitatis gñatiōis ꝛ corruptiōis. ꝛ ea rōne q̄ mouet diſcōformiter ē cā gñatiōis ꝛ corruptiōis. ꝛ ea rōne q̄ ē ꝑpetuū ē cā ꝑpetuitatꝪ i hiſ iſeriorib⁹. ¶ Notāda ſūt hic tria ſ3 ꝯ^{res}. p̄^m ē decl'atio q̄ ꝯ^{tor} decl'at ꝙ res gñabiles ꝛ corruptibiles ſūt ꝑpetue cāe gñatiōis ꝛ corruptiōis. Iſtđ eni decl'at dupl'r. p̄ ꝑ h̄ ꝙ p̄m⁹ mot⁹ q ꝯtinet totū ē etern⁹. ꝛ p̄m⁹ mot⁹ ē cā gñatiōis ꝛ corruptiōis i iſtis iſeriorib⁹. iō res iſeriores ſūt ꝑpetue cāe gñatiōis ꝛ corruptiōis. Secūda decl'atio ē taliſ. hō nō gñat niſi ab hoie. ꝛ ſic hō gñans ſuit gñat⁹ ab alio hoie. ꝛ ſic ſp̄. ḡ gñatio hoīs ē ꝑpetua. Et eadē rō vī de alijs gñabilib⁹ ꝛ corruptibilib⁹. Q₂ āt hō nō poſſit gñari niſi ab homine ſiue a ſemine hoīs ꝓbat ꝑ ꝯ^{res} dupl'r. ꝛ p̄ ſic. Si eēt poſ'e ꝙ hō gñaret a nō hoie ſiue a nō ſemine hoīs tūc de neceſſitate hō ille diceret hō equiuoce cū illo hoie q ē gñat⁹ ex ſemine hoīs. qđ ꝓbat ꝑ h̄. qꝛ hō gñat⁹ ex ſemine hoīs ꝛ hō gñat⁹ ex alio q̄ꝫ ex ſemine hoīs haberent diuerſas māas ſ̄m ſpeciem. ꝛ per ꝯñs hērēt formas diuerſas ſ3 ſpēm. Unñ ꝯ^{tor} dic ꝙ qñ mā fuerit diuerſa diuerſificabit foꝛa. ꝛ ſi nō: tūc nō eēnt hic māe ꝓprie neq3 foꝛe ꝓpe. ꝛ tc̄ qđlibet gñaret ex q̄libet. ꝛ ſic eēnt māe p⁹ ocioſe ꝛ ſuꝑflue. ¶ Scđo ꝓbat idē ſic. Si eēt poſ'e ꝙ hō gñaret ex alio q̄ꝫ ex ſemine hoīs. tc̄ aut h̄ eēt necīū. aut i maiori ꝑte. aut i miori. ſi eēt necīum tūc hō nō gñaret ab hoie. ꝛ ſi eēt in miori ꝑte tūc hō nō gñaret ab hoie niſi i minori ꝑte. ꝛ ſic hō gñaret ab hoie a caſu. qđ iprobat gnq3 modis. p̄ ꝑ h̄. qꝛ hō gñat ab hoie nāliter. ſi ḡ hō gñaret ab homine a caſu. tūc eadē ſpēſ iueniret a nā ꝛ a caſu. qđ ē falſū. qꝛ qđ ſit a caſu ſp̄ eſt oppo^m ei⁹ qđ ſit a nā. ¶ Scđo iprobat hominē gñari a caſu. qꝛ ſic cōparatio ꝛ reſpect⁹ cārū ad cāta nō eēt nālis: ſ3 a caſu ꝛ necīitalis. ꝛ cū talis poſſet nō eē tūc auferret nā qꝛ nā ē determinat⁹ ordo ꝛ determinata cōparatio cārū ad cauſata ut vult ph̄s 2° metha^{ce}. ꝛ ēt 2° huius. ¶ Tertio ꝓbat ꝙ hō nō gñat ab hoie a caſu ſic. Illđ qđ ſit a caſu ſit a cauſis iuētis ꝑꝑ aliquā3 ſpē3 i maiori ꝑte qñ ipedit ab incīdo illđ qđ ē nāliter inatū iueniri ab eiſ. ſi ḡ hō gñaret a caſu necē eēt ut gñaret a cauſis q̄ fuerūt ꝑꝑ aliquā ſpēm ꝛ īpediebant a gñatiōe illi⁹ ſpēi. ꝛ iō cāe ei⁹ qđ ſit a caſu nō ſūt determinate. ¶ Quarto ꝓbat ꝙ hō nō gñat ab hoie a caſu. qꝛ ſi ſic tūc eēt poſ'e ꝙ hō gñaret ex ſemine aſini ul' ex ſemine eq̄ aut gñaliter ex ſeminib⁹ infinitis. qđ eſt falſum. ꝛ ideo nulla ſpēs iuenit a caſu: ſed illa que iueniunt a caſu ſunt mōſtruoſa ꝛ nō nālia. Et hec pōt eſſe quinta ratio pro ꝓbans ꝙ hō nō gñat a caſu. qꝛ nulla ſpēs gñat a caſu. ꝛ illa q̄ gñant a caſu ſūt mōſtruoſa. ꝛ hō ē i determinata ſpe ꝛ nō eſt mōſtrum. ideo nō ſit a caſu. Et itellige ꝑ monſtrū aggregatū ꝑ accñs ex diuerſis que nō ſūt nata adinucē cōgregari natura-

ſiter. Un̄ dicit ꝯ^tor ꝙ illud totū qđ ꝑdictū eſt ma-
nifeſtū eſt per ſe. ſicut dicim⁹ ꝙ ꝯtra negantes ꝑn-
cipia nō eſt diſputādū: hoc eſt manifeſtū ꝑ ſe: ſicut
Auicē. qui in 2° canonis dixit ꝙ poſſe eſt hominez
generari a terra. ſed conuenientu⁹ a matrice. Ille ſer-
mo ab hoīe qui dicit ſe ſcire ē ualde fatu⁹. h^c ꝯ^tor.
¶ Notādū 1° ꝙ ꝯ^tor mouet ꝛ ſoluit hic vnā dubi-
tationē talē. Illa rō ꝓbās gn̄ationē eē ꝑpetuā ꝑ h
q: hō nō gn̄at̄ niſi ab hoīe: ſolū ꝓbat ꝙ gn̄atio eſt
ꝑpetua ī ꝑterito. ſed nō ꝓbat ꝙ gn̄atio ē ꝑpetua ī
futuro. q: q̄ūuis hō nō gn̄et̄ niſi ab hoīe. tn̄ pt cor-
rūpi ī diuerſa ut ī ignē ꝛ ī terrā. ꝛ ſic de mltis alijſ
ꝛ demr̄atio ph̄i nō cōplebit̄ niſi ponat̄ ꝙ gn̄atio
hoīs ē ꝑpetua ī ꝑterito ꝛ ī futuro. ¶ Ad illō rn̄det
ꝯ^tor dicēs ꝙ cū decl'atū ſit ꝙ īpoſſe ē ut deficiat in
ꝑterito īfinito decl'abit̄ ꝙ īpoſſe ē: ut deficiat ī futu
ro. qm̄ ſi deficēt ī futuro deficeret ꝛ ī ꝑterito īfinito
qđ ꝓbat dicēs. ꝙ illō ī q̄ ē pō īfinita nō ē det'mia-
tū magis ad vnū tēp⁹ q̄ȝ ad aliō. ꝛ ſi deficēt nō eēt
nūc. ḡ īpoſſe ē ut deficiat oīno. Un̄ ſi ē pō īfinita ad
gn̄ationē ꝛ ad corruptionē nō magis det'minabit̄
ad tēp⁹ ꝑteritū q̄ȝ ad futuꝝ. ꝛ ſi pō ē īfinita ad īfi-
nitas gn̄atiōes ꝛ corruptiōes q̄ rōne ē h^m pō ad ī-
finitas gn̄atiōes ī tpe ꝑterito eadē rōne erit h^m pō
ī tpe futuro. ¶ Notādū 3° ꝙ ꝯ^tor mouet ꝛ ſoluit h
duas dubitatiōes. p^a ē cū ſolū det'miatū ſit ꝙ illa
gn̄abilia ꝛ corruptibilia nunq̄ȝ deficerēt ſm gen⁹
q̄lit' īdigēt motore ꝛ moto q̄ nō deficiūt ſȝ īdiuidū
¶ Scđa dubitatio ē. Si illa gn̄abilia ꝛ corrupti-
bilia neċio īdigēt motore ꝛ moto extrīſeco quō īdi
gēt eis. i. gđ recipiūt ab eis ſine qb⁹ nō pn̄t eē aut
gn̄ari. ¶ Ad ꝑmā qōnē rn̄det ꝯ^tor ſic. ꝙ iſtoꝝ gn̄a
toꝝ duplices ſūt cāe. ſ. q̄dā ꝑ ſe. ꝛ q̄dā ſolū ꝑ accn̄ſ
ſed qđ ꝑ accn̄s ē pōt nō eē: ꝛ ſic cū vnū īdiuidū ſit
cā alt'i⁹ īmediata ꝛ deducēs eē ī actū ſic īdigēt eiſ.
ꝛ ſi illa gn̄abilia ꝛ corruptibilia ꝑpetuant̄ ſm gen⁹
opȝ ꝙ hēant cām ꝑ ſe ꝛ ꝑpetuā q̄ ꝑpetuet illa ſm
gen⁹. ¶ Ad ſcđaȝ qōnē rn̄det ꝯ^tor diſtiguēs de ge
nerātib⁹. qm̄ q̄dā nō gn̄ant̄ ex ſe h ē ſilī ī ſpe ſiue ī
ſemīe gn̄anſ eiuſdē ſpēi. ꝛ talia neċio īdigēt moto
ex ſe apō gn̄ationē ipoꝝ. q: gn̄atio ī ipis nō ē ex ſe
ipſis. ſ. ꝙ q: q̄dā nō gn̄ant q̄dā: ꝛ iō eē illoꝝ nō fu
it ꝑpetuū. Un̄ nō q̄libet gn̄abilia ſunt ꝑpetua ſm
ſpēȝ. ſȝ gn̄abilia ex ſe h ē ex gn̄ante eiuſdē ſpēi in
gn̄antib⁹ ex ſeipis opȝ ꝙ ſit gn̄ans ꝓpīquū eiuſdē
ſpēi qđ nō dat niſi ꝑn^m gn̄atiōis. Deinde dimittit
gn̄abile donec ꝑficiat̄ ſua gn̄atio neċe ē ut ſit h cō-
plēs illō gn̄atū ex ſe. q: quēadmodū motū ī loco
h ex ſe īdiget motore extrīſeco. ita ē ī gn̄antib⁹ ex
ſe. ꝛ cū ita ſit neċe ē ut cōpleat̄ gn̄atio alicui⁹ corꝑ
q̄ gn̄ant ſe niſi ſit illic gn̄ans extrīſecū ꝑter gn̄ans
ꝓpīquū qđ ē ī iſto gn̄ato ꝑ qđ gn̄atū fuit ex ſe ge-
neratū. ¶ Itē dic̄ ꝯ^tor ꝙ q: gn̄ans extrīſecū ē alte
rās neċio ē ut alt'atio ei⁹ ſit alt'atio tempata. ſ. ſil'iſ
caliditati nāli ꝑ quā cōplet̄ illō ens. Et neċe eſt ut
alterāſ aliqn̄ approximet̄ alt'ato: ꝛ qn̄qȝ remouea
tur ab illo ita ꝙ alt'atū acq̄rat ex h vnū calorē in
forma ēt toto tpe ſui crementi. Et cū alterans qn̄qȝ
approximet̄ alt'ato ꝛ qn̄qȝ remoueat̄ ab alterato:
opȝ ꝙ ſit motū ī loco. ꝛ q: oē motū ī loco ul' mouet
ꝑ ſe ul' reducit̄ neċio ad motū ex ſe neċe ē ut ex il-
la gn̄abilia ſit aliqđ motū ex ſe aut vnū aut plura
vno qđ ſp̄ mouet. ¶ Sed h occurrūt dubia. ꝑ eni
dubitat̄ circa h. q: dī ꝙ qn̄ mā fuerit diuerſa di-
uerſificabit̄ ꝛ foīa: ita ꝙ forme diuerſe ſȝ ſpēȝ hn̄t

mās diuerſas ſȝ ſpēȝ. Illō nō vī ueꝝ. q: eadeȝ mā
oīuȝ gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū. oēs eni forme ſba-
les imediate recipiūtur ī mā p^a q̄ ē vnū ſm ſpēm.
qm̄ oīs forma ſbal' recipit̄ imediate ī ſbo ente ī pō
q: ꝑ h diſtiguit̄ a forma accn̄tali q̄ recipit̄ in ſubo
ente ī actu. ¶ Scđo dubitat̄. q: vī ꝙ modus ar-
guēdi ꝯ^tis nō ualeat. arguit eni ſic. Si hō gn̄aret̄
ex t'ra. tūc illō eēt neċiū: aut ī maiori pte: ul' in mi
nori. ſi eēt neċiū ī maiori pte. tūc nō gn̄aret̄ ab ho
mine niſi ī miori pte. ꝛ ꝑ ꝯn̄s hō gn̄aret̄ ab hoīe a
caſu. ꝛ illo^m arguit ꝯ^tor. ſed ille modus arguēdi nō
vī ualē. q: ꝑ illū eūdē modū arguēdi pōt ꝓbari ꝙ
ignis nō gn̄at̄ nāliter ex t'ra. arguendo ſic. ſi ignis
nāli' gn̄aret̄ ex t'ra. aut ḡ eēt neċiū ignē gn̄ari ex
t'ra ī maiori pte aut ī miori. ſi eēt neċiū ignē gn̄ari
ex t'ra. tūc ignis nō gn̄aret̄ ex aere oīno qđ f'lm ē.
ſi v̄o ignis gn̄aret̄ ex t'ra ī maiori pte. tūc nō gn̄a-
ret̄ ex aere niſi a caſu qđ f'lm ē. Un̄ iſte modus ar-
guēdi ꝯ^tis nō vī ualē. ḡ ꝛ c̄. ¶ Pro h^m ḡ dubijs di
ſtiguēdū ē de mā ꝛ ēt de foīa ſeu de ipis gn̄atꝭ. de
mā igit̄ diſtiguo ſic diſtiguit ꝯ^tor ſup 2^m hui⁹. qm̄
q̄dā ē mā alt'atiōis: ꝛ q̄dā eſt mā cōpōnis tn̄. v.
g. mā alteratiōis ē mā trāſiēs q̄ nō manet ī re gn̄a
ta: ſicut ſemē hoīs ē mā alt'atiōis. ꝛ ī ꝯuerſiōe ho
minis panis ē mā ſanguis. ꝛ ſanguis ē mā ſemis.
mā cōpōnis tn̄ ē ut caro ꝛ os ſūt mā hoīs ul' aliq̄
alia mā q̄ manet ī hoīe gn̄atō ꝛ nō ꝑcedit hoīeȝ ge
neratū. Sed mā alt'atiōis ꝛ mā cōpōnis ē q̄ ꝑce-
dit gn̄atū ꝛ ēt manet ī ipo gn̄ato. ꝛ h mō acetuȝ ꝛ
mel ſūt mā oximellis. ¶ Scđo diſtiguo de ipiſ ge
neratꝭ. qm̄ q̄dā gn̄ata gn̄ant̄ ex ſemīe ut pȝ de aīali
bus ꝛ plantꝭ q̄ nō gn̄ant̄ niſi a det'mīato ſemine. ꝛ
q̄dā nō gn̄ant̄ ex ſemīe ut pȝ de elementꝭ ꝛ de alijs
īaiatꝭ. ¶ His viſis dico ꝙ ī illis q̄ gn̄ant̄ ex ſemīe
diuerſe forme ſȝ ſpēȝ diuerſas req̄rūt mās ſiue ſb
ſtātias ſȝ ſpēȝ q̄ ſūt mā ex qb⁹ gn̄ant̄ tanq̄ȝ ex mā
alteratiōis. q: aīalia diuerſa ſȝ ſpēm req̄rūt ſemia
diuerſa ſȝ ſpēȝ ex qb⁹ gn̄ant̄. ſȝ ī gn̄atꝭ ſine ſemīe
ad diuerſitatē formaꝝ ſȝ ſpēȝ req̄rūtur diuerſe ſb
ſtātie ſȝ ſpēȝ ex qb⁹ gn̄ant̄ īdifferēter tanq̄ȝ ex mā
alt'atiōis. nā ignis gn̄at̄ īdifferēter ex t'ra aq̄ ꝛ ae-
re q̄ differūt ſpe tanq̄ȝ ex mā alt'atiōis. Si v̄o loq̄
mur de mā cōpōnis ſic dico ꝙ mā cōpōnis ē du-
plex: q: q̄dā ē mā q̄ imediate recipit formā cuiuſ-
modi ē mā p^a. ꝛ hec mā dī remota. ꝛ q̄dā ē mā ꝓ-
pinq̄. ꝛ hec iteȝ ē duplex. q: q̄dā ē ꝑ ſe q̄dā ꝑ acci-
dēs. mā ꝓpinq̄ ꝑ ſe ē ſba cōpoſita ex mā p^a ꝛ aliq̄
forma ſbali q̄ nō ē forma ulta. ut pȝ ī cauſatis ꝑfe
ctis. ut ī hoīe. qm̄ ī hoīe ꝑter mām ꝑmā ē mā cōpo
ſita ut caro ꝛ os ſiue cōpoſitū ex carne ꝛ oſſibus.
Sed mā ꝓpinq̄ per accidēs eſt aggregatū ex mā
ꝑma ꝛ alijs omnib⁹ q̄ ſūt in cōpoſito ꝑter formaȝ
ſbſtantialē ultimā ut aggregatū ex mā ꝑma ꝛ alijſ
formis que ſūt accidētia per ſe ſiue per accidens.
ita ꝙ totū qđ eſt in cōpoſito ꝑter formā ſbalē ulti
mā dicit̄ mā cōpoſitionis per accidēs. Si v̄o loq̄-
mur de mā cōpoſitionis remota ſic dico ꝙ oīum
formaꝝ ſubſtātialiū diuerſarū ſm ſpēm eſt eadem
mā ſm ſpēm: ut patet manifeſte. mā eni ꝑma non
eſt diuerſificata ſm ſpēm in oīb⁹ gn̄abilib⁹ ꝛ cor-
ruptibilib⁹. tamē mā cōpoſitionis ꝓpinqua diuer
ſarū formarū ſm ſpēm eſt alia ꝛ alia ſm ſpēȝ ut pa
tet manifeſte. Dico igitur ꝙ dicta ꝯ^tis. ſ. forme di-
uerſe ſm ſpeciem habent materias diuerſas ſm
ſpēm. habent intelligi de mā ꝓpinq̄ alt'ationis.

Et īelligo p̄ mām ꝓpinquā alteratiōis mā3 diſpoſitā p̄ accn̄tia ꝓpria ꝯueniētia for̄e inducēde: ſiue aggregatū ex ſb̄a ꝛ accn̄tib⁹ ꝓprijs ꝯuenientibus for̄e iducēde. ꝛ ſic loq̄ndo qn̄ ignis gn̄af ex terra mā ꝓpinq̄ alt̄atiōis nō eſt ſolū t̄ra: ſed aggregatū ex terra ꝛ accn̄tib⁹ ꝯueniētib⁹ for̄e ignis: ꝛ ſic diuerſaꝝ for̄aꝝ ſm ſpē3 ē tal' mā alt̄atiōis ꝓpinq̄ diuerſa ſm ſpēm. ¶ Per h̄ ḡ ad p̄ᵐ dubiū ē dicēdū ꝙ qn̄ mā alteratiōis ꝓpinq̄ fuerit diuerſa ſ3 ſpē3 tūc diuerſificabif for̄a ſ3 ſpēm. for̄e tn̄ diuerſe ſm ſpēm habent materiam remotam que eſt mā compoſitionis eadem ſm ſpēm. ergo ꝛc̄.

¶ Manifeſtū igit̄ ē ꝙ quāuis millies p̄nᵃ q̄dā imobiliū q̄dē. mouētiū āt ꝛ m̄lta ipa ſeipa mouentiū corrūpātur: alia v̄o fiāt: ꝛ hoc q̄dē imobile fit. aliō v̄o mouet: alterū aūt h̄: h̄ nihilominꝰ eſt aliq̄d qd̄ cōtinet: ꝛ h̄ extra vnūqdq3 q̄d eſt cā eius q̄d ē alia eē: alia v̄o nō eē: ꝛ ꝯtīue mutatiōis ꝛ h̄ q̄dē his. Hec aūt alijs cā motꝰ ſunt.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticl'a p̄ᵉ ꝑtis p̄nˡᵉ huiꝰ capl'i i q̄ oñſo ꝙ cāe ꝑpetue gn̄atiōis nō pn̄t eē aliqd̄ gn̄abile ꝛ corruptibile. ꝯcludit pħs ex p̄dict̄ ꝯnē quā i hac pn̄ˡᵉ ītēdebat. ſ. ꝙ op3 ponē aliqd̄ motū ex ſe ꝑpetuum cōp̄rehēdēs ꝛ ꝯtinēs oīa alia ab itrīſeco qd̄ ē cā ꝑpetuitat̄ gn̄atiōis. ꝛ per ꝯn̄s motor iſtiꝰ p̄mi motū ex ſe ē ꝑpetuꝰ. Dic̄ ḡ Ariſt. ꝙ q̄3uis fuerit infinita p̄nᵃ mouētia ſe q̄ nō mouētur ab alijs ꝛ īfinita cōpoſita ex h̄ᵐ p̄ncipijs q̄ nō ſūt corp̄a ꝛ ex p̄mis corporib⁹ mot̄ ab eis q̄rū qd̄libet corrūpif ꝛ deinde reuertūtur ꝛ mouēt ſe adīuicē: ita ut q̄dā generēt q̄dā nō. qꝛ motor i eis nō mouef ab alio a ſe. ita ꝙ illd̄ moueat aliō ꝛ illd̄ mouef ab alio: ꝛ ſic i īfīᵐ. ut ſortes gn̄et Platonē ex ſe. ꝛ Plato gn̄et Ciceronē. ꝛ vnūqdq3 i h̄ motu moueaf a ſe manifeſtū ē ꝙ motor etnꝰ ē cā motꝰ iſtoꝝ q̄ mouētur ex ſe generabiliū ꝛ corruptibiliū ſm ꝑpetuitatē. Jlla enī gn̄abilia ꝛ corruptibilia a corp̄ib⁹ celeſtib⁹ nō ſolū accipiūt ꝑpetuitatē i fieri: ſed ēt i eē. Un̄ itēdit dicē ꝙ ſi ſūt millies aut īfinities īfinita p̄nᵃ mouētia gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū nihil minꝰ op3 ponere aliq̄d ex̄ vnūqdq3 illoꝝ ꝯtinēs illa: qd̄ erit cā non ſolū ꝑpetue mutatiōis iſtoꝝ: ſed ēt erit cā eē aliq̄bus iſtoꝝ ꝛ alijs ē cā nō eē. ¶ Notāda ſūt hic tria ſm ꝯᵐᵐ. p̄ ꝙ corp̄a celeſtia ꝯtinēt iſta gn̄abilia ꝛ corruptibilia. qꝛ niſi eēnt ꝯtinuata ꝛ det̄minata a motib⁹ corpoꝝ celeſtiū nec eēnt nec ꝯtinuaref eē i eis. ¶ Scd̄o ē notādū ꝙ motꝰ gn̄atiōis iſtorū q̄ mouēt ſe adīuicē ē p̄ accn̄s. ſ. ꝙ illa gn̄abilia ꝛ corruptibilia ſūt ſibi iuicē cāe p̄ accn̄s. ꝛ huiꝰ aſſignat ꝯᵐᵐ duplicē cām. p̄ᵃ qꝛ illa gn̄abilia ꝛ corruptibilia ſūt q̄ſi iſtr̄a p̄ q̄ corp̄a celeſtia mouēt. ſm ꝙ hō i gn̄atiōe hoīs nō dat niſi illd̄ qd̄ ē iſtr̄m: ꝛ corp̄a celeſtia ſūt q̄ſi ſicut artifices ꝛ v̄tutes iformatiue: q̄s pħs vocat v̄tutes aīci libro de aīalib⁹. q̄ ſūt a corp̄ib⁹ celeſtib⁹. ꝛ tn̄ bn̄ ſcio ꝙ nō ē de necitate ꝙ dicaf iſtr̄m: ſed necē ē ꝙ ſi fuerit artifex q̄ opaf iſtr̄a gn̄abilia ꝛ corruptibilia ꝛ ſp̄ opareꝛ ut ſint inſtrumēta īfinita. h̄ igit̄ ē p̄ᵃ rō q̄re illa gn̄abilia ꝛ corruptibilia mouētia ſe ſūt iuicē cāe p̄ accn̄s i generatiōe coꝝ: qꝛ ſūt q̄ſi iſtr̄3. Scd̄a cā q̄re vnū iſtorū nō gn̄at aliō ē ꝓp eiꝰ gn̄ationē ab alio. ut qn̄ ſortes gn̄at Ciceronē. ꝛ Cicero Platonē. tūc Cicero nō gn̄at Platonē ꝓp gn̄ationē eiꝰ a ſor. ſ3 ꝓp uolūtatē eiꝰ. ſ. qꝛ uoluit p̄hcē ſemē i illā feminā: ꝛ tūc ſortē gn̄are platonē ē p̄ accn̄s. ¶ Notādū 3ᵒ ſm ꝯᵐᵐ ꝙ īfinite ſūt cāe p̄ accn̄s dic̄ enī ſic. cās īfinitas eē ē īpoſſe eētial'r. eſt tn̄ poſſe accidētaliter. hec ꝯᵗᵒʳ. ¶ Hic v̄o notāda ſūt aliq̄ q̄ mihi videnf nōbilia. p̄ ꝙ ubicūq3 ē m̄ltitudo īfinita mouētiū ibi nullum illoꝝ mouētiū ē cā totiꝰ m̄ltitudīs. ſ3 op3 ponē aliquā cām mouētē ex̄ m̄ltitudinē q̄ ſit cā totiꝰ m̄ltitudīs. cuiꝰ rō ē. ubi ē īfinita m̄ltitudo mouētiū ibi qd̄libet mouēs ē meᵐ ul' poſtremū. ſ3 mouēs medīū nō ē cā niſi eoꝝ q̄ ſūt poſt ipm̄. iō nullū mouēs meᵐ ē cā oīu3 mouētiū īfinitoꝝ. nec ēt mouēs ultimū pōt eē cā totiꝰ m̄ltitudīs mouētiū: qꝛ nō eſt cā eoꝝ q̄ ſūt an̄ ip3. iō ubi ē īfinita m̄ltitudo mouētiū op3 ibi ponē cām mouētē p̄nˡᵉᵐ ex̄ illā m̄ltitudinē q̄ ē cā totiꝰ m̄ltitudīs: ꝛ iō ſi ſint īfinita ſe mouentia q̄rū vnū mouef ab alio ꝛ illd̄ ab alio: ꝛ ſic i īfīᵐ ſic ē de eis q̄ gn̄ant adīuicē: ut ſor. gn̄af a platone ꝛ Plato a Cicerone: ꝛ ſic i īfīᵐ. iſtiꝰ totiꝰ m̄ltitudīs mouētiū ſeē aliq̄ cā ex̄ ipa3 m̄ltitudinē q̄ ē cā totiꝰ m̄ltitudīs. ꝛ h̄ ē qd̄ Ariſt. dicit h̄ in textu. ¶ Scd̄o ē notādū ſm ꝯᵐᵐ ꝙ mouēs qd̄ ē ex̄ oēs m̄ltitudinē īfinitā ē p̄ᵐ mouēs ꝛ cā p̄ncipaliſſima totiꝰ m̄ltitudīs ꝛ cuiuſlibet ꝑtis eiꝰ ꝛ nullū mouēs īfīᵐ ſm m̄ltitudinē ē cā p̄nˡⁱˢ motꝰ ab eo. qm̄ ceſſāte q̄cūq3 mouēte īfinitā m̄ltitudinē a mouē adhuc motū mouef a celo. nā i gn̄atiōe Platonis a ſorte ceſſāte ſorte a mouē ul' etiā corrupto ſorte adhuc mouef ſemē decīſū a ſorte a celo quuſq3 iducaf forma ſb̄al' platonis. Un̄ ſortes ſolū largif ſemē ex q̄ ꝓducif plato. qd̄ q̄dē ſemē ē uelut iſtr̄3 ꝛ celū trāſmutat illd̄ ſemē iducēdo q̄litates īformatiuas membroꝝ donec iducaf aīa. ꝛ ſic ſor. ē uelut iſtr̄3 i gn̄atiōe platonis. ¶ S3 dubitaf utrū ſortes ſic cā eētial' platonis ul' accn̄tal' tm̄. ꝛ dico ꝙ ꝓut cā accidētal' diſtiguif ꝯ cā3 p̄nˡᵉᵐ. ſic ſortes ē cā accn̄tal' platonis. tn̄ ſi plato nō poſſit gn̄ari niſi a ſorte. tūc ſor. ē cā p̄ ſe ꝛ eētial' platonis: itelligēdo p̄ cām p̄ ſe ꝛ eētialē cā3 det̄miatā. ꝛ ſic accipiēdo p̄ ſe ꝓ cā det̄miata. ſic ſor. ē cā p̄ ſe platonis: ſed accipiēdo p̄ ſe ꝓ p̄nˡⁱ. ſic ſor. nō ē p̄ ſe cā platonis: ſ3 ē eiꝰ cā accn̄tal' diſtiguēdo accn̄tale ꝯ p̄nˡᵉ. ¶ Et ſi dr̄ ꝙ ſi ſor. ē p̄ ſe cā platonis ꝛ Cicero p̄ ſe cā ſor. tc̄ op3 dicē ꝙ ſūt īfinite cāe p̄ ſe. qꝛ qd̄libet gn̄ans ē p̄ ſe cā illiꝰ qd̄ imeᵉ gn̄af ab ipo. ꝛ ita i cāis eētialib⁹ ꝛ p̄ ſe eēt ꝓceſſus i īfīᵐ. ¶ Dicēdū ꝙ nō ē icōuēiēs ꝙ ſit ꝓceſſus i īfīᵐ i cāis p̄ ſe ſolū. ſ3 i cāis p̄ ſe ordiaꝛ nō ē ꝓceſſus i īfīᵐ. ¶ Notādū 3ᵒ ꝙ aliō ē dicē cās p̄ ſe ꝛ cās p̄ ſe ordiatas. qꝛ cū dr̄ cāe p̄ ſe exp̄mif cōpatio vniꝰ ad vnū ut cāe ad effectū. ſ3 cū dr̄ p̄ ſe eētial'r ordiate exp̄mif cōpatio duaꝝ cāꝝ ul' pl'iū ad vnū effectū. vn̄ ille cāe dn̄r eētial'r ordiate q̄rū vna ordiaf ad aliā ut cā ad effectū ita ꝙ vna p̄o ē p̄ ſe cā alt̄iꝰ ꝛ cāͤlitatꝰ eiꝰ ita ꝙ p̄ᵐ ſit cā ſcd̄i iquātū 2ᵐ ē cā. ſ3 ille cāe dn̄r accn̄tal'r ordiate q̄rū vna nō ordiaf ad aliā reſpectu actꝰ cāndi. v̄.g. ſor. ꝛ plato dn̄r eē cāe accn̄tal'r ordiate reſpectu Ciceronis. vn̄ ꝯcedo ꝙ i cāis p̄ ſe ē ꝓceſſus i īfīᵐ: ſ3 i cāis p̄ ſe eētial'r ordiaꝛ nō ē ꝓceſſus in infīᵐ. ¶ 4ᵒ p̄t nōri ꝙ triplex pōt pōi dr̄ia inter cās p̄ ſe ordinatas ꝛ cauſas accn̄taliter ordinatas. p̄ᵃ eſt ꝙ in cauſis p̄ ſe ordinatis vna cā depēdet ab alia ſ. quātū cāt effectū. ſ3 nō ē ſic i cāis accn̄tal'r ordinaꝛ: qꝛ in talib⁹ vna cā ſufficit ad ꝓducēdū effectū

⁊ i ꝓducēdo effectū nō depēdet ab alia cā accñta liter ordinata. ¶ Scđa dr̃ia ē ꝙ i cauſis eēntialit̃ ordiatꝭ nō ē cāuſas eiuſdē rōnis ut ſub eadē rōne reſpicit effectū. ſꝫ vna ē cā pmaria ⁊ pn̄ˡⁱˢ. alia v̾o ē ut cā ſcđaria. ſꝫ cāuſas i accñtalr̃ ordiatꝭ eſt vniꝰ rōnis. q: pñt imeᵉᵗ recipe eūdē ſiue ꝯſiľeꝫ effectū. ¶ 3ª dr̃ia ē ꝙ oēs cāe eēntialr̃ ordiate ſit cāe necie reſpectu effectꝰ. ſed nō ē ſic i cauſis accñtalr̃ ordinatꝭ. q: qōlibet bēt ſuā pfectā cāuſalitatē ſine alio re‑reſpectu ſui effectꝰ ⁊ ſūt eiuſdē rōnis. Sic ğ pꝫ ꝙ nō eſt icōueniēs ꝓcedē in infiᵐ i cauſis p ſe. ſꝫ nō eſt ꝓcedere in infinitū in cāis eēntialr̃ ordinatis. Cauſe eni p ſe eēntiales pñt eē accñtalr̃ ordiate.

¶ Siqdē igiẗ ppetuꝰ motꝰ eſt: perpetuum erit ⁊ mouens primuꝫ: ſi vnum: ſi v̾o plura: plura ⁊ perpetua.

¶ Hic pōit 2ª rō ꝓbās pᵐ motorē eē ppetuū: ⁊ rō ē illa. pmꝰ motꝰ ē ppetuꝰ. ğ pmꝰ motor ē ppetuꝰ. ꝯña pꝫ. q: oīs motꝰ reqrit motorē. añs āt pꝫ ex p̄cedēti bꝰ. i. ex pn̄ᵒ huiꝰ octaui. ⁊ ēt ex h capľo. qm̄ i h capľo ē ꝓbatū pᵐ motū eē et̃nū: qđ qdē motū ē cā ppetue gñatiōis ⁊ corruptiōis iſtoꝝ iferioꝝ. ⁊ ſi pᵐ motū ſit eternū opꝫ ꝙ pmꝰ motor ſit eternꝰ ſiue ponaẗ vnū pmū motū ſiue ponatur vnum pmū mouens: ſiue ponantur plura prima mouentia.

¶ Unū aūt magis ꝗ̄ multa: ⁊ finita ꝗ̄ infinita opꝫ exiſtimare. Eiſdē āt accñtibꝰ ſp finita magis accipiēdū. In his eni q̄ ſūt nā opꝫ finitū ⁊ meliꝰ: ſi ꝯtigat eē magis. Sufficiēs āt ſi vnū: qđ pmū imobiliū ppetuū cū ſit: erit principium aliis motus.

¶ Hec ē 4ª ꝑticľa pᶜ ꝑtis pn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ phs đcľat ꝙ eſt tm̄ vnꝰ pmꝰ motor. ⁊ hᶜ ē 2ˢª ꝯ de ānexis q̄ ꝓbaẗ dupľ. ⁊ p̄ ſic. Illđ qđ ē meliꝰ ē ponēdū. ſed meliꝰ ē ponē pnᵒ finita ꝗ̄ ifinita: ⁊ vnū ꝗ̄ pľa: ſi eq̄ bñ pt ſaluari cāuſitas reꝝ ⁊ ppetuitas gñationis ⁊ corruptiōis ſic̄ ſi eēnt plura alia. talia igiẗ eē vnū mouēs ⁊ nō pľa. h tñ nō ꝑtinet ad phicū ſꝫ ad methaphiſicum. ſ. determinare de vnitate pmi motoris ut dicit ꝯᵒʳ hic.

¶ Māifeſtū igiẗ ex his ē ꝙ necē ē eē aliqđ vnū ⁊ ppetuū pᵐ mouēs. Oñſū ē eni q̄niā necē ē ſp motū eē: ⁊ ꝯtinuū eē. Et nā ꝗ̄ q̄d ſp ꝯtinuū. q̄d aūt ꝯñter nō ē ꝯtinuum. At v̾o ſi ꝯtinuꝰ: vnꝰ ē. Unꝰ āt ſi ab vno mouēte: ⁊ vniꝰ q̄d moueẗ. Si enim q̄ddā aliud ⁊ aliud mouebit: nō ꝯtinuus totꝰ motꝰ: ſꝫ ꝯñter. Igitur ex his ſciet uti ꝗ̄ aliqs eſſe aliq̄d pmū mouens mobile.

¶ Hic 2ᵒ ꝓbaẗ eadē ꝯ ſic. Primꝰ motꝰ ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ. ğ pmꝰ motor ē vnꝰ. añs pꝫ. ꝯñs v̾o ꝓbaẗ p h. q: cōtinuitas motꝰ dependet ab vnitate motoris. ſi eni ſūt plures motores. ſ. ſucceſſiue mouētes illđ mobile motus illius mobilis nō erit vnꝰ ⁊ ꝯtinuus.

¶ Et iteꝝ ꝯſiderās pncipia mouētiū. Eſſe qdē igiẗ q̄dā eoꝝ q̄ ſūt: q̄ aliqñ qdē mouētur: aliqñ aūt q̄eſcūt: māifeſtū eſt. Et pp h māifeſtū ſcm̄ eſt: qm̄ neq̄ oīa mouentur neq̄ oīa q̄eſcūt. neq̄ alia ſp moueẗ: alia ſp q̄eſcūt. Que nāq̄ ſūt utrobiq̄ ⁊ pōm ſūt hñtia huiuſmodi q̄d ē aliqñ qdē moueri: aliqñ v̾o q̄eſcere: demr̃at de his.

¶ Hec ē 2ª ps pn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. i q̄ oñſo ꝙ pmꝰ motor ē ppetuꝰ ⁊ vnꝰ: h oñdit q̄lit̃ pmꝰ motor oīno ē imobiľ ſic ꝙ nec ē mobiľ p ſe: nec p accñs. ⁊ illđ oñdiẗ p h ꝙ motꝰ ē et̃nꝰ. ⁊ h oñdit ex eoꝝ ꝯſideratiōe q̄ mouētur ex ſe q̄ ſūt hic ⁊ de illa via fac̄ rememorationē hic. Uñ hᶜ ps ꝯtinet 4ᵒʳ ꝑticľas. q: i pª facit rememorationē de qbuſdā ſupiꝰ deẗmiatꝭ. i 2ª ibi ⌊ Nece ē ꝙ ⁊ c. ⌋ mouet ⁊ ſoluit q̄̄dā dubitationē i 3ª ibi ⌊ At v̾o ſi aliqd ē. ⌋ đcľat ꝙ pᵐ motū. ſ. celū ē ppetuū. i 4ª ibi ⌊ Māifeſtū igr̃. ⌋ recapľat ponē do ſoľonē dubitatiōis mote i pnᵒ huiꝰ i ctatꝰ. In pª ğ ꝑticľa huiꝰ ꝑtis phūs fac̄ rememorationē de trib. Primū qđ reſumit ē ōſtructio q̄rūdā opionū iprobabiliū. 2ᵒ reſumit rōnē ſupiꝰ poſitā ponētē pᵐ motorē eē mobilē. Tertio āt reſumit quādā obiectionē ſupiꝰ poſitā ⁊ ſolutā q̄ erat ꝯ et̃nitatem motꝰ. Prio igr̃ dic̄ Ariſt. ꝙ iſtoꝝ ꝯſideratio i pnᵒ mouētiū ſe. h ē p ꝯſiderationē eoꝝ q̄ moueẗ ex ſe ſciri pōt ꝙ aliqđ ē pᵐ mouēs imobile. qm̄ manifeſtū ē ad ſēſū i rebꝰ nālibꝰ ꝙ inueniūtur q̄dā q̄ qñq̄ moueẗ ⁊ qñq̄ q̄eſcūt. ⁊ ex h ē māifeſtū ꝙ nulla triū opionū ē va. ſ. neq̄ illa q̄ dic̄ ꝙ oīa mouentur ſemper: neq̄ illa que dicit ꝙ oīa que moueẗ ſemper moueẗ. ⁊ omnia que quieſcūt ſemper q̄eſcūt. neq̄ illa que dicit ꝙ omnia quieſcant ſemper.

¶ Qm̄ āt huiuſmodi māifeſta ſunt: voluimus aūt demr̃are ⁊ duoꝝ utrāq̄ nāꝫ: q̄niā ſūt alia qdem ſp imobilia alia āt q̄ ſp moueẗ. ꝓcedētes āt i h ⁊ ꝓponētes oē q̄d moueẗ ab aliq̄ moueri: ⁊ h eſſe aut imobile: aut q̄d moueẗ: ⁊ q̄d moueẗ: aut a ſeipo: aut ab alio: ſp deueniemꝰ i h accipe: qm̄ eoꝝ q̄ moueẗ eſt pncipiū q̄d mouet qdem: q̄d ipm ſeipm mouet: omniuꝫ autem imobile. Uidemus enim ⁊ manifeſte eſſe huiuſmodi que mouent ipſa ſe ipſa: ut animatorum ⁊ animaliū genus.

¶ Hic 2ᵒ phūs reaſſumit rōnē ſupiꝰ poſitā ꝓbātē pmū motorē eē imobilē dicēs. ꝙ q: illa q̄ qñq̄ moueẗ ⁊ qñq̄ q̄eſcūt ſūt oibꝰ māifeſta ne iteꝝ aliqs ſeq̄tur q̄rtā opionē ponētē ꝙ entia ſūt hᵒⁱ. ſ. ꝙ qñq̄ moueẗ ⁊ qñq̄ q̄eſcūt. vi oñdē ſp duoꝝ nām. ſ. ꝙ q̄dā ſūt q̄ ſūt ſp imobilia. ⁊ q̄dā q̄ ſp moueẗ. ¶ Circa q̄s ꝓprietates ꝓponimꝰ pᵒ ꝙ oē qđ moueẗ: moueẗ ab alio. ⁊ qđ necē ē h a q̄ q̄dā moueẗ aut eē imobile: aut moueri. ⁊ ſi moueẗ aut moueẗ a ſeipo aut ab alio. ⁊ cū nō ſit ꝓcedē i ifiᵐ opꝫ tādē deuenire ad aliqđ pᵐ pnᵐ qđ uľ ē ſimplr̃ imobile uľ ſi moueẗ ſeipm mouebit. nec debet reputari icōueniēs ꝙ aliqd moueat ſeipm. q: maxime videmꝰ eſſe multa talia in gñe aiatoꝝ ⁊ animalium.

¶ Hoc aūt ⁊ opinionem obtulerūt: ne forte contingat motum fieri: cū non ſit omnino: propter id ꝙ in his videmus h cōtingere. Immobilia enim cum ſint aliqñ mouentur iterum ſicut videtur.

¶ Hic phs 3° reassumit quādā obiectionē supi° positā et solutā ꝯ eternitatē mot° et eā soluit. nā dēm est nūc imediate ꝙ aialia et aiata mouēt seipa. Cū eni aialia postq̄ȝ quiescūt icipiāt moueri qn̄qȝ posset alicui videri ꝙ ita ē de oib°. ita ꝙ totū vniuersū et ēt celū icepit de nouo moueri postq̄ȝ qeuit: q: sic ē i mīnori mūdo. ita ēt i maiori. et sic mot° celi nō ē etn°.

¶ Hoc aūt opȝ accipe: qm̄ ſm vnū motū ipa mouent: et ſȝ hūc nō ꝓprie. Hoc eni ex seipo ē cā: ſȝ isūt alij mot° nāe et aialib°: ſȝ q̄s nō mouent p seipa: ut augmētuȝ et decremētū et respiratio: qb° mouet aiali uȝ vnūq̄dqȝ qescēs. Cū nō mouet a seipo motū. Hoꝝ āt cā ꝯtinēs et mlta coꝝ q̄ isūt ut q̄rūdā alimētū. Dū cogtur qdē eni dormiūt. Disgregato āt surgūt et mouēt seipos: cū p̄m pn̄m ex sit. Un̄ nō sp mouēt ꝯtiue a seipis. Aliud eni ē mouēs ipȝ q̄d mouet et mutās ad vnūquodqȝ mouentiū seipȝ. In oib° aūt his mouet p̄mū mouēs: et cā ipȝ seipȝ mouēdi a seipo ſȝ accn̄s tm̄. mutat eni locū corp°. Quare et q̄d in corpe extn̄s et nectio mouens seipȝ.

¶ Hic phs soluit illam dubōnē dupr̄. p° ꝙ aial qn̄qȝ mouet et qn̄qȝ qescit. q: mouet ab extriseco. ſȝ celū nō mouet ab extriseco. iō celū qescit qn̄qȝ et qn̄qȝ mouet. Un̄ nō ē sil̄e de celo et de aiali. q: i motu locali aial̄ aial idiget aliq̄ motore extriseco. ut. s. ꝙ aia moueat ab appetibili ex q° dirigit ei° motū i ſpe et i ſ loco. ſȝ i motu augmētatiōis aial idiget alimēto ueniēte ab extriseco: ſȝ i motu alt̄ationis ut ⁊ motu ispiratiōis et expiratiōis idiget aial extriseco ut aere. qn̄qȝ tn̄ icipit aial moueri post qetē abſqȝ motu p̄cedēte q ē ab extriseco. ¶ Notanda sūt ſ duo ſm ꝯtem. p° ꝙ cōplementū demr̄ationis qu ā phs itēdit ſ: ē ꝙ oē motū ex se qescit aliq̄n et aliq̄n mouet si mouet ab extriseco. ſȝ celū qd ē p̄mū motū ex se et q̄ nō hēt aliqd extra ipȝ nō mouet ab extriseco. g̃ celū nō qescit qn̄qȝ et qn̄qȝ mouet. imo nō qescit oino sed sp mouet. ¶ Scdo ē notādū ſȝ ꝯtem ꝙ vn° motor nō mouet essentialr̄ nisi vno motu. et illō qd̄ inenit i hn̄tib° aias ꝙ vn° motor i istis mouet plib° motib° ē p accn̄s nec motor i aialib° ē p° cā illoꝝ motuū. q: nūc nō mouēt nisi duob° motib°. ab vno eni nō ꝓuenit eēntialr̄ nisi vn° mot°. sed mlta itrāt ipm p accn̄s q̄ scidūt motū ei°: et alia q̄ sūt cā i ſ ꝙ faciūt motū et qetē. Un̄ p° cā i ſ ꝙ hn̄tia aias q̄ sūt ſ qn̄qȝ qescit et qn̄qȝ mouent. nō vr̄ cā p quā mouent ex se. sed alia cā ex reb° ꝯtigētib° ab extriseco fac̄ i aialib° mot° nāles: et illi mot° sūt cāe ut motor p quē mouēt ex se qn̄qȝ moueat et qn̄qȝ nō. In oib° āt his. i. i oib° q̄ sūt ſ motor itrisec° mouet p accn̄s et mouet motu locali pp motū sui sbi. et mouet a cāis extrinsecis pp motū sui sbi moti ab eis. s. motu augmētatiōis et alt̄atiōis sicut mot° ei° i loco ē a motu sui sbi. videt eni ut māifestū ē ꝙ ois motor i ſbo p accn̄s mouet p motū sui sbi deferētis eū i loco. Uerūtn̄ utꝝ oē qd̄ mouet in loco transmutet ꝓpter transmutationē sui subiecti transmutatione alteratiua nondum est determinatum. hec ꝯtor.

¶ Ex qb° ē scire: q: si aliqd ē imobiliū qdē mouentiū aūt et ipoꝝ q̄ ſȝ accn̄s mouentur. ipole est cōtinuum motum mouere.

¶ Hic phs 2° soluit obiectionē illā de aiali dicēs ꝙ nō ē sil̄e de celo et aiali: q: p̄m mouēs p qd̄ aial mouet a seipo: mouet p accn̄s: sic aia mouēdo corp° p se mouet seipam p accn̄s. et ois motor q i mouēdo mouet se p accn̄s qn̄qȝ mouet et qn̄qȝ nō mouet sed p̄m° mouet mouēdo celū nō mouet se p accn̄s et iō sp mouet. Un̄ q: nece ē aliquē motū eē ꝯtinuū et ppetuū opȝ ꝙ sit aliqd p̄m mouēs imobile manēs sp i eodē statu: nece ē ꝙ motū imediate ab eo semp moueat i eodē statu. sic ꝙ mot° sp et vniformit̄ ꝯtinet. Un̄ phs vr̄ ſ icludē illā ꝯnē pn̄tes. s. ꝙ p̄m° motor ē oino imobilis p se et p accn̄s. Q; āt p̄m° motor sit imobil̄ p se ꝓbatū ē pus mltis modis: tuȝ q: p̄m° motor i mouēdo quōcūqȝ ē imobil̄ p se: tū q: si moueret p se: hēret motorē p̄orē eo. q: nihil mouet p se a seipo: q: sic ſm eūdē motū mouēt et moueret. qd̄ ē icōueniēs. nō g̃ mouet p se nec per accn̄s. q: si mouet p accn̄s: a seipo: ul̄ ab alio. Si a seipo seq̄t nō p̄t ppetuo mouē. et sic mot° p̄m° nō erit ppetu°. vn̄ q: aia aial̄ a seipa mouet p accn̄s: iō nō sp mouet se ſȝ aliq̄n mouet et aliq̄n nō mouet et sic pȝ ꝙ p̄m° motor nō mouet a seipo p accn̄s: nec mouet ab alio p accn̄s. q: ſ eēt a motore p̄ori. qd̄ est impole. q: non est motor p̄or motore p̄.

¶ Quare si nece est qdeȝ ꝯtinuū eē motū opȝ aliq̄d p̄mū mouēs eē imobile et nō ſm accn̄s: si dȝ sic dixim° i his q̄ sūt esse i cessabilr̄ qdeȝ et imortal̄ mot°: et manere ens i seipo ipm: et i eodeȝ p̄n° eni manēte nece et oē manē q̄d ꝯtinuū ē ad pn̄m. Nō ē āt idē moueri ſm accn̄s a seipo et ab altero. Ab altero qdeȝ eni iest et coꝝ q̄ sūt i celo qbusdā p̄ncipijs q̄cūqȝ ſm plres ferūtur mot°. alteꝝ āt corruptibilib° solū.

¶ Hec ē 2° pti° 2° ptis p̄n̄lis hui° capli i q̄ phs mouet et soluit quādā dubitationē q̄ tal̄ ē. Nā dictū ē ꝙ nullus mot° ē ppetu° cui° motor p accn̄s mouet. iō nūc circa ſ p̄t dubitari. et rō dubōnis p̄t eē ista. vr̄ eni ꝙ a motore moto p accn̄s possit esse mot° ppetu°. qm̄ orbes inferiores mouetur a ꝓprijs motorib° ab occidēte i oriēs. et ille ē ppetu° mot° orbiū planetaꝝ: et ē mot° et mouet a motore maximi orbis ab oriēte i occidēs diurno motu. g̃ vr̄ ꝙ motores orbiū planetaꝝ sint ppetui. et sic vr̄ ꝙ a motore moto p accidens possit eē mot° ppetuus. ¶ Hoc dubiū soluit Ari. d. ꝙ nō ē idē motor ſm accn̄s a seipo et ab alt̄o motor: q mouet p accn̄s a seipo nō p̄t eē cā mot° ppetui. ſȝ motor q mouet p accn̄s ab alt̄o p̄ot ppetuo mouē. et sic mouēt motores orbiū iferioꝝ p accn̄s a motore supmi orbis et adhuc moueri ab aliq̄ p accn̄s ꝯtingit duplr̄. s. ſȝ se p accn̄s et ſȝ aliō p accn̄s. aia aial̄ qn̄ mouet aial: mouet ſm se p accn̄s. q: ipa ſm se transfert de situ in sitū. ita ꝙ aliq̄n est in vno situ et aliquādo est in alio situ: sed motores orbium inferiorum mouentur ſm alterum per accidens. quia solum mouentur per accidens a motore p̄mi orbis rōne ꝓprioꝝ orbiū q̄rū sūt motores. nō eni motor orbis

iſeriorio dꝫ moueri p accñs: q ipſemet trāſfertur de ſitu i ſitū. q orbis quē mouet trāſfert p accñs de ſitu i ſitū p ſupiorē motorē. Et rō h' diuerſitatꝭ ſ. qre aīa aīal' moueť ſꝫ ſe p accñs ad motū corpis moti ab ipa ē: q ꝯſtituiť i eē p corp' motū ab ea. ſꝫ motor orbis iſerioris nō ꝯſtituiť i eē p orbē motū ab eo. ꝛ iō nō moueť ſm ſe p accñs ad motū ſui orbis. ℂ Intellige ꝙ iſte nō ē ꝓpri' modus loquēdi dicē aliqd moueri p accñs ſꝫ aliō. Si eni aliquid moueť p accñs localr opꝫ ꝙ trāſmuteť ſm locū p accñs. iō illō qō nll'o' trāſmutať ſꝫ locū nō vꝫ aliq mō moueri localr p accñs. ꝛ iō ille mot' ei' qō ē moueri p accñs ſꝫ alteꝝ ē ipropri' ꝛ trāſūptiuus.

ℂ At vō ſi aliqd ſp ē huiuſmodi mouens qdē: imobile aūt ipm ꝛ ꝑpetuū neceſſe ē: ꝛ primū quod moueť ab hoc ꝑpetuū eē.

ℂ Hec ē 3ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑtis pn̄ˢ hui' capli i q̄ Ariſto. dcl'at ꝙ pᵐ motū. ſ. celū ē ꝑpetuū. ꝛ hᶜ eſt ꝯª ꝯ de ānexis q̄ ꝓbať dupl'r. p ſic. pᵐ mouēs ē imoᵇˡᵉ ꝛ ꝑpetuū. q pᵐ mouēs nec ē moᵇˡᵉ p ſe nec p accñs. g pᵐ moᵇˡᵉ qō moueť a p mouēte ſp moueť: ꝛ p ꝯñs ſp ē pᵐ. g motū ē ꝑpetuū. Ꝯ āt ſeqtur pm' motor ē imoᵇˡⁱˢ p ſe ꝛ p accñs. g pᵐ motū ab eo ſp moueť pꝫ p h ꝙ ois mot' g nō ē ſp inueniť eē i motore qui moueť per ſe uel p accñs. uel poſſet hic poni vna ꝯ ſ. ꝙ pᵐ motum ſemp moueť. que ꝓbatur per hoc. q motus eius eſt a motore immobili ꝛc̄.

ℂ Hoc aūt ē māifeſtū qdē: ꝛ ex eo ꝙ nō ē poſſe alr gn̄ationē ꝛ corruptionē: ꝛ mutationē aliis: niſi aliqd moueat q̄d moueatur. Immobile qdē eni eūdē ſp mouebit eodē mō ꝛ vnū motū: uelut nihil ipꝫ mutās ad id q̄d moueť. Quod aūt moueť ab eo q̄d moueť qdē. moto āt ab imobiliū ꝑp id q̄d alr ꝛ alr ſe hēt ad res: non eiuſdē mot' erit cā: h ꝑp id q̄d i ꝯriis locis aut ſpēb' ſunt ꝯrie exhibebit motum vnumquodq₃ alioꝝ: aliquando quidem geſcens. aliquando autem motum.

ℂ Deīde cū dic̄. ꝓbať 2' eadē ꝯ ſic. gn̄atio ꝛ corruptio ſūt ꝑpetue: ſꝫ effect' ꝑpetu' ē a cā ꝑpetua. ꝛ ꝑpetuitas gn̄atiōis ꝛ corruptiōis nō pt eē imeᵈⁱᵃ a motore imoᵇ oīno. q motor oīno imobil' ſp ſe hēt i eadē diſpōne. iō ſi eēt imeᵈª cā gn̄atiōis ſp eēt cā gn̄atiōis ꝛ nūq₃ eēt cā corruptiōis. opꝫ igr ꝙ cā imeᵈª ꝑpetuitatꝭ gn̄atiōis ꝛ corruptionis ſit aliqō motū et'nū qō alr ꝛ alr ſe hēt reſpectu gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū i tpib' diuerſis. ꝛ ſi aliqō motū ē ꝑpetuū maxīe ē ponēdū ꝙ pmū motū qō moueť a motore p ē ꝑpetuū. ꝛ ſic ꝑpetuitas gn̄atiōis ē ex pte pmi motī ul' pmi motoris: ꝛ diuerſitas mot' reſpectu gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū ē cā diuerſitatꝭ gn̄atiōis ꝛ corruptiōis i tpib' diuerſis. Motum eni et'nū p approximationē ē cā mot' ꝛ p elōgationē erit cā qēt. ꝛ ſic erūt aliq̄ q̄ qn̄q₃ moueñt: ꝛ qn̄q₃ geſcūt. ꝛ et q̄ qn̄q₃ gn̄anť ꝛ qn̄q₃ corrūpuntur. Vn̄ ꝯᵗᵒʳ. d. ꝙ qn̄ ſol fuerit i tropico hiemali hēbit reſpectū ad ea q̄ ſūt i tropico eſtiuali i diſpōne ꝯriā ei ſm quā erit i tropico eſtiuali. qm̄ qn̄ ſol fuerit i tropico eſtiuali largiť cuilibet entiū trāſmutationē ꝯriā quā largiť ei cū fuerit i tropico hiemali

nā p ei' approximationē ē cā mot'. ꝛ p ei' elōgationē ē cā qēt. Sꝫ ꝯᵗᵒʳ pōit aliā rōnē p quā ꝓbat ꝙ aliqō ē motū et'nū q rō ē illa. aliqs ē motor nō mot' ꝛ aliq̄ ſūt gn̄abilia ꝛ corruptibilia. ex qb' ſeqtur ꝙ ē aliqō motū meᵐ et'nū iter motorē qui nō moueť: ꝛ iter mota gn̄abilia ꝛ corruptibilia q̄ mouētur ab alio motore ut p h ꝙ illō qō ē et'nū ꝯueniat cū motore nō moto. ꝛ p h ꝙ illō qō mouetur alr ꝛ alr ſe hēt cōueniat cū iſtis gn̄abilib' ꝛ corruptibilib'. ꝛ illā eādē rōnē facit ꝯᵗᵒʳ ſup p de celo. ℂ Vn̄ ē bn̄ notādū ſm ꝯᵗᵉᵐ h ꝙ Ariſto. ꝓbat hic ꝙ mot' ē et'n' p h: q ē aliqs motor oīno imobilis ꝛ pus ꝓbauit ꝙ aliqs motor ē imobil' p h ꝙ aliqs mot' ē etern'. ſed pª ꝓbatio fuit ab effectu ad cāꝫ. 2ª vō fuit a cā ad effectū. Cā aūt qre pm' mot' eſt etern' q motor ē itrāſmutabilis. Et dic ꝯᵗᵒʳ ꝙ talis ꝯſuetudo ē i hac ſcia. ſ. ꝓcedē de poſterioribus ad priora in principio. ꝛ poſtea dare de prioribus cauſas poſteriorum. quare ꝛc̄.

ℂ Manifeſtū igiť ſcm̄ ē ex dictꝭ: ꝛ q̄d ſꝫ pn̄cipia dubitauim'. Qm̄ igiť nō oia: aut qeſcūt aut mouētur: aut alia ſp qdē mouētur: alia vō ſp geſcūt. Sed q̄dā aliqn̄ qdē: aliqn̄ nō. Hui' eni cā manifeſta nūc ē qm̄ alia qdē ab imobili moueñt ꝑpetuo: vn̄ ſp mutanť. Alia vō ab eo q̄d moueť ꝛ mutato. Quare ꝛ hoc neceſſarium eſt mutari. Immobile autē ſicut dictū ē ſimpliciter: ꝛ ſimil'r ꝛ in eodē ꝑmanens ſm vnum ꝛ ſimplicem mouebit motum.

ℂ Hec ē 4ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑtis pn̄ˢ hui' capli i q̄ ph's recapl'at ponēdo ſolōnes qōnis ſupi' motē i pn̄' huius tctat' q̄ erat utꝝ oia ſp moueātur. aut oia ſemp geſcāt. aut q̄dā moueātur ꝛ q̄dā geſcāt. ꝛ h poſito utꝝ oia q̄ mouētur ſp moueanť. ꝛ oia q̄ geſcunt ſp geſcāt: aut ſūt q̄dā q̄ ſp mouētur ꝛ q̄dā q̄ ſp geſcūt. ꝛ q̄dā alia q̄ aliqn̄ moueñt ꝛ aliqn̄ geſcūt. ꝛ q q̄dā eoꝝ q̄ mouētur ſp mouētur. ꝛ q̄dā non ſp mouētur ſed geſcūt ꝛ nō ſp mouētur. Manifeſtū eni ē ꝙ q̄dā ſp mouētur ꝛ q̄dā ſp geſcūt ꝛ q̄dā aliqn̄ mouetur ꝛ q̄dā aliqn̄ geſcūt. Que eni moueñt a motore ꝑpetuo ꝛ oīno imoᵇˡⁱ ſp moueñt. q motor imobil' ſp ſe hēt i eadē diſpone ꝛ q̄ mouētur a motore moto nō ſp mouētur. ℂ Nōndū ſm ꝯᵗᵉᵐ ꝙ cā qre aliqd nō moueť ē q ē ſimplex nō cōpoſitū. ꝛ cā qre q̄dā ſp mouētur ē q mouētur ab illo mouēte ſimplici. ꝛ cā qre q̄dā mouētur qn̄q₃ ꝛ qn̄q₃ geſcūt ē q motor eoꝝ moueť. ℂ Itē. d. ꝯᵗᵒʳ hic ꝙ p motū ꝛ qetē debes itelligē oēm trāſmutationē cōpoſitā de motu eterno ad motū localem tm̄. ℂ Itē. d. ꝯᵗᵒʳ ſic. Et debes ſcire ꝙ ſm hūc modū poſſe ē ut mot' noui fiāt a motore nō moto. ſ. a mouēte motu et'no ul' mediāte moto et'no. iō g ponit pᵐ motū et'nū ꝛ pᵐ motū eē nouū nō pōt diſſoluē qōnē accñtē i h: ſic eni accidit loquētib' nře legiſ. hec ꝯᵗᵒʳ. ℂ Circa qō q̄ro duo. pᵐ eſt utꝝ celū moueať ex ſe. 2ᵐ ē utꝝ pm' motor ſit oīno imobilis. ℂ Ad pᵐ arguiť ꝓbādo ꝙ celū nō moueť ex ſe q oē motū ex ſe hēt māꝫ ꝛ formā: qm̄ oē motū ex ſe diuidiť i duas ptes: q̄rū vna ē mouēs ꝛ alia mota ut pꝫ ex iſto 8º. ps g mouēs ē forma. ꝛ ps mota ē mā: ſed celū non habet mām ut patet 8º methaᶜᵉ.

Quecūq3 enī nō ſūt trāſmutabilia ſƺ ſubāʒ nō hñt mā3.ſ3 celū ex q̄ ē etnū nō ē trāſmutabile ſƺ ſbā3.ḡ.¶ Et cōfirmat̃ p pħ3 p̄ de ḡnatiōe. Materia ē illō quo res pōt eē ꝛ nō eſſe.ſ3 celū nō pōt eē ꝛ nō eſſe.ḡ celū nō hēt mām. ¶ Jtē oē qō mouet̃ ex ſe pōt q̄eſcē ex ſe p̄t mouē ad oēm dīſtā3 poſitiōis ut p3 p pħm hic.ſ3 celū nō p̄t ex ſe q̄eſcē.aū vult pħs 2° celi. ꝛ 9° metha^ce nō ē tenēdu3 ꝙ celū ſtet aliq̄n nec ēt pōt celū mouē ſe ad oēm dīſtam poſitiōis.ḡ celū nō mouet̃ ex ſe. ¶ Jte3. Oē qō mouet̃ ab alio nō mouet̃ a ſe.ſ3 celū mouet̃ ab alio.ḡ ꝛ c̄. ¶ Jtem nullū ſimp^x mouet ſe.ſ3 celū ē corp^9 ſimp^x. ut p3 p ꝯ^rem 8° metha^ce ꝛ i de ſuba orbis.ḡ. ¶ Jtē nihil mouet ſe niſi aiatū.ſ3 celū nō ē aiatū.ḡ ꝛ c̄. ꝙ celū nō ſit aiatū ꝓbat̃.q2 tūc aut eēt aiatū aīa vegetatiua. qō nō ē dare.q2 ſic hēret vegetationē:aut aīa ſenſitiua tm̄.qō ēt nō ē dare.q2 ſic hēret ſēſū:aut aīa intellectiua tm̄ qō ēt nō ē dare.q2 ex quo aīa itellectiua eſt p̄n^m plūi3 opationū ſuppōit in corpe cui^9 eſt p̄ticeps pl'a organa.ſ3 celū nō hēt diuerſa organa. ideo celū nō eſt animatū aīa itellectiua: ꝛ etiam ſi eēt animatum anima intellectiua:ſequeretur ꝙ eſſet homo. ¶ Jn oppoſitū eſt pħs hic q ꝓbat ꝙ eſt dare p̄^m motū ex ſe ꝛ illō ē celū. ¶ Ad q̄ōnē ḡ rñdēdo dico ꝙ p celū poſſum^9 itelligē vl' aggregatū ex motore ꝛ mo^li. vl' mo^le tm̄.ſ.corp^9 celeſte. Uñ ſi celū accipiat̃ p mo^li tm̄ circūſcripto motore ſic celū nō mouet̃ ex ſe.q̄re vl' ſa po toti^9 corpis mouet aliam:q2 cū ſit vniforme i ſuis p̄tib^9 nō ē maior rō q̄re vna ps moueat aliā:q̄ ecō.ſ3 accipiēdo celū pro toto aggregato ex mobili ꝛ motore ſic ē dicēdū ꝙ celū mouet̃ ex ſe:qm̄ celū ſic acceptū ē diſibile in p ſe mouēs ꝛ p ſe motū: ꝛ tale dr̃ mouē ſe:q2 hēt duas p̄tes:q̄rū vna ē mouēs ꝛ alia mota.dī ēt celum mouē ſe:q2 mouet̃ ab aliq̄ ꝛ nō diſtiguit̃ ab eo ſm locū q2 mouet̃ ab itelligētia q̄ ꝓp̄ie nō hēt locus. ¶ Jntelligēdū ꝙ celū magis mouet̃ a ſe q̄ aliqō aīal vl' aliud iferi^9 ad mouens. Nā mot^9 celi eſt cā oīu3 alio2 motuū:ſ3 mot^9 aīaliū nō ē cā alio2 motuū. Silr̃ oē illō mouet̃ a ſe cui^9 mot^9 nō innit̃ alteri motui nec alicui corpi mo^li. ſ3 ſolū innit̃ motori p̄ ꝛ pp h̄:l3 aīalia moueant̃ a p̄n^o itriſeco:tm̄ q2 h^m p̄n^m nō ē ſufficiēs ad cauſandū talē motū ſine motore extriſeco ut ſine corpe celeſti: ideo celum magis mouet̃ a ſe q̄ aīal:q2 motor celi ē ſufficiens ad mouēdū abſq3 quocūq3 alio motore. iō celu3 dī ꝓprijſſime moueri a ſe:q2 mouet̃ ſufficiēter a p̄n^o intrinſeco. ¶ Ad p̄mā ḡ rōnē i ꝯriū cū dī ꝙ celū nō hēt mā3:dicēdū ꝙ Ariſto. 8° metha^ce. d. ꝙ trāſmutatio fec̄ ſcire mā3. ꝛ iō ſm ꝙ ſt̄ diuerſa ḡña tranſmutationū ſt̄ māe diuerſe:ſ3 celū ſolū ē trāſmutabile motu locali:iō celū ſolū hēt mā3 q̄ eſt i pō ad vbi:ſ3 ḡnabilia ꝛ corruptibilia hñt mā3 q̄ ē i pō ad eē. Uñ accipiendo celū ꝓ aggregato ex motore ꝛ mo^li ſic cōcedo ꝙ celū ē cōpoſitū ex mā ꝛ foīa:q̄ ē in pō ad vbi. nec ad h̄ ſequit̃ ꝙ celū ſit corruptibile. Nec ē vlr̃ ve2 ꝙ oē hñs mā3 ſit corruptibile:ſ3 h̄ ē ve2 ꝙ oē hñs mā3 q̄ ē i pō ad eē ē corruptibile ¶ Ad ꝯfirmationē dicēdū ꝙ mā q̄ ē i pō ad eē eſt illa q̄ res p̄t eē ꝛ nō eē. ¶ Ad aliā rōnē qñ dī ꝙ illud qō mouet̃ ex ſe pōt q̄eſcē ex ſe:dicēdū ꝙ illud qō mouet̃ ex ſe motu volūtario: ꝛ ē aptū natū q̄eſcere pōt q̄eſcē ex ſe:ſ3 celū nō ē aptū natū q̄eſcē: ꝛ iō nō pōt q̄eſcē ex ſe. ¶ Ad aliō dicēdū ꝙ illō qō mouet̃ ex ſe ꝛ ē aptū natū moueri ad oēs dīſtā3 poſitiōis pōt mouē ſe ad oēs dīſtā3 poſitiōis:ſed celū nō eſt h^m. ¶ Ad aliō cū dī ꝙ oē qō mouet̃:mouet̃ ab alio. ꝯcedēdū ē cōceſſo ꝙ celū qō ē aggregatū ex motore ꝛ mobili mouet̃ ab alio.q2 mouet̃ a ſua p̄te q̄ ē aliō a ſuo toto. ¶ Ad aliō dicēdū ꝙ celu3 qō ē aggregatū ex motore ꝛ moto nō ē corp^9 ſimplex ſ3 cōpo^m ex duab^9 naturis. ¶ Ad aliō cōcedo ꝙ celū ē aiatū aīa itellectiua:aīa tm̄ celi nō ꝯiungitur celo ſic aīa hoīs ꝯiūgit̃ hoī: qm̄ aīa celi ꝯiūgit̃ celo ſƺ opationē tm̄:ſ3 aīa nr̄a ꝯiūgit̃ nobis nō ſolū ſƺ opationē ſ3 ēt ſƺ eē. Et q2 aīa celi nō ꝯiūgit̃ celo ſm eē.iō nō op3 ꝙ celū hēat organa nec ē t ꝙ ſit hō. ¶ Ad aliā q̄ōnē i q̄ q̄rit̃ vtr̄ p̄m^9 motor ſit imobilis vī ꝙ nō.q2 illō qō cāt aliq̄d de nouo nō ē immo^le q2 p̄us ē i pō ad cauſādū ꝛ poſtea actu cāt. ꝛ p ꝯñs ē trāſmutabile de pō i actū.ſ3 p̄^m mouēs cāt aliq̄d de nouo q2 nouā reuolutionē cāt de nouo.ḡ. ¶ Jtē p̄m^9 motor ē de^9 q ē cā oīu3.ſ3 de^9 ē mo^lis.ḡ p̄m^9 motor ē mo^lis. ꝙ aūt de^9 ſit mo^lis p3 q2 dñs immobili ꝛ iflexibili q nō p̄t flecti p̄ce neq3 p̄cio nō ſt̄ p̄ces porrigēde.q2 eēnt ocioſe cū ꝓ ipis nihil facēt ille cui porrigunt̃.ſ3 dño porrigende ſt̄ p̄ces ꝛ q̄ti die porrigunt̃.ḡ de^9 nō ē iflexibil' nec p ꝯñs imo^lis. ¶ Jn oppo^m ē pħs h̄. ¶ Ad q̄ōne3 dicēdū ꝙ p̄m^9 motor ē imobil'. ꝛ ad iſtō ꝓbādum idux it Ariſto. mlt̄as ꝓbatiōes:q̄rū q̄dā ꝓbāt ꝙ i vnoq3 ordine mouētiū ē deuēire ad p̄^m motorē i illo ordie q nō ē p ſe mobil'. ꝛ ille rōnes ꝯcludūt de motore i ḡñe. ꝛ q̄dā rōnes ꝓbāt ꝙ p̄m^9 motor ſimp^x ē ſimplr̃ immo^lis ita ꝙ nec ē mo^lis p ſe nec per accñs. Probat igr̃ pħs p̄ ꝙ nō oē mouēs mouet̃.q2 ſi ſic aut p ſe. aut p accñs.ſi p accñs. ꝛ qō ē p accñs nō ē neceū ſ3 ꝯtigēs nō eē.ḡ ꝯtigit oēs motorē nō mouē ꝛ nullū motū eē.qō ē ipo^le ꝛ p̄us iprobatū. ¶ Ad idē arguit̃. Jn motore moto illa duo ut mouēs ꝛ motus accñtalr̃ ꝯiūgunt̃ ꝛ vnū eo2.ſ.motū p̄t repiri p ſe. ē eni aliq̄d motū nō mouēs.ḡ reliquū p̄t repiri per ſe.ſ.aliqō mouēs nō motū ut dīc pħs. Deide oſtēdit ꝙ nō oē mouens mouet̃ p ſe. ꝛ de neccītate.q2 ſic aut ſƺ eādē ſpē3 mot^9 quā hēt aut ſm aliā ſpēm mot^9.nō ſƺ eādē ſpēm.q2 ſi ſic tūc oē calefaciēs calefieret. ꝛ oē ſanās ſanaret̃. ꝛ oē ferēs ferret̃ ꝛ oē docēs geo. doceret̃. ꝛ ꝓijciēs ꝓijceret̃.qō ē falſū. Nec ſm aliā ſpē3 mot^9.q2 cū ſpēs mot^9 ſint ifinite ꝯtingit fieri ꝛ reflexionē ad p̄mā ſpē3. ꝛ ſic oē mouēs moueret̃ eādē ſpe mot^9 q̄ mouet.qō p̄us ē improbatū. ¶ Deide ꝓbat̃ ꝙ nō ē neceē oē motū moueri ab alio i ifi^m.ſ3 ē ſtat^9 ad p̄^m motū.qō aut mouet̃ a q̄eſcēte aut ipm mouebit: ſi mouet̃ a q̄eſcēte habet̃ ꝓpoſitū.ſ.ꝙ eſt aliqō mouēs imo^le. ꝛ ſi p̄^m motū mouet̃ a ſeipo.aut h̄ erit q2 totum mouet totū.qō nō ꝯtigit.q2 nec ſm eādē ſpēm mot^9 nec ſm aliā ſpēm mot^9:ut ꝓbatū eſt. ¶ Jtē ꝓbat̃ p h̄ ꝙ oē mouēs ē i actu ꝛ motū i pō.ut 3° hui^9 ē oñſū.ſi igit̃ aliq̄d mouet ſe p̄ illō erit i actu ꝛ i pō reſpectu eiuſde3:qō habet̃ p icōueniēti. Ex q̄b^9 ꝯcludit̃ ꝙ mouent̃ ſe vna ps ē mouēs ꝛ alia mota.ſ3 nō pōt dici ꝙ vna ps moueat aliā nec ecō nec ē vna ps q̄ moueat ſeipā3:ſ3 ſt̄ pl'es p̄tes:q̄rū q̄libet mouet ſeipſā3 ſic ipe aſſerit. ¶ Ex his ḡ trib^9 ꝯnibus vltimis īfert Ariſto. 4as ꝯnē.ſ.ꝙ toti^9 p̄mi mouentis ſe vna ps mouent̃ imo^lis mouet aliā p̄tē motā. hec ꝯ ſeq̄t̃ manifeſte. Nā ſi mouent̃ ſe vna ps mouet aliā. ꝛ ps mouēs nō moueret̃ ecō p̄te mota nec ps mouēs mouet ſeipā3 nec mouet̃ ab aliq̄ motore p̄ori cū il-

lud ſit p̄m mouēs.iō nō mouet̄ oīuo. ꝛ alia ꝑ mo-
uet̄.igit̄ eſt deuenire ad motorē imobilē. Et illa rō
ſolū ꝓbat ꝙ p̄m mouēs mouēs ſeip̄ꝫ nō mouet̄ ꝑ ſe
ſ; cū h̄ ſtat ꝙ moueat̄ a ſeipo ꝑ accñs ꝛ ꝑꝑ h̄ ꝓbat
p̄ʒ rō p̄m motorē eē imobile ꝑ ſe nō ꝑ accñs. ꝛ ꝑ h̄
ꝓbat ꝙ p̄mꝰ motꝰ eſt ꝑpetuꝰ.iō reqrit motorē per
petuū.ſ; oīs motor moꝰ ē corruptibil'.ḡ p̄mꝰ mo-
tor nulloꝰ ē moꝰ. Idēꝫ ēt ꝓbat ꝑ eternitatē ḡnatio
nis ꝛ corruptiōis. Uñ rōnes pħi patēt in expōne
textꝰ. Uñ ſ; vitatēꝫ p̄mꝰ motor ē imoꝰ ſimplr cu-
ius rō pōt poni.q: oē moꝰ eſt in pō ad recipiendū
motū ꝛ ꝑfectionē ad quā tēdit motꝰ.ſ; p̄mꝰ motor
nō eſt in pō ad recipiēdū aliquā ꝑfectionē.q: p̄mꝰ
motor ut ſupponit̄ ad pñs eſt actꝰ purꝰ nō in pō ad
recipiēdū aliqueꝫ aliū actū aut aliquā aliā ꝑfectio
nē. Prima eni cā q̄ ponit̄ p̄mus motor:cū ſit ſūme
ꝑfectꝰ nō hēt aliquā ꝑfectiōeꝫ recipe. Dico igit̄ ꝙ
p̄mꝰ motor q eſt deꝰ eſt oīno imoꝰ q: nullā ꝑfectio-
nē pōt i ſe recipe. ¶ Ad p̄m argm in ōriū dicēdū ꝙ
p̄mꝰ motor eſt i pō ad eādēꝫ nouā reuolutiones ſ;
nō eſt i pō paſſiua ad recipiendū aliqd. Uñ abſqꝫ
noua reuolutiōe ꝛ abſqꝫ oī nouitate ex ꝑte ſui ꝓdu
xit aliqd nouū. ꝛ eſt i pō actiua añ actū h̄ eſt añ ef
fectū ꝛ oēm actū exñteꝫ i effectu.ſ; nō eſt in pō añ
actū exñteꝫ ul' poteꝫ exiſtē i ipo. Exēplū huiꝰ. Si
ſol qeſcēt ꝛ auferant̄ ſucceſſiue diuerſa dyaphana
i pñtia ſolis certū ē ꝙ ſol illūinaret illa dyaphana
nūc vnū ꝛ tū aliō abſqꝫ aliq̄ mutatiōe fcā i ſole. ꝛ
ſol denoīaret̄ illuminās illō dyaphanū ꝛ poſtea nō
illuminās illō abſqꝫ oī mutatiōe fcā i ſole.q: ꝑ ſo-
lā mutationē factā in dyaphano. Et eodēꝫ mō deꝰ
erat nec aliqd qō ꝑus nō creauit abſqꝫ oī mutatio
ne facta i deo. ¶ Et ſi q̄rat̄ cū deꝰ cauſet nūc vnā re-
uolutionē ꝛ poſtea aliā q̄re eſt. ꝙ deꝰ poſtpōit vnā
reuolutionē ꝛ ꝑponit alterā cū corpꝰ celeſte ſit eēn
tial'r idifferēs ad oēm reuolutionē ꝛ deꝰ pōt quā-
cunqꝫ reuolutionē uoluerit poſtponē. Pōt dici ꝙ
q: ille reuolutiōes ſīt accñtal'r ordiate nō ē aſſigna
re aliq̄ꝫ rōnē q̄re vna poſtponit̄ ꝛ alia ꝑponit̄. Ul'
dī ꝙ vna preponit̄ alteri.q: ipe vult ꝑponē vnā ꝛ
aliā poſtponē. Et cū dī ꝙ motꝰ ē actꝰ entis ꝛc. dico
ꝙ motꝰ eſt actꝰ entis i pō paſſiua.ſ; deꝰ nō eſt ens i
pō paſſiua ſ; i pō actiua tm̄. ¶ Ad aliō cum dī ꝙ
deꝰ eſt flexibilis al'r fruſtra porrigerent̄ ſibi ꝑces.
Dicēdū ꝙ deꝰ in ſe eſt iflexibilis.tm̄ reſpectu crea-
turaꝝ al'r ſe hēt q̄ꝫ ꝑus ꝛ ad h̄ iuuāt ꝑces:tm̄ oēs ꝑ
ces mūdi nō cauſarēt aliqd nouū in creatore. ꝛ tm̄
ꝑꝑ ꝑces ſit aliqd nouū in creatura a deo.ſ; hoc nō
per mutationē dei ſed ꝑ mutationē creature.

T Uo aliā faciētibꝰ ꝑncipiū magis
a erit de his māifeſtū. Cōſiderādū
eni ē utrū aliquē motū cōtigit eſſe
cōtinuū:aut nō:ꝛ ſi cōtigit qs hic:ꝛ qs p̄-
mꝰ ē motuū. Māifeſtū aūt ꝙ ſiqdē necē
ūm ē ſemꝑ motū eē. Primꝰ aūt hic ꝛ cō
tinuꝰ:q: p̄mū mouēs mouet ip̄ꝫ motū ne
ceſſariū ē vnū ꝛ eūdē eē ꝛ ōtinuū ꝛ p̄mū

¶ Iſte eſt tertiꝰ tractatꝰ huius libri ōtinēs tria capl'a.
q: in p̄ decl'at̄ ꝙ motꝰ localis eſt p̄mꝰ motuuꝫ. in 2°
ibi Que aūt mutatio. declarat̄ qs motꝰ non eſt
p̄mus motuū oſtēdēdo ꝙ nullus aliꝰ motꝰ a motu
locali circulari pōt eē ſemꝑ ōtinuꝰ ꝛ eternꝰ. ꝛ ōñter
nullus aliꝰ motꝰ a motu circulari ē p̄mꝰ motuū. i 3°
ibi Qm̄ aūt in circulari. declarat̄ qs motꝰ loca-
lis eſt p̄mꝰ motuū.q: ſolus motꝰ localis circularis
pōt eē ſꝑ ꝛ ōtinuꝰ. Capl'ꝫ p̄m ōtinet duas ꝑtes ꝑn-
cipales:q: i p̄ Ariſto. ꝓponit itētionē ſuā ꝛ oñdit
ꝙ motꝰ localis eſt p̄mꝰ motuū. in 2° ibi Ampliꝰ ꝛ
huic. diſtiguit modos ꝑoris ꝛ oñdit ꝙ motꝰ loca
lis eſt ꝑor alijs motibꝰ oībꝰ modis ꝑoritat̄. Prima
ꝑs ōtinet duas ꝑticulas:q: in p̄ Ariſto. ꝓponit in
tētionē ſuā. In 2° ibi Tribꝰ aūt exñtibꝰ. oñdit ꝓ-
poſitū ſuū. In p̄ igit̄ ꝑticula huiꝰ ꝑtis dīc pħūs ꝙ
magis ē māifeſtū illō cuꝰ cognitionē īqrimꝰ no-
bis incipientibꝰ ab alio p̄nꝰ ut ōſideremꝰ utrū ſit ali
qs motꝰ quē ōtingit ſꝑ eē ōtinuū:ꝛ ſi ſit aliqs talis
qs eſt ille motꝰ: ꝛ qs eſt p̄mꝰ motꝰ. ꝛ ne credat̄ ꝙ
motꝰ quē ōtingit ſꝑ eſſe ōtinuū ſit aliꝰ a p̄ motu ad
excludēdū hoc ſbiūgit pħs.d. ꝙ māifeſtuꝫ ē ſꝑ eē
motū:ꝛ ꝙ p̄mꝰ motꝰ eſt ōtinuꝰ ſemꝑ ita ꝙ idē ē mo
tus ſemꝑ ōtinuus:ꝛ motus p̄mus. ꝛ motꝰ cauſa-
tus a p̄ motore eſt ſemꝑ cōtinuus: ꝛ ſic idē eſt mo
tus p̄mus ꝛ motus ſemꝑ continuus.

¶ Tribꝰ aūt exñtibꝰ motibꝰ:alio qdēꝫ ſm
magnitudinē:ꝛ alio ſ; paſſioneꝫ ꝛ q̄ddā
ſ; locū queꝫ uocāmꝰ loci mutationē:hūc
necē eſt p̄mū eſſe:ipoſe eni eſt augmētū
eſſe alteratiōe nō exñte. Qō eni augmen
tat̄:eſt qdēꝫ tanq̄ꝫ ſili augmētet̄:eſt aūt tā
q̄ꝫ diſſili. Cōtrariū eniꝫ alimentū dī ōrio.
Addicit̄ aūt oē ſcm̄ ſile ſili. Necē eſt igit̄
alteratiōeꝫ i ōria eſſe mutatiōeꝫ. At uo ſi
alterabit̄ idigebit eſſe alterās:ꝛ agens ex
pō calido actu calidū. Manifeſtū igit̄ ꝙ
mouens nō ſilr ſe hēt. Sꝫ aliqñ qdēꝫ ꝓpi
us:aliqñ aūt longiꝰ ei q̄d alterat̄. Hōc aūt
ſine loci mutatiōe nō ōtigit eſſe: ſi ḡ necē
eſt ſꝑ motū eſſe:necē eſt ꝛ loci mutatiōeꝫ
ſꝑ eſſe p̄mā motuū. Et i loci mutatiōe ſit
alia qdēm p̄ma:alia uo poſterior prima.

¶ Hec ē 2° ꝑticula p̄ ꝑtis p̄nꝰ huiꝰ capl'i i q̄ Ariſto.
declarat ōnē quā ꝑncipal'r hic itēdit que ē. ꝙ oiūꝫ
motuū loci mutatio ē p̄. ꝛ hec ſ; Lynco. ē in h̄ 8°
decl'ata:hec igit̄ ō ꝓbat̄ dupl'r. 2ª rō ponit̄ ibi At
uo. Primo igit̄ ō ꝓbat̄ ſic. Tres ſūt ſpēs motꝰ ut
pꝫ in 5° huius. Unus eni ē motꝰ ſ; q̄ꝫtitatē ut aug-
mētatio ꝛ diminutio. Aliꝰ eſt motꝰ ſm paſſibilē q̄li
tatē q dī alteratio. Tertꝰ eſt motꝰ ſm locū q dī lo-
ci mutatio. ꝛ iſtoꝝ triū motuū loci mutatio ē p̄. ḡ
oiūꝫ loci mutatio ē p̄. Et ꝙ loci mutatio ſit p̄ ho-
rū triū ꝓbat̄ ſic. Oēm alterationē ꝑcedit loci muta
tio: ꝛ oēm motū ſ; q̄ꝫtitatē ꝑcedit alteratio:ḡ oēꝫ
alterationeꝫ ꝛ oēꝫ motū ſ; q̄ꝫtitatē ꝑcedit loci mu
tatio. ōñtia pꝫ.q: qcqd eſt ꝑus ꝑori eſt ꝑus poſte-
riori. ꝛ ꝙ añ oēm motū ſm q̄ꝫtitatē ꝑcedat altera
tio decl'at̄ ſic. Illud quo aliqd auget̄.ſ. alimētū ē i
ꝑnꝰ diſſil'e ꝛ ōriū ei qō auget̄:ſ; in fine qñ ōuertit̄
in nām aliti ē ſil'e. ꝛ eō ē in diminutiōe illō qō au
fert̄ in p̄nꝰ ab alio ē ſil'e ꝛ i fine ē diſſil'e: ſ; nec a ſi
militudie ad diſſilitudinē:nec a diſſil'itudie ad ſili
tudinē ſit trāſmutatio niſi ꝑ alterationē ꝑcedētē.ḡ
oēm motū ad q̄ꝫtitateꝫ ꝑcedit alteratio. Q; ēt oēꝫ
alterationē ꝑcedit loci mutatio ꝓbat̄ ſic. Si aliqd

alťať opꝫ ꝙ ibi ſit alterās qđ ex pō tale faciat actu tale:ut.ſ.ex eo qđ ē ī pō calidū faciat actu calidū: ſꝫ certū ē ꝙ alterās nō ſp̄ alterat.ſꝫ qn̄qꝫ alterat: ⁊ qn̄qꝫ nō alterat.opꝫ igiť ꝙ alterās ſit qn̄qꝫ approximatū alťabili: ⁊ qn̄qꝫ nō:ſꝫ nō pt̄ eē approximatū alterabili ſine loci mutatiōe.ğ oēm alterationē p̄cedit approximatio alterātis ad alterabile q̄ approximatio nō ſit ſine motu locali: ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs mot⁹ localʼ p̄cedit alterationē: ⁊ ſic pōt patē ꝙ p̄cedit gñationē ⁊ corruptionē.qꝛ gñatio ⁊ corruptio ulʼ ſt̄ alterationes ulʼ ſequunť alterationē. Et ſi forte dicať ꝙ alteꝝ iſtoꝝ.ſ.alterās ulʼ alteratū ē de nouo gñatū: ⁊ hec ē cā q̄re mō alterať ⁊ p̄uſ nō. Hoc nō obſtat. qꝛ ad hoc ut aliq̄d gñeť de nouo:opꝫ ꝙ gñans de nouo approximeť mãe ex q̄ dꝫ res gñari: ⁊ talis approximatio ulʼ eſt mot⁹ localis uel nō eſt ſine motu locali. ⁊ ſic mot⁹ localis eſt p̄or gñatiōe:alteratione:augmētatiōe: ⁊ diminutiōe. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ē p̄m⁹ motuū. ⁊ ſi aliq̄s mot⁹ eſt ſempiternu⁹ ⁊ cōtinuus opꝫ ꝙ mot⁹ localis ſit eternus ⁊ cōtinu⁹:qꝛ ſi aliq̄s motus ſit perpetuus opꝫ ꝙ motus p̄mus ſit ꝑpetu⁹.

¶ Ampli⁹ ēt oīuꝫ paſſionū p̄ncipiū dēſitas ⁊ raritas. Et ğue nāqꝫ ⁊ leue: ⁊ molle ⁊ duꝝ: ⁊ calidū ⁊ frigidū denſitates videnť eſſe ⁊ raritates q̄deꝫ. Dēſitaſqꝫ ⁊ raritas ꝯgregatio ⁊ diſgregatio ſūt ſꝫ q̄s gñatio ⁊ corruptio dī ſubſtātiaꝝ. Que aūt ꝯgregant ⁊ diſgregant:neċē ē ſꝫ locū mutari.

¶ Sꝫ qꝛ aliq̄s pōt dicē ꝙ trāſmutatio in ſuba ē p̄or alijs motib⁹.qꝛ p̄dicamentū ſube eſt p̄us alijs p̄dicamentis. iō hic p̄hūs oñdit ꝙ mot⁹ localis p̄cedit trāſmutationē in ſuba que eſt gñatio ⁊ corruptio. ⁊ hoc oñdit ſm opiones antiquoꝝ q ponebāt ꝙ raritas ⁊ denſitas ſūt p̄n⁹ oīuꝫ aliaꝝ q̄litatū: ⁊ ꝙ oēs q̄litates reducunť ad illas duas. ⁊ dixerūt ꝙ raꝝ ⁊ dēſum ſūt graue ⁊ leue. qꝛ rarū q̄dāmō eſt leue ⁊ denſū quodāmō ğue.mō ſi ita ſit ſic ipſi dicunt cū ſm eos cōgregatio partiū īdiuidui ſit gñatio: ⁊ cōgregatio illaꝝ partiū adiuiceꝫ ſit corruptio: ⁊ cōgregatio ⁊ ſegregatio ſint mot⁹ locales uel preſupponūt motū localē ſequiť ꝙ gñationē ⁊ corruptionē p̄cedat mot⁹ localis.ſꝫ ſꝫ eos gñatio ⁊ corruptio uel ſunt motus locales uel p̄ſupponunt motum localem.ergo.

¶ At ꝟo ſꝫ ei⁹ q̄d augmentū ⁊ decrementū patientis mutat ſm locū magnitudo.

¶ Hic poniť alia rō ad ꝓbādū ꝙ mot⁹ localis eſt p̄or augmētatiōe ⁊ diminutiōe q rō eſt illa. Oē qđ augeť moueť localʼr: ⁊ qđ diminuiť moueť localʼr.ſꝫ nō opꝫ illđ qđ moueť localʼr augeri:ulʼ diminui.ğ mot⁹ localis eſt p̄or augmētatiōe diminutiōe. Ex his igiť pꝫ ꝙ in hac pte ponunť q̄tuor ꝯ̄nes.vna p̄n^{lis} q̄ eſt ꝙ oīuꝫ motuū mot⁹ localis ē p̄or. ⁊ alie tres ānexe:q̄rū p⁹ ē ꝙ oēꝫ augmētationē p̄cedit alteratio. ⁊ ꝓbať ex hoc qꝛ alimētū ī p̄n⁰ eſt diſſilʼe ei qđ augeť: ⁊ ī ſine eſt ei ſilʼe. Secūda eſt ꝙ oēm alteratiōeꝫ p̄cedit loci mutatio:q̄ ꝓbať ꝑ hoc qꝛ alteratio p̄ſuppōit approximationē alterātis ad alterabile:q approximatio ē loci mutatio. Tertia ē ꝙ oēm augmentationē ⁊ diminutionē p̄cedit mot⁹ localʼ. q̄ ꝓbať duplʼr.p̄ ſic. Alteratio p̄cedit augmētationē ⁊ diminutionē ⁊ mot⁹ localis p̄cedit oēm alterationeꝫ.ğ p̄cedit augmētationeꝫ ⁊ diminutionem. Scđo ꝓbať ꝑ hoc qꝛ oē qđ augeť ulʼ diminuiť mouet localʼr:ſꝫ nō oē qđ moueť localʼr augetur ulʼ diminuiť: ⁊ ſic probantur hic tres ꝯ̄nes.

¶ Ampli⁹ ⁊ hinc ꝯſiderātib⁹ erit māifeſtuꝫ ꝙ loci mutatio p̄ma. Primū eni ē ſic ⁊ ī alijs:ſic ⁊ in motu diceť utiqꝫ p̄mū multipharie. Diciť aūt p̄us quo nō exiſtēte nō erūt alia:illud ꝟo ſine reliq̄s. Et quod ſꝫ ſubſtātiam: ⁊ quod tempore.

¶ Hec eſt 2ª ps p̄n^{lis} hui⁹ caplʼi in q̄ p̄hs oñdit q̄bus modis mot⁹ localis eſt p̄or ceteris motib⁹. Et p̄ diſtinguit p̄us ⁊ poſteri⁹ in ſuos modos.ſ.q̄b⁹ aliq̄d dī p̄us alio. Secūdo ꝓbatur ꝙ mot⁹ localis ē p̄or alijs motib⁹ oīb⁹ modis p̄oritať. Hec igiť ps cōtinet q̄tuor ꝑticulas.qꝛ ī p̄ª Ariſto.ponit diffinitiōes p̄oris ⁊ poſterioris. In 2ª ibi[Quare qm̄ mot⁹.] oñdit motū localē eē p̄orē ſm nāꝫ ceteris paribus alijs motib⁹. In 3ª ibi[Adhuc tp̄e.] oñdit motuꝫ localē eē p̄orē ſꝫ tp̄s ceteriſ motib⁹.in 4ª ibi[Qm̄ aūt vī.] oñdit motū localē eē p̄orē ceteris motib⁹ ſꝫ ꝑfectionē. In p̄ª igiť ꝑticʼla hui⁹ ꝑtis p̄hs diċ ꝙ diſtinguēdi ſt̄ modi p̄oris.qꝛ ex hac ꝯſideratione modoꝝ p̄oris ē māifeſtū ꝙ mot⁹ localʼ eſt p̄m⁹ motuū. Deinde pōit p̄hs modos p̄oris.d.ꝙ ſic ī alijs reb⁹ aliq̄d dī eſſe p̄us altero mlʼtiplʼr.ita ⁊ ī motu. ⁊ ſūt tres modi p̄oris quos diſtiguit. Uñ diċ p̄hs ꝙ vno⁹ illđ dī p̄uſ alijs quo nō exñte nō erūt alia: tñ illđ pōt eē ſine alijs. Uñ aliq̄d dī eſſe p̄us alio. qꝛ pōt eē ſine alio:ſꝫ illđ aliđ nō pōt eē ſine illo: ⁊ ſic vnū eſt p̄us duob⁹:qꝛ vnū pōt eē ſine duob⁹:ſꝫ duo nō pn̄t eē ſine vno: ⁊ ſꝫ ꝯ^{tem} illđ qđ eſt p̄us illo mō eſt p̄us ſm nāꝫ:vñ diċ ꝙ p̄us ſꝫ nām eſt qđ cum fuerit:nō erit 2^m. ⁊ ſi fuerit nō ꝓp hoc erit 2^m: ⁊ ſic vnū eſt p̄us ſꝫ nāꝫ q̄ꝫ duo:qꝛ cū nō fuerit vnū nō erūt duo: ⁊ ſi vnū fuerit nō ſequiť ꝓpter hoc ꝙ erunt duo. Alio⁹ dī p̄us ſm ſubam ⁊ ꝑfectionē: ⁊ iſto mō qđ ē ꝑfecti⁹ alio eſt p̄us illo. Sꝫ 3^{oo} illđ dī p̄us alio qđ eſt p̄us tp̄e: ⁊ ſic patet ꝙ p̄us dī tripliciter:ut p̄us ſm nāꝫ.ſm ꝑfectionē. ⁊ ſm tempus.

¶ Quare qm̄ motū q̄deꝫ neceſſe eſt eē cōtinue:erit utiqꝫ cōtinue:aut q cōtinu⁹:aut q ꝯ̄ñter. Magis aūt q ꝯtinu⁹: ⁊ digni⁹ eſt ꝯtinuū q̄ꝫ ꝯ̄ñter eſſe. Digni⁹ aūt ſp̄ accipim⁹ in nā eſſe:ſi poſ̄e eſt. poſ̄e aūt eſt ꝯtinuum eſſe:mōſtrabiť aūt poſteri⁹. Nūc aūt ꝯ̄ ſupponať: ⁊ hūc neqꝫ vnū aliđ poſ̄e eē: ꝯ̄ aut loci mutatiōeꝫ. Neċē igiť loci mutatiōeꝫ eſſe p̄mā. Neqꝫ vna eni neċītas eſt: neqꝫ augmentari: neqꝫ alterari q̄d fert: nam neqꝫ fieri:aut corrūpi. Motuꝫ auteꝫ neutrū cōtingit niſi continu⁹ ſit queꝫ mouet primū mouens.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula hui⁹ ꝑtis in qua ꝓbať ꝙ mot⁹ localis eſt p̄or ſm nāꝫ alijs motib⁹: ⁊ eſt vna ꝯ̄ de annexis q̄ ꝓbať ſic. mot⁹ localis pt̄ eē ſine alijs motib⁹. ⁊ alij mot⁹ nō pn̄t eē ſine motu locali:ğ mot⁹ localis ē p̄or ſm nām alijs motib⁹. ꝯ̄ñtia patet ꝑ deſcriptionē p̄oris ſm nāꝫ. añs aūt q̄tū ad p̄mā ptē ꝓbať duplʼr. p̄ ꝑ hoc:qꝛ mot⁹ localis eſt ꝑpetu⁹: ⁊

alij motꝰ nõ ſũt ꝑpetui: ſ3 mãifeſtũ ẽ ꝙ ꝑpetuuʒ põt eẽ ſine nõ ꝑpetuo: ⁊ ꝙ motꝰ localis ſit ꝑpetuꝰ ꝓbaẗ poſteriꝰ: q̃uis ẽt aliq̃ mõ oñdaẗ hic. Nã prius ꝓbatũ eſt ꝙ motꝰ eſt eternꝰ: aut igiẗ motꝰ ẽ eternus: q: ſemp̄ eſt cõtinuꝰ: aut qꝛ cõponiẗ ex motibꝰ ſibiinuicẽ ſuccedẽtibꝰ: quoꝝ vnꝰ eſt añ aliũ: ⁊ vnꝰ poſt aliũ: ſ3 dignꝰ eſt ut motꝰ ſit eternꝰ: q: eſt cõtinuus. ǵ. Unñ dẽ hic ꝯtor ꝙ eternitas eſt in ꝯtinuo eẽntialr̃ ⁊ in ſucceſſiuo accidentalr̃. hec ꝯtor. Magis ǵ ſaluaẗ ſẽpiternitas motꝰ ſi vnꝰ ſit cõtinuꝰ: ⁊ ẽt dignꝰ eſt cõtinuũ q̃3 ꝯñr eus: qꝛ plus hẽt de rõne vnitatis: ⁊ ſemp̄ in nã debemꝰ accipe qḋ dignꝰ eſt ſi ſit poſſibile. ſ3 poſſibile eſt aliquẽ motũ eẽ cõtinuũ in infim ⁊ nõ aliũ q̃3 loci mutationẽ. ⁊ illud nũc ſupponiẗ. ſed tñ poſteriꝰ ꝓbabiẗ. ⁊ ſic patet ꝙ motꝰ localis põt eẽ ſine alijs motibꝰ. qꝛ motꝰ localis eſt ꝑpetuꝰ: ⁊ alij motꝰ ſũt corruptibiles. ſ3 ꝑpetuũ põt eẽ ſine corruptibilibꝰ. ǵ. ¶ Itẽ ꝓbaẗ ꝑ h̃ q: nõ eſt nec̃e ꝙ corpꝰ qḋ mouet̃ ſm locũ augmẽtet̃ uel alt̃et̃. q: nõ ẽ nec̃e ꝙ illḋ qḋ mouet̃ ſ3 locũ gñet̃ uel corrũpaẗ. alteratio aũt ⁊ augmẽtatio ſũt ſolũ in his qbꝰ gñatio ineſt ⁊ corruptio. ⁊ ſic patet ꝙ motꝰ localis põt eẽ ſine alijs motibꝰ: ⁊ alij motꝰ nõ pñt eẽ ſine motu locali. qm̃ nullus alioꝝ motuum põt eẽ niſi ſit motꝰ ſempiternꝰ queʒ cauſat pm mouẽs. ⁊ ille eſt motꝰ localis ſicut diximꝰ. ⁊ ẽt inferiꝰ oñdeẗ. ⁊ ſic p3 ꝙ motꝰ localis ẽ ꝓoꝛ ſ3 nãʒ oĩbus alijs motibꝰ. q: põt eẽ ſine alijs ⁊ nõ eꝯ.

¶ Adhuc tpe prioꝛ eſt. ꝑpetuũ enim cõtingit ſolũ mouere ſm hunc.

¶ Hec eſt 3a ꝑticula 2e ptis pñlis huiꝰ capli in q̃ oñdiẗ ꝙ motꝰ localis eſt ꝓoꝛ tpe ceteris motibꝰ. ⁊ hec ẽ 26a ꝯ̃ de annexis que ꝓbaẗ ꝑ h̃ q: ꝑpetuũ eſt ꝓꝰ tpe nõ ꝑpetuo. ſed motꝰ localis ẽ ꝑpetuꝰ ⁊ alij motꝰ nõ ſũt ꝑpetui. ǵ. ¶ Hec igiẗ ꝑticula hẽt duas ꝑticulas. qꝛ i pa phs ꝓbat ſuã ꝯ̃nẽ. In 2a ibi.

¶ Sed in vno qdẽ aliquo habẽtiũ gñationẽ loci mutationẽ nec̃e eſt poſtremã motuũ eẽ. Poſt enĩ ip̃3 fieri alteratio ⁊ augmẽtũ. S3 loci mutatio iã3 ꝑfectoꝝ motꝰ eſt. Sed alteruʒ neceſſe motũ eſſe ſm loci mutationẽ prius: quod ⁊ generationis cauſa erit his que fiunt non factũ: ut generans eius quod generatur.

¶ Remouet vnã obiectionẽ que poſſet eẽ ꝯ̃ ꝯ̃nẽ quã hic itẽdit. obiectio igiẗ talis ẽ. In aialibꝰ ambulãtibꝰ motꝰ localis eſt poſterioꝛ ſ3 tp̃s ceteris motibꝰ. qm̃ nullũ aial ãbulat niſi poſt q̃3 ꝑficiẗ ꝑ motũ augmẽtatiõis ⁊ alteratiõis. ⁊ adhuc ante illa ſũt motꝰ gñationis: ⁊ ſic patet ꝙ in aiali motꝰ localis eſt poſterioꝛ alijs motibꝰ. iõ poſſet aliqs credẽ ꝙ ſicut eſt in celo ita eſt in aiali: qꝛ i celo motꝰ gñatiõis eſt ꝓoꝛ: ⁊ motꝰ alteratiõis ẽ poſterioꝛ. ¶ Sed in vno quidem. Iſtam obiectionẽ excludit phũs dicẽs ꝙ l3 in indiuiduo generabili ⁊ corruptibili motꝰ localis põt eẽ poſterioꝛ alijs: ita ꝙ alij motꝰ ꝓcedant motũ localẽ. ſimplr̃ tñ loquẽdo motꝰ localis eſt ꝓoꝛ tpe oĩbꝰ alijs motibꝰ: q: ante oẽs alios motus qui ſunt in idiuiduo gñabili ⁊ corruptibili: neceſſe eſt ꝓcedere motũ localẽ in aliq̃ tpe ꝓori mobili in gñabili: ⁊ in corruptibili: uel ſi illud ſit gñabile eſt deuenire ad igenerabile. ⁊ eſt cã oĩum alioꝝ motuũ. ſ. gñabiliũ. Unñ breuiter in eodẽ idiuiduo corruptibili motꝰ localis eſt prioꝛ tpe ceteris motibus: tñ in toto vniuerſo ⁊ ſimplr̃ loquẽdo motꝰ localis eſt ꝓmus motuũ ſm tp̃s. Unñ ſicut in eodẽ indiuiduo potẽtia ꝓpinqua ꝓcedit potẽtiã remotaʒ: ita in eodẽ indiuiduo motꝰ gñatiõis. augmẽtationis ⁊ alteratiõis ꝓcedũt motũ localẽ: ſed in diuerſis motibus motus localis ꝓcedit tpe omnes alios motꝰ. Unde motus localis in vno. ſ. in celo ꝓcedit omnes alios motus in alijs.

¶ Qm̃ videẗ vnq3 gñatio eſſe ꝓma motuum: propter id quod fieri op3 rem ꝓmũ. Hoc in vno qdẽ quolibet corũ que ſũt: ſic ſe hẽt: ſed alteꝝ neceſſe eſt ꝓus aliquid moueri his que fiũt: cum ⁊ ipſum nõ factũ: ⁊ iſto alterũ prius. Qm̃ igiẗ generationẽ impoſſibile eſt eſſe primã: oĩa enim eſſent que moueẗ corruptibilia: manifeſtum eſt ꝙ neq3 cõſequẽtium motuum: neq3 vnus prioꝛ eſt. Dico aũt cõſequenter motus augmentum: poſtea alterationeʒ ⁊ decremẽtũ: ⁊ corruptioẽʒ. Omnes enĩ poſteriores gñatiõe ſũt. Quare ſi nõ eſt poſterioꝛ generatio ꝓoꝛ loci mutatione: neq3 aliaꝝ: neq3 vna ꝑmutationum.

¶ Hec eſt 4a particula 2e ptis ꝓñlis huiꝰ capli in qua phũs oſtẽdit ꝙ motꝰ localis eſt ꝓoꝛ ſm ꝑfectiones ceteris motibꝰ. ⁊ hec eſt 27a ꝯ̃ de annexis que ꝓbatur q̃druplr̃. ⁊ ſm hoc hec ꝑticula continet q̃tuoꝛ ꝑtes que patebũt in locis ſuis. In pa igiẗ pte huiꝰ particule ꝓdicta ꝯ̃ ꝓbaẗ ſic. gñatio eſt ꝓoꝛ in augmẽtatione. alteratiõe ⁊ diminutiõe. ſed gñatio nõ eſt ꝓmuſ motꝰ. ǵ nec alteratio. augmẽtatio ⁊ diminutio eſt ꝓmꝰ motꝰ. ǵ relinquiẗ ꝙ motꝰ localis ſit ꝓmus motꝰ. ꝙ aũt gñatio nõ ſit ꝓmus motꝰ ꝓbatur. qꝛ ſi ſic tũc oĩa q̃ moueñt eẽnt gñabilia ⁊ corruptibilia. ⁊ ſm h̃ rõ ſolũ ꝓbat ꝙ motꝰ localis eſt ꝓmus motꝰ ſm nãm: ⁊ ꝙ gñatio nõ eſt ꝓmus motus hoc modo. qꝛ ꝓus ſm nãm eſt illḋ qḋ põt eſſe ſine alio ⁊ nõ ecõuerſo. ſed hmꝰ eſt motꝰ localis iõ ẽ ꝓoꝛ ſm nãm. nã oẽ trãſmutabile eſt trãſmutabile ſ3 locũ. ⁊ ſi gñatio eẽt ꝓmꝰ motuũ oẽ trãſmutabile eẽt gñabile ſicut phs oñdit hic. ⁊ ſic ꝓbaẗ ꝙ motus localis eſt ꝓmꝰ ſm ꝑfectionẽ accipiẽdo ſm ꝑfectionẽ pro ꝓori ſm nãm. ¶ S3 ꝯtor mouet hic dubitationẽ: qm̃ oẽʒ gñationẽ ꝓcedit alteratio: qꝛ generatio eſt finis alteratiõis. Silr̃ oẽ qḋ alteratur ꝓus fuit gñatũ. ⁊ ex hoc põt exiſtimari ꝙ neutrũ iſtoꝝ ꝓcedit alteꝝ ſed ꝙ in eis eſt diſpõ circularis. ¶ Ad illḋ rñdet ꝯtor dicẽs ꝙ cõſideratio ꝓoris ⁊ poſterioris in hoc loco eſt ſicut ꝯſideratio ꝓoris ⁊ poſterioris in ꝓcedẽtibꝰ in qbꝰ eſt motꝰ. ⁊ q: ſubã ẽ ꝓoꝛ ſ3 ꝑfectionẽ q̃3 q̃titas uel q̃litas. iõ gñatio q̃ eſt via ad ſubaʒ eſt ꝓoꝛ alteratiõe que eſt via ad q̃litatẽ: uel augmẽtatiõe que eſt via ad q̃titateʒ. Iõ breuiter ſi loq̃mur de ꝓoritate ſm tp̃s ſic nec gñatio eſt ꝓoꝛ alteratiõe nec ecõuerſo: ſ3 ꝙ phs dicit hic gñationẽ eẽ ꝓorẽ alteratione illḋ ẽ itelligẽduʒ de ꝓoritate ſm ꝑfectionẽ: qꝛ gñatio cum ſit via ad ſubam eſt ꝓoꝛ alteratiõe que eſt via ad qualitateʒ. Et ſi dicaẗ ꝙ illo mõ ꝓoritaẗ gñatio eſt ꝓoꝛ motu

localiq3 ſuba que eſt ei⁹ termin⁹ gn̄atiōis eſt pfe-
ctior:q̄3 ubi q eſt termin⁹ mot⁹ localis. ¶ Pōt di-
ci cōcedēdo ꝯnē.tn̄ mot⁹ localiſ eſt ꝑor ceteris mo
tib⁹ oib⁹ alijs modis ꝑoritatꝭ. Meli⁹ tn̄ eſt dicē ꝙ
eſt ꝑor:q3 pħs hic ꝓbāo motū localē eſſe ꝑorē ce-
teris motib⁹ nō loquiꝭ de ꝑoritate quā mot⁹ hēt a
t'mino ad quē:ſ3 forſitā mot⁹ localis cū ſit ad t'mi-
nū mot⁹ impfectiſſimū eſt impfectiſſim⁹.iō de hac
ꝑoritate ſeu pfectiōe non loqꝭ hic pħs ut mihi vꝭ.

¶ Oino aūt vꝭ ꝙ ſit iperfectū ad pricipiū i
ens. Quare qō gn̄atione poſteri⁹:nā ꝑus
eſt. Ultimū aūt loci mutatio oib⁹ ieſt que
ſūt in gn̄atiōe. Un̄ alia oino imobilia ſūt
viuētiū ꝑꝑ idigētiā organi:ut plāte ⁊ mul
ta gn̄a aialiū:pfectis āt ieſt. Quare ſi ma
gis ieſt loci mutatio magis cōphēden
tibus naturam:⁊ motus hic primus alio
rum utiq3 erit ꝭm ſubſtantiam.

¶ Hec eſt 2ª ps hui⁹ pticule in qua poniꝭ 2ª rō ꝓbāſ
ꝙ mot⁹ localis eſt ꝑor ꝭm pfectionē ceteris moti-
b⁹. Et rō eſt illa. Illō qō eſt poſteri⁹ via gn̄ationis
eſt ꝑus via pfectiōis:ſed mot⁹ localis in aiali eſt
poſteri⁹ via gn̄atiōis q̄3 alij mot⁹:g̃ mot⁹ localis ē
ꝑor ꝭm pfectionē ceteris motib⁹. Un̄ ꝯ¹ᵒʳ format
illā rōnē ſic. Oē poſteri⁹ ꝭm tp̄s in gn̄ali ex rebus
ex qb⁹ pficiꝭ ē ꝑus nā:ſ3 mot⁹ localis ē h⁹:g̃ mot⁹
localis eſt ꝑor nā alijs motib⁹. ¶ Intellige ꝙ pħſ
accipit hic ꝑus nā pro ꝑori ꝭm pfectionē. Un̄ alia
quidē. Mot⁹ aūt localis nō eſt in oib⁹ gn̄abilib⁹ ⁊
corruptibilib⁹. nec ieſt oib⁹ viuētib⁹.q3 nō ieſt plā
tis cū plāte nō habeant organa ꝓgreſſiui motus.
Multꝭ eni gn̄abilib⁹ aialiū ut aialib⁹ iperfectꝭ nō
ineſt localis mot⁹:ſ3 mot⁹ localis ineſt ſolū aialib⁹
pfectis:⁊ ꝑꝑ hoc cōcludiꝭ ꝙ mot⁹ localis eſt ꝑor
ceteris motib⁹. ¶ Et pōt poni noua ratio ad ꝯnē
quā ꝯ¹ᵒʳ format ſic. Illud qō eſt in re pfectiori eſt
pfecti⁹:ſed trāſlatio eſt i re pfectiori:g̃ eſt pfectior
alijs motib⁹. ¶ Intelligēdū ꝭm ꝯ¹ᵉᵐ.ꝙ pħs facit
has tres demōſtratiōes:quarū vna dat cām ⁊ eē
ſ.iſta demōſtratio qō eſt rei pfectioris eſt pfecti⁹:
ſed trāſlatio eſt h⁹.g̃. Alia eſt demr̄atio dās cām
tn̄ que eſt illa. mot⁹ qui eſt pfectior ineſt aialibus
perfectis:ſed trāſlatio eſt h⁹.g̃. Tertia demōſtra-
tio que eſt demonſtratio per ſignū dat eē tn̄ que
eſt illa: Tranſlatio eſt ꝑor q3 eſt in ꝑori.ergo.

¶ Propter h̄ ⁊ q3 nequaq̄3 ſubſtātiā mu
tat qō moueꝭ motu i eo qō ferꝭ. Secūdū
enim hunc ſolū nihil mutaꝭ ieſſe:ſicut ei⁹
q̄d alteraꝭ quale:ei⁹ aūt qō augeꝭ ⁊ decre
mentū patientis ꝭm quantū.

¶ Hec eſt 3ª ps 4ᵉ pticule 2ᵉ ptis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i i qua
poniꝭ 3ª rō ꝓbās ꝙ mot⁹ localis ē ꝑor ꝭ3 pfectio-
nē ceteris motib⁹. ⁊ rō eſt illa. Ille mot⁹ eſt perfe-
ctior qui nō mutat ſubam mobilē aliqd auferēdo
a ſuba mobili:ſed alij mot⁹ mutāt ſubſtātiā mobi-
lē:⁊ mot⁹ localis nō mutat ſubam mobilē:nec ali-
qd abijcit a ſuba mobili. igiꝭ mot⁹ localis eſt perfe
ctior ceteris motib⁹. ¶ Intelligendū ꝙ mot⁹ loca
lis p ſe nō abijcit aliqd a ſuba mobili nec etiā mu
tat aliqō ꝑn̄ᵐ māe ſ3 in alijs motib⁹ eſt actio rōne
ꝯrietatꝭ q nō pōt cōpleri niſi p remotionē3 alicui⁹

ptis:iō alij mot⁹ ut frequēti⁹ trāſmutāt ſubam mo
bile3 .ita ēt in motu locali total'r nāl' nihil pdiꝭ de
ſuba mobili.ut p3 in motu locali g̃uiū ⁊ leuiū. Ue
rūtn̄ in motu ꝓgreſſiuo aialis:q3 mobile hēt reſi-
ſtētiā ad motorē.qm̄ corp⁹ aialis hēt motū ꝯriū
aie:iō debilitaꝭ vtus motoris in aiali ex q̄ debili-
tatiōe ſit aliq̄ diminutio ptiū corpis. Un̄ aial ali-
qn̄ in tali motu patitur violētiā.tn̄ mot⁹ localis nō
eſt cā laſſitudinis niſi per accidēs.qm̄ ꝑꝑ violenti
am quam patitur in ſuo motu per reſiſtentiā moti
ad motorem inducitꝭ laſſitudo in motu ⁊ c̄.

¶ Marie aūt māifeſtū ē q3 mouēs ip̄3 ſe-
ip̄3 marie mouet hūc ꝓprie: q3 ꝭm locū:
⁊ ēt dicim⁹ h̄ eſſe eoꝝ que moueꝭ ⁊ mo
uentiū ꝑncipiū:⁊ primū in his que mouē
tur ip̄m ſcipm mouēs. ꝙ quidē igitur lo
ci mutatio prima ſit:manifeſtū eſt ex his.

¶ Hec eſt 4ª ps 4ᵉ pticule 2ᵉ ptis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄
poniꝭ 4ª rō ꝓbās ꝙ mot⁹ localis eſt ꝑor ꝭ3 pfectio
nē:⁊ illa eſt rō. Ille mot⁹ eſt ꝑus ꝭm pfectionē cete
ris motib⁹ qui ieſt ul' ieſſe pōt pfectiſſimo moto. p
fectiſſimū aūt motū ē motū ex ſe. Ille igiꝭ ē mot⁹
pfectiſſim⁹ q ieſt ul' ieſſe pōt moto ex ſe:ſ3 mot⁹ lo-
calis ieſt ul' ieē pōt moto ex ſe:⁊ nullus ali⁹ mot⁹ ieſt
ul' ieſſe pōt moto ex ſe ꝭ3 ꝙ ē motū ex ſe niſi mot⁹
localis. g̃ mot⁹ local' ē pfectiſſim⁹ motuū. Iſta ꝭm
ꝯ¹ᵉᵐ fūdaꝭ ſup tribus ꝓpōnib⁹:q̄rū vna eſt ꝙ nihil
mouet ſe niſi motu locali. Un̄ dicꝭ ꝯ¹ᵒʳ ꝙ nihil alte
rat nec alteraꝭ ex ſe niſi p accñs:vn̄ dicit ꝯ¹ᵒʳ. acci
dit aialib⁹ qn̄ moueꝭ ex ſe in loco.ſ. ꝙ corp⁹ cale-
ſit. ⁊ ſic moueꝭ motu alteratiōis ex ſe.ſ3 nō ꝑmū⁹.
ſ3 mediāte motu locali. ⁊ augmētū eriſtimaꝭ aug
mētari ex ſe:ſed p accñs. Scōa ꝓpō eſt ꝙ motus
ex ſe eſt ꝑnᵐ reꝝ motaꝝ. Tertia ꝓpō eſt ꝙ mot⁹ q
iueniꝭ i ꝑ moto ē ꝑm⁹ motuū. ¶ Ex qb⁹ ꝓpōnib⁹
pōt rō formari ſic. Ille mot⁹ ē pfectior ⁊ ꝑor q iue-
niꝭ i ꝑ moto:ſ3 motū ex ſe ē ꝑᵐ motū.q3 eſt ꝑnᵐ re-
rū motaꝝ:ut p3 p 2ᵃᵐ ꝓpōne3. g̃ ille mot⁹ ē ꝑm⁹ mo
tuū q̄ aliqd mouet ſe:ſ3 nihil mouet ſe niſi motu lo
cali. g̃ mot⁹ local' eſt ꝑm⁹ motuū. ¶ S3 h̄ dubitaꝭ
ſ. utrū mot⁹ localis ſit ꝑm⁹ motuū. ⁊ vꝭ ꝙ nō:quia
mot⁹ capit ſpē3 ⁊ pfectionē a termio ad quē ille ē.
g̃ ille mot⁹ ē pfectior ⁊ ꝑor:cui⁹ t'min⁹ eſt ꝑor ⁊ pfe
ctior:ſ3 t'min⁹ gn̄atiōis ē ꝑor q̄3 t'min⁹ mot⁹ local'
q3 ſuba eſt ꝑor q̄libet accñte. g̃ gn̄atio ē ꝑor q̄3 mo
tus localis. ¶ Et p h̄ argᵐ pōt ꝓbari ꝙ gn̄atio eſt
ꝑor q̄3 mot⁹ localis:⁊ p ꝯn̄s oiu3 motuū.q3 t'min⁹
gn̄atiōis ē ꝑor q̄3 t'min⁹ mot⁹ localis aut alteratio
nis ul' augmētatiōis. ¶ Iſta rō ꝯfirmaꝭ ꝭ3 ꝯ¹ᵉᵐ h̄
q dicit ꝙ gn̄atio ē ꝑor alteratiōe ſicꝭ ſuba ē ꝑor ce-
teris ꝑdicamētis:⁊ dicꝭ h̄ q3 ſicꝭ ſuba eſt ꝑor alijſ ꝑ
dicamētis:ita via ad ſuba3 ē ꝑor q̄3 via ad alia ꝑ-
dicamēta. ¶ Itē mot⁹ localis ē poſtrem⁹ motuū. g̃
nō ē ꝑm⁹. ꝯn̄a p3 de ſe ⁊ añſ ꝓbaꝭ. q3 ſic videm⁹ eē
i aiali.ſ. q3 ꝑ aial gn̄aꝭ. deīde alteraꝭ:deīde augm̄
taꝭ. ⁊ i ultio moueꝭ motu locali g̃ mot⁹ localiſ ē po
ſtrem⁹ motuū. ¶ Itē gn̄atio ē ꝑpetua ꝭ3 pħ3.ſ3 ni
hil ē ꝑus ꝑpetuo.g̃. ¶ In opᵐ ē hic pħs. Dicēdū
ꝙ mot⁹ localis ē ꝑm⁹ motuū:⁊ ꝙ ē ꝑor ceteris mo
tib⁹ tp̄e:nā ⁊ pfectiōe:qō pħus ꝓbat:⁊ ꝑ ꝙ mot⁹
localis ē ꝑor ceteris motib⁹ tp̄e:q3 mot⁹ localis eſt
perpetu⁹:⁊ nullus ali⁹ mot⁹ eſt ꝑpetu⁹:ſ3 ꝑpetuu3
ē ꝑus tp̄e nō ꝑpetuo. g̃. S3 ꝙ mot⁹ localis ſit ꝑor

nã ceteris motib⁹ appet.q꞉ illó ē ṗus nã:q̃ nõ exi-
ſtēte nõ exiſtit aliõ: ⁊ q̃ exñte nõ opȝ aliõ exiſtẽ.
ſed nõ exñte motu locali nõ exiſtũt alij mot⁹. ⁊ ip
ſo exñte nõ opȝ alios mot⁹ exiſtẽ:ḡ mot⁹ localis eſt
ṗoꝛ nã alijs motib⁹.maioꝛ pȝ de ſe.minoꝛ vo ꝓbaꝛ:
qm̃ alteratio nõ põt eẽ ſine motu locali:ſȝ ꝙ mot⁹
localis ṗcedat alteratiõnẽ ꝓbat phũs p ħ q꞉ ſi ali-
qd debeat alterari opȝ ꝙ alterãs appꝛoximeꝛ alte
rato.qõ fieri nõ põt ſine motu locali: ⁊ ẽt ꝙ mot⁹
localis ṗcedat alios mot⁹ ſ꞉ ꝑfectionẽ pȝ mltiplr.
vna rõ eſt.q꞉ mot⁹ localis eſt ultᵐ via gñatiõis ex
ꝓceſſu nãe.q꞉ ṗ gñaꝛ aïal: ⁊ poſtea alteraꝛ: deide
augmẽtaꝛ ⁊ ultimo moueꝛ motu locali.ſȝ qõ eſt ul
timũ via gñatiõis ē ṗᵐ via ꝑfectiõis.ḡ. Alia rõ ē.
Mot⁹ localis ſolũ repiꝛ in aïalib⁹ ꝑfectis.q꞉ ſoluȝ
aïalia ꝑfecta mouẽt ſe localr:ſȝ ille mot⁹ ē ꝑfectioꝛ
q eſt i ſuba ꝑfectiori:ḡ mot⁹ localis ē ꝑfectioꝛ alijs
motib⁹.qm̃ alij mot⁹ repiunꝛ tã in aïalib⁹ ꝑfecꝭ q̃
in aïalib⁹ impfecꝭ. Alia rõ eſt. Ille mot⁹ ē ꝑfectioꝛ
q min⁹ abijciꝛ a mobili:ſȝ iter oẽs mot⁹:mot⁹ local'
ē bᵗ.ḡ. ℭ Iſte rõnes magis patẽt i exponẽdo lr̃az.
nec ē dubitatio de ṗoritate ſ꞉ ꝑfectionẽ:q꞉ ex q̃ ter
min⁹ mot⁹ local' ē impfectiſſimus ⁊ mot⁹ capit ꝑfe-
ctionẽ a ſuo t̃mio:vȝ ꝙ mot⁹ localis ſit impfectiſſi-
m⁹. ℭ Dicẽdũ igr̃ ꝙ mot⁹ alij a motu locali capiũt
ꝑfectiões ſuã a ſuis t̃minis:ſȝ mot⁹ local' nõ capit ꝑ
fectionẽ a ſuo t̃mino: ſȝ magis a ſuo ſubo ul' a ſua
cãlitate.mõ mot⁹ localis ē i ꝑfectiſſimo ſubo ⁊ eſt
cã iſtoꝝ motuũ:iõ ē ꝑfectiſſim⁹: ⁊ maxie ē veꝝ de
motu locali circulari:q꞉ ille mot⁹ non capit ſpem a
ſuo t̃mio:q꞉ ille mot⁹ nõ ē ad locũ:ſed ē circa locũ.
ℭ Ad ṗᵐi ꝯtrũ dicẽduȝ ꝙ alij mot⁹ a motu locali
capiũt ꝑfectionẽ a t̃mino ad quẽ.q꞉ tales mot⁹ de
necitate ſi' finiti ⁊ oꝛdinanꝛ i t̃minũ i q̃ mobile dȝ
q̃ſcẽ:q꞉ aliqs mot⁹ local' ē īfinit⁹ ⁊ ſẽpit'n⁹. ℭ Ad
aliõ ē dicendũ ꝙ in eodẽ aïali alij mot⁹ ut gñatio⁊
alt'atio: ⁊ augmẽtatio ṗcedũt motũ localẽ ſimplr
tñ loquẽdo i reſpectu vniuerſi mot⁹ localis ṗcedit
oẽs alios mot⁹. ℭ Ad aliõ cũ dĩ ꝙ gñatio eſt per-
petua dicendũ ꝙ nulla gñatio ē ꝑpetua:ſed ſucceſ
ſio gñationũ ſibiinuicẽ ſuccedẽtium eſt perpetua.

q Ue ãt loci mutatio ṗma ſit nc̃ mõ
ſtrãduȝ eſt. Sit aũt ⁊ ꝙ nũc ⁊ ṗus
poſitũ ẽ:ꝙ cõtingit quendã motũ
continuum eẽ ⁊ perpetuũ:manifeſtũ erit
eadem methodo.

ℭ Iſtõ eſt 2ᵐ caplm hui⁹ tractat⁹ in quo declaraꝛ qs
mot⁹ nõ põt eſſe ꝯtinu⁹ ⁊ eternus: ⁊ cõtinet q̃tuoꝛ
ꝑtes ṗncipales.q꞉ in ṗᵃ oſtẽdiꝛ ꝙ nullus mot⁹ ali-
us a loci mutatiõe põt eẽ ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹. in 2ᵃ ibi
⌊ Qõ aũt ꝯtigit eẽ. ⌋ declaꝛ ꝙ null⁹ mot⁹ localis
ali⁹ a loci mutatiõe circulari põt eẽ ꝯtinuus ⁊ eter
nus.in 3ᵃ ibi ⌊ Uñ aliõ ⁊c̃. ⌋ ſoluit q̃tuoꝛ dubitatio
nes.in 4ᵃ ibi ⌊ Rõnabilr aũt. ⌋ reuertiꝛ ad oñdẽdũ
motũ reflexũ nõ eſſe cõtinuũ ꝑ rõnes logicales ⁊
cões. Pꝛima ps ꝯtinet q̃tuoꝛ ꝑticulaſ.q꞉ in ṗᵃ oſtẽ
dit ꝙ nullus mot⁹ q eſt ab oppoſito i oppoᵐ põt eẽ
ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹.in 2ᵃ ibi ⌊ Cõtrarij aũt ſũt. ⌋ oſtẽdit
ꝙ nullus mot⁹ cõpoſit⁹ ex duob⁹ motib⁹ oppoſitis
põt eẽ ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹.in 3ᵃ ibi ⌊ Nihil eni differt. ⌋
excludit aliq̃s dubitatiões.in 4ᵃ ibi ⌊ Qõ aũt i ge
neratiõe. ⌋ oñdit ꝙ mutatiões oppoſite:ut gñatio
⁊ coꝛruptio nõ pñt ꝯtinuari adinuicẽ. In tota igiꝛ

ṗma ꝑticula hui⁹ ꝑtis phs intẽdit ꝓbare ꝙ nullus
ali⁹ mot⁹ a loci mutatione eſt ꝯtinu⁹ ⁊ ꝑpetu⁹.hec ꝯ
ꝓbaꝛ ſic. Nullus mot⁹ qui eſt ab oppoſito i oppoᵐ
eſt ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹:ſed nec mot⁹ nec mutatio cõpo
ſita ex mutatiõib⁹ oppoſitis eſt ꝯtinua ⁊ eterna:ſȝ
oïs mot⁹ ali⁹ a loci mutatiõe uel eſt mot⁹ ab oppoſi
to in oppoᵐ ul' ē cõpoſit⁹ ex mutatiõib⁹ oppoſitis.
ḡ nullus mot⁹ ali⁹ a loci mutatiõe eſt ꝯtinu⁹ ⁊ eter-
nus.minoꝛ hui⁹ rõnis eſt de ſe mãifeſta: ⁊ maioꝛ de
claraꝛ q̃tũ ad quãlibet ſui ꝑtẽ.ṗma igiꝛ ps maio-
ris declaraꝛ in ṗma ꝑticula hui⁹ ꝑtis. Scda aũt in
2ᵃ. ⁊ 3ᵃ in 3ᵃ. ⁊ 4ᵃ in 4ᵃ: ⁊ hoc patebit ꝓcedẽdo per
ꝑticulas. In ṗᵃ igiꝛ ꝑticula phs ꝓponit intẽtiones
ſuã dicẽs ꝙ cũ oſtẽſuȝ ſit ꝙ oïum mutationũ loci
mutatio eſt ṗᵃ:nũc ē ꝯſiderãdũ ⁊ mõſtrãdũ ꝙ lo-
ci mutatio ē ṗᵃ oïuȝ mutationũ. ⁊ ſ꞉ eãdẽ metho
dũ ħ eſt ſ꞉m eãdẽ artificialẽ ꝯſideratiõeȝ:ꝯſideran
dũ erit ꝙ nũc ⁊ ṗus dixim⁹.ſ.ꝙ aliqs mot⁹ eſt ꝯti
nu⁹ ⁊ ꝑpetu⁹:⁊ opȝ ꝙ idẽ ſit mot⁹ ṗm⁹ ⁊ mot⁹ perpe-
tu⁹: ⁊ iõ ſub utraq̃ ꝯſideratione utrũq̃ iſtoꝝ acci-
dit.ſ.ꝙ mot⁹ eſt ṗus: ⁊ ꝙ etiã mot⁹ eſt perpetuus.

ℭ Quod qdẽ igiꝛ alioꝝ motuũ ꝯtinuũ ne-
q̃ vnũ cõtingit eſſe:ex his manifeſtũ eſt.
Oẽs eni ex oppoſitis in ꝯria ſunt mot⁹ ⁊
mutatiões.ut gñatiõi qdeȝ ⁊ coꝛruptioni
ens ⁊ nõ ens termini ſũt alterationi ꝯrie
paſſiões:augmẽto ⁊ decremento:aut ma
gnitudo:aut paruitas:aut ꝑfectio magni
tudinis:aut imperfectio.

ℭ Pꝛepoſita itẽtiõe ſua exequiꝛ oſtẽdẽs ṗ ꝙ ex his
que dicenꝛ mãifeſtũ erit ꝙ nullus erit mot⁹ alius a
motu locali q ſit ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹. Uñ in hac ꝑticula
ſoluȝ ꝓbat ṗᵃᵐ ꝑtẽ maioris ṗncipalis.ſ.ꝙ nullus
motus q ē ab oppoſito i oppoᵐ eſt ꝯtinu⁹ ⁊ eternuſ
uel ꝑpetu⁹: ⁊ narrat ꝙ oïs mutatio alia a loci mu-
tatiõe ē ab oppoſito i oppoᵐ: ⁊ q̃ ſi' oppoſita i vna
quaq̃ illaꝝ mutationũ: ⁊ dicit ꝙ duo oppoſita in
gñatiõe ⁊ coꝛruptiõe ſũt eẽ ⁊ nõ eẽ: ⁊ duo termini
oppoſiti i alteratiõe ſũt due q̃litates ꝯrie ut albũ
⁊ nigrũ i colorib⁹: ⁊ calidũ ⁊ frigidũ i q̃litatib⁹ tã-
gibilib⁹: ⁊ duo t̃mi oppoſiti i augmẽtatiõe ⁊ dimi-
nutiõe ſũt magnũ ⁊ ꝑuũ:ꝙ aũt nulla mutatio q̃ ē
ab oppoſito i oppoᵐ ſit ꝯtinua ⁊ eterna: ⁊ ꝙ nulla
augmẽtatio eſt ꝑpetua:nec aliq̃ alteratio ⁊ diminu
tio eſt ꝯtinua ⁊ perpetua,ꝓbaꝛ. ⁊ hec ē :8ᵃ ꝯ de an-
nexis q̃ q̃ſi de ſe pȝ:põt tñ ꝓbari ꝑ ħ:q꞉ nulla mu-
tatio q̃ eſt finita ex utraq̃ ꝑte eſt ꝯtinua ⁊ ꝑpetua:
ſȝ oïs mutatio q̃ eſt ab oppoſito i oppoᵐ ē finita ex
utraq̃ ꝑte cũ ſit media iter duo oppoſita t̃minan-
tia ipaȝ.ḡ. ℭ Uñ ꝯᵗᵒʳ dicit ħ ꝙ phs dicit ꝙ termi-
ni oppoſiti i augmẽtatiõe ⁊ diminutiõe ſi' magnũ
⁊ paruũ:qõ ē veꝝ qñ res nãles hñt magnitudies
terminatas. Minim⁹ eni hõ ē nãlr t̃minat⁹ ⁊ ſilr
maxim⁹:qm̃ ſi magnitudies reꝝ nõ eẽnt t̃minate:
tũc magnitudies nõ hẽrẽt ꝑfectionẽ acq̃ſitã in nã
ꝑ motũ augmẽti:mãifeſtũ eni ē ꝑ ſe:qm̃ quẽadmo-
dũ nõ q̃libet actio fit ꝑ quãcũq̃ q̃litatẽ.i.ꝑ quãcũ
q̃ foꝛmã ita ē mãifeſtũ ꝑ ſe eẽ ipoſ'e ut q̃libet actio
entiũ fiat per quãcũq̃ magnitudinẽ:ſed vnaqueq̃
actionũ ꝓpꝛiaꝝ cuilibet entí habet ꝓpꝛiã q̃litatẽ ⁊
q̃titatẽ:ſicut igiꝛ actio hoïs nõ põt ꝓuenire niſi a
foꝛa hoïs:ita ipoſ'e eſt ut actio ei⁹ ꝓueniat niſi a ſua
magnitudine. Magnitudo igiꝛ hoïs eſt t̃minata

nāliter ⁊ ſilr ſua ſoīa: ⁊ ſilr eſt in vnaquaqȝ rerū
nāliū. hec ꝯ ͥᵒʳ. ¶ Ex illo dicto appet expſſe ꝙ de
ītētōe ꝯ ᶦᵒ eſt ꝙ in oī ſpē rerū nāliū eſt dare maxi-
mū ⁊ minimū. ⁊ rō ipſi⁹ vꝫ ꝓbabilis: qꝛ q̄libet ſpēs
rerū nāliū hēt opatiōnē terminatā. ⁊ ꝑ ꝯñs quāti-
tatē t̄minatā. Nam maior q̄ātitas ceteris existen-
tibus parib⁹ arguit maiorē v̄tutem: ⁊ maior v̄tus
maiorē ꝑfectionem: ⁊ ideo oportet ꝙ ſi opatio ſit
determinata ꝙ virtus ſit determinata: ⁊ ſi v̄tus ſit
determinata ꝙ quātitas ſit determinata.

¶ Cōtrarij aūt ſūt: q ſūt ī ꝯ̄ria. Nō aūt nō
ſꝑ mouent̄ ſm hūc motū existens ꝑus ne
ceſſe eſt ꝑus qeſcē. Manifeſtū igit̄ qm̄ ge
ſcet in ꝯ̄rio mutās. Silr aūt ⁊ ī mutationi
bus. Opponunt̄ enī gn̄atio ⁊ corruptio
ſimplr: ⁊ ſinglāris ſinglāri. Quare ſi ipoſ
ſibile eſt ſil' mutari oppoſitas: nō erit ꝯti
nua mutatio: ſʒ mediū erit ipſorū tp̄s.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula ꝓᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ ꝑhs
oñdit ꝙ nullus mot⁹ cōpoſit⁹ ex duob⁹ motib⁹ op-
poſitis ē ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹. ⁊ hec eſt 29ᵃ ꝯ̄ de antexis.
Uñ poſſet aliqs dicē ꝙ lʒ mot⁹ ab albo ī nigrū nō
poſſit eē ꝯtinu⁹ ⁊ etern⁹: tm̄ mot⁹ ab albo ī nigrū: ⁊
a nigro ī albū: ⁊ iterū ab albo in nigrū: ⁊ ſic īfiniti-
es iterādo pōt eē ꝯtinu⁹ ⁊ perpetu⁹: ſed qꝛ hic mo
tus iterat⁹ iter oppoſita ē cōpoſit⁹ ex motib⁹ oppo-
ſitis: iō ꝑhs ꝓbat ꝙ nullus mot⁹ cōpoſit⁹ ex moti
b⁹ oppoſitꝭ ē ꝯtinu⁹ ⁊ etn̄⁹. hec ꝯ̄ ꝓbat ſic. Nullus
mot⁹ īter cui⁹ ꝑtes nec̄io cadit qes media ē ꝯtinu⁹
⁊ ꝑpetu⁹: ſʒ oēs mot⁹ cōpoſit⁹ ex motib⁹ oppoſitꝭ ē
mot⁹ iter cui⁹ ꝑtes cadit qes media: g̃ nullus mot⁹
cōpoſit⁹ ex oppoſitꝭ motib⁹ eſt ꝯtinu⁹ ⁊ ꝑpetu⁹. ma
ior pʒ ꝑ hꝫ qꝛ inter ꝑtes motus ꝯtinui nō cadit qes
media. talis enī mot⁹ nō ē ꝯtinu⁹: qꝛ īterrūpit̄ ꝑ qe
tē mediā. ⁊ minor declāt̄ ꝑ hoc: qꝛ iter oēs motuſ
oppoſitoſ cadit qeſ media. ⁊ ꝑ ꝯñs iter ꝑtes mot⁹
cōpoſiti ex motib⁹ oppoſitꝭ cadit qes media. ¶ Sʒ
hic dubitat̄ qꝛ nō vī ꝙ nec̄e ſit ꝙ īter mot⁹ oppoſi-
tos cadat qes media. qꝛ ponam⁹ ꝙ. a. calidū agat
in. b. frigidū q̄uſqȝ īducat̄ caliditas in. b. ⁊ ꝙ in p̄
īſtāti ī q eſt caliditas īducta ī. b. ſit. c. ſūme frigidū
approximatū ipi. b. ⁊ ſit p̄ᵐ īſtās. g. ī q̄ ē īducta ca
liditas ī. b. tūc ī. g. īſtāti. c. qḋ eſt ſūme frigidū eſt
approximatū. b. calido. q̄ro tūc an ſtatiꝫ poſt. g. in
ſtās. c. aget in. b. īducēdo frigiditatē in ipm ul' nō.
Si dē ꝙ. c. ſtati agat ī. b. tūc. b. nō qeſcet: ſʒ ſtatiꝫ
ſine qete media trāſferet̄ a calido ī frigidū: ⁊ a frigi
do in calidū: ⁊ ſic nō opʒ ꝙ iter mot⁹ oppoſitos ca-
dat qeſ media. Si v̄o dē ꝙ ſtatim poſt. g. īſtās. c.
nō aget ī. b. trāſmutādo ipʒ. Cōtra. c. ē ſūme frigi-
dū ⁊ approximat̄. b. calido ī. g. īſtāti. g̃ ſi. c. nō ſta-
tim agit ī. b. expectabit ꝑ tp̄s añq̄ȝ aget: ⁊ ſic agēs
nāle erit approximatuꝫ paſſo ſibi ꝯ̄rio ꝑ tp̄s ⁊ nō
aget in ipʒ nullo exñte īpedimēto. ſupponit̄ enī ꝙ
nō ſit īpedimētū. qḋ ē valde īcōueniēs: ⁊ ꝯ̄ ꝑn̄ˢ nā
lia: ⁊ ē ꝯ̄ rōnē. qꝛ qua rōne. c. nō īcipiet in. g. tranſ-
mutare. b. eadē rōne nec in īſtāti poſteriori īcipiet
trāſmutare ipʒ. Dicēdū ē diſtiguēdo de qete: qꝛ q̄
dā ē qes mēſurata tp̄e. ſ. q̄ ꝑuat motū ꝑ aliqḋ tp̄s
⁊ q̄ȝlibet ꝑtē illi⁹ tp̄is: ⁊ q̄dā eſt qes mēſurata īſtā
ti q ſolū ꝑuat motū ꝑ aliqḋ tp̄s. Ad cui⁹ ītellectū ē
ſciēdū ꝙ ī q̄libet īſtāti tp̄is mēſurātis motū ꝯtinu
um ꝑterq̄ȝ ī p̄ ⁊ ultio īſtāti illi⁹ tp̄is ē in q̄libet ꝑte
illi⁹ tp̄is mot⁹ ī mobili: q̄ȝuis enī mot⁹ nō mēſuret̄ ī
ſtāti. tm̄ ī īſtāti mot⁹ īeſt mobili: qm̄ īſtāti hec ē v̄a.
Mobile mouet̄: ⁊ ſi ī aliq̄ īſtāti ītermedio īter p̄ᵐ
īſtās ⁊ ulti ᵐ motus nō īſit mobili ī illo īſtāti qes
mēſurata īſtāti q̄ dꝛ qes ſubita īeſt mobili. ⁊ nō eſt
mot⁹ ꝯtinuus ꝑ totū illḋ tp̄s: ⁊ ſi in aliq̄ ꝑte illius
tp̄is mot⁹ nō īſit mobili tūc qes menſurata tp̄e. ſ.
illa ꝑte tp̄is in q̄ mot⁹ nō īeſt mobili īneſt qes mo-
bili. ⁊ īterrūpit̄ ꝯtinuatio motus: ⁊ ſic ꝯtinue mo-
tus īterrūpit̄ tā ꝑ quietē ſucceſſiuā q̄ȝ ꝑ qetēꝫ ſubi
tā. Dico g̃ ꝙ inter motus oppoſitos cadit qes me
dia. ſ. qes ſubita ul' qes ſucceſſiua: ⁊ in maiori ꝑte
inter motus oppoſitos cadit qes media mēſurata
tp̄e ul' īſtāti. ⁊ nullus motus ē ꝯtinuus īter cuius
ꝑtes cadit aliq̄ qes media mēſurata tp̄e ul' īſtāti:
qm̄ utraqȝ qes īterrūpit ꝯtinuitatē motus: qꝛ ad hꝫ
ꝙ motus ſit ꝯtinuus: opʒ ꝙ mot⁹ īſit mobili in q̄li-
bet ꝑte tp̄is mēſurantis motū: ⁊ ī quolibet īnſtāti
tp̄is ꝑterq̄ȝ in p̄ ⁊ ultio īſtāti illi⁹ tp̄is. Dico g̃ ꝙ ſi
a. calidū agat in. b. īducēdo caliditatē ī. b. ſi in p̄ in
ſtāti in q̄ caliditas ē īducta in. b. ſ. in. g. īſtāti appro
ximet̄ ipi. b. ſūme frigidū in p̄ īſtāti īcipiet agē ī. b.
⁊ ſic. b. nō qeſcet qete menſurata tp̄e: ſʒ qete mēſu
rata inſtanti qꝛ in. g. īſtāti mot⁹ nō īeſt ipſi. b. qꝛ nec
motus cauſat⁹ ab. a. nec mot⁹ cauſat⁹ a. c. īneſt ipſi
b. in īſtāti: ⁊ ideo illi mot⁹ oppoſiti cauſati in. b. ab
a. ⁊. c. nō ſūt ꝯtinui adinuicē: qꝛ in īſtāti. g. nō trāſ-
mutat̄. b. qꝛ nō trāſmutat̄ ab. a. neqȝ a. c. ⁊ ī. b. īſtā
ti. g. quieſcit quiete ſubita que ꝑuat motū a mobi-
li pro vno inſtanti.

¶ Nihil enī differt ꝯ̄rias: aut nō ꝯ̄rias eſſe
ſm ꝯ̄dictionē mutationes: ſi ſolū ipoſſibi
le ſit eidē ſimul ineſſe. Hoc enī rōni nihil
utile eſt. Neqȝ ſi nō nec̄e eſt quieſcē in cō
tradictione: neqȝ eſt mutatio qeti cōtrari
um. Nō enī fortaſſis quieſcit qḋ non eſt.
Corruptio aūt in nō ens. Sʒ ſi ſolū medi
um ſit tp̄s: ſic enī nō erit mutatio ꝯtinua.
Neqȝ eniꝫ in ꝑorib⁹ motib⁹ cōtrarietas
utile fuit: ſed non cōtingere ſimul eſſe.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula ꝓᵉ ꝑtis ꝑn̄ˡⁱˢ hui⁹ capl'i in q̄ ꝑhus
excludit duas obiectiōes quarū p̄ᵃ eſt. qꝛ nō vī ꝙ il
la rō ꝯcludat de oīb⁹ mutatiōib⁹ oppoſitꝭ: qꝛ nō eſt
uerū ꝙ iter oēs mutatiōes oppoſitas cadat quies
media. qꝛ iter gn̄atiōnē ⁊ corruptiōnē q̄ ſūt muta-
tiōes oppoſite: nō eſt nec̄e ꝙ cadat qes media: nō
enī opʒ ꝙ mobile quieſcat in termio illarū mutatio
nū ut pʒ de corruptione. qm̄ illud qḋ corrūpit̄ nō
quieſcit cum nō ſit nō ens. Hanc ergo obiectiones
remouet ꝑhs dicēs ꝙ nō opʒ hic accipe in rōne. ſ.
ꝙ iter oēs mutatiōes oppoſitaſ cadat qes media.
qꝛ nō ē uerū de mutatiōib⁹ q̄ ſt̄ iter ꝯ̄dictoria ut ob
iectū ē: ſʒ loco qetis medie accipiat̄ tp̄s mediū. ⁊
tūc fiat rō cōis oīb⁹ trāſmutatiōnib⁹ oppoſitis ſic.
Inter trāſmutatiōes iter q̄s nec̄io eſt tp̄s mediū ī
q̄. ſ. mobile nō trāſmutatur nō ſit trāſmutatio con
tinua: ſed inter omnes trāſmutationes oppoſitas
eſt tp̄s mediū. g̃ ex nullis trāſmutatiōib⁹ oppoſi-
tis ſit trāſmutatio ꝯtinua ⁊ eterna: maior ⁊ minor
patēt per hoc ꝙ trāſmutationes oppoſite non pn̄t
īeſſe eidē ſimul. ſed iter oēs trāſmutatiōes que nō
pn̄t ineſſe eidē ſimul eſt tp̄s mediū. g̃ iter oēs trāſ-

mutatiões oppoſitas ē tp̄s meᵐ i q̄ trāſmutabile
nō trāſmutaẜ aliqua trāſmutationū oppoſitarum.
C Sciēdū q̄ ꝯ ͭᵒʳ ꝓbat hic q̄ trāſmutatiões oppo
ſite nō pſſūt cōtinuari adinuicē ſine tp̄e medio:q: ſi
ſic tūc cōtingeret neceſſario q̄ idē ſimul trāſmuta
reẜ duab' trāſmutatiōib'.qd̄ ipſe ꝓbat ſic:q: ſi mo-
tus de albedine in nigredinē ſit ꝯtinu' cū motu de
nigredie in albedinē:tūc illd̄ qd̄ moueẜ de albedi-
ne in nigredinē moueẜ ad nigredinē dimittēdo al
bedinē: ⁊ cū acqrit albedinē moueẜ ad albedinem
dimittēdo nigredinē.ḡ in eadē diſpōne acqrit eam
dē diſpōnē albedis: ⁊ dimittit illā: ⁊ moueẜ duo-
bus motib' ꝯrijs ſimul.qd̄ eſt ipoſſ'e. C Item dicit
ꝯ ͭᵒʳ q̄ iſta determinatio eſt cōis oīb' trāſmutatio-
nib': ⁊ cū duo mot' nō fuerint ſimul ſequiẜ neceſſo q̄
īter eos ſit tp̄s. ⁊ dicit ultra q̄ iſta demōſtratio nō
dʒ itelligi in eodē moto qd̄ moueẜ motib' ꝯrijs ha
bentib' pn̄ᵐ ⁊ finē. Et ēt nō hēt intelligi de motib'
q̄ ſunt in diuerſis motib' ut ſūt mot' chordarū apō
pcuſſionē oium eaꝝ. Etiā nō dʒ itelligi de duobus
motib' quoꝝ alter eſt pfectio alteri' in eodē motor
qm̄ inter oēs illos mot' eſt tp̄s.hec ꝯ ͭᵒʳ. C Intelli
gēdū q̄ ipoſſibile eſt mot' ꝯrios ꝯtinuari adinui-
cē:qm̄ eſt ipoſſibile q̄ mot' de albedine in nigredi
nē ꝯtinueẜ cū motu de nigredine in albedinē ut rō
pᵗⁱᵒ bene ꝓbat. Pro quo eſt ſciēdū q̄ i oī motu cō
tinuo mobile a pn̄ᵒ mot' uſq̄ i finē ſi eſt in toto tp̄e
mēſurāte motū:mobile moueẜ ad terminū ad quē
⁊ recedit a t'mio a q̄ ſic q̄ mobile ꝯtinue ſit ꝓpin-
qui' termino ad quē: ⁊ remoti' a t'mio a quo.ſi igi-
tur aliqd ꝯtinue moueẜ ab albedie in nigredinē ⁊
iteꝝ a nigredie in albedinē:illd̄ mobile ꝯtinue mo
ueẜ ad albedinē ⁊ ab albedine: ⁊ ſi moueẜ ad albe
dinē cōtinue ſit ꝓpinquus albedini q̄ȝ pus: ⁊ ſi mo-
ueẜ ab albedine ꝯtinue ſit remoti' ab albedie:ḡ ſi
ſit mot' ꝯtinu' ab albedie i albedinē.ſequiẜ q̄ illd̄
mobile ꝯtinue fieret ꝓpiqui' alicui q̄ȝ pus ⁊ remo
ti' ab eodē.qd̄ eſt ipoſſ'e:q: ſic moueret motib' con
trarijs. C Intelligēdū ēt q̄ cū phūs dicit q̄ inter
oēs mot' ꝯrios eſt tp̄s mediū. Ariſto.p tp̄s ꝯtīue
intelligit tp̄s diuiſibile: ⁊ tp̄s idiſibile qd̄ ē inſtās.
nec eſt ueꝝ q̄ īter oēs mot' ē tp̄s diſibile mediū.q:
ſicut ꝓbatū ē ſupra poſſ'e ē q̄ aliqd̄ mobile cū fue-
rit traſmutatū ad unū ꝯrioꝝ q̄ ſtati i fine illi' trāſ-
mutatiōis approximeẜ agēs potēs trāſmutare ipſ
ꝯſuo reliquū ꝯrioꝝ.ut cū aliqd eſt trāſmutādū ad
calidū:poſſ'e eſt q̄ approximeẜ eidē mobile ſūme
frigidū: ⁊ tūc certū eſt q̄ ſtatiȝ cū ē trāſmutatū ad
calidū trāſmutabiẜ ad frigidū ſine qete media ⁊ ſi
ne tp̄e diuiſibili medio in ultimo iſtāti tp̄is menſu
rantis pmā trāſmutationē: ⁊ pᵐ inſtās tp̄is mēſu
rātis ꝛᵃᵐ trāſmutationē qd̄ eſt unū ⁊ idē iſtās:neu-
tra iſtaꝝ mutationū ꝯriaꝝ ineſt mobili: ⁊ ita ē tp̄s
idiuiſibile mediū īter illas trāſmutatiões ꝯrias in
quo iſtāti neutra trāſlatio ieſt mobili. Sic igiẜ hēt
itelligi illd̄ qd̄ dicūt phs ⁊ ꝯ ͭᵒʳ.ſ. q̄ inter oēs trāſ
mutatiões ꝯrias eſt tp̄s mediū itelligēdo p tp̄s in
differēter tp̄s uerū qd̄ eſt diuiſibile ⁊ inſtās qd̄ dī
tēpus indiuiſibile:nam inter oēs trāſmutationes
ꝯtrarias eſt aliqua mēſura media.ſ.tp̄s uel inſtās
in quo neutra tranſmutationum contrariarum in
eſt mobili.

C Nō opʒ aūt turbari:qd̄ idē plib' erit ꝯri
um:ut mot' ⁊ ſtatui ⁊ motui qui eſt in ꝯri
um:ſed h̄ ſolū eſt accipe qd̄ opponiẜ q̄dā
modo ⁊ motui ⁊ qeti mot' ꝯri':ſicut eq̄le
⁊ mēſurabile:excellēti ⁊ ei qd̄ excelliẜ: ⁊ qd̄
non ꝯtingit ſimul oppoſitos neq̄ motus
neq̄ mutationes eſſe.

C Hec ē ꝛᵃ obiectio quā phūs excludit: ⁊ ē.q: dictū
ē i pᵃ demōſtratiōe q̄ īter mot' ꝯrios cadit qeſ me
dia q̄ eſt ꝯria motui:poſſet aliqs dicē q̄ illud nō ē
ueꝝ.ſ.q̄ motui ꝯrieẜ qes: q: uni opponiẜ tm̄ unū:
ſʒ motui ꝯriaẜ mot':ḡ motui nō ꝯriaẜ qeſ. Hāc ob
iectionē remouet phūs dicēs q̄ nō eſt incōueniēs
plura ꝯriari eidē q̄dāmō ut qn̄ ꝯrietaſ īter illa nō
ē manifeſta:nā mediū ꝯriaẜ utriq̄ extremoꝝ: ⁊ eq̄
le ꝯriaẜ ſupexcellēti: ⁊ etiā ſupexceſſo ſeu magno
⁊ puo. Un̄ illa ꝓpoſitio.ſ.uni cōtrariaẜ tm̄ unū:eſt
intelligēda de ꝯrijs que maxime diſtāt: ſed ſic nō
cōtrariantur motus ⁊ quies.

C Ampli' in gn̄atiōe ⁊ corruptiōe ⁊ penit'
icōueniēs eē uidebiẜ:ſi factū mox neceſſe
eſt corrūpi. ⁊ nullo tp̄e pmanere. Quare
ex his utiq̄ fides alijs fiet:phiſicū eni eſt
qd̄ ſimiľr ſe habet in omnibus.

C Hec eſt 4ᵃ pticula pᵗ'ptis pn̄ᵗᵉˢ huī' capli in q̄ phūſ
declaꝛat q̄ mutatiões oppoſite ut gn̄atio ⁊ corru-
ptio poſſūt adinicē ꝯtinuari. ⁊ hec ē ꝛoᵃ ꝯ de anne-
xis q̄ ꝓbaẜ ducēdo ad icōueniēs ſic. Si gn̄atio cō
tinuareẜ cū corruptione:tūc res ſtati cū eēt gn̄ata
corrūpeẜ: ⁊ nō maneret i aliquo tp̄e.qd̄ ē icōueni-
ens:q: ſi ſic:fruſtra res generareẜ ſi nō maneret p
tp̄s.ꝯn̄tia pʒ: q: ſi gn̄atio ⁊ corruptio ꝯtinuareẜ
adinicē:corruptio ſtatiȝ eēt poſt gn̄ationē: ⁊ ſic ſta
tim cuȝ res eēt gn̄ata corrūpereẜ. Un̄ dicit phūs
q̄ hec eſt rō de gn̄atiōe ⁊ corruptione que pōt fa-
cere fidē in oīb' alijs trāſmutatiōib'. Sicut eni eſt
icōueniēs q̄ res ſtatiȝ cū ē gn̄ata corrūpeẜ:ita ui i.
cōueniēs q̄ aliđ qd̄ dealbaẜ ſtati cū factū ſit albū
denigreẜ. ⁊ q̄ illd̄ qd̄ augeẜ ſtatiȝ cū ē auctū dimi
nuaẜ. C Un̄ notādū eſt q̄ ꝯ ͭᵒʳ ꝓbat illd̄ eē icōue-
niēs.ſ.q̄ ſtatiȝ cū res ſit gn̄ata corrūpeẜ. Et ducit
ad tria icōueniētia.pᵐ eſt q̄ illd̄ qd̄ gn̄aẜ nō habe
ret eē i actu.qd̄ eſt icōueniēs. q: gn̄atio terminaẜ
ad enſ i actu. ⁊ ꝓbaẜ ꝯn̄tia.q: oē ens i actu ē i tp̄e:
ſed illd̄ qd̄ ſolū durat p iſtās nō ē in actu.ḡ.ꝛᵐ icō
ueniēs ad qd̄ deducit Ariſto.eſt q̄ n̄ā agēt ocioſe.
qd̄ eſt icōueniēs.ꝯn̄tia ꝓbaẜ. q: ex quo gn̄atio eſt
uia ad formā ⁊ qdlibet qd̄ trāſmutaẜ deſiderat qe
ſcere i termino trāſmutatiōis: fruſtra nā ageret ēt
ſi res poſtq̄ȝ eēt gn̄ata nō duraret p tp̄s.ȝᵐ icōue
niēſ ē.q: ſi tolleret oiſ gn̄atio.qm̄ cū gn̄atio t'mieẜ
ad eē i actu:ſi ſtati cū res eēt gn̄ata corrūpereẜ:ſe-
quiẜ q̄ nō eēt aliq̄ gn̄atio.q: nō eēt aliq̄ gn̄atio ter
minata ad eē i actu. ⁊ qd̄ dcm̄ ē de gn̄atiōe q̄ ē mu
tatio ad formā ſbalē ē itelligēdū de alijs mutatiō-
b' ad formas accn̄taleſ:qm̄ nō erit i entib' eodē mō.
Si eni trāſmutabile nō qeſcēt ſb forā acqſita p mo
tū n̄ā agēt ocioſe apponēdo tp̄s mltū i motu i acq
rēdo formā q̄ ſolū duraret p iſtās. Et ē ſiľe de gn̄a-
tiōe ⁊ alijs motib' ut dic ꝯ ͭᵒʳ. Ois mot' eſt uia ad
gn̄ationē:aut in ſbā aut in q̄ntitate aut i q̄litate: ⁊ ſi
mot' ꝯrij ꝯtinuareẜ dſtrueret gn̄atio. ⁊ p ꝯn̄s oīs
ali' mot'. C Sʒ dubitaẜ h̄.ſ.utꝝ ſit aliq̄ res durās
ſolū p unū iſtās tm̄. ⁊ ui q̄ nō.q: ſi ſic tūc ſtati cū

reſ illa gn̄aref corrūperef: ꝛ ſic illi rei ſil'l'ic̄eāt gn̄a tio ꝛ corruptio: ꝛ ēt ꝯria ſil'l'ic̄eāt eidē.qḋ ē ipoſſe. ℭ Itē illa res nō eēt ens in actu:q2 qḋ ſolū durat p vnū iſtāſ nō ē ens i actu ſm ꝯ͛ᵉᶜ. ſ3 h̄ ē fl3.q2 reſ gn̄af ꝛ gn̄atio terminaf ad ens i actu. ℭ Itē ꝯ͛ᵒʳ dicit hic expſſe ꝙ nō ē poſſe ꝙ ſtati cū res ſit gn̄ata corrūpaf.ğ. ℭ Dicēdū ꝙ i maiori pte q̄libet res p ducta i eē p motū terminās motu3 tanq̄ ultimus terminꝰ itētꝰa nā durat p tp̄s. Nā motꝰ nālis iſto꞉ gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū ut i pluribꝰ terminaf ad qetē. Mobile igif nāliter motū ad ultᵐ terminū i tētū a nā nālit' appetit qeſcē ſub illo termio ꝛ illa q̄ itēdunf a nā i pte maiori eueniūt. Uerūn̄ cū mlte ſint res q̄ ſolū durāt p vnū iſtās:ut p3 de radio ſo lis itrāte p feneſtrā domꝰ:q qeſcēte toto aere i do mo ꝯtinue ſit radiꝰ i alia ꝛ i alia pte aeris: qḋ non eēt niſi radiꝰ cōtinue eēt aliꝰ ꝛ aliꝰ.qm̄ idē accn̄s nūo nō migrat de ſubō i ſbm. ꝛ idē radiꝰ ſolis nō durat p vnū iſtāſ. Et ita ē de ubi qḋ moˡᶜ acqrit du rāte motu.qm̄ i quolibet iſtāti tp̄is mēſurātis mo tu3 pterq̄3 in ultio iſtāti mobile bēt aliḋ ꝛ aliḋ ubi ſm nūm.tn̄ hꝰ res q̄ ſolū durāt p vnū iſtās nō ter mināt p ſe motū tanq̄3 ultimꝰ terminꝰ itētꝰ a mouē te. Et adhuc de aliis q̄ termināt p ſe motū.ē poſſe ꝙ durēt ſolū p vnū iſtās:q2 poſſe ē ꝙ i ultio iſtanti tp̄is mēſurātis motū appꝛoxief ꝯriū agēs potēs ſtati deſtruē formā acqſitā p pōrē motū ita ꝙ nō durabit niſi p vnū iſtās tm̄. Et dico ꝙ h̄ cōtigit tā i ſubſtātiis q̄3 i accn̄tibꝰ.ſ.ꝙ poſſe ē formā acqſitā p motū durare p vnū iſtāſ tm̄.q2 accepta quacūq3 foꝛa ſiue ſit ſbā ſiue accn̄s deꝰ pōt ip3 deſtruē in q̄cūq3 iſtāti p̄ iḋ h3 eē:ita ꝙ nō durabit ulteriꝰ qm̄ nō erit aliqḋ cauſatū qḋ pōt p tp̄s q̄tūcūq3 modi cū reſiſtē pōe diuine. Et pp h̄ deꝰ pōt q̄cūq3 talē formā deſtruē ſtati cū ē pducta ita ꝙ nō durabit p aliqḋ tp̄s. ℭ Illḋ aūt qḋ Ariſto. ꝛ ꝯ͛ᵒʳ uolūt di cē i n ꝯriū ē itelligēdū de formis p ſe acqſit p mo tū ſ3 oē3 curſū nāe ꝛ ut cōtigit i pluribꝰ. ℭ Ad rō nes ꝯo i ꝯriū cū dī ꝙ ſ3 h̄ eadē reſ ſil' gn̄aref ꝛ coꝛ rūpef.dicēdū ꝙ gn̄ari ꝛ corrūpi pn̄t accipi dupl'r ut ſtricte ꝛ cōmunit'. Un̄ ſtricte accipiēdo gn̄atio ꝛ corruptio ſūt fines alterationū pcedētiū eas: ꝛ iſto mō loquēdo ipoſſe ē ꝙ aliq̄ res ſil' gn̄ef ꝛ cor rūpaf.q2 inter gn̄ationē ꝛ corruptionē eiꝰ ē altera tio media terminata ad corruptionē illiꝰ rei. ꝛ ſic loquēdo dicit pħs ꝙ idiſibilia nō gn̄anf ꝛ corrū punf. ꝛ h̄ ē uer̄.2ᵒ aūt mō accipif gn̄atio ꝛ corru ptio cōmuniter:ita ꝙ oē illḋ qḋ qn̄q3 ē ꝛ qn̄q3 nō ē dī gn̄abile ꝛ corruptibile. ꝛ ſic loqndo de gn̄atio ne cōiter ſūpta ſic ē dicēdū ꝙ gn̄ari ꝛ corrūpi expo nunf dupl'r ſicut ꝛ illa v̄ba incipit ꝛ deſinit. ꝛ qm̄ vno mō gn̄ari ul' incipe idē ē qḋ nūc ē ꝛ nūq̄3 pus fuit: ꝛ ſic exponif p poſitionē pn̄tis ꝛ negationē p teriti. alioᵒ exponif p negationē pteriti ꝛ poſitionē futuri. ꝛ ſic exponēdo illud dī gn̄ari ul' incipe qḋ nūc nō eſt: ꝛ ſtatim ſine medio erit. Et ſil'r corrūpi ꝛ deſinere vnoᵒ exponunf p poſitionē pn̄tis ꝛ ne gationē futuri: ꝛ ſic illḋ dī corrūpi ul' deſinē eē qḋ nūc ē: ꝛ poſtea nō erit. Alioᵒ exponunf corrūpi ꝛ deſinē eē p negationē pn̄tis ꝛ poſitionē pteriti ſic. Illḋ nūc nō ē ꝛ ſtati ſine medio fuit. ℭ Dico ğ ꝙ res q̄ durat p vnū iſtās tm̄ ſil' gn̄af ꝛ corrūpif ex ponēdo gn̄ari p poſitionē pn̄tis ꝛ gn̄ationē pteri ti ꝛ exponēdo corrūpi p poſitionē pn̄tis ꝛ negatio nē futuri res q̄ ſolū durat p h̄ iſtās in h̄ iſtāti gn̄af ꝛ corrūpif.q2 i h̄ iſtāti ē ꝛ nūq̄3 pus fuit: ꝛ ſic in h̄ iſtāti gn̄af eadē res ꝛ corrūpif q2 i h̄ iſtāti ē ꝛ nūq̄3 poſtea erit. S3 gn̄ari ꝛ corrūpi ſ3 ꝙ ſic exponunf nō ſūt oppoſita nec hꝰ rebꝰ q̄ ſolū durāt p vnū iſtāſ a iſtū gn̄atio ꝛ corruptio niſi ſ3 ꝙ ſic exponunf. v3. utrūq3 per poſitionē pn̄tis ut gn̄ari p negationē p teriti ꝛ corrūpi p negationē futuri. Et cu3 dicif ꝙ illḋ quod durat per vnu3 inſtans tm̄ nō eſt ens in actu: dico ꝙ eſt bene ens in actu actualitate pn̄tie. ſed non eſt ens in actu actualitate durationis. ꝛ ſic patet.

ℭ **Qm̄ aūt ꝯtingit eē quēdā motū infinitū vnū eſſe ꝯtinuū: ꝛ hic circularis: nūc dice mus. Omne qdem enim mouef: quod fertur: aut circulariter: aut ſm rectitudi ne3: aut mixtū. Quare ſi neq3 illo꞉ alter continuus eſt: neq3 ex utriſq3 poſſibile eſt cōpoſitu3 eſſe.**

ℭ Hec ē 2ᵃ ps pn̄ˡⁱˢ huiꝰ ca. in q̄ pħs itēdit decl'are ꝙ nullus motꝰ localis aliꝰ a motu circulari pt eē cōti nuꝰ. ꝛ hec ē 3ᵃ ꝯ pn̄ˡⁱˢ huiꝰ libri. ps igr̄ hec ꝯtiet du as pticl'as.q2 i pᵃ Ariſ. pbat ꝯnē illā.ſ. 2ᵃ ibi[.] Qḋ aūt fert. [.] pbat vnā ppōnē acceptā i pbatiōe ꝯnīſ pn̄ˡⁱˢ.ſ.ꝙ nullus motꝰ local' rectꝰ pōt eē ꝯtinuꝰ. In pᵃ igif pticl'a huiꝰ ptis pħs itēdit pbare talē rōnē. Nullus motꝰ local' rectꝰ pt eē ſp ꝯtinuꝰ: ꝛ ſil'r nul lus motꝰ localis cōpoſiꝰ ex motu locali recto ꝛ ex motu locali circulari pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. ſ3 oīs motus local' aliꝰ a motu locali circulari ul' ē motꝰ local' re ctꝰ uel ē motꝰ local' cōpoſiꝰ ex motu locali recto ꝛ ex motu locali circulari. ğ nullus motꝰ local' aliꝰ a motu circulari pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. mioꝛ huiꝰ rōnis dī eē māifeſta ꝛ maioꝛ decl'af ſic. nullus motꝰ loca lis rectꝰ pt eē ſp ꝯtinuꝰ.q2 motꝰ local' rectꝰ ē ſup ma gnitudinē rectā ꝛ oīs magnitudo recta ē finita ut pbatū eſt 3ᵒ ꝛ 6ᵒ huiꝰ. ꝛ p ꝯn̄s nullus motꝰ localis rectꝰ pt eē ſp ꝯtinuꝰ. ꝛ ſi nullus motꝰ localis rectus pt eē ſp ꝯtinuꝰ: ſeqf ꝙ nullus motꝰ local' cōpoſiꝰ ex motu locali recto ꝛ ex motu locali circulari pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. ℭ Et ꝯ͛ᵒʳ mouet h̄ dubitationē de il la ꝯn̄tia.ſ.qlit' teneat. motꝰ local' rectꝰ nō pōt eē ſp ꝯtinuꝰ ꝛ eternꝰ: ğ nec motꝰ cōpoſiꝰ ex motu locali recto ꝛ motu locali circulari pōt eē ſp ꝯtinuꝰ ꝛ eter nus ꝛ c̄. Dicēdū ē ut ꝯ͛ᵒʳ dīc decl'ando hāc ꝯn̄tia3 dicēs ꝙ motū eē cauſatū ex duobꝰ motibꝰ pt eē du pl'r. vnoᵒ ꝙ ambo ſint i actu eēntial'r. Alioᵒ ꝙ alter motuū ſit vincēs ꝛ alter victꝰ: ſi itelligif pᵒ. v3. ꝙ uterq3 motꝰ ſit in actu ꝛ eēntial'r ex ꝯn̄s planū eſt ꝙ ꝯn̄tia eſt bona.ſ. motꝰ rectꝰ nō pōt eē ifinīꝰ ꝛ eter nus. ğ motꝰ mixtꝰ ex iſto motu ꝛ alio nō pōt eē ifi nitꝰ ꝛ eternꝰ. ſ3 ſi motꝰ rectꝰ ſit vincēs ꝛ motꝰ circu laris ſit victꝰ ul' eq̄: adhuc manifeſtū ē ꝙ illa ꝯn̄a ē bōa. Motꝰ rectꝰ nō pt eē ifiniꝰ. ğ motꝰ mixtꝰ ex mo tu recto ꝛ circulari nō pt eē ifiniꝰ. ſ3 ſi motꝰ circula ris ſit vicēſ ꝛ motꝰ rectꝰ victꝰ. tūc ē difficile vidē qlit' pdicta ꝯn̄tia teneat. Un̄ ꝯ͛ᵒʳ addit vnā ppōne3 p quā pbat ꝯn̄tiā. ꝛ hec ē ppoſitio. Oē qḋ eſt in pō erit ad actū: al'r nā agēt ocioſe: ꝛ p h̄ p3 ꝙ ſi motꝰ circularis ſit vincēſ adhuc motꝰ mixtꝰ ē finitꝰ nec io. q2 motꝰ mixtꝰ eſt finitꝰ in pō inq̄tu3 hēt in ſe de pō motus recti. Unde illa pꝛopoſitio ꝯ͛ⁿᵉ.ſ. omne qḋ eſt in pō erit i actū: ita ꝙ oē qḋ eſt in pō pōt exire ad actū ſufficit ad oſtendendū ꝙ motꝰ mixtus nō

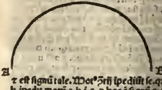
eſt neceſſario eternus. ¶ Intelligẽdũ ꝙ per motũ mixtũ ex motu circulari ⁊ motu recto itelligit phs motũ cuius vna pars eſt ſuper magnitudinem rectã ⁊ alia ps ẽ ſup magnitudinẽ curuã cuiuſmodi ẽ motꝰ factꝰ ſup cordã extẽſã ſup arcũ. ¶ Et ẽ ſciendũ ꝙ q꞉ oıs motꝰ localis rectꝰ tãdẽ fieret finitꝰ nõ põt motꝰ cõpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari eẽ eternꝰ. q꞉ finito ⁊ terminato motu recto nõ remanebit motꝰ cõpoſitꝰ ex motu recto ⁊ motu circulari. q꞉ ſil' finiunt motꝰ localis rectꝰ ⁊ motꝰ cõpoſitus ex motu recto ⁊ motu circulari. ⁊ iõ bñ ſequit oıs motꝰ rectꝰ ẽ finitꝰ. ḡ oıs motꝰ cõpoſitus ex motu recto ⁊ motu circulari eſt finitus. quare ⁊c̃.

¶ Qd aũt fert ſꝫ rectũ ⁊ finitũ: nõ ferat cõtiue: mãifeſtũ ẽ. Reflectit eni. Reflexũ at ſm rectũ ꝑ ꝯrios motꝰ. Cõtrariꝰ eni ſm locũ ẽ q ẽ ſurſũ: ei q ẽ deorſũ: ⁊ q ẽ añ: ei q ẽ retro: ⁊ q ẽ ad ſiniſtrũ: ei q ẽ ad dextꝝ. Loci eni ꝯrietates he ſũt. Quis aũt ẽ vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ motꝰ priꝰ diffinitũ ẽ: q꞉ q ẽ vnꝰ: ⁊ i vno tpe: ⁊ idifferẽti ſꝫ ſpẽꝫ. Tria eni erãt q̃d ẽ q̃d mouet: ut hõ aut deꝰ: ⁊ qñ ut tps: ⁊ tertiũ i q̃. Hoc aũt ẽ locꝰ: aut paſſio: aut ſpẽs: aut magnitudo. Cõtraria eni differũt ſpe: ⁊ nõ vnũ ſũt: loci aũt dicte dñe.

¶ Hec ẽ 2ᵃ pticula 2ᵉ ptis pñˡⁱˢ huiꝰ capl'i i q̃ phs ꝓbat ꝙ nullus motꝰ localis rectꝰ põt eẽ ſp ꝯtinuꝰ. ⁊ hec ẽ 31ᵃ ꝯ de anneris q̃ ꝓbat ſic. Nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſup magnitudinẽ finitã rectã pt eẽ ſemp ꝯtinuꝰ. ſꝫ oıs motꝰ localis rectꝰ fit ſup magnitudinẽ finitã. ḡ nullus motꝰ localis rectꝰ põt eẽ ſp ꝯtinuꝰ. minor pꝫ ex p̃cedẽtibꝰ. qm̃ ꝓbatũ eſt i 3ᵒ. ⁊ ẽt in 6ᵒ huiꝰ ꝙ nulla magnitudo recta ẽ ifinita. maior võ decl'at ꝑ h̃ q꞉ nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſup magnitudinẽ finitã nõ reflectẽdo pt eẽ ſp ꝯtinus. q꞉ ſi nõ fiat reflexio tãdẽ ꝯueniet ad t'minũ magnitudinis finite ⁊ tũc ceſſauit motꝰ. Silr nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſup magnitudinẽ rectã finitã reflectẽdo põt eẽ ſp ꝯtinuꝰ ſꝫ oıs motus localis rectꝰ ul' fit ſup magnitudinẽ rectã reflectẽdo ul' nõ reflectendo. ḡ nullus motꝰ localis rectꝰ ſup magnitudinẽ rectã põt eẽ ſp ꝯtinuꝰ. Q aũt nullus motꝰ localis rectꝰ factꝰ ſup magnitudinẽ rectã reflectendo poſſit eẽ ſp ꝯtinuꝰ ſatis ꝓbatũ eſt. ¶ Sꝫ poſſet aliqs dicẽ ꝙ poſ'e eſt aliqd ſp moueri cõtinue ſup magnitudinẽ finitã rectã reflectẽdo. ut cũ ſit motũ ab. a. ⁊. b. q ſũt t'mini magnitudis recte ſtatiꝫ ⁊ ꝯtinue moueat eꝯ a. b. i. a. ⁊ iteꝝ ab. a. in. b. ⁊ ſic ſp. ⁊ ſic motꝰ rectꝰ pt eẽ ſp ⁊ ꝯtinuꝰ ꝑ reflexionẽ. ¶ Iſtõ excludit phũs ꝓbãdo ꝙ nullus motꝰ reflexꝰ ⁊ cõtinuus ẽ vnꝰ itelligẽdo ꝑ motũ reflexũ motũ cõpoſitũ ex motibꝰ quoꝝ vnꝰ eſt ab vno termino i aliũ terminũ: ⁊ aliꝰ eꝯ: ut motꝰ ab. a. in. b. ⁊ motꝰ a. b. in. a. nõ ſũt ꝯtinuati adiuicẽ. ⁊ hec ẽ 32ᵃ ꝯ de anneris. ſ. ꝙ nullus motꝰ reflexꝰ eſt ꝯtinuus. Que ꝯ ꝓbat duplicit'. ⁊ ſꝫ h̃ hec ptic'a hẽt duas ptes. 2ᵃ ibi[.] Maxime aũt mãifeſtũ. Iꝯ ḡ p̊ ꝓbat ſic. Motꝰ ꝯrij non ꝯtinuant adiuicẽ. ſꝫ motꝰ reflexꝰ ut motꝰ ab. a. i. b. ⁊ a. b. i. a. ſũt motꝰ ꝯrij. ḡ motꝰ reflexi nõ ꝯtinuant adiuicẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs motꝰ reflexꝰ nõ ẽ vnꝰ ⁊ ꝯtinuus motꝰ. maior pꝫ ex p̃cedẽtibꝰ: ⁊ ẽt aliqual'r decl'at hic ut pꝫ. ⁊ minor decl'at ꝑ ſignũ ⁊ ẽt ꝑ rõnes. per rõnẽ decl'at ſic. Motꝰ q ſũt ad t'minos ꝯrios ſunt ꝯrij. ſed motꝰ reflexi ſunt hᵐ. q꞉ ſi vnꝰ eoꝝ fuerit ad iferiꝰ reliquũ erit ad ſupꝰ. ⁊ ſi vnꝰ illoꝝ motuũ fuerit ad anteriꝰ: reliquũ erit ad poſteriꝰ: ⁊ ſi vnꝰ fuerit ad dextrũ aliꝰ erit ad ſiniſtrũ. mõ ſupꝰ ⁊ iferiꝰ: ante ⁊ retro: dextrũ ⁊ ſiniſtrũ ꝯriant. ḡ. pꝫ ḡ ꝙ motus reflexi ſũt ad terminos ꝯrios. ⁊ maior decl'at ſ. ꝙ motꝰ ꝯrij nõ ꝯtinuant adiuicẽ ⁊ h̃ ſic. Ad cõtinuitatẽ motꝰ reqrunt tria. ſ. vnitas ſubi: vnitas tẽporis: ⁊ vnitas ſpecifica forẽ ſꝫ quã ẽ motꝰ. ſꝫ motus ꝯrij dñt ſꝫ formã ſꝫ quã ẽ motꝰ. q꞉ t'mini motuũ ꝯrioꝝ dñt ſpe. ḡ. ¶ Notãda ſt' h̃ duo ſꝫ ꝯᵗᵒʳ. Prio ꝙ dimẽſioẽs ſt' tres. ſ. lõgitudo. latitudo. ⁊ ꝓfũditas. Extrema lõgitudis dicunt ſuperiꝰ ⁊ iferius. Extrema latitudis dñr dextrũ ⁊ ſiniſtrũ. Sꝫ extrema ꝓfũditatꝭ dicunt ante ⁊ retro. ¶ 2ᵒ eſt notãdũ ſm ꝯᵗᵒʳᵉᵐ qui dicit ſic. ⁊ debes ſcire ꝙ ille partes ſt' diſtĩcte i nã i hoıe ⁊ ſilr i mũdo: ſꝫ i hoıe manifeſte ſũt: in mũdo aũt per demr̃ationeꝫ. hec ꝯᵗᵒʳ.

¶ Signũ aũt ꝙ motꝰ ꝯriꝰ ẽ. q ẽ ab. a. ad. b. ei q eſt ab ipo. b. ad. a. Et q꞉ ſtãt ⁊ repauſant adiuiceꝫ: ſi ſil' fiãt. Et i circulo ſilr. ut qui eſt ab. a. in. b. ei q eſt ab. a. in. c. Siſtũt eni ⁊ ſi ꝯtinui ſint: ⁊ ſi nõ fiat reflexio: ꝑꝑ id ꝙ ꝯria ſeſe corrũpũt ⁊ ꝓhibẽt adiuicẽ: ſꝫ nõ qui eſt in latus ei qui eſt ſurſum.

Demõſtratio

¶ 2ᵒ võ declarat eãdẽ minor ꝑ qõdã ſignũ. ſ. ꝙ motꝰ reflexi ſũt ꝯrij ⁊ eſt ſignũ tale. Motꝰ ꝯrij ipediũt ſe. q꞉ motꝰ. a. in b. ipedit motũ a. b. i. a. ⁊ hoc ẽ ſignũ ꝙ motꝰ reflexi ſũt ꝯrij. q꞉ illa q̃ ipediũt ſe ſt' ꝯria. ⁊ q꞉ manifeſtꝰ ẽ ꝙ motꝰ reflexi qui ſũt ſup dimẽſiones rectas ſũt ꝯrij ꝙ ꝑ motꝰ reflexi q ſt' ſup dimẽſiões circulares ſint ꝯrij. Iõ phs decl'at ꝑ illõ ꝙ motꝰ reflexi ſ. ſup circulũ ſũt ꝯrij. qm̃ tales motꝰ reſiſtũt ſibi. q꞉ motꝰ ab. a. i. b. ſup ſemicirculũ uel ſup arcũ circuli ipedit motũ. eꝯ ſup eãdẽ lineã ⁊ illi motꝰ ſũt ꝯrij qui ipediũt ſe. ḡ. Uñ ꝯᵗᵒʳ mouet hic dubitationeꝫ. q꞉ phũs p̊ celi decl'at ꝙ motui circulari nihil ẽ ꝯrium. ⁊ ſi ꝯrietas eẽt in motibꝰ circularibꝰ ꝯtingeret ut corpa mota motibꝰ oppoſitꝭ eẽnt ꝯria ſicut aq̃ ⁊ ignis ſũt ꝯria. Ad illõ rñdet ꝯᵗᵒʳ dicẽs ꝙ cũ ita ſit ꝯrietas ḡ in q̃ cõicãt motꝰ circularis ⁊ rectꝰ dꝫ intelligi ſic. ſ. duo motꝰ qbꝰ ipoſ'e ẽ aliqõ corpꝰ moueri ſil'. nã duo motꝰ i qbꝰ ẽ neceẽ ut motũ ſm alteruꝫ ſit ꝯriũ alteri. ſ. moto ſꝫ reliquũ. ſm h̃ ḡ dꝫ itelligi ꝯrietas i h̃ loco. hec ꝯᵗᵒʳ. Uñ eiꝰ ſolꝰ ꝯſiſtit in h̃. ſ. ꝙ duplex eſt ꝯrietas. qm̃ q̃dã dicunt ꝯria ſolũ ex hoc q꞉ nõ pñt repiri inſimul in eodẽ ſubo: ⁊ hec ꝯrietas eſt ꝯrietas large accepta. Alio modo dicuntur aliq̃ ꝯria ꝯtrarietate ꝓprie dicta. ⁊ talis ꝯtrarietas arguit ꝯtrarietatẽ ſubiectorũ. ⁊ tali ꝯtrarietate nõ eſt aliqd ꝯriũ motui circulari. ¶ Sed adhuc eſt dubiũ. q꞉ non videt ꝙ motꝰ circulares qui ſũt ad partes ꝯrias ſint ꝯrij ſic ꝙ non poſſint eſſe ſil' in eodẽ ſubo. nã ſol mouet ſuperiꝰ vſus occidẽs

motu diurno. ⁊ uerſus oriẽs motu ꝓp͛io. ℂ Ad il
lud ẽ dicẽdũ ꝙ mot⁹ circulares q̄ ſũt ſimplr̃ ad ꝑ
tes ꝯrias ſũt ꝯrij. ſi tñ vn⁹ mot⁹ ſit ſimplr̃ ad vnã
ꝑtẽ: ⁊ ali⁹ ad aliã ſolũ in reſpectu illi mot⁹ nõ ſunt
ꝯrij. ⁊ illď eſt uerũ tã in motu recto ꝙ̃ in motu cir
culari. vbi. g. in motib⁹ rectis ſi lãcea mouet̃ ſurſuꝫ
⁊ ſit vna muſca in ſumitate lãcee que ꝓp͛io motu
deſcẽdat ſup lãceã ſi mot⁹ lãcee ſurſũ ſit uelocioꝛ
ꝙ̃ mot⁹ ꝓp͛i⁹ muſce deoꝛſũ: tũc illa muſca mouet̃
ſimplr̃ ſurſũ: ⁊ mouet̃ deoꝛſũ ſolũ i reſpectu lãcee
⁊ in reſpectu ad totũ vniuerſũ mouet̃ ſurſũ. q: ma-
gis diſtat a toto vniuerſo ꝙ̃ p͛us. Si vͦ mot⁹ ꝓp͛
us muſce deoꝛſũ ſit uelocioꝛ ꝙ̃ mot⁹ lãcee ſurſũ: tũc
muſca ſimplr̃ mouet̃ deoꝛſũ. ſꝫ ſi mot⁹ lãcee ⁊ mo
t⁹ muſce ſint eque ueloces: tũc muſca nec aſcẽdẽt:
nec deſcẽderet ſimplr̃: ſꝫ manẽt i eadẽ diſtãtia i cõ
paratione ad vniuerſũ: attñ aſcẽdẽt in reſpectu lã-
cee. Unñ mot⁹ ſimplr̃ ſurſũ: ⁊ mot⁹ in reſpectu de-
oꝛſũ nõ ſũt ꝯrij. ſꝫ mot⁹ ſurſũ in cõparatiõe ad vni
uerſũ: ⁊ mot⁹ deoꝛſũ in cõparatiõe ad vniuerſũ ſl̃
mot⁹ ꝯrij. Nec eſt poſſe ꝙ idẽ aſcẽdat ⁊ deſcẽdat
i cõparatiõe ad vniuerſũ. ⁊ ſicut ẽ de motu rectoꝛ
ita ẽ ⁊ de motu circulari. q: ſol ſimplr̃ mouet̃ v̄ſus
occidẽs. q: mot⁹ p͛mi oꝛbis ſupat motũ ꝓꝑrimũ ſo
lis ſ̄m qď tñ ⁊ in reſpectu ſol mouet̃ v̄ſus oriẽs: ut
reſpectu ꝫodiaci. Quia nõ eſt ſemꝑ ſub eadeꝫ ꝑte
ꝫodiaci. Unñ ſol ꝑtranſit aliqď de ꝫodiaco v̄ſus ori
ens: ſicut muſca ꝑtrãſit de lãcea uerſus deoꝛſũ. ⁊
ſic pꝫ ꝙ mot⁹ reflexi qui ſũt ad terminos ꝯrios. ut
mot⁹ ſurſũ ⁊ mot⁹ deoꝛſũ ſũt ꝯrij. ſꝫ mot⁹ ſurſũ nõ
ꝯriat̃ motui q̄ eſt ad lat⁹: ut dicit ꝯ͛ᵗᵒʳ. Et Ariſto. di
cit vñ nõ eſt ipoſſe ꝙ idẽ moueat̃ iſtis motib⁹ ſimul̃
ſ. ad ſupꝫ⁹ ⁊ ad dextrũ ſimul̃. ſ. ꝙ ex illis ſit vn⁹ mo
t⁹ cõpoſit⁹. ſꝫ ex motib⁹ ꝯrijs nõ cõponit̃ vn⁹ mot⁹.

ℂ Marie aũt mãifeſtũ ꝙ ipoſſe ẽ ꝯtinuuꝫ
eẽ q̄ ẽ i rectitudie motuũ: q: reflexũ: neceẽ
eſt ſtare nõ ſolũ i recta: ſꝫ ⁊ ſi ſ̄m circuluꝫ
ferat̃. Nõ eni idẽ ẽ circulo ferri ⁊ circulũ.
Eſt eni aliqñ qdẽ cõnexũ qď mouet̃. Ali
qñ aũt in idẽ ueniẽs. vñ motuꝫ eſt reflecti
iteruꝫ. quod aũt neceſſe eſt ſtare: fideſ eſt
nõ ſolum in ſenſu: ſed in rõne.

ℂ Hec eſt 2ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis p͛n̄ˡⁱˢ hui⁹ capl̃i in q̄ poſ̃
2ª rõ ꝓbãs ꝙ mot⁹ reflexi nõ ſũt cõtinuati adini-
cẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ mot⁹ reflex⁹ nõ eſt vn⁹ ⁊ cõtinuus.
Unñ rõ quã itẽdit eſt illa. Illi mot⁹ nõ ſũt ꝯtinuati
adinuicẽ: inter quos cadit qeſ media: ſed inter mo
tus reflexoſ cadit qes media. Illď eni qď reflectit̃
neceẽ ut qeſcat i pũcto reflexiõis. ⁊ h̄ ſiue mouen
tur i circulo: ſiue ſ̄ꝫ lineã circularẽ. Et q: aliqs poſ
ſet credẽ ꝙ idẽ eſt moueri in circulo ⁊ ſ̄m circulũ.
addit pħs dicẽs ꝙ nõ eſt idẽ circulo ferri ⁊ ſ̄m cir
culũ. Nã illď qď mouet̃ ſup circulũ eũdo ⁊ redeũ
do: mouet̃ in circulo. ⁊ illď qď mouet̃ circulariter
mouet̃ ſ̄m circulũ. ⁊ illď qď mouet̃ ſup circulum
redeũdo: nõ mouet̃ circulariter. ⁊ ideo nõ eſt ideꝫ
ferri circulo: ⁊ ſup circulũ. ⁊ ſiue fiat reflexio ſup
lineã rectã: ſiue ſup lineã circularẽ: neceẽ eſt ꝙ iter
ſit qes media. ⁊ h̄ eſt manifeſtũ ꝑ ſẽſũ: ⁊ ꝑ rõnẽ. ꝑ
ſẽſũ pꝫ i hiſ que mouent̃ motu uolũtario. ut in aia
lib⁹ ⁊ in his que mouent̃ nãliter duob⁹ modis. ut
pꝫ in motu pulſus. Unñ ꝯ͛ᵗᵒʳ dic̃ ꝙ medici fingũt cõ
p͛hẽdere ſẽſu duas qetes in fine. ſ. ſyſtoles ⁊ dya
ſtoles. ℂ Et ꝯ͛ᵗᵒʳ mouet h̄ dubitationeꝫ. d. ꝙ q̄ret
aliqs ſi iſtď ſit mãifeſtũ ſenſui ꝙ oẽ qď reflectit̃ qe
ſcit tũc uti rõne i declãtiõe eẽt ſupfluũ. ℂ Rñdet
ꝯ͛ᵗᵒʳ. d. ꝙ illď qď appet ſenſui: ẽ teſtimoniuꝫ ei qď
appet rõne. ſꝫ illď qď appet ſenſui nõ ſufficit in h̄
ꝙ oẽ motũ tale qeſcit: cũ nõ ſit remotũ ꝙ pl̃s talia
mota ſũt quoꝝ qes nõ cõp͛hẽdit̃ ſẽſu. ⁊ ſic eſſet
poſſe exiſtiare ipa nõ qeſcẽ. cũ igit̃ cã fuerit data i
h̄. ſ. cã faciẽs qetẽ tũc declãbit̃ ꝙ oẽ tale motũ ne
ceſſario qeſcet. Dicit ẽt ꝯ͛ᵗᵒʳ ꝙ poſſum⁹ dicẽ ꝙ ſen-
ſus ſufficit i h̄. ſ. i eẽ: ⁊ p͛cipue i h̄ qď appet duo
media eq̃lis uelocitatꝭ qñ alteꝝ mouet̃ reflectẽdo:
⁊ alteꝝ iteꝝ recte appet ſẽſui ꝙ vnũ icedit ueloci⁹
ut dicet Ariſto. poſt. ⁊ ſ̄ꝫ hoc erit ſcia magis certa
ꝑ rõnem ⁊ per ſenſum. ꝑ rõnẽ tñ: uel ꝑ ſenſuꝫ tñ.

ℂ Pricipiũ aũt h̄ eſt. Trib⁹ eni exiſtib⁹ p͛n
cipio: medio: ⁊ fine: mediũ ad utrũqꝫ ẽ ⁊
vnũ nũero: rõne aũt duo. Amplr̃⁹ aliď eſt
q̊d ẽ põ ⁊ q̊d ẽ actu. Quare recte q̃ infra
ſũt termioꝝ q̃libet: ſi igit̃ põ qdẽ ẽ mediũ:
actu aũt nõ ẽ: niſi diuidat hãc: ſic ⁊ ſtãſ ite
rũ icepit moueri. Sic aũt mediũ p͛ncipiũ
ſit ⁊ finis: p͛nᵐ qdẽ poſterioris: finis ãt p͛o
ris. Dico ãt ut ſi fert̃. a. ſtet i. b. ⁊ iteꝝ fera
tur i. c. Cũ ãt ꝯtiue ferat̃: neqꝫ factũ eẽ ne
qꝫ abeẽ poſſe eſt. a. ⁊. b. ſignum: ſꝫ ſolum
eſſe nũc. In tp̃e aũt nullo p̃ter qď ipꝫ nũc
eſt diuiſio in toto. a. b. c. Si aũt adeẽ ꝯce-
dat aliqs ⁊ abeſſe ſꝑ ſtabit. a. qñ fert̃. Im
poſſe eni ẽ. a. ſil̃ adeẽ in. b. ⁊ abeẽ: i alio ǧ
⁊ alio ſigno tp̃is ẽ. Tp̃s itaqꝫ erit q̊d i me
dio. q̃re qeſcet. a. i. b. Silr̃ aũt ⁊ in alijs ſi
gniſ. Eadẽ eni rõ i oib⁹. Cũ ãt utat̃. a. q̊d
fert̃ ipo. b. medio ⁊ p͛n° ⁊ fine: neceẽ ẽ ſtare
ꝓpter id q̊d duo facit: ſicut utiqꝫ ſi ⁊ itel
ligeret. Si ab. a. qdẽ ſigno abfuit p͛ncipio
i. c. aũt affuit: cum perficiat ⁊ ſtet.

Demõſtratio

A B C

Magnitudo

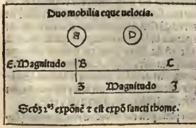
ℂ Hic pħs declãt ꝙ iter mot⁹ reflexos ẽ neceio qes.
Pͥo tñ diſtiguit de medio. d. ꝙ q̊ddã mediũ ẽ in
actu: ⁊ qďdã i põ. Et dic̃ ꝙ i motu ꝯtinuo ẽ meᵐ i
põ tñ: ſꝫ i motu reflexo ẽ meᵐ i actu. Et tũc rõ foꝛ
mat̃ ſic. In nullo motu ꝯtiuo ẽ mediũ i actu. ſꝫ i oĩ
motu reflexo ẽ meᵐ i actu. ǧ nullus mot⁹ reflex⁹ ẽ
mot⁹ ꝯtinu⁹. ꝙ aũt i motu reflexo ſit mediũ i actu
ꝓbat̃. q: i t͛mio reflexiõis ẽ mediũ i actu. ſ. inſtãs
actu t͛minãs p͛ᵐ motũ: ⁊ aliď iſtãs ichoãs 2ᵐ mo-
tũ. ⁊ iter illa duo iſtãtia cadit neceio tp̃s mediũ: in
quo tp̃e neceſſe ẽ mobile qď mouet̃ motu reflexo
qeſcẽ. Et ꝙ ita ſit patet. q: ſit magnitudo ſup quã
ſit motus. a. b. c. ⁊ ſit. a. p͛ncipiũ. ⁊. c. termin⁹ ulti-
mus. ⁊. b. ſit mediũ i q̊ fiet reflexio. tũc ſi moᵇˡᵉ mo
ueat̃ ab. a. in. b. ⁊ iterũ reuertat̃ a. b. i. a. opꝫ ꝙ mo
bile in termino reflexionis adſit ipſi. b. ⁊ iteꝝ exq̊
reflectit̃ opꝫ ꝙ mobile abſit ſeu recedat ab ipſo. b.
ſed ipoſſe eſt ꝙ mobile ſil̃ ſit in iſtãti medio: ⁊ ſeꝑe
tur ab ipõ. ǧ in aliquo iſtãti moᵇˡᵉ eſt cũ. b. ⁊ in aliq̊

inſtāti ſepaꝛ a.b. ⁊ inter q̄libet iſtātia accidit tēp⁹ mediū.ḡ opꝫ ꝙ mobile in tpe medio q̄ſcat.Un̄ illa rō fūdaꝛ ſup hoc.ſ.ꝙ iſtās in actu terminat motū. ⁊ i iſtāti i actu icipit mot⁹.nūc aūt nō pt eē idē iſtās in quo termiaꝛ mot⁹ p̄cedēs: ⁊ in quo icipit mot⁹ ſequēs.qꝛ ſi eēt idē iſtās eēt inſtās in pō tm̄: ⁊ nō in actu.ḡ opꝫ ꝙ ſit aliqd̄ iſtās terminās motū ab.a.ad.b. ⁊ aliud inſtās icipiēs motū ɔ̄.ſed inter quelibet duo inſtātia cadit tp̄s mediū.ḡ in illo tpe medio mobile q̄ſcit. ⁊ ſic inter mot⁹ reflexos cadit q̄es media.¶ Et ſi dicaꝛ ꝙ ꝑ idē argum ɔtingit ꝓbare ꝙ in motu ɔtinuo eſt q̄es in medio . qꝛ moueaꝛ aliqd̄ mobile ɔtinue ab.a.in.c.ꝑ.b. medium.idē mobile adeſt ipi.b. ⁊ poſtea abeſt ab ipſo b.ſꝫ nō ſil'adeſt ⁊ abeſt.ḡ q̄ſcit in medio.¶ Dicēdū ſc̄m phūm ꝙ in motu cōtinuo mobile nō adeſt medio.nec abeſt a medio.qꝛ ſolū abeſt ⁊ adeſt termino ſub quo mobile q̄ſcit. ⁊ in motu ɔtinuo mobile nō q̄ſcit:nec adeſt:nec abeſt a medio . ¶ Un̄ eſt itelligēdū ut mihi vi ꝙ phūs ⁊ ɔtor ꝑ iſtās in actu itelligāt iſtās ꝑ ꝙ mobile p̄uaꝛ motu. ⁊ ꝑ pūctū in actu itelligūt pūctū i quo mobile exn̄s p̄uaꝛ motu. ⁊ ꝑ q̄etē intelligāt indifferēter p̄uationē motus ꝓ iſtāti ⁊ ꝓ tpe. Dico igiꝛ ꝙ in iſtāti reflexionis in quo t̄minaꝛ p̄m⁹ mot⁹:nec̄e eſt ꝙ mole quieſcat q̄ete mēſurata tpe ul'iſtāti: ⁊ nō eſt nec̄e mobile quādo flectiꝛ q̄ſcere q̄ete menſurata tēpore . Primum iſtoꝝ pꝫ.qm̄ in inſtāti in quo mole reflectiꝛ mole p̄uaꝛ motu:ſic ꝙ in illo iſtāti nō ieſt mot⁹ ipi moli.ut ſi.a.ſit mobile: ⁊ moueaꝛ a.b.in.c. ⁊ eꝫ in iſtāti t̄mināte motū a.b.in.c.nō ieſt mobili.qꝛ i illo iſtāti t̄minaꝛ mot⁹ qui erat a.b.in.c. ⁊ mot⁹ nō hēt eē in ſuo t̄mio:nec in illo iſtāti ieſt mobili motus ꝗ eſt a.c.i.b.qꝛ illō iſtās eſt p̄nm ul'an̄ p̄m motū qui ē a.c.i.b. ⁊ mot⁹ nō hēt eē in ſui p̄n°:nec an̄ p̄nm ſui. ⁊ iō i iſtāti reflexiōis nullus illoꝝ motuū ieſt mobili.qꝛ nec mot⁹ a.b.i.c.tūc ineſt mobili nec mot⁹ a.c.i.b.ineſt mobili. ⁊ iō in iſtāti reflexionis mobile nec̄io q̄ſcit q̄ete iſtātanea.i.q̄ete oppoſita motui ꝓ iſtāti: ⁊ ſic mot⁹ reflexiōis nō ē ɔtinu⁹.qꝛ in motu ɔtinuo mot⁹ ē in moli i quolibet iſtāti tpis mēſurantꝭ motū p̄terq̄ꝫ in p̄ iſtāti ⁊ in ultio: ⁊ i iſtāti reflexiōis nō ieſt mot⁹ moli. ¶ Et ſic pꝫ ꝙ nec̄e ē mobile q̄ſcē iter mot⁹ reflexos quiete mēſurata tpe ul'iſtāti.qꝛ nec̄e ē i illo iſtāti reflexiōiſ mobile q̄ſcē q̄ete mēſurata.i.q̄ete mēſurata i iſtāti i quo ſit reflexio.¶ Scd̄ꝫ aūt declaꝛ.vꝫ.ꝙ nō ē nec̄e ꝙ mobile qd̄ reflectiꝛ q̄ſcat iter illos duos mot⁹ q̄ete mēſurata tpe.qm̄ ſi pila ꝓijciaꝛ in terrā:ſi terra in illo iſtāti in quo pila attigit terrā aſcēderet:nulli dubiū ē qn terra eleuaret pilā abſq̄ꝫ q̄ete media mēſurata tpe. ⁊ ſi turris cadēs ſiue deſcēdēs magnā cōmotionē facēt in aere lapillus ꝓiect⁹ in altū p̄uſq̄ꝫ ad turrim attigēt icipet deſcēdē abſq̄ꝫ q̄ete media tpe mēſurata. ⁊ ſi faba ꝓijcereꝛ ſurſū ɔ̄ſus molare deſcēdēſ deorſū:nō ē dubiū qn faba deſcēderet abſq̄ꝫ q̄ete media tpe mēſurata.qꝛ ſi faba deſcēdēt ꝑ tp̄s opoꝛteret molare q̄ſcē ꝑ tp̄s. ⁊ ſic ꝑ ɔtinuā ꝓiectionē fabaꝝ ɔ̄ molare ꝑ totā diē molare q̄ſcēt ꝑ totā diē.qd̄ ē icōueniēs. ⁊ iō faba ꝓiecta ɔ̄ molare deſcēdēs:moueꝛ motu reflexo. ⁊ nō q̄ſcit iter illos mot⁹ reflexos q̄ete mēſurata tpe. ¶ Un̄ dicūt qdā ꝙ iter mot⁹ reflexos ꝓpꝛios ⁊ ꝑ ſe ſꝑ eſt q̄es media mēſurata tpe.ſꝫ iter mot⁹ reflexos quoꝝ vn⁹ eſt ꝓpꝛi⁹ ⁊ ꝑ ſe: ⁊ ali⁹ ꝑ acc̄n̄s: ⁊ per motū alteri⁹ nō opꝫ ꝙ cadat q̄es media tpe mēſurata.ut pꝫ i exēplio p̄dictꝭ.qꝛ ſi pila ꝓijciaꝛ i terrā: ⁊ terra eleueꝛ:pila ꝑ mouebiꝛ deorſū ad terrā motu ꝓpꝛio ⁊ ꝑ ſe: ⁊ ꝑ acc̄n̄s mouebiꝛ ſurſū ad motū terre aſcēdētis. ⁊ eodē mō eſt de lapillo ꝓiecto ɔ̄ turrim. ⁊ de faba ꝓiecta ɔ̄ molare. ¶ Iſta tn̄ diſtinctio de ꝑ ſe ⁊ ꝑ acc̄n̄s nō vi mihi valē.qꝛ poſſē ē ꝙ illō qd̄ moueꝛ ab alio moueat ꝑ ſe ut vult phs i h̄ 8°. ⁊ iō lapis ꝓiect⁹ ɔ̄ molare qn̄ deſcēdit ꝑ deſcēſū molaris vi ꝑ ſe moueri:q̄ꝫuis moueaꝛ ab extrinſeco.¶ Silr oēs rōnes q̄ ꝓbāt ꝙ iter oēs mot⁹ reflexos ꝑ ſe ē q̄es media mēſurata tpe ⁊c̄.efficaciꝛ ꝓbāt ꝙ iter mot⁹ reflexos:quoꝝ vn⁹ ē mot⁹ ꝓpꝛi⁹ ⁊ ꝑ ſe: ⁊ ali⁹ mot⁹ ꝑ acc̄n̄s eſt q̄es media mēſurata tpe.qꝛ ſi faba ꝓijciaꝛ ɔ̄ molare ⁊ reflectaꝛ:nō ē dubiū qn faba adeſt pūcto reflexiōis ⁊ abeſt. ⁊ nō ſil' adeſt ⁊ abeſt.ḡ ē tp̄s mediū iter adeē ⁊ abeē. ⁊ in illo tpe medio opꝫ ꝙ faba q̄ſcat.¶ Iō eſt dicēdū ut mihi vi ꝙ mot⁹ reflexi nō ɔtinuanꝛ adiuicē.qꝛ iter illos mot⁹ nec̄io cadit aliq̄ q̄es media:ul' q̄es q̄ eſt p̄uatio mot⁹ a mobili ꝓ iſtāti:ul' q̄es q̄ ē p̄uatio mot⁹ a mobili ꝓ tpe. ⁊ q̄cūq̄ꝫ q̄es fuerit media ſiue q̄es mēſurata iſtāti:ſiue q̄es tpe mēſurata : ſꝑ ſequiꝛ ꝙ illi mot⁹ reflexi iter q̄s cadit q̄es media nō ſt̄ ɔtinuati adiuicē:qꝛ ſi mot⁹ ſit cōtinu⁹:opꝫ ꝙ mot⁹ iſit mobili ꝓ q̄libet pte tpis mēſurātis motū ⁊ ꝓ quolibet iſtāti illi⁹ tpis p̄terq̄ꝫ i p̄ ⁊ i ultio iſtāti. ⁊ ſic ad ꝓpoſitū phi ſufficit ꝙ iter oēs mot⁹ reflexos cadat aliq̄ q̄es media. Nā ex h̄ ſeqꝛ ꝙ nullus mot⁹ reflex⁹ pt eē ſꝑ ɔtiu⁹. Uerūtn̄ ē ſciēdū ꝙ iter oēs mot⁹ reflexos cadit q̄es media tpe menſurata:niſi adſit ipedimētū ipediēs q̄etē mēſuratam tpe. Et qꝛ h⁹ ipedimētū accidit i minori ꝑtiō i maiori pte ⁊ ut i plib⁹ iter oēs mot⁹ reflexoſ ē q̄es media mēſurata tpe. ¶ Sꝫ circa hoc dubitaꝛ qꝛ ſi rō phi aliq̄d valeat ꝓbat ꝙ iter oēs mot⁹ reflexos cadit q̄es media mēſurata tpe.qꝛ in oī motu reflexo mobile adeſt i quo eſt reflexio: ⁊ deīde abeſt: ⁊ nō i eodē iſtāti adeſt ⁊ abeſt.ḡ iter illa iſtātia i quoꝝ vno adeſt: ⁊ alio abeſt:ē tp̄s mediū i q̄ mole q̄ſcit q̄ete mēſurata tpe illo medio. ¶ Itē diſtinctio ſua de q̄ete iſtātanea ⁊ tꝑali nō vi valē ꝑ phꝫ 6m hui⁹. Sic oē qd̄ moueꝛ:moueꝛ i tpe:ita oē qd̄ q̄ſcit:q̄ſcit i tpe. ⁊ ſic nō erit aliq̄ q̄es iſtātanea.¶ Itē nō vi ꝙ ut i plib⁹ iter mot⁹ reflexos cadat q̄es media mēſurata tpe.qꝛ ſi lapis ꝓijciaꝛ ſurſū ⁊ poſtea deſcēdat:nō opꝫ ꝙ lapis q̄ſcat ꝑ tp̄s iter motū ſurſū ⁊ motū deorſū.cū nō ſit aliqd̄ ꝓhibēs deſcēſū lapidis qn̄ lapis ē ſurſū.imo vi ꝙ ſtati debeat deſcēdē ſine q̄ete media.qꝛ q̄ue exn̄s ſurſū nō ꝓhibitū ſtati moueꝛ deorſū.ḡ nō erit ibi aliq̄ q̄es media ¶ Ad p̄m illoꝝ dicēdū ꝙ rō phi hn̄ poſ ipediri qꝛ aut ꝑ eē ⁊ abeſſe itelligit phs mot⁹ ſucceſſiuos aut mutatiōes ſubitas:ſiue eē ⁊ nō eē.ſi mot⁹ ſucceſſionis ita ꝙ ꝑ adeſſe itelligit accedē : ⁊ abeē recedē, tūc dꝫ dici ꝙ mole motū motu recto: ⁊ ēt mole motū motu reflexo adeſt ⁊ abeſt medio ſigno magnitudis in tpib⁹ diuerſis . qꝛ in toto tpe anteq̄ꝫ mole deueniat ad mediū adeſt medio.qꝛ accidit ad mediū: ⁊ i toto tpe ſequēti abeſt a medio.qꝛ i toto tpe ſequēti abeſt a medio: ⁊ recedit : ⁊ ſic nō ſil' adeſt ⁊ abeſt:nec iter adeē ⁊ abeē cadit tp̄s mediū:ſꝫ inſtās tm̄. Si vō ꝑ adeē ⁊ abeē itēdat eē ⁊ nō eē:ita ꝙ ꝑ adeē medio itelligaꝛ eē in medio. ⁊ ꝑ abeſſe a medio:itelligaꝛ nō eē i medio. ſic dico ꝙ mole qn̄

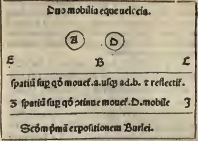
eſt in medio magnitudīs adeſt medio. ⁊ in q̄libet iſtāti ſequenti abeſt a medio. ſed nō eſt dare pmū abeſſe. q: nō eſt dare pᵐ iſtās poſt mediū iſtās: cū inſtās nō ſit imediatū inſtāti: ſic ꝙ̄ accipiēdo adeē ⁊ abeſſe dico ꝙ in alio ⁊ alio iſtāti adeſt ⁊ abeſt ⁊ nō eſt dare pᵐ inſtās in quo abeſt. Et cū dī ꝙ inter illa duo inſtātia eſt tps mediū cōcedo ꝙ inter quelibet duo inſtātia eſt tps mediū: nec eſt cōcedēdū ꝙ in illo tpe mobile quieſcit. q: mobile cōtinue mouet in qualibet pte tpis mēſurātis motū iter inſtans in quo mobile adeſt medio: ⁊ qdcūq3 inſtans ſequēs in quo mobile abeſt a medio. ⁊ ſic pōt illa rō pbi ipediri. ℭ Et hāc rñſionē pono ad excitandū ingenia ſtudētiū ad oñdēdū rōnē pbi demrare ⁊ qd dicūt phūs ⁊ ɔ̄ᵗᵒʳ de iſtāti in actu ⁊ in potentia nō vī eſſe ad ppoſitū. q: qdlibet inſtans eſt eēntialr in actu qñ eſt cū q̄libet alio inſtāti qñ fuerit. Et ſi per iſtās in actu itelligāt inſtās in quo mobile pūat motu. ſicut eſt illd inſtans in actu in quo terminat motꝰ ab.a.in.c. ⁊ quo icboat motꝰ a.c.in.a. ⁊ nō opȝ ꝙ ſit aliq̄ quies media tpe menſurata. q: nō ſūt duo iſtātia in actu. ℭ Ad aliō dico ꝙ ſic pbs diſtinguit de motu in 3ᵒ huiꝰ ubi motꝰ accipit cōiter pro oī trāſmutatiōe: tā ſubita q̄3 ſucceſſiua. ⁊ in 5ᵒ huiꝰ accipit motꝰ ſtricte pro mutatiōe a ſubo in ſub3. Ita ⁊ ego diſtiguo ēt de qete. q: vnoꝰ accipit pro qete mēſurata tpe. alioꝰ pro qete mēſurata inſtāti. ℭ Ad aliō dico ꝙ lapis piectꝰ ſurſū qeſcit ſurſum: ſi nō ſit aliqd phibēs qetē. Et dico ꝙ ipedit a motu deorſū per eādē virtute3 vel per ſiſe3 per quā mouebat ſurſū. Cū eni3 ꝓtuo mouēs lapidē ſurſū nō poſſit ipm mouere ulteriꝰ ſurſum: detinet ipm ſurſū faciēdo ipm qeſcere ſurſum. Faciliꝰ enim eſt impedire lapidem a motu deorſum: q̄3 ſit mouere ipm ſurſū. Et ideo cū nō poſſit ampliꝰ mouere: facit ipm quieſcere: detinēdo ipm ſurſu3.

ℭ Unde ⁊ ad dubitationem hoc dicendū habet enim dubitationem hanc. ſi enim quod eſt.e.ei quod eſt.3.equale.⁊.a.feratur cōtinue ab.e.extremo ad.c. Similiter autem ſit.a.in.b.ſigno ⁊.d.feratur continue a.3.extremo ad.i.regulariter ⁊ uelocitate ſimili ipſi.a.ipſum.d.ante ueniet in.i.q̄3.a.i.c. Priꝰ eni mouēs: ⁊ diſcedēs pmū uenire neceſſe eſt. Non ergo ſimul affuit.a.in.b.⁊ affuit ab eodem. vnde poſterius fit. ſi enim ſimul nō poſterius eſt. ſed neceſſitas erit ſtare.

Demōſtratio

Scdm 2ᵃᵐ expōnē ⁊ eſt expō ſancti thome.

Scdm pmā expoſitionem Burlei.

ℭ Hec eſt tertia pars pncipalis huiꝰ capituli in qua phūs pōit ⁊ ſoluit quedā dubia circa predicta. Et continet quatuor particulas ſm numeru3 quatuor dubitationum quas ſoluit.: 2ᵃ ibi ⌊ At vo ſolutio. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Manifeſtū quoniā niſi aliqs faciat. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Si aūt quodcūq3. ⌋ In pᵃ igit particula huiꝰ ptis ponit ⁊ ſoluit dubitatio pma que ſm expōne3 ɔ̄ᵐᵗⁱˢ eſt illa. Ponamꝰ ꝙ mobilia equalia in uelocitate incipiāt inſimul moueri per duo ſpatia equalia: ⁊ ꝙ alteru3 cū uenerit ad mediū ſpatij reflectatur ad terminū ex quo incepit directe moueri: ⁊ reliquū mobile directe pcedat ad finem ſpatij ſuper qd mouet tūc eſt dubitatio quare motū qd nō reflectitur perueniat ad finē ſpatij antēq̄3 mobile qd reflectit perueniat ad locu3 a quo incepit moueri. Hoc enim videt dubiū. q: ex quo mobilia ſunt eq̄ uelocia ⁊ ſpatia ſūt eq̄lia. Nā medietas ſpatij quā mobile reflexū poſt reflexionē ptranſit eſt equalis medietati quā mobile directe motū abſq3 reflexione ptranſit poſtq̄3 mobile qd reflectit incipit reflecti. quare videt ꝙ illa duo mobilia debēt in eode3 tpe ptranſire illas duas medietates. ℭ Iſta igit dubitatio ponit in terminis ſic. Sint.a.d.duo mobilia eque uelocia: ⁊ ſint.e.b.c.⁊.t.i.ſpatia eq̄lia: ⁊.a.moueat ſuper ſpatium.e.b.c.⁊ cu3 ueniat ad b. qd eſt mediū ſpatij reflectat ad.e. hoc ē ad pnᵐ ſpatij.e.b.c.⁊.d.moᵇˡᵉ moueat ɔtinue ſup ſpatiū.t.i. quouſq3 ueniat ad.i. hoc eſt ad finē ſpatij.t.i. manifeſtu3 eſt ꝙ.d.citiꝰ ueniet ad.i.q̄3.a.ueniat ad.e. ⁊ ſup hoc dubitat cū.e.b.ſpatiū ſit eq̄le pᵉ medietati ſpatij.t.i. q̄re citiꝰ ⁊c̄. ℭ Iſta3 dubitationē ſoluit pbs ex p̄dictis. ⁊ eſt ꝙ cā hꝰ eſt. q: moᵇˡᵉ qd reflectit quieſcit in termino reflexionis. Expoſitores tñ moderni alr dicunt v3 ꝙ pbs hic ſoluit illā dubitationē. ſint duo mobilia in eq̄li uelocitate mota. vnū ſup ſpatiū maiꝰ. ⁊ aliud ſup ſpatiū minꝰ. ⁊ cū mobile motū ſup ſpatium maius ptrāſierit illd in quo ſpatiū maiꝰ excedit ſpatiū minꝰ: tunc incipiet aliud mobile moueri ſup ſpatiū minus equali uelocitate. vbi gr̄a. Sit ſpatiū maiꝰ.b.c. ⁊ ſpatiū minus.t.i. ⁊ ſit.t.i.eq̄le.b. qd eſt ps maioris ſpatij. ⁊ a.moueatur ſup ſpatiū maiꝰ: ⁊.d.ſup ſpatiū minꝰ. ⁊ qñ.a.ptrāſierit.c. tūc incipiat.d.moueri ſup ſpatiū minꝰ. tunc pbatur ꝙ.d.citiꝰ ptranſibit.t.i.q̄3.a. ptrāſibit.b. qm.d.pus recedit a pncipio magnitudinis.t.i.q̄3.a.recedat a pncipio magnitudis.b.q̄3 d.ueniet citiꝰ ad terminu3 magnitudinis.t.i.q̄3.a. ad terminum magnitudinis.b. ꝙ aūt.d.pus recedat a pncipio magnitudinis.t.i.q̄3.a.a pnᵒ magnitudis.b.pbat. q: qñ.d.recedit a pncipio magnitu-

dinis.t.i.tunc.a.fuit in ꝓncipio magnitudinis.b. ſed nõ ſtatim cum.a.fuit in ꝓncipio magnitudinis b.recedit a principio magnitudinis.b.q2 nõ ſimul adeſt ⁊ abeſt.ergo qñ.d.receſſit a ꝓncipio magnitudinis.t.i.nõ adhuc.a.receſſit a ꝓncipio magnitudinis.b.ſed poſterius.

¶ Nõ ꝰ ponẽdũ eſt cũ.a.affuit ſꝫ.b.ipꝫ.d. moueri.a.ꝫ.ultio. Si eñi affuit.a.i.b.erit ⁊ abeſſe ⁊ nõ ſil᷑:ħ erat i deciſione tpis:⁊ ⁊ nõ i tpe. Hoc qdeꝫ igit᷑ eſt ipoſſe ſic dicẽ ⁊ i ꝯtinuo. Sꝫ i reflectenti neceſſe eſt dicere. Si eñi q̃d eſt.i.ferat᷑ ad ipꝫ.d.⁊ iterꝝ reflectens deorſuꝫ ferat᷑:ultio.d.⁊ finẽ utet᷑ ⁊ ꝓncipio vno ſigno:ut duobꝰ. Uñ ſtare neceẽ eſt. Necꝫ ſil᷑ affuit i ipo.d.⁊ abijt ab ipo.d.ibi eñi ſil᷑ eſſet ⁊ nõ eẽt in eodẽ nũc.

¶ Iſtã dubitationẽ ſoluit pħs ⁊ ꝯſiſtit ſol'o i ħ ꝙ.a. motũ ſup ſpatiũ.b.c.ſit.c.ꝑo: pe ſpatij nec adeſt ꝓnꝰ ipiꝰ.b.nec abeſt ab eodẽ niſi i põ.nã ſi adeẽt ⁊ abeẽt i actu alicui ſigno cũ nõ ſil᷑ adeſt ⁊ abeſt.opꝫ ꝙ eẽt qes media. ⁊ ſic illõ qð ꝯtiue mouet᷑ qeſceẽt. qð ẽ ipoſſe. Uñ in motu cõtinuo moꝰ nec adeſt nec abeſt i actu alicui ſigno ifra termios ſpatij ſꝫ i motu reflexo mobile adeſt ⁊ abeſt pũcto in quo ſit reflexio:ideo neceſſario cadit quies media.

¶ At ꝟo oli ſol'o nõ dãda eſt. nõ eñi cõtingit dicẽ:ꝙ ſꝫ ipꝫ.d.ſit ipꝫ.t.i deciſiõe. Nõ affuit aũt:necꝫ defuit. Neceẽ eñi eſt.d.i finẽꝫ uenire.q2 actu eſt nõ põ. Qð qdeꝫ igitur eſt i medio:põ eſt. Hoc ãt actu:⁊ finis qdeꝫ deorſũ:ꝓncipiũ ãt ſurſũ:⁊ motuũ:ꝰ ſilr. Neceẽ eſt ꝰ ſtare reflectẽs i recto. Nõ ꝰ ꝯtigit ꝯtinuũ motũ i recto ꝑpetuũ eſſe. Eodeꝫ aũt mõ obuiãduꝫ eſt ad iterrogãtes zenõis rõneꝫ:⁊ uolentes ſi ſꝑ mediũ trãſiri opꝫ. Hec ãt ifinita ſũt:ifinita ãt trãſire ipoſſe eſt. Aut ſic ipaꝫ hãc eãdeꝫ qdã rõneꝫ alr̃ iterrogãt uolẽtes ſil᷑ cũ mouẽ medietateꝫ priꝰ nũerare ſꝫ vnũ q̃dꝙ ſcm̃ mediũ. Quare abeũte tota ifinitũ accidit nũerare nũerꝝ. Hoc ãt ꝯfitent᷑ ipoſſe eſſe.

¶ Hec ẽ 2ª pticula 3ᵉ ptio pnᵗⁱˢ huiꝰ capl'i i q̃ ſoluit᷑ 2ª dubitatio quã iduxit zeno ad ꝓbãdũ ꝙ nõ cõtingit aliqð ſpatium ptrãſiri. Uñ rõ zenonis format᷑ dupl'r.vnoꝰ ſic. Si aliqs ptrãſeat aliqð ſpatiũ neceſſe eſt ꝙ anteꝙ̃ ptrãſeat totũ ſpatiũ ꝙ ꝑus ptrãſeat medietatẽ ſpatij:⁊ anteꝙ̃ ptrãſeat totã medietatẽ oꝫ ꝙ priꝰ ptrãſeat medietatẽ medietatis.⁊ ſic in ifinitũ:q2 ſpatiũ eſt diſibile in ifiᵐ ſꝫ nõ cõtingit ptrãſire ifinita.ꝰ nõ cõtigit ptrãſire aliqð ſpatiuꝫ. Scðo mõ eiꝰ rõ formatur ſic. Ille q mouet᷑ ſup aliqð ſpatiũ põt nũare medietatẽ ſpatij anteꝙ̃ nũet totũ ſpatiũ:⁊ põt nũare medietatẽ medietatꝫ añꝙ̃ nũet totã medietatẽ ⁊ medietatẽ illiꝰ medietatꝫ añꝙ̃ illã medietatẽ.⁊ ſic in ifiᵐ. Ex quo ꝯcludit ꝙ ſi aliqs trãſeat aliqð ſpatiũ ꝙ ille nũabit nũos ifinitos.ſed ħ ẽ ipoſſe:ꝰ ipoſſe eſt aliqð ſpatiũ ptrãſiri.

¶ Ad illã rõnẽ nõ ſufficit rñſio facta i 6ᵒ huiꝰ poſita:q2 illa ſolutio ẽ rñſio q̃ ad hoĩeꝫ:nõ quo ad reꝫ.

¶ In ꝑmis igit᷑ rõnibꝰ de motu ſolumꝰ ꝑ id ꝙ tpꝫ ifinita habet i ſeipſo. Nõ eñi cõueniens eſt: ſi ifinito tpe ifinitũ trãſit aliqs. Silr̃ ãt ifinitũ utrꝙ i lõgitudine eſt ⁊ tpe. Sꝫ hec ſol'o ad iterrogãteꝫ qdem ſe habet ſufficienter. Interrogabat eñi ſi i finito tpe ifinitũ trãſire atꝙ nũerare ꝯtigit.ad reꝫ ãt ⁊ ad ꝟitateꝫ nõ ſufficienter.

¶ Hic pħs declat̃ q̃liter illa rñſio in ſexto huiꝰ poſita nõ ẽ ſufficiẽs. Et ꝑ reiterat illã rñſionẽ q̃ fuit ꝙ nõ eſt icõueniẽs mobile ptrãſire ifinita in tpibꝰ infinitis.nã tpꝫ in q̃ ẽ motũ diuidit᷑ in ifiᵐ:ſic magnitudo ſup quã eſt motus diuidit᷑ in infinituꝫ. Et dicit pħus ꝙ illa rñſio nõ eſt niſi ad iterrogationẽ.qm̃ ſi aliqs iterroget utrũ in tpe finito ꝯtingit ptrãſire ſpatia ifinita. Iſta rñſio ſufficit iterroganti.ſ.ꝙ ſi aliqd trãſeat ſpatia ifinita ꝙ hoc erit i tpe ifinito:qm̃ ſicut ſpatiũ eſt diuiſibile in ifinitũ:ita tpꝫ in quo ꝑtrãſit᷑ ſpatiũ eſt diuiſibile in ifinitũ:ſꝫ illa rñſio nõ docet qualr̃ ꝯtingit ꝑtranſire infinita. Nã ſi aliqs iterroget alio mõ utruꝫ.ſ.cõtingit ptrãſire ifinitas ptes tpis:ſolutio iã dicta nõ ſufficit ad hãc iterrogationẽ.⁊ ideo ſolutio iã dicta nõ eſt ad rẽ.ſꝫ ſolũ ad interrogationẽ ut dictum eſt.

¶ Si enim aliquis diuitens magnitudinem ⁊ interrogauerit ſi in finito tempore contingit infinita tranſire:iterroget in ipſo tempore eadem. habet eñi tempus infinitas diuiſiones:nec adhuc ſufficiens hec ſolutio. Sed uerũ dicendũ eſt:quod quidem diximus ut rationibus. Si enim aliquis cõtinuũ qdem diuiſerit in duo media:hic vno ſigno tanꝙ̃ duobus utitur: Facit enim ipſum principium ⁊ finẽ. Sic autem facit numerans ⁊ in media diuidens:ſic autem ⁊ diuidentem nõ erit cõtinua:necꝫ linea necꝫ motus. Cõtinuꝰ eñi motus cõtinui eſt. In continuo aũt ſunt infinita media:ſed nõ actu:ſed potentia. ſi ꝟo faciat actu:nõ faciet cõtinuum :ſed ſtabit. Quod quidẽ in numerante media manifeſtũ eſt:q2 accidit. Unũ enim ſignũ neceſſe eſt in ipſum numerare duo. Alteriꝰ quidẽ eñi medij finis:alteriꝰ aũt ꝓncipium erit:ſi nõ vnũ numeret cõtinuũ ſꝫ duas medietates. Quare dicendũ eſt ad interrogãtẽ:ſi ꝯtingit ifinita tranſire aut in tpe:aut in lõgitudine:q2 eſt quidẽ ſic. Eſt aũt nõ ſic. Actũ enim cũ ſint:nõ cõtingit potentia aũt cõtigit. Qð eniꝫ ꝯtinue mouetur ſꝫm accidẽs infinita tranſiuit. Simplr̃ aũt nõ. Accidit aũt linee ifinita media eſſe. Subſtãtia aũt altera eſt ⁊ eſſe.

¶ Hic pħus põit vnã ſol'onẽ ad rõnẽ Zenonis q̃ ẽ ꝙ

ꝯtingit ptrãſire īfinita in põ: ſ; nõ ꝯtigit ptrãſire īfi nita ī actu. nũc aũt motꝰ ꝯtinue motũ nõ diuidit ſpatiũ ī actu niſi qñ dſcribit aliqd pũctũ ī actu. ¶ Unñ hic ſũt tria notãda ſm ꝯmẽtatorē. p° ꝙ ꝯmẽtator hic diſtinguit de ptibꝰ magnitudis. d. ꝙ qdã ſũt ptes que ꝯſumunt magnitudinē. ⁊ qdã ſũt ptes q̃ nõ cõſumũt magni tudinē. diuiſio p ptes eq̃les ꝯſumit magnitudinē ⁊ nũiat ipã3. Nõ eni ſũt ī aliq̃ magnitudie finita ptes īfinite certe q̃ntitat eq̃les: qꝛ q̃lʒ ē totalr ex aliã. ſ; diuiſio p ptes ieq̃les nõ ꝯſumit magnitudinē. qm̃ ſi ab aliq̃ magnitudie auferat tãtũ ⁊ poſtea dimidiũ tãti ⁊ poſtea dimidiũ dimidij: illa diuiſio erit ī ptes ieq̃les: ⁊ illa diuiſio nõ ꝯſumit magnitudinē. qꝛ ma gnitudo illoꝝ ē diuiſibil ī īfinitum. ¶ 2° ē notãdũ ſ; ꝯmẽtatorē ꝙ ſi motꝰ diuidēt magnitudinē ī duas medietates ī actu ꝯ ſcēdo iter illas: ⁊ diuiſerit vnã medietatẽ in duas medie tates ꝯſcēdo iter illas: ⁊ ſic ī īfinitum: tũc ſeqꝛ ſi oēs il le medietates ſũt īfinite ꝙ motꝰ motũ nũq̃ ꝑueniet ad extremũ magnitudis. ¶ 3° ē notãdum ſ; ꝯmẽtatorē ꝙ diuiſio magnitudis ſm ptes q̃ nõ ꝯſumit magnitudinē ut diuiſio magnitudis ī ptes eiuſdē ꝓportiõis q̃ ſũt ptes ieq̃les ē diuiſio p accñs. ſ; diuiſio q̃ ē ſ; ptes eq̃les eſt diuiſio p ſe. q̃ ſ. fac̃ finitatē ⁊ ꝯſumit magnitudinē. ⁊ iõ cũ diuiſio q̃ ꝯſumit magnitudinē fuerit ꝯiũcta cũ diuiſiõe q̃ nõ ꝯſumit magnitudinē accidit diuiſioni q̃ nõ ꝯſumit magnitudinē ut ꝯſumat eã: ⁊ iõ ut dic ꝯmẽtator accidit deceptio ex cõmixtiõe eiꝰ qd ē p ſe. cũ eo qd ē p accñs. Et multa alia dicit ꝯmẽtator hic que etiã declaraui in vna q̃ne ſup 5° huiꝰ. iõ nũc trãſeo.

¶ Manifeſtũ ãt: ⁊ qꝛ niſi aliqs faciãt tpis di dēs ſignũ ꝑus ⁊ poſteriꝰ ſp poſterioris rei erit ſil' eē ⁊ nõ eē: ⁊ idē eē ⁊ nõ eē: ⁊ qñ fue rit nõ ē. Signũ qdē igit utriſq; cõe ē ⁊ ꝑo ri ⁊ poſteriori: ⁊ vnũ ⁊ idē nũero: rõne ãt nõ idē eſt huiꝰ qdē3 eni finis ē: illiꝰ aũt ꝑn cipiũ. Res aũt ſp poſterioris paſſiõis eſt. Sit eni tp̃s ī q̃ ē. a. b. c. res ī q̃. d. Hoc in a. qdē3 tp̃e albũ. In. b. aũt nõ albũ. In. c. ergo albũ ⁊ nõ albũ. In q̃libet eni tp̃e ꝑ ſius. a. ver̃ eſt dicē albũ: ſi oī tp̃e. a. hꝰ erat albũ: ⁊. b. nõ albũ. c. aũt in utriſq;.

Demõſtratio

D. res q̃ trãſmutat̃ a nõ eſſe in eſſe.

A. tp̃s — L. Inſtãs. — tp̃s. B

¶ Hec ē 3ª ꝑticula 3ᵉ ꝑtis ꝑncipalis huiꝰ ca. ī q̃ phs ſoluit 3ªm dubitationē q̃ deſtruit motũ alteratiõis ⁊ gñatio nis: ⁊ ꝑ° ꝓpõit dubitationē. 2° vo mãifeſtat utrũq; p exᵐ. Dic ḡ ꝑ° ꝙ mãifeſtũ ē niſi aliqs illd ſignũ ter minꝰ qd diuidit tp̃s ꝑus a tp̃e poſteriori fac̃ ſp eē rei poſterioris: ita ꝙ ī iſto iſtãti res ſe hẽat ſic̃ ī tp̃e ſe quēti ſeqꝛ ꝙ idē ſit ens ⁊ nõ ens ſimul. ⁊ p h tangit ſolõnē dubitatiõis. Eſt igiꝛ dubitatio ꝓp qd vi: ꝙ nihil põt trãſmutari ab vna fõa ī aliã formã. qꝛ ſi aliqd trãſmutaret̃ ab vna fõa ī aliã formã in vno tp̃e ē ſb fõa: ⁊ ī alio tp̃e ē ſb alia fõa. ſ; iter q̃libet duo tp̃a ē mediũ copulãs illa tp̃a adiuicē. ē igiꝛ du bitatio cũ q̃ illd ens ſe tenet aut cũ fõa ꝑori aut cũ forma poſteriori. h ē. In illo iſtãti medio aut trãſ mutabile ē ſb fõa ꝑori aut ſb fõa poſteriori. Unñ põt ꝓbari ꝙ nõ ꝑt fieri trãſlatio ab vna fõa ī aliã formã: qꝛ ſi aliqd trãſmutet̃ a nõ eē ī eē ī vno tp̃e ē ſb nõ eē ⁊ alio tp̃e ē ſb eē tc̃ ī iſtãti medio erit ſil' ſb eē ⁊ ſb nõ eē. qd ē ipoſſe: ḡ ē ipoſſe ꝙ aliqd trãſmu tet̃ ab eē ī nõ eē ul' eõ. ꝓbat̃ ꝯñtia. nã ſit. d. res que trãſmutat̃ a nõ eē ī eē ⁊ ſit. a. tp̃s ī q̃ ē ſb nõ eſſe. ⁊ b. ſit tp̃s ī q̃ ē ſb eē: ⁊ ſic. c. iſtãs copulãs. a. ⁊. b. ad iuicē. tũc ar. ſic. ſi. d. ſit ſb nõ eē ī toto tp̃e. a. op3 ꝙ ſit ſb nõ eē ī q̃lʒ iſtãti ipſiꝰ. a. ſ;. a. ē vnũ inſtãs ipſiꝰ. a. ḡ. d. ē ī. c. ſb nõ eē. Siliꝛ ſi. d. ſit ſb eē ī toto tp̃e. b. op3 ꝙ ſit ſb eē ī q̃lʒ iſtãti ipſiꝰ. b. ſ;. c. ē vnũ iſtãs ip ſius. b. ḡ op3 ꝙ. d. ī. c. iſtãn ſit ſb eē. ⁊ ita ſi. d. tranſ mutet̃ a nõ eē ī eē op3 ꝙ. d. ſil' ī eodē iſtãti. ſ. iſtãti c. ſit ſil' ſb eē ⁊ ſb nõ eē. ſ; hoc ē ipoſſe. ḡ ipoſſe ē ꝙ aliqd trãſmutet̃ a nõ eē ī eē ul' eõ. Et eodē mõ ꝓba tur ꝙ ipoſſe ē aliqd trãſmutari a fõa ī formã. qꝛ ſi aliqd trãſmutet̃ ab albedie ī nigredinē ī vno tp̃e ē ſb albedie. ⁊ alio tp̃e ē ſb nigredine. Sit igiꝛ. d. res q̃ trãſmutat̃ de albedie ī nigredinē. ⁊ ſit. a. tp̃s in quo ē ſb albedie. ⁊ ſit. b. tp̃s ī quo ē ſb nigredie. ⁊ ſit. c. iſtãs copulãs. a. ⁊. b. adinuicē. tũc arguiꝛ ſic. Si aliqd ſit albũ ī aliquo toto tp̃e: op3 ꝙ ſit albũ ī q̃lʒ iſtãti illiꝰ tp̃is. ſ;. c. ē vnũ iſtans ipſiꝰ. a. ḡ. d. erit albũ ī. c. ſiliꝛ. d. ē nigrũ ī toto. b. tp̃e. ḡ ē nigrũ ī q̃lʒ iſtãti ipſiꝰ. b. ſ;. c. eſt vnũ iſtãs ipſiꝰ. b. ḡ. d. ē nigrũ ī. c. iſtãti ⁊ ſic ſi. d. trãſmutat̃ ab albo ī nigrũ. d. ī eodē iſtãti. ſ. ī. c. erit ſil' albũ ⁊ nigrũ. qd ē ipoſſi bile: ḡ ipoſſe eſt ꝙ aliqd trãſmutet̃ ab albo ī nigrũ uel eõ. Et eodē mõ põt ꝓbari de forma. v3. ꝙ nihil põt trãſmutari a forma ignis ad formã aq̃: qꝛ ſic il lud trãſmutatũ ſil' foret ſub forma ignis ⁊ ſub for ma aque: quod eſt impoſſibile.

¶ Non ergo dandũ eſt in oī: ſed ꝑter ulti mũ nũc in q̃ eſt. c. Hoc aũt iã poſtremũ.

¶ Iſtã dubitatiões ſoluit phs. d. ꝙ illd iſtãs copulãs duo tp̃a ī quoꝝ vno res ē ſb vna fõa ⁊ ī alio ſb alia fõa: illd iſtãs ſe tenet cũ fõa poſteriori. Unñ ſi ali qd trãſmutat̃ ab albedie ī nigredinē ī iſtãti medio iter illa duo tp̃a ī quoꝝ vno ē ſb albedie ⁊ in alio ſb nigredie: illd trãſmutatũ eſt ſb nigredie. Et p hoc eſt rñdēdũ ad formã rõnis. ſ. ꝙ nõ op3 ꝙ ſi aliqd ſit albũ in aliquo tp̃e ꝙ ſit albũ in q̃lʒ iſtãti illiꝰ tp̃is: ſ; op3 ꝙ ſit albũ in q̃lʒ inſtãti illiꝰ tp̃is ꝑter q̃; in ultio: ⁊ in ultio inſtãti erit ſub fõa poſteriori ſ. ſub nigredie. ⁊ ſi aliqd trãſmutat̃ a nõ eē in eē: in fine illiꝰ trãſmutatiõis erit ſub eē. ⁊ ſi mã trãſmu tat̃ a forma ignis ad formã aque: in fine illiꝰ trãſmu tatiõis erit ſub forma aq̃ ⁊ nõ ſub forma ignis: ⁊ ꝯmẽtator aſſignat vnã rõnē q̃re iſtãs attribuiꝛ rei poſte riori: ⁊ rõ eſt illa qꝛ res poſterior hẽt eē p trãſmuta tionē ⁊ res ꝑor corrũpiꝛ ⁊ hẽt nõ eē p trãſmutatio nē. ⁊ dignꝰ eſt ꝙ iſtãs ī quo finiꝛ trãſmutatio attri buat̃ enti q̃; nõ enti: iõ inſtãs ī quo terminat̃ tranſ mutatio d3 attribui forme poſteriori cui acq̃riꝛ eē p trãſmutationē. Ex quo loco accipiunt̃ q̃tuor re gule de re ꝑmanẽte. ſ. due de eē rei ꝑmanẽtis ⁊ alie due de nõ eē eiuſdē. q̃rũ pª ē ꝙ eſt dare ꝑmũ iſtãs in quo res ꝑmanẽs hẽt eſſe. Secũda regula ē ꝙ nõ ē dare ultimũ inſtãs ī quo res ꝑmanẽs hẽt eē. Alie vo due regule ſũt de nõ eē rei ꝑmanẽtis q̃rũ ꝑma ⁊ 3ª in ordine eſt ꝙ nõ eſt dare ultimũ inſtãs in q̃ res permanẽs habet nõ eſſe. Alia vo ⁊ eſt quarta in ordine eſt ꝙ eſt dare ꝑmum inſtans in quo res permanẽs habet nõ eſſe poſt eſſe. Et iſte q̃tuor re gule ſic ſũt itelligende ⁊ ſunt vere ultr de rebꝰ ꝑma nẽtibꝰ q̃ non gñant̃ neq; corrũpunt̃ niſi p alt'atio

nē p̄cedētē. Unū regula p^a declaꝛaꝛ ſic. Accipiaꝛ aliq̄ res cui acq̄riꝛ eē poſt alteratonē p̄cedētē ꝛ tūc accipio totā altꝛationē p̄cedētē ꝛ q̄ro an illa res i fine altꝛationis. ſ. i iſtāti i q̄ tota altꝛatio tꝛmiaꝛ hēt eē uꝛ nō eē. ſi hēt eē certū ē ꝙ p̄us nō hūit eē: q2 tota alteratio p̄ceſſit illā rē: ḡ illa res p̄ hēt eē. ꝛ ſic habeꝛ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ ē dare p^m iſtās i q̄ res pmanēs hēt eē ꝛ illō ē ulti^m iſtās tpis mēſuratis totā alteratonē p̄cedētē. Si v̄o dicaꝛ ꝙ in illo iſtāti res nō hēt eē: cū h^o res nō acq̄rat niſi p alteratonē ſeq̄ꝛ ꝙ req̄riꝛ ulterioꝛ alteratio ad h̄ ꝙ illa res hēat eē. ſꝫ h̄ ē falſū. q2 certū eſt ꝙ nō req̄riꝛ aliq̄ alteratio ulterioꝛ poſt talē alterationē p quā acq̄riꝛ eē: ḡ ē nec̄e ꝙ res cui acq̄riꝛ eē p alterationē p̄ hēat eē in ultio iſtāti tpis mēſuranꝫ totā alterationē p̄cedētē ſuū eē: ꝛ ſic pꝫ ꝙ ē dare p^m iſtās i q̄ res pmanēs hēt eē cui eē acq̄riꝛ p alterationē p̄cedētē. ¶ Scd̄a v̄o regula. ſ. ꝙ nō ē dare ulti^m iſtās i q̄ res pmanēs q̄ ſolū corrūpitur p alterationē p̄cedētē hēt eē i ꝓbaꝛ dupl'r ꝛ p̄ ſic. Si dicaꝛ ulti^m iſtās i q̄ talis res hēt eē: cū nō trāſmuteꝛ ab eē in nō eē niſi p alterationē: ꝛ oīs alteratio mēſuraꝛ tpe: ꝛ res q̄ corrūpiꝛ hēt eē durāte alteratiōe: ḡ ſi eēt dare ulti^m iſtās i q̄ talis res hēt eē ꝛ alteratio p quā corrūpiꝛ ē poſt ultimū inſtās: ſeq̄ꝛ ꝙ illa res hēret eē poſt ulti^m iſtās ſui eē q̄d ē ipoſſe. ¶ Scd̄o ꝓbaꝛ eadē ꝯ ſic. ſi ē dare p^m inſtās in q̄ ꝯtrīa foꝛa ē inducta. q2 ꝯtrīa forma eſt res pmanēs cui acq̄riꝛ eē p alterationē. ꝛ talis rei eſt dare p^m iſtās in q̄ hēt eē: ḡ nō eſt dare ulti^m iſtās i q̄ forma p̄cedēs hēt eē. ꝯñtia pꝫ q2 ultimū iſtās foꝛe p̄cedētis ꝛ p^m iſtās forme ſequētis aut ſꝫ idē inſtās aut diuerſa. nō ē dare ſi ſit idē iſtās. q2 ſic forme ꝯrie ineſſent eidē ſubō p eodē inſtāti. Si aūt ſint diuerſa iſtātia q̄ro aut i tpe medio ē ſub forma p̄ori aut poſteriori. nō ſb foꝛa p̄ori q2 ſic foꝛa p̄oꝛ hēret eſſe tūc poſt ultimū iſtās ſui eē. nec ſub foꝛa poſteriori. q2 ſic foꝛa poſterioꝛ hēret eē ante p^m iſtās ſui eē. q̄d ē ipoſſe. nec ē dare ꝙ ſit ſub neutra forma q2 loquoꝛ de forma p^a ad quā trāſmutaꝛ. certū ē ēt ꝙ i tpe medio ē ſub alia foꝛa: ꝛ illi^9 foꝛe ē dare p^m inſtās in quo hēt eē: ꝛ q̄ro tūc de tpe medio iter p^m iſtās in quo illa foꝛa hēt eē ꝛ ultimū iſtās i quo forma p̄cedēs hēt nō eē utrū i illo tpe medio ſit ſb forma p̄ori uꝛ ſub foꝛa poſteriori. ꝛ pꝫ arg^m. ¶ Tertia v̄o regula. ſ. ꝙ nō ſit dare ulti^m iſtās nō eſſe rei pmanētis q̄d corrūpiꝛ p alterationē ꝓbaꝛ ſic. q2 ſi eēt dare ulti^m iſtās i quo taliſ res hēt nō eē poſt eē ꝛ ē dare p^m iſtās i quo hēt eē ut ꝓbatū ē: aut igiꝛ ē idē iſtās ulti^m ipſi^9 nō eē ꝛ p^m ipſi^9 eē: uꝛ aliō ꝛ aliō iſtās. ſi ſit idē iſtās tūc i eodē iſtāti eadē res hēret eē ꝛ nō eē. q̄d eſt ipoſſe. ſi v̄o dicaꝛ ꝙ aliō iſtās eſt ultimū ipſius nō eē ꝛ p^m ipſi^9 eē: tūc ſeq̄ꝛ ꝙ in tpe medio iter duo iſtātia illa res nec hēret eē nec nō eē. q2 illō tp̄s mediū ē an̄ p^m iſtās eē illi^9 rei. ꝛ poſt ultimū nō eē ipſi^9: ſꝫ res nō hēt eē an̄ p^m inſtās ſui eē nec hēt nō eē poſt ulti^m inſtās ſui nō eē. ḡ ſequiꝛ ꝙ illa res aliq̄n nec eēt nec nō eēt q̄d ē ipoſſe: ḡ nō eſt dare ulti^m inſtās nō eē rei: cui acq̄riꝛ eē p alterationē p̄cedentē. ¶ Quarta regula eſt. ꝙ eſt dare p^m inſtās in quo res pmanēs que corrūpiꝛ p alterationē p̄cedentē hēt nō eē poſt eē. declaꝛaꝛ dupl'r. ꝛ p̄ ſic. Accipiam^9 totā alterationē p̄cedentē nō eē rei que corrūpiꝛ p alterationē: ꝛ q̄ro an illa res in fine alterationis. ſ. in ultio inſtāti tpis menſurātis totā alterationē habet eē uꝛ nō eē. ſi hēt eē tūc requiriꝛ ulterioꝛ alteratio ad hoc ꝙ trāſmuteꝛ de eē i nō eē q̄d nō eſt verū. q2 poſt totā altꝛationē p quā res ſit ſub nō eē nō req̄riꝛ ulterioꝛ alteratio ut manifeſtū eſt. ſi aūt dicaꝛ ꝙ in illo iſtāti res hēt nō eſſe: ꝛ nunq̄ hūit nō eſſe. q2 tūc alteratio p̄ceſſit nō eſſe illi^9 rei ſequiꝛ ꝙ in illo inſtāti. ſ. in ultio iſtanti tpis mēſuranꝫ totā alterationē illa res p̄ hēt nō eē poſt eē. ꝛ ſic daꝛ p^m in quo res q̄ corrūpiꝛ p alterationē hēt nō eſſe poſt eſſe. ¶ 2° ꝓbaꝛ idē ſic. In p̄ iſtāti i q̄ foꝛa imediate ſuccedēs i ſubō hēt eſſe foꝛa p̄cedēs p̄ hēt nō eſſe. ſꝫ eſt dare p^m iſtās i quo foꝛa ſequēs hēt eſſe. ḡ ē dare p^m inſtās i quo foꝛa p̄cedēs habet nō eē. ¶ Unū ſciēdū ꝙ illi q dicūt ꝙ foꝛa nō remittiꝛ niſi p realē cōmixtionē cū ꝯrio: nō p̄nt ſaluare iſtas regulas. q2 ſi aliq̄d ſit ſūme calidū ꝛ trāſmuteꝛ ad frigiditatē nō eſt dare p^m iſtās i quo frigiditas iducꝛ. q2 ſtati poſt p^m iſtās tpis mēſuranꝫ alterationē a ſūmo calido v̄ſus frigidū ē iducta frigiditas ſꝫ eos. ꝛ nō ē dare p^m iſtās imediate ſeq̄ns p^m iſtās tpis mēſurātis alterationē cū iſtās nō ſit imediatū iſtāti. ꝛ iō ſic ponētes hñt negare p^{am} regulā quā tñ p̄hs h̄ poſt expſſe. ¶ Ulteri^9 ē ſciēdū ꝙ q̄dā ſūt foꝛe pmanētes q̄ hñt ulti^m iſtās ſui eē. ut pꝫ de ubi. q̄d ultio hēt eē in p̄ iſtāti tpis mēſurātis motū ab illo ubi ꝛ idē pꝫ de ḡdu foꝛe ſuſcipientis magis ꝛ min^9 q ultio hēt eē i p̄ iſtāti tpis mēſurātis alterationē ab illo ḡdu. ꝛ idē pꝫ de foꝛis q̄ nō durāt niſi p iſtās. ut pꝫ ex p̄cedētib^9. ¶ Sꝫ de formis ſucceſſiuis ſūt alie q̄tuoꝛ regule. vꝫ. due de eaꝝ eē ꝛ due de eaꝝ nō eē. p^a hꝫ ē ꝙ ñ ē dare p^m iſtās i q̄ res ſucceſſiua hēt eē. ꝛ ille due regꝛe p ſe patēt de motu ꝛ alijs ſucceſſiuis. De motu pꝫ. q2 oē q̄d moueꝛ mouebaꝛ ꝛ mouebiꝛ ut ꝓbatū ē i 6° hui^9. iō nec ē p^m nec ulti^m i q̄ ē mot^9. De nō eē āt rei ſucceſſiue ſūt alie due regule. vꝫ. ꝙ ē dare p^m iſtās i q̄ hēt nō eē poſt eſſe. q2 i ultio iſtāti tpis mēſuranꝫ motū mot^9 iā hēt p̄ nō eē poſt eē. ¶ 2^a regula de nō eē rei ſucceſſiue eſt ꝙ ē dare ulti^m iſtās i q̄ res ſucceſſiua hēt nō eſſe an̄ eē. q2 m̄ i p̄ iſtāti tpis mēſuranꝫ motū mot^9 nō eſt: ꝛ ſtatī poſt illō iſtās erit: ꝛ iō p^m iſtās tpis mēſuranꝫ motū ē ulti^m iſtās in q̄ ille mot^9 hēt nō eſſe poſt eſſe. ¶ Notāde ſunt hic q̄tuoꝛ regule ḡnales oīb^9 formis. p^a ē. ꝙ i q̄cūq3 ē dare p^m inſtās eſſe rei i eodē nō ē dare ulti^m inſtās nō eſſe rei p̄cedēs eſſe. q2 ſic iſtās eſſet imediatū iſtāti. ſ. ulti^m inſtās nō eē ꝛ p^m iſtās eſſe. ¶ 2^a regula eſt. In q̄cūq3 nō eſt dare ulti^m inſtās ipſi^9 eſſe rei i eodē eſt dare p^m iſtās nō eſſe poſt eſſe. q2 ulti^m inſtās tpis mēſuranꝫ eſſe talis rei eſt p^m iſtās nō eē eiuſdē rei ut pꝫ tā i pmanētib^9 q̄3 in ſucceſſiuis. ¶ 3^a regula eſt. In q̄cūq3 eſt dare ulti^m iſtās nō eē rei an̄ ſuū eē ibi nō ē dare p^m iſtās in q̄ illa res hēt eē: q2 ſic iſtās eſſet imediatū iſtāti. q2 iter ulti^m inſtās nō eē ꝛ p^m iſtās nō poſſet dari mediū. ¶ 4^a regula ē. In q̄cūq3 nō ē dare p^m nō eſſe poſt eſſe in eodē eſt dare ulti^m iſtās ipſius eſſe ut pꝫ de ubi ꝛ alijs formis q̄ corrūpunꝛ abſq3 alteratione p̄cedente ut patet: nā q2 in corruptione ipſi^9 ubi nō eſt dare p^m nō eſſe ipſius ubi a quo ſit trāſmutatio: iō nō eſt dare ulti^m inſtās in q̄ ubi habet eſſe. p̄mū enī inſtās tpis mēſurātis motū ab aliquo ubi eſt ulti^m inſtās in quo illō ubi hēt eſſe. ſed de formis que nō durāt niſi per vnū iſtās: q2 in illis eſt p^m inſtās eſſe ꝛ ultimū inſtās eē que idem ſūt oīno: iō in illis nec eſt dare p̄mū nō eē nec ultimum non eſſe.

¶ Queſtio de p̄mo inſtāti ⁊ ultimo.

Utrū ſit dare p̄m iſtās ⁊ ultimuȝ in quo res ꝑmanēs hēat eē. Et qꝛ ꝓhs dič ꝙ eſt p̄m ⁊ nō ulm. ideo ꝓbat̄ p̄ ꝙ nō ē dare p̄m. 2° ꝙ ē dare ultim. ꝓbat̄ ſic p̄m. ſi eēt dare p̄m iſtās i q̄ res ꝑmanēs hēret eē tč eēt iſtās i quo iafuit eē ſorti. ḡ eēt h̄ uez ſorti ifuit eē p̄us q̄ȝ fuiſſe: qꝛ i p̄ iſtāti eſſe ſor. fuit in eē ⁊ tč ſibi nō ifuit fuiſſe. ſȝ ꝙ h̄ ſit ipoſ̄e. ſorti p̄us ifuit eſſe q̄ȝ fuiſſe: ꝓbat̄ qꝛ ſeq̄t ſor. p̄us i fuit eē q̄ȝ fuiſſe. ḡ ſor. p̄uſ ifuit fuiſſe q̄ȝ fuiſſe. ꝯn̄s ē falſū: qꝛ exn̄te h̄: ſequit̄ ꝙ ſor. fuit p̄us q̄ȝ fuit: qd̄ ē ipoſ̄e. ꝓbatio hui⁹ ꝯn̄tie ſorti ifuit eē p̄us q̄ȝ fuiſſe ḡ ſor. p̄us ifuit fuiſſe q̄ȝ fuiſſe. nā iſte ꝓpōnes ꝯuertunt̄ ſorti ifuit eē ⁊ ſorti ifuit fuiſſe ⁊ eȝ. ḡ hec ꝯn̄tia eſt bona ſorti ifuit eē p̄us q̄ȝ fuiſſe: ḡ ut h̄. qꝛ arguit̄ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ iſta nō ꝯuertunt̄ ſorti ifuit eē: ⁊ ſor. ifuit fuiſſe qꝛ q̄ȝuis ſequat̄ ſorti ifuit fuiſſe ḡ ſorti ifuit eē: nō tn̄ ſequit̄ eȝ ſorti ifuit eē. ḡ ſorti ifuit fuiſſe. ¶ Cōtra. ꝓbo hāc ꝯn̄tiaȝ ſorti ifuit eē ḡ ſorti ifuit fuiſſe: qꝛ ſequit̄ ſorti ifuit eē ḡ ſorti ifuit aliqd: ⁊ ſeq̄t ſorti iafuit aliqd ḡ hec ē vā ſor. fuit: qꝛ q̄lȝ ꝓpoſitio aſſerit ſe eē uerā: ⁊ ſeq̄t hec ē vā. ſor. fuit ḡ p̄us fuit vā. ⁊ ſequit̄ hec p̄us fuit vā ſor. fuit ḡ ſor. ifuit fuiſſe. ḡ a p̄ ad ultim ſequit̄ ſorti ifuit eſſe ḡ ſor. ifuit fuiſſe. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ hec ꝯn̄tia nō ualet hec ē uera ſor. fuit ḡ p̄us fuit vā. ꝯ: nō ē dare p̄m iſtās in q̄ iſta fuit uł fuit vā ſor. fuit ḡ ſi iſta fuit vā cū nō poſſit nūc p̄ eſſe vā: opȝ ꝙ p̄us fuerit vā. ¶ Qȝ aūt nō ſit dare p̄m iſtās i q̄ illa ē vā ſor. fuit. ꝓbo qꝛ eſt dare p̄m iſtās in q̄ hec ē vā ſor. ē. ſit ḡ p̄m iſtās. a. in q̄ hec ē uera ſor. eſt. ⁊. b. ſit p̄m iſtās in q̄ hec ē vā ſor. fuit. tūc. a. eſt p̄us q̄ȝ. b. qꝛ p̄us fuit uez ꝙ ſor. eſt q̄ȝ fuit uerū ꝙ ſor. fuit. q̄ ro tūc aut. a. ⁊. b. ſūt mediata aut imediata. ſi imediata tūc iſtās eēt imediatū iſtāti qd̄ eſt ipoſ̄e. Sȝ ſi dicat̄ ꝙ ſint mediata tūc i tpe medio fuit hec vā ſor. fuit ḡ ia tpe medio fuit hec vā inter. a. ⁊. b. ſor. fuit. ſȝ iſtō tp̄e mediū fuit ante. b. ḡ añ. b. fuit hec vā ſor. fuit. ⁊ ſic patet ꝙ nō eſt dare p̄m inſtās in q̄ hec fuit vā ſor. fuit. qꝛ ſic iā eēt inſtās imediatū iſtāti ⁊ aliqd eēt p̄us p̄. ¶ 2° ꝓbat̄ ꝙ in reb⁹ ꝑmanētibus nō eſt dare p̄m iſtās in quo res hēat eē. qꝛ ſi ſic tūc in ſucceſſiuis eēt dare p̄m inſtās in quo res ſucceſſiua hēret eē: qd̄ ē ꝯ ꝓhm ⁊ ꝯ 6° ⁊ 8° phi⁹ ⁊ in multis alijs locis. Mō ꝓbo ꝯn̄tiā. poſ̄e eſt ꝙ eidē ſubō ſemp̄ iſit res ſucceſſiua ⁊ res ꝑmanēs ſic ita ꝙ q̄ncūqȝ vnum ineſt ⁊ reliquū iſit. ut vbi grā. poſ̄e eſt ꝙ ſor. dū currit ſemp̄ ſit alb⁹ ⁊ ꝙ ſemp̄ dū ē alb⁹ currat. ¶ Et ſilr̄ i alio exēplo igñet̄ ignis ex aere in ſuꝑiori p̄te ſpē aeris. tūc illa ꝑs regiōis aeris ⁊ tota regio ignis ſit in motu ꝯtinuo: tūc ſemp̄ ignis dū hēt eſſe mouere ⁊ dū mouet̄ hēt eē. uel generet̄ ignis ex aere ſuꝑius aſcēdēte ita ꝙ ille ignis ſtatim cū eſt moueat̄ ſurſū. tūc arguo ſic. ſi res ꝑmanēs hēat eē in aliquo p̄ inſtāti ſeq̄ret̄ p̄ ꝙ eſſet q̄rere p̄m iaſtās in quo albedo ineſſet ſorti. ⁊ q̄ncū qȝ albedo ineſt ſorti ⁊ eȝ eſt curſus p̄ caſuȝ: tūc eēt dare p̄m inſtās in quo curſus ineſt ſorti. ¶ Silr̄ ſi p̄m inſtās in quo ignis ſit ḡñatus tūc cū ſemp̄ hēat eſſe i motu: ſi eſt dare p̄m iſtās in quo res ꝑmanēs hēat eē: opȝ ēt ꝙ in ſucceſſiuis ſit dare p̄m. ¶ 3° ꝓbat̄ ꝙ eſt dare ultimū iſtās in quo res ꝑmanēs habeat eē. ꝓbo ſic. ſi nō eſt dare ultimū inſtās rei ꝑmanētis ſemp̄ duraret. ꝯn̄s eſt ipoſ̄e. ḡ illō ex quo ſequit̄. ꝯn̄tiā ꝓbo ſic: qꝛ ſi nō eēt dare ultimū iſtās in quo ſor. habet eſſe tūc ſequit̄ ſor. in hoc inſtāti ē ḡ ſor. in aliquo iſtāti erit: qꝛ cū hoc inſtās nō ſit ultimū eſſe ſor. nec eſſe poſſit: opȝ ſi ſit in hoc iſtāti ꝙ ſit adhuc i alio. ⁊ adueniēte illo alio inſtāti cū illō nō ſit ulti opȝ ꝙ ſit p̄us illō inſtās in aliquo alio. ⁊ cū illō alio nō ſit ultimū: opȝ dare ꝙ adhuc ſit i alio ⁊ ſic ſemp̄: ḡ ſi nō eſt dare ulti inſtās in quo ſor. habet eē ſequit̄ ꝙ ſor. ſemp̄ erit. ⁊ ſic eſt de ſor. ita eſt de quolibet alio ꝑmanēte. ¶ Scđo ꝓbat̄ eadē ꝯ ſic. ponat̄ ꝙ aliqd quieſcat i gradu caloris uł caliditatis ꝑfectiſſimo per totū tp̄s. a. in iſtāti. c. ſit p̄ approximatū ſūmo frigido in illa ꝓpoꝛtiōe in q̄ hoc ſit natū agere ⁊ illō pati. Iſto caſu poſito certū eſt ꝙ in tpe eſt calidū ⁊ nunq̄ȝ poſt tp̄s eſt calidiſſimū qd̄ in tpe eſt calidiſſimū: apparet qꝛ ꝯti⁹ pꝛius fuit calidū ⁊ ia tpe nō ē actio. qꝛ actio nō eſt in iſtāti. igit̄ adhuc remanet calidū in tpe. qd̄ nunq̄ȝ poſt tp̄s eſt calidiſſimū. ꝓbo. qꝛ ſi ſic ſequeret̄ ꝙ agens eſſet appꝛoximatū per tp̄s in quo hoc natū eſt agere: ⁊ illud pati: ⁊ tn̄ nec hoc ageret nec illō pateret̄ qd̄ eſt ipoſſibile. ⁊ ſequeret̄ hoc ꝙ agēs appꝛoximatū paſſo per tp̄s in quo hoc natū eſt agē: ⁊ tn̄ nec hoc ageret nec illō pateret̄. ſi poſt tp̄s remanet calidū. ꝓbo. qꝛ ſi frigidū agēt i iſto tpe cū ſua actio fiat cōtinue remouēdo caliditateȝ in paſſo opoꝛteret dicere ꝙ caliditas in paſſo remitteret̄: qꝛ ſi non remitteret̄: ſȝ maneret eodē gradu nūc ut pꝛius ſequeret̄ ꝙ quieſceret nūc ſimul q̄eſceret ⁊ moueret̄. ¶ Huic rōni forte diceret̄ ꝙ eſt dare ultimū iſtās i quo aliqd eſt calidū. Cōtra. ꝓbo ꝙ nō ſit dare ultimū iaſtās in quo foꝛma ſit ſub gradu itēſiſſimo. nā per ꝓhm 5° phi⁹ omne qd̄ p̄us eſt nō eſt ens ⁊ poſtea eſt ens opoꝛtet ꝙ aliqn̄ fiat ens. Aliā etiaȝ ꝓbationē quā ponit ꝓhus ꝙ cū aliquid fit nō eſt. Ex his arguo ſic ſi poſt illud inſtās in quo tu dicis ultimū eē in quo hoc eſt calidū fuit nō calidū eſſet fieri per aliqd mediū. certū eſt enim ꝙ nō fit nō calidū in inſtāti in quo enim eſt hoc calidū cū ſic mutari nō poſſit in inſtāti: nec etiā ſic fit nō calidūȝ q̄n eſt iā calidū. igit̄ in aliquo tpe fit nō calidū: ſed qd̄ fit nō eſt. ḡ iſto tpe medio nō eſt nō calidū. ex quo ſequit̄ ꝙ datū eſſe ultimū nō eſt ultimū cū poſt illud inſtās adhuc maneat calidū. ¶ Similr̄ ſic arguit̄ de iſto ultimo dato. ita argui pōt de quolibet ultimo in īfinitū: ⁊ per ꝯn̄s ipoſſibile eſt dare ulti inſtās in quo eſt calidū. ¶ Itē ꝓbo ꝙ ſi eſſet dare ultimū gradū: etiā eſſet dare ultimū foꝛe abſolute ſi ultimū in quo aliqd ē calidū: nā ſicut eſt dare aliquē maximū gradū caloris ſȝ quē aliqd eſt calidū ita eſt dare aliquē remiſſiuȝ ſm̄ quē aliqd eſt iꝑfectiſſimū caliditatis. nā ſicut in foꝛmis nālib⁹ eſt dare ita ⁊ minimū. ¶ Pono ergo ꝙ aliqd q̄eſcat per totū. a. tp̄s ſub iſto gradu caloris maxie remiſſo ⁊ ꝙ in inſtāti. t. ſit p̄ appꝛoximatū coꝛp⁹ frigidū tūc quero aut iſtō coꝛp⁹ remiſſe calidū poſt tēpus eſt ſub iſto gradu caloris: aut nō. Si dež ꝙ ſit ſeq̄retur ut p̄us dictū eſt ꝙ agente appꝛoximato paſſo in debita ꝓpoꝛtiōe ⁊ in debita menſura: nec hoc agit: nec illō patit̄ qd̄ eſt incōueniēs. Si detur aliud mēbꝛum qd̄ nunq̄ȝ poſt tp̄s nec ſub iſto gradu eſt nec ſub gradu perfectionis caloris ⁊ per ꝯn̄s in tempore eſt ſub ultimo calore qꝛ caloꝛ nō poteſt eē ſine aliquo gradu caloris igit̄ tp̄s eſt ultimū inſtāſ in quo caloꝛ eſt in iſto ſubō. ⁊ ſic ſi ſit dare ultimuȝ in gradib⁹ eſt dare ultimū abſolute. ¶ Iteȝ arguit̄

4°ad ꝯnē ſecūdā ſic in nālib⁹ eſt dare maximū ut
patet ex ſcōo de anima.eſt ḡ dare maximā calidi
tatem que poteſt ineſſe aque ita ꝙ ſubſtātia aque
nō poteſt ſub maiori calidit ate ꝑmanere:ſit igitur
aqua ita calida ꝙ ipſa manens aqua nō poſſit eſſe
calidior: ⁊ nolo ꝙ ſibi approximet ignis calidiſſi-
mus:tūc in ꝑmo inſtāti in quo ignis eſt ſibi appro
ximatus illa aqua manet ⁊ nunq̄ poſtea manebit
ergo eſt dare ultimū inſtās in quo aqua habet eſſe.
⁋ Probo ꝙ aqua poſt illō inſtās nunq̄ manebit
q: ſi maneret poſt illō inſtās maneret in aliquo in-
ſtāti poſt:cū ergo iter iſta duo inſtātia ſit tp̄s me-
diū ſequitur ꝙ in aliquo tempore cū aqua maneat
⁊ approximet ſibi magis calidū calefit ⁊ fit cali-
dior q̄ ꝑus ⁊ prius fuit calida:ergo eſt dare cali-
dus calidiſſimo qđ eſt īpoſſibile.ḡ ⁊ illud ex quo
ſequitur.⁋ Itē ad ꝯnem ſecūdā arguo ſic.ipſum
ubi eſt res permanēs: ⁊ tñ eſt dare ultimū inſtans
in quo ipm ubi habet eſſe.ḡ eſt dare ultimū inſtās
rei permanētis ineſſe.ꝓbatio minoris:q: incipiat
aliquod corp⁹ moueri localiter ⁊ ſit.a.ꝑmū inſtās
tp̄is mēſurantis motū illam:tunc corp⁹ illud in.a.
inſtanti habet ꝑmū ubi ⁊ nunq̄ poſt.a.habebit il-
lud.ergo.a.eſt ultimū inſtans in quo habet illud
ubi eſſe. probo ꝙ nunq̄ poſt.a.habebit illud ubi
quod habuit in.a.tunc quieſceret ſm locum . nam
illud corpus quod eſt in eodem ubi in quo ꝑus eo
dē modo ſe habet quātū ad ubi ſcōm ⁊ ꝑmū ⁊ per
ꝯſequēs quieſcit ſcōꝫ ubi:ergo ſi illud corp⁹ habe
ret ubi poſt.a.qđ habuit in.a.tūc quieſceret poſt
a.qđ eſt cōtra caſum ſuperi⁹ poſitum cum cōtinue
poſt.a.debeat moueri.ſequit ergo qđ eſt dare ulti-
mū inſtās in quo ubi habet eſſe ⁊ per ꝯſequēs ul
timū rei permanētis.Sed ſi diceret ꝙ nō eſt ulti-
mū inſtans in quo ubi ſm aliquā parte eſt in ſubie
cto.nam ubi particulariter ꝑ dr̄ ſicut loc⁹:eſt tñ da
re ultimū inſtās in quo ſm ſe totū eſt in ſubiecto ⁊
hoc ꝓbāt.⁋ Sꝫ ꝯtra illō arguo dupl'r .ꝑ ſic.ſi ſit
dare ultimū in quo ſm ſe totū eſt in ſubiecto:tunc
ex hoc ſequit ꝓpoſitum.ſ.ꝙ eſt dare ultimū īſtās
in quo res ꝑmanēs habet eſſe:q: ſil'r in.a. inſtanti
ſit aliquod ubi ſm ſe totū in ſubō: ⁊ nunq̄ poſt.a.
ſm ſe totum ſit in ſubiecto ergo aliqua pars iſtius
ubi ineſt ſubiecto in.a.q:.b.quelibet pars ipſi⁹ ubi
ſit res ꝑmanens:ſequitur ꝙ alicuius rei permanē
tis ſit dare ultimū inſtās ineſſe.⁋ Itē ꝓbo ꝙ ubi
nō corrumpitur particulariter ſm totū ſimul.Un
de ꝓbo ꝙ poſt.a.nulla pars ipſi⁹ ubi que p̄fuit
remaneat in ſubiecto: ⁊ hoc probo ſic:ſit.a.ꝑmum
īſtās tp̄is mēſurantis motum localē alicuius cor
poris.tunc in.a.inſtanti aliquod ubi ineſt ſubiecto
⁊ nulla pars ubi ineſt poſt.a.ſubiecto.probo.q: ſi
aliqua pars inſit :aut ergo illa pars ubi eſt in eadē
parte mobi is in qua ꝑus uel in alia parte . Si ſit
in alia parte tūc migraret de ſubiecto in ſubiectū.
Si remaneat in eadem parte tūc illa pars quieſce
ret cum habeat idem ubi quod prius: ⁊ tunc totū
moueretur localiter: ⁊ tamē pars quieſceret:quod
eſt impoſſibile.ergo impoſſibile eſt ꝙ aliqua ps ip
ſius ubi maneat in ſubiecto poſt.a.⁋ Arguo 5°ad
ſecundā cōcluſionem ſic .cuiuſlibet finiti ex ea par
te qua finitum eſt:eſt dare terminum intrinſecum
ipſum terminantē:q: aliter non eſſet finitū ex illa
parte ſm eſſe duratiuum : ⁊ eſt quoddam finitum
etiam ex parte poſt terminum ipſum terminantē
ergo eſt dare ultimū eſſe ſocratis:q: terminus ip
ſius eſſe eſt finitus tā ex parte poſt q̄ ex parte an
te.ergo qua ratione eſt dare terminum intrinſecū
ex parte ante eadem ratione eſt dare terminum in
trinſecum ex parte poſt. Si ergo eſt dare primū
eſſe ſocratis ita eſt dare ultimum eſſe ſocratis ⁊c̄.
⁋ Sexto ad eandē ꝯcluſionē 6° ethicoꝝ arguit.ar
guit ſic:ſi mot⁹ eſſet in inſtāti ergo in quolibet ſpa-
tio ⁊ per ꝯſequens in ultimo. ⁋ Eodem modo ar-
guo formaliter .forma ꝑmanens eſt nata eſſe in iſtā
ti.ergo in quolibet inſtanti: ⁊ per ꝯſequens in ulti-
mo.ul'r ratio pħi nihil ualet ibi.⁋ Iſta tamē poteſt
confirmari ſic.iſtud quod habet eē in aliquo toto
tempore:ſi illud natū eſt eſſe in inſtāti habebit eſſe
in quolibet inſtāti illi⁹ temporis.q: ſi non in quoli
bet nec in toto tempore ſed ſolum habet eſſe in ali-
quo toto tempore:accipio ergo totū tempus vite
ſocratis.h⁹ temporis eſt dare ultimum cum ſit tē-
pus finitum . tūc arguo ſic. ſor.habet eſſe in iſto to
to tempore ⁊ eſt natus in inſtanti:ergo habebit eē
in quolibet inſtāti illius temporis ⁊ per ꝯſequēs
habebit in ultimo inſtanti illius temporis.ſed ſor.
non habet eſſe poſt ultimum inſtans toti⁹ vite ſue.
ergo ſor.ī in inſtāti illius temporis ultimo habebit
eſſe: ⁊ ſic eſt dare ultimum inſtans in quo.ſor.hēt
eſſe.⁋ Et adhuc cōfirmatur ſic:omne quod eſt in
tempore eſt in inſtanti ita ꝙ nō eſt in tempore niſi
q: in inſtāti . ergo ſi habet eſſe finitū habet aliqđ
inſtans ultimū in quo habet eſſe : q: et quo habet
eſſe finitū:habet aliquā mēſurā in qua finitur ſuū
eē. ⁊ iſta mēſura nō eſt tp̄s niſi q: inſtās uel ratio
inſtātis eſt.ergo hēt inſtās in quo finit ſuū eſſe ⁊
iſtō neēio eſt ultimū inſtās ſui eē.ſed res ꝑmanēs
nō habet eē in tp̄e.niſi q: in iſtāti.ergo eſt dare ul
timū inſtās in q res ꝑmanēs habet eē. ⁋ Septio
arguit ad eādē ꝯnē ſic.nō currere eſt res ꝑmanēs
⁊ menſurat inſtāti: ⁊ tamen cōtingit dare ultimū
inſtās non curſus : quare eſt dare ultimū iſtās rei
permanētis.⁋ Ad oppoſitū eſt phs 6° phiſicorum
ubi vult ꝙ in permanētibus eſt dare ꝑmum ⁊ nō
ultimū ⁊c̄.⁋ Circa hanc ꝯnem tria ſunt facienda.
ꝑmo p̄o intellectu cōcluſionis videndū eſt quid
intelligit per rem ꝑmanētem ⁊ ſucceſſiuā. Et ſic
ponetur quedā diſtinctio rerū.2° ponende ſūt que
dam regule ⁊ declarande per quas ſoluent diffi-
cultates circa hanc ꝯnem.3° reſpōdebō ad formā
cōcluſionis.⁋ Circa ꝑmū ſciendum eſt ꝙ diffe-
rentia eſt inter rem permanētem ⁊ ſucceſſiuā:qm̄
res permanens cōmuniter loquēdo de re ꝑmanē
te eſt iſta.cui nō repugnat de ſui natura hēre oēs
ptes ſimul.Et res ſucceſſiua eſt illa cui repugnat
habere omnes partes ſimul ex natura rei:imo ne-
ceſſario ex natura rei oportet ꝙ habeat vnā partē
priorem ⁊ aliam poſteriorem . ⁊ quādo prior ps
eſt:poſterior nō eſt.⁋ Lapis enim eſt res perma-
nens:q: lapidi nō repugnat habere oēs ſuas par-
tes ſimul ⁊ in eadē mēſura. Sed dies ſeptimana
⁊ huiuſmodi ſūt res ſucceſſiue.q: repugnat eis ha
bere omnes ptes ſimul:ex natura eni rei repugnat
diei ꝙ habeat oēs ſuas ptes ſil'. Et etiam ſimul
repugnat diei ꝙ quādo hora ꝑma eſt ꝙ ſit tertia
in eadē regione. Intelligo igit per rem permanē
tem omne illō cuius omnes partes ſunt ſimul:ul'
cui non repugnat omnes ſuas ptes habere ſimul.
⁋ Diſtinguo ulterius de re permanēte. q: quedā

eſt que non durat niſi per ſolū inſtans ſicut muta-
tum eſſe in motu ⁊ inſtans in tempore ⁊ ubi in me
dio motus ⁊ huiuſmodi. Unde lapis ſi nō habe-
ret eſſe niſi per inſtans adhuc eſſet res permanēs:
q꞉ haberet oēs ſuas partes ſimul. ¶ Alia eſt res
permanēs que durat per tempus ſicut homo aial
⁊ ꝯſimilia ⁊ omnis ſubſtātia ſicut patet ꝑ Ariſto.
6° phiſicorū. Si loquamur de re habente eſſe per
unū inſtans ſolum: certum eſt ꝙ talis rei eſt dare
ꝑmū inſtans eſſe ⁊ ultimum. ⁊ q꞉ idem eſt ꝑmuꝫ
⁊ ultimum ſicut mutatuꝫ eſt quod habet ſolū eſſe
in hoc inſtanti habet ꝑmū ⁊ ultimū eſſe in hoc in-
ſtanti. ſꝫ de talibus nō habet queſtio difficultatē.
¶ Res autem que durat per tempus eſt duplex:
quedam eſt dependens a re ſucceſſiua ⁊ per rem
ſucceſſiuam in eſſe ⁊ cōſeruari: ⁊ quedam que nec
eſt in eſſe dependens a re ſucceſſiua nec in ꝯſerua-
ri. ¶ Exemplum ꝑmi. ueritas huius propoſitio-
nis ſoꝛ. currit eſt res permanēs: quia ex quo ueri-
tas eſt ueritas propoſitionis ⁊ habet eſſe tota ſimꝉ:
nec eſt una ueritas propoſitionis preterita ⁊ alia
futura: ſequitur ꝙ ueritas propoſitiōis eſt res per
manēs: ⁊ ueritas talis depēdet eſſentialiter in eē
⁊ cōſeruari a re ſucceſſiua tanꝗ̄ a cauſa. naꝫ ex eo
ꝙ ſorti ieſt curſus hec eſt uera ſortes currit: q꞉ ab
eo ꝙ res eſt uꝉ nō eſt ⁊c̃. Jdeo ũitas hiꝰ ꝓpoſitio-
nis depēdet in eſſe ⁊ in cōſeruari: cū enim curſus
ſoꝛ. deſinit eſſe ũitas huius ꝓpoſitionis ſortes cur
rit deſinit eē. Unde ũitas ꝓpoſitionis in qua acci
dēs ſucceſſiuum attribuitur ſubiecto eſt res ꝑma-
nēs ⁊ in eſſe ⁊ in cōſeruari a re ſucceſſiua depēdēs.
¶ Alia autē eſt res permanēs durās per tempus
que nec in eſſe nec in cōſeruari depēdet a re ſucceſ-
ſiua ſicut homo lapis ⁊ huiuſmodi. Loquēdo er-
go de re permanēte que in eē ⁊ in cōſeruari depē-
det a re ſucceſſiua. dico ꝙ nō eſt dare ꝑmuꝫ nec ul
timū inſtans in quo talis res habet eē ſicut eſt de
ueritate ꝓpoſitionis que depēdet a re ſucceſſiua.
⁊ quādocūꝙ talis ũitas habet eſſe tūc res ſucceſſi
ua habet eſſe a qua depēdet ⁊ ecōuerſo. Sꝫ in ſuc
ceſſiuis nec eſt dare ꝑmū nec ultimū. ꝰ nec in quo
res permanens in eſſe ⁊ cōſeruari depēdens a re
ſucceſſiua habeat eſſe. ⁊ huiꝰ nō habet queſtio dif
ficultatē. ¶ Si aūt loquamur de re ꝑmanēte durā
te per tp̄s. dico ꝙ per talē rem poſſum duo itelligē
ſ. uel per formā poſitiuā tm̄: cuiꝰ exiſtit totū ſimul
in tempore uel formā indifferētem ad formā poſi-
tiuā uel priuatiuā: dūmodo talis ſit qͦ duret per
tp̄s ⁊ habeat oēs partes ſuas ſimul. uel nō repu-
gnet oēs ſuas partes habere ſimul. ¶ Exēplū pri
mi. albedo eſt forma poſitiua ꝑmanēs durās per
tp̄s. ¶ Exēpluꝫ ſcd̄i. nō albedo uel nō albū eſt for
ma ꝑuatiua hn̄s eē totū ſimꝉ durās per tp̄s. ¶ Si
aūt loquamur de forma ꝑmanēte poſitiua durāte
per tp̄s in eſſe ⁊ cōſeruari nō depēdēte a re ſucceſ
ſiua. Adhuc hoc eſt duplex: q꞉ uꝉ iſta forma habet
latitudinē in gradibꝰ: ita ꝙ corrupto uno ḡdu pōt
forma remanere eadē ſimul ſub alio gradu. uꝉ iſta
forma importat talem perfectionem ſm̄ gradū pū
ctualē. Exemplum primi ſicut albedo nigredo ca-
liditas frigiditas: ignis aer aqua: ⁊ oīa iſta habēt
latitudinem in gradibus. accidētia enim predicta
⁊ ſimilia habēt latitudinem per ſe graduū ſed ſub
ſtātie ut ignis aer ⁊ hᵐ habēt latitudinem graduū
per accidēs. unde cōiter accidētia ⁊ omnia iſta ſub

tota latitudine poſſunt ſaluari. Exempluꝫ ſcd̄i. in
motu locali in hoc iſtāti ſignato in quo mobile eſt
in ꝑmo inſtāti motꝰ uel in medio: ꝯſimiliter bicubi
tum tricubitum in motu augmēti. Similiter cali-
dū ⁊ frigidū ⁊ omnes hꝰ gradus in motu altera-
tiōis: oīa iſta dicunt ꝑfectionēꝫ in idiuiſibili ꝯſiſtē
tem: ita ꝙ ſicut in nūis quocūꝙ amoto uel ſubtra
cto uariatur numerus. ita quocūꝙ addito uꝉ amo
to in illis tolliť ſubſtātia talis perfectionis. quocū
ꝙ eni amoto a tricubito: uel ei addito non manet
tricubitū: ſic eſt de calidiſſimo ⁊ ſic de aliis. Si au
tē loquamur de re ꝑmanēte ꝑuatiua diſtinguēdū
eſt ulterius. q꞉ uel dicit ꝑuationē rei ꝑmanētis ut
non album: uel ſucceſſiue ut non currere. Et ſi im-
portet ꝑuationēꝫ rei permanētis: uel ergo dicit pri
uationē rei ꝑmanentis habētis latitudinē in gra-
dibꝰ uel rei permanētis habentis latitudinē indiui
ſibilē ⁊ nō latitudinem graduū. ¶ Exēpluꝫ primi
nō albū dicit ꝑuationem albedinis que habet lati
tudinē graduuꝫ. ¶ Exemplū ſcd̄i. nō albiſſimum
dicit ꝑuationē ſūmi gradus ⁊ perfectiſſime albedi
nis: ⁊ iſte gradus cōſiſtit in idiuiſibili. ¶ Jſtis vi
ſis ponende ſunt alique regule quibꝰ faciliꝰ ſoluē
tur difficultates iſtius queſtionis. ¶ Pono ergo
quattuoꝛ regulas: quarū due ſunt de primo inſtāti
eſſe rei. Alie due de ultimo. Prima regula eſt iſta.
in quibuſcūꝙ rebus eſt dare ꝑmū inſtans eſſe rei:
in eiſdem nō eſt dare ultimum inſtans nō eſſe rei.
¶ Scd̄a regula eſt iſta. in qͥbuſcūꝙ rebus nō eſt
dare ꝑmū inſtans eſſe rei in eiſdē eſt dare ultimuꝫ
inſtās in quo res habet nō eſſe: loquēdo de rebus
que de nouo accipiūt eſſe. ¶ Tertia regula eſt iſta
ꝙ in qͥbuſcūꝙ eſt dare ultimū inſtans in quo res
hēt eſſe in eiſdem nō eſt dare ꝑmum inſtās in quo
res habet nō eſſe. ¶ Quarta regula eſt iſta. in qui
buſcūꝙ eſt dare ꝑmum inſtās in quo hēt eſſe in eiſ
dē eſt dare ultimū iſtās in quo res habet nō eſſe.
¶ Primā regulaꝫ declaro ſic. ubicūꝙ eſt dare pri
mū eſt ibi nō dare ultimum. ſi enim eſt dare ꝑmū
inſtās in quo res habet eſſe ſit illō inſtās. b. probo
tūc ꝙ nō ſit dare ultimuꝫ inſtās in quo ſoꝛ. hēt nō
eſſe: q꞉ ſi ſic ſit illō. a. ꝰ. a. eſt ultimū inſtās in ꝙ ſoꝛ.
habet nō eſſe: ⁊ . b. eſt ꝑmū in quo ſoꝛ. habet eſſe. ⁊
tūc certū eſt ꝙ. a. eſt ante. b. q꞉ nō eſſe ſoꝛ. precedit
eē ſoꝛ. ⁊ loquimur de nō eſſe ꝑcedēte ꝑmuꝫ inſtās
eſſe. quero tūc an. a. ⁊ . b. ſint eadeꝫ inſtātia uel di-
uerſa. nō eadē q꞉ ſi ſit in eodē iſtanti eſſet res ⁊ nō
eſſet: ergo ſūt diuerſa iſtātia. Si. a. ⁊ . b. ſūt diuer-
ſa q̄ro tūc an ſint mediata an imediata. nō imedia
ta: q꞉ inſtās eēt imediatuꝫ iſtāti. cuiꝰ oppoſitū pro
bat pħs 6° phiſicoꝝ. Si mediata ꝰ iter. a. ⁊ . b. ca-
dit tp̄s mediuꝫ ⁊ in illo tp̄e nō pōt dici ſoꝛ. eſt nec
ſoꝛ. nō eſt: ſi. a. ſit ultiᵐ inſtās nō eſſe ⁊ . b. ꝑmuꝫ eē.
ſꝫ hoc eſt ipoſſibile. ſ. ꝙ ſoꝛ. aliqñ nec ſit nec nō ſit.
q꞉ hoc deſtruit ꝑᵐ ꝑnᵐ. ꝰ illō ex quo ſequiť eſt im
poſſibile. ſ. ꝙ ubi eſt dare ꝑᵐ inſtās eſſe ēt eſt dare
ultimuꝫ non eē. ¶ Q autē in tp̄e medio inter. a. ⁊
b. nec ſoꝛ. ſit nec nō ſit ꝓbať. q꞉ ſi in illo tp̄e medio
ſoꝛ. eſſet tūc ſoꝛ. eſſet ante: qm̄ illud tp̄s mediū eſt
ante. b. ſed ſoꝛ. nō eſt ante. b. q꞉. b. eſt ꝑmū inſtans
eē ſoꝛ. ⁊ impoſꝉe eſt ſoꝛ. eē ante ꝑᵐ inſtās ſui eſſe. q꞉
ſic aliqd eēt ꝑus ꝑmo. ¶ Nec in illo tp̄e medio eēt
uerꝫ ꝙ ſoꝛ. nō eſt: q꞉ illud tp̄s iter. a. ⁊ . b. ē poſteriꝰ
ꝙ̄. a. ꝰ ſi ſoꝛ. in illo tp̄e medio haberet ultimuꝫ nō
eē: tūc poſt ultimum inſtās ſui nō eē haberet nō eē

qđ eſt ipoſſibile:q: ſic aliqđ eēt poſteri⁹ poſteriori
qđ eſt ipoſſibile. ⁊ eſſet aliquid poſt ſui ultimum.
Sic ergo patet per rōnem ad ipoſſibile ꝙ in qbuſ
cunqȝ eſt dare pmuȝ eſſe ꝙ in illis nō eſt dare ulti
mū nō eſſe:q: ſi ſic in illo tpe medio inter pᵐ iſtās
eē ⁊ ultimū nō eē res nec eēt nec nō eēt qđ ē ipoſ-
ſibile. ⁊ hoc eſt declaratio pme regule. ¶ Scđam
ꝯnem ſiue regulā declaro ſic.ſ.ꝙ ubicunqȝ nō eſt
dare pmuȝ inſtās eē rei in eodem eſt dare ultimū
iſtās nō eē.qđ declaro ſic.ois res hñs eē de nouo
aut habet ſuū eē in vnico inſtāti aut in tpe. Si hēt
ſuuȝ eē in vnico inſtāti.tūc certū eſt ꝙ eſt dare pᵐ
in quo illa res habet eē ut viſum eſt ſupius. Si ḡ
iſta res cuius nō eſt dare primū ſui eē habet eē in
tpe. Accipio ergo totuȝ illđ tps in quo iſta res ha
bet eſſe i tūc probo ꝙ ſi nō eſt dare pmum iſtās in
quo iſta res habet eē ꝙ ſit dare ultimū in quo illa
res habet nō eē. q: ſit.a. totū illud tps in quo illa
res habet eſſe cui⁹ rei non eſt dare pmuȝ inſtās ſui
eē. ⁊ ſit.b.pmū inſtās iſti⁹ tpis : tūc quero aut illa
res hēt eē in.b.aut nō eē:nō eſt dicendū ꝙ habeat
eē in.b.q: ſi haberet eē in.b.cū nō habuerit eē pri
us:tūc habēt pmuȝ eē in.b. ⁊ ſic.b.eēt pᵐ inſtans
ſui eē:qđ non eſt uez:q: nos loqmur de re cui⁹ rei
nō ē dare pᵐ iſtās ſui eē.tūc opȝ ꝙ res nō habeat
eē in.b.habet ḡ nō eē in.b. ⁊ cōtinue poſt.b.habe
bit eē:q: cōtinue in toto.a.habebit eē:ḡ.b.eſt ulti-
mū inſtās in quo illa res habebit nō eſſe:ḡ ſi nō eſt
dare pmū iſtās in quo illa res hēt eē:ſequiť ꝙ eſt
dare ultiᵐ in quo illa hēt nō eē. ⁊ hoc loquēdo de
re que de nouo incipit eē.vñ tota rō huius cōſiſtit
in hoc:q: ſi ſit res cui⁹ nō eſt dare pᵐ inſtans ſui eē
tūc pᵐ inſtās tpis tot⁹ adequantis ⁊ mēſurātis ſu
um eē nō eſt pᵐ inſtās ſui eē cum nō habeat pmuȝ
inſtās ſui eē.ḡ in illo p inſtāti tpis mēſurātis ſuuȝ
eē habet nō eē ⁊ ꝯtinue poſt illđ inſtās habet eſſe
ergo illđ eſt ultimū ſui nō eē:q: in illo habet nō eē
⁊ pus illđ nō habebit nō eſſe. ¶ Exēplum hui⁹ eſt
nō eſt dare pᵐ inſtās in quo curſus ſoz.hēt eſſe: ⁊
tō pᵐ inſtās tpis menſurantis curſū ſoz.eſt ultimū
iſtans nō eē curſus ſoz.q: in illo inſtanti curſus ſoz.
non eſt ⁊ poſt illud inſtās curſus ſoz.eſt. ¶ Tertiā
regulam declaro ſic.ſ.ꝙ ubicunqȝ eſt dare ultimū
inſtās eē ibi nō eſt dare pmum nō eē.hoc declaro
ſic.ſi eēt dare ultimum inſtās eē ⁊ cuȝ hoc erat da
re pmum nō eſſe:tūc inter duo inſtātia opȝ dari tē
pus mediū ⁊ tūc in illo tēpore medio res illa nec
eſt nec nō eſt ut patet intelligēti:quod eſt ipoſſibi-
le. ¶ Quartam regulā declaro ſic.ſ.ꝙ ubicūqȝ nō
eſt dare ultimū inſtans eē rei ꝙ ibi ſit dare pmum
nō eſſe ⁊ ecōuerſo. ⁊ hoc loquēdo de re que aliquā
do deſiſtit eē.hoc declaratur dupliciter ſic.illa reſ
que aliquādo deſit eſſe habet tempus finitum ſue
durationis adequatū in quo habet eē ita ꝙ in eēn-
do non excedit illud tempus nec exceditť ab eo.ſit
ergo.a.ultimū inſtans iſti⁹ temporis ⁊.b.ſit totuȝ
tps:tunc iſta res aut habet eē in.a.aut nō eſſe.nō
poteſt dici ꝙ habeat eſſe in.a.q: tūc haberet ulti-
mū inſtās eſſe.ergo habet nō eē.ſed pus in toto il
lo tempore habuit eē ⁊ nunqȝ poſtea habebit eē.
pbatur. q: tūc haberet eē poſt ultimū iſtās iſtius
tpis ⁊ tunc etiā per ꝯſequēs ultra.b.qđ eſt ſuppo-
ſitū.ergo.a.eſt pmum inſtans in quo talis res hēt
nō eē.ergo uerū eſt ꝙ ſi nō ſit dare ultimū eſſe:eſt
dare pᵐ nō eſſe. ¶ Exemplū hui⁹ eſt q: nō eſt dare
ultimū in quo ſoz.habet eē ideo ultimū inſtās tpis
mēſurātis totū eē durativum ſoz.eſt pmū inſtanſ
nō eſſe ſoz.ḡ patent quatuoz regule ſupradicte ⁊
hec ſufficiāt. ¶ Tertio reſpōdendū eſt ad queſtio
nem ſuppoſita diſtinctiōe ſupius poſita de re per
manēte. Uidēdum eſt de pmo inſtāti rei permanē
tis. Secūdo de ultimo inſtāti rei permanētis qđ
de his duob⁹ queritur ⁊ hoc ſic.videť iſta queſtio
querere duas queſtiōes.ſ.an ſit dare pmū inſtās
rei permanētis: ⁊ an ſit dare ultimū. ¶ Ꝙtum ad
pmū dico ꝙ in omnib⁹ rebus permanētib⁹ que de
nouo capiūt eē eſt dare pmū inſtans in quo habēt
eſſe pterqȝ in reb⁹ permanētibus que in eē ⁊ in cō
ſeruari depēdent a re ſucceſſiua.in talibus eniȝ nō
eſt dare pmum inſtans.in alijs vō reb⁹ permanēti
bus eſt dare pmuȝ inſtās eſſe rei.pmo ergo decla-
ro pmū iſtoz.vȝ.ꝙ in rebus pmanētib⁹ depēdenti
bus in eē ⁊ ꝯſeruari a re ſucceſſiua nō eſt dare p-
mū inſtās in quo res hēt eſſe. q: ſi ſic tūc eēt dare
pᵐ in quo res ſucceſſiua hēt eē.q: nunqȝ vitas hu
ius ppōnis ſoz.currit eſt niſi qñ curſus ſoz.eſt. Si
ergo dicať ꝙ ſit dare pᵐ inſtās in quo hec ſit uera
tūc eſt dare pmū inſtās in quo curſus ſoz.hēt eſſe
qđ cōtra phūȝ 6⁹ phiſicoz. ¶ Scđo pbať ꝙ ē da
re pmū inſtās in quo res pmanēs nō depēdens a
re ſucceſſiua habet eē: ⁊ hoc pbo ſic.res pmanēs
nō depēdēs in eſſe a re ſucceſſiua aut habet eē tm̄
per vnū inſtās:aut per tps .ſi dicať pmū tūc mani
feſtū eſt ꝙ eſt dare pmū. Si aūt ſit reſ pmanēſ du
rās per tps.adhuc dico ꝙ eſt dare pmū talis rei.
pbo q: talis res pcedit in eſſe per motū uł per mu
tationē.ergo eſt dare pmuȝ inſtās ſui eē.ergo ⁊ cē.
pbo ꝯſequētiaȝ.nā res talis eſt pcedens in eē per
motū uel per mutationē:ſȝ cuiuſlibet rei pcedēs
in eē per motū uel per mutationē eſt dare pᵐ iſtās
ſui eē:q: p hēt eſſe in ultimo inſtāti tpis menſuran
tis motū iſtū:uł mutationē.q: talis termin⁹ eſt ter
minus mot⁹ uel mutatiōis: ⁊ in fine mot⁹ hēt pmo
eē termin⁹ mot⁹:qđ patet ſic.termin⁹ nō hēt eē an-
te finē mot⁹:q: ſi ſic mot⁹ ceſſaret añ finē mot⁹.nā
habito termino mot⁹ ceſſat mot⁹ ⁊ in fine mot⁹ ter-
min⁹ hēt eē q: aliter regrereť per aliū motū ꝙ ha-
beret eē.ergo oē illđ cui⁹ eſſe acqriť per motuȝ uel
per mutationē hēt pmū inſtās ſui eſſe:ſed ois res
permanēs nō depēdēs in eē uel cōſeruari a re ſuc
ceſſiua pduceť in eſſe per motū uł mutationē ⁊ h̄
per ſe uel per accñs.ergo cuiuſlibet talis rei eſt da
re pmū inſtās ſui eē. Et dixi res nō depēdēs a re
ſucceſſiua ⁊ cē.q: nulla res ſic depēdēs a re ſucceſſi
ua pduciť in eē per motū uel mutationē ſicut nec
res ſucceſſiua.ſicut eni ad motū nō ē mot⁹ nec mu
tatio ſic nec ad ueritatē iſtius ppoſitionis mot⁹ eſt
nō eſt mot⁹ nec mutatio.ergo ꝙ eſt dare pᵐ iſtās
in quo res permanēs nō dependēs in eē nec in cō
ſeruari a re ſucceſſiua habet eſſe. Et vniuerſaliter
omnis res in eſſe pducta per motū uel mutationē
habet pmū inſtans ſui eſſe.qđ breuiter ſic declaro
ſi ſit res pducta in eſſe per motū uel mutationē ac
cipiť ultimū iſtās tpis menſurantis mutationē uł
motū ⁊ ſit illud.a.quero tunc aut illa res habet eē
in.a.aut nō .ſi nō:ergo opȝ ad hoc ut habeat eē ꝙ
fiat aliqua mutatio per quā pduciť. ⁊ ſic illa mu-
tatio data nō fuit mutatio per quā produciť qđ ē
cōtra ſuppoſitū.ergo opȝ ꝙ illa res hēat eſſe in.a.
quero tūc aut habuit eſſe ante.a.aut nunqȝ habuit

eſſe. Si nunꝗ̄ habuit eē ante. a. ⁊ nunc habet eſſe
in. a. ergo. a. eſt primū inſtās ⁊ ſic habeť ꝓpoſitū
Si habuit eē ante. a. tunc per aliquam mutationē
terminatā ante. a. ⁊ ſic non eēt illa mutatio termi-
nata ad. a. cuiꝰ oppoſitū ſupponiť. ℭ Sꝫ de 2ᵒ ꝓnci
pali. ſ. an ſit dare ultimū inſtanſ in quo res perma
nēs habet eſſe. ⁊ dico ꝙ loquēdo de re ꝑmanente
que ſolū durat per inſtans neceſſe eſt dare ultimū
inſtās in quo talis res habeat eē: q2 illō inſtans in
quo talis res eſt: eſt ultimū ⁊ ꝓmum ut patet. Si
aūt loquamur de re ꝑmanēte durante per tp̄s que
in eē ⁊ ꝯſeruari depēdet a re ſucceſſiua. dico ꝙ nō
eſt dare ultimū inſtās in quo talis res hēt eē: q2 ſi
eēt dare cū talis res ſiľ ſit ⁊ nō ſit cū re ſucceſſiua
ſequiť ꝙ eēt dare ultimū in re ſucceſſiua qō eſt im
poſſibile. Si aūt loquamur de re ꝑmanente durā
te per tp̄s nec dependente in eē ⁊ conſeruari a re
ſucceſſiua. aut ergo loqmur de re poſitiua aut de
priuatiua. Si loquimur de poſitiua tūc aut de re
cuius eē cōſiſtit in indiuiſibili: aut de habēte lati-
tudinē in perfectiōe ſiue in gradibꝰ perfectionis.
Si loquamur de re poſitiua cuiꝰ ꝑfectio cōſiſtit in
indiuiſibili. dico ꝙ eſt dare ultimū inſtans in quo
talis res ꝑmanens habet eſſe. cuiꝰ rō eſt. q2 perfe-
ctio que cōſiſtit in indiuiſibili ſi corrūpať non pōt
aliquid corrūpi uel minui manente eadē perfectio
ne. Jdeo ſi cōtrariū uel aliud pōt corrūpere ipſuꝫ
appropinqueť in ꝓmo inſtāti in quo illō agēs po-
tens corrūpere appropiquať: tūc illa ꝑfectio eſt ⁊
nunꝗ̄ poſtea erit. q2 ſi foret poſtea ⁊ ſemꝑ ſit aliq̄
ablatio per illud agens. ſequiť ergo ꝙ illa ꝑfectio
maneat ⁊ tamē fuerit ablatio uel diminutio qō eſt
falſum: q2 ſic ſequiť ꝙ illa ꝑfectio nō ꝯſiſtit in indi
uiſibili. dico ergo ꝙ eſt dare ultimū inſtās in quo
calidiſſimū habet eē. q2 ſi frigiduꝫ approximeť ei
potens in ip̄m agere in ꝓmo inſtāti approximatio
nis uel tp̄is mēſurātis iſtaꝫ actionē manet calidiſ
ſimū ⁊ nunꝗ̄ poſtea manet calidiſſimū: q2 ſi poſt
illō inſtās maneret calidiſſimū. tūc cū ꝯtinue poſt
illud inſtās ſit alťatio: ⁊ per ꝯn̄s cōtinue poſt illō
inſtās erit calor diminutꝰ. ſequiť ğ ꝙ maneret ca
lidiſſimū ⁊ tn̄ ſub remiſſo gradu caloris qō eſt im
poľe. ℭ Eodē modo dico ꝙ eſt dare ultimū inſtāſ
in quo ħ ubi diſtinctū eſt in ſubiecto. q2 in ꝑ inſtāti
tp̄is mēſurātis motū localē hoc ubi hēt eſſe ⁊ nū-
ꝗ̄ poſtea habebit eē. q2 nec ſm ſe nec ſꝫ aliquā eiꝰ
partē: q2 ſi poſtea maneret hoc ubi uel aliqua eius
pars ſequereť ꝙ aliqd moueret localr̄ duꝫ mane-
ret in eodē loco uľ ubi in ꝗ ꝓus qō eſt impoľe. q2
tūc ſiľ geſceret ⁊ moueret. ℭ Eodē modo dico ꝙ
eſt dare ultimū inſtās in quo ꝗ̄titas tricubita eſt
in ſubiecto. q2 ſi aliqō corpꝰ ſit quātitatiſ tricubite
ſi minuať in ꝑ inſtāti tp̄is mēſurātis iſtā mutatio
nē ē quātitas tricubita ī ſubo ⁊ nunꝗ̄ poſtea erit
in ſubiecto. q2 poſt ſemꝑ diminuta eſt ⁊ per conſe
quēs minor ꝗ̄ ꝓus. ⁊ ſic nō eſt tricubita. ſic ergo
patet loquēdo de ꝑmanentibus quaꝝ ꝑfectio cōſi
ſtit in idiuiſibili ꝙ eſt dare ultimū inſtans in quo
talis res habet eſſe. ℭ Et eſt ſciēdū ꝙ in quibuſcū
ꝗ̄ formis eſt dare ultimū ꝑcedentis in iſtis nō eſt
dare ꝓmū inſtans forme ſequētis: q2 ſi ſic illa iſtā-
tia eēnt imediata. ſ. ultimū inſtās forme ꝑcedētis
⁊ ꝓmū inſtās forme ſequētis. Unū ſi eſſet dare ul-
timū inſtās in quo aliqd eſt albiſſimum nō eſt da-
re ꝓᵐ in quo eſt ſub aliquo gradu remiſſo. Siľr ſi
eēt dare ultimū iſtās in quo hoc ubi hēt eē ī ſubo
nō eſt dare ꝓᵐ inſtās iſtiꝰ ubi ad qō mutať. ħ ma-
nifeſtū eſt cuilibet exercitato in illa maͥ. ℭ Si aūt
loquamur de re ꝑmanēte poſitiua cuiꝰ ꝑfectio hēt
latitudinē graduū. dico ꝙ eſt dare ultiᵐ in quo ta
lis res habet eē. Et de talibꝰ rebus hēt itelligi pro
ceſſus pħi 6ᵒ phiſicoꝝ. Et rō hiꝰ eſt iſta: q2 taliſ res
ꝑmanēs que habet latitudinē in gradibꝰ nō corrū
piť niſi per alterationē. corruptio eniꝫ talis rei nō
eſt ſine alteratiōe. ſꝫ in ultimo iſtāti tp̄is mēſurā-
tis alterationē eſt terminꝰ alterationis iductꝰ: cū ſiľ
ſit corrupta forma ꝑcedēs ⁊ forma ſequēs inducta
ğ cuꝫ in ultīo inſtāti alteratiōis forma ſequēs que
terminat alterationē ꝑ hēat. ſequiť ꝙ in iſto iſtāti
forma ꝑcedēs hēt nō eſſe. ſed ubicūꝗ̄ eſt dare ꝓᵐ
nō eē ibi nō eſt dare ultimū eē ut patet per quartā
regulā poſitam in 2ᵒ articulo. aliter inſtātia eſſent
imediata in tp̄e. ğ ſequiť ꝙ rei permanētis haben
tis latitudinē in gradibꝰ ꝑfectiōis nō eſt dare ulti-
mū iſtās ſui eē. ⁊ rō eſt. q2 eſt dare ꝓᵐ inſtās ſui nō
eē. ⁊ ꝙ ſit dare ꝓᵐ inſtās ſui nō eē appet. q2 eſt da
re ꝓᵐ inſtās in quo forma ſequens hēt eē. qō patet
q2 eſt dare ꝓᵐ inſtās in quo ťminꝰ alteratiōis hēt
eē. ſꝫ foꝛa ſequēs eſt terminꝰ alteratiōis ꝑ quā cor
rūpiť ꝑcedēs. ğ ⁊ c̄. cū ğ ſit dare ꝓᵐ inſtās forme ſe
quētis ſequiť ꝙ eſt dare ꝓᵐ nō eē foꝛe ꝑcedētis. q2
ſiľ ſūt nō eſſe forme ꝑcedētis ⁊ eē forme ſequētis.
⁊ iō ſi eſt dare ꝓᵐ nō eſſe forme ꝑcedētis tūc nō ē
dare ultimū nō eſſe forme ſequētis. Dico ğ ꝙ nō
eſt dare ultiᵐ iſtās rei ꝑmanētis hn̄tis latitudinē
ğduū ⁊ hoc qn̄ talis foꝛa corrūpiť ꝑ uerā alťatio-
nē. Si vō per aliū moduꝫ poſſet ut per diuinā pōꝫ
uel quocūꝗ̄ alio mō: forte tūc poſſet dari ultimuꝫ
de quo nō curo quo ad p̄ns. ℭ Et eſt ſciendū ꝙ ſi
ponať ꝙ qlibet gradus foꝛe ſuſcipientis magis ⁊
minꝰ uariaret formā ſm nūm ſicut ponūt aliqui ⁊
credo ꝙ bene: tūc foꝛa ſpecifica hēt latitudinē gra
duū ⁊ nō formā vnam. ⁊ tūc eſt dicendū ꝙ nō eſt
dare ultiᵐ inſtās in quo talis foꝛa manēs eadē ſꝫ
ſpēm hēt eſſe. imo nō eſt dare ultimū inſtās forme
ſpecifice cū tn̄ ſit dare ultimū inſtās forme idiui-
dualis. nā ex quo qlibet gradus uariat uariā foꝛ-
mā idiuidualē. ſequiť ꝙ ſicut eſt dare ultiᵐ inſtās
in quo aliqs determinatꝰ gradus hēt eē ita eſt da-
re ultiᵐ iſtās in quo talis foꝛa idiuidualis ſiue ea-
dē manēs nūo habet eſſe. ⁊ de ħ dictū eſt in qōne
de ſucceſſiōe magis ⁊ minꝰ. ℭ Unū breuiter in ta
libꝰ formis habētibꝰ latitudinē graduꝫ qui corrū
punť per alterationē nō eſt dare ultiᵐ inſtās talis
forme. q2 ſi eēt dare ultiᵐ inſtās in quo eēt foꝛa pri
or cū idē ſit inſtās mēſurās ultiᵐ eē foꝛe ꝓoris ⁊
ꝓᵐ eē forme poſterioris alr̄ nō eēt tp̄s ꝯtinuū: ne
ceſſe eēt ꝯcedere uel ꝙ aliqd qn̄ factū eſt nō eēt ⁊
ꝙ poſtꝗ̄ corruptū eſt eēt: aut ꝙ aliqd ſiľ erit ⁊ nō
erit: quoꝝ utrūꝗ̄ eſt ipoſſibile. tota cā hiꝰ eſt. q2 in
trāſmutatione illius forme mutatio ꝯtinua cadit
ſupra formā ꝓorem: que mutatio terminať ad mu
tatū eē illiꝰ forme qō eſt eiꝰ corruptā eē ⁊ inductā
eē forme ꝯrie: ⁊ per ꝯn̄s forma ꝓor in illo iſtāti nō
eſt cū ſit corruptū eſſe ſuuꝫ. ⁊ iō neceſſe eſt dicē in
talibꝰ ꝙ in illo inſtāti ultīo res denoiať a poſterio
ri paſſiue ſicut dicit pħs. ℭ Si aūt loquamur de
re ꝑmanēte ꝑuatiua. ſ. de negatione foꝛe poſitiue.
tūc diſtiguo ꝙ ille negatiōes uľ ꝑuatiōes aut ſūt
negatiōes formaꝝ ꝑmanētiū: aut formaꝝ ſucceſſi

uoꝝ. Si ſucceſſiuaꝝ ſꝑ ꝯtigit dare pm ⁊ ultim talis negatiõis: cuiꝰ rõ eſt q: i ſucceſſiuis foꝛis nõ eſt dare pm inſtãs nec ultim. ſꝫ ubi nõ ẽ dare pm eẽ ẽ dare ultim nõ eẽ: ⁊ ubi nõ eſt dare ultim eẽ ẽ dare pm nõ eẽ ut patet ꝑ reglãs ſupiꝰ poſitas. ⁊ iõ cũ in ſucceſſiuis nõ ſit dare ultim eẽ nec pm eẽ. ſequit ꝙ in eis eſt dare pm nõ eẽ ⁊ ultim nõ eſſe. ¶ Si aũt loquamur de re ꝑmanẽte ꝓuatiua que ꝓuat uł negat foꝛmã ꝑmanẽtẽ uł ꝗ̃ eſt negatio foꝛe ꝑmanẽtis: cuius nõ eſt dare ultim uel cuiꝰ eſt dare ultim uel cuiꝰ nõ eſt dare ꝓmũ nec ultim. ¶ Si aũt ſit negatio foꝛe ꝑmanẽtis cuiꝰ nõ ẽ dare ultim. tũc iſtiꝰ negationis eſt dare pm. ⁊ ſi foꝛe ꝑmanẽtiſ poſitiue ſit dare pm eẽ ſue negatiõis: nõ eſt dare ultim eẽ. ⁊ ſi talis foꝛme poſitiue nõ ſit dare pm nec ultim tũc ſue negationis eſt dare pm ⁊ ultimũ per hãc regulaꝫ. Cuiuſcꝫ ſemꝑ ineſt alterũ cõtradictoꝛiorũ. ¶ Ad rationes ꝓncipales reſpõdeo. Ad ꝓmã ꝯcedo iſtã. ſoꝛ. ĩfuit eſſe pꝰs ꝗ̃ꝫ īuiſſe ⁊ ex hoc non ſequitur ꝙ ſoꝛ. ĩfuit fuiſſe prius ꝗ̃ꝫ fuiſſe. ⁊ ante dĩ ꝙ illa ꝯuertunt ſoꝛ. ĩnfuit eſſe ⁊ ſoꝛ. ĩfuit fuiſſe. dico ꝙ ꝗ̃uis iſta per ſe accepta cõuertãtur nõ tamẽ cõuertunt cum hac determinatiõe prius. Unde aliqua per ſe accepta cõuertunt que tamẽ nõ conuertunt cũ determinatione ut patet in ꝓpoſito ⁊ ꝗ̃ꝫuĩcunꝗ talia cõuertant ſoꝛ. infuit eſſe ⁊ ſoꝛ. infuit fuiſſe: tamẽ iſta non cõuertunt. ſoꝛ. infuit eſſe in .a. ⁊ ſoꝛ. infuit fuiſſe in a. ſi. a. eſt ꝓmũ inſtãs ſoꝛ. ¶ Ad ſcðm argumẽtũ dico ꝙ poſſibile eſt ꝙ res ꝑmanẽs ⁊ res ſucceſſiua in eodẽ tempore inſint eidẽ: ita ꝙ in quocũꝗ tpe inſit vnũ etiã inſit ⁊ reliquũ: nõ tamẽ eſt poſſibile ꝙ ſi vnũ ineſt reliquũ inſit. q: eſt dare pm rei ꝑmanẽtis ⁊ nõ ꝓmum rei ſucceſſiue. ¶ Ad tertiũ dico ꝙ nõ eſt dare ultimũ rei ꝑmanẽtis. ⁊ quãdo dicit ꝙ res ꝑmanẽs ſemꝑ duraret. dico ꝙ nõ ſequit: ſed bene ſequit ꝙ durat per īfinita inſtãtia ſꝫ nõ ſequit ulteriꝰ ꝗ̃ ſꝑ durabit. ſꝫ ẽ fallacia ꝯñtis. nã bñ ſeqtur eꝯ ⁊ nõ ꝯuerſo. ¶ Ad 4m ꝯcedo ꝙ eſt dare ultim iſtãs in ꝗ̃ aliqs gradus hẽt eẽ: ⁊ cũ hꝫ ꝯcedo ꝙ eſt dare ultim iſtãs in ꝗ̃ aliqd ẽ calidiſſimũ ut dcm̃ ẽ ſupꝰ. ¶ Ad 5m ꝯcedo ꝙ nõ eſt dare ꝑfectiſſimũ gͣdũ caliditatſ in aq: nõ eni põt aq̃ eẽ ita calida qn poſſit eẽ calidioꝛ. vñ ꝑfectiſſimꝰ gradus caliditatſ nõ põt eẽ in aq̃ ſꝫ i igne. ¶ Ad 6m ꝯcedo ꝙ cuiuſlibet finiti ẽ dare duos t̃mios finitos ſi ſit utraꝗ pte finitũ. ſꝫ t̃minꝰ ītriſecꝰ rei ꝑmanẽtſ uł ipſiꝰ rei nõ eſt iſtãs ſꝫ pũctꝰ uł ſupficies. Et ſi dicas ꝑ ꝯm ꝙ mẽſura rei ꝑmanentis eſt finita. dico ꝙ hꝫ nõ eſt aliõ ꝗ̃ꝫ cuiuſlibet tpis finiti eſt dare duoſ t̃mios ītriſecos. ſ. duo īſtãtia: ſꝫ res ſucceſſiua ut tps in illis iſtãtibꝰ nõ hẽt eẽ. ¶ Ad 7m dico ꝙ res ſucceſſiua bñ tenet ꝙ ſi haberet eẽ in iſtãti hẽret in ꝗ̃libet iſtãti iſtiꝰ tpis in ꝗ̃ eſt ꝑ. ⁊ hec eſt rõ. q: ſi motꝰ uel aliq̃ res ſucceſſiua hẽt eẽ in iſtãti iſtãs eẽt ps tpis. ⁊ illõ qõ hẽt eẽ in aliq̃ tpe ꝑ hẽt eẽ in aliq̃ pte huiꝰ tpis. Sic nõ opꝫ de re ꝑmanẽte. q: ſi hẽt eẽ in aliq̃ tpe hẽt eẽ in ꝗ̃libet iſtãti illiꝰ tpis. q: eo ꝙ reſ ꝑmanẽs hẽt eẽ in inſtãti nõ ſequit ꝙ res ꝑmanẽs ſit pars tpis. Et ad hoc ꝙ aliqd ſit in aliquo tpe ꝑ ſufficit ꝙ ſit in aliq̃ parte tpis illiꝰ. ¶ Ad ultimũ ꝯcedo ꝙ eſt dare ultimũ iſtãs nõ curſus. q: nõ curſuſ eſt negatio rei ſucceſſiue cuiꝰ nõ eſt dare pm. ⁊ iõ ipſiꝰ nõ curſus eſt dare ultimũ inſtãs. Deo cõcedente eſt finis huius queſtionis bone ⁊ utilis ualde.

Explicit qõ Burlei de ꝑ ⁊ ultimo iſtãti.

¶ Et ſi fiebat albũ: ⁊ ſi coꝛrũpebat albũ in a. oi factũ ẽ: ⁊ coꝛruptũ ẽ i. c. Quare albũ ãt ⁊ nõ albũ ꝓmũ i illo ueꝝ ẽ dicẽ: aut cũ ẽ factũ: nõ erit: aut coꝛruptũ ẽ erit: aut ſit albũ ⁊ nõ albũ: ⁊ oĩno eẽ ⁊ nõ eẽ neceẽ eſt.

¶ Ex hoc ꝗ̃ ꝙ eſt dare pm inſtãs in quo res ꝑmanẽs hẽt eſſe ꝯcludit pħs ꝯneꝫ 33m de anneris que eſt. Q inſtãs diſtinguẽs tps trãſmutatiõis ⁊ tps in ꝗ̃ res acqſita per trãſmutationẽ hẽt eſſe eſt idiſibile: ꝓbat ſic: q: ſi nõ eẽt indiuiſibile ſequit ꝙ aliqd ſit ens ⁊ nõ ens iſt̃ ꝯñs eſt ipoſſe. ꝗ̃ ⁊ añs. ꝯñtia ꝓbatur ſic. Sit. a. tps in quo aliqd tranſmutat a nigro in albũ ⁊ ſit. b. tps in quo eſt albũ ⁊ ſit. c. inſtãs copulãs illa duo tpa adinuicẽ: ⁊ diſtiguẽs illa tpa. ⁊ ſit. d. mobile qõ trãſmutat a nigro in albũ. tunc c. cũ ſit diuiſibile eſt pars utriuſꝗ tpis. i. ipſiꝰ. a. ⁊ ipſiꝰ. b. tunc arguit ſic. Si aliqd ſit nõ albũ in toto tpe. a. erit nõ albũ: ⁊ in ꝗ̃libet pte ipſius. a. ſꝫ. c. eſt ps ipſiꝰ. a. ꝗ̃. d. erit nõ albũ in. c. Siłr. d. eſt albũ in toto tpe. b. eſt ꝗ̃ albũ in ꝗ̃libet pte ipſiꝰ. b. ſꝫ. c. ẽ ps ipſiꝰ. b. ꝗ̃. d. erit albũ in. c. ꝗ̃. d. ſił erit albũ ⁊ nõ albũ. ⁊ eadẽ rõne erit ſił ens ⁊ nõ ens: ꝗ̃ ſi illud qõ diuidit duo tpa abinuicẽ ſit diſibile: ſequit ꝙ aliqd erit ſił ens ⁊ nõ ens: ⁊ ſił albũ ⁊ nõ albũ: qõ eſt ipoſſe. Uerũtñ ponẽdo ꝙ illõ iſtãs ſit idiſibile nõ ſequit illõ icõueniẽſ. qm̃ nõ opꝫ ꝙ ſi aliqd ſit albũ in aliq̃ toto tpe ꝙ ſit albũ in ꝗ̃libet iſtãti illiꝰ tpis. Si eni aliquid trãſmutet a nigredine in albedinẽ illõ erit nigrũ in toto tpe trãſmutatiõis. ſꝫ nõ erit nigrũ in fine trãſmutatiõis. Uñ illõ qõ ſic trãſmutat erit nigrũ in ꝗ̃libet inſtãti illiꝰ trãſmutationis ꝑterꝗ in ultimo. Finis eni trãſmutationis eſt poſterioꝛ tranſmutatione ut dicit hic ꝯm.

¶ Si aũt ꝗ̃dcũꝗ fuerit ꝓus nõ ens: neceẽ ẽ fieri ens: ⁊ cũ ſit nõ eſt: nõ poſſe ẽ i athoma tpa diuidi tps. Si eniꝫ in. a. tpe. d. fiebat albũ: factũ ẽ aũt ſił: ⁊ ẽ ab altero idiuiduo tpe: hito aũt in. b. ſi i. a. fiebat: nõ erat in albũ: gñationẽ enim opꝫ eẽ quãdã mediã. Quare ⁊ tps erat: in ꝗ̃ fiebat. Nõ eni eadẽ erat rõ ⁊ nõ athoma diuidẽtibꝰ ſed ipſiꝰ tpis in ꝗ̃ fiebat factũ ẽ: ⁊ ẽ in ultio ſigno cuiꝰ nihil eſt habitꝰ neꝗ ꝯñter: ſed diuiſibilia tempora cõſequẽter ſunt.

¶ Hec eſt ꝗ̃rta pticula tertie ptis ꝓncipalis huiꝰ capituli in qua pħs ſoluit quartã dubitationẽ: q: cuꝫ dictũ eſt ꝙ ſi aliqd ſit nigrũ in aliquo toto tpe opꝫ ꝙ ſit nigrũ in ꝗ̃libet pte illiꝰ tpis: ⁊ inſtãs idiuiſibile videt eẽ ps tpis. iõ vꝫ ꝙ ſi aliqd ſit nigrũ in aliq̃ toto tpe: ꝙ ſit nigrũ in quolibet iſtãti idiuiſibili illiꝰ tpis. iõ phũs remouet illã dubitationẽ oñdẽdo ꝙ tps nõ cõponit ex inſtãtibꝰ idiuiſibilibꝰ. ⁊ hec ẽ 34a ꝯ de anneris: que ꝓbat ſic. Illa ex qbꝰ cõponit tps ſũt ꝯñter entia ſic ꝙ īter illa nõ eſt mediũ eiuſdẽ ſpẽi: ſed iſtãtia idiuiſibilia nõ ſũt ꝯñter entia in tpe: ꝗ̃ tps nõ cõponit ex iſtãtibꝰ indiuiſibilibꝰ: maioꝛ patet q: ptes tpiſ habẽt oꝛdinẽ adinuicẽ: q: vna eſt pꝰoꝛ ⁊ alia poſterioꝛ. ⁊ īter ptes imediatas tpis nõ cadit tẽpus medium. minoꝛ uero declarat. q: ſi aliqd ſit nõ ens in vno iſtãti: ⁊ dꝫ fieri ens: erit ens in alio inſtãti: opꝫ ꝗ̃ ꝙ illõ trãſmutet a nõ eẽ i. e.

ſed nō pōt trāſmutari a nō eē ad eē niſi in tpe. ğ inter illa duo inſtātia eſt dare tpꝰ mediū. ſed in quolibet tpe ſūt infinita inſtātia. ğ īter illa iſtātia data ſūt alia inſtātia. ⁊ per ꝯñs tria iſtātia nō ſūt ꝯñter entia. Et eodē mō pōt argui de qbuſdā alijs inſtātibꝰ ꝓbādo ꝙ nō ſint ꝯñter entia. qꝛ in vno illorū eſt aliqd ens: ⁊ in alio eſt illō idē nō ens. ⁊ nō pōt trāſmutari de eē in nō eē niſi in tpe. ğ īter illa duo inſtātia data eſt tpꝰ mediū. ⁊ per ꝯñs alia inſtātia media. Unde breuiter ſi aliquid hēt eē poſt nō eē: nō pōt inſtans in quo incipit eſſe: eſſe ꝯñter ens in inſtanti in quo caret eſſe. qꝛ nō pōt trāſmutari de nō eſſe ad eſſe: niſi mediāte motu. ſed oīs motꝰ mēſurat tpe. ğ īter illa duo iſtātia que ponunt ꝯñter entia eſt tpꝰ mediū. ⁊ p ꝯñs ſūt īfinita inſtātia media. qꝛ in quolibet tpe ſūt īfinita inſtātia: ⁊ per ꝯñs illa inſtātia que ponunt ꝯñter entia: nō ſunt ꝯñter entia. Et dicit phūs ꝙ nō eſt eadē rō de duobꝰ inſtātibꝰ ⁊ de tpe: ⁊ de vno inſtāti qō eſt finis tpis. qꝛ inſtās eſt ꝯñter ens tpi cuiꝰ eſt finis. ſed inſtans nō eſt ꝯñter ens inſtāti. ſed ſi tpꝰ cōponeret ex inſtātibꝰ: duo inſtantia eſſent ꝯñter entia.

C Manifeſtū aūt eſt: qꝛ ſi in. a. toto tpe fiebat: nō eſt plus tpꝰ in quo factū eſt: ⁊ fiebat: ꝙ̄ in quo fiebat ſolū omni. Quibus quidē igit aliquis tanꝙ̄ ꝓprijs credet rōnibus. he ⁊ huiuſmodi quedā ſunt.

C Ex his ergo que phūs dixit oſtendit q̊liter fieri ⁊ factū eſſe ſe habēt adinuicē dicēs ꝙ nō plus eſt tpꝰ in quo aliquid factū eſt ⁊ fiebat: ꝙ̄ tempus in quo fiebat ſolū: ſicut nō plus eſt iſtās ⁊ tpꝰ: ꝙ̄ tpꝰ ſolū. ſic ēt linea cū pūcto nō ē maioꝛ ꝙ̄ linea ſola.

C Rationabiliter aūt ⁊ ex his intendētibꝰ videbitur alicui ⁊ idē hoc accidere.

C Hec eſt 4ᵃ ps pncipalis huiꝰ capl'i. in qua cū phūs ꝓbauit per rōnes phiſicas ⁊ ꝓprias ꝙ motꝰ reflexi nō ſūt cōtinuari adinuicē. reuertit ad ꝓbandū illud idē per rōnes logicas ⁊ cōes. Et continet iſta pars quinqꝫ particulas ſm nūm qnqꝫ rōnū quas adducit. 2ᵃ ibi Simul aūt. 3ᵃ ibi Ampliꝰ ſi non ꝯtinuū. 4ᵃ ibi Ampliꝰ aūt huiꝰ rō. 5ᵃ ibi Amplius ſi ꝯtinuū. In pᵃ igit̃ pti'ᵃ hꝰ ptis phs p ꝓpoſit intētionē ſuā. d. ꝙ ſi aliqs uelit rōnabilr. i. logice: icedē ad oſidēdū ꝙ motꝰ nō ē vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ: ſatis patebit ꝓpoſitū ex rōnibꝰ q̄ ſequunt. Deinde cū. d. phs.

C Omne enī qō mouet continue: ſi a nullo ꝓhibeat: i qō qdē uenit ſꝫ loci mutationem: in hoc ⁊ ferebat prius: ut ſi in. b. uenit: ⁊ ferebat in. b. ⁊ nō cū primū erat. ſed mox ſicut icepit moueri. Quid enim magis nūc ꝙ̄ prius. Similiter aūt ⁊ in alijs. Quod autē ab. a. fertur in. c. iterū ueniet in. a. continue motum. Cum ergo ab. a. in. c. ferebat: tunc ⁊ in. a. fertur ſm motū qui eſt. a. c. ⁊ ecōuerſo: quare ſimul cōtrarijs. Cōtrarij enim qui ſm rectitudinē.

C Ponit pmā rōnē que fundat ſup duas ꝓpōnes. Quarū pᵃ eſt. ꝙ oē illō qō trāſmutat ꝯtinue i toto tpe trāſmutatiōis trāſmutat ad ultimū terminū illiꝰ trāſmutatiōis: ſiue ille terminꝰ fuerit ꝓpinquꝰ: ſiue remotꝰ. ⁊ h̄ ſi a nullo ꝓhibeat. C Scđa ꝓpō ē ꝙ in motu ſi ſit ꝯtinuꝰ moᵇˡᵉ trāſmutat abē odē i idē. qm̄ ſi moᵇˡᵉ moueat ab. a. i. c. ⁊ motꝰ a. c. i. a. ſit ꝯtinuꝰ. tūc ille totꝰ motꝰ ab a in. c. ⁊ eꝯ̄ ē ab. a. in. a. ⁊ tūc arguit ſic. Si motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ: tūc mobile in toto motu mouet ad. a. ⁊ certū eſt ꝙ mouet ab. a. ſꝫ motꝰ ad. a. ⁊ motꝰ ab. a. ſūt motꝰ contrarij ſi uterqꝫ ſit motꝰ rectꝰ. ğ ſi motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ ſequit ꝙ mobile in toto motu mouet motibꝰ ꝯ̄rijs. qꝛ mouet motu qui eſt a. b. ⁊ ēt motu qui eſt ad. d. qui ſūt ꝯ̄rij. ⁊ ſic ſi motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ ſequit ꝙ ꝯ̄ria ſil' inerūt eidē. qō eſt ipoſ'e. ğ ipoſ'e eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ ſit cōtinuꝰ. Et hāc rōnē facit phs de motu locali tm̄ ꝙ̄uis ſit cōis cuilibet trāſmutationi. ⁊ ꝓpōnes accepte in iſta rōne ſūt cōes oī trāſmutationi. C Notāda ſūt hic q̄tuoꝛ ſm ꝯ̄ᵗᵉᵐ. Pᵐᵒ ꝙ ut dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ neceē eſt ut trāſmutatū in ſua trāſmutatione amittat ptē ſucceſſiuē illiꝰ a q̄ trāſmutat: ⁊ acqrat ſucceſſiue partē illius ad qō trāſmutat. ğ illud ex q̄ trāſmutat: ⁊ illō ad qō trāſmutat neceſſario ſūt oppoſita. qꝛ ſi eēnt idē cōtigit ut idē qō amittit ꝑ vnā trāſmutationē acqrat ꝑ aliā. qō ē ipoſſibile. C Scđo eſt notādū qō ꝯ̄ᵗᵒʳ dicit ꝙ utrūqꝫ iſtoꝝ. ſ. illō ex quo trāſmutat. ⁊ illō ad qō trāſmutat eſt i pte trāſmutati: alia ab illa in q̄ eſt reliquū. ſed nō eſt determinata in ſe. nec apō nos. hec ꝯ̄ᵗᵒʳ. Unū vna ps illiꝰ qō trāſmutat dū trāſmutat eſt in termio a q̄. ⁊ alia in termio ad quē. ſꝫ qꝛ nō eſt eadē ps remanēs: ſemꝑ in termio a q̄: nec eadē pars eſt in termino ad quē. iō dicit ꝙ ps in qua eſt terminus a quo aut terminꝰ ad quē nō eſt determinata: nec in ſe nec apō nos. C Tertio eſt notādū ſm ꝯ̄ᵗᵉᵐ hic ꝙ iſte rōnes dicunt rōnes logice. qꝛ ſūt ex cōibus pluribꝰ vna arte. Unū ꝓpoſitiones cōes pluribꝰ ſciētijs dicunt logice. ut illa ꝓpoſitio. duo oppoſita ſimꝉ nō pñt aggregari. eſt cōis pluribꝰ ſcientijs. ideo dī ꝓpoſitio logica. Et dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ utimur logica dupliciter. ſ. aut ſm ꝙ eſt inſtrumētū. ⁊ ſic credo ꝙ quilibet bene arguēs utat logica. qꝛ utit ſillogiſmo aut emptimemate. aut dicit ratio logica. qꝛ accipit aliquā propoſitionē declaratā in logica. Et adhuc videt ꝙ tertio mō dicit ratio logica. qꝛ eſt ex ꝓpoſitionibꝰ cōibus pluribꝰ ſciētijs. Et adhuc quarto mō pōt ratio dici logica. qꝛ ſit in terminis ꝓprijs logice. C Quarto eſt notādū ſm ꝯ̄ᵗᵉᵐ ꝙ illud qō phūs dicit. ſ. ꝙ in motu cōtinuo mobile cōtinue mouet ad ultimū terminū. eſt intelligēdū de motu nāli ⁊ uolūtario. ⁊ ideo dixit niſi aliquid occurrat. qꝛ ſi occurrat ꝙ ipediat ipm ab eo qō eſt nāle ei tūc nō mouebit ꝯtinue ad illō ad qō p mouebat. C Videt tm̄ mihi ꝙ in omni motu ꝯtinuo mobile in toto tpe mēſurāte motū mouet ad ultiᵐ terminū motꝰ: ſiue ſit motꝰ nālis: ſiue ſit motus violētꝰ: tm̄ in motu nāli ⁊ motu uolūtario moᵇˡᵉ nō ſꝑ mouet ꝯtinue ad ultiᵐ t'minū intētū a nā: aut a ꝓpoſito. qꝛ pōt ipediri ꝑ aliqō occurrēs ipediēs moᵇˡᵉ ne attingat ad terminū intentū: ſemꝑ tm̄ moᵇˡᵉ motū ꝯtinue in toto tpe mēſurāte motū mouet ad ultimū terminū quē mobile attingit: nō tamen ad ultimū terminū intētū. qꝛ nō ſemꝑ ꝑuenit ad illū. Et ideo dicit ꝯ̄ᵗᵒʳ ꝙ illō qō dicit phūs niſi aliqd occurrat nō eſt exceptio ex illo ꝙ res mouet ad illud ad qō ꝑuenit poſtremo ſꝫ ē exceptio eiꝰ ꝙ motus eſt ꝯtinuꝰ. Illō enī qō mouet nālir ſꝑ mouet ad illō ad qō ꝑuenit poſtremo: ſiue aliqd occurrat

el ſiue non. hec ꝯᵉʳ. nõ tñ mouet̃ ſp̄ ad t̃minũ nã liter intẽtũ. q꞉ põt ĩpediri per aliquod occurrẽs.

¶ Sil̃ aũt ꝛ ex h̃ mutari q̃ nõ ẽ. Si igit̃ h̃ ĩpoſſibile: nec̃e ẽ ſtari in. c. Nõ ḡ vnꝰ motus. Reditus eni ſtatui nõ eſt vnus.

¶ Hec eſt 2ª ꝑticula huiꝰ ꝑtis. in qua ponit̃ 1ª rõ probãs motũ reflexũ nõ eſſe cõtinuũ. Et hec eſt ratio Si motꝰ reflexus eẽt ꝯtinuꝰ ſequit̃ ꝙ aliquid moueret̃ ꝯtinue ex t̃mino in quo nec eſt: nec fuit. ꝯñs eſt falſuꝫ. q꞉ nihil mouet̃ ex termino in quo nunꝙ̃ fuit. ꝯñtia ꝓbat̃ ſic. Mobile motũ motu cõtinuo nec eſt nec fuit in termino ad quẽ eſt motꝰ: q꞉ nihil mouet̃ ad illũ qd̃ habet. ſꝫ ſi motꝰ reflexus ſit cõtinuus idẽ eẽt terminus ex quo mouet̃ ꝛ terminꝰ ad quẽ mouet̃. Cũ igit̃ mobile dũ mouet̃: nec eſt: nec fuit in termino ad queꝫ. ſequit̃ ꝙ nõ eſt: nec fuit in termino ex quo. q꞉ idẽ eſt terminꝰ ad quẽ ꝛ terminus ex quo. ꝛ ſic ſequit̃ ꝙ ſi motꝰ ſit cõtinuꝰ ꝙ aliq̃d mouet̃ ex termino in quo nec eſt: nec fuit. qd̃ eſt ĩpoſſibile. ergo neceſſe eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ nõ ſit cõtinuꝰ: ſꝫ eſt nec̃e ꝙ in pũcto reflexiõis ſit q̃es media.

¶ Amplius ꝛ ex his manifeſtũ vĩr magis de oĩ motu. Si enim omne qd̃ mouet̃ aliquo dictoꝝ motuũ: ꝛ quieſcit aliqua dictarũ oppoſitaꝝ quietũ: nõ erat eniꝫ alꝰ preter iſtos: quod aũt non ſemꝑ mouet̃ habet hũc motũ. Dico aũt quicũqꝫ ſũt alterĩ ſpecie: ꝛ nõ ſi aliqua parſ eſt totꝰ: neceſſe eſt prius quieſcere ſꝫ oppoſitã quietẽ. Quies enim priuatio eſt motꝰ. Si igit̃ cõtrarij quidẽ motꝰ ſũt: qui ſm̃ rectitudinẽ: ſimul autẽ nõ cõtingit moueri cõtrarios: quod ab. a. ad. c. fert̃ nõ vtiqꝫ fert̃ ſil̃ ab ipſo. c. ad. a. Quoniã aũt nõ ſimul fertur ſm̃ cõtrarios: mouet̃ aũt ſꝫ hunc motũ: neceſſe eſt ꝑus quieſcere apd̃. c. Hec eni oppoſita quies ei qui eſt. a. c. motui. Manifeſtũ igitur ex his que dicta ſũt. quoniã nõ eſt cõtinuus motus.

¶ Hec eſt 3ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl̃i in qua ponit̃ 3ª rõ ꝓbãs motũ reflexũ nõ eẽ cõtinuũ ꝛ vnũ. Et hec rõ fundat̃ ſuꝑ duas ꝓpoſitiões. quaꝝ vna eſt ꝙ omne motũ qd̃ mouet̃ vno motu motuũ finitoruꝫ diuerſoꝝ ſm̃ ſpẽm neceſſe eſt ꝙ moueat̃ a quiete oppoſita illi motui. ſ. a quiete quã hẽt in termino a quo: vt declaratũ eſt in 5º huius. ¶ Scd̃a ꝓpoſitio eſt ꝙ oẽ qd̃ mouet̃ duobꝰ motibus oppoſitis: nec̃e ẽ vt ſingulariter moueat̃ cũ eis: cũ ĩpoſſibile ſit ſil̃ moueri motibꝰ oppoſitis. Ex q̄bꝰ ꝓpoſitiõibꝰ ſequit̃ ꝙ oẽ motũ motibꝰ oppoſitis eſt neceſſe vt moueat̃ vtroqꝫ motu poſt q̃etẽ. Et tũc format̃ rõ ſic. Omne motũ motibꝰ oppoſitis mouet̃ vtroqꝫ motu poſt quietẽ. ſed motꝰ reflexꝰ cõponit̃ ex motibꝰ oppoſitis. ḡ vterqꝫ illoꝝ motuũ ĩcipit a q̃ete oppoſita illi motui. ergo ſcd̃s motus ĩcipit a q̃ete. ſed illi motꝰ nõ ſunt cõtinuati adinuicẽ: inter quos cadit quies media. ḡ motꝰ reflexi nõ cõtinuant̃ adinuicẽ. ꝛ per ꝯñs motꝰ reflexus cõpoſitꝰ ex illis motibꝰ nõ eſt vnꝰ ꝛ cõtinuꝰ. ¶ Intellige hic ꝑ quietẽ ĩdifferẽter ꝑuationẽ motꝰ pro inſtãti: ꝛ pro tp̃e. ſiue eni ſit quies media pro iſtãti: ſiue pro tp̃e ſp̄ ſequit̃ ꝙ motꝰ nõ eſt cõtinuꝰ iter cuiꝰ ꝑtes cadit q̃es media. ¶ Si igit̃ ꝯtrarij ꝛc̃.] Probat hic qd̃ dixerat. ſ. ꝙ nihil mouet̃ vno motu ſꝫ ſpẽꝫ: qd̃ prius nõ mouebat̃ niſi ꝑus quieſcat quiete oppoſita. ꝛ hoc ꝓbat̃ ꝑ hoc. q꞉ idẽ non põt ſil̃ moueri motibus ꝯrijs. ḡ opꝫ ꝙ cũ aliq̃d mouet̃ motu finito q̃ nõ eſt ꝑs alteriꝰ motus vt priꝰ q̃eſcat. Vñ põt fieri talis rõ. Si motꝰ ĩeſſet mobili in inſtãti diſtinguẽte tp̃s in quo aliq̃d mouet̃ ſurſũ a tp̃e in quo mouet̃ deorſũ: cũ nõ ſit maior rõ ꝙ motꝰ ſurſum inſit illi mobili pro illo iſtãti q̃ꝫ motꝰ deorſuꝫ. ſequit̃ ꝙ in illo inſtãti ſimul ineẽnt mobili motꝰ ſurſũ ꝛ motus deorſũ. qd̃ eſt ĩpoſſibile. Vñ ꝯᵉʳ. d. ꝙ motus nõ ſequit̃ motuꝫ niſi qñ ſcd̃s motꝰ fuerit perfectio ꝑmi motus nõ oppoſitꝰ ei: aut hoc cõtinget per accidẽs: ſicut illuminatio domꝰ per candelam.

¶ Ampliꝰ aũt ꝛ hec rõ magis ꝓpria ẽ his que dicta ſũt. Sil̃ eni corruptũ eſt q̃d nõ albũ: ꝛ q̃d factũ ẽ albũ. Si igit̃ ꝯtinua alteratio ad albuꝫ ex nõ albo: ꝛ ex albo ad nõ albũ nõ manet aliq̃ tp̃e: ſil̃ corruptuꝫ eſt nõ albũ: ꝛ factũ eſt albũ: ꝛ factũ eſt nõ albuꝫ. Trium enim erit idem tempus.

¶ Hec eſt 4ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl̃i in qua ponit̃ 4ª rõ ꝓbãs motũ reflexũ nõ eẽ cõtinuuꝫ. ꝛ hec eſt rõ magis ꝓpria ꝛ magis ſpecialis. ꝛ ſupponit̃ ĩ hac rõne ꝙ qñ corruptũ eſt nõ albũ ſeu nigrũ tũc factũ eſt albũ: ꝛ qñ corruptũ eſt albũ: tũc factũ eſt nõ albũ. ſꝫ ſi fiat reflexio qñ factũ eſt albũ: opꝫ ꝙ recedat ab albo. vt ſi factũ ſit albũ in termĩo reflexiõis tũc recedit̃ ab albo. Tũc igit̃ arguitur ſic. Quãdo corruptũ eſt non albũ factum eſt album. ꝛ quãdo factũ eſt albũ recedit̃ ab albo. ꝛ quãdo recedit̃ ab albo factũ eſt nõ albũ. ḡ a primo ad vltimũ qñ corruptũ eſt nõ albũ: factũ eſt nõ albũ. vt̃ qñ corruptũ eſt nigrũ: factũ eſt nigrũ. ſi nelimꝰ per nõ albũ ĩtelligẽ nigrũ: ſꝫ h̃ eſt ĩpoſſibile. ḡ ĩpoſſibile eſt ꝙ motꝰ reflexꝰ ſit cõtinuꝰ. ¶ Intelligẽdũ ꝙ phs ꝓp hoc dicit hãc rõnẽ eẽ ꝓpriã ꝛ ſpecialẽ. q꞉ rõnes ꝑcedẽtes pñt applicari ad oẽm motũ. ſꝫ iſta rõ vĩ ſpãliter arguẽ de gñatiõe ꝛ corruptiõe. Rõnes eni ꝑcedẽtes fũdãtur ſuꝑ hoc. ꝙ q꞉ iter motꝰ ꝯrios eſt q̃es media: ideo motꝰ ꝯrij nõ ſũt cõtinuati adinuicẽ. Et iſta rõ ꝓbat ꝙ q̃uis iter gñationẽ ꝛ corruptioneꝫ nõ ſit q̃es media tamen generatio ꝛ corruptio non ſunt continuata adinuicem.

¶ Ampliꝰ nõ ſi ꝯtinuũ eſt tp̃s ꝛ motꝰ h̃ cõſequẽter. quõ igitur erit vltimũ idem contrariorum: vt albedinis ꝛ nigredinis.

¶ Hec eſt 5ª ꝑticula 4ᵉ ꝑtis ꝑnˡⁱˢ huiꝰ capl̃i. in q̃ ponitur 5ª rõ ꝓbãs motũ reflexũ nõ eẽ cõtinuũ. Et ꝑ ꝑmittit ꝙ nõ eſt neceſſariũ ꝙ ſi tp̃s ſit cõtinuũ: ꝙ ꝓpter hoc motꝰ ſit cõtinuꝰ. qñ motꝰ diuerſaꝝ ſpẽrũ ꝛ ſi ſuccedãt ſibi in tp̃e cõtinuo: tñ ſũt ꝯtinui: ſꝫ ꝯſequẽter ſe habẽteſ. Probat ḡ phs ꝙ etſi iter motus cõtrarios nõ eſſet quies media: tamen motus contrarij non ſunt continui. Et eſt ratio iſta. Cõtinua ſũt illa quorũ vltima ſũt vnũ. ſed motꝰ ꝯrij nõ habent idem vltimũ. quoniã vltima contrariorum ſunt vltima ꝯria. ergo motꝰ cõtrarij nõ ſũt ꝯtinua-

ti adinuicē. Et ſilr motꝰ reflexi ſūt ꝯrij. igiť motꝰ reflexi nō ſūt ꝯtinuati adinuicem. quare ⁊c̄.

q Ui aūt circularis erit vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ: nullum enim ipoſſibile cōtigit. qḋ enim ex. a. mouetur: ſimul mouebiť in. a. ſm eandē poſitionē. In qḋ enim veniet: ⁊ moueť in hoc: ſed nō ſimul mouebitur cōtrarijs neq̄ oppoſitis.

❡ Iſtud eſt 3ᵐ capl'm huiꝰ tractatꝰ. In quo oſtendiť ꝙ motꝰ localis eſt pͥmꝰ motuū. Et cōtinet tres partes pͥncipales. q: in pͥᵃ declarať per rōnes ꝓprias ꝙ motꝰ circularis pōt eē ſemp cōtinuꝰ: ⁊ ꝙ eſt primus motuū. In 2ᵃ autē ibi[Rationabilr aūt accidit. oſtēdit idē per rationes logicas ⁊ per rōnes cōes. In 3ᵃ ibi[O; aūt ſm locū. oſtēdit per cōparatiōes alioꝝ motuū ꝙ motꝰ localis eſt pͥmus motuū. Pͥa ps cōtinet duas pticulas. q: in pͥᵃ oſidit ꝙ motꝰ localis circularis pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. In 2ᵃ ibi[O; aūt lationū. oſtēdiť ꝙ motꝰ localis circularis eſt pͥmꝰ motuū. Pͥa pticula ꝯtinet duas ptes. q: in pͥᵃ oſtēdiť ꝙ motꝰ localis circularis pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. In 2ᵃ ibi[Manifeſtū aūt ⁊ ex hoc. oñdiť ꝙ nullus aliꝰ motꝰ aliꝰ a motu locali circulari pōt eē ſp ꝯtinuꝰ. In pͥᵃ igiť pte huiꝰ pticule oſtendiť ꝙ motū circularē ꝯtingit eē ſp cōtinuū. ⁊ hec eſt 4ᵃ ꝯ pͥncipalis huiꝰ libri ſm Linco. q̄ ꝓbať ſic. Illḋ eſt poſſe ad qḋ nullū ipoſſe ſequiť: ſʒ ad illā. ſ. motꝰ circularis pōt eē ſp ꝯtinuꝰ: nō ſequiť aliqḋ ipoſſe. ḡ illud eſt ipoſſe: ⁊ p ꝯñs motū circularē ꝯtingit eē ꝯtinuū. ꝙ aūt ad motū circularē ſemp eē ꝯtinuū nō ſequiť ipoſſe: declarať. q: ſi aliqḋ ipoſſe ſequereť hoc eſſet: q: mobile ſil' mouereť motibꝰ ꝯrijs ſeu oppoſitis: ſicut accidit in motu reflexo. Si eni aliqd moueret ꝯtinue ab aliquo ťmino in eūdē terminū reflectēdo ſequiť ꝙ illud moueť ſil' motibꝰ oppoſitis ut pͥus declaratū eſt. ſʒ illḋ ipoſſe nō ſequiť i motu circulari. q̄m nō ſequiť ꝙ aliqd moueať circulariter ab eodē ad idē ꝙ pp h' moueať motibꝰ oppoſitis: ſicut accidit in motu reflexo. nā ſʒ motū circularē pōt aliqd mltotiēs moueri ab eodē in idē ſm eādē potētiā: hoc ē eodē ordie ptiū mobilis ſuato. ❡ Uñ arguiť ſic. Ille motꝰ pōt eē ſp ꝯtinuꝰ per quē mobile pōt moueri ab eodē in idē eodē ordie ptiū mobilis ſeruato. ſʒ p motū circularē ꝯtingit moueri ab eodē in idē: eodē ptiū ordine ſeruato. qḋ nō ꝯtingit in motu reflexo. iō motꝰ circularis ab eodē in idē pōt eē ſemp cōtinuꝰ. ſʒ in motu reflexo h' nō ꝯtingit. ḡ. ❡ Intelligēdū eſt ꝙ cū aliqḋ mobile reflectiť: ptes mobilis in reflectēdo diſponunť ſʒ ꝯriū ordinē in mouēdo q̄ pͥus. q: uľ opʒ ꝙ ps mobilis que in pͥ motu erat poꝛ in reflexiōe ſiat poſterioꝛ: uľ opʒ ꝙ illa ps mobilis q̄ in pͥmo motu aſpiciebat ad vnā dřiam loci. ſ. ad dextrū uel ſurſuʒ in reflexione ad ꝯriuʒ moueať. ſed in motu circulari ſeruať eadem poſitio partiū cū aliquid moueť ad terminū a quo recedit.

❡ Nō eniʒ ois q eſt in h' ei qui eſt ex h' ꝯriꝰ eſt neq̄ oppoſitꝰ: ſed ꝯrius in recta qdē. Huic eni eſt ꝯrius ſm locū: ut qui ſʒ diametrū. diſtat eni plurimū. Oppoſitꝰ aūt qui eſt ſʒ eādeʒ lōgitudinē. q̄re nihil ꝓhibet moueri ꝯtinue: ⁊ nullo tpe deficeret.

❡ Et q: aliqs pōt dicē ꝙ motꝰ circularis cōponitur ex motibꝰ cōtrarijs. q: motꝰ ab aliquo termino eſt cōtrariꝰ motui qui eſt ad eūdē terminū. hoc remouet phūs dicēs ꝙ illud qḋ moueť circulariter ab vno termino in eūdē terminū nō moueť motibꝰ cōtrarijs. ⁊ hec eſt 35ᵃ ꝯ de annexis: que ꝓbať tripliciter. pͥ ex parte diſtātie terminoꝝ. 2° ex pte terminorū. 3° per rōnē acceptā ex parte medioꝝ. Pͥo igiť dicit phūs ꝙ nō ois motꝰ qui eſt in hoc eſt cōtrariꝰ ⁊ oppoſitꝰ motui q eſt ex hoc. ſed ſolus motus qui eſt ex hoc ſm lineā rectā cōtrariať motui qui eſt in hoc ſm lineā rectaʒ. ❡ Uñ pͥᵃ rō pōt ſic formari. ꝯrietas motuū localiū ſolū eſt accipiēda ſm lineā rectā ſiue ſm diſtātiā terminoꝝ linee recte. ſed motꝰ circularis qui eſt ab hoc: ⁊ motꝰ circularis qui eſt in hoc: nō diſtāt ſm lineā rectā: nec ſʒ diſtātiā terminoꝝ linee recte. ḡ qḋ moueť circulariter ab vno termino in eūdē terminū: nō mouetur motibꝰ ꝯrijs. ❡ Intelligēdū ꝙ q: ꝯrietas eſt maxima diſtātia: ⁊ maxima diſtātia nō pōt accipi niſi ſm lineā rectā. q: nō pñt aliq̄ tm̄ diſtare ſm lineam curuā. q̄n poſſint plus diſtare ſm lineā curuā. q: q̄cūq̄ linea curua data cōtigit dare maiorē lineam curuā. iō ꝯrietas motuū ꝓprie dicta ſolum eſt accipiēda ſm lineā rectā. Quecūq̄ eni diſtāt ſʒ lineā rectā nō pñt plus diſtare ſm lineā rectā. Oēs eni linee recte ducte īter duos terminos ſūt eq̄les. Uñ ꝯ'ᵒʳ dicit hic ꝙ cā in hoc ꝙ motꝰ ad aliqd ſm lineā rectā ſit ꝯriꝰ motui qui eſt ab illo ſm eādē lineā rectā. eſt q̄m illḋ ex quo eſt motꝰ rectꝰ ⁊ ad qḋ eſt: ſunt loca ꝯria. ⁊ cā in hoc eſt. q: ꝯria ſunt ſicut deſcribunť que maxie diſtāt ⁊ maxia diſtātia non iueniť niſi in līea recta. hec ꝯ'ᵒʳ. ❡ Intelligēdū tm̄ ꝙ illḋ eſt veꝝ accipiēdo ꝯrietatē ſtricte ꝓp̄ie. ſ. ꝙ motꝰ nō ſūt ꝯrij ſtricte loquēdo: niſi ſm lineā rectā tm̄ large loquēdo de ꝯrietate. ſ. ſʒ ꝙ illi motꝰ dñť ꝯrij qui īpediūt ſe: ſic motꝰ reflexi ſup ſemicirculū uľ ſup arcū dicūtur ꝯrij. q: īpediūt ſe: ut dicit phs.

❡ Circularis quidē eni motꝰ eſt ab eodeʒ in idē. Rectꝰ aūt ab eodem in aliud.

❡ Scḋa rō accipiť ex pte ťminoꝝ que talis ē. Motꝰ ꝯrij habēt termios ꝯrios. ſʒ in motu circulari non ſūt termini ꝯrij. q: motꝰ circularis eſt ab eodeʒ in idē. per hoc enim differt motꝰ circularis a motu recto. q: motꝰ circularis eſt ab eodē in idem. ⁊ motꝰ rectꝰ eſt ab eodem in aliud.

❡ Et qui qdē in circulo: nequaq̄ in eiſdeʒ eſt. qui vō ſm rectitudinem. multotiēs in eiſdem eſt. Cum quideʒ igiť qui ſemp in alio ⁊ alio fit: cōtingit moueri ꝯtinue. qui vō in eiſdeʒ multotiēs nō cōtingit: neceſſe eſt enim ſimul moueri cōtrarios.

❡ Tertio ꝓbať ꝯ. ſ. ꝙ illḋ qḋ moueť circulariť ab aliq̄ ťmio in eundē ťminū nō moueť motibꝰ ꝯrijs. pʒ per rōnē ſumptā ex pte medioꝝ: que talis eſt. Motus ꝯrij ſunt in eiſdē medijs. ſʒ motꝰ circularis ab a. in. b. ⁊ a. b. in. a. nō ſunt in eiſdē medijs. ḡ motꝰ circularis ab aliquo termino nō ꝯriať motui circulari in eundē terminū. ❡ Intelligēdū ꝙ illa rō fūdať ſup tres ꝓpoſitiones. q̄rū vna eſt ꝙ motꝰ ꝯrij ſūt inter terminos cōtrarios. 2ᵃ ꝓpoſitio eſt ꝙ eadē media que ſūt ab vno cōtrarioꝝ ad reliqu

um ſūt ecōuerſo. ſicut eadē media que ſūt a cētro ad circūferētiā ſūt ecōuerſo. i. a circūferētia ad cētrū. ꝛ iō mot⁹ ꝯrij ſunt in eiſdē medijs. qꝛ̄ eadez ſūt media inter ꝯria. ut iter. a. ꝛ. b. ꝛ inter. b. ꝛ. a. 3ᵃ eſt ꝙ motus circularis qui eſt ab aliquo termino in eundē terminū nō eſt in eiſdē medijs. qꝛ̄ ſi aliqd moueat̃ circulariter ab aliquo termino in eūdē terminū per vnū ſemicirculū recedit ab illo termino: ꝛ per aliū ſemicirculū redit ad eundē terminū: ꝛ ſic nō per idē mediū accedit ꝛ recedit. ¶ Uñ notādū eſt ꝙ ex oīb⁹ his ratiōib⁹ pōt fieri vnica rō ꝓbās ꝯnē ꝑncipalē. ſ. ꝙ motū circularē cōtingit eē ſemꝑ cōtinuū. ꝛ hec eſt rō. Ad motū circularē ſemꝑ eē cōtinuum nō ſequit̃ ipoſſibile. ergo motuz circularē ſemꝑ eſſe cōtinuū eſt poſſibile. añs ꝓbatur. ꝑ qꝛ mot⁹ circularis eſt ab eodē termīo in eundē terminū: reſeruato eodē ordie ꝑtiū mobilis. ergo. 2ᵒ ꝓbat̃ per hoc. qꝛ ſi aliquod ipoſſibile ſequeret̃ illud maxime eēt illō ipoſſibile. ſ. ꝙ aliqd moueret̃ ſil' motib⁹ ꝯrijs. qꝛ motus ab aliquo termino ꝯtrariatur motui in eūdē terminū. qđ nō eſt uerū in motu circulari. qđ ꝓbat̃ tripliciter. Tū qꝛ illi motus nō ſunt ſ₃ maximā diſtātiā. Tū qꝛ nō ſūt inter cōtrarios terminos. Tū qꝛ nō ſunt in eiſdē medijs.

¶ Quare neqꝫ in ſemicirculo: neqꝫ in alia circulatione: neqꝫ cōtingit moueri continue. Multotiēs eniz neceſſe eadē moueri: ꝛ cōtrarias mutationes mutari. Non enim copulat ꝑncipio finē. qui aūt circuli copulat: ꝛ ſolus eſt ꝑfect⁹ ꝛ perpetuus.

¶ Cōcludit ex predictis alios mot⁹ a motu circulari nō eſſe ſemꝑ cōtinuos. Et ꝑ declarat hoc in motu locali oſtēdendo ꝙ nullus mot⁹ localis ali⁹ a motu circulari pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinuus ꝑ hoc ꝙ in oī alio motu a motu circulari ꝯtingit motū per eadē media multotiēs ꝑtranſire. ſed nō cōtingit ꝑtranſire multotiēs ab eodē in idē per idem mediū niſi per reflexionē: ſed illō qđ mouet̃ in eiſdē medijs ꝑ reflexionē nō mouet̃ cōtinue. qꝛ ſic moueret̃ ſil' motib⁹ oppoſitis. quod eſt ipoſſibile. ergo. Unde nec ſuper lineā rectam: nec ſuꝑ lineā ſemicircularē pōt eſſe mot⁹ ꝯtinu⁹ ꝛ perpetu⁹ niſi fiat reflexio. ꝛ motus reflexus nō pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinu⁹. qꝛ nō eſt idē finis primi mot⁹: ꝛ ꝑnᵐ mot⁹ ſcđi. ſ₃ in circulo idē eſt ꝑnᵐ ꝛ finis. ergo. Unde nec mot⁹ qui eſt ſuꝑ lineā rectā: nec mot⁹ qui eſt in ſemicirculo nec i quacūqꝫ alia portiōe circuli pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinu⁹. qꝛ in his oīb⁹ neceſſe eſt ꝙ multotiēs pertrāſeant̃ eadē media: ꝛ ꝙ fiāt cōtrarij mot⁹ ſi debeat fieri redit⁹ ad ꝑncipiū. Et rō hui⁹ eſt. quia neqꝫ in linea recta: neqꝫ in ſemicirculo: neqꝫ in quacūqꝫ portiōe circulari copulat̃ finis ꝑncipio: ſed diſtāt adinuicē principiū ꝛ finis. ꝛ in ſolo circulo finis copulat̃ principio. qꝛ idem eſt finis ꝛ principiū. ꝛ ideo ſolus motus circularis eſt ꝑfect⁹. qꝛ vnūquodqꝫ eſt ꝑfectuz ex hoc qꝛ attingit ſuum finem.

¶ Manifeſtū aūt ꝛ ex hac diſiōe: quoniaz nō cōtingit alios mot⁹ eſſe cōtinuos. In oibus enim accidit eadez moueri multotiēs: ut in alteratione media: ꝛ in eo qui ē quātitatis ſ₃ mediū magnitudis ꝛ in generatiōe ꝛ corruptiōe ſunt r. nihil eni diffGert pauca: aut multa facere: in quib⁹ eſt mutatio: neqꝫ mediū ponere aliquid: aut auferre: utrobiqꝫ enim accidit eadez moueri multotiens.

¶ Hec eſt 2ᵃ pars ꝑme ꝑticule ꝑᵉ ꝑtis ꝑncipalis huius capl'i in qua declarat̃ ꝙ in alijs motib⁹ a motu locali nō eſt ꝯtinuitas. ꝓbat̃ ꝑ hoc: qꝛ in oīb⁹ alijs motibus opꝫ ꝙ fiat reditio per eadez media: ꝛ non pōt eē reditio per eadē media niſi ſit qes media. ꝛ ubi eſt qes ibi nō eſt ꝯtinuitas mot⁹. In nullo igit̃ motu alio a motu locali circulari pōt eſſe ſemꝑ ꝯtinuitas. Uñ illa eſt cā q̄re mot⁹ circularis ꝑt eē ſꝑ cōtinuus: qꝛ in motu circulari pōt fieri reditio ab eodē in idem per alia ꝛ alia media. ſed hoc deficit ab oibus alijs motib⁹ ut in alteratione: augmētatiōe: gñatione: ꝛ corruptiōe. ꝛ nulla eſt differētia quātum ad diſcōtinuitatē mot⁹ ſiue ſint plura media que iterant̃ ſiue pauca. poteſt eniz eſſe per plura media: ut ſi fiat mot⁹ a nigro in albuz. ꝛ poſtea ab albo in nigrū. tūc enim fiet reditio ꝑ plura media. i. ꝑ colores medios. ſi āt fiat mot⁹ ab albo i fuſcū: aut ecōtra nō fit iteratio ꝑ tot media ſicut prius. ſed reditio ꝑ plura media uel per pauciora. iō dicit quātū ad ꝓpoſitum ꝙ ſi reditio fiat per eadē media oportet ꝙ ſit quies que eſt priuatio motus pro inſtāti. uel que eſt ꝑuatio mot⁹ pro tꝑe. Unde hic nō ſigno nouas ꝯcluſiones: eo ꝙ iſte cōcluſiones ſunt prius poſite ꝛ probate.

¶ Manifeſtū igit̃ ex his: quoniā neqꝫ phiſiologi bene dicūt omnia ſenſibilia moueri ſemꝑ: dicentes. Moueri enim neceſſe eſt aliquem horū motuuz ꝛ maxime: ſ₃m illos eſt alterari. Fluere eniz dicūt ꝛ ſemper corrūpi. Adhuc autē ꝛ generationē ꝛ corruptionē alterationē dicunt. Ratio aūt nūc dixit vniuerſaliter de oī motu ſ₃ nullum motum contingit moueri extra quam circulo. Quare neqꝫ ſ₃m alterationem: neqꝫ ſ₃m augmentum: ꝙ quidem igitur neqꝫ infinita ſit mutatio neqꝫ vna: neqꝫ continua extra circuli motū nobis dicta ſint tanta.

¶ Ex ꝑdicta ỽitate ꝑhūſ ꝛ ꝑphēdit antiqͦs ꝑhos q dixerūt oia ſenſibilia ſemꝑ moueri: qꝛ ſi oia ſenſibilia ſemꝑ mouerent̃ neceſſe eſt ea moueri ſ₃ aliquē motū in quo pōt ſaluari cōtinuitas. ꝛ ſ₃ antiquos maxie eſt uex: qꝛ oia alterant̃ cōtinue. dixerūt enī ꝙ vī res ſemꝑ in ꝯtinuo fluxu: ꝛ dixerūt generatiōnē ꝛ corruptionē eſſe alterationem. vnde iſti reprehēdunt̃ per hoc. qꝛ ꝓbatū eſt ꝙ nulla alteratio eſt ſemꝑ cōtinua: ideo male dixerūt ponentes oia ſenſibilia ſemper moueri motu alterationis.

¶ Qđ aūt locationuz circularis prima ſit: manifeſtū eſt. Oīs eni ſ₃ locū mot⁹: ſicut ꝛ ꝑus diximꝰ: aut in circulo aut in recto: aut mixt⁹ eſt. Hoc aūt necē eſt ꝑores eſſe illos. Ex illis enim cōſtitutus eſt.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula ꝑᵉ ꝑtis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in q̄ ꝑhs declarat ꝙ mot⁹ localis circularis eſt ꝑm⁹ mo

mū. ⁊ hec eſt 5ᵃ ꝯ̃ pncipalis hui⁹ libꝛi ſ3 linco. hec igiť ꝯ̃ ꝓbať ſic. Ois mot⁹: uľ ē mot⁹ locaľ rect⁹: uľ ē mot⁹ localiſ circularis: uľ ē mot⁹ locaľ cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ motu circulari: uľ ē alt⁹ mot⁹ a motu locali: ut motus alterationis uel augmētationis ⁊ c̄. ſed motus localis circularis eſt ṗoꝛ ꝙ̃ motus mixtus ex motu circulari ⁊ motu recto. ⁊ etiā ṗoꝛ ꝙ̃ motus locaľ rectus. ⁊ ē ṗoꝛ ꝙ̃ aliqs alius mot⁹ a motu locali. ğ mot⁹ locaľ circularis ē p̄m⁹ motuū. maioꝛ hui⁹ rōnis ē nota. ⁊ minoꝛ decľatur ꝙ̃tū ad quālibet ei⁹ ptē. ⁊ p̄ decľať ꝙ mot⁹ circularis ē ṗoꝛ ꝙ̃ mot⁹ locaľ mixt⁹. 2° ꝙ ē ṗoꝛ ꝙ̃ mot⁹ locaľ rect⁹. 3° ꝙ ē ṗoꝛ ꝙ̃ aliqs ali⁹ mot⁹ a motu locali. Pꝛio igiť ꝓbať ꝙ mot⁹ localis circularis ē ṗoꝛ ꝙ̃ mot⁹ mixt⁹ ex motu circulari ⁊ recto. ⁊ hec ē 36ᵃ ꝯ̃ de anneris: q̄ ꝓbať p ħ q: mot⁹ mixt⁹ cōpōitur ex motu recto ⁊ motu circulari. ſ3 illō qō cōponiť ex aliqb⁹ ē poſteri⁹ illis ex qb⁹ cōpōiť. ergo motus mixt⁹ ē poſterioꝛ ꝙ̃ mot⁹ circularis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s motus circularis eſt pꝛioꝛ ꝙ̃ mot⁹ mixtus.

℄ Recto aūt circularis ṗoꝛ. ſimplex eni ⁊ ꝑfect⁹ magis ē. In īfinitū eni nō ē rectuz ferri: ſic eni īfinitū nō ē: ſ3 nec ſi eēt moueretť utiq̃ nihil. nō eni fit īpoſſibile. Trāſire autē in infinitum impoſſibile eſt.

℄ Pꝛobat ꝙ mot⁹ circularis ē ṗoꝛ motu recto. ⁊ hec ē 37ᵃ ꝯ̃ de anneris: q̄ ꝓbať ſic. mot⁹ circularis ē ꝑfect⁹ ⁊ mot⁹ rect⁹ ē diminut⁹: ſ3 ꝑfectū ē ṗus diminuto. ğ. Q; aūt mot⁹ rect⁹ ſit diminut⁹ ꝓbať ſic. Illud ē diminutū cui pōt fieri additio. ſ3 oī motui recto pt fieri additio. qō p3 p ħ. q: oī linee recte pt fieri additio cu3 nuľla līea recta ſit īfiᵗᵃ: ut p3 ex 3° hᵒ. Et adhuc poſito ꝙ aliq̄ līea recta poſſet eē īfiᵗᵃ adhuc ſup illā lineā rectā nō poſſet eē mot⁹ īfinit⁹: q: oīs mot⁹ ſup lineā rectā ē ī aliquē terminū. aliť eēt ocioſus. ⁊ acq̄ſito termīo ceſſat mot⁹. ex q̄ igiť motu⁹ īfinit⁹ nō pōt fieri ſup lineā rectā: q: nec ſup lineam finitā nec ſup lineā īfinitā. p3 ꝙ nullus mot⁹ rect⁹ ē īfinit⁹: ⁊ ꝑ ꝯn̄s oīs mot⁹ rect⁹ eſt diminutus.

℄ In finito aūt recto reflectēs qdē cōpoſitus ē ⁊ duo ſūt mot⁹. Nō reflex⁹ aūt imperfect⁹ ⁊ coꝛrupt⁹. Pꝛius aūt ⁊ natura: ⁊ rōne: ⁊ tpe eſt ꝑfectū qdē iꝑfecto, Coꝛruptibile autem incoꝛruptibile.

℄ Et q: aliqs poſſet dicē ꝙ mot⁹ rect⁹ ſup lineā rectā finitā pt eſſe īfinit⁹ p reflexionē ſeu iterationē ħ deſtruiť p ħ q: mot⁹ reflex⁹ nō ē vn⁹ ⁊ ꝯtinu⁹ ut ſupi⁹ ē ꝓbatū. q: ē cōpoſit⁹ ex duob⁹ motib⁹ ꝯ̃rijs. ſi aūt p lineā rectā nō erit reflexio erit iꝑfect⁹ ⁊ coꝛrupt⁹. Imꝑfect⁹ q: poſſe ē fieri additiōez. coꝛrupt⁹ autē q: cū ꝑuenit ad ťminū magnitudīs ceſſabit mot⁹. ſic igiť p3 ꝙ mot⁹ circularis ē ṗoꝛ nā rōne ⁊ tpe motu recto: cū ſit ꝑfect⁹ ⁊ incoꝛruptibilis: ⁊ perfectū ⁊ incoꝛruptibile eſt ṗus diminuto ⁊ iꝑfecto ⁊ coꝛruptibili nā: rōne ⁊ tpe. vñ ꝯ̃ᵗᵒʳ intēdit p rōnē diffinitionē: qm̄ mot⁹ circularis accipiť in diffōne motus recti. q: mot⁹ rectus eſt ille qui eſt a medio ⁊ ad mediū: ⁊ mediū nō īueniť niſi ī motu circľari.

℄ Amplius ṗoꝛ eſt quē ꝯtingit perpetuuz eſſe nō cōtingenti. Circularē quidem igiť contingit perpetuum eſſe.

℄ Scđo ꝓbať ꝙ mot⁹ circularis ē ṗoꝛ motu recto ⁊ hoc ſic: mot⁹ circularis eſt perpetu⁹: ⁊ mot⁹ rectus nō. ſed perpetuum eſt pꝛius nō perpetuo. ergo.

℄ Alioꝝ aūt neq̃ loci mutationem: neq̃ aliū: neq̃ ꝯtigit eē ꝑpetuū: ſtatū eni op3 fieri. Si aūt ſtat⁹ ē: coꝛrupt⁹ eſt motus.

℄ Pꝛobať etiā ꝙ mot⁹ circularis eſt ṗoꝛ oībus motib⁹ alijs a motu locali. ⁊ hec eſt 38ᵃ ꝯ̃ de anneris que ꝓbatur ſic. motū circularē cōtingit eē perpetuū. ⁊ nullū motū aliū a motu locali ꝯtingit eē perpetuū: ⁊ ꝑpetuū ē ṗus imꝑpetuo. ğ mot⁹ locaľ circularis eſt ṗoꝛ oībus alijs motib⁹ a motu locali.

℄ Rōnabiliť aūt accidit circularē vnuz eē ⁊ ꝯtinuū ⁊ nō rectū. Ei⁹ eni q in recto determinatū eſt ṗncipiū: ⁊ finis: ⁊ mediū ⁊ oīa hec hēt ī ſeipo. Quare determinatū ē vñ īcipiet qō moueť: ⁊ ubi finiet. Apud termīos eni q̄eſcit oē: aut vñ: aut ubi: circularis: aut īdetermīati ſūt. Quid eni magis q̄cūq̃ termin⁹ eoꝝ q ſūt ī linea. Siľr eni vnūqōq̃ ṗncipiū ⁊ mediū ē ⁊ finis: ut ⁊ ſꝑ q̄dā ſūt in ṗncipio ⁊ fine ⁊ nunq̃ vñ moueť ⁊ quieſcit quodāmodo ſpera. eūdē enim obtinet locū. Cauſa aūt eſt: ꝙ oīa hec accidūt cētro. pꝛīcipiū eni ⁊ mediū magnitudinis ⁊ finis eſt. q̄re ꝑꝑ id ꝙ hoc ſemꝑ extra circulationē eſt: nō ē ubi quod ferť quieſcat. ſic eniz ſemꝑ ferť circa mediū ſ3 nō ad ultimū ꝓpter hoc aūt manet: ⁊ ſemꝑ quieſcit quodāmodo totum ⁊ mouetur cōtinue.

℄ Hec eſt 2ᵃ ps ṗnˡⁱˢ hui⁹ ca. ī q̄ pħs oñdit ꝙ mot⁹ circularis eſt ṗm⁹ motuū p rōnes logicas ⁊ cōeo. ⁊ ꝯtinet tres pticulas ſꝫm nūz triū rōnū q̄s adducit ad ħ ꝓbādū. 2ᵃ incipit ibi ⌊ Accidit aūt ꝯuerſim. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Ampli⁹ aūt ⌋. In p̄ᵃ igiť pticula hui⁹ ptis pħs intēdit talē rōnē. Ille mot⁹ qui nunq̃ eſt in ſui ṗncipio nec in ſuo fine pōt eē ꝯtinu⁹. ſed mot⁹ circularis nunq̃ eſt in ſuo ṗnᵒ nec in ſuo fine. ğ motus circularis pōt eē ꝑpetu⁹. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ē ṗᵐ. uel pōt p hāc rōnē ꝓbari nō ſolū ꝙ mot⁹ circularis pōt eē ꝑpetu⁹. ſ3 ꝙ ē ꝑpetu⁹. q: ille mot⁹ q nunq̃ ē in ſui ṗnᵒ: nec ī ſuo fine ē ꝑpetu⁹: ſed mot⁹ circularis ē hᵘ. ğ. maioꝛ p3. q: mot⁹ ſꝑ durat ī medio īter ſuū ṗnᵐ: ⁊ ſuū finē. oē eni qō moueť ꝯtīue moueť inť ṗnᵐ motus ī actu: ⁊ finē mot⁹ ī actu. ⁊ iō oē qō moueť qñ nec ē ī ṗnᵒ nec ī fine ſui mot⁹ ē ſꝑ mot⁹. mioꝛ v̊o huiuſ rōniſ p3: q: ī circūferētia circli nō ē aliqd qō ſit digni⁹ qō ſit ṗnᵐ magnitudiſ ꝙ̃ finis uľ mediū. ⁊ iō oē illō qō moueť circulariť ſꝑ ē ī medio ſui motus: ⁊ nunq̃ ē ī ṗnᵒ mot⁹: nec ī fine. vñ circa rōnē illa3 ſic ꝓcedit: q: p̄ narrādo ꝯ̃nē dicit ꝙ rōnabile ē motū circularē eē vnū ⁊ ſꝑ cōtinuū ⁊ nō motui rectū. Scđo v̊o narrat cām utriuſq̃. ⁊ p̄ narrat cām ꝑꝑ quā mot⁹ rect⁹ nō pōt ſꝑ eē cōtinu⁹. ⁊ cā ē illa. q: in magnitudine recta ē ṗnᵐ a quo īcipit motus determinat⁹ ⁊ finis ē determinat⁹: ⁊ meᵐ ē determinatū. ⁊ illō qō moueť motu recto cu3 ꝑuenerit ad finē magnitudiſ ſup quā moueť actio q̄eſcit. ⁊

hec eſt cā ꝓꝑ quā mot⁹ rect⁹ nō pōt eē ſꝑ cōtinu⁹.
Unū neceē ꝙ illō qđ mouet motu recto hēat duas
qetes.ſ.vnā i initio magnitudis: ⁊ aliā i fine. ⁊ cā
ꝓꝑ quā mot⁹ circularis pōt eē ſꝑ cōtinu⁹ ē.q: ma-
gnitudo circularis nō hēt pⁿᵐ i actu neqꝫ finē.qm̄
i circūferētia nō ē aliqđ qđ ſit digni⁹ ut ſit pⁿᵐ ma
gnitudis q̄ꝫ finis.Unū illō qđ mouet circularit̄ ſꝑ
pōt imaginari i quolibet pūcto eē in pⁿᵒ ⁊ i fine ⁊
i medio.nunq̄ꝫ eni i circūferētia circuli ē pūct⁹ q ē
ſolūmō pⁿᵐ aut ſolūmō finis.qđ nō accidit in ma
gnitudie recta. ¶ Nōanda ſūt h̄ tria ſꝫ ↄᵗᵒʳ. ¶ Pri
mo ꝙ iſte cāe q̄s dedit h̄ pħs ſūt quodāmō nāles
⁊ quodāmō mathe^ce.qm̄ q̄dā mathe^ce ſūt ꝑ ſe cāe
reꝝ nāliū.ut accidit in ſcientijs ſubalternantib⁹ ⁊
ſubalternatꝭ.cuiuſmodi ſunt ariſᵗᵃ:muſica:geome-
tria ⁊ perſpectiua.qm̄ diuerſitas duoꝝ extremoꝝ
lōgitudinis eſt cā.ſ.hoc ꝙ ↄrietas eſt in iſtis locis.
Et eſt hic pᵃ cā q̄re mot⁹ ſuꝑ lōgitudinē rectā ab
vna extremitate ad aliā ⁊ eē ſūt ↄrij. ⁊ q: in magni
tudie circulari nō eſt extremitas in actu eſt neceſſe
ut in ea nō ſint ↄria: neqꝫ dimēſiōes finite: ⁊ cū ita
ſit neceſſe eſt ut mot⁹ ei⁹ ſit vn⁹ ⁊ ꝑpetu⁹ ⁊ cōtinu
us cū motū ſuꝑ ſeipꝫ nō moueat ad loca cōtraria.
¶ Secūdo eſt notādū ꝙ ↄᵗᵒʳ dicit ꝙ iſta cā quam
dedit Ariſto. nō ſolū dicit ꝙ eſt poſſibile motū cir
culare eſſe ꝑpetuū.imo ꝙ ēt ſit neceſſariū. Tertio
narrat ꝙ cū in circulo non ſit pūctus in actu qđ ſit
pⁿᵐ mediū aut finis. Iſta eſt cā ꝓpter quā ſpera
eſt iſſeparabilis ab eodē loco in quo eſt quodāmo-
do qeſcēs ⁊ quodāmō mota: ⁊ dicit ꝙ ſpera mo-
uet circa globoſitatē cētri in quo nō eſt pūctus in
actu: iō neceſſe eſt ut ſpera ſit in eodē loco nūo: ⁊ i
plurib⁹ locis ſm formā ut declaratū eſt in 6ᵒ. ¶ Itē
d. ↄᵗᵒʳ ꝙ nō eſt ſicut exiſtimat.ſ. ꝙ ſpera mouet ſꝫ
ꝑtes ⁊ qeſcit ſm totū.qm̄ ponere corp⁹ mouē ſm
ꝑtes: ⁊ qeſcere ſm totū eſt ipoſſibile: imo tota ſpe
ra ⁊ oēs ei⁹ ꝑtes mouent.ſed totū mouet in locis
diuerſis ſꝫ formā tm̄.ꝑtes vō mouētur in locis di
uerſis ſm formā ⁊ ſꝫ ſubm.hec ↄᵗᵒʳ.que oia deter
minata ſunt ſuꝑ 6ᵒ huius. ¶ Tertio eſt notādū ꝙ
ↄᵗᵒʳ aſſignat cām hic ꝓpter quā ſpera mouet mo-
tu ꝑdicto. ⁊ eſt q: oia iſta accidūt cētro.ſ.eē pⁿᵐ:
mediū ⁊ finis. Unū dicit ↄᵗᵒʳ hic ꝙ potes intelligē
per cētrū: centrū mathe.qđ eſt pūctus indiuiſibilis.
⁊ cētrū naturale qđ eſt corpus ſpericū circa quod
corp⁹ circulare mouetur quoniā ſpera naturaliter
diuidit in duas partes.ſ.in cētrū ⁊ in circūferētiā.

¶ Accidit aūt cōuerſiꝫ ⁊ nāqꝫ qm̄ mēſura
motuū circulatio ꝑma: neceē eſt ipam eē.
Oia eni mēſurāt p̄.⁊ q: mēſura alioꝝ ē.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑncipalis hui⁹ capl'i.in q̄
ponit 2ᵃ rō ꝓbās ꝙ mot⁹ circularis eſt pm⁹ motu-
um. ⁊ hec eſt rō.q: mot⁹ circularis eſt mēſura oiuꝫ
alioꝝ motuū.ḡ ē pm⁹ motuū.aña eſt nꝫ.ḡ ⁊ ↄña
⁊ ꝓbat ↄñtia.q: illa cōuertunt.ſ. ꝙ aliqđ ſit pᵐ in
aliquo gn̄e ⁊ ꝙ ſit mēſura oiuꝫ alioꝝ in illo gn̄e.

¶ Ampli⁹ aūt ⁊ regularē cōtigit circularē
eē ſolū.que eni in recto a ꝑncipio irregu-
lariter ferunt ⁊ ad finem. Oia eni q̄to di
ſtāt qdē plus a qeſcēte ferunt uelocius.
Circularis aūt ſoli⁹: neqꝫ finis neqꝫ prin
cipiū in ipſo aptū natū eſt eē.ſed extra.

¶ Hec eſt 3ᵃ ꝑticula 2ᵉ partis ꝑncipalis hui⁹ capl'i in
qua tertio ꝓbat eadē ↄ̄ ſic. mot⁹ localis eſt pm⁹ mo
tuum: ut ꝑus ꝓbatū eſt. ⁊ mot⁹ circularis eſt ꝑor
q̄ꝫ mot⁹ rect⁹.ḡ ꙫ mot⁹ circularis ſit prior motu re
cto ꝓbat ſic: ſolus mot⁹ circularis q ſemꝑ eq̄ diſtat
a fine ad quē mobile mouet.ſ.a medio pōt eē regu
laris. ⁊ nullus mot⁹ rect⁹ pōt eſſe ſemꝑ regularis.
mot⁹ eni rect⁹ nō pōt eſſe ſꝑ regularis: q: oia mot⁹
rect⁹ uel eſt nālis ul' violent⁹. ⁊ mot⁹ nālis intēdit
in fine. ⁊ mot⁹ violēt⁹ remittit in fine. iō nullus mo
tus localis rect⁹ ē oio reglr'is. ¶ Unū nota ꝙ mo
tus nālis icipit a quiete violēta. ⁊ mot⁹ violēt⁹ ici-
pit a quiete nāli.ḡ mot⁹ nālis q̄ꝫto plus diſtat a q̄e
te a qua icipit mot⁹ tāto eſt uelocior ex diſtāti ei⁹ a
q̄ete a qua icipit moueri: ſꝫ in motu violēto eſt eꝫ.
Iſta igit ꝓpoſitio.ſ. Oia q̄ꝫto plus diſtāt a quiete
ferunt ueloci⁹. dꝫ itelligi de motu nāli: qm̄ oia que
nālit̄ mouent q̄ꝫto pluſ diſtāt a q̄ete: h̄ eſt a loco in
quo quieuerūt violēter tāto mouent ueloci⁹. ul' ſi
itelligat tam de motu nāli q̄ꝫ de motu violēto: tūc
dꝫ ſic itelligi. oia mota nāliter q̄ꝫto plus diſtant a
q̄ete violēta a qua mouent: tāto mouent ueloci⁹. ⁊
oia violēter mota q̄ꝫto plus diſtāt a q̄ete violenta
ad quā mouent tāto ueloci⁹ mouent. ¶ Intelligen
dū ꝙ illō qđ cōiter dī.ſ. ꝙ mot⁹ nālis rect⁹ itēdit i
fine ꝓꝑ approximationē ad terminū mot⁹ nō eſt ue
rū: qm̄ graue nō mouet ueloci⁹ ꝓꝑ ſolā approxima-
tionē ad cētrū: q: accipiant duo eq grauia cū oib⁹
alijs parib⁹: ut.ſ. ꝙ ſint eiuſdē figure: eiuſdem ma-
gnitudis. ⁊ ſic de alijs ꝑmouētib⁹ ad uelocitatem
mot⁹ ⁊ ſint.a. ⁊ .b. ⁊ ponat.a. ſuꝑi⁹ in aere i loco di
ſtāte a terra ꝑ decē ſtadia: ⁊ ſit loc⁹ ille.c. ⁊ .b. po-
nat ſuꝑius in aere in loco diſtāte a terra ꝑ vnū ſta-
diū. ⁊ ſit ille loc⁹.d. ⁊ moueat.a. deorſū: ⁊ cū uene
rit.a. ad locū diſtātē a terra ſolū per ſpatiū vni⁹ ſta
dij icipiat.b. deſcēdere. ⁊ ſit.e. inſtāꝑ in quo utri-
qꝫ illoꝝ.ſ.a. ⁊ .b. diſtāt a terra ſolū per ſpatiū vni⁹
ſtadij: manifeſtū eſt ꝙ poſt.e. iſtāe.a. ueloci⁹ deſcē
det q̄ꝫ.b. ⁊ tm̄ in.e. iſtāti ſūt eque approximata ter
re. ergo maior approximatio ad locū nālē nō ē cā
uelocitatis mot⁹ nālis. ſed maior diſtātia a quiete
violēta in termio a q̄ eſt cā uelocitas mot⁹ nālis. ⁊
iō q: i.e. iſtāti ⁊ per totū tꝑs poſt durāte motu.a.
plus diſtat a q̄ete violēta a q̄ incipit moueri q̄ꝫ.b.
diſtet a q̄ete violēta a q̄ icipit moueri, iō.a. ueloci⁹
mouet poſt.e. q̄ꝫ.b. q̄ꝫuis utrūqꝫ eq̄liter diſtēt a ter
ra ⁊ a loco ſuo nāli. Hec igit eſt cā q̄re mot⁹ nālis
ↄtinue itendit.ſ. diſtātia a q̄ete violēta a qua icipit
moueri. ¶ Sꝫ q: hec vi eē cā remota ⁊ oꝑꝫ aſſigna
re cām magis ꝓpinquā: ⁊ magis dicēte ꝓꝑ qđ di-
cūt qdā ꝙ graue i deſcēdēdo ↄtinue acqrit nouā
grauitatē accñtalē. ⁊ q: fit ↄtinue graui⁹ ⁊ graui⁹:
iō ↄtinue uelocitat mot⁹ ei⁹. ⁊ ita eſt de leui.ſ. ꝙ ꝑ
motū ſuꝑi⁹ acqrit nouā leuitatē accñtalē: ⁊ iō q̄ꝫto
iſta corꝑa magis diſtāt a q̄ete violēta a q̄ iceperit
moueri tāto ueloci⁹ mouent. vī tn̄ mihi ꝙ q: aer ē
cū grauib⁹ grauis: ⁊ cū leuib⁹ leuis: iō. cū graue
deſcēdit ſemꝑ maior ⁊ maior ps aeris ꝑcedēs ipꝫ
mouet deorſū: ⁊ ēt ↄtinue maior ⁊ maior ps aeris
inſequit ipꝫ: iō mot⁹ ei⁹ uelocitat. q: ↄtinue mediū
graui⁹ ⁊ graui⁹ ꝑcedit ipm cedens ei: ⁊ mediū ↄti
nue graui⁹ ⁊ graui⁹ ſubſequit ipm ↄtinue forti⁹ pel
lēs ipm. ⁊ iō q̄ꝫto a remotiori mouet tāto ueloci⁹
mouet q: cōtinue iuuat mot⁹ ei⁹ magis ⁊ magis a
medio tam a ꝑte anteriori q̄ꝫ a parte poſteriori.

¶ Qḋ āt ſʒ locū mutatio pm⁹ motuū ē:te ſtant oēs q̄cūq̄ de motu fecerūt mētionā: Pn̄cipia eni tradūt ipis mouētib⁹ ſʒ huiuſmodi motū. Diſgregatio āt ⁊ ꝯgregatio mot⁹ ſm locū ſūt: ſic eni mouēt ꝯcordia ⁊ diſcordia. Hec gdē eni diſgregat: illa āt ꝯgregat: ipoꝝ āt itellectū ait Anaxagoras diſgregare mouētē pus. Silr aūt ⁊ q̄cūq̄ huiuſmodi gdē neq̄ vnā cāʒ dicūt. ꝑꝑ uacuū aūt moueri dicūt. Et nāq̄ hi ſʒ locū motū nā moueri dicūt. Mot⁹ eni ꝑꝑ uacuū loci mutatio ē: ⁊ ſīc in loco. alioꝝ āt neq̄ vnū iēē pmis corꝑib⁹: ſʒ hiſ q̄ ſūt ex his opinant. Augmētari eni ⁊ corrūpi: ⁊ alterari ꝯgregat ⁊ diſgregat arbo mis corꝑib⁹ dicūt. Eodē āt mō q̄cūq̄ ꝑꝑ dēſitatem: aut raritatē iſtruūt gn̄atione ⁊ corruptionē: cōgregatione eniʒ ⁊ diſgregatiōe hec cōponunt. Ampli⁹ aūt ⁊ pter hos aiaʒ cāʒ facientes mot⁹ ipʒ ſeipʒ eni mouens. Pn̄cipium eſſe dicūt eoꝝ que mouent. Mouebit aūt aial: ⁊ omne aniatū ſm eum qui eſt ſm locum.

¶ Hec ē 3ª ps pn̄ˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ pħs ꝑ alioꝝ opiones oſ̄dit ꝙ mot⁹ local' ē pm⁹ motuū. ⁊ h̄ oſ̄dit ſex rōnib⁹ ul' ſex modis ſeu ſex vijs. Uñ dic pħs ꝓ ꝙ huic v̄itati. ſ. ꝙ mot⁹ local' ē pm⁹ motuū atteſtant dcā oiuʒ pħoꝝ antiq̄rū q̄ de motu fecerūt mētionē. q2 oēs antiq attribuūt pn̄cipijs ꝙ mouēt motu locali. ⁊ p̄ oſ̄dit h̄ ꝑ opi. ēpedo. q̄ poſuit litē ⁊ amicitiā eē p̄ˢ pn̄ᵃ mouētia. nā dic amicitiā ꝯgregare. litē āt ſegregare. ſʒ māifeſtū ē ꝙ ꝯgregare ⁊ ſegregare ſt̄ mot⁹ locales. ꝗ. ¶ 2° pħs oſ̄dit idē ꝑ opi. anaxa. q̄ poſuit itellectū eē pn̄ᵐ mouētē cui⁹ oꝑatio ſʒ ipʒ ē diſgregare mixta. ¶ 3° v̄o oſ̄dit pħs idē ꝑ opi. democriti ⁊ leucipi q̄ nō poſuerūt cāʒ mouētē ſine uacuo: ſʒ dixerūt oia moueri ꝑ nāʒ uacui. mot⁹ āt q̄ ē ꝑꝑ uacuū ē mot⁹ local'. Dixerūt eni corꝑa athoma moueri i uacuo: nē āt illō qō mouet: q2 eſt i uacuo mouet localr. ¶ 4° oſ̄dit idē ꝑ opi. antiq̄rū nāliuʒ q̄ pōebāt ſolū vnā cāʒ. ſ. cāʒ māle ut aquā aut aerē ſeu ignē ſiue aliqō meᵐ. ⁊ ex illo dixerunt gn̄ationē ⁊ corruptionē fieri ꝑ ꝯdēſationē ⁊ rarefactionē. ſʒ ꝯdēſatio ⁊ rarefactio ſt̄ mot⁹ locales: ul' nō ſt̄ ſine motu locali. ¶ 5° oſ̄dit idē ꝑ opi. platonis q̄ poſuit aiaʒ eē p̄ᵃᵐ cāʒ mot⁹. Poſuit eni ꝙ aia q̄ ſʒ ipʒ ē mouēs ſeipaʒ ē pn̄ᵐ oiuʒ q̄ mouēt. ſʒ mouē ſeipm ꝯuēit aiali. ⁊ oi aiato ſʒ eū ſʒ anithemiſū. i. ſʒ trāſmutationē localē. ⁊ ſic poſuit aiaʒ q̄ ſʒ ipʒ ē pmuʒ pn̄ᵐ mouēs eē cāʒ mot⁹ localis. Deide cū dicit.

¶ Et ꝓꝑe āt moueri dicim⁹ ſolū qō mouet ſʒ locū motū. Si aūt qeſcat gdeʒ i ſeipō: augmētet āt: aut detrimētū patiat: aut alterū ꝯtigit q̄dāmō moueri. Simplr aūt moueri nō dicim⁹. Qō qdeʒ igit ſp mot⁹ erat: ⁊ erit oi tpe: ⁊ q̄d pn̄cipiū ꝑpetui motus. Adhuc aūt q̄s mot⁹ pm⁹: ⁊ quem motū perpetuū cōtingit eē ſolū: ⁊ primū mouens quod ipoſſibile ſit: dictum eſt.

¶ 6° ꝓbat pħs idē ꝑ cōeʒ modū oium cōit loquētiū. Scdōʒ eni cōeʒ modū loquēdi ſolū dicim⁹ illō moueri qō mouet ſʒ locū. ſi aūt aliqd qeſcat i loco q̄uis augmētet ul' alteret dicim⁹ ipʒ qeſcē: ⁊ nō dicim⁹ ſimplr ꝙ tale mouet: ſʒ ſʒ determiationē dicam⁹ ꝙ tale mouet motu alteratiōis ul' augmētationis. Et ꝯˢᵉᵗ dic h̄ ꝙ mot⁹ ꝑ pus di de motu locali q̄ʒ de alijs motib⁹: ſic h̄ nomē ens ꝑ pus di de ſba q̄ʒ de alijs predicamētis. Uñ ſicut ens di de ſuba ſimpliciter ⁊ de alijs pdicamētis ſʒ determinationē: ita mot⁹ ſimplr dicit de motu locali ⁊ de alijs motib⁹ di ſm determinationē. quare ⁊c̄.

Uod āt h̄ nccē ē ipartibile eē ⁊ nullā hēre magnitudineʒ nc̄ dicam⁹: opponētes pᵐ de porib⁹ ipō. Hoꝝ āt vnū qdeʒ ē: ꝙ ipoſ'e ē nullū finitū mouē ſʒ iſinitū tpꝰ. Tria eni ſūt q̄d mouet: mouens i q̄ terniū tpꝰ. h̄ āt aut finita oia: aut iſinita ſūt: aut q̄dā: aut duo: aut vnū.

¶ Iſte ē q̄rt⁹ tractat⁹ hui⁹ lib: i q̄ detminat de ipartibilitate pmi motoris. ⁊ ꝯtinet i vno ca. i q̄ gdē ca. ex pte pmi mot⁹ oſ̄dit iſinitaſ pōe pmi motoris: ⁊ ex iſinitate motoris decl'at ipartibilitatē ipſi⁹: ⁊ ſeparationē ab oī magnitudie. vñ i h̄ ca. ꝯtinēti totā itētionē hui⁹ tractat⁹ detmiat pn̄cipalr de ipartibilitate pmi motoris: ⁊ ꝯtiet tres ptes pn̄ˡᵉˢ. q2 i pᵃ detminat de pō pmi motoriſ. In 2ᵃ ibi [De his āt q̄ ferunt.] detminat de vnitate pmi motoris. In 3ᵃ ibi [Detmiaꝭ āt his.] detminat de ipartibilitate pmi motoris oſ̄dēs ex pdecl'atis ꝙ pm⁹ motoꝛ eſt idiſibilis ⁊ impꝛtibilis nullā hñs magnitudinē. Pꝛia ps ꝯtinet duas pticulas ſʒ nūm triū ꝯnū q̄s oſ̄dit. nā in pᵃ pticula oſ̄dit ꝙ motoꝛ pōe finite nō pt mouē ꝑ tpꝰ iſiᵐ. In 2ᵃ ibi. [Qꝛ āt oino iſinita.] oſ̄dit ꝙ i magnitudie finita nō pt eē pō iſiᵗᵃ. In 3ᵃ ibi [Nō igit neq̄ iſiᵗᵒ.] decl'at ꝙ i magnitudie iſinita nō pt eē pō fiᵗᵃ. In pᵃ igit pn̄ˡᵃ pħs ꝓpōit ꝯnē pn̄ˡᵉᵐ hui⁹ ca. ſ. ꝙ nccē ē motorē imobilē eē ipartibilē. ſʒ anteq̄ʒ h̄ oſ̄dam⁹ opʒ decl'are q̄dā q̄ exigunt ad ei⁹ decl'ationē. Deide pħs ꝓpōit ꝯnē quā h̄ itelligit. ⁊ ē q2 ipoſ'e ē ꝙ aliqō mouēs pōe fiᵗᵉ moueat ꝑ tpꝰ iſiᵐ. ⁊ dic ꝙ iſta tria. ſ. mouēs: mobile: ⁊ tpꝰ ſilr ſe hñt q̄ʒtū ad finitatē ⁊ iſinitatē: ita ꝙ ſi vnuʒ iſtoꝝ triū ſit finitū oīa illa tria ſunt finita. ⁊ ſi vnuʒ eoꝝ ſit infinitū oīa tria illa ſūt infinita.

¶ Sit igr. a. mouēs. Qō āt mouet. b. Tpꝰ iſinitū i q̄. c. Ipʒ. c. igit moueat aliq̄ʒ pteʒ ipſi⁹. b. q̄ eſt i q̄. e. Nō igit i eq̄li ipi. c. i plī eni mai⁹. Quare nō ē iſinitū tpꝰ q̄d ē ipſius. 3. ſic itaq̄ ipi. d. apponens auferā ipʒ a. Ipſi āt. e. ipʒ. b. Tpꝰ āt nō auferā: ſp remouens eq̄le: iſinitū eni eſt. Quare oē. a. totū. b. mouebit iſinito tpe i ipſi⁹. c. Nō gꝰ poſſibile eſt a finito moueri nihil ſm infinitum motum. ꝙ quidem igitur non cōtingit finitum in infinito tempore mouere: manifeſtum eſt.

Demõſtratio.

A mouẽs.	D.pars ipſi⁹.A.
B.mobile	E.pars ipſi⁹.B.
C.tp̃s ĩfinitũ.	G.ps ipſi⁹.C.

¶ Probat 2ne quã ĩtẽdit q̃ ẽ ꝙ mouẽte ꝛ mobili exiſtẽtib⁹ finitꝭ nõ põt tp̃s eẽ infi^m. ꝛ hec ẽ 39ª ꝯ de anneris que põit ĩ termĩo ſic: ſit .a. totũ mouẽs. ꝛ ſit b. totũ mobile: ꝛ .c. ſit totũ tp̃s ĩ q̃.a. mouet .b. ꝛ ſit d. ps ipſi⁹ .a. ꝛ .e. ps ipſi⁹ .b. ꝛ .g. ſit ps ipſi⁹ .c. qḋ ponit tp̃s ĩfinitũ ꝛ .d. moueat .e. in .g. tp̃e .g. igit cũ ſit ps tp̃is ĩfiniti: ꝛ ps ẽ mĩoꝛ ſuo toto ꝯ ꝙ .g. ſit tp̃s finitũ: alr̃ nõ eẽt min⁹ ſuo toto. ſi igit .a. mouet b. ĩ toto tp̃e .c. ĩfinito ꝛ .d. mouet .e. ĩ .g. tp̃e qḋ ẽ finitũ ſi fiat reſecatio ab .a. ꝛ addat .d. ꝛ ſi fiat reſecatio a .b. ꝛ addat ipſi .e. ſp reſecãdo ptes eq̃les tandẽ ꝯſumet tã .a. q̃ꝫ .b. ꝛ .d. ꝛ .e. hẽbũt eãdem ꝓportionẽ adĩuicẽ quã ꝑus hũerũt .a. ꝛ .b. ſed facta tali additiõe ipſi .d. ꝛ .e. q̃ fuit añ additionẽ. ſi añ additionẽ .d. mouebat .e. ĩ tp̃e finito. ḡ fcã additiõe adhuc .d. mouebat .e. ĩ tp̃e finito: ut ĩ tp̃e .g. Cũ igit q̃ ẽ ꝓportio .d. ad .e. tota additiõe fcã. eadẽ fuit ꝓportio .a. ad .b. ſꝫ ſi additiõe fcã .d. mouet .e. ĩ tp̃e fi^{to}: ſequit ꝙ .a. mouebat .b. ĩ tp̃e fi^{to}. aliog duo motores hñtes eãdẽ ꝓportionẽ ad mota ab eis vn⁹ moueret ĩ tp̃e fi^{to}: ꝛ ali⁹ ĩ tp̃e ĩfi^{to} qḋ eſt ĩpoſ̃e: q̃m q̃lis ẽ ꝓportio motoris ad mo^{bile} talis ẽ ꝓportio tp̃is ad tp̃s. ḡ neceẽ ꝙ ſi mouẽs ꝛ mo^{le} ſint fi^{ta} ꝙ tp̃s in q̃ mouẽs mouet mo^{le} ſit fi^m. ¶ Fũdat igit rõ ſup 4^{or} ꝓpõnes. Quaꝝ p^a ẽ ꝙ ps tp̃is ĩfi^{ti} ẽ fi^{ta}. ¶ 2ª ꝓpõ ẽ ꝙ ĩ pte finita tp̃is ĩfiniti ꝑt ps mouẽtis finiti mouere ptẽ mo^{bilis} finiti. ꝛ iſta ꝓpõ ẽ ſatꝭ nota. ſ. ꝙ mouẽs finitũ põt mouẽ mo^{le} finitũ ĩ tp̃e finito. ſit igit ita ꝙ .d. moueat .e. ĩ .g. tp̃e finito. ¶ 3ª ꝓpõ ẽ ꝙ oẽ finitũ ꝑ reſecationẽ ptiũ eq̃liũ tandẽ ꝯſumet. ¶ 4ª ꝓpõ ẽ ꝙ q̃lis ẽ ꝓportio motoꝝ ad mo^{lia} mota ab eis: talis ẽ ꝓportio tp̃is ĩ q̃ fit vn⁹ mot⁹ ad tp̃s in q̃ fit ali⁹ mot⁹. ꝛ ꝑp h̃ ĩpoſ̃e ẽ ꝙ motoꝝ hñtiũ eãdẽ ꝓportionẽ ad mo^{lia} mota ab eis vn⁹ moueat ĩ tp̃e finito: ꝛ ali⁹ ĩ tp̃e ĩfi^{to}. Et ꝯ^{tor} format illã rõnẽ ſic. proportio tp̃is .g. ad tp̃s .c. ẽ cõpoſita ex ꝓportiõe .d. ad .a. ꝛ ex ꝓportiõe .a. ad .b. q2 tp̃s utriuſqꝫ motus ꝓportionẽ ſequit mouẽtis ad mo^{le} qḋ ĩ eo mouet. ſꝫ ꝓportio .d. ad .a. ẽ finita: q2 .d. m^ltiplr̃ ꝯſumit .a. ꝛ ꝓportio .e. ad .b. ẽ finita: q2 .e. ꝯſumit .b. ꝛ ois ꝓportio cõpoſita ex duab⁹ ꝓportiõib⁹ finitꝭ ẽ finita. ḡ neceẽ ꝙ ꝓportio tp̃is .g. ad tp̃s .c. ſit finita. ḡ .g. ꝯſumit .c. ſꝫ .c. ẽ ĩfi^m ut poſitũ eſt. ḡ finitũ ꝯſumit ĩfinitũ: ſꝫ h̃ ẽ ĩcõuẽiẽs. ḡ opꝫ ꝙ .c. ſit finitũ. motoꝛ igr̃ finit⁹ nõ põt mouẽ aliqḋ ĩfi^m nec aliqḋ finitũ ĩ tp̃e ĩfi^o. ¶ Notãdũ ꝙ ꝯ^{tor} dic̃ h̃ ꝙ ĩpoſ̃e ẽ ꝙ aliqḋ corpus finitũ moueat corp⁹ ĩfi^m. q̃m põ motoris ſp dꝫ ſupare põꝫ mo^{lis}. ¶ Notãdũ ẽt ſm ꝯ^{rem} h̃ ꝙ ꝓpõnes ꝯditionales q̃s põit h̃ phs ſũt de q̃nis antña ſint ĩpo^{lia}. q̃m lꝫ ſit ĩpoſ̃e celũ diuidi. tñ ſi diuideret in mĩori tp̃e ꝑmoueret pſ q̃ꝫ totũ: qḋ aliq ĩtelligũt q̃ꝫ tũ ad determinatũ ſignũ ĩ ſpatio q̃m pſ ĩ mĩori tp̃e ptrãſit aliqḋ determinatũ ſignũ ĩ ſpatio q̃ꝫ totũ. Silr̃ ꝙ phs ponit motorẽ diuidi h̃ ponit ſub ꝯditione. Si eni motoꝛ celi ſit ĩ corpe tũc diuidit ad diuiſionẽ corpis. ¶ Notãdũ ꝙ illḋ dctũ phi. ſ. maĩ⁹ mo^{le} ĩ pl̃i tp̃e mouet. dꝫ ĩtelligi cũ poſ̃itate: nõ aũt cum neceſ̃itate. q̃m po^{le} ẽ ꝙ corp⁹ min⁹ moueat ĩ tp̃e mĩori: ꝛ h̃ ſufficit ad ꝓpoſitũ: ſꝫ nõ ẽ ſimplr̃ neceſ̃iũ: ſꝫ ſolũ reſpectu alicui⁹ determinati ſigni ĩ ſpatio. Mĩn⁹ eni corp⁹ citi⁹ ptrãſit cõplete aliqḋ det̃minatũ ſignũ ĩ ſpatio q̃ꝫ maĩ⁹ corp⁹. Uñ põt hec rõ formari ſic: q2 po^{le} ẽ recipe aliquã ptẽ q̃ pluſ excedit ĩ ṽtute aliquã ptẽ mo^{lis} q̃ꝫ .a. excedit .b. ſit igit ita ꝙ .d. plus excedat .e. ĩ põ. q̃ꝫ .a. excedat .b. cũ igr̃ mouẽs plus excedẽs põꝫ mo^{lis} moueat ĩ mĩori tp̃e. ſequit ꝙ .d. ĩ minori tp̃e q̃ꝫ .c. mouebit .e. ſꝫ tp̃s qḋ ẽ min⁹ q̃ꝫ tp̃s ĩfi^m ẽ fi^m. ſequit ḡ ꝙ .d. mouebit .e. ĩ tp̃e finito: ꝛ facta reſecatiõe ab .a. ꝛ a .b. taliũ ptiũ eiuſdẽ q̃ntitatꝭ ſũt .d. ꝛ .e. ꝛ additiõe fcã illaꝝ ptiũ ipſi .d. ꝛ .e. tãdẽ cõſumunt .a. ꝛ .b. ꝛ remanebũt .d. ꝛ .e. hñtes eãdẽ ꝓportionẽ adĩuicẽ quã ꝑus hẽbãt .a. ꝛ .b. ꝛ tota additiõe facta .d. mouet .e. ĩ tp̃e finito. ſequit ꝙ .a. pri⁹ mouebat .b. ĩ tp̃e finito. ¶ Intelligẽdũ ꝙ illa ꝯ ẽ ĩtelligẽda de motore fatigabili cuiuſmodi ẽ mouẽs extrĩ ĩ magnitudine corruptibili: ſꝫ de motore ĩfatigabili nõ ẽ ꝯ ṽa. q2 nõ maioꝛ ṽt⁹ reqrit ĩ motore ĩfatigabili ad mouẽdũ ꝑ duoſ dies q̃ꝫ ꝑ vnũ diẽ. nec reqrit maioꝛ ṽt⁹ ad mouẽdũ ꝑ octo dies q̃ꝫ ꝑ vnũ diẽ. ꝛ ſic m^ltiplicãdo in ĩfi^m. ꝛ ſic loquẽdo de motore ĩfatigabili nõ reqrit maioꝛ ṽt⁹ ad mouẽdũ mo^{le} ꝑ tp̃s ĩfi^m q̃ꝫ ad mouẽdũ idem mo^{le} ꝑ vnũ diẽ. ꝛ iḋ ſi motoꝛ ĩfatigabil' poſſit mouẽ mo^{le} finitũ ꝑ vnũ diẽ. ſequit ꝙ põt mouẽ idem mo^{le} ꝑ tp̃s ĩfi^m. ꝛ ſic ꝯ nõ ẽ ĩtelligẽda de motore infatigabili: nec rõ ꝓbãs ꝯnẽ ꝯcludit de motore ĩfatigabili: q2 ṽt⁹ motoris ĩfatigabil' nõ ẽ ſꝫ ſe diuiſibil' cũ talis ṽt⁹ nõ ſit virt⁹ extẽſa in magnitudine.

¶ Qḋ aũt oĩno ĩ finita magnitudie nõ cõtigit ĩfinitam eẽ põ: ex his manifeſtũ ẽ: ſit eni plus põ ſp eq̃le ĩ mĩori faciẽs tp̃e: ut calidũ calefaciẽs: aut dulcefaciẽs: aut proĩciẽs: ꝛ oĩno mouẽs. neceẽ ḡ ẽ a finito qdẽ ĩfinitã aũt hñte patiẽtiã pati aliqd patiẽs: ꝛ plus q̃ꝫ ab alio. Plus eni ẽ ĩfinita põ. At ṽo tp̃s nõ ꝯtigit eẽ nullũ. Si eni eſt in q̃ .a. tp̃s in q̃ infinita vis calefacit: aut depellit. in q̃ aũt a .b. finita q̃dã. ad hãc maiorẽ ſp accipiẽs finitã ueniã. Aliqñ ad id q̃d ĩ .a. tp̃e motũ erat. Ad finitũ eni ſp addẽs excellat oẽ determinatũ ꝛ auferẽs deficiẽs ſilr̃. In eq̃li ḡ tp̃e mouebit finita ipſi infinite. Hoc aũt eſt impoſſibile.

Demõſtratio

A.Tempus.

A.Tempus B

¶ Hec ẽ 2ª pti^{ta} p^e ptis p̃n^{tis} hui⁹ ca. ĩ q̃ phs oñdit ꝙ ĩ magnitudie finita nõ ꝑt eẽ ṽt⁹ ĩfi^{ta}. ꝛ hec ẽ 40ª ꝯ huius li. ſ. de ãnexis. Ad cui⁹ declarationẽ phs ſuppõit duo. p^o ꝙ mouẽs maioris ṽtutꝭ reqrit min⁹ de tp̃e q̃ꝫ mouẽs mĩoris ṽtutꝭ ita ꝙ eq̃lẽ effectũ ꝑt maioꝛ ṽt⁹ ꝓducẽ in minori tp̃e q̃ꝫ ṽtus minoꝛ. 2° ſupponit ꝙ oẽ qḋ mouet: mouet ĩ tp̃e ut ꝓbatũ eſt ĩ 6° hui⁹. ¶ Ex his ḡ arguit ſic. Maioꝛ põ exiſtens in ma-

gnitudinē pōt i minori tpe mouē. ſ3 oīs pō finita
agit i tpe: ⁊ i q̄cūq; tpe finito pōt vt⁹ finita agē. cū
ḡ vtus infinita ſit maior q̄cūq; vtute finita. ſeqꝛ ꝙ
ſi virt⁹ infinita eēt i magnitudie finita mouēt ⁊ age
ret i minori mēſura q̄ꝫ ē aliqḋ tp̄s. ſ3 minor mēſu-
ra q̄cūq; tpe nō ē niſi iſtās. ḡ ſi virt⁹ infinita eēt i ma
gnitudie finita: ſequiꝛ ꝙ agēt ⁊ mouēt i nō tpe qḋ
ē ipoſſe: qꝛ oīs mot⁹ ē i tpe. ¶ Hoc ꝯfirmaꝛ ſic. Si
vt⁹ infīta eēt i magnitudie finita ⁊ mouēt eā: aut igr̄
i tpe aut i nō tpe. ſi i nō tpe. hēꝛ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ ſi vt⁹
infinita eēt i magnitudie finita mouēt i nō tpe. ſi vo
dēꝛ ꝙ mouēt i tpe ⁊ i q̄cūq; tpe q̄ꝫtūcūq; pūo pōt
vt⁹ infīta mouē q̄ꝫcūq; magnitudinē finitā: ſeqꝛ ꝙ ſi
vt⁹ finita mouēt magnitudinē finitā i aliq̄ tpe. ſeqꝛ
ꝙ i eq̄li tpe mouēt vt⁹ finita: ⁊ vt⁹ infinita eādē ma
gnitudinē vl' eq̄lē. qḋ ē ipoſſe. Seqꝛ ēt ꝙ vt⁹ finita
mouēt i minori tpe q̄ꝫ vt⁹ infinita: qꝛ nō ē dare aliquā
vtutē finitā qn ſit dare vtutē finitā maiorē illa. ſi ḡ
vt⁹ finita ⁊ vt⁹ infinita moueāt eq̄lē magnitudinē i
eq̄li tpe maior vt⁹ finita q̄ꝫ ē illa vt⁹ finita data mo-
uet i minori tpe. ⁊ ſic vt⁹ finita mouēt i minori tpe
q̄ꝫ vt⁹ infinita. qḋ ē ipoſſe. ¶ S3 ꝯtor mouet hic du
as qōnes. pª ē ſup̄ h qḋ dī ꝙ cuiuſlibet corpis eſt
pō finita: illḋ vī eē fl'ſm: qꝛ ſi eēt uep̄ tc̄ corpis cele
ſtis eēt pō finita. ꝯñs ē fl'ſ3: qꝛ tc̄ corp⁹ celeſte eēt cor
ruptīle: qꝛ oē hñs vtutē finitā ē corruptīle. ¶ 2ª qō
vl' dubitatio ē de illa ꝯditionali quā ph's pōit h q̄
ē iſta. Si vt⁹ infinita eēt i magnitudie finita mouēt
i iſtāti: ſi illa ꝯña valēt eodēº vī ſeq ꝙ ſi vt⁹ infita eēt
ex̄ magnitudinē ꝙ mouēt i iſtāti: qꝛ nō eſt maioris
pōe ex̄ magnitudinē q̄ꝫ ſi eēt i magnitudie. ¶ Pri
ma hap̄ qōnū ē valde difficil' ut dic ꝯtor ⁊ ꝯ eā fūt
multe opi. Un̄ opi. Alex. ut recitat ꝯtor fuit ꝙ corp⁹
celeſte hēt et'nitatē a ſuo motore q nō eſt i mā. Cō
tra quē arguit ꝯtor dicēs ꝙ ſm h aliqd eēt qḋ poſ-
ſet corrūpi ⁊ nunq̄ꝫ corrūpeꝛ ⁊ hc fuit opio Plato
nis. ſ3 Ariſt. i fine p̄mi de celo ⁊ mundo ꝓbat ꝙ i-
poſſe ē ꝙ aliqd ſit et'nū cui ieſt pō ad corruptionē
Joānes aūt grāmatic⁹ hāc opionē tenuit ꝯ pipa-
te. ⁊ i h opinabaꝛ ꝙ mūdus ſit gn̄abilis ⁊ corru-
ptibilis. Un̄. d. ꝯtor ꝙ hec dubitatio ē fortior oīb⁹
alijs dubitatiōib⁹ q̄ pñt accidere cū ph's exp̄ſſe 2º
de celo ⁊ mūdo dicat ꝙ celi eſt pō finita. Et red-
dit cām q̄re i celo nō ſūt ſtelle maiores q̄ꝫ ille q̄ in
ſūt ibi dicēs ꝙ ſi hoc eēt motus celi fatigaretur.
¶ Audiēs aūt Auicē. vba phi opinat⁹ ē dupx eē
neceſſariū. ſ. necīū ex ſeipo: ⁊ necīū ex alio. necīū3
ex ſeipo ut motor celi. ex alio ut celū. Et ꝯtor i ſol-
uēdo illā dubitationē ponit multa vba q̄ pp̄ ꝓlixi-
tatē nō recito. Breuiter tn̄ ſua ſol'o in h ꝯſiſtit ꝙ
corp⁹ celeſte ē pōe finite: qꝛ nō pt ſuſcipe mot⁹ infini
te velocitatꝭ. tn̄ celū ē pōe infinite q̄ꝫtū ad duratiōe3
qꝛ nō cōpōiꝛ ex mā ⁊ foīa: ⁊ foīa ipi⁹ nō hēt ſbſiſtē
p ip̄3. Motor ēt celi ē pōe infite ſ3 durationē: ſ3 nō ē
pōe infinite ſ3 vigorē: ita ꝙ poſſit mouē velocita-
tate infinita. ¶ Ad ſcdā3 qōnē r̄ndet ꝯtor dicēs ꝙ ſi
vtus infinita eēt i corpe mouēt i iſtāti. ſ3 ſi ponam⁹
vtutē infinitā ex̄ corp⁹ nō i corpe: illa nec d3 dici fini
ta: nec infinita. Finitū eni ⁊ infim ve de corpib⁹ dici
pñt. ⁊ iō ex̄ corp⁹ nō d3 poni aliq̄ vtus infinita que
moueat i nō tpe. Dicit ēt ꝯtor ꝙ i vtutib⁹ ex̄ corp⁹
nō pōt dici vna pō maior alia eo ꝙ nō ſūt pōe in
corpe: qm̄ mai⁹ ⁊ mi͞n⁹ ſolū⁹ ē q̄ꝫtitatꝭ. Sic ḡ i hoc
ꝯto ſoluūtur due qōnes. ¶ Prima ſi celū ſit potē-
tie finite q̄lꝛ eſt ꝙ nō ē corruptibile: eſt q̄ꝛ oē qḋ

ē vtutꝭ finite vī eē corruptibile. ¶ 2ª q̄lꝛ iſta ꝯña ē
bona: vt⁹ infinita ē i magnitudie finita. ḡ mouet i nō
tpe. ⁊ nō ſeqꝛ. vt⁹ infita ē ex̄ magnitudinē. ḡ mouet i
nō tpe. vī ꝙ ſi vna iſtarū ꝯñap̄ ſit bona ꝙ ēt reliq̄
ſit bona: qꝛ nō minoris vigoris ē vt⁹ ex̄ magnitu-
dinē q̄ꝫ ſi eēt i magnitudie. ¶ Sol'o igiꝛ ad p̄maz
qōnē ꝯſiſtit i h ꝙ pō motiua pōt dici infinita dupl'r
ſ. aut qꝛ actio ei⁹ nunq̄ꝫ ceſſat ⁊ h ē eē infm i dura-
tiōe. ⁊ illo mō motores celi ſūt infiniti: ⁊ ēt celū eſt
h mō infm. ſ. ſ3 durationē. Alio⁹ pōt itelligi pōm
motiuā eē infinitā: qꝛ motor ei⁹ ē tāte velocitatꝭ ꝙ
nō ē iuētū veloci⁹. ſ. ꝙ illḋ qḋ ab illo moueꝛ: mo-
ueꝛ veloci⁹ oī mobili. ⁊ h ē eē infinitū i q̄litate actio
nis ut. d. ꝯtor i de ſba orbis. ⁊ h ē idē qḋ eē infinitū
i vigore. ¶ R̄ndeo igiꝛ ad p̄mā qōnē. ⁊ dico ꝙ v-
tus celi ē infinita ſ3 durationē ⁊ ē finita ſm vigorē:
⁊ tn̄ celū nō ē corruptibile: qꝛ nō cōponiꝛ ex mā ⁊
forma. ſ. corruptibili. ſ3 ē icorruptibile. nec forma
ei⁹ ꝯſtituiꝛ in eē p ſb3: ⁊ iō celū nō hēt ꝯriū pp̄ qḋ
nō ē corruptibile. vn̄ ad qōnē q̄rētē pp̄ qḋ celum
ē corruptibile pt tripl'r r̄nderi. vnoº ꝙ nō cōponiꝛ
ex mā ⁊ foīa ꝯſtituta p ſb3. Alioº qꝛ nō hēt ꝯriū. 3º
mō qꝛ caret cāis potētib⁹ ip̄3 corrūpe. Un̄ celū nō
ē corruptibile. qꝛ nō hēt corrūpēs. effect⁹ āt p̄uati
ul c⁹ ē nō eē corruptibile ē cā p̄uatiua. ſ. qꝛ nō hēt
qḋ pt ip̄3 corrūpe: ut vult ꝯtor i de ſba orbis. Q2 āt
motores corpop̄ celeſtiū ſint finiti i vigore dcl'at
ꝯtor p h qꝛ cōpa celeſtia excedūt ſe i velocitate mo
t⁹ i dete'minata ꝓportiōe. ⁊ tales exceſſus nō ſt' niſi
inꝛ motores finiti vigorꝭ. vn̄ ſ3 hūc modū. d. ph's
pōm celi eē finitā. ⁊ ꝙ ſi i celo eēnt pl'es ſtelle aut
maiores q̄ꝫ ſt' oſtrueꝛeꝛ aut tardareꝛ mot⁹ celi. Et
d. ꝯtor ꝙ iſta dubitatio ē maxia dubitationū q̄ ac
cidūt i hac ſcia ⁊ nō ē dete'minatū mihi niſi cū grādi
labore ⁊ i tpe vite mee nō modico. hc ꝯtor. ¶ Hec
igr̄ ꝯña phi. ſ. ſi i celo eēnt pl'es ſtelle vl' maiores
q̄ꝫ mō ſt: celū nō moueꝛeꝛ: vl' tardi⁹ mouēꝛ q̄ꝫ mō
moueꝛ: p3: poſito ꝙ motor celi ſit finit⁹ i vigore: qꝛ
pō motoris d3 excedē pō3 rei mote: ſed ſi in celo
eēnt pl'es ſtelle vl' maiores q̄ꝫ mō ſt' pō motoris
vl' nō excedēt pō3 celi. ⁊ ſic motor nō mouēt celū.
vl' ſic excedēt ſic mō excedit. ⁊ ſic tardi⁹ mouēt ce
lū q̄ꝫ mō mouet. ¶ Intelligēdū ſm ꝯtor ſup 12º me
tha. ꝙ q̄libet orbis celeſtis hēt vnū motorē ꝯiū
ctū ſeu approp̄atū illi orbi: ita ꝙ alt'i⁹ ⁊ alt'i⁹ orbis
ē ali⁹ ⁊ ali⁹ mot⁹ approp̄at⁹. ⁊ p̄ter motores appro
p̄atos ē vn⁹ motor ſepat⁹ q ē de⁹ gl'ioſus. ⁊ pp̄ mo
tū ꝯiūctū mot⁹ celi ē i tpe. Succeſſio eni mot⁹ celi
ē a motore ꝯiūcto q ē finite vtutꝭ: ⁊ a motore ſepa-
to hēt mot⁹ celi et'nitatē. motor eni ſepat⁹ ē infinite
motionis ut. d. ꝯtor. ⁊ niſi eēt motor ſepat⁹ motor
ꝯiūct⁹ nō mouēt p tp̄s infm. ¶ Ad cui⁹ itell'm ē ſciē
dū ꝙ motor ꝯiūct⁹ ſeu approp̄at⁹ mouet celū pp̄
motorē ſepatū ut aſſiſ'eꝛ ei: q motor approp̄at⁹ mo
uet ut ꝯſeruet ſuā p̄fectionē: ſic hō aliq̄ñ ambulat
ad ꝯſeruādū ſanitatē quā hēt. ⁊ motor ꝯiūct⁹ ſuā
p̄fectionē ꝯſuat p h qꝛ aſſil'aꝛ motori ſepato: ⁊ aſ
ſimilari nō pt motori ſepato niſi p motū. ⁊ ſic mo-
tor ꝯiūct⁹ nō mouet celū niſi pp̄ motorē ſepatū. ſ.
ut aſſil'eꝛ ei. Motor eni ſepat⁹ ē cā oīu3 ⁊ motores
ꝯiūcti aſſil'anꝛ motori ſepato p h ꝙ ſūt cāe rep̄: ⁊
nō ſt' cāe rep̄ niſi p h qꝛ p motū celi ꝓducūꝛ res in
eē: ⁊ ſic motores ꝯiūcti aſſil'ant motori ſepato per
motū. qꝛ p motū ſt' cāe rep̄: ⁊ p h aſſil'anꝛ p̄c cāe oī
u3. ſ3 utꝝ motor ſepat⁹ moueat ut finis tm̄ vl' ut effi

ciēs ſꝫ itētionē pħi ē dubiū. credo tñ ſꝫ itētionē pħi ⁊ ꝯ^{tis} ꝙ mouet ut finis tm̄. qꝛ Ari. 2° celi dicit ꝙ illō qđ eſt mobile ⁊ pfectū ſimplr nō idiget actiōe extriſeca i acqſitiōe mobilitatꝭ. Un̄ ſm itētionē ꝯ^{tis} 12° metha^{ce}. oē mouēs effectiue: aut mouet pp pfectionē de nouo ſibi acqrēdā aut pp ꝯſeruationē pfectiōis quā hēt. ſꝫ p^a cā exq̄ ē ſimp^r pfecta nō mouet ut acqrat ſibi aliq̄ꝫ nouā pfectionē nec ut ꝯſeruet pfectionē quā hēt. qꝛ nō ē aliqd ex̄ ipaꝝ nobili^o cui appetat aſſil'ari: ⁊ iō ſꝫ ꝯ^{tes} p^a cā nō mouet ut efficiēs: ſꝫ ut finis tm̄. Oēs tñ leges ponūt p^mā cām efficiētē ⁊ ēt finē. ℭ Ad ſecūdā dubitationē rn̄det ꝯ^{tor} ꝙ ſi ṽt^o ifinita eēt i magnitudine mouēt i iſtāti. ſed ṽt^o ex̄ corp^o nō ē finita nec ifinita: qꝛ finitū ⁊ ifi^m ſoli q̄ꝫtitati cōpetūt. ⁊ ſic vult ꝙ ex̄ magnitudinē nō ſit ṽt^o infinita. Atñ iſta rn̄ſio nō vr̄ ſufficē: qꝛ q̄ꝫuis finitū ul' ifi^m q̄ꝫtitatiue non ſit ex̄ magnitudinē tñ finitū ul' ifi^m q̄litatiue ē ex̄ magnitudinē. ℭ Alr rn̄det ꝯ^{tor} i li. ſuo de ſba orbis. ubi vult ꝙ motores celeſtes ſint finiti vigore ⁊ ifiniti i duratiōe. qꝛ nō fatigātur i mouēdo. Qꝫ āt ſint finiti dcl'at ex ꝓportiōe ṽtutꝭ mouētiū corpa celeſtia i tpe dēt'miato. qꝛ .ſ. cuiuſlꝫ mot^o celeſtis q̄ꝫtūcūqꝫ tardi ad motū diurnū q ē velociſſim^o alioꝝ motuū ē ꝓportio dēt'miata: ⁊ iō qlibet motoꝛ celeſtis ē vigoris finiti. ⁊ ꝯ^{tor} ibidē decl'at ꝙ ſi corp^o fuerit cōpoſitū ex mā ⁊ foīa opꝫ ꝙ hēat ṽtutē finitā i duratiōe ⁊ eꝯ̄. ſed nō opꝫ ꝙ ſi corpus hēat ṽtutē finitā in vigore ꝙ pp h̄ ſit cōpoſitū ex mā ⁊ foīa. ℭ Ex his ḡ pōt pate ꝙ ſi i magnitudie cōpoſita ex mā ⁊ foīa eēt ṽt^o ifinita i duratiōe ꝙ illa ṽt^o mouēt i nō tpe: ⁊ nō ſeqꝛ de ṽtute ex̄ magnitudinē ꝙ ſi ſit finita i duratiōe ꝙ pp h̄ mouet i nō tpe: qꝛ ſi i magnitudie cōpoſita ex mā ⁊ foīa ſit ṽt^o ifinita i duratiōe ſeqꝛ ꝙ illa ṽt^o ē ifinita i vigore ⁊ p ꝯn̄s mouet i nō tpe. ꝓbatio p^e ꝯn̄e. Ois ṽtus extn̄s i magnitudie cōpoſita ex mā ⁊ foīa ē corruptibil' ⁊ hēt ꝯriū. ḡ ſi tal' ṽt^o ſit ifinita i duratiōe p manēs p tēp^o ifi^m cū hēat corrūpēs ſeqꝛ ꝙ p tēp^o ifi^m illa ṽt^o reſiſtit corrūpēti qđ nō eēt niſi illa ṽt^o i ifi^m excedat ṽtutē corrūpentꝭ: qꝛ ſi dēt ꝙ ṽt^o illi^o corpis excedit ṽtutē corrūpentꝭ i aliq̄ dēt'miata ꝓportiōe: cū corrūpēs ſp ꝯtinuet ſꝫ ſpēꝫ: nēce ē ṽtutē illi^o corpis tādē debilitari itm̄ ꝙ olo corrūpeť: qꝛ ſp i reſiſtēdo debilitať. ⁊ ſic tādē corrūpeť. q̄re ſeqꝛ ꝙ ſi corp^o cōpoſitū ex mā ⁊ foīa hēat ṽtutē ifinite duratiōis ꝙ ēt hēat ṽtutē ifinitā i vigore: qꝛ ex oppoſito ſi hēat ṽtutē finitā i vigore: ⁊ illa cōtinue debilitať q̄ tādē corrūpiť. ⁊ p ꝯn̄s nō ē ifinita i duratiōe. Sed de ṽtute ex̄ magnitudinē nō ſeqꝛ ē ifinita i duratiōe. ḡ ē ifinita i vigore. qꝛ ṽt^o extra magnitudinē nō debilitať cū nō hēat ꝯriū: ⁊ iō nō maioꝛ vigoꝛ reqriť in tali ṽtute ad durādū p vnū diē q̄ꝫ ad durādū p tp̄ꝫ ifi^m. ⁊ iō nō ſeqꝛ ṽt^o ex̄ magnitudinē ē ifinita i duratiōe ḡ ē ifinita i ṽtute. ⁊ p ꝯn̄s nō ſeqꝛ ꝙ moueat i nō tpe. Si ṽo dī ꝙ corp^o ē cōpoſitū ex mā ⁊ foīa. Rn̄det ꝯ^{tor} ꝯceſſo ꝙ oē corp^o ſit cōpoſitū ex mā ⁊ foīa dicēs ꝙ de ſuo corpoꝝ qđdā ē cōpoſitū ex foīa q̄ nō ꝯſtituiť i eē per mā: nec dat eē māe eo ꝙ mā ſua nō ē i pō ſua ad eē: ⁊ h^{ꝯ} corp^o ē celū. Aliđ ē corp^o cōpoſitū ex mā qđ ē i pō ad eē: ⁊ foīa ei^o ꝯſiſtit p ſuā mām: ⁊ h^{ꝯ} corpa ſūt corpa ḡñabilia ⁊ corruptibilia. Qꝫ igr̄ dicať ꝙ ſi ṽt^o ifinita i duratiōe eēt i corpe cōpoſito ex mā ⁊ foīa illa mouēt i nō tpe: itelligiť de corpe cōpoſito ex mā q̄ ē i pō ad eē: ⁊ foīa q̄ cōſtituiť in eē p ſuā mām. Meli^o tñ vr̄ eē dicēdū ꝙ illa ꝓpō ē fl'a. .ſ. oē corp^o ē cōpoſitū ex mā ⁊ foīa. qꝛ corp^o celeſte circūſcripto motore nō eſt cōpoſitū ex mā ⁊ forma. ſed ē corp^o ſimplex ens i actu ⁊ nō eſt mā q̄ ē i pō ad eē nec hn̄s talē māꝫ. ſꝫ magis dꝫ dici forma corporea q̄ꝫ mā qꝛ eſt in pō ad ubi. q̄re. q. a ⁊ c̄.

ℭ Nullū itaqꝫ finitū ꝯtigit ifinitā pōꝫ hr̄e neqꝫ ifinitū finitā. Etiā ꝯtigit i mīori magnitudie ampliorē potētiā eē. Sꝫ adhuc magis i maioꝛ plima. Sit igiť i q̄ ē .a.b. ifinitū: h̄ .b.c. hēt pōꝫ quādā q̄ in aliq̄ tpe mouet ipm̄ .d. i tpe i q̄ ē .e.ꝫ. Si igiť ipi .b.c. duplā accipio. i medio mouebit tpe ipius .e.ꝫ. ſit eni hec ꝓportio. Quare i .ꝫ.⁊.c. mouebit. ḡ accipiēs ſp .a.b. qdē nequaq̄ꝫ trāſibo. Tpe aūt dato ſp min^o accipiā. ifinita ḡ pō erit. Oēm eni finitā pōꝫ excellit. Oiꝫ aūt finite pōe nēce ē finitū eē ⁊ tēpus. Si eni i q̄dā tāta: maioꝛ i mīori qdē termiato aūt mouebit tpe ſꝫ ꝯuerſionē ꝓportiōis. Infinita eni ois pō ſic multitudo ⁊ magnitudo excellens eſſe finitum.

Demonſtratio.

A	Mouens infinitum.	B
B	Mouens finitum	C.
D	Mobile	
E	Tempus in quo .b.c. mouet .d.	ꝫ
ꝫ	Tp̄s ſubduplum.	C.

ℭ Hec ē 3ª pticl'a p^e ptis ꝓncipal' hui^o capli i q̄ pħs oñdit ꝙ i magnitudie ifinita nō pt eē pō finita. ⁊ hec eſt 41^a ꝯ̄ de āneris q̄ ꝓbať duplr. ⁊ p^o ſic. Pō q̄ ē maioꝛ pō cuiuſlibet magnitudis finite illa pō ē ifinita. ſed pō magnitudis ifinite ē maioꝛ q̄ꝫ pō cuiuſlibet magnitudis finite. ḡ pō magnitudis finite ē ifinita ⁊ p ꝯn̄s nō ē finita. Maioꝛ pꝫ. qm̄ pō q̄ ē maioꝛ q̄libet pō finita nēce ē ut ſit ifinita. ⁊ minoꝛ decl'ať. .ſ. ꝙ pō magnitudinis ifinite eſt maioꝛ q̄cūqꝫ pō magnitudinis finite. qm̄ accipiať aliq̄ ps finita magnitudinis ifinite ſi illa parſ dupliceť adhuc pō magnitudis ifinite ē maioꝛ q̄ꝫ pō illius partꝭ. qꝛ pō toti^o eſt maioꝛ q̄ꝫ pō ptis. ⁊ dupliceť illa ps: adhuc pō toti^o eſt maioꝛ q̄ꝫ pō illi^o ptis duplicate. ⁊ dupliceť iteꝝ: ſp pō magnitudis infinite erit maioꝛ. pō igiť magnitudinis infinite in infinitū excedit quācūqꝫ potētiā ſue ptis finite: ſed nulla pō finita in infinitū excedit potētiā finitā. ḡ pō magnitudinis ifinite eſt maioꝛ q̄cūqꝫ pō finita ſeu quacūqꝫ pō magnitudinis finite. ℭ Uel pt̄ foꝛari rō ſic. Ois pō finita reqrit determinatū tp̄s in q̄ pōt mouere. ſed pō magnitudinis infinite nō reqrit determinatū tēp^o in quo pōt mouere. ḡ magnitudis ifinite nō ē pō finita. maioꝛ pꝫ. ⁊ minoꝛ ꝓbatur ſic. pō toti^o i minori tpe pōt mouē idē mo^{le} q̄ꝫ pō ptis. ſꝫ nō ē aliqđ tp̄s ita paruū qn ps magni-

tudinis inſi^{ta} pt mouē i illo tpe:q2 nō ē accipe par
tē ita magnā gn pōt moueri i q̄libet tpe q̄ꝫcūcꝫ
puo. cū igiť i minori mēſura poterit tota vt^{9} mouē
q̄ꝫ ꝑ virtuť ſequiť ꝙ pō magnitudis iſinite nō reg
rit determinatū tpe in q̄ pōt mouere. ſꝫ q2 in mino
ri magnitudie poſſet eē maioꝛ vt^{9}: poſſet aliqs cre
dere ꝙ in magnitudie infinita pōt eſſe virt^{9} finita.
Nā pp magnitudinē coꝛpis non opꝫ ꝙ ſit virtus
maioꝛ: cū i miori coꝛpe poſſit eē maioꝛ vt^{9} q̄ꝫ i coꝛ-
pore maiori. ℭ Iſtō ſoluit pħs dicēs ꝙ q̄ꝫuis i ma
gnitudie minori poſſit eē maioꝛ vt^{9} q̄ꝫ i magnitu-
die maiori: tū i magnitudie minori ſiue i magnitu
die q̄cūcꝫ finita nō pōt eē maioꝛ vt^{9} q̄ꝫ i magnitu-
die iſi^{ta}. ℭ Sciēdū ꝙ q̄ꝫuis i magnitudine minori
poſſit eē maioꝛ vt^{9}. vbi.g. i modico igne ē plus de
pō q̄ꝫ i mlto aere: attū tātū pt accipi d aere ꝙ pluſ
erit de pō i eo q̄ꝫ i illo modico igne. Eſt igiť itētio
pħi ꝙ et ſi ſꝫ aliq̄lē exceſſū poſſet eē plus de pō in
magnitudie miori q̄ꝫ i maiori: pōt tū eē tāl^{9} exceſ-
ſus ꝙ plus de pō repiret i magnitudie maiori q̄ꝫ
i magnitudie miori. cū igiť magnitudo iſinita icō
pabilr ⁊ ſine oi ꝓpoꝛtiōe excedat q̄ꝫcūcꝫ magnitu
dinē finitā opꝫ ꝙ ſit plus de vtute i magnitudie in
finita q̄ꝫ in quacūcꝫ magnitudine finita.

ℭ Eſt aūt h demrare ⁊ ſic. accipiēs eni quā
dā pōm eādē gnē ei: q̄ ē i iſinita magnitu
die iſinita magnitudie exiſtē: q̄ mēſurabit
eā q̄ ē i iſinita magnitudie finitā pōꝫ. Qō
qdē igiť i iſinitā eē pōꝫ in iſinita magnitu
die: necꝫ finitā in iſinita ex his palā eſt.

ℭ 2° pbať eadē ꝯ ſic. Quecūcꝫ pō finita uł eq̄lis ei re
piri pōt ſeu poſſis i magnitudie finita: ſi igiť in ma
gnitudie iſi^{ta} pōt eē vt^{9} finita: ponať eq̄lis vt^{9} finita
i magnitudie finita: ex h ſeqť ꝙ pō q̄ ē i magnitudi
ne finita ē eq̄liſ pōe q̄ ē i magnitudie iſi^{ta} qō ē ipoſ
ſibile: g̃ nō pt vt^{9} fi^{ta} eē in magnitudie iſi^{ta}: q2 ſi ſic
eq̄lis vt^{9} eēt uł eē poſſet i coꝛpe finito ⁊ i coꝛpe iſi^{to}

ℭ De his autē q̄ ferunť: bn̄ ſe hēt dubitare
quādā dubitationē ꝑmū: ſi eni oē qō mo
uet: mouet ab aliquo: q̄cūcꝫ non ipa ſeipa
mouēt. quomō mouenť aliqua continue
nō tangēte eo quod mouet ut pꝛoiecta.

ℭ Hec ē 2^{a} ps pn^{lis} h^{9} capli i q̄ pucipalr dtermiať de
vnitate pmi motoris. ⁊ ꝯtiet gncꝫ pticulas. qm̄ in
p^{a} pħs mouet ⁊ ſoluit quādā dubitationē: ex cui^{9}
ſolutiōe appet ꝙ pm^{9} motoꝛ ſit vn^{9}. In 2^{a} ibi. Mo
uēſ igr̃. ꝯndit ꝙ motoꝛ celi ē iſatigabil'. In 3^{a} ꝺūt
ibi. Et regulr. ꝯndit ꝙ mot^{9} celi ē reglaris. In
4^{a} vo ibi. Nece eſt aūt. ꝯqriť ⁊ ſoluiť qō q̄rēs ubi
eſt motoꝛ mouēs p tpe iſi^{m}: qm̄ ex q̄ ille motoꝛ nō
ē i mā opꝫ vidē ubi ſit. ſ. utꝝ i medio ſpere. i. i cētro
uł i circūferētia. In 5^{a} ibi. Hēt aūt dubitationē.
ſoluit quādā dubitatione de ꝓiecť. ſ. q̄liť ⁊ a q̄ mo
uenť ceſſāte ꝑ ꝓiciēte. Pria pticula cōtinet duas
ptes. q2 i p^{a} mouet dubitationē. In 2ª ibi. Qm̄ āt
i his. ꝯndit p vitatē iā dclaratā p^{m} motorē eē vnū.
Pria ps cōtinet tres pticulas. q2 i p^{a} mouet dubi-
tationē ⁊ excludit quādā rñſionē falſaꝫ. In 2ª ibi
. Nece aūt h. ꝑpōit vaꝫ ſolutionē dubitatiōiſ. In
3ª ibi. Hoc qdē igiť. ꝯndit ꝙ mot^{9} ꝓiectiōis nō
ē cōtinu^{9}. In p^{a} igiť pticula hui^{9} ptis pħs mouet
talē dubitationē. vꝫ. q̄liť ꝓiecta mouenť ceſſāte ꝑ
ꝓiciēte. hec dubitatio hꝫ oꝛtū ex p̄cedētib^{9}: qm̄ ꝑ
us ē oñſū ꝙ oē qō mouet: mouet ab alio: ⁊ ꝙ mo
uēs tāgit motū: ubi utrūcꝫ. ſ. tā mouēs q̄ꝫ motū ē
coꝛruptibile. Eſt igiť dubitatio de motu ꝓiectoꝝ.
vi eni ꝙ qn̄ p^{m} ꝓiciēs nō tāgit ꝓiectū: ꝙ tunc pꝛo
iectū nō dꝫ moueri. In motu enim ꝓiectiōis pmū
ꝓiciēs ē cā toti^{9} mot^{9}: ⁊ ideo vi ꝙ ceſſāte ꝑ pꝛoij
ciēte debet tot^{9} motus ceſſare.

ℭ Si āt ſiť mouet ⁊ aliō aliqd q mouet: ut
aerē q mot^{9} mouet. Silr ipoſe ꝑ nō tan
gēte necꝫ mouēte moueri: ſꝫ ſiť oia moue
ri ⁊ qeſcē cuꝫ pmū mouens qeſcet ⁊ ſi fa
cit ſicut lapis ut mouē qō mouet aliud.

ℭ Remouet vnā falſā rñſionē q̄ dic ꝙ ꝓiciēs qui ꝑ
mouet lapidē ſiľ cū lapide mouet aliqd aliō. ſ. ae-
rē: ⁊ aer mot^{9} mouet lapidē poſt ꝯtactū pmi ꝓiciē
tis. Hāc rōnē excludit phūs p h ꝙ ita vi eē ipoſe
ꝙ aer moueať nō tāgēte ꝑ ꝓiciēte ſicē vi eē ipoſe
de lapide: qm̄ aer nō mouet lapidē niſi moueať. ⁊
ceſſāte ꝑ ꝓiciēte aer nō mouet a ꝑ ꝓiciēte. opꝫ igr̃
oia qeſcē qn̄ pmus motoꝛ qeſcit: ⁊ moueri cū pm^{9}
motoꝛ mouet: cuꝫ ille ſit cā toti^{9} mot^{9} a pn^{o} mot^{9}
uſcꝫ ad finē. qō pꝫ: qm̄ tot^{9} mot^{9} i uelocitate ⁊ tardi
tate ꝯſequiť uſcꝫ ad finē pōꝫ pmi motoris. q̄re ⁊c.

ℭ Nece aūt h qdē dicē ꝙ pmū mouēs fac
poſe ⁊ mouē aut aerē h^{9}: aut aquaꝫ: aut
aliud aliqd tale: qō aptū natū eſt mouē ⁊
moueri: ſꝫ nō ſiť pauſat mouēs: ⁊ qō mo
uet. Sꝫ q̄d mouet qdē ſiľ: cū mouēs ge-
nit mouēs: mouēſ adhuc ē: vn̄ mouet cū
alio hitū. ⁊ i h eadē rō ē: pauſat aūt cū mi
noꝛ fuerit vt^{9} mouēdi in q̄ fuit hito. Tā
dē aūt qeſcit cū nō amplius faciat: quod
pus mouēs: ſed motū ſolū. Hec aūt ne-
ceſſe eſt ſiľ pauſare hoc qdem mouens.

ℭ Hec ē 2^{a} pti^{la} p^{e} ptis p^{e} pticule 2^{e} ptis pn^{lis} h^{9} capli
i q̄ phūs pōit verā ſolutionē illi^{9} dubitatiōis. ⁊ cō
ſiſtit ſolutio i h ꝙ p^{m} mouēs tribuit duo mouētī.
ſ. mouē ⁊ moueri. ⁊ ſilr ē de 2° motore reſpectu ter
tij: ita ꝙ ceſſāte ꝑ motore a mouē ceſſat 2^{m} mouēs
a moueri. ſꝫ nō a mouē cū ulti^{9} moueat 3^{m} ſꝫ reſpe
ctu ultimi moti: ſic ē ꝙ ceſſāte ꝓꝛio motore ipꝫ ſiť
ceſſat a mouē: ⁊ a moueri. Un̄ mot^{9} ꝓiectiōis ſit
i medio ꝯdēſabili ⁊ rareſactibili cuiuſmodi ſē aer
⁊ aq̄. ⁊ nō opꝫ tale me^{m} ſiť ceſſare a mouē ⁊ a mo
ueri ut accidit i coꝛpib^{9} ſolidis. tale igiť me^{m} pōt
mouē ꝓiectū qn̄ nō mouet a ꝑ ꝓiciēte. ⁊ h ē māi
feſtū i motu lapidis ꝓiecti i aquā. Uidenť eni par
tes aq̄ q̄ ſequiť lapidē moueri vndicꝫ donec trāſ-
ferať mot^{9} ab illa pte ad ptē ſequētē: ⁊ deide ad aliā
q̄uſcꝫ ceſſet. ſꝫ ptes aq̄ nō ſiľ mouenť: ſicē ſiľ mouē
tur ptes coꝛpis ſolidi: ut pꝫ de circulis q fiūt in aq̄
qn̄ lapides ꝓiciūť i aquā. ℭ Intelligēdū ꝙ de rō
ne aeris ⁊ aq̄ ē ꝙ cū ipellūtur a ꝓiciēte nō ſtati ceſ
ſāt a moueri qn̄ ipellēs ceſſat a mouē. imo qeſcēte
ipellēte adhuc mouet aer ipulſus ab eo. ⁊ ille aer i
pulſus ipellit aliā ptē aeris. ⁊ illa po aliā ptē. par
tes vo aeris ſucceſſiue impellētes ipellunt illā reꝫ
ꝓiectā donec pueniať ad aliquam ptem aeris ita
debiliter motā ꝙ lꝫ impellať ⁊ moueať nō tū pōt
ulteri^{9} mouere ⁊ impellere rē ꝓiectā. ſi tū ita eſſet

de aere ꝛ aq̄ ſic ē de corꝑib⁹ ſolidis t̄mīat t̄mio ꝓ-ꝓrio: oportet oēs ꝑtes aeris uel aq̄ ſiſ moue͞r. ꝛ ſic oportet ip̄ꝫ ꝓiiciēſ moueri a p̄n⁹ mot⁹ uſqꝫ ad finē. alr̄ vnū corp⁹ penetraret aliō corp⁹. ¶ Et ſi queratur a quo mouet̄ mediū quādo p̄ᵐ proijciēs quieſcit. dico ꝙ p̄ma pars medij ceſſante p̄mo ꝓijciēte mouet̄ a ſeip̄a rarefaciēdo ſe. ꝛ ſic mouet ſecūdā ꝑtē: ꝛ ēt ꝓiectū. ꝛ ſic de alijs partib⁹. ¶ Intelligēdū ſ̄m aliquos ꝙ ꝓiectio fit hoc mō. cū enim ꝓiectū ſeparet̄ a ꝓ mouēte diuidit violēter aerē in ꝑte anteriori quo diuiſo claudit̄ aer in ꝑte poſteriori. ꝛ aer ſic clauſus ꝓpellit ꝓiectū. ſiſ eni fit diuiſio vni⁹ ꝑtis aeris. ꝛ clauſio violēta alterius partis.

¶ Hoc qdē aūt motū: ꝛ totū motū. Hec q dē igit̄ in ꝯtigētib⁹ aliqñ qdē moueri: aliqñ qdē q̄ſcē fit mot⁹: ꝛ nō cōtinu⁹: ſ̄ vī. Aut eni cōueniēter entiū: aut tāgētiū. Nō eni vnū mouēs ſ̄ hita adiuicē ſūt. Vn̄ ꝛ i aere ꝛ i aq̄ fit hmōi mot⁹: quē dicūt qdā antiparistaſim eē. Impoſe aūt alr̄ oppoſita ſoluē niſi dicto mō: antiparistaſis aūt ſiſ oia moueri facit ꝛ mouere. q̄re ꝛ quieſcūt. Nūc aūt videt̄ vnū aliqd qd cōtinue mouetur a quocūqꝫ: nō enim ab eodē.

¶ Hec ē 3ᵃ ꝑticula p̄ᵉ ꝑtis p̄ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ ph̄s ex p̄dictꝭ oñdit ꝙ mot⁹ ꝓiectiōis nō eſt ꝯtinu⁹ lꝫ videat̄ ꝯtinu⁹. ꝛ hec ē 42ᵃ ꝯ̄ de annexis: q̄ ꝓbat̄ ſic. Mot⁹ q nō hēt vnū motorē: ſꝫ m̄ltos motores ſibiīuicē ſuccedētes nō ē ꝯtinu⁹. ſꝫ mot⁹ ꝓiectiōis nō hēt vnū motorē tm̄. ſꝫ m̄ltos motores ſibiīuicē ſuccedētes: ꝛ ꝯ̄ſiter ſe hn̄tes in mouēdo: q: p̄ mouet vnū mouēs. deīde mouet aliō mouēs. g̊ mot⁹ ꝓiectiōis nō ē ꝯtinu⁹ q̄uis videat̄ eē ꝯtinuus ꝓꝑ vnitatē mob̄ˡⁱˢ. iſte āt mot⁹ fit i aq̄: aut in aere q̄ ſūt corꝑa de facili diuiſibilia. Quidā v̊o dicunt ꝙ mot⁹ ꝓiectiōiſ ē antiparistaſis. i. ꝯ̄ reſiſtētiā aeriſ. ſꝫ h̄ eſt fl'm: q: tot⁹ aer ſiſ reſiſtit: ꝛ iō ſi ꝯ̄ reſiſtētiā aeris eēt cā hui⁹ mot⁹ oia ſiſ mouerent̄: uſ ſiſ q̄ſcerēt. qd ē fl'm. ¶ Sꝫ ſc̄ h̄ 4ᵒʳ notāda. ¶ P̄mo ē notādū ꝙ q̄uis mot⁹ ꝓiectiōis q ē a diuerſiſ motorib⁹ nō ſit ꝯtinu⁹. tm̄ aliq̄ ꝑs illi⁹ mot⁹ ē ab vno motore. ¶ 2ᵒ ē ſciēdū ꝙ mot⁹ q ē a pl'ib⁹ motorib⁹ corꝑalib⁹ ſibiīuicē ſuccedētib⁹ i mouēdo nō ē ꝯtinu⁹: ut ſi vna cādela transferat̄ de manu i manū ſine q̄ete media mēſurata tp̄e medio ille mot⁹ cādele nō eſt ꝯtinu⁹: q̄uis tp̄s i q̄ mouet̄ ſit ꝯtinuū: q: mot⁹ ꝯtinu⁹ hēt i q̄libet iſtāti tp̄is mēſurātis motū p̄terqꝫ i p̄ ꝛ ultio iſtāti. ſꝫ h⁹ˡ mot⁹ cādele n̄ hēt eē i iſtāti medio iter tp̄s mēſurās motū vni⁹ mot⁹ ꝛ motū alteri⁹ mot⁹. qm̄ i p̄ iſtāti nullus mot⁹ ieſt mob̄ⁱ. nec mot⁹ cāt⁹ a motore p̄cedēte. nec mot⁹ cāt⁹ a motore ſequēte: ꝛ ita ē de motu ꝓiectiōis qui fit a diuerſis motorib⁹ iter q̄s cadit quies media mēſurata tp̄e: ꝛ q̄nqꝫ q̄es media cadit mēſurata iſtāti. ¶ 3ᵒ eſt notandū ꝙ pl'alitas motoꝝ ſiſ mouentiū idē mobⁱˡᵉ nō ipedit ꝯtinuitatē mot⁹: ut pꝫ de motu nauis tracte a pl'ib⁹ trahētib⁹: q pōt eē ꝯtinu⁹ q̄uis fit a pl'ibus motorib⁹ ſiſ mouētib⁹ nauē. ſꝫ ſi pl'es motores mouerēt nauē ſucceſſiue. ſ. vn⁹ poſt aliū nō eēt vn⁹ mot⁹ ꝯtinu⁹: q: inter mot⁹ cauſatos a diuerſis motorib⁹ caderet q̄es media mēſurata tp̄e uſ iſtāti. ¶ Sꝫ dubiū ē ſi vn⁹ motor moueat ꝯtinue ꝛ alij motores ſucceſſiue ꝯcurrāt cū illo motore i mouēdo: utrū iſte mot⁹ ſit ꝯtinu⁹: ut ſi vn⁹ hō moueat nauē ꝯtinue ꝛ aliqñ ꝯcurrāt cum eo ſucceſſiue alij motores ad mouēdū utrū ille tot⁹ mot⁹ ſit ꝯtinu⁹. ¶ Dicēdū ut mihi vī ꝙ ſi ille vn⁹ motor ſufficiat ad cauſādū motū nauis tūc ille mot⁹ pōt eē ꝯtinu⁹: q̄uis ꝯcurrāt pl'es motores: q: tūc p̄t mot⁹ ieſſe mobⁱ ꝑ q̄libet iſtāti tp̄is mēſurātis motū. ¶ 4ᵒ ē itelligēdū ꝙ ph̄s 5ᵒ hui⁹ ubi dic̄ ꝙ ad vnitatē ꝛ ꝯtinuitatē mot⁹ ſufficiūt tria. ſ. vnitas mobⁱˡⁱˢ: tp̄is: ꝛ t̄mini ad quē: ibi ſb mobili cōp̄hēdit tā mouēs q̄ʒ motū. Vn̄ ſꝫ v̊itatem 4ᵒʳ req̄runt̄ ad vnitatē nūalē mot⁹. ſ. illa tria q̄ ibi dn̄r req̄ri ꝛ 4ᵐ ē vnitas nūalis mouētis. ꝛ hoc ubi tm̄ vn⁹ motor ſolū mouet. ſi eni pl'es motores ſibiīuicē ſuccedāt i mouēdo nō ē mot⁹ vn⁹ ꝯtinu⁹.

¶ Q̄m aūt i his q̄ ſūt neçe ē ſp̄ eē motū ꝯtinuū. Hic aūt vn⁹ ē. Neçe aūt vnū magnitudis alicui⁹ eē. Nō eni mouet̄ ipartibile: ꝛ vnius ab vno. Nō enim erit cōtinuus: ſed habitus alter alteri diuiſus.

¶ Hec ē 2ᵃ ꝑs p̄ᵉ ꝑticule 2ᵉ ꝑtis p̄ncipalis hui⁹ ca. in q̄ ꝑ v̊itatē iā dc̄lratā oñdit Ariſto. p̄ᵐ motorē eē vnū. ꝛ hec ē 43ᵃ ꝯ̄ de ānexis q̄ ꝓbat̄ ſic. Ois mot⁹ ꝯtinuus ē vni⁹ magnitudis ꝛ vni⁹ motoris: ſꝫ p̄m⁹ mot⁹ ē ſp̄ ꝯtinu⁹: ut ꝓbatū ē ſup̄i⁹. g̊ ē vni⁹ motoris: ſꝫ p̄m⁹ motor mouet motū p̄. g̊ p̄m⁹ motor ē vn⁹. maior pꝫ q̄ʒtū ad utrāqꝫ ſui ꝑtē. qm̄ cū idiuiſibile nō mouetur. ut ꝓbatū ē 6ᵒ hui⁹. opꝫ ꝙ ois mot⁹ ꝯtinuus ſit vni⁹ magnitudis. ꝛ idē pꝫ ex 5ᵒ hui⁹ ubi ꝓbatū ē ꝙ ad ꝯtinuitatē mot⁹ req̄rit̄ vnitas nūalis mobilis. 2ᵃ aūt ꝑs maioris pꝫ ex h̄. q: ſi ſint pl'es motores nō ē vn⁹ mot⁹ ꝯtinu⁹ ut iā ꝓbatū ē de motu ꝓiectiōis. ¶ Si āt dicat̄ ꝙ mot⁹ p̄mi celi eſt a duob⁹ motorib⁹: ut dic̄ ꝯ̄ᵒʳ ſup̄ 12ᵒ metha͞c. ꝛ tm̄ ille mot⁹ ē ꝯtiu⁹. Dicēdū eſt ꝙ mot⁹ p̄t eē a duplici motore dupl'r. ſ. uſ ſiſ uſ ſucceſſiue. ſ. p̄ ab vno. 2ᵒ ab alio. Mot⁹ q ē a pl'ib⁹ motorib⁹ ſucceſſiue nō ē vn⁹ ꝛ ꝯtinu⁹. Mot⁹ tm̄ q ē a pl'ib⁹ motorib⁹ ſiſ pōt eē vn⁹ ꝛ ꝯtinu⁹. Uſ forte ꝯ̄ᵒʳ itēdit ꝙ mot⁹ p̄mi celi ē a pl'ib⁹ motorib⁹ ut ab vno tanq̄ʒ a motore effectiue ꝛ ab alio tanq̄ʒ a motore ut finis. ꝛ ſic ē vn⁹ ꝛ ꝯtiu⁹. Vn̄ ph̄s hic cū dicit vnū motū vnū habere motorem tm̄ intelligit de motore effectiue. quare ꝛc̄.

¶ Mouēs igit̄ aut vnū: aut motū mouet: aut imobile exiſtēs: ſiqdē igit̄ motū cōſeq oportebit ꝛ mutari ipꝫ. Silr̄ aūt moueri ab aliq̄. Quare ſtabit: ꝛ uēiet i ipꝫ moueri ab imobili. Hoc aūt nō neceſſe ē ſimul mutare: ſed ſemꝑ poterit mouere infatigabile enim eſt ſic mouere.

¶ Hec eſt 2ᵃ ꝑtic'la 2ᵉ ꝑtis p̄nˡⁱˢ hui⁹ ca. i q̄ ꝓbato ꝙ p̄m⁹ motor ē vn⁹ ꝓbat ph̄s ꝙ p̄m⁹ motor ē ifatigabilis: ꝛ hec ē 44ᵃ ꝯ̄ de annexis hui⁹ libri q̄ ꝓbat̄ ſic. Motor q i mouēdo nō mouet̄ nō fatigat̄ i mouendo: ſꝫ p̄m⁹ motor in mouēdo nō mouet̄. g̊ p̄m⁹ motor ē ifatigabilis. maior pꝫ: q: cā fatigatiōis nō eſt alia: niſi q: motor qñ mouet mouet̄ ut dic̄ h̄ ꝯ̄ᵒʳ. ꝛ h̄ ꝓuenit ei: q: ē i mā. mīor dec'lat̄ ꝑ h̄. q: ſi p̄m⁹ motor i mouēdo moueret̄: ſeq̄t ꝙ moueret̄ ab alio ꝛ illud ab alio: ꝛ ſic i ifiᵐ. qd eſt icōueniēs: g̊ p̄m⁹ motor i mouēdo nō mouet̄. ¶ Vn̄ ſciēdū ꝙ cā fatigatiōis motoris ē: q: ē eē i mā: hec eni eſt vna cā fati

gatiõis motoris i mouẽdo.ſ.eẽ i mã: ⁊ ſine hac cã nõ fatigaꝛ motoꝛ.ſ3 tñ q̃liter iſta cã requiraꝛ nõ vĩ motũ. Multi eni motores exñtes i mã nõ fatigant i mouẽdo.ut p3 de motoribꝰ nãlibꝰ corpoꝝ ſimplicium:ſ3 ſufficiẽs cã fatigatiõis motoris ẽ q: mobile ex ſe hẽt motũ ꝯriũ motui motoris.ut p3 i motu ꝑgreſſiuo aialiũ.aial eni fatigaꝛ i mouẽdo.q: corpꝰ aial' hẽt motũ ꝯriũ motui aie:ut vult ꝯ^{tor} ſup 2° celi ⁊ mũdi i pñ°.ſi tñ aliq̃s uelit ꝑ fatigationẽ itelligẽ debilitatẽ:ita ꝙ idẽ ſit motorẽ fatigari ⁊ motorẽ debilitari poſſet dici ꝙ ſufficiẽs cã fatigationis motoris eſt eſſe in materia: ⁊ hec eſt ſufficiẽs cauſa debilitationis motoris.

C Et regl'aris h̄ motꝰ ẽ:aut ſolus:aut maxime. Nõ eni hẽt mutationẽ:neq3 vnã mouẽs. Op3 ãt neq3 qd̃ moueꝛ iuxta illd̃ habere mutationẽ quatenꝰ ſilis ſit motus.

C Hec ẽ 3ª ꝑticula 2ᵉ ꝑtis ꝑncipal' huiꝰ cã.in q̃ decl'aꝛ ꝙ motoꝛ pmꝰ ẽ regl'aris. ⁊ hec ẽ 45ª ꝯ̃ hꝰ li. de anne xis q̃ ꝓbaꝛ ſic. Regularitas nõ accidit i motu niſi ex h̄ ꝙ motori accidit aliq̃s motꝰ trãſmutatiõis:ut q: aliq̃n vigoraꝛ aliq̃n debilitaꝛ.ſed pmꝰ motoꝛ caret oĩ trãſmutatiõe ⁊ oĩ mõ trãſmutatiõis.g̃ pmꝰ motꝰ cũ ſit a p̃ motore ẽ oĩno regl'aris. Uñ ꝯ^{tor}.d. h̄ ꝙ nos videmꝰ Ariſto. opiari ꝙ corpꝰ celeſte nõ pt ex ſe ꝑ ſuã nãm recipe trãſmutationẽ. Et ꝙ cã huiꝰ ẽ q: nõ cõpõiꝛ ex mã ⁊ foꝛa. ⁊ ꝙ ẽ neccĩu ex ſe ⁊ nõ ex alio ut Auicẽ. dic̃. Uerũtñ neccitas ẽ i ipo modo recipiẽdi in motore vno mõ agẽdi. hec ꝯ^{tor}.

C Sed dubitaꝛ hic.q: nõ vĩ ꝙ motꝰ pmi celi ſit regularis:q: celũ ẽ corpꝰ ſolidũ motũ circul'r ⁊ ꝑtes circũferẽtiales uelociꝰ moueꝛ q̃3 ꝑtes cẽtrales:q̃3to eni aliq̃ ps celi ẽ ꝓpinquoꝛ circũferẽtie tãto uelociꝰ moueꝛ:q: maiorẽ circulũ deſcribit i eodẽ tpe.ſ3 ille motꝰ ẽ irregularis cuiꝰ vna ps ẽ uelocioꝛ ⁊ alia tardioꝛ.g̃ motꝰ celi ẽ irregularis. C Dicẽdũ ꝙ totũ celũ ⁊ q̃l3 ps celi ſp moueꝛ eque uelocit':ita ꝙ nec aliq̃ ps celi moueꝛ uelociꝰ i vna ꝑte tpis q̃3 in alia. tñ vna ps celi ut ps circũferẽtialis ſp moueꝛ uelociꝰ q̃3 ps cẽtralis.i.q̃3 ps ꝓpinquoꝛ cẽtro.nec ꝑp h̄ ẽ motꝰ irregl'aris. Uñ breuit' motꝰ hẽt duplices ꝑtes ſ.q̃ſdã acceptas ſ3 diſionẽ mobil': ⁊ q̃ſdã acceptas ſ3 diſionẽ tpis. Ille motꝰ eſt irregularis q hẽt vnã ꝑtẽ acceptã ſ3 diſionẽ tpis uelociorẽ alia ꝑte accepta ſ3 diſionẽ tpis. Si eni totũ celũ ut aliq̃ ps celi moueret uelociꝰ i vna ꝑte tpis q̃3 eadẽ ps moueret i alia ꝑte tpis:tũc motꝰ eẽt irregl'aris.ſ3 nõ ẽ ita. g̃ motꝰ nõ dĩ irregl'aris ꝑp h̄ ꝙ vna ps accepta ſ3 diſionẽ mobilis ẽ uelocioꝛ q̃3 alia.nec ex h̄ ꝙ vna ps mobilis moueꝛ uelociꝰ q̃3 alia. Unde ꝯcedo ꝙ vna pars pmi celi moueꝛ uelociꝰ q̃3 alia ſicut argutũ eſt.ſed nec celum nec aliq̃ pars celi moueꝛ uelocius in vna ꝑte tpis q̃3 eadẽ pars in alia: ⁊ ideo motus celi eſt omnino regularis:ideo ⁊c̃.

C Necẽ ẽ ãt:aut i medio:aut i circulo eſſe. Hec eni pñꝰ ſũt:h̄ citiꝰ mouẽt ꝓxia mouẽti. hmõi ãt ẽ totiꝰ motꝰ. Ibi ergo ẽ mouẽs

C Hec ẽ 4ª ꝑticl'a 2ᵉ ꝑtis pñ^{lis} huiꝰ cã.in q̃ ſoluiꝛ q̃dã qd̃ q̃rẽs i q̃ loco ẽ motoꝛ celi.ſ.pmꝰ motoꝛ q mouet ꝑ ſe ipſũ:aut igiꝛ motoꝛ mouẽs circularit' hẽt eẽ in cẽtro ſpe:aut i circulo. Iſta eni duo ſt' pñª ſpe.ſ. mediũ circa qd̃ moueꝛ ⁊ circũferẽtia:q: ex illa eſt initiũ motꝰ. Iſtã igiꝛ q̃õnẽ ſoluit phs.d.ꝙ motoꝛ pmꝰ ẽ i illo loco in q̃ actio eiꝰ.i.motio eiꝰ magis apparet: ⁊ ẽ magis eq̃lis ei. ⁊ q: actio pꝰ magis apparet i circũferẽtia ⁊ motio eiꝰ ẽ illic magis eq̃lis q̃3 motio i alia ꝑte uel i alio circulo:iõ motoꝛ pmꝰ attribuiꝛ illi loco.ſ.ſupme ſpe ſeu circũferẽtie ſupme ſpe. Uñ pmꝰ motoꝛ ẽ i maxio circulo q ſp vniformiter moueꝛ. Et rõ ẽ q: illd̃ qd̃ ẽ magis ꝓpinquũ motori moueꝛ uelociꝰ. ⁊ illd̃ qd̃ moueꝛ uelociꝰ magis appropinquat motori:ſ3 circulus maximꝰ uelociſſime moueꝛ:iõ pmꝰ motoꝛ ẽ i maxio circulo. C Uñ ꝯ^{tor} dic̃ ꝑ hãc approximationẽ.ſ.motoris ad mobile debemꝰ itelligẽ approximationẽ ſ3 eẽ ⁊ nõ ſ3 locũ.qd̃ eni nõ eſt corpꝰ nec ẽ i corpe nec ẽ i loco. Et ꝯ^{tor} dic̃ hic ꝙ oẽs leges ꝯueniũt in hoc ſ.ꝙ deꝰ habitat i celo. C Notãdũ ẽt ſm ꝯ^{tem} hic dicẽtẽ ſic. Declaratũ ẽ i libro de motibꝰ aialiũ ſ3 locũ. ꝙ oẽ qd̃ moueꝛ hẽt corpꝰ q̃ſcẽs circa qd̃ uoluiꝛ. ⁊ ꝙ vtꝰ q̃ſcẽtis d3 eẽ firmioꝛ vtute illiꝰ qd̃ moueꝛ. ⁊ ſi alr' eẽt totũ expelleret exñtia. igiꝛ mundus his duabꝰ ꝑficiꝛ vtutibꝰ.ſ.vtute q̃eti: ⁊ vtute mouẽdi q̃ ẽ ꝯria illi. C Intelligẽdũ ꝙ oẽ motũ ſ3 locũ initiꝛ alicui q̃eti ut p3 i motu aialis. ⁊ ſi vtꝰ mouẽs aial i loco eẽt fortioꝛ i mouẽdo q̃3 vtꝰ ꝑ quã t'ra q̃ſcit in q̃ſcẽdo:aial i motu ſuo expelleret q̃ſcẽs cui initiꝛ a loco ſuo.ſ3 nõ ẽ ſic de motu celi: ⁊ de q̃ete totiꝰ terre. Et q̃3uis motꝰ celi regrat q̃ſcẽs circa qd̃ moueꝛ:tñ nõ initiꝛ illi:nec initiꝛ ad remouẽdũ t'rã a loco ſuo.t'ra igiꝛ ſp q̃ſcit:q: nõ hẽt cãs q̃ poſſint ipſam amouẽ a loco ſuo. Uñ cã q̃etis t're ẽ u pñ° cãrum q̃ pñt amouẽ t'rã a ſuo loco. ⁊ h̄ dic̃ ꝯ^{tor} i de ſba orbis. C S3 dubitaꝛ circa illã ꝓpoſitionẽ ubi dĩ ꝙ illd̃ moueꝛ uelociꝰ qd̃ ẽ ꝓpinquiꝰ motori.h̄ eni nõ vĩ uez:q: ſpa lune q̃ maxĩe diſtat a motore cõplet curſũ ſuũ i miori tpe q̃3 ẽ mẽſis: ⁊ nõ ſ3 curſũ aliorũ.ſ3 ſaturnꝰ ꝑ cõputatiões aſtroꝝ cõplet curſũ ſuũ i mille annis. ⁊ q̃3to planeta ẽ ſupiꝰ tãto cõplet curſũ ſuũ i miori tpe. C Ad h̄ dĩ ꝙ quãto ſpa ẽ ſupioꝛ tãto uelociꝰ moueꝛ motu rapto. q: i eq̃li tpe deſcribit maiorẽ circulũ.tñ ſ3 motũ ꝓpriũ ſpe iferiores uelociꝰ moueñ q̃3 ſpe ſupiores:q: in miori tpe cõplẽt curſus ſuos. Uel põt alr' dici.ſ.ꝙ q: ſpe ſupiores ſt' mlto maiores q̃3 ſpe iferiores:iõ poſſumꝰ dicẽ ꝙ uelociꝰ moueñ motibꝰ ꝓpriis:ſ3 i pluri tpe cõpleat curſus ſuos. Uñ q: ſpe ſupiores ſt' maiores iõ regrũt plus de tpe ad cõplẽdũ curſos ſuos.nec ꝑp h̄ moueñ tardiꝰ q̃3 ſpe iferiores. C S3 magis dubiũ vĩ eẽ:q: videmꝰ ſenſibilr' ꝙ exñs i cẽtro mouẽs circulũ uelociꝰ mouet ꝑtes circũferẽtiales q̃3 ꝑtes cẽtrales.v.g. Exñs i medio rote:ul' iuxta mediũ ſi moueaꝛ rota ꝑtes rote iuxta mediũ tardius moueñ q̃3 ꝑtes remotiores a medio: ut ꝑtes iuxta circũferẽtiã. ⁊ tñ ꝑtes iuxta mediũ rote ſt' ꝓpinquores motori q̃3 ꝑtes circũferẽtiales.ꝙ aũt ꝑtes circũferẽtiales uelociꝰ moueãꝛ p3 mãifeſte:q: i eq̃li tpe deſcribit maiorẽ circulũ. ⁊ ſic p3 ꝙ ꝑtes ꝓpinquiores motori nõ moueñ uelociꝰ. C Ad illd̃ dico ꝙ rõ phi nõ ẽ demr̃atiua ad ꝓbãdũ pm motorẽ eẽ i maxio circulo.ſ3 ẽ ꝓbabil' tñ: ⁊ maxĩe hẽt ꝓbabilitatẽ ubi mobilia ſt' abiuuicẽ ſepata ⁊ nõ collegiata adiuicẽ ita ꝙ qd̃libet pt ꝑ ſe moueri alio nõ exñte moto. C Intelligẽdũ ꝙ cẽtrũ ⁊ circũferẽtia dicunꝛ eẽ pñª ſpere:q: ſpera diffiniꝛ ꝑ hec duo. Diffinitio eni ſpe ẽ ꝙ ẽ corpꝰ ſolidũ vna ſupficie ꝯtẽtũ in cuius medio eſt centrum:a quo oẽs linee ducte ad circũferentiam ſunt equales.

rie cum ſit non ens.c.34. col.1.b.
Utrum materia prima per accidens ſit corruptibilis ratione priuationis.c.34. col.3.b.
Utrū materia pma generetur.c.35. col.1.a.
Utrū vna materia pma diſtinguat ab alia per formam.c.35. col.1.a.
Utrū omnium generabiliū ⁊ corruptibiliū materia poſitiue ſit eadem.c.35. col.1.a.

¶ Dubia ſecundi libri.

Utrū ad hoc ꝙ motus ſit nālis ſufficit ꝙ mot⁹ habeat in ſe pncipiū motus.c.36. col.3.b.
Utrū corp⁹ ſimplex alteret ſe p ſe.c.36. col.4.a.
Utrū nālia differāt ab artificialib⁹.c.37. col.1.a.
Utrū hec ſit vā medic⁹ p ſe ſanat ſeipſū.c.38. col.1.a.
Utrū diffinitio nāe ſit bene data.c.38. col.3.a.
Utrū compoſitū ſit digni⁹ habere hoc nomē ſpāa ꝙ̄ forma.c.39. col.1.b.
Utrū nām eē poſſit demōſtrari.c.39. col.4.a.
Utrum pura priuatio forme poſſet dici forma ⁊ natura.c.41. col.2.b.
Utrū ſcientia nālis in conſiderādo ſit ſilia arti in operando.c.43. col.4.b.
Utrū mā eſt ad aliquid.c.44. col.2.a.
Utrum in alia ⁊ in alia ſpecie ſit alia ⁊ alia materia.c.44. col.1.a.
Utrū cāe ſibiinuicē ſint cauſe.c.45. col.3.b.
Utrū gubernator nauis per ſui abſentiā ſit cā ſubmerſionis nauis.c.45. col.3.b.
Utrū pmiſſe ſint cauſe in gnē cauſe mālis uel nō concluſionis.c.46. col.2.a.
Utrū illud qđ inuenit ex eo ꝙ eſt caſus inueniatur a caſu.c.48. col.2.a.
Utrū caſus ⁊ fortuna habeant eſſe ſolum in minori parte.c.48. col.4.b.
Utrum contigēs equalit̄ repiat in potentijs actiuis.c.49. col.3.b.
Utrū repiat in potētijs paſſiuis.c.49. col.3.b.
Utrum aliquid ſit neceſſariū reſpectu vni⁹: ⁊ poſſibile in maiori parte reſpectu alteri⁹: ⁊ poſ̄e in pauciori reſpectu tertij.c.49. col.3.b.
Utrū volūtas poſſit in effect⁹ ꝯrios.c.50. col.1.a.
Utrum id qđ fit a caſu ſit natum euenire per ſe ab alia cauſa.c.52. col.4.a.
Utrum caſus poſſit eſſe ubi proprius effectus intentus euenit.c.52. col.4.a.
Utrū caſus ⁊ fortūa ſint cāe īdetmīate.c.53.col.1.a.
Utrū aranee faciāt telā: ⁊ hirūdo nidum per naturam uel alia virtute.c.56. col.4.b.
Utrū monſtra ſint pducta a caſu.c.57. col.2.a.
Utrū neceſſitas in nālibus ſit ſimplr̄ uel ex ſuppoſitione.c.58. col.4.b.
Utrum mors corruptio: ⁊ potentia ad non eē ſint ex materia.c.59. col.2.b.

¶ Dubia tertij libri.

Utrum ignorato motu neceſſe ſit ignorare naturam.c.60. col.2.a.
Utrū ens diuidat ī eē ī pō ⁊ eē ī actu.c.60.col.4.a.
Utrū mot⁹ repiat ī pdīb⁹ vno pdica⁰.c.61.col.4.a.
Utrū cuilibet parti ſenſibili tpis corrńdeat pars ſenſibilis rei acquiſite per motū.c.63. col.1.b.
Utrū pōrū ad ꝯria ſit idē ſbm.c.64. col.1.a.
Utrū mot⁹ ſit res diſtincta a mobili.c.64.col.2.b.
Utrū mouēs nāle ī mouēdo moueat.c.66.col.4.b.
Utrū vna ⁊ eadē res poſſit habere plures diffinitiones.c.67. col.3.a.
Utrum motus aſcēſus ⁊ deſcenſus ſint idem motus.c.67. col.4.a.
Utrū agē qđ eſt actio motoris: ⁊ agi qđ eſt actio motus ſint eadem uel diuerſa.c.67. col.4.b.
Utrū ambo.ſ.agere ⁊ pati ſint in agente uel patiēte.c.67. col.4.b.
Utrū actio ⁊ paſſio ſint idē mot⁹.c.68. col.4.b.
Utrū actio ſit in agēte uel patiente.c.68. col.4.b.
Utrū ois nūs poſſit eē actu nūatus.c.73. col.2.b.
Utrū idē ſit loc⁹ nūo toti⁹ ⁊ partis.c.75. col.3.a.
Quid pħs itelligat p diias loci.c.77. col.3.a.
Utrū magnitudini ſm ꝙ eſt in mā repugnat creſcere in infinitum.c.80. col.4.b.
Utrū magnitudo poſſit diuidi ī īfinitū.c.81. col.2.a.
Utrū diuiſio magnitudis ſit rōne māe.c.81.col.2.a.
Utrū ſbm recipiens infinitatē ſit mā.c.83.col.3.a.
Utrū nūs ſit forma uł hñs formā.c.84. col.3.b.

¶ Dubia quarti libri.

Utrū idem locus nūo recipiat ſucceſſionem corporum.c.88. col.1.b.
Utrū ſurſū ⁊ deorſū ſint ſpēs loci.c.88. col.1.b.
Utrum locus ad quē fert ignis ſit ſimpliciter ſurſum.c.88. col.1.b.
Utrū loc⁹ ignis ⁊ loc⁹ t̄re marie diſtēt.c.88.col.2.a.
Utrū naturalis ⁊ mathe^{ci}⁹ conſiderent de eiſdem dimenſionibus.c.88. col.3.a.
Utrū ſurſum ⁊ deorſum diſtinguantur ſolum ſm ꝙ ſint partes.c.88. col.4.a.
Utrū ponentes mundum generari habent dicere ꝙ Ariſto.⁊c̄.c.89. col.1.a.
Utrū locus ſit ſeparabilis a locato.c.91. col.2.b.
Utrū loc⁹ ſp mouet ad motū ſui ſbi.c.92. col.1.a.
Utrum aliquid ſit in ſeipſo primo.c.94. col.2.b.
Utrū mā ſit ſepabilis a re cui⁹ ē mā.c.94.col.4.a.
Utrū locus ſit ultimū corpis ꝯtinens.c.98.c.4.a.
Utrū loc⁹ ſit ſolā ſuperficies.c.100. col.2.a.
Utrum locus ſit immobilis.c.100. col.3.b.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco uel non.c.102. col.3.a.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco p accñſ.c.104.col.4.a.
Utrū ſupma ſpa ſit in loco p cētrū.c.105. col.2.a.
Utrum locus nālis terre ſit ſupficies ꝯcaua toti⁹ aque: ⁊ ſic de alijs elementis.c.105. col.3.b.
Utrum locatum ſit naturaliter in loco per v̄tutem ꝯſeruatiuam influxam a celo.c.106. col.2.b.
Utrū quelibet pars terre cuius mediū nō eſt medium mūdi quieſcat naturaliter.c.106. col.3.b.
Utrū corpora ſimplicia gūis poſſint moueri ī uacuo.c.116. col.2.a.
Utrū quātitas ſepata ab oī qualitate poſſit reſiſtere alteri corpori.c.116. col.4.b.
Utrum corpus mixtum poſſit moueri in uacuo.c.116. col.2.a.
Utrum animal poſſit moueri in uacuo motu progreſſiuo.c.116. col.2.a.
Utrum medium poſſit eſſe ſubtilius alio in quacunq; proportione.c.118. col.2.a.
Utrum rarefactio terminetur ad maioritatem ſiue extenſionem maiorem.c.121. col.1.b.
Utrū rarefactio ⁊ ꝯdēſatio ſint po^{les}.c.122.col.2.a.
Utrū rarefactio ſit mot⁹ ad ꝗ̄titatē.c.122. col.2.a.
Utrū tps habeat eſſe.c.124. col.2.a.
Utrum inſtans poſſit corrumpi.c.124. col.2.a.
Utrum ſequatur: plures ſunt celi. ergo plura ſunt

tempora.c.125. col.4.b.
Utrū tp̄s cōprehendaꝛ per ſenſū.c.127. col.1.b.
Utrū tēp⁹ ſit mot⁹ celi.c.130. col.1.a.
Utrū tēp⁹ ſit ꝯñs motum.c.130. col.1.a.
Utrū tēp⁹ ſit nūs motus.c.130. col.1.a.
Utrum ſit aliqua duratio carens priori ꝛ poſteriori.c.131. col.4.b.
Utrum quodlibet tempus habeat ſuam propriaз durationem.c.132. col.1.a.
Utrum tempus ſit quantitas inherens immediate ipſi motui.c.132. col.1.b.
Utrum aliq̄ quantitas continua poſſit menſurari.c.133. col.3.a.
Utrum ad eſſe ſucceſſiui ſufficit ꝙ indiuiſibile cōtinuans eius partes habeat eſſe.c.135.col.3.b.
Utrum inſtans copulet partes temporis.ſ.preteritum ꝛ futurum.car.135. col.3.b.
Utꝝ iſtās manet idē ī tp̄e aut nō.c.136. col.1.b.
Utꝝ aliqđ iſtās māeat idē ī toto tp̄e.c.138.col.3.a
Utꝝ ī tp̄e iueniaꝛ mīmū aliq̄ mō.c.139. col.3.b.
Utꝝ oē qđ ē ī tp̄e excedaꝛ a tp̄e.c.142. col.2.a.
Utꝝ tēp⁹ ſit per ſe cā corruptionis.c.142.col.3.b.
Utrū nō ens ſit in tempore.c.144. col.2.b.
Utrum finis ꝛ ꝑncipium reſpectu eiuſdē ſint oppoſita.c.145. col.2.b.
Dubitaꝛ q̄re tempus magis diffinitū eſt per continuum ꝙ̄ diſcretum.
Utrum tempus ſit idem ubiq̄ȝ.c.147. col.1.a.

¶ Dubia quinti phiſicorum.

Utrū totuз debeat dici moueri per hoc ꝙ aliqua eius pars mouetur.c.150. col.1.a.
Utrum quilibet motus habeat propriū ſbȝ diſtinctū a ſbo cuiuſlibet alteri⁹ mot⁹.c.150. col.1.b.
Utrū mediū inter contraria ſit per ſe termin⁹ alicuius mutationis.c.152. col.1.a.
Utrū mediū cōponaꝛ ex extremis.c.152. col.1.b.
Utruз ſpecies mutationis q̄s pħs diſtinguit ſint oppoſite.c.152. col.4.a.
Utrū ſbm ḡnationis generēꝛ.c.153. col.4.b.
Utrum ꝑma materia mouetur.c.153. col.4.b.
Utrum mutatio que eſt a priuatione in habitū uł econuerſo ſit motus.c.154. col.1.a.
Utrū rō ꝯ̄ⁱˢ per quā ꝓbat ꝙ motus eſt eiuſdem ḡnis cum termio ad quē ualeat.c.154.col.3.b.
Utrū pō ſbius que recipit motum ꝛ terminū motus ſit in eodē genere.c.154. col.3.b.
Utrū ſbſtātie ſit ꝯ̄riuм.c.155. col.2.a.
Utrū alicui acgritur relatio ꝛ nulla forma abſoluta.c.155. col.3.b.
Utrum ꝯſequentia pħi ualeat.ſi nō eſt ḡnatio prima non eſt poſterior.c.157. col.3.a.
Utrū illa ſint ſil'q̄ ſūt ī codē loco ꝑ.c.161.col.4.b.
Utrū illi mot⁹ differant ſpecie qui fiūt per media diūs ſpecie.c.162. col.3.a.
Utrum linea recta ꝛ circularis ſint eiuſdem ſpeciei.c.162. col.3.b.
Utruз ad ꝯtinuationē motus requiraꝛ vnitas numeralis mobilis.c.164. col.4.b.
Utruз motus reglaris ſit vniformis in omni parte.c.166. col.1.a.
Utruз motus diuerſi ſm ſpēm uel ſm genus poſſint adinuicem continuari.c.166. col.1.a.
Utrum ꝯtraria ſint in medio.c.168. col.1.a.
Utrum quies ſit violenta.c.171. col.1.a.

¶ Dubia ſexti phiſicorum.

Utrum indiuiſibile additum alicui faciat maius c.172. col.4.a.
Utrum poſſibile ſit mobile moueri per ſpatiū eq̄le.c.174. col.2.b.
Utrū ꝯtinuū cōpōaꝛ ex idiſibilib⁹.c.174.col.3.a.
Utrum in continuo ſit indiuiſibile conſequenter ens alteri idiuiſibili.c.174. col.3.a.
Utrum continuum ſit diuiſibile in ſemper diuiſibilia.c.174. col.3.a.
Utrum magnitudo finita poſſit pertranſiri in tempore infinito.c.182. col.1.a.
Utꝝ ex rōne Ariſto.ſequaꝛ ꝙ ꝯ̄ria ꝛ ꝯ̄dictoria inſūt eidē ſil'in iſtāti eodē.c.184. col.2.b.
Utrū poſſe ſit alterū ꝯ̄rioꝝ ieſſe ſil'adequate in eodē ſubiecto cū foīs media.c.185. col.2.a.
Quid itelligat pħs p tranſmutabile.c.186.col.2.a.
Utrū oē qđ mutaꝛ ī tp̄e pri eſt ī termio a q̄: ꝛ partim in termio ad quem.c.186. col.2.a.
Utꝝ mot⁹ didaꝛ ſȝ diſionē tp̄is.c.188. col.4.a.
Utrum forma ſubſtātialis ſeu terminus generationis ſit diuiſibilis.c.189. col.4.a.
Utrum in motu generationis ſit accipere primus generatum naturaliter.c.192. col.4.a.

¶ Dubia ſeptimi phiſicoꝝ.

Utrū oē qđ moueꝛ ab alio moueꝛ.c.202. col.1.a.
Utrū geſcēte primo oīa geſcāt.c.202. col.1.a.
Utrum motus moti ſit minor motu motoris.c.206. col.3.a.
Utrū neceſſe ſit ex mouētib⁹ ꝛ mōs infinitis fieri mobile infinitum.c.206. col.4.b.
Utrū ipoſſe ſit ꝙ mot⁹ ifinit⁹ ſm q̄ſitatē quā hēt a mobili fiat in tempore finito.c.207. col.1.a.
Utrum in omni motu locali ſint mouens ꝛ motus ſimul.c.209. col.2.b.
Utrū corpus dicitur alterari cū calefit aut infrigidatur.c.210. col.4.b.
Utrū oē alterās ſit ſil' cū alt'ato.c.211. col.1.a.
Utrum alterans diſtans ab alterato dicatur alterans.c.211. col.2.b.
Utꝝ ad ꝑfectionē ſit mot⁹ uł alt'atio.c.214.col.1.a
Utrum virtus moralis ſit idiſibilis ſm mai⁹ uel minus.c.214. col.1.a.
Utrū ad reſpectū ſit motus.c.214. col.1.a.
Utrū vitiū ꝯſiſtat in idiuiſibili.c.214. col.1.b.
Utrum inter virtutes ꝛ vitium poſſit eſſe medium.c.214. col.1.b.
Utrum rōnes ꝓbantes ꝙ aīa itellectiua nō alteraꝛ non videnꝛ concludere.c.215. col.2.a.
Utrū ſit inconueniens ꝙ qualitas ſit eq̄lis longitudini uel ſpatio.c.216. col.3.a.
Utrum ubicuq̄ȝ ſit dare maius ꝛ minus ibi ſit dare equale.c.217. col.1.b.
Utrum aer ꝛ aqua ſint comparabiles ſm multuз ꝛ paucum.c.218. col.1.a.
Utꝝ ſȝ duplū poſſit fieri cōparatio.c.218.col.1.a.
Utrum illa nomina multum duplum ſint equiuoca.c.218. col.1.b.
Q̄ omne accidens quantūcuq̄ȝ commune hēt ſbȝ proprium.c.218. col.3.a.
Utruз magnitudo recta ꝛ circularis ſint eiuſdem ſpeciei.c.219. col.4.a.
Utrum motus rectus ꝛ circularis ſint adinuiceз comparabiles.c.219. col.4.a.

Utrum ad hoc q̄ aliqua ſint comparabilia requiratur q̄ ſint eiuſdem ſpeciei.c.219. col.4.a.
Utꝝ gen⁹ ſit vniuocū uł equocū.c.210. col.4.a.
Quid requiritur ad hoc q̄ mot⁹ locales ſint eque veloces.c.221. col.2.b.
Unde accidit motoribus celeſtibus q̄ vnus moueat velocius alter tardius.c.222. col.3.a.

Dubia octaui phiſicorum.

Utrum p̄mus motoꝛ ſit eternus a parte ante ⁊ a parte poſt.c.228. col.3.a.
Utꝝ aliqs effect⁹ potuit eē ab et̄no.c.230.col.3.b.
Utrum aliqua pars motus ſit ſubito in inſtanti ⁊ in non tempore.c.235. col.1.a.
Utrum coꝛpus quod eſt altera pars animalis moueatur ab anima naturaliter.c.236. col.4.a.
Utrum animal ⁊ coꝛpus animalis moueanť eodē motu.c.236. col.4.b.
Utrū aliqđ totū moueat ſe p̄mo.c.244. col.4.a.
Utrum forme diuerſe ſm̄ ſpecies habeant materias diuerſas ſm̄ ſpeciem.c.246. col.3.b.
Utrum fortes ſit cauſa eſſentialis platonis uel accidentalis.c.247. col.2.b.
Utrum a motore moto per accidens poteſt eē motus eternus.c.248. col.2.b.
Utrū celum moueatur ex ſe.c.248. col.4.b.
Utꝝ p̄m⁹ motoꝛ ſit oino imobilis.c.248. col.4.b.
Utrū gn̄atio p̄cedit alterationē.c.250. col.4.b.
Utꝝ mot⁹ localis ſit p̄m⁹ motuū.c.251. col.2.b.
Utrum inter omnes motus oppoſitos cadit quies media.c.252. col.1.b.
Utrū ſit aliq̄ res durās p ſtās tm̄.c.252.col.4.b.
Utrum ſequatur motus localis rectus non poteſt eē etern⁹.igiť mot⁹ cōpoſit⁹ ex motu locali recto ⁊ motu circulari non p̄t eē etern⁹.c.253.col.2.b.
Utrū motui circulari ſit aliqđ ꝯriū.c.253.col.4.b.
Utrum inter omnes motus reflexos cadat quies media mēſurata inſtāti.c.254. col.4.b.
Ibi nota octo regulas quatuoꝛ de permanentib⁹: ⁊ quatuoꝛ de ſucceſſiuis.c.256. col.2.b.
Utꝝ cuiuſlibet coꝛpis ſit pō finita.c.264. col.1.a.
Utrum ſi v̄tus infinita eſſet in magnitudine finita moueret in inſtanti.c.264. col.1.a.
Utrum ſi vnus motoꝛ moueat continue: ⁊ alij motores ſucceſſiue concurrant ⁊c̄.c.265. col.3.b.
Utꝝ mot⁹ p̄mi celi ſit regularis.c.266. col.1.a.
Utrum illud mouetur uelocius quod eſt ꝓpinquius p̄mo motori.c.266. col.2.a.

Finitur tabula omnium dubiorum hui⁹ libri.

Regiſtrum.

a	b	c	d	e	f	g
h	i	k	l	m	n	o
p	q	r	s	t	u	x
y	z	aa	bb	cc	dd	ee
ff	gg	hh	ii	kk	ll	

Omnes ſūt quaterni exceptis kk ⁊ ll qui ſunt terni.

Quinterni.:6.ter.4.